20541/D

A good copy of the esteemed edition
of Diogenes Laertius — with
£1-14 — Dr Bebber —
Bp Pearson inspected its publication
the notes of H. Stephens, I. Casaubon & Aldobrandinus, Aeg. Menagius & M. Casaubon

HB

DIOGENES, Laertius

20541 | D

Petrus Gerrus Aulæ Kath:
Cantab: 1669: pret: —1—4—0

62299

ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΠΕΡΙ ΒΙΩΝ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΩΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΕΥΔΟΚΙΜΗΣΑΝΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΑ Ι.

Laertii Diogenis DE VITIS DOGMATIS ET APOPHTHEGMATIS

Eorum qui in Philoſophia Claruerunt;

LIBRI X.

THOMA ALDOBRANDINO Interprete,

Cum ANNOTATIONIBUS *ejuſdem.*

Quibus acceſſerunt

ANNOTATIONES *H. STEPHANI*, & Utriuſque *CASAUBONI*;

Cum uberrimis

ÆGIDII MENAGII

OBSERVATIONIBUS.

LONDINI,

Impenſis *Octaviani Pulleyn*, ad inſigne Roſæ in Cœmiterio *Paulino*; Typis *Tho. Ratcliffe*, MDCLXIV.

a-E

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

Auguſtiſſimo Potentiſſimoq; Monarchæ

CAROLO II

Magnæ Britanniæ, Franciæ & Hiberniæ Regi, Fidei Defenſori.

Quoniam Reditu Tuo, Regum Sereniſſime, bonarum Artium ſtudiis & vita & honos priſtinus reſtitutus eſt, meritò ad Patrocinium Tuum, Tutelámq; recurrit quidquid in Literis aut præclarum aut ſingulare ſit. Et quidem cùm docta Linguarum varietas ætatem hanc, ſub Auſpicio Tuo potiſſimùm exornaverit, tum verò Philoſophiæ nunquam majoribus animis incubuerunt Angli : Academici, Generoſi, Nobiles etiam, fervent Inventionum deſiderio, & ſecreta Naturæ clauſtra experimentorum vigore ſuoq; impetu perrumpunt, vidente, favente Optimo & Perſpicaciſſimo Rege. *G. HERVEIUS* ſummâ cum fidelitate, & Beatiſſimæ memoriæ Patris Tui favore, in Aula verſatus, præ omnibus rerum Inventoribus felix, claſſicum cecinit, & præclara Gentis noſtræ ingenia ad eximium aliquid & excellens in Literis audendum excogitandumq; provocavit. Sed & illum egregium ſane virum & incredibili ſolertiâ præditum ſæpius dixiſſe ferunt, nihil fere unquam in ipſis Naturæ penetralibus inveniſſe ſe, quin cùm Ariſtotelem ſuum penſiculatiùs] evolveret, idem ab illo, aut explicatum aut ſaltem cognitum reperiret. Neque enim dubitandum in antiquis Philoſophorum ſcriptis quamplurima Naturæ arcana etiamnum deliteſcere, quia ab hominibus haud ſatis artium apparatu

inſtructis diſcutiuntur: Quo enim doctior quis ad libros Veterum perlegendos accedit, eò plus Doctrinæ inde hauſerit, expreſſeritq;. Verùm deperiêre ſcripta, abſorpta ſunt Vetuſtatis monumenta, & ex naufragio nunquam ſatis deplorando laceræ tantùm & ſemeſæ tabulæ relinquuntur; ideò à nobis inter ſacra reputandæ, quòd à temporis injuriâ vindicatæ, & quaſi quadam Providentiæ Divinæ curâ aſſervatæ eſſe videantur. Harum reliquiarum locupletiſſimus penus, ac penè ſolus eſt Diogenes Laërtius, in quo illuſtrando cùm nonnulli operam ſuam haud malè collocaſſent, noviſſimè *ÆGIDIUS MENAGIUS*, ingens Eccleſiæ Gallicanæ ornamentum, pro eo quo eſt ad bonarum literarum ſtudia promovenda liberali animo, Obſervationes ſuas ſanè doctiſſimas, in hanc Inſulam noſtram imprimendas edendasq; miſit. Ut autem ſub Auſpicio Tuo, Regum Auguſtiſſime, feliciter prodeant, humillimè orat obſecratq;

Majeſtati Tuæ

à Sacris

Joannes Pearſon.

REVE-

Reverendiſſimo Doctiſſimóque Viro,

ÆGIDIO MENAGIO,

Joannes Pearſon.

*Q*Vamprimum magni Gaſſendi *Lucubrationes ad decimum* Laertii *librum prodierunt in publicum, lætabar equidem Veterum Philoſophorum placita ab hujuſce ætatis Viro maximo in lucem conſpectumque hominum tanto cum apparatu ornatúque eſſe prolata. Quamvis enim ſequeretur eas partes quas ipſe minus probaverim, mallémque præclarum ingenium, tam ſtupendam diligentiam, atque doctrinam ad alium aliquem potius Philoſophorum quàm ad Epicurum adornandum dealbandumque contuliſſet; mirificè tamen dilucidâ & eruditâ Antiquitatis diſcuſſione delectabar, & qualemcunque* Diogenis *librum eventilatum, explicatum, illuſtratum, emendatum fuiſſe gaudebam.*

Cùm verò Te, Præſtantiſsime Menagi, *non unum tantummodo librum, aut loca aliquot obſcuriora, ut fieri ſolet, attigiſſe, ſed totum, quantus quantus eſt,* Laertium *perluſtraſſe, & Autorem ſatis aut negligentem aut neglectum mille mendis emaculaſſe ex ejuſdem* Gaſſendi *Epiſtola intelligerem, opus exoptatiſsimum ſummâ gratiſsimáque cum expectatione præſtolabar.*

Accidit autem peropportunè ut Octavianus Pulleynus *Bibliopola celebris de* Laertio *edendo, & exemplarium penuriâ & libri caritate admonitus, cogitaret, & quid præcipuè in ea editione ſpectandum eſſet à me fortè quæreret. Laudabam propoſitum, nec hærebam diutius quin ſtatim conſilium darem, ut Te, Vir Clariſsime, adiret, à Te opem peteret, efflagitaret.*

Licet

Licet enim Marcum Meibomium *in* Laertio *emendando laboraſſe ex ipſius Epiſtola ad* Gaſſendum *ſcripta intellexiſſem, cum tamen id ſe fruſtra fortaſſe feciſſe, quamprimum idem à Te ſuſceptum cognoſceret, ibidem fateatur, dabit & ipſe veniam ſi ad Te ſolum Bibliopolæ confugiendum putaverim.*

Et perplacet mihi quidem conſilium nunquam opportuniùs, nunquam feliciùs datum, Doctis ſanè omnibus certiſsimè placiturum. Ecce enim per Octaviani *Fratrem, Virum doctiſsimum, tunc fortè in* Gallia *veſtra peregrinantem aut exulantem potiùs, annuiſſe te votis & illius & noſtris, aggreſſum eſſe opus nullius niſi tuis humeris, non formidandum, paratum te eſſe Obſervationes, prout quotidie ſub manibus tuis naſcerentur aut creſcerent, in* Angliam *mittere, nunciatum eſt.*

Quare pollicebar omnia me facturum, ne Te unquam tam liberalis animi pœniteret: ſed in ipſo Operis initio avocatus, & in alium quaſi Orbem ſubitò delatus atque defixus, intereſſe, proſpicere, aut ullas ἐργοδιώκτου *partes explere haud potui. Si quid igitur ab operis peccatum ſit, veniam à Te imprimis mihi petendam eſſe haud invitus agnoſco; quid autem à Te in hiſce Obſervationibus præſtitum eſſe percipiam, lubentiſſimè commemoro prædicóque.*

Quid enim? qualis illa eſt diligentia tam varium Scriptorem ubique preſsis veſtigiis ſequi, non deſultoriè, ut amant plerumque Critici, ſed tenore perpetuo explicare, ad minima quæque animum advertere, maxima quæque penetrare, nihil intactum relinquere, difficultatem nullam diſsimulare! Quàm infinitæ Lectionis indicium, Catalogos veteres ſupplere, Autores cognomines addere, Opera & Scripta Philoſophorum omiſſa eruere, adnotare, congerere, uniuſcujuſque Sectarum Principis diſcipulos hinc inde colligere & ſimul Lectoris aſpectui exhibere, id denique facere, quod Laertius, *tot Veterum voluminibus ſtipatus voluit neque fecit! Quanta vis ingenii, tot loca planè deplorata reſtituere, tot mendoſa repurgare, tot obſcura illuſtrare, tot mutila reſarcire, tot errores corrigere, omniáque aut ex Mſsorum fide aut certiſsimis conjecturis ſanare! Quantum verò judicium in aperiendis Antiquorum Philoſophorum placitis, dijudicandiſque ſententiis, plerumque obſcuritate*

ritate

ritate involutis, & præ affectatâ brevitate aut methodi neglectu confuſis, in deligendis, excerpendis afferendiſque iis præcipuè ex optimis antiquiſsimiſque Scriptoribus etiamnum extantibus, quæ ad utilitatem potiùs quàm ad pompam ſpectant. Quanta denique animi moderatio, quantus candor, veram Criticam cum nullius famæ diſpendio exercere, nullius exiſtimationem lædere, nullius erroribus inſultare, nuſquam ex muſtaceo laureolam quærere, per quos profeceris tam apertè profiteri, à viris doctiſsimis non niſi ſalvo ipſorum honore unquam diſſentire, ut exclamare cogar, O jecur verè Criticum ſine ſplene!

His omnibus animi dotibus inſtructus Laertium *ornaſti, felicem quidem quòd te nactus ſit Commentatorem, ſed ſi ipſum tantummodo ſpectemus, tali Vindice haud fortaſſe dignum; ſin, ut unicum in hoc literarum genere nobis ex tam deplorando naufragio relictum intueamur, cui illuſtrando tantum induſtriæ, tantum ingenij, tantum judicii impertires, haud indignum.*

Effeciſti enim, Vir Clariſſime, ut omnes cognoſcendæ rerum naturæ avidi, & inſtaurandæ Philoſophiæ ſeu liberè philoſophandi maximè cupidi, tandem intelligant unde hauriendum ſit, quod in hunc finem utile vel neceſſarium videatur, imò quod ſæculo horum rerum magnopere curioſo ſatisfacere poſsit.

Videant itaque quicquid eſt uſpiam eruditorum hominum, quantum humaniores ſeverioreſque literæ tibi debeant, & eo, quo par eſt, grato animo agnoſcant: Tu autem optimorum virorum opinione fruere, & Vale.

NOMINA PHILOSOPHORUM.

A

Aeſchines 48 a
Alcmæon 234 b
Anacharſis Scytha 26 e
Anaxagoras 34 d
Anaxarchus 251 f
Anaximander 33 a
Anaximenes 33 e
Antiſthenes 138 b
Arceſilaus 103 c
Archelaus 37 a
Archytas 233 a
Ariſtippus 49 b
Ariſtoteles 114 a

B

Bias 21 c
Bion 108 b

C

Carneades 112 a
Cebes 64 c
Chilon 17 c
Chryſippus 207 d
Cleanthes 204 e
Cleobulus 23 b
Clitomachus 113 b
Crates 101 d
Ctates 158 e
Crantor 102 c
Criton 63 c

D

Demetrius 132 e
Democritus 245 e
Diogenes 142 e
Diogenes 251 d

E

Empedocles 226 e
Epicharmus 232 e
Epicurus 267 b
Epimenides 29 a
Euclides 59 c
Eudoxus 235 b

G

Glaucon 64 a

H

Heraclides 135 b
Heraclitus 237 b
Herillus 203 f
Hipparchia 261 b
Hippaſus 234 c

L

Lacydes 111 c
Leucippus 244 e
Lycon 129 f

M

Meliſſus 243 c
Menedemus 64 d
Menedemus 162 d
Menippus 162 a
Metrocles 160 d
Metrodorus 272
Monimus 157 a
Myſon 28

O

Oneſicritus 158 a

P

Parmenides 242 c
Periander 24 e
Phædon 59 a
Pherecydes 31 a
Philolaus 234 e
Pittacus 19 a
Plato 70 b
Polemon 100 b
Protagoras 249 f
Pyrrhon 252 d
Pythagoras 214 b

S

Simon 63 d
Simmias 64 b
Socrates 37 d
Solon 11 d
Speuſippus 96 a
Stilpon 61
Sphærus 207 a
Strato 128 b

T

Thales 6 a
Theophraſtus 122 e
Timon 264 b

X

Xenophon 45 b
Xenocrates 97 d
Xenophanes 241 c

Z

Zeno 164 b
Zeno Eleates 243 d

INDEX RERUM

Quæ in hoc

Diogenis Opere

continentur.

ACademia quid, & unde nominata. Pag. 71.
Academia vetus à Platone conſtituta, media ab Arceſilao, nova à Lacyde. 4. B. & C.
Academica ſecta à Platone. 79. D.
Accipitres viſu acerrimo præditi. 257. C.
Achilles rogatiuncula à Parmenide inventa. 243.
Adoleſcens aſotus quadratus Mercurius. 134. B.
Ægritudo animi quid. 190.
Ægyptii omnes Medici. 71. E.
Sententias ſuas animalibus obſcure ſignificabant. 3. C.
Æmulatio quid. 190. E.
Ænigma Cleobuli de anno. 23. E.
Ænigma Heracliti ad Medicos. 237. E.
Æſchines fartoris filius. 48. A.
Æſopus quo tempore floruit. 18. D.
Ætates cum anni temporibus comparatæ. 216. C.
Æther quid. 197. D. & 220. D.
Alexander magnus Diogenem laudat. 145. E.
ejus dictum memorabile de Diogene. 145. D.
Alexinus Ελεγξῖνος *à redarguendo dictus* 60. B,
animi triſtitia mortuus eſt. 61. A.
Cronus ſine ę. Kappaque dictus eſt. ibid.
Alcimus omnium Græciæ rhetorum princeps. 61. D.
ejus libri. 74. A.
Alcmæon Crotoniata Pythagoræ auditor. 234. A.
animam eſſe immortalem aſſerebat. ibid. B.
Ama ut aliquando oſurus. Biantis. 22. E.
Ambitio & pudor pueris frænum & calcaria. 130. A.
Ambiguitas quid. 178. F.
Amicus quid Ariſtoteli. 118. E.
eſt alter ego. 169. F.
Amicorum egeſtati quomodo ſubveniendum. 105. E.
Amici in rebus ſecundis, vocati; in adverſis, ſponte adeſſe debent. 134. C.
celeriter non adjungendi. 15. A.
potius in calamitatibus viſitandi. 17. F.
utilitatis cauſa adjungendi. Ariſtippo. 55. D.
Amicitia quid & quotuplex. 121. D.
Amicitia utilitatis cauſa in primis concilianda. Epicuro. 295. E.
Amicitia inter ſolos bonos, & quid, Stoicis. 193. E.
eſt æqualitas, Pythagoræ. 216. D.
ejus tria genera, Platoni. 88. D.
inter ſe conciliat Elementa. 232. B.
Amor quid. 191. B.
quid, Zenoni. 195. B.
Amor ocioſorum negotium. Diogeni. 150. A.
Amor, invidia, ſuperſtitio, ex opinionis exiſtunt vanitate. 55. D.
Anacharſis vitem tres racemos ferre dicebat. 27. B.
ejus dicta. ibid.
Analyſis à Platone primum adhibita. 75. F.
Anaxagoras cœlum totum lapidibus conſtare dicebat. 36. A.
impietatis accuſatus, & quare. ibid.
pueros eo, quo mortuus eſſet menſe, quotannis ludere volebat. 36. E.
Anaxarchus in mortario contuſus. 252. A.
ejus dictum pervulgatiſſimum. ibid.
linguam in Nicocreontem expuit. 252. B.
Alexandrum quomodo reprehendit 252. C.
Ejus dictum ad Alexandrum in convivio. 252. A.

Anaximenis epiſtola. 34.A.
Anaximander gnomonem invenit, & horoſcopia fabricatus eſt. 33.C.
Anchora à quo inventa. 27.F.
Ancipites philoſophi cur dicti. 255.A.
Anima à quo Græcorum primum dicta immortalis. 42.
immortalis, & triplex, Platoni. 85.D.
triplex, Pythagoræ. 221.B.
dividitur in partes tres. 90.E.
ejus initium à corde ad cerebrum pertinet. 221.B.
qualis, Alcmæoni. 234.A.
in octo partes diſtributa Stoicis. 190.C.
ejus principatus in corde. 292.D.
Animi morbus ea optare quæ fieri non poſſunt. 22.C.
Animi triſtitia adigit ad laqueum. 164.B.
Animalia quæ ſine conjunctione naſcantur. 257.C.
Animalia utilia loco deorum Ægyptiis. 3.D.
Anni tempora ætatibus comparantur. 216.C.
Anni ænigma, Cleobuli. 23.E.
Annus in dies 365. à quo diviſus. 7.B.
per ænigma ſignificatus à Cleobulo. 23.E.
Antiſthenes quadraginta ſtadiis confectis quotidie Socratem audiebat. 138.D.
Cynicæ ſectæ auctor primus. ibid.
ejus dicta. ibid.E.
in colloquiis ſuaviſſimus, continentiſſimus cæteris in rebus. 141.D.
ejus libri. ibid.F.
ejus ſcripta fertiles nugæ dicta. 142.B.
Ἀντιλογικοὶ philoſophi à contradicendo dicti. 68.E.
Antipodes & alia in philoſophia quis primo nominavit. 75.F.
Antipodes à Pythagora eſſe crediti. 220.B.
Aqua rerum initium, Thaleti. 7.B.
Aquâ maritimâ ſanatur Euripides. 71.D.
Aquam intercutem ſtercoris tepore curare voluit Heraclitus. 273.E.
Arcana ſilere, ocium bene ponere, & injuriam ferre, tria difficilia. 17.E.
Arceſilaus primus in utramq; partem diſſeruit. 103.C.
quibus artibus auditores alliciebat. 105.D.
Cteſibio crumenam clam ſub pulvinar ſubjecit. 105.E.
argenteam ſupellectilem non reſtitutam nunquam repetiit. 106.D.
mediam Academiam condidit. 4.B.
juvenum corruptor. 106.D.
Archeanaſſa ſcortum Platonis, cujus vel in rugis ſedebat acer amor. 77.C.
Archelaus Phyſicus appellatus. 37.A.
Archontum novem concilium à Solone inſtitutũ. 14.D.
Argentum in itinere effundi juſſum ab Ariſtippo. 52.B.
Ariſtippus omni & loco, & tempori, & perſonæ ſerviebat. 49.D.
ideo Dionyſio charus, & à Diogene Regius canis dictus. ibid.
è tribus meretricibus aliam alii cur antéponere noluit. 50.A.
Laide utebatur. 51.D.
ſervum in itinere gravatum argentum effundere juſſit. 52.B.
Dionyſium aures in pedibus habere dicebat. 52.E.
Penelopes procis ſimiles eſſe dicebat eos, qui relicta philoſophia, popularia ſectarentur. 52.E.
ejus ſcripta. 53.E.
Ariſto Chius indifferens invenit. 137.B.
Ariſtoteles ſtaturâ qualis. à Platone vivo defecit, unde dictus Peripateticus. 114.B.&D.
uxori ſacrificavit. 115.A.
Alexandri magni præceptor patriam à Philippo everſam reſtituendam curavit. 115.A.
impietatis accuſatus, & quare. 115.C.
cicutam bibens interiit 70. annos natus. 115.D.
viginti annos Platonem audivit. 116.B.
vixit 63. annos. 116.C.
oleo calido lavabatur. 117.F.
dormiens æream ſphæram in manu ſuppoſitâ pelvi tenebat. 118.A.
ejus dicta perpulchra. ibid.
libri ab eo ſcripti. 119.B.
Ariſtotelis imago à Theophraſto in ſacrario collocata. 126.C.
Arithmetica ab Ægyptiis inventa. 3.D.
Arrogantia ſacer morbus. 238.E.
Arrogantia progreſſionis ad virtutem interceptio. 109.B.
Ars diſſerendi, in rhetoricam & dialecticam diviſa. 174.B.
Artium genera tria. 93.A.
Aſinus Aſino pulcherrimus. 74.A.
Aſinus ficus comedens cauſa mortis Chryſippo. 209.B.
Aſoti ficubus ſimiles. 152.A.
Aſpidis morſu moritur Demetrius. 233.B.
Aſſentatoris morſus acerrimus. 150.A.
Aſſentatoris ſermo mellitus laqueus. ibid.
Aſſentanti credere periculoſum. 16.D.
Aſtronomia à Chaldæis frequentata. 2.D.
Aſtrologi irridendi. 8.F.
Aſtrologia inanis eſt. Epicuro. 293.F.
Aſtrologia ab Ægyptiis inventa. 3.D.
Aſtrologiam inanem adamantes, inſani, & maleficiunt. 293.F.
Aſtrologorum technæ ſerviles. 289.B.
Athenienſes cochleis, & locuſtis nihilo nobiliores. 138.C.
Athenienſium ſepeliendi mos. 12.D.
Atomi rerum initia, Leucippo. 244.F.
& Democrito. 248.B.
Audire quid. 202.B.
Aulici gratioſi calculis rationum perſimiles. 14.E.
Aures in pedibus quis habuit. 52.E.
Aures geminas, & unum os cur habeamus. 170.A.
Aures ſunt anſa facilis philoſophorum. 170.
Aures in linguam loquacibus exciderunt. 169.C.
Auri uſus in veſtitu interdictus. 2.E.
Aurum cur palleat. 150.B.
Aurum bonorum malorumq; virorum mentes explorat. 18.B.
Auſteri cur omnes boni. 192.B.
Autumnus morboſus. 220.C.

B.

B*Arbariſmus quid.* 178.B.
Beatus quis Thaleti. 9.D.
Beata via quibus bonis compleatur. 121.B.
Beneficintiæ partes quatuor, Platoni. 91.F.
Bias ſeptem ſapientum princeps. 21.C.
quo actu patriam obſidione liberavit. ibid.E.
ejus mors poſtquam peroraſſet in cauſa. 22.A.
ejus dictum ad impios navigantes. ibid.D.
ejus dicta. 24.A.
Biante Prianeo melius cauſam agere. 21.F.
Bionis de genere ſuo reſponſum. 108.B.
ejus dicta. ibid.D.
ejus concilium de uxore ducenda. ibid.E.
primus loca habitari dixit, in quibus ſex menſium noctes, ſex dies eſſent. 111.A.
Bolus retis emptus. 7.C.
Bona omnia paria, Stoicis. 188.C.
Bonitas res difficilis. 19.E.
Boni omnes cur auſteri. 192.B.
Boni vinolenti, ſed non ebrii. 192.C.
Boni incorrupti, & minime negotioſi. 192.B.C.
Bonorum diviſio animi & corporis, triplex Platoni. 88.C.
Bonorum quatuor genera. 93.C.
tria. 94.B.
Bonum proprie quid. 186.F.
Bonum aut malum quidpiam natura non eſt. 262.C.
Bonus quis. 170.D.
Boves centum cur à Pythagora immolati. 217.A.

C.

C*Alamitas nemini exprobranda.* 20.A.
Calva quid. 60.A.
Canis betas non comedit. 348.D.
Carbones fundamentis ſubjecti ſoliditatem habent, quam aqua labefactare non poteſt 58.D.
Cæpas comedere jubeo, id eſt plorare. 21.E.
Ceratine quid. 60.A.
Cerebri ſtilla ſemen. 320.E.
Chaldæi aſtronomiæ dediti. 2.D.
Chilo primus inſtituit Regib. Ephoros adjungere. 17.D.
ejus reſponſum ad fratrem. ibid.
concilium dedit Hippocrati ne uxorem duceret, & quare. ibid.
ejus dicta ac præcepta. ibid.E.
nihil fecit contra boni viri officium, præter unum, & quid. 18.B.
mortuus eſt nimiâ lætitiâ in amplexu filii victoris. ibid.D.
ejus epiſtola. ibid.F.
Chryſippus rebus abundans, dictionis laude carens, ſeptingenta quinque volumina ſcripſit. 207.F.
ſed ſublatis alienis inanis, ei pagina relinquetur. 208.B.
Solus ſapit, cæteri umbræ ambulant. ibid.E.
mortuus eſt ridens, aſinum ficus comedentem. 209.B.
ejus rogatiunculæ. ibid.D.& E.
ejus libri celebratiſſimi. 210.D.
Chryſtallus ex rore quomodo efficiatur. 292.E.
Cicutâ aluntur coturnices. 257.C.
Circulus lacteus ſolis lux reflexa, Anaxagoræ. 35.C.
Civitas recta. 155.B.
Clavipbori cuſtodes Piſiſtrati. 16.F.
Cleobis & Bithon beati, Soloni. 12.E.
Cleobuli ænigma de anno. 23.E.
dicta, ibidem. Epiſtola. 24.D.
Cœlum quid. 197.C.
lapidibus conſtat. Anaxagoræ. 36.A.
Coitus ſemper nocet. 295.B.
Columbæ collum ex converſione diverſum aſpicitur. 268.E.
Cometæ unde fiant. 35.C.
quomodo fiant. 293.C.
Concubitus nunquam prodeſt. 295.B.
Conjunctio quid. 178.A.
Conjunctionis tempus quod ſit, Pythagoræ. 216.C.
Conſcientiæ examen à Pythagoreis uſurpatum. 229.C.
Conſuetudo haud parvum. Platoni. 78.F.
Conſultatio, tripartita eſt Platoni. 94.C.
Contentio quid. 191.B.
Continentia quid. 186.D.
Corporis exercitatio ad virtutis confert adeptionem. 55.D.
Corpus quid Stoicis. 196.C.
Coſmogeniæ origo. 1.E.
Coturnices cicutâ aluntur. 257.C.
Cubito qui ſe emungunt. 108.B.
Crates Polemonis amiciſſimus. 101.D.
Cratetis Ephemeris celeberrima. 158.D.
Crantor aquæ intercutis morbo mortuus. 103.B.
Cronus ſine e. Kappaque. 61.A.
Crœſus à Solone irridetur. 12.F.
Cynicæ ſectæ primus auctor Antiſthenes. 138.D.
Cyrenaici ab Ariſtippo profecti. 54.B.
eorum decreta quæ. ibid.C.

D.

D*Amnum non longe abeſt à ſponſione.* 18.F.
Damo filia Pythagoræ patris libros vendere noluit. 224.C.
Decimæ quare detrahendæ. 13.D.
Decretum & decernere quid ſint. 81.F.
Decimæ quare exigendæ, Piſiſtrato. 13.D.
Definitio quid. 178.C.
Delectatio quid. 191.D.
Delio natatore indigere. 18.D.
Demetrius imaginibus 360. honeſtatus. 132.D.
χαριτοβλέφαρος dictus. ibid.F.
ejus ſtatuæ deturbatæ. ibid.F.
Aſpidis morſu vitâ privatus eſt. 133.B.
Demophon in umbra caleſcebat, in ſole rigebat. 257.D.
Demoſthenes quomodo r. pronuntiare didicit. 60.E.
Democritus lac eſſe capræ nigræ, & virginem noctu vitiatam cognovit. 247.F.& 248.A.
pane calido naribus admoto vitam produxit. ibidem.
ejus libri. ibid.E.
Deſcriptio Platonis quotuplex. 81.C.
Deſcriptio quid. 178.D.

Deus

Deus initium rerum efficiens, Stoicis. 196.B.
mens, & cauſa, Platoni. 85.F.
quid, Stoicis. 129.C.
quibus nominibus à Græcis vocetur. 199.D.
Deus, mens, fatum, & Jupiter, unum atq; idem, Stoicis. 196.E.
ſolus ſapiens. 3.E.
excelſa deprimit, depreſſa extollit. 17.E.
Deus & materia, duo rerum initia. Platoni. 85.F.
Deus nihil non ordine agit. Epicuro. 299.A.
Deorum proprium nullius indigere. diis ſimilium quam pauciſſimis opus habere. 165.D.
Dialectica quid. 81.B.
quid Poſidonio. 179.A.
Chryſippea quam celebris. 207.E.
à Zenone inventa. 5.6.
Dialecticæ rationes araneolarum telis ſimiles. 202.F.
Dialogus quid, & ejus differentiæ. L.81. A.&D
Dialogi falsò Platoni tributi qui. 84.C.
Dii nec mares, nec fœminæ apud Magos. 2.D.
Dii quid Magis. ibid.
Dimidium plus toto. Pittaco. 19.C.
Diogenes Cynicus dolium pro domo habuit. 143. D.
ejus dicta. ibid.& 144.
ſervus domino ſuo imperare volebat. L145.A.
pueros quomodo inſtituebat. ibid.B.
vultu ad terram converſo cur ſepeliri voluit. ibid.C.
nonaginta annos vixit. 156.A.
inhumatum ſe projici mandavit. ibid.E.
cur canis dictus. 152.B.
Diſcipulus quomodo progredi poſſit. 118.F.
Diſcendi ſtudium Antiſthenis. 138.D.
Diviſio quid. 178.E.
Diviſio eorum quæ ſunt, in bona, mala, neutra. 188.C.
Divinatio ditat homines. 7.A.
Divinatio tollitur ab Epicuro. 299.B.
Dives indoctus, ovis aureo vellere tecta. 149. A.
Divitiarum Dux fortuna cæca eſt. 134.B.
Divitiæ an ſint ex rebus indifferentibus. 173.A.
Divitiæ & ſanitas; bonum cur non ſint. 188.E.
Divitiæ, rerum nervi. 108.E.
Doctrina viaticum ſenectutis. 119.A.
Doctrina quid hominibus afferat. 154.A.
Doctrina, natura, exercitatio, tria pueritiæ neceſſaria. 118.C.
ejus utilitas. ibid.D.
Doctrinæ radices amaræ, fructus dulces. 118. B.
Docti quid ab indoctis differant. 118.D.
Docti ab indoctis bonâ ſpe differunt. 17.E.
Dolor corporis an ſit acerbior, quam animi. 299.D.
Dolor in carne perpetuo non permanet. 300.C.
Dolor ſummus minimum ad tempus adeſt. ibid.
Dolium pro domo Diogeni. 143.D.
Dormiens nemo vir eſt alicujus pretii. Platoni. 79.B.
Doryphori à quo primum habiti. 25.E.
Druidæ qui. 1.B.
per ænigmata philoſophabantur. 2.C.

E.

Ebrietas in gerente magiſtratum punienda. 14.C.
Ebrio dupli pœna à Pittaco ſtatuta. 19.E.
Egregium, non naſci; natum vero, quam celerrime mori. reprehenſum eſt dictum hoc ab Epicuro. 397.B.
Electrum animam habet. Thaleti. 6.E.
Elementum quid. 196.F.
Elementa amicitiâ inter ſe conciliantur, lite disjunguntur. 232.B.
Atomi ſunt. 287.C.
Empedoclis mors ob caſum è plauſtro. 231.E.
is inventor Rhetoricæ. 243.E.
Ephori à quo primum inſtituti. 17.D.
Epicurus ab Epicteto, & ab aliis, conviciis affectus. 268.D.
Epicuro ſcripta aliena impuriſſima tribuuntur. 267.E.
quotidie bis vomere ſolitus. ibid.D.
pulmo appellatus. 269.A.
ejus temperantia. ibid. E.
ejus mors, ob veſicæ viam lapide obſtructam. 270.E.
ejus teſtamentum. 270.F.
ejus libri multi. 273.C.D.
Epigrammata de Platone. 80.A.B.
Epimenides annos 57. dormivit: & ideo diis amiciſſimus exiſtimatus. 29.B.
cibum quendam Muſarum in bovis ungula aſſervabat, & nunquam comedens viſus eſt. 30.C.
tot diebus conſenuit, quot annis dormivit. 30.E.
Erubeſcentia virtutis color. 150.E.
Eruditi eâ re ab indoctis differunt, quâ domiti equi ab indomitis. 50.C.
Euripides ægrotans à Sacerdotibus in Ægypto aquâ maritimâ ſanatus eſt. 71.D.
Examen conſcientiæ & actionum faciendum. 24.A.
Excandeſcentia quid. 191.C.
Excellere aliis, nocet. 120.B.
Ex cute manifeſtum. Pherecydis vox in deterioribus ſignificandis. 31.E.
Exercitatio corporis ad virtutis adeptionem confert. Ariſtippo. 55.D.
Exercitatio omnia pervincit. 154.E.
Exercitatio, doctrina, & natura, tria pueritiæ neceſſaria. 118.C.

F.

Faba quanto in honore apud Pythagoram. 222.A.B.
Fac Gratiis. dictum Platonis ad Xenocratem. 97.E.
Facultas quotuplex. 92.
duplex, actu & habitu. 122.B.
ejus genera quatuor. 92.C.
Fatum quid Stoicis. 200.A.
Felicitas in quinque partes diviſa. 92.E.
duplex. 295.E.
Felix perfectè quis Platoni. 93.A.
Fidejuſſio cavenda. 18.F.
Fidejuſſionis comes calamitas. 255.B.
Figuli rota à quo inventa. 27.F.
Filii mortuorum in bellis alebantur publicè & inſtituebantur apud Athenienſes. 14.A.

Filiorum

Filiorum gloria quã jucunda parentibus. 18.*D.*
in eos paternus amor. 7.*A.*
Finis rerum in quatuor dividitur genera. 92.*B.*
Finis quid. 5.*F.*
quid Potamoni. *ibid.*
Finis bonorum quis, Ariſtoteli. 121.*B.*
quis Epicuro. 297.*D.*
poſitus eſt in eo, ut bono animo ſimus, Democrito. 248.*D.*
lætitia, Theodoro. 57.*B.*
in Dei ſimilitudine aſſequenda, Platoni. 87. *F.*
perturbationum vacuitas, Scepticis. 264.*A.*
Finis malorum triſtitia, Theodoro. 57.*B.*
Fiſcellæ è ſtipulis rotundæ à Speuſippo inventæ. 96.*D.*
Fœminæ inter ſapientes communes, Zenoni. 195. *C.*
Fœminæ Pythagoræ traduntur inſtitnendæ. 224. *C.*
Fœminæ cuidam videtur inſcriptus liber Laertii. 80.*F.*
Fœmineum ſemen ſterile, modicum & liquidum. 202.*D.*
Fortuna ſecunda utentem mori beatiſſimum. 139.*B.*
Fortunæ viciſſitudines quomodo ferendæ. 24.*B.*
Fortunæ quarum rerum cauſa gratias habebat Thales. 8.*E.*
Fortuna adverſa quomodo facile fereatur, Thaleti. 9.*C.*
Fortuna exigua intervenit ſapienti. 301.*B.*
Fortuna, divitiarum dux cœca. 134.*B.*
Fortuna tollitur ab Epicuro. 299.*A.*
Fraternus amor Pittaci. 19.*D.*
Frumentum attuli, & hordeum vendam? 109. *A.*
Frumentum arenæ acervis circumfuſum à Biante hoſtium nuncios decipit. 21.*E.*
Fulgur unde fiat. 201.*B.*
Fulgura quomodo fiant. 290.*F.*
Fulmina quomodo fiant. 291.*C.*
Fumus conciliario. 158.*D.*
Fundamenta in aqua quomodo jaci poſſint ſolidiſſima. 58.*D.*

G.

GArrulitas cur vitanda. 20,*A.*
Geometria ab Ægyptiis inventa. 3.*D.*
Genus quid. 178.*D.*
Gnomon à quo inventus. 33.*C.*
Gratioſi apud Principem calculis comparati. 14. *E.*
Grando quid. 201.*A.*
unde fiat. 292.*B.*
Gravitas quid Stoicis. 175.*D.*
Gratia cito ſeneſcit. 118.*B.*
Græci ab initio parvis, expleti vero magnis poculis bibunt. 27.*D.*
Grylli mors. 46.*E.*

H.

HArmoniâ omnia conſtant; Pythagoræ. 221. *F.*
Heliotropium in Syro Inſula ſervatur. 31.*F.*
Heraclides cur Pompicus vocatus. 135.*B.*
loco ſui mortui ſupponi curavit draconem. 136.*A.*
Heraclitus cur Epheſiis leges dare noluit. 237. *D.*
ejus ænigma ad Medicos. *ibid.*
Stercoris tepore curare tentavit aquam intercutem. 237.*E.*
ejus opiniones & dogmata. 238.*D.F.*
Herillus radi coactus à Zenone, amatores deterruit. 204.*A.*
ejus libri. 204.*B.*
Lippitudine laborabat. *ibid.*
Hermodorus propter excellentiam civitate expulſus. 237.*C.* & 120.*B.*
Heſperus ac Lucifer idem. 217.*D.*
Heſiodi verſus de viro bono à Zenone mutati. 170.*D.*
Hippocrati Olympiæ ſacrificanti ſponte ſua lebetes ebulliunt. 17.*D.*
Hirundo ſub eodem tecto non habenda. 218.*B.*
Homerus quomodo à Solone magis quam à Piſiſtrato illuſtratus. 14.*D.*
multis annis Midam anteceſſit. 23.*D.*
Homerus epicus Sophocles, Sophocles vero tragicus Homerus, Polemoni. 101.*B.*
deliciæ & amores Arceſilai. 104.*B.*
Homeri anima quomodo punita pro iis, quæ de diis dixit. 219.*B.*
Homo rerum omnium menſura. 250.*A.*
foliis, & avibus ſimilis. 254.*B.*
immortalis quis Epicuro. 299.*B.*
Homo animal bipes ſine alis, Platoni. 147.*C.*
quibus rebus depravetur. 185.*E.*
in vitam rediturus, immortalis magis. 3.*A.*
Hominum genus à Græcis Originem habuit, Laertio. 1.*D.*
Horoſcopia à quo primum fabricata. 33.*C.*
Horoſcopium utile, ne tardiores ad cœnam accedamus. 165.*B.*
Humaniatis partes tres. 92.*D.*

I.

IGne mortuos humare nefas. 2.*D.*
Imperare quis debeat. 15.*B.*
Imperium in quinque genera divitur, Platoni. 91.*A.*
Imagines procul ſpectare oportet, Lacydis facete dictum ad Attalum. 111.*E.*
Infames qui, Soloni. 13.*F.*
Infans quomodo formetur, & quot menſibus abſolvatur. 220.*F.* & 221.*A.*
Infortunatus quis. 22.*C.*
Individua, quæ ſint, Platoni. 94.*E.*
Indifferens ab Ariſtone primum inventum. 173. *B.*
Indifferentia bona quæ ſint. 189.*A.*
Ingenii acumen à tenui victu oritur. 217.*C.*
Injurias ferre ſcire utile. 17.*D.*
poſſe difficile. 17.*E.*
Innocentia Chilonis. 18.*B.*
Inſania ex luxuria, & ebrietate exiſtit. 159. *B.*
Intemperantes in loquendo naſcuntur ſervorum filii. 105.*B.*
Intermundium quid. 288.*B.*
Interrogatio à quo primum inducta. 75.*F.*
Invidentia quid. 190.*E.*

Invidia

Invidia quomodo fugienda. 20.*A.*
ex opinionis exiſtit vanitate. 55.*E.*
detrimentum affert. 294.*F.*
Ira quid. 191.*B.*
Iris quomodo fiat. 292.5.
Iudicare cur melius ſit inter inimicos, quam inter amicos. 22.*D.*
Iupiter quid ageret, Chiloni. 17.*E.*
excelſa deprimit, depreſſa vero extollit. ibid.
Iuſtus vir à perturbationibus liber. 301.*B.*
Iuſtum vel honeſtum, vel turpe, non eſt natura, ſed lege & conſuetudine, Ariſtippo. 55.*F.*
Iuſtitia quid, Ariſtoteli. 119.*A.*
quid aliis. 186.*C.*
ejus partes tres, Platoni. 89.*B.*
Iusjurandum calumniæ in Socratem. 43.*A.*
Iuvenes in ſolitudine ſeipſos vereri oportet. 134.*B.*

L.

Labor quibus bonus ſit. 138.*D.*
Lacydes quomodo in penu à ſervis falleretur. 111.*D.*
mortuus eſt paralyſi ob vinum abundantius ſumptum. 111.*F.*
Laertius videtur inſcripſiſſe librum ſuum cuidam fæminæ. 80.*F.*
Lætitia finis bonorum, Theodoro. 57.*B.*
Lætitia mortuus eſt Chilo. 18.*D.*
Lætitia nimia cauſa mortis Soloni. 18.*E.*
Lapis in veſica cauſa mortis Epicuri. 270. *E.*
Lares qui, Stoicis. 200.*D.*
qui Magis. 2.*F.*
Lex duplex, ſcripta, non ſcripta, Platoni. 89.*E.*
Leges araneolarum telis ſimiles. 14.*E.*
Legum bonarum diſtributio tripartita. 93.*D.*
Libertas quid. 193.*B.*
Libertas loquendi in homine præclariſſimum, Diogeni. 154.*B.*
Liberalitas Arceſilai in Cteſibium. 105.*E.*
Liber Laertii videtur cuidam fœminæ fuiſſe inſcriptus. 80.*F.*
Libido quid. 191.*A.*
Libri tres Pythagoræ centum minis à Platone empti. 217.*E.*
Linea quid. 196. *D.*
Lingua in convivio præcipuè continenda. 17.*E.*
menti præcurrere non debet. 18.*A.*
Linguam, ventrem, penem contine; aureum præceptum Anacharſidis. 27.*D.*
Lingua in hominibus bonum ſimul ac malum. 27.*E.*
volubilis. 255.*E.*
Lini Uraniæ filii mors. 2.*A.*
Linus ſagittis ab Apolline confixus. 2.*A.*
Literarum numerus, & diviſio. 177.*D.*
Locus, maximum Thaleti. 9.*B.*
Loquacitas cur vitanda. 20.*A.*
Luna Iſis dea Ægyptiis. 3.*C.*
ejus defectus. 1.*C.*& 3.*D.*
Luna propriam lucem non habet. 199.*A.*
quomodo, & quando deficiat. *ibid.B.*
à ſe ipſa lumen habere poteſt. 289.*C.*
quomodo deficiat. 290.*A.*
Lupinorum vis, & natura. 160.*D.*
Lycon mortuus eſt annos natus 74. podagra confectus. 130.*E.*

M.

Magiſtratus virum indicat. 19.*E.*
Magiſtri parentibus præſtantiores. 118.*D.*
Magnanimitas quid. 186.*C.*
Magnes animam habet, Thaleti. 6.*E.*
Magorum opiniones, & vivendi ratio. 2.*D.*
Mala, bona, neutra, quæ. 93.*C.*
Malevolentia quid. 191.*D.*
Malum ipſum ferre non poſſe magnum malum. 108.*E.*
Malitia ad infelicitatem ſe ipſa contenta. 121.*C.*
Mare lavat omnia hominum mala, Euripidis dictum. 71.*E.*
Mare à Magis pro deo habitum. 3.*B.*
Materia, & Deus, duo rerum initia, Platoni. 85.*F.*
Materia quid. 196.*F.* & 200.*B.*
Medicinæ genera quinque, Platoni. 89.*D.*
Meditatio quantum valeat. 26.*A.*
Megarici, qui litigioſi, ac dialectici deinde appellati ſunt, ab Euclide profecti. 59.*D.*
Memoria omnibus rebus à Pythagora antepoſita. 215.*A.*
Menſura optimum. 24.*C.*
Menſurandi modus ex umbra. 7.*B.*
Menedemus Clippidi Cyziceo adoleſcentulo magnam contumeleam intulit. 65.*A.*
ſeptem diebus præ triſtitia cibo abſtinuit, & animi triſtitia mortuus eſt. 68.*F.*& 69.*B.*
Menippus animi triſtitia laqueo ſe ſuſpendit. 164.*B.*
Mercurius animarum quæſtor & deductor. 221.*D.*
Metrodorus Chius aiebat, ne illud quidem ſcire ſe, quod nihil ſciret. 251.*F.*
Metus quid. 191.*A.*
Minari oportet nemini, quia muliebre eſt. 17.*F.*
Miſericordia quid. 190.*E.*
Morbus quid. 191.*E.*
Moderatio animi Pittaci deponentis imperium. 19.*C.*
Mollitia quid. 191.*D.*
Mortui cur lugendi. 16.*A.*& *E.*
iis non maledicendum. 17.*F.*
Mortuos laudandi mos. 36.*E.*
Muli ſaginati à Biante obſeſſo immiſſi ad hoſtes. 21.*E.*
Mulieres communes in repub. eſſe decrevit Zeno. 172.*C.*
Mundus qualis Platoni. *ibid.*86.*C.*
Mundus quid & quotuplex 197.*A.*& *B.*
quid Epicuro. 287.*F.*
unus, finitus, & cur rotundus. 197.*E.*
Mundi innumerabiles. 277.*D.*
variis figuris præditi. 284.*C.*
Mundi deſcriptio ſecundum Stoicos. 201. *C.*
Mundi generatio Ægyptiis. 3.*C.*
Muſæus ſphæram invenit. 1.*B.*
Muſica triplex Platoni. 90.*B.*
Cynicis contempta. 165.*A.*
Muſica, Geometria, & Aſtrologia ut inutiles neglectæ. 155.*D.*

Muſica, Geometria & Aſtrologia in contemplando verſantur, Platoni. 89.C.

N.

Natura quid. 199.F.
Naturæ convenienter vivere, quid ſit Zenoni. 185.B.
Natura, doctrina, & exercitatio tria pueritiæ neceſſaria. 118.C.
Neceſſitas quid. 9.B.
ei ne dii quidem repugnant. 19.E.
legibus ſoluta. 298.E.
Ne quid nimis, juvenis virtus eſt, Socrati. 41.C.
Nihil curare, Crates ſibi ex philoſophia ſupereſſe aiebat. 158.E.
Nihil nimis, dictum Chilonis. 10.C.
Nihil magis, Pyrrhonis, quomodo intelligatur. 256. B.& C.
Nili alluvio unde fiat. 9.E.
Nix quid. 201.A.
quomodo fiat. 292.C.
Nobiles iidem, ac virtute præditi. 140.D.
Nobilitatis genera quatuor. 90.B.
Noctis dieiq; longitudo quare, & unde. 290.B.
Nomina è quibus primùm impoſita. 284. E.& F.
Noſce opportunitatem, Pittaci dictum aureum. 20.C.
Notæ ad Platonis libros appoſitæ quid. 85.B.
Nubes unde fiant. 290.D.

O.

Obſervatio quid. 190.E.
Ocioſorum negotium amor Diogeni. 150.A.
Ocioſi nomen deferre licebat omnibus per leges Solonis. 13.F.
Ocium à Socrate laudatum. 40.F.
Ocium bene ponere, arcana ſilere, & injuriam ferre, tria difficilia. 17.F.
Odium quid. 191.B.
detrimentum affert. 294.F.
Officium quid. 190.A.
Oleum inſaniæ medicamentum. 27.C.
Oleum calidum lavacrum Ariſtotelis. 117.F.
Opportunitati omnia inſunt bona. 10.C.
Opportunitatem noſce. 20.C.
Oratio quid. 138.E.
quid Soloni. 14.D.
ejus partes ſunt quinq;. 137.E.
ejus virtutes quinque. 178.A.
dividitur in genera quinque, Platoni. 89.F.
Orationis vis. 100.B.
Orbes in cœlo quinque. 201.D.
Orcus. 232.C.
Orphei mors. 2.B.
Orpheus fulmine percuſſus. 2.C.
Ovis aureo vellere tecta, eſt dives indoctus. 149. A.

P.

Pammetrum Laertii. 15.A.
Panis calidus naribus admotus vitam producit. 248.A.
Paralyſis à vino efficitur. 111.E.
Parentes alendi. 13.F.
Parricidæ cur pœna non impoſita à Solone. 14. F.
Patientia eſt quid difficile. 22.C.
Patria mundus, Theodoro. 57.C.
Patrimonium diſſipans, in patria ſepulturâ prohibitus. 247.A.
Pavor quid. 191.A.
Pauperies Cleanthis. 206.C.
Pecuniæ cauſâ nil faciendum. 25.D.
Pecuniæ cupiditas malorum metropolis. 149.F.
Penelopes procis ſimiles qui. 52.E.
Periander prægnantem uxorem calce interemit. 24.E.
mortuus eſt mœrore confectus. 25.A.D.
ſepulchrum ſuum ignorari voluit, & quomodo. 25.C.
ejus dicta. 25.D.
Peripatetici unde dicti. 118.B.D.
Perſæ cum filiabus corpus miſcent, quod Græcis nefas. 258.A.
Peſtilentia quomodo ab Epimenide ſedata. 29.C.
Phædon patriâ captâ in lupanari ſedere coactus. 59.A.
Pherecydes aquam ex puteo bibens triduo terræmotum fore prædixit. 31.B.
Philoſophia à quibus originem habuit. 1.D.
a Pythagora primum ita nominata. 3.E.
ejus origines duæ, ab Anaximandro Ionica, à Pythagora Italica. 4.E.
ejus partes tres, Phyſica, Moralis & Dialectica. 5.A.
Philoſophia frumento, Rhetorica hordeo comparatur. 109.B.
ejus diviſio Ariſtotelica. 120.E.
quid utilitatis præſtet. 118.E.& 152.E.
Philoſophiæ moralis ſectæ decem, & ſectarum principes qui. 5.B.
Philoſopho triobolum, Cratetis dictum uſu receptum. 158.D.
Philoſophia tripartita, Epicuro. 274.A.
Philoſophiæ moralis diviſio. 184.B.
Philoſophia triplex, & quæ, Stoicis. 173.D.
comparatur à Stoicis animali, ovo, & agro omnia ferenti. ibid.F.
Philoſophiæ partes ſex, Cleanthi. 174.B.
Philoſophi qui multa ſcripſerunt, qui nihil, & unde nominati. 4.D.
Philoſophiæ munus à quibus principium habuit. 1.A.
& quod à Græcis. 1.D.& 2.A.
Philoſophia primùm à Pythagora nominata, priùs ſapientia vocabatur. 3.E.
duplex, Ionica, Italica. 4.A.
moralis à Socrate introducta. 4.B.
Italica à Pythagora cœpit, deſinit in Epicuro. 4.B.
ejus partes tres. 5.A.
Philoſophiæ anſæ ſunt, Muſica, Geometria, Aſtronomia, Xenocrati. 98.E.
Philoſophia à Bione primùm floribus veſtita. 109.E.
Philoſophi partim decretis nituntur, partim aſſenſum ſuſtinent. 4.D.
qui nihil, qui multa ſcripſerunt. ibid.
variè nominati, & unde. ibid.F.
ſectarum principes qui. 5.B.
Philoxenus lateres ſua carmina male canentium fregit. 100.C.

Philolaus primus dixit terram in orbem moveri. 234.*E.*
Phœnix Arabica ſine conjunctione naſcitur. 257.*C.*
Picentes olim Pythagoricæ doctrinæ ſtudioſi. 217.*E.*
Pietas quid. 192.*D.*
Pigritia quid. 191.*A.*
Pindarus ad inflandam vocem, & ad nominum, verborumq; copiam ſuppeditandum idoneus Arceſilao. 104.*B.*
Pindarus ad quid utilis. 140.
Pittacus Imperium ultro delatum, & acceptum, poſtea depoſuit. 19.*C.*
ejus amor in fratrem. ibid.
ejus dicta pulchra. 19.*E.*& *F.*20.*A.*& *B.*
ejus conſilium de uxore ducenda. 20.*E.*
φύσκων, & γάστρων *dictus &* Ζοφοδορπίδης 1. *lychno carens, quippe in tenebris cœnans.* 21.*A.*
Placentam comedunt ſapientes æque ac cæteri. 151.*B.*
Plagæ ſunt iracundiæ veſtigia. 170.*A.*
Plato mortuus eſt in nuptiis cœnans, natus annos 81. 70.*D.*
annis ſex natu minor quam Iſocrates. ibid.
Picturæ ſtuduit, poëmata ſcripſit, voce erat exili. prius Ariſtoteles vocatus, cur poſtea Plato diceretur. 71.*A.B.*
audito Socrate poëmata combuſſit. ibid.*C.*
in Ægyptum ad ſacerdotes venit. ibid.*D.*
Athenis in Academia commoratus eſt. ibid.*E.*
ter militavit. 72.*A.*
quos ſecutus ſit. ibid.
primus Græcorum, Dei providentiam nominavit. 76.*A.*
Aſtrum amavit. ibid.*F.*
ejus Epigrammata. 77.*A.*
iratus ſervum verberare noluit. 79.*A.*
loca ſæpe mutabat. ibid.*C.*
ſepultus eſt in Academia. ibid. *D.*
animæ medicus dicebatur. 80.*C.*
ejus diſcipuli qui. ibid.*D.*
decretorum ejus explicatio. 81.*A.*
dialectica inventa philoſophiam perfecte abſolvit. 83.*A.*
ejus librorum inſcriptio duplex, à perſona, à re. 83.*C.*
ejus librorum diviſio & ordo. ibid.*B.*
Plato bene agere, Epicurus bene vivere, Cleon gaudere adſcribebant. 84.*A.*
ejus placita. 85.*C.*
Saltante Ariſtippo ſaltare noluit. 52.*C.*
Pluvia unde gignatur. 201.*A.*
Pluvia unde. 3.*D.*
Podagrâ laborabat Lycon. 130.*E.*
Poëma quid. 78.*B.*
Poëſis naturæ, Rhetorica artis eſt opus. 100.*A.*
Poëſis quid. 178.*C.*
Poetæ ſolute ſcribere poſſunt, ſolutâ vero oratione ſcribentes poëtice non bene poſſunt. 100.*A.*
Polemon intemperans & ebrius à Xenocrate ad meliorem frugem redactus. 100.*B.*
aiebat in rebus exercer oportere, non in Dialecticis diſciplinis. 100.*E.*
Polus à quibus inventus. 18.*B.*
Prandii hora ex ſententia Diogenis. 147.*D.*
Praylus è Troade. 265.*E.*
ejus conſtantia. ibid.
Preſteres quid. 201.*C.*
quomodo fiant. 291.*E.*
Priene Thebanorum colonia. 21.*D.*
Biantis patria. ibid.
Prienea cauſa. 21.*F.*
Principes quidam aures habent in pedibus. 52.*E.*
Princeps honore & dignitate contentus eſſe debet. 13.*D.*
Principia rerum duo, Materia & Deus, Platoni. 85.*F.*
& Stoicis. 196.*B.*
Principi ſimiles ſubditi. 166.*A.*
Principia rerum duo, bonus, maluſque Lar. Magis. 2.*F.*
Principum benevolentiam quomodo comparabat Ariſtippus. 49.*D.*
Probabilitas ex quibus ducatur. 257.*A.*
Procleus Epidaurienſium Tyrannus. 24.*E.*
Probitas jurejurando fidelior. 15.*A.*
Prodeſſe non eſt bonum, ait Menedemus. 66.*F.*
Prodigus in patria ſepulturâ prohibitus. 247.*A.*
Protagoras philoſophus. 249.*F.*
fuit bajulus, & callum primus invenit. 250.*D.*
Prudentia quid. 186.*C.*
Prudentia murus tutiſſimus. 641.*A.*
Prudentia præſtat aliis virtutibus, ut viſus ſenſibus. 109.*C.*
Phrynon quo aſtu à Pittaco in ſingulari certamine interfectus. 19.*B.*
Ptolemæus Lagi filius. 58.*A.*
Ptolemæus Philadelphus. 128.*B.*
Ptolemæus Philopater. 207.*A.*
Ptolemæus Soter. 60.*F.*& 61.*E.*
Pudor & ambitio pueris frænum, & calcaria. 130.*A.*
Pudor quid. 191.*A.*
Pueri ea addiſcere debent, quibus, cum viri fuerint, utantur. 53.*A.*
Puertiæ tribus opus eſt, naturâ, doctrinâ, & exercitatione. 118.*C.*
Pulcritudo triplex Platoni. 90.*D.*
alienum bonum, Bioni. 108.*E.*
virtutis flos Zenoni. 195.*B.*
Pulchritudo epiſtolis commendatitiis potior. 118.*C.*
Pulchritudo quid. 118.*D*
Pulchritudo vocis flos. 169.*F.*
Punctum quid. 196.*D.*
Purpura diverſos colores præ ſe fert. 258.*C.*
Pyladis & Oreſtis amicitia. 88.*E.*
Pyrrhonis patientia 254.*B.*
Phyrrhon philoſophus Eleus. 252.*D.*
Princeps in patria. 253. *D.*
Dei inſtar inter homines, ſolus princeps. ibid. *E.*
ejus indifferentia. 254.*A.*
Diſcipuli. ibid.*D.*
ira. ibid.
dogmatis ſectæ. ibid.*F.*
diſciplina. 256.*F.*
Pyrrhonia ſecta ejecta. 5.*D.*
Pyrrhonii philoſophi. 254.*E.*
eorum ſectæ. ibid.

Pythagoras

Pythagoras petiit, ut omnium memoriam haberet. 215.A.
Euphorbum, Hermotimum, & Pyrrhum ſe fuiſſe meminerat. 215.B.
ejus ſcripta. 215.D.
ejus diſcipuli in commune conferebant, & quinquennium ſilebant. 216.D.
ei nudato crus aureum apparuiſſe fertur. ibid. E.
centum boves cur immolavit. 217.A.
animantibus cur veſci vetaret. ibid.B.
noctu ſexcenti ad illum audiendum itabant. ibid. A.
ejus ſymbola. 218.A.
bove tantum aratore, atque hirco abſtinebat. 219.A.
cur Pythagoras appellatus. ibid.B.
ejus præcepta ſalutaria. ibid.
à fabis cur jubeat abſtineri. 222.A & B.
occiſus eſt cum diſcipulis nolens fabas conculcare fugiendo. 223 D.
finxit ex inferis ſe veniſſe. 224.B.
ei mulieres traduntur inſtituendæ. ibid.C.
Pythagoras primus philoſophus nominatus. 3.E.
in Italia philoſophatus. 4. A.
ejus volumina. 215.D.
ejus ſymbola. 218.A.
dogmata. ibid. victus. ibid. veſtis. ibid.
obitus. 224.E.
epiſtola. 226.B.
Pythagoras pugil. 226.A.
Pythagoræ alii multi. ibid.C.

Q.

Qualem contra equum, qualem aſinum ungo. proverb. 97.D.
Qualis princeps, tales ii, qui ejus imperio parent. 166.A.
Quæ non poſueris ne tollito. 14.C.
Quies præclarum eſt remedium tumoribus, 168. C.
Quis beatus. 9.D.
Quod inſtat recte agere, optimum. 19.E.

R.

Recta quæ, Stoicis. 179.D.
Recte dicere quotuplex. 91.E.
Reges benevolentia non armis muniti eſſe debent. 25.D.
Regnum aliud eſt ex lege, aliud generi datur, Platoni. 89.A.
Regnum quotuplex. 89.A.
Regium eſt recte agentem, male audire. 139.A.
Regula Epicuri. 274.A.
Rerum publicarum genera quinque & quæ, Platoni. 88.E.
Rhetoricæ genera ſex Platoni. 91.C.
Rhetorica triplex, Stoicis. 195.D.
Reverentia erga ſe ipſum in ſolitudine. 134.B.
Riſus cauſa mortis Chryſippi. 209.B.
Rota figuli à quo inventa. 27.F.
Ros quomodo fiat. 292. D.

S.

Sacerdotes ſoli ſapientes, Stoicis. 192.E.
Salis laus. 222.E.
Salutandi mos diverſus in epiſtolis Philoſophorum. 84.A.
Sanitas corporis, & animi acumen, à tenui victu. 217.C.
Sanitas bonum indifferens. 29. E.
Sapiens quid facit, Epicuro. 195.F.
porculo ſimilis eſſe debet, Pyrrhoni. 254.C.
eſt Rex, innocens, non eſt Miſericors, & nulli veniam tribuit. 193.C.D.
nihil admiratur. ibid.
Sapiens eſt opinationis expers, Stoicis. 203. B.
Sapiens ſemel ſemper eſt ſapiens. 294. F.
beatus etiam ſi torqueatur. 295. A.
& qualis in multis, ac quid faciet, quid non, Epicuro. ibid.B.C.
Sapiens ſolus amicis præſentibus & abſentibus idem. ibid. A.
Sapiens minime elatus, & quare. 92. A.
Sapiens ſui cauſa omnia eſt facturus, Ariſtippo. 56.C.
quid agere debeat, Platoni. 88.A.
quid, Ariſtoteli. 121.D.
quid, Stoicis. 193.A.
ſolus eſt liber, mali ſervi. 193.B.
bono hiſtrioni ſimilis. 202.E.
Sapientiæ ſubſidium à juventute ſumendum ad ſenectutem. 22.F.
Sapientia quid, Platoni. 84.D.
Sapienti exigua fortuna intervenit. 301.B.
Sapientum nomina. 3.F.
poeticæ dediti, & legum periti, & à multis reprehenſi. 10.C.
Sciather quid, Vitruvio. 17.B.
Sciothericon horologium quid. ibid.B.
Sceptici unde dicti. 254.E.
Sceptrum Jovis è Cypariſſo. 216.D.
Scientia quid. 203.F.
Scientia ſummum bonum, Herillo. 173.B.
Scientia triplex, Platoni. 89.D.
Scientia Metrodori. 151.F.
Scorta Regum Reginæ, Diogeni. 152.F.
Scytharum locutio, Proverbium. 26.E.
Secta quid, & quæ dici poſſit. 5.D.
Sectarum principes qui. 5.B.
Secunda fortuna utentem mori beatiſſimum. 139.B.
Semen cerebri ſtilla, Pythagoræ. 220.E.
Seleucus grammaticus. 239.F.
Semen hominis quid. 202.C.
Senectus nemini exprobranda. 109.C.
Senectus malorum portus, Bioni. 108.E.
Senectutis viaticum doctrina. 119.A.
Senex egens miſerum. 150.A.
Senſus quid Stoicis. 176.D.
Sepeliendi mos Ægyptiorum. 258.B.
Athenienſium. 12.B.D.
Romanorum. 258.B.
Sepulchrum quid, Anaxagoræ. 35.E.
Sepultura à Diogene contenta. 156.E.
Servi quomodo Lacydē in penu fallerent. 111.D.
Sermo operis umbra. 246 D.
Servitus multiplex. 193.B.
Simia ſenex non capitur laqueo. Proverb. 136.F.
Simmias. 64. B.
ejus dialogi. ibid.
Silentium Pythagoreorum. 216.D.
Sobrietas Magorum quanta. 2.E.
Socrates artem dicendi docere vetitus. 38.A.
pejorem cauſam dicendo meliorem faciebat. Ariſtoph. Primus philoſophorum condemnatus interiit. ibid.B.

duas

duas habuit uxores. ibid.D.
ocium laudabat. 40.F.
ſcientiam unum bonum, malum vero inſcitiam eſſe dicebat. 41.A.
lyra canere didicit. ibid.B.
ejus conſilium de uxore ducenda. ibid.D.
juvenes aſſidue cur ſe in ſpeculo inſpicere jubebat. ibid.D.
ejus dicta. ibid.
omnium ſapientiſſimus. 42.D.
dignum ſe putabat, qui aleretur in Prytaneo. 43.D.
capitis damnatus cicutam bibit. ibid.
Sol quid, & cur major terra. 198.E.F.
quid & quantus Anaximandro. 33.B.
quando deficiat. 199.A.
Sol meridie non idem videtur. 258.C.D.
Sol Ægyptiis pro deo, & Ocyrus dicitur. 3.C.
ferrum candens atque ignitum, Anaxagoræ. 35.A.
ejus defectus quomodo. 289.A.
Sol quanto major Luna, Thaleti. 6.D.
Solis magnitudo quanta. 288.D.
Solis defectiones. 1.C.
Sol à magis deus exiſtimatus. 3.B.
Solertia quid. 186.D.
Solœciſmus quid. 178.B.
Solœcizare unde dictum. 13.A.
Soloni vita jucundior in rep. quam in regno. 17.C.
Solon cur furorem ſimulavit. 11.F.
Tyrannidem oblatam recuſat. 12.B.
in Seditione neutri partium adæhſit. 14.D.
rogatus à Piſiſtrato reverti non vult ab exilio, & quare. 17.B.
Somnus nimius homini pernicioſus. 79.B.
Somnus quomodo efficiatur. 202.B.& 282.E.
Somnium vigilantis ſpes, Ariſtoteli. 118.B.
Sophocles tragicus Homerus dictus. 101.B.
Sorites quid. 60.A.
Spe bona differunt docti ab indoctis. 17.E.
Spes vigilantis ſomnium, Ariſtoteli. 118.B.
Spes hominibus jucunda. 22.D.
Species quid. 178.D.
Speuſippus triſtitia volens mortuus eſt. 96.E.
Sphærus malis Punicis cereis ei appoſitis quomodo deceptus eſt. 207.A.
Sphæra à quibus inventa. 1.E.
ab Anaximandro conſtructa. 33.C.
Sponſioni damnum it comes. 18.F.
Statuæ à Magis repudiatæ. 2.D.
Stoici philoſophi. 4.F.
cur ita vocati. 165.C.
eorum decreta. 173.D.
Strato Theophraſti ſucceſſor. 28.B.
à Ptolomeo diſcipulo 80 talenta accepit. ibid.
ejus libri. ibid. C.
Teſtamenta. 129.A.
Stulti omnes inſaniunt, Stoicis. 193.F.
Subdiviſio quid, Stoicis. 178.E.
Superbi mores vitandi. 22.C.
Superficies quid. 196.D.
Supplex non eſt prodendus. 98.D.
Sycophantæ morſus acerrimus. 150.A.
Syllogiſmus quid Stoicis. 175.A.
Symbola Pythagoræ quæ. 218.A.

T.

Telaus Athenienſis. 12.E.
Temperantia Epicuri. 269.E.
Temperans etiam in ſaltationibus non corrumpitur. 52.D.
Tempus quid 198.A.
Tempus quid, Platoni. 86.E.
Terra in orbem movetur, Philolao. 234.E.
Terra reliquiæ omnium rerum inter omnia media collocata. 197.A.
Terræmotus unde fiant. 35.C.
& quomodo. 291.F.
Terræmotus ex aqua putei hauſtu præcognitus. 31.B.
Teſtamentum Ariſtotelis. 116.F.
Theophraſti. 126.C.
Stratonis. 129.A.
Lyconis. 131.A.
Platonis. 79.D.
Teſti injurato teſtimonium dicere non licebat apud Athenienſes. 98.D.
Tetralogia Platonis. 63.A.
Tetralogia quid. 83.A.
Teutamium delubrum. 23.A.47.
Teutamis Biantis pater. 21.C.
Thales nihil ſcriptum reliquit. 6.B.
urſæ minoris inventor. ibid.C.
primus Aſtrologiam coluit. ibid.C.
primus circuli triangulum rectis angulis deſcripſit. ibid.E.
cur liberis operam non daret. 7.A.
ejus reſponſum de ducenda uxore. ibib.A.
quomodo ditatus eſt. ibib.B.
trium rerum cauſa fortunæ gratias habebat. 8.E.
videtur ab anu. ibid.F.
ejus dicta. 9. A.& B.
calore, & ſiti mortuus eſt. 10.A.
ei tribuitur illud. Noſce te ipſum. ibid.B.
quomodo ob divinationem dives factus eſt. 7.A.
ejus Epiſtolæ. 11.C.
Theano Pythagoræ uxor. 224.C.
Theodorus primo ἄθεος, deinde Deus cognomentum habuit. 54.C.
Theodorei philoſophi unde dicti. 57.A.
Theon Stoicus dormiens in ſomno deambulabat. 257.F.
Theopropidarum genus. 64.D.
Thyrion Bathyclis filius. 7.E.
Theophraſtus Ariſtotelis diſcipulus & ſucceſſor, filius fullonis. 122.E.
diſcipulorum duo millia eum audiebant. 133.A.
ita dictus ob divinam eloquentiam. ibid.C.
ejus dicta. ibid.D.
vixit annos 85. ibid.E.
ejus libri. 124.B.
Theophraſtus fræno, Calliſthenes calcaribus indigebat. 123.D.
Theſpis tragœdias agere prohibitus à Solone 15.A.
Timon Nicænus Philoſophus. 264.A.
ejus opera. ibid.E.
frugalitas. 265.C.
unoculus. ibid.D.
ejus auditores. ibid.F.

Timon

Timon Miſanthropus. 265. A.
Tolerantia quid. 186.D.
Tonitrua unde fiant. 35.C.
Tragœdia quomodo inventa, & à quibus aucta. 82.F.
Tragœdia agi cur vetita. 15.A.
Tragœdia à Comedia irriſa reſponſo non dignatur. 98.E.
Trepidatio quid. 191.A.
Trilogia Platonis. 84.B.
Triobolum philoſopho. Cratetis dictum vero verius. 158.D.
Tripodis hiſtoria. 7.C.
de ea re variæ ſententiæ. 8.B.
Triſtitia finis malorum, Theodoro. 57.B.
Triſtitia mortuus eſt Menedemus. 68.F.
& Alexinus. 61.A.
Menippus laqueo ſe ſuſpendit. 164.B.
Triſtitia volens mortuus Speuſippus. 96.E.
Tutor cum orborum matre non habitet, Soloni. 14.C.
Tutor nemo ſit ejus, cujus hæreditatem expectet. ibid.C.
Turbo quid. 201.C.
Tyranni quomodo ſe tueri poſſint. 16.B.

V.

Valetudo à tenui victu gignitur. 217.B.
Venus aurea Delphis. 152.B.
Venereæ voluptates omni tempore graves, nec ad ſanitatem conferunt. 216.C.
quo tempore eis opera danda. ibid.B.
Venter vitæ Charybdis. 150.A.
Venia pœnitentia potior. 19.D.
Venia ſupplicio melior. ibid.D.
Ventrem, linguam, penem contine. 27.D.
Venti quomodo utribus ſedati ab Empedocle. 228.E.
à quibus gignantur. 35.C.
& quomodo fiant. 290.D.& 292.A.B.
Ver. 200.E.
Verbum quid. 178.A.
Verba rerum cauſa inventa, non contra. 28.F.
Veritas eſt quiddam præclarum, & ſtabile, Platoni. 79.B.
Veri aſſenſus ſuſtinendus. 258.B.
Vermes ſine conjunctione naſcuntur. 257.C.
Veſperus magis morboſus, quam aurora. 220.C.
Via ad inferos facilis, clauſis oculis conficitur, Bioni. 109.A.
Victus tenuis ſanitatem corporis, & ingenii acumen parit. 217.B.
Victoria ſine ſanguine paranda. 19.F.
Victui tenui aſſueſcere ſanum, & utile Epicuro. 298.B.
Videre quid ſit. 202.A.
Vigilantia Ariſtotelis. 118.A.
Vinolentia quomodo effugiatur. 27.C.
Vinum abundantius ſumptum paralyſin efficit. 111.F.
Vinum moderate ſumptum confirmat, largius debilitat. 258.E.
Virgo grave onus patri. 130.A.
Virgines erudiendæ. 23.F.
Viri boni deorum imagines. 150.A.
Virum bonum vere eſſe, arduum. 19.E.
Virtutes morales exercitatione & conſuetudine acquiruntur, non doctrina. 154.D.
acquiri poſſunt doctrina. 186.A.
Virtus quid, Cleanthi. 185 D.
Virtus eſt uniuſcujuſque perfectio. 185.E.
Virtutis diviſio multiplex. 186.B.
Virtutes principes & ſubjectæ, quæ ſint. 286.C.
Virtus interdum nocet. 237.C.
Virtutis perfectæ partes quatuor, & quid ſingulæ, Platoni. 90.F.
Virtus ad beate vivendum ſeipſa contenta, ſed eget inſtrumentis, Platoni. 87.F.
Virtutis encomium. 115.E.
Virtutis color erubeſcentia. 150.E.
Virtus ad beatam vitam ſeipſa contenta non eſt. 121.B.
Virtutes inter ſe non connexæ. 121.C.
inter ſe connexæ, Stoicis. 194.A.
Viſum quid, Stoicis. 176.A.
Viſio quid, Stoicis. 176.A.
differt à viſo. ibid.A.
Viſiones duplices. 176.B.
Vita jucundior Soloni in rep. quam in regno. 17.C.
Vita jucunda à quibus efficiatur, Epicuro. 298.
Vita optima eſt, ad mortuos ſe adplicare. 164.D.
Vita noſtra quibus indigeat, Epicuro. 287.D.
Vita producitur ex pane calido naribus admoto. 248.A.
Vita non jucunda, niſi honeſta, Epicuro. 300.C.
Vita beata ſingularum congregatione voluptatum conſtat, Ariſtippo. 54.E.
Vita mercatui Græciæ ſimilis. 216.A.
Vitæ ſpatium quomodo dividatur. 216.A.
Vitæ ratio triplex, & qualis eligenda. 195.C.
Vitia principalia, & ſubjecta, quæ & quid. 186.D.E.
Vitis tres racemos ferre dicta ab Anacharſide. 26.B.
Vivere ſapienti indifferens eſt, Ariſtippo. 56.C.
Vivere naturæ convenienter quid, Zenoni. 185.B.
Undique ad Infernos tantundem eſſe deſcenſus. 35.E.
Vomitus quotidie bis Epicuro accidebat. 269.A.
Voluptas quid. 191.C.
Voluptas animi major quam corporis, Epicuro. 299.E.
Voluptas ſuavis motus, dolor aſper, Ariſtippo. 54.E.
Voluptas finis bonorum, Ariſtippo. 54.D.
Voluptas duplex in motu, & in quiete. 299.C.& D.
Voluptas cur initium, & finis beate vivendi, Epicuro. 297.E.
& qualis. 298.D.
Ulyſſes apud inferos omnes fere mortuos vidit. ipſam vero reginam ne aſpexit quidem. 53.A.
Voluptas venerea omni tempore gravis, & ſanitati contraria. 216.C.
Vox eſt corpus, Stoicis. 177.C.
Vox duplex. 94.F.
& quid. 177.C.A.
quattuordecim annis perficitur. ibid.
Utilitas quanti ſit apud homines. 3.D.
Vulcanus Nili Ægyptii filius. 1.B.
Uxor cum veſtibus pudorem deponere, & ſurgens aſſumere debet, Pythagoræ. 224.E.

Uxor

Vxor quo tempore ducenda. 150.E.
Vxor qualis ducenda de conſilio Bittaci. 20.E. 24.B.
cum ea quomodo verſandum. 24.A.
Vxor an, & quando ducenda, Bioni. 108.E.
Vxoris ducendæ tempus, Thaleti. 7.A.
Vxori ſacrificavit Ariſtoteles. 115.A.
Vxor ex ſimilibus ducenda, & quare. 24.B.
Vxorem tibi parem elige, Pittaci conſilium. 20.E.
Vxores Maſſegetis communes. 258.B.

X.

XEnocrates ſtimulo, Ariſtoteles fræno egebat. 97.D.
à Phryne vel Laide ſcorto corrumpi non potuit. 97.E.
ei ſoli injurato teſtimonium dicere licebat. 98.A.
ſolus legatorum Philippi munera non accepit. ob id duplicato honore affectus eſt. 98.C.
horam unam diei ſilentio tribuebat. 98.F.
ejus ſcripta. 99.A.
tantus vir venditus ab Athenienſibus, quod incolarum tributum ſolvere non poſſet. ibid.
vixit annos 82. ibid.
Xenophanes Philoſophus Colophonius. 241.C.
ejus opera. ibid.D.
philoſophia ac opiniones. ibid.E.
à filiis ſepultus. 242.A.
Xenophon Socratis auditor hiſtoriam philoſophorum primus conſcripſit. 45.C.
amavit Cliniam: quid ageret in exilio. 46. A.C.
quam fortiter Grylli filii mortem tulit. ibid. E.
in ſingulis libris Cyri profectionis, prœmium fecit, cum totius nullum feciſſet. 47.C.
ejus ſcripta. ibid.
Thucydidis libros latentes cum ſurripere poſſet, in honorem adduxit. Et dictus eſt Attica muſa. ibid.
Platoni adverſarius, & æmulus, ſimilia ſcripſit. 78.A.

Z.

ZEno Eleates Dialecticam invenit. 5.B.& 243.E.
Nearcho Tyranno aurem aut nares devoravit, & familiares ei ſuſpectos reddidit. ibid.F.
linguam in tyrannum exciſam expuit. 244. A.
in mortario contuſus obiit. 244.B.
Zeno poſt naufragium ſe ad philoſophiam contulit. 175.C.
obiit annos natus 98. cum ſanus ſemper vixiſſet. 171.B.
Zenone philoſopho continentior, Proverbium. 171.A.
ejus libri. 203.C.
calvus cum eſſet, à Sole exuſtus interiit. 203. D.
Zoroaſter Perſes, Magorum princeps. 1.C.

FINIS.

Index Authorum,

NEC NON

OPERUM illorum quorum Mentio fit

APUD

Diogenem Laertium.

A.

Ἀγρίππας. 259, 263.
Ἀθήναιος. 269.
Ἀθήναιος ὁ Ἐπιγραμματοποιός. 141, 171.
Ἀθηνόδωρος. 180, 193, 200.
ἐν η περιπάτων. 70, 122, 157.
Αἰνίγματα. 2, 23.
Αἰνεσίδημος. 32, 235. 258, 263.
ἐν τῇ εἰς τὰ Πυῤῥώνεια ὑποτυπώσει. 256.
ἐν ά τῶν Πυῤῥωνείων λόγων. 263.
ἐν τῷ κατὰ σοφίας. ibid.
ἐν τῷ περὶ ζητήσεως. ibid.
Αἰνεσίδημος Κνώσιος. 265.
Πυῤῥωνείων λόγων η βιβλίῳ. ibid.
Αἰσχίνης. 38, 48, 49, 78.
Αἴσχυλος. 44, 66, 82.
Αἴσωπος ὁ λογοποιός. 18.
Ἀλέξανδρος. 222.
ἐν διαδοχαῖς. 31, 37, 59, 71, 112, 207, 252.
ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς. 219.
Ἀλεξῖνος. 105, 203, 204.
Ἄλεξις. 76.
Αγκυλίωνι. ibid.
Μεροπίδι. ibid.
Ολυμπιοδώρῳ. ibid.
Παρασίτῳ. ibid.
Ἀλέξων.
ὁ Μύνδιος ἐν θ μυθικῶν. 7.
Ἀλκιδάμας.
ἐν τῷ φυσικῷ. 227.
Ἄλκιμος. 73, 74.
Ἀλκμαίων. 234.
Ἀλκαῖος. 8, 20.
Ἀμβρύων.
ἐν τῷ περὶ Θεοκρίτου. 116.
Ἀμειψίας. 40.
Ἀμφικράτης. 58.
ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν. ibid.
Ἄμφις.
Αμφικράτῃ. 76.
Δεξιδημίδῃ. ibid.
Ἀναξαγόρας. 31, 36, 246.
Αναξανδρίδης.
ἐν Θησεῖ. 76.
Ανάξαρχος. 251, 252, 253.
Αναξίλαος. 28.
Ἀναξίλας.
Βοθυλίωνι 76.
Κίρκῃ. ibid.
Πλουσίαις. ibid.
Ἀναξιλίδης.
ἐν τῷ β περὶ φιλοσόφων. 70.
Ἀναξίμανδρος. 33.
Αναξιμένης. 10.
Ἄνδρων Ἐφέσιος. 31.
ἐν τῷ τρίποδι. 8.
Ἀντάγορας. 101, 102.
Ἀντίγονος. 36, 209, 249, 264.
Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. 67, 130, 167, 252, 265.
ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος. 85.
ἐν τοῖς βίοις. 100.
ἐν τῷ περὶ Πύῤῥωνος. 253.
Τίμωνος βίον. 264.
Αντίγονος Λαοδικεύς. 266.
Ἀντίδωρος. 269.
Ἀντικλείδης.
ἐν β. περὶ Αλεξάνδρου. 216.
Ἀντιλέων.
ἐν β. περὶ χρόνων. 70.
Ἀντίοχος ὁ Λαοδικεύς. 263.
Ἀντίπατρος. 177, 178, 180, 184, 186, 197.
περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγομένων. 177.
ἐν τῷ ά περὶ ὅρων. 178.
Αντίπατρος ὁ Τύριος ἐν τῷ η περὶ κόσμου. 197.
ἐν τοῖς περὶ κόσμου. ibid.
ἐν τῷ ι. 198.
ἐν τῷ περὶ κόσμου. ibid.
ἐν τῷ β. περὶ οὐσίας. 200.

ἐν

ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς. 201.
Ἀντίπατρος ὁ Σιδώνιος. 171.
Ἀντισθένης. 48, 49, 78, 138, 240, 241, 242, 246, 247.
ἐν ταῖς διαδοχαῖς. 1, 42, 57, 66, 156, 158, 204, 238, 244, 246.
ἐν τῷ Ἡρακλεῖ. 163.
Ἀντιφῶν.
ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν ἀρετῇ πρωτευσάντων. 214.
Ἀντόδωρος Ἐπικούρειος. 136.
Ἀνώνυμος. 297, 299.
Ἀπελλᾶς ἐν τῷ Ἀγρίππᾳ. 263.
Ἀπολλόδωρος. 14, 128, 162, 173, 177, 179, 199, 202, 241, 243, 249, 251, 713.
ἐν τοῖς χρονικοῖς. 9, 19, 33, 34, 42, 70, 84, 112, 116, 209, 226, 228, 236.
ἐν γ. περὶ χρονικῶν. 102, 103.
ἐν β. περὶ νομοθετῶν. 14.
ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων αἱρέσεων. 15.
ἐν τῷ α΄ εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῶν. 173.
ἐν τῇ ἠθικῇ. 188, 192, 193, 195
ἐν τῇ φυσικῇ κατὰ τὴν ἀρχαίαν. 194, 196, 198, 200.
Ἀπολλόδωρος ὁ Λογιστικός. 6. 216, 217.
Ἀπολλόδωρος ὁ Κυζικηνός. 246.
Ἀπολλόδωρος ὁ Κηποτύραννος. 273.
Ἀπολλόδωρος ὁ Ἔφιλλος. 173.
Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος.
ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν δογμάτων. 208.
Ἀπολλόδωρος ὁ Ἐπικούρειος. 270.
ἐν τῷ α΄. περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου. 270. 267.
Ἀπολλοφάνης. 186.
Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεύς. 264.
Ἀπολλώνιος. 171.
Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος. 165, 170.
ἐν α΄ περὶ Ζήνωνος. 164.
Ἄρατος. 204, 265.
Ἀρισταγόρας. 3.
Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος. 18.
Ἀρίστιππος. 48, 53, 228, 268.
ἐν α΄ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. 25. 114.
ἐν δ. περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. 38, 45, 76, 101, 123.
Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος. 219.
ἐν τῷ περὶ φυσιολογιῶν. ibid.
Ἀριστόξενος. 10, 37, 72, 78, 100, 204, 214, 215, 219, 225, 233.
ἐν τῷ Πλάτωνος βίῳ. 122.
ἐν ι. παιδευτικῶν νόμων. 217.
ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι. 247.
ἐν τοῖς σποράδην. 28.
ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ. 31.
Ἀριστόξενος ὁ Σπινθάρου. 38.
Ἀριστόξενος ὁ Μουσικός. 136, 217.
Ἀριστοτέλης. 6, 25, 39, 44, 46, 58, 60, 78, 88, 95, 97, 124, 125, 126, 128, 218, 222, 225, 229, 226, 231, 235, 243, 250, 257, 267, 269, 273.
ἐν τῷ μαγικῷ. 1, 2.
ἐν τῷ ζ. τῶν ἠθικῶν. 119.
ἐν α΄ περὶ φιλοσοφίας. 2.
ἐν α΄ περὶ ποιητῶν. 81, 227.
ἐν γ. περὶ ποιητικῆς. 44.
ἐν τῷ Σοφιστῇ. 227.
ἐν Δηλίων πολιτείᾳ. 217.
ἐν τῷ περὶ τῶν κυάμων. 222.
Ἀριστοφάνης. 38, 39, 40, 100.
Νεφέλαις. 37.
Ἥρωσι. 222.
Ἀριστοφάνης ὁ Γραμματικός. 84. 270.
Ἀριστοφῶν Πυθαγοριστῇ. 223.
Ἀρίστων. 104, 230.
ὁ Κεῖος. 129.
ὁ Χῖος. 202.
ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείτου. 238.
Ἀρτεμίδωρος ὁ διαλεκτικός. 250.
ἐν τῷ πρὸς Χρύσιππον. ibid.
Ἀρχέδημος. 174, 180, 184, 185.
ἐν τῇ περὶ φωνῆς. 177.
ἐν τινὶ περὶ στοιχείων. 196.
Ἀρχέλαος. 37, 270.
Ἀρκεσίλαος. 102, 107, 124, 203, 265.
Ἀρχέτιμος ὁ Συρακούσιος. 10.
Ἀρχίλοχος. 235, 237, 255.
Ἀρχύτας. 75, 233.
ὁ Ταραντῖνος. 223.
Ἀσκάνιος ὁ Ἀβδηρίτης. 252.
Ἄστων κροτωνιάτης. 215.
Ἀτταγᾶς. 265.
Αὐτόλυκος μαθηματικός. 103.
Ἀχαιός. 66.
σατυρικῇ Ὀμφάλῃ. ibid.

B.

Βασιλείδης. 273.
Βίας. 22.
Βίων. 62, 108, 111, 195.
ἐν ταῖς διατριβαῖς. 52.
Βόηθος. 177, 198.
ἐν τῇ περὶ φύσεως. 199.
ἐν ια΄. περὶ εἱμαρμένης. 200.

Γ.

Γλαῦκος. 226.
Γλαῦκος ὁ Ῥηγῖνος 246.
Γλαύκων. 64.
Γοργίας ὁ Λεοντῖνος. 48, 228.
Γοργίας ὁ Ῥήτωρ. 138.
Γυμνοσοφισταί. 252.

Δ.

Δαίδαχος ὁ Πλατωνικός. 70.
Δάμων. 37.
Δάμων ὁ Κυρηναῖος. 10.
Δείναρχος.
ἐν τῷ πρὸς Ξενοφῶντα ἀποστασίου. 48.
Δείνων.
ἐν ε. ἱστοριῶν. 2.
Δημήτριος. 246, 247.
Δημήτριος ὁ Μάγνης. 46, 47, 158, 159, 270.
ἐν τοῖς ὁμωνύμοις. 9, 20, 132, 135, 156, 205, 209, 234, 235, 240, 243, 246.
Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. 6, 44, 58, 133.
ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ. 246, 251.
ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ. 6. 35.
ἐν τῷ περὶ γήρως. 36, 242.
Δημήτριος ὁ Βυζάντιος. 38.
Δημήτριος ὁ Λάκων. 273.
Δημόδοκος ὁ Ἀλείριος. 21.
Δημόκριτος. 6, 135, 243, 247, 251, 254, 255, 263, 267, 268, 269, 270.
Δημόκριτος ὁ Τροιζήνιος. 231.
ἐν τῷ κατὰ σοφιστῶν βιβλίῳ. ibid.
Δημοσθένης. 80, 146.
Δίδυμος.
ἐν Συμποσιακοῖς. 132.
Διώχιδας.
ἐν ε. Μεγαρικῶν. 14.
Δικαίαρχος. 78, 223.
ἐν α΄. περὶ βίων. 71.
Διογένης. 184, 185.
ἔργα. 157.
ἐν Θυέστῃ. 155.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Ἐπικούρου ἠθικῶν δογμάτων. 295.
ἐν τῇ ις τῶν ἐπιλέκτων. ibid.
Διογένης Πτολεμαεύς. 174.
ἐν τῇ περὶ φωνῆς τέχνῃ. 177.
Διογένης ὁ Βαβυλώνιος. 173.
Διογένης ὁ Κυνικός. 195.
Διογένης ὁ Ταρσεύς. 273.
ἐπιλέκτους σχολάς. ibid.
Διογένης ὁ Ἐπικούρειος.
ἐν τῇ α΄. τῶν ἐπιλέκτων. 290.
Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης. 251.
Διογένης ὁ Σμυρναῖος. ibid.
Διόδοτος γραμματικός. 240.
Διόδωρος. 96.
ἐν α΄ ἀπομνημονευμάτων. ibid.
Διόδωρος ὁ Ἐφέσιος. 230.
Διοκλῆς. 140, 142, 146, 159, 162, 163, 204, 208, 225, 252, 253.

ἐν

ἐν τοῖς βίοις τῶν φιλοσόφων. 46.
ἐν τῇ ἐπιδεμῇ τῶν φιλοσόφων. 175.
Διοκλῆς ὁ Μάγνης. 203.
Διονύσιος. 240.
ἐν τῇ η. ἱστορίας. 225.
Διονύσιος ὁ Στωικὸς. 148.
Διονύσιος ὁ Καρχηδόνιος. 59.
Διονύσιος ὁ Μεταθέμενος. 170.
Διονύσιος.
Παρθενοπαίῳ. 136.
Διονύσιος ὁ Κολοφώνιος. 162.
Διονύσιος Ἁλικαρνασσεὺς. 268.
Διοσκουρίδης.
ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν. 16.
Διοσκουρίδης Κύπριος. 265.
Διότιμος ὁ Στωικὸς. 267.
Δίνων.
ἐν Περσικοῖς 249.
Δοῦρις. 19,21,23,37.
ἐν τῷ β. τῶν ἱερῶν. 31.
ἐν τῷ περὶ ζωγραφίας. 9.
Δρύσων. 252.

E.

Ἑκαταῖος. 3.
ἐν τῇ α. περὶ τῆς Αἰγυπτίων φιλοσοφίας. ibid.
Ἑκαταῖος ὁ Ἀβδηρίτης. 254.
Ἑκάτων. 139,164,186.
ἐν τῷ α. τῶν χρειῶν. 145,160,208.
ἐν τῷ β. τῶν χρειῶν. 170.
ἐν τῷ περὶ τελῶν. 185.
ἐν τῷ α. περὶ ἀρετῶν. ibid.
ἐν τῷ γ. περὶ ἀγαθῶν. 188.
ἐν τῷ β. περὶ παθῶν. 190.
ἐν ιγ. περὶ παραδόξων. 193.
ἐν τῷ γ. περὶ ἀρετῶν. 194.
ἐν τῷ β. περὶ ἀγαθῶν. ibid.
ἐν ταῖς χρείαις. 205.
Ἔλευσις.
ἐν τῷ περὶ Ἀχιλλέως. 7.
Ἐμπεδοκλῆς. 226,227,241,243,255.
προοίμιον πρὸς Ἀπόλλωνα 228.
τὰ Περσικὰ. ibid.
ὁ ἰατρικὸς λόγος. 232.
Τραγωδίαι. ibid.
Καθαρμοὶ. 229,232.
Ἐπιγράμματα. 8,10,12,13,15,18,23,24,27,44,77,204.
ἐν α. τῶν ἐπιγραμμάτων, ἢ παμμέτρῳ. 10,15,171.
Ἐπίκουρος. 250,253,262,268,274.
βιβλία. 273.
ἐν ἐπιστολαῖς. 268,270.
ἐν τῷ περὶ τέλους. 268,299.
ἐν τῇ πρὸς Πυθοκλέα ἐπιστολῇ. 268.
ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φιλοσόφους. ibid.
ἐν τῇ πρὸς Λεόντιον ἐπιστολῇ. ibid.
ἐν τῇ α. περὶ φύσεως. 276.
ἐν λζ. περὶ φύσεως. 268.
ἐν τῇ ιβ. περὶ φύσεως. 290.
περὶ φύσεως βίβλος. 274.
ἐν ταῖς περὶ φύσεως. 295.
πρὸς Μενοικέα ἐπιστολή. 296.
ἐν τῷ α. Μετροδώρῳ. 272.
ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων. 299.
ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων καὶ φυγῆς. ibid.
ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φίλους. ibid.
ἐν τῷ α. περὶ βίων. 295.
περὶ βίων. 274.
ἐν τῷ συμποσίῳ. 295.
ἐν ταῖς διαπορίαις. ibid.
ἐν μικρᾷ ἐπιτομῇ. 287.
ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἐπιστολῇ. 274.
ἐν ταῖς κυρίαις δόξαις. 274,230.
ἐν προηγουμένοις. 272.
πρὸς Ἰδομενέα. 272.
ἐν τῷ περὶ τῆς Ῥητορικῆς. 270.
ἐν τῇ πρὸς Εὐρύδικον ἐπιστολῇ. ibid.
Κανών. 274.
πολλοί. 273.
Ἐπίκτητος. 264.
Ἐπιτάφια. 1,2,10, 20,22,25,36,80,96,99,101, 103,107,108,115,133,156.
Ἐπιμενίδης. 30,214.
Ἐπίχαρμος
περὶ τῶν ἰδεῶν. 73.
περὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν. 72.
Κωμῳδοποιὸς. ibid.
Ἐρασίστρατος. 209.
ἰατρὸς. 128.
Ἐρατοσθένης. 31,159,225.
ἐν τοῖς πρὸς Βάτωνα. 235.
Ἕρμαχος. 270,271,272.
Ἕρμιππος. 18,28,31,42,60,63,68,70,107,124,130, 136,208,214,223,224,226,238,244,248,267,270.
ἐν τῷ περὶ Θεοφράστου. 46.
ἐν β. περὶ Πυθαγόρου. 216.
ἐν τῷ α. περὶ μάγων. 3.
ἐν τοῖς βίοις. 8,36.
ἐν τῷ περὶ τῶν σοφῶν. 10.
Ἀριστοτέλους. 114.
ἐν δ. περὶ σοφῶν. 235.
ρμοδάμας. 214.
Ἑρμόδωρος. 2,59,71.
ὁ Πλατωνικὸς ἐν τῷ περὶ παθημάτων. 1.
Εὔβουλος.
ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Διογένους πρᾶσις. 145.
Ἀλεξανδρεὺς. 265.
Εὐβουλίδης. 43,60,209.
ἐν τῷ περὶ Διογένους. 142.
Εὔδημος.
ἐν τῇ περὶ τῶν ἀστρολογουμένων ἱστορίᾳ. 6.
Εὔδημος ὁ Ῥόδιος. 3.
Εὔδοξος ἐν γῆς περιόδῳ. 236.
ἐν τῇ α. περιόδου. 258.
Εὔδοξος ὁ Κνίδιος. 7.
πολλοί. 236.
Ὀκταετηρὶς. 235.
ἐν γῆς περιόδῳ. 236.
Εὔδρομος. 174.
ἐν τῇ ἠθικῇ στοιχειώσει. 173.
Εὐθύφρων ὁ Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ. 28.
Εὐκλείδης. 49,60.
Εὔμολος ἐν ε. τῶν ἱστοριῶν. 115.
Εὔπολις.
ἐν κόλαξι. 249.
ἐν ἀστρατεύτοις. 71.
Εὐριπίδης. 14,37,71,102,135,250,255.
ἐν τῇ Αὐγῇ. 41.
ἐν τῷ Παλαμήδει. 44.
Μηδεία. 66.
Βελλεροφόντῃ. 102.
Ἀνδρομέδη. 103.
Φαέθοντι. 35.
Εὐρύλοχος. 254.
Εὔρυτος. 225.
Εὔφαντος ἐν ἱστορίαις. 68.
Εὔφαντος Ὀλύνθιος. 60.
Εὐφορίων. 78,251.
Εὐφράνωρ Σελευκεὺς. 265.
Ἔφορος. 10,25.
Ἐχεκράτης. 225.

Z.

Ζεύξιππος ὁ Πολίτης. 266.
Ζεῦξις. 263.
ἐν τῷ περὶ διπλῶν λόγων. 266.
ὁ Γωνιόπους. 171.
Ζηνόδοτος ὁ Στωικὸς.
Ζήνων. 164,192,194,199,200,203,204,226,227,273.
βιβλία. 73.
περὶ ἐρωτικῆς τέχνης. 172.
ἐν ταῖς διατριβαῖς. ibid.
ἐν τῷ α. περὶ λόγου. 173,174.
ἐν τῷ περὶ τοῦ ὅλου. 198,199.
ἐν πολιτείαις. 172,193.
ἐν τῷ α. περὶ λόγου. 173,174.
ἐν τῷ περὶ ἀνθρώπου φύσεως. 185.
ἐν τῷ περὶ παθῶν. 190.
ἐν τῷ περὶ οὐσίας. 196.
Ζήνων ὁ Ἐλεάτης. 81,243,255.
Σιδώνιος. 273.
ὁ Ταρσεὺς. 174,184.
ὁ Κιτιεὺς. 184,201.
πολλοί. 172.
Ζωΐλος ὁ Περγαῖος. 146.
Ζώπυρος. 162.
ὁ Ῥήτωρ. 265.

Η.

Ηρακλείδης. 6,25,44,6,163,67,68,72,231.
ἐν τῇ περὶ τῆς ἄπνου. 3,228,230.
ἐν τῷ περὶ ἀρχῆς. 24.
ἐν τοῖς περὶ νόμων. 249.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τοῦ Σωτίωνος διαδοχῶν. 133.
περὶ νόσων. 226.
ἐν τῇ Σατίωνος ἐπιτομῇ. 215.
ἐν τῇ τοῦ Σωτύρου βίων ἐπιτομῇ. 215,223.
Ηρακλείδης ὁ τοῦ Σεραπίωνος. 224,228.
Ηρακλείδης ὁ Ταρσεὺς. 192.
Ηρακλείδης ὁ Φυσικὸς. 215.
Ηρακλείδης ὁ Ποντικὸς. 214,240.
Ἡράκλειτος. 6,16,38,71,134,227,238,239,240, 255,269.
Πολλοὶ. 242.
ὁ Φυσικὸς. 215.
Ἥιλλος. 204.
Ἡρόδοτος. 3,6,17,25,214,245,268,273.
ἐν τῷ περὶ Επικούρου ἐφεβιας. 268.
Ηρόδοτος Ταρσεὺς. 266.
Ἡσίοδος. 3,44,135,136,170,219,226,237,267.

Θ.

Θαλῆς.
ναυτικὴ ἀστρολογία. 6.
ἐπιστολαὶ. 10.
Θεανὼ. 224.
Θεαίτητος ὁ ποιητὴς. 102,225.
Θεμίστα. 272.
Θέογνις. 141.
Θεοδόσιος.
ἐν τοῖς σκεπτικοῖς κεφαλαίοις. 255.
Θεόδωρος ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων. 49.
περὶ θεῶν. 57.
ἐν τῷ δ. τῶν πρὸς Ἐπίκουρον. 268.
πολλοὶ. 58.
Θεόκριτος ὁ Χῖος. 116.
Θεόπομπος. 29,30,79,141.
ἐν τοῖς θαυμασίοις. 30,31.
ἐν τῇ η. τῶν Φιλιππικῶν. 3.
ἐν Αὐτόχαρι. 76.
Θεοφάνης.
ἐν τῷ περὶ γραφικῆς. 58.
Θεόφραστος. 80,103,125,160,,226,227,238.
ἐν τῇ πρὸς Φανίαν ἐπιστολῇ. 123.
ἐν τῷ Μεγαρικῷ. 143.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ. 242.
ἐν τοῖς φυσικοῖς. 242,248.
Θέσπις. 15,82.
Θέων ὁ Τιθωρεὺς ὁ Στωϊκὸς. 257.
Θουκυδίδης. 47.
Θρασύλλος. 70,83,246,248.

Ι.

Ιδομενεὺς. 38,48,78,268,272.
ἐν τοῖς περὶ τῶν Σωκρατικῶν. 38.
Ἱερώνυμος. 219,228,240.
ἐν τῷ περὶ ἐποχῆς. 59.
ἐν τῷ β τῶν σποράδην ὑπομνημάτων. 7,36.
Ἱερώνυμος Ῥόδιος. 39.
ὁ περιπατητικὸς. 265.
Ἱκέτας Συρακούσιος. 234.
Ἴστρος Τιβεριεὺς.
ἐν τῷ στέμματι. 43.
Ἱππαρχία. 161.
Ἵππαρχος. 248.
Ἵππασος. 215,234.
Ἱππίας. 6.
Ἱππόβοτος. 158,162,170,173,224,226,227,247, 265.
ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων. 13,54.
ἐν τῇ τῶν φιλοσόφων ἀναγραφῇ. 10.
Ἱπποκράτης. 243,255.
Ἱππῶναξ. 21,22,28,112.
Ἰσίδωρος Περγαμηνὸς. 172.
Ἰσοκράτης. 96,122,141.
Ἴστρος. 47.
Ἰχθύας Μετάλλου. 61.
Ἴων ὁ Χῖος. 32,39,104.
ἐν τοῖς τριαγμοῖς. 235.

Κ.

Καλλίμαχος. 241,243.
ἐν τοῖς πίναξι. 235.
ἐν τοῖς Ἰάμβοις. 6,7.
ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν. 20,60.
Καρκῖνος ὁ κωμῳδοποιὸς. 48.
Καρνεάδης. 113,269,273.
Κάσιος ὁ Σκεπτικὸς. 172.
Κερκίδας ὁ Μεγαλοπολίτης ἢ Κρὴς ἐν τοῖς μελιάμβοις. 156.
Κλεάνθης. 174,184,185,186,194,197.198,201,203.
ἐν τῷ περὶ ἡδονῆς. 185.
ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτόμων. 196.
ἐν τῷ περὶ χαλκοῦ. 167.
βιβλία. 206.
Κλεάνθης ὁ Ποντικὸς. 240.
Κλεινόμαχος ὁ Θούριος. 61.
Κλέαρχος. 8.
ἐν τῷ Πλάτωνος ἐγκωμίῳ. 70.
Κλέαρχος ὁ φιλόσοφος. 21.
Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ παιδείας. 3.
Κλείταρχος ἐν τῇ δωδεκάτῃ. 2.
Κλειτόμαχος. 113.
ἐν τῷ α. περὶ τῶν αἱρέσεων. 55.
Κλεομένης.
ἐν τῷ παιδαγωγικῷ. 155.
Κράντωρ. 102.
περὶ πένθους. 103.
Κράτης. 102.
Κρατῖνος.
ἐν Ἀρχιλόχοις. 3.
ἐν Κλεοβουλίναις. 23.
ἐν Πυθαγορικοῖς. 222.
ἐν Ταραντίνοις. 223.
ἐν τοῖς Χείρωσι. 15.
Ψευδοποβολιμαίῳ. 76.
Κρεώφυλος. 214.
Κρῖνις. 178,179,180.
ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ. 181,182.
Κρίτων. 63.
Κρότων ἐν τῷ Κατακολυμβητῇ. 239.
Κυρηναϊκοὶ. 204.

Λ.

Λεάνδριος. 10.
Λεοντεὺς. 272.
Λεύκιππος. 244,248,270.
Λέων. 84.
Λόβων ὁ Ἀργεῖος. 9.
Λυκοῦργος. 80.
Λυκόφρων. 68.
ἐν Σατύροις. ibid.
Μενεδήμῳ. ibid.
Λύκων. 130,131.
Λυσανίας ὁ Αἰσχρίωνος. 143.
Λυσίας. 43.
ἐν τῷ κατὰ Νεϊκείδου. 14.
κατ᾽ Αἰσχίνου περὶ Συκοφαντίας. 48.
Λυσίας ὁ Κεφάλου. 76.
ἐν ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Ἵππαρχον. 224.

Μ.

Οἱ τὰ περὶ Μάγων γράψαντες. 3.
Μάνεθος.
ἐν τῇ τῶν φυσικῶν ἐπιτομῇ. ibid.
Οἱ Μεγαρικοὶ. 203.
Μελάνθιος ὁ Ῥόδιος. 49.
Μελάνθιος ὁ ζωγράφος.
ἐν τοῖς περὶ ζωγραφικῆς. 100.
Μελέαγρος. 162.
ἐν τῷ β. περὶ δοξῶν. 55.
Μέλισσος. 243.
Μένανδρος.
ἐν Ἱπποκόμῳ. 157
ἐν Διδύμοις. 160
Μένανδρος κωμικὸς. 122,133,157.
Μενέδημος. 204.

Μένιππος.

Μένιππος. 162.
ἐν τῇ Διογένους πράσει. 144.
Μηνόδοτος. 265.
Μηνόδοτος ὁ Νικομηδεὺς. 266.
Μητρόδωρος. 268,271,272.
ἐν τῷ περὶ εὐγενείας. 267.
βιβλία. 272.
Μητρόδωρος ὁ Χῖος. 251.
Μητρόδωρος Λαμψακηνὸς. 35.
Μητροκλῆς.
ἐν ταῖς χρείαις. 145.
Μίμνερμος. 15.
Μινύης. 7.
Μνησίλοχος. 37.
Μνησίμαχος.
Ἀλκμαίωνι. 223.
Μουσαῖος. 1.
Μυρωνιανὸς. 30,79,98.
ἐν τοῖς ἱστορικοῖς κεφαλαίοις. 267.
Μυρωνιανὸς Ἀμαστριανὸς.
ἐν τῷ α. τῶν ἱστορικῶν ὁμοίων κεφαλαίων. 99.
Μῦς. 267,269.

N.

Ναυσιφάνης. 253,262,268,270.
Ναυσιφάνης Τήϊος. 254.
Νεάνθης. 70,71,141,227,228.
Νεάνθης Κυζικηνὸς. 26,76,231,238.
Νεόφρων Σικυώνιος. 66.
Νέων ὁ Χῖος. 251.
Νικόλαος. 267.
Νικομήδης. 240.
Νικόμαχος. 235.

Ξ.

Ξάνθος. 162.
ἐν τοῖς περὶ Ἐμπεδοκλέους. 229.
ὁ Λυδὸς. 1.
Ξενοκράτης. 98,267,270.
Ἄλλοι. 99.
Ξενοφάνης. 6,227,242,255.
ἐν ἐλεγείᾳ. 222.
Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος. 29.
Ξενόφιλος Πυθαγορικὸς. 217,225.
Ξενοφῶν. 38,40,44,47,49,141,158.
ἐν Συμποσίῳ. 40,41,78,141.
Σωκράτους ἀπολογία. 78,
Κύρου παιδεία. ibid.
ἠθικὰ ἀπομνημονεύματα. ibid.

O.

Ὀλυμπιόδωρος ὁ Ἀθηναίων στρατηγήσας. 143.
Ὅμηρος. 3,12,14,23,35,44,66,71,101,102,104,158,219,225,227,231,237,241,249,254,255,265.
Ὀνήτωρ. 61.
ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Εἰ χρηματιεῖται ὁ σοφὸς. 72.
Ὀρφεὺς. 2,225.

Π.

Παμφίλη. 6,17,19,25.
ἐν ὑπομνήμασι. 25.
ἐν λβ ὑπομνημάτων. 122.
ἐν β. ὑπομνημάτων. 23.
ἐν ε. ὑπομνημάτων. ibid.
ἐν η ὑπομνημάτων. 39.
ἐν κε ὑπομνημάτων. 75.
Πάμφιλος. 270.
Παναίτιος. 54,78,174,194,198,186,200,203.
ἐν τῷ περὶ τῶν αἱρέσεων. 54.
ὁ Στωικὸς ἐν τῷ περὶ εὐθυμίας. 242.
Πανθοΐδης. 130.
Παρμενίδης. 28,217,227,242.
Πασιφῶν ὁ Ἐρετρικὸς. 48.
Παυσανίας. 228,230,231.
Παυσανίας Ἡρακλειτιστὴς. 240.
Πεισίστρατος ὁ Ἐφέσιος. 48.
Περσαῖος. 48,108,192,203.
ἐν ταῖς ἠθικαῖς σχολαῖς. 171.
ἐν ὑπομν. συμποσιακοῖς. 164.
οἱ περὶ Πινάκων γράψαντες. 209.
Πίνδαρος. 44,104.
Πλάτων. 6,26,47,48,49,71,81,96,104,133,138.139,143,144,147.150,195,217,227,233,234,235,255.
ἐν Μένωνι. 42.
ἐν Πρωταγόρᾳ. 10,19,28,250.
ἐν Θεαιτήτῳ. 37,250.
ἐν Συμποσίῳ. 40.
ἐν Εὐθυδήμῳ. 40,250.
ἐν τῷ σοφιστῇ. 243.
Ἀπολογίᾳ. 42.
Φαίδωνι. 43.
τῷ περὶ ψυχῆς. 49,78,82.
ἠθικὰ ἀπομνημονεύματα. 78.
πολιτείᾳ. 78,234.
νόμοι. 78,79.
ἐν Παρμενίδῃ. 243.
Παρμενίδης ἢ περὶ ἰδεῶν, λύσις. 78.
Πλάτωνες πολλοί. 79.
Πλούταρχος. 252.
ἐν τῷ Λυσάνδρου βίῳ καὶ Σύλλα. 97.
Πολέμων. 58,101,111,135,203.
Πολύαινος. 272.
Πολυκύκριτος ὁ Μενδαῖος ἐν τῷ α. τῶν περὶ Διονύσου. 48.
Πολύευκτος ὁ Ῥήτωρ. 143.
Πολύμνηστος. 225.
Πολύστρατος. 273.
Ποσείδιππος. 171.
Ποσειδώνιος. 174,179,184,188,189,194,254.
ἐν γ. περὶ μετεώρων. 106.
ἐν ιζ. περὶ μετεώρων. 198.
ἐν τῇ μετεωρολογικῇ στοιχειώσει. 197.
ἐν ιγ. περὶ θεῶν. ibid.
ἐν ιε. τοῦ φυσικοῦ λόγου. 198.
ἐν ιβ. τοῦ φυσικοῦ. 200.
ἐν ια. περὶ θεῶν. 199.
ἐν β. περὶ εἱμαρμένης. 200.
ἐν τῷ ε. περὶ μαντικῆς. ibid.
ἐν τῷ περὶ κριτηρίου. 177.
ἐν τῇ περὶ λέξεως εἰσαγωγῇ. 178.
ἐν τῷ περὶ τελῶν. 185.
ἐν τῷ α. τοῦ ἠθικοῦ λόγου. 186.
ἐν τοῖς προτρεπτικοῖς. 186,195.
ἐν τῷ α. περὶ καθηκόντων. 193,195.
ἐν τῷ β. τοῦ φυσικοῦ λόγου. 196,197,198,200,201.
ἐν α. περὶ κόσμου. 198.
ὁ Στωικὸς. 267.
Πραξιφάνης. 72,270.
Πραΰλος. 265.
Πρόδικος ὁ Κεῖος. 250.
Πρωταγόρας. 78,250,269.
ἀντιλογικοῖς. 78.
Πτολεμαῖος. 265.
Μέλας. 273.
Λευκὸς. ibid.
ὁ Κυρηναῖος. 265.
Πυθαγόρας. 3,215,227,259.
τὰ περὶ Σκύλλης. 225.
Πύῤῥων. 264,269.

Σ.

Σαβῖνος περὶ μελετητικῆς ὕλης. 80.
Σάνδης. 272.
Σαρπηδών. 265.
Σατορνῖνος ὁ Κυθηνᾶς ἐμπειρικὸς. 266.
Σάτυρος. 17,21.31,39,72,228.
ἐν τοῖς βίοις. 36,227,228.
ἐν τῷ δ. τῶν βίων. 157.
βίων ἐπιτομή. 27,21,36,39,72,157,223,223,228.
Σέλευκος.
ἐν α. περὶ φιλοσοφίας. 59.
ὁ Γραμματικὸς. 238.
Σέξτος. 258.
ὁ ἐμπειρικὸς. 266.
τῶν Σκεπτικῶν. ibid.
Σιληνὸς
ἐν τῇ α. τῶν ἱστοριῶν. 35,36.
Σιμωνίδης. 19,23.
Σιμμίας. 64.
Σίμων. 63.

πολλοί.

πολλοὶ. Ib.d.
Σιμωνίδης. 97,107,229.
Σκυθῖνος ὁ τῶν Ἰάμβων ποιητής. 240.
ὁ Στωικός. ibid.
Σόφιλος.
γάμῳ. 63.
Σόλων.
ἐλεγεῖον. 12.
De Scriptis ejus. 15.
Σοφοκλῆς. 66,82,85,101,135.
Οἰνομάῳ. 105.
Σπεύσιππος. 254.
ἐν τῷ Πλάτωνος περιδείπνῳ. 70.
ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων. 243.
ὁ ἰατρός. 97.
Σπίνθαρος. 136.
Στησικλείδης.
ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων καὶ Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφῇ. 47.
Στίλπων. 252,264.
Σφαῖρος. 202,207.
Σωκράτης. 44,45,239.
ἐν τῷ α. τῆς διαδοχῆς. 157.
Σωσίβιος ὁ Λάκων 30.
Σωσίθεος ὁ ποιητής. 205.
Σωσικράτης. 9,11,15,17,19,25,26,28,203.
ἐν διαδοχαῖς. 28,216.
ἐν γ. διαδοχῶν. 141.
Σωσικράτης ὁ Ῥόδιος. 54.
Σώφρων ὁ Μιμογράφος. 74.
Σωτίων. 25,208,204,215,238,241,242,265.
ἐν β. τῶν διαδοχῶν. 51.
ἐν β. } τῆς διαδοχῆς. 54.
ἐν κγ. 1,2.
ἐν τῷ δ. 144.
ἐν τῷ η. 208.
ἐν τῷ ζ. 157.
ἐν διαδοχαῖς. 1,135,235.
ἐν ϛ. τῶν διαδοχῶν. 51.
ἐν τῇ διαδοχῇ τῶν φιλοσόφων. 36.
ἐν τῷ ια. 264.
ἐν τοῖς ιβ. τῶν ἐπιγραφομένων Διοκλείων ἐλέγχων. 267,268.

T.

Ταρσικοί. 111.
Τηλαυγής. 224,226,227.
ἐπιστολή. 227,231.
ἐν τῇ πρὸς Φιλόλαον. 227.
Τίμαιος. 226,229,231.
ἐν ιε. τῶν ἱστοριῶν. 276.
ἐν δ. 231.
ἐν τῇ α καὶ β. 229.
διὰ τῆς θ. 227.
ἐν τῇ ιη. 228.
ἐν τῇ β. 30.
ἐν ι. τῶν ἱστοριῶν. 216.
Τιμόθεος ὁ Ἀθηναῖος.
ἐν τῷ περὶ βίων. 71,79,114,164.
Τιμοκράτης. 227,268.
ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Εὐφραντοῖς. 268.
ἐν τῷ γ. 272.
ἐν τῷ Δίωνι. 164.
Τίμων. 47,48,49,64,7176,,104,106,113,116,142, 168,203,205,238,241,242,243,247,250,254, 262,263,267.
ἐν Σίλλοις. 8,34,37,168,222,253,254,265.
ἐν τῷ Πύθωνι. 253,263.
ἐν τοῖς Ἰνδαλμοῖς. ibid.
ἐν τοῖς περὶ αἰσθήσεων. 263.
ἐν τοῖς Ἰάμβοις. 264.
Ἀρκεσιλάου περιδείπνῳ. 265.
Τίμων ὁ Φλιάσιος. 254.
Τυρταῖος. 44.
Τραγῳδοποιοὶ τρεῖς. 135.

Φ.

Φαβωρῖνος: 43,78,225.
ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. 33,35,38,42,74,110, 112,115,116,133,134,143,155,186,243,250.
ἐν η. παντοδαπῆς ἱστορίας. 75,217,220.
ἐν γ. παντοδαπαῖς ἱστορίαις. 217.
ἐν γ. ἀπομνημονευμάτων. 70,217.
ἐν α. ἀπομνημονευμάτων. 20,39,43,75,76,131,132, 242.
ἐν τῷ ε. ἀπομ. &c. 84,243.
ἐν τῷ β. ἀπομ. &c. 97,119,159.
ἐν τῷ θ. ἀπομ. &c. 217.
ἐν ἀπομνημονεύμασι. 81, 226,236.
ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι. 227.
Φάλακος. 48.
Φαῖδρος. 78.
Φαίδων. 49,59.
Φάντων. 225.
Φανίας.
ἐν τῷ περὶ Σωκρατικῶν. 140.
ἐν τῷ α. τῶν Ποσειδωνίου σχολῶν. 174.
Φανίας ὁ περιπατητικὸς ὁ Ἐφέσιος. 49.
Φανόδικος. 8,21.
Φερεκύδης. 214.
Φιλήμων ὁ Κωμικός. 158.
ἐν φιλοσόφοις. 171.
Φίλισκος ὁ Αἰγινήτης. 155,157.
Φιλιστίων Σικελιώτης. 235.
Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος.
Ἐπινομίς. 78.
Φιλωνίδης. 108.
Φιλόλαος. 225,227,234,246.
Φιλόδημος. 227.
ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ ι. τῆς τῶν φιλοσόφων συντάξεως. 267.
Φιλόχορος. 44.
Φίλων. 79,254.
Φλέγων:
ὁ Ἀθηναῖος. 254.
ἐν τῷ περὶ μακροβίων. 29.
Φρύνιχος. 101.
Φύλαρχος. 265.
Φυσικῶν τις. 288.
Φῶκος.
ναυτικῇ ἀστρολογίᾳ. 6.

X.

Χαμαιλέων. 80,136.
Χρίειλος. 6.
Χρύσιππος. 173,177,179,180,183,185,186,188. 194,235,273.
ἐν α. παροιμιῶν. 164.
τῷ περὶ πολιτείας. 172,195,209.
τῷ α. περὶ λόγου. 173,177.
τῷ α. τῶν φυσικῶν. 173,196,200.
τῇ ιβ. περὶ ψυχῆς. 176.
ἐν τῇ ιβ. τῶν φυσικῶν. 177.
ἐν τῇ β. τῶν φυσικῶν. 177,202.
ἐν τῷ περὶ ὅρων. 178.
ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ὅροις. 179.
ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς τέχναις. 181.
ἐν τῷ α. περὶ τελῶν. 188,194.
ἐν τοῖς περὶ τοῦ καλοῦ. 188,194.
ἐν τοῖς περὶ ἡδονῆς. 188.
ἐν τῷ περὶ παθῶν. 190.
ἐν τῷ α. περὶ βίων. 193,195.
ἐν τῷ περὶ τοῦ Κυρίως κεχρῆσθαι Ζήνωνα ὀνόμασι. 193.
ἐν τῷ α. περὶ δικαιοσύνης. 195.
ἐν τῷ περὶ ἔρωτος. ibib.
Librorum Enarratio. 210.
ἐν τῷ α. περὶ θεῶν. 199.
ἐν τῷ α. περὶ ἀρετῶν. 194.
ἐν τῷ περὶ κενοῦ. 197.
ἐν τοῖς περὶ εἱμαρμένης. 200.
ἐν τοῖς περὶ Μαντικῆς. ibid.
ἐν γ. τῶν φυσικῶν. ibid.
Plures. 209.
περὶ τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων. 209.
περὶ τῶν μὴ δι' ἑαυτὰ αἱρετῶν. 210.
ἐν τῷ γ. περὶ δικαίου. ibid.
ἐν τῷ β. περὶ βίου καὶ πορισμοῦ. ibid.
ἐν τῷ α. περὶ προνοίας. 197,198.
Ἐπιστολαί. 267.

Ω.

Ὠρίων. 273.

FINIS.

ÆGIDII MENAGII
IN
Diogenem Laertium
OBSERVATIONES
ET
EMENDATIONES.

Ægidius Menagius
EMERICO BIGOTIO
S. P. D.

ET amavi te, *Emerice Bigoti*, & feci plurimi quo die primùm te vidi. Vidi autem te primùm (nam juvat hoc meminiſſe) apud *Jacobum Sirmondum*, Senem omni eruditione præſtantem, quem ſummâ obſervantiâ Juvenes ambo colebamus. Hoc videlicet maximè proprium eſt laudis tuæ, ut nemini innoteſcas, cui non ſtatim ſis in amoribus, qui te non in ſinu, non in oculis ferat. Et profectò quæcumque aut amicitiam conciliare, aut exiſtimationem parere poſſunt, in te non mediocriter elucent: probitas, humanitas, ſuavitas, affabilitas, modeſtia, exquiſitioris doctrinæ copia, judicium acre, ingenium perſpicax, & ſi quid hoc etiam ad rem pertinet, familiæ dignitas atque amplitudo. Quis enim noſtrûm ignorat, *Bigotios* in Senatu Neuſtriaco, Senatorum, Advocatorum Regiorum, Præſidum Infulatorum magna cum dignitate munera expleviſſe? Sed nec paterno genere maternum inferius. Avus tuus maternus, *Claudius Grulartius*, Neuſtriaci Senatus Princeps fuit, Vir undecumque præſtantiſſimus, & qui ſupremæ dignitatis auctoritatem ingenio auxit, ſapientiâ, prudentiâ, eloquentiâ, eruditione. Filius ejus, *Henricus Grulartius*, avunculus tuus, in Germania, Pacis inter Principes Chriſtianos componendæ cauſſâ, Plenipoten-

tiarii, ut vocant, munere functus eſt: quod maximum munus *Henrico* tamen minimùm contulit, tanto plus in illo erat. Sed quoniam hæc cùm ſcribo, te, Virorum modeſtiſſimum, videre mihi videor rubore ſuffuſum, & quaſi virgineo pudore dejicientem oculos; parcam jam nunc verecundiæ tuæ, & quamquam ſine fine laudandus es, laudandi te finem faciam. Ad tot tantaſque dotes, quas primo congreſſu in te deprehendi, cùm acceſſerit non modò erga me ſingularis amor, ſed plurima quoque ac ſuaviſſima officia, ex amico amiciſſimus mihi jamdudum factus es: ut hodie nemo ſit amicorum meorum, quem plus te, pauci, quos æquè amem. Inter illa plurima ac ſuaviſſima officia, hoc præcipuum eſſe duco, quòd meis ædibus, quoties Luteciæ Pariſiorum commoraris, amicè ac familiariter uteris: quo nihil in vita mihi aut jucundius quidquam accidit, aut utilius. Ut non immeritò *Henricus Valeſius* tuus, ſive potiùs noſter, quoties de te ſermonem habemus, (habemus autem quoties unà ſumus; ſumus autem ſæpiſſime) eo contubernio beatum me prædicare non deſinat. At verò cùm cogitarem Scriptum aliquod meum tuo nomini tot nominibus mihi cariſſimo dicare; non ut ad gloriam tuam quidquam adjicerem; (neque enim ita ſum amens, ut ad eam quidquã meo teſtimonio poſſe adjici credam) ſed ut publicè omnibus & ſtudiorum noſtrorum conjunctionem, & amicitiam noſtram teſtatam facerem; ſimulque ut earum rerum memoriam poſteris proderem, ſi tamen ad poſteritatem Scripta mea perventura ſunt; commodè accidit, *Octavianus Pulleynus*, *Bibliopola Anglus*, qui editionem *Diogenis Laërtii* cum Variorum Commentariis parabat, *Londino* ad me ſcriberet, à popularibus ſuis quæ in eum Scriptorem habebam, magnopere efflagitari. Multa autem me habere, famâ acceperant. Ab ineunte ætate, fatebor enim, me omnis ars & doctrina liberalis, ſed maximè Philoſophica Hiſtoria, quam Ingeniorum Hiſtoriam ſoleo appellare, vehementer delectavit. Anni ſunt igitur viginti, aut amplius, ex quo in *Diogenem Laërtium*, Philoſophicæ Hiſtoriæ Scriptorem præcipuum, ingentes in hac Urbe Commentarios parabam, in quibus Veterũ Philoſophorum Sectas omnes explanare, eorumque Vitas illuſtrare mens erat. Sed cùm in graviſſimũ

morbum

morbum, eumq; diuturnum incidiſſem, Medicorum juſſu natale ſolum repetere, & ad manſuetiora me ſtudia convertere coactus, Commentarios illos Philoſophicos penitus abjeci: quorum etiam maxima pars poſtea periit negligentiâ Amanuenſis. Ad Bibliopolam Anglum hæc ego cùm ſcripſiſſem, addidi quod res erat, ex meis in *Laërtium* lucubrationibus nihil mihi ſupereſſe præter Notulas quaſdam atque Emendationes ad oram codicis mei adſcriptas; illas quidem fortaſſe non contemnendas, ſed quæ tamen tales non eſſent, ut editionem quam adornabat, tam avidè ab omnibus expetitam, morari deberent. Reſcribit *Pulleynus*, rogans me, obſecrans, obteſtans, ut earum copiam ſibi facerem. Diu ipſe reluctor. Prævidebam ſcilicet quod accidit, fore ut ſi me abſente Laërtiana illa mea ederentur, in manus hominum mendoſiſſima venirent. Tu contrà, non ſolùm mihi auctor eſſe, verum hortari, urgere ut Bibliopolæ Anglo morem gererem; ſi non privatæ gloriæ, ſaltem publicæ utilitatis gratiâ. Quid multa? morem ei geſſi, ſive potius tibi, cui negare quidquam nec poſſum, nec debeo. Raptim igitur, dum tibi placere feſtino, Obſervationes in Laërtium & Emendationes ſcribo; ſed quæ latius ſe aperiente materiâ in juſtos Commentarios crevêre. Eò verò fidentiùs hunc laborem ſuſcepi, quòd te habebam, qui mihi lucem in tenebris afferres, qui excurſus ſeſe nimium effundentes falce Criticâ amputares, qui κανὸν denique Scriptorum meorum, qui Cenſor eſſes. Sed ô fallaces hominum ſpes! ô cogitationes inanes! Italiam petens, vix cœpto in opere ecce me deſeris, eoque adjumento deſtitutum me & video & ſentio, cujus præcipuè fiduciâ opus illud ſuſceperam. Fateor quidem te abſentem non mihi uſquequaque defuiſſe. Nam abſens varias Laërtii Lectiones, quas ex Codicibus Romano & Florentino Romæ & Florentiæ deſcripſeras, ad me miſiſti: quarum ope, nonnullos Laërtii locos videor mihi feliciter emendaſſe; certè plurimos de quorum lectione ambigebatur, confirmavi. Sed nihil hæc ad eam, quam præſens mihi operam præſtitiſſes. Quare ſi minùs eruditæ atque ingenioſæ Obſervationes & Emendationes illæ meæ tibi videbuntur,
id

id tibi ipſi, hoc eſt abſentiæ tuæ imputare debes. Qualeſcumque tamen tibi videbuntur, quando te auctore, te hortatore, te inſtigatore eas ſcripſi, eas tibi, *Amiciſſime & Doctiſſime Bigoti*, nunc inſcribo: teſtes (utinam ſempiternos) & amicitiæ noſtræ, & ſtudiorum noſtrorum conjunctionis. Lutetiæ Pariſ. die xx. Auguſti anni CIↃIↃCLXIII.

LECTORI.

LECTORI.

IN hiſce meis in Laërtium Commentariis lapſum me non uno in loco facilè crediderim. Quis eſt enim tam Linceus, qui in tenebris per ſalebroſa loca properans nihil offendat, nuſquam incurrat? Quàm ſint Laërtii Scripta paſſim cùm tenebroſa, tum ſalebroſa, ignorat nemo, niſi qui Laërtium planè ignorat. Quàm properanter in eum ſcripſerim, teſtes ſunt Familiares mei, ipſe mihi ſum conſcius. Si quis verò de erroribus meis privatim me atque amicè monere volet, næ ille magnam à me gratiam iniverit. Nec me tamen inimicum habebit, ſi palam atque acerbiùs reprehenderit. Sed ſi minùs humanè mecum agere malit, (neſcio enim quo fato, certè nullo meo facto, famoſos libellos invidi ac malevoli homines in me ſcribere huc uſque non diſtiterunt) eum rogatum velim, videat priùs an quæ in me reprehendet, non ipſemet in Addendis & Mutandis quæ ad calcem horum Commentariorum edita ſunt correxerim. Nam ibi plurima mutavi, addidi, emendavi. Quocumque tandem modc mecum agetur, errata mea, cum honorifica eorum qui illa deprehenderint mentione, emendabo. Cogito enim, ſi vita ſupererit, illos meos præcipitatos Commentarios recognoſcere & retractare, ac veluti refingere; iiſque, quam paratam habeo, Latinam Laërtii Interpretationem meam, quando id multos cupere video, addere; ne toties dc Veterum Interpretum erroribus Legentes admonere neceſſe habeam. Interim hîc de quibusdam quæ in me nonnullos delicatiſſimi faſtidii homines damnare audio, purgare me conabor. Damnant, quòd textum Laërtianum longioribus Commentariis onerarim, dum in rebus notis & pervulgatis locos integros Scriptorum quos in teſtimonium adduco, eoſque pervios, immo & ab aliis qui in Laërtium ſcripſerunt, animadverſos, exſcribo. Locos integros Scriptorum quos in teſtimonium adducas, in Commentariis exſcribere, ut paullò minus jucundum fatear, certè multò magis utile eſſe contendo. Eſt verò in hujuſmodi Scriptis utile dulci anteponendum. Quâ in ſententiâ cùm antea ſemper fuiſſem, in ea nuper valde ſum confirmatus judicio LUDOVICI NUBLÆI, Viri judicii, quod omnes norunt, exactiſſimi. Non quivis Lector, inquiebat, quoſvis libros apud ſe habet: verùm ut habeat, non habet ad manum; nec ſi ad manum haberet, in eos lubens inſpiceret, dum calorem ſuum refrigerari, atque impetum retardari veretur. Conſultò igitur id, quod tantopere damnant, feci: necdum me feciſſe pœnitet. Fateor & id quoque, plurima me in medio atque ante pedes poſita collegiſſe. Sed fateantur illi quoque, ex meis Lectoribus plures futuros, qui hæc ignorent, quàm qui norint. Omnibus ſcribimus, tam Indoctis quàm Eruditis. Quis autem illorum longè majorem numerum eſſe neſcit? Igitur Scripta noſtra multitudini fuerunt accommodanda. Sed & Doctiſſimis abunde nos in hiſce Commentariis ſatisfeciſſe credimus, qui plurima abditis è fontibus, & à via publica remotis, hauſta exhibuimus; quique Laërtii aut corruptos aut obſcuros locos ampliùs mille, aliorum verò Scriptorum innumeros, aut reſtituimus aut illuſtravimus. Quòd ſi nonnulla ab aliis animadverſa animadvertimus; vel erant illa omnibus pervia, vel paucis cognita. Omnibus pervia, nullius eſſe, quia omnium erant, exiſtimavimus. Ad illa paucis cognita quod attinet, eorum auctores ubique laudavimus. Et ſi fortè alicubi non laudavimus, hoc mihi affirmanti credas velim, ea nos ab aliis non accepiſſe, ſed in ea cum illis fortuitò incidiſſe. Difficile eſt, immo haud poſſibile, tritâ ab aliis viâ ſic ingredi, ut in eorum veſtigia numquam incurras. Muſis

—— facies non omnibus una;
Non diverſa tamen; qualem decet eſſe ſororum.

Quòd ſi paſſim Scriptores aliquot eximios, tam Veteres quàm Recentiores, ubi res tulit ut ab illis diſſentiremus, notavimus (quod modeſtè, ut natura noſtra fert, fecimus) id fecimus, non ut tantorum Virorum famæ officeremus (id enim à moribus noſtris alienum eſt) ſed ne tantorum Virorum auctoritas incautos Legentes in errorem induceret. Atque hæc ſunt, LECTOR BENEVOLE, quæ mihi apud te præfanda putavi. Errata enim, ſive potius portenta Typographica, quando mea non ſunt, non eſt meum excuſare.

INGENUE LECTOR,

Deſiderandus es in locis ex hoc indice conſulendis ut permittas oculum utramq; columnam percurrere.

Index Authorum

Qui in Doctiſſimis Obſervationibus

ÆGIDII MENAGII

laudantur, notantur, illuſtrantur, emendantur.

A.

ACcurſius 223. *d.*
Achilles Tatius. 17. *e.* 18. *a.* 148. *e.*
Acro (ad Horatium 66. *d.*) 107. *b.*
Pſeudo-Acro ad Horatium notatus. 71. *a.*
Acta Apoſtolorum cap. XXV. v. 23.
Ælianus 4. *a.* 16. *f.* 52. *d.* 66. *f.* 70. *e.* 101. *c.* ſæpius occurrit per totum opus.
Ælianus emendatus 42. *d.* 53. *d.* 88. *d.* (ex conjectura emend. 149. *e. f.* ex Laertio 154. *e.*) 209. *a.* 222. *a.*
Ælianus laudatus 56. *e.* 92. *f.*
Æſchines 19. *a.* 20. *e.* (Socraticus author Dialogi Aſpaſiæ. 65. *b.*)
Æſchyli Scholiaſtes. 30. *d.*
Æſopus. 25. *f.*
Africanus Juriſconſultus 74. *d.* de ejus mente conjectura. *ibid. e. f.*
Agathias in Anthol. 141. *f.*
Aggenus Urbicus Commentario in Frontinum de limitibus agrorum *in addendis & mutandis.* 9. *b.*
Albertus Magnus 36. *a.*
Alicatus. 223. *d.*
Alcinous 98. *f.* 165. *b.*
Alciphron. 260. *c.*
Aldobrandinus 27. *e.* 29. *b.* & per ſingulam fere columnam.
Aldobrandinus laudatus. 16. *e.* 22. *d.* 24. *d.* 44. *f.* 46. *c.* 49. *b.* 51. *b.* 54. *b.* 62. *b.* 73. *b.* & ſæpius per totum opus.
Aldobrandinus notatus. 3. *c.* 5. *e.* 9. *e.* 14. *b.* 15. *b.* 20. *d.* 40. *a.* 42. *f.* & ſæpe, &c.
Alexander Aphrodiſæus 120. *e.* ſæpe occurrit.
Alexander Morus *in addendis & mutandis* laudatus. 17. *f.*
Alexander Polyhiſtor, 211. *b.*
Alfenus Juriſconſultus 270. *c, d.* 282. *f.* (male 280.)
Alphæus Mitylenæus laudatus 14. *d.*
S. Ambroſius 84. *f.* 85. *a.*
Ambroſius Camaldulenſis 2. *d.* 31. *e.* 72. *e,* &c.
Ambroſius Camaldulenſis laudatus 49. *e.*
Ambroſius Camald. notatus. 6. *f.* 51. *a.*
Ammianus Marcellinus 47. *b.* 48. *c.* 113. *d.* 144. *f.* 190. *f.*
Ammianus Marcellinus notatus 235. *f.*
Ammonius ſive Philoponus. 61. *c.* 110. *b, d.* 111. *a.*
Ammonius emendatus. 111. *d.*
Anacreon laudatus. 5. *d.*
Anaſtaſius Sinaita. 85. *c.*
Anaxagoras *apud Ariſtotelem* 214. *d.*
Andocydes 18. *f.* 117. *d.*
Andræas Bellunenſis Avicennæ interpres. 115. *a.*
Andreas Laurentius 237.

INDEX AVTHORVM.

Andreas Laurentius notatus *ibid.*
Androcydas 211. *b.*
Andronicus Rodius 177. *b.*
Anonymus 20. *e.*
Anonymus *apud Suidam* 116. *c.*
Anonymus in poſteriora Analytica 122. *f.*
Anonymus in Altercatione Synagogæ &Eccleſiæ. 121. *e.*
Anonymus Scholiaſtes Homeri 12. *b.* 178. *d.*
Anonymus in vita Ariſtotelis 2. *c.* MS. *in addendis & mutandis* 8. *f.*
Anonymus in Argumento Orat. Iſocratis.
Anonymus in vita Arati 23. *e.*
Antigonus Caryſtius *apud Athenæum* 80. *a.* (Hiſt. Mirab. 123. *c.*)
Antigonus Caryſtius notatus 226. *c.*
Antiſtenes *apud Laert.* 67. *a.* *apud Auſonium.* 134. *d.*
Antoninus Pius 19. *a.*
Antonius & Maximus *Monachi* 37. *c.*
Antonius Monachus *in Meliſſa.* 146. *c.*
Antonius Monachus notatus 89. *c.*
Antonius Gnomologus 142. *e.*
Antonius Ponce Santa-Cruz. 241. *e.*
Anthologia MS.
Aphthonius 248. *b.*
Apollinaris Sydonius 3. *d.* 13. *e.* (37. *d.* Epiſt. IX. lib. IX. 159. *f.*)
Apollodorus 3. *f.* 18. *e.*
Apollonius Dyſcolus Alexandrinus 40. *a.* 41. *a.* 119. *a.* 121. *f.* 169. *a.* 216. *d.*
Apollonius Dyſcolus emendatus *in addendis & mutandis.* 4. *d.*
Apollonius Rodius & ejus Scholiaſtes 10. *c.*
Apollonius Tyaneus 45. *e.*
Apoſtolius Byzantius 159. *b.*
Apuleius 8. *d.* 40. *b.* 66. *f.* & ſæpius in hoc opere.
Apuleius emendatus 61. *d.* 256. *d.*
Apuleius laudatus 45. *c.*
Aquila Romanus 115. *c.*
Archilochus 250. *b.*
Aretæus 148. *d.* 229. *b.*
Ariſtides 11. *c.* 16. *f.* 23. *e.* 70. *e.*
Ariſtides emendatus 70. *e.*
Ariſtides Quintilianus lib. de Muſica. 215. *c. d.*
Ariſtippus 26. *b.*
Ariſtocles 56. *d.* *apud Euſebium* 75. *c.*
Ariſtocles emendatus *apud Euſebium* 247. *e.* 248. *e.*
Ariſtophanes 19. *a.* & ſæpius.
Ariſtophanis Scholiaſtes. 10. *d.* 11. *c.* 56. *c.*
Ariſtophanis Scholiaſtes emendatus 154. *a.* 195. *e.* à Bacheto *in addendis.* 15. *d.*
Ariſtoteles 9. *b.* 26. *b.* & ſæpius.
Ariſtoteles emendatus 54. *f.* 93. *b.*
Ariſtoteles laudatus 99. *b.* 184. *e.*
Ariſtoxenus 237. *d.*
Arnobius 157. *b.*
Arnobius emendatus 46. *f.*
Arrianus 13. *d.* 55. *a.* 134. *a.* & ſæpius.
Artemidorus 11. *a.*
In Chronico Arundelliani *Marmoris* locus emendatus. 26. *c.*
Aſpaſius ſive Euſtrathius aut quicunque eſt ille explanator lib. 11. Nicomach. 115. *c.* 121. *e.* 132. *f.*
Athanaſius 2. *a.* & alibi occurrit.
Athenæus 2. *d.* 11. *c.* 66. *e.* 112. *b.* 164. *d. e.*
Athenæus an ex Laertio emendandus ? an ex Athenæo Laertius ? 260. *b.*
Athenæus emendatus 93. *b.* 130. *d.* 174. *f.* 195. *e.*
Athenæus notatus 20. *b.* 51. *d.* 61. *c.* (à Polluce 106. *c.*) 117. *e.* 281. *d.* (male 279.)
Atilius Fortunatianus 149. *a.*
Averroes.
D. Auguſtinus 2. *a.* 41. *f.* 43. *d.* 85. *a.* & ſæpius.
Avicenna.
Auſonius 13. *f.* 27. *c.* & ſæpius.
Auſonius Burdigalenſis 69. *f.*
Author Carminum Aureorum. 33. *c.*
Author Deſcript. Olymp. 15. *c.* 26. *c.* 228. *c.*
Author Geoponicorum 125. *b.*
Author hiſtoriæ Philoſophicæ. 12. *c.* 13. *a.* 43. *f.*
Author Recognitionum Petri Apoſtoli. 4. *c.*
Author Epigram. necdum editi. 77. *b.*
Author libri qui *Medicus* inſcribitur. 6. *e.* 257. *e.*
Author vitæ Latinè Ariſtotelis ex veteri tranſlatione 115. *e.* 118. *a.*
Author Dialogi de Claris Oratoribus 174. *c.*
Author Proverbiorum è Vaticana Appendice. 220. *a.*
Author libelli de Mundo 190. *a.*
Author libelli de elocutione 145. *a.* 156. *b.*
Author libelli de vita Rigoberti Remorum Archiepiſcopi *in addendis.* 13. *c.*
Author Dialogi qui *Alcyon* inſcribitur. 52. *f.*
Author libelli περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων qui vulgo Ammonio tribuitur *in addendis.* 4. *c.*
Author Epiſt. ad Polyclem. 124. *a.*
Author ἀγῶνος Heſiodi & Homeri. 132. *d.*
Author libri de Theriaca ad Piſonem, quique Galeno adſcribitur. 1. *c, d.* 2. *a.*
Author libri εἰ ζῷον τὸ κατὰ γαστρός. 26. *f.*
Author fragmenti quod tribuitur Cenſorino. 184. *c.*
Author lib. de Med. par. fac. 219. *b.*
Author tragœdiæ quæ *Octavia* inſcripta eſt 142. *d.*
Author libelli de imaginibus, qui Carolo Magno tribuitur. 103. *e.*
Author libelli περὶ γονῆς.
Author Etymologici 15. *d.* 18. *a.* 34. *f.* & ſæpenumero occurrit.
Author Etymologici emendatus. 96. *a, b.* *in addendis.* 7. *a.* ex Porphyrio *ibid.* 14. *b.*
Author Etymologici notatus 188. *b.*
Author Epocharum.
Author libri de Mineralibus 47. *d.*
Authori libri περὶ ἑρμηνείας 37. *d.* 64. *c.* 66. *b.*
Author Collectionis vocum, &c. *in addend.* 7. *c.*
Author libelli ad Demonicum. 27. *a.* 99. *f.*
Author vitæ Ariſtotelis ἀνεκδότου. 110. *b, d.* 113. *a.*
Author Λόγου Ἐρωτικοῦ qui Demoſtheni vulgò tribuitur *in addendis.* 16. *d.*
Author incertus vitæ Pythagoræ *apud Photium.* 186. *b.* 218. *f.*
Author Epiſt ad Hippocratem. 240. *a.*
Author Dialogi qui *Axiochus* inſcribitur, quique Platoni adſcribitur. 279. *a.*

Baconius

INDEX AUTHORUM.

B.

BAconius. 107. *d.*
Balthaſar Viaſſius laudatus. 100. *e.*
Baptiſta Guarinus laudatus. 33. *c.*
Baptiſta Fulgotius. 159. *c.*
Baptiſta Pius. 224. *b.*
Barthius 136. *d.*
Baſilius. 114. *b.*
Baſilius Magnus. 125. *f.* 143. *d.* 224. *c.*
Benedictus Brugnolus Julii Cæſaris Scaligeri magiſter. 2. *e.*
Beſſarion Cardinalis. 219. *d.*
Bion *apud Stobæum.* 194. *e.*
Boccacius. 66. *d.* 100. *f.*
Bochartus laudatus. 4. *e.* 15. *b.* 130. *b.* 188. *b.* 205. *a.* *in addendis*, 16. *c.*
Bodæus 69. *e.*
Bodinus 115. *f.* 183. *a.*
Boethius 121. *f.*
Boſius notatus 83. *b.*
Boſius laudatus 83. *b.*
Brodæus 40. *c.*
Brodæus laudatus 100. *c.*
Brutus & Caſſius 26. *c.*
Budæus 13. *d.* 27. *e.*
Bullialdus laudatus 9. *a.*
Buningthenii ſReipublicæ *Batavæ* apud *Gallos* legati à *Doct. Menagio* poſtulatum. 257. *f.* 258. *a.*

C.

CÆlius Aurelianus 117. *d.* 133. *c.*
Cæſalpinus 241. *d.*
Callimachus 62. *a.*
Calliſthenes 52. *c.*
Calviſius 90. *c.*
Camerarius 62. *b.*
Camerarius notatus *ibid.*
Capitolinus 196. *b.* 257. *b. d.*
Carſilides 29. *b.*
Cariſius Soſipater 169. *b.*
Caryſtius Pergamenus *apud Athenæum.* 100. *f.*
Carneades *apud Ciceronem.* 202. *e.*
Carolus Annibales Fabrotus. J. C. laudatus. 215. *a.*
Carolus Monchalius 12. *d.*
Caſpar Schioppius 180. *b.*
Caſſiodorus 96. *c.*
Caſſius *vide* Brutus.
Caſtellanus 200. *a.*
Catius.
Cato 3. *d. f.*
Catullus 29. *c.*
Catulus 77. *a.*
Cebes 159. *e.*
Cedrenus notatus 206. *f.*
Celſus *apud Originem* 4. *c.* 246. *d.*
Cenſorinus 23. *d.* 113. *b.*
Cenſorinus emendatus 225. *f.*
Chalcidius 97. *b.* 194. *a.*
Chariſius 154. *a.*
Chœroboſcus *apud authorem Etymolog.* notatus. 18. *a.*
Chriſtophorus de Buondelmontibus. 209 *a.*
Chronicon Alexandrinum emendatum. 45. *b.*
Cicero 2. *e.* 4. *f.* 9. *b.* 97. *e.* ubique occurrit.
Cicero laudatus 32. *d.* 52. *c.* 99. *e.* ubi quid ſit ἐξοχὴ, quid ſit ἐυγένεια, dicit.
Cicero notatus 117. *e.* 186. *d.* 188. *a.*
Citeſius.
Claudianus Mamertus de ſtatu animæ. 206. *e.*
Claudius Ptolemæus *in addendis.* 13. *a.*
Claudius Sarravius. 53. *b.*
Clavius 186. *a.*
Clemens Alexandrinus 2. *a.* 5. *f.* 6. *d.* 18. *c.* de arcana Pythagoreorum diſciplina. 210. *c.*
Clemens Alexandrinus emendatus. 55. *b.* 211. *e.* 219. *b.* 228. *c.* 229. *d.* 240. *d.* 243. *f.* 260. *d.*
Clemens Alexandrinus laudatus. 70. *d.* Patrum Græcorum doctiſſimus. 176. *c.*

Cod. Laert. { Florentinus. Farneſianus. Palatinus.

Variantes ex hiſce Cod. lectiones ubique per totum opus inveniuntur.
Collectio Vet. Epigram. 68. *e.*
Columella 34. *d.* (ejuſdem MS. Codex Biblioth. Monaſterii Corbeïenſis *ibid.*) 125. *b.*
Conſtantinus M. Imperator Orat. ad Sanctorum. Cœtum 98. *f.*
Conſtantinus Porphyrogenneta. 258. *b.*
Conſtantius in Geoponicis. 242. *d.*
Copernicus 226. *d.*
Corinthus *in addendis.* 2. *b.*
Cornarius Parthenii interpres. 122. *c.*
Cornelius Celſus 98. *d.* 133. *e.* 148. *d.* 242. *d.*
Cornelius Fronton *apud Gellium.* 268. *b.*
Cornelius Nepos 4. *b.* 104. *f.* 129. *f.* 243. *a.*
Cretenſis Gortynius. 13. *c.*
Cujacius laudatus 74. *e.* 153. *e.* 173. *e.*
Cunæus laudatus 107. *a.*
Cunæus notatus *ibid.*
Curtius 141. *e.*
Cyprianus 54. *b.*
Cyprianus. emendatus 181. *c.*
Cyrillus 2. *a.*
Cyrillus emendatus 26. *b.* 29. *d.* ex *Porphyrio.* 50. *b.*
Cyrus ſophiſta 20. *d.*

D.

DAlecampius notatus 130. *c.* 153. *d.*
Damaſcenus.
Damaſcius *apud Photium.* 199. *f.*
Daniel Heinſius 78. *c.* 96. *e.*
Daniel Heinſius laudatus 128. *a. b.* 176. *c.* 190. *c.* 220. *b.* 279. *f.*
Daniel Heinſius notatus 128. *a. b.*
Daphida Telmiſenſis Grammaticus.
David Propheta Pſal. XIX. 89. *f.*

Demetrius Phalereus *apud Stobæum*. 32. *c*.
Democritus 22. *b*. 39 *c*. *apud Clementem* 236. *e*.
Demoſthenes. 16. *b*. 20. *f*. 26. *e*. & ſæpius.
Dicæarchus. 80. *f*.
Didymus *apud Plutarchum*. 15. *d*. *apud Euſebium*. 184. *b*.
Pſeudo Didymus. 169. *f*.
Pſeudo Didymus laudatus. 43. *a*.
Digeſtum in Jure Civili.
Diocletianus & Maximianus. 117. *d*. 153. *d*.
Diodorus Siculus. 2. *e*. & ſæpius (in excerptis à Valeſio editis. 14. *f*.) 19. *e*. 72. *b*. &c.
Diodorus Siculus emendatus *in addendis*. 16. *c*.
Diodorus Siculus laudatus *in addendis*. 14. *b*.
Diodorus Siculus notatus. 238. *a*.
Diogenianus. 29. *f*. 133. *a*. 257. *a*.
Dion Chryſoſtomus. 23. *a*. 24. *b*. 42. *a*. 141. *f*.
Dionyſius Gothofredus. 270. *c*. 282. *f*. (male. 280.
Dionyſius Halicarnaſſeus. 11. *b*. 55. *a*. & per totum fere opus occurit.
Dionyſius Halicarnaſſeus emendatus. 39. *f*. 241. *b*.
Dionyſius Halicarnaſſeus notatus. 117. *e*.
Dionyſius Salvignius Boëſſius laudatus. 196. *b*.
Dioſcorides. 69. *e*. 71. *e*.
Dioſcorides emendatus. 69. *e*.
Domitius Calderinus notatus. 7. *f*.
Donatus. 129. *b*. 149. *a*.
Duris *apud Athenæum*. 130. *b*.

E.

EDitiones Laertianæ, Ambroſiana, Frobeniana, Stephanicæ, Sambuciana, Aldobrandiniana ſingulis fere occurrunt paginis non ſine propriis laudibus & emendationibus.
Emericus Bigotius. 176. *d*.
Emericus Bigotius laudatus. 97. *f*. 142. *c*.
Ennius *apud Gellium*. 55. *f*. *apud Ciceronem*. 70. *c*.
Ephorus ſive Euphorus. 38. *e*.
Epictetus *apud Arrianum*. 141. *d*. & ſæpius.
Epicurus. 280. *e*.
Epiphanius. 96. *f*. 183. *a*.
Epiphanius emendatus. 119. *e*. 218. *a*.
Eraſmus. 31. *d*. 145. *d*.
Erotianus. 127. *f*.
Eubulus.
Euclides.
Eudemus Rhetor in lexico. 242. *b*.
Eunapius. 2. *d*. 157. *b*.
Eunapius emendatus. 97. *e*. 100. *d*.
Euripides. 70. *c*. 99. *d*. &c.
Euſebius. 2. *d*. 4. *d*. 8. *f*. 43. *f*. 44. *c*. 63. *a*. 71. *a*. 85. *a*. & ubique fere.
Euſebius notatus. 99. *e*. 117. *e*. 263. *e*.
Euſebii Hieronymi Chronicon.
Euſtathius. 1. *b*. 16. *c*. 68. *f*. & ſæpius.
Euſtathius emendatus. 112. *e*. 178. *d*. 187. *b*. *d*. *Ex Strabone*. 205. *c*.
Euſtathius notatus. 17. *e*. 43. *d*. 107. *a*.
Euſtrathius *vide* Aſpaſius.
Eutocius. 132. *c*.

F.

FAbius. 5. *b*. 169. *e*.
Favorinus (*apud Galenum*. 91. *d*.) in lexico. 237. *f*.
Feramuſius. 154. *c*.
Fernelius. 186. *d*.
Feſtus Pompeius. 133. *c*.
Florens Chriſtianus. 78. *a*. &c.
Florens Chriſtianus approbatus. 23. *b*. 53. *f*.
Florens Chriſtianus notatus. 21. *a*. 28. *d*. 37. *f*. 41. *b*. 57. *c*. 103. *f*. 238. *d*. &c.
Fortunatus *in addendis*. 13. *e*.
Fortunius Licetus. 80. *b*.
Franciſcus Carpentarius. 21. *d*. 55. *d*. 62. *c*.
Franciſcus Carpentarius laudatus. 4. *a*. 51. *d*. 54. *c*. 59. *f*. 90. *d*.
Franciſcus Guyetus. 135. *c*.
Franciſcus Junius. 200. *f*.
Franciſcus Junius laudatus. 102. *b*.
Franciſcus Vaïerius Mothæus laudatus. 58. *a*. 248. *b*.
Franciſcus Vavaſſor laudatus. 27. *f*.
Fredericus Gronovius laudatus. 72. *a*.
Frodoardus *in addendis*. 13. *d*.
Fulgentius. 44. *b*.

G.

GAlenus. 1. *c*. 5. *c*. 7. *a*. ſæpiſſime per totum opus citatur.
Galenus emendatus. 141. *e*. *in addendis*. 18. *a*.
Galenus laudatus. 30. *a*.
Galeſius. 168. *a*. 251. *d*.
Galilæus. 46. *a*. 226. *d*.
Gallutius Sabinus. 183. *a*.
Gaſpar Bachetus Meziriacus. 27. *f*.
Gaſſendus. 46. *a*.
Gaſſendus laudatus. 95. *f*. 107. *e*. 258. *c*. & fere per totum librum decimum.
Gaſſendus notatus. 95. *f*. 106. *e*. 263. *d*. *a*. 265. *a*. (Nimia ejus licentia. 271. *a*. 274. *b*. 278. *f*. *a*.) 282. *e*. (male. 280.)
Gaulminus laudatus. 239. *f*.
Gaulminus notatus. *ibid*.
Gellius. 3. *d*. 27. *c*. (& ubique fere) *ex Phavorino*. 51. *b*. emendatus. 217. *f*.
Gellius laudatus. 63. *a*. 245. *a*. *f*.
Gellius notatus. 63. *a*. 91. *a*.
Gentianus Hervetus. 281. *a*. (male 279. *a*.)
Georgius Cycizenus.
Gerardus Joannes Voſſius. 2. *d*. 13. *d*. & per totum opus.
Gerardus Joan. Voſſius laudatus. 4. *b*. 7. *e*. 33. *d*. 43. *e*. 45. *a*. 65. *e*. 97. *d*. 163. *f*. & fere per totum opus.
Gerardus Joan. Voſſius notatus. 6. *b*. 24. *a*. 57. *e*. 61. *c*. *f*. 63. *c*. 65. *e*. 106. *b*. 108. *f*. 122. *e*. 136. *a*. 148. *e*. 164. *f*. 217. *c*. 225. *b*. 226. *e*. 248. *f*. 249. *f*. 256. *d*.
Geſnerus notatus. 132. *d*.
Giphanius. 260. *b*.

Gloſſari-

Gloſſarium vetus Latino-Græcum. 129. *b.*
Gloſſarium Græco-Latinum. 129. *b.*
Gratius. 156. *f.*
Gregorius Nazianzenus. 116. *a.*
Gregorius Nyſſenus. 173. *d.*
Gruterus. 99. *d. in addendis.* 10. *d.*
Grotius. 16. *b.* 89. *a.* 109. *f.* 127. *e.* ejus ſententia de elogio Titi Livii de Polybio.
Grotius laudatus, 24. *a.* 150. *e.* 151. *e.* 154. *f.*
Grotius notatus. 43. *c.* 151. *a.* 154. *b.* 171. *e.*
Guido Patinus *in addendis.* 5. *b.*
Guietus. 73. *d.* 79. *e.*
Guillandinus. 95. *e.* 256. *d*
Gulielmus Spencerus laudatus. 73. *d.*

H.

HAdrianus Junius. 75. *e.* 77. *d.* 105. *f.* 199. *b.*
Hadrianus Junius laudatus. 79. *a.*
Harpocration. 11. *f.* 16. *b.* ſæpe occurrit.
Harpocration emendatus. 21. *d.* 64. *b.* 92. *f.*
Harpocration notatus. 85. *f.*
Hegeſander *apud Athenæum.* 66. *d.* 67. *a.*
Helladius Bizantinous *apud Photium.* 53. *c.* 61. *f.* 92. *c.* 238. *d. e.*
Henricus Habertus Mommorius, ejus ædes Philoſophiæ dicta domicilium, 13. *b.*
Henricus Stephanus. 6. *e.* 15. *a.* 34. *e.* in ejus editionibus, & emendationibus ſæpius laudatur & notatur per totum opus.
Hephæſtion. 43. *f.* 5. *e.*
Hephæſtionis Scholiaſtes. 79. *f.* à Johanne Voſſio emendatus. 256. *b.*
Heraclides Ponticus *apud Plutarchum.* 19. *c.*
Heraclides Serapionis filius. 219. *b.* (In libro de Politiis. 17. *b.* 41. *c.*
Pſeudo Heraclides. 278. *b.*
Heraldus. 127. *c.* & ſæpe.
Heraldus laudatus. 40. *b.* 41. *c.* 68. *a.*
Heraldus notatus. 106. *a.* 137. *f.*
Hermalaus Gramaticus. 1. *a.*
Hermis *apud Lactantium.* 179. *f.*
Hermias. 220. *b.*
Hermogenes. 63. *f.* Materiarius à Tertulliano dictus. 189. *a.*
Hermogenis Scholiaſtes. 124. *d.* 267. *a.*
HermolausBarbarus. 122. *c.*
Hero.
Herodianus.
Herodotus. 2. *f.* 4. *c.* 8. *c.* 13. *b.* & ſæpenumero per totum opus occurrit.
Herodotus emendatus. 209. *d.*
Heſiodus. 26. *f.* 28. *e.* & alibi.
Heſychius. 1. *d.* 15. *f.* 16. *b.* 40. *a.* 41. *c.* 57. *d.* 68. *b.* 70. *a.* 72. *e.* 78. *f.* 163. *b.* 163. *a.* & per totum opus.
Heſychius emendatus. 61. *e.* 71. *b.* (ex Laertio & Athenæo. 80. *d.*) 92. *b.* 102. *c.* 103. *f. d.* 117. *b.* 159. *a.* 236. *a.* 237. *b.* 240. *e.* 264. *b.*
Heſychius laudatus. 34. *d.* 106. *f. a.*
Heſychius notatus. 69. *e.* 78. *a.*
Heſychii Gloſſæ. 8. *c.* 68. *b.*
Heſychii Gloſſæ laudatæ. 78. *b.*
Hevelius. 46. *a.*
Hierocles. 23. *a.* 195. *b.* 212. *b.* & ſæpius.
B. Hieronymus. 11. *b.* 37. *c.* (81. *d.* an Corrigendus ?) 96. *f.*
Hieronymus in Chron. Euſeb. 7. *d.* & ſæpe.
Hieronymus notatus. 24. *d.* 76. *e.* 232. *c.*
Hieronymus Dozellinus excuſatus. 85. *b.*
Hilarius Pictavienſis Epiſcopus. 39. *c.*
Hippo *apud Athenæum.*
Hippocrates. 46. *d.* 127. *c.* ſæpius.
Hofmannus. 256. *d.*
Hofmannus a Reineſio notatus. *ibid.*
Holſtenius. 218. *b.*
Holſtenius laudatus. 4. *f.* 5. *b.* 131. *a.* 204. *e.*
Holſtenius notatus 132. *e.*
Homerus. 42. *a.* & ſparſim per totum opus.
Homerus emendatus. 98. *c.*
Horatius. 8. *b.* 23. *d.* 181. *f.* & ſparſim &c.
Horatius notatus. 85. *f.*
Huëtius. 166. *e.*
Huëtius laudatus. 43. *a.*
Hyginus. 7. *e.* 11. *a.* & ſparſim occurit.

I.

JAcobus Duportus laudatus. 250. *b.*
Jacobus Mazzonus. 214. *e.*
Jacobus Sirmondus laudatus. 195. *a.*
Jamblichus. 2. *d.* 8. *e* & ſparſim in opere, &c.
Jamblichus emendatus. 210. *b.* 211. *a.* 218. *a.*
S. Joannes Evangeliſta. cap. XII. 109. *c.* & cap. XVIII. verſ. 17. 127. *a.* 261. *b.*
S. Joannis interpres notatus. 109. *c.*
Ioannes Baptiſta Manſus. 161. *d.*
Joannes Baptiſta Monlorius laudatus. 170. *c. d. f.* 171. *a.*
Joannes Cantacuzenus. 22. *a.*
S. Joannes Chryſoſtomus. 56. *f.* 62. *e.* 68. *a.* 69. *a* 78. *a.* & ſparſim per totum opus.
S. Joannes Chryſoſtomus in Vulg. Edit. emendatus *in addendis.* 12. *d.*
Joannes Curopalates. 132. *d.*
Joannes Grammaticus. 118. *b.*
Joannes Hantrillenſis Neuſtrius *in addendis* 2. *d.*
Joannes Jonſius. 6. *d.* 14. *a.* 1. *f.* ubique fere per totum opus.
Joannes Jonſius laudatus. 1. *d.* 6. *b.* 50. *b.* 62. *a.* & ſæpius, &c.
Joannes Jonſius notatus. 14. *b.* 204. *b. c. d.*
Joannes Launoius laudatus, 154. *c.*
Joannes Pena. 249. *e.*
Joannes Salesberienſis. 139. *e.*
Joannes Salesberienſis emendatus. *ibid.*
Joannes Sambucus ſparſim notatur & laudatur per totum opus.
Joannes Schefferus notatus. 139. *b.* 243. *f.*
Johannes Schefferus laudatus. 208. *c.* 243. *f.*
Joannes Tarinus laudatus. 130. *d.*
Joannes Ulitius. 156. *f.*
Joannes à Wouver. 94. *a.* 96. *d.* 157. *e.* 198. *c.*

Joſephus. 2.*d*.8.*c*.13.*c*.15.*b*. ſæpius citatur.
Joſephus Blancanus *in addendis*. 9.*c*.
Joſephus Scaliger. 6.*e*.8.*a*.ſæpiſſime occurrit, per totum opus.
Joſephus Scaliger laudatus. 18.*f*.95.*e*. & per totum fere opus.
Joſephus Scaliger notatus. 3.*a*.4.*c*.5.*f*.77.*c*.78.*f*.216.*d*.217.*b*.241.*d*.
Joſuah cap. X. verſ. XI. 47.*d*.
Joubertus. 80.*b*.
Iræneus. 84.*e*.
Iſaacus Caſaubonus. 2.*e*.ſingulis vix eſt quod non occurit paragraph. ſ. diſtantiis.
Iſaacus Caſaubonus per totum opus laudatur. 5.*e*.&c. 108.*a*. 144.*f*.&c.
Iſaacus Caſaubonus notatus. 5.*e*.7.*c*.*d*.11.*d*.13.*f*.24.*a*.46.*b*.76.*d*.77.*e*.220.*f*. & ſparſim per totum opus.
Iſaacus Voſſius. 85.*a*.
Iſaacus Voſſius laudatus. 13.*b*.16.*e*.263.*b*.
Iſaacus Voſſius notatus. 284. *c*. (male 282.)
Iſæus. 19.*b*. *apud Harpocrationem*. 102.*d*.
Iſidorus Hiſpalenſis Epiſcopus. 96.*f*.
Id. Iſidorus emendatus. ibid. *d*.
Id. Iſidorus notatus. 186.*d*.
S.Iſidorus Peluſiota, lib.III. epiſt. 232.
S.Iſidorus Peluſiota emendatus, *in addendis*. 3.*a*.
Iſocrates. 5.*a*.
Julianus Imperator. 29. *a*. 57. *f*. 104. *e*. 125. *a*.
Julius Cæſar Scaliger. 9.*d*.80.*a*.117.*f*.
Julius Cæſar Scaliger laudatus. 196.*a*
Julius Menarderius.
Julius Obſequens. 47.*d*.
Juſtinianus Imperator. 98.*f*.99.*a*.104.*f*.
Juſtinus hiſtoricus. 24.*f*. 101. *e*. 109.*d*.
Juſtinus Martyr. 2.*a*.57.*b*.76.*b*.
Juſtinus Martyr laudatus. 57.*f*.
Juvenalis. 37.*f*. 59.*c*.99.*d*. & ſparſim in opere.
Juvenalis Scholiaſtes. 81.*b*.

K.

KEchermannus.2.*b*.
Keplerus. 226.*d*.

L.

L. Cod. Gratian. Valent. Theod. 20.*a*.
L. Lactantius. 5.*a*.185.*b*.& ſparſim per totum opus.
Lactantius laudatus. 193.*f*.
Lactantius notatus. 84.*d*.*e*.
Lactantius Grammaticus.
Laertii Codd. MSS. Reg. Steph. ſæpius per totum opus & notantur & laudantur.
Quid apud Laertium σωβοτωμυλήθρα ? 75.*e*.*f*.
Lamprias. 95.*f*. 122.*d*.
Lampridius 148.*c*.
Leo Allaſius. 59.*d*.
Leo Allaſius laudatus. 21.*f*.
Leo Allaſius notatus. 132.*e*.
Leo Imperator. 21.*b*. *novella*. 92.
Leonardus Aretinus. 61.*d*.
Leontius. 260.*e*.
Leopardus. 61.*e*.143.*c*.
Leopardus laudatus. 56.*f*. 68.*e*. 139.*a*. 160.*f*.
Leopardus notatus. 207.*d*.
Lexiphanes *apud Lucianum*. 129.*e*. 161.*e*.
Libanius. 16.*d*.21.*b*.
Libanius emendatus *ex Laertio*. 52.*a*.*ex Libanio* Laertius. *ibid*.
Liber Anthologiæ. 3.*c*.& ſparſim &c.
Liber Anthologiæ approbatus. 32.*a*.
Liber Anthologiæ emendatus. 92.*e*.
Liber Anthologiæ notatus. 32.*a*.
Licetus *in addendis*. 5.*b*.*c*.
Lilius Giraldus. 61.*e*.211.*c*.230.*b*.&c.
Lilius Giraldus notatus. 216.*a*.
Lipſius 6.40.*b*.134.*b*.Cappacinos Cynicis comparabat. 157.*d*.) ſparſim per totum opus occurrit.
Lipſius notatus *in addendis*. 15.
Livius. 3.*c*.72.*a*.& ſparſim, &c.
Longinus. 146.*d*.
Longinus laudatus. 80.*b*.
Lucanus ſparſim occurrit.
Sanctus Lucas Evangeliſta cap. XXII. verſ. 56. 127.*a*.
S. Lucas in Actis Apoſt. 257.*f*.
Lucas Dacherius laudatus. 34.*d*.
Lucianus. 11.*c*. 12. *e*. 68. *f*. 70. *f*. & ſæpius, &c.
Lucianus emendatus. 62. *e*. 128. *c*. 148. *f*. 232. *f*.
Lucianus notatus in editione Salmurienſi & utraq; Baſilienſi 248. *d*.
Luciani Interpres notatus. 15.*b*.
Lucilius *in Anthologia*. 244.*e*.
Lucretius. 46.*a*.& ſparſim in opere.
Ludovicus Caſtelvetrius. 94.*a*.*c*.
Ludovicus Caſtelvetrius laudatus. 60. *d*. 64. *a*.
Ludovicus Vives. 90.*c*.
Lycophron & ejus Scholiaſtes. 11.*c*. 59.*c*.
Lycurgus. 21.*a*.
Lyſias. 19.*c*.100.*a*.
Lyſis Pythagoricus. 58.*d*.

M.

MAcchiavellus. 140.*a*.& ſparſim.
Macrobius. 11.*c*.93.*f*.
Macrobus Gellii ſimia. 259.*f*.
Magius. 241.*e*.
Magnenus. 241.*b*.
Magnus Magiſter. 92.*d*.
Malchus *vide* Porphyrius.
Manilius. 184.*b*. 189.*c*.
MSS. Reg. MSS. Steph. ſæpiſſime variantes lectiones ex eis occurrunt quæ modo laudantur modo emendantur.
Manutius. 90.*c*.

Marcel-

Marcellinus Comes, 20. *d. e.* 47. *d.*
Marcianus Capella. 124. *a.* 186. *b.*
Marcianus Heracleota. 11. *e.* 13. *b.* 131. *b.*
Marcion, Materiarius à Tertulliano dictus. 189. *a.*
S. Marcus Evangeliſta cap. XIV. {verſ. 66. 127. *a.*
Marcus Antoninus. 23. *d.* 64. *e.* 108. *f.* 146. *d.*
Marcus Antoninus laudatus. 137. *c.* 153. *f.* 181. *c.*
Marcus Antoninus notatus. 238. *d.*
Marci Antonini Interpres Anglicus. 151. *c.*
Marinus *in vita Procli.* 259. *b.*
Marinns Curellus Camerarius. 215. *b.*
Marinus Curellus Camerarius laudatus. 13. *b.*
Marius Plotius. 43. *f.*
Marius Victorinus. 20. *a.* 124. *a.* 149. *a.*
Marquardus Gudius laudatus. 19. *b.* 32. *a.* 33. *a.* 45. *b.* 82. *f.* (86. *a.* ubi Scaliger & Caſaubonus & laudantur & notantur de Epicharmi verſibus *ibid. d.*) 95. *b.*
Marſilius Cagnatus. 164. *d.*
Marſilius Ficinus (Florentinus. 101. *f.*)
Marſilius Ficinus laudatus. 117. *b.*
Marſilius Ficinus notatus. 243. *c.*
Martialis. 31. *c.* 80. *d.* 145. *e.* & ſparſim.
Martianus de legibus.
Maſius notatus. 63. *d.*
S. Matthæus Evangeliſta. cap. XXVI. verſ. 69 127.
Mauſſacus. 62. *a.* 65. *b.* 122. *c.*
Maximianus *vide* Diocletianus.
Maximus Gnomologus. 142. *b.*
Maximus in ſententiis. 142. *b.*
Maximus Tyrius 22. *e.* & ſæpenumero.
Maximus Tyrius laudatus. 57. *f.*
Menander. 106. *b.* 143. *e.*
Menecrates Medicus. 3. *b.*
Mentelius laudatus. 9. *d.*
Mercurialis laudatus. 5. *e.*
Mercurialis notatus. *ibid. b. c.*
Mericus Caſaubonus. 98. *d.*
Mericus Caſaubonus laudatus. 160. *c.* 229. *d. e.* 250. *b.*
Mericus Caſaubonus notatus. 160. *c.*
Methodius. 259. *c.*
Meurſius. 3. *f.* per totum opus citatur ſæpius.
Meurſius laudatus. 24. *c.* 26. *c.* 29. *e.* 46. *b.* 63. *c.* 76. *c.* 78. *f.* 85. *a.* 121. & fere per totum opus.
Meurſius notatus. 18. *e.* 20. *d.* 82. *d.* 121. *e.* (a Jonſio. 217. *c.*) 226. *e.*
Michael Apoſtolius. 11. *e.* 122. *d.*
Michael Epheſius. 121. *e.* 123. *f.*
Michael Epheſius laudatus. 40. *d.*
Michael Montanus. 2. *b.* 215. *b.* 249. *d.*
Michael Piccartus *in addendis.* 8. *b.*
Michael Pſellus. 22. *b.* 237. *e.*
Mimographus. 37. *f.*
Minutius Felix. 54. *b.* 125. *a.* 140. *c.* 195. *a.* & ſparſim citatur.
Mitalerius. 18. *f.* 30. *b.*
Mitalerius laudatus. 74. *a.* 142. *c.*
Moderatus Gaditanus. 209. *a.*
Modeſtinus. I. C. 107. *f.*
Mœris Atticiſta in dictionibus Atticis necdum editis *in addendis.* 7. *c.*
Mœris Atticiſta emendatus. *ibid.*
Monetus. 50. *e.*
Moſchopulus. 135. *d.*
Moſchus. 17. *d.* 148. *e.*
Moſes in Gen. cap. XII. 127. *a.*
Idem in Exod. cap. XXVIII. *in addendis.* 10. *c.* & cap. XXXVI. *ibid.*
Idem in Levit. cap. XXI. *pag.* 31. *b.*
Idem in Deuter. cap. XXVIII. 127. *a.*
Muretus. 27. *a.* 70. *c.*
Muretus laudatus. 34. *c.* 53. *d.* 54. *a.* *f.* 68. *b.* 105. *b.*
Muretus notatus. 220. *e.*
Muretus à *Samuele Petito* notatus. 113. *d.*
Murmelius.
Muſonius. 144. *b.* *apud Stobæum.* 147. *b.*

N.

NAnnius ex Æliano notatus. 137. *a.*
Neanthes Cyzicenus.
Nearchus in Anthologia. 117. *e.*
Nemeſius. 44. *d.* 72. *c.* 166. *c. d.*
Nemeſius notatus. 176. *e.*
Nicandri Scholiaſtes. 123. *b.*
Nicandri Scholiaſtes laudatus. 49. *f.*
Nicætas. 85. *c.*
Nicephorus Gregoras. 102. *b.*
Nicias Nicaenſis *apud Athenæum.* 95. *d.*
Nicias Scortus *apud Athenæum.* 156. *c.*
Nicolaus de moribus Gent. *apud Stobæum.*
Nicolaus Damaſcenus. 131. *b.*
Nicholaus Perrotus Ablancurtius laudatus. 63. *d.*
Nicolaus Rigaltius. 57. *c.* 56. *b.* 194. *a.* 235. *e.*
Nicomachus.
Nonius Marcellus. 133. *b.* & ſparſim.
Nonnus. 135. *b.* 153. *c.*
Nonnus emendatus. 197. *a.*
Nonnus notatus. 135. *d.* 144. *c.*
Numenius *apud Euſebium.* 71. *a.* 104. *e. f.* 108. *f.* 261. *c.*
Nunneſius. 61. *d.* 73. *a.* 82. *b.* 110. *b.* 111. *a.*
Nunneſius laudatus. 60. *a.* 83. *d.* 110. *c.* 116. *d.*
Nunneſius notatus. 82. *d.*

O.

OCtavianus Ferrarius. 61. *d.* 119. *a.* 157. *e.*
Olympiadorus. 61. *c.* 116. *c.* 122. *d.*
Onoſander.
Oppianus. 66. *e.* & ſparſim, &c.
Origines. 3. *a.* 83. *e.* 97. *d.* 170. *b.* & ſæpius.
Origines in Philoſophicis necdum editis. 12. *d.* 44. *d.* 46. *c.*
Origines in Philoſophicis bis emendatus 236. *b. col.* 1.

Origines notatus. 80. *d.* 81. *d.* 274. *c.*
Pſeudo-Origines in Philoſophicis 236. *b.* *col.* 2.
Oroſius 22. *e.*
Orpheus 11 *e.*
Ortelius notatus. 38. *f.*
Oſius Aurelianenſis 50. *e.*
Ovidius 3. *c.* & ſparſim citatur.
Ovidius laudatus, *in addendis* 11. *c.*
In Ibin Ovidii Commentator laudatus, 162. *e.*

P.

PAchymerius.
Palmerius Grentemenelius 26. *a.* 119. *f.* 207. *e.* ejuſdem conjectura probabilis, 71. *f.*
Palmerius Grentemenelius laudatus 7. *a.* 26. *c.* 35. *b.*
Palmerius Grentemenelius notatus 35. *c.* 248. *b.*
Panætius *apud Athenæum* 52. *c.*
Papinianus 113. *e.*
Parthenius 11 *e.* 35 *c.* 122. *c.*
Patricius.
D. Paulus. Epiſt. 1. ad Tim. Cap. III. 19. *d.* (58. *a.*) Epiſt. 1. ad Tim. Cap. VI. verſ. 10. 142. *b.* Epiſt. ad Heb. XII. verſ. 1. 159. *f.* (180. *c.*) 1 Epiſt. ad Corinth. Cap. IV. verſ. 13. *in addendis* 12. *a.*
Paulus Æmilius 36. *a.*
Paulus Diaconus 22. *e.* 96. *d.*
Paulus Juriſconſultus 182. *f.*
Paulus Pelliſonius laudatus 11 *e.*
Pauſanias 3. *f.* 7. *b.* 8. *f.* 11. *f.* 72. *a.* ubique fere occurrit.
Pauſanias emendatus 129. *b.* 205. *c.*
Pedianus 259. *c.* *d.*
Pedo Albinovanus, 120. *c.*
Perſius 67. *b.* & ſparſim citatur.
Petavius 15. *f.* 33. *f.* 36. *b.*
Petavius laudatus 33. *f.* 46. *b.* 164. *c.*
Petavius notatus 3. *a.* 5. *f.*
Petrarcha 5. *b.* 41. *a.*
Petrarcha notatus 71 *f.*
Petronius 103. *e.* 169. *e.*
Petrus Ærodius laudatus 48 *e.*
Petrus Daſypodius 249. *e.*
Petrus Faber Sanjorianus 237 *e.*
Petrus Petitus 148. *c.* ſæpius occurrit.
Petrus Petitus laudatus 5. *e.* 122. *c.*
Petrus Victorius 95. *c.*
Phalarides, ſeu author Epiſtolæ ſub ejus nomine laudatus 35. *e.*
Phædrus 25. *a.* 55. *d.* 67. *b.*
Phædrus laudatus 68. *b.*
Philemo *apud Athenæum* 106. *b.*
Philippus Labbæus laudatus 93. *c.*
Philippus Loialtæus 119. *a.*
Philo Judæus 45. *e.* 46. *a.* 185. *d.* ſæpe occurrit per totum opus.
Philo Judæus notatus 247 *a.*
Philoſtratus 36. *a.* 47. *e.* & ſæpe per totum opus, &c.
Philoſtratus emendatus 223. *e*, *f.*
Philoſtratus laudatus 210. *e.*
Phlegon libr. de Longævis 44 *b.* 238. *a.*
Phlegon Trallianus MS. in Bibliotheca Veneta ſervatus *in addendis* 2. *d.*
Photius 1. *d.* & ſæpe per totum opus.
Photii Codices in Biblioth. Num. CCLX. notati 72. *f.* 250. *b.*
Phrynichus 54. *a.* 68. *e.* 97. *d.* 181. *f.* in Bibliotheca Photii 65. *a.*
Phrynichus laudatus 134. *c.*
Phrynichus notatus 127. *a.* *in addendis* 14. *c.*
Phrynichus refutatus *in adddendis* 18. *c.*
Phurnutus 215. *c.*
Pignorius *in addendis* 10 *d.*
Pindarus 5. *d.* & ſparſim, &c.
Pindari Scholiaſtes 11. *e.* 15. *a.* & ſæpius.
Pithœus *in addendis* 4. *e.*
Planudes notatus 27. *f.*
Plato 4. *f.* 6. *a.* 21. *f.* 74. *d.* ſæpe per totum opus citatur: ejuſdem Epigramma 69. *e.*
Plato emendatus 83. *c.*
Plato notatus 188. *b.* *d.*
Plautus 99. *f.* *a.*
Plinius 5. *c.* 13. *b.* 14. *d.* & ſæpiſſime citatur.
Plinius laudatus 153. *f.*
Plotinus 97. *d.*
Plotini à Galieno Imperatore petitio de Platonopole ſtruenda 88. *e.*
Plutarchus 3. *a*, *b*, *e.* ſinguliſque fere paginis, &c.
Ex Plutarcho emendatus Laertius 75. *b.*
Quid apud Plutarchum ῥωποπερπερύθρα? dictum eſt 75. *c.*
Plutarchus an corrigendus? 81. *f.* 154. *f.*
Plutarchus emendatus 72. *f.* 118. *b.* *d.* 193. *d.* 217. *e.* 247. *d.* 263. *d.* 265. *a.*
Poeta Anonymus 26. *f.* 54. *d.*
Poeta incertus *apud Platonem* 57. *e.*
Poeta Etruſcus 84. *f.*
Pollux 11. *c.* 20. *c.* ſæpiſſime occurrit.
Pollux emendatus 30 *b.* *e.*
Polyænus 16. *d.* 24. *f.* 28 *c.*
Polybius 117. *c.* 132. *f.*
Pomponius Mela 11. *d.* 13. *b.* 27. *e.* & ſæpius.
Pomponius de Origine Juris 229. *f.*
Pontianus *apud Athenæum* 142. *c.*
Porphyrius ſive Malchus 2. *b.* *apud Cyrillum*, 10. *b.* *apud Stobæum* 14. *b.* *apud Euſebium* 41. *d.*
Porphyrius emendatus 211. *a.* 224 *b.*
Porphyrius refutatus, ut eſt *apud Theodoritum* lib. 12. de Curandis Græc. affect. 50. *a.*
Portius 73. *c.*
Portus.
Poſidonius (Apameenſis, aliàs Rodius 163. *a.*)
Poſidonius *apud Achillem Tatium* 270. *a.*
Pricæus laudatus 131. *c.*
Priſcianus 24. *e.* & ſparſim, &c.
Proclus 8. *f.* 13 *b.* 72. *d.* 73. *f.*
Proclus an emendandus? 110. *e.*
Procopius *in addendis* 2. *f.*
Propertius 12. *c.* 126. *b.*
Proſper Alpinus 85. *e.*

Proverbiorum

Proverbiorum Græc. Appendix. 35. *f.*
Prudentius. 32. *a.*
Pruſæus. 156. *f.*
Ptolemæus Hæpheſtionis filius *apud Photium.* 11. *a.* 25. *d.* 72. *e.*
Ptolemæus Flavius.

Q.

QUerengus.
Quintilianus. 5. *a.* 48. *d.* 54. *e.*
Quintilianus emendatus *in addendis.* 5. *e.*
Quintilianus laudatus. 111. *e.*
Quintilianus notatus. 32. *a.* 243. *c.d.*

R.

REineſius. 2. *e.* 125. *d.* 133. *d.* 261. *f.*
Reineſius laudatus. 1. *c.* 61. *c.* 76. *f.a.* 118. *d.* 157. *d.* 174. *f.* 200. *a.* 216. *a.* 217. *f.*
Reineſius notatus. 256. *d.*
Richardus Montacutius laudatus. 95. *b.*
Richardus Montacutius notatus. *ibid.*
Ritterhuſius 216. *b.* 218. *e.* 221. *d.*
Robervalius. 226. *d.*
Robortelius. 44. *f.*
Rufinus. 66. *c.*
Rutgerſius laudatus. 143. *f. a.* 195. *c.*

S.

SAlmaſius. 106. *c. d.* 108. *a. c.* 126. *e.* 127. *e.* 135. *f.* 188. *a.* 242 *b.c.*
Salmaſius contendens contra Scaligerum. 44. *f.*
Salmaſius laudatus. 28. *d.* 30. *a.* 42. *a. f.* 44. *b.* 60. *c.* 82. *c.* 90. *a.* 103. *d. e.* 202. *a.* 242. *f.*
Salmaſius notatus. 1. *b.* 90. *a.*
Saluſtius 187. *d.* & ſparſim. &c.
Samuel Petitus. 16. *c.* 20. *d.* 44. *d.* 63. *e.* 78. *e.* 95. *c.* 98. *d.* 113. *b.* 115. *c.* 119. *e.f.*
Samuel Petitus laudatus. 154. *b.*
Samuel Petitus notatus. *ibid.*
Samuel Sorberius laudatus. 13. *c.*
Satyrus Peripateticus. 52. *c.*
Scævola. 113. *e.*
Scholiaſtes Anthologiæ. 31. *f.* 90. *e.*
Scholiaſtes Apollonii. 2. *e.* 12. *b.* & ſæpius.
Scholiaſtes Apollonii emendatus. 21. *d.* 195. *e.*
Scholiaſtes Apollonii laudatus. 37. *b.* 38. *a.*
Scholiaſtes Euripidis. 14. *c.* 82. *c.*
Scholiaſtes Germanici Cæſaris. 8. *a.*
Scholiaſtes ad Platonis Phædonem. 119. *c.*
Schottus. 19. *c.* 139. *e.*
Schottus laudatus. 39. *f.* 63. *c.*
Schottus notatus. 85. *b.* 256. *d.*
Scipio Tettus. 13. *d.*
Scriverius. 136. *d.*
Seldenus. 48. *a.* in Epochis Græcorum ab eo editis. 60. *a.*
Seleucus.
Seneca. 183. *e.* 184. *b.* & ſæpius per totum opus.
Senertus. 80. *b.*
Septimius. 140. *c.* 184. *c.*
LXX. Interpretes. 4. *a.*
Serenus *apud Stobæum* notatus *in addendis.* 3. *d.*
Servius. 4. *e.* 11. *f.* & ſparſim &c.
Sextus Empericus. 2. *d.* 105. *d.* 175. *e.* & ſæpiſſime per totum opus citatur.
Sextus Empericus de opinione Stoicorum circa Phantaſiam. 165. *c.*
Quid de ſcientia judicarint Stoici. 166. *e.*
An Platonica diſciplina à Sceptica differt? 250. *b.*
Sextus Empericus emendatus. 54. *d.* 167. *b.* 171. *c.* 245. *e. f.* ex Laertio *in addendis.* 18. *b.*
Sextus Empericus laudatus. 70. *e.* 172. *a.* 251. *a. b.*
Judicium Ampl. Doctiſſimiq; *Ægidii Menagii* de libris Sexti Emperici. 257. *f.*
Sigiſmundus Gelenius emendatus. 13. *d.*
Sigonius. 63. *c.* 94. *c.*
Silenus. 48. *c.*
Silvius Cæſar. 119. *e.*
Simplicius. 6. *b.* & ſæpiſſime per totum opus citatur.
Simplicius ad Enchiridion Epicteti emendatus. 139. *f.*
Simplicius laudatus. 6. *c.*
Sinnius Capito *apud Gellium.* 169. *b.*
Sixtus Senenſis. 96. *b.*
Socrates *apud Stobæum.* 26. *a.* 50. *a. b.* *apud Platonem.* 231. *a.*
Solinus. 13. *b.* 236. *b.*
Solinus notatus *in addendis.* 8. *e.*
Solomon in Cant. Canticorum. cap. IV. verſ. 3. *in addendis.* 10. *c.*
Solon. 17. *c.* apud Herodotum. 19. *d.*
Sopater Alexandrinus. 1. *d.*
Sopater in Hermogenem. 22. *e.*
Sophocles. 12. *b.*
Sophoclis Scholiaſtes. 3. *d.* 15. *b.*
Sophoclis Scholiaſtes emendatus. 206. *d.* 218. *c.*
Soranus. 18. *e.*
Sotades.
Sotion. 196. *b.*
Sphærus Boſphoranus.
Statius. 108. *d.* 258 *f.*
Stephanus Monachius laudatus *in addendis.* 10. *c.* 14. *a.*
Stephanus de Urbibus ſive Hermalaus abbreviator Stephani. 1. *d. a.* 30. *a.* 36. *d.* 38. *f.* 110. *b.* & ſæpius per totum opus.
Stephanus emendatus 18. *b.c.* (editio Florentina emendata. 45. *b.*) 57. *d. e.* 96. *d.* 131. *b.*
Stephanus emendatus *in addendis.* 9. *b.*
Stobæus. 3. *c.* 12. *b.* & ſæpiſſime. &c.
Stobæus emendatus. 15. *e.* 25. *d.* 68. *d.* 178. *e.* 280. *d.*
Stobæus notatus. 34. *f.* 176. *c.*
Strabo. 2. *d* 28. *a.* 126. *d.* & ſæpius per totum opus citatur.
Strabo laudatus. 33. *e.* 42. *e.*
Strabonis interpres notatus. 266. *c.*
Suetonius. 20. *b.* 21. *f.*
Suetonius emendatus. 143. *f.*

Suidas

Suidas 1. *b*, *c*. 6. *c*. 16. *a*. 30. *c*. & ſingulis fere pag.
Suidas approbatus 3. *b*. 42, *f*. 63. *f*.
Suidas emendatus 4. *b*. 8. *a*. 12. *a*. 29. *e*. 31. *a*. 33. *c*. 39. *f*. 40, *f*. 45. *c*. 60. *d*. in verſibus Euripidis. 69. *c*. 73. *b*, *c*. 75. *a*. 76. *f*. 78. *f*. 82. *f*. 90. *b*. 94. *d*, *e*. 96. *b*, *c*, *d*. 102. *c*. 120. *b*. ex Harpocratione emendatus. 127. *e*. ex Athenæo *ibid*. *f*. (ex Laertio 128. *b*.) 129. *b*, *f*, *d*. 133. *f*. (ex Stephano 135. *a*, *b*.) 136. *f*. 151. *d*. 154. *a*. 155. *d*. 161. *c*. 163. *e*, *f*. 169. *c*. 171. *d*. 176. *f*. 177. *a*, *b*, *d*. 178. *f*. 179. *a*. 180. *a*, *e*. (emendatus ex Suida Laertius, & ex Laertio Suidas. 183. *d*.). 206. *a*. 217. *d*. 218. *a*, *d*. 220. *b*. 221. *c*. 237. *a*, *b*. 240. *b*. 246. *a*. 249. *a*. 256. *b*. 258. *f*. (ex Laertio. 260. *b*. ex Suida Laertius *ibid*.) 263. *e*, *f*. 274. *f*. *in addendis*. 13. *c*.
Quid apud Suidam ῥομβοσωμυλήθρα ? 75. *e*. emendatio Scaligeri *ibid*.
Suidas laudatus. 131. *d*.
Suidas notatus 5. *e*. 22. *c*. 30. *a*. 34. *f*. 35. *d*. 62. *a*. 85. *f*. 151. *b*. 156. *f*. 157. *d*. 159. *c*, *d*. 163. *a*, *b*. 194. *f*. 231. *a*. 232. *a*. 237. *f*.
Suidæ Interpres notatus. 103. *f*. 120. *b*.
Suidæ Scholiaſtes approbatus. 293. *f*.
Symmachus 6. *a*.
Symphorianus Campegius 251. *b*.
Syncellus 4. *d*.
Syneſius 19. *c*. 42. *f*. & ſparſim &c.
Syrianus 20. *d*. 22. *b*.
P. Syrus 32. *d*. 113. *f*.

T.

TAcitus 3. *e*. 32. *d*.
Tanaquillus Faber 1. *c*. 10. *f*. 16. *e*. 17. *a*. 24. *e*. 105. *e*, *c*. 108. *a*. 130. *d*. 158. *d*.
Tanaquillus Faber laudatus 2. *d*. 35. *a*. 161. *d*. 207. *e*.
Tanaquillus Faber notatus 34. *a*, *b*.
Tatianus 2. *a*. &. ſparſim, &c.
Tatianus emendatus *ex Euſebio* 133. *d*.
Tatianus laudatus 48. *c*.
Taſſonius 41. *a*.
Taurus 124. *d*.
Teles *apud Stobæum*. 154. *c*.
Terrentianus 149. *a*.
Terentius 54. *e*. & ſparſim *cit*.
Tertullianus ſæpius citatur. 54 *b*. 183. *b*.
Tertulliani ſententia de traductione animæ 192. *d*.
Tertullianus notatus 235. *e*.
Thales Mileſius 215. *d*.
Tharræus in Proverbiis 19. *c*.
Themiſtius 5. *f*. 37. *d*. & ſæpe, &c.
Themiſtius emendatus 61. *d*.
Themiſtius laudatus 93. *d*.
Themiſtocles 92. *a*.
Theocritus 85. *c*. 90. *e*.
Theocriti Scholiaſtes 11. *a*. & ſæpius &c.
Theocriti Scholiaſtes emendatus 34. *d*.
Theocriti Scholiaſtes laudatus *ibid*.
Theodoretus 68. *c*. 124. *f*. & ſæpius, &c.
Theodoritus 140. *f*. 151. *b*. 155. *c*.
Theodoritus emendatus 227. *d*. 240. *c*.
Theodorus 2. *a*. 84. *f*. (in Eclogis 209. *a*.)
Theodorus Canterus 105. *e*. 155. *b*.
Theodorus Ilienſis 119. *b*.
Theodorus Marcilius ad Perſium 20. *b*.
Theodorus Marcilius notatus. 108. *a*.
In Commentario ad Carmina aurea. 206. *a*.
Theodorus Metochites. 214. *f*.
Theon Antiochenus Stoicus ſcripſit apologiam pro Socrate. 58. *d*.
Theon Alexandrinus in Arati Phænomena. 7. *e*. 168. *b*.
Theon Smyrnæus. 8. *f*. 9. *a*.
Theon ſophiſta 12. *d*.
Theophilus 2. *a*.
Theophraſtus (*apud Stobæum*. 39. *b*, *c*.) 46. *c*. 216. *e*. & ſæpius, &c.
Theophylactus Simocatus. 125. *f*.
Theopompus Chius *apud Athenæum* 106. *a*.
D. Thomas Aquinas excuſatus; 115. *d*.
Thomas Magiſter 46. *c*.
Thomas Magiſter emendatus 60. *a*.
Thomas Magiſter notatus. 95. *d*.
Thucydides 19. *c*. 40. *c*. 52. *b*. 62. *b*.
Thucydidis Scholiaſtes. 16. *f*.
Tibullus 30. *c*. 99. *a*.
Timæus Locrus laudatus 98. *b*.
Timon *apud Stobæum* 142. *c*.
Torquatus Taſſus laudatus. 89. *c*.
Torrentius 24. *a*.
Trallianus 148. *d*.
Tranquillus 42. *f*.
Pſeudo-Triſmegiſtus 193. *c*.
Trogus 4. *c*. *apud Juſtinum* 10. *b*, *e*.
Turnebus 8. *b*.
Turnebus notatus 162. *a*.
Tzetzes 1. *c*. 24. *f*. 42. *c*. 48. *c*.
Tzetzes emendatus 15. *e*. 110. *c*.

V.

VAlens.
Valentinianus.
Valerius Maximus 10. *f*. 17. *b*. 72. *f*. 73. *f*.
Valerius Maximns emendatus 83. *c*. 84. *c*.
Valerius Maximus notatus 198. *e*. 235. *a*.
Valeſius 157. *e*. 172. *a*. & ſæpius, &c.
Valeſius laudatus 27. *e*. 131. *b*.
Valeſius notatus 162. *b*.
Varinus 90. *b*. 141. *f*. & ſparſim.
Varinus exEuſtathio emendatis 75. *d*.
Varro 39. *f*. 119. *a*. & ſæpius, &c.
Vegetius 148. *c*.
Verrius Flaccus 200. *c*.
Veteres Gloſſæ 9. *e*. 154. *b*.
Vetus Commentator Horatii 237. *c*. 259. *d*.
Vetus Laertii interptes laudatus 8. *c*. & ſparſim in hoc opere.
Idem ſæpius per totum opus notatus 24. *d*. 107. *f*, *a*. 138. *f* &c.
Vetus Ovidii Scholiaſtes 246. *c*.
Vetus Homeri Scholiaſtes falsò *Didymum* appellatus. 7. *f*.
Victorius 44. *e*. 93. *a*.
Victorius notatus 124. *a*.
Vigerius notatus 11. *b*.

Virgilius 3. *f.* 4. *a.* 6. *b.* 32. *f.* & ſparſim, &c.
Virgilius Epicureæ ſectæ addictus. 283. *c, d,* (male 281.)
Virgilius laudatus 128. *c.* 223. *a.*
Vitruvius 19. *c.* 214. *a.*
Vitruvius emendatus 242. *f.*
Ulpianus 11. *e.* 19. *c.*
Ulpianus notatus in Orat. Demoſthenis contra Timocratem. 85. *e.*
Urſinus 235. *d.*

W.

WOlfius 134. *b.*
Wolfius laudatus 39. *f.*

X.

XEnophanes, ejus ſententia de luna *apud Ciceronem.* 186. *e.*
Xenophon 44. *f.* 53. *b, c.* 56. *d.* 57. *c.* 157. *a.* & ſæpius per totum opus citatur.
Xenophon junior. 156. *f.*
Xiphilinus 11. *b.*
Xylander notatus 202. *a.* 238. *b. c.*

Z.

ZEno pro Socrate ſcripſit Apologiam. 58. *d.*
Zeno *apud Laertium* 157. *c.*
Zenobius 12. *a.* 59. *a.* & ſæpius.
Zenobius emendatus 256. *f.*
Zenodotus Epheſius 96. *d.*

GUL. KINGS Lectori S.

CUm ingenuus Vir Dom. Octavianus Pulleyn *à doctis bene meritus mihi mentem Reverendiſſimi ampliſſimique authoris* Ægidii Menagii *communicavit de indice authorum faciendo, qui in ejus doctiſſimis Obſervationibus & emendationibus citantur, laudantur, notantur, vel emendantur; Quò tanto viro ſummis impedito negotiis inſervirem, & deſiderio Domini* Pulleyn *ſatisfacerem, præcedentem Indicem contexui; Cujus ope non* Laertianas *ſolum, ſed plurimorum doctiſſ. Authorum etiam emendationes habes. Quo nomine ſi aliquid doctiſſimo authori gratum, aut lectori benigno utile præſtiterim, gaudeo. Vale.*

FINIS.

ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΤΟ τῆς φιλοσοφίας ἔργον ἔνιοί φασιν ἀπὸ βαρβάρων ἄρξαι. γεγενῆσθαι γὰρ παρὰ μὲν Πέρσαις Μάγους, παρὰ δὲ Βαβυλωνίοις ἢ Ἀσσυρίοις Χαλδαίους, καὶ Γυμνοσοφιστὰς παρὰ Ἰνδοῖς· παρά τε Κελτοῖς καὶ Γαλάταις τοὺς καλουμένους Δρυΐδας καὶ Σεμνοθέους· καθά φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Μαγικῷ, καὶ Σωτίων ἐν τῷ εἰκοστῷ τρίτῳ τῆς Διαδοχῆς. Φοίνικά τε γενέσθαι Ὦχον, καὶ Θρᾶκα Ζάμολξιν, καὶ Λίβυν Ἄτλαντα. Αἰγύπτιοι μὲν γὰρ Νείλου γενέσθαι παῖδα Ἥφαιστον· ὃν ἄρξαι φιλοσοφίας, ἧς τοὺς προεστῶτας ἱερέας εἶναι καὶ προφήτας. ἀπὸ δὲ τούτου εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα ἐτῶν εἶναι μυριάδας τέσσαρας καὶ ὀκτακισχίλια ὀκτακόσια ἔτη ἑξηκοντατρία. ἐν οἷς ἡλίου μὲν ἐκλείψεις γενέσθαι τριακοσίας ἑβδομηκοντατρεῖς, σελήνης δὲ ὀκτακοσίας τριακονταδύο. ἀπὸ δὲ τῶν Μάγων, ὧν ἄρξαι Ζωροάστρην τὸν Πέρσην, Ἑρμόδωρος μὲν ὁ Πλατωνικὸς ἐν τῷ περὶ μαθημάτων φησὶν εἰς τὴν Τροίας ἅλωσιν ἔτη γεγονέναι πεντακισχίλια· Ξάνθος δὲ ὁ Λυδὸς εἰς τὴν Ξέρξου διάβασιν ἀπὸ τοῦ Ζωροάστρου ἑξακόσιά φησι· καὶ μετ' αὐτὸν γεγονέναι πολλούς τινας Μάγους κατὰ διαδοχὴν, Ὀστάνας καὶ Ἀστραμψύχους καὶ Γωβρύας καὶ Παζάτας, μέχρι τῆς Περσῶν ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταλύσεως. λανθάνουσι δ' αὐτοὺς τὰ τῶν Ἑλλήνων κατορθώματα, ἀφ' ὧν μὴ ὅτι γε φιλοσοφία, ἀλλὰ καὶ γένος ἀνθρώπων ἦρξε, βαρβάροις προσάπτοντες. ἰδοὺ γοῦν παρὰ μὲν Ἀθηναίοις γέγονε Μουσαῖος, παρὰ δὲ Θηβαίοις Λίνος· καὶ τὸν μὲν, Εὐμόλπου παῖδα φασὶ, ποιῆσαι δὲ θεογονίαν καὶ σφαῖραν πρῶτον· φάναι τε ἐξ ἑνὸς τὰ πάντα γίνεσθαι, καὶ εἰς ταυτὸν ἀναλύεσθαι. τοῦτον τελευτῆσαι Φαληροῖ, καὶ αὐτῷ ἐπιγεγράφθαι τόδε τὸ ἐλεγεῖον,

Εὐμόλπου φίλον υἱὸν ἔχει τὸ Φαληρικὸν οὖδας,
Μουσαῖον φθίμενον σῶμ' ὑπὸ τῷδε τάφῳ.

ἀπὸ τοῦ πατρὸς δὲ τοῦ Μουσαίου καὶ Εὐμολπίδαι καλοῦνται παρ' Ἀθηναίοις. τὸν δὲ Λίνον παῖδα εἶναι Ἑρμοῦ καὶ μούσης Οὐρανίας· ποιῆσαι δὲ κοσμογονίαν, ἡλίου καὶ σελήνης πορείαν, καὶ ζώων καὶ καρπῶν γενέσεις. τούτῳ ἀρχὴ τῶν ποιημάτων ἥδε,

LAERTII DIOGENIS
LIBER PRIMUS.

PROOEMIUM.

A PHILOSOPHIÆ munus quidam à Barbaris principium habuiſſe aiunt. Nam & apud Perſas Magos, apud Babylonios ſive Aſſyrios Chaldæos, apud Indos Gymnoſophiſtas, apud Celtas vero & Galatas eos, qui Druidæ, Semnotheique vocati ſunt, extitiſſe; quemadmodum & Ariſtoteles ait in Magico, & Sotion in XXIII Succeſſionis. B Atque etiam Ochum Phœnicem, Zamolxim Thracium, Atlantem Libycum fuiſſe. Etenim Ægyptii Vulcanum Nili filium fuiſſe dicunt, qui initium philoſophiæ fecerit, quam qui profiterentur, eos Sacerdotes ac Prophetas eſſe. Ab hoc ad Alexandrum Macedonem XLVIII millia annorum & octingentos ſexaginta tres annos numerari. Quo tempore Solis quidem trecentas ſeptuaginta tres fuiſſe defectiones, Lunæ vero octingentas triginta duas. C A Magis autem, quorum Zoroaſter Perſes Princeps fuerit, ad captam Trojam quinque millia annorum interceſſiſſe Hermodorus Platonicus ait in libro de diſciplinis. Xanthus autem Lydus à Zoroaſtre ad Xerxis trajectionem ſexcentos numerat: poſt eum vero multos quoſdam Magos, Oſthanas, Aſtrapſychos, Gobryas, & Pazatas tam diu extitiſſe, donec Perſarum regnum ab Alexandro deletum eſt. Sed non vident ſe Græcorum, à quibus nedum philoſophia, ſed hominum genus initium habuit, recte inventa ad Barbaros transferre. D Ecce enim tibi apud Athenienſes extitit Muſæus, apud Thebanos Linus: quorum alterum quidem Eumolpi filium fuiſſe, Theogoniam & Sphæram primum feciſſe, ex unoque omnia fieri, & eodem omnia interire, affirmaviſſe aiunt. Hunc Phalaræ mortuum, ejuſque ſepulchro hoſce elegos fuiſſe inſcriptos,

Eumolpi charum filium tenet Phalarica tellus
Muſæum corruptum corpore ſub hoc tumulo.

E A Muſæi autem patre & Eumolpidæ vocantur apud Athenienſes. At verò Linum Mercurio & Uraniâ muſâ natum tradunt Coſmogoniam feciſſe, ſolis & lunæ curſum, animalium fructuumque ortus explicaviſſe. Hujus poematum initium fertur tale,

Fuit olim tempus illud, in quo ſimul omnia nata fuerant.

Unde Anaxagoras diſciplinam accipiens, omnia ſimul extitiſſe aiebat, ſed à mente poſtea in ordinem adducta. Linum autem in Eubœa periiſſe ferunt, ſagittis ab Apolline confixum: In ejus ſepulchro inſcriptum eſſe,

Hic Linum Thebanum ſuſcepit terra mortuum,
Muſæ Vraniæ filium bene coronatæ.

Sic igitur principium à Græcis habuit philoſophia; cujus vel ipſum nomen à Barbarorum abhorret appellatione. Qui vero ab illis inventam tradunt, Orpheum quoque Thracium proferunt, quem & philoſophum extitiſſe, & antiquiſſimum eſſe dicunt. Ego vero, ſi philoſophum vocare decet illum, qui de Diis talia in vulgus protulerit, haud ſcio quem appellare oportet eum, qui Diis non pepercerit, quominus illis omnes humanas perturbationes affingeret, eaque quæ ab hominibus quibuſdam raro vel ipſo vocis inſtrumento turpiter aguntur. Hunc in fabulis quidem eſt à mulieribus interfectum eſſe: verumtamen Epigramma, quod eſt apud Dium Macedoniæ, fulmine percuſſum declarat hoc modo;

Thracium aurilyram hic Orpheum Muſæ tumularunt,
Quem interfecit alte regens Iupiter pſoloenti telo.

Sed qui philoſophiam à Barbaris profectam dicunt, hi ſingulorum quoque philoſophandi rationes explicant. ac Gymnoſophiſtas quidem & Druidas per ænigmata & breves ſententias philoſophatos eſſe aiunt: Deos colendos; nihil agendum mali; fortitudinem exercendam. Ergo Gymnoſophiſtas Clitarchus in duodecimo mortem quoque ait contemnere; Chaldæos autem Aſtronomiæ prædictionibuſque vacare; Magos in Deorum cultu, ſacrificiis, & precibus ita verſari, quaſi ſoli ab eis exaudiantur; atque etiam eos de Deorum natura & ortu diſſerere, quos & ignem eſſe, & terram, & aquam putent: Statuas repudiare, & eorum maxime opinionem, qui Deos mares ac fœminas eſſe aiunt. de juſtitia verba facere; nefaſque arbitrari igne mortuos humare; fas exiſtimare cum matre aut filia corpus miſcere, quemadmodum Sotion ait in xxiii. præterea divinationem ac prædictionem profiteri, Deos ſibi ſe offerre dicentes: quin etiam ſpectrorum plenum eſſe aerem, quæ à vaporibus defluentia in oculos acute cernentium introferri. atque etiam eos ornamentis aurique uſu in veſtitu interdicere. Horum veſtitus quidem albus, cubile terra, cibus olera caſeuſque, & panis cibarius, bacillum arundo; qua quidem (ut aiunt) caſeum figentes attollebant, ac comedebant. Divinationem præſtigiis plenam ne noviſſe quidem eos Ariſtoteles ait in Magico, & Dinon in 5. Hiſtoriarum; qui etiam ex nominis vi Zoroaſtrem dicit aſtrorum cultorem fuiſſe. Idem Hermodorus quoque tradit. Ariſtoteles autem in primo de philoſophia eos Ægyptiis etiam antiquiores, ex eorumque ſententia duo eſſe principia docet, bonum, malumque larem; quorum alter & Iupiter,

A Ἦν ποτέ τοι χρόνος οὗτος, ἐν ᾧ ἅμα πάντ' ἐπεφύκει.
ὅθεν λαβὼν Ἀναξαγόρας, πάντα ἔφη χρήματα γεγονέναι
ὁμοῦ, νοῦν δὲ ἐλθόντα αὐτὰ διακοσμῆσαι. τὸν δὲ Λίνον
τελευτῆσαι ἐν Εὐβοίᾳ τοξευθέντα ὑπὸ Ἀπόλλωνος· καὶ
αὐτῷ ἐπιγεγράφθαι,

Ὧδε Λίνον Θηβαῖον ἐδέξατο γαῖα θανόντα,
Μούσης Οὐρανίης υἱὸν εὐστεφάνου.

καὶ ὧδε μὲν ἀφ' Ἑλλήνων ἦρξε φιλοσοφία, ἧς καὶ αὐτὸ τὸ ὄνο-
B μα τὴν βάρβαρον ἀπέστραπται προσηγορίαν. οἱ δὲ τὴν
εὕρεσιν διδόντες ἐκείνοις, παράγουσι καὶ Ὀρφέα τὸν Θρᾷκα,
λέγοντες φιλόσοφον γεγονέναι καὶ εἶναι ἀρχαιότατον. ἐγὼ δὲ,
εἰ τὸν περὶ θεῶν ἐξαγορεύσαντα τοιαῦτα χρὴ φιλόσοφον
καλεῖν, οὐκ οἶδα τίνα δεῖ προσαγορεύειν τὸν πᾶν τὸ ἀν-
θρώπειον πάθος ἀφειδοῦντα τοῖς θεοῖς προστρῖψαι, καὶ
τὰ σπανίως ὑπό τινων ἀνθρώπων αἰσχρουργούμενα καὶ τῷ
τῆς φωνῆς ὀργάνῳ. τοῦτον δὲ ὁ μὲν μῦθος ὑπὸ γυναικῶν
ἀπολέσθαι φησί· τὸ δ' ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας ἐπίγραμ-
C μα, κεραυνωθῆναι αὐτὸν, λέγον οὕτως,

Θρήϊκα χρυσολύρην τῇδ' Ὀρφέα μοῦσαι ἔθαψαν,
Ὃν κτάνεν ὑψιμέδων Ζεὺς ψολόεντι βέλει.

οἱ δὲ φάσκοντες ἀπὸ βαρβάρων ἄρξαι φιλοσοφίαν, καὶ τὸν
τρόπον παρ' ἑκάστοις αὐτῆς ἐκτίθενται· καί φασι τοὺς μὲν
Γυμνοσοφιστὰς καὶ Δρυΐδας αἰνιγματωδῶς ἀποφθεγγομένους
φιλοσοφῆσαι, σέβειν θεοὺς, καὶ μηδὲν κακὸν δρᾷν, καὶ ἀν-
δρείαν ἀσκεῖν. τοὺς γοῦν Γυμνοσοφιστὰς καὶ θανάτου κα-
D ταφρονεῖν φησι Κλείταρχος ἐν τῇ δωδεκάτῃ· τοὺς δὲ Χαλ-
δαίους περὶ ἀστρονομίαν καὶ πρόρρησιν ἀσχολεῖσθαι· τοὺς δὲ
Μάγους περί τε θεραπείας θεῶν διατρίβειν καὶ θυσίας καὶ
εὐχὰς, ὡς αὐτοὺς μόνους ἀκουομένους. ἀποφαίνεσθαί τε
περί τε οὐσίας θεῶν καὶ γενέσεως, οὓς καὶ πῦρ εἶναι καὶ γῆν καὶ ὕ-
δωρ. τῶν δὲ ξοάνων καταγινώσκειν, καὶ μάλιστα τῶν λε-
γόντων ἄρρενας εἶναι θεοὺς καὶ θηλείας. περί τε δικαιοσύνης
λόγους ποιεῖσθαι, καὶ ἀνόσιον ἡγεῖσθαι πυρὶ θάπτειν· καὶ ὅσιον νο-
μίζειν μητρὶ ἢ θυγατρὶ μίγνυσθαι, ὡς ἐν τῷ εἰκοστῷ τρίτῳ
E φησὶν ὁ Σωτίων. ἀσκεῖν τε καὶ μαντικὴν καὶ πρόρρησιν, καὶ
αὐτοῖς θεοὺς ἐμφανίζεσθαι λέγοντας. ἀλλὰ καὶ εἰδώλων πλή-
ρη εἶναι τὸν ἀέρα, κατ' ἀπόρροιαν ὑπὸ ἀναθυμιάσεως εἰσκρι-
νομένων ταῖς ὄψεσι τῶν ὀξυδερκῶν· περικοσμήματά τε καὶ
χρυσοφορίας ἀπαγορεύειν. τούτων δὲ ἐσθὴς μὲν, λευκή· στι-
βὰς δὲ, εὐνὴ· καὶ λάχανον, τροφὴ, τυρός τε, καὶ ἄρτος εὐτε-
λής· καὶ κάλαμος, ἡ βακτηρία, ᾧ κεντοῦντες (φασὶ)
τοῦ τυροῦ ἀνῃροῦντο, καὶ ἀπήσθιον. τὴν δὲ γοητικὴν μαν-
F τείαν οὐδ' ἔγνωσαν, φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Μαγικῷ, καὶ
Δείνων ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν· ὃς καὶ μεθερμηνευόμενον
φησὶ τὸν Ζωροάστρην ἀστροθύτην εἶναι· φησὶ δὲ τοῦτο καὶ ὁ Ἑρ-
μόδωρος. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πρώτῳ περὶ φιλοσοφίας καὶ
πρεσβυτέρους εἶναι τῶν Αἰγυπτίων, καὶ δύο κατ' αὐτοὺς εἶναι ἀρχὰς,
ἀγαθὸν δαίμονα, καὶ κακὸν δαίμονα· καὶ τῷ μὲν ὄνομα εἶναι Ζεὺς

καὶ

καὶ Ὠρομάσδης, τῷ δὲ Ἅδης, καὶ Ἀρειμάνιος· φησὶ δὲ τοῦτο καὶ Ἕρμιππος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μάγων, καὶ Εὔδοξος ἐν τῇ περιόδῳ, καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν Φιλιππικῶν· ὃς καὶ ἀναβιώσεσθαι κατὰ τοὺς Μάγους φησὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἔσεσθαι ἀθανάτους, καὶ τὰ ὄντα ταῖς αὐτῶν ἐπικλήσεσι διαμένειν. ταῦτα δὲ καὶ Εὔδημος ὁ Ῥόδιος ἱστορεῖ. Ἑκαταῖος δὲ καὶ γεννητοὺς τοὺς θεοὺς εἶναι κατ' αὐτούς. Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ παιδείας, καὶ τοὺς Γυμνοσοφιστὰς ἀπογόνους εἶναι τῶν Μάγων φησίν, ἔνιοι δὲ καὶ τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τούτων εἶναι. πρὸς τούτοις καταγινώσκουσιν Ἡροδότου οἱ τὰ περὶ Μάγων γράψαντες. μὴ γὰρ ἂν εἰς τὸν ἥλιον βέλη Ξέρξην ἀκοντίσαι, μηδ' εἰς τὴν θάλασσαν πέδας καθεῖναι, θεοὺς ὑπὸ τῶν Μάγων παραδεδομένους. τὰ μέντοι ἀγάλματα εἰκότως καθαιρεῖν. τὴν δὲ τῶν Αἰγυπτίων φιλοσοφίαν εἶναι τοιαύτην περί τε θεῶν καὶ ὑπὲρ δικαιοσύνης. φάσκειν τε ἀρχὴν μὲν εἶναι τὴν ὕλην, εἶτα τὰ τέσσαρα στοιχεῖα ἐξ αὐτῆς διακριθῆναι, καὶ ζῶά τινα ἀποτελεσθῆναι. θεοὺς δ' εἶναι ἥλιον καὶ σελήνην· τὸν μὲν, Ὄσιριν, τὴν δ', Ἶσιν καλουμένην. αἰνίττεσθαί τε αὐτοὺς διά τε κανθάρου καὶ δράκοντος καὶ ἱέρακος καὶ ἄλλων, ὥς φησι Μάνεθος ἐν τῇ τῶν φυσικῶν ἐπιτομῇ, καὶ Ἑκαταῖος ἐν τῇ πρώτῃ περὶ τῆς Αἰγυπτίων φιλοσοφίας· κατασκευάζειν δὲ ἀγάλματα καὶ τεμένη, τῷ μὴ εἰδέναι τὴν τοῦ θεοῦ μορφήν. τὸν κόσμον γεννητὸν καὶ φθαρτὸν καὶ σφαιροειδῆ· τοὺς ἀστέρας πῦρ εἶναι, καὶ τῇ τούτων κράσει τὰ ἐπὶ γῆς γίνεσθαι· σελήνην ἐκλείπειν εἰς τὸ σκίασμα τῆς γῆς ἐμπίπτουσαν· τὴν ψυχὴν καὶ ἐπιδιαμένειν καὶ μεταμβαίνειν· ὑετοὺς κατὰ ἀέρος τροπὴν ἀποτελεῖσθαι· τά τε ἄλλα φυσιολογεῖν ὡς Ἑκαταῖός τε καὶ Ἀρισταγόρας ἱστοροῦσιν. ἔθεσαν δὲ καὶ νόμους ὑπὲρ δικαιοσύνης, οὓς εἰς Ἑρμῆν ἀνήνεγκαν, καὶ τὰ εὔχρηστα τῶν ζώων θεοὺς ἐδόξασαν. λέγουσι δὲ καὶ ὡς αὐτοὶ γεωμετρίαν καὶ ἀστρολογίαν καὶ ἀριθμητικὴν ἀνεῦρον. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς εὑρέσεως ὧδε ἔχει. φιλοσοφίαν δὲ πρῶτος ὠνόμασε Πυθαγόρας, καὶ ἑαυτὸν φιλόσοφον, ἐν Σικυῶνι διαλεγόμενος Λέοντι τῷ Σικυωνίων τυράννῳ ἢ Φλιασίων, καθά φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῇ περὶ τῆς ἄπνου. μηδένα γὰρ εἶναι σοφὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἢ θεόν. θᾶττον δὲ ἐκαλεῖτο σοφία, καὶ σοφὸς ὁ ταύτην ἐπαγγελλόμενος, ὃς εἴη ἂν κατὰ ἀκρότητα ψυχῆς ἀπηκριβωμένος· φιλόσοφος δὲ ὁ σοφίαν ἀσπαζόμενος· οἱ δὲ σοφοὶ, καὶ σοφισταὶ ἐκαλοῦντο. καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ ποιηταὶ, σοφισταί. καθὰ καὶ Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις τοὺς περὶ Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον ἐπαινῶν, οὕτως καλεῖ. σοφοὶ δὲ ἐνομίζοντο οἵδε, Θαλῆς, Σόλων, Περίανδρος, Κλεόβουλος, Χείλων, Βίας, Πιττακός. τούτοις προσαριθμοῦσιν Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην, Μύσωνα

A & Oromaſdes, alter Orcus, & Areimanius appelletur. Hoc idem Hermippus in primo de Magis, & Eudoxus in Periodo, & Theopompus in viii Philippicarum rerum ait; qui Magorum ſententia homines in vitam quoque redituros, immortaleſque futuros, & ea quæ ſunt, ſuis quæque vocabulis permanſura tradit. Hæc eadem Eudemus Rhodius narrat. Hecatæus autem Deos etiam genitos eſſe de illorum ſententia prodit. Clearchus Solenſis in libro de diſciplina Gymnoſo-
B phiſtas etiam à Magis progenitos eſſe ait. Nonnulli Iudæos quoque ab his profectos arbitrantur. Præterea qui res Magorum ſcripſerunt, Herodotum refellunt: nec enim Xerxem in ſolem tela jeciſſe, nec compedes in mare demiſiſſe, quorum utrumque Magi Deum eſſe arbitrarentur. Simulachra quidem jure ſuſtuliſſe. Verum Ægyptiorum de Diis & de juſtitia philoſophiam ejuſmodi eſſe aiunt: principium materiam quidem eos eſſe dicere, ex qua deinde quatuor eſſe ſecreta elementa; tum
C animalia quædam effecta eſſe; Deos eſſe ſolem ac lunam; quorum ille quidem Oſiris, hæc vero Iſis vocetur: ſententias ſuas ſcarabeo, dracone, corvo, reliquiſque animalibus obſcure ſignificare; quemadmodum Manethus ait in epitome rerum naturalium, & Hecatæus in primo de Ægyptiorum philoſophia; ſimulachra autem ac templa idcirco ædificare, quod Dei formam ignorarent: mundum generatum eſſe & mortalem, ac rotundum; aſtra igne conſtare, atque horum temperatione
D in terris omnia oriri; lunam in umbram incidentem terræ deficere; animam & permanere, & emigrare; pluvias ex aeris converſionibus exiſtere, cæteriſque de rebus ſic philoſophari, quemadmodum Hecatæus & Ariſtagoras tradunt. Quin etiam leges de juſtitia inſtituerunt, quas ad Mercurium retulerunt auctorem; atque ex animantibus, quæ maxime ſint ad uſum accommodata, hæc in Deorum numero exiſtimaverunt. Aiunt etiam Geometriam, Aſtrologiam, & Arithmeticam
E ſe inveniſſe. Ac de inventione quidem res ita ſe habet. philoſophiam vero primus Pythagoras, ſeque ipſum philoſophum nominavit in eo ſermone, quem Sicyone cum Leonte Tyranno Sicyoniorum, ſive Phliaſiorum habuit; quemadmodum ait Heraclides Ponticus in libro de carente ſpiritu: nullum enim hominem, ſed ſolum Deum eſſe ſapientem. Brevius autem ſapientia vocabatur, & qui eam profitebatur, ſapiens, qui quidem ingenii ſolertia antecelleret; philoſophus
F vero qui ſapientiam amplexaretur. Sapientes autem etiam ſophiſtæ vocabantur; neque hi ſolum, ſed poetæ quoque ſophiſtæ, quo nomine Cratinus in Archilochiis Homerum Heſiodumque laudans appellat. Sapientes vero exiſtimabantur hi; Thales, Solon, Periander, Cleobulus, Chilon, Bias, Pittacus. His adjungunt Anacharſim Scytham, Myſonem

Cheneum ; Pherecydem Syrum , Epimeni- A
dem Cretenſem, nonnulli Piſiſtratum quo-
que Tyrannum : Atq; hi quidem Sapientes.
At vero philoſophiæ duæ origines exti-
terunt, quarum altera ab Anaximandro, al-
tera à Pythagora eſt profecta. Anaximan-
der Thaletem audivit; Pythagoræ Phere-
cydes magiſter fuit. Et quidem altera Io-
nica vocabatur ideo , quia Thales Ionicus
cum eſſet (erat enim Mileſius) Anaximan-
dri magiſter fuit. altera Italica à Pythago-
ra , quod is in Italia maxime philoſophatus
eſſet. Sed Ionica in Clitomacho , Chryſip- B
po Theophraſtoque, Italica vero definit
in Epicuro. Atque in Clitomacho quidem
Ionica hoc modo. A Thalete eſt Anaxi-
mander, à quo Anaximenes , cujus auditor
Anaxagoras, à quo Archelaus, unde Socra-
tes , qui moralem philoſophiam introdu-
xit. Ab eo ſunt cum cæteri Socratici, tum
Plato , qui veterem Academiam conſtituit.
poſt Speuſippus , & Xenocrates , inde Pole-
mon, Crantor, Crates , Arceſilaus , qui me-
diam condidit Academiam. Hujus auditor
Lacydes novam conſtituit Academiam ; à C
quo Carneades , unde Clitomachus. In
Chryſippo vero ita definit. Socratis An-
tiſthenes auditor fuit , cujus Diogenes, is,
qui canis vocitatus eſt ; à quo Crates The-
banus , ab eo Zeno Cittieus , unde Clean-
thes, cujus Chryſippus diſcipulus fuit. In
Theophraſto autem ſic. Platonem Ariſto-
teles , Ariſtotelem Theophraſtus audivit.
Ad hunc ſane modum Ionica definit. Itali-
ca vero ſic. Pherecydis Pythagoras diſci-
pulus fuit, cujus Telauges filius auditor,
ab hoc Xenophanes, poſt Parmenides, Ze- D
no Eleates , Leucippus , & Democritus , à
quo multi jam, ſed nominatim Nauſipha-
nes, & Naucydes extiterunt, à quibus eſt E-
picurus. Jam vero philoſophorum aliqui
decretis nituntur, alii ab aſſenſu ſuſtinendo
nominantur. Decreta quidam habent hi, qui
ita res enunciant , ac ſi comprehendi poſ-
ſint. Suſtinent autem aſſenſum hi, qui quaſi
nihil comprehendi poſſit , ita de omnibus
rebus aſſenſum ſuſtinent. Atque horum qui-
dem alii monumenta reliquerunt , alii nihil
omnino ſcripſerunt: ſicut ex aliquorum E
ſententia, Socrates, Stilpon, Philippus, Me-
nedemus, Pyrrhon, Theodorus, Carneades,
Bryſon; & ut nonnulli putant, Pythagoras,
& Ariſto Chius , præter paucas epiſtolas.
Qui autem ſingula volumina ſcripſerunt,
Meliſſus, Parmenides, & Anaxagoras: Mul-
ta Zeno , plura Xenophanes , Democritus
adhuc plura , plura Ariſtoteles , Epicurus
plura, Chryſippus vero multo etiam plura.
Sed philoſophorum alii quidem ex civi-
tatibus , ut Heliaci , Megarici , Eretriaci,
& Cyrenaici : alii vero ex locis nomen F
invenerunt , ut Academici, & Stoici. Ab
adjunctis , ut Peripatetici. Etiam à ca-
villationibus , ut Cynici. Ab affectioni-
bus , ut Eudæmonici. Quidam quod arro-
gantia quadam ſtulta multum ſibi ſumerent,
ut veritatis ſtudioſi, & qui à redarguendo
ἐλεγκτικοὶ nominantur, & Analogetici. A ma-
giſtris nonnulli , ut Socratici , & Epicurei,

τὸν Χηνέα, Φερεκύδην τὸν Σύριον, Ἐπιμενίδην τὸν Κρῆτα· ἔνιοι καὶ Πεισίστρατον τὸν τύραννον. καὶ οἱ μὲν σοφοί.

Φιλοσοφίας δὲ δύο γεγόνασιν ἀρχαὶ, ἥ τε ἀπὸ Ἀναξιμάνδρου, καὶ ἡ ἀπὸ Πυθαγόρου. τοῦ μὲν, Θαλοῦ διακηκοότος, Πυθαγόρου δὲ Φερεκύδης καθηγήσατο. καὶ ἐκαλεῖτο ἡ μὲν Ἰωνικὴ, ὅτι Θαλῆς Ἴων ὢν (Μιλήσιος γὰρ) καθηγήσατο Ἀναξιμάνδρου· ἡ δὲ, Ἰταλικὴ ἀπὸ Πυθαγόρου, ὅτι τὰ πλεῖστα κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐφιλοσόφησε. καταλήγει δὲ ἡ μὲν εἰς Κλειτόμαχον καὶ Χρύσιππον καὶ Θεόφραστον ἡ Ἰωνικὴ, ἡ δὲ Ἰταλικὴ εἰς Ἐπίκουρον. Θαλοῦ μὲν γὰρ Ἀναξίμανδρος, οὗ Ἀναξιμένης, οὗ Ἀναξαγόρας, οὗ Ἀρχέλαος, οὗ Σωκράτης, ὁ τὴν ἠθικὴν εἰσαγαγών· οὗ οἵ τε ἄλλοι Σωκρατικοὶ καὶ Πλάτων, ὁ τὴν ἀρχαίαν Ἀκαδημίαν συστησάμενος· οὗ Σπεύσιππος καὶ Ξενοκράτης, οὗ Πολέμων, οὗ Κράντωρ καὶ Κράτης, οὗ Ἀρκεσίλαος, ὁ τὴν μέσην Ἀκαδημίαν εἰσηγησάμενος· οὗ Λακύδης, ὁ τὴν νέαν Ἀκαδημίαν φιλοσοφήσας· οὗ Καρνεάδης, οὗ Κλειτόμαχος. καὶ ὧδε μὲν εἰς Κλειτόμαχον. εἰς δὲ Χρύσιππον οὕτω καταλήγει. Σωκράτους Ἀντισθένης, οὗ Διογένης ὁ κύων, οὗ Κράτης ὁ Θηβαῖος, οὗ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς, οὗ Κλεάνθης, οὗ Χρύσιππος. εἰς δὲ Θεόφραστον οὕτως. Πλάτωνος Ἀριστοτέλης, οὗ Θεόφραστος. καὶ ἡ μὲν Ἰωνικὴ τοῦτον καταλήγει τὸν τρόπον, ἡ δὲ Ἰταλικὴ οὕτω. Φερεκύδους Πυθαγόρας, οὗ Τηλαύγης ὁ υἱὸς, οὗ Ξενοφάνης, οὗ Παρμενίδης, οὗ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, οὗ Λεύκιππος, οὗ Δημόκριτος, οὗ πολλοὶ μὲν, ἐπ' ὀνόματος δὲ, Ναυσιφάνης καὶ Ναυκύδης, ὧν Ἐπίκουρος. Τῶν δὲ φιλοσόφων, οἱ μὲν γεγόνασι δογματικοὶ, οἱ δὲ ἐφεκτικοί· δογματικοὶ μὲν, ὅσοι περὶ τῶν πραγμάτων ἀποφαίνονται, ὡς καταληπτῶν· ἐφεκτικοὶ δὲ, ὅσοι ἐπέχουσι περὶ αὐτῶν, ὡς ἀκαταλήπτων. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν κατέλιπον ὑπομνήματα, οἱ δ' ὅλως οὐ συνέγραψαν, ὥσπερ κατά τινας, Σωκράτης, Στίλπων, Φίλιππος, Μενέδημος, Πύρρων, Θεόδωρος, Καρνεάδης, Βρύσων· κατά τινας, Πυθαγόρας, Ἀρίστων ὁ Χῖος, πλὴν ἐπιστολῶν ὀλίγων. οἱ δὲ ἀνὰ ἓν συγγράψαντες, Μέλισσος, Παρμενίδης, Ἀναξαγόρας· πολλὰ δὲ Ζήνων, πλείω Ξενοφάνης, πλείω Δημόκριτος, πλείω Ἀριστοτέλης, πλείω Ἐπίκουρος, πλείω Χρύσιππος. τῶν δὲ φιλοσόφων, οἱ μὲν ἀπὸ πόλεων προσηγορεύθησαν, ὡς οἱ Ἠλιακοὶ, καὶ Μεγαρικοὶ, καὶ Ἐρετρικοὶ, καὶ Κυρηναϊκοί· οἱ δὲ ἀπὸ τόπων, ὡς οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ καὶ Στωϊκοί. ἀπὸ συμπτωμάτων δὲ, ὡς οἱ Περιπατητικοί, καὶ ἀπὸ σκωμμάτων, ὡς οἱ Κυνικοί. οἱ δὲ ἀπὸ διαθέσεων, ὡς οἱ Εὐδαιμονικοί. τινὲς ἀπὸ οἰήσεως, ὡς οἱ φιλαλήθεις, καὶ ἐλεγκτικοὶ, καὶ ἀναλογητικοί. ἔνιοι δ' ἀπὸ τῶν διδασκάλων, ὡς οἱ Σωκρατικοὶ καὶ Ἐπικούρειοι, καὶ τὰ ὅμοια.

καὶ

καὶ οἱ μὲν, ἀπὸ τῆς περὶ φύσιν πραγματείας, φυσικοί· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς περὶ τὰ ἤθη σχολῆς, ἠθικοί· διαλεκτικοὶ δὲ, ὅσοι περὶ τὴν τῶν λόγων τερθρείαν καταγίνονται. Μέρη δὲ φιλοσοφίας τρία, φυσικὸν, ἠθικὸν, διαλεκτικόν· φυσικὸν μὲν, τὸ περὶ κόσμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ· ἠθικὸν δὲ, τὸ περὶ βίου καὶ τῶν πρὸς ἡμᾶς· διαλεκτικὸν δὲ τὸ ἀμφοτέρων τοὺς λόγους πρεσβεῦον. καὶ μέχρι μὲν Ἀρχελάου τὸ φυσικὸν εἶδος ἦν· ἀπὸ δὲ Σωκράτους, ὡς προείρηται, τὸ ἠθικόν· ἀπὸ δὲ Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου, τὸ διαλεκτικόν. τοῦ δὲ ἠθικοῦ γεγόνασιν αἱρέσεις δέκα, Ἀκαδημαϊκὴ, Κυρηναϊκὴ, Ἠλιακὴ, Μεγαρικὴ, Κυνικὴ, Ἐρετρικὴ, Διαλεκτικὴ, Περιπατητικὴ, Στωϊκὴ, Ἐπικούρειος. Ἀκαδημαϊκῆς μὲν οὖν τῆς ἀρχαίας προέστη Πλάτων, τῆς μέσης Ἀρκεσίλαος, τῆς νέας Λακύδης, Κυρηναϊκῆς Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος, Ἠλιακῆς Φαίδων ὁ Ἠλεῖος, Μεγαρικῆς Εὐκλείδης Μεγαρεὺς, Κυνικῆς Ἀντισθένης ὁ Ἀθηναῖος, Ἐρετρικῆς Μενέδημος Ἐρετριεὺς, Διαλεκτικῆς Κλειτόμαχος Καρχηδόνιος, Περιπατητικῆς Ἀριστοτέλης Σταγειρίτης, Στωϊκῆς Ζήνων Κιτιεύς. ἡ δὲ Ἐπικούρειος ἀπ᾽ αὐτοῦ κέκληται Ἐπικούρου. Ἱππόβοτος δ᾽ ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων, ἐννέα φησὶν αἱρέσεις καὶ ἀγωγὰς εἶναι· πρώτην Μεγαρικὴν, δευτέραν Ἐρετρικὴν, τρίτην Κυρηναϊκὴν, τετάρτην Ἐπικούρειον, πέμπτην Ἀννικέρειον, ἕκτην Θεοδώρειον, ἑβδόμην Ζηνώνειον, τὴν καὶ Στωϊκὴν, ὀγδόην Ἀκαδημαϊκὴν τὴν ἀρχαίαν, ἐνάτην Περιπατητικήν· οὔτε δὲ Κυνικὴν, οὔτε Ἠλιακὴν, οὔτε Διαλεκτικήν. τὴν μὲν γὰρ Πυρρώνειον οὐδ᾽ οἱ πλείους προσποιοῦνται, διὰ τὴν ἀσάφειαν. ἔνιοι δὲ κατά τι μὲν αἵρεσιν εἶναί φασιν αὐτὴν, κατά τι δὲ οὔ. δοκεῖ μὲν γὰρ αἵρεσις εἶναι. αἵρεσιν δὲ λέγομεν, φασὶ, τὴν λόγῳ τινὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκολουθοῦσαν, ἢ δοκοῦσαν ἀκολουθεῖν· καθ᾽ ὃ εὐλόγως ἂν αἵρεσιν τὴν σκεπτικὴν καλοῖμεν. εἰ δὲ αἵρεσιν νοοῖμεν πρόσκλισιν ἐν δόγμασιν ἀκολουθίαν ἔχουσιν, οὐκέτ᾽ ἂν προσαγορεύοιτο αἵρεσις· οὐ γὰρ ἔχει δόγματα. αἵδε μὲν ἀρχαὶ καὶ διαδοχαὶ, καὶ τοσαῦτα μέρη καὶ τόσαι φιλοσοφίας αἱρέσεις. ἔτι δὲ πρὸ ὀλίγου καὶ ἐκλεκτική τις αἵρεσις εἰσήχθη ὑπὸ Ποτάμωνος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἐκλεξαμένου τὰ ἀρέσαντα ἐξ ἑκάστης τῶν αἱρέσεων. ἀρέσκει δ᾽ αὐτῷ, (καθά φησιν ἐν τῇ στοιχειώσει) κριτήρια τῆς ἀληθείας εἶναι, τὸ μὲν, ὡς ὑφ᾽ οὗ γίνεται ἡ κρίσις, τουτέστι τὸ ἡγεμονικόν· τὸ δὲ, ὡς δι᾽ οὗ, οἷον τὴν ἀκριβεστάτην φαντασίαν. ἀρχάς τε τῶν ὅλων, τήν τε ὕλην καὶ τὸ ποιὸν, ποίησίν τε καὶ τόπον. ἐξ οὗ γὰρ καὶ ὑφ᾽ οὗ καὶ πῶς καὶ ἐν ᾧ. τέλος δὲ εἶναι ἐφ᾽ ὃ πάντα ἀναφέρεται, ζωὴν κατὰ πᾶσαν ἀρετὴν τελείαν, οὐκ ἄνευ τῶν τοῦ σώματος κατὰ φύσιν καὶ τῶν ἐκτός. λεκτέον δὲ περὶ αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν, καὶ πρῶτόν γε περὶ Θαλοῦ.

A Et quidem à rerum naturalium ſtudio phyſici, ab inſtituendis moribus morales, nominantur. Dialectici autem, qui orationis præſtigias & captiones omnes tenent. Sunt autem philoſophiæ partes tres; Phyſica, Moralis, & Dialectica. Phyſica tota eſt de mundo, & his quæ in mundo ſunt. Moralis vitam ſpectat, & ea quæ ad nos pertinent. Dialectica utriuſque rationes, quaſi legatus quidam, explicat. Et naturæ quidem ratio ad Archelaum uſque viguit. Moralis autem, ut ſupra diximus, à
B Socrate profecta eſt. A Zenone Eleate dialectica. Sed moralis ſectæ decem extiterunt; Academica, Cyrenaica, Eliaca, Megarica, Cynica, Eretrica, Dialectica, Peripatetica, Stoica, Epicurea. Ac veteris quidem Academiæ princeps Plato, mediæ Arceſilaus, novæ Lacydes, Cyrenaicæ Ariſtippus Cyrenaicus, Eliacæ Phædon Eleus, Megaricæ Euclides Megareus, Cynicæ Antiſthenes Athenienſis, Eretricæ Menedemus Eretrias, Dialecticæ Clitomachus Carthaginienſis, Pe-
C ripateticæ Ariſtoteles Stagirites, Stoicæ Zeno Citticus. Epicurea autem ex ipſo nomen invenit Epicuro. Hippobotus autem in libro de ſectis Philoſophorum, novem tantum ſectas & diſciplinas numerat; Megaricam primam, Eretricam alteram, tertiam Cyrenaicam, quartam Epicuream, quintam Anniceriam, ſextam Theodoream, ſeptimam Zenoniam ſeu Stoicam, octavam Academiam veterem, nonam Peripateticam; Cynicam vero, & Eliacam, & Dialecticam prætermit-
D tit. Nam Pyrrhonia quidem propter obſcuritatem à pleriſque ejecta eſt. quam tamen nonnulli aliqua ex parte ſectam eſſe volunt, ex aliqua parte negant. Secta quidem videtur, quia ſectam eam appellamus, quæ certam quandam viſis congruentem rationem vel ſequitur, vel ſequi videtur; qua ratione Sceptica non injuria ſecta appellari poſſe videtur. Sed ſi ſectam intelligimus in conſentientibus inter ſe decretis propenſionem, haud amplius ſecta appellari poterit. Nec enim
E habet decreta. Hæc igitur initia, hæ ſeries, tot ſunt partes, philoſophiæque ſectæ. Nuper vero nova quædam ſecta à Potamone Alexandrino introducta eſt, ex ſingulis ſectis quæ ſibi placeant ſeligente. Placet autem illi, quemadmodum ait in inſtitutione, veritatis eſſe judicia; quorum alterum à quo eſt judicium, principatum eſſe, alterum, per quod eſt, viſum eſſe certiſſimum; atque etiam omnium rerum eſſe initia materiam, qualia, effectionem, & locum. Eſt enim & id, ex quo quidque
F fit, & à quo, & quale, & in quo. Finem vero eſſe, ad quem omnia referuntur, vitam ex omni virtute perfectam, non ſine corporis bonis, quæ ſunt ſecundum naturam, & externis. Sed de ipſis viris jam, & primum de Thalete dicendum eſt.

THALES.

A NATUS eſt igitur Thales (ut Herodotus, & Duris, & Democritus aiunt) Examio patre, matre Cleobulina, ex Thelidarum familia, qui ſunt Phœnices, nobiliſſimi eorum qui à Cadmo & Agenore originem ducunt, quemadmodum Plato quoque ait. Primus ſapiens nominatus eſt, Archonte Athenis Damaſio, quo etiam tempore ſeptem illi ſapientes appellati ſunt; quemadmodum Demetrius Phalereus in commentario Archonton retulit. Adſcriptus eſt in Mileſiorum civitatem, quo tempore una cum Neleo ex Phœnice ejecto, eo profe- B ctus eſt: ut vero plerique aiunt, Mileti natus eſt ex illuſtri familia. Ab adminiſtratione Reipublicæ ſe ad rerum naturalium contemplationem tranſtulit: & ut quibuſdam placet, nihil ſcriptum reliquit; qui enim de aſtrologia nautica liber in eum confertur, is à Phoco Samio ſcriptus eſſe dicitur. (Callimachus autem ipſum minoris Urſæ inventorem agnoſcit his Iambis,

Plauſtrique dicebatur metitus eſſe
Stellas, qua navigant Phœnices.)

C Sed, ut quidam putant, duo tantum de converſione & æquinoctio volumina conſcripſit, cætera percipi comprehendique poſſe exiſtimans. Videtur autem quibuſdam primus Aſtrologiam coluiſſe, ſolis defectiones & converſiones prædixiſſe, quemadmodum Eudemus ait in Aſtrologorum hiſtoria; quocirca eum & Xenophanes & Herodotus admiratur. Ei quoque Heraclitus & Democritus dant teſtimonium; nonnulli vero aiunt primum eum animas immortales eſſe dixiſſe, in quibus eſt Chœrilus poeta. Primus, ut quidam exiſtimant, acceſ- D ſum à converſione ad converſionem invenit; primus ſolem ſexcenties ac vigeſies majorem eſſe quam lunam affirmavit; primus quoque ultimum menſis diem trigeſimam appellavit; de natura quoque (ut quidam putant) primus diſſeruit. Ariſtoteles autem & Hippias aiunt inanimis etiam illum animas impartire, idipſum ex lapide magnete & electro conjicientem. Ab Ægyptiis Geometriam cum addiſceret, primum circuli triangulum rectis angulis deſcripſiſſe, bovemque immolaviſſe Pamphila tradit. Alii E Pythagoram aiunt, in quibus eſt Apollodorus Logiſticus: Is ea, quæ Callimachus in Iambis Euphorbum Phrygem inveniſſe ait, ſcalenos, triangulos, & reliqua quæ ad linearum cognitionem pertinent, valde amplificavit. Videtur etiam illius, publicis in rebus, optimum fuiſſe conſilium. Ergo cum Crœſus de ineunda belli ſocietate legatos Miletum miſiſſet, ne fieret vetuit, quæ res, Cyro victore, civitati ſalutem attulit. Ipſe (ut Heraclides narrat) ſolitari- F am ſe privatamque vitam ſequutum tradit. Nonnulli tamen & uxorem duxiſſe, Cibiſſumque filium ſuſcepiſſe aiunt. Alii cœlibem permanſiſſe, ſororiſque ſibi filium

ΘΑΛΗΣ.

A ἮΝ τοίνυν ὁ Θαλῆς (ὡς μὲν Ἡρόδοτος καὶ Δοῦρις καὶ Δημόκριτός φασιν) πατρὸς μὲν Ἐξαμίου, μητρὸς δὲ Κλεοβουλίνης, ἐκ τῶν Θηλιδῶν, οἵ εἰσι Φοίνικες, εὐγενέστατοι τῶν ἀπὸ Κάδμου καὶ Ἀγήνορος, καθὰ καὶ Πλάτων φησί. καὶ πρῶτος σοφὸς ὠνομάσθη ἄρχοντος Ἀθήνησι Δαμασίου, καθ᾽ ὃν καὶ οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ἐκλήθησαν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ. ἐπολιτογραφήθη δὲ ἐν Μιλήτῳ, ὅτε ἦλθε σὺν Νείλεῳ ἐκπεσόντι Φοινίκης· ὡς δ᾽ οἱ πλείους φασίν, ἰθαγενὴς Μιλήσιος ἦν, καὶ γένους λαμπροῦ. B μετὰ δὲ τὰ πολιτικὰ τῆς φυσικῆς ἐγένετο θεωρίας, καὶ κατά τινας μὲν σύγγραμμα κατέλιπεν οὐδέν. ἡ γὰρ εἰς αὐτὸν ἀναφερομένη ναυτικὴ ἀστρολογία, Φώκου λέγεται εἶναι τοῦ Σαμίου. (Καλλίμαχος δ᾽ αὐτὸν οἶδεν εὑρετὴν τῆς ἄρκτου τῆς μικρᾶς, λέγων ἐν τοῖς ἰάμβοις οὕτως,

Καὶ τῆς ἁμάξης ἐλέγετο σταθμήσασθαι
Τοὺς ἀστερίσκους, ᾗ πλέουσι Φοίνικες)

C κατά τινας δὲ δύο μόνα συνέγραψε, περὶ τροπῆς καὶ ἰσημερίας, τὰ ἄλλα καταληπτὰ εἶναι δοκιμάσας. δοκεῖ δὲ κατά τινας πρῶτος ἀστρολογῆσαι, καὶ ἡλιακὰς ἐκλείψεις καὶ τροπὰς προειπεῖν, ὥς φησιν Εὔδημος ἐν τῇ περὶ τῶν ἀστρολογουμένων ἱστορίᾳ· ὅθεν αὐτὸν καὶ Ξενοφάνης καὶ Ἡρόδοτος θαυμάζει. μαρτυρεῖ δ᾽ αὐτῷ καὶ Ἡράκλειτος καὶ Δημόκριτος. ἔνιοι δὲ καὶ αὐτὸν πρῶτον εἰπεῖν φασιν ἀθανάτους τὰς ψυχάς· ὧν ἐστι Χοιρίλος ὁ ποιητής. πρῶτος δὲ D καὶ τὴν ἀπὸ τροπῆς ἐπὶ τροπὴν πάροδον εὗρε, καὶ πρῶτος τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος τοῦ σεληναίου ἑπτακοσιοστὸν καὶ εἰκοστὸν μέρος ἀπεφήνατο, κατά τινας. πρῶτος δὲ καὶ τὴν ὑστέραν τοῦ μηνὸς, τριακάδα εἶπε. πρῶτος δὲ καὶ περὶ φύσεως διελέχθη, ὥς τινες. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ Ἱππίας φασὶν αὐτὸν καὶ τοῖς ἀψύχοις μεταδιδόναι ψυχάς, τεκμαιρόμενον ἐκ τῆς λίθου τῆς μαγνήτιδος καὶ τοῦ ἠλέκτρου. παρά τε Αἰγυπτίων γεωμετρεῖν μαθόντα φησὶ Παμφίλη πρῶτον καταγράψαι κύκλου τὸ τρίγωνον ὀρθογώνιον, καὶ θῦσαι E βοῦν. οἱ δὲ Πυθαγόραν φασίν, ὧν ἐστιν Ἀπολλόδωρος ὁ λογιστικός· οὗτος προήγαγεν ἐπὶ πλεῖστον ἅ φησι Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἰάμβοις Εὔφορβον εὑρεῖν τὸν Φρύγα· οἷον σκαληνὰ καὶ τρίγωνα, καὶ ὅσα γραμμικῆς ἔχεται θεωρίας. δοκεῖ δὲ καὶ ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἄριστα βεβουλεῦσθαι. Κροίσου γὰρ πέμψαντος πρὸς Μιλησίους ἐπὶ συμμαχίᾳ, ἐκώλυσεν· ὅπερ, Κύρου κρατήσαντος, ἔσωσε τὴν πόλιν. καὶ αὐτὸς δέ φη- F σιν, ὡς Ἡρακλείδης ἱστορεῖ, μονήρη αὐτὸν γεγονέναι καὶ ἰδιαστήν. ἔνιοι δὲ καὶ γῆμαι αὐτόν, καὶ Κίβισσον υἱὸν ἔχειν. οἱ δὲ ἄγαμον μεῖναι, τῆς δὲ ἀδελφῆς τὸν υἱὸν

θέσθαι

θέσθαι· ὅτε καὶ ἐρωτηθέντα διὰ τί οὐ τεκνοποιεῖ, Διὰ φιλοτεκνίαν, εἰπεῖν. καὶ λέγουσιν ὅτι τῆς μητρὸς ἀναγκαζούσης αὐτὸν γῆμαι, Νὴ Δία, ἔλεγεν, οὐδέπω καιρός. εἶτα, ἐπειδὴ παρήβησεν, ἐγκειμένης, εἰπεῖν, οὐκέτι καιρός. φησὶ καὶ ὁ Ῥόδιος Ἱερώνυμος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σποράδην ὑπομνημάτων, ὅτι βουλόμενος δεῖξαι ῥᾷον εἶναι πλουτεῖν, φορᾶς μελλούσης ἐλαιῶν ἔσεσθαι, προνοήσας, ἐμισθώσατο τὰ ἐλαιουργεῖα, καὶ πάμπλειστα συνεῖλε χρήματα. ἀρχὴν δὲ τῶν πάντων ὕδωρ ὑπεστήσατο, καὶ τὸν κόσμον ἔμψυχον καὶ δαιμόνων πλήρη. τάς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ φασὶν αὐτὸν εὑρεῖν, καὶ εἰς τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε ἡμέρας διελεῖν. οὐδεὶς τε αὐτοῦ καθηγήσατο, πλὴν ὅτ' εἰς Αἴγυπτον ἐλθὼν τοῖς ἱερεῦσι συνδιέτριψεν. ὁ δὲ Ἱερώνυμος καὶ ἐκμετρῆσαί φησιν αὐτὸν τὰς πυραμίδας, ἐκ τῆς σκιᾶς παρατηρήσαντα ὅτε ἡμῖν ἰσομεγέθεις εἰσί. συνεβίω δὲ καὶ Θρασυβούλῳ τῷ Μιλησίων τυράννῳ, καθά φησιν Μινύης. τὰ δὲ περὶ τὸν τρίποδα φανερὰ, τὸν εὑρεθέντα ὑπὸ τῶν ἁλιέων, καὶ διαπεμφθέντα τοῖς σοφοῖς ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Μιλησίων. φασὶ γὰρ Ἰωνικούς τινας νεανίσκους βόλον ἀγοράσαι παρὰ Μιλησίων ἁλιέων· ἀνασπασθέντος δὲ τοῦ τρίποδος, ἀμφισβήτησις ἦν· ἕως οἱ Μιλήσιοι ἔπεμψαν εἰς Δελφοὺς, καὶ ὁ θεὸς ἔχρησεν οὕτως,

Ἔκγονε Μιλήτου τρίποδος πέρι Φοῖβον ἐρωτᾷς;
Τίς σοφίῃ πάντων πρῶτος; τούτου τρίποδ' αὐδῶ.

δίδωσιν οὖν Θαλῇ, ὁ δὲ ἄλλῳ, καὶ ἄλλος ἄλλῳ, ἕως Σόλωνος. ὁ δὲ ἔφη σοφίᾳ πρῶτον εἶναι τὸν θεὸν, καὶ ἀπέστειλεν εἰς Δελφούς. ταῦτα δὴ ὁ Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἰάμβοις ἄλλως ἱστορεῖ, παρὰ Λεάνδρου λαβὼν τοῦ Μιλησίου. Βαθυκλέα γάρ τινα Ἀρκάδα φιάλην καταλιπεῖν, καὶ ἐπισκῆψαι δοῦναι τῶν σοφῶν τῷ πρωτίστῳ. ἐδόθη δὴ Θαλῇ, καὶ κατὰ περίοδον πάλιν Θαλῇ. ὁ δὲ τῷ Διδυμαίῳ Ἀπόλλωνι ἀπέστειλεν, εἰπὼν οὕτω, κατὰ τὸν Καλλίμαχον,

Θαλῆς με τῷ μεδεῦντι Νείλεω δήμου
Δίδωσι, τοῦτο δὶς λαβὼν ἀριστεῖον.

τὸ δὲ πεζὸν οὕτως ἔχει· Θαλῆς Ἐξαμύου Μιλήσιος Ἀπόλλωνι Δελφινίῳ Ἑλλήνων ἀριστεῖον δὶς λαβών. ὁ δὲ περιενεγκὼν τὴν φιάλην τοῦ Βαθυκλέους παῖς, Θυρίων ἐκαλεῖτο, καθά φησιν Ἔλευσις ἐν τῷ περὶ Ἀχιλλέως, καὶ Ἄλεξων ὁ Μύνδιος ἐν ἐνάτῳ μυθικῶν. Εὔδοξος δ' ὁ Κνίδιος καὶ Εὐάνθης ὁ Μιλήσιος φασὶ τῶν Κροίσου τινὰ φίλων λαβεῖν παρὰ τοῦ βασιλέως ποτήριον χρυσοῦν, ὅπως δῷ τῷ σοφωτάτῳ τῶν Ἑλλήνων· τὸν δὲ δοῦναι Θαλῇ, καὶ περιελθεῖν εἰς Χείλωνα, ὃν πυνθάνεσθαι τοῦ Πυθίου τίς αὐτοῦ σοφώτερος; καὶ τὸν ἀνειπεῖν Μύσωνα, περὶ οὗ λέξομεν. τοῦτον οἱ περὶ τὸν Εὔδοξον ἀντὶ Κλεοβούλου τιθέασι, Πλάτων δ' ἀντὶ Περιάνδρου. περὶ αὐτοῦ δὴ τάδε ἀνεῖπεν ὁ Πύθιος,

Οἰταῖόν τινα φημὶ Μύσων' ἐνὶ Χηνὶ γενέσθαι
Σοῦ μᾶλλον πραπίδεσσιν ἀρηρότα πευκαλίμῃσιν.

ὁ δ' ἐρωτήσας ἦν Ἀνάχαρσις. Δαΐδακος δ' ὁ Πλα-

A adoptaviſſe tradunt; ſiquidem interrogatus cur liberis operam non daret, propter liberorum amorem reſpondit. Fertur etiam cum à matre uxorem ducere cogeretur, Nondum hercle tempus eſt, reſpondiſſe: eadem, poſteaquam ex ephebis exceſſiſſet, urgente, Non eſſe amplius tempus, dixiſſe. Hieronymus Rhodius in II. variarum rerum commentario ait eum, cum oſtendere vellet facile eſſe divitem fieri, quod olearum ubertatem fore providiſſet, olearias officinas conduxiſſe, multaſque
B pecunias coegiſſe. Aquam autem omnium rerum initium ſtatuebat; mundum animantem, & laribus plenum. anni tempeſtates eum quoque inveniſſe aiunt, atque ipſum in trecentos, quinque & ſexaginta dies diviſiſſe. magiſtrum habuit nullum; præterquam quod in Ægyptum profectus, cum ſacerdotibus fuit. Hieronymus pyramidas ex umbra metitum eſſe ait, obſervato eo tempore, quo magnitudine nobis æquales eſſent. Vixit una cum Thraſybulo Mileſiorum tyranno, ut tradit Minyas.
C De tripode autem à piſcatoribus reperto, & à populo Mileſio ad ſapientes miſſo, res manifeſta eſt. Ferunt enim Ionicos quoſdam adoleſcentulos de piſcatoribus Mileſiis bolum emiſſe, quo extracto cum tripus extitiſſet, diu contentio fuit, donec Mileſii Delphos miſerunt, & illis tale Deus reſponſum oraculo edidit;

Proles Mileti, de tripode Phœbum intervogas?
Qui ſapientia omnium primus, hujus tripodem dico.

Dederunt ergo Thaleti; ille autem alteri; & alter alteri, uſque ad Solonem; Is vero
D cum Deum in ſapientia præſtantiſſimum dixiſſet, Delphos remiſit. Hæc tamen Callimachus in Iambis, à Leandro Mileſio recepta, aliter narrat. Bathyclem enim quendam Arcadem phialam reliquiſſe, eamque dari ſapientum principi juſſiſſe. Data eſt igitur Thaleti; atque in orbem rurſus Thaleti: qui eam Apollini Didymæo cum his verſibus ex Callimacho miſit,

Thales me regenti Nelei populum
Dat, hoc bis accipiens virtutis præmium.

E Soluta vero oratio talis eſt; Thales Examii filius, Mileſius, Apollini Delphinio Græcorum virtutis præmium bis acceptum. Qui vero phialam circumtulit, Bathyclis filius, Thyrion vocabatur; quemadmodum Eleuſis in libro de Achille, & Alexon Myndius ait in nono rerum fabuloſarum. Eudoxus autem Gnidius, & Euanthes Mileſius tradunt quendam ex amicis Crœſi poculum aureum à Rege accepiſſe, quod Græcorum ſapientiſſimo daret; hunc autem Thaleti dediſſe, ad Chilonem-
F que perveniſſe. quem ſciſcitatum eſſe ex Pythio, quinam eſſet ſe ſapientior, illum autem Myſonem, de quo mox dicemus, ediſſe. Hunc pro Cleobulo tradit Eudoxus; pro Periandro Plato. De ipſo autem hæc Pythius edidit,

Oeteum quendam aio Myſonem Chene natum eſſe
Te magis pectoribus aptum ſapientibus. Qui autem ſciſcitatus eſt, is Anacharſis fuit. Dædacus Pla-

Platonicus & Clearchus phialam à Crœſo ad Pittacum miſſam, atque ita circumlatam aiunt. Andron in Tripode Argivos Græcorum ſapientiſſimo virtutis præmium tripodem propoſuiſſe, Ariſtodemumque Spartiatem ſapientiſſimum judicatum, quem Chiloni conceſſiſſe. De Ariſtodemo mentionem facit & Alcæus,

Sic enim quondam Ariſtodemum
Quem aiunt non imbellem
Spartæ ſermonem protuliſſe,
Pecuniæ vir; tenuis autem nullus exiſtit bonus.

Sunt qui narrant, cum à Periandro navis onuſta ad Thraſybulum Mileſiorum tyrannum eſſet miſſa, naufragio ad mare Coum facto, à quibuſdam poſtea piſcatoribus tripodem repertum fuiſſe. Phanodicus apud Athenienſium mare inventum, & in urbem illatum, concione advocata, miſſum eſſe Bianti tradit; quam autem ob cauſam, in Biantis vita dicemus. Alii aiunt tripodis fabricatorem fuiſſe Vulcanum, illumque à Deo Pelopi uxorem ducenti dono datum; inde ad Menelaum perveniſſe, & ab Alexandro una cum Helena ſublatum, à Lacæna in mare Coum projectum eſſe, quod ejus cauſa contentiones excitatum iri dixiſſet. tempore autem aliquo exacto, cum quidam eodem in loco Lebedii rete emiſſent, tripodem quoque ſimul eſſe repertum, quibus cum piſcatoribus pugnantibus, in Coon ventum eſſe; & poſteaquam nihil profecerunt, Mileſiis, quod erat ea civitas regionis illius princeps, rem indicant; qui, legatis ultro citroque miſſis, ubi ſe negligi animadvertunt, bellum adverſus Coos gerunt; multis utrinque occumbentibus, editum eſt oraculo, qui ſapientiſſimus eſſet, ei ut tripus daretur. Utrique uno conſenſu ad Thalem detulerunt. Is vero poſtea eum Apollini Didymæo dedicavit. Ac Cois quidem oraculum hæc edidit;

Non prius deſituram diſcordiam Meropum & Ionum,
Quam tripodem aureum quem Vulcanus jecit in pontum,
Urbe emittatis, domumque viri venerit,
Qui cognoſcit præſentiaque, & futura, & præterita.

Mileſiis vero hæc;

Proles Mileti, de tripode Phœbum interrogas;

quo modo ſupra dictum eſt. Atque hoc quidem ſic. Hermippus autem in Vitis, quod à quodam de Socrate dictum fertur, hoc in Thalem confert. Aiebat enim, ut ferunt, trium ſe rerum cauſa fortunæ gratias habere; primum quod homo natus eſſet, non bellua; deinde quod vir, non fœmina; tertio quod Græcus, non barbarus. Dicitur ab anu extra domum ad ſidera contemplanda cum duceretur, in foveam incidiſſe, ingemiſcentique dixiſſe anum, Tune, o Thales, quæ ante pedes ſunt videre cum nequeas, cœleſtia cogniturum te putas? Eum Timon quoque Aſtronomiæ operam dediſſe agnovit, & eum in Sillis laudat, dicens,

Qualemque ſeptem Thalem ſapientum ſapientem.

A πωνικὸς καὶ Κλέαρχος φιάλην ἀποσταλῆναι ὑπὸ Κροίσου Πιττακῷ, καὶ οὕτω περιενεχθῆναι. Ἄνδρων δ' ἐν τῷ τρίποδι, Ἀργείους ἆθλον ἀρετῆς τῷ σοφωτάτῳ τῶν Ἑλλήνων τρίποδα θεῖναι· κριθῆναι δὲ Ἀριστόδημον Σπαρτιάτην, ὃν παραχωρῆσαι Χείλωνι. μέμνηται τοῦ Ἀριστοδήμου καὶ Ἀλκαῖος οὕτως,

Ὡς γὰρ δή ποτ' Ἀριστόδαμον,
Ὄν φασιν οὐκ ἀπάλαμνον
B Ἐν Σπάρτᾳ λόγον εἰπεῖν,
Χρήματ' ἀνὴρ, πενιχρὸς δ' οὐδεὶς πέλετ' ἐσθλός.

ἔνιοι δέ φασιν ὑπὸ Περιάνδρου Θρασυβούλῳ τῷ Μιλησίων τυράννῳ πλοῖον ἔμφορτον ἀποσταλῆναι. τοῦ δὲ περὶ τὴν Κώαν θάλασσαν ναυαγήσαντος, ὕστερον εὑρεθῆναι πρός τινων ἁλιέων τὸν τρίποδα. Φανόδικος δὲ περὶ τὴν Ἀθηναίων θάλασσαν εὑρεθῆναι, καὶ ἀνενεχθέντα εἰς ἄστυ, γενομένης ἐκκλησίας, Βίαντι πεμφθῆναι· διὰ τί δὲ, ἐν τῷ περὶ
C Βίαντος λεξόμεθα. ἄλλοι φασὶν ἡφαιστότευκτον εἶναι αὐτὸν, καὶ δοθῆναι πρὸς τοῦ θεοῦ Πέλοπι γαμοῦντι· αὖθίς τε εἰς Μενέλαον ἐλθεῖν, καὶ σὺν τῇ Ἑλένῃ ἁρπασθέντα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ῥιφθῆναι εἰς τὴν Κώαν θάλασσαν πρὸς τῆς Λακαίνης, εἰπούσης ὅτι περιμάχητος ἔσται. χρόνῳ δὲ Λεβεδίων τινῶν αὐτόθι γρῖφον ὠνησαμένων, καταληφθῆναι καὶ τὸν τρίποδα. μαχομένων δὲ πρὸς τοὺς ἁλιέας, γενέσθαι τὴν ἄνοδον ἕως τῆς Κῶ. καὶ ὡς οὐδὲν ἤνυτον, τοῖς Μιλησίοις μητροπόλει οὔσῃ μηνύουσιν. οἱ δ' ἐπειδὴ διαπρεσβευόμενοι ἠ-
D λογοῦντο, πρὸς τοὺς Κώους πολεμοῦσι. καὶ πολλῶν ἑκατέρωθεν πιπτόντων, ἐκπίπτει χρησμὸς, δοῦναι τῷ σοφωτάτῳ· καὶ ἀμφότεροι συνήνεσαν Θαλῇ. ὁ δὲ μετὰ τὴν περίοδον τῷ Διδυμαίῳ τίθησιν Ἀπόλλωνι. Κώοις μὲν οὖν τοῦτον ἐχρήσθη τὸν τρόπον,

Μὴ πρότερον λήξειν νεῖκος Μερόπων καὶ Ἰώνων,
Πρὶν τρίποδα χρύσεον, ὃν Ἥφαιστος βάλε πόντῳ,
Ἐκ πόλιος πέμψητε, καὶ ἐς δόμον ἀνδρὸς ἵκηται,
E Ὃς δεδάηκε τά τ' ὄντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα.

Μιλησίοις δὲ,

Ἔκγονε Μιλήτου τρίποδος πέρι Φοῖβον ἐρωτᾷς;

ὡς προείρηται. καὶ τόδε μὲν οὕτως. Ἕρμιππος δ' ἐν τοῖς Βίοις, εἰς τοῦτον ἀναφέρει τὸ λεγόμενον ὑπό τινος περὶ Σωκράτους. Ἔφασκε γὰρ, φασὶ, τριῶν τούτων ἕνεκα χάριν ἔχειν τῇ τύχῃ· πρῶτον μὲν, ὅτι ἄνθρωπος ἐγενόμην, καὶ οὐ θηρίον· εἶτα, ὅτι ἀνὴρ, καὶ οὐ γυνή· τρίτον, ὅτι Ἕλλην, καὶ οὐ βάρβαρος. λέγεται δ' ἀγόμενος ὑπὸ γραὸς ἐκ τῆς οἰκίας,
F ἵνα τὰ ἄστρα κατανοήσῃ, εἰς βόθρον ἐμπεσεῖν, καὶ αὐτῷ ἀνοιμώξαντι φάναι τὴν γραῦν, Σὺ γὰρ, ὦ Θαλῆ, τὰ ἐν ποσὶν οὐ δυνάμενος ἰδεῖν, τὰ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴει γνώσεσθαι; οἶδε δ' αὐτὸν ἀστρονομούμενον καὶ Τίμων, καὶ ἐν τοῖς Σίλλοις ἐπαινεῖ αὐτὸν, λέγων,

Οἷόν θ' ἑπτὰ Θάλητα σοφῶν σοφόν.

Ἀστρονομήματα δὲ γεγραμμένα ὑπ' αὐτοῦ φησὶ Λόβων ὁ Ἀργεῖος εἰς ἔπη τείνειν διακόσια. ἐπιγεγράφθαι δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς εἰκόνος τάδε,

Τόνδε Θαλῆν Μίλητος Ἰὰς θρέψασ' ἀνέδειξεν
Ἀστρολόγον πάντων πρεσβύτατον σοφίᾳ.

τῶν τε ᾀδομένων αὐτοῦ τάδε εἶ),

Οὔτι τὰ πολλὰ ἔπη φρονίμην ἀπεφήνατο δόξαν.
Ἕν τι μάτευε σοφόν, ἕν τι κεδνὸν αἱροῦ.
Λύσεις γὰρ ἀνδρῶν κωτίλων γλώσσας ἀπεραντολόγους.

Φέρεται δὲ ἀποφθέγματα αὐτοῦ τάδε, πρεσβύτατον τῶν ὄντων, θεός, ἀγέννητον γάρ. κάλλιστον, κόσμος· ποίημα γὰρ θεοῦ. μέγιστον, τόπος· ἅπαντα γὰρ χωρεῖ. τάχιστον, νοῦς· διὰ παντὸς γὰρ τρέχει. ἰσχυρότατον, ἀνάγκη· κρατεῖ γὰρ πάντων. σοφώτατον, χρόνος· ἀνευρίσκει γὰρ πάντα. οὐδὲν ἔφη τὸν θάνατον διαφέρειν τοῦ ζῆν. Σὺ οὖν, ἔφη τις, διὰ τί οὐκ ἀποθνήσκεις; Ὅτι, ἔφη, οὐδὲν διαφέρει. πρὸς τὸν πυθόμενον τί πρότερον ἐγεγόνει, νὺξ ἢ ἡμέρα, Ἡ νύξ, ἔφη, μιᾷ ἡμέρᾳ πρότερον. ἠρώτησέ τις αὐτὸν εἰ λήθοι θεοὺς ἄνθρωπος ἀδικῶν, Ἀλλ' οὐδὲ διανοούμενος, ἔφη. πρὸς τὸν μοιχὸν, ἐρόμενον εἰ ὀμόσοι μὴ μεμοιχευκέναι, Οὐ χεῖρον, ἔφη, μοιχείας ἐπιορκία. ἐρωτηθεὶς τί δύσκολον, ἔφη, τὸ ἑαυτὸν γνῶναι· τί δὲ εὔκολον, τὸ ἄλλῳ ὑποτίθεσθαι· τί ἥδιστον, τὸ ἐπιτυγχάνειν· τί τὸ θεῖον, τὸ μήτε ἀρχὴν ἔχον μήτε τελευτήν. τί δύσκολον εἴη τεθεαμένος, Γέροντα, ἔφη, τύραννον. πῶς ἄν τις ἀτυχίαν ῥᾷστα φέροι, Εἰ τοὺς ἐχθροὺς χεῖρον πράσσοντας βλέποι. πῶς ἂν ἄριστα καὶ δικαιότατα βιώσαιμεν, Ἐὰν ἃ τοῖς ἄλλοις ἐπιτιμῶμεν, αὐτοὶ μὴ δρῶμεν. τίς εὐδαίμων, Ὁ τὸ μὲν σῶμα ὑγιὴς, τὴν δὲ ψυχὴν εὔπορος, τὴν δὲ φύσιν εὐπαίδευτος. φίλων παρόντων καὶ ἀπόντων μεμνῆσθαί φησι, μὴ τὴν ὄψιν καλλωπίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν εἶ) καλόν. Μὴ πλούτει, φησὶ, κακῶς, μηδὲ διαβαλλέτω σε λόγος πρὸς τοὺς πίστεως κεκοινωνηκότας. Οὓς ἂν ἐράνους εἰσενέγκῃς, φησὶ, τοῖς γονεῦσι, τοὺς αὐτοὺς προσδέχου καὶ παρὰ τῶν τέκνων. τὸν Νεῖλον εἶπε πληθύνειν ἀνακοπτομένων τῶν ῥευμάτων ὑπὸ τῶν ἐτησίων ἐναντίων ὄντων. Φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς γεγενῆσθαι αὐτὸν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς τριακοστῆς πέμπτης ὀλυμπιάδος. ἐτελεύτησε δ' ἐτῶν ἑβδομήκοντα ὀκτὼ, ἢ (ὡς Σωσικράτης φησὶν) ἐνενήκοντα· τελευτῆσαι γὰρ ἐπὶ τῆς πεντηκοστῆς ὀγδόης ὀλυμπιάδος, γεγονότα κατὰ Κροῖσον, ᾧ καὶ τὸν Ἅλυν ὑποσχέσθαι ἄνευ γεφύρας περᾶσαι, τὸ ῥεῖθρον παρατρέψαντα. γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Θαλαῖ (καθά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις) πέντε· ῥήτωρ Καλλατιανὸς, κακόζηλος· ζωγράφος Σικυώνιος, μεγαλοφυής· τρίτος ἀρχαῖος πάνυ, κατὰ Ἡσίοδον καὶ Ὅμηρον καὶ Λυκοῦργον· τέταρτος, οὗ μέμνηται Δοῦρις ἐν τῷ περὶ ζωγραφίας· πέμπτος, νεώτερος, ἄ-

A De aſtronomia vero quæ ab eo ſcripta ſunt, hæc ducentis ferè verſibus contineri Lobon ait Argivus. In ejus imagine hæc inſcripta fuiſſe aiunt,

Hunc Thalem Miletus Ionia alumna oſtendit
Aſtrologum omnium antiquiſſimum ſapientiâ.

Illius quę pervulgata ſunt, hęc eſſe dicuntur,

Non multa verba prudentem oſtenderunt ſententiam,
Vnum quid vaticinare ſapiens, unum inclytum eliges;
Solves enim virorum loquacium linguas verboſas.

B Feruntur & illius hæc acute breviterque dicta: Antiquiſſimum eorum quæ ſunt, Deus; non enim genitus. pulcherrimum, mundus; opus enim Dei. maximum, locus; capit enim omnia. celerrimum, mens; curſat enim per omnia. potentiſſimum, neceſſitas; vincit enim omnia. ſapientiſſimum, tempus; invenit enim cuncta. Mortem nihil aiebat à vita differre: roganti ergo cuidam, cur non moreretur, reſpondit, quia nihil differt. Sciſcitanti quid prius extiterat, nox an dies, Nox, inquit, C una die prius: interrogatus à quodam an latere Deos poſſet homo injuſte agens, at ne cogitans quidem, inquit. Percontanti adultero, an ſe adulteratum non eſſe juraret, reſpondit non minus peccare qui pejeraret quam qui adulteraretur. Interrogatus, quid difficile, reſpondit ſeipſum cognoſcere; quid facile, alteri præcipere; quid ſuaviſſimum, aſſequi quod velis; quid divinum, cujus nec principium ullum eſt, nec finis. Quid acerbum vidiſſet, ſenem, inquit, tyrannum. Quo modo adverD ſam fortunam facillime quis ferre poſſet, ſi cum inimicis agi pejus videat: quo nam pacto optime ac juſtiſſime agere vitam poſſimus, ſi quæ in aliis reprehendimus, hæc ipſi non agamus; quis beatus, qui corpore bene valens, animo dives, natura docilis eſſet: amicorum præſentium & abſentium meminiſſe aiebat oportere. non ornare faciem, ſed moribus pulchrum eſſe decere. Dives, inquit, ne fias malis artibus: quibuſcum fidei communione junctus es, apud eos te ſermo non criminetur. quam collectam in E parentes contuleris, eandem quoque à filiis expectato. Nili alluviones Eteſiis adverſis fluminis curſum impedientibus fieri dicebat. Apollodorus in Chronicis eum natum eſſe ait anno primo trigeſimæ quintæ Olympiadis. Mortuus eſt annos natus octo ſeptuagintaque; ſive, ut Soſicrates tradit, nonaginta. Etenim obiiſſe mortem fertur quinquageſima octava Olympiade, cum quidem Crœſo regnante fuerit; cui etiam Halyn ſine ponte trajecturum, averſo flumine, pollicitum eſſe. VeF rum, ut Demetrius Magnes ait in libro de his qui eodem nomine vocantur, Thaletes alii quinque extiterunt: Rhetor Calantinianus, ineptus imitator: Pictor Sicyonius, magnanimus: tertius valde antiquus, qui Heſiodi, & Homeri, & Lycurgi temporibus fuit: quartus, de quo mentionem facit Duris in libro de animalium pictura: quintus junior & inglorius,

rius, de quo ſcribit Dionyſius in Criticis. Sapiens igitur mortuus eſt cum gymnicum ſpectaret certamen, calore, ſiti, debilitateque confectus, jam ſenior: in ejus ſepulchro inſcriptum eſt,

Parvum hoc ſepulchrum, ſed gloriam ſidera ſcandentem
Multa cogitantis hoc Thaletis aſpicis.

Eſt etiam apud nos in eum in primo epigrammatum, ſive in pammetro, hoc epigramma,

Gymnicum rurſus certamen ſpectantem, Eelie Iupiter,
Sapientem virum Thalem rapuiſti ex ſtadiis.
Laudo quod eum prope adduxiſti; certe enim ſenex
Haud amplius aſpicere è terra aſtra poterat.

Hujus eſt, Cognoſce teipſum; quod quidem Antiſthenes in Succeſſionibus Phemonoæ eſſe dicit, Chilonem autem ſibi vendicaſſe. Ac de ſeptem quidem ſapientibus (eſt enim operæ pretium hoc loco univerſe quoque de illis mentionem facere) hæc feruntur. Damon Cyrenæus, qui de philoſophis ſcripſit, omnes ille quidem, maxime vero ſeptem reprehendit. Anaximenes omnes ait poeticæ deditos fuiſſe. Dicæarchus nec ſapientes eos, nec ſapientiæ ſtudioſos, ſed intelligentes quoſdam & legum peritos extitiſſe dicit. Archetimus Syracuſanus illorum ſermonem conſcripſit apud Cypſelum habitum, cui ſe quoque interfuiſſe ait. Ephorus apud Crœſum tradit, ac, præter Thalem, cæteros affuiſſe: quidam illos aiunt in Panionium & Corinthum & Delphos conveniſſe. De illorum quoque ſententiis diſſenſio eſt, atque ex his alia in alium confertur: ut illa,

Fuit Lacedæmonius Chilon ſapiens, qui hoc dixit,
Nihil nimis, oportunitati omnia inſunt bona.

De numero etiam ipſorum certatur: nam Leandrius quidem pro Cleobulo & Myſone Leophantum Gorſiadem, Lebedium ſive Epheſium, & Epimenidem Cretem in eorum ordinem recipit. Plato autem in Protagora Myſonem pro Periandro. Ephorus pro Myſone Anacharſim. Aliqui Pythagoram adſcribunt. Dicæarchus quatuor, de quibus omnes conſentiunt, nobis tradit; Thalem, Biantem, Pittacum, & Solonem: reliquos nominat ſex, ex quibus tres eſſe ſelectos; Ariſtodemum, Pamphilum, Chilonem Lacedæmonium, Cleobulum, Anacharſim, Periandrum. Nonnulli Acuſilaum, Cabam ſive Scabram Argivum adjungunt. Hermippus in libro de ſapientibus ſeptem ac decem ait, ex quibus ſeptem ab aliis aliter ſeligi tradit: hos autem eſſe, Solonem, Thalem, Pittacum, Biantem, Chilonem, Cleobulum, Periandrum, Anacharſim, Acuſilaum, Epimenidem, Leophantum, Pherecydem, Ariſtodemum, Pythagoram, Laſum Charmantidis vel Symbrini filium, vel, ut Ariſtoxenus putat, Chabrini; Hermioneum, Anaxagoram. Hippobotus autem in philoſophorum commentario Orpheum, Linum, Solonem, Periandrum, Anacharſim, Cleobulum, Myſonem, Thalem, Biantem, Pittacum, Epicharmum, Pythagoram. Thaletis auté hæ feruntur epiſtolæ,

A δοξος, οὗ μνημονεύει Διονύσιος ἐν Κριτικοῖς. ὁ δ' οὖν σοφὸς ἐτελεύτησεν ἀγῶνα θεώμενος γυμνικὸν ὑπό τε καύματος καὶ δίψους καὶ ἀσθενείας, ἤδη γηραιός· καὶ αὐτοῦ ἐπιγέγραπται τῷ μνήματι,

Ἦ ὀλίγον τόδε σῆμα, τὸ δὲ κλέος οὐρανόμηκες
Τῷ πολυφροντίστῳ τοῦτο Θάλητος ὅρη.

ἔστι καὶ παρ' ἡμῖν ἐς αὐτὸν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιγραμμάτων, ἢ παμμέτρῳ, τοδὶ τὸ ἐπίγραμμα,

B Γυμνικὸν αὖ ποτ' ἀγῶνα θεώμενον, ἠέλιε Ζεῦ,
Τὸν σοφὸν ἄνδρα Θαλῆν ἥρπασας ἐκ σταδίων.
Αἰνέω ὅττι μιν ἐγγὺς ἀπήγαγες· ἦ γὰρ ὁ πρέσβυς
Οὐκέθ' ὁρᾶν ἀπὸ γῆς ἀστέρας ἠδύνατο.

τούτου ἐστὶ τὸ Γνῶθι σαυτόν· ὅπερ Ἀντισθένης ἐν ταῖς Διαδοχαῖς Φημονόης εἶναί φησιν, ἐξιδιοποιήσασθαι δὲ αὐτὸ Χείλωνα. περὶ δὴ τῶν ἑπτὰ (ἄξιον γὰρ ἐνταῦθα καθολικῶς κἀκείνων ἐπιμνησθῆναι) λόγοι φέρονται τοιοῦτοι. Δάμων
C ὁ Κυρηναῖος, γεγραφὼς περὶ τῶν φιλοσόφων, πᾶσιν ἐγκαλεῖ, μάλιστα δὲ τοῖς ἑπτά. Ἀναξιμένης δέ φησι πάντας ἐπιθέσθαι ποιητικῇ. ὁ δὲ Δικαίαρχος οὔτε σοφοὺς οὔτε φιλοσόφους φησὶν αὐτοὺς γεγονέναι, συνετοὺς δέ τινας καὶ νομοθετικούς. Ἀρχέτιμός τε ὁ Συρακούσιος ὁμιλίαν αὐτῶν γέγραφε παρὰ Κυψέλῳ, ᾗ καὶ αὐτός φησι παρατυχεῖν· Ἔφορος δὲ παρὰ Κροίσῳ, πλὴν Θαλοῦ. φασὶ δέ τινες καὶ ἐν Πανιωνίῳ καὶ ἐν Κορίνθῳ καὶ ἐν Δελφοῖς συνελθεῖν αὐτούς. διαφωνοῦνται δὲ καὶ αἱ ἀποφάσεις αὐτῶν, καὶ ἄλλου ἄλλο φασὶν εἶναι· ὡς ἐκεῖνο,

D Ἦν Λακεδαιμόνιος Χείλων σοφός, ὃς τάδ' ἔλεξε,
Μηδὲν ἄγαν, καιρῷ πάντα πρόσεστι καλά.

στασιάζεται δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν. Λεάνδριος μὲν γὰρ ἀντὶ Κλεοβούλου καὶ Μύσωνος Λεώφαντον Γορσιάδα, Λεβέδιον ἢ Ἐφέσιον ἐγκρίνει, καὶ Ἐπιμενίδην τὸν Κρῆτα. Πλάτων δ' ἐν Πρωταγόρᾳ Μύσωνα ἀντὶ Περιάνδρου. Ἔφορος δὲ ἀντὶ Μύσωνος Ἀνάχαρσιν. οἱ δὲ καὶ Πυθαγόραν προσγράφουσι. Δικαίαρχος δὲ τέσσαρας ὡμολογημένους ἡμῖν παραδίδωσι, Θαλῆν, Βίαντα, Πιττακόν,
E Σόλωνα. ἄλλους δὲ ὀνομάζει ἕξ, ὧν ἐκλέξασθαι τρεῖς, Ἀριστόδημον, Πάμφιλον, Χείλωνα Λακεδαιμόνιον, Κλεόβουλον, Ἀνάχαρσιν, Περίανδρον. ἔνιοι προστιθέασιν Ἀκουσίλαον, Κάβα ἢ Σκάβρα, Ἀργεῖον. Ἕρμιππος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν σοφῶν, ἑπτακαίδεκά φησιν, ὧν τοὺς ἑπτὰ, ἄλλους ἄλλως αἱρεῖσθαι. εἶναι δὲ, Σόλωνα, Θαλῆν, Πιττακόν, Βίαντα, Χείλωνα, Κλεόβουλον, Περίανδρον, Ἀνάχαρσιν, Ἀκουσίλαον, Ἐπιμενίδην, Λεώφαντον, Φερεκύδην, Ἀρι-
F στόδημον, Πυθαγόραν, Λᾶσον Χαρμαντίδου ἢ Συμβρίνου, ἤ, ὡς Ἀριστόξενος, Χαβρίνου· Ἑρμιονέα, Ἀναξαγόραν. Ἱππόβοτος δ' ἐν τῇ τῶν φιλοσόφων ἀναγραφῇ, Ὀρφέα, Λίνον, Σόλωνα, Περίανδρον, Ἀνάχαρσιν, Κλεόβουλον, Μύσωνα, Θαλῆν, Βίαντα, Πιττακόν, Ἐπίχαρμον, Πυθαγόραν. φέρονται δὲ καὶ τοῦ Θαλοῦ ἐπιστολαὶ αἵδε,

ΘΑΛΗΣ ΦΕΡΕΚΥΔΕΙ.

Πυνθάνομαί σε πρῶτον Ἰώνων μέλλειν λόγους ἀμφὶ τῶν θείων χρημάτων εἰς τοὺς Ἕλληνας φαίνειν. καὶ τάχα μὲν ἡ γνώμη τοι δικαίη, ἐς τὸ ξυνὸν καταθέσθαι γραφὴν, μᾶλλον ἢ ἐφ᾽ ὁποιοισοῦν ἐπιτρέπειν χρῆμα εἰς οὐδὲν ὄφελος. εἰ δή τοι ἥδιον, ἐθέλω γενέσθαι λεσχηνώτης περὶ ὁτέων γράφεις· καὶ ἢν κελεύῃς, παρὰ σὲ ἀφίξομαι εἰς Σύρον. ἦ γὰρ ἂν οὐ φρενήρεες εἴημεν ἐγώ τε καὶ Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, πλώσαντες μὲν ἐς Κρήτην κατὰ τὴν κεῖθι ἱστορίην, πλώσαντες δὲ ἐς Αἴγυπτον, ὁμιλήσοντες τοῖς ἐκείνῃ ὅσοι ἱερέες τε καὶ ἀστρονόμοι, παρὰ σὲ δὲ μὴ πλώσαιμεν. ἥξει γὰρ καὶ ὁ Σόλων, ἢν ἐπιτρέπῃς. σὺ μέν τοι χωροφιλέων, ὀλίγα φοιτέεις ἐς Ἰωνίην, οὐδέ σε ποθὴ ἴσχει ἀνδρῶν ξείνων· ἀλλὰ, ὡς ἔλπομαι, ἑνὶ μούνῳ χρήματι πρόσκεαι, τῇ γραφῇ. ἡμεῖς δὲ οἱ μηδὲν γράφοντες περιχωρέομεν τήν τε Ἑλλάδα καὶ Ἀσίην.

ΘΑΛΗΣ ΣΟΛΩΝΙ.

Ὑπαποστὰς ἐξ Ἀθηναίων δοκέεις ἄν μοι ἁρμοδιώτατα ἐν Μιλήτῳ οἶκον ποιέεσθαι παρὰ τοῖς ἀποίκοις ὑμέων. καὶ γὰρ ἐνθαῦτά τοι δεινὸν οὐδέν. εἰ δὲ ἀχαλήσεις ὅτι καὶ Μιλήσιοι τυραννεόμεθα (ἐχθαίρεις γὰρ πάντας αἰσυμνήτας) ἀλλὰ τέρπιο ἂν σὺν τοῖς ἑταίροις ἡμῖν καταβιούς. ἐπέστειλε δέ σοι καὶ Βίης ἥκειν ἐς Πριήνην· σὺ δὲ εἰ προσηνέστερόν τοι τὸ Πριηνέων ἄστυ κεῖθι οἰκέειν, καὶ αὐτοὶ παρὰ σὲ οἰκήσομεν.

ΣΟΛΩΝ.

Σόλων Ἐξηκεστίδου Σαλαμίνιος, πρῶτον μὲν τὴν σεισάχθειαν εἰσηγήσατο Ἀθηναίοις. τὸ δὲ ἦν λύτρωσις σωμάτων τε καὶ κτημάτων. καὶ γὰρ ἐπὶ σώμασιν ἐδανείζοντο, καὶ πολλοὶ δι᾽ ἀπορίαν ἐθήτευον. ἑπτὰ δὴ ταλάντων ὀφειλομένων αὐτῷ πατρῴων, συνεχώρησε πρῶτος, καὶ τοὺς λοιποὺς τὸ ὅμοιον προὔτρεψε πρᾶξαι. καὶ οὗτος ὁ νόμος ἐκλήθη σεισάχθεια· φανερὸν δὲ διὰ τί. ἔπειτα τοὺς λοιποὺς νόμους ἔθηκεν, οὓς μακρὸν ἂν εἴη διεξιέναι, καὶ ἐς τοὺς ἄξονας κατέθετο. τὸ δὲ μέγιστον, τῆς πατρίδος αὐτοῦ Σαλαμῖνος ἀμφισβητουμένης ὑπό τε Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων, καὶ πολλάκις τῶν Ἀθηναίων ἐπταικότων ἐν τοῖς πολέμοις, καὶ ψηφισαμένων εἴ τις ἔτι συμβουλεύσει περὶ Σαλαμῖνος μάχεσθαι, θανάτῳ ζημιοῦσθαι, οὗτος μαίνεσθαι προσποιησάμενος, καὶ στεφανωσάμενος εἰσέπεσεν εἰς τὴν ἀγοράν· ἔνθα τοῖς Ἀθηναίοις ἀνέγνω διὰ τοῦ κήρυκος τὰ συντείνοντα περὶ Σαλαμῖνος ἐλεγεῖα, καὶ παρώρμησεν αὐτούς· καὶ αὖθις πρὸς τοὺς Μεγαρέας ἐπολέμησαν, καὶ ἐνίκων διὰ Σόλωνα.

THALES PHERECYDI.

A Audio te Ionum primũ divinis de rebus apud Græcos ſermonem eſſe editurum. Et jure tu quidem ſcriptionem in commune conferendam putas, atque in hoc potius; quam in ea quæ nullius utilitatis ſunt, incumbendum. Itaque niſi moleſtum eſt, cupio de his rebus, quas ſcribis, tecum fabulari; & ſi jubes, Syrum ad te proficiſcar. Certe enim neque ego neque Solon Athenienſis ſapientes fuerimus, qui in Cretam quidem inquirendarum illic rerum ſtudio, in Ægyptum, ut cum Sacerdotibus & Aſtro-
B nomis congrederemur, navigaverimus, ad te vero non navigaverimus. veniet enim quoque Solon, ſi conceſſeris. Tu quidem quod iſta valde loca amas, raro in Ioniam proficiſceris, neque virorum hoſpitum deſiderio teneris: ſed, ut opinor, unum illud tantummodo, ſcriptionem ſcilicet, urges. Nos vero, qui nihil ſcribimus, Græciam atque Aſiam peragramus.

THALES SOLONI.

C Athenis cedens, videris mihi commodiſſime Mileti apud veſtros colonos domicilium habiturus; nihil enim hic tibi periculoſum. Sed ſi illud moleſte feres, quod etiam Mileſii tyrannide premimur (omnes enim tyrannos vel à populo lectos odiſti) at hic tamen nobiſcum familiaribus tuis vivens, oblectari poteris. Miſit ad te quoque Bias, ut Prienem ad illum venires. Tibi vero ſi jucundius fuerit in Prienenſium civitate habitare, nos quoque illic apud te habitabimus.

D

SOLON.

Solon Execeſtidæ filius Salaminius, primum in Athenienſes oneris allevationem induxit: qua re & corporum & facultatum redemptio continebatur: nam & fœneratoribus addicebantur corpora, & multi propter egeſtatem ſervi erant.
E Ergo cum paterna ſibi ſeptem talenta deberentur, primus remiſit, & alios ut idem facerent, hortatus eſt. Atque hæc lex oneris allevatio vocata eſt; quam autem ob cauſam, manifeſtum eſt. Tulit poſtea reliquas leges, quas perſequi longum eſſet, eaſque in tabulas retulit ligneas. Illud vero præclarum, quod cum de Salamine patria ſua inter Athenienſes & Megareos certaretur, Athenienſeſque ſæpe bello victi decreviſſent, ſi quis præterea de Salamine pugnandum eſſe conſuluiſſet, eum morte mul-
F ctari, furore ſimulato, coronatus in forum irrupit; quo in loco elegia de Salamine per præconem Athenienſibus recitata, eos ſic concitavit, ut & bellum contra Megareos renovarent, & Solonis opera victores diſcederent. Erat

elegia, quæ maxime Athenienſes tangebat, hæc,

Eſſem utinam tunc ego Pholegandrius aut Sicinites
Pro Athenienſe, patriam immutans.
Cito enim fama hæc inter homines pervadet,
Atticus iſte vir Salaminem prodeuntium;
deinde
Eamus Salaminem pugnaturi de Inſula
Expetibili, moleſtumque dedecus amoturi.

Eis quoque perſuaſit, Cherſoneſum in Thracia in ſuam ut redigerent poteſtatem. Ac ne vi ſolum videretur, ſed jure quoque Salaminem cepiſſe, ſepulchris quibuſdam effoſſis, mortuos ad orientem converſos oſtendit, quo ſepeliendi more Athenienſes utebantur; præterea ſepulchra ad Orientem ſpectantia, & oppidorum cognomina inſculpta, quod erat Athenienſium proprium. Quidam aiunt eum ad Homeri catalogum poſt hunc verſum addidiſſe.

Ajax autem ex Salamine duxit duodecim naves,
Conſtititque ducens ubi Athenienſium conſtitere phalanges.

Ex eo tempore populus totum ad ejus ſe voluntatem convertit, libenterque eum vel Tyrannum habere volebat. quod ille non modo recuſavit, ſed etiam Piſiſtratum propinquum ſuum, ut ait Soſicrates, hoc ipſum moliri cum multo jam ante ſenſiſſet, quantum in ipſo fuit, prohibuit. Cum enim in concionem quandam cum haſta clypeoque proſiliiſſet, & Piſiſtrati conatum prædixit, & ſe ad reſiſtendum paratum eſſe oſtendit his verbis, *Ego quidem, Athenienſes, quibuſdam ſapientior, quibuſdam vero fortior ſum: ſapientior his, qui Piſiſtrati dolum non intelligunt; his autem fortior, qui intelligunt illi quidem, ſed ob metum tamen ſilent.* Senatus autem, quia Piſiſtrato favebat, eum inſanire aiebat. Itaque ille hæc dixit,

Oſtendet furorem meum breve tempus civibus,
Oſtendet, veritate in medium procedente.

Qua vero Piſiſtrati tyrannidem prædixit, elegia talis eſt;

Ex nebula fertur nivis vis grandiniſque:
Tonitruſque ex ſplendido generatur fulgure.
Viris autem ex magnis urbs perit, & in Monarchæ
Populus inſciens ſervitutem concidit.

Sed cum Piſiſtrato jam dominante, nemini perſuaderet, arma ante prætorium depoſuit, & inquiens, *O patria, & verbo & re opem tibi tuli*, in Ægyptum atque in Cyprum navigavit, & ad Crœſum venit. quo tempore rogatus ab eo, quiſnam ei beatus videretur? Telaum Athenienſem, & Cleobim & Bitonem reſpondit; & ea, quæ in ore ſunt omnium. Aiunt quidem Crœſum, cum ſe magnifice admodum exornaſſet, & in ſella regia aſſediſſet, ab eo quæſiviſſe, nunquid pulchrius unquam ſpectaculum vidiſſet? tum ille gallos gallinaceos, phaſianos, & pavones reſpondit; quippe qui naturali flore ſunt ornati multo ve-

A ἦν δὲ τὰ ἐλεγεῖα τὰ μάλιστα καθαψάμενα τῶν Ἀθηναίων, ταῦτα,

Εἴην δὴ τότ᾽ ἐγὼ Φολεγάνδριος ἢ Σικινίτης
Ἀντί γ᾽ Ἀθηναίου, πατρίδ᾽ ἀμειψάμενος.
Αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἥδε μετ᾽ ἀνθρώποισι γένοιτο,
Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμῖν᾽ ἀφέντων·
εἶτα,
Ἴομεν εἰς Σαλαμῖνα μαχησόμενοι περὶ νήσου
B Ἱμερτῆς, χαλεπόν τ᾽ αἶσχος ἀπωσόμενοι.

ἔπεισε δὲ αὐτοὺς καὶ τὴν ἐν Θρᾴκῃ Χερρόνησον προσκτήσασθαι. ἵνα δὲ μὴ δοκοίη βίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ δίκῃ τὴν Σαλαμῖνα κεκτῆσθαι, ἀνασκάψας τινὰς τάφους, ἔδειξε τοὺς νεκροὺς πρὸς ἀνατολὰς ἐστραμμένους, ὡς ἦν ἔθος θάπτειν Ἀθηναίοις. ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τάφους πρὸς ἕω βλέποντας, καὶ ἀπὸ τῶν δήμων τοὺς χρηματισμοὺς ἐγκεχαραγμένους, ὅπερ ἦν ἴδιον Ἀθηναίων. ἔνιοι δέ φασι καὶ ἐγγράψαι αὐτὸν εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Ὁμήρου μετὰ τὸν

C Αἴας δ᾽ ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,
Στῆσε δ᾽ ἄγων ἵν᾽ Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.

τοῦ δὴ λοιποῦ προσεῖχον αὐτῷ ὁ δῆμος, καὶ ἡδέως καὶ τυραννεῖσθαι ἤθελον πρὸς αὐτοῦ. ὁ δὲ οὐχ εἵλετο, ἀλλὰ καὶ Πεισίστρατον τὸν συγγενῆ, καθά φησι Σωσικράτης, προαισθόμενος, τὸ ἐφ᾽ ἑαυτῷ διεκώλυσεν. ᾄξας γὰρ εἴς τινα ἐκκλησίαν μετὰ δόρατος καὶ ἀσπίδος, προεῖπεν αὐτοῖς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Πεισιστράτου· καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ βοηθεῖν ἕτοι-
D μος εἶναι, λέγων ταῦτα, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν μὲν σοφώτερος, τῶν δὲ ἀνδρειότερός εἰμι. σοφώτερος μὲν τῶν ἀπάτην Πεισιστράτου μὴ συνιέντων· ἀνδρειότερος δὲ τῶν ἐπισταμένων μὲν, διὰ δέος δὲ σιωπώντων. καὶ ἡ βουλὴ, Πεισιστρατίδαι ὄντες, μαίνεσθαι ἔλεγον αὐτόν· ὅθεν εἶπε ταυτί,

Δείξει δὴ μανίην μὲν ἐμὴν βαιὸς χρόνος ἀστοῖς,
Δείξει, ἀληθείης ἐς μέσον ἐρχομένης.

τὰ δὲ περὶ τῆς Πεισιστράτου τυραννίδος ἐλεγεῖα προλέγοντος αὐτοῦ ταῦτα ἦν,

E Ἐκ νεφέλης φέρεται χιόνος μένος ἠδὲ χαλάζης,
Βροντὴ τ᾽ ἐκ λαμπρῆς γίνεται ἀστεροπῆς.
Ἀνδρῶν δ᾽ ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται· εἰς δὲ μονάρχου
Δῆμος ἀϊδρίης ἐὼν δουλοσύνην ἔπεσεν.

ἤδη δὲ αὐτοῦ κρατοῦντος οὐ πείθων, ἔθηκε τὰ ὅπλα πρὸ τοῦ στρατηγίου, καὶ εἰπὼν, Ὦ πατρὶς, βεβοήθηκά σοι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἀπέπλευσεν εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰς Κύπρον· καὶ πρὸς Κροῖσον ἦλθεν. ὅτε καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπ᾽ αὐτοῦ, Τίς σοι
F δοκεῖ εὐδαίμων; Τέλλος, ἔφη, Ἀθηναῖος, καὶ Κλέοβις καὶ Βίτων, καὶ τὰ θρυλλούμενα. φασὶ δέ τινες ὅτι κοσμήσας ἑαυτὸν ὁ Κροῖσος παντοδαπῶς, καὶ καθίσας εἰς τὸν θρόνον, ἤρετο αὐτὸν εἴ τι θέαμα κάλλιον τεθέαται; ὁ δὲ ἀλεκτρυόνας εἶπε, φασιανοὺς, καὶ ταώς· φυσικῷ γὰρ ἄνθει κεκόσμηνται, καὶ μυρίῳ καλλίονι,

λίονι. ἐκεῖθέν τε ἀπαλλαγεὶς, ἐγένετο ἐν Κιλικίᾳ, καὶ πόλιν ᾤκισεν ἣν ἀπ' αὐτοῦ Σόλους ἐκάλεσεν· ὀλίγους τέ τινας τῶν Ἀθηναίων ἐγκατῴκισεν, οἳ τῷ χρόνῳ τὴν φωνὴν ἀποξενωθέντες σολοικίζειν ἐλέχθησαν. καί εἰσιν οἱ μὲν ἔνθεν, Σολεῖς· οἱ δ' ἀπὸ Κύπρου, Σόλιοι. ὅτε τὸν Πεισίστρατον ἔμαθεν ἤδη τυραννεῖν, τάδε ἔγραψε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους,

Εἰ δὲ πεπόνθατε δεινὰ δι' ὑμετέρην κακότητα,
Μή τι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπαμφέρετε.
Αὐτοὶ γὰρ τούτους ηὐξήσατε, ῥύσια δόντες,
Καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔχετε δουλοσύνην.
Ὑμέων δ' εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἴχνεσι βαίνει,
Σύμπασι δ' ὑμῖν κοῦφος ἔνεστι νόος.
Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρὸς·
Εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε.

καὶ οὗτος μὲν ταῦτα. Πεισίστρατος δ' αὐτῷ φεύγοντι τοῦτον ἐπιστέλλει τὸν τρόπον·

ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΟΣ ΣΟΛΩΝΙ.

Οὔτε μόνος Ἑλλήνων τυραννίδι ἐπεθέμην, οὔτε ὡς οὐ προσῆκόν μοι, γένους ὄντι τῶν Κοδριδῶν. ἀνέλαβον γὰρ ἐγὼ ἃ ὀμόσαντες Ἀθηναῖοι παρέξειν Κόδρῳ τε καὶ τῷ ἐκείνου γένει, ἀφείλοντο. τά τε ἄλλα ἁμαρτάνω οὐδὲν ἢ περὶ θεοὺς ἢ περὶ ἀνθρώπους· ἀλλὰ καθότι σὺ διέθηκας τοὺς θεσμοὺς Ἀθηναίοις, ἐπιτρέπω πολιτεύειν. καὶ ἄμεινόν τε πολιτεύουσιν ἢ κατὰ δημοκρατίαν· ἐῶ γὰρ οὐδένα ὑβρίζειν. καὶ ὁ τύραννος ἐγὼ οὐ πλεῖόν τι φέρομαι τἀξιώματος καὶ τῆς τιμῆς· ὁποῖα δὲ καὶ τοῖς πρὶν βασιλεῦσιν ἦν τὰ ῥητὰ γέρα. ἀπάγει δὲ ἕκαστος Ἀθηναίων τοῦ αὐτοῦ κλήρου δεκάτην, οὐκ ἐμοὶ, ἀλλὰ ὁπόθεν ἔσται ἀναλοῦν εἴς τε θυσίας τὰς δημοτελεῖς, καὶ εἴ τι ἄλλο τῶν κοινῶν, καὶ ἢν ὁ πόλεμος ἡμᾶς καταλάβῃ. σοὶ δ' ἐγὼ οὔτε μέμφομαι μηνύσαντι τὴν ἐμὴν διάνοιαν. εὐνοίᾳ γὰρ τῆς πόλεως μᾶλλον ἢ κατὰ τὸ ἐμὸν ἔχθος ἐμήνυες· ἔτι τε ἀμαθίᾳ τῆς ἀρχῆς ὁποίαν τινὰ ἐγὼ καταστήσομαι. ἐπεὶ μαθὼν, τάχα ἂν ἠνέσχου καθισταμένου, οὐδὲ ἔφυγες. ἐπάνιθι τοίνυν οἴκαδε, πιστεύων μοι καὶ ἀνωμότῳ, ἄχαρι μηδὲν πείσεσθαι Σόλωνα ἐκ Πεισιστράτου. ἴσθι γὰρ μηδὲ ἄλλον τινὰ πεπονθέναι τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν. εἰ δὲ ἀξιώσῃς τῶν ἐμῶν φίλων εἷς εἶναι, ἔσῃ ἀνὰ πρώτους· (οὐ γάρ τι ἐν σοὶ ἐνορῶ δολερὸν ἢ ἄπιστον) εἴτε ἄλλως Ἀθήνῃσιν οἰκεῖν, ἐπιτετράψεται. ἡμῶν δὲ εἵνεκα μὴ ἐστέρησο τῆς πατρίδος.

Ταῦτα μὲν Πεισίστρατος. Σόλων δὲ ὅρον ἀνθρωπίνου βίου φησὶν ἔτη ἑβδομήκοντα. δοκεῖ δὲ καὶ κάλλιστα νομοθετῆσαι· Ἐάν τις μὴ τρέφῃ τοὺς γονέας, ἄτιμος ἔστω. ἀλλὰ καὶ ὁ τὰ πατρῷα κατεδηδοκὼς, ὁμοίως· καὶ ὁ ἀργὸς ὑπεύθυνος ἔστω παντὶ τῷ βουλομένῳ γράφεσθαι.

A nuſtiore. Inde quoque diſcedens, profe-
ctus eſt in Ciliciam, urbemque condidit,
quam de ſuo nomine Solas vocavit; in eam-
que paucos quoſdam Athenienſes colonos
deduxit, quorum cum poſtea vox peregri-
num in ſonum deflexiſſet, Solœcizare di-
cti ſunt. Atque hinc quidem Solenſes: ex
Cypro vero ſunt Solii. Poſtea vero quam
Piſiſtratum tyrannidem occupaſſe jam ac-
cepit, hæc Athenienſibus ſcripſit;

Quod ſi paſſi eſtis gravia ob veſtram malitiam,
B *Ne quod Diis horum fatum tribuite.*
Ipſi enim hos auxiſtis, pignora dantes,
Atque ob hæc malam habetis ſervitutem.
Veſtrum autem unuſquiſque vulpis veſtigiis vadit;
Omnibuſque vobis levis ineſt mens.
Ad linguam enim adſpicitis, variumq; ſermonem viri,
Ad opus autem nullum verum adſpicitis.

Atque is quidem hæc. Ei vero exulanti Pi-
ſiſtratus talem ſcribit epiſtolam;

C
PISISTRATUS SOLONI.

NEQUE ſolus ex Græcis ego, neque mi-
hi non debitam tyrannidem occupavi,
ex Codri genere natus. quod enim Athe-
nienſes daturos ſe Codro, ejuſque generi
jurantes abſtulerunt, id ego recuperavi. a-
liis in rebus nihil aut in Deos pecco, aut in
homines; ſed quas tu Athenienſibus leges
dediſti, his curo Reſpub. ut adminiſtre-
tur. quinetiam melius Rempub. admini-
ſtrant, quam ſi populus imperium obtine-
D ret: nec enim patior quenquam facere in-
juriam. Atque ego, præterquam honoris
ac dignitatis, cæterarum rerum nihil plus
tyrannus habeo, ſed ea tantum, quæ anti-
quis Regibus certa erant præmia conſtitu-
ta. Decumam quiſque de ſuo patrimonio
detrahit, non mihi, ſed ut ſit unde in ſacri-
ficia publica ſumptus ſuppeditetur, aut ſi
quid aliud ad rem publicam ſpectet, vel ſi
forte nobis bellum incidat. Te vero, quod
conſilium meum indicaveris, non repre-
hendo; amore enim Reipub. potius quam
E odio mei indicaviſti, & etiam quia ignora-
bas quam ego imperandi rationem conſti-
turus eſſem: nam ſi ſciviſſes, fortaſſe me
tuliſſes rectorem, neque in exilium profe-
ctus eſſes. Quamobrem domum revertere,
mihique vel injurato crede, nihil à Piſiſtra-
to Soloni injucundum accidere poſſe. ſcis
enim nec alii cuipiam accidiſſe meorum ini-
micorum. Quod ſi unus eſſe ex meorum a-
micorum numero vis, eris mihi inter pri-
mos; nihil enim in te doloſum, nihil ſu-
ſpicioſum eſſe video: ſive aliter Athenis
F habitare malueris, id tibi per me licebit.
Tu modo, noſtri cauſa, teipſum patria ne
privaveris. Hæc Piſiſtratus. Cæterum So-
lon humanæ terminum vitæ ſeptuaginta an-
nos eſſe ait. Videtur autem leges quoque
tuliſſe optime: Si quis parentes non a-
lat, infamis eſto. ſed & qui patrimo-
nium comederit, ſimiliter. Ocioſi nomen
deferre, omnibus jus eſto volentibus.

A Lyſias in oratione contra Neicidem Draconem hanc ſcripſiſſe legem tradit, tuliſſe Solonem: ſcortatorem etiam à ſuggeſto removit. athletarum quoque in certaminibus mercedes minuit; Olympionicæ quingentis drachmis, Iſthmionicæ centum conſtitutis; ad eandemque rationem cæteris. Indecorum enim videbatur, horum augere præmia, ſed eorum tantummodo qui in bellis mortem occubuiſſent; quorum filios & ali publice, & inſtitui juſſit: itaque magni æſtimabant jam in bellis boni atque

B honeſti evadere, ut Polyzelus, ut Cynegirus, ut Callimachus, ut omnes, qui in Marathonia pugna affuerunt: pręterea Armodius, Ariſtogiton, Miltiades, & alii innumerabiles. Athletæ vero, & qui exercentur, ſumptuoſi, & qui vincunt perniicioſi, magiſque contra patriam, quam contra eos, quibuſcum certant, coronantur; & cum conſenuerint, ut ait Euripides,

Pallia relictis pereunt tramis.

C Quod Solon cum intelligeret, modeſte eos accepit. Illud etiam egregium, quod tutorem habitare noluit cum orborum matre; quodque illos in ejus eſſe tutela vetuit, ad quem, illis mortuis, res eſſet perventura. Etiam illud; Ne liceret aurifici anuli ſignum ſervare, quem vendidiſſet: & ſi quis oculum unum habenti effodiſſet, ei ut ambo effoderentur. Quæ non poſueris, ea ne tollito: Si ſecus, mortis eſto mulcta. Magiſtratum qui gerit, ſi is ebrius deprehendatur, morte mulctator. Homeri verſus ex

D ſubjectione recitari decrevit, ut ubi primus deſierat, inde proximus inciperet. Ergo ut ait Dieuchides in 5. Megaricorum, magis Homerum Solon quam Piſiſtratus illuſtravit. Verſus autem maxime erant hi,

Quique Athenas colunt, &c.

Primus Solon trigeſimam antiquam ac novam appellavit. Primus etiam novem Archontum concilium ad conſentiendum inſtituit: quemadmodum Apollodorus in ſecundo de legumlatoribus ait. Sed & ſeditione excitata, neque cum urbanis, neque

E cum agricolis, ac ne cum maritimis quidem adnumeratus eſt. Aiebat orationem rerum eſſe ſimulachrum: Regem potentia robuſtiſſimum: Leges araneolarum telis ſimiles, in quas ſi quid incidat, leve atque imbecillum, adhæreſcere; ſi quid gravius, perrumpere atque abire. Aiebat etiam ſilentio ſermonem, opportunitate ſilentium obſignari: qui apud tyrannum potentes ſunt, eos calculis, quibus ad rationes ſubducendas utimur, perſimiles eſſe dicebat. nam & eorum ſingulos modo majorem, modo mino-

F rem ſummam ſignificare. Sic etiam apud tyrannos unumquemque iſtorum modo magnum eſſe, atq; illuſtrem, modo ignominia affectum. Interrogatus, cur de patricida legem non tuliſſet, reſpondit, quia neminem auſurum putaverit: quo pacto homines minime fuerint injurioſi, Si injuriam, inquit, factam æque doleant hi quibus facta non eſt, atque hi qui injuria afficiuntur:

A Λυσίας δ' ἐν τῷ κατὰ Νεικείδου Δράκοντά φησι γεγραφέναι τὸν νόμον, Σόλωνα δὲ τεθηκέναι. τόν τε ἡταιρηκότα εἴργειν τοῦ βήματος. συνέστειλε δὲ καὶ τὰς τιμὰς τῶν ἐν ἀγῶσιν ἀθλητῶν· Ὀλυμπιονίκῃ μὲν τάξας πεντακοσίας δραχμὰς, Ἰσθμιονίκῃ δὲ ἑκατὸν, καὶ ἀνάλογον ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἀπειρόκαλον γὰρ ἐξαίρειν τὰς τούτων τιμάς· ἀλλὰ μόνον ἐκείνων τῶν ἐν πολέμοις τελευτησάντων, ὧν καὶ τοὺς υἱοὺς δημοσίᾳ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι. ὅθεν καὶ ἐζήλουν καλοὶ κἀγαθοὶ γίνεσθαι κατὰ πόλεμον· ὡς Πο-

B λύζηλος, ὡς Κυναίγειρος, ὡς Καλλίμαχος, ὡς σύμπαντες οἱ Μαραθωνομάχοι. ἔτι δ' Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων καὶ Μιλτιάδης, καὶ μυρίοι ὅσοι. ἀθληταὶ δὲ καὶ ἀσκούμενοι, πολυδάπανοι, καὶ νικῶντες ἐπιζήμιοι, καὶ στεφανοῦνται κατὰ τῆς πατρίδος μᾶλλον ἢ κατὰ τῶν ἀνταγωνιστῶν· γέροντές τε γενόμενοι, κατὰ τὸν Εὐριπίδην,

Τρίβωνες ἐκλείποντες οἴχονται κρόκας.

C ὅπερ συνιδὼν ὁ Σόλων μετρίως αὐτοὺς ἀπεδέξατο. Κάλλιστον δὲ κἀκεῖνο, Τὸν ἐπίτροπον τῇ τῶν ὀρφανῶν μητρὶ μὴ συνοικεῖν· μηδ' ἐπιτροπεύειν, εἰς ὃν ἡ οὐσία ἔρχεται, τῶν ὀρφανῶν τελευτησάντων. κἀκεῖνο, Δακτυλιογλύφῳ μὴ ἐξεῖναι σφραγῖδα φυλάττειν τοῦ πραθέντος δακτυλίου. καὶ ἐὰν ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχοντος ἐκκόψῃ τις, ἀντεκκόπτειν τοὺς δύο. Ἃ μὴ ἔθου, μὴ ἀνέλῃ· εἰ δὲ μὴ, θάνατος ἡ ζημία. Τῷ ἄρχοντι, ἂν μεθύων ληφθῇ, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. τά τε Ὁμήρου ἐξ ὑποβολῆς γέ-

D γραφε ῥαψῳδεῖσθαι, οἷον ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν, ἐκεῖθεν ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον. μᾶλλον οὖν Σόλων Ὅμηρον ἐφώτισεν ἢ Πισίστρατος, ὥς φησι Διευχίδας ἐν πέμπτῳ Μεγαρικῶν. ἦν δὲ μάλιστα τὰ ἔπη ταυτί,

Οἳ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον, καὶ τὰ ἑξῆς.

πρῶτος δὲ Σόλων τὴν τριακάδα, ἕνην καὶ νέαν ἐκάλεσεν· καὶ πρῶτος τὴν συναγωγὴν τῶν ἐννέα ἀρχόντων ἐποίησεν, εἰς τὸ συνειπεῖν· ὡς Ἀπολλόδωρος φησὶν ἐν δευτέρῳ περὶ νομοθετῶν. ἀλλὰ καὶ τῆς στάσεως γενομένης, οὔτε

E μετὰ τῶν ἐξ ἄστεος, οὔτε μετὰ τῶν πεδιέων, ἀλλ' οὐδὲ μετὰ τῶν παραλίων ἐτάχθη. ἔλεγε δὲ τὸν μὲν λόγον εἴδωλον εἶναι τῶν ἔργων· βασιλέα δὲ τὸν ἰσχυρότατον τῇ δυνάμει. τοὺς δὲ νόμους τοῖς ἀραχνίοις ὁμοίους· καὶ γὰρ ἐκεῖνα, ἐὰν μὲν ἐμπέσῃ τι κοῦφον καὶ ἀσθενὲς, στέγειν· ἐὰν δὲ μεῖζον, διακόψαν οἴχεσθαι. ἔφασκέ τε σφραγίζεσθαι τὸν μὲν λόγον σιγῇ, τὴν δὲ σιγὴν καιρῷ. ἔλεγε δὲ τοὺς παρὰ τοῖς τυράννοις δυναμένους, παραπλησίους εἶναι ταῖς ψήφοις ταῖς

F ἐπὶ τῶν λογισμῶν. καὶ γὰρ ἐκείνων ἑκάστην ποτὲ μὲν πλείω σημαίνειν, ποτὲ δὲ ἥττω· καὶ τούτων τοὺς τυράννους ποτὲ μὲν ἕκαστον μέγαν ἄγειν καὶ λαμπρὸν, ποτὲ δὲ ἄτιμον. ἐρωτηθεὶς διὰ τί κατὰ πατροκτόνου νόμον οὐκ ἔθηκε, Διὰ τὸ ἀπελπίσαι, ἔφη. πῶς τε ἥκιστα ἀδικοῖεν οἱ ἄνθρωποι, Εἰ ὁμοίως, ἔφη, ἄχθοιντο τοῖς ἀδικουμένοις οἱ μὴ ἀδικούμενοι.

καὶ

καὶ τὸν μὲν κόρον ὑπὸ τοῦ πλούτου γεννᾶσθαι, τὴν δὲ ὕβριν ὑπὸ τοῦ κόρου. ἠξίωσέ τε Ἀθηναίους τὰς ἡμέρας κατὰ σελήνην ἄγειν. καὶ Θέσπιν ἐκώλυσε τραγῳδίας ἄγειν τε καὶ διδάσκειν, ὡς ἀνωφελῆ τὴν ψευδολογίαν. ὅτ' οὖν Πεισίστρατος ἑαυτὸν κατέτρωσεν, ἐκεῖθεν μὲν ἔφη ταῦτα φῦναι. τοῖς τε ἀνθρώποις συνεβούλευσεν (ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ τῶν φιλοσόφων αἱρέσεων) τάδε, Καλοκαγαθίαν ὅρκου πιστοτέραν ἔχε. μὴ ψεύδου. τὰ σπουδαῖα μελέτα. φίλους μὴ ταχὺ κτῶ· οὓς δ' ἂν κτήσῃ μὴ ἀποδοκίμαζε. ἄρχε, πρῶτον μαθὼν ἄρχεσθαι. συμβούλευε μὴ τὰ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ ἄριστα. νοῦν ἡγεμόνα ποιοῦ. μὴ κακοῖς ὁμίλει. θεοὺς τίμα. γονέας αἰδοῦ. φασὶ δ' αὐτὸν καὶ Μιμνέρμου γράψαντος,

Αἲ γὰρ ἄτερ νούσων τε καὶ ἀργαλέων μελεδώνων
Ἑξηκονταέτη μοῖρα κίχοι θανάτου,

ἐπιτιμῶντα αὐτῷ εἰπεῖν,

Ἀλλ' εἴ μοι κἂν νῦν ἔτι πείσεαι, ἔξελε τοῦτο.
Μηδὲ μέγαιρ' ὅτι σεῦ τοῖον ἐπεφρασάμην.
Καὶ μεταποίησον ἀγυὰς, ταδὶ ὧδε δ' ἄειδε,
Ὀγδωκονταέτη μοῖρα κίχοι θανάτου.

τῶν δὲ ᾀδομένων αὐτοῦ ἐστὶ τάδε,

Πεφυλαγμένος ἄνδρα ἕκαστον,
Ὅρα μὴ κρυπτὸν ἔγχος ἔχων
Κραδίῃ, φαιδρῷ προσεννέπῃ προσώπῳ,
Γλῶσσα δέ οἱ διχόμυθος
Ἐκ μελαίνας φρενὸς γεγωνῇ.

γέγραφε δὲ δῆλον μὲν ὅτι τοὺς νόμους, καὶ δημηγορίας δὲ, καὶ εἰς ἑαυτὸν ὑποθήκας, ἐλεγεῖα, καὶ τὰ περὶ Σαλαμῖνος καὶ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας ἔπη πεντακισχίλια, καὶ ἰάμβους καὶ ἐπῳδούς. ἐπὶ δὲ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ ἐπιγέγραπται τόδε,

Ἡ Μήδων ἄδικον παύσασ' ὕβριν, ἥδε Σόλωνα
Τόνδε τεκνεῖ Σαλαμὶς θεσμοθέτην ἱερόν.

ἤκμαζε μὲν οὖν περὶ τὴν τεσσαρακοστὴν ἕκτην Ὀλυμπιάδα, ἧς τῷ τρίτῳ ἔτει ἦρξεν Ἀθηναίων, καθά φησι Σωσικράτης· ὅτε καὶ τίθησι τοὺς νόμους. ἐτελεύτησε δ' ἐν Κύπρῳ, βιοὺς ἔτη ὀγδοήκοντα· τοῦτον ἐπισκήψας τοῖς ἰδίοις τὸν τρόπον, ἀποκομίσαι αὐτοῦ τὰ ὀστᾶ εἰς Σαλαμῖνα, καὶ τεφρώσαντας εἰς τὴν χώραν σπεῖραι. ὅθεν καὶ Κρατῖνος ἐν τοῖς Χείροσί φησιν, αὐτὸν ποιῶν λέγοντα,

Οἰκέω δὲ νῆσον, ὡς μὲν ἀνθρώπων λόγος,
Ἐσπαρμένος κατὰ πᾶσαν Αἴαντος πόλιν.

ἔστι δὲ καὶ ἡμέτερον ἐπίγραμμα ἐν τῇ προειρημένῃ παμμέτρῳ, ἔνθα καὶ περὶ πάντων τῶν τελευτησάντων ἐλλογίμων διείλεγμαι παντὶ μέτρῳ, καὶ ῥυθμῷ, ἐπιγράμμασι, καὶ μέλεσιν, ἔχον οὕτως,

Σῶμα μὲν ἦρε Σόλωνος ἐν ἀλλοδαπῇ Κύπριον πῦρ
Ὀστᾶ δ' ἔχει Σαλαμὶς, ὧν κόνις ἀστάχυες
Ψυχὴν δ' ἄξονες εὐθὺς ἐς οὐρανὸν ἤγαγον. εὖ γὰρ
Θῆκε νόμους αὐτοῖς ἄχθεα κουφότατα.

A & ſatietatem quidem ex divitiis, ex ſatietate vero contumeliam exſiſtere. Athenienſes dies ad Lunæ rationem agere voluit. Theſpim tragœdias agere ac docere vetuit, falſitatem earum inutilem arbitratus. Ergo cum ſeipſum Piſiſtratus vulneraſſet, inde ipſa hæc nata eſſe aiebat. Hominibus, ut ait Apollodorus in libro de philoſophorum ſectis, hæc præcipiebat. Probitatem & honeſtatem jurejurando fideliorem habeto. Ne mentire. Honeſta meditare. Amicos celeriter ne B adjungito; quos vero adjunxeris, ne repudiato. Impera, prius addiſcens parere. Conſule non quæ jucundiſſima, ſed quæ optima ſunt. Mentem habeto ducem. Improbis ne utare. Deos honora. Parentes verere. Aiunt quoque eum, cum Mimnermus ita ſcripſiſſet,

Utinam ſine morbiſque moleſtiſque ægritudinibus
Sexagenarium parca offendat mortis,

C Increpantem illum dixiſſe,

At ſi mihi nunc etiam quid credis, tolle hoc;
Neque invide, quod te talem correxi.
Ac tu muta viam, hæccine vero ſic cane,
Octogenarium parca offendat mortis.

Illius quæ in ore omnium verſantur, hæc ſunt;

Cavens virum unumquemque,
Vide ne occultum gladium habens
Corde, hilari alloquatur vultu;
Lingua autem ei bilinguis
Tenebroſa ex mente reſonet.

D Conſtat quidem eum leges ſcripſiſſe; conciones etiam, & ad ſeipſum præcepta; Elegias, de Salamine, & Athenienſium repub. verſus quinquies mille, Iambos, Epodos. In ejus imagine ita inſcriptum eſt,

Medorum quæ iniquam abſtulit contumeliam, atque Solonem
Hunc peperit Salamis legum latorem ſacrum.

E Ac floruit ille quidem quadrageſima ſexta Olympiade, cujus tertio anno, ut ait Soſicrates, Athenienſium Archon fuit; quo etiam tempore leges tulit. Mortuus eſt autem in Cypro cum octoginta vixiſſet annos: ſuis hæc reliquit mandata; ejus oſſa ut Salaminem exportarent, cinerem, qui ex his redactus eſſet, per agros diſſeminarent. Quocirca Cratinus quoque in Chironibus eum ſic loquentem facit,

Incolo autem inſulam, ut hominum fama eſt,
Diſſeminatus per omnem Ajacis urbem.

F Eſt etiam epigramma noſtrum in Pammetro, de quo ſupra diximus; in quo de omnibus claris viris mortuis egi, omni metrorum genere, numerorum, epigrammatis, melis; quod tale eſt,

Corpus quidem tulit Solonis in alieno Cyprius ignis,
Oſſa ſed habet Salamis, quorum pulvis ſpicæ.
Animum vero tabulæ illico in cœlum duxerunt. recte enim
Poſuit leges ipſis onera leviſſima.

Illius (aiunt) dictum illud eſt, Ne quid nimis. Dioſcorides in commentariis ait illum, cum filium lugeret mortuum, de quo nihil accepimus, dicenti cuidam, At nihil proficis, reſpondiſſe, Atqui ob id ipſum lugeo, quia nihil proficio. Ipſius autem epiſtolæ feruntur hæ.

SOLON PERIANDRO.

SIGNIFICAS mihi multos tibi inſidiari. tu vero, ſiquidem omnes è medio ſublaturus ſes, nihil aſſequere. poteſt autem ex his, qui tibi ſuſpecti non ſunt, aliquis inſidiari, vel quia ſibi timeat, vel quia te contemnat nihil non pertimiſcentem, vel quod hanc inire gratiam à civitate velit, etiamſi ei ſuſpectus non fueris. tutiſſimum igitur illud fuit tyrannide abſtinere, ut à ſuſpicione liber eſſes. Quod ſi omnino dominandum eſt, eam cogitationem ſuſcipe, quomodo externas copias majores habiturus ſis, quam ut illis cives pares eſſe poſſint. ita enim & nemo tibi formidoloſus erit, nec tu quenquam è medio tolles.

SOLON EPIMENIDI.

NEQUE diuturnam igitur Athenienſibus meæ leges erant utilitatem allaturæ, neque tu purgata urbe quidquam profuiſti. Deus enim ac legum latores civitates juvare per ſe ipſi non poſſunt. Sed multitudinem qui ſemper regunt, hi qua mente ſint, permagni intereſt. ita Deus ac leges rectoribus bene gubernantibus utiles, male gubernantibus inutiles ſunt. Nec vero, quas ego leges tuli, hæ meliore ſunt conditione, ſed qui Rempub. curabant, quia Piſiſtrato tyrannidem occupanti non reſtiterunt, civitatem perdidere: mihi autem ipſa hæc prædicenti fides habita non eſt; ſed ei aſſentanti magis quam mihi vera dicenti crediderunt Athenienſes. Tum ego, depoſitis ante prætorium armis, dixi me his, qui Piſiſtratum tyrannidem moliri non intelligerent, prudentiorem eſſe; his vero, qui reſiſtere metuerent, fortiorem. At illi Solonem ſtultitiæ damnaverunt. ad extremum ſic teſtificatus ſum; O patria, en tibi Solon re ac verbo ad vindicandum paratus. illis autem rurſus inſanire videor. Itaque ille ego ſolus Piſiſtrati inimicus è medio diſcedo: iſti vero vel armati corpus illius cuſtodiunto, ſi ita placet. ſcito enim hominem aſtutiſſime ad tyrannidem eſſe aggreſſum. A principio quidem populo aſſentari cœpit; ſed cum ſeipſum poſtea vulneraſſet, in Eliæam veniens, hæc ſibi ab inimicis accidiſſe clamabat; cuſtodeſque præberi ſibi quadringentos, qui eſſent robuſtiſſimi, poſtulavit: quos illi, me non audito, præbuerunt. hi fuerunt claviphori. poſt hæc imperium populi delevit. Ne igitur ego fruſtra contendi tenuiores ex mercenaria ut eriperem ſervitute, qui nunc omnes uni ſerviunt Piſiſtrato.

A ἀπεφθέγξατο δέ, φασί, Μηδὲν ἄγαν. καὶ αὐτόν φησι Διοσκουρίδης ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν, ἐπειδὴ δακρύοι τὸν παῖδα τελευτήσαντα, ὃν ἡμεῖς οὐ παρειλήφαμεν, πρὸς τὸν εἰπόντα, Ἀλλ᾽ οὐδὲν ἀνύτεις, εἰπεῖν, Δι᾽ αὐτὸ δὲ τοῦτο δακρύω, ὅτι οὐδὲν ἀνύτω. φέρονται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐπιστολαὶ αἵδε.

ΣΟΛΩΝ ΠΕΡΙΑΝΔΡΩ.

B Ἐπαγγέλλεις μοι πολλούς τοι ἐπιβουλεύειν. σὺ δὲ εἰ μὲν μέλλεις ἐκποδὼν ἅπαντας ποιήσεσθαι, οὐκ ἂν φθάνοις. ἐπιβουλεύσειε δ᾽ ἄν τις καὶ τῶν ἀνυπόπτων, ὁ μὲν δεδιὼς περὶ αὑτῷ, ὁ δὲ σοῦ καταγνούς, οὐκ ἔσθ᾽ ὅ, τι οὐκ ὀρρωδοῦντος· κἂν τῇ πόλει χάριν καταθεῖτο ἐξευρὼν ἢν μὴ ὕποπτος εἴης. ἄριστον μὲν οὖν ἀπέχεσθαι, ἵνα τῆς αἰτίας ἀπαλλαγείης. εἰ δὲ πάντως τυραννητέον, φροντίζειν ὅπως τὴν ἀλλοδαπὴν δύναμιν μείζονα ἕξεις τῆς ἐν τῇ C πόλει, καὶ οὐδείς ἔτι τοι δεινός, μηδὲ σὺ ἐκποδών τινα ποιοῦ.

ΣΟΛΩΝ ἘΠΙΜΕΝΙΔΗ.

Οὔτε οἱ ἐμοὶ θεσμοὶ ἄρα Ἀθηναίους ἐπιπολὺ ὀνήσειν ἔμελλον, οὔτε σὺ καθήρας τὴν πόλιν ὤνησας. τό, τε γὰρ θεῖον καὶ οἱ νομοθέται οὐ καθ᾽ ἑαυτὰ δύνανται ὀνῆσαι τὰς πόλεις. οἱ δὲ ἀεὶ τὸ πλῆθος ἄγοντες ὅπως D ἂν γνώμης ἔχωσιν. οὕτω δὲ καὶ τὸ θεῖον καὶ οἱ νόμοι, εὖ μὲν ἀγόντων εἰσὶν ὠφέλιμοι· κακῶς δὲ ἀγόντων, οὐδὲν ὠφελοῦσιν. οὐδ᾽ οἱ ἐμοὶ ἀμείνους εἰσί, καὶ ὅσα ἐγὼ ἐνομοθέτησα. οἱ δ᾽ ἐπιτρέποντες τὸ κοινὸν ἔβλαπτον, οἳ οὐκ ἐγίνοντο ἐμποδὼν Πεισιστράτῳ ἐπιθέσθαι τυραννίδι. οὐδὲ ἐγὼ προλέγων πιστὸς ἦν· ἐκεῖνος δὲ πιστότερος, κολακεύων Ἀθηναίους, ἐμοῦ ἀληθεύοντος. ἐγὼ δὴ θέμενος πρὸ τοῦ στρατηγίου τὰ ὅπλα εἶπον, τῶν μὲν μὴ αἰσθανομένων Πεισίστρατον τυ- E ραννησείοντα εἶναι ξυνετώτερος, τῶν δὲ ὀκνούντων ἀμύνασθαι ἀλκιμώτερος. οἱ δὲ μανίαν Σόλωνος κατεγίνωσκον. τελευτῶν ἐμαρτυράμην, Ὦ πατρίς, οὗτος μὲν Σόλων, ἕτοιμός τοι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀμύνειν· τοῖς δ᾽ αὖ καὶ μαίνεσθαι δοκῶ. ὥστε ἄπειμί οἱ ἐκ μέσου ὁ μόνος ἐχθρὸς Πεισιστράτου· οὗτοι δὲ καὶ δορυφορούντων αὐτὸν εἴ τι βούλονται. ἴσθι γὰρ τὸν ἄνδρα, ὦ ἑταῖρε, δεινότατα ἁψάμενον τῆς τυραννίδος. ἤρξατο μὲν δημαγωγεῖν· εἶτα δὲ ἑαυτῷ τραύματα ποιήσας, παρελθὼν ἐπ᾽ Ἡλιαίαν ἐβόα, φάμενος F πεπονθέναι ταῦτα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν· καὶ φύλακας ἠξίου παρασχεῖν οἱ τετρακοσίους τοὺς νεωτάτους· οἱ δὲ ἀνηκουστήσαντές μου, παρέσχον τοὺς ἄνδρας· οὗτοι δὲ ἦσαν κορυνηφόροι. καὶ μετὰ τοῦτο τὸν δῆμον κατέλυσεν. ἦ μάτην ἔσπευδον ἀπαλλάξαι τοὺς πένητας αὐτῶν τῆς θητείας, οἵ γε δὴ νῦν ξύμπαντες ἑνὶ δουλεύουσι Πεισιστράτῳ.

ΣΟ-

ΣΟΛΩΝ ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΩ.

Πιστεύω μηδὲν κακὸν ἐκ σοῦ πείσεσθαι. καὶ γὰρ πρὸ τῆς τυραννίδος φίλος σοὶ ἦν· καὶ νῦν οὐ μᾶλλον διάφορος ἢ τῶν ἄλλων τις Ἀθηναίων ὅτῳ μὴ ἀρέσκει τυραννίς. εἴτε δὲ ὑφ᾽ ἑνὸς ἄρχεσθαι ἄμεινον αὐτοῖς, εἴτε δὴ δημοκρατεῖσθαι, πεπείσθω ᾗ ἑκάτερος γινώσκει. καί σε φημὶ πάντων τυράννων εἶναι βέλτιστον. ἐπανήκειν δέ μοι Ἀθήναζε οὐ καλῶς ἔχον ὁρῶ, μή με τις μέμψηται, εἰ διαθεὶς Ἀθηναίοις ἰσοπολιτείαν, καὶ παρὸν τυραννεῖν, αὐτὸς οὐκ ἀξιώσας, νῦν ἐπανελθὼν ἀρεσκοίμην οἷς σὺ πράσσεις.

ΣΟΛΩΝ ΚΡΟΙΣΩ.

Ἀγαμαί σε τῆς περὶ ἡμᾶς φιλοφροσύνης· καὶ νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, εἰ μὴ περὶ παντός μοι ἦν οἰκεῖν ἐν δημοκρατίᾳ, ἐδεξάμην ἂν μᾶλλον τὴν δίαιταν ἔχειν ἐν τῇ παρὰ σοὶ βασιλείᾳ, ἢ Ἀθήνησι, τυραννοῦντος βιαίως Πεισιστράτου. ἀλλὰ καὶ ἡδίων ἡμῖν ἡ βιοτὴ ἔνθα πᾶσι τὰ δίκαια καὶ ἴσα. ἀφίξομαι δ᾽ οὖν παρά σε, σπεύδων τοι ξένος γενέσθαι.

ΧΕΙΛΩΝ.

Χείλων Δαμαγήτου, Λακεδαιμόνιος. οὗτος ἐποίησεν ἐλεγεῖα εἰς ἔπη διακόσια, καὶ ἔφασκε πρόνοιαν περὶ τοῦ μέλλοντος λογισμῷ καταληπτὴν εἶναι ἀνδρὸς ἀρετήν. πρός τε τὸν ἀδελφὸν δυσφοροῦντα ὅτι μὴ ἔφορος ἐγένετο, αὐτοῦ ὄντος, Ἐγὼ μὲν γὰρ ἐπίσταμαι, εἶπεν, ἀδικεῖσθαι, σὺ δὲ οὔ. γέγονε δὲ ἔφορος κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἕκτην Ὀλυμπιάδα. Παμφίλη δέ φησι κατὰ τὴν ἕκτην· καὶ πρῶτον ἔφορον γενέσθαι ἐπὶ Εὐθυδήμου, ὥς φησι Σωσικράτης. καὶ πρῶτος εἰσηγήσατο ἐφόρους τοῖς βασιλεῦσι παραζευγνύναι· Σάτυρος δὲ Λυκοῦργον. οὗτος (ὥς φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ) Ἱπποκράτει θυομένῳ ἐν Ὀλυμπίᾳ τῶν λεβήτων αὐτομάτων ζεσάντων, συνεβούλευσεν ἢ μὴ γῆμαι, ἢ, εἰ ἔχοι γυναῖκα, ἐκπέμψαι, καὶ παῖδας ἀπείπασθαι. φασὶ δ᾽ αὐτὸν καὶ Αἰσώπου πυθέσθαι, ὁ Ζεὺς τί εἴη ποιῶν; τὸν δὲ φάναι, Τὰ μὲν ὑψηλὰ ταπεινοῦν, τὰ δὲ ταπεινὰ ὑψοῦν. ἐρωτηθεὶς τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων; ἔφη, Ἐλπίσιν ἀγαθαῖς. τί δύσκολον; Τὸ τὰ ἀπόρρητα σιωπῆσαι, καὶ σχολὴν εὖ διαθέσθαι, καὶ ἀδικούμενον δύνασθαι φέρειν. προσέταττε δὲ καὶ ταῦτα· Γλώττης κρατεῖν, καὶ μάλιστα ἐν συμποσίῳ. μὴ κακολογεῖν τοὺς πλησίον· εἰ δὲ μή, ἀκούσεσθαι ἐφ᾽ οἷς λυπήσεσθαι. μὴ ἀπειλεῖν μηδενί· γυναικῶδες γάρ. ταχύτερον ἐπὶ τὰς ἀτυχίας τῶν φίλων ἢ ἐπὶ τὰς εὐτυχίας πορεύεσθαι. γάμον εὐτελῆ ποιεῖσθαι. τὸν τεθνηκότα μὴ κακολογεῖν. γῆρας τιμᾶν. φυλάττειν ἑαυτόν.

A

SOLON PISISTRATO.

FACILE credo nihil mihi à te mali timendum eſſe. nam & ante tyrannidem amicus eram tibi, & hoc tempore non alieniore in te animo ſum, quam cæterorum quivis Athenienſium, cui tyrannis non placet. ſive autem ab uno regi melius ipſis eſt, ſive populo parere oporteat, uterque ex ſuo judicio ſtatuat. Atque etiam te tyrannum omnium optimum eſſe aio. Reverti autem Athenas mihi honeſtum eſſe non video; ne quis eo nomine me vituperet, quod
B æqualitate Reip. Athenienſibus conſtituta, tyrannide, quæ ad me deferebatur, repudiata, nunc reditu meo ea, quæ agis, comprobare videar.

SOLON CROESO.

AMO benevolentiam tuam erga nos: & mehercle niſi mihi præ omnibus rebus illud eſſet, ut in libera civitate habitarem, optabilius mihi fuiſſet in regno tuo quam
C Athenis, Piſiſtrato per vim dominante, vitam degere. ſed profecto jucundior ibi nobis eſt vita, ubi omnibus idem æquum eſt atque juſtum. Veniam tamen ad te, hoſpes tibi fieri cupiens.

CHILON.

CHILON Damageti filius, Lacedæmonius fuit. is elegias ſcripſit verſibus fere
D ducentis; rerum futurarum providentiam, quæ ratiocinatione comprehendi poteſt, viri virtutem eſſe aiebat. atque etiam fratri graviter ferenti Ephorum ſe non fuiſſe, cum ipſe eſſet, Ego enim, inquit, injuria affici ſcio, tu vero neſcis. Ephorus fuit quinquageſima ſexta Olympiade: Pamphila autem ſexta ait; primumque Ephorum fuiſſe ſub Euthydemo, quemadmodum Soſicrates tradit. primus quoque inſtituit Regibus Ephoros adjungere: Satyrus Lycurgum dicit. is (ut ait Herodotus in prima)
E Hippocrati Olympiæ ſacrificanti, cum ſponte ſua lebetes ebulliſſent, conſilium dedit, ne uxorem duceret; aut uxorem ſi haberet, eam ejiceret, filioſque abdicaret. Aiunt ipſum de Æſopo quæſiviſſe, Jupiter quid rerum ageret? illum vero reſpondiſſe, Eum excelſa deprimere, depreſſa vero extollere. Interrogatus, qua eruditi re ab ineruditis differrent? Bona, inquit, ſpe. quid difficile? Arcana ſilere, & ocium bene ponere, & injuriam ferre poſſe. Præcipiebat hęc quoque; linguam continendam, & præcipue in con-
F vivio. proximis non eſſe maledicendum; ſecus qui fecerit, eum quæ nolit auditurum. nemini minari oportere, eſt enim mulierum. promptius ad amicos in calamitatibus, quam ad eoſdem ſecundis in rebus eundum eſſe. nuptias modicas faciendas eſſe. mortuis non maledicēdum. ſenectutem honorandam. ſeipſum cuſtodire oportere.

damnum quæſtui anteponendum turpi; hoc enim ſemel dolorem attulit, illius dolor perpetuus. nullius calamitates irridendas. potens qui ſit, eundem mitem eſſe decere, ut eum proximi magis vereantur quam formident. addiſcendum domui ſuæ recte præeſſe. linguam menti præcurrere non debere. cohibendam eſſe iracundiam. divinationem odiſſe non oportere. quæ fieri non poſſunt, ea non eſſe optanda. in via non feſtinandum. loquentem manum movere non oportere; eſt enim furioſum. legibus parendum. quiete utendum. Inter ea, quæ in ore omnium ſunt, maxime illud approbatum eſt, Aurum, lapideis cotibus periculo manifeſto facto, quale ſit exquiritur; in auro quoque bonorum malorumque virorum mens de ſe periculum fecit. Aiunt eum jam ſenem aliquando dixiſſe, nihil ſibi conſcium eſſe in vita contra æqui viri judicium feciſſe, una vero de re tantummodo ambigere, quod cum in amicum judicium ſecundum leges ille quidem tuliſſet, amico tamen perſuaſerit, ut ab ſe judice provocaret; idque ut utrumque & amicum & legem ſervaret. Apud Græcos ſummam nominis claritatem adeptus eſt ex eo, quod de Cytheris Laconicæ regionis inſula prædixit. cum enim ejus naturam didiciſſet, Utinam inquit, aut non extitiſſet, aut poſtquam extitit, abſorpta eſſet. in quo recte quidem futura providit: nam Demaratus Lacedæmoniorum exul Xerxi conſilium dedit, ut eam inſulam navibus obtineret. Et quidem conciderat Græcia, ſi ei Xerxes paruiſſet. Atque etiam poſtea Peloponneſiaco bello Nicias redacta in ſuam poteſtatem inſula, cum Athenienſium in ea præſidium collocaſſet, multis incommodis Lacedæmonios affecit. Breviloquens fuit. quocirca Ariſtagoras etiam Mileſius hanc verborum rationem Chiloniam appellat, & Branchi fuiſſe ait, qui templum quod eſt apud Branchidas ædificavit. Senex erat quinquageſima ſecunda Olympiade, quo tempore Æſopus fabularum ſcriptor floruit. mortuus eſt, ut ait Hermippus, Piſæ in amplexu filii, Ludis Olympiacis in ceſtuum certamine victoris; quod illi & lætitiæ exuperantia accidit, & multorum annorum imbecillitate. mortuum omnes qui aderant in eo conventu honeſtiſſime extulerunt. eſt autem in eum illud noſtrum,

Lucifer tibi Pollux habeo gratiam, quod filius
Chilonis pugil viride tulit oleaſtrum.
Quod ſi pater coronatum intuens filium periit gaviſus,
Haud Nemeſis, mihi talis obveniat mors.

In ejus imagine hoc inſcriptum eſt,

Hunc bellicoſa Sparta Chilonem tulit,
Qui ſeptem ſapientum princeps fuit ſapientia.

Illius dictum eſt, A ſponſione non longe damnum abeſt. Fertur quoque illius hæc epiſtola;

CHILON PERIANDRO.

Iubes exercitum peregre profecturum expectare, ut ipſe quoque elabaris. Ego vero & homini damnanti domeſtica ſine pe-

A ζημίαν αἱρεῖσθαι μᾶλλον ἢ κέρδος αἰσχρόν· ἡ μὲν γὰρ ἅπαξ ἐλύπησε, τὸ δὲ διαπαντός. ἀτυχοῦντι μὴ ἐπιγελᾶν. ἰσχυρὸν ὄντα, πρᾶον εἶναι, ὅπως οἱ πλησίον αἰδῶνται μᾶλλον ἢ φοβῶνται. μανθάνειν τῆς αὐτοῦ οἰκίας καλῶς προστατεῖν. τὴν γλῶτταν μὴ προτρέχειν τοῦ νοῦ. θυμοῦ κρατεῖν. μαντικὴν μὴ ἐχθαίρειν. μὴ ἐπιθυμεῖν ἀδυνάτων. ἐν ὁδῷ μὴ σπεύδειν. λέγοντα μὴ κινεῖν τὴν χεῖρα· μανικὸν γάρ. νόμοις πείθεσθαι. ἠρεμίᾳ χρῆσθαι. τῶν δὲ ᾀδομένων αὐτοῦ μάλιστα εὐδοκίμησεν ἐκεῖνο, Ἐν λιθίναις ἀκό-
B ναις ὁ χρυσὸς ἐξετάζεται, διδοὺς βάσανον φανεράν· ἐν δὲ χρυσῷ ἀνδρῶν ἀγαθῶν τε κακῶν τε νοῦς ἔδωκ' ἔλεγχον. φασὶ δ' αὐτόν ποτε, γηραιὸν ἤδη ὄντα, εἰπεῖν ὡς οὐδὲν συνειδείη ἄγνωμον ἑαυτῷ ἐν τῷ βίῳ· διστάζειν δὲ περὶ ἑνός· κρίνων γάρ ποτε φίλῳ δίκην, αὐτὸς μὲν κατὰ τὸν νόμον, τὸν δὲ φίλον πεῖσαι ἀποδικάσαι αὐτοῦ, ἵνα ἀμφότερα καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν φίλον τηρήσῃ. ἐνδοξότατος δὲ μάλιστα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο, προειπὼν περὶ Κυθή-
C ρων τῆς νήσου τῆς Λακωνικῆς· καταμαθὼν γὰρ τὴν φύσιν αὐτῆς, Εἴθε, ἔφη, μὴ ἐγεγόνει, ἢ γενομένη καταβυθισθῆναι. καὶ εὖ προὐνοήσατο. Δημάρατος μὲν γὰρ, φυγὰς ὢν Λακεδαιμονίων, Ξέρξῃ συνεβούλευσε τὰς ναῦς συνέχειν ἐν τῇ νήσῳ. κἂν ἑαλώκει ἡ Ἑλλὰς, εἰ ἐπείσθη Ξέρξης. ὕστερόν τε Νικίας ἐπὶ τῶν Πελοποννησιακῶν καταστρεψάμενος τὴν νῆσον, φρουρὰν ἐγκατέστησεν Ἀθηναίων, καὶ πάμπολλα τοὺς Λακεδαιμονίους κακὰ διέθηκε. βραχυλό-
D γος τε ἦν· ὅθεν καὶ Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος τοῦτον τὸν τρόπον Χειλώνειον καλεῖ, Βράγχου δὲ εἶναι, ὃς τὸ ἱερὸν ἔκτισε τὸ ἐν Βραγχίδαις. ἦν δὲ γέρων περὶ τὴν πεντηκοστὴν δευτέραν Ὀλυμπιάδα, ὅτε Αἴσωπος ὁ λογοποιὸς ἤκμαζεν. ἐτελεύτησε δ', ὥς φησιν Ἕρμιππος, ἐν Πίσῃ, τὸν υἱὸν ὀλυμπιονίκην ἀσπασάμενος πυγμῆς. ἔπαθε δὲ τοῦτο ὑπερβολῇ τε χαρᾶς καὶ ἀσθενείᾳ πολυετίας. καὶ αὐτὸν πάντες οἱ κατὰ τὴν πανήγυριν ἐντιμότατα παρέπεμψαν.
E ἔστι δὲ καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν,

Φωσφόρε σοὶ Πολύδευκες ἔχω χάριν, οὕνεκα υἱὸς
Χείλωνος πυγμῇ χλωρὸν ἔλεν κότινον.
Εἰ δ' ὁ πατὴρ στεφανοῦχον ἰδὼν τέκνον ἤμυσεν ἡσθεὶς,
Οὐ νεμεσητόν· ἐμοὶ τοῖος ἴτω θάνατος.

ἐπὶ δὲ τῆς εἰκόνος αὐτῷ ἐπιγέγραπται τόδε,

Τόνδε δορυστέφανος Σπάρτα Χείλων' ἐφύτευσεν,
Ὃς τῶν ἑπτὰ σοφῶν πρῶτος ἔφυ σοφίῃ.

ἀπεφθέγξατο, Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα. ἔστιν αὐτοῦ καὶ ἐπι-
F στόλιον τόδε·

ΧΕΙΛΩΝ ΠΕΡΙΑΝΔΡΩ.

Ἐπιστέλλεις ἐμμεῖναι στρατείας ἐπὶ ἐκδάμως, ὡς αὐτὸς καὶ ἐξέρποις. ἐγὼν δὲ δοκέω καὶ τὰ οἰκεῖα

σφα-

σφαλερὰ ἦμεν ἀνδρὶ μονάρχῳ, καὶ τῆνον τυράννων εὐδαιμονίζω ὅς τις κ᾽ οἴκοι ἐξ αὐτὸς αὐτῷ κατθάνῃ.

A

ΠΙΤΤΑΚΟΣ.

Πιττακὸς Ὑρραδίου Μιτυληναῖος. φησὶ δὲ Δοῦρις τὸν πατέρα αὐτοῦ Θρᾷκα εἶναι. οὗτος μετὰ τῶν Ἀλκαίου γενόμενος ἀδελφῶν, Μέλαγχρον καθεῖλε τὸν τῆς Λέσβου τύραννον· καὶ περὶ τῆς Ἀχιλλείτιδος χώρας μαχομένων Ἀθηναίων καὶ Μιτυληναίων, ἐστρατήγει μὲν αὐτός, Ἀθηναίων δὲ Φρύνων παγκρατιαστὴς ὀλυμπιονίκης. συνέθετο δὴ μονομαχῆσαι πρὸς αὐτόν· καὶ δίκτυον ἔχων ὑπὸ τὴν ἀσπίδα, λαθραίως περιέβαλε τὸν Φρύνωνα, καὶ κτείνας ἀνεσώσατο τὸ χωρίον. ὕστερον μέντοι φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς διαδικασθῆναι τοὺς Ἀθηναίους περὶ τοῦ χωρίου πρὸς τοὺς Μιτυληναίους, ἀκούοντος τῆς δίκης Περιάνδρου, ὃν καὶ τοῖς Ἀθηναίοις προσκρῖναι. τότε δ᾽ οὖν τὸν Πιττακὸν ἰσχυρῶς ἐτίμησαν οἱ Μιτυληναῖοι, καὶ τὴν ἀρχὴν ἐνεχείρισαν αὐτῷ. ὁ δὲ δέκα ἔτη κατασχὼν καὶ εἰς τάξιν ἀγαγὼν τὸ πολίτευμα, κατέθετο τὴν ἀρχήν, καὶ δέκα ἐπεβίω ἄλλα. καὶ χώραν αὐτῷ ἀπένειμαν οἱ Μιτυληναῖοι· ὁ δὲ ἱερὰν ἀνῆκεν, ἥτις νῦν Πιττάκειος καλεῖται. Σωσικράτης δέ φησιν ὅτι ὀλίγον ἀποτεμόμενος, ἔφη, Τὸ ἥμισυ τοῦ παντὸς πλεῖον εἶναι. ἀλλὰ καὶ Κροίσου διδόντος χρήματα οὐκ ἐδέξατο, εἰπὼν ἔχειν ὧν ἐβούλετο διπλάσια· ἄπαιδος γὰρ τἀδελφοῦ τελευτήσαντος κεκληρονομηκέναι. Παμφίλη δέ φησιν ἐν δευτέρῳ τῶν ὑπομνημάτων, ὡς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Τυρραῖον καθήμενον ἐπὶ κουρείου ἐν Κύμῃ χαλκεύς τις πέλεκυν ἐμβαλὼν ἀνέλοι. τῶν δὲ Κυμαίων πεμψάντων τὸν φονέα τῷ Πιττακῷ, μαθόντα καὶ ἀπολύσαντα εἰπεῖν, Συγγνώμη μετανοίας κρείσσων. Ἡράκλειτος δέ φησιν Ἀλκαῖον ὑποχείριον λαβόντα καὶ ἀπολύσαντα φάναι, Συγγνώμη τιμωρίας κρείσσων. νόμους δὲ ἔθηκε τῷ μεθύοντι, ἐὰν ἁμάρτῃ, διπλῆν εἶναι τὴν ζημίαν· ἵνα μὴ μεθύωσι, πολλοῦ κατὰ τὴν νῆσον οἴνου γινομένου. εἶπέ τε χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι· οὗ καὶ Σιμωνίδης μέμνηται, λέγων,

Ἄνδρα ἀγαθὸν ἀλαθέως γενέσθαι χαλεπόν, τὸ Πιττάκειον.

μέμνηται αὐτοῦ καὶ Πλάτων ἐν Πρωταγόρᾳ. Ἀνάγκᾳ δ᾽ οὐδὲ θεοὶ μάχονται· καὶ, Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσιν. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε τί ἄριστον, Τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν. καὶ ὑπὸ Κροίσου, τίς ἀρχὴ μεγίστη, Ἡ τοῦ ποικίλου, ἔφη, ξύλου· σημαίνων τὸν νόμον. ἔλεγε δὲ καὶ τὰς νίκας ἄνευ αἵματος ποιεῖσθαι. ἔφη δὲ καὶ πρὸς τὸν Φωκαϊκὸν φάσκοντα, Δεῖ ζητεῖν ἄνθρωπον σπουδαῖον, Ἂν λίαν, ἔφη, ζητῇς, οὐχ εὑρήσεις.

riculo eſſe puto, & eum inter tyrannos beatum eſſe duco, qui domi fato ſuo mortuus eſt.

PITTACUS.

PITTACUS Hyrrhadii filius Mitylenæus fuit; ejus patrem Thracem fuiſſe Duris ait. Is una cum Alcæi fratribus Melanchrum Lesbi tyrannum interfecit; Mitylenæis autem & Athenienſibus de agro Achilleitide bellum gerentibus, ipſe imperator exercitui præfuit, cum Athenienſibus B Phrynon omnium victor certaminum & Olympionices præeſſet: cum eo pactionem fecit, ut ſolus pugnaret; retique ſub clypeum conjecto, eo Phrynonem clam circumdedit, ipſoque interfecto agrum recuperavit. poſterius tamen Athenienſes, Apollodorus in Chronicis ait de hoc agro, audiente Periandro, judicio diſceptaviſſe, quem Athenienſibus eum adjudicaviſſe. Sed tunc quidem Pittacum Mitylenæi maximis honoribus affecerunt, imperiumque ultro ad eum detulerunt; quod ille decem annos cum tenuiſſet, ſtatu Reipub. conſtituto, C depoſuit, ac decem alios annos præterea vixit. atque etiam ei agrum Mitylenæi aſſignarunt, quem ille ſacrum dimiſit, qui nunc Pittacius vocatur. Soſicrates autem ait eum, cum inde ſibi particulam ſecreviſſet, dimidium toto plus eſſe dixiſſe. ſed & pecuniam ſibi à Crœſo dono datam non accepit, duplo ſe quam vellet, plura habere dicens; fratre enim ſine liberis mortuo, ejus ad ſe hæreditatem perveniſſe. Pamphila in ſecundo commentariorum ait, Tyrrhæum ejus filium in tonſoris officina aſſi- D dentem Cymę à quodam fabro injectâ ſecuri interfectum eſſe; cumque Cymæi percuſſorem comprehenſum Pittaco miſiſſent, eum re cognita, & percuſſore liberato, veniam pœnitentia potiorem eſſe dixiſſe. Heraclitus autem Alcæum tradit, cum captivum dimitteret, veniam ſupplicio meliorem eſſe affirmaviſſe. Leges tulit ebrio, ſi quid peccaverit, dupli pœnam ſubeundam; idque ne Mitylenæi, quorum in inſula vini eſſet ubertas, ebrioſi efficerentur. Bonitatem difficilem eſſe aiebat, qua E de re Simonides quoque mentionem facit, dicens,

Virum bonum vere eſſe arduum, Pittacium eſt.

De eo mentionem Plato etiam facit in Protagora. etiam illud, Neceſſitati ne Dii quidem repugnant. & , Magiſtratus virum indicat. Interrogatus aliquando quid optimum, reſpondit, Quod inſtat recte agere. F à Crœſo autem, quod eſſet maximum imperium, Variarum inquit tabularum, legem ſignificans. Aiebat autem victorias ſine ſanguine parandas eſſe. Phocaico dicenti, virum bonum quæri oportere, Etiam ſi multum quæſieris, inquit, non reperies.

quæren-

quærentibus ex eo, quid gratioſum? Tempus reſpondit. futura incerta, terram tutam, mare periculoſum. Aiebat intelligentium quidem eſſe virorum, antequam eveniant, moleſta providere, ne eveniant; fortium autem, ubi eveniſſent, ea recte conſtituere. quod facturus es, ne prędicito; ſiquid enim te fefellerit, irrideberis. nemini calamitatem exprobrandam ab eo, qui invidiam vereatur. depoſitum, ſiquis acceperit, reddendum. amico non eſſe maledicendum, ac ne inimico quidem. pietatem exercendam, amandam temperantiam, veritatem colendam, fidem, peritiam, commoditatem, ſocietatem, curam. illius quæ omnium in ore ſunt, hæc maxime approbata ſunt;

Habentem oportet arcum ſagittiſeramque pharetram
Vadere in mortalem malum.
Verum enim nihil lingua per os loquitur,
Ancipitem retinens corde ſententiam.

Fecit etiam elegias verſibus ſexcentis, & de legibus ſoluta oratione ſcripſit ad cives. ac floruit ille quidem quadrageſima ſecunda Olympiade: mortuus eſt autem Ariſtomene Archonte, anno tertio quinquageſimæ ſecundæ Olympiadis, cum ultra ſeptuageſimum annum vixiſſet, ætate jam confectus. in ejus ſepulchro inſcriptum eſt,

Cives lachrymis canimus, certe lachrymatur
Pittacum hæc ſacra Lesbos.

Illius dictum eſt, Noſce opportunitatem. Fuit & alius Pittacus legiſlator (ut ait Phavorinus in primo commentariorum, & Demetrius in his, quorum eſt idem nomen) qui parvus quoque vocatus eſt. verum ſapiens fertur aliquando adoleſcentulo de nuptiis eum conſulenti ea dixiſſe, quæ ſunt apud Callimachum in Epigrammatis;

Hoſpes Acarneus rogabat Pittacum ita
Mitylenæum filium Hyrrhadii.
Eia ſenex, anceps vocat me connubium: una quidam
Sponſa, & divitiis & genere mihi par:
Altera ſed eminet. quid melius? age mecum
Conſule, utram ad Hymenæum ducam.
Dixit, at ille, ſcipionem ſenilia arma attollens,
En tibi illi omne explicabunt conſilium.
Aſt illi verberibus celeres ſub throcos habentes
Volvebant lato pueri in trivio.
Illorum vade, inquit, poſt veſtigias & is quidem aſtitit
Prope. illi vero dixerunt, Tibi parem agita.
Hæc audiens hoſpes abſtinuit majoribus ædibus
Apprehendere, puerorum famæ aſſentiens.
Et parvam, ut ipſe, domum abduxit ſponſam.
Sic quoque tu Dion tibi parem elige.

Videtur autem affectione animi hæc dixiſſe. nobilior enim ei cum eſſet uxor, quippe quæ Draconis ſoror erat, Penthili filii, valde in eum inſolenter efferebatur. Hunc Alcæus Σαράποδα quidem & Σάραπον appellat, quod & pedes traheret, & latos haberet;

A καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί εὐχάριστον; Χρόνος, ἔφη. ἀφανὲς τὸ μέλλον· πιστὸν γῆ· ἄπιστον, θάλασσα· ἔλεγέ τε συνετῶν μὲν ἀνδρῶν, πρὶν γενέσθαι τὰ δυσχερῆ, προνοῆσαι ὅπως μὴ γένηται· ἀνδρείων δὲ, γενόμενα εὖ θέσθαι. ὃ μέλλεις πράττειν, μὴ προλέγε· ἀποτυχὼν γὰρ, γελασθήσῃ. ἀτυχίαν μὴ ὀνειδίζειν, νέμεσιν αἰδούμενον. παρακαταθήκην λαβόντα, ἀποδοῦναι. φίλον μὴ λέγειν κακῶς, ἀλλὰ μηδὲ ἐχθρόν. εὐσέβειαν ἀσκεῖν. σωφροσύνην φιλεῖν. ἀλήθειαν
B ἔχειν, πίστιν, ἐμπειρίαν, ἐπιδεξιότητα, ἑταιρείαν, ἐπιμέλειαν. τῶν δὲ ᾀδομένων αὐτοῦ μάλιστα εὐδοκίμησε τάδε,

Ἔχοντα δεῖ τόξον καὶ ἰοδόκον φαρέτραν,
Στείχειν ποτὶ φῶτα κακόν.
Πιστὸν γὰρ οὐδὲν γλῶσσα διὰ στόματος λαλεῖ,
Διχόμυθον ἔχουσα κραδίῃ νόημα.

ἐποίησε δὲ καὶ ἐλεγεῖα ἔπη ἑξακόσια, καὶ ὑπὲρ νόμων καταλογάδην τοῖς πολίταις. ἤκμαζε μὲν οὖν περὶ τεσσαρακοστὴν δευτέραν Ὀλυμπιάδα· ἐτελεύτησε δ' ἐπὶ
C Ἀριστομένους, τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς πεντηκοστῆς δευτέρας Ὀλυμπιάδος, βιοὺς ὑπὲρ ἔτη ἑβδομήκοντα, ἤδη γηραιός. καὶ αὐτῷ ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐπιγέγραπται τόδε,

Οἰκείοις δακρύοισι λιγαινομένη, ἣ κατακλαίει
Ἐνθάδε Πιττακὸν ἡδ' ἱερὰ Λέσβος.

ἀπόφθεγμα αὐτοῦ, Καιρὸν γνῶθι. Γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Πιττακὸς νομοθέτης (ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονευμάτων πρώτῳ, καὶ Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις) ὃς καὶ μικρὸς
D προσηγορεύθη. τὸν δ' οὖν σοφὸν λέγεταί ποτε νεανίσκῳ συμβουλευομένῳ περὶ γάμου ταῦτα εἰπεῖν, ἅ φησι Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι,

Ξεῖνος Ἀταρνείτης τις ἀνήρετο Πιττακὸν οὕτως
Τὸν Μιτυληναῖον, παῖδα τὸν Ὑρράδιου.
Ἄττα, γέρον, δοιός με καλεῖ γάμος. ἡ μία μὲν δὴ
Νύμφη, καὶ πλούτῳ καὶ γενεῇ κατ' ἐμέ·
Ἡ δ' ἑτέρη προβέβηκε. τί λώϊον; εἰ δ' ἄγε σύν μοι
Βούλευσον ποτέρην εἰς ὑμέναιον ἄγω.
E Εἶπεν. ὁ δὲ σκίπωνα γεροντικὸν ὅπλον ἀείρας,
Ἠνίδε κεῖνοί σοι πᾶν ἐρέουσιν ἔπος.
Οἱ δ' ἄρ' ὑπὸ πληγῇσι θοὰς βέμβικας ἔχοντες
Ἔστρεφον εὐρείῃ παῖδες ἐνὶ τριόδῳ.
Κείνων ἔρχεο, φησὶ, μετ' ἴχνια. χὼ μὲν ἐφέστη
Πλησίον· οἱ δ' ἔλεγον, Τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα.
Ταῦτ' ἀΐων ὁ ξεῖνος ἐφείσατο μείζονος οἴκου
Δράξασθαι, παίδων κληδόνι συνθέμενος.
F Τὴν δ' ὀλίγην, ὡς κεῖνος, ἐς οἰκίον ἤγαγε νύμφην.
Οὕτω καὶ σὺ Δίων τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα.

δοκεῖ δ' ἐκ διαθέσεως αὐτὰ εἰρηκέναι. εὐγενεστέρα γὰρ αὐτῷ οὖσα ἡ γυνὴ, ἐπείπερ ἦν Δράκοντος ἀδελφὴ τοῦ Πενθίλου, σφόδρα κατεσοβαρεύετο αὐτόν. τοῦτον Ἀλκαῖος Σαράποδα μὲν καὶ Σάραπον ἀποκαλεῖ, διὰ τὸ πλατύπουν εἶναι

καὶ ἐπισύρην τὼ πόδε. Χειροπόδην δὲ, διὰ τὰς ἐν τοῖς ποσὶ ῥαγάδας, ἃς χειράδας ἐκάλουν· Γαύρηκα δὲ, ὡς εἰκῇ γαυριῶντα· Φύσκωνα δὲ καὶ Γάστρωνα, ὅτι παχὺς ἦν· ἀλλὰ μὴν καὶ Ζοφοδορπίδαν, ὡς ἄλυχνον· Ἀγάσυρτον δὲ, ὡς ἐπισεσυρμένον καὶ ῥυπαρόν. τούτῳ γυμνάσιον σῖτον ἀλεῖν, ὥς φησι Κλέαρχος ὁ φιλόσοφος. καὶ αὐτοῦ ἐστὶν ἐπιστόλιον τοιόνδε.

ΠΙΤΤΑΚΟΣ ΚΡΟΙΣΩ.

Κέλεαί με ἱκνεῖσθαι ἐς Λυδίαν, ὅπως σοι τὸν ὄλβον ἴδοιμι. ἐγὼ δὲ καὶ μὴ ὁρεὶς πέπεισμαι τὸν Ἀλυάττεω παῖδα τῶν βασιλήων πολυχρυσότατον πέλειν. οὐδέν τε πλέον ἄμμιν ἱκομένοις ἐς Σάρδις· χρυσοῦ γὰρ οὐ δεύμεθ', ἀλλ' ἃ πέπαμαι, ἄρκια καὶ τοῖς ἐμοῖς ἑταίροις. ἔμπας δ' ἵξομαι, ὡς ἀνδρὶ ξείνῳ γενοίμην τοι ὁμίλαος.

ΒΙΑΣ.

Βίας Τευταμίδου, Πριηνεὺς, προκεκριμένος τῶν ἑπτὰ ὑπὸ Σατύρου. τοῦτον οἱ μὲν πλούσιον, Δοῦρις δὲ πάροικον φησὶ γεγονέναι. Φανόδικος δὲ κόρας αἰχμαλώτους λυτρωσάμενον Μεσσηνίας, θρέψαι τε ὡς θυγατέρας, καὶ προῖκας ἐπιδοῦναι, καὶ εἰς τὴν Μεσσήνην ἀποστεῖλαι τοῖς πατράσιν αὐτῶν. χρόνῳ δὲ ἐν ταῖς Ἀθήναις, ὡς προείρηται, τοῦ τρίποδος εὑρεθέντος ὑπὸ τῶν ἁλιέων, τοῦ χαλκοῦ ἐπιγραφὴν ἔχοντος, Τῷ σοφῷ, Σάτυρος μέν φησι παρελθεῖν τὰς κόρας (οἱ δὲ, τὸν πατέρα αὐτῶν, ὡς καὶ Φανόδικος) εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ εἰπεῖν τὸν Βίαντα σοφὸν, διηγησαμένας τὰ καθ' ἑαυτάς. καὶ ἀπεστάλη ὁ τρίπους, καὶ ὁ Βίας ἰδὼν, ἔφη τὸν Ἀπόλλω σοφὸν εἶναι, οὐδὲ προσήκατο. οἱ δὲ λέγουσιν ἐν Θήβαις τῷ Ἡρακλεῖ αὐτὸν ἀναθεῖναι, ἐπεὶ ἀπόγονος ἦν Θηβαίων ἀποικίαν ἐς Πριήνην στειλάντων· ὥσπερ καὶ Φανόδικος φησί. λέγεται δὲ καὶ Ἀλυάττου πολιορκοῦντος Πριήνην, τὸν Βίαντα, πιήναντα δύο ἡμιόνους, ἐξελάσαι εἰς τὸ στρατόπεδον. τὸν δὲ, συνιδόντα, καταπλαγῆναι μέχρι καὶ ἀλόγων διατείνειν αὐτῶν τὴν εὐθένειαν, καὶ ἐβουλήθη σπείσασθαι, καὶ εἰσέπεμψεν ἄγγελον. Βίας δὲ σωροὺς ψάμμου χέας, καὶ ἄνωθεν σῖτον περιχέας, ἔδειξε τῷ ἀνθρώπῳ· καὶ τέλος μαθὼν ὁ Ἀλυάττης, εἰρήνην ἐσπείσατο πρὸς τοὺς Πριηνέας. θᾶττον δ' αὐτῷ πέμψαντι πρὸς τὸν Βίαντα ἵνα ἥκῃ παρ' αὐτὸν, Ἐγὼ δὲ, φησὶν, Ἀλυάττῃ κελεύω κρόμμυα ἐσθίειν, ἴσον τῷ κλαίειν. λέγεται δὲ καὶ δίκας δεινότατος γεγονέναι εἰπεῖν. ἐπ' ἀγαθῷ μέντοι τῇ τῶν λόγων ἰσχύϊ προσεχρῆτο. ὅθεν καὶ Δημόδικος ὁ Ἀλέριος τοῦτο αἰνίττεται, λέγων, Ἢν τύχῃς κρίνων, δικάζευ τὴν Πριηνίην δίκην· καὶ Ἱππῶναξ, καὶ δικάζεσθαι Βίαντος τοῦ Πριηνέως κρεῖσσον.

A χειροπόδην autem propter pedum rimas, quas χειράδας vocabant; arrogantem vero, quia temere elatus eſſet; φύσκωνα quoque & γάστρωνα, quia ventrioſus & pinguis eſſet. ſed & ζοφοδορπίδαν, quaſi qui lychno carens, in tenebris cœnaret. etiam ἀγάσυρτον, quaſi cavillationibus expoſitum & ſordidum. hujus exercitatio frumentum molere, ut ait Clearchus philoſophus. Ejus fertur hæc epiſtola;

B

PITTACUS CROESO.

JUBES me in Lydiam ad ſpectandas divitias tuas venire. Ego vero vel ſine illarum aſpectu facile credo, Alyattis filium regum omnium multo eſſe ditiſſimum. cur tutem Sardis proficiſcamur, nulla nobis major eſt cauſa. Auro enim non indigemus: ſed quæ poſſideo, ea vel meis ſodalibus ſuffecerint. veniam tamen, ut homine cum hoſpite tecum colloquar.

C

BIAS.

BIAS Teutamidis filius, Prieneus, ſeptem ſapientum princeps à Satyro judicatur. hunc alii quidem divitem, Duris vero advenam extitiſſe ait. Phanodicus eum virgines Meſſenias captivas è ſervitute redemptas, & aluiſſe ut filias, & data dote patribus Meſſenam remiſiſſe tradit. poſterius autem Athenis (ut ſupra D dictum eſt) æreo tripode à piſcatoribus invento, in quo inſcriptum erat, Sapienti, Satyrus quidem virgines dicit, ſed alii, in quibus eſt Phanodicus, earum patrem in concionem prodiiſſe tradunt, Biantemque, narratis his, quæ in ſeipſas fecerat, ſapientem appellaviſſe. Et quidem tripus miſſus eſt, quem Bias aſpiciens Apollinem ſapientem eſſe dixit, neque accepit. Alii ferunt Thebis Herculi eum dedicaviſſe, quippe qui Thebanis his, qui Prienem coloni deducti ſunt, prognatus E eſſet; quemadmodum Phanodicus quoque ait. Fertur etiam Bias Alyatte Prienem obſidente, duos mulos à ſe ſaginatos ad caſtra immiſiſſe. quibus viſis obſtupuiſſe, quod vel ipſa bruta apud eos bene valentia eſſent. Itaque & reconciliationem facere voluit, & nuncium intromiſit. Bias autem cum arenæ acervos effudiſſet, triticumque ſuper circumfudiſſet, homini oſtendit. quo denique cognito, Alyattes pacem cum Prieneis fecit. cumque illico ad Biantem miſiſſet, F ut ad ſe veniret, Ego, inquit, Alyattem cæpas comedere, hoc eſt plorare, jubeo. In cauſis agendis acerrimus fuiſſe dicitur. & tamen orationis vi bonam in partem utebatur. quocirca & Demodicus Alerius hoc ipſum innuit, inquiens; Iudex ſi fueris, ſecundum Prieneam cauſam judicato; & Hipponax, & agere cauſam melius Biante Prieneo; Ergo

Ergo hoc quoque modo mortuus eſt. cauſam enim cujuſdam cum egiſſet ætate jam confectus, poſteaquam peroravit, in ſinum nepotis ex filia caput reclinavit: cumque etiam adverſarius peroraſſet, & judices ſecundum eum, qui à Biante defenſus erat, ſententiam tuliſſent, dimiſſo judicio, in ſinu mortuus inventus eſt. quem civitas magnifice ſepultura affecit cum hoc epigrammate,

Inclytæ ſolo in Prienæ natum contegit
Hic Biantem lapis, ornamentum Ionum magnum.

Sed & nos,

Tegitur hic Bias, ſenſim quem duxit Mercurius
Ad orcum, cana ſenecta nivatum.
Dixit enim, dixit cauſam ſocii cujuſdam, inde rejectus
Nepotis in ulnas, longum extendit ſomnum.

Scripſit de Ionia, qua maxime ratione beata eſſe poſſet, verſibus fere bis millibus. Ejus quæ in ore omnium ſunt, hæc valde ſunt approbata;

Civibus placeto omnibus in civitate ſi manſeris;
Habet enim gratiam: ſuperbi autem mores
Sæpe pernicioſam excitarunt cladem.

Atque illud; Robuſtum naſci naturæ munus eſt. poſſe autem patriæ utilia diſcere, hoc & animi proprium eſſe, & prudentiæ. pecuniarum vero copiam multis vel ex fortuna contigiſſe. Aiebat infortunatum eum eſſe, qui infortunium non ferret; & animi morbum ea deſiderare, quæ fieri non poſſunt; aliena mala in memoria non haberi. Interrogatus quid difficile, Permutationes, inquit, rerum in deterius fortiter ferre. Una cum impiis aliquando navigans, cum navis adverſa jactaretur tempeſtate, illique Deos implorarent, Tacete, inquit, ne vos hic navigantes ſentiant. Interrogatus ab homine impio, quid eſſet pietas, tacebat; illo vero ſilentii cauſam exquirente, Taceo, inquit, quia ea quæris, quæ ad te nihil attinent. Interrogatus quid hominibus jucundum, Spes, inquit. Aiebat inter inimicos quam inter amicos jucundius eſſe judicare; amicorum enim alterum omnino inimicum, inimicorum autem alterum certe amicum futurum. Interrogatus quid agens homo oblectaretur, Lucrum, inquit, faciens. Aiebat vitam ſic metiri oportere, tanquam ſi & parum & diu victuri eſſemus. ſic amare, ut aliquando ſimus oſuri. pleroſque eſſe improbos. Sic quoque præcipiebat; Tarde ad agendum aggrederes; quod autem elegeris, in eo conſtans firmiter mane. Celeriter ne loquare; præ ſe fert enim inſaniam. Prudentiam adamato. De Diis dicito ut ſunt. Indignum virum ob divitias ne laudato. Sume à volente, non per vim extorque. Si quid boni feceris, hoc Diis acceptum refer. Subſidium tibi ab juventute ad ſenectutem ſume ſapientiam; hæc enim cæteris rebus firmior eſt. De Biante, ut ſupra dictum eſt, & Hipponax mentionem facit,

A τοῦτον οὖν καὶ ἐτελεύτα τὸν τρόπον· δίκην γὰρ ὑπέρ τινος λέξας ἤδη ὑπεργήρως ὑπάρχων, μετὰ τὸ καταπαῦσαι τὸν λόγον, ἀπέκλινε τὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς τοῦ τῆς θυγατρὸς υἱοῦ κόλπους. εἰπόντος δὲ καὶ τοῦ ἐξ ἐναντίας, καὶ τῶν δικαστῶν τὴν ψῆφον ἐνεγκόντων τῷ ὑπὸ τοῦ Βίαντος βοηθουμένῳ, λυθέντος τοῦ δικαστηρίου, νεκρὸς ἐν τοῖς κόλποις εὑρέθη. καὶ αὐτὸν μεγαλοπρεπῶς ἔθαψεν ἡ πόλις, καὶ ἐπέγραψαν,

Κλεινῆς ἐν δαπέδοισι Πριήνης φύντα καλύπτει
B Ἥδε Βίαντα πέτρα, κόσμον Ἴωσι μέγαν.

Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς,

Τῇδε Βίαντα κέκευθε, τὸν ἀτρέμας ἤγαγεν Ἑρμῆς
Εἰς ἀΐδην, πολιῷ γήραϊ νιφόμενον.
Εἶπε γὰρ, εἶπε δίκην ἑτάρου τινὸς, εἶτ' ἀποκλινθεὶς
Παιδὸς ἐς ἀγκαλίδας, μακρὸν ἔτεινεν ὕπνον.

ἐποίησε δὲ περὶ Ἰωνίας, τίνα μάλιστα ἂν τρόπον εὐδαιμονοίη, εἰς ἔπη δισχίλια. τῶν δὲ ᾀδομένων αὐτοῦ εὐδοκίμησε
C τάδε,

Ἀστοῖσιν ἄρεσκε πᾶσιν ἐν πόλει αἴκε μένῃς·
Πλείσταν γὰρ ἔχει χάριν. αὐθάδης δὲ τρόπος
Πολλάκι βλαβερὰν ἐξέλαμψεν ἄταν.

καὶ τὸ μὲν ἰσχυρὸν γενέσθαι, τῆς φύσεως ἔργον· τὸ δὲ λέγειν δύνασθαι τὰ συμφέροντα τῇ πατρίδι, ψυχῆς ἴδιον καὶ φρονήσεως. εὐπορίαν δὲ χρημάτων πολλοῖς καὶ διὰ τύχην περιγίνεσθαι. ἔλεγε δὲ ἀτυχῆ εἶναι τὸν ἀτυχίαν μὴ φέροντα. καὶ νόσον ψυχῆς, τὸ τῶν ἀδυνάτων ἐρᾶν, ἀλλο-
D τρίων δὲ κακῶν ἀμνημόνευτον εἶναι. ἐρωτηθεὶς τί δύσκολον, Τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἔφη, μεταβολὴν εὐγενῶς ἐνεγκεῖν. συμπλέων ποτὲ ἀσεβέσι, χειμαζομένης τῆς νεὼς, κἀκείνων τοὺς θεοὺς ἐπικαλουμένων, Σιγᾶτε, ἔφη, μὴ αἴσθωνται ὑμᾶς ἐνθάδε πλέοντας. ἐρωτηθεὶς ὑπὸ ἀσεβοῦς ἀνθρώπου τί ποτέ ἐστιν εὐσέβεια, ἐσίγα· τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν τῆς σιγῆς πυθομένου, Σιωπῶ, ἔφη, ὅτι περὶ τῶν οὐδέν σοι προσηκόντων πυνθάνῃ. ἐρωτηθεὶς τί γλυκὺ ἀν-
E θρώποις, Ἐλπὶς, ἔφη. ἥδιον ἔλεγε δικάζειν μεταξὺ ἐχθρῶν ἢ φίλων· τῶν μὲν γὰρ φίλων πάντως ἐχθρὸν ἔσεσθαι τὸν ἕτερον, τῶν δὲ ἐχθρῶν τὸν ἕτερον φίλον. ἐρωτηθεὶς τί ποιῶν ἄνθρωπος τέρπεται, ἔφη, Κερδαίνων. ἔλεγε τὸν βίον οὕτω μετρεῖν ὡς καὶ πολὺν καὶ ὀλίγον χρόνον βιωσομένους. καὶ φιλεῖν ὡς μισήσοντας· τοὺς γὰρ πλείστους εἶναι κακούς. συνεβούλευέ τε ὧδε, Βραδέως ἐγχείρει τοῖς πραττομένοις· ὃ δ' ἂν ἕλῃ, βεβαίως τηρῶν διάμενε. Μὴ ταχὺ λάλει· μανίαν γὰρ ἐμφαίνει.
F Φρόνησιν ἀγάπα. Περὶ θεῶν λέγε, ὡς εἰσίν. Ἀνάξιον ἄνδρα μὴ ἐπαίνει διὰ πλοῦτον. Πείσας λάβε, μὴ βιασάμενος. Ὅ, τι ἂν ἀγαθὸν πράττῃς, εἰς θεοὺς ἀνάπεμπε. Ἐφόδιον ἀπὸ νεότητος εἰς γῆρας ἀναλάμβανε σοφίαν· βεβαιότερον γὰρ τοῦτο τῶν ἄλλων κτημάτων. μέμνηται τοῦ Βίαντος καὶ Ἱππῶναξ, ὡς προείρηται.

καὶ ὁ δυσάρεστος Ἡράκλειτος μάλιστα αὐτὸν ἐπῄνεσε, γράψας, Ἐν Πριήνῃ Βίας ἐγένετο ὁ Τευτάμεω, οὗ πλείων λόγος ἢ τῶν ἄλλων. καὶ οἱ Πριηνεῖς δὲ αὐτῷ τέμενος καθιέρωσαν τὸ Τευτάμιον λεγόμενον. ἀπεφθέγξατο, Οἱ πλεῖστοι ἄνθρωποι κακοί.

A & moroſus Heraclitus maximè laudavit his verbis; Prienæ natus eſt Bias Tentami filius, de quo major ſermo, quam aliorum. Prienei quoque delubrum ipſi conſecraverunt, quod Teutamium appellatur. Illius dictum eſt, Plerique homines mali.

ΚΛΕΟΒΟΎΛΟΣ.

Κλεόβουλος, Εὐαγόρου, Λίνδιος· ὡς δὲ Δοῦρις, Κάρ. ἔνιοι δὲ εἰς Ἡρακλέα ἀναφέρειν τὸ γένος αὐτόν. γνώμῃ δὲ καὶ κάλλει διαφέρειν, μετασχεῖν τε τῆς ἐν Αἰγύπτῳ φιλοσοφίας. γενέσθαι τε αὐτῷ θυγατέρα Κλεοβουλίνην, αἰνιγμάτων ἑξαμέτρων ποιήτριαν· ἧς μέμνηται καὶ Κρατῖνος ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, πληθυντικῶς ἐπιγράψας. ἀλλὰ καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἀνανεώσασθαι αὐτὸν ἀπὸ Δαναοῦ. οὗτος ἐποίησεν ᾄσματα καὶ γρίφους εἰς ἔπη τρισχίλια. καὶ τὸ ἐπίγραμμα τινὲς τὸ ἐπὶ Μίδᾳ τοῦτόν φασι ποιῆσαι,

Χαλκῆ παρθένος εἰμί, Μίδου δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμπῃ, λαμπρά τε σελήνη,
Καὶ ποταμοὶ ῥέωσιν, ἀνακλύζῃ δὲ θάλασσα,
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ,
Ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδας ὅτι τῇδε τέθαπται.

φέρουσι δὲ μαρτύριον, Σιμωνίδου ᾆσμα, ὅπου φησί,

Τίς κεν αἰνήσειε νόῳ πίσυνος
Λίνδου ναέταν Κλεόβουλον
Ἀενάοις ποταμοῖς,
Ἄνθεσί τ' εἰαρινοῖς,
Ἀελίου τε φλογὶ χρυσέας τε σελάνας,
Καὶ θαλασσαίαισι δίναις
Ἀντιθέμενον στήλας;
Ἅπαντα γάρ ἐστι θεῶν ἥσσω·
Λίθον δὲ καὶ βρότεοι παλάμῃ θραύοντι.
Μωροῦ φωτὸς ἅδε βουλά.

οὐ γὰρ εἶναι Ὁμήρου τὸ ἐπίγραμμα, πολλοῖς ἔτεσι προέχοντος, φασί, τὸν Μίδαν. φέρεται δ' αὐτοῦ ἐν τοῖς Παμφίλης ὑπομνήμασι καὶ αἴνιγμα τοῖον,

Εἷς ὁ πατήρ, παῖδες δὲ δυώδεκα· τῶν δὲ ἑκάστῳ
Παῖδες τριήκοντα διάνδιχα εἶδος ἔχουσαι·
Αἱ μὲν, λευκαὶ ἔασιν ἰδεῖν· αἱ δ' αὖτε, μέλαιναι·
Ἀθάνατοι δέ τε οὖσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι.

ἔστι δὲ ὁ ἐνιαυτός. τῶν δὲ ᾀδομένων εὐδοκίμησεν αὐτοῦ τάδε, Ἀμουσία τὸ πλέον μέρος ἐν βροτοῖσι, λόγων τε πλῆθος. ἀλλ' ὁ καιρὸς ἀρκέσει. Φρόνει τι κεδνόν. Μὴ μάταιος ἄχαρις γινέσθω. Ἔφη δὲ δεῖν συνοικίζειν τὰς θυγατέρας, παρθένους μὲν τὴν ἡλικίαν, τῷ δὲ φρονεῖν γυναῖκας· ὑποδεικνὺς ὅτι δεῖ παιδεύεσθαι καὶ τὰς παρθένους. Ἔλεγέ τε τὸν φίλον δεῖν εὐεργετεῖν, ὅπως ᾖ μᾶλλον φίλος· τὸν δὲ ἐχθρόν, φίλον ποιεῖν. φυλάσσεσθαι γὰρ τῶν μὲν φί-

CLEOBULUS.

Cleobulus Euagoræ filius, Lindius fuit; ut vero Duris ait, ex Caria. qui-
B dam autem eum Hercule prognatum eſſe tradunt, ſapientiaque & pulchritudine præſtitiſſe, Ægyptiorum philoſophiam percepiſſe, eique filiam extitiſſe Cleobulinam, cujus eſſe poeſim ænigmata verſibus hexametris; de qua Cratinus quoque mentionem facit in fabula, quam de ejus nomine Cleobulas inſcripſit. Sed & Minervæ templum à Danao ædificatum inſtauraſſe dicit. Is cantica & griphos compoſuit verſibus fere ter millibus. quidam epigramma etiam de Mida ab eo factum
C eſſe aiunt;

Ænea virgo ſum, Midæ autem in ſepulchro jaceo;
Donec & aqua fluat, arboreſque proceræ vireſcant,
Solque aſcendens fulgeat, ſplendidaque Luna,
Et flumina fluant, inundetque mare;
Ibidem hic manens lachrymabili in ſepulchro
Nuncio prætereuntibus, Midas quod hic ſepultus eſt

Teſtimonium autem Simonidis afferunt canticum, in quo ait,

D *Quiſnam laudaverit mentis compos*
Lindi incolam Cleobulum,
Perennibus fluminibus,
Floribuſque vernis,
Soliſque flammæ, aureæque Lunæ,
Et maritimis vorticibus,
Comparantem imagines?
Omnia enim ſunt Diis inferiora.
Saxum autem vel mortales manus frangunt.
Stulti mortalis hoc conſilium.

Nec enim Homeri eſſe hoc epigramma;
E qui multis, ut aiunt, annis Midam anteceſſerit. fertur quoque ejus in Pamphilæ commentariis ænigma hujuſmodi;

Vnus pater, filii duodecim, horum ſingulo
Filiæ triginta duplicem formam habentes;
Hæ quidem albæ ſunt aſpectu, hæ vero rurſus nigræ:
Immortales autem exiſtentes, moriuntur omnes.

eſt autem annus. Illius quæ omnium in ore ſunt, hæc probantur. Ineptia magna ex parte hominibus ineſt, & ſermonis intempe-
F rantia. occaſio vero ſubminiſtrabit. Glorioſum aliquid ſape. Vanus ingratus ne eſto. Aiebat filias ætate quidem virgines, ſapientia vero mulieres, collocari oportere; obſcure indicans, virgines quoque erudiendas eſſe. Dicebat etiam amico benefaciendum eſſe, ut amicior eſſet; inimicum autem amicum eſſe reddendum. ſic enim & amicorum vituperationem, & ini-
micorum

micorum inſidias caveri. Domo exiturus primum ſecum ipſe quærat quid ſit actu-rus, & cum reverſus fuerit, quid egerit, exquirat. Præcipiebat quoque corpus exercere. Audiendi, quam loquendi ſtudioſiorem eſſe. Diſcendi potius cupidum, quam imperitum. Lingua ad bene dicendum uti. Virtuti amicum eſſe; ab improbitate alienum. Injuſtitiam fugere. Civitati optima conſulere. Voluptatem vincere. Vi nihil agere. Filios erudire. Inimicitias extinguere. Uxori neque blandiri, neque cum ea altercari, alienis præſentibus: illud enim ſtultitiam, hoc vero etiam inſaniam ſignificat. Servum vinolentum non punire: videtur enim eſſe vinolenti. Uxorem ex ſimilibus ducere: Si enim ex melioribus, inquit, ſumes, affines dominos habebis. His, qui alios irrident, non arridere: eos enim tibi inimicos futuros. Secundis rebus ſuperbia ne efferaris. Inops animum ne demitte. Fortunæ viciſſitudines ſcito fortiter ferre. Mortuus eſt ætate confectus, cum annos ſeptuaginta vixiſſet. in ejus ſepulchro inſcriptum eſt,

Virum ſapientem Cleobulum mortuum luget
Hac patria Lindus, ponto gaudens.

Illius vox eſt, Optimum menſura. Soloni vero epiſtolam ſcripſit talem;

CLEOBULUS SOLONI.

Multos tu quidem ſodales habes; & omnibus his domus eſt. Ego tamen Lindum maxime optabilem Soloni fore arbitror, in qua populus dominetur. & inſula maritima eſt, in qua habitanti nihil eſt à Piſiſtrato metuendum; & omnibus ex locis ad te ſodales venient.

PERIANDER.

Periander Cypſeli filius, Corinthius fuit, ex Heraclidarum genere. Is Lyſide uxore ducta, quam ipſe Meliſſam vocabat, Procleo Epidaurenſium tyranno, & Eriſthenea Ariſtocratis filia, Ariſtomedis ſorore, natam, qui toti fere Arcadiæ imperaverunt (quemadmodum Heraclides Ponticus in libro de principatu tradit) duos ex ea filios ſuſcepit, Cypſelum & Lycophronem; juniorem quidem intelligentem, natu vero grandiorem amentem. Tempore interjecto, cum iratus ſcabello vel calce prægnantem percuſſiſſet uxorem, interemit, pellicum criminationibus perſuaſus, quas poſterius combuſſit; filiumque nomine Lycophronem de matre graviter ferentem Corcyram relegavit. ſed cum jam ætate confectus eſſet, eum, ut à ſe tyrannidem acciperet, accerſivit, quem Corcyræi occupantes interfecerunt. Quocirca iratus eorum filios ad Alyattem

A λων, τὸν ψόγον· τῶν δὲ ἐχθρῶν, τὴν ἐπιβουλήν. Καὶ ὅταν τις ἐξίῃ τῆς οἰκίας, ζητείτω πρότερον τί μέλλει πράσσειν· καὶ ὅταν εἰσέλθῃ πάλιν, ζητείτω τί ἔπραξε. Συνεβούλευέ τε εὖ τὸ σῶμα ἀσκεῖν. Φιλήκοον εἶναι μᾶλλον ἢ φιλόλαλον· φιλομαθῆ μᾶλλον ἢ ἀμαθῆ. Γλῶσσαν εὔφημον ἴσχειν. Ἀρετῆς οἰκεῖον εἶναι, κακίας ἀλλότριον. Ἀδικίαν φεύγειν. Πόλει τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν. Ἡδονῆς κρατεῖν. Βίᾳ μηδὲν πράττειν. Τέκνα παιδεύειν. Ἔχθραν B διαλύειν. Γυναικὶ μὴ φιλοφρονεῖσθαι, μηδὲ μάχεσθαι, ἀλλοτρίων παρόντων· τὸ μὲν γὰρ ἄνοιαν, τὸ δὲ μανίαν σημαίνει. Οἰκέτην πάροινον μὴ κολάζειν· δοκεῖν γὰρ παροινεῖν. Γαμεῖν ἐκ τῶν ὁμοίων· ἂν γὰρ ἐκ τῶν κρειττόνων λάβῃς, φησί, δεσπότας κτήσῃ τοὺς συγγενέας. Μὴ ἐπιγελᾷν τοῖς σκωπτομένοις· ἀπεχθήσεσθαι γὰρ τούτοις. Εὐτυχῶν μὴ ἴσθι ὑπερήφανος. Ἀπορήσας, μὴ ταπεινοῦ. Τὰς μεταβολὰς τῆς τύχης γενναίως ἐπίστασο φέρειν. ἐτελεύτησε δὲ γηραιὸς, ἔτη βιοὺς ἑβδομήκοντα· καὶ C αὐτῷ ἐπεγράφη,

Ἄνδρα σοφὸν Κλεόβουλον ἀποφθίμενον καταπενθεῖ
Ἥδε πάτρα Λίνδος, πόντῳ ἀγαλλομένη.

ἀπεφθέγξατο, Μέτρον ἄριστον. καὶ Σόλωνι ἐπέστειλεν οὕτω·

ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ ΣΟΛΩΝΙ.

D Πολλοὶ μέν τινες εἰσὶν ἑταῖροι, καὶ οἶκος παντί. φαμὶ δὲ ἐγὼν ποθεινοτάταν ἐσεῖσθαι Σόλωνι τὰν Λίνδον δαμοκρατεομέναν· καὶ ἁ νᾶσος πελαγία, ἔνθα οἰκέοντι οὐδὲν δεινὸν ἐκ Πεισιστράτου· καὶ τοὶ ἑταῖροι δὲ ἑκαστόθεν πάρ τοι βασοῦνται.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ.

Περίανδρος Κυψέλου, Κορίνθιος, ἀπὸ τοῦ τῶν Ἡρακλειδῶν γένους. οὗτος γήμας Λυσίδην, ἣν αὐτὸς Μέ-E λισσαν ἐκάλει, τὴν Προκλέους τοῦ Ἐπιδαυρίων τυράννου, καὶ Ἐρισθενείας τῆς Ἀριστοκράτους παιδὸς, ἀδελφῆς δὲ τοῦ Ἀριστομήδους, θυγατέρα, οἳ σχεδὸν πάσης Ἀρκαδίας ἐπῆρξαν (ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἀρχῆς) παῖδας ἐξ αὐτῆς ἐποίησε δύο, Κύψελον καὶ Λυκόφρονα· τὸν μὲν νεώτερον, συνετόν· τὸν δὲ πρεσβύτερον, ἄφρονα. χρόνῳ δὴ ὑπὸ ὀργῆς βαλὼν ὑποβάθρῳ ἢ λακτίσας τὴν γυναῖκα, ἔγκυον οὖσαν, ἀπέκτεινε, F πεισθεὶς διαβολαῖς παλλακίδων, ἃς ὕστερον ἔκαυσε. τόν τε παῖδα ἀπεκήρυξεν εἰς Κέρκυραν, λυπούμενον ἐπὶ τῇ μητρὶ, ᾧ ὄνομα Λυκόφρων. ἤδη δὲ ἐν γήρᾳ καθεστὼς μετεπέμπετο αὐτὸν ὅπως παραλάβῃ τὴν τυραννίδα· ὃν φθάσαντες οἱ Κερκυραῖοι διεχρήσαντο· ὅθεν ὀργισθεὶς ἔπεμψε τοὺς παῖδας αὐτῶν πρὸς Ἀλυάττην

ἐπ'

ἐπ' ἐκτομῇ. προσχούσης δὲ τῆς νεὼς Σάμῳ, ἱκετεύσαντες τὴν Ἥραν, ὑπὸ τῶν Σαμίων διεσώθησαν. καὶ ὃς ἀθυμήσας ἐτελεύτησεν, ἤδη γεγονὼς ἔτη ὀγδοήκοντα. Σωσικράτης δέ φησι πρότερον Κροίσου τελευτῆσαι αὐτὸν ἔτεσι τετταράκοντα καὶ ἑνὶ, πρὸ τῆς τεσσαρακοστῆς ἐνάτης ὀλυμπιάδος. τοῦτον Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ ξένον φησὶν εἶναι Θρασυβούλῳ τῷ Μιλησίων τυράννῳ. φησὶ δὲ Ἀρίστιππος ἐν πρώτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς περὶ αὐτοῦ τάδε, ὡς ἄρα ἐρασθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ Κράτεια, συνῆν αὐτῷ λάθρα· καὶ ὃς ἥδετο. φανεροῦ δὲ γενομένου βαρὺς πᾶσιν ἐγένετο, διὰ τὸ ἀλγεῖν ἐπὶ τῇ φωρᾷ. ἀλλὰ καὶ Ἔφορος ἱστορεῖ ὡς εὔξαιτο, εἰ νικήσειεν Ὀλύμπια τεθρίππῳ, χρυσοῦν ἀνδριάντα ἀναθεῖναι, νικήσας δὲ, καὶ ἀπορῶν χρυσίου, κατά τινα ἑορτὴν ἐπιχώριον κεκοσμημένας ἰδὼν τὰς γυναῖκας, πάντα ἀφείλετο τὸν κόσμον, καὶ ἔπεμψε τὸ ἀνάθημα. λέγουσι δέ τινες ὡς θελήσας αὐτοῦ τὸν τάφον μὴ γνωσθῆναι, τοιοῦτόν τι ἐμηχανήσατο. δυσὶν ἐκέλευσε νεανίσκοις (δείξας τινὰ ὁδὸν) ἐξελθεῖν νύκτωρ, καὶ τὸν ἀπαντήσαντα ἀνελεῖν καὶ θάψαι. ἐπ' αὐτοὺς βαδίζειν ἄλλους τε κατὰ τούτων τέτταρας, καὶ ἀνελόντας θάψαι· πάλιν τε κατὰ τούτων πλείονας. καὶ οὕτως αὐτὸς τοῖς πρώτοις ἐντυχὼν ἀνῃρέθη. Κορίνθιοι δὲ ἐπί τι κενοτάφιον ἐπέγραψαν αὐτῷ τόδε,

Πλούτου καὶ σοφίης πρύτανιν πατρὶς ἥδε Κόρινθος
Κόλποις ἀγχιάλοις γῆ Περίανδρον ἔχει.

ἔστι καὶ ἡμῶν,

Μή ποτε λυπήσῃ σε τὸ μή σε τυχεῖν τινος, ἀλλὰ
Τέρπεο πᾶσιν ὁμῶς οἷσι δίδωσι θεός.
Καὶ γὰρ ἀθυμήσας ὁ σοφὸς Περίανδρος ἀπέσβη,
Οὕνεκεν οὐκ ἔτυχεν πρήξιος ἧς ἔθελεν.

τούτου ἐστὶ καὶ τὸ, Μηδὲν χρημάτων ἕνεκα πράττειν· δεῖν γὰρ τὰ κερδαντὰ κερδαίνειν. ἐποίησε δὲ καὶ ὑποθήκας εἰς ἔπη δισχίλια. Εἶπέ τε τοὺς μέλλοντας ἀσφαλῶς τυραννήσειν, τῇ εὐνοίᾳ δορυφορεῖσθαι, καὶ μὴ τοῖς ὅπλοις. καί ποτε ἐρωτηθεὶς διὰ τί τυραννεῖ; ἔφη, Ὅτι καὶ τὸ ἑκουσίως ἀποστῆναι καὶ τὸ ἀφαιρεθῆναι κίνδυνον φέρει. ἔλεγε δὲ καὶ τάδε, Καλὸν ἡσυχία. Ἐπισφαλὲς προπέτεια. Κέρδος αἰσχρόν. Δημοκρατία κρεῖττον τυραννίδος. Αἱ μὲν ἡδοναὶ, φθαρταί· αἱ δὲ τιμαὶ, ἀθάνατοι. Εὐτυχῶν μὲν, μέτριος ἴσθι· δυστυχῶν δὲ, φρόνιμος. Φίλοις εὐτυχοῦσι καὶ ἀτυχοῦσι ὁ αὐτὸς ἴσθι. Ὃ ἂν ὁμολογήσῃς, διατήρει. Λόγων ἀπορρήτων ἐκφορὰν μὴ ποιοῦ. Μὴ μόνον τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς μέλλοντας, κόλαζε. οὗτος πρῶτος δορυφόρους ἔσχε, καὶ τὴν ἀρχὴν εἰς τυραννίδα μετέστησε· καὶ οὐκ εἴα ἐν ἄστει ζῆν τοὺς βουλομένους, καθά φησιν Ἔφορος καὶ Ἀριστοτέλης. ἤκμαζε δὲ περὶ τὴν τριακοστὴν ὀγδόην Ὀλυμπιάδα, καὶ ἐτυράννησεν ἔτη τετταράκοντα. Σωτίων δὲ καὶ Ἡρακλείδης καὶ Παμφίλη ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ὑπομνημάτων δύο φασὶ Περιάνδρους γεγονέναι,

A caſtrandos miſit; verum navi Samum appulſa, cum Iunoni ſupplicaſſent, à Samiis ſervati ſunt. Atque ille mœrore confectus, mortuus eſt annos natus jam octoginta. Soſicrates eum ante Crœſum mortuum eſſe ait, annis uno & quadraginta, ante quadrageſimam nonam Olympiadem. Hunc Herodotus in prima Thraſybuli Mileſiorum tyranni hoſpitem fuiſſe dicit. Ariſtippus, in libro de antiquis deliciis, de illo hæc tradit; Matrem videlicet Crateam;
B ejus amore incenſam, cum illo clam conſuetudinem habuiſſe: Qua ipſe quoque re delectabatur. Sed re patefacta, cum deprehenſum eſſe ſe doleret, acerbum ſe in omnes præbuit. Sed & Ephorus eum voviſſe narrat, ſi Olympiæ quadriga viciſſet, auream ſtatuam collocaturum. Victor autem, cum auri copiam non haberet, die quodam feſto regionis, mulieres ornatas conſpiciens, omne illis ornamentum ademit, donumque miſit. Aiunt qui-
C dam, cum ſepulchrum ſuum ignorari vellet, eum tale quid machinatum eſſe. Adoleſcentulos duos, via quadam illis oſtenſa, exire noctu, obviumque interficere ac ſepelire juſſit; deinde his quatuor alios obvios proficiſci, interfectoſque ſepultura afficere: rurſuſque adverſus hos plures; ſicque ipſe primis occurrens, interfectus eſt. Corinthii vero honorario in ſepulchro illius hoc inſcripſerunt,

Divitiarum & ſapientiæ principem patria hæc Corinthus
Sinibus maritimis tellus Periandrum tenet.

D Eſt noſtrum quoque;

Nunquam te doleas quidpiam non conſequi, verum
Gaude omnibus æque quæ dat Deus.
Etenim mœrens ſapiens Periander extinctus eſt,
Quia non contigit illi actio quam voluit.

Hujus illa quoque vox eſt, Nihil pecuniæ cauſa faciendum: lucri enim facienda lucrifacere oportere. Scripſit & præcepta duobus millibus verſuum. Aiebat quoque qui tuto dominari vellent, eos benevolen-
E tia, non armis munitos eſſe oportere. Interrogatus aliquando, quare dominaretur, reſpondit, Quod & volentem abſiſtere, & nolentem dominatione privari periculoſum eſt. Hæc quoque aiebat; Honeſta quies. Periculoſa petulantia. Lucrum turpe. Popularis Reſpub. tyrannide melior. Voluptates quidem caducæ, honores autem immortales. Rebus ſecundis eſto moderatus, adverſis prudens. In amicos fortunatos atque infortunatos idem eſto. Quod promiſeris, ſerva. Arcana ne prode. Non
F ſolum eos qui peccant, ſed eos qui peccaturi ſunt, punito. Is primus doryphoros circum ſe habuit, imperiumque ad tyrannidem convertit, volenteſque in aſti vivere non permiſit, quemadmodum eſt apud Ephorum & Ariſtotelem. Floruit trigeſima octava Olympiade, anniſque quadraginta tyrannidem tenuit. Sotion autem, & Heraclides, & Pamphila in quinto Comment. duos aiunt extitiſſe Periandros,

A alterum quidem tyrannum, alterum vero ſapientem, & Ambraciotam: hoc & Neanthes Cyzicenus ait, eoſque conſobrinos fuiſſe. & quidem Ariſtoteles Corinthium ſapientem eſſe dicit; Plato vero negat. Illius eſt, In meditatione omnia. Iſthmum quoque perfodere voluit. Fertur autem & illius epiſtola;

PERIANDER SAPIENTIBUS.

B Multas habeo Apollini Pythio gratias, quod vos iſthic congregatos literæ meæ Corinthum quoque ſint perductu͏ræ. Ego vero vos excipiam, ut ipſi ſcietis, quam maxime populariter. Audio vos ſuperiore anno Sardis apud Lydum conveniſſe. Itaque nihil eſt jam, quod vereamini ad me quoque Corinthi tyrannum proficiſci: etenim libenter vos Corinthii aſpicient Periandri domum adeuntes.

PERIANDER PROCLEO.

C Uxoris vulnus nobis quidem accidit invitis. Tu autem ſi volens à me filium alienaveris, injuriam facies. aut igitur inhumanitatem in nos filii mitigato, aut ego te ulciſcar: jam enim ego quoque filiæ pœnas perſecutus ſum, omnium Corinthiarum mulierum ad ejus ſepulchrum veſtibus crematis. Ad eum vero Thraſybulus ita ſcribit;

THRASYBULUS PERIANDRO.

D Præconi quidem tuo nihil reſpondi. Sed eum in ſegetem cum adduxiſſem, eminentiores ſpicas bacillo percutiens demetebam, eo pone ſequente: Quod ſi quæſiveris, ille tibi, quid de me audiverit, aut viderit, nunciabit. Tu vero, ſiquidem tyrannidem à populo acceptam ſtabilire vis, fac ut præſtantes cives è medio tollas, ſive quis tibi inimicus aperte ſit, ſive non. Viro tyranno vel ſodales ipſi ſuſpecti ſunt.

ANACHARSIS SCYTHA.

E Anacharsis Scytha Gnuri filius, fratrem habuit Caduidem Scytharum Regem, matre vero natus eſt Græca: Itaque & duas tenebat linguas. Is de his, quæ Scytharum Græcorumque ad vitæ frugalitatem, atque ad res bellicas legitima ſunt, ſcripſit verſibus octingentis. Præbuit autem, quia liber erat in loquendo, proverbio occaſionem, *Scytharum locutio*. Soſicrates ait eum quadrageſima ſeptima Olympiade, Archonte Eucrate, Athenas veniſſe. F Hermippus illum cum Solonis domum veniſſet, ſervorum quendam dicit nunciare juſſiſſe, adeſſe ipſi Anacharſim, qui & eum viſere, & ſi fieri poſſet, cum eo quoq; hoſpitium facere velle: quibus intro nunciatis, ſervus ei à Solone reſpondere juſſus eſt, hoſpitia in propria patria eos facere ſolere.

τὸν μὲν, τύραννον· τὸν δὲ, σοφὸν καὶ Ἀμπρακιώτην. τοῦτο καὶ Νεάνθης φησὶν ὁ Κυζικηνὸς, ἀνεψιούς τε εἶναι ἀλλήλοις. καὶ Ἀριστοτέλης μὲν τὸν Κορίνθιον φησὶν εἶναι τὸν σοφόν· Πλάτων δὲ οὔ φησι. τούτου ἐστὶ, Μελέτη τὸ πᾶν. ἤθελε δὲ καὶ τὸν Ἰσθμὸν διορύξαι. φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐπιστολή·

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ ΤΟΙΣ ΣΟΦΟΙΣ.

Πολλὰ χάρις τῷ Πυθοῖ Ἀπόλλωνι, ὅτ' εἰς ἓν ἐλθόντας αὐτεῖ ἠξεῦντι καὶ ἐς Κόρινθον ταὶ ἐμαὶ ἐπιστολαί. ἐγὼν δὲ ὑμᾶς ἀποδέξομαι, ὡς ἴσετε αὐτοὶ, ὅτι δαμοτικώτατα. πεύθομαι ὡς πέρυτι ἐγένετο ὑμῶν ἁλία παρὰ τὸν Λυδὸν ἐς Σάρδις. ἤδη ὦν μὴ ὀκνεῖτε καὶ παρ' ἐμὲ φοιτῆν τὸν Κορίνθου τύραννον. ὑμᾶς γὰρ καὶ ἄσμενοι ὄψονται Κορίνθιοι φοιτεῦντας εἰς οἶκον τὸν Περιάνδρου.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ ΠΡΟΚΛΕΙ.

Ἁμὶν μὲν ἀκούσιον τᾶς δάμαρτος τὸ ἄγος· τὺ δὲ, ἑκὼν τῷ παιδί μου ἀπὸ θυμοῦ ποιήσας, ἀδικεῖς. ἢ ὦν παῦσον τὰν ἀπηνίαν τῶ παιδὸς, ἢ ἐγώ τοι ἀμυνοῦμαι. καὶ γὰρ δὴ καὶ αὐτὸς ποινὰς ἔτισα τὴν τε θυγατρὶ κατακαύσας αὐτῇ καὶ τὰ πασᾶν Κορινθίαν εἵματα. ἔγραψε δὲ αὐτῷ καὶ Θρασύβουλος οὕτως·

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΠΕΡΙΑΝΔΡΩ.

Τῷ μὲν κήρυκι σεῦ οὐδὲν ἀπεκρινάμην. ἀγαγὼν δὲ αὐτὸν ἐς λήϊον, τοὺς ὑπερφυέας τῶν ἀσταχύων ῥάβδῳ παίων ἀπεθέριζον, ὁμαρτέοντος ἐκείνου· καί σοι ἀναγγελεῖ, εἰ ἐπέροιο, ὅ τι μευ ἀκούσειεν ἢ ἴδοι. σύ τε ποίει οὕτως, ἤν γ' ἐθέλῃς καρτύνασθαι τὴν αἰσυμνητείην· τοὺς ἐξόχους τῶν πολιτέων ἐξαίρειν, ἤν τε ἐχθρός τοι φαίνηται, ἤν τε μή. ὕποπτος ἀνδρὶ αἰσυμνήτῃ καὶ τῶν τις ἑταίρων.

ἈΝΑΧΑΡΣΙΣ Ὁ ΣΚΥΘΗΣ.

Ἀνάχαρσις ὁ Σκύθης Γνούρου μὲν ἦν υἱὸς, ἀδελφὸς δὲ Καδουίδα τοῦ Σκυθῶν βασιλέως, μητρὸς δὲ Ἑλληνίδος· διὸ καὶ δίγλωττος ἦν. οὗτος ἐποίησε τῶν τε παρὰ τοῖς Σκύθαις νομίμων, καὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, εἰς εὐτέλειαν βίου, καὶ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, ἔπη ὀκτακόσια. παρέσχε δὲ καὶ ἀφορμὴν παροιμίας, διὰ τὸ παρρησιαστὴς εἶναι, Ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις. λέγει δὲ αὐτὸν Σωσικράτης ἐλθεῖν εἰς Ἀθήνας κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἑβδόμην Ὀλυμπιάδα, ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκράτους. Ἕρμιππος δὲ πρὸς τὴν Σόλωνος οἰκίαν ἀφικόμενον, τῶν θεραπόντων τινὶ κελεῦσαι, μηνῦσαι ὅτι παρείη πρὸς αὐτὸν Ἀνάχαρσις, καὶ βούλοιτο αὐτὸν θεάσασθαι, ξένος τε, εἰ οἷόν τε, γενέσθαι. ὁ θεράπων εἰσαγγείλας ἐκελεύσθη ὑπὸ τοῦ Σόλωνος εἰπεῖν αὐτῷ, ὅτι περ ἐν ταῖς ἰδίαις πατρίσι ξένους ποιοῦνται.

ἔνθεν

A ἔνθεν ὁ Ἀνάχαρσις ἐλθὼν ἔφη, νῦν αὐτὸς ἐν τῇ πατρίδι εἶναι, καὶ προσήκειν αὐτῷ ξένους ποιεῖσθαι. ὁ δὲ, καταπλαγεὶς τὴν ἑτοιμότητα, εἰσέφρηξεν αὐτὸν, καὶ μέγιστον φίλον ἐποιήσατο. μετὰ χρόνον δὲ παραγενόμενος εἰς τὴν Σκυθίαν, καὶ νομίζων τὰ νόμιμα παραλύειν τῆς πατρίδος, πολὺς ὢν ἐν τῷ ἑλληνίζειν, τοξευθεὶς ἐν κυνηγεσίῳ πρὸς τοῦ ἀδελφοῦ, τελευτᾷ, εἰπὼν, Διὰ μὲν τὸν λόγον ἐκ τῆς Ἑλλάδος σωθῆναι, διὰ δὲ τὸν φθόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀπολέσθαι. ἔνιοι δὲ τελετὰς Ἑλληνικὰς διατελοῦντα διαχρησθῆναι. B καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν.

Εἰς Σκυθίην Ἀνάχαρσις ὅτ' ἤλυθε πολλὰ πλανηθεὶς,
Πάντας ἔπειθε βιοῦν ἤθεσιν Ἑλλανικοῖς.
Τὸν δ' ἔτι μῦθον ἄκραντον ἐνὶ στομάτεσσιν ἔχοντα
Πτηνὸς ἐς ἀθανάτους ἥρπασεν ὦκα δόναξ.

Οὗτος τὴν ἄμπελον εἶπε τρεῖς φέρειν βότρυς· τὸν πρῶτον, ἡδονῆς· τὸν δεύτερον, μέθης· τὸν τρίτον, ἀηδίας. θαυμάζειν δὲ ἔφη, πῶς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀγωνίζονται μὲν οἱ τεχνῖται, C κρίνουσι δὲ οἱ μὴ τεχνῖται. Ἐρωτηθεὶς πῶς οὐκ ἂν γένοιτό τις φιλοπότης; Εἰ πρὸ ὀφθαλμῶν, εἶπεν, ἔχοι τὰς τῶν μεθυόντων ἀσχημοσύνας. Θαυμάζειν τε ἔλεγε πῶς οἱ Ἕλληνες νομοθετοῦντες κατὰ τῶν ὑβριζόντων, τοὺς ἀθλητὰς τιμῶσιν ἐπὶ τῷ τύπτειν ἀλλήλους. μαθὼν τέτταρας δακτύλους εἶναι τὸ πάχος τῆς νεὼς, Τοσοῦτον ἔφη τοῦ θανάτου τοὺς πλέοντας ἀπέχειν. τὸ ἔλαιον μανίας φάρμακον ἔλεγε, διὰ τὸ ἀλειφομένους τοὺς ἀθλητὰς ἐπιμαίνεσθαι ἀλλήλοις. D πῶς, ἔλεγεν, ἀπαγορεύοντες τὸ ψεύδεσθαι, ἐν ταῖς καπηλείαις φανερῶς ψεύδονται; καὶ θαυμάζειν φησὶ πῶς Ἕλληνες ἀρχόμενοι μὲν ἐν μικροῖς πίνουσι, πλησθέντες δὲ ἐν μεγάλοις. ἐπιγράφεται δὲ αὐτοῦ ταῖς εἰκόσι, Γλώσσης, γαστρὸς, αἰδοίων κρατεῖν. ἐρωτηθεὶς εἰ εἰσὶν ἐν Σκύθαις αὐλοί; εἶπεν, Ἀλλ' οὐδὲ ἄμπελοι. ἐρωτηθεὶς τίνα τῶν πλοίων εἰσὶν ἀσφαλέστερα, ἔφη, Τὰ νενεωλκημένα. καὶ τοῦτο ἔφη θαυμασιώτατον ἑωρακέναι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι E τὸν μὲν καπνὸν ἐν τοῖς ὄρεσι καταλείπουσι, τὰ δὲ ξύλα εἰς τὴν πόλιν κομίζουσιν. ἐρωτηθεὶς πότεροι πλείους εἰσὶν, οἱ ζῶντες, ἢ οἱ νεκροί; ἔφη, Τοὺς οὖν πλέοντας ποῦ τίθης; ὀνειδιζόμενος ὑπὸ Ἀττικοῦ ὅτι Σκύθης ἐστὶν, ἔφη, Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ὄνειδος ἡ πατρὶς, σὺ δὲ τῆς πατρίδος. ἐρωτηθεὶς τί ἐστιν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθόν τε καὶ φαῦλον; ἔφη, Γλῶσσα. κρεῖττον ἔλεγεν ἕνα φίλον ἔχειν πολλοῦ ἄξιον, ἢ πολλοὺς μηδενὸς ἀξίους. F τὴν ἀγορὰν ὡρισμένον ἔφη τόπον εἰς τὸ ἀλλήλους ἀπατᾶν καὶ πλεονεκτεῖν. ὑπὸ μειρακίου παρὰ πότον ὑβρισθεὶς, ἔφη, Μειράκιον, ἐὰν νέος ὢν τὸν οἶνον οὐ φέρῃς, γέρων γενόμενος ὕδωρ οἴσεις. εὗρε δ' εἰς τὸν βίον ἄγκυράν τε καὶ κεραμικὸν τροχὸν, ὥς τινες. καὶ ἐπέστειλεν ὧδε·

A Itaque cum introiſſet Anacharſis, eum tunc in patria eſſe dixit, & propterea illius eſſe hoſpitium facere. Ille acumen admiratus, hominem horruit, ſummaque ſibi amicitia conjunxit. Poſtea aliquanto in Scythiam profectus, cum in laudandis Græcorum inſtitutis multus, patriarum diſſolutionem legum lege ſanciret, ſagittis in venatione à fratre confixus interiit; cum ex Græcia quidem propter ſapientiam incolumem ſe rediiſſe diceret, domi vero propter invidiam periiſſe. Qui- B dam Græcorum ritu ſacrificantem interfectum eſſe aiunt. Eſt in eum illud noſtrum,

In Scythiam Anacharſis ubi venit diu errans,
Omnibus ſuadebat vivere moribus Græcorum.
Hunc adhuc ſermonem imperfectum in ore habentem
Volucer ad Deos rapuit cito calamus.

Is vitem tres racemos ferre dixit; primum voluptatis, alterum ebrietatis, tertium triſtitiæ. Mirari ſe aiebat, quo modo apud Græcos, artifices quidem certarent, C qui vero artifices non ſunt judicarent. Interrogatus, qua ratione vinolentiam quis effugerit, Si ſibi, inquit, ebriorum dedecora ob oculos proponat. Mirari quoque ſe dicebat, quomodo qui adverſus contumelioſos leges tuliſſent, athletas tamen Græci propterea honore afficerent quod ſe verberarent. Cum navis craſſitudinem quatuor conſtare digitis didiciſſet, tanto navigantes ſpacio à morte abeſſe aiebat. Oleum inſaniæ medicamentum eſſe dicebat, quod eo qui ungerentur athle- D tæ in ſeipſos inſanirent. Quomodo, inquit, qui mentiri vetant, in mercaturis faciendis aperte mentiuntur? Illud quoque mirari ſe aiebat, quare Græci, ab initio quidem parvis, expleti vero magnis poculis biberent. In ejus imaginibus inſcribitur, Linguam, ventrem, penem contine. Interrogatus, nunquid apud Scythas eſſent tibiæ, Atqui ne vites quidem, inquit. Interrogatus, ex navigiis quæ tutiora eſſent, Ea quæ ſunt in portu, reſpondit. Illud etiam dicebat, ſe apud Græcos admirabile vidiſ- E ſe, quod fumum illi quidem in montibus relinquerent, ligna vero ad urbem portarent. Interrogatus, quænam eſſent plures, vivine, an mortui, Navigantes ergo, inquit, in quibus numeras? Cum ei quidam Atticus, quod Scytha natus eſſet, exprobraviſſet, Mihi quidem, inquit, patria probrum eſt, tu vero patriæ. Interrogatus, quid eſſet in hominibus bonum ſimul ac malum, Linguam reſpondit. Melius eſſe aiebat, amicum unum multi pretii, quam nullius pretii multos habere. Forum cer- F tum eſſe locum dicebat, in quo ad ſe decipiendos, & plus quam par eſſet lucrifaciendum, homines convenirent. Ab adoleſcentulo in convivio contumelia affectus, Adoleſcentule, inquit, niſi juvenis vinum fers, ſenex aquam feres. Anchoram in vita invenit & figuli rotam, ut aiunt quidam. Epiſtolam autem ſcripſit talem;

ANACHARSIS CROESO.

EGo (Lydorum Rex) in Græciam profectus ſum, ut Græcorum mores & inſtituta perciperem: auro autem minime indigeo. Sed ſatis eſt reverti me in Scythiam virum meliorem. Sardis tamen venio, magni æſtimans me tibi cordi eſſe.

MYSON.

MYSON Strymonis filius, ut ait Soſicrates qui Hermippum ſequitur auctorem, Cheneus genere, ex vico quodam Oetææ, ſive Laconicæ regionis, in ſeptem numeratur. Aiunt illum tyranno quoque patre natum eſſe. Fertur à quodam Ancharſide rogante, an eſſet aliquis ſapientior ſe, Pythiam ea edidiſſe, quæ in Thaletis vita de Chilone antea dicta ſunt;

Oetæum quendam aio Myſonem Chenæ natum eſſe
Te magis pectoribus aptum ſapientibus.

Eum vero ſatagentem ad vicum veniſſe, ipſumque æſtate ſtivam ad aratrum aptantem inveniſſe ac dixiſſe, Atqui Myſon nunc quidem aratri tempus non eſt: Immo vero, inquit, præparandi maxime. Alii oraculum ſic ſe habere dicunt, *Eteum quendam aio.* quid vero Eteus ſit, inquirunt. Ac Parmenides quidem oppidum eſſe Laconicæ regionis ait, ex quo extitiſſe Myſonem. Soſicrates autem in ſucceſſionibus, patre quidem Eteo, matre vero Chenea natum eſſe tradit. Euthyphron Heraclidis Pontici filius Cretem fuiſſe dicit. Eteam enim urbem eſſe Cretæ: Anaxilaus Arcadem. De eo mentionem Hipponax quoque facit his verbis, *Et Myſon, quem Apollo virorum ſapientiſſimum omnium edidit.* Ariſtoxenus in his quæ diſperſe ſcripſit, illum non longe à Timonis atque Apemanti ingenio tradit abfuiſſe: homines enim odiſſe. Ergo Lacedæmone in ſolitudine ſolum ridentem viſum eſſe: ei vero de improviſo quodam adſtante, atque interrogante, cur nullo præſente rideret, Propter hoc ipſum, reſpondiſſe. Ariſtoxenus autem ob eam quoque cauſam illum inglorium fuiſſe dicit, quod non in urbe ſed in vico, & eo quidem obſcuro, natus eſſet: Itaque propter ejus obſcuritatem, quoſdam illius dicta in Piſiſtratum tyrannum contuliſſe, Platone philoſopho excepto. Is enim mentionem de illo facit in Protagora, ipſum pro Periandro numerans. Aiebat non ex verbis res, ſed ex rebus verba quærenda eſſe: non enim res verborum cauſa, ſed rerum cauſa verba eſſe inventa. Mortuus eſt, cum annis ſeptem & nonaginta vixiſſet.

A

ἈΝΑΧΑΡΣΙΣ ΚΡΟΙΣΩ.

Ἐγὼ, βασιλεῦ Λυδῶν, ἀφῖγμαι εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων, διδαχθησόμενος ἤθη τὰ τούτων καὶ ἐπιτηδεύματα. χρυσοῦ δ' οὐδὲν δέομαι, ἀλλ' ἀπόχρη με ἐπανήκειν ἐς Σκύθας ἄνδρα ἀμείνονα. ἥκω γοῦν ἐς Σάρδεις, περὶ μεγάλου ποιούμενος ἐν γνώμῃ τοι γενέσθαι.

B

ΜΥΣΩΝ.

Μύσων Στρυμόνος, ὥς φησι Σωσικράτης Ἕρμιππον παρατιθέμενος, τὸ γένος Χηνεὺς, ἀπὸ κώμης τινὸς Οἰταϊκῆς ἢ τῆς Λακωνικῆς, σὺν τοῖς ἑπτὰ καταριθμεῖται. φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ τυράννου πατρὸς εἶναι. λέγεται δὴ περί τινος Ἀναχάρσιδος πυνθανομένου, εἴ τις αὐτοῦ σοφώτερος εἴη; τὴν Πυθίαν εἰπεῖν ἅπερ προείρηται ἐν τῷ
C Θαλοῦ βίῳ ὑπὲρ Χείλωνος,

Οἰταῖόν τινα φημὶ Μύσων' ἐν Χηνὶ γενέσθαι
Σοῦ μᾶλλον πραπίδεσσιν ἀρηρότα πευκαλίμῃσι.

πολυπραγμονήσαντα δὴ ἐλθεῖν εἰς τὴν κώμην, καὶ εὑρεῖν αὐτὸν θέρους ἐχέτλην ἀρότρῳ προσαρμόττοντα, καὶ εἰπεῖν, Ἀλλ', ὦ Μύσων, οὐχ ὥρα νῦν ἀρότρου· Καὶ μάλα, εἶπεν, ὥστε ἐπισκευάζειν. ἄλλοι δὲ τὸν χρησμὸν οὕτως ἔχειν φασὶν, Ἠτεῖόν τινα φημί· καὶ ζητοῦσι τί ἐστιν ὁ Ἠτεῖος. Παρ-
D μενίδης μὲν οὖν δῆμον εἶναι Λακωνικῆς, ὅθεν εἶναι τὸν Μύσωνα. Σωσικράτης δ' ἐν διαδοχαῖς, ἀπὸ μὲν πατρὸς Ἠτεῖον εἶναι, ἀπὸ δὲ μητρὸς, Χηνέα. Εὐθύφρων δ' ὁ Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ, Κρῆτα φησὶν εἶναι· Ἠτείαν γὰρ, πόλιν εἶναι Κρήτης· Ἀναξίλαος δ' Ἀρκάδα. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ Ἱππῶναξ, εἰπὼν, Καὶ Μύσων, ὃν Ἀπόλλων ἀνεῖπεν ἀνδρῶν σωφρονέστατον πάντων. Ἀριστόξενος δέ φησιν ἐν τοῖς σποράδην, οὐ πόρρω Τίμωνος αὐτὸν καὶ
E Ἀπημάντου γεγενέναι· μισανθρωπεῖν γάρ. ὀφθῆναι γοῦν ἐν Λακεδαίμονι μόνον ἐπ' ἐρημίας γελῶντα. ἄφνω δέ τινος ἐπιστάντος, καὶ πυθομένου διὰ τί μηδενὸς παρόντος γελᾷ, φάναι, Δι' αὐτὸ τοῦτο. φησὶ δ' Ἀριστόξενος ὅτι ἔνθεν καὶ ἄδοξος ἦν, ὅτι μηδὲ πόλεως, ἀλλὰ κώμης, καὶ ταύτης ἀφανοῦς. ὅθεν διὰ τὴν ἀδοξίαν αὐτοῦ, καὶ τὰ αὐτοῦ τινὰς Πεισιστράτῳ περιθεῖναι τῷ τυράννῳ, χωρὶς Πλάτωνος τοῦ φιλοσόφου· μέμνηται γὰρ αὐτοῦ καὶ οὗτος ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, ἀντὶ Περιάνδρου θεὶς αὐτόν. ἔφασκε
F δὴ, Μὴ ἐκ τῶν λόγων τὰ πράγματα, ἀλλ' ἐκ τῶν πραγμάτων τοὺς λόγους ζητεῖν. οὐ γὰρ ἕνεκα τῶν λόγων τὰ πράγματα συντελεῖσθαι, ἀλλ' ἕνεκα τῶν πραγμάτων τοὺς λόγους. κατέστρεψε δὲ βιοὺς ἔτη ἑπτὰ καὶ ἐνενήκοντα.

ἘΠΙΜΕΝΙΔΗΣ.

A Ἐπιμενίδης, καθά φησι Θεόπομπος καὶ ἄλλοι συχνοί, πατρὸς μὲν ἦν Φαιστίου· οἱ δὲ, Δωσιάδου· οἱ δὲ Ἀγησάρκου. Κρὴς τὸ γένος, ἀπὸ Κνωσοῦ, καθεῖναι τῆς κόμης τὸ εἶδος παραλλάσσων. οὗτός ποτε πεμφθεὶς παρὰ τοῦ πατρὸς εἰς ἀγρὸν ἐπὶ πρόβατον, τῆς ὁδοῦ κατὰ μεσημβρίαν ἐκκλίνας, ὑπ' ἄντρῳ τινὶ κατεκοιμήθη ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα ἔτη. διαναστὰς δὲ μετὰ ταῦτα, ἐζήτει τὸ πρόβατον, νομίζων ἐπ' ὀλίγον κεκοιμῆσθαι. ὡς δὲ οὐχ εὕρισκε, παρεγένετο εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ μετεσκευασμένα πάντα B καταλαβὼν καὶ παρ' ἑτέρῳ τὴν κτῆσιν, πάλιν ἧκε εἰς ἄστυ διαπορούμενος· κἀκεῖ δὲ εἰς τὴν ἑαυτοῦ εἰσιὼν οἰκίαν, περιέτυχε τοῖς πυνθανομένοις τίς εἴη· ἕως τὸν νεώτερον ἀδελφὸν εὑρὼν τότε ἤδη γέροντα ὄντα, πᾶσαν ἔμαθε παρ' ἐκείνου τὴν ἀλήθειαν. γνωσθεὶς δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησι, θεοφιλέστατος εἶναι ὑπελήφθη. τότε καὶ Ἀθηναίοις λοιμῷ κατεχομένοις ἔχρησεν ἡ Πυθία καθῆραι τὴν πόλιν· οἱ δὲ πέμπουσι ναῦν τε καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου εἰς Κρήτην, C καλοῦντες τὸν Ἐπιμενίδην. καὶ ὃς ἐλθὼν Ὀλυμπιάδι τεσσαρακοστῇ ἕκτῃ ἐκάθηρεν αὐτῶν τὴν πόλιν, καὶ ἔπαυσε τὸν λοιμὸν τοῦτον τὸν τρόπον· λαβὼν πρόβατα μέλανά τε καὶ λευκὰ, ἤγαγε πρὸς τὸν Ἄρειον πάγον· κἀκεῖθεν εἴασεν ἰέναι οἷ βούλοιντο, προστάξας τοῖς ἀκολούθοις, ἔνθα ἂν κατακλίνοι αὐτῶν ἕκαστον, θύειν τῷ προσήκοντι θεῷ· καὶ οὕτω λῆξαι τὸ κακόν. ὅθεν ἔτι καὶ νῦν ἔστιν εὑρεῖν κατὰ τοὺς δήμους τῶν Ἀθηναίων βωμοὺς ἀνωνύμους, D ὑπόμνημα τῆς τότε γενομένης ἐξιλάσεως. οἱ δὲ τὴν αἰτίαν εἰπεῖν τοῦ λοιμοῦ τὸ Κυλώνειον ἄγος, σημαίνοντες τὴν ἀπαλλαγήν· καὶ διὰ τοῦτο ἀποθανεῖν δύο νεανίας, Κρατῖνον καὶ Κτησίβιον, καὶ λυθῆναι τὴν συμφοράν. Ἀθηναῖοι δὲ τάλαντον ἐψηφίσαντο δοῦναι αὐτῷ, καὶ ναῦν τὴν εἰς Κρήτην ἀπάξουσαν αὐτόν. ὁ δὲ τὸ μὲν ἀργύριον οὐ προσήκατο· φιλίαν δὲ καὶ συμμαχίαν ἐποιήσατο Κνωσίων καὶ Ἀθηναίων. καὶ ἐπανελθὼν ἐπ' οἴκου, μετ' οὐ πολὺ μετήλλαξεν (ὥς φησι Φλέγων ἐν τῷ E περὶ μακροβίων) βιοὺς ἔτη ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· ὡς δὲ Κρῆτες λέγουσι, ἑνὸς δέοντος τριακόσια· ὡς δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἀκηκοέναι φησὶ, τέτταρα πρὸς τοῖς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐποίησε δὲ Κουρήτων καὶ Κορυβάντων γένεσιν καὶ θεογονίαν, ἔπη πεντακισχίλια· Ἀργοῦς ναυπηγίαν τε, καὶ Ἰάσονος εἰς Κόλχους ἀπόπλουν, ἔπη ἑξακισχίλια πεντακόσια. συνέγραψε δὲ καὶ καταλογάδην περὶ θυσιῶν, καὶ τῆς ἐν Κρήτῃ πολιτείας· καὶ περὶ Μίνω καὶ Ῥαδαμάν- F θυος, εἰς ἔπη τετρακισχίλια. ἱδρύσατο δὲ καὶ παρ' Ἀθηναίοις τὸ ἱερὸν τῶν σεμνῶν θεῶν, ὥς φησι Λόβων ὁ Ἀργεῖος ἐν τῷ περὶ ποιητῶν. λέγεται δὲ καὶ πρῶτος οἰκίας

EPIMENIDES.

Epimenides (ut ait Theopompus, & alii quamplurimi) patre natus eſt Phæſtio; quidam Doſiade dicunt, alii Ageſarcho. Cres fuit genere, è Cnoſſo; cujus habitatione vici, effigiem oris vultumque mutavit. Is aliquando à patre ad gregem armentorum in agrum miſſus, cum de via ad meridiem deflexiſſet, in ſpelunca quadam annis ſeptem & quinquaginta dormivit; expergefactus autem pecudum gregem poſtea requirebat, paulùlum ſe dormiviſſe putans. Quem cum non inveniſſet, in agrum venit; cumque ibi mutata omnia, & rei dominum alium offendiſſet; in urbem rurſus inops conſilii reverſus eſt, ibi vero domum propriam ingreſſus, in eos incidit, qui ſe, quis eſſet, interrogarent; donec juniore fratre reperto, qui eo jam tempore ſenex erat, omnem ab eo rei veritatem edidicit; atque apud Græcos illuſtris, Diis amiciſſimus exiſtimatus eſt. Tunc etiam Athenienſibus peſtilentia laborantibus edidit oraculo Pythia, purgari urbem oportere. Illi vero navi, ac Nicia Nicerati filio in Cretam miſſo, Epimenidem advocaverunt; qui cum Olympiade quadrageſima ſexta veniſſet, urbem ipſorum purgavit, & peſtilentiam hoc modo avertit. Sumptis ovibus nigris, atque albis, eas in Areopagum adduxit: exin quo vellent ire permiſit, eis qui ſequebantur præcipiens, ut ubi ſingulæ recubuiſſent, ibidem eas Deo proprio mactarent: atque ita peſtilentiam deſiiſſe aiunt. Quocirca etiam nunc in oppidis Athenienſium, ejus placationis monumentum, aras ſine nomine licet invenire. Quidam peſtilentiæ cauſam Cylonium ſcelus dixiſſe aiunt, expiationem ſignificantes; ob eamque cauſam duos adoleſcentes Cratinum ac Creſibium interiiſſe, ſicque calamitatis finem eſſe factum. Athenienſes talentum ei decreverunt, & præterea navem, qua in Cretam veheretur: at ille argentum quidem non accepit, ſed amicitiam, & belli ſocietatem inter Cnoſſios & Athenienſes conciliavit; domumque reverſus, haud multo poſt mortuus eſt, cum quidem (ut ait Phlegon in libro de his qui diu vixerunt) annis centum ſeptem & quinquaginta vixiſſet; ut vero Cretes aiunt, uno minus trecentos; ut Xenophanes Colophonius ſe audiviſſe dicit, centum quinquaginta quatuor. Curetum & Corybantum ortum, ac Theogoniam compoſuit quinque millibus verſuum; Argo quoque navis ædificationem, & Iaſonis ad Cholcos navigationem, verſuum ſex millibus, & quingentis. Soluta vero oratione de ſacrificiis, & Cretenſium republica ſcripſit: De Minoe quoque & Rhadamantho verſuum quatuor millibus. Apud Athenienſes templum auguſtarum dearum ædificavit, quemadmodum Lobon ait Argivus in lib. de poetis. Primus quoq; domos,

&agros purgaviſſe, templaque ædificaſſe fertur. Sunt qui eum dormiviſſe negant, ſed evellendis radicibus occupatum aliquandiu erraviſſe. Fertur illius etiam ad Solonem legiſlatorem epiſtola, rempublicam complectens eam, quam Minos Cretenſibus inſtituit. Verum Demetrius Magnes in libro de Poetis & ſcriptoribus quorum eſt idem nomen, epiſtolam ut recentem, neque Cretica lingua, ſed Attica, & ea quidem nova ſcriptam, refellere conatur. Ego vero & aliam epiſtolam inveni talem;

EPIMENIDES SOLONI.

BOno eſto, amice, animo: nam ſi Athenienſibus etiam nunc mercenaria oppreſſis ſervitute, nec rectarum inſtitutis legum utentibus, Piſiſtratus tyrannidem occupaſſet, imperium, mancipatis civibus, ſemper tenuiſſet. Nunc vero viros in ſervitutem redegit non malos; qui Solonis indicii memores, ignominiæ filium ægre ferunt, neque ſe tyrannidem opprimi ſuſtinebunt. atque ut Piſiſtratus civitatem teneat, imperium tamen ad ejus filios nunquam perventurum eſſe exiſtimo. Eſt enim perdifficile, homines libertatis cupidos, optimis legibus utentes, ſervos eſſe. Tu vero ne vagus ſis, ſed in Cretam ad nos proficiſcere. Hic enim tibi formidoloſus tyrannus non erit. Sed ſi alicubi apertis in locis ejus tibi amici occurrant, ne quid tibi mali accidat timeo. Atque is quidem ſic. Demetrius quoſdam memoriæ tradidiſſe ait, eum à Nymphis quiddam cibi accepiſſe, quod in bovis ungula aſſervaret; quod ille cum paululum ſumeret, nulla reliquiarum cibi depulſione indiguiſſe, neque unquam comedentem viſum eſſe. De eo Timæus quoque in ſecunda mentionem facit. Aiunt quidam, Cretenſes ei tanquam Deo ſacrificare. Ferunt enim acutiſſimum quoque illum fuiſſe. Ergo apud Athenienſes Munychiam cum vidiſſet, ignorare illos ait quantorum portus ille malorum ipſis cauſa futurus eſſet; alioqui enim vel dentibus illum diſturbaturos fuiſſe. Hæc autem tot ante annis prædicebat. Primus etiam Æacum ſe vocaſſe fertur, Lacedæmoniiſque | cladem ex Arcadibus profectam prædixiſſe, ſæpeque ſe revixiſſe ſimulaviſſe. Theopompus in admirabilibus, eo Nympharum templum ædificante, erupiſſe cœlo vocem ait, Epimenides, non Nympharum, ſed Jovis. Cretenſibus quoque Lacedæmonios ab Arcadibus ſuperatum iri prædixiſſe, quemadmodum ſupra dictum eſt; quod illis quidem ad Orchomenum captis accidit. Preterea tot eum diebus conſenuiſſe, quot annis dormierit. Hoc enim Theopompus etiam tradit. Myronianus in ſimilibus, Cretenſes ait ipſum Curetem vocaviſſe. atque etiam illius corpus Lacedæmonii (ut eſt in quodam oraculo) apud ſeipſos aſſervant, quemadmodum ait Soſibius Lacon. Sed & alii duo Epimenides extiterunt; unus qui genealogias ſcripſit, & tertius qui Dorice de Rhodo.

A καὶ ἀγροὺς καθῆραι, καὶ ἱερὰ ἱδρύσασθαι. εἰσὶ δ' οἳ μὴ κοιμηθῆναι αὐτὸν λέγουσιν, ἀλλὰ χρόνον τινὰ ἐκπατῆσαι, ἀσχολούμενον περὶ ῥιζοτομίαν. φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ ἐπιστολὴ πρὸς Σόλωνα τὸν νομοθέτην, περιέχουσα πολιτείαν ἣν διέταξε Κρησὶ Μίνως. ἀλλὰ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων, διελέγχειν πειρᾶται τὴν ἐπιστολὴν ὡς νεαρὰν, καὶ μὴ τῇ Κρητικῇ φωνῇ γεγραμμένην, Ἀτθίδι δὲ, καὶ ταύτῃ νέᾳ. ἐγὼ δὲ B καὶ ἄλλην εὗρον ἐπιστολὴν ἔχουσαν οὕτως·

ἘΠΙΜΕΝΙΔΗΣ ΣΟΛΩΝΙ.

Θάρρει, ὦ ἑταῖρε. αἰ γὰρ ἔτι θηλεύοντι Ἀθηναίοις καὶ μὴ εὐνομημένοις ἐπεθήκατο Πεισίστρατος, εἶχε κα τὰν ἀρχὰν ἀεί, ἀνδραποδιξάμενος τὼς πολιήτας· νῦν δὲ οὐ κακὼς ἄνδρας δουλῶται· τοὶ μεμναμένοι τᾶς Σόλωνος μανύσιος, ἀλγέοντι παῖδα αἰσχύνας, οὐδὲ ἀνέξονται τυραννούμενοι. C ἀλλ' αἴκε Πεισίστρατος κατασχέθῃ τὰν πόλιν, οὐ μὰν ἐς παῖδας τήνω ἔλπομαι τὸ κράτος ἵξεσθαι. δυσμάχανον γὰρ, ἀνθρώπως ἐλευθεριάξαντας ἐν τεθμοῖς ἀρίστοις, δούλως ἦμεν. τὺ δὲ μὴ ἀλᾶσθαι, ἀλλ' ἕρπε ἐς Κρήταν ποθ' ἁμέ. τουτᾷ γὰρ οὐκ ἐσεῖται τοι δεινὸς ὁ μόναρχος. αἰ δέ πη πλαζείῃ ἐγκύρσωντί τοι τήνω τοι φίλοι, δειμαίνω μή τι δεινὸν πάθῃς.

Καὶ οὗτος μὲν ὧδε. φησὶ δὲ Δημήτριος τινὰς ἱστορεῖν D ὡς λάβοι παρὰ νυμφῶν ἔδεσμά τι, καὶ φυλάττοι ἐν χηλῇ βοός. προσφερόμενός τε κατ' ὀλίγον, μηδεμιᾷ κενοῦσθαι ἀποκρίσει, μηδὲ ὀφθῆναί ποτε ἐσθίων. μέμνηται αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ δευτέρᾳ. λέγουσι δέ τινες ὅτι Κρῆτες αὐτῷ θύουσιν ὡς θεῷ· φασὶ γὰρ καὶ γνωστικώτατον γεγονέναι. ἰδόντα γοῦν τὴν Μουνιχίαν παρ' Ἀθηναίοις, ἀγνοεῖν, φάναι, αὐτοὺς ὅσων κακῶν αἴτιον ἔσται τοῦτο τὸ χωρίον αὐτοῖς· ἐπεὶ κἂν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτὸ διαφορῆσαι. ταῦτα ἔλεγε τοσούτοις πρότερον χρόνοις. λέγεται δὲ ὡς καὶ E πρῶτος αὐτὸν Αἰακὸν λέγοι, καὶ Λακεδαιμονίοις προείποι τὴν ὑπ' Ἀρκάδων ἅλωσιν· προσποιηθῆναί τε πολλάκις ἀναβεβιωκέναι. Θεόπομπος δ' ἐν τοῖς θαυμασίοις, κατασκευάζοντος αὐτοῦ τὸ τῶν νυμφῶν ἱερὸν, ῥαγῆναι φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ, Ἐπιμενίδη, μὴ νυμφῶν, ἀλλὰ Διός. Κρησί τε προειπεῖν τὴν Λακεδαιμονίων ἧτταν ὑπ' Ἀρκάδων, καθάπερ προείρηται. καὶ δὴ καὶ ἐλήφθησαν πρὸς Ὀρχομενῷ. γηρᾶσαί τε ἐν τοσαύταις ἡμέραις αὐτὸν ὅσαπερ F ἔτη κατεκοιμήθη· καὶ γὰρ τοῦτό φησι Θεόπομπος. Μυρωνιανὸς δὲ ἐν ὁμοίοις φησὶν ὅτι Κούρητα αὐτὸν ἐκάλουν Κρῆτες. καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ φυλάττουσι Λακεδαιμόνιοι παρ' ἑαυτοῖς, κατά τι λόγιον, ὥς φησι Σωσίβιος ὁ Λάκων. γεγόνασι δὲ καὶ Ἐπιμενίδαι ἄλλοι δύο, ὅ, τε γενεαλόγος, καὶ τρίτος ὁ Δωριστὶ γεγραφὼς περὶ Ῥόδου.

ΦΕ-

A

ΦΕΡΕΚΥ'ΔΗΣ.

ΦΕρεκύδης, Βάδυος, Σύριος, καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς, Πιττακοῦ διακήκοε. τοῦτον φησὶ Θεόπομπος πρῶτον περὶ φύσεως καὶ θεῶν Ἕλλησι γράψαι. πολλὰ δὲ καὶ θαυμάσια λέγεται περὶ αὐτοῦ. καὶ γὰρ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς ψάμμου περιπατοῦντα, καὶ ναῦν οὐριοδρομοῦσαν ἰδόντα, εἰπεῖν ὡς μετ' οὐ πολὺ καταδύσεται· καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καταδῦναι. καὶ ἀνιμηθέντος ἐκ φρέατος ὕδατος, πιόντα, προειπεῖν ὡς εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσοιτο σεισμός· καὶ γενέσθαι. ἀνιόντα τε εἰς Ὀλυμπίαν ἐς Μεσσήνην, τῷ ξένῳ Περιλάῳ συμβουλεῦσαι μετοικίσαι μετὰ τῶν οἰκείων, καὶ τὸν μὴ πεισθῆναι· Μεσσήνην δὲ ἑάλω. καὶ Λακεδαιμονίοις εἰπεῖν, μήτε χρυσὸν τιμᾶν μήτε ἄργυρον, ὥς φησι Θεόπομπος ἐν θαυμασίοις. προστάξαι δὲ αὐτῷ ὄναρ τοῦτο τὸν Ἡρακλέα· ὃν καὶ τῆς αὐτῆς νυκτὸς τοῖς βασιλεῦσι κελεῦσαι Φερεκύδῃ πείθεσθαι. ἔνιοι δὲ Πυθαγόρᾳ περιάπτουσι ταῦτα. φησὶ δ' Ἕρμιππος, πολέμου ἐφεστῶτος Ἐφεσίοις καὶ Μάγνησι, βουλόμενον τοὺς Ἐφεσίους νικῆσαι, πυθέσθαι τινὸς παριόντος πόθεν εἴη; τοῦ δ' εἰπόντος, Ἐξ Ἐφέσου, Ἕλκυσόν με τοίνυν, ἔφη, τῶν σκελῶν, καὶ θὲς εἰς τὴν τῶν Μαγνήτων χώραν, καὶ ἀπάγγειλόν σου τοῖς πολίταις, μετὰ τὸ νικῆσαι, αὐτόθι με θάψαι· ἐπεσκηφέναι τε ταῦτα Φερεκύδην. ὁ μὲν ἀπήγγειλεν. οἱ δέ, μετὰ μίαν ἐπελθόντες, κρατοῦσι τῶν Μαγνήτων, καὶ τόν τε Φερεκύδην μεταλλάξαντα θάπτουσιν αὐτόθι, καὶ μεγαλοπρεπῶς τιμῶσιν. ἔνιοι δέ φασιν ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς ἀπὸ τοῦ Κωρυκείου ὄρους αὐτὸν δισκῆσαι. Ἀριστόξενος δ' ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ, φησὶ νοσήσαντα αὐτὸν ὑπὸ Πυθαγόρου ταφῆναι ἐν Δήλῳ. οἱ δέ, φθειριάσαντα τὸν βίον τελευτῆσαι· ὅτε καὶ Πυθαγόρου παραγενομένου καὶ πυνθανομένου πῶς διακέοιτο, διαβαλόντα τῆς θύρας τὸν δάκτυλον εἰπεῖν, Χροῒ δῆλα. καὶ τοὐντεῦθεν παρὰ τοῖς φιλολόγοις ἡ λέξις ἐπὶ τῶν χειρόνων τάττεται· οἱ δ' ἐπὶ τῶν βελτίστων χρώμενοι, διαμαρτάνουσιν. ἔλεγέ τε ὅτι οἱ θεοὶ τὴν τράπεζαν θυωρὸν καλοῦσιν. Ἄνδρων δ' ὁ Ἐφέσιος δύο φησὶ γεγονέναι Φερεκύδας, Συρίους· τὸν μέν, ἀστρολόγον· τὸν δέ, θεολόγον, υἱὸν Βάδυος, ᾧ καὶ Πυθαγόραν σχολάσαι. Ἐρατοσθένης δ' ἕνα μόνον, καὶ ἕτερον Ἀθηναῖον, γενεαλόγον. σώζεται δὲ τοῦ Συρίου τό τε βιβλίον ὃ συνέγραψεν, οὗ ἡ ἀρχή, Ζεὺς μὲν καὶ χρόνος εἰς ἀεί, καὶ χθὼν ἦν. Χθονίῃ δὲ ὄνομα ἐγένετο Γῆ, ἐπειδὴ αὐτῇ Ζεὺς γῆν γέρας διδοῖ. σώζεται δὲ καὶ ἡλιοτρόπιον ἐν Σύρᾳ τῇ νήσῳ. Φησὶ δὲ Δοῦρις ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἱερῶν, ἐπιγεγράφθαι αὐτῷ τὸ ἐπίγραμμα τόδε,

PHERECYDES.

PHerecydes Badys filius, Syrus (quemadmodum Alexander in Succeſſionibus ait) Pittacum audivit. Hunc Theopompus ait primum de natura ac Diis ad Græcos ſcripſiſſe. Multa autem atque admirabilia de eo feruntur: nam & apud littus in arena inambulantem, cum navem ſecun-
B dis ventis curſum ſuum tenentem vidiſſet, eam non multo poſt demerſum iri affirmaviſſe; ſicque ante oculos ſuos demerſam eſſe: & cum ex puteo hauſtam aquam biberet, triduo terræ motum futurum prædixiſſe; atque ita fuiſſe: cumque Olympiam proficiſcens Meſſanam veniſſet, Perilao hoſpiti, ut cum ſuis migraret, conſilium dediſſe, atque illum non paruiſſe; Meſſana autem capta eſt: atque etiam Lacedæmoniis dixiſſe, quemadmodum eſt apud Theopompum in admirabilibus, aurum
C & argentum ne magni æſtimarent; hoc autem Herculem ſibi ſecundum quietem imperaſſe, quem eadem quoque nocte Reges Pherecydi obtemperare juſſiſſe: quidam hæc Pythagoræ attribuunt. Hermippus ait, Epheſiis & Magneſiis bellum inter ſe gerentibus, cum Epheſios vincere vellet, de quodam prætereunte, unde eſſet, quæſiviſſe: eo autem ex Epheſo reſpondente; Trahe me igitur, inquit, cruribus, & in Magneſiorum agro colloca, civibuſque tuis nuncia ut me poſt victoriam ibidem
D ſepeliant; Pherecydemque hæc mandaſſe, adjicito. Nunciavit ille; at ipſi poſtridie Magneſios aggreſſi vincunt, ac Pherecydem mortuum ibidem ſepeliunt, & magnificentiſſimis honoribus afficiunt. quidam aiunt Delphos profectum ex Corycio monte ſeipſum præcipitaviſſe. Ariſtoxenus autem in libro de Pythagora ejuſque familiaribus, cum ægrotaſſet, à Pythagora Deli ſepultum eſſe ait. Alii pediculorum tabe conſumptum mortem obiiſſe tradunt: quo etiam tempore, cum ad
E eum Pythagoras veniſſet, & eum, quomodo ſe haberet, rogaviſſet, digito per fores in'ecto, reſpondiſſe fertur, Ex cute manifeſtum. atque ex eo tempore in deterioribus ſignificandis, hæc apud philologos vox uſurpatur; qui autem in optimis utuntur, errant. Aiebat Deos menſam θυωρὸν appellare. Andron Epheſius duos ait Pherecydas Syros extitiſſe; alterum quidem aſtrologum, alterum vero theologum, Badys filium, cujus Pythagoram quoque auditorem fuiſſe. Eratoſthenes autem unum
F ſolum ait, & alterum Athenienſem, qui genealogias ſcripſerit: verum Syri liber adhuc ſervatur, quem ſcripſit, cujus eſt initium, *Iupiter quidem & tempus unum ſemper telluſque erat; telluri autem nomen fuit terra, quoniam ei Iupiter terram donum dederit.* In Syro quoque inſula Heliotropium ſervatur. Duris in ſecundo ſacrorum, in ejus ſepulchro inſcriptum eſſe hoc epigramma tradit;

Sapientiæ totius in me finis: ſi vero quid plus,
Pythagoræ meo hæc dic, quod primus omnium
Eſt per Græcam tellurem; haud mentior hæc dicens.

Ion autem Chius de eo ſic ait,

Ipſe quidem fortitudine ornatus atque pudore,
Vel mortuus animo dulcem habet vitam.
Siquidem Pythagoras vere ſapeens, de omnibus
Hominibus ſententias vidit & edidicit.

Eſt noſtrum quoque tale, metro Pherecratio;

Inclytum Pherecydem,
Quem parit olim Syrus,
In pediculos fama eſt
Mutaſſe priorem formam,
Tonique contra juſsiſſe
Magnetas, ut victoriam
Daret Epheſi
Generoſis civibus.
Erat enim oraculum, quod noverat
Solus, hoc jubens.
Et moritur apud eos.
Certe igitur hoc, certe verum
Erat, ſi quis ſapiens vere
Et vivens eſt juvamen,
Et cum amplius non eſt.

Fuit quinquageſima nona Olympiade. Epiſtolam autem ſcripſit hanc;

PHERECYDES THALETI.

Bene moriaris, cum tibi fatum venerit. In morbum incidi, poſteaquam tuas literas accepi: pediculis totus ardebam, ac febricula laborabam levi. Servis igitur mandavi, poſtquam me ſepultura affeciſſent, commentarium ut ad te perferrent: tu vero, ſi una cum aliis ſapientibus probabis, edes; ſi non probabis, ſupprimes. Mihi enim nondum certe probabatur: nec vero rerum explorata veritas eſt; non enim me verum ſcire profiteor; ſed quæ deligat is, qui de rebus divinis diſſerat: reliqua conjicere oportet. omnia enim ænigmate oſtendo. Morbo autem magis magiſque ingraveſcente, neque medicorum quempiam neque amicorum admiſi; ſed aſſiſtentibus ad fores, quærentibuſque quid eſſet, digito per oſtium immiſſo, oſtendi, quanta vi morbi laborarem; eiſque prædixi, ut poſtridie ad Pherecydis exequias convenirent.

Atque hi quidem ſapientes vocati ſunt; quibus Piſiſtratum quoque tyrannum quidam adjungunt. Sed dicendum eſt de philoſophis. Ac primum quidem ab Ionica philoſophia incipiendum eſt; cujus princeps extitit Thales, quem Anaximander audivit.

A Τῆς σοφίης πάσης ἐν ἐμοὶ τέλος· ἢν δέ τι πλεῖον,
Πυθαγόρῃ τῷ 'μῷ λέγε ταῦθ', ὅτι πρῶτος ἁπάντων
Ἐστὶν ἀν' Ἑλλάδα γῆν. οὐ ψεύδομαι ὧδ' ἀγορεύων.

Ἴων δ' ὁ Χῖος περὶ αὐτοῦ φησίν,

Ὡς ὁ μὲν ἠνορέῃ τε κεκασμένος ἠδὲ καὶ αἰδοῖ,
Καὶ φθίμενος ψυχῇ τερπνὸν ἔχει βίοτον.
Εἴπερ Πυθαγόρης ἐτύμως ὁ σοφὸς περὶ πάντων
Ἀνθρώπων γνώμας εἶδε καὶ ἐξέμαθεν.

B Ἔστι καὶ ἡμῶν οὕτως ἔχον τῷ μέτρῳ τῷ Φερεκρατείῳ,

Τὸν κλεινὸν Φερεκύδην,
Ὃν τίκτει ποτὲ Σύρος,
Ἐς φθεῖρας λόγος ἐστὶν
Ἀλλάξαι τὸ πρὶν εἶδος,
Θεῖναί τ' εὐθὺ κελεύειν
Μαγνήτων, ἵνα νίκην
Δοίη τοῖς Ἐφέσοιο
C Γενναίοις πολιήταις.
Ἦν γὰρ χρησμὸς, ὃν ᾔδει
Μοῦνος, τοῦτο κελεύων·
Καὶ θνήσκει παρ' ἐκείνοις.
Ἆρ' οὖν τοῦτ' ἄρ' ἀληθές
Ἦν, εἴ τις σοφὸς, ὄντως
Καὶ ζῶν ἐστὶν ὄνησις,
Χ' ὡς ἐὰν μηκέθ' ὑπάρχῃ.

γέγονε δὲ κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἐνάτην Ὀλυμπιάδα.
D καὶ ἐπέστελλεν ὧδε·

ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ ΘΑΛῌ.

Εὖ θνήσκοις, ὅταν τοι τὸ χρεὼν ἥκοι. νοῦσος με καταλελάβηκε, δεδεγμένον τὰ παρὰ σέο γράμματα. φθειρῶν ἔβρυον πᾶς, καί με εἶχεν ἠπίαλος. ἐπέσκηψα δ' ὦν τοῖσι οἰκιήτῃσι, ἐπήν με καταθάψωσιν, ἐς σὲ τὴν γραφὴν ἐνέγκαι. σὺ δὲ ἢν δοκιμώσῃς σὺν τοῖς ἄλλοις σοφοῖς, οὕτω μιν φῆνον· ἢν δὲ οὐ δοκιμώσητε, μὴ φήνῃς. E ἐμοὶ μὲν γὰρ οὔκω ἥνδανεν. ἔστι δὲ οὐκ ἀτρεκίη πρηγμάτων, οὐδ' ὑπίσχνέομαι οὔτ' ἀληθὲς εἰδέναι. ἅσσα δ' ἂν ἐπιλέγῃ θεολογέων, τὰ ἄλλα χρὴ νοεῖν. ἅπαντα γὰρ αἰνίσσομαι. τῇ δὲ νούσῳ πιεζόμενος ἐπὶ μᾶλλον, οὔτε τῶν τινα ἰητρῶν, οὔτε τοὺς ἑταίρους ἐσιέμην. προσεστεῶσι δὲ τῇ θύρῃ, καὶ εἰρομένοις ὁκοῖόν τι εἴη, διεὶς δάκτυλον ἐκ τῆς κλειήθρης, ἔδειξ' ἂν ὡς ἔθυον τοῦ κακοῦ. καὶ προεῖπ' αὐτοῖσιν ἥκειν εἰς τὴν ὑστεραίην ἐπὶ τὰς Φερεκύδεω ταφάς.

F Καὶ οὗτοι μὲν οἱ κληθέντες σοφοὶ, οἷς τινὲς καὶ Πεισίστρατον τὸν τύραννον προσκαταλέγουσι. λεκτέον δὲ περὶ τῶν φιλοσόφων· καὶ πρῶτόν γε ἀρκτέον ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς φιλοσοφίας, ἧς καθηγήσατο Θαλῆς, οὗ διήκουσεν Ἀναξίμανδρος.

ΛΑΕΡΤΙ'ΟΥ ΔΙΟΓΕ'ΝΟΥΣ

ΒΙΒΛΙ'ΟΝ ΔΕΥ'ΤΕΡΟΝ.

ἈΝΑΞΙ'ΜΑΝΔΡΟΣ.

ἈΝΑΞΙ'ΜΑΝΔΡΟΣ Πραξιάδου, Μιλήσιος. οὗτος ἔφασκεν ἀρχὴν καὶ στοιχεῖον τὸ ἄπειρον, οὐ διορίζων ἀέρα, ἢ ὕδωρ, ἢ ἄλλο τι. καὶ τὰ μὲν μέρη μεταβάλλειν, τὸ δὲ πᾶν ἀμετάβλητον εἶναι. μέσην τε τὴν γῆν κεῖσθαι, κέντρου τάξιν ἐπέχουσαν, οὖσαν σφαιροειδῆ· τήν τε σελήνην ψευδοφανῆ, καὶ ἀπὸ ἡλίου φωτίζεσθαι. ἀλλὰ καὶ τὸν ἥλιον οὐκ ἐλάττονα τῆς γῆς, καὶ καθαρώτατον πῦρ. εὗρε δὲ καὶ γνώμονα πρῶτος, καὶ ἔστησεν ἐπὶ τῶν σκιοθήρων ἐν Λακεδαίμονι, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ· τροπάς τε καὶ ἰσημερίας σημαίνοντα· καὶ ὡροσκόπια κατεσκεύασε. καὶ γῆς καὶ θαλάσσης περίμετρον πρῶτος ἔγραψεν. ἀλλὰ καὶ σφαῖραν κατεσκεύασε. τῶν δὲ ἀρεσκόντων αὐτῷ πεποίηται κεφαλαιώδη τὴν ἔκθεσιν, ἧπερ περιέτυχε καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος· ὅς καί φησιν αὐτὸν ἐν τοῖς χρονικοῖς, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς πεντηκοστῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος, ἐτῶν εἶναι ἑξηκοντατεσσάρων· καὶ μετ᾽ ὀλίγον τελευτῆσαι, ἀκμάσαντά πη μάλιστα κατὰ Πολυκράτην τὸν Σάμου τύραννον. τούτου φασὶν ᾄδοντος καταγελάσαι τὰ παιδάρια· τὸν δὲ μαθόντα φάναι, Βέλτιον οὖν ἡμῖν ἀστέον διὰ τὰ παιδάρια. γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ἀναξίμανδρος ἱστορικός, καὶ αὐτὸς Μιλήσιος, τῇ Ἰάδι γεγραφώς.

ἈΝΑΞΙΜΕ'ΝΗΣ.

Ἀναξιμένης Εὐρυστράτου Μιλήσιος, ἤκουσεν Ἀναξιμάνδρου· ἔνιοι δὲ καὶ Παρμενίδου φασὶν ἀκοῦσαι αὐτόν. οὗτος ἀρχὴν ἀέρα εἶπε, καὶ τὸ ἄπειρον. κινεῖσθαι δὲ τὰ ἄστρα οὐχ ὑπὸ γῆν, ἀλλὰ περὶ γῆν· κέχρηταί τε γλώσσῃ Ἰάδι ἁπλῇ καὶ ἀπερίττῳ. καὶ γεγένηται μὲν (καθά φησιν Ἀπολλόδωρος) τῇ ἑξηκοστῇ τρίτῃ Ὀλυμπιάδι, ἐτελεύτησε δὲ περὶ τὴν Σάρδεων ἅλωσιν. γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι δύο, Λαμψακηνοί· ῥήτωρ, καὶ ἱστορικὸς ὃς ἀδελφῆς υἱὸς ἦν τοῦ ῥήτορος τοῦ τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις γεγραφότος. οὗτος δὲ ὁ φιλόσοφος καὶ ἐπέστειλεν ὧδε·

LAERTII DIOGENIS

LIBER SECUNDUS.

ANAXIMANDER.

ANAXIMANDER Praxiadis filius, Mileſius fuit. Is infinitatem initium, atque elementum eſſe dicebat; non aerem, aut aquam, aut aliud quidpiam definiens. Et partes quidem illius immutari, totam vero eſſe immutabilem. Atque etiam mediam jacere terram, centri locum obtinentem, quæ rotunda eſſet. Lunam quoque falſo lucere lumine, eamque à Sole illuminari. Sed & Solem minorem non eſſe terra, puriſſimumque ignem eſſe aiebat. Primus gnomonem invenit, eumque Lacedæmone in ſolariis conſtituit; quemadmodum Phavorinus ait in varia hiſtoria. Alia quoque fabricatus eſt, ad converſiones & æquinoctia ſignificanda, atque ad horas inveſtigandas. Terræ etiam mariſq; ambitum primus deſcripſit, ſphæramque conſtruxit. Quæ ſibi placerent, eorum commentarium per capita rerum compoſuit, in quem Apollodorus incidit Athenienſis; qui in temporum hiſtoria ait, ipſum anno ſecundo quinquageſimę octavæ Olympiadis, quatuor ac ſexaginta natum annos fuiſſe, pauloque poſt mortuum eſſe; cum quidem, Polycratis Sami Tyranni temporibus maxime floruiſſet. Hunc aiunt canentem puerulos irridere conſueviſſe. quo cognito dixiſſe fertur, Melius ergo nobis canendum eſt, propter puerulos. Fuit alter quoque Anaximander hiſtoricus, qui & ipſe Mileſius, Ionice ſcripſit.

ANAXIMENES.

ANaximenes Euryſtrati filius, Mileſius, Anaximandrum audivit: quidam Parmenidem quoque ab eo auditum aiunt. Is aerem atque infinitatem initium poſuit: aſtra autem non ſub terram, ſed circum terram moveri. Oratione uſus eſt Ionica, ſimplici, & incondita. Natus eſt (ut Apollodorus ait) ſexageſima tertia Olympiade: mortuus eſt eo fere tempore, quo Sardis captę ſunt. Fuerunt & alii duo, Lampſaceni; rhetor, atque hiſtoricus, qui ex rhetoris ſorore natus eſt, ejus qui de rebus ab Alexandro geſtis ſcripſit. Hujus autem philoſophi epiſtola extat hæc;

ANAXIMENES PYTHAGORÆ.

THALES ex honeſtate in ſenectute haud felix diſceſſit. Nocte, ut ſolebat, cum ancilla atrio progreſſus, aſtra contemplabatur; dumque contemplaretur, oblitus loci, in prærupta incidens concidit. Ac Mileſiis quidem cœleſtium contemplator rerum hoc functus eſt fato. Nos vero ſermonum ſocii una cum filiis ſodalibuſque noſtris, ipſique hujus viri memoriam recolamus, & ejus adhuc ſermonibus nos inter nos excipiamus. Initium tamen totius ſermonis à Thalete proficiſcatur. Et rurſus;

ANAXIMENES PYTHAGORÆ.

PRudentiſſimus tu quidem noſtrum, qui Samo Crotonem migrans, ibi quiete agis. At vero Æaci filii & aliis negotium faceſſunt, & Mileſiis tyranni non deſunt à populo delecti. Formidoloſus quoque nobis eſt Medorum rex; non tamen ſi ei tributum conferre velimus. Sed jam de omnium libertate cum Medis Iones bello dimicaturi ſunt. dimicantibus autem haud amplius ſalutis nobis ſpes eſt. Quomodo igitur Anaximenes mortis ſive ſervitutis metu ſuſpenſus, in animum inducat de cœleſtibus rebus diſſerere? Tu vero jucundus quidem es Crotoniatis, jucundus quoque cæteris Italis; auditoreſque ad te vel ex Sicilia uſque conveniunt.

ANAXAGORAS.

ANaxagoras Hegeſibuli, ſive Eubuli, filius, Clazomenius fuit. Is Anaximenem audivit, primuſque materiæ mentem adjecit, voluminis ſui, cujus eſt ſuavis & magnifica oratio, hoc initium faciens; Omnia ſimul erant, inde men accedens ea in ordinem adduxit, ex quo etiam Mens eſt appellatus. De eo Timon hæc ſcribit in Sillis;

Et ubi Anaxagoram aiunt eſſe fortiſſimum heroa,
Mentem, quia mens ei, quæ ſubito excitans
Omnia compegit ſimul confuſa prius.

Is divitiis ac nobilitate præſtabat, ſed & animi magnitudine; qui quidem patrimonio ſuis ceſſerit: cum enim ab eis ut negligens reprehenderetur, Cur igitur, inquit, vos diligentes non eſtis? Ad extremum ſeceſſit, atque in rerum naturalium contemplatione verſatus eſt, rebus publicis neglectis; ſiquidem dicente quodam, nullane tibi patriæ cura eſt? Bona verba, inquit, mihi enim vel maxime curæ eſt patria, cœlum oſtendens. Fertur, Xerxe trajiciente, vigeſimum ætatis annum egiſſe, duos autem & ſeptuaginta vixiſſe. Apollodorus in temporum hiſtoria, ſeptuageſima Olympiade natum eſſe ait, mortem vero obiiſſe anno primo ſeptuageſimæ octavæ Olympiadis.

A

ἈΝΑΞΙΜΈΝΗΣ ΠΥΘΑΓΌΡῌ.

ΘΑλῆς ἐκ καλοῦ ἐπὶ γήρως οὐκ εὔποτμος οἴχεται. εὐφρόνης, ὥσπερ εἰώθει, ἅμα τῇ ἀμφιπόλῳ προϊὼν ἐκ τοῦ αὐλίου τὰ ἄστρα ἐθηεῖτο· καὶ (οὐ γὰρ ἐς μνήμην ἔθετο) θηεύμενος, εἰς τὸ κρημνῶδες ἐμβὰς καταπίπτει. Μιλησίοισι μὲν νῦν ὁ αἰθερολόγος ἐν τοιῷδε κεῖται τέλει. ἡμέες δὲ οἱ λεσχηνῶται, αὐτοί τε μεμνώμεθα τοῦ ἀνδρὸς, οἵ τε ἡμέων παῖδές τε καὶ λεσχηνῶται ἐπιλεξιοίμεθα δ᾽ ἔτι τοῖς ἐκείνου λόγοις. ἀρχὰ μέντοι παντὸς τοῦ λόγου Θαλῇ ἀνακείσθω. Καὶ πάλιν,

B

ἈΝΑΞΙΜΈΝΗΣ ΠΥΘΑΓΌΡῌ.

ἘΥβουλότατος εἶς ἡμέων, μεταναστὰς ἐκ Σάμου εἰς Κρότωνα, ἐνθάδε εἰρηνεῖς. οἱ δὲ Αἰακέος παῖδες ἄλλοις τὰ κακὰ ἔρδουσι, καὶ Μιλησίους οὐκ ἐπιλείπουσιν αἰσυμνῆται. δεινὸς δὲ ἡμῖν καὶ ὁ Μήδων βασιλεὺς, οὐκ ἤν γε ἐθέλωμεν δασμοφορέειν· ἀλλὰ μέλλουσι δὴ ἀμφὶ τῆς

C ἐλευθερίης ἁπάντων Ἴωνες Μήδοις καθίστασθαι ἐς πόλεμον· καταστᾶσι δὲ οὐκέτι ἐλπὶς ἡμῖν σωτηρίης. πῶς ἂν οὖν Ἀναξιμένης ἐν θυμῷ ἐπέχοι αἰθερολογέειν, ἐν δείματι ἐὼν ὀλέθρου ἢ δουλοσύνης; σὺ δὲ εἶ καταθύμιος μὲν Κροτωνιήτῃσι, καταθύμιος δὲ καὶ τοῖσι ἄλλοισι Ἰταλιώτῃσι· φοιτέουσι δέ τοι λεσχηνῶται καὶ ἐκ Σικελίης.

D

ἈΝΑΞΑΓΌΡΑΣ.

ΑΝαξαγόρας Ἡγησιβούλου ἢ Εὐβούλου, Κλαζομένιος. οὗτος ἤκουσεν Ἀναξιμένους, καὶ πρῶτος τῇ ὕλῃ νοῦν ἐπέστησεν, ἀρξάμενος οὕτω τοῦ συγγράμματος, ὅ ἐστιν ἡδέως καὶ μεγαλοφρόνως ἡρμηνευμένον, Πάντα χρήματα ἦν ὁμοῦ, εἶτα νοῦς ἐλθὼν αὐτὰ διεκόσμησε. παρὸ καὶ νοῦς ἐπεκλήθη. καί φησι περὶ αὐτοῦ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις οὕτω,

E Καί που Ἀναξαγόρην φάσ᾽ ἔμμεναι ἄλκιμον ἥρω,
Νοῦν, ὅτι δὴ νόος αὐτῷ, ὃς ἐξαπίνης ἐπεγείρας
Πάντα συνεσφήκωσεν ὁμοῦ τεταραγμένα πρόσθεν.

οὗτος εὐγενείᾳ καὶ πλούτῳ διαφέρων ἦν, ἀλλὰ καὶ μεγαλοφροσύνῃ, ὅς γε τὰ πατρῷα παρεχώρησε τοῖς οἰκείοις. αἰτιαθεὶς γὰρ ὑπ᾽ αὐτῶν ὡς ἀμελῶν, Τί οὖν, ἔφη, οὐχ ὑμεῖς ἐπιμελεῖσθε; καὶ τέλος ἀπέστη, καὶ περὶ τὴν τῶν φυσικῶν θεωρίαν ἦν, οὐ φροντίζων τῶν πολιτικῶν. ὅτε καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα, Οὐδέν σοι μέλει τῆς πατρίδος;

F Εὐφήμει, ἔφη, ἐμοὶ γὰρ καὶ σφόδρα μέλει τῆς πατρίδος, δείξας τὸν οὐρανόν. λέγεται δὲ κατὰ τὴν Ξέρξου διάβασιν εἴκοσιν ἐτῶν εἶναι, βεβιωκέναι δὲ ἑβδομήκοντα δύο. φησὶ δ᾽ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς, γεγενῆσθαι αὐτὸν τῇ ἑβδομηκοστῇ Ὀλυμπιάδι, τεθνηκέναι δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς ὀγδόης.

ἤρξατο

ἤρξατο δὲ φιλοσοφεῖν Ἀθήνησιν ἐπὶ Καλλίου, ἐτῶν εἴκοσιν ὤν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ· ἔνθα καί φασιν αὐτὸν ἐτῶν διατρῖψαι τριάκοντα. οὗτος ἔλεγε τὸν ἥλιον μύδρον εἶναι διάπυρον, καὶ μείζω τῆς Πελοποννήσου. οἱ δέ φασι Τάνταλον· τὴν δὲ σελήνην οἰκήσεις ἔχειν, ἀλλὰ καὶ λόφους καὶ φάραγγας. ἀρχὰς δὲ τὰς ὁμοιομερείας· καθάπερ γὰρ ἐκ τῶν ψηγμάτων λεγομένων τὸν χρυσὸν συνεστάναι, οὕτως ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν μικρῶν σωμάτων τὸ πᾶν συγκεκρίσθαι· καὶ νοῦν μὲν ἀρχὴν κινήσεως. τῶν δὲ σωμάτων τὰ μὲν βαρέα τὸν κάτω τόπον, ὡς τὴν γῆν· τὰ δὲ κοῦφα τὸν ἄνω ἐπισχεῖν, ὡς τὸ πῦρ· ὕδωρ δὲ καὶ ἀέρα, τὸν μέσον. οὕτω γὰρ ἐπὶ τῆς γῆς πλατείας οὔσης τὴν θάλασσαν ὑποστῆναι, διατμισθέντων ὑπὸ τοῦ ἡλίου τῶν ὑγρῶν. τὰ δ' ἄστρα κατ' ἀρχὰς μὲν θολοειδῶς ἐνεχθῆναι, ὥστε κατὰ κορυφὴν τῆς γῆς τὸν ἀεὶ φαινόμενον εἶναι πόλον, ὕστερον δὲ τὴν ἔγκλισιν λαβεῖν. καὶ τὴν γαλαξίαν ἀνάκλασιν εἶναι φωτὸς ἡλιακοῦ, μὴ καταλαμπομένων τῶν ἄστρων. τοὺς δὲ κομήτας, σύνοδον πλανητῶν, φλόγας ἀφιέντων· τούς τε διάττοντας οἷον σπινθῆρας ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἀποπάλλεσθαι. ἀνέμους γίνεσθαι λεπτυνομένου τοῦ ἀέρος ὑπὸ τοῦ ἡλίου. βροντὰς, σύγκρουσιν νεφῶν· ἀστραπὰς, ἔκτριψιν νεφῶν· σεισμὸν, ὑπονόστησιν ἀέρος εἰς γῆν. ζῶα γίνεσθαι ἐξ ὑγροῦ καὶ θερμοῦ καὶ γεώδους· ὕστερον δὲ, ἐξ ἀλλήλων. καὶ ἄρρενα μὲν ἀπὸ τῶν δεξιῶν, θήλεα δὲ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν. φασὶ δ' αὐτὸν προειπεῖν τὴν περὶ Αἰγὸς ποταμοὺς γενομένην τοῦ λίθου πτῶσιν, ὃν εἶπεν ἐκ τοῦ ἡλίου πεσεῖσθαι. ὅθεν καὶ Εὐριπίδην, μαθητὴν ὄντα αὐτοῦ, χρυσέαν βῶλον εἰπεῖν τὸν ἥλιον ἐν τῷ Φαέθοντι. ἀλλὰ καὶ εἰς Ὀλυμπίαν ἐλθόντα ἐν δερματίνῳ καθίσαι, ὡς μέλλοντος ὕσειν· καὶ γενέσθαι. πρός τε τὸν εἰπόντα, εἰ τὰ ἐν Λαμψάκῳ ὄρη ἔσται ποτὲ θάλαττα; φασὶν εἰπεῖν, Ἐάν γε ὁ χρόνος μὴ ἐπιλίπῃ. ἐρωτηθείς ποτε εἰς τί γεγέννηται, Εἰς θεωρίαν, ἔφη, ἡλίου καὶ σελήνης καὶ οὐρανοῦ. πρὸς τὸν εἰπόντα, Ἐστερήθης Ἀθηναίων, Οὐ μὲν οὖν, ἔφη, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐμοῦ. ἰδὼν τὸν Μαυσώλου τάφον, ἔφη, Τάφος πολυτελὴς λελιθωμένης ἐστὶν οὐσίας εἴδωλον. πρὸς τὸν δυσφοροῦντα ὅτι ἐπὶ ξένης τελευτᾷ, Πανταχόθεν, ἔφη, ὁμοία ἐστὶν ἡ εἰς ᾅδου κατάβασις. δοκεῖ δὲ πρῶτος (καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) τὴν Ὁμήρου ποίησιν ἀποφήνασθαι εἶναι περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης· ἐπὶ πλεῖον δὲ προστῆναι τοῦ λόγου Μητρόδωρον τὸν Λαμψακηνὸν, γνώριμον ὄντα αὐτοῦ, ὃν καὶ πρῶτον σπουδάσαι τοῦ ποιητοῦ περὶ τὴν φυσικὴν πραγματείαν. πρῶτος δὲ Ἀναξαγόρας καὶ βιβλίον ἐξέδωκε συγγραφῆς. φησὶ δὲ Σειληνὸς ἐν τῇ πρώτῃ

A philoſophandi initium Athenis fecit, Archonte Callia, annos natus viginti; quemadmodum eſt apud Demetrium Phalereum, in Archontum commentario: qua in urbe eum triginta annis manſiſſe aiunt. Is Solem ferrum candens atque ignitum eſſe aiebat, Peloponneſoque majorem. Alii Tantalum aiunt. Habitarique in Luna, ſed & eſſe in ea colles & convalles. Initia rerum particulas eſſe ſimiles inter ſe dicebat: ut enim ex ramentis aurum conſtat, ſic univer-
B ſum quoque ex particulis inter ſe ſimilibus parvis corporibus coagmentari; & motus quidem initium à mente proficiſci: corporum vero, quæ quidem gravia ſint, ea inferiorem locum obtinere, ut terram; levia autem ſuperiorem, ut ignem; aerem vero & aquam, medium. Sic enim in terra, quæ lata ſit, mare ſubſidere, humore à Sole extenuato, aſtra ab initio quidem turbulente ferri cœpiſſe, ſic ut polus ſemper apparens circum
C terræ verticem verſaretur, poſterius vero declinationem accepiſſe. Circulum lacteum Solis lucem eſſe reflexam. Aſtris minime illuminatis. cometas inerrantium concurſu ſtellarum, flammas emittentium, contineri: trajectiones ſtellarum, quaſi ſcintillas, ab aere vibrari. Ventos gigni extenuato à Sole aere. Tonitrus ex nubium colliſione exiſtere; eædem cum inter ſe atteruntur, fulgura excitari. Terræ motum reverſione aeris ſubterranea fieri. Animalia ex
D humido, & calido, & terreno generari; poſterius ex ſe mutuo; & marem quidem à dextris, fœminam vero à ſiniſtris. Ferunt eum lapidis, ad Aigos fluvium, ruinam prædixiſſe, quem à Sole caſurum dixerit: quocirca Euripidem ejus diſcipulum in Phaethonte Solem auream glebam appellaviſſe: quinetiam, cum Olympiam veniſſet, pellibus indutum aſſediſſe, quaſi futura pluvia; quod ita accidiſſe. atque etiam interroganti, mon-
E tes qui Lampſici ſunt, an eſſent aliquando mare futuri, reſpondiſſe aiunt, Siquidem tempus non deficiet. Interrogatus aliquando, ad quid natus eſſet; Ad Solis, & Lunæ, cœlique contemplationem, reſpondit. Dicenti, Athenienſibus privatus es, Non ego, inquit, illis, ſed illi me. Mauſoli ſepulchrum aſpiciens, Sepulchrum, inquit, magnifice extructum lapidearum eſt divitiarum imago. Ægre ferenti quod in peregrino ſolo moreretur, Undique, inquit, ad inferos tantundem eſt deſcenſus. Videtur
F autem, ut ait Phavorinus in varia hiſtoria, Homeri poeſim de virtute ac juſtitia compoſitam eſſe, primus enunciaviſſe; ad hanc vero rationem Metrodorum Lampſacenum, ejus familiarem, multum addidiſſe: quem etiam primum, in his quæ ad naturalem pertinent rationem, poetæ ſtudioſum fuiſſe. Primus quoque Anaxagoras librum edidit commentariorum. Silenus in primo

hiſtoriarum , Dimylo Archonte , lapidem aït è cœlo cecidiſſe. Anaxagoram autem , totum cœlum lapidibus conſtare ,†dixiſſe , ſed converſionis celeritate contineri , cujus remiſſione caſurum eſt. De illius autem judicio varia feruntur. Ac Sotion quidem in libro de philoſophorum ſucceſſione, eum à Cleone impietatis accuſatum ait, eo nomine, quod Solem ferrum candens , atque ignitum eſſe affirmaſſet. Defendente autem ipſum Pericle ejus diſcipulo , quinque talentis & exilio mulctatum eſſe. Satyrus autem in Vitis litem ait à Thucydide in forum eſſe introductam , qui adverſarum erat in Repub. Pericli partium; nec ſolum impietatis, ſed proditionis, abſentemque capitis condemnatum eſſe. quo tempore cum utrumque, & damnatio , & filiorum mors, ei nunciata eſſet, de damnatione quidem dixiſſe fertur, Iampridem illos & me natura damnavit; de filiorum autem morte, Sciebam me illos genuiſſe mortales. Quidam hoc Soloni tribuunt: Alii Xenophonti. Hunc autem vel propriis eos manibus ſepeliviſſe, Demetrius Phalereus ait in libro de ſenectute. Hermippus in Vitis , eum in carcere incluſum, moriturum fuiſſe tradit : ſed accedente Pericle, ac rogante, ſi quid haberent in ejus vita , quod criminarentur, um illi nihil reſpondiſſent; Atqui ego, inquit, hujus diſcipulus ſum. Ergo calumniis impulſi hominem ne occidite, ſed mihi credentes dimittite. Atque ita dimiſſus eſt; injuriam tamen non ferens, ipſum eduxit. injuriam tamen non ferens, ipſum eduxit. Hieronymus in ſecundo commentariorum, quæ diſperſe ſcripſit, Periclem ait eum ſqualore ſordidum ac morbo extenuatum in judicium produxiſſe, ut miſericordia magis quam judicio ſit dimiſſus. ac de illius quidem judicio hactenus. Viſus eſt quodam modo in Democritum inimico fuiſſe animo, in communicatione ſermonis ab eo repudiatus. Ad extremum Lampſacum concedens, ibi mortuus eſt; quo tempore cum eum civitatis principes , ſiquid ſibi fieri vellet , dicere juberent, reſpondit, Pueros eo, quo mortuus eſſet, menſe, quotannis ut ludere concederent. Quæ etiam nunc conſuetudo ſervatur. Mortuum Lampſaceni honeſtiſſima ſepultura affecerunt, in ejuſque tumulo inſcripſerunt,

Hic multum veritatis ad finem tranſiens
Cœleſtis mundi jacet Anaxagoras.

Eſt quoque in eum noſtrum,

Solem ignitum, candenſque ferrum olim dixit eſſe,
Atque ob hoc moriturus erat, Anaxagoras.
Amicus ſed Pericles eripuit eum, is autem ſeipſum
Eduxit vita, mollicie ſapientiæ.

Sed & alii tres extiterunt Anaxagoræ, quorum in nemine omnia. Verum alter quidem rhetor fuit Iſocrateus: Alter ſtatuas fecit, de quo Antigonus facit mentionem: Tertius grammaticus Zenodoteus.

A τῶν ἱστοριῶν, ἐπὶ ἄρχοντος Διμύλου λίθον ἐξ οὐρανοῦ πεσεῖν· τὸν δὲ Ἀναξαγόραν εἰπεῖν ὡς ὅλος ὁ οὐρανὸς ἐκ λίθων συγκέοιτο· τῇ σφοδρᾷ δὲ περιδινήσει συνεστάναι, καὶ ἀνεθέντα κατενεχθήσεσθαι. περὶ τῆς δίκης αὐτοῦ διάφορα λέγεται. Σωτίων μὲν γάρ φησιν ἐν τῇ διαδοχῇ τῶν φιλοσόφων, ὑπὸ Κλέωνος αὐτὸν ἀσεβείας κριθῆναι, διότι τὸν ἥλιον μύδρον ἔλεγε διάπυρον· ἀπολογησαμένου δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ Περικλέους τοῦ μαθητοῦ, πέντε ταλάντοις ζημιωθῆναι καὶ φυγαδευθῆναι. Σάτυρος δ' ἐν τοῖς βίοις ὑπὸ Θουκυδίδου φησὶν εἰσαχθῆναι τὴν δίκην, ἀντιπολιτευομένου τῷ Περικλεῖ· καὶ οὐ μόνον ἀσεβείας, ἀλλὰ καὶ μηδισμοῦ, καὶ ἀπόντα καταδικασθῆναι θανάτου. ὅτε καὶ ἀμφοτέρων αὐτῷ προσαγγελθέντων, τῆς τε καταδίκης καὶ τῆς τῶν παίδων τελευτῆς, εἰπεῖν, περὶ μὲν τῆς καταδίκης, ὅτι Ἄρα κἀκείνων κἀμοῦ πάλαι ἡ φύσις κατεψηφίσατο. περὶ δὲ τῶν παίδων, Ἤδειν αὐτοὺς θνητοὺς γεννήσας. οἱ δὲ εἰς Σόλωνα τοῦτο ἀναφέρουσιν· ἄλλοι εἰς Ξενοφῶντα. τοῦτον δὲ καὶ θάψαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν αὐτοὺς Δημήτριος φησὶν ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ γήρως. Ἕρμιππος δ' ἐν τοῖς βίοις φησὶν ὅτι καθείρχθη ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τεθνηξόμενος. Περικλῆς δὲ παρελθὼν εἶπεν εἴ τι ἔχουσιν ἐγκαλεῖν αὐτῷ κατὰ τὸν βίον· οὐδὲν δὲ εἰπόντων, Καὶ μὴν ἐγώ, ἔφη, τούτου μαθητής εἰμι. μὴ οὖν διαβολαῖς ἐπαρθέντες ἀποκτείνητε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐμοὶ πεισθέντες ἄφετε. καὶ ἀφείθη. οὐκ ἐνεγκὼν δὲ τὴν ὕβριν, αὐτὸν ἐξήγαγεν. D Ἱερώνυμος δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σποράδην ὑπομνημάτων φησὶν, ὅτι ὁ Περικλῆς παρήγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ δικαστήριον, διερρυηκότα καὶ λεπτὸν ὑπὸ νόσου, ὥστε ἐλέῳ μᾶλλον ἢ κρίσει ἀφεθῆναι. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς δίκης αὐτοῦ τοσαῦτα. ἔδοξε δέ πως καὶ Δημοκρίτῳ ἀπεχθῶς ἐσχηκέναι, ἀποτυχὼν τῆς πρὸς αὐτὸν κοινολογίας. καὶ τέλος ἀποχωρήσας εἰς Λάμψακον, αὐτόθι κατέστρεψεν· ὅτε καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως ἀξιούντων τί βούλεται αὐτῷ γενέσθαι, φάναι, Τοὺς παῖδας, ἐν ᾧ ἂν ἀποθάνῃ μηνὶ κατὰ ἔτος E παίζειν συγχωρεῖν. καὶ φυλάττεται τὸ ἔθος καὶ νῦν. τελευτήσαντα δὴ αὐτὸν ἔθαψαν ἐντίμως οἱ Λαμψακηνοὶ, καὶ ἐπέγραψαν,

Ἐνθάδε πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περήσας
Οὐρανίου κόσμου κεῖται Ἀναξαγόρας.

ἔστι καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Ἠέλιον πυρόεντα μύδρον ποτὲ φάσκεν ὑπάρχειν,
Καὶ διὰ τοῦτο θανεῖν μέλλεν Ἀναξαγόρας·
F Ἀλλ' ὁ φίλος Περικλῆς μὲν ἐρύσατο τοῦτον, ὁ δ' αὐτὸν
Ἐξάγαγεν βιότου, μαλθακίῃ σοφίης.

γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀναξαγόραι, ὧν ἐν οὐδενὶ πάντα· ἀλλ' ὁ μὲν ἦν ῥήτωρ Ἰσοκράτειος· ὁ δ', ἀνδριαντοποιὸς, οὗ μέμνηται Ἀντίγονος· ἄλλος, γραμματικὸς Ζηνοδότειος.

AP-

ΑΡΧΕΛΑΟΣ.

Ἀρχέλαος, Ἀθηναῖος, ἢ Μιλήσιος, πατρὸς Ἀπολλοδώρου, ὡς δέ τινες, Μύδωνος, μαθητὴς Ἀναξαγόρου, διδάσκαλος Σωκράτους. οὗτος πρῶτος ἐκ τῆς Ἰωνίας τὴν φυσικὴν φιλοσοφίαν μετήγαγεν Ἀθήναζε, καὶ ἐκλήθη φυσικός, παρὸ καὶ ἔληξεν ἐν αὐτῷ ἡ φυσικὴ φιλοσοφία, Σωκράτους τὴν ἠθικὴν εἰσαγαγόντος. ἔοικε δὲ καὶ οὗτος ἅψασθαι τῆς ἠθικῆς. καὶ γὰρ περὶ νόμων πεφιλοσόφηκε καὶ καλῶν καὶ δικαίων· παρ' οὗ λαβὼν Σωκράτης, τῷ αὐξῆσαι εἰς τὸ εὑρεῖν ὑπελήφθη. ἔλεγε δὲ δύο αἰτίας εἶναι γενέσεως, θερμὸν καὶ ψυχρόν· καὶ τὰ ζῷα ἀπὸ τῆς ἰλύος γεννηθῆναι. καὶ τὸ δίκαιον εἶναι καὶ τὸ αἰσχρὸν οὐ φύσει, ἀλλὰ νόμῳ. ὁ δὲ λόγος αὐτῷ οὕτως ἔχει. τηκόμενον φησὶ τὸ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, καθὸ μὲν εἰς τὸ πυρῶδες συνίσταται, ποιεῖν γῆν· καθὸ δὲ περιρρεῖ, ἀέρα γεννᾶν. ὅθεν ἡ μὲν ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ὁ δὲ ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς περιφορᾶς κρατεῖται. γεννᾶσθαι δέ φησι τὰ ζῷα ἐκ θερμῆς τῆς γῆς, καὶ ἰλὺν παραπλησίαν γάλακτι, οἷον τροφὴν, ἀνιείσης. οὕτω δὲ καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποιῆσαι. πρῶτος δὲ εἶπε φωνῆς γένεσιν τὴν τοῦ ἀέρος πλῆξιν. τὴν δὲ θάλατταν ἐν τοῖς κοίλοις διὰ τῆς γῆς ἠθουμένην συνεστάναι. μέγιστον τῶν ἄστρων τὸν ἥλιον, καὶ τὸ πᾶν ἄπειρον. γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀρχέλαοι· ὁ χωρογράφος τῆς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου πατηθείσης γῆς, ὁ τὰ ἰδιοφυῆ ποιήσας, ἄλλος τεχνογράφος ῥήτωρ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Σωκράτης Σωφρονίσκου μὲν ἦν υἱὸς λιθουργοῦ, καὶ Φαιναρέτης μαίας (ὡς καὶ Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ φησὶν) Ἀθηναῖος, τῶν δήμων Ἀλωπεκῆθεν. ἐδόκει δὲ συμποιεῖν Εὐριπίδῃ· ὅθεν Μνησίλοχος οὕτω φησί,

Φρύγες ἐστὶ καινὸν δρᾶμα τοῦτ' Εὐριπίδου,
ᾯ καὶ Σωκράτης τὰ φρύγανα ὑποτίθησι.

καὶ πάλιν,

Εὐριπίδης, σωκρατογόμφους.

καὶ Καλλίας πεδήταις,

Ἤδη σὺ σεμνὴ καὶ φρονεῖς οὕτω μέγα.
Ἔξεστι γάρ μοι. Σωκράτης γὰρ αἴτιος.

Ἀριστοφάνης νεφέλαις,

Εὐριπίδης δ' ὁ τὰς τραγῳδίας ποιῶν
Τὰς περιλαλούσας οὗτός ἐστι τὰς σοφάς.

ἀκούσας δὲ Ἀναξαγόρου, κατά τινας, ἀλλὰ καὶ Δάμωνος, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς, μετὰ τὴν ἐκείνου καταδίκην διήκουσεν Ἀρχελάου τοῦ φυσικοῦ. οὗ καὶ παιδικὰ γενέσθαι φησὶν Ἀριστόξενος. Δοῦρις δὲ καὶ δουλεῦσαι αὐτὸν καὶ ἐργάσασθαι λίθους. εἶναί τε αὐτοῦ καὶ τὰς ἐν ἀκροπόλει χάριτας ἔνιοί φασιν, ἐνδεδυμένας οὔσας. ὅθεν καὶ Τίμωνα ἐν τοῖς Σίλλοις εἰπεῖν,

Ἐκ δ' ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοξόος, ἐννομολέσχης,

ARCHELAUS.

A Archelaus Athenienſis, ſive Mileſius, patre natus eſt Apollodoro; ut vero quidam aiunt, Mydone. Diſcipulus Anaxagoræ fuit, Socratis magiſter. Is primus naturalem Philoſophiam ex Ionia tranſtulit Athenas, & phyſicus ideo vocatus eſt, quod in eo philoſophia naturalis deſiit, Socrate moralem introducente. Videtur autem ipſe quoque moralem attigiſſe philoſophiam; B de legibus enim, de honeſtis juſtiſque philoſophatus eſt; à quo Socrates diſciplinam accipiens, quod eam auxerit, ideo invenisſe exiſtimatus eſt. Rerum autem ortus duo eſſe initia aiebat; caliditatem & frigiditatem; animaliaque ex cœno generata eſſe. juſtum vero ac turpe non natura definiri, ſed lege. Ratio autem ab eo ſic inſtituitur. Humorem, inquit, calore liquefactum, perinde ut ex ignea concreſcit natura, ſic terram efficere; ut vero diffluit, ſic aerem gignere. Quocirca illa quidem aeris, is vero ignis C converſione coercetur. Animalia autem è terra gigni calida ait, cœnumque lacti perſimile, quaſi alimentum, emittente: ſic etiam homines genitos eſſe. Primus dixit ex aeris percuſſione vocem generari: mare cavernis terræ compulſum coerceri: maximum eſſe aſtrorum ſolem, & univerſitatem infinitam. Fuerunt & alii tres Archelai: Is, qui regionem ab Alexandro peragratam deſcripſit; & qui ea, quæ ſingulis in locis propria gignuntur, explicavit. tertius, qui de arte ſcripſit Rhetor.

D

SOCRATES.

Socrates Sophroniſci filius fictoris, & Phænaretæ obſtetricis (ut eſt apud Platonem in Theæteto) Athenienſis fuit, oppido Alopecis. exiſtimabatur autem una cum Euripide ſcribere. quocirca Mneſilochus ſic ait,

Phryges eſt novum drama hoc Euripidis,
Cui & Socrates ſarmenta ſupponit.

E Et rurſus,

Euripides Socratiis clavus.

Et Callias in captivis,

Iam tu te magnificis, & ſuperbus es tam valde.
Licet enim mihi; Socrates enim in cauſa.

Ariſtophanes quoque in nebulis,

Euripides autem tragœdias faciens
Inania loquentes, hic eſt, ſapientes.

Audito Anaxagora, ut quidam aiunt, ut F vero Alexander in ſucceſſionibus ait, etiam Damone, poſt illius damnationem, Archelaum phyſicum audivit: à quo eum amatum fuiſſe, Ariſtoxenus ſcribit. Duris etiam ſervum fuiſſe, & ſtatuas feciſſe tradit. Quidam Gratias, quæ in arce ſunt amictæ, illius opus eſſe dicunt. Itaque Timonem quoque in Sillis dixiſſe,

Ex his ergo fluxit fictor, legitima loquens,

Græcorum vates, ſubtiles ſermones enuncians,
Deriſor, rhetores ſubſannans, ſubatticus, ironicus.

Habuit enim in rhetoricis quoque vim, ut ait Idomeneus. Quinetiam eum triginta, ut eſt apud Xenophontem, artem dicendi docere vetuerunt. Ariſtophanes quoque maledictis illum vexat, quaſi pejorem cauſam dicendo meliorem faceret. Primus enim (ut Phavorinus ait in varia hiſtoria) una cum diſcipulo Æſchine declamare docuit. Hoc Idomeneus quoque in libro de Socraticis ait. Primus etiam de vita diſſeruit, primuſque philoſophorum condemnatus interiit. Ariſtoxenus Spinthari filius, ipſum ait quæſtum feciſſe. Ergo & denunciantem conjectas eum ſtipes coegiſſe; & his conſumptis, rurſus denunciare conſueviſſe. Demetrius Byzantius, ipſum à Critone ex officina abductum, diſciplinisque inſtitutum tradit, quod ejus animi venuſtatem leporemque adamaſſet. eum vero, cum naturæ contemplationem nihil nobis prodeſſe cognoviſſet, de moribus, & in officinis, & in foro philoſophatum eſſe; eaque ſe quærere dixiſſe,

Quid tibi in domibus malum bonumve eſt.

Sæpe vero in quæſtionibus vehementius diſputantem, pugnis cædi, pervellique ſolitum, majoremque partem contemptum irrideri; atque hæc omnia patienter tuliſſe. Quocirca calce percuſſus, cum pertuliſſet, admirante quodam, An ſi me, inquit, aſinus calce percuſſiſſet, judicium illi intenderem? Atque hæc quidem Demetrius. Peregrinationem, ut plerique, minime deſideravit, niſi ſi in militiam proficiſci oportuit. reliquo tempore eodem in loco manens cum his, qui ſecum diſputabant, litigioſius diſſerebat, non ille quidem ut eorum opiniones refelleret, ſed ut quid verum eſſet addiſcere conaretur. Aiunt Euripidem, cum Heracliti volumen ei legendum dediſſet, quæſiviſſe, quale ei videretur; tum eum reſpondiſſe, Quæ quidem intellexi præclara; ea quoque, opinor, quæ non intellexi: verum Delio quodam indigent natatore. Exercendi quoque corporis curam ſuſcipiebat, eratque bono corporis habitu. Ergo & ad Amphipolim in militiam profectus eſt, & Xenophontem ex equo labentem in ea pugna quæ ad Delium commiſſa eſt, exceptum ſervavit. quo tempore cunctis Athenienſibus fugientibus, ipſe paulatim conceſſit, cum ſe identidem ac quiete converteret, hoſtem repellere obſervans, ſiquis in ſe impetum faceret. Militavit navali militia ad Potidæam; neque enim pedeſtri licebat, prohibente bello: quo tempore eum ferunt totam noctem in eadem figura ſituque corporis permanſiſſe: cumque ſe fortiter ac ſtrenue geſſiſſet, ibidem Alcibiadi fortitudinis præmia conceſſiſſe, quem Ariſtippus, in quarto libro de antiquorum deliciis, ab eo amatum fuiſſe tradit.

A Ἑλλήνων ἐπαοιδὸς, ἀκριβολόγους ἀποφήνας,
Μυκτὴρ, ῥητορόμυκτος, ὑπαττικὸς, εἰρωνευτής.

ἦν γὰρ καὶ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς δεινὸς, ὥς φησι καὶ Ἰδομενεύς. ἀλλὰ καὶ οἱ τριάκοντα αὐτὸν ἐκώλυσαν τέχνας διδάσκειν λόγων, ὥς φησι Ξενοφῶν. καὶ Ἀριστοφάνης αὐτὸν κωμῳδεῖ, ὡς τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιοῦντα. καὶ γὰρ πρῶτος (ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) μετὰ τοῦ μαθητοῦ Αἰσχίνου ῥητορεύειν ἐδίδαξε. B λέγει δὲ τοῦτο καὶ Ἰδομενεὺς ἐν τοῖς περὶ τῶν Σωκρατικῶν. καὶ πρῶτος περὶ βίου διελέχθη, καὶ πρῶτος φιλοσόφων καταδικασθεὶς ἐτελεύτα. φησὶ δ' αὐτὸν Ἀριστόξενος ὁ Σπινθάρου καὶ χρηματίσασθαι· τιθέντα γοῦν τὸ βαλλόμενον κέρμα ἀθροίζειν· εἶτ' ἀναλώσαντα, πάλιν τιθέναι. Κρίτωνα δ' ἀναστῆσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου, καὶ παιδεῦσαι, τῆς κατὰ ψυχὴν χάριτος ἐρασθέντα, Δημήτριος φησὶν ὁ Βυ- C ζάντιος. γνόντα δὲ τὴν φυσικὴν θεωρίαν μηδὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς, τὰ ἠθικὰ φιλοσοφεῖν, ἐπί τε τῶν ἐργαστηρίων καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ· κἀκεῖνα δὲ φάσκειν ζητεῖν,

Ὅ,ττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται.

πολλάκις δὲ βιαιότερον ἐν ταῖς ζητήσεσι διαλεγόμενον κονδυλίζεσθαι καὶ παρατίλλεσθαι, τὸ πλέον τε γελᾶ- D σθαι καταφρονούμενον· καὶ πάντα ταῦτα φέρειν ἀνεξικάκως. ὅθεν καὶ λακτισθέντα, ἐπειδὴ ἠνέσχετο, τινὸς θαυμάσαντος, εἰπεῖν, Εἰ δέ με ὄνος ἐλάκτισε, δίκην ἂν αὐτῷ ἐλάγχανον; καὶ ταῦτα μὲν ὁ Δημήτριος. ἀποδημίας δὲ οὐκ ἐδεήθη, καθάπερ οἱ πλείους, πλὴν εἰ μὴ στρατεύεσθαι ἔδει. τὸ δὲ λοιπὸν αὐτόθι μένων, φιλονεικότερον συνεζήτει τοῖς προσδιαλεγομένοις, οὐχ ὥστε ἀφελέσθαι τὴν δόξαν αὐτοὺς, ἀλλ' ὥστε τὸ ἀληθὲς ἐκμα- E θεῖν πειρᾶσθαι. φασὶ δ' Εὐριπίδην αὐτῷ δόντα τὸ Ἡρακλείτου σύγγραμμα, ἐρέσθαι, Τί δοκεῖ; τὸν δὲ φάναι, Ἃ μὲν συνῆκα, γενναῖα· οἶμαι δὲ, καὶ ἃ μὴ συνῆκα· πλὴν Δηλίου γέ τινος δεῖται κολυμβητοῦ. ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ σωμασκίας, καὶ ἦν εὐέκτης. ἐστρατεύσατο γοῦν εἰς Ἀμφίπολιν· καὶ Ξενοφῶντα ἀφ' ἵππου πεσόντα ἐν τῇ κατὰ Δήλιον μάχῃ, διέσωσεν ὑπολαβών· ὅτε καὶ πάντων φευγόντων Ἀθηναίων, αὐτὸς ἠρέμα ἀνεχώρει, παρεπιστρεφόμενος ἡσυχῇ, καὶ τηρῶν ἀμύνασθαι εἴ τις F οἱ ἐπέλθοι. ἐστρατεύσατο δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν διὰ θαλάττης· πεζῇ γὰρ οὐκ ἐνῆν, τοῦ πολέμου κωλύοντος. ὅτε καὶ μεῖναι νυκτὸς ὅλης ἐφ' ἑνὸς σχήματος αὐτόν φασι, καὶ ἀριστεύσαντα αὐτόθι παραχωρῆσαι Ἀλκιβιάδῃ τὰ ἀριστεῖα, οὗ καὶ ἐρασθῆναι φησὶν αὐτὸν Ἀρίστιππος ἐν τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς.

Ἴων

Ἴων δὲ ὁ Χῖος καὶ νέον ὄντα εἰς Σάμον σὺν Ἀρχελάῳ ἀποδημῆσαι, καὶ Πυθῶδε ἐλθεῖν Ἀριστοτέλης. ἀλλὰ καὶ εἰς Ἰσθμὸν, ὡς Φαβωρῖνος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. ἦν δὲ καὶ ἰσχυρογνώμων καὶ δημοκρατικὸς, ὡς δῆλον ἔκ τε τοῦ μὴ εἶξαι τοῖς περὶ Κριτίαν, κελεύουσι Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον πλούσιον ἄνδρα ἀγαγεῖν πρὸς αὐτοὺς, ὥστε ἀπολέσθαι· ἀλλὰ καὶ μόνος ἀποψηφίσασθαι τῶν δέκα στρατηγῶν· καὶ ἐνὸν αὐτῷ ἀποδρᾶναι τῆς εἱρκτῆς, μὴ ἐθελῆσαι· τοῖς τε κλαίουσιν αὐτὸν ἐπιπλῆξαι, καὶ τοὺς καλλίστους λόγους ἐκείνους δεδεμένον διαθέσθαι. αὐτάρκης τε ἦν καὶ σεμνός· καί ποτε Ἀλκιβιάδου (καθά φησι Παμφίλη ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν ὑπομνημάτων) διδόντος αὐτῷ χώραν μεγάλην ἵνα οἰκοδομήσηται οἰκίαν, φάναι, Καὶ εἰ ὑποδημάτων ἔδει, βύρσαν μοι ἐδίδους ἵν᾽ ἑαυτῷ ὑποδήματα ποιησαίμην; καὶ καταγέλαστος ἂν ἦν λαβών. πολλάκις δ᾽ ἀφορῶν εἰς τὰ πλήθη τῶν πιπρασκομένων, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν, Πόσων ἐγὼ χρείαν οὐκ ἔχω; καὶ συνεχὲς ἐκεῖνα ἀνεφθέγγετο τὰ ἰαμβεῖα,

A Ion Chius juvenem quoque eum, cum Archelao, Samum peregre profectum; Ariſtoteles autem etiam Pythonem veniſſe, tradit; ſed & Iſthmum quoque, quemadmodum eſt apud Phavorinum in primo commentariorum. Erat in retinenda ſententia conſtans, & popularis Reipub. ſtudioſus, ut manifeſtum eſt ex eo, quod neque Critiæ conceſſit, Leontem Salaminium hominem divitem, ad necem, ſibi depoſcenti: & ſolus decem imperatores ſuffragio liberavit. cumque aufugere B ex cuſtodia poſſet, noluit, eoſque qui ſe lacrymis proſequebantur, objurgavit; atque in vincula conjectus, pulcherrimos illos habuit ſermones. Erat ſeipſo contentus & gravis. Atque etiam Alcibiade aliquando (ut eſt apud Pamphilam in ſeptimo commentariorum) aream ipſi magnam, ad inædificandam domum, donante, fertur dixiſſe, An ſi caligis indigerem, unde mihi caligas facerem, corium quoque dediſſes? atqui, ſi acciperem, ridiculus eſſem. Sæpe vero rerum venalium multitudinem aſpiciens, ſibi ipſe aiebat, Quam multis C non indigeo? ac frequenter eos Iambos in ore habebat,

Τὰ δ᾽ ἀργυρώματ᾽ ἐστὶν, ἥ τε πορφύρα,
Εἰς τοὺς τραγῳδοὺς χρήσιμ᾽, οὐκ εἰς τὸν βίον.

Argentea autem ſunt, ac purpura,
Tragœdis utilia, non vitæ.

Ὑπερεφρόνησε δὲ καὶ Ἀρχελάου τοῦ Μακεδόνος, καὶ Σκώπα τοῦ Κρανωνίου, καὶ Εὐρυλόχου τοῦ Λαρισσαίου, μήτε χρήματα προσέμενος αὐτῶν, μήτε παρ᾽ αὐτοὺς ἀπελθών. εὔτακτός τε ἦν τὴν δίαιταν οὕτως, ὥστε πολλάκις Ἀθήνησι λοιμῶν γινομένων μόνος οὐκ ἐνόσησε. φησὶ δ᾽ Ἀριστοτέλης δύο γυναῖκας αὐτὸν ἀγαγέσθαι· προτέραν μὲν Ξανθίππην, ἐξ ἧς αὐτῷ γενέσθαι Λαμπροκλέα. δευτέραν δὲ, Μυρτὼ, τὴν Ἀριστείδου τοῦ δικαίου θυγατέρα, ἣν καὶ ἄπροικον λαβεῖν· ἐξ ἧς γενέσθαι Σωφρονίσκον καὶ Μενέξενον· οἱ δὲ προτέραν γῆμαι τὴν Μυρτὼ φασίν· ἔνιοι δὲ, καὶ ἀμφοτέρας ἔχειν ὁμοῦ. ὧν ἐστι Σάτυρός τε καὶ Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος. φησὶ γὰρ, βουληθέντας Ἀθηναίους, διὰ τὸ λειπανδρεῖν, συναυξῆσαι τὸ πλῆθος, ψηφίσασθαι, Γαμεῖν μὲν ἀστὴν μίαν, παιδοποιεῖσθαι δὲ καὶ ἐξ ἑτέρας· ὅθεν τοῦτο ποιῆσαι καὶ Σωκράτη. ἦν δ᾽ ἱκανὸς καὶ τῶν σκωπτόντων αὐτὸν ὑπερορᾶν. καὶ ἐσεμνύνετο ἐπὶ τῇ εὐτελείᾳ. μισθόν τε οὐδένα εἰσεπράξατο. καὶ ἔλεγεν, ἥδιστα ἐσθίων, ἥκιστα ὄψου προσδεῖσθαι· καὶ ἥδιστα πίνων, ἥκιστα τὸ μὴ παρὸν ποτὸν ἀναμένειν· καὶ ἐλαχίστων δεόμενος, ἔγγιστα εἶναι θεῶν· τοῦτο δ᾽ ἐνέσται καὶ παρὰ τῶν κωμῳδοποιῶν λαβεῖν, οἳ λανθάνουσιν ἑαυτοὺς, δι᾽ ὧν σκώπτουσιν, ἐπαινοῦντες αὐτόν. Ἀριστοφάνης μὲν οὕτως,

Archelaum quoque Macedonem, & Scopam Cranonii, & Eurylochum Lariſæi filium valde contempſit, neque illorum pecuniis acceptis, neque ad eos adiens. Ra- D tione victus ſalubri ſic utebatur, ut Athenienſibus ſæpe peſtilentia laborantibus, ſolus nunquam ægrotaverit. Duas eum uxores duxiſſe Ariſtoteles ait, priorem quidem Xantippem, ex qua Lamprocleum ei natum eſſe; alteram vero Myrto, Ariſtidis filiam, ejus, qui juſtus vocatus eſt: quam indotatam quoque fertur accepiſſe, ex qua Sophroniſcum & Menexenum natos eſſe. Quidam priorem aiunt duxiſſe Myrto; nonnulli autem utraſque ſimul eum habuiſſe dicunt, in quibus eſt Satyrus & Hie- E ronymus Rhodius. Ait enim Athenienſes, ob hominum infrequentiam, multitudinem augere volentes, decreviſſe, unam quidem ut civem, uxorem ducere, ex altera vero etiam ut procreare filios liceret; quod & Socratem ipſum quoque feciſſe. Erat autem is, qui & eos, qui ſe cavillarentur, facile deſpiceret, & in frugalitate maxime gloriaretur. mercedem nullam exigebat. Cumque ſuaviſſime comederet, ac jucundiſſime biberet, minime ſe aut ob- F ſonio indigere, aut abſentem potum expectare aiebat; & cum pauciſſimis indigeret, ad Deos ſe quam proxime accedere. hoc autem ex poetis comicis intelligere licebit, qui quæ in eo cavillantur, ea non vident ad illius laudem pertinere. Ariſtophanes quidem ſic,

Ὦ τῆς μεγάλης ἐπιθυμήσας σοφίας ἄνθρωπε δικαίως,

O magnam expetens ſapientiam homo iure

Vt felix apud Athenienſes, alioſque vivas. A

Deinde,

Memor & cogitator, & laborioſum ineſt
In mente, neque adhuc defatigaris, aut ſtans, aut iens,
Nec rurſus algens valde doles, nec prandia cupis
Vinoque abſtines, & edacitate, & aliis inſcitiis.

Amipſias autem eum in Tribone inducens, ſic ait,

B

Socrates virorum optime paucorum, multorumque vaniſsime,
Venis tu quoque ad nos, toleranſque es.
Vnde tibi penula fuerit? hoccine malum
Coriariorum ob contumeliam factum eſt.

Atque is, tam valde eſuriens, nunquam tamen aſſentari potuit. Hanc ejus deſpicientiam & magnanimitatem idem quoque Ariſtophanes indicat, inquiens,

C

Extolleriſque in viis, oculoſque adjicis,
Diſcalciatuſque mala multa ſuſtines, & inter nos gravitatem præ te fers.

Et tamen interdum tempori ſerviens, pretioſa induebatur veſte; ut in Platonis convivio, cum ad Agathonem adiret. Ad utrumque autem maxime aptus erat, & ad hortandum, & ad dehortandum. Veluti Theætetum, de ſcientia diſputans (ut eſt apud Platonem) divino concitatum afflatu dimiſit. Euthyphronem autem, qui peregrinitatis judicium patri intenderat, de D pietate quædam differens, ab inſtituto revocavit. Lyſim vero hortatus, optime moratum reddidit; erat enim is qui ex rebus orationem facile inveniret. Filium quoque Lamprocleum, matri graviter ſuccenſentem, inflexit, quemadmodum Xenophon memoriæ prodidit. Et quidem Glauconem, Platonis fratrem (ut eſt apud Xenophontem) ad Remp. accedere volentem, ſed minime aptum, deterruit; contra vero Charmidem, ad id maxime accommodatum, incitavit. Iphicrati etiam imperatori E ſpiritus addidit, gallos ei Midæ tonſoris cum Calliæ, alis decertantes, oſtendens. Atque ipſum, quaſi phaſianum avem, aut pavonem civitatem tueri Glauconides jubebat. Illud autem tanquam mirabile aiebat, quæ quiſque poſſideat, ſingulos facile poſſe dicere; amicos autem, quot habeat, nominare non poſſe; adeo illorum eſſe negligentes. Euclidem autem litigioſarum diſputationum ſtudioſum conſpiciens, O Euclides, inquit, Sophiſtis tu quidem uti poteris, hominibus vero nequaquam. His F enim de rebus turpem diſputationem (ut ait Plato in Euthydemo) inutilem eſſe putabat. Atque etiam cum ſervos ei Charmides, unde lucrifaceret, dono daret, non accepit: Alcibiadiſque pulchritudinem, ut quidam putant, deſpexit. Ocium, ut rerum omnium pulcherrimam, laudabat, quemadmodum Xenophon quoq; ait in Sympoſio.

Ὡς εὐδαίμων παρ' Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ἄλλοις διαζῇς.

εἶτα,

Μνήμων καὶ φροντιστὴς, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ γνώμῃ, κοὐκ ἔπι κάμνεις, οὔθ' ἑστὼς, οὔτε βαδίζων,
Οὔτ' αὖ ῥιγῶν ἄχθῃ λίαν, οὔτ' ἀρίστων ἐπιθυμεῖς,
Οἴνου τ' ἀπέχῃ καὶ ἀδδηφαγίας, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.

Ἀμειψίας δ' ἐν τρίβωνι παράγων αὐτὸν φησὶν οὕτως,

Σώκρατες ἀνδρῶν βέλτιστ' ὀλίγων, πολλῶν δὲ ματαιότατ',
Ἥκεις καὶ σὺ πρὸς ἡμᾶς, καρτερικός τ' εἶ.
Πόθεν ἄν σοι χλαῖνα γένοιτο; τουτὶ τὸ κακὸν
Τῶν σκυτοτόμων κατ' ἐπήρειαν γεγένηται.

Οὗτος μέντοι πεινῶν οὕτως, οὐπώποτ' ἔτλη κολακεῦσαι. τοῦτο δ' αὐτοῦ τὸ ὑπεροπτικὸν καὶ μεγαλόφρον ἐμφαίνει καὶ Ἀριστοφάνης, λέγων οὕτως, ὅτι

Βρενθύῃ τ' ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλεις,
Κἀνυπόδητος κακὰ πόλλ' ἀνέχῃ, κᾀν ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖς.

καί τοι ἐνίοτε πρὸς τοὺς καιροὺς ἁρμοττόμενος, καὶ λαμπρὰ ἠμπίσχετο· καθάπερ ἐν τῷ Πλάτωνος συμποσίῳ παρ' Ἀγάθωνα βαδίζων. ἱκανὸς δ' ἀμφότερα ἦν καὶ προτρέψαι καὶ ἀποτρέψαι. ὥσπερ τὸν Θεαίτητον, περὶ ἐπιστήμης διαλεχθεὶς, ἔνθεον ἀπέπεμψε, καθὰ καὶ Πλάτων φησίν. Εὐθύφρονα δὲ τῷ πατρὶ γραψάμενον ξενίας δίκην, περὶ ὁσίου τινὰ διαλεχθεὶς ἀπήγαγε. καὶ τὸν Λύσιν δὲ ἠθικώτατον ἐποίησε προτρέψας. ἦν γὰρ ἱκανὸς ἀπὸ τῶν πραγμάτων τοὺς λόγους εὑρίσκειν. ἐνέτρεψε δὲ καὶ Λαμπροκλέα τὸν υἱὸν τῇ μητρὶ ἀγριαινόμενον, ὥς που καὶ Ξενοφῶν εἴρηκε. καὶ Γλαύκωνα μὲν τὸν Πλάτωνος ἀδελφὸν θέλοντα πολιτεύεσθαι, ἀπέστησε, διὰ τὸ ἀπείρως ἔχειν, ὥς φησιν ὁ Ξενοφῶν· Χαρμίδην δὲ τοὐναντίον ἐπέστησεν, οἰκείως ἔχοντα. ἐπῆρε δὲ καὶ εἰς φρόνημα Ἰφικράτη τὸν στρατηγὸν, δείξας αὐτῷ τοῦ κουρέως Μίδου ἀλεκτρυόνας ἀντίον τῶν Καλλίου πτερυξαμένους. καὶ αὐτὸν Γλαυκωνίδης ἠξίου τῇ πόλει περιποιεῖν, καθάπερ φασιανὸν ὄρνιν, ἢ ταώ. ἔλεγε δὲ ὡς θαῦμα, τὰ μὲν ἕκαστον εἰπεῖν ἂν ῥᾳδίως ὅσα ἔχοι, φίλους δ' οὐκ ἂν ὀνομάσαι ὁπόσους κέκτηται· οὕτως ὀλιγώρως ἔχειν περὶ αὐτούς. ὁρῶν δ' Εὐκλείδην ἐσπουδακότα περὶ τοὺς ἐριστικοὺς λόγους, Ὦ Εὐκλείδη, ἔφη, σοφισταῖς μὲν δυνήσῃ χρῆσθαι, ἀνθρώποις δὲ οὐδαμῶς. ἄχρηστον γὰρ ᾤετο εἶναι τὴν περὶ ταῦτα αἰσχρολογίαν, ὡς καὶ Πλάτων ἐν Εὐθυδήμῳ φησί. Χαρμίδου τε οἰκέτας αὐτῷ διδόντος, ἵν' ἀπ' αὐτῶν προσοδεύοιτο, οὐχ εἵλετο· καὶ τὸ κάλλος ὑπερεῖδεν Ἀλκιβιάδου, κατά τινας. καὶ ἐπήνει σχολὴν, ὡς κάλλιστον κτημάτων, καθὰ καὶ Ξενοφῶν ἐν συμποσίῳ φησίν.

ἔλεγε δὲ καὶ ἓν μόνον ἀγαθὸν εἶναι, τὴν ἐπιστήμην· καὶ ἓν μόνον κακόν, τὴν ἀμαθίαν. πλοῦτον δὲ καὶ εὐγένειαν οὐδὲν σεμνὸν ἔχειν· πᾶν δὲ τοὐναντίον, κακόν. εἰπόντος γοῦν τινος αὐτῷ ὡς εἴη Ἀντισθένης μητρὸς Θρᾴττης, Σὺ δ' ᾤου, ἔφη, οὕτως ἂν γενναῖον ἐκ δυοῖν Ἀθηναίων γενέσθαι; Φαίδωνα δὲ δι' αἰχμαλωσίαν ἐπ' οἰκήματος καθήμενον προσέταξε Κρίτωνι λυτρώσασθαι, καὶ φιλόσοφον ἀπειργάσατο. ἀλλὰ καὶ λυρίζειν ἐμάνθανεν ὅτε καιρός· μηδὲν λέγων ἄτοπον εἶναι, ἅ τις μὴ οἶδεν ἐκμανθάνειν. ἔτι τε ὠρχεῖτο συνεχές, τῇ τοῦ σώματος εὐεξίᾳ λυσιτελεῖν ἡγούμενος τὴν τοιαύτην γυμνασίαν, ὡς καὶ Ξενοφῶν ἐν συμποσίῳ φησίν. ἔλεγε δὲ καὶ προσημαίνειν τὸ δαιμόνιον τὰ μέλλοντα αὐτῷ. τό, τε εὖ ἄρχεσθαι, μικρὸν μὲν μὴ εἶναι, παρὰ μικρὸν δέ. καὶ εἰδέναι μὲν μηδέν, πλὴν αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι. τούς τε τὰ ὥραια πολλοῦ ἐωνημένους, ἀπογινώσκειν ἔλεγεν εἰς τὰς ὥρας ἐλθεῖν. καί ποτε ἐρωτηθείς, Τίς ἀρετὴ νέου; Τὸ μηδὲν ἄγαν, εἶπεν. ἔφασκέ τε δεῖν γεωμετρεῖν, μέχρι ἄν τις μέτρῳ δύνηται γῆν τε παραλαβεῖν καὶ παραδοῦναι. Εὐριπίδου δ' ἐν τῇ Αὔγῃ εἰπόντος περὶ ἀρετῆς,

Κράτιστον εἰκῆ ταῦτ' ἐᾶν ἀφειμένα,

ἀναστὰς ἐξῆλθε· φήσας, γελοῖον εἶναι, ἀνδράποδον μὲν μὴ εὑρισκόμενον, ἀξιοῦν ζητεῖν· ἀρετὴν δ' οὕτως ἐᾶν ἀπολωλέναι. ἐρωτηθεὶς πότερον γῆμαι ἢ μή; ἔφη, Ὃ ἂν αὐτῶν ποιήσῃς, μεταγνώσῃ. ἔλεγέ τε θαυμάζειν τῶν τὰς λιθίνους εἰκόνας κατασκευαζομένων, τοῦ μὲν λίθου προνοεῖν, ὡς ὁμοιότατος ἔσται· αὐτῶν δ' ἀμελεῖν, ὡς μὴ ὁμοίους τῷ λίθῳ φαίνεσθαι. ἠξίου δὲ καὶ τοὺς νέους συνεχῶς κατοπτρίζεσθαι, ἵν' εἰ μὲν καλοὶ εἶεν, ἄξιοι γίγνοιντο· εἰ δ' αἰσχροί, παιδείᾳ τὴν δυσείδειαν ἐπικαλύπτοιεν. καλέσας ἐπὶ δεῖπνον πλουσίους, καὶ τῆς Ξανθίππης αἰδουμένης, ἔφη, Θάρρει· εἰ μὲν γὰρ εἶεν μέτριοι, συμπεριενεχθεῖεν ἄν· εἰ δὲ φαῦλοι, ἡμῖν αὐτῶν οὐδὲν μελήσει. ἔλεγε τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους ζῆν, ἵν' ἐσθίοιεν· αὐτὸν δὲ ἐσθίειν, ἵνα ζῴη. πρὸς τὸ οὐκ ἀξιόλογον πλῆθος ἔφασκεν, ὅμοιον εἴ τις τετράδραχμον ἓν ἀποδοκιμάζων, τὸν ἐκ τῶν τοιούτων σωρὸν ὡς δόκιμον ἀποδέχοιτο. Αἰσχίνου δὲ εἰπόντος, Πένης εἰμὶ καὶ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἔχω, δίδωμι δέ σοι ἐμαυτόν· Ἆρ' οὖν, εἶπεν, οὐκ αἰσθάνῃ τὰ μέγιστά μοι διδούς; πρὸς τὸν ἀποδυσπετοῦντα ἐπὶ τῷ παρορᾶσθαι, ὁπότε ἐπανέστησαν οἱ τριάκοντα, Ἆρα, ἔφη, μή τί σοι μεταμέλει; πρὸς τὸν εἰπόντα, Θάνατόν σου κατέγνωσαν Ἀθηναῖοι, Κἀκείνων, φησίν, ἡ φύσις. οἱ δὲ τοῦτ' Ἀναξαγόραν φασί. τῆς γυναικὸς εἰπούσης, Ἀδίκως ἀποθνήσκεις, Σὺ δέ, ἔφη, δικαίως ἐβούλου;

A Aiebat etiam unum tantummodo bonum eſſe, ſcientiam; atque unum tantummodo malum, inſcitiam: divitias autem ac nobilitatem nihil habere dignitatis, ſed contra omnia in eis ineſſe mala. Igitur ei quodam dicente, Antiſthenem matre natum eſſe Thracia, An tu, inquit, putabas ex duobus Athenienſibus hominem natum eſſe tam præclarum? Phædonem in lupanari propterea ſedentem quod captivus ſervire cogeretur, redimere Critonem juſſit;
B philoſophumque reddidit. Sed & lyra, cum tempus poſtularet, canere didicit, minime abſurdum eſſe inquiens, ea quæ quis neſciret, addiſcere. Præterea aſſidue ſaltabat, hanc exercitationem corporis valetudini utilem arbitratus, quemadmodum Xenophon ait in Sympoſio. Larem quoque futura ſibi ante ſignificare dicebat; & bene incipere, non parvum illud quidem eſſe, ſed parvo proximum, aiebat. Ac ſe quidem nihil ſcire, verum tamen
C hoc ipſum ſcire. Atque etiam eos qui tempeſtivos fructus multo emerent, judicare aiebat, ſuis illos temporibus minime veniſſe. Interrogatus aliquando, quænam juvenis virtus eſſet, reſpondit, Ut ne quid nimis. Aiebat etiam Geometriæ tantiſper operam dari oportere, donec cum menſura quis & à majoribus ſibi traditam accipere terram poſſit, & aliis tradere. Euripide autem in Auge de virtute ſic dicente,

Optimum temere hæc dimittere relicta,

D ſurgens diſceſſit, Ridiculum eſſe inquiens, mancipium ſiquis non repertum magni æſtimet quærere, virtutem autem ſic interire patiatur. Interrogatus, uxor ducenda eſſet, necne, Utrum vis, inquit, feceris, te pœnitebit. Aiebat quoque ſe illos mirari, qui ex lapide imagines effingunt; quod hi, quam ſimillimus quidem ut lapis ſit, proſpiciunt, iidem vero ſeipſos negligunt, ne lapidi ſimiles videantur. Atque etiam juvenes aſſidue ſe in ſpeculo inſpicere jubebat; ut ſi formoſi eſſent, ſe
E forma dignos præſtarent; ſin turpes, deformitatem doctrina occultarent. Divites ad cœnam cum vocaſſet, erubeſcente Xantippe, Bono eſto, inquit, animo; ſi enim erunt moderati, noſtri compotores eſſe poterunt; ſi mali, nulli nobis erunt curæ. Ac cæteros quidem homines idcirco vivere aiebat, ut comederent; ſe vero comedere, ut viveret. Ad multitudinem nullius pretii, ſimile eſſe aiebat, ac ſiquis tetradrachma una improbata, ex ſimilibus tamen acervum ut probum receperit. Di-
F cente Æſchine, Tenuior ſum, & aliud ego quidem nihil habeo, tibi autem meipſum trado; An tu, inquit, non intelligis te mihi maxima tradere? Faſtidienti cuidam quod quo tempore triginta extitiſſent tyranni, ipſe deſpectus eſſet, An te, inquit, nihil pœnitet? Dicenti, mori te Athenienſes decreverunt, Et illos natura, reſpondit. alii hoc Anaxagoræ tribuunt. Uxore dicente, injuſte moreris, An tu, inquit, juſte malles?

Cum ſibi quidam in ſomnis dixiſſe viſus eſſet,

Die ſane tertia Phthiam glebôſam veneris;

Æſchini ſe intra triduum moriturum eſſe dixit. Cicutam bibituro Apollodorus pulchrum pallium, quo indutus moreretur, obtulit, tum ille, Quid, inquit, pallium meum viventi uſu aptum fuit, morienti non erit? Dicenti, tibi quidam maledicit, Bene enim, inquit, dicere non didicit. Antiſthene pallium, qua contritum erat, ut conſpiceretur, vertente, Tuam, inquit, per pallium inanem gloriam aſpicio. Dicenti, nonne quis tibi convitium facit? Minime, inquit, nam mihi hæc non inſunt. Aiebat ſe dedita opera comicis offerre oportere. Si quid enim dixerint eorum quæ nobis inſunt, correctoribus utemur; ſin minus, nihil ad nos. Xantippe primum quidem ſe maledictis inſectante, deinde etiam aqua perfundente, Nonne, inquit, aiebam Xantippes tonitrua pluviam quoque conſequuturam? Alcibiade dicente, Xantippes convitia ferri non poſſe, At ego, inquit, quaſi qui aſſiduè rotarum ſtrepitum audit, ita his aſſuefactus ſum. tu quoque, ait, anſerum clamorem fers. Eo autem reſpondente, At illi ova mihi pulloſque pariunt; Et mihi, inquit, Xantippe puerulos gignit. Cum ea ſibi aliquando in foro etiam pallium ſuſtuliſſet, hortabantur eum familiares, manibus ut ſe ulciſceretur; tum ille, Hercle, inquit, ut nobis pugnis decertantibus, unuſquiſque veſtrum acclamet, Euge Socrates, Euge Xantippe. Aiebat uxore difficili ſe ita uti, ut equis ferocibus, qui equitandi arte valent; ut enim, inquit, illi domitis his facile cæteros regunt, ſic ego Xantippe utens, cæteris hominibus utar. Hæc igitur & ſimilia cum & diceret & faceret, teſtimonium ei à Pythia datum eſt, cum illud omnium ſermone celebratum oraculo edidiſſet,

Hominum omnium Socrates ſapientiſſimus.

Ex quo magna eſt ei invidia conflata. ſed & ex eo quoque, quod ſeipſos magnifice efferentes tanquam inſipientes redarguebat; veluti certe Anytum, ut eſt apud Platonem in Menone. Is enim, cum ſe à Socrate irrideri non ferret, primum quidem Ariſtophanem in eum incitavit. deinde Melito quoque perſuaſit, ut ejus nomen de impietate & adoleſcentium corruptela deferret; ac nomen quidem illius Melitus detulit. In eum vero dixit Polyeuctus, quemadmodum Phavorinus ait in varia hiſtoria. Orationem autem, ut eſt apud Hermippum, Polycrates Sophiſtes conſcripſit; ſive (ut alii malunt) Anytus. Sed omnia Lycon, populi aſſentator, prius adornavit. Antiſthenes in philoſophorum ſucceſſionibus, & Plato in Apologia, tres ipſius accuſatores fuiſſe aiunt, Anytum, Lyconem & Melitum. Anytum quidem remp. adminiſtrantium & politicorum dolores punientem, Lyconem Oratorum, & Melitum

A ὄναρ δόξας τινὰ αὐτῷ λέγειν,

Ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο,

πρὸς Αἰσχίνην ἔφη, Εἰς τρίτην ἀποθανοῦμαι. μέλλοντί τε αὐτῷ τὸ κώνειον πίεσθαι, Ἀπολλόδωρος ἱμάτιον ἐδίδου καλὸν, ἵν᾽ ἐν ἐκείνῳ ἐναποθάνῃ· καὶ ὅς, Τί δ᾽, ἔφη, τὸ ἐμὸν ἱμάτιον ἐμβιῶναι μὲν ἐπιτήδειον, ἐναποθανεῖν δὲ οὐχί; πρὸς τὸν εἰπόντα, Κακῶς ὁ δεῖνά σε λέγει· Καλῶς γὰρ, ἔφη, λέγειν οὐκ ἔμαθε. Στρέψαντος
B Ἀντισθένους τὸ διερρωγὸς τοῦ τρίβωνος εἰς τοὐμφανὲς, Ὁρῶ σου, ἔφη, διὰ τοῦ τρίβωνος τὴν κενοδοξίαν. πρὸς τὸν εἰπόντα, Οὐ σοὶ λοιδορεῖται ὁ δεῖνα; Οὐχὶ, ἔφη· ἐμοὶ γὰρ οὐ πρόσεστι ταῦτα. ἔλεγε δὲ τοῖς κωμικοῖς δεῖν ἐπιτηδὲς ἑαυτὸν διδόναι. εἰ μὲν γάρ τι τῶν προσόντων λέξειαν, διορθώσονται· εἰ δ᾽ οὔ, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. πρὸς Ξανθίππην, πρότερον μὲν λοιδοροῦσαν, ὕστερον δὲ καὶ περιχέασαν αὐτῷ, Οὐκ ἔλεγον, εἶπεν, ὅτι Ξανθίππη
C βροντῶσα, καὶ ὕδωρ ποιήσει; πρὸς Ἀλκιβιάδην εἰπόντα, οὐκ ἀνεκτὴ ἡ Ξανθίππη λοιδοροῦσα, Ἀλλ᾽ ἔγωγ᾽, ἔφη, συνείθισμαι, καθαπερεὶ καὶ τροχιλέας ἀκούων συνεχές. καὶ σὺ μὲν, εἶπε, χηνῶν βοώντων ἀνέχῃ. τοῦ δὲ εἰπόντος, Ἀλλά μοι ᾠὰ καὶ νεοττοὺς τίκτουσι· Κἀμοὶ, φησὶ, Ξανθίππη παιδία γεννᾷ. ποτὲ αὐτῆς ἐν ἀγορᾷ καὶ θοιμάτιον περιελομένης συνεβούλευον οἱ γνώριμοι χερσὶν ἀμύνασθαι· Νὴ Δί᾽, εἶπε, ἵν᾽ ἡμῶν πυκτευόντων, ἕκαστος ὑμῶν λέ-
D γοι, εὖ Σωκράτης, εὖ Ξανθίππη. ἔλεγε συνεῖναι τραχείᾳ γυναικὶ, καθάπερ οἱ ἱππικοὶ θυμοειδέσιν ἵπποις· Ἀλλ᾽ ὡς ἐκεῖνοι, φησὶ, τούτων κρατήσαντες, ῥᾳδίως τῶν ἄλλων περιγίνονται, οὕτω κἀγὼ Ξανθίππῃ χρώμενος, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις συμπεριενεχθήσομαι. ταῦτα δὴ καὶ τοιαῦτα λέγων καὶ πράττων, πρὸς τῆς Πυθίας ἐμαρτυρήθη, Χαιρεφῶντι ἀνελούσης ἐκεῖνο δὴ τὸ περιφερόμενον,

Ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος.

E ἀφ᾽ οὗ δὴ καὶ ἐφθονήθη μάλιστα, καὶ δὴ καὶ ὅτι διήλεγχε τοὺς μεγαλοφρονοῦντας ἐφ᾽ ἑαυτοῖς, ὡς ἀνοήτους, καθάπερ ἀμέλει καὶ τὸν Ἄνυτον, ὡς καὶ ἐν τῷ Πλάτωνος ἐστὶ Μένωνι. οὗτος γὰρ οὐ φέρων τὸν ὑπὸ Σωκράτους χλευασμὸν, πρῶτον μὲν ἐπήλειψεν αὐτῷ τοὺς περὶ Ἀριστοφάνην· ἔπειτα καὶ Μέλιτον συνέπεισεν ἀπενέγκασθαι κατ᾽ αὐτοῦ γραφὴν ἀσεβείας καὶ τῶν νέων διαφθορᾶς. ἀπηνέγκατο μὲν οὖν τὴν γραφὴν ὁ Μέλιτος· εἶπε δὲ τὴν δίκην Πολύευκτος, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. συνέ-
F γραψε δὲ τὸν λόγον Πολυκράτης ὁ σοφιστὴς, ὥς φησιν Ἕρμιππος· ἢ Ἄνυτος, ὥς τινες. προητοίμασε δὲ πάντα Λύκων ὁ δημαγωγός. Ἀντισθένης δ᾽ ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς, καὶ Πλάτων ἐν ἀπολογίᾳ, τρεῖς αὐτοῦ κατηγορῆσαί φασιν, Ἄνυτον καὶ Λύκωνα καὶ Μέλιτον. τὸν μὲν Ἄνυτον περὶ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ὀργιζόμενον· τὸν δὲ Λύκωνα, ὑπὲρ τῶν ῥητόρων· καὶ τὸν Μέλιτον

ὑπὲρ

ὑπὸ τῶν ποιητῶν· οὓς ἅπαντας ὁ Σωκράτης διέσυρε. Φαβωρῖνος δέ φησιν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἀπομνημονευμάτων, μὴ εἶναι ἀληθῆ τὸν λόγον τὸν Πολυκράτους κατὰ Σωκράτους· ἐν αὐτῷ γὰρ, φησὶ, μνημονεύει τῶν ὑπὸ Κόνωνος τειχῶν ἀνασταθέντων, ἃ γέγονεν ἐν ἔτεσιν ἓξ τῆς Σωκράτους τελευτῆς ὕστερον. καὶ ἔστιν οὕτως ἔχον. ἡ δ' ἀντωμοσία τῆς δίκης τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον. ἀνάκειται γὰρ ἔτι καὶ νῦν (φησὶ Φαβωρῖνος ἐν τῷ Μητρῴῳ.) Τάδε ἐγράψατο καὶ ἀντωμολογήσατο Μέλιτος Μελίτου Πιτθεὺς Σωκράτει Σωφρονίσκου Ἀλωπεκῆθεν· Ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσηγούμενος· ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέους διαφθείρων. τίμημα θάνατος. ὁ μὲν οὖν φιλόσοφος, Λυσίου γράψαντος ἀπολογίαν αὐτῷ, διαναγνοὺς, ἔφη, Καλὸς μὲν ὁ λόγος, ὦ Λυσία, οὐ μὴν ἁρμόττων ἐμοί. δηλαδὴ γὰρ ἦν τὸ πλέον δικανικὸς, ἢ ἐμφιλόσοφος. εἰπόντος δὲ τοῦ Λυσίου, Πῶς, εἰ καλός ἐστιν ὁ λόγος, οὐκ ἂν σοι ἁρμόττοι; ἔφη, Οὐ γὰρ καὶ ἱμάτια καλὰ καὶ ὑποδήματα εἴη ἂν ἐμοὶ ἀνάρμοστα; κρινομένου δ' αὐτοῦ, φησὶν Ἰοῦστος ὁ Τιβεριεὺς ἐν τῷ Στέμματι, Πλάτωνα ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ εἰπεῖν, Νεώτατος ὢν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα ἀναβάντων· τοὺς δικαστὰς ἐκβοῆσαι Καταβάντων, τουτέστι Κατάβηθι. ὅτ' οὖν κατεδικάσθη, διακοσίαις ὀγδοηκονταμιᾷ πλείοσι ψήφοις τῶν ἀπολυουσῶν· καὶ τιμωμένων τῶν δικαστῶν, τί χρὴ παθεῖν αὐτὸν ἢ ἀποτῖσαι, πέντε καὶ εἴκοσιν ἔφη δραχμὰς ἀποτίσειν. Εὐβουλίδης μὲν γάρ φησιν ἑκατὸν ὁμολογῆσαι· θορυβησάντων δὲ τῶν δικαστῶν, Ἕνεκα μὲν, εἶπε, τῶν ἐμοὶ διαπεπραγμένων τιμῶμαι τὴν δίκην τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως. καὶ οἳ θάνατον αὐτοῦ κατέγνωσαν, προσθέντες ἄλλας ψήφους ὀγδοήκοντα. καὶ δεθεὶς, μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ἔπιε τὸ κώνειον, πολλὰ κἀγαθὰ διαλεχθεὶς, ἃ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδωνι φησίν. ἀλλὰ καὶ παιᾶνα κατά τινας ἐποίησεν, οὗ ἡ ἀρχὴ,

Δήλι' Ἄπολλον χαῖρε, καὶ Ἄρτεμι, παῖδε κλεεινώ.

Διονυσόδωρος δέ φησι μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸν παιᾶνα. ἐποίησε δὲ καὶ μῦθον Αἰσώπειον, οὐ πάνυ ἐπιτετευγμένως, οὗ ἡ ἀρχὴ,

Αἴσωπός ποτ' ἔλεξε Κορίνθιον ἄστυ νέμουσι,
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ.

ὁ μὲν οὖν ἐξ ἀνθρώπων ἦν· Ἀθηναῖοι δ' εὐθὺς μετέγνωσαν, ὥστε κλεῖσαι καὶ παλαίστρας καὶ γυμνάσια. καὶ τοὺς μὲν ἐφυγάδευσαν· Μελίτου δὲ θάνατον κατέγνωσαν. Σωκράτη δὲ χαλκῆς εἰκόνος ἐτίμησαν, ἣν ἔθεσαν ἐν τῷ πομπείῳ, Λυσίππου ταύτην ἐργασαμένου. Ἄνυτόν τε ἐπιδημήσαντα

A poetarum, quos omnes Socrates carpebat. Verum Phavorinus in primo commentariorum, Polycratis in Socratem orationem veram eſſe negat: in ea enim, inquit, mentionem facit de mœnibus à Conone ædificatis, quæ annis ſex poſt Socratis mortem ædificata ſunt; quod ita eſt. Cæterum calumniæ jusjurandum ejuſmodi fuit. Nam, ut ait Phavorinus, etiam nunc in Metroo aſſervatur. Hæc intendit, calumniamque juravit Melitus Meliti filius Pittheus, Socrati Sophroniſci

B filio Alopecis. Injuſte agit Socrates, qui quos civitas Deos colit, ipſe non colit, ſed novos quoſdam Lares inducit; injuſte quoque agit, juvenes corrumpens. Æſtimatio mors. Philoſophus igitur, cum pro eo Lyſias orationem ſcripſiſſet, ea lecta, Præclara quidem, inquit, oratio eſt, O Lyſias, ſed tamen quæ mihi non conveniat. Erat enim majori ex parte judicialis potius quam philoſopho accommodata. Dicente autem Lyſia, quomodo ſi præclara eſt oratio, tibi non convenit? reſpondit,

C Quid? nonne & veſtis & calcei pulchri eſſe poſſunt, qui tamen mihi parum habiles ſint? Juſtus Tiberienſis in ſtemmate, eo in judicium vocato, Platonem ait ſuggeſtum aſcendiſſe, atque ita loquutum eſſe; Minimus, O Athenienſes, natu cum ſim eorum qui ſuggeſtum aſcenderunt; Judices ad ea acclamaviſſe, Deſcende. Cum igitur ducentis octoginta & uno, pluribus ſuffragiis, quam quibus abſolveretur, damnatus eſſet, judicibus ex pœnæ æſtimatione eum interrogantibus, quid ſe pati aut pendere

D oporteret, quinque ac viginti drachmis eam mulctam æſtimare ſe dixit: nam Eubulides quidem centum confeſſum eſſe ait; ſed tumultuantibus judicibus, Eorum, inquit, quæ à me commiſſa ſunt, gratia meruiſſe me dico, ut mihi victus quotidianus in Prytaneo præbeatur. tum vero illi, additis aliis octoginta ſuffragiis, eum capitis condemnarunt. Nec multis poſt diebus in vincula conjectus cicutam bibit, cùm multa prius & præclara diſſeruiſſet, quæ in Phædone ſunt à Platone con-

E ſcripta. Quinetiam, ut quidam aiunt, Pæana compoſuit, cujus eſt initium,

Delie Apollo ſalve, & Diana, pueri inclyti.

Dionyſidorus ejus eſſe Pæana negat. Fecit & fabulam, Æſopico more, haud valde ſcite, cujus eſt initium,

Æſopus quondam dixit Corinthiam urbem incolentibus,
Non judicare virtutem populari ſapientia.

F Atque is quidem ab hominibus ita diſceſſit. Athenienſes autem ſtatim uſque eo pœnituit, ut palæſtras & gymnaſia clauderent; ac cæteros quidem exilio affecerunt; Melitum vero ipſum capitis condemnarunt; Socratem ærea imagine honeſtarunt, quam ab Auſippo fictam celeberrimo in loco ſtatuerunt: Anytum vero peregre profectum illo ipſo die

Hera-

Heracleotæ ex civitate ejecerunt: nec vero in Socrate tantum, ſed etiam in multis aliis hoc idem Athenienſibus accidit. nam & Homerum (ut ait Heraclides) tanquam inſanum quinquaginta drachmis mulctarunt, & Tyrtæum delirare aiebant, Aſtydamantemque primum Æſchyli æqualem imagine ærea honeſtarunt. Euripides in Palamede idipſum eis exprobrat, inquiens,

Occidiſtis, occidiſtis, omniſapientem,
Nulli nocentem aedona muſam.

Atque hæc quidem ita ſe habent. Philochorus tamen Euripidem Socrate priorem mortuum eſſe tradit. Natus eſt autem, ut ait Apollodorus in Chronicis, Apſephione Archonte, anno quarto ſeptimæ ac ſeptuageſimæ Olympiadis, ſexta Thargelionis, qua die Athenienſes urbem purgant, & Delii natam eſſe Dianam aiunt. Mortuus eſt anno primo nonageſimæ ac quintæ Olympiadis, annos natus ſeptuaginta; quæ quidem Demetrius Phalereus eadem tradit. ſunt enim nonnulli, qui eum ſexaginta natum annos interiiſſe dicant. Uterque autem Anaxagoram audivit, tum iſte, tum Euripides; qui & ipſe quoque anno primo ſeptuageſimę quintę Olympiadis natus eſt, Archonte Calliade. Sed mihi videtur Socrates de rebus etiam naturalibus diſſeruiſſe. ſiquidem ut eſt apud Xenophontem, de providentia quædam diſputat, quamvis eum affirmet de his ſolum quæ ad mores pertinent, verba facere. Quinetiam Plato in apologia, de Anaxagora cæteriſque Phyſicis mentionem faciens, quæ Socrates negat, de his ipſe diſſerit, quamvis omnia Socrati attribuens. Ariſtoteles ait magnum quendam ex Syria Athenas profectum, cum alia multa Socratis reprehendiſſe, tum etiam ipſius vitæ vim allatum iri dixiſſe. Eſt autem noſtrum quoque in eum tale;

Bibe nunc in Iovis exiſtens, ô Socrates: certe enim te vere
Et ſapientem dixit Deus, & Dea ſapientia.
Ab Athenienſibus enim cicutam ſemel quidem accepiſti,
Ipſi vero ebiberunt eam tuo ore.

Huic, ut Ariſtoteles in tertio de poetica tradit, Antilochus quidam Lemnius, & Antiphon prodigiorum interpres, obtrectatores fuerunt, quemadmodum Pythagoræ Cydon & Onatas, & Sagaris Homero viventi, mortuo Xenophanes Colophonius, & Heſiodo viventi Cercops, mortuo qui ſupra dictus eſt Xenophanes, & Pindaro Amphimenes Cous, Thaleti Pherecydes, Bianti Salarus Prieneus, Pittaco Antimenides & Alcæus, Soſibius Anaxagoræ, & Timocreon Simonidi. Cæterum eorum, qui Socratem exceperunt, qui quidem Socratici appellati ſunt, longe principes Plato, Xenophon, & Antiſthenes extiterunt. Inter decem vero, qui feruntur, inſignes maxime quatuor fuerunt, Æſchines, Phædon, Euclides, & Ariſtippus.

A αὐθημερὸν ἐξεκήρυξαν Ἡρακλεῶται. οὐ μόνοι δὲ ἐπὶ Σωκράτους Ἀθηναῖοι πεπόνθασι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλείστων ὅσων. καὶ γὰρ Ὅμηρον (καθά φησιν Ἡρακλείδης) πεντήκοντα δραχμαῖς, ὡς μαινόμενον, ἐτίμησαν· καὶ Τυρταῖον παρακόπτειν ἔλεγον, καὶ Ἀστυδάμαντα πρῶτον τῶν περὶ Αἰσχύλον ἐτίμησαν εἰκόνι χαλκῇ. Εὐριπίδης δὲ καὶ ὀνειδίζει αὐτοῖς ἐν τῷ Παλαμήδει, λέγων,

Ἐκτάνετ' ἐκτάνετε τὰν πάνσοφον
Τὰν οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα μουσᾶν.

B καὶ τάδε μὲν ὧδε. Φιλόχωρος δέ φησι προτελευτῆσαι τὸν Εὐριπίδην τοῦ Σωκράτους. ἐγεννήθη δὲ (καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς) ἐπὶ Ἀψεφίωνος, ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος, Θαργηλιῶνος ἕκτῃ, ὅτε καθαίρουσι τὴν πόλιν Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν Ἄρτεμιν γενέσθαι Δήλιοι φασίν. ἐτελεύτησε δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐνενηκοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος, γεγονὼς ἐτῶν ἑβδομήκοντα. καὶ ταῦτά φησι καὶ Δημήτριος
C ὁ Φαληρεύς. ἔνιοι γὰρ ἑξήκοντα ἐτῶν τελευτῆσαι αὐτὸν φασίν. ἀμφότεροι δὲ ἤκουσαν Ἀναξαγόρου, καὶ οὗτος καὶ Εὐριπίδης, ὃς καὶ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐγεννήθη ἐπὶ Καλλιάδου. δοκεῖ δέ μοι καὶ περὶ τῶν φυσικῶν ὁ Σωκράτης διειλέχθαι· ὅπου γε καὶ περὶ προνοίας τινὰ διαλέγεται, καθά φησι καὶ Ξενοφῶν, καί τοι περὶ μόνων τῶν ἠθικῶν ποιεῖσθαι τοὺς λόγους αὐτὸν εἰπών. ἀλλὰ καὶ Πλάτων ἐν τῇ
D ἀπολογίᾳ μνησθεὶς Ἀναξαγόρου καὶ ἄλλων φυσικῶν, ἃ Σωκράτης ἀρνεῖται, περὶ τούτων αὐτὸς λέγει, καίπερ ἀνατιθεὶς πάντα Σωκράτει. φησὶ δ' Ἀριστοτέλης μάγον τινὰ ἐλθόντα ἐκ Συρίας εἰς Ἀθήνας, τά τε ἄλλα καταγνῶναι τοῦ Σωκράτους, καὶ δὴ καὶ βίαιον ἔσεσθαι τὴν τελευτὴν αὐτῷ. ἔστι δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτω,

Πῖνέ νυν ἐν Διὸς ὤν, ὦ Σώκρατες. ἦ σε γὰρ ὄντως
Καὶ σοφὸν εἶπε θεός, καὶ θεὸς ἡ σοφίη.
Πρὸς γὰρ Ἀθηναίων κώνειον ἁπλῶς μὲν ἐδέξω,
E Αὐτοὶ δ' ἐξέπιον τοῦτο τεῷ στόματι.

τούτῳ τίς, καθά φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ἐφιλονείκει Ἀντίλοχος Λήμνιος, καὶ Ἀντιφῶν ὁ τερατοσκόπος, ὡς Πυθαγόρᾳ Κύδων καὶ Ὀνάτας· καὶ Σάγαρις Ὁμήρῳ ζῶντι, ἀποθανόντι δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος· καὶ Κέρκωψ Ἡσιόδῳ ζῶντι, τελευτήσαντι δὲ ὁ προειρημένος Ξενοφάνης· καὶ Πινδάρῳ Ἀμφιμένης ὁ Κῷος· Θάλητι δὲ Φερεκύδης, καὶ Βίαντι Σάλαρος
F Πριηνεύς· Πιττακῷ Ἀντιμενίδας καὶ Ἀλκαῖος, Ἀναξαγόρᾳ Σωσίβιος, καὶ Σιμωνίδῃ Τιμοκρέων. τῶν δὲ διαδεξαμένων αὐτόν, τῶν λεγομένων Σωκρατικῶν, οἱ κορυφαιότατοι μὲν Πλάτων, Ξενοφῶν, Ἀντισθένης· τῶν δὲ φερομένων δέκα οἱ διασημότατοι τέσσαρες, Αἰσχίνης, Φαίδων, Εὐκλείδης, Ἀρίστιππος.

λεκ-

λεκτέον δὲ πρῶτον περὶ Ξενοφῶντος, εἶτα περὶ Ἀντισθένους ἐν τοῖς κυνικοῖς, ἔπειτα περὶ τῶν Σωκρατικῶν, εἶθ' οὕτω περὶ Πλάτωνος· ἐπεὶ κατάρχει τῶν δέκα αἱρέσεων, καὶ τὴν πρώτην Ἀκαδημίαν αὐτὸς συνεστήσατο. ἡ μὲν ἀκολουθία τοῦτον ἐχέτω τὸν τρόπον. γέγονε δὲ Σωκράτης καὶ ἕτερος, ἱστορικός, περιήγησιν Ἄργους γεγραφώς· καὶ ἄλλος, περιπατητικός, Βιθυνός· καὶ ἕτερος, ἐπιγραμμάτων ποιητής· καὶ ὁ Κῷος, ἐπικλήσεις θεῶν γεγραφώς.

ΞΕΝΟΦΩ̃Ν.

Ξενοφῶν, Γρύλλου μὲν ἦν υἱός, Ἀθηναῖος, τῶν δήμων Ἐρχιεύς· αἰδήμων δὲ καὶ εὐειδέστατος εἰς ὑπερβολήν. τοῦτον ἐν στενωπῷ φασὶν ἀπαντήσαντα Σωκράτη, διατεῖναι τὴν βακτηρίαν καὶ κωλύειν παριέναι, πυνθανόμενον ποῦ πιπράσκοιτο τῶν προσφερομένων ἕκαστον· ἀποκριναμένου δέ, πάλιν πυθέσθαι, Ποῦ δὲ καλοὶ κἀγαθοὶ γίνονται ἄνθρωποι; ἀπορήσαντος δέ, Ἕπου τοίνυν, φάναι, καὶ μάνθανε. καὶ τοὐντεῦθεν ἀκροατὴς Σωκράτους ἦν. καὶ πρῶτος ὑποσημειωσάμενος τὰ λεγόμενα, εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν, ἀπομνημονεύματα ἐπιγράψας. ἀλλὰ καὶ ἱστορίαν φιλοσόφων πρῶτος ἔγραψε. καὶ αὐτόν φησιν Ἀρίστιππος, ἐν τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς, ἐρασθῆναι Κλεινίου· πρὸς ὃν καὶ ταῦτα εἰπεῖν, Νῦν γὰρ ἐγὼ Κλεινίαν ἥδιον μὲν θεῶμαι ἢ τἆλλα πάντα ἐν ἀνθρώποις καλά. τυφλὸς δὲ τῶν ἄλλων πάντων δεξαίμην ἂν ἢ Κλεινίου ἑνὸς ὄντος γενέσθαι. ἄχθομαι δὲ καὶ νυκτὶ καὶ ὕπνῳ, ὅτι ἐκεῖνον οὐχ ὁρῶ· ἡμέρᾳ δὲ καὶ ἡλίῳ τὴν μεγίστην χάριν οἶδα, ὅτι μοι Κλεινίαν ἀναφαίνουσι. Κύρῳ δὲ φίλος ἐγένετο τοῦτον τὸν τρόπον· ἦν αὐτῷ συνήθης Πρόξενος ὄνομα, γένος Βοιώτιος, μαθητὴς μὲν Γοργίου τοῦ Λεοντίνου, φίλος δὲ Κύρῳ. οὗτος ἐν Σάρδεσι διατρίβων παρὰ τῷ Κύρῳ, ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας ἐπιστολὴν Ξενοφῶντι, καλῶν αὐτὸν ἵνα γένηται Κύρῳ φίλος· ὁ δὲ τὴν ἐπιστολὴν δείκνυσι Σωκράτει, καὶ σύμβουλον ᾑρεῖτο· καὶ ὃς ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Δελφοὺς χρησόμενον τῷ θεῷ. πείθεται Ξενοφῶν· ἥκει παρὰ τὸν θεόν· πυνθάνεται, οὐχὶ εἰ χρὴ ἀπιέναι πρὸς Κῦρον, ἀλλ' ὅπως. ἐφ' ᾧ καὶ Σωκράτης αὐτὸν ᾐτιάσατο μέν, συνεβούλευσε δὲ ἐξελθεῖν. καὶ ὃς γίνεται παρὰ Κύρῳ, καὶ τοῦ Προξένου φίλος οὐχ ἧττον ἦν αὐτῷ. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τὰ κατὰ τὴν ἀνάβασιν γενόμενα καὶ τὴν κάθοδον ἱκανῶς αὐτὸς ἡμῖν διηγεῖται. ἐχθρῶς δὲ διέκειτο πρὸς Μένωνα τὸν Φαρσάλιον περὶ τὸν χρόνον τῆς ἀναβάσεως τὸν ξεναγόν· ὅτε καὶ λοιδορῶν αὐτόν φησιν αὐτοῦ μείζοσι κεχρῆσθαι παιδικοῖς. ἀλλὰ καὶ Ἀπολλωνίδῃ τινὶ ὀνειδίζει τετρῆσθαι τὰ ὦτα. μετὰ δὲ τήν τε ἀνάβασιν καὶ τὰς ἐν τῷ Πόντῳ συμφοράς, καὶ τὰς παρασπονδήσεις τὰς Σεύθου τοῦ τῶν Ὀδρυσῶν βασιλέως, ἧκεν εἰς Ἀσίαν πρὸς Ἀγησίλαον τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα, μισθοῦ τοὺς Κύρου στρατιώτας αὐτῷ

A Sed dicendum prius eſt de Xenophonte, deinde de Antiſthene, inter Cynicos; tum de Socraricis, atque ita de Platone. nam & ab eo principe ſectæ decem extiterunt; & ipſe primam conſtituit Academiam. Ac de ſerie quidem hactenus. Verum & alter quidam Socrates fuit hiſtoricus, cujus eſt Argo deſcriptio; & alius Peripateticus, Bithynicus; & alius poeta, qui epigrammata fecit; & Cous, qui Deorum cognomina ſcripſit.

B

XENOPHON.

Xenophon, Grylli filius, Athenienſis fuit, oppido Erchia, verecundia & forma, ſupra quam dici poſſit, inſignis. Hunc in bivio Socrati obvium aiunt, porrecto ſcipione, eum acceſſu prohibuiſſe, quærentem, ubi nam ſingula venirent cibaria; qui cum reſpondiſſet, rurſus eum interrogaſſe fertur, Ubinam homines boni atque honeſti fierent; illo vero hæſitan- C te, dixiſſe, Sequere ergo me, & addiſce. Ex eo tempore Socratis auditor fuit; primuſque ab eo dicta literis conſignans, hominibus edidit, commentaria inſcribens. Sed & hiſtoriam philoſophorum primus conſcripſit. Ariſtippus in quarto de antiquis deliciis, Cliniam ab eo amatum ſcribit, ad quem illius hæc eſſe verba. Nunc enim libentius ego quidem Cliniam, quam cætera omnia, quæ inter homines pulchra ſunt, aſpicio: cæterarum vero rerum omnium magis, quam unius Cliniæ, cæci- D tatem ferre poſſum: nocti autem ſomnoque ſuccenſeo, quod ipſum non video. diei vero ac Soli maximam habeo gratiam, quod mihi Cliniam oſtendunt. In amicitiam Cyri pervenit hoc modo. Erat ei familiaris, Proxenus nomine, genere Bœotius, Gorgiæ Leontini diſcipulus, amicus Cyri. Is cum Sardibus apud Cyrum habitaret, epiſtolam Athenas ad Xenophontem miſit, eum in amicitiam Cyri invitans. ille epiſtolam Socrati oſten- E dit, ab eoque conſilium petit. Socrates ipſum Delphos miſit oraculum petiturum. paret Xenophon, ad oraculum venit, ſciſcitatur, non ille quidem utrum proficiſci ad Cyrum oporteat, ſed quomodo: qua de re Socrates eum objurgavit, exeundi tamen conſilium dedit. Sic ille ad Cyrum profectus eſt; neque minus ei, quam Proxenus, amicus fuit. ac cætera quidem, quæ in profectione & reditu geſta ſunt, ſatis ab eo nobis ſunt explicata. Ipſe vero cum Menone Pharſalio manipulari, ſub ipſum profectionis tempus, F inimicitias gerebat. ſiquidem cum ei convitium faceret, majoribus ſe ait amoribus ac deliciis, quam eum, uſum fuiſſe; ſed & Apollonidci uidam exprobrat, quod aures haberet perforatas. Cæterum poſt profectionem, & clades in Ponto acceptas, fœderaq; à Seuthe Odryſiorum rege violata, in Aſiam ad Ageſilaum Lacedæmoniorum regem profectus, ei Cyri milites ſtipendio accepto tradidit,

tradidit, amiciſſimuſque fuit. quo tempore, propter Lacedæmoniarum ſtudium partium, exilio ab Athenienſibus mulctatus eſt. Epheſum autem veniens, cum aurum haberet, dimidium ejus Megabyzo, Dianæ ſacerdoti, quoad revertetur, aſſervandum dedit; ſin minus ex eo ſimulachrum factum Deæ dedicare juſſit: ex dimidio autem dona Delphos miſit. ex hoc loco, cum Ageſilao ad bellum contra Thebanos vocato, in Græciam profectus eſt. cum eo Lacedæmonii etiam hoſpitium publicum fecerunt. Hinc omiſſo Ageſilao Scilluntem venit, qui locus Elidis parum ab urbe abeſt. Eum muliercula ſequuta eſt, nomine Phileſia, quemadmodum ait Demetrius Magnes, & duo filii, Gryllus & Diodorus, ut eſt apud Dinarchum, in oratione ad Xenophontem apoſtaſii, qui etiam Dioſcuri vocabantur. quo cum per cauſam publici omnium conventus Megabyzus veniſſet, accepta ab eo pecunia, agrum emit, ac Deæ conſecravit, per quem fluvius fluit Selenus, eodem, quo is, qui Epheſi eſt, nomine. Ex hoc tempore venationibus, & amicorum conviviis, ſcribendaque hiſtoria, vitam traduxit. Dinarchus Lacedæmonios ei domum atque agrum dono dediſſe ait. Sed & Philopidam Spartiatem, aiunt, ſervos ei captivos è Dardano donum illuc uſque miſiſſe; de quibus eum ſic, ut voluerit, ſtatuiſſe. atque etiam Elidenſes Scilluntem cum exercitu profectos, tardantibus Lacedæmoniis, ei agrum ademiſſe: quo tempore, filios cum paucis ſervis Lepreum clam profugiſſe, atque ipſum Xenophontem primo quidem in Elidem, deinde Lepreum quoque ad filios, atque inde cum eis Corinthum incolumem ſe recepiſſe, ibique domicilium habuiſſe. Hoc tempore cum Athenienſes Lacedæmoniis opem ferre decreviſſent, filios pro Lacedæmoniis militaturos Athenas miſit. nam, ut eſt apud Dioclem in Vitis philoſophorum, Spartæ apud eos educabantur. Ac Diodorus quidem, nulla re præclare geſta, ex pugna ſervatur, eique filius, eodem, quo frater, nomine, naſcitur. Gryllus autem in equitum ordine locatus (erat autem ad Mantineam prælium) fortiſſime pugnans mortuus eſt, quemadmodum ait Ephorus in 25. Cephiſodoro equitum præfecto, Hegeſileo imperatore. In hac pugna Epaminondas quoque cecidit. Eo tempore Xenophontem ferunt coronatum ſacrificantem, nunciata ſibi filii morte, coronam depoſuiſſe; ſed paulo poſt, cum eum fortiter ſe geſſiſſe accepiſſet, rurſus coronam ſibi impoſuiſſe: quidam vero ne lacrymaſſe quidem illum aiunt, ſed tantum dixiſſe, Sciebam me genuiſſe mortalem. Ariſtoteles, qui Grylli laudationem & Epitaphia ſcripſerint, innumerabiles fuiſſe tradit, quorum multos patri hoc gratificatos eſſe. Sed & Hermippus in libro de Theophraſto, Socratem quoque Grylli

A περιχαρῶν· φίλος τε ἦν εἰς ὑπερβολήν. παρ' ὃν καιρὸν ἐπὶ Λακωνισμῷ φυγὴν ὑπ' Ἀθηναίων κατεγνώσθη. γενόμενος δ' ἐν Ἐφέσῳ, καὶ χρυσίον ἔχων, τὸ μὲν ἥμισυ Μεγαβύζῳ δίδωσι τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεῖ φυλάττειν, ἕως ἂν ἐπανέλθῃ· εἰ δὲ μή, ἄγαλμα ποιησάμενον, ἀναθεῖναι τῇ θεῷ. τοῦ δὲ ἡμίσεος ἔπεμψεν εἰς Δελφοὺς ἀναθήματα. ἐντεῦθεν ἦλθεν μετὰ Ἀγησιλάου εἰς τὴν Ἑλλάδα, κεκλημένου εἰς τὸν πρὸς Θηβαίους πόλεμον· καὶ αὐτῷ B προξενίαν ἔδοσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι. ἐντεῦθεν ἐάσας τὸν Ἀγησίλαον, ἦλθεν εἰς Σκιλλοῦντα, χωρίον τῆς Ἠλείας, ὀλίγον τῆς πόλεως ἀπέχον. εἵπετο δὲ αὐτῷ καὶ γύναιον, ὄνομα Φιλησία, καθά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης· καὶ δύο υἱεῖς, Γρύλλος καὶ Διόδωρος, ὥς φησι Δείναρχος ἐν τῷ πρὸς Ξενοφῶντα ἀποστασίου, οἳ καὶ Διόσκουροι ἐπεκαλοῦντο. ἀφικομένου δὲ τοῦ Μεγαβύζου κατὰ πρόφασιν τῆς πανηγύρεως, κομισάμενος τὰ χρήματα, χωρίον ἐπρίατο, C καὶ καθιέρωσε τῇ θεῷ δι' οὗ ποταμὸς ἔρρει Σελινοῦς, ὁμώνυμος τῷ ἐν Ἐφέσῳ· κἀντεῦθεν διετέλει κυνηγετῶν, καὶ τοὺς φίλους ἑστιῶν, καὶ τὰς ἱστορίας συγγράφων. φησὶ δ' ὁ Δείναρχος ὅτι καὶ οἰκίαν καὶ ἀγρὸν αὐτῷ ἔδοσαν Λακεδαιμόνιοι. ἀλλὰ καὶ Φιλοπίδαν τὸν Σπαρτιάτην φασὶν αὐτῷ πέμψαι αὐτόθι δωρεὰν, ἀνδράποδα αἰχμάλωτα ἐκ Δαρδάνου· καὶ τὸν διαθέσθαι αὐτὰ ὡς ἐβούλετο. Ἠλείους τε στρατευσαμένους εἰς τὸν Σκιλλοῦντα, καὶ βραδυνόντων Λακεδαιμονίων, ἐξελεῖν τὸ χωρίον. ὅτε καὶ τοὺς υἱέας D αὐτοῦ εἰς Λέπρεον ὑπεξελθεῖν μετ' ὀλίγων οἰκετῶν, καὶ αὐτὸν Ξενοφῶντα εἰς τὴν Ἦλιν πρότερον, εἶτα καὶ εἰς Λέπρεον πρὸς τοὺς παῖδας, κἀκεῖθεν σὺν αὐτοῖς εἰς Κόρινθον διασωθῆναι, καὶ αὐτόθι κατοικῆσαι. ἐν τούτῳ δὲ ψηφισαμένων Ἀθηναίων βοηθεῖν Λακεδαιμονίοις, ἔπεμψε τοὺς παῖδας εἰς τὰς Ἀθήνας στρατευσομένους ὑπὲρ τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ γὰρ ἐπεπαίδευντο αὐτόθι E ἐν τῇ Σπάρτῃ, καθά φησι Διοκλῆς ἐν τοῖς βίοις τῶν φιλοσόφων. ὁ μὲν οὖν Διόδωρος οὐδὲν ἐπιφανὲς πράξας, ἐκ τῆς μάχης ἀνασώζεται, καὶ αὐτῷ υἱὸς ὁμώνυμος γίνεται τἀδελφῷ. ὁ δὲ Γρύλλος τεταγμένος κατὰ τοὺς ἱππέας (ἦν δὲ ἡ μάχη περὶ Μαντίνειαν) ἰσχυρῶς ἀγωνισάμενος ἐτελεύτησεν, ὥς φησιν Ἔφορος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ. Κηφισοδώρου μὲν ἱππαρχοῦντος, Ἡγησίλεω δὲ στρατηγοῦντος. ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ καὶ Ἐπαμινώνδας ἔπεσε. τηνικαῦτα δὴ καὶ τὸν Ξενοφῶντα φασὶ θύειν ἐστεμμένον· ἀπαγ- F γελέντος δ' αὐτῷ τοῦ θανάτου, ἀποστεφανώσασθαι· ἔπειτα μαθόντα ὅτι γενναίως, πάλιν ἐπιθέσθαι τὸν στέφανον. ἔνιοι δὲ οὐδὲ δακρῦσαι φασὶν αὐτόν, Ἀλλὰ γὰρ, εἰπεῖν, ᾔδειν θνητὸν γεγεννηκώς. φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης, ὅτι ἐγκώμια καὶ ἐπιτάφιον Γρύλλου μυρίοι ὅσοι συνέγραψαν τὸ μέρος, καὶ τῷ πατρὶ χαριζόμενοι. ἀλλὰ καὶ Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Θεοφράστου, καὶ Σωκράτη φησὶ Γρύλλου

ἐγκώ-

ἐγκώμιον γεγραφέναι. Τίμων δ' ἐπισκώπτει αὐτὸν ἐν τούτοις,

Ἀσθενική τε λόγων δυὰς ἢ τριὰς, ἢ ἔτι πόρσω,
Οἷος Ξενοφῶν, ἥτ' Αἰσχίνου οὐκ ἀπειθὴς γράψαι.

καὶ ὁ μὲν βίος αὐτῷ τοιόσδε. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς τετάρτης καὶ ἐνενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ ἀναβέβηκε σὺν Κύρῳ ἐπὶ ἄρχοντος Ξεναινέτου, ἑνὶ πρότερον ἔτει τῆς Σωκράτους τελευτῆς. κατέστρεψε δὲ (καθά φησι Στησικλείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων καὶ Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφῇ) ἔτει πρώτῳ τῆς πέμπτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐπὶ ἄρχοντος Καλλιδήμου, ἐφ' οὗ καὶ Φίλιππος ὁ Ἀμύντου Μακεδὼν ἦρξε. τέθνηκε δὲ ἐν Κορίνθῳ (ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης) ἤδη δηλαδὴ γηραιὸς ἱκανῶς· ἀνὴρ τά τε ἄλλα γεγονὼς ἀγαθὸς, καὶ δὴ καὶ φίλιππος καὶ φιλοκύνηγος καὶ τακτικὸς, ὡς ἐκ τῶν συγγραμμάτων δῆλον· εὐσεβής τε καὶ φιλοθύτης, καὶ ἱερεῖα διαγνῶναι ἱκανὸς, καὶ Σωκράτη ζηλώσας ἀκριβῶς. συνέγραψε δὲ βιβλία πρὸς τὰ τετταράκοντα, ἄλλων ἄλλως διαιρούντων· τήν τε ἀνάβασιν, ἧς κατὰ βιβλίον μὲν ἐποίησε προοίμιον, ὅλης δὲ οὔ. καὶ Κύρου παιδείαν, καὶ Ἑλληνικὰ, καὶ ἀπομνημονεύματα· συμπόσιόν τε, καὶ οἰκονομικὸν, καὶ περὶ ἱππικῆς, καὶ κυνηγετικὸν, καὶ ἱππαρχικὸν, ἀπολογίαν τε Σωκράτους, καὶ περὶ πόρων, καὶ Ἱέρωνα ἢ τυραννικὸν, Ἀγησίλαόν τε, καὶ Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων πολιτείαν, ἥν φησιν οὐκ εἶναι Ξενοφῶντος ὁ Μάγνης Δημήτριος. λέγεται δ' ὅτι καὶ τὰ Θουκυδίδου βιβλία λανθάνοντα ὑφελέσθαι δυνάμενος, αὐτὸς εἰς δόξαν ἤγαγεν. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ἀττικὴ μοῦσα γλυκύτητι τῆς ἑρμηνείας· ὅθεν καὶ πρὸς ἀλλήλους ζηλοτύπως εἶχον αὐτός τε καὶ Πλάτων, ὡς ἐν τῷ περὶ Πλάτωνος λέξομεν. ἔστι δὲ καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν ἐπιγράμματα τοῦτον ἔχοντα τὸν τρόπον,

Οὐ μόνον ἐς Πέρσας ἀνέβη Ξενοφῶν διὰ Κῦρον,
Ἀλλ' ἄνοδον ζητῶν ἐς Διὸς ἥτις ἄγοι.
Παιδείης γὰρ ἑῆς Ἑλληνικὰ πράγματα δείξας,
Ὡς καλὸν ἡ σοφίη μνήσατο Σωκράτεος.

Ἄλλο, ὡς ἐτελεύτα·

Εἰ καί σε Ξενοφῶν Κραναοῦ Κέκροπός τε πολῖται
Φεύγειν κατέγνων, τοῦ φίλου χάριν Κύρου·
Ἀλλὰ Κόρινθος ἔδεκτο φιλόξενος, ᾗ σὺ φιληδῶν
Οὕτως ἀρέσκῃ, κεῖθι καὶ μένειν ἔγνως.

εὗρον δὲ ἀλλαχόθι ἀκμάσαι αὐτὸν περὶ τὴν ἐνάτην καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, σὺν τοῖς ἄλλοις Σωκρατικοῖς. καὶ Ἴστρος φησὶν αὐτὸν φυγεῖν κατὰ ψήφισμα Εὐβούλου, καὶ κατελθεῖν κατὰ ψήφισμα τοῦ αὐτοῦ. γεγόνασι δὲ Ξενοφῶντες ἑπτά. πρῶτος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος, Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς Νικοστράτου, τοῦ τὴν Θησηΐδα πεποιηκότος, γεγραφὼς ἄλλα τε καὶ βίον Ἐπαμινώνδου καὶ Πελοπίδου· τρίτος, ἰατρὸς Κῷος· τέταρτος, ἱστορίαν Ἀννιβαϊκὴν γεγραφώς· πέμπτος,

A laudationem ſcripſiſſe ait. Timon autem eum in his cavillatur;

Imbecillaque ſermonum dualitas, aut trinitas, vel adhuc ulterius,
Qualis Xenophon, aut Æſchines, haud contumax ſcribere.

Talis ejus vita fuit. Floruit anno quarto quartæ ac nonageſimæ Olympiadis. Cum Cyro profectus eſt, Xenæneto Archonte, anno antequam Socrates mortem obiret. B Mortuus eſt (ut Steſiclides ait Athenienſis, in Archontum & Olympionicarum commentario) anno primo quintæ ac centeſimæ Olympiadis, Archonte Callidemo, quo tempore Philippus quoque Amyntæ filius Macedo imperabat. Mortuus eſt autem Corinthi (ut eſt apud Demetrium Magnetem) ætate videlicet confectus; vir cum alioquin bonus, tum equitandi venandique ſtudioſus, & ordinum militarium peritus, quod ex ejus libris manifeſtum eſt. præterea religioſus, & ſacrificiis deditus, C & ad dignoſcendas hoſtias idoneus, quique Socratem perfecte imitatus eſt. Libros ad quadraginta ſcripſit, quos aliter alii dividunt. Cyri profectionem, cujus in ſingulis libris procemium fecit, cum totius nullum feciſſet. Cyri pædiam. Grecorum geſta. Apomnemoneumata. Sympoſium. Et Oeconomicum. De equitandi arte. De venatione. De equitum præfecti munere. Socratis apologiam. De redditibus. Hieronem, ſive de Tyrannide. Ageſilaum. Athenienſium Lacedæmoniorumque Remp. D quam Demetrius Magnes Xenophontis eſſe negat. Dicitur quoque Thucydidis libros latentes, cum ſurripere poſſet, in honorem adduxiſſe. Vocatus eſt Attica muſa, propter dulcedinem orationis. Qua ex re cum ipſe, tum Plato, alter alteri obtrectaverunt; quemadmodum in Platone dicemus. Sunt autem in hunc noſtra quoque Epigrammata hujuſmodi;

Haud ſolum ad Perſas aſcendit Xenophon propter Cyrum,
Sed reditum quæſivit in Iovis qui duceret.
E *Doctrinæ enim ſuæ Græca geſta oſtendens,*
Vt honeſtum ſapientia meminit Socratis.

Et aliud quomodo mortuus eſt;

Quamvis & te Xenophon Cranai Cecropiſque cives
Exulare decreverunt, amici gratia Cyri;
Attamen Corinthus ſuſcepit hoſpitalis, quo tu gaudens
Sic delectaris, ibique manere decreviſti.

Sed ego apud alios reperi, eum nona atque octuageſima Olympiade, cum aliis Socraticis, floruiſſe. F Iſtrus ait Eubuli pſephiſmate ipſum in exilium pulſum, ejuſdemq; pſephiſmate ab exilio revertiſſe. Xenophontes autem extiterunt ſeptem. primus iſte ipſe. alter Athenienſis Nicoſtrati frater, ejus qui Theſeidem fecit, qui cum alia multa, tum Epimanondæ quoque ac Pelopidis vitam conſcripſit. tertius medicus Cous. quartus Hannibalis hiſtoriæ ſcriptor. quintus,

qui de fabuloſis monſtris egit: ſextus Parius ſignorum fictor: ſeptimus veteris comœdiæ poeta.

ÆSCHINES.

ÆSchines Charini filius fartoris, vel, ut quidam aiunt, Lyſanii, Athenienſis, ab juventute laboris appetens fuit; quam ob cauſam à Socrate non diſceſſit: Quocirca aiebat, Solus nos honorare novit fartoris filius. Hunc ait Idomeneus in carcere Socrati de fuga conſilium dediſſe, non Critonem: Platonem tamen, quod eſſet amicior Ariſtippo, eum ſermonem Critoni dediſſe. Accuſabatur Æſchines, & maxime à Menedemo Eretriate, quod plurimos Socratis Dialogos, quos à Xantippe accepiſſet, ſibi tribueret: quorum quidem qui acephali vocantur, hi valde ſoluti ſunt, nec Socraticam vim ſatis præ ſe ferunt; quos & Piſiſtratus Epheſius Æſchinis eſſe negabat. Ex ſeptem autem, pleroſque Perſæus Paſiphontis Eretriaci eſſe ait, eoſque in Æſchinis Dialogos eſſe relatos: ſed & Antiſthenis quoque parvum Cyrum, & Herculem minorem, & Alcibiadem, & aliorum curioſius exquirit atque executit: ipſius vero Æſchinis, qui Socraticum exprimunt morem, Dialogi ſeptem ſunt. Primus Miltiades, itaque & tenuiore quodam eſt ſcriptus ſermone, Callias, Axiochus, Aſpaſia, Alcibiades, Telauges, Rhinon. Aiunt eum ob inopiam in Siciliam ad Dionyſium profectum eſſe, atque eum quidem à Platone contemptum, ab Ariſtippo vero commendatum, quibuſdam datis Dialogis, munera accepiſſe; deinde Athenas reverſum, profiteri non eſſe auſum, quod eo tempore Plato & Ariſtippus maxime probarentur; ſed ſermones habuiſſe mercenarios; poſtea vero pro his, qui injuria afficerentur, judiciales orationes ſcripſiſſe. quamobrem de eo Timonem ita dixiſſe, *Sive Æſchinis haud contumax ſcribere*. Ferunt ei Socratem dixiſſe, quandoquidem valde egeret, ut ſubductis ſuis Dialogis, inde ſibi cibaria mutuaretur, quod Ariſtippus ſuſpicatus eſt. Ergo cum eos Megaræ legeret, ferunt eum cavillatum dixiſſe, Unde tibi furtiva iſta? Polycritus Mendæus, in primo libro de Dionyſii rebus, eum, quamdiu imperio exciderit, Syracuſaſque Dion reverſus ſit, cum tyranno ſimul vixiſſe tradit, Carcinum quoque comicum poetam una fuiſſe ſcribens. Fertur & Æſchinis ad Dionyſium epiſtola. Erat in rhetoricis ſatis exercitatus, quod cum ex Phæaci patris imperatoris defenſione apparet, tum ex his quoque in quibus Gorgiam Leontinum maxime imitatus eſt. Atque etiam Lyſias in eum orationem ſcripſit, quam inſcripſit Sycophantiæ, ex quo manifeſtum eſt ipſum Rhetorem fuiſſe. Fertur autem unus illi familiaris fuiſſe Ariſtoteles; is cui cognomentum fuit Fabula,

A μυθώδη πραγματείαν πεπραγματευμένος· ἕκτος, Πάριος, ἀγαλματοποιός· ἕβδομος, κωμῳδίας ἀρχαίας ποιητής.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

Αἰσχίνης, Χαρίνου τοῦ ἀλλαντοποιοῦ· οἱ δέ, Λυσανίου, Ἀθηναῖος, ἐκ νέου φιλόπονος. διὸ καὶ Σωκράτους οὐκ ἀπέστη. ὅθεν ἔλεγε, Μόνος ἡμᾶς οἶδε τιμᾶν ὁ τοῦ ἀλ-
B λαντοποιοῦ. τοῦτον ἔφη Ἰδομενεὺς ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ συμβουλεῦσαι περὶ τῆς φυγῆς Σωκράτει, καὶ οὐ Κρίτωνα. Πλάτωνα δέ, ὅτι ἦν Ἀριστίππῳ μᾶλλον φίλος, Κρίτωνι περιθεῖναι τοὺς λόγους. διεβάλλετο δ' ὁ Αἰσχίνης καὶ μάλιστα ὑπὸ Μενεδήμου τοῦ Ἐρετριέως, ὡς τοὺς πλείστους διαλόγους, ὄντας Σωκράτους, ὑποβάλλοιτο, λαμβάνων παρὰ Ξανθίππης· ὧν οἱ μὲν καλούμενοι Ἀκέφαλοι, σφόδρ' εἰσὶν ἐκλελυμένοι, καὶ οὐκ ἐπιφαίνοντες τὴν Σωκρα-
C τικὴν εὐτονίαν, οὓς καὶ Πεισίστρατος ὁ Ἐφέσιος ἔλεγε μὴ εἶναι Αἰσχίνου. καὶ τῶν ἑπτὰ δὲ τοὺς πλείστους Περσαῖος φησὶ Πασιφῶντος εἶναι τοῦ Ἐρετρικοῦ, εἰς τοὺς Αἰσχίνου δὲ κατατάξαι. ἀλλὰ καὶ τῶν Ἀντισθένους τόν τε μικρὸν Κῦρον, καὶ τὸν Ἡρακλέα τὸν ἐλάσσω, καὶ Ἀλκιβιάδην, καὶ τοὺς τῶν ἄλλων δὲ ἐσκευώρηται. οἱ δ' οὖν τοῦ Αἰσχίνου τὸ Σωκρατικὸν ἦθος ἀπομεμαγμένοι, εἰσὶν ἑπτά. πρῶτος, Μιλτιάδης (διὸ καὶ ἀσθενέστερόν πως ἔχει) Καλλίας, Ἀξίοχος, Ἀσπασία, Ἀλκιβιάδης, Τηλαυγής, Ῥίνων. φασὶ
D δ' αὐτὸν δι' ἀπορίαν ἐλθεῖν εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον, καὶ ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι, ὑπὸ δὲ Ἀριστίππου συστατῆναι· δόντα τέ τινας τῶν διαλόγων, δῶρα λαβεῖν. ἔπειτ' ἀφικόμενον Ἀθήναζε, μὴ τολμᾶν σοφιστεύειν, εὐδοκιμούντων τότε τῶν περὶ Πλάτωνα καὶ Ἀρίστιππον· ἐμμίσθους δὲ ἀκροάσεις ποιεῖσθαι. εἶτα συγγράφειν λόγους δικανικοὺς τοῖς ἀδικουμένοις. διὸ καὶ τὸν Τίμωνα εἰπεῖν ἐπ' αὐτοῦ, ἥ τ' Αἰσχίνου οὐκ ἀπειθὴς γράψαι. φασὶ δ'
E αὐτῷ λέγειν Σωκράτη, ἐπειδήπερ ἐπιέζετο ὑπὸ πενίας, παρ' ἑαυτοῦ δανείζεσθαι τῶν σιτίων ὑφαιροῦντα τούτου. τοὺς διαλόγους καὶ Ἀρίστιππος ὑπώπτευεν. ἐν γοῦν Μεγάροις ἀναγινώσκοντος αὐτοῦ φασὶ σκῶψαι, εἰπόντα, Πόθεν σοι, λῃστά, ταῦτα; φησὶ δὲ Πολύκριτος ὁ Μενδαῖος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ Διονύσιον, ἄχρι τῆς ἐκπτώσεως συμβιῶναι αὐτὸν τῷ τυράννῳ, καὶ ἕως τῆς Δίωνος εἰς Συρακούσας καθόδου· λέγων εἶναι σὺν αὐτῷ Καρκῖνον τὸν κωμῳδοποιόν. φέρεται δὲ καὶ ἐπιστολὴ πρὸς Διονύσιον Αἰσχίνου. ἦν δὲ καὶ ἐν
F τοῖς ῥητορικοῖς ἱκανῶς γεγυμνασμένος, ὡς δῆλον ἔκ τε τῆς ἀπολογίας τοῦ πατρὸς Φαίακος τοῦ στρατηγοῦ, καὶ δι' ὧν μάλιστα μιμεῖται Γοργίαν τὸν Λεοντῖνον. καὶ Λυσίας δὲ κατ' αὐτοῦ γέγραφε λόγον, περὶ συκοφαντίας ἐπιγράψας. ἐξ ὧν δῆλον ὅτι καὶ ῥητορικός τις ἦν. γνώριμος δὲ αὐτοῦ φέρεται εἷς, Ἀριστοτέλης ὁ Μῦθος ἐπικληθείς.

παν-

πάντων μέντοι τῶν Σωκρατικῶν διαλόγων Παναίτιος ἀληθεῖς εἶναι δοκεῖ τοὺς Πλάτωνος, Ξενοφῶντος, Ἀντισθένους, Αἰσχίνου· διστάζει δὲ περὶ τῶν Φαίδωνος καὶ Εὐκλείδου. τοὺς δὲ ἄλλους ἀναιρεῖ πάντας. γεγόνασι δ' Αἰσχίναι ὀκτώ· πρῶτος, αὐτὸς οὗτος. δεύτερος δέ, ὁ τὰς τέχνας γεγραφὼς τὰς ῥητορικάς. τρίτος, ὁ ῥήτωρ ὁ κατὰ Δημοσθένην· τέταρτος, Ἀρκάς, μαθητὴς Ἰσοκράτους· πέμπτος, ὁ Μιτυληναῖος, ὃν καὶ ῥητορομάστιγα ἐκάλουν· ἕκτος, Νεαπολίτης, φιλόσοφος Ἀκαδημαϊκός, Μελανθίου τοῦ Ῥοδίου μαθητὴς καὶ παιδικά· ἕβδομος, Μιλήσιος, πολιτικὸς συγγραφεύς· ὄγδοος, ἀνδριαντοποιός.

ἈΡΙΣΤΙΠΠΟΣ.

Ἀρίστιππος τὸ μὲν γένος ἦν Κυρηναῖος, ἀφιγμένος δὲ Ἀθήναζε, καθά φησιν Αἰσχίνης, κατὰ κλέος Σωκράτους. οὗτος σοφιστεύσας (ὥς φησι Φανίας ὁ περιπατητικὸς ὁ Ἐρέσιος) πρῶτος τῶν Σωκρατικῶν μισθοὺς εἰσεπράξατο, καὶ ἀπέστελλε χρήματα τῷ διδασκάλῳ. καί ποτε πέμψας αὐτῷ μνᾶς εἴκοσι, παλινδρόμους ἔλαβεν· εἰπόντος Σωκράτους τὸ δαιμόνιον αὐτῷ μὴ ἐπιτρέπειν· ἐδυσχέραινε γὰρ ἐπὶ τούτῳ. Ξενοφῶν τε εἶχε πρὸς αὐτὸν δυσμενῶς· διὸ καὶ τὸν κατὰ τῆς ἡδονῆς λόγον Σωκράτει κατὰ Ἀριστίππου περιτέθεικεν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Θεόδωρος ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων, ἐκάκισεν αὐτόν, καὶ Πλάτων ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, ὡς ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν. ἦν δὲ ἱκανὸς ἁρμόσασθαι καὶ τόπῳ καὶ χρόνῳ καὶ προσώπῳ, καὶ πᾶσαν περίστασιν ἁρμονίως ὑποκρίνασθαι. διὸ καὶ παρὰ Διονυσίῳ τῶν ἄλλων εὐδοκίμει μᾶλλον, ἀεὶ τὸ προσπεσὸν εὖ διατιθέμενος. ἀπέλαυε μὲν γὰρ ἡδονῆς τῶν παρόντων, οὐκ ἐθήρα δὲ πόνῳ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν οὐ παρόντων· ὅθεν καὶ Διογένης βασιλικὸν κύνα ἔλεγεν αὐτόν. ὁ δὲ Τίμων παρέφαγεν ὡς θρυπτόμενον, οὑτωσί πως εἰπών,

> Οἷά τ' Ἀριστίππου τρυφερὴ φύσις ἀμφαφόωντος
> Ψεύδη.

τοῦτόν φασί ποτε κελεῦσαι πέρδικα πεντήκοντα δραχμῶν ὠνηθῆναι· αἰτιασαμένου δέ τινος, Σὺ δ' οὐκ ἄν, εἶπεν, ὀβολοῦ τοῦτον ἐπρίω; ἐπινεύσαντος δέ, Τοσοῦτον, ἔφη, ἐμοὶ δύνανται αἱ πεντήκοντα δραχμαί. Διονυσίου δέ ποτε, τριῶν ἑταιρῶν οὐσῶν, μίαν ἐκλέξασθαι κελεύσαντος, τὰς τρεῖς ἀπήγαγεν, εἰπών, Οὐδὲ τῷ Πάριδι συνήνεγκε μίαν προκρῖναι. ἀπαγαγὼν μέντοι, φασίν, αὐτὰς ἄχρι τοῦ προθύρου, ἀπέλυσεν. οὕτως ἦν καὶ ἑλέσθαι καὶ καταφρονῆσαι πολύς. διό ποτε Στράτωνα, οἱ δὲ Πλάτωνα, πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν, Σοὶ μόνῳ δέδοται καὶ χλαμύδα φορεῖν καὶ ῥάκος. Διονυσίου δὲ προσπτύσαντος αὐτῷ ὑπέμεινε. μεμφομένου δέ τινος, εἶτα, Οἱ μὲν ἁλιεῖς, εἶπεν, ὑπομένουσι ῥαίνεσθαι τῇ θα-

A Ex omnibus tamen Socraticis dialogis, Panætius veros eſſe putat Platonis, Xenophontis, Antiſthenis atque Æſchinis; de Phædonis Euclidiſque ambigit: cæteros autem tollit omnes. Æſchines autem extiterunt octo. primus, iſte ipſe. alter, qui de artibus ſcripſit rhetoricis. tertius, rhetor, qui Demoſthenis æqualis fuit. quartus, Arcas, Iſocratis diſcipulus. quintus, Mitylenæus, quem etiam rhetoromaſtiga appellabant. ſextus, Neapolitanus, Academicus philoſophus, cujus Melanthius Rho- B dius magiſter atque amator fuit. ſeptimus, Mileſius, qui politica ſcripſit. octavus, ſignorum fictor.

ARISTIPPUS.

Ariſtippus genere quidem Cyrenæus fuit, Athenas autem Socratis gloria permotus venit, quemadmodum Æſchines ait. Is ſophiſtam ſe profeſſus (ut eſt apud Phaniam Ereſium Peripateticum) primus C Socraticorum mercedē exegit; quam pecuniam magiſtro mittebat. atque etiam cum ei aliquando viginti minas miſiſſet, ab eo ſibi remiſſas accepit, dicente Socrate, Deum ſibi, ut acciperet, non permittere: hoc enim & ipſe moleſte ferebat. Et Xenophon ipſi erat inimicus: quam ob cauſam, ſermonem, contra voluptatem, adverſus Ariſtippum, Socrati dedit. Sed & Theodorus in libro de ſectis, eum probris vexavit: & Plato in libro de anima, quemadmodum aliis locis diximus. Erat autem is qui omni D & loco & tempori & perſonæ ſervire, quique omnem ipſe perſonam apte ſuſtinere poſſet. Quocirca Dionyſio magis quam cæteri probabatur, quodcunque accidiſſet, recte conſtituens. Præſentium enim voluptate cum frueretur, abſentium oblectamenta laborioſe non exquirebat. Quamobrem eum Diogenes regium canem appellabat. Timon autem, tanquam deliciis diffluentem, rodit his verbis,

> *Qualeque Ariſtippi delicatum ingenium contrectantis*
> E *Falſa.*

Hunc, aiunt, aliquando quinquaginta drachmis emi perdicem juſſiſſe: quod cum quidam reprehendiſſet, Tu vero, inquit, obolo hanc non emiſſes? illo vero annuente, Tanti, inquit, apud me ſunt quinquaginta drachmæ. Cum aliquando Dionyſius, adſtantibus tribus meretricibus, unam ſibi ex his ſeligere juberet, tres abduxit; Ne Paridi quidem utile fuiſſe, dicens, cæteris unam anteponere: has tamen (ut ai- F unt) cum ad veſtibulum uſque abduxiſſet, poſtea dimiſit. ſic & in accipiendo & in deſpiciendo multus erat. Itaque Stratonem, ſive (ut alii malunt) Platonem ei aliquando dixiſſe ferunt, Tibi ſoli & clamydem ferre, & pannoſum eſſe datum eſt. Cum eum Dionyſius conſputaſſet, patienter tulit. quod cum quidam vituperaret, Piſcatores, inquit, ut gobium venen-

tur, conſpergi ſe maris aqua facile ferunt; A ego ut blennum capiam, ſputo me conſpergi non ſuſtinebo? Prætereuntem aliquando eum, olera Diogenes lavans, cavillatus eſt, inquiens, Si hæc didiciſſes comedere, tyrannorum aulas non ſectareris. Tum ille, Tu vero ſi hominibus uti ſcires, olera non lavares. Interrogatus, quid ſibi ex philoſophia majus acquiſitum eſſet, Poſſe, inquit, hominibus cunctis fidenter uti. Cum ei aliquando exprobratum eſſet, quod ſumptuoſe viveret, Si hoc, inquit, malum eſſet, in Deorum B feſtis diebus non fieret. Interrogatus aliquando, philoſophi cæteris quid præſtarent, reſpondit, Etiam ſi leges omnes interierint, ſimiliter vivemus. Rogatus à Dionyſio, cur ad divitum fores philoſophi accederent, ad philoſophorum autem divites non accederent, Quia iſti quidem, inquit, ſciunt quibus indigeant, illi vero neſciunt. Platone aliquando ſumptuoſam ei vitam exprobrante, An tibi, inquit, Dionyſius vir bonus videtur? eo autem fatente, Atqui ille, inquit, multo quam C ego vivit ſumptuoſius: Nihil igitur vetat ſumptuoſe, ac recte vivere. Interrogatus, qua eruditi re ab indoctis differrent, Eadem, inquit, qua domiti ab indomitis equis. Cum aliquando meretricis domum introiret, uno quodam eorum qui ſecum erant, adoleſcentulo erubeſcente, Non eſt, inquit, introire, ſed exire poſſe difficile. Cum ei quidam ænigma diſſolvendum proponeret, Cur me, inquit, fatue, illud vis diſſolvere, quod vinctum negotium nobis faceſſit? Melius aiebat D mendicum eſſe quam indoctum: Nam illi quidem pecuniis, hi vero humanitate indigent. Convitiis affectus aliquando, ſecedebat: convitiatore autem dicente, Cur fugis? Quia, inquit, maledicendi tu quidem poteſtatem habes, ego vero non audiendi. Dicente quodam, ſe philoſophos ſemper apud divitum januas aſpicere, Nam & medicos quoque, inquit, apud ægrotantium fores. non ideo tamen quiſquam ægrotare, quam mederi malit. Corinthum E aliquando naviganti, cum tempeſtate jactaretur, contigit perturbari: Dicenti ergo cuidam, Nos quidem idiotæ non timemus, vos autem philoſophi pavetis; Non enim, inquit, ſimili de anima ſinguli in diſcrimen adducimur. Cum gloriaretur quidam, ſe multa addiſcere; Sicut, inquit, qui multa comedunt, multiſque exercentur, non melius valent his, qui quæ opus ſunt ſumunt; ſic F etiam non qui multa, ſed qui utilia legunt, docti ſunt. Oratori, qui pro ſe cauſam dixerat, eamque obtinuerat, dicenti, quid tibi profuit Socrates? Hoc ipſum, inquit, ut quæ mei defendendi cauſa dixiſti, hæc vera eſſent. Aretæ filiæ optima præcepit, in eo exercens, ut majores opes deſpiceret. Interrogatus à quodam, qua ejus filius re melior, eruditus eſſet futurus; Et ſi nihil, inquit, aliud,

λάβη, ἵνα κωβιὸν θηράσωσιν· ἐγὼ δὲ μὴ ἀνάσχωμαι κεράμματι ῥανθῆναι, ἵνα βλέννον λάβω; παριόντα ποτὲ αὐτὸν λάχανα πλύνων Διογένης ἔσκωψε, καί φησιν, Εἰ ταῦτα ἔμαθες προσφέρεσθαι, οὐκ ἂν τυράννων αὐλὰς ἐθεράπευες. ὁ δὲ, Καὶ σὺ, εἶπεν, εἴπερ ᾔδεις ἀνθρώποις ὁμιλεῖν, οὐκ ἂν λάχανα ἔπλυνες. ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, Τὸ δύνασθαι πᾶσι θαῤῥούντως ὁμιλεῖν. ὀνειδιζόμενός ποτ' ἐπὶ τῷ πολυτελῶς ζῆν, Εἰ τοῦτ', ἔφη, φαῦλόν ἐστιν, οὐκ ἂν ἐν ταῖς τῶν θεῶν ἑορταῖς ἐγίνετο. ἐρωτηθεὶς ποτὲ τί πλέον ἔχουσιν οἱ φιλόσοφοι; ἔφη, Ἐὰν πάντες οἱ νόμοι ἀναιρεθῶσιν, ὁμοίως βιώσομεν. ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Διονυσίου διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἔρχονται, οἱ δὲ πλούσιοι ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων οὐκέτι; ἔφη, Ὅτι οἱ μὲν ἴσασιν ὧν δέονται, οἱ δὲ οὐκ ἴσασιν. ὀνειδιζόμενός ποτ' ἐπὶ τῷ πολυτελῶς ζῆν ὑπὸ Πλάτωνος, ἔφη, Ἆρα φαίνεταί σοι Διονύσιος ἀγαθός; τοῦ δ' ὁμολογήσαντος, Καὶ μὴν, ἔφη, ζῇ ἐμοῦ πολυτελέστερον. ὥστ' οὐδὲν κωλύει καὶ πολυτελῶς καὶ καλῶς ζῆν. ἐρωτηθεὶς τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων; ἔφη, Ὥσπερ οἱ δεδαμασμένοι ἵπποι τῶν ἀδαμάστων. εἰσιών ποτε εἰς ἑταίρας οἰκίαν, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μειρακίων τινὸς ἐρυθριάσαντος, Οὐ τὸ εἰσελθεῖν, ἔφη, χαλεπὸν, ἀλλὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐξελθεῖν. αἴνιγμα τινὸς αὐτῷ προτείναντος καὶ εἰπόντος Λῦσον, Τί, ὦ μάταιε, ἔφη, λῦσαι θέλεις, ὃ καὶ δεδεμένον ἡμῖν πράγματα παρέχει; ἄμεινον ἔφη ἐπαίτην ἢ ἀπαίδευτον εἶναι· οἱ μὲν γὰρ χρημάτων, οἱ δὲ ἀνθρωπισμοῦ δέονται. λοιδορούμενός ποτε ἀνεχώρει· τοῦ δ' ἐπιδιώκοντος εἰπόντος, Τί φεύγεις; Ὅτι, φησὶ, τοῦ μὲν κακῶς λέγειν σὺ τὴν ἐξουσίαν ἔχεις· τοῦ δὲ μὴ ἀκούειν, ἐγώ. εἰπόντος τινὸς ὡς ἀεὶ τοὺς φιλοσόφους βλέποι παρὰ ταῖς τῶν πλουσίων θύραις, Καὶ γὰρ καὶ οἱ ἰατροὶ, φησὶ, παρὰ ταῖς τῶν νοσούντων· ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτό τις ἕλοιτ' ἂν νοσεῖν ἢ ἰατρεύειν. εἰς Κόρινθον αὐτῷ πλέοντί ποτε καὶ χειμαζομένῳ συνέβη ταραχθῆναι· πρὸς οὖν τὸν εἰπόντα, Ἡμεῖς μὲν οἱ ἰδιῶται οὐ δεδοίκαμεν, ὑμεῖς δὲ οἱ φιλόσοφοι δειλιᾶτε· Οὐ γὰρ περὶ ὁμοίας, ἔφη, ψυχῆς ἀγωνιῶμεν ἕκαστοι. σεμνυνομένου τινὸς ἐπὶ πολυμαθίᾳ, ἔφη, Ὥσπερ οὐχ οἱ τὰ πλεῖστα ἐσθίοντες καὶ γυμναζόμενοι ὑγιαίνουσι μᾶλλον τῶν τὰ δέοντα προσφερομένων, οὕτως οὐχ οἱ πολλὰ ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώσκοντες, εἰσὶ σπουδαῖοι. πρὸς τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ λογογράφον δίκην εἰπόντα καὶ νικήσαντα, ἔπειτα φάσκοντα πρὸς αὐτὸν, τί σε ὤνησε Σωκράτης; ἔφη, Τοῦτο, τοὺς λόγους, οὓς εἶπας ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀληθεῖς εἶναι. τὰ ἄριστα ὑπετίθετο τῇ θυγατρὶ Ἀρήτῃ, συνασκῶν αὐτὴν ὑπερόπτιν τοῦ πλείονος εἶναι. ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί αὐτοῦ ὁ υἱὸς ἀμείνων ἔσται παιδευθείς; Καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, εἶπεν,

ἐν

ἐν γοῦν τῷ θεάτρῳ οὐ καθεδεῖται λίθος ἐπὶ λίθῳ. συνιστάντος τινὸς αὐτῷ υἱὸν, ᾔτησε πεντακοσίας δραχμάς· τοῦ δ' εἰπόντος, Τοσούτου δύναμαι ἀνδράποδον ὠνήσασθαι· Πρίω, ἔφη, καὶ ἕξεις δύο. ἀργύριον εἶπε παρὰ τῶν γνωρίμων λαμβάνειν, οὐχ ἵνα αὐτὸς χρῷτο, ἀλλ' ἵνα ἐκεῖνοι εἰδεῖεν εἰς τίνα δεῖ χρῆσθαι τοῖς ἀργυρίοις. ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι δίκην ἔχων, ἐμισθώσατο ῥήτορα· Καὶ γὰρ, ἔφη, ὅταν δεῖπνον ἔχω, μάγειρον μισθοῦμαι. ἀναγκαζόμενός ποτε ὑπὸ Διονυσίου εἰπεῖν τι τῶν ἐκ φιλοσοφίας, Γελοῖον, ἔφη, εἰ τὸ λέγειν μὲν παρ' ἐμοῦ πυνθάνῃ· τὸ δὲ, πότε δεῖ λέγειν, σύ με διδάσκεις. ἐπὶ τούτῳ δὴ ἀγανακτήσαντα τὸν Διονύσιον, ἔσχατον αὐτὸν κατακλῖναι· καὶ τὸν, Ἐνδοξότερον, φάναι, τὸν τόπον ἠθέλησας ποιῆσαι. αὐχοῦντός τινος ἐπὶ τῷ κολυμβᾷν, Οὐκ αἰσχύνῃ, εἶπεν, ἐπὶ δελφῖνος ἔργοις ἀλαζονευόμενος; ἐρωτηθείς ποτε τίνι διαφέρει ὁ σοφὸς τοῦ μὴ σοφοῦ; ἔφη, Εἰς ἀγνῶτας τοὺς δύο γυμνοὺς ἀπόστειλον, καὶ εἴσῃ. αὐχοῦντος τινὸς ἐπὶ τῷ πολλὰ πίνειν, καὶ μὴ μεθύσκεσθαι, Τοῦτο καὶ ἡμίονος, φησί. πρὸς τὸν αἰτιώμενον ὅτι ἑταίρᾳ συνοικεῖ, Ἆρά γε, εἶπεν, μή τι διενέγκοι οἰκίαν λαβεῖν ἐν ᾗ πολλοί ποτε ᾤκησαν, ἢ μηδείς; εἰπόντος δὲ, οὔ· Τί δὲ, πλεῦσαι ἐν νηῒ, ᾗ μυρίοι ποτὲ ἐνέπλευσαν, ἢ μηδὲ εἷς; Οὐδαμῶς. Οὐδ' ἄρα γυναικὶ, ἔφη, συνεῖναι ᾗ πολλοὶ κέχρηνται, ἢ μηδείς. πρὸς τὸν αἰτιώμενον ὅτι Σωκράτους μαθητὴς ὢν ἀργύριον λαμβάνει, Καὶ μάλα, εἶπε· καὶ γὰρ Σωκράτει, πεμπόντων αὐτῷ τινῶν καὶ σῖτον καὶ οἶνον, ὀλίγα λαμβάνοντα, τὰ λοιπὰ ἀποπέμπειν. εἶχε γὰρ ταμίας τοὺς πρώτους Ἀθηναίων, ἐγὼ δὲ Εὐτυχίδην ἀργυρώνητον. ἐχρῆτο καὶ Λαΐδι τῇ ἑταίρᾳ, καθά φησι καὶ Σωτίων ἐν δευτέρᾳ τῶν διαδοχῶν. πρὸς οὖν τοὺς μεμφομένους ἔφη, Ἔχω Λαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι· ἐπεὶ τὸ κρατεῖν καὶ μὴ ἡττᾶσθαι ἡδονῶν, ἄριστον, οὐ τὸ μὴ χρῆσθαι. πρὸς τὸν ὀνειδίσαντα αὐτῷ πολυτελῆ ὀψωνίαν, ἔφη, Σὺ δ' οὐκ ἂν τριωβόλου ταῦτ' ἐπρίω; ὁμολογήσαντος δὲ, Οὐκέτι τοίνυν, ἔφη, φιλήδονος ἐγὼ, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος. Σίμου ποτὲ τοῦ Διονυσίου ταμίου πολυτελεῖς οἴκους αὐτῷ καὶ λιθοστρώτους δεικνύντος (ἦν δὲ Φρὺξ καὶ ὄλεθρος) ἀναχρεμψάμενος, προσέπτυσε τῇ ὄψει. τοῦ δ' ἀγανακτήσαντος, Οὐκ εἶχον, εἶπε, τόπον ἐπιτηδειότερον. πρὸς Χαρώνδαν εἰπόντα (οἱ δὲ, πρὸς Φαίδωνα) Τίς ὁ μεμυρισμένος; Ἐγὼ, φησὶν, ὁ κακοδαίμων, κἀμοῦ κακοδαιμονέστερος ὁ Περσῶν βασιλεύς. ἀλλ' ὅρα μὴ ὡς οὐδὲν τῶν ἄλλων ζώων παρὰ τοῦτό τι ἐλαττοῦται, οὕτως οὐδ' ἂν ἄνθρωπος. κακοὶ

A certe in theatro lapis ſuper lapidem non aſſidebit. Quodam ei filium commendante, quingentas drachmas poſtulavit; eo vero dicente, Tanti poſſum mihi mancipium emere; Eme, inquit, & habebis duo. Argentum ſe ab amicis accipere aiebat, non ut ipſe uteretur, ſed ut illi ſcirent, quas ad res argento uti oporteret. Cum ei aliquando exprobratum eſſet, quod ad dicendam pro ſe cauſam oratorem mercede conduxiſſet, Nam & cum cœnam, inquit, dare volo, coquum conduco. B A Dionyſio aliquando cum cogeretur aliquid ex philoſophia in medium afferre, Ridiculum, inquit, eſt, ſiquid dicendum ſit à me petis, quando vero dicendum ſit ipſe me doceas. Quamobrem indignatum Dionyſium ferunt, poſtremus ut diſcumberet, juſſiſſe. tum illum, Honoratiorem locum hunc facere voluiſti. Cum quidam gloriaretur, quod nataret, Non te, inquit, pudet Delphinis opere gloriari? C Interrogatus aliquando, ſapiens inſipienti quid præſtaret, Ad ignotos, inquit, nudum utrumque mitte, & ſcies: Cum quidam in eo gloriaretur, quod cum multum biberet, nunquam tamen ebrius eſſet, Hoc idem, inquit, & mulus facit. Accuſante ſe quodam, quod habitaret cum meretrice, Nunquid, inquit, intereſt domum habere, in qua multi olim, aut nemo habitaverit? Eo vero negante, Quid, inquit, navigare in navi, in qua innumerabiles quondam, aut ne unus quidem navigarit? eo negante, D Ergo ne cum muliere quidem, inquit, rem habere, qua vel multi, vel nemo uſus ſit. Accuſanti ſe, quod Socratis diſcipulus cum eſſet, argentum acciperet, Scilicet, inquit. Nam Socrates quidem, quibuſdam ei frumentum vinumque mittentibus, paucis acceptis, reliqua remittebat. Habebat enim Athenienſium principes quæſtores, ego vero Eutychidem argento emptum. Laide quoque utebatur meretrice, quemadmodum ait Sotion in ſecunda ſucceſſionum. His igitur E qui vituperabant, Habeo, inquit, non habeor à Laide. Non enim voluptatibus nullis uti, ſed eas vincere, neque ab his ſuperari, præclarum eſt. Exprobranti ſibi ſumptuoſum obſonium, Tu vero, inquit, ne tribus quidem obolis hæc emiſſes? Illo vero fatente, Non ergo, inquit, jam ego voluptatis, ſed tu pecuniæ ſtudioſus es. Simo Dionyſii quæſtore, præclaram ſibi aliquando domum & egregie pavimentatam oſtendente (erat is ex Phrygia, homo perditus) ex- F creans ipſius vultum conſputavit: eo autem indignante, Non habebam, inquit, locum aptiorem. Charondæ, ſive ut alii malunt, Phædoni dicenti, Quis eſt, qui unguenta olet? Ego, inquit, infelix, meque Perſarum Rex infelicior: ſed vide ne, ut cætera animalia nulla, ſic ne homo quidem, propterea deteriore ſit conditione. mali autem cinædi

male pereant, qui noſtra præclara unguenta criminantur. Interrogatus, quomodo Socrates mortem obiiſſet, Quomodo ego, inquit, optaverim. Polyxeno ſophiſte domum aliquando ad eum adeunte, mulieresque & ſumptuoſum obſonium aſpiciente, deinde reprehendente, pauliſper eum ſinens, Poteſne, inquit, & tu nobiſcum hodie eſſe? illo annuente, Quid ergo, inquit, reprehendis? videris enim mihi non obſonium jam, ſed impenſam vituperare. Servo in itinere pecuniam ferente, quemadmodum eſt apud Bionem in exercitationibus, cum onere premeretur, Effunde, inquit, quod amplius eſt, & quantum potes fer. Navigans aliquando, poſtquam piraticam eſſe navem cognoſcit, qua vehebatur, acceptam pecuniam numerabat. deinde quaſi invito excidiſſet, in mare projecit, ac ſcilicet ingemuit. Quidam eum addidiſſe aiunt, Melius eſſe hæc Ariſtippo, quam propter hæc Ariſtippum perire. Interrogante eum aliquando Dionyſio, quid veniſſet? Quæ habeo, inquit, daturus, quæ non habeo accepturus. Quidam ſic reſpondiſſe ferunt, Cum ſapientia indigerem, ad Socratem veni; nunc pecunia indigens, ad te venio. Reprehendebat homines, qui cum in auctionibus inſtrumentum diligenter inſpicerent, rationes vitæ temere probarent. Aliqui Diogenis hoc eſſe aiunt. Atque etiam cum aliquando Dionyſius in convivio ſingulos juſſiſſet, purpurea indutos veſte, ſaltare, Platonem quidem ferunt indui noluiſſe, cum ita dixiſſet,

Nunquam ego poſſem muliebrem induere ſtolam.

Ariſtippum vero, ſumpta purpura, cum jam ſaltaturus eſſet, opportune dixiſſe,

Nam & in ſaltationibus
Quæ adeſt temperans, non corrumpetur.

Cum aliquando, pro amico, Dionyſium obſecraret, neque tamen exoraret, ad ejus ſe pedes abjecit: Quod cum quidam cavillatus eſſet, Non ego, inquit, ſed Dionyſius in culpa eſt, qui aures in pedibus habet. Cum in Aſia moraretur, & ab Artapherne Satrape captus eſſet, dicente quodam, Siccine confidis? Quo enim, inquit, fatue, tempore magis quam nunc confidam, cum Artapherne congreſſurus? Eos, qui relicta philoſophia, popularia uſitataque ſectarentur, Penelopes procis ſimiles eſſe dicebat. eos enim Melanto quidem & Polydoram, & alias ſervas habere, quamvis autem potius, quam ipſam dominam uxorem ducere poſſe. Huic ſimile eſt illud Ariſtonis. Aiebat enim Ulyſſem, cum in inferos deſcendiſſet, omnes fere mortuos vidiſſe, eoſque allocutum eſſe,

A κακῶς δ' ἀπόλοιντο οἱ κίναιδοι, οἵτινες καλὸν ἡμῶν ἄλειμμα διαβάλλουσιν. ἐρωτώμενος πῶς ἀπέθανε Σωκράτης; ἔφη, Ὡς ἂν ἐγὼ εὐξαίμην. Πολυξένου ποτὲ τοῦ σοφιστοῦ εἰσελθόντος πρὸς αὐτόν, καὶ θεασαμένου γυναῖκάς τε καὶ πολυτελῆ ὀψωνίαν, ἔπειτα αἰτιασαμένου, μικρὸν διαλιπών, Δύνασαι, ἔφη, καὶ σὺ μεθ' ἡμῶν σήμερον γενέσθαι; τοῦ δ' ἐπινεύσαντος, Τί οὖν, ἔφη, ἐμέμφου; ἔοικας γὰρ οὐ τὴν ὀψωνίαν ἀλλὰ τὸ ἀνάλωμα αἰτιᾶσθαι. τοῦ θεράποντος ἐν ὁδῷ βαστά-
B ζοντος ἀργύριον, καὶ βαρυνομένου (ὥς φασιν οἱ περὶ τὸν Βίωνα ἐν ταῖς διατριβαῖς) Ἀπόχεε, ἔφη, τὸ πλέον, καὶ ὅσον δύνασαι βάσταζε. πλέων ποτὲ ἐπεὶ τὸ σκάφος ἔγνω πειρατικόν, λαβὼν τὸ χρυσίον ἠρίθμει· ἔπειτα εἰς θάλατταν ὡς μὴ θέλων παρακατέβαλε, καὶ δῆθεν ἀνῴμωξεν. οἱ δ' ἐπειπεῖν φασιν αὐτόν, Ὡς ἄμεινον ταῦτα ὑπ' Ἀριστίππου ἢ διὰ ταῦ-
C τα Ἀρίστιππον ἀπολέσθαι. Διονυσίου ποτὲ ἐρομένου ἐπὶ τί ἥκοι; ἔφη ἐπὶ τῷ μεταδώσειν ὧν ἔχει, καὶ μεταλήψεσθαι ὧν μὴ ἔχει. ἔνιοι δ' οὕτως ἀποκρίνασθαι, Ὁπότε μὲν σοφίας ἐδεόμην, ἧκον παρὰ τὸν Σωκράτη· νῦν δὲ χρημάτων δεόμενος παρὰ σὲ ἥκω. κατεγίνωσκε τῶν ἀνθρώπων ὡς τὰ σκεύη μὲν ἐν ταῖς ἀγορασίαις σκοπούντων, τοὺς δὲ βίους εἰκῆ δοκιμαζόντων· οἱ δέ, τοῦτο Διογένους φασί· καί ποτε παρὰ πότον κελεύσαντος Διονυσίου ἕκαστον ἐν πορφυρᾷ ἐσθῆτι ὀρχήσασθαι, τὸν μὲν Πλά-
D τωνα μὴ προσέσθαι, εἰπόντα,

Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολήν.

τὸν δ' Ἀρίστιππον λαβόντα, καὶ μέλλοντα ὀρχήσασθαι, εὐστόχως εἰπεῖν,

——— καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
Οὖσ' ἥγε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται.

δεόμενός ποτε περὶ φίλου Διονυσίου, καὶ μὴ ἐπιτυγ-
E χάνων, εἰς πόδας αὐτοῦ ἔπεσε. πρὸς οὖν τὸν ἐπισκώψαντα, Οὐκ ἐγώ, φησίν, αἴτιος, ἀλλὰ Διονύσιος ὁ ἐν τοῖς ποσὶ τὰς ἀκοὰς ἔχων. διατρίβων ἐν Ἀσίᾳ, καὶ ληφθεὶς ὑπὸ Ἀρταφέρνου τοῦ σατράπου, πρὸς τὸν εἰπόντα, Καὶ ὧδε θαρρεῖς; Πότε γάρ, εἶπεν, ὦ μάταιε, θαρρήσαιμι ἂν μᾶλλον ἢ νῦν, ὅτε μέλλω Ἀρταφέρνῃ διαλέξεσθαι; τοὺς τῶν ἐγκυλίων παιδευμάτων μετασχόντας, φιλοσοφίας δὲ ἀπολειφθέντας, ὁμοίους
F ἔλεγεν εἶναι τοῖς τῆς Πηνελόπης μνηστῆρσι. καὶ γὰρ ἐκείνους Μελανθὼ μὲν καὶ Πολυδώραν καὶ τὰς ἄλλας θεραπαίνας ἔχειν, πάσας δὲ μᾶλλον ἢ αὐτὴν τὴν δέσποιναν δύνασθαι γῆμαι· τὸ δ' ὅμοιον καὶ Ἀρίστων· τὸν γὰρ Ὀδυσέα, καταβάντα εἰς ᾅδου, τοὺς μὲν νεκροὺς πάντας σχεδὸν ἑωρακέναι καὶ συντετυχηκέναι, τὴν

τὴν δὲ βασίλισσαν αὐτὴν μὴ τεθεᾶσθαι. ὁ δ᾽ οὖν Ἀρίστιππος ἐρωτηθεὶς τίνα ἐστὶν ἃ δεῖ τοὺς καλοὺς παῖδας μανθάνειν; ἔφη, Οἷς ἄνδρες γενόμενοι χρήσονται. πρὸς τὸν εἰπόντα ἐν αἰτίᾳ, ὡς ἀπὸ Σωκράτους πρὸς Διονύσιον ἔλθοι, Ἀλλὰ πρὸς Σωκράτην, εἶπεν, ἦλθον, παιδείας δεόμενος· πρὸς δὲ Διονύσιον, παιδιᾶς. ἐξ ὁμιλίας αὐτῷ χρηματιζομένῳ φησὶ Σωκράτης, Πόθεν σοι τοσαῦτα; καὶ ὅς, Ὅθεν σοὶ τὰ ὀλίγα. ἑταίρας εἰπούσης πρὸς αὐτόν, Ἐκ σοῦ κύω, Οὐ μᾶλλον, ἔφη, γινώσκεις, ἢ εἰ δι᾽ ὁλοσχοίνων ἰοῦσα ἔφασκες ὑπὸ τοῦδε κεκεντῆσθαι. ᾐτιάσατό τις αὐτὸν τὸν υἱὸν ἀπορρίπτοντα, ὥσπερ οὐκ ἐξ αὐτοῦ γεγονότα· καὶ ὅς, Καὶ τὸ φλέγμα, φησί, καὶ τοὺς φθεῖρας ἐξ ἡμῶν ἴσμεν γινομένους, ἀλλ᾽ ἀχρεῖα ὄντα ὡς πορρωτάτω ῥίπτομεν. ἐκδεξάμενος τὸ ἀργύριον παρὰ Διονυσίου, Πλάτωνος ἄραντος βιβλίον, πρὸς τὸν αἰτιασάμενον, Ἐγὼ μὲν γάρ, εἶπεν, ἀργυρίων, Πλάτων δὲ βιβλίων ἐστὶν ἐνδεής. πρὸς τὸν εἰπόντα τίνος ἕνεκα ἐλέγχεται παρὰ Διονυσίου; Οὗ ἕνεκα, φησίν, οἱ ἄλλοι ἐλέγχουσιν. ᾔτει Διονύσιον ἀργύριον· καὶ ὅς, Ἀλλὰ μὴν ἔφης οὐκ ἀπορήσειν τὸν σοφόν· ὁ δ᾽ ὑπολαβών, Δός, εἶπε, καὶ περὶ τούτου ζητῶμεν. δόντος δέ, Ὁρᾷς, ἔφη, ὅτι οὐκ ἠπόρηκα.

εἰπόντος πρὸς αὐτὸν Διονυσίου,

Ὅς τις γὰρ ὡς τύραννον ἐμπορεύεται,
Κείνου 'στὶ δοῦλος, κἂν ἐλεύθερος μόλῃ·

Ὑπολαβών,

Οὐκ ἔστι δοῦλος, ἂν ἐλεύθερος μόλῃ.

τοῦτο Διοκλῆς φησὶν ἐν τῷ περὶ βίων φιλοσόφων. ἄλλοι γὰρ εἰς Πλάτωνα ἀναφέρουσιν. ὀργισθεὶς πρὸς Αἰσχίνην, μετ᾽ οὐ πολύ, Οὐ διαλλαχθησόμεθα; οὐ παυσόμεθα, εἶπε, ληροῦντες; ἀλλὰ ἀναμενεῖς ἕως ἄν τις ἡμᾶς ἐπὶ τῆς κύλικος φλυαρῶν διαλλάξῃ; καὶ ὅς, Ἀσμένως, ἔφη· Μνημόνευε τοίνυν, εἶπεν ὁ Ἀρίστιππος, ὅτι σοι πρότερος πρεσβύτερος ὢν προσῆλθον. καὶ ὁ Αἰσχίνης, Εὖγε, νὴ τὴν Ἥραν, εὐλόγως εἶπας· ἐπεὶ πολλῷ μου βελτίων ὑπάρχεις. ἐγὼ μὲν γὰρ ἔχθρας, σὺ δὲ φιλίας ἄρχεις. καὶ ταῦτα μὲν εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται. γεγόνασι δ᾽ Ἀρίστιπποι τέσσαρες· περὶ οὗ τε ὁ λόγος· καὶ δεύτερος, ὁ τὰ περὶ Ἀρκαδίας γεγραφώς· τρίτος, ὁ μητροδίδακτος, θυγατριδοῦς τοῦ πρώτου· τέταρτος, ὁ ἐκ τῆς νεωτέρας Ἀκαδημίας. τοῦ δὲ Κυρηναϊκοῦ φιλοσόφου φέρεται βιβλία, τρία μὲν ἱστορίας τῆς κατὰ Λιβύην, ἀπεσταλμένα Διονυσίῳ· ἓν δὲ ἐν ᾧ διάλογοι πέντε καὶ εἴκοσιν, οἱ μὲν Ἀτθίδι, οἱ δὲ Δωρίδι διαλέκτῳ γεγραμμένοι· οἵδε, Ἀρταβάζος, Πρὸς τοὺς ναυαγούς, Πρὸς τοὺς φυγάδας, Πρὸς πτωχόν, Πρὸς Λαΐδα, Πρὸς Πῶρον, Πρὸς Λαΐδα περὶ τοῦ κατόπτρου, Ἑρμείας, Ἐνύπνιον, Πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς κύλικος, Φιλόμηλος, Πρὸς τοὺς οἰκείους, Πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας ὅτι κέκτηται οἶνον παλαιὸν καὶ ἑταίρας, Πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας ὅτι πολυτελῶς ὀψωνεῖ,

A ipſam vero reginam ne aſpexiſſe quidem. Verum Ariſtippus interrogatus, quænam ea ſint quæ pueros honeſtos addiſcere oporteat, Ea, inquit, quibus, cum viri fuerint, utantur. Cuidam, loco criminis, ſibi objicienti, quod à Socrate ad Dionyſium veniſſet, Atqui ad Socratem, inquit, inſtitutionis indigens veni; ad Dionyſium vero, luſionis. In congreſſionibus quæſtum facienti Socrates dixit, Unde tibi tam multa? tum ille, Unde tibi tam pauca? Dicente ei meretrice, ex te B gravida ſum. Non magis, inquit, ſcis, quam ſi omnino per ſpinas incedens, ab hac compunctam te eſſe diceres. Quidam eum criminatus eſt, quod filium, ac ſi ex eo natus non eſſet, projeciſſet: atqui & pituitam, inquit, & pediculos ex nobis gigni ſcimus; ſed inutilia cum ſint, quam longiſſime à nobis foras projicimus. A Dionyſio pecuniam cum accepiſſet, Platone librum arripiente, criminanti cuidam, Ego enim, inquit, pecunia, Plato vero libris indiget. Interroganti, cujus rei cau- C ſa à Dionyſio redargueretur, Cujus, inquit, gratia cæteri redarguunt. Petebat à Dionyſio pecuniam. tum ille, Atqui ſapientem, inquit, aiebas nulla re indigere: cui reſpondens, Dato, inquit, deinde hoc quæramus: cumque dediſſet, Videſne, inquit, me non indiguiſſe?

Dicenti ei Dionyſio,

Quicunque enim ad tyrannum proficiſcitur,
Ejus eſt ſervus, quamvis liber venerit;

Statim illud ſubjecit,

D

Non eſt ſervus, ſi liber venerit.

Idem hoc Diocles in philoſophorum vitis tradit. nam cæteri hoc Platoni attribuunt. Cum Æſchini ſuccenſeret, haud multo poſt, Nonne, inquit, in gratiam reconciliabimur? Nonne deſinemus nugari? An expectabis, donec nos quis, adhibito calice, nugator in concordiam reducat? tum ille, Libenter, inquit. Memento ergo, inquit Ariſtippus, me, cum ſim natu grandior, priorem tamen ad te acceſſiſſe. tum Æ- E ſchines, Jure tu quidem mehercle, multo enim melior es quam ego. nam ego quidem inimicitiarum, tu vero amicitiæ initium facis. Atque hæc quidem in eum conferuntur. Cæterum Ariſtippi quatuor extiterunt. Is, quo de nunc agitur. ſecundus, qui Arcadica ſcripſit. tertius, matris diſcipulus, quæ primi neptis fuit. quartus, qui ex recentiore prodiit Academia. Ipſius autem Cyrenaici philoſophi libri feruntur hi. tres quidem libri, Lybicarum rerum hiſtoriæ, ad Dionyſium miſſi. unus autem F in quo ſunt dialogi quinque & viginti; quorum alii Attice, alii Dorice ſcripti ſunt; hi ſcilicet, Artabazus. Ad naufragos. Ad exules. Ad pauperem. Ad Laidem. Ad Porum. Ad Laidem de ſpeculo. Mercurius. Inſomnium. Ad eum, qui eſt à calice. Philomelus. Ad domeſticos. Ad reprehendentes, quod vinum vetus & meretrices haberet. Ad reprehendentes, quod ſumptuoſe obſonaret;

Epiſtola ad Aretem filiam. Ad eum qui ſe in Olympiam exercebat. Interrogatio. Alia interrogatio. Chria ad Dionyſium. Alia de imagine. Alia de Dionyſii filia. Ad exiſtimantem ſe affici ignominia. Ad eum qui conſilium dare conabatur. Quidam eum exercitationum quoque ſex aiunt libros ſcripſiſſe. alii nihil omnino ſcripſiſſe; in quibus eſt Soſicrates Rhodius. Quod ſi Sotionem in ſecundo, Panætiumque ſequamur, eius volumina hæc ſunt. De diſciplina. De virtute. Hortatio. Artabazus. Naufragi. Exules. Exercitationum ſex. Chriarum tres. Ad Laidem. Ad Porum. Ad Socratem. De fortuna. Finem bonorum ſuavem eſſe motum affirmabat, ad ſenſum permanantem. Nos autem, quoniam illius vitam perſcripſimus, age nunc Cyrenaicos ab eo profectos perſequamur, qui ſeipſos alii quidem Hegeſiacos, alii vero Annicerios, quidam Theodoreos nominarunt. Sed & à Phædone quoque profectos explicemus; quorum qui principes Eretriaci ſunt, hanc ſeriem eſſe aiunt. Ariſtippum Arete filia, Æthiops ex Ptolomaide, & Antipater Cyrenæus audiverunt. Aretæ autem Ariſtippus auditor fuit, is qui matris diſcipulus vocatus eſt; à quo Theodorus eſt, cui ἄθεος primo, deinde Deus cognomen fuit. Antipatrum autem Epitimides Cyrenæus magiſtrum habuit, cujus Paræbates auditor fuit; à quo eſt Hegeſias is qui mortis ſuaſor appellatus eſt, & Anniceris qui Platonem captivum redemit. Sed qui in Ariſtippi diſciplinâ permanſerunt, & Cyrenaici vocati ſunt, horum decreta hujuſmodi fuerunt. Duas perturbationes ponebant, dolorem & voluptatem; ac voluptatem quidem ſuavem quendam motum, dolorem vero aſperum motum eſſe aiebant. voluptatem à voluptate nihil differre, neque eſſe alterum altero jucundius: & voluptatem quidem omnibus animantibus ab initio aſcitam, dolorem vero omnia aſpernari. voluptatem tamen non illi quidem eam bonorum finem eſſe dicunt quam Epicurus etiam amplectitur, ſtantem, in amotione dolorum poſitam, & quaſi indolentiam quandam, ſed corpoream, quemadmodum eſt apud Panætium in libro de ſectis. videtur quoque ipſis finis bonorum à beata vita differre. nam finem quidem bonorum ſingulis voluptatibus, beatam vitam ſingularum congregatione voluptatū conſtare; in quibus & præteritę & conſequentes numerantur. atque etiam ſingulas propter ſe expetendas eſſe voluptates; beatam autem vitam, non propter ſe, ſed propter ſingulas expeti voluptates. voluptatem autem ipſam finem eſſe bonorum, illud eſſe argumento, quod ea nobis à pueritia, nullo adhibito conſilio, concilietur; quod eam conſecuti, nihil præterea quæramus; quodque nihil æque, atque ei contrarium dolorem, fugiamus: quæ etiam ſi ex turpiſsimis rebus exiſtat voluptas, nihilo tamen minus eam bonum eſſe, quemadmodum Hippobotus ait in libro de ſectis. quanquam enim actio ipſa abſurda ſit, voluptas tamen propter ſe expetenda, bonumque eſt.

A Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀρήτην τὴν θυγατέρα, Πρὸς τὸν εἰς Ὀλυμπίαν γυμνάζοντα ἑαυτόν. Ἐρώτησις, Ἄλλη ἐρώτησις· Χρεία πρὸς Διονύσιον, Ἄλλη ἐπὶ τῆς εἰκόνος, Ἄλλη ἐπὶ τῆς Διονυσίου θυγατρός· Πρὸς τὸν οἰόμενον ἀτιμάζεσθαι, Πρὸς τὸν συμβουλεύειν ἐπιχειροῦντα. ἔνιοι δὲ καὶ διατριβῶν αὐτόν φασιν ἓξ γεγραφέναι, οἱ δ' οὐδ' ὅλως γράψαι· ὧν ἐστι καὶ Σωσικράτης ὁ Ῥόδιος. κατὰ δὲ Σωτίωνα ἐν δευτέρῳ, καὶ Παναίτιον, ἔστιν αὐτῷ συγγράμματα τάδε· B Περὶ παιδείας, Περὶ ἀρετῆς, Προτρεπτικός, Ἀρτάβαζος, Ναυαγοί, Φυγάδες, Διατριβῶν ἕξ, Χρειῶν τρία, Πρὸς Λαΐδα, Πρὸς Πῶρον, Πρὸς Σωκράτην, Περὶ τύχης. τέλος δ' ἀπέφαινε τὴν λείαν κίνησιν εἰς αἴσθησιν ἀναδιδομένην. Ἡμεῖς δ' ἐπειδὴ τὸν βίον ἀνεγράψαμεν αὐτοῦ, φέρε νῦν διέλθωμεν τοὺς ἀπ' αὐτοῦ Κυρηναϊκούς, οἵτινες ἑαυτοὺς, οἱ μὲν Ἡγησιακούς, οἱ δὲ Ἀννικερείους, οἱ δὲ Θεοδωρείους προσωνόμαζον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοὺς C ἀπὸ Φαίδωνος, ὧν τοὺς κορυφαιοτάτους Ἐρετρικοὺς ἔχειν οὕτως· Ἀριστίππου διήκουσεν ἡ θυγάτηρ Ἀρήτη, καὶ Αἰθίοψ Πτολεμαεύς, καὶ Ἀντίπατρος Κυρηναῖος· Ἀρήτης δὲ Ἀρίστιππος ὁ μητροδίδακτος ἐπικληθείς, οὗ Θεόδωρος ὁ ἄθεος, εἶτα θεός· Ἀντιπάτρου δ' Ἐπιτιμήδης Κυρηναῖος, οὗ Παραιβάτης, οὗ Ἡγησίας ὁ Πεισιθάνατος, καὶ Ἀννίκερις, ὁ Πλάτωνα λυτρωσάμενος. οἱ μὲν οὖν ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς Ἀριστίππου μείναντες, καὶ Κυρηναϊκοὶ προσαγορευθέντες, δόξαις ἐχρῶντο τοιαύταις· D δύο πάθη ὑφίσταντο, πόνον καὶ ἡδονήν. τὴν μὲν λείαν κίνησιν, τὴν ἡδονήν· τὸν δὲ πόνον, τραχεῖαν κίνησιν. μὴ διαφέρειν τε ἡδονὴν ἡδονῆς, μηδὲ ἥδιόν τι εἶναι· καὶ τὴν μὲν, εὐδοκητὴν πᾶσι ζώοις· τὸν δ', ἀποκρουστικόν. ἡδονὴν μέντοι τὴν τοῦ σώματος, ἣν καὶ τέλος εἶναι, (καθά φησι καὶ Παναίτιος ἐν τῷ περὶ τῶν αἱρέσεων) οὐ τὴν καταστηματικὴν ἡδονὴν, τὴν ἐπ' ἀναιρέσει ἀλγηδόνων, καὶ οἷον E ἀνοχλησίαν, ἣν ὁ Ἐπίκουρος ἀποδέχεται, τέλος εἶναι φασί· δοκεῖ δ' αὐτοῖς καὶ τέλος εὐδαιμονίας διαφέρειν. τέλος μὲν γὰρ εἶναι τὴν κατὰ μέρος ἡδονήν· εὐδαιμονίαν δὲ, τὸ ἐκ τῶν μερικῶν ἡδονῶν σύστημα, αἷς συναριθμοῦνται καὶ αἱ παρῳχηκυῖαι καὶ αἱ μέλλουσαι. εἶναί τε τὴν μερικὴν ἡδονὴν, δι' αὑτήν· τὴν δ' εὐδαιμονίαν, οὐ δι' αὑτὴν, ἀλλὰ διὰ τὰς κατὰ μέρος ἡδονάς. πίστιν δ' εἶναι τοῦ τέλος εἶναι τὴν ἡδονὴν, F τὸ ἀπροαιρέτως ἡμᾶς ἐκ παίδων ᾠκειῶσθαι πρὸς αὐτὴν, καὶ τυχόντας αὐτῆς μηθὲν ἐπιζητεῖν· μηθέν τε οὕτω φεύγειν, ὡς τὴν ἐναντίαν αὐτῇ ἀλγηδόνα. εἶναι δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν, κἂν ἀπὸ τῶν ἀσχημοτάτων γένηται, καθά φησιν Ἱππόβοτος ἐν τῷ περὶ τῶν αἱρέσεων. εἰ γὰρ καὶ ἡ πρᾶξις ἄτοπος εἴη, ἀλλ' οὖν ἡ ἡδονὴ δι' αὑτὴν αἱρετὴ καὶ ἀγαθόν·

ἡ δὲ

ἡ δὲ τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις (ὡς εἴρηται παρ' Ἐπικούρῳ) δοκεῖ αὐτοῖς μὴ εἶναι ἡδονή· οὐδὲ ἡ ἀηδονία ἀλγηδών. ἐν κινήσει γὰρ εἶναι ἀμφότερα, μὴ οὔσης τῆς ἀπονίας ἢ τῆς ἀηδονίας κινήσεως· ἐπεὶ ἡ ἀπονία, οἱονεὶ καθεύδοντός ἐστι κατάστασις. δύνασθαι δέ φασι καὶ τὴν ἡδονὴν τινὰς μὴ αἱρεῖσθαι κατὰ διαστροφήν. οὐ πάσας μέντοι τὰς ψυχικὰς ἡδονὰς καὶ ἀλγηδόνας ἐπὶ σωματικαῖς ἡδοναῖς καὶ ἀλγηδόσι γίνεσθαι. καὶ γὰρ ἐπὶ ψιλῇ τῇ τῆς πατρίδος εὐημερίᾳ, ὥσπερ τῇ ἰδίᾳ, χαρὰν ἐγγίνεσθαι. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κατὰ μνήμην τῶν ἀγαθῶν ἢ προσδοκίαν ἡδονήν φασιν ἀποτελεῖσθαι· ὅπερ ἤρεσκεν Ἐπικούρῳ. ἐκλύεται γὰρ τῷ χρόνῳ τὸ τῆς ψυχῆς κίνημα. λέγουσι δὲ μηδὲ κατὰ ψιλὴν τὴν ὅρασιν, ἢ τὴν ἀκοὴν, γίνεσθαι ἡδονάς· τῶν γοῦν μιμουμένων θρήνους ἡδέως ἀκούομεν· τῶν δὲ κατ' ἀλήθειαν, ἀηδῶς. μέσας τε καταστάσεις ὠνόμαζον ἀηδονίαν καὶ ἀπονίαν. πολὺ μέντοι τῶν ψυχικῶν τὰς σωματικὰς ἀμείνους εἶναι, καὶ τὰς ὀχλήσεις χείρους τὰς σωματικάς. ὅθεν καὶ ταύταις κολάζεσθαι μᾶλλον τοὺς ἁμαρτάνοντας. χαλεπώτερον γὰρ τὸ πονεῖν, οἰκειότερον δὲ τὸ ἥδεσθαι ὑπελάμβανον. ἔνθεν καὶ πλείονα οἰκονομίαν περὶ θάτερον ἐποιοῦντο. διὸ καὶ καθ' αὑτὴν αἱρετῆς οὔσης τῆς ἡδονῆς, τὰ ποιητικὰ ἐνίων ἡδονῶν ὀχληρὰ πολλάκις ἐναντιοῦσθαι· ὡς δυσκολώτατον αὐτοῖς φαίνεσθαι τὸν ἀθροισμὸν τῶν ἡδονῶν, εὐδαιμονίαν ποιούντων. ἀρέσκει δ' αὐτοῖς, μήτε τὸν σοφὸν πάντα ἡδέως ζῆν, μήτε πάντα φαῦλον ἐπιπόνως· ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον. ἀρκεῖ δὲ κἂν κατὰ μίαν τις προσπίπτουσαν ἡδέως ἐπανάγῃ. τὴν φρόνησιν, ἀγαθὸν μὲν εἶναι λέγουσιν, οὐ δι' ἑαυτὴν δὲ αἱρετὴν, ἀλλὰ διὰ τὰ ἐξ αὐτῆς περιγινόμενα. τὸν φίλον, τῆς χρείας ἕνεκα. καὶ γὰρ μέρος σώματος μέχρις ἂν παρῇ, ἀσπάζεσθαι. τῶν ἀρετῶν ἐνίας καὶ περὶ τοὺς ἄφρονας συνίστασθαι. τὴν σωματικὴν ἄσκησιν συμβάλλεσθαι πρὸς ἀρετῆς ἀνάληψιν. τὸν σοφὸν μήτε φθονήσειν, μήτε ἐρασθήσεσθαι ἢ δεισιδαιμονήσειν· γίνεσθαι γὰρ ταῦτα παρὰ κενὴν δόξαν. λυπήσεσθαι μέντοι καὶ φοβήσεσθαι· φυσικῶς γὰρ γίνεσθαι. καὶ τὸν πλοῦτον δὲ, ποιητικὸν ἡδονῆς εἶναι, οὐ δι' αὑτὸν αἱρετόν. τά τε πάθη, καταληπτὰ ἔλεγον. οὖν αὐτὰ, οὐκ ἀφ' ὧν γίνεται. ἀφίσταντο δὲ καὶ τῶν φυσικῶν, διὰ τὴν ἐμφαινομένην ἀκαταληψίαν· τῶν δὲ λογικῶν, διὰ τὴν εὐχρηστίαν, ἥπτοντο. Μελέαγρος δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ δοξῶν, καὶ Κλειτόμαχος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν αἱρέσεων, φασὶν αὐτοὺς ἄχρηστα ἡγεῖσθαι τό τε φυσικὸν μέρος καὶ τὸ διαλεκτικόν. δύνασθαι γὰρ καὶ εὖ λέγειν καὶ δεισιδαιμονίας ἐκτὸς εἶναι, καὶ τὸν περὶ θανάτου φόβον ἐκφεύγειν, τὸν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν λόγον ἐκμεμαθηκότα. μηδέν τε εἶναι φύσει δίκαιον, ἢ καλὸν, ἢ αἰσχρὸν, ἀλλὰ νόμῳ καὶ ἔθει. ὁ μέντοι σπουδαῖος οὐδὲν ἄτοπον

A doloris autem amotio, ut eſt apud Epicurum, non videtur eis eſſe voluptas, nec voluptatis privatio dolor. utrumque enim in motu poſitum eſſe, cum indolentia ſive voluptatis detractio motu nullo verſetur. Etenim indolentia quaſi dormientis tranquillitas eſt. fieri autem poſſe aiunt, ut propter perverſitatem aliqui voluptatem non expetant. nec vero omnes animi voluptates, vel dolores è corporis naſci doloribus vel voluptatibus. ex ſola enim patriæ proſperitate ſimiliter, atque ex privata, læti-
B tiam in nobis exiſtere. Sed neque bonorum memoria aut expectatione voluptatem effici aiunt: quod Epicuro placuit. Etenim animi motus tempore langueſcit. ac ne nudo quidem vel viſu vel auditu gigni voluptates dicunt. Itaque eos qui lamentationes imitantur libenter, qui autem vere lamentantur, hos ſine voluptate audimus. Status medios indolentiam & voluptatis detractionem nominabant; multo tamen corporis quam animi voluptates eſſe meliores, afflictationeſque pejores eſſe corpore-
C as aiebant. quam ob cauſam hiſce magis in peccantes animadvertimus. dolore enim moleſtius quiddam, lætari vero ad naturam accommodatius eſſe arbitrabantur. ob eamque rem in altero majorem curam gubernationemque adhibebant. Itaque cum voluptas per ſe ipſa expetenda ſit, nonnullarum tamen efficientia voluptatum quæ moleſta ſunt, ſæpe adverſari; ut ipſa voluptatum congregatio, beatam vitam efficientium, difficillima illis eſſe videatur. Placet autem eis nec omnem ſapientem
D jucunde, neque omnem improbum cum dolore ſemper vivere: ſed plerumque ita eſſe. ſatis enim eſt ut vel unica quis voluptate jucunde eum afficiente reſtituatur. Prudentiam bonum quidem eſſe affirmant, non tamen propter ſeipſam, ſed propter ea quæ conſequuntur, expetendum. Amicum utilitatis cauſa adjungi. nam & pars totum corpus, quamdiu incolume fuerit, amplexatur. Ex virtutibus nonnullas in inſipientibus quoq; ineſſe. Corporis exercitationem ad virtutis adeptionem conferre. Sapientem
E neq; invidia, neq; amore, neq; ſuperſtitione laboraturum. hæc enim omnia ex opinionis exiſtere vanitate: eundem tamen triſtari ac timere, quod hæc naturaliter accidant. Divitias eſſe illas quidem voluptatis efficientes, non tamen propter ſe expetendas. Perturbationes comprehenſibiles eſſe dicebant. non ergo ea, unde proficiſcuntur; ſed ipſas aiebant. A phyſicorum explicatione ſe propterea abducebant, quod ea percipi non poſſe videbantur. Differendi vero rationem propter uſum attingebant. Me-
F leager tamen in ſecundo de decretis, & Clitomachus in primo de ſectis, phyſicam atque dialecticam, aiunt, eos inutiles exiſtimaviſſe. qui enim bonorum malorumq; rationem didicerit, hunc & bene dicere & ſuperſtitionis expertem eſſe, & mortis metum effugere poſſe. Nihil natura juſtum eſſe, vel honeſtum, vel turpe; ſed lege & conſuetudine. virtute tamen qui præditus fuerit,

fuerit, is propter conſtitutas pœnas & opiniones abſurdi nihil aget; eſſe autem ſapientem, atque etiam in philoſophia & in aliis progreſſionem relinquunt. Aiunt quoque alium alio magis triſtari, atque in ipſis ſenſibus non ſemper eſſe veritatem. Qui vero Hegeſiaci dicti ſunt, hi fines eoſdem ſibi propoſitos habebant, voluptatem atque dolorem, ac neque gratiam, neque amicitiam, neq; beneficentiam quidquam eſſe aiebant: propterea quod hæc, non per ſeipſa, ſed utilitatum cauſa expeteremus; quibus ſublatis, ne illa quidem exiſtere. beatam vitam nullo modo eſſe poſſe; multis enim corpus ſubjectum eſſe perturbationibus, quorum conſenſione animum quoq; perturbari; fortunam vero his, quæ ſperantur, multa afferre impedimenta: ut ob hanc cauſam, beata vita nullo modo exiſtere poſſit. Atque etiam vitam & mortem eſſe expetendam. Nihil eſſe, ſuapte natura, jucundum vel injucundum exiſtimabant, ſed rerum aut raritate, aut inſolentia, aut ſatietate alios quidem voluptate affici, alios vero non affici. Paupertatem ac divitias ad voluptatis rationem nihil pertinere: nec enim alio modo divites, alio pauperes affici voluptate. Ad voluptatis autem menſuram, nihil ſervitutem à libertate, & nobilitatem ab ignobilitate, & gloriam ab infamia differre. Et quidem inſipienti utile eſſe vivere, ſapienti vero indifferens eſſe; atq; etiam ſapientem, ſui cauſa, omnia eſſe facturum; nec enim quemquam alium tanti, quanti ſeipſum facere. Quanquam enim maximos ex quopiam fructus percipere videatur, non eſſe tamen eos, cum his, quos ipſe præſtet, conferendos. Senſus quoque certam notitiam minime afferentes tollebant. Omnes earum rerum gratia agere aiebant, quæ ſibi rationi conſentanea appareant. Errata venia digna eſſe; neque enim volentem quemquam errare, ſed perturbatione aliqua coactum. neminem oſurum eſſe ſapientem, ſed eum potius vetera dediſcere, novaque addiſcere. atque etiam ſapientem non tam in ſectandis bonis quam fugiendis malis multum fore. Quippe qui in eo bonorum finem poſitum ſibi eſſe ſtatuat, ut neque laborioſe neque cum dolore vivat: quod quidem his accidere, qui in his quæ ſunt voluptatum efficientia, neutram in partem moveantur. At vero Annicerii cæteris quidem de rebus, eadem atque hi ſentiunt. Verumtamen & amicitiam, & gratiam, & erga parentes pietatem, & aliquas pro patria actiones in vita relinquebant. Quocirca etiamſi ob hæc ſapiens moleſtias aliquas ſuſcepturus ſit, nihilo tamen minus beatam vitam aget, vel ſi paucæ ſuperſint ipſi voluptates. Amici beatam vitam non eſſe propter ſe expetendam neque enim ad proximi ſenſum accedere. nec vero ut confidamus, atque ut contra multorum opiniones, ſuperiores ſimus, rationem ſolam ſufficere, ſed aſſueſcendum eſſe, propter inſitam nobis jamdiu depravationem. Atq; etiam amicũ non propter utilitates ſolum adjungendũ eſſe, quibus deficientibus eum negligi, ſed inſtitutę benevolentiæ cauſa; cujus

A πράξει διὰ τὰς ἐπικειμένας ζημίας καὶ δόξας. εἶναι
δὲ τὸν σοφὸν προκοπήν τε ἀπολείπουσι, καὶ ἐν φιλοσο-
φίᾳ, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις. φασὶ δὲ καὶ λυπεῖσθαι ἄλλον
ἄλλου μᾶλλον, καὶ τὰς αἰσθήσεις μὴ πάντοτε ἀληθεύειν.
οἱ δὲ Ἡγησιακοὶ λεγόμενοι σκοποὺς μὲν εἶχον τοὺς
αὐτοὺς ἡδονὴν καὶ πόνον. μήτε δὲ χάριν τι εἶναι, μήτε
φιλίαν, μήτε εὐεργεσίαν· διὰ τὸ μὴ δι᾽ αὐτὰ ταῦτα αἱ-
ρεῖσθαι ἡμᾶς αὐτὰ, ἀλλὰ διὰ τὰς χρείας αὐτὰς, ὧν
B ἀπόντων μηδ᾽ ἐκεῖνα ὑπάρχειν· τὴν εὐδαιμονίαν, ὅ-
λως ἀδύνατον εἶναι· τὸ μὲν γὰρ σῶμα πολλῶν ἀναπε-
πλῆσθαι παθημάτων, τὴν δὲ ψυχὴν συμπαθεῖν τῷ
σώματι καὶ ταράττεσθαι· τὴν δὲ τύχην πολλὰ τῶν
κατ᾽ ἐλπίδα κωλύειν. ὥστε διὰ ταῦτα ἀνύπαρκτον τὴν
εὐδαιμονίαν εἶναι. τήν τε ζωὴν καὶ τὸν θάνατον αἱρετόν.
φύσει τε οὐδὲν ἡδὺ ἢ ἀηδὲς ἐπελάμβανον· διὰ δὲ
σπάνιν ἢ ξενισμὸν ἢ κόρον, τοὺς μὲν ἥδεσθαι, τοὺς δ᾽
C ἀηδῶς ἔχειν. πενίαν καὶ πλοῦτον, πρὸς ἡδονῆς λό-
γον, εἶναι οὐδέν· μὴ γὰρ διαφερόντως ἥδεσθαι τοὺς πλου-
σίους ἢ τοὺς πένητας· δουλείαν ἐπίσης ἐλευθερίᾳ ἀ-
διάφορον πρὸς ἡδονῆς μέτρον, καὶ εὐγένειαν δυσγενείᾳ,
καὶ δόξαν ἀδοξίᾳ. καὶ τῷ μὲν ἄφρονι τὸ ζῆν λυσι-
τελὲς εἶναι· τῷ δὲ φρονίμῳ, ἀδιάφορον. τόν τε σοφὸν ἑ-
αυτοῦ ἕνεκα πάντα πράξειν· οὐδένα γὰρ ἡγεῖσθαι τῶν
ἄλλων ἐπίσης ἄξιον αὐτῷ. κἂν γὰρ τὰ μέγιστα δο-
κῇ παρ᾽ αὐτοῦ καρποῦσθαι, μὴ εἶναι ἀντάξια ὧν αὐτὸς
D παρέχει. ἀνῄρουν δὲ καὶ τὰς αἰσθήσεις οὐκ ἀκρι-
βούσας τὴν ἐπίγνωσιν, τῶν τ᾽ εὐλόγως φαινομένων
πάντα πράττειν. ἔλεγον τὰ ἁμαρτήματα συγγνώμης
τυγχάνειν· οὐ γὰρ ἑκόντα ἁμαρτάνειν, ἀλλά τινι πά-
θει κατηναγκασμένον. καὶ μὴ μισήσειν, μᾶλλον δὲ
μεταδιδάξειν. τόν τε σοφὸν οὐχ οὕτω πλεονάσειν ἐν
τῇ τῶν ἀγαθῶν αἱρέσει, ὡς ἐν τῇ τῶν κακῶν φυγῇ·
τέλος τιθέμενον τὸ μὴ ἐπιπόνως ζῆν, μηδὲ λυπη-
E ρῶς. ὃ δὴ περιγίνεσθαι τοῖς ἀδιαφορήσασι περὶ τὰ
ποιητικὰ τῆς ἡδονῆς. οἱ δ᾽ Ἀννικέρειοι, τὰ μὲν ἄλ-
λα, κατὰ ταυτὰ τούτοις· ἀπέλιπον δὲ καὶ φιλίαν
ἐν βίῳ, καὶ χάριν, καὶ πρὸς γονέας τιμὴν, καὶ ὑπὲρ
πατρίδος τι πράξειν. ὅθεν διὰ ταῦτα, κἂν ὀχλή-
σεις ἀναδέξηται ὁ σοφὸς, οὐδὲν ἧττον εὐδαιμονήσει,
κἂν ὀλίγα ἡδέα περιγένηται αὐτῷ. τήν τε τοῦ φί-
λου εὐδαιμονίαν δι᾽ αὐτὴν μὴ εἶναι αἱρετήν· μηδὲ γὰρ
αἰσθητὴν τῷ πέλας ὑπάρχειν. μὴ εἶναί τε αὐτάρ-
F κη τὸν λόγον πρὸς τὸ θαρρῆσαι, καὶ τῆς τῶν πολ-
λῶν δόξης ὑπεράνω γενέσθαι· δεῖν δὲ ἀνεθίζεσθαι,
διὰ τὴν ἐκ πολλοῦ συντραφεῖσαν ἡμῖν φαύλην διά-
θεσιν. τόν τε φίλον μὴ διὰ τὰς χρείας μόνον ἀποδέχε-
σθαι, ὧν ὑπολειπουσῶν μὴ ἐπιστρέφεσθαι· ἀλλὰ καὶ
παρὰ τὴν γεγονυῖαν εὔνοιαν, ἧς ἕνεκα καὶ πόνους

ὑπο-

ὑπομένειν, καί τοι τιθέμενον ἡδονὴν τέλος, καὶ ἄχθεσθαι ἐπὶ τῷ στέρεσθαι αὐτῆς, ὅμως ἑκουσίως ὑπομένειν διὰ τὴν πρὸς τὸν φίλον στοργήν. οἱ δὲ Θεοδώρειοι κληθέντες τὴν μὲν ὀνομασίαν ἔσπασαν ἀπὸ Θεοδώρου τοῦ προγεγραμμένου, καὶ δόγμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῦ. ἦν δὲ ὁ Θεόδωρος παντάπασιν ἀναιρῶν τὰς περὶ θεῶν δόξας· καὶ αὐτοῦ περιετύχομεν βιβλίῳ ἐπιγεγραμμένῳ Περὶ θεῶν, οὐκ εὐκαταφρονήτῳ· ἐξ οὗ φασιν Ἐπίκουρον τὰ πλεῖστα λαβόντα εἰπεῖν. ἤκουσε δὲ καὶ Ἀννικέριδος ὁ Θεόδωρος, καὶ Διονυσίου τοῦ διαλεκτικοῦ, καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν φιλοσόφων διαδοχαῖς. τέλος δ' ὑπελάμβανε χαρὰν καὶ λύπην· τὴν μὲν, ἐπὶ φρονήσει· τὴν δὲ, ἐπὶ ἀφροσύνῃ. ἀγαθὰ δὲ, φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην· κακὰ δὲ, τὰς ἐναντίας ἕξεις· μέσα δὲ, ἡδονὴν καὶ πόνον. ἀνῄρει δὲ καὶ φιλίαν, διὰ τὸ μήτε ἐν ἄφροσιν αὐτὴν εἶναι, μήτ' ἐν σοφοῖς. τοῖς μὲν γὰρ, τῆς χρείας ἀναιρεθείσης, καὶ τὴν φιλίαν ἐκποδὼν εἶναι· τοὺς δὲ σοφοὺς, αὐτάρκεις ὑπάρχοντας, μὴ δεῖσθαι φίλων. ἔλεγε δὲ καὶ εὔλογον εἶναι, τὸν σπουδαῖον μὴ ἐξαγαγεῖν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἑαυτόν· οὐ γὰρ ἀποβαλεῖν τὴν φρόνησιν ἕνεκα τῆς τῶν ἀφρόνων ὠφελείας. εἶναί τε πατρίδα τὸν κόσμον. κλέψειν τε καὶ μοιχεύσειν καὶ ἱεροσυλήσειν ἐν καιρῷ. μηδὲν γὰρ εἶναι τούτων αἰσχρὸν φύσει, τῆς ἐπ' αὐτοῖς δόξης αἱρομένης, ἣ σύγκειται ἕνεκα τῆς τῶν ἀφρόνων συνοχῆς. φανερῶς δὲ τοῖς ἐρωμένοις ἄνευ πάσης ὑφορατῶς χρῆσθαι τὸν σοφόν. διὸ καὶ τοιούτους λόγους ἠρώτα, Ἆρά γε γυνὴ γραμματικὴ χρήσιμος ἂν εἴη παρ' ὅσον γραμματική ἐστι; ναί. καὶ παῖς καὶ νεανίσκος χρήσιμος ἂν εἴη παρ' ὅσον γραμματικός ἐστι; ναί. οὐκοῦν καὶ γυνὴ καλὴ, χρησίμη ἂν εἴη παρ' ὅσον καλή ἐστι. καὶ παῖς καὶ νεανίσκος καλὸς, χρήσιμος ἂν εἴη παρ' ὅσον καλός ἐστι; ναί. καὶ παῖς ἄρα καὶ νεανίσκος καλὸς, πρὸς τοῦτ' ἂν εἴη χρήσιμος πρὸς ὃ καλός ἐστι; ναί. ἔστι δὲ χρήσιμος πρὸς τὸ πλησιάζειν. ὧν διδομένων, ἐπῆγεν, Οὐκοῦν εἴ τις πλησιασμῷ χρῷτο παρ' ὅσον χρήσιμός ἐστιν, οὐ διαμαρτάνει. οὐδ' εἰ ἄρα κάλλει χρήσαιτο, παρ' ὅσον χρήσιμόν ἐστι, διαμαρτήσεται. τοιαῦτα ἄττα διερωτῶν ἴσχυε τῷ λόγῳ. δοκεῖ δὲ θεὸς κληθῆναι, Στίλπωνος αὐτὸν ἐρωτήσαντος οὕτως, Ἆρά γε, Θεόδωρε, ὃ εἶναι φῂς, τοῦτο καὶ εἶ; ἐπινεύσαντος δὲ, φῂς δ' εἶναι θεός; τοῦ δ' ὁμολογήσαντος, Θεὸς εἶ ἄρα, ἔφη. δεξαμένου δὲ ἀσμένως, γελάσας φησὶν, Ἀλλ', ὦ μόχθηρε, τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ κολοιὸς ἂν ὁμολογήσαις εἶναι, καὶ ἄλλα μυρία. ὁ δ' οὖν Θεόδωρος προσκαθίσας ποτὲ Εὐρυκλείδῃ τῷ ἱεροφάντῃ, Λέγε μοι, ἔφη, Εὐρυκλεί-

A gratia labores quoque ſuſtinendos eſſe; & quamvis extremum bonorum ſtatuamus eſſe voluptatem, ejuſque privatione doleamus, amore tamen erga amicum, volenti animo ferendum eſſe. Qui vero Theodorei vocati ſunt, à Theodoro, de quo ſupra ſcriptum eſt, nomen traxerunt, eiuſdemque decretis uſi ſunt. Cæterum Theodorus de Diis opiniones omnino tollebat; in ejuſque librum, qui de Diis inſcriptus eſt, incidimus haud contemnendum. ex quo aiunt, Epicurum, quæ dixit, pleraque accepiſſe. B Theodorus autem & Anniceridem & Dionyſium dialecticum audivit, quemadmodum eſt apud Antiſthenem in philoſophorum ſucceſſionibus. Finem autem bonorum & malorum lætitiam & triſtitiam eſſe exiſtimabat; alteram ex prudentia, alteram ex imprudentia. prudentiam & juſtitiam in bonis, contrarios habitus in malis numerabat: voluptatem & dolorem media ſtatuebat. Amicitiam quoque tollebat; C propterea quod neque inter inſipientes eſſet, neque inter ſapientes. eorum enim ſublata utilitate, tolli quoque amicitiam aiebat; ſapientes autem ſeipſis contentos, amicis non indigere. Rationi quoque conſentaneum eſſe dicebat, qui virtute præditus eſſet, ut is ſibi pro patria vim non afferret. neque enim utilitatis imprudentium cauſa, prudentiam ſuam projecturum, patriam autem eſſe mundum. eundem furaturum, mœchaturum, ſacrilegium facturum in tempore. nihil enim horum eſſe natura turpe, opinione D de his ſublata quæ inſipientium conſpiratione conſtaret. Sapientem palam, ſine ullo pudore, ſuis amoribus ſerviturum. Itaque his etiam rogatiunculis utebatur; Nunquid nam mulier grammatica eo ipſo utilis fuerit, quod grammatica eſt? certe. puer etiam & adoleſcentulus utrumne ob idipſum utilis, quia grammaticus eſt? certe. ergo & pulchra mulier ob idipſum utilis erit, quia pulchra. puer quoque adoleſcentuluſque pulcher, nonne ob idipſum erit utilis, E quia pulcher? certe. puer etiam & adoleſcentulus pulcher, nonne ad hoc ipſum utilis erit, quo pulcher eſt? certe. Quibus conceſſis, concludebat; ſiquis ergo eo ipſo, quo utilis eſt, cum eo rem habuerit, is minime errabit. neque igitur ſi utatur pulchritudine eo ipſo quo utilis eſt, errabit. Hujuſmodi rogatiunculis in ſermone valde pollebat. Videtur autem Deus ex eo vocatus fuiſſe, quod eum Stilpon ita interrogaverit; Nunquid nam Theodore, quem te eſſe dicis, is etiam F es? illo autem annuente, An te, inquit, Deum eſſe ais? eo fatente; Deus ergo, inquit, es. quod cum ille libenter excepiſſet, ridens, Atqui ſceleſte, inquit, hac tu quidem ratione, picam eſſe te, aliaque innumerabilia fateberis. Verum Theodorus, cum aliquando una cum Euryclide ſacerdote aſſediſſet, Dic mihi, inquit, Euryclides,

des, qui ſunt, qui myſteria polluunt? ipſo vero eos reſpondente, qui ea non initiatis enuntiant; Ergo tu quoque, inquit, impie agis, qui ea non initiatis enarras. & tamen parum abſuit, quin, apud Areopagum, in judicium adductus, periculum ſubiret, niſi eum Demetrius Phalereus periculo liberaſſet. Amphicrates in libro de viris illuſtribus, eum judicio damnatum, cicutam bibiſſe ait. Cum autem apud Ptolemæum Lagi filium moraretur, ab eo legatus ad Lyſimachum miſſus eſt. quo tempore ei liberius loquenti dixit Lyſimachus, Dic mihi Theodore, nonne tu is es qui Athenis excidiſti? tum ille, Vera audiſti. nam Athenienſium civitas, cum tanquam Semele Dionyſium ferre non poſſet, ejecit. Sed cum Lyſimachus rurſus dixiſſet, Cave ne ad nos amplius venias, Non, inquit, niſi me Ptolemæus juſſerit. Mythro autem Lyſimachi procuratore, qui præſens aderat, dicente, Videris tu mihi non ſolum Deos, ſed reges quoque ignorare; Quomodo, inquit, Deos ignoro, qui te Diis hoſtem eſſe exiſtimo? Aiunt ei aliquando Corinthi, cum frequentibus ſtipatus diſcipulis præteriret Metrocleum Cynicum ſcandices lavantem, dixiſſe; Tu quidem Sophiſtes, olera ſi lavares, tot diſcipulis non indigeres: eum vero ſtatim ſubjeciſſe, Tu vero ſi hominibus uti ſcires, hiſce oleribus non utereris. ſimile dictum, quemadmodum ſupra ſcriptum eſt, in Diogenem atque Ariſtippum confertur. Ac Theodorus quidem vel in his talis fuit. Ad extremum Cyrenem profectus, & cum Mario vivens, omni honore affectus eſt. qua ex civitate primum ejectus, fertur illud lepide dixiſſe, Non recte facitis Cyrenæi, qui me ex Libya in Græciam exterminatis. Theodori autem extiterunt viginti. primus Samius, Rhœci filius, is qui ejus templi, quod eſt Epheſi, fundamentis carbones ſubjicere conſuluit: cum enim locus humidus eſſet, carbones aiebat, materia lignea abjecta, ſoliditatem, quam aqua labefactare non poſſet, habituros. Secundus, Cyrenæus, geometra, cujus Plato fuit auditor. Tertius, qui ſupra dictus eſt philoſophus. Quartus, cujus eſt præclarus liber de voce exercenda. Quintus, qui de legum latoribus agit, incipiens à Terpandro. Sextus, Stoicus. Septimus, qui de rebus ſcripſit à Romanis geſtis. Octavus, Syracuſius, qui de ordinibus militaribus. Nonus Byzantius, à civilibus ſermonibus. Decimus ſimiliter, de quo Ariſtoteles in epitome rhetorum mentionem facit. Undecimus Thebanus, qui ſtatuas fecit. Duodecimus pictor, de quo eſt apud Polemonem. Tertius decimus pictor Athenienſis, de quo ſcribit Menodotus. Quartus decimus Epheſius pictor, de quo eſt apud Theophanem in libro de pictura. Quintus decimus poeta qui Epigrammata fecit. Sextus decimus, qui ſcripſit de poetis. Decimus ſeptimus medicus, Athenæi diſcipulus,

A δή, τίνες εἰσὶν οἱ ἀσεβοῦντες περὶ τὰ μυστήρια; εἰπόντος δ' ἐκείνου, Οἱ τοῖς ἀμυήτοις αὐτὰ ἐκφέροντες, Ἀσεβεῖς ἄρα, ἔφη, καὶ σύ, τοῖς ἀμυήτοις διηγούμενος. καὶ μέντοι παρ' ὀλίγον ἐκινδύνευσεν εἰς Ἄρειον ἀναχθῆναι πάγον, εἰ μὴ Δημήτριος αὐτὸν ὁ Φαληρεὺς ἐρρύσατο. Ἀμφικράτης δὲ ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, φησὶ κώνειον αὐτὸν πιεῖν καταδικασθέντα. διατρίβων δὲ παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου, ἀπεστάλη ποθ' ὑπ' αὐτοῦ πρὸς
B Λυσίμαχον πρεσβευτής· ὅτε καὶ παρρησιαζομένῳ φησὶν ὁ Λυσίμαχος, Λέγε μοι, Θεόδωρε, οὐ σὺ ὁ ἐκπεσὼν Ἀθήνηθεν; καὶ ὅς, Ὀρθῶς ἀκήκοας· ἡ γὰρ τῶν Ἀθηναίων πόλις οὐ δυναμένη με φέρειν, ὥσπερ ἡ Σεμέλη τὸν Διόνυσον, ἐξέβαλε. πάλιν δ' εἰπόντος τοῦ Λυσιμάχου, Βλέπε ὅπως μὴ παρέσῃ πρὸς ἡμᾶς ἔτι, Οὐκ ἄν, ἔφη, ἂν μὴ Πτολεμαῖος ἀποστείλῃ. Μύθρου δὲ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Λυσιμάχου παρεστῶτος καὶ εἰπόντος, Ἔοικας σὺ μὴ μόνον θεοὺς ἀγνοεῖν ἀλλὰ καὶ βασιλέας, Πῶς, εἶπεν, ἀγνοῶ, ὅπου γε καί σε
C θεοῖς ἐχθρὸν ὄντα νομίζω; φασὶ δέ ποτε ἐν Κορίνθῳ παρέρχεσθαι αὐτὸν, συχνοὺς ἐπαγόμενον μαθητάς. Μητροκλέα δὲ τὸν κυνικὸν σκάνδικας πλύνοντα εἰπεῖν, Σὺ ὁ σοφιστὴς οὐκ ἂν τοσούτων ἔχρῃζες μαθητῶν, εἰ λάχανα ἔπλυνες· τὸν δὲ ὑπολαβόντα εἰπεῖν, Καὶ σὺ εἴπερ τοῖς ἀνθρώποις ᾔδεις ὁμιλεῖν, οὐκ ἂν τούτοις λαχάνοις ἐχρῶ. τὸ ὅμοιον ἀναφέρεται (καθάπερ προείρηται) εἴς τε Διογένην καὶ Ἀρίστιππον. τοιοῦτος μὲν ὁ Θεόδωρος κἀν τούτοις. τελευταῖον δ'
D εἰς Κυρήνην ἀπελθὼν, καὶ Μαρίῳ συμβιοὺς, ἐν πάσῃ τιμῇ διετέλει τυγχάνων, ἔνθεν τὸ πρῶτον ἐκβαλλόμενος, λέγεται χαρίεν τι εἰπεῖν· ἔφη γάρ, Κακῶς ποιεῖτε, ἄνδρες Κυρηναῖοι, ἐκ τῆς Λιβύης εἰς τὴν Ἑλλάδα με ἐξορίζοντες. Θεόδωροι δὲ γεγόνασιν εἴκοσι· πρῶτος, Σάμιος, υἱὸς Ῥοίκου. οὗτός ἐστιν ὁ συμβουλεύσας ἄνθρακας ὑποτεθῆναι τοῖς θεμελίοις τοῦ ἐν Ἐφέσῳ νεώ. (καθύγρου γὰρ ὄντος τοῦ τόπου, τοὺς ἄνθρακας ἔφη, τὸ ξυλῶδες ἀποβαλόντας, αὐτὸ τὸ στερεὸν ἀπαθὲς ἔχειν ὕδατι.) δεύτερος, Κυρηναῖος, γεωμέτρης, οὗ διήκουσε
E Πλάτων· τρίτος, ὁ προγεγραμμένος φιλόσοφος· τέταρτος, οὗ τὸ φωνασκικὸν φέρεται βιβλίον πάγκαλον· πέμπτος, ὁ περὶ τῶν νομοποιῶν πεπραγματευμένος, ἀρξάμενος ἀπὸ Τερπάνδρου· ἕκτος, Στωϊκός· ἕβδομος, ὁ τὰ περὶ Ῥωμαίων πεπραγματευμένος· ὄγδοος, Συρακούσιος περὶ τακτικῶν γεγραφώς· ἔνατος, Βυζάντιος, ἀπὸ λόγων πολιτικῶν· δέκατος, ὁμοίως, οὗ Ἀριστοτέλης μνημονεύει διὰ τῆς ἐπιτομῆς τῶν ῥητόρων· ἑνδέκατος, Θηβαῖος, ἀνδριαντοποιός· δωδέ-
F κατος, ζωγράφος, οὗ μέμνηται Πολέμων· τρισκαιδέκατος, ζωγράφος, Ἀθηναῖος, ὑπὲρ οὗ γράφει Μηνόδοτος· τεσσαρεσκαιδέκατος, Ἐφέσιος, ζωγράφος, οὗ μέμνηται Θεοφάνης, ἐν τῷ περὶ γραφικῆς· πεντεκαιδέκατος, ποιητὴς ἐπιγραμμάτων· ἑκκαιδέκατος, γεγραφὼς περὶ ποιητῶν· ἑπτακαιδέκατος, ἰατρὸς, Ἀθηναίου μαθητής.

ὀκτω-

ὀκτωκαιδέκατος, Χῖος, φιλόσοφος στωϊκός· ἐννεακαιδέκατος, Μιλήσιος, καὶ αὐτὸς στωϊκὸς φιλόσοφος· εἰκοστὸς, ποιητὴς τραγῳδίας. A

A Decimus octavus, Chius, philoſophus Stoicus. Decimus nonus, Mileſius, & ipſe Stoicus philoſophus. Vigeſimus, poeta tragicus.

ΦΑΙΔΩΝ.

ΦΑίδων, Ἠλεῖος, τῶν εὐπατριδῶν, συνεάλω τῇ πατρίδι, καὶ ἠναγκάσθη στῆναι ἐπ' οἰκήματος· ἀλλὰ τὸ θύριον προστιθεὶς μετεῖχε Σωκράτους, ἕως αὐτὸν λυτρώσασθαι τοὺς περὶ Ἀλκιβιάδην ἢ Κρίτωνα προὔτρεψε· καὶ τοὐντεῦθεν ἐλευθερίως ἐφιλοσόφει. B Ἱερώνυμος δ' ἐν τῷ περὶ ἐποχῆς καθαπτόμενος, δοῦλον αὐτὸν εἴρηκε. Διαλόγους δὲ συνέγραψε γνησίους μὲν, Ζώπυρον, Σίμωνα, καὶ διστάζόμενον Νικίαν, Μήδειον (ὅν φασί τινες Αἰσχίνου, οἱ δὲ Πολυαίνου) Ἀντίμαχον, ἢ πρεσβύτας (καὶ οὗτος διστάζεται) Σκυθικοὺς λόγους· καὶ τούτους τινὲς Αἰσχίνου φασί. Διάδοχος δ' αὐτοῦ Πλείστανος, Ἠλεῖος. καὶ τρίτοι ἀπ' αὐτοῦ οἱ περὶ Μενέδημον τὸν Ἐρετριέα καὶ Ἀσκληπιάδην τὸν Φλιάσιον, μεταγαγόντες ἀπὸ Στίλπωνος. C καὶ ἕως μὲν τούτων Ἠλειακοὶ προσηγορεύοντο· ἀπὸ δὲ Μενεδήμου, Ἐρετριακοὶ, περὶ οὗ λέξομεν ἐν ὑστέρῳ, διὰ τὸ καὶ αὐτὸν κατάρξαι αἱρέσεως.

PHÆDON.

PHædon Eleus, ex patritiorum numero, capta patria, ſimul captus eſt, & in lupanari ſedere coactus. Sed addito ei parvo B oſtio, Socrate utebatur; quoad is Alcibiadem ſive Critonem, ut captivum redimerent, hortatus eſt. ex eo tempore liberalius philoſophabatur. Hieronymus in libro de aſſenſu ſuſtinendo, eum tetigit, ſervum appellans. Dialogos qui vere ejus ſunt, Zopyrum, & Simonem, & Niciam, de quo ambigitur, ſcripſit; Medum etiam, quem aliqui Æſchinis, quidam Polyæni eſſe aiunt, & Antimachum, vel Senes (de hoc quoque ambigitur) & Coriarios ſermones, C quos quidam Æſchinis eſſe aiunt. Ei Pliſtanus Eleus ſucceſſit. ab eo autem tertii ſunt, Menedemus Eretrias, & Aſclepiades Phliaſius, à Stilpone profecti; qui hactenus quidem Eliaci appellati ſunt; à Menedemo autem Eretriaci, de quo poſterius dicemus, quod is quoque ſectæ princeps fuerit.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ.

D ΕΥκλείδης ἀπὸ Μεγάρων τῶν πρὸς Ἰσθμῷ, ἢ Γελῷος κατ' ἐνίους, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς. οὗτος καὶ τὰ Παρμενίδεια μετεχειρίζετο, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ Μεγαρικοὶ προσηγορεύοντο, εἶτ' ἐριστικοὶ, ὕστερον δὲ διαλεκτικοὶ, οὓς οὕτως ὠνόμασε πρῶτος Διονύσιος ὁ Καρχηδόνιος, διὰ τὸ πρὸς ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν τοὺς λόγους διατίθεσθαι. πρὸς τοῦτόν φησιν ὁ Ἑρμόδωρος ἀφικέσθαι Πλάτωνα, καὶ τοὺς λοιποὺς φιλοσόφους, μετὰ τὴν Σωκράτους τελευτὴν, δείσαντας τὴν ὠμότητα τῶν τυράννων. E οὗτος ἓν τὸ ἀγαθὸν ἀπεφαίνετο πολλοῖς ὀνόμασι καλούμενον· ὁτὲ μὲν γὰρ φρόνησιν, ὁτὲ δὲ θεὸν, καὶ ἄλλοτε νοῦν, καὶ τὰ λοιπά. τὰ δ' ἀντικείμενα τῷ ἀγαθῷ ἀνῄρει, μὴ εἶναι φάσκων. ταῖς τε ἀποδείξεσιν ἐνίστατο, οὐ κατὰ λήμματα, ἀλλὰ κατ' ἐπιφοράν. καὶ τὸν διὰ παραβολῆς λόγον ἀνῄρει, λέγων ἤτοι ἐξ ὁμοίων αὐτὸν ἢ ἐξ ἀνομοίων συνίστασθαι. καὶ εἰ μὲν ἐξ ὁμοίων, περὶ αὐτὰ δεῖν μᾶλλον, ἢ οἷς ὅμοιά ἐστιν ἀναστρέφεσθαι· F εἰ δ' ἐξ ἀνομοίων, παρέλκειν τὴν παράθεσιν. διὰ ταῦτα δὲ καὶ περὶ αὐτοῦ ταῦτά φησι Τίμων, προσπαρατρώγων καὶ τοὺς λοιποὺς Σωκρατικοὺς,

Ἀλλ' οὔ μοι τούτων φλεδόνων μέλει, οὐδὲ γὰρ ἄλλου
Οὐδενὸς, οὐ Φαίδωνος, ὅτις γε μὲν, οὐδ' ἐριδάντεω
Εὐκλείδου, Μεγαρεῦσιν ὃς ἔμβαλε λύσσαν ἐρισμοῦ.

EUCLIDES.

D EUclides Megaris his, quæ ad Iſthmum ſunt, natus eſt; vel ut aliqui volunt, Gelous fuit, quemadmodum eſt apud Alexandrum in ſucceſſionibus. Is & Parmenidea tractavit, & qui ab eo profecti ſunt, Megarici, deinde Litigioſi, poſtremo Dialectici ſunt appellati; quos primus Dionyſius Carthaginienſis ſic appellavit, quod eorum ſermones interrogationibus reſponſionibuſque continerentur. Ad hunc Hermodorus, poſt Socratis mortem, Platonem reli- E quoſque philoſophos, tyrannorum crudelitatem timentes, veniſſe ait. Is unum tantummodo bonum eſſe affirmabat, quod pluribus nominibus vocaretur; interdum quidem prudentiam, interdum Deum, nonnunquam mentem, & reliqua. bono autem oppoſita omnia tollebat, nulla eſſe dicens. Argumentorum concluſiones, non ſumptionibus, ſed concluſionibus refellendis, oppugnabat. Collationis rationem tollebat, cum eam diceret, aut ex ſimilibus, aut ex diſſimilibus conſtare. Si ex ſimilibus, in F his magis, quam in eis, quibus ſimilia ſunt, verſari oportere; ſi vero ex diſſimilibus, collationem eſſe ſupervacaneam. Ob hæc autem Timon, reliquos Socraticos cum ſimul morderet, de illo ſic ait,

Sed mihi hæ nugæ curæ non ſunt, nec enim aliud
Quidquam, non Phædon, quicunque ille ſit, non litigioſus
Euclides, qui contentionis rabiem Megareis injecit.

Dia-

dialogos ſcripſit ſex, Lampriam, Æſchinem, Phœnicem, Critonem, Alcibiadem, Amatorium. Cæterum ex eorum numero qui Euclidi ſucceſſerunt, Eubulides extitit Mileſius, cujus multa ſunt in dialectica interrogationum genera. mentiens, fallens, Helectra, occultata, ſorites, ceratine & calva. de hoc quidam ſic ait comicus,

Contumelioſus Eubulides ceratinas interrogans,
Et falſis glorioſiſque ſermonibus rhetores verſans,
Abiit Demoſthenis habens volubilitatem.

Videbatur enim ipſius Demoſthenes quoque auditor fuiſſe, cumque antea *r.* pronunciare non poſſet, didiciſſe. Verum Eubulides cum Ariſtotele etiam diſſentiebat, multaque eum criminatus eſt. His autem, qui Eubulidi ſucceſſerunt. medius interjectus extitit Alexinus Æleus, vir litigioſiſſimus: qua ex re Ἐλεγξῖνος quoque à redarguendo vocatus eſt. Cum Zenone autem maxime diſſenſit. Eum Hermippus ex Elide Olympiam profectum, illic philoſophatum eſſe tradit. Diſcipulis autem ſuis quærentibus, quare ibi habitaret, reſpondiſſe, velle ſe ſectam conſtituere, quam Olympicam nominatum iri: eos autem, cum & commeatuum inopia laborarent, & cœli gravitatem improbarent, inde diſceſſiſſe, reliquumque tempus, Alexinum, cum uno tantum ſervo, ſolitarium vixiſſe, eumque poſtea in Alpheo cum nataret, calamo compunctum, mortem occubuiſſe. In eum eſt illud noſtrum;

Non ergo ſermo fuit ille vanus,
Quod infortunatus quis pedem natans transfixus eſt
Clavo, etenim egregius vir, antequam Alpheum
Olim trajiceret, Alexinus interiit compunctus calamo.

Neque vero contra Zenonem ſolum, ſed alios quoque libros ſcripſit, & contra Ephorum hiſtoriæ ſcriptorem. Ab Eubulide autem Euphantus extitit Olynthius, qui ſui temporis hiſtoriam ſcripſit. complures etiam fecit tragœdias; quibus in certaminibus valde probatus eſt. Antigoni quoque regis magiſter fuit, ad quem orationem, De regno, valde probatam ſcripſit: mortuus eſt ſenectute. Sunt alii quoque Eubulidis auditores, in quibus eſt Apollonius Cronus, cujus eſt Diodorus, Ameniæ filius, Iaſeus, & ipſe cognomento Cronus, de quo Callimachus in epigrammatis ſic ait,

Momus ipſe
Scripſit in parietibus, Cronus eſt ſapiens.

Is autem dialecticus quoque fuit, primuſque (ut quidam aſſerunt) velatum & ceratinem inveniſſe exiſtimatus eſt. Hic, cum apud Ptolemæum Soterem moraretur, à Stilpone, dialecticis quibuſdam rogationibus, interrogatus eſt: quas cum diſſolvere de improviſo non potuiſſet, ab rege cum, cæteris de rebus, caſtigatus eſt, tum etiam Cronum ſe appellari, cavillationis loco, audivit. Quocirca convivio ex-

A διαλόγους δὲ συνέγραψεν ἕξ, Λαμπρίαν, Αἰσχίνην, Φοίνικα, Κρίτωνα, Ἀλκιβιάδην, Ἐρωτικόν. τῆς δ' Εὐκλείδου διαδοχῆς ἐστὶ καὶ Εὐβουλίδης ὁ Μιλήσιος, ὃς καὶ πολλοὺς ἐν διαλεκτικῇ λόγους ἠρώτησε, τόν τε ψευδόμενον καὶ τὸν διαλανθάνοντα, καὶ Ἠλέκτραν, καὶ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ σωρείτην, καὶ κερατίνην, καὶ φαλακρόν. περὶ τούτου φησί τις τῶν κωμικῶν,

B Ὁ ὑβριστικὸς δ' Εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτῶν,
Καὶ ψευδαλαζόσι λόγοις τοὺς ῥήτορας κυλίων,
Ἀπῆλθ' ἔχων Δημοσθένους τὴν ῥωβοστωμυλήθραν.

ἐῴκει γὰρ αὐτοῦ καὶ Δημοσθένης ἀκηκοέναι, καὶ ῥωβικώτερος ὢν παύσασθαι. ὁ δὲ Εὐβουλίδης καὶ πρὸς Ἀριστοτέλην διεφέρετο, καὶ πολλὰ αὐτὸν διαβέβληκε. μεταξὺ δὲ ἄλλων ὄντων τῆς Εὐβουλίδου διαδοχῆς Ἀλεξῖνος ἐγένετο Ἠλεῖος ἀνὴρ φιλονεικότατος· διὸ καὶ Ἐλεγξῖνος ἐπεκλήθη. διεφέρετο δὲ μάλιστα πρὸς Ζήνωνα. φησὶ δ' Ἕρμιππος περὶ

C αὐτοῦ ὡς ἄρα ἀπελθὼν ἐκ τῆς Ἤλιδος εἰς Ὀλυμπίαν, αὐτόθι φιλοσοφοίη. τῶν δὲ μαθητῶν αὐτοῦ πυνθανομένων διὰ τί τῇδε κατοικεῖ, φάναι βούλεσθαι αἵρεσιν συστήσασθαι, ἣν Ὀλυμπικὴν κληθήσεσθαι. τοὺς δὲ, καὶ τοῖς ἐφοδίοις θλιβομένους, καὶ τὸ χωρίον νοσερὸν καταγνόντας, ἀπελθεῖν, καὶ τοῦ λοιποῦ διατρίβειν ἔρημον τὸν Ἀλεξῖνον σὺν οἰκέτῃ μόνῳ. ἔπειτα μέντοι νηχόμενον ἐν τῷ Ἀλφειῷ νυχθῆναι καλάμῳ, καὶ οὕτω τελευτῆσαι. καὶ ἔστιν εἰς αὐτὸν ἡμῶν οὕτως ἔχον,

Οὐκ ἄρα μῦθος ἦν ἐκεῖνος εἰκαῖος,
D Ὡς ἀτυχής τις ἐὼν τὸν πόδα κολυμβῶν περιέπειρέ πως
Ἥλῳ. καὶ γὰρ ὁ σεμνὸς ἀνὴρ, πρὶν Ἀλφεὸν
Ποτ' ἐκπερᾶν, Ἀλεξῖνος θνῆσκε νυχθεὶς καλάμῳ.

γέγραφε δὲ οὐ μόνον πρὸς Ζήνωνα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα βιβλία, καὶ πρὸς Ἔφορον τὸν ἱστοριογράφον. Εὐβουλίδου δὲ καὶ Εὔφαντος γέγονεν ὁ Ὀλύνθιος, ἱστορίας γεγραφὼς τὰς κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς ἑαυτοῦ. ἐποίησε δὲ καὶ τραγῳδίας πλείους, ἐν
E αἷς εὐδοκίμει κατὰ τοὺς ἀγῶνας. γέγονε δὲ καὶ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως διδάσκαλος, πρὸς ὃν καὶ λόγον γέγραφε Περὶ βασιλείας, σφόδρα εὐδοκιμοῦντα. τὸν βίον δὲ γήρᾳ κατέστρεψεν. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι διακηκοότες Εὐβουλίδου, ἐν οἷς καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Κρόνος, οὗ Διόδωρος, Ἀμεινίου, Ἰασεὺς, καὶ αὐτὸς Κρόνος ἐπίκλην, περὶ οὗ φησι Καλλίμαχος ἐν ἐπιγράμμασιν,

Αὐτὸς ὁ Μῶμος
Ἔγραφεν ἐν τοίχοις, Ὁ Κρόνος ἐστὶ σοφός.

F ἦν δὲ καὶ οὗτος διαλεκτικὸς, πρῶτος δόξας εὑρηκέναι τὸν ἐγκεκαλυμμένον καὶ κερατίνην λόγον, κατά τινας. οὗτος παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Σωτῆρι διατρίβων λόγους τινὰς διαλεκτικοὺς ἠρωτήθη πρὸς Στίλπωνος· καὶ παραχρῆμα μὴ δυνάμενος διαλύσασθαι, ὑπὸ τοῦ βασιλέως τά τε ἄλλα ἐπετιμήθη, καὶ δὴ καὶ Κρόνος ἤκουσεν ἐν σκώμματος μέρει. ἐξελθὼν δὴ τοῦ συμποσίου,

ποιήσας, καὶ λόγον γράψας περὶ τοῦ προβλήματος, ἀθυμίᾳ τὸν βίον κατέστρεψε. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν,

Κρόνε Διόδωρε τίς σε δαιμόνων κακῇ
Ἀθυμίᾳ ξυνείρυσεν;
Ἵν' αὐτὸς αὐτὸν ἐμβάλῃς εἰς τάρταρον,
Στίλπωνος οὐ λύσας ἔπη
Αἰνιγματώδη; τοιγὰρ εὑρέθης Κρόνος,
Ἔξωθεν τοῦ ρῶ κάππα τε.

Τῶν δ' ἀπὸ Εὐκλείδου ἐστὶ καὶ Ἰχθύας Μετάλλου, ἀνὴρ γενναῖος, πρὸς ὃν καὶ Διογένης ὁ κυνικὸς διάλογον πεποίηται. Κλεινόμαχός τε ὁ Θούριος, ὃς πρῶτος περὶ ἀξιωμάτων καὶ κατηγορημάτων, καὶ τῶν τοιούτων συνέγραψε. καὶ Στίλπων ὁ Μεγαρεύς, διασημότατος φιλόσοφος, περὶ οὗ λεκτέον.

ΣΤΙΛΠΩΝ.

Στίλπων, Μεγαρεύς, τῆς Ἑλλάδος, διήκουσε μὲν τῶν ἀπ' Εὐκλείδου τινῶν· οἱ δὲ καὶ αὐτοῦ Εὐκλείδου ἀκοῦσαί φασιν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ Θρασυμάχου τοῦ Κορινθίου, ὃς ἦν Ἰχθύᾳ γνώριμος, καθά φησιν Ἡρακλείδης. τοσοῦτον δ' εὑρεσιλογίᾳ καὶ σοφιστείᾳ προῆγε τοὺς ἄλλους, ὥστε μικροῦ δεῆσαι, πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἀφορῶσαν εἰς αὐτὸν μεγαρίσαι. περὶ τούτου φησὶ Φίλιππος ὁ Μεγαρικὸς κατὰ λέξιν οὕτω, Παρὰ μὲν γὰρ Θεοφράστου Μητρόδωρον τὸν θεωρηματικὸν καὶ Τιμαγόραν τὸν Γελῷον ἀπέσπασε, παρὰ Ἀριστοτέλους δὲ τοῦ Κυρηναϊκοῦ Κλείταρχον καὶ Σιμμίαν· ἀπὸ δὲ τῶν διαλεκτικῶν, Παιώνειον μὲν ἀπὸ Ἀριστείδου· Δίφιλον δὲ τὸν Βοσποριανὸν Εὐφάντου, καὶ Μύρμηκα τὸν Ἐξαινέτου, παραγενομένους ὡς ἐλέγξοντας, ἀμφοτέρους ζηλωτὰς ἔσχε. χωρὶς τούτων Φρασίδημον μὲν τὸν περιπατητικὸν καὶ φυσικὸν ἔμπειρον ὄντα προσηγάγετο, καὶ τὸν ῥητορικὸν Ἄλκιμον, ἁπάντων πρωτεύοντα τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ῥητόρων, Κράτητά τε, καὶ ἄλλους πλείστους ὅσους ἐθήρασε· καὶ δὴ καὶ Ζήνωνα τὸν Φοίνικα μετὰ τούτων ἀφείλετο. ἦν δὲ καὶ πολιτικώτατος. καὶ γυναῖκα ἠγάγετο· καὶ ἑταίρᾳ συνῆν Νικαρέτῃ, ὥς φησί που καὶ Ὀνήτωρ. καὶ θυγατέρα ἀκόλαστον ἐγέννησεν, ἣν ἔγημε γνώριμός τις αὐτοῦ Σιμμίας Συρακούσιος· ταύτης οὐ κατὰ τρόπον βιούσης, εἶπέ τις πρὸς τὸν Στίλπωνα, ὡς καταισχύνοι αὐτόν· ὁ δέ, Οὐ μᾶλλον, εἶπεν, ἢ ἐγὼ ταύτην κοσμῶ. ἀπεδέχετο δ' αὐτόν, φασί, καὶ Πτολεμαῖος ὁ Σωτήρ. καὶ ἐγκρατὴς Μεγάρων γενόμενος, ἐδίδου τε ἀργύριον αὐτῷ, καὶ παρεκάλει εἰς Αἴγυπτον συμπλεῖν. ὁ δέ, μέτριον μέν τι ταργυρίου προσήκατο· ἀρνησάμενος δὲ τὴν ὁδόν, μετῆλθεν εἰς Αἴγιναν, ἕως ἐκεῖνος ἀπέπλευσεν. ἀλλὰ καὶ Δημήτριος ὁ Ἀντιγόνου, καταλαβὼν τὰ Μέγαρα, τήν τε οἰκίαν αὐτῷ φυλαχθῆναι, καὶ πάντα τὰ ἁρπασθέντα προὐνόησεν ἀποδοθῆναι. ὅτε καὶ βουλόμενος παρ' αὐτοῦ τῶν ἀπολωλότων ἀναγραφὴν λαβεῖν,

A cedens, cum de illa quæſtione orationem ſcripſiſſet, animi triſtitia è vita diſceſsit. in quem eſt illud noſtrum;

Crone Diodore, quis te dæmonum
Mala triſtitia compulit,
Vt ipſe teipſum injiceres in tartarum,
Stilponis haud diſſolvens verba
Ænigmatica? Ergo repertus es Cronus
Sine ρ kappaque.

B Cæterum eorum qui ab Euclide ſunt, Ichthyas Metalli filius, vir fuit præclarus, ad quem Diogenes Cynicus dialogum compoſuit, & Clinomachus Thurius qui primus de enunciationibus ſcripſit, & his, quæ de quodam aut quibuſdam dicuntur, ac reliquis ejuſdem generis, & Stilpon Megareus, philoſophus clariſſimus, de quo jam dicendum eſt.

STILPON.

C Stilpon Megareus ex Græcia, quoſdam audivit eorum qui ab Euclide profecti ſunt: quidam eum Euclidem ipſum audiviſſe aiunt; ſed & Thraſymachum quoque Corinthium, qui familiaris Ichthyæ fuit, quemadmodum ait Heraclides. Orationis ubertate & eruditione uſque eo cæteris præſtitit, ut parum abfuerit quin tota ad eum unum ſpectans Græcia Megaricam ſectam ſequeretur. de hoc Philippus Megaricus iiſdem verbis hæc ſcribit; *Nam à Theophraſto quidem Metrodorum, qui à contemplando* θεωρηματικὸς *appellabatur, & Timagoram Geloum; ab Ariſtotele autem Cyrenaico Clitarchum & Symmiam abduxit; de dialecticis vero Paonium ab Ariſtide; Diphilum vero Boſphoranum Euphanti, & Myrmicem Exeneti diſcipulum, qui ad eum redarguendum venerat, utroſque ſui ſtudioſos habuit.* Præter hos Phraſidemum peripateticum & phyſicum experientia præſtantem ad ſe allexit, Alcimum quoque rhetoricum, omnium in Græcia rhetorum principem, Cratetem, & alios complures, & quoſcunque quæſivit. quinetiam Zenonem Phœnicem una cum his abripuit. vir fuit maxime politicus; & quanquam uxorem duxiſſet, Nicareta tamen ſcorto utebatur, quemadmodum ait Onetor. Filiam quoque genuit intemperantem, quam Simmias quidam Syracuſius, ejus familiaris, uxorem duxit. hæc cum parum pudice viveret, Stilponi quidam dixit, eam ſibi eſſe dedecori. tum ille, Non magis, inquit, quam ego ei ornamento. Eum Ptolemæus Soter, ut aiunt, charum habuit, cumque Megara victor cepiſſet, & pecuniam ei dono dedit, & ut ſecum in Ægyptum navigaret, invitavit. at ille pecuniæ quidem paululum accepit; itinere autem recuſato, donec ille enavigaret, Æginam profectus eſt. Sed & Demetrius Antigoni filius, Megara capta, ut ei domus ſervaretur, utque erepta quæ eſſent, reſtituerentur, providit. quo tempore amiſſarum à ſe rerum libellos poſcenti, ni-

hil ſe proprium amiſiſſe reſpondit. doctrinam enim neminem ſibi abſtuliſſe, ſibique rationem & ſcientiam ſalvam eſſe. & cum eo de hominum beneficentia diſputans ſic affecit, ut in ſe maxime converteret. Hunc aiunt de Minerva Phidiæ, ejuſmodi quiddam interrogaviſſe, Nunquid nam Jovis filia Minerva Deus eſt? Cum reſponderetur, certe; Hæc autem, inquit, non Jovis eſt, ſed Phidiæ. quo ſibi conceſſo; hæc ergo, inquit, Deus non eſt, quam ob cauſam apud Areopagitas poſtulatus, inficiatus non eſſe fertur, ſed recte ſe redarguiſſe dixiſſe. neque enim eam Deum eſſe, ſed Deam. Deos enim mares eſſe. nihilo tamen illum minus, Areopagitas urbe diſcedere ſtatim juſſiſſe. Quo tempore Theodorum aiunt cognomento Deum cavillatum dixiſſe, Unde hoc novit Stilpon? An ejus ſublata veſte pectus ſpectavit? Et re vera fuit is quidem audaciſſimus; Stilpon vero venuſtiſſimus. Itaque cum eum Crates interrogaret, Nunquid nam Dii genibus flexis precibuſque gauderent, reſpondiſſe fertur, His de rebus, ſtulte, ne me in via, ſed ſolum interrogato. Idem quoque Bionem, An Dii eſſent necne, interrogatum, reſpondiſſe ferunt,

Non à me diſperges turbam, miſerrime ſenex?

Erat autem Stilpon cum ſimplex, tum nullo ſimulationis eruditus artificio, & idiotæ ſimilis. ergo Cratete Cynico aliquando ad ea quæ interrogabatur, non reſpondente, ſed ventris crepitum emittente, Sciebam, inquit, te quidvis potius quam quæ oportet, loquuturum. quinetiam eodem ſibi caricam rogatiunculamque proponente, acceptam comediſſe fertur. eo autem Herculem inclamante, dicenteque caricam perdidi; Non tu, inquit, hanc ſolum, ſed rogatiunculam quoque, cujus erat pro arrabone carica, amiſiſti. Rurſus hyeme Cratetem frigore confectum aſpiciens, O Crates, inquit, videris mihi pallio novo indigere, hoc eſt pallio & mente. Eum vero erubeſcentem aiunt his ipſum carminibus exagitaviſſe,

Atqui & Stilponem aſpexi moleſta mala habentem
Megaris, ubi aiunt Typhœi eſſe cubilia.
Ubique litigabat, multi autem circa ipſum ſocii.
Virtutem autem, addititium ſectantes, conterebant.

Dicitur Athenis homines in ſe ita convertiſſe, ut ex officinis ejus viſendi cauſa concurrerent. atque etiam quodam dicente, admirantur te Stilpon tanquam feram, Non inquit; ſed ut hominem verum. In litigioſis autem diſputationibus cum eſſet acerrimus, ſpecies tollebat, aiebatq; dicentem hominem eſſe neminem. Neque enim hunc neq; illum dicere. Cur enim hunc magis quam illum? non igitur hunc. & rurſus, Non eſt id quod oſtenſum eſt olus. olus enim innumerabilibus antea fuit annis. non eſt ergo hoc olus. Ferunt eum cum Cratete loquentem in medio ſermone ad emendos piſces feſtinaviſſe; eo vero ſequente, atq; ipſum ſermonem relinquere clamante, Minime ego quidem, inquit, Nam ſermonem ego quidē habeo; te autē relinquo. Manet enim ſermo, ob-

A ἔφη μηδὲν τῶν οἰκείων ἀπολωλέναι. παιδείαν γὰρ μηδένα ἐξενηνοχέναι, τόν τε λόγον ἔχειν καὶ τὴν ἐπιστήμην. καὶ αὐτῷ διαλεχθεὶς περὶ ἀνθρώπων εὐεργεσίας, οὕτως εἷλεν, ὥστε προσέχειν αὐτῷ. τοῦτόν φασι περὶ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς τοῦ Φειδίου τοιοῦτόν τινα λόγον ἐρωτῆσαι, Ἆρά γε ἡ τοῦ Διὸς Ἀθηνᾶ, θεός ἐστι; φήσαντος δὲ, Ναί· Αὕτη δέ γε, εἶπεν, οὐκ ἔστι Διὸς, ἀλλὰ Φειδίου. συγχωρουμένου δὲ, Οὐκ ἄρα, εἶπεν, αὐτὴ θεός ἐστιν. ἐφ' ᾧ καὶ εἰς Ἄρειον πάγον
B προσκληθέντα, μὴ ἀρνήσασθαι, φάσκειν δ' ὀρθῶς διειλέχθαι. μὴ γὰρ εἶναι αὐτὴν θεὸν, ἀλλὰ θεάν· θεοὺς δὲ εἶναι τοὺς ἄρρενας. καὶ μέντοι τοὺς Ἀρεοπαγίτας εὐθέως αὐτὸν κελεῦσαι τῆς πόλεως ἐξελθεῖν. ὅτε καὶ Θεόδωρον τὸν ἐπίκλην θεὸν ἐπισκώπτοντα εἰπεῖν, Πόθεν δὲ τοῦτ' ᾔδει Στίλπων; ἢ ἀνασύρας αὐτῆς τὸν κόλπον ἐθεάσατο; ἦν δ' ἀληθῶς οὗτος μὲν θρασύτατος, Στίλπων δὲ κομψότατος. Κράτητος γοῦν αὐτὸν ἐρωτήσαντος, εἰ οἱ θεοὶ χαίρουσι ταῖς προσκυνήσεσι καὶ εὐχαῖς, φασὶν εἰπεῖν, Περὶ τούτων μὴ ἐρώτα,
C ἀνόητε, ἐν ὁδῷ, ἀλλὰ μόνον. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Βίωνα ἐρωτηθέντα εἰ θεοί εἰσιν, εἰπεῖν,

Οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον ταλαπείριε πρέσβυ;

ἦν δ' ὁ Στίλπων καὶ ἀφελὴς, καὶ ἀνεπίπλαστος πρός τε τὸν ἰδιώτην εὔθετος. Κράτητος γοῦν ποτε τοῦ κυνικοῦ πρὸς μὲν τὸ ἐρωτηθὲν οὐκ ἀποκριναμένου, ἀποπαρδόντος δὲ, Ἤιδειν, ἔφη, ὡς πάντα μᾶλλον φθέγξῃ ἢ ἃ δεῖ. ἀλλὰ καὶ ἰσχάδα προτείναντος αὐτῷ ποτε καὶ ἐρώτημα, δεξάμενον
D καταφαγεῖν· τοῦ δὲ, Ὦ Ἡράκλεις, εἰπόντος, ἀπολώλεκα τὴν ἰσχάδα· Οὐ μόνον, ἔφη, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐρώτημα, οὗ ἦν ἀρραβὼν ἡ ἰσχάς. πάλιν δὲ ἰδὼν τὸν Κράτητα χειμῶνος συγκεκαυμένον, Ὦ Κράτης, εἶπε, δοκεῖς μοι χρείαν ἔχειν ἱματίου καινοῦ, ὅπερ ἦν, νοῦ καὶ ἱματίου. καὶ τὸν αἰδεσθέντα παρῳδῆσαι εἰς αὐτὸν οὕτω,

Καὶ μὴν καὶ Στίλπων' ἐσεῖδον χαλέπ' ἄλγε' ἔχοντα
Ἐν Μεγάροις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς.
Ἔνθα τ' ἐρίζεσκε, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι·
E Τὴν δ' ἀρετὴν παραγράμμα διώκοντες κατέτριβον.

λέγεται δ' οὕτως Ἀθήνησιν ἐπιστρέψαι τοὺς ἀνθρώπους, ὥστ' ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων συνθεῖν ἵνα αὐτὸν θεάσαιντο. καί τινος εἰπόντος, Στίλπων, θαυμάζουσί σε ὡς θηρίον, Οὐ μὲν οὖν, εἰπεῖν, ἀλλ' ὡς ἄνθρωπον ἀληθινόν. δεινὸς δὲ ἄγαν ὢν ἐν τοῖς ἐριστικοῖς, ἀνῄρει καὶ τὰ εἴδη, καὶ ἔλεγε τὸν λέγοντα ἄνθρωπον εἶναι, μηδένα. οὔτε γὰρ τόνδε λέγειν οὔτε τόνδε. τί γὰρ μᾶλλον τόνδε ἢ τόνδε; οὔτε ἄρα τόνδε. καὶ
F πάλιν, Τὸ λάχανον οὐκ ἔστι τὸ δεικνύμενον· λάχανον μὲν γὰρ ἦν πρὸ μυρίων ἐτῶν. οὐκ ἄρα ἐστὶ τοῦτο λάχανον. φασὶ δ' αὐτὸν ὁμιλοῦντα Κράτητι, μεταξὺ σπεῦσαι ἰχθῦς πρίασθαι. τοῦ δ' ἐπισπωμένου, καὶ φάσκοντος, Καταλείπεις τὸν λόγον; Οὐκ ἔγωγε, ἔφη, ἀλλὰ τὸν μὲν λόγον ἔχω, σὲ δὲ καταλείπω. ὁ μὲν γὰρ λόγος περιμένει,

τὸ

τὸ δ᾽ ὄψον περιεράσε). Φέρονται δ᾽ αὐτοῦ διάλογοι ἐννέα ψυχροί· Μόσχος, Ἀρίστιππος ἢ Καλλίας, Πτολεμαῖος, Χαιρεκράτης, Μητροκλῆς, Ἀναξιμένης, Ἐπιγένης, Πρὸς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, Ἀριστοτέλης. τούτου καὶ Ἡρακλείδης φησὶ τὸν Ζήνωνα ἀκοῦσαι τὸν τῆς στοᾶς κτίστην. γηραιὸν δὲ τελευτῆσαί φησιν Ἕρμιππος, οἶνον προσενεγκάμενον, ὅπως θᾶττον ἀποθάνῃ. ἔστι δὲ καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν,

Τὸν Μεγαρέα τὸν Στίλπωνα (γινώσκεις δ᾽ ἴσως)
Γῆρας, ἔπειτα νόσος καθεῖλε, δύσμαχον ζυγόν·
Ἀλλ᾽ οἶνον εὗρε τῆς κακῆς συνωρίδος
Φέρτερον ἡνίοχον· πιὼν γὰρ ἤλασε.

προσεσκώφθη δὲ ὑπὸ Σοφίλου τοῦ κωμικοῦ ἐν δράματι γάμου,

Στίλπωνος ἐστὶ βύσμαθ᾽ ὁ Χαρίνου λόγος.

ΚΡΙΤΩΝ.

Κρίτων, Ἀθηναῖος· οὗτος μάλιστα φιλοστοργότατα διετέθη πρὸς Σωκράτην, καὶ οὕτως ἐπεμελεῖτο αὐτοῦ, ὥστε μηδέ ποτε λείπειν τι τῶν πρὸς τὴν χρείαν. καὶ οἱ παῖδες δὲ αὐτοῦ διήκουσαν Σωκράτους, Κριτόβουλος, Ἑρμογένης, Ἐπιγένης, Κτήσιππος. ὁ δ᾽ οὖν Κρίτων διαλόγους γέγραφεν ἐν ἑνὶ φερομένους βιβλίῳ ἑπτακαίδεκα, τοὺς ὑπογεγραμμένους, Ὅτι οὐκ ἐκ τοῦ μαθεῖν οἱ ἀγαθοί, Περὶ τοῦ πλεῖον ἔχειν, Τί τὸ ἐπιτήδειον, ἢ Πολιτικός, Περὶ τοῦ καλοῦ, Περὶ τοῦ κακουργεῖν, Περὶ εὐθημοσύνης, Περὶ νόμου, Περὶ τοῦ θείου, Περὶ τεχνῶν, Περὶ συνουσίας, Περὶ σοφίας, Πρωταγόρας, ἢ Πολιτικός, Περὶ γραμμάτων, Περὶ ποιητικῆς, Περὶ τοῦ καλοῦ, Περὶ τοῦ μαθεῖν, Περὶ τοῦ γνῶναι, ἢ Περὶ ἐπιστήμης, Τί τὸ ἐπίστασθαι.

ΣΙΜΩΝ.

Σίμων, Ἀθηναῖος, σκυτοτόμος· οὗτος, ἐρχομένου Σωκράτους ἐπὶ τὸ ἐργαστήριον, καὶ διαλεγομένου τινά, ὧν ἐμνημόνευεν ὑποσημειώσεις ἐποιεῖτο· ὅθεν σκυτικοὺς αὐτοῦ τοὺς διαλόγους καλοῦσιν. εἰσὶ δὲ τρεῖς καὶ τριάκοντα ἐν ἑνὶ φερόμενοι βιβλίῳ· Περὶ θεῶν, Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, Περὶ τοῦ καλοῦ, Τί τὸ καλόν, Περὶ δικαίου πρῶτον, δεύτερον· Περὶ ἀρετῆς, ὅτι οὐ διδακτόν, Περὶ ἀνδρείας, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον· Περὶ νόμου, Περὶ δημαγωγίας, Περὶ τιμῆς, Περὶ ποιήσεως, Περὶ εὐπαθείας, Περὶ ἔρωτος, Περὶ φιλοσοφίας, Περὶ ἐπιστήμης, Περὶ μουσικῆς, Περὶ ποιήσεως, Τί τὸ καλόν, Περὶ διδασκαλίας, Περὶ τοῦ διαλέγεσθαι, Περὶ κρίσεως, Περὶ τοῦ ὄντος, Περὶ ἀριθμοῦ, Περὶ ἐπιμελείας, Περὶ τοῦ ἐργάζεσθαι, Περὶ φιλοκερδοῦς, Περὶ ἀλαζονείας, Περὶ τοῦ καλοῦ· οἱ δέ, Περὶ τοῦ βουλεύεσθαι, Περὶ λόγου, ἢ Περὶ ἐπιτηδειότητος, Περὶ κακουργίας. οὗτος, φασί, πρῶτος διελέχθη τοὺς λόγους τοὺς Σωκρατικούς. ἐπαγγειλαμένου δὲ Περικλέους θρέψειν αὐτόν, καὶ κελεύοντος ἀπιέναι πρὸς αὐτόν, οὐκ ἄν, ἔφη, τὴν παρρησίαν ἀποδόσθαι. γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Σίμων, ῥητορικὰς τέχνας γεγραφώς, καὶ

A ſonium vero emetur. Ejus novem dialogi ſane frigidi feruntur. Moſchus. Ariſtippus ſive Callias. Ptolemæus. Chærecrates. Mitrocles. Anaximenes. Epigenes. Ad filiam. Ariſtoteles. Hujus, Heraclides ait, Zenonem quoque Stoicorum inventorem diſcipulum fuiſſe. Hermippus cum ætate confectum mortem obiiſſe tradit, hauſto vino, ut citius moreretur. In eum eſt noſtrum illud,

Megarenſem Stilponem, noſti fortaſſis,
B *Senectus, inde morbus abſtulit, difficile jugum;*
Sed vinum reperit malis bigis
Potiorem aurigam. bibens enim impulit.

Eum Sophilus comicus in nuptiarum fabula ſic cavillatus eſt,

Stilponis ſunt marſupia Charini ſermo.

CRITON.

C Criton Athenienſis fuit. Is maxime omnium Socratem amavit, eumque ſic curavit, nihil ut ei unquam quod eſſet ad uſum neceſſarium deeſſet. Ejus quoque filii, Critobulus, Hermogenes, Epigenes & Creſippus Socratem audiverunt. Cæterum Criton Dialogos ſcripſit, qui uno feruntur libro, ſeptem & decem, quos ſubjecimus. Bonos non fieri doctrina. De eo, quod eſt plura habere. Quid ſit idoneum, ſive Politicus. De honeſto. De maleficio. De animi ſecuritate. De lege. De divino. De artibus. D De re venerea. De ſapientia. Protagoras, ſive Politicus. De literis. De poetica. De honeſto. De diſcendo. De cognoſcendo, ſive De ſcientia. Quid ſit ſcire.

SIMON.

Simon Athenienſis coriarius fuit. Is Socrate ad ejus officinam veniente, ac quibuſdam de rebus differente, quæ memoria retinebat, ea notabat. Itaque ejus dialogos coriaceos vocant. Hi autem tres ac triginta uno libro feruntur; De Diis. E De bono. De honeſto. Quid honeſtum. De juſto primus, ſecundus. De virtute, quod ea doceri non poteſt. De fortitudine primus, ſecundus, tertius. De lege. De populari aſſentatione. De honore. De poeſi. De deliciis. De amore. De philoſophia. De ſcientia. De muſica. De poeſi. Quid honeſtum. De doctrina. De diſputatione. De judicio. De eo quod eſt. De numero. De induſtria. F De opere faciendo. De lucri cupido. De ſuperbia. De honeſto. vel, ut alii volunt, De conſultando. De oratione, ſive De idoneo. De maleficio. Is primus, ut aiunt, Socraticos diſſeruit ſermones: cum autem ei Pericles ſumptum ad vitam ſuppeditaturum polliceretur, atque ad ſe venire hortaretur, nequaquam ſe ait loquendi libertatem vendituram. Fuit etiam alter Simon, qui de arte rhetorica ſcripſit, alius

quoque medicus, Seleuci Nicanoris æqualis: & quidam, ſignorum fictor.

GLAUCON.

Glaucon Athenienſis fuit. hujus quoque uno libro dialogi novem feruntur. Phidylus. Euripides. Amyntichus. Euthias. Lyſithides. Ariſtophanes. Cephalus. Anaxiphemus. Menexenus. Feruntur & alii duo ac triginta, qui in eum falſo conferuntur.

SIMMIAS.

Simmias Thebanus fuit: atque etiam hujus uno volumine dialogi tres ac viginti feruntur. De ſapientia. De ratiocinatione. De muſica. De carminibus. De fortitudine. De philoſophia. De veritate. De literis. De doctrina. De arte. De regendo. De decoro. De expetendo. De fugiendo. De amico. De ſcire. De anima. De bene vivendo. De eo quod fieri poteſt. De pecuniis. De vita. Quid honeſtum. De induſtria. De amore.

CEBES.

Cebes Thebanus. atque etiam hujus dialogi feruntur tres. Tabula. Septima. Phrynichus.

MENEDEMUS.

Menedemus, hic è numero illorum qui à Phædone profecti ſunt, Cliſthenis filius fuit, ex Theopropidarum genere, hominis quidem patritii, architecti tamen ac pauperis. Quidam eum ſcenarum pictorem fuiſſe, atque utramque artem Menedemum didiciſſe aiunt. Itaque cum pſephiſma quoddam ſcripſiſſet, quidam eum Alexinius tetigit, Neque enim, inquit, ſcenam neque pſephiſma ſcribere ſapientem decet. Cæterum Menedemus cuſtos ab Eretriatibus Megara miſſus, in Academiam ad Platonem reverſus eſt; eoque captus, militiam deſeruit. Sed ab Aſclepiade Phliaſio adductus, Megaram ſe ad Stilponem contulit, quem uterque eorum audivit. Quo ex loco in Elidem navigantes cum Anchipyllo & Moſcho è Phædonis ſchola congreſſi ſunt. Ad hos uſque, ut ſupra dictum eſt in Phædonis vita, Eliaci vocabantur; Eretriaci vero ab ejus, quo de nunc agitur, patria vocati ſunt. Videtur autem Menedemus valde ſeverus fuiſſe, quocirca eum Crates exagitans, ſic ait,

Phliaſiumque Aſclepiadem, & Taurum Eretriatem.

Timon autem ſic,

Sermonem incipiens ſuperciliosus inſipienter ſtrepens.

A ἕτερος, ἰατρὸς, κατὰ Σέλευκον τὸν Νικάνορα· καί τις ἀνδριαντοποιός.

ΓΛΑΥΚΩΝ.

Γλαύκων, Ἀθηναῖος· καὶ τούτου φέρονται ἐν ἑνὶ διάλογοι ἐννέα· Φείδυλος, Εὐριπίδης, Ἀμύντιχος, Εὐθίας, Λυσιθείδης, Ἀριστοφάνης, Κέφαλος, Ἀναξίφημος, Μενέξενος. φέρονται καὶ ἄλλοι δύο καὶ τριάκοντα,
B οἳ νοθεύονται.

ΣΙΜΜΙΑΣ.

Σιμμίας ὁ Θηβαῖος· καὶ τούτου φέρονται ἐν ἑνὶ διάλογοι τρεῖς καὶ εἴκοσι· Περὶ σοφίας, Περὶ λογισμοῦ, Περὶ μουσικῆς, Περὶ ἐπῶν, Περὶ ἀνδρείας, Περὶ φιλοσοφίας, Περὶ ἀληθείας, Περὶ γραμμάτων, Περὶ διδασκα-
C λίας, Περὶ τέχνης, Περὶ τοῦ ἐπιστατεῖν, Περὶ πρέποντος, Περὶ αἱρετοῦ καὶ φευκτοῦ, Περὶ φίλου, Περὶ τοῦ εἰδέναι, Περὶ ψυχῆς, Περὶ τοῦ εὖ ζῆν, Περὶ δυνατοῦ, Περὶ χρημάτων, Περὶ ζωῆς, Τί τὸ καλὸν, Περὶ ἐπιμελείας, Περὶ ἔρωτος.

ΚΕΒΗΣ.

Κέβης ὁ Θηβαῖος. καὶ τούτου φέρονται διάλογοι τρεῖς· Πίναξ, Ἑβδόμη, Φρύνιχος.

D

ΜΕΝΕΔΗΜΟΣ.

Μενέδημος οὗτος τῶν ἀπὸ Φαίδωνος, Κλεισθένους, τοῦ τῶν Θεοπροπιδῶν καλουμένων υἱὸς, ἀνδρὸς εὐγενοῦς μὲν, ἀρχιτέκτονος δὲ καὶ πένητος. οἱ δὲ καὶ σκηνογράφον αὐτὸν εἶναι φασί, καὶ μαθεῖν ἑκάτερα τὸν Μενέδημον. ὅθεν γράψαντος αὐτοῦ ψήφισμά τι, καθήψατό τις Ἀλεξίνειος, εἰπὼν ὡς οὔτε σκηνὴν οὔτε ψήφισμα πρέπει
E τῷ σοφῷ γράφειν. πεμφθεὶς δὲ φρουρὸς ὁ Μενέδημος ὑπὸ τῶν Ἐρετριέων εἰς Μέγαρα, ἀνῆλθεν εἰς Ἀκαδημίαν πρὸς Πλάτωνα, καὶ θηραθεὶς κατέλιπε τὴν στρατείαν. Ἀσκληπιάδου δὲ τοῦ Φλιασίου περισπάσαντος αὐτὸν, ἐγένετο ἐν Μεγάροις παρὰ Στίλπωνα, οὗπερ ἀμφότεροι διήκουσαν. κἀντεῦθεν πλεύσαντες εἰς Ἦλιν, Ἀγχιπύλλῳ καὶ Μόσχῳ τοῖς ἀπὸ Φαίδωνος παρέβαλον. καὶ μέχρι μὲν τούτων (ὡς προείρηται ἐν τῷ περὶ Φαίδωνος)
F Ἠλειακοὶ προσηγορεύοντο· Ἐρετρικοὶ δ᾽ ἐκλήθησαν ἀπὸ τῆς πατρίδος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος. φαίνεται δὴ ὁ Μενέδημος σεμνὸς ἱκανῶς γενέσθαι. ὅθεν αὐτὸν Κράτης παρῳδῶν φησι,

Φλιάσιόν τ᾽ Ἀσκληπιάδην, καὶ ταῦρον Ἐρετριῆ.

ὁ δὲ Τίμων οὕτω,

Λόγον ἀναστήσας ὠφρυωμένος ἀφροσιβόμβαξ.

οὕτω

οὕτω δ' ἦν σεμνὸς, ὡς Εὐρύλοχον τὸν Κασσανδρέα μετὰ Κλεϊππίδου Κυζικηνοῦ μειρακίου κληθέντα ὑπὸ Ἀντιγόνου ἀντειπεῖν· φοβεῖσθαι γὰρ μὴ Μενέδημος αἴσθηται. ἦν γὰρ καὶ ἐπισκώπτης καὶ παρρησιαστής. μειρακίου γοῦν καταθρασυνομένου, εἶπε μὲν οὐδέν· λαβὼν δὲ κάρφος, διέγραφεν εἰς τοὔδαφος περαινομένου σχῆμα· ἕως ὁρώντων πάντων συνὲν τὸ μειράκιον τὴν ὕβριν, ἀπηλλάχθη. Ἱεροκλέους δὲ τοῦ ἐπὶ τοῦ Πειραιῶς συνανακάμπτοντος αὐτῷ ἐν Ἀμφιαράου, καὶ πολλὰ λέγοντος περὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Ἐρετρίας, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶπεν, ἠρώτησε δὲ εἰς τί αὐτὸν Ἀντίγονος περαίνει. πρὸς δὲ τὸν θρασυνόμενον μοιχόν, Ἀγνοεῖς, ἔφη, ὅτι οὐ μόνον κράμβη χυλὸν ἔχει χρηστὸν, ἀλλὰ καὶ ῥαφανῖδες; πρὸς δὲ τὸν νεώτερον κεκραγότα, Σκέψαι, ἔφη, μήτι ὄπισθεν ἔχων λέληθας. Ἀντιγόνου δὲ συμβουλευομένου εἰ ἐπὶ κῶμον ἀφίκοιτο, σιωπήσας τἄλλα μόνον ἐκέλευσεν ἀπαγγεῖλαι ὅτι βασιλέως υἱός ἐστι. πρὸς δὲ τὸν ἀναίσθητον ἀναφέροντά τι αὐτῷ εἰκαίως, ἠρώτησεν εἰ ἀγρὸν ἔχει; φήσαντος δὲ, Καὶ παμπλεῖστα κτήματα· Πορεύου τοίνυν, ἔφη, κἀκείνων ἐπιμελοῦ, μὴ συμβῇ σοι καὶ ταῦτα καταφθεῖραι, καὶ κομψὸν ἰδιώτην ἀποβαλεῖν. πρὸς δὲ τὸν πυθόμενον εἰ γήμαι ὁ σπουδαῖος; ἔφη, Πότερον ἐγώ σοι σπουδαῖος δοκῶ, ἢ οὔ; φήσαντος δὲ εἶναι· Ἐγὼ τοίνυν, εἶπε, γεγάμηκα. πρὸς δὲ τὸν εἰπόντα πολλὰ τὰ ἀγαθὰ, ἐπύθετο πόσα τὸν ἀριθμὸν, καὶ εἰ νομίζει πλείω τῶν ἑκατόν; μὴ δυνάμενος δὲ τῶν καλούντων ἐπὶ δεῖπνον τινὸς περιελεῖν τὴν πολυτέλειαν, κληθείς ποτε, οὐδὲν μὲν εἶπε· σιωπῶν δ' αὐτὸν ἐνουθέτησε, μόνας ἐλαίας προσενεγκάμενος. διὰ δὴ οὖν τὸ παρρησιαστικὸν τοῦτο μικροῦ καὶ ἐκινδύνευσεν ἐν Κύπρῳ, παρὰ Νικοκρέοντι σὺν Ἀσκληπιάδῃ τῷ φίλῳ. τοῦ γάρ τοι βασιλέως ἐπιμήνιον ἑορτὴν τελοῦντος, καὶ καλέσαντος καὶ τούτους, ὥσπερ τοὺς ἄλλους φιλοσόφους, τὸν Μενέδημον εἰπεῖν, Ὡς εἰ καλὸν ἦν ἡ τῶν τοιούτων ἀνδρῶν συναγωγὴ, καθ' ἡμέραν ἔδει γίνεσθαι τὴν ἑορτήν· εἰ δ' οὔ, περιττῶς καὶ νῦν. πρὸς δὲ τοῦτο ἀπαντήσαντος τοῦ τυράννου, καὶ εἰπόντος ὡς ταύτην τὴν ἡμέραν ἔχοι σχολάζουσαν πρὸς τὸ διακούειν φιλοσόφων, ἔτι καὶ μᾶλλον ἀτειρότερον ἐνέκειτο, δεικνὺς ἐπὶ τῆς θυσίας, ὡς δέῃ πάντα καιρὸν φιλοσόφων ἀκούειν, ἕως, εἰ μή τις αὐλητὴς αὐτοὺς διεπέμψατο, κἂν ἀπώλοντο. ὅθεν χειμαζομένων ἐν τῷ πλοίῳ, τὸν Ἀσκληπιάδην φασὶν εἰπεῖν, ὡς ἡ μὲν τοῦ αὐλητοῦ εὐμουσία σέσωκεν αὐτοὺς, ἡ δὲ τοῦ Μενεδήμου παρρησία ἀπολώλεκεν. ἦν δὲ, φασὶ, καὶ ἐκκλίτης καὶ τὰ τῆς σχολῆς ἀδιάφορος. οὔτε γοῦν τάξιν τινὰ ἦν παρ' αὐτῷ βλέπειν, οὔτε βάθρα κύκλῳ διέκειτο· ἀλλ' οὗ ἂν ἕκαστος ἔτυχε περιπατῶν ἢ καθήμενος, ἤκουε καὶ αὐτοῦ τοῦτον τὸν τρόπον

A Gravitate tanta fuit, ut Eurylochus Caſſandreus, una cum Clippide Cyziceno adoleſcentulo, ab Antigono vocatus, contra dixerit: timere enim ſe, ne id Menedemus reſciret. erat enim cavillator, & in loquendo liber. adoleſcentulo igitur audaciſſime ſe gerenti nihil ille quidem dixit, ſed ſumpta ſtipula in pavimento ejus qui muliebria pateretur ſpeciem depinxit; donec videntibus omnibus, adoleſcentulus intellecta contumelia diſceſſit. Hierocli autem in Piræo ad Amphiarai ſimul
B revertenti, multaque de Eretriæ expugnatione dicenti nihil reſpondit, ſed interrogavit cur eum Antigonus conficeret. Mœcho vero audaciſſime ſe jactanti, An ignoras, inquit, non ſolum braſſicam, ſed raphanos quoque bonum ſuccum habere? Adoleſcenti vociferanti, Vide, inquit, ne quid te pone urgens lateat. Antigono eum conſulenti, an temulentorum adoleſcentium comeſſationes nocturnoſque cœtus adiret, cætera ſilens, ei tantummodo nunciari juſſit, regis eum
C filium eſſe. Stupidum quendam neſcio quid in ſe temere conferentem, an agrum haberet, interrogavit; eo vero vel multa ſe poſſidere reſpondente, Abi igitur, inquit, & ea curato: ne & illa perire, & rudem urbanitatem tibi amittere contingat. Interroganti autem, An bono viro ducenda eſſet uxor, Primum quidem, inquit, utrum ego tibi bonus videor, necne? illo vero annuente, At ego, inquit, uxorem duxi. Dicentem multa eſſe bona, quot numero eſſent, interrogavit, &
D an plura quam centum putaret? Cum autem eorum qui ſe ad cœnam vocabant, cujuſpiam nimium ſumptum auferre non poſſet, invitatus aliquando, nihil ille quidem dixit, tacitus tamen eum admonuit, oleas tantum comedens. Ob hanc ergo loquendi libertatem parum à diſcrimine abfuit, cum in Cypro cum Aſclepiade amico apud Nicocreontem eſſet; rege enim diem feſtum menſibus ſingulis celebrante, cum eos quoque, ut cæteros philoſophos invitaſſet, Menedemus
E dixit, Ejuſmodi virorum conventus, ſi honeſtus eſſet, diem feſtum quotidie agi oportere; ſin minus, nunc quoque ſupervacaneum eſſe: ad hæc vero reſpondente tyranno, atque hanc ſe habere ad audiendos philoſophos ſtatutam diem dicente, ille eo acrius inſtare, ex ſacrificio oſtendens omni tempore philoſophos eſſe audiendos, ut niſi tibicen eos quidam dimiſiſſet, vel perituri fuerint. Quocirca cum in navi tempeſtate jactarentur, Aſclepiadem dixiſſe ferunt, ti-
F bicinis quidem commoditatem ipſos incolumes præſtitiſſe, Menedemi vero loquendi libertatem perdidiſſe. Ferunt eum negligentem fuiſſe, & in his quæ ſcholæ ſunt, neutram in partem moveri ſolitum. Ergo nullum apud eum ordinem aſpicere licebat, nulla circum ſubſellia diſponebantur; ſed in quem quiſque locum incidiſſet, in eo vel ambulans vel ſedens audiebat,

audiebat. Sed quamquam taliter affectus, alioqui tamen ſolicitus, & gloriæ cupidus fuit. Itaque cum prius & ipſe & Aſclepiades una cum fabro ædificarent, Aſclepiades quidem in tecto nudus, lutum ferens, conſpiciebatur; ille autem, ubi quempiam adventantem cerneret, ſe occultabat. Poſtea vero quam Rempub. attigit, adeo erat anxius, ut etiam thus illaturus thuribulo aberraret. Cratete autem eum aliquando circumſtante, quodque Rempub. adminiſtraret carpente, quibuſdam ipſum ut in vincula conjicerent imperavit. at ille nihilo minus prætereuntem obſervabat, ſeque erigens, illum Agamemnonium & civitatis ducem vocitabat. Erat quoque, neſcio quo modo, ad ſuperſtitionem proclivior. Quocirca in caupona cum Aſclepiade projectas quaſdam carnes cum ſemel inſcius comediſſet, poſteaquam reſcivit, & nauſeabat, & pallebat; donec eum Aſclepiades objurgaret, non ipſis dicens carnibus, ſed ſuſpitione de his afflictari. Cæteris in rebus vir fuit, & animi magni, & liberalis. habitu corporis, quamvis jam ſenex, haud minus quam athleta, firmo erat, & facie aduſta; pinguis, ſed attrito corpore. proceritate autem mediocri, quemadmodum ex parva quadam ejus imagine apparet, quæ in antiquo ſtadio Eretriæ poſita eſt. etenim quaſi dedita opera, fere nuda pleraſque corporis partes præ ſe fert. In amicos hoſpitalitate uſus eſt; & quoniam Eretriæ locus erat peſtilens, frequentia celebrabat convivia; in his & poetarum & muſicorum. Aratum & Lycophronem tragicum poetam, & Antagoram Rhodium caros habuit. Maxime autem omnium Homeri ſtudioſus fuit, proxime melicorum, deinde Sophoclis: etiam Achæi, ad quem in Satyris ſecundas, ad Æſchylum vero primas deferebat. Itaque in eos qui adverſarum erant in Repub. partium, ut aiunt, hæc proferebat,

Deprehenſus eſt ergo & ab imbecillibus celer,
Et à teſtudine aquila brevi tempore.

Hæc autem Achæi ſunt ex Satyrica Omphale. Errant igitur qui nihil eum præter Euripidis Medeam legiſſe aiunt, quam Neophronis Sicyonii eſſe dicunt. Ex magiſtris Platonem & Xenocratem & Parebatem Cyrenæum deſpiciebat, Stilponem autem admiratus eſt: de quo ſemel interrogatus, nihil aliud quam liberalem eſſe reſpondit. Ingenio fuit Menedemus vario, atque in paciſcendo moleſtus adverſarius. ad omnia paratus erat, & orationis copia abundabat: & erat, quemadmodum eſt apud Antiſthenem in ſucceſſionibus, litigioſiſſimus. atque etiam hac uti rogatiuncula ſolebat, Diverſum nonne à diverſo diverſum eſt? certe. prodeſſe autem à bono diverſum eſt? certe. Non eſt igitur prodeſſe bonum. Enuntiationes, ut aiunt, negantes tollebat, aientes relinquens, atq; harum ſimplicibus probatis, quæ ſimplices

A διακειμένου. ἀγωνιάτης μέντοι, φασίν, ἦν ἄλλως καὶ φιλόδοξος. ὥστε πρότερον τέκτονι συνοικοδομοῦντες αὐτός τε καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης, ὁ μὲν Ἀσκληπιάδης ἐφαίνετο γυμνὸς ἐπὶ τοῦ τέγους τὸν πηλὸν παραφέρων· ὁ δὲ, εἴ τινα ἴδοι ἐρχόμενον, παρεκρύπτετο. ἐπεὶ δ' ἥψατο τῆς πολιτείας, οὕτως ἦν ἀγωνιάτης, ὥστε καὶ τὸν λιβανωτὸν τιθεὶς, διήμαρτε καὶ τοῦ θυμιατηρίου. καί ποτε Κράτητος περιϊσταμένου αὐτὸν, καὶ καθαπτομένου εἰς τὸ ὅτι πολιτεύεται, ἐκέλευσέ τισιν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμβαλεῖν αὐτόν· τὸν δὲ B μηδὲν ἧττον τηρεῖν παριόντα καὶ ὑπερκύπτοντα, Ἀγαμεμνόνιόν τε καὶ Ἡγησίπολιν ἀποκαλεῖν. ἦν δέ πως ἠρέμα καὶ δεισιδαιμονέστερος. σὺν γοῦν Ἀσκληπιάδῃ κατ' ἄγνοιαν ἐν πανδοκείῳ ποτὲ κρεάτων ῥιπτουμένων φαγὼν, ἐπειδὴ μάθοι, ἐναυτία τε καὶ ὠχρία· ἕως Ἀσκληπιάδης ἐπετίμησεν αὐτῷ, ὡς οὐδὲν, εἰπὼν, ἠνόχλησεν αὐτὸν τὰ κρέα, ἡ δὲ περὶ τούτων ὑπόνοια. τὰ δ' ἄλλα μεγαλόψυχος ἀνὴρ ἦν καὶ ἐλευθέριος. κατά τε τὴν ἕξιν τὴν σωματικὴν, C ἤδη καὶ πρεσβύτης ὑπάρχων, οὐδὲν ἧττον ἀθλητοῦ στερεός τε καὶ ἐπικεκαυμένος τὸ εἶδος· πίων τε καὶ τετριμμένος. τὸ δὲ μέγεθος σύμμετρος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ εἰκονίου τοῦ ἐν Ἐρετρίᾳ ἐν τῷ ἀρχαίῳ σταδίῳ. ἔστι γὰρ, ὡς ἐπίτηδες, παράγυμνον, τὰ πλεῖστα μέρη φαῖνον τοῦ σώματος. ἦν δὲ καὶ φιλυπόδοχος, καὶ, διὰ τὸ νοσῶδες τῆς Ἐρετρίας, πλείω συνάγων συμπόσια· ἐν οἷς καὶ ποιητῶν καὶ μουσικῶν. ἠσπάζετο δὲ καὶ Ἄρατον καὶ Λυκόφρονα τὸν τῆς τραγῳδίας ποιητὴν, καὶ τὸν Ῥόδιον Ἀνταγόραν. μάλιστα δὲ πάντων Ὁμή- D ρῳ προσεῖχεν, εἶτα καὶ τοῖς μελικοῖς, ἔπειτα Σοφοκλεῖ· καὶ δὴ καὶ Ἀχαιῷ, ᾧπερ καὶ δευτερεῖον ἐν τοῖς Σατύροις, Αἰσχύλῳ δὲ τὸ πρωτεῖον ἀπεδίδου. ὅθεν καὶ πρὸς τοὺς ἀντιπολιτευομένους ταῦτα, φασὶ, προσεφέρετο,

Ἡλίσκετ' ἄρα καὶ πρὸς ἀσθενῶν ταχὺς,
Καὶ πρὸς χελώνης αἰετὸς βραχεῖ χρόνῳ.

ταῦτα δ' ἐστὶν Ἀχαιοῦ ἐκ τῆς σατυρικῆς Ὀμφάλης. E ὥστε πταίουσιν οἱ λέγοντες μηδὲν αὐτὸν ἀνεγνωκέναι πλὴν τῆς Μηδείας τῆς Εὐριπίδου, ἣν ἐν τοῖς Νεόφρονος εἶναι τοῦ Σικυωνίου φασί. τῶν δὲ διδασκάλων τῶν περὶ Πλάτωνα καὶ Ξενοκράτη ἔτι τε Παραιβάτην τὸν Κυρηναῖον κατεφρόνει. Στίλπωνα δὲ τεθαύμακε· καί ποτε ἐρωτηθεὶς περὶ αὐτοῦ, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶπε πλὴν Ὅτι ἐλευθέριος. ἦν δὲ καὶ δυσκατανόητος ὁ Μενέδημος, καὶ ἐν τῷ συνθέσθαι δυσανταγώνιστος· ἐστρέφετό τε πρὸς πάντα, καὶ εὑρησιλόγει. ἐριστικώτατός τε (κα- F θά φησιν Ἀντισθένης ἐν Διαδοχαῖς) ἦν. καὶ δὴ καὶ τόδε ἐρωτᾶν εἰώθει, Τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἕτερόν ἐστι; Ναί. Ἕτερον δέ ἐστι τὸ ὠφελεῖν τοῦ ἀγαθοῦ; Ναί. Οὐκ ἄρα τὸ ἀγαθὸν ὠφελεῖν ἐστιν. ἀνῄρει δὲ, φασὶ, καὶ τὰ ἀποφατικὰ τῶν ἀξιωμάτων, καταφατικὰ τιθείς· καὶ τούτων τὰ ἁπλᾶ προσδεχόμενος, τὰ οὐχ ἁπλᾶ ἀνῄ-

ἀνῄρει, λέγων συνημμένα καὶ συμπεπλεγμένα. φησὶ δ' Ἡρακλείδης ἐν μὲν τοῖς δόγμασι Πλατωνικὸν εἶναι αὐτόν, διαπαίζειν δὲ τὰ διαλεκτικά· ὥστε Ἀλεξίνου ποτὲ διερωτήσαντος εἰ πέπαυται τὸν πατέρα τύπτων; Ἀλλ' οὔτ' ἔτυπτον, φάναι, οὔτε πέπαυμαι. πάλιν τ' ἐκείνου λέγοντος, Ἐχρῆν εἰπόντα, ναὶ, ἢ οὐ, λῦσαι τὴν ἀμφιβολίαν, Γελοῖον, εἶπε, τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἀκολουθεῖν, ἐξὸν ἐν πύλαις ἀντιβῆναι. Βίωνός τε ἐπιμελῶς κατατρέχοντος τῶν μάντεων, νεκροὺς αὐτὸν ἐπισφάττειν ἔλεγε. καί ποτε τινὸς ἀκούσας ὡς μέγιστον ἀγαθὸν εἴη τὸ πάντων ἐπιτυγχάνειν ὧν τις ἐπιθυμεῖ, εἰπεῖν, Πολὺ δὲ μεῖζον τὸ ἐπιθυμεῖν ὧν δεῖ. φησὶ δ' Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος γράψαι αὐτὸν μηδὲν, μηδὲ συντάξαι· ὥστε μηδὲ στηρίζειν ἐπί τινος δόγματος. ἐν δὲ ταῖς ζητήσεσι, φησὶν, ὧδε μάχιμος ἦν, ὥσθ' ὑπώπια φέρων ἀπῄει. ὅμως δ' οὖν τοιοῦτος ἐν τοῖς λόγοις ὑπάρχων, ἐν τοῖς ἔργοις πρᾳότατος ἦν. Ἀλεξῖνον γοῦν πολλὰ καταπαίζων καὶ σκληρῶς ἐπισκώπτων, ὅμως αὐτὸν εὖ ἐποίησε, τὴν γυναῖκα παραπέμψας ἐκ Δελφῶν ἕως Χαλκίδος, εὐλαβουμένην κλωπείας τε καὶ τὰς καθ' ὁδὸν λῃστείας. φίλος τε ἦν μάλιστα, ὡς δῆλον ἐκ τῆς πρὸς Ἀσκληπιάδην συμπνοίας, οὐδέν τι διαφερούσης Πυλάδου φιλοστοργίας. ἀλλὰ πρεσβύτερος Ἀσκληπιάδης, ὡς λέγεσθαι ποιητὴν μὲν αὐτὸν εἶναι, ὑποκριτὴν δὲ Μενέδημον. καί ποτε φασὶν Ἀρχεπόλιδος τρισχίλια αὐτοῖς διαγράψαντος, ἐριζομένους περὶ τοῦ τίς δεύτερος ἄρῃ, μηδέτερον λαβεῖν. λέγεται δὲ καὶ γυναῖκας ἀγαγέσθαι αὐτούς· ὧν τὴν μὲν θυγατέρα, Ἀσκληπιάδην· τὴν δὲ μητέρα, Μενέδημον. κἄπειδὴ ἐτελεύτησε τῷ Ἀσκληπιάδῃ τὸ γύναιον, λαβεῖν τὸ τοῦ Μενεδήμου. ἐκεῖνόν τε, ἐπειδὴ προέστη τῆς πολιτείας, πλουσίαν γῆμαι. οὐδὲν μέντοι ἧττον μιᾶς οὔσης οἰκίας ἐπιτρέψαι τὸν Μενέδημον τὴν διοίκησιν τῇ προτέρᾳ γυναικί. ὁ μέντοι Ἀσκληπιάδης προκατέστρεψεν ἐν Ἐρετρίᾳ γηραιὸς ἤδη, συζήσας τῷ Μενεδήμῳ σφόδρα εὐτελῶς ἀπὸ μεγάλων. ὅτε καὶ μετὰ χρόνον ἐλθόντος ἐπὶ κῶμον ἐρωμένου τοῦ Ἀσκληπιάδου, καὶ τῶν νεανίσκων ἀποκλειόντων αὐτὸν, ὁ Μενέδημος ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰσδέξασθαι, εἰπὼν, Ὅτι Ἀσκληπιάδης αὐτῷ, καὶ κατὰ γῆς ὢν, τὰς θύρας ἀνοίγει. ἦσαν δ' οἱ σωματοποιήσαντες αὐτοὺς, Ἱππόνικός τε ὁ Μακεδὼν, καὶ Ἀγήτωρ ὁ Λαμιεύς· ὁ μὲν, ἑκατέρῳ δοὺς τριάκοντα μνᾶς, ὁ δ' Ἱππόνικος Μενεδήμῳ εἰς ἔκδοσιν τῶν θυγατέρων δισχιλίας δραχμάς. ἦσαν δὲ τρεῖς, καθά φησιν Ἡρακλείδης, ἐξ Ὠρωπίας αὐτῷ γυναικὸς γεγονυῖαι. τὰ δὲ συμπόσια τοῦτον ἐποιεῖτο τὸν τρόπον· προηρίστα μετὰ δυοῖν ἢ τριῶν, ἕως βραδέως ἦν τῆς ἡμέρας. ἔπειτα τις ἐκάλει τοὺς παραγινομένους, καὶ αὐτοὺς ἤδη δεδειπνηκότας·

A non eſſent, eas repudiabat, quas conjunctas & complexas vocabat. Heraclides eum in decretis Platonicum eſſe tradit, dialecticaque eludere. Itaque Alexino aliquando eum interrogante, An verberare patrem deſiiſſet, reſpondit, Neque verberavi, neque deſii. rurſuſque eo dicente, Oportebat aientem aut negantem ambiguum tollere, Ridiculum, inquit, eſt veſtris parere legibus, cum in ipſis foribus obſiſtere liceat. Atque etiam Bionem in vates aſſidue incurrentem, mortuos jugulare aiebat. B Cumque aliquando dicentem audiſſet, maximum eſſe bonum, ea quæ quiſque cuperet, adipiſci; multo majus eſſe dixit, ea quæ oportet deſiderare. Antigonus Caryſtius nihil eum ſcripſiſſe, aut in volumen redegiſſe tradit, & propterea nullo ipſum certo in dogmate permanere. In quæſtionibus autem, inquit, adeo erat pugnax, ut etiam livoris ſigna ferens diſcederet. & tamen qui in diſputationibus talis eſſet, in actionibus placidiſſimus erat. Ergo Alexinum quamvis ſæpe deludens, atque C aſperius cavillatus, beneficio tamen affecit, cum ejus uxorem iter furtis latrociniiſque infeſtum metuentem Delphis, Chalcidem uſque deducendam curaviſſet. Amicitiam maxime omnium colebat, quod ex amoris in Aſclepiadem conſpiratione declaratur, nihil à Pyladis in amicum benevolentia differente. Sed erat natu grandior Aſclepiade; ut vulgo quidem ipſum poetam, Menedemum vero hiſtrionem eſſe dicerent. Aiunt etiam cum ipſis Ar- D chepolides tria millia dono dediſſet, ambobus contendentibus, uter eorum ſecundo loco acciperet, neutrum accepiſſe. Fertur eos quoque uxores duxiſſe: quarum filiam quidem Aſclepiadem, matrem vero Menedemum accepiſſe. & poſteaquam Aſclepiadis muliercula mortua ſit, eam quæ Menedemi fuerat ſumpſiſſe; ipſum vero, poſteaquam Reipub. princeps fuerit, divitem uxorem duxiſſe; ac nihilo tamen minus communi domo Menedemum rei familiaris gubernationem E priori uxori permiſiſſe. Aſclepiades tamen, cum in magnis facultatibus admodum tenuiter cum Menedemo vixiſſet, Eretriæ ſenex jam vita conceſſit. Quo tempore nocturnos ad cœtus & commeſſationes, is qui ab Aſclepiade amatus fuerat cum ſero veniſſet, adoleſcentulique eum foribus excluderent, Menedemus eum intromitti juſſit, Aſclepiadem, inquiens, ei vel ſub terram abditum fores aperire. Qui autem eos curarent, Hipponicus Macedo, & Agetor F Lamieus extiterunt: è quibus alter utrique triginta minas, Hipponicus vero Menedemo duo millia drachmarum ad collocandas filias donavit: quas, ut eſt apud Heraclidem, tres ex Oropia uxore natas ſuſceperat. Convivia ad hunc fere modum celebrabat. prius ipſe cum duobus, vel tribus, ad multam diem prandebat; deinde advenientes, qui & ipſi jam cœnaverant, quiſpiam vocabat. quod

quod ſi quis citius veniſſet, is revertens, quid appoſitum eſſet, & quæ eſſet diei hora exeuntes interrogabat. ſiquidem igitur oluſculum aut ſalſamentum, recedebant; ſi autem caruncula,ingrediebantur. Ac lectuli quidem æſtate floreis, hyeme vero villoſis pellibus ſternebantur. Pulvinar ſibi ferre oportebat. Poculum vero quod circumferebatur, majus non erat cotula. In ſecunda menſa lupinus, ſive faba, nonnunquam autem ex fructibus pyra, mala punica, cicera, ſive mehercle caricæ apponebantur: quæ omnia Lycophron in ſatyris ab ſe compoſitis commemorat, quos Menedemi nomine inſcripſit, quam ille fabulam philoſophi laudationem fecit; ex qua hæccine quædam ſunt,

Vt ex parva menſa parvus calix
Ipſis circumfertur ad menſuram, bellaria autem
Temperatus audiendi cupidis ſermo.

Ac primo quidem contemnebatur, canem & nugas ſe ab Eretriatibus appellari audiens: poſterius vero tanta admiratione affectus eſt, ut ei Rempub. regendam committerent. Legatus ad Ptolemæum & Lyſimachum miſſus eſt, ubique honore affectus: ſed & ad Demetrium quoque, cui quidem cum ducenta talenta ſingulis annis civitas perſolveret, quinquaginta abſtulit. apud quem eo nomine accuſatus, quod Ptolemæo civitatem traderet, epiſtola ſe defendit, cujus eſt initium;

MENEDEMUS Regi DEMETRIO gaudere.

AUdio ad te delatum eſſe de nobis. fama eſt, Æſchylum eum quendam adverſarium ſibi in Repub. partium deſignare.

Videtur autem, quemadmodum eſt apud Euphantum in hiſtoriis de Oropo, legatus ad Demetrium miſſus, vehementiſſime locutus eſſe. Eum Antigonus quoque amabat, ſeque ejus diſcipulum prædicabat. De eo Menedemus, quo tempore barbaros circa Lyſimachum vicit, pſephiſma fecit, ſimpliciter modeſteque ſcriptum, cujus eſt initium tale,

Imperatores & Senatores dixerunt; Quoniam Antigonus Rex, barbaris prælio victis, in regionem propriam revertitur, cæteraque omnia agit ex ſententia, viſum eſt ſenatui populoque. Ob hæc igitur ac veterem amicitiam in ſuſpitionem prodendæ ei civitatis adductus, criminante Ariſtodemo, aufugit, Oropique in Amphiarai delubro commorabatur. quo in loco, ut ait Hermippus, aureis poculis ſublatis, communi Bœotiorum decreto migrare juſſus eſt. Inde, abjecto animo, in patriam clam reverſus, uxorem ac filias ſecum ducens, atque ad Antigonum profectus, animi triſtitia mortuus eſt. Contra, Heraclides ait ipſum, cum eſſet Eretriatum

A ὥστε εἴ τις ἔλθοι θᾶττον, ἀνακάμπτων ἐπυνθάνετο τῶν ἐξιόντων τί εἴη παρακείμενον, καὶ πῶς ἔχοι τοῦ χρόνου. εἰ μὲν οὖν λαχάνιον ἢ ταρίχιον, ἀνεχώρουν· εἰ δὲ κρεάδιον, εἰσῄεσαν. ἦν δὲ τοῦ μὲν θέρους ψίαθος ἐπὶ τῶν κλινῶν· τοῦ δὲ χειμῶνος, κώδιον. προσκεφάλαιον αὐτῷ φέρειν ἔδει. τό τε περιαγόμενον ποτήριον οὐ μεῖζον ἦν κοτυλιαίου. τράγημα, θέρμος, ἢ κύαμος· ἔστι δ' ὅτε καὶ τῶν ὡραίων ἄπιος, ἢ ῥόα, ἢ ὦχροι, ἢ νὴ Δί' ἰσχάδες,
B ἃ πάντα φησὶν ὁ Λυκόφρων ἐν τοῖς πεποιημένοις σατύροις αὐτῷ, οὓς Μενέδημον ἐπέγραψεν, ἐγκώμιον τοῦ φιλοσόφου ποιήσας τὸ δρᾶμα. ὧν καί τινα ἐστὶ τοιαυτί,

Ὡς ἐκ βραχείας δαιτὸς ἡ βαιὰ κύλιξ
Αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον, τράγημα δὲ
Ὁ σωφρονιστὴς τοῖς φιληκόοις λόγος.

τὰ μὲν οὖν πρῶτα κατεφρονεῖτο, κύων καὶ λῆρος ὑπὸ τῶν Ἐρετριέων ἀκούων· ὕστερον δ' ἐθαυμάσθη, ὥστε καὶ τὴν πόλιν ἐγχειρίσασθαι. ἐπρέσβευσε δὲ καὶ πρὸς Πτο-
C λεμαῖον, καὶ Λυσίμαχον, τιμώμενος πανταχοῦ· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς Δημήτριον. καὶ τῆς πόλεως διακόσια τάλαντα τελούσης πρὸς ἔτος αὐτῷ, τὰ πεντήκοντα ἀφεῖλε. πρὸς ὃν διαβληθεὶς, ὡς τὴν πόλιν ἐγχειρίζων Πτολεμαίῳ, ἀπολογεῖται δι' ἐπιστολῆς, ἧς ἡ ἀρχή,

ΜΕΝΈΔΗΜΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙ͂ Δημητρίῳ χαίρειν.

D Ἀκούω πρός σε ἀνατεθῆναι περὶ ἡμῶν. ὁ λόγος δὲ διαβλέπειν αὐτὸν τῶν ἀντιπολιτευομένων τινὰ Αἰσχύλον.

Δοκεῖ δ' ἐμβριθέστατα πρεσβεῦσαι πρὸς Δημήτριον ὑπὲρ τοῦ Ὠρωποῦ, ὡς καὶ Εὔφαντος ἐν ἱστορίαις μνημονεύει. ἠγάπα δὲ αὐτὸν καὶ Ἀντίγονος, καὶ μαθητὴν ἀνεκήρυττεν αὐτοῦ. καὶ ἡνίκα ἐνίκα τοὺς βαρβάρους περὶ Λυσιμαχίαν, γράφει ψήφισμα αὐτῷ Μενέδημος ἁπλοῦν τε καὶ
E ἀκόλακον, οὗ ἡ ἀρχή,

Οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ πρόβουλοι εἶπον, Ἐπειδὴ βασιλεὺς Ἀντίγονος μάχῃ νικήσας τοὺς βαρβάρους, παραγίνεται εἰς τὴν ἰδίαν, καὶ τἄλλα πάντα πράσσει κατὰ γνώμην, ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ. διὰ ταῦτα δὴ καὶ τὴν ἄλλην φιλίαν ὑποπτευθεὶς προδιδόναι τὴν πόλιν αὐτῷ, διαβάλλοντος Ἀριστοδήμου, ὑπεξῆλθε· καὶ διέτριβεν ἐν Ὠρωπῷ, ἐν τῷ τοῦ Ἀμφιάρεω ἱερῷ· ἔνθα χρυσῶν ποτηρίων ἀπο-
F λομένων, καθά φησιν Ἕρμιππος, δόγματι κοινῷ τῶν Βοιωτῶν ἐκελεύθη μετελθεῖν. ἐντεῦθεν ἀθυμήσας λαθραίως παρεισδὺς εἰς τὴν πατρίδα, καὶ τήν τε γυναῖκα καὶ τὰς θυγατέρας παραλαβὼν, πρὸς Ἀντίγονον ἐλθὼν, ἀθυμίᾳ τὸν βίον κατέστρεψε. φησὶ δ' αὐτὸν Ἡρακλείδης, πᾶν τοὐναντίον, πρόβουλον γενόμενον τῶν Ἐρετριέων,

πολλάκις ἐλευθερῶσαι τὴν πατρίδα ἀπὸ τῶν τύραννον ἐπαγομένων Δημήτριον. οὐκ ἂν δὴ οὖν προδοῦναι αὐτὸν Ἀντιγόνῳ τὴν πόλιν, ἀλλὰ διαβολὴν ἀναλαβεῖν ψευδῆ. φοιτᾶν τε πρὸς τὸν Ἀντίγονον, καὶ βούλεσθαι ἐλευθερῶσαι τὴν πατρίδα. τοῦ δὲ μὴ εἴκοντος, ὑπ᾽ ἀθυμίας ἀσιτήσαντα ἑπτὰ ἡμερῶν, τὸν βίον μεταλλάξαι. τὰ ὅμοια τούτῳ καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἱστορεῖ. μόνῳ δὲ Περσαίῳ διαπρύσιον εἶχε πόλεμον. ἐδόκει γάρ, Ἀντιγόνου βουλομένου τὴν δημοκρατίαν ἀποκαταστῆσαι τοῖς Ἐρετριεῦσι χάριν Μενεδήμου, κωλῦσαι. διὸ καί ποτε παρὰ πότον ὁ Μενέδημος ἐλέγξας αὐτὸν τοῖς λόγοις, τά τε ἄλλα ἔφη, καὶ δή, Φιλόσοφος μέν τι τοιοῦτος, ἀνὴρ δὲ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν γενησομένων κάκιστος. ἐτελεύτα δέ, κατὰ τὸν Ἡρακλείδην, τέταρτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος βιούς. καὶ εἰς αὐτὸν ἡμῶν ἐστιν οὕτως ἔχον·

Ἔκλυον, Μενέδημε, τεὸν μόρον, ὡς ἑκὼν ἀπέσβης,
Ἐν ἡμέρῃσιν ἑπτὰ μηδὲν ἐσθίων.
Κἆτ᾽ ἔργον ἔρξας Ἐρετρικόν, ἀλλ᾽ ὅμως ἄνανδρον.
Ἀψυχίη γὰρ ἡγεμὼν ἔπειγε.

καὶ οὗτοι μὲν οἱ Σωκρατικοί, καὶ οἱ ἀπ᾽ αὐτῶν. μετιτέον δὲ ἐπὶ Πλάτωνα τὸν τῆς Ἀκαδημίας κατάρξαντα, καὶ τοὺς ἀπ᾽ αὐτοῦ, ὁπόσοι γεγόνασιν ἐλλόγιμοι.

A princeps, ſæpe patriam ab his qui Demetrium civitati tyrannum imponere conabantur, liberaviſſe. non ergo eum Antigono civitatem prodere voluiſſe, ſed falſis criminationibus ſubjectum fuiſſe; atque etiam ad Antigonum ventitaſſe, patriamque in libertatem vindicare voluiſſe. Sed eo ſibi non concedente, cum pre triſtitia ſeptem diebus cibo abſtinuiſſet, vitam cum morte commutaſſe. Huic ſimilia Antigonus Caryſtius hiſtoriæ mandavit. Cum Perſæo ſolo æternum ei bellum ſuſceptum eſt. B Is enim, cum Menedemi gratia, voluiſſet Antigonus Eretriæ popularem Remp. conſtituere, prohibuiſſe videbatur. Quocirca cum eum aliquando in convivio diſputationibus refelleret, tum alia, tum hæc quoque in eum dixit; Atqui & is, cum talis ſit, philoſophus tamen eſt, ſed & vir omnium, qui ſunt quique futuri ſunt, peſſimus. Heraclides quatuor & octoginta eum annos vixiſſe ait. In eum quoque eſt illud noC ſtrum,

Audivi Menedeme tuam mortem, ut volens extinctus es,
In diebus ſeptem nihil comedens;
Inde facinus faciens Eretriacum, non tamen virile:
Dejectio enim animi dux urſit.

Atque hi quidem Socratici, & qui ab eis profecti ſunt. Tranſeundum nunc eſt ad Platonem, Academicorum principem, & ab eo profectos, quicunque quidem clari atque illuſtres extiterunt.

LAERTII DIOGENIS LIBER TERTIUS.

PLATO.

PLATO Athenienſis, Ariſtone patre, matre Perictione ſive Potone naſcitur, quæ genus ſuum à Solone uſq; deducebat. hujus enim frater fuit Dropides, cujus filius Critias, ex quo Calæſchrus natus eſt, à quo eſt Critias unus ex triginta, & Glaucon, ex quo Charmides & Perictione naſcuntur, cujus atque Ariſtonis filius Plato, ſextus eſt à Solone. Solonis vero genus à Neleo & Neptuno ortum eſt. ejus autem patrem Codro, Melanthi filio, prognatum eſſe ferunt, qui, ut eſt apud Thraſylum, à Neptuno nati dicuntur. Speuſippus in epulo Platonis funebri, & Clearchus in Platonis laudatione, & Anaxilides in ſecundo de philoſophis aiunt, Athenis famam fuiſſe, Ariſtonem cum Perictionæ jam nubili vim afferret, fruſtra conatum eſſe: cumque ab inferenda vi deſtitiſſet, Apollinis ſpeciem ſibi oblatam eſſe. quocirca eam ab ſe integram ad partum uſque ſervaviſſe. ſicque Plato naſcitur (ut ait Apollodorus in chronicis) octogeſima octava Olympiade, ſeptima Thargelionis; qua die Delii Apollinem natum eſſe aiunt. Moritur autem, ut ait Hermippus, in nuptiis cœnans, anno primo centeſimæ octavæ Olympiadis, cum annos & unum & octoginta vixiſſet. Neanthes ipſum annos quatuor & octoginta natum mortem obiiſſe tradit. Eſt igitur annis ſex natu minor quam Iſocrates. is enim Lyſimacho, Plato autem Amenia Archonte, natus eſt; ſub quo Pericles eſt mortuus. Oppido fuit Collytto, quemadmodum in ſecundo de temporibus ait Antileon. Natus eſt, ut aliqui volunt, Ægiræ, in domo Phidiadis Thaletis filii, ut Phavorinus in varia ſcribit hiſtoria, ejus patre cum aliis ad dividendos agros miſſo, Athenaſque revertente, quo tempore à Lacedæmoniis Æginetis opem ferentibus ejecti ſunt. Sed & Choragus Athenis fuit, Dione, ut eſt apud Athenodorum in octavo deambulationum, ſumptum ſuppeditante. Fratres habuit Adimantum, & Glauconem, & ſororem Poto-

ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΛΑΤΩΝ.

A ΠΛΑΤΩΝ, Ἀρίστωνος καὶ Περικτιόνης, ἢ Ποτώνης, Ἀθηναῖος, ἥτις τὸ γένος ἀνέφερεν εἰς Σόλωνα. τούτου γὰρ ἦν ἀδελφὸς Δρωπίδης, οὗ Κριτίας, οὗ Κάλλαισχρος, οὗ Κριτίας ὁ τῶν τριάκοντα, καὶ Γλαύκων, οὗ Χαρμίδης καὶ Περικτιόνη, ἧς καὶ Ἀρίστωνος Πλάτων, ἕκτος ἀπὸ Σόλωνος. ὁ δὲ Σόλων εἰς Νηλέα καὶ Ποσειδῶνα ἀνέ-
B φερε τὸ γένος. φασὶ δὲ καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀνάγειν εἰς Κόδρον τὸν Μελάνθου, οἵτινες ἀπὸ Ποσειδῶνος ἱστοροῦνται, κατὰ Θράσυλον. Σπεύσιππος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πλάτωνος περιδείπνῳ, καὶ Κλέαρχος ἐν τῷ Πλάτωνος ἐγκωμίῳ, καὶ Ἀναξιλίδης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ φιλοσόφων, φασὶν, ὡς Ἀθήνησιν ἦν λόγος, ὡραίαν οὖσαν τὴν Περικτιόνην βιάζεσθαι τὸν Ἀρίστωνα, καὶ μὴ τυγχάνειν· παυόμενόν τε τῆς βίας ἰδεῖν τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ὄψιν· ὅθεν καθαρὰν
C γάμου φυλάξαι, ἕως τῆς ἀποκυήσεως. καὶ γίνεται Πλάτων (ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) ὀγδοηκοστῇ Ὀλυμπιάδι, Θαργηλιῶνος ἑβδόμῃ· καθ' ἣν Δήλιοι τὸν Ἀπόλλωνα γενέσθαι φασί. τελευτᾷ δ', ὥς φησιν Ἕρμιππος, ἐν γάμοις δειπνῶν, τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, βιοὺς ἔτος ἓν πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα. Νεάνθης δέ φησιν αὐτὸν τεττάρων καὶ ὀγδοήκοντα τελευτῆσαι ἐτῶν. ἔστιν οὖν Ἰσοκράτους νεώτερος ἔτεσιν ἕξ. ὁ μὲν
D γὰρ, ἐπὶ Λυσιμάχου, Πλάτων δὲ ἐπὶ Ἀμεινίου γέγονεν, ἐφ' οὗ Περικλῆς ἐτελεύτησεν· ἦν δὲ τῶν δήμων Κολλυτεὺς, ὥς φησιν Ἀντιλέων ἐν δευτέρῳ Περὶ χρόνων. καὶ ἐγεννήθη κατά τινας ἐν Αἰγίνῃ, ἐν τῇ Φειδιάδου οἰκίᾳ τοῦ Θάλητος, (ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ καὶ ἄλλων πεμφθέντος κληρούχου, καὶ ἐπανελθόντος εἰς Ἀθήνας, ὁπότε ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐξεβλήθησαν βοηθούντων Αἰγινήταις. ἀλλὰ καὶ ἐχορή-
E γησεν Ἀθήνησι Δίωνος ἀναλίσκοντος, ὥς φησιν Ἀθηνόδωρος ἐν ὀγδόῳ περιπάτων. ἔσχε δ' ἀδελφοὺς Ἀδίμαντον καὶ Γλαύκωνα, καὶ ἀδελφὴν Ποτώ-

νην, ἐξ ἧς ἦν Σπεύσιππος. καὶ ἐπαιδεύθη μὲν γράμματα παρὰ Διονυσίῳ, οὗ καὶ μνημονεύει ἐν τοῖς ἀντερασταῖς· ἐγυμνάσατο δὲ παρὰ Ἀρίστωνι τῷ Ἀργείῳ παλαιστῇ· ἀφ' οὗ καὶ Πλάτων διὰ τὴν εὐεξίαν μετωνομάσθη, πρότερον Ἀριστοκλῆς ἀπὸ τοῦ πάππου καλούμενος ὄνομα, καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς. ἔνιοι δὲ διὰ τὴν πλατύτητα τῆς ἑρμηνείας οὕτως ὀνομασθῆναι· ἢ ὅτι πλατὺς ἦν τὸ μέτωπον, ὥς φησι Νεάνθης. εἰσὶ δ' οἳ καὶ παλαῖσαι φασὶν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ Περὶ βίων· καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ ποιήματα γράψαι, πρῶτον μὲν διθυράμβους, ἔπειτα καὶ μέλη καὶ τραγῳδίας. ἰσχνόφωνός τε, φασίν, ἦν, ὡς καὶ Τιμόθεος φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ Περὶ βίων. λέγεται δ' ὅτι Σωκράτης ὄναρ εἶδεν κύκνου νεοττὸν ἐν τοῖς γόνασιν ἔχειν, ὃν καὶ παραχρῆμα πτεροφυήσαντα ἀναπτῆναι, ἡδὺ κλάγξαντα· καὶ μεθ' ἡμέραν Πλάτωνα αὐτῷ συστῆναι· τὸν δὲ τοῦτον εἰπεῖν εἶναι τὸν ὄρνιν. ἐφιλοσόφει δὲ τὴν ἀρχὴν ἐν Ἀκαδημίᾳ, εἶτα ἐν τῷ κήπῳ τῷ παρὰ τὸν Κολωνόν, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς καθ' Ἡράκλειτον. ἔπειτα μέντοι μέλλων ἀγωνιεῖσθαι τραγῳδίᾳ πρὸ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ θεάτρου, Σωκράτους ἀκούσας κατέφλεξε τὰ ποιήματα, εἰπών,

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.

τουντεῦθεν δὴ γεγονώς, φασίν, εἴκοσιν ἔτη διήκουσε Σωκράτους. ἐκείνου δ' ἀπελθόντος, προσεῖχε Κρατύλῳ τε τῷ Ἡρακλειτείῳ, καὶ Ἑρμογένει τῷ τὰ Παρμενίδου φιλοσοφοῦντι. ἔπειτα γενόμενος ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, καθά φησιν Ἑρμόδωρος, εἰς Μέγαρα πρὸς Εὐκλείδην σὺν ἄλλοις τισὶ Σωκρατικοῖς ὑπεχώρησεν. ἔπειτα εἰς Κυρήνην ἀπῆλθε πρὸς Θεόδωρον τὸν μαθηματικόν· κἀκεῖθεν εἰς Ἰταλίαν πρὸς τοὺς Πυθαγορεικούς, Φιλόλαον καὶ Εὔρυτον· ἔνθεν τε εἰς Αἴγυπτον παρὰ τοὺς προφήτας· οὗ φασι καὶ Εὐριπίδην αὐτῷ ἀκολουθῆσαι, καὶ αὐτόθι νοσήσαντα πρὸς τῶν ἱερέων ἀπολυθῆναι τῇ διὰ θαλάττης θεραπείᾳ· ὅθεν καὶ εἰπεῖν,

Θάλασσα κλύζει πάντα τἀνθρώπων κακά.

ἀλλὰ καί, καθ' Ὅμηρον, φάναι πάντας ἀνθρώπους Αἰγυπτίους ἰατροὺς εἶναι. διέγνω δὴ ὁ Πλάτων καὶ τοῖς μάγοις συμμῖξαι. διὰ δὲ τοὺς τῆς Ἀσίας πολέμους ἀπέστη. ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ἀθήνας, διέτριβεν ἐν Ἀκαδημίᾳ. τὸ δ' ἐστὶ γυμνάσιον προάστειον ἀλσῶδες, ἀπό τινος ἥρωος ὀνομασθὲν Ἑκαδήμου, καθὰ καὶ Εὔπολις ἐν ἀστρατεύτοις φησίν,

Ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἑκαδήμου θεοῦ.

ἀλλὰ καὶ ὁ Τίμων εἰς τὸν Πλάτωνα λέγων φησί,

Τῶν πάντων δ' ἡγεῖτο πλατύστατος, ἀλλ' ἀγορητὴς
Ἡδυεπής, τέττιξιν ἰσογράφος, οἵ θ' Ἑκαδήμου
Δένδρει ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱᾶσι.

πρότερον γὰρ διὰ τοῦ ε Ἑκαδημία ἐκαλεῖτο. ὁ δ' οὖν φιλόσοφος καὶ Ἰσοκράτει φίλος ἦν.

A nemè qua natus erat Speuſippus. & quidem literas apud Dionyſium didicit, de quo etiam in rivalibus mentionem facit; apud Ariſtonem autem Argivum, luctationis magiſtrum, ſe exercuit, à quo propter opimum corporis habitum Plato nominatus eſt, cum antea, ut Alexander in ſucceſſionibus ait, nomine avi Ariſtocles vocaretur. quidam ex orationis ubertate nomen hoc aiunt inveniſſe; vel, ut ait Neanthes, quia lata eſſet fronte. Sunt autem qui & B eum Iſthmi luctatum eſſe tradunt, quemadmodum Dicæarchus in libro de vitis ait; atque etiàm picturæ ſtuduiſſe, poemataque ſcripſiſſe; primo quidem dithyrambos, deinde melica & tragœdias. Voce fuiſſe fertur exili, ut eſſe apud Timotheum Athenienſem in libro de vitis. Dicitur Socrates quoque viſus eſt ſibi, in ſomnis, Cygni pullum in genibus habere, quem ſubito, enatis alis, ſuaviter canentem avolaviſſe; poſtridieque Platonem ſibi commendatum eſſe: tum eum, ipſum hunc il- C lam eſſe avem, dixiſſe. Ab initio in Academia philoſophatus eſt, deinde in hortis, his, qui ſunt apud Colonum, quemadmodum Alexander in ſucceſſionibus in Heraclito tradit. Certaturus tamen poſtea tragœdia pro Olympico theatro, audito Socrate, poemata combuſſit, inquiens,

Vulcane ades huc, Plato ſane tui indiget.

Ex hoc tempore viginti, ut aiunt, annos natus Socratem audivit. Eo autem diſcedente, Cratylo Heraclitiano, & Hermoge- D ni, Parmenidis philoſophiam docenti, operam dedit. deinde cum octo jam vigintique natus eſſet annos, ut eſt apud Hermodorum, Megara, cum aliis quibuſdam Socraticis, ad Euclidem conceſſit. deinde Cyrenem ad Theodorum mathematicum profectus eſt, atque inde in Italiam ad Pythagoræos Philolaum & Eurytum. quo ex loco in Ægyptum ad prophetas venit, quo aiunt eum Euripidem quoque ſequutum eſſe, ibique ægrotantem à ſacerdotibus, aquæ maritimæ curatione adhibita, E ſanatum fuiſſe, ideoque dixiſſe,

Mare lavat omnia hominum mala.

Quinetiam ex Homero omnes homines Ægyptios medicos eſſe dixiſſe. Sane Plato cum magis quoque congredi decreverat: ſed propter Aſiæ bella deſtitit. Athenas autem reverſus, in Academia commoratus eſt. hæc vero gymnaſium eſt ſuburbanum, nemoribus conſitum, ab Ecademo quodam heroe ſic nominatum, quemadmodum & Eupolis ait in immunibus à F militia,

In umbroſis ſpaciis Ecademi Dei.

Sed & Timon de Platone dicens, inquit,

Omnibus autem præibat latiſſimus, ſed orator
Suaviloquens, cicadis æqua ſcribens, quæ Ecademi
Arboribus inſidentes, vocem ſonantem emittunt.

Prius enim Ecademia per e vocabatur. Erat igitur philoſophus Iſocrati quoq; amicus,

ſo-

eorumque ſermonem quendam de Poetis Praxiphanes conſcripſit, in agro apud Platonem habitum, cum Iſocratem hoſpitio accepiſſet. Atque etiam ipſum Ariſtoxenus ter militaviſſe tradit: ſemel quidem ad Tanagram, iterum ad Corinthum, tertio ad Delium, quo in loco etiam fortiſſime ſe geſſiſſe. Heraclitianos ſermones cum Socraticis Pythagoricisque miſcuit. in his enim quæ ſub ſenſum cadunt, Heraclitum; in his quæ mente comprehenduntur, Pythagoram; in politicis, Socratis philoſophiam ſecutus eſt. Ferunt quidam, in quibus eſt Satyrus, eum ad Dionem in Siciliam miſiſſe, ut tres Pythagoricos libros centum minis emeret. nam cum à Dionyſio ſupra octoginta talenta accepiſſet, pecunia, ut aiunt, abundabat, quod & Onetor ait in eo libro qui inſcribitur, An quæſtum faciet ſapiens. Multo ei fuit Epicharmus poeta comicus adjumento, à quo plurima tranſcripſit, ut ait Alcimus in libris ad Amyntam, qui quatuor ſunt, quorum in primo ſic ſcribit; Videtur autem Plato quoque ex Epicharmo multa dicere. conſiderandum eſt, inquit Plato, illud quidem eſſe ſenſui ſubjectum, cujus nec magnitudo, nec qualitas permanet, ſed ſemper fluit atque mutatur; ut à quibus numerum tollas, hæc neque æqualia, neque quædam, neque quanta, neque qualia ſunt. hæc autem ſunt ea, quorum ſemper ortus, natura nunquam eſt. mente autem illud comprehendi, de quo nihil recedit, & cui nihil accedit. quo ex genere rerum eſt natura ſempiternarum, quam & ſimilem & eandem eſſe contigit. Atqui Epicharmus de his quæ ſub ſenſum rationemque ſubjiciuntur, manifeſte locutus eſt,

At ſemper Dii fuerunt, nec deſierunt eſſe unquam;
Æterna vero his ſimilia, ſunt eadem ſemper:
Sed fertur primus Chaos genitus eſſe Deorum.
Quomodo autem impoſſibile à quodam nihil ut primum proveniat.
Non ergo provenit primum nihil, nec mehercle ſecundum,
Horum vero quorum nos nunc ſic dicimus, hæc eſſe.
Quando numerum quis imparem, aut ſi vis parem,
Quando ponere vult calculum aut præſentem accipere,
Nunquid videtur tibi idem eſſe? haud mihi certe.
Nec vero ſi ad liquidam menſuram apponere velit quis
Solidam longitudinem, aut à prius exiſtente
Abſcindere, amplius remanebit ea menſura.
Non enim ſic nunc vides homines.
Iſte enim augetur, ille vero corrumpitur.
In mutatione autem omnes ſunt omni tempore.
Quod vero mutatur ſecundum naturam, & nunquam in eodem manet,
Diverſum erit & ipſum à quo diſceſſit.
Et tu ſane atque ego heri alii, & nunc alii ſumus,
Rurſuſque alii, & nunquam iidem ſecundum rationem.

A καὶ αὐτὴν Πραξιφάνης συνέγραψε διατριβήν τινα περὶ ποιητῶν, γενομένην ἐν ἀγρῷ παρὰ Πλάτωνι ἐπιξενωθέντος τοῦ Ἰσοκράτους. καὶ αὐτόν φησιν Ἀριστόξενος τρὶς ἐστρατεῦσθαι· ἅπαξ μὲν εἰς Τάναγραν, δεύτερον δὲ εἰς Κόρινθον, τρίτον ἐπὶ Δηλίῳ· ἔνθα καὶ ἀριστεῦσαι. μίξιν τε ἐποιήσατο τῶν τε Ἡρακλειτείων λόγων καὶ Πυθαγορικῶν καὶ Σωκρατικῶν· τὰ μὲν γὰρ αἰσθητά, καθ᾽ Ἡράκλειτον· τὰ δὲ νοητά, κατὰ Πυθαγόραν· τὰ δὲ πολιτικά, κατὰ Σωκράτην ἐφιλοσόφει.
B λέγουσι δέ τινες (ὧν ἐστι καὶ Σάτυρος) ὅτι Δίωνι ἐπέστειλεν εἰς Σικελίαν ὠνήσασθαι τρία βιβλία Πυθαγορικὰ παρὰ Φιλολάου μνῶν ἑκατόν. καὶ γὰρ ἐν εὐπορίᾳ, φασί, ἦν, παρὰ Διονυσίου λαβὼν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα τάλαντα, ὡς καὶ Ὀνήτωρ φησὶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ, Εἰ χρηματιεῖται ὁ σοφός. πολλὰ δὲ καὶ παρ᾽ Ἐπιχάρμου τοῦ κωμῳδοποιοῦ προσωφέληται, τὰ πλεῖστα μεταγράψας, καθά φησιν Ἄλκιμος ἐν τοῖς πρὸς Ἀμύνταν, ἅ ἐστι τέτταρα, ἔνθα καὶ ἐν τῷ πρώτῳ φησὶ ταῦτα,
C Φαίνεται δὲ καὶ Πλάτων πολλὰ τῶν Ἐπιχάρμου λέγων· σκεπτέον δέ, ὁ Πλάτων φησίν, αἰσθητὸν μὲν εἶναι, τὸ μηδέποτε ἐν τῷ ποιῷ μηδὲ ποσῷ διαμένον, ἀλλ᾽ ἀεὶ ῥέον καὶ μεταβάλλον· ὡς ἐξ ὧν ἄν τις ἀνέλῃ τὸν ἀριθμόν, τούτων οὔτε ἴσων, οὔτε τινῶν, οὔτε ποσῶν, οὔτε ποιῶν ὄντων. ταῦτα δ᾽ ἐστὶν ὧν ἀεὶ γένεσις, οὐσία δὲ μηδέποτε πέφυκε. νοητὸν δέ, ἐξ οὗ μηδὲν ἀπογίνεται μηδὲ προσγίνεται. τοῦτο δ᾽ ἐστὶν ἡ τῶν ἀϊδίων φύσις, ἣν ὁμοίαν τε
D καὶ τὴν αὐτὴν ἀεὶ συμβέβηκεν εἶναι. καὶ μήν γε Ἐπίχαρμος περὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν ἐναργῶς εἴρηκεν,

Ἀλλ᾽ ἀεί τοι θεοὶ παρῆσαν, καὶ ὑπέλιπον οὐ πώποκα·
Τάδε δ᾽ ἀεὶ πάρεσθ᾽ ὅμοια, διὰ δὲ τῶν αὐτῶν ἀεί.
Ἀλλὰ λέγεται μὰν χάος πρᾶτον γενέσθαι τῶν θεῶν.
Πῶς δέ κ᾽ ἀμήχανόν γ᾽ ἀπό τινος μηδὲν ὅ,τι πρᾶτον μόλοι.
Οὐκ ἄρ᾽ ἔμολε πρᾶτον οὐδέν, οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον.
E Τῶν δὲ γ᾽ ὧν ἄμμες νῦν ὧδε λέγομεν, μέλλει τάδ᾽ εἶναι.
Ποτ᾽ ἀριθμόν τις περισσόν, αἰ δὲ λῇς τὸν ἄρτιον,
Ποτθέμεν λῇ ψᾶφον, ἢ καὶ τὰν ὑπαρχουσᾶν λαβεῖν,
Ἦ δοκεῖ κά τοι καὶ ὁ αὐτὸς εἶμεν; Οὐκ ἐμὶν τάχα.
Οὐδὲ μάν, οὐδὲ ποτὶ μέτρον παχυαῖον ποτθέμεν λῇ τις
Ἕτερον στερρὸν μᾶκος, ἢ τοῦ πρόσθ᾽ ἐόντος
Ἀποταμεῖν, ἔτι κ᾽ ὑπάρχοι κεῖνο τὸ μέτρον.
Οὐ γὰρ ὧδε νῦν ὁρῇ καὶ τὼς ἀνθρώπως.
Ὁ μὲν γὰρ αὔξεθ᾽, ὁ δέ γα μὰν φθίνει.
F Ἐν μεταλλαγᾷ δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον.
Ὃ δὲ μεταλλάσσει κατὰ φύσιν, καὶ οὔποκ᾽ ἐν ταὐτῷ μένει.
Ἀλλὰ ἕτερον εἴη κ᾽ αὐτὸ δὴ τοῦ παρεξεστακότος.
Καὶ τὺ δὴ κἀγὼ χθὲς ἄλλοι, καὶ νῦν ἄλλοι τελέθομες;
Καὖθις ἄλλοι, κ᾽ οὔποχ᾽ αὐτοὶ κατὰ τὸν λόγον.

ἔτι

A ἔτι φησὶν ὁ Ἄλκιμος καὶ ταυτί, Φασὶν οἱ σοφοὶ τὴν ψυχὴν τὰ μὲν διὰ τοῦ σώματος αἰσθάνεσθαι, οἷον ἀκούουσαν, βλέπουσαν· τὰ δ' αὐτὴν καθ' αὑτὴν ἐνθυμεῖσθαι, μηδὲν τῷ σώματι χρωμένην. διὸ καὶ τῶν ὄντων τὰ μέν, αἰσθητὰ εἶναι· τὰ δέ, νοητά. ὧν ἕνεκα καὶ Πλάτων ἔλεγεν, ὅτι δεῖ τοὺς συνιδεῖν τὰς τοῦ παντὸς ἀρχὰς ἐπιθυμοῦντας, πρῶτον μὲν αὐτὰς καθ' αὑτὰς διελέσθαι τὰς ἰδέας, οἷον ὁμοιότητα, καὶ μονάδα, καὶ πλῆθος, καὶ μέγεθος, καὶ στάσιν, καὶ κίνησιν· δεύτερον, αὐτὸ καθ' αὑτὸ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ B δίκαιον, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑποθέσθαι· τρίτον, τῶν ἰδεῶν συνιδεῖν ὅσαι πρὸς ἀλλήλας εἰσίν, οἷον ἐπιστήμην, ἢ μέγεθος, ἢ δεσποτείαν· ἐνθυμουμένους ὅτι τὰ παρ' ἡμῖν, διὰ τὸ μετέχειν ἐκείνων, ὁμώνυμα ἐκείνοις ὑπάρχει· λέγω δὲ οἷον δίκαια μέν, ὅσα τοῦ δικαίου· καλὰ δέ, ὅσα τοῦ καλοῦ. ἔστι δὲ τῶν εἰδῶν ἓν ἕκαστον ἀΐδιόν τε καὶ νόημα, καὶ πρὸς τούτοις ἀπαθές. διὸ καί φησιν ἐν τῇ φύσει τὰς ἰδέας ἑστάναι, καθάπερ παραδείγματα· τὰ δ' ἄλλα ταύταις ἐοικέναι, C τούτων ὁμοιώματα καθεστῶτα. ὁ τοίνυν Ἐπίχαρμος περί τε τοῦ ἀγαθοῦ καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν οὕτω λέγει,

Ἆρ' ἐστὶν αὔλησις τὶ πρᾶγμα; πάνυ μὲν οὖν.
Ἄνθρωπος οὖν αὔλησίς ἐστιν; οὐδαμῶς.
Φέρ' ἴδω, τί δ' αὐλητάς; τίς εἶμέν τοι δοκεῖ;
Ἄνθρωπος, ἢ οὐ γάρ; πάνυ μὲν οὖν.
Οὐκοῦν δοκεῖς οὕτως ἔχειν καὶ περὶ τἀγαθοῦ;
Τὸ μέν, ἀγαθόν, τὸ δὲ πρᾶγμα εἶμεν καθ' αὑτό;
Ὅς τις δ' ἔκα εἰδῇ μαθὼν τῆνο, ἀγαθὸς ἤδη γίνεται. D
Ὥσπερ γὰρ εἰ τὴν αὔλησιν αὐλητὰς μαθών,
Ἢ τὴν ὄρχησιν ὀρχηστάς τις, ἢ πλοκεὺς πλοκάν,
Ἢ πᾶν γε ὁμοίως τῶν τοιούτων ὅ, τι τὺ λῇς,
Οὐχ αὐτὸς εἴη χ' ἁ τέχνα, τεχνικός γε μάν.

Πλάτων ἐν τῇ περὶ τῶν ἰδεῶν ὑπολήψει φησίν, Εἴπερ ἔστι μνήμη, τὰς ἰδέας ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν· διὰ τὸ τὴν μνήμην ἠρεμοῦντός τινος καὶ μένοντος εἶναι. μένειν δὲ οὐδὲν ἕτερον ἢ τὰς ἰδέας. τίνα γὰρ ἂν τρόπον, φησί, διεσώζετο E τὰ ζῶα μὴ τῆς ἰδέας ἐφαπτόμενα, καὶ πρὸς τοῦτο τὸν νοῦν φυσικὸν εἰληφότα; νῦν δὲ μνημονεύει τῆς ὁμοιότητός τε καὶ τροφῆς, ὁποία τις ἐστὶν αὐτοῖς, ἐνδεικνύμενα διότι πᾶσι τοῖς ζώοις ἔμφυτός ἐστιν ἡ τῆς ὁμοιότητος θεωρία. διὸ καὶ τῶν ὁμοφύλων αἰσθάνεται. πῶς οὖν ὁ Ἐπίχαρμος;

Εὔμαιε, τὸ σοφόν ἐστιν οὐ καθ' ἓν μόνον,
Ἀλλ' ὅσα περ ζῇ πάντα καὶ γνώμαν ἔχει.
Καὶ γὰρ τὸ θῆλυ τῶν ἀλεκτορίδων γένος,
Αἱ λῇς καταμαθεῖν ἀτενές, οὐ τίκτει τέκνα F
Ζῶντ', ἀλλ' ἐπῳάζει καὶ ποιεῖ ψυχὴν ἔχειν.
Τὸ δὲ σοφὸν ἁ φύσις τόδ' οἶδεν ὡς ἔχει
Μόνα· πεπαίδευται γὰρ αὐταύτας ὕπο.

καὶ πάλιν,

Θαυμαστὸν οὐδέν ἐστι, με ταῦθ' οὕτω λέγειν,

A Adjicit Alcimus & hæc; Aiunt ſapientes animam alia quidem corpore ſentire, ut cum audit ac videt; alia vero per ſeipſam cogitare, corpore nihil utentem; ob eamque cauſam eorum quæ ſunt, quædam ſub ſenſum cadere, quædam mente comprehendi. Idcirco Plato etiam aiebat, qui univerſitatis initia cognoſcere cuperent, eos primum quidem ipſas per ſe rerum formas dignoſcere oportere; ut ſimilitudinem, unitatem, multitudinem, magnitudinem, quietem, motum: deinde ip- B ſum per ſe honeſtum, bonum, juſtum, & alia ejuſmodi ponere: tertio, ex ipſis formis eas habere cognitas, quæ inter ſe viciſſim conferuntur; ut ſcientiam, magnitudinem, dominium; illud cogitantes, quæ ſunt apud nos, hæc, quoniam illis participent, ideo iiſdem nominibus appellari; ut (verbi cauſa) juſta quæcunque juſto, honeſta quæcunque honeſto participant. formarum autem unaquæque æterna eſt, & mente percipitur, & præterea perturbationibus vacat. quocirca C in rerum natura, formas ait tanquam exemplaria eſſe, quibus cætera, ad harum ſimilitudines effecta, ſimilia ſint. Epicharmus igitur de bono atque formis ſic ait,

Nunquid eſt tibiæ pulſatio aliqua res? maxime quidem.
Homo igitur tibiæ eſt pulſatio? nequaquam.
Age cedo, quid tibicen? quis eſſe tibi videtur?
Homo, an non? maxime quidem.
Ergo putas ſic ſe quoque habere de ipſo bono,
D *Aliud quidem bonum, aliud rem eſſe per ſe?*
Quiſquis decem ſciverit diſcens illud, bonus jam fit.
Vt enim tibiæ pulſationem tibicen diſcens,
Aut ſaltationem ſaltator quis, aut nexum qui nectit,
Aut omnium quidem ſimiliter quodcunque vis,
Non idem fuerit quod ars, artifex quidem.

Plato autem in formarum conjectura ſic ait; Si eſt memoria, formas quoque rerum eſſe oportere: propterea quod memoria rei cujuſdam ſit quieſcentis ac manentis. nihil autem aliud manere præter formas. E Quomodo enim, inquit, animalia conſervarentur, niſi formas ſuſciperent, vel ad hoc ipſum mentem naturalem adepta? nunc vero & ſimilitudinem & alimentum ſibi proprium recordantur, hoc ipſo indicantia, ſimilitudinis contemplationem omnibus inſitam eſſe animantibus. Itaque ea quæ ſunt ejuſdem generis, ſentiunt. quomodo igitur Epicharmus?

Eumæe, ſapiens eſt non unum tantummodo:
Sed quæcunque vivunt omnia & mentem habent.
F *Nam & fæmineum gallinarum genus,*
Si vis addiſcere ſubtiliter, haud parit filios
Vivos, ſed ova fovet, & facit animam habere:
Sapiens autem natura hoc novit, quod habet
Sola: didicerunt enim rurſus ab hac.

Et rurſus,

Mirum nihil eſt, hæc me ita dicere.

Et placere iiſdem eoſdem, & videri
Recte natos eſſe; etenim canis cani
Pulcherrimum eſſe videtur, & bos bovi;
Aſinus autem aſino pulcherrimus, ſus vero ſui.

Atque hæc quidem Alcimus, & alia ejuſdem generis quatuor libris inculcat, quibus ſignificet utilitatem, quam Epicharmi ſcripta Platoni attulerunt. Ac ne ipſum quidem Epicharmum ſapientiæ ſuæ ignarum fuiſſe, vel ex his intelligi poteſt, in quibus imitatorem ſui futurum vaticinatur;

Sic ego puto, putans autem indicaverim hoc,
Quod meorum monumentum olim erit ſermonum horum.
Inſuper & accipiens eos qui circumligans metrum quod nunc habent,
Veſtem præbens, & purpuras ſermonibus varias pulchris,
Invictus exiſtens, alios haud invictos reddet.

Videtur autem Plato Sophronis quoque mimorum ſcriptoris libros neglectos, primus Athenas deportaſſe, atque ex his mores informaſſe; quos etiam ſub ejus capite repertos fuiſſe aiunt. Ter in Siciliam navigavit, primo ut inſulam & crateras inviſeret. quo etiam tempore Dionyſius Hermocratis filius tyrannus, eum ſecum congredi coegit. cum quo de tyrannide diſputans, cum illud potius eſſe negaret quod ſibi ſoli utile eſſet, niſi id etiam virtute præſtaret, apud eum offendit. iratus enim, Sermones, inquit, tui ſenium ſapiunt. tum ille, Tui vero tyrannidem. Quamobrem indignatus tyrannus, primo eum interficere concupivit; deinde ab Dione & Ariſtomene revocatus, hoc quidem omiſit; ſed ipſum Polidi Lacedæmonio, qui in tempore ad ſe legatus venerat, vendendum tradidit. atque ille ſecum in Æginam abductum vendidit: quo tempore Charmander Charmandridis filius, ex lege, qua apud eos latum erat, qui primus Athenienſium ad eam inſulam acceſſiſſet, ut is inauditus morte afficeretur, capitis eum arceſſivit. ipſam vero legem, ut ait Phavorinus in variarum rerum hiſtoria, ipſe idem tulerat. Dicente autem quodam, ſed per jocum, qui acceſſiſſet, eum philoſophum eſſe, ipſum abſolverunt. quidam in concionem productum ferunt. & cum obſervaretur, nec vocem quidem unquam miſiſſe, ſed forti animo rei exitum excepiſſe. verum ipſi nequaquam illum interfici decreverunt, ſed mancipiorum more vendendum cenſuerunt. eum igitur Anniceris quidam Cyrenæus, qui forte aderat, viginti minis, vel ut alii malunt, triginta redemit, Athenaſque ad amicos remiſit, qui ſtatim ei pecuniam remiſerunt, quam ille tamen non accepit, eos ſolos dignos eſſe negans, qui Platonem curarent. nonnulli Dionem quoq; pecuniam miſiſſe aiunt, quam ille non dimiſerit, ſed hortulum ipſi quendam in Academia emerit. Jam vero Polidem fama eſt, à Chabriaque ſuperatum eſſe, & poſtea in vortice demerſum non extitiſſe,

A Καὶ ἁνδάνειν αὐτοῖσιν αὐτούς, καὶ δοκεῖν
Καλῶς πεφυκέναι· καὶ γὰρ ἁ κύων κυνὶ
Κάλλιστον εἶμεν φαίνεται, καὶ βοῦς βοΐ,
Ὄνος δὲ ὄνῳ κάλλιστον, ὗς δὲ ὑΐ.

καὶ ταῦτα μὲν δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα διὰ τῶν τεσσάρων βιβλίων παραπήγνυσιν ὁ Ἄλκιμος, παρασημαίνων τὴν ἐξ Ἐπιχάρμου Πλάτωνι περιγινομένην ὠφέλειαν. ὅτι δ' οὐδ' αὐτὸς Ἐπίχαρμος ἠγνόει τὴν αὐτοῦ σοφίαν, μαθεῖν ἐστι κἀκ τούτων, ἐν οἷς τὸν ζηλώσοντα προμαντεύεται,

B Ὡς δ' ἐγὼ δοκέω, δοκέων γὰρ σαφίσαμι τοῦθ', ὅτι
Τῶν ἐμῶν μνάμα ποκ' ἐσσεῖται λόγων τούτων ἔτι.
Καὶ λαβών τις αὐτὰ, περιδύσας τὸ μέτρον ὃ νῦν ἔχει,
Εἷμα δοὺς καὶ πορφυρᾶν λόγοισι ποικίλας καλοῖς,
Δυσπάλαιστος ὢν, τοὺς ἄλλους εὐπαλαίστους ἀποφανεῖ.

δοκεῖ δὲ Πλάτων καὶ τὰ Σώφρονος τοῦ μιμογράφου βιβλία ἠμελημένα πρῶτος εἰς Ἀθήνας διακομίσαι, καὶ ἠθοποιῆσαι πρὸς αὐτά, ἃ καὶ εὑρεθῆναι ὑπὸ τῇ κεφαλῇ C αὐτοῦ. τρὶς δὲ πέπλευκεν εἰς Σικελίαν· πρῶτον μὲν κατὰ θέαν τῆς νήσου καὶ τῶν κρατήρων, ὅτε καὶ Διονύσιος ὁ Ἑρμοκράτους, τύραννος ὤν, ἠνάγκασεν ὥστε συμμῖξαι αὐτῷ. ὁ δέ, διαλεγόμενος περὶ τυραννίδος, καὶ φάσκων ὡς οὐκ ἔστι τοῦτο κρεῖττον ὃ συμφέρον αὐτῷ μόνον, εἰ μὴ καὶ ἀρετῇ διαφέροι, προσέκρουσεν αὐτῷ. ὀργισθεὶς γάρ, Οἱ λόγοι σου, φησί, γεροντιῶσι. καὶ ὅς, Σοῦ δέ γε τυραννιῶσιν. ἐντεῦθεν ἀγανακτήσας ὁ τύραννος, πρῶτον μὲν ἀνελεῖν ὥρμησεν αὐτόν· εἶτα παρακληθεὶς D ὑπὸ Δίωνος καὶ Ἀριστομένους, τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησε, παρέδωκε δ' αὐτὸν Πόλιδι τῷ Λακεδαιμονίῳ κατὰ καιρὸν διὰ πρεσβείαν ἀφιγμένῳ, ὥστε ἀποδόσθαι. κἀκεῖνος ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς Αἴγιναν, ἐπίπρασκεν. ὅτε καὶ Χάρμανδρος Χαρμανδρίδου ἐγράψατο αὐτῷ δίκην θανάτου, κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς τεθέντα νόμον, τὸν πρῶτον ἐπιβάντα Ἀθηναίων τῇ νήσῳ, ἄκριτον ἀποθνήσκειν. ἦν δ' αὐτὸς ὁ θεὶς E τὸν νόμον, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. εἰπόντος δέ τινος, ἀλλὰ κατὰ παιδιάν, φιλόσοφον εἶναι τὸν ἐπιβάντα, ἀπέλυσαν. ἔνιοι δέ φασι παραχθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τηρούμενον μηδ' ὁτιοῦν φθέγξασθαι· ἑτοίμως δὲ ἐκδέξασθαι τὸ συμβαῖνον. οἱ δὲ ἀποκτεῖναι μὲν αὐτὸν οὐ διέγνωσαν, πωλεῖν δὲ ἔκριναν τῷ τρόπῳ τῶν αἰχμαλώτων. λυτροῦται δὴ αὐτὸν κατὰ τύχην παρὼν Ἀννίκερις ὁ Κυρηναῖος εἴκοσι μνῶν· οἱ δὲ, τριάκοντα· καὶ ἀναπέμπει Ἀθήναζε πρὸς τοὺς F ἑταίρους. οἱ δ' εὐθὺς τἀργύριον ἐξέπεμψαν, ὅπερ οὐ προσήκατο, εἰπών, μὴ μόνους ἐκείνους ἀξίους εἶναι Πλάτωνος κήδεσθαι. ἔνιοι δὲ καὶ Δίωνα ἀποστεῖλαί φασι τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν μὴ προέσθαι, ἀλλὰ καὶ κηπίδιον αὐτῷ τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ πρίασθαι. τὸν μέντοι Πόλιδα λόγος ὑπό τε Χαβρίου ἡττηθῆναι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ἑλίκῃ καταποντωθῆναι,

ναι, τοῦ δαιμονίου μηνίσαντος αὐτῷ διὰ τὸν φιλόσοφον, ὡς καὶ Φαβωρῖνός φησιν ἐν πρώτῳ τῶν Ἀπομνημονευμάτων. οὐ μὴν δὲ ἡσύχαζεν ὁ Διονύσιος· μαθὼν δὲ ἐπέστειλε Πλάτωνι, μὴ κακῶς ἀγορεύειν αὐτόν. καὶ ὃς ἀντεπέστειλε, μὴ τοσαύτην αὐτῷ σχολὴν εἶναι, ὥστε Διονυσίου μεμνῆσθαι. Δεύτερον πρὸς νεώτερον ἧκε Διονύσιον, αἰτῶν γῆν καὶ ἀνθρώπους τοὺς κατὰ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ ζησομένους. ὁ δέ, καίπερ ὑποσχόμενος, οὐκ ἐποίησεν. ἔνιοι δέ φασι καὶ κινδυνεῦσαι αὐτὸν ὡς ἀναπείθοντα Δίωνα καὶ Θεόδοταν ἐπὶ τῇ τῆς νήσου ἐλευθερίᾳ· ὅτε καὶ Ἀρχύτας αὐτὸν ὁ Πυθαγορικός, γράψας ἐπιστολὴν πρὸς Διονύσιον, παρῃτήσατο, καὶ διέσωσεν εἰς Ἀθήνας. ἔστι δὲ ἡ ἐπιστολὴ ἥδε·

ἈΡΧΥΤΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙῼ ὙΓΙΑΙΝΕΙΝ.

Ἀπεστάλκαμεν πάντες οἱ Πλάτωνος φίλοι τοὺς περὶ Λαμίσκον τε καὶ Φωτίδαν, ἀπολαμψόμενοι τὸν ἄνδρα, κατὰ τὰν παρὰ τὶν γενομέναν ὁμολογίαν. ὀρθῶς δὲ καὶ ποιοῖς, μιμνασκόμενος τήνας τᾶς σπουδᾶς, ἡνίκα πάντας ἄμμε παρεκάλεις ποτὰν Πλάτωνος ἄφιξιν, ἀξιῶν προτρέπεσθαί τε αὐτὸν καὶ ἀναδέχεσθαι τά τε ἄλλα καὶ τὰ περὶ τὰν ἀσφάλειαν, μένοντί τε καὶ ἀφορμῶντι. μέμνασο δὲ καὶ τῆνο, ὅτι περὶ πολλῶ ἐποιήσω τὰν ἄφιξιν αὐτῶ. καὶ ἀγάπας ἐκ τήνω τῶ χρόνω, ὡς οὐδένα τῶν πὰρ τίν. αἰ δέ τις γέγονε τραχύτας, ἀνθρωπίζειν χρή, κἀποδιδόμεν ἁμῖν ἀβλαβῆ τὸν ἄνδρα. ταῦτα γὰρ ποιῶν, δίκαια πραξεῖς, καὶ ἁμῖν χαριῇ.

Τρίτον ἦλθε διαλλάξων Δίωνα Διονυσίῳ. οὐ τυχὼν δέ, ἄπρακτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα· ἔνθα πολιτείας μὲν οὐχ ἥψατο, καίτοι πολιτικὸς ὢν ἐξ ὧν γέγραφεν. αἴτιον δὲ τὸ ἤδη τὸν δῆμον ἄλλοις πολιτεύμασιν ἐνειθίσθαι. φησὶ δὲ Παμφίλη ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ τῶν Ὑπομνημάτων, ὡς Ἀρκάδες καὶ Θηβαῖοι μεγάλην πόλιν οἰκίζοντες παρεκάλουν αὐτὸν νομοθέτην· ὁ δέ, μαθὼν ἴσον ἔχειν οὐ θέλοντας, οὐκ ἐπορεύθη. λόγος, ὅτι καὶ Χαβρίᾳ συνεῖπε τῷ στρατηγῷ φεύγοντι θανάτου, μηδενὸς τῶν πολιτῶν τοῦτο πρᾶξαι βουληθέντος. ὅτε καὶ ἀνιόντι αὐτῷ εἰς τὴν ἀκρόπολιν σὺν τῷ Χαβρίᾳ, Κρώβυλος ὁ συκοφάντης ἀπαντήσας φησίν, Ἄλλῳ συναγορεύσων ἥκεις, ἀγνοῶν ὅτι καί σε τὸ Σωκράτους κώνειον ἀναμένει; τὸν δὲ φάναι, Καὶ ὅτε ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐστρατευόμην, ὑπέμενον τοὺς κινδύνους· καὶ νῦν ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος διὰ φίλον ὑπομενῶ. Οὗτος πρῶτος ἐν ἐρωτήσει λόγον παρήνεγκεν, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν ὀγδόῃ παντοδαπῆς ἱστορίας· καὶ πρῶτος τὸν κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς ζητήσεως τρόπον εἰσηγήσατο Λεωδάμαντι τῷ Θασίῳ. καὶ πρῶτος ἐν φιλοσοφίᾳ ἀντίποδα ὠνόμασε, καὶ στοιχεῖον, καὶ διαλεκτικήν, καὶ ποιήματα, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τὸν προμήκη, καὶ τῶν περάτων τὴν ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν, καὶ θεοῦ πρόνοιαν. καὶ πρῶτος τῶν φιλοσόφων ἀντεῖπε

A iratis ſibi philoſophi cauſa Diis, quemadmodum Phavorinus in primo commentariorum retulit. Dionyſius tamen non conquieſcebat; ſed, audita re, Platoni ſcripſit, ne ſe maledictis inſectaretur; ille vero haud eſſe ſibi tantum ocii, reſpondit, ut etiam Dionyſii meminiſſet. Secundo ad juniorem profectus eſt Dionyſium, locum atque homines ab eo poſtulans in Repub. à ſe inſtituta victuros. quod ille, quamvis pollicitus, non tamen præſtitit. Quidam eum quoque in periculum adductum fuiſſe B ferunt, ac ſi Dionem & Theondam ad inſulam liberandam hortatus eſſet. quo etiam tempore Archytas Pythagoreus, ſcripta ad Dionyſium Epiſtola, eum deprecatus eſt, incolumemque Athenas remiſit. Eſt autem Epiſtola hæc;

ARCHYTAS DIONYSIO VALERE.

Miſimus omnes Platonis amici Lamiſcum & Photidem, pro ea quæ apud C te conſtituta eſt, conditione, hominem recuperaturi. recte autem feceris, ſi ejus ſtudii recordatus fueris, cum nos omnes ad arceſſendum Platonem incitabas; eumque ipſum cum adhortari jubebas; tum ei quoque & manenti apud te, & diſcedenti ſecuritatem polliceri. Illud etiam memento, magni te ejus adventum æſtimaviſſe, ex eoque tempore ipſum ſic, ut neminem aliorum qui apud te ſunt, amaviſſe: quod ſi qua extitit aſperitas, humaniter ferre oportet, hominemque in- D columem nobis reſtituere; hoc enim ſi feceris, & ipſe juſte ages, & nobis gratificaberis.

Tertio Dionis Dionyſio reconciliandi cauſa profectus eſt: ſed re infecta, in patriam rediit. in qua Remp. minime attigit, cum tamen ex his quæ ſcripſit vir politicus eſſet. cauſa ea fuit, quod populus aliis erat inſtitutis aſſuefactus. Pamphila in vigeſimo quinto commentariorum libro, Arcadas Thebanoſque ait, eo tempore magnam frequentare volentes urbem, e- E um legiſlatorem arceſſiſſe. Sed ille cum æqualitatem invitos colere accepiſſet, profectus non eſt. fama eſt, ipſum quoque Chabriæ Imperatori capitis reo affuiſſe, quod cæterorum civium nemo facere voluit. quo tempore ei in arcem aſcendenti cum Chabria, Crobylus ſycophanta obvius factus, Alteri, inquit, opitulaturus advenis, ignorans Socratis te cicutam manere? cui ille, Et antea cum pro patria militavi, pericula ſubivi, & nunc pro officio, amici cauſa, ſubibo. F Primus iſte, ut eſt apud Phavorinum in octavo variæ hiſtoriæ, interrogationem in ſermone induxit; primuſque eam quærendi rationem, quæ ab argumentis retexendis ἀνάλυσις Græce appellatur, cum Laodamante Thaſio adhibuit. Primus etiam in philoſophia antipoda, & elementum, & dialecticam, & poemata, & numerum altera patre longiorem,

& extremitatum ſuperficiem planam, & Dei prouidentiam nominauit. Primus quoque philoſophorum contra Lyſiæ Cephali filii ſermonem, dixit, totidem à ſe verbis in Phædro poſitum. & primus grammaticæ vim contemplatus eſt. Cumque primus etiam contra omnes fere qui ante ſe fuerunt dixiſſet, quæritur quamobrem nunquam Democriti meminerit. In hunc, Neanthes Cyzicenus ait, in Olympiam aſcendentem, omnium Græcorum oculos eſſe converſos; quo etiam tempore cum Dione congreſſus eſt, contra Dionyſium bellum geſturo. In primo commentariorum libro apud Phavorinum ſcriptum eſt, Mithridatem Perſem Platonis ſtatuam in Academia, cum hac inſcriptione poſuiſſe, Mithridates Rhodobati filius Perſes Platonis imaginem muſis dicavit, à Silanione factam. Heraclides ait, adoleſcentem tanta verecundia modeſtiaque fuiſſe, ut nunquam effuſius ridere viſus ſit. talis cum eſſet, comicorum tamen cavillationes ipſe quoque non effugit. igitur Theopompus in Autochare ſic ait,

Unum enim nec unum ſunt, ut ait Plato.

Sed & Anaxandrides in Theſeo,

Quando vorabat oleas, ſicuti Plato.

Timon quoque tali uſus eſt in eum annominatione,

Ut confinxit Plato conficta miracula ſciens.

Alexis in Meropide,

In tempore advenis; quoniam ego quidam hæſitans,
Surſum deorſumque deambulans, veluti Plato,
Sapiens nihil reperi, ſed defatigata ſum crura.

Et in Anchylione,

Loqueris quæ neſcis ſimiliter currens
Platoni. & cognoſces nitrum, & cæpam.

Amphis in Amphicrate,

Bonum vero quodcunque illud eſt, quod tu conſequi
Expectas propter hanc, hoc ego minus ſcio
O here, quam Platonis bonum.
Animadverte ergo.

Et in Dexidemide,

O Plato,
Quam nihil ſcis præterquam eſſe triſtem ſolum,
Tanquam cochlea graviter attollens ſupercilia.

Cratinus in pſeudypobolimæo,

Homo es videlicet, & animam habes.
Secundum Platonem quidem neſcio, ſed ſuſpicor habere.

Alexis in Olympiodoro,

Corpus quidem meum mortale exſiccatum eſt,
Immortale autem avolavit in aera
Hæc non ſchola Platonis?

Et in Paraſito,

Aut cum Platone nugaris ſolus.

Eum quoq; Anaxilas in Botrylione & Circe, Divitibusq; deridet. Ariſtippus autem in quarto de Deliciis, adoleſcentulũ quendam ait, nomine Aſtrum, qui in Aſtrologia cum eo exerceretur, ab eo amatum fuiſſe;

A περὶ τὸν λόγον τοῦ Κεφάλου, ἐκθέμενος αὐτὸν κατὰ λέξιν ἐν τῷ Φαίδρῳ. καὶ πρῶτος ἐθεώρησε τῆς γραμματικῆς τὴν δύναμιν. πρῶτός τε ἀντειρηκὼς σχεδὸν ἅπασι τοῖς περὶ αὐτοῦ ζητεῖται διὰ τί μὴ ἐμνημόνευσε Δημοκρίτου. τούτου, φησὶν Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς, εἰς Ὀλύμπια ἀνιόντος, τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἐπιστραφῆναι εἰς αὐτόν· ὅτε καὶ Δίωνι συνέμιξε μέλλοντι στρατεύειν ἐπὶ Διονύσιον. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων Φαβωρίνου φέρεται, ὅτι Μι-
B θριδάτης ὁ Πέρσης ἀνδριάντα Πλάτωνος ἀνέθετο εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ ἐπέγραψε, Μιθριδάτης ὁ Ῥοδοβάτου Πέρσης μούσαις εἰκόνα ἀνέθετο Πλάτωνος, ἣν Σειλανίων ἐποίησε. φησὶ δ' Ἡρακλείδης ὅτι νέος ὢν οὕτως ἦν αἰδήμων καὶ κόσμιος, ὥστε μηδέποτ' ὀφθῆναι γελῶν ὑπεράγαν. τοιοῦτος δ' ὢν, ὅμως ἐσκώφθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν κωμικῶν. Θεόπομπος γοῦν ἐν Αὐτοχάρει φησὶν οὕτως,

——— ἓν γάρ ἐστιν οὐδὲ ἕν.
Τὼ δὲ δύο μόλις ἕν ἐστιν, ὥς φησι Πλάτων.

C ἀλλὰ καὶ Ἀναξανδρείδης ἐν Θησεῖ,

Ὅτε τὰς μορίας ἔτρωγεν, ὥσπερ Πλάτων:

ἀλλὰ καὶ Τίμων, οὑτωσὶ παραγραμματίζων αὐτόν,

Ὡς ἀνέπλασε Πλάτων, πεπλασμένα θαύματα εἰδώς.

Ἄλεξις Μεροπίδι,

Εἰς καιρὸν ἥκεις. ὡς ἔγωγ' ἀπορουμένη
Ἄνω κάτω τε περιπατοῦσ', ὥσπερ Πλάτων,
Σοφὸν οὐδὲν εὕρηκ', ἀλλὰ κοπιῶ τὰ σκέλη.

D Καὶ ἐν Ἀγκυλίωνι,

Λέγεις περὶ ὧν οὐκ οἶσθα, συγγλῶς τρέχων
Πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίτρον καὶ κρόμμυον.

Ἄμφις Ἀμφικράτει,

Τὸ δ' ἀγαθὸν ὅ, τι ποτ' ἐστὶν, οὗ σὺ τυγχάνειν
Μέλλεις διὰ ταύτην, ἧττον οἶδα τοῦτ' ἐγώ,
Ὦ δέσποτ', ἢ τὸ τοῦ Πλάτωνος ἀγαθόν.
Πρόσεχε δή.

E Ἐν δὲ Δεξιδημίδῃ, ----ὦ Πλάτων,

Ὡς οὐδὲν οἶσθα πλὴν σκυθρωπάζειν μόνον,
Ὥσπερ κοχλίας σεμνῶς ἐπηρκὼς τὰς ὀφρῦς.

Κρατῖνος ψευδυποβολιμαίῳ,

Ἄνθρωπος εἶ δηλονότι, καὶ ψυχὴν ἔχεις.
Κατὰ μὲν Πλάτων' οὐκ οἶδα, ὑπονοῶ δ' ἔχειν.

Ἄλεξις Ὀλυμπιοδώρῳ,

Σῶμα μὲν ἐμοῦ τὸ θνητὸν αὖον ἐγένετο,
Τὸ δ' ἀθάνατον ἐξῆρε πρὸς τὸν ἀέρα.
F Ταῦτ' οὐ σχολὴ Πλάτωνος;

Καὶ ἐν Παρασίτῳ,

Ἢ μετὰ Πλάτωνος ἀδολεσχεῖς κατὰ μόνας.

χλευάζει δ' αὐτὸν καὶ Ἀναξίλας ἐν Βοτρυλίωνι καὶ Κίρκῃ καὶ Πλουσίαις. Ἀρίστιππος δ' ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς, φησὶν αὐτὸν Ἀστέρος μειρακίου τινὸς, ἀστρολογεῖν συνασκουμένου ἐρασθῆναι, ἀλλὰ καὶ Δίωνος τοῦ προειρημένου.

ρημένου. ἔνιοι καὶ Φαίδρου φασί. δηλοῦν δὲ τὸν ἔρωτα αὐτοῦ τάδε τὰ ἐπιγράμματα, ἃ καὶ πρὸς αὐτοὺς γενέσθαι εἰς αὐτούς,

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς ἀστὴρ ἐμός· εἴθε γενοίμην
Οὐρανός, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν εἰς σὲ βλέπω.

Καὶ ἄλλο,

Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν ἑῷος,
Νῦν δὲ θανὼν λάμπεις ἕσπερος ἐν φθιμένοις.

Εἰς δὲ τὸν Δίωνα ὧδε,

Δάκρυα μὲν Ἑκάβῃ τε καὶ Ἰλιάδεσσι γυναιξὶ
Μοῖραι ἐπέκλωσαν δήποτε γεινομέναις.
Σοὶ δέ, Δίων, ῥέξαντι καλῶν ἐπινίκιον ἔργων,
Δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν.
Κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐν πατρίδι, τίμιος ἀστοῖς
Ὦ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίων.

τοῦτο καὶ ἐπιγεγράφθαι φησὶν ἐν Συρακούσαις ἐπὶ τῷ τάφῳ. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀλέξιδος, φασίν, ἐρασθεὶς καὶ Φαίδρου, καθὰ προείρηται, τοῦτον ἐποίησε τὸν τρόπον.

Νῦν ὅτε μηδὲν Ἄλεξις ὅσον μόνον εἶφ' ὅτι καλὸς
Ὦπται, καὶ πάντῃ πᾶς τις ἐπιστρέφεται·
Θυμέ, τί μηνύεις κυσὶν ὀστέον; εἶτ' ἀνιήσεις
Ὕστερον. οὐχ οὕτω Φαῖδρον ἀπωλέσαμεν;

ἔχειν τε Ἀρχαιάνασσαν, εἰς ἣν καὶ αὐτὴν οὕτω ποιῆσαι,

Ἀρχαιάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἑταίραν,
Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ἕζετο δριμὺς ἔρως.
Ἆ δειλοί, νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
Πρωτοπλόου, δι' ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς.

Ἀλλὰ καὶ εἰς Ἀγάθωνα,

Τὴν ψυχὴν, Ἀγάθωνα φιλῶν, ἐπὶ χείλεσιν εἶχον.
Ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὡς διαβησομένη.

Καὶ ἄλλο,

Τῷ μήλῳ βάλλω σε· σὺ δ' εἰ μὲν ἑκοῦσα φιλεῖς με,
Δεξαμένη, τῆς σῆς παρθενίης μετάδος·
Εἰ δ' ἄρ' ὃ μὴ γίνοιτο νοεῖς, τοῦτ' αὐτὸ λαβοῦσα
Σκέψαι τὴν ὥρην ὡς ὀλιγοχρόνιος.
Μῆλον ἐγώ, βάλλει με φιλῶν σέ τις. ἀλλ' ἐπίνευσον,
Ξανθίππη, κἀγὼ καὶ σὺ μαραινόμεθα.

φασὶ δὲ καὶ τὸ εἰς τοὺς Ἐρετριέας τοὺς σαγηνευθέντας αὐτοῦ εἶναι·

Εὐβοίης γένος ἦμεν Ἐρετρικόν, ἄγχι δὲ Σούσων
Κείμεθα· φεῦ γαίης τόσσον ἀφ' ἡμετέρης.

Κἀκεῖνο,

Ἁ Κύπρις Μούσαισι, Κοράσια τὰν Ἀφροδίταν
Τιμᾶτ', ἢ τὸν Ἔρωτ' ὔμμιν ἐφοπλίσομαι.
Αἱ Μοῦσαι ποτὶ Κύπριν, Ἄρει τὰ στωμύλα ταῦτα·
Ἡμῖν οὐ πέταται τοῦτο τὸ παιδάριον. Καὶ ἄλλο,
Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν, ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσὸν
Ὃν λίπεν οὐχ εὑρὼν, ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον.

ἀλλά τοι Μόλων ἀπεχθῶς ἔχων πρὸς αὐτόν, Οὐ τοῦτο, φησί, θαυμαστὸν εἰ Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ, ἀλλ' εἰ Πλάτων ἐν Σικελίᾳ. ἔοικε δὲ καὶ Ξενοφῶν πρὸς αὐτὸν

A Sed & Dionem quoque, de quo ſupra dictum eſt. quidam & Phædrum aiunt, ejus autem amorem Epigrammata, in eos à ſe compoſita, indicare,

Aſtra inſpectas, aſtrum meum; utinam eſſem
Cœlum, multis ut oculis in te aſpicerem.

Et aliud,

Aſtrum antea quidem fulgebas inter vivos eoum,
Nunc moriens fulges heſperius inter mortuos.

B In Dionem vero ſic,

Lacrymas quidem Hecubæ, Trojaniſque mulieribus
Parcæ neverunt olim natis.
Tibi vero Dion, ſtatuenti præclarorum trophæum operum,
Divi amplas ſpes effuderunt.
Iaces autem lata in patria, venerabilis civibus,
O meum inſanum reddens animum amore Dion.

Hoc vero Syracuſis in ſepulchro etiam inſcriptum fuiſſe ait. Sed & Alexidem, & Phædrum (ut ſupra dictum eſt) cum amaC ret, hos fecit verſus;

Nunc quando nihil Alexis hoc tantum dixit quod pulcher
Viſum eſt, & quocunque quiſquis ſe vertit.
Anime, quid indicas canibus oſſa? deinde dolebis
Poſterius; non ſic Phædrum perdidimus?

Archæanaſſam quoque habuiſſe fertur, in quam etiam hos verſus fecerit;

Archæanaſſam habeo e Colophone ſcortum,
Cujus vel in rugis ſedebat acer amor.
D *Ah miſeri juventuti occurrentes illius*
Primæ, per quanta veniſtis incendia!

Sed & in Agathonem;

Animam, Agathona oſculans, in labiis habebam.
Venit enim miſera tanquam abitura.

Et aliud,

Malo peto te; tu vero ſi volens amas me,
Excipiens, tuam virginitatem tribue.
Si vero quod non fiat cogitas, hoc ipſum accipiens
Vide pulchritudinem, ut ævi brevis eſt.
E *Malum ego petit me amans te quis; at tu annue*
Xantippe, egoque & tu ſeneſcimus.

Aiunt quoque in Eretrienſes circumventos illius hoc eſſe;

Eubææ genus ſumus Eretricum, prope autem Suſas
Iacemus, heu terra tam procul à noſtra.

Et illud,

Cypris muſis, Virgines Venerem
Colite, aut amorem in vos armabo.
F *Muſæ ad Cyprim, Aufer venuſta iſthæc,*
In nos non involat iſte puellulus.

Et aliud,

Aurum vir reperiens, liquit laqueum; ſed aurum,
Quod liquit, non reperiens, nectit, quem reperit, laqueum.

Cæterum Molon male in eum animatus, non illud mirum eſſe aiebat, ſi Dionyſius Corinthi, ſed ſi Plato in Sicilia. Videtur autem Xenophon quoque in eum

animo non optimo fuiſſe. quocirca tanquam æmuli, ita ſimilia ambo ſcripſerunt, Sympoſium, Socratis apologiam, Moralia commentaria; atque is quidem politiam, ille vero Cyri pædiam. Atque etiam in legibus Plato ejus pædiam commentitiam eſſe ait: neque enim Cyrum talem fuiſſe. Uterque autem de Socrate memorantes, alter de altero mentionem nullam fecit, niſi quod Xenophon in tertio commentariorum de Platone. Fertur Antiſthenes etiam quædam ab ſe ſcripta recitaturus, ipſum quoque advocaviſſe, & cum interrogaretur quidnam recitaturus eſſet, reſpondit, Quod contradicere non liceret. eo vero dicente, Quomodo igitur de hoc tu ſcribis? ipſumque ſibi repugnare docente, dialogum quem Sathonem inſcripſit, contra Platonem compoſuit. qua ex re factum eſt, ut inter ſe animo eſſent alieno. Ferunt etiam Socratem, cum Platonem Lyſim recitantem audiſſet, Proh Hercules, exclamaviſſe, quam multa de me adoleſcentulus mentitur? non pauca enim ex his quæ Socrates nunquam dixit, vir ille literis mandavit. Erat Plato Ariſtippo quoque infenſus: quamobrem ipſum in libro de anima criminatus, Socrati morienti negat adfuiſſe; quamvis Æginæ, & prope quidem abeſſet. Æſchini quoque, æmulatione quadam ambitioſa, obtrectabat, idque ob eam, ut aiunt, cauſam, quod & ipſe apud Dionyſium ſplendorem eſſet aſſecutus. quem quidem, cum propter paupertatem veniſſet, à Platone contemptum, ab Ariſtippo vero confirmatum fuiſſe, atque etiam eum ſermonem quem ille Critoni dederit in carcere fugam conſulenti, Idomeneus ab Æſchine habitum eſſe dicit, ipſum vero, quod hunc odiſſet, ei tribuiſſe. De ſeipſo autem Plato nullo loco ſuorum voluminum mentionem facit, præterquam in libro de anima, & apologia. Ariſtoteles illius orationis formam, inter poemata, & ſolutam orationem, mediam eſſe tradit, Hunc ſolum Phavorinus, Platone librum de anima recitante, ad extremum uſque permanſiſſe, cæteros omnes ſurrexiſſe ait. Quidam Philippi Opuntium, ipſius leges in cera deſcriptas, tranſcripſiſſe dicunt. Hujus quoque Epinomidem eſſe ferunt. Euphorion autem, & Panætius initium Reipub. ſæpe immutatum repertum eſſe dixerunt, quam quidem Remp. Ariſtoxenus tradit fere totam, in Protagoræ libris ſcriptam eſſe, his, qui à contradicendo ἀντιλογικοὶ appellantur. primum vero ſermonem eum Phædrum ſcripſiſſe. habet enim quæſtio illa quiddam juvenile. Dicæarchus totam quoque ſcriptionis rationem, ut putidam reprehendit. Verum Plato, quempiam talis aliquando ludentem aſpiciens, accuſaviſſe dicitur. eo vero dicente; Quam parva de re? Atqui conſuetudo, inquit, haud parvum eſt. Interrogatus, an ipſius

A ἔχειν οὐκ εὐμενῶς. ὥσπερ γοῦν διαφιλονεικοῦντες, τὰ ὅμοια γεγράφασι, Συμπόσιον, Σωκράτους ἀπολογίαν, τὰ Ἠθικὰ ἀπομνημονεύματα. εἶθ' ὁ μὲν, πολιτείαν· ὁ δὲ, Κύρου παιδείαν. καὶ ἐν τοῖς νόμοις ὁ Πλάτων πλάσμα φησὶν εἶναι τὴν παιδείαν αὐτοῦ· μὴ γὰρ εἶναι Κῦρον τοιοῦτον. ἀμφότεροί τε Σωκράτους μνημονεύοντες, ἀλλήλων οὐδαμοῦ, πλὴν Ξενοφῶν Πλάτωνος ἐν τρίτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. λέγεται δ' ὅτι καὶ Ἀντισθένης μέλλων ἀναγινώσκειν τι τῶν γεγραμμένων αὐτῷ, B παρεκάλεσεν αὐτὸν παρατυχεῖν. καὶ πυθόμενος τί μέλλει ἀναγινώσκειν, εἶπεν, ὅτι Περὶ τοῦ μὴ εἶναι ἀντιλέγειν. τοῦ δ' εἰπόντος, Πῶς οὖν σὺ περὶ αὐτοῦ τούτου γράφεις; καὶ διδάσκοντος ὅτι περιτρέπεται, ἔγραψε διάλογον κατὰ Πλάτωνος, Σάθωνα ἐπιγράψας. ἐξ οὗ διετέλουν ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους. φασὶ δὲ καὶ Σωκράτην ἀκούσαντα τὸν Λύσιν ἀναγινώσκοντος Πλάτωνος, Ἡράκλεις, εἰπεῖν, ὡς πολλά μου καταψεύδεθ' ὁ νεανίσκος. οὐκ ὀλίγα C γὰρ ὧν οὐκ εἴρηκε Σωκράτης, γέγραφεν ἀνήρ. εἶχε δὲ φιλέχθρως ὁ Πλάτων καὶ πρὸς Ἀρίστιππον. ἐν γοῦν τῷ περὶ ψυχῆς διαβάλλων αὐτὸν φησὶν ὅτι οὐ παρεγένετο Σωκράτει τελευτῶντι, ἀλλ' ἐν Αἰγίνῃ ἦν καὶ σύνεγγυς. καὶ πρὸς Αἰσχίνην δέ τινα φιλοτιμίαν εἶχε. φασὶ δ' ὅτι δή περ καὶ αὐτὸς εὐδοκίμει παρὰ Διονυσίῳ. ὃν ἐλθόντα δι' ἀπορίαν, ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι, ὑπὸ δ' Ἀριστίππου συστα<θῆ>-D ναι. τούς τε λόγους οὓς Κρίτωνι περιτέθεικεν, ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ περὶ τῆς φυγῆς συμβουλεύοντι, φησὶν Ἰδομενεὺς εἶναι Αἰσχίνου· τὸν δ' ἐκείνῳ περιθεῖναι διὰ τὴν πρὸς τοῦτον δυσμένειαν. αὐτοῦ δὲ Πλάτων οὐδαμόθι τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων μνήμην πεποίηται, ὅτι μὴ ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, καὶ ἀπολογίᾳ. φησὶ δ' Ἀριστοτέλης τὴν τῶν λόγων ἰδέαν αὐτοῦ, μεταξὺ ποιήματος εἶναι καὶ πεζοῦ λόγου. τοῦτον μόνον παραμεῖναι Πλάτωνι Φαβωρῖνός που φησὶν ἀναγινώσκοντι E τὸν περὶ ψυχῆς, τοὺς δ' ἄλλους ἀναστῆναι πάντας. ἔνιοί τε φασὶν ὅτι Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος τοὺς νόμους αὐτοῦ μετέγραψεν ὄντας ἐν κηρῷ. τούτου δὲ καὶ τὴν Ἐπινομίδα φασὶν εἶναι. Εὐφορίων δὲ καὶ Παναίτιος εἰρήκασι, πολλάκις ἐστραμμένην εὑρῆσθαι τὴν ἀρχὴν τῆς πολιτείας, ἣν πολιτείαν Ἀριστόξενός φησι πᾶσαν σχεδὸν ἐν τοῖς Πρωταγόρου γεγράφθαι ἀντιλογικοῖς. λόγον δὲ πρῶτον γράψαι αὐτὸν τὸν F Φαῖδρον· καὶ γὰρ ἔχει μειρακιῶδές τι τὸ πρόβλημα· Δικαίαρχος δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς γραφῆς ὅλον ἐπιμέμφεται, ὡς φορτικόν. ὁ γοῦν Πλάτων λέγεται, θεασάμενος τινὰ κυβεύοντα, αἰτιάσασθαι. τοῦ δὲ εἰπόντος, ὡς ἐπὶ μικροῖς· Ἀλλὰ τό γε ἔθος, εἶπεν, οὐ μικρόν. ἐρωτηθεὶς εἰ ἀπομνημο-

νευμά τι αὐτοῦ ἔσται ὥσπερ τῶν πρότερον, ἀπεκρίνατο, Ὀνόματος δεῖ τυχεῖν πρῶτον, εἶτα πολλὰ ἔσται. εἰσελθόντος ποτὲ Ξενοκράτους, εἶπε μαστιγῶσαι τὸν παῖδα· αὐτὸν γὰρ μὴ δύνασθαι, διὰ τὸ ὀργίζεσθαι. ἀλλὰ καὶ πρός τινα τῶν παίδων, Μεμαστίγωσο ἄν, εἶπεν, εἰ μὴ ὠργιζόμην. ἐφ' ἵππου καθίσας, εὐθέως κατέβη, φήσας εὐλαβεῖσθαι μὴ ἱπποτυφίᾳ ληφθῇ. τοῖς μεθύουσι συνεβούλευε κατοπτρίζεσθαι· ἀποστήσεσθαι γὰρ τῆς τοιαύτης ἀσχημοσύνης. πίνειν δ' εἰς μέθην οὐδαμοῦ πρέπειν ἔλεγε, πλὴν ἐν ταῖς ἑορταῖς τοῦ καὶ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ. καὶ τὸ πολλὰ δὲ καθεύδειν ἀπήρεσκεν αὐτῷ. ἐν γοῦν τοῖς νόμοις φησί, Κοιμώμενος δὲ οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος. εἶναί τε ἥδιον τῶν ἀκουσμάτων τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ, τὸ λέγειν τἀληθῆ. καὶ περὶ ἀληθείας δ' ἐν τοῖς νόμοις φησὶν οὕτως, Καλὸν μὲν ἡ ἀλήθεια, ὦ ξένε, καὶ μόνιμον· ἔοικε δὲ οὐ ῥᾴδιον πείθειν. ἀλλὰ καὶ ἠξίου μνημόσυνον αὐτοῦ λείπεσθαι ἢ ἐν φίλοις, ἢ ἐν βιβλίοις. ἐξετόπιζε δὲ καὶ αὐτὸς τὰ πλεῖστα, καθά τινες φασί. καὶ ἐτελεύτα μὲν ὃν εἴπομεν τρόπον, Φιλίππου βασιλεύοντος ἔτος τρισκαιδέκατον, καθὰ καὶ Φαβωρῖνος φησὶν ἀπομνημονευμάτων τρίτῳ· ὑφ' οὗ καὶ ἐπιτιμηθῆναι φησὶν αὐτὸν Θεόπομπος. Μυρωνιανὸς δ' ἐν ὁμοίοις φησὶ Φίλωνα παροιμίας μνημονεύειν περὶ τῶν Πλάτωνος φθειρῶν, ὡς οὕτως αὐτοῦ τελευτήσαντος. καὶ ἐτάφη ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἔνθα τὸν πλεῖστον χρόνον διετέλεσε φιλοσοφῶν. ὅθεν καὶ Ἀκαδημαϊκὴ προσηγορεύθη ἡ ἀπ' αὐτοῦ αἵρεσις. καὶ παρεπέμφθη πανδημεὶ πρὸς τῶν αὐτόθι, διαθέμενος τοῦτον τὸν τρόπον.

Τάδε κατέλιπε Πλάτων καὶ διέθετο·

τὸ Ἐνιφιστιαδῶν χωρίον, ᾧ γείτων βορρᾶθεν ἡ ὁδὸς ἡ ἐκ τοῦ Κηφισιάσιν ἱεροῦ, νότοθεν τὸ Ἡράκλειον τὸ Ἐνιφιστιαδῶν, πρὸς ἡλίου δὲ ἀνιόντος Ἀρχέστρατος Φρεάρειος, πρὸς ἡλίου δὲ δυομένου Φίλιππος Χολιδεύς. καὶ μὴ ἐξέστω τοῦτο μηδενὶ μήτε ἀποδόσθαι, μήτε ἀλλάξασθαι, ἀλλ' ἔστω Ἀδειμάντου τοῦ παιδίου εἰς τὸ δυνατόν. καὶ τὸ Ἐνερισιαδῶν χωρίον, ὃ παρὰ Καλλιμάχου ἐπριάμην, ᾧ γείτων βορρᾶθεν Εὐρυμέδων Μυρρινούσιος, νότοθεν δὲ Δημόστρατος Ξυπετέρων, πρὸς ἡλίου ἀνιόντος Εὐρυμέδων Μυρρινούσιος, πρὸς ἡλίου δυομένου Κηφισός. ἀργυρίου μνᾶς τρεῖς· φιάλην ἀργυρᾶν, ἕλκουσαν ρ ξ' ε'· κυμβίον ἄγον μ' ε'· δακτύλιον χρυσοῦν, καὶ ἐνώτιον χρυσοῦν, ἄγοντα συνάμφω δ' δραχμάς, ὀβολοὺς τρεῖς. Εὐκλείδης ὁ λιθοτόμος ὀφείλει μοι τρεῖς μνᾶς· Ἄρτεμιν ἀφίημι ἐλευθέραν. οἰκέτας καταλείπω, Τύχωνα, Βίκταν, Ἀπολλωνιάδην, Διονύσιον. σκεύη τὰ γεγραμμένα, ὧν ἔχει τὰ ἀντίγραφα Δημήτριος.

A quoque, veluti cæterorum, aliquid præclare dictum factumque eſſet futurum? Prius, inquit, ſplendorem aſſequi oportet: deinde multa futura. Introeuntem aliquando Xenocratem verberare ſervum juſſit: non enim ſe poſſe, quoniam iratus eſſet. Sed & cuidam ſervorum, Vapulaſſes, inquit, niſi iratus eſſem. In equum cum aſcendiſſet, ſubito deſcendit, timere ſe dicens, ne equi elatione caperetur. Temulentis, ut ſe in ſpeculo inſpicerent, B conſulebat: ſic enim ab ea fœditate temperaturos. Ad ebrietatem uſque potare nunquam decorum eſſe aiebat, præterquam in ejus diebus feſtis, qui vinum dediſſet, Dei. Ei quoque multus diſplicebat ſomnus: quocirca in legibus ait, Dormiens autem nemo vir eſt alicujus precii. Atque etiam auditionibus jucundiorem eſſe veritatem aiebat: quidam vera loqui aiunt. ac de veritate quidem in legibus ſic ait. Præclarum quiddam, hoſpes, veritas eſt & ſtabile, ſed non facile vide- C batur perſuadere. Præterea apud amicos, vel in libris, ſui monumentum relinqui, magni æſtimabat. Loca ſæpe mutavit, ut quidam aiunt. mortem autem obiit, eo quo diximus modo, Philippo tertium decimum annum regnante, quemadmodum eſt apud Phavorinum in tertio commentariorum, à quo ipſum quoque increpatum eſſe Theopompus tradit. Myronianus in ſimilibus, Philonem, ait, proverbii, de Platonis pediculis, ita mentionem facere, ac ſi ille ita mortem occu- D buiſſet. Sepultus eſt in Academia, quo in loco plerumque philoſophatus vixerat. ex quo quæ ab eo profecta eſt, ſecta, hæc ab ipſo Academica nominata eſt. elatuſque maxima omnium, qui ibi tunc aderant, frequentia, teſtamento ejuſmodi facto.

Hæc reliquit Plato, atque ita conſtituit.

Eniphiſtiadæum prædium, cui à Septentrione vicina eſt via quæ eſt à Cephiſiadum E templo, à meridie Heracleum, quod eſt Eniphiſtiadum, ab oriente Sole Archeſtratus Phrearius, ab occidente Philippus Cholideus. hoc vero nemini liceat neque vendere neque alienare; ſed quoad ejus fieri poteſt, Adimantus eum puerulus poſſideto. Enerifiadæum quoque prædium, quod emi de Callimacho, cui vicinus eſt, à Septentrione Eurymedon Myrrinuſius, à meridie Demoſtratus Xypeteron, ab oriente ſole Eurymedon Myrrinuſius, ab occidente Cephiſſus. argenti tres minas. phialam F argenteam pondo centum ſexaginta. Cymbium pondo quinque & quadraginta. anulum aureum & auream inaurem; utrumque ſimul pondo quatuor drachmarum & trium obolorum. Euclides qui lapidicinam facit, tres mihi debet minas. Dianam dimitto liberam. ſervos relinquo Tychonem, Bictam, Apolloniadem, Dionyſium. inſtrumentum quod ſcriptum eſt, quarum rerum habet exemplaria Demetrius.

Nemi-

Nemini quidquam debeo. Tutores ſunto Soſthenes, Speuſippus, Demetrius, Hegias, Eurimedon, Callimachus, Thraſippus. Ac teſtamentum ille quidem tale fecit: in ejus autem ſepulchro inſcripta ſunt hæc Epigrammata.

Primum,

Temperantia præſtans mortalium, moribuſque juſtis,
Hic ſane jacet inclytus Ariſtocles.
Quod ſi quis ex omnibus ſapientiæ magna affectus eſt laude,
Hac affectus eſt maxima, & invidia non ſequitur.

Aliud etiam,

Terra quidem in ſinu tegit hoc corpus Platonis;
Anima autem immortalem ſedem tenet beatorum,
Filii Ariſtonis, quem quis vel procul habitans
Colit vir bonus, divinam cernentem vitam.

Et aliud recentius,

Aquila cur ſuper aſcendiſti tumulum? aut cujus, cedo,
Stellatam Deorum domum à longe ſpectas?
Animæ ſum Platonis, quæ evolavit ad Olympum,
Imago, cujus corpus terra ſatum Attica tenet.

Eſt & noſtrum hujuſmodi,

Et quomodo niſi Phœbus in Græcia genuiſſet Platonem,
Animas hominum literis curaviſſet?
Namque & illo ſatus Æſculapius eſt medicus
Corporis, ut animæ immortalis Plato.

Et aliud quomodo mortuus eſt,

Phœbus genuit mortalibus Æſculapium atque Platonem,
Hunc quidem ut animam, illum vero ut corpus ſervaret.
Convivium ſed nuptiale celebrans ad urbem venit, quam olim ipſi
Condidit, & ſolio Iovis locavit.

Atque hæc quidem Epigrammata. Diſcipuli autem illius, Speuſippus Athenienſis, Xenocrates Chalcedonius, Ariſtoteles Stagirites, Philippus Opuntius, Heſtiæus Perinthius, Dion Syracuſius, Amyclus Heracleotes, Eraſtus & Coriſcus Scepſii, Timolaus Cyzicenus, Euæmon Lampſacenus, Pithon & Heraclides Ænii, Hippothales & Callippus Athenienſes, Demetrius Amphipolitanus, Heraclides Ponticus, & alii quamplurimi, in quibus ſunt etiam mulieres duæ, Laſthenia Mantinea, & Axiothea Phliaſia, quæ, ut ait Dicæarchus, virili induebatur amictu. quidam Theophraſtum quoque ipſius auditorem fuiſſe ferunt. Chamæleon Hyperidem quoque rhetorem & Lycurgum ait. Polemon ſimiliter Demoſthenem narrat. Sabinus Mneſiſtratum Thaſium etiam tradit, auctoribus prolatis in quarto meleteticorum locorum: quod quidem veriſimile eſt. Tibi autem Platoni jure ſtudioſæ, philoſophiq; decreta præ omnibus cupide requirenti, neceſſarium exiſtimavi, & ſermonum formam, & dialogorum ordinem, & inductionis rationem, quoad ejus fieri poteſt, pingui Minerva ac ſummatim explicare, ut ad ea,

A ὀφείλω δ' οὐδενὶ οὐθέν. ἐπίτροποι δὲ, Σωσθένης, Σπεύσιππος, Δημήτριος, Ἡγίας, Εὐρυμέδων, Καλλίμαχος, Θράσιππος. καὶ διέθετο μὲν οὕτως. ἐπεγράφη δ' αὐτοῦ τῷ τάφῳ ἐπιγράμματα τάδε.

Πρῶτον,

Σωφροσύνῃ προφέρων θνητῶν ἤθει τε δικαίῳ,
Ἐνθάδε δὴ κεῖται δῖος Ἀριστοκλέης.
Εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγαν ἔσχεν ἔπαινον,
Τοῦτον ἔχει πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐχ ἕπεται.

B Ἕτερον δὲ,

Γαῖα μὲν ἐν κόλποις κρύπτει τόδε σῶμα Πλάτωνος,
Ψυχὴ δ' ἀθάνατον τάξιν ἔχει μακάρων·
Υἱοῦ Ἀρίστωνος, τόν τις καὶ τηλόθι ναίων
Τιμᾷ ἀνὴρ ἀγαθὸς θεῖον ἰδόντα βίον.

Καὶ ἄλλο δὲ νεώτερον,

Αἰετὲ, τίπτε βέβηκας ὑπὲρ τάφον; ἢ τίνος, εἰπὲ,
C Ἀστερόεντα θεῶν οἶκον ἀποσκοπέεις;
Ψυχῆς εἰμὶ Πλάτωνος ἀποπταμένης εἰς Ὄλυμπον
Εἰκών, σῶμα δὲ γῆ γηγενὲς Ἀτθὶς ἔχει.

Ἔστι καὶ ἡμέτερον οὕτως ἔχον,

Καὶ πῶς, εἰ μὴ Φοῖβος ἀν' Ἑλλάδα φῦσε Πλάτωνα,
Ψυχὰς ἀνθρώπων γράμμασιν ἠκέσατο;
Καὶ γὰρ ὁ τοῦδε γεγὼς Ἀσκληπιός ἐστιν ἰητὴρ
Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθανάτοιο Πλάτων.

Καὶ ἄλλο, ὡς ἐτελεύτα·

D Φοῖβος ἔφυσε βροτοῖς Ἀσκληπιὸν ἠδὲ Πλάτωνα·
Τὸν μὲν ἵνα ψυχὴν, τὸν δ' ἵνα σῶμα σάοι.
Δαισάμενος δὲ γάμον πόλιν ἤλυθεν ἥν ποτε αὐτῷ
Ἔκτισε, καὶ δαπέδῳ Ζηνὸς ἐνιδρύσατο.

Καὶ τὰ μὲν ἐπιγράμματα ταῦτα. μαθηταὶ δ' αὐτοῦ, Σπεύσιππος Ἀθηναῖος, Ξενοκράτης Χαλκηδόνιος, Ἀριστοτέλης Σταγειρίτης, Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος, Ἑστιαῖος Περίνθιος, Δίων Συρακούσιος, Ἄμυκλος Ἡρακλεώτης, Ἔραστος καὶ Κορίσκος Σκήψιοι, Τιμόλαος Κυζικηνὸς, Εὐαί-
E μων Λαμψακηνὸς, Πείθων καὶ Ἡρακλείδης Αἴνιοι, Ἱπποθάλης καὶ Κάλλιππος Ἀθηναῖοι, Δημήτριος Ἀμφιπολίτης, Ἡρακλείδης Ποντικὸς, καὶ ἄλλοι πλείους, σὺν οἷς καὶ γυναῖκες δύο, Λασθένεια Μαντινικὴ, καὶ Ἀξιοθέα Φλιασία, ἣ καὶ ἀνδρεῖα ἠμπίσχετο, ὥς φησι Δικαίαρχος. ἔνιοι δὲ καὶ Θεόφραστον ἀκοῦσαι φασὶν αὐτοῦ· καὶ Ὑπερείδην τὸν ῥήτορα Χαμαιλέων φησὶ, καὶ Λυκοῦργον· ὁμοίως Πολέμων ἱστορεῖ καὶ Δημοσθένη. Σαβῖνος λέγει καὶ Μνησίστρατον Θάσιον,
F παρατιθέμενος ἐν δ' μελετητικῆς ὕλης. καὶ εἰκός ἐστι. φιλοπλάτωνι δέ σοι δικαίως ὑπαρχούσῃ, καὶ παρ' ὁντινοῦν τὰ τοῦ φιλοσόφου δόγματα φιλοτίμως ζητούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην ὑπογράψαι καὶ τὴν φύσιν τῶν λόγων, καὶ τὴν τάξιν τῶν διαλόγων, καὶ τὴν ἔφοδον τῆς ἐπαγωγῆς, ὡς οἷόν τε στοιχειωδῶς καὶ ἐπὶ κεφαλαίων,

περὶ

πρὸς τὸ μὴ ἀμοιρεῖν αὐτὸν τῶν δογμάτων τὴν περὶ τοῦ βίου συναγωγήν. γλαῦκα γὰρ εἰς Ἀθήνας, φασίν, εἰ δέοι σοι τὰ κατ' εἶδος διηγεῖσθαι. διαλόγους τοίνυν φασὶ πρῶτον γράψαι Ζήνωνα τὸν Ἐλεάτην. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πρώτῳ περὶ ποιητῶν Ἀλεξαμενὸν Στυρέα ἢ Τήϊον, ὡς καὶ Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασι. δοκεῖ δέ μοι Πλάτων, ἀκριβώσας τὸ εἶδος, καὶ τὰ πρωτεῖα δικαίως ἂν ὥσπερ τοῦ κάλλους οὕτω καὶ τῆς εὑρέσεως ἀποφέρεσθαι. ἔστι δὲ διάλογος ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκείμενος περί τινος τῶν φιλοσοφουμένων καὶ πολιτικῶν, μετὰ τῆς πρεπούσης ἠθοποιΐας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς. διαλεκτικὴ δέ ἐστι τέχνη λόγων, δι' ἧς ἀνασκευάζομέν τι ἢ κατασκευάζομεν ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως τῶν προσδιαλεγομένων. τοῦ δὲ λόγου τοῦ Πλατωνικοῦ δύο εἰσὶν ἀνωτάτω χαρακτῆρες· ὅ,τε ὑφηγητικός, καὶ ὁ ζητητικός. διαιρεῖται δ' ὁ ὑφηγητικὸς εἰς δύο ἄλλους χαρακτῆρας· θεωρηματικόν τε, καὶ πρακτικόν. καὶ τῶν, ὁ μὲν θεωρηματικὸς εἰς τὸν φυσικὸν καὶ λογικόν· ὁ δὲ πρακτικός, εἰς τὸν ἠθικὸν καὶ πολιτικόν. τοῦ δὲ ζητητικοῦ, καὶ αὐτοῦ δύο εἰσὶν οἱ πρῶτοι χαρακτῆρες· ὅ,τε γυμναστικός, καὶ ἀγωνιστικός. καὶ τοῦ μὲν γυμναστικοῦ, μαιευτικός τε καὶ πειραστικός· τοῦ δὲ ἀγωνιστικοῦ, ἐνδεικτικὸς καὶ ἀνατρεπτικός. οὐ λανθάνει δ' ἡμᾶς ὅτι τινὲς ἄλλως διαφέρειν τοὺς διαλόγους φασί. λέγουσι γὰρ αὐτῶν τοὺς μὲν δραματικούς, τοὺς δὲ διηγηματικούς, τοὺς δὲ μικτούς. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν τραγικῶς μᾶλλον ἢ φιλοσόφως τὴν διαφορὰν τῶν διαλόγων προσωνόμασαν· εἰσὶ δὲ τοῦ μὲν φυσικοῦ, οἷον ὁ Τίμαιος· τοῦ δὲ λογικοῦ, ὅ,τε Πολιτικὸς καὶ ὁ Κρατύλος, καὶ Παρμενίδης, καὶ Σοφιστής· τοῦ δ' ἠθικοῦ, ἥ,τε Ἀπολογία, καὶ ὁ Κρίτων, καὶ Φαίδων, καὶ Φαῖδρος, καὶ τὸ Συμπόσιον, Μενέξενός τε, καὶ Κλειτοφῶν, καὶ Ἐπιστολαί, καὶ Φίληβος, Ἵππαρχος, Ἀντερασταί· τοῦ δὲ πολιτικοῦ, ἥ,τε Πολιτεία, καὶ οἱ Νόμοι, καὶ ὁ Μίνως, καὶ Ἐπινομίς, καὶ ὁ Ἀτλαντικός. τοῦ δὲ μαιευτικοῦ, Ἀλκιβιάδης, Θεάγης, Λύσις, Λάχης· τοῦ δὲ πειραστικοῦ, Εὐθύφρων, Μένων, Ἴων, Χαρμίδης, Θεαίτητος. τοῦ δὲ ἐνδεικτικοῦ, ὡς ὁ Πρωταγόρας· καὶ τοῦ ἀνατρεπτικοῦ, Εὐθύδημος, Ἱππίαι δύο, Γοργίας. καὶ περὶ μὲν διαλόγου, τί ποτέ ἐστι, καὶ τίνες αὐτοῦ διαφοραί, ἀπόχρη λέγειν. ἐπεὶ δὲ πολλὴ στάσις ἐστί, καὶ οἱ μέν φασιν αὐτὸν δογματίζειν, οἱ δ' οὔ, φέρε καὶ περὶ τούτου διαλάβωμεν. αὐτὸ τοίνυν τὸ δογματίζειν ἐστὶ δόγμα τιθέναι, ὡς τὸ νομοθετεῖν νόμους τιθέναι. δόγμα δὲ ἑκατέρως καλεῖται, τό,τε δοξαζόμενον, καὶ ἡ δόξα αὐτή. τούτων δὲ τὸ μὲν δοξαζόμενον, πρότασίς ἐστιν· ἡ δὲ δόξα, ὑπόληψις. ὁ τοίνυν Πλάτων περὶ μὲν ὧν κατείληφεν, ἀποφαίνεται, τὰ δὲ ψευδῆ διελέγχει, περὶ δὲ τῶν ἀδήλων

A quæ de ejus vita collegimus, hæc quoque decretorum illius explicatio accedat: noctuas enim Athenas (ut aiunt) ſi hæc ipſa tibi ſubtiliter me tradere oporteat. Dialogos igitur primum Zenonem Eleatem ſcripſiſſe ferunt. Ariſtoteles in primo de poetis Alexamenum Styreum ait, vel, ut eſt apud Phavorinum in commentariis, Teium. Sed mihi Plato videtur, cum formam politius limaviſſet, jure ut pulchritudinis, ſic inventi quoque palmam ferre.
B Eſt autem dialogus ex interrogatione reſponſioneque compoſitus, aliqua de re ad philoſophiam civilemque rationem pertinente, in quo eorum qui introducuntur, mores decore exprimuntur, accurata verborum ſtructura. Dialectica vero eſt ars ſermonum, per quam aliquid confirmamus vel refellimus, ex interrogatione ac reſponſione differentium conſtans. verum Platonici ſermonis duæ ſunt principes deſcriptiones; quarum altera in exponendo, altera in inquirendo verſatur.
C Superiori duæ aliæ ſupponuntur deſcriptiones; quarum prima ad contemplationem pertinet, ſecunda ad actionem. contemplatio dividitur in phyſicam & differendi rationem: actio vero moralem civilemque rationem complectitur. Inquirendi autem duæ quoque ſunt principes deſcriptiones; quarum altera eſt exercitationis, altera concertationis. exercitatio tum in inſtituendo, tum in tentando verſatur. concertationis autem ſunt accuſatio & everſio.
D Nec vero ignoramus quaſdam alias eſſe dialogorum differentias dicere. dicunt enim aliquos ex his dramaticos eſſe, alios narratione contineri, alios eſſe mixtos. Sed hi dialogorum differentias à tragœdia magis quam à philoſophia petitas nominaverunt. Ad phyſicam pertinet Timæus, Politicus, & Cratylus: Parmenides & Sophiſtes ad differendi rationem ſpectant. moralis eſt Apologia, Criton, Phædon, Phæ-
E drus, Sympoſium, Menexenus, Clitophon, Epiſtolæ, Philebus, Hipparchus, & Rivales. politici vero Politia, & Leges, & Minos, & Epinomis, & Atlanticus. In inſtituendo verſantur Alcibiades, Theages, Lyſis, Laches: In tentando Euthyphron, Menon, Ion, Charmides, Theætetus. In accuſando Protagoras in evertendo Euthydemus, Hippiæ duo, & Gorgias. Ac de dialogo quidem quid ſit, quæve ejus ſint differentiæ, ſatis eſt dictum.
F Sed quoniam magna eſt diſſenſio, & alia decreta ipſius eſſe volunt, alii negant, age, idipſum quoque, quale ſit, explicemus. Eſt igitur decernere, decretum ponere: quemadmodum leges ferre, eſt leges ponere. Decretum autem utroque modo vocatur, tum id quod decernitur, tum ipſum dogma, horum quod quidem decernitur, ſumptio eſt; decretum, ſuſpicio. Plato igitur quæ percepit, hæc enuntiat; falſa quæ ſunt, redarguit; de incertis aſſenſum ſuſtinet.

ſtinet. & quidem ea quæ ſibi videntur, quatuor ſub perſonis enuntiat; Socratis, Timæi, Athenienſis hoſpitis, & Eleatis hoſpitis. hoſpites autem ſunt, non, ut quidam ſunt ſuſpicati, Plato & Parmenides, ſed commentitii quidem ſine nomine. ſiquidem quæ Socrates & Timæus loquuntur, hæc Platonis decreta ſunt; quorum autem falſa redarguuntur, introducit, Thraſymachum, Calliclem, Polum, Gorgiam, Protagoram, Hippiam & Euthydemum, & his ſimiles. Cæterum argumenta concludens, ſæpiſſime inductionis utitur ratione, eaque non unius modi, ſed dupliciter. nam inductio quidem oratio eſt, quæ ex veris quibuſdam ſimile ſibi verum accommodate concludit. Inductionis autem duo ſunt modi; alter à contrariis, alter à conſequentibus: à contrariis, cum is qui interrogatur, quidquid reſponderit, id omne contrarium ſibi dicet. veluti hoc, Meus pater aut eſt à tuo diverſus, aut idem; ſi igitur diverſus à meo tuus eſt pater, cum diverſus à patre ſit, pater eſſe non poterit; ſi vero idem eſt, qui meus pater, cum idem ſit, qui meus pater, meus ergo pater erit. & rurſus, Niſi homo animal eſt, aut lapis erit, aut lignum; ſed neque lapis eſt, neque lignum; nam & anima præditus eſt, & ex ſeipſo movetur. animal ergo eſt. quod ſi eſt animal, cum & canis & bos animalia quoque ſint, homo, cum ſit animal, & canis erit, & bos. Is eſt inductionis modus à repugnantibus atque à contrariis, quo non ad decernendum utebatur, ſed ad redarguendum. A conſequentibus vero duplex eſt. alter enim ſingulare, quod quæritur, ex ſingulari concludit. alter univerſi ex ſingulari fidem facit. ac prior quidem rhetorum eſt, ſecundus dialecticorum. veluti in priore quæritur, utrum iſte occiderit; argumenti concluſio ex eo ducitur, quod eo tempore iſte cruentus repertus ſit. Eſt autem modus is inductionis rhetoricus propterea, quod rhetorica non in univerſis, ſed in ſingularibus rebus verſatur. nec enim juſtum ipſum quærit, ſed ſingulas juſtitiæ partes. Alter eſt dialecticus, in quo ex ſingularibus univerſum concluditur; veluti quæritur, anima utrum ſit immortalis necne? & utrum ex mortuis ſint viventes necne? quod in libro de anima ex communi quadam concluditur re. videlicet quod contraria ex contrariis exiſtunt. hoc autem quod eſt commune quibuſdam ex ſingularibus concluditur; velut, ex ſomno vigilia, itemque ex vigilia ſomnum, majus ex minori itemque ex majori minus exiſtere. hoc autem ad ea quæ ſibi videbantur, confirmanda utebatur. ac quemadmodum olim in tragœdia prius quidem chorus ſolus agebat, poſterius Theſpis, ut chorus interquieſceret, hiſtrionem unum adinvenit, Æſchylus ſecundum, Sophocles vero tertium, ſicque tragœdiam expleverunt: ita etiam phi-

A ἐπέχει. καὶ περὶ μὲν τῶν αὐτῷ δοκούντων ἀποφαίνεται διὰ τεττάρων προσώπων, Σωκράτους, Τιμαίου, τοῦ Ἀθηναίου ξένου, τοῦ Ἐλεάτου ξένου. εἰσὶ δ' οἱ ξένοι οὐχ, ὥς τινες ὑπέλαβον, Πλάτων καὶ Παρμενίδης, ἀλλὰ πλάσματά ἐστιν ἀνώνυμα. ἐπεὶ καὶ τὰ Σωκράτους καὶ τὰ Τιμαίου λέγων Πλάτων δογματίζει· περὶ δὲ τῶν ψευδῶν ἐλεγχομένους εἰσάγει, οἷον Θρασύμαχον, Καλλικλέα, καὶ Πῶλον, Γοργίαν τε, καὶ Πρωταγόραν· ἔτι δ' Ἱππίαν καὶ Εὐθύ-
B δημον, καὶ δὴ καὶ τοὺς ὁμοίους. ποιούμενος δὴ τὰς ἀποδείξεις πλεῖστῳ χρῆται τῷ τῆς ἐπαγωγῆς τρόπῳ, οὐ μὴν μονοτρόπῳ, ἀλλὰ διχῆ. ἔστι μὲν γὰρ ἐπαγωγὴ, λόγος διά τινων ἀληθῶν τὸ ὅμοιον ἑαυτῷ ἀληθὲς οἰκείως ἐπιφέρων. δύο δὲ τῆς ἐπαγωγῆς εἰσὶ τρόποι, ὅ, τε κατ' ἐναντίωσιν, καὶ ὁ ἐκ τῆς ἀκολουθίας. ὁ μὲν οὖν κατ' ἐναντίωσιν, ἐστὶν ἐξ οὗ τῷ ἐρωτωμένῳ περὶ πᾶσαν ἀπόκρισιν ἀκολουθήσει τὸ ἐναντίον. οἷον, Ὁ ἐμὸς πατὴρ τῷ σῷ πατρὶ ἤτοι ἕτερός
C ἐστιν, ἢ ὁ αὐτός. εἰ μὲν οὖν ἕτερός ἐστι τοῦ ἐμοῦ πατρὸς ὁ σὸς πατὴρ, πατρὸς ἕτερος ὢν, οὐκ ἂν εἴη πατήρ· εἰ δὲ ὁ αὐτός ἐστι τῷ ἐμῷ πατρὶ, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ ἐμῷ πατρὶ, ὁ ἐμὸς ἂν εἴη πατήρ. καὶ πάλιν, Εἰ μή ἐστι ζῶον ὁ ἄνθρωπος, λίθος ἂν εἴη, ἢ ξύλον. οὐκ ἔστι δὲ λίθος ἢ ξύλον· ἔμψυχον γάρ ἐστι, καὶ ἐξ αὑτοῦ κινεῖται. ζῶον ἄρα ἐστίν. εἰ δὲ ζῶόν ἐστι, ζῶον δὲ καὶ κύων καὶ ὁ βοῦς, εἴη ἂν καὶ ὁ ἄνθρωπος ζῶον καὶ ὁ κύων καὶ ὁ βοῦς. οὗτος ὁ τῆς ἐπαγωγῆς κατ' ἐναντίωσιν καὶ μάχην ὁ τρόπος ᾧ ἐχρῆτο, οὐ πρὸς τὸ δογμα-
D τίζειν, ἀλλὰ πρὸς τὸ διελέγχειν. ὁ δὲ τῆς ἀκολουθίας ἐστὶ διπλοῦς· ὁ μὲν, τὸ ἐπὶ μέρους ζητούμενον διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους ἀποδεικνύς· ὁ δὲ τὸ καθόλου διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους πιστούμενος. καὶ ἔστιν ὁ μὲν πρότερος, ῥητορικός· ὁ δὲ δεύτερος, διαλεκτικός. οἷον ἐν τῷ προτέρῳ ζητεῖται εἰ ὅδε ἀπέκτεινεν· ἀπόδειξις, τὸ εὑρῆσθαι αὐτὸν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡμαγμένον. ῥητορικὸς δ' ἐστὶν ὁ τρόπος τῆς ἐπαγωγῆς οὗτος· ἐπειδὴ καὶ ἡ ῥητορικὴ περὶ τὰ ἐπὶ μέ-
E ρους οὐ τὰ καθόλου τὴν πραγματείαν ἔχει. ζητεῖ γὰρ οὐ περὶ αὐτοῦ τοῦ δικαίου, ἀλλὰ τῶν ἐπὶ μέρους δικαίων. ὁ δ' ἕτερός ἐστι διαλεκτικὸς, προαποδειχθέντος τοῦ καθόλου διὰ τῶν ἐπὶ μέρους. οἷον ζητεῖται εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ εἰ ἐκ τῶν τεθνεώτων οἱ ζῶντες. ὅπερ ἀποδείκνυται ἐν τῷ περὶ ψυχῆς διά τινος καθολικοῦ, ὅτι ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ καθόλου κατασκευάζεται, ἔκ τινων ὄντων ἐπὶ μέρους· οἷον ὅτι τὸ καθεύδειν ἐκ τοῦ ἐγρη-
F γορέναι, καὶ ἀνάπαλιν· καὶ τὸ μεῖζον ἐκ τοῦ μικροτέρου, καὶ ἀνάπαλιν. τούτῳ δὲ ἐχρῆτο εἰς τὴν τῶν ἑαυτῷ δοκούντων κατασκευήν. ὥσπερ δὲ τὸ παλαιὸν ἐν τῇ τραγῳδίᾳ πρότερον μὲν μόνος ὁ χορὸς διεδραμάτιζεν, ὕστερον δὲ Θέσπις ἕνα ὑποκριτὴν ἐξεῦρεν ὑπὲρ τοῦ διαναπαύεσθαι τὸν χορὸν, καὶ δεύτερον Αἰσχύλος, τὸν δὲ τρίτον Σοφοκλῆς, καὶ συνεπλήρωσαν τὴν τραγῳδίαν. οὕτως καὶ τῆς φι-

λοσο-

A λοσοφίας ὁ λόγος, πρότερον μὲν ἦν μονοειδής, ὡς ὁ φυσικός· δεύτερον δὲ Σωκράτης προσέθηκε τὸν ἠθικόν· τρίτον δὲ Πλάτων τὸν διαλεκτικόν, καὶ ἐτελεσιούργησε τὴν φιλοσοφίαν. Θρασύλαος δέ φησι καὶ κατὰ τὴν τραγικὴν τετραλογίαν ἐκδοῦναι αὐτὸν τοὺς διαλόγους. οἷον ἐκεῖνοι τέτρασι δράμασιν ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Ληναίοις, Παναθηναίοις, Χύτροις, ὧν τὸ τέταρτον ἦν Σατυρικόν. τὰ δὲ τέτταρα δράματα ἐκαλεῖτο Τετραλογία. εἰσὶ τοίνυν, φησίν, οἱ πάντες αὐτῷ γνήσιοι διά-

B λογοι, ἓξ καὶ πεντήκοντα· τῆς μὲν πολιτείας εἰς δέκα διαιρουμένης (ἣν καὶ εὑρίσκεσθαι σχεδὸν ὅλην παρὰ Πρωταγόρᾳ ἐν τοῖς ἀντιλογικοῖς, φησὶ Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῆς ἱστορίας δευτέρῳ) τῶν δὲ νόμων, εἰς δυοκαίδεκα. τετραλογίαι δὲ ἐννέα, ἑνὸς βιβλίου χώραν ἐπεχούσης τῆς πολιτείας, καὶ ἑνὸς τῶν νόμων. πρώτην μὲν οὖν τετραλογίαν τίθησι, τὴν κοινὴν ὑπόθεσιν ἔχουσαν· παραδεῖξαι γὰρ βούλεται ὁποῖος ἂν εἴη ὁ τοῦ φιλοσό-

C φου βίος. διπλαῖς δὲ χρῆται ταῖς ἐπιγραφαῖς ἑκάστου τῶν βιβλίων· τῇ μὲν, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος· τῇ δὲ, ἀπὸ τοῦ πράγματος. ταύτης τῆς τετραλογίας, ἥτις ἐστὶ πρώτη, ἡγεῖται Εὐθύφρων, ἢ Περὶ ὁσίου, ὁ διάλογος δ' ἐστὶ πειραστικός. δεύτερος, Ἀπολογία Σωκράτους, ἠθικός· τρίτος, Κρίτων, ἢ Περὶ πρακτέου, ἠθικός. τέταρτος, Φαίδων, ἢ Περὶ ψυχῆς, ἠθικός. δευτέρα τετραλογία, ἧς ἡγεῖται Κρατύλος, ἢ Περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων, λογικός· Θεαίτητος, ἢ Περὶ ἐπιστήμης,

D πειραστικός· Σοφιστής, ἢ Περὶ τοῦ ὄντος, λογικός. Πολιτικός, ἢ Περὶ βασιλείας, λογικός. τῆς τρίτης ἡγεῖται Παρμενίδης, ἢ Περὶ ἰδεῶν, λογικός· Φίληβος, ἢ Περὶ ἡδονῆς, ἠθικός· συμπόσιον, ἢ Περὶ ἀγαθοῦ, ἠθικός· Φαῖδρος, ἢ Περὶ ἔρωτος, ἠθικός. τῆς τετάρτης ἡγεῖται Ἀλκιβιάδης, ἢ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, μαιευτικός· Ἀλκιβιάδης δεύτερος, ἢ Περὶ εὐχῆς, μαιευτικός· Ἵππαρχος, ἢ Φιλοκερδής, ἠθικός· Ἀντερασταί,

E ἢ Περὶ φιλοσοφίας, ἠθικός· τῆς πέμπτης ἡγεῖται Θεάγης, ἢ Περὶ φιλοσοφίας, μαιευτικός· Χαρμίδης, ἢ περὶ σωφροσύνης, πειραστικός· Λάχης, ἢ περὶ ἀνδρείας, μαιευτικός· Λύσις, ἢ Περὶ φιλίας, μαιευτικός. τῆς ἕκτης ἡγεῖται Εὐθύδημος, ἢ Ἐριστικός, ἀνατρεπτικός· Πρωταγόρας, ἢ Σοφισταί, ἐνδεικτικός· Γοργίας, ἢ Περὶ ῥητορικῆς, ἀνατρεπτικός· Μένων, ἢ Περὶ ἀρετῆς, πειραστικός· τῆς ἑβδόμης ἡγοῦνται Ἱππίαι δύο. πρῶ-

F τος, ἢ Περὶ τοῦ καλοῦ· δεύτερος, ἢ Περὶ τοῦ ψεύδους, ἀνατρεπτικοί. Ἴων ἢ Περὶ Ἰλιάδος, πειραστικός· Μενέξενος, ἢ Ἐπιτάφιος, ἠθικός. τῆς ὀγδόης ἡγεῖται Κλειτοφῶν, ἢ Προτρεπτικός, ἠθικός· Πολιτεία, ἢ Περὶ δικαίου, πολιτικός· Τίμαιος, ἢ Περὶ φύσεως, φυσικός· Κριτίας, ἢ Ἀτλαντικός, ἠθικός·

loſophiæ ratio ab initio quidem unius fuit ſpeciei, velut phyſica; deinde Socrates addidit moralem; tertio Plato dialectica inventa, philoſophiam perfecte abſolvit. Thraſylaus ad quadruplicem tragicorum rationem, ipſum quoque dialogos edidiſſe ait; velut illi quatuor dramatibus certabant, Dionyſiis, Lenæis, Panathenæis, & Chytris. quorum quartum eſt Satyricum. quatuor autem dramata à quadruplici ſermone Tetralogia vocabantur. Sunt igitur, ut aiunt, omnes ipſius germani dialogi, ſex & quinquaginta; Republica quidem in decem diviſa (quam & Phavorinus in ſecundo variarum rerum hiſtoriæ libro fere totam ait apud Protagoram in Antilogicis inveniri) Legibus autem in duodecim. Tetralogiæ vero novem ſunt, unius libri locum Republica, alterius Legibus obtinentibus. ac primam quidem tetralogiam ponit commune argumentum habentem. vult enim quæ propria ſit philoſophi vita, oſtendere, atque etiam ſingulorum librorum duplicibus utitur inſcriptionibus, quarum altera ducitur à perſona, altera ab ipſa re. hujus igitur tetralogiæ quæ prima eſt, princeps eſt Euthyphron, ſive de pietate, qui dialogus in tentando verſatur; ſecundus Socratis apologia, moralis; tertius Criton, ſive de eo quod agendum eſt, moralis; quartus Phædon, ſive de anima, moralis. Secundæ princeps eſt Cratylus, ſive de recta nominum ratione, quæ ad differendi rationem pertinet; Theætetus, ſive de ſcientia, qui verſatur in tentando; Sophiſtes, ſive de eo quod eſt Politicus, ſive de regno: qui duo ad differendi pertinent rationem. Tertiæ princeps eſt Parmenides, ſive de ideis, qui ad rationem differendi ſpectat; Philebus, ſeu de voluptate, moralis; Symposium, ſive de bono, moralis; Phædrus, ſive de amore, moralis. Quartæ princeps eſt Alcibiades, ſive de hominis natura; Alcibiades ſecundus, ſive de precatione: qui duo ad inſtitutionem pertinent; Hipparchus, ſive de lucri cupido, moralis; Rivales, ſive de philoſophia, moralis. Quintæ princeps eſt Theages, ſive de philoſophia, qui verſatur in inſtituendo; Charmides, ſive de temperantia, qui in tentando; Laches, ſive de fortitudine; Lyſis ſive de amicitia: qui duo ad inſtitutionem pertinent. Sextæ princeps eſt Euthydemus, ſive litigioſus, qui ſub everſionis genere collocatur; Protagoras, ſive Sophiſtæ, qui in accuſando verſatur; Gorgias, ſive de rhetorica, qui in evertendo; Menon, ſive de virtute, qui in tentando. Septimæ principem locum obtinent Hippiæ duo; quorum primus eſt de honeſto, ſecundus de falſo: qui duo pertinent ad everſionem; Ion, ſive de Iliade, qui verſatur in tentando; Menexenus, ſive Epitaphius, moralis. Octavæ princeps eſt Clitophon, ſive adhortatio, moralis; Politia, ſive de juſto, politicus; Timæus, ſive de natura, phyſicus; Critias, ſive Atlanticus, moralis;

Nonæ princeps eſt Minos, ſive de lege, politicus; Leges, ſeu de legum latione, politicus; Epinomis, ſeu nocturnus cœtus, ſive Philoſophus, politicus; Epiſtolæ tredecim morales, in quibus aſcripſit Bene agere(Epicurus,Bene vivere; Cleon, Gaudere) ad Ariſtodemum una; Ad Architam duæ; Ad Dionyſium quatuor; Ad Hermeam, ad Eraſtum, & Coriſcum una; Ad Leodamantem una; Ad Dionem una; Ad Dionis amicos duæ. atque is quidem ita dividit, & alii nonnulli. quidam vero, in quibus eſt Ariſtophanes grammaticus, dialogos in ſermones redigunt triplices, quos trilogias appellant. Et primam quidem conſtituunt, cujus princeps ſit Politia, Timæus, & Critias. Secundam ponunt Sophiſtem, Politicum, & Cratylam. In tertia Leges, Minoem, & Epinomida. In quarta Theætetum, Euthyphronem, & Apologiam. In quinta Critonem, Phædonem, & Epiſtolas. cætera ſingula, & ſine ordine. Quidam, ut ſupra dictum eſt, ab Alcibiade majore exordiuntur, à Theage alii; alii ab Euthyphrone, nonnulli à Clitophonte; ſunt qui à Timæo, non pauci à Phædro, quidam à Theæteto. multi Apologiam initium ſtatuunt. Qui autem ei, omnium conſenſu, falſo tribuuntur dialogi, ſunt hi; Midon ſive Hippoſtrophus, Eryxias ſive Eraſiſtratus, Alcyon, Acephali ſive Siſyphi, Axiochus, Phæaces, Demodocus, Chelidon, Septima, & Epimenides: è quibus Alcyon, ut eſt apud Phavorinum in quinto commentariorum, Leontis cujuſdam eſſe videtur. Nominibus uſus eſt variis, ne opus ſuum ab indoctis facile perciperetur. Sapientiam proprie quidem & veriſſime earum rerum quæ mente comprehenduntur, quæque vere ſunt, ſcientiam arbitratur, quam ipſe ait in Dei atque animæ à corpore ſejunctæ cognitione verſari. Minus autem proprie philoſophiam quoque ſapientiam vocat, quæ divinæ ſapientiæ ſit appetitio. Communiter autem ab eo omnium experientia rerum ſapientia nominatur; ut cum opificem appellat ſapientem. Sed & iiſdem nominibus ad diverſas res utitur ſignificandas. Φαῦλος igitur, qui à Græcis dicitur φαῦλος, apud eum ſimplex etiam nominatur. quo etiam modo ab Euripide in Lycimnio de Hercule uſurpatur;

Malum, incompium, maxime bonum,
Omnem in opere circumcidentem
Sapientiam, orationis imperitum.

Hoc autem vocabulo Plato aliquando ad honeſtum quoque utitur ſignificandum: interdum vero & ad pravum. ſæpe etiam diverſis nominibus idem ſignificat. ergo ideam & ſpeciem appellat, & genus, & exemplar, & initium, & cauſam. quinetiam contrariis vocibus utitur ad idem ſignificandum. itaque quod ſenſui ſubjicitur, id & eſſe dicit, & non eſſe; eſſe quidem propterea, quod ejus eſt ortus; non eſſe, quia perpetua in mutatione verſatur. Ideam quoque nec moveri vult, nec manere; idemque

A τῆς ἐννάτης ἡγεῖται Μίνως, ἢ Περὶ νόμου, πολιτικός. Νόμοι, ἢ Περὶ νομοθεσίας, πολιτικός· Ἐπινομὶς, ἢ Νυκτερινὸς σύλλογος, ἢ Φιλόσοφος, πολιτικός· Ἐπιστολαὶ τρισκαίδεκα, ἠθικαί· ἐν αἷς ἔγραφεν, Εὖ πράττειν (Ἐπίκουρος δὲ, Εὖ διάγειν· Κλέων, Χαίρειν) πρὸς Ἀριστόδημον, μία· πρὸς Ἀρχύταν, δύο· πρὸς Διονύσιον, τέτταρες· πρὸς Ἑρμείαν, πρὸς Ἔραστον, καὶ Κορίσκον, μία· πρὸς Λεωδάμαντα, μία· πρὸς Δίωνα,
B μία· πρὸς τοὺς Δίωνος οἰκείους, δύο. καὶ οὗτος μὲν οὕτω διαιρεῖ, καί τινες. ἔνιοι δὲ, ὧν ἐστι καὶ Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς, εἰς τριλογίας ἕλκουσι τοὺς διαλόγους. καὶ πρώτην μὲν τιθέασιν, ἧς ἡγεῖται Πολιτεία, Τίμαιος, Κριτίας· δευτέραν, Σοφιστὴς, Πολιτικὸς, Κρατύλος· τρίτην, Νόμοι, Μίνως, Ἐπινομίς· τετάρτην, Θεαίτητος, Εὐθύφρων, Ἀπολογία· πέμπτην, Κρίτων, Φαίδων, Ἐπιστολαί. τὰ δ' ἄλλα καθ' ἓν, καὶ ἀτάκτως. ἄρχον-
C ται δὲ, οἱ μὲν, ὡς προείρηται, ἀπὸ τῆς πολιτείας· οἱ δ', ἀπὸ Ἀλκιβιάδου τοῦ μείζονος· οἱ δ', ἀπὸ Θεάγους· ἔνιοι δὲ, Εὐθύφρονος· ἄλλοι, Κλειτοφῶντος· τινὲς, Τιμαίου· οἱ δ', ἀπὸ Φαίδρου· ἕτεροι, Θεαιτήτου. πολλοὶ δὲ ἀπολογίαν τὴν ἀρχὴν ποιοῦνται. νοθεύονται δὲ τῶν διαλόγων ὁμολογουμένως Μίδων ἢ Ἱπποστρόφος, Ἐρυξίας ἢ Ἐρασίστρατος, Ἀλκυὼν, Ἀκέφαλοι ἢ Σίσυφοι, Ἀξίοχος, Φαίακες, Δημόδοκος, Χελι-
D δὼν, Ἑβδόμη, Ἐπιμενίδης. ὧν ἡ Ἀλκυὼν, Λέοντος τινὸς εἶναι δοκεῖ, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. ὀνόμασι δὲ κέχρηται ποικίλοις, πρὸς τὸ μὴ εὐσύνοπτον εἶναι τοῖς ἀμαθέσι τὴν πραγματείαν. ἰδιαίτατα μὲν σοφίαν ἡγεῖται εἶναι τὴν τῶν νοητῶν καὶ ὄντως ὄντων ἐπιστήμην, ἥν φησι περὶ θεὸν καὶ ψυχὴν σώματος κεχωρισμένην. ἰδίᾳ δὲ σοφίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν καλεῖ, ὄρεξιν οὖσαν τῆς θείας σοφίας. κοινῶς δὲ λέγεται
E παρ' αὐτῷ σοφία καὶ ἡ πᾶσα ἐμπειρία· οἷον ὅταν σοφὸν λέγῃ τὸν δημιουργόν. χρῆται δὲ καὶ ἐπὶ διαφερόντων σημαινομένων τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν. ὁ γοῦν φαῦλος λέγεται παρ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλοῦ, ὡς καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Λικυμνίῳ φέρεται ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους οὕτωσί,

Φαῦλον, ἄκομψον, τὰ μέγιστ' ἀγαθὸν,
Πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιταμνόμενον
Σοφίαν, λέσχης ἀτρίβωνα.

χρῆται δὲ ὁ Πλάτων ἐνίοτε αὐτῷ καὶ περὶ τοῦ καλοῦ· ἔστι δ'
F ὅτε καὶ ἐπὶ τοῦ μικροῦ. πολλάκις δὲ καὶ διαφέρουσιν ὀνόμασιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημαινομένου χρῆται. τὴν οὖν ἰδέαν, καὶ εἶδος ὀνομάζει, καὶ γένος, καὶ παράδειγμα, καὶ ἀρχὴν, καὶ αἴτιον. χρῆται δὲ καὶ ταῖς ἐναντίαις φωναῖς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. τὸ γοῦν αἰσθητὸν, καὶ ὂν καλεῖ καὶ μὴ ὄν· ὂν μὲν, διὰ τὸ γένεσιν αὐτοῦ εἶναι· μὴ ὂν δὲ, διὰ τὴν συνεχῆ μεταβολήν. καὶ τὴν ἰδέαν, οὔτε κινούμενον, οὔτε μένον· καὶ ταυτὸ,

καὶ

A καὶ ἓν, καὶ πολλά. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ πλειόνων εἴθισται ποιεῖν. ἔστι δὲ ἡ ἐξήγησις τῶν λόγων αὐτοῦ τριπλῆ. πρῶτον μὲν γὰρ ἐκδιδάξαι δεῖ ὅ,τι ἐστὶν ἕκαστον τῶν λεγομένων· ἔπειτα, τινὸς ἕνεκα λέλεκται, πότερα κατὰ προηγούμενον, ἢ ἐν εἰκόνος μέρει, καὶ εἰς δογμάτων κατασκευὴν, ἢ εἰς ἔλεγχον τοῦ προσδιαλεγομένου· τὸ δὲ τρίτον, εἰ ὀρθῶς λέλεκται. ἐπεὶ δὲ καὶ σημεῖά τινα τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ παρατίθενται, φέρε καὶ περὶ τούτων τι εἴπωμεν. χ λαμβάνεται πρὸς τὰς λέξεις καὶ τὰ σχήματα, καὶ ὅλως τὴν Πλατωνικὴν συνήθειαν. διπλῆ πρὸς τὰ δόγματα, καὶ τὰ ἀρέσκοντα Πλάτωνι· χ περιεστιγμένον, πρὸς τὰς ἐκλογὰς καὶ καλλιγραφίας· διπλῆ περιεστιγμένη, πρὸς τὰς ἐνίων διορθώσεις· ὀβολὸς περιεστιγμένος, πρὸς τὰς εἰκαίους ἀθετήσεις· ἀντίσιγμα περιεστιγμένον, πρὸς τὰς διττὰς χρήσεις καὶ μεταθέσεις τῶν γραφῶν· κεραύνιον, πρὸς τὴν ἀγωγὴν τῆς φιλοσοφίας· ἀστερίσκος, πρὸς τὴν συμφωνίαν τῶν δογμάτων· ὀβολὸς, πρὸς τὴν ἀθέτησιν. τὰ μὲν σημεῖα, ταῦτα· καὶ τὰ βιβλία τοσαῦτα· ἅπερ (Ἀντίγονός φησιν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος) νεωστὶ ἐκδοθέντα εἴ τις ἤθελε διαγνῶναι, μισθὸν ἐτέλει τοῖς κεκτημένοις. τὰ δὲ ἀρέσκοντα αὐτῷ ταῦτα ἦν. Ἀθάνατον ἔλεγε τὴν ψυχὴν, καὶ πολλὰ μεταμφιεννυμένην σώματα, ἀρχήν τε ἔχειν ἀριθμητικήν· τὸ δὲ σῶμα, γεωμετρικήν. ὡρίζετο δ' αὐτὴν ἰδέαν τοῦ πάντη διεστῶτος πνεύματος. αὐτοκίνητον δὲ εἶναι καὶ τριμερῆ. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς λογιστικὸν μέρος, περὶ τῇ κεφαλῇ καθιδρῦσθαι· τὸ δὲ θυμοειδὲς, περὶ τῇ καρδίᾳ· τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν, περὶ τὸν ὀμφαλὸν καὶ τὸ ἧπαρ συνίστασθαι. περιέχειν δὲ ἐκ τοῦ μέσου διὰ παντὸς κύκλῳ τὸ σῶμα, καὶ συνεστάναι ἐκ τῶν στοιχείων, διαιρεθεῖσάν τε κατὰ ἁρμονικὰ διαστήματα, δύο κύκλους ποιεῖν συνημμένους· ὧν τὸν ἐντὸς κύκλον, ἑξαχῆ τμηθέντα, τοὺς ἅπαντας ἑπτὰ κύκλους ποιεῖν. καὶ τοῦτον μὲν κατὰ διάμετρον κεῖσθαι ἐπ' ἀριστερὰ ἔσωθεν· τὸν δὲ, κατὰ πλευρὰν ἐπὶ τὰ δεξιά· διὸ καὶ κρατεῖν αὐτὸν ἕνα ὄντα. τὸν γὰρ ἕτερον ἔσωθεν διῃρῆσθαι. καὶ τὸν μὲν, εἶναι ταὐτοῦ· τοὺς δὲ, θατέρου. λέγων τὸν μὲν, τῆς ψυχῆς κίνησιν εἶναι· τὴν δὲ, τοῦ ὅλου καὶ τὰς τῶν πλανωμένων φοράς. οὕτω δ' ἐχούσης τῆς ἐκ μέσου τομῆς αὐτῇ προσαρμοζομένης πρὸς τὰ ἔσχατα, γινώσκειν τά τε ὄντα, καὶ ἐναρμόζειν διὰ τὸ ἔχειν ἐν αὐτῇ τὰ στοιχεῖα κατὰ ἁρμονίαν. καὶ γίνεσθαι δόξαν μὲν, κατὰ τὸν θατέρου κύκλον ὀρθουμένου· ἐπιστήμην δὲ, κατὰ τὸν ταὐτοῦ. δύο δὲ τῶν πάντων ἀπέφηνεν ἀρχὰς, θεὸν καὶ ὕλην, ὃν καὶ νοῦν προσαγορεύει καὶ αἴτιον.

A unum eſſe & multa; quod idem in pluribus facere conſuevit. Ejus autem ſermonum explicatio triplex eſt; nam primo quidem unumquodque quod dicitur, eſſe docere oportet; deinde cujus rei cauſa dictum eſt; utrum propter principalem cauſam, an imaginis locum obtineat, & ad confirmandane decreta, an ad redarguendum illum, quicum diſputatio eſt; tertio loco utrum recte dictum eſt. Quoniam vero notæ etiam quædam ad ejus libros appoſitæ ſunt, age de his quoque aliquid
B dicamus. χ. ad dictiones & figuras, & omnino ad Platonis conſuetudinem ſignificandam apponitur. dupla ad decreta, eaque quæ Platoni placent, indicanda. χ. punctis undique notatum, ad ſcriptionis ſelectas quaſdam venuſtates oſtendendas. dupla punctis undique notata, ad quorundam correctionem. obolus punctis undique notatus, ad ea quæ temere improbantur. antiſigma punctis undique notatum, ad duplices uſus verborumque tranſlationes. fulmen, ad philoſophiæ rationem. a-
C ſteriſcus, ad decretorum convenientiam. obolus, ad improbandum. Ac ſigna quidem hæc. Libri vero tot ſunt. Quæ quidem ſigna, ut ait Antigonus Cariſtius in libro de Zenone, nuper edita, ſi quis cognoſcere voluiſſet, pretium habentibus ſolvebat. Quæ autem ipſi placebant, hæc ſunt. Immortalem eſſe animam, aiebat, multaque deinceps induere corpora, initiumque arithmeticum habere, corpus autem geometricum; eam vero ſpiritus in omnes partes diſtributi ſpeciem defi-
D niebat; hanc autem & ex ſeipſa moveri, & in tres partes diſtributam eſſe. quæ enim illius pars rationis eſt particeps, eam in capite collocatam eſſe, iram in corde, cupiditatem in umbilico & epate conſtare; eamque à medio corpus circum ſemper continere, atque ex elementis conſtare; conſtitutiſque ad armoniam intervallis diviſam, duos circulos facere ſimul conjunctos; ex quibus interiorem in ſex partes diviſum, ſeptem
E orbes omnes efficere; quem quidem à media linea introrſus ad lævam directum eſſe, alterum vero à latere in dextram partem; quem ipſum, quoniam unus eſt, idcirco principatum obtinere; interiorem enim illum diviſum eſſe; atque hunc quidem ejuſdem eſſe naturæ, illos vero alterius; affirmans eo quidem motu, qui ſit orbis ejuſdem naturæ, animam, altero vero cum ipſum univerſum, tum inerrantia quoque ſidera moveri; ſic igitur animam à medio diviſam, cumque extremitatibus
F copulatam, & ea quæ ſunt cognoſcere, & quia in ſeipſa elementa habet ad harmoniam temperata, harmonia quadam conſtare. ex eo autem orbe qui alterius eſt naturæ, ad lævam directo, opinionem gigni; ex illo vero, qui eſt ejuſdem, ſcientiam exiſtere. Rerum omnium duo initia, materiam Deumq; conſtituebat: quem quidem & mentem & cauſam appellat.

materiam autem figurarum expertem eſſe atque infinitam, è qua gigni omne quod concretum eſt, quam ipſam cum olim inordinate moveretur, unum quendam in locum à Deo congregatam eſſe ait, ordinem confuſione præſtantiorem eſſe exiſtimante. Hanc vero naturam in quatuor elementa, ignem, aquam, aerem, terramque commutari; ex quibus mundumque ipſum, & quæ in mundo conſtant, omnia eſſe generata. Solam terram immutabilem eſſe affirmat; cujus rei cauſam figurarum, è quibus conſtat, affert differentiam. cæterorum enim figuras ejuſdem eſſe generis dicit. omnia enim triangulo conſtare, altera ex parte longiore; terram vero propriam habere figuram: etenim ipſius quidem ignis elementum eſſe pyramidem, aëris autem id quod octo baſibus conſtet, aquæ quod viginti, terram cubo conſtare. itaque nec terram in hæc commutari, neque hæc in terram converti, ſingula tamen non eſſe propriis locis diſcluſa; propterea quod converſione cœli conſtricta, ad mediumque compulſa, parva quidem congregentur, magna vero ſegregentur; quocirca ea, mutatis formis, loca quoque mutare. atque etiam mundum ſingularem genitum eſſe aiebat, quandoquidem ſic à Deo ædificatus eſt, ut ſub ſenſum cadat. præterea animantem eſſe, quia inanimo præſtet animatum: quique illum fabricatus ſit, eum optimum eſſe; ſingularem autem neque infinitum eſſe procreatum, quod exemplum quoque unum eſſet ad quod eum ædificavit. globoſum vero, quoniam ejus generator ipſe quoque tali præditus ſit figura. ut enim ille omnia contineat animantia, ſic eam figuram omnium in ſe figuras continere. levem quoque, ac nullum toto orbe membrum habentem, quod illorum nullus ſibi eſſet uſus. quinetiam ob eam cauſam incorruptum permanere mundum, quia nullo modo in Deum diſſolvatur. & quidem omnium rerum gignendarum cauſam Deum fuiſſe; quoniam qui bonus eſt, idem quoque beneficus ſit ſuapte natura. at vero cœlum ab optima cauſa ortum fuiſſe. quod enim eorum quæ genita ſunt, pulcherrimum eſt, hujus quæ inter illa quæ ratione comprehenduntur, optima eſt, cauſam eſſe. cum igitur Deus talis ſit, cœlum autem quod pulcherrimum eſt optimo ſit ſimile, nulli eorum quæ genita ſunt præterquam ſoli Deo ſimile fuerit. mundum autem ipſum ex igne, aqua, aere, ac terra conſtare: ex igne quidem, ut aſpectabilis eſſet; ex terra vero, ut ſolidus; ex aere atq; aqua, ut proportionem haberet. habent enim ſolidorum naturæ cum duobus mediis eam proportionem, ut ex his maxime unum univerſum efficiatur. ex omnibus autem conſtare, ut & perfectus eſſet & immortalis. Sed & tempus quoq; æternitatis imaginem genitum eſſe dicebat, & eam quidem ſemper manere, tempus vero ex cœli converſione extitiſſe; noctem n. & diē & menſē & reliqua ejuſdem generis omnia temporis partes eſſe. quocirca nec ſine mundi natura tēpus eſſe potuiſſe, quippe quod una cum eo natum tempus ſit,

A εἶναι δὲ τὴν ὕλην ἀσχημάτιστον καὶ ἄπειρον, ἐξ ἧς γίνεσθαι τὰ συγκρίματα. ἀτάκτως δέ ποτε αὐτὴν κινουμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ φησὶν εἰς ἕνα συναχθῆναι τόπον, τάξιν ἀταξίας κρείττονα ἡγησάμενον. τραπέσθαι δὲ τὴν οὐσίαν ταύτην εἰς τέτταρα στοιχεῖα, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν· ἐξ ὧν αὐτόν τε τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γεννᾶσθαι. μόνην δὲ τὴν γῆν ἀμετάβολον εἶναί φησι· κομίζων αἰτίαν τὴν τῶν σχημάτων διαφορὰν ἐξ ὧν σύγκειται. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ὁμο- B γενῆ φησὶν εἶναι τὰ σχήματα. ἅπαντα γὰρ ἐξ ἑνὸς συγκεῖσθαι τοῦ προμήκους τριγώνου, τῆς δὲ γῆς ἴδιον εἶναι τὸ σχῆμα. πυρὸς μὲν γὰρ εἶναι στοιχεῖον πυραμίδα, ἀέρος τὸ ὀκτάεδρον, ὕδατος τὸ εἰκοσάεδρον, γῆς δὲ κύβον. ὅθεν μήτε γῆν εἰς ταῦτα μεταβάλλειν, μήτε ταῦτα εἰς γῆν. οὐ διακεκρίσθαι δ' εἰς τοὺς οἰκείους τόπους ἕκαστον, ὅτι ἡ περιφορὰ σφίγγουσα καὶ πρὸς τὸ μέσον συνάγουσα συγκρίνει τὰ μικρά· τὰ δὲ, C διακρίνει τὰ μεγάλα· διόπερ τὰ εἴδη μεταβάλλοντα, καὶ τοὺς τόπους μεταβάλλειν. κόσμον τε εἶναι ἕνα γεννητὸν, ἐπειδὴ καὶ αἰσθητός ἐστιν ὑπὸ θεοῦ κατεσκευασμένος. ἔμψυχόν τε εἶναι, διὰ τὸ κρεῖττον εἶναι τοῦ ἀψύχου τὸ ἔμψυχον. τοῦτό τε ὑποκεῖσθαι δημιούργημα τοῦ βελτίστου αἰτίου. ἕνα τε αὐτὸν καὶ οὐκ ἄπειρον κατεσκευάσθαι, ὅτι καὶ τὸ ὑπόδειγμα ἓν ἦν, ἀφ' οὗ αὐτὸν ἐδημιούργησε. σφαιροειδῆ δὲ, D διὰ τὸ καὶ τὸν γεννήσαντα τοιοῦτον ἔχειν σχῆμα. ἐκεῖνον μὲν γὰρ περιέχειν τὰ ἄλλα ζῷα· τοῦτον δὲ, τὰ σχήματα πάντων. λεῖον δὲ, καὶ οὐδὲν ὄργανον ἔχοντα κύκλῳ, διὰ τὸ μηδεμίαν εἶναι χρῆσιν αὐτῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἄφθαρτον διαμένειν τὸν κόσμον, διὰ τὸ μὴ διαλύεσθαι εἰς τὸν θεόν. καὶ τῆς μὲν ὅλης γενέσεως αἴτιον εἶναι τὸν θεὸν, ὅτι πέφυκεν ἀγαθοποιὸν εἶναι τὸ ἀγαθόν. τοῦ δὲ οὐρανοῦ τῆς γενέσεως τὸ ἄριστον αἴτιον. τοῦ γὰρ καλλίστου τῶν γεννητῶν, τὸ ἄριστον εἶ- E ναι τῶν νοητῶν αἴτιον. ὥστε ἐπεὶ τοιοῦτος ὁ θεὸς, ὅμοιος δὲ τῷ ἀρίστῳ ὁ οὐρανὸς, κάλλιστός γε ὢν, οὐθενὶ ἂν ὅμοιος εἴη τῶν γεννητῶν, ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ. συνεστάναι δὲ τὸν κόσμον ἐκ πυρὸς, ὕδατος, ἀέρος, γῆς. ἐκ πυρὸς μὲν, ὅπως ὁρατὸς ᾖ· ἐκ γῆς δὲ, ὅπως στερεός· ἐξ ὕδατος δὲ καὶ ἀέρος, ὅπως ἀνάλογος· αἱ γὰρ τῶν στερεῶν δυνάμεις δύο μεσότησιν ἀναλογοῦσιν, ὡς ἓν γενέσθαι τὸ πᾶν· ἐξ ἁπάντων δὲ, ἵνα τέλειος καὶ F ἄφθαρτος ᾖ. χρόνον τε γενέσθαι εἰκόνα τοῦ ἀϊδίου. κἀκεῖνον μὲν ἀεὶ μένειν, τὴν δὲ τοῦ οὐρανοῦ φορὰν χρόνον εἶναι. καὶ γὰρ νύκτα, καὶ ἡμέραν, καὶ μῆνα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, χρόνου μέρη εἶναι. διόπερ, ἄνευ τῆς τοῦ κόσμου φύσεως, οὐκ εἶναι χρόνον· ἅμα γὰρ ὑπάρχειν αὐτῷ καὶ χρόνον εἶναι.

πρὸς

πρὸς δὲ χρόνου γένεσιν ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὰ πλανώμενα γενέσθαι· ὅπως δὲ διάδηλος τῶν ὡρῶν ἢ ἀριθμὸς, καὶ μετάσχῃ τὰ ζῷα ἀριθμοῦ, τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἀνάψαι τὸν θεόν. εἶναι δὲ ὑπὲρ μὲν τὸν τῆς γῆς κύκλον σελήνην, ἐν δὲ τῷ ἐχομένῳ ἥλιον, ἐν δὲ τοῖς ἐπάνω τοὺς πλανήτας. ἔμψυχον δὲ πάντως, διὰ τὸ ἐμψύχῳ φορᾷ δεδέσθαι. ἵνα δὲ ὁ κόσμος τελειωθῇ γενόμενος ὁμοίως τῷ νοητῷ ζώῳ, τὴν τῶν ἄλλων ζώων γενέσθαι φύσιν. ἐπεὶ οὖν ἐκεῖνος εἶχε, καὶ τὸν οὐρανὸν δεῖν ἔχειν. θεοὺς μὲν οὖν ἔχειν τὸ πολὺ πυρίνους· εἶναι δὲ τρία γένη τἄλλα, πτηνόν, ἔνυδρον, πεζόν. γῆν δὲ πρεσβυτάτην μὲν εἶναι τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ θεῶν. γενέσθαι δὲ δημιούργημα, ὡς νύκτα καὶ ἡμέραν ποιεῖν. οὖσαν δ' ἐπὶ τοῦ μέσου, κινεῖσθαι περὶ τὸ μέσον. ἐπεὶ δ' αἰτίαι εἰσὶ δύο, τὰ μὲν διὰ νοῦ εἶναι, τὰ δ' ἐξ ἀναγκαίας αἰτίας, φησὶ, λεκτέον. ταῦτα δ' ἐστὶν, ἀὴρ, πῦρ, γῆ, ὕδωρ. καὶ οὐκ ὄντα μὲν στοιχεῖα κατ' ἀκρίβειαν, ἀλλὰ δεκτικά. ταῦτα δ' ἐκ τῶν τριγώνων εἶναι συντιθεμένων, καὶ διαλύεσθαι εἰς ταῦτα. στοιχεῖα δ' αὐτῶν εἶναι τό, τε προμήκες τρίγωνον καὶ τὸ ἰσοσκελές. ἀρχὰς μὲν οὖν εἶναι καὶ αἴτια τὰ λεχθέντα δύο, ὧν παράδειγμα τὸν θεὸν καὶ τὴν ὕλην. ὅπερ ἀνάγκη ἄμορφον εἶναι, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δεκτικῶν. αἴτιον δὲ τούτων ἐξ ἀνάγκης εἶναι. δεχόμενον γάρ πως τὰς ἰδέας γεννᾶν τὰς οὐσίας, καὶ δι' ἀνομοιότητα δυνάμεως κινεῖσθαι, καὶ κινούμενον τὰ γινόμενα ἐξ αὐτῆς ἀντικινεῖν. ταῦτα δὲ πρὶν μὲν, ἀλόγως κινεῖσθαι καὶ ἀτάκτως· ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο συνιστάναι τὸν κόσμον, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων ὑπὸ τοῦ θεοῦ συμμέτρως καὶ τεταγμένως γενέσθαι. τὰς μὲν γὰρ αἰτίας καὶ πρὸ τῆς οὐρανοποιΐας δύο εἶναι. καὶ τρίτην γένεσιν, ἀλλ' οὐ σαφεῖς, ἴχνη δὲ μόνον, καὶ ἀτάκτους. ἐπειδὴ δὲ ὁ κόσμος ἐγένετο, λαβεῖν καὶ ταύτας τάξιν. ἐξ ἁπάντων δὲ τῶν ὑπαρχόντων σωμάτων γενέσθαι τὸν οὐρανόν. δοκεῖ δ' αὐτῷ τὸν θεὸν, ὡς καὶ τὴν ψυχὴν, ἀσώματον εἶναι. οὕτω γὰρ μάλιστα φθορᾶς καὶ πάθους ἀνεπίδεκτον ὑπάρχειν. τὰς δὲ ἰδέας ὑφίσταται, καθὰ καὶ προείρηται, αἰτίας τινὰς καὶ ἀρχὰς τοῦ τοιαῦτ' εἶναι τὰ φύσει συνεστῶτα, οἷά περ ἐστὶν αὐτά. Περὶ δὲ ἀγαθῶν ἢ κακῶν τοιαῦτα ἔλεγε. τέλος μὲν εἶναι τὴν ἐξομοίωσιν τῷ θεῷ· τὴν δ' ἀρετὴν, αὐτάρκη μὲν εἶναι πρὸς εὐδαιμονίαν, ὀργάνων δὲ προσδεῖσθαι τῶν περὶ σῶμα πλεονεκτημάτων, ἰσχύος, ὑγιείας, εὐαισθησίας, τῶν ὁμοίων· καὶ τῶν ἐκτὸς, οἷον πλούτου καὶ εὐγενείας καὶ δόξης. οὐδὲν δὲ ἧττον εὐδαίμονα ἔσεσθαι τὸν

A & ad ortum temporis Solem ac Lunam & inerrantia ſidera procreata fuiſſe. Ut vero horarum numerus evidens eſſet, utque animalia numero non carerent, idcirco Solis lumen Deum accendiſſe. Lunam autem in primo ſupra terram ambitu collocaviſſe, proximum orbem Soli, ſuperiores errantibus ſtellis datos eſſe. quem quidem omnino animantem eſſe procreatum, propterea quod animata converſione devinctus ſit. ut autem mundus ad ejus animantis, quod intelligentia comprehenditur, exemplum B effectus perfectus eſſet, ideo cæterorum naturam animantium eſſe generatam: quæ quidem quoniam illud in ſe haberet, cœlum quoque habere oportere. Ac Deos quidem majori ex parte igneos ipſum continere, ſed eſſe tamen cætera genera tria, volatilia, aquatilia, & terreſtria. terram omnium qui ſunt in cœlo Deorum multo eſſe antiquiſſimam, quam idcirco ædificatam fuiſſe, ut noctem diemque efficeret; quæ cum in medio ſit, circum medium moveatur. Quoni- C am vero duæ ſunt cauſæ, dicendum, inquit, eſt, alia permanere, alia neceſſariis cauſis conſtare; hæc autem ſunt aer, ignis, terra, & aqua; quæ ſubtiliter conſiderata, non ſunt illa quidem elementa, ſed tamen accipiendi vim habent. Hæc vero ex triangulis conſtare ſimul poſitis, atque in eos ipſos diſſolvi aiebat. Illorum autem triangulum altera parte longiorem, & eum quem æquicrurem appellant eſſe elementa. Eſſe igitur quę dicta ſunt initia, & cauſas duas, quarum exemplar Deum eſſe, & materiam quam- D quidem, ut cætera accipiendi vim habentia, formarum expertem eſſe oportere. horum enim cauſam neceſſitate conſtare. etenim formas quodammodo accipientem, naturas gignere, & propter facultatis diſſimilitudinem moveri, eoque ipſo motu, quæ à ſe gignuntur, viciſſim movere. Sed hæc ipſa ab initio, nulla certa ratione, atque inordinate movebantur. poſtea vero quam componi cœperunt, tum mundum ex his ordinate, proportioneque adhibita, E à Deo ædificrtam fuiſſe. nam cauſas quidem etiam, antequam cœlum ædificaretur, duas extitiſſe, quibus tertia, ortus videlicet, acceſſerit: non tamen manifeſtas, ſed veſtigia tantummodo cauſarum & inordinatas. Verum poſteaquam mundus effectus ſit, has quoque in ordinem adductas eſſe, ſicque ex omnibus corporibus, quæ ſunt, cælum fuiſſe generatum. Placet autem ei Deum, quemadmodum & animam, à corpore ſejunctum eſſe; ſic enim maxime mortalitatis perturbationiſque expertem eſſe. Species autem, ſive ideas, ut ſupradictum F eſt, cauſas quaſdam atque initia conſtituit, quamobrem res ipſæ natura differentes tales ſint, quales reipſa ſunt. De bonis autem ac malis hæc aſſerebat. Finem bonorum in Dei ſimilitudine aſſequenda ponebat. ac virtutem quidem ad beate vivendum aiebat ſeipſa contentam eſſe; inſtrumentis tamen quibuſdam, corporis ſcilicet bonis, præterea indigere, veluti viribus, valetudine, integritate ſenſuum,

& reliquis ejuſdem generis; externis quoque, veluti divitiis, nobilitate, & gloria. ſapientem tamen, ut iſta non adſint, nihilominus beatum fore. Eundem Rempub. adminiſtraturum, uxorem ducturum, leges latas non violaturum, & niſi in ſummo populi diſcrimine facilem eſſe cernat adminiſtrandæ Reipub. rationem, patriæ quibus dabitur legibus conſulturum. Deos quoque res humanas curare, eſſe quelares exiſtimat. Primus honeſti notionem cum eo quod laudandum & rationi conſentaneum eſt, cum utili & decoro, cumque convenienti conjunctam eſſe enuntiavit: quæ quidem omnia his eſſe rebus conſequentia, quæ naturæ conſentanea convenientiaque ſint. De recta nominum ratione ſic diſſeruit, ut recte reſpondendi interrogandique ſcientiam, qua ipſe affatim uſus eſt, primus conſtituerit. Cæterum in dialogis juſtitiam quoque Dei legem ſic eſſe exiſtimat, tanquam ea ad juſte agendum vehementius adhortari poſſit: ne qui ſceleſti fuerint, pœnas etiam poſt mortem perſolvant; quocirca & à quibuſdam fabuloſior exiſtimatus eſt, qui ſuis voluminibus hujuſmodi quaſdam narrationes aſperſerit; ut incerta rerum poſt mortem futurarum ratione ſuſpenſi, ab injuriis ſe continerent. De his igitur quæ illi placebant, hactenus. Dividebat autem, inquit Ariſtoteles, res ipſas hoc modo; Bonorum quædam in anima ſunt, quædam in corpore, quædam extrinſecus. Velut juſtitia quidem, & prudentia, & fortitudo, & temperantia, & alia ejuſdem modi ſunt in anima. In corpore vero pulchritudo, & bonus corporis habitus, & robur, & ſanitas. At vero amici & patriæ felicitas, & divitiæ in his, quæ ſunt extrinſecus, numerantur. bonorum ergo tria ſunt genera; quædam enim ſunt animi, quædam corporis, quædam extrinſecus. Amicitię genera tria ſunt; quorum unum eſt naturæ, aliud ſodalitatis, tertium hoſpitalitatis. ac naturalem quidem eam vocamus, quę parentibus eſt cum his qui ex ſe progignuntur, & propinquis ipſis inter ſe, quæ reliquis etiam animantibus data eſt. ſodalitatem eam nominamus, quæ cum nullam habeat generis propinquitatem, ex ſola fit conſuetudine, ut Pyladis cum Oreſte. at hoſpitalis amicitia ea eſt, quæ aut commendatione aut literis inter hoſpites conciliatur. amicitia igitur una eſt naturalis, alia ſodalitia, alia hoſpitalis. Rerumpublicarum quinque ſunt genera; quarum una popularis eſt, altera ariſtocratia, tertia paucorum potentia, quarta regnum, quinta tyrannis. ac popularis quidem in eis viget civitatibus, in quibus dominatur multitudo, magiſtratuſque ac leges habet in ſua poteſtate. ariſtocratia ea eſt, in qua nec divites, nec tenuiores, nec nobiles imperium tenent:ſed optimi totiùs civitatis præſident. paucorum potentia, cum ex cenſi-

A σοφὸν, κἂν ταῦτα μὴ παρῇ. πολιτεύσεσθαι αὖ, καὶ γαμήσειν, καὶ τοὺς κειμένους νόμους οὐ παραβήσεσθαι. ἔκ δὲ τῶν ἐνδεχομένων καὶ νομοθετήσειν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι, ἐὰν μὴ τέλεον εὐπαραίτητα ὁρᾷ τὰ πράγματα ἐν ὑπερβαλλούσῃ διαφορᾷ δήμου. οἴεται δὲ καὶ θεοὺς ἐφορᾷν τὰ ἀνθρώπινα, καὶ δαίμονας εἶναι. ἔννοιάν τε καλοῦ πρῶτος ἀπεφήνατο τὴν ἐχομένην τοῦ ἐπαινετοῦ καὶ λογικοῦ καὶ χρησίμου καὶ πρέποντος B καὶ ἁρμόττοντος. ἅπερ ἅπαντα ἔχεσθαι τοῦ ἀκολούθου τῇ φύσει καὶ ὁμολογουμένου. διελέξατο δὲ καὶ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος· ὥστε καὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι καὶ ἐρωτᾷν, πρῶτον αὐτὸν διασυστῆσαι κατακόρως χρησάμενον. ἐν δὲ τοῖς διαλόγοις καὶ τὴν δικαιοσύνην θεοῦ νόμον ὑπελάμβανεν, ὡς ἰσχυροτέραν προτρέψαι τὰ δίκαια πράττειν, ἵνα μὴ καὶ μετὰ θάνατον δίκας ὑπόσχοιεν οἱ C κακοῦργοι. ὅθεν καὶ μυθικώτερος ἐνίοις ὑπελήφθη, τοῖς συγγράμμασιν ἐγκαταμίξας τὰς τοιαύτας διηγήσεις, ὅπως διὰ τοῦ ἀδήλου τρόπου τοῦ ἔχειν τὰ μετὰ τὸν θάνατον, οὕτως ἀπέχωνται τῶν ἀδικημάτων. καὶ ταῦτα μὲν ἦν αὐτῷ τὰ ἀρέσκοντα. διῄρει δὲ, φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ τὰ πράγματα τοῦτον τὸν τρόπον. τῶν ἀγαθῶν ἐστι τὰ μὲν, ἐν ψυχῇ· τὰ δὲ, ἐν σώματι· τὰ δὲ, ἐκτός. οἷον, ἡ μὲν δι- D καιοσύνη, καὶ ἡ φρόνησις, καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ ἡ σωφροσύνη, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐν ψυχῇ· τὸ δὲ κάλλος, καὶ ἡ εὐεξία, καὶ ἡ ὑγεία, καὶ ἡ ἰσχὺς, ἐν σώματι. οἱ δὲ φίλοι, καὶ ἡ τῆς πατρίδος εὐδαιμονία, καὶ ὁ πλοῦτος, ἐν τοῖς ἐκτός. τῶν ἀγαθῶν ἄρα τρία εἴδη ἐστί· τὰ μὲν, ἐν ψυχῇ· τὰ δ', ἐν σώματι· τὰ δ', ἐκτός. τῆς φιλίας τρία εἴδη· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶ φυσική· ἡ δὲ, ἑταιρική· ἡ δὲ, ξενική. φυσικὴν μὲν οὖν ταύτην λέγομεν, ἣν E οἱ γονεῖς πρὸς τὰ ἔκγονα ἔχουσι, καὶ οἱ συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλους· ταύτην δὲ κεκλήρωται καὶ τἆλλα ζῶα. ἑταιρικὴν δὲ καλοῦμεν τὴν ἀπὸ συνηθείας γινομένην, καὶ μηδὲν προσήκουσαν γένει· ἀλλ' οἷον ἡ Πυλάδου πρὸς Ὀρέστην. ἡ δὲ ξενικὴ φιλία, ἡ ἀπὸ συστάσεως καὶ διὰ γραμμάτων γινομένη πρὸς τοὺς ξένους. τῆς ἄρα φιλίας, ἡ μὲν ἐστι φυσικὴ, ἡ δὲ ἑταιρικὴ, ἡ δὲ ξενική. προστιθέασι δέ τινες τετάρτην ἐρωτικήν. τῆς πολιτείας F ἐστὶν εἴδη πέντε. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶ δημοκρατικόν· ἄλλο δὲ, ἀριστοκρατικόν· τρίτον δὲ, ὀλιγαρχικόν· τέταρτον, βασιλικόν· πέμπτον, τυραννικόν. δημοκρατικὸν μὲν οὖν ἐστιν ἐν αἷς πόλεσι κρατεῖ τὸ πλῆθος, καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς νόμους δι' ἑαυτοῦ αἱρεῖται. ἀριστοκρατία δέ ἐστιν ἐν ᾗ μήθ' οἱ πλούσιοι, μήθ' οἱ πένητες, μήθ' οἱ ἔνδοξοι ἄρχουσιν, ἀλλ' οἱ ἄριστοι τῆς πόλεως προστατοῦσιν. ὀλιγαρχία δ' ἐστὶν ὅταν ἀπὸ τιμημάτων αἱ

ἀρχαὶ

ἄρχαι αἱροῦνται. ἐλάττους γάρ εἰσιν οἱ πλούσιοι τῶν πενήτων. τῆς δὲ βασιλείας, ἡ μὲν κατὰ νόμον, ἡ δὲ κατὰ γένος ἐστίν. ἡ μὲν οὖν ἐν Καρχηδόνι, κατὰ νόμον· πολιτικὴ γάρ ἐστιν. ἡ δὲ ἐν Λακεδαίμονι καὶ Μακεδονίᾳ, κατὰ γένος. ἀπὸ γάρ τινος γένους ποιοῦνται τὴν βασιλείαν. τυραννὶς δέ ἐστιν ἐν ᾗ παρακρουσθέντες ἢ βιασθέντες ὑπό τινος ἄρχονται. τῆς ἄρα πολιτείας ἡ μέν ἐστι δημοκρατία, ἡ δὲ ἀριστοκρατία, ἡ δὲ ὀλιγαρχία, ἡ δὲ βασιλεία, ἡ δὲ τυραννίς. τῆς δὲ δικαιοσύνης ἐστὶν εἴδη τρία. ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ περὶ θεούς· ἡ δέ, περὶ ἀνθρώπους· ἡ δέ, περὶ τοὺς ἀποιχομένους. οἱ μὲν γὰρ θύοντες κατὰ νόμους, καὶ τῶν ἱερῶν ἐπιμελούμενοι, δῆλον ὅτι περὶ θεοὺς εὐσεβοῦσιν· οἱ δὲ δάνεια ἀποδιδόντες καὶ παραθήκας, δικαιοπραγοῦσι περὶ ἀνθρώπους· οἱ δὲ τῶν μνημείων ἐπιμελούμενοι, δῆλον ὅτι περὶ τοὺς ἀποιχομένους. τῆς ἄρα δικαιοσύνης, ἡ μὲν πρὸς θεούς ἐστιν, ἡ δὲ πρὸς ἀνθρώπους, ἡ δὲ περὶ τοὺς ἀποιχομένους. τῆς ἐπιστήμης εἴδη ἐστὶ τρία· τὸ μὲν γάρ, ἐστὶ πρακτικόν· τὸ δέ, ποιητικόν· τὸ δέ, θεωρητικόν. ἡ μὲν γὰρ οἰκοδομικὴ καὶ ναυπηγικὴ, ποιητικαί εἰσιν· ἔστι γὰρ αὐτῶν ἰδεῖν ἔργον πεποιημένον· πολιτικὴ δὲ καὶ αὐλητικὴ καὶ κιθαριστικὴ, καὶ αἱ τοιαῦται, πρακτικαί· οὐ γάρ ἐστιν οὐδὲν ἰδεῖν θεατὸν αὐτῶν πεποιημένον, ἀλλὰ πράττουσί τι· ὁ μὲν γὰρ αὐλεῖ καὶ κιθαρίζει, ὁ δὲ πολιτεύεται. ἡ δὲ γεωμετρικὴ, καὶ ἁρμονικὴ, καὶ ἀστρολογικὴ, θεωρητικαί· οὔτε γὰρ πράττουσιν, οὔτε ποιοῦσιν οὐθέν· ἀλλ᾽ ὁ μὲν γεωμέτρης θεωρεῖ πῶς πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν αἱ γραμμαί· ὁ δ᾽ ἁρμονικός, τοὺς φθόγγους· ὁ δ᾽ ἀστρολογικός, τὰ ἄστρα καὶ τὸν κόσμον. τῶν ἄρα ἐπιστημῶν αἱ μέν εἰσι θεωρητικαί, αἱ δὲ πρακτικαί, αἱ δὲ ποιητικαί. τῆς ἰατρικῆς ἐστιν εἴδη πέντε· ἡ μέν, φαρμακευτική· ἡ δέ, χειρουργική· ἡ δέ, διαιτητική. ἡ δέ, νοσογνωμονική· ἡ δέ, βοηθητική. ἡ μὲν φαρμακευτικὴ, διὰ φαρμάκων ἰᾶται τὰς ἀῤῥωστίας· ἡ δὲ χειρουργικὴ, διὰ τοῦ τέμνειν καὶ καίειν ὑγιάζει· ἡ δὲ διαιτητικὴ, διὰ τοῦ διαιτᾶν ἀπαλλάττει τὰς ἀῤῥωστίας· ἡ δὲ νοσογνωμονικὴ, διὰ τοῦ γνῶναι τὸ ἀῤῥώστημα· ἡ δὲ βοηθητικὴ, διὰ τοῦ βοηθῆσαι, εἰς τὸ παραχρῆμα ἀπαλλάττει τῆς ἀλγηδόνος. τῆς ἄρα ἰατρικῆς ἡ μέν ἐστι φαρμακευτικὴ, ἡ δὲ χειρουργικὴ, ἡ δὲ διαιτητικὴ, ἡ δὲ νοσογνωμονικὴ, ἡ δὲ βοηθητική. νόμου διαιρέσεις δύο· ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ, γεγραμμένος· ὁ δέ, ἄγραφος. ᾧ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι πολιτευόμεθα, γεγραμμένος ἐστίν· ὁ δὲ κατὰ ἔθη γινόμενος, οὗτος ἄγραφος καλεῖται· οἷον, τὸ μὴ γυμνὸν πορεύεσθαι εἰς τὴν ἀγοράν, μηδὲ γυναικεῖον ἱμάτιον περιβάλλεσθαι. ταῦτα γὰρ οὐθεὶς νόμος κωλύει, ἀλλ᾽ ὅμως οὐ πράττομεν, διὰ τὸ ἀγράφῳ νόμῳ κωλύεσθαι. τοῦ ἄρα νόμου ἐστὶν ὁ μέν, γεγραμμένος· ὁ δέ, ἄγραφος. ὁ λόγος διαιρεῖται εἰς πέντε· ὧν εἷς μέν ἐστιν ὃν οἱ πολιτευόμενοι λέγουσιν ἐν

A bus magiſtratus mandantur: ſunt enim tenuioribus divites pauciores. Regnum vero aliud quidem eſt ex lege, aliud generi datur. Carthaginienſium regnum ex lege datur: eſt enim venale. Lacedæmoniorum autem & Macedonum ad certum quoddam pertinet genus. nam reges certo quodam ex genere orti creantur. tyrannis eſt, in qua vel fraude decepti, vel vi coacti homines alicui obediunt. Rerum ergo publicarum quædam eſt popularis, alia ariſto-
B cratia, alia paucorum potentia, alia regnum, alia tyrannis. Juſtitiæ partes tres ſunt: quarum una ad Deos, altera ad homines, tertia ad mortuos pertinet. qui enim ex legibus ſacrificant, & qui ſacra curant, hi videlicet erga Deos pietatem colunt. qui vero mutuum depoſitumque reddunt, juſte cum hominibus agunt. at vero qui curant monumenta, in mortuos ſcilicet juſti ſunt. Juſtitiæ igitur una pars ad Deos, altera ad homines, tertia ſpectat ad mortuos. Scientia triplex eſt. alia eſt
C quæ in agendo, alia quæ in faciendo, tertia quæ in contemplando verſatur. ars enim ædificandarum domuum atq; navium verſatur in faciendo, quoniam opus ab eis aliquod intueri licet factum. Civilis autem ratio aulœdi & citharœdi cæterique ejuſmodi in agendo ſunt occupati. nec enim aliquid eſt quod ſub aſpectum cadat ab illis factum, ſed aliquid tamen agunt. alius enim tibiis, alius cithara canit, alius Rempub. gerit. at Geometria & Muſica & Aſtrologia in contemplando verſantur. neque enim
D agunt aut faciunt quidquam: ſed Geometra lineas conſiderat, quam comparationem habeant inter ſe, muſicus ſonos, aſtrologus ſtellas mundumque contemplatur. Scientiarum igitur aliæ in contemplando, aliæ in agendo, aliæ in faciendo verſantur. Medicinæ genera quinque ſunt; unum quod eſt in medicamentis, aliud quod chirurgia, tertium quod victus ratione, quartum quod perſpicientia morborum, quintum quod remediis continetur. Ac medi-
E camentorum quidem ratio, adhibitis medicamentis, morbis medetur. Chirurgia vel urendo vel ſecando ſanat. victus ratio, quia victus rationem præſcribit, à morbis liberat, morborum perſpicientia, quod morbos perſpiciat. at vero remedia, eò quod ſtatim proſint, doloribus liberant. Medicinæ ergo genus unum eſt, quod eſt in medicamentis, aliud quod chirurgia, tertium quod victus ratione, quartum quod morborum perſpicientia, quintum quod remediis continetur. Legis diviſio bipartita eſt. alia eſt enim ſcripta; alia non
F ſcripta. quibus igitur Reſpub. regimus, leges ſcriptæ ſunt; quæ vero in more poſita ſunt, hæc leges non ſcriptæ appellantur: ut neminem in forum proficiſci nudum, nec muliebrem veſtitum induere. hæc enim nulla vetat lex: quæ tamen non agimus, propterea quod lege non ſcripta vetamur. Lex igitur alia eſt ſcripta, alia non ſcripta. Oratio in quinque dividitur genera: quorum unum eſt, quo Remp. gerentes in concionibus

utuntur, quod civile appellatur. alterum,
quod rhetores adhibent, idque tum ad confirmandum, tum ad laudandum, vituperandum, accuſandumque uſurpant, quod vocatur rhetoricum. aliud, quo inter ſe idiotæ differentes utuntur, quæ quidem ratio idiotarum eſt; aliud eſt eorum qui breviter interrogantes vel reſpondentes, cum his à quibus interrogantur diſputant, quæ oratio dialectica appellatur; quintum eſt opificum ipſorũ inter ſe de ſuis artibus differentium, quæ quidem artificioſa vocatur. ita igitur oratio una eſt civilis, alia rhetorica, alia idiotarum alia dialectica, alia artificioſa. Muſica triplex eſt; alia enim eſt eorum qui ore tantum, quod in cantu fit; ſecunda illorũ qui & ore & manibus, ut citharœdi; tertia eorũ qui manibus duntaxat utuntur, quales ſunt cytharistæ. Muſicorum ergo quidam ſunt, qui ore tantum, quidam qui & ore & manibus, alii qui manibus ſolum utuntur. Nobilitas in quatuor genera dividitur; unum eſt, ſi majores honeſti, boni juſtique fuerint, ut ex eis orti qui fuerint hos nobiles eſſe dicamus; aliud eſt, ſi majores dynaſtæ principeſque extiterint; nam qui ex his orti ſunt, eos nobiles eſſe aiunt; aliud, ſi majores gloriam ſint aſſecuti, vel quia exercitus duxerint, vel quia in certaminibus coronati ſint; ex his enim natos nobiles nominamus; aliud eſt, cum quis & generoſus ipſe, & animi magnitudine fuerit excellens; nam hunc quoque nobilem dicunt; atque hæc quidem principatum obtinet nobilitas. Nobilitatis ergo genus unum eſt à majoribus bonis æquiſque viris, aliud à dynaſtis, aliud ab illuſtribus, aliud à propria honeſtate bonitateque profectum. Pulchritudo triplex eſt; alia eſt enim laudabilis, ut egregia aſpectu forma, alia quæ pertinet ad uſum, ut inſtrumentum, domus, & reliqua ejuſdem generis ad uſum pulchra ſunt. quæ vero ad leges inſtitutaque pertinent, hujuſmodi ad utilitatem pulchra ſunt. Pulchritudinis igitur pars una ad laudem, altera ad uſum, tertia ad utilitatem refertur. Anima dividitur in partes tres, quarum una eſt ratiocinationis particeps, altera quæ cupiditatem, tertia quæ iram habet. harum quæ ratiocinationis particeps eſt, initium eſt, quo conſultamus, ratiocinamur, cogitamus, & alia facimus quæ ſunt ejuſdem generis. at cupiditas ea pars eſt animæ, qua & cibum & conjunctionem appetimus, & alia omnia quæ ſunt ejuſdem modi. Ira autem ea pars eſt, qua confidimus, & lætamur, & dolemus, & iraſcimur. Ergo animæ pars una eſt rationis particeps, altera cupiditatis, tertia iræ. Perfectæ virtutis partes quatuor ſunt, quarum una eſt prudentia, alia juſtitia, tertia fortitudo, quarta temperantia. harum prudentia quidem cauſa eſt recte negotia gerendi: juſtitia, in vitæ communitate conventiſque juſte agendi: fortitudo, pericula propter metum non devitandi, ſed expectandi: temperantia cupiditates vincendi, nulliſque

A ταῖς ἐκκλησίαις, ὃς καλεῖται πολιτικός. ἑτέρα δὲ διαί-
ρεσις λόγου, ὃν οἱ ῥήτορες γράφουσιν, εἰς ἐπίδειξίν τε προ-
φέρουσιν, εἰς ἐγκώμια καὶ ψόγους καὶ κατηγορείας. τὸ δὴ
τοιοῦτον εἶδος, ἐστὶ ῥητορικόν. τρίτη δὲ διαίρεσις λόγου,
ὃν οἱ ἰδιῶται διαλέγονται πρὸς ἀλλήλους· οὗτος δὴ ὁ
τρόπος προσαγορεύεται ἰδιωτικός. ἑτέρα δὲ διαίρεσις
λόγου, ὃν οἱ κατὰ βραχὺ ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι τοῖς
ἐρωτῶσι διαλέγονται· οὗτος δὲ καλεῖται ὁ λόγος δια-
B λεκτικός. πέμπτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ τεχνῖται περὶ
τῆς ἑαυτῶν διαλέγονται τέχνης· ὃς δὴ καλεῖται τεχνικός.
τοῦ λόγου ἄρα, τὸ μὲν ἐστὶ πολιτικόν, τὸ δὲ ῥητορικόν, τὸ
δὲ ἰδιωτικόν, τὸ δὲ διαλεκτικόν, τὸ δὲ τεχνικόν. ἡ μου-
σικὴ εἰς τρία διαιρεῖται. ἔστι γὰρ ἡ μὲν, διὰ τοῦ στόματος
μόνον, οἷον ἡ ᾠδή· δεύτερον δὲ, διὰ τοῦ στόματος καὶ τῶν χει-
ρῶν, οἷον ἡ κιθαρῳδία· τρίτον ἀπὸ τῶν χειρῶν μόνων, οἷον
κιθαριστική. τῆς ἄρα μουσικῆς ἐστὶ τὸ μὲν, ἀπὸ τοῦ στόματος
μόνου· τὸ δ', ἀπὸ τοῦ στόματος καὶ τῶν χειρῶν· τὸ δ', ἀπὸ τῶν
C χειρῶν. διαιρεῖται δὲ ἡ εὐγένεια εἰς εἴδη τέτταρα. ἓν μὲν,
ἐὰν ὦσιν οἱ πρόγονοι καλοὶ κἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι, ἵνα τοὺς ἐκ
τούτων γεγενημένους, εὐγενεῖς φασὶν εἶναι. ἄλλο δὲ, ἐὰν ὦσιν οἱ
πρόγονοι δεδυναστευκότες καὶ ἄρχοντες γεγενημένοι, τοὺς ἐκ
τούτων εὐγενεῖς φασὶν εἶναι. ἄλλο δὲ, ἐὰν ὦσιν οἱ πρόγονοι
ὀνομαστοὶ, οἷον ἀπὸ στρατηγίας, ἀπὸ στεφανιτῶν ἀγώνων· καὶ
γὰρ τοὺς ἐκ τούτων γεγενημένους, εὐγενεῖς προσαγορεύομεν.
ἄλλο εἶδος, ἐὰν αὐτός τις ᾖ γεννάδας τὴν ψυχὴν καὶ μεγα-
D λόψυχος, καὶ τοῦτον εὐγενῆ φασί. καὶ τῆς γε εὐγενείας αὕτη
κρατίστη. τῆς ἄρα εὐγενείας τὸ μὲν, ἀπὸ προγόνων ἐπιει-
κῶν, τὸ δὲ δυναστῶν, τὸ δὲ ἐνδόξων, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ
καλοκἀγαθίας. τὸ κάλλος διαιρεῖται εἰς τρία. ἓν μὲν γὰρ
αὐτοῦ ἐστιν ἐπαινετὸν, οἷον ἡ διὰ τῆς ὄψεως εὐμορφία· ἄλλο
δὲ χρηστικόν, οἷον ὄργανον καὶ οἰκία καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς
χρῆσιν εἰσὶ καλά. τὰ δὲ πρὸς νόμους καὶ ἐπιτηδεύματα,
καὶ τὰ τοιαῦτα, πρὸς ὠφέλειαν ἐστὶ καλά. τοῦ ἄρα κάλ-
λους τὸ μέν ἐστι πρὸς ἔπαινον, τὸ δὲ πρὸς χρῆσιν, τὸ δὲ
E πρὸς ὠφέλειαν. ἡ ψυχὴ διαιρεῖται εἰς τρία. τὸ μὲν γὰρ
αὐτῆς, ἐστὶ λογιστικόν· τὸ δὲ, ἐπιθυμητικόν· τὸ δὲ, θυμικόν.
τούτων δὲ τὸ μὲν λογιστικόν ἐστιν αἴτιον τοῦ βουλεύεσθαι, καὶ
λογίζεσθαι, καὶ διανοεῖσθαι, καὶ πάντων τῶν τοιούτων. τὸ δ' ἐπι-
θυμητικὸν μέρος ἐστὶ τῆς ψυχῆς αἴτιον τοῦ ἐπιθυμεῖν φαγεῖν, καὶ
τοῦ πλησιάσαι, καὶ τῶν τοιούτων πάντων· τὸ δὲ θυμικὸν μέρος αἴ-
τιόν ἐστι τοῦ θαῤῥεῖν καὶ ἥδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι καὶ ὀργίζεσθαι. τῆς ἄρα
ψυχῆς ἐστὶ τὸ μὲν λογιστικὸν, τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν, τὸ δὲ
F θυμικόν. τῆς τελείας ἀρετῆς εἴδη τέτταρα. ἓν μὲν, φρόνησις·
ἄλλο, δικαιοσύνη· τρίτον, ἀνδρεία· τέταρτον, σωφροσύνη.
τούτων ἡ μὲν φρόνησις, αἰτία τοῦ πράττειν ὀρθῶς τὰ πράγ-
ματα· ἡ δὲ δικαιοσύνη, τοῦ ἐν ταῖς κοινωνίαις καὶ τοῖς
συναλλάγμασι δικαιοπραγεῖν· ἡ δὲ ἀνδρεία, τοῦ ἐν
τοῖς κινδύνοις καὶ φοβεροῖς μὴ ἐξίστασθαι ποιεῖν, ἀλλὰ

μένειν·

A μένειν· ἡ δὲ σωφροσύνη, τοῦ κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ ὑπὸ μηδεμιᾶς ἡδονῆς δουλοῦσθαι, ἀλλὰ κοσμίως ζῆν. τῆς ἀρετῆς ἄρα τὸ μέν ἐστι φρόνησις, ἄλλο δικαιοσύνη, τρίτον ἀνδρεία, τέταρτον σωφροσύνη. ἡ ἀρχὴ διαιρεῖται εἰς μέρη πέντε. ἓν μὲν, εἰς τὸ κατὰ νόμον· ἓν δὲ, εἰς τὸ κατὰ φύσιν· ἓν δὲ, εἰς τὸ κατὰ ἔθος· τέταρτον, εἰς τὸ κατὰ γένος· πέμπτον δὲ, κατὰ βίαν. οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντες ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐπὰν αἱρεθῶσι, κατὰ νόμον ἄρχουσιν· οἱ δὲ κατὰ φύσιν, οἱ ἄῤῥενες, οὐ μόνον ἐν

B τοῖς ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις· ἐπὶ πολὺ γὰρ τὰ ἄῤῥενα τῶν θηλειῶν πανταχοῦ ἄρχει. ἡ δὲ τοῦ κατὰ ἔθος ἀρχὴ τοιαύτη ἐστὶν, οἵαν οἱ παιδαγωγοὶ τῶν παίδων ἄρχουσι, καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν φοιτώντων. κατὰ γένος δὲ ἀρχὴ τοιαύτη τις λέγεται, οἵαν οἱ Λακεδαιμόνιοι βασιλεῖς ἄρχουσιν· ἀπὸ γὰρ γένους τινὸς ἡ βασιλεία. καὶ ἐν Μακεδονίᾳ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἄρχουσι· καὶ γὰρ

C ἐκεῖ ἀπὸ γένους ἡ βασιλεία καθίσταται. οἱ δὲ βιασάμενοι ἢ παρακρουσάμενοι ἄρχουσιν ἀκόντων τῶν πολιτῶν· ἡ τοιαύτη ἀρχὴ κατὰ βίαν λέγεται εἶναι. τῆς ἀρχῆς ἄρα ἐστὶ τὸ μὲν κατὰ νόμον, τὸ δὲ κατὰ φύσιν, τὸ δὲ κατὰ ἔθος, τὸ δὲ κατὰ γένος, τὸ δὲ κατὰ βίαν. τῆς ῥητορείας εἴδη ἐστὶν ἕξ. ὅταν μὲν γὰρ κελεύωσι πολεμεῖν ἢ συμμαχεῖν πρός τινα, καλεῖται τὸ τοιοῦτον εἶδος προτροπή· ὅταν δὲ ἀξιῶσι μὴ πολεμεῖν μηδὲ συμμαχεῖν,

D ἀλλ᾽ ἡσυχίαν ἄγειν, τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐστὶν ἀποτροπή. τρίτον εἶδος τῆς ῥητορείας ὅταν τις φάσκῃ ἀδικεῖσθαι ὑπό τινος, καὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον ἀποφαίνῃ· τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος κατηγορεία ὀνομάζεται. τέταρτον εἶδος τῆς ῥητορείας ἀπολογία καλεῖται, ὅταν ἀποφαίνῃ αὑτὸν μηθὲν ἀδικοῦντα, μήτε ἄλλο ἄτοπον μηθὲν πράττοντα· τὸ δὴ τοιοῦτον ἀπολογίαν καλοῦσι. πέμπτον εἶδος ῥητορείας, ὅταν τις εὖ λέγῃ καὶ ἀποφαίνῃ καλὸν κἀγαθόν· τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται

E ἐγκώμιον. ἕκτον εἶδος, ὅταν τις ἀποφαίνῃ φαῦλον· τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται ψόγος. τῆς ἄρα ῥητορείας τὸ μέν ἐστιν ἐγκώμιον, τὸ δὲ ψόγος, τὸ δὲ προτροπὴ, τὸ δὲ ἀποτροπὴ, τὸ δὲ κατηγορεία, τὸ δὲ ἀπολογία. τὸ ὀρθῶς λέγειν διαιρεῖται εἰς τέτταρα· ἓν μὲν, ἃ δεῖ λέγειν· ἓν δὲ ὅσα δεῖ λέγειν· τρίτον, πρὸς οὓς δεῖ λέγειν· τέταρτον δὲ, πηνίκα λέγειν δεῖ. ἃ μὲν οὖν δεῖ λέγειν, ἃ μέλλει συμφέρειν τῷ λέγοντι καὶ ἀκούοντι· τὸ δὲ ὅσα δεῖ λέγειν, μὴ πλείω μηδὲ ἐλάττω τῶν ἱκανῶν· τὸ δὲ πρὸς

F οὓς δεῖ λέγειν, ἄν τε πρὸς πρεσβυτέρους ἁμαρτάνοντας διαλέγῃ, ἁρμόττοντας δεῖ τοὺς λόγους διαλέγεσθαι ὡς πρεσβυτέροις· ἄν τε πρὸς νεωτέρους, ἁρμόττοντας δεῖ λέγεσθαι ὡς νεωτέροις· πηνίκα δὲ λέγειν ἐστὶ, μήτε προτέρω μήτε ὑστέρω· εἰ δὲ μὴ, διαμαρτήσεσθαι καὶ οὐκ ὀρθῶς ἐρεῖν. ἡ εὐεργεσία διαιρεῖται εἰς τέτταρα. ἢ γὰρ χρήμασιν, ἢ σώμασιν, ἢ ταῖς ἐπιστήμαις, ἢ τοῖς

A voluptatibus ſerviendi, ſed moderate vivendi. Virtutis igitur una pars eſt prudentia, altera juſtitia, tertia fortitudo, quarta temperantia. Imperium in quinque genera dividitur, aliud eſt enim legitimum, aliud naturale, aliud conſuetudinis, quartum generis, quintum violentum. Qui igitur in civitatibus principes ſunt, à civibus delecti ſi fuerint, hi legitime imperant. mares autem non ſolum inter homines, ſed inter cætera quoque animantia, feminis naturaliter

B dominantur: ubique enim majorem partem mares feminis imperant. Conſuetudinis autem illud eſt, quo pædagogi in pueros, magiſtri in diſcipulos utuntur. Generis vero imperium tale quoddam eſt, quale Lacedæmonii obtinent reges: rex enim certo quodam ex genere creatur: qua etiam regnandi ratione Macedones utuntur. nam apud eos quoque ex certo quodam genere reges creantur. Sunt qui vel vi vel dolo invitis impe-

C rant civibus, quorum hujuſmodi imperium violentum eſſe dicitur. Imperium igitur unum eſt legitimum, alterum naturale, aliud conſuetudinis, aliud generis, & aliud violentum. Rhetoricæ genera ſunt ſex. cum enim aut bellum gerere, aut cum aliquo ſocietatem inire belli ſuadent, genus hoc hortatio appellatur; cum vero neque bellum gerere, neque belli ſocietatem inire, ſed quieſcere jubent, hoc genus dehortatio eſt; tertium rhetoricæ genus eſt, cum quis ab aliquo

D injuria affectum ſe eſſe dicit, eumque ipſum multorum auctorem malorum oſtendit: quod quidem genus accuſatio nominatur. quartum genus rhetoricæ defenſio vocatur, cum ſe quis neque ulla quempiam affeciſſe injuria, neque aliud quidquam abſurdi egiſſe defendit, hoc enim genus defenſionem vocant. quintum rhetoricæ genus, cum bene dicit quis, & quempiam honeſtum probumque oſtendit: quod quidem genus laus appellatur.

E ſextum genus, cum quis improbum aliquem eſſe oſtendit: quod quidem genus vituperatio dicitur. ergo rhetoricæ pars una laus appellatur, alia vituperatio, alia hortatio, alia dehortatio, alia accuſatio, & alia defenſio. Recte dicendi genera quatuor ſunt, unum quidem, ſi ea dicantur, quæ oportet, alterum ſi quot oportet, tertium, ſi ad eos quos oportet, quartum, ſi quando oportet. Quæ igitur dicere oportet, ea ſunt quæ & dicenti & audienti utilia futura ſint; quot vero oportet dicentur, ſi neque plura neque pauci-

F ra his quæ ſatis ſunt; ad quos oportet autem, ſi & cum ſenioribus peccantibus loquentes, ſic ut cum ſenioribus loquentes decet, accommodate verba faciemus; & cum junioribus ſic, ut cum junioribus decet, loquemur; quando oportet, ſi nec prius nec poſterius: quod niſi fiat, erratum neque recte dictum erit. Beneficentiæ partes ſunt quatuor; aut enim facultatibus, aut corpore, aut ſcientia, aut ſer-

monibus

monibus benefacimus. facultatibus quidem, cum quis indigentibus, pro modo facultatum ſic ſubvenit, ut abundent; corporibus autem aliis benefaciunt, qui vapulantibus advenientes opitulantur; qui vero inſtituunt & medentur, & aliquid docent boni, hi ſcientia benefaciunt; at vero cum alter alteri in judicio venerit adjutor, ac pro eo ſermonem quendam habuerit æquum, is jam ſermone benefacit. Beneficentia ergo alia eſt quæ facultatibus, alia quæ corporibus, alia quæ ſcientia, quarta quæ ſermonibus prodeſt. Rerum finis in quatuor dividitur genera; ac finem quidem unum lex rebus imponit, cum pſephiſma factum fuerit, atque hoc lex perfecerit; naturalem autem finem res accipiunt, ut dies, & annus, & horæ; ex arte quoque res finem habent, ut ars ædificandarum domuum: etenim domum perficit quis; & ars ædificandarum navium, naves enim ædificat. Sed & finis rebus à fortuna imponitur, cum ſecus atque opinatus fuerat quis, res contigerint. Finis igitur rerum alius eſt ex lege, alius ex natura, alius ex arte, & alius ex fortuna. Facultatis quatuor genera ſunt; unum eſt, quod animo cogitare ſuſpicarique poſſumus; aliud quod corpore, ut ambulare, dare & accipere, & reliqua ejuſdem generis; tertium, quod militum pecuniarumque multitudine continetur; quo ipſo rex magnam habere facultatem dicitur; quartum eſt genus facultatis, ut pati, bene, ac male nobiſcum agi; ut ægrotare, & erudiri poſſumus; & ſanos fieri, ac reliqua ejuſdem generis. Facultatum igitur aliæ quidem animi ſunt, aliæ corporis, aliæ exercituum, & pecuniarum, aliæ efficiendi, & patiendi. Humanitatis partes ſunt tres; quarum una quidem eſt in appellando, ut quidam obvios omnes appellant, apprehenſaque dextera ſalvere jubent; altera cum quis calamitoſo cuique libenter opitulatur: altera pars humanitatis eſt, qua quidam cœnarum dandarum amatores ſunt. Humanitatis ergo pars una eſt in appellando, alia in benefaciendo, alia in conviviis celebrandis convictuſque delectatione verſatur. Felicitas in quinque partes dividitur. nam una quidem pars ejus eſt prudens conſilium; altera ſenſuum integritas, & corporis valetudo; tertia rerum agendarum proſperitas; quarta bona apud homines opinio; quinta pecuniarum rerumque ad vitam utilium copia. ac prudens quidem conſilium, cum doctrina, tum multarum quoque uſu rerum acquiritur: ſenſuum autem integritas ex corporis partibus exſiſtit; veluti cum quis & oculis cernit, & auribus audit, & naribus guſtatuque ſentit ea quæ oportet, id ipſum integritas ſenſuum appellatur; rerum proſperitas, cum quæ ſpectat quis, hæc ipſa recte agit quæ virum probum agere decet; bona opinio eſt, cum quis bene audit; rerum copia eſt, cum quis rebus ad uſum vitæ neceſſariis ſic abundat,

A λόγοις. τοῖς μὲν οὖν χρήμασιν, ὅταν δεομένῳ παραβοηθήσῃ τις εἰς χρημάτων λόγον εὐπορῆσαι. τοῖς δὲ σώμασιν εὖ ποιοῦσιν ἄλλους, ὅταν παραγινόμενοι τυπτομένοις παραβοηθῶσιν. οἱ δὲ παιδεύοντες, καὶ ἰατρεύοντες, καὶ διδάσκοντες ἀγαθόν τι, οὗτοι ταῖς ἐπιστήμαις εὐεργετοῦσιν· ὅταν δ' εἰσέλθωσιν εἰς δικαστήριον ἄλλος ὑπὲρ ἄλλου βοηθὸς, καὶ λόγον τινὰ ἐπιεικῆ εἴπῃ ὑπὲρ αὐτοῦ, οὗτος δὴ λόγῳ εὐεργετεῖ. τῆς ἄρα εὐεργεσίας ἡ μὲν ἐστὶ
B διὰ χρημάτων, ἡ δὲ διὰ σωμάτων, ἡ δὲ διὰ ἐπιστημῶν, τετάρτη διὰ λόγων. διαιρεῖται τὸ τέλος τῶν πραγμάτων εἰς τέτταρα εἴδη· ἓν μὲν κατὰ νόμον τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ὅταν ψήφισμα γένηται, καὶ τοῦτο ὁ νόμος τελέσῃ· κατὰ φύσιν δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει ἥ, τε ἡμέρα καὶ ὁ ἐνιαυτὸς, καὶ αἱ ὧραι· κατὰ τέχνην δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, οἷον ἡ οἰκοδομική· οἰκίαν γάρ τις ἐπιτελεῖ· καὶ ἡ ναυπηγική· πλοῖα γάρ. κατὰ τύχην δὲ
C γίνεται τοῖς πράγμασι τέλος, ὅταν ἄλλως, καὶ μὴ ὡς ὑπολαμβάνει τις, ἀποβαίνῃ. τοῦ τέλους ἄρα τῶν πραγμάτων τὸ μὲν κατὰ νόμον, τὸ δὲ κατὰ φύσιν, τὸ δὲ κατὰ τέχνην, τὸ δὲ κατὰ τύχην ἐστίν. ἡ δύναμις διαιρεῖται εἰς τέτταρα εἴδη· ἓν μέν, ὃ δυνάμεθα τῇ διανοίᾳ λογίζεσθαι καὶ ὑπονοεῖν· ἕτερον δὲ, τῷ σώματι, οἷον πορεύεσθαι καὶ διδόναι καὶ λαμβάνειν, καὶ τὰ τοιαῦτα· τρίτον, ὃ δυνάμεθα πλήθει στρατιωτῶν καὶ χρημάτων, ὅθεν καλεῖται πολλὴν δύναμιν ἔχων βασιλεύς. τετάρτη δὲ διαίρεσις δυνάμεως, πάσχειν, καὶ εὖ ποιεῖν καὶ κα-
D κῶς· οἷον, ἀρρωστεῖν καὶ παιδεύεσθαι δυνάμεθα, καὶ ὑγιεῖς γίνεσθαι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. τῆς ἄρα δυνάμεως ἡ μέν ἐστιν ἐν διανοίᾳ, ἡ δ' ἐν τῷ σώματι, ἡ δ' ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ χρήμασιν, ἡ δ' ἐν τῷ ποιεῖν καὶ πάσχειν. τῆς φιλανθρωπίας ἐστὶν εἴδη τρία· ἓν μὲν διὰ τῆς προσηγορίας γινόμενον, οἷον ἐν οἷς τινὲς τὸν ἐντυχόντα πάντα προσαγορεύουσι, καὶ τὴν δεξιὰν ἐμβάλλοντες χαιρετίζουσιν· ἄλλο εἶδος, ὅταν τις βοηθητικὸς ᾖ παντὶ τῷ ἀτυχοῦντι· ἕτερον εἶδός ἐστι τῆς φιλανθρωπίας, ἐν ᾧ τινὲς φιλοδειπνισταί εἰσιν. τῆς ἄρα φιλανθρω-
E πίας τὸ μέν ἐστι διὰ τοῦ προσαγορεύειν, τὸ δὲ διὰ τοῦ εὐεργετεῖν, τὸ δὲ διὰ τοῦ ἑστιᾶν καὶ φιλοσυνουσιάζειν. ἡ εὐδαιμονία διαιρεῖται εἰς πέντε μέρη· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶν εὐβουλία· ἡ δὲ, εὐαισθησία καὶ ὑγίεια τοῦ σώματος· τρίτον, εὐτυχία ἐν ταῖς πράξεσι· τέταρτον, εὐδοξία παρὰ τοῖς ἀνθρώποις· πέμπτον, εὐπορία χρημάτων καὶ τῶν εἰς τὸν βίον χρησίμων. ἡ μὲν εὐβουλία γίνεται ἐκ παιδείας, καὶ ἐκ τοῦ πολλῶν ἔμπειρον γενέσθαι. ἡ δὲ εὐαισθησία, ἐκ τῶν τοῦ σώ-
F ματος μελῶν· οἷον, ἐάν τις ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούῃ, καὶ τῇ ῥινὶ καὶ τῷ στόματι αἰσθάνηται ὧν δεῖ αἰσθάνεσθαι· τὸ δὴ τοιοῦτον εὐαισθησία. ἡ δὲ εὐτυχία, ὅταν ἐφ' ἃ σκοπεῖ, πράξῃ κατ' ὀρθὸν ἃ δεῖ πράττειν τὸν σπουδαῖον. εὐδοξία δ' ἐστὶν, ὅταν τις εὖ ἀκούῃ. εὐπορία δ' ἐστὶν, ὅταν τις πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ χρήσεις οὕτως ἔχῃ

ὥστε

ὥστε καὶ φίλους εὖ ποιῆσαι, καὶ φιλοτίμως καὶ εὐπόρως ἀπολειτουργῆσαι. ᾧ δὲ ὑπάρχει πάντα ταῦτα οὗτός ἐστιν εὐδαίμων τελέως. τῆς ἄρα εὐδαιμονίας ἐστὶ τὸ μὲν εὐβουλία, τὸ δὲ εὐαισθησία, τὸ δὲ ὑγεία τοῦ σώματος, τὸ δὲ εὐτυχία, τὸ δὲ εὐδοξία, τὸ δὲ εὐπορία. αἱ τέχναι εἰς τρία διαιροῦνται· ἡ μὲν πρώτη, ἡ δὲ δευτέρα, ἡ δὲ τρίτη. πρώτη μὲν οὖν, ἡ μεταλλευτικὴ καὶ ὑλοτομική· παρασκευαστικαὶ γάρ εἰσιν. ἡ δὲ χαλκευτικὴ καὶ ἡ τεκτονική, μετασκευαστικαί εἰσιν. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ σιδήρου ἡ χαλκευτικὴ ὅπλα ποιεῖ, ἡ δὲ τεκτονικὴ ἐκ τῶν ξύλων αὐλοὺς καὶ λύρας. ἡ δὲ χρηστική, οἷον ἱππική, τοῖς χαλινοῖς χρῆται, ἡ πολεμικὴ τοῖς ὅπλοις, ἡ μουσικὴ τοῖς αὐλοῖς καὶ τῇ λύρᾳ. τῆς τέχνης ἄρα τρία εἴδη ἐστί. τὸ μέν τι πρῶτον, τὸ δέ τι δεύτερον, τὸ δέ τι τρίτον. τὸ ἀγαθὸν εἰς τέτταρα γένη διαιρεῖται· ὧν μὲν ἓν λέγομεν εἶναι τὸν τὴν ἀρετὴν ἔχοντα ἰδίᾳ ἀγαθόν· ἄλλο δέ, αὐτὸ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην λέγομεν ἀγαθὸν εἶναι· τρίτον δέ, οἷον σιτία καὶ γυμνάσια τὰ πρόσφορα καὶ φάρμακα· τέταρτον δὲ φαμὲν εἶναι ἀγαθόν, οἷον αὐλητικὴν καὶ ὑποκριτικὴν καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀγαθοῦ ἄρα τέτταρα εἴδη ἐστί· τὸ μέν, τὸ τὴν ἀρετὴν ἔχειν· ἕτερον δέ, αὐτὴ ἡ ἀρετή· τρίτον δέ, σιτία καὶ γυμνάσια τὰ ὠφέλιμα· τέταρτον δέ, αὐλητικὴν καὶ ὑποκριτικὴν ἀγαθὸν λέγομεν εἶναι. τῶν ὄντων τὰ μέν ἐστι κακά, τὰ δὲ ἀγαθά, τὰ δὲ οὐδέτερα. τούτων κακὰ μὲν λέγομεν ταῦτα, τὰ δυνάμενα βλάπτειν ἀεί, οἷον ἀπαιδευσίαν καὶ ἀφροσύνην καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ τούτοις ἐναντία ἀγαθά ἐστιν. τὰ δὲ ἐνίοτε μὲν ὠφελεῖν, ἐνίοτε δὲ βλάπτειν, οἷον τὸ περιπατεῖν, καὶ τὸ καθῆσθαι, καὶ ἐσθίειν, ἢ ὅλως μήτε ὠφελῆσαι, μήτε βλάψαι δυνάμενα· ταῦτα γοῦν οὔτε ἀγαθά, οὔτε κακά ἐστι. τῶν ἄρα ὄντων, τὰ μὲν ἀγαθά, τὰ δὲ κακά, τὰ δέ, οὐδέτερα τούτων. εὐνομία διαιρεῖται εἰς τρία· ἓν μέν, ἐὰν ὦσιν οἱ νόμοι σπουδαῖοι, εὐνομίαν φαμὲν εἶναι· ἕτερον δέ, ἐὰν τοῖς κειμένοις νόμοις ἐμμένωσιν οἱ πολῖται, καὶ τοῦτο φαμὲν εὐνομίαν εἶναι· τρίτον δέ, ἐάν, μὴ ὄντων τῶν νόμων, κατὰ ἔθη καὶ ἐπιτηδεύματα χρηστῶς πολιτεύωνται, καὶ τοῦτο εὐνομίαν προσαγορεύομεν. τῆς εὐνομίας ἄρα ἓν μέν ἐστι νόμους σπουδαίους εἶναι· ἄλλο δέ, ἐὰν τοῖς οὖσι νόμοις ἐμμένωσι· τρίτον δέ, ἐὰν ἔθεσι καὶ ἐπιτηδεύμασι χρηστοῖς πολιτεύωνται. διαιρεῖται ἡ ἀνομία εἰς τρία· ὧν ἓν μέν ἐστιν, ἐὰν ὦσιν οἱ νόμοι μοχθηροί, καὶ πρὸς ξένους καὶ πρὸς πολίτας· ἕτερον δέ, ἂν τοῖς ὑπάρχουσι μὴ πείθωνται· ἄλλο δέ, ἐὰν ὅλως μηδεὶς ᾖ νόμος. τῆς ἄρα ἀνομίας ἓν μέν ἐστι, τὸ μοχθηροὺς εἶναι τοὺς νόμους· ἄλλο δέ, ἐὰν τοῖς οὖσι μὴ πείθωνται· τρίτον, ἐὰν μηδεὶς ᾖ νόμος. τὰ ἐναντία

A ut & amicos beneficio afficere, & publica munera ambitioſe & ſplendide obire poſſit. cui autem hæc adſunt omnia, is perfecte felix eſt. felicitatis igitur una quidem pars eſt prudens conſilium, altera ſenſuum integritas, tertia corporis valetudo, quarta rerum proſperitas, quinta bona opinio, ſexta rerum copia. Artes in tria genera dividuntur. quorum ; aliud eſt primum, aliud ſecundum, aliud tertium. ac prima quidem ars eſt, quæ metalla effodit, quæque ſylvas cædit materiam enim B præbent. ferri autem lignique fabrica variarum figuras rerum efficit: nam ex ferro arma ferrifabrica; ex ligno vero tibias & lyras, ligni ædificat fabrica. alia eſt quæ utitur: ut equeſtris ars utitur frænis, bellica armis, muſica tibiis & lyra. artis igitur tria genera ſunt: nam una quidem prima eſt, alia ſecunda, alia tertia. Bonum in quatuor genera dividitur: quorum unum dicimus eſſe, cum quis virtute præditus proprie bonus ſit; aliud vero, virtutem ipſam jam & juſtitiam C nominamus; tertium veluti cibi, & exercitationes hæ quæ ſunt utiles, ac medicamenta; quartum bonum eſſe dicimus, ut aulœdorum hiſtrionumque, artem, & reliqua ejuſdem generis. bonorum ergo quatuor genera ſunt; horum vnum eſt, virtute præditum eſſe, alterum ipſa virtus, tertium cibi & exercitationes utiles, quartum aulœdorum hiſtrionumque artem bonum appellamus.

Eorum quæ ſunt, quædam ſunt mala, quædam bona, quædam neutra. horum ea quidem mala eſſe dicimus, quæ D ſemper nocere poſſunt; ut inſcitiam, imprudentiam, injuſtitiam; & alia hujuſmodi: his autem contraria, bona ſunt. ſed quæ interdum prodeſſe, & interdum obeſſe poſſunt; ut ambulare, ſedere, comedere ſive quæ omnino neq; prodeſſe, neq; obeſſe poſſunt, hæc neque bona ſunt, neque mala. ergo eorum quæ ſunt, alia ſunt bona, alia mala, alia neutra. Bonarum conſtitutio legum tripartita eſt; uno qui- E dem modo, ſi fuerint bonæ leges, bonarum conſtitutionem legum eſſe dicimus; alio modo, ſi quæ latæ ſunt leges, à civibus ſerventur, hoc quoque bonarum conſtitutionem legum vocamus; tertio modo, ſi nullis poſitis legibus, conſuetudine tamen atque inſtituto recte Rempub. adminiſtrant, id quoque bonarum conſtitutionem legum vocamus. igitur bonarum conſtitutionis legum unum quidem genus eſt ſi bonæ fuerint leges, aliud ſi quæ ſunt ſerventur, tertium ſi conſuetudine inſtitutiſque optimis Reſpub. ad- F miniſtretur. Sine legibus eſſe tripliciter contingit; uno quidem modo, ſi quod ad cives peregrinoſque pertinet, leges ſint pravæ; altero autem, ſi ne his quidem, quæ ſunt, obtemperetur; tertio, ſi nullæ omnino leges ſint. ergo eſſe ſine legibus, uno quidem accidit modo, ſi ſint pravæ leges; alio modo ſi his, quæ ſunt, non obtemperetur; tertio, ſi nullæ ſint leges. contraria tripli-

triplicia ſunt: veluti bona malis contraria eſſe dicimus; ut juſtitiam injuſtitiæ, & prudentiam imprudentiæ, & reliqua hujuſmodi; mala autem malis contraria ſunt; ut aſoti illiberalibus, & qui injuſte torquentur his qui juſte, & reliqua ejuſdem generis mala malis contraria ſunt. grave autem levi, & celer tardo,& nigrum albo ſic,ut neutra neutris contraria ſunt. contrariorum igitur alia quidem,ut bona malis, alia ut mala malis, alia ut neutra neutris,contraria ſunt. Bonorum genera ſunt tria: alia enim ſunt quæ habere, alia quibus participare poſſumus, alia quæ ſtabilia ſunt. haberi poſſunt ea, quæ habere contingit,ut juſtitia,& bona valetudo; participare autem his poſſumus, quæ habere quidem non contingit, ſed quibus participare contingit: ut bonum ipſum haberi quidem non poteſt, eo tamen participare contingit. ſtabilia autem ſunt, quibus neque parricipare, neque habere contingit, ſed ſtabilia eſſe oportet; ut virtute præditum eſſe, & juſtum eſſe bonum eſt: atque hæc ipſa nec habere licet, neque his participare, ſed quod virtute præditum eſſe & juſtum eſſe dicimus, hoc ſtabile eſſe oportet. bonorum igitur alia habere, aliis participare poſſumus, quædam ſunt ſtabilia. Conſultatio tripartita eſt. ejus enim una pars eſt quæ ſuperioribus, altera quæ ex conſequentibus, alia quæ ex præſentibus ſumitur. eorum quæ ex ſuperioribus ſumuntur,*exempla ſunt, veluti quid Lacedæmoniis credentibus acciderit. ex præſentibus autem, ut ſi mænia parum firma, timidos homines, exiguum commeatum oſtendimus. ex conſequentibus, ut ſi, propter ſuſpiciones, legatos injuria afficiendos non eſſe dicamus, ne infamia Græciæ inferatur. conſultationis igitur una quidem pars ex ſuperioribus, altera ex præſentibus, alia ex conſequentibus ſumitur. Vox in duo genera dividitur, quorum unum eſt animatum, alterum inanimatum. animata quidem eſt animantium vox; ſoni vero & ſtrepitus inanimati. Cæterum animata vox alia eſt quæ ſcribi poteſt, alia quæ ſcribi non poteſt. hominum quidem vox ſcriptione comprehenditur; animalium nequaquam. Vox igitur alia eſt animata, alia inanimata. Eorum quæ ſunt quædam dividua ſunt, quædam individua. dividuorum autem quædam ex ſimilibus, quædam diſſimilibus ex partibus conſtant. individua quidem ea ſunt, quorum neque ulla eſt diviſio, neque ex aliquo componuntur: ut unitas, punctum & ſonus. dividua ſunt quæ ex aliquo componuntur, ut ſyllabæ, ſymphoniæ, animantia, aqua,& aurum. ac ſimilibus quidem ex partibus ea conſtant, quæ ex ſimilibus componuntur, & quorum partes à toto non niſi multitudine differunt: velut aqua, aurum, & omne quod liquidum eſt, & alia ejuſmodi. diſſimilibus autem ex partibus conſtant ea, quæ ex diſſimilibus

A διαιρεῖται εἰς τρία. οἷον, ἀγαθὰ κακοῖς ἐναντία φαμὲν εἶναι. ὡς τὴν δικαιοσύνην τῇ ἀδικίᾳ, καὶ τὴν φρόνησιν τῇ ἀφροσύνῃ, καὶ τὰ τοιαῦτα. κακὰ δὲ κακοῖς ἐναντία ἐστίν, οἷον ἡ ἀσωτία τῇ ἀνελευθερίᾳ, καὶ τὸ ἀδίκως στρεβλοῦσθαι τῷ δικαίως στρεβλοῦσθαι· καὶ τὰ τοιαῦτα κακὰ κακοῖς ἐναντία ἐστί. τὸ δὲ βαρὺ τῷ κούφῳ, καὶ τὸ ταχὺ τῷ βραδεῖ, καὶ τὸ μέλαν τῷ λευκῷ, ὡς οὐδέτερα οὐδετέροις ἐναντία ἐστί. τῶν ἐναντίων ἄρα, τὰ μὲν ὡς ἀγαθὰ, κακοῖς ἐναντία ἐστὶ, τὰ δὲ, ὡς κακὰ κα-

B κοῖς, τὰ δὲ, ὡς οὐδετέροις οὐδέτερα. τῶν ἀγαθῶν γένη ἐστὶ τρία· τὰ μὲν γάρ ἐστιν ἑκτὰ, τὰ δὲ μεθεκτὰ, τὰ δὲ ὑπαρκτά. τὰ μὲν οὖν ἑκτά ἐστιν ὅσα ἐνδέχεται ἔχειν, οἷον ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ὑγίεια· μεθεκτὰ δὲ, ὅσα ἔχειν μὲν μὴ ἐνδέχεται, μετασχεῖν δὲ αὐτῶν ἐνδέχεται· οἷον, αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν ἔχειν μὲν οὐκ ἐνδέχεται, μετασχεῖν δὲ αὐτοῦ ἐνδέχεται. ὑπαρκτὰ δὲ, ὅσα μήτε μετασχεῖν, μήτε ἔχειν ἐνδέχεται, ὑπάρ-

C χειν δὲ δεῖ· οἷον, τὸ σπουδαῖον εἶναι καὶ δίκαιον εἶναι, ἀγαθόν ἐστι. καὶ ταῦτα οὔτε ἔχειν οὔτε μετασχεῖν ἐστιν, ἀλλὰ ὑπάρχειν δεῖ, τὸ σπουδαῖον εἶναι, καὶ δίκαιον εἶναι. τῶν ἀγαθῶν ἄρα τὰ μέν ἐστιν ἑκτὰ, τὰ δὲ, μεθεκτὰ, τὰ δὲ, ὑπαρκτά. ἡ συμβουλία διαιρεῖται εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς, ἓν μὲν ἐκ τῶν παροιχομένων χρόνων λαμβανόμενον, ἓν δὲ ἐκ τῶν μελλόντων, ἓν δὲ ἐκ τῶν ἐνεστώτων. τὰ μὲν οὖν ἐκ τῶν παροιχομένων,

D παραδείγματα, οἷον τί ἔπαθον οἱ Λακεδαιμόνιοι πιστεύσαντες· τὰ δὲ ἐκ τῶν παρόντων, οἷον, ἀποφαίνειν τείχη ἀσθενῆ, δειλοὺς ἀνθρώπους, σῖτον ὀλίγον· τὰ δὲ ἐκ τῶν μελλόντων, οἷον, ταῖς ὑπονοίαις μὴ ἀδικεῖν τὰς πρεσβείας, ὅπως μὴ ἄδοξος ἡ Ἑλλὰς γένηται. τῆς ἄρα συμβουλίας τὰ μέν ἐστιν ἐκ τῶν παροιχομένων, τὰ δ' ἐκ τῶν παρόντων, τὰ δ' ἐκ τῶν μελλόντων. ἡ φωνὴ διαιρεῖται εἰς δύο. ἓν μὲν αὐτῆς ἐστιν ἔμψυχον, ἓν δὲ ἄψυχον. ἔμψυχον μὲν, ἡ τῶν ζώων φωνή· ἄψυχον δὲ,

E φθόγγοι καὶ ἦχοι. τῆς ἐμψύχου φωνῆς ἡ μέν ἐστιν ἐγγράμματος, ἡ δὲ ἀγράμματος. ἐγγράμματος μὲν, ἡ τῶν ἀνθρώπων· ἀγράμματος δὲ, ἡ τῶν ζώων. τῆς ἄρα φωνῆς ἡ μὲν, ἔμψυχος, ἡ δὲ, ἄψυχος. τῶν ὄντων τὰ μέν ἐστι μεριστὰ, τὰ δὲ, ἀμέριστα. τούτων δὲ τῶν μεριστῶν τὰ μὲν, ὁμοιομερῆ, τὰ δὲ, ἀνομοιομερῆ. ἀμερῆ μὲν οὖν ἐστιν ὅσα μὴ ἔχει διαίρεσιν, μηδὲ ἔκ τινος σύγκειται, οἷον ἥτε μονὰς καὶ ἡ στιγμὴ καὶ ὁ φθόγγος· με-

F ριστὰ δὲ, ὅσα ἔκ τινος σύγκειται, οἷον αἵτε συλλαβαὶ, καὶ συμφωνίαι, καὶ ζῶα, καὶ ὕδωρ, καὶ χρυσός· καὶ ὁμοιομερῆ μὲν ὅσα ἐξ ὁμοίων σύγκειται, καὶ μηδὲν διαφέρει τὸ ὅλον τοῦ μέρους, εἰ μὴ τῷ πλήθει· οἷον τὸ ὕδωρ καὶ τὸ χρυσίον, καὶ πᾶν τὸ χυτὸν καὶ τὸ τοιοῦτον. ἀνομοιομερῆ δὲ, ὅσα ἐξ ἀνομοίων μερῶν σύγκειται,

οἷον

A οἷον οἰκία καὶ τὰ τοιαῦτα. τῶν ὄντων ἄρα τὰ μέν ἐστι μεριστά, τὰ δὲ ἀμερῆ. τῶν δὲ μεριστῶν, τὰ μὲν ὁμοιομερῆ, τὰ δὲ ἀνομοιομερῆ. τῶν ὄντων, τὰ μέν ἐστι καθ' ἑαυτά, τὰ δὲ πρός τι λέγεται. τὰ μὲν οὖν καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα, ἐστὶν ὅσα ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ μηδενὸς προσδεῖται· ταῦτα δ' ἂν εἴη οἷον ἄνθρωπος, ἵππος, καὶ τὰ ἄλλα ζῶα. τούτων γὰρ οὐδὲν δι' ἑρμηνείας χωρεῖ. τῶν δὲ πρός τι λεγομένων, ὅσα προσδεῖταί τινος ἑρμηνείας, οἷον τὸ μεῖζον τινὸς, καὶ τὸ θᾶττον τινὸς, καὶ τὸ κάλλιον, καὶ τὰ τοιαῦτα.
B τό, τε γὰρ μεῖζον, ἐλάττονός ἐστι μεῖζον, καὶ τὸ θᾶττον τινός ἐστι. τῶν ὄντων ἄρα, τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὑτὰ λέγεται, τὰ δὲ πρός τι. ὧδε καὶ τὰ πρῶτα διῄρει, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην.

Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Πλάτων φιλόσοφος Ῥόδιος, μαθητὴς Παναιτίου, καθά φησι Σέλευκος ὁ γραμματικὸς ἐν πρώτῳ περὶ φιλοσοφίας· καὶ ἄλλος, περιπατητικός, μαθητὴς Ἀριστοτέλους· καὶ ἕτερος, Πραξιφάνους, καὶ ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής.

partibus componuntur, ut domus, & reliqua ejuſdem generis. eorum igitur quæ ſunt, quædam ſunt dividua, quædam individua; dividuorum autem quædam ex ſimilibus partibus conſtant, quædam ex diſſimilibus. Eorum quæ ſunt, quędam per ſeipſa ſunt, quædam cum alio comparantur. ac per ſe quidem dicuntur illa quæ in elocutione nullius præterea indigent; ut homo, equus, & reliqua animalia. horum enim nihil longiorem elocutionem deſiderat, cum alio vero comparantur ea quæ alicujus præterea elocutionis indigent; ut aliquo majus, & celerius aliquo, & pulchrius, & alia hujuſmodi: nam & majus quodam minori majus eſt, & celerius aliquo celerius. ergo eorum quæ ſunt, quædam per ſeipſa dicuntur, quædam cum aliquo comparantur. hac eadem quoque ratione, Ariſtotele auctore, prima dividebat.

Cæterum alius quoque extitit Plato, philoſophus Rhodius, Panætii diſcipulus, quemadmodum ait Seleucus grammaticus in primo de philoſophia: & alter Peripateticus, Ariſtotelis auditor: alius quoque Praxiphanis filius, & veteris comœdiæ poeta.

LAERTII DIOGENIS LIBER QUARTUS.

Speuſippus.

QUÆ de Platone dicenda fuerant, quantum nos in unum congerentes, laborioſe complecti potuimus ea quæ de homine tradita ſunt, hunc habeant terminum. huic Speuſippus Eurymedontis filius Athenenſis ſucceſſit, oppido Myrrhinuſius, qui Potonæ ſororis ejus filius fuit, & annis octo ſcholam princeps obtinuit, initio facto à centeſima octava Olympiade, Gratiarumque ſimulachra in gymnaſio poſuit, à Platone in Academia ædificato. ac Platonis ille quidem decreta eadem tenuit, morum tamen ſimilitudinem non retinuit. nam & iracundus, & voluptatibus inferior fuit. ferunt eum præ iracundia catellum in puteum projeciſſe, voluptatiſque cauſa in Macedoniam ad Caſandri nuptias veniſſe. dicebantur autem quæ Platonem audiebant, ipſum quoque audire, Laſthenia Mantinea & Axiothea Phliaſia. Quocirca Dionyſius ad eum ſcribens ſic illum irridet, *Atque ex Arcadica tua diſcipula philoſophiam addiſcere licet. & Plato quidem auditores ſuos à mercedibus immunes præſtabat; tu vero tributa colligis, & à volentibus nolentibuſque accipis.* Is, quemadmodum eſt apud Diodorum in primo commentariorum, primus diſciplinarum communitatem inſpexit, eaſque inter ſe, quantum fieri potuit, conciliavit. primus etiam, ut ait Cenæus, quæ ab Iſocrate arcana vocata ſunt, enuntiavit. primus quoque quemadmodum fiſcellæ è ſtipulis rotundæ efficerentur invenit. jam vero corpore erat ob paralyſim confecto, cum Xenocratem accerſivit, hortatus eum ut veniret, ſcholamque ab ſe ſuſciperet. Ferunt eum cum in Academiam plauſtro veheretur, Diogeni occurriſſe, eique ſalve dixiſſe, illum vero reſpondiſſe, Tu vero minime, qui cum ſis talis, vivere tamen potes, ad extremum ætate confectus, præ animi triſtitia volens vitam cum morte commutavit. in quem eſt illud noſtrum;

At niſi Speuſippum accepiſſem ſic mortuum eſſe,
Non perſuaſiſſet mihi quis hoc dicere.

ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΣΠΕΥΣΙΠΠΟΣ.

A Τὰ μὲν περὶ Πλάτωνος τοσαῦτα ἦν ἐς τὸ δυνατὸν ἡμῖν συναγαγεῖν, φιλοπόνως διειληφόσι τὰ λεγόμενα περὶ τἀνδρός. διεδέξατο δ' αὐτὸν Σπεύσιππος Εὐρυμέδοντος, Ἀθηναῖος. τὸν δὲ δῆμον Μυρρινούσιος ἦν, ὃς ἦν υἱὸς τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Πωτώνης. καὶ ἐσχολάρχησεν ἔτη ὀκτὼ, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος.
B Χαρίτων τε ἀγάλματα ἀνέθηκεν ἐν τῷ μουσείῳ τῷ ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Ἀκαδημίᾳ ἱδρυθέντι. καὶ ἔμεινε μὲν ἐπὶ τῶν αὐτῶν Πλάτωνι δογμάτων· οὐ μὲν τό γε ἦθος διέμεινε τοιοῦτος. καὶ γὰρ ὀργίλος καὶ ἡδονῶν ἥττων ἦν. φασὶ δὲ αὐτὸν ὑπὸ θυμοῦ τὸ κυνίδιον εἰς τὸ φρέαρ ῥίψαι· καὶ ὑφ' ἡδονῆς ἐλθεῖν εἰς Μακεδονίαν ἐπὶ τὸν Κασάνδρου γάμον. ἐλέγοντο δὲ αὐτοῦ καὶ αἱ Πλάτωνος ἀκούειν μαθήτριαι, Λασθενία τε ἡ Μαντινικὴ, καὶ Ἀξιοθέα ἡ Φλιασία. ὅτι καὶ Διονύσιος πρὸς αὐτὸν γράφων τωθαστικῶς,
C φησὶ, Καὶ ἐκ τῆς Ἀρκαδικῆς σου μαθητρίας ἐστὶ τὴν φιλοσοφίαν καταμαθεῖν· καὶ Πλάτων μὲν ἀτελεῖς φόρων τοὺς παρ' αὐτὸν φοιτῶντας ἐποίει· σὺ δὲ δασμολογεῖς, καὶ παρ' ἑκόντων καὶ ἀκόντων λαμβάνεις. οὗτος πρῶτος (καθά φησι Διόδωρος ἐν ἀπομνημονευμάτων πρώτῳ) ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐθεάσατο τὸ κοινὸν, καὶ συνῳκείωσε καθόσον ἦν δυνατὸν ἀλλήλοις· καὶ πρῶτος παρὰ Ἰσοκράτους τὰ καλούμενα ἀπόρρητα ἐξήνεγκεν, ὥς φησι Καινεύς. καὶ πρῶ-
D τος εὗρεν ᾧ τὰ φορμία τῶν φρυγάνων εὔογκα ποιοῦσιν. ἤδη δὲ ὑπὸ παραλύσεως καὶ τὸ σῶμα διέφθαρτο. καὶ πρὸς Ξενοκράτην διεπέμπετο, παρακαλῶν αὐτὸν ἐλθεῖν, καὶ τὴν σχολὴν διαδέξασθαι. φασὶ δὲ ἐφ' ἁμαξίου αὐτὸν φερόμενον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν συναντῆσαι Διογένει, καὶ Χαῖρε εἰπεῖν· τὸν δὲ φάναι, Ἀλλὰ μὴ σύ γε, ὅστις ὑπομένεις ζῆν τοιοῦτος ὤν. καὶ τέλος ὑπὸ ἀθυμίας ἑκὼν τὸν βίον μετήλλαξε, γηραιὸς ὤν. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Ἀλλ' εἰ μὴ Σπεύσιππον ἐμάνθανον ὧδε θανεῖσθαι,
E Οὐκ ἂν ἔπεισέ μέ τις τόδε λέξαι, ὡς ἄρ' ἦν ὅς

Οὐχὶ

Οὐχὶ Πλάτωνι πρὸς αἵματος. οὐ γὰρ ἀθυμῶν
Κάτθανεν, ἀλλὰ ἂν διά τι σφόδρα μικρόν.

Πλούταρχος δέ φησιν ἐν τῷ Λυσάνδρου βίῳ καὶ Σύλλα, φθειρσὶν ἐκζέσαι αὐτόν, ἦν δὲ καὶ τὸ σῶμα διακεχυμένος, ὥς φησι Τιμόθεος ἐν τῷ περὶ βίων. τοῦτον, φησί, πρὸς τὸν ἐρῶντα πλούσιον ἄμορφον, ἔφη, Τί δέ σοι δεῖ τούτου; ἐγὼ γάρ σοι δέκα ταλάντων εὐμορφότερον εὑρήσω. καταλέλοιπε δὲ πάμπλειστα ὑπομνήματα, καὶ διαλόγους πλείονας· ἐν οἷς καὶ Ἀρίστιππον τὸν Κυρηναῖον· Περὶ πλούτου, α΄· Περὶ ἡδονῆς, α΄· Περὶ δικαιοσύνης, α΄· Περὶ φιλοσοφίας, α΄· Περὶ φιλίας, α΄· Περὶ θεῶν, α΄· Φιλόσοφος, α΄· Προσκεφάλαιον, α΄· Κέφαλος, α΄· Κλεινόμαχος, ἢ Λυσίας, α΄· Πολίτης, α΄· Περὶ ψυχῆς, α΄· Πρὸς Γύλαον, α΄· Ἀρίστιππος, α΄· Τεχνῶν ἔλεγχος, α΄· Ὑπομνηματικοὶ διάλογοι, Τεχνικὸν, α΄· Διάλογοι τῆς περὶ τὴν πραγματείαν ὁμοίαν, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄, ζ΄, η΄, θ΄, ι΄. Διαιρέσεις, καὶ πρὸς τὰ ὅμοια ὑποθέσεις. Περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν παραδειγμάτων· Πρὸς τὸν Ἀμάρτυρον, Πλάτωνος ἐγκώμιον· Ἐπιστολαὶ, πρὸς Δίωνα, Διονύσιον, Φίλιππον· Περὶ νομοθεσίας· Μαθηματικὸς, Μανδρόβουλος, Λυσίας, Ὅροι, Τάξεις ὑπομνημάτων. στίχοι μ΄, γ΄, δ΄, ο΄, ε΄. πρὸς τοῦτον γράφει καὶ Σιμωνίδης τὰς ἱστορίας, ἐν αἷς κατατέταχε τὰς πράξεις Δίωνός τε καὶ Βίωνος. ἐν δευτέρῳ δ' ἀπομνημονευμάτων Φαβωρῖνος φησὶν ὡς Ἀριστοτέλης αὐτοῦ τὰ βιβλία τριῶν ταλάντων ὠνήσατο. γέγονε Σπεύσιππος καὶ ἕτερος, ἰατρὸς Ἡροφίλειος Ἀλεξανδρεύς.

ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ.

Ξενοκράτης, Ἀγαθήνορος, Χαλκηδόνιος· οὗτος ἐκ νέου Πλάτωνος ἤκουσεν, ἀλλὰ εἰς Σικελίαν αὐτῷ συναπεδήμησεν. ἦν δὲ τὴν φύσιν νωθρὸς· ὥστε φασὶ λέγειν τὸν Πλάτωνα, συγκρίνοντα αὐτὸν Ἀριστοτέλει, Τῷ μὲν μύωπος δεῖ, τῷ δὲ χαλινοῦ. καὶ, Ἐφ' οἷον ἵππον οἷον ὄνον ἀλείφω; σεμνὸς δὲ τά τε ἄλλα Ξενοκράτης καὶ σκυθρωπὸς ἀεὶ, ὥστε αὐτῷ λέγειν συνεχὲς τὸν Πλάτωνα, Ξενόκρατες, θῦε ταῖς Χάρισι. διῆγέ τε ἐν Ἀκαδημίᾳ τὰ πλεῖστα. καὶ εἴποτε μέλλοι ἐς ἄστυ ἀνιέναι, φασὶ τοὺς θορυβώδεις πάντας καὶ προυνίκους ὑποστέλλειν αὐτοῦ τῇ παρόδῳ. καί ποτε καὶ Φρύνην τὴν ἑταίραν ἐθελῆσαι πειρᾶσαι αὐτὸν, καὶ δῆθεν διωκομένην ὑπό τινων καταφυγεῖν εἰς τὸ οἰκίδιον. τὸν δὲ, ἕνεκα τοῦ ἀνθρωπίνου, εἰσδέξασθαι, καὶ ἑνὸς ὄντος κλινιδίου δεομένην μεταδοῦναι τῆς κατακλίσεως· καὶ τέλος πολλὰ ἐκλιπαροῦσαν, ἄπρακτον ἀναστῆναι. λέγειν τε πρὸς τοὺς πυνθανομένους, ὡς οὐκ ἀπ' ἀνδρὸς ἀλλ' ἀπ' ἀνδριάντος ἀναστάιη. ἔνιοι δὲ Λαΐδα φασὶ παρακατακλῖναι αὐτῷ τοὺς μαθητάς. τὸν δὲ οὕτως εἶναι ἐγκρατῆ, ὥστε καὶ τομὰς καὶ καύσεις πολλάκις ὑπομεῖναι περὶ τὸ αἰδοῖον. ἦν δὲ καὶ ἀξιόπιστος σφόδρα· ὥστε μὴ

A *Quam non erat Platoni propinquus ? Non enim præ angore*
Obiiſſet unquam, at ob quid valde parvum.

Plutarchus, in Lyſandri Syllæque vita, pediculis conſumptum ait. erat autem corpore admodum fragili, quemadmodum Timotheus tradit in libro de vitis. is, inquit, diviti deformem amanti, Quid tibi, ait, hac opus eſt re? ego enim tibi, decem talentis formoſiorem eſſe reperiam. multa reliquit commentaria, quam plurimos item dialogos, in quibus &
B Ariſtippum Cyrenæum, De divitiis, I. De Voluptate I. De Juſtitia I. De Philoſophia I. De Amicitia I. de Diis I. Philoſophus I. Puvlinar I. Cephalus I. Clinomachus, ſive Lyſias, I. Civis I. De anima I. Ad Gylaum. I. Ariſtippus I. Artium confutatio I. Commentariorum dialogi. Artificioſum I. Dialogi de his, quæ ſimilem habent tractationem. I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. IX. X. Diviſiones, & ſimilium argumenta. De Generibus & formis exemplo-
C rum. Ad expertem teſtium Platonis laudatio. Epiſtolæ ad Dionem, Dionyſium, Philippum de legum latione. Mathematicus. Mandrobulus. Lyſias. Definitiones. Ordines commentariorum. Verſus. . . . . . . Ad hunc Simonides quoque hiſtorias ſcribit, in quibus res geſtas Dionis Bioniſque retulit. Phavorinus in 2. Commentariorum Ariſtotelem ejus libros tribus emiſſe talentis ait. Fuit & alter Speuſippus, medicus
D Erophileus, Alexandrinus.

XENOCRATES.

Xenocrates Agathenoris filius Chalcedonius fuit. is ab adoleſcentia Platonem audivit; ſed & cum eo in Siciliam peregre profectus eſt. ingenio fuit hebeti ſic, ut Platonem ipſum cum Ariſtotele conferentem, dixiſſe ferant; Hic quidem ſtimulo indiget, ille fræno; &, Qualem contra equum qualem aſinum ungo? gravis alioquin Xenocra-
E tes, & vultu ſemper triſtis erat, ſic ut Plato ei ſæpe diceret, Xenocrates, fac gratiis. in Academia plerunque commorabatur, ac ſi quando in aſty venturus eſſet, ferunt tumultuantes omnes & mercenarios ad ventanti decedere ſolitos. quinetiam aliquando Phrynem meretricem periclitari ejus pudicitiam voluiſſe, & quaſi eam quidam perſequerentur, ſic in illius ædiculam confugiſſe: illum vero humanitatis cauſa ipſam excepiſſe: cumq; unus eſſet lectulus, oranti, ut ſecum decumberet, conceſſiſſe:
F denique, cum eum multis rogaſſet, infecto negotio diſceſſiſſe, interrogantibuſque reſpondidiſſe, non ſe ab hominis, ſed à ſtatuæ latere ſurrexiſſe. quidam diſcipulos in ejus lecto Laidem collocaviſſe tradunt; illum vero tanta continentia fuiſſe, ut & ſecari ſibi penem atque uri ſæpe pateretur. maxima ei quoque fides habebatur, itaque cum injura-

to teſtimonium dicere nemini liceret, huic ſoli Athenienſes permiſerunt. jam vero ſeipſo maxime contentus erat. ergo cum ei Alexander grandem pecuniam miſiſſet, tribus millibus Atticis acceptis, reliquam remiſit, pluribus illum, dicens, qui plures aleret, indigere. Sed & ab Antipatro miſſam repudiaſſe fertur, ut ait Myronianus in Similibus. cumque in bibendi certamine apud Dionyſium bacchanalibus aurea corona eſſet honeſtatus, exeuntem ante Mercurii ſtatuam poſuiſſe: quo in loco floreas quoque ponere conſueverat. fama eſt ipſum etiam una cum aliis ad Philippum legatum miſſum fuiſſe, ac cæteros quidem donis delinitos vocatoſque ad eum convenire, & cum Philippo loquutos eſſe; illum autem neutrum feciſſe. neque enim Philippus ob hanc ipſam cauſam eum invitabat. quocirca legatos Athenas reverſos, fruſtra Xenocratem ſecum veniſſe dixiſſe, Athenienſeſque eum multaturos fuiſſe. Sed cum ab eo accepiſſent, eo vel maxime tempore de republica cogitandum illis eſſe, quod alios quidem Philippus donis corrupiſſet, ſe vero nulla ratione allicere potuiſſet, duplicato eum honore affeciſſe: Philippumque ipſum poſtea dixiſſe, eorum qui ad ſe miſſi eſſent, Xenocratem ſolum dona non accepiſſe. Sed & Lamiaco bello de captivis Athenienſibus legatus ad Antipatrum miſſus ad cœnamque invitatus, his eum allocutus eſt;

O Circe, quis enim obſecro vir, qui probus fuerit,
Ante ſuſtinuerit expleri ciboque & potu,
Quam liberaverit ſocios, & ante oculos viderit?

illum vero orationis commoditatem cum admiratione excipientem, ſtatim eos dimiſiſſe. atque etiam accipitre aliquando aviculam inſectante, cum in ejus ſinum inſiliiſſet, demulcens dimiſit, dicens, ſupplicem prodere non oportere. Cavillanti ſe Bioni negavit reſponſurum eſſe, neque enim tragœdiam à comœdia irriſam reſponſo dignari. Ei vero, qui cum neque muſicam, neque geometriam, neque aſtronomiam didiciſſet, ejus tamen auditor eſſe volebat, Abi, inquit; anſas enim philoſophiæ non habes. Quidam dixiſſe ferunt, Apud me enim vellus non pectitur. Dionyſio Platoni dicenti, futurum aliquem qui ejus collum ſecaret, præſens is, ſuumque oſtendens, Non prius, inquit, quam hoc. Ferunt etiam, Antipater cum aliquando Athenas veniſſet, eumque ſalutaret, non ante ab eo viciſſim ſalutatum eſſe, quam ſermonem ab ſe inſtitutum abſolviſſet. Cum autem minime eſſet elatus, ſæpe ſecum ipſe die meditabatur, horamque unam, ut aiunt, ſilentio tribuebat. Complura reliquit

A ἐξὸν ἀνώμοτον μαρτυρεῖν, τούτῳ μόνῳ συνεχώρουν Ἀθηναῖοι. καὶ δὴ καὶ αὐταρκέστατος ἦν. Ἀλεξάνδρου γοῦν καὶ συχνὸν ἀργύριον ἀποστείλαντος αὐτῷ, τρισχιλίας Ἀττικὰς ἀφελὼν, τὸ λοιπὸν ἀπέπεμψεν, εἰπὼν, ἐκείνῳ πλειόνων δεῖν πλείονας τρέφοντι. ἀλλὰ καὶ ὑπ' Ἀντιπάτρου πεμφθὲν μὴ προσέσθαι, ὥς φησι Μυρωνιανὸς ἐν Ὁμοίοις. καὶ χρυσῷ στεφάνῳ τιμηθέντα ἐπ' ἄθλῳ πολυποσίας, B τοῖς χουσὶ παρὰ Διονυσίῳ, ἐξιόντα θεῖναι πρὸς τὸν ἱδρυμένον Ἑρμῆν, ἔνθα περ τιθέναι καὶ τοὺς ἀνθίνους εἰώθει. λόγος δὲ αὐτὸν μετὰ καὶ ἄλλων πεμφθῆναι πρεσβευτὴν πρὸς Φίλιππον· καὶ τοὺς μὲν δώροις μαλθασσομένους, καὶ ἐς τὰς κλήσεις συνιέναι καὶ τῷ Φιλίππῳ λαλεῖν· τὸν δὲ, μηδέτερον τούτων ποιεῖν. οὔτε γὰρ ὁ Φίλιππος αὐτὸν προσίετο διὰ τοῦτο. ὅθεν ἐλθόντας τοὺς πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας, φάσκειν ὡς μάτην αὐτοῖς Ξενοκράτης συνεληλύθει· καὶ τοὺς ἑτοίμους εἶναι ζημιοῦν C αὐτόν. μαθόντας δὲ παρ' αὐτοῦ ὡς νῦν καὶ μᾶλλον φροντιστέον εἴη τῆς πόλεως αὐτοῖς, (τοὺς μὲν γὰρ ᾔδει δωροδοκήσαντας ὁ Φίλιππος, ἐμὲ δὲ μηδενὶ λόγῳ ὑπαξόμενος·) φασὶ διπλασίως αὐτὸν τιμῆσαι· καὶ τὸν Φίλιππον δὲ λέγειν ὕστερον, ὡς μόνος εἴη Ξενοκράτης τῶν πρὸς αὐτὸν ἀφιγμένων ἀδωροδόκητος. ἀλλὰ καὶ πρεσβεύων πρὸς Ἀντίπατρον περὶ αἰχμαλώτων Ἀθηναίων κατὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον, καὶ κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον πρὸς αὐτὸν, προσηνέγκατο ταυτί,

D
Ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
Πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Πρὶν λύσασθ' ἑτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;

καὶ τὸν, ἀποδεξάμενον τὴν εὐστοχίαν, εὐθὺς ἀνεῖναι. στρουθίου δέ ποτε διωκομένου ὑπὸ ἱέρακος, καὶ εἰσπηδήσαντος εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ, καταψήσας μεθῆκεν· εἰπὼν τὸν ἱκέτην δεῖν μὴ ἐκδιδόναι. σκωπτόμενος E ὑπὸ Βίωνος, οὐκ ἔφη αὐτῷ ἀποκρινεῖσθαι· μηδὲ γὰρ τὴν τραγῳδίαν ὑπὸ τῆς κωμῳδίας σκωπτομένην ἀποκρίσεως ἀξιοῦν. πρὸς δὲ τὸν μήτε μουσικὴν, μήτε γεωμετρίαν, μήτε ἀστρονομίαν μεμαθηκότα, βουλόμενον δὲ παρ' αὐτὸν φοιτᾶν, Πορεύου, ἔφη· λαβὰς γὰρ οὐκ ἔχεις φιλοσοφίας. οἱ δὲ τοῦτό φασιν εἰπεῖν, Παρ' ἐμοὶ γὰρ πόκος οὐ κνάπτεται. εἰπόντος δὲ Διονυσίου πρὸς Πλάτωνα ὡς ἀφαιρήσει τις αὐτοῦ τὸν τράχηλον, F παρὼν οὗτος καὶ δείξας τὸν ἴδιον, Οὐκ ἄν γε, ἔφη, τὶς πρότερον τούτου. φασὶ, καὶ Ἀντιπάτρου ποτὲ ἐλθόντος εἰς Ἀθήνας καὶ ἀσπασαμένου αὐτὸν, μὴ πρότερον ἀντιπροσαγορεῦσαι πρὶν ἢ τὸν λόγον ὃν ἔλεγε διαπεράνασθαι. ἀτυφότατος δὲ ὢν, πολλάκις ἑαυτῷ τῆς ἡμέρας διεμελέτα, καὶ ὥραν μίαν φασὶν ἀπένεμε σιωπῇ. καὶ πλεῖστα ὅσα καταλέλοιπε συγγράμματα

καὶ

καὶ ἔπη, καὶ παραινέσεις· ἅ ἐστι ταῦτα· Περὶ φύσεως, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄. Περὶ σοφίας, ϛ΄· Περὶ πλούτου, α΄· Ἀρκάς, α΄· Περὶ τοῦ ἀορίστου, α΄· Περὶ τοῦ παιδίου, α΄· Περὶ ἐγκρατείας, α΄· Περὶ τοῦ ὠφελίμου, α΄· Περὶ τοῦ ἐλευθέρου, α΄· Περὶ θανάτου, α΄· Περὶ ἑκουσίου, α΄· Περὶ φιλίας, α΄, β΄. Περὶ ἐπιεικείας, α΄· Περὶ τοῦ ἐναντίου, α΄, β΄· Περὶ εὐδαιμονίας, α΄, β΄· Περὶ τοῦ γράφειν, α΄· Περὶ μνήμης, α΄· Περὶ τοῦ ψεύδους, α΄· Καλλικλῆς, α΄· Περὶ φρονήσεως, α΄, β΄· Οἰκονομικός, α΄· Περὶ σωφροσύνης, α΄· Περὶ δυνάμεως νόμου, α΄· Περὶ πολιτείας, α΄· Περὶ ὁσιότητος, α΄· Ὅτι παραδοτὴ ἡ ἀρετή, α΄· Περὶ τοῦ ὄντος, α΄· Περὶ εἱμαρμένης, α΄· Περὶ τῶν παθῶν, α΄· Περὶ βίων, α΄· Περὶ ὁμονοίας, α΄· Περὶ μαθητῶν, α΄, β΄· Περὶ δικαιοσύνης, α΄· Περὶ ἀρετῆς, α΄, β΄· Περὶ εἰδῶν, α΄· Περὶ ἡδονῆς, α΄, β΄· Περὶ βίου, α΄· Περὶ ἀνδρείας, α΄· Περὶ τοῦ ἑνός, α΄· Περὶ ἰδεῶν, α΄· Περὶ τέχνης, α΄· Περὶ θεῶν, α΄, β΄· Περὶ ψυχῆς, α΄, β΄· Περὶ ἐπιστήμης, α΄· Πολιτικός, α΄· Περὶ ἐπιστημοσύνης, α΄· Περὶ φιλοσοφίας, α΄· Περὶ τῶν Παρμενίδου, α΄· Ἀρχέδημος, ἢ Περὶ δικαιοσύνης, α΄· Περὶ ἀγαθοῦ, α΄· Τῶν περὶ τὴν διάνοιαν, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄, ζ΄, η΄· Λύσις τῶν περὶ τοὺς λόγους, α΄, ι΄· Φυσικῆς ἀκροάσεως, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄· Κεφάλαιον, α΄· Περὶ γενῶν καὶ εἰδῶν, α΄· Πυθαγόρεια, α΄· Λύσεις, α΄, β΄· Διαιρέσεις, η΄· Θέσεων βιβλία, κ΄ μ΄ γ΄· Τῆς περὶ τὸ διαλέγεσθαι πραγματείας βιβλία ιε΄, μ΄, α΄, β΄, ψ΄, μ΄. μετὰ τοῦτο βιβλία ιε΄, καὶ ἄλλα βιβλία ιϛ΄· Περὶ μαθημάτων τῶν περὶ τὴν λέξιν λογιστικῶν, βιβλία θ΄· τῶν περὶ τὰ μαθήματα, βιβλία ϛ΄. τῶν περὶ τὴν διάνοιαν ἄλλα βιβλία δύο. Περὶ γεωμετρῶν, βιβλία ε΄· Ὑπομνημάτων, α΄· Ἐναντίων, α΄· Περὶ ἀριθμῶν, α΄· Ἀριθμῶν θεωρία, α΄· Περὶ διαστημάτων, α΄· Τῶν περὶ ἀστρολογίαν, ϛ΄· Στοιχεῖα πρὸς Ἀλέξανδρον, περὶ βασιλείας, δ΄· Πρὸς Ἀρύβαν· Πρὸς Ἡφαιστίωνα· Περὶ γεωμετρίας, α΄, β΄. στίχοι μ΄ κ΄ β΄ σ΄ λ΄ θ΄. Ἀθηναῖοι δ' ὅμως αὐτὸν ὄντα τοιοῦτον ἐπίπρασκόν ποτε, τὸ μετοίκιον ἀδυνατοῦντα θεῖναι. καὶ αὐτὸν ὠνεῖται Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, καὶ ἑκάτερον ἀποκατέστησε· Ξενοκράτει μὲν τὴν ἐλευθερίαν, Ἀθηναίοις δὲ τὸ μετοίκιον. τοῦτό φησι Μυρωνιανὸς ὁ Ἀμαστριανὸς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἱστορικῶν ὁμοίων κεφαλαίων. διεδέξατο δὲ Σπεύσιππον, καὶ ἀφηγήσατο τῆς σχολῆς πέντε καὶ εἴκοσι ἔτη ἐπὶ Λυσιμαχίδου, ἀρξάμενος κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. ἐτελεύτα δὲ νυκτός, λεκάνῃ προσπταίσας, ἔτος ἤδη γεγονὼς δεύτερον καὶ ὀγδοηκοστόν. φαμὲν δὲ καὶ εἰς αὐτὸν οὑτωσί,

Χαλκῇ προσπταίσας λεκάνῃ ποτὲ, καὶ τὸ μέτωπον
Πλήξας, ἴαχεν Ὦ σύντονον, εἶτ' ἔθανεν,
Ὁ πάντα πάντη Ξενοκράτης ἀνὴρ γεγώς.

γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Ξενοκράτεις ϛ΄. ὅ, τε τακτικός, ἀρχαῖος σφόδρα· καὶ ὁ συγγενὴς ἅμα καὶ πολίτης τῷ προειρημένῳ φιλοσόφῳ· φέρεται δὲ αὐτοῦ λόγος Ἀρ-

volumina, & carmina, & hortationes. ea vero ſunt hæc. De Natura I. II. III. IV. V. VI. De Sapientia VI. De Divitiis I. Arcas I. De Indefinito I. De Puerulo I. De Continentia I. De Utili I. De Libero I. De Morte I. De Voluntario I. De Amicitia I. II. De Æquitate I. De Contrario I. II. De Felicitate I. II. De Scribendo I. De Memoria I. De Falſo I. Callicles I. De Prudentia I. II. Oeconomicus I. De Temperantia I. De Facultate legis I. De Rep. I. De Sanctitate I. Quod virtus tradi poteſt I. De Eo quod eſt I. De Fato I. De Perturbationibus I. De Vitis I. De Concordia I. De Diſcipulis I. II. De Juſtitia I. De Virtute I. II. De Formis I. De Voluptate I. II. De Vita I. De Fortitudine I. De Uno I. De Ideis I. De Arte I. De diis I. II. De Anima I. II. De Scientia I. Politicus I. De Peritia I. De Philoſophia I. De Parmenideis I. Archedemus, ſeu de Juſtitia I. De Bono I. Eorum quæ ad intelligentiam pertinent, I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. Solutio eorum quæ in ſermonibus verſantur I. X. Phyſicæ auditionis I. II. III. IV. V. VI. Caput I. De Generibus & ſpeciebus I. Pythagorea I. Solutiones I. II. Diviſiones VIII. Propoſitorum libri XX. XXXX. III. De Differendi ratione libri . . . . Poſt hos libri XV. & alii libri XVI. De Præceptis, quæ ſunt dictionis. Eorum quæ pertinent ad ratiocinationem libri IX. Eorum quæ ad intelligentiam ſpectant alii libri IV. Diſciplinarum libri VI. Eorum, quæ ad intelligentiam pertinent alii libri II. De Geometria libri V. Commentariorum I. Contrariorum I. De Numeris I. Numerorum contemplatio I. De Intervallis I. Aſtrologicorum VI. Elementa ad Alexandrum, de regno IV. Ad Arybam. Ad Ephæſtionem. De Geometria I. II. Verſus . . . . Hunc tamen tantum virum, quod incolarum tributum perſolvere non poſſet, Athenienſes vendiderunt; eumque emit Demetrius Phalereus, atque utroſque in integrum reſtituit, Xenocrati quidem libertate, Athenienſibus vero tributo perſoluto, quod Myronianus Amaſtrianus in primo libro Capitum hiſtoricorum ſimilium tradit. Succeſſit Speuſippo, ſcholamque viginti quinq; annis princeps obtinuit, Lyſimachide Archonte incipiens, anno ſecundo centeſimæ decimæ Olympiadis. mortuus eſt noctu, cum in pelvim incidiſſet, annos duos & octoginta natus. In eum ſic fecimus,

Æneam incidens in pelvim quondam, ac frontem
Percutiens, clamavit magnum, dein mortuus eſt,
Qui in omnibus omnino Xenocrates vir fuit.

Extitere & alii ſex hoc nomine. unus perantiquus militaris; & alius, qui affiniſque ejus, de quo ſupradictum eſt, philoſophi fuit, & eadem ortus civitate. fertur ejus Arſinoitica oratio, de

Arſinoes morte. tertius philoſophus, qui elegiam ſcripſit, non ſatis commode: quod quidem uſitatum eſt. nam poetæ quidem, ſolute ſcribere ſi aggrediuntur, aſſequuntur quod volunt: ſoluta vero oratione qui ſcribunt, ſi ad poeſim accedunt, offendunt. ex quo manifeſtum eſt, illud quidem naturæ, hoc vero artis opus eſſe. quartus, qui ſtatuas fecit. ſextus, qui, ut ait Ariſtoxenus, cantica ſcripſit.

POLEMON.

Polemon, Philoſtrati filius, Athenienſis fuit, oppido Oæa. juvenis cum eſſet, adeo erat intemperans & diſſolutus, ut ad explendas oblatas ſibi cupiditates argentum circumferret: quod etiam in angiportis recondebat. Quin etiam in academia tres oboli apud quandam columnam inventi ſunt, ob ſimilem cauſam ab eo depoſiti. quodam vero tempore cum adoleſcentibus currens, ebrius, & coronatus in Xenocratis ſcholam irrupit: qui ne conversus quidem, ſermonem ſimiliter continuabat; erat autem de temperantia: quem audiens adoleſcentulus, paulatim captus eſt, & adeo ſtudioſus evaſit, ut & cæteros ſuperaret, ſucceſſorque ſcholam exciperet, initio facto à centeſima ſexta decima Olympiade. Antigonus Caryſtius in vitis, ejus patrem civium ſuorum principem fuiſſe, equoſque ad currum aluiſſe tracit: Polemonem vero ab uxore eo nomine, quod ab eo injurioſe tractaretur, accuſatum fuiſſe, quaſi cum adoleſcentulis rem haberet. ſed, cum philoſophari cœpiſſet, tanta morum conſtantia extitiſſe, ut eundem oris habitum conſtantiſſime retineret; ſed & eundem vocis ſonum perpetuo ſervabat. quamobrem Crantorem ab eo illectum eſſe. Ergo cum rabioſus canis cujuſdam poplitem morſu laceraſſet, ſolum nequaquam expalluiſſe, tumultuque in civitate exorto, quid actum eſſet rogantem, ſine timore permanſiſſe. Atque etiam in theatris nihil perturbabatur. Igitur Nicoſtrato poeta, qui cognomento Clytemneſtra perhibebatur, neſcio quid ei Cratetique aliquando recitante, ille quidem ſimul afficiebatur, hic vero ſic, tanquam nihil audiret; omninoque talis erat, qualem Melanthius pictor in libris de pictura tradidit. ait enim in operibus contumaciam quandam, & duritiem expreſſam eſſe oportere: ſimiliter quoque in moribus. Aiebat Polemon in rebus exercere ſe oportere, non autem in dialecticis diſciplinis, quaſi qui minuta concinnaque quædam artis ediſcentes meditantur ſic, ut in rogatiunculis quidem admirabiles videantur, in moribus autem ſibimet ipſis repugnent. Erat igitur & urbanus, & generoſus, devitans ea, quæ Ariſtophanes ait de Euripide,

Acumen & ſplendor.

Quæ, ut ipſe ait,

Cinædorum libidini eadem ſunt erga carnem magnam.

A σινοητικὸς, γεγραμμένος περὶ Ἀρσινόης ἀποθανούσης· τέταρτος, φιλόσοφος, ἐλεγείαν γεγραφὼς οὐκ ἐπιτυχῶς· ἴδιον δέ. ποιηταὶ μὲν γὰρ ἐπιβαλλόμενοι πεζογραφεῖν, ἐπιτυγχάνουσι· πεζογράφοι δὲ ἐπιτιθέμενοι ποιητικῇ, πταίουσι. δῆλον τὸ μὲν φύσεως εἶναι, τὸ δὲ τέχνης ἔργον. πέμπτος, ἀνδριαντοποιός· ἕκτος, ᾄσματα γεγραφὼς, ὥς φησιν Ἀριστόξενος.

B

ΠΟΛΕΜΩΝ.

Πολέμων, Φιλοστράτου μὲν υἱὸς ἦν, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Οἴηθεν. νέος δ᾽ ὢν, ἀκόλαστός τε καὶ διακεχυμένος ἦν οὕτως, ὥστε καὶ περιφέρειν ἀργύριον πρὸς τὰς ἑτοίμους λύσεις τῶν ἐπιθυμιῶν. ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς στενωποῖς διέκρυπτεν. ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀκαδημίᾳ πρὸς κίονί τινι τριώβολον εὑρέθη προσπεπλασμένον αὐτοῦ, διὰ τὴν ὁμοίαν
C τῇ προειρημένῃ πρόφασιν. καί ποτε συνθέμενος τοῖς νέοις, καὶ ἐστεφανωμένος, μεθύων εἰς τὴν Ξενοκράτους ἧξε σχολήν. ὁ δὲ, οὐδὲν διατραπεὶς, εἶρε τὸν λόγον ὁμοίως· ἦν δὲ περὶ σωφροσύνης· ἀκούων δὲ τὸ μειράκιον, κατ᾽ ὀλίγον ἐθηράθη· καὶ οὕτως ἐγένετο φιλόπονος, ὡς ὑπερβάλλεσθαι τοὺς ἄλλους, καὶ αὐτὸν διαδέξασθαι τὴν σχολὴν, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς ἕκτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. φησὶ δὲ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς Βίοις, τὸν πατέρα αὐτοῦ
D πρῶτόν τε εἶναι τῶν πολιτῶν, καὶ ἁρματοτροφῆσαι. φυγεῖν δὲ τὸν Πολέμωνα καὶ δίκην κακώσεως ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ὡς μειρακίοις συνόντα. τοσοῦτον δὲ ἐπιτεῖναι τὸ ἦθος ἀρξάμενον φιλοσοφεῖν, ὥστ᾽ ἐπὶ ταὐτοῦ σχήματος τῆς μορφῆς πάντοτε μένειν. ἀλλὰ καὶ τὴν φωνὴν ἀναλλοίωτος ἦν· διὸ καὶ θηραθῆναι Κράντορα ὑπ᾽ αὐτοῦ. κυνὸς γοῦν λυττῶντος, καὶ τὴν ἰγνύαν διασπάσαντος, μόνον μὴ ὠχριάσαι· καὶ ταραχῆς γινομένης ἐπὶ τῆς πόλεως, πυθόμενον τὸ γε-
E γονὸς, ἄτρεπτον μεῖναι. ἔν τε τοῖς θεάτροις ἀσυμπαθέστατος ἦν. Νικοστράτου γοῦν ποτε, τοῦ ἐπικαλουμένου Κλυταιμνήστρα, ἀναγινώσκοντός τι τοῦ ποιητοῦ αὐτῷ τε καὶ Κράτητι, τὸν μὲν συνδιατίθεσθαι, τὸν δ᾽ ἴσα καὶ μὴ ἀκοῦσαι. καὶ ὅλως ἦν τοιοῦτος οἷόν φησι Μελάνθιος ὁ ζωγράφος ἐν τοῖς Περὶ ζωγραφικῆς. φησὶ γὰρ δεῖν αὐθάδειάν τινα καὶ σκληρότητα τοῖς ἔργοις ἐπιτρέχειν, ὁμοίως δὲ κἀν τοῖς ἤθεσιν. ἔφασκε δὲ ὁ Πολέμων δεῖν ἐν τοῖς πράγμασι
F γυμνάζεσθαι, καὶ μὴ ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς θεωρήμασι, καθάπερ ἁρμονικόν τι τέχνιον καταπιόντα, καὶ μελετήσαντα· ὡς κατὰ μὲν τὴν ἐρώτησιν θαυμάζεσθαι, κατὰ δὲ τὴν διάθεσιν ἑαυτοῖς μάχεσθαι. ἦν οὖν ἀστεῖός τις καὶ γενναῖος, παρῃτημένος ἅ φησιν Ἀριστοφάνης περὶ Εὐριπίδου,

Ὀξῶτα καὶ Σιλφῶτα.

ἅπερ, ὥς αὐτός φησι,

Καταπυγοσύνη ταῦτ᾽ ἐστὶ πρὸς κρέας μέγα.

ἀλλὸ

ἀλλὰ μὴν οὐδὲ καθίζων ἔλεγε πρὸς τὰς θέσεις, φασί, περιπατῶν δὲ ἐπεχείρει. διὰ δὲ οὖν τὸ φιλογενναῖον ἐτιμᾶτο ἐν τῇ πόλει. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκπεπατηκὼς ἦν, διατρίβων ἐν τῷ κήπῳ, παρ' ὃν οἱ μαθηταὶ μικρὰ καλύβια ποιησάμενοι, κατῴκουν πλησίον τοῦ μουσείου καὶ τῆς ἐξέδρας. ὡς ἐῴκει δή, ὁ Πολέμων κατὰ πάντα ἐζηλώκει τὸν Ξενοκράτην· καὶ ἐρασθῆναι αὐτοῦ φησὶν Ἀρίστιππος ἐν τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. ἀεὶ γοῦν ἐμέμνητο ὁ Πολέμων αὐτοῦ, τήν τε ἀκακίαν καὶ τὸν αὐχμὸν ἐνεδέδυτο τἀνδρὸς καὶ τὸ βάρος, οἱονεὶ Δώριός τις οἰκονομία. ἦν δὲ καὶ φιλοσοφοκλῆς, καὶ μάλιστα ἐν ἐκείνοις ὅπου κατὰ τὸν κωμικὸν τὰ ποιήματα αὐτῷ κύων τις ἐδόκει συμποιεῖν Μολοττικός. καὶ ἔνθα ἦν, κατὰ τὸν Φρύνιχον, οὐ γαυσὸς, οὐδ' ὑπόχυτος, ἀλλὰ πράμνιος. ἔλεγεν οὖν τὸν μὲν Ὅμηρον, ἐπικὸν εἶναι Σοφοκλέα· Ὅμηρον δὲ, Σοφοκλέα τραγικόν. ἐτελεύτησε δὲ γηραιὸς ἤδη ὑπὸ φθίσεως, ἱκανὰ συγγράμματα καταλιπών. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν,

Οὐκ ἀΐεις; Πολέμωνα κεκεύθαμεν, ὃν θέτο τῇδε
Ἀρρωστία, τὸ δεινὸν ἀνθρώποις πάθος·
Οὐ μᾶλλον Πολέμωνα, τὸ σῶμα δέ. τοῦτο γὰρ αὐτὸς
Μέλλων ἐς ἄστρα διαβαίνειν, θῆκεν χαμαί.

ΚΡΑΤΗΣ.

Κράτης, πατρὸς μὲν ἦν Ἀντιγένους, Θριάσιος δὲ τῶν δήμων, καὶ ἀκροατὴς ἅμα καὶ ἐρώμενος Πολέμωνος. ἀλλὰ καὶ διεδέξατο τὴν σχολὴν αὐτοῦ· καὶ οὕτως ἀλλήλω ὠφελείτην, ὥστε καὶ ζῶντε οὐ μόνον τῶν αὐτῶν ἤστην ἐπιτηδευμάτων, ἀλλὰ καὶ μέχρι σχεδὸν ἀναπνοῆς ἐξωμοιούσθην ἀλλήλοιν, καὶ θανόντε τῆς αὐτῆς ταφῆς ἐκοινωνείτην. ὅθεν Ἀνταγόρας εἰς ἄμφω τοῦτον ἐποίησε τὸν τρόπον,

Μνήματι τῷδε Κράτητα θεουδέα καὶ Πολέμωνα
Ἔννεπε κρύπτεσθαι ξεῖνε παρερχόμενος·
Ἄνδρας ὁμοφροσύνῃ μεγαλήτορας, ὧν ἄπο μῦθος
Ἱερὸς ἤϊσσεν δαιμονίου στόματος.
Καὶ βίοτος καθαρὸς σοφίας ἐπὶ θεῖον ἐκόσμει
Αἰῶνα, στρεπτοῖς δόγμασι πειθόμενος.

ἔνθεν καὶ Ἀρκεσίλαον μετελθόντα παρὰ Θεοφράστου πρὸς αὐτοὺς λέγειν, ὡς εἶεν θεοί τινες ἢ λείψανα τοῦ χρυσοῦ γένους. καὶ γὰρ ἤστην οὐ φιλοδημώδεε· ἀλλ' οἷον Διονυσόδωρον ποτέ φασι τὸν αὐλητὴν εἰπεῖν, σεμνυνόμενον ἐπὶ τῷ μηδένα τῶν κρουμάτων αὐτοῦ μήτ' ἐπὶ τριήρεις, μήτ' ἐπὶ κρήνης ἀκηκοέναι, καθάπερ Ἰσμηνίου. σύσσιτον δέ φησιν αὐτῷ ὁ Ἀντίγονος εἶναι παρὰ Κράντορι, ὁμονόως συμβιούντων τούτων τε καὶ Ἀρκεσιλάου. τὴν δὲ οἴκησιν Ἀρκεσίλαον μὲν ἔχειν μετὰ Κράντορος, Πολέμωνα δὲ σὺν Κράτητι μετὰ Λυσικλέους τινὸς τῶν πολιτῶν. ἦν δὲ, φησίν, ἐρώμενος,

A ſed neque ſedens, ut aiunt, ad ea quæ poſita erant dicebat; verum inambulans argumentabatur. quod igitur probitatis in eo ſummum erat ſtudium, ob eam rem apud civitatem erat in honore. nec vero ſolitudine minus delectabatur, in hortis manens, apud quos diſcipuli tabernaculis ædificatis, prope Muſæum exhedramque habitabant. ita videbatur Polemon Xenocratem omnino imitari, à quo ipſum amatum fuiſſe Ariſtippus, in quarto de antiquis deliciis, ſcribit. Eum igitur B Polemon ſemper in memoria habebat, innocentiamque viri, ſeveritatem, & gravitatem quaſi Dorius quidam modus induebat. Erat Sophoclis ſtudioſus, præcipue quibus in locis, ut Comicus ait, moloſſus quidam canis poemata una ſcribere videbatur, ac ſicubi erat, ut eſt apud Phrynichum, non diſtortus, neque ſubturbidus, ſed placidus. aiebat ergo Homerum quidem Epicum eſſe Sophoclem, Sophoclem vero tragicum Homerum. mortuus eſt ætate jam confectus tabe; ſatis multis C relictis voluminibus: in quem eſt illud noſtrum,

Nonne audis? Polemonem condidimus, quem poſuit hic
Morbus, gravis hominibus perturbatio;
Haud Polemonem, ſed magis corpus, hoc enim ipſe
Ad aſtra profecturus depoſuit humi.

CRATES.

CRATES patre quidem natus eſt Antigene, oppido vero Thriaſius; Polemonis D auditor fuit, ab eoque amatus eſt, ſed & illius ſcholam ſucceſſor obtinuit. ambo vero ita viciſſim ſibi profuerunt, ut & vivi non ſolum eadem inſtituta ſequerentur, ſed etiam ad extremum fere ſpiritum ſimiles eſſent, & mortui eodem ſint in ſepulchro conſtituti. itaque Antagoras in ambos ſic fecit;

Tumulo ſub hoc divinum Cratetem ac Polemonem
Dic contegi hoſpes præteriens;
E *Viros concordia inclytos, quorum ab ſermo*
Sacer profluxit divino ore.
Vitaque pura ſapientiæ inſuper divinum decorabat
Seculum, flexuoſis dogmatibus obtemperans.

Quocirca Arceſilaum ferunt, cum ſe à Theophraſto ad ipſos contuliſſet, eos deos quoſdam eſſe, ſive aurei generis reliquias, dixiſſe. Erant enim minime populares: ſed quod Dionyſiodorum auloedum quondam dixiſſe aiunt, de his dici poteſt, cum in eo gloriaretur, quod nemo ſe F canentem, ut Iſmenium, neque in triremi, neque apud fontes audiviſſet. Eum convivam apud Crantorem fuiſſe Antigonus ait, cum ipſi atque Arceſilaus concordiſſime ſimul viverent, & Arceſilaum quidem una cum Crantore habitaviſſe, Polemonem vero cum Cratete una cum Lyſicleo quodam, qui erat unus ex civibus. & quidem, inquit Polemon, ut ſupra

dictum eſt, Cratetem, Crantor autem Arceſilaum amabat. Sed Crates moriens, ut ait Apollodorus in tertio Chronicorum, libros reliquit, quos partim de philoſophia, partim de comœdia, ſcripſit: orationes quoque concionibus ac legationibus accommodatas, ſed & diſcipulos etiam illuſtres; in quibus eſt Arceſilaus, de quo dicemus; nam & hunc quoque audivit: & Bion Boriſthenites, qui Theodoreus poſtea à ſecta nominatus eſt; quo de ipſo poſt Arceſilaum ordine dicemus. Fuerunt autem Cratetes decem. primus, veteris comœdiæ poeta. ſecundus, rhetor Trallianus, Iſocrateus. tertius, foſſor, qui fuit cum Alexandro. quartus, de quo dicemus, qui canis vocatur. quintus, philoſophus peripateticus. ſextus, academicus, qui ſupra dictus eſt. ſeptimus, Malotes, grammaticus. octavus qui geometrica ſcripſit. nonus, qui epigrammata fecit. Decimus Tarſenſis, philoſophus Academicus.

CRANTOR.

CRANTOR Solenſis, quem patria ſua admirata eſt, Athenas venit, Xenocratiſque auditor, una cum Polemone ſcholam obtinuit, commentariaque verſibus triginta millibus ſcripta reliquit: quorum quædam aliqui Arceſilao tribuunt. ferunt eum interrogatum qua à Polemone re captus eſſet, reſpondiſſe, quod eum neque acutius, neque gravius loquentem audiviſſet. Is cum ægrotaret, ad Æſculapii ſeceſſit, ibique deambulabat. multi autem ad eum undique adibant, exiſtimantes eum non morbi cauſa ibi manere, ſed quod eo in loco ſcholam conſtituere vellet; ex quibus erat & Arceſilaus, quem (ut in Arceſilai vita dicemus) quamvis à ſe amatum Polemoni commendaviſſe fertur. Quinetiam, cum convaluiſſet, ipſe quoque Polemonem audiviſſe dicitur, ac propterea admiratione ſumma affectus eſſe. dicitur etiam bona ſua duodecim talentorum Arceſilao reliquiſſe, ab eoque interrogatum ubi ſepeliri vellet, reſpondiſſe,

In terræ amicis penetralibus contegi pulchrum.

Fertur quoque poemata ſcripſiſſe, eaque in patria apud templum Minervæ obſignata depoſuiſſe. de eo Theætetus poeta ſit ait;

Placuit hominibus, magiſque placuit iſte Muſis
Crantor, ſenectæque pervenit non ad longinqua.
Terra, tu vero mortuum ſacrum virum ſuſcipies.
Certe is & ibi vivit in tranquillitate.

Ex omnibus autem Crantor Homerum, atque Euripidem maxime admirabatur, difficile eſſe, inquiens, verbis propriis tragice ſimul ac miſerabiliter dicere, verſiculumque ex Bellerophonte proferebat.

Hei mihi! ſed quid hei mihi? mortalia paſſi ſumus.

Fertur Antagoras poeta hæc tanquam ipſius in amorem carmina protuliſſe.

A Κράτης μὲν, ὡς προείρηται, Πολέμωνος· Ἀρκεσίλαος δὲ Κράντορος. τελευτῶν δὲ ὁ Κράτης, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τρίτῳ τῶν Χρονικῶν, ἀπέλιπε βιβλία, τὰ μὲν φιλοσοφούμενα, τὰ δὲ περὶ κωμῳδίας, τὰ δὲ λόγους δημηγορικοὺς καὶ πρεσβευτικούς· ἀλλὰ καὶ μαθητὰς ἐλλογίμους· ὧν Ἀρκεσίλαον, περὶ οὗ λέξομεν, διήκουσε γὰρ καὶ τούτου· καὶ Βίωνα τὸν Βορυσθενίτην, ὕστερον δὲ Θεοδώρειον ἀπὸ τῆς αἱρέσεως ἐπικαλούμενον· περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ λέξομεν ἐχομένως Ἀρκεσιλάου. γεγόνασι δὲ Κράτητες δέ-
B κα. πρῶτος, ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής· δεύτερος, ῥήτωρ Τραλλιανὸς, Ἰσοκράτειος· τρίτος, ταφρωρύχος, Ἀλεξάνδρῳ συνών· τέταρτος, ὁ κύων, περὶ οὗ λέξομεν· πέμπτος, φιλόσοφος περιπατητικός· ἕκτος, Ἀκαδημαϊκὸς, ὁ προειρημένος· ἕβδομος, Μαλώτης, γραμματικός· ὄγδοος, γεωμετρικὰ γεγραφώς. ἔνατος, ἐπιγραμμάτων ποιητής· δέκατος, Ταρσεὺς, φιλόσοφος Ἀκαδημαϊκός.

ΚΡΑΝΤΩΡ.

C Κράντωρ, Σολεὺς, θαυμαζόμενος ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι, ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας, καὶ Ξενοκράτους διήκουσε Πολέμωνι συσχολάζων. καὶ κατέλιπεν ὑπομνήματα εἰς μυριάδας στίχων τρεῖς· ὧν τινά τινες Ἀρκεσιλάῳ προσάπτουσι· φασὶ δὲ αὐτὸν ἐρωτηθέντα τίνι θηραθείη ὑπὸ Πολέμωνος, εἰπεῖν, τῷ μήτε ὀξύτερον μήτε βαρύτερον ἀκοῦσαι φθεγγομένου. οὗτος νοσήσας εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον ἀνεχώρησε, κἀκεῖ περιεπάτει. οἱ δὲ, πανταχόθεν προσῄεσαν αὐτῷ, νομίζοντες οὐ διὰ νόσον, ἀλλὰ βούλεσθαι αὐτόθι
D σχολὴν συστήσασθαι. ὧν ἦν καὶ Ἀρκεσίλαος, θέλων ὑπ' αὐτοῦ συστῆναι Πολέμωνι, καίπερ ἐρῶντος, ὡς ἐν τῷ περὶ Ἀρκεσιλάου λέξομεν. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ὑγιάναντα διακούειν Πολέμωνος· ἐφ' ᾧ καὶ μάλιστα θαυμασθῆναι. λέγεται δὲ καὶ τὴν οὐσίαν καταλιπεῖν Ἀρκεσιλάῳ, ταλάντων οὖσαν δυοκαίδεκα. καὶ ἐρωτηθέντα πρὸς αὐτοῦ ποῦ βούλεται ταφῆναι; εἰπεῖν,

Ἐν γῆς φίλοις μυχοῖσι κρυφθῆναι καλόν.

E λέγεται δὲ καὶ ποιήματα γράψαι καὶ ἐν τῇ πατρίδι ἐπὶ τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερῷ σφραγισάμενος αὐτὰ θεῖναι. καί φησι Θεαίτητος ὁ ποιητὴς οὑτωσὶ περὶ αὐτοῦ,

Ἥνδανεν ἀνθρώποις, ὁ δ' ἐπὶ πλέον ἥνδανε Μούσαις
Κράντωρ, καὶ γήρως ἤλυθεν οὔτι πρόσω.
Γῆ σὺ δὲ τεθνειῶτα τὸν ἱερὸν ἄνδρ' ὑποδέξῃ,
Ἦ ῥ' ὅγε καὶ ζώει κεῖθι ἐν εὐθυμίῃ.

ἐθαύμαζε δὲ ὁ Κράντωρ πάντων δὴ μᾶλλον Ὅμηρον καὶ
F Εὐριπίδην, λέγων ἐργῶδες ἐν τῷ κυρίῳ τραγικῶς ἅμα καὶ συμπαθῶς γράψαι. καὶ προεφέρετο τὸν στίχον τὸν ἐκ τοῦ Βελλεροφόντου,

Οἴμοι. τί δ' οἴμοι; θνητά τοι πεπόνθαμεν.

λέγεται δὲ καὶ Ἀνταγόραν τὸν ποιητὴν ὡς Κράντορος εἰς ἔρωτα πεποιημένα φέρεσθαι ταυτί,

Ἐν-

Ἐνδοίη μοι θυμὸς, ὅ τοι γένος ἀμφιβόητον,
Ἤ σε θεῶν τὸν πρῶτον ἀειγενέων Ἔρον εἴπω,
Τῶν ὅσσους Ἔρεβός τε πάλαι βασίλειά τε παῖδας
Γείνατο νὺξ, πελάγεσσιν ὑπ᾽ εὐρέος Ὠκεανοῖο·
Ἢ σέ γε Κύπριδος υἷα περίφρονος, ἠέ σε γαίης
Ἢ ἀνέμων τοι αἶσαν κακὰ φρονέων ἀλαλῆσαι,
Ἀνθρώποις ἠδ᾽ ἐσθλὰ, τὸ καὶ σέο σῶμα διφυόν.

Ἦν δὲ καὶ δεινὸς ὀνοματοποιῆσαι. τραγῳδὸν δ᾽ οὖν ἀπελέκυτον εἶπεν ἔχειν φωνὴν, καὶ φλοιοῦ μεστήν. καί τινος ποιητοῦ σκίφης μεστοὺς εἶναι τοὺς στίχους· καὶ τὰς Θεοφράστου θέσεις ὀστρέῳ γεγράφθαι. θαυμάζεται δὲ αὐτοῦ μάλιστα βιβλίον τὸ περὶ πένθους. καὶ κατέστρεψε πρὸ Πολέμωνος καὶ Κράτητος, ὑδρωπικῇ διαθέσει νοσήσας. καὶ ἔστιν εἰς αὐτὸν ἡμῶν,

Ἐπέκλυσε καὶ σε, Κράντορ, ἡ νόσων κακίστη,
Χ᾽ οὕτω κατῆλθες εἰς μέλαιναν Πλουτέως ἄβυσσον.
Καὶ σὺ μὲν ἐκεῖθι νῦν χαίρεις, σῶν λόγων δὲ
Χήρη ἕστηκεν Ἀκαδημία, καὶ Σόλοι, πατρὶς σεῦ.

ἈΡΚΕΣΙΛΑΟΣ.

Ἀρκεσίλαος, Σεύθου, ἢ Σκύθου, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τρίτῳ χρονικῶν, Πιταναῖος τῆς Αἰολίδος· οὗτός ἐστιν ὁ τῆς μέσης Ἀκαδημίας κατάρξας πρῶτος, ἐπισχὼν τὰς ἀποφάσεις διὰ τὰς ἐναντιότητας τῶν λόγων. πρῶτος δὲ καὶ εἰς ἑκάτερον ἐπεχείρησε, καὶ πρῶτος τὸν λόγον ἐκίνησε τὸν ὑπὸ Πλάτωνος παραδεδομένον· καὶ ἐποίησε δι᾽ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως ἐριστικώτερον. παρέβαλε δὲ Κράντορι τοῦτον τὸν τρόπον. τέταρτος ἀδελφὸς ἦν, ὧν εἶχε, δύο μὲν ὁμοπατρίους, δύο δὲ ὁμομητρίους. καὶ τῶν μὲν ὁμομητρίων πρεσβύτερον Πυλάδην, τῶν δὲ ὁμοπατρίων Μοιρέαν, ὃς ἦν αὐτῷ ἐπίτροπος. ἤκουσε δὲ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν Αὐτολύκου τοῦ μαθηματικοῦ, πολίτου τυγχάνοντος, πρὶν ἀπαίρειν εἰς Ἀθήνας, μεθ᾽ οὗ καὶ εἰς Σάρδεις ἀπεδήμησεν· ἔπειτα Ξάνθου τοῦ Ἀθηναίου μουσικοῦ. μεθ᾽ ὃν Θεοφράστου διήκουσεν. ἔπειτα μετῆλθεν εἰς Ἀκαδημίαν πρὸς Κράντορα. Μοιρέας μὲν γὰρ, ὁ προειρημένος ἀδελφὸς, ἦγεν αὐτὸν ἐπὶ ῥητορικήν· ὁ δὲ φιλοσοφίας ἤρα. καὶ αὐτοῦ Κράντωρ ἐρωτικῶς διατεθεὶς, ἐπύθετο, τὰ ἐξ Ἀνδρομέδης Εὐριπίδου προσενεγκάμενος,

Ὦ παρθέν᾽, εἰ σώσαιμί σ᾽, εἴσῃ μοι χάριν;

καὶ ὃς τὰ ἐχόμενα,

Ἄγου με, ὦ ξένε, εἴτε δμωΐδ᾽ ἐθέλεις, εἴτ᾽ ἄλοχον.

ἐκ τούτου συνήστην ἀλλήλοιν. ἵνα καὶ τὸν Θεόφραστον κνιζόμενον φασὶν εἰπεῖν, ὡς εὐφυὴς καὶ εὐεπιχείρητος ἀπεληλυθὼς τῆς διατριβῆς εἴη νεανίσκος. καὶ γὰρ ἐν τοῖς λόγοις ἐμβριθέστατος καὶ φιλογράμματος ἱκανῶς γενόμενος, ἥπτετο καὶ ποιητικῆς.

A *Eerat mihi animus qui genus inclytum*
Cecinit deorum quem primum Eternorum amorem dicam.
Forum quoſcunque herebuſque olim reginaque natos
Tulit nox, ſub pelago lati Oceani.
An te Cypridis filium prudentis, an te telluris.
Aut ventorum inſaniam, mala cogitans canere,
Hominumque bona, tuumque corpus biforme.

In nominibus fingendis ingenioſus erat. Tragœdum ergo quendam vocem dixit non dolatam, corticiſque plenam habere, atque etiam cujuſdam poetæ verB ſus . . . . plenos eſſe, Theophraſtique theſes oſtreis eſſe perſcriptas. Ejus liber de luctu maximam habet admirationem. Mortuus eſt ante Polemonem & Cratetem, aquæ intercutis morbo, in eumque eſt illud noſtrum;

Inundavit te quoque Crantor morborum peſſimus.
Sicque deſcendiſti nigrum ſub Plutonis abyſſum.
Ac tu quidem ibi nunc gaudes, ſermonibus autem tuis
Vidua conſtitit Academia, & Soli patria tua.

C

ARCESILAUS.

Arceſilaus Seuthi, ſive ut Apollodorus in tertio chronicorum ait, Scythi filius, Pitaneus ex Æolide fuit. hic eſt, qui mediam primus conſtituit Academiam, enunciationibus, propter ſermonum repugnantiam, ſublatis. Primus etiam in utramque partem diſſeruit. Primus quoque diſputandi rationem à Platone traditam immutavit, in-
D terrogationeque & reſponſione litigioſiorem reddidit. Ad Crantorem autem hoc modo ſe adplicavit. Quartus erat frater, quorum duos ex eodem patre, duos ex eadem matre natos habebat. ex his, qui eadem erant orti matre, major natu Pylades; ex his vero, qui eodem erant nati patre, Mœreas vocabatur, qui ei tutor erat. Ab initio quidem Autolicum mathematicum civem ſuum audivit, antequam Athenas profiſciſceretur; cum quo etiam Sardis peregre profectus eſt: deinde Xanthum Athenienſem
E muſicum: poſt quem auditor fuit Theophraſti. inde ſe in Academiam ad Crantorem contulit. Nam Mœreas quidem, de quo ſupra dictum eſt, frater ad rhetoricam eum impellebat; cum ille philoſophiæ amore eſſet inſenſus. Eum Crantor, amatorie erga eum affectus, verſibus ex Euripidis Andromeda prolatis, ita interrogavit;

O Virgo ſi ſervarim te, habebis mihi gratiam?

F Tum ille, quæ ſequuntur reſpondit;

Duc me, ò hoſpes, ſive ſervam vis, ſive uxorem.

Ex eo tempore conjunctiſſime vixerunt. Quare Theophraſtus perſtrictus dixiſſe fertur, adoleſcentulum egregia indole, & ingenii celeritate præditum à ſe diſceſſiſſe. Nam cum in ſermonibus maxime vehemens, ſcribendique ſtudio ſummo extitiſſet, poeticam quoque attigit,

ejuſque

ejuſque in Attalum epigrammata feruntur A hæc.

Pergamus non armis inclyta ſolum, ſed & equis,
Sæpe celebratur Piſſam per ſacram.
Quod ſi ex Iove fas eſt mortali mentem dicere,
Erit & rurſus multo magis inclyta.

Sed & in Menodorum Eudami filium, unum ex condiſcipulis ab eo amatum,

Procul quidem Phrygia, procul autem ſacra Thyatira,
O Menodore, tua patria Cadanade. B
Sed enim ad Acherontem haud fandum æqua itinera,
Vt prudens es vir, undique dimenſa.
At tumulum tibi hoc fecit inclytum Eudamus, cui tu
Multis peneſtis fuiſti charior.

Maxime omnium Homerum amplexus eſt, cujus omnino, vel antequam ad quietem iret, aliquid legebat; mane etiam, ad amores ſuos, ſi quando eum lecturus eſſet, proficiſci ſe dicens; atque etiam Pindarum ad inflandam vocem, nominum verborumque copiam ſuppeditandam idoneum eſſe aiebat. C Juvenis cum eſſet, Ionem deſcripſit. Hipponicum quoque geometram audivit: quem niſi quod illuſtrem in ea arte, cæteroquin hebetem atque oſcitabundum cavillatus eſt, geometriam inquiens illi oſcitanti in os avolaviſſe. Hunc etiam delirantem domum ad ſe recipiens, tantiſper curavit, donec priſtinum in ſtatum reſtitueret. Cratete autem mortuo, ſcholam obtinuit, Socratide quodam ei concedente. & quoniam omnibus de rebus aſſenſum ſuſtinebat, quidam nullum eum librum ſcripſiſſe aiunt. D Nonnulli tradunt illum deprehenſum eſſe, cum quædam corrigeret, quæ quidem alii ipſum edidiſſe, alii combuſſiſſe tradunt. Videbatur Platonem quoque admirari, cujus etiam libros habuit. Sed & Pyrrhonem, ut quidam volunt, æmulabatur; dialecticamque amplexatus eſt, atque etiam Eretricorum ſermones attigit. quocirca in eum ab Ariſtone dicebatur,

Ante Plato, pone autem Pyrrhon, medius Diodorus.

Timon etiam in illum ſic ait, E
Quam enim habens Menedemum ſub pectoribus plumbum
Locabit aut Pyrrhonem omnem carnem, aut Diodorum.

Pauliſperque moratus, eum facit ſic dicentem,
Natabo ad Pyrrhonem obliquumque Diodorum.

Maximam habebat dignitatem, & gravitatem, & in loquendo verborum amplificatione utebatur. Cavillator etiam idoneus, & in loquendo liber. Quamobrem de eo rurſus Timon ſic ait, F
Et juvenem non latebis objurgationibus commiſcens.

Quocirca adoleſcentulo audacius diſſerenti, Nonne hunc, inquit, aliquis capiet talo? quendam autem, qui muliebria pati putabatur, cum ſibi aliud alio majus videri negaret, interrogavit; an ne id quidem quod decem digitorum eſſet, eo quod eſt ſex digitorum? Hemoni vero

A καὶ αὐτοῦ φέρεται ἐπιγράμματα εἰς Ἄτταλον οὕτως ἔχοντα·
Πέργαμος οὐχ ὅπλοις κλεινὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵπποις,
Πολλάκις αὐδᾶται Πῖσαν ἀνὰ ζαθέην.
Εἰ δὲ τὸ ἐκ Διόθεν θεμιτὸν θνατῶν νόον εἰπεῖν,
Ἔσσεται εἰσαῦθις πολλὸν ἀοιδοτέρη.

ἀλλὰ καὶ εἰς Μηνόδωρον τὸν Εὐδάμου ἑνὸς τῶν συσχολαστῶν ἐρώμενον,

Τηλοῦ μὲν Φρυγίη, τηλοῦ δ' ἱερὴ Θυάτειρα,
Ὦ Μηνόδωρε, σὴ πατρὶς Καδανάδη.
B Ἀλλὰ γὰρ εἰς Ἀχέροντα, τὸν οὐ φατὸν, ἶσα κέλευθα,
Ὡς δεινὸς ἀνδρῶν πάντοθεν μετρεύμενα.
Σῆμα δέ τοι τόδ' ἔρεξεν ἀριφραδὲς Εὔδαμος, ᾧ σὺ
Πολλῶν πενεστέων ἦσθα προσφιλέστερος.

ἀπεδέχετο δὲ πάντων μᾶλλον Ὅμηρον, οὗ καὶ εἰς ὕπνον ἰὼν πάντως τι ἀνεγίνωσκεν. ἀλλὰ καὶ ὄρθρου λέγων ἐπὶ τὸν ἐρώμενον ἀπιέναι, ὁπότ' ἂν βούλοιτο ἀναγνῶναι. τόν τε C Πίνδαρον ἔφασκε δεινὸν εἶναι φωνῆς ἐμπλῆσαι, καὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων εὐπορίαν παρασχεῖν. Ἴωνα δὲ καὶ ἐχαρακτήριζε νέος ὤν. διήκουσε δὲ καὶ Ἱππονίκου τοῦ γεωμέτρου. ὃν καὶ ἔσκωψε, τὰ μὲν ἄλλα νωθρὸν ὄντα καὶ χασμώδη, ἐν δὲ τῇ τέχνῃ τεθεωρημένον, εἰπὼν τὴν γεωμετρίαν αὐτοῦ χάσκοντος εἰς τὸ στόμα ἐμπτῆναι. τοῦτον καὶ παρακόψαντα ἀναλαβὼν οἴκοι, ἐς τοσοῦτον ἐθεράπευσεν, ἐς ὅσον ἀποκαταστῆσαι. Κράτητος δὲ ἐκλιπόντος κατέσχε τὴν σχολὴν, ἐκχωρήσαντος αὐτῷ Σωκρατίδου τινός. διὰ δὲ D τὸ περὶ πάντων ἐπέχειν, οὐδὲ βιβλίων, φασὶ, τι συνέγραψεν. οἱ δὲ, ὅτι ἐφωράθη τινὰ κατορθῶν, ἅ φασιν οἱ μὲν ἐκδοῦναι, οἱ δὲ, κατακαῦσαι. ἐῴκει δὴ θαυμάζειν καὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ τὰ βιβλία ἐκέκτητο αὐτοῦ. ἀλλὰ καὶ τὸν Πύρρωνα, κατά τινας, ἐζηλώκει· καὶ τῆς διαλεκτικῆς εἴχετο, καὶ τῶν Ἐρετρικῶν ἥπτετο λόγων. ὅθεν καὶ ἐλέγετο ἐπ' αὐτοῦ ὑπ' Ἀρίστωνος,

Πρόσθε Πλάτων, ὄπιθεν δὲ Πύρρων, μέσσος Διόδωρος.

E καὶ ὁ Τίμων ἐπ' αὐτοῦ φησὶν οὕτως,
Τῇ γὰρ ἔχων Μενέδημον ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον
Θήσεται, ἢ Πύρρωνα τὸ πᾶν κρέας, ἢ Διόδωρον.
καὶ διαλιπὼν αὐτὸν ποιεῖ λέγοντα,
Νήξομαι εἰς Πύρρωνα, καὶ εἰς σκολιὸν Διόδωρον.

ἦν δὲ ἀξιωματικώτατος καὶ συνηγμένος, καὶ ἐν τῇ λαλιᾷ διαστατικὸς τῶν ὀνομάτων. ἐπισκώπτης θ' ἱκανῶς καὶ παρρησιαστής. διὸ καὶ πάλιν ὁ Τίμων οὑτωσὶ περὶ αὐτοῦ,

F Καὶ νέον οὐ λήσῃς ἐπιπλήξεσιν ἐγκαταμιγνύς.

ὅθεν καὶ πρὸς τὸν θρασύτερον διαλεγόμενον νεανίσκον, Οὐ λήψεταί τις, ἔφη, τοῦτον ἀστραγάλῳ; πρὸς δὲ τὸν αἰτίαν ἔχοντα περαίνεσθαι, ὡς ἀνήνεγκεν αὐτῷ ὅτι οὐ δοκεῖ ἕτερον ἑτέρου μεῖζον εἶναι, ἠρώτησεν εἰ οὐδὲ τὸ δεκαδάκτυλον τοῦ ἑξαδακτύλου; Ἡμο-

νος δέ τινος Χίου ἀειδοῦς ὄντος, καὶ ὑπολαμβάνοντος εἶναι καλοῦ, καὶ ἐν χλανίσιν ἀεὶ ἀναστρεφομένου, εἰπόντος ἢ οὐ δοκεῖ αὐτῷ σοφὸς ἐρασθήσεσθαι, ἔφη, Πότερον ἐὰν οὐδὲ οὕτω καλὸς ᾖ τις ὥσπερ σύ; οὐδὲ ἂν οὕτω καλὰ ἱμάτια ἔχῃ; ἐπεὶ δὲ καὶ παρὰ κίναιδος ὢν ὡς εἰς βαρὺν τὸν Ἀρκεσίλαον ἔφη,

Ἔξεστ' ἐρωτᾶν πότνι', ἢ σιγὴν ἔχειν;

ἔφη ὑπολαβών, Γύναι,

Τί μοι τραχεῖα καὶ οὐκ εἰθισμένως λαλεῖς;

στωμύλου δὲ ἀγεννοῦς πράγματα αὐτῷ παρέχοντος, ἔφη,

Ἀκόλασθ' ὁμιλεῖν γίνετ' δούλων τέκνα.

ἄλλου δὲ πολλὰ φλυαροῦντος, οὐδὲ τίτθης αὐτὸν χαλεπῆς τετυχηκέναι ἔφη. τισὶ δὲ οὐδὲ ἀπεκρίνετο. πρὸς δὲ τὸν δανειστικὸν καὶ φιλόλογον, εἰπόντα τι ἀγνοεῖν, ἔφη,

Λήθουσι γάρ τοι καὶ ἀνέμων διέξοδοι
Θήλειαν ὄρνιν, πλὴν ὅταν τόκος παρῇ.

ἔστι δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ Οἰνομάου τοῦ Σοφοκλέους. πρὸς Ἀλεξῖνόν τινα διαλεκτικόν, μὴ δυνάμενον κατ' ἀξίαν τῶν Ἀλεξίνου τι διηγήσασθαι, τὸ Φιλοξένῳ πρὸς τοὺς πλινθιακοὺς πραχθὲν εἶπεν· ἐκεῖνος γὰρ τὰ αὐτοῦ κακῶς ᾄδοντας τούτους καταλαβών, αὐτὸς τὰς πλίνθους αὐτῶν συνεπάτησεν· εἰπών, Ὡς ὑμεῖς τὰ ἐμὰ διαφθείρετε, κἀγὼ τὰ ὑμέτερα. ἤχθετο οὖν δὴ τοῖς μὴ καθ' ὥραν τὰ μαθήματα ἀνειληφόσι. φυσικῶς δέ πως ἐν τῷ διαλέγεσθαι ἐχρῆτο τῷ, Φημὶ ἐγώ· καί, Οὐ συγκαταθήσεται τούτοις ὁ δεῖνα· εἰπὼν τοὔνομα. ὃ καὶ πολλοὶ τῶν μαθητῶν ἐζήλουν, καὶ τὴν ῥητορείαν καὶ πᾶν τὸ σχῆμα. ἦν δὲ καὶ εὑρεσιλογώτατος ἀπαντῆσαι εὐστόχως, καὶ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀνενεγκεῖν τὴν περίοδον τῶν λόγων, καὶ ἅπαντι συναρμόσασθαι καιρῷ. πειστικός τε ὑπὲρ πάνθ' ὁντινοῦν. παρὸ καὶ πλείους πρὸς αὐτὸν ἀπήντων εἰς τὴν σχολήν, καίπερ ὑπὸ ὀξύτητος αὐτοῦ ἐπιπληττόμενοι. ἀλλ' ἔφερον ἡδέως. καὶ γὰρ ἦν ἀγαθὸς σφόδρα, καὶ ἐλπίδων ὑποπιμπλὰς τοὺς ἀκούοντας. ἔν τε τῷ βίῳ κοινωνικώτατος ἐγένετο. καὶ εὐεργετῆσαι πρόχειρος ἦν, καὶ λαθεῖν τὴν χάριν ἀτυφότατος. εἰσελθὼν οὖν ποτε πρὸς Κτησίβιον νοσοῦντα, καὶ ἰδὼν ἀπορίᾳ θλιβόμενον, κρύφα βαλάντιον ὑπέθηκε τῷ προσκεφαλαίῳ· καὶ ὃς εὑρών, Ἀρκεσιλάου, φησί, τὸ παίγνιον. ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε χιλίας ἀπέστειλεν. Ἀρχίαν δὲ τὸν Ἀρκάδα Εὐμενεῖ συστήσας, πολλῆς ἐποίησε τυχεῖν τῆς ἀξίας. ἐλευθέριός τε ὢν καὶ ἀφιλαργυρώτατος, εἰς τὰς ἀργυρικὰς δείξεις ἀπήντα πρῶτος, καὶ ἐπὶ τὴν Ἀρχεκράτους καὶ Καλλικράτους τὰς χρυσιαίας πάντων ἔσπευδε μᾶλλον. συχνοῖς τε ἐπήρκει καὶ συνηράνιζε. καί ποτέ τινος ἀργυρώματα λαβόντος εἰς ὑποδοχὴν φίλων

A cuidam Chio, qui, cum deformis eſſet, ipſe ſibi pulcher eſſe videbatur, ſemperque in chlamyde obſervabatur, eum interroganti, nunquid ſibi videretur ſapiens amaturus, reſpondit, An ſi ne tam quidem pulcher erit, ac tu, nec tam pulchris indutus veſtibus? Poſtea vero quam is, cum eſſet cinædus, prope illum ſtans, quaſi in ſuperbum virum Arceſilaum dixit,

Licet interrogare, domina, te, aut ſilentium habere?

Illud ſtatim ſubjecit,

B *Mulier, quid mihi aſpera, neque ſolite loqueris?*

Loquace autem ignobili ei negotium faceſſente, inquit,

Intemperantes in loquendo naſcuntur ſervorum filii.

Alium vero ſæpe nugantem, ne in nutricem quidem incidiſſe moleſtam, dixit. Aliquibus autem ne reſpondebat quidem. Verum fœneratori cuidam ac philologo ſe quiddam ignorare dicenti, dixit,

Latent enim certe quoque ventorum procellæ

C *Fœminam avem, præterquam cum partus adfuerit.*

Hæc autem ſunt ex Sophoclis Oenomao. Alexino cuidam dialectico, qui Alexini nihil enarrare pro dignitate poterat, Philoxeni in eos, qui lateres facerent, factum narravit. nam cum eos perperam carmina ſua canentes deprehendiſſet, lateres eorum ipſe conculcavit, inquiens, Ut vos mea, ſic ego quoque veſtra perdam. Succenſebat his, qui diſciplinas non in tempore perceperant. In diſputando neſcio quo modo proprie illud uſurD pabat, Aio ego, &, His non aſſentietur quiſpiam? unumquemque nomine appellans. quod quidem & dicendi ſimul rationem univerſamque formam plerique diſcipulorum imitabantur. Acutiſſimus erat in eo, ut & commode reſponderet, & orationis orbem ad propoſitam quæſtionem converteret, omnique tempori ſerviret. Omnium hominum maxime fidem faciebat. quamobrem ad ejus ſcholam multo plures, quam ad aliorum conveniE ebant, quanquam ejus acumine compuncti. Sed facile id ferebant. Erat enim vir valde probus, quique auditorum ſuorum animos ſpe impleret. Ad vitæ communionem maxime fuit accommodatus; atque ad bene merendum propenſus. beneficiorumque oſtentatione minime elatus. Ergo cum domum ad Cteſibium ægrotantem aliquando veniſſet, inopia laborantem cernens, crumenam clam ſub pulvinar ſubjecit; qua ille deprehenſa, En, inquit, Arceſilai ludus. Sed & alias mille drachmas dono miſit. Archiam autem ArF cadem Eumeni commendans, maximum in honorem adduxit. Liberaliſſimus autem cum eſſet, argentique minime cupidus, argenteas tamen ad pompas prodibat primus, in his ad Archecratis quoque & Callicratis. ſed aurearum majore quam cæterarum ſtudio flagrabat. multis pecuniam à ſe coactam ſuppeditabat. atque etiam cum aliquando ad amicorum convivium quis ab eo argenteam ſupellectilem acce-

accepiſſet, neque eam redderet, nunquam repetiit, ac ſemper diſſimulavit. Quidam aiunt, cum utendam conſulto dediſſet, atque ille redderet, ei, quoniam tenuior eſſet, remiſiſſe. Erat ei Pitanæ quidem res valde ampla, è qua Pylades ei frater multa mittebat. multa quoque Eumenes Philetæri filius illi ſuppeditabat. Quamobrem ad hunc ſolum ex omnibus regibus libros ſuos ſcribebat. Multis Antigono aſſentantibus, & cum adventaret obviam euntibus, ipſe quieſcebat, nolens in ejus amicitiam prior incidere. atque etiam Hierocli valde amicus erat, Munychiam Piræeumque obtinenti, feſtiſque diebus ad eum interdum deſcendebat; cui ſæpe conſulenti, ut Antigonum amplexaretur, nunquam obtemperavit, ſed ad fores uſque progreſſus, reverſus eſt. Sed poſt Antigoni navale prælium, multis ad eum euntibus, epiſtolaſque conciliandæ ſibi ejus gratiæ cauſa ſcribentibus, ipſe tacuit. Atque is tamen pro patria Demetriadem legatus ad Antigonum venit, nec quidquam profecit. itaque reliquum omne tempus adminiſtratione reipublicæ abjecta, in Academia commoratus eſt. Interdum vero Athenis quoque in Piræeo, ad ea, quæ ponebantur, dicens, commorabatur, amicus Hierocli; cujus rei nomine à quibuſdam reprehendebatur. Sumptuoſus autem maxime cum eſſet (quid enim aliud quam alter Ariſtippus?) ad cœnas apud ſui ſimiles quidem modo non ultro conveniebat; atque etiam Theodota Philetæque Elidenſi ſcorto palam utebatur. his vero, à quibus carpebatur, Ariſtippi chrias opponebat. adoleſcentulorum quoque amator erat, & ad libidinem proclivis, itaque Ariſto eum Chius ſtoicus juvenum corruptorem appellabat, cinædo digna loquentem atque audacem vocans. Nam & Demetrium eum qui Cyrenem navigavit, & Leocharem Myrleanum amaſſe plus æquo dicitur: de quo his, qui ad nocturnos ludos comeſſationeſque venerant, dixiſſe fertur, ſe quidem aperire velle, ſed ab eo prohiberi. Hunc Demochares Lachetis, & Pythocles Bugeli filius quoque amabant: quod cum accepiſſet, eis ſe ob lenitatem concedere dixit. Ob hæc igitur qui ſupra dicti ſunt illum mordebant, & quaſi popularem & gloriæ cupidum cavillabantur. Maxime autem in eum invehebantur apud Hieronymum peripateticum, cum amicos ad Alcyonis Antigoni filii diem natalem agendum convocaret, quam ad rem Antigonus pecuniam, quæ ſatis ad voluptatem eſſet, mittebat. quo in convivio diſputationes, quæ inter ſcyphos habentur, devitans, Aridelo quæſtionem quandam proponenti, ad eamque dicere jubenti, reſpondiſſe fertur, At enim hoc ipſum maxime philoſophiæ munus eſt, ſingularum rerum opportunitatem agnoſcere. in quo vero tanquam popularis accuſabatur, de eo Timon cum alia permulta, tum hæc quoque ita dicit,

A καὶ ἀποστεροῦντος, οὐκ ἀπῄτησεν, οὐδὲ προσεποιήθη. οἱ δὲ φασὶν ἐπίτηδες χρῆσαι, καὶ ἀποδιδόντος, ἐπεὶ πένης ἦν, χαρίσασθαι. ἦν μὲν οὖν αὐτῷ καὶ ἐν Πιτάνῃ περιουσία, ἀφ᾽ ἧς ἀπέστειλεν αὐτῷ Πυλάδης ὁ ἀδελφός. ἀλλὰ καὶ ἐχορήγει αὐτῷ πολλὰ Εὐμένης ὁ τοῦ Φιλεταίρου. διὸ καὶ τούτῳ μόνῳ τῶν ἄλλων βασιλέων προσεφώνει. πολλῶν δὲ καὶ τὸν Ἀντίγονον θεραπευόντων, καὶ ὅτε ἥκοι ἀπαντώντων, αὐτὸς ἡσύχαζε, μὴ βουλόμενος προεμπίπτειν εἰς γνῶσιν. φίλος τε ἦν μάλιστα Ἱεροκλεῖ B τῷ τὴν Μουνυχίαν ἔχοντι καὶ τὸν Πειραιᾶ· ἔν τε ταῖς ἑορταῖς κατῄει πρὸς αὐτὸν ἑκάστοτε. καὶ δὴ καὶ πολλὰ ἐκείνου συμπείθοντος ὥστε ἀσπάσασθαι τὸν Ἀντίγονον, οὐκ ἐπείσθη, ἀλλὰ ἕως πυλῶν ἐλθὼν ἀνέστρεψε. μετά τε τὴν Ἀντιγόνου ναυμαχίαν πολλῶν προσιόντων, καὶ ἐπιστόλια παρακλητικὰ γραφόντων, αὐτὸς ἐσιώπησεν. ἀλλ᾽ οὖν ὅμως ὑπὲρ τῆς πατρίδος εἰς Δημητριάδα ἐπρέσβευσε πρὸς Ἀντίγονον, καὶ οὐκ ἐπέτυχε. τὸ πᾶν C δὴ διέτριβεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, τὸν πολιτισμὸν ἐκτοπίζων. καί ποτε καὶ δὴ καὶ Ἀθήνησιν ἐν τῷ Πειραιεῖ πρὸς τὰς θέσεις λέγων ἐχρόνισεν, οἰκείως ἔχων πρὸς Ἱεροκλέα· ἐφ᾽ ᾧ καὶ πρός τινων διεβάλλετο. πολυτελὴς δὲ ἄγαν ὢν (καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ ἕτερος Ἀρίστιππος;) ἐπὶ τὰ δεῖπνα πρὸς τοὺς ὁμοιοτρόπους μὲν, πλὴν ἀλλ᾽ ἀπήντα. καὶ Θεοδότῃ τε καὶ Φιλαίτῃ Ἠλίδι ἑταίρᾳ συνῴκει φανερῶς, καὶ πρὸς τοὺς D διασύροντας προσεφέρετο τὰς Ἀριστίππου χρείας. φιλομειρακιός τε ἦν καὶ καταφερής. ὅθεν οἱ περὶ Ἀρίστωνα τὸν Χῖον Στωϊκοὶ ἐπεκάλουν αὐτὸν φθορέα τῶν νέων, καὶ κιναιδολόγον καὶ θρασὺν ἀποκαλοῦντες. καὶ γὰρ καὶ Δημητρίου τοῦ πλεύσαντος εἰς Κυρήνην, ἐπὶ πλέον ἐρασθῆναι λέγεται, καὶ Λεωχάρους τοῦ Μυρλεανοῦ. ἐφ᾽ ᾧ καὶ πρὸς τοὺς κωμάσαντας εἰπεῖν, αὐτὸς μὲν θέλειν ἀνοῖξαι, ἐκεῖνον δὲ διακωλύειν. τούτου δὲ ἤρων καὶ Δημοχάρης ὁ Λάχητος καὶ Πυθοκλῆς ὁ τοῦ Βουγέ- E λου· οὓς καταλαβὼν, ὑπ᾽ ἀνεξικακίας παραχωρεῖν ἔφη. διὰ ταῦτα δὴ οὖν ἔδακνόν τε αὐτὸν οἱ προειρημένοι καὶ ἐπέσκωπτον, ὡς φιλόχλον καὶ φιλόδοξον. μάλιστα δὲ ἐπετίθεντο αὐτῷ παρὰ Ἱερωνύμῳ τῷ περιπατητικῷ, ὁπότε συνάγοι τοὺς φίλους ἐς τὴν Ἁλκυονέως τοῦ Ἀντιγόνου υἱοῦ ἡμέραν, εἰς ἣν ἱκανὰ χρήματα ἀπέστειλεν ὁ Ἀντίγονος πρὸς ἀπόλαυσιν. ἔνθα καὶ παραιτούμενον ἑκάστοτε τὰς ἐπικυλικείους ἐξηγήσεις πρὸς Ἀρίδηλον προ- F τείνοντά τι θεώρημα, καὶ ἀξιοῦντα εἰς αὐτὸ λέγειν, εἶπεν, Ἀλλ᾽ αὐτὸ τοῦτο μάλιστα φιλοσοφίας ἴδιον, τὸ καιρὸν ἑκάστων ἐπίστασθαι. εἰς δὲ τὸ διαβαλλόμενον αὐτῷ φιλόχλον καὶ Τίμων τά τε ἄλλα φησὶν, ἀτὰρ δὴ τοῦτον τὸν τρόπον·

Ὡς

A ῟Ως εἰπὼν, ὄχλοιο περιστᾶσιν εἰσκατέδυνεν.

Οἱ δέ μιν ἠΰτε γλαῦκα περὶ σπίζα τερατοῦντο,

Ἠλέματον δεικνύντες, ὅθ' οὕνεκεν ὄχλῳ ἀρέσκεις.

Οὐ μέγα πρῆγμα τάλας τί πλατύνεαι, ἠλίθιος ὥς;

οὐ μὴν ἀλλ' οὕτως ἄτυφος ἦν, ὥστε τοῖς μαθηταῖς παρῄνει καὶ ἄλλων ἀκούειν. καί τινος Χίου νεανίσκου μὴ εὐαρεστουμένου τῇ διατριβῇ αὐτοῦ, ἀλλ' Ἱερωνύμου τοῦ προειρημένου, αὐτὸς ἀπαγαγὼν συνέστησε τῷ φιλοσόφῳ, παραινέσας εὐτακτεῖν. χαρίεν δ' αὐτοῦ φέρεται κἀκεῖνο· B πρὸς τὸν πυθόμενον διὰ τί ἐκ μὲν τῶν ἄλλων μεταβαίνουσιν εἰς τὴν Ἐπικούρειον, ἐκ δὲ τῶν Ἐπικουρείων οὐδέποτε; ἔφη, Ἐκ μὲν γὰρ ἀνδρῶν γάλλοι γίνονται, ἐκ δὲ γάλλων ἄνδρες οὐ γίνονται. λοιπὸν δὲ πρὸς τῷ τέλει γινόμενος ἅπαντα κατέλιπε Πυλάδῃ τῷ ἀδελφῷ τὰ αὐτοῦ· ἀνθ' ὧν ἐς Χίον αὐτὸν προσήγαγε, τὸν Μοιρέαν λανθάνων, κἀκεῖθεν εἰς Ἀθήνας ἀπήγαγε. περιὼν δὲ οὔτε γύναιον εἰσηγάγετο, οὔτε ἐπαιδοποιήσατο. τρεῖς τε διαθήκας ποιησάμενος, ἔθετο τὴν μὲν ἐν Ἐρετρίᾳ, πρὸς C Ἀμφίκριτον· τὴν δὲ Ἀθήνησι, παρά τινας τῶν φίλων· τὴν δὲ τρίτην ἀπέστειλεν εἰς οἶκον, πρὸς Θαυμασίαν, ἕνα τινὰ τῶν ἀναγκαίων, ἀξιώσας διατηρῆσαι· πρὸς ὃν καὶ γράφει ταυτί·

ΑΡΚΕΣΙΛΑΟΣ ΘΑΥΜΑΣΙΑ.

χαίρειν.

Δέδωκα Διογένει διαθήκας ἐμαυτοῦ κομίσαι πρὸς D σέ. διὰ γὰρ τὸ πολλάκις ἀῤῥωστεῖν, καὶ τὸ σῶμα ἀσθενῶς ἔχειν, ἔδοξέ μοι διαθέσθαι, ἵν' εἴ τι γίνοιτο ἀλλοῖον, μή τι σε ἠδικηκὼς ἀπίω, τὸν εἰς ἐμὲ ἐκτενῶς οὕτω πεφιλοτιμημένον. ἀξιοπιστότατος δ' αἰεὶ τῶν ἐνθάδε σύ μοι τηρῶν αὐτάς, διά τε τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς οἰκειότητα. πειρῶ οὖν, μεμνημένος διότι σοι πίστιν τὴν ἀναγκαιοτάτην παρακατατίθεμαι, δίκαιος ἡμῖν εἶναι, E ὅπως ὅσον ἐπὶ σοὶ τὰ κατ' ἐμὲ εὐσχημόνως ᾖ μοι διῳκημένα. κεῖνται δὲ Ἀθήνησιν αὗται παρά τισι τῶν γνωρίμων, καὶ ἐν Ἐρετρίᾳ παρ' Ἀμφικρίτῳ.

Ἐτελεύτησε δὲ, ὥς φησιν Ἕρμιππος, ἄκρατον ἐμφορηθεὶς πολὺν, καὶ παρακόψας, ἤδη γεγονὼς ἔτος πέμπτον καὶ ἑβδομηκοστὸν, ἀποδεχθεὶς παρ' Ἀθηναίων ὡς οὐδείς. ἔστι καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν,

Ἀρκεσίλαε, τί μοι, τί τοσοῦτον ἄκρητον ἀφειδῶς
Ἔσπασας, ὥστε φρενῶν ἐκτὸς ὄλισθες ἑῶν;
F Οἰκτείρω σ' οὐ τόσσον ἐπεὶ θάνες, ἀλλ' ὅτι μούσας
Ὕβρισας, οὐ μετρίῃ χρησάμενος κύλικι.

γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀρκεσίλαοι· ποιητὴς ἀρχαίας κωμῳδίας, ἄλλος ἐλεγείας· ἕτερος, ἀγαλματοποιὸς· εἰς ὃν καὶ Σιμωνίδης ἐποίησεν ἐπίγραμμα τουτί,

Ἀρτέμιδος τόδ' ἄγαλμα. διηκόσιαι γὰρ ὁ μισθὸς

A *Sic dicens, turbæ circumſtanti ſe immiſcuit.*
Illi autem eum tanquam noctuam circum aviculæ obſtupebant,
Stultum oſtendentes, quoniam turbæ places.
Haud magnum negocium, miſer quid inflaris, inſipiens ut?

Atque is tamen adeo non erat elatus, ut diſcipulos ad audiendos alios hortaretur. Cumque Chius quidam adoleſcentulus minime ille quidem ſuis, ſed Hieronymi, de quo ſupra dictum eſt, exercitationibus B delectaretur, ipſe ad eum deductum philoſopho commendavit, monens, ut ordinis diſciplinæque gravitatem ſervaret. fertur ejus illud etiam lepide dictum; quærenti enim cuidam, cur homines à cæteris quidem ad Epicureos, ab Epicureis autem ad cæteros non migrarent, Quoniam, inquit, ex viris quidem galli fiunt, ex gallis vero viri non fiunt. Ad extremum, cum ei vitæ finis appropinquaret, omnia ſua Pyladi fratri reliquit; quarum rerum cauſa, inſciente Mœrea, eum Chium præ- C miſit, atque inde Athenas accerſivit. ſuperſtes neque mulierculam ad ſe introduxit, neque filios ſuſcepit. tribuſque teſtamentis factis, unum quidem Eretriæ apud Amphicritum, alterum Athenis apud quoſdam amicorum, tertium domum ad Thaumaſium, unum ex neceſſariis ſuis, cuſtodiendum miſit: cui hæc quoque ſcribit;

ARCESILAUS THAUMASIÆ

gaudere

D Diogeni teſtamentum meum dedi ad te perferendum. nam cum ſæpius ægrotarem, corporeque eſſem imbecillo, viſum eſt mihi teſtamentum facere, ne ſi quid mihi ſecus accideret, aliqua tibi facta injuria è vita diſcederem, quem ego prolixe munificum erga me expertus ſum. fideliſſimus autem tu mihi ex omnibus, qui iſthic ſunt, tum propter ætatem, tum E propter neceſſitudinem erga nos, teſtamentum cuſtodies. Fac igitur, ut quoniam me tibi maximam habuiſſe fidem meminiſti, in nos juſtus inveniaris: ut, quantum in te eſt, rebus meis recte videar conſuluiſſe. Idem teſtamentum, Athenis quoque apud quoſdam amicorum itemque Eretriæ apud Amphicritum, depoſitum eſt.

Mortuus eſt, ut ait Hermippus, cum multo hauſto mero inſaniſſet, annos quinque & ſeptuaginta jam natus, ab Athenienſibus ſic, ut nemo antea, acceptus. in quem eſt illud etiam noſtrum;

F *Arceſilae, quid mihi, quid tantum meri largiter*
Hauſiſti, mentem ut extra caderes tuam?
Miſereor tui, non tam quod occidiſti, ſed quod Muſas
Contumelia affeciſti, haud moderato uſus calice.

Fuerunt & alii tres Arceſilai. poeta veteris comœdiæ, alter elegiæ; alius fictor, in quem Simonides hoc fecit epigramma,

Dianæ hæc imago; ducentæ enim merces

Drachmæ,

Drachmæ Pariæ, quarum inſigne Aratus.
Peritus autem fecit Minervæ manibus
Dignus Arceſilaus filius Ariſtodici.

Qui vero ſupradictus eſt Philoſophus, quemadmodum eſt apud Apollodorum in Chronicis, floruit vigeſima ac centeſima Olympiade.

BION.

BION genere quidem fuit Boryſthenites. quibus autem parentibus natus, quibuſque à rebus ſe ad philoſophiam contulerit, ipſe Antigono expoſuit. Nam eum cum interrogaſſet,

Quisnam es virorum? ubi tibi civitas? atque parentes ?

contumelia ſe affici intelligens, ei hoc modo reſpondit ; Pater mihi libertus fuit, cubito ſe emungens, (ſalſamentorum mercatorem ſignificabat) genere Boryſthenites non ille quidem facie præditus, ſed faciei pictura, acerbitatis domini veſtigio: mater fuit ea, quam hujuſmodi uxorem duceret è lupanari. deinde pater publicanus aliquid fraudans , cum tota familia & nobiſcum venundatus eſt. me autem rhetor quidem adoleſcentiorem venuſtumque mercatus eſt, qui moriens omnia mihi reliquit; cujus ego libris incenſis & conſciſſis,Athenas veni philoſophatuſque ſum.

Tali ergo genere at ſanguine glorior eſſe.

hæc igitur de me, itaque deſinant jam Perſæus & Philonides ea exquirere : tu vero ex meipſo meipſum ſpectato. Et revera quidem Bion alioqui verſutus erat, ſophiſteſque ingenio multiplici, quique vexare philoſophiam volentibus pleraſque ſermonis anſas dediſſet, proclivis quoque ad quædam, quique elationis voluptate facile capi poſſet. Monumenta reliquit quamplurima. Ejus quoque breviter acuteque dicta feruntur, quæ tractationem utilem continent : veluti cum ideo reprehenſus quod adoleſcentulum non venaretur, Fieri non poſſe, reſpondit, mollis ut caſeus hamo caperetur. Interrogatus aliquando, quinam maxime angitur, reſpondit, Qui maximarum rerum proſperitates conſequi vult. Interrogatus, uxor utrum ducenda eſſet, (nam in hunc quoque id confertur) Si deformem, inquit, duxeris, pœnam ; ſi pulchram, communem feres. Senectutem malorum portum eſſe aiebat, in eam igitur omnia perfugere. Gloriam annorum eſſe matrem, Pulchritudinem alienum bonum, Divitias rerum nervos. Ei qui bona comederat, Amphiaraum, inquit, terra, tu vero terram devoraſti. Magnum malum eſſe aiebat, malum ipſum ferre non poſſe. reprehendebat eos, qui homines quidem tanquam ſenſus expertes comburerent , eoſdem tanquam ſentientes comburerent. Crebro habebat in ore, optabilius eſſe ætatis florem alteri gratificari, quam alienum decerpere. ſic enim corpori atque animo detrimentum afferri. Socratem quoque calum-

A Δραχμαὶ ταὶ Πάριαι, τῶν ἐπίσημ' Ἄρατος.
Ἀσκητὸς δ' ἐποίησεν Ἀθαναίης παλάμῃσιν
Ἄξιος Ἀρκεσίλας υἱὸς Ἀριστοδίκου.

ὁ δὲ προειρημένος φιλόσοφος, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, ἤκμαζε περὶ τὴν εἰκοστὴν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα.

ΒΙΩΝ.

B Βίων, τὸ μὲν γένος ἦν Βορυσθενίτης· ὧν τινων δὲ γονέων καὶ ἀφ' οἵων πραγμάτων ἦξεν ἐπὶ φιλοσοφίαν, αὐτὸς Ἀντιγόνῳ διασαφεῖ. ἐρομένου γὰρ αὐτόν,

Τίς; πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

αἰσθόμενος ὅτι προδιαβέβληται, φησὶ πρὸς αὐτόν, Ἐμοῦ ὁ πατὴρ μὲν ἦν ἀπελεύθερος, τῷ ἀγκῶνι ἀπομυσσόμενος (διεδήλου δὲ τὸν ταριχέμπορον) γένος Βορυσθενίτης, ἔχων οὐ πρόσωπον, ἀλλὰ συγγραφὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου, τῆς τοῦ δεσπότου πικρίας σύμβολον· μήτηρ δέ,
C οἵαν ὁ τοιοῦτος ἂν γήμαι, ἀπ' οἰκήματος. ἔπειτα ὁ πατὴρ παρατελωνησάμενός τι, πανοίκιος ἐπράθη μεθ' ἡμῶν. καί με ἀγοράζει τις ῥήτωρ νεώτερον ὄντα καὶ εὔχαριν· ὃς καὶ ἀποθνήσκων κατέλιπέ μοι πάντα. κἀγὼ κατακαύσας αὐτοῦ τὰ συγγράμματα καὶ πάντα συγξύσας, Ἀθήναζε ἦλθον καὶ ἐφιλοσόφησα.

Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.

ταῦτά ἐστι τὰ κατ' ἐμέ. ὥστε παυσάσθωσαν Περσαῖός τε
D καὶ Φιλωνίδης ἱστοροῦντες αὐτά· σκόπει δέ με ἐξ ἐμαυτοῦ. καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ὁ Βίων τὰ μὲν ἄλλα πολύτροπος καὶ σοφιστὴς ποικίλος, καὶ πλείστας ἀφορμὰς δεδωκὼς τοῖς βουλομένοις καθιππάζεσθαι φιλοσοφίας· ἔν τισι δὲ καὶ πότιμος, καὶ ἀπολαῦσαι τύφου δυνάμενος. πλεῖστά τε καταλέλοιπεν ὑπομνήματα, ἀλλὰ καὶ ἀποφθέγματα χρειώδη πραγματείαν περιέχοντα. οἷον, ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῷ μὴ θηρᾶσαι μειράκιον, Οὐχ οἷόν τε, εἶπεν, ἁπαλὸν τυρὸν
E ἀγκίστρῳ ἐπισπᾶσθαι. ἐρωτηθείς ποτε τίς μᾶλλον ἀγωνιᾷ, ἔφη, Ὁ τὰ μέγιστα βουλόμενος εὐημερεῖν. ἐρωτηθεὶς εἰ γήμαι (ἀναφέρεται γὰρ καὶ τοῦτο εἰς αὐτόν) ἔφη, Ἐὰν μὲν γήμῃς αἰσχράν, ἕξεις ποινήν· ἂν δὲ καλήν, ἕξεις κοινήν. τὸ γῆρας ἔλεγεν ὅρμον εἶναι τῶν κακῶν· εἰς αὐτὸ γοῦν πάντα καταφεύγειν. τὴν δόξαν, ἐτῶν μητέρα εἶναι· τὸ κάλλος, ἀλλότριον ἀγαθόν· τὸν πλοῦτον, νεῦρα πραγμάτων. πρὸς τὸν τὰ χωρία κατεδηδοκότα, Τὸν μὲν
F Ἀμφιάραον, ἔφη, ἡ γῆ κατέπιε, σὺ δὲ τὴν γῆν. μέγα κακόν, τὸ μὴ δύνασθαι φέρειν κακόν. κατεγίνωσκε δὲ καὶ τῶν τοὺς ἀνθρώπους κατακαόντων μὲν ὡς ἀναισθήτους, παρακαόντων δὲ ὡς αἰσθανομένους. ἔλεγε δὲ συνεχὲς ὅτι αἱρετώτερόν ἐστι τὴν ὥραν ἄλλῳ χαρίζεσθαι, ἢ ἀλλοτρίας ἀποδρέπεσθαι. καὶ γὰρ εἰς σῶμα βλάπτεσθαι καὶ εἰς ψυχήν. διέβαλε δὲ καὶ τὸν Σωκράτην

τὴν, λέγων, ὡς εἰ μὲν εἶχεν Ἀλκιβιάδου χρείαν, καὶ ἀπείχετο, μάταιος ἦν· εἰ δὲ μὴ εἶχεν, οὐδὲν ἐποίει παράδοξον. εὔκολον ἔφασκε τὴν εἰς ᾅδου ὁδόν· καταμύοντας γοῦν ἀπιέναι. τὸν Ἀλκιβιάδην μεμφόμενος ἔλεγεν, ὡς νέος μὲν ὢν, τοὺς ἄνδρας ἀπάγοι τῶν γυναικῶν· νεανίσκος δὲ γενόμενος, τὰς γυναῖκας τῶν ἀνδρῶν. ἐν Ῥόδῳ τὰ ῥητορικὰ διασκούντων Ἀθηναίων, τὰ φιλοσοφούμενα ἐδίδασκε. πρὸς οὖν τὸν αἰτιασάμενον ἔφη, Πυροὺς ἐκόμισα, καὶ κριθὰς πωλῶ; ἔλεγε τοὺς ἐν ᾅδου μᾶλλον ἂν κολάζεσθαι εἰ ὁλοκλήροις καὶ μὴ τετρημένοις ἀγγείοις ὑδροφόρουν. πρὸς τὸν ἀδολέσχην, λιπαροῦντα συλλαβέσθαι αὐτῷ, Τὸ ἱκανόν σοι ποιήσω, φησίν, ἐὰν παρακλήτους πέμψῃς, καὶ αὐτὸς μὴ ἔλθῃς. πλέων μετὰ πονηρῶν, λῃσταῖς περιέπεσε. τῶν δὲ, Ἀπολώλαμεν, εἰπόντων, ἐὰν γνωσθῶμεν· Ἐγὼ δὲ, φησίν, ἐὰν μὴ γνωσθῶμεν. τὴν δὲ οἴησιν ἔλεγε προκοπῆς ἐγκοπήν· πρὸς τὸν πλούσιον μικρολόγον, Οὐχ οὗτος, ἔφη, τὴν οὐσίαν κέκτηται, ἀλλ' ἡ οὐσία τοῦτον. ἔλεγε τοὺς μικρολόγους, τῶν μὲν ὑπαρχόντων ὡς ἰδίων ἐπιμελεῖσθαι· ὡς δὲ ἐξ ἀλλοτρίων, μηδὲν ὠφελεῖσθαι. τῇ μὲν ἀνδρείᾳ νέους ὄντας ἔφη χρῆσθαι, τῇ δὲ φρονήσει γηράσκοντας ἀκμάζειν. τοσοῦτον διαφέρειν τὴν φρόνησιν τῶν ἄλλων ἀρετῶν, ὅσον τὴν ὅρασιν τῶν ἄλλων αἰσθήσεων. μὴ δεῖν ἔφασκεν ὀνειδίζειν τὸ γῆρας, εἰς ὃ, ἔφη, πάντες εὐχόμεθα ἐλθεῖν. πρὸς τὸν βάσκανον ἐσκυθρωπακότα, Οὐκ οἶδα, ἔφη, πότερόν σοι κακὸν γέγονεν, ἢ ἄλλῳ ἀγαθόν. τὴν δυσγένειαν πονηρὸν ἔλεγεν εἶναι σύνοικον τῇ παῤῥησίᾳ·

Δουλοῖ γὰρ ἄνδρα, κἂν θρασύστομός τις ᾖ.

τοὺς φίλους, ὁποῖοί ἂν ὦσι, συντηρεῖν, ἵνα μὴ δοκοίημεν πονηροῖς κεχρῆσθαι, ἢ χρηστοὺς παρῃτῆσθαι. οὗτος τὴν ἀρχὴν μὲν παρῃτεῖτο τὰ Ἀκαδημαϊκὰ, καθ' ὃν χρόνον ἤκουε Κράτητος· εἶτ' ἀνείλετο τὴν Κυνικὴν ἀγωγὴν, λαβὼν τρίβωνα καὶ πήραν. καὶ τί γὰρ ἄλλο μετεσκεύασεν αὐτὸν πρὸς ἀπάθειαν; ἔπειτα ἐπὶ τὰ Θεοδώρεια μετῆλθε, διακούσας Θεοδώρου τοῦ ἀθέου, κατὰ πᾶν εἶδος λόγου σοφιστεύοντος. μεθ' ὃν Θεοφράστου διήκουσε τοῦ περιπατητικοῦ. ἦν δὲ καὶ θεατρικὸς, καὶ πολὺς ἐν τῷ γελοίῳ διαφορῆσαι, φορτικοῖς ὀνόμασι κατὰ τῶν πραγμάτων χρώμενος. διὰ δὴ οὖν τὸ παντὶ εἴδει λόγου κεκρᾶσθαι, φασὶ λέγειν ἐπ' αὐτοῦ τὸν Ἐρατοσθένην, ὡς πρῶτος Βίων φιλοσοφίαν ἀνθινὰ ἐνέδυσεν. εὐφυὴς γὰρ ἦν καὶ παρῳδῆσαι· οἷά ἐστιν αὐτοῦ καὶ ταῦτα,

Ὦ πέπον Ἀρχύτα, ψαλληγενὲς, ὀλβιότυφε,

Τῆς ὑπάτης ἔριδος πάντων ἐμπειρότατ' ἀνδρῶν.

καὶ ὅλως καὶ μουσικὴν καὶ γεωμετρίαν διέπαιζεν. ἦν δὲ πολυτελής. καὶ διὰ τοῦτο πόλιν ἐκ πόλεως ἤμειβεν, ἐνίοτε καὶ φαντασίαν ἐπιτεχνώμενος. ἐν γοῦν Ῥόδῳ τοὺς ναύτας ἔπεισε σχολαστικὰς ἐσθῆτας ἀναλαβεῖν, καὶ ἀκολουθῆσαι αὐτῷ· σὺν οἷς εἰσβάλλων εἰς τὸ γυμνάσιον, περίβλεπτος

A niabatur, cum ita diceret, illum, ſi Alcibiade opus habuiſſet, atque abſtinuiſſet, ſtultum fuiſſe; ſi vero non habuiſſet, nihil præclarum feciſſe. Viam ad inferos facilem eſſe aiebat: clauſis enim oculis confici. Alcibiadem vituperans, aiebat eum puerum viros ab uxoribus, juvenem uxores à viris abſtraxiſſe. Rhodi cum ſe Athenienſes in rhetoricis exercerent, ipſe philoſophiam docebat. Id igitur reprehenti cuidam, Frumentum, inquit, attuli, & hordeum vendam? Aiebat eos, qui apud B inferos puniuntur, majoribus pœnis affectum iri, ſi integris neque perforatis vaſis aquam ferrent. Loquaci oranti ut ſibi adeſſet, Satis, ait, tibi faciam, ſi ad me advocatos miſeris, neque ipſe veneris. Cum facinoroſis navigans in prædones incidit; illis vero, Periimus, dicentibus, ſi cogniti fuerimus, At ego, inquit, niſi cogniti fuerimus. Elationem aiebat progreſſionis ad virtutem eſſe interceptio- C nem. Diviti ſordido, Non iſte, inquit, rem habet, ſed habetur à re. Aiebat ſordidos bona tanquam ſua tueri, ex eis velut alienis nullam utilitatem percipere. Juvenes fortitudine uti, ſeneſcentes prudentia vigere oportere: tanto prudentiam reliquis virtutibus præſtare, quanto cæteris ſenſibus viſus antecellat. Aiebat ſenectutem nemini ex probandam eſſe, ad quam, inquit, omnes pervenire precamur. Invido cuidam, cum triſtis eſſet, Neſcio, inquit, utrum tibi quidpiam mali. an alteri quidpiam boni contigerit. Impietatem malum eſſe loquendi libertati contu- D bernalem aiebat.

Servum enim facit virum, quamvis audax loquendi quis fuerit.

Amicos, qualeſcunque ſint, ſervari oportere; ne aut improbis uſi fuiſſe, aut devitare probos videamur, Iſte ab initio quidem Academica aſpernatus eſt, quo tempore Cratetem audiebat; deinde ſumpto palliolo ſordido, & ſacculo, Cynicam diſciplinam amplexus eſt, nam quid aliud eum ſic immutatum perturbationum reddidit expertem? poſtea audito Theodo- E ro impio, omne dicendi genus docere ſe profitente, ad Theodorea ſe nontulit. poſt quem Theophraſtum cudivit Peripateticum. Ad theatrum maxime erat accommodatus, & in diſtrahendis per ridiculum hominum animis multus, invidioſis rerum nominibus utens. Quoniam igitur orationi omnem dicendi formam admiſcebat, ideo Eratoſthenem de eo dixiſſe aiunt, Bionem primum philoſophiam floribus veſtiviſſe, erat, enim ad exagitandum natus: F qualia hæc illius ſunt,

O mollis Archyta cantu genite, beate faſtu,

Supremæ nixæ ominum peritiſſime virorum.

Omnino & muſicam & geometriam irridebat. ſumptuoſus erat, ob eamque cauſam in civitatem è civitate migrabat, oſtentationis quoque interdum artifex. Ergo Rhodi nautis perſuaſit, ſumptis ut diſcipulorum veſtibus cum ſeque-

rentur, quibuſcum in gymnaſium irrumpens, omnium in ſe oculos convertit. Conſueverat adoleſcentulorum quoſdam ſibi filios adoptare, tum ut illis ad voluptatem abuteretur, tum etiam ut illorum benevolentia munitior eſſet. Sed & ſui ipſius valde erat amans; ſæpeque illud uſurpabat, Amicorum communia. Quamobrem ex tanto auditorum numero nemo ſe ejus diſcipulum inſcribit, quamvis quoſdam ad ſummam impudentiam perduxerit. Igitur Bition, unus ex his qui eo utebantur, Menedemo aliquando fertur dixiſſe, Equidem, Menedeme, noctu cum Bione conjungor, nec tamen abſurdi quidquam perpeti videor. Multa quoque ſceleſtius cum auditoribus agebat, ut qui hanc à Theodoro diſciplinam accepiſſet. Ad extremum in morbum incidens (quemadmodum Chalcidenſes aiebant, nam ibi quoque eſt mortuus) eo adductus eſt, ut & quibuſdam rebus arcendi morbi cauſa corpus alligaret, & ut eum omnium in deos peccatorum pœniteret. ſed inopia eorum qui ægrotantem curarent, graviter tam diu affligtabatur, donec illi Antigonus duos ſervos miſit; quem quidem, ut ait Phavorinus in varia hiſtoria, etiam lectica ſequebatur. verum quo modo ille mortuus eſt, ſic nos eum quoque inſectati ſumus;

Bionem Boryſthenitem,
quem Scythica genuit tellus,
deos omnino eſſe negare audivimus.
quod ſi quam habebat, eadem in opinione
permanſiſſet, profecto par fuiſſet
ita eum dicere, ut ſibi conſentire videretur.
falſo id quidem. ſed tamen ei ſic viſum.
nunc vero in morbum incidens
diuturnum, mortemque metuens,
qui deos eſſe negabat,
qui ne templum quidem aſpexerat,
qui ſæpe mortales
diis facientes irriſerat;
non ſolum ſuper focos,
aras, ac menſas,
odore, adipe, thureque impoſito
deorum nares complevit;
nec ſolum peccaſſe ſe dixit,
veniamque præteritorum petiit; ſed
etiam anus cantionibus
collum libenter præbuit,
perſuaſuſque brachia
coriis alligavit,
virgultumque ſpinoſum & lauri ramum
ſupra fores ſtatuit.
quæ quidem exequi potius,
quam mori, volebat.
ſtultus, qui mercede quadam
deos eſſe voluerit; perinde ac ſi dii
tum demum futuri eſſent,
cum eos eſſe Bion exiſtimare vellet.

A ἦν. εἰώθει τε νεανίσκων τινῶν υἱοθεσίας ποιεῖσθαι, καὶ εἰς τὸ ἀποχρῆσθαι αὐτοῖς ἔς τε τὰς ἡδονὰς, καὶ ὥστε φυλάττεσθαι ὑπ' εὐνοίας αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ φίλαυτος ἦν ἰσχυρῶς, καὶ πολὺς ἐγκείμενος τῷ, Κοινὰ τὰ φίλων. παρ' ὃ καὶ οὐδεὶς μαθητὴς αὐτοῦ ἐπιγράφεται, τοσούτων αὐτῷ σχολασάντων· καίτοι τινὰς εἰς ἀναισχυντίας προῆγεν. ὁ γοῦν Βητίων, εἷς τῶν συνήθων αὐτῷ, πρὸς Μενέδημόν ποτε λέγεται εἰπεῖν, Ἐγώ τοι, ὦ Μενέδημε, νύκτωρ συνδέομαι Βίωνι, καὶ οὐδὲν ἄτοπον δοκῶ γε πεπονθέναι. πολλὰ δὲ καὶ ἀθεώτερον προσεφέρετο τοῖς ὁμι-
B λοῦσι, τοῦτο Θεοδώρειον ἀπολαύσας. καὶ ὕστερόν ποτε ἐμπεσὼν εἰς νόσον, ὡς ἔφασκον οἱ ἐν Χαλκίδι (αὐτόθι γὰρ καὶ κατέστρεψε) περίαπτα λαβεῖν ἐπείσθη, καὶ μεταγινώσκειν ἐφ' οἷς ἐπλημμέλησεν ἐς τὸ θεῖον. ἀπορίᾳ δὲ καὶ τῶν νοσοκομούντων δεινῶς διετίθετο· ἕως Ἀντίγονος αὐτῷ δύο θεράποντας ἀπέστειλε. καὶ ἠκολούθει γε αὐτῷ ἐν φορείῳ, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. ἀλλὰ καὶ ὡς κατέστρεψε, καὶ ἡμεῖς αὐτὸν οὕτως (ἠπασάμεθα·

Βίωνα τὸν Βορυσθενίτην,
C Ὃν ἔφυσεν ἡ Σκυθὶς αἶα,
Λέγειν ἀκούομεν θεοὺς
Ὡς οὐδέν εἰσιν ὄντως.
Κ' εἰ μὲν τὸ δόγμα τοῦτ' ἔχων
Ἔμιμνεν, ἦν ἂν εἰκὸς
Λέγειν, φρονεῖν ὅπως δοκεῖ·
Κακῶς μὲν, ἀλλ' ἔδοξε.
Νῦν δ' ἐς νόσον πεσὼν μακρὰν,
D Καὶ μὴ θάνῃ δεδοικὼς,
Ὁ μὴ θεοὺς εἶναι λέγων,
Ὁ νηὸν οὐδὲ βλέψας,
Ὁ πολλὰ χλευάσας βροτοὺς,
Οἳ τοῖς θεοῖς ἔθυον·
Οὐ μοῦνον ἐσχάρης ὕπερ,
Βωμῶν τε καὶ τραπέζης,
Κνίσσῃ, λίπει, θυήμασι,
Θεῶν ἔδαισε ῥῖνας·
E Οὐδ' εἶπε μοῦνον, Ἤλιτον,
Σύγγνωτε τοῖς πρίν· ἀλλὰ
Καὶ γραῒ δῶκεν εὐμαρῶς
Τράχηλον εἰς ἐπῳδὴν,
Καὶ σκυτίσιν βραχίονας
Πεπεισμένος ἔδησε·
Ῥάμνον τε καὶ κλάδον δάφνης
Ὑπὲρ θύρην ἔθηκεν.
F Ἅπαντα μᾶλλον, ἢ θανεῖν,
Ἕτοιμος ὢν ὑπουργεῖν.
Μωρὸς δ' ὃς ἤθελέν τινος
Μισθοῦ τὸ θεῖον εἶναι·
Ὡς τῶν θεῶν ὄντων, ὅταν
Βίων θέλῃ νομίζειν.

Τοι γὰρ μάτην φρονῶν, ὅτ' ἦν
　"Απας ὁ λέμβος ἄνθραξ,
Τὴν χεῖρα τείνας, ὧδέ πως,
　Χαῖρ', εἶπε, χαῖρε Πλουτεῦ.

γεγόνασι δὲ Βίωνες δέκα· πρῶτος, ὁ Φερεκύδει τῷ Συρίῳ συνακμάσας, οὗ φέρεται βιβλία δύο· ἔστι δὲ Προκοννήσιος. δεύτερος, τέχνας ῥητορικὰς γεγραφώς· τρίτος, ὁ αὐτὸς οὗτος· τέταρτος, Δημοκρίτειος, καὶ μαθηματικὸς Ἀβδηρίτης, Ἀτθίδι γεγραφὼς καὶ Ἰάδι· οὗτος πρῶτος εἶπεν εἶναί τινας οἰκήσεις ἔνθα γίνεσθαι ἓξ μηνῶν τὴν νύκτα καὶ ἓξ τὴν ἡμέραν· πέμπτος, Σολεύς, Αἰθιοπικὰ γεγραφώς· ἕκτος, ῥητορικός, οὗ φέρεται ἐννέα βιβλία Μουσῶν ἐπιγραφόμενα· ἕβδομος, μελικὸς ποιητής· ὄγδοος, Μιλήσιος ἀνδριαντοποιός, οὗ μέμνηται καὶ Πολέμων· ἔνατος, ποιητὴς τραγῳδίας τῶν Ταρσικῶν λεγομένων· δέκατος, ἀγαλματοποιὸς Κλαζομένιος, ἢ Χῖος· οὗ μέμνηται καὶ Ἱππῶναξ.

ΛΑΚΥΔΗΣ.

Λακύδης Ἀλεξάνδρου, Κυρηναῖος· οὗτός ἐστιν ὁ τῆς νέας Ἀκαδημίας κατάρξας, καὶ Ἀρκεσίλαον διαδεξάμενος· ἀνὴρ σεμνότατος, καὶ οὐκ ὀλίγους ἐσχηκὼς ζηλωτάς· φιλόπονός τε ἐκ νέου, καὶ πένης μέν, εὔχαρις δ' ἄλλως καὶ εὐόμιλος. τοῦτόν φασι καὶ περὶ οἰκονομίαν γλυκύτατα ἐσχηκέναι. ἐπειδὰν γάρ τι προέλοι τοῦ ταμείου, σφραγισάμενος πάλιν εἴσω τὸν δακτύλιον διὰ τῆς ὀπῆς ἐρρίπτει, ὡς μηδέποτε αὐτοῦ περιαιρεθείη, καί τι βασταχθείη τῶν ἀποκειμένων. μαθόντα δὴ τοῦτο τὰ θεραπόντια ἀπεσφράγιζε, καὶ ὅσα ἐβούλετο ἐβάσταζεν· ἔπειτα τὸν δακτύλιον αὐτὸν τρόπον διὰ τῆς ὀπῆς ἐνίει εἰς τὴν στοάν· καὶ τοῦτο ποιοῦντα οὐδεπώποτε ἐφωράθη. ὁ γοῦν Λακύδης ἐσχόλαζεν ἐν Ἀκαδημίᾳ ἐν τῷ κατασκευασθέντι κήπῳ ὑπὸ Ἀττάλου τοῦ βασιλέως· καὶ Λακύδειον ἀπ' αὐτοῦ προσηγορεύετο. καὶ μόνος τῶν ἀπ' αἰῶνος ζῶν παρέδωκε τὴν σχολὴν Τηλεκλεῖ καὶ Εὐάνδρῳ, τοῖς Φωκεῦσι. παρὰ δὲ Εὐάνδρου διεδέξατο Ἡγησίνους Περγαμηνός, ἀφ' οὗ Καρνεάδης. χάριεν δ' εἰς τὸν Λακύδην ἀναφέρεται. Ἀττάλου γὰρ αὐτὸν μεταπεμπομένου φασὶν εἰπεῖν, τὰς εἰκόνας πόρρωθεν δεῖν θεωρεῖσθαι. ὀψὲ δὲ αὐτῷ γεωμετροῦντι λέγει τις, Εἶτα νῦν καιρός; Εἶτα μηδὲ νῦν; ἐτελεύτησε δὲ σχολαρχεῖν ἀρξάμενος, τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς τετάρτης καὶ τριακοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἓξ πρὸς τοῖς εἴκοσιν ἔτη. ἡ τελευτὴ δὲ αὐτῷ, παράλυσις ἐκ πολυποσίας· καὶ αὐτῷ προσεπαίξαμεν ἡμεῖς οὑτωσί,

Καὶ σέο, Λακύδη, φάτιν ἔκλυον, ὡς ἄρα καὶ σὺ,
　Βάκχον ἑλὼν, ἀΐδην ποσσὶν ἔσυρες ἄκροις.
Ἦ σαφὲς ἦν, Διόνυσος, ὅταν πολὺς ἐς δέμας ἔλθοι,
　Λῦσε μέλη· διὸ δὴ μὴ Λυαῖος ἔφυ.

A *Fruſtra igitur tum ſapiens, cum*
　Lembus jam totus in carbonem converſus,
Ipſe autem manum tendens neſcio quo pacto,
　Salve, inquit, ſalve Pluto.

Cæterum Biones decem fuerunt. Primus æqualis Pherecydis Syri, cujus duo libri feruntur; fuit autem Proconneſius. Secundus Syracuſius, qui de arte ſcripſit rhetorica. Tertius is ipſe. Quartus Democritius mathematicus Abderites, qui Attice Ioniceque ſcripſit; is primus loca B quædam habitari dixit, in quibus ſex menſium noctes, itemque ſex menſium dies eſſent. Quintus Solenſis, qui Æthiopica conſcripſit. Sextus Rhetoricus, cujus novem libri de muſis inſcripti feruntur. Septimus poeta melicus. Octavus Mileſius fictor, de quo Polemon mentionem facit. Nonus Tragicus poeta, unus eorum, qui Tarſici ſunt appellati. Decimus imaginum fictor Clazomenius, ſive Chius, de quo eſt apud Hipponactem.

C

LACYDES.

Lacydes Alexandri filius, Cyrenæus fuit. Hic ille eſt novæ princeps Academiæ, qui etiam Arceſilao ſucceſſit, vir graviſſimus, quique ſui amatores non parum multos habuerit. Studioſiſſimus ab adoleſcentia fuit: tenuior ille quidem, ſed alioqui tamen elegans, & ſuavis. Hunc aiunt in rei familiaris cura jucundiſſimum fuiſſe. nam ſi quando ex penu quid- D quam depromſiſſet, clauſo oſtio anulum intro per foramen projiciebat, ne quid ei reconditarum à ſe rerum auferretur, atque aſportaretur. hoc ipſum ſervuli intelligentes, aperto oſtio, quotcunque volebant aſportabant: deinde anulum eodem pacto per foramen in porticum demittebant. quod cum facerent, nunquam deprehenſi ſunt. Lacydes autem in Academia ſcholas habebat in hortis ab At- E talo rege ædificatis, qui ab eo Lacydei vocabantur. Solus ex omni ſeculorum memoria Telecli atque Evandro Phocenſibus, vivus ſcholam tradidit. Evandro autem Hegeſinus ſucceſſit Pergamenus, à quo eſt Carneades. Lacydis vero facete dictum illud fertur: Nam cum eum Attalus ad ſe accerſeret, dixiſſe dicitur, procul ſpectari imagines oportere. Ei geometriæ ſero operam navanti cum quidam dixiſſet, Nunc tandem tempus? Ne nunc quidem, reſpondit. Mortuus eſt, cum ſcholam princeps obtinere cœpiſſet, anno quarto centeſimæ trigeſimæ Olympiadis, cum F eam annis ſex & viginti rexiſſet. paralyſis ob vinum abundantius ſumptum mortis ipſi cauſam attulit. in eum nos ita luſimus;

Tui quoque Lacydes famam audivi, quod etiam tu
　Bacchum capiens orcum pedibus attraxiſti ſummis.
An notum erat, Dionyſius cum multus in corpus venerit,
　Solvit membra, ideoque conſilium diſſolvens natus eſt.

CARNEADES.

CArneades Epicomi ſive Philocomi filius (ut Alexander in ſucceſſionibus ait) Cyrenæus fuit. Is cum Stoicorum libros & Chryſippi diligentiſſime legiſſet, adverſus ea bene diſputavit. quod ei ita ex ſententia ſucceſſit, ut illud uſurparet, Niſi Chryſippus fuiſſet, ego non fuiſſem. Vir extitit, ſi quis alius, ſtudioſiſſimus. in phyſicis minus ille quidem, in morali vero philoſophia plus ſplendoris aſſecutus. quocirca dicendi ſtudio occupatus, Comam & ungues alebat. in philoſophia vero tantum præſtitit, ut dimiſſis ſcholis, rhetores ad eum ſe conferrent, ipſumque audirent. Voce præditus erat maxima, ut gymnaſiarchus moneret eum, ne tantopere clamaret. tum ille, Quin tu, inquit, vocis modum præſcribis? cui fertur commode reſpondiſſe, cum eum habere modum auditores dixiſſet. in objurgando vehemens erat, & in quæſtionibus expugnatu difficilis; cœnaſque propter eas cauſas, quas ſupra diximus, devitabat. Is, cum aliquando Mentor Bithynius, ejus auditor, qui, ut ait Phavorinus in variarum rerum hiſtoria, ejus pellicem tentabat, ad eum in gymnaſium veniſſet, inter ſermonem mutatis eum ſic verſibus exagitavit,

Venit quis huc ſenex maritimus, verus,
Mentori ſimilis corpuſque vocemque.
Hunc ſcola hac ejici jubeo.

atque ipſemet ſurgens ait,

Hi quidem promulgabant, illi cogebantur valde cito.

Videtur autem neſcio quo pacto vehementius mortem eſſe averſatus; ſiquidem frequenter illud in ore habebat, Eadem quæ coagmentavit, natura diſſolvet. & tamen cum Antipatrum audiſſet veneno hauſto mortuum eſſe, ad eandem in oppetenda morte conſtantiam eſt excitatus, atque ait, Date igitur & mihi: illis vero rogantibus, Quid? Mulſum, reſpondit. Eo moriente, lunæ defectionem feruntextitiſſe, aſtro uno, omnium, excepto ſole, pulcherrimo, ut quidam dixit, doloris conſenſionem ſignificante. Apollodorus in chronicis tradit, eum anno quarto centeſimæ ac ſexageſimæ Olympiadis ab hominibus diſceſſiſſe, cum annos quinque & octoginta vixiſſet. Ejus epiſtolæ ad Ariarathem Cappadociæ regem feruntur. reliqua ejus diſcipuli conſcripſerunt. ipſe nullum monumentum reliquit. In eum eſt illud noſtrum Logadico & Archebulio metro;

Quid me Carneadem, quid me, Muſa, vis redarguere?
Indoctus qui nihil vidit, tantopere timuerat
Mortem; ſiquidem phthiſi quondam laborans peſſimo
Morbo, nolebat diſſolutionem ferre; ſed audiens
Quod venenum Antipater bibens extinctus eſt,

A

ΚΑΡΝΕΑΔΗΣ.

ΚΑρνεάδης, Ἐπικώμου ἢ Φιλοκώμου, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς, ὁ Κυρηναῖος. οὗτος τὰ τῶν Στωϊκῶν βιβλία ἀναγνοὺς, ἐπιμελέστατα τὰ Χρυσίππου, ἐπιεικῶς αὐτοῖς ἀντέλεγε. καὶ εὐημέρει τοσοῦτον, ὥστε ἐκεῖνο ἐπιλέγειν, Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν ἐγώ. φιλόπονος δὲ ἄνθρωπος γέγονεν, εἰ καί τις ἄλλος· ἐν μὲν τοῖς
B φυσικοῖς ἧττον φερόμενος, ἐν δὲ τοῖς ἠθικοῖς μᾶλλον. ὅθεν καὶ ἐκόμα καὶ ἔτρεφεν ὄνυχας, ἀσχολίᾳ τῇ περὶ τοὺς λόγους. τοσοῦτον δὲ ἴσχυσεν ἐν φιλοσοφίᾳ, ὥστε καὶ τοὺς ῥήτορας ἀπολύσαντας ἐκ τῶν σχολῶν παρ' αὐτὸν ἰέναι, καὶ αὐτοῦ ἀκούειν. ἦν δὲ καὶ μεγαλοφωνότατος, ὥστε τὸν γυμνασίαρχον προσπέμψαι αὐτῷ μὴ οὕτω βοᾷν· τὸν δὲ εἰπεῖν, Καὶ δὸς μέτρον φωνῆς. ὅθεν εὐστόχως ἑλόντα ἀμείψασθαι φάναι γὰρ, Μέτρον ἔχεις τοὺς ἀκούοντας. δεινῶς τε ἦν ἐπιπλη-
C κτικὸς, καὶ ἐν ταῖς ζητήσεσι δύσμαχος. τά τε δεῖπνα λοιπὸν παρῃτεῖτο διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. οὗτός ποτε Μέντορος τοῦ Βιθυνοῦ μαθητοῦ ὄντος, καὶ παρ' αὐτὸν ἐλθόντος εἰς τὴν διατριβὴν, ὡς ἐπείρα αὐτοῦ τὴν παλλακὴν ὁ Μέντωρ, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, μεταξὺ λέγων παρῴδησεν εἰς αὐτὸν,

Πωλεῖταί τις δεῦρο γέρων, ἅλιος, νημερτὴς,
Μέντορι εἰδόμενος ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν·
Τοῦτον σχολῆς τῆσδ' ἐκκεκηρῦχθαι λέγω.

D καὶ ὃς ἀναστὰς ἔφη,

Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.

Δειλότερον δέ πως δοκεῖ περὶ τὴν τελευτὴν ἀνεστράφθαι, ὅτε συνεχὲς ἔλεγεν, Ἡ συστήσασα φύσις καὶ διαλύσει. μαθών τε Ἀντίπατρον φάρμακον πιόντα ἀποθανεῖν, παρωρμήθη πρὸς τὸ εὐθαρσὲς τῆς ἀπαλλαγῆς, καί φησι, Δότε οὖν κἀμοί. τῶν δὲ εἰπόντων, Τί; Οἰνόμελι, εἰπεῖν. τελευτῶντος δ' αὐτοῦ φασὶν ἔκλειψιν γενέσθαι σελήνης,
E συμπάθειαν, ὡς ἂν εἴποι τις, αἰνιττομένης τοῦ μεθ' ἥλιον καλλίστου τῶν ἄστρων. φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς ἀπελθεῖν αὐτὸν ἐξ ἀνθρώπων ἔτει τετάρτῳ τῆς δευτέρας καὶ ἑξηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, βιώσαντα ἔτη πέντε πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα. φέρονται δὲ αὐτοῦ ἐπιστολαὶ πρὸς Ἀριαράθην τὸν Καππαδοκίας βασιλέα. τὰ δὲ λοιπὰ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ συνέγραψαν. αὐτὸς δὲ κατέλιπε μηδέν. ἔστι καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν τῷ λογα-
F οιδικῷ καὶ Ἀρχεβουλείῳ μέτρῳ,

Τί με Καρνεάδην, τί με, Μοῦσα, θέλεις ἐλέγχειν;
Ἀμαθὴς ὃς οὔτι κάτοιδεν, ὅπως δεδοίκει
Τὸ θανεῖν· ὅτε καὶ φθισικὴν ποτ' ἔχων κακίστην
Νόσον, οὐκ ἔθελε λύσιν ἴσχειν· ἀλλ' ἀκούσας
Ὅτι φάρμακον Ἀντίπατρος πιὼν ἀπέσβη,

Δότε

A Δότε τοίνυν, ἔφησε, τί κἀμοὶ πιεῖν· τί μὲν τοι; τί;
Δότ' οἰνόμελι. σφόδρα τ' εἶχε πρόχειρα ταυτί,
Φύσις ἡ συνέχουσά με καὶ διαλύσεται δή.
Καὶ ὁ μὲν οὐδὲν ἔλασσον ἔβη κατὰ γῆς, ἐνῆν δὲ
Τὰ πλέω κακὰ κέρδε' ἔχοντα, μολεῖν εἰς ἀΐδην.

λέγεται καὶ τὰς ὄψεις νυκτὸς ὑποχυθῆναι, καὶ ἀγνοεῖν. κελεῦσαί τε τὸν παῖδα λύχνον ἅψαι. εἰσκομίσαντος δὲ καὶ εἰπόντος, Κεκόμικα, Οὐκοῦν, εἰπεῖν, σὺ ἀναγίνωσκε. τούτου πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι γεγόνασι μαθηταί, ἐλλογιμώ- B τατος δὲ Κλειτόμαχος· περὶ οὗ καὶ λεκτέον. γέγονε μέντοι καὶ ἄλλος Καρνεάδης, ἐλεγείας ποιητὴς ψυχρός.

ΚΛΕΙΤΟ'ΜΑΧΟΣ.

Κλειτόμαχος, Καρχηδόνιος. οὗτος ἐκαλεῖτο μὲν Ἀσδρούβας, καὶ τῇ ἰδίᾳ φωνῇ κατὰ τὴν πατρίδα ἐφιλοσόφει. ἐλθὼν δ' εἰς Ἀθήνας ἤδη τετταράκοντα ἔτη γεγονώς, ἤκουσε Καρνεάδου. κἀκεῖνος ἀποδεξάμενος αὐτοῦ C τὸ φιλόπονον, γράμματά τε ἐποίησε μαθεῖν, καὶ συνήσκει τὸν ἄνδρα. ὁ δὲ εἰς τοσοῦτον ἤλασεν ἐπιμελείας, ὥστε ὑπὲρ τὰ τετρακόσια βιβλία συνέγραψε. καὶ διεδέξατο τὸν Καρνεάδην, καὶ τὰ αὐτοῦ μάλιστα διὰ τῶν συγγραμμάτων ἐφώτισεν· ἀνὴρ ἐν ταῖς τρισὶν αἱρέσεσι διαπρέψας, ἔν τε τῇ Ἀκαδημαϊκῇ καὶ Περιπατητικῇ καὶ Στωϊκῇ. καθόλου δὲ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς ὁ Τίμων οὕτω διασύρει, D

Οὐδ' Ἀκαδημαϊκῶν πλατυρημοσύνης ἀναλίστου.

ἡμεῖς δὲ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς τοὺς ἀπὸ Πλάτωνος διεληλυθότες, ἔλθωμεν ἐπὶ τοὺς ἀπὸ Πλάτωνος περιπατητικούς, ὧν ἦρξεν Ἀριστοτέλης.

A *Date igitur, inquit, & mihi bibere: quid tamen? quid?*
Date mulſum. valdeque habebat prompta hæc
Natura coagmentans me diſſolvet eadem.
Atque is quidem nihilo tamen minus ſub terram abiit: inerat autem
Plura mala conſilia habentem proficiſci ad orcum.

Dicitur, oculis humore ſibi noctu ſuffuſis, id ipſum ei latuiſſe, puerumque lumen accendere juſſiſſe. quod cum attuliſſet, ſeque attuliſſe dixiſſet, eum dixiſſe, Ergo & tu lege. Hujus multi qui- B dem alii diſcipuli fuerunt, ſed clariſſimus Clitomachus, de quo dicendum jam eſt. Fuit tamen alius quoque Carneades, qui elegiam ſane quam frigide ſcripſit.

CLITOMACHUS.

Clitomachus Carthaginienſis fuit. Is Andrubas vocabatur, atque in patria proprio ſermone philoſophabatur. Sed cum Athenas quadraginta natus annos C veniſſet, Carneadem audivit: qui cum ejus induſtriam amplexaretur, & ut literas addiſceret curavit, & hominem exercuit. Is autem eo uſque induſtriæ progreſſus eſt, ut ſupra quadringentos ſcriberet libros, Carneadique ſuccederet; ejuſque diſciplinam ſcriptis maxime illuſtravit. Vir tribus in ſectis verſatus, academica, peripatetica, & ſtoica. Omnino autem academicos Timon his verbis D deridet;

Neque academicorum latiloquentiæ inceſſabilis.

Verum nos academicis à Platone profectis enumeratis, ad peripateticos, qui ab eodem ſunt Platone, veniamus: quorum fuit princeps Ariſtoteles.

LAERTII DIOGENIS LIBER QUINTUS.

ARISTOTELES.

ARISTOTELES Nicomachi Pheſtidiſque filius, Stagirites fuit. Nicomachus autem Nicomacho Machaonis filio natus eſt, cui pater Aſclepius fuit, quemadmodum eſt apud Hermippum in libro de Ariſtotele; cumque Amynta Macedonum Rege vixit, qui eo & medico & amico utebatur. Is Platonis auditorum maxime germanus fuit. balbus erat voce, ut eſt apud Timotheum Athenienſem in libro de vitis. Sed & cruribus exilibus, parviſque oculis præditus erat. veſte pretioſa annuliſque utebatur, tondebaturque. filium ex Erpylide pellice, ut ait Timotheus, Nicomachum habuit. A Platone autem adhuc vivo defecit. quocirca illum dixiſſe ferunt, Ariſtoteles in nos calcitravit, ut equorum pulli in matrem nati ſolent. Hermippus in vitis ait, eo pro Athenienſibus apud Philippum legationem obeunte, Xenocratem ſcholæ in academia principem præfectum eſſe. poſt reditum vero, cum ab alio ſcholam obtineri vidiſſet, deambulationem in Lyceo ſibi delegiſſe, & uſque ad unctionem deambulantem, una cum diſcipulis philoſophari conſueviſſe: qua ex re peripateticum quoque nominatum eſſe. alii quod Alexandro poſt morbum inambulanti aſſiſtens, quædam diſſereret. Poſtea vero quam plures jam eſſe cœperunt, etiam aſſedit, inquiens,

Turpe tacere, Xenocratem autem ſinere dicere.

Diſcipulos & in theſi, & rhetoricè ſimul exercebat. Sed tamen poſtea ad Hermeam Eunuchum Atarneæ tyrannum profectus eſt, quem nonnulli aiunt ab eo amatum; quidam affinitatem quoque cum eo conjunxiſſe ferunt, filia ſive matris filia ei in matrimonium collocata, quemadmodum ait Demetrius Magnes in libro de poetis ſcriptoribuſque ejuſdem nominis: qui etiam Eubuli ſervum Hermeam extitiſſe tradit, Bithynium genere, qui dominum interfecerit. Ariſtippus in primo libro de antiquorum deliciis, Ariſtotelem Hermeæ pellicem amaviſſe dicit: quo ſibi concedente, & illam uxorem duxit, &

ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ἈΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ.

A Ἀριστοτέλης, Νικομάχου καὶ Φέστιδος, Σταγειρίτης. ὁ δὲ Νικόμαχος ἦν ἀπὸ Νικομάχου τοῦ Μαχάονος, τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καθά φησιν Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Ἀριστοτέλους· καὶ συνεβίω Ἀμύντᾳ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ, ἰατροῦ καὶ φίλου χρείᾳ. γνησιώτατος τῶν Πλάτωνος μαθητῶν, τραυλὸς τὴν φωνήν, ὥς φησι Τιμόθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ Περὶ βίων. ἀλλὰ καὶ
B ἰσχνοσκελής, φασίν, ἦν, καὶ μικρόμματος· ἐσθῆτί τε ἐπισήμῳ χρώμενος, καὶ δακτυλίοις, καὶ κουρᾷ. εἶχε δὲ καὶ υἱὸν Νικόμαχον ἐξ Ἑρπυλίδος τῆς παλλακῆς, ὥς φησι Τιμόθεος. ἀπέστη δὲ Πλάτωνος ἔτι περιόντος· ὥστε φασὶν ἐκεῖνον εἰπεῖν, Ἀριστοτέλης ἡμᾶς ἀπελάκτισε, καθαπερεὶ τὰ πωλάρια γεννηθέντα τὴν μητέρα. φησὶ δ' Ἕρμιππος ἐν τοῖς βίοις, ὅτι πρεσβεύοντος αὐτοῦ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀθηναίων, σχολάρχης ἐγένετο τῆς ἐν Ἀκαδημίᾳ σχολῆς
C Ξενοκράτης· ἐλθόντα δὴ αὐτὸν καὶ θεασάμενον ὑπ' ἄλλῳ τὴν σχολήν, ἑλέσθαι περίπατον τὸν ἐν Λυκείῳ. καὶ μέχρι μὲν ἀλείμματος ἀνακάμπτοντα, τοῖς μαθηταῖς συμφιλοσοφεῖν, ὅθεν Περιπατητικὸν προσαγορευθῆναι. οἱ δ', ὅτι ἐκ νόσου περιπατοῦντι Ἀλεξάνδρῳ συμπαρὼν διελέγετο ἄττα· ἐπειδὴ δὲ πλείους ἐγίνοντο ἤδη, καὶ ἐκάθισεν, εἰπών,

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ξενοκράτη δ' ἐᾶν λέγειν.

καὶ πρὸς θέσιν συνεγύμναζε τοὺς μαθητάς, ἅμα καὶ
D ῥητορικῶς ἐπασκῶν. ἔπειτα μέντοι ἀπῆρε πρὸς Ἑρμείαν τὸν εὐνοῦχον, Ἀταρνέως ὄντα τύραννον, ὃν οἱ μὲν φασὶ παιδικὰ γενέσθαι αὐτοῦ· οἱ δέ, καὶ κηδεῦσαι αὐτῷ, δόντα τὴν θυγατέρα ἢ ἀδελφιδῆν, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων· ὃς καὶ δοῦλον Εὐβούλου φησὶ γενέσθαι τὸν Ἑρμείαν, γένει Βιθυνὸν ὄντα, καὶ τὸν δεσπότην ἀνελόντα. Ἀρίστιππος δ' ἐν τῷ πρώτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς, φησὶν ἐρασθῆναι τὸν Ἀριστοτέλην παλλακίδος τοῦ Ἑρμείου. τοῦ δὲ συγχωρήσαντος, ἔγημέ τε αὐτήν, καὶ ἔθυεν ὑπερχαίρων τῷ γυναίῳ, ὡς

Ἀθη-

Ἀθηναῖοι τῇ Ἐλευσινείᾳ Δήμητρι, τῷ τε Ἑρμείᾳ Παιᾶνα ἔγραψεν, ὃς ἔνδον γέγραπται. ἐντεῦθέν τε γενέσθαι ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ Φιλίππῳ, καὶ λαβεῖν μαθητὴν παρ' αὐτοῦ τὸν υἱὸν Ἀλέξανδρον· καὶ αἰτῆσαι ἀναστῆσαι αὐτοῦ τὴν πατρίδα κατασκαφεῖσαν ὑπὸ Φιλίππου, καὶ τυχεῖν· οἷς καὶ νόμους θεῖναι. ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ σχολῇ νομοθετεῖν, μιμούμενον Ξενοκράτην· ὥστε κατὰ δέκα ἡμέρας ἄρχοντα ποιεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἐδόκει ἐπιεικῶς αὐτῷ συγγεγενῆσθαι Ἀλεξάνδρῳ, ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας, συστήσας αὐτῷ τὸν συγγενῆ Καλλισθένη τὸν Ὀλύνθιον· ὃν καὶ παρρησιαστικώτερον λαλοῦντα τῷ βασιλεῖ, καὶ μὴ πειθόμενον αὐτῷ, φασὶν ἐπιπλήξαντα εἰπεῖν,

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις.

καὶ δὴ τοῦτο ἐγένετο. δόξας γὰρ Ἑρμολάῳ συμμετεσχηκέναι τῆς εἰς Ἀλέξανδρον ἐπιβουλῆς, ἐν σιδηρᾷ περιήγετο γαλεάγρᾳ, φθειριῶν καὶ ἀκόμιστος· καὶ τέλος λέοντι παραβληθείς, οὕτω κατέστρεψεν. ὁ δ' οὖν Ἀριστοτέλης ἐλθὼν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ τρία πρὸς τοῖς δέκα τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἔτη, ὑπεξῆλθεν εἰς Χαλκίδα, Εὐρυμέδοντος αὐτὸν τοῦ ἱεροφάντου δίκην ἀσεβείας γραψαμένου, ἢ Δημοφίλου, (ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) ἐπειδὴ περ τὸν ὕμνον ἐποίησεν εἰς τὸν προειρημένον Ἑρμείαν. ἀλλὰ καὶ ἐπίγραμμα ἐπὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἀνδριάντος, τοιοῦτον,

Τόνδε ποτ' οὐχ ὁσίως παραβὰς μακάρων θέμιν ἁγνὴν,
Ἔκτεινεν Περσῶν τοξοφόρων βασιλεύς.
Οὐ φανερῶς λόγχῃ φονίοις ἐν ἀγῶσι κρατήσας,
Ἀλλ' ἀνδρὸς πίστει χρησάμενος δολίου.

ἐνταῦθα δὴ πιὼν ἀκόνιτον ἐτελεύτησεν, ὥς φησιν Εὔμολος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, βιοὺς ἔτη ἑβδομήκοντα. ὁ δ' αὐτός φησιν αὐτὸν καὶ Πλάτωνι τριακοντούτην συστῆναι· διαπίπτων· βεβίωκε γὰρ τρία μὲν πρὸς τοῖς ἑξήκοντα· Πλάτωνι δὲ ἑπτακαιδεκαέτης συνέστη· ὁ δὲ ὕμνος ἔχει τοῦτον τὸν τρόπον,

Ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτείῳ,
Θήραμα κάλλιστον βίῳ,
Σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς
Καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος,
Καὶ πόνους τλῆναι μαλεροὺς ἀκάμαντας·
Τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν εἰς ἀθάνατον,
Χρυσοῦ τε κρεῖσσον καὶ γονέων,
Μαλακαυγητοῖό θ' ὕπνου.
Σοῦ δ' ἕνεκ' ἐκ Διὸς Ἡρακλέης
Λήδας τε κοῦροι πόλλ' ἀνέτλασαν,
Ἔργοις ἀναγορεύοντες δύναμιν.
Σοῖς τε πόθοις Ἀχιλλεὺς
Αἴας τ' ἀΐδαο δόμους ἦλθον.
Σᾶς δ' ἕνεκα φιλίου μορφᾶς
Ἀταρνέως ἔντροφος
Ἀελίου χήρωσεν αὐγάς.
Τοὶ γὰρ ἀοίδιμος ἔργοις;

A gaudio elatus, mulierculæ eodem modo ſacrificavit, quo Athenienſes Eleuſiniæ Cereri facere ſolent. atque ipſi Hermeæ pæana ſcripſit eum quem infra adſcripſimus. Inde in Macedoniam ad Philippum profectus eſſe dicitur, ab eoque Alexandrum filium diſcipulum accepiſſe, eumque rogaviſſe ut patriam ſuam à Philippo everſam reſtitueret, idque impetraviſſe: cui etiam leges dediſſe fertur. quin etiam ſcholam legibus inſtituit, Xenocratem imitatus, ut ſingulis decem diebus Archon-
B tem crearet. Poſtea vero quam quod ſatis eſſet apud Alexandrum fuiſſe ſibi viſus eſt, Calliſthene Olynthio propinquo ſuo ei conciliato, venit Athenas; quem quidem liberius cum rege loquentem, eique minus obtemperantem, reprehendens, dixiſſe fertur,

Cito periturus mihi nate eris, qualia loqueris.

quód ita factum eſt. in ſuſpicionem enim adductus Hermolai in Alexandrum conju-
C rationis ſocius fuiſſe, in cavea ferrea pediculis & ſordibus ſquallens circumferebatur; poſtremo leoni objectus interiit. Ariſtoteles autem Athenas cum veniſſet, tribuſque & decem annis ſcholæ præfuiſſet, Chalcidem aufugit, cum ei Eurymedon ſacerdos, ſive, ut eſt apud Phavorinum in variarum rerum hiſtoria, Demophilus impietatis judicium eo nomine intendiſſet; quod hymnum in Hermeam, de quo ſupra dictum eſt, feciſſet: epigramma etiam, quod eſt in ſtatua, quæ Delphis poſita eſt, tale;

D
Hunc olim haud pie violans deorum Themin puram
Interfecit Perſarum arciferentium rex,
Haud aperte belli cruento certamine victor,
Sed viri fidem ſequutus doloſi.

Hoc in loco, cicutam cum bibiſſet, interiit, ut eſt apud Eumelum in quinto hiſtoriarum, cum annis ſeptuaginta vixiſſet, idem etiam eum triginta natum annos ad
E Platonem deductum eſſe ait: in quo errat. vixit enim annos tres & ſexaginta, Platoni autem ſeptem ac decem natus annos commendatus eſt, hymnus autem is eſt.

Virtus laborioſa generi mortali,
Inventum pulcherrimum vitæ.
Tua pro virgo forma
Et mori beatum in Græcia fatum,
Laboreſque ferre fervidos indefatigabiles,
Talem animo jacis fructum æternum:
Auroque potior, & parentibus,
Molliterque ſplendido ſomno.
F *Tui cauſa Iove natus Hercules*
Ledæque filii multa pertulerunt,
Operibus celebrantes potentiam.
Tuique deſiderio Achilles
Ajaxque Orci domos venerunt.
Tuæ gratia amicæ formæ
Atarneæ alumnus
Solis ſe viduavit ſplendore.
Ergo inclytus operibus,

Immor-

Immortaleſque cum augebunt Muſæ
Memoriæ filiæ,
Iovis hoſpitalis decus augentes,
Amicitiæque præmium firmæ.

Eſt noſtrum quoque in eum, quod tale eſt;

Eurymedon olim Ariſtotelem impietatis
Accuſaturus erat, Proſerpinæ myſtidis famulus;
Sed aconitum bibens aufugit hoc ſine labore.
Licebat ergo vincere calumnias iniquas.

Hunc primum Phavorinus in varia hiſtoria orationem judicialem in hoc ipſo judicio pro ſe ſcripſiſſe tradit, atque ita dixiſſe, Athenis

Pirus poſt pirum ſeneſcit, & ficus poſt ficum.

Apollodorus in Chronicis, anno eum primo nonageſimæ ac nonæ Olympiadis natum eſſe ait, cumque ſe ad Platonem ſeptem ac decem natus annos contuliſſet, viginti eum annis audiviſſe, Mitylenemque Eubulo archonte veniſſe, anno quarto centeſimæ octavæ Olympiadis; cujus anno primo, Platone jam mortuo, Theophilo archonte, ad Hermeam profectum eſſe, trienniumque apud eum manſiſſe; Pythodoto archonte ad Philippum veniſſe, anno ſecundo centeſimæ nonæ Olympiadis, cum Alexander quindecim jam annos natus eſſet; Athenas revertiſſe anno ſecundo centeſimæ atque undecimæ Olympiadis, in Lyceoque tredecim annis docuiſſe; deinde Chalcidem profectum eſſe anno tertio centeſimæ & quartædecimæ Olympiadis. annos vero tres ac ſexaginta natum morbo extinctum eſſe, quo tempore Demoſthenes quoque in Calabria Philocle archonte mortuus eſt. Fertur, ob Calliſthenem Alexandro commendatum, apud regem offendiſſe, eumque, ut ipſum triſtitia afficeret, & Anaximenem auxiſſe, & Xenocrati dona miſiſſe. illum quoque Theocritus Chius epigrammate cavillatus eſt, quemadmodum ait Ambryon in libro de Theocrito; quod tale fecit,

Hermeæ eunuchi, Eubulique ſimul ſervi
Tumulum inanem inanis mente fecit Ariſtoteles.

ſed & Timon illum tetigit, ita dicens;

Neque Ariſtotelis futilitatis miſerandæ.

Ac Philoſophi vita quidem talis eſt. Nos autem in ejus teſtamentum hujuſmodi incidimus.

Recte quidem ſit. ſed ſi quid ſecus acciderit, hæc Ariſtoteles ita conſtituit. Curator omnium eſto ſemper Antipater. donec autem Nicanor adoleſcat, Ariſtomenes, Timarchus, Hipparchus, Dioteles, Theophraſtus, ſi modo vult, eique licet, puerulos, & Erpylidem, quæque relicta ſunt, curanto. Cumque filia fuerit nubilis, ea Nicanori in matrimonium collocator. Si vero filiæ (quod dii omen avertant) antequam nubat, ſive poſtquam nupſerit, nondum filiolis natis, aliquid humanitus acciderit,

A Ἀθάνατοί τέ μιν αὐξήσουσι μοῦσαι,
Μναμοσύνας θύγατρες,
Διὸς ξενίου σέβας αὔξουσαι,
Φιλίας τε γέρας βεβαίου.

ἔστι δ' οὖν καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν, οὕτως ἔχον·

Εὐρυμέδων ποτ' ἔμελλεν Ἀριστοτέλην ἀσεβείας
Γράψασθαι, Δηοῦς μύστιδος ὢν πρόπολος.
Ἀλλὰ πιὼν ἀκόνιτον, ὑπέκφυγε τοῦτ' ἀκονιτί.
B Ἦν ἄρα νικῆσαι συκοφάσεις ἀδίκους.

τοῦτον πρῶτον Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, λόγον φησὶ δικανικὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ συγγράψαι ἐπ' αὐτῇ ταύτῃ τῇ δίκῃ, καὶ λέγειν, ὡς Ἀθήνησιν

Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, γεννηθῆναι μὲν αὐτὸν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐνάτης καὶ ἐνενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος· παραβαλεῖν δὲ Πλάτωνι, καὶ διατρῖψαι παρ' αὐτῷ εἴκοσιν C ἔτη ἑπτακαιδεκέτη συστάντα, καὶ εἰς τε Μιτυλήνην ἐλθεῖν ἐπὶ ἄρχοντος Εὐβούλου, τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. Πλάτωνος δὲ τελευτήσαντος τῷ πρώτῳ ἔτει ἐπὶ Θεοφίλου πρὸς Ἑρμείαν ἀπᾶραι, καὶ μεῖναι ἔτη τρία· ἐπὶ Πυθοδότου δ' ἐλθεῖν πρὸς Φίλιππον, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἐνάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, Ἀλεξάνδρου πεντεκαίδεκα ἔτη ἤδη γεγονότος. εἰς δ' Ἀθήνας ἀφικέσθαι τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἑνδεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμ- D πιάδος. καὶ ἐν Λυκείῳ σχολάσαι ἔτη τρία πρὸς τοῖς δέκα, εἶτα ἀπᾶραι εἰς Χαλκίδα τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ τελευτῆσαι ἐτῶν τριῶν που καὶ ἑξήκοντα, νόσῳ· ὅτε καὶ Δημοσθένην καταστρέψαι ἐν Καλαβρείᾳ ἐπὶ Φιλοκλέους. λέγεται δὲ, διὰ τὴν Καλλισθένους πρὸς Ἀλέξανδρον σύστασιν, προσκροῦσαι τῷ βασιλεῖ· κἀκεῖνον ἐπὶ τῷ τοῦτον λυπῆσαι, Ἀναξιμένην μὲν αὐξῆσαι, πέμψαι δὲ καὶ Ξενοκράτει δῶρα. E ἀπέσκωψε δ' εἰς αὐτὸν ἐπίγραμμα καὶ Θεόκριτος ὁ Χῖος, οὕτωσὶ ποιήσας, ὥς φησιν Ἀμβρύων ἐν τῷ περὶ Θεοκρίτου·

Ἑρμείου εὐνούχου ἠδ' Εὐβούλου ἅμα δούλου,
Σῆμα κενὸν κενόφρων τεῦξεν Ἀριστοτέλης.

ἀλλὰ καὶ Τίμων αὐτοῦ καθήψατο, εἰπὼν,

Οὐδ' ἄρ' Ἀριστοτέλους εὐκαιροσύνης ἀλεγεινῆς.

καὶ ὁ μὲν βίος τοῦ φιλοσόφου. ἡμεῖς δὲ καὶ διαθήκαις αὐτοῦ περιετύχομεν, οὕτω πως ἐχούσαις· Ἔσται μὲν εὖ· ἐὰν δέ τι συμβαίνῃ, τάδε διέθετο Ἀριστοτέλης· ἐπίτροπον F μὲν εἶναι πάντων καὶ διὰ παντὸς Ἀντίπατρον. ἕως δ' ἂν Νικάνωρ καταλάβῃ, ἐπιμελεῖσθαι Ἀριστομένην, Τίμαρχον, Ἵππαρχον, Διοτέλη, Θεόφραστον, ἐὰν βούληται καὶ ἐνδέχηται αὐτῷ, τῶν τε παιδίων καὶ Ἑρπυλλίδος καὶ τῶν καταλελειμμένων. καὶ ὅταν ὥρα ᾖ τῇ παιδὶ, ἐκδεδόσθαι αὐτὴν Νικάνορι. ἐὰν δὲ τῇ παιδὶ συμβῇ τι, ὃ μὴ γένοιτο, οὐδὲ ἔσται, πρὸ τοῦ γήμασθαι, ἢ ἐπειδὰν γήμηται, μήπω παιδίων ὄντων,

Νι-

Νικάνωρ κύριος ἔστω καὶ περὶ τοῦ παιδίου καὶ περὶ τῶν ἄλλων διοικεῖν ἀξίως καὶ αὐτοῦ καὶ ἡμῶν. ἐπιμελείσθω δὲ Νικάνωρ καὶ τῆς παιδὸς καὶ τοῦ παιδὸς Νικομάχου, ὅπως ἂν ἀξιοῖ τὰ περὶ αὐτῶν, ὡς καὶ πατὴρ ὢν καὶ ἀδελφός. ἐὰν δέ τι πρότερον συμβαίνῃ Νικάνορι, ὃ μὴ γένοιτο, ἢ πρὸ τοῦ λαβεῖν τὴν παῖδα, ἢ ἐπειδὰν λάβῃ, μήπω παιδίων ὄντων· ἐὰν μέν τι ἐκεῖνος τάξῃ, ταῦτα κύρια ἔστω. ἐὰν δὲ βούληται Θεόφραστος εἶναι μετὰ τῆς παιδὸς, καθάπερ πρὸς Νικάνορα· εἰ δὲ μὴ τοὺς ἐπιτρόπους βουλευομένους μετὰ Ἀντιπάτρου, καὶ περὶ τῆς παιδὸς καὶ περὶ τοῦ παιδίου διοικεῖν ὅπως ἂν αὐτοῖς δοκῇ ἄριστα εἶναι. ἐπιμελεῖσθαι δὲ τοὺς ἐπιτρόπους, καὶ Νικάνορα, μνησθέντας ἐμοῦ καὶ Ἑρπυλλίδος, ὅτι σπουδαία περὶ ἐμὲ ἐγένετο, τῶν τε ἄλλων, καὶ ἐὰν βούληται ἄνδρα λαμβάνειν, ὅπως μὴ ἀναξίως ἡμῶν δοθῇ. δοῦναι δ' αὐτῇ πρὸς τοῖς πρότερον δεδομένοις καὶ ἀργυρίου τάλαντον, ἐκ τῶν καταλελειμμένων, καὶ θεραπαίνας τρεῖς, ἐὰν βούληται, καὶ τὴν παιδίσκην ἣν ἔχει, καὶ παῖδα τὸν Πυῤῥαῖον. καὶ ἐὰν μὲν ἐν Χαλκίδι βούληται οἰκεῖν, τὸν ξενῶνα τὸν πρὸς τῷ κήπῳ· ἐὰν δὲ ἐν Σταγείροις, τὴν πατρῴαν οἰκίαν. ὁποτέραν δ' ἂν τούτων βούληται, κατασκευάσαι τοὺς ἐπιτρόπους σκεύεσιν οἷς ἂν δοκῇ κἀκείνοις καλῶς ἔχειν, καὶ Ἑρπυλλίδι ἱκανῶς. ἐπιμελείσθω δὲ Νικάνωρ καὶ Μύρμηκος τοῦ παιδίου, ὅπως ἂν ἀξίως ἡμῶν τοῖς ἰδίοις ἐπικομισθῇ, σὺν τοῖς ὑπάρχουσιν ἃ εἰλήφαμεν αὐτοῦ. εἶναι δὲ καὶ Ἀμβρακίδα ἐλευθέραν, καὶ δοῦναι αὐτῇ, ὅταν ἡ παῖς ἐκδοθῇ, πεντακοσίας δραχμὰς, καὶ τὴν παιδίσκην ἣν ἔχει. δοῦναι δὲ καὶ Θαλῇ πρὸς τῇ παιδίσκῃ ἣν ἔχει τῇ ὠνηθείσῃ, χιλίας δραχμὰς καὶ παιδίσκην. καὶ Σίμῳ χωρὶς τοῦ πρότερον ἀργυρίου αὐτῷ εἰς παῖδα ἄλλον, ἢ παῖδα πρίασθαι, ἢ ἀργύριον δοῦναι. Τάχωνα δὲ ἐλεύθερον εἶναι, ὅταν ἡ παῖς ἐκδοθῇ, καὶ Φίλωνα, καὶ Ὀλύμπιον, καὶ τὸ παιδίον αὐτοῦ. μὴ πωλεῖν δὲ τῶν παιδίων μηδένα τῶν ἐμὲ θεραπευόντων, ἀλλὰ χρῆσθαι αὐτοῖς. ὅταν δ' ἐν ἡλικίᾳ γένωνται, ἐλεύθερα ἀφεῖναι κατ' ἀξίαν. ἐπιμελεῖσθαι δὲ καὶ τῶν ἐκδεδομένων εἰκόνων παρὰ Γρυλλίωνος, ὅπως ἐπιτελεσθεῖσαι ἀνατεθῶσιν, ἥ τε Νικάνορος καὶ ἡ Προξένου, ἣν διενοούμην ἐκδοῦναι, καὶ ἡ τῆς μητρὸς τῆς Νικάνορος· καὶ τὴν Ἀριμνήστου τὴν πεποιημένην ἀναθεῖναι, ὅπως μνημεῖον αὐτοῦ ᾖ, ἐπειδὴ ἄπαις ἐτελεύτησε. καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας τὴν Δήμητρα ἀναθεῖναι εἰς Νεμέαν, ἢ ὅπου ἂν δοκῇ. ὅπου δ' ἂν ποιῶνται τὴν ταφὴν, ἐνταῦθα καὶ τὰ Πυθιάδος ὀστᾶ ἀνελόντας θεῖναι, ὥσπερ αὐτὴ προσέταξεν. ἀναθεῖναι δὲ καὶ Νικάνορα σωθέντα, ἣν εὐχὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ηὐξάμην, ζῷα λίθινα τετραπήχη ἐν Σταγείρῃ Διῒ σωτῆρι καὶ Ἀθηνᾷ σωτείρῃ. τοῦτον ἴσχουσιν αὐτῷ αἱ διαθῆκαι τὸν τρόπον. λέγεται δὲ καὶ λοπάδας αὐτοῦ πλείστας εὑρῆσθαι· καὶ Λύκωνα λέγειν ὡς ἐν πυέλῳ θερμοῦ ἐλαίου λούοιτο, καὶ τοὔλαιον διαπωλοῖτο. ἔνιοι δὲ καὶ ἀσκίον θερμοῦ ἐλαίου ἐπιτιθέναι αὐτὸν τῷ στομάχῳ φα-

A filiam autem filiumque Nicomachum ex eorum uſu Nicanor perinde curato, ut ſi pater aut frater eſſet. Sed ſi Nicanori (quod dii omen avertant) aliquid ſecus acciderit, ſive priuſquam filiam uxorem duxerit, ſive poſtquam duxerit, nondum filiolis natis, quæcunque ille conſtituerit, hæc rata ſunto. Theophraſtus autem, ſi vult eſſe cum filia, eſto quemadmodum Nicanor: ſin minus, tutores conſilio cum Antipatro communicato, de filia filioque id ſtatuant, quod
B eis optimum videbitur. Tutores & Nicanor ſic curanto, ut mei & Erpylidis meminerint, quoniam bene de me merita eſt. & cum cætera omnia, tum illud quoque videant, maritum habere ſi velit, is ut indignus nobis non ſit; ac præter ea, quæ prius ei data fuerint, ex his quæ relicta ſunt, argenti talentum ipſi danto, & ſi voluerit, tres ancillas, & eam quam habet ancillulam, puerumque Pyræum.
C & quidem ſi Chalcide habitare voluerit, hoſpitium quod eſt apud hortos; ſi Stagiræ, paternam domum aſſignanto. Utram autem maluerit, illam tutores ea ſupellectili ornanto, quæ cum ipſis recte ſe habere, tum Erpylidi quoque ſatis eſſe videatur. Sed & Myrmeci puerulі Nicanor curam ſuſcipito, ut ex dignitate noſtra ex ea facultate quam illius accepimus ei propria ſuppeditentur. Ambracas eſto libera, eique, cum filia nupſerit, quingentas drachmas & quam habet ancillulam danto. Thalæ autem præter
D eam quam habet emptam ancillulam, mille drachmas, & ancillulam. Simo præter argentum ſibi ad emendum alium ſervum datum, aut ſervum emunto, aut argentum danto. Tachonem, poſtquam filia nupſerit, Philonem, & Olympium, & ejus puerum liberum eſſe jubeo. Nemo puerulorum, qui mihi famulabantur, venundantor, ſed eis utuntor: & cum grandiores fuerint, prout meriti fuerint, liberi dimittuntor. Illud quoque curan-
E to, ut quas imagines Gryllioni fingendas locavimus, hæ cum perfectæ fuerint, collocentur: cum Nicanoris, tum Proxeni, quam locare cogitabam, tum Nicanoris matris, atque etiam Arimneſti, quæ perfecta eſt, collocantor, ut ejus monumentum relinquatur; quia ſine filiis mortuus eſt. Matris etiam noſtræ Cereris imago Nemeæ, vel ubi viſum ſit, collocator. ubi autem ſepulchrum fecerint, eodem Pythiadis quoque oſſa, quemad-
F modum fieri juſſit, transferantur. Sed & Nicanor incolumis, quod ego precatus ſum, animalia è lapide quatuor cubitorum Jovi Soteri Minervæque Soteræ Stagiræ dedicato. Ac teſtamentum quidem tale eſt. Dicitur autem multas quoque apud eum ollas eſſe inventas, Lyconemque affirmare, oleo ipſum calido lavari, oleumque vendere ſolitum fuiſſe. Nonnulli vaſculum oleo calido plenum ſtomacho admovere, dormientique æream ſphæram in

A in manu dari ſuppoſita pelvi conſueviſſe, ut excidente in pelvim ſphæra, ſono expergefieret. Ejus dicta pulcherrima ſunt hæc. Interrogatus, quid mentientes lucri faciant, Cum, inquit, verum dixerint, ut eis fides non habeatur. Exprobranti, quod improbo homini miſericordiam tribuiſſet, Non mores, inquit, ſed hominem miſeratus ſum. Cum amicis auditoribuſque ſuis loquens, quocunque in loco verſari eum contingeret, crebro illud uſurpabat; B viſum quidem ab aere circumfuſo, animum vero à diſciplinis lucem mutuari. Sæpe autem in Athenienſes cum inveheretur, frumentum & leges eos aiebat inveniſſe, ſed frumento quidem uti, legibus vero non uti. Doctrinæ radices amaras, fructum dulcem eſſe aiebat. Interrogatus, quid cito ſeneſceret, Gratia, inquit. Interrogatus, quid eſſet ſpes, Vigilantis, inquit, ſomnium. Diogene ſibi caricam porrigente, arbitratus, niſi accepiſſet, eum C chriam meditatum eſſe, accepta carica Diogenem una cum chria caricam quoque amiſiſſe dicit. iterum vero dante, cum accepiſſet, eamque, ut pueruli ſolent, in ſublime jeciſſet, &, O magnum Diogenem, dixiſſet, ei reddidit. Pueritiæ tribus opus eſſe aiebat; natura, doctrina, exercitatione. Audiens aliquando ſe à quodam affici contumelia, Abſentem, inquit, me vel verberet. Pulchritudinem omnibus epiſtolis in commendando potiorem eſſe aiebat. Alii vero D hoc ita Diogenem dixiſſe aiunt: ipſum autem, eam formæ donum eſſe affirmaviſſe: Socratem, tyrannidem non diuturnam: Platonem, naturæ principatum: Theophraſtum, tacitam fraudem: Theocritum, eburneum detrimentum: Carneadem, regnum ſine cuſtodibus. Interrogatus, quid indoctis docti præſtarent, Quod, inquit, viventes mortuis. Doctrinam ſecundarum rerum ornamentum, adverſarum perfugium eſſe dicebat. E Magiſtros parentibus, his qui tantummodo gignunt, præſtantiores eſſe dicebat; hos enim vitam, illos vero honeſtam vitam tradere. Glorianti cuidam, quod magna ex urbe natus eſſet, Non hoc, inquit, ſpectare oportet, ſed ſi quis magna patria dignus eſt. Interrogatus, quid eſſet amicus, Una, inquit, anima duobus in corporibus habitans. Homines aiebat quoſdam ita parcos eſſe, tanquam ſemper victuros; quoſdam ita profuſos, tanquam illico morituros. Interroganti, quamobrem diu cum pulchris loquamur, Cæci, inquit, F interrogatio eſt. Interrogatus quid ſibi ex philoſophia majus eſſet acquiſitum, Ut injuſſus, inquit, ageret ea, quæ legum metu quidam faciunt. Interrogatus, quo modo diſcipuli progredi poſſint, Si, dum antecedentes, inquit, inſequuntur, poſteriores non expectabunt. Nugatori, poſteaquam multum ſermoné effudiſſet, dicenti, An ego quidquam de te nugatus ſum? Non mehercle, inquit; nec enim tibi animum ad-

A σί· καὶ ὁπότε κοιμῷτο, σφαῖραν χαλκῆν βάλλεσθαι αὐτῷ εἰς τὴν χεῖρα, λεκάνης ὑποκειμένης· ἵν' ἐκπεσούσης τῆς σφαίρας εἰς τὴν λεκάνην, ὑπὸ τοῦ ψόφου ἐξέγροιτο. ἀποφέρεται δ' εἰς αὐτὸν καὶ ἀποφθέγματα κάλλιστα, ταυτί. ἐρωτηθεὶς τί περιγίνεται κέρδος τοῖς ψευδομένοις; Ὅταν, ἔφη, λέγωσιν ἀλήθειαν, μὴ πιστεύεσθαι. ὀνειδιζόμενος ποτε ὅτι πονηρῷ ἀνθρώπῳ ἐλεημοσύνην ἔδωκεν, Οὐ τὸν τρόπον, εἶπεν, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον ἠλέησα. B συνεχὲς εἰώθει λέγειν πρός τε τοὺς φίλους καὶ τοὺς φοιτῶντας αὐτῷ, ἔνθα ἂν καὶ ὅπου διατρίβων ἔτυχεν, ὡς ἡ μὲν ὅρασις ἀπὸ τοῦ περιέχοντος ἀέρος λαμβάνει τὸ φῶς, ἡ δὲ ψυχὴ ἀπὸ τῶν μαθημάτων. πολλάκις δὲ καὶ ἀποτεινόμενος, τοὺς Ἀθηναίους ἔφασκεν εὑρηκέναι πυροὺς καὶ νόμους· ἀλλὰ πυροῖς μὲν χρῆσθαι, νόμοις δὲ μή. τῆς παιδείας ἔφη τὰς μὲν ῥίζας εἶναι πικράς, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς. ἐρωτηθεὶς τί γηράσκει ταχύ; Χάρις, C ἔφη. ἐρωτηθεὶς τί ἐστιν ἐλπίς; Ἐγρηγορότος, εἶπεν, ἐνύπνιον. Διογένους ἰσχάδα αὐτῷ διδόντος, νοήσας ὅτι, εἰ μὴ λάβοι, χρείαν εἴη μεμελετηκώς, λαβὼν, ἔφη Διογένην μετὰ τῆς χρείας καὶ τὴν ἰσχάδα ἀπολωλεκέναι. πάλιν δὲ διδόντος, λαβὼν καὶ μετεωρίσας, ὡς τὰ παιδία, εἰπών τε, Μέγας Διογένης, ἀπέδωκεν αὐτῷ. τριῶν ἔφη δεῖν παιδείᾳ, φύσεως, μαθήσεως, ἀσκήσεως. ἀκούσας ὑπό τινος λοιδορεῖσθαι, Ἀπόντα με, ἔφη, καὶ μαστιγούτω. τὸ κάλλος παντὸς ἔλεγεν ἐπιστολίου συστατικώτερον. D οἱ δὲ τοῦτο μὲν Διογένην φασὶν ὁρίσασθαι· αὐτὸν δὲ, δῶρον εἰπεῖν εὐμορφίας· Σωκράτην δὲ, ὀλιγοχρόνιον τυραννίδα· Πλάτωνα, προτέρημα φύσεως· Θεόφραστον, σιωπῶσαν ἀπάτην· Θεόκριτον, ἐλεφαντίνην ζημίαν· Καρνεάδην, ἀδορυφόρητον βασιλείαν· ἐρωτηθεὶς τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων; Ὅσῳ, εἶπεν, οἱ ζῶντες τῶν τεθνηκότων. τὴν παιδείαν ἔλεγεν ἐν μὲν ταῖς εὐτυχίαις εἶναι κόσμον, ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις καταφυγήν. τῶν γονέων τοὺς E παιδεύσαντας ἐντιμοτέρους εἶναι τῶν μόνον γεννησάντων. τοὺς μὲν γὰρ, τὸ ζῆν· τοὺς δὲ, τὸ καλῶς ζῆν παρασχέσθαι. πρὸς τὸν καυχώμενον ὡς ἀπὸ μεγάλης πόλεως εἴη, Οὐ τοῦτο, ἔφη, δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' ὅς τις μεγάλης πατρίδος ἄξιός ἐστιν. ἐρωτηθεὶς τί ἐστι φίλος; ἔφη, Μία ψυχὴ δύο σώμασιν ἐνοικοῦσα. τῶν ἀνθρώπων ἔλεγε, τοὺς μὲν οὕτω φείδεσθαι ὡς ἀεὶ ζησομένους, τοὺς δὲ οὕτως ἀναλίσκειν ὡς αὐτίκα τεθνηξομένους. πρὸς τὸν πυθόμενον διὰ τί τοῖς καλοῖς πολὺν F χρόνον ὁμιλοῦμεν; Τυφλοῦ, ἔφη, τὸ ἐρώτημα. ἐρωτηθεὶς τί ποτ' αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας; ἔφη, Τὸ ἀνεπιτάκτως ποιεῖν ἅτινες διὰ τὸν ἀπὸ τῶν νόμων φόβον ποιοῦσιν. ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν προκόπτοιεν οἱ μαθηταί; ἔφη, Ἐὰν τοὺς προέχοντας διώκοντες, τοὺς ὑστεροῦντας μὴ ἀναμένωσι. πρὸς τὸν εἰπόντα ἀδολέσχην, ἐπειδὴ πολλὰ αὐτοῦ κατήντλησε, Μήτι σου κατεφλυάρησα; μὰ Δί', εἶπεν· οὐ γάρ σοι

προσ-

A προσεῖχον. πρὸς τὸν αἰτιασάμενον ὡς εἴη μὴ ἀγαθῷ ἔρανον δεδωκὼς (φέρεται γὰρ καὶ οὕτω) Οὐ τῷ ἀνθρώπῳ, φησὶν, ἔδωκα, ἀλλὰ τῷ ἀνθρωπίνῳ. ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν τοῖς φίλοις προσφεροίμεθα, ἔφη, Ὡς ἂν εὐξαίμεθα αὐτοὺς ἡμῖν προσφέρεσθαι. τὴν δικαιοσύνην ἔφη ἀρετὴν ψυχῆς διανεμητικὴν τοῦ κατ᾽ ἀξίαν. κάλλιστον ἐφόδιον τῷ γήρᾳ τὴν παιδείαν ἔλεγε. φησὶ δὲ Φαβωρῖνος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων, ὡς ἑκάστοτε λέγοι, Ὦ φίλοι, οὐδεὶς φίλος. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Ἠθικῶν, τῷ ἑβδόμῳ ἐστί. B καὶ ταῦτα μὲν εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται. συνέγραψε δὲ πάμπλειστα βιβλία, ἅπερ ἀκόλουθον ἡγησάμην ὑπογράψαι, διὰ τὴν περὶ πάντας λόγους τἀνδρὸς ἀρετήν. Περὶ δικαιοσύνης, α', β', γ', δ'. Περὶ ποιητῶν, α', β', γ'. Περὶ φιλοσοφίας, α', β', γ'. Πολιτικοῦ, α', β'. Περὶ ῥητορικῆς, Γρύλλος, α'. Νήρινθος, α'. Σοφιστὴς, α'. Μενέξενος, α'. Ἐρωτικὸς, α'. Συμπόσιον, α'. Περὶ πλούτου, α'. Προτρεπτικὸς, α'. C Περὶ ψυχῆς, α'. Περὶ εὐχῆς, α'. Περὶ εὐγενείας, α'. Περὶ ἡδονῆς, α'. Ἀλέξανδρος, ἢ ὑπὲρ ἀποίκων, α'. Περὶ βασιλείας, α'. Περὶ παιδείας, α'. Περὶ τἀγαθοῦ, α', β', γ'. Τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, α', β', γ'. Τὰ ἐκ τῆς πολιτείας, α', β'. Οἰκονομικὸς, α'. Περὶ φιλίας, α'. Περὶ τοῦ πάσχειν, ἢ πεπονθέναι, α'. Περὶ ἐπιστημῶν, α'. Περὶ ἐριστικῶν, α', β'. Λύσεις ἐριστικαὶ, δ'. Διαιρέσεις σοφιστικαὶ, δ'. Περὶ ἐναντίων, α'. Περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν, α'. Περὶ ἰδίων, α'. Ὑπομνήματα ἐπιχειρηματικὰ, γ'. Προτάσεις περὶ ἀρετῆς, α', β', γ'. Ἐνστάσεις, α'. D Περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων, ἢ κατὰ πρόσθεσιν, α'. Περὶ παθῶν ὀργῆς, α'. Ἠθικῶν, α', β', γ', δ', ε'. Περὶ στοιχείων, α', β', γ'. Ὑπὲρ ἐπιστήμης, α'. Περὶ ἀρχῆς, α'. Διαιρέσεις ἑπτακαίδεκα. Διαιρετικῶν, α'. Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, α', β'. Περὶ κινήσεως, α', β'. Προτάσεις, α'. Προτάσεις ἐριστικαὶ, δ'. Συλλογισμοὶ, α'. Προτέρων ἀναλυτικῶν, α', β', γ', δ', ε', ϛ', ζ', η', θ'. Ἀναλυτικῶν ὑστέρων μεγάλων, α', β'. Περὶ προβλημάτων, α'. Μεθοδικὰ, α', β', γ', δ', ε', ϛ', ζ', η'. Περὶ τοῦ βελτίονος, α'. Περὶ τῆς ἰδέας, α'. E Ὅροι πρὸ τῶν τοπικῶν, α', β', γ', δ', ε', ϛ', ζ'. Συλλογισμῶν, α', β'. Συλλογιστικὸν, καὶ ὅροι, α'. Περὶ τοῦ αἱρετοῦ καὶ τοῦ συμβεβηκότος, α'. Τὰ πρὸ τῶν τόπων, α'. Τοπικὸν πρὸς τοὺς ὅρους, α', β'. Πάθη, α'. Διαιρετικὸν, α'. Μαθηματικὸν, α'. Ὁρισμοὶ, τρισκαίδεκα. Ἐπιχειρημάτων, α', β'. Περὶ ἡδονῆς, α'. Προτάσεις, α'. Περὶ ἑκουσίου, α'. Περὶ καλοῦ, α'. Θέσεις ἐπιχειρηματικαὶ, πέντε καὶ εἴκοσι. Θέσεις ἐρωτικαὶ τέτταρες. Θέσεις φιλικαὶ, β'. Θέσεις περὶ ψυχῆς, α'. Πολιτικὰ, β'. F Πολιτικῆς ἀκροάσεως, ὡς ἡ Θεοφράστου, α', β', γ', δ', ε', ϛ', ζ', η'. Περὶ δικαίων, α', β'. Τεχνῶν συναγωγὴ, α', β'. Τέχνης ῥητορικῆς, α', β'. Τέχνη, α'. Ἄλλη τέχνη, α', β'. Μεθοδικὸν, α'. Τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγῆς, α'. Πραγματεία τέχνης ποιητικῆς, α', β'. Ἐνθυμήματα ῥητορικά. Περὶ μεγέθους, α'. Ἐνθυμημάτων αἱρέσεις, α'. Περὶ λέξεως

A vortit. Reprehendenti ſe, quod improbo collectam dediſſet (nam & ita fertur) Non ego, inquit, homini dedi, ſed humanitati. Interrogatus, quomodo amicis uti debeamus, Eodem, inquit, atque illos nobis uti vellemus. Juſtitiam animi virtutem eſſe aiebat, unicuique ex dignitate tribuentem. Optimum ſenectutis viaticum doctrinam eſſe dicebat. Phavorinus in ſecundo commentariorum frequenter eum dicere ſolitum tradit, O amici, nullus eſt amicus; quod etiam in ſeptimo B Ethicorum ait. atque hæc quidem in eum conferuntur. Libros autem ſcripſit quamplurimos, quos propter hominis in omni ſermone præſtantiam, hoc loco ut adſcriberem, ſuperioribus conſequens eſſe exiſtimavi. De Juſtitia I. II. III. IV. De Poetis I. II. III. De Philoſophia I. II. III. Politici I. II. De Rhetorica, Gryllus I. Nerinthus I. Sopiſtes I. Menexenus I. Amatorius I. Sympoſium I. De Divitiis I. C Adhortatio I. De Anima I. De Precatione I. De Nobilitate I. De Voluptate I. Alexander, ſive de Colonis, I. De Regno I. De Doctrina I. De ipſo Bono I. II. III. Ex legibus Platonis quædam I. II. III. Ex Rep. I. II. Oeconomicus I. De Amicitia I. De eo, quod eſt pati, ſive paſſum eſſe I. De Scientiis I. De Litigioſis I. II. Diſſolutiones litigioſæ IV. Diviſiones ſophiſticæ IV. De Contrariis I. De Speciebus & generibus I. De Propriis I. Commentaria Epichirematica III. Sumptiones de virtute I. II. Objectiones I. De his, quæ quotupliciter dicuntur, aut ſecundum D ſumptionem, I. De perturbationibus iræ I. Moralium I. II. III. IV. De Elementis I. II. Pro ſcientia I. De Magiſtratu I. Diviſiones decem ac ſeptem. Diviſionum I. Interrogationis & reſponſionis I. II. De Motu I. Sumptiones I. Sumptiones litigioſæ IV. Syllogiſmi I. Priorum analyticorum I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. Analyticorum poſteriorum magnorum I. II. De problematibus I. Methodica I. II. III. IV. V. VI. VII. De meliore I. De Idea I. Definitiones E ante topica I. II. III. IV. V. VI. VII. Syllogiſmorum I. II. Syllogiſticum, & definitiones I. De Optabili, & eo quod accidit I. Quæ ſunt ante loca I. Topicum ad definitiones I. II. Perturbationes I. Diviſivum I. Mathematicum I. Definitiones tredecim epichirematum I. II. De Voluptate I. Sumptiones I. De Voluntario I. De Honeſto I. Theſes epichirematicæ viginti quinque. Theſes amatoriæ quatuor. Theſes ad amicitiam pertinentes II. Theſes De Anima I. Politicæ au- F ditionis, quemadmodum Theophraſti, I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. De Juſtis I. II. Artium ſynagogæ I. II. Artis rhetoricæ I. II. Ars I. Alia ars I. II. Methodicum I. Artis Theodectis ſynagoges I. Tractationes artis poeticæ I. II. Enthymemata rhetorica. De Magnitudine I. Enthymematum ſelectiones I. De Dictione I. II. De Conſilio I. Synagogæ I. II. III. De Na-

tura

tura I. II. III. Phyſicum I. De Archytæ philoſophia I. II. III. De Speuſippi & Xenocratis I. Ex Timæo, & Archyta I. Ad Meliſſi ſcripta I. Ad Alcmæonis I. Ad Pythagoreos I. Ad Gorgiæ I. Ad Xenophanis I. Ad Zenonis I. De Pythagoreis I. De animalibus I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. IX. Anatomiarum I. II. III. IV. V. VI. VII. Selectio anatomiarum. I. De Compoſitis animalibus I. De Fabuloſis animalibus I. De non generando I. De Plantis I. II. Phyſiognomicon I. Ad medicinam pertinentia II. De Unitate I. Signa tempeſtatum I. Aſtronomicum I. Opticum I. De motu I. De Muſica I. Mnemonicum I. Quæſtionum Homericarum I. II. III. IV. V. VI. Poetica I. Phyſicorum ordine literarum octo & triginta. Quæſtionum perſpectarum I. II. Encycliorum I. II. Mechanicum I. Quæſtiones ex Democriti ſcriptis I. II. De Lapide I. Parabolæ I. Inordinata duodecim. Expoſita ſecundum genus quattuordecim. Judicia I. Olympionicæ I. Pythionicæ muſicæ I. Pythicus I. Pythionicarum confutationes I. Victoriæ Dionyſiacæ I. De Tragœdiis I. Doctrinæ I. Proverbia I. Lex commendatitia I. Legum I. II. III. IV. Categoriarum I. De Interpretatione I. Politiæ civitatum duabus minus centum ac ſexaginta, & propriæ populares, Oligarchicæ, Ariſtocraticæ, Tyrannicæ. Epiſtolæ ad Philippum. Sylembriorum epiſtolæ. Ad Alexandrum quatuor epiſtolæ. Ad Antipatrum novem. Ad Mentorem. I. Ad Aſtrionem I. Ad Olympiadem. I. Ad Ephæſtionem I. Ad Themiſtagoram. I. Ad Philoxenum I. Ad Democritum I. Carmina quorum eſt initium,

Pure deorum ſenexque longe jaculans.

Elegias quoque, quorum eſt initium,

Pulchriter excultæ matris filia.

Sunt autem omnia quadringenta quadraginta quinque millia verſuum, & ducenti ſeptuaginta. Tot ergo ab eo ſcripti ſunt libri. Quæ vero in ipſis affirmat, hæc ſunt. Philoſophiæ rationem duplicem eſſe ait; alteram in agendo, alteram in contemplando verſari. ejus autem, quæ in agendo verſatur, unam eſſe partem, quæ ad mores, aliam quæ ad civilem pertinet rationem: cujus eſt, cum quæ ad civitatem, tum quæ ad domum ſpectant, deſcribere. ejus vero, quæ verſatur in contemplando, unam eſſe partem phyſicam, alteram differendi rationem; qua rum differendi ratio non ut pars, ſed tanquam inſtrumentum abſolutiſſimum ſit. huic quoque duo propoſita eſſe declaravit; veriſimile, & verum. ad utrumque autem duabus utebatur facultatibus; dialectica quidem & rhetorica ad veriſimile, analytica autem & philoſophia ad verum: nihil prætermittens, quod vel ad inventionem, vel ad judicium, vel ad uſum pertineret. Nam ad inveniendum quidem topica, rationem, & viam que tradidit ſumptionum multitudinem; ex quibus ad quæ-

A α', β'. Περὶ συμβουλίας, α'. Συναγωγῆς, α', β'. Περὶ φύσεως, α', β', γ'. Φυσικόν, α'. Περὶ τῆς Ἀρχύτου φιλοσοφίας, α', β', γ'. Περὶ τῆς Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους, α'. Τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου, καὶ τῶν Ἀρχυτείων, α'. Πρὸς τὰ Μελίσσου, α'. Πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος, α'. Πρὸς τοὺς Πυθαγορείους, α'. Πρὸς τὰ Γοργίου, α'. Πρὸς τὰ Ξενοφάνους, α'. Πρὸς τὰ Ζήνωνος, α'. Περὶ τῶν Πυθαγορείων, α'. Περὶ ζώων, α', β', γ', δ', ε', ϛ', ζ', η', θ'. Ἀνατομῶν, α', β', γ', δ', ε',
B ϛ', ζ', η'. Ἐκλογὴ ἀνατομῶν, α'. Ὑπὲρ τῶν συνθέτων ζώων, α'. Ὑπὲρ τῶν μυθολογουμένων ζώων, α'. Ὑπὲρ τοῦ μὴ γεννᾶν, α'. Περὶ φυτῶν α', β'. Φυσιογνωμονικόν, α'. Ἰατρικά, β'. Περὶ μονάδος, α'. Σημεῖα χειμώνων, α'. Ἀστρονομικόν, α'. Ὀπτικόν, α'. Περὶ κινήσεως, α'. Περὶ μουσικῆς, α'. Μνημονικόν, α'. Ἀπορημάτων Ὁμηρικῶν, α', β', γ', δ', ε', ϛ'. Ποιητικά, α'. Φυσικῶν κατὰ στοιχεῖον, ὀκτὼ πρὸς τοῖς τριάκοντα. Ἐπιτεθεαμένων προβλημάτων, α', β'. Ἐγκυκλίων, α', β'. Μηχανικόν α'. Προβλήματα ἐκ
C τῶν Δημοκρίτου, α' β'. Περὶ τῆς λίθου, α'. Δικαιώματα, α', β'. Παραβολαί, α'. Ἄτακτα δωδεκα. Ἐξηγημένα κατὰ γένος, τέτταρα καὶ δέκα. Ὀλυμπιονῖκαι, α'. Πυθιονῖκαι μουσικῆς, α'. Πυθικός, α'. Πυθιονικῶν ἔλεγχοι, α'. Νῖκαι Διονυσιακαί, α'. Περὶ τραγῳδιῶν, α'. Διδασκαλίαι, α'. Παροιμίαι, α'. Νόμος συστατικός, α'. Νόμων, α', β', γ', δ'. Κατηγοριῶν, α'. Περὶ ἑρμηνείας, α'. Πολιτεῖαι πόλεων δυοῖν δεούσαιν ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ ἰδίαι δημοκρα-
D τικαί, ὀλιγαρχικαί, ἀριστοκρατικαί, καὶ τυραννικαί. Ἐπιστολαὶ πρὸς Φίλιππον. Σηλυμβρείων ἐπιστολαί. Πρὸς Ἀλέξανδρον τέτταρες ἐπιστολαί. Πρὸς Ἀντίπατρον, ἐννέα. Πρὸς Μέντορα, α'. Πρὸς Ἀρίστωνα, α'. Πρὸς Ὀλυμπιάδα, α'. Πρὸς Ἡφαιστίωνα, α'. Πρὸς Θεμισταγόραν, μία. Πρὸς Φιλόξενον, α'. Πρὸς Δημόκριτον, α'. ἔπη, ὧν ἀρχή, Ἁγνὲ θεῶν πρέσβαι, θ' ἑκατηβόλε. Ἐλεγεῖα, ὧν ἀρχή, Καλλιτέκνου μητρὸς θύγατερ. γίνονται αἱ πᾶσαι, μυριάδες στίχων τέτταρες καὶ τετταράκοντα, πρὸς τοῖς πεντακισχιλίοις καὶ
E διακοσίοις ἑβδομήκοντα. καὶ τοσαῦτα μὲν αὐτῷ πεπραγμάτευται βιβλία. βούλεται δὲ ἐν αὐτοῖς τάδε. διττὸν εἶναι τὸν κατὰ φιλοσοφίαν λόγον· τὸν μὲν, πρακτικόν· τὸν δὲ, θεωρητικόν· καὶ τοῦ πρακτικοῦ, τόν τε ἠθικόν, καὶ πολιτικόν· οὗ τά τε περὶ πόλιν καὶ τὰ περὶ οἶκον ὑπογεγράφθαι. τοῦ δὲ θεωρητικοῦ, τόν τε φυσικόν, καὶ λογικόν· οὗ τὸ λογικόν, οὐχ ὡς μέρος, ἀλλ' ὡς ὄργανον προσηκριβωμένον. καὶ τούτου διττοὺς ὑποθέμενος σκοπούς, τό τε πιθανόν, καὶ τὸ ἀληθές,
F διεσάφησε. δύο δὲ πρὸς ἑκάτερον δυνάμεσιν ἐχρήσατο· διαλεκτικῇ μὲν καὶ ῥητορικῇ, πρὸς τὸ πιθανόν. ἀναλυτικῇ δὲ καὶ φιλοσοφίᾳ, πρὸς τὸ ἀληθές. οὐδὲν ὑπολειπόμενος οὔτε τῶν πρὸς εὕρεσιν, οὔτε τῶν πρὸς κρίσιν, οὔτε μὴν τῶν πρὸς χρῆσιν. πρὸς μὲν οὖν τὴν εὕρεσιν, τά τε τοπικὰ καὶ μεθοδικά, παρέδωκε προτάσεων πλῆθος· ἐξ ὧν πρὸς

τὰ

τὰ προβλήματα πιθανῶν ἐπιχειρημάτων οἷόν τε εὐπορεῖν. πρὸς δὲ τὴν κρίσιν, τὰ ἀναλυτικὰ πρότερα καὶ ὕστερα. διὰ μὲν οὖν τῶν προτέρων τὰ λήμματα κρίνεται, διὰ δὲ τῶν ὑστέρων ἡ συναγωγὴ ἐξετάζεται. πρὸς δὲ τὴν χρῆσιν, τά τε ἀγωνιστικὰ, καὶ τὰ περὶ ἐρωτήσεως, ἐριστικά τε, καὶ σοφιστικῶν ἐλέγχων τε καὶ συλλογισμῶν, καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις. κριτήριον δὲ τῆς ἀληθείας, τῶν μὲν κατὰ φαντασίαν ἐνεργημάτων, τὴν αἴσθησιν ἀπεφήνατο· τῶν δὲ ἠθικῶν, τῶν περὶ πόλιν καὶ περὶ οἶκον καὶ περὶ νόμους, τὸν νοῦν. τέλος δὲ ἓν ἐξέθετο, χρῆσιν ἀρετῆς ἐν βίῳ τελείῳ· ἔφη δὲ καὶ τὴν εὐδαιμονίαν συμπλήρωμα ἐκ τριῶν ἀγαθῶν εἶναι· τῶν περὶ ψυχὴν, ἃ δὴ καὶ πρῶτα τῇ δυνάμει καλεῖ· ἐκ δευτέρων δὲ, τῶν περὶ σῶμα, ὑγείας, καὶ ἰσχύος, καὶ κάλλους, καὶ τῶν παραπλησίων· τῶν δὲ ἐκτὸς, πλούτου, καὶ εὐγενείας καὶ δόξης, καὶ τῶν ὁμοίων. τήν τε ἀρετὴν μὴ εἶναι αὐτάρκη πρὸς εὐδαιμονίαν. προσδεῖσθαι γὰρ τῶν τε περὶ σῶμα καὶ τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν· ὡς κακοδαιμονήσοντος τοῦ σοφοῦ, κἂν ἐν πόνοις ᾖ, κἂν ἐν πενίᾳ καὶ τοῖς ὁμοίοις. τὴν μέντοι κακίαν, αὐτάρκη πρὸς κακοδαιμονίαν, κἂν ὅτι μάλιστα παρῇ αὐτῇ τὰ ἐκτὸς ἀγαθὰ, καὶ τὰ περὶ σῶμα. τάς τε ἀρετὰς ἔφη μὴ ἀντακολουθεῖν. ἐνδέχεσθαι γὰρ, φρόνιμόν τινα, καὶ ὁμοίως δίκαιον ὄντα, ἀκόλαστον καὶ ἀκρατῆ εἶναι. ἔφη δὲ τὸν σοφὸν, μὴ εἶναι μὲν ἀπαθῆ, μετριοπαθῆ δέ. τήν τε φιλίαν ὡρίζετο ἰσότητα εὐνοίας ἀντίστροφον. ταύτης δὲ τὴν μὲν, εἶναι συγγενικήν· τὴν δὲ, ἐρωτικήν· τὴν δὲ, ξενικήν· εἶναι δὲ καὶ τὸν ἔρωτα μὴ μόνον συνουσίας, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφίας. καὶ ἐρασθήσεσθαι δὲ τὸν σοφὸν, καὶ πολιτεύσεσθαι, γαμήσειν τε μὴν καὶ βασιλεῖ συμβιῶναι. βίων τε τριῶν ὄντων, θεωρητικοῦ, πρακτικοῦ, ἡδονικοῦ, τὸν θεωρητικὸν προέκρινεν. εὔχρηστα δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα πρὸς ἀρετῆς ἀνάληψιν. ἔν τε τοῖς φυσικοῖς αἰτιολογικώτατος πάντων ἐγένετο, ὥστε καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων τὰς αἰτίας ἀποδιδόναι. διόπερ καὶ οὐκ ὀλίγα βιβλία συνέγραψε φυσικῶν ἀπομνημονευμάτων. τὸν δὲ θεὸν ἀσώματον ἀπέφαινε, καθὰ καὶ ὁ Πλάτων. διατείνει δὲ αὐτοῦ τὴν πρόνοιαν μέχρι τῶν οὐρανίων, καὶ εἶναι ἀκίνητον αὐτόν· τὰ δὲ ἐπίγεια, κατὰ τὴν πρὸς ταῦτα συμπάθειαν οἰκονομεῖσθαι. εἶναι δὲ παρὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα καὶ ἄλλο πέμπτον, ἐξ οὗ τὰ αἰθέρια συνεστάναι. ἀλλοίαν δ' αὐτοῦ τὴν κίνησιν εἶναι· κυκλοφορητικὴν γάρ. καὶ τὴν ψυχὴν δὲ ἀσώματον, ἐντελέχειαν οὖσαν τὴν πρώτην· σώματος γὰρ φυσικοῦ καὶ ὀργανικοῦ, δυνάμει ζωὴν ἔχοντος. διττὴ δ' αὕτη ἐστὶ κατ' αὐτόν. λέγει δ' ἐντελέχειαν, ἧς ἐστιν εἶδός τι ἀσώματον· ἡ μὲν κατὰ δύναμιν, ὡς ἐν τῷ κηρῷ ὁ Ἑρμῆς ἐπιτηδειότητα ἔχοντι ἐπιδέξασθαι

A ſtiones veriſimilibus argumentis abundare poſſimus. Ad judicandum autem, analytica priora & poſteriora. In prioribus enim ſumptiones judicantur, in poſterioribus complexio exquiritur. Ad uſum vero tum ea quæ ad concertationes, interrogationes, litigioſaſque diſputationes, tum quæ ad ſophiſtarum confutationes ſyllogiſmoſq; & reliqua ejuſdem generis pertinent. Judicium veritatis in his, quæ viſu efficiuntur, ſenſui attribuit: In his autem quæ ad mores, ad civilem rationem, ad rem fa-
B miliarem, legeſque pertinent, menti. Finem autem unum expoſuit, virtutis uſum in vita perfecta. Sed aiebat beatam vitam triplici bonorum genere conpleri; primo his quæ ſunt animi, quæ quidem vi facultateq; prima appellabat, ſecundo his, quæ ſunt corporis, valetudine, viribus, pulchritudine; atq. his ſimilibus, tertio externis, divitiis, nobilitate, gloria, & reliquis ejuſdē generis. Virtutem ad beatam vitam ſe ipſa
C contentam non eſſe. Corporis enim bonis, externiſq; præterea indigere; ſapiente, ſi in laboribus verſetur, ſive paupertate cæteriſque hujuſmodi laboret, haud beatam vitā acturo. malitiam tamen ad infelicitatem ſe ipſa contentam eſſe, tametſi maxime externis bonis corporiſq. abundet. Atque etiam virtutes aiebat nequaquam eſſe inter ſe connexas. fieri enim poſſe, qui prudens ſimiliterq; juſtus ſit, eundem intemperantem eſſe atque incontinentem. Sapientem non illum quidem perturbationum aiebat ex-
D pertē eſſe; ſedeas moderatas habere. Amicitiam mutuam benevolentiæ æqualitatem definiebat, cujus quidem unam eſſe partem propinquitatem, alteram eſſe amatoriam, tertiam hoſpitalitatem. Amorem autem non ſolum eſſe conjunctionis, ſed etiam philoſophiæ. atque etiam ſapientem amaturum, & remp. adminiſtraturum, uxorem ducturum, & cum rege victurum. Cumque triplex ſit vitæ ratio, aut enim in contemplando, aut in agendo, aut in voluptate verſatur, contemplationē cæteris anteponebat,
E cæterum ad virtutis adeptionem ingenuas quoq; artes utiles eſſe affirmabat. In Phyſicis acutiſſimus omnium in exquirēdis rerū cauſis fuit, ut minutiſſimarum quoq; rerum cauſas redderet. Itaque Phyſicorum commentariorum libros ſcripſit non parum multos. Deum autem, quemadmodum & Plato, ab omni corpore ſeparatum eſſe aſſeruit, ejuſque providentiam ad cœleſtia uſque deducit, ipſumque immobilem ait. Terrena vero ex quadam cum his convenientia & conjunctione gubernari. Eſſe autem præter quatuor elementa, aliam quo-
F que naturam, è qua æthereа conſtent: cujus diverſum etiam eſſe motum. etenim in orbem moveri. Animam corporis expertem, perfectionemque primam eſſe poſuit naturalis corporis inſtrumenta habentis, & in ſe ipſo vitam facultate continentis. perfectionem autem eam dicit, cujus eſt quædam expers corporis forma. Ea vero ex illius ſententia duplex eſt; una quidem facultate conſtans, ut in cera ad exprimendas

formas accommodata. imago Mercurii, & in ære ſtatua. Altera eſt perfectio, quæ habitu continetur, ipſa perfecti. jam Mercurii, aut ſtatuæ forma. Corporis autem naturalis, quoniam corporum alia quidem manufacta ſunt, ut quæ ab opifice quopiam fiunt, quemadmodum turris & navis, alia ſunt naturalia, ut ſtirpes, & animalia, viventis autem ſic ait, ut aliquo hanc fabricam ſpectare ſignificaret, veluti & viſus ad videndum; & auditus ad audiendum factus eſt. facultate autem viam continentis, ut in ſe ipſo dixit. facultas autem duplex; aut enim actu, aut habitu continetur. Actu quidem, quemadmodum vigilans anima præditus eſſe dicitur: habitu, quemadmodum dormiens. ut igitur hæc quoque ſub definitionem caderet, idcirco facultate adjecit. Multa quoque alia de multis adjecit, quæ longum fuerit enumerare. Etenim in omni genere diligentiſſimus fuit, & in inveniendo acutiſſimus; quod manifeſtum eſt ex voluminibus ſupra enumeratis, quæ ad quadringinta prope accedunt: ea dico, de quibus nulla controverſia eſt. Multa enim alia tam litteris mandata, quam in ſermone breviter acuteque dicta, in eum conferuntur. Octo autem hoc nomine fuerunt. Primus is ipſe. Secundus, qui Athenis Remp. adminiſtravit: cujus etiam judiciales orationes feruntur haud vulgares. Tertius, qui de Iliade egit. Quartus, Siculus rhetor, qui contra Iſocratis Panegyricum ſcripſit. Quintus cognomento fabula, Aeſchinis Socratici familiaris. Sextus, Cyrenæus, qui de poetica ſcripſit. Septimus, pedotriba, de quo eſt apud Ariſtoxenum in Platonis vita. Octavus, grammaticus ignobilis: cujus ars quædam fertur de eo, cum ſupervacaneis verbis dilatatur oratio, Græci πλεονασμὸν vocant. Stagiritæ autem multi quidem extiterunt illuſtres diſcipuli; præſtantiſſimus autem Theophraſtus, de quo dicendum eſt.

THEOPHRASTUS.

Theophraſtus Ereſius, Melantæ filius fuit fullonis, quemadmodum eſt apud Athenodorum in octavo deambulationum. Hic Leucippum civem ſuum prius in patria audivit, deinde audito Platone, ab eo contulit ſe ad Ariſtotelem: eoque Chalcidem concedente, ſcholam ſucceſſor obtinuit, Olympiade centeſima decima quarta. Fertur autem illius quoque ſervus philoſophus Pompylus nomine fuiſſe. quod Myronianus Amaſtrianus in primo ſimilium capitum hiſtoricorum ait. Cæterum Theophraſtus vir fuit eruditiſſimus, ac maxime ſtudioſus, atque, ut eſt apud Phamphiliam in 32. commentariorum, Menandri Comici magiſter, beneficus præcipue, & philologus. itaque & Caſandro charus fuit, & Ptolemæus ad eum literas miſit. Apud Athenienſes tanta fuit exiſtimatio-

A τοὺς χαρακτῆρας. ὥσπερ ὁ ἐν τῷ χαλκῷ ἀνδριάς. καθ' ἕξιν δὲ λέγεται ἐντελέχεια, ἡ τοῦ συντετελεσμένου Ἑρμοῦ ἢ ἀνδριάντος. σώματος δὲ φυσικοῦ, ἐπεὶ τῶν σωμάτων τὰ μέν ἐστι χειρόκμητα, ὡς τὰ ὑπὸ τεχνιτῶν γινόμενα, οἷον πύργος, πλοῖον· τὰ δὲ ὑπὸ φύσεως, ὡς φυτά, καὶ τὰ τῶν ζώων. ὀργανικοῦ δὲ εἶπε, τουτέστι πρός τι κατεσκευασμένου, ὡς ἡ ὅρασις πρὸς τὸ ὁρᾶν, καὶ ἡ ἀκοὴ πρὸς τὸ ἀκούειν. δυνάμει δὲ ζωὴν ἔχοντος, οἷον ἐν ἑαυτῷ. B τὸ δυνάμει δὲ διττόν, ἢ καθ' ἕξιν, ἢ κατ' ἐνέργειαν· κατ' ἐνέργειαν μέν, ὡς ὁ ἐγρηγορὼς λέγεται ψυχὴν ἔχειν· καθ' ἕξιν δέ, ὡς ὁ καθεύδων. ἵν' οὖν καὶ οὗτος ὑποπίπτῃ, τὸ δυνάμει προσέθηκε. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα περὶ πολλῶν ἀπεφήνατο, ἅπερ μακρὸν ἂν εἴη καταριθμεῖσθαι. τοῖς γὰρ ὅλοις φιλοπονώτατος ἐγένετο καὶ εὑρετικώτατος, ὡς δῆλον ἐκ τῶν προγεγραμμένων συγγραμμάτων, ἃ τὸν ἀριθμὸν ἐγγὺς ἥκει τετρακοσίων, τὰ ὅσα γε ἀναμφίλεκτα. πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται C συγγράμματα αὐτοῦ, καὶ ἀποφθέγματα ἀγράφου φωνῆς εὐστοχήματα. γεγόνασι δὲ Ἀριστοτέλεις ὀκτώ· πρῶτος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος, ὁ πολιτευσάμενος Ἀθήνησιν, οὗ καὶ δικανικοὶ φέρονται λόγοι χαρίεντες· τρίτος, περὶ Ἰλιάδος πεπραγματευμένος· τέταρτος, Σικελιώτης ῥήτωρ, πρὸς τὸν Ἰσοκράτους Πανηγυρικὸν ἀντιγεγραφώς· πέμπτος, ὁ ἐπικληθεὶς Μῦθος, Αἰσχίνου τοῦ Σωκρατικοῦ γνώριμος· ἕκτος, Κυρηναῖος, γεγραφὼς περὶ ποιητικῆς· ἕβδομος, D παιδοτρίβης, οὗ μέμνηται Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πλάτωνος βίῳ· ὄγδοος, γραμματικὸς ἄσημος, οὗ φέρεται τέχνη περὶ πλεονασμοῦ. τοῦ δὴ Σταγειρίτου γεγόνασι μὲν πολλοὶ γνώριμοι· διαφέρων δὲ μάλιστα Θεόφραστος, περὶ οὗ λεκτέον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ.

E Θεόφραστος Ἐρέσιος, Μελάντα κναφέως υἱός, ὥς φησιν Ἀθηνόδωρος ἐν ὀγδόῃ περιπάτων. οὗτος πρότερον μὲν ἤκουσε Λευκίππου τοῦ πολίτου ἐν τῇ πατρίδι, εἶτ' ἀκούσας Πλάτωνος, μετέστη πρὸς Ἀριστοτέλην. κἀκείνου εἰς Χαλκίδα ὑποχωρήσαντος, αὐτὸς διεδέξατο τὴν σχολὴν Ὀλυμπιάδι τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ. φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ δοῦλος φιλόσοφος ὄνομα Πομπύλος, καθά φησι Μυρωνιανὸς Ἀμαστριανὸς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὁμοίων ἱστορικῶν κεφαλαίων. ὁ δὲ Θεόφραστος γέ- F γονεν ἀνὴρ συνετώτατος καὶ φιλοπονώτατος, καὶ καθά φησι Παμφίλη ἐν τῷ τριακοστῷ δευτέρῳ τῶν ὑπομνημάτων, διδάσκαλος Μενάνδρου τοῦ κωμικοῦ· ἄλλως τε καὶ εὐεργετικὸς καὶ φιλόλογος· Κάσανδρος γοῦν αὐτὸν ἀπεδέχετο, καὶ Πτολεμαῖος ἔπεμψεν ἐπ' αὐτόν· τοσοῦτον δ' ἀποδοχῆς ἠξιοῦτο παρ' Ἀθηναίοις,

ὥστε

ὥστε Ἀγνωνίδης τολμήσας ἀσεβείας αὐτὸν γράψασθαι, μικροῦ καὶ προσῶφλεν. ἀπήντων τε εἰς τὴν διατριβὴν αὐτοῦ μαθηταὶ πρὸς δισχιλίους. οὗτος τά τε ἄλλα, καὶ περὶ δικαστηρίου τοιαῦτα διείλεκται ἐν τῇ πρὸς Φανίαν τὸν Περιπατητικὸν ἐπιστολῇ, Οὐ γὰρ ὅτι πανήγυριν, ἀλλ' οὐδὲ συνέδριον ῥᾴδιον, οἷόν τις βούλεται, λαβεῖν. αἱ δὲ ἀναγνώσεις ποιοῦσιν ἐπανορθώσεις. τὸ δὲ ἀναβάλλεσθαι πάντα καὶ ἀμελεῖν, οὐκέτι φέρουσιν αἱ ἡλικίαι. ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ σχολαστικὸν ὠνόμακε. τοιοῦτος δὲ ὢν, ὅμως ἀπεδήμησε πρὸς ὀλίγον καὶ οὗτος, καὶ πάντες οἱ λοιποὶ φιλόσοφοι· Σοφοκλέους τοῦ Ἀμφικλείδου νόμον εἰσενεγκόντος, Μηδένα τῶν φιλοσόφων σχολῆς ἀφηγεῖσθαι, ἂν μὴ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δόξῃ· εἰ δὲ μὴ, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. ἀλλὰ αὖθις ἐπανῆλθον εἰς νέωτα, Φιλλίωνος τὸν Σοφοκλέα γραψαμένου παρανόμων. ὅτε καὶ τὸν νόμον μὲν ἄκυρον ἐποίησαν Ἀθηναῖοι, τὸν δὲ Σοφοκλέα πέντε ταλάντοις ἐζημίωσαν· κάθοδόν τε τοῖς φιλοσόφοις ἐψηφίσαντο, ἵνα καὶ Θεόφραστος κατέλθῃ, καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις ᾖ. Τοῦτον, Τύρταμον λεγόμενον, Θεόφραστον διὰ τὸ τῆς φράσεως θεσπέσιον Ἀριστοτέλης μετωνόμασεν. οὗ καὶ τοῦ υἱέος Νικομάχου φησὶν ἐρωτικῶς διατεθῆναι, καίπερ ὄντα διδάσκαλον, Ἀρίστιππος ἐν τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. λέγεται δ' ἐπ' αὐτοῦ τε καὶ Καλλισθένους τὸ ὅμοιον εἰπεῖν Ἀριστοτέλην, ὅπερ Πλάτωνα, καθὰ προείρηται, φασὶν εἰπεῖν ἐπί τε Ξενοκράτους καὶ αὐτοῦ τούτου. φάναι γὰρ, τοῦ μὲν Θεοφράστου καθ' ὑπερβολὴν ὀξύτητος πᾶν τὸ νοηθὲν ἐξερμηνεύοντος, τοῦ δὲ νωθροῦ τὴν φύσιν ὑπάρχοντος, ὡς τῷ μὲν χαλινοῦ δέοι, τῷ δὲ κέντρου. λέγεται δ' αὐτὸν καὶ ἴδιον κῆπον σχεῖν μετὰ τὴν Ἀριστοτέλους τελευτὴν· Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, ὃς ἦν καὶ γνώριμος αὐτῷ, τοῦτο συμπράξαντος. φέρεται δ' αὐτοῦ ἀποφθέγματα ταυτὶ χρειώδη. θᾶττον ἔφη πιστεύειν δεῖν ἵππῳ ἀχαλίνῳ, ἢ λόγῳ ἀσυντάκτῳ. πρὸς δὲ τὸν ἐν τῷ συμποσίῳ σιωπῶντα τὸ ὅλον, ἔφη, Εἰ μὲν ἀμαθὴς εἶ, φρονίμως ποιεῖς· εἰ δὲ πεπαίδευσαι, ἀφρόνως. συνεχές τε ἔλεγε, πολυτελὲς ἀνάλωμα εἶναι τὸν χρόνον. ἐτελεύτα δὴ γηραιὸς, βιοὺς ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα, ἐπειδή περ ὀλίγον ἀνῆκε τῶν πόνων. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Οὐκ ἄρα τοῦτο μάταιον ἔπος μερόπων τινὶ λέχθη,
 Ῥήγνυσθαι σοφίης τόξον ἀνιέμενον.
Δὴ γὰρ καὶ Θεόφραστος ἕως ἐπόνει μὲν, ἄπηρος
 Ἦν δέμας, εἶτ' ἀνεθεὶς κάτθανε πηρομελής.

φασὶ δ' αὐτὸν ἐρωτηθέντα ὑπὸ τῶν μαθητῶν εἴ τι ἐπισκήπτει, εἰπεῖν, ἐπισκήπτειν μὲν ἔχειν οὐδὲν, πλὴν ὅτι πολλὰ τῶν ἡδέων ὁ βίος διὰ τὴν δόξαν καταλαζονεύεται. ἡμεῖς γὰρ ὁπότ' ἀρχόμεθα ζῆν, τότ' ἀποθνήσκομεν. οὐδὲν οὖν ἀλυσιτελέστερόν ἐστι φιλοδοξίας· ἀλλ' εὐτυχεῖτε, καὶ ἤτοι τὸν λόγον ἄφετε (πολὺς γὰρ ὁ

A ne, ut Agnonides eum impietatis crimine accuſare auſus, parum abfuerit, quin præterea ipſe mulctaretur. Ad eum audiendum diſcipulorum fere duo millia conveniebant. Is & cætera complura, & de judicio in epiſtola ad Phaniam Peripateticum, ita diſſeruit. Nedum enim totius Græciæ conventum, ſed ne conſeſſum quidem talem, qualem quis vult, facile eſt adipiſci. Recitationes autem correctionem habent. Dilationem vero omnium B rerum, ac negligentiam ætates non ferunt. In hac epiſtola ſcholaſticum nominavit. Talis cum eſſet, tamen ad breve tempus cum ipſe, tum cæteri philoſophi urbe diſceſſerunt, cum Sophocles Amphiclidis filius legem tuliſſet, ne philoſophorum quiſquam ſcholæ præeſſet, niſi Senatui populoque viſum eſſet: ſecus ſi quis feciſſet, morte mulctaretur. Sed proximo anno reverſus eſt, cum Phillion Sophoclem eo nomine, quod contra leges feciſſet, in judicium vocaviſſet: quo tem- C pore legem Athenienſes abrogaverunt, & Sophoclem quinque talentis mulctarunt; philoſophorumque reditum decreverunt, ut Theophraſtus rediret, eodemque in ſtatu eſſet. Hunc Tyrtamum appellatum, Ariſtoteles, ob divinam quandam in dicendo præſtantiam, mutato nomine, Theophraſtum nominavit Cujus quoque filium Nicomachum ab eo quamvis magiſtro amatum fuiſſe, Ariſtippus, in quarto de antiquorum delitiis, ait. Fertur de eo & Calliſthene ſimile quiddam D Ariſtoteles dixiſſe, atque, ut ante dictum eſt, Platonem de Xenocrate & ſe dixiſſe aiunt. quippe Theophraſtum, quod ſupra quam dici poſſet acutus eſſet, cuncta explicare à ſe percepta, illum vero alium ingenio eſſe hebetem; ut alter fræno, alter calcaribus indigeret. Dicitur poſt Ariſtotelis mortem, proprios ipſe hortos habuiſſe; Demetrio Phalereo, qui ei familiaris erat, ſimul adjuvante. Ejus acute breviterque dicta hæc utilia feruntur. Effrænato potius equo, quam orationi inordinatæ cre- E dendum eſſe, aiebat. Ei autem qui in convivio ſemper tacebat, Si quidem, inquit, indoctus es, prudenter facis; ſi vero doctus, imprudenter. crebro quoque aiebat, Maximum eſſe temporis ſumptum. Senex mortuus eſt, cum annos quinque & octoginta vixiſſet, poſteaquam de laboribus nonnihil remiſiſſet. eſtque in eum illud noſtrum;

Haud ergo hoc vanũ verbum mortaliũ cuidam dictũ eſt,
Rumpi ſapientiæ arcum remiſſum.
Sic enim Theophraſtus donec laborabat quidem, indefeſſus
F *Fuit corpore; poſtea remiſſus interiit membris fractis.*

Aiunt eum à diſcipulis, ſi quid mandaret, interrogatum, reſpondiſſe; Nihil ſe quidem, quod mandaret, habere, niſi quod multas voluptates hominum vita propter gloriam ſuperbe amittit. Nos enim cum vivere incipimus, tunc morimur. nihil eſt gloriæ cupiditate inutilius. Sed eſtote felices, & vel ſapientiæ ſtudium omittite (magni eſt enim laboris) vel in eo conſtanter

permanete, eſt enim magnæ gloriæ, vanitas vitæ pluris eſt quam utilitas; verum mihi jam non licet quid agendum ſit, conſultare. vos quid faciendum ſit, conſiderate. Hæc, ut aiunt, inquiens, animam efflavit; atq; etiam eum, ut fama eſt, Athenienſes totius populi frequentia extulerunt, hominis funus pedibus proſequuti. Phavorinus autem ait ſeneſcentem lectica ſolitum circumferri, atque hoc Hermippum verbis in medium allatis tradere Arceſilaũ Pitanæum, in his quę ad Lacydem ſcripſit Cyrenæum, hiſtoriæ mandaviſſe. Libros reliquit, eoſq; complures, quos dignos eſſe putavi, quoniam omni doctrina referti ſunt, qui hoc loco adſcriberentur. Sunt autem hi. Priorum Analyticorum I. II. III. Poſteriorum Analyticorum I. II. III. IV. V. VI. VII. De Syllogiſmorũ analyſi I. Analyticorum Epitome I. Deductorum locorum I. II. Concertatio eorum, quæ ſpectant ad litigioſos ſermones. De ſenſu I. Ad Anaxagoram I. De Anaxagoræ decretis I. De Anaximenis decretis I. De Archelai decretis I. De Sale, Nitro, Alumine I. De his, quæ ardent. I. II. De individuis lineis. I. Auditionis I. II. De Ventis I. Virtutum differentiæ I. De Regno I. De diſciplina regis I. De Vitis I. II. III. De Senectute I. De Democriti aſtrologia I. De ſublimium diſputatione I. De ſimulachris I. De humoribus, coloribus, carnibus I. De mundi deſcriptione I. De Homine I. Diogenis rerum congregatio I. Definitionum I. II. III. Amatorius I. Alius de amore I. De beata vita I. De Speciebus I. II. De Epilepſia I. De Afflatu divino I. De Empedocle I. Epichirematum I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. IX X. XI. XII. XIII. XIIII. X V. XVI. XVII XVIII. Objectionum I. II. III. De Voluntario I. Epitome Platonis Reip. De animalium, quæ ſunt eadem genere, vocis diverſitate I. De his, quæ ſubito tota ſimul apparent I. De his, quæ morſu & ictu vulnerant I. De Animalibus, que invidere dicuntur. De his, quæ in ſicco permanent I. De his, quæ colores mutant I. De his, quæ in luſtris degunt I. De Animalibus I. II. III. IV. V. VI. VII. De Voluptate, ut Ariſtoteles, I. De Voluptate alius I. Theſes XXIV. De calido, & frigido I. De Vertiginibus, & tenebratũ effuſionibus I. De Sudore I. De Affirmatione & negatione I. Calliſthenes, ſive de luctu I. De Laboribus I. De Motu I. II. III. De Lapidibus I. De peſtilentia I. De Animi defectione I. Megaricus I. De Melancholia I. De Metallis I. II. De Melle I. De Metrodori decretorum congregatione I. Ratiocinationum de ſublimibus I. II. De Ebrietate I. Legum elementorum ordine, I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. Ad Definitiones I. De odoribus. De Vino, & oleo. Primarum ſumptionum I. II. III. IV. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII. Legiſlatorum I. II. III. Politicorum I. II. III. IV. V. VI. Politica in tempore I. II. III. IV Politicorũ morũ I. II. III. IV. De Opti

A τινος) ἢ καλῶς αὐτῷ περίεστι (μεγάλη γὰρ ἡ δόξα) τὸ
δὲ κενὸν τοῦ βίου, πλεῖον τοῦ συμφέροντος. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν
οὐκέτ' ἐκποιεῖ βουλεύεσθαι τί πρακτέον, ὑμεῖς δ' ἐπισκέ-
ψασθε τί ποιητέον. ταῦτα, φασὶν, εἰπὼν ἀπέπνευσε, καὶ
αὐτὸν (ὡς ὁ λόγος) Ἀθηναῖοι πανδημεὶ παρέπεμψαν ποσὶ,
τὸν ἄνδρα τιμήσαντες. Φαβωρῖνος δέ φησι γηράσαντα αὐ-
τὸν ἐν φορείῳ περιφέρεσθαι. καὶ τοῦτο λέγειν Ἕρμιππον,
παρατιθέμενον ἱστορεῖν Ἀρκεσίλαον τὸν Πιταναῖον, ἐν οἷς ἔφα-
B σκε πρὸς Λακύδην τὸν Κυρηναῖον. καταλέλοιπε δὲ βι-
βλία καὶ αὐτὰ ὅτι μάλιστα παμπληθῆ, ἃ καὶ αὐτὸς ἄξιον
ἡγησάμην ὑπογράψαι διὰ τὸ πάσης ἀρετῆς πεπληρῶ-
σθαι. ἔστι δὲ τάδε. Ἀναλυτικῶν προτέρων, α', β', γ'. Ἀνα-
λυτικῶν ὑστέρων, α', β', γ', δ', ε', ϛ', ζ'. Περὶ ἀναλύσεως συλ-
λογισμῶν, α'. Ἀναλυτικῶν ἐπιτομὴ, α'. Ἀνηγμένων τό-
πων, α', β'. Ἀγωνιστικὸν τῆς περὶ τοὺς ἐριστικοὺς λόγους θεω-
ρίας. Περὶ αἰσθήσεων. α'. Πρὸς Ἀναξαγόραν, α'. Περὶ τῶν Ἀνα-
C ξαγόρου, α'. Περὶ τῶν Ἀναξιμένους, α'. Περὶ τῶν Ἀρχελάου,
α'. Περὶ ἁλῶν, νίτρου, στυπτηρίας, α'. Περὶ τῶν αἰθομένων,
α', β'. Περὶ τῶν ἀτόμων γραμμῶν, α'. Ἀκροάσεως, α', β'. Περὶ
ἀνέμων, α'. Ἀρετῶν διαφοραὶ, α'. Περὶ βασιλείας, α'. Περὶ
παιδείας βασιλέως, α'. Περὶ βίων, α', β', γ'. Περὶ γήρως, α'.
Περὶ τῆς Δημοκρίτου ἀστρολογίας, α'. Τῆς μεταρσιολεσχίας,
α'. Περὶ τῶν εἰδώλων, α'. Περὶ χυμῶν, χροῶν, σαρκῶν, α'.
Περὶ τοῦ διακόσμου, α'. Περὶ τῶν ἀνθρώπων. Τῶν Διογένους
D συναγωγὴ, α'. Διορισμῶν, α', β', γ'. Ἐρωτικὸς, α'. Ἄλλο
περὶ ἔρωτος, α'. Περὶ εὐδαιμονίας, α'. Περὶ εἰδῶν, α', β'.
Περὶ ἐπιλήψεως, α'. Περὶ ἐνθουσιασμοῦ, α'. Περὶ Ἐμπε-
δοκλέους, α'. Ἐπιχειρημάτων, α', β', γ', δ', ε', ϛ', ζ', η', θ',
ι', ια', ιβ', ιγ', ιδ', ιε', ιϛ', ιζ', ιη'. Ἐνστάσεων, α', β', γ'. Περὶ
ἑκουσίου, α'. Ἐπιτομὴ τῆς Πλάτωνος πολιτείας, α', β'. Περὶ
ἑτεροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν, α'. Περὶ τῶν ἀθρόων φαινομέ-
νων, α'. Περὶ δακετῶν καὶ βλητικῶν, α'. Περὶ τῶν ζώων ὅσα λέ-
E γεται φθονεῖν, α'. Περὶ τῶν ἐν ξηρῷ διαμενόντων, α'. Περὶ
τῶν τὰς χρόας μεταβαλλόντων, α'. Περὶ τῶν φωλευόν-
των, α'. Περὶ ζώων, α', β', γ', δ', ε', ϛ', ζ'. Περὶ ἡδονῆς, ὡς
Ἀριστοτέλης, α'. Θέσεις, κδ'. Περὶ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, α'.
Περὶ ἰλίγγων καὶ σκοτώσεων, α'. Περὶ ἱδρῶτος, α'. Περὶ κα-
ταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, α'. Καλλισθένης, ἢ Περὶ πέν-
θους, α'. Περὶ κόπων, α'. Περὶ κινήσεως, α', β', γ'. Περὶ
F λίθων, α'. Περὶ λοιμῶν, α'. Περὶ λειποψυχίας, α'. Με-
γαρικὸς, α'. Περὶ μελαγχολίας, α'. Περὶ μετάλλων,
α', β'. Περὶ μέλιτος, α'. Περὶ τῶν Μητροδώρου συναγωγῆς,
α'. Μεταρσιολογικῶν, α', β'. Περὶ μέθης, α'. Νόμων, κατὰ
στοιχεῖον, κδ'. Νόμων ἐπιτομῆς, α', β', γ', δ', ε', ϛ', ζ', η', θ', ι'.
Πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς, α'. Περὶ ὀσμῶν. Περὶ οἴνου καὶ ἐλαίου.
Πρώτων προτάσεων, α', β', γ', δ', ε', ϛ', ζ', η', θ', ι', ια', ιβ',
ιγ', ιδ', ιε', ιϛ', ιζ', ιη'. Νομοθετῶν, α', β', γ'. Πολιτικῶν, α',
β', γ', δ', ε', ϛ'. Πολιτικὸν πρὸς τοὺς καιροὺς, α', β', γ', δ'. Πολιτικῶν ἐθῶν, α', β', γ', δ'. Περὶ τῆς ἀρίστης πολι-

τείας

τείας, α΄· Προβλημάτων συναγωγῆς, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄· Περὶ παροιμιῶν, α΄· Περὶ πήξεων καὶ τήξεων, α΄· Περὶ πυρός, α΄, β΄· Περὶ πνευμάτων, α΄· Περὶ παραλύσεως, α΄· Περὶ πνιγμοῦ, α΄· Περὶ παραφροσύνης, α΄· Περὶ παθῶν, α΄· Περὶ σημείων, α΄· Σοφισμάτων, α΄, β΄· Περὶ συλλογισμῶν λύσεως, α΄· Τοπικῶν, α΄, β΄· Περὶ τιμωρίας, α΄, β΄· Περὶ τριχῶν, α΄· Περὶ τυραννίδος, α΄· Περὶ ὕδατος, α΄, β΄, γ΄. Περὶ ὕπνου, καὶ ἐνυπνίων, α΄· Περὶ φιλίας, α΄, β΄, γ΄· Περὶ φιλοτιμίας, α΄, β΄· Περὶ φύσεως, α΄, β΄, γ΄· Περὶ φυσικῶν, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄, ζ΄, η΄, θ΄, ι΄, ια΄, ιβ΄, ιγ΄, ιδ΄, ιε΄, ιϛ΄, ιζ΄, ιη΄· Περὶ φυσικῶν ἐπιτομῆς, α΄, β΄· Φυσικῶν, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄, ζ΄, η΄· Πρὸς τοὺς φυσικούς, α΄. Περὶ φυσικῶν ἱστοριῶν, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄, ζ΄, η΄, θ΄, ι΄· Φυσικῶν αἰτιῶν, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄, ζ΄, η΄· Περὶ χυλῶν, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄· Περὶ ψεύδους ἡδονῆς, α΄· Περὶ ψυχῆς θέσις μία· Περὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων, α΄· Περὶ τῶν ἁπλῶν διαπορημάτων, α΄· Ἁρμονικῶν, α΄· Περὶ ἀρετῆς, α΄· Ἀφορμαὶ ἢ ἐναντιώσεις, α΄· Περὶ ἀποφάσεως, α΄· Περὶ γνώμης, α΄· Περὶ γελοίου, α΄· Δειλινῶν, α΄, β΄· Διαιρέσεις, α΄, β΄· Περὶ τῶν διαφορῶν, α΄· Περὶ τῶν ἀδικημάτων, α΄· Περὶ διαβολῆς, α΄· Περὶ ἐπαίνου, α΄· Περὶ ἐμπειρίας, α΄· Ἐπιστολῶν, α΄, β΄, γ΄· Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων, α΄· Περὶ ἐκκρίσεων, α΄· Ἐγκώμια θεῶν, α΄· Περὶ ἑορτῶν, α΄· Περὶ εὐτυχίας, α΄· Περὶ ἐνθυμημάτων, α΄· Περὶ εὑρημάτων, α΄, β΄· Ἠθικῶν σχολῶν, α΄· Ἠθικοὶ χαρακτῆρες, α΄· Περὶ θορύβου, α΄· Περὶ ἱστορίας, α΄· Περὶ κρίσεως συλλογισμῶν, α΄· Περὶ κολακείας, α΄· Περὶ θαλάττης, α΄· Πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας, α΄· Περὶ κωμῳδίας, α΄· Περὶ μετεώρων, α΄· Περὶ λέξεως, α΄· Λόγων συναγωγή, α΄· Λύσεις, α΄· Περὶ μουσικῆς, α΄, β΄, γ΄· Περὶ μέτρων, α΄· Μεγακλῆς, α΄· Περὶ νόμων, α΄· Περὶ παρανόμων, α΄· Τῶν Ξενοκράτους συναγωγῆς, α΄· Ὁμιλητικός, α΄· Περὶ ὅρκου, α΄· Παραγγέλματα ῥητορικῆς, α΄· Περὶ πλούτου, α΄· Περὶ ποιητικῆς, α΄· Προβλήματα πολιτικά, ἠθικά, φυσικά, ἐρωτικά, α΄· Προοιμίων, α΄· Προβλημάτων συναγωγῆς, α΄· Περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, α΄· Περὶ παραδείγματος, α΄· Περὶ προθέσεως καὶ διηγήματος, α΄· Περὶ ποιητικῆς ἄλλο, α΄· Περὶ τῶν σοφῶν, α΄· Περὶ συμβουλῆς, α΄· Περὶ σολοικισμῶν, α΄· Περὶ τέχνης ῥητορικῆς, α΄· Περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν, εἴδη ξα΄· Περὶ ὑποκρίσεως, α΄· Ὑπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἢ Θεοφραστείων, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄· Φυσικῶν δοξῶν, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄, ζ΄, η΄, θ΄, ι΄, ια΄, ιβ΄, ιγ΄, ιδ΄, ιε΄, ιϛ΄· Φυσικῶν ἐπιτομῆς, α΄· Περὶ χάριτος, α΄· Χαρακτῆρες ἠθικοί. Περὶ ψεύδους καὶ ἀληθοῦς, α΄· Τῶν περὶ τὸ θεῖον ἱστορίας, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄· Περὶ θεῶν, α΄, β΄, γ΄· Ἱστορικῶν γεωμετρικῶν, α΄, β΄, γ΄, δ΄· Ἐπιτομῶν Ἀριστοτέλους Περὶ ζώων, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, ϛ΄· Ἐπιχειρημάτων α΄, β΄· Θέσεις, γ΄· Περὶ βασιλείας, α΄, β΄· Περὶ αἰτιῶν, α΄· Περὶ Δημοκρίτου, α΄· Περὶ διαβολῆς, α΄· Περὶ γενέσεως, α΄· Περὶ ζώων φρονήσεως καὶ ἤθους, α΄· Περὶ κινήσεως, α΄, β΄· Περὶ ὄψεως, α΄, β΄, γ΄, δ΄·

A ma rep. Quæſtionum ſynagoges I. II. III. IIII. V. De Proverbiis I. De his, quæ conglaciant & liqueſcunt I. De Igne I. II. De Spiritibus I. De Paralyſi I. De Strangulatione I. De Deliratione mentis I. De Perturbationibus I. De Signis I. Sophiſmatum I. II. De Syllogiſmorum ſolutione I. Topicorum I. II. De Pœnæ ſumptione I. II. De Capillis I. De Tyrannide I. De Aqua I. II. III. De Somno, & inſomniis. I. De amicitia I. II. III. De Ambitione I. II. De Natura B I. II. III. De Phyſicis. I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII. De Phyſicorum epitome I. II. Phyſicorum. I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. Ad Phyſicos I. De Phyſicis hiſtoriis I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. IX. X. Phyſicarum cauſarum I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. De Succis I. II. III. IIII. V. De Falſa voluptate I. De Anima theſis una. De Argumentis non artificioſis I. C De Simplicibus quæſtionibus I. Harmonicorum I. De Virtute I. Occaſiones ſive repugnantiæ I. De Sententia I. De Ridiculo I. Meridianorum I. II. Diviſiones I. II. De Differentiis I. De Injuriis I. De Calumnia I. De laude I. De Experientia I. Epiſtolarum I. II. III. De Animalibus fortuitis I. De Segregatione I. Encomia deorum I. De diebus feſtis I. De ſecunda fortuna I. De Enthymematibus I. de Inventis I. II. Moralium diſputationum I. Morales deſcriptiones I. De D Tumultu I. De Hiſtoria I. De Judicio ſyllogiſmorum I. De Aſſentatione I. De Mari I. Ad Caſandrum de Regno I. De Comœdia I. De his quæ in ſublimi fiunt I. De Dictione I. Sermonum ſynagogæ I. Solutiones I. De Muſica I. II. III. De Metris I. Megalces I. De Legibus I. De non legitimis I. Xenocratis decretorum ſynagoges I. Affabilis I. de Jurejurando I. Præcepta rhetoricæ I. De Divitiis I. De Poetica I. Quæſtio- E nes politicæ, morales, phyſicæ, amatoriæ I. Procœmiorum I. Quæſtionum ſynagoges I. De quæſtionibus phyſicis I. De exemplo I. De Propoſitione & narratione I. De Poetica alius I. De Sapientibus I. De conſilio I. De Solœciſmis I. De Arte rhetorica I. De artibus rhetoricis, formæ LXI. De Simulatione I. Commentariorum Ariſtoteleorum ſive Theophraſticorum I. II. III. IV. V. VI. Phyſicarum ſententiarum I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. XIII. F XIV. XV. XVI. Phyſicorum epitomes I. De gratia I. Deſcriptiones morales. De Falſo & vero I. De rebus divinis hiſtoriæ I. II. III. IV. V. VI. De Diis I. II. III. Hiſtoricorum geometricorum I. II. III. IV. Epitomes Ariſtotelis de animalibus I. II. III. IV. V. VI. Epichirematum I. II. Theſes tres. De Regno I. II. De Cauſis I. De Democrito I. De Calumnia I. De Ortu I. De animalium prudentia & more I. De Motu I. II. De Viſu I.

II. III. IV. Ad Definitiones I. II. De Da-tum eſſe I. De Majori & minori I. De Muſicis I. De Divina beatitudine, ad eos qui ſunt ex Academia I. Adhortatio I. Quo pacto civitas quam optime habitari poſſit I. Commentaria I. De Cratere, qui eſt in Sicilia I. De Confeſſis I. De Quæſtionibus Phyſicis I. Quinam ſint ſciendi modi I. De Mentiente I. II. III. Quæ ſunt ante locos I. Ad Æſchylum I. Aſtrologicæ hiſtoriæ I. II. III. IV. V. VI. Arithmeticarum hiſtoriarum de incremento I. Acicharus I. De Judicialibus orationibus I. De Calumnia I. Epiſtolæ de Aſtycreonte, Phania, Nicanori. De Pietate I. Euiadis I. De Oportunitatibus I. II. De Accommodatis ſermonibus I. De Puerorum inſtitutione I. Alius differens I. De Inſtitutione, ſive de Virtutibus, ſive de Temperantia, I. Adhortatio I. De Numeris I. Definitiones dictionis ſyllogiſmorum I. De Cœlo I. Politici I. II. De Natura. De fructibus. De Animalibus, quæ continentur centum millibus verſuum duobus atque octoginta. Tot igitur hujus quoque ſunt libri. Sed & ejus reperi teſtamentum hujuſmodi. Recte quidem ſit. Sed ſi quid ſecus acciderit, hæc ita ſtatuo. Quæ domi ſunt, omnia Melantæ & Pancreonti Leontis filiis relinquo. Ex his vero, quæ contulit Hipparchus, hæc mihi curari volo. Primo quidem, ut quæ ad gymnaſium deaſque ſpectant, perficiantur; & ſi quid aliud ad majorem venuſtatem ornamenti addi poteſt. deinde ut Ariſtotelis imago in ſacrario collocetur, cæteraque dona, quæ erant antea in ſacrario. præterea ut porticus parva, quæ eſt prope gymnaſium, non pejus quam antea exædificetur. tabulæ vero, in quibus terræ orbes ſunt, inferiore in porticu ut collocentur. ſed & ara præterea ædificetur, ut abſolutionem ac dignitatem locus habeat. Nicomachi quoque imaginem ejuſdem magnitudinis perfici volo: in quæ fingenda quantum inſumendum eſt, Praxiteles habet. reliquum ſumptum hic ſuppeditato. quæ quidem eo in loco collocator; ubi his viſum fuerit, qui cæterorum curatores erunt, quæ in teſtamento ſcripta ſunt. ac de ſacrario quidem doniſque hactenus. Prædium autem, quod Stagiris nobis eſt, Callino dono. Libros autem omnes, Neleo. Hortos vero, & deambulationem, domoſque omnes, quæ ſunt prope hortos, ſemper amicis dono, his, qui in eis ſimul exerceri philoſopharique volent; quorum nomina adſcripſi: quando fieri non poteſt, ſemper ut homines peregrinentur. quos tamen nemini vel alienare liceat, vel privatim ſibi vendicare: ſed tanquam ſacrum communiter habento. rebuſque omnibus inter ſe, ſic ut amicos benevoloſque decet & æquum eſt, utuntor. quibus autem illi communes ſint, hi ſunto: Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demotimus, Demaratus, Calliſthenes, Melantes, Pancreon, Ni-

A Πρὸς ὅρους, α', β'. Περὶ τοῦ δεδόσθαι, α'. Περὶ μείζονος καὶ ἐλάττονος, α'. Περὶ τῶν μουσικῶν, α'. Περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας, α'. Πρὸς τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας, α'. Προτρεπτικός, α'. Πῶς ἄριστ' ἂν πόλις οἰκοῖτο, α'. Τὰ ὑπομνήματα, α'. Περὶ ῥύακος τοῦ ἐν Σικελίᾳ, α'. Περὶ τῶν ὁμολογουμένων, α'. Περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, α'. Τίνες οἱ τρόποι τοῦ ἐπίστασθαι, α'. Περὶ τοῦ ψευδομένου, α', β', γ'. Τὰ πρὸ τῶν τόπων, α'. Πρὸς Αἰσχύλον, α'. Ἀστρολογικῆς ἱστορίας, α', β', γ', δ', ε', ϛ'. Ἀριθμητικῶν ἱστοριῶν περὶ αὐξήσεως, α'. B Ἀκίχαρος, α'. Περὶ δικανικῶν λόγων, α'. Περὶ διαβολῆς, α'. Ἐπιστολαὶ αἱ ἐπὶ τῷ Ἀστυκρέοντι, Φανίᾳ, Νικάνορι. Περὶ εὐσεβείας, α'. Εὐϊάδος, α'. Περὶ καιρῶν, α', β'. Περὶ οἰκείων λόγων, α'. Περὶ παίδων ἀγωγῆς, α'. Ἄλλο διάφορον, α'. Περὶ παιδείας, ἢ Περὶ ἀρετῶν, ἢ Περὶ σωφροσύνης, α'. Προτρεπτικός, α'. Περὶ ἀριθμῶν, α'. Ὁρισμοὶ περὶ λέξεως συλλογισμῶν, α'. Περὶ οὐρανοῦ, α'. C Πολιτικοῦ, α', β'. Περὶ φύσεως, Περὶ καρπῶν, Περὶ ζώων, ἃ γίνονται στίχων Μ' κ' γ' Β' ω' η'. τοσαῦτα μὲν οὖν καὶ τῷδε τὰ βιβλία. εὕρομεν δ' αὐτοῦ καὶ διαθήκας τοῦτον ἐχούσας τὸν τρόπον· Ἔσται μὲν εὖ. ἐὰν δέ τι συμβῇ, τάδε διατίθεμαι. τὰ μὲν οἴκοι ὑπάρχοντα πάντα δίδωμι Μελάντῃ καὶ Παγκρέοντι τοῖς υἱοῖς Λέοντος. ἀπὸ δὲ τῶν παρ' Ἱππάρχου συμβεβλημένων, τάδε μοι βούλομαι γενέσθαι· πρῶτον μὲν τὰ περὶ τὸ μουσεῖον καὶ τὰς θεὰς συντελεσθῆναι, κἄν τι ἄλλο δύναται περὶ αὐτὰς ἐπικοσμηθῆναι πρὸς τὸ κάλλιον. D ἔπειτα τὴν Ἀριστοτέλους εἰκόνα τεθῆναι εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ τὰ λοιπὰ ἀναθήματα, ὅσα πρότερον ὑπῆρχεν ἐν τῷ ἱερῷ· εἶτα τὸ στωΐδιον οἰκοδομηθῆναι τὸ πρὸς τῷ μουσείῳ μὴ χεῖρον ἢ πρότερον. ἀναθεῖναι δὲ καὶ τοὺς πίνακας, ἐν οἷς αἱ γῆς περίοδοι εἰσὶν, εἰς τὴν κάτω στοάν· ἐπισκευασθῆναι δὲ καὶ τὸν βωμὸν, ὅπως ἔχῃ τὸ τέλειον καὶ τὸ εὔσχημον. βούλομαι δὲ καὶ τὴν Νικομάχου εἰκόνα συντελεσθῆναι ἴσην. τὸ μὲν τῆς πλάσεως ἔχει Πραξιτέλης· τὸ δ' ἄλλο ἀνάλωμα ἀπὸ τούτου γενέσθω. σταθῆναι δὲ ὅπου E ἂν δοκῇ τοῖς καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελουμένοις τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένων. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὰ ἀναθήματα, τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. τὸ δὲ χωρίον τὸ ἐν Σταγείροις ἡμῖν ὑπάρχον, δίδωμι Καλλίνῳ· τὰ δὲ βιβλία πάντα, Νηλεῖ· τὸν δὲ κῆπον, καὶ τὸν περίπατον, καὶ τὰς οἰκίας τὰς πρὸς τῷ κήπῳ πάσας δίδωμι τῶν γεγραμμένων φίλων ἀεὶ τοῖς βουλομένοις συσχολάζειν καὶ συμφιλοσοφεῖν ἐν αὐτῷ, ἐπειδήπερ οὐ δυνατὸν ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπιδημεῖν μήτε F ἐξαλλοτριοῦσι, μήτε ἐξιδιαζομένου μηδενὸς, ἀλλ' ὡς ἂν ἱερὸν κοινῇ κεκτημένοις, καὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους οἰκείως καὶ φιλικῶς χρωμένοις, ὥσπερ προσῆκον καὶ δίκαιον. ἔστωσαν δὲ οἱ κοινωνοῦντες, Ἵππαρχος, Νηλεὺς, Στράτων, Καλλῖνος, Δημότιμος, Δημάρατος, Καλλισθένης, Μελάντης, Παγκρέων, Νίκιππος. ἐξεῖναι δὲ βουλομέ-

νῳ

νῳ φιλοσοφεῖν καὶ Ἀριστοτέλει, τῷ Μηδίου καὶ Πυθιάδος υἱῷ, καὶ μετέχειν τούτων· καὶ αὐτοῦ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι τοὺς πρεσβυτάτους, ὅπως ὅτι μάλιστα προαχθῇ κατὰ φιλοσοφίαν. θάψαι δὲ καὶ ἡμᾶς ὅπου ἂν δοκῇ μάλιστα ἁρμόττον εἶναι τοῦ κήπου, μηδὲν περίεργον περὶ τὴν ταφὴν μήτε περὶ τὸ μνημεῖον ποιοῦντας. ὅπως δὲ συνείρηται, μετὰ τὰ περὶ ἡμᾶς συμβάντα, περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ τὸ μνημεῖον, καὶ τὸν κῆπον, καὶ τὸν περίπατον, θεραπευόμενα, συνεπιμελεῖσθαι καὶ Πομπύλον τούτων ἐποικοῦντα αὐτὸν, καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἐπιμέλειαν ποιούμενον ἣν καὶ πρότερον· τῆς δὲ λυσιτελείας ἐπιμελεῖσθαι αὐτοὺς τοὺς ἔχοντας ταῦτα. Πομπύλῳ δὲ καὶ Θρέπτῃ πάλαι ἐλευθέροις οὖσι, καὶ ἡμῖν πολλὴν χρείαν παρεσχημένοις, εἴ τι πρότερον ἔχουσι παρ' ἡμῶν, καὶ εἴ τι αὐτοὶ ἐκτήσαντο, καὶ ἃ νῦν παρ' Ἱππάρχου αὐτοῖς συντέταχα, δισχιλίας δραχμάς, ἀσφαλῶς οἶμαι δεῖν αὐτοῖς ὑπάρχειν ταῦτα, καθάπερ καὶ αὐτοῖς διελέχθην Μελάντῃ καὶ Παγκρέοντι πλεονάκις· καὶ πάντα μοι συγκατετίθεντο. δίδωμι δ' αὐτοῖς καὶ Σωματάλην, καὶ τὴν παιδίσκην. τῶν δὲ παίδων, Μόλωνα μὲν, Κίμωνα, καὶ Παρμένοντα, ἤδη ἐλευθέρους ἀφίημι· Μάνην δὲ καὶ Καλλίαν παραμείναντας ἔτη τέτταρα ἐν τῷ κήπῳ, καὶ συνεργασαμένους καὶ ἀναμαρτήτους γενομένους, ἀφίημι ἐλευθέρους· τῶν δ' οἰκηματικῶν σκευῶν, ἀποδιδόντας Πομπύλῳ ὅσα ἂν δοκῇ τοῖς ἐπιμεληταῖς καλῶς ἔχειν, τὰ λοιπὰ ἐξαργυρίσαι· δίδωμι δὲ καὶ Καρίωνα Δημοτίμῳ, Δόνακα δὲ Νηλεῖ· Εὔβιον δ' ἀποδόσθαι. δότω δ' Ἵππαρχος Καλλίνῳ τρισχιλίας δραχμάς. Μελάντῃ δὲ καὶ Παγκρέοντι, εἰ μὲν μὴ ἑωρῶμεν Ἵππαρχον καὶ ἡμῖν πρότερον χρείαν παρεσχημένον, καὶ νῦν ἐν τοῖς ἰδίοις μάλα νεναυαγηκότα, προσετάξαμεν ἂν μετὰ Μελάντου καὶ Παγκρέοντος ἐξάγειν αὐτά· ἐπειδὴ δὲ οὔτε ἐκείνοις ἑώρων ῥᾴδιον ὄντα συνοικονομεῖν, λυσιτελέστερόν τε αὐτοῖς ὑπελάμβανον εἶναι τεταγμένον τι λαβεῖν παρὰ Ἱππάρχου· δότω Ἵππαρχος Μελάντῃ καὶ Παγκρέοντι, ἑκατέρῳ τάλαντον· διδόναι δ' Ἵππαρχον καὶ τοῖς ἐπιμεληταῖς εἰς τὰ ἀναλώματα, τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένα, κατὰ τοὺς ἑκάστου καιροὺς τῶν δαπανημάτων. οἰκονομήσαντα δὲ ταῦτα Ἵππαρχον ἀπηλλάχθαι τῶν συμβολαίων τῶν πρὸς ἐμὲ πάντων· καὶ εἴ τι ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος συμβέβηκεν Ἱππάρχῳ ἐν Χαλκίδι, Ἱππάρχου τοῦτό ἐστιν. ἐπιμεληταὶ δὲ ἔστωσαν τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένων, Ἵππαρχος, Νηλεύς, Στράτων, Καλλῖνος, Δημότιμος, Καλλισθένης, Κτήσαρχος. αἱ διαθῆκαι κεῖνται ἀντίγραφα τῷ Θεοφράστου δακτυλίῳ σεσημασμέναι, μία μὲν παρὰ Ἡγησίᾳ Ἱππάρχου· μάρτυρες, Κάλλιπος Πελανεύς, Φιλόμηλος Εὐωνυμεύς, Λύσανδρος Ὑβαίης, Φιλίων Ἀλωπεκῆθεν. τὴν δ' ἑτέραν ἔχει Ὀλυμπιόδωρος· μάρτυρες δ' οἱ αὐτοί. τὴν δ' ἑτέραν ἔλαβεν Ἀδείμαντος, ἀπήνεγκε δὲ

A cippus : liceatque Ariſtoteli Mediæ Pythiadiſque filio, philoſophari volenti, horum quoque participem fieri : cujus, qui maximi natu ſunt, curam ſuſcipiunto, ut quam maxime fieri poteſt, in philoſophia progrediatur. Nos autem ea in parte hortorum ſepeliunto, in qua id aptiſſime fieri poterit : nihil quod vel ad ſepulturam, vel ad monumentum pertinet, ſumptuoſius agentes. poſt noſtram mortem, ſacrario, & monumento, & hortis, & ambulatione, eo, quo dictum eſt, modo conſtitutis, B hæc ipſa Pompylum, qui in illis habitat, curare volo, cæterarumque rerum eandem, quam antea, curam ſuſcipere : cujus utilitatis, qui hæc poſſident, rationem habento. Pompylo autem ac Threptæ jamdiu liberis, quique multas nobis utilitates præbuerunt, ſi quid antea à nobis habent, etiam ſi quid ipſi ſibi quæſierunt, quaſque nunc ab Hipparcho bis mille drachmas eis diſtribui, hæc omnia ſtabilia ac firma cenſeo manere illis oportere, quemadmodum & ſæpe C cum Melanta & Pancreonte locutus ſum, & illi mihi omnia receperunt. eis quoque Somatalem ancillam dono do. Ex ſervis Molonem quidem, Cimonem, & Parmenontem liberos jam relinquo : Manem autem & Calliam, poſtquam quadriennio in hortis permanſerint, opuſque fecerint, ac nihil deliquerint, liberos dimitto. Domeſticum inſtrumentum, Pompylo antea his attributis, quæ curatoribus recte ſe habere videbuntur, quod reliquum eſt, vendi jubeo. Demotimo autem Ca- D rionem etiam dono do, Donacem Neleo. Eubius venumdator. Hipparchus Callino tria millia drachmarum dato. Ac niſi Melantæ & Pancreonti nobiſque cerneremus Hipparchum antea utilitates multas attuliſſe, & nunc rei ſuæ naufragium feciſſe, illum una cum Melanta & Pancreonte communem habere rem juſſiſſemus. ſed quoniam neque ipſis facile futurum eſſe videbam, ut una rem familiarem gubernaret, & illis conducibilius fore putabam aliquid ab Hipparcho certum accipere, ob eam cauſam Melan- E tæ Pancreontique, utrique, Hipparchus talentum dato. Idemque curatoribus, ad ea quæ in teſtamento ſcripta ſunt, ſuo quæque tempore perficienda ſumptum ſuppeditato. quibus ita adminiſtratis, Hipparchus ab omnibus, quæ mecum contraxit, liber eſto. & ſi quid meo nomine Hipparcho Chalcide acquiſitum eſt, id ipſum Hipparchi eſt. Curatores autem eorum, quæ in teſtamento ſcripta ſunt, hi ſunto : Hipparchus, Ne- F leus, Straton, Callinus, Demotimus, Calliſthenes, Cteſarchus. Teſtamenti exemplaria Theophraſti anulo obſignata ſervantur; Unum quidem apud Hegeſiam Hipparchi filium. teſtes Callippus Pelaneus, Philomelus Euonymeus, Lyſander Ybæia, Philon Alopeceus. Alterum habet Olympiodorus. teſtes iidem. Aliud accepit Adimantus, tulit Andro-

drp-

A drosthenes filius. teſtes Aimneſtus, Cleobulus, Lyſiſtratus Phidonis filius Thaſius Strato, Arceſilai filius Lampſacenus, Theſippus Theſippi filius ex fictoribus, Dioſcorides Dionyſii filius Epicephiſius. Ejus igitur teſtamentum tale fuit. Illius auditorem Eraſiſtratum quoque fuiſſe aiunt: quod quidam tradunt, & veriſimile eſt.

STRATO.

B EJUS ſcholam Strato Arceſilai filius, de quo etiam in teſtamento mentionem fecit, ſucceſſor excepit; vir clariſſimus, qui phyſicus ideo vocatus eſt, quod in hujuſmodi contemplatione rerum præter omnes ſtudioſiſſime fit verſatus. Quinetiam Ptolemæi Philadelphi magiſter fuit, ab eoque, ut ait, octoginta talenta accepit. Scholæ autem, ut ait Apollodorus in chronicis, præeſſe cœpit Olympiade centeſima vigeſima C tertia, eamque annis octo & decem princeps obtinuit. Feruntur illius de Regno libri tres. De Juſtitia tres. De ipſo bono tres. De Diis tres. De Initiis tres, aut duo. De Vitis. De beata vita. De Regno philoſophiæ. De Fortitudine. De Vacuo. De Cœlo. De Spiritu. De Natura humana. De Animalium ortu. De Mixtione. De Somno. De Inſomniis. De Viſu. De Senſu. De Voluptate. De Coloribus. De Morbis. De Judiciis. De Facultatibus. D De Metallicis mechanicum. De Fame, ac tenebrarum offuſionibus. De levi & gravi. De Afflatu divino. De Tempore. De Alimento, & Auctione. De Incertis animalibus. De Fabuloſis animalibus. De cauſis. Diſſolutiones quæſtionum. Locorum procemia. De eo, quod accidit. De definitione. De Magis & minus. De Injuſto. De Priori, & poſteriori. De priori genere. De Proprio. De Futuro. Inventorum refutationes duæ. De commentariis ambigitur. Epiſtolæ; quarum initium, Strato Arſinoe bene agere. Hunc aiunt cor- E pore adeo attenuato fuiſſe, ut nullo cum ſenſu deceſſerit. In eum eſt illud noſtrum hujuſmodi,

Attenuato vir corpore erat, ...
Stratonem hunc aio tibi Lampſacenum .
Lampſacus quem quondam tulit, ſemper autem morbis luctatus
Moritur ſenſim, neque ſenſit mortem.

Stratones autem extiterunt octo. Primus F Iſocratis auditor. Secundus iſte ipſe. Tertius medicus Eraſiſtrati diſcipulus; ut vero quidam aiunt, Trophimus. Quartus hiſtoricus, qui Philippi & Perſei, qui cum Romanis bellum geſſerunt, res geſtas ſcripſit. Sextus poeta, epigrammatum ſcriptor. Septimus medicus antiquus, ut ait Ariſtoteles. Octavus peripateticus, qui vixit Alexandriæ. Phyſici autem te-

A Ἀνδροσθένης ὁ υἱός· μάρτυρες, Ἀείμνηστος Κλεοβούλου, Λυσίστρατος Φίδωνος Θάσιος, Στράτων Ἀρκεσιλάου Λαμψακηνός, Θήσιππος Θησίππου ἐκ κεραμέων, Διοσκουρίδης Διονυσίου Ἐπικηφίσιος. ὧδε ἔχουσιν αὐτῷ καὶ αἱ διαθῆκαι. ἀκοῦσαι δ' αὐτοῦ καὶ Ἐρασίστρατον τὸν ἰατρόν, εἰσὶν οἵ λέγουσι· καὶ εἰκός.

ΣΤΡΑΤΩΝ.

B ΔΙεδέξατο δ' αὐτοῦ τὴν σχολὴν Στράτων Ἀρκεσιλάου Λαμψακηνός, οὗ καὶ ἐν ταῖς διαθήκαις ἐμνημόνευσεν· ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος, καὶ φυσικὸς ἐπικληθεὶς ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην παρ' ὁντινοῦν ἐπιμελέστατα διατετριφέναι. ἀλλὰ καὶ καθηγήσατο Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, καὶ ἔλαβε, φασί, παρ' αὐτοῦ τάλαντα ὀγδοήκοντα. σχολαρχεῖν δέ, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, ἤρξατο τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ καὶ ἑκατοστῇ C Ὀλυμπιάδι, τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἔτη ὀκτωκαίδεκα. φέρεται δ' αὐτοῦ βιβλία· Περὶ βασιλείας, τρία· Περὶ δικαιοσύνης, τρία· Περὶ τἀγαθοῦ, γʹ· Περὶ θεῶν, γʹ· Περὶ ἀρχῶν, γʹ· Περὶ βίων, Περὶ εὐδαιμονίας, Περὶ φιλοσοφίας, Περὶ ἀνδρείας, Περὶ τοῦ κενοῦ, Περὶ οὐρανοῦ, Περὶ τοῦ πνεύματος, Περὶ φύσεως ἀνθρωπίνης, Περὶ ζωογονίας, Περὶ μίξεως, Περὶ ὕπνου, Περὶ ἐνυπνίων, Περὶ ὄψεως, Περὶ αἰσθήσεως, Περὶ ἡδονῆς, Περὶ χρωμάτων, Περὶ νόσων, D Περὶ κρίσεων, Περὶ δυνάμεων, Περὶ τῶν μεταλλικῶν μηχανημάτων, Περὶ λιμοῦ καὶ σκοτώσεων, Περὶ κούφου καὶ βαρέος, Περὶ ἐνθουσιασμοῦ, Περὶ χρόνου, Περὶ τροφῆς καὶ αὐξήσεως, Περὶ τῶν ἀπορουμένων ζώων, Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων, Περὶ αἰτιῶν, Λύσεις ἀπορουμένων, Τόπων προοίμια, Περὶ τοῦ συμβεβηκότος, Περὶ τοῦ ὅρου, Περὶ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον, Περὶ ἀδίκου, Περὶ τοῦ προτέρου καὶ ὑστέρου, Περὶ τοῦ προτέρου γένους, Περὶ τοῦ ἰδίου, Περὶ τοῦ μέλλοντος, Εὑρημάτων ἔλεγχοι δύο. Ὑπομνήματα, διστά- E ζεται· Ἐπιστολαί, ὧν ἀρχή, Στράτων Ἀρσινόῃ εὖ πράττειν. τοῦτον φασὶν οὕτω γενέσθαι λεπτὸν ὡς ἀναισθήτως τελευτῆσαι. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον,

Λεπτὸς ἀνὴρ δέμας ἦν, εἰ μὴ προσεχρήσατο χρισμοῖς,
Στράτωνα τοῦτον φημί σοι Λαμψακηνόν·
Λάμψακος ὅν ποτ' ἔφυσεν. ἀεὶ δὲ νόσοισι παλαίων
Θνήσκει λαθών, οὐδ' ᾔσθετο θανάτου.

γεγόνασι δὲ Στράτωνες ὀκτώ· πρῶτος, Ἰσοκράτους ἀκροα- F τής· δεύτερος, αὐτὸς οὗτος· τρίτος, ἰατρός, μαθητὴς Ἐρασιστράτου, ὡς δέ τινες, Τρόφιμος· τέταρτος, ἱστορικός, Φιλίππου καὶ Περσέως τῶν Ῥωμαίοις πολεμησάντων γεγραφὼς πράξεις· ἕκτος, ποιητὴς ἐπιγραμμάτων· ἕβδομος, ἰατρὸς ἀρχαῖος, ὡς Ἀριστοτέλης φησίν· ὄγδοος, περιπατητικός, βεβιωκὼς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. τοῦ δ' οὖν φυσικοῦ φέ-

φέρονται καὶ διαθῆκαι τοῦτον ἔχουσαι τὸν τρόπον, Τάδε διατίθεμαι, ἐάν τι πάσχω. τὰ μὲν οἴκοι καταλείπω πάντα Λαμπυρίωνι, καὶ Ἀρκεσιλάῳ. ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀθήνησιν ὑπάρχοντός μοι ἀργυρίου, πρῶτον μὲν οἱ ἐπιμεληταὶ τὰ περὶ τὴν ἐκφορὰν ἐπιμεληθήτωσαν, καὶ ὅσα νομίζεται μετὰ τὴν ἐκφοράν, μηθὲν μήτε περίεργον ποιοῦντες μήτ' ἀνελεύθερον. ἐπιμεληταὶ δὲ ἔστωσαν τῶν κατὰ τὴν διαθήκην οἵδε, Ὀλυμπικός, Ἀριστείδης, Μνησιγένης, Ἱπποκράτης, Ἐπικράτης, Γοργύλος, Διοκλῆς, Λύκων, Ἀθάνης. καταλείπω δὲ τὴν μὲν διατριβὴν Λύκωνι, ἐπειδὴ τῶν ἄλλων οἱ μέν εἰσι πρεσβύτεροι, οἱ δέ, ἄσχολοι. καλῶς δ' ἂν ποιοῖεν καὶ οἱ λοιποὶ συγκατασκευάζοντες τοῦτο. καταλείπω δ' αὐτῷ καὶ τὰ βιβλία πάντα, πλὴν ὧν αὐτοὶ γεγράφαμεν, καὶ τὰ σκεύη πάντα, κατὰ τὸ συσίτιον, καὶ τὰ στρώματα, καὶ τὰ ποτήρια. δότωσαν δὲ οἱ ἐπιμεληταὶ Ἐπικράτει πεντακοσίας δραχμάς, καὶ τῶν παίδων ἕνα ὃν ἂν δοκῇ. Ἀρκεσιλάῳ δέ, πρῶτον μὲν Λαμπυρίων καὶ Ἀρκεσίλαος ἀφελέσθωσαν τὰς συνθήκας ἃς ἔθετο Δάϊππος ὑπὲρ Ἰραίου, καὶ μηδὲν ὀφειλέτω μήτε Λαμπυρίωνι, μήτε τοῖς Λαμπυρίωνος κληρονόμοις, ἀλλ' ἀπηλλάχθω παντὸς τοῦ συμβολαίου. δότωσαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ ἐπιμεληταὶ ἀργυρίου πεντακοσίας δραχμάς, καὶ τῶν παίδων ἕνα, ὃν ἂν δοκιμάζῃ Ἀρκεσίλαος, ὅπως ἂν πολλὰ συμπεπονηκὼς ἡμῖν, καὶ παρεσχημένος χρείας, ἔχῃ βίον ἱκανόν, καὶ εὐσχήμων ᾖ. ἀφίημι δὲ καὶ Διόφαντον ἐλεύθερον, καὶ Διοκλέα, καὶ Ἄβων. Σιμμίαν δὲ ἀποδίδωμι Ἀρκεσιλάῳ. ἀφίημι δὲ καὶ Δρόμωνα ἐλεύθερον. ἐπειδὰν δὲ παραγένηται Ἀρκεσίλαος, λογισάσθω Ἰραῖος μετ' Ὀλυμπικοῦ καὶ Ἐπικράτους καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελητῶν τὸ γεγονὸς ἀνάλωμα εἰς τὴν ἐκφοράν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ νομιζόμενα. τὸ δὲ περιὸν ἀργύριον κομισάσθω Ἀρκεσίλαος παρ' Ὀλυμπικοῦ, μηδὲν ἐνοχλῶν αὐτὸν κατὰ τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς χρόνους. ἀφελέσθω δὲ καὶ τὰς συνθήκας Ἀρκεσίλαος, ἃς ἔθετο Στράτων πρὸς Ὀλυμπικὸν καὶ Ἀμεινίαν, τὰς κειμένας παρὰ Φιλοκράτει Τισαμενοῦ. Τὰ δὲ περὶ τὸ μνημεῖον ποιείτωσαν ὡς ἂν δοκῇ Ἀρκεσιλάῳ καὶ Ὀλυμπικῷ καὶ Λύκωνι. καὶ αἵδε μὲν εἰσιν αἱ φερόμεναι αὐτοῦ διαθῆκαι, καθά που συνήγαγε καὶ Ἀρίστων ὁ οἰκεῖος. αὐτὸς δὲ ὁ Στράτων ἀνὴρ γέγονε (καθάπερ καὶ ἄνω δεδήλωται) πολλῆς τῆς ἀποδοχῆς ἄξιος, διατρίψας ἐν παντὶ λόγων εἴδει, καὶ μάλιστά γε ἐν τῷ καλουμένῳ φυσικῷ, ὅπερ εἶδος ἀρχαιότερόν τε καὶ σπουδαιότερον.

ΛΥΚΩΝ.

Τοῦτον διεδέξατο Λύκων Ἀστυάνακτος, Τρῳαδεύς, φραστικὸς ἀνήρ, καὶ περὶ παίδων ἀγωγῆς ἄκρως συντεταγμένος. ἔφασκε γὰρ δεῖν παρεζεῦχθαι

ſtamentum etiam tale fertur. Hæc ita ſtatuo; Si quid mihi humanitus accidat, quæ domi ſunt, omnia Lampyrioni & Arceſilao relinquo. De argento, quod Athenis habeo, curatores in primis ea quæ ad funus pertinent, & quæ poſt funus juſta ſunt, curanto, nihil neque luxurioſius, neque illiberalius agentes. Curatores eorum quæ in teſtamento ſunt, hi ſunto; Olympicus, Ariſtides, Mneſigenes, Hippocrates, Epicrates, Gorgylus, Diocles, Lycon, Athanes. Scholam Lyconi relinquo, quoniam cæterorum quidam ſunt natu grandiores, quidam otioſi. recte autem reliqui fecerint, ſi hoc approbaverint. Ei quoque libros omnes relinquo, præter eos quos ipſi ſcripſimus. præterea inſtrumentum omne convivii, veſtem ſtragulam, & pocula. Epicrati autem curatores quingentas drachmas danto, unumque ex pueris, qui eis videatur. Arceſilaum autem primum quidem Lampyrion & Arceſilaus eorum cauſa liberanto, quæ Daippus pro Iræo pactus eſt; nihilque neque Lampyrioni, neque Lampyrionis hæredibus debeto, ſed ab omni re contracta liberator, eique curatores quingentas argenti drachmas danto, unumque è pueris, quem Arceſilaus probaverit; ut qui multos nobiſcum labores pertulit, multaſque utilitates præbuit, ea habeat quæ ſibi ad victum cultumque ſatis ſint. Diophantum, & Dioclem, & Abum liberos relinquo; Simmiam Arceſilao attribuo. Dromonem etiam liberum relinquo. Ubi vero Arceſilaus venerit, Iræus una cum Olympico, & Epicrate, ac reliquis curatoribus rationes ſubducito, quantum ſumptus in funus, & cætera quæ juſta ſunt, factum ſit. Quod autem ſuperfuerit argenti, Arceſilaus ab Olympico accipito, eique neq; de tempore, neq; de die moleſtus eſto. quaſque Strato res cum Olympico atque Amenia contraxit, ab his quoque Arceſilaus eum liberato, quarum tabulæ apud Philocratem Tiſameni filium depoſitæ ſunt. Quæ ad monumentum pertinent, ea ſic agunto, quemadmodum Arceſilao, & Olympico, & Lyconi viſum fuerit. Hoc igitur illius eſt quod fertur teſtamentum, quemadmodum Ariſto Chius collegit. ipſe autem Strato, ut ſupra dictum eſt, vir fuit multorum amore dignus, in omni philoſophiæ genere illuſtris, ſed maxime illius quæ phyſica appellatur, quod genus & antiquius eſt & gravius.

LYCON.

HUIC Lycon Aſtyanactis filius è Troade ſucceſſit; vir eloquens, & qui de puerorum inſtitutione librum abſolutiſſimum compoſuit. Aiebat enim

te

ut equis frænum & calcaria, ſic pueris pudorem & ambitionem æque adjunctas eſſe oportere. Ejus in dicendo vis & locutionis præſtantia, vel in hoc apparet. nam de virgine tenuiore ad hunc modum loquutus eſt, Grave enim patri onus virgo, ob inopiam dotis, ætatis tempeſtivitatem prætervecta. Quocirca etiam ferunt Antigonum de eo dicere ſolitum, ipſius quaſi mali jucundum odoratum & venuſtatem alio transferri non poſſe, ſed quodcunque dixiſſet, in homine tanquam in arbore ſpectandum eſſe. Id autem ob eam cauſam, quod in dicendo ſuaviſſimus erat. Quamobrem nonnulli ejus nomini gamma addiderunt. Cæterum in ſcribendo ſui diſſimillimus erat. Certe in eos, quos pœnitebat ſe, cum tempus fuiſſet, non didiciſſe, idque optabant, venuſtiſſimum illud uſurpabat; Aiebat enim eos accuſandos eſſe, quod inertiæ, quæ corrigi non poſſet, pœnitere ſe vanis precibus indicarent. atque etiam eos, qui recte deliberarent, aberrare aiebat; ratiocinatione quaſi prava quadam regula naturâ rectam explorantes, aut faciem ſuam fluctuantibus aquis, ſive perverſo in ſpeculo intuentes; & quidem ad forenſem coronam multos, ad Olympicam vero, aut paucos, aut neminem aſpirare. Sæpe etiam in dandis conſiliis maximas Athenienſibus attulit utilitates. Sed & in veſtitu munditiam ſic affectabat, ut, quemadmodum eſt apud Hermippum, palliorum incredibili quadam mollitudine uteretur. Quinetiam ad gymnica certamina maxime aptus, optimoque corporis habitu præditus erat, omnemque corporis ſtatum athletæ præ ſe ferebat, cum & attritis auribus, & habitior eſſet, quemadmodum ait Antigonus Caryſtius. Quam ob cauſam Heleis certaminibus in patria luctatus eſſe, & pila luſiſſe fertur. Eumeni atque Attalo ſic ut nemo alter amicus erat: qui ei etiam complura ſuppeditabant. Antiochus quoque eum apud ſe habere conatus eſt, ſed non eſt aſſecutus. Hieronymo autem Peripatetico adeo erat inimicus, ut ſolemni die, de qua in Arceſilai vita diximus, ſolus ad eum non conveniret. Scholam princeps quatuor & quadraginta annis obtinuit, Stratone ipſum Olympiade centeſima vigeſima ſeptima teſtamento ſucceſſorem relinquente. Sed & Panthidem audivit dialecticum. Mortuus eſt autem annos natus quatuor & ſeptuaginta, podagra confectus. In eum eſt illud noſtrum;

Haud hercle, nec Lyconem præteribimus, quod pedibus dolens
Obiit: admiror hoc vel maxime ego.
Orci tam longam viam, ſi qui antea pedibus
Alienis ibat, cucurrit nocte una.

Fuerunt autem & alii Lycones. Primus, Pythagoræus. Secundus, iſte ipſe. Tertius, epicus poeta. Quartus, qui epigrammata fecit. Philoſophi vero in teſtamentum incidimus, quod tale eſt,

A τοῖς παισὶ τὴν αἰδῶ καὶ φιλοτιμίαν, ὡς τοῖς ἵπποις μύωπα καὶ χαλινόν. τὸ δ' ἐκφραστικὸν αὐτοῦ καὶ περιγεγονὸς ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ φαίνεται κἀνθάδε. φησὶ γὰρ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπὶ παρθένου πενιχρᾶς, Βαρὺ γὰρ φορτίον πατρὶ κόρη, διὰ σπάνιν προικὸς ἐκτρέχουσα τὸν ἀκμαῖον τῆς ἡλικίας καιρόν. διὸ δὴ καί φασιν Ἀντίγονον ἐπ' αὐτοῦ τοῦτο εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἦν ὥσπερ μήλου τὴν εὐωδίαν καὶ χάριν ἄλλοθί που μετενεγκεῖν, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καθάπερ ἐπὶ τοῦ δένδρου, τῶν λεγομένων ἕκαστον ἔδει θεωρεῖσθαι· B τοῦτο δέ, ὅτι ἐν μὲν τῷ λέγειν γλυκύτατος ἦν. παρὸ καί τινες τὸ γάμμα αὐτοῦ τῷ ὀνόματι προσετίθεσαν. ἐν δὲ τῷ γράφειν ἀνόμοιος αὐτῷ. ἀμέλει γοῦν καὶ ἐπὶ τῶν μεταγινωσκόντων ἐπειδὴ μὴ ἔμαθον ὅτε καιρὸς, καὶ εὐχομένων, τοῦτον ἐκαλλιλέκτει τὸν τρόπον. ἔλεγεν αὐτὴν κατηγορεῖν, ἀδυνάτῳ μηνύοντας εὐχῇ μετάνοιαν ἀργίας ἀδιόρθωτον. C τούς τε βουλευομένους ὀρθῶς, διαπίπτειν ἔφασκε τῷ λογισμῷ. οἱονεὶ στρεβλῷ κανόνι βασανίζοντας εὐθεῖαν φύσιν, ἢ πρόσωπον ὕδατι κλυδαττομένῳ ἢ κατόπτρῳ διεστραμμένῳ· καὶ ἐπὶ μὲν τὸν ἐκ τῆς ἀγορᾶς στέφανον πολλοὺς ἀπιέναι, ἐπὶ δὲ τὸν Ὀλυμπιάσιν ἢ ὀλίγους, ἢ οὐδένα. Πολλάκις τε πολλὰ συμβουλεύσας Ἀθηναίοις, τὰ μέγιστα αὐτοὺς ὠφέλησεν. ἦν δὲ καὶ καθαρώτατος τὴν στολήν, ὡς ἀνυπερβλήτῳ χρῆσθαι μαλακότητι ἱματίων, καθά περ φησὶν Ἕρμιππος. ἀλλὰ καὶ γυμναστικώτατος ἐγένετο, καὶ εὐέκτης τὸ σῶμα, τήν τε πᾶσαν σχέσιν D ἀθλητικὴν ἐπιφαίνων, ὠτοθλαδίας καὶ ἐμπινὴς ὤν, καθά φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. διὰ τοῦτο δὲ καὶ παλαῖσαι λέγεται τά τε ἐν τῇ πατρίδι Ἰλείᾳ, καὶ σφαιρίσαι. ὡς οὐκ ἄλλος τε ἦν φίλος τοῖς περὶ Εὐμένη καὶ Ἄτταλον, οἳ καὶ πλεῖστα ἐπεχορήγουν αὐτῷ. ἐπειράθη δ' αὐτὸν σχεῖν καὶ Ἀντίοχος, ἀλλ' οὐκ ἔτυχεν. οὕτω δὲ ἦν ἐχθρὸς Ἱερωνύμῳ τῷ περιπατητικῷ, ὡς μόνον μὴ ἀπαντᾷν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ἐτήσιον ἡμέραν, περὶ ἧς ἐν τῷ Ἀρκεσιλάου βίῳ διειλέγμεθα. ἀφηγήσατο δὲ τῆς σχολῆς E ἔτη τετταράκοντα, Στράτωνος αὐτὴν ἐν ταῖς διαθήκαις καταλιπόντος, κατὰ τὴν ἑβδόμην καὶ εἰκοστὴν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Πανθοίδου διήκουσε τοῦ διαλεκτικοῦ. ἐτελεύτησε δὲ γεγονὼς ἔτος τέταρτον καὶ ἑβδομηκοστὸν. νόσῳ ποδαγρικῇ καταπονηθείς. καὶ ἔστιν καὶ ἡμῶν εἰς αὐτόν,

Οὐ μὰ τὸν, οὐδὲ Λύκωνα παρήσομεν, ὅττι ποδαλγὴς
Κάτθανε. θαυμάζω τοῦτο μάλιστα δ' ἐγώ.
F Τὴν οὕτως ἀΐδαο μακρὴν ὁδὸν, ἂν πρὶν ὁ ποσσὶν
Ἀλλοτρίοις βαδίσας, ἔδραμε νυκτὶ μιῇ.

γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Λύκωνες· πρῶτος, Πυθαγορικός· δεύτερος, αὐτὸς οὗτος· τρίτος, ἐπῶν ποιητής· τέταρτος, ἐπιγραμμάτων ποιητής. τοῦ δὲ φιλοσόφου καὶ διαθήκαις περιετύχομεν ταῖσδε, Τάδε διατίθεμαι περὶ τῶν

κατ'

κατ' ἐμαυτὸν, ἐὰν μὴ δυνηθῶ τὴν ἀῤῥωστίαν ταύτην ὑπενεγκεῖν. τὰ μὲν ἐν οἴκῳ πάντα δίδωμι τοῖς ἀδελφοῖς, Ἀστυάνακτι καὶ Λύκωνι. καὶ οἶμαι δεῖν ἀποδοθῆναι ἀπὸ τούτων ὅσα κατακέχρημαι Ἀθήνησι παρά τινος, ἔχων ἢ ἐκπεπραχώς· καὶ ἃ ἂν εἰς τὴν ἐκφορὰν ἀναλωθῇ, καὶ εἰς τἄλλα τὰ νομιζόμενα. τὰ δὲ ἐν ἄστει καὶ ἐν Αἰγίνῃ, δίδωμι Λύκωνι, διὰ τὸ καὶ τοὔνομα φέρειν ἡμῶν, καὶ συνδιατετελεκέναι πλείω χρόνον ἀρεστῶς πάνυ, καθάπερ δίκαιον ἦν τὸν υἱοῦ τάξιν ἐσχηκότα. τὸν δὲ περίπατον καταλείπω τῶν γνωρίμων τοῖς βουλομένοις, Βούλωνι, Καλλίνῳ, Ἀρίστωνι, Ἀμφίωνι, Λύκωνι, Πύθωνι, Ἀριστομάχῳ, Ἡρακλείῳ, Λυκομήδει, Λύκωνι τῷ ἀδελφιδῷ. προστησάσθωσαν δ' αὐτοὶ ὃν ἂν ὑπολαμβάνωσι διαμενεῖν ἐπὶ τοῦ πράγματος, καὶ συνέξειν μάλιστα δυνήσεσθαι. συγκατασκευαζέτωσαν δὲ καὶ οἱ λοιποὶ γνώριμοι, κἀμοῦ καὶ τοῦ τόπου χάριν. περὶ δὲ τῆς ἐκφορᾶς καὶ καύσεως ἐπιμεληθήτωσαν Βούλων καὶ Καλλῖνος μετὰ τῶν συνήθων, ὅπως μήτ' ἀνελεύθερος γένηται μήτε περίεργος. τῶν δὲ ἐν Αἰγίνῃ μοι γινομένων μερῶν μετὰ τὴν ἐμὴν ἀπόλυσιν καταχωρησάτω Λύκων τοῖς νεανίσκοις εἰς ἐλαιοχρηστίαν, ὅπως κἀμοῦ καὶ τοῦ τιμήσαντος ἐμὲ μνήμη γίνηται διὰ τῆς χρείας αὐτοῦ ἡ προσήκουσα. καὶ ἀνδριάντα ἡμῶν ἀναθέτω. τὸν δὲ τόπον, ὅπως ἁρμόττων ᾖ τῆς καταστάσεως, ἐπιβλεψάτω καὶ συμπραγματευθήτω Διόφαντος καὶ Ἡρακλείδης Δημητρίου. ἀπὸ δὲ τῶν ἐν ἄστει, Λύκων ἀποδότω πᾶσι παρ' ὧν ἃ προείληφα μετὰ τὴν ἀποδημίαν τὴν ἐκείνου. παρακολουθοῦσι δὲ Βούλων καὶ Καλλῖνος, καὶ ἃ ἂν εἰς τὴν ἐκφορὰν ἀναλωθῇ, καὶ τὰ ἄλλα τὰ νομιζόμενα. κομισάσθω δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐν οἴκῳ κοινῇ καταλειπομένων ἀμφοτέροις ὑπ' ἐμοῦ. τιμησάτω δὲ καὶ τοὺς ἰατροὺς Πασίθεμιν καὶ Μειδίαν, ἀξίους ὄντας, καὶ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν περὶ ἐμὲ, καὶ τὴν τέχνην, καὶ μείζονος ἔπι τιμῆς. δίδωμι δὲ τῷ Καλλίνου παιδίῳ θηρικλείων ζεῦγος, καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ῥοΐσκων ζεῦγος, ψιλοτάπιδα, ἀμφίταπον, περίστρωμα, προσκεφάλαια δύο τὰ βέλτιστα τῶν καταλειπομένων· ὡς ἂν ἐφ' ὅσον ἀνήκει πρὸς τιμὴν, καὶ τούτων φαινώμεθα μὴ ἀμνημονεύοντες. περὶ δὲ τῶν θεραπευόντων ἐμαυτὸν οὕτως ἐξάγω· Δημητρίῳ μὲν ἐλευθέρῳ πάλαι ὄντι ἀφίημι τὰ λύτρα, καὶ δίδωμι πέντε μνᾶς, καὶ ἱμάτιον καὶ χιτῶνα· ἵνα πολλὰ πεπονηκὼς μετ' ἐμοῦ, βίον εὐσχήμονα ἔχῃ. Κρίτωνι δὲ Καρχηδονίῳ, καὶ τούτῳ τὰ λύτρα ἀφίημι, καὶ δίδωμι τέτταρας μνᾶς. καὶ τὸν Μικρὸν ἀφίημι ἐλεύθερον· καὶ θρεψάτω Λύκων αὐτὸν καὶ παιδευσάτω, ἀπὸ τοῦ νῦν χρόνου ἓξ ἔτη. καὶ Χάρητα ἀφίημι ἐλεύθερον· καὶ θρεψάτω Λύκων αὐτόν. καὶ δύο μνᾶς αὐτῷ δίδωμι, καὶ τὰ ἐμὰ βιβλία τὰ ἀνεγνωσμένα. τὰ δ' ἀνέκδοτα, Καλλίνῳ, ὅπως ἐπιμελῶς αὐτὰ ἐκδῷ. δίδωμι δὲ καὶ Σύρῳ ἐλευθέρῳ ὄντι τέτταρας μνᾶς, καὶ τὴν Μηνοδώραν δίδωμι· καὶ εἴ τι μοι ὀφείλει, ἀφίημι αὐτῷ. καὶ Ἱλαρᾷ πέντε μνᾶς, καὶ ἀμφίταπον, καὶ δύο

προσ-

A De meis rebus, ſi hujus morbi vim ferre non potero, ita ſtatuo. Quæ domi ſunt, omnia fratribus Aſtyanacti & Lyconi relinquo. De quibus reddenda eſſe cenſeo, quæcunque ego Athenis, aut ab quopiam accepi, aut exegi, quæque in funus, & cætera, quæ juſta ſunt, facienda expenſa fuerint. Quæ autem in urbe, & Æginæ ſunt, hæc Lyconi dono do: quod & illi nomen eſt noſtrum, & nobiſcum diutiſſime magna cum voluptate vixit, quemadmodum æquum erat eum, B qui filii locum obtineret. Ambulationem familiaribus relinquo, his qui ea uti volent, Buloni, Callino, Ariſtoni, Amphioni, Lyconi, Pythoni, Ariſtomacho, Heracleo Lycomedi, Lyconi conſobrino, ipſi vero eum præficiunto, quem in eo munere permanſurum, atque illud maxime tueri poſſe exiſtimaverint. Quod quidem reliqui quoque familiares meique locique cauſa confirmanto. Funus rogumque meum cum his, quæ aſſolent, C Bulon, & Callinus ſic curanto, ut neque luxurioſius quidquam neque illiberalius agatur. Ex ea portione, quæ mihi Æginæ obvenit, Lycon poſt mortem meam, quantum ad uſum olei ſatis ſit adoleſcentulis concedito, ut pro hoc uſu, & mei & ejus, qui me honore affecit, memoria recolatur, quam par eſt. Idemque ſtatuam meam collocato. Locum collocandæ ſtatuæ, ut aptus ſit, videto. eumque Diophantus & Heraclides Demetrii filius adjuvanto. De urbanis D reditibus Lycon omnibus ea, quæ accepi poſt ejus peregrinationem reddito. Sequuntur Bulon, & Callinus, & cætera quæ in funus, reliquaque quæ aſſolent, impenſa ſunt. Hæc autem his, quæ domi ſunt, communiter utriſque relicta expenſa ferto. Atque etiam medicis Paſithemo, ac Mediæ honorem habeto, quo quidem, & propter mei curam, & propter artem majore digni ſunt. Callini filiolo par thericleorum poculorum, & E uxori ejus corymborum par, tapetem purum, villoſumque periſtromatum, & pulvinaria, quæ duo optima relicta ſunt, trado: ut pro eo, quod eorum honoris cauſa decet, vel ipſorum nequaquam immemores fuiſſe videamur. De his, qui mihi ſervierunt, ita ſtatuo. Demetrio quidem jam diu libero redemptionis pretium remitto, eique minas quinque, & pallium, & tunicam dono: ut qui multos mecum labores tulit, victum & cultum habeat. Critoni quoque Chalcedonio pretium redemptionis remitto, quatuorque F minas dono. Micrum etiam liberum dimitto, quem Lycon alito, eique duas minas, meoſque libros dono, eos qui editi ſunt; nondum editos Callino, ut eos diligenter edendos curet. Sed & Syro libero quatuor minas, & Menodoram dono; & ſi quid mihi debet, remitto. Hilaræ quinque minas, tapetem villoſum, & duo

pulvinaria, periſtromatum, quemque maluerint, lectum dono do. Micri autem matrem etiam liberam dimitto, Noemonem, Dionem, Theonem, Euphranorem, & Hermeam. Agathonem, poſt biennium, liberum dimitti jubeo: lecticarios autem, Ophelionem, & Poſidonium, poſt quadriennium. Demetrio, Critoni, & Syro ſingulis lectum dono, & ſtragulam veſtem eam, quæ Lyconi videbitur. hæc autem eis, ſi recte ſuis quique muneribus fungantur, ſtabilia permanento. De ſepultura mea, ſive hic, ſive domi Lycon maluerit, utcunque placuerit, facito. ſic enim mihi perſuaſi, ipſum id, quod deceat, non minus quam me perſpicere. Hæc autem omnia ordine adminiſtranti, eorum, quæ in teſtamento ſcripta ſunt, donatio ſtabilis maneto. Teſtes Callinus Hermioneus, Ariſto Chius, Euphronius Pæanieus. Ita cum omnia ſapienter ageret, cum ea quæ ad diſciplinam, tum ea quæ ad omnem rationem pertinent, teſtamentum quoque quodam modo nihilo minus prudenter diligenterque factum videtur. quocirca vel hoc ipſo amandus eſt.

DEMETRIUS.

DEmetrius Phanoſtrati filius, Phalereus, Theophraſti fuit auditor. cumque apud Athenienſes concionaretur, civitatis decennio princeps fuit, imaginibuſque æreis trecentis & ſexaginta eſt honeſtatus, quarum pleræque equeſtres erant, & in curribus bigiſque collocatæ; quæ ne trecentis quidem ipſis diebus perfectæ ſunt; adeo gratia valuit. Demetrius Magnes in libro de his quorum eſt idem nomen, eo tempore ait eum reipub. principem fuiſſe, quo Alexandrum fugiens Harpalus Athenas venit. Multa & præclariſſima in repub. geſſit: nam & reditibus & ædificiis, quamvis ignobilis, civitatem auxit. erat enim è Cononis familia, quemadmodum eſt apud Phavorinum in primo commentariorum. Sed tamen Lamia, urbana & nobili femina, utebatur, quam amabat, quod idem in primo tradit. Sed & in ſecundo à Cleone conſtupratum narrat. Didymus autem in Sympoſiacis eum à ſuperciliorum venuſtate χαριτοβλέφαρον & à quadam meretrice Lampeſium vocatum ait. Fertur etiam Alexandriæ luminibus amiſſis, ea rurſus à Serapide recuperaviſſe, itaque & pæanas feciſſe eos, qui nunc etiam canuntur. Sed cum valde apud Athenienſes eſſet illuſtris, tamen ipſi quoque ea, quæ omnes conficit, invidia tenebras offudit. inſidiis enim quorundam petitus, judicio capitis abſens damnatus eſt. ejus tamen corpore potiti non ſunt, ſed deturbatis illius imaginibus, virus in æs evomuerunt, quibuſdam

A προσκεφάλαια, καὶ περίστρωμα, καὶ κλίνην ἣν ἂν βούληται. ἀφίημι δὲ ἐλευθέραν καὶ τὴν τοῦ Μικροῦ μητέρα, καὶ Νοήμονα, καὶ Δίωνα, καὶ Θέωνα, καὶ Εὐφράνορα, καὶ Ἑρμείαν. καὶ Ἀγάθωνα, δύο ἔτη παραμείναντα ἀφεῖσθαι ἐλεύθερον· καὶ τοὺς φορεαφόρους, Ὠφελίωνα καὶ Ποσειδώνιον, τέτταρα ἔτη παραμείναντας. δίδωμι δὲ καὶ Δημητρίῳ καὶ Κρίτωνι καὶ Σύρῳ, κλίνην ἑκάστῳ, καὶ στρώματα τῶν καταλειπομένων, ἃ ἂν φαίνηται Λύκωνι καλῶς ἔχειν. ταῦτα ἔστω αὐτοῖς, B ἀποδείξασιν ὀρθῶς ἐφ' ὧν ἕκαστοι τεταγμένοι εἰσί· περὶ δὲ τῆς ταφῆς, ἐάν τε αὐτοῦ βούληται Λύκων θάπτειν, ἐάν τε ἐν οἴκῳ, οὕτω ποιείτω. πέπεισμαι γὰρ αὐτὸν οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ συνορᾶν τὸ εὔσχημον. ταῦτα δὲ πάντα οἰκονομήσαντι κυρία ἔστω ἡ δόσις τῶν ἐνταῦθα. μάρτυρες, Καλλῖνος Ἑρμιονεὺς, Ἀρίστων Κεῖος, Εὐφρόνιος Παιανιεύς. οὕτω μέντοι αὐτῷ συνετῶς τὰ πάντα πράττοντι, τά τε περὶ παιδείαν καὶ πάντας λόγους, οὐδὲν ἧττον καὶ τὰ τῶν διαθηκῶν τρόπον τινὰ καὶ σφόδρα οἰκονομικῶς τε καὶ ἐπιμε- C λῶς ἴσχει· ὥστε κἀνταῦθα ζηλωτέος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

ΔΗμήτριος Φανοστράτου, Φαληρεύς· οὗτος ἤκουσε μὲν Θεοφράστου. δημηγορῶν δὲ παρ' Ἀθηναίοις, τῆς πόλεως ἐξηγήσατο ἔτη δέκα, καὶ εἰκόνων ἠξιώθη χαλ- D κῶν ἑξήκοντα πρὸς ταῖς τριακοσίαις· ὧν αἱ πλείους ἐφ' ἵππων ἦσαν καὶ ἁρμάτων καὶ συνωρίδων, συντελεσθεῖσαι ἐν οὐδὲ τριακοσίαις ἡμέραις· τοσοῦτον ἐσπουδάσθη. ἄρξασθαι δ' αὐτὸν τῆς πολιτείας φησὶ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις, ὁπότε φυγὼν Ἀλέξανδρον εἰς Ἀθήνας ἧκεν Ἅρπαλος. πολλὰ δὲ καὶ κάλλιστα τῇ πατρίδι ἐπολιτεύσατο. καὶ γὰρ προσόδοις καὶ κατασκευαῖς ηὔξησε τὴν πόλιν, καίπερ οὐκ εὐγενὴς ὤν. ἦν γὰρ ἐκ τῆς Κόνωνος οἰκίας, ὡς Φαβωρῖνος ἐν πρώτῳ E τῶν ἀπομνημονευμάτων φησίν. ἀλλὰ ἀστῇ καὶ εὐγενεῖ συνῴκει Λαμίᾳ τῇ ἐρωμένῃ, καθάπερ ὁ αὐτὸς ἐν τῷ πρώτῳ φησίν. ἀλλὰ καὶ ὑπὸ Κλέωνος πεπονθέναι ἐν τῷ δευτέρῳ ἱστορεῖ· Δίδυμος δὲ ἐν συμποσιακοῖς, καὶ χαριτοβλέφαρον, καὶ λαμπετὼ καλεῖσθαι αὐτόν φησιν ἀπό τινος ἑταίρας. λέγεται δὲ ἀποβαλόντα αὐτὸν τὰς ὄψεις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κομίσασθαι αὖθις παρὰ τοῦ Σαράπιδος· ὅθεν καὶ τοὺς παιᾶνας ποιῆσαι τοὺς μέχρι F νῦν ᾀδομένους. σφόδρα δὲ λαμπρὸς ὢν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ὅμως ἐπεσκοτίσθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ τὰ πάντα διεσθίοντος φθόνου. ἐπιβουλευθεὶς γὰρ ὑπό τινων, δίκην θανάτου οὐ παρὼν ὦφλεν. οὐ μὴν ἐκυρίευσαν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν ἰὸν ἀπήρυγον εἰς τὸν χαλκὸν, κατασπάσαντες αὐτοῦ τὰς εἰκόνας,

καὶ τὰς μὲν ἀποδόμενοι, τὰς δὲ βυθίσαντες, τὰς δὲ κατακόψαντες εἰς ἀμίδας. (λέγεται γὰρ καὶ τοῦτο) μία δὲ μόνη σώζεται ἐν ἀκροπόλει. Φαβωρῖνος δέ φησιν ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, τοῦτο ποιῆσαι τοὺς Ἀθηναίους, Δημητρίου κελεύσαντος τοῦ βασιλέως. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπέγραψαν ἀνομίας, ὡς Φαβωρῖνος. φησὶ δ᾽ αὐτὸν Ἕρμιππος μετὰ τὸν Κασάνδρου θάνατον φοβηθέντα Ἀντίγονον, παρὰ Πτολεμαῖον ἐλθεῖν τὸν Σωτῆρα· κἀκεῖ χρόνον ἱκανὸν διατρίβοντα συμβουλεύειν τῷ Πτολεμαίῳ πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν βασιλείαν τοῖς ἐξ Εὐρυδίκης περιθεῖναι παισί. τοῦ δὲ οὐ πεισθέντος, ἀλλὰ παραδόντος τὸ διάδημα τῷ ἐκ Βερενίκης, μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν ἀξιωθῆναι πρὸς τούτου παραφυλάττεσθαι ἐν τῇ χώρᾳ μέχρι τι δόξει περὶ αὐτοῦ. ἐνταῦθα ἀθυμότερον διῆγε. καί πως ὑπνώττων, ὑπ᾽ ἀσπίδος τὴν χεῖρα δηχθεὶς τὸν βίον μετέθηκε· καὶ θάπτεται ἐν τῷ Βουσιρίτῃ νομῷ, πλησίον Διοσπόλεως. καὶ αὐτῷ ἐπεγράψαμεν ἡμεῖς (παρ᾽ ἡμῖν)

Ἀνεῖλεν ἀσπὶς τὸν σοφὸν Δημήτριον,
Ἰὸν ἔχουσα πολὺν
Ἄσμηκτον, οὐ στίλβουσα φῶς ἀπ᾽ ὀμμάτων,
Ἀλλ᾽ ἀΐδην μέλαιναν.

Ἡρακλείδης δ᾽ ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Σωτίωνος διαδοχῶν, τῷ Φιλαδέλφῳ τὴν βασιλείαν θέλειν ἐκχωρῆσαι τὸν Πτολεμαῖον· τὸν δ᾽ ἀποτρέπειν, φάσκοντα, Ἂν ἄλλῳ δῷς, σὺ οὐχ ἕξεις. ὁπηνίκα δ᾽ ἐσυκοφαντεῖτο ἐν ταῖς Ἀθήναις (μανθάνω γὰρ καὶ τοῦτο) Μένανδρος ὁ κωμικὸς παρ᾽ ὀλίγον ἦλθε κριθῆναι δι᾽ οὐδὲν ἄλλο ἢ ὅτι φίλος ἦν αὐτῷ· ἀλλ᾽ αὐτὸν παρῃτήσατο Τελεσφόρος ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Δημητρίου. πλήθει δὲ βιβλίων καὶ ἀριθμῷ στίχων σχεδὸν ἅπαντας παρελήλακε τοὺς κατ᾽ αὐτὸν Περιπατητικούς, εὐπαίδευτος ὢν καὶ πολύπειρος παρ᾽ ὁντινοῦν· ὧν ἐστι τὰ μέν, ἱστορικά· τὰ δέ, πολιτικά· τὰ δέ, περὶ ποιητῶν· τὰ δέ, ῥητορικά· δημηγοριῶν τε καὶ πρεσβειῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ λόγων Αἰσωπείων συναγωγαί, καὶ ἄλλα πλείω. ἔστι δέ, τὰ Περὶ τῆς Ἀθήνησι νομοθεσίας, α´, β´, γ´, δ´, ε´· Περὶ τῶν Ἀθήνησι πολιτῶν, α´, β´· Περὶ δημαγωγίας, α´, β´· Περὶ πολιτικῆς, α´, β´· Περὶ νόμων, α´· Περὶ ῥητορικῆς, α´, β´· Στρατηγικῶν, α´, β´· Περὶ Ἰλιάδος, α´, β´· Περὶ Ὀδυσσείας, α´, β´, γ´, δ´· Πτολεμαῖος, α´· Ἐρωτικός, α´· Φαιδώνδας, α´· Μαίδων, α´· Κλέων, α´· Σωκράτης, α´· Ἀρταξέρξης, α´· Ὁμηρικός, α´· Ἀριστείδης, α´· Ἀριστόμαχος, α´· Προτρεπτικός, α´· Ὑπὲρ τῆς πολιτείας, α´· Περὶ τῆς δεκαετίας, α´· Περὶ τῶν Ἰώνων, α´· Πρεσβευτικός, α´· Περὶ πίστεως, α´· Περὶ χάριτος, α´· Περὶ τύχης, α´· Περὶ μεγαλοψυχίας, α´· Περὶ γάμου, α´· Περὶ τοῦ δοκοῦ, α´· Περὶ εἰρή-

A earum venditis, nonnullis demerſis, aliis ad conficiendas hydrias conciſis. Nam & hoc etiam fertur. una tantum in arce ſervatur. Phavorinus in variarum rerum hiſtoria ait, Athenienſes, Demetrio rege jubente, id feciſſe: quinetiam ejus, dum princeps fuit, acta eo nomine, quod contra leges geſta eſſent, accuſaverunt; quemadmodum eſt apud Phavorinum. Hermippus tradit eum, poſt Caſandri mortem, Antigonum me- B tuentem, ad Ptolemæum Soterem veniſſe; apud quem ſatis diu cum fuiſſet, præter cætera, ei conſilium dediſſe dicitur, regnum ut Eurydices filiis relinqueret. quod cum ei non perſuaſiſſet; ſed contra is diadema Berenices filio obtuliſſet, poſt ejus mortem hunc ipſum eum in ditione ſua cuſtodiri juſſiſſe; donec de illo aliquid ſtatueretur. hoc in loco demiſſius agebat, ac forte dormiens aſpidis morſu manum appetentis vi- C ta privatus eſt, ſepultuſque in Buſiridis præfectura, prope Dioſpolim; in quem nos (apud nos) ita ſcripſimus;

Occidit aſpis ſapientem Demetrium
Virus habens multum
Haud purgatum, haud vibrans lucem ab oculis
Sed orcum nigrum.

Heraclides in Epitome Sotionis ſucceſ- D ſionum ait, Ptolemæum Philadelpho regno cedere voluiſſe, ſed ab eo deterritum eſſe, cum ita dixiſſet; Alteri ſi dederis, ipſe non habebis. Sed quo tempore Athenis calumniis circumventus eſt (hoc enim quoque accepi) eodem Menander Comicus parum abfuit, quin cauſam diceret, nullam aliam ob cauſam, niſi quod ei amicus erat. Verum Teleſphorus Demetrii conſobrinus hoc ab eo deprecatus eſt. Multitudine librorum ac verſuum numero omnes fere ſui tem- E poris Peripateticos ſuperavit, doctrina ac multarum experientia rerum cum quolibet comparandus; quorum ſunt quidam hiſtorici, quidam politici, de poetis alii, nonnulli rhetorici; concionum præterea & legationum; ſed & Æſopi ſermonum ſynagogæ, & alia complura. Sunt etiam de legum, quæ Athenis ſunt, latione I. II. III. IV. V. De Athenienſibus civibus I. II. De populi aſſentatione I. II. De Politica I. II. De legibus I. De rhetorica I. F II. Imperatorium I. II. De Iliade I. II. De Odyſſea I. II. III. IV. Ptolemæus. I. Amatorius I. Phædondas I. Mædon I. Cleon I. Socrates I. Artaxerxes I. Homericus I. Ariſtides I. Ariſtomachus I. Adhortatio I. Pro politia I. De decennio I. De Ionibus I. Legatio I. De fide I. De gratia I. De fortuna I. De magnanimitate I. De nuptiis I. De trabe I. De pace I. De Legibus I.

M De

De inſtitutis I. De oportunitate I. Dionyſius I. Chalcidicus I. Athenienſium incurſio I. De Antiphane I. Procœmium hiſtoricum I. Epiſtolæ I. Concio jurata I. De ſenectute I. Juſta I. Æſopicorum I. Chriarum I. Forma dicendi in eo philoſophi propria eſt, oratoria vi & facultate temperata. Is cum Athenienſes ſtatuas ſuas deturbaviſſe audiſſet, At non virtutem, inquit, ob quam eas poſuerunt. Supercilia parvam eſſe partem aiebat, ſed univerſæ tamen vitæ tenebras offundere poſſe. Non ſolum divitias, ſed illarum ducem fortunam quoque cœcam eſſe dicebat. Quantum in bello poteſt ferrum, tantum in rebus publicis orationem valere. Adoleſcentem aſotum aliquando aſpiciens, En inquit, quadratus Mercurius, ſyrmate, ventre, pene, barba præditus. Elatorum hominum aiebat proceritatem quidem præcidere, ſpiritus vero relinquere oportere. Juvenes dicebat domi parentes, & in viis obvios, in ſolitudine ſe ipſos vereri oportere. Amicos in rebus ſecundis aliorum vocatu, in adverſis ſponte adeſſe debere. Hæc igitur in eum conferuntur. Cæterum Demetrii memorabiles viginti extiterunt. primus, Carthaginienſis rhetor, & antiquior Thraſymacho. ſecundus, is ipſe. tertius, Byzantius Peripateticus. quartus, qui graphicus appellatus eſt, in narrationibus perſpicuus, qui & idem pictor fuit. quintus, Aſpendius, Apollonii Solenſis diſcipulus. ſextus, Calantianus, qui de Europa atque Aſia viginti ſcripſit libros. ſeptimus, Byzantius, qui tredecim libris Galatarum ex Europa in Aſiam tranſmiſſionem complexus eſt, & Antiochi Ptolemæique res geſtas, eorundemque in Lybia diœceſim octo libris ſcripſit. octavus, qui Alexandriæ verſatus eſt, ſophiſtes, qui rhetoricam artem ſcripſit. nonus, Adramytenus grammaticus, qui ideo vocatus eſt Ixion, quod in Junonem neſcio quid admiſiſſe viſus eſt. decimus, Cyrenæus grammaticus, cognomento Hydria, vir memorabilis. undecimus, Sceptius, dives, homo nobilis, & valde philologus; is etiam Metrodorum civem ſuum inſtituit. duodecimus, grammaticus Erythræus, qui in Mnon civitatem eſt adſcriptus. tertius decimus, Bithynius, Diphyli Stoici filius, Panætii Rhodii diſcipulus. quartus decimus, rhetor Smyrnæus. atque hi quidem ſubtiles. poetarum autem, primus veteris ſcriptor Comœdiæ; ſecundus Epicus poeta; cujus hæc extant ſola, quæ in invidos fecit;

Vivum dedecorantes, mortuum deſiderant.
Atque olim pro tumulo, & non ſpiranti ſimulachro,
Urbem ſeditio inceſſit, litemque excitavit populus.

A νης, α΄. Περὶ νόμων, α΄. Περὶ ἐπιτηδευμάτων, α΄. Περὶ καιροῦ, α΄. Διονύσιος, α΄. Χαλκιδικὸς, α΄. Ἀθηναίων καταδρομὴ, α΄. Περὶ Ἀντιφάνους, α΄. Προοίμιον ἱστορικὸν, α΄. Ἐπιστολαὶ, α΄. Ἐκκλησία ἔνορκος, α΄. Περὶ γήρως, α΄. Δίκαια, α΄. Αἰσωπείων, α΄. Χρειῶν, α. Χαρακτὴρ δὲ φιλόσοφος, εὐτονίᾳ ῥητορικῇ καὶ δυνάμει κεκραμένος. οὗτος, ἀκούσας ὅτι τὰς εἰκόνας αὐτοῦ κατέστρεψαν Ἀθηναῖοι, Ἀλλ᾽ οὐ τὴν ἀρετὴν, ἔφη, δι᾽ ἣν ἐκείνας ἀνέστησαν. ἔλεγε μὴ μικρὸν εἶναι μέρος τὰς ὀφρῦς· ὅλῳ γοῦν ἐπισκοτῆσαι δύ-
B νασθαι τῷ βίῳ· οὐ μόνον τὸν πλοῦτον ἔφη τυφλὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὁδηγοῦσαν αὐτὸν τύχην. ὅσον ἐν πολέμῳ δύνασθαι σίδηρον, τοσοῦτον ἐν πολιτείαις ἰσχύειν λόγον. ἰδών ποτε νεανίσκον ἄσωτον, Ἰδοὺ, ἔφη, τετράγωνος Ἑρμῆς, ἔχων σύρμα, κοιλίαν, αἰδοῖον, πώγωνα. τῶν τετυφωμένων ἀνδρῶν ἔφη τὸ μὲν ὕψος δεῖν περιαιρεῖν, τὸ δὲ φρόνημα καταλιπεῖν. τοὺς νέους ἔφη δεῖν ἐπὶ μὲν τῆς οἰκίας τοὺς γονεῖς αἰδεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς ὁδοῖς τοὺς ἀπαντῶντας,
C ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις ἑαυτούς. τοὺς φίλους ἐπὶ μὲν τὰ ἀγαθὰ παρακαλουμένους ἀπιέναι, ἐπὶ δὲ τὰς συμφορὰς αὐτομάτους. τοσαῦτα καὶ εἰς τοῦτον ἀναφέρεσθαι δοκεῖ. γεγόνασι δὲ Δημήτριοι ἀξιόλογοι εἴκοσι· πρῶτος, Καρχηδόνιος, ῥήτωρ, καὶ Θρασυμάχου πρεσβύτερος· δεύτερος, αὐτὸς οὗτος. τρίτος, Βυζάντιος Περιπατητικός· τέταρτος, καλούμενος γραφικὸς, σαφὴς διηγήσασθαι (ἦν δὲ καὶ ὁ αὐτὸς ζωγράφος·) πέμπτος, Ἀσπένδιος, μαθητὴς Ἀπολ-
D λωνίου τοῦ Σολέως· ἕκτος, Καλαντιανὸς, ὁ γεγραφὼς περὶ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης εἴκοσι βίβλους· ἕβδομος, Βυζάντιος, ἐν τρισκαίδεκα βιβλίοις γεγραφὼς τὴν Γαλατῶν διάβασιν ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν, καὶ ἐν ἄλλοις ὀκτὼ τὰ περὶ Ἀντίοχον καὶ Πτολεμαῖον, καὶ τὴν Λιβύης ὑπ᾽ αὐτῶν διοίκησιν· ὄγδοος, ὁ διατρίψας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σοφιστὴς, τέχνας γεγραφὼς ῥητορικάς· ἔνατος, Ἀδραμυττηνὸς, γραμματικὸς, ἐπικληθεὶς Ἰξίων, διὰ τὸ ἀδικῆσαί τι δοκεῖν περὶ τὴν Ἥραν· δέκατος, Κυρηναῖος γραμμα-
E τικὸς, ὁ ἐπικληθεὶς Στάμνος, ἀνὴρ ἀξιόλογος. ἑνδέκατος, Σκήψιος, πλούσιος καὶ εὐγενὴς ἄνθρωπος, καὶ φιλόλογος ἄκρως (οὗτος καὶ Μητρόδωρον προεβίβασε τὸν πολίτην·) δωδέκατος, γραμματικὸς, Ἐρυθραῖος, πολιτογραφηθεὶς ἐν τῇ Μνῷ. τρισκαιδέκατος, Βιθυνὸς, Διφύλου τοῦ Στωϊκοῦ υἱὸς, μαθητὴς δὲ Παναιτίου τοῦ Ῥοδίου· τεσσαρεσκαιδέκατος, ῥήτωρ Σμυρναῖος. καὶ οὗτοι μὲν λογικοί. ποιηταὶ δὲ, πρῶτος, ἀρχαίαν κωμῳδίαν πεποιη-
F κώς· δεύτερος ἐπῶν ποιητὴς, οὗ μόνα σώζεται πρὸς τοὺς φθονεροὺς εἰρημένα τάδε,

Ζωὸν ἀτιμήσαντες, ἀποφθίμενον ποθέουσι·
Καί ποθ᾽ ὑπὲρ τύμβοιο καὶ ἀπνόου εἰδώλοιο
Ἄστεα νεῖκος ἐσῆλθεν, ἔριν δ᾽ ἐστήσατο λαός.

τρίτος,

τρίτος, Ταρσικὸς σατυρογράφος· τέταρτος, ἰάμβους γεγραφὼς, πικρὸς ἀνήρ· πέμπτος, ἀνδριαντοποιὸς, οὗ μέμνηται Πολέμων· ἕκτος, Ἐρυθραῖος, ποικιλογράφος ἄνθρωπος, καὶ ἱστορικὰ καὶ ῥητορικὰ πεποίηκε βιβλία.

ἩΡΑΚΛΕΙΔΗΣ.

Ἡρακλείδης Εὐθύφρονος, Ἡρακλεώτης, τοῦ Πόντου, ἀνὴρ πλούσιος. Ἀθήνησι δὲ παρέβαλε πρῶτον μὲν Σπευσίππῳ· ἀλλὰ καὶ τῶν Πυθαγορείων διήκουσε, καὶ τὰ Πλάτωνος ἐζηλώκει· καὶ ὕστερον ἤκουσεν Ἀριστοτέλους, ὥς φησι Σωτίων ἐν Διαδοχαῖς. οὗτος ἐσθῆτί τε μαλακῇ ἐχρῆτο, καὶ ὑπέρογκος ἦν τὸ σῶμα, ὥστε αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν μὴ Ποντικὸν, ἀλλὰ Πομπικὸν καλεῖσθαι. πρᾷός τε ἦν τὸ βάδισμα καὶ σεμνός. φέρεται δ' αὐτοῦ συγγράμματα κάλλιστά τε καὶ ἄριστα. Διάλογοι, ὧν ἠθικὰ μὲν Περὶ δικαιοσύνης γ΄· ἓν δὲ, Περὶ σωφροσύνης· Περί τε εὐσεβείας, α΄· καὶ Περὶ ἀνδρείας, α΄· κοινῶς τε Περὶ ἀρετῆς, α΄, καὶ ἄλλο· Περὶ εὐδαιμονίας, α΄· Περὶ τῆς ἀρχῆς, α΄· καὶ Νόμων, α΄· καὶ τῶν συγγενῶν τούτοις· Περὶ ὀνομάτων, α΄· Συνθῆκαι, α΄· Ἀκούσιος ἐρωτικὸς, καὶ Κλεινίας, α΄· φυσικὰ δὲ, Περὶ νοῦ, Περὶ ψυχῆς, καὶ κατ' ἰδίαν, Περὶ ψυχῆς, καὶ Περὶ φύσεως, καὶ Περὶ εἰδώλων, Πρὸς Δημόκριτον· Περὶ τῶν οὐρανῶν, α΄· Περὶ τῶν ἐν ᾅδου· Περὶ βίων, α΄, β΄· αἰτίαι Περὶ νόσων, α΄· Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, α΄· Πρὸς τὰ Ζήνωνος, α΄· Πρὸς τὰ Μήτρωνος, α΄· γραμματικὰ δὲ, Περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἡλικίας α΄, β΄· Περὶ Ἀρχιλόχου καὶ Ὁμήρου, α΄, β΄. καὶ μουσικὰ δὲ, Περὶ τῶν παρ' Εὐριπίδῃ καὶ Σοφοκλεῖ, α΄, β΄, γ΄. Περὶ μουσικῆς, α΄, β΄· Λύσεων Ὁμηρικῶν, α΄, β΄· Θεωρηματικὸν, α΄· Περὶ τῶν τριῶν τραγῳδοποιῶν, α΄· Χαρακτῆρες, α΄· Περὶ ποιητικῆς καὶ τῶν ποιητῶν, α΄· Περὶ στοχασμοῦ, α΄· Προοπτικῶν, α΄· Ἡρακλείτου ἐξηγήσεις, δ΄· Πρὸς τὸν Δημόκριτον ἐξηγήσεις, α΄· Λύσεων ἐριστικῶν, α΄, β΄· Ἀξίωμα, α΄· Περὶ εἰδῶν, α΄· Λύσεις, α΄· Ὑποθῆκαι, α΄· Πρὸς Διονύσιον, α΄· ῥητορικὰ δὲ, Περὶ τοῦ ῥητορεύειν, ἢ Πρωταγόρας. ἱστορικὰ, Περὶ τῶν Πυθαγορείων, καὶ Περὶ εὑρημάτων. τούτων τὰ μὲν κωμικῶς πέπλακεν, ὡς τὸ Περὶ ἡδονῆς, καὶ Περὶ σωφροσύνης· τὰ δὲ, τραγικῶς, ὡς τὸ Περὶ τῶν καθ' ᾅδου, καὶ τὸ Περὶ εὐσεβείας, καὶ τὸ Περὶ ἐξουσίας. ἔστι δ' αὐτῷ καὶ μεσότης τις ὁμιλητικὴ φιλοσόφων τε καὶ στρατηγικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν πρὸς ἀλλήλους διαλεγομένων. ἀλλὰ καὶ γεωμετρικά ἐστιν αὐτοῦ καὶ διαλεκτικά. ἄλλως τε ἐν ἅπασι ποικίλος τε καὶ διηρμένος τὴν λέξιν ἐστὶ, καὶ ψυχαγωγεῖν ἱκανῶς δυνάμενος. δοκεῖ δὲ καὶ τὴν πατρίδα τυραννουμένην ἐλευθερῶσαι, τὸν μόναρχον κτείναντα, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν ὁμωνύ-

A Tertius, Perſicus Satyrarum ſcriptor. quartus, iamborum, vir acerbus. quintus, ſtatuarum fictor, de quo eſt apud Polemonem. ſextus, Erythræus, qui varia ſcripſit, & hiſtoricos rhetoricoſque libros compoſuit.

HERACLIDES.

B HERACLIDES Euthyphronis filius, Heracleotes, ex Ponto, vir fuit dives. Athenis autem primo quidem ad Speuſippum ſe adplicavit, ſed tamen & Pythagoreos audivit, & Platonica complexus eſt, poſtremo, ut ait Sotion in ſucceſſionibus, Ariſtotelem audivit. Is veſtitu utebatur pulcherrimo, & corpore erat peramplo ſic, ut ab Atticis non Ponticus, ſed Pompicus vocaretur. incedebat leniter, nec ſine gravitate. Ejus ſcripta C pulcherrima & optima dialogi feruntur. quorum morales de juſtitia ſunt tres. unus De temperantia, De Pietate I. De fortitudine I. communiterque de virtute I. & alius. De beata vita I. De imperio I. & De legibus I. atque his affinibus. De nominibus I. Pacta I. Invitus amatorius, & Clinias I. phyſici autem, de mente, de anima, & ex propria ſententia de anima, & de natura, & de ſimulachris. Ad Democritum de cœlis I. De his, quæ apud Orcum ſunt. De vitis I. II. D Cauſæ de morbis I. De bono I. Contra Zenonis librum I. Contra Metronis I. grammatici vero, De Homeri Heſiodique ætate I. II. De Archilocho & Homero I. II. & muſici, De his, quæ apud Euripidem, & Sophoclem I. II. III. De muſica I. II. Solutionum Homericarum I. II. Contemplatio I. De tribus tragœdiæ poetis I. Formæ I. De poetica & poetis I. De recta conjectura I. Proooptica I. Heracliti explanationes quatuor. Ad Democritum explanationes I. Solutionum litigioſarum I. II. Enunciatio I. E De formis I. Solutiones I. Pacta I. ad Dionyſium I. rhetorici autem, De dicendo, ſive Protagoras. hiſtorici, de Pythagoreis, & de inventis. horum quædam comice finxit, ut de voluptate, & de temperantia. quædam tragice, ut de his quæ apud Orcum ſunt, & de pietate, & de poteſtate. Eſt in eo ſermonis quædam ad collocutionem apta mediocritas, philoſophorum, imperatorum, politicorumque virorum inter ſe differentium. F ſed & geometrica quædam illius ſunt, & dialectica. In omni ſermone varius, oratione diſtincta, & ad alliciendos animos maxime accommodatus. Videtur autem patriam quoque tyrannide oppreſſam, interfecto domino, liberaviſſe, quemadmodum eſt apud Demetrium Magnetem in his qui eodem nomine vocantur, qui de eo

etiam hujuſmodi quiddam hiſtoriæ mandavit. eum videlicet ab adoleſcentia draconem aluiſſe, quem adultum jam, inſtante ſibi morte, quendam, cui maxime fidebat, ſepulto prius corpore ſuo, in lecto collocare juſſiſſe, ut ipſe ad Deos migraſſe videretur. quæ omnia facta ſunt. Cumque interim cives Heraclidem efferrent, ac laudibus proſequerentur, draco auditis clamoribus, è ſtragulis emerſit, compluresque exterruit: poſtremo tamen omnia patefacta ſunt, Heraclideſque non qualis videbatur, ſed qualis erat, apparuit; in eumque eſt illud noſtrum tale,

Volebas hominibus relinquere famam, Heraclides,
Quod mortuus evaſeras vivus omnibus draco.
Sed fruſtratus es aſtute. nam fera quidem
Erat draco, tu vero fera non ſapiens deprehenſus es.

Eadem quoque Hippobotus tradit. Hermippus ait, regione fame laborante, Heracleotas à Pythia remedium quæſiviſſe; Heraclidem autem, & eos, qui ſciſcitatum ierant, & ipſam, quæ dicta eſt, Pythiam donis corrupiſſe, ut ederet, eos calamitate liberatum iri, ſi Heraclides Euthyphronis filius, vivus quidem aurea corona donaretur, mortuus autem heroum honoribus afficeretur. Allatum eſt oraculum; ſed his, qui commenti illud ſunt, nihil profuit. nam in theatro coronatus Heraclides illico apoplexia correptus eſt; & qui ſciſcitatum ierant, lapidibus obruti ſunt. quinetiam illa ipſa hora Pythia, cum in adytum templi deſcendiſſet, & ante unum è draconibus aſtitiſſet, morſu petita animam efflavit. ac de illius quidem morte hactenus. Ariſtoxenus autem muſicus, eum tragœdias quoque feciſſe ait, illiſque Theſpidis nomen inſcripſiſſe. Chamæleon quoque, quæ ille de Homero & Heſiodo ſcripſerit, hæc ab ſe furatum eſſe tradit. Sed & Antodorus Epicureus ipſum reprehendit, contra ea dicens, quæ de juſtitia ſcripſit. præterea Dionyſius Metathemenus, ſive, ut quidam malunt, Spintharus, Parthenopæo à ſe compoſito Sophoclis nomen inſcripſit, quod ille cum crederet, in quodam libro à ſe ſcripto, ejus teſtimonio tanquam Sophoclis uſus eſt. id cum Dionyſius ſenſiſſet, ei rem indicavit. illo vero negante, neque fidem ſibi habente, admonuit, ut verſuum primas quaſque literas inſpiceret; in quibus erat Pancalus. Is à Dionyſio amabatur: ut vero ne tum quidem credens, caſu id accidere potuiſſe aiebat, rurſus admonuit Dionyſius, hæc quoque illum reperturum,

Senex ſimia non capitur laqueo:

A μοις. ὃς καὶ τοιόνδε ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ· θρέψαι αὐτὸν δράκοντα ἐκ νέου, καὶ αὐξηθέντα, ἐπεὶ τελευτᾶν ἔμελλε, κελεῦσαι τινὶ τῶν πιστῶν αὐτοῦ τὸ σῶμα κατακρύψαι, τὸν δὲ δράκοντα ἐπὶ τῆς κλίνης θεῖναι, ἵνα δόξειεν εἰς θεοὺς μεταβεβηκέναι. ἐγένετο δὲ πάντα. καὶ μεταξὺ παραπεμπόντων Ἡρακλείδην τῶν πολιτῶν, καὶ εὐφημούντων, ὁ δράκων ἀκούσας τῆς ἐπιβοῆς, ἐξέδυ τῶν ἱματίων, καὶ διετάραξε τοὺς πλείστους. ὕστερον μέντοι
B ἐξεκαλύφθη πάντα, καὶ ὤφθη Ἡρακλείδης οὐχ οἷος ἐδόκει, ἀλλ' οἷος ἦν. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον,

Ἤθελες ἀνθρώποισι λιπεῖν φάτιν, Ἡρακλείδη,
Ὥς ῥα θανὼν ἐγένου ζωὸς ἅπασι δράκων.
Ἀλλὰ διεψεύσθης σεσοφισμένε. δὴ γὰρ ὁ μὲν θὴρ
Ἦε δράκων, σὺ δὲ θὴρ οὐ σοφὸς ὢν ἑάλως.

C ταῦτα δέ φησι καὶ Ἱππόβοτος. Ἕρμιππος δὲ, λιμοῦ κατασχόντος τὴν χώραν, φησὶν αἰτεῖν τοὺς Ἡρακλεώτας τὴν Πυθίαν λύσιν. τὸν δὲ Ἡρακλείδην διαφθεῖραι χρήμασι τούς τε θεωροὺς, καὶ τὴν προειρημένην, ὥστ' ἀνειπεῖν ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν κακῶν, εἰ ζῶν μὲν Ἡρακλείδης ὁ Εὐθύφρονος χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθείη πρὸς αὐτῶν· ἀποθανὼν δὲ, ὡς ἥρως τιμῷτο. ἐκομίσθη δῆθεν ὁ χρησμὸς, καὶ οὐδὲν ὤναντο οἱ πλάσαντες αὐτόν. αὐτίκα γὰρ ἐν τῷ θεάτρῳ στε-
D φανούμενος ὁ Ἡρακλείδης, ἀπόπληκτος ἐγένετο, οἵ τε θεωροὶ καταλευσθέντες διεφθάρησαν. ἀλλὰ καὶ ἡ Πυθία τὴν αὐτὴν ὥραν κατιοῦσα ἐς τὸ ἄδυτον, καὶ ἐπιστᾶσα, ἑνὶ τῶν δρακόντων δηχθεῖσα, παραχρῆμα ἀπέπνευσε. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ τοσαῦτα. φησὶ δ' Ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς καὶ τραγῳδίας αὐτὸν ποιεῖν, καὶ Θέσπιδος αὐτὰς ἐπιγράφειν. Χαμαιλέων τε τὰ παρ' ἑαυτῷ φησὶ κλέψαντα αὐτὸν,
E τὰ περὶ Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου γράψαι. ἀλλὰ καὶ Ἀντόδωρος Ἐπικούρειος ἐπιτιμᾷ αὐτῷ, τοῖς περὶ δικαιοσύνης ἀντιλέγων. ἔτι καὶ Διονύσιος ὁ Μεταθέμενος ἢ Σπίνθαρος, ὥς ἔνιοι, γράψας τὸν Παρθενοπαῖον, ἐπέγραψε Σοφοκλέους. ὁ δὲ, πιστεύσας, εἴς τι τῶν ἰδίων συγγραμμάτων ἐχρῆτο μαρτυρίοις ὡς Σοφοκλέους· αἰσθόμενος δ' ὁ Διονύσιος ἐμήνυσεν αὐτῷ τὸ γεγονός. τοῦ δ' ἀρνουμένου καὶ ἀπιστοῦντος,
F ἐπέστειλεν ἰδεῖν τὴν παραστιχίδα· καὶ εἶχε Πάγκαλον. οὗτος δ' ἦν ἐρώμενος Διονυσίου· ὡς δ' ἔτι ἀπιστῶν ἔλεγε, κατὰ τὴν τύχην ἐνδέχεσθαι οὕτως ἔχειν, πάλιν ἀντεπέστειλεν ὁ Διονύσιος, ὅτι καὶ ταῦτα εὑρήσεις,

Γέρων πίθηκος οὐχ ἁλίσκεται πάγῃ·

Ἀλί-

Ἁλίσκεται μὲν, μετὰ χρόνον δ᾽ ἁλίσκεται.

A *Capitur quidem, ſed poſt tempore capitur.*

καὶ πρὸς τούτοις, Ἡρακλείδης γράμματα οὐκ ἐπίσταται, οὐδ᾽ ᾐσχύνθη. γεγόνασι δ᾽ Ἡρακλεῖδαι τεσσαρεσκαίδεκα· πρῶτος, αὐτὸς οὗτος. δεύτερος, πολίτης αὐτοῦ, πυῤῥίχας καὶ φλυαρίας συντεταγμένος· τρίτος, Κυμαῖος, γεγραφὼς Περσικὰ ἐν πέντε βιβλίοις· τέταρτος, Κυμαῖος, ῥήτωρ τέχνας γεγραφώς· πέμπτος, Καλλιτιανὸς ἢ Ἀλεξανδρεὺς, γεγραφὼς τὴν διαδοχὴν ἐν ἓξ βιβλίοις, καὶ Λεμβευτικὸν λόγον, ὅθεν καὶ Λέμβος ἐκαλεῖτο· B ἕκτος, Ἀλεξανδρεὺς, γεγραφὼς τὰ Περσικὰ ἰδιώματα· ἕβδομος, διαλεκτικὸς Βαργυλιήτης, κατ᾽ Ἐπικούρου γεγραφώς· ὄγδοος, ἰατρὸς τῶν ἀπὸ Ἱκεσίου· ἔννατος, ἰατρὸς Ταραντῖνος, ἐμπειρικός· δέκατος, ποιητικὸς, παραινέσεις γεγραφώς· ἑνδέκατος, ἀνδριαντοποιὸς, Φωκαεύς· C δωδέκατος, ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρός· τρισκαιδέκατος, Μάγνης, Μιθριδατικὰ γεγραφώς· τεσσαρεσκαιδέκατος, ἀστρολογούμενα συγγεγραφώς.

Et illud præterea, Heraclides literas neſcit; nec ideo iamen erubuit. Fuerunt autem quatuordecim hoc nomine. primus iſte ipſe. ſecundus ejus civis, qui Pyrrichas & nugas compoſuit. tertius Cumæus, qui Perſica quinque libris ſcripſit. quartus Cumæus rhetor, qui artem ſcripſit. quintus Calitianus, vel Alexandrinus, qui ſucceſſionem ſex libris, & Lembeuticum ſermonem conſcripſit, ex quo Lembus vocatus eſt. ſextus Alexandrinus, qui proprietates Perſicas tradidit. ſeptimus dialecticus Bargylites, qui ſcripſit contra Epicurum. octavus medicus, eorum qui ab Hiceſio ſunt. nonus medicus Tarentinus, empiricus. decimus poeticus, qui præcepta ſcripſit. undecimus Phocenſis, ſtatuarum fictor. duodecimus, qui epigrammata fecit, poeta ſuavis. tertiuſdecimus Magnes, qui Mithridatica ſcripſit, quartus decimus, qui aſtrologica.

LAERTII DIOGENIS LIBER SEXTUS.

Antiſthenes.

A ANTISTHENES Antiſthenis filius, Athenienſis fuit. ferebatur autem non eſſe ingenuus, quocirca exprobranti reſpondiſſe dicitur, matrem quoq; Deorum Phrygiam eſſe. videbatur enim Thracia matre eſſe natus. itaque cum ad Tanagram in prælio gloriam eſſet aſſecutus, Socrati ſermonem dedit, ut diceret, virum adeo fortem ambobus Athenienſibus naſci non B potuiſſe. atque etiam ipſe Athenienſes in eo, quod terra ſati eſſent, gloriantes deſpiciens, cochleis eos & locuſtis nihilo nobiliores eſſe aiebat. Is ab initio quidem Gorgiam rhetorem audivit, itaq; rhetoricam formam in dialogis, & præſertim in Veritate, atque in adhortationibus præ ſe fert. Hermippus autem ait eum Iſthmis, in publico omnium conventu, Athenienſes, Thebanos, & Lacedæmonios vituperare ſimul, ac laudare decreviſſe; quod tamen conſilium, cum è civitatibus plures ve-niſſe cerneret, repudia- C viſſe. deinde vero ad Socratem ſe adplicavit, quo magiſtro tantum profecit, ut diſcipulis ſuis in audiendo Socrate condiſcipulos ſuos fieri ſuaderet; cumque in Piræeo habitaret, quotidie, quadraginta ſtadiis confectis, Socratem audiebat: à quo tolerantiam cum didiciſſet, perturbationumq; vacuitatem adamaſſet, primus Cynicæ ſectæ auctor fuit: laboremque bonum eſſe Herculis magni Cyrique exemplo confirmavit, altero à Græcis, altero à barbaris petito. atque etiam primus orationem ſic definivit; Oratio eſt, quæ id quod erat, aut eſt, de- D clarat. crebro etiam illud uſurpabat, Inſaniam potius quam voluptate afficiar: &, Cum ejuſmodi mulieribus rem habere oportet, quæ tibi gratiam habeant. Pontico quoque adoleſcentulo ejus diſcipulo futuro, roganti quibus ſibi opus eſſet, Libello, inquit, & mente, & calamo & mente, & tabella & mente; mentem præferens. Interroganti, qualem uxorem duceret; Si quidem, inquit, pulchram, communem, ſi deformem, pœnam ſuſcipies. Audiens aliquando, ſibi Platonem

ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ ἝΚΤΟΝ.

ἈΝΤΙΣΘΕΝΗΣ.

A ἈΝΤΙΣΘΕΝΗΣ Ἀντισθένους, Ἀθηναῖος. ἐλέγετο δ' οὐκ εἶναι ἰθαγενής· ὅθεν πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα εἰπεῖν, Καὶ ἡ μήτηρ τῶν θεῶν Φρυγία ἐστίν. ἐδόκει γὰρ εἶναι Θρᾴττης μητρός. ὅθεν καὶ ἐν Τανάγρᾳ κατὰ τὴν μάχην εὐδοκιμήσας, ἔδωκε λέγειν Σωκράτει, ὡς οὐκ ἂν ἐκ δυοῖν Ἀθηναίοιν οὕτω γεγόνει γενναῖος. B καὶ αὐτὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τῷ γηγενεῖς εἶναι σεμνυνομένους ἐκφαυλίζων, ἔλεγε μηδὲν εἶναι κοχλιῶν καὶ ἀττελέβων εὐγενεστέρους. οὗτος κατ' ἀρχὰς μὲν ἤκουσε Γοργίου τοῦ ῥήτορος. ὅθεν τὸ ῥητορικὸν εἶδος ἐν τοῖς διαλόγοις ἐπιφέρει, καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ἀληθείᾳ, καὶ τοῖς προτρεπτικοῖς. φησὶ δ' Ἕρμιππος ὅτι προείλετο ἐν τῇ τῶν Ἰσθμίων πανηγύρει ψέξαι τε καὶ ἐπαινέσαι Ἀθηναίους, Θηβαίους, Λακεδαιμονίους. εἶτα μέντοι παραιτήσασθαι, ἰδόντα πλείστους ἐκ τῶν πό- C λεων ἀφιγμένους. ὕστερον δὲ παρέβαλε Σωκράτει, καὶ τοσοῦτον ὤνατο αὐτοῦ ὥστε παρῄνει τοῖς μαθηταῖς γενέσθαι αὐτῷ πρὸς Σωκράτην συμμαθητάς. οἰκῶν τε ἐν Πειραιεῖ, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τοὺς τετταράκοντα σταδίους ἀνιὼν, ἤκουσε Σωκράτους· παρ' οὗ καὶ τὸ καρτερικὸν λαβὼν, καὶ τὸ ἀπαθὲς ζηλώσας, κατῆρξε πρῶτος τοῦ κυνισμοῦ. καὶ ὅτι ὁ πόνος ἀγαθὸν, συνέστησε διὰ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους καὶ τοῦ Κύρου· τὸ μὲν ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων, τὸ δὲ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἑλκύσας. πρῶ- D τός τε ὡρίσατο λόγον, εἰπὼν, Λόγος ἐστὶν ὁ τὸ τί ἦν ἢ ἐστὶ δηλῶν. ἔλεγέ τε συνεχὲς, Μανείην μᾶλλον ἢ ἡσθείην. καὶ, Χρὴ τοιαύταις πλησιάζειν γυναιξὶν, αἳ χάριν εἴσονται. πρός τε τὸ Ποντικὸν μειράκιον, μέλλον φοιτᾶν αὐτῷ καὶ πυθόμενον τίνων αὐτῷ δεῖ, φησὶ Βιβλιαρίου καὶ νοῦ, καὶ γραφείου καὶ νοῦ, καὶ πινακιδίου καὶ νοῦ· τὸν νοῦν παρεμφαίνων. πρὸς δὲ τὸν ἐρόμενον ποδαπὴν γήμῃ, ἔφη, Ἂν μὲν καλὴν, ἕξεις κοινήν· ἂν δὲ αἰσχρὰν, ἕξεις ποινήν. ἀκούσας ποτὲ ὅτι Πλάτων

αὐτὸν

αὐτὸν κακῶς λέγει, Βασιλικὸν, ἔφη, καλῶς ποιοῦντα κακῶς ἀκούειν. μυούμενός ποτε τὰ Ὀρφικὰ, τοῦ ἱερέως εἰπόντος ὅτι οἱ ταῦτα μυούμενοι πολλῶν ἀγαθῶν ἐν ᾅδου μετίσχουσι, Τί οὖν, ἔφη, οὐκ ἀποθνήσκεις; ὀνειδιζόμενός ποτε ὡς οὐκ εἴη ἐκ δύο ἐλευθέρων, Οὐδὲ γὰρ ἐκ δύο, ἔφη, παλαιστικῶν, ἀλλὰ παλαιστικός εἰμι. ἐρωτώμενος διὰ τί ὀλίγους ἔχει μαθητάς; ἔφη, Ὅτι ἀργυρέᾳ αὐτοὺς ἐκβάλλω ῥάβδῳ. ἐρωτηθεὶς διὰ τί πικρῶς τοῖς μαθηταῖς ἐπιπλήττει; Καὶ οἱ ἰατροὶ, φησὶ, τοῖς κάμνουσιν. ἰδών ποτε μοιχὸν φεύγοντα, Ὦ δυστυχὴς, εἶπε, πηλίκον κίνδυνον ὀβολοῦ διαφυγεῖν ἐδύνασο. κρεῖττον ἔλεγε, καθά φησιν Ἑκάτων ἐν ταῖς Χρείαις, εἰς κόρακας ἢ εἰς κόλακας ἐμπεσεῖν· οἱ μὲν γὰρ νεκροὺς, οἱ δὲ ζῶντας ἐσθίουσιν. ἐρωτηθεὶς τί μακαριώτερον ἐν ἀνθρώποις, ἔφη, Εὐτυχοῦντα ἀποθανεῖν. γνωρίμου ποτὲ πρὸς αὐτὸν ἀποδυρομένου, ὡς εἴη τὰ ὑπομνήματα ἀπολωλεκὼς, Ἔδει γὰρ, ἔφη, ἐν τῇ ψυχῇ αὐτὰ καὶ μὴ ἐν ταῖς χάρταις γράφειν. ὥσπερ ὑπὸ τοῦ ἰοῦ τὸν σίδηρον, οὕτως ἔλεγε τοὺς φθονεροὺς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἤθους κατεσθίεσθαι. τοὺς βουλομένους ἀθανάτους εἶναι, ἔφη δεῖν ζῆν εὐσεβῶς καὶ δικαίως. τότ' ἔφη τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι, ὅταν μὴ δύνωνται τοὺς φαύλους ἀπὸ τῶν σπουδαίων διακρίνειν. ἐπαινούμενός ποτε ὑπὸ πονηρῶν, ἔφη, Ἀγωνιῶ μή τι κακὸν εἴργασμαι. ὁμονοούντων ἀδελφῶν συμβίωσιν παντὸς ἔφη τείχους ἰσχυροτέραν εἶναι. τοιαῦτα δεῖν ἔφη διαποιεῖσθαι ἐφόδια, ἃ καὶ ναυαγήσαντι συγκολυμβήσει. ὀνειδιζόμενός ποτε ἐπὶ τῷ πονηροῖς συγγενέσθαι, Καὶ οἱ ἰατροὶ, φησὶ, μετὰ τῶν νοσούντων εἰσὶν, ἀλλ' οὐ πυρέττουσιν. ἄτοπον ἔφη, τοῦ μὲν σίτου αἴρας ἐκλέγειν, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ τοὺς ἀχρείους, ἐν δὲ πολιτείᾳ τοὺς πονηροὺς μὴ παραιτεῖσθαι. ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας; ἔφη, Τὸ δύνασθαι ἑαυτῷ ὁμιλεῖν. εἰπόντος αὐτῷ τινὸς παρὰ πότον, ᾎσον, Σύ μοι, φησὶν, αὔλησον. Διογένει χιτῶνα αἰτοῦντι, πτύξαι προσέταξε θοἰμάτιον. ἐρωτηθεὶς τί τῶν μαθημάτων ἀναγκαιότατον, ἔφη, Τὸ περιαιρεῖν, φησὶ, τὸ ἀπομανθάνειν. παρεκελεύετό τε κακῶς ἀκούοντας καρτερεῖν μᾶλλον ἢ εἰ λίθοις τις βάλλοιτο. ἔσκωπτε Πλάτωνα ὡς τετυφωμένον. πομπῆς οὖν γινομένης ἵππον θεασάμενος φρυακτὴν, φησὶ πρὸς τὸν Πλάτωνα, Ἐδόκεις μοι καὶ σὺ ἵππος ἂν εἶναι λαμπρυντής. τοῦτο δὲ ἐπεὶ συνεχὲς ὁ Πλάτων ἵππον ἐπῄνει. καί ποτ' ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν νοσοῦντα, καὶ θεασάμενος λεκάνην ἔνθα ὁ Πλάτων ἐμεμέκει, Χολὴν μὲν, ἔφη, ὁρῶ ἐνταῦθα, τῦφον δὲ οὐχ ὁρῶ. συνεβούλευεν Ἀθηναίοις, τοὺς ὄνους ἵππους ψηφίσασθαι. ἄλογον δὲ ἡγουμένων, Ἀλλὰ μὴν καὶ στρατηγοὶ, φησὶ, γίνονται παρ' ὑμῖν μηδὲν

A male dicere, Regium, inquit, eſt recte agentem male audire. Cum Orphicis ſacris initiaretur, ſacerdote dicente, qui ſacris illis initiarentur, eos multorum bonorum apud inferos participes eſſe, Cur igitur, inquit, non moreris? Exprobrante ei quodam, quod è duobus liberis natus non eſſet, Nec enim, inquit è duobus palæſtricis,& tamen ipſe palæſtricus ſum. Interrogatus cur paucos haberet diſcipulos, Quod eos, inquit, argento ejicio ſcipione. Interrogatus, cur acerbe diſcipulos objur-
B garet, Et medici, inquit, ægrotos. Mœchum aliquando fugientem aſpiciens, O infelix, inquit, quantum periculum obolo effugere poteras? Melius eſſe aiebat, quemadmodum eſt apud Hecateum in chriis, in corvos, quam in aſſentatores incidere; illi enim mortuos, hi vero vivos comedunt. Interrogatus quid eſſet inter homines beatiſſimum, Secunda, inquit, fortuna utentem mori. Familiari ſuo conquerente, quod commentaria amiſiſſet, Oportebat enim, inquit, in animo ea non in pa-
C ginis ſcribere. Quemadmodum rubigine ferrum, ſic quoque invidos aiebat propriis moribus confici. Immortales eſſe qui vellent, eos, aiebat, pie atque juſte vivere oportere. Civitates tum interire dicebat, quando à malis bonos ſecernere non poſſunt. Ab improbis aliquando laudatus, Angor, inquit, ne quid mali fecerim. Conſentientium fratrum convictum omnibus mœnibus firmiorem eſſe aiebat. Ejuſmodi ſibi viaticum dicebat comparare oportere, quod naufragium
D facienti ſimul enatare poſſet. Exprobrantibus ſibi, quod improbis uteretur, Atqui & medici, inquit, cum ægrotis ſunt, & tamen febrim non habent. Abſurdum eſſe, aiebat, lolium à frumento, & in bello inutiles ſecernere, in republica autem improbos non devitare. Interrogatus, quid ſibi è philoſophia acquiſitum eſſet, Ut ſecum ipſe loqui poſſet, reſpondit. Dicente ſibi quodam in convivio, ut caneret, Tu mihi, inquit, tibiis cane. Diogenem tunicam petentem, complicare pallium juſſit. Inter-
E rogatus, quæ maxime neceſſaria eſſet diſciplina, Ea, inquit, quæ dediſcendi tollit neceſſitatem. Atque etiam eos qui male audirent, tolerantius id ferre hortabatur, quam ſi quis lapidibus peteretur. Platonem tanquam elatum cavillabatur; ergo in pompa equum frementem aſpiciens, ad Platonem converſus, Videbaris, inquit, mihi tu quoque equus alacer eſſe potuiſſe; hoc autem ob eam cauſam,
F quod identidem equum Plato laudabat. Aliquando etiam ad eum ægrotantem veniens, ac pelvim, in qua Plato vomuerat, aſpiciens, Bilem ego quidem, inquit, hic video, elationem autem non video. Conſulebat Athenienſibus, ut aſinos equos eſſe decernerent; quibus id abſurdum exiſtimantibus, Atqui imperatores, inquit, apud vos fiunt,

fiunt, qui nihil didicerunt, ſed ſolum qui porrigenda manu decernuntur. Dicenti cuidam, Te multi laudant, Quid enim, inquit, mali feci? Diſciſſum pallium cum ita, ut conſpiceretur, aliquando vertiſſet, aſpiciens Socrates, Tuam, inquit, per pallium gloriæ cupiditatem video. Interrogatus à quodam, ut eſt apud Phaniam in libro de Socraticis, quid ei agendum eſſet, ut vir bonus & honeſtus evaderet, Si quibus, inquit, vitiis præditus es, ea fugienda eſſe à ſcientibus didiceris. Delitias laudanti, Inimicorum, inquit, filii delicate vivant. Adoleſcentulo fictori ſuo ſe componenti, Dic mihi, inquit, ſi æs vocem acciperet, quanam ipſum de re gloriaturum putas? eo vero de pulchritudine reſpondente, Non te ergo, inquit, pudet ſimilibus, atque inanimum, rebus gaudere? Pontico adoleſcentulo illum ſe curaturum pollicente, ſi navis cum ſalſamentis adpelleret, ſacculo ſumpto farina vacuo, una cum illo ad farinam vendentem venit, impletoque ſacculo abibat; illa vero pretium petente, Adoleſcentulus (inquit) dabit, ſi navis ſua cum ſalſamentis adpulerit. Is, & Anyto exilii, & Melito mortis cauſa fuiſſe videtur. Ponticos enim in adoleſcentes, qui Socratis gloria permoti venerant, cum incidiſſet, eos ad Anytum perduxit, eum ſapientia præſtantiorem Socrate dicens; quamobrem eos, qui circum ſteterant, indignatos eum ejeciſſe ferunt. quod ſi aliquando mulierculam ornatam aſpiceret, domum ad eam veniebat, virumque arma & equum expedire jubebat, ut hæc ſi haberet, luxurioſe vivere permitteret; his enim vindicaturum; ſin minus, ornatum auferret. Hæc autem illi placebant. Virtutem doctrina acquiri poſſe aſſerebat; eoſdem nobiles eſſe, ac virtute præditos. etenim virtutem ad beate vivendum ſe ipſa contentam eſſe, nullius rei præterea, niſi Socratico robore, indigentem. atque etiam virtutem rerum eſſe, neque ſermonibus multis indigentem, neque diſciplinis; ſapientemque ſe ipſo contentum eſſe: quæ enim alii habent, hæc omnia illius eſſe. Infamiam bonum eſſe, laborique parem. ſapientem non ex legibus his, quæ latæ ſint, ſed virtutis lege rempub. adminiſtrare; eundem liberorum procreandorum cauſa, formoſiſſimas quaſque mulieres uxores ducturum: præterea amaturum; quæ enim amare oporteat, ſolum ſcire ſapientem. Illius autem Diocles hæc quoque recenſet. nihil ſapienti novum. amore dignus vir bonus. virtute præditi, amici. Socios belli animoſos & juſtos adjungito. virtutis arma extorqueri non poſſunt. melius eſt cum paucis bonis contra omnes improbos, quam cum multis improbis contra paucos decertare. inimicis animum adverte; primi enim errata ſentiunt. juſtum pluris quam propinquum facito. viri, &

A μαθόντες, μόνον δὲ χειροτονηθέντες. πρὸς τὸν εἰπόντα,
Πολλοί σε ἐπαινοῦσι, Τί γάρ, ἔφη, κακὸν πεποίηκα; στρέ-
ψαντος αὐτοῦ τὸ διερρωγὸς τοῦ τρίβωνος εἰς τὸ προφα-
νές, Σωκράτης ἰδών φησιν, Ὁρῶ σου διὰ τοῦ τρίβωνος
τὴν φιλοδοξίαν. ἐρωτηθεὶς ὑπό του (καθά φησι Φα-
νίας ἐν τῷ περὶ τῶν Σωκρατικῶν) τί ποιῶν καλὸς κἀ-
γαθὸς ἔσοιτο; ἔφη, Εἰ τὰ κακὰ ἃ ἔχεις, ὅτι φευκτά ἐστι,
μάθοις παρὰ τῶν εἰδότων. πρὸς τὸν ἐπαινοῦντα τρυ-
B φήν, Ἐχθρῶν παῖδες, ἔφη, τρυφήσειαν. πρὸς τὸ παρα-
σχηματίζον αὐτοῦ τῷ πλάστῃ μειράκιον, Εἰπέ μοι, φη-
σίν, εἰ φωνὴν λάβοι ὁ χαλκός, ἐπὶ τίνι ἂν σεμνυνθῆ-
ναι; τοῦ δ' εἰπόντος, Ἐπὶ κάλλει· Οὐκ αἰσχύνῃ οὖν,
ἔφη, τὰ ὅμοια γεγηθὼς ἀψύχῳ; Ποντικοῦ νεανίσκου
πολυωρήσειν αὐτὸν ἐπαγγελλομένου, εἰ τὸ πλοῖον ἀφί-
κοιτο τῶν ταρίχων, λαβὼν αὐτὸν καὶ θύλακον κενόν,
πρὸς ἀλφιτόπωλιν ἧκε, καὶ σαξάμενος ἀπῄει. τῆς δὲ
αἰτούσης τὸ διάφορον, Ὁ νεανίσκος, ἔφη, δώσει ἐὰν τὸ
C πλοῖον αὐτοῦ τῶν ταρίχων ἀφίκηται. αὐτὸς καὶ Ἀνύ-
τῳ τῆς φυγῆς αἴτιος γενέσθαι δοκεῖ, καὶ Μελίτῳ τοῦ
θανάτου. Ποντικοῖς γὰρ νεανίσκοις, κατὰ κλέος τοῦ Σω-
κράτους ἀφιγμένοις, περιτυχών, ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς
τὸν Ἄνυτον, εἰπὼν ἐν ἤθει σοφώτερον εἶναι τοῦ Σωκρά-
τους· ἐφ' ᾧ διαγανακτήσαντας τοὺς περιεστῶτας ἐκδιῶ-
ξαι αὐτόν. εἰ δέ ποθι θεάσαιτο γύναιον κεκοσμημένον,
ἀπῄει ἐπὶ τὴν οἰκίαν αὐτῆς, καὶ ἐκέλευε τὸν ἄνδρα ἐξα-
D γαγεῖν ἵππον καὶ ὅπλα· ὥστε εἰ μὲν ἔχοι ταῦτα, ἐᾶν τρυ-
φᾶν· (ἀμύνεσθαι γὰρ τούτοις·) εἰ δὲ μή, περιαιρεῖν τὸν
κόσμον. ἤρεσκεν αὐτῷ καὶ τάδε. διδακτὴν ἀπεδείκνυε
τὴν ἀρετήν· τοὺς αὐτοὺς εὐγενεῖς τοὺς καὶ ἐναρέτους.
αὐτάρκη γὰρ τὴν ἀρετὴν πρὸς εὐδαιμονίαν, μηδε-
νὸς προσδεομένην, ὅτι μὴ Σωκρατικῆς ἰσχύος. τήν
τε ἀρετὴν τῶν ἔργων εἶναι, μήτε λόγων πλείστων
δεομένην μήτε μαθημάτων. αὐτάρκη τε εἶναι τὸν σο-
E φόν. πάντα γὰρ αὐτοῦ εἶναι τὰ τῶν ἄλλων. τήν τε
ἀδοξίαν, ἀγαθόν, καὶ ἴσον τῷ πόνῳ. καὶ τὸν σο-
φὸν οὐ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους πολιτεύεσθαι, ἀλ-
λὰ κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς. γαμήσειν τε τεκνοποιΐας χά-
ριν, ταῖς εὐφυεστάταις συνιόντα γυναιξί. καὶ ἐρασθήσε-
σθαι δέ. μόνον γὰρ εἰδέναι τὸν σοφὸν τίνων χρὴ ἐρᾶν.
ἀναγράφει δ' αὐτοῦ καὶ Διοκλῆς ταυτί. τῷ γὰρ σο-
φῷ ξένον οὐδέν, οὐδ' ἄπο. ἀξιέραστος ὁ ἀγαθός· οἱ
σπουδαῖοι, φίλοι. συμμάχους ποιεῖσθαι τοὺς εὐψύ-
F χους ἅμα καὶ δικαίους. ἀναφαίρετον ὅπλον, ἀρε-
τή. κρεῖττόν ἐστι μετ' ὀλίγων ἀγαθῶν πρὸς ἅπαν-
τας τοὺς κακούς, ἢ μετὰ πολλῶν κακῶν πρὸς ὀ-
λίγους μάχεσθαι. προσέχειν τοῖς ἐχθροῖς· πρῶτοι
γὰρ τῶν ἁμαρτημάτων αἰσθάνονται. τὸν δίκαιον
περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τοῦ συγγενοῦς. ἀνδρὸς καὶ
γυναι-

γυναικὸς ἡ αὐτὴ ἀρετή. τἀγαθὰ, καλά· τὰ κακὰ, αἰσχρά· τὰ πονηρὰ πάντα, νόμιζε ξενικά. τεῖχος ἀσφαλέστατον, φρόνησιν· μήτε γὰρ καταῤῥεῖν, μήτε προδίδοσθαι. τείχη κατασκευαστέον ἐν τοῖς αὐτῶν ἀναλώτοις λογισμοῖς. διελέγετο δ' ἐν τῷ Κυνοσάργει γυμνασίῳ μικρὸν ἄποθεν τῶν πυλῶν. ὅθεν τινὲς καὶ τὴν Κυνικὴν ἐντεῦθεν ὀνομασθῆναι. αὐτός τε ἐπεκαλεῖτο Ἁπλοκύων. καὶ πρῶτος ἐδίπλωσε τὸν τρίβωνα, (καθά φησι Διοκλῆς) καὶ μόνῳ αὐτῷ ἐχρῆτο· βάκτρον τε ἀνέλαβε καὶ πήραν. πρῶτον δὲ καὶ Νεάνθης φησὶν ἁπλῶσαι θοιμάτιον· Σωσικράτης δ' ἐν τρίτῃ Διαδοχῶν, Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον, καὶ πώγωνα καθεῖναι, καὶ βάκτρῳ καὶ πήρᾳ χρῆσθαι. τοῦτον μόνον ἐκ πάντων Σωκρατικῶν Θεόπομπος ἐπαινεῖ, καί φησι δεινόν τε εἶναι, καὶ δι' ὁμιλίας ἐμμελοῦς ὑπαγαγέσθαι πάνθ' ὁντινοῦν. δῆλον δ' ἐκ τῶν συγγραμμάτων, κἀκ τοῦ Ξενοφῶντος συμποσίου. δοκεῖ δὲ καὶ τῆς ἀνδρωδεστάτης Στωϊκῆς κατάρξαι. ὅθεν καὶ Ἀθήναιος ὁ ἐπιγραμματοποιὸς φησὶν οὕτω περὶ αὐτῶν,

Ὦ Στωϊκῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι,
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον. ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
Μούνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα, φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις,
Ἡ μία τῶν Μνήμης ἤνυσε θυγατέρων.

οὗτος ἡγήσατο καὶ τῆς Διογένους ἀπαθείας, καὶ τῆς Κράτητος ἐγκρατείας, καὶ τῆς Ζήνωνος καρτερίας, αὐτὸς ὑποθέμενος τῇ πόλει τὰ θεμέλια. ὁ δὲ Ξενοφῶν ἥδιστον μὲν εἶναι περὶ τὰς ὁμιλίας φησὶν αὐτὸν, ἐγκρατέστατον δὲ περὶ τἄλλα. φέρονται δ' αὐτοῦ συγγράμματα, τόμοι δέκα· πρῶτος, ἐν ᾧ Περὶ λέξεως ἢ Περὶ χαρακτήρων· Αἴας, ἢ Αἴαντος λόγος· Ὀδυσσεὺς, ἢ Περὶ Ὀδυσσέως, Ὀρέστου ἀπολογία περὶ τῶν δικογράφων, Ἰσογραφὴ ἢ Δεσίας ἢ Ἰσοκράτης, πρὸς τὸν Ἰσοκράτους ἀμάρτυρον. τόμος δεύτερος, ἐν ᾧ Περὶ ζώων φύσεως, Περὶ παιδοποιΐας, ἢ Περὶ γάμου, ἐρωτικός· Περὶ τῶν σοφιστῶν φυσιογνωμονικός, Περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀνδρείας προτρεπτικὸς, πρῶτος, δεύτερος, τρίτος· Περὶ Θεόγνιδος, δ', ε'· τόμος γ', ἐν ᾧ Περὶ ἀγαθοῦ, Περὶ ἀνδρείας, Περὶ νόμου, ἢ Περὶ πολιτείας, Περὶ νόμου, ἢ περὶ καλοῦ καὶ δικαίου, Περὶ ἐλευθερίας καὶ δουλείας, Περὶ πίστεως, Περὶ ἐπιτρόπου, ἢ Περὶ τοῦ πείθεσθαι, Περὶ νίκης οἰκονομικός. τόμος δ', ἐν ᾧ Κῦρος, Ἡρακλῆς ὁ μείζων, ἢ Περὶ ἰσχύος. τόμος ε', ἐν ᾧ Κῦρος ἢ Περὶ βασιλείας, Ἀσπασία. τόμος ϛ', ἐν ᾧ ἀλήθεια, Περὶ τοῦ διαλέγεσθαι ἀντιλογικὸς, Σάθων περὶ τοῦ ἀντιλέγειν, α', β', γ'· Περὶ διαλέκτου. τόμος ζ', ἐν ᾧ Περὶ παιδείας ἢ ὀνομάτων, α', β', γ', δ', ε'· Περὶ τοῦ ἀποθανεῖν, Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου, Περὶ ὀνομάτων χρήσεως, ἢ Ἐριστικὸς, Περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, Περὶ δόξης καὶ ἐπιστήμης, α', β', γ', δ'.

A mulieris eadem virtus. bona quæ honeſta; mala, quæ turpia; prava omnia, aliena arbitrare. murus tutiſſimus prudentia: neque enim defluere, neque prodi poſſe, mœnia in ipſis, quæ expugnari nequeunt, animi cogitationibus ædificanda. Diſputabat in gymnaſio, quod eſt ad Cynoſarges, paulo procul à portis: ex quo Cynicam ſectam quidam appellatam eſſe volunt. Atque etiam ipſe ſimplex vocabatur canis. Primus etiam palliolum ſordidum duplicavit, quemadmodum ait Diocles, eoque utebatur
B ſolo: bacillum quoque, & ſacculum aſſumpſit. Neanthes primum etiam veſtem pandere inſtituiſſe ait. Soſicrates in tertio ſucceſſionum Diodorum Aſpendium tradit. Hunc ſolum Theopompus ex omnibus Socraticis laudat; eumque & vehementem eſſe, & ſermonis concinnitate quemvis allicere poſſe dicit: quod & illius ſcriptis, & Xenophontis convivio declaratur. videtur autem Stoicorum ſectæ princeps fuiſſe, eorum
C qui maxime viriles fuerunt. Itaque Athenæus, qui epigrammata fecit, de eis ita loquitur;

O Stoicorum ſermonum ſcientes, ò optima
Dogmata ſacris imponentes chartis,
Virtutem animi bonum ſolum. hæc enim virorum
Sola & vitam tutata eſt, & urbes.
Carnis autem voluptas charus finis hominibus aliis,
Una memoriæ perfecit filiarum.

Is, & Diogeni perturbationum vacui-
D tatis, & Crateti continentiæ, & Zenoni tolerantiæ magiſter fuit, cum ipſe civitatis fundamenta feciſſet. Xenophon eum in colloquiis ſuaviſſimum eſſe ait, continentiſſimum autem cæteris in rebus. Ejus librorum tomi feruntur decem. primus, in quo de dictione, ſive de formis. Ajax, ſive Ajacis ſermo. Ulyſſes, ſive de Ulyſſe. Oreſtis apologia. De his, qui dicas ſcribunt. Æqua actio, ſive Deſias, ſive Iſocrates. contra Iſocratis teſtium exper-
E tem. tomus ſecundus, in quo eſt de animalium natura, de liberorum procreatione, ſive de nuptiis, amatorius. de Sophiſtis phyſiognomicus. de juſtitia, & fortitudine adhortatio, prima, ſecunda, tertia. de Theognide IIII. V. tomus tertius, in quo eſt de bono, de fortitudine, de lege, ſeu de republica, de lege, ſive de honeſto, & juſto, de libertate, & ſervitute, de fide. de tutore, ſive de obediendo. de victoria, œconomicus. tomus quartus, in quo eſt Cyrus. Hercules major, ſeu de robore. tomus quintus,
F in quo eſt Cyrus, ſive de regno, Aſpaſia. tomus ſextus, in quo eſt veritas. de diſſerendo antilogicus. Sathon de contradicendo I. II. III.. de dialecto. tomus ſeptimus, in quo eſt de diſciplina, ſive de nominibus, I. II. III. IIII. V. de emoriendo. de vita & morte. de nominum uſu, ſive litigioſus. de interrogatione, & reſponſione. de gloria, & ſcientia, I. II. III. IIII. de

de emoriendo. de vita, & morte. de his quæ apud inferos. de natura I. II. Interrogatio de natura I. II. Opiniones, ſeu Litigioſus. de addiſcendo quæſtiones. tomus octavus, in quo eſt de muſica. de interpretibus. de Homero. de injuſtitia, & impietate. de Calchante. de ſpeculatore. de voluptate. tomus nonus, in quo eſt Odyſſea. de virga. Minerva, ſeu de Telemacho. de Helena, & Penelope. de Proteo. Cyclops, ſive de Ulyſſe. de vini uſu, ſive de ebrietate, ſive de Cyclope. de Circe. de Amphiarao. de Ulyſſe, & Penelope, & de cane. tomus decimus, in quo eſt Hercules, ſive Midas. Hercules, ſive de prudentia, ſeu robore. dominus, ſeu amator. domini, ſeu ſpeculatores. Menexenus, ſeu de imperando. Alcibiades. Archelaus, ſeu de regno. hæc igitur ille ſcripſit. Timon autem ei multitudinem ſcriptorum exprobrans, fertiles eum nugas appellat. Mortuus eſt morbo; quo tempore Diogenes ad eum veniens, ipſum rogavit, Nunquid amico indigeret? atque etiam aliquando cum pugione ingreſſus eſt; eo vero clamante, quis me laboribus eripiet? Hiccine, inquit, pugionem oſtendens. tum ille, Laboribus, inquam, non vita. videbatur enim vitæ cupiditate, neſcio quo pacto, morbum mollius ferre. In eum eſt illud noſtrum tale;

Vitam noſti canis Antiſthenes, ita factus
Ut morderes cor verbis, non ore.
Sed obiiſti corruptus. forte dicet quis, quid hoc eſt?
Omnino ad orcum oportet aliquem ducem habere.

Extiterunt autem & alii tres hoc nomine. unus Heraclitius. alter Epheſius. & quidam Rhodius hiſtoricus. Sed quoniam ab Ariſtippo Phædoneque profectos enumeravimus, nunc Cynicos, atque Stoicos, qui ab Antiſthene ſunt, ordine perſequemur, quorum hæc eſto ſeries.

DIOGENES.

Diogenes Iceſii menſarii filius, Sinopenſis fuit; Diocles patrem ait, cum publicam menſam haberet, adulterata pecunia, aufugiſſe. Verum Eubulides in libro de Diogene, Diogenem ipſum hoc feciſſe tradit, & una cum patre vagum fuiſſe. ſed & ipſemet in Podalo pecuniam ſe adulteraviſſe dicit. quidam ei cum curator datus eſſet, opifices perſuaſiſſe aiunt, cumque Delphos, ſive Delum Apollinis patriam veniſſet, ſciſcitatum eſſe, nunquid acturus eſſet, quæ ſibi ſuadebantur; quo ſibi concedente, publicam pecuniam, finem haud intelligens, adulteravit; deprehenſuſque, ut quidam aiunt, in exilium miſſus eſt; ut vero alii volunt, ſponte ob metum aufugit. nonnulli dicunt, acceptam eum à patre pecuniam adulteraſſe; atque illum quidem in vincula conjectum mortem occubuiſſe, hunc vero aufugiſſe,

A Περὶ τοῦ ἀποθανεῖν· Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου· Περὶ τῶν ἐν Ἅιδου· Περὶ φύσεως, α΄, β΄· Ἐρώτημα περὶ φύσεως, β΄· Δόξαι, ἢ Ἐριστικός· Περὶ τοῦ μανθάνειν προβλήματα. τόμος η΄, ἐν ᾧ Περὶ μουσικῆς, Περὶ ἐξηγητῶν, Περὶ Ὁμήρου, Περὶ ἀδικίας καὶ ἀσεβείας, Περὶ Κάλχαντος, Περὶ κατασκόπου, Περὶ ἡδονῆς. τόμος θ΄, ἐν ᾧ Περὶ Ὀδυσσείας, Περὶ τῆς ῥάβδου· Ἀθηνᾶ ἢ Περὶ Τηλεμάχου, Περὶ Ἑλένης καὶ Πηνελόπης, Περὶ Πρωτέως, Κύκλωψ ἢ Περὶ B Ὀδυσσέως, Περὶ οἴνου χρήσεως, ἢ Περὶ μέθης, ἢ Περὶ τοῦ Κύκλωπος· Περὶ Κίρκης, Περὶ Ἀμφιαράου, Περὶ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Πηνελόπης, καὶ Περὶ τοῦ κυνός. τόμος ι΄, ἐν ᾧ Ἡρακλῆς ἢ Μίδας, Ἡρακλῆς, ἢ Περὶ φρονήσεως, ἢ ἰσχύος, Κύριος ἢ ἐρώμενος, Κύριοι ἢ κατάσκοποι, Μενέξενος, ἢ Περὶ τοῦ ἄρχειν, Ἀλκιβιάδης, Ἀρχέλαος, ἢ Περὶ βασιλείας. καὶ ταῦτα μέν ἐστιν ἃ συνέγραψεν. ὁ Τίμων δὲ διὰ τὸ πλῆθος ἐπιτιμῶν αὐτῷ, παντοφυῆ φλέδο- C να φησὶν αὐτόν. ἐτελεύτησε δὲ ἀρρωστίᾳ, ὅτε καὶ Διογένης εἰσιὼν πρὸς αὐτὸν, ἔφη, Μή τι χρεία φίλου; καί ποτε παρ' αὐτὸν ξιφίδιον ἔχων εἰσῆλθε. τοῦ δ' εἰπόντος, Τίς ἂν ἀπολύσῃ τῶν πόνων, δείξας τὸ ξιφίδιον ἔφη, Τοῦτο. καὶ ὃς, Τῶν πόνων, εἶπον, οὐ τοῦ ζῆν. ἐδόκει γάρ πως μαλακώτερον φέρειν τὴν νόσον ὑπὸ φιλοζωΐας. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον,

Τὸν βίον ἦσθα κύων Ἀντίσθενες, ὧδε πεφυκὼς
D Ὥστε δακεῖν κραδίην ῥήμασιν οὐ στόμασι.
Ἀλλ' ἔθανες φθισικός. τάχ' ἐρεῖ τις ἴσως, Τί δὲ τοῦτο;
Πάντως εἰς ἀΐδην δεῖ τιν' ὁδηγὸν ἔχειν.

γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Ἀντισθένεις, τρεῖς· Ἡρακλείτειος, εἷς· ἕτερος, Ἐφέσιος, καὶ Ῥόδιός τις ἱστορικός. ἐπειδὴ δὲ τοὺς ἀπ' Ἀριστίππου διεληλύθαμεν καὶ Φαίδωνος, νῦν ἑλκύσωμεν τοὺς ἀπ' Ἀντισθένους κυνικούς τε καὶ Στωϊκούς. καὶ ἐχέτω ὧδε.

E

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Διογένης, Ἱκεσίου τραπεζίτου, Σινωπεύς. φησὶ δὲ Διοκλῆς, δημοσίαν αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἔχοντος τοῦ πατρὸς, καὶ παραχαράξαντος τὸ νόμισμα, φυγεῖν. Εὐβουλείδης δ' ἐν τῷ περὶ Διογένους, αὐτὸν Διογένη φησὶ τοῦτο πρᾶξαι καὶ συναλᾶσθαι τῷ πατρί. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὸς περὶ αὐτοῦ φησιν ἐν τῷ Ποδάλῳ ὡς παρα- F χαράξαι τὸ νόμισμα. ἔνιοι δ' ἐπιμελητὴν γενόμενον ἀναπεισθῆναι ὑπὸ τῶν τεχνιτῶν, καὶ ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς, ἢ εἰς τὸ Δήλιον, ἐν τῇ πατρίδι Ἀπόλλωνος πυνθάνεσθαι εἰ ταῦτα πράξει ἅπερ ἀναπείθεται. τοῦ δὲ συγχωρήσαντος, τὸ πολιτικὸν νόμισμα, οὐ συνεὶς τὸ τέρμα, κιβδηλεύσας καὶ φωραθεὶς, ὡς μέν τινες, ἐφυγαδεύθη· ὡς δέ τινες, ἑκὼν ὑπεξῆλθε, φοβηθείς. ἔνιοι δέ φασι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτὸν λαβόντα τὸ νόμισμα, διαφθεῖραι· καὶ τὸν μὲν δεθέντα ἀποθανεῖν, τὸν δὲ φυγεῖν ἐλθεῖν τε εἰς Δελφούς·

φοῦς· καὶ πυνθανόμενον οὐκ εἰ παραχαράξει, ἀλλὰ τί ποιήσας ἐνδοξότατος ἔσται, καὶ οὕτω λαβεῖν τὸν χρησμὸν τοῦτον. γενόμενος δὲ Ἀθήνησι Ἀντισθένει παρέβαλε. τοῦ δὲ διωθουμένου, διὰ τὸ μηδένα προσίεσθαι, ἐξεβιάζετο τῇ προσεδρείᾳ. καὶ ποτε τὴν βακτηρίαν ἐπανατειναμένου, αὐτῷ τὴν κεφαλὴν ὑποσχὼν, Παῖε, εἶπεν, οὐ γὰρ εὑρήσεις οὕτω σκληρὸν ξύλον ᾧ με ἀπείρξεις, ἕως ἄν τι φαίνῃ λέγων. τουντεῦθεν διήκουσεν αὐτοῦ, καὶ, ἅτε φυγὰς ὢν, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν εὐτελῆ βίον. μῦν θεασάμενος διατρέχοντα (καθά φησι Θεόφραστος ἐν τῷ Μεγαρικῷ) καὶ μήτε κοίτην ἐπιζητοῦντα, μήτε σκότος εὐλαβούμενον, ἢ ποθοῦντά τι τῶν δοκούντων ἀπολαυστῶν, πόρον ἐξεῦρε τῆς περιστάσεως· τρίβωνα διπλώσας πρῶτος, κατά τινας, διὰ τὸ ἀνάγκην ἔχειν, καὶ ἐνεύδειν αὐτῷ. πήραν τε ἐκομίσατο, ἔνθα αὐτῷ τὰ σιτία ἦν· καὶ παντὶ τόπῳ ἐχρῆτο εἰς πάντα, ἀριστῶν τε καὶ καθεύδων καὶ διαλεγόμενος, ὅτε καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἔφασκε (δεικνὺς τὴν τοῦ Διὸς στοὰν) καὶ πομπεῖον αὐτῷ κατεσκευακέναι ἐνδιαιτᾶσθαι. βακτηρίᾳ δὲ ἐπηρείσατο ἀσθενήσας· ἔπειτα μέντοι καὶ διαπαντὸς ἐφόρει, οὐ μὴν ἐν ἄστει, ἀλλὰ καθ᾽ ὁδὸν αὐτῇ τε καὶ τῇ πήρᾳ, καθά φησιν Ὀλυμπιόδωρος ὁ Ἀθηναίων προστατήσας, καὶ Πολύευκτος ὁ ῥήτωρ, καὶ Λυσανίας ὁ Αἰσχρίωνος· ἐπιστείλας δέ τινι οἰκίδιον αὐτῷ προνοήσασθαι, καὶ βραδύνοντος, τὸν ἐν τῷ Μητρῴῳ πίθον ἔσχεν οἰκίαν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς διασαφεῖ. καὶ θέρους μὲν ἐπὶ ψάμμου ζεστῆς ἐκυλινδεῖτο, χειμῶνος δὲ ἀνδριάντας κεχιονισμένους περιελάμβανε, πανταχόθεν ἑαυτὸν συνασκῶν. δεινός τε ἦν καταστοβαρεύσασθαι τῶν ἄλλων· καὶ τὴν μὲν Εὐκλείδου σχολὴν, ἔλεγε χολήν· τὴν δὲ Πλάτωνος διατριβὴν, κατατριβήν· τοὺς δὲ Διονυσιακοὺς ἀγῶνας μεγάλα θαύματα μωροῖς ἔλεγε· καὶ τοὺς δημαγωγοὺς, ὄχλου διακόνους. ἔλεγε δὲ καὶ ὡς ὅταν μὲν ἴδῃ κυβερνήτας ἐν τῷ βίῳ καὶ ἰατροὺς καὶ φιλοσόφους, συνετώτατον τῶν ζώων εἶναι τὸν ἄνθρωπον· ὅταν δὲ πάλιν ὀνειροκρίτας καὶ μάντεις καὶ τοὺς προσέχοντας τούτοις, ἢ τοὺς ἐπὶ δόξῃ καὶ πλούτῳ πεφυσημένους, οὐδὲν ματαιότερον νομίζειν ἀνθρώπου. συνεχέστερον νομίζειν ἔλεγεν, εἰς τὸν βίον παρασκευάζεσθαι δεῖν λόγον ἢ βρόχον. καὶ ποτε Πλάτωνα ἐν δείπνῳ πολυτελεῖ κατανοήσας ἐλάας ὀψώμενον, Τί, φησιν, ὁ σοφὸς εἰς Σικελίαν πλεύσας τῶν τραπεζῶν τούτων χάριν, νῦν παρακειμένων οὐκ ἀπολαύεις; καὶ ὅς, Ἀλλὰ νὴ τοὺς θεοὺς, φησὶ, Διόγενες, κἀκεῖ τὰ πολλὰ πρὸς ἐλάας καὶ τὰ τοιαῦτα ἐγινόμην. ὁ δὲ, Τί οὖν ἔδει πλεῖν εἰς Συρακούσας; ἢ τότε ἡ Ἀττικὴ οὐκ ἔφερεν ἐλάας; Φαβωρῖνος δέ φησιν ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ Ἀρί-

A Delphoſque profectum eſſe; cumque non utrum pecuniam adulteraret, ſed quid agens ſplendorem aſſequi poſſet, ſciſcitatus eſſet, oraculum illud accepiſſe. Athenas autem profectus, ad Antiſthenem ſe adplicavit; cui quidem ſe, quod neminem reciperet, rejicienti aſſiduitate vim adhibuit. atque etiam ipſi aliquando bacillum intentanti caput ſubjiciens, Cæde, inquit; nec enim lignum tam durum invenies quo me arceas, donec aliB quid dicas. Ex eo tempore illum audivit, & perinde ut exul frugalem vitam adamavit. Murem (ut eſt apud Theophraſtum in Megarico) percurrentem aſpiciens, ac neque cubile quærentem, neque vitantem tenebras, neque quidquam voluptarium deſiderantem, ſtatus ſui rationem adinvenit: duplicato primum, ut quidam volunt, palliolo ſordido, quod etiam ſuper eum dormire neceſſitate cogeretur: ſacculum quoque habuit, in quo inerant cibaria, omniC buſque locis ad omnia utebatur, prandens, dormiens, ac diſputans: ſiquidem Jovis porticum & Pompeion oſtendens, Athenienſes aiebat ea ſibi loca ad habitandum ædificaviſſe. Bacillo autem ægrotans innitebatur, quod tamen poſtea & ſacculum ſemper geſtabat; non ille quidem in urbe, ſed in itinere; quemadmodum Olympiodorus ait, qui Athenienſibus præfuit, & Polyeuctus rhetor, & Lyſanias Æſchrionis filius. Cum vero cuidam, ſibi ut ædiculam D provideret, mandaſſet, eo morante, dolium, quod eſt in Metroo, pro domo habuit; quod & ipſe in epiſtolis indicat. Et æſtate quidem in arena ferventi volutabatur, hyeme autem ſtatuas nivibus conſperſas amplexabatur, uſquequaque ſe ipſum exercens: atque etiam in irridendis aliis acutus fuit. nam & Euclidis ſcholam χολὴν, hoc eſt bilem; Platonis autem diſputationem, conſumptionem vocabat. Dionyſiaca certamina ſtulE tis magnas mirationes facere, & populi aſſentatores multitudinis miniſtros eſſe dicebat. Aiebat etiam ſe, cum vitæ gubernatores, & medicos, & philoſophos cerneret, omnium animantium hominem ſapientiſſimum eſſe dicere: rurſus cum ſomniorum interpretes, & vates, atque his animum advertentes; aut gloria divitiiſque inflatos videret; nihil ſe homine inanius exiſtimare. Crebro aiebat, arbitrari ſe, in vita vel orationem ſibi, vel laqueum parare oportere. Platonem aliquando in lauta cœF na oleas comedentem aſpiciens, Cur, inquit, ſapiens, qui hujuſmodi menſarum gratia in Siciliam navigaſti, nunc appoſitis non frueris? tum ille, Atqui mehercule, inquit, Diogenes, illic, etiam oleas & alia hujuſmodi plerunque comedebam; cui Diogenes, Quid ergo, inquit, neceſſe tibi fuit Syracuſas navigare? an eo tempore Attica oleas non ferebat? Phavorinns in varia hiſtoria Ariſtippum

ſtippum hoc dixiſſe tradit. iterum quoque caricas comedens, ipſum obvium habuit, eique, Licet, inquit, tibi participem fieri; ipſo vero ſumente, & comedente, Participem dixit, fieri inquam, non comedere; ejuſdem quoque, cum amicos à Dionyſio miſſos invitaſſet, ſtragulam veſtem conculcans, Platonis, inquit, inane ſtudium conculco. cui Plato, Quantam, inquit, ô Diogenes, qui elatus non videris, elationem præ te fers. quidam vero Diogenem dixiſſe tradunt, Platonis elationem conculco; illum autem reſpondiſſe, Altera quidem, Diogenes, elatione. Sotion in quarto hoc ipſum ait illi Platonem canem dixiſſe. Vinum aliquando Diogenes ab eo petierat, tunc vero etiam caricas. ille integram ad eum amphoram miſit, tum Diogenes; Ut tu, inquit, ſi interrogeris bis bina quot ſint, viginti reſpondes, ſic etiam neque quæ petuntur das, neque ad interrogata reſpondes. eum igitur tanquam verboſum cavillatus eſt. Interrogatus qua in parte Græciæ viros bonos vidiſſet, Viros quidem, inquit, nuſquam, pueros vero Lacedæmone. Serio loquentem aliquando cum ad eum nemo accederet, petulanter cantare cœpit: cumque frequentes conveniſſent, eis exprobravit, quod ad nugatores quidem feſtinanter accederent, in ſeriis autem negligenter cunctarentur. Aiebat homines, ut alios foderent & calcitrarent, omnes, de bonitate vero neminem decertare: atque etiam grammaticos admirabatur, qui Ulyſſis mala requirerent, propria ignorarent; ſed & muſicos quoque quod lyræ chordas, inter ſe concinentes efficerent, animi moribus abſurdis uterentur. mathematicos, quod lunam quidem & ſolem aſpicerent; quæ vero ante pedes ſunt deſpicerent. oratores, quod juſta dicere ſtuduiſſent, agere neglexiſſent. etiam pecuniæ cupidos, quod pecuniam, quam præter modum adamarent, vituperarent. Reprehendebat eos quoque, qui cum viros juſtos, quod infra ſe pecuniam putarent, laudibus afficerent, pecunioſos tamen beatos exiſtimarent. Illud etiam ſtomachabatur, qui Diis pro valetudine facerent, eoſdem in ipſo ſacrificio contra valetudinem cœnare. Admirabatur ſervos, qui cum dominos ſe ingurgitantes aſpicerent, nihil ipſi ferculorum ſurriperent. Laudabat eos, qui uxorem ducturi, non ducerent; qui navigaturi, non navigarent; qui remp. adminiſtraturi, non adminiſtrarent; qui pueros alituri, non alerent; quique cum ſe ita comparaviſſent, ut cum potentibus viverent, ad eos nunquam accederent. Aiebat quoque manus amicis, haud contractis digitis, porrigere oportere. Menippus in Diogenis venditione tradit, cum, cum captivus venundaretur, interrogatum, quid agere ſciret, hominibus imperare reſpondiſſe, præconemque an quis emere ſibi dominum vellet, pronuntiare juſſiſſe. ſedere cum vetaretur; Nihil, inquit, intereſt; nam & piſces

A σίππον εἰπεῖν τοῦτο. καὶ ἄλλοτε ἰσχάδας ἐσθίων ἀπήντετο αὐτῷ, φησί τε, Ἔξεστί σοι μεταλαχεῖν; τοῦ δὲ λαβόντος καὶ φαγόντος, ἔφη, Μεταλαχεῖν εἶπον, οὐ καταφαγεῖν. πατῶν αὐτοῦ ποτε στρώματα κεκληκότος φίλους παρὰ Διονυσίου, ἔφη, Πατῶ τὴν Πλάτωνος κενοσπουδίαν. πρὸς ὃν ὁ Πλάτων, Ὅσον ὦ Διόγενες τοῦ τύφου διαφαίνεις, δοκῶν μὴ τετυφῶσθαι. οἱ δέ φασι τὸν Διογένην εἰπεῖν, Πατῶ τὸν Πλάτωνος τῦφον· τὸν δὲ φάναι, Ἑτέρῳ γε τύφῳ, Διόγενες. Σωτίων δ' ἐν τῷ τετάρτῳ φησὶ τοῦτο πρὸς αὐτὸν
B εἰπεῖν τὸν Πλάτωνα τὸν κύνα. Διογένης οἶνον ποτὲ ᾔτησεν αὐτόν, τότε δὲ καὶ ἰσχάδας· ὁ δὲ κεράμιον ὅλον ἔπεμψεν αὐτῷ· καὶ ὅς, Σὺ, φησίν, ἐὰν ἐρωτηθῇς δύο καὶ δύο πόσα ἐστίν, εἴκοσι ἀποκρινεῖς· οὕτως οὔτε πρὸς τὰ αἰτούμενα δίδως, οὔτε πρὸς τὰ ἐρωτώμενα ἀποκρίνῃ. ἔσκωψε δὴ ὡς ἀπεραντολόγον. ἐρωτηθεὶς ποῦ τῆς Ἑλλάδος ἴδοι ἀγαθοὺς ἄνδρας; Ἄνδρας μὲν, εἶπεν, οὐδαμοῦ, παῖδας δὲ ἐν Λακεδαίμονι. σπουδαιολογουμένῳ
C ποτὲ ὡς οὐδεὶς προσῄει, ἐπέβαλε τερετίζειν· ἀθροισθέντων δὲ, ὠνείδισεν, ὡς ἐπὶ μὲν τοὺς φλυάρους ἀφικνουμένων σπουδαίως, ἐπὶ δὲ τὰ σπουδαῖα βραδυνόντων ὀλιγώρως. ἔλεγε περὶ μὲν τοῦ παρορύττειν καὶ λακτίζειν ἀγωνίζεσθαι τοὺς ἀνθρώπους· περὶ δὲ καλοκαγαθίας, οὐδένα. τούς τε γραμματικοὺς ἐθαύμαζε, τὰ μὲν τοῦ Ὀδυσσέως κακὰ ἀναζητοῦντας, τὰ δὲ ἴδια ἀγνοοῦντας. καὶ μὴν καὶ τοὺς μουσικοὺς τὰς μὲν ἐν τῇ λύρᾳ χορδὰς ἁρμόττεσθαι, ἀνάρμοστα δὲ ἔχειν τῆς ψυχῆς τὰ ἤθη·
D τοὺς μαθηματικοὺς ἀποβλέπειν μὲν πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὰ δ' ἐν ποσὶ πράγματα παρορᾶν· τοὺς ῥήτορας τὰ δίκαια μὲν ἐσπουδακέναι λέγειν, πράττειν δὲ οὐδαμῶς. ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς φιλαργύρους ψέγειν μὲν τὸ ἀργύριον, ὑπεραγαπᾶν δέ. κατεγίνωσκε δὲ καὶ τῶν ἐπαινούντων μὲν τοὺς δικαίους, ὅτι χρημάτων ἐπάνω εἶεν, ζηλούντων δὲ τοὺς πολυχρηματίας. ἐκίνει
E δ' αὐτὸν καὶ τὸ θύειν μὲν τοῖς θεοῖς ὑπὲρ ὑγιείας, ἐν αὐτῇ δὲ τῇ θυσίᾳ κατὰ τῆς ὑγιείας δειπνεῖν. ἄγασθαι δὲ καὶ τῶν δούλων, οἳ λαβροφαγοῦντας ὁρῶντες τοὺς δεσπότας μηδὲν ἁρπάζοιεν τῶν ἐσθιομένων. ἐπῄνει τοὺς μέλλοντας γαμεῖν, καὶ μὴ γαμεῖν· καὶ τοὺς μέλλοντας καταπλεῖν, καὶ μὴ καταπλεῖν· καὶ τοὺς μέλλοντας πολιτεύεσθαι, καὶ μὴ πολιτεύεσθαι· καὶ τοὺς παιδοτροφεῖν, καὶ μὴ παιδοτροφεῖν· καὶ τοὺς παρασκευαζομένους συμβιοῦν τοῖς δυνάσταις, καὶ μὴ προσιόντας. ἔλεγε δὲ καὶ δεῖν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς φί-
F λους ἐκτείνειν μὴ συγκεκαμμένοις τοῖς δακτύλοις· φησὶ δὲ Μένιππος ἐν τῇ Διογένους πράσει, ὡς ἁλοὺς καὶ πωλούμενος ἠρωτήθη τί οἶδε ποιεῖν; ἀπεκρίνατο, Ἀνδρῶν ἄρχειν· καὶ πρὸς τὸν κήρυκα, Κήρυσσε, ἔφη, εἴ τις ἐθέλοι δεσπότην αὐτῷ πρίασθαι. κωλυθεὶς καθίζεσθαι, Οὐδέν, ἔφη, διαφέρει· καὶ γὰρ τοὺς ἰχθῦς

ὅπως

ὅπως ἂν κέοιντο πιπράσκεσθαι. θαυμάζειν τε ἔφη εἰ χύτραν μὲν καὶ λοπάδα ὠνούμενοι σκοποῦμεν· ἄνθρωπον δὲ, μόνῃ τῇ ὄψει ἀρκεῖσθαι. ἔλεγε τῷ Ξενιάδῃ τῷ πριαμένῳ αὐτὸν, δεῖν πείθεσθαι αὐτῷ, εἰ καὶ δοῦλος εἴη. καὶ γὰρ ἰατρὸς ἢ κυβερνήτης εἰ δοῦλος εἴη, πεισθῆναι ἂν αὐτῷ. Εὔβουλος δέ φησιν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Διογένους πρᾶσις, οὕτως ἄγειν τοὺς παῖδας τοῦ Ξενιάδου, μετὰ τὰ λοιπὰ μαθήματα, ἱππεύειν, τοξεύειν, σφενδονᾶν, ἀκοντίζειν. ἔπειτα ἐν τῇ παλαίστρᾳ οὐκ ἐπέτρεπε τῷ παιδοτρίβῃ ἀθλητικῶς ἄγειν, ἀλλ' αὐτὸς ἐρυθήματος χάριν καὶ εὐεξίας. κατεῖχον δὲ οἱ παῖδες πολλὰ ποιητῶν καὶ συγγραφέων, καὶ τῶν αὐτοῦ Διογένους. πᾶσάν τε ἔφοδον σύντομον, πρὸς τὸ εὐμνημόνευτον, ἐπήσκει. ἐν οἴκῳ τε ἐδίδασκε διακονεῖσθαι λιτῇ τροφῇ χρωμένους, καὶ ὕδωρ πίνοντας. ἐν χρῷ κουρίας τε καὶ ἀκαλλωπίστους εἰργάζετο, καὶ ἀχίτωνας, καὶ ἀνυποδήτους, καὶ σιωπηλοὺς, καθ' αὑτοὺς βλέποντας ἐν ταῖς ὁδοῖς. ἐξῆγε δ' αὐτοὺς καὶ ἐπὶ κυνηγεσία. οἱ δὲ, καὶ αὐτοῦ Διογένους ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, καὶ πρὸς τοὺς γονέας αἰτητικῶς εἶχον. ὁ δ' αὐτός φησι παρὰ τῷ Ξενιάδῃ καὶ γηράσαι αὐτὸν, καὶ θανόντα ταφῆναι πρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ. ἔνθα καὶ πυνθανομένου τοῦ Ξενιάδου πῶς αὐτὸν θάψειεν, ἔφη, Ἐπὶ πρόσωπον· τοῦ δ' ἐρομένου Διὰ τί; Ὅτι μετ' ὀλίγον, εἶπε, μέλλει τὰ κάτω ἀναστρέφεσθαι. τοῦτο δὲ διὰ τὸ ἐπικρατεῖν ἤδη τοὺς Μακεδόνας, ἢ ἐκ ταπεινῶν ὑψηλοὺς γίνεσθαι. εἰσαγαγόντος τινὸς αὐτὸν εἰς οἶκον πολυτελῆ, καὶ κωλύοντος πτύσαι, ἐπειδὴ ἐχρέμψατο, εἰς τὴν ὄψιν αὐτοῦ ἔπτυσεν, εἰπὼν χείρονα τόπον μὴ εὑρηκέναι. οἱ δὲ τοῦτο Ἀριστίππου φασί. φωνήσας ποτὲ, Ἰὼ ἄνθρωποι, συνελθόντων, καθίκετο τῇ βακτηρίᾳ, εἰπὼν, Ἀνθρώπους ἐκάλεσα, οὐ καθάρματα, ὥς φησιν Ἑκάτων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν χρειῶν. φασὶ δὲ καὶ Ἀλέξανδρον εἰπεῖν ὡς εἴπερ Ἀλέξανδρος μὴ ἐγεγόνει, ἠθέλησα ἂν Διογένης γενέσθαι. ἀναπήρους ἔλεγεν οὐ τοὺς κωφοὺς καὶ τυφλοὺς, ἀλλὰ τοὺς μὴ ἔχοντας πήραν. εἰσελθών ποτε ἡμιξύρητος εἰς νέων συμπόσιον (καθά φησι Μητροκλῆς ἐν ταῖς χρείαις) πληγὰς ἔλαβε. μετὰ δὲ ἐγγράψας τὰ ὀνόματα εἰς λεύκωμα τῶν πληξάντων, περιῄει ἐξημμένος· ὡς αὐτοὺς ὕβρει περιέθηκε καταγινωσκομένους καὶ ἐπιπληττομένους. ἔλεγεν ἑαυτὸν κύνα εἶναι τῶν ἐπαινουμένων, ἀλλὰ μηδένα τολμᾶν τῶν ἐπαινούντων συνεξιέναι ἐπὶ τὴν θήραν. πρὸς τὸν εἰπόντα, Πύθια νικῶ ἄνδρας, Ἐγὼ μὲν οὖν, εἶπεν, ἄνδρας, σὺ δὲ ἀνδράποδα. πρὸς τοὺς εἰπόντας Γέρων εἶ, καὶ λοιπὸν ἄνες· Τί δὲ, ἔφη, εἰ δόλιχον ἔδραμον,

A quoque, utcunque jaceant, venundari. At-
que etiam mirari ſe dicebat, quod ollam
quidem & patinam empturi diligenter
conſideramus, in homine emendo ſolo
aſpectu contenti ſumus. Emptori ſuo Xe-
niadi aiebat, ſibi quamvis ſervo illum pa-
rere oportere. nam medico quoque & gu-
bernatori, etiam ſi ſervus ſit, obtempe-
rari. Eubulus autem in libro, qui inſcri-
bitur Diogenis venditio, eum Xeniadis
filios ita inſtituiſſe dicit. poſt reliquas
diſciplinas, equitare, arcu, funda uti,
B & jaculari jubebat; deinde in palæſtra pæ-
dotribam ad modum athletarum pueros ex-
ercere non permittebat; ſed ipſe coloris
ducendi, & valetudinis cauſa exercebat.
Multa autem pueri poetarum, & ſcri-
ptorum, ipſiuſque Diogenis memoria te-
nebant. omnemque ad diſciplinas ac-
ceſſum ad memoriæ facilitatem compen-
diarium experiebatur. Domi miniſtra-
re docebat, victu tenui utentes, & aquam
bibentes. Corpori inculto, capilloque
horrido aſſuefaciebat, utque ſine tuni-
C ca, & nudis pedibus, & taciti, ſeque ip-
ſos in viis intuentes, ambularent. Eos
quoque ſecum in venationem educe-
bat. illi vero viciſſim ipſius Diogenis
curam gerebant, atque apud parentes
ejus cauſam agebant. Idem apud Xeni-
adem eum conſenuiſſe, & mortuum ab
ejus filiis ſepultum eſſe tradit. quo tem-
pore cum eum Xeniades rogaſſet, quo-
modo ſepeliri vellet, Vultu ad terram
converſo, reſpondit: eo vero cauſam
D exquirente, Quia, inquit, paulo poſt in-
fima ſummis miſcebuntur. id vero ob
eam cauſam, quod Macedones jam rerum
potirentur, aut ex imbecillibus poten-
tes evaſiſſent. Cum eum quidam orna-
tam in domum duxiſſet, ac deſpuere ve-
taret; poſtquam excreaſſet, ejus faciem
conſputavit, deteriorem ſe locum non
inveniſſe dicens. quidam hoc Ariſtip-
po tribuunt. Cum aliquando inclamaſſet,
Io viri, eos qui multi convenerant bacil-
lo percutiens, Viros, inquit, non piacula
vocavi. hoc Hecaton in primo chria-
E rum tradit. Aiunt autem Alexandrum
quoque dixiſſe, ſe, niſi Alexander natus
eſſet, Diogenem naſci voluiſſe. Man-
cos aiebat non eos, qui muti cæci-
que eſſent, ſed qui ſacculum non ha-
berent. Semiraſus aliquando ad juve-
num convivium cum acceſſiſſet (quem-
admodum eſt apud Metroclem in chri-
is) plagis cæſus eſt; deinde nomini-
bus eorum, à quibus vapulaverat, in
albo inſcriptis, ea circumferebat; ſic-
F que eos cognitos, atque objurgatos
contumelia affecit. Aiebat ſe illorum,
qui laudarentur, canem eſſe, ſed lau-
dantium neminem ſecum in venationem
exire audere. Dicenti cuidam, ego Py-
thicis in certaminibus homines vinco;
Ego quidem, inquit, homines, tu ve-
ro mancipia. Dicentibus quibuſdam,
ſenex es, poſthac de labore aliquid
remitte; Quid, inquit, ſi ſtadium cur-

rerem, ad ipſum finem de curſu remittere, ac non potius magis contendere me oporteret? Vocatus ad cœnam, negavit ſe affuturum. nec enim ei paulo ante gratiam habuiſſe. Nudis pedibus nivem calcabat, cæteraque agebat, quæ ſupra dicta ſunt: atque etiam crudas carnes comedere conatus, non potuit. Demoſthenem oratorem aliquando in caupona prandentem deprehendit. cui ſecedenti, Tanto magis, inquit, eris in caupona. Hoſpitibus aliquando Demoſthenem ſpectare cupientibus, medium intendens digitum, Hiccine, inquit, nobis eſt Athenienſium populi aſſentator. Panem, qui ſibi exciderat, reſumere erubeſcentem quendam admonere volens, dolii collum alligatum per Ceramicum trahebat. Aiebat ſe chorimagiſtros imitari, etenim illos infra ſonum vocem remittere, ut reliqui quem decet ſonum voce conſequi poſſint. Pleroſque dicebat præter digitum inſanire. nam ſi quis medium intendens digitum ambulet, inſanire videbitur; ſi vero indicem, nequaquam. Quæ multi pretii ſunt, hæc nihilo vendi dicebat; itemque contra. ergo ſtatuam tribus millibus vendi, ſemodium farinæ duobus æribus. Xeniadi emptori ſuo, Age, inquit, ut imperata facias. eo vero dicente, Super flumina fluunt fontes; Atqui, inquit, medicum ſi æger emiſſes, nonne ei obtemperares? an potius ſupra flumina fluere fontes diceres? Volebat quis apud eum philoſophari, quem quidem ſaperda data, ſequi ſe juſſit, ut vero ob pudorem, projecto piſce, diſceſſit, poſt aliquod tempus obvius illi factus, & ridens, Noſtram, inquit, amicitiam ſaperda diremit. Diocles autem ſic narrat. Dicente ei quodam, impera nobis Diogenes, abducto teruncium caſei ferendum dedit; quod cum ille abnueret, Noſtram, inquit, amicitiam teruncium caſei diſſociavit. Puerulum aliquando manibus aquam ad bibendum excipientem aſpiciens, ſcutellam extractam ſacculo projecit, inquiens, Puerulus frugalitate me ſuperavit. patinam quoque projecit, cum puerulum ſimiliter, fracto vaſe, cavitate panis lentis obſonium excipere vidiſſet. Sc etiam ratiocinabatur; Deorum omnia ſunt: ſapientes autem ſunt Diis amici: amicorum vero omnia communia: omnia igitur ſapientum ſunt. Conſpicatus aliquando mulierem indecore ſe ad Deorum effigies projicientem, ejus, ut ait Zoilus Pergæus ſuperſtitionem tollere volens, propius accedens, Non, cavebis, inquit, mulier, ne Deo pone te ſtante, illo enim plena ſunt omnia, aliquid agas indecore? Æſculapio percuſſorem dedicavit, qui concidentes in faciem procurrens conterebat. Solebat etiam dicere diras in ſe tragicas incidiſſe, itaque eſſe ſe ſine civitate, ſine domo, patria privatum, egentem, vagum, quotidianum victum habentem

A πρὸς τῷ τέλει ἔδει με ἀνεῖναι καὶ μὴ μᾶλλον ἐπιτεῖναι; κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον, οὐκ ἔφη παρέσεσθαι· μηδὲ γὰρ πρώην αὐτῷ χάριν ἐγνωκέναι. γυμνοῖς ποσὶ χιόνα ἐπάτει, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἄνω προείρηται. καὶ ὠμὰ δὲ κρέα ἐπεχείρησε φαγεῖν, ἀλλ' οὐ διῴκησε. κατέλαβέ ποτε Δημοσθένην τὸν ῥήτορα ἐν πανδοκείῳ ἀριστῶντα. τοῦ δ' ὑποχωροῦντος, Τοσούτῳ, ἔφη, μᾶλλον ἔσῃ ἐν τῷ πανδοκείῳ. B ξένων δέ ποτε θεάσασθαι θελόντων Δημοσθένην, τὸν μέσον δάκτυλον ἐκτείνας, Οὗτος ἡμῖν, ἔφη, ἐστὶν ὁ Ἀθηναίων δημαγωγός. ἐκβαλόντος δὲ ἄρτον καὶ αἰσχυνομένου ἀνελέσθαι, βουλόμενος αὐτὸν νουθετῆσαι, κεράμου τράχηλον δήσας, ἔσυρε διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ. μιμεῖσθαι ἔλεγε τοὺς χοροδιδασκάλους. καὶ γὰρ ἐκείνους ὑπὲρ τόνον ἐνδιδόναι, ἕνεκα τοῦ τοὺς λοιποὺς ἅψασθαι τοῦ προσήκοντος τόνου. τοὺς πλείστους ἔλεγε παρὰ δάκτυλον μαίνεσθαι. ἐὰν οὖν τις τὸν C μέσον προτείνας πορεύηται, δόξῃ μαίνεσθαι· ἐὰν δὲ τὸν λιχανόν, οὐκέτι. τὰ πολλοῦ ἄξια τοῦ μηδενὸς ἔλεγε πιπράσκεσθαι, καὶ ἔμπαλιν. ἀνδριάντα γοῦν τρισχιλίων πιπράσκεσθαι, χοίνικα δὲ ἀλφίτων δύο χαλκῶν. τῷ πριαμένῳ αὐτὸν Ξενιάδῃ φησί, Ἄγε ὅπως τὸ προσταττόμενον ποιήσῃς· τοῦ δ' εἰπόντος, Ἄνω ποταμῶν χωροῦσι παγαί· Εἰ δὲ ἰατρὸν ἐπρίω νοσῶν, οὐκ ἂν αὐτῷ ἐπείθου; ἀλλ' εἶπες ἂν ὡς ἄνω ποταμῶν χωροῦσι παγαί; ἤθελέ τις παρ' αὐτῷ φιλοσοφεῖν. ὁ δέ οἱ D σαπέρδην δοὺς, ἐποίησεν ἀκολουθεῖν. ὡς δ' ὑπ' αἰδοῦς ῥίψας ἀπῆλθε, μετὰ χρόνον ὑπαντήσας αὐτῷ καὶ γελάσας λέγει, Τὴν σὴν καὶ ἐμὴν φιλίαν σαπέρδης διέλυσε. Διοκλῆς δ' οὕτως ἀναγράφει. εἰπόντος τινὸς αὐτῷ, Ἐπίταττε ἡμῖν Διόγενες, ἀπαγαγὼν αὐτὸν ἡμιωβολίου τυρὸν ἐδίδου φέρειν. ἀρνησαμένου δὲ, Τὴν σὴν, ἔφη, καὶ ἐμὴν φιλίαν ἡμιωβολίου τυρίον διαλέλυκε. E θεασάμενός ποτε παιδίον ταῖς χερσὶ πῖνον, ἐξέρριψε τῆς πήρας τὴν κοτύλην, εἰπὼν Παιδίον με νενίκηκεν εὐτελείᾳ. ἐξέβαλε δὲ καὶ τὸ τρυβλίον, ὁμοίως παιδίον θεασάμενος, ἐπειδὴ κατέαξε τὸ σκεῦος, τῷ κοίλῳ ἄρτῳ τοῦ ψωμίου τὴν φακῆν ὑποδεχόμενον. συνελογίζετο δὲ καὶ οὕτως. Τῶν θεῶν ἐστι πάντα· φίλοι δὲ οἱ σοφοὶ τοῖς θεοῖς· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· πάντα ἄρα ἐστὶ τῶν σοφῶν. θεασάμενός ποτε γυναῖκα ἀσχημονέστερον τοῖς θεοῖς προσπίπτουσαν, βουλόμενος αὐτῆς περιελεῖν τὴν δεισι- F δαιμονίαν, καθά φησι Ζωΐλος ὁ Περγαῖος, προσελθὼν εἶπεν, Οὐκ εὐλαβῇ ὦ γύναι μή ποτε θεοῦ ὄπισθεν ἑστῶτος (πάντα γάρ ἐστιν αὐτοῦ πλήρη) ἀσχημονήσῃς; τῷ Ἀσκληπιῷ ἀνέθηκε πλήκτην, ὃς τοὺς ἐπὶ στόμα πίπτοντας ἐπιτρέχων συνέτριβεν. εἰώθει δὲ λέγειν τὰς τραγικὰς ἀρὰς αὐτῷ συνηντηκέναι. εἶναι γοῦν Ἄπολις, ἄοικος, πατρίδος ἐστερημένος, Πτωχός, πλανήτης, βίον ἔχων τοὐφ' ἡμέραν.

ἔφα-

ἔφασκε δὲ ἀντιτιθέναι τύχῃ μὲν θάρσος, νόμῳ δὲ φύσιν, πάθει δὲ λόγον. ἐν τῷ Κρανείῳ ἡλιουμένῳ αὐτῷ Ἀλέξανδρος ἐπιστάς φησιν, Αἴτησόν με ὃ θέλεις· καὶ ὅς, Ἀποσκότησόν μου, φησί. μακρά τινος ἀναγινώσκοντος, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βιβλίου ἄγραφον παραδείξαντος, Θαῤῥεῖτε, ἔφη, ἄνδρες· γῆν ὁρῶ. πρὸς τὸν συλλογισάμενον ὅτι κέρατα ἔχει, ἁψάμενος τοῦ μετώπου, Ἐγὼ μέν, ἔφη, οὐχ ὁρῶ. ὁμοίως καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα ὅτι κίνησις οὐκ ἔστιν, ἀναστὰς περιεπάτει. πρὸς τὸν λέγοντα περὶ τῶν μετεώρων, Ποσταῖος, ἔφη, πάρει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ; εὐνούχου μοχθηροῦ ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν, Μηδὲν εἰσίτω κακόν· Ὁ οὖν κύριος, ἔφη, τῆς οἰκίας ποῦ εἰσέλθοι; τῷ μύρῳ τοὺς πόδας ἀλειψάμενος ἔφη, ἀπὸ μὲν τῆς κεφαλῆς εἰς τὸν ἀέρα ἀπιέναι τὸ μύρον, ἀπὸ δὲ τῶν ποδῶν εἰς τὴν ὄσφρησιν. ἀξιούντων Ἀθηναίων μυηθῆναι αὐτόν, καὶ λεγόντων ὡς ἐν ᾅδου προεδρείας οἱ μεμυημένοι τυγχάνουσι, Γελοῖον, ἔφη, εἰ Ἀγησίλαος μὲν καὶ Ἐπαμινώνδας ἐν τῷ βορβόρῳ διάξουσιν, εὐτελεῖς δέ τινες μεμυημένοι ἐν ταῖς μακάρων νήσοις ἔσονται. πρὸς τοὺς ἑρπύσαντας ἐπὶ τὴν τράπεζαν μῦς, Ἰδού, φησί, καὶ Διογένης παρασίτους τρέφει. Πλάτωνος εἰπόντος αὐτὸν κύνα, Ναί, ἔφη, ἐγὼ γὰρ ἐπανῆλθον ἐπὶ τοὺς πεπρακότας. ἐκ τοῦ βαλανείου ἐξιών, τῷ μὲν πυθομένῳ εἰ πολλοὶ ἄνθρωποι λοῦνται, ἠρνήσατο· τῷ δ᾽, εἰ πολὺς ὄχλος, ὡμολόγησε. Πλάτωνος ὁρισαμένου, Ἄνθρωπος ἐστὶ ζῷον δίπουν, ἄπτερον, καὶ εὐδοκιμοῦντος, τίλας ἀλεκτρυόνα εἰσήνεγκεν εἰς τὴν σχολὴν αὐτοῦ, καί φησιν, Οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνος ἄνθρωπος. ὅθεν τῷ ὅρῳ προσετέθη Τὸ πλατυώνυχον. πρὸς τὸν πυθόμενον ποίᾳ ὥρᾳ δεῖ ἀριστᾶν; Εἰ μὲν πλούσιος, ἔφη, ὅταν θέλῃ· εἰ δὲ πένης, ὅταν ἔχῃ. ἐν Μεγαρεῦσιν ἰδὼν τὰ μὲν πρόβατα τοῖς δέρμασιν ἐσκεπασμένα, τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν γυμνούς, ἔφη, Λυσιτελέστερόν ἐστι Μεγαρέως εἶναι κριὸν ἢ υἱόν. πρὸς τὸν ἐντινάξαντα αὐτῷ δοκόν, εἶτα εἰπόντα, Φύλαξαι· Πάλιν γάρ με, ἔφη, παίειν μέλλεις; ἔλεγε τοὺς μὲν δημαγωγοὺς, ὄχλου διακόνους· τοὺς δὲ στεφάνους, δόξης ἐξανθήματα. λύχνον μεθ᾽ ἡμέραν ἅψας, Ἄνθρωπον, φησί, ζητῶ. εἱστήκει ποτὲ καταῤῥυνόμενος· τῶν δὲ περιεστώτων ἐλεούντων, παρὼν Πλάτων ἔφη, Εἰ βούλεσθε αὐτὸν ἐλεῆσαι, ἀπόστητε· ἐνδεικνύμενος φιλοδοξίαν αὐτοῦ. ἐντρίψαντος αὐτῷ κόνδυλον τινός, Ἡράκλεις, ἔφη, οἷόν με χρῆμα ἐλάνθανε, τὸ μετὰ περικεφαλαίας περιπατεῖν. ἀλλὰ καὶ Μειδίου κονδυλίσαντος αὐτόν, καὶ εἰπόντος Τρισχίλιαί σοι κεῖνται ἐπὶ τῇ τραπέζῃ, τῇ ἑξῆς πυκτικοὺς λαβὼν ἱμάντας, καὶ καταλοήσας αὐτόν, ἔφη, Τρισχίλιαί σοι κεῖνται ἐπὶ τῇ τραπέζῃ. Λυσίου τοῦ φαρμακοπώλου πυθομένου εἰ θεοὺς νομίζει; Πῶς δέ, εἶπεν, οὐ νομίζω, ὅπου καί σε θεοῖς ἐχθρὸν ὑπολαμβάνω; οἱ δέ, Θεόδωρον εἰπεῖν τοῦτο. ἰδών τινα περιῤῥαινόμενον, ἐπεῖπεν, Ὦ κακόδαιμον, οὐκ ἐπίστασαι ὅτι ὥσπερ τῶν ἐν γραμμα-

A Dicebat autem ſe fortunæ audaciam, legibus naturam, perturbationibus rationem opponere. In Craneo apricanti aſſiſtens Alexander, Roga me, inquit, ſi quid vis: tum ille, Ne mihi, inquit, umbra offeceris. Longa quædam quopiam legente, & ad ipſum jam finem libri, album oſtendente, Bono, inquit, eſtote animo viri: terram video. Argumentante quodam ipſum cornua habere, attrectata ſibi fronte, Ego quidem, inquit, non video. Similiter alio quoque motum eſſe negante, conſurgens deambu- B labat. Differenti de rebus cœleſtibus, Quam dudum, inquit, è cœlo advenis? Eunuchus improbus in domo inſcripſerat, Nihil ingrediatur mali. tum ille, Dominus, inquit, domus quo ingredietur? Unguento ſibi pedes ungens, aiebat unguenti odorem à capite quidem ad aerem, à pedibus autem ad odoratum abire. Hortantibus eum Athenienſibus ut initiaretur, eoſque, qui eſſent initiati, apud inferos principem locum obtinere dicentibus, Ridiculum, inquit, eſt, ſi Ageſilaus & Epami- C nondas in gurguſtio habitabunt, vulgares autem quidam initiati in beatorum inſulis futuri ſunt. Serpentibus ad menſam muribus, En, inquit, Diogenes quoque paraſitos alit. Platone ſe canem appellante, Certe, inquit, nam ego ad eos, qui me vendiderunt, reverti. E balneo cum exiret, roganti quidem, an multi homines lavent, negavit; quærenti autem an multa turba, affirmavit. Plato hominem cum ita definiſſet; Homo eſt animal bipes, ſine alis; & probatus eſſet; gallum avulſis alis in ejus ſcholam D attulit, &, Hiccine, inquit, eſt Platonis homo. itaque definitioni adjectum eſt, Latis unguibus præditum. Interroganti, qua hora prandere oporteret, Si quidem, inquit, dives es, cum velis; ſi pauper, cum poſſis. Apud Megareos cum oves pellibus tectas, pueros eorum nudos vidiſſet, Utilius, inquit, eſt Megarei arietem eſſe; quam filium. Cuidam, qui cum illi fuſtem impegiſſet eum deinde cavere jubebat, An rurſus, inquit, me verberaturus es? Populi aſſentatores multitudinis miniſtros, coronas gloriæ puſtulas eſſe E aiebat. Lucernam interdiu accendens, Hominem, inquit, quæro. Conſtiterat aliquando imbre madefactus; cumque eum circumſtantes miſerarentur, præſens Plato, Si vultis, inquit, eum miſerari, abſcedite; ipſius gloriæ cupiditatem indicans. Cum eum quidam pugno conſcidiſſet; Proh Hercules, inquit, quænam me latuit res, ut cum galea videlicet ambularem. Sed & Media, cum eum pugnis percuſſiſſet, dicente tria millia tibi in menſa nu- F merata ſunt, poſtridie cum ſumptis pugilum cæſtibus ipſum verberibus affeciſſet, Tria millia, inquit, tibi in menſa numerata ſunt. Lyſia pharmacopola rogante, an eſſe Deos exiſtimaret, Quomodo, inquit, non exiſtimo, qui te Deorum hoſtem puto. Alii Theodorum hoc dixiſſe aiunt. Quendam aqua conſperſum videns, O te, inquit, miſerum, non-

ne ſcis, ut grammaticis erratis, ſic etiam nec vitæ te criminibus aqua conſperſum liberari poſſe? homines de fortuna conquerentes objurgabat, cum eos non quæ vere bona eſſent, ſed quæ ſibi viderentur, petere diceret. Contra eos, qui ſomniis terrerentur, dicebat, illos his de rebus, quas vigilantes agerent, ne minimum quidem ſolicitos eſſe; de his autem, quæ dormientibus viſa objicerentur, valde laborare. Olympicis ludis præcone pronuntiante, Vicit Dioxippus viros; Iſte quidem, inquit, mancipia, ego autem viros. Amabatur autem etiam ab Atheni-enſibus. itaque cum ipſius dolium adoleſcentulus fregiſſet, eum quidem plagis affecerunt, Diogeni autem aliud præbuerunt. Dionyſius Stoicus ait illum, poſt ad pugnam Chæroneam comprehenſum, ad Philippum perductum eſſe. & interrogatus quis eſſet, Speculator inquit, inexplebilis tuæ cupiditatis. quam ob rem admiratione affectus dimiſſus eſt. Alexander aliquando Athenas ad Antipatrum epiſtolam per Athliam quendam cum miſiſſet, iſque præſens eſſet, Athlias, inquit, ab Athlia per Athliam ad Athliam. Perdicca ei, niſi ad ſe veniret, mortem minitante, Nihil, inquit, magnum; nam, & Cantharidem & Phalangium idem efficere poſſe. illud potius minitatus eſſes, te quamvis ſine me beatam tamen vitam acturum. Sæpe clamabat facilem hominibus à Diis victum datum eſſe, ſed occultatum eſſe ab his, qui mellita cibaria, & unguenta, & reliqua ejuſdem generis exquirunt. quocirca ei quem ſervus induebat, Nondum, inquit, beatus es, niſi tibi etiam nares emungat. hoc vero tum erit, cum tu manibus mancus eris. Sacrificulos aſpiciens quendam qui è penu phialam ſurripuiſſet captivum ducentes, Magni, inquit, fures parvum ducunt. Videns aliquando adoleſcentulum ſaxa in crucem conjicientem, Euge inquit, collineabis enim. Adoleſcentulis circumſtantibus, dicentibuſque cavemus ne nos mordeas, Bono, inquit, eſtote pueruli animo; canis enim betas non comedit. Leonis pelle cum quidam indutus delitias ageret, Deſine, inquit, virtutis ſtragula dedecorare. Cuidam beatum Calliſthenem vocanti, eumque apud Alexandrum divitiis affluere dicenti, Immo ille quidem, inquit, infelix eſt, qui & prandet & cœnat cum Alexandro viſum fuerit. Pecuniis indigens, eas ſe ab amicis repetere dicebat, non petere. In foro aliquando manibus opus faciens, Utinam, inquit, ventre ſic attrito liceret non eſurire. Adoleſcentulum cum Satrapis ad cœnam abeuntem abductum ad ſuos reduxit, eumque cuſtodire juſſit. Adoleſcentulo ornato neſcio quid interroganti, non prius ſe reſponſurum affirmavit, quam ſe aperiens, utrum fœmina an vir eſſet, oſtenderet. Adoleſcentulo in balneo vinum è phiala in poculum ejicienti, ſonituque ipſo ſecundas de

A πικῇ ἁμαρτημάτων περιρραινόμενος οὐκ ἂν ἀπαλλαγείη, οὕτως οὐδὲ τῶν ἐν τῷ βίῳ; ἐνεκάλει τοῖς ἀνθρώποις περὶ τῆς τύχης, αἰτεῖσθαι λέγων αὐτοὺς ἀγαθὰ τὰ αὐτοῖς δοκοῦντα, καὶ οὐ τὰ κατ᾽ ἀλήθειαν. πρὸς δὲ τοὺς περὶ τὰ ὀνείρατα ἐπτοημένους ἔλεγεν, ὡς ὑπὲρ ὧν μὲν πράττουσιν ὕπαρ, οὐκ ἐπιστρέφονται· ὑπὲρ ὧν δὲ καθεύδοντες φαντασιοῦνται, πολυπραγμονοῦσιν. Ὀλυμπίασι τοῦ κήρυκος ἀνειπόντος, Νικᾷ Διώξιππος ἄνδρας· Οὗτος μὲν δὴ ἀνδράποδα, ἄνδρας δὲ ἐγώ. B ἠγαπᾶτο δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίων. μειρακίου γοῦν τὸν πίθον αὐτοῦ συντρίψαντος, τῷ μὲν πληγὰς ἔδοσαν, ἐκείνῳ δὲ ἄλλον παρέχον. φησὶ δὲ Διονύσιος ὁ Στωϊκὸς ὡς μετὰ Χαιρώνειαν συλληφθεὶς ἀπήχθη πρὸς Φίλιππον. καὶ ἐρωτηθεὶς τίς εἴη, Κατάσκοπος, ἔφη, τῆς σῆς ἀπληστίας. ὅθεν θαυμασθεὶς ἀφείθη. Ἀλεξάνδρου ποτὲ πέμψαντος ἐπιστολὴν πρὸς Ἀντίπατρον εἰς Ἀθήνας διά τινος Ἀθλία, παρὼν ἔφη, Ἀθλίας παρ᾽ Ἀθλίου δι᾽ Ἀθλίου πρὸς Ἄθλιον. C Περδίκκου ἀπειλήσαντος, εἰ μὴ ἔλθοι πρὸς αὐτὸν, ἀποκτενεῖν, ἔφη, Οὐδὲν μέγα· καὶ γὰρ κάνθαρος καὶ φαλάγγιον τοῦτ᾽ ἂν πράξοιεν. ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ἀπειλεῖν ἠξίου, ὡς εἰ καὶ χωρὶς ἐμοῦ ζῆσαι εὐδαιμόνως ζήσοιτο. ἐβόα πολλάκις λέγων τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ῥᾴδιον ὑπὸ τῶν θεῶν δεδόσθαι, ἀποκεκρύφθαι δὲ αὐτὸν ζητούντων μελίπηκτα καὶ μύρα καὶ τὰ παραπλήσια. ὅθεν πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου D ὑποδούμενον, Οὔπω, εἶπε, μακάριος εἶ, ἂν μή σε καὶ ἀπομύξῃ. τοῦτο δὲ ἔσται πηρωθέντι σοι τὰς χεῖρας. θεασάμενός ποτε τοὺς ἱερομνήμονας τῶν ταμιῶν τινα φιάλην ὑφῃρημένον ἄγοντας, ἔφη, Οἱ μεγάλοι κλέπται τὸν μικρὸν ἄγουσι. θεασάμενός ποτε μειράκιον λίθους βάλλον ἐπὶ σταυρὸν, Εὖγε, εἶπε· τεύξῃ γὰρ τοῦ σκοποῦ. πρὸς τὰ περιστάντα μειράκια, καὶ εἰπόντα, Βλέπομεν μὴ δάκῃς ἡμᾶς, Θαῤῥεῖτε, ἔφη, παιδία· E κύων τευτλία οὐκ ἐσθίει. πρὸς τὸν ἐπὶ τῇ λεοντῇ θρυπτόμενον, Παῦσαι, ἔφη, τὰ τῆς ἀρετῆς στρώματα καταισχύνων. πρὸς τὸν μακαρίζοντα Καλλισθένην, καὶ λέγοντα ὡς πολυτελῶν παρ᾽ Ἀλεξάνδρῳ μετέχει, Κακοδαίμων μὲν οὖν ἐστιν, εἶπεν, ὃς καὶ ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ ὅταν Ἀλεξάνδρῳ δόξῃ. χρημάτων δεόμενος, ἀπαιτεῖν ἔλεγε τοὺς φίλους, οὐκ αἰτεῖν. ἐπ᾽ ἀγορᾶς ποτε χειρουργῶν, Εἴθε, ἔφη, καὶ τὴν κοιλίαν ἦν παρατρίψαντα μὴ πεινῆν. μειράκιον θεασάμενος μετὰ σατραπῶν ἐπὶ F δεῖπνον ἀπιὸν, ἀποσπάσας ἀπήγαγε πρὸς τοὺς οἰκείους, καὶ ἐκέλευε τηρεῖν. πρὸς τὸ κεκοσμημένον μειράκιον πυθόμενόν τι, ἔφη οὐ πρότερον λέξειν αὐτῷ, εἰ μὴ ἀνασυράμενος δείξειε πότερον γυνή ἐστιν ἢ ἀνήρ. πρὸς τὸ κοτταβίζον ἐν τῷ βαλανείῳ μειράκιον φησὶν, Ὅσῳ βέλτιον, τοσούτῳ χεῖρον. ἐν δείπνῳ προ-

προσεῤῥίπτουν αὐτῷ τινὲς ὀστάρια ὡς κυνί· καὶ ὃς ἀπαλλαττόμενος προσεούρησεν αὐτοῖς ὡς κύων. τοὺς ῥήτορας καὶ πάντας τοὺς ἐνδοξολογοῦντας, τρισανθρώπους ἀπεκάλει, ἀντὶ τοῦ τρισαθλίους. τὸν πλούσιον ἀμαθῆ, πρόβατον εἶπε χρυσόμαλλον. θεασάμενος ἐπὶ ἀσώτου οἰκίᾳ ἐπιγεγραμμένον, Πράσιμος, Ἤδειν, εἶπεν, ὅτι οὕτω κραιπαλῶσα ῥᾳδίως ἐξεμέσεις τὸν κεκτημένον. πρὸς τὸ καταιτιώμενον μειράκιον τὸ πλῆθος τῶν ἐνοχλούντων, Παῦσαι γὰρ, ἔφη, καὶ σὺ τὰ δείγματα τοῦ παθητιῶντος περιφέρων. πρὸς τὸ ῥυπαρὸν βαλανεῖον, Οἱ ἐνθάδε, ἔφη, λουόμενοι, ποῦ λούονται; παχέος κιθαρῳδοῦ πρὸς πάντων μεμφομένου, αὐτὸς μόνος ἐπῄνει. ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί; ἔφη, Ὅτι τηλικοῦτος ὢν κιθαρῳδεῖ, καὶ οὐ λῃστεύει. τὸν κιθαρῳδὸν ἀεὶ καταλειπόμενον ὑπὸ τῶν ἀκροατῶν ἠσπάσατο, Χαῖρε ἀλέκτωρ. τοῦ δὲ εἰπόντος, Διὰ τί, Ὅτι, ἔφη, ᾄδων πάντας ἐγείρεις. μειρακίου διαδεικνυμένου πληρώσας τὸ προκόλπιον ἀντικρὺς θέρμων ἔκαπτε. τοῦ δὲ πλήθους εἰς αὐτὸν ἀφορῶντος, θαυμάζειν ἔφη πῶς ἐκεῖνον ἀφέντες αὐτὸν ὁρῶσι. λέγοντος δὲ αὐτῷ τινὸς ἰσχυρῶς δεισιδαίμονος, μιᾷ πληγῇ τὴν κεφαλήν σου διαῤῥήξω, Ἐγὼ δέ γε, εἶπε, παρὼν ἐξ ἀριστερῶν τρέμειν σε ποιήσω. Ἡγησίου παρακαλοῦντος χρῆσαί τι αὐτῷ τῶν συγγραμμάτων, Μάταιος, ἔφη, τυγχάνεις, ὦ Ἡγησία, ὃς ἰσχάδας μὲν γραπτὰς οὐχ αἱρῇ, ἀλλὰ τὰς ἀληθινάς· ἄσκησιν δὲ παριδὼν τὴν ἀληθινὴν, ἐπὶ τὴν γεγραμμένην ὁρμᾷς. πρός τε τὸν ὀνειδίσαντα αὐτῷ τὴν φυγὴν, Ἀλλὰ τούτου γε ἕνεκεν, εἶπεν, ὦ κακόδαιμον, ἐφιλοσόφησα. καὶ πάλιν εἰπόντος τινὸς, Σινωπεῖς σου φυγὴν κατέγνωσαν, Ἐγὼ δέ γε, εἶπεν, ἐκείνων μονήν. ἰδών ποτε Ὀλυμπιονίκην πρόβατα νέμοντα, Ταχέως, εἶπεν, ὦ βέλτιστε, μετέβης ἀπὸ τῶν Ὀλυμπίων ἐπὶ τὰ Νέμεα. ἐρωτηθεὶς διὰ τί οἱ ἀθληταὶ ἀναίσθητοί εἰσιν; ἔφη, Ὅτι κρέασιν ὑείοις καὶ βοείοις ἀνῳκοδόμηνται. ᾔτει ποτὲ ἀνδριάντα· ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί τοῦτο ποιεῖ; Μελετῶ, εἶπεν, ἀποτυγχάνειν. αἰτῶν τινα (καὶ γὰρ τοῦτο πρῶτον ἐποίησε διὰ τὴν ἀπορίαν) ἔφη, Εἰ μὲν καὶ ἄλλῳ δέδωκας, δὸς κἀμοί· εἰ δὲ μηδενὶ, ἀπ᾽ ἐμοῦ ἄρξαι. ἐρωτηθείς ποτε ὑπὸ τοῦ τυράννου ποῖος ἂν εἴη ἀμείνων χαλκὸς εἰς ἀνδριάντα; ἔφη, Ἀφ᾽ οὗ Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐχαλκεύθησαν. ἐρωτηθεὶς πῶς χρῆται Διονύσιος τοῖς φίλοις; ἔφη, Ὡς θυλάκοις· τοὺς μὲν πλήρεις κρημνῶν, τοὺς δὲ κενοὺς ῥίπτων. νεογάμου ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν, Ὁ τοῦ Διὸς παῖς Ἡρακλῆς Καλλίνικος ἐνθάδε κατοικεῖ, μηδὲν εἰσίτω κακόν· ἐπέγραψε, Μετὰ τὸν πόλεμον ἡ συμμαχία. τὴν φιλαργυρίαν εἶπε μητρόπολιν πάντων τῶν κακῶν. ἄσωτον θεασάμενος ἐν πανδοχείῳ ἐλάας ἐσθίοντα, ἔφη, Εἰ οὕτως ἠρίστας, οὐκ ἂν οὕτως ἐδείπνεις.

A amore ſuo res auguranti, Quanto, inquit melius, tanto pejus. In cœna quidam ei tanquam cani oſſa objiciebant, quos ille ut canis diſcedens perminxit. Oratores, eoſque omnes, qui ſibi ex oratione maximam gloriam quærerent, ter homines, hoc eſt ter miſeros appellabat. Divitem indoctum ovem aureo tectam vellere vocabat. Cum in aſoti domo ita inſcriptum vidiſſet, Venalis; Sciebam, inquit, confectam crapula facile dominum vomituram. Adoleſcentulo multitudinem eo-
B rum, qui pudicitiæ ſuæ moleſti eſſent, incuſanti, Deſine, inquit, tu quoque indicia titillantis te muliebris voluptatis præ te ferre. De ſordido balneo, Qui hic, inquit, lavant, ubi lavantur? Citharœdum quendam pinguem ab omnibus vituperatum ſolus ipſe laudabat. Interrogatus autem quam ob rem, Quia, inquit, tantus cum ſit, cithara canit non latrocinatur. Citharœdum ab auditoribus ſemper deſertum ſic ſalutavit, Salve galle. eo ve-
C ro cauſam quærente, Quoniam, inquit, cantu omnes exſuſcitas. Adoleſcentulo convivium agente, ſinum palam lupinis implens inambulabat. multitudine autem ſe ſpectante, Mirari ſe ait, quomodo eo dimiſſo, in illum intuerentur. Quodam ei vehementer ſuperſtitioſo dicente; una tibi plaga caput perfringam: At ego, inquit, tibi à ſiniſtris adſtans, contremiſcere te faciam. Hegeſia eum hortante, ut ſibi ſcriptorum aliquid commodaret, Stultus, inquit es Hegeſia, qui cum
D caricas tibi, uon pictas, ſed veras ſumas, exercitatione tamen vera neglecta, ſcripta deſideras. Atque etiam exilium ſibi exprobranti, Atqui, inquit, hujus gratia ſceleſte philoſophatus ſum. Rurſus dicente alio, Sinopenſes te exilio affecerunt, At ego inquit, illos manſione. Olympionicem quondam, tunc vero oves paſcentem aſpiciens, Cito, inquit, bone vir ab Olympiis ad Nemea tranſiſti. Interrogatus quare athletæ ſenſus expertes ſint,
E Quoniam, inquit, ex boum ſuumque carnibus conſtant. Rogabat aliquando ſtatuam; interrogatus autem, quare id faceret, Repulſam, inquit, meditor. Quendam aliquid poſtulans (hoc enim primum ob inopiam fecit) Si quidem, inquit, aliis dediſti, mihi quoque da; ſi vero nemini, à me incipe. Interrogatus aliquando à tyranno, quod nam æs ſtatuæ faciendæ melius fuerit; Illud, inquit, è quo Harmodius, & Ariſtogiton facti ſunt. Interrogatus quomodo Dionyſius amicis uteretur, Eo-
F dem quo ſacculis reſpondit, plenos quidem in caput præcipitans, vacuos autem ejiciens. Cum novus maritus in domo inſcripſiſſet; Jovis filius Hercules Callinicus hic habitat, nihil ingrediatur mali; ipſe adſcripſit, Poſt bellum belli ſocietas. Pecuniæ cupiditatem malorum metropolim eſſe dicebat. Aſotum in caupona oleas comedentem aſpiciens, Si ſic, inquit, pranſiſſes, non ſic cœnares.

Viros bonos, Deorum imagines; amorem, otioſorum negotium eſſe aiebat. Rogatus, quid eſſet in vita miſerum, Senex, inquit, egens. Interrogatus, quarum ferarum morſus eſſet acerrimus, Agreſtium quidem, inquit, ſycophantæ; cicurum vero, aſſentatoris. Duos aliquando centauros peſſime pictos aſpiciens, Uter, inquit, iſtorum Chiron eſt? Aſſentantium ſermonem mellitum laqueum eſſe aiebat. Ventrem vitę charybdim vocabat. Cum audiſſet aliquando Didymonem mœchum eſſe deprehenſum, Dignus, inquit, eſt, qui è ſuo nomine ſuſpendatur. Interrogatus, cur aurum palleat, Quoniam multos, inquit, habet inſidiatores. Mulierem in lectica aſpiciens, Non eſt, inquit, aptus feræ carcer. Fugitivum ſervum ſuper puteum aſſidentem aſpiciens, Vide, inquit, adoleſcentule, ne excidas. Cyllium in balneo pallia furari ſolitum aſpiciens, Ad parvulumne unguentum, inquit, an ad aliud pallium? Mulieres aliquando ex olea ſuſpenſas aſpiciens, Utinam, inquit, arbores omnes talem fructum ferrent. Graſſatorem cernens,

---- quid tu, inquit, nunc optime,
An quempiam ſpoliaturus corporum mortuorum?

Interrogatus, an ancillulam, vel ſervulum haberet, negavit, eodem vero dicente, quis te igitur mortuum efferet? Qui domo indigebit, reſpondit. Formoſum adoleſcentulum abſque cuſtode dormientem cernens, cum excitaſſet, Expergiſcere, inquit,

Ne quis tibi dormienti in tergo haſtam figat.

Sumptuoſe obſonanti,

Ævi brevis mihi nate eris, qualia emis.

Platone de Ideis diſſerente, menſeitatemque & cyatheitatem nominante, Ego, inquit, Plato, menſam quidem & cyathum video, menſeitatem vero & cyatheitatem non video. tum ille, Recte, inquit; quibus enim menſa cyathuſque cernitur, oculos habes; qua vero menſeitas cyatheitaſque perſpicitur, mentem non habes. Interroganti cuidam, qualis ſibi videretur Socrates, Furens, reſpondit. Interrogatus, quo tempore uxor ducenda ſit, Juvenibus quidem, inquit, nondum, ſenioribus nunquam. Interrogatus, quid velit, ut pugno conſcindatur, Galeam reſpondit. Adoleſcentulum ſe ornantem aſpiciens, Siquidem, inquit, viris, infortunatus es; ſi feminis, injuſte agis. Adoleſcentulum erubeſcentem cernens, Bono eſto, inquit, animo, talis enim eſt virtutis color. Duorum legitimo jure cognito ambos condemnavit, alterum eorum furatum eſſe inquiens, alterum non perdidiſſe. Interrogatus, quale vinum libenter biberet, Alienum, reſpondit. Dicenti multi te derident, At ego, inquit, non derideor. Dicenti, vivere malum eſſe, Non, inquit, vivere, ſed male vivere. Conſulentibus, ut ſervum ſuum fugitivum exquireret, Ridiculum, inquit, eſt; ſi cum Manes ſine Diogene vivat, ſine Mane Dioge-

A τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, θεῶν εἰκόνας εἶναι· τὸν ἔρωτα, σχολαζόντων ἀσχολίαν. ἐρωτηθεὶς τί ἄθλιον ἐν βίῳ; ἔφη, Γέρων ἄπορος. ἐρωτηθεὶς τί τῶν θηρίων κάκιστα δάκνει; ἔφη, Τῶν μὲν ἀγρίων, συκοφάντης· τῶν δὲ ἡμέρων, κόλαξ. ἰδών ποτε δύο κενταύρους κάκιστα ἐζωγραφημένους, ἔφη, Πότερος τούτων χείρων ἐστί; τὸν πρὸς χάριν λόγον, ἔφη μελιτίνην ἀγχόνην εἶναι. τὴν γαστέρα, χάρυβδιν ἔλεγε τοῦ βίου. ἀκούσας ποτὲ ὅτι Διδύμων ὁ μοιχὸς συνελήφθη, B Ἄξιος, ἔφη, ἐκ τοῦ ὀνόματος κρεμᾶσθαι. ἐρωτηθεὶς διὰ τί τὸ χρυσίον χλωρόν ἐστιν; ἔφη, Ὅτι πολλοὺς ἔχει τοὺς ἐπιβουλεύοντας. ἰδὼν γυναῖκα ἐν φορείῳ, Οὐ κατὰ τὸ θηρίον, ἔφη, ἡ γαλεάγρα. ἰδὼν δραπέτην ἐπὶ φρέατι καθήμενον, ἔφη, Μειράκιον, βλέπε μὴ ἐμπέσῃς. ἰδὼν Κύλλιον ἱματιοκλέπτην ἐν τῷ βαλανείῳ, ἔφη, Ἐπ' ἀλειμμάτιον ἢ ἐπ' ἄλλο ἱμάτιον; ἰδών ποτε γυναῖκας ἀπ' ἐλαίας ἀπηγχονισμένας, Εἴθε γάρ, ἔφη, πάντα τὰ δένδρα C τοιοῦτον καρπὸν ἤνεγκεν. ἰδὼν λωποδύτην, ἔφη,

—— τίπτε σὺ ὧδε φέριστε,
Ἤ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνηώτων;

ἐρωτηθεὶς εἰ παιδισκάριον ἢ παιδάριον ἔχοι; ἔφη, Οὔ. τοῦ δὲ εἰπόντος, Ἐὰν οὖν ἀποθάνῃς, τίς σε ἐξοίσει; ἔφη, Ὁ χρῄζων τῆς οἰκίας. μειράκιον εὔμορφον ἀφυλάκτως ἰδὼν κοιμώμενον, νύξας, Ἐπέγειραι, ἔφη,

Μή τις σοι εὕδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ.

D πρὸς τὸν πολυτελῶς ὀψωνοῦντα,

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγοράζεις.

Πλάτωνος περὶ ἰδεῶν διαλεγομένου, καὶ ὀνομάζοντος τραπεζότητα καὶ κυαθότητα, Ἐγώ, εἶπεν, ὦ Πλάτων, τράπεζαν μὲν καὶ κύαθον ὁρῶ· τραπεζότητα δὲ καὶ κυαθότητα, οὐδαμῶς. καὶ ὅς, Κατὰ λόγον, ἔφη· οἷς μὲν γὰρ κύαθος καὶ τράπεζα θεωρεῖται, ὀφθαλμοὺς ἔχεις· ᾧ δὲ τραπεζότης καὶ κυαθότης βλέπεται, νοῦν οὐκ ἔχεις. ἐρωτηθεὶς E ὑπό τινος, Ποῖός τις σοι, Διόγενες, δοκεῖ Σωκράτης; εἶπε, Μαινόμενος. ἐρωτηθεὶς τίνι καιρῷ δεῖ γαμεῖν; ἔφη, Τοὺς μὲν νέους μηδέπω, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους μηδὲ πώποτε. ἐρωτηθεὶς τί θέλοι κονδύλου λαβεῖν; Περικεφαλαίαν, ἔφη. μειράκιον ἰδὼν καλλωπιζόμενον, ἔφη, Εἰ μὲν πρὸς ἄνδρας, ἀτυχεῖς· εἰ δὲ πρὸς γυναῖκας, ἀδικεῖς. ἰδών ποτε μειράκιον ἐρυθριῶν, Θάρρει, ἔφη, τοιοῦτόν ἐστι τῆς ἀρετῆς τὸ χρῶμα. δυοῖν ποτε νομικοῖν ἀκούσας, τοὺς δύο κατέκρινεν εἰπών, τὸν μὲν F κεκλοφέναι, τὸν δὲ μὴ ἀπολωλεκέναι. ἐρωτηθεὶς ποῖον οἶνον ἡδέως πίνει; ἔφη, Τὸν ἀλλότριον. πρὸς τὸν εἰπόντα, Πολλοί σου καταγελῶσιν, Ἀλλ' ἐγώ, ἔφη, οὐ καταγελῶμαι. πρὸς τὸν εἰπόντα κακὸν εἶναι τὸ ζῆν, Οὐ τὸ ζῆν, εἶπεν, ἀλλὰ τὸ κακῶς ζῆν. πρὸς τοὺς συμβουλεύοντας τὸν ἀποδράντα αὐτοῦ δοῦλον ζητεῖν, Γελοῖον, ἔφη, εἰ Μάνης μὲν χωρὶς Διογένους ζῇ, Διο-

γῆς δὲ χωρὶς Μάνης οὐ δύναται. ἀριστῶν ἐλάας, πλακοῦντος εἰσενεχθέντος, ῥίψας, φησίν,

Ὦ ξένε, τυράννοις ἐκποδὼν μεθίστασο.

καὶ ἄλλοτε,

Μάστιξεν δ' ἐλάαν.

ἐρωτηθεὶς ποδαπὸς εἴη κύων; ἔφη, Πεινῶν, Μελιταῖος· χορτασθεὶς δέ, Μολοττικός, τούτων, οὓς ἐπαινοῦντες οἱ πολλοὶ οὐ τολμῶσι διὰ τὸν πόνον συνεξιέναι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν θήραν. οὕτως οὐδὲ ἐμοὶ δύνασθε συμβιοῦν, διὰ τὸν φόβον τῶν ἀλγηδόνων. ἐρωτηθεὶς εἰ σοφοὶ πλακοῦντα ἐσθίουσι; Πάντ', εἶπεν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι. ἐρωτηθεὶς διὰ τί προσαίταις μὲν ἐπιδιδόασι, φιλοσόφοις δὲ οὔ; ἔφη, Ὅτι χωλοὶ μὲν καὶ τυφλοὶ γενέσθαι ἐλπίζουσι· φιλοσοφῆσαι δέ, οὐδέποτε. φιλάργυρον ᾔτει· τοῦ δὲ βραδύνοντος, Ἄνθρωπε, εἶπεν, εἰς τροφήν σε αἰτῶ, οὐκ εἰς ταφήν. ὀνειδιζόμενός ποτε ἐπὶ τῷ παραχαράξαι τὸ νόμισμα, ἔφη, Ἦν ποτε χρόνος ἐκεῖνος ὅτ' ἤμην ἐγὼ τοιοῦτος ὁποῖος σὺ νῦν· ὁποῖος δ' ἐγὼ νῦν, σὺ οὐδέποτε. καὶ πρὸς ἄλλον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὀνειδίσαντα, Καὶ γὰρ ἐνεύρουν θᾶττον· ἀλλὰ νῦν οὔ. εἰς Μύνδον ἐλθὼν, καὶ θεασάμενος μεγάλας τὰς πύλας, μικρὰν δὲ τὴν πόλιν, Ἄνδρες Μύνδιοι, ἔφη, κλείσατε τὰς πύλας, μὴ ἡ πόλις ὑμῶν ἐξέλθῃ. θεασάμενός ποτε πορφυροκλέπτην πεφωραμένον, ἔφη,

Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.

Κρατεροῦ ἀξιοῦντος πρὸς αὐτὸν ἀπιέναι, Ἀλλὰ βούλομαι, ἔφη, ἐν Ἀθήναις ἅλα λείχειν, ἢ παρὰ Κρατερῷ τῆς πολυτελοῦς τραπέζης ἀπολαύειν. Ἀναξιμένει τῷ ῥήτορι παχεῖ ὄντι προσελθὼν, Ἐπίδος καὶ ἡμῖν, ἔφη, τοῖς πτωχοῖς τῆς γαστρός· καὶ αὐτὸς κουφισθήσῃ, καὶ ἡμᾶς ὠφελήσεις. διαλεγομένου ποτὲ αὐτοῦ, τάριχον προτείνας περιέσπασε τοὺς ἀκροατάς· ἀγανακτοῦντος δέ, Τὴν Ἀναξιμένους, ἔφη, διάλεξιν ὀβολοῦ τάριχος διαλέλυκεν. ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι ἐν ἀγορᾷ ἔφαγεν, Ἐν ἀγορᾷ γὰρ, ἔφη, καὶ ἐπείνησα. ἔνιοι δὲ τούτου φασὶν εἶναι κἀκεῖνο· ὅτι Πλάτων θεασάμενος αὐτὸν λάχανα πλύνοντα, προσελθὼν ἡσυχῆ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ Διονύσιον ἐθεράπευες, οὐκ ἂν λάχανα ἔπλυνες· τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι ὁμοίως ἡσυχῆ, Καὶ σὺ εἰ λάχανα ἔπλυνες, οὐκ ἂν Διονύσιον ἐθεράπευες. πρὸς τὸν εἰπόντα, Οἱ πλείους σου καταγελῶσι· Κἀκείνων τυχὸν, εἶπεν, οἱ ὄνοι. ἀλλ' οὔτ' ἐκεῖνοι τῶν ὄνων ἐπιστρέφονται, οὔτε ἐγὼ ἐκείνων. θεασάμενος μειράκιον φιλοσοφοῦν, Εὖγε, εἶπεν, ὅτι τοὺς τοῦ σώματος ἐραστὰς ἐπὶ τὸ τῆς ψυχῆς κάλλος μετάγεις. θαυμάζοντός τινος τὰ ἐν Σαμοθρᾴκῃ ἀναθήματα, ἔφη, Πολλῷ ἂν εἴη πλείω, εἰ καὶ οἱ μὴ σωθέντες ἀνετίθεσαν. οἱ δὲ, τοῦτο Διαγόρου φασὶ τοῦ Μηλίου. εὐμόρφῳ μειρακίῳ ἀπιόντι εἰς συμπόσιον, ἔφη, Χείρων ἐπανήξεις. τοῦ δὲ ἐπανελθόντος καὶ τῇ ἑξῆς εἰπόντος, Καὶ ἀπῆλθον, καὶ χείρων οὐκ ἐγενόμην· ἔφη, Χείρων μὲν οὔ, Εὐρυτίων δέ.

A nes vivere non poſſit. Oleas prandens, appoſita placenta, cum abjeciſſet, inquit,

O hoſpes, tyrannis è pedibus abſis.

Et interdum,

Flagellavit autem oleam.

Interrogatus, cujas eſſet canis, Eſuriens, inquit, Melitæus; ſaturatus, Moloſſicus, ex eorum numero, quos cum multi laudent, ob laborem tamen non audent cum ipſis ad venandum exire. Sic etiam, nec mecum vivere metu laborum poteſtis. Interrogatus ſapientes nunquid placentam (B) comedant, Omnia, inquit, æque ac cœteri homines. Interrogatus, quare homines non philoſophis, ſed mendicis largiantur, Quoniam, inquit, ne claudi cœcique fiant, metuunt; ut philoſophentur, nunquam metuunt. Avarum rogabat; quo cunctante, Homo, inquit, non ego te ad ſepulchrum, ſed ad victum rogo. Cum ei aliquando exprobratum eſſet, quod pecuniam adulteraviſſet; Fuit, inquit olim illud tempus, cum ego talis eram, qualis (C) tu nunc es; qualis autem nunc ego ſum, nunquam tu eris. Alteri quoque eandem ſibi rem exprobranti, Citius enim, inquit, tunc mingebam, nunc vero non ita. Myndum profectus, cum magnas portas, urbem autem parvam vidiſſet, Myndii, inquit, portas claudite, ne veſtra urbs egrediatur. Furem aliquando purpuram furatum deprehenſumque aſpiciens, inquit,

Cœpit purpurea mors, fatumque validum.

Cratero eum ad ſe venire jubente, At ego, (D) inquit, Athenis ſal lingere malo, quam apud Craterum conquiſitiſſimis epulis perfrui. Ad Anaximenem rhetorem, hominem pinguem accedens, Nobis quoque inquit, tenuioribus ventrem impertire: nam & ipſe levaberis, & nobis utilitatem afferes. Ab eo quoque aliquando diſputante, porrecto ſalſamento, auditores avertit. quod cum indignaretur, Anaximenis, inquit, diſputationem oboli unius ſalſamentum diremit. Cum ei aliquando quod in foro comediſſet exprobratum eſſet, Nam & in foro, inquit, eſurivi. nonnulli illud (E) quoque ipſius eſſe aiunt; cum enim eum Plato olera lavantem vidiſſet, accedens ſecreto ei dixiſſe fertur, Si Dionyſio obſequereris, olera non lavares: cui eum quoque item ſecreto reſpondiſſe aiunt, Tu vero, ſi olera lavares, Dionyſio non obſequereris. Dicenti, plerique te derident, At illos, inquit, fortaſſe aſini. ſed neque illi aſinos, neque ego eos magni pendo. Adoleſcentulum philoſophantem aſpiciens, Macte, inquit, virtute, quoniam amatores (F) corporis ad animi pulchritudinem traducis. Admirante quodam in Samothracia donorum multitudinem, Multo, inquit, plura eſſent, ſi qui perierunt etiam obtuliſſent. Alii Diagoræ Melio hoc attribuunt. Adoleſcentulo formoſo ad conviviũ eunti, Cheiron, inquit, revertere. qui cũ reverſus ei poſtridie diceret, & abii, & Cheiron non evaſi; non tu quidẽ, inquit, Cheirõ, ſed Eurytion.

diffi-

difficilem hominem rogabat, quo ſibi dicente, Modo mihi perſuadeas. Si tibi, inquit, perſuadere aliqud poſſem, ut te ſuſpenderes perſuaſiſſem. Lacedæmone Athenas revertebatur; ſciſcitanti igitur quo, & unde? Ex virorum, inquit, ad mulierum conclave. Olympia revertebatur; quærenti ergo multane ibi Turba? turba quidem, inquit, multa, homines vero perpauci. Aſotos ficubus illis ſimiles eſſe dicebat, quæ præruptis in locis naſcuntur, quarum fructus homines nunquam guſtant, ſed eos corvi vultureſque comedunt. Cum Phryne Delphis auream Venerem dedicaſſet, fertur Diogenes hæc inſcripſiſſe, De Græcorum intemperantia. Alexandro aliquando ſibi adſtanti, dicentique ego ſum Alexander magnus Rex, At ego, inquit, Diogenes canis. Interrogatus, quid nam agens canis vocaretur, Largientibus, inquit, blandiens, in eos, qui non largiuntur, latrans, improbos autem mordens. Legebat fructus è ficu: cuſtode autem dicente, de hac paulo ante homo ſe ſuſpendit, Ego igitur, inquit, hanc purgo. Olympionicem crebro meretricem intuentem, atque in ea defixum aſpiciens, Vide, inquit, arietem martium ut à vulgari puellula collo trahitur. Decoras meretrices mortifero mulſo ſimiles eſſe aiebat. Prandentem in foro circumſtantes crebro canem appellabant, tum ille, Imo, inquit, vos canes eſtis, qui me prandentem circum ſteтiſtis. Duobus cinædis ſe cælantibus, Bono, inquit, eſtote animo, canis betas non comedit. Interrogatus de puero, qui ſcortatus eſt, unde eſſet, Tegeatam reſpondit. Athletam ineptum medentem aſpiciens, Quid hoc, inquit, eſt, an ut eos, qui te olim vicerunt, nunc dejiceres? Meretricis filium in turbam ſaxa conjicientem aſpiciens, Vide, inquit, ne patrem percutias. Puerulo gladium, quem ab amatore ſuo acceperat, ei oſtendente, Gladius, inquit, pulcher, anſa vero turpis. Quibuſdam eum laudantibus, qui ipſi largitus fuerat, Me vero, inquit, non laudatis, qui accipere dignus ſim. Cum ab eo palliolum ſordidum quidam repeteret, Si quidem, inquit, donaſti, habeo; ſi mutuatus es, utor. Subdititio quodam ipſum in pallio aurum habere dicente, Certe, inquit, propterea enim ſuper ipſum dormio. Interrogatus quid ſibi ex philoſophia acquiſitum eſſet, Ut nihil, inquit, aliud, certe hoc, ut ad omnem fortunam paratus ſim. Interrogatus, unde eſſet, Mundi ſe civem reſpondit. Quibuſdam, ut ſibi filius naſceretur, Diis ſacrificium facientibus, qualis vero, inquit, ut naſcatur, ſacrificium non facitis? Rogatus aliquando ſymbolum, ſymbolorum præfecto inquit,

Ab aliis exige, ab Hectore autem abſtine manus.

Regum ſcorta reginas eſſe dicebat, eas

A δύσκολον ᾔτει. τοῦ δ' εἰπόντος, Ἐάν με πείσῃς· ἔφη, Εἴ σε ἐδυνάμην πεῖσαι, ἔπεισά σε ἂν ἀπάγξασθαι. ἐπανήρχετο ἐκ Λακεδαίμονος εἰς Ἀθήνας· πρὸς οὖν τὸν πυθόμενον, Ποῖ καὶ πόθεν; Ἐκ τῆς ἀνδρωνίτιδος, εἶπεν, εἰς τὴν γυναικωνῖτιν. ἐπανῄει ἀπὸ Ὀλυμπίων· πρὸς οὖν τὸν πυθόμενον εἰ ὄχλος ἦν πολύς; Πολὺς μὲν, εἶπεν, ὁ ὄχλος, ὀλίγοι δὲ ἄνθρωποι. τοὺς ἀσώτους εἶπε παραπλησίους εἶναι συκαῖς ἐπὶ κρημνῷ πεφυκυίαις· ὧν τοῦ καρποῦ μὲν ἄνθρωπος οὐκ ἀπογεύεται, κόρακες δὲ καὶ γῦπες B ἐσθίουσι. Φρύνης Ἀφροδίτην χρυσῆν ἀναθείσης ἐν Δελφοῖς, τοῦτον ἐπιγράψαι, Τῆς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας. Ἀλεξάνδρου ποτὲ ἐπιστάντος αὐτῷ, καὶ εἰπόντος, Ἐγώ εἰμι Ἀλέξανδρος, ὁ μέγας βασιλεύς. Κἀγὼ, φησὶ, Διογένης ὁ κύων. ἐρωτηθεὶς τί ποιῶν, κύων καλεῖται; ἔφη, Τοὺς μὲν διδόντας σαίνων, τοὺς δὲ μὴ διδόντας ὑλακτῶν, τοὺς δὲ πονηροὺς δάκνων. ἀπὸ συκῆς ὠπώριζε· τοῦ δὲ φυλάττοντος εἰπόντος, Αὐτόθεν πρώην ἄνθρωπος ἀπήγξα- C το, Ἐγὼ οὖν, φησὶν, αὐτὴν καθάρω. ἰδὼν Ὀλυμπιονίκην εἰς ἑταίραν πυκνότερον ἀτενίζοντα, Ἴδε, ἔφη, κριὸν ἀρειμάνιον, ὡς ὑπὸ τοῦ τυχόντος κορασίου τραχηλίζεται. τὰς εὐπρεπεῖς ἑταίρας ἔλεγε θανασίμῳ μελικράτῳ παραπλησίους εἶναι. ἀριστῶντι αὐτῷ ἐν ἀγορᾷ οἱ περιεστῶτες συνεχὲς ἔλεγον, Κύον. ὁ δὲ, Ὑμεῖς, εἶπεν, ἐστὲ κύνες οἵ με ἀριστῶντα περιεστήκατε. δύο μαλακῶν περικρυπτομένων αὐτὸν, ἔφη, Μὴ εὐλαβεῖσθε, κύων τεῦτλα D οὐ τρώγει. περὶ παιδὸς πεπορνευκότος ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη; Τεγεάτης, ἔφη. ἀφυῆ παλαιστὴν θεασάμενος ἰατρεύοντα, ἔφη, Τί τοῦτο; ἦ ἵνα τοὺς ποτέ σε νικήσαντας νῦν καταβάλῃς; θεασάμενος υἱὸν ἑταίρας λίθον εἰς ὄχλον βάλλοντα, Πρόσεχε, ἔφη, μὴ τὸν πατέρα πλήξῃς. δείξαντος αὐτῷ παιδαρίου μάχαιραν, ἣν εἰλήφει παρὰ ἐραστοῦ, Ἡ μὲν μάχαιρα, ἔφη, καλή· ἡ δὲ λαβὴ, αἰσχρά. ἐπαινούντων τινῶν τὸν ἐπιδόντα αὐτῷ, ἔφη, Ἐμὲ δ' οὐκ ἐπαινεῖτε τὸν ἄξιον λαβεῖν. ἀπαιτού- E μενος ὑπό τινος τρίβωνα, ἔφη, Εἰ μὲν ἐχαρίσω, ἔχω· εἰ δὲ ἔχρησας, χρῶμαι. ὑποβολιμαίου τινὸς εἰπόντος αὐτῷ ὅτι χρυσὸν ἔχει ἐν τῷ ἱματίῳ, Ναὶ, ἔφη, διὰ τοῦτο αὐτὸ ὑποβεβλημένος κοιμῶμαι. ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, Καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τὸ γοῦν πρὸς πᾶσαν τύχην παρεσκευάσθαι. ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη; Κοσμοπολίτης, ἔφη. θυόντων τινῶν τοῖς θεοῖς ἐπὶ τῷ υἱὸν γενέσθαι, ἔφη, Περὶ δὲ τοῦ F ποδαπὸς ἐκβῇ, οὐ θύετε; ἔρανόν ποτε αἰτούμενος, πρὸς τὸν ἐρανάρχην ἔφη,

Τοὺς ἄλλους ἐράνιζ', ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας.

τὰς ἑταίρας, ἔφη βασιλέων εἶναι βασιλίσσας. αἰτεῖν

τῶν γὰρ ὅτι ἂν δόξῃ αὐταῖς. ψηφισαμένων Ἀθηναίων Ἀλέξανδρον Διόνυσον, Κἀμὲ, ἔφη, Σάραπιν ποιήσατε. πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα ὡς εἰς τόπους ἀκαθάρτους εἰσίοι, Καὶ γὰρ ἥλιος, ἔφη, εἰς τοὺς ἀποπάτους, ἀλλ' οὐ μιαίνεται. ἐν ἱερῷ δειπνῶν, μεταξὺ ῥυπαρῶν ἄρτων παρατεθέντων, ἄρας αὐτοὺς ἔρριψεν, εἰπὼν εἰς ἱερὸν μηδὲν δεῖν ῥυπαρὸν εἰσιέναι. πρὸς τὸν εἰπόντα, Οὐδὲν εἰδὼς φιλοσοφεῖς, ἔφη, Εἰ καὶ προσποιοῦμαι φιλοσοφίαν, καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν ἐστι. πρὸς τὸν συνιστάντα τὸν παῖδα, καὶ λέγοντα ὡς εὐφυέστατος ἐστὶ, καὶ τὰ ἤθη κράτιστος, Τί οὖν, εἶπεν, ἐμοῦ χρήζει; τοὺς λέγοντας μὲν τὰ σπουδαῖα, μὴ ποιοῦντας δὲ, ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν κιθάρας· καὶ γὰρ ταύτην μήτε ἀκούειν μήτε αἰσθάνεσθαι. εἰς θέατρον εἰσῄει ἐναντίος τοῖς ἐξιοῦσιν· ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί; Τοῦτο ἔφη, παντὶ τῷ βίῳ ἐπιτηδεύω ποιεῖν. ἰδών ποτε νεανίσκον θηλυνόμενον, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, χείρονα τῆς φύσεως περὶ σεαυτοῦ βουλευόμενος; ἡ μὲν γάρ σε ἄνδρα ἐποίησε, σὺ δὲ σεαυτὸν βιάζῃ γυναῖκα εἶναι. ἰδὼν ἄφρονα ψαλτήριον ἁρμοττόμενον, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, τοὺς μὲν φθόγγους τῷ ξύλῳ προσαρμόττων, τὴν δὲ ψυχὴν εἰς τὸν βίον μὴ ἁρμόττων. πρὸς τὸν εἰπόντα, Ἀνεπιτήδειος εἰμὶ πρὸς φιλοσοφίαν, Τί οὖν, ἔφη, ζῇς, εἰ τοῦ καλῶς ζῆν μὴ μέλει σοι; πρὸς τὸν καταφρονοῦντα τοῦ πατρὸς, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, καταφρονῶν τούτου δι' ὃν μέγα φρονεῖς; ἰδὼν εὐπρεπῆ νεανίσκον ἀπρεπῶς λαλοῦντα, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, ἐξ ἐλεφαντίνου κολεοῦ μολιβδίνην ἕλκων μάχαιραν; ὀνειδιζόμενος ὅτι ἐν καπηλείῳ πίνει, Καὶ ἐν κουρείῳ, φησὶ, κείρομαι. ὀνειδιζόμενος ὅτι παρὰ Ἀντιπάτρου τριβώνιον ἔλαβεν, ἔφη,

Οὔ τοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα.

πρὸς τὸν ἐνσείσαντα αὐτῷ δοκὸν, εἶτα εἰπόντα, Φύλαξαι, πλήξας αὐτὸν τῇ βακτηρίᾳ, εἶπε, Φύλαξαι. πρὸς τὸν λιπαροῦντα τῇ ἑταίρᾳ, Τί θέλεις, ἔφη, τυχεῖν, ὦ ταλαίπωρε, οὗ τὸ ἀποτυχεῖν ἄμεινον ἐστί; πρὸς τὸν μυριζόμενον, Βλέπε, εἶπε, μὴ ἡ τῆς κεφαλῆς σου εὐωδία δυσωδίαν σου τῷ βίῳ παράσχῃ. τοὺς μὲν οἰκέτας ἔφη δεσπόταις, τοὺς δὲ φαύλους ἐπιθυμίαις δουλεύειν. ἐρωτηθεὶς διὰ τί ἀνδράποδα ἐκλήθη, Ὅτι, φησὶ, τοὺς πόδας ἀνδρῶν εἶχον, τὴν δὲ ψυχὴν ὁποίαν σὺ νῦν ὁ ἐξετάζων. ἄσωτον ᾔτει μνᾶν· πυθομένου δὲ διὰ τί τοὺς μὲν ἄλλους ὀβολὸν αἰτεῖ, αὐτὸν δὲ μνᾶν; Ὅτι, εἶπε, παρὰ μὲν τῶν ἄλλων πάλιν ἐλπίζω λαβεῖν· παρὰ δὲ σοῦ, θεῶν ἐν γούνασι κεῖται εἰ πάλιν λήψομαι. ὀνειδιζόμενος ὅτι αὐτὸς αἰτεῖ, Πλάτωνος μὴ αἰτοῦντος, Κἀκεῖνος, εἶπεν, αἰτεῖ· ἀλλ',

Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι.

ἰδὼν τοξότην ἀφυῆ, παρὰ τὸν σκοπὸν ἐκάθισεν, εἰπὼν, Ἵνα μὴ πληγῶ. τοὺς ἐρῶντας ἔφη πρὸς ἡδονὴν

A enim quodcunque eis viſum fuerit, poſtulare. Athenienſibus Alexandrum Dionyſium appellari decernentibus, Me quoque, inquit, Serapim facite. Exprobranti, quod impura ad loca adiret; Nam & ſol, inquit, ad ſentinas, non tamen contaminatur. In templo cœnanti cum ſordidi panes interea appoſiti fuiſſent, eos projecit, Nihil, inquiens, in templum ſordidi introire oportere. Dicenti; nihil ſciens philoſopharis, Tametſi, inquit, philoſophari me ſimulem, hoc tamen quoque eſt philo- B ſophari. Filium ſibi commendanti, eumque ingenioſiſſimum atque optime moratum eſſe adjicienti, Quid igitur, inquit, indiget mei? eos qui recta quidem dicunt, ſed non faciunt, nihil aiebat à cithara differre, hanc enim quoque neque audire, neque ſentire. Theatrum ingrediebatur exeuntibus adverſus. Interrogatus autem, cur ita faceret, Hoc ego, inquit, in omni vita facere inſtituo. Effeminatum aliquando adoleſcentulum aſpiciens, Non C erubeſcis, inquit, tu te pejus tibi quam naturam conſulere: nam illa quidem virum te fecit, tu vero te ipſum mulierem eſſe cogis. Inſipienti pſaltrii ſonum temperanti, Non te, inquit, pudet concentus ad lignum aptare, animum vero ad vitam non aptare? Dicenti ſe ad philoſophandum ineptum eſſe, Cur ergo, inquit, vivis, ſi tibi honeſte vivendi cura non eſt? Patrem deſpicienti, Non te inquit, pudet eum deſpicere, per quem tam elato animo es. Formoſum adoleſcentulum indecore loquentem aſpi- D ciens, Non erubeſcis, inquit, ex eburnea vagina plumbeum gladium educere? Cum ei exprobratum eſſet, quod in caupona biberet, Et in tonſtrina, inquit, tondeor. Cum ei exprobratum eſſet, quod ab Antipatro palliolum ſordidum accepiſſet, inquit,

Non projicienda ſunt Deorum inclyta dona.

Eum, qui cum ipſi trabem impegiſſet, cavere illum poſtea juſſerat, bacillo percutiens, Cave, inquit. Meretricem miſere E oranti, Quid vis inquit, miſer illud aſſequi, quod ne aſſequaris melius eſt? Unguenta olenti, Vide, inquit, ne odoris ſuavitas, qui è capite tuo afflatur, aliquam vitæ tuæ odoris afferat fœditatem. Aiebat ſervos quidem dominis, improbos vero cupiditatibus ſervire. Interrogatus, quare mancipia vocata ſint, Quod; inquit pedes virorum habebant, animo vero prædita erant eo, quo tu nunc id exquirens. F Ab aſoto minam petebat; eo vero interrogante, cur, cum ab aliis obolum, à ſe minam poſtularet; Quoniam, inquit, ab aliis rurſus accipere ſpero; ut vero à te rurſus accipiam, Deorum in manu poſitum eſt. Cum ei exprobratum eſſet, quod Platone non petente ipſe peteret, Ille quoque, inquit, petit, ſed

Prope adponens caput, ne audiant alii.

Sagittariũ ineptũ aſpiciens, apud eum locũ aſſedit, quo ſagittam dirigebat, Ne vulnerer inquiens. Eos qui amant, ad voluptatem miſe-

miſeros eſſe aiebat. Interrogatus, an mors malum eſſet, Quomodo, inquit, malum, qua præſente ſenſu caremus? Alexandro ſibi adſtanti, ac dicenti, non metuis me? Quid, inquit, bonum ne, an malum? eo vero bonum reſpondente, Quis ergo, inquit, bonum metuit? Doctrinam juvenibus quidem temperantiam, ſenioribus ſolatium, pauperibus divitias, divitibus ornamentum, afferre dicebat. Didymoni mœcho virginis oculo aliquando medenti, Vide, inquit, ne dum oculo virginis mederis, virginem corrumpas. Dicente quodam ipſi amicos inſidiari, Quid igitur, inquit, agere oportet, ſi amicis æque atque inimicis uti oportebit. Interrogatus, quid in homine præclariſſimum eſſet, loquendi libertatem reſpondit. Scholam ingreſſus, cum muſas ille quidem multas, auditores vero perpaucos aſpiceret, Diis, inquit, magiſter, juvantibus multos habes auditores. Omnia palam exequi ſolebat Cereris Veneriſque munera, & hujuſmodi quaſdam rogatiunculas interrogabat; Si nihil eſt abſurdi prandere, ne in foro quidem eſt abſurdum; non eſt autem abſurdum prandere; ergo ne in foro quidem eſt abſurdum. Manibus opus palam faciens, crebro aiebat, Utinam ventre ſic attrito famem effugere liceret. Alia quoque in eum conferuntur, quæ quidem ſatis multa enumerare longum eſſet. Exercitationem duplicem eſſe aiebat; alteram animi, alteram corporis: eam ipſam, qua, dum exercemur, crebra objecta viſa ad virtutis munera obeúnda facilitatem afferunt. alteram autem ſine altera eſſe imperfectam, cum optimus habitus, & robur, ut corporis ſic etiam animi non minus alter altero ad nos pertineat. Quod autem exercitatione virtutem aſſequi facile ſit, ex eo conjecturam faciebat, quod & in artibus illiberabilibus & in reliquis opifices cerneret non parvam exercitatione conficiendi celeritatem eſſe confecutos; quodque etiam aulœdi & athletæ alter alteri laboris aſſiduitate antecellerent. quodque idem hanc exercitationem, ſi ad animum tranſferrent, non inutiliter neque fruſtra laborarent. Omnino nihil in vita ſine exercitatione effici recte poſſe dicebat, quam quidem omnia pervincere poſſe. cum igitur homines pro inutilibus laboribus naturales eligentes beate vivere deberent, ob ſtultitiam in calamitate verſantur. voluptatis enim antea meditata contemptio jucundiſſima eſt. atque ut hi, qui voluptatibus vitæ ſunt aſſuefacti, ſine voluptate ad contraria ſtudia traducuntur, ſic etiam qui ſe contrariis in ſtudiis exercuerunt, majore cum voluptate voluptates ipſas contemnunt. Talia igitur & diſſerebat, & facere videbatur, vere nummum adulterans, qui nunquam legibus tantum, quantum naturæ tribueret; cum diceret eandem ſe vivendi rationem ſequi, quam Hercules inſtituiſſet, libertatique nihil anteponeret, & omnia

A ἀτυχεῖν. ἐρωτηθεὶς εἰ κακὸς ὁ θάνατος; Πῶς, εἶπε, κακός, οὗ παρόντος οὐκ αἰσθανόμεθα; πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστάντα, καὶ εἰπόντα, Οὐ φοβῇ με; Τί γὰρ, εἶπεν, εἰ ἀγαθὸν, ἢ κακόν; τοῦ δὲ εἰπόντος, Ἀγαθόν· Τίς οὖν, εἶπε, τὸ ἀγαθὸν φοβεῖται; τὴν παιδείαν, εἶπε, τοῖς μὲν νέοις σωφροσύνην, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις παραμυθίαν, τοῖς δὲ πένησι πλοῦτον, τοῖς δὲ πλουσίοις κόσμον εἶναι. πρὸς Διδύμωνα τὸν μοιχὸν ἰατρεύοντά ποτε κόρης ὀφθαλμὸν, Ὅρα, φησὶ, μὴ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς παρθένου ἰατρεύων, τὴν

B κόρην φθείρῃς. εἰπόντος τινὸς ὅτι ὑπὸ τῶν φίλων ἐπιβουλεύεται, Καὶ τί δεῖ πράττειν, ἔφη, εἰ δεήσει τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἐχθροῖς ὁμοίως χρῆσθαι; ἐρωτηθεὶς τί κάλλιστον ἐν ἀνθρώποις; ἔφη, Παῤῥησία. εἰσελθὼν εἰς διδασκάλου, καὶ μούσας μὲν ἰδὼν πολλὰς, μαθητὰς δὲ ὀλίγους, Σὺν θεοῖς, ἔφη, διδάσκαλε πολλοὺς μαθητὰς ἔχεις. εἰώθει δὲ πάντα ποιεῖν ἐν τῷ μέσῳ, καὶ τὰ Δήμητρος καὶ τὰ Ἀφροδίτης. καὶ τοιούτους τινὰς ἠρώτα

C λόγους, Εἰ τὸ ἀριστᾶν μηδὲν εἴη ἄτοπον, οὐδ' ἐν ἀγορᾷ ἐστὶν ἄτοπον. οὐκ ἔστι δὲ ἄτοπον τὸ ἀριστᾶν· οὐδ' ἐν ἀγορᾷ ἐστὶν ἄτοπον. χειρουργῶν τε ἐν τῷ μέσῳ συνεχὲς Εἴθε ἦν, ἔλεγε, καὶ τὴν κοιλίαν παρατριψάμενον τοῦ λιμοῦ παύσασθαι. ἀναφέρεται δὲ καὶ ἄλλα εἰς αὐτὸν, ἃ μακρὸν ἂν εἴη καταλέγειν, πολλὰ ὄντα. διττὴν δὲ ἔλεγεν εἶναι τὴν ἄσκησιν· τὴν μὲν, ψυχικήν· τὴν δὲ, σωματικήν· ταύτην καθ' ἣν ἐν γυμνασίᾳ συνεχεῖς γινόμεναι φαντα-

D σίαι, εὐλυσίαν πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα παρέχονται. εἶναι δὲ ἀτελῆ τὴν ἑτέραν χωρὶς τῆς ἑτέρας, οὐδὲν ἧττον εὐεξίας καὶ ἰσχύος ἐν τοῖς προσήκουσι γενομένης, ὡς περὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα. παρετίθετο δὲ τεκμήρια τοῦ ῥᾳδίως ἀπὸ τῆς γυμνασίας ἐν τῇ ἀρετῇ καταγίνεσθαι. ὁρᾶν τε γὰρ ἔν τε ταῖς τέχναις ταῖς βαναύσοις καὶ ταῖς ἄλλαις οὐ τὴν τυχοῦσαν ὀξυχειρίαν τοὺς τεχνίτας ἀπὸ τῆς μελέτης πεποιημένους. τούς τε αὐλητὰς καὶ τοὺς ἀθλητὰς, ὅσον ὑπερφέρουσιν ἑκάτεροι τῇ ἰδίᾳ πονήσει τῇ συνεχεῖ. καὶ

E ὡς οὗτοι, εἰ μετήνεγκαν τὴν ἄσκησιν καὶ ἐπὶ τὴν ψυχὴν, οὐκ ἂν ἀνωφελῶς καὶ ἀτελῶς ἐμόχθουν. οὐδέν γε τοπαράπαν ἐν τῷ βίῳ χωρὶς ἀσκήσεως κατορθοῦσθαι, δυνατὴν δὲ ταύτην πᾶν ἐκνικῆσαι. δέον οὖν, ἀντὶ τῶν ἀχρήστων πόνων τοὺς κατὰ φύσιν ἑλομένους, ζῆν εὐδαιμόνως, παρὰ τὴν ἄνοιαν κακοδαιμονοῦσι. καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς ἡδονῆς ἡ καταφρόνησις ἡδυτάτη προμελετηθεῖσα. καὶ ὥσπερ οἱ συνεθισθέντες ἡδέως ζῆν, ἀηδῶς ἐπὶ τοὐναν-

F τίον μετίασιν· οὕτω οἱ τοὐναντίον ἀσκηθέντες, ἥδιον αὐτῶν τῶν ἡδονῶν καταφρονοῦσι. τοιαῦτα διελέγετο καὶ ποιῶν ἐφαίνετο, ὄντως νόμισμα παραχαράττων, μηδὲν οὕτω τοῖς κατὰ νόμον ὡς τοῖς κατὰ φύσιν διδούς· τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα τοῦ βίου λέγων διεξάγειν ὅνπερ καὶ Ἡρακλῆς, μηδὲν ἐλευθερίας προκρίνων. πάντα

τῶν

τῶν σοφῶν εἶναι λέγων, καὶ τοιούτοις λόγοις ἐρωτῶν οἵοις ἄνω προειρήκαμεν· Πάντα τῶν θεῶν ἐστι· φίλοι δὲ τοῖς σοφοῖς οἱ θεοί· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· πάντα ἄρα τῶν σοφῶν. περί τε τοῦ νόμου, ὅτι χωρὶς αὐτοῦ οὐχ οἷόν τε πολιτεύεσθαι· Οὐ γάρ, φησίν, ἄνευ πόλεως ὄφελός τι εἶναι ἀστείου· ἀστεῖον δὲ ἡ πόλις· νόμου δὲ ἄνευ πόλεως οὐδὲν ὄφελος· ἀστεῖον ἄρα ὁ νόμος. εὐγενείας δὲ καὶ δόξας καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα διέπαιζε, προκοσμήματα κακίας εἶναι λέγων, μόνην τε ὀρθὴν πολιτείαν εἶναι τὴν ἐν κόσμῳ. ἔλεγε δὲ καὶ κοινὰς εἶναι δεῖν τὰς γυναῖκας, γάμον μηδὲ ὀνομάζων, ἀλλὰ τὸν πείσαντα τῇ πεισάσῃ συνεῖναι· κοινοὺς δὲ διὰ τοῦτο καὶ τοὺς υἱέας. μηδέν τε ἄτοπον εἶναι ἐξ ἱεροῦ τι λαβεῖν, ἢ τῶν ζώων τινὸς γεύσασθαι. μηδ' ἀνόσιον εἶναι τὸ καὶ τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν ἅψασθαι, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἐθῶν. καὶ τῷ δὲ ὀρθῷ λόγῳ πάντα ἐν πᾶσι καὶ διὰ πάντων εἶναι λέγων. καὶ γὰρ ἐν τῷ ἄρτῳ κρέως εἶναι, καὶ ἐν τῷ λαχάνῳ ἄρτου· καὶ τῶν σωμάτων τῶν λοιπῶν ἐν πᾶσι διά τινων ἀδήλων πόρων καὶ ὄγκων εἰσκρινομένων καὶ συνατμιζομένων· ὡς δῆλον ἐν τῷ Θυέστῃ ποιεῖ. εἴ γε αὐτοῦ αἱ τραγῳδίαι, καὶ μὴ Φιλίσκου τοῦ Αἰγινήτου ἐκείνου γνωρίμου, ἢ Πασιφῶντος τοῦ Λουκιανοῦ, ὅν φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ συγγράψαι. μουσικῆς τε καὶ γεωμετρικῆς καὶ ἀστρολογίας καὶ τῶν τοιούτων ἀμελεῖν, ὡς ἀχρήστων καὶ οὐκ ἀναγκαίων. εὐστοχώτατος δὲ ἐγένετο ἐν ταῖς ἀπαντήσεσι τῶν λόγων, ὡς δῆλον ἐξ ὧν προειρήκαμεν. καὶ πρᾶσιν ἤνεγκε γενναιότατα: πλέων γὰρ εἰς Αἴγιναν, καὶ πειραταῖς ἁλοὺς, ὧν ἦρχε Σκίρπαλος, εἰς Κρήτην ἀπαχθεὶς ἐπιπράσκετο. καὶ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος τί οἶδε ποιεῖν, ἔφη, Ἀνθρώπων ἄρχειν. ὅτε καὶ δείξας τινὰ Κορίνθιον εὐπάρυφον, τὸν προειρημένον Ξενιάδην, ἔφη; Τούτῳ με πώλει· οὗτος δεσπότου χρήζει. ὠνεῖται δὴ αὐτὸν ὁ Ξενιάδης, καὶ ἀπαγαγὼν εἰς τὴν Κόρινθον, ἐπέστησε τοῖς ἑαυτοῦ παιδίοις, καὶ πᾶσαν ἐνεχείρισε τὴν οἰκίαν. ὁ δὲ οὕτως αὐτὸν ἐν πᾶσι διετίθει, ὥστε ἐκεῖνος περιϊὼν, Ἀγαθὸς, ἔλεγε, δαίμων εἰς τὴν οἰκίαν μου εἰσελήλυθε. φησὶ δὲ Κλεομένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ παιδαγωγικῷ, τοὺς γνωρίμους λυτρώσασθαι αὐτὸν θελῆσαι· τὸν δὲ εὐήθεις αὐτοὺς εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ τοὺς λέοντας δούλους εἶναι τῶν τρεφόντων, ἀλλὰ τοὺς τρέφοντας τῶν λεόντων. δούλου γὰρ τὸ φοβεῖσθαι· τὰ δὲ θηρία φοβερὰ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι. θαυμαστὴ δέ τις ἦν περὶ τὸν ἄνδρα πειθὼ, ὥστε πάνθ' ὁντινοῦν ῥᾳδίως αἱρεῖν τοῖς λόγοις· λέγεται γοῦν Ὀνησίκριτόν τινα Αἰγινήτην πέμψαι εἰς Ἀθήνας δυοῖν ὄντοιν υἱοῖν τὸν ἕτερον Ἀνδροσθένην· ὃν ἀκούσαντα τοῦ Διογένους,

A ſapientum eſſe aſſereret, ac ejuſmodi rogatiunculas, quas ſupra diximus, interrogaret. Omnia Deorum ſunt: ſunt autem ſapientum Dii amici: amicorum res communes ſunt: omnia ergo ſunt Sapientum. Atque etiam de lege ſic ſentiebat, ut ſine ea remp. adminiſtrari poſſe negaret: Neque enim, inquit, ſine civitate ulla eſt civilium rerum utilitas; civile autem quoddam civitas eſt: legis vero ſine civitate nulla eſt utilitas: civilis ergo eſt lex. Nobilitatem, & gloriam, & reliqua hujuſmo- B di, omnia deridebat, malitiæ ornamenta eſſe dicens, ſolamque eam eſſe rectam civitatem, quæ in mundo eſſet. Mulieres quoque communes eſſe oportere aiebat; nuptias ne nominabat quidem, ſed volentem cum volente rem habere: & propterea filios quoque communes eſſe dicebat oportere; minemeque abſurdum eſſe, è ſacro loco quid accipere, aut animalium aliquo veſci. nec vero nefas eſſe humanas etiam carnes attingere, quemadmodum ex aliorum moribus eſt manifeſtum. C Atque etiam hac recta ratione omnia in omnibus, & per omnia eſſe dicebat. nam & in pane carnem, & in olere panem ineſſe: ſicque etiam in reliquis omnibus corporibus idem accidere, ut per quædam occulta foramina corpora intromittantur, ſimulque exhalent. quod etiam in Thyeſte declaret, ſi modo ipſius tragœdiæ ſunt, non autem Philiſci Æginetæ illius familiaris, ſive Paſiphontis Luciani filii, quem Phavorinus in variarum rerum hiſtoria poſt ejus mortem ſcripſiſſe tradit. Muſicam, & geometriam, & aſtro- D logiam ut inutiles, & minime neceſſarias negligebat. In reſpondendo acutiſſimus & valde ingenioſus fuit, ut ex his, quæ ſupra diximus, manifeſtum eſt. ſeque venditum eſſe fortiſſime tulit. in Æginam enim navigans, atque à piratis, quorum dux erat Scirpalus, captus, in Cretam abductus venundatur. præcone autem eum rogante, quid agere ſciret, imperare hominibus reſpondit. quo etiam tem- E pore Corinthium quendam optime veſtitum oſtendens, eum, de quo dictum eſt, Xeniadem, Huic, inquit, me vende; iſte domino indiget. Igitur emit eum Xeniades, Corinthumque abducens, filiolis ſuis præfecit, omnemque ei domum ſuam commiſit. quem quidem omnibus in rebus ſic inſtituit, ut ille paſſim omnibus, bonum larem in domum ſuam introiiſſe, diceret. Cleomenes in eo libro, qui pædagogicus inſcribitur, familiares eum redimere voluiſſe tradit. quibus eum, ſtultos illos eſſe, reſpondiſſe nec enim F leones eorum, à quibus alantur, ſervos eſſe, ſed qui alunt, leonum. ſervi enim eſſe timere; feras autem hominibus eſſe formidoloſas. Erat in homine mira quædam ad perſuadendum vis, ſic ut quemlibet ſermone caperet. igitur Oneſicritus quidam Æginetа, cum duos haberet filios, alterum Androſthenem nomine Athenas miſiſſe fertur, quem audito Diogene,

ibi remanſiſſe, patrem vero, poſt eum alterum quoque miſiſſe, majorem natu Philiſcum, quem ſupra nominavimus, eumque ſimiliter detentum eſſe. tertio patrem ipſum profectum, nihilo minus quam filios philoſophantem ad eum ſe adplicaviſſe. tanta erat in Diogene ſermonis illecebra. Eum quoque Phocion cognomento bonus audivit, & Stilpon Megareus, & alii complures, viri politici. Dicitur nonaginta fere natus annos mortuus eſſe. De morte autem illius varia feruntur. quidam eum, cum bovis pedem crudum comederet, bile ſe commovente correptum, interiiſſe tradunt. alii cum animam continuiſſet, in quibus eſt Cercidas Megapolitanus, qui in meliambis ſic ait;

Haud quidem qui fui antea Sinopenſis ille
Bacillophorus, veſtem duplicans, ſub dio veſcens,
Sed aſcendit, labra dentibus innixus
Atque animam mordens; unus enim vere
Diogenes Iovis filius, cæleſtiſque canis.

Nonnulli aiunt, cum polypum canibus diſpartire vellet, unum ex eis pedis ei nervum momordiſſe, atque ita mortuum eſſe. Familiares tamen (ut ait Antiſthenes in ſucceſſionibus) continuiſſe illum animam conjectura judicabant. degebat enim ille quidem in Craneo eo, qui eſt ante Corinthi gymnaſium, ad quem, cum familiares, ut ſolebant, veniſſent, opertum offenderunt. nec vero eum dormire ſuſpicati ſunt, nec enim noctuabundus, aut ſomniculoſus erat. Quocirca, aperto pallio cum exanimem reperiunt, ſicque id ipſum agere volentem è vita diſceſſiſſe exiſtimarunt. Quo in loco, ut aiunt, inter ejus familiares contentio orta eſt, qui eum ſepultura afficerent: quinetiam rem ad manus revocaverunt; ſed cum eo patres, & principes adveniſſent, ab his apud portam, qua itur ad Iſthmum, ſepultus eſſe dicitur. atque etiam ſuper tumulum columnam, & ſuper eam canem è Pario lapide ſtatuerunt. poſterius vero ſui quoque cives eum imaginibus æreis honeſtarunt, cum hac inſcriptione;

Seneſcit vel æs tempore; ſed tuam nunquam
Gloriam omne ævum Diogenes delebit:
Solus quoniam ſe ipſa contenta n famam oſtendiſti
Mortalibus, ac vitæ iter leviſſimum.

Eſt noſtrum quoque illud proceleumatico metro;

Diogenes age, dic, quæ cepit te mors
Ad orci domum? cepit me canis agreſtis morſicus.

Quidam aiunt ipſum morientem inhumatum ſe projici mandaviſſe, ut omne genus ferarum ſui particeps eſſet; vel certe in foſſam conjici, exiguumque pulverem injici; vel ut alii volunt, ſupra ſtercus projici, ut fratribus utilis eſſet. Demetrius autem in libro de his quorum eſt idem nomen, eadem ait die Alexandrum Babyloniæ, & Diogenem Corinthi mortuum eſſe. Senex erat centeſima tertia deci-

αὐτόθι προσμεῖναι. τὸν δ' ἐπ' αὐτὸν καὶ τὸν ἕτερον ἀποστεῖλαι τὸν πρεσβύτερον, Φιλίσκον τὸν προειρημένον. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Φιλίσκον κατασχεθῆναι. τὸ τρίτον αὐτὸν ἀφικόμενον, μηδὲν ἧττον συνεῖναι τοῖς παισὶ φιλοσοφοῦντα. τοιαύτη τις προσῆν ἴυγξ Διογένους τοῖς λόγοις. ἤκουσε δὲ αὐτοῦ καὶ Φωκίων ὁ ἐπίκλην χρηστὸς, καὶ Στίλπων ὁ Μεγαρεὺς, καὶ ἄλλοι πλείους ἄνδρες πολιτικοί. λέγεται δὲ πρὸς τὰ ἐνενήκοντα ἔτη βιοὺς τελευτῆσαι. περὶ δὲ τοῦ θανάτου διάφοροι λέγονται λόγοι. οἱ μὲν γὰρ βοὸς πόδα φαγόντα ὠμὸν, χολερικῶς ληφθῆναι, καὶ ὧδε τελευτῆσαι. οἱ δὲ, τὸ πνεῦμα συγκρατήσαντα· ὧν ἐστι καὶ Κερκίδας ὁ Μεγαλοπολίτης, ἢ Κρὴς, λέγων ἐν τοῖς μελιάμβοις οὕτως,

Οὐ μὰν ὁ πάρος γ' ἐὰ Σινωπεὺς τῆνος
Ὁ βακτροφόρας, διπλοείματος, αἰθεριβόσκας,
Ἀλλ' ἀνέβα χεῖλος ποτ' ὀδόντας ἐρείσας,
Καὶ τὸ πνεῦμα συνδακών. ἦν γὰρ ἀλαθέως
Διογένης Ζανὸς γόνος, οὐράνιός τε κύων.

ἄλλοι φασὶ πολύπουν κυσὶ συμμερίσασθαι βουλόμενον, οὕτω δηχθῆναι τοῦ ποδὸς τὸν τένοντα, καὶ καταστρέψαι. οἱ μέντοι γνώριμοι αὐτοῦ (καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς) εἴκαζον τὴν τοῦ πνεύματος ἐγκράτησιν. ἐτύγχανε μὲν γὰρ διάγων ἐν Κρανείῳ τῷ πρὸ τῆς Κορίνθου γυμνασίῳ. κατὰ δὲ τὸ ἔθος, ἧκον οἱ γνώριμοι καὶ αὐτὸν καταλαμβάνουσιν ἐγκεκαλυμμένον, οὐδ' εἴκασαν αὐτὸν κοιμώμενον. οὐδὲ γὰρ ἦν τις νυσταλὸς καὶ ὑπνηλός. ὅθεν ἀποπετάσαντες τὸν τρίβωνα, ἔκπνουν αὐτὸν καταλαμβάνουσι. καὶ ὑπέλαβον τοῦτο πρᾶξαι, βουλόμενον λοιπὸν ὑπεξελθεῖν τοῦ βίου. ἔνθα καὶ στάσις, ὥς φασιν, ἐγένετο τῶν γνωρίμων, τίνες αὐτὸν θάψωσιν. ἀλλὰ καὶ μέχρι χειρῶν ἦλθον. ἀφικομένων δὲ τῶν πατέρων καὶ τῶν ὑπερεχόντων, ὑπὸ τούτοις ταφῆναι τὸν ἄνδρα παρὰ τῇ πύλῃ τῇ φερούσῃ εἰς Ἰσθμόν. ἐπέστησάν τε αὐτῷ κίονα, καὶ ἐπ' αὐτῷ λίθου Παρίου κύνα. ὕστερον δὲ καὶ οἱ πολῖται αὐτοῦ χαλκαῖς εἰκόσιν ἐτίμησαν αὐτὸν, καὶ ἐπέγραψαν οὕτω,

Γηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου· ἀλλὰ σὸν οὔτι
Κῦδος ὁ πᾶς αἰὼν Διόγενες καθελεῖ·
Μοῦνος ἐπεὶ βιοτᾶς αὐτάρκεα δόξαν ἔδειξας
Θνητοῖς, καὶ ζωῆς οἶμον ἐλαφροτάταν.

ἔστι καὶ ἡμῶν ἐν τῷ προκελευματικῷ μέτρῳ,

Διόγενες ἄγε, λέγε, τίς ἔλαβέ σε μόρος
Εἰς ἀΐδας; ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον ὀδάξ.

ἔνιοι δέ φασι τελευτῶντα αὐτὸν, καὶ ἐντείλασθαι ἄταφον ῥίψαι ὡς πᾶν θηρίον αὐτοῦ μετάσχοι· ἢ εἴς γε βόθρον συνῶσαι, καὶ ὀλίγην κόνιν ἐπαμῆσαι. οἱ δὲ, εἰς τὸν Ἐλισσὸν ἐμβαλεῖν, ἵνα τοῖς ἀδελφοῖς χρήσιμος γένηται. Δημήτριος δὲ ἐν τοῖς ὁμωνύμοις φησὶ, τῆς αὐτῆς ἡμέρας Ἀλέξανδρον μὲν ἐν Βαβυλῶνι, Διογένην δ' ἐν Κορίνθῳ τελευτῆσαι. ἦν δὲ γέρων κατὰ τὴν τρίτην καὶ δεκάτην καὶ ἑκατο-

στὴν

στὴν Ὀλυμπιάδα. φέρεται δ' αὐτοῦ βιβλία τάδε· Διάλογοι κεφαλαίων, Ἰχθύας, Κολοιός, Πάρδαλις, Δῆμος Ἀθηναίων, Πολιτεία, Τέχνη ἠθική, Περὶ πλούτου, Ἐρωτικός, Θεόδωρος, Ὑψίας, Ἀρίσταρχος, Περὶ θανάτου, Ἐπιστολαί· Τραγῳδίαι ἑπτά, Ἑλένη, Θυέστης, Ἡρακλῆς, Ἀχιλλεύς, Μήδεια, Χρύσιππος, Οἰδίπους. Σωκράτης δ' ἐν τῷ πρώτῳ τῆς διαδοχῆς, καὶ Σάτυρος ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν βίων, οὐδὲν εἶναι Διογένους φασί. τά τε τραγῳδάρια φησὶν ὁ Σάτυρος Φιλίσκου εἶναι τοῦ Αἰγινήτου, γνωρίμου τοῦ Διογένους. Σωτίων δ' ἐν τῷ ἑβδόμῳ ταῦτα μόνα φησὶ Διογένους εἶναι· Περὶ ἀρετῆς, Περὶ ἀγαθοῦ, Ἐρωτικόν, Πτωχόν, Τολμαῖον, Πάρδαλιν, Κάσανδρον, Κεφαλίωνα, Φιλίσκον, Ἀρίσταρχον, Σίσυφον, Γανυμήδην, Χρείας, Ἐπιστολάς. γεγόνασι δὲ Διογένεις πέντε· πρῶτος, Ἀπολλωνιάτης, φυσικός. ἀρχὴ δ' αὐτῷ τοῦ συγγράμματος ἥδε, Λόγου παντὸς ἀρχόμενον δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι τὴν ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον παρέχεσθαι. δεύτερος, Σικυώνιος, ὁ γράψας τὰ περὶ Πελοπόννησον· τρίτος, αὐτὸς οὗτος· τέταρτος, Στωϊκός, γένος Σελευκεύς, καλούμενος δὲ Βαβυλώνιος, διὰ τὴν γειτονίαν· πέμπτος, Ταρσεύς, γεγραφὼς περὶ ποιητικῶν ζητημάτων, ἃ λύειν ἐπιχειρεῖ. τὸν δὴ φιλόσοφον Ἀθηνόδωρός φησιν ἐν ὀγδόῃ περιπάτων ἀεὶ στιλπνὸν φαίνεσθαι διὰ τὸ ἀλείφεσθαι.

ΜΟΝΙΜΟΣ.

Μόνιμος, Συρακούσιος, μαθητὴς μὲν Διογένους, οἰκέτης δέ τινος τραπεζίτου Κορινθίου, καθά φησι Σωκράτης. πρὸς τοῦτον συνεχὲς ἀφικνούμενος ὁ Ξενιάδης ὁ τὸν Διογένην ἐωνημένος, τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων διηγούμενος, εἰς ἔρωτα τἀνδρὸς ἐνέβαλε τὸν Μόνιμον. αὐτίκα γὰρ ἐκεῖνος μανίαν προσποιηθείς, τό, τε κέρμα διερρίπτει καὶ πᾶν τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀργύριον, ἕως αὐτὸν ὁ δεσπότης παρῃτήσατο. καὶ ὃς εὐθέως Διογένους ἦν. παρηκολούθησε δὲ καὶ Κράτητι τῷ κυνικῷ συχνά, καὶ τῶν ὁμοίων εἴχετο, ὅτε καὶ μᾶλλον ὁρῶν αὐτὸν ὁ δεσπότης ἐδόκει μαίνεσθαι. ἐγένετο δὴ ἀνὴρ ἐλλόγιμος, ὡς καὶ Μένανδρον αὐτοῦ τὸν κωμικὸν μεμνῆσθαι. ἔν τινι γοῦν τῶν δραμάτων ἐν τῷ Ἱπποκόμῳ εἶπεν οὕτως,

Μόνιμός τις ἦν ἄνθρωπος, φιλόσοφος
Ἀδοξότερος, μικρῷ δὲ ὁ τὴν πήραν ἔχων.
Πήρας μὲν οὖν τρεῖς, ἀλλὰ καὶ εἰκόνος ῥῆμα τι
Ἐφθέγξατ' οὐδὲν ἐμφερές, μὰ τὸν Δία,
Τῷ γνῶθι σαυτόν, οὐδὲ τοῖς βοωμένοις
Τούτοις· ὑπὲρ δὲ ταῦτα, ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν.
Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη.

οὗτος μὲν ἐμβριθέστατος ἐγένετο, ὥστε δόξης μὲν καταφρονεῖν, πρὸς δὲ ἀλήθειαν παρορμᾶν. γέγραφε δὲ παίγνια σπουδῇ λεληθυίᾳ μεμιγμένα, καὶ Περὶ ὁρμῶν δύο, καὶ Προτρεπτικόν.

A ma Olympiade. ejus autem libri ferun-tur hi. dialogi capitum. ichthyas. corvus. pardus. populus Athenienſium. politia. ars moralis. de divitiis. amatorius. Theodorus. Hypſias. Ariſtarchus. de morte. Epiſtolæ. tragœdiæ ſeptem. Helena. Thyeſtes. Hercules. Achilles. Medea. Chryſippus. Oedipus. Cæterum Socrates in primo ſucceſſionis, & Satyrus in quarto vitarum, nihil horum Diogenis eſſe aiunt. atque etiam tragœdias eas parvas Satyrus Philiſci eſſe ait Æginetæ, Dio-B genis familiaris. Sotion autem in ſeptimo hæc ſola Diogenis eſſe dicit. de virtute. de bono. amatorium. pauperem. tolmæum. pardum. Caſandrum. Cephalionem. Philiſcum. Ariſtarchum. Siſyphum Ganymedem. Chrias. & epiſtolas. Extiterunt autem quinque hoc nomine. Primus Apolloniates phyſicus: cujus voluminis hoc eſt initium; Omnem orationem videtur mihi ab aliquo, quod exploratum ſit, proficiſci principio oportere. Secundus Sicyonius, qui Peloponneſi-C aca ſcripſit. Tertius iſte ipſe. Quartus Stoicus, genere Seleucius, qui Babylonius ob vicinitatem vocatus eſt. Quintus Tarſenſis, qui de poeticis ſcripſit quæſtionibus, quas diſſolvere conatur. Athenodorus tamen in octava deambulatione, philoſophum, quia ungeretur, ſemper nitidum viſum eſſe tradit.

MONIMUS.

D Monimus Syracuſius, Diogenis quidem diſcipulus, ſervus autem cujuſdam menſarii Corinthii fuit, quemadmodum ait Socrates. Ad hunc Xeniades, is qui Diogenem emit, cum ventitaret, ejuſque tum in ſermonibus tum in actionibus virtutem exponeret, hominis amore Monimum incendit. illico enim ſimulata inſania, & æs, & argentum, quod erat in menſa, omne projecit, donec eum dominus abdicavit. tum ille confeſtim ad Diogenem ſe adplicavit. Sed & Cratetem frequenter affectatus eſt, iiſdem-E que ſtudiis tenebatur, quo magis domino eum intuenti inſanire videbatur. Evaſit igitur vir illuſtris, ut Menander Comicus de eo mentionem fecerit: ſiquidem in quadam fabula, Hippocomo ſcilicet, ſic ait,

Monimus quidem erat homo philoſophus
Inglorius, parvo autem peram habens;
Peras quidem igitur tres, ſed & imaginis verbo
Loquebatur nihil ſimile, non per Iovem,
F *Dicto illi, noſce teipſum; neque vulgatis*
His; ſed ſupra hæc, petens & ſordidus:
Reliqua enim elationem eſſe omnia aiebat.

Hic conſtantiſſimus fuit, ſic, ut contempta gloria, veritatem amplexaretur. Ludicra quædam ſcripſit, ſed ſeriis latentibus admiſta, & de appetitionibus libros duos, & adhortationem.

O ONE

A

ONESICRITUS.

ONeſicritum alii quidem Æginetam, Demetrius autem Magnes Aſtypaleum vocat. Is quoque inter Diogenis diſcipulos illuſtres fuit; videturque ei ſimile quiddam ac Xenophonti accidiſſe. nam ille quidem cum Cyro, hic cum Alexandro in militiam profectus eſt. Ille Cyri pædiam ſcripſit, hic Alexandri educationem. Ille Cyri, hic Alexandri laudationem compoſuit. quinetiam ad ejus locutionem proxime accedit, niſi quod ut exemplar ab archetypto ſecundas obtinet. Fuit quoque Menander Diogenis auditor, cogonmento Sylva, qui Homerum admirabatur, & Hegeſæus Sinopenſis, cui cognomen Laqueus, & Philiſcus Ægineta, quemadmodum ſupra diximus.

CRATES.

CRates Aſcondi filius, Thebanus, ipſe quoque inter illuſtres Canis diſcipulos fuit. Hippobotus tamen non Diogenis, ſed Bryſonis Achæi diſcipulum eum extitiſſe ait. Hujus ludicra feruntur hæc,

Pera quædam urbs eſt medio in nigro faſtu,
Pulchra, & pinguis, circumflua, nihil habens,
Quo neque quiſquam navigat vir ſtultus, paraſitus,
Neque ganeo cinædus, qui glorietur natibus;
Sed cæpam, & allia fert, & ficus, & panes,
Ex quibus non belligerant inter ſe; de his
Non arma induunt, de pecunia, non de gloria.

Eſt illius quoque ephemeris illa celeberrima: Expenſum fer coquo minas decem, medico drachmam, aſſentatori decem talenta, conſiliario fumum, ſcorto talentnm, philoſopho triobolum. Vocabatur autum θυρεπανοίκτης ab aperiendis foribus, propterea quod in quamlibet domum ingrederetur, atque admoneret. eſt etiam hoc illius;

Hæc habeo quæcunque didici, & cogitavi, & cum muſis
Veneranda doctus ſum: multa autem beataque faſtus
apprehendit.

ſibique ex philoſophia ſupereſſe aiebat,

Lupinorum chœnicem, & nihil curare.

Ejus etiam illud fertur,

Amorem aufert fames; ſin minus, tempus:
Si vero his uti non poſſis, laqueus.

Floruit centeſima tertia decima Olympiade. hunc ait Antiſthenes in ſucceſſionibus, cum in tragœdia quadam Telephum ſportellam tenentem, & alioqui miſerabilem vidiſſet, ſubito impetu quodam ad Cynicam ſe philoſopiam contuliſſe, divenditiſque bonis ſuis (erat enim nobili genere natus) cum talenta fere trecenta coegiſſet, ea civibus ſuis dediſſe: ipſum vero conſtanter philoſophatum eſſe ſic, ut Philemon comicus de eo mentionem fecerit, his verbis;

ὈΝΗΣΊΚΡΙΤΟΣ.

ὈΝησίκριτος. τοῦτον οἱ μὲν Αἰγινήτην, Δημήτριος δὲ ὁ Μάγνης Ἀστυπαλέα φησί. καὶ οὗτος τῶν ἐλλογίμων Διογένους μαθητῶν. ἔοικε δέ τι ὅμοιον πεπονθέναι πρὸς Ξενοφῶντα. ἐκεῖνος μὲν γὰρ Κύρῳ συνεστράτευσεν, οὗτος δὲ Ἀλεξάνδρῳ. κἀκεῖνος μὲν, Παιδείαν Κύρου· ὁ δὲ, Πῶς Ἀλέξανδρος ἤχθη, γέγραφε. καὶ ὁ μὲν, ἐγκώμιον Κύρου· ὁ δὲ, Ἀλεξάνδρου πεποίηκε. καὶ τῇ ἑρμηνείᾳ δὲ παραπλήσιος, πλὴν ὅτι ὡς ἀπόγραφος ἐξ ἀρχετύπου δευτερεύει. Γέγονε καὶ Μένανδρος Διογένους μαθητὴς ὁ ἐπικαλούμενος Δρυμὸς, θαυμαστὴς Ὁμήρου· καὶ Ἡγησαῖος Σινωπεὺς, ὁ Κλοιὸς ἐπίκλην. καὶ Φιλίσκος ὁ Αἰγινήτης, ὡς προειρήκαμεν.

B

ΚΡΆΤΗΣ.

C Κράτης Ἀσκώνδου, Θηβαῖος, καὶ οὗτος τῶν ἐλλογίμων τοῦ Κυνὸς μαθητῶν. Ἱππόβοτος δέ φησιν οὐ Διογένους αὐτὸν μαθητὴν γεγονέναι, ἀλλὰ Βρύσωνος τοῦ Ἀχαιοῦ. τούτου παίγνια φέρεται τάδε,

Πήρη τις πόλις ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ,
Καλὴ καὶ πίειρα, περίρρυτος, οὐδὲν ἔχουσα,
Εἰς ἣν οὔτε τις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς παράσιτος,
Οὔτε λίχνος πόρνης ἐπαγαλλόμενος πυγῇσιν·

D Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει καὶ σῦκα καὶ ἄρτους,
Ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλους· περὶ τούτων
Οὐχ ὅπλα κέκτηνται, περὶ κέρματος, οὐ περὶ δόξης.

ἔστι καὶ ἐφημερὶς ἡ θρυλλουμένη, οὕτως ἔχουσα· Τίθει μαγείρῳ μνᾶς δέκα, ἰατρῷ δραχμὴν, κόλακι τάλαντα δέκα, συμβούλῳ καπνὸν, πόρνῃ τάλαντον, φιλοσόφῳ τριώβολον. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Θυρεπανοίκτης, διὰ τὸ εἰς πᾶσαν εἰσιέναι οἰκίαν, καὶ νουθετεῖν. ἔστιν αὐτοῦ καὶ τόδε,

Ταῦτ᾽ ἔχω ὅσσ᾽ ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα, καὶ μετὰ Μουσῶν
E Σέμν᾽ ἐδάην· τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρψε.

καὶ ὅτι ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ περιγένοιτο,

Θέρμων τε χοίνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν.

φέρεται δ᾽ αὐτοῦ κἀκεῖνο,

Ἔρωτα παύει λιμός· εἰ δὲ μὴ, χρόνος.
Ἐὰν δὲ τούτοισι μὴ δύνῃ χρῆσθαι, βρόχος.

ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν τρίτην καὶ δεκάτην καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα. τοῦτόν φησιν Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς θεασάμενον ἔν τινι τραγῳδίᾳ Τήλεφον σπυρίδιον ἔχοντα, καὶ

F τἄλλα λυπρὸν, ἀΐξαι ἐπὶ τὴν Κυνικὴν φιλοσοφίαν. ἐξαργυρισάμενόν τε τὴν οὐσίαν (καὶ γὰρ ἦν τῶν ἐπιφανῶν) ἀθροίσαντα πρὸς τὰ ἑκατὸν διακόσια τάλαντα, τοῖς πολίταις ἀνεῖναι ταῦτα. αὐτὸν δὲ καρτερῶς οὕτω φιλοσοφεῖν, ὡς καὶ Φιλήμονα τὸν κωμικὸν αὐτοῦ μεμνῆσθαι. φησὶ γοῦν,

Καὶ

Καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασύ,
Ἵν' ἐγκρατὴς ᾖ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος.

φησὶ δὲ Διοκλῆς πεῖσαι αὐτὸν Διογένην τὴν οὐσίαν μηλόβοτον ἀνεῖναι, καὶ εἴ τι ἀργύριον εἴη, εἰς θάλατταν βαλεῖν. καὶ Κράτητος μὲν, φησὶν, ὁ οἶκος ὑπ' Ἀλεξάνδρου, Ἱππαρχίας δὲ ὑπὸ Φιλίππου. πολλάκις τε τῇ βακτηρίᾳ τῶν συγγενῶν τινὰς προσιόντας καὶ ἀποτρέποντας ἐδίωκε· καὶ ἦν γενναῖος. φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης τραπεζίτῃ τινὶ παρακαταθέσθαι τὸ ἀργύριον, συνθέμενον, εἰ μὲν οἱ παῖδες ἰδιῶται γένοιντο, αὐτοῖς ἀποδοῦναι· εἰ δὲ φιλόσοφοι, τῷ δήμῳ διανεῖμαι. μηδενὸς γὰρ ἐκείνους δεήσεσθαι φιλοσοφοῦντας. Ἐρατοσθένης δέ φησιν, ἐξ Ἱππαρχίας, περὶ ἧς λέξομεν, γενομένου παιδὸς αὐτῷ ὄνομα Πασικλέους, ὅτ' ἐξ ἐφήβων ἐγένετο, ἀγαγεῖν αὐτὸν ἐπ' οἴκημα παιδίσκης· καὶ φάναι τοῦτον αὐτῷ πατρῷον εἶναι τὸν γάμον. τοὺς δὲ τῶν μοιχευόντων τραγικοὺς, φυγὰς καὶ φόνους ἔχειν ἔπαθλον, τοὺς τε τῶν ἑταίραις προσιόντων κωμικούς. καὶ ἐξ ἀσωτίας γὰρ καὶ μέθης μανίαν ἀπεργάζεσθαι. τούτου γέγονε Πασικλῆς ἀδελφὸς, μαθητὴς Εὐκλείδου· χάριεν δ' αὐτοῦ Φαβωρῖνος ἐν δευτέρῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων φέρει. φησὶ γὰρ, παρακαλῶν περί του τὸν γυμνασίαρχον, τῶν ἰσχίων αὐτοῦ ἥπτετο. ἀγανακτοῦντος δὲ, ἔφη, Τί γάρ; οὐχὶ καὶ ταῦτα σά ἐστι, καθάπερ καὶ τὰ γόνατα; ἔλεγέ τε ἀδύνατον εἶναι ἀδιάπτωτον εὑρεῖν, ἀλλ' ὥσπερ ἐν ῥοιᾷ, καὶ σαπρὸν τινὰ κόκκον εἶναι. Νικόδρομον ἐξερεθίσας τὸν κιθαρῳδὸν ὑπωπιάσθη. προσθεὶς οὖν πιττάκιον τῷ μετώπῳ, ἐπέγραψε, Νικόδρομος ἐποίει. τὰς πόρνας ἐπίτηδες ἐλοιδόρει, συγγυμνάζων ἑαυτὸν πρὸς τὰς βλασφημίας. Δημήτριον τὸν Φαληρέα πέμψαντα αὐτῷ ἄρτους καὶ οἶνον, ὠνείδισεν, εἰπὼν, Εἴθε γὰρ αἱ κρῆναι καὶ ἄρτους ἔφερον. δῆλον οὖν ὡς ὕδωρ ἔπινεν. ὑπὸ τῶν Ἀθήνησιν ἀστυνόμων ἐπιτιμηθεὶς ὅτι σινδόνα ἠμφίεστο, ἔφη, Καὶ Θεόφραστον ὑμῖν δείξω σινδόνα περιβεβλημένον. ἀπιστούντων δὲ, ἀπήγαγεν ἐπὶ κουρεῖον, καὶ ἔδειξε κειρόμενον. ἐν Θήβαις ὑπὸ τοῦ γυμνασιάρχου μαστιγωθεὶς, οἱ δὲ ἐν Κορίνθῳ ὑπ' Εὐθυκράτους, καὶ ἑλκόμενος τοῦ ποδὸς, ἐπέλεγεν ἀφροντιστῶν,

Ἕλκε ποδὸς τεταγὼν διὰ βηλοῦ θεσπεσίοιο.

Διοκλῆς δέ φησιν ἑλκυσθῆναι αὐτὸν ὑπὸ Μενεδήμου τοῦ Ἐρετρικοῦ. ἐπειδὴ γὰρ εὐπρεπὴς ἦν καὶ ἐδόκει χρῆσθαι Ἀσκληπιάδῃ τῷ Φλιασίῳ, ἁψάμενος αὐτοῦ τῶν μηρῶν ὁ Κράτης, ἔφη, Ἔνδον Ἀσκληπιάδης· ἐφ' ᾧ δυσχεράναντα τὸν Μενέδημον, ἕλκειν αὐτόν· τὸν δὲ, τοῦτο ἐπιλέγειν. Ζήνων δ' αὐτὸν ὁ Κιτιεὺς ἐν ταῖς Χρείαις, καὶ κῴδιον αὐτόν φησί ποτε προσράψαι τῷ τρίβωνι ἀνεπιστρεπτοῦντα. ἦν δὲ καὶ τὴν ὄψιν αἰσχρὸς, καὶ γυμναζόμενος ἐγελᾶτο. εἰώθει δὲ λέγειν, ἐπαίρων τὰς χεῖρας, Θάρρει Κράτης ὑπὲρ ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος.

A *Ac æſtate quidem habebat pallium denſum,*
Ut continens eſſet, hyeme vero lacerum.

Diocles ei Diogenem perſuaſiſſe tradit, agrum compaſcuum ut aelinqueret, & ſi quid ei pecuniæ eſſet, in mare projiceret. & Cratetis quidem, inquit, domus eſt ab Alexandro, Hipparchiæ à Philippo. atque etiam è propinquis ſuis quoſdam ad ſe adeuntes dehortanteſque bacillo inſectabatur: eratque generoſus. Demetrius Magnes eum apud quendam menſarium argen-
B tum depoſuiſſe tradit, hoc pacto, ut filiis, ſi idiotæ evaſiſſent, redderet; ſi philoſophi, populo diſtribueret: nihil enim ipſis opus fore philoſophantibus. Eratoſthenes autem ait, natum ſibi ex Hipparchia, de qua dicemus, filium Paſiclem, poſtquam exceſſit ex ephebis, in mulierculæ domum adduxiſſe, ipſique paternas eas illi nuptias eſſe dixiſſe. Mœchos exilia, & cædes tragica, ſcortato res comica præmia habere aiebat: quippe ex luxuria & ebrietate inſaniam exiſtere. Hujus Paſicles frater, di-
C ſcipulus extitit Euclidis; cujus lepide dictum Phavorinus narrat in ſecundo commentariorum. Cum enim ad quandam rem gymnaſiarchum adhortaretur, crura ejus amplexatus eſt; quod cum ille indignaretur, Nonne inquit, hæc tua quoque ſunt, ſicuti genua? Aiebat fieri non poſſe, ut quiſquam ab errato liber inveniretur; ſed tanquam in malo punico ſemper aliquod granum putridum ineſſe. Nicodromum citharœdum cum irritaret, livore plagarum ab eo decoloratus eſt: igitur
D exigua pice ad frontem addita, ita inſcripſit, Nicodromus faciebat. Meretricibus dedita opera convicium faciebat, ut in ferendis maledictis ſe exerceret. Demetrio Phalereo, qui ſibi panes, & vinum miſerat, id exprobravit, dicens, utinam fontes panem quoque ferrent. qua ex re manifeſtum eſt, eum aquam bibiſſe. Athenis ab ædilibus objurgatus, quod linteam veſtem induiſſet, Theophraſtum quoque, inquit, vobis eodem modo indutum oſtendam. non credentes in ton-
E ſtrinam adduxit, ipſumque, dum tonderetur, oſtendit. Thebis à gymnaſiarcho loris cæſus, vel, ut quidam volunt, Corinthi ab Euthycrate, pedeque tractus, contempta contumelia inſuper addidit,

Traxit pede extendens per limen ſacrum.

Diocles autem ait illum à Menedemo Eretriaco tractum eſſe, nam quia formoſus erat, & Aſclepiadi Phliaſio morem gerere exiſtimabatur, id circo Crates cruribus e-
F jus apprehenſis, Intus, inquit, Aſclepiades. quod Menedemus cum ægre ferret, eum traxiſſe: Crates autem illud, quod ſupra poſitum eſt, dixiſſe fertur. Zeno Citieus in Chriis, villoſam etiam pellem inverſam in palliolum ſordidum eum inſuiſſe tradit. Erat præterea deformis aſpectu, cumque ſe exerceret, deridebatur. Solebat autem ſublatis manibus dicere, Bono eſto animo Crates, oculorum quidem & reliqui corporis gratia.

Hos enim, qui te derident, morbo jam confectos videbis, beatum te vocantes, ſeque ipſos ob inertiam vituperantes. Aiebat tantiſper philoſophandum eſſe, donec duces agaſones viderentur. Qui cum aſſentatoribus eſſent, eos ſic deſertos eſſe dicebat, quemadmodum vitulos tum quando cum lupis ſunt. neque enim illis, neque his benevolos adeſſe, ſed inſidiatores. Emori ſe cum ſentiret, in ſeipſum cecinit, inquiens,

Vadis nunc amice curve,
Vadis ad Orci domos,
Gibboſus formam ob ſenectam.

Erat enim ſenectute incurvus. Alexandro roganti, an patriam ſuam everſam inſtaurari vellet, Quid opus eſt? inquit; illam enim rurſus fortaſſe alter evertet Alexander: ſe vero pro patria paupertatem atque ignominiam habere, quas evertere fortuna non poſſit; Diogeniſque ſe civem eſſe, qui ab inſidiis invidiæ tutus ſit. de eo mentionem Menander quoque facit in Geminis, ita ſcribens,

Simul enim ambulabis pallium ſordidum induta mecum,
ut cum Cratete Cynico quondam uxor:

Filiam quoque ſuis diſcipulis pervulgavit, datis illis, ut ipſe ait, ad experiendum triginta diebus.

METROCLES.

Metrocles Hipparchiæ frater fuit, qui audito prius Theophraſto Peripatetico, adeo corruptus erat, ut cum aliquando meditaretur, interea neſcio quomodo crepitu ventris emiſſo, animi triſtitia domi ſe incluſerit, à vita per inediam diſceſſurus. Quod cum Crates accepiſſet, domum ad eum advocatus venit, lupinos dedita opera comedens; ac perſuadebat ille quidem verbis, nihil ut gravius in ſe admitteret, quippe portenti ſimile futurum, niſi ſecundum naturam ſpiritus ſecernere liceret. ad extremum vero ipſe quoque ventris crepitu emiſſo, ſimilitudine facti illum conſolatus confirmavit. Ex eo tempore ipſum audivit, atque in philoſophia vir evaſit idoneus. Hic commentaria ſua comburens, quemadmodum eſt apud Hecatonem in primo Chriarum, hæc adjecit,

Hæc ſunt ſomniorum inferna viſa
Quaſi nugæ.

Quidam aiunt, cum Theophraſti acroamata combureret, inſuper hæc addidiſſe,

Vulcane ades huc, Thetis ſane tui indiget.

Hic rerum quaſdam eſſe aiebat, quæ argento emi poſſent, ut domum; quaſdam, quæ tempore & ſtudio, ut doctrinam. Divitias pernicioſas eſſe dicebat, niſi quis pro dignitate eis uteretur. Mortuus eſt, cum ſe ipſum ob ſenectutem ſuffocaſſet.

A τούτους δὲ ὄψῃ τοὺς καταγελῶντας ἤδη καὶ συνεσπασμένους ὑπὸ νόσου, καί σε μακαρίζοντας, αὐτοὺς δὲ καταμεμφομένους ἐπὶ τῇ ἀργίᾳ. ἔλεγε δὲ, μέχρι τούτου δεῖν φιλοσοφεῖν, μέχρις ἂν δόξωσιν οἱ στρατηγοὶ εἶναι ὀνηλάται. ἐρήμους ἔλεγε τοὺς μετὰ κολάκων ὄντας, ὥσπερ τοὺς μόσχους ἐπειδὰν μετὰ λύκων ὦσιν· οὔτε γὰρ ἐκείνοις τοὺς προσήκοντας οὔτε τούτοις συνεῖναι, ἀλλὰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας· συναισθανόμενος ὅτι ἀποθνήσκει, ἐπῇδε
B πρὸς ἑαυτὸν λέγων,

——στείχεις δὴ φίλε κύρτων,
Βαίνεις εἰς ἀΐδαο δόμους,
Κυφὸς ὤρην διὰ γῆρας.

ἦν γὰρ κυφὸς ὑπὸ χρόνου. πρὸς Ἀλέξανδρον πυθόμενον εἰ βούλεται αὐτοῦ τὴν πατρίδα ἀνορθωθῆναι; ἔφη, Καὶ τί δεῖ; πάλιν γὰρ ἴσως Ἀλέξανδρος ἄλλος αὐτὴν κατασκάψει· ἔχειν δὲ πατρίδα ἀδοξίαν καὶ πενίαν, ἀνάλωτα τῇ τύχῃ· καὶ Διογένους εἶναι πολίτης ἀνεπιβουλεύτου
C φθόνῳ. μέμνηται αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἐν διδύμοις οὕτως,

Συμπεριπατήσεις γὰρ τρίβων' ἔχουσ' ἐμοὶ,
Ὥσπερ Κράτητι τῷ κυνικῷ ποθ' ἡ γυνή.

καὶ θυγατέρ' ἐξέδωκε μαθηταῖς αὐτοῦ, κείνοις, ὡς αὐτὸς ἔφη, ἐπὶ πείρᾳ δοὺς τριάκονθ' ἡμέρας.

ΜΗΤΡΟΚΛΗΣ.

D Μητροκλῆς, ἀδελφὸς Ἱππαρχίας, ὃς πρότερον ἀκούων Θεοφράστου τοῦ περιπατητικοῦ, τοσοῦτον διέφθαρτο, ὥστε ποτὲ μελετῶν καὶ μεταξύ πως ἀποπαρδὼν, ὑπ' ἀθυμίας οἴκοι κατάκλειστος ἦν, ἀποκαρτερεῖν βουλόμενος. μαθὼν δὴ ὁ Κράτης εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν παρακληθεὶς, καὶ θέρμους ἐπίτηδες βεβρωκώς. ἔπειθε μὲν αὐτὸν καὶ διὰ τῶν λόγων μηδὲν φαῦλον πεποιηκέναι· τέρας γὰρ ἂν γεγονέναι εἰ μὴ καὶ τὰ πνεύματα κα-
E τὰ φύσιν ἀπεκρίνετο. τέλος δὲ καὶ ἀποπαρδὼν αὐτὸν ἀνέρρωσεν, ἀφ' ὁμοιότητος τῶν ἔργων παραμυθησάμενος. τουντεῦθεν ἤκουεν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἱκανὸς ἐν φιλοσοφίᾳ. οὗτος τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα κατακαίων, ὥς φησιν Ἑκάτων ἐν πρώτῳ χρειῶν, ἐπέλεγε,

Τάδ' ἔστ' ὀνείρων νερτέρων φαντάσματα
Οἷον λῆρος.

Οἱ δ', ὅτι τὰς Θεοφράστου ἀκροάσεις καταφλέγων,
F ἐπέλεγε,

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.

οὗτος ἔλεγε τῶν πραγμάτων τὰ μὲν, ἀργυρίου ὠνητὰ εἶναι, οἷον οἰκίαν· τὰ δὲ, χρόνου καὶ ἐπιμελείας, ὡς παιδείαν. τὸν πλοῦτον, βλαβερὸν, εἰ μή τις ἀξίως αὐτῷ χρῷτο. ἐτελεύτα δὴ ὑπὸ γήρως ἑαυτὸν πνίξας.

μα-

μαθηταὶ δ' αὐτοῦ Θεόμβροτος καὶ Κλεομένης· Θεομβρότου, Δημήτριος ὁ Ἀλεξανδρεύς· Κλεομένους, Τίμαρχος Ἀλεξανδρεύς, καὶ Ἐχεκλῆς Ἐφέσιος. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ἐχεκλῆς Θεομβρότου διήκουσεν, οὗ Μενέδημος, περὶ οὗ λέξομεν. ἐγένετο καὶ Μένιππος Σινωπεὺς ἐν αὐτοῖς ἐπιφανής.

ἹΠΠΑΡΧΙΑ.

Ἐθηράθη δὲ τοῖς λόγοις καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μητροκλέους, Ἱππαρχία. Μαρωνῖται δ' ἦσαν ἀμφότεροι. καὶ ἤρα τοῦ Κράτητος καὶ τῶν λόγων καὶ τοῦ βίου, οὐδενὸς τῶν μνηστευομένων ἐπιστρεφομένη, οὐ πλούτου, οὐκ εὐγενείας, οὐ κάλλους· ἀλλὰ πάντα ἦν Κράτης αὐτῇ. καὶ δὴ καὶ ἠπείλει τοῖς γονεῦσιν ἀναιρήσειν αὑτήν, εἰ μὴ τούτῳ δοθείη. Κράτης μὲν οὖν παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς ἀποτρέψαι τὴν παῖδα, πάντα ἐποίει. καὶ τέλος μὴ πείθων, ἀναστὰς καὶ ἀποθέμενος τὴν ἑαυτοῦ σκευὴν ἀντικρὺς αὐτῆς, ἔφη, Ὁ μὲν νυμφίος, οὗτος· ἡ δὲ κτῆσις, αὕτη. πρὸς ταῦτα βουλεύου, οὐδὲ γὰρ ἔσεσθαι κοινωνός, εἰ μὴ καὶ τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων γενηθείης. εἵλετο ἡ παῖς, καὶ ταὐτὸν ἀναλαβοῦσα σχῆμα συμπεριῄει τἀνδρί, καὶ ἐν τῷ φανερῷ συνεγίνετο, καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα ἀπῄει. ὅτε καὶ πρὸς Λυσίμαχον εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθεν. ἔνθα Θεόδωρον τὸν ἐπίκλην Ἄθεον ἐπήλεγξε, σόφισμα προτείνασα τοιοῦτον, Ὃ ποιῶν Θεόδωρος, οὐκ ἂν ἀδικεῖν λέγοιτο, οὐδ' Ἱππαρχία ποιοῦσα τοῦτο, ἀδικεῖν λέγοιτ' ἄν· Θεόδωρος δὲ τύπτων ἑαυτόν, οὐκ ἀδικεῖ· οὐδ' ἄρα Ἱππαρχία Θεόδωρον τύπτουσα, ἀδικεῖ. ὁ δὲ πρὸς μὲν τὸ λεχθὲν οὐδὲν ἀπήντησεν, ἀνέσυρε δ' αὐτῆς θοιμάτιον. ἀλλ' οὔτε κατεπλάγη Ἱππαρχία, οὔτε διεταράχθη ὡς γυνή. ἀλλὰ καὶ εἰπόντος αὐτοῦ αὐτῇ,

Τίς ἡ τὰς παρ' ἱστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας;

Ἐγώ, φησίν, εἰμί, Θεόδωρε. ἀλλὰ μὴ κακῶς σοι δοκῶ βεβουλεῦσθαι περὶ αὐτῆς, εἰ τὸν χρόνον ὃν ἔμελλον ἱστοῖς προσαναλώσειν, τοῦτον εἰς παιδείαν κατεχρησάμην; καὶ ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα μυρία τῆς φιλοσόφου. φέρεται δὲ τοῦ Κράτητος βιβλίον Ἐπιστολαί, ἐν αἷς ἄριστα φιλοσοφεῖ, τὴν λέξιν ἔστιν ὅτε παραπλήσιος Πλάτωνι. γέγραφε καὶ τραγῳδίας, ὑψηλότατον ἐχούσας φιλοσοφίας χαρακτῆρα. οἷόν ἐστι κἀκεῖνο,

Οὐχ εἷς πάτρας μοι πύργος, οὐ μία στέγη,
Πάσης δὲ χέρσου καὶ πόλισμα καὶ δόμος
Ἕτοιμος ἡμῖν ἐνδιαιτᾶσθαι πάρα.

ἐτελεύτησε δὲ γηραιός, καὶ ἐτάφη ἐν Βοιωτίᾳ.

A Ejus diſcipuli Theombrotus & Cleomenes fuerunt, Theombroti Demetrius Alexandrinus, Cleomenis Timarchus Alexandrinus & Echecles Epheſius. Sed tamen Echecles quoque Theombrotum audivit, cujus Menedemus auditor fuit, de quo jam dicemus. Inter eos etiam Menippus Sinopenſis vir fuit illuſtris.

B

HIPPARCHIA.

Horum diſciplina Hipparchia etiam Metroclis ſoror paulatim capta eſt: erant autem ambo Maronitæ: Cratetemque ipſum, ejuſque ſtudium, ac vitæ rationem adamavit, neminem ex procis, non divitias, non nobilitatem, non pulchritudinem curans: ſed omnium ei rerum Crates inſtar erat. quinetiam parentibus, niſi huic in matrimonium collocaretur, ſibi
C manus allaturam minitabatur. Et Crates quidem ab ipſius parentibus accerſitus omnia agebat, ut eam ab incepto dehortaretur. ad extremum cum ei non perſuaderet, ſurrexit, amictuque ante ipſam depoſito, En, inquit, ſponſus; res autem hæc. his de rebus deliberato; neque enim ejus ſe ſocium futurum, niſi eadem inſtituta ſequentis. accepit conditionem puella, eundemque ornatum induta, cum viro obambulabat, & palam congrediebatur, & ad cœnas itabat. ſi quidem ad Lyſimachi convivium venit, in quo Theodorum cogno-
D mento Ἄθεον, hoc eſt impium, ſophiſmate hujuſmodi propoſito, redarguit; Quod Theodorus ſi faceret, injuriam facere non diceretur, id ipſum ne Hipparchia quidem faciens injuriam facere dicetur. Theodorus autem ſe ipſum verberans injuriam non facit: ergo ne Hipparchia quidem Theodorum verberans injuriam facit. quibus ille quidem verbis nihil reſpondit, ſed ejus veſtem ſuſtulit. Sed neque ideo deterrita eſt Hipparchia, neque ut mulier
E turbata. quinetiam eodem ſibi dicente,

Quæ nam eſt apud telas relinquens radios?

Ego, inquit, ſum, O Theodore. ſed nunquid male mihi conſuluiſſe videor, ſi quod tempus texendis telis conſumptura fuiſſem, eo ad diſciplinam uſa ſum? atque hæc quidem, & alia innumerabilia philoſophantis mulieris feruntur. Cratetis autem liber fertur epiſtolarum, in quibus optime philoſophatur, in elocutione interdum Platoni perſimilis. Scripſit etiam tragœdias, altiſſimam philoſophiæ for-
F mam continentes; quale illud eſt,

Non una patriæ mihi turris, non una domus,
Sed omnis ſoli & civitas, & domus,
Idonea nobis ad vivendum eſt.

Mortem in ſenecta obiit, & in Bœotia ſepultus eſt.

A

MENIPPUS.

Menippus, & ipſe Cynicus, longe petito genere Phœnix fuit, & ut ait, Achaicus in moralibus, ſervus. Diocles ejus etiam dominum Ponticum fuiſſe, Batonemque appellatum, tradit. ſed cum pecuniæ ſtudio durius flagitaret, tantum potuit, ut Thebanorum in civitate ſuſciperetur. nihil in eo ſerium: verum ejus libri ridiculis pleni ſunt, aliqua ex parte Meleagri ſcriptis ſimiles. B Hermippus ipſum ait diarium fœneratorem & extitiſſe, & appellatum fuiſſe. nam & nauticis uſuris fœnerari, & alienare pignora ſolitum ait, ſic ut quam plurimum pecuniæ cogeret: ad extremum per inſidias omnibus ſpoliatum bonis, animi triſtitia laqueo ſe ſuſpendiſſe. in quem nos ita luſimus;

Phœnicem genere, ſed Creticum canem, diurnum fœneratorem,
Sic enim cognominabatur, noſti Menippum fortaſſis Thebis
Hunc, quemadmodum perfoſſus eſt, & omnia amiſit:
Quod ſi naturam canis cogitaſſet, ſe ſuſpendiſſet.

C Quidam ejus libros non ab eo compoſitos aiunt, ſed à Dionyſio & Zopyro Colophoniis, quos jocandi cauſa à ſe ſcriptos ei dederunt, ut homini ad eos diſponendos idoneo. Menippi autem extiterunt ſex. primus, qui de Lydiis ſcripſit rebus, & Xanthum abſcidit. ſecundus hic ipſe. tertius Stratoniceus, ſophiſtes, genere longe petito, è Caria. D quartus fictor ſtatuarum. quintus & ſextus pictores, de quibus utriſque mentionem facit Apollodorus. Cæterum Cynici libri tredecim ſunt. Necyia. Teſtamenta. Epiſtolæ Deorum perſonis turgeſcentes. Ad phyſicos, & mathematicos, & grammaticos. Epicuri origo, ab eiſque celebratæ vigeſimæ, & reliqua.

MENEDEMUS.

E Menedemus Coloti Lampſaceni diſcipulus fuit. Is, ut eſt apud Hippobotum, uſque eo amentiæ progreſſus eſt, ut Erinnydis ornatum indutus obambularet, ſpectatorem ſe ex inferis peccatorum adveniſſe dicens, ut iterum eo deſcendens, hæc ipſa Diis, qui ibi ſunt, renunciaret. Erat ei talis amictus; Tunica pulla talaris, Zona circum eum phœnicea, Pilus Arcadicus in capite, in quo duodecim erant textæ litteræ, F cothurni tragici, barba maxima, bacillus in manu fraxineus. Ac Cynicorum quidem ſingulorum vitæ ſunt hæ. Quæ autem communiter illis placent, hæc quoque adſcribemus; hanc etiam philoſophiam, non, ut quidam aiunt, vitæ inſtituendæ exordium, ſed ſectam judicantes. Placet igitur illis ſimiliter, ac Ariſtoni Chio,

ΜΈΝΙΠΠΟΣ.

Μένιππος, καὶ οὗτος Κυνικὸς, τὸ ἀνέκαθεν ἦν Φοῖνιξ, δοῦλος, ὥς φησιν Ἀχαϊκὸς ἐν ἠθικοῖς. Διοκλῆς δὲ, καὶ τὸν δεσπότην αὐτοῦ Ποντικὸν εἶναι, καὶ Βάτωνα καλεῖσθαι. ἀτηρότερον δὲ αἰτῶν ὑπὸ φιλαργυρίας, ἴσχυσε Θηβαῖος γενέσθαι. φέρει μὲν οὖν σπουδαῖον οὐδέν. τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ πολλοῦ καταγέλωτος γέμει, καί τι ἴσον τοῖς Μελεάγρου τοῦ κατ᾽ αὐτὸν γενομένου. φησὶ δ᾽ Ἕρμιππος ἡμεροδανειστὴν αὐτὸν γεγονέναι καὶ καλεῖσθαι. καὶ γὰρ ναυτικῷ τόκῳ δανείζειν καὶ ἐξενεχυριάζειν· ὥστε πάμπλειστα χρήματα ἀθροίζειν. τέλος δὲ ἐπιβουλευθέντα πάντων στερηθῆναι, καὶ ὑπ᾽ ἀθυμίας βρόχῳ τὸν βίον μεταλλάξαι. καὶ ἡμεῖς ἐπαίξαμεν εἰς αὐτόν,

Φοίνικα τὸ γένος, ἀλλὰ Κρητικὸν κύνα ἡμεροδανειστήν,
(Τοῦτο γὰρ ἐπεκλήζετο) οἶσθα Μένιππον ἴσως, Θήβησιν
Οὗτος ὡς διωρύχει ποτὲ, καὶ πάντ᾽ ἀπέβαλεν,
Εἰ δ᾽ ἐνόει φύσιν κυνὸς, αὐτὸν ἂν ἐκρέμασεν.

ἔνιοι δὲ τὰ βιβλία αὐτοῦ, οὐκ αὐτοῦ εἶναι, ἀλλὰ Διονυσίου καὶ Ζωπύρου τῶν Κολοφωνίων, οἳ τοῦ παίζειν ἕνεκα συγγράφοντες, ἐδίδοσαν αὐτῷ ὡς εὖ δυναμένῳ διαθέσθαι. γεγόνασι δὲ Μένιπποι ἕξ· πρῶτος, ὁ γράψας τὰ περὶ Λυδῶν, καὶ Ξάνθον ἐπιτεμόμενος· δεύτερος, αὐτὸς οὗτος. τρίτος, Στρατονικεὺς σοφιστὴς, Κὰρ τὸ ἀνέκαθεν. τέταρτος, ἀνδριαντοποιός· πέμπτος καὶ ἕκτος, ζωγράφοι· μέμνηται δ᾽ ἀμφοτέρων Ἀπολλόδωρος. Τὰ δ᾽ οὖν τοῦ Κυνικοῦ βιβλία ἐστὶ δεκατρία, Νεκυία, Διαθῆκαι, Ἐπιστολαὶ κεκομψευμέναι ἀπὸ τοῦ τῶν θεῶν προσώπου, Πρὸς τοὺς φυσικοὺς καὶ μαθηματικοὺς καὶ γραμματικοὺς, καὶ γονὰς Ἐπικούρου, καὶ τὰς θρησκευομένας ὑπ᾽ αὐτῶν εἰκάδας, καὶ ἄλλα.

ΜΕΝΈΔΗΜΟΣ.

Μενέδημος, Κωλώτου τοῦ Λαμψακηνοῦ μαθητής. οὗτος (καθά φησιν Ἱππόβοτος) εἰς τοσοῦτον τερατείας ἤλασεν, ὥστε Ἐριννύος ἀναλαβὼν σχῆμα περιῄει, λέγων ἐπίσκοπος ἀφῖχθαι ἐξ ᾅδου τῶν ἁμαρτανομένων, ὅπως πάλιν κατιὼν ταῦτα ἀπαγγέλοι τοῖς ἐκεῖ δαίμοσιν. ἦν δὲ αὐτῷ ἡ ἐσθὴς αὕτη· χιτὼν φαιὸς ποδήρης, περὶ αὐτῷ ζώνη φοινικῆ, πῖλος Ἀρκαδικὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔχων ἐνυφασμένα τὰ δώδεκα στοιχεῖα, ἐμβάται τραγικοὶ, πώγων ὑπερμεγέθης, ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ μειλίνη. καὶ οὗτοι μὲν οἱ βίοι τῶν κυνικῶν ἑκάστου. προσυπογράψομεν δὲ καὶ τὰ κοινῇ ἀρέσκοντα αὐτοῖς, αἵρεσιν καὶ ταύτην εἶναι ἐγκρίνοντες τὴν φιλοσοφίαν, οὐ, καθά φασι τινὲς, ἔνστασιν βίου. ἀρέσκει οὖν αὐτοῖς τὸν λογικὸν καὶ τὸν φυσικὸν τόπον περιαιρεῖν, ἐμφερῶς Ἀρί-

Ἀρίστωνι τῷ Χίῳ· μόνῳ δὲ προσέχειν τῷ ἠθικῷ, καὶ ὅπερ τινὲς ἐπὶ Σωκράτους, τοῦτο Διοκλῆς ἐπὶ Διογένους ἀναγράφει, τοῦτον φάσκων λέγειν, Δεῖ ζητεῖν

Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται.

παραιτοῦνται δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. γράμματα γοῦν μὴ μανθάνειν ἔφασκεν ὁ Ἀντισθένης τοὺς σώφρονας γενομένους, ἵνα μὴ διαστρέφοιντο τοῖς ἀλλοτρίοις. περιαιροῦσι δὲ καὶ γεωμετρίαν, καὶ μουσικὴν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. ὁ γοῦν Διογένης πρὸς τὸν ἐπιδεικνύντα αὐτῷ ὡροσκόπιον, Χρήσιμον, ἔφη, τὸ ἔργον πρὸς τὸ μὴ ὑστερῆσαι δείπνου. πρὸς τὸν ἐπιδεικνύντα αὐτῷ μουσικὴν, ἔφη,

Γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις,
Εὖ δ' οἶκος, οὐ ψαλμοῖς τε καὶ τερετίσμασιν.

ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ τέλος εἶναι τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν (ὡς Ἀντισθένης φησὶν ἐν τῷ Ἡρακλεῖ) ὁμοίως τοῖς Στωϊκοῖς· ἐπεὶ καὶ κοινωνία τις ταῖς δύο ταύταις αἱρέσεσίν ἐστιν. ὅθεν καὶ τὸν κυνισμὸν εἰρήκασι σύντομον ἐπ' ἀρετὴν ὁδόν, καὶ οὕτως ἐβίω καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεύς. ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ λιτῶς βιοῦν, αὐτάρκεσι χρωμένοις σιτίοις, καὶ τρίβωσι μόνοις, πλούτου καὶ δόξης καὶ εὐγενείας καταφρονοῦσιν. ἔνιοί τε γοῦν καὶ βοτάναις καὶ παντάπασιν ὕδατι χρῶνται ψυχρῷ, σκέπαις τε ταῖς τυχούσαις καὶ πίθοις. καθάπερ Διογένης, ὃς ἔφασκε θεῶν μὲν ἴδιον εἶναι, μηδενὸς δεῖσθαι· τῶν δὲ θεοῖς ὁμοίων, τὸ ὀλίγων χρῄζειν. ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν ἀρετὴν διδακτὴν εἶναι, καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ ἀναπόβλητον ὑπάρχειν· ἀξιέραστόν τε τὸν σοφὸν, καὶ ἀναμάρτητον, καὶ φίλον τῷ ὁμοίῳ, τύχῃ τε μηδὲν ἐπιτρέπειν. τὰ δὲ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας, ἀδιάφορα λέγουσιν, ὁμοίως Ἀρίστωνι τῷ Χίῳ. καὶ οὗτοι μὲν οἱ κυνικοί. μετιτέον δὲ ἐπὶ τοὺς Στωϊκοὺς, ὧν ἦρξε Ζήνων, μαθητὴς γενόμενος Κράτητος.

A differendi rationem, & phyſicam tollere; ſoli autem incumbere morali; quodque nonnulli de Socrate, hoc idem Diocles de Diogene ſcribit, eum ipſum illud uſurpaſſe dicens, Oportet quærere

Quid nam in domibus malique bonique eſt.

Ingenuas quoque diſciplinas reijciunt. Ergo qui temperantes evaſiſſent, eos litteras minime addiſcere Antiſthenes aiebat, ne alienis ſtudiis depravarentur. Geometriam etiam, & muſicam, & omnia hujuſmodi tollunt. Itaque Diogenes horoſcopium oſtentanti, Utile, inquit, inventum, ut ne tardiores ad cœnã accedamus. Ei autem, qui ſibi muſicã oſtentabat, reſpondit,

Sententiis enim virorum bene quidem reguntur urbes,
Bene autem domus, haud cantibuſque & ſtrepitibus.

Placet autem ipſis etiam ſimiliter ac Stoicis, finem bonorum eſſe ſecundum naturam vivere, quemadmodum eſt apud Antiſthenem in Hercule. Eſt enim quædam utriuſque ſectæ ſocietas. quocirca Cynicam rationem brevem ad virtutem viam eſſe dixerunt; atque ita Zeno quoque Citieus vixit. Placet illis quoque tenuis victus, cibariis, quæ ſatis ſint, palliiſque ſordidis utentibus. Divitias, & gloriam, & nobilitatem deſpiciunt. quidam eorum herbis & frigida utuntur, tegminibus quibuslibet, ac doliis, quemadmodum Diogenes, qui Deorum quidem proprium eſſe aiebat nullius indigere; Diis autem ſimilium, quam pauciſſimis opus habere. Placet illis etiam virtutem acquiri poſſe doctrina, ut eſt apud Antiſthenem in Hercule, eandemque amitti non poſſe putant. Sapientem, & amore dignum eſſe, neque unquam peccare, ſuique ſimilis amicum eſſe, fortunæque nihil committere. Quæ autem inter virtutem ac vitium media ſunt, inter hæc, ſimiliter atque Ariſto Chius, nihil aiunt intereſſe. Atq; hi quidem Cynici. Nunc ad Stoicos veniamus, quorũ Zeno princeps fuit, Cratetis diſcipulus.

LAERTII DIOGENIS

LIBER SEPTIMUS.

ZENO.

ZENO Mnaſeæ, ſive Demei filius, Citiæus, è Cypro parvo quodam oppido Græcorum natus, quod Phœnices coloni incoluerunt, collo erat ad alteram partem inclinatiore, quemadmodum Timotheus ait Athenienſis in libro de vitis. Apollonius quoque Tyrius eum gracilem, & mediocriter procerum, fuſcoque colore præditum fuiſſe tradit. quocirca ipſum quidam, ut eſt apud Chryſippum in primo proverbiorum, Ægyptium malleolum nominavit. atque etiā cruribus fuit craſſis, bene compactus, ſed imbecillus; quam ob cauſam Perſæus in Sympoſiacis commentariis plures illum cœnas devitare ſolitum tradit. Ficis viridibus, ut aiunt, & apricationibus gaudebat. Cratetis, quemadmodum ſupra dictum eſt, auditor fuit; deinde Stilponem etiam, & Xenocratem decem annos audiviſſe fertur, quemadmodum eſt apud Timocratem in Dione; ſed & Polemonem quoq;. Cæterum Hecaton, atq; Apollonius Tyrius in Primo de Zenone ſciſcitanti ab oraculo, quid agens optime victurus eſſet, Deum reſpondiſſe tradunt, ſi ad mortuos ſe adplicaret. quo intellecto, eum antiquorum ſcripta legiſſe. Ad Cratetem autem ſe contulit hoc modo. purpuram è Phœnicia mercatus, apud Piræeum navem fregit. Athenas autem triginta jam natus annos cum revertiſſet, apud bibliopolam aſſederat; quo ſecundum commentariorum librū Xenophontis legente delectatus, quæſivit ab eo, ubinam ejuſmodi viri morarentur. cui bibliopola, Cratetem oportune illac prætereuntem oſtendens, Hunc, inquit, ſequere. Ex hoc jam tempore Cratetem audivit, ad philoſohiam ille quidem cæteroquin propenſus, ad Cynicorum tamen impudentiam verecundior: cui quidem rei Crates mederi cum vellet, ollam lente plenam ei per Ceramicum ferendam tradit. ſed poſteaquam ipſum, & erubeſcentem, & ſe occultantem vidit, bacillo percuſſam ollam frangit; fugiente autem illo, ac lente per crura defluente, Quid, Crates, inquit,

ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ἝΒΔΟΜΟΝ.

ΖΉΝΩΝ.

A ΖΗΝΩΝ, Μνασέου ἢ Δημέου, Κιτιεύς, ἀπὸ Κύπρου πολίσματος Ἑλληνικοῦ, Φοίνικας ἐποίκους ἐσχηκότος. τὸν τράχηλον ἐπὶ θάτερα νενευκὼς ἦν, ὥς φησι Τιμόθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων. καὶ Ἀπολλώνιος δέ φησιν ὁ Τύριος, ὅτι ἰσχνὸς ἦν, ὑπομήκης, μελάγχρως, (ὅθεν τις αὐτὸν εἶπεν Αἰγυπτίαν κληματίδα, καθά φησι Χρύσιππος ἐν πρώτῳ παροιμιῶν) παχυκνήμός
B τε, καὶ εὐπαγής, καὶ ἀσθενής· διὸ καί φησι Περσαῖος ἐν ὑπομνήμασι συμποτικοῖς τὰ πλεῖστα αὐτὸν δεῖπνα παραιτεῖσθαι. ἔχαιρε δέ, φασί, σύκοις χλωροῖς καὶ ἡλιοκαΐαις. διήκουσε δέ, καθάπερ προείρηται, Κράτητος· εἶτα καὶ Στίλπωνος ἀκοῦσαι φασὶν αὐτὸν καὶ Ξενοκράτους ἔτη δέκα, ὡς Τιμοκράτης ἐν τῷ Δίωνι, ἀλλὰ καὶ Πολέμωνος. Ἑκάτων δέ φησι καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος ἐν πρώτῳ περὶ Ζήνωνος, χρηστηριαζομένου αὐτοῦ τί
C πράττων ἄριστα βιώσεται, ἀποκρίνασθαι τὸν θεόν, εἰ συγχρωτίζοιτο τοῖς νεκροῖς· ὅθεν ξυνέντα, τὰ τῶν ἀρχαίων ἀναγινώσκειν. τῷ γοῦν Κράτητι παρέβαλε τοῦτον τὸν τρόπον· πορφύραν ἐμπεπορευμένος ἀπὸ τῆς Φοινίκης, πρὸς τῷ Πειραιεῖ ἐναυάγησεν. ἀνελθὼν δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας ἤδη τριακοντούτης ἐκάθισε παρά τινα βιβλιοπώλην. ἀναγινώσκοντος δὲ ἐκείνου τὸ δεύτερον τῶν Ξενοφῶντος ἀπομνημονευμάτων, ἡσθεὶς ἐπύθετο ποῦ διατρίβοιεν οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες. εὐκαίρως δὲ παριόντος Κράτητος, ὁ βι-
D βλιοπώλης δείξας αὐτόν, φησί, Τούτῳ παρακολούθησον. ἐντεῦθεν ἤκουε τοῦ Κράτητος, ἄλλως μὲν εὔτονος πρὸς φιλοσοφίαν, αἰδήμων δὲ ὡς πρὸς τὴν Κυνικὴν ἀναισχυντίαν. ὅθεν ὁ Κράτης, βουλόμενος αὐτοῦ καὶ τοῦτο θεραπεῦσαι, δίδωσι χύτραν φακῆς διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ φέρειν. ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν αἰδούμενον καὶ περικαλύπτοντα, παίσας τῇ βακτηρίᾳ καταρρήγνυσι τὴν χύτραν. φεύγοντος δὲ αὐτοῦ, καὶ τῆς φακῆς κατὰ τῶν σκελῶν ῥεούσης, φησὶν ὁ Κράτης, Τί φεύγεις Φοινικίδιον; οὐδὲν δεινὸν πέπονθας·

φας. ἕως μὲν οὖν τινὸς ἤκουε τοῦ Κράτητος. ὅτε καὶ τὴν A
πολιτείαν αὐτοῦ γράψαντος, τινὲς ἔλεγον παίζοντες ἐπὶ
τῆς τοῦ κυνὸς οὐρᾶς αὐτὴν γεγραφέναι. γέγραφε δὲ πρὸς
τῇ πολιτείᾳ καὶ τάδε· Περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου, Περὶ ὁρμῆς,
ἢ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, Περὶ παθῶν, Περὶ τοῦ καθήκοντος,
Περὶ νόμου, Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, Περὶ ὄψεως,
Περὶ τοῦ ὅλου, Περὶ σημείων, Πυθαγορικά, Καθολικά,
Περὶ λέξεων, Προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε,
Περὶ ποιητικῆς ἀκροάσεως. ἔστι δ' αὐτοῦ, καὶ Τέχνη καὶ B
λύσεις, καὶ Ἔλεγχοι δύο, Ἀπομνημονεύματα, Κράτητος
ἠθικά. καὶ τάδε μὲν τὰ βιβλία. τελευταῖον δὲ ἀπέστη.
καὶ τῶν προειρημένων ἤκουσεν ἕως ἐτῶν εἴκοσιν· ἵνα καὶ
φασὶν αὐτὸν εἰπεῖν, Νῦν εὐπλόηκα, ὅτε νεναυάγηκα. οἱ
δὲ ἐπὶ τοῦ Κράτητος τοῦτ' αὐτὸν εἰπεῖν. ἄλλοι δὲ,
διατρίβοντα ἐν ταῖς Ἀθήναις ἀκοῦσαι τὴν ναυαγίαν, καὶ
εἰπεῖν, Εὖγε ποιεῖ ἡ τύχη προσελαύνουσα ἡμᾶς φιλοσοφίᾳ.
ἔνιοι δὲ, διαθέμενον Ἀθήνησι τὰ φορτία, οὕτω τραπῆναι C
πρὸς φιλοσοφίαν. ἀνακάμπτων δὲ ἐν τῇ ποικίλῃ
στοᾷ τῇ καὶ Πεισιανακτίῳ καλουμένῃ, ἀπὸ δὲ τῆς γραφῆς τῆς
Πολυγνώτου, ποικίλῃ, διέθετο τοὺς λόγους, βουλόμενος
καὶ τὸ χωρίον ἀπερίστατον ποιῆσαι. ἐπὶ γὰρ τῶν τριάκοντα,
τῶν πολιτῶν πρὸς τοὺς χιλίους τετρακοσίους ἀνῄρηντο
ἐν αὐτῷ. προσῄεσαν δὴ λοιπὸν ἀκούοντες αὐτοῦ, καὶ διὰ
τοῦτο Στωϊκοὶ ἐκλήθησαν καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ὁμοίως,
πρότερον Ζηνώνειοι καλούμενοι, καθά φησι καὶ Ἐπίκουρος ἐν D
ἐπιστολαῖς. καὶ πρότερόν γε Στωϊκοὶ ἐκαλοῦντο οἱ διατρίβοντες
ἐν αὐτῇ ποιηταὶ, καθά φησι καὶ Ἐρατοσθένης ἐν
ὀγδόῃ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας· οἳ καὶ τὸν λόγον ἐπὶ
πλεῖον ηὔξησαν. ἐτίμων δὴ οὖν Ἀθηναῖοι σφόδρα τὸν
Ζήνωνα οὕτως, ὡς καὶ τῶν τειχῶν αὐτῷ τὰς κλεῖς παρακαταθέσθαι,
καὶ χρυσῷ στεφάνῳ τιμῆσαι, καὶ χαλκῇ εἰκόνι.
τοῦτο δὲ καὶ τοὺς πολίτας αὐτοῦ ποιῆσαι, κόσμον ἡγουμένους
τὴν τἀνδρὸς εἰκόνα. ἀντεποιοῦντο δ' αὐτοῦ καὶ E
οἱ ἐν Σιδῶνι Κιτιεῖς. ἀπεδέχετο αὐτὸν καὶ Ἀντίγονος,
καὶ εἴ ποτε Ἀθήναζε ἥκοι, ἤκουεν αὐτοῦ· πολλά τε παρεκάλει
ἀφικέσθαι ὡς αὐτόν. ὁ δὲ τοῦτο μὲν παρῃτήσατο,
Περσαῖον δὲ ἕνα τῶν γνωρίμων ἀπέστειλεν, ὃς ἦν Δημητρίου
μὲν υἱὸς, Κιτιεὺς δὲ τὸ γένος, καὶ ἤκμαζε κατὰ
τὴν τριακοστὴν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα, ἤδη γέροντος
ὄντος Ζήνωνος. ἡ δὲ ἐπιστολὴ τοῦ Ἀντιγόνου τοῦτον εἶχε
τὸν τρόπον, καθὰ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος ἐν τοῖς περὶ F
Ζήνωνός φησι,

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ἈΝΤΙΓΟΝΟΣ
Ζήνωνι φιλοσόφῳ χαίρειν.

ΕΓὼ τύχῃ μὲν καὶ δόξῃ νομίζω προτερεῖν τοῦ σοῦ βίου, λόγων δὲ καὶ παιδείας καθυστερεῖν, καὶ τῆς τε-

fugis parva purpura? nihil tibi accidit grave. Ergo ad quoddam temqus Cratetem audivit. ſiquidem rempublicam cum ſcripſiſſet, quidam jocantes, eum in canis illam cauda ſcripſiſſe dicebant. Præter rempublicam autem hæc quoque alia ſcripſit. de vita ſecundum naturam. de appetitu, ſive de hominis natura. de perturbationibus. de officio. de lege. de Græcorum diſciplina. de viſu. de univerſitate. de ſignis. Pythagorica. univerſalia. de dictionibus. quæſtionum Homericarum quinque. de poetica auditione. ejus quoque eſt ars, & ſolutiones, & refutationes duæ. commentaria. Cratetis moralia: atque hi quidem libri. Poſtremo à Cratete defecit, & eos, qui ſupra dicti ſunt, annis viginti audivit. quo tempore ferunt eum dixiſſe, Se tum bene navigaviſſe, cum naufragium feciſſet. Quidam eum, cum adhuc Cratetis diſcipulus eſſet, hoc dixiſſe tradunt. Alii Athenis commorantem, audito naufragio, dixiſſe ferunt, Bene agit fortuna, quæ nos ad philoſophiam advehit. nonnulli eum, venditis Athenis mercibus, ita ſe demum ad philoſophiam adplicaviſſe aiunt. Cæterum ipſe in porticu varia inambulans, ea, quæ etiam Piſianactia vocatur, à Polygnoti autem pictura, Varia dicitur, ſermones habebat, locum quoque ipſum tranquillitatis pleniſſimum reddere volens, in eo enim triginta dominantibus, mille ferme & quadringinti cives interempti fuerant. Eo igitur jam reliquo tempore illius auditores convenerunt, ob eamque cauſam ab eo quoque profecti Stoici vocati ſunt, cum antea Zenonii vocarentur, quemadmodum Epicurus in epiſtolis ait, atque etiam antea, qui in ea poetæ morabantur, Stoici vocabantur, quemadmodum eſt apud Eratoſthenem in octavo de vetere comœdia; qui etiam idem nomen magis propagaverunt, Zenonem autem ipſum Athenienſes magno honore afficiebant, ut etiam portarum claves apud eum deponerent; eumque & aurea corona & ærea imagine honorarent: quod idem cives ſui feciſſe dicuntur, hominis ſtatuam ornamento ſibi fore exiſtimantes. Eundem etiam Citiei, qui Sidone ſunt, colebant. quinetiam Antigono charus fuit, ſic ut & quotieſcunque Athenas veniret, eum audiret; & ſæpe, ut ad ſe veniret, hortatus ſit; quod ille quidem deprecatus eſt, ſed tamen diſcipulum ſuum Perſæum miſit, Demetrii filium, genere Citieum, qui floruit centeſima tingeſima Olympiade, Zenone jam ſene Antigoni autem epiſtola, quemadmodum eſt apud Apollonium Tyrium in libris de Zenone, ita ſcripta erat;

REX ANTIGONUS ZENONI
Philoſopho gaudere.

EGo fortuna quidem & gloria me tibi anteire puto, doctrina tamen & diſciplina, & perfecta, quam tu adeptus es, fœlici-

citate à te anteiri. quocirca ſcribendum ad te eſſe judicavi, ad me ut venires; pro comperto habens, te mihi non repugnaturum. Enitere igitur omnibus modis,ut nobiſcum ſis; illudque tibi perſuade, non ſolum tibi me, ſed omnes ſimul Macedonas erudiendos eſſe. qui enim Macedoniæ regem inſtituendum ſuſcipit, ſeque ei ad virtutem ducem præbet, hunc manifeſtum eſt eos quoque, qui ejus imperio ſubjecti ſunt, ad fortitudinem inſtituere; qualis enim princeps fuerit, tales quoque illos, qui ejus imperio parent, plerunque evadare veriſimile eſt.

Ad hæc Zeno ita reſcribit;

REGI ANTIGONO ZENO gaudere.

EGo tuum diſciplinæ ſtudium propterea valde amplector, quod philoſophiæ cupidus, non popularem, & morum corruptricem, ſed veram, & utilitatem ſpectantem diſciplinam ſectaris; eaque, quæ multorum ſermone celebratur, quæque quorundam animos juvenum effœminat, declinata voluptate, non ſolum natura, ſed etiam conſilio ad nobilitatem propenſum te eſſe oſtendis. Egregia autem indoles, ſi & modica exercitatione exculta, neque ſegnem magiſtrum nacta ſit, facile ad perfectam virtutis perceptionem pervenire poteſt; ego vero corpore ſum ob ſenectutem imbecillo, annos octoginta natus, ob eamque cauſam ipſe ad te venire non poſſum; ſed tamen meorum condiſcipulorum quoſdam ad te mitto, qui in his, quæ animi ſunt, inferiores mihi non ſunt; in his vero, quæ corporis, multo ſuperiores: quibus ſi uteris, eorum, qui ad ſummam pervenerunt fœlicitatem, nemini eris inferior. Miſit autem Perſæum, & Philonidem Thebanum: quos utroſque apud Antigonum fuiſſe, Epicurus in Epiſtola ad Ariſtobulum fratrem commemorat. Viſum eſt etiam mihi decretum de eo Athenienſium adſcribere, quod eſt hujuſmodi. Arrenide Archonte, Acamantide quinto loco prytaneatum gerente, Mæmacterionis decima extrema, vigeſima tertia prytaneatus die concione, quæ κυρία dicitur, habita ex præſidibus decrevit Hippon Gratiſtotelis filius,Xypeteus,& collegæ. Thraſo Thraſonis filius Anaclieus cenſuit. Quoniam Zeno, Mnaſeæ filius, Citieus, multos annos philoſophiam,in civitate docens cæteris in rebus bonum ſe virum præſtitit, eoſque juvenes, qui ſe ad eum contulerunt, ad virtutem ac temperantiam adhortatus incitavit, vitamque ſuam cum doctrina, quam profitebatur, conſentientem, omnibus exemplum ad ea, quæ ſunt optima, propoſuit, quod fauſtum fœlixque ſit, viſum eſt populo, Zeno ut Mnaſææ filius Citieus laudaretur, coronaque aurea ex lege, virtutis ergo & temperantiæ donaretur, utque

A λείας εὐδαιμονίας, ἣν σὺ κέκτησαι. διόπερ ἐκεῖνα προσφωνῆσαί σοι παραγενέσθαι πρὸς ἐμὲ, πεπεισμένος σε μὴ ἀντερεῖν πρὸς τὸ ἀξιούμενον. σὺ οὖν πειράθητι ἐκ παντὸς τρόπου συμμῖξαί μοι, διειληφὼς τοῦτο, διότι οὐχ ἑνὸς ἐμοῦ παιδευτὴς ἔσῃ, πάντων δὲ Μακεδόνων συλλήβδην. ὁ γὰρ τὸν τῆς Μακεδονίας ἄρχοντα καὶ παιδεύων καὶ ἄγων ἐπὶ τὰ κατ' ἀρετὴν, φανερός ἐστι καὶ τοὺς ὑποτεταγμένους παρασκευάζων πρὸς εὐανδρίαν. οἷος γὰρ ἂν ὁ B ἡγούμενος ᾖ, τοιούτους εἰκὸς ὡς ἐπιτοπολὺ γίγνεσθαι καὶ τοὺς ὑποτεταγμένους.

Καὶ ὁ Ζήνων ἀντιγράφει ὧδε.

ΒΑΣΙΛΕΙ ἈΝΤΙΓΟΝῼ Ζήνων χαίρειν.

ἈΠοδέχομαί σου τὴν φιλομάθειαν, καθόσον τῆς ἀληθινῆς καὶ εἰς ὄνησιν τεινούσης, ἀλλ' οὐχὶ τῆς δη- C μώδους καὶ εἰς διαστροφὴν ἠθῶν, ἀντέχῃ παιδείας ὁ φιλοσοφίας ὀρεγόμενος. ἐκκλίνων δὲ τὴν πολυθρύλλητον ἡδονὴν, ἣ τινῶν θηλύνει νέων ψυχὰς, φανερὸς εἶ οὐ μόνον φύσει πρὸς εὐγένειαν κλίνων, ἀλλὰ καὶ προαιρέσει. φύσις δὲ εὐγενὴς μετρίαν ἄσκησιν προσλαβοῦσα, ἔτι τε τὸν ἀφθόνως διδάξοντα ῥᾳδίως ἔρχεται πρὸς τὴν τελείαν ἀνάληψιν τῆς ἀρετῆς. ἐγὼ δὲ συνέχομαι σώματι ἀσθενεῖ διὰ γῆρας. ἐτῶν γὰρ εἰμὶ ὀγδοήκοντα, διόπερ οὐ δύνα- D μαί σοι συμμῖξαι. ἀποστέλλω δέ σοι τινὰς τῶν ἐμαυτοῦ συσχολαστῶν, οἳ τοῖς μὲν κατὰ ψυχὴν οὐκ ἀπολείπονται ἐμοῦ· τοῖς δὲ κατὰ σῶμα, προτεροῦσιν. οἷς συνὼν, οὐδενὸς καθυστερήσεις τῶν πρὸς τὴν τελείαν εὐδαιμονίαν ἡκόντων. ἀπέστειλε δὲ Περσαῖον καὶ Φιλονίδην τὸν Θηβαῖον, ὧν ἀμφοτέρων Ἐπίκουρος μνημονεύει, ὡς συνόντων Ἀντιγόνῳ, ἐν τῇ πρὸς Ἀριστόβουλον τὸν ἀδελφὸν ἐπιστολῇ. ἔδοξε δέ μοι καὶ τὸ ψήφισμα τὸ περὶ αὐτοῦ τῶν Ἀθηναίων E ὑπογράψαι. καὶ ἔχει ὧδε. Ψήφισμα. Ἐπ' Ἀρρενίδου ἄρχοντος, ἐπὶ τῆς Ἀκαμαντίδος πέμπτης πρυτανείας, Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ὑστέρᾳ, τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῆς πρυτανείας, ἐκκλησία κυρία τῶν προέδρων ἐπεψήφισεν, Ἵππων Κρατιστοτέλους, Ξυπετεών, καὶ οἱ συμπρόεδροι, Θράσων Θράσωνος Ἀνακλιεὺς εἶπεν· Ἐπειδὴ Ζήνων Μνασαίου, Κιτιεὺς, ἔτη πολλὰ κατὰ φιλοσοφίαν ἐν τῇ πόλει γενόμενος, ἔν τε τοῖς λοιποῖς ἀνὴρ ἀγαθὸς ὢν διετέλεσε, καὶ τοὺς εἰς σύστασιν αὐτῷ τῶν νέων F πορευομένους παρακαλῶν, ἐπ' ἀρετὴν καὶ σωφροσύνην παρώρμα, πρὸς τὰ βέλτιστα παράδειγμα τὸν ἴδιον βίον ἐκθεὶς ἅπασιν, ἀκόλουθον ὄντα τοῖς λόγοις οἷς διελέγετο· τύχῃ τῇ ἀγαθῇ δεδόχθαι τῷ δήμῳ, ἐπαινέσαι μὲν Ζήνωνα Μνασαίου Κιτιέα, καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ κατὰ νόμον, ἀρετῆς ἕνεκα καὶ σωφροσύνης· οἰ-

κοδο-

κοδομῆσαι δὲ αὐτῷ καὶ τάφον ἐπὶ τοῦ Κεραμεικοῦ δημοσίᾳ. τῆς δὲ ποιήσεως τοῦ στεφάνου, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ τάφου, χειροτονῆσαι τὸν δῆμον ἤδη τοὺς ἐπιμελησομένους πέντε ἄνδρας ἐξ Ἀθηναίων. ἐγγράψαι δὲ τὸ ψήφισμα τὸν γραμματέα τοῦ δήμου, ἐν στήλαις δύο. καὶ ἐξεῖναι αὐτῷ θεῖναι τὴν μὲν, ἐν Ἀκαδημίᾳ· τὴν δὲ, ἐν Λυκείῳ. τὸ δ' ἀνάλωμα τὸ εἰς τὰς στήλας γινόμενον μερίσαι τὸν ἐπὶ τῆς διοικήσεως· ὅπως ἅπαντες ἴδωσιν ὅτι ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων τοὺς ἀγαθοὺς, καὶ ζῶντας τιμᾷ καὶ τελευτήσαντας. ἐπὶ δὲ τὴν οἰκοδομὴν κεχειροτόνηται Θράσων Ἀνακαιεὺς, Φιλοκλῆς Πειραιεὺς, Φαῖδρος Ἀναφλύστιος, Μέδων Ἀχαρνεὺς, Μίκυθος Συμπαλλητεύς. καὶ τὸ ψήφισμα μὲν ὧδε ἔχει. φησὶ δ' Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος οὐκ ἀρνεῖσθαι αὐτὸν εἶναι Κιτιέα. τῶν γὰρ εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ λουτρῶνος συμβαλλομένων εἷς ὢν, καὶ ἀναγραφόμενος ἐν τῇ στήλῃ Ζήνωνος τοῦ φιλοσόφου, ἠξίωσε καὶ τὸ Κιτιεὺς προστεθεῖναι. ποιήσας δέ ποτε κοῖλον ἐπίθημα τῇ ληκύθῳ, περιέφερε νόμισμα, λύσιν ἑτοίμην τῶν ἀναγκαίων ἵν' ἔχοι Κράτης ὁ διδάσκαλος. φασὶ δ' αὐτὸν ὑπὲρ χίλια τάλαντα ἔχοντα ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ταῦτα δανείζειν ναυτικῶς. ἤσθιε δὲ ἀρτίδια καὶ μέλι, καὶ ὀλίγου εὐώδους οἰναρίου ἔπινε. παιδαρίοις τε ἐχρῆτο σπανίως, ἅπαξ ἢ δίς που παιδισκαρίῳ τινὶ, ἵνα μὴ δοκοίη μισογύνης εἶναι. σύν τε Περσαίῳ τὴν αὐτὴν οἰκίαν ᾤκει. καὶ αὐτοῦ αὐλητρίδιον εἰσαγαγόντος πρὸς αὐτὸν, σπεύσας πρὸς τὸν Περσαῖον αὐτὸ ἀπήγαγεν. ἦν τε, φασὶν, εὐσυμπερίφορος, ὡς πολλάκις Ἀντίγονον τὸν βασιλέα ἐπικωμάσαι αὐτῷ, καὶ πρὸς Ἀριστοκλέα τὸν κιθαρῳδὸν ἅμα αὐτῷ ἐλθεῖν ἐπὶ κῶμον, εἶτα μέντοι ὑποδῦναι. ἐξέκλινε δέ φησι καὶ τὸ πολυδημῶδες, ὡς ἐπ' ἄκρου καθίζεσθαι τοῦ βάθρου, κερδαίνοντα τὸ γοῦν ἕτερον μέρος τῆς ἐνοχλήσεως. οὐ μὴν οὐδὲ μετὰ πλειόνων δύο ἢ τριῶν περιεπάτει. ἐνίοις δὲ καὶ χαλκὸν εἰσέπραττε τοὺς περιϊσταμένους τὸ διδόναι μὴ ἐνοχλεῖν, καθά φησι Κλεάνθης ἐν τῷ περὶ χαλκοῦ. πλειόνων τε περιστάντων αὐτὸν, δείξας ἐν τῇ στοᾷ κατ' ἄκρου τὸ ξύλινον περιφερὲς τοῦ βωμοῦ, ἔφη, Τοῦτο ποτὲ ἐν μέσῳ ἔκειτο· διὰ δὲ τὸ ἐμποδίζειν, ἰδίᾳ ἐτέθη. καὶ ὑμεῖς μὲν ἐκ τοῦ μέσου βαστάσαντες αὐτοὺς, ἧττον ἡμῖν ἐνοχλήσετε. Δημοχάρους δὲ τοῦ Λάχητος ἀσπαζομένου αὐτὸν, καὶ φάσκοντος λέγειν καὶ γράφειν ὧν ἂν χρείαν ἔχῃ πρὸς Ἀντίγονον, ὡς ἐκείνου πάντα παρέξοντος, ἀκούσας οὐκέτ' αὐτῷ συνδιέτριψε. λέγεται δὲ καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ζήνωνος εἰπεῖν τὸν Ἀντίγονον, οἷον εἴη θέατρον ἀπολωλεκώς. ὅθεν καὶ διὰ Θράσωνος πρεσβευτοῦ παρὰ τῶν Ἀθηνῆθεν ᾔτησεν αὐτῷ τὴν ἐν Κεραμεικῷ ταφήν. ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί θαυμάζει αὐτὸν; Ὅτι, ἔφη, πολλῶν καὶ μεγάλων αὐτῷ διδομένων ὑπ' ἐμοῦ, οὐδέποτε ἐχαυνώθη, οὐδὲ ταπεινὸς ὤφθη.

A ei in Ceramico publice ſepulchrũ ædificaretur; utque faciendæ coronæ, ſepulchrique ædificiandæ curatores, quinque viros Athenienſes populus decerneret; utque populi ſcriba pſephiſma duabus columnis inſcribendum curaret; quarum alteram in Academia, alteram in Lycæo ei collocare liceret: qui autem ſumptus in columnas faciendus ſit, ut eum, qui curationi præpoſitus fuerit, partiendum ſuſcipiat; ut intelligant omnes, populum Athenien-
B ſem viros bonos æque vivos ac mortuos honore afficere. Ædificationis curatores decreti ſunt, Thraſo Anaclieus, Philocles Pyræeus, Phædrus Anaphlyſtius, Medon Acarneus, Micythus Sympalleteus. Hoc igitur pſephiſma. Antigonus autem Caryſtius ipſum ait ſe Citieum eſſe non negaviſſe. nam cum ex eorum numero unus eſſet, qui ædificationem balnei adjuvaret, cumque in columna inſcriptum ita eſſet; Zenonis philoſophi, addi quoque Citieum juſſit. Cum vero aliquando cavum oper-
C culum lecytho impoſuiſſet, pecuniam circumferebat, unde Crateti magiſtro neceſſaria ſuppeditare poſſet. Ferunt eum plus quam mille talenta habuiſſe, cum in Græciam venerit, eaque nautice fœnerari ſolitum. Panes parvos ac mel comedebat; vinumque odoratu jucundum bibebat. Atque etiam puellis raro utebatur; ſemel aut bis ancillula quapiam, ne odiſſe mulieres videretur. In eadem domo cum Perſæo habitabat, qui cum ad eum fidicinam introduxiſſet, ipſe feſtinanter ad Perſæum
D illam reduxit. Facilis quoque erat, ut aiunt, in obſequendo aliorum voluntati, ſic ut & ſæpe Antigonus rex vinolentus ei obviam fieret, & ipſe ad Ariſtocleum citharœdum una cum eo ad comeſſationes nocturnoſque ludos veniret, & tum poſtea occulte ingrederetur. Oſtentationem popularem, inquit, etiam ſic devitabat, ut in ſummo ſubſellio aſſideret, in quo id lucri faciebat, ut alterius partis importunitatis moleſtias effugeret. nec vero cum
E pluribus quam duobus tribuſve obambulabat. Illud autem à quibuſdam eorum, qui ſe circum ſtabant, pro ære exigebat: ſibi ne moleſti eſſent, quem admodum ait Cleanthes in libro de ære. atque etiam cum ſe aliquando plures circum ſtetiſſent, orbem aræ ligneum ſũma in porticu eis oſtendens Is, inquit, olim in medio poſitus erat; ſed quia impedimẽto erat, ſepoſitus eſt: ſic vos quoque è medio ſecedentes, minus mihi moleſti eritis. Demochare Lachetis filio, eum ſalutante, ſeq;, ſi quid ei opus eſſet, ad Antigonum tanquam omnia præbitu-
F rum, ſcripturum dicente, poſtquam audivit, nunquam poſtea uſus eſt. Fertur autem poſt Zenonis mortem Antigonus ita dixiſſe, Quale Theatrum amiſi. quamobrem per Thraſonem legatum ſepulchrum ei ab Athenienſibus in Ceramico poſtulavit. Interrogatus autem, cur eum admiraretur, Quia, inquit, cum multa ac magna ip,ſi à me data ſint, neque elatus unquam neque demiſſus viſus eſt.

Erat

Erat autem curioſus, atque omnibus de rebus ſubtiliter diſſerebat. quocirca Timon in Sillis ſic ait,

Et Phœniſſam aſpexi edacem anum umbroſo in faſtu
Omnia affectantem, ejus autem periit grabatus
Parvus iens, mentem autem habebat minorem ſcindapſo.

Studioſe autem cum Philone dialectico diſceptabat, & cum eo exercebatur. itaque eum Zeno junior non minus, quam Diodorum magiſtrum ſuum admiratus eſt. Circa ipſum nudi quidem erant ac ſordidi, quemadmodum Timon ait;

Tum ſervorum coegit nubem, qui longe omnium
Pauperrimiq; erant, & leviſſimi mortales urbanorum.

Ipſe autem triſtis, & acerbus, & abducta facie, frugalis etiam valde, & tuendæ rei familiaris nomine barbaricas ſordes conſectabatur. ac ſi quempiam cavillaretur, tecte, neque ex propinquo, ſed procul aggrediebatur; quale illud in eum, qui ſe ornabat, aliquando dixit. Is enim cum timide cloacam tranſmitteret, Iure hic, inquit, lutum cavet, nec enim poteſt ſe in eo ut in ſpeculo intueri. Cynico vero cuidam, cum ſe oleum in lecytho non habere dixiſſet, poſtquam petenti daturum ſe negavit, diſcedentem tamen poſtea ſpectare juſſit, uter eorum impudentior eſſet. Cumque ad amorem Chremonidis eſſet propenſus, aſſidentibus ſimul illo & Cleanthe, ipſe ſurrexit; quod cum miraretur Cleanthes, A medicis quoque, inquit, bonis audio, tumoribus præclarum eſſe remedium quietem. Duobus ſupra ſe accumbentibus, cum ſibi proximus eum, qui infra ſe erat, pede tentaret, ipſe illum genu tentavit. qui cum ſe converſiſſet, Quam tu igitur, inquit, ei qui infra te eſt, moleſtiam afferre te exiſtimas? Puerorum amatori, Neque magiſtri, inquit, mente præditi ſunt, qui cum pueris ſemper ſunt, neque rurſus illi. Venuſtos concinnoſque ſermones argento Alexandrino ſimiles eſſe aiebat, ſpecioſos illos quidem, & expictos quaſi nummum, nihilo tamen propterea meliores. contrarios autem Atticis tetradrachmis aſſimiles eſſe dicebat, temere illis quidem, neque venuſte inciſis, ſed eis tamen pulchre ſcriptos ſermones ſæpe præponderari. Ariſtone diſcipulo multa inepte diſſerenti, quædam vero petulanter, atque audacter; Fieri non poteſt, inquit, quin te pater ebrius procreaverit. quam ob rem ipſum quoque loquacem breviloquens ipſe appellabat. Edace quodam nihil convictoribus ſuis reliqui faciente, magnum piſcem aliquando appoſitum ſolus comedere cœpit. cui inſpectanti, Quid igitur, inquit, convictores tuos quotidie pati cenſes, ſi tu edacitatem meam ſemel ferre non potes? Adoleſcentulum curioſius præter ætatem quidam exquirentem ad ſpeculum adduxit, ſeque in eo inſpicere juſſit; deinde interrogavit, an quæſtio hujuſmodi formæ

A ἦν δὲ καὶ ζητητικὸς, καὶ περὶ πάντων ἀκριβολογούμενος. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις φησὶν οὕτω,

Καὶ Φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
Πάντων ἱμείρουσαν, ὁ δ' ἔῤῥει γύργαθος αὐτῆς
Μικρὸς ἐὼν, νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο.

Ἐπιμελῶς δὲ καὶ πρὸς Φίλωνα τὸν διαλεκτικὸν διεκρίνετο, καὶ συνεσχόλαζεν αὐτῷ. ὅθεν καὶ θαυμασθῆναι ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ νεωτέρου, οὐχ ἧττον Διοδώρου τοῦ διδασκά-
B λου αὐτοῦ. ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν καὶ γυμνοῤῥύπαροί τινες, ὥς φησι καὶ ὁ Τίμων,

Ὄφρα πενεστάων σύναγεν νέφος, οἳ περὶ πάντων
Πτωχότατοί τ' ἦσαν καὶ κουφότατοι βροτοὶ ἀστῶν.

αὐτὸν δὲ στυγνόν τε εἶναι καὶ πικρὸν, καὶ τὸ πρόσωπον συνεσπασμένον. ἦν εὐτελής τε σφόδρα, καὶ βαρβαρικῆς ἐχόμενος μικρολογίας, προσχήματι οἰκονομίας. εἰ δέ τινα ἐπισκώπτοι, περιεσταλμένως, καὶ οὐχ ἄδην, ἀλλὰ πόῤ-
C ῥωθεν. λέγω δὲ οἷον ἐπὶ τοῦ καλλωπιζομένου ποτὲ ἔφη. ὀχετίον γάρ τι ὀκνηρῶς αὐτοῦ ὑπερβαίνοντος, Δικαίως, εἶπεν, ὑφορᾶται τὸν πηλόν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν αὐτῷ κατοπτρίσασθαι. ὡς δὲ Κυνικός τις οὐ φήσας ἔλαιον ἔχειν ἐν τῇ ληκύθῳ, προσῄτησεν αὐτὸν, οὐκ ἔφη δώσειν. ἀπελθόντα μέντοι ἐκέλευε σκέψασθαι ὁπότερος εἴη ἀναιδέστερος. ἐρωτικῶς δὲ διακείμενος Χρεμωνίδου, παρακαθιζόντων αὐτοῦ τε καὶ Κλεάνθους, ἀνέστη. θαυμάζοντος δὲ τοῦ Κλεάνθους, ἔφη,
D Καὶ τῶν ἰατρῶν ἀκούω τῶν ἀγαθῶν, κράτιστον εἶναι φάρμακον πρὸς τὰ φλεγμαίνοντα ἡσυχίαν. δυοῖν δ' ὑπερανακειμένοιν ἐν πότῳ, καὶ τοῦ ὑφ' αὐτὸν τὸν ὑφ' ἑαυτὸν σκιμαλίζοντος τῷ ποδὶ, αὐτὸς ἐκεῖνον τῷ γόνατι. ἐπιστραφέντος δὲ, Τί οὖν οἴει τὸν ὑποκάτω σου πάσχειν ὑπὸ σοῦ; πρὸς δὲ τὸν φιλόπαιδα, Οὔτε τοὺς διδασκάλους ἔφη φρένας ἔχειν, ἀεὶ διατρίβοντας ἐν παιδαρίοις, οὔτε ἐκείνους. ἔφασκε δὲ τοὺς μὲν τῶν ἀσολοίκων λόγους, καὶ ἀπηρτισμένους, ὁμοίους
E εἶναι τῷ ἀργυρίῳ τῷ Ἀλεξανδρινῷ· εὐοφθάλμους μὲν καὶ περιγεγραμμένους, καθὰ καὶ τὸ νόμισμα, οὐδὲν δὲ διὰ ταῦτα βελτίονας. τοὺς δὲ τοὐναντίον ἀφωμοίου τοῖς Ἀττικοῖς τετραδράχμοις, εἰκῇ μὲν κεκομμένοις καὶ σολοίκως, καθέλκειν μέντοι πολλάκις τὰς κεκαλλιγραφημένας λέξεις. Ἀρίστωνος δὲ τοῦ μαθητοῦ πολλὰ διαλεγομένου οὐκ εὐφυῶς, ἔνια δὲ καὶ προπετῶς καὶ θρασέως, Ἀδύνατον εἰπεῖν εἰ μή σε ὁ πατὴρ μεθύων ἐγέννησεν. ὅθεν αὐτὸν καὶ λάλον
F ἀπεκάλει, βραχυλόγος ὤν. πρὸς δὲ τὸν ὀψοφάγον, μηδὲν τοῖς συμβιωταῖς καταλιπόντα, παρατεθέντος ποτὲ μεγάλου ἰχθύος, ἄρας οἷός τ' ἦν κατεσθίειν. ἐμβλέψαντι δὲ, Τί οὖν, ἔφη, τοὺς συμβιωτὰς οἴει πάσχειν καθ' ἡμέραν, εἰ μὴ δύνασαι σὺ ἐνεγκεῖν τὴν ἐμὴν ὀψοφαγίαν; μειρακίου δὲ περιεργότερον παρὰ τὴν ἡλικίαν ἐρωτῶντος ζήτημά τι, προσήγαγε πρὸς κάτοπτρον, καὶ ἐκέλευσεν ἐμβλέψαι. ἔπειτ' ἠρώτησεν εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἁρμόττοντα

εἶναι

εἶναι ὄψει τοιαύτῃ ζητήματα. πρὸς δὲ τὸν φάσκοντα ὡς τὰ πολλὰ αὐτῷ Ἀντισθένης οὐκ ἀρέσκει, χρείαν Σοφοκλέους προσενεγκάμενος, ἠρώτησεν εἴ τινα καὶ καλὰ ἔχειν αὐτῷ δοκεῖ. τοῦ δ' οὐκ εἰδέναι φήσαντος, Εἶτ' οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, εἰ μέν τι κακὸν ἦν εἰρημένον ὑπ' Ἀντισθένους, τοῦτ' ἐκλεγόμενος καὶ μνημονεύων· εἰ δέ τι καλὸν οὐδ' ἐπιβαλλόμενος κατέχειν. εἰπόντος δέ τινος ὅτι μικρὰ αὐτῷ δοκεῖ τὰ λογάρια τῶν φιλοσόφων, Λέγεις, εἶπε, τἀληθῆ· δεῖ μέντοι καὶ τὰς συλλαβὰς αὐτῶν βραχείας εἶναι, εἰ δυνατόν. λέγοντος δέ τινος αὐτῷ περὶ Πολέμωνος, ὡς ἄλλα προθέμενος, ἄλλα λέγει, σκυθρωπάσας οὕτως ἔφη, Πόσου γὰρ ἠγάπα τὰ διδόμενα; δεῖν δὲ ἔφη τὸν διαλεγόμενον, ὥσπερ τοὺς ὑποκριτὰς, τὴν μὲν φωνὴν καὶ τὴν δύναμιν μεγάλην ἔχειν· τὸ μέντοι στόμα μὴ διέλκειν. ὃ ποιεῖν τοὺς πολλὰ μὲν λαλοῦντας, ἀδύνατα δέ. τοῖς εὖ λεγομένοις οὐκ, ἔφη, δεῖν καταλείπεσθαι τόπον, ὥσπερ τοῖς ἀγαθοῖς τεχνίταις εἰς τὸ θεάσασθαι· τοὐναντίον δὲ τὸν ἀκούοντα οὕτω πρὸς τοῖς λεγομένοις γίνεσθαι ὥστε μὴ λαμβάνειν χρόνον εἰς τὴν ἐπισημείωσιν. νεανίσκου πολλὰ λαλοῦντος, ἔφη, Τὰ ὦτά σου εἰς τὴν γλῶτταν συνερρύηκε. πρὸς τὸν καλὸν, εἰπόντα ὅτι οὐ δοκεῖ αὐτῷ ἐρασθήσεσθαι ὁ σοφὸς, Οὐδὲν, ἔφη, ὑμῶν ἀθλιώτερον ἔσεσθαι τῶν καλῶν. ἔλεγε δὲ καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς πλείστους τὰ μὲν πολλὰ ἀσόφους εἶναι, τὰ δὲ μικρὰ καὶ τυχηρὰ ἀμαθεῖς. καὶ προεφέρετο τὰ τοῦ Καφησίου· ὃς, ἐπιβαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν μεγάλα φυσᾶν, πατάξας εἶπεν ὡς οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ, τὸ εὖ κείμενον εἴη, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα. νεανίσκου δέ τινος θρασύτερον διαλεγομένου, Οὐκ ἂν εἴποιμι, ἔφη, μειράκιον, ἃ ἐπέρχεταί μοι. Ῥοδίου δέ τινος καλοῦ καὶ πλουσίου, ἄλλως δὲ μηδὲν προσκειμένου αὐτῷ, μὴ βουλόμενος ἀνέχεσθαι, πρῶτον μὲν ἐπὶ τὰ κεκονιμένα τῶν βάθρων ἐκάθιζεν αὐτὸν, ἵνα μολύνῃ τὴν χλανίδα· ἔπειτα εἰς τὸν τῶν πτωχῶν τόπον, ὥστε συναναττρίβεσθαι τοῖς ῥάκεσιν αὐτῶν. καὶ τέλος ἀπῆλθεν ὁ νεανίσκος. πάντων ἔλεγεν ἀπρεπέστερον εἶναι τὸν τῦφον, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν νέων. μὴ τὰς φωνὰς καὶ τὰς λέξεις ἀπομνημονεύειν, ἀλλὰ περὶ τὴν διάθεσιν τῆς χρείας τὸν νοῦν ἀσχολεῖσθαι, μὴ ὥσπερ ἕψησίν τινα ἢ σκευασίαν ἀναλαμβάνοντας. δεῖν τε ἔλεγε τοὺς νέους πάσῃ κοσμιότητι κεχρῆσθαι, καὶ πορείᾳ, καὶ σχήματι, καὶ περιβολῇ. συνεχές τε προεφέρετο τοὺς ἐπὶ τοῦ Καπανέως Εὐριπίδου στίχους, ὅτι

Βίος μὲν ἦν αὐτῷ, ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν·
Φρόνημα δ' οὔτι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ.

ἔλεγε δὲ μηδὲν εἶναι τῆς ποιήσεως ἀλλοτριώτερον πρὸς κατάληψιν τῶν ἐπιστημῶν· μηδενός τε ἡμᾶς οὕτως εἶναι ἐνδεεῖς ὡς χρόνου. ἐρωτηθεὶς τίς ἐστι φίλος; Ἄλλος ἐγώ. δοῦλον ἐπὶ κλοπῇ, φασὶν, ἐμαστίγου. τοῦ δ' εἰπόντος, Εἵμαρτό μοι κλέψαι, Καὶ δαρῆναι, ἔφη. τὸ κάλλος εἶπε τῆς φωνῆς ἄνθος εἶναι. οἱ δὲ, τοῦ κάλλους τὴν φωνήν. τῶν γνωρίμων τινὸς παιδάριον με-

A congruere videretur. Dicentem pleraque ſibi Antiſthenis minus placere, allata Sophoclis chria, interrogavit, ſi quid in eo ſibi præclarum eſſe videretur: ille vero ſe neſcire reſpondente, Non te igitur, inquit, pudet, ſi quid ab Antiſthene non bene dictum ſit, idipſum ſeligere, ac recordari; ſi vero quid præclare, hoc ne animadverſum quidem memoria tenere? Dicente quodam, philoſophorum ſibi ſermunculos B breves videri; Vera, inquit, narras: verumtamen ſyllabas quoque, ſi fieri poteſt, breves eſſe oportet. Alio vero quopiam Polemonem alia, quam propoſuiſſet, explicare ſibi dicente, contracta fronte, Quanti enim, inquit, ſibi data æſtimabat? Aiebat differentem vocem quidem, ut hiſtriones, & vires magnas habere, non tamen os diſtrahere oportere: quod eos facere, qui multa quidem, ſed quæ fieri non poſſunt, loquuntur. Bene dicentibus, velut peritis artificibus, ad ſpectandum locum C negabat relinquere oportere: contra vero audientem, ita quæ dicantur attendere, ut tempus ad notandum minime ſumat. Adoleſcentulo multa loquenti, Aures tuæ, inquit, tibi in linguam exciderunt. Formoſo dicente, non videri ſibi ſapientem amaturum, Nihil, inquit, vobis miſerius formoſis futurum eſt. Pleroſque philoſophorum in multis quidem inſipientes, in parvis autem ac vulgaribus imperitos eſſe aiebat; illudque Capheſiæ proferebat, qui, cum è diſcipulis quidam vehementius inflare cœpiſſet, eum verberans, Non, in- D quit, in magno rectum poſitum eſt, ſed in recto magnum. Adoleſcentulo cuidam audacius diſſerenti, Adoleſcentule, inquit, haud tibi facile dixerim quæ mihi in mentem veniunt. Rhodium quendam pulchrum & divitem, ſed alioquin ſibi nihil obtemperantem, ferre nolens, primo quidem in ſubſellio ſordido, ut amiculum inquinaret; deinde in mendicorum loco collocavit, ut inter eos pannis obſitos verſaretur. denique diſceſſit adoleſcentulus. E Omnium rerum nihil elatione magis indecorum eſſe aiebat, præſertim in adoleſcentibus. non ſolas voces, & verba, velut qui coctu aliquid aut conditum ſumunt, memoriæ mandanda eſſe aiebat, ſed χρείας rationem mentem aſſequi oportere. Dicebat etiam adoleſcentes in inceſſu, & ſtatu, amictuque omnem modeſtiam adhibere debere, frequenterque Euripidis verſus de Capaneo in ore habebat;

Victus quidem erat ipſi, minime autē divitiis elatus erat;
Spiritus vero haud majores habebat, quam tenuis vir.

F Ad ſcientiarum perceptionem nihil poeticæ alienius eſſe aiebat, nulliuſque nos æque rei ac temporis indigere. Interrogatus, quis eſt amicus, Alter ego, reſpondit. Servum in furto deprehenſum aliquando, ut aiunt, verberabat. eo vero dicente, Mihi ut furarer, fatum erat, Et ut vapulares, inquit. Pulchritudinem vocis florem eſſe aiebat. quidam pulchritudinis vocem tradunt. Cujuſdam è ſodalibus ſuis ſervulum plagis decoloratum aſpiciens, ad eum con-

converſus, Video, inquit, iracundiæ tuæ veſtigia. Unguentis oblito, Quis eſt, inquit, hic, qui mulierem olet? Dionyſio Metathemeno eum roganti, cur ſe ſolum non corrigeret, Quia, inquit, tibi fidem non habeo. Adoleſcentulo nugatori, Ob hanc, inquit, cauſam aures geminas, unum autem os habemus, ut plura audiamus, pauciora loquamur. In convivio cum tacitus accumberet, ſilentii cauſam rogatus eſt: Exprobrantem igitur regi nuntiare juſſit, adeſſe quendam, qui tacere ſciret. qui autem rogaverant à Ptolemæo legati profecti erant, ſcire cupientes, quidnam regi de illo renuntiare poſſent. Interrogatus, quomodo à convitiis afficeretur, Similiter, inquit, ac ſi legatus ſine reſponſo dimitteretur. Apollonius Tyrius tradit, cum eum Crates pallio apprehenſum à Stilpone conaretur abducere, ipſum dixiſſe, O Crates, anſa quidem philoſophorum facilis aures ſunt: hiſce igitur me perſuaſum ad te trahe. Sed ſi mihi vim facies, corpus quidem apud te erit, animus autem apud Stilponem. Diodoro quoque operam dedit, quemadmodum ait Hippobotus, apud quem ſe in Dialecticis exercuit. cumque in philoſophia multum jam proceſſiſſet, adhuc tamen Polemonem, ideo quod minime elatus erat, audiebat. quocirca illum dixiſſe ferunt, Non mihi Zeno lates phœniceo amictu per horti fores obrepens, & dogmata furatus. atque etiam dialecticum, qui in eo interrogationis genere quod Græci θερίζοντα, nos metentem nominare poſſumus, ſeptem ſibi dialecticas ineſſe formas oſtenderat, rogaſſe fertur, quantum mercedis exigeret; cumque centum audiſſet, ducentas ei dediſſe: tanto diſcendi ſtudio tenebatur. Ferunt eum etiam primum, officium nominaviſſe, ſermonemque de illo feciſſe; Heſiodique verſus ſic immutaſſe;

Ille quidem omnino optimus, qui recte conſulenti paruerit.
Bonus autem rurſus is, qui omnia ipſe excogitarit.

etenim illum potiorem eſſe, qui recte conſultis obtemperare poteſt, iiſque uti, quam qui per ſe omnia ipſe invenerit: huic enim cognitionem tantummodo, obtemperanti autem actionem quoque præterea adeſſe. Interrogatus, cur auſterus ipſe in convivio lætitia diffluerit, Lupini quoque, inquit, quamvis amari, perfuſi tamen dulceſcunt. Hecaton quoque in ſecundo chriarum ipſum ait in ejuſmodi communionibus animum remittere ſolitum. Aiebat etiam melius eſſe pedibus labi, quam lingua. Hoc autem ipſum quod bene, parvo quidem proximum evadere, non tamen parvum eſſe ait. quidam id Socratis eſſe aiunt. Patientiſſimus erat, & frugaliſſimus; cibariis utebatur non coctis, & palliolo ſordido; ut de eo ferretur,

Hunc neque hyems rigida, non imber immenſus,
Non flamma ſolis domat, non morbus gravis,
Non ut quis in populo numerandus, ſed ille quidem indefeſſus
Circa doctrinam intenditur noctesque diemque.

Comici quidẽ cavillationibus ſuis ſe illum

A μωλωπισμένον θεασάμενος, πρὸς αὐτὸν, Ὁρῶ σου, ἔφη, τοῦ θυμοῦ τὰ ἴχνη. πρὸς τὸν κεχρισμένον τῷ μύρῳ, Τίς ἐστιν, ἔφη, ὁ γυναικὸς ὄζων; Διονυσίου δὲ τοῦ Μεταθεμένου εἰπόντος αὐτῷ, διὰ τί αὐτὸν μόνον οὐ διορθοῖ; ἔφη, Οὐ γάρ σοι πιστεύω. πρὸς τὸ φλυαροῦν μειράκιον, Διὰ τοῦτο, εἶπε, δύο ὦτα ἔχομεν, στόμα δὲ ἕν, ἵνα πλείω μὲν ἀκούωμεν, ἥττονα δὲ λέγωμεν. ἐν συμποσίῳ κατακείμενος σιγῇ, τὴν αἰτίαν ἠρωτήθη. ἔφη οὖν τῷ ἐγκαλέσαντι

B ἀπαγγεῖλαι πρὸς τὸν βασιλέα ὅτι πάρεστί τις σιωπᾶν ἐπιστάμενος. ἦσαν δὲ οἱ ἐρωτήσαντες παρὰ Πτολεμαίου πρέσβεις ἀφικόμενοι, καὶ βουλόμενοι μαθεῖν τί εἴποιεν περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. ἐρωτηθεὶς πῶς ἔχει πρὸς λοιδορίαν, Καθάπερ, εἶπεν, εἰ πρεσβευτὴς ἀναπόκριτος ἀποστέλλοιτο. φησὶ δ' Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος, ἕλκοντος αὐτὸν Κράτητος τοῦ ἱματίου ἀπὸ Στίλπωνος, εἰπεῖν, Ὦ Κράτης, λαβὴ φιλοσόφων ἐστὶν ἐπιδέξιος ἡ διὰ τῶν ὤτων·

C πείσας οὖν, ἕλκε τούτων. εἰ δέ με βιάζῃ, τὸ μὲν σῶμα παρὰ σοὶ ἔσται, ἡ δὲ ψυχὴ παρὰ Στίλπωνι. συνδιέτριψε δὲ καὶ Διοδώρῳ, καθά φησιν Ἱππόβοτος· παρ' ᾧ καὶ τὰ διαλεκτικὰ ἐξεπόνησεν. ἤδη δὲ προκόπτων εἰσῄει καὶ πρὸς Πολέμωνα ὑπ' ἀτυφίας. ὥστε φασὶ λέγειν ἐκεῖνον, Οὐ λανθάνεις, ὦ Ζήνων, ταῖς κηπαίαις παρεισρέων θύραις, καὶ τὰ δόγματα κλέπτων Φοινικῶς μεταμφιεννύς. καὶ πρὸς τὸν δείξαντα δὲ αὐτῷ διαλεκτικὸν ἐν τῷ θερίζοντι λόγῳ

D ἑπτὰ διαλεκτικὰς ἰδέας, πυθέσθαι πόσας εἰσπράττεται μισθοῦ· ἀκούσαντα δὲ ἑκατὸν, διακοσίας αὐτῷ δοῦναι. τοσοῦτον ἤσκει φιλομάθειαν. φασὶ δὲ καὶ πρῶτον καθῆκον ὠνομακέναι, καὶ λόγον περὶ αὐτοῦ πεποιηκέναι· τούς τε Ἡσιόδου στίχους μεταγράφειν οὕτω,

Κεῖνος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ.

κρείττονα γὰρ εἶναι τὸν ἀκοῦσαι καλῶς δυνάμενον τὸ λεγό-

E μενον καὶ χρῆσθαι αὐτῷ, τοῦ δι' αὐτοῦ τὸ πᾶν συννοήσαντος. τῷ μὲν γὰρ εἶναι μόνον τὸ συνεῖναι· τῷ δ' εὖ πεισθέντι προσεῖναι καὶ τὴν πρᾶξιν. ἐρωτηθεὶς, φησὶ, διὰ τί αὐστηρὸς ὢν, ἐν τῷ πότῳ διαχεῖται; ἔφη, Καὶ οἱ θέρμοι πικροὶ ὄντες, βρεχόμενοι γλυκαίνονται. φησὶ δὲ καὶ Ἑκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν χρειῶν ἀνίεσθαι αὐτὸν ἐν ταῖς τοιαύταις κοινωνίαις. ἔλεγέ τε κρεῖττον εἶναι τοῖς ποσὶν ὀλισθεῖν ἢ τῇ γλώττῃ. τὸ εὖ, γίνεσθαι μὲν παρὰ μικρὸν, οὐ μὴν μικρὸν εἶναι· οἱ δὲ, Σωκράτους. ἦν δὲ καρτερι-

F κώτατος καὶ λιτότατος, ἀπύρῳ τροφῇ χρώμενος, καὶ τρίβωνι λεπτῷ. ὥστε λέγεσθαι ἐπ' αὐτοῦ,

Τὸν δ' οὔτ' ἂρ χειμὼν κρυόεις, οὐκ ὄμβρος ἀπείρων,
Οὐ φλὸξ ἠελίοιο δαμάζεται, οὐ νόσος αἰνὴ,
Οὐχ ὥς τις δήμου ἐναρίθμιος, ἀλλ' ὅγ' ἀτειρὴς
Ἀμφὶ διδασκαλίῃ τέταται νύκτας τε καὶ ἦμαρ.

οἵ γε μὴν κωμικοὶ ἐλάνθανον ἐπαινοῦντες αὐτὸν διὰ τῶν σκωμμάτων.

μάτων. ἵνα καὶ Φιλήμων φησὶν οὕτως ἐν δράματι Φιλοσόφοις,

Εἰς ἄρτον ὄψον, ἰσχὰς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.
Φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ,
Πεινῆν διδάσκει, καὶ μαθητὰς λαμβάνει.

οἱ δὲ, Ποσειδίππου. ἤδη δὲ καὶ εἰς παροιμίαν σχεδὸν ἐχώρησεν. ἐλέγετο γοῦν ἐπ' αὐτῷ, Τοῦ φιλοσόφου Ζήνωνος ἐγκρατέστερος. ἀλλὰ καὶ Ποσείδιππος μεταφερομένοις,

Ὥστ' ἐν ἡμέραις δέκα
Εἶναι δοκεῖν Ζήνωνος ἐγκρατέστερον.

τῷ γὰρ ὄντι πάντας ὑπερεβάλλετο τῷ τε εἴδει τούτῳ, καὶ τῇ σεμνότητι, καὶ δὴ νὴ Δία καὶ μακαριότητι. ὀκτὼ γὰρ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα βιοὺς ἔτη κατέστρεψεν, ἄνοσος καὶ ὑγιὴς διατελέσας. Περσαῖος δέ φησιν ἐν ταῖς ἠθικαῖς σχολαῖς, δύο καὶ ἑβδομήκοντα ἐτῶν τελευτῆσαι αὐτόν. ἐλθεῖν δὲ Ἀθήναζε δύο καὶ εἴκοσι ἐτῶν. ὁ δ' Ἀπολλώνιος φησὶν ἀφηγήσασθαι τῆς σχολῆς αὐτὸν ἔτη δυοῖν δέοντα ἑξήκοντα. ἐτελεύτα δὴ οὕτως· ἐκ τῆς σχολῆς ἀπιὼν προσέπταισε, καὶ τὸν δάκτυλον περιέρρηξε. παίσας δὲ τὴν γῆν τῇ χειρὶ, φησὶ τὸ ἐκ τῆς Νιόβης,

Ἔρχομαι, τί μ' αὔεις;

καὶ παραχρῆμα ἐτελεύτησεν, ἀποπνίξας ἑαυτόν. Ἀθηναῖοι δ' ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ Κεραμεικῷ, καὶ ψηφίσμασι τοῖς προειρημένοις ἐτίμησαν, τὴν ἀρετὴν αὐτῷ προσμαρτυροῦντες. καὶ Ἀντίπατρος ὁ Σιδώνιος ἐποίησεν οὕτως,

Τῆνος ὅδε Ζήνων Κιτίῳ φίλος, ὃς ποτ' Ὄλυμπον
Ἔδραμεν, οὐκ Ὄσσῃ Πήλιον ἀνθέμενος,
Οὐδὲ τά γ' Ἡρακλῆος ἀέθλια· τὴν δὲ ποτ' ἄστρα
Ἀτραπὸν μοῦνος εὗρε σαοφροσύνας.

καὶ ἄλλο Ζηνόδοτος ὁ Στωϊκὸς, Διογένους μαθητὴς,

Κτίσσας αὐτάρκειαν, ἀφεὶς κενεαυχέα πλοῦτον,
Ζήνων σὺν πολιῷ σεμνὸς ἐπισκυνίῳ.
Ἄρσενα γὰρ λόγον εὗρες. ἀνεθλήσω δὲ προνοίᾳ
Αἵρεσιν ἀτρέστου ματέρ' ἐλευθερίας.
Εἰ δὲ πάτρα Φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος; ἦν καὶ ὁ Κάδμος
Κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα.

καὶ κοινῇ δὲ καὶ περὶ πάντων τῶν Στωϊκῶν Ἀθηναῖος ὁ ἐπιγραμματοποιὸς φησὶν οὕτως,

Ὦ Στωϊκῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ παναρίστα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι,
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον· ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
Μούνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις,
Ἡ μία τῶν Μνήμης ἤνυσε θυγατέρων.

εἴπομεν ὡς ἐτελεύτα ὁ Ζήνων καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ παμμέτρῳ τοῦτον τὸν τρόπον,

Τὸν Κιτιᾶ Ζήνωνα θανεῖν λόγος, ὡς ὑπὸ γήρως
Πολλὰ καμὼν ἐλύθη· οἱ δὲ, μένων ἄσιτος·
Οἱ δ', ὅτι προσκόψας ποτ' ἔφη, χερὶ γαῖαν ἀλοίσας,
Ἔρχομαι αὐτόματος δή· τί καλεῖς μέ;

A laudare non vident. ſi quidem in dramate, quod Philoſophi inſcribitur, Philemon ita loquitur;

Ad panem obſonium, caricæ, & bibere aquam :
Philoſophiam enim novam hic philoſophatur ;
Eſurire docet, & diſcipulos invenit.

Quidam Poſidippo hoc tribuunt. jam vero etiam proverbii locum obtinuit, quod de eo ferebatur, Zenone philoſopho continentior. ſed & Poſidippus in tranſlatis,

B *Sic ut in decem diebus*
Eſſe videretur Zenone continentior.

Etenim revera hoc virtutis genere, & gravitate omnes ſuperavit, ac mehercle etiam felicitate. octo enim & nonaginta natus annos mortuus eſt, cum ſine ullo morbo ſanuſque ſemper vixiſſet. Perſæus tamen in moralibus ſcholis, duos & ſeptuaginta natum annos mortem obiiſſe tradit: Athenas autem, cum eſſet viginti duorum annorum, veniſſe. Apollonius

C ipſum annis octo & quinquaginta ſcholam principem obtinuiſſe ait. Mortuus eſt hoc modo. E ſchola diſcedens, cum concidiſſet, digitum ſibi fregit, manuque humum percutiens, illud ex Niobe protulit,

Venio, quid me vocas ?

Cumque ſe ipſum ſuffocaſſet, illico mortem occubuit. Eum Athenienſes in Ceramico ſepultura affecerunt, eiſque decretis, quæ ſupra dicta ſunt, honeſtarunt, addita virtutis ejus teſtificatione. atque etiam Antipater Sidonius de eo hoc fecit epi-

D gramma;

Ille hic eſt Zeno Citio charus, qui olim ad cœlum
Cucurrit, non Oſſæ Pelium imponens,
Nec ſane Herculis certamina; euntemque ad aſtra
Semitam ſolus reperit temperantiæ.

Aliud quoque Zenodotus Stoicus, Diogenis auditor, tale fecit;

Adeptus fœlicitatem, relinquens inaniter glorioſas divitias,
Zeno cum cano venerandus ſupercilio.

E *Maſculam enim rationem reperiſti, tuliſtique providentia*
Sectam intrepidæ matrem libertatis.
Quod ſi patria Phœnicia, quæ invidia? fuit & Cadmus
Ille, à quo ſcriptas Græcia habet tabulas.

Communiter vero de omnibus etiam Stoicis Athenæus epigrammatum ſcriptor ſic ait;

O Stoicarum rationum ſcientes, O optima
Dogmata ſacris mandantes paginis.
Virtutem animi bonum ſolum; hæc enim virorum

F *Sola & vitam liberavit, & urbes.*
Carnis autem illecebram charum finem viris aliis,
Una memoriæ perfecit filiarum.

Nos etiam, quomodo mortem obierit Zeno, in Pammetro hoc pacto explicavimus,

Citieum Zenonem obiiſſe fama eſt, quia ob ſenectutem
Multa laborans ſolutus eſt: alii quia manſerit ſine cibo:
Alii, quod concidens aliquando, inquit, manu terram petens,
Venio ſpontaneus, quid me vocas ?

Quidam enim hoc etiam modo illum mortuum eſſe tradunt. ac de morte quidem ipſius hactenus. Demetrius autem Magnes in libro de his quorum eſt idem nomen, patrem ejus Mnaſeam, utpote mercatorem, Athenas ſæpe venire ſolitum ait, Zenonique adhuc puero è Socraticis libris multos afferre: ob eamque cauſam in patria quoque ipſum fama celebratum fuiſſe; ſicque Athenas profectum, ſe ad Cratetem adplicaviſſe. Videtur autem, inquit, enuntiationum quoque erroribus ipſe finem impoſuiſſe. Ferunt eum per Capparim juraviſſe, quemadmodum per Canem Socrates. nonnulli tamen, in quibus eſt Caſius Scepſius, multa Zenonis reprehendunt: primum quidem, quod ingenuas artes inutiles eſſe aſſeruerit, idque in principio Reip. dixerit: ſecundo, quod omnes improbos, & inimicos inter ſe, & hoſtes, & ſervos, & alienos eſſe affirmaverit, tum parentes filiis, tum fratres fratribus, tum affines affinibus: rurſus quod ſolos bonos, cives & amicos, affines ac liberos eſſe in libris de rep. dixerit: ut apud Stoicos parentes filiis inimici ſint, quoniam ſapientes non ſunt. quodque ſimiliter in rep. mulieres communes eſſe decreverit, ac ſecundum ducentos, neque templa, neque judicia, neque gymnaſia in civitatibus ædificanda eſſe cenſuerit. atque etiam de nummo ita ſcripſerit. nummum neque permutationis, neque peregrinationis cauſa neceſſarium eſſe exiſtimare. Mulieres quoque ac viros eodem amictu uti vult, nullamque corporis partem occultare. Illius autem Rempublicam eſſe, Chryſippus etiam in libro de Rep. ait. Præterea in principio artis, quæ amatoria inſcribitur, de rebus diſſerit amatoriis. ſed & in diſputationibus ſimilia ſcribit. ejuſmodi quædam ſunt apud Caſſium; apud Iſidorum quoque Pergamenum rhetorem, qui etiam quæ à Stoicis non recte dicta ſunt, ab Athenodoro Stoico, cui bibliotheca apud Pergamum credita ſit, de libris abſciſſa, deinde Athenodoro deprehenſo, atque in diſcrimen adducto, repoſita eſſe ſcribit. Ac de his quidem, quæ Zenonis improbantur, hactenus. Zenones autem octo fuerunt. Primus, Eleates, de quo dicemus. Secundus, hic ipſe. Tertius, Rhodius, qui ejus loci prudentem ſcripſit hiſtoriam. Quartus, hiſtoricus, qui Pyrrhi in Italiam & Siciliam expeditionis hiſtoriam, & epitomen Carthaginienſium Romanarumque rerum conſcripſit. Quintus, Chryſippi diſcipulus, qui libros ille quidem paucos ſcripſit, ſed diſcipulos tamen multos reliquit. Sextus, medicus Herophilius, ad excogitandum acutus, in ſcribendo parum vehemens. Septimus, grammaticus, cujus, præter cætera, epigrammata quoque feruntur. Octavus, Sidonius genere, Epicureus philoſophus, ſententiiſque & elocutione perſpicuus. Zenonis vero diſcipuli multi illi quidem, ſed clari fuerunt, Perſæus Demetrii filius

A ἔνιοι γὰρ καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τελευτῆσαι φασὶν αὐτόν· καὶ περὶ μὲν τῆς τελευτῆς ταῦτα. φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις, τὸν πατέρα αὐτοῦ Μνασέαν πολλάκις, ἅτε ἔμπορον, Ἀθήναζε παραγίνεσθαι, καὶ πολλὰ τῶν Σωκρατικῶν βιβλίων ἀποφέρειν ἔτι παιδὶ ὄντι τῷ Ζήνωνι· ὅθεν καὶ ἐν τῇ πατρίδι συγκεκροτῆσθαι. καὶ οὕτως ἐλθόντα εἰς Ἀθήνας, Κράτητι παραβαλεῖν. δοκεῖ δὲ (φησὶ) καὶ τὸ τέλος αὐτὸς ὁρίσαι τῶν πλανωμένων περὶ τὰς ἀποφά-
B σεις. ὤμνυε δὲ (φασὶ) καὶ κάππαριν, καθάπερ Σωκράτης τὸν κύνα. ἔνιοι μέντοι (ἐξ ὧν εἰσιν οἱ περὶ Κάσσιον τὸν Σκεπτικὸν) ἐν πολλοῖς κατηγοροῦντες τοῦ Ζήνωνος, πρῶτον μὲν τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἄχρηστον ἀποφαίνειν λέγοντα ἐν ἀρχῇ τῆς πολιτείας· δεύτερον, ἐχθροὺς καὶ πολεμίους καὶ δούλους καὶ ἀλλοτρίους λέγειν αὐτὸν ἀλλήλων εἶναι πάντας τοὺς μὴ σπουδαίους, καὶ γονεῖς τέκνων, καὶ ἀδελφοὺς ἀδελφῶν, οἰκείους οἰκείων. πάλιν ἐν τῇ πολιτείᾳ παριστάντα πολίτας, καὶ φίλους, καὶ οἰκείους, καὶ ἐλευθέρους, τοὺς σπουδαίους
C μόνον. ὥστε τοῖς Στωϊκοῖς οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα ἐχθροί· οὐ γὰρ εἰσὶ σοφοί. κοινάς τε τὰς γυναῖκας δογματίζειν, ὁμοίως ἐν τῇ πολιτείᾳ. καὶ κατὰ τοὺς διακοσίους, μήτε ἱερά, μήτε δικαστήρια, μήτε γυμνάσια ἐπὶ ταῖς πόλεσιν οἰκοδομεῖσθαι. περί τε νομίσματος οὕτως γράφειν, Νόμισμα δ᾽ οὔτ᾽ ἀλλαγῆς ἕνεκεν οἴεσθαι δεῖν κατασκευάζειν, οὔτε ἀποδημίας ἕνεκεν. καὶ ἐσθῆτι δὲ τῇ αὐτῇ κελεύει χρῆσθαι ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ μηδὲν μόριον ἀποκεκρύφ-
D θαι. ὅτι δ᾽ αὐτοῦ ἐστιν ἡ Πολιτεία, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ πολιτείας φησί. περί τε ἐρωτικῶν διείλεκται, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιγραφομένης Ἐρωτικῆς τέχνης. ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς διατριβαῖς τὰ παραπλήσια γράφει. τοιουτότροπα τινά ἐστι παρὰ τῷ Κασσίῳ, ἀλλὰ καὶ Ἰσιδώρῳ τῷ Περγαμηνῷ ῥήτορι· ὃς καὶ ἐκτμηθῆναί φησιν ἐκ τῶν βιβλίων τὰ κακῶς λεγόμενα παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς ὑπ᾽ Ἀθηνοδώρου τοῦ Στωϊκοῦ, πιστευθέντος τὴν ἐν Περγάμῳ βι-
E βλιοθήκην· εἶτα ἀντιτεθῆναι αὐτά, φωραθέντος τοῦ Ἀθηνοδώρου, καὶ κινδυνεύσαντος. καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν ἀθετουμένων αὐτοῦ. γεγόνασι δὲ Ζήνωνες ὀκτώ· πρῶτος, ὁ Ἐλεάτης, περὶ οὗ λέξομεν· δεύτερος, αὐτὸς οὗτος· τρίτος, Ῥόδιος, τὴν ἐντόπιον γεγραφὼς ἱστορίαν ἐνιέα· τέταρτος, ἱστορικός, τὴν Πύρρου γεγραφὼς ἱστορίαν εἰς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπιτομὴν τῶν πεπραγμένων Ῥωμαίοις τε καὶ Καρχηδονίοις· πέμπτος, Χρυσίππου μαθητής, βιβλία μὲν ὀλίγα γεγραφώς, μα-
F θητὰς δὲ πλείστους καταλελοιπώς· ἕκτος, ἰατρὸς Ἡροφίλιος, νοῆσαι μὲν ἱκανός, γράψαι δὲ ἄτονος· ἕβδομος, γραμματικός, οὗ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἐπιγράμματα φέρεται. ὄγδοος, Σιδώνιος τὸ γένος, φιλόσοφος Ἐπικούρειος, καὶ νοῆσαι καὶ ἑρμηνεῦσαι σαφής. μαθηταὶ δὲ Ζήνωνος πολλοὶ μέν, ἔνδοξοι δέ, Περσαῖος Δημητρίου

Κιτ-

Κιτιεὺς, ὃν οἱ μὲν γνώριμον αὐτοῦ, οἱ δὲ οἰκέτην ἕνα τῶν εἰς βιβλιογραφίαν πεμπομένων αὐτῷ παρὰ Ἀντιγόνου, οὗ καὶ τροφεὺς ἦν τοῦ παιδὸς Ἀλκυονέως. διάπειραν δή ποτε βουληθεὶς λαβεῖν αὐτοῦ ὁ Ἀντίγονος, ἐποίησεν αὐτῷ πλαστῶς ἀγγελῆναι ὡς εἴη τὰ χωρία αὐτοῦ πρὸς τῶν πολεμίων ἀφῃρημένα. καὶ σκυθρωπάσαντος, Ὁρᾷς, ἔφη, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ πλοῦτος ἀδιάφορον; βιβλία δὲ αὐτοῦ φέρεται τάδε· Περὶ βασιλείας, Πολιτεία Λακωνικὴ, Περὶ γάμου, Περὶ ἀσεβείας, Θυέστης, Περὶ ἐρώτων, Προτρεπτικοί· Διατριβῶν, Χρειῶν, δ'· Ἀπομνημονεύματα, Πρὸς τοὺς Πλάτωνος νόμους, ζ'· Ἀρίστων Μιλτιάδου Χῖος, ὁ τὴν ἀδιαφορίαν εἰσηγησάμενος· Ἥριλλος Καρχηδόνιος, ὁ τὴν ἐπιστήμην τέλος εἰπών. Διονύσιος ὁ μεταθέμενος εἰς τὴν ἡδονήν· διὰ γὰρ σφοδρὰν ὀφθαλμίαν ὤκνησεν ἔτι λέγειν τὸν πόνον ἀδιάφορον· οὗτος ἦν Ἡρακλεώτης. Σφαῖρος Βοσπορειανὸς, Κλεάνθης Φανίου Ἄσιος, ὁ διαδεξάμενος τὴν σχολὴν, ὃν καὶ ἀφωμοίου ταῖς σκληροκήροις δέλτοις, αἳ μόλις μὲν γράφονται, διατηροῦσι δὲ τὰ γραφέντα. διήκουσε δ' ὁ Σφαῖρος καὶ Κλεάνθους μετὰ τὴν Ζήνωνος τελευτήν. καὶ λέξομεν περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ Κλεάνθους· ἦσαν δὲ Ζήνωνος μαθηταὶ καὶ οἵδε, (καθά φησιν Ἱππόβοτος). Φιλωνίδης Θηβαῖος, Κάλλιππος Κορίνθιος, Ποσειδώνιος Ἀλεξανδρεὺς, Ἀθηνόδωρος Σολεὺς· Ζήνων Σιδώνιος. κοινῇ δὲ περὶ πάντων τῶν Στωϊκῶν δογμάτων ἔδοξέ μοι ἐν τῷ Ζήνωνος εἰπεῖν βίῳ, διὰ τὸ τοῦτον κτίστην γενέσθαι τῆς αἱρέσεως. ἔστι μὲν οὖν αὐτοῦ καὶ τὰ γεγραμμένα βιβλία πολλὰ, ἐν οἷς ἐλάλησεν ὡς οὐδεὶς τῶν Στωϊκῶν. τὰ δὲ δόγματα κοινῶς ἐστι τάδε, λελέχθω δ' ἐπὶ κεφαλαίων, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιεῖν εἰώθαμεν. τριμερῆ φασὶν εἶναι τὸν κατὰ φιλοσοφίαν λόγον. εἶναι γὰρ αὐτοῦ τὸ μέν τι, φυσικόν· τὸ δὲ, ἠθικόν· τὸ δὲ, λογικόν. οὕτω δὲ πρῶτος διεῖλε Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ἐν τῷ Περὶ λόγου, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ α' Περὶ λόγου, καὶ ἐν τῇ α' τῶν φυσικῶν, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἔφιλλος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῶν, καὶ Εὔδρομος ἐν τῇ ἠθικῇ στοιχειώσει, καὶ Διογένης ὁ Βαβυλώνιος, καὶ Ποσειδώνιος. ταῦτα δὲ τὰ μέρη ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος τόπους καλεῖ· ὁ δὲ Χρύσιππος καὶ Εὔδρομος, εἴδη· ἄλλοι, γένη. εἰκάζουσι δὲ ζώῳ τὴν φιλοσοφίαν, ὀστοῖς μὲν καὶ νεύροις τὸ λογικὸν προσομοιοῦντες· τοῖς δὲ σαρκώδεσι, τὸ ἠθικόν· τῇ δὲ ψυχῇ, τὸ φυσικόν. ἢ πάλιν ὠῷ· τὰ μὲν γὰρ ἐκτὸς, εἶναι τὸ λογικόν· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα, τὸ ἠθικόν· τὰ δ' ἐσώτατα, τὸ φυσικόν. ἢ ἀγρῷ παμφόρῳ· τὸν μὲν περιβεβλημένον φραγμὸν, τὸ λογικόν· τὸν δὲ καρπὸν, τὸ ἠθικόν· τὴν δὲ γῆν, ἢ τὰ δένδρα, τὸ φυσικόν. ἢ πόλει καλῶς τετειχισμένῃ, καὶ κατὰ λόγον διοικουμένῃ, καὶ οὐδὲν μέρος τοῦ ἑτέρου προκεκρίσθαι, (καθά τινες αὐτῶν φασὶν) ἀλλὰ

A Citieus, quem nonnulli ejus familiarem, quidam vero unum quempiam è numero ſervorum aiunt, qui ab Antigono, conſcribendorum librorum cauſa, ad eum miſſi ſunt, cujus quoque filii Alcyonei alumnus fuerit. De hoc Antigonus periculum facere cum vellet, ei ficte renuntiari juſſit, agros ſuos ab hoſtibus direptos fuiſſe. qua ex re cum triſtior eſſet factus, Vides, inquit, divitias ex his non eſſe rebus, inter quas nihil intereſt? Hujus libri feruntur hi; De regno. Politia Laconica.
B De nuptiis. De impietate. Thyeſtes. De amoribus. Adhortationes. Diſputationum, Chriarum IV. Apomnemoneumata. Contra Platonis leges VII. Ariſto Miltiadis filius Chius, qui indifferens invenit. Herillus Carthaginienſis, qui ſcientiam finem bonorum eſſe dixit. Dionyſius, qui ſe ad voluptatem tranſtulit. nam ob moleſtiſſimam lippitudinem veritus eſt dolorem amplius indifferentem dicere; is fuit Heracleotes. Sphærus Boſphorianus. Cleanthes Phaniæ filius Aſius, qui ſucceſſor
C ſcholam obtinuit, quem tabulis his ſimilem eſſe aiebat, in quibus, ob ceræ duritiem, vix ſcribi poteſt, ſcriptum tamen diutiſſime ſervatur. Poſt Zenonis tamen mortem, Sphærus Cleanthem quoque audivit, de quo in Cleanthis vita dicemus. Fuerunt autem, quemadmodum ait Hippobotus, hi quoque Zenonis diſcipuli; Philonides Thebanus, Callippus Corinthius, Poſidonius Alexandrinus, Athenodorus Solenſis, Zeno Sidonius. Cæterum mihi viſum eſt in Zenonis vita, quoniam
D is auctor fuit ſectæ, communiter de omnibus Stoicorum decretis dicere. Ac libri quidem ab eo ſcripti permulti ſunt; in quibus ſic ut Stoicorum nemo locutus eſt. Decreta autem communiter hæc ſunt; quæ, ut in cæteris facere conſuevimus, per capita exponuntor. Triplicem philoſophiæ rationem eſſe aſſerunt. ejus enim partem unam eſſe de natura, de moribus alteram, tertiam de differendi ratione. Hanc diviſionem Zeno Citieus in libro de oratione primus
E poſuit: & Chryſippus in primo de oratione, ac primo Phyſicorum, & Apollodorus Ephillus in primo de dogmatum rudimentis, & Eudromus in morali inſtitutione, Diogenes Babylonius, & Poſidonius. Has autem partes Apollodorus quidem locos appellat: Chryſippus autem & Eudromus, ſpecies: cæteri, genera. Philoſophiam vero animali ſimilem faciunt, oſſibus quidem ac nervis differendi rationem, moralem carni, animæ vero phyſicam aſſimilantes: aut rurſus ovo, cujus extima dif-
F ferendi rationem eſſe; quæ poſt hæc ſunt, moralem; interiora, naturalem. aut agro omnia ferenti; quo enim vallatus ſit, ſepimentum eſſe differendi rationem; fructum moralem, terram ſive arbores, Phyſicam. aut civitati, quæ & egregie munita ſit, & ratione adminiſtretur. Quidam eorum ſunt, qui nullam ejus partem ab alia ſecretam, ſed admixtas eſſe dicant.

A Itaque eas quoque confuſe tradiderunt. Alii priore loco diſſerendi rationem ponunt, ſecundo phyſicam, tertio moralem. in quorum numero eſt Zeno in libro de oratione, Chryſippus, & Archedemus, & Eudromus. nam Diogenes è Ptolemaide initium à morali facit. Apollodorus autem morali ſecundum locum tribuit. Panætius & Poſidonius à Phyſicis exordiuntur, quemadmodum eſt apud Phaniam Poſidonii familiarem, in primo Poſidonii diſputationum. Cleanthes ſex partes dicit; dialecticam, rhetoricam, moralem, politicam, phyſicam, theologicam. Alii non orationis partes has eſſe dicunt, ſed ipſius philoſophiæ; velut Zeno Tarſenſis. At vero diſſerendi rationem quidam in duas ſcientias dividi aiunt; rhetoricam, & dialecticam: addunt quidam genus definitivum, quo regulæ ipſæ judiciorumque ratio continetur. nonnulli vero definitivum tollunt. & quidem illud, quod regulas judiciorumque rationem complectitur, ad inveniendam adhibent veritatem: eo enim ipſo viſionum differentias dirigunt; definitivoque ſimiliter ad veritatis cognitionem utuntur: quoniam res ipſæ notionibus comprehenduntur. Rhetoricam, ſcientiam eſſe aiunt bene dicendi ea, quæ explicatione orationis continentur; dialecticam autem, recte diſſerendi ea, quorum eſt interrogatio atque reſponſio. Quocirca eam ſic quoque definiunt, ut ſcientiam veri, & falſi, ac neutri eſſe affirment. ac rhetoricam quidem ipſam triplicem eſſe dicunt; ejus enim partem unam eſſe deliberativam, alteram judicialem, tertiam demonſtrativam. ſed ipſius quoque partes eſſe has, inventionem, elocutionem, diſpoſitionem, pronunciationem. Orationem vero rhetoricam diſtributam eſſe in proœmium, & in narrationem, refutationem, & epilogum. At vero dialecticæ duos eſſe ſuppoſitos locos; alterum ea quæ ſignificantur, alterum voces ipſas complectentem. ac priorem quidem ad ea, quæ ſignificantur, pertinentem; viſiones ipſas, atque ea, quæ his conſtant, effata, & pronuntiata, & perfecta, & ea quæ de quodam aut quibuſdam dicuntur; & ſimilia continere, tum recta, tum ſupina, & genera, & ſpecies, ſimiliterque rationes, modos, & rationum concluſiones, ac ſophiſmata; quæ & rebus & vocibus continentur; è quorum numero rationes eſſe mentientes, & veras; & negantes, ſoritas, reliquaſque ejuſdem generis, mancas, & ambiguas, & conficientes, occultas, ceratinas, & nullas, & metentes. alterum vero dialecticæ quoque proprium eſſe locum; qui ſupra dictus eſt, de ipſa voce; in quo vox literatura conſtans, quæque ſint orationis partes, oſtenditur: tota etiam ſolœciſmi, & barbariſmi, & poematum, & ambiguitatum, concinnæque vocis, muſicæ, atque, ut quidam volunt, definitionum etiam, diviſionumque ratio explicatur. ſed

A μεμίχθαι αὐτά. καὶ τὴν παράδοσιν μικτὴν ἐποίουν. ἄλλοι δὲ πρῶτον μὲν τὸ λογικὸν τάττουσι· δεύτερον δὲ, τὸ φυσικόν· καὶ τρίτον, τὸ ἠθικόν· ὧν ἐστι Ζήνων ἐν τῷ Περὶ λόγου, καὶ Χρύσιππος, καὶ Ἀρχέδημος, καὶ Εὔδρομος· ὁ γὰρ Πτολεμαιεὺς Διογένης ἀπὸ τῶν ἠθικῶν ἄρχεται· ὁ δ' Ἀπολλόδωρος, δεύτερα τὰ ἠθικά· Παναίτιος δὲ καὶ Ποσειδώνιος ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἄρχονται, καθά φησι Φανίας ὁ Ποσειδωνίου γνώριμος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ποσειδωνείων σχολῶν. ὁ δὲ Κλεάνθης ἓξ μέρη φησί, διαλεκτικόν, B ῥητορικόν, ἠθικόν, πολιτικόν, φυσικόν, θεολογικόν. ἄλλοι δὲ οὐ τοῦ λόγου ταῦτα μέρη φασίν, ἀλλ' αὐτῆς τῆς φιλοσοφίας· ὡς Ζήνων ὁ Ταρσεύς. τὸ δὲ λογικὸν μέρος φασὶν ἔνιοι εἰς δύο διαιρεῖσθαι ἐπιστήμας, εἰς ῥητορικὴν, καὶ εἰς διαλεκτικήν. τινὲς δὲ καὶ εἰς τὸ ὁρικὸν εἶδος, τὸ περὶ κανόνων καὶ κριτηρίων. ἔνιοι δὲ τὸ ὁρικὸν περιαιροῦσι. τὸ μὲν οὖν περὶ κανόνων καὶ κριτηρίων παραλαμβάνουσι πρὸς τὸ τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν (ἐν αὐτῷ γὰρ τὰς C τῶν φαντασιῶν διαφορὰς ἀπευθύνουσι) καὶ τὸ ὁρικὸν δὲ ὁμοίως πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας. διὰ γὰρ τῶν ἐννοιῶν τὰ πράγματα λαμβάνεται. τήν τε ῥητορικὴν ἐπιστήμην οὖσαν, τοῦ εὖ λέγειν περὶ τὸν ἐν διεξόδῳ λόγον, καὶ τὴν διαλεκτικὴν τοῦ ὀρθῶς διαλέγεσθαι περὶ τῶν ἐν ἐρωτήσει καὶ ἀποκρίσει λόγων. ὅθεν καὶ οὕτως αὐτὴν ὁρίζονται, ἐπιστήμην ἀληθῶν καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέρων. καὶ τὴν μὲν ῥητορικὴν αὐτὴν εἶναι λέγουσι τριμερῆ· D τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς εἶναι συμβουλευτικόν, τὸ δὲ δικανικόν, τὸ δὲ ἐγκωμιαστικόν. εἶναι δ' αὐτῆς τὴν διαίρεσιν, εἴς τε τὴν εὕρεσιν, καὶ εἰς τὴν φράσιν, καὶ εἰς τὴν ὑπόκρισιν. τὸν δὲ ῥητορικὸν λόγον, εἴς τε τὸ προοίμιον, καὶ εἰς τὴν διήγησιν, καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἀντιδίκους, καὶ τὸν ἐπίλογον. τὴν διαλεκτικὴν διαιρεῖσθαι εἴς τε τὸν περὶ τῶν σημαινομένων καὶ τῆς φωνῆς τόπον· καὶ τὸν μὲν τῶν σημαινομένων, εἴς τε τὸν περὶ τῶν φαντασιῶν τόπον, καὶ τὸν ἐκ τούτων ὑφ- E ισταμένων λεκτῶν ἀξιωμάτων καὶ αὐτοτελῶν, καὶ κατηγορημάτων, καὶ τῶν ὁμοίων ὀρθῶν καὶ ὑπτίων, καὶ γενῶν καὶ εἰδῶν· ὁμοίως δὲ καὶ λόγων καὶ τρόπων καὶ συλλογισμῶν, καὶ τῶν παρὰ τὴν φωνὴν καὶ τὰ πράγματα σοφισμάτων· ὧν εἶναι ψευδομένους λόγους καὶ ἀληθεύοντας καὶ ἀποφάσκοντας, σωρείτας τε καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις, ἐλλιπεῖς καὶ ἀπόρους, καὶ περαίνοντας, καὶ ἐγκεκαλυμμένους, κερατίνας τε καὶ οὔτιδας, καὶ θερίζοντας. F εἶναι δὲ τῆς διαλεκτικῆς ἴδιον τόπον καὶ τὸν προειρημένον περὶ αὐτῆς τῆς φωνῆς, ἐν ᾧ δείκνυται ἡ ἐγγράμματος φωνὴ, καὶ τίνα τὰ τοῦ λόγου μέρη· καὶ περὶ σολοικισμοῦ, καὶ βαρβαρισμοῦ, καὶ ποιημάτων, καὶ ἀμφιβολιῶν, καὶ περὶ ἐμμελοῦς φωνῆς, καὶ περὶ μουσικῆς, καὶ περὶ ὅρων (κατά τινας) καὶ διαιρέσεων.

εὐχρηστοτάτην δέ φασιν εἶναι τὴν περὶ τῶν συλλογισμῶν θεωρίαν· τὸ γὰρ ἀποδεικτικὸν ἐμφαίνειν, ὅπερ συμβάλλεσθαι πολὺ πρὸς διόρθωσιν τῶν δογμάτων, καὶ τάξιν καὶ μνήμην τὸ ἐπιστατικὸν κατάλημμα ἐμφαίνειν. εἶναι δὲ τὸν λόγον αὐτὸν σύστημα ἐκ λημμάτων καὶ ἐπιφορᾶς· τὸν δὲ συλλογισμὸν, λόγον συλλογιστικὸν ἐκ τούτων· τὴν δὲ ἀπόδειξιν, λόγον, διὰ τῶν μᾶλλον καταλαμβανομένων, τὸ ἧττον καταλαμβανόμενον περὶ πάντων. τὴν δὲ φαντασίαν, εἶναι τύπωσιν ἐν ψυχῇ, τοῦ ὀνόματος οἰκείως μετενηνεγμένου ἀπὸ τῶν τύπων ἐν τῷ κηρῷ ὑπὸ τοῦ δακτυλίου γινομένων. τῆς δὲ φαντασίας, τὴν μὲν καταληπτικὴν, τὴν δὲ ἀκατάληπτον. καταληπτικὴν μὲν, ἣν κριτήριον εἶναι τῶν πραγμάτων φασὶ, τὴν γινομένην ἀπὸ ὑπάρχοντος καὶ αὐτὸ τὸ ὑπάρχον ἐναπεσφραγισμένην καὶ ἐναπομεμαγμένην· ἀκατάληπτον δὲ, ἢ τὴν μὴ ἀπὸ ὑπάρχοντος, ἢ ἀπὸ ὑπάρχοντος μὲν, μὴ καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ὑπάρχον. αὐτὴν δὲ τὴν διαλεκτικὴν, ἀναγκαίαν εἶναι καὶ ἀρετὴν ἐν εἴδει περιέχουσαν ἀρετάς· τήν τε ἀπροπτωσίαν, ἐπιστήμην τοῦ πότε δεῖ συγκατατίθεσθαι, καὶ μή· τὴν δὲ ἀνεικαιότητα, ἰσχυρὸν λόγον πρὸς τὸ εἰκὸς, ὥστε μὴ ἐνδιδόναι αὐτῷ· τὴν δὲ ἀνελεγξίαν ἰσχὺν ἐν λόγῳ, ὥστε μὴ ἀπάγεσθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ ἀντικείμενον. τὴν δὲ ἀματαιότητα, ἕξιν ἀναφέρουσαν τὰς φαντασίας ἐπὶ τὸν ὀρθὸν λόγον. αὐτήν τε τὴν ἐπιστήμην φασὶν ἢ κατάληψιν ἀσφαλῆ, ἢ ἕξιν ἐν φαντασιῶν προσδέξει ἀμετάπτωτον ὑπὸ λόγου. οὐκ ἄνευ δὲ τῆς διαλεκτικῆς θεωρίας τὸν σοφὸν ἄπτωτον ἔσεσθαι ἐν λόγῳ· τό, τε γὰρ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος διαγινώσκεσθαι ὑπ᾽ αὐτῆς, καὶ τὸ πιθανὸν, τό, τε ἀμφιβόλως λεγόμενον διευκρινεῖσθαι. χωρίς τε αὐτῆς, οὐκ εἶναι ὁδῷ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι. διατείνειν δὲ τὴν ἐν ταῖς ἀποφάσεσι προπέτειαν καὶ ἐπὶ τὰ γινόμενα, ὥστε εἰς ἀκοσμίαν καὶ εἰκαιότητα τρέπεσθαι τοὺς ἀγυμνάστους ἔχοντας τὰς φαντασίας. οὐκ ἄλλως τε ὀξὺν, καὶ ἀγχίνουν, καὶ τὸ ὅλον δεινὸν ἐν λόγοις φανήσεσθαι τὸν σοφόν· τοῦ γὰρ αὐτοῦ εἶναι ὀρθῶς διαλέγεσθαι καὶ διαλογίζεσθαι, καὶ τοῦ αὐτοῦ πρός τε τὰ προκείμενα διαλεχθῆναι, καὶ πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνασθαι, ἅπερ ἐμπείρου διαλεκτικοῦ ἀνδρὸς εἶναι. ἐν οὖν τοῖς λογικοῖς ταῦτά τε αὐτοῖς δοκεῖ κεφαλαιωδῶς, καὶ, ἵνα καὶ κατὰ μέρος εἴπωμεν καὶ τάδε ἅπερ αὐτῶν εἰς τὴν εἰσαγωγικὴν τείνει τέχνην, καὶ αὐτὰ ἐπὶ λέξεως τίθησι Διοκλῆς ὁ Μάγνης ἐν τῇ ἐπιδρομῇ τῶν φιλοσόφων, λέγων οὕτως. Ἀρέσκει τοῖς Στωϊκοῖς τὸν περὶ φαντασίας καὶ αἰσθήσεως προτάττειν λόγον, καθότι τὸ κριτήριον, ᾧ ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων

A rationum concluſionis utiliſſimam eſſe contemplationem aiunt. hanc enim concludendorum argumentorum facultatem præ ſe ferre, quæ ad decretorum diſtinctionem, ordinem, ac memoriam plurimum confert, quo ipſo etiam ſcientiæ comprehenſionem præ ſe ferri. rationem autem hanc effici ex ſumptionibus, & ipſa aſſumptione. Syllogiſmum vero orationem eſſe, quæ ex his concludendarum rationum habeat facultatem: argu-
B menti concluſionem, ſive, ut alii quidam loquuntur, demonſtrationem, rationem eſſe, quæ ex magis perceptis, ad id quod minus erat perceptum, in omni quæſtione adducit. Viſum impreſſionem in animo, hoc ipſo nomine proprie ex ſignis ab annulo in cera impreſſis per tranſlationem invento. ſed viſionem aliam quidem eſſe quæ comprehendere poſſit, aliam quæ comprehendi nequeat. comprehendere autem eam poſſe dicunt, cujus de ipſis etiam rebus judicium eſſe aiunt, quæ
C ex eo quod eſt, ſicut eſt, impreſſa effictaque ſit. illam vero eſſe incomprehenſibilem, quæ aut ex eo quod non eſt, aut ex eo quod eſt, non ſic, ut eſt, effingitur. Dialecticam ipſam neceſſariam eſſe aiunt, virtutemque ſpecie ſua virtutes complectentem: continentiam, à lapſu ſcientiam eſſ ſearum rerum, quibus aſſentiri oportet, aut nona ſſentiri. Circumſpectioné, firmam eſſe rationem, qua veriſimilibus obſiſtimus, ne ipſis cedamus. Quæ autem neque redargui, neque convinci poteſt, quam Græ-
D ce ἀνελεγξίαν appellamus, hanc ipſam vim quandam in oratione eſſe aiunt ne ab ea contrariam in partem abducamur. Gravitatem vanitatis expertem, quæ Græce ἀματαιότης vocatur, habitum eſſe, viſiones ipſas rectam ad rationem revocantem. ipſam vero ſcientiam, aut certam eſſe comprehenſionem aiunt, aut habitum in accipiendis viſis ob rationem minime labentem: non tamen ſine dialecticæ contemplatione, ſapientem in oratione à lapſu
E tutum fore. hac n. verum à falſo internoſcimus; quodque probabiliter & ambigue dicatur, diſtinguimus. Nec vero ſine illa via interrogare aut reſpondere licere, ſed negandi temeritatem vel ad ea, quæ facta ſunt, progredi, ut qui in dignoſcendis viſis excercitati non ſunt, facile in temeritatem levitatemque delabantur. Nec vero rurſus aliter acutum, & ſolertem, atque, ut omnia complectar, in oratione vehementem, ſapientem futurum. ejuſdem n. eſſe recte diſſerere, & recte ratiocinari; ejuſ-
F dem quoque ad ea quæ poſita ſint dicere, & ad interrogata reſpondere, quæ quidem omnia hominis eſſe dialecticæ periti. Hæc igitur illis, in his quidem quæ differédi rationé ſpectant, ſũmatim videri. quod ſi particulatim ea quoque à nobis dicenda ſunt, quæ ad eorum artem, eleméta complectenté, pertinẽt, hæc ipſa Diocles Magneſius in philoſophorum excurſione totidem verbis poſuit. Placet Stoicis viſionis ſenſuſq; rationé primo loco collocare; propterea quod, quo

quo rerum veritas cognoſcitur, id ipſum judicium viſionis genus eſt, tum etiam quia aſſenſionis & comprehenſionis & intelligentiæ ratio, quæ cæteris præſtat, non ſine viſione conſtituitur. antecedit enim viſio, deinde mens eloquendi prædita facultate, quod à viſione accipit, hoc ipſum effert oratione. Differt autem viſio à viſo: viſum enim mentis ſuſpitio eſt, qualis in ſomnis objicitur; viſio autem eſt impreſſio quædam in animo, hoc eſt animi quædam commutatio, quemadmodum eſt apud Chryſippum in XII. de anima. neque enim ita impreſſio eſt accipienda, quaſi obſignantis typus: quoniam fieri non poteſt plures ut typi in eodem eademque parte effingantur. viſio autem ea eſſe intelligitur, quæ ex eo, quod eſt, ſicut eſt, talis expreſſa, & effícta, ſignataque ſit, qualis ex eo, quod non eſt, effingi non poſſet. Sed viſionum, ut ipſi volunt, quædam cum ſenſu ſunt, quædam ſine ſenſu. cum ſenſu ſunt illæ, quæ ab aliquo ſive aliquibus ſenſibus accipiuntur: ſenſus expertes, quæ cogitatione, quales eorum, quæ incorporea ſunt, & cæterorum, quæ ratione comprehenduntur. earum autem quæ cum ſenſu ſunt, quæ ab his, quæ ſunt, exprimuntur, hæ cum conceſſione aſſenſioneque efficiuntur. Sunt etiam viſionum ſpecies, quæ ſicut ab his, quæ ſunt, effinguntur. Præterea viſionum quædam rationis compotes ſunt, quædam expertes. rationis quidem compotes, quæ animantium ratione præditorum ſunt; rationis expertes, quæ ratione carentium. & rationis quidem participes notitiæ ſunt. his vero, quæ expertes ſunt rationis, nomen nullum impoſitum eſt. atque etiam aliæ ſunt artificioſæ, aliæ non: aliter enim ab artifice imago, & aliter ab artis ignaro conſideratur. Senſus autem apud Stoicos dicitur tum ſpiritus is, qui ab animi principatu profectus ad ſenſus permanat, tum ſenſuum comprehenſio, tum inſtrumentorum ſenſui deſervientium fabrica, è qua manci quidam & ſenſibus orbati naſcuntur: tum munus ipſum ſenſuum, ſenſus vocatur. Comprehenſione vero ſenſuum apud illos alba & nigra, aſpera & levia percipiuntur: rationis autem comprehenſione ea, quæ argumenti concluſione colliguntur, veluti Deos eſſe eoſque providere. etenim eorum, quæ cognoſcuntur, quædam uſu percepta fuerunt, quædam ſimilitudine, quædam collatione rationis, quædam tranſlatione, quædam conjunctione, quædam ex contrariis. uſu quidem ea, quæ ſenſibus ſubjiciuntur, intellecta ſunt. ſimilitudinem autem, quæ ex quodam prope adjuncto, ut Socrates ex imagine. collatione rationis, creſcendo quidem, ut Tityus, & Cyclops; minuendo autem, ut Pigmæus. ſed & terræ centrum, rationis comparatione à minoribus globis ducta, intellectum eſt. tranſlatione, ut in pectore oculi. conjunctione autem Hippocentaurus intellectus eſt: & ex contrario mors. Sunt etiam quædam,

A γνώσκεται, κατὰ γένος φαντασία ἐστὶ, καὶ καθότι ὁ περὶ συγκαταθέσεως καὶ ὁ περὶ καταλήψεως καὶ νοήσεως λόγος προάγων τῶν ἄλλων, οὐκ ἄνευ φαντασίας συνίσταται. προηγεῖται γὰρ ἡ φαντασία, εἶθ' ἡ διάνοια, ἐκλαλητικὴ ὑπάρχουσα, ὃ πάσχει ὑπὸ τῆς φαντασίας, τοῦτο ἐκφέρει λόγῳ. διαφέρει δὲ φαντασία καὶ φάντασμα. φάντασμα μὲν γάρ ἐστι δόκησις διανοίας οἵα γίνεται κατὰ τοὺς ὕπνους· φαντασία δέ ἐστι τύπωσις ἐν ψυχῇ, τουτέστιν ἀλλοίωσις, ὡς ὁ Χρύσιππος B ἐν τῇ δυωδεκάτῃ Περὶ ψυχῆς ὑφίσταται. οὐδὲ γὰρ δεκτέον τὴν τύπωσιν οἱονεὶ τύπον σφραγιστῆρος. ἐπεὶ ἀνένδεκτόν ἐστι πολλοὺς τύπους κατὰ τὸ αὐτὸ περὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθαι. νοεῖται δὲ ἡ φαντασία ἡ ἀπὸ ὑπάρχοντος κατὰ τὸ ὑπάρχον ἐναπομεμαγμένη, καὶ ἐναποτετυπωμένη, καὶ ἐναπεσφραγισμένη, οἵα οὐκ ἂν γένοιτο ἀπὸ μὴ ὑπάρχοντος. τῶν δὲ φαντασιῶν, κατ' αὐτοὺς, αἱ μέν εἰσιν αἰσθητικαί· αἱ δ', οὔ. αἰσθητικαὶ μέν, αἱ δι' C αἰσθητηρίου ἢ αἰσθητηρίων λαμβανόμεναι· οὐκ αἰσθητικαὶ δὲ, αἱ διὰ τῆς διανοίας, καθάπερ τῶν ἀσωμάτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν λόγῳ λαμβανομένων. τῶν δὲ αἰσθητικῶν ἀπὸ ὑπαρχόντων μετ' εἴξεως καὶ συγκαταθέσεως γίνονται. εἰσὶ δὲ τῶν φαντασιῶν καὶ ἐμφάσεις, αἱ ὡς ἂν ἀπὸ ὑπαρχόντων γινόμεναι. ἔτι τῶν φαντασιῶν αἱ μὲν λογικαί· αἱ δὲ, ἄλογοι. λογικαὶ μέν, αἱ τῶν λογικῶν ζώων· ἄλογοι δὲ, αἱ τῶν ἀλόγων. αἱ μὲν D οὖν λογικαὶ, νοήσεις εἰσίν· αἱ δ' ἄλογοι, οὐ τετυχήκασιν ὀνόματος. καὶ αἱ μέν εἰσι τεχνικαί· αἱ δὲ, ἄτεχνοι. ἄλλως γοῦν θεωρεῖται ὑπὸ τεχνίτου εἰκὼν, καὶ ἄλλως ὑπὸ ἀτέχνου. αἴσθησις δὲ λέγεται κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς, τό, τε ἀφ' ἡγεμονικοῦ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις διῆκον, καὶ ἡ δι' αὐτῶν κατάληψις, καὶ ἡ περὶ τὰ αἰσθητήρια κατασκευὴ, καθ' ἣν τινες πηροὶ γίνονται· καὶ ἡ ἐνέργεια δὲ αἴσθησις καλεῖται. ἡ E δὲ κατάληψις γίνεται κατ' αὐτοὺς αἰσθήσει μὲν λευκῶν καὶ μελάνων, καὶ τραχέων καὶ λείων· λόγῳ δὲ τῶν δι' ἀποδείξεως συναγομένων, ὥσπερ τοὺς θεοὺς εἶναι καὶ προνοεῖν τούτους. τῶν γὰρ νοουμένων, τὰ μὲν κατὰ περίπτωσιν ἐνοήθη· τὰ δὲ, καθ' ὁμοιότητα· τὰ δὲ, κατ' ἀναλογίαν· τὰ δὲ, κατὰ μετάθεσιν· τὰ δὲ, κατὰ σύνθεσιν· τὰ δὲ, κατ' ἐναντίωσιν. κατὰ περίπτωσιν μὲν οὖν ἐνοήθη τὰ αἰσθητά· καθ' ὁμοιότητα δὲ, τὰ ἀπό τινος παρακειμένου, ὡς Σωκράτης ἀπὸ τῆς εἰκόνος· κατ' ἀναλογίαν F δὲ, αὐξητικῶς μὲν ὁ Τιτυὸς καὶ Κύκλωψ, μειωτικῶς δὲ, ὡς ὁ Πυγμαῖος. καὶ τὸ κέντρον δὲ τῆς γῆς κατ' ἀναλογίαν ἐνοήθη ἀπὸ τῶν μικροτέρων σφαιρῶν. κατὰ μετάθεσιν δὲ, οἷον ὀφθαλμοὶ ἐπὶ τοῦ στήθους. κατὰ σύνθεσιν δὲ ἐνοήθη Ἱπποκένταυρος· καὶ κατ' ἐναντίωσιν, θάνατος. νοεῖται δὲ κατὰ μετάβασιν τινὰ, ὡς τὰ λεκτὰ καὶ ὁ τόπος·

τόπος. φυσικῶς δὲ νοεῖται δίκαιόν τι καὶ ἀγαθόν· καὶ κατὰ στέρησιν, οἷον ἄχειρ. τοιάδε τινὰ καὶ περὶ φαντασίας καὶ αἰσθήσεως καὶ νοήσεως δογματίζουσι. κριτήριον δὲ τῆς ἀληθείας φασὶ τυγχάνειν τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, τουτέστι τὴν ἀπὸ ὑπάρχοντος, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν Φυσικῶν, καὶ Ἀντίπατρος καὶ Ἀπολλόδωρος. ὁ μὲν γὰρ Βοηθὸς κριτήρια πλείονα ἀπολείπει, νοῦν καὶ αἴσθησιν, καὶ ὄρεξιν καὶ ἐπιστήμην· ὁ δὲ Χρύσιππος διαφερόμενος πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ λόγου, κριτήρια φησὶν εἶναι αἴσθησιν καὶ πρόληψιν. ἔστι δ᾽ ἡ πρόληψις, ἔννοια φυσικὴ τῶν καθόλου. ἄλλοι δέ τινες τῶν ἀρχαιοτέρων Στωϊκῶν τὸν ὀρθὸν λόγον κριτήριον ἀπολείπουσιν, ὡς ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ περὶ κριτηρίου φησί. τῆς δὲ διαλεκτικῆς θεωρίας συμφώνως δοκεῖ τοῖς πλείστοις ἀπὸ τοῦ περὶ φωνῆς ἐνάρχεσθαι τόπου. ἔστι δὲ φωνή, ἀὴρ πεπληγμένος, ἢ τὸ ἴδιον αἰσθητὸν ἀκοῆς, ὥς φησι Διογένης ὁ Βαβυλώνιος ἐν τῇ Περὶ φωνῆς τέχνῃ. ζῴου μέν ἐστι φωνή, ἀὴρ ὑπὸ ὁρμῆς πεπληγμένος· ἀνθρώπου δέ, ἔστιν ἔναρθρος καὶ ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη, ὡς ὁ Διογένης φησίν· ἥτις ἀπὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν τελειοῦται. καὶ σῶμα δ᾽ ἐστὶν ἡ φωνή, κατὰ τοὺς Στωϊκούς, ὥς φησιν Ἀρχέδημός τε ἐν τῇ Περὶ φωνῆς, καὶ Διογένης καὶ Ἀντίπατρος καὶ Χρύσιππος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Φυσικῶν. πᾶν γὰρ τὸ ποιοῦν, σῶμά ἐστι· ποιεῖ δὲ ἡ φωνὴ προσιοῦσα τοῖς ἀκούουσιν ἀπὸ τῶν φωνούντων. λέξις δέ ἐστιν, (ὥς φησι Διογένης) φωνὴ ἐγγράμματος· οἷον, Ἡμέρα ἐστί. λόγος δέ ἐστι φωνὴ σημαντική, ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη. διάλεκτος δέ ἐστι λέξις κεχαραγμένη ἐθνικῶς τε καὶ Ἑλληνικῶς· ἢ λέξις ποταπή, τουτέστι ποιά, κατὰ διάλεκτον· οἷον, κατὰ μὲν τὴν Ἀτθίδα, θάλαττα· κατὰ δὲ τὴν Ἰάδα, ἡμέρη. τῆς δὲ λέξεως στοιχεῖά ἐστι τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα. τριχῶς δὲ λέγεται τὸ γράμμα, ὅ,τε χαρακτὴρ τοῦ στοιχείου, καὶ τὸ ὄνομα, οἷον ἄλφα. φωνήεντα δέ ἐστι τῶν στοιχείων ἑπτά, α, ε, η, ι, ο, υ, ω. ἄφωνα δὲ ἕξ, β, γ, δ, κ, π, τ. διαφέρει δὲ φωνὴ καὶ λέξις, ὅτι φωνὴ μὲν καὶ ὁ ἦχός ἐστι. λέξις μὲν γὰρ ἄσημος γίνεται ὡς ἡ Βλίτρι· λόγος δέ, οὐδαμῶς. διαφέρει δὲ καὶ τὸ λέγειν τοῦ προφέρεσθαι· προφέρονται μὲν γὰρ αἱ φωναί, λέγεται δὲ τὰ πράγματα, ἃ δὴ καὶ λεκτὰ τυγχάνει. τοῦ δὲ λόγου ἐστὶ μέρη πέντε, ὥς φησι Διογένης τε ἐν τῷ Περὶ φωνῆς, καὶ Χρύσιππος· ὄνομα, προσηγορία, ῥῆμα, σύνδεσμος, ἄρθρον· (ὁ δὲ Ἀντίπατρος καὶ τὴν μεσότητα τίθησιν ἐν τοῖς Περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγομένων) ἔστι δὲ προσηγορία μέν, κατὰ τὸν Διογένην, μέρος λόγου σημαῖνον κοινὴν ποιότητα· οἷον Ἄνθρωπος, ἵππος. ὄνομα δέ ἐστι μέρος λόγου δηλοῦν ἰδίαν ποιότητα, οἷον Διογένης, Σωκράτης. ῥῆμα δέ ἐστι μέρος λόγου σημαῖνον ἀσύνθετον κατηγόρημα,

A quæ tranſitione cognoſcuntur, ut dicti-
ones, & locus. naturaliter autem juſtum
quid bonumque cognoſcitur. & ex pri-
vatione, ut qui manibus caret. Hæc igi-
tur illorum de viſione, & ſenſu, & no-
tionibus decreta ſunt. Veritatis autem
judicium viſionis comprehendentis pro-
prium eſſe aiunt, ejus ſcilicet, quæ ex eo,
quod eſt, efficta fuerit; quemadmodum
Chryſippus in XII. phyſicorum, & Anti-
pater, & Apollodorus tradiderunt. Nam
Boetus quidem plura relinquit judicia,
B mentis, ſenſus, appetitus, & ſcientiæ.
Chryſippus autem in primo de oratione
ab eo diſſentiens, duorum judicia ponit,
ſenſus, & anticipationis. Eſt autem an-
ticipatio notio univerſalium naturalis.
Sunt alii quidam antiquiores Stoici, qui
hoc ipſum judicium rectæ rationi tribu-
unt, quemadmodum ait Poſidonius in li-
bro de judicio. verum dialecticæ con-
templationis, plerique ab eo loco, qui
eſt de voce, ſumendum eſſe initium con-
ſentiunt. Eſt autem vox aer percuſſus;
C vel, ut eſt apud Diogenem Babylonium
in arte vocis, id quod proprie auditui
ſubjicitur. ſed animalis vox aeris eſt ab ap-
petitu profecta percuſſio: hominis vero
articulata, atque à mente profecta, quem-
admodum ait Diogenes, quæ quidem à
quatuordecim annis perficitur. Eſt au-
tem vox apud Stoicos corpus, quod &
Archedemus in libro de voce, & Dioge-
nes, & Antipater, & Chryſippus in ſecun-
do phyſicorum tradiderunt. quod enim
agit, id omne corpus eſt: agit autem vox,
D ab his, qui voce utuntur, ad audientes
perveniens. Dictio vero, ut ait Dioge-
genes, vox eſt, quæ ſcribi poteſt; ut, Dies
eſt. Oratio autem vox eſt à mente profe-
cta, quæ ſignificandi vim habet. Lingua
eſt dictio Græcorum nationumque locu-
tione informata; ſive dictio cujas, hoc eſt,
tali lingua. ut, Attice quidem mare, Ionice
vero dies. dictionis autem elementa, vi-
ginti quatuor ſunt literæ. tripliciter au-
tem dicuntur: eſt enim litera & elementi
deſcriptio, & nomen; ut α. Jam vero è li-
E teris ſeptem ſunt vocales, α,ε,η,ι,ο,υ,ω. mutæ
autẽ ſex, β,γ,δ,κ,π,τ. Eſt autem inter vocẽ
ac dictionem differentia, propterea quod
vox quidem vel ipſe ſonus eſt; nam di-
ctio quidem poteſt eſſe quædam, quæ nihil
ſignificet, ut Blitri: oratio autem nequa-
quam. Inter pronunciare etiam & dicere
aliquid intereſt. pronunciantur enim
voces, res dicuntur, quæ quidem dici
poſſunt. Orationis autem partes ſunt
quinque, quemadmodum & Diogenes in
libro de voce, & Chryſippus ait; nomen,
appellatio, verbum, conjunctio, articulus.
F Antipater in libris de dictionibus, & his
quæ dicuntur, medium adjecit. Eſt au-
tem appellatio, ut Diogeni placet, o-
rationis pars, quæ communem ſignifi-
cat qualitatem; ut homo, equus. nomen
vero, orationis pars propriam qualitatem
declarans; ut Diogenes, Socrates. ver-
bum autem, quemadmodum ait Dioge-
nes,

nes, pars eſt orationis, rem, quæ de quodam aut quibuſdam dicitur, minime compoſitam ſignificans; vel, ut quidam aiunt, orationis elementum ſine caſibus, quo partes orationis conjunguntur; ut Scribo, Dico. Conjunctio vero pars orationis eſt ſine caſibus, orationis partes devinciens. Articulus eſt orationis elementum cum caſibus, nominum genera numeroſque diſtinguens; ut hic, hæc, hoc; hi, hæ, hæc. Orationis virtutes quinque ſunt, ut Græca, ut perſpicua, ut brevis, ut decora, ut ornata ſit. Græca quidem erit, quæ dictione utetur ab omni vitio remota, uſu artificioſo, ac minime vulgari. Perſpicuitas autem dictio eſt, animi ſenſa dilucide exponens. Brevitas eſt dictio, quæ tantummodo neceſſaria ad rerum declarationem complectitur. Decorum dictio eſt rei accommodata. Ornatus eſt dictio à populari ſermone remota. Inter vitia autem barbariſmus eſt dictio, præter uſum beatorum Græcorum. Solœciſmus eſt oratio haud conſequenter conſtructa. Poema eſt, ut ait Poſidonius in Iſagoge dictionis, dictio metrorum numerorumq; concinnitate ſic formata, ut ſermonis ſpeciem effugiat. numeroſa autem illa eſſe, ut Tellus maxima, &, Jovis æther. Poeſis autem eſt poema cum facultate ſignificandi, quod humanarum divinarumque rerum continet imitationem. At vero definitio, quemadmodum eſt apud Antipatrum in primo de definitionibus, eſt oratio, quæ retexenda complexione omnibus partibus expleta effertur; ſive, ut ait Chryſippus in libro de definitionibus, eſt redditio. Deſcriptio eſt oratio, pingui quadam minerva nos ad res abducens; ſive definitio ſimplicius vim definitionis adhibens. Genus eſt plurium notionum, quæ ad unum aliquod referri poſſunt, comprehenſio; ut Animal. hoc enim ſingula complectitur animalia. Notio autem mentis viſum eſt, quod neque quid eſt, neque quale, ſed quaſi quid, & quaſi quale; velut equi expreſſa ſpecies, vel abſentis. Species eſt, quæ ſub genere continetur; veluti, ſub animali continetur homo. princeps autem genus illud eſt, quod cum genus ſit, nullo ipſum genere continetur; ut id, quod eſt, princeps ſpecies eſt, cui, cum ſpecies ſit, nulla ſubjungitur ſpecies; veluti Socrates. Jam vero Diviſio eſt ipſius generis in proximas ſpecies diſtributio. ut animalium quædam ratione prædita ſunt; quædam rationis expertia. contra diviſio eſt generis in ſpeciem contrario modo per negationem partitio; ut eorum quæ ſunt, quædam bona ſunt, quædam non bona. ſubdiviſio eſt diviſio diviſioni ſubjuncta; ut eorum quæ ſunt, quædam bona ſunt, quædam non bona. non bonorum autem, quædam mala, quædam indifferentia. Partitio autem, eſt generis in locos diſtributio, ut ait Crinis. ut, bonorum quædam ſunt in animo, quædam in corpore. Ambiguitas eſt dictio, quæ duas, aut plures res diſerte,

A ὡς ὁ Διογένης, ἢ, ὥς τινες, στοιχεῖον λόγου ἄπτωτον, σημαῖνον τι συντακτὸν περί τινος ἢ τινῶν, οἷον Γράφω, Λέγω. σύνδεσμος δέ ἐστι μέρος λόγου ἄπτωτον, συνδοῦν τὰ μέρη τοῦ λόγου. ἄρθρον δέ ἐστι στοιχεῖον λόγου πτωτικὸν, διορίζον τὰ γένη τῶν ὀνομάτων, καὶ τοὺς ἀριθμοὺς, οἷον, ὁ, ἡ, τὸ, οἱ, αἱ, τά. ἀρεταὶ δὲ λόγου εἰσὶ πέντε, Ἑλληνισμὸς, σαφήνεια, συντομία, πρέπον, κατασκευή. Ἑλληνισμὸς μὲν οὖν ἐστι φράσις ἀδιάπτωτος ἐν τῇ τεχνικῇ καὶ μὴ εἰκαίᾳ συνηθείᾳ. σα-
B φήνεια δέ ἐστι λέξις γνωρίμως παριστῶσα τὸ νοούμενον. συντομία δέ ἐστι λέξις αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα περιέχουσα πρὸς δήλωσιν τοῦ πράγματος. πρέπον δέ ἐστι λέξις, οἰκεία τῷ πράγματι. κατασκευὴ δέ ἐστι λέξις, ἐκπεφευγυῖα τὸν ἰδιωτισμόν. ὁ δὲ βαρβαρισμὸς ἐκ τῶν κακιῶν λέξις ἐστὶ παρὰ τὸ ἔθος τῶν εὐδαιμονούντων Ἑλλήνων. σολοικισμὸς δέ ἐστι λόγος ἀκαταλλήλως συντεταγμένος. ποίημα δέ ἐστιν, ὡς ὁ Πο-
C σειδώνιος φησὶν ἐν τῇ Περὶ λέξεως εἰσαγωγῇ, λέξις ἔμμετρος ἢ εὔρυθμος μετὰ σκευῆς τὸ λογοειδὲς ἐκβεβηκυῖα. τὸ εὔρυθμον δὲ εἶναι τὸ Γαῖα μεγίστη, καὶ Διὸς αἰθήρ. ποίησις δέ ἐστι σημαντικὸν ποίημα, μίμησιν περιέχον θείων καὶ ἀνθρωπείων. ὅρος δέ ἐστιν, ὥς φησιν Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ὅρων, λόγος κατὰ ἀνάλυσιν ἀπαρτιζόντως ἐκφερόμενος. ἢ, ὡς Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ ὅρων, ἡ ἀπόδοσις. ὑπογραφὴ δέ ἐστι λό-
D γος τυπωδῶς εἰσάγων εἰς τὰ πράγματα, ἢ ὅρος ἁπλούστερον τὴν τοῦ ὅρου δύναμιν προσενηνεγμένος. γένος δέ ἐστι πλειόνων καὶ ἀναφερέτων ἐννοημάτων σύλληψις, οἷον Ζῶον· τοῦτο γὰρ περιείληφε τὰ κατὰ μέρος ζῶα. ἐννόημα δέ ἐστι φάντασμα διανοίας, οὔτε τι ὂν, οὔτε ποιόν· ὡσανεὶ δέ τι ὂν, καὶ ὡσανεὶ ποιὸν, οἷον γίνεται ἀνατύπωμα ἵππου καὶ μὴ παρόντος. εἶδος δέ ἐστι τὸ ὑπὸ γένους περιεχόμενον, ὡς ὑπὸ τοῦ ζώου ὁ ἄνθρωπος περιέχεται. γενικώτατον δέ ἐστιν, ὃ,
E γένος ὂν, γένος οὐκ ἔχει, οἷον τὸ ὄν. εἰδικώτατον δέ ἐστιν, ὃ, εἶδος ὂν, εἶδος οὐκ ἔχει, ὥσπερ ὁ Σωκράτης. διαίρεσις δέ ἐστι γένους ἡ εἰς τὰ προσεχῆ εἴδη τομή· οἷον, τῶν ζώων τὰ μὲν, ἐστὶ λογικά· τὰ δὲ, ἄλογα. ἀντιδιαίρεσις δέ ἐστι γένους εἰς εἶδος τομὴ κατὰ τοὐναντίον, ὡς ἂν κατὰ ἀπόφασιν· οἷον, τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐστὶν ἀγαθὰ, τὰ δ' οὐκ ἀγαθά. ὑποδιαίρεσις δέ ἐστι διαίρεσις ἐπὶ διαιρέσει· οἷον,
F τῶν ὄντων, τὰ μὲν ἐστιν ἀγαθά, τὰ δ' οὐκ ἀγαθά. καὶ τῶν οὐκ ἀγαθῶν, τὰ μέν ἐστι κακά· τὰ δὲ, ἀδιάφορα. μερισμὸς δέ ἐστι, γένους εἰς τόπους κατάταξις, ὡς ὁ Κρῖνις· οἷον, τῶν ἀγαθῶν τὰ μέν ἐστι περὶ ψυχήν· τὰ δὲ, περὶ σῶμα. ἀμφιβολία δέ ἐστι λέξις δύο ἢ καὶ πλείονα πράγμα-

τα

τὰ σημαίνουσα λεκτικῶς καὶ κυρίως, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔθος· ὥστε ἅμα τὰ πλείονα ἐκλέξασθαι κατὰ ταύτην τὴν λέξιν· οἷον, Αὐλητρὶς πέπτωκε. δηλοῦται γὰρ δι᾽ αὐτῆς τὸ μὲν τοιοῦτον, Οἰκία τρὶς πέπτωκε· τὸ δὲ τοιοῦτον, Αὐλήτρια πέπτωκε. διαλεκτικὴ δέ ἐστιν (ὥς φησι Ποσειδώνιος) ἐπιστήμη ἀληθῶν καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέρων. τυγχάνει δ᾽ αὐτὴ (ὡς ὁ Χρύσιππος φησὶ) περὶ σημαίνοντα καὶ σημαινόμενα. ἐν μὲν οὖν τῇ περὶ φωνῆς θεωρίᾳ τοιαῦτα λέγεται τοῖς Στωϊκοῖς. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν σημαινομένων τόπῳ τέτακται ὁ περὶ λεκτῶν καὶ αὐτοτελῶν καὶ ἀξιωμάτων καὶ συλλογισμῶν λόγος, καὶ ὁ περὶ ἐλλιπῶν τε καὶ κατηγορημάτων καὶ ὀρθῶν καὶ ὑπτίων. φασὶ δὲ τὸ λεκτὸν εἶναι τὸ κατὰ φαντασίαν λογικὴν ὑφιστάμενον. τῶν δὲ λεκτῶν τὰ μὲν λέγουσιν εἶναι αὐτοτελῆ οἱ Στωϊκοί, τὰ δ᾽ ἐλλιπῆ. ἐλλιπῆ μὲν οὖν ἐστι τὰ ἀναπάρτιστον ἔχοντα τὴν ἐκφορὰν· οἷον, Γράφει· ἐπιζητοῦμεν γὰρ, Τίς; αὐτοτελῆ δ᾽ ἐστὶ τὰ ἀπηρτισμένην ἔχοντα τὴν ἐκφορὰν· οἷον, Γράφει Σωκράτης. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἐλλιπέσι λεκτοῖς τέτακται τὰ κατηγορήματα· ἐν δὲ τοῖς αὐτοτελέσι, τὰ ἀξιώματα καὶ οἱ συλλογισμοὶ, καὶ τὰ ἐρωτήματα, καὶ τὰ πύσματα. ἔστι δὲ τὸ κατηγόρημα, τὸ κατά τινος ἀγορευόμενον, ἢ πρᾶγμα συντακτὸν περί τινος ἢ τινῶν (ὥς οἱ περὶ Ἀπολλόδωρον φασὶν) ἢ λεκτὸν ἐλλιπὲς συντακτὸν ὀρθῇ πτώσει πρὸς ἀξιώματος γένεσιν. τῶν δὲ κατηγορημάτων τὰ μέν ἐστι συμβάματα, οἷον τὸ διὰ πέτρας πλεῖν· καὶ τὰ μέν ἐστι τῶν κατηγορημάτων ὀρθὰ, ἃ δ᾽ ὕπτια, ἃ δ᾽ οὐδέτερα. ὀρθὰ μὲν οὖν ἐστι τὰ συντασσόμενα μιᾷ τῶν πλαγίων πτώσεων, πρὸς κατηγορήματος γένεσιν· οἷον, Ἀκούει, Ὁρᾷ, Διαλέγεται. ὕπτια δέ ἐστι τὰ συντασσόμενα τῷ παθητικῷ μορίῳ· οἷον, Ἀκούομαι, Ὁρῶμαι. οὐδέτερα δ᾽ ἐστὶ, τὰ μηδ᾽ ἑτέρως ἔχοντα· οἷον, Φρονεῖν, περιπατεῖν. αὐτοπεπονθότα δέ ἐστιν ἐν τοῖς ὑπτίοις, ἀνύπτια ὄντα. ἐνεργήματα δέ ἐστιν, οἷον Κείρεται· ἐμπεριέχει γὰρ ἑαυτὸν ὁ κειρόμενος. πλάγιαι δὲ πτώσεις εἰσὶ, γενικὴ, καὶ δοτικὴ, καὶ αἰτιατική. ἀξίωμα δέ ἐστιν ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἢ ψεῦδος, ἢ πρᾶγμα αὐτοτελὲς, ἀποφαντὸν ὅσον ἐφ᾽ ἑαυτῷ· ὡς ὁ Χρύσιππός φησιν ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ὅροις. ἀξίωμά ἐστι τὸ ἀποφαντὸν ἢ καταφαντὸν ὅσον ἐφ᾽ ἑαυτῷ· οἷον, Ἡμέρα ἐστὶ, Δίων περιπατεῖ. ὠνόμασται δὲ τὸ ἀξίωμα ἀπὸ τοῦ ἀξιοῦσθαι ἢ ἀθετεῖσθαι· ὁ γὰρ λέγων Ἡμέρα ἐστὶν, ἀξιοῦν δοκεῖ τὸ ἡμέραν εἶναι. οὔσης μὲν οὖν ἡμέρας, ἀληθὲς γίνεται τὸ προκείμενον ἀξίωμα· μὴ οὔσης δὲ, ψεῦδος. διαφέρει δὲ ἀξίωμα, καὶ ἐρώτημα, καὶ πύσμα, προστακτικὸν, καὶ προσαγορευτικὸν, καὶ πρᾶγμα ὅμοιον ἀξιώματι. ἀξίωμα μὲν γάρ ἐστιν, ὃ λέγοντες, ἀποφαινόμεθα ὅπερ ἢ ἀληθές ἐστιν ἢ ψεῦδος· ἐρώτημα δὲ ἐστι πρᾶγ-

A ac proprie, atque apud eandem nationem ſignificat, ut ea ipſa dictione plura colligere poſſimus; ut Fidicina cecidit. hac enim dictione aliud quidem hoc ſignificatur, Domus ter cecidit, aliud vero hoc, Fidicina cecidit. Dialectica autem, ut ait Poſidonius, eſt veri, falſi, ac neutri ſcientia. ea vero, quemadmodum Chryſippus ait, tum in his quæ ſignificant, tum in his quæ ſignificantur, verſatur. hæc igitur in ipſa vocis comtemplatione à Stoicis dicun- B tur. In eo vero loco, qui rerum, & eorum quæ ſignificantur, proprius eſt, ſermo ab his de effatis, de perfectis, & pronuntiatis, & ſyllogiſmis collocatur; atque etiam de inchoatis, de his quæ de aliquo aut aliquibus dicuntur, tum rectis, tum ſupinis. Effatum autem illud eſſe aiunt, quod viſione rationis compote conſtituitur. Ex his vero quædam perfecta eſſe Stoici dicunt, quædam inchoata. Inchoata ea ſunt, quæ non omnibus partibus expleta proferun- C tur; ut, Scribit. quærimus enim, Quis? Perfecta vero illa ſunt, quæ omnibus partibus expleta proferuntur. ut, Scribit Socrates. In effatis igitur inchoatis, ea quæ de aliquo aut aliquibus dicuntur, in perfectis pronuntiata, & ſyllogiſmi, & interrogationes, & percuntationes numerantur. Eſt autem id, quod de aliquo, aut aliquibus dicitur, quemadmodum ait Apollodorus, vel res, quæ cum aliquo ſive aliquibus conjungatur, vel effatum inchoatum, quod cum recto caſu ad efficiendum pronuntiatum copulatur. Cæterum eorum, quæ de aliquo, D aut aliquibus dicuntur, quædam conſecutiones ſunt, ut per petras navigare; quædam recta, quædam ſupina, quædam neutra. Recta quidem ea ſunt, quæ cum uno aliquo è caſibus obliquis copulantur ad efficiendum id, quod de aliquo aut de aliquibus dicitur, ut Audit, Videt, Differit. Supina ſunt ea, quæ cum paſſivo copulantur, ut, Audior, Aſpicior. Neutra, quæ neutro modo ſe habent. ut Sapere, Deambulare. Reciprocantia vero, quæ Græci ἀὐτοπεπονθότα E vocant, ſunt, quæ in ſupinis ſupina non ſunt, ſed potius effectum ſignificant; ut, Tondetur. qui enim tondetur, ipſemet eo actu continetur. Caſus autem obliqui ſunt genitivus, dativus, accuſativus. Pronuntiatum illud eſt, quod vel verum eſt, vel falſum; ſive res perfecta, quæ quantum in ipſa eſt, enuntiari poteſt: ut vero Chryſippus ait in dialecticis definitionibus, pronunciatum eſt, quod vel affirmari, vel negari poteſt, quantum in ipſo eſt. ut, Dies eſt, Dion ambulat. Vocatum eſt autem pronuntiatum ideo, quod vel probetur, vel im- F probetur. qui enim ita dicit, Dies eſt, is probare videtur diem eſſe; itaque dies quidem ſi fuerit, verum erit pronuntiatum; ſi minus, falſum. Differunt autem hæc inter ſe, pronuntiatum, interrogatio, percontatio, jubendi; atque appellandi ratio, & res pronuntiato ſimilis. Nam pronuntiatum illud quidem eſt, quod dicentes enuntiamus, quod vel verum eſt, vel falſum. Interrogatio eſt res perfecta illa

qui-

quidem, quemadmodum & pronuntiatum; ſed quæ eam habet vim, ut reſponſionem requirat. ut, Nunquid dies eſt? hoc vero jam neque verum eſt, neque falſum. quod ergo ita dicitur, Dies eſt, pronuntiatum eſt; quod vero ſic, Nunquid dies eſt, interrrogatio. Percontatio eſt res, ad quam non licet, ut ad interrogatum conjectura reſpondere, Næ. ſed dicere, Habitat in hoc loco. Jubendi ratio, ea ipſa res eſt, quam dicentes imperamus; ut,

Tu quidem vade ad Inachi fluenta.

Appellandi autem ea, quam ſi quis dicit, appellare videtur, ut

Atrida maxime rex hominum Agamemnon.

Simile eſt autem pronuntiato, quod cum eodem modo atque pronuntiatum proferatur, tamen quia aliqua præterea particula aut affectu abundat, extra pronuntiatorum genus egreditur; ut,

Pulcher ſane virginum locus.

Et illud, *Quam Priamidis ſimilis bubulcus.*

Eſt quædam præterea res à pronuntiato differens, quæ addubitandi vim habet, quam ſi quis dicat, is addubitaverit; ut, Nunquid affines inter ſe triſtitia ac vita? nec vero interrogata & percontationes, atque his ſimilia, vera ſunt, aut falſa, cum ipſa pronuntiata vera ſint, vel falſa. Pronuntiatorum quædam ſimplicia ſunt, quædam non ſimplicia, quemadmodum Chryſippus, ſive Archedemus, Athenodorus, & Antipater, & Crinis tradiderunt. Simplicia quidem ea ſunt, quæ è pronuntiato conſtant nequaquam in dubium vocato, ſive ex pronuntiatis; ut hoc, Dies eſt. Non ſimplicia autem ea ſunt, quæ ex pronuntiato conſtant in dubium vocato, ſive ex pronuntiatis. Ex pronuntiato in dubium vocato; ut, Si dies eſt. Ex pronuntiatis; ut, Si dies eſt, lux eſt. In pronunciatis ſimplicibus numeratur enuntiatio, & negatio, & privatio, & quod de aliquo aut aliquibus dicitur; idque tum definite, tum indefinite. In pronuntiatis autem non ſimplicibus numeratur connexum, & adnexum, & copulatum, & disjunctum, & quod cauſam ſecum affert, quod que id quod magis, quodque id quod minus eſt, declarat. & pronuntiati, ut, Non dies eſt. Hujus genus quoddam eſt, quod negationem adjicit negationi. Græci ὑπεραποφατικὸν appellant. Eſt autem negationis negatio; ut, Non dies eſt, ponit tamen, Dies eſt. Negatio eſt, quæ conſtat ex particula negandi, vim habente, atque eo quod de aliquo vel aliquibus dicitur; ut, Nemo deambulat. Privatio eſt, quæ conſtat ex particula privationem ſignificante, & eo quod pronuntiati vim habet; ut, Inhumanus eſt iſte. Quod vero aliquid de aliquo ſive aliquibus dicit, illud eſt, quod recto caſu conſtat, & eo quod de aliquo vel aliquibus dicitur; ut, Dion deambulat. Definite autem dicitur de aliquo id, quod conſtat ex recto caſu demonſtrante, &

A μα αὐτοτελὲς μὲν, ὡς καὶ τὸ ἀξίωμα· αἰτητικὸν δὲ ἀποκρίσεως· οἷον, Ἆρά γε ἡμέρα ἐστί; τοῦτο δὲ οὔτε ἀληθές ἐστιν οὔτε ψεῦδος· ὥστε τὸ μὲν, Ἡμέρα ἐστὶν, ἀξίωμά ἐστι· τὸ δὲ, Ἆρά γε ἡμέρα ἐστίν; ἐρώτημα. πύσμα δέ ἐστι πρᾶγμα πρὸς ὃ συμβολικῶς οὐκ ἔστιν ἀποκρίνεσθαι, ὡς ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος, ναί· ἀλλὰ εἰπεῖν, Οἰκεῖ ἐν τῷδε τόπῳ. προστακτικὸν δέ ἐστι πρᾶγμα ὃ λέγοντες προστάσσομεν· οἷον,

B Σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐπ' Ἰνάχου ῥοάς.

προσαγορευτικὸν δέ ἐστι πρᾶγμα, ὃ εἰ λέγοι τις, προσαγορεύοι ἄν, οἷον,

Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον.

ὅμοιον δέ ἐστιν ἀξιώματι, ὃ τὴν ἐκφορὰν ἔχον ἀξιωματικὴν παρά τινος μορίου πλεονασμὸν ἢ πάθος, ἔξω πίπτει τοῦ γένους τῶν ἀξιωμάτων· οἷον,

Καλός γ' ὁ παρθενών.

C Ὡς Πριαμίδῃσιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος.

ἔστι δὲ καὶ ἐπαπορητικόν τι πρᾶγμα, διενηνοχὸς ἀξιώματος, ὃ εἰ λέγοι τις ἀποροίη ἄν· Ἆρ' ἐστὶ συγγενές τι λύπη καὶ βίος; οὔτε δὲ ἀληθῆ ἐστιν οὔτε ψευδῆ τὰ ἐρωτήματα, καὶ τὰ πύσματα, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, τῶν ἀξιωμάτων ἢ ἀληθινῶν ἢ ψευδῶν ὄντων. τῶν ἀξιωμάτων τὰ μέν ἐστιν ἁπλᾶ, τὰ δ' οὐχ ἁπλᾶ, ὥς φασιν οἱ περὶ Χρύσιππον, ἢ Ἀρχέδημον, καὶ Ἀθηνόδωρον, καὶ Ἀντίπατρον, καὶ Κρῖνιν. ἁπλᾶ μὲν οὖν ἐστι D τὰ συνεστῶτα ἐξ ἀξιώματος μὴ διαφορουμένου, ἢ ἐξ ἀξιωμάτων· οἷον τὸ Ἡμέρα ἐστίν. οὐχ ἁπλᾶ δέ ἐστι τὰ συνεστῶτα ἐξ ἀξιώματος διαφορουμένου, ἢ ἐξ ἀξιωμάτων. ἐξ ἀξιώματος μὲν διαφορουμένου, οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστίν· ἐξ ἀξιωμάτων δὲ, οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστιν. ἐν δὲ τοῖς ἁπλοῖς ἀξιώμασίν ἐστι τὸ ἀποφατικόν, καὶ τὸ ἀρνητικόν, καὶ τὸ στερητικόν, καὶ τὸ κατηγορικόν, καὶ E τὸ καταγορευτικόν, καὶ τὸ ἀόριστον. ἐν δὲ τοῖς οὐχ ἁπλοῖς τὸ συνημμένον, καὶ τὸ παρασυνημμένον, καὶ τὸ συμπεπλεγμένον, καὶ τὸ διεζευγμένον, καὶ τὸ αἰτιῶδες, καὶ τὸ διασαφοῦν τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ διασαφοῦν τὸ ἧττον. καὶ ἀξιώματος καὶ ἀποφατικὸν μὲν, οἷον Οὐχὶ ἡμέρα ἐστίν· εἶδος δὲ τούτου τὸ ὑπεραποφατικόν. ὑπεραποφατικὸν δέ ἐστιν ἀποφατικὸν ἀποφατικοῦ· οἷον, Οὐχὶ ἡμέρα ἐστί. τίθησι δὲ τὸ Ἡμέρα ἐστίν. ἀρνητικὸν δέ ἐστι τὸ συνεστὸς ἐξ ἀρνητικοῦ μορίου καὶ κατηγορήματος· οἷον, Οὐδεὶς περιπατεῖ. στερητικὸν δέ ἐστι τὸ συνεστὸς ἐκ στερητικοῦ μορίου καὶ ἀξιώματος κατὰ δύναμιν· οἷον, Ἀφιλάνθρωπός ἐστιν οὗτος. κατηγορικὸν δέ ἐστι τὸ συνεστὸς ἐκ πτώσεως ὀρθῆς καὶ κατηγορήματος· οἷον, Δίων περιπατεῖ. καταγορευτικὸν δέ ἐστι τὸ συνεστὸς ἐκ πτώσεως ὀρθῆς δεικτικῆς καὶ κατηγορήματος· οἷον,

οἷον, Οὗτος περιπατεῖ. ἀόριστον δέ ἐστι τὸ συνεστὸς ἐξ ἀορίστου μορίου, ἢ ἀορίστων μορίων· οἷον, Τὶς περιπατεῖ, Ἐκεῖνος κινεῖται. τῶν δ' οὐχ ἁπλῶν ἀξιωμάτων συνημμένον μέν ἐστιν, ὡς ὁ Χρύσιππος ἐν ταῖς διαλεκτικαῖς φησὶ, καὶ Διογένης ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ, τὸ συνεστὸς διὰ τοῦ Εἰ συναπτικοῦ συνδέσμου. ἐπαγγέλλεται δὲ ὁ σύνδεσμος οὗτος ἀκολουθεῖν τὸ δεύτερον τῷ πρώτῳ· οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστι. παρασυνημμένον δέ ἐστιν (ὡς ὁ Κρῖνίς φησιν ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ) ἀξίωμα ὃ ὑπὸ τοῦ Ἐπεὶ συνδέσμου παρασυνῆπται, ἀρχόμενον ἀπ' ἀξιώματος καὶ λῆγον εἰς ἀξίωμα· οἷον, Ἐπεὶ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστιν. ἐπαγγέλλεται δὲ ὁ σύνδεσμος ἀκολουθεῖν τε τὸ δεύτερον τῷ πρώτῳ καὶ τὸ πρῶτον ὑφεστάναι. συμπεπλεγμένον δέ ἐστιν ἀξίωμα, ὃ ὑπό τινων συμπλεκτικῶν συνδέσμων συμπέπλεκται· οἷον, Καὶ ἡμέρα ἐστὶ, καὶ φῶς ἐστι. διεζευγμένον δέ ἐστιν ὃ ὑπὸ τοῦ Ἤτοι διαζευκτικοῦ συνδέσμου διέζευκται· οἷον, Ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν, ἢ νύξ ἐστιν. ἐπαγγέλλεται δὲ ὁ σύνδεσμος οὗτος τὸ ἕτερον τῶν ἀξιωμάτων ψεῦδος εἶναι. αἰτιῶδες δέ ἐστιν ἀξίωμα, τὸ συντασσόμενον διὰ τοῦ Διότι· οἷον, Διότι ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστιν. οἱονεὶ γὰρ αἴτιόν ἐστι τὸ πρῶτον τοῦ δευτέρου. διασαφοῦν δὲ τὸ μᾶλλον ἀξίωμα ἐστὶ, τὸ συνταττόμενον ὑπὸ τοῦ διασαφοῦντος τὸ μᾶλλον συνδέσμου, καὶ μεταξὺ τῶν ἀξιωμάτων τασσομένου· οἷον, Μᾶλλον ἡμέρα ἐστὶν, ἢ νύξ ἐστι. διασαφοῦν δὲ τὸ ἧττον ἀξίωμα ἐστὶ, τὸ ἐναντίον τῷ προκειμένῳ· οἷον, Ἧττον νύξ ἐστιν ἢ ἡμέρα ἐστίν. ἔτι τῶν ἀξιωμάτων κατά τε ἀλήθειαν καὶ ψεῦδος ἀντικείμενα ἀλλήλοις ἐστὶν, ὧν τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου ἐστὶν ἀποφατικόν· οἷον, τὸ Ἡμέρα ἐστὶ, καὶ τὸ Οὐχ ἡμέρα ἐστί. συνημμένον οὖν ἀληθές ἐστιν, οὗ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λήγοντος μάχεται τῷ ἡγουμένῳ· οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστι· τοῦτο ἀληθές ἐστι. τὸ γὰρ Οὐχὶ φῶς, ἀντικείμενον τῷ λήγοντι, μάχεται τῷ Ἡμέρα ἐστί. συνημμένον δὲ ψεῦδος ἐστὶν, οὗ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λήγοντος οὐ μάχεται τῷ ἡγουμένῳ· οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, Δίων περιπατεῖ. τὸ γὰρ οὐχὶ Δίων περιπατεῖ, οὐ μάχεται τῷ Ἡμέρα ἐστί. παρασυνημμένον δὲ ἀληθὲς μέν ἐστιν, ὃ ἀρχόμενον ἀπὸ ἀληθοῦς εἰς ἀκόλουθον λήγει· οἷον, Ἐπεὶ ἡμέρα ἐστὶν, ἥλιος ἐστὶν ὑπὲρ γῆς. ψεῦδος δὲ ἢ ἀπὸ ψεύδους ἄρχεται, ἢ μὴ εἰς ἀκόλουθον λήγει· οἷον, Ἐπεὶ νύξ ἐστι, Δίων περιπατεῖ, ἂν ἡμέρας οὔσης λέγηται. αἰτιῶδες δὲ ἀληθὲς μέν ἐστιν, ὃ ἀρχόμενον ἀπὸ ἀληθοῦς εἰς ἀκόλουθον λήγει, οὐ μὴν ἔχει τῷ λήγοντι τὸ ἀρχόμενον ἀκόλουθον· οἷον, Διότι ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστι. τῷ μὲν γὰρ Ἡμέρα ἐστὶν, ἀκολουθεῖ τὸ Φῶς ἐστι· τῷ δὲ Φῶς ἐστιν, οὐχ ἕπεται τὸ Ἡ-

eo, quod de aliquo vel aliquibus dicitur: ut, Iſte deambulat. Indefinite vero, quod ex indefinita particula, ſeu indefinitis conſtat particulis; ut, Quidam deambulat; Ille movetur. Inter pronuntiata non ſimplicia, quemadmodum ait Chryſippus in dialecticis, & Diogenes in arte dialectica tradit, connexum illud eſt, quod connectitur hac conjunctione, Si. hæc autem conjunctio primo ſecundum conſequens eſſe oſtendit; ut, Si dies eſt, lux eſt. Adnexum autem, quemadmodum eſt apud Crinem in arte dialectica, eſt pronuntiatum, quod hac conjunctione, Quoniam, adnectitur, & à pronuntiato incipiens, in pronuntiatum definit; ut, Quoniam dies eſt, lux eſt. quæ quidem conjunctio, & primo ſecundum conſequens eſſe, & primum ſubeſſe declarat. Copulatum vero eſt pronuntiatum, quod quibuſdam conjunctionibus copulandi vim habentibus complexum eſt; ut Et, dies eſt, & lux eſt. Disjunctum eſt id, quod hac conjunctione, Vel, disjungendi vim habente disjunctum eſt; ut, Vel dies eſt, vel nox eſt. quæ conjunctio alterum ex pronuntiatis falſum eſſe declarat. Pronuntiatum cauſam reddens illud eſt, quod hac conjunctione, Propterea quia, connectitur; ut, Propterea quia dies eſt, lux eſt. eſt enim primum quaſi cauſa ſecundi. Quod vero id, quod magis eſt, oſtendit, pronuntiatum illud eſt, quod cum ea connectitur conjunctione, quæ id, quod magis eſt, ſignificat, quæque inter pronuntiata media interjicitur; ut, Magis dies eſt, quam nox eſt. Quod autem declarat id, quod minus eſt, pronuntiatum ſuperiori contrarium eſt; ut, Minus nox eſt, quam dies eſt. Præterea inter pronuntiata, ea ſunt veritate ac falſitate altera alteris oppoſita, quorum alterū alterius negatio eſt, ut Dies eſt, & Non dies eſt. Connexum igitur illud verum eſt, cujus inferiori oppoſitum, ſuperiori repugnat; ut, Si dies eſt, lux eſt. hoc verum eſt; illud enim, Non lux, quod eſt inferiori oppoſitum, huic repugnat, quod ita dicitur, Dies eſt. Connexum falſum illud eſt, cujus inferiori oppoſitum, ſuperiori non repugnat. ut, Si dies eſt, Dion ambulat. illud enim, Non Dion ambulat,, non repugnat huic quod ita dicitur, Dies eſt. Adnexum verum eſt illud, quod à vero incipiens, definit in eo, quod ei conſequens eſt; ut, Quoniam dies eſt, ſol eſt ſupra terram. Falſum autem, aut à falſo incipit, aut in eo definit, quod conſequens non eſt; ut, Quoniā nox eſt, Dion deambulat, ſiquidem exiſtente die dictum ſit. Quod cauſam reddit verum illud eſt, quod à vero incipiens definit in conſequenti, non tamen ſuperius, à quo incipit, inferiori, in quo definit, conſequens habet; ut, Propterea quia dies eſt, lux eſt. quod enim ita dicitur, Dies eſt, huic illud cōſequens eſt, Lux eſt. ei vero quod ita dicitur Lux eſt, non eſt conſequens illud,

dies eſt. Quod cauſam reddit, falſum illud eſt, quod vel à falſo incipit, vel deſinit in eo quod conſequens non eſt, vel in quo ſuperius, à quo incipit, non eſt conſequens inferiori, in quo deſinit. ut, Propterea quia nox eſt, Dion deambulat. Probabile autem pronuntiatum eſt, quod nos ad aſſenſum adducit. ut, Si quæ aliquid peperit, ea illius mater eſt. hoc vero falſum; nec enim avis ovi mater eſt. Præterea quædam fieri poſſunt quædam fieri non poſſunt; quædam neceſſaria ſunt, quædam non neceſſaria. Fieri quidem illud poteſt, quod eam habet facultatem, ut verum ſit, his, quæ extrinſecus ſunt, non repugnantibus, quominus verum ſit. ut, Vivit Diocles. Fieri autem non poteſt id, quod verum eſſe non poteſt; ut, Terra volat. Neceſſarium eſt, quod cum verum ſit, falſum eſſe non poteſt; vel quod falſum illud quidem eſſe poteſt, ſed quæ extrinſecus ſunt ei repugnant, quominus falſum ſit. ut, Virtus conducit. Non neceſſarium eſt id, quod & verum eſt, & tamen falſum eſſe poteſt, his, quæ ſunt extrinſecus, nihil repugnantibus. ut, Deambulat Dion. Pronuntiatum autem rationi conſentaneum illud eſt, quod ut verum ſit, plures cauſas habet. ut, Vivam cras. Sunt aliæ quoque pronuntiatorum differentiæ, eaque inter ſe tum in falſa convertuntur, tum reciprocantur; quibus de rebus affatim dicimus. Ratio autem, ſive rationis concluſio, quemadmodum eſt apud Crinim, eſt ea, quæ ex ſumptione, aut ſumptionibus, & aſſumptione, ac concluſione conſtat. qualis eſt hæc, Si dies eſt, lux eſt. Eſt autem dies. Lux ergo eſt. ſumptio enim illa eſt, Si dies eſt, lux eſt: aſſumptio autem hæc, eſt autem dies: concluſio autem illa, lux ergo eſt. Modus vero eſt quaſi rationis figura: qualis eſt hic, Si eſt A, eſt B. ſed primum eſt. ergo & ſecundum. Rationis autem modus eſt, qui ex utriſque componitur. ut, Si vivit Plato, reſpirat Plato; eſt autem primum; ergo & ſecundum. qui quidem inductus eſt, ne in longioribus rationum complexionibus longior aſſumptio, & concluſio explicanda eſſet, ſed breviter ita concludi poſſet, Eſt autem A. ergo & B. Rationum vero quædam exitu carent, quædam exitum habent. Exitu carent illæ, quarum concluſioni oppoſitum ſumptionum complexioni repugnat; quales ſunt hæ, Si dies eſt, lux eſt. eſt autem dies. deambulat ergo Dion. Sed earum rationum, quæ habent exitum, quædam eodem generis ipſius nomine exitum habentes vocantur, quædam Syllogiſticæ, hoc eſt, recte concludentes. Ac Syllogiſticæ quidem illæ ſunt, quæ aut ipſæ concludi non poſſunt, aut quarum aliqua, ſive aliquæ ſumptiones ad ea, quæ concludi rurſus nequeunt, revocantur. ut hæ;

A μέρα ἐστίν. αἰτιῶδες δὲ ψεῦδός ἐστιν, ὃ ἤτοι ἀπὸ ψεύδους ἄρχεται, ἢ μὴ εἰς ἀκόλουθον λήγει, ἢ ἔχει τῷ λήγοντι τὸ ἀρχόμενον ἀνακόλουθον· οἷον, Διότι νύξ ἐστι, Δίων περιπατεῖ. πιθανὸν δέ ἐστιν ἀξίωμα, τὸ ἄγον εἰς συγκατάθεσιν· οἷον, Εἴ τίς τι ἔτεκεν, ἐκείνη ἐκείνου μήτηρ ἐστί. ψεῦδος δὲ τοῦτο· οὐ γὰρ ὄρνις ᾠοῦ ἐστι μήτηρ. ἔτι τε τὰ μὲν, ἐστὶ δυνατά· τὰ δὲ, ἀδύνατα· καὶ τὰ μὲν, ἀναγκαῖα· τὰ δ',

B οὐκ ἀναγκαῖα. δυνατὸν μὲν, τὸ ἐπιδεκτικὸν τοῦ ἀληθὲς εἶναι, τῶν ἐκτὸς μὴ ἐναντιουμένων εἰς τὸ ἀληθὲς εἶναι· οἷον, Ζῇ Διοκλῆς. ἀδύνατον δὲ, ὃ μή ἐστιν ἐπιδεκτικὸν τοῦ ἀληθὲς εἶναι· οἷον, Ἡ γῆ ἵπταται. ἀναγκαῖον δέ ἐστιν, ὅπερ ἀληθὲς ὂν, οὐκ ἔστιν ἐπιδεκτικὸν τοῦ ψεῦδος εἶναι· ἢ ἐπιδεκτικὸν μέν ἐστι, τὰ δ' ἐκτὸς αὐτῷ ἐναντιοῦται πρὸς τὸ ψεῦδος εἶναι· οἷον, Ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ. οὐκ ἀναγκαῖον δέ ἐστιν, ὃ καὶ ἀληθές ἐστιν, καὶ ψεῦδος οἷόν τε εἶναι, τῶν ἐκτὸς μη-

C δὲν ἐναντιουμένων· οἷον τὸ, Περιπατεῖ Δίων. εὔλογον δέ ἐστιν ἀξίωμα τὸ πλείονας ἀφορμὰς ἔχον εἰς τὸ ἀληθὲς εἶναι· οἷον, Βιώσομαι αὔριον. καὶ ἄλλαι δέ εἰσι διαφοραὶ ἀξιωμάτων, καὶ μεταπτώσεις αὐτῶν ἐξ ἀλλήλων εἰς ψευδῆ καὶ ἀντίστροφα, περὶ ὧν ἐν τῷ πλάτει λέγομεν. λόγος δέ ἐστιν (ὡς οἱ περὶ τὸν Κρίνιν φασὶ) τὸ συνεστηκὸς ἐκ λήμματος ἢ λημμάτων, καὶ προσλήψεως, καὶ ἐπιφορᾶς· οἷον ὁ τοιοῦτος, Εἰ ἡμέ-

D ρα ἐστί, φῶς ἐστι. ἡμέρα δέ ἐστι. φῶς ἄρα ἐστί. λῆμμα μὲν γὰρ, τὸ Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστι· πρόσληψις τὸ, Ἡμέρα δέ ἐστιν· ἐπιφορὰ δὲ τὸ, Φῶς ἄρα ἐστί. τρόπος δέ ἐστιν, οἱονεὶ σχῆμα λόγου· οἷον ὁ τοιοῦτος, Εἰ τὸ α', τὸ β'· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον. λογότροπος δέ ἐστι, τὸ ἐξ ἀμφοτέρων σύνθετον· οἷον, Εἰ ζῇ Πλάτων, ἀναπνεῖ Πλάτων· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον.

E παρεισήχθη δὲ ὁ λογότροπος ὑπὲρ τοῦ ἐν ταῖς μακροτέραις συντάξεσι τῶν λόγων μηκέτι τὴν πρόσληψιν μακρὰν οὖσαν καὶ τὴν ἐπιφορὰν λέγειν, ἀλλὰ συντόμως ἐπενεγκεῖν, τὸ δὲ α', τὸ ἄρα β'. τῶν δὲ λόγων οἱ μέν εἰσιν ἀπέραντοι, οἱ δὲ περαντικοί. ἀπέραντοι μὲν, ὧν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιφορᾶς μάχεται τῇ διὰ τῶν λημμάτων συμπλοκῇ· οἷον οἱ τοιοῦτοι, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστι· ἡμέρα δέ ἐστι· περιπατεῖ ἄρα Δίων. τῶν δὲ περαντικῶν λόγων οἱ μὲν ὁμωνύμως τῷ γένει λέ-

F γονται περαντικοὶ, οἱ δὲ συλλογιστικοί. συλλογιστικοὶ μὲν οὖν εἰσιν οἱ ἤτοι ἀναπόδεικτοι ὄντες, ἢ ἀναγόμενοι ἐπὶ τοὺς ἀναποδείκτους, κατά τι τῶν θεμάτων, ἤ τινα· οἷον οἱ τοιοῦτοι.

Ei

Εἰ περιπατεῖ Δίων, κινεῖται ἄρα Δίων. περαντικοὶ δέ εἰσιν εἰδικῶς, οἱ συνάγοντες μὴ συλλογιστικῶς· οἷον, οἱ τοιοῦτοι, Ψεῦδός ἐστι τὸ, ἡμέρα ἐστὶ, καὶ νύξ ἐστιν· ἡμέρα δέ ἐστιν· οὐκ ἄρα νύξ ἐστιν. ἀσυλλόγιστοι δ' εἰσὶν, οἱ παρακείμενοι μὲν πιθανῶς τοῖς συλλογιστικοῖς, οὐ συνάγοντες δέ· οἷον Εἰ ἵππος ἐστὶ Δίων, ζῶόν ἐστι Δίων· ἀλλὰ μὴν ἵππος οὐκ ἔστι Δίων. οὐκ ἄρα ζῶόν ἐστι Δίων. ἔτι τῶν λόγων οἱ μὲν ἀληθεῖς εἰσιν, οἱ δὲ ψευδεῖς. ἀληθεῖς μὲν οὖν εἰσι λόγοι, οἱ δι' ἀληθῶν συνάγοντες· οἷον, Εἰ ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ, ἡ κακία βλάπτει. ψευδεῖς δέ εἰσιν οἱ τῶν λημμάτων ἔχοντές τι ψεῦδος, ἢ ἀπέραντοι ὄντες· οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστιν· ἡμέρα δέ ἐστι· ζῇ ἄρα Δίων. καὶ δυνατοὶ δ' εἰσὶ λόγοι καὶ ἀδύνατοι, καὶ ἀναγκαῖοι, καὶ οὐκ ἀναγκαῖοι· εἰσὶ δὲ καὶ ἀναπόδεικτοί τινες, τῷ μὴ χρῄζειν ἀποδείξεως· ἄλλοι μὲν παρ' ἄλλοις, παρὰ δὲ τῷ Χρυσίππῳ πέντε, δι' ὧν πᾶς λόγος πλέκεται· οἵ τινες λαμβάνονται ἐπὶ τῶν περαντικῶν καὶ ἐπὶ τῶν συλλογισμῶν, καὶ ἐπὶ τῶν τροπικῶν. πρῶτος δέ ἐστιν ἀναπόδεικτος, ἐν ᾧ πᾶς λόγος συντάσσεται ἐκ συνημμένου καὶ τοῦ ἡγουμένου, ἀφ' οὗ ἄρχεταί τι συνημμένον, καὶ τὸ λῆγον ἐπιφέρει· οἷον, Εἰ τὸ α', τὸ β'· ἀλλὰ μὴν τὸ α'· τὸ ἄρα β'. δεύτερος δ' ἐστὶν ἀναπόδεικτος, ὁ διὰ συνημμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ λήγοντος τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἡγουμένου ἔχων συμπέρασμα· οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστιν· ἀλλὰ μὴν νύξ ἐστιν· οὐκ ἄρα ἡμέρα ἐστίν. ἡ γὰρ πρόσληψις γίνεται ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῷ λήγοντι, καὶ ἡ ἐπιφορὰ ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῷ ἡγουμένῳ. τρίτος δ' ἐστὶν ἀναπόδεικτος, ὁ δι' ἀποφατικοῦ συμπλοκῆς καὶ ἑνὸς τῶν ἐν τῇ συμπλοκῇ ἐπιφέρων τὸ ἀντικείμενον τοῦ λοιποῦ· οἷον, Οὐχὶ τέθνηκε Πλάτων, καὶ ζῇ Πλάτων· ἀλλὰ μὴν τέθνηκε Πλάτων· οὐκ ἄρα ζῇ Πλάτων. τέταρτος δὲ ἀναπόδεικτος, ὁ διὰ διεζευγμένου καὶ ἑνὸς τῶν ἐν τῷ διεζευγμένῳ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λοιποῦ ἔχων συμπέρασμα· οἷον, Ἤτοι τὸ πρῶτον, ἢ τὸ δεύτερον· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· οὐκ ἄρα τὸ δεύτερον. πέμπτος δέ ἐστιν ἀναπόδεικτος, ἐν ᾧ πᾶς λόγος συντάσσεται ἐκ διεζευγμένου καὶ ἑνὸς τῶν ἐν τῷ διεζευγμένῳ ἀντικειμένου, καὶ ἐπιφέρει τὸ λοιπόν· οἷον, Ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν, ἢ νύξ ἐστιν· οὐχὶ δὲ νύξ ἐστιν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν. ἐπ' ἀληθεῖ δὲ ἀληθὲς ἕπεται κατὰ τοὺς Στωϊκούς· ὡς τῷ ἡμέρα ἐστὶ, τὸ φῶς ἐστι. καὶ ψευδεῖ ψεῦδος· ὡς τῷ νύξ ἐστι ψευδεῖ, τὸ σκότος ἐστί. καὶ ψευδεῖ ἀληθές· ὡς τῷ Ἵπτασθαι τὴν γῆν, τὸ Εἶναι τὴν γῆν. ἀληθεῖ μέντοι ψεῦδος οὐκ ἀκολουθεῖ· τῷ γὰρ Εἶναι τὴν γῆν τὸ Πέτεσθαι τὴν γῆν οὐκ ἀκολουθεῖ. καὶ ἄποροι δέ τινες εἰσὶ λόγοι ἐγκεκαλυμμένοι καὶ διαλεληθότες, καὶ σωρεῖται, καὶ κερατίδες, καὶ οὔτιδες. ἔστι δὲ ἐγκε-

ſi deambulat Dion, movetur ergo Dion. Exitum autem habentes ſpeciatim illæ ſunt, quæ non recte concludunt. quales ſunt hæ; Falſum eſt dies eſt, & nox eſt. eſt autem dies, non ergo nox eſt. Præter rationem autem illæ ſunt rationes, quæ probabiliter illæ quidem his, quæ recte concludunt, proximæ ſunt, non tamen concludunt. ut, Si equus eſt Dion, animal eſt Dion: ſed equus non eſt Dion: non ergo eſt animal Dion. Præterea rationum quædam veræ ſunt, quædam falſæ. Veræ ſunt rationes, quæ per ea quæ vera ſunt, concludunt. ut, Si virtus conducit, vitium nocet. Falſæ ſunt hæ, quarum aut ſumptio aliqua falſa eſt, aut ipſæ exitu carent. ut, Si dies eſt, lux eſt. eſt autem dies: vivit ergo Dion. Sunt quoque rationes, quæ fieri poſſunt, quæque fieri non poſſunt; neceſſariæ, & non neceſſariæ. Sunt etiam quædam aliæ, quæ concludi non poſſunt, quia argumenti concluſione non indigent. Apud alios quidem aliæ, ſed apud Chryſippum quinque, ex quibus omnis ratio connectitur, quæ quidem tum in his quæ exitum habent, tum in ſyllogiſmis, tum in tropicis uſurpantur. Prima igitur ratio, quæ argumenti concluſione rurſus concludi non poteſt, ea eſt, in qua tota ratio ex connexo & eo, quod conſequenti antecedit, connectitur, à quo quidem antecedente aliquod incipit connexum, quod ultimum concludit. ut, Si eſt A, eſt B. eſt autem A. ergo eſt B. Secunda eſt, quæ ex connexo, & eo quod inferiori opponitur, ſuperioris oppoſitum concludit. ut, Si dies eſt, lux eſt, atqui nox eſt. non ergo dies eſt. aſſumptio enim conſtat ex eo quod inferiori, concluſio ex eo quod ſuperiori opponitur. Tertia eſt, quæ ex negativa complexionis, uniuſque eorum, quæ in complexione inſunt, oppoſitum reliquo concludit. ut, Non mortuus eſt Plato, & vivit Plato. atqui mortuus eſt Plato. non ergo vivit Plato Quarta eſt, quæ ex disjuncto, unoque illorum quæ inſunt in disjuncto, oppoſitum reliquo concludit. ut, Vel primum eſt, vel ſecundum: atqui primum eſt; non ergo eſt ſecundum. Quinta eſt, in qua tota ratio conſtat ex disjuncto unoque eorum quod disjuncto opponitur, reliquumque concludit. ut, Vel dies eſt, vel nox eſt: non eſt autem nox; dies ergo eſt. Vero autem verum conſequens eſt apud Stoicos. ut dies ſi eſt, lux eſt: & falſo falſum; ut noctem eſſe ſi falſum ſit, tenebras quoque eſſe falſum eſt: & falſo verum; ut, terra ſi volet, terram eſſe conſequens eſt. vero tamen falſum conſequens non eſt: non enim quia terra eſt, idcirco eam volare conſequens eſt. Sunt etiam captioſæ quædam rationes, occultæ, & latentes, & ſoritæ, & cornutæ, & nullæ. Eſt autem occulta quidem hujuſmodi ratio. non-

ne duo quidem pauca ſunt, nonne & tria, nonne & hæc quidem, nonne & quatuor, ſicque uſque ad decem. ſunt autem duo pauca, ergo & decem. Nulla vero ratio eſt, quæ copulandi vim habet ex indefinito definitoque conſtans; ut, Si quis eſt hic, is Rhodi non eſt. Ac Stoici quidem in his, quæ ad differendi rationem pertinent, tales ſunt; ut maxime obtineant, ſolum eſſe ſapientem dialecticum. omnes enim res, tum quæ ad naturalem, tum quæ ad moralem pertinent rationem, ex rationum contemplatione ſpectari. nam & quid dicere oporteat, & de recta nominũ ratione loqui pertinet; ad differendi rationem. quid vero de rebus ipſis leges conſtituerint, non habere eam, quid dicere poſſit. Cum autem duæ ſint conſuetudines ſub virtutem cadentes, altera quidem eorum quæ ſunt, quid unumquodque ſit, altera vero, quo nomine vocetur, conſiderat. ac differendi quidem ratio apud eos ita ſe habet. Moralem vero philoſophię partem tum in eum locum dividunt, qui eſt de appetitu, tum in eum, qui eſt de bonis & malis, tum in eum, in quo de perturbationibus, de virtute, de fine, atque etiam de prima æſtimatione, de actionibus, officiis, adhortationibus, ac dehortationibus agitur. Hac autem diviſione Chryſippus, & Archedemus, & Zeno Tarſenſis, & Apollodorus, & Diogenes, & Antipater, & Poſidonius utuntur. nam Citieus quidem Zeno, & Cleanthes, ut antiquiores, ita ſimplicius de his ipſis rebus egerunt. Hi vero & differendi rationem, & phyſicam diviſerunt. Primam autem appetitionem animal hanc habere aiunt, ut ſe ipſum tueatur, ipſum ſibi ab initio conciliante natura, quemadmodum Chryſippus in primo de finibus tradit; qui ſui ipſius conciliationem, ejuſque conſcientiam, omnium animantium propriam eſſe affirmat. nec enim veriſimile erat, animal ipſum ſibi ipſi alienari, neque procreatum iri, ſi neque à ſe ipſo alienaretur, neque ſibi ipſi non commendaretur. Relinquitur igitur, ut naturam dicamus ipſum ſibi ipſi accommodate conciliaviſſe. Sic enim & ea, quæ ſibi nocent, repellit, & quæ ſunt accommodata aſciſcit. Quod autem quidam primam voluptatis appetitionem animantibus tributam eſſe dicunt, hoc falſum afferunt. ut enim voluptas ſit, tamen eam poſtea oriri aiunt, poſteaquam ipſa ſe ipſam exquirens, natura, commendationi convenientia adepta ſit. quo quidem modo, & animalia exhilarantur, & ſtirpes vireſcunt. Atque etiam, inquiunt, inter ſtirpes & animalia natura nihil intereſſe voluit: quoniam & illæ ſine appetitu ac ſenſu gubernantur, & in nobis quædam ſic ut in ſtirpibus efficiuntur. ſed cum animalibus appetitus præterea ingeneratus ſit, quo utentia

A καλυμμένος, οἷον ὁ τοιοῦτος, Οὐχὶ τὰ μὲν δύο ὀλίγα ἐστίν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τρία, οὐχὶ δὲ καὶ ταῦτα μέν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τέσσαρα, καὶ οὕτω μέχρι τῶν δέκα· τὰ δὲ δύο ὀλίγα ἐστί, καὶ τὰ δέκα ἄρα. οὖτις δέ ἐστι λόγος συνακτικός, καὶ ἐξ ἀορίστου καὶ ὡρισμένου συνεστώς, πρόσληψιν δὲ καὶ ἐπιφορὰν ἔχων· οἷον, Εἴ τίς ἐστιν ἐνταῦθα, οὐκ ἔστιν ἐκεῖνος ἐν Ῥόδῳ. καὶ τοιοῦτοι μὲν ἐν τοῖς λογικοῖς οἱ Στωϊκοί, ἵνα μάλιστα κρατύνωσι διαλεκτικὸν μόνον εἶναι τὸν σοφόν. πάντα γὰρ τὰ πράγματα διὰ B τῆς ἐν λόγοις θεωρίας ὁρᾶσθαι, ὅσα τε τοῦ φυσικοῦ τόπου τυγχάνει, καὶ αὖ πάλιν ὅσα τοῦ ἠθικοῦ. εἰς μὲν γὰρ τὸ λογικὸν τί δεῖ λέγειν περί τε ὀνομάτων ὀρθότητος, ὅπως διέταξαν οἱ νόμοι ἐπὶ τοῖς ἔργοις, οὐκ ἂν ἔχειν εἰπεῖν. δυοῖν δὲ οὔσαιν συνηθείαιν ταῖν ὑποπιπτούσαιν τῇ ἀρετῇ, ἡ μέν, τί ἕκαστόν ἐστι τῶν ὄντων σκοπεῖ· ἡ δέ, τί καλεῖται. καὶ ὧδε καὶ αὐτοῖς ἔχει τὸ λογικόν. τὸ δὲ ἠθικὸν μέρος τῆς φιλοσοφίας C διαιροῦσιν εἴς τε τὸν περὶ ὁρμῆς καὶ εἰς τὸν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν τόπον, καὶ εἰς τὸν περὶ παθῶν καὶ περὶ ἀρετῆς καὶ περὶ τέλους, περί τε τῆς πρώτης ἀξίας καὶ τῶν πράξεων, καὶ περὶ τῶν καθηκόντων, προτροπῶν τε καὶ ἀποτροπῶν. καὶ οὕτω δ' ὑποδιαιροῦσιν οἱ περὶ Χρύσιππον, καὶ Ἀρχέδημον, καὶ Ζήνωνα τὸν Ταρσέα, καὶ Ἀπολλόδωρον, καὶ Διογένην, καὶ Ἀντίπατρον, καὶ Ποσειδώνιον. ὁ μὲν γὰρ Κιτιεὺς D Ζήνων, καὶ ὁ Κλεάνθης, ὡς ἂν ἀρχαιότεροι, ἀφελέστερον περὶ τῶν πραγμάτων διέλαβον. οὗτοι δὲ διεῖλον καὶ τὸν λογικὸν καὶ τὸν φυσικόν. τὴν δὲ πρώτην ὁρμήν φασι τὸ ζῶον ἴσχειν ἐπὶ τὸ τηρεῖν ἑαυτό, οἰκειούσης αὐτῷ τῆς φύσεως ἀπ' ἀρχῆς· καθά φησιν ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τελῶν, πρῶτον οἰκεῖον λέγων εἶναι παντὶ ζώῳ τὴν αὐτοῦ σύστασιν καὶ τὴν ταύτης συνείδησιν. οὔτε γὰρ ἀλλοτριῶσαι E εἰκὸς ἦν αὐτὸ τὸ ζῶον, οὔτε ποιῆσαι ἂν αὐτό, μήτε ἀλλοτριῶσαι μήτε οὐκ οἰκειῶσαι. ἀπολείπεται τοίνυν λέγειν, συστησαμένην αὐτὸ οἰκείως πρὸς ἑαυτό. οὕτω γὰρ τά τε βλάπτοντα διωθεῖται, καὶ τὰ οἰκεῖα προσίεται. ὃ δὲ λέγουσί τινες, πρὸς ἡδονὴν γίγνεσθαι τὴν πρώτην ὁρμὴν τοῖς ζώοις, ψεῦδος ἀποφαίνουσιν. ἐπιγέννημα γάρ φασιν, εἰ ἄρα ἐστὶν ἡδονὴν εἶναι ὅταν αὐτὴν καθ' αὑτὴν ἡ φύσις ἐπιζητήσασα, τὰ ἐναρμόζοντα τῇ συστάσει ἀπολάβῃ. ὃν τρόπον F ἀφιλαρύνεται τὰ ζῶα, καὶ θάλλει τὰ φυτά. οὐδέν τε (φασὶ) διήλλαξεν ἡ φύσις ἐπὶ τῶν φυτῶν καὶ ἐπὶ τῶν ζώων, ὅτι χωρὶς ὁρμῆς καὶ αἰσθήσεως κἀκεῖνα οἰκονομεῖ, καὶ ἐφ' ἡμῶν τινα φυτοειδῶς γίνεται. ἐκ περιττοῦ δὲ τῆς ὁρμῆς τοῖς ζώοις ἐπιγινομένης, ᾗ συγχρώ-

ὁρμὰ πορεύεται πρὸς τὰ οἰκεῖα, τούτοις μὲν τὸ κατὰ φύσιν τὸ κατὰ τὴν ὁρμὴν διοικεῖσθαι. τοῦ δὲ λόγου τοῖς λογικοῖς κατὰ τελειοτέραν προστασίαν δεδομένου, τὸ κατὰ λόγον ζῆν ὀρθῶς γίνεσθαι τοῖς κατὰ φύσιν. τεχνίτης γὰρ οὗτος ἐπιγίνεται τῆς ὁρμῆς. διόπερ πρῶτος ὁ Ζήνων ἐν τῷ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, τέλος εἶπε τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, ὅπερ ἐστὶ κατ' ἀρετὴν ζῆν. ἄγει γὰρ πρὸς ταύτην ἡμᾶς ἡ φύσις. ὁμοίως δὲ καὶ Κλεάνθης ἐν τῷ Περὶ ἡδονῆς, καὶ Ποσειδώνιος καὶ Ἑκάτων ἐν τοῖς Περὶ τελῶν. πάλιν δ' ἴσον ἐστὶ τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν τῷ κατ' ἐμπειρίαν τῶν φύσει συμβαινόντων ζῆν, ὥς φησι Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τελῶν. μέρη γάρ εἰσιν αἱ ἡμέτεραι φύσεις τῆς τοῦ ὅλου. διόπερ τέλος γίνεται τὸ ἀκολούθως τῇ φύσει ζῆν· ὅπερ ἐστὶ κατά γε τὴν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν τῶν ὅλων, οὐδὲν ἐνεργοῦντας ὧν ἀπαγορεύειν εἴωθεν ὁ νόμος ὁ κοινός, ὅσπερ ἐστὶν ὁ ὀρθὸς λόγος διὰ πάντων ἐρχόμενος, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ Διῒ καθηγεμόνι τούτῳ τῆς τῶν ὄντων διοικήσεως ὄντι. εἶναι δ' αὐτὸ τοῦτο τὴν τοῦ εὐδαίμονος ἀρετὴν, καὶ εὔροιαν βίου, ὅταν πάντα πράττηται κατὰ τὴν συμφωνίαν τοῦ παρ' ἑκάστῳ δαίμονος πρὸς τὴν τοῦ ὅλου διοικητοῦ βούλησιν. ὁ μὲν οὖν Διογένης τέλος φησὶ ῥητῶς, τὸ εὐλογιστεῖν ἐν τῇ τῶν κατὰ φύσιν ἐκλογῇ. Ἀρχέδημος δὲ, τὸ πάντα τὰ καθήκοντα ἐπιτελοῦντα ζῆν. φύσιν δὲ Χρύσιππος μὲν ἐξακούει, ᾗ ἀκολούθως δεῖ ζῆν, τήν τε κοινὴν καὶ ἰδίως τὴν ἀνθρωπίνην. ὁ δὲ Κλεάνθης τὴν κοινὴν μόνην ἐκδέχεται φύσιν, ᾗ ἀκολουθεῖν, οὐκέτι δὲ καὶ τὴν ἐπὶ μέρους. τήν τε ἀρετὴν, διάθεσιν εἶναι ὁμολογουμένην. καὶ αὐτὴν, δι' αὐτὴν εἶναι αἱρετὴν, οὐ διά τινα φόβον ἢ ἐλπίδα, ἤ τι τῶν ἔξωθεν. ἐν αὐτῇ τε εἶναι τὴν εὐδαιμονίαν, ἅτε οὔσῃ ψυχῇ πεποιημένῃ πρὸς τὴν ὁμολογίαν παντὸς τοῦ βίου. διαστρέφεσθαι δὲ τὸ λογικὸν ζῶον, ποτὲ μὲν, διὰ τὰς τῶν ἔξωθεν πραγματειῶν πιθανότητας· ποτὲ δὲ διὰ τὴν κατήχησιν τῶν συνόντων· ἐπεὶ ἡ φύσις ἀφορμὰς δίδωσιν ἀδιαστρόφους. ἀρετὴ δέ τοι ἡ μέν τις κοινῶς παντὶ τελείωσις, ὥσπερ ἀνδριάντος· καὶ ἡ ἀθεώρητος, ὥσπερ ὑγίεια· καὶ ἡ θεωρηματική, ὡς φρόνησις. φησὶ γὰρ ὁ Ἑκάτων ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν, ἐπιστημονικὰς μὲν εἶναι καὶ θεωρηματικὰς, τὰς ἐχούσας τὴν σύστασιν ἐκ θεωρημάτων, ὡς φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην· ἀθεωρήτους δὲ, τὰς κατὰ παρέκτασιν θεωρουμέναις ταῖς ἐκ τῶν θεωρημάτων συνεστηκυίαις, καθάπερ ὑγίειαν καὶ ἰσχύν. τῇ γε σωφροσύνῃ τεθεωρημένῃ ὑπαρχούσῃ συμβαίνει ἀκολουθεῖν καὶ παρεκτείνεσθαι τὴν ὑγίειαν, καθάπερ τῇ ψαλίδος οἰκονομίᾳ

ad ea quæ ſibi accommodata ſunt, accedunt, in his quidem appetitionem ab eo, quod ſecundum naturam eſt, gubernari. His autem, qui rationis compotes ſunt, cum perfectiori quadam gubernatione ratio data ſit, recte fit, ut ſecundum rationem vivere dicantur, ſecundum naturam viventes. hæc enim appetitionis artifex adjungitur. Quocirca primus Zeno in libro de hominis natura, finem eſſe dixit convenienter naturæ vivere, quod eſt ſecundum virtutem vivere: ad hanc enim nos natura impellit. quod & Cleanthes, ſimiliter in libro de voluptate, & Poſidonius, & Hecaton in libris de finibus tradiderunt. Rurſus autem cum virtute vivere, idem eſt ac vivere ſcientiam adhibentem eorum quæ natura eveniant, quemadmodum ait Chryſippus in primo de finibus. pars enim quædam eſt noſtra univerſæ naturæ. quam ob rem finis eſt naturæ congruenter vivere: quod eſt ſecundum propriam, univerſamque naturam, nihil agentes earum rerum quas communis lex vetare conſuevit; quæ quidem recta eſt ratio, per omnia pertinens, nihil ab hoc ipſo Jove, rerum omnium moderatore, diſtans. Hanc autem ipſam ejus, qui beatus ſit, virtutem, & vitæ felicitatem eſſe, ut omnia proprio uniuſcujuſque Lari convenienter agantur, ex ejus, qui cuncta gubernat, voluntate. Ac Diogenes quidem diſerte finem eſſe ait, in earum rerum, quæ ſecundum naturam ſunt, ſelectione rationem adhibere: Archedemus autem omnibus officiis fungentem vivere. Naturam vero, cui convenienter vivere oporteat, Chryſippus tum communem, tum propriam humanam exponit. Cleanthes autem communem ſolam recipit naturam, quam ſequi oporteat, propriam reſpuit. atque etiam virtutem affectionem eſſe convenientem ait, eamque non propter aliquem metum, aut ſpem, aut aliquid externarum rerum, ſed propter ſe ipſam eſſe expetendam, in eaque beatam vitam eſſe poſitam, quippe quæ anima ſit ad totius vitæ conſenſionem facta. Animal vero ipſum rationis particeps, interdum quidem propter externarum rerum probabilitatem, nonnunquam vero propter eorum, quibus utitur, conſilia depravari: ſi quidem natura appetitiones tribuit nequaquam depravatas. Virtus autem alia quædam communiter eſt uniuſcujuſque perfectio, ut ſtatuæ; alia vero contemplationis expers, ut ſanitas; & alia, quæ contemplationem continet, ut prudentia. ait enim Hecaton in primo de virtutibus, quæ præceptis commendentur, eas ſcientia, & contemplatione contineri, ut prudentiam atque juſtitiam; contemplationis expertes eas eſſe, quæ cum his, quæ præceptis conſtant, comparatæ, productione ſpectentur, quemadmodum ſanitatem & robur; temperantiæ quidem, quæ contemplatione conſtat, conſequentem eſſe contingit, & productam ſanitatem eodem modo, quo fornicis fabricæ

A robur conſequens eſt, expertes autem contemplationis idcirco vocãtur, quia aſſenſiones nullas habent, ſed poſtea oriuntur, & in improbis inveniuntur; ut ſanitas, & robur. exiſtere autem poſſe virtutem illud argumento eſſe Poſidonius in primo de morali ſermone dicit, quod Socrates, Diogenes & Antiſthenes longe ad virtutem proceſſerint. Vitium quoque, quoniam virtuti ſit oppoſitum, exiſtere poſſe. eam vero, hoc eſt, virtutem acquiri poſſe doctrina, & Chryſippus in primo de

B finibus, & Cleanthes, ac Poſidonius in adhortationibus, & Hecaton tradiderunt. Quod autem doctrina acquiri poſſit, ex eo manifeſtum eſſe, quod ex malis boni fiant. Ac Panætius quidem duas conſtituit virtutes, quarum alteram in contemplatione, alteram in agendo verſari voluit. alii vero differendi rationem, phyſicam, & moralem; quatuor, Poſidonius; Cleanthes autem, & Chryſippus, & Antipater plures dixerunt. nam Apollophanes quidem unam tantummodo ponit prudentiam. Ipſa-

C rum vero virtutum quaſdam principes eſſe, quaſdam vero his ſubjectas. principes quidem eſſe has, prudentiam, fortitudinem, juſtitiam, temperantiam; harum partes eſſe magnanimitatem, continentiam, tolerantiam, ſolertiam, rectam conſultationem. Ac prudentiam quidem bonorum, & malorum, neutrorumque eſſe ſcientiam; juſtitiam autem ſcientiam expetendarum rerum, cavendarumque, & neutrarum; magnanimitatem ſcientiam eſſe, è qua habitus

D animi exiſtat, ea, quæ, communiter accidunt, ſive mala, ſive bona infra ſe eſſe exiſtimantis; continentiam affectionem animi ea, quæ recta poſtulat ratio, minime prætergredientis, ſive animi habitum à voluptatibus invictum; tolerantiam ſcientiam, ſive animi habitum, quæ retinenda, quæque omittẽda, & quæ neutra ſint diſpicientem. Solertiam animi habitum officium illico invenientis: rectam autem conſultationem, ſcientiam conſiderandi qualibus rebus, & quomodo agendis utiliter

E agamus. Similiter autem, vitiorum quoque quædam principem locum obtinere, quædam his eſſe ſubjecta, ut imprudentiam quidem, & timiditatem, & injuſtitiam, & intemperantiam in primo loco eſſe: in illis vero, quæ his ſubjecta ſint, intemperantiam, mentis tarditatem, pravamque conſultationem numerari. Eſſe autem vitia earum rerum inſcitias, quarum virtutes ſint ſcientiæ. bonum vero communiter quidem utilitas quædam, proprie autem

F aut idem aut non diverſum eſt ab utilitate. Quocirca & ipſam virtutem, & quod ejus particeps bonum ſit, tripartito dici. nam & unde oritur bonum eſſe, veluti actionem ſecundum virtutem, & à quo oritur, veluti eum probum, qui particeps ſit virtutis. Sed alio quoque modo proprie bonum definiunt, id, quod perfectum eſt ſecundum naturam ejus, quod rationis particeps ſit, vel quaſi rationis particeps, ejuſmodi autem eſſe virtutem, ſicque virtutis participem, & actiones ſecundum virtutem, & pro-

A τὴν ἰσχὺν ἐπιγίνεσθαι. καλοῦνται δ᾽ ἀθεώρητοι ὅτι μὴ ἔχουσι συγκαταθέσεις, ἀλλ᾽ ἐπιγίνονται, καὶ περὶ φαύλους γίγνονται, ὡς ὑγίεια, ἀνδρεία. τεκμήριον δὲ τὸ ὑπαρκτὴν εἶναι τὴν ἀρετήν φησιν ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ ἠθικοῦ λόγου, τὸ γενέσθαι ἐν προκοπῇ τοὺς περὶ Σωκράτη, Διογένη, καὶ Ἀντισθένη. εἶναι δὲ καὶ τὴν κακίαν ὑπαρκτὴν διὰ τὸ ἀντικεῖσθαι τῇ ἀρετῇ. διδακτήν τε εἶναι αὐτὴν (λέγω

B δὲ τὴν ἀρετὴν) καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τέλους φησί, καὶ Κλεάνθης καὶ Ποσειδώνιος ἐν τοῖς προτρεπτικοῖς, καὶ Ἑκάτων. ὅτι δὲ διδακτή ἐστι, δῆλον ἐκ τοῦ γίνεσθαι ἀγαθοὺς ἐκ φαύλων. Παναίτιος μὲν οὖν δύο φησὶν ἀρετάς, θεωρητικὴν καὶ πρακτικήν· ἄλλοι δὲ λογικὴν, καὶ φυσικὴν, καὶ ἠθικήν· τέτταρας δὲ, οἱ περὶ Ποσειδώνιον· καὶ πλείονας, οἱ περὶ Κλεάνθην, καὶ Χρύσιππον, καὶ Ἀντίπατρον. ὁ μὲν γὰρ Ἀ-

C πολλοφάνης μίαν λέγει, τὴν φρόνησιν. τῶν δὲ ἀρετῶν, τὰς μὲν πρώτας, τὰς δὲ ταύταις ὑποτεταγμένας. πρώτας μὲν τάσδε, φρόνησιν, ἀνδρείαν, δικαιοσύνην, σωφροσύνην· ἐν εἴδει δὲ τούτων, μεγαλοψυχίαν, ἐγκράτειαν, καρτερίαν, ἀγχίνοιαν, εὐβουλίαν. καὶ τὴν μὲν φρόνησιν, εἶναι ἐπιστήμην κακῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ οὐδετέρων· τὴν δὲ δικαιοσύνην, ἐπιστήμην ὧν αἱρετέον καὶ εὐλαβητέον, καὶ οὐδετέρων· τὴν δὲ

D μεγαλοψυχίαν, ἐπιστήμην ἕξιν ὑπεράνω ποιοῦσαν τῶν συμβαινόντων κοινῇ φαύλων τε καὶ σπουδαίων· τὴν δὲ ἐγκράτειαν, διάθεσιν ἀνυπέρβατον τῶν κατ᾽ ὀρθὸν λόγον, ἢ ἕξιν ἀήττητον ἡδονῶν· τὴν δὲ καρτερίαν, ἐπιστήμην ἢ ἕξιν ὧν ἐμμενετέον, καὶ μή, καὶ οὐδετέρων· τὴν δὲ ἀγχίνοιαν, ἕξιν εὑρετικὴν τοῦ καθήκοντος ἐκ τοῦ παραχρῆμα· τὴν δὲ εὐβουλίαν, ἐπιστήμην τοῦ σκοπεῖσθαι ποῖα καὶ πῶς πράττοντες, πράξομεν συμφερόντως. ἀνάλογον δὲ καὶ

E τῶν κακιῶν, τὰς μὲν εἶναι πρώτας, τὰς δὲ ὑπὸ ταύτας· οἷον ἀφροσύνην μὲν, καὶ δειλίαν, καὶ ἀδικίαν, καὶ ἀκολασίαν πρώτας· ἀκρασίαν δὲ, καὶ βραδύνοιαν, καὶ κακοβουλίαν, ἐν ταῖς ὑπὸ ταύτας. εἶναι δὲ ἀγνοίας τὰς κακίας, ὧν αἱ ἀρεταὶ ἐπιστῆμαι. ἀγαθὸν δὲ κοινῶς μὲν, τό τι ὄφελος· ἰδίως δὲ, ἤτοι ταὐτὸν, ἢ οὐχ ἕτερον ὠφελείας. ὅθεν αὐτήν τε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ μετέχον αὐτῆς ἀγαθὸν τριχῶς οὕτω λέγεσθαι.

F οἷον, τὸ ἀγαθὸν ἀφ᾽ οὗ συμβαίνει, ὡς τὴν πρᾶξιν τὴν κατ᾽ ἀρετήν· ὑφ᾽ οὗ δὲ, ὡς τὸν σπουδαῖον τὸν μετέχοντα τῆς ἀρετῆς. ἄλλως δὲ οὕτως ἰδίως ὁρίζονται τὸ ἀγαθὸν, τὸ τέλειον κατὰ φύσιν λογικοῦ, ἢ ὡς λογικοῦ. τοιοῦτον δ᾽ εἶναι τὴν ἀρετὴν, ὡς μετέχοντα, τάς τε πράξεις τὰς κατ᾽ ἀρετὴν καὶ τοὺς σπουδαίους εἶναι.

ἐπι-

ἐπιγεννήματα δὲ, τήν τε χαρὰν καὶ τὴν εὐφροσύνην καὶ τὰ παραπλήσια. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν κακιῶν τὰ μὲν εἶναι ἀφροσύνην, δειλίαν, ἀδικίαν, καὶ τὰ παραπλήσια· μετέχοντα δὲ κακιῶν, τάς τε πράξεις τὰς κατὰ κακίαν καὶ τοὺς φαύλους. ἐπιγεννήματα δὲ, τήν τε δυσθυμίαν καὶ τὴν δυσφροσύνην, καὶ τὰ ὅμοια. ἔτι τῶν ἀγαθῶν, τὰ μὲν εἶναι κατὰ ψυχὴν, τὰ δὲ ἐκτός· τὰ δ' οὔτε περὶ ψυχὴν, οὔτε ἐκτός. τὰ μὲν περὶ ψυχὴν, ἀρετὰς, καὶ τὰς κατὰ ταύτας πράξεις· τὰ δ' ἐκτὸς, τό, τε σπουδαίαν ἔχειν πατρίδα καὶ σπουδαῖον φίλον, καὶ τὴν τούτων εὐδαιμονίαν· τὰ δὲ οὔτε ἐκτὸς, οὔτε περὶ ψυχὴν, τὸ αὐτὸν ἑαυτὸν εἶναι σπουδαῖον καὶ εὐδαίμονα. ἀνάπαλιν δὲ, καὶ τῶν κακιῶν τὰ μὲν περὶ ψυχὴν εἶναι τὰς κακίας, καὶ τὰς κατ' αὐτὰς πράξεις· τὰ δὲ ἐκτὸς, τὸ ἄφρονα φίλον, καὶ τὴν τούτων κακοδαιμονίαν· τὰ δὲ οὔτε ἐκτὸς, οὔτε περὶ ψυχὴν, τὸ αὐτῷ ἑαυτὸν εἶναι φαῦλον καὶ κακοδαίμονα. ἔτι τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν εἶναι τελικὰ, τὰ δὲ ποιητικά· τὰ δὲ, τελικὰ καὶ ποιητικά. τὸν μὲν οὖν φίλον, καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ γινομένας ὠφελείας, ποιητικὰ εἶναι ἀγαθά. θάρσος δὲ, καὶ φρόνημα, καὶ ἐλευθερίαν, καὶ τέρψιν, καὶ εὐφροσύνην, ἀλυπίαν, καὶ πᾶσαν τὴν κατ' ἀρετὴν πρᾶξιν, τελικά. ποιητικὰ δὲ καὶ τελικὰ εἶναι ἀγαθά· καθὸ μὲν γὰρ ἀποτελοῦσι τὴν εὐδαιμονίαν, ποιητικά ἐστιν ἀγαθά· καθὸ δὲ συμπληροῦσιν αὐτὴν ὥστε μέρη αὐτῆς γίνεσθαι, τελικά. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν κακῶν τὰ μὲν εἶναι τελικὰ, τὰ δὲ ποιητικὰ, τὰ δὲ ἀμφοτέρως ἔχοντα. τὸν μὲν ἐχθρὸν καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ γινομένας βλάβας, ποιητικὰ εἶναι· κατάπληξιν δὲ, καὶ ταπεινότητα, καὶ δουλείαν, καὶ ἀτερπίαν, καὶ δυσθυμίαν, καὶ περιλυπίαν, καὶ πᾶσαν τὴν κατὰ κακίαν πρᾶξιν, τελικά· ἀμφοτέρως δὲ ἔχοντα ἐπεὶ καθὸ μὲν ἀποτελοῦσι τὴν κακοδαιμονίαν ποιητικά ἐστι· καθὸ δὲ συμπληροῦσιν αὐτὴν, ὥστε μέρη αὐτῆς γίνεσθαι, τελικά. ἔτι τῶν περὶ ψυχὴν ἀγαθῶν τὰ μέν εἰσιν ἕξεις, τὰ δὲ διαθέσεις· τὰ δ' οὔτε ἕξεις, οὔτε διαθέσεις. διαθέσεις μὲν, αἱ ἀρεταί· ἕξεις δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα· οὔτε δὲ ἕξεις, οὔτε διαθέσεις, αἱ ἐνέργειαι. κοινῶς δὲ τῶν ἀγαθῶν μικτὰ μέν ἐστιν εὐτεκνία καὶ εὐγηρία· ἁπλοῦν δ' ἐστὶν ἀγαθὸν, ἐπιστήμη. καὶ ἀεὶ μὲν παρόντα, αἱ ἀρεταί· οὐκ ἀεὶ δὲ, οἷον χαρὰ, περιπάτησις. πᾶν δὲ ἀγαθὸν συμφέρον εἶναι, καὶ δέον, καὶ λυσιτελὲς, καὶ χρήσιμον, καὶ εὔχρηστον, καὶ καλὸν, καὶ ὠφέλιμον, καὶ αἱρετὸν, καὶ δίκαιον. συμφέρον μὲν, ὅτι φέρει τοιαῦτα, ὧν συμβαινόντων ὠφελούμεθα· δέον δὲ, ὅτι συνέχει ἐν οἷς χρή· λυσιτελὲς δὲ, ὅτι λύει τὰ τελούμενα εἰς αὐτὸ, ὥστε τὴν ἀντικατάλλαξιν τὴν ἐκ τῆς πραγματείας ὑπεραίρειν τῇ ὠφελείᾳ· χρήσιμον δὲ, ὅτι χρείαν ὠφελείας παρ-

A probos homines intelligi. Lætitiam vero & gaudium poſtera quædam eſſe, ac conſequentia. Eodem modo etiam inter vitia eſſe imprudentiam, timiditatem, injuſtitiam, & his ſimilia: ſicque vitiorum participem,& actiones vitioſas, & improbos homines intelligi. triſtitiam autem, & angorem, & ſimilia, poſtera quædam eſſe, & conſequentia. Præterea bonorum quædam animi eſſe aiunt, quædam externa; quædam neque animi, neque externa. Animi quidem, virtutes,& actiones his conſen-
B taneas;externa autem, patriam virtute præditam, & probum amicum habere, atque ejuſmodi rebus fortunatum eſſe. Quæ vero neque animi,neq; externa ſint,ea ejuſmodi eſſe, ut ſi quis ipſe ſtudioſus beatuſque ſit. Similiter etiam vitiorum quædam animi eſſe, ut vitia, & actiones vitiis conſentaneas; quædam externa,ut amicum imprudentem,& ejuſdem generis infortunia; quædam neque externa, neque animi eſſe, ut ſi quis ipſe nequam, neque beatus ſit. Præterea bonorum aliqua eſſe ad finem perti-
C nentia, aliqua efficientia, alia utrumque. amicum igitur, & ab eo profecta emolumenta, bona eſſe efficientia. at vero fortitudinem, & magnanimitatem, & libertatem, & delectationem, & lætitiam, & indolentiam, atque omnem virtuti conſequentem actionem ad finem pertinere. ſed & pertinentia, & efficientia bona quædam eſſe. nam quia beatam vitam efficiunt, idcirco efficientia bona ſunt. quod autem eam ita explent,ut illius partes fiant,
D pertinentia ſunt. Similiter quoque malorum alia eſſe pertinentia, alia efficientia, alia utrumque. inimicum igitur, & ab eo profecta detrimenta efficientia,eſſe; at vero pavorem, & humilitatem,& ſervitutem, & ſtupiditatem, & triſtitiam, & dolorem, atque omnem malitiæ conſequentem actionem, pertinentia. ſed & utraque quædam eſſe. nam quia infelicem vitam efficiunt, efficientia ſunt; quod autem eam ita explent, ut ejus partes evadant, pertinentia: Præterea inter animi bona aliqua ſunt habitus, aliqua affectiones, quædam
E neque habitus, neque affectiones. Affectiones quidem virtutes, habitus autem inſtitutiones,neutra vero actiones. Communiter autem bonorum mixta quidem ſunt filiorum multitudo,& probitas,& levis ſenectus. Simplex autem eſt bonum ſcientia, & quidem ſemper præſentia bona virtutes ſunt, non ſemper autem, ut lætitia, deambulatio. quicquid autem bonum ſit, idomne, & utile, & opus eſſe aiunt, & conducibile, & utibile, & commodum, & honeſtum, & emolumentum
F afferens, & expetendum, & juſtum: utile quidem, quod hujuſmodi quædam affert, quibus evenientibus utilitatem capimus. opus autem, quia ea continet, quæ opus ſunt; conducibile vero, quoniam quæ in illud impenduntur diſſolvit; ut, qui ex negotiatione quæſtus factus eſt, emolumenti magnitudine ſumptum exuperet.utibile,quod uſum emolumenti afferat;

com-

commodum, quod laudabilem habet utilitatem; honeſtum quia ad ſui ipſius uſum accommodatum ſit; emolumentum afferens, quoniam tale ſit, ut emolumentum afferat. expetendum, quod ejuſmodi ſit, ut merito expetatur. juſtum, quia & legi conſentaneum ſit, & ſocietatis efficiens. honeſtum autem perfectum bonum idcirco dicunt, quia numeris omnibus requiſitis à natura ſit expletum, ſive quod perfecte moderatum eſt. Honeſti vero partes eſſe quatuor; juſtitiam, fortitudinem, temperantiam, ſcientiam. his enim honeſtas perfici actiones. Ex comparatione vero ejus, quod turpe eſt, partes quoque quatuor eſſe injuſtitiam, timiditatem, intemperantiam, inſipientiam. uno autem modo honeſtum appellari, quod eos, qui bono laude digno præditi ſunt, laudabiles reddat. alio modo, quod ad proprium ſibi opus natura factum eſt. alio modo quod ornamentum affert, cum ſapientem ſolum bonum atque honeſtum appellamus. quod vero honeſtum eſt, id ſolum bonum eſſe aiunt, quemadmodum ait Hecaton in tertio de bonis, & Chryſippus in libris de honeſto. hoc autem eſſe virtutem, quodque virtutis particeps ſit. quod idem eſt, ac quicquid bonum eſt, id etiam eſſe honeſtum; & , quod eandem habet vim, quicquid honeſtum ſit, id etiam bonnm eſſe; quoniam alterum alteri conſequens eſt. nam quia bonũ eſt, honeſtum eſt. eſt autem honeſtum; bonum ergo eſt. Videtur quoque eis bona omnia eſſa paria, omneque bonum ſumme eſſe expetendum, neque creſcere, neque minui. Sed eorum, quæ ſunt, alia bona, alia mala, alia neutra eſſe aiunt. Ac bona quidem virtutes, prudentiam, juſtitiam, fortitudinem, temperantiam, & reliqua. mala autem contraria, imprudentiam, injuſtitiam, & reliqua. neutra vero, quæ neque emolumentum, neq; detrimentum afferunt; ut vita, ſanitas, voluptas, pulchritudo, vires, divitiæ, bona fama, nobilitas: atque his contraria, mors, morbus, dolor, deformitas, virium imbecillitas, paupertas, mala fama, ignobilitas, & reliqua ejuſdem generis, quemadmodum Hecaton in VII. de finibus, & Apollodorus in moralibus, Chryſippuſque tradidere. non enim hæc bona eſſe, ſed indifferentia, & genere promota: ut enim ejus, quod calidum ſit, proprium eſt calefacere, non frigus afferre; ita quoque ipſius boni prodeſſe, non nocere. verum ſanitas, & divitiæ non magis proſunt, quam nocent: nec ſanitas ergo, nec divitiæ bona ſunt. Præterea quo, aiunt, bene & male uti licet, id bonum non eſt: licet autem male ac bene vti divitiis: divitiæ igitur, & ſanitas bona non ſunt. Poſidonius tamen hæc quoque in bonis numerat. ac ne voluptatem quidem, & Hecaton in decimo nono de bonis, & Chryſippus in libris de voluptate, bonum eſſe aiunt. eſſe enim turpes quoque voluptates: nihil autem quod turpe ſit, bonum eſſe. Prodeſſe vero

A ρέχεται· εὔχρηστον δὲ, ὅτι τὴν χρείαν ἐπαινετὴν ἀπεργάζεται· καλὸν δὲ ὅτι συμμέτρως ἔχει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ χρείαν· ὠφέλιμον δὲ, ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν ὥστε ὠφελεῖν· αἱρετὸν δὲ, ὅτι τοιοῦτόν ἐστι ὥστε εὐλόγως αὐτὸ αἱρεῖσθαι· δίκαιον δὲ, ὅτι νόμῳ ἐστὶ σύμφωνον, καὶ κοινωνίας ποιητικόν. καλὸν δὲ λέγουσι τὸ τέλειον ἀγαθὸν, παρὰ τὸ πάντας ἀπέχειν τοὺς ἐπιζητουμένους ἀριθμοὺς ὑπὸ τῆς φύσεως, ἢ τὸ τελείως σύμμετρον. εἴδη δὲ εἶναι τοῦ καλοῦ τέτταρα, δίκαιον, ἀνδρεῖον, κόσμιον, B ἐπιστημονικόν· ἐν γὰρ τοῖσδε τὰς καλὰς πράξεις συντελεῖσθαι. ἀνάλογον δὲ καὶ τοῦ αἰσχροῦ εἶναι εἴδη τέτταρα· τό, τε ἄδικον, καὶ τὸ δειλὸν, καὶ ἄκοσμον, καὶ ἄφρον. λέγεσθαι δὲ τὸ καλὸν μοναχῶς μὲν, τὸ ἐπαινετοὺς παρεχόμενον τοὺς ἔχοντας ἀγαθὸν ἐπαίνου ἄξιον· ἑτέρως δὲ τὸ εὖ πεφυκέναι πρὸς τὸ ἴδιον ἔργον· ἄλλως δὲ, τὸ ἐπικοσμοῦν, ὅταν λέγωμεν μόνον τὸν σοφὸν, ἀγαθὸν καλὸν εἶναι. λέγουσι δὲ μόνον τὸ καλὸν, ἀγα- C θὸν εἶναι, καθά φησιν Ἑκάτων ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ ἀγαθῶν, καὶ Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ τοῦ καλοῦ. εἶναι δὲ τοῦτο ἀρετὴν, καὶ τὸ μετέχον ἀρετῆς· ὃ ἐστιν ἴσον, τὸ πᾶν ἀγαθὸν, καλὸν εἶναι. καὶ τὸ ἰσοδύναμον τὸ καλὸν τῷ ἀγαθῷ· ὅπερ ἴσον ἐστὶ τούτῳ. ἐπεὶ γάρ ἐστιν ἀγαθὸν, καλόν ἐστιν· ἔστι δὲ καλόν· ἀγαθὸν ἄρα ἐστί· δοκεῖ δὲ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἴσα εἶναι, καὶ πᾶν ἀγαθὸν ἐπ' ἄκρον εἶναι αἱρετὸν, καὶ μήτε ἄνεσιν μήτε ἐπίτασιν δέχεσθαι. Τῶν δὲ D ὄντων φασὶ τὰ μὲν, ἀγαθὰ εἶναι· τὰ δὲ, κακά· τὰ δὲ, οὐδέτερα. ἀγαθὰ μὲν οὖν τάς τε ἀρετὰς, φρόνησιν, δικαιοσύνην, ἀνδρείαν, σωφροσύνην, καὶ τὰ λοιπά· κακὰ δὲ, τὰ ἐναντία, ἀφροσύνην, ἀδικίαν, καὶ τὰ λοιπά· οὐδέτερα δὲ, ὅσα μήτε ὠφελεῖ μήτε βλάπτει· οἷον ζωὴ, ὑγεία, ἡδονὴ, κάλλος, ἰσχὺς, πλοῦτος, εὐδοξία, εὐγένεια· καὶ τὰ τούτοις ἐναντία, θάνατος, νόσος, πόνος, αἶσχος, ἀσθένεια, πενία, ἀδοξία, δυσγένεια, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια· καθά φησιν Ἑκάτων ἐν E ἑβδόμῳ Περὶ τέλους, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ ἠθικῇ, καὶ Χρύσιππος, μὴ γὰρ εἶναι ταῦτα ἀγαθὰ, ἀλλ' ἀδιάφορα κατ' εἶδος προηγμένα· ὡς γὰρ ἴδιον θερμοῦ τὸ θερμαίνειν, οὐ τὸ ψύχειν, οὕτω καὶ ἀγαθοῦ τὸ ὠφελεῖν, οὐ τὸ βλάπτειν. οὐ μᾶλλον δὲ ὠφελεῖ ἢ βλάπτει ὁ πλοῦτος, καὶ ἡ ὑγεία· οὐκ ἄρα ἀγαθὸν οὔτε πλοῦτος οὔτε ὑγεία. ἔτι τέ φασιν, ᾧ ἔστιν εὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀγαθόν· πλούτῳ δὲ καὶ ὑγείᾳ ἔστιν εὖ καὶ F κακῶς χρῆσθαι· οὐκ ἄρα ἀγαθὸν πλοῦτος καὶ ὑγεία. Ποσειδώνιος μέντοι καὶ ταῦτά φησι τῶν ἀγαθῶν εἶναι· ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθόν φασιν, Ἑκάτων τε ἐν τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ Περὶ ἀγαθῶν, καὶ Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ ἡδονῆς· εἶναι γὰρ αἰσχρὰς ἡδονάς· μηδὲν δὲ αἰσχρὸν, εἶναι ἀγαθόν. ὠφελεῖν δέ ἐστι κινεῖν ἢ ἴσχειν,

καὶ

καὶ ἀρετήν· βλάπτειν δὲ, κινεῖν, ἢ ἴσχειν, κατὰ κακίαν. διχῶς δὲ λέγεσθαι ἀδιάφορα· ἅπαξ μὲν, τὰ μήτε πρὸς εὐδαιμονίαν μήτε κακοδαιμονίαν συνεργοῦντα, ὡς ἔχει πλοῦτος, δόξα, ὑγίεια, ἰσχὺς, καὶ τὰ ὅμοια· ἐνδέχεται γὰρ χωρὶς τούτων εὐδαιμονεῖν, τῆς ποιᾶς αὐτῶν χρήσεως εὐδαιμονικῆς οὔσης ἢ κακοδαιμονικῆς. ἄλλως δὲ λέγεται ἀδιάφορα, τὰ μήτε ἀφορμῆς κινητικά· ὡς ἔχει τὸ ἀρτίας ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τρίχας ἢ περιττὰς, ἢ ἐκτεῖναι τὸν δάκτυλον ἢ συστεῖλαι· τῶν προτέρων ἀδιαφόρων οὐκέτι οὕτω λεγομένων. ὁρμῆς γάρ ἐστιν ἐκεῖνα καὶ ἀφορμῆς κινητικά. διὸ τὰ μὲν αὐτῶν ἐκλέγεται, τῶν ἑτέρων ἐπίσης ἐχόντων πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγήν. τῶν ἀδιαφόρων τὰ μὲν λέγουσι προηγμένα, τὰ δὲ ἀποπροηγμένα. προηγμένα μὲν, τὰ ἔχοντα ἀξίαν· ἀποπροηγμένα δὲ, τὰ ἀναξίαν ἔχοντα. ἀξίαν δὲ, τὴν μέν τινα λέγουσι σύμβλησιν πρὸς τὸν ὁμολογούμενον βίον, ἥτις ἐστὶ περὶ πᾶν ἀγαθόν· τὴν δὲ, εἶναι μέσην τινὰ δύναμιν ἢ χρείαν συμβαλλομένην πρὸς τὸν κατὰ φύσιν βίον, ὅμοιον εἰπεῖν ἣν τινα εἰσφέρεται πρὸς τὸν κατὰ φύσιν βίον, πλοῦτος ἢ ὑγίεια· τὴν δ' εἶναι ἀξίαν ἀμοιβὴν δοκιμαστοῦ, ἣν ἂν ὁ ἔμπειρος τῶν πραγμάτων τάξῃ· ὅμοιον εἰπεῖν ἀμείβεσθαι πυροὺς πρὸς τὰς σὺν ἡμιόνῳ κριθάς. προηγμένα μὲν οὖν εἶναι ἃ καὶ ἀξίαν ἔχει· οἷον, ἐπὶ μὲν τῶν ψυχικῶν, εὐφυΐαν, τέχνην, προκοπὴν, καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν σωματικῶν, ζωὴν, ὑγίειαν, ῥώμην, εὐεξίαν, ἀρτιότητα, κάλλος· ἐπὶ δὲ τῶν ἐκτὸς, πλοῦτον, δόξαν, εὐγένειαν, καὶ τὰ ὅμοια. ἀποπροηγμένα δὲ ἀπὸ μὲν τῶν ψυχικῶν, ἀφυΐαν, ἀτεχνίαν, καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν σωματικῶν, θάνατον, νόσον, ἀσθένειαν, καχεξίαν, πήρωσιν, αἶσχος, καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν ἐκτὸς, πενίαν, ἀδοξίαν, δυσγένειαν, καὶ τὰ παραπλήσια. οὔτε δὲ προήχθη, οὔτε ἀποπροήχθη, τὰ οὐδετέρως ἔχοντα. ἔτι, τῶν προηγμένων, τὰ μὲν δι' αὑτὰ προῆκται, τὰ δὲ δι' ἕτερα, τὰ δὲ δι' αὑτὰ καὶ δι' ἕτερα. δι' αὑτὰ μὲν, εὐφυΐα, προκοπὴ, καὶ τὰ ὅμοια· δι' ἕτερα δὲ πλοῦτος, εὐγένεια, καὶ τὰ ὅμοια· δι' αὑτὰ δὲ καὶ δι' ἕτερα, ἰσχὺς, εὐαισθησία, ἀρτιότης. δι' αὑτὰ μὲν, ὅτι κατὰ φύσιν ἐστί· δι' ἕτερα δὲ, ὅτι περιποιεῖ χρείας οὐκ ὀλίγας. ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ τὸ ἀποπροηγμένον, κατὰ τὸν ἐναντίον λόγον. ἔτι δὲ καθῆκον φασὶν εἶναι ὃ προαχθὲν, εὔλογόν τε ἴσχει ἀπολογισμόν, οἷον τὸ ἀκόλουθον ἐν τῇ ζωῇ, ὅπερ καὶ ἐπὶ τὰ φυτὰ καὶ ζῶα διατείνει. ὁρᾶσθαι γὰρ κἀπὶ τούτων καθήκοντα. κατωνομάσθαι δὲ οὕτως ὑπὸ πρώτου Ζήνωνος τὸ καθῆκον, ἀπὸ τοῦ κατά τινας

A motus, vel ſtatus eſt è virtute; nocere, motus, vel ſtatus è vitio. Verum ea, inter quæ nihil intereſt, dupliciter dici volunt; uno quidem modo, quæ neque ad beate, neque ad miſere vivendum quidquam valent, ut divitiæ, gloria, ſanitas, vires, & his ſimilia. ut enim certus quidam harum rerum uſus ad beatam vel miſeram vitam referatur; tamen ſine his beate vivere contingit. Alio autem modo indifferentia dicuntur, in quibus ne cauſa
B quidem ulla eſt, quare moveamur; ut capillos capitis pares vel impares habere, digitum porrigere vel contrahere: cum illa prima indifferentia non eodem pacto dicantur. ſatis enim eſt in iis cauſæ, cur & appetantur, & eis moveamur. Quocirca eorum alia quidem ſeliguntur, cum in aliis nihil interſit, ſive eligantur ſive rejiciantur. Indifferentium autem quædam præpoſita dicunt, quædam rejecta. Præpoſita quidem, quæ æſtimatio-
C nem habent; rejecta, quæ nulla æſtimatione digna ſunt. Cæterum æſtimationem aliam quidem, comparationem cum vita conveniente quandam eſſe dicunt, quæ verſatur in omni bono; aliam vero mediam quandam facultatem ſive uſum, qui ad vitam naturæ convenientem referatur; ut ſi divitias, aut ſanitatam ad vitam convenienter naturæ vivendam referri dicamus; aliam vero æſtimationem eſſe ejus, quod ſub æſtimationem cadit, remunerationem, quam rerum peritus de-
D finiturus ſit, ut ſi frumentum cum hordeo, adjecto mulo, exæquari dicamus. Ac præpoſita quidem eſſe ea, quæ æſtimationem habent; ut, in his quidem quæ animi ſunt, ingenium, ars, progreſſio ad virtutem, atque his ſimilia: in his vero, quæ corporis ſunt, vita, ſanitas, vires, habitus corporis egregius, ſenſuum integritas, pulchritudo: in externis autem, divitiæ, gloria, nobilitas, atque his ſimilia. Rejecta vero, in his quidem quæ ad animum pertinent, ingenii tarditas, inertia, & his ſimilia. in his vero, quæ ad corpus, mors,
E morbus, imbecillitas, habitus corporis infirmus, mutilatio, deformitas, & reliqua ejuſdem generis: in externis autem paupertas, ignominia, ignobilitas, atque his affinia. Quæ vero neutro modo ſe habent, ea neque præpoſita ſunt, neque rejecta. Præterea eorum quæ præpoſita ſunt, partim ſunt per ſe ipſa præpoſita, partim quod aliquid efficiunt, partim ob utrumque per ſe; ut ingenium, progreſſio ad virtutem, atque his ſimilia. quod ali-
F quid efficiant, ut divitiæ, nobilitas, & his affinia. ob utrumque, ut robur, ſenſuum celeritas, & integritas. nam quia ſecundum naturam ſunt, per ſe præponuntur; quia vero utilitates afferunt non parvas, aliquid efficiunt. Similiter ſe habet, & quod rejectum eſt, contraria ratione. Preterea officium illud eſſe aiunt, quod cum ſit præpoſitum, rationem quoque, cur factum ſit, probabilem habet. veluti, quod vitæ conſequens eſt, quod etiam ad ſtirpes animaliaque pertinet. officia enim in his quoque ſpectari. A Zenone autem primo officium ſic eſſe appellatum,

pellatum, quia certos ad quoſdam pertineat. ipſum autem effectum quendam eſſe, conſtitutionibus his, quæ ſecundum naturam ſunt, accommodatum. Earum enim, quæ ab appetitu proficiſcuntur, actionum, quædam eſſe officia; quædam præter officium. officia eſſe; quæcunque ratio fieri poſtulat; ut parentes, fratres, patriam colere, conjunctè cum amicis vivere: præter officium autem, quæcunque ratio fieri non poſtulat; veluti parentes negligere, de fratribus nihil cogitare, amicorum rebus non æque atque illos affici, patriam deſpicere, & his ſimilia. Quæ vero ratio fieri neque poſtulat, neque vetat, hæc neque officia ſunt, neque præter officium: ut ſtipulam attollere, calamum, ſtrigilem habere, & reliqua ejuſdem generis. Itemque officiorum alia eſſe calamitatis expertia, alia calamitoſa: calamitatis expertia; ut ſanitatis, ſenſuumque integritatis rationem habere, & his ſimilia. calamitoſa autem; ut ſe ipſum mutilare, rem familiarem projicere. Eadem eſt eorum, quæ præter officium ſunt, ratio. Præterea officiorum partim ſunt, quæ ſemper deceant, partim non ſemper. ac ſemper quidem, & interrogare decet, & reſpondere, & deambulare, & his ſimilia. In his quoque, quæ præter officium ſunt, eadem ratio eſt. Eſt etiam mediis in rebus aliquod officium; ut parere pædagogis pueros. Animam in octo partes diſtributam eſſe aiunt. ejus enim partes, tum quinque ſenſus eſſe, tum eam particulam in qua vocis ineſt facultas, tum ratiocinandi vim qua ratio continetur, tum gignendi. Ex rerum autem falſitate menti perverſitatem accidere, ex qua multas oriri perturbationes, & turbidorum motuum cauſas exiſtere. ipſa porro perturbatio, ut Zeno ait, eſt averſa à ratione, & contra naturam animi commotio; vel appetitus vehementior. Perturbationum autem, quemadmodum ait Hecaton in II. de perturbationibus, quæ principes ſint, partes quatuor eſſe dicunt; ægritudinem, metum, libidinem, voluptatem. Videtur autem ipſis, ut eſt apud Chryſippum in libro de perturbationibus, perturbationes judicia quædam eſſe. nam & amor pecuniæ, ſuſpitio quædam eſt, qua pecuniam honeſtam eſſe judicamus; & ebrietatis, atque intemperantiæ, cæterorumque eadem eſt ratio. Ægritudinem animi adverſante ratione contractionem definiunt, cujus partes eſſe miſericordiam, invidentiam, æmulationem, obtrectationem, angorem, afflictationem, ſolicitudinem, dolorem, conturbationem. ac miſericordiam quidem ægritudinem eſſe aiunt, ex miſeria alterius injuria laborantis: invidentiam vero ægritudinem propter alterius res ſecundas ſuſceptam: æmulationem ægritudinem, quod eo, quod ipſe cupit, alter potiatur. obtrectationem ægritudinem ex eo, quod quibus ipſe potitur, his alter quoque potiatur: angorem ægritudinem prementem: afflictationem ægritudinem vexantem, difficultatemque afferentem: ſolicitudinem ęgritudinem è cogitatione manentem, ſive augeſcẽtem: ęrumnam ęgritu-

ἥκειν, τῆς προσονομασίας εἰλημμένης. ἐνέργημα δὲ, αὐτὸ εἶναι ταῖς κατὰ φύσιν κατασκευαῖς οἰκεῖον. τῶν γὰρ καθ' ὁρμὴν ἐνεργουμένων τὰ μὲν καθήκοντα εἶναι, τὰ δὲ παρὰ τὸ καθῆκον. καθήκοντα μὲν οὖν εἶναι, ὅσα λόγος αἱρεῖ ποιεῖν· ὡς ἔχει, γονεῖς τιμᾶν, ἀδελφοὺς, πατρίδα, συμπεριφέρεσθαι φίλοις· παρὰ τὸ καθῆκον δὲ, ὅσα μὴ αἱρεῖ λόγος· ὡς ἔχει τὰ τοιαῦτα, γονέων ἀμελεῖν, ἀδελφῶν ἀφροντιστεῖν, φίλοις μὴ συνδιατίθεσθαι, πατρίδα ὑπερορᾶν, καὶ τὰ παραπλήσια· οὔτε δὲ καθήκοντα, οὔτε παρὰ τὸ καθῆκον, ὅσα οὔτε αἱρεῖ λόγος πράττειν, οὔτε ἀπαγορεύει· οἷον κάρφος ἀνελέσθαι, γραφεῖον κρατεῖν, στλεγγίδα, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. καὶ τὰ μὲν καθήκοντα, ἄνευ περιστάσεως· τὰ δὲ, περιστατικά. καὶ ἄνευ μὲν περιστάσεως, τάδε, ὑγείας ἐπιμελεῖσθαι, καὶ αἰσθητηρίων, καὶ τὰ ὅμοια· κατὰ περίστασιν δὲ, τὸ πηροῦν ἑαυτὸν, καὶ τὴν κτῆσιν διαῤῥιπτεῖν· ἀνάλογον δὲ καὶ τῶν παρὰ τὸ καθῆκον. ἔτι, τῶν καθηκόντων, τὰ μὲν ἀεὶ καθήκει, τὰ δὲ οὐκ ἀεί. καὶ ἀεὶ μὲν καθήκει τὸ ἐρωτᾶν, τὸ ἀποκρίνεσθαι, καὶ περιπατεῖν, καὶ τὰ ὅμοια. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τὸ καθῆκον. ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς μέσοις τι καθῆκον, ὡς τὸ πείθεσθαι τοὺς παῖδας τοῖς παιδαγωγοῖς. φασὶ δὲ τὴν ψυχὴν εἶναι ὀκταμερῆ· μέρη γὰρ αὐτῆς, τά τε πέντε αἰσθητήρια, καὶ τὸ φωνητικὸν μόριον, καὶ τὸ διανοητικὸν, ὅπερ ἐστὶν αὐτὴ ἡ διάνοια· καὶ τὸ γεννητικόν. ἐκ δὲ τῶν ψευδῶν ἐπιγίνεσθαι τὴν διαστροφὴν ἐπὶ τὴν διάνοιαν, ἀφ' ἧς πολλὰ πάθη βλαστάνειν, καὶ ἀκαταστασίας αἴτια. ἔστι δὲ αὐτὸ τὸ πάθος κατὰ Ζήνωνα, ἡ ἄλογος καὶ παρὰ φύσιν ψυχῆς κίνησις, ἢ ὁρμὴ πλεονάζουσα. τῶν δὲ παθῶν τὰ ἀνωτάτω, καθά φησιν Ἑκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ παθῶν, εἶναι γένη τέτταρα, λύπην, φόβον, ἐπιθυμίαν, ἡδονήν. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς τὰ πάθη κρίσεις εἶναι, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ παθῶν· ἥ τε γὰρ φιλαργυρεία ὑπόληψίς ἐστι τοῦ τὸ ἀργύριον καλὸν εἶναι, καὶ ἡ μέθη δὲ, καὶ ἡ ἀκολασία ὁμοίως, καὶ τὰ ἄλλα. καὶ τὴν μὲν λύπην, εἶναι συστολὴν ἄλογον· εἴδη δὲ αὐτῆς, ἔλεον, φθόνον, ζῆλον, ζηλοτυπίαν, ἄχθος, ἐνόχλησιν, ἀνίαν, ὀδύνην, σύγχυσιν. ἔλεον μὲν οὖν εἶναι λύπην, ὡς ἐπὶ ἀναξίως κακοπαθοῦντι· φθόνον δὲ, λύπην ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς· ζῆλον δὲ, λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρεῖναι ὧν αὐτὸς ἐπιθυμεῖ· ζηλοτυπίαν δὲ, λύπην ἐπὶ τῷ καὶ ἄλλῳ παρεῖναι ἃ καὶ αὐτὸς ἔχει· ἄχθος δὲ, λύπην βαρύνουσαν· ἐνόχλησιν, λύπην στενοχωροῦσαν, καὶ δυσχωρείαν παρασκευάζουσαν· ἀνίαν, λύπην ἐκ διαλογισμῶν μένουσαν, ἢ ἐπιτεινομένην· ὀδύνην, λύπην ἐπίπο-

νον σύγχυσιν, λύπην ἄλογον, ἀποκναίουσαν καὶ κωλύουσαν τὰ παρόντα συνορᾷν. ὁ δὲ φόβος, ἐστὶ προσδοκία κακοῦ. εἰς δὲ τὸν φόβον ἀνάγεται καὶ ταῦτα, δεῖμα, ὄκνος, αἰσχύνη, ἔκπληξις, θόρυβος, ἀγωνία. δεῖμα μὲν οὖν ἐστι φόβος δέος ἐμποιῶν· αἰσχύνη δὲ, φόβος ἀδοξίας· ὄκνος δὲ, φόβος μελλούσης ἐνεργείας· ἔκπληξις δὲ, φόβος ἐκ φαντασίας ἀσυνήθους πράγματος· θόρυβος δὲ, φόβος μετὰ κατεπείξεως φωνῆς· ἀγωνία δὲ, φόβος ἀδήλου πράγματος. ἐπιθυμία δέ ἐστιν ἄλογος ὄρεξις, ὑφ᾽ ἣν τάττεται καὶ ταῦτα, σπάνις, μῖσος, φιλονεικία, ὀργή, ἔρως, μῆνις, θυμός· ἔστι δὲ ἡ μὲν σπάνις ἐπιθυμία τις ἐν ἀποτεύξει, καὶ οἷον κεχωρισμένη ἐκ τοῦ πράγματος, τεταμένη δὲ διακενῆς ἐπ᾽ αὐτὸ καὶ σπωμένη· μῖσος δέ ἐστιν ἐπιθυμία τις τοῦ κακῶς εἶναί τινι, μετὰ προκοπῆς τινος καὶ προστάσεως· φιλονεικία δὲ, ἐπιθυμία τις περὶ αἱρέσεως· ὀργὴ δὲ, ἐπιθυμία τιμωρίας, τοῦ δοκοῦντος ἠδικηκέναι οὐ προσηκόντως· ἔρως δέ ἐστιν ἐπιθυμία τις, οὐχὶ περὶ σπουδαίους· ἔστι γὰρ ἐπιβολὴ φιλοπονίας διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον· μῆνις δέ ἐστιν ὀργή τις πεπαλαιωμένη καὶ ἐπίκοτος, ἐπιτηρητικὴ δέ. ὅπερ ἐμφαίνεται διὰ τῶνδε,

Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσσῃ.

ὁ δὲ θυμός ἐστιν ὀργὴ ἀρχομένη. ἡδονὴ δέ ἐστιν ἄλογος ἔπαρσις, ἐφ᾽ αἱρετῷ δοκοῦντι ὑπάρχειν. ὑφ᾽ ἣν τάττεται κήλησις, ἐπιχαιρεκακία, τέρψις, διάχυσις. κήλησις μὲν οὖν ἐστιν ἡδονὴ δι᾽ ὤτων κατακλῶσα· ἐπιχαιρεκακία δὲ, ἡδονὴ ἐπ᾽ ἀλλοτρίοις κακοῖς· τέρψις δὲ, οἷον τρέψις, προτροπὴ τῆς ψυχῆς ἐπὶ τὸ ἀνειμένον· διάχυσις δὲ, ἀνάλυσις ἀρετῆς. ὡς δὲ λέγεται τινὰ ἐπὶ τοῦ σώματος ἀῤῥωστήματα, οἷον, ποδάγρα, καὶ ἀρθρίτιδες· οὕτω κἀπὶ τῆς ψυχῆς, φιλοδοξία, καὶ φιληδονία, καὶ τὰ παραπλήσια. τὸ γὰρ ἀῤῥώστημα, ἐστὶ νόσημα μετὰ ἀσθενείας· τὸ δὲ νόσημα, οἴησις σφόδρα δοκοῦντος αἱρετοῦ. καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ σώματος εὐεμπτωσίαι τινὲς λέγονται, οἷον καταῤῥοι καὶ διάῤῥοια· οὕτω κἀπὶ τῆς ψυχῆς εἰσιν εὐκαταφορίαι, οἷον φθονερία, ἀνελεημοσύνη, καὶ τὰ παραπλήσια. εἶναι δὲ καὶ εὐπαθείας φασὶ τρεῖς, χαράν, εὐλάβειαν, βούλησιν. καὶ τὴν μὲν χαρὰν ἐναντίαν φασὶν εἶναι τῇ ἡδονῇ, οὖσαν εὔλογον ἔπαρσιν· τὴν δὲ εὐλάβειαν, τῷ φόβῳ, οὖσαν εὔλογον ἔκκλισιν· φοβηθήσεσθαι μὲν γὰρ τὸν σοφὸν οὐδαμῶς, εὐλαβηθήσεσθαι δέ. τῇ δὲ ἐπιθυμίᾳ ἐναντίαν φασὶν εἶναι τὴν βούλησιν, οὖσαν εὔλογον ὄρεξιν. καθάπερ οὖν ὑπὸ τὰ πρῶτα πάθη πίπτει τινὰ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑπὸ τὰς πρώτας εὐπαθείας· καὶ ὑπὸ μὲν τὴν βούλησιν, εὔνοιαν, εὐμένειαν,

A dinem laborioſam : conturbationem, ægritudinem à ratione averſam, torporem afferentem, impedientemque quo minus præſentia conſpiciamus. Metus autem eſt expectatio mali, ſub quo hæc quoque ſubjiciuntur, pavor, pigritia, pudor, terror, trepidatio, timor. Pavor eſt metus timorem incutiens. Pudor metus ignominiæ. Pigritia metus conſequentis laboris. Terror metus ex rei inſolitæ ſpecie. Trepidatio metus vocis uſum impediens. Libido eſt averſa à ratione appetitio, ſub B qua hæc quoque ſubjiciuntur; indigentia, odium, diſcordia, ira, amor, inimicitia, excandeſcentia. Eſt autem indigentia quædam in repulſa libido, quaſi ab ipſa re ſeparata, in eam fruſtra propenſa, atque hærens. Odium vero eſt quædam libido, qua, ut male fit alicui, volumus, cum quadam progreſſione, ac propugnatione conjuncta. Contentio eſt in his, quæ ſectæ ſunt, quædam libido. Ira, libido puniendi ejus, qui ſine cauſa injuriam feciſſe videatur. Amor libido quædam eſt, non eadem quę in bo- C nis reperitur; hæc enim applicatio eſt ad laborem voluntate ſuſceptum, ob præſtantem pulchritudinem. Inimicitia, ira quædam inveterata, atque acerba, ulciſcendi tempus obſervans, quod apparet ex his;

Nam etſi iram quidem vel uno die concoquat,
Attamen & poſtea ſervat inimicitiam, ut perficiat.

Excandeſcentia eſt ira naſcens, & modo exiſtens. Voluptas autem eſt animi averſa à ratione elatio, propter id quod expetendum videtur; ſub qua hæc ſubjici- D untur, delectatio, malevolentia, oblectatio, mollitia. Delectatio eſt voluptas auditus ſuavitate tanquam illiquefacta animum perfundens. Malevolentia, voluptas ob alterius mala. Oblectatio quaſi mentis perverſio, hortatio ad animi diſſolutionem. Mollitia, virtutis diſſolutio. Quemadmodum autem corporis ægrotationes quædam dicuntur, veluti podagra, & articulorum dolores; ſic etiam in animo gloriæ, voluptatiſque cupiditas, atque his affinia exiſtunt. Eſt enim ægrotatio mor- E bus cum imbecillitate. Morbus autem opinio eſt ejus, quod valde expetendum videtur. Atque ut in corpore fluxiones quædam facile exiſtunt, ut pituita, & diarroia; ſic etiam animi quidam faciles lapſus ſunt. ut invidentia, animus miſericordiæ expers, & his ſimilia. Animi autem cum ratione commotiones tres eſſe aiunt, gaudium, cautionem, voluntatem. Ac gaudium quidem voluptati contrarium eſſe dicunt, quod eſt animi cum ratione elatio; cautionem vero timori, F quæ eſt declinatio mali cum ratione. Sapientem enim, non illum quidem in metu futurum, cautionem tamen adhibiturum. Libidini autem contrariam eſſe aiunt voluntatem, quæ eſt appetitio cum ratione. Ut igitur ſub principes perturbationes, ſic etiam ſub principes conſtantias, quædam ſubjiciuntur. ſub voluntate quidem benevolentia, placabilitas, ſalu-

ſalutatio, charitas: ſub cautione reverentia, ſanctitas: ſub gaudio delectatio, jucunditas,bonus animus. Sapientem perturbationis expertem eſſe aiunt, quoniam nullo modo labi poſſit. ſed & alium eſſe perturbationis expertem, improbum, qui ab immani duroque nihil differat. atque etiam ſapientem minime elatum eſſe, quoniam in his, quæ gloriam ignominiamque afferunt, neutram in partem moveatur. Alium quoque eſſe minime elatum, qui in vulgaribus numeretur, qui levis eſt. Bonos omnes auſteros eſſe aſſerunt, quia neque ad voluptatem ipſi loquuntur, & alios ad voluptatem loquentes rejiciunt. ſed & alium eſſe, qui auſterus, eodem modo ac vetus vinum dicitur, quo ad medicamenta quidem utuntur,ad propinandum vero non magnopere utuntur. Bonos eſſe incorruptos,earumque rerum obſervantes, quibus ſe ad id, quod ipſis melius eſt, comparent, ea ratione, quæ vitioſa quidem occultare, bona vero, ſi qua ſunt, præſeferre nullis fallaciis poſſit. eos enim & ex voce & ex vultu ſimulationem ſuſtuliſſe. atq; etiam eos nequaquam negotioſos eſſe, propterea quod cavent,nequid præter officium agant. Eoſdem vinolentos quidem, non tamen ebrios futuros, ſed neque inſanos. Eis tamen propter furorem, vel delirationem, viſa quædam alieniora obverſari,non illa quidem ex rerum expetendarũ ratione, ſed præter naturam. Ac ne ægritudine quidem affectum iri ſapientes; quoniam, ut ait Apollodorus in morali, ægritudo ſit animi adverſante ratione contractio. eoſdem divinos eſſe, nam in ſe ipſis quaſi deum habere. improbum autem impium eſſe. duplicem vero eſſe impium; tum eum, qui adverſarius dicitur diis, tum eum, qui deos pro nihilo habet, quod quidem omnibus improbis commune non eſt. bonos, deos maxime colere; eorum enim quæ deorum legitima ſunt, illos peritos eſſe: atque etiam pietatem colendorum deorum ſcientiam eſſe. eoſdem quoque diis ſacrificia facere, puroſque eſſe. nequid enim in deos peccent, cavere. quos quidem eos admirari propterea quod in Deos juſti religioſique ſint. Solos ſacerdotes eſſe ſapientes: eos enim ſacrificia, dedicationes, expiationes, & cætera, quæ diis accommodata ſunt, conſideraviſſe. Videtur autem illis, cum à diis diſceſſeris, parentes & fratres proximo loco colendos eſſe. charitatem in filios in ipſis à natura gigni affirmant, quæ in improbis eadem minime inſit. Placet etiam eis, quemadmodum & Chryſippus in quarto moralium quæſtionum, & Perſæus, & Zeno tradiderunt, peccata omnia eſſe æqualia. ut enim nec vero verius, nec falſo quidquam magis falſum eſt: ſic neque fraus fraude, neque peccatum peccato majus eſt. nam & qui centum ſtadiis, & qui uno à Canopo abeſt, æque uterque Canopi non eſt: ſic etiam qui magis minuſve peccat, æque uterque à recte facto abeſt. Heraclides tamen Tarſenſis Antipatri

A ἀσπασμόν, ἀγάπησιν· ὑπὸ δὲ τὴν εὐλάβειαν, αἰδῶ, ἁγνείαν· ὑπὸ δὲ τὴν χαρὰν, τέρψιν, εὐφροσύνην, εὐθυμίαν. φασὶ δὲ καὶ ἀπαθῆ εἶναι τὸν σοφὸν, διὰ τὸ ἀνέμπτωτον εἶναι. εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἀπαθῆ τὸν φαῦλον, ἐν ἴσῳ λεγόμενον τῷ σκληρῷ καὶ ἀτέγκτῳ. ἄτυφόν τε εἶναι τὸν σοφόν· ἴσως γὰρ ἔχειν πρός τε τὸ ἔνδοξον καὶ τὸ ἄδοξον. εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἄτυφον, κατὰ τὸν εἰκαῖον τεταγμένον, ὅς ἐστι φαῦλος. καὶ αὐστηροὺς δέ φασιν εἶναι πάντας τοὺς B σπουδαίους, τῷ μήτε αὐτοὺς πρὸς ἡδονὴν ὁμιλεῖν, μήτε παρ᾽ ἄλλων τὰ πρὸς ἡδονὴν προσδέχεσθαι. καὶ ἄλλον δὲ εἶναι αὐστηρὸν, παραπλησίως λεγόμενον τῷ αὐστηρῷ οἴνῳ, ᾧ πρὸς μὲν φαρμακοποιΐαν χρῶνται, πρὸς δὲ πρόποσιν οὐ πάνυ. ἀκιβδήλους τοὺς σπουδαίους, φυλακτικούς τε εἶναι τοῦ ἐπὶ τὸ βέλτιον αὐτοὺς παριστάνειν, διὰ παρασκευῆς τῆς τὰ φαῦλα μὲν ἀποκρυπτούσης, τὰ δὲ ὑπάρχοντα ἀγαθὰ φαίνεσθαι ποιούσης ἀπλάστως. περιῃρηκέναι γὰρ ἐν τῇ φωνῇ τὸ πλάσμα καὶ τῷ εἴδει. C ἀπράγμονάς τε εἶναι. ἐκκλίνειν γὰρ τὸ πράττειν τι παρὰ τὸ καθῆκον. καὶ οἰνωθήσεσθαι μὲν, οὐ μεθυσθήσεσθαι δέ· ἔτι δὲ οὐδὲ μανήσεσθαι. προσπεσεῖσθαι μέντοι ποτὲ αὐτῷ φαντασίας ἀλλοκότους, διὰ μελαγχολίαν ἢ λήρησιν, οὐ κατὰ τὸν τῶν αἱρετῶν λόγον, ἀλλὰ παρὰ φύσιν. οὐδὲ μὴν λυπηθήσεσθαι τὸν σοφὸν, διὰ τὸ τὴν λύπην, ἄλογον εἶναι συστολὴν ψυχῆς, ὡς Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν τῇ ἠθικῇ. θείους τε εἶναι· ἔχειν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς οἱονεὶ θεόν. τὸν δὲ φαῦλον, D ἄθεον. διττὸν δὲ εἶναι τὸν ἄθεον· τόν τε ἐναντίως τῷ θείῳ λεγόμενον, καὶ τὸν ἐξουθενητικὸν τοῦ θείου· ὅπερ οὐκ εἶναι περὶ πάντα φαῦλον. θεοσεβεῖς τοὺς σπουδαίους· ἐμπείρους γὰρ εἶναι τῶν περὶ θεῶν νομίμων· εἶναί τε τὴν εὐσέβειαν ἐπιστήμην θεῶν θεραπείας. ἀλλὰ μὴν καὶ θύειν αὐτοὺς θεοῖς, ἁγνούς τε ὑπάρχειν, ἐκνεύειν γὰρ τὰ περὶ τοὺς θεοὺς ἁμαρτήματα. καὶ τοὺς θεοὺς ἄγασθαι αὐτούς· ὁσίους τε γὰρ εἶναι καὶ δικαίους πρὸς τὸ θεῖον. μόνους ἱερέας τοὺς E σοφούς· ἐπεσκέφθαι γὰρ περὶ θυσιῶν, ἱδρύσεων, καθαρμῶν, τῶν ἄλλων τῶν πρὸς θεοὺς οἰκείων. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς καὶ γονέας σεβήσεσθαι, καὶ ἀδελφοὺς ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ μετὰ τοὺς θεούς. φασὶ δὲ καὶ τὴν πρὸς τὰ τέκνα φιλοστοργίαν φυσικὴν εἶναι αὐτοῖς, καὶ ἐν φαύλοις μὴ εἶναι. ἀρέσκει τε αὐτοῖς ἴσα ἡγεῖσθαι τὰ ἁμαρτήματα, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἠθικῶν ζητημάτων, καὶ Περσαῖος, καὶ Ζήνων. εἰ γὰρ ἀληθὲς ἀληθοῦς μᾶλλον οὐκ ἔστιν, F οὐδὲ ψεῦδος ψεύδους· οὕτως οὐδὲ ἀπάτη ἀπάτης, οὐδὲ ἁμάρτημα ἁμαρτήματος. καὶ γὰρ ὁ ἑκατὸν σταδίους ἀπέχων Κανώβου, καὶ ὁ ἕνα, ἐπίσης οὐκ εἰσὶν ἐν Κανώβῳ· οὕτω καὶ ὁ πλεῖον καὶ ὁ ἔλαττον ἁμαρτάνων, ἐπίσης οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ κατορθοῦν. Ἡρακλείδης μέντοι ὁ Ταρσεὺς Ἀντιπάτρου τοῦ Ταρ-

σέως γνώριμος, καὶ Ἀθηνόδωρος, ἄνισά φασι τὰ ἁμαρτήματα. πολιτεύεσθαί φασι τὸν σοφὸν ἂν μή τι κωλύῃ, ὥς φησι Χρύσιππος ἐν πρώτῳ Περὶ βίων. καὶ γὰρ κακίαν ἐφέξειν, ἐπ' ἀρετὴν παρορμήσειν, καὶ γαμήσειν (ὡς ὁ Ζήνων φησὶν ἐν πολιτείᾳ) καὶ παιδοποιήσεσθαι. ἔτι τε μὴ δοξάσειν τὸν σοφὸν, τουτέστι ψευδεῖ μὴ συγκαταθήσεσθαι μηδενί. κυνιεῖν τε αὐτόν· εἶναι γὰρ τὸν κυνισμὸν εὔτονον ἐπ' ἀρετὴν ὁδὸν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ ἠθικῇ. γεύσεσθαί τε καὶ ἀνθρωπίνων σαρκῶν, κατὰ περίστασιν. μόνον τε, ἐλεύθερον· τοὺς δὲ φαύλους, δούλους. εἶναι γὰρ τὴν ἐλευθερίαν, ἐξουσίαν αὐτοπραγίας· τὴν δὲ δουλείαν, στέρησιν αὐτοπραγίας. εἶναι δὲ καὶ ἄλλην δουλείαν τὴν ἐν ὑποτάξει, καὶ τρίτην τὴν ἐν κτήσει τε καὶ ὑποτάξει, ᾗ ἀντιτίθεται ἡ δεσποτεία, φαύλη οὖσα καὶ αὕτη. οὐ μόνον δὲ ἐλευθέρους εἶναι τοὺς σοφοὺς, ἀλλὰ καὶ βασιλέας, τῆς βασιλείας οὔσης ἀρχῆς ἀνυπευθύνου, ἥτις περὶ μόνους ἂν τοὺς σοφοὺς σταίη, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ τοῦ κυρίως κεχρῆσθαι Ζήνωνα τοῖς ὀνόμασιν. ἐγνωκέναι γάρ φησι δεῖν τὸν ἄρχοντα περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, μηδένα δὲ τῶν φαύλων ἐπίστασθαι ταῦτα. ὁμοίως δὲ καὶ ἀρχικοὺς, δικαστικούς τε καὶ ῥητορικοὺς μόνους εἶναι· τῶν δὲ φαύλων οὐδένα. ἔτι καὶ ἀναμαρτήτους, τῷ ἀπεριπτώτους εἶναι ἁμαρτήματι. ἀβλαβεῖς τε εἶναι· οὐ γὰρ ἄλλους βλάπτειν, οὔτε ἑαυτούς. ἐλεήμονάς τε μὴ εἶναι, συγγνώμην τε ἔχειν μηδενί· μὴ γὰρ παριέναι τὰς ἐπιβαλλούσας ἐκ τοῦ νόμου κολάσεις· ἐπεὶ τό γε εἴκειν, καὶ ὁ ἔλεος, αὐτή τε ἡ ἐπιείκεια, οὐδενία ἐστὶ ψυχῆς πρὸς κολάσεις προσποιουμένη χρηστότητα, μηδὲ οἴεσθαι σκληροτέρας αὐτὰς εἶναι. ἔτι γε τὸν σοφὸν οὐδὲν θαυμάζειν τῶν δοκούντων παραδόξων, οἷον χαρώνεια, καὶ ἀμπώτιδας, καὶ πηγὰς θερμῶν ὑδάτων, καὶ πυρὸς ἀναφυσήματα. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐν ἐρημίᾳ, φασὶ, βιώσεται ὁ σπουδαῖος· κοινωνικὸς γὰρ φύσει καὶ πρακτικός. τὴν μέντοι ἄσκησιν ἀποδέξεται ὑπὲρ τῆς τοῦ σώματος ὑπομονῆς. εὔξεταί τε, φασὶν, ὁ σοφὸς, αἰτούμενος τὰ ἀγαθὰ παρὰ τῶν θεῶν, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ καθηκόντων, καὶ Ἑκάτων ἐν τρισκαιδεκάτῳ Περὶ παραδόξων. λέγουσι δὲ καὶ τὴν φιλίαν ἐν μόνοις τοῖς σπουδαίοις εἶναι, διὰ τὴν ὁμοιότητα. φασὶ δὲ αὐτὴν κοινωνίαν τινὰ εἶναι τῶν κατὰ τὸν βίον, χρωμένων ἡμῶν τοῖς φίλοις ὡς ἑαυτοῖς. δι' αὐτόν τε αἱρετὸν τὸν φίλον ἀποφαίνονται, καὶ τὴν πολυφιλίαν ἀγαθόν. ἔν τε τοῖς φαύλοις μὴ εἶναι φιλίαν. μηδενί τε τῶν φαύλων φιλονεικεῖν. πάντας τε τοὺς ἄφρονας μαίνεσθαι. οὐ γὰρ φρονίμους εἶναι, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἴσην τῇ ἀφροσύνῃ μανίαν πάντα πράττειν. πάντα τε εὖ ποιεῖν τὸν σοφὸν, ὡς καὶ πάντα φαμὲν τὰ αὐλήματα εὖ αὐλεῖν τὸν Ἰσμηνίαν. καὶ τῶν σοφῶν δὲ πάντα

A Tarſenſis ſodalis, & Athenodorus peccata aiunt minime eſſe æqualia. Sapientem, niſi quid impediat, remp. adminiſtraturum eſſe dicunt, quemadmodum eſt apud Chryſippum in libro de vitis. nam & malitiam reprimet, & ad virtutem hortabitur: Præterea, ut Zeno ait in rep. uxorem ducturum, filioſque procreaturum; atque etiam nihil opinaturum eſſe ſapientem, hoc eſt, nulli falſo aſſenſurum: Cynicorum quoque vitam, & rationem ſequuturum, quod ea, ut Apollodorus ait in moralibus, rectiſſima ſit ad virtutem via; & ſi qui forte
B caſus inciderit, humanas etiam carnes guſtaturum: eundem ſolum eſſe liberum, malos autem ſervos. nam libertatem judicio arbitrioque ſuo agendi poteſtatem eſſe; cujus privationẽ eſſe ſervitutem. ſed & aliam eſſe ſervitutem, quæ in obedientia verſetur; & tertiã præterea, quæ & obedientia & ergaſtulo coercetur; cui dominatio, quæ ipſa quoq; vitioſa eſt, opponitur, nec vero ſolummodo liberos eſſe ſapientes, ſed etiam reges; ſi quidem regnum principatus eſt
C nullius imperio ſubjectus, qui in ſolis conſiſtere poſſit ſapientibus, quemadmodum Chryſippus ait in eo libro, in quo Zenonem nominibus proprie uſum fuiſſe docet. qui enim princeps futurus ſit, eum bonorum malorumque rationem cognitam habere oportere; neminem autem improbum hæc cognoſcere. Eoſdem ad gerendos magiſtratus, ad judicandum, ad dicendum, ſolos eſſe idoneos; ex improbis autem neminem: atque etiam eos peccatis omnibus vacare, quoniam errore nullo
D labi poſſint; innocentes eſſe, quia nec alteri unquam nec ſibi ipſis noceant: ſed neque miſericordes eſſe, neque cuiquam veniam tribuere; non enim eos de animadverſionibus his, que legibus conſtitutæ ſunt, quidquam remittere, nec eas duriores eſſe exiſtimare; quippe indulgentia, & miſericordia, atque ipſa in animadvertendo æquitas, bonitatis imitatrix, nullius animo ineſt. Præterea nihil earum rerum admirari ſapientem, quæ admirabiles videantur,
E ut Charonis janua, æſtuum receſſus, aquarum fontes calidarum, ignium eruptiones. ac ne in ſolitudine quidem, inquiunt, vivet vir bonus: natura enim ad ſocietatem, actionemque factus eſt. ad firmandum tamen corpus exercitationibus utetur. Precabitur quoque, ut aiunt, ſapiens, bona petens à diis; quemadmodum & Poſidonius in primo de officiis, & Hecaton in tertio decimo paradoxorum ait. Amicitiam autem inter ſolos bonos propter ſimilitudinem eſſe aiun; tquam quidem rerum earum quæ in vita ſunt, communitatem quandam
F eſſe dicunt; cum Amicis ſic, ut nobis ipſis utamur. Amicum propter ſe ipſum expetendum eſſe, amicorumque multitudinem bonum aſſerunt; inter malos autem nullam eſſe amicitiam, nulli improbo ſapientem obtrectare. ſtultos omnes inſanire. nec enim eos prudentes eſſe, ſed ſtultitia, quæ imprudentiæ æquiparatur, omnia agere. recte quoque omnia facere ſapientem, quo modo Iſmeniam dicimus bene omnes tibiarum cantus tibiis canere. quin etiam ſapientum omnia

A eſſe; eis enim omnium rerum facultatem legem conceſſiſſe. Malorum autem quædam eſſe dicuntur, quemadmodum & injuſtorum; ſed aliter quidem civitati, aliter vero utentium dicimus. virtutes inter ſe connexas eſſe aiunt, quique una præditus ſit, omnibus præditum eſſe. illarum enim eſſe communia præcepta, quemadmodum & Chryſippus in primo de virtutibus, & Apollodorus in phyſica antiqua, & Hecaton in tertio de virtutibus ait. qui enim virtute præditus eſt, hunc & ad contemplandum, & ad agendum ea, quæ agenda ſunt idoneum eſſe. quæ autem agenda ſunt, eadem & expetenda, & ſuſtinenda, & diſtribuenda, & retinenda ſunt. itaque ſi alia quidem conſulto, alia fortiter, alia juſte, & alia conſtanter agit, prudens eſt, & fortis, & juſtus, & temperans. Unamquamque virtutem in proprio ſibi genere tanquam capite verſari; ut fortitudinem in his, quæ ſuſtinenda ſunt, prudentiam in his, quæ agenda, vel non agenda, vel neutra ſunt; ſimiliterque reliquas in propriis generibus verſari. ac prudentiæ quidem bona conſultatio & intelligentia, temperantiæ autem ordo & modeſtia, juſtitiæ æqualitas & æquanimitas, fortitudini conſtantia & robur conſequens eſt. Placet autem ipſis, inter virtutem ac vitium nihil eſſe medium interjectum; Peripateticis inter virtutem ac vitium medium eſſe progreſſionem affirmantibus. ut enim lignum, vel rectum, vel obliquum; ſic vel juſtum, vel injuſtum aiunt eſſe oportere, juſtiorem vero, vel injuſtiorem nequaquam: atque hoc idem de reliquis dicendum eſſe. Sed virvirtutem Chryſippus amitti poſſe ait, Cleanthes negat. Ob ebrietatem ac furorem ille quidem amitti poſſe aſſerit, hic vero ob firmiſſimas animi comprehenſiones negat. atque etiam ipſam per ſe expetendam eſſe. itaque eorum, quæ perperam agimus, nos pudet; quippe quod honeſtum eſt, id ſolum bonum eſſe ſcientes. ipſam porro virtutem ad beate vivendum ſe ipſa contentam eſſe, quemadmodum eſt apud Zenonem, & Chryſippum in primo de virtutibus, & Hecatonem in ſecundo de bonis. Si enim, inquit, magnanimitas, ut omnia infra ſe poſita exiſtimet, ſe ipſa contenta eſt, eaque virtutis pars eſt; virtus quoque, ea, quæ officere videntur, deſpiciens, ad beate vivendum ſe ipſa contenta erit. Panætius tamen & Poſidonius virtutem ſe ipſa una contentam eſſe negant; ſed & ſanitate, & viribus, & rerum neceſſariarum ſuppeditatione opus eſſe aiunt. Placet autem illis, virtute ſemper uti, quemadmodum ait Cleanthes. nam & amitti non poteſt, & animo undique perfecto utitur, qui bonus eſt. Juſtum autem non præſcriptione, ſed natura ſic juſtum eſſe, quomodo legem, rectamque rationem, quem admodum ait Chryſippus in libro de honeſto. Videtur ipſis etiam à philoſophia non abeſſe diſſenſionem. alioquin univerſam vitam hac ratione

A εἶναι· δεδωκέναι γὰρ αὐτοῖς παντελῆ ἐξουσίαν τὸν νόμον. τῶν δὲ φαύλων εἶναι τινὰ λέγεται, ὃν τρόπον καὶ τῶν ἀδίκων. ἄλλως μὲν τῆς πόλεως, ἄλλως δὲ τῶν χρωμένων φαμέν. τὰς δὲ ἀρετὰς λέγουσιν ἀντακολουθεῖν ἀλλήλαις, καὶ τὸν μίαν ἔχοντα πάσας ἔχειν. εἶναι γὰρ αὐτῶν τὰ θεωρήματα κοινὰ, καθάπερ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν φησὶν, Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῇ φυσικῇ κατὰ τὴν ἀρχαίαν, Ἑκάτων δὲ ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ B ἀρετῶν. τὸν γὰρ ἐνάρετον, θεωρητικόν τε εἶναι, καὶ ποιητικὸν τῶν πρακτέων· τὰ δὲ πρακτέα καὶ αἱρετέα ἐστὶ, καὶ ὑπομονητέα καὶ ἀπονεμητέα καὶ ἐμμενητέα. ὥστε εἰ τὰ μὲν αἱρετικῶς ποιεῖ, τὰ δὲ ὑπομονητικῶς, τὰ δὲ ἀπονεμητικῶς, τὰ δὲ ἐμμενητικῶς, φρόνιμός τε ἐστὶ καὶ ἀνδρεῖος καὶ δίκαιος καὶ σώφρων. κεφαλαιοῦσθαί τε ἑκάστην τῶν ἀρετῶν περί τι ἴδιον κεφάλαιον· οἷον τὴν ἀνδρείαν περὶ τὰ ὑπομονητέα, τὴν φρόνησιν περὶ τὰ ποιητέα καὶ μὴ, καὶ C οὐδέτερα· ὁμοίως τε καὶ τὰς ἄλλας περὶ τὰ οἰκεῖα τρέπεσθαι. ἕπονται δὲ τῇ μὲν φρονήσει εὐβουλία καὶ σύνεσις· τῇ δὲ σωφροσύνῃ, εὐταξία καὶ κοσμιότης· τῇ δὲ δικαιοσύνῃ, ἰσότης καὶ εὐγνωμοσύνη· τῇ δὲ ἀνδρείᾳ, ἀπαραλλαξία καὶ εὐτονία. ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς μηδὲν μέσον εἶναι ἀρετῆς καὶ κακίας· τῶν Περιπατητικῶν μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας εἶναι λεγόντων τὴν προκοπήν. ὡς γὰρ δεῖν φασὶν ἢ ὀρθὸν εἶναι ξύλον ἢ στρεβλὸν, D οὕτως ἢ δίκαιον ἢ ἄδικον· οὔτε δὲ δικαιότερον, οὔτε ἀδικώτερον. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. καὶ μὴν τὴν ἀρετὴν Χρύσιππος μὲν, ἀποβλητὴν· Κλεάνθης δὲ, ἀναπόβλητον. ὁ μὲν, ἀποβλητὴν, διὰ μέθην καὶ μελαγχολίαν· ὁ δὲ, ἀναπόβλητον, διὰ βεβαίους καταλήψεις. καὶ αὐτὴν δὲ αἱρετὴν εἶναι. αἰσχυνόμεθα γοῦν ἐφ' οἷς κακῶς πράττομεν, ὡς ἂν μόνον τὸ καλὸν εἰδότες ἀγαθόν. αὐτάρκη τε εἶναι αὐτὴν πρὸς εὐδαιμονίαν, E καθά φησι Ζήνων καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν, καὶ Ἑκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ἀγαθῶν· Εἰ γάρ, φησὶν, αὐτάρκης ἐστὶν ἡ μεγαλοψυχία πρὸς τὸ πάντων ὑπεράνω ποιεῖν, ἔστι δὲ μέρος ἀρετῆς, αὐτάρκης ἐστὶ καὶ ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν, καταφρονοῦσα καὶ τῶν δοκούντων ὀχληρῶν. ὁ μέντοι Παναίτιος καὶ Ποσειδώνιος οὐκ αὐτάρκη λέγουσι τὴν ἀρετὴν, ἀλλὰ χρείαν εἶναί φασι καὶ ὑγείας καὶ ἰσχύος καὶ χορηγίας. ἀρέσκει F δὲ αὐτοῖς καὶ διαπαντὸς χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ, ὡς οἱ περὶ Κλεάνθην φασίν. ἀναπόβλητος γάρ ἐστι, καὶ πάντοτε τῇ ψυχῇ χρῆται οὔσῃ τελείᾳ ὁ σπουδαῖος. φύσει τε τὸ δίκαιον εἶναι, καὶ μὴ θέσει, ὡς καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ τοῦ καλοῦ. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς μήτε τὴν διαφωνίαν ἀφίστασθαι φιλοσοφίας· ἐπεὶ τῷ λόγῳ τούτῳ προλείψειν ὅλον τὸν βίον

ὡς

ὡς καὶ Ποσειδώνιός φησιν ἐν τοῖς προτρεπτικοῖς. εὐχρηστεῖν δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματά φησιν ὁ Χρύσιππος. ἔτι ἀρέσκει αὐτοῖς μηδὲν εἶναι ἡμῖν δίκαιον πρὸς τὰ ἄλλα ζῷα, διὰ τὴν ἀνομοιότητα, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ δικαιοσύνης, καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ Περὶ καθήκοντος. καὶ ἐρασθήσεσθαι δὲ τὸν σοφὸν τῶν νέων τῶν ἐμφαινόντων διὰ τοῦ εἴδους τὴν πρὸς ἀρετὴν εὐφυΐαν, ὥς φησι Ζήνων ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ βίων, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ ἠθικῇ. εἶναι δὲ τὸν ἔρωτα, ἐπιβολὴν φιλευποιΐας, διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον· καὶ μὴ εἶναι συνουσίας, ἀλλὰ φιλίας. τὸν γοῦν Θρασωνίδην, καίπερ ἐν ἐξουσίᾳ ἔχοντα τὴν ἐρωμένην, διὰ τὸ μισεῖσθαι, ἀπέχεσθαι αὐτῆς. εἶναι οὖν τὸν ἔρωτα φιλίας, ὡς καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ ἔρωτός φησι· καὶ μὴ εἶναι ἐπίμεμπτον αὐτόν. εἶναι δὲ καὶ τὴν ὥραν ἄνθος ἀρετῆς. Βίων δὲ, τριῶν ὄντων, θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ καὶ λογικοῦ, τὸν τρίτον φασὶν αἱρετέον· γεγονέναι γὰρ ὑπὸ τῆς φύσεως ἐπίτηδες τὸ λογικὸν ζῷον πρὸς θεωρίαν καὶ πρᾶξιν. εὐλόγως τέ φασιν ἐξάξειν ἑαυτὸν τοῦ βίου τὸν σοφὸν, καὶ ὑπὲρ πατρίδος καὶ ὑπὲρ φίλων· κἂν ἐν σκληροτέρᾳ γένηται ἀλγηδόνι, ἢ πηρώσεσιν, ἢ νόσοις ἀνιάτοις. ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς καὶ κοινὰς εἶναι τὰς γυναῖκας δεῖν παρὰ τοῖς σοφοῖς· ὥστε τὸν ἐντυχόντα τῇ ἐντυχούσῃ χρῆσθαι, καθά φησι Ζήνων ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ πολιτείας, ἀλλά τε Διογένης ὁ κυνικὸς, καὶ Πλάτων. πάντας τε παῖδας ἐπίσης στέρξομεν πατέρων τρόπον, καὶ ἡ ἐπὶ μοιχείᾳ ζηλοτυπία περιαιρεθήσεται. πολιτείαν δὲ ἀρίστην, τὴν μικτὴν ἔκ τε δημοκρατίας καὶ βασιλείας καὶ ἀριστοκρατίας. καὶ ἐν μὲν τοῖς ἠθικοῖς δόγμασι τοιαῦτα λέγουσι, καὶ τούτων πλείω μετὰ τῶν οἰκείων ἀποδείξεων. ταῦτα δὲ ὡς ἐν κεφαλαίοις ἡμῖν διαλελέχθω, καὶ στοιχειωδῶς. τὸν δὲ φυσικὸν λόγον διαιροῦσιν εἴς τε τὸν περὶ σωμάτων τόπον, καὶ περὶ ἀρχῶν, καὶ στοιχείων, καὶ θεῶν, καὶ περάτων, καὶ τόπου, καὶ κενοῦ. καὶ οὕτω μὲν εἰδικῶς. γενικῶς δὲ εἰς τρεῖς τόπους, τόν τε περὶ κόσμου, καὶ τὸν περὶ τῶν στοιχείων, καὶ τρίτον τὸν αἰτιολογικόν. τὸν δὲ περὶ τοῦ κόσμου διαιρεῖσθαί φασιν εἰς δύο μέρη. μιᾷ γὰρ σκέψει ἐπικοινωνεῖν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν μαθηματικῶν, καθ' ἣν ζητοῦσι περί τε τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανωμένων· οἷον, εἰ ὁ ἥλιος ἐστὶ τηλικοῦτος ἡλίκος φαίνεται, καὶ ὁμοίως εἰ ἡ σελήνη· καὶ περὶ δινήσεως, καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις ζητημάτων. ἑτέραν δὲ αὐτοῦ σκέψιν εἶναι ἥτις μόνοις τοῖς φυσικοῖς ἐπιβάλλει, καθ' ἣν ζητεῖταί ἥ τε οὐσία αὐτοῦ, καὶ εἰ ὁ ἥλιος, καὶ εἰ γεννη-

A anticipatione comprehenſuram fuiſſe, quemadmodum ait Poſidonius in adhortationibus. ſed & ingenuas artes Chryſippus commoditatem afferre ait. Placet quoque ipſis, nihil nobis eſſe juris cum cæteris animantibus, propter diſſimilitudinem; quod & Chryſippus in primo de juſtitia, & Poſidonius in primo de officiis tradiderunt. quinetiam ſapientem ex adoleſcentibus eos amaturum, qui ex pulchritudine virtutis indolem oſtendunt, quemadmodum & Zeno in rep. & Chry- B ſippus in primo de vitis, & Apollodorus in moralibus ait. Eſſe autem amorem beneficentiæ ſtudii conatum propter præſtantem pulchritudinem; eumque non conjunctionis eſſe, ſed amicitiæ. Quocirca Thraſonidem mulierem, quam amabat, quamvis in ſua poteſtate habentem, ab ea tamen, propter illius in ſe odium, abſtinere. Eſſe igitur amorem amicitiæ, quemadmodum Chryſippus ait in libro de amore; eumque minime vituperandum eſſe. Pulchritudinem vero flo- C rem eſſe virtutis. Cumque triplex vitæ ratio ſit, quarum una in contemplando, altera in agendo, altera in ratiocinando verſetur; tertia, inquit, eligenda eſt. animal enim rationis particeps natura ad contemplandum agendumque aptum conſulto procreatum eſſe. Sapientem ipſum non ſine cauſa dicunt & pro patria, & pro amicis è vita exceſſurum; idemque facturum, ſi acerbiore quodam dolore, ſi ſenſuum orbitate, ſi deſperatis morbis laboret. Placet autem ipſis mulieres quoque, inter D ſapientes, communes eſſe oportere: ſic, ut quilibet qualibet utatur: quod & Zeno in rep. & Chryſippus in libro de rep. ſed & Diogenes Cynicus, & Plato tradiderunt. nam & omnes filios æque ac patres amabimus; & obtrectatio, quæ mœchorum cauſa ſuſcipitur, è medio tolletur. Rempublicam eam eſſe optimam, quæ tum ex regno, tum ex populi optimatumque imperio mixta ſit. Hæc igitur in moralibus decretis, & his etiam plura afferunt, quæ concluſionibus argumentorum apte ad id allatis confirmant; quorum hæc nobis quaſi E rerum capita & elementa ſint explicata. Iam vero phyſicam plures in locos dividunt, in quibus de corporibus, de initiis, de elementis, de diis, de monſtris, de loco, de inani differunt: ac ſpeciatim quidem ſic, generatim vero in tres locos; quorum unus eſt de mundo, alter de elementis, tertius cauſarum continet explicationem. Sed qui de mundo locus eſt, hunc in duas diviſum eſſe partes aiunt; quarum unius contemplationem mathe- F maticis quoque communem eſſe dicunt, quæ eſt de ſideribus non errantibus, & errantibus: velut, utrum ſol tantulus ſit, quantulus apparet; utrum luna ſimiliter. & de converſione, cæteriſque hujuſmodi quæſtionibus. Alteram vero ipſius contemplationem eſſe aiunt, quæ ad ſolos pertinet phyſicos, in qua & ipſius natura quæritur, & an ſit ſol, utrum or-

tus ſit, an nullo generatus ortu; utrum animatus, an inanimis; utrum ejus aliquis, an nullus ſit interitus; & utrum providentia adminiſtretur, & de reliquis rebus. Atque etiam eum locum, qui cauſarum continet explicationem, in duas dividunt partes, quarum unius contemplationi, medicorum quæſtionem eſſe communem aiunt, in qua & de principatu animæ, & de his quæ in anima fiunt, de ſeminibus, ac reliquis horum ſimilibus diſputatur; alteram vero partem mathematicos quoque ſibi vindicare: verbi cauſa, quomodo videmus, quæ cauſa ſit ſpeculorum viſus, quo pacto nubes coguntur, tonitrus, irides, areæ, cometæ, & his ſimilia. Videtur autem eis, duo eſſe omnium rerum initia: alterum efficiens, alterum accipiens & quaſi patiens. Quod autem accipit & quaſi patitur, id eſſe materiam, naturam omni qualitate carentem, Efficiens vero rationem, quæ in ea inſit, hoc eſt, deum eſſe. hunc enim æternum ex ea univerſa ſingula fabricari. Hoc autem dogma Zeno quidem Citieus in libro de natura ponit, Cleanthes in libro de atomis, Chryſippus in extremo primo phyſicorum, Archedemus in libro de elementis, & Poſidonius in ſecundo phyſici ſermonis. Sed initia, atque elementa inter ſe differre aiunt: illa enim & nunquam orta eſſe, & nunquam interitura; elementa autem exuſtione interire. præterea initia, & corpora eſſe, & formarum expertia; hæc vero formam habere. Corpus autem Apollodorus in phyſica id eſſe ait, quod tripliciter ſecari dividique poteſt, in longitudinem, latitudinem, atque altitudinem: quod etiam ſolidum corpus vocatur. Superficies eſt corporis extremum, vel quæ longitudinem & latitudinem ſolum habet, altitudine caret. hanc Poſidonius in III. de his quæ in ſublimi regione generantur, tum in cogitatione, tum in re ipſa relinquit. Linea vero eſt ſuperficiei extremum, vel longitudo latitudinis expers, vel quæ longitudinem ſolum habet. Punctum eſt extremum lineæ, quod ſignum minimum eſt. Deum, & mentem, & fatum, & Jovem, unum atque idem eſſe aiebant, quem aliis nominibus præterea appellari. ſed eum ab initio per ſe ipſum omnem naturam in aquam convertere; atque ut in origine ſemen continetur, ſic etiam illum in mundo ſeminis rationem obtinentem, talem in humore ſubſediſſe, materiam ad reliqua deinceps generanda aptiorem reddentem. inde primum quatuor elementa procreaviſſe, ignem, aquam, aerem, terram, de quibus ipſis & Zeno in libro de univerſitate, & Chryſippus in primo phyſicorum, & Archedemus in quodam de elementis libro egerunt. Eſt autem elementum id, ex quo primo generantur ea, quæ generantur, & in quod ultimum intereunt. ac materiam quidem, naturam omni qualitate carentem, quatuor elementis ſimul conſtare; ignem autem eſſe id,

A τὸς ἢ ἀγέννητος, καὶ εἰ ἔμψυχος ἢ ἄψυχος, καὶ εἰ φθαρτὸς ἢ ἄφθαρτος, καὶ εἰ προνοίᾳ διοικεῖται, καὶ περὶ τῶν λοιπῶν. τόν τε αἰτιολογικὸν, εἶναι καὶ αὐτὸν διμερῆ· μιᾷ δὲ αὐτοῦ ἐπισκέψει ἐπικοινωνεῖν τὴν τῶν ἰατρῶν ζήτησιν, καθ' ἣν ζητοῦσι περί τε τοῦ ἡγεμονικοῦ τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ἐν ψυχῇ γινομένων, καὶ περὶ σπερμάτων καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων. τοῦ δ' ἑτέρου καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἀντιποιεῖσθαι· οἷον, πῶς B ὁρῶμεν, τίς ἡ αἰτία τῆς κατοπτρικῆς φαντασίας, ὅπως νέφη συνίστανται, βρονταὶ, καὶ ἴριδες, καὶ ἅλως, καὶ κομῆται, καὶ τὰ παραπλήσια. δοκεῖ δ' αὐτοῖς ἀρχὰς εἶναι τῶν ὅλων δύο, τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον. τὸ μὲν οὖν πάσχον, εἶναι τὴν ἄποιον οὐσίαν τὴν ὕλην· τὸ δὲ ποιοῦν, τὸν ἐν αὐτῇ λόγον τὸν θεόν. τοῦτον γὰρ ὄντα ἀΐδιον διὰ πάσης αὐτῆς δημιουργεῖν ἕκαστα. τίθησι δὲ τὸ δόγμα τοῦτο Ζήνων μὲν ὁ Κιτιεὺς ἐν τῷ Περὶ οὐσίας, Κλεάνθης δὲ ἐν τῷ Περὶ τῶν ἀτόμων, C Χρύσιππος δὲ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν πρὸς τῷ τέλει, Ἀρχέδημος δ' ἐν τῷ Περὶ στοιχείων, καὶ Ποσειδώνιος ἐν τῷ β' τοῦ φυσικοῦ λόγου. διαφέρειν δέ φασιν ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα· τὰς μὲν γὰρ, εἶναι ἀγεννήτους, ἀφθάρτους· τὰ δὲ στοιχεῖα, κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν φθείρεσθαι. ἀλλὰ καὶ σώματα εἶναι τὰς ἀρχὰς καὶ ἀμόρφους· τὰ δὲ, μεμορφῶσθαι. σῶμα δ' ἐστὶ (φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ φυσικῇ) τὸ τριχῇ διαστατὸν, εἰς μῆκος, εἰς D πλάτος, εἰς βάθος· τοῦτο δὲ καὶ στερεὸν σῶμα καλεῖται. ἐπιφάνεια δ' ἐστὶ σώματος πέρας, ἢ τὸ μῆκος καὶ πλάτος μόνον ἔχον, βάθος δὲ οὔ. ταύτην δὲ Ποσειδώνιος ἐν γ' Περὶ μετεώρων καὶ κατ' ἐπίνοιαν καὶ καθ' ὑπόστασιν ἀπολείπει. γραμμὴ δ' ἐστὶν ἐπιφανείας πέρας, ἢ μῆκος ἀπλατὲς, ἢ τὸ μῆκος μόνον ἔχον. στιγμὴ δ' ἐστὶ γραμμῆς πέρας, ἥτις ἐστὶ σημεῖον ἐλάχιστον. ἕν τε εἶναι θεὸν καὶ νοῦν, καὶ εἱμαρμένην καὶ Δία, πολλαῖς τε ἑτέραις ὀνομασίαις προσ- E ονομάζεσθαι. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν καθ' αὑτὸν ὄντα, τρέπειν τὴν πᾶσαν οὐσίαν δι' ἀέρος εἰς ὕδωρ· ὥσπερ ἐν τῇ γονῇ τὸ σπέρμα περιέχεται, οὕτω καὶ τοῦτον σπερματικὸν λόγον ὄντα τοῦ κόσμου, τοιόνδε ὑπολιπέσθαι ἐν τῷ ὑγρῷ, εὐεργὸν αὐτῷ ποιοῦντα τὴν ὕλην πρὸς τὴν τῶν ἑξῆς γένεσιν· εἶτα ἀπογεννᾷν πρῶτον τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Ζήνων τε ἐν τῷ Περὶ τοῦ ὅλου, καὶ Χρύσιππος ἐν F τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν, καὶ Ἀρχέδημος ἔν τινι Περὶ στοιχείων. ἔστι δὲ στοιχεῖον, ἐξ οὗ πρώτου γίνεται τὰ γινόμενα, καὶ εἰς ὃ ἔσχατον ἀναλύεται. τὰ δὴ τέτταρα στοιχεῖα εἶναι ὁμοῦ τὴν ἄποιον οὐσίαν τὴν ὕλην. εἶναι δὲ τὸ μὲν πῦρ,

τὸ

τὸ θερμόν· τὸ δὲ ὕδωρ, τὸ ὑγρόν· τόν τε ἀέρα, τὸ ψυχρόν· καὶ τὴν γῆν, τὸ ξηρόν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἔτι ἐν τῷ ἀέρι εἶναι τὸ αὐτὸ μέρος. ἀνωτάτω μὲν οὖν εἶναι τὸ πῦρ, ὃν δὴ αἰθέρα καλεῖσθαι, ἐν ᾧ πρώτην τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν γεννᾶσθαι, εἶτα τὴν τῶν πλανωμένων· μεθ' ἣν τὸν ἀέρα· εἶτα τὸ ὕδωρ· ὑποστάθμην δὲ πάντων τὴν γῆν, μέσην ἁπάντων οὖσαν. λέγουσι δὲ κόσμον τριχῶς· αὐτόν τε τὸν θεὸν, τὸν ἐκ τῆς ἁπάσης οὐσίας ἰδίως ποιὸν, ὃς δὴ ἄφθαρτός ἐστι καὶ ἀγένητος, δημιουργὸς ὢν τῆς διακοσμήσεως, κατὰ χρόνων ποιὰς περιόδους ἀναλίσκων εἰς ἑαυτὸν τὴν ἅπασαν οὐσίαν, καὶ πάλιν ἐξ ἑαυτοῦ γεννῶν. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν διακόσμησιν τῶν ἀστέρων, κόσμον εἶναι λέγουσι· καὶ τρίτον, τὸ συνεστηκὸς ἐξ ἀμφοῖν. καὶ ἔστι κόσμος ὁ ἰδίως ποιὸς τῆς τῶν ὅλων οὐσίας, ἢ (ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ μετεωρολογικῇ στοιχειώσει) σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τῶν ἐν τούτοις φύσεων· ἢ σύστημα ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἕνεκα τούτων γεγονότων. οὐρανὸς δέ ἐστιν ἡ ἐσχάτη περιφέρεια, ἐν ᾗ πᾶν ἵδρυται τὸ θεῖον. τὸν δὴ κόσμον οἰκεῖσθαι κατὰ νοῦν καὶ πρόνοιαν, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ προνοίας, καὶ Ποσειδώνιος ἐν τρισκαιδεκάτῳ Περὶ θεῶν, εἰς ἅπαν αὐτοῦ μέρος διήκοντος τοῦ νοῦ, καθάπερ ἐφ' ἡμῶν τῆς ψυχῆς. ἀλλ' ἤδη δι' ὧν μὲν μᾶλλον, δι' ὧν δὲ ἧττον. δι' ὧν μὲν γὰρ ὡς ἕξις κεχώρηκεν, ὡς διὰ τῶν ὀστῶν καὶ τῶν νεύρων· δι' ὧν δὲ ὡς νοῦς, ὡς διὰ τοῦ ἡγεμονικοῦ. οὕτω δὴ καὶ τὸν ὅλον κόσμον ζῷον ὄντα καὶ ἔμψυχον καὶ λογικὸν, ἔχειν ἡγεμονικὸν μὲν τὸν αἰθέρα, καθά φησιν Ἀντίπατρος ὁ Τύριος ἐν τῷ ὀγδόῳ Περὶ κόσμου. Χρύσιππος δὲ ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ προνοίας, καὶ Ποσειδώνιος ἐν τῷ Περὶ θεῶν, τὸν οὐρανόν φασι τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ κόσμου· Κλεάνθης δὲ, τὸν ἥλιον. ὁ μέντοι Χρύσιππος, διαφορώτερον πάλιν, τὸ καθαρώτερον τοῦ αἰθέρος ἐν ταυτῷ· ὃ καὶ πρῶτον θεὸν λέγουσιν αἰσθητικῶς ὥσπερ κεχωρηκέναι διὰ τῶν ἐν ἀέρι, καὶ διὰ τῶν ζῴων ἁπάντων καὶ φυτῶν· διὰ δὲ τῆς γῆς αὐτῆς, καθ' ἕξιν. ἕνα τὸν κόσμον εἶναι, καὶ τοῦτον πεπερασμένον, σχῆμα ἔχοντα σφαιροειδές. πρὸς γὰρ τὴν κίνησιν ἁρμοδιώτατον τὸ τοιοῦτον· καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν ιέ τοῦ φυσικοῦ λόγου, καὶ οἱ περὶ Ἀντίπατρον ἐν τοῖς Περὶ κόσμου. ἔξωθεν δὲ αὐτοῦ περικεχυμένον εἶναι τὸ κενὸν ἄπειρον· ὅπερ ἀσώματον εἶναι. ἀσώματον δὲ τὸ οἷόν τε κατέχεσθαι ὑπὸ σωμάτων, οὐ κατεχόμενον. ἐν δὲ τῷ κόσμῳ μηδὲν εἶναι κενὸν, ἀλλ' ἡνῶσθαι αὐτόν· τοῦτο γὰρ ἀναγκάζειν τὴν τῶν οὐρανίων πρὸς τὰ ἐπίγεια σύμπνοιαν καὶ συντονίαν. (φησὶ δὲ περὶ τοῦ κενοῦ Χρύσιππος μὲν ἐν τῷ Περὶ κενοῦ, καὶ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν τεχνῶν, καὶ Ἀπολλοφάνης ἐν τῇ φυσικῇ, καὶ Ἀπολλόδωρος, καὶ Ποσειδώνιος ἐν δευτέρῳ τοῦ φυσικοῦ λόγου) εἶναι δὲ καὶ ταῦτα ἀσώματα ὅμοια.

A quod calidum eſt; aquam id, quod humidum; aerem id, quod frigidum; terram id, quod ſiccum. Sed tamen adhuc in aere eandem ineſſe partem; & quidem ultimum eſſe ignem, quem etiam æthera appellari, in quo primo ſiderum inerrantium globum eſſe generatum, deinde errantium: cui continentem eſſe aerem, inde aquam, reliquias autem omnium rerum terram, inter omnia, mediam eſſe collocatam. Mundum autem tripliciter appellant, tum ipſum deum, omni ex natura proprie qualem, qui & immortalis eſt, & nullo ortu
B generatus; qui ſtato quodam temporum ambitu totius mundi ædificator extiterit, qui omnem in ſe ipſum naturam conſumens, ex ſe ipſo rurſus eandem generavit: tum aſtrorum deſcriptione mundum eſſe aiunt: tertio quod ex utriſque compoſitum eſt. Eſt autem mundus ex omnium rerum natura proprie qualis: vel, ut ait Poſidonius in elementis, earum rerum, quæ in ſublimi regione generantur, id quod ex cœlo terraque & naturis his, quæ in eis
C ſunt, conſtat: vel quod ex diis hominibuſq; rebuſque illis componitur, quæ ſunt illorum cauſa generatæ. Cœlum vero eſt ultimus orbis, in quo omne divinum collocatur. Mundum ipſum mente ac providentia adminiſtrari, quemadmodum eſt apud Chryſippum in libris de providentia, & Poſidonium in XIII. de diis, mente ipſa nimirum per omnes illius partes, æque atque in nobis ipſis anima, commeante. ſed per quaſdam jam partes magis, per quaſdam minus. nam per alias quidem velut
D per oſſa ac nervos, tanquam habitus; per alias, veluti per principatum, tãquam mens commeavit. Sic etiam univerſum mundum, cum animal ſit animæ rationiſq; particeps, ætheris principatum habere, quemadmodum ait Antipater Tyrius in VIII. de mundo. Chryſippus tamen in primo de providentia, & Poſidonius in libro de diis, mundi principatum cœlum eſſe aiunt; Cleanthes, ſolem. Sed Chryſippus in eodem libro rurſus aliquanto ſecus, puriſſimam ætheris
E partem eſſe vult, quam etiam primum deum aiunt per ea, quæ in aere ſunt, perque animantia omnia, & ſtirpes quaſi ſenſum, per ipſam vero terram quaſi habitum fuſam eſſe. Mundum unum eſſe aſſerunt, eumque finitum, formaque præditum rotunda. hæc enim eſt omnium formarum ad motum aptiſſima, quemadmodum ait Poſidonius in XV. phyſici ſermonis, & Antipater in libris de mundo. extra ipſum, inane infinitum circumfuſum eſſe, quod corporis expers ſit. corporis autem expers illud vocant, quod corporibus contineri
F poteſt, cum tamen non contineatur. in mũdo vero nihil eſſe inane, ſed ipſum quam maxime unum eſſe. hoc enim cœleſtium rerum cum terrenis conſpirationẽ conſenſionemq; cogere. De inani autem & Chryſippus egit in libro de inani, atq; in primo naturaliũ artium, & Apollophanes in phyſica, & Apollodorus, ac Poſidonius in II. naturalis ſermonis. Hæc autem quæ corpo-

 ris

ris expertia ſunt, eſſe etiam ſimilia. Præterea tempus corporis expers eſſe, ſiquidem mundi motus ſpatium eſt. Hujus ſuperiora quidem & conſequentia infinita, inſtantia vero finita ſunt. Placet ipſis quoque mundum eſſe mortalem, quippe qui earum rerum ratione,quæ ſenſu comprehenduntur, generatus ſit: etiam cujus partes mortales ſunt, ejus totum quoque mortale; ſunt autem mundi partes mortales, quoniam in ſe ipſas viciſſim vertuntur:mundus ergo mortalis eſt. Præterea ſi quid commutatione deterius effici poteſt,id eſt mortale. eſt autem mundus hujuſmodi: nam & exuſtionibus & eluvionibus afficitur. Porro mundũ ipſum tum aiunt generari, cum ex igne natura per aerem in humorem ſe vertit: deinde craſſiores partes coaleſcentes terra efficiuntur, ſubtiliores autem in aeris ſe naturam induunt,is autem adhuc ſubtilior effectus ipſe ignem ex ſe gignit: poſtea ex horum admiſtione ſtirpes, & animantia, & cætera procreantur. Sed de ortu interituque mundi,Zeno quidem in libro de univerſitate,Chryſippus autem in primo phyſicorũ, Poſidonius in primo de mundo, Cleanthes, & Antipater in X. de mundo diſſeruerunt. Verum Panætius immortalem mundum eſſe dixit, quem quidẽ,animal eſſe & rationis participem,animatum,atque intelligentem, & Chryſippus in primo de providentia, & Apollodorus in phyſica, & Poſidonius tradiderunt. Animal quidem ſic,ut ſit natura corporis ſenſuſque particeps. Etenim animal non animali melius eſt; nihil autem mundo melius; mundus ergo animal eſt. Animatum vero ſic,quemadmodum ex noſtra, quæ inde avulſa eſt, anima manifeſtum eſt. Boethus tamen mundum animal eſſe negat.Atque etiam unum eſſe mundum tum Zeno ait in libro de univerſitate, tum Chryſippus, & Apollodorus in Phyſica, tum Poſidonius quoque in primo phyſici ſermonis. Univerſum autem, quemadmodum ait Apollodorus, uno quidem modo mundus, alio modo id, quod ex mundo, & inani extra mundum conſtat,appellatur. ſed mundus quidem finitus, inane autem infinitum. Aſtra vero, quæ errantia non ſunt,ea una cum univerſo cœlo circumvolvi,errantia propriis moveri motibus aiunt. Solem obliquo curſu ſigniferum orbem conficere, ſimiliterque lunam in orbem torqueri. Verum tamen ſolem puriſſimum eſſe ignem Poſidonius ait in VII earum rerum quæ in ſublimi regione generantur,terraque majorem: quod idem poſuit in XVI. libro naturalis ſermonis: rotundum quoque ad eandem, qua mundus, comparationem, quemadmodum ipſemet ait. Ignem quidem propterea, quod quæ ignis propria ſunt, omnia efficiat;majorem autem terra, quod ab eo tota terra, ſed & cœlum quoque,illuminetur. Atque etiam quod umbra terræ coni forma prædita ſit, id ſolem terra majorem eſſe oſtendit; quodque ob magnitudinem omnibus ex locis cernatur. At vero lunam quia propius abeſt à terra, magis eſſe terrenam.

A ἔτι δὲ καὶ τὸν χρόνον ἀσώματον, διάστημα ὄντα τῆς τοῦ κόσμου κινήσεως. τούτου δὲ τὸν μὲν παρῳχηκότα καὶ τὸν μέλλοντα, ἀπείρους· τὸν δὲ ἐνεστῶτα, πεπερασμένον. ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς καὶ φθαρτὸν εἶναι τὸν κόσμον, ἅτε γεννητὸν τῷ λόγῳ τῶν δι' αἰσθήσεως νοουμένων, οὗ τε τὰ μέρη φθαρτά ἐστι καὶ τὸ ὅλον. τὰ δὲ μέρη τοῦ κόσμου φθαρτά (εἰς ἄλληλα γὰρ μεταβάλλει) φθαρτὸς ἄρα ὁ κόσμος. καὶ εἴ τι ἐπιδεκτικόν ἐστι τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολῆς, φθαρτόν ἐστι. καὶ ὁ κόσμος δέ·
B ἐξαυχμοῦται γὰρ καὶ ἐξυδατοῦται. γίνεσθαι δὲ τὸν κόσμον, ὅταν ἐκ πυρὸς ἡ οὐσία τραπῇ δι' ἀέρος εἰς ὑγρότητα, εἶτα τὸ παχυμερὲς αὐτοῦ συστὰν ἀποτελεσθῇ γῆ, τὸ δὲ λεπτομερὲς ἐξαερωθῇ, καὶ τοῦτ' ἐπιπλέον λεπτυνθὲν πῦρ ἀπογεννήσῃ· εἶτα κατὰ μίξιν ἐκ τούτων, φυτά τε, καὶ ζῶα, καὶ τὰ ἄλλα γένη. περὶ δὴ οὖν τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς τοῦ κόσμου φησὶ Ζήνων μὲν ἐν τῷ Περὶ ὅλου, Χρύσιππος δὲ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν
C φυσικῶν, καὶ Ποσειδώνιος ἐν α' Περὶ κόσμου, καὶ Κλεάνθης, καὶ Ἀντίπατρος ἐν τῷ ι' Περὶ κόσμου. Παναίτιος δὲ ἄφθαρτον ἀπεφήνατο τὸν κόσμον. ὅτι δὲ καὶ ζῶον ὁ κόσμος, καὶ λογικὸν, καὶ ἔμψυχον, καὶ νοερὸν, καὶ Χρύσιππός φησιν ἐν α' Περὶ προνοίας, καὶ Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν τῇ φυσικῇ, καὶ Ποσειδώνιος· ζῶον μὲν οὕτως ὄντα, οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικήν. τὸ γὰρ ζῶον τοῦ μὴ ζώου κρεῖττον· οὐδὲν δὲ τοῦ κόσμου κρεῖττον·
D ζῶον ἄρα ὁ κόσμος. ἔμψυχον δέ, ὡς δῆλον ἐκ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, ἐκεῖθεν οὔσης ἀποσπάσματος. Βοηθὸς δέ φησιν οὐκ εἶναι ζῶον τὸν κόσμον. ὅτι τε εἷς ἐστι, Ζήνων φησὶν ἐν τῷ Περὶ τοῦ ὅλου, καὶ Χρύσιππος, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ φυσικῇ, καὶ Ποσειδώνιος ἐν α' τοῦ φυσικοῦ λόγου. τὸ δὲ πᾶν λέγεται (ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος) ὅ, τε κόσμος, καὶ καθ' ἕτερον τρόπον τὸ ἐκ τοῦ κόσμου, καὶ τοῦ ἔξωθεν κενοῦ, σύστημα. ὁ μὲν οὖν
E κόσμος πεπερασμένος ἐστί· τὸ δὲ κενὸν, ἄπειρον. τῶν δὲ ἄστρων, τὰ μὲν ἀπλανῆ συμπεριφέρεσθαι τῷ ὅλῳ οὐρανῷ, τὰ δὲ πλανώμενα κατ' ἰδίας κινεῖσθαι κινήσεις. τὸν δὲ ἥλιον λοξὴν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι διὰ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ὁμοίως καὶ τὴν σελήνην, ἑλικοειδῆ. εἶναι δὲ τὸν μὲν ἥλιον εἰλικρινὲς πῦρ, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῷ ιζ' Περὶ μετεώρων· καὶ μείζονα τῆς γῆς, ὡς ὁ αὐτὸς ἐν τῷ ις' τοῦ φυσικοῦ λόγου· ἀλλὰ καὶ σφαιροειδῆ (ὡς οἱ περὶ αὐτὸν τοῦτον φασὶν) ἀναλόγως
F τῷ κόσμῳ. πῦρ μὲν οὖν εἶναι, ὅτι τὰ πυρὸς πάντα ποιεῖ· μείζω δὲ τῆς γῆς, τῷ πᾶσαν ὑπ' αὐτοῦ φωτίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. καὶ τὸ τὴν γῆν δὲ κωνοειδῆ σκιὰν ἀποτελεῖν, τὸ μείζονα εἶναι σημαίνει. πάντοθεν δὲ βλέπεσθαι, διὰ τὸ μέγεθος. γεωδεστέραν δὲ τὴν σελήνην, ἅτε καὶ προσγειοτέραν οὖσαν. τρέφεσθαι δὲ τὰ ἔμπυρα ταῦτα καὶ τὰ

ἄλλα

ἄλλα ἄστρα· τὸν μὲν ἥλιον, ἐκ τῆς μεγάλης θαλάττης νοερὸν ὄντα ἄναμμα· τὴν δὲ σελήνην ἐκ ποτίμων ὑδάτων, ἀερομιγῆ τυγχάνουσαν, καὶ πρόσγειον οὖσαν, ὡς ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ ἕκτῳ τοῦ φυσικοῦ λόγου· τὰ δ' ἄλλα, ἀπὸ τῆς γῆς. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς σφαιροειδῆ εἶναι καὶ τὰ ἄστρα, καὶ τὴν γῆν ἀκίνητον οὖσαν. τὴν σελήνην οὐκ ἴδιον ἔχειν φῶς, ἀλλὰ παρ' ἡλίου λαμβάνειν ἐπιλαμπομένην. ἐκλείπειν δὲ τὸν μὲν ἥλιον, ἐπιπροσθούσης αὐτῷ σελήνης, κατὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς μέρος, ὡς Ζήνων ἀναγράφει ἐν τῷ Περὶ τοῦ ὅλου. φαίνεται γὰρ ὑπερχομένη ταῖς συνόδοις, καὶ ἀποκρύπτουσα αὐτὸν, καὶ πάλιν παραλλάττουσα. γνωρίζεται δὲ τοῦτο διὰ λεκάνης ὕδωρ ἐχούσης. τὴν δὲ σελήνην, ἐμπίπτουσαν εἰς τὸ τῆς γῆς σκίασμα. ὅθεν καὶ ταῖς πανσελήνοις ἐκλείπειν μόναις, καίπερ κατὰ διάμετρον ἱσταμένην κατὰ μῆνα τῷ ἡλίῳ· ὅτι κατὰ λοξοῦ ὡς πρὸς τὸν ἥλιον κινουμένη, παραλλάττει τῷ πλάτει, ἢ βορειοτέρα, ἢ νοτιωτέρα γινομένη. ὅταν μέντοι τὸ πλάτος αὐτῆς κατὰ τὸ ἡλιακὸν καὶ τὸ διὰ μέσων γένηται, εἶτα διαμετρήσῃ τὸν ἥλιον, τότε ἐκλείπει. γίνεται δὲ τὸ πλάτος αὐτῆς κατὰ τὸ διὰ μέσων ἐν χηλαῖς, καὶ σκορπίῳ, καὶ κριῷ, καὶ ταύρῳ, ὡς οἱ περὶ τὸν Ποσειδώνιον. θεὸν δὲ, εἶναι ζῶον ἀθάνατον, λογικὸν, τέλειον, ἢ νοερὸν ἐν εὐδαιμονίᾳ, κακοῦ παντὸς ἀνεπίδεκτον, προνοητικὸν κόσμου τε καὶ τῶν ἐν κόσμῳ· μὴ εἶναι μέντοι ἀνθρωπόμορφον. εἶναι δὲ τὸν μὲν, δημιουργὸν τῶν ὅλων, καὶ ὥσπερ πατέρα πάντων· κοινῶς τε, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ διῆκον διὰ πάντων, ὃ πολλαῖς προσηγορίαις προσονομάζεται κατὰ τὰς δυνάμεις. Δία μὲν γάρ φασι, δι' ὃν τὰ πάντα· Ζῆνα δὲ καλοῦσι, παρ' ὅσον τοῦ ζῆν αἴτιός ἐστιν, ἢ διὰ τοῦ ζῆν κεχώρηκεν· Ἀθηνᾶν δὲ, κατὰ τὴν εἰς αἰθέρα διάτασιν τοῦ ἡγεμονικοῦ αὐτοῦ· Ἥραν δὲ, κατὰ τὴν εἰς ἀέρα· καὶ Ἥφαιστον, κατὰ τὴν εἰς τὸ τεχνικὸν πῦρ· καὶ Ποσειδῶνα, κατὰ τὴν εἰς τὸ ὑγρόν· καὶ Δήμητραν, κατὰ τὴν εἰς γῆν· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἄλλας προσηγορίας ἐχόμενοι τινὸς οἰκειότητος ἀπέδοσαν. οὐσίαν δὲ θεοῦ Ζήνων φησὶ τὸν ὅλον κόσμον, καὶ τὸν οὐρανόν, ὁμοίως δὲ καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ ια' Περὶ θεῶν, καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ Περὶ θεῶν. καὶ Ἀντίπατρος ἐν ζ' Περὶ κόσμου, ἀεροειδῆ φησιν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν. Βοηθὸς δὲ ἐν τῇ Περὶ φύσεως, οὐσίαν θεοῦ τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν. φύσιν δὲ, ποτὲ μὲν ἀποφαίνονται τὴν συνέχουσαν τὸν κόσμον, ποτὲ δὲ τὴν φύουσαν τὰ ἐπὶ γῆς. ἔστι δὲ φύσις ἕξις ἐξ αὑτῆς κινουμένη κατὰ σπερματικοὺς λόγους, ἀποτελοῦσά τε καὶ συνέχουσα τὰ ἐξ αὑτῆς ἐν ὡρισμένοις χρόνοις, καὶ τοιαῦτα δρῶσα ἀφ' οἵων ἀπεκρίθη.

A hæc autem, quæ ignea ſunt, cæteraque aſtra, omnia aluntur: ſol quidem, qui eſt ardor intelligens, mari magno; luna vero, quia & ei aer admiſtus eſt, quemadmodum ait Poſidonius in VI. phyſici ſermonis, terræ proxima movetur, his quæ potantur aquis: reliqua, terra. Videtur illis quoque, rotunda eſſe aſtra, terramque immobilem. Lunam propriam lucem nullam habere, ſed à ſole colluſtratam accipere. Solem tum deficere, cum ei luna opponi-
B tur, ex ea, quæ nos ſpectat, parte; quemadmodum eſt apud Zenonem in libro de univerſitate. Videtur enim cum ſole congrediens, eique ſubjecta, ipſiuſque lumen obſcurare, rurſuſque aperire. quod quidem in pelvi aquam habente cernitur. eandem incidentem in umbram terræ deficere. Itaque eam, quanquam ſingulis menſibus ſit è regione ſolis, ſolum tamen tum, cum ejus lumen pleniſſimum eſt, deficere: quoniam obliquo curſu, ut pote in ſolem converſa, cum mo-
C veatur, regiones latitudinis mutat, aut in aquilonem aut in auſtrum magis vergens. Cum igitur ejus latitudo è regione ſolis, & eorum, quæ media ſunt, fuerit, deinde ſolem ipſum à media linea dimenſa fuerit, tum deficit luna; quod quidem, ut ait Poſidonius, tum in Chelis contingit, tum in Scorpio, tum in Ariete, ac Tauro. Deum animal eſſe aiunt immortale, rationis particeps, perfectum, ſive intelligens, beatum, omnis expers mali, ſimulque mundum ipſum, & ea, quæ ſunt in
D mundo, providentia gubernans; quem tamen humana non eſſe præditum forma: hunc vero & univerſitatis opificem, & omnium quaſi parentem eſſe. Communiter etiam, quod per omnia fuſum eſt, illius quoque pars eſt, qui pro facultatum varietate, multis nominibus appellatur: nam & Δία Græci vocant, per quem ſunt omnia, & Ζῆνα hoc eſt Jovem appellant, vel quia vitæ auctor ſit; vel quia per omnem vitam fuſus ſit. Minervam autem, quod
E ejus ſit per æthera principatus intentus; Junonem, quod per aerem; Vulcanum, quod per ignem hunc artificioſum; Neptunum, quod per aquam; Cererem, quod per terram; ſimiliterque cætera nomina proprietatem quandam ſecuti impoſuerunt. Dei vero vim atque naturam, univerſo mundo ac cœlo conſtare Zeno, & Chryſippus in XI. de diis, & Poſidonius in primo de diis tradiderunt. Antipater tamen in VII. de mundo ait, ipſius naturam aere con-
F ſtare. Boethus in libris de natura, dei natura & vim, aſtrorum inerrantium globo contineri vult. Naturam autem interdum eam appellant, quæ mundum continet, interdum procreantem ea, quæ è terra gignuntur. Eſt autem natura, habitus, qui ſecundum ſeminum rationem ex ſe ipſo movetur, perficiens & continens ea, quæ definitis temporibus ab ſe exiſtunt, taliaque agens, qualia ea fuerint, à quibus ſecretus fuerit. huic

huic vero & utilitatem & voluptatem, quo ſpectet, propoſitas eſſe, quemadmodum ex hominis procreatione manifeſtum eſt. Fato autem omnia fieri Chryſippus in libris de fato, Zeno, Boethuſque in XI. & Poſidonius in ſecundo de fato, dixerunt. Eſt autem fatum cauſa ex legibus pendens, ſive ratio qua mundus regitur. Sed & divinationem omnem probant, ſi quidem providentia ſit; quinetiam propter quoſdam eventus eam artem eſſe dicunt, quemadmodum Zeno & Chryſippus duobus de divinatione libris, Athenodorus, & Poſidonius in XI. naturalis rationis, & quinque libris de divinatione tradiderunt. nam Panætius quidem eam nullam eſſe dicit. Omnium vero rerum naturam materiam eſſe aiunt, quod & Chryſippus in primo phyſicorum, & Zeno ait. Materia autem eſt, ex qua quodlibet gignitur; dupliciterque & omnium & ſingularum rerum cum materia, tum natura vocatur. Sed quæ omnium rerum eſt, ea neque major, neque minor fit, ſicut ea quæ ſingularum. Corpus autem apud eos natura eſt, quæ, ut ait Antipater in ſecundo de natura, & Apollodorus in phyſica, & finita eſt, & ut idem dicit, commutabilis eſt. ſi enim eſſet immutabilis, quæ ex ea gignuntur, non gignerentur. Quapropter ea quoque ratione ſecari quid infinite poteſt, quam diviſionem Chryſippus infinitam ait. non enim eſt aliquod infinitum, in quod ſecari quid poſſit: ſed ipſa nunquam definit diviſio. atque etiam ex his, quæ miſcentur, non illis quidem prope adpoſitis, nec leviter ſed penitus confuſis temperationes exiſtere dicunt, quemadmodum eſt apud Chryſippum in tertio phyſicorum. Etenim ſi in mare parum vini projiciatur, ad breve tempus adverſabitur, ſed tamen poſtea interibit. Sed & lares quoſdam eſſe aiunt, conſenſione quadam cum hominibus convinctos, humanarum rerum ſpectatores, bonorumque relictas animas heroas eſſe. Inter ea vero, quæ in aere efficiuntur, hyemem quidem aerem ſupra terram eſſe aiunt propter ſolis longinquiorem diſceſſum refrigeratum; ver autem, aeris temperationem ſole ad nos iter ſuum inflectente; æſtatem, aerem eundem ſupra terram ſolis ad ſeptentrionem acceſſu calefactum; autumnum novo rurſus à nobis receſſu ſolis exiſtere, apud ea loca, à quibus fluunt. Eorum vero ortus ſolem eſſe in cauſa, nubium vapores extenuantem. Iridem ſplendore ex humidis nubibus reflexo conſtare; vel, ut ait Poſidonius in commentario de his rebus, quæ in regione ſublimi gignuntur, ſpeciem eſſe ſolis, ſive lunæ particulæ, quæ in nube rorante, cava, & continuata viſui objicitur, ſic, ut in ſpeculo ad circuli orbem aſſimulatam. Jam vero crinitas ſtellas, eaſque quas Græci à ſimilitudine barbæ πωγωνίας appellant, tum eas etiam, quę lampadum ſimiles ſunt, ardores eſſe aiunt,

A ταύτην δὲ καὶ τοῦ συμφέροντος στοχάζεσθαι καὶ ἡδονῆς, ὡς δῆλον ἐκ τῆς τοῦ ἀνθρώπου δημιουργίας. καθ' εἱμαρμένην δέ φασι τὰ πάντα γίνεσθαι Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ εἱμαρμένης, καὶ Ποσειδώνιος ἐν β΄ Περὶ εἱμαρμένης, καὶ Ζήνων· Βοηθὸς δὲ ἐν ια΄ Περὶ εἱμαρμένης. ἔστι δὲ εἱμαρμένη αἰτία τῶν ὄντων εἰρομένη, ἢ λόγος καθ' ὃν ὁ κόσμος διεξάγεται. καὶ μὴν καὶ μαντικὴν ὑφεστάναι πᾶσάν φασιν, εἰ καὶ πρόνοιαν εἶναι· καὶ αὐτὴν καὶ τέχνην ἀποφαίνουσι διά τινας ἐκβάσεις, ὥς
B φησι Ζήνων τε καὶ Χρύσιππος ἐν τοῖς δύο Περὶ μαντικῆς, καὶ Ἀθηνόδωρος καὶ Ποσειδώνιος ἐν τῷ ιβ΄ τοῦ φυσικοῦ λόγου, καὶ ἐν τοῖς ε΄ Περὶ μαντικῆς. ὁ μὲν γὰρ Παναίτιος ἀνυπόστατον αὐτήν φησιν. οὐσίαν δέ φασι τῶν ὄντων ἁπάντων τὴν πρώτην ὕλην, ὡς καὶ Χρύσιππος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν, καὶ Ζήνων. ὕλη δέ ἐστιν ἐξ ἧς ὁτιδηποτοῦν γίνεται. καλεῖται δὲ διχῶς, οὐσία τε καὶ ὕλη, ἥ τε τῶν πάντων καὶ ἡ τῶν ἐπὶ μέρους.
C ἡ μὲν οὖν τῶν ὅλων, οὔτε πλείων οὔτε ἐλάττων γίνεται· ἡ δὲ τῶν ἐπὶ μέρους. σῶμα δέ ἐστι κατ' αὐτοὺς ἡ οὐσία καὶ πεπερασμένη, καθά φησιν Ἀντίπατρος ἐν δευτέρῳ Περὶ οὐσίας, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ φυσικῇ. καὶ παθητὴ δ' ἐστιν, ὡς ὁ αὐτός φησιν. εἰ γὰρ ἦν ἄτρεπτος, οὐκ ἂν τὰ γινόμενα ἐξ αὐτῆς ἐγίνετο. ἔνθεν κἀκείνως ἥ τε τομὴ εἰς ἄπειρόν ἐστιν. οὐκ ἄπειρόν φησιν ὁ Χρύσιππος. οὐ γάρ ἐστί τι ἄπειρον, εἰς ὃ γίνεται ἡ τομή. ἀλλ' ἀκατάληκτός ἐστι. καὶ τὰς κράσεις δὲ διόλου γίνεσθαι (καθά φησιν ὁ Χρύσιππος
D ἐν τῇ τρίτῃ τῶν φυσικῶν) καὶ μὴ κατὰ περιγραφὴν καὶ παράθεσιν· καὶ γὰρ εἰς πέλαγος ὀλίγος οἶνος βληθεὶς, ἐπὶ ποσὸν ἀντιπαρεκταθήσεται, εἶτα συμφθαρήσεται. φασὶ δὲ εἶναι καί τινας δαίμονας, ἀνθρώπων συμπάθειαν ἔχοντας, ἐπόπτας τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων, καὶ ἥρωας, τὰς ὑπολελειμμένας τῶν σπουδαίων ψυχάς. τῶν δὲ ἐν ἀέρι γινομένων, χειμῶνα μὲν εἶναί φασι τὸν ὑπὲρ γῆς ἀέρα κατεψυγμένον, διὰ τὴν τοῦ ἡλίου πρόσω ἄφοδον· ἔαρ
E δὲ, τὴν εὐκρασίαν τοῦ ἀέρος, κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς πορείαν· θέρος δὲ, τὸν ὑπὲρ γῆς ἀέρα καταθαλπόμενον τῇ τοῦ ἡλίου πρὸς ἄρκτον πορείᾳ· μετόπωρον δὲ, τῇ παλινδρομίᾳ τοῦ ἡλίου ἀφ' ἡμῶν γίνεσθαι, παρὰ τοὺς τόπους ἀφ' ὧν ῥέουσι. τῆς δὲ γενέσεως αὐτῶν αἴτιον γίνεσθαι τὸν ἥλιον, ἐξατμίζοντα τὰ νέφη. ἶριν δὲ, εἶναι αὐγὰς ἀφ' ὑγρῶν νεφῶν ἀνακεκλασμένας, ἢ (ὡς Ποσειδώνιος φησὶν ἐν τῇ Μετεωρολογικῇ) ἔμφασιν ἡλίου τμή-
F ματος ἢ σελήνης, ἐν νέφει δεδροσισμένῳ κοίλῳ καὶ συνεχεῖ πρὸς φαντασίαν, ὡς ἐν κατόπτρῳ φανταζομένην κατὰ κύκλου περιφέρειαν. κομήτας δὲ καὶ πωγωνίας καὶ λαμπαδίας, πυρὰ εἶναι ὑφεστῶτα, πάχους ἀέρος εἰς

εἰς τὸν αἰθερώδη τόπον ἀνενεχθέντος. σέλας δὲ, πυρὸς ἀθρόου ἔξαψιν ἐν ἀέρι φερομένου ταχέως, καὶ φαντασίαν μήκους ἐμφαίνοντος. ὑετὸν δὲ, ἐκ νέφους μεταβολὴν εἰς ὕδωρ, ἐπειδὰν ἡ ἐκ γῆς ἢ ἐκ θαλάττης ἀνενεχθεῖσα ὑγρασία ἀφ' ἡλίου μὴ τυγχάνῃ κατεργασίας· καταψυχθὲν δὲ τοῦτο πάχνην καλεῖσθαι. χάλαζαν δὲ, νέφος πεπηγὸς, ὑπὸ πνεύματος διαθρυφέν. χιόνα δὲ, ὑγρὸν ἐκ νέφους πεπηγότος, ὡς Ποσειδώνιος ἐν τῷ ὀγδόῳ τοῦ φυσικοῦ λόγου. ἀστραπὴν δὲ, ἔξαψιν νεφῶν παρατριβομένων, ἢ ῥηγνυμένων ὑπὸ πνεύματος· ὡς Ζήνων ἐν τῷ Περὶ τοῦ ὅλου. βροντὴν δὲ, τὸν τούτων ψόφον, ἐκ παρατρίψεως ἢ ῥήξεως. κεραυνὸν δὲ, ἔξαψιν σφοδρὰν μετὰ πολλῆς βίας πίπτουσαν ἐπὶ γῆς, νεφῶν παρατριβομένων ἢ ῥηγνυμένων· οἱ δὲ, συστροφὴν πυρώδους ἀέρος βιαίως καταφερομένην. τυφῶνα δὲ, κεραυνὸν πολὺν βίαιον καὶ πνευματώδη, ἢ πνεῦμα καπνῶδες ἐρρωγότος νέφους. πρηστῆρα, νέφος περισχισθὲν πυρὶ μετὰ πνεύματος εἰς τὰ κοιλώματα τῆς γῆς, ἢ καθειρχθέντος πνεύματος ἐν τῇ γῇ, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ η. εἶναι δ' αὐτῶν τοὺς μὲν, σεισματίας· τοὺς δὲ, χασματίας· τοὺς δὲ, καυματίας· τοὺς δὲ, βρασματίας. ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν διακόσμησιν ὧδε ἔχειν. μέσην τὴν γῆν κέντρου λόγον ἐπέχουσαν, μεθ' ἣν τὸ ὕδωρ σφαιροειδὲς, ἔχον τὸ αὐτὸ κέντρον τῇ γῇ· ὥστε τὴν γῆν ἐν ὕδατι εἶναι. μετὰ τὸ ὕδωρ δὲ, ἀέρα ἐσφαιρωμένον. κύκλους δὲ εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ πέντε· ὧν πρῶτον, ἀρκτικὸν, ἀεὶ φαινόμενον· δεύτερον, τροπικὸν θερινόν· τρίτον, ἰσημερινόν· τέταρτον, χειμερινὸν τροπικόν· πέμπτον, ἀνταρκτικὸν, ἀφανῆ. λέγονται δὲ παράλληλοι καθότι οὐ συμβαίνουσιν εἰς ἀλλήλους· γράφονται μέντοι περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον. ὁ δὲ ζωδιακὸς, λοξός ἐστιν, ὡς ἐπὶ τοὺς παραλλήλους. ζῶναί τε ἐπὶ τῆς γῆς εἰσὶ πέντε· πρώτη, βόρειος, καὶ ὑπὲρ τὸν ἀρκτικὸν κύκλον, ἀοίκητος διὰ ψύχος· δευτέρα, εὔκρατος· τρίτη, ἀοίκητος ὑπὸ καυμάτων, ἡ διακεκαυμένη καλουμένη· τετάρτη, ἡ ἀντεύκρατος· πέμπτη, νότιος, ἀοίκητος διὰ ψύχος. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς τὴν μὲν φύσιν εἶναι πῦρ τεχνικὸν, ὁδῷ βαδίζον εἰς γένεσιν, ὅπερ ἐστὶ πνεῦμα πυροειδὲς καὶ τεχνοειδές· τὴν δὲ ψυχὴν, αἰσθητικήν. ταύτην δὲ εἶναι τὸ συμφυὲς ἡμῖν πνεῦμα. διὸ καὶ σῶμα εἶναι, καὶ μετὰ θάνατον ἐπιμένειν, φθαρτὴν δὲ ὑπάρχειν. τὴν δὲ τῶν ὅλων, ἄφθαρτον, ἧς μέρη εἶναι τὰς ἐν τοῖς ζώοις. Ζήνων δὲ ὁ Κιτιεὺς, καὶ Ἀντίπατρος ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς, καὶ Ποσειδώνιος, πνεῦμα ἔνθερμον εἶναι τὴν ψυχήν. τούτῳ γὰρ ἡμᾶς εἶναι ἐμπνόους, καὶ ὑπὸ τούτου κινεῖσθαι. Κλεάνθης μὲν οὖν πάσας ἐπιδιαμένειν τὰς μέ-

ex aere craſſiore conſtantes, qui æthereum in locum feratur. Fulgorem vero tunc exiſtere, cum is, qui in aere velociter fertur, ac longitudinis ſpeciem præ ſe fert, ſubito ignis accenditur. Pluviam ex nube in aquam converſa gigni, poſtea quam vel è terra, vel è mari excitatus à ſole vapor penitus confici nequiverit, quem quidem eundem refrigeratum pruinam appellari. Grandinem vero nubem eſſe, quæ cum conglaciarit frigoribus, ventorum vi diſrumpitur. Nivem autem, ut Poſidonius ait in VIII. phyſici ſermonis, humorem eſſe è nube frigoribus concreta liqueſcentem. Fulgur, quemadmodum eſt apud Zenonem in libro de univerſitate, nubium inter ſe vel attritu, vel eiſdem nubibus, vi ventorum diſruptis, exiſtere. harum, qui vel attritu, vel diſceſſu ſonitus redditur, tonitrum eſſe. Fulmen vehementiorem eſſe ardorem nubium inter ſe, vel attritu, vel diſceſſu excitatum, multaque vi in terram incidentem. quidam aeris ignei converſionem eſſe aiunt, qui ſumma deorſum vi feratur. Turbinem fulmen eſſe multum, violentum, & ventoſum, vel anhelitum tenuem diſrupta nebula. Preſterem, nubem eſſe undique diſciſſam, igne una cum ſpiritu terræ cavernis, vel, ut ait Poſidonius in VIII. terra ipſa incluſo, quorum aliquos terræ motibus, nonnullos hiatibus, quoſdam exuſtionibus, quoſdam vero fremitibus conſtare. Placet autem ipſis, mundi deſcriptionem ita ſe habere. mediam eſſe terram centri locum obtinentem: poſt eam aquam eſſe globoſam, quæ eodem, quo terra, centro contineatur, & quidem ſic, ut terra in aqua ſit. poſt aquam autem aerem eſſe conglobatum. orbes vero in cœlo quinque eſſe aiunt, quorum primum eſſe aquilonarem, qui ſemper apparet; ſecundum æſtivum, tertium æquinoctii, quartum hyemis, quintum auſtralem, qui non apparet. Hi vero juxta-poſiti propter ea vocantur, quia inter ſe nunquam congrediuntur, quamvis circum idem centrum deſcribantur. Signifer autem obliquus eſt, utpote qui in eos juxta-poſitos incurrit. Atque etiam quaſi cinguli quinque in terra ſunt. primus aquilonaris, ſub aquilonari poſitus orbe, ob frigus incultus; ſecundus temperatus; tertius ob calores minime habitabilis, qui torridus appellatur; quartus temperatione cœli ſecundo altera ex parte reſpondens; quintus auſtralis frigoribus incultus. Videtur autem ipſis natura ignis eſſe artificioſus, via ad gignendum progrediens, hoc eſt, ſpiritus igneus, formarumque artifex; animam vero ſentiendi vim habere aiunt, eamque ſpiritum eſſe nobis innatum; quamobrem, & corpoream eſſe, & poſt mortem permanere, & tamen eſſe mortalem; immortalem vero univerſitatis eſſe animam, cujus partes eſſe has, quæ in animalibus reperiuntur. Zeno autem Citieus, & Antipater in libris de anima, & Poſidonius animam ſpiritum calidiſſimum eſſe dixerunt; hoc enim ipſo & ſpirare nos, & moveri. Ac Cleanthes quidem omnes tantiſper permane-

re

re vult, donec calor exarſerit: Chryſippus vero ſolas ſapientum. Partes autem animæ octo eſſe aiunt; primum quinque ſenſus; deinde, quæ in nobis ineſt, ſeminis vim; tum vocis, ratiocinandique facultatem. Videre nos aiunt, eo ipſo lumine, quod inter viſum, atque id, quod viſui ſubjicitur, medium interjectum eſt, in coni formam intento, quemadmodum ait Chryſippus in ſecundo phyſicorum, & Apollodorus. aeris tamen conum ad viſum, baſim vero ad id, quod cernitur, ſe adplicare. itaque id, quod cernitur, aere intento quaſi bacillo quodam indicari. Audire vero, eo ipſo aere, qui inter loquentem audientemque medius interjectus eſt, in orbem percuſſo, deinde fluctuante, auribuſque incidente; quo modo conjecto in puteum lapide aqua in orbem circumvolvitur. Somnum contentione ſenſus ad animæ principatum intenti remiſſa effici volunt. Perturbationum cauſas in commotionibus ſpiritus relinquunt. Semen autem id eſſe aiunt, quod talia gignere poteſt, ex qualibus ſecretum fuerit. Sed hominis ſemen, quod homo emittit, una cum humore animæ partibus admiſceri dicunt ea temperatione, quæ eorum, qui progenuerunt, rationi conveniat: quod quidem ſemen Chryſippus in ſecundo phyſicorum ſpiritum natura conſtantem eſſe ait, quod ex ſeminibus manifeſtum eſt his, quæ terræ mandantur; quæ quidem, ut res ipſa docet, inveterata, eorumque vi diſſipata, amplius non naſcuntur. Ab univerſis autem illud corporibus deferri Sphærus exiſtimat; quocirca in ipſo eam quoque ineſſe vim, ut omnes corporis partes gignere poſſit. Feminarum ſemen ſterile eſſe aſſerunt, & contentione carere, modicumque eſſe, &, ut ait Sphærus, humore liqueſcere. Præſtantiſſimam animæ partem principatum obtinere eam, in qua viſus appetitioneſque efficiuntur, & unde ratio proficiſcitur, quam in corde collocatam eſſe. Atque hæc quidem Phyſica, quæ quidem nobis voluminis modum ſpectantibus ſatis multa dicta eſſe videntur. In quibus autem quidam eorum inter ſe diſſenſerunt, hæc ſunt. Ariſto Chius Phalanthus, cognomento Siren, finem eſſe dixit in his, quæ media inter virtutem vitiumque ſunt, in neutram partem viventé moveri, nullum ne minimum quidem in his diſcrimen relinquentem, ſed in omnibus æque ſe habentem. Etenim bono eſſe hiſtrioni ſimilem ſapientem, qui ſive Therſitis ſive Agamemnonis perſonam ſuſceperit, utramque apte ſuſtinet. Phyſicam, & diſſerendi rationem tollebat: cum alteram quidem ſupra nos eſſe, alteram vero ad nos nihil pertinere diceret: moralem ſolam ad nos pertinere aiebat. dialecticas rationes araneolarum telis perſimiles eſſe, quæ quamvis artificioſum quiddam præ ſe ferre videantur, inutiles tamen ſunt. Virtutes neque multas, ut Zeno inducebat, neque unam, quæ multis nominibus vocaretur, ut Megari-

A γει ἐκπυρώσεως· Χρύσιππος δὲ, τὰς τῶν σοφῶν μόνων. μέρη δὲ ψυχῆς λέγουσιν ὀκτὼ, τὰς πέντε αἰσθήσεις, καὶ τοὺς ἐν ἡμῖν σπερματικοὺς λόγους, καὶ τὸ φωνητικὸν, καὶ τὸ λογιστικόν. ὁρᾶν δὲ, τοῦ μεταξὺ τῆς ὁράσεως καὶ τοῦ ὑποκειμένου φωτὸς, ἐντεινομένου κωνοειδῶς· καθά φησι Χρύσιππος ἐν δευτέρῳ τῶν φυσικῶν, καὶ Ἀπολλόδωρος. γίνεσθαι μέντοι τὸ κωνοειδὲς τοῦ ἀέρος πρὸς τῇ ὄψει· τὴν δὲ βάσιν, πρὸς τῷ ὁρωμένῳ· ὡς διὰ
B βακτηρίας οὖν τοῦ ταθέντος ἀέρος τὸ βλεπόμενον ἀναγγέλλεσθαι. ἀκούειν δὲ, τοῦ μεταξὺ τοῦ τε φωνοῦντος καὶ τοῦ ἀκούοντος ἀέρος, πληττομένου σφαιροειδῶς, εἶτα κυματουμένου, καὶ ταῖς ἀκοαῖς προσπίπτοντος, ὡς κυματοῦται τὸ ἐν τῇ δεξαμενῇ ὕδωρ κατὰ κύκλους ὑπὸ τοῦ ἐμβληθέντος λίθου. τὸν δὲ ὕπνον γίνεσθαι, ἐκλυομένου τοῦ αἰσθητικοῦ τόνου περὶ τὸ ἡγεμονικόν. αἰτίας δὲ τῶν παθῶν ἀπολείπουσι τὰς περὶ τὸ πνεῦμα
C τροπάς. σπέρμα δὲ λέγουσιν εἶναι, τὸ οἷόν τε γεννᾶν τοιαῦτα ἀφ᾽ οἵου καὶ αὐτὸ ἀπεκρίθη. ἀνθρώπου δὲ σπέρμα, ὃ μεθίησιν ὁ ἄνθρωπος, μεθ᾽ ὑγροῦ συγκιρνᾶσθαι τοῖς τῆς ψυχῆς μέρεσι, κατὰ μιγμὸν τοῦ τῶν προγόνων λόγου. εἶναι δὲ αὐτὸ Χρύσιππός φησιν ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν φυσικῶν, πνεῦμα κατὰ τὴν οὐσίαν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν εἰς τὴν γῆν καταβαλλομένων σπερμάτων, ἃ παλαιωθέντα οὐκ ἔτι φύεται, ὡς δῆλον διαπεπνευκυίας αὐτοῖς τῆς δυνάμεως. καὶ ἀφ᾽ ὅλων δὲ τῶν σωμάτων αὐ-
D τό φασι καταφέρεσθαι οἱ περὶ τὸν Σφαῖρον. πάντων γοῦν γεννητικὸν εἶναι τῶν τοῦ σώματος μερῶν. τὸ δὲ τῆς θηλείας ἄγονον ἀποφαίνονται, ἄτονόν τε γὰρ εἶναι καὶ ὀλίγον, καὶ ὑδατῶδες, ὡς ὁ Σφαῖρος φησίν. ἡγεμονικὸν δὲ εἶναι τὸ κυριώτατον τῆς ψυχῆς, ἐν ᾧ αἱ φαντασίαι καὶ αἱ ὁρμαὶ γίνονται, καὶ ὅθεν ὁ λόγος ἀναπέμπεται· ὅπερ εἶναι ἐν καρδίᾳ. ταῦτα μὲν καὶ τὰ φυσικὰ, τὸ ὅσον ἡμῖν ἀποχρηστικῶς ἔχειν δοκεῖ, στοχαζομένοις τῆς συμ-
E μετρίας τοῦ συγγράμματος. ἃ δέ τινες ἐξ αὐτῶν διηνέχθησαν ἔστι τάδε,

Ἀρίστων ὁ Χῖος ὁ Φάλανθος, ἐπικαλούμενος Σειρὴν, τέλος ἔφησεν εἶναι τὸ ἀδιαφόρως ἔχοντα ζῆν πρὸς τὰ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας, μηδὲ ἡντινοῦν ἐν αὐτοῖς παραλλαγὴν ἀπολείποντα, ἀλλ᾽ ἐπίσης ἐπὶ πάντων ἔχοντα. εἶναι γὰρ ὅμοιον τῷ ἀγαθῷ ὑποκριτῇ τὸν σοφόν· ὃς ἄν τε Θερσίτου ἄν τε Ἀγαμέμνονος πρόσωπον ἀνα-
F λάβῃ, ἑκάτερον ὑποκρίνεται προσηκόντως. τόν τε φυσικὸν τόπον καὶ τὸν λογικὸν ἀνῄρει, λέγων τὸν μὲν, εἶναι ὑπὲρ ἡμᾶς, τὸν δ᾽ οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. μόνον δὲ τὸν ἠθικὸν εἶναι πρὸς ἡμᾶς. ἐοικέναι δὲ τοὺς διαλεκτικοὺς λόγους τοῖς ἀραχνίοις, ἃ καί τοι δοκοῦντα τεχνικόν τι ἐμφαίνειν, ἄχρηστά ἐστιν. ἀρετάς τε οὔτε πολλὰς εἰσῆγεν, ὡς ὁ Ζήνων, οὔτε μίαν πολλοῖς ὀνόμασι καλουμένην (ὡς οἱ

Μεγα-

A Μεγαρικοί, ἀλλὰ καὶ τὸ πρός τι πῶς ἔχειν. οὕτως δὲ φιλοσοφῶν καὶ ἐν Κυνοσάργει διαλεγόμενος, ἴσχυσεν αἱρετιστὴς ἀκοῦσαι. Μιλτιάδης οὖν καὶ Δίφιλος Ἀριστώνειοι προσηγορεύοντο. ἦν δέ τις πειστικὸς, καὶ ὄχλῳ πεποιημένος· ὅθεν ὁ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ,

Καί τις Ἀρίστωνος γενεῆς ἄπο αἱμύλου ἕλκων.

παραβαλὼν δὲ Πολέμωνι, φησὶ Διοκλῆς ὁ Μάγνης, μετέθετο, Ζήνωνος ἀρρωστίᾳ μακρᾷ περιπεσόντος. μάλιστα δὲ προσεῖχε Στωϊκῷ δόγματι, τῷ τὸν σοφὸν ἀδόξαστον εἶναι. B πρὸς ὃ Περσαῖος ἐναντιούμενος, διδύμων ἀδελφῶν τὸν ἕτερον ἐποίησεν αὐτῷ παρακαταθήκην δοῦναι, ἔπειτα τὸν ἕτερον ἀπολαβεῖν· καὶ οὕτως ἀπορούμενον διήλεγξεν. ἀπετείνετο δὲ πρὸς Ἀρκεσίλαον· ὅτε θεασάμενος ταῦρον τερατώδη μήτραν ἔχοντα, Οἴμοι, ἔφη, δέδοται Ἀρκεσιλάῳ ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἐναργείας. πρὸς δὲ τὸν φάμενον Ἀκαδημαϊκὸν οὐδὲν καταλαμβάνειν, Ἆρ' οὐδὲ τὸν πλησίον σου καθήμενον ὁρᾷς; C εἰπεῖν· ἀρνησαμένου δὲ,

Τίς σ' ἐτύφλωσεν (ἔφη) τίς ἀφείλετο λαμπάδος αὐγάς;

Βιβλία δὲ αὐτοῦ φέρεται τάδε. Προτρεπτικῶν β΄. Περὶ τῶν Ζήνωνος δογμάτων διάλογοι. Σχολῶν, ϛ΄. Περὶ σοφίας διατριβῶν, ζ΄. Ἐρωτικαὶ διατριβαί, Ὑπομνήματα περὶ κενοδοξίας, Ὑπομνημάτων κε΄. Ἀπομνημονευμάτων, γ΄. Χρειῶν, ια΄. Πρὸς τοὺς ῥήτορας, Πρὸς τὰς Ἀλεξίνου ἀντιγραφὰς, Πρὸς τοὺς διαλεκτικοὺς, γ΄. Πρὸς Κλεάνθην ἐπιστολῶν, δ΄. D Παναίτιος δὲ καὶ Σωσικράτης μόνας αὐτοῦ τὰς ἐπιστολάς φασι· τὰ δὲ ἄλλα, τοῦ περιπατητικοῦ Ἀρίστωνος. τοῦτον λόγος φαλακρὸν ὄντα ἐγκαυθῆναι ὑπὸ ἡλίου, καὶ ὧδε τελευτῆσαι. προσεπαίξαμεν δὲ αὐτῷ τῷδε τῷ τρόπῳ τῷ ἰάμβῳ τῷ χωλῷ,

Τί δὴ γέρων ὢν καὶ φαλανθὸς Ἀρίστων
Τὸ βρέγμα δῶκας ἡλίῳ κατοπτῆσαι;
Τὸ γὰρ τὸ θερμὸν πλεῖον ἢ δέον ζητῶν,
Τὸν ψυχρὸν ὄντως εὗρες οὐ θέλων ᾅδην.

E Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ἀρίστων Ἰουλιήτης Περιπατητικός· ὁ δέ τις, μουσικὸς Ἀθηναῖος· τέταρτος, ποιητὴς τραγῳδίας· πέμπτος, Ἁλαιεύς, τέχνας γεγραφὼς ῥητορικάς· ἕκτος, Ἀλεξανδρεὺς Περιπατητικός.

ἩΡΙΛΛΟΣ.

Ἥριλλος δὲ ὁ Καρχηδόνιος τέλος εἶπε τὴν ἐπιστήμην, ὅπερ ἐστὶ ζῆν ἀεὶ πάντα ἀναφέροντα πρὸς τὸ μετ' ἐπιστήμης ζῆν, καὶ μὴ τῇ ἀγνοίᾳ διαβεβλημένον. F εἶναι δὲ τὴν ἐπιστήμην, ἕξιν ἐν φαντασιῶν προσδέξει ἀνυποπτώτων ὑπὸ λόγου. ποτὲ δὲ ἔλεγε μηδὲν εἶναι τέλος, ἀλλὰ καὶ τὰς περιστάσεις καὶ τὰ πράγματα ἀλλάττεσθαι αὐτό· ὡς καὶ τὸν αὐτὸν χαλκὸν ἢ Ἀλεξάνδρου γινόμενον ἀνδριάντα, ἢ Σωκράτους. διαφέρειν δὲ

A ci,ſed & eas quodammodo referri inter ſe. ſic ille cum philoſopharetur, & in Cynoſargi diſputaret, tantum potuit, ut ſectæ princeps nominaretur. Itaque & Miltiades & Diphilus Ariſtonii vocabantur. Inerat ei perſuadendi quædam vis, atque ad multitudinem alliciendam factus erat. Quocirca de eo Timon ſic ait,

Et quis Ariſtonis genere blando trahens.

A Zenone autem, cum is in diuturnum morbum incidiſſet, quemadmodum ait B Diocles Magneſius,ad Polemonem ſe contulit. Maxime autem Stoicum illud decretum tenuit, ſapientem opinationis eſſe expertem: cui Perſæus cum repugnaret, fecit geminis ex fratribus, alter ut ei depoſitum daret, alter poſtea reciperet; ſicque dubitantem redarguit. In Arceſilaum libenter invehebatur. ſiquidem portentoſum taurum natura præditum aſpiciens, Hei mihi, inquit, datum eſt Arceſilao contra evidentiam argumentum. Academico C vero dicenti, ſe nihil comprehendere; An tu, inquit, ne prope te quidem aſſidentem vides? Quod cum ille negaſſet, inquit,

Quis te excæcavit? quis abſtulit lampadis lucem?

Ejus libri feruntur hi; adhortationum. II. De Zenonis decretis dialogi. Scholarum VI. de ſapientia diſputationum. VII. amatoriæ diſputationes. commentaria de inani gloria. commentariorum XV. memorabilium III. Chriarum XI. contra rhetoras. adverſus Alexini contra-ſcripta. ad D dialecticos III. epiſtolarum ad Cleanthem IIII. Panætius tamen & Soſicrates ſolas illius eſſe epiſtolas aiunt, reliqua Ariſtonis Peripatetici. Hic, calvus cum eſſet, à ſole exuſtus eſſe, ſicque interiiſſe fertur: in quem nos choliambo ita luſimus;

Cur ſenex exiſtens, & calvus Ariſto,
Calvariam dediſti ſoli aſſandam?
Calidum enim plus quam oportet quærens,
Frigidum vere reperiſti invitus Orcum.

Sed & alius extitit Ariſto Julietes Peripa- E teticus. itemque alius Muſicus Athenienſis. quartus Poeta Tragicus. quintus Alæenſis,qui artem ſcripſit rhetoricam. ſextus Alexandrinus Peripateticus.

HERILLUS.

AT vero Herillus Carthaginienſis finem eſſe dixit ſcientiam; quod eſt vi- F vere omnia ad vitam ſcientiæ conjunctam referentem,& nunquam in ignoratione verſantem. Eſſe autem ſcientiam habitum & viſuum ſuſceptionem ſub rationem cadentium. Interdum vero finem nullum eſſe aiebat, ſed eum & rebus ipſis, & his, quæ rebus adjuncta ſunt, ſic ut æs immutari, è quo eodem vel Alexandri vel Socratis imago exprimitur. Finem autem, atque

que id, quod ſub finem ſubjicitur, inter ſe differre. hoc enim inſipientibus quoque, eum vero ſoli propoſitum eſſe ſapienti. quæ vero inter virtutem ac vitium media ſunt, hæc indifferentia eſſe. Ejus libri paucis illi quidem verbis ſcripti ſunt, ſed magna in eis ineſt vis, quibus ea continentur, quæ contra Zenonem dixit. Puer cum eſſet, à multis amatus eſſe dicitur, quos Zeno deterrere volens, Herillum radi coegit: ita illi deterriti ſunt. Libri ſunt hi; de exercitatione. de perturbationibus. de ſuſpicione. legiſlator. obſtetricius. Antipheron magiſter. præparans. dirigens. Mercurius. Medea. dialogi. theſes morales. Dionyſius autem, qui à commutata ſententia græce μεταθέμενος appellatus eſt, finem eſſe dixit voluptatem, idque lippitudinis cauſa. cum enim valde dolore laboraret, veritus eſt dolorem earum rerum eſſe dicere, inter quas nihil intereſſet. Filius Theophanti fuit, Heraclea civitate. Ac primum quidem, ut ait Diocles, Heraclidem civem ſuum, deinde Alexinum & Menedemum, poſtremo Zenonem audivit. Ab initio literarum ſtudioſiſſimus cum eſſet, poemata ex omni genere aggreſſus eſt: deinde Aratum quoque, ſtudio ejus incenſus, eſt amplexatus. A Zenone autem deficiens, ad Cyrenaicos ſe contulit. Et lupanaria ingrediebatur, reliquiſque voluptatibus palam deditus erat: cumque ad octoginta annos vixiſſet, inedia mortuus eſt. Libri illius feruntur hi; de perturbationum vacuitate II. de exercitatione II. de voluptate IIII. de divitiis, & gratia, & ſupplicio. de hominum uſu. de ſecunda fortuna. de antiquis regibus. de his, quæ laudantur, de barbaricis moribus. Atque hi ſunt, qui à Stoicis diſſenſerunt. Zenoni vero ſucceſſit Cleanthes, de quo dicendum eſt.

CLEANTHES.

Cleanthes, Phanii filius, Aſſius fuit. is, quemadmodum ait Antiſthenes in ſucceſſionibus, primo pugil fuerat; ſed Athenas, ut aiunt quidam, quatuor cum drachmis profectus, cum ſe ad Zenonem contuliſſet, conſtantiſſime philoſophatus eſt, eademque decreta tenuit. Laboris ſtudio celebratus eſt; quippe qui, cum pauper eſſet, ſtipendiorum merendorum valde appetens fuit, & noctu quidem in hortis exhauriendis, die vero in ſermonibus exercebatur. Itaque ab exhauriendis puteis φρεάντλης appellatus eſt. Ferunt eum quoque in judicium abductum eſſe, rationem redditurum, unde ſibi, tam opimo corporis habitu præditus, victum quæreret; atque ipſum poſtea, & horti cuſtode, apud quem exhauriebat, & piſtore, apud quem farinam molebat, teſtibus productis, judicio liberatum eſſe. quem quidem laudatum Areopagitas decem minarum dono affici decreviſſe, quas ne acciperet Zenonem prohibuiſſe. Sed & Antigonum aiunt

A τέλος καὶ ὑποτελίδα. τῆς μὲν γὰρ καὶ τοὺς μὴ σοφοὺς στοχάζεσθαι, τοῦ δὲ μόνον τὸν σοφόν. τὰ δὲ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας, ἀδιάφορα εἶναι. ἔστι δὲ τὰ βιβλία αὐτοῦ, ὀλιγόστιχα μὲν, δυνάμεως δὲ μεστὰ, καὶ περιέχοντα ἀντιρρήσεις πρὸς Ζήνωνα. λέγεται δὲ ὅτι παιδὸς ὄντος αὐτοῦ ἠράσθησαν ἱκανοὶ, οὓς ἀποτρέψαι βουλόμενος ὁ Ζήνων ἠνάγκασε ξυρᾶσθαι Ἥριλλον· οἱ δὲ ἀπετράποντο. τὰ δὲ βιβλία ἐστὶ τάδε, Περὶ ἀσκήσεως, Περὶ παθῶν, Περὶ ὑπολήψεως, Νομοθέτης, Μαιευτικὸς, Ἀντιφέρων
B διδάσκαλος, Διασκευάζων, Εὐθύνων, Ἑρμῆς, Μήδεια, Διάλογοι, Θέσεων ἠθικῶν. Διονύσιος δὲ ὁ Μεταθέμενος τέλος εἶπε τὴν ἡδονὴν, διὰ περίστασιν ὀφθαλμίας. ἀλγήσας γὰρ ἐπιπόνως, ὤκνησεν εἰπεῖν τὸν πόνον ἀδιάφορον. ἦν δὲ παῖς μὲν Θεοφάντου, πόλεως δὲ Ἡρακλείας. ἤκουσε δὲ (καθά φησι Διοκλῆς) πρῶτον μὲν Ἡρακλείδου τοῦ πολίτου, ἔπειτα Ἀλεξίνου καὶ Μενεδήμου, τελευταῖον δὲ Ζήνωνος. καὶ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν φιλογράμ-
C ματος ὢν, παντοδαποῖς ἐπεχείρει ποιήμασιν· ἔπειτα δὲ καὶ Ἄρατον ἀπεδέχετο, ζηλῶν αὐτόν· ἀποστὰς δὲ τοῦ Ζήνωνος, πρὸς τοὺς Κυρηναϊκοὺς ἀπετράπη, καὶ εἴς τε τὰ χαμαιτυπεῖα εἰσῄει, καὶ τἄλλα ἀπαρακαλύπτως ἡδυπάθει. βιοὺς δὲ πρὸς τὰ ὀγδοήκοντα, ἀσιτίᾳ κατέστρεψε. βιβλία δὲ αὐτοῦ φέρεται τάδε, Περὶ ἀπαθείας, β΄· Περὶ ἀσκήσεως, β΄· Περὶ ἡδονῆς, δ΄· Περὶ πλούτου, καὶ χάριτος, καὶ τιμωρίας, Περὶ ἀν-
D θρώπων χρήσεως, Περὶ εὐτυχίας, Περὶ ἀρχαίων βασιλέων, Περὶ τῶν ἐπαινουμένων, Περὶ βαρβαρικῶν ἐθῶν. καὶ οὗτοι μὲν οἱ διενεχθέντες. διεδέξατο δὲ τὸν Ζήνωνα Κλεάνθης, περὶ οὗ λεκτέον.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ.

E Κλεάνθης Φανίου, Ἄσσιος· οὗτος πρῶτον ἦν πύκτης, ὥς φησιν Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς. ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἀθήνας, τέσσαρας ἔχων δραχμὰς (καθά φασι τινὲς) καὶ Ζήνωνι παραβαλὼν, ἐφιλοσόφησε γενναιότατα, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἔμεινε δογμάτων· διεβοήθη δὲ ἐπὶ φιλοπονίᾳ, ὅς γε πένης ὢν ἄγαν ὥρμησε μισθοφορεῖν· καὶ νύκτωρ μὲν ἐν τοῖς κήποις ἤντλει, μεθ᾽ ἡμέραν δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἐγυμνάζετο· ὅθεν καὶ Φρεάντλης ἐκλήθη. φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ εἰς δικαστήριον
F ἀχθῆναι, λόγους δώσοντα πόθεν ἐς τοσοῦτον εὐέκτης ὢν διαζῇ· ἔπειτα ἀποφυγεῖν, τόν τε κηπουρὸν μάρτυρα παρασχόντα παρ᾽ ὃν ἤντλει, καὶ τὴν ἀλφιτόπωλιν παρ᾽ ᾗ τὰ ἄλφιτα ἔπεττεν. ἀποδεξαμένους δὲ αὐτὸν τοὺς Ἀρεωπαγίτας, ψηφίσασθαι δέκα μνᾶς δοθῆναι· Ζήνωνα δὲ κωλῦσαι λαβεῖν. φασὶ δὲ καὶ Ἀντίγονον αὐτῷ

αὐτῷ τρισχιλίας δοῦναι. ἡγούμενόν τε τῶν ἐφήβων ἐπί τινα θέαν, ὑπ᾽ ἀνέμου παραγυμνωθῆναι, καὶ ὀφθῆναι ἀχίτωνα· ἐφ᾽ ᾧ κρότῳ τιμηθῆναι ὑπὸ Ἀθηναίων, καθά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις. ἐθαυμάσθη δὴ οὖν καὶ διὰ τόδε. φασὶ δὲ καὶ Ἀντίγονον αὐτοῦ πυθέσθαι ὄντα ἀκροατὴν, διὰ τί ἀντλεῖ; τὸν εἰπεῖν, Ἀντλῶ γὰρ μόνον; τί δ᾽ οὐχὶ σκάπτω; τί δ᾽ οὐκ ἄρδω, καὶ πάντα ποιῶ φιλοσοφίας ἕνεκα; καὶ γὰρ ὁ Ζήνων αὐτὸν συνεγύμναζεν εἰς τοῦτο, καὶ ἐκέλευεν ὀβολὸν φέρειν ἀποφορᾶς. καί ποτε ἀθροισθὲν τὸ κέρμα ἐκόμισεν εἰς μέσον τῶν γνωρίμων, καί φησι, Κλεάνθης μὲν καὶ ἄλλον Κλεάνθην δύναιτ᾽ ἂν τρέφειν, εἰ βούλοιτο· οἱ δὲ ἔχοντες ὅθεν τραφήσονται, παρ᾽ ἑτέρων ἐπιζητοῦσι τὰ ἐπιτήδεια, καίπερ ἀνειμένως φιλοσοφοῦντες. ὅθεν δὴ καὶ δεύτερος Ἡρακλῆς ὁ Κλεάνθης ἐκαλεῖτο. ἦν δὴ πονικὸς μὲν, ἀφύσικος δὲ, καὶ βραδὺς ὑπερβαλλόντως. διὸ καὶ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησιν οὕτως,

> Τίς δ᾽ οὗτος κτίλος ὡς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν,
> Μαλύτης, ἐπέων φίλος, Ἄσσιος, ὅλμος, ἄτολμος;

καὶ σκωπτόμενος ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν ἠνέχετο, καὶ ὄνος ἀκούων προσεδέχετο· λέγων αὐτὸς μόνος δύνασθαι βαστάζειν τὸ Ζήνωνος φορτίον. καί ποτε ὀνειδιζόμενος ὡς δειλὸς, Διὰ τοῦτο, εἶπεν, ὀλίγα ἁμαρτάνω. προκρίνων δὲ τὸν ἑαυτοῦ βίον τοῦ τῶν πλουσίων, ἔλεγεν, ἐν ᾧ σφαιρίζουσιν ἐκεῖνοι, τὴν σκληρὰν καὶ ἄκαρπον ἐργάζεσθαι, σκάπτων. πολλάκις δὲ καὶ ἑαυτῷ ἐπέπληττεν· ὧν ἀκούσας Ἀρίστων, Τίνι, ἔφη, ἐπιπλήττεις; καὶ ὃς, γελάσας, Πρεσβύτῃ, φησὶ, πολιὰς μὲν ἔχοντι, νοῦν δὲ μή. εἰπόντος δέ τινος Ἀρκεσίλαον μὴ ποιεῖν τὰ δέοντα, Παῦσαι, ἔφη, καὶ μὴ ψέγε. εἰ γὰρ καὶ λόγῳ τὸ καθῆκον ἀναιρεῖ, τοῖς γοῦν ἔργοις αὐτὸ τιθεῖ· καὶ ὁ Ἀρκεσίλαος, Οὐ κολακεύομαι, φησί. πρὸς ὃν ὁ Κλεάνθης, Ναὶ, ἔφη, σὲ κολακεύομαι, φάμενος ἄλλα μὲν λέγειν, ἕτερα δὲ ποιεῖν. ἐρομένου τινὸς τί ὑποτίθεσθαι δεῖ τῷ υἱῷ; Τὸ ἐκ τῆς Ἠλέκτρας, ἔφη,

> Σίγα, σίγα, λεπτὸν ἴχνος.

Λάκωνος τινὸς εἰπόντος ὅτι ὁ πόνος ἀγαθὸν, διαχυθεὶς φησὶν,

> Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος.

φησὶ δὲ ὁ Ἑκάτων ἐν ταῖς χρείαις, εὐμόρφου μειρακίου εἰπόντος, Εἰ ὁ εἰς τὴν γαστέρα τύπτων γαστρίζει, καὶ ὁ εἰς τοὺς μηροὺς τύπτων μηρίζει, ἔφη, Σὺ μὲν τοὺς διαμηρισμοὺς ἔχε, μειράκιον. αἱ δ᾽ ἀνάλογοι φωναὶ τὰ ἀνάλογα οὐ πάντως σημαίνουσι πράγματα. μειρακίῳ ποτὲ διαλεγόμενος, ἐπύθετο εἰ αἰσθάνεται· τοῦ δ᾽ ἐπινεύσαντος, Διὰ τί οὖν, εἶπεν, ἐγὼ οὐκ αἰσθάνομαι ὅτι αἰσθάνῃ; Σωσιθέου τοῦ ποιητοῦ ἐν θεάτρῳ εἰπόντος πρὸς αὐτὸν παρόντα,

> Οὓς ἡ Κλεάνθους μωρία βοηλατεῖ,

ἔμεινεν ἐπὶ ταυτοῦ σχήματος. ἐφ᾽ ᾧ ἀγασθέντες οἱ ἀκροα-

A tria milia drachmarum ei dono dediſſe: atque etiam illum, cum ad quoddam ſpectaculum ephebis dux præiret, à vento denudatum, ſine tunica apparuiſſe. quamobrem ab Athenienſibus plauſu honeſtatum eſſe, quemadmodum eſt apud Demetrium Magneſium, in libro de his quorum eſt idem nomen. Ob hoc igitur quoque admiratione eſt affectus. Aiunt autem, Antigonum etiam illius auditorem ab eo quæſiviſſe, cur exhauriret? illum vero reſpondiſſe, Numquid ſolum exhaurio? quid? nonne etiam fodio? nonne irrigo?

B atque omnia philoſophiæ cauſa facio? etenim Zeno in hoc illum ſimul exercebat, & obolum mercedem ferre jubebat. Aliquando autem æs, à ſe coactum, ante ſuos familiares cum in medio attuliſſet, Cleanthes quidem, inquit, ſi vellet, vel alium Cleanthem alere poſſet; qui vero unde alantur habent, ab aliis quærunt quæ opus ſunt, quamvis remiſſe philoſophantes. Itaq; ſecundus jam Hercules Cleanthes appellabatur. & erat ille quidem laboris patiens, ſed nihil in eo naturæ; ingenioque præter

C modum tardus erat. quocirca de eo Timon ita ait,

> *Quis vero hic aries ceu incedit per ordines virorum*
> *Hebes, verborum cupidus, Aſſius, mortarium, audaciæ expers?*

Si quando ſe condiſcipuli cavillabantur, patienter ferebat; & cum ſe aſinum appellari audiret, non aſpernabatur, ſolum ſe inquiens Zenonis onus ferre poſſe. Atque etiam, cum ei aliquando, quod timidus eſſet, exprobraretur, Ob hoc, inquit, pauca pecco. Cumque divitum vitæ ſuam anteponeret, aiebat, ſe dum illi pila luderent, duram ſterilemque tellurem effodiendo

D opus facere. Sæpe etiam ſe ipſum objurgabat; quod cum Ariſto audiſſet, Quem tu, inquit, objurgas? tum ille ridens, Senem, inquit, caneſcentem, ſed mentis expertem. Cuidam vero Arceſilaum, non ea, quæ opus ſunt, agere dicenti, Deſine inquit, neque vitupera. quanquam enim verbis officium tollit, rebus tamen ponit. tum Arceſilaus, Ego, inquit, aſſentatoribus minime utor. cui Cleanthes, Certe, inquit, tibi aſſentor, cum te aliud dicere, aliud facere dico. Rogante quodam quid filio præcipere oporteret, illud Helectræ reſpondit,

E

> *Sile, ſile, tenue veſtigium.*

Lacone quodam laborem bonum eſſe dicente, lætitia perfuſus inquit,

> *Sanguine unus bono, care nate.*

Scribit Hecaton in chriis, cum eum formoſus adoleſcentulus rogaſſet, an qui ventrem verberat ventrizet, & qui crura verberat crurizet, ſic reſpondiſſe; Tu quidem, adoleſcentule, tibi crurizationes habeto. Cæterum vocabula proportionem habentia, res ſub proportionem cadentes non omnino

F ſignificant. Cum adoleſcentulo aliquando diſputans rogavit an ſentiret? quo annuente, Cur ergo inquit, ego te ſentire non ſentio? Soſitheo Poeta præſenti ſibi in theatro dicente,

> *Quos Cleanthis ſtultitia agitat,*

in eadem figura ſituq; corporis permanſit.

quod auditores admirati, ipſi quidem plauſerunt, Soſitheum vero ejecerunt; quem ille contumeliæ pœnitentem excepit, abſurdum eſſe inquiens, Dionyſium atque Herculem, nugis à poetis vexatos, non ſuccenſere, ipſum vero propter vulgarem maledictum iraſci. Aiebat autem Peripatetici etiam ſimile quiddam, ac lyris accidere, quæ recte canentes ſe ipſas non audiunt. Cum ex Zenonis ſententia, cujuſque mores ex forma perſpici poſſe diceret, fertur adoleſcentulos quoſdam facetos, cinædum in agro duriter habitum ad eum adduxiſſe, eumque de illius moribus ſententiam ſuam proferre juſſiſſe; quem hæſitantem homini, ut abiret, imperaſſe. ut vero ille abiens ſternuit, Habeo, inquit, hominem, Cleanthes; *mollis eſt. Solitario homini, ſecumque ipſo loquenti, Haud malo, inquit, cum homine loqueris. Cum ei quidam ſenectutem exprobraſſet, Ego quoque, inquit, abire volo: Sed cum me omnino bene valentem, ſcribentem, legentemque cogito, rurſus maneo. Hunc aiunt in teſtis, boumque oſſibus, his, quæ lata admodum à cervice utrinque ad ſcapulas pertinent, quæ à Zenone acceperat, æris inopia unde ſibi chartam emeret, ſcribere conſueviſſe. talis cum eſſet, multique alii Zenonis diſcipuli illuſtres eſſent, ipſe aſſecutus eſt, ut ſcholam ſucceſſor obtineret. Libros autem reliquit pulcherrimos, hos. De tempore. De Zenonis phyſiologia. Duos Heracliti expoſitionum, quatuor de ſenſu. De arte. Ad Democritum. Ad Ariſtarchum. Ad Herillum. De appetitione duos. Archæologia. De Diis. De gigantibus. De hymenæis. De poeta. De officio tres. De recta conſultatione. De gratia. Adhortatio. De virtutibus. De indole. De Gorgippo. De invidentia. De amore. De libertate. Amatoria ars. De honore. De gloria. Politicus. De conſilio. De legibus. De judicando. De vivendi ratione. De oratione III. De fine. De honeſtis. De actionibus. De ſcientia. De regno. De amicitia. De Sympoſio. Quod viri & mulieris eadem eſt virtus. Sapientem ſophiſmatibus uti. De Chriis. Diſputationum II. De voluptate. De propriis. De inexplicabilibus. De dialectica. De tropis. De his, quæ de quodam dicuntur. Ac libri quidem hi. Ipſe vero ita mortuus eſt: cum ejus extima gingiva tumefacta putreſceret, jubentibus medicis, duos dies cibo abſtinuit; jamque ei melius erat, ſic, ut medici omnia, quibus ille conſueverat, permitterent. quod tamen ille non ſuſtinuit; ſed cum ſe jam multum viæ proceſſiſſe diceret, reliquis quoque diebus ita conſumptis mortuus eſt, cum quidem, ut aiunt nonnulli, annos octoginta vixiſſet, Zenonemque annis novem & decem audiviſſet. Nos autem in eum ita luſimus;

Laudo Cleanthem, ſed magis orcum.
Videns enim ipſum ſenem non tulit,
Quin in poſterum requietem inter mortales haberet,
Tanto qui exantlaverat vitæ tempore.

A ται, τὸν μὲν ἐκρότησαν, τὸν δὲ Σωσίθεον ἐξέβαλον. μεταγινώσκοντα δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῇ λοιδορίᾳ προσήκατο, εἰπὼν ἄτοπον εἶναι, τὸν μὲν Διόνυσον καὶ τὸν Ἡρακλέα φλυαρουμένους ὑπὸ τῶν ποιητῶν μὴ ὀργίζεσθαι, αὐτὸν δὲ ἐπὶ τῇ τυχούσῃ βλασφημίᾳ δυσχεραίνειν. ἔλεγε δὲ καὶ τοὺς ἐκ τοῦ περιπάτου ὅμοιόν τι πάσχειν ταῖς λύραις, αἳ καλῶς φθεγξάμεναι αὑτῶν οὐκ ἀκούουσι. λέγεται δὲ, φάσκοντος αὐτοῦ, κατὰ Ζήνωνα, καταληπτὸν εἶναι τὸ ἦθος ἐξ εἴδους, νεανίσκους τινὰς εὐτραπέλους ἀγαγεῖν πρὸς αὐτὸν κίναιδον ἐσκληραγωγημένον ἐν ἀγρῷ, B καὶ ἀξιοῦν ἀποφαίνεσθαι περὶ τοῦ ἤθους· τὸν δὲ διαπορούμενον, κελεῦσαι ἀπιέναι τὸν ἄνθρωπον· ὡς δὲ ἀπιὼν ἐκεῖνος ἐπτάρεν, Ἔχω, εἶπεν, αὐτὸν, ὁ Κλεάνθης· μαλακός ἐστι. πρὸς δὲ τὸν μονήρη καὶ ἑαυτῷ λαλοῦντα, Οὐ φαύλῳ, ἔφη, ἀνθρώπῳ λαλεῖς. ὀνειδίσαντος αὐτῷ τινὸς εἰς τὸ γῆρας, Κἀγὼ, ἔφη, ἀπιέναι βούλομαι. ὅταν δὲ πανταχόθεν ἐμαυτὸν ὑγιαίνοντα περινοῶ, καὶ γράφοντα, καὶ ἀναγινώσκοντα, πάλιν μένω. τοῦτόν φασιν εἰς ὄστρακα καὶ βοῶν ὠμοπλάτας γράφειν ἅπερ C ἤκουε παρὰ τοῦ Ζήνωνος, ἀπορίᾳ κερμάτων ὥστε ὠνήσασθαι χαρτία. τοιοῦτος δὲ ὢν, ἐξίσχυσε, πολλῶν καὶ ἄλλων ὄντων ἀξιολόγων Ζήνωνος μαθητῶν, αὐτὸς διαδέξασθαι τὴν σχολήν. βιβλία δὲ κάλλιστα καταλέλοιπεν, ἅ ἐστι τάδε, Περὶ χρόνου, Περὶ τῆς τοῦ Ζήνωνος φυσιολογίας, δύο τῶν Ἡρακλείτου Ἐξηγήσεις, τέσσαρα Περὶ αἰσθήσεως, Περὶ τέχνης, Πρὸς Δημόκριτον, Πρὸς Ἀρίσταρχον, Πρὸς Ἥριλλον, Περὶ ὁρμῆς δύο, Ἀρχαιολογία, Περὶ θεῶν, Περὶ D γιγάντων, Περὶ ὑμεναίων, Περὶ τοῦ ποιητοῦ, Περὶ τοῦ καθήκοντος, γ΄· Περὶ εὐβουλίας, Περὶ χάριτος, Προτρεπτικὸς, Περὶ ἀρετῶν, Περὶ εὐφυΐας, Περὶ Γοργίππου, Περὶ φθονερίας, Περὶ ἔρωτος, Περὶ ἐλευθερίας, Ἐρωτικὴ τέχνη, Περὶ τιμῆς, Περὶ δόξης, Πολιτικὸς, Περὶ βουλῆς, Περὶ νόμων, Περὶ τοῦ δικάζειν, Περὶ ἀγωγῆς, Περὶ τοῦ λόγου, γ΄· Περὶ τέλους, Περὶ καλῶν, Περὶ πράξεων, Περὶ ἐπιστήμης, Περὶ βασιλείας, Περὶ φιλίας, Περὶ συμποσίου, Περὶ τοῦ ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ καὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, Περὶ τοῦ τὸν σοφὸν σοφι- E στεύειν, Περὶ χρειῶν, Διατριβῶν, β΄· Περὶ ἡδονῆς, Περὶ ἰδίων, Περὶ τῶν ἀπόρων, Περὶ διαλεκτικῆς, Περὶ τρόπων, Περὶ κατηγορημάτων. ταῦτα αὐτῷ τὰ βιβλία. καὶ τελευτᾷ τόνδε τὸν τρόπον· διῴδησεν αὐτῷ τὸ οὖλον· ἀπαγορευσάντων δὲ τῶν ἰατρῶν, δύο ἡμέρας ἀπέσχετο τροφῆς. καὶ πως ἔσχε καλῶς· ὥς τε τοὺς ἰατροὺς αὐτῷ πάντα τὰ συνήθη συγχωρεῖν· τὸν δὲ ἀνασχέσθαι, ἀλλ᾽ εἰπόντα ἤδη αὐτῷ προωδοιπορῆσθαι, καὶ τὰς λοιπὰς ἀνασχόμενον, τελευτῆσαι, καθά φασι F τινὲς, π΄ ἔτη βιώσαντα, καὶ ἀκούσαντα Ζήνωνος ἔτη ἐννεακαίδεκα. ἐπαίξαμεν δὲ καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν οὕτως,

Αἰνῶ Κλεάνθην, ἀλλὰ μᾶλλον Ἀΐδην.
Ἰδὼν γὰρ αὐτὸν πρέσβυν, οὐκ ἠνέσχετο
Μὴ οὐ τὸ λοιπὸν ἄνεσιν ἐν φθιτοῖς ἔχειν,
Τοσοῦτον ἀντλήσαντα τοῦ βίου χρόνον.

ΣΦΑΙ-

ΣΦΑΙ̃ΡΟΣ.

A

Τοῦτου, καθάπερ προειρήκαμεν, ἤκουσε μετὰ Ζήνωνα καὶ Σφαῖρος ὁ Βοσποριανός· ὃς προκοπὴν ἱκανὴν περιποιησάμενος λόγων, εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀπῆλθε πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλοπάτορα. λόγου δέ ποτε γενομένου περὶ τοῦ δοξάσειν τὸν σοφὸν, καὶ τοῦ Σφαίρου εἰπόντος ὡς οὐ δοξάσει, βουλόμενος ὁ βασιλεὺς ἐλέγξαι αὐτὸν κηρίνας ῥόας ἐκέλευσε παρατεθῆναι· τοῦ δὲ Σφαίρου ἀπατηθέντος, ἀνεβόησεν ὁ βασιλεὺς ψευδεῖ συγκατατεθεῖσθαι αὐτὸν φαντασίᾳ. B πρὸς ὃν ὁ Σφαῖρος εὐστόχως ἀπεκρίνατο, εἰπὼν, οὕτως συγκατατεθεῖσθαι, οὐχ ὅτι ῥόαι εἰσὶν, ἀλλ' ὅτι εὔλογόν ἐστι ῥόας αὐτὰς εἶναι· διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν τοῦ εὐλόγου. πρὸς δὲ Μνησίστρατον, κατηγοροῦντα αὐτοῦ ὅτι Πτολεμαῖον οὔ φησι βασιλέα εἶναι, τοιοῦτον δὲ ὄντα τὸν Πτολεμαῖον, καὶ βασιλέα εἶναι. βιβλία δὲ γέγραφε τάδε, Περὶ κόσμου, β'· Περὶ στοιχείων σπέρματος, Περὶ τύχης, Περὶ ἐλαχίστων, C Πρὸς τὰς ἀτόμους καὶ τὰ εἴδωλα, Περὶ αἰσθητηρίων, Περὶ Ἡρακλείτου ε' διατριβῶν, Περὶ τῆς ἠθικῆς διατάξεως, Περὶ καθήκοντος, Περὶ ὁρμῆς, Περὶ παθῶν, β' Διατριβῶν· Περὶ βασιλείας, Περὶ Λακωνικῆς πολιτείας, Περὶ Λυκούργου καὶ Σωκράτους, γ'· Περὶ νόμου, Περὶ μαντικῆς, Διαλόγους ἐρωτικοὺς, Περὶ τῶν Ἐρετριακῶν φιλοσόφων, Περὶ ὁμοίων, Περὶ ὅρων, Περὶ ἕξεως, Περὶ τῶν ἀντιλεγομένων τρία, Περὶ λόγου, Περὶ πλούτου, Περὶ δόξης, Περὶ θανάτου, Τέχνης διαλεκτικῆς, β'· D Περὶ κατηγορημάτων, Περὶ ἀμφιβολιῶν, Ἐπιστολάς.

ΧΡΥΣΙΠΠΟΣ.

Χρύσιππος Ἀπολλωνίου, Σολεὺς ἢ Ταρσεὺς, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς, μαθητὴς Κλεάνθους. οὗτος πρότερον μὲν δόλιχον ἤσκει, ἔπειτα ἀκούσας Ζήνωνος, ἢ Κλεάνθους, ὡς Διοκλῆς καὶ οἱ πλείους, ἔτι τε ζῶντος ἀπέστη αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὁ τυχὼν ἐγένετο κατὰ φιλοσοφίαν· ἀνὴρ εὐφυὴς καὶ ὀξύτατος ἐν παντὶ μέρει, οὕτως ὥστε καὶ ἐν E τοῖς πλείστοις διηνέχθη πρὸς Ζήνωνα, ἀλλὰ καὶ πρὸς Κλεάνθην, ᾧ καὶ πολλάκις ἔλεγε μόνης τῆς τῶν δογμάτων διδασκαλίας χρῄζειν, τὰς δὲ ἀποδείξεις αὐτὸν εὑρήσειν. μετενόει μέντοι, ὁπότε πρὸς αὐτὸν ἀποτείνοιτο· ὥστε συνεχὲς προφέρεσθαι ταῦτα,

Ἐγὼ δὲ τἄλλα μακάριος πέφυκ' ἀνὴρ
Πλὴν εἰς Κλεάνθην· τοῦτο δ' οὐκ εὐδαιμονῶ.

οὕτω δ' ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ἐγένετο, ὥστε F δοκεῖν τοὺς πλείους ὅτι εἰ παρὰ θεοῖς ἦν ἡ διαλεκτικὴ, οὐκ ἂν ἦν ἄλλη ἢ ἡ Χρυσίππειος. πλεονάσας δὲ τοῖς πράγμασι, τὴν λέξιν οὐ κατώρθωσε. πονικώτατός τε παρ' ὁντινοῦν γέγονεν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, τὸν ἀριθμὸν γὰρ ὑπὲρ πέντε καὶ ἑπτακόσια ἐστίν. ἐπλήθυνε δὲ αὐτὰ πολλάκις ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ δόγματος

SPHÆRUS.

Hujus, quemadmodum ſupra diximus, poſt Zenonem Sphærus quoque Boſphoranus auditor fuit, qui cũ in doctrina ſatis jam proceſſiſſet, Alexandriam ad Ptolemæum Philopatora profectus eſt. apud quem orto aliquando ſermone, utrum ſapiens opinaretur necne, negante Sphæro eum opinaturũ, Rex illum redarguere volens, mala ei punica cerea apponi juſſit; Sphæro autem decepto, Rex ipſum falſo viſui aſſenſum eſſe exclamavit: cui Sphærus commode reſpondens, ſe, quod ea mala punica eſſent, aſſenſum eſſe negavit, ſed quod ea mala punica eſſe veriſimile eſſet: viſum vero comprehendentem à probabili differre. Mneſiſtrato ſe, quod Ptolemæum regem eſſe negaret, accuſanti, Ptolemæum vel talem regem eſſe reſpondit. Libros ſcripſit hos. De mundo II. De elementorum ſemine. De fortuna. De minimis. Contra atomos & ſpectra. De ſenſuum inſtrumentis. De Heraclito. V. diſputationum. De morali deſcriptione. De officio. De appetitione. De perturbationibus II. Diſputationum. De regno. De Laconica rep. De Lycurgo, & Socrate III. De lege. De divinatione. Dialogos amatorios. De Eretricis philoſophis. De ſimilibus. De definitionibus. De habitu. De his quæ contra dicuntur III. De oratione. De divitiis. De gloria. De morte. Artis dialecticæ II. De his quæ de quodam aut quibuſdam dicuntur. De ambiguis. Epiſtolas.

CHRYSIPPUS.

Chryſippus Apollonii filius, Solenſis, ſive Tarſenſis, ut eſt apud Alexandrum in ſucceſſionibus, Cleanthis diſcipulus fuit. Hic primo quidem in hippodromo exercebatur; deinde audito Zenone ſive Cleanthe, quemadmodum Diocles pluresque tradunt, ab eoque adhuc vivente defecit, neque vulgaris extitit philoſophus. vir ingenioſus, & omni ex parte acutiſſimus, & quidem ſic, ut pleriſque in rebus à Zenone, ſed & à Cleanthe diſſentiret: cui etiam ſæpe aiebat, ſola ſe decretorum indigere doctrina, rationes vero concluſionum per ſe ipſum inventurum. Et tamen, ſi quando in eum invehebatur, ipſum poſtea pœnitebat, ut crebro haberet in ore,

Ego vero alioqui beatus natus ſum vir
Præterquam in Cleanthem; hoc vero beatus non ſum.

In dialecticis adeo clarus evaſit, ut plerique exiſtimarent, ſi apud deos eſſet dialectica, eam non aliam quam Chryſippeam futuram fuiſſe. verumtamen cum rebus abundaret, dictionis laude caruit. Laboris ſtudioſus præter omnes fuit, quod ex voluminibus ab eo ſcriptis manifeſtum eſt; ſunt enim plura numero, quam quinque & ſeptingenta. Hæc autem ille, cum de eodem decreto ſæpe argumentaretur, &

quicquid in mentem veniebat ſcriberet, eaque ſæpius corrigeret, teſtimoniiſque multis uteretur, valde augebat. Itaque cum in quodam volumine totam fere Euripidis Medeam adſcripſiſſet, eumque librum quidam in manibus haberet, roganti cuidam, quid ei præ manibus eſſet, Chryſippi Medeam reſpondit. Atque etiam Apollodorus Athenienſis in decretorum collectione, cum oſtendere vellet, quæ Epicurus ſua, ac propria, nullis aliorũ teſtimoniis adjunctis ſcripſiſſet, ea Chryſippi libris multis partibus plura eſſe, totidem verbis ita ſcribit, Si quis enim è Chryſippi libris ea tollat, quæ aliena adſcribit, inanis ei pagina relinquetur. atque hæc quidem Apollodorus. Cæterum quæ ipſi aſſidebat anus, ea, ut ait Diocles, quingentos eum quotidie verſus ſcribere aiebat. Hecaton illum, conſumpto in regium uſum patrimonio, ad philoſophiam ſe contuliſſe dicit. Corpuſculo erat admodum tenui, quod ex ejus apud Ceramicum ſtatua manifeſtum eſt, quæ à vicino ſibi equite fere occultabatur. quamobrem eum Carneades ab occultando equite κρύψιππον appellabat. Hic cum à quodam idcirco vituperatus eſſet, quod non cum multis Ariſtoni operam daret, Si multis, inquit, animum attendiſſem, philoſophatus non eſſem. Dialectico in Cleanthem inſultanti, eique ſophiſmata proponenti, Deſine, inquit, ſeniorem ab operoſioribus abducere, nobis autem iſthæc juvenibus propone. Rurſus cum quidam aliquid exquirens, ſolus cum ſolo placide diſſereret, idem adventantem turbam cernens, litigare inciperet; inquit,

Hei mihi frater oculus tuus turbatur;
Citus autem depone rabiem, recte ſapiens.

Atque is tamen vinolentus, cætero corpore quieſcens, cruribus vacillabat; ut ejus ancilla, ſola Chryſippi crura ebria eſſe, diceret. Adeo autem erat elatus, ut roganti quodam, cui filium commendabo? reſponderit, mihi: ſi enim aliquem me potiorem eſſe ſuſpicarer, apud eum ego philoſopharer. Itaque de eo ferebatur illud,

Solus ſapit, cæteri umbræ ambulant.

Et,

Niſi enim eſſet Chryſippus, non eſſet porticus.

Denique cum Arceſilao & Lacyde, quemadmodum ait Sotion in VIII. ad Academiam ſe conferentibus, ſimul philoſophatus eſt. Quam ob cauſam, & contra conſuetudinem, & pro conſuetudine, de magnitudine, & multitudine, Academicorum contentione utens argumentatus eſt. Hunc in canentium chorooocioſe agentem, à diſcipulis ad rem divinam vocatum eſſe Hermippus ſcribit; ubi dulci mero hauſto, cum in vertiginem oculorum incidiſſet, quinto die ab hominibus diſceſſiſſe fertur,

A ἐπιχειρῶν, καὶ πᾶν τὸ ὑποπεσὸν γράφων καὶ διορθούμενος πλεονάκις· πλείστῃ τε τῶν μαρτυριῶν παραθέσει χρώμενος. ὥστε καὶ ἐπειδή ποτε ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων παρ' ὀλίγον τὴν Εὐριπίδου Μήδειαν ὅλην παρετίθετο, καί τις μετὰ χεῖρας εἶχε τὸ βιβλίον, πρὸς τὸν πυθόμενον τί ἄρα ἔχει, ἔφη, Χρυσίππου Μήδειαν. καὶ Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν δογμάτων βουλόμενος παριστάνειν ὅτι τὰ Ἐπικούρου οἰκείᾳ δυνάμει γεγραμμένα, καὶ ἀπαράθετα ὄντα, μυρίῳ πλείω

B ἐστὶ τῶν Χρυσίππου βιβλίων, φησὶν οὕτως αὐτῇ τῇ λέξει, Εἰ γάρ τις ἀφέλοι τῶν Χρυσίππου βιβλίων ὅσ' ἀλλότρια παρατέθειται, κενὸς αὐτῷ ὁ χάρτης καταλελείψεται. καὶ ταῦτα μὲν Ἀπολλόδωρος. ἡ δὲ παρεδρεύουσα πρεσβῦτις αὐτῷ (ὥς φησι Διοκλῆς) ἔλεγεν ὡς πεντακοσίους γράφει στίχους ἡμερησίους. Ἑκάτων δέ φησιν ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπὶ φιλοσοφίαν, τῆς οὐσίας αὐτοῦ τῆς πατρῴας εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληφθείσης. ἦν δὲ καὶ τὸ σωμάτιον εὐτελής· ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἐν Κεραμεικῷ,

C ὃς σχεδόν τι ὑποκέκρυπται τῷ πλησίον ἱππεῖ· ὅθεν αὐτὸν ὁ Καρνεάδης Κρύψιππον ἔλεγεν. οὗτος ὀνειδισθεὶς ὑπό τινος ὅτι οὐχὶ παρ' Ἀρίστωνι μετὰ πολλῶν σχολάζοι, Εἰ τοῖς πολλοῖς, εἶπε, προσεῖχον, οὐκ ἂν ἐφιλοσόφησα. πρὸς δὲ τὸν κατεξανιστάμενον Κλεάνθους διαλεκτικόν, καὶ προτείνοντα αὐτῷ σοφίσματα, Πέπαυσο, εἶπε, παρέλκων τὸν πρεσβύτερον ἀπὸ τῶν πραγματικωτέρων, ἡμῖν δὲ τοῖς νέοις ταῦτα προτίθει. πάλιν δέ, ἐπεί τις ζητῶν κατὰ μόνας αὐτῷ διελέγετο εὐσταθῶς, ἐπεὶ δὲ

D θεωρῶν προσιόντα ὄχλον ἤρχετο φιλονεικεῖν, ἔφη,

Οἴμοι κασίγνητ' ὄμμα σὸν ταράσσεται·
Ταχὺς δὲ μετάθου λύσσαν ἀρτίως φρονῶν.

ἐν μέντοι ταῖς οἰνώσεσιν ἡσύχαζε παραφερόμενος τοῖς σκέλεσιν· ὥστ' εἰπεῖν τὴν δούλην, Χρυσίππου μόνα τὰ σκέλη μεθύει. οὕτω δ' ἦν φρονηματίας, ὥστ' ἐρομένου τινὸς Τίνι συστήσω τὸν υἱόν; εἰπεῖν, Ἐμοί· εἰ γὰρ ὑπελάμβανον εἶναί τινα ἐμοῦ βελτίονα, παρ' αὐτῷ ἂν ἐγὼ ἐφιλοσόφουν. ὅθεν φασὶν ἐπ' αὐτοῦ λεχθῆναι,

E Οἶος πέπνυται, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι.

καί,

Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν στοά.

τέλος δὲ Ἀρκεσιλάῳ καὶ Λακύδῃ, καθά φησι Σωτίων ἐν τῷ ὀγδόῳ, παραγενομένοις ἐν Ἀκαδημίᾳ συνεφιλοσόφησε. δι' ἣν αἰτίαν καὶ κατὰ τῆς συνηθείας, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἐπεχείρησε, καὶ περὶ μεγεθῶν καὶ πληθῶν τῇ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν στάσει

F χρησάμενος. τοῦτον ἐν τῷ ᾠδείῳ σχολάζοντά φησιν Ἕρμιππος ἐπὶ θυσίαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν κληθῆναι· ἔνθα προσενεγκάμενον γλυκὺν ἄκρατον, καὶ ἰλιγγιάσαντα, πεμπταῖον ἀπελθεῖν ἐξ ἀνθρώπων,

τρία

τρία καὶ ἑβδομήκοντα βιώσαντα ἔτη κατὰ τὴν τρίτην καὶ τετταρακοστὴν Ὀλυμπιάδα, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν,

Ἰλιγγίασε Βάκχον ἐκπιὼν χανδὸν
Χρύσιππος, οὐδ' ἐφείσατ' οὐδὲ τῆς στοᾶς,
Οὐδ' ἧς πάτρης, οὐ τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἦλθε δῶμ'
Ἐς Ἀΐδεω.

ἔνιοι δέ φασι γέλωτι συσχεθέντα αὐτὸν τελευτῆσαι. ὄνου γὰρ τὰ σῦκα αὐτῷ φαγόντος, εἰπόντα τῇ γραῒ διδόναι ἄκρατον ἐπιρροφῆσαι τῷ ὄνῳ, ὑπερκαγχάσαντα τελευτῆσαι. δοκεῖ δὲ ὑπερόπτης τις γεγονέναι. τοσαῦτα γοῦν συγγράψας, οὐδενὶ τῶν βασιλέων προσπεφώνηκεν. ἠρκεῖτό τε γραϊδίῳ μόνῳ, καθὰ καὶ Δημήτριος ἐν Ὁμωνύμοις φησί. Πτολεμαίου τε πρὸς Κλεάνθην ἐπιστείλαντος, ἢ αὐτὸν ἐλθεῖν, ἢ πέμψαι τινά, Σφαῖρος μὲν ἀπῆλθε, Χρύσιππος δὲ περιεῖδε. μεταπεμψάμενος δὲ τοὺς τῆς ἀδελφῆς υἱεῖς, Ἀριστοκρέοντα καὶ Φιλοκράτην, συνεκρότησε. καὶ πρῶτος ἐθάρρησε σχολὴν ἔχειν ὕπαιθρον ἐν Λυκείῳ, καθάπερ ὁ προειρημένος Δημήτριος ἱστορεῖ. γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Χρύσιππος Κνίδιος, ἰατρός, παρ' οὗ φησιν Ἐρασίστρατος πολλὰ ὠφεληθῆναι. καὶ ἕτερος, υἱὸς τούτου, ἰατρὸς Πτολεμαίου, ὃς διαβληθεὶς περιήχθη, καὶ μαστιγούμενος ἐκολάσθη· ἄλλος, μαθητὴς Ἐρασιστράτου· καί τις, γεωργικὰ γεγραφώς. ὁ δὴ φιλόσοφος καὶ τοιούτους τινὰς ἠρώτα λόγους· Ὁ λέγων τοῖς ἀμυήτοις τὰ μυστήρια, ἀσεβεῖ· ὁ ἱεροφάντης τοῖς ἀμυήτοις λέγει· ἀσεβεῖ ἄρ' ὁ δέ γε ἱεροφάντης. ἄλλο· Ὅ ἐστιν ἐν τῇ πόλει, τοῦτο ἐν τῇ οἰκίᾳ· οὐκ ἔστι δὲ φρέαρ ἐν τῇ πόλει· οὐδ' ἄρα ἐν τῇ οἰκίᾳ. ἄλλο· Ἔστι τις κεφαλή· ἐκείνην δὲ οὐκ ἔχεις· ἔστι δέ γε τὶς κεφαλή, οὐκ ἄρα ἔχεις κεφαλήν. ἄλλο· Εἴ τις ἐστὶν ἐν Μεγάροις, οὐκ ἔστιν γὰρ Ἀθήναις· ἄνθρωπος δέ ἐστιν ἐν Μεγάροις· οὐκ ἄρα ἐστὶν ἄνθρωπος ἐν Ἀθήναις. καὶ πάλιν. Εἴ τι λαλεῖς, τοῦτο σοῦ διὰ τοῦ στόματος διέρχεται· ἅμαξαν δὲ λαλεῖς· ἅμαξα ἄρα διὰ τοῦ στόματός σου διέρχεται· καί, Εἴ τι οὐκ ἀπέβαλες, τοῦτο ἔχεις· κέρατα δὲ οὐκ ἀπέβαλες· κέρατα ἄρα ἔχεις· οἱ δὲ Εὐβουλίδου τοῦτο φασίν. εἰσὶ δὲ οἳ κατατρέχουσι τοῦ Χρυσίππου ὡς πολλὰ αἰσχρῶς καὶ ἀρρήτως ἀναγεγραφότος. ἐν μὲν γὰρ τῷ Περὶ τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων συγγράμματι αἰσχρῶς τὰ περὶ τὴν Ἥραν καὶ τὸν Δία ἀναπλάττει, λέγων κατὰ τοὺς ἑξακοσίους στίχους ἃ μηδεὶς ἠτυχηκὼς μολύνειν τὸ στόμα, εἴποι ἄν. αἰσχροτάτην γάρ (φασὶ) ταύτην ἀναπλάττει ἱστορίαν, εἰ καὶ ἐπαινεῖ ὡς φυσικήν, χαμαιτύπαις μᾶλλον πρέπουσαν ἢ θεοῖς. ἔτι τε τὰ παρὰ τοῖς περὶ πινάκων γράψασι κατακεχωρισμένην. μήτε γὰρ παρὰ Πολέμωνι, μήτε παρ' Ὑψικράτει, ἀλλὰ μηδὲ παρ' Ἀντιγόνῳ εἶναι· ὑπ' αὐτοῦ δὲ πεπλάσθαι. ἐν δὲ τῷ Περὶ πολιτείας, καὶ μη

A cum annis tribus & ſeptuaginta vixiſſet, quadrageſima tertia Olympiade, quemadmodum ait Apollodorus in chronicis. In eum eſt illud noſtrum,

In vertiginem incidit Bacchum ebibens avide
Chryſippus, & nec pepercit porticui,
Nec ſuæ patriæ, non animæ, ſed venit domum
Ad orci.

Nonnulli aiunt præ nimio riſu eum interiiſſe: nam cum ei aſinus ficus comederet, cumque anum aſino merum ſorbendum of-
B ferre juſſiſſet, effuſius ridentem mortem occubuiſſe ferunt. Videtur autem quædam in eo animi deſpicientia fuiſſe, tot enim voluminibus ſcriptis, nullum ex his ad regem quempiam miſit. quinetiam, ut ait Demetrius in libro de his quorum eſt idem nomen, vetula una contentus vixit. Cumque ad Cleanthem Ptolemæus miſiſſet, ut aut ipſe ad ſe veniret, aut aliquem mitteret; Sphærus quidem profectus eſt, Chryſippus vero contempſit. Cum autem Ariſtocreontem & Philocratem ſororis filios ac-
C cerſiſſet, ſimul conſpiravit, primuſque in Lycio ſub dio ſcholas habere auſus eſt, quemadmodum is, de quo ſupradictum eſt, Demetrius in hiſtoriis retulit. Sed & alter extitit Chryſippus Gnidius medicus, à quo Eraſiſtratus multis ſe adjutum eſſe in rebus ait; itemque alter hujus filius, medicus Ptolemæi, qui accuſatorum calumnia circumductus, verberibuſque cæſus, pœna affectus eſt. alius Eraſiſtrati diſcipulus: & quidam qui georgica ſcripſit. Cæterum
D philoſophus hujuſmodi quoque rogatiunculis utebatur; Qui myſteria non initiatis enuntiat, is impie agit: æditũus non initiatis enuntiat; impie igitur agit æditũus. alia; Quod eſt in civitate, hoc quoque eſt in domo: non eſt autem puteus in civitate: ergo ne in domo quidem. alia; Eſt quoddam caput, illud autem tu non habes: eſt autem quoddam caput, non ergo caput habes. alia, Si quis Megaris eſt, is Athenis non eſt; eſt autem homo Megaris: non ergo homo eſt Athenis. & rur-
E ſus. Si quid loqueris, hoc ex ore tuo egreditur: plauſtrum autem loqueris; plauſtrum igitur ex ore tuo egreditur. Et, ſi quid non abjeciſti, hoc habes: cornua autem non abjeciſti, cornua igitur habes. Quidam Eubulidis hoc eſſe aiunt. Sunt autem qui in Chryſippum, tanquam in eum, qui multa turpiter ac nefarie ſcripſerit, invehuntur. nam in commentario de antiquis phyſiologis, quæ de Jove & Junone tradit, turpiter confingit, ſexcentis verſibus ea ſcribens, quæ nemo ne ore quidem inquinatiſſimo ſcribe-
F ret. turpiſſimam enim, ut aiunt, illam ſcribit hiſtoriam, tametſi laudat ut phyſicam, ſcortiſque potius quam diis congruentem, & præterea ab his, qui de tabulis ſcripſerunt, valde ſemotam. neque enim apud Polemonem, neque apud Hypſicratem, ac ne apud Antigonum quidem inveniri; ſed ab eo confictam eſſe. In libro autem de republica etiam cum

matre, & filia, & filiis miſcere corpus concedit. Hæc eadem initio ſtatim ejus libri tradit, quem ſcripſit de his, quæ ipſa per ſe expetenda non ſunt. In tertio autem de juſto, mille verſibus vel mortuos ipſos comedere jubet. In ſecundo vero de vita, etiam quærendi victus rationem providendam eſſe ſapienti dicit. Atqui cujus rei gratia providendus ei victus fuerit? nam ſi vivendi cauſa, ipſa eſt vita indifferens; ſi voluptatis, voluptas quoque indifferens: ſi virtutis, ea ad beatæ vivendum ſe ipſa ſola contenta eſt. Sed & ipſæ quærendi victus rationes ridiculæ ſunt; veluti quæ à rege ſunt; cedendum enim erit ſapienti; & quæ ducuntur ab amicitia; erit enim quæſtus amicitiæ venalis. quæque à ſapientia. erit enim mercenaria ſapientia. atque hæc quidem reprehenduntur. Sed quoniam ejus libri omnium ſermone celebratiſſimi ſunt, viſum eſt mihi, eos formis ſuis disjunctos hoc loco in commentarium referre. Sunt autem hi. logici loci theſes. logica, & philoſophi commentationum. definitionum dialecticarum ad Metrodorum I. II. III. IV. V. VI. De dialecticis nominibus ad Zenonem I. Ars dialectica ad Ariſtagoram I. Connexorum probabilium ad Dioſcoridem I. II. III. IV. logici loci ad res pertinentis, ordo primus. De pronuntiatis I. De pronuntiatis non ſimplicibus I. De copulato ad Athenadem. I. II. De enuntiationibus ad Ariſtagoram. I. II. III. De demonſtrativis ad Athenodorum. I. De his, quæ ſecundum privationem dicuntur, ad Thearum I. De optimis pronuntiatis ad Dium I. II. III. De infinitorum differentia I. II. III. IV. De his, quæ ſecundum tempora dicuntur. I. II. De Syntelicis pronuntiatis I. II. Ordo ſecundus. De vero disjuncto ad Gorgippidem. I. De vero connexo ad Gorgippidem I. II. III. IV. Sectæ ad Gorgippidem. Contra librum de conſequentibus. I. De eo, quod dicitur per tria ad Gorgippidem. De his, quæ fieri poſſunt ad Clitum I. II. III. IV. Contra Philonis de ſignificationibus librum. I. Quænam ſint falſa I. Ordo tertius. De juſſis I. II. De interrogationibus I. II. De percunctatione I. II. III. IV. Epitome de interrogatione, & percunctatione. I. Epitome de reſponſionibus I. Quæſtionis II. de reſponſione IV. Ordo quartus. De his, quæ de quodam, aut quibuſdam dicuntur ad Metrodorum I. II. De rectis, & ſupinis ad Philarchum I. De conjunctionibus ad Apollonidem I. ad Paſilum de his, quæ de quodam, aut quibuſdam dicuntur I V. Ordo quintus. De quinq; caſibus I. De pronuntiationibus ſecundum ſubjectum definitis I. De aſſimulat aſpecie ad Steſagoram II. De appellationibus II. Logici loci, ad dictiones pertinentis, & ad orationem, quæ componitur ex his. Ordo primus. De his, quæ ſingularia & plura proferuntur VI. De dictionibus ad Soſigenem atq; Alexandrum V. De inæqualitate ea, quæ in dictionibus verſatur, ad

τράσι λέγει συνέρχεσθαι, καὶ θυγατράσι, καὶ υἱοῖς. τὰ δ' αὐτά φησι καὶ ἐν τῷ Περὶ τῶν μὴ δι' ἑαυτὰ αἱρετῶν, εὐθὺς ἐν ἀρχῇ. ἐν δὲ τῷ γ' Περὶ δικαίου, κατὰ τοὺς χιλίους στίχους, καὶ τοὺς ἀποθανόντας κατεσθίειν κελεύων. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Περὶ βίου καὶ πορισμοῦ, προνοεῖν λέγων ὅπως ποριστέον τῷ σοφῷ. καίτοι τίνος χάριν ποριστέον αὐτῷ; εἰ μὲν γὰρ τοῦ ζῆν ἕνεκεν, ἀδιάφορον τὸ ζῆν· εἰ δὲ ἡδονῆς, καὶ αὕτη ἀδιάφορος· εἰ δὲ τῆς ἀρετῆς, αὐτάρκης αὕτη πρὸς εὐδαιμονίαν. καταγέλαστοι δὲ καὶ οἱ τρόποι τοῦ πορισμοῦ, οἷον οἱ ἀπὸ βασιλέως. εἴκειν γὰρ αὐτῷ δεήσει. καὶ οἱ ἀπὸ φιλίας· λήμματος γὰρ ὤνιος ἡ φιλία ἔσται. καὶ οἱ ἀπὸ σοφίας· μισθαρνήσει γὰρ ἡ σοφία. καὶ ταῦτα μὲν ἐγκαλεῖται. ἐπεὶ δὲ ἐνδοξότατα βιβλία ἐστὶν αὐτῷ, ἔδοξέ μοι καὶ τὴν πρὸς εἶδος ἀναγραφὴν αὐτῶν ἐνταῦθα καταχωρίσαι. καὶ ἔστι τάδε. Λογικοῦ τόπου θέσεις, Λογικά, καὶ τῶν τοῦ φιλοσόφου σκεμμάτων, Ὅρων διαλεκτικῶν πρὸς Μητρόδωρον, ϛ'· Περὶ τῶν κατὰ τὴν διαλεκτικὴν ὀνομάτων πρὸς Ζήνωνα, α'· Τέχνη διαλεκτικὴ πρὸς Ἀρισταγόραν, α'· συνημμένων πιθανῶν, πρὸς Διοσκουρίδην, δ'. Λογικοῦ τόπου τοῦ περὶ τὰ πράγματα σύνταξις πρώτη, Περὶ ἀξιωμάτων, α'· Περὶ τῶν οὐχ ἁπλῶν ἀξιωμάτων, α'· Περὶ τοῦ συμπεπλεγμένου, πρὸς Ἀθηνάδην, α', β'· Περὶ ἀποφαντικῶν πρὸς Ἀρισταγόραν, γ'· Περὶ τῶν καταγορευτικῶν, πρὸς Ἀθηνόδωρον, α'· Περὶ τῶν κατὰ στέρησιν λεγομένων, β', Πρὸς Θέαρον, α'· Περὶ τῶν ἀρίστων ἀξιωμάτων πρὸς Δίον, α', β', γ'· Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀορίστων, α', β', γ', δ'· Περὶ τῶν κατὰ χρόνους λεγομένων, α', β'· Περὶ συντελικῶν ἀξιωμάτων, β'· σύνταξις δευτέρα· Περὶ ἀληθοῦς διεζευγμένου, πρὸς Γοργιππίδην, α'· Περὶ ἀληθοῦς συνημμένου πρὸς Γοργιππίδην, α', β', γ', δ'· Αἵρεσις πρὸς Γοργιππίδην, Πρὸς τὸ περὶ ἀκολούθων, α'· Περὶ τοῦ διὰ τριῶν, πάλιν πρὸς Γοργιππίδην, περὶ δυνατῶν, πρὸς Κλεῖτον, δ'· Πρὸς τὸ περὶ σημασιῶν Φίλωνος, α'· Περὶ τοῦ τίνα ἐστὶ τὰ ψευδῆ, α'· σύνταξις τρίτη· Περὶ προσταγμάτων, β'· Περὶ ἐρωτήσεων, β'· Περὶ πεύσεως, δ'· Ἐπιτομὴ περὶ ἐρωτήσεως καὶ πεύσεως, α'· Ἐπιτομὴ περὶ ἀποκρίσεων, α'· Ζητήσεως, β'· Περὶ ἀποκρίσεως, δ'· σύνταξις τετάρτη· Περὶ τῶν κατηγορημάτων πρὸς Μητρόδωρον, ι'· Περὶ ὀρθῶν καὶ ὑπτίων πρὸς Φίλαρχον, α'· Περὶ τῶν συναμμάτων πρὸς Ἀπολλωνίδην, α'· Πρὸς Πάσυλον περὶ κατηγορημάτων, δ'. σύνταξις πέμπτη· Περὶ τῶν πέντε πτώσεων, α'· Περὶ τῶν κατὰ τὸ ὑποκείμενον ὡρισμένων ἐκφορῶν, α'· Περὶ παρεμφάσεως πρὸς Στησαγόραν, β'· Περὶ τῶν προσηγορικῶν, β'· Λογικοῦ τόπου περὶ τὰς λέξεις καὶ τὸν κατ' αὐτὰς λόγον. σύνταξις πρώτη. Περὶ τῶν ἑνικῶν καὶ πληθυντικῶν ἐκφορῶν, ϛ'· Περὶ λέξεων, πρὸς Σωσιγένην καὶ Ἀλέξανδρον, ε'· Περὶ τῆς κατὰ τὰς λέξεις ἀνωμαλίας πρὸς Δίωνα,

Δίωνα, δ΄. Περὶ τῶν πρὸς τὰς φωνὰς σωρειτῶν λόγων, γ΄. A Περὶ σολοικιζόντων λόγων πρὸς Διονύσιον, α΄. Λόγοι παρὰ τὰς συνηθείας, α΄. Λέξις πρὸς Διονύσιον, α΄. σύνταξις δευτέρα. Περὶ τῶν στοιχείων τοῦ λόγου καὶ τῶν λεγομένων, ε΄. Περὶ τῆς συντάξεως τῶν λεγομένων, δ΄. Περὶ τῆς συντάξεως καὶ στοιχείων τῶν λεγομένων πρὸς Φίλιππον, γ΄. Περὶ τῶν στοιχείων τοῦ λόγου πρὸς Νικίαν, α΄. Περὶ τοῦ πρὸς ἕτερα λεγομένου, α΄. σύνταξις τρίτη. Πρὸς τοὺς μὴ διαιρουμένους, β΄. Περὶ ἀμφιβολιῶν πρὸς Ἀπολλᾶν, δ΄. Περὶ B τῶν τροπικῶν ἀμφιβολιῶν, α΄. Περὶ συνημμένης τροπικῆς ἀμφιβολίας, β΄. Πρὸς τὸ περὶ ἀμφιβολιῶν Πανθοίδου, β΄. Περὶ τῆς εἰς τὰς ἀμφιβολίας εἰσαγωγῆς, ε΄. Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς Ἐπικράτην ἀμφιβολιῶν, α΄. συνημμένα πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν εἰς τὰς ἀμφιβολίας, β΄. Λογικοῦ τόπου πρὸς τοὺς λόγους καὶ τοὺς τρόπους σύνταξις πρώτη. τέχνη λόγων καὶ τρόπων πρὸς Διοσκουρίδην, ε΄. Περὶ τῶν λόγων, γ΄. Περὶ τρόπων συστάσεως πρὸς Στησαγόραν, C β΄. Σύγκρισις τῶν τροπικῶν ἀξιωμάτων, α΄. Περὶ ἀντιστρεφόντων λόγων καὶ συνημμένων, α΄. Πρὸς Ἀγάθωνα, ἢ Περὶ τῶν ἑξῆς προβλημάτων, α΄. Περὶ τοῦ τὰ συλλογιστικά τινος μετ' ἄλλου τε καὶ μετ' ἄλλων, α΄. Περὶ τῶν ἐπιφορῶν πρὸς Ἀρισταγόραν, α΄. Περὶ τοῦ τάττεσθαι τὸν αὐτὸν λόγον ἐν πλείοσι τρόποις, α΄. Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τῷ τὸν αὐτὸν λόγον ἐν συλλογιστικῷ καὶ ἀσυλλογίστῳ τετάχθαι τρόπῳ, β΄. Πρὸς τὰ ἀντειρημένα ταῖς τῶν συλλογισμῶν D ἀναλύσεσι, γ΄. Πρὸς τὸ περὶ τρόπων, Φίλωνος, πρὸς Τιμόστρατον, α΄. Λογικὰ συνημμένα, πρὸς Τιμοκράτη καὶ Φιλομαθῆ. Εἰς τὰ περὶ λόγων, καὶ τρόπων, α΄. σύνταξις δευτέρα. Περὶ τῶν περαινόντων λόγων, πρὸς Ζήνωνα, α΄. Περὶ τῶν πρώτων καὶ ἀναποδείκτων συλλογισμῶν πρὸς Ζήνωνα, α΄. Περὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν συλλογισμῶν, α΄. Περὶ τῶν παρελκόντων λόγων, πρὸς Πάσυλον, β΄. Περὶ τῶν εἰς τοὺς σολοικισμοὺς θεωρημάτων, α΄. Περὶ συλλογισμῶν εἰσαγωγικῶν, πρὸς Ζήνωνα, α΄. Τῶν πρὸς εἰσαγωγὴν F τρόπων, πρὸς Ζήνωνα, γ΄. Περὶ τῶν κατὰ ψευδῆ σχήματα συλλογισμῶν, ε΄. Λόγοι συλλογιστικοὶ κατ' ἀνάλυσιν ἐν τοῖς ἀναποδείκτοις, α΄. Τροπικὰ ζητήματα, πρὸς Ζήνωνα καὶ Φιλομαθῆ, α΄. τοῦτο δοκεῖ ψευδεπίγραφον. σύνταξις τρίτη. Περὶ τῶν μεταπιπτόντων λόγων, πρὸς Ἀθηνάδην, α΄. ψευδεπίγραφον. Λόγοι μεταπίπτοντες πρὸς τὴν μεσότητα, γ΄. Ψευδεπίγραφα. Πρὸς τοὺς Ἀμεινίου διαζευκτικούς, α΄. σύνταξις τετάρτη, Περὶ ὑποθέσεων, πρὸς Μελέαγρον, E γ΄. Λόγοι ὑποθετικοὶ εἰς τοὺς νόμους πρὸς Μελέαγρον πάλιν, α΄. Λόγοι ὑποθετικοὶ πρὸς εἰσαγωγήν, β΄. Λόγοι ὑποθετικοὶ θεωρημάτων, β΄. Λύσις τῶν Ἡδύλλου ὑποθετικῶν, β΄. Λύσις τῶν Ἀλεξάνδρου ὑποθετικῶν, γ΄. ψευδεπίγραφα. Περὶ ἐκθέσεων, πρὸς Λαοδάμαντα, α΄. σύνταξις πέμπτη. Περὶ τῆς εἰς τὸν ψευδόμενον εἰσαγωγῆς,

A Dionem IIII. De ſoritibus his, qui ad voces pertinent III. De ſermonibus ſolœciſmo laborantibus, ad Dionyſium I. Sermones præter conſuetudinem I. dictio ad Dionyſium I. Ordo ſecundus. De orationis elementis, & his, quæ dicuntur. V. De eorum, quæ dicuntur, ſtructura. IIII. De ſtructura, & elementis eorum, quæ dicuntur, ad Philippum III. De elementis orationis ad Niciam I. De eo, quod ad alia dicitur. I. Ordo tertius. Ad non dividentes II. De ambiguitatibus ad A- B pollum. IIII. De tropicis ambiguitatibus I. Dconnexa tropica ambiguitate I. II. Contra Panthoidæ de Ambiguitatibus librum I. II. De iſagoge ad ambiguitates percipiendas. I. II. III. IIII. V. Epitome ambiguitatum ad Epicratem. I. Connexa ad iſagogem eorum, quæ ad ambiguitates pertinent. II. Logici loci ad orationem, & tropos pertinentis, ordo primus. Ars rationum, & modorum ad Dioſcoridem V. De rationibus. III. de modis C compoſitionis ad Steſagoram II. comparatio tropicorum pronuntiatorum I. de reciprocantibus rationibus, & connexis I. Ad Agathonem, ſive de quæſtionibus connexis. I Quod ſunt concludentia aliquid, & cum alio, & cum aliis I. De aſſumptionibus ad Ariſtagoram. I. Quod eadem ratio ſub plures modos collocetur I. Ad ea, quæ contradicta ſunt, cur eadem ratio ſub modum rationem concludentem, & non concludentem collocari poſſit. II. Ad ea, quæ dicta ſunt contra D ſyllogiſmorum analyſis III. Contra Philonis de modis librum ad Timoſtratum. I. Logica connexa ad Timocratem, & diſcendi ſtudioſum. In ea, quæ de rationibus, & modis. I. Ordo ſecundus. De conficientibus rationibus ad Zenonem I. De primis ſyllogiſmis, quique concluſione rationis non indigent, Ad Zenonem I. De ſyllogiſmorum analyſi, I. De his, quæ in oratione abundant, ad Paſylum. II. De præceptis, quæ ad ſyllogiſmos pertinent. I. De ſyllogiſmis iſagogicis ad Zenonem I. Modorum ad iſa- F gogem pertinentium, ad Zenonem III. De ſyllogiſmis ſecundum falſas figuras V. Rationes ſyllogiſticæ ſecundum analyſim in his, quæ rationis concluſione non indigent. I. Tropicæ quæſtiones, ad Zenonem, ac diſcendi cupidum; qui liber falſo in eum conferri videtur. Ordo tertius. De rationibus intercidentibus ad Athenadem I. Subdititius, rationes intercidentes contra meditatem III. Subdititia contra meliora disjuncta I. Ordo quartus. De ſuppoſitionibus ad Mele- E agrum III. Rationes hypotheticæ in leges ad Meleagrum rurſus I. Rationes hypotheticæ ad iſagogem II. Rationes hypotheticæ præceptorum II. refutatio Hedylli hypotheticorum II. Refutatio Alexandri hypotheticorum III. Subdititia. De expoſitionibus ad Laodamantem. I. Ordo quintus. De iſagoge mentientis ad Ariſtocreontem. I. Rationes men-

mentientes ad iſagogem I. de mentiente ad Ariſtocreontem VI. Ordo ſextus. Ad exiſtimantes & falſa & vera eſſe I. Ad eos, qui ſecando mentientem rationem diſſolvunt, ad Ariſtocreontem. II. Rationis concluſio, cur infinita dividere non oporteat. I. Ad ea quæ dicta ſunt, contra infinitorum diviſionem ad Paſylum. III. Refutatio ſecundum antiquos ad Dioſcoridem I. De mentiente diſſolvendo ad Ariſtocreontem III. Diſſolutio Hedylli hypotheticorum ad Ariſtocreontem, & Apollam. Ordo ſeptimus. Ad dicentes, mentientem rationem ſumptiones falſas habere. I. De negante ad Ariſtocreontem. II. Rationes negantes exercitationis cauſa I. De ea ratione, quæ parvo proxima eſt, ad Steſagoram. II. De rationibus contra opiniationes, & quieſcentibus ad Onetorem. II. De occulto ad Ariſtobulum II. De latente ad Athenadem I. Ordo Octavus. De nullo ad Menecratem VIII. De rationibus ex infinito & finito conſtantibus ad Paſylum II. De nulla ratione ad Epicratem. I. Ordo nonus. De ſophiſmatibus ad Heraclidem, & Pollim II. De rationibus dialecticis his, quæ ancipites ſunt, ad Dioſcoridem, V. Contra Arceſilai viam ad Sphærum I. Ordo decimus. Contra conſuetudinem ad Metrodorum VI. De conſuetudine ad Gorgippidem VII. Logici loci ea, quæ ſunt extra quatuor differentias ſupra explicatas, quæque ſparſim tradita, quæſtionum logicarum corpora non continent. De his quæſtionibus, quæ jam dictæ ſunt. XXXIX. Omnia ſimul logici loci. CCCXI. Moralis loci, qui pertinet ad diſtinctionem moralium notitiarum; ordo primus. Deſcriptio ſermonis ad Theoporum. I. Theſes morales. I. Sumptiones probabiles ad dogmata, ad diſcendi cupidum. III. Definitionum urbani ad Metrodorum. II. Definitionum improbi ad Metrodorum. II. Definitionum mediorum ad Metrodorum II. Definitionũ ad Metrodorum generatim VII. Definitionum aliarum artium ad Metrodorum. II. Ordo ſecundus. De ſimilibus ad Ariſtocleum. III. De definitionibus ad Metrodorum VII. Ordo tertius. De his, quæ contra definitiones non recte dicta ſunt, ad Laodamantem VII. Probabilia in definitiones ad Dioſcoridem. De Speciebus & Generibus ad Gorgippidem II. De diviſionibus, I. De Contrariis ad Dionyſium II. Probabilia ad diviſiones, genera, & ſpecies. De contrariis. I. Ordo quartus. De etymologicis ad Diocleum. VI. Etymologicorum ad Diocleum. IIII. Ordo quintus. De proverbiis ad Zenodotum II. De poematibus ad diſcendi ſtudioſum. I. Quo modo oporteat poemata audire II. Contra Criticos ad Diodorum I. Moralis loci de communibus ſermonibus ſecundum

A πρὸς Ἀριστοκρέοντα, α'· Λόγοι ψευδόμενοι πρὸς εἰσαγωγήν, α'· Περὶ τοῦ ψευδομένου, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, ϛ'. σύνταξις ἕκτη· Πρὸς τοὺς νομίζοντας καὶ ψευδῆ καὶ ἀληθῆ εἶναι, α'· Πρὸς τοὺς διὰ τομῆς διαλύοντας τὸν ψευδόμενον λόγον, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, β'· Ἀπόδειξις πρὸς τὸ μὴ δεῖν τέμνειν τὰ ἀόριστα, α'. Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τοῖς κατὰ τῆς τομῆς τῶν ἀορίστων, πρὸς Πάσυλον, γ'· Λύσις κατὰ τοὺς ἀρχαίους, πρὸς Διοσκουρίδην, α'· Περὶ τῆς τοῦ ψευδομένου B λύσεως, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, γ'· Λύσις τῶν Ἡδύλλου ὑποθετικῶν, πρὸς Ἀριστοκρέοντα καὶ Ἀπολλᾶν, α'. σύνταξις ἑβδόμη· Πρὸς τοὺς φάσκοντας τὰ λήμματα ἔχειν ψευδῆ τὸν ψευδόμενον λόγον, α'· Περὶ ἀποφάσκοντος, πρὸς τὸν Ἀριστοκρέοντα, β'· Λόγοι ἀποφάσκοντες, πρὸς Γυμνασίαν, α'· Περὶ τοῦ παρὰ μικρὸν λόγου, πρὸς Στησαγόραν, β'· Περὶ τῶν εἰς τὰς ὑπολήψεις λόγων καὶ ἡσυχαζόντων, πρὸς Ὀνήτορα, β'· Περὶ τοῦ ἐγκεκαλυμμέ- C νου, πρὸς Ἀριστόβουλον, β'· Περὶ τοῦ διαλεληθότος, πρὸς Ἀθηνάδην, α'. σύνταξις ὀγδόη· Περὶ τοῦ οὔτιδος, πρὸς Μενεκράτην, η'· Περὶ τῶν ἐξ ἀορίστου καὶ ὡρισμένου λόγων, πρὸς Πάσυλον, β'· Περὶ οὔτιδος λόγου, πρὸς Ἐπικράτην, α'. σύνταξις ἐνάτη· Περὶ τῶν σοφισμάτων, πρὸς Ἡρακλείδην καὶ Πόλλιν, β'· Περὶ τῶν ἀπόρων διαλεκτικῶν λόγων, πρὸς Διοσκουρίδην, ε'· Πρὸς τὸ Ἀρκεσιλάου μεθόδιον, πρὸς Σφαῖρον, α'. σύνταξις δεκάτη· Κατὰ τῆς συνηθείας, πρὸς Μητρόδωρον, ϛ'· Περὶ τῆς συνηθείας D πρὸς Γοργιππίδην, ζ'· Λογικοῦ τόπου τὰ τῶν προειρημένων τεττάρων διαφορῶν ἐκτὸς ὄντα, καὶ περιέχοντα σποράδην καὶ οὐ σωματικὰς ζητήσεις λογικάς· Περὶ τῶν καταλεγομένων ζητημάτων λθ'· ὁμοῦ τὰ πάντα τοῦ λογικοῦ τια'. Ἠθικοῦ λόγου τοῦ περὶ τὴν διάρθρωσιν τῶν ἠθικῶν ἐννοιῶν, σύνταξις πρώτη· Ὑπογραφὴ τοῦ λόγου τοῦ πρὸς Θεόπορον, α'· Θέσεις ἠθικαί, α'· Πιθανὰ E λήμματα εἰς τὰ δόγματα, πρὸς Φιλομαθῆ γ'· Ὅρων τῶν τοῦ ἀστείου, πρὸς Μητρόδωρον, β'· ὅρων τῶν τοῦ φαύλου, πρὸς Μητρόδωρον, β'· ὅρων τῶν ἀναμέσων, πρὸς Μητρόδωρον, β'· ὅρων τῶν πρὸς Μητρόδωρον τῶν κατὰ γένος, ζ'· ὅρων τῶν κατὰ τὰς ἄλλας τέχνας πρὸς Μητρόδωρον, α', β'. σύνταξις δευτέρα. Περὶ τῶν ὁμοίων πρὸς Ἀριστοκλέα, γ'· Περὶ τῶν ὅρων πρὸς Μητρόδωρον, ζ'. σύνταξις τρίτη. Περὶ τῶν οὐκ ὀρθῶς τοῖς ὅροις ἀντιλεγομένων, πρὸς Λαοδάμαντα, ζ'· Πιθανὰ εἰς τοὺς ὅρους πρὸς Διοσκουρίδην, β'· Περὶ εἰδῶν καὶ γενῶν F πρὸς Γοργιππίδην, β'· Περὶ τῶν διαιρέσεων, α'· Περὶ τῶν ἐναντίων πρὸς Διονύσιον, β'· Πιθανὰ πρὸς τὰς διαιρέσεις, καὶ τὰ γένη, καὶ τὰ εἴδη· Περὶ τῶν ἐναντίων, α'. σύνταξις τετάρτη. Περὶ τῶν ἐτυμολογικῶν πρὸς Διοκλέα, ζ'· Ἐτυμολογικῶν πρὸς Διοκλέα, δ'. σύνταξις

πέμπτη· Περὶ παροιμιῶν πρὸς Ζηνόδοτον, β'· Περὶ ποιημάτων πρὸς Φιλομαθῆ, α'· Περὶ τοῦ πῶς δεῖ τῶν ποιημάτων ἀκούειν, β'· Πρὸς τοὺς Κριτικούς, πρὸς Διόδωρον, α'. ἠθικοῦ τόπου περὶ τῶν κοινῶν λόγων, κατὰ

τὰς

τὰς ἐκ τούτου συνισταμένας τέχνας καὶ ἀρετάς· σύνταξις A
πρώτη. Πρὸς τὰς ἀναζωγραφήσεις, πρὸς Τιμώνακτα,
α΄ Περὶ τοῦ πῶς ἕκαστα λέγομεν καὶ διανοούμεθα, α΄ Περὶ τῶν ἐννοιῶν πρὸς Λαοδάμαντα, β΄ Περὶ ὑπολήψεως πρὸς Πυθώνακτα, α΄, β΄ Ἀποδείξεις πρὸς τὸ μὴ δοξάσειν τὸν σοφόν, α΄ Περὶ καταλήψεως καὶ ἐπιστήμης καὶ ἀγνοίας, δ΄ Περὶ λόγου, β΄ Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ λόγου πρὸς Λεπτίναν. σύνταξις δευτέρα. Περὶ τοῦ ἐγκρίνειν τοὺς ἀρχαίους τὴν διαλεκτικὴν σὺν ταῖς ἀποδεί- B
ξεσι, πρὸς Ζήνωνα, β΄ Περὶ τῆς διαλεκτικῆς, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, δ΄ Περὶ τῶν ἀντιλεγομένων τοῖς διαλεκτικοῖς γ΄ Περὶ τῆς ῥητορικῆς πρὸς Διοσκουρίδην δ΄ σύνταξις τρίτη Περὶ ἕξεως, πρὸς Κλέωνα, γ΄ Περὶ τέχνης καὶ ἀτεχνίας, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, δ΄ Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀρετῶν, πρὸς Διόδωρον, δ΄ Περὶ τοῦ ποιὰς εἶναι τὰς ἀρετάς, α΄ Περὶ ἀρετῶν, πρὸς Πόλλιν, β΄.
ἠθικοῦ τόπου, Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, σύνταξις πρώτη C
Περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, πρὸς Ἀριστοκρέοντα, ι΄ Ἀπόδειξις πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὴν ἡδονὴν τέλος, δ΄ Ἀπόδειξις πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὴν ἡδονὴν ἀγαθόν, δ΄ Περὶ τῶν λεγομένων.

artes, ac virtutes ex hoc conſtantes; ordo primus. Contra picturarum renovationem ad Timonactem. I. Quo modo ſingula dicimus, & cogitamus. I. De notionibus ad Laodamantem. II. De ſuſpitione ad Pythonactem. II. Rationum concluſiones, de eo, quod ſapiens non opinatur. I. De comprehenſione, & ſcientia, & amentia. IIII. De ſermone II. De uſu ſermonis ad Leptinen. Ordo ſecundus: De eo, quod dialecticam antiqui approbaverint, cum rationum concluſionibus, ad Zenonem II. De dialectica ad Ariſtocreontem IIII. De his, qui contra dialectica dicunt III. De rhetorica ad Diaſcoridem IIII. Ordo tertius. De habitu ad Cleonem III. De arte, & inertia ad Ariſtocreontem. IIII. De virtutum differentia ad Diodorum IIII. De eo, quod virtutes quales ſint I. De virtutibus ad Pollin II. Moralis loci, de bonis, ac malis, ordo primus. De honeſtate, & voluptate, ad Ariſtocreontem. Rationis concluſio, quod voluptas non ſit finis. Rationis concluſio, quod voluptas non ſit bonum. De his, quæ dicuntur.

LAER-

LAERTII DIOGENIS LIBER OCTAVUS.

PYTHAGORAS.

A

QUoniam vero Ionicam philoſophiam à Thalete profectam, eoſque, qui in ea memorabiles fuerunt,
B explicavimus, age nunc Italicam quoque complectamur, cujus princeps fuit Pythagoras, Mneſarchi filius, annulorum fictoris, ut ait Hermippus, ſive ut Ariſtoxenus tradit, qui una earum inſularum natus eſt, quas Athenienſes pulſis Tyrrhenis obtinuerunt. Nonnulli Marmaci filium aiunt, Hippaſi filii; cui quidem Hippaſo pater Euthyphrō, Cleonymus Phliunte exul avus fuerit:
C Marmacum vero ipſum Sami habitaviſſe, ex eoque Pythagoram Samium appellatum fuiſſe, quem, cum Lesbon veniſſet, ab avunculo Zoilo Pherecydi commendatum eſſe. Hic tribus poculis argenteis confectis, ea ſingulis ſacerdotibus in Ægyptum dono detulit. Fratres habuit majorem natu Eunomum, medium Tyrrhenum: & ſervum Zamolxim, cui Getæ faciunt, Saturnum, ut ait Herodotus, exiſtimantes. Is, quemadmodum dictum eſt, Pherecydem Syrum audivit, poſt cujus mortem
D Samum venit, & Hermodamantis Creophilo prognati jam ſenioris fuit auditor. ſed cum & juvenis eſſet, & diſcendi cupidus, patria peregre profectus eſt, omnibuſque ſacris, tum Græcis, tum barbaricis eſt initiatus. Ergo & in Ægypto fuit, quo tempore Polycrates illum Amaſidi per litteras commendavit, Ægyptiorumque linguam didicit, quemadmodum ait Antiphon in libro de his qui virtute principes fuerunt. quin etiam Chaldæos, magoſque adiit. In
E Creta una cum Epimenide in Idæum antrum, in Ægypto in adyta deſcendit, deorumque arcana didicit. Deinde Samum reverſus, cum patriam Polycratis tyrannide oppreſſam offendiſſet, Crotonem in Italiam profectus eſt, ibique datis Italis legibus, una cum diſcipulis gloria floruit, qui cum ad trecenti eſſent, civilia jura optime gubernabant, & quidem ſic, ut civitas fere eſſet ariſtocratia. Hunc ait Heraclides Ponticus de ſe ipſo hæc dicere ſolitum, olim ſe natum Ætha-

ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ.

ΠΕΡῚ δὲ τῆς Ἰωνικῆς φιλοσοφίας τῆς ἀπὸ Θάλου, καὶ τοὺς ἐν ταύτῃ διαγενομένους ἄνδρας ἀξιολόγους διεληλύθαμεν, φέρε καὶ περὶ τῆς Ἰταλικῆς διαλάβωμεν, ἧς ἦρξε Πυθαγόρας Μνησάρχου δακτυλιογλύφου, ὥς φησιν Ἕρμιππος· ἤ, ὡς Ἀριστόξενος, ἀπὸ μιᾶς τῶν νήσων ἃς κατέσχον Ἀθηναῖοι Τυῤῥηνοὺς ἐκβαλόντες. ἔνιοι δὲ υἱὸν μὲν εἶναι Μαρμάκου τοῦ Ἱππάσου, τοῦ Εὐθύφρονος, τοῦ Κλεωνύμου, φυγάδος ἐκ Φλιοῦντος· οἰκεῖν δὲ ἐν Σάμῳ τὸν Μάρμακον, ὅθεν Σάμιον τὸν Πυθαγόραν λέγεσθαι. συστῆναι δὲ εἰς Λέσβον ἐλθόντα Φερεκύδῃ ὑπὸ Ζωΐλου τοῦ θείου. καὶ τρία ποτήρια κατασκευασάμενος ἀργυρᾶ, δῶρον ἀπήνεγκεν ἑκάστῳ τῶν ἱερέων εἰς Αἴγυπτον. εἶχε δὲ ἀδελφοὺς, πρεσβύτερον μὲν Εὔνομον, μέσον δὲ Τυῤῥηνόν· καὶ δοῦλον Ζάμολξιν, ᾧ Γέται θύουσι, Κρόνον νομίζοντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος. Οὗτος ἤκουσε μὲν (καθὰ προείρηται) Φερεκύδου τοῦ Συρίου· μετὰ δὲ τὴν ἐκείνου τελευτὴν, ἧκεν εἰς Σάμον, καὶ ἤκουσεν Ἑρμοδάμαντος τοῦ ἀπογόνου Κρεοφίλου, ἤδη πρεσβυτέρου. νέος δὲ ὢν καὶ φιλομαθὴς, ἀπεδήμησε τῆς πατρίδος, καὶ πάσας ἐμυήθη τάς τε Ἑλληνικὰς καὶ βαρβαρικὰς τελετάς. ἐγένετο οὖν ἐν Αἰγύπτῳ, ὁπηνίκα καὶ Πολυκράτης αὐτὸν Ἀμάσιδι συνέστησε δι' ἐπιστολῆς, καὶ ἐξέμαθε τὴν φωνὴν αὐτῶν, καθά φησιν Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν ἀρετῇ πρωτευσάντων· καὶ παρὰ Χαλδαίοις ἐγένετο καὶ Μάγοις. ἐν Κρήτῃ σὺν Ἐπιμενίδῃ κατῆλθεν εἰς τὸ Ἰδαῖον ἄντρον, ἀλλὰ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ εἰς τὰ ἄδυτα· καὶ τὰ περὶ θεῶν ἐν ἀποῤῥήτοις ἔμαθεν. εἶτα ἐπανῆλθεν εἰς Σάμον, καὶ εὑρὼν τὴν πατρίδα τυραννουμένην ὑπὸ Πολυκράτους, ἀπῆρεν εἰς Κρότωνα τῆς Ἰταλίας· κἀκεῖ νόμους θεὶς τοῖς Ἰταλιώταις, ἐδοξάσθη σὺν τοῖς μαθηταῖς· οἳ περὶ τοὺς τριακοσίους ὄντες, ᾠκονόμουν ἄριστα τὰ πολιτικὰ, ὥστε σχεδὸν ἀριστοκρατίαν εἶναι τὴν πολιτείαν. τοῦτον φησὶν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς περὶ αὐτοῦ τάδε λέγειν, ὡς εἴη ποτὲ γεγονὼς Αἰθαλίδης,

λίδης, καὶ Ἑρμοῦ υἱὸς νομισθείη. τὸν δὲ Ἑρμῆν εἰπεῖν αὐτῷ ἑλέσθαι ὅ,τι ἂν βούληται, πλὴν ἀθανασίας. αἰτήσασθαι οὖν, ζῶντα καὶ τελευτῶντα μνήμην ἔχειν τῶν συμβαινόντων. ἐν μὲν οὖν τῇ ζωῇ, πάντων διαμνημονεῦσαι· ἐπεὶ δὲ ἀποθάνοι, τηρῆσαι τὴν αὐτὴν μνήμην. χρόνῳ δὲ ὕστερον, εἰς Εὔφορβον ἐλθεῖν, καὶ ὑπὸ Μενέλεω τρωθῆναι. ὁ δὲ Εὔφορβος ἔλεγεν ὡς Αἰθαλίδης ποτὲ γεγόνοι· καὶ ὅτι παρ' Ἑρμοῦ τὸ δῶρον λάβοι, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς περιπόλησιν, ὡς περιεπολήθη, καὶ εἰς ὅσα φυτὰ καὶ ζῶα παρεγένετο, καὶ ὅσα ἡ ψυχὴ ἐν τῷ ᾅδῃ ἔπαθε, καὶ αἱ λοιπαὶ τίνα ὑπομένουσιν. ἐπειδὴ δὲ Εὔφορβος ἀποθάνοι, μεταβῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς Ἑρμότιμον, ὃς καὶ αὐτὸς πίστιν δοῦναι θέλων, ἐπανῆλθεν εἰς Βραγχίδας· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν, ἐπέδειξεν ἣν Μενέλαος ἀνέθηκεν ἀσπίδα. ἔφη γὰρ αὐτὸν, ὅτ' ἀπέπλευσεν ἐκ Τροίας, ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τὴν ἀσπίδα, διασεσηπυῖαν ἤδη· μόνον δὲ διαμένειν τὸ ἐλεφάντινον πρόσωπον. ἐπειδὴ δὲ Ἑρμότιμος ἀπέθανε, γενέσθαι Πύρρον τὸν Δήλιον ἁλιέα· καὶ πάντα πάλιν μνημονεύειν, πῶς πρόσθεν Αἰθαλίδης, εἶτα Εὔφορβος, εἶτα Ἑρμότιμος, εἶτα Πύρρος γένοιτο. ἐπειδὴ δὲ Πύρρος ἀπέθανε, γενέσθαι Πυθαγόραν, καὶ πάντων τῶν εἰρημένων μεμνῆσθαι. ἔνιοι μὲν οὖν Πυθαγόραν μηδὲ ἓν καταλιπεῖν σύγγραμμα φασὶ, διαπαίζοντες. Ἡράκλειτος γοῦν ὁ φυσικὸς μονονουχὶ κέκραγε, καί φησι, Πυθαγόρης Μνησάρχου ἱστορίην ἤσκησεν ἀνθρώπων μάλιστα πάντων, καὶ ἐκλεξάμενος ταύτας τὰς συγγραφὰς, ἐποιήσατο ἑαυτοῦ σοφίην, πολυμαθίην κακοτεχνίην. οὕτω δὲ εἶπεν, ἐπειδήπερ ἐναρχόμενος ὁ Πυθαγόρας τοῦ φυσικοῦ συγγράμματος, λέγει ὧδε, Οὐ μὰ τὸν ἀέρα τὸν ἀναπνέω, οὐ μὰ τὸ ὕδωρ τὸ πίνω, οὐ κατοίσω ψόγον περὶ τοῦ λόγου τοῦδε. γέγραπται δὲ τῷ Πυθαγόρᾳ συγγράμματα γ΄, παιδευτικὸν, πολιτικὸν, φυσικόν. τὸ δὲ φερόμενον ὡς Πυθαγόρου, Λύσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου Πυθαγορικοῦ, φυγόντος εἰς Θήβας, καὶ Ἐπαμινώνδα καθηγησαμένου. φησὶ δὲ Ἡρακλείδης ὁ τοῦ Σαραπίωνος ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ, γεγραφέναι αὐτὸν καὶ περὶ τοῦ ὅλου ἐν ἔπεσι. δεύτερον, τὸν ἱερὸν λόγον, οὗ ἡ ἀρχὴ,

Ὦ νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα.

τρίτον, Περὶ ψυχῆς· τέταρτον, Περὶ εὐσεβείας· πέμπτον, Ἡλοθαλῆ τὸν Ἐπιχάρμου τοῦ Κώου πατέρα· ἕκτον, Κρότωνα, καὶ ἄλλους. τὸν δὲ μυστικὸν λόγον, Ἱππάσου φασὶν εἶναι, γεγραμμένον ἐπὶ διαβολῇ Πυθαγόρου· πολλοὺς δὲ καὶ ὑπὸ Ἄστωνος τοῦ Κροτωνιάτου γραφέντας, ἀνατεθῆναι Πυθαγόρᾳ. φησὶ δὲ καὶ Ἀριστόξενος τὰ πλεῖστα τῶν ἠθικῶν δογμάτων λαβεῖν τὸν Πυθαγόραν παρὰ Θεμιστοκλείας τῆς ἀδελφῆς. Ἴων δὲ ὁ Χῖος ἐν τοῖς τριαγμοῖς, φησὶν αὐτὸν ἔνια ποιήσαντα ἀνενεγκεῖν εἰς Ὀρφέα. αὐτοῦ λέγουσι καὶ τοὺς κατασκο-

A lidem fuiſſe, Mercuriique filium habitum eſſe, ſibique Mercurium dixiſſe, quodcunque collibuiſſet, id ut ſibi optaret, præter immortalitatem; tum poſtulaviſſe ſe, ut & vivens & moriens ea, quæ eveniſſent, in memoria haberet. Ergo ſe, dum viveret, omnium meminiſſe; poſtquam vero mortuus fuerit, eadem memoria tenuiſſe; verum poſtea tempore interjecto Euphorbum induiſſe, atque à Menelao vulneratum eſſe. Euphorbus autem, & Æthalidem ſe fuiſſe, & à Mercurio munus acce-
B piſſe dicebat; tum animæ migratio qualis fuiſſet, quot ſtirpes & animalia induiſſet, quot apud inferos anima pertuliſſet, & reliquæ quæ ſuſtinerent. ſed poſteaquam Euphorbus mortuus ſit, animam ſuam in Hermotimum migraviſſe; qui & ipſe fidem de ſe facere volens, in Branchidas reuerſus eſt, & Apollinis templum ingreſſus, quem Menelaus dedicaverat, clypeum oſtendit: aiebat enim eum, quo tempore Troja diſcedens navigaret, Apolli-
C ni clypeum dedicaviſſe jam tabeſcentem, ſolamque eboris ſpeciem remanere. poſtea vero quam Hermotimus mortuus ſit, ſe Pyrrhum Delium fuiſſe piſcatorem, ac rurſus omnia meminiſſe, quomodo primum Æthalides, inde Euphorbus, inde Hermotimus, poſtea Pyrrhus fuerit. Pyrrho vero mortuo, Pythagoram ſe fuiſſe, & ea, quæ commemorata ſunt, omnia recordari. Quidam Pythagoram nihil ſcriptum reliquiſſe ludentes aiunt. Heraclitus quidem phyſicus modo non exclamavit, dicens, Pythagoras Mneſar-
D chi filius, omnium hominum maxime in hiſtoria laboravit, ſelectiſque ſcriptionibus, multarum rerum doctrinam, malaſque artes, ſuam conſtituit ſapientiam. quod ideo ſic dicit, quoniam phyſici voluminis initium faciens Pythagoras ita loquitur; Non per aerem, quem ſpiritu duco, non per aquam, quam bibo, hujuſce ſermonis vituperationem effugiam. Scripſit Pythagoras tria volumina, quorum unum diſciplinas, alterum civilem ratio-
E nem, tertium phyſicam continet. nam quod Pythagoræ fertur, id Lyſidis eſt Tarentini, Pythagorici, qui Thebis exulavit, & Epaminondæ magiſter fuit. Heraclides Serapionis filius, in Sotionis epitome, illum etiam de univerſitate librum verſibus ſcripſiſſe ait; ſecundum ſacrum ſermonem, cujus eſt initium;

O Iuvenes, ſed colite cum quiete hæc omnia.

Tertium, de anima; quartum, de pietate; quintum, Helothalem, Epicharmi Coi patrem; ſextum, Crotonem, & reliquos.
F Sermonem vero de myſteriis Hippaſi eſſe aiunt, quem ille criminationem Pythagoræ ſcripſerit: multos item alios ab Aſtone conſcriptos Crotoniata, in Pythagoram conferri. Ariſtoxenus autem pleraq; moralium decretorum Pythagoram à Themiſtoclea ſorore accepiſſe tradit. Ion Chius in triagmis ait illum, cum quædam feciſſet, Orpheo tribuiſſe. Illius quoq κατασκο- πιάδας

παιδὰς eſſe dicunt, cujus libri initium eſt, Ne impudenter agas in quenquam: Socrates in ſucceſſionibus narrat, eum, cum à Leonte Phliaſiorum tyranno, quis eſſet interrogaretur, philoſophum ſe eſſe reſpondiſſe: vitamque ei mercatui, qui haberetur totius Græciæ conventu, ſimilem eſſe dixiſſe. ut enim eo quidam certandi, quidam mercandi ſtudio, optimi vero ſpectatores tantum accederēnt; ſic etiam in vita, alii, inquit, mancipia naſcuntur, qui gloriam divitiaſque ſectantur, alii philoſophi, qui veritatem. Atque hæc quidem hactenus. Tribus autem voluminibus, de quibus ſupradictum eſt, hæc generatim Pythagoræ præcepta traduntur. Neminem pro ſe ipſo precari permittit, propterea quod, quid utile ſit, ignoratur. Ebrietatem in mentis flore detrimentum appellat. Atque etiam exuperantiam omnem improbat; præcipiens, neque laboribus, neque cibis, quenquam extra modum prodire oportere. De venereis autem rebus ita ait; Venereis voluptatibus hyeme, non æſtate operam dato. autumno autem & vere leviores, verum tamen omni tempore graves, nec ad ſanitatem conferunt. Quin etiam rogatus aliquando, quodnam conjunctionis tempus ſit, Cum te ipſum imbecilliorem reddere volueris, reſpondit. Humanæ vitæ ſpatium ſic definiebat, pueritiæ ut XX annos, adoleſcentiæ XX, juventuti XX, ſenectuti X, tribueret. Ætates cum anni temporibus ita comparabat: puer ver, adoleſcentulus æſtas, juvenis autumnus, ſenex hyems. Eſt autem apud eum adoleſcentulus idem, quod juvenculus, juvenis autem idem quod vir. Primus, ut ait Timæus, & quæ amicorum ſunt communia, & amicitiam ipſam æqualitatem eſſe dixit. Sed & ipſius diſcipuli facultates in commune conferebant, & toto quinquennio quieſcebant, ſermones tantummodo audientes, Pythagoram vero ipſum nondum videntes, donec probarentur: Ex eo tempore illius familiæ eſſe incipiebant, atque in ejus conſpectum veniebant. Sepulchro è cypariſſo abſtinebant, quod ex eo Jovis ſceptrum factum eſſet, quemadmodum ait Hermippus in II. De Pythagora. Nam & ipſe quoque admodum ſanctus atque auguſtus fuiſſe dicitur: ejuſque diſcipuli de eo ita exiſtimabant, ut Apollinem ex hyperboreis ad ſe profectum putarent. Fama etiam eſt ipſius aliquando nudati crus aureum apparuiſſe, multuſque erat ſermo, cum Neſſum flumen trajiceret, ab eo appellatum fuiſſe. Timæus in X. hiſtoriarum tradit, eum dicere ſolitum, quæ cum hominibus habitarent, eas dearum nominibus puellas, nymphas, deinde matres appellatas. Hunc etiam Geometriam abſolviſſe ait, cujus elementorum initia Mœris primus inveniſſet, quemadmodū eſt apud Anticlidem in ſecundo de Alexandro. maxime vero Pythagoram Arithmeticæ, quæ illius pars eſt, operam dediſſe, ac regulam unius chordæ inveniſſe, Sed ne medicinā quidem neglexit. Apollodorus,

A παῖδας, οὗ ἡ ἀρχή, Μὴ ἀναίδευ μηδενί. Σωκράτης δὲ ἐν διαδοχαῖς, φησὶν αὐτὸν ἐρωτηθέντα ὑπὸ Λέοντος τοῦ Φλιασίων τυράννου τίς εἴη; Φιλόσοφος, εἰπεῖν. καὶ τὸν βίον ἐοικέναι πανηγύρει. ὡς οὖν εἰς ταύτην οἱ μὲν ἀγωνιούμενοι, οἱ δὲ κατ' ἐμπορίαν, οἱ δέ γε βέλτιστοι ἔρχονται θεαταί· οὕτως ἐν τῷ βίῳ, οἱ μὲν ἀνδραποδώδεις, ἔφη, φύονται, δόξης καὶ πλεονεξίας θηραταί· οἱ δὲ φιλόσοφοι, τῆς ἀληθείας. καὶ τάδε μέν, ὧδε. ἐν δὲ τοῖς τρισὶ συγ-
B γράμμασι τοῖς προειρημένοις φέρεται Πυθαγόρου τάδε καθολικῶς. οὐκ ἐᾷ εὔχεσθαι ὑπὲρ ἑαυτῶν, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὸ συμφέρον. τὴν μέθην ἐν ἄνθει νοὸς βλάβην καλεῖ. καὶ πλησμονὴν πᾶσαν ἀποδοκιμάζει, λέγων μὴ παραβαίνειν μήτε τῶν πόνων μήτε τῶν σιτίων μηδένα τὴν συμμετρίαν. καὶ περὶ ἀφροδισίων δέ φησιν οὕτως· ἀφροδίσια χειμῶνος ποιέεσθαι, μὴ θέρεος· φθινοπώρου δὲ καὶ ἦρος, κουφότερα· βαρέα δὲ πᾶσαν ὥραν, καὶ ἐς ὑγείην οὐκ ἀγαθά ἐστι. ἀλλὰ καί ποτε ἐρωτηθεὶς πότε
C δεῖ πλησιάζειν; Ὅτε βούλει γενέσθαι σαυτοῦ ἀσθενέστερος, εἶπεν. διαιρεῖται δὲ καὶ τὸν τοῦ ἀνθρώπου βίον οὕτως. παῖς, εἴκοσι ἔτεα· νεηνίσκος, εἴκοσι· νεηνίης, εἴκοσι· γέρων, κ΄. αἱ δὲ ἡλικίαι πρὸς τὰς ὥρας ὧδε σύμμετροι· παῖς, ἔαρ· νεηνίσκος, θέρος· νεηνίης, φθινόπωρον· γέρων, χειμών. ἔστι δὲ αὐτῷ, ὁ μὲν νεηνίσκος, μειράκιον· ὁ δὲ νεηνίης, ἀνήρ. εἶπέ τε πρῶτος (ὥς φησι Τίμαιος) κοινὰ τὰ φίλων εἶναι· καὶ φιλίαν, ἰσότητα. καὶ αὐτοῦ οἱ μαθη-
D ταὶ κατετίθεντο τὰς οὐσίας, εἰς ἓν ποιούμενοι. πενταετίαν τε ἡσύχαζον, μόνων τῶν λόγων κατακούοντες, καὶ οὐδέπω Πυθαγόραν ὁρῶντες, εἰς ὃ δοκιμασθεῖεν. τοὐντεῦθεν δὲ ἐγίνοντο τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ τῆς ὄψεως μετεῖχον. ἀπείχοντο δὲ καὶ σοροῦ κυπαρισσίνης, διὰ τὸ τοῦ Διὸς σκῆπτρον ἐντεῦθεν πεποιῆσθαι, ὥς φησιν Ἕρμιππος ἐν δευτέρῳ Περὶ Πυθαγόρου. καὶ γὰρ καὶ σεμνοπρεπέστατος λέγεται γενέσθαι. καὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ δό-
E ξαν εἶχον περὶ αὐτοῦ, ὡς εἴη Ἀπόλλων ἐξ Ὑπερβορέων ἀφιγμένος. λόγος δέ ποτε αὐτοῦ παραγυμνωθέντος τὸν μηρὸν ὀφθῆναι χρυσοῦν· καὶ ὅτι Νέσσος ὁ ποταμὸς διαβαίνοντα αὐτὸν προσαγορεῦσαι, πολὺς ἦν ὁ φάσκων. Τίμαιός τε φησὶν ἐν δεκάτῃ ἱστοριῶν λέγειν αὐτὸν τὰς συνοικούσας ἀνδράσι, θεῶν ἔχειν ὀνόματα, κόρας, νύμφας, εἶτα μητέρας καλουμένας. τοῦτον καὶ γεωμετρίαν ἐπὶ πέρας ἀγαγεῖν, Μοίριδος πρῶτον εὑρόντος τὰς ἀρχὰς τῶν στοιχείων αὐτῆς, ὥς φησιν Ἀντικλείδης
F ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξάνδρου. μάλιστα δὲ σχολάσαι τὸν Πυθαγόραν περὶ τὸ ἀριθμητικὸν εἶδος αὐτῆς· τόν τε κανόνα τὸν ἐκ μιᾶς χορδῆς εὑρεῖν. οὐκ ἠμέλησε δὲ οὐδὲ ἰατρικῆς. φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος

ὁ λο.

ὁ λογιστικὸς ἑκατόμβην θῦσαι αὐτὸν, εὑρόντα ὅτι τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου ἡ ὑποτείνουσα πλευρὰ ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις· καὶ ἔστιν ἐπίγραμμα οὕτως ἔχον,

Ἡνίκε Πυθαγόρης τὸ περικλεὲς εὕρετο γράμμα,
Κεῖν' ἐφ' ὅτῳ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην.

λέγεται δὲ καὶ πρῶτος κρέασιν ἀσκῆσαι ἀθλητάς· καὶ πρῶτόν γε Εὐρυμένην, (καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν τρίτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων) τῶν πρότερον ἰσχάσι ξηραῖς καὶ τυροῖς ὑγροῖς, ἀλλὰ καὶ πυροῖς σωμασκούντων αὐτοὺς, καθάπερ ὁ αὐτὸς Φαβωρῖνος ἐν ὀγδόῃ παντοδαπῆς ἱστορίας φησίν. οἱ δὲ, Πυθαγόραν ἀλείπτην τινὰ τοῦτον συστῆσαι τὸν τρόπον, μὴ τοῦτον. τοῦτον γὰρ καὶ τοῦ φονεύειν ἀπαγορεύειν, μὴ ὅτι γε ἅπτεσθαι τῶν ζώων, κοινὸν δίκαιον ἡμῖν ἐχόντων ψυχῆς. καὶ τόδε μὲν ἦν τὸ πρόσχημα· τὸ δ' ἀληθὲς, τῶν ἐμψύχων ἀπηγόρευεν ἅπτεσθαι, συνασκῶν καὶ συνεθίζων εἰς εὐκολίαν βίου τοὺς ἀνθρώπους· ὥστε εὐποριστοὺς αὐτοῖς εἶναι τὰς τροφὰς, ἄπυρα προσφερομένοις, καὶ λιτὸν ὕδωρ πίνουσιν· ἐντεῦθεν γὰρ καὶ σώματος ὑγίειαν, καὶ ψυχῆς ὀξύτητα περιγίνεσθαι. ἀμέλει καὶ βωμὸν προσκυνῆσαι μόνον ἐν Δήλῳ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ γενέτορος, ὅς ἐστιν ὄπισθεν τοῦ Κερατίνου, διὰ τὸ πυροὺς καὶ κριθὰς καὶ τὰ πόπανα μόνα τίθεσθαι ἐπ' αὐτοῦ ἄνευ πυρός· ἱερεῖον δὲ μηδὲν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Δηλίων πολιτείᾳ. πρῶτόν τέ φασι τοῦτον ἀποφῆναι τὴν ψυχὴν, κύκλον ἀνάγκης ἀμείβουσαν, ἄλλοτε ἄλλοις ἐνδεῖσθαι ζώοις. καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἕλληνας μέτρα καὶ σταθμὰ εἰσηγήσασθαι, καθά φησιν Ἀριστόξενος ὁ μουσικός. πρῶτόν τε, Ἕσπερον καὶ Φωσφόρον τὸν αὐτὸν εἰπεῖν, ὥς φησι Παρμενίδης. οὕτω δὲ ἐθαυμάσθη, ὥστε ἔλεγον τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ παντοίας θεοῦ φωνάς. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ γραφῇ φησι δι' ἑπτὰ καὶ διακοσίων ἐτέων ἐξ ἀΐδεω παραγεγενῆσθαι ἐς ἀνθρώπους. τοιγὰρ καὶ προσεκαρτέρουν αὐτῷ, καὶ τῶν λόγων ἕνεκα προσῄεσαν καὶ Λευκανοὶ καὶ Πευκέτιοι, Μεσσάπιοί τε καὶ Ῥωμαῖοι. μέχρι δὲ Φιλολάου οὐκ ἦν τι γνῶναι Πυθαγόρειον δόγμα· οὗτος δὲ μόνος ἐξήνεγκε τὰ διαβόητα τρία βιβλία, ἃ Πλάτων ἐπέστειλεν ἑκατὸν μνῶν ὠνηθῆναι. τῶν τε ἑξακοσίων οὐκ ἐλάττους ἐπὶ τὴν νυκτερινὴν ἀκρόασιν ἀπήντων αὐτοῦ· καὶ εἴ τινες ἀξιωθεῖεν αὐτὸν θεάσασθαι, ἔγραφον πρὸς τοὺς οἰκείους, ὡς μεγάλου τινὸς τετυχηκότες. Μεταποντῖνοί γε μὴν τὴν μὲν οἰκίαν αὐτοῦ, Δήμητρος ἱερὸν ἐκάλουν, τὸν στενωπὸν δὲ, μουσεῖον, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπαῖς ἱστορίαις. ἔλεγόν τε καὶ οἱ ἄλλοι Πυθαγόρειοι μὴ εἶναι πρὸς πάντας πάντα ῥητὰ, ὥς φησιν Ἀριστόξενος ἐν δεκάτῃ παιδευτικῶν νόμων· ἔνθα καὶ Ξενόφιλον τὸν Πυθαγορεικὸν,

A qui λογιστικὸς appellatur, ſcribit eum, cum trianguli rectis angulis præditi inferius latus continentibus lateribus æquiparari inveniſſet, centum boves immolaviſſe: qua de re eſt hujuſmodi epigramma;

Confecit Pythagoras, inclytam reperit figuram,
Illam, ob quam inclytam duxit hecatomben.

Dicitur etiam primus athletas, & in his primum Eurymenem carnibus pro cibo B datis exercuiſſe, quod ſcriptum eſt apud Phavorinum in III. commentariorum; cum antea caricis, caſeo molli, ac frumento corpus exercitationi firmarent, ut eſt apud eundem Phavorinum in VIII. variæ hiſtoriæ. nonnulli non hunc, ſed alium quendam Pythagoram aliptam hoc inſtituiſſe tradunt: quippe hunc vel occidi vetuiſſe, tantum abeſt ut animantia guſtari vellet, communi nobiſcum animæ jure ſociata. & ille quidem hoc prætendebat; revera autem idcirco animantibus C veſci vetabat, ut homines tenui victui aſſuefaceret, ut cum cibis minime coctis uterentur, & aquam ſolam biberent, parabilem haberent vivendi rationem. hinc enim & corporis ſanitatem, & animi acumen illis acceſſurum. Denique Deli ſolam Apollinis genitoris aram veneratus eſſe fertur, quæ pone corneum eſt, quod in ea frumentum, & hordeum, & placentulæ ſolæ abſque igne, nulla autem victima apponeretur, quemadmodum ait Ariſtoteles in Deliorum republica. Atque e- D tiam hunc primum aiunt animam neceſſitatis circulum conficientem, alia ex aliis animantia induere, aſſeruiſſe: primumque, ut ait Ariſtoxenus muſicus, menſuras & pondera in Græciam induxiſſe: primumque Heſperum ac Luciferum eundem eſſe dixiſſe, quemadmodum ait Parmenides. Tanta autem admiratione eſt affectus, ut ejus diſcipulos multiplices Dei voces appellarent. Sed & ipſe in ſcriptis ſuis retulit, ſeptimum jam ſe ſupra ducentos annos ex inferis ad homines perveniſ- E ſe. Itaque ſerviebant ei, & ad eum doctrinæ ſtudio, Lucani, Picentes, Meſſapii, ac Romani confluebant. Sed ad Philolaum uſque, nullum cognoſcere Pythagoricum dogma licebat. hic enim ſolus tres illos omnium ſermone celebres libros divulgavit, quos Plato centum minis emi mandavit. Ad ejus nocturnas auditiones non minus quam ſexcenti conveniebant, è quibus ſi qui, ut hominem aſpicerent, digni habiti eſſent, ut magnum aliquod conſecuti, ita ad ſuos F ſcribebant. Metapontini quidem illius domum Cereris templum, angiportum vero muſæum vocabant, quemadmodum ait Phavorinus in varia hiſtoria. Sed & reliqui Pythagorei aiebant, non omnibus omnia eſſe enuntianda, quod Ariſtoxenus poſuit in decimo legum, quæ ad inſtitutionem pertinent: quamobrem Xenophilum Pythagoreum,

quomodo filius maxime inſtituendus eſſet, interrogatum reſpondiſſe ferunt, ſi in civitate, quæ rectis legibus uteretur, natus eſſet. quin etiam alios per Italiam viros bonos atque honeſtos reddidit, inter quos Zaleucum & Charondam legumlatores. etenim cum alioqui ad conciliandam amicitiam idoneus erat, tum, ſi quempiam audiret ſymbolorum communione ſecum conjunctum, ſodalem, amicumque ſibi adſciſcebat. Symbola vero ei hæc erant, Ignem gladio ne fodito. Libram ne tranſilito. Super chœnicem ne ſedeto. Cor ne comedito. Onus ſimul allevato, non ſimul imponito. Stragula ſemper colligata habeto. In anulo imaginem Dei ne circumferto. Ollæ veſtigium in cinere deleto. Sellam oleo vel modico ne abſtergito. Ad ſolem converſus ne mingito. Extra viam publicam ne egredere. Dextram ne facile injicito. Sub eodem tecto hirundines ne habeto. Aduncis unguibus præditum animal ne alito. Unguium, & capillorum, ubi tonſus fueris, reliquias ne permingito, neve ſuper aſſiſtito. Gladium acutum avertito. Peregre proficiſcens ad fines ne reſpicito. Quod autem ignem gladio fodi vetabat, hoc ſibi volebat, potentum iram, animique tumorem non eſſe commovendum. Quod vero libram tranſilire non vult, æquitatis, & juſtitiæ fines non eſſe tranſeundos docet. Nam quod ſuper chœnicem vetat aſſidere, æque præſentibus ac futuris de rebus cogitandum eſſe intelligit. eſt enim chœnix quotidianus cibus. Jam vero quod cor comedere prohibet, hoc ſignificabat, animum curis atque angoribus tabeſcere non oportere. Peregre vero proficiſcentem quod vetat reſpicere, hoc indicabat, qui è vita diſceſſiſſent, eos neque vivendi cupiditate affici, neque his, quæ in vita ſunt, voluptatibus deliniri oportere. Reliqua ex his intelligere licet, ne ſupervacanea ſcribamus. Omnium maxime rerum illud vetuit, erythinum melanurumque ne guſtarent, utque à corde fabiſque abſtinerent. Ariſtoteles à natura quoque, & à mullo interdum ait. quidam eum ſolo melle, aut favo, aut pane contentum fuiſſe tradunt: vinum interdiu non guſtaviſſe; ac plerumque olera tum elixa, tum cruda obſonaviſſe, maritima raro adhibuiſſe. Stola uſus eſt alba, & pura, ſtragulis albis ex lana. nondum enim linea in ea loca pervenerant. peregrinantem, aut venereis rebus indulgentem, aut ebrium, nemo nunquam cognovit. Irriſione, omnique aſſentatione abſtinebat; velut cavillationibus, & narrationibus invidioſis. Iratus neminem, neque ſervum, neque liberum, pœna afficiebat. Monere, ciconizare vocabat. Utebatur divinatione, eaque tum à vaticinationibus, tum ab avibus, quam minimum vero ab his, quæ adolentur, præter quam à thure.

A ἐρωτηθέντα πῶς ἂν μάλιστα τὸν υἱὸν παιδεύσειεν, εἰπεῖν, εἰ πόλεως εὐνομουμένης γεννηθείη. ἄλλους τε κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀπεργάσασθαι καλούς τε καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας· ἀτὰρ καὶ Ζάλευκον καὶ Χαρώνδαν τοὺς νομοθέτας· ἱκανός τε γὰρ ἦν φιλίας ἐργάτης τά τε ἄλλα, καὶ εἴ τινα πύθοιτο τῶν συμβόλων αὐτοῦ κεκοινωνηκότα· εὐθύς τε προσηταιρίζετο, καὶ φίλον κατεσκεύαζεν. ἦν δὲ αὐτῷ τὰ σύμβολα, τάδε· Πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν, Ζυγὸν μὴ ὑπερ-
B βαίνειν, Ἐπὶ χοίνικος μὴ καθίζειν, Καρδίαν μὴ ἐσθίειν, Φορτίον συγκαθαιρεῖν, καὶ μὴ συνεπιτιθέναι, Τὰ στρώματα ἀεὶ συνδεδεμένα ἔχειν, Ἐν δακτυλίῳ εἰκόνα θεοῦ μὴ περιφέρειν, Χύτρας ἴχνος συγχεῖν ἐν τῇ τέφρᾳ, Ἐλαδίῳ εἰς θᾶκον μὴ ὀμόργνυσθαι, Πρὸς ἥλιον τετραμμένον μὴ ὀμιχεῖν, Ἐκτὸς λεωφόρου μὴ βαδίζειν, Μὴ ῥᾳδίως δεξιὰν ἐμβάλλειν, Ὁμορόφιους χελιδόνας μὴ ἔχειν, Γαμψώνυχα μὴ τρέφειν, Ἀπονυχίσμασι καὶ κουραῖς μὴ ἐπουρεῖν μηδὲ ἐφί-
C στασθαι, Ὀξεῖαν μάχαιραν ἀποστρέφειν, Ἀποδημοῦντα ἐπὶ τοῖς ὅροις ἀνεπιστρεπτεῖν. ἤθελε δὲ αὐτῷ, τὸ μὲν Πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν, δυναστῶν ὀργὴν καὶ οἰδοῦντα θυμὸν μὴ κινεῖν· τὸ δὲ Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, τουτέστι τὸ ἴσον καὶ δίκαιον μὴ ὑπερβαίνειν· Ἐπί τε χοίνικος μὴ καθίζειν, ἐν ἴσῳ τοῦ ἐνεστῶτος φροντίδα ποιεῖσθαι καὶ τοῦ μέλλοντος· ἡ γὰρ χοῖνιξ, ἡμερήσιος τροφή. διὰ δὲ τοῦ Καρδίαν μὴ ἐσθίειν, ἐδήλου μὴ τὴν ψυχὴν ἀνίαις καὶ λύ-
D παις κατατήκειν. διὰ δὲ τοῦ Εἰς ἀποδημίαν βαδίζοντα μὴ ἐπιστρέφεσθαι, παρῄνει τοῖς ἀπαλλαττομένοις τοῦ βίου, μὴ ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τοῦ ζῆν, μηδὲ ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα ἡδονῶν ἐπάγεσθαι. καὶ τὰ ἄλλα πρὸς ταῦτα λοιπόν ἐστιν ἐκλαμβάνειν, ἵνα μὴ παρέλκωμεν. παντὸς δὲ μᾶλλον ἀπηγόρευε μήτε ἐρυθῖνον ἐσθίειν, μήτε μελάνουρον· καρδίας τε ἀπέχεσθαι καὶ κυάμων. Ἀριστοτέλης δέ φησι καὶ μήτρας καὶ τρίγλης ἐνίοτε. αὐτὸν δὲ ἀρκεῖσθαι, μέλιτι
E μόνῳ φασί τινες ἢ κηρῷ ἢ ἄρτῳ. οἴνου δὲ μεθ᾽ ἡμέραν μὴ γεύεσθαι. ὄψον τε τὰ πολλὰ λαχάνοις ἑφθοῖς τε καὶ ὠμοῖς, τοῖς δὲ θαλαττίοις, σπανίως. στολὴ δὲ αὐτῷ λευκή, καθαρά, καὶ στρώματα λευκὰ ἐξ ἐρίων. τὰ γὰρ λινᾶ οὔπω εἰς ἐκείνους ἀφῖκτο τοὺς τόπους. οὐδὲ πώποτε ἐγνώσθη οὔτε διαχωρῶν, οὔτε ἀφροδισιάζων, οὔτε μεθυσθείς. ἀπείχετο καταγέλωτος καὶ πάσης ἀρεσκείας, οἷον σκωμμάτων καὶ διη-
F γημάτων φορτικῶν. ὀργιζόμενός τε οὔτε οἰκέτην ἐκόλαζεν, οὔτε ἐλεύθερον οὐδένα. ἐκάλει δὲ τὸ νουθετεῖν, πελαργᾶν. μαντικῇ τε ἐχρῆτο τῇ διὰ τῶν κληδόνων τε καὶ οἰωνῶν· ἥκιστα δὲ διὰ τῶν ἐμπύρων, ἔξω τῶν διὰ λιβάνου.

θυσίαις

θυσίαις τε ἐχρῆτο ἀψύχοις. οἱ δέ φασιν ὅτι ἀλέκτορσι μόνον καὶ ἐρίφοις καὶ γαλαθηνοῖς, τοῖς λεγομένοις ἁπαλίαις, ἥκιστα δὲ ἄρνασιν. ὅ γε μὴν Ἀριστόξενος, πάντα μὲν τὰ ἄλλα συγχωρεῖν αὐτὸν ἐσθίειν ἔμψυχα, μόνων δὲ αὐτὸν ἀπέχεσθαι ἀροτῆρος βοὸς καὶ κριοῦ. ὁ δ' αὐτός φησιν, ὡς προείρηται, καὶ τὰ δόγματα λαβεῖν αὐτὸν παρὰ τῆς ἐν Δελφοῖς Θεμιστοκλείας. φησὶ δὲ Ἱερώνυμος κατελθόντα αὐτὸν εἰς ᾅδου, τὴν μὲν Ἡσιόδου ψυχὴν ἰδεῖν πρὸς κίονα χαλκῷ δεδεμένην καὶ τρίζουσαν· τὴν δὲ Ὁμήρου, κρεμαμένην ἀπὸ δένδρου, καὶ ὄφεις περὶ αὐτὴν, ἀνθ' ὧν εἶπε περὶ θεῶν. κολαζομένους δὲ καὶ τοὺς μὴ θέλοντας συνεῖναι ταῖς αὐτῶν γυναιξί. καὶ διὰ τοῦτο τιμηθῆναι ὑπὸ τῶν ἐν Κρότωνι. φησὶ δὲ Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος ἐν τῷ Περὶ φυσιολογιῶν, Πυθαγόραν αὐτὸν ὀνομασθῆναι, ὅτι τὴν ἀλήθειαν ἠγόρευεν οὐχ ἧττον τοῦ Πυθίου. λέγεται παρεγγυᾶν αὐτὸν ἑκάστοτε τοῖς μαθηταῖς, τάδε λέγειν εἰς τὸν οἶκον εἰσιοῦσι,

Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

σφάγιά τε θεοῖς προσφέρειν κωλύειν, μόνον δὲ τὸν ἀναίμακτον βωμὸν προσκυνεῖν. Μηδὲ ὀμνύναι θεούς· ἀσκεῖν γὰρ αὐτὸν δεῖν ἀξιόπιστον παρέχειν. Τούς τε πρεσβυτέρους τιμᾶν δεῖν, τὸ προηγούμενον τῷ χρόνῳ τιμιώτερον ἡγουμένους. ὡς ἐν κόσμῳ μὲν, ἀνατολὴν δύσεως· ἐν βίῳ δὲ, ἀρχὴν τελευτῆς· ἐν ζωῇ δὲ, γένεσιν φθορᾶς. καὶ θεοὺς μὲν δαιμόνων προτιμᾶν· ἥρωας δὲ, ἀνθρώπων· ἀνθρώπων δὲ μάλιστα, γονέας. ἀλλήλοις τε ὁμιλεῖν· ὡς τοὺς μὲν φίλους, ἐχθροὺς μὴ ποιῆσαι· τοὺς δ' ἐχθροὺς, φίλους ἐργάσασθαι. Ἴδιόν τε μηδὲν ἡγεῖσθαι. Νόμῳ βοηθεῖν, Ἀνομίᾳ πολεμεῖν, Φυτὸν ἥμερον μήτε φθείρειν, μήτε σίνεσθαι· ἀλλὰ μηδὲ ζῶον, ὃ μὴ βλάπτει ἀνθρώπους. Αἰδῶ καὶ εὐλάβειαν εἶ), μήτε γέλωτι κατέχεσθαι, μήτε σκυθρωπάζειν. Φεύγειν σαρκῶν πλεονασμὸν, Ὁδοιπορίας ἄνεσιν καὶ ἐπίτασιν ποιεῖσθαι, Μνήμην ἀσκεῖν, Ἐν ὀργῇ μήτε τι λέγειν, μήτε πράσσειν, Μαντικὴν πᾶσαν τιμᾶν, Ὠδαῖς χρῆσθαι πρὸς λύραν, Ὕμνῳ τε θεῶν καὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν εὔλογον χάριν ἔχειν. Τῶν δὲ κυάμων ἀπηγόρευεν ἔχεσθαι, διὰ τὸ πνευματώδεις ὄντας, μάλιστα μετέχειν τοῦ ψυχικοῦ· καὶ ἄλλως, κοσμιωτέρας ἀπεργάζεσθαι τὰς γαστέρας, μὴ παραληφθέντας· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς καθύπνους φαντασίας, λείας καὶ ἀταράχους ἀποτελεῖν. φησὶ δὲ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς, καὶ ταῦτα εὑρηκέναι ἐν Πυθαγορικοῖς ὑπομνήμασιν.

A in anima ſacrificabat. quidam gallos tantum & hædos lactentes, quorum eſt teneritas, ſacrificaſſe aiunt, minime autem omnium agnos. Sed tamen Ariſtoxenus omnibus eum animantibus veſci permiſiſſe, bove tantum aratore atque hirco abſtinuiſſe tradit. Idem, ut ſupra dictum eſt, eum à Themiſtoclea apud Delphos dogmata dicit accepiſſe. Hieronymus ait ipſum, cum in inferos deſcendiſſet, Heſiodi animam æreis vinculis columnæ religatam ſtridentemque B vidiſſe; Homeri vero ex arbore ſuſpenſam, ſerpentibuſque ſeptam, pro iis, quæ de diis dixiſſet: eorumque item ſupplicia, qui uxoribus ſuis uti noluiſſent; ob eamque rem à Crotoniatis honoribus affectum eſſe. Ariſtippus Cyrenæus in libro de Phyſiologis, idcirco eum Pythagoram appellatum tradit, quod vera non minus, quam Pythius, proferret. Fertur crebro diſcipulos monere ſolitus, ut domum ingredientes illud uſurparent,

C *Quo progreſſus? quid feci? quid mihi decorum non factum eſt?*

Vetuiſſeque, victimæ ne diis cæderentur, ſolamque ſanguinis expertem aram veneratus eſſe. Ac ne jurare quidem per deos permiſiſſe; quippe aſſueſcendum eſſe, ſeipſum fide dignum præſtare. Atque etiam ſeniores honorare oportere, quod tempore antiquius eſt, id D honore dignius exiſtimantes, velut in mundo orientem occaſu, in vita initium fine, in tempore vitæ ortum interitu. Ac deos quidem magis, quam lares: heroas magis, quam homines: inter homines autem, parentes maxime honore afficiendos eſſe. Conſuetudine inter ſe utendum: amicos, ut ne inimicos reddamus; inimicos autem, ut amicos nobis conciliemus. Nihil proprium habendum. Legi auxiliandum; cum injuria bellum gerendum. ſtirpem, quæ agreſtis non eſt, neque excidendam, ne- E que lædendam, ac ne animal quidem, quod hominibus non noceat. Pudorem, & modeſtiam ſervandam; neque ridere effuſius, neque triſtem eſſe oportere. Habitum corporis opimum devitandum: itinerum contentionem remiſſione temperandam; memoriam exercendam; irato animo neque dicendum, neque agendum quidquam eſſe. Divinationem omnem colendam. Cantibus ad lyram utendum. Deorum, virorumque bonorum laudibus concinendis gratiam re- F ferendam. A fabis autem ideo jubebat abſtinere, quod inflationem habentes, ad animantium vim maxime accederent, quodque non adhibitæ ventrem modeſtiorem reddant, ob eamque cauſam viſa quietis lenia ac tranquilla nobis afferant. Sed & Alexander in philoſophorum ſucceſſionibus, in pythagoricis commentariis hæc quoque ſe reperiſſe ait.

omnium rerum, id, quod unum ſit, eſſe initium. ex eo geminum, quod infinitum ſit, profectum, tanquam materiem, illi ipſi uni, quod cauſa eſt, ſubjectum eſſe. Ex uno autem ac gemino infinito numeros, ex numeris puncta, ex his lineas, ex lineis planas formas, ex planis ſolidas, ex his corpora ſub ſenſum cadentia extitiſſe: è quibus etiam quatuor eſſe elementa, ignem, aquam, terram, atque aerem. Ex his autem omni ex parte mutatis mundum ipſum animantem, intelligentem, rotundumque effectum eſſe, qui terram, & ipſam rotundam, in qua circa habitetur, mediam complectatur. Atque etiam Antipodas eſſe, quibus ſumma eſſe, quæ apud nos infima ſunt. Sed in mundo lucis, ac tenebrarum, caliditatis, & frigiditatis, ſiccitatis, atque humoris eſſe æquabilitatem; quarum rerum exuperantia, caliditatis quidem æſtatem, frigiditatis vero hyemen afferri; quæ vero æquales fuerint, eas pulcherrimas anni tempeſtates exiſtere. quarum quæ viret, ſalubre ver; quæ occidit, morboſus autumnus appellatur. ſed & ipſius diei auroram virere, veſperum occidere: ob eamque cauſam magis eſſe morboſum. Aerem, qui circa terram fuſus eſt, neque agitatum, & morboſum eſſe, quæque in eo ſunt, cuncta mortalia; contra eum, qui ultimus eſt, & ſemper moveri, purumque & ſalubrem eſſe, & quæ in eo ſunt, omnia eſſe immortalia, & propterea divina. Solem, & lunam, & reliqua ſidera deos eſſe. Etenim in ipſis calor, qui vitæ fons eſt, exuperat. Lunam à ſole illuminari. Homines, propterea quod homo caloris particeps ſit, cum diis affinitate conjungi, atque idcirco nobis Deum providere. fato autem tum univerſa, tum ſingula quæque adminiſtrari, atque etiam à ſole radium per æthera frigidum, atque concretum permanare. Cæterum aerem ille quidem frigidum æthera, mare vero, atque humorem, concretum æthera appellant. Hunc vero radium etiam profunda terrarum penetrare, ob eamque cauſam omnibus vitam afferre. Atque omnia quidem, in quibus ineſt calor, vivere; ac propterea ſtirpes quoque eſſe animantia, non tamen omnia animam habere. Ipſam porro animam ex æthere tum calido, tum frigido delibatam eſſe, quam quidem, quod ætheris frigidi ſimul particeps ſit, idcirco à vita differre, eamque eſſe immortalem; quoniam unde avulſa eſt, id ipſum quoque eſt immortale. Animalia ex ſeminibus mutuo generari: ex ipſa tamen terra fieri non poſſe, ut aliquid gignatur. Semen cerebri ſtillam eſſe, quæ vaporem calidum in ſe ipſa contineat; hanc vero ad naturam adplicatam, ab ipſo quidem cerebro ſaniem, & humorem, & ſanguinem ſecum ferre, è quibus carnes, & nervos, & oſſa, & capillos, totumque corpus conſtare: à vapore autem animam, atque ſenſum haurire. ac primo quidem quadraginta concretum diebus formari, deinde ad harmoniæ rationem,

A Ἀρχὴν μὲν τῶν ἁπάντων, μονάδα· ἐκ δὲ τῆς μονάδος, ἀόριστον δυάδα, ὡς ἂν ὕλην τῇ μονάδι αἰτίῳ ὄντι ὑποστῆναι· ἐκ δὲ τῆς μονάδος καὶ ἀορίστου δυάδος, τοὺς ἀριθμούς· ἐκ δὲ τῶν ἀριθμῶν, τὰ σημεῖα· ἐκ δὲ τούτων, τὰς γραμμάς· ἐξ ὧν, τὰ ἐπίπεδα σχήματα· ἐκ δὲ τῶν ἐπιπέδων τὰ στερεὰ σχήματα· ἐκ δὲ τούτων, τὰ στερεὰ σώματα, ὧν καὶ τὰ στοιχεῖα εἶναι τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα· μεταβάλλειν δὲ καὶ B τρέπεσθαι δι᾽ ὅλων, καὶ γίνεσθαι ἐξ αὐτῶν κόσμον ἔμψυχον, νοερόν, σφαιροειδῆ, μέσην περιέχοντα τὴν γῆν, καὶ αὐτὴν σφαιροειδῆ, καὶ περιοικουμένην. εἶναι δὲ καὶ Ἀντίποδας· καὶ τὰ ἡμῖν κάτω, ἐκείνοις ἄνω. ἰσόμοιρά τε εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ, φῶς, καὶ σκότος, καὶ θερμόν, καὶ ψυχρόν, καὶ ξηρόν, καὶ ὑγρόν· ὧν κατ᾽ ἐπικράτειαν θερμοῦ μὲν θέρος γίνεσθαι· ψυχροῦ δὲ χειμῶνα. ἐὰν δὲ ἰσομοιρῇ, τὰ κάλλιστα εἶναι τοῦ ἔτους, οὗ τὸ μὲν θάλλον, ἔαρ ὑγιεινόν· τὸ δὲ φθίνον, φθινόπωρον νοσερόν. ἀλλὰ καὶ τῆς ἡμέρας θάλλειν μὲν C τὴν ἕω, φθίνειν δὲ τὴν ἑσπέραν· ὅθεν καὶ νοσερωτέραν εἶναι. τόν τε περὶ τὴν γῆν ἀέρα, ἄσειστον καὶ νοσερόν, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα θνητά· τὸν δὲ ἀνωτάτω, ἀεικίνητόν τε εἶναι, καὶ καθαρόν, καὶ ὑγιᾶ· καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, ἀθάνατα, καὶ διὰ τοῦτο θεῖα. ἥλιόν τε καὶ σελήνην, καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας, εἶναι θεούς· ἐπικρατεῖ γὰρ τὸ θερμὸν ἐν αὐτοῖς, ὅπερ ἐστὶ ζωῆς αἴτιον. τήν τε σελήνην λάμπεσθαι ὑφ᾽ ἡλίου. καὶ ἀνθρώπων εἶναι D πρὸς θεοὺς συγγένειαν, κατὰ τὸ μετέχειν ἄνθρωπον θερμοῦ. διὸ καὶ προνοεῖσθαι τὸν θεὸν ἡμῶν. εἱμαρμένην τε τῶν ὅλων, καὶ τὰ κατὰ μέρος, αἰτίαν εἶναι τῆς διοικήσεως. διήκειν τε ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνα διὰ τοῦ αἰθέρος τοῦ τε ψυχροῦ καὶ παχέος. καλοῦσι δὲ τὸν μὲν ἀέρα, ψυχρὸν αἰθέρα· τὴν δὲ θάλασσαν καὶ τὸ ὑγρόν, παχὺν αἰθέρα. ταύτην δὲ τὴν ἀκτῖνα καὶ εἰς τὰ βάθη δύεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο, ζωοποιεῖν πάντα. καὶ E ζῆν μὲν πάντα ὅσα μετέχει τοῦ θερμοῦ· διὸ καὶ τὰ φυτά, ζῶα εἶναι. ψυχὴν μέντοι μὴ ἔχειν πάντα. εἶναι δὲ τὴν ψυχήν, ἀπόσπασμα αἰθέρος, καὶ τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, τὸ συμμετέχειν ψυχροῦ αἰθέρος. διαφέρειν τε ψυχήν, ζωῆς· ἀθάνατόν τε εἶναι αὐτήν, ἐπειδήπερ καὶ τὸ ἀφ᾽ οὗ ἀπέσπασται, ἀθάνατόν τε ἐστί. τὰ δὲ ζῶα γεννᾶσθαι ἐξ ἀλλήλων, ἀπὸ σπερμάτων. τὴν δὲ ἐκ γῆς γένεσιν, ἀδύνατον ὑφίστασθαι. τὸ δὲ σπέρμα, εἶναι σταγόνα ἐγκεφάλου περιέχουσαν ἐν ἑαυτῇ θερμὸν ἀτμόν. F ταύτην δὲ προσφερομένην τῇ μήτρᾳ, ἀπὸ μὲν τοῦ ἐγκεφάλου, ἰχῶρα καὶ ὑγρὸν καὶ αἷμα προΐεσθαι, ἐξ ὧν σάρκας τε καὶ νεῦρα, καὶ ὀστᾶ, καὶ τρίχας, καὶ τὸ ὅλον συνίστασθαι σῶμα. ἀπὸ δὲ τοῦ ἀτμοῦ, ψυχὴν καὶ αἴσθησιν. μορφοῦσθαι δὲ τὸ μὲν πρῶτον, παγὲν ἐν ἡμέραις τεσσαράκοντα· κατὰ δὲ τοὺς τῆς ἁρμονίας λόγους,

ἐν ἑπτὰ, ἢ ἐννέα, ἢ δέκα τὸ πλεῖστον μησὶ τελεωθὲν, ἀποκυΐσκεσθαι τὸ βρέφος. ἔχειν δὲ ἐν αὐτῷ πάντας τοὺς λόγους τῆς ζωῆς, ὧν εἰρομένων, συνέχεσθαι κατὰ τοὺς τῆς ἁρμονίας λόγους, ἑκάστων ἐν τεταγμένοις καιροῖς ἐπιγινομένων. τήν τε αἴσθησιν κοινῶς, καὶ κατ' εἶδος τὴν ὅρασιν, ἀτμόν τινα εἶναι ἄγαν θερμόν. καὶ διὰ τοῦτο λέγεται δι' ἀέρος ὁρᾶν, καὶ δι' ὕδατος· ἀντερείδεσθαι γὰρ τὸ θερμὸν ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ. ἐπεί τοι εἰ ψυχρὸς ἦν ὁ ἐν τοῖς ὄμμασιν ἀτμὸς, διειστήκει ἂν πρὸς τὸν ὅμοιον ἀέρα· νῦν δὲ, ἔστιν ἐν οἷς ἡλίου πύλας καλεῖ τοὺς ὀφθαλμούς. τὰ δ' αὐτὰ καὶ περὶ τῆς ἀκοῆς καὶ τῶν λοιπῶν αἰσθήσεων δογματίζει. τὴν δὲ ἀνθρώπου ψυχὴν διαιρεῖσθαι τριχῆ, εἴς τε νοῦν, καὶ φρένας, καὶ θυμόν. νοῦν μὲν οὖν καὶ θυμὸν εἶναι, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις· φρένας δὲ, μόνον ἐν ἀνθρώπῳ. εἶναι δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ψυχῆς, ἀπὸ καρδίας μέχρις ἐγκεφάλου. καὶ τὸ μὲν ἐν τῇ καρδίᾳ μέρος αὐτῆς, ὑπάρχειν θυμόν· φρένας δὲ καὶ νοῦν, τὰ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ. σταγόνας δὲ εἶναι ἀπὸ τούτων, τὰς αἰσθήσεις. καὶ τὸ μὲν φρόνιμον, ἀθάνατον· τὰ δὲ λοιπὰ, θνητά. τρέφεσθαί τε τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ αἵματος. τοὺς δὲ λόγους, ψυχῆς ἀνέμους εἶναι. ἀόρατόν τε εἶναι αὐτὴν καὶ τοὺς λόγους· ἐπεὶ καὶ ὁ αἰθὴρ, ἀόρατος. δεσμά τε εἶναι τῆς ψυχῆς, τὰς φλέβας, καὶ τὰς ἀρτηρίας, καὶ τὰ νεῦρα· ὅταν δὲ ἰσχύῃ, καὶ καθ' αὐτὴν γενομένη ἠρεμῇ, δεσμὰ γίνεσθαι αὐτῆς τοὺς λόγους καὶ τὰ ἔργα. ἐκριφθεῖσαν δὲ αὐτὴν ἐπὶ γῆς, πλάζεσθαι ἐν τῷ ἀέρι, ὁμοίαν τῷ σώματι. τὸν δὲ Ἑρμῆν, ταμίαν εἶναι τῶν ψυχῶν· καὶ διὰ τοῦτο Πομπέα λέγεσθαι, καὶ Πυλαῖον, καὶ Χθόνιον, ἐπειδήπερ οὗτος εἰσπέμπει ἀπὸ τῶν σωμάτων τὰς ψυχὰς, ἀπό τε γῆς καὶ ἐκ θαλάττης. καὶ ἄγεσθαι μὲν τὰς καθαρὰς ἐπὶ τὸν ὕψιστον· τὰς δὲ ἀκαθάρτους μήτε ἐκείναις πελάζειν, μήτε ἀλλήλαις, δεῖσθαι δ' ἐν ἀρρήκτοις δεσμοῖς ὑπὸ ἐριννύων. εἶναί τε πάντα τὸν ἀέρα ψυχῶν ἔμπλεον· καὶ τούτους, τοὺς δαίμονάς τε καὶ ἥρωας νομίζεσθαι· καὶ ὑπὸ τούτων πέμπεσθαι ἀνθρώποις τούς τε ὀνείρους, καὶ τὰ σημεῖα νόσου τε καὶ ὑγιείας· καὶ οὐ μόνον ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ προβάτοις, καὶ τοῖς ἄλλοις κτήνεσιν. εἴς τε τούτους γίνεσθαι τούς τε καθαρμοὺς, καὶ ἀποτροπιασμοὺς, μαντικήν τε πᾶσαν, καὶ κληδόνας, καὶ τὰ ὅμοια. μέγιστον δέ φησι τῶν ἐν ἀνθρώποις εἶναι τὴν ψυχὴν πεῖσαι ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν, ἢ ἐπὶ τὸ κακόν. εὐδαιμονεῖν τε ἀνθρώπους ὅταν ἀγαθὴ ψυχὴ προσγένηται· μηδέποτε δὲ ἠρεμεῖν, μηδὲ τὸν αὐτὸν ῥόον κρατεῖν. ὅρκιόν τε εἶναι τὸ δίκαιον· καὶ διὰ τοῦτο Δία ὅρκιον λέγεσθαι. τήν τε ἀρετὴν, ἁρμονίαν εἶναι, καὶ τὴν ὑγιείαν, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἅπαν, καὶ τὸν θεόν· διὸ καὶ καθ' ἁρμονίαν συνεστάναι τὰ ὅλα. φιλίαν τε, εἶναι ἐναρμόνιον ἰσότητα. τιμὰς θεοῖς δεῖν νομίζειν καὶ ἥρωσιν, μὴ τὰς ἴσας· ἀλλὰ θεοῖς

A ſeptem, aut novem, vel, ut plurimum, decem abſolutum menſibus, infantem in lucem ſuſcipi, eumque omnes in ſe ipſo vitæ numeros habere; quibus apte connexis ad harmoniæ rationem ita conſtare, ut eum certis temporibus ſingula conſequantur. Senſum autem ipſum communiter, ac ſpeciatim viſum, vaporem eſſe quendam vehementer calidum, ob eamque cauſam per aerem & per aquam videre dicimur. quippe calorem enim frigori reſiſtere. nam ſi, qui in oculis ineſt, B vapor frigidus eſſet, cum aere ſui ſimili pugnaret. nunc vero quibuſdam locis oculos ſolis portas appellat. eadem de auditu quoque ac reliquis ſenſibus illum decernere. Hominis autem animam triplicem eſſe; mentem, rationem, atque animum. ac mentem quidem, & animum in cæteris quoque animantibus, rationem in ſolo homine reperiri. Ejus autem initium à corde ad cerebrum pertinere; in corde animum ineſſe; rationem vero, ac C mentem in cerebro: ab his, quaſi guttas, ſenſus inſtillari. & rationem quidem immortalem, reliqua vero eſſe mortalia; atque etiam animam ſanguine ali. rationes autem, animæ ventos eſſe, quam tamen una cum rationibus oculorum obtutum effugere. nam & ipſe æther ſub aſpectum minime cadit. venis autem, arteriis, ac nervis quaſi vinculis animam colligari. cum vero viget, atque apud ſe ipſam manens quieſcit, tum vero rationibus, atque operibus, quaſi vinculis, adſtringi. eam D vero in terra abditam, corpori ſimilem, in aere vagari; animarumque Mercurium eſſe quæſtorem, ob eamque cauſam deductorem, & janitorem, & terrenum appellari, quoniam is è corporibus, è terra, ac mari animas deducat. ex quibus, quæ puræ ſunt, eas celſiſſimum in locum duci; impuras autem neque ad eas accedere, neque inter ſe conſociari; ſed duriſſimis, à furiis, vinculis conſtrictas teneri. Omnem aerem plenum eſſe animarum, haſque eſſe, quæ lares E & heroes exiſtimentur. ab his ſomnia, morborumque & valetudinis ſigna hominibus objici: nec hominibus ſolum, ſed etiam pecudibus, cæteriſque jumentis. ad hos piacula, & expiationes, omnemque divinationem, & oſtenta, & reliqua ejuſdem generis referri. Omnium rerum humanarum maximum aiebat, animo bonum aut malum perſuadere; homines tunc beatos eſſe, cum animo præditi fuerint bono. Res neque unquam quieſcere, neque eodem F ſemper pacto fluere. Jusjurandum eſſe id, quod juſtum eſt; atque idcirco Jovem jusjurandi cuſtodem appellari. Virtutem, ſanitatem, & omnia bona, Deumque ipſum, harmoniam eſſe ait, ob eamque cauſam omnia harmonia conſtare; amicitiamque æqualitatem eſſe harmonia temperatam. Honoribus deos, & heroas, non iiſdem afficiendos exiſtimare oportere: Sed deos

A quidem ſemper colendos, idque à caſtis cum veſte alba, & laudatione adhibita; Heroas autem à meridie. Caſtitatem vero expiationibus, & balneis, & aſperſione comparari; & præterea ſi quis à funere, concubitu, omnique piaculo purus ſit, cibariiſque abſtineat, carnibus morticinis, mullis, melanuris, ovibus, animalibuſque his quæ ova pariunt, fabis, reliquiſque rebus, quas præcipiunt hi, qui in templis initiandis hominibus præſunt. Ariſtoteles in libro de fabis, idcirco eum
B ait abſtinere à fabis jubere, vel quod mentulis ſimiles ſint, vel quod Orci januis; ſolæ enim geniculatæ non ſunt: vel quod corrumpunt, vel quod univerſæ naturæ ſimiles, vel quod paucorum dominatum conveniant; quocirca his in ſuffragiorum ſortibus utuntur. Quæ vero de menſa excidunt, hæc ideo tolli vetuiſſe, ne homines intemperanter comedere aſſueſcerent, ſive quod ad mortuos quoſdam pertinent. nam & Ariſtophanes heroum eſſe ait, quæ de menſa ceciderint, in Heroibus
C ita ſcribens; Ne guſtate quidem, quæ intra menſam ceciderint. Gallo autem gallinaceo albo veſci prohibuiſſe, quod & Menſi ſacer ſit, & ſupplex. hoc autem in bonis numerabatur, menſi ſacrum eſſe; tempora enim ſignificat. Piſces vero, quicunque ſacri ſunt, nullos attigiſſe: neque enim eadem Diis & hominibus ſtatuta eſſe oportere; quemadmodum neque liberis, neque ſervis. & album quidem ad bonorum, nigrum vero ad malorum ordinem pertinere. Panem ideo
D frangi noluiſſe, quod ut etiam nunc Barbari, ſic olim veteres ad unum amicorum convenirent, neque dividendus eſſet, qui eos conjungeret. Quidam hoc ad judicium apud inferos referunt. Alii in bello timiditatem afferri aiunt. Nonnulli, quia ab hoc univerſum incipiat. Ex formis ſolidis globum, ex planis circulum eſſe pulcherrimū. Senectutem, & id omne quod minuitur, ſimile; quod autem augetur, & juventutem, idem eſſe aiebat. Sanitatem formæ manſionem, morbum
E ejuſdem eſſe interitum. De ſale ita ſentiebat, ut ad juſtitiæ recordationem diceret ipſum apponi oportere. Sal enim, & id, quod comprehenderit, omne conſervat, & ex puriſſimis aquæ mariſque partibus exiſtit. Atque hæc quidem Alexander in Pythagoricis commentariis repeririſſe ſe dicit; quæ autem his adjuncta ſunt, Ariſtoteles. Pythagoræ vero gravitatem Timon quoque in Sillis, quamvis eum mordens, non tamen omiſit, ita ſcribens;

Pythagoramque ex magia inclytum, glorioſum,
F *Venationem ob hominum celſiloquentiæ collocutorem.*

Quod autem alius alias fuerit, Xenophanes in ea teſtatur elegia, cujus eſt initium;

Nunc ergo alium aggredior ſermonem, oſtendam autem iter.

Sed quod de illo ait, hujuſmodi eſt.

ἀεὶ, μεθ᾽ εὐφημίας, λευχειμονοῦντας καὶ ἁγνεύοντας· ἥρωσι δὲ, ἀπὸ μέσου ἡμέρας. τὴν δὲ ἁγνείαν εἶναι διὰ καθαρμῶν καὶ λουτρῶν καὶ περιρραντηρίων, καὶ διὰ τοῦ αὐτὸν καθαρεύειν ἀπό τε κήδους, καὶ λέχους, καὶ μιάσματος παντὸς, καὶ ἀπέχεσθαι βρωτῶν θνησιδίων τε κρεῶν, καὶ τριγλῶν, καὶ μελανούρων, καὶ ᾠῶν, καὶ τῶν ᾠοτόκων ζώων, καὶ κυάμων, καὶ τῶν ἄλλων ὧν παρακελεύονται καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς διατελοῦντες. φησὶ δ᾽ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ τῶν κυάμων παραγγέλλειν ἀπέχεσθαι τῶν κυάμων, ἤτοι ὅτι αἰδοίοις εἰσὶν ὅμοιοι, ἢ ὅτι ἀΐδου πύλαις· ἀγόνατον γὰρ μόνον· ἢ ὅτι φθείρει, ἢ ὅτι τῇ τοῦ ὅλου φύσει ὅμοιον, ἢ ὅτι ὀλιγαρχικόν· κληροῦνται γοῦν αὐτοῖς. τὰ δὲ πεσόντα μὴ ἀναιρεῖσθαι, ὑπὲρ τοῦ ἐθίζεσθαι μὴ ἀκολάστως ἐσθίειν· ἢ ὅτι ἐπὶ τελευτῇ τινός. Ἀριστοφάνης δὲ τῶν ἡρώων φησὶν εἶναι τὰ πίπτοντα, λέγων ἐν τοῖς Ἥρωσι, Μηδὲ γεύεσθ᾽ ἅττ᾽ ἂν καταπέσῃ τῆς τραπέζης ἐντός. ἀλεκτρυόνος μὴ ἅπτεσθαι λευκοῦ, ὅτι ἱερὸς τοῦ Μηνὸς καὶ ἱκέτης. τὸ δ᾽ ἦν τῶν ἀγαθῶν, τῷ τε Μηνὶ ἱερός· σημαίνει γὰρ τὰς ὥρας. τῶν ἰχθύων μὴ ἅπτεσθαι, ὅσοι ἱεροί· μὴ γὰρ δεῖν τὰ αὐτὰ τετάχθαι θεοῖς καὶ ἀνθρώποις, ὥσπερ οὐδὲ ἐλευθέροις καὶ δούλοις. καὶ τὸ μὲν λευκὸν, τῆς τἀγαθοῦ φύσεως· τὸ δὲ μέλαν, τοῦ κακοῦ. ἄρτον μὴ καταγνύειν, ὅτι ἐπὶ ἕνα οἱ πάλαι τῶν φίλων ἐφοίτων, καθάπερ ἔτι καὶ νῦν οἱ βάρβαροι· μηδὲ διαιρεῖν, ὃς συνάγει αὐτούς· οἱ δὲ, πρὸς τὴν ἐν ᾅδου κρίσιν· οἱ δὲ, ἐς πόλεμον δειλίαν ποιεῖν· οἱ δὲ, ἐπεὶ ἀπὸ τούτου ἄρχεται τὸ ὅλον. καὶ τῶν σχημάτων τὸ κάλλιστον σφαῖραν εἶναι τῶν στερεῶν· τῶν δὲ ἐπιπέδων, κύκλον. γῆρας καὶ πᾶν τὸ μειούμενον, ὅμοιον· καὶ αὔξην καὶ νεότητα, ταὐτόν. ὑγίειαν, τὴν τοῦ εἴδους διαμονήν· νόσον, τὴν τούτου φθοράν. περὶ τῶν ἁλῶν, ὅτι δεῖ παρατίθεσθαι πρὸς ὑπόμνησιν τοῦ δικαίου· οἱ γὰρ ἅλες πᾶν σῴζουσιν ὅ, τι καὶ παραλάβωσι. καὶ γεγόνασιν ἐκ τῶν καθαρωτάτων, ὕδατος καὶ θαλάττης. καὶ ταῦτα μέν φησιν ὁ Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς Πυθαγορικοῖς ὑπομνήμασιν εὑρηκέναι· καὶ τὰ ἐκείνων ἐχόμενα, ὁ Ἀριστοτέλης. τὴν δὲ σεμνοπρέπειαν τοῦ Πυθαγόρου καὶ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις δάκνων αὐτὸν ὅμως οὐ παρέλιπεν, εἰπὼν οὕτω,

Πυθαγόρην τε γοητείας ἀποκλεινὸν ἐπίδοξον,
Θήρῃ ἐπ᾽ ἀνθρώπων, σεμνηγορίης ὀαριστήν.

περὶ δὲ τοῦ ἄλλοτε ἄλλον αὐτὸν γεγονέναι, Ξενοφάνης ἐν Ἐλεγείᾳ προσμαρτυρεῖ, ἧς ἀρχή,

Νῦν αὖ τ᾽ ἄλλον ἔπειμι λόγον, δείξω δὲ κέλευθον.

ὃ δὲ περὶ αὐτοῦ φησιν, οὕτως ἔχει,

Καὶ

Καὶ ποτέ μιν στυφελιζομένου σκύλακος παριόντα
　Φασὶν ἐποικτεῖραι καὶ τόδε φάσθαι ἔπος,
Παῦσαι, μηδὲ ῥάπιζ᾽· ἐπειὴ φίλου ἀνέρος ἐστὶ
　Ψυχὴ, τὴν ἔγνων φθεγξαμένης ἀΐων.

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ξενοφάνης. ἔσκωψε δὲ αὐτὸν Κρατῖνος μὲν ἐν Πυθαγοριζούσῃ· ἀλλὰ καὶ ἐν Ταραντίνοις φησὶν οὕτως,

　Ἔθος ἐστὶν αὐτοῖς, ἄν τινα ἰδιώτην ποθὲν
　Λάβωσιν εἰσελθόντα, διαπειρώμενον
　Τῆς τῶν λόγων ῥώμης, ταράττειν καὶ κυκᾶν τοῖς ἀντιθέτοις,
　Τοῖς πέρασι, τοῖς παρισώμασι, τοῖς ἀποπλάνοις,
　Τοῖς μεγέθεσιν οὐ βυστικῶς.

Μνησίμαχος Λακμαίωνι.

　Ὡς Πυθαγοριστὶ θύομεν τῷ Λοξίᾳ,
　Ἔμψυχον οὐδὲν ἐσθίοντες παντελῶς.

Ἀριστοφῶν Πυθαγοριστῇ.

　Ἔφη τε καταβὰς εἰς δίαιταν τῶν κάτω,
　Ἰδεῖν ἑκάστους· διαφέρειν δὲ πάμπολυ
　Τοὺς Πυθαγοριστὰς τῶν νεκρῶν. μόνοισι γὰρ
　Τούτοισι τὸν Πλούτωνα συσσιτεῖν ἔφη,
　Δι᾽ εὐσέβειαν. εὐχερῆ θεὸν λέγεις,
　Εἰ τοῖς ῥύπου μεστοῖσιν ἥδεται ξυνών.

ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ.

　Ἐσθίουσί τε λάχανα, καὶ πίνουσιν
　Ἐπὶ τούτοις ὕδωρ, φθεῖρας δὲ καὶ τρίβωνα,
　Τήν τ᾽ ἀλουσίαν οὐδεὶς ἂν ὑπομείνειε
　Τῶν νεωτέρων.

ἐτελεύτα δ᾽ ὁ Πυθαγόρας τοῦτον τὸν τρόπον· συνεδρεύοντος μετὰ τῶν συνήθων ἐν τῇ Μύλωνος οἰκίᾳ τούτου, ὑπό τινος τῶν μὴ παραδοχῆς ἀξιωθέντων, διὰ φθόνον ὑποπρησθῆναι τὴν οἰκίαν συνέβη. τινὲς δ᾽ αὐτοὺς τοὺς Κροτωνιάτας τοῦτο πρᾶξαι, τυραννίδος ἐπίθεσιν εὐλαβουμένους. τὸν δὴ Πυθαγόραν καταληφθῆναι διεξιόντα· καὶ πρός τινι χωρίῳ γενόμενος πλήρει κυάμων, ἵνα αὐτόθι ἔστη, εἰπὼν, ἁλῶναι μᾶλλον ἢ πατῆσαι· ἀναιρεθῆναι δὲ κρεῖττον, ἢ λαλῆσαι. καὶ ὧδε πρὸς τῶν διωκόντων ἀποσφαγῆναι. οὕτω δὲ τοὺς πλείους τῶν ἑταίρων αὐτοῦ διαφθαρῆναι, ὄντας πρὸς τοὺς τετταράκοντα· διαφυγεῖν δ᾽ ὀλίγιστους, ὧν ἦν καὶ Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖνος, καὶ Λύσις ὁ προειρημένος. φησὶ δὲ Δικαίαρχος τὸν Πυθαγόραν ἀποθανεῖν καταφυγόντα εἰς τὸ ἐν Μεταποντίῳ ἱερὸν τῶν Μουσῶν τετταράκοντα ἡμέρας ἀσιτήσαντα. Ἡρακλείδης δέ φησιν ἐν τῇ τῶν Σατύρου βίων ἐπιτομῇ, μετὰ τὸ θάψαι Φερεκύδην ἐν Δήλῳ, ἐπανελθεῖν εἰς Ἰταλίαν, καὶ πανδαισίαν εὑρόντα Κύλωνος τοῦ Κροτωνιάτου εἰς Μεταπόντιον ἐξελθεῖν, κἀκεῖ τὸν βίον καταστρέψαι ἀσιτίᾳ, μὴ βουλόμενον περαιτέρω ζῆν. Ἕρμιππος δέ φησι, πολεμούντων Ἀκραγαντίνων καὶ Συ-

A *Atque olim eum, vapulante cane prætereunte,*
　Aiunt miſertum eſſe, & hoc dixiſſe verbum;
Deſine, ne cæde; quoniam amici viri eſt
　Anima, quam cognovi clamantem audiens.

Atque hæc quidem Xenophanes. eum Cratinus quoque cavillatus eſt ea comœdia, cui nomen πυθαγορίζουσα. ſed & in Tarentinis ita ait;

Mos eſt ipſis, ſi quem idiotam alicunde
Deprehendant ingredientem, tentantem
B *Rationum robur, turbare, & miſcere antitheſis,*
Terminis, adæquatis, erroribus,
Magnitudine, ut emergere nequeant.

Mneſimachus Lachmæone.

Tanquam Pythagoriſtæ ſacrificamus Apollini,
Animatum nihil comedentes omnino.

Ariſtophon in Pythagoriſta.

Aiebatque deſcendiſſet cum in vitam inferorum
C *Vidiſſe ſingulos, differre autem permultum*
Pythagoriſtas à mortuis, ſolis enim cum
Hiſce Plutonem ſimul veſci aiebat
Ob pietatem. commodum Deum narras,
Si cum ſordidis lætatur ſimul exiſtens.

Præterea in eadem,

Comeduntque olera, & bibunt
Super hæc aquam; pediculos autem, & ſordidum pallium,
D *Illuviemque, nullus tulerit*
Iuniorum.

Mortuus eſt autem Pythagoras hoc modo. Sedente illo una cum familiaribus in Mylonis domo contigit, ut à quodam eorum, qui ab eo recepti non fuerant, ob invidiam domus incenderetur: quidam Crotoniatas ipſos hoc feciſſe tradunt, metuentes ne opprimerentur tyrannide. Pythagoram igitur currentem comprehenſum eſſe; cumque ad locum quen-
E dam fabis plenum veniſſet, ibi conſtitiſſe, atque ita dixiſſe, Capi præſtat, quam conculcare; interfici vero melius eſt, quam loqui. atque ita à perſequentibus eſſe occiſum; eodemque modo plurimos quoque ex ejus diſcipulis, qui circiter quadraginta erant, interiiſſe, pauciſſimos aufugiſſe; è quorum numero Archytas fuit Tarentinus, & Lyſis is, de quo ſupra dictum eſt. Dicæarchus mortuum eſſe Pythagoram ait, cum in Muſarum templum Metaponti confugiſſet, quadragin-
F ta dierum inedia. Heraclides in epitome Satyri vitarum, eum tradit, poſteaquam Pherecydem Deli ſepultura affecerit, in Italiam revertiſſe, cumque apud Cylonem Crotoniatam omnium genere ciborum extructam menſam inveniſſet, Metapontum conceſſiſſe, ibique, cum vivere amplius nollet, per inediam è vita diſceſſiſſe. Hermippus Acragantinis Syracu-

racuſaniſque bellum inter ſe gerentibus, Pythagoram ait una cum familiaribus diſceſſiſſe, & Acragantinis præfuiſſe: quibus fugatis, ipſum agrum fabis conſitum flectentem, à Syracuſanis eſſe occiſum; reliquos, qui erant ad XXXV. Tarenti combuſtos eſſe, quod his, qui remp. regebant, in ea adminiſtranda adverſari vellent. Sed & aliud quiddam de Pythagora tradit Hermippus. ait enim illum, cum in Italiam veniſſet, ædiculam ſibi ſubterraneam ædificaviſſe, matremque ea, quę fierent, notatis quoque temporibus, in tabulas referre, deinde ſecum, donec ſupra terram exire vellet, deſcendere juſſiſſe. hoc igitur matrem feciſſe. Pythagoram vero poſt aliquod tempus gracilitate corporis, vehementerque exſiccatum ſupra terram exiſſe; cumque in concionem aſcendiſſet, ex inferis ſe veniſſe dixiſſe: quinetiam ea, quæ acciderant, ipſis recitabat. Illi vero, his, quæ dicebantur, deliniti, & illacrymabantur, & ingemiſcebant, Pythagoramque ipſum divinum quendam hominem adeo eſſe credebant, ut ei mulieres traderent, quaſi aliquid ex ejus doctrina percepturas, quas etiam Pythagoricas vocatas fuiſſe tradit. atque hæc quidem Hermippus. Habebat autem Pythagoras uxorem, cui nomen Theano, Brontini Crotoniatæ filiam; quidam eam uxorem Brontini, Pythagoræ diſcipulam aiunt. Erat ei quoque filia Damo, quemadmodum ait Lyſis in epiſtola ad Hippaſum, de Pythagora ita ſcribens; Multi te publice quoque philoſophari aiunt: quod Pythagoras vetuit; qui cum apud filiam Damo ſua commentaria depoſuiſſet, nemini extra domum tradere juſſit. Illa autem cum libros grandi poſſet vendere pecunia, nunquam voluit. paupertatem enim, & patris præcepta auro potiora exiſtimavit. atque hæc mulier. Habuit etiam Telaugem filium, qui patri quoque ſucceſſit, & ut putant quidam, Empedoclis magiſter fuit. Hippobotus certe Empedoclem de Telauge dixiſſe ait, Inclyte puer Theanø Pythagoræque. Ipſius autem Telaugis nullum ſcriptum, ſed matris ejus quædam feruntur. quin etiam interrogata, mulier à viro intra quod tempus pura eſſet, reſpondiſſe fertur, A proprio viro ſtatim, ab alieno nunquam. Uxorem ad proprium virum profecturam, una cum veſtibus pudorem quoque deponere hortabatur, ſurgentem vero cum eiſdem rurſus aſſumere. Interrogata, qualis eſſet, Hæc, inquit, ob quæ mulier vocor. Pythagoras igitur, quemadmodum ait Heraclides Serapionis filius, octoginta natus annos, mortuus eſt ex propria ætatum deſcriptione. ſed, ut plerique tradunt, annos vixit nonaginta. Noſtra, quibus in eum luſimus, talia ſunt;

Haud ſolus animatis abſtinuiſti manus, ſed & nos.
Quis enim eſt, qui animata guſtet, Pythagoras?
Sed ubi elixatumque aſſatumque, ſaleque conditum fuerit,

A συρακουσίων, ἐξελθεῖν μετὰ τῶν συνήθων τὸν Πυθαγόραν, καὶ προστῆναι τῶν Ἀκραγαντίνων. τροπῆς δὲ γενομένης περικάμπτοντα αὐτὸν τὴν τῶν κυάμων χώραν, ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ἀναιρεθῆναι· τούς τε λοιποὺς, ὄντας πρὸς τοὺς πέντε καὶ τριάκοντα, ἐν Τάραντι κατακαυθῆναι, θέλοντας ἀντιπολιτεύεσθαι τοῖς προεστῶσι. καὶ ἄλλο τι περὶ Πυθαγόρου φησὶν ὁ Ἕρμιππος· λέγει γὰρ ὡς γενόμενος ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ γῆς οἰκίσκον ποιήσαι, καὶ τῇ μητρὶ ἐντείλαιτο τὰ γινόμενα εἰς δέλτον γράφειν σημειουμένην καὶ τὸν B χρόνον· ἔπειτα καθιέναι αὐτῷ ἔστ' ἂν ἀνέλθῃ· τοῦτο ποιῆσαι τὴν μητέρα. τὸν δὲ Πυθαγόραν μετὰ χρόνον ἀνελθεῖν ἰσχνὸν καὶ κατεσκελετευμένον, εἰσελθόντα τε εἰς τὴν ἐκκλησίαν, φάσκειν ὡς ἀφῖκται ἐξ ᾅδου· καὶ δὴ καὶ ἀνεγίνωσκεν αὐτοῖς τὰ συμβεβηκότα· οἱ δὲ, σαινόμενοι τοῖς λεγομένοις, ἐδάκρυόν τε καὶ ᾤμωζον, καὶ ἐπίστευον εἶναι τὸν Πυθαγόραν θεῖόν τινα· ὥστε καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῷ C παραδοῦναι, ὡς καὶ μαθησομένας τι τῶν αὐτοῦ· ταύτας καὶ Πυθαγορικὰς κληθῆναι. καὶ ταῦτα μὲν Ἕρμιππος· ἦν δὲ τῷ Πυθαγόρᾳ καὶ γυνὴ, Θεανὼ ὄνομα, Βροντίνου τοῦ Κροτωνιάτου θυγάτηρ. οἱ δὲ, γυναῖκα μὲν εἶναι Βροντίνου μαθήτριαν δὲ Πυθαγόρου. ἦν αὐτῷ καὶ θυγάτηρ Δαμὼ, ὥς φησι Λύσις ἐν ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Ἵππασον, περὶ Πυθαγόρου λέγων οὕτως, Λέγοντι δὴ πολλοί τοι καὶ Δαμοσίᾳ φιλοσοφεῖν· ὅπερ ἀπαξιῶν Πυθαγόρας, ὅς γε τᾷ Δαμοῖ ἑαυτοῦ θυγατρὶ παρακαταθέ- D μενος τὰ ὑπομνήματα, ἐκέλευσε μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τᾶς οἰκίας παραδιδόμεν. ἃ δὲ δυναμένα πολλῶν χρημάτων ἀποδίδοσθαι τὼς λόγως, οὐκ ἐβουλήθη. πενίαν γὰρ καὶ τὰς τῶ πατρὸς ἐπισκήψιας ἐνόμιζε χρυσῶ τιμιωτέρας εἶναι· καὶ ταῦτα γυνά. ἦν καὶ Τηλαύγης υἱὸς αὐτοῦ, ὃς καὶ διεδέξατο τὸν πατέρα, καὶ (κατά τινας) Ἐμπεδοκλέους καθηγήσατο. Ἱππόβοτος γέ τοι φησὶ λέγειν Ἐμπεδοκλέα Τηλαυγεῖ, Κλυτὲ κοῦρε Θεανοῦς Πυθαγόρεώ E τε. σύγγραμμα δὲ φέρεται τοῦ Τηλαύγους οὐδέν· τῆς δὲ μητρὸς αὐτοῦ Θεανοῦς τινὰ ἄλλα. καί φασιν αὐτὴν ἐρωτηθεῖσαν ποσταία γυνὴ ἀπ' ἀνδρὸς καθαρεύει; φάναι, Ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου, παραχρῆμα· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου, οὐδέποτε. τῇ δὲ πρὸς τὸν ἴδιον ἄνδρα μελλούσῃ πορεύεσθαι, παρῄνει, ἅμα τοῖς ἐνδύμασι καὶ τὴν αἰσχύνην ἀποτίθεσθαι, ἀνισταμένην τε πάλιν ἅμα αὐτοῖσιν ἀναλαμβάνειν. ἐρωτηθεῖσα, Ποῖα; ἔφη, Ταῦτα δι' ἃ γυνὴ κέκλημαι. ὁ γοῦν Πυθαγόρας, ὡς μὲν Ἡρακλείδης φησὶν ὁ τοῦ F Σαραπίωνος, ὀγδοηκοντούτης ἐτελεύτα, κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπογραφὴν τῶν ἡλικιῶν· ὡς δὲ οἱ πλείους, ἔτη βιοὺς ἐννενήκοντα, καὶ ἡμῶν ἐστιν εἰς αὐτὸν πεπαιγμένα μὲν οὕτως ἔχοντα,

Οὐ μόνος ἐμψύχων ἄπεχες χέρας, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς.
Τίς γὰρ ὃς ἐμψύχων ἥψατο, Πυθαγόρα;
Ἀλλ' ὅταν ἑψηθῇ τι, καὶ ὀπτηθῇ καὶ ἁλισθῇ,

Δὴ

Δὴ τότε καὶ ψυχὴν οὐκ ἔχον ἐσθίομεν.

Ἄλλο.

Ἦν ἄρα Πυθαγόρης τοῖος σοφὸς, ὥστε μὲν αὐτὸς
Μὴ ψαύειν κρειῶν, καὶ λέγεν ὡς ἄδικον·
Σιτίζειν δ' ἄλλους. ἄγαμαι σοφόν· αὐτὸς ἔφα μὲν
Οὐκ ἀδικεῖν, ἄλλους δ' αὐτὸς ἔτ' εἶχ' ἀδικεῖν.

Καὶ ἄλλο.

Τὰς φρένας ἢν ἐθέλῃς τὰς Πυθαγόρεω νοῆσαι,
Ἀσπίδος Εὐφόρβου βλέψον ἐς ὀμφαλόον.
Φησὶ γὰρ, Οὗτος ἐγὼν ἦν πρόσθε βροτός· ὃς δὲ
Ὅτε οὐκ ἦν, φάσκεν ὅς τις ἔην ὅτε ἦν.

Καὶ ἄλλο, ὡς ἐτελεύτα.

Αἶ, αἶ, Πυθαγόρης τί τόσον κυάμους ἐσεβάσθη;
Καὶ θάνε φοιτηταῖς ἄμμιγα τοῖς ἰδίοις.
Χωρίον ἦν κυάμων, ἵνα μὴ τούτους δὲ πατήσῃ,
Ἐξ Ἀκραγαντίνων κάτθαν' ἐνὶ τριόδῳ.

ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ αὐτοῦ τὸ σύστημα διέμεινε μέχρι γενεῶν ἐννεακαίδεκα. τελευταῖοι γὰρ ἐγένοντο τῶν Πυθαγορείων οὓς καὶ Ἀριστόξενος εἶδε, Ξενόφιλός τε ὁ Χαλκιδεὺς, ἀπὸ Θρᾴκης, καὶ Φάντων ὁ Φλιάσιος, καὶ Ἐχεκράτης, καὶ Διοκλῆς, καὶ Πολύμναστος, Φλιάσιοι καὶ αὐτοί. ἦσαν δὲ ἀκροαταὶ Φιλολάου καὶ Εὐρύτου τῶν Ταραντίνων. γεγόνασι δὲ Πυθαγόραι τέτταρες περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, οὐ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντες· εἷς μὲν Κροτωνιάτης, τυραννικὸς ἄνθρωπος· ἕτερος Φλιάσιος, σωμασκητὴς, ἀλείπτης, ὥς φασί τινες· τρίτος, Ζακύνθιος, οὗ φασιν εἶναι τἀπόρρητα τῆς φιλοσοφίας, αὐτῶν διδάσκαλος· ἐφ' οὗ καὶ τὸ Αὐτὸς ἔφα, παροιμιακὸν εἰς τὸν βίον ἦλθεν. οἱ δὲ καὶ ἄλλον ἀνδριαντοποιὸν Ῥηγῖνον γεγενέναι φασὶ Πυθαγόραν, πρῶτον δοκοῦντα ῥυθμοῦ καὶ συμμετρίας ἐστοχάσθαι· καὶ ἄλλον, ἀνδριαντοποιὸν Σάμιον· καὶ ἕτερον, ῥήτορα μοχθηρόν· καὶ ἰατρὸν ἄλλον, τὰ περὶ Σκύλλης γεγραφότα, καί τινα περὶ Ὁμήρου συντεταγμένον· καὶ ἕτερον, Δωρικὰ πεπραγματευμένον, ὡς Διονύσιος ἱστορεῖ. Ἐρατοσθένης δέ φησι (καθὸ καὶ Φαβωρῖνος ἐν τῇ ή παντοδαπῆς ἱστορίας παρατίθεται) τοῦτον εἶναι τὸν πρῶτον ἐντέχνως πυκτεύσαντα, ἐπὶ τῆς ὀγδόης καὶ τετταρακοστῆς Ὀλυμπιάδος, κομήτην, καὶ ἁλουργίδα φοροῦντα ἐκκριθῆναί τε ἐκ τῶν παίδων, καὶ χλευασθέντα, αὐτίκα προσβῆναι τοὺς ἄνδρας, καὶ νικῆσαι. ἁπλοῦν δὲ τούτῳ καὶ τοὐπίγραμμα, ὅπερ ἐποίησε Θεαίτητος,

Πυθαγόρην τινὰ, ὦ ξεῖνε, κομήτην, ἀδόμενον
Πύκτην εἰ κατέχεις Σάμιον Πυθαγόρης ἐγὼ εἰμί,
Τὰ δ' ἔργα μου εἴ τιν' ἔροιο Ἠλείων,
Φήσεις αὐτὸν ἄπιστα λέγειν.

τοῦτον ὁ Φαβωρῖνος φησὶν ὅροις χρήσασθαι διὰ τῆς μαθηματικῆς ὕλης, ἐπὶ πλέον δὲ Σωκράτην, καὶ τοὺς

A *Tunc jam & animam non habens comedimus.*

Aliud.

Talis erat Pythagoras ſapiens, ut ipſe quidem
Non tangeret carnes, ac diceret eſſe nefas;
Sed alios paſceret; admiror ſapientem; ipſe aiebat quidem,
Non agendum injuſte, alios autem ipſe adhuc permittebat injuſte agere.

Et aliud.

B *Mentem ſi velis Pythagoræ cognoſcere,*
Euphorbi clypei aſpice in umbilicum:
Hic enim, ait, ego eram antea mortalis; ille vero,
Quando non erat, aiebat, qui erat, quando erat.

Et aliud, quomodo mortuus eſt.

Heu heu Pythagoras, fabas quid tantum reveritus eſt?
Atque obiit diſcipulis mixtim cum propriis.
Ager erat: fabarum verum ne has calcaret,
Ab Acragantinis occidit in trivio.

Floruit ſexageſima Olympiade, ejuſque C conſtitutio diſciplinæ novem & decem ætatibus permanſit. ultimi enim Pythagoreorum extiterunt quos Ariſtoxenus vidit, Xenophilus Chalcidenſis è Thracia, & Phanton Phliaſius, Echecrates, & Diocles, & Polymneſtus, ipſi quoque Phliaſii. Hi Philolaum & Eurytum Tarentinos audiverunt. Pythagoræ autem iiſdem fere temporibus quatuor fuerunt, haud multo inter ſe ætatis intervallo diſjuncti: unus quidem Crotoniates, homo tyrannicus: alter Phliaſius, exercendi cor-D poris magiſter, aliptes, ut quidam aiunt: tertius Zacynthius, cujus arcana eſſe ferunt, eorumque philoſophiæ magiſter; ſub quo illud, quod proverbii locum obtinet, Ipſe dixit, in vitam inductum eſt. Quidam ſtatuarum fictorem, alium quoque Rheginum extitiſſe Pythagoram tradunt, qui primus numerum, & proportionem inveniſſe videtur. atque alium item ſtatuarum fictorem, Samium; & alium rhetorem flagitioſum. medicum quoque alium, qui de Scylla ſcripſerit, & quædam E de Homero compoſuerit, & alium, qui Dorica tractavit, quod & Dionyſius in hiſtoria retulit. Eratoſthenes autem, ut eſt apud Phavorinum in VIII. variæ hiſtoriæ libro, hunc ait primum Olympiade XLVIII. pugilem artificioſe certaviſſe, comatum, indutumque purpura, eumque cum è puerorum numero ſelectus, irriſus eſſet, illico cum viris congreſſum, eos viciſſe. Eſt aliud quoque hoc epigramma ſimpliciter ſcriptum, quod fecit Thætetus;

F *Pythagoram quendam, O hoſpes, comatum, celebrem,*
Pugilem ſi tenes Samium, Pythagoras ego ſum.
Opera autem mea ſi rogaveris quempiam Heleorum,
Dices ipſum incredibilia narrare.

Hunc Phavorinus ait definitionibus ob ſubjectam mathematicis materiam uſum fuiſſe; quod quamplurimum Socratem, & ejus diſcipulos, deinde Ariſtote-

ſtotelem quoque, & Stoicos uſurpaviſſe. Sed & primus fertur cœlum mundum appellaviſſe, teramque rotundam. Theophraſtus tamen Parmenidem, Zeno Heſiodum ait. Huic Cydonem adverſarium fuiſſe aiunt, quemadmodum Antidicum Socrati. De Pythagora autem athleta, hoc quoque ferebatur epigramma;

Hic pugil certaturus Olympiam pueris impubes
Venit Pythagoras Cratei filius Samius.

Philoſophus vero talem quoque ſcripſit epiſtolam.

PYTHAGORAS ANAXIMENI.

TU quoque, vir optime, ſi genere & gloria Pythagoræ nihilo plus antecelleres, Mileto diſcedens alio migraſſes. Nunc vero patria te iſthic gloria detinet, quæ me quoque Anaximeni ſimilem detinuiſſet. Quod ſi vos augures civitates deſeretis, privabuntur illæ quidem ornatu, ſed & à Medis majora adhuc ipſis imminent pericula. Nec vero ſemper honeſtum eſt cœleſtia contemplari, ſed de patria cogitare pulchrius eſt. Ego quidem non omne tempus ſtudiis meis tribuo, ſed nonnihil etiam bellis, quibus inter ſe diffident Itali.

Sed quoniam de Pythagora ſermonem abſolvimus, de Pythagoricis dicendum eſt his, qui illuſtres ſunt. poſt quos de illis quoque agemus, qui confuſe à quibuſdam traduntur. atque ita eorum poſtea, qui memoria digni ſunt, ad Epicurum uſque, quemadmodum antea diximus, ſeriem perſequemur. Ac de Theano quidem,& Thelauge locuti ſumus. Nunc de Empedocle primo dicendum eſt; is enim, ut quibuſdam videtur, Pythagoram audivit.

EMPEDOCLES.

EMpedocles, ut Hippobotus ait, Metonis filius Agrigentinus fuit, qui Empedocle natus eſt. quod idem Timæus quoque tradit in XVI. libro hiſtoriarum; illuſtrem videlicet virum Empedoclem fuiſſe, poetæ avum. Sed & Hermippus eadem, quæ ille, ait. Similiter Heraclides in libro de inſulis, honeſto genere natum ſcribit; cum ejus avus equos aluerit. atque etiam Eratoſthenes in Olympionicis, Metonis patrem primam & ſeptuageſimā Olympiadem viciſſe tradit, teſte uſus Ariſtotele. Apollodorus autem grammaticus in chronicis, Metonis eum quidem filium fuiſſe dicit; ſed tamen Glaucus illum ad Thurios, quorum noviſſime civitas ædificata eſſet, veniſſe ſcribit; deinde paulo poſt, Qui vero,inquit,eum domo fugientem Syracuſas profectum, cumq; Syracuſanis adverſus Athenienſes bellum geſſiſſe memoriæ prodiderunt, hi mihi rem totam ignorare ridentur. aut enim tunc amplius non

A ἐκείνῳ πλησιάσαντας· καὶ μετὰ ταῦτα, Ἀριστοτέλην καὶ τοὺς Στωϊκούς. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν οὐρανὸν πρῶτον ὀνομάσαι κόσμον, καὶ τὴν γῆν στρογγύλην· ὡς δὲ Θεόφραστος, Παρμενίδην· ὡς δὲ Ζήνων, Ἡσίοδον. τούτῳ φασὶν ἀντιπαρατάσσεσθαι Κύδωνα, καθάπερ Ἀντίδοκον Σωκράτει. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀθλητοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦτο ἐλέγετο τὸ ἐπίγραμμα,

Οὗτος πυκτεύσων ἐς Ὀλυμπίαν παισὶν ἄνηβος
B Ἤλυθε Πυθαγόρας ὁ Κράτεω Σάμιος.

ὁ δὲ φιλόσοφος καὶ ὧδε ἐπέστειλε.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ἈΝΑΞΙΜΕΝΕΙ.

ΚΑὶ σὺ, ὦ λῷστε, εἰ μηδὲν ἀμείνων ἦς Πυθαγόρεω γενεήν τε καὶ κλέος, μεταναστὰς ἂν ᾤχεο ἐκ Μιλήτου· νῦν δὲ κατερύκει σε ἡ πατρόθεν εὔκλεια· καὶ ἐμέ τε ἂν κατέρυκεν Ἀναξιμένει ἐοικότα. εἰ δ' ὑμεῖς οἱ ὀνηστοὶ C τὰς πόλεις ἐκλείψετε, ἀπὸ μὲν αὐτέων ὁ κόσμος αἱρεθήσεται, ἐπικινδυνώτερα δ' αὐτῇσι τὰ ἐκ Μήδων. οὔτε δὲ αἰεὶ καλὸν αἰθερολογεῖν, μελεδωνόν τε εἶναι τῇ πατρίδι κάλλιον. καὶ ἐγὼ δὲ οὐ πάντα περὶ τοὺς ἐμεωυτοῦ μύθους, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμοις οὓς διαφέρουσιν εἰς ἀλλήλους Ἰταλιῶται.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ Πυθαγόρου διεληλύθαμεν, ῥητέον περὶ τῶν ἐλλογίμων Πυθαγορικῶν· μεθ' οὓς περὶ τῶν σποράδην κατά τινας φερομένων· ἔπειθ' οὕτως ἐξάψομεν D τὴν διαδοχὴν τῶν ἀξίων λόγου, ἕως Ἐπικούρου, καθὰ καὶ προειρήκαμεν. περὶ μὲν οὖν Θεανοῦς καὶ Τηλαυγοῦς διειλέγμεθα. λεκτέον δὲ νῦν περὶ Ἐμπεδοκλέους πρῶτον· κατά γάρ τινας, Πυθαγόρου διήκουσεν.

ἘΜΠΕΔΟΚΛΗ͂Σ.

ἘΜπεδοκλῆς, ὥς φησιν Ἱππόβοτος, Μέτωνος E ἦν υἱὸς τοῦ Ἐμπεδοκλέους, Ἀκραγαντῖνος. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ἐπίσημον ἄνδρα γεγονέναι τὸν Ἐμπεδοκλέα, τὸν πάππον τοῦ ποιητοῦ. ἀλλὰ καὶ Ἕρμιππος τὰ αὐτὰ τούτῳ φησίν. ὁμοίως καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῷ περὶ νόσων, ὅτι λαμπρᾶς ἦν οἰκίας ἱπποτροφηκότος τοῦ πάππου. λέγει δὲ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις, τὴν πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκέναι τὸν τοῦ Μέτωνος πατέρα· μάρτυρι χρώμενος Ἀ- F ριστοτέλει. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς Χρονικοῖς φησὶν, ὡς ἦν Μέτωνος μὲν υἱός. εἰς δὲ Θουρίους αὐτὸν νεωστὶ παντελῶς ἐκτισμένους Γλαῦκος ἐλθεῖν φησίν. εἶθ' ὑποβὰς, Οἱ δ' ἱστοροῦντες ὡς οἴκοθεν πεφευγὼς εἰς τὰς Συρακούσας, μετ' ἐκείνων ἐπολέμει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τελέως ἀγνοεῖν μοι δοκοῦσιν. ἢ γὰρ οὐκ ἔτ' ἦν, ἢ παν-

ἢ παντελῶς ὑπεργεγηρακώς· ὅπερ οὐ φαίνεται. Ἀριστοτέλης γὰρ αὐτόν, ἔτι τε Ἡράκλειτον, ἑξήκοντα ἐτῶν φησὶ τετελευτηκέναι· ὁ δὲ πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκὼς κέλητι, τούτου πάππος ἦν ὁμώνυμος, ὥσθ' ἅμα καὶ τὸν χρόνον ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου σημαίνεσθαι. Σάτυρος δὲ ἐν τοῖς βίοις φησὶν ὅτι Ἐμπεδοκλῆς υἱὸς μὲν ἦν Ἐξαινέτου, κατέλιπε δὲ καὶ αὐτὸς υἱὸν Ἐξαίνετον, ἐπί τε τῆς αὐτῆς Ὀλυμπιάδος τὸν μὲν ἵππῳ κέλητι νενικηκέναι· τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ, πάλῃ, ἢ (ὡς Ἡρακλείδης ἐν τῇ ἐπιτομῇ) δρόμῳ. ἐγὼ δὲ εὗρον ἐν τοῖς ὑπομνήμασι Φαβωρίνου, ὅτι καὶ βοῦν ἔθυσε τοῖς θεωροῖς ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐκ μέλιτος καὶ ἀλφίτων· καὶ ἀδελφὸν ἔσχε Καλλικρατίδην. Τηλαύγης δὲ ὁ Πυθαγόρου παῖς, ἐν τῇ πρὸς Φιλόλαον ἐπιστολῇ φησὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα Ἀρχινόμου εἶναι υἱόν. ὅτι δὲ ἦν Ἀκραγαντῖνος ἐκ Σικελίας, αὐτὸς ἐναρχόμενος τῶν καθαρμῶν φησὶν,

Ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλεως.

καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ τάδε. ἀκοῦσαι δ' αὐτὸν Πυθαγόρου Τίμαιος διὰ τῆς ἐνάτης ἱστορεῖ, λέγων ὅτι καταγνωσθεὶς ἐπὶ λογοκλοπείᾳ τότε, (καθὰ καὶ Πλάτων) τῶν λόγων ἐκωλύθη μετέχειν. μεμνῆσθαι δὲ καὶ αὐτὸν Πυθαγόρου λέγοντα,

Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδώς,
Ὃς δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον.

οἱ δὲ τοῦτο εἰς Παρμενίδην αὐτὸν λέγειν ἀναφέροντα. φησὶ δὲ Νεάνθης ὅτι μέχρι Φιλολάου καὶ Ἐμπεδοκλέους ἐκοινώνουν οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν λόγων. ἐπεὶ δ' αὐτὸς διὰ τῆς ποιήσεως ἐδημοσίωσεν αὐτά, νόμον ἔθεντο μηδενὶ μεταδώσειν ἐποποιῷ. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Πλάτωνά φασι παθεῖν· καὶ γὰρ τοῦτον κωλυθῆναι. τίνος μέντοι γε αὐτῶν ἤκουσεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, οὐκ εἶπεν. τὴν γὰρ περιφερομένην πρὸς Τηλαύγους ἐπιστολὴν ὅτι μετέσχεν Ἱππάσου καὶ Βροντίνου, μὴ εἶναι ἀξιόπιστον. ὁ δὲ Θεόφραστος Παρμενίδου φησὶ ζηλωτὴν αὐτὸν γενέσθαι, καὶ μιμητὴν ἐν τοῖς ποιήμασι· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐν ἔπεσι τὸν Περὶ φύσεως λόγον ἐξενεγκεῖν. Ἕρμιππος δὲ, οὐ Παρμενίδου, Ξενοφάνους δὲ γεγονέναι ζηλωτήν· ᾧ καὶ συνδιατρῖψαι, καὶ μιμήσασθαι τὴν ἐποποιίαν. ὕστερον δὲ τοῖς Πυθαγορικοῖς ἐντυχεῖν. Ἀλκιδάμας δ' ἐν τῷ φυσικῷ φησὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ζήνωνα καὶ Ἐμπεδοκλέα ἀκοῦσαι Παρμενίδου· εἶθ' ὕστερον ἀποχωρῆσαι. καὶ τὸν μὲν Ζήνωνα κατ' ἰδίαν φιλοσοφῆσαι· τὸν δὲ, Ἀναξαγόρου διακοῦσαι καὶ Πυθαγόρου. καὶ τοῦ μὲν τὴν σεμνότητα ζηλῶσαι τοῦ τε βίου καὶ τοῦ σχήματος, τοῦ δὲ τὴν φυσιολογίαν. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ σοφιστῇ φησι, πρῶτον Ἐμπεδοκλέα ῥητορικὴν εὑρεῖν· Ζήνωνα δὲ, διαλεκτικήν. ἐν δὲ τῷ περὶ ποιητῶν, φησὶν ὅτι καὶ Ὁμηρικὸς ὁ Ἐμπεδοκλῆς,

A erat, aut valde ſenex erat, quod quidem minime apparet. nam eum, atque Heraclitum Ariſtoteles annos ſexaginta natos mortuos eſſe ait. qui vero prima ac ſeptuageſima Olympiade celite vicit, is omnino eodem atque ille nomine vocabatur: ut ab Apollodoro ſimul quoque tempus ſignificetur. Satyrus in vitis ait Empedoclem Exæneti filium fuiſſe; atque ipſum etjam filium, Exænetum nomine, reliquiſſe: eademque Olympiade patrem celite,
B filium luctâ, ſive, ut ait Heraclides in Epitome, curſu viciſſe. Ego vero in Phavorini commentariis inveni, Empedoclem bovem, è melle, farinaque ſpectatoribus immolaſſe, fratremque habuiſſe Callicratidem. Verum Telauges Pythagoræ filius, in epiſtola ad Philolaum, Empedoclem Archinomi filium eſſe ſcribit. Agrigentinum, autem ſe è Sicilia fuiſſe, ipſe initio expiationum poſuit;

O amici qui magnam urbem ad flavum Agrigentum
C *Incolitis ad ſumma urbis.*

Atque hæc quidem de illius genere. Eum vero Pythagoræ auditorem fuiſſe Timæus, IX. hiſtoriæ tradidit, qui ipſum æque ac Platonem doctrinæ furti damnatum, ab ejus perceptione prohibitum, ac de Pythagora quoque mentionem feciſſe, his verſibus dicit

Erat autem quidam intereos vir, ſupervacanea ſciens,
Qui maximas pectoris poſſidebat divitias

D Quidam hæc illum de Parmenide dixiſſe volunt. ſed Neanthes Pythagoricos ad Philolaum, & Empedoclem uſque diſciplinam communicaviſſe cum aliis ſcribit: ſed poſtea quam ipſe edito poemate eam divulgavit, legem tulerunt, nullo ut cum epico communicare diſciplinam liceret; hoc idem Platoni quoque accidiſſe, quem ab ea etiam prohibitum fuiſſe. cujus tamen illorum Empedocles auditor fuerit, non dicit. quæ enim Te-
E laugis epiſtola profertur in qua eſt, eum Hippaſum Brontinumque audiviſſe, hanc dignam non eſſe, cui fides habeatur. Theophraſtus illum Parmenidis, & æmulum, & imitatorem in poeſi tradit; nam & ipſum verſibus de natura ſermonem feciſſe. verum Hermippus non Parmenidis, ſed Xenophanis æmulum fuiſſe dicit, quo & multum uſus fuerit, ejuſque ſit epopeiam imitatus; poſterius autem ad Pythagoricos ſe adplicaviſſe. Alcidamas in phyſicis, Zenonem & Empedoclem
F eiſdem temporibus Parmenidis auditores fuiſſe deinde ab eo poſtremo receſſiſſe, tradit: ac Zenonem quidem ſeparatim philoſophatum eſſe: hunc autem Anaxagoræ, ac Pythagoræ fuiſſe auditorem, quorum alterius quidem tum vitæ, tum figuræ gravitatem, alterius phyſiologiam adamaverit. Sed Ariſtoteles in Sophiſte, primos ait Empedoclem rhethoricam, Zenonem dialecticam inveniſſe, in libro autem de poetis, Empedoclem, & Homericum

ricum fuiſſe, & in dictione vim habuiſſe dicit, cum & tranſlationibus abundaret, cæteriſque poeticæ artis præceptis uteretur. Addit etiam hoc; cum ille & alia quædam poemata, & Xerxis tranſmiſſionem, & procœmium in Apollinem ſcripſiſſet, hæc ipſa poſtea quædam ejus ſive ſoror, ſive, ut Hieronymus ait, filia, procœmium illa quidem invita, Perſica vero, quod inchoata eſſent, volens combuſſit. Omnino tragœdias quoque, & politica eum ſcripſiſſe tradit. Sed tragœdias Heraclides Serapionis filius alterius cujuſdam eſſe ait, in quas ſe tres ac quadraginta Hieronymus incidiſſe dicit. Neanthes eum juvenem tragœdias ſcripſiſſe tradit, in quas ſe quoque poſtea incidiſſe. Satyrus autem in vitis, & medicum & rhetorem optimum fuiſſe, ſcribit. Itaque Gorgiam Leontinum ejus diſcipulum fuiſſe, virum in rhetorica præſtantem, qui artem reliquerit: quem Apollodorus in chronicis, novem & centum annos vixiſſe ait. Hunc Satyrus affirmare dicit, ſe Empedoclis præſtigiis interfuiſſe, quas quidem, & alia complura ipſum etiam in poemate polliceri, in quo ait,

Pharmaca quæcunque ſunt malorum ſenectæque auxilium,
Audies, quoniam tibi ſoli perficiam hæc omnia.
Sedabis autem indefeſſorum ventorum iram, qui ſupra terram
Ruentes flatibus occidunt agros.
Atque iterum, ſi voles, retrocedentes flatus adduces,
Dabiſque ex imbre cæruleo oportunam ſiccitatem
Hominibus, dabiſque ex ſiccitate æſtiva
Imbres arbores alentes, æſtate autem ſpirantia.
Educeſque ex orco mortui vim viri.

Timæus etiam in XVIII. hiſtoriarum, hominem multis modis admirabilem fuiſſe narrat. nam cum aliquando eteſiæ vehementer flarent, ſic, ut fructibus perniciem afferrent, aſinis detrahi pelles, atque ex his utres confici cum juſſiſſet, eos colliſbus, & montium faſtigiis ad excipiendos flatus oppoſuit, deficienteque vento *κωλυσανέμαν* à prohibendis ventis appellatum fuiſſe. Heraclides in libro de morbis, Pauſaniam quoque in his, quæ de carente ſpiritu ſcripſit, eo fuiſſe uſum magiſtro ſcribit; qui quidem Pauſanias, ut Ariſtippus & Satyrus ſcripſerunt, ab eo amabatur, quem etiam in his, quæ de natura ſcribit, alloquitur;

Pauſania, tu vero audi ſapientis Anchiti nate.

Sed & epigramma quoque in eum fecit,

Pauſaniam medicum inclytum, Anchiti filium,
Mortalem Aſclepiadem patria aluit Gela,
Qui multos moleſtis intabeſcentes laboribus
Mortales avertit Proſerpinæ adytis.

Carentem autem ſpiritu Heraclitus ejuſmodi quiddam eſſe ait, quod per triginta dies corpus ſpiritu carens atque incorruptum conſervet.

A καὶ δεινὸς περὶ τὴν φράσιν γέγονε, μεταφορικός τε ὢν, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς περὶ ποιητικὴν ἐπιτάγμασι χρώμενος. καὶ δὴ ὅτι γράψαντος αὐτοῦ καὶ ἄλλα ποιήματα, τήν τε τοῦ Ξέρξου διάβασιν, καὶ προοίμιον εἰς Ἀπόλλωνα, ταῦθ' ὕστερον κατέκαυσεν ἀδελφή τις αὐτοῦ ἢ θυγάτηρ, (ὥς φησιν Ἱερώνυμος) τὸ μὲν προοίμιον, ἄκουσα· τὰ δὲ Περσικά, βουληθεῖσα, διὰ τὸ ἀτελείωτα εἶναι. καθόλου δέ φησι καὶ τραγῳδίας αὐτὸν γράψαι, καὶ πολιτικά. Ἡρακλείδης δὲ ὁ τοῦ Σαραπίωνος, ἑτέρου φησὶν εἶναι
B τὰς τραγῳδίας, Ἱερώνυμος δέ φησι τρισὶ καὶ τετταράκοντα ἐντετυχηκέναι. Νεάνθης δὲ, νέον ὄντα γεγραφέναι τὰς τραγῳδίας, καὶ αὐτὸν ἔπειτα αὐτοῖς ἐντετυχηκέναι. φησὶ δὲ Σάτυρος ἐν τοῖς Βίοις, ὅτι καὶ ἰατρὸς ἦν καὶ ῥήτωρ ἄριστος. Γοργίαν γοῦν τὸν Λεοντῖνον αὐτοῦ γενέσθαι μαθητήν, ἄνδρα ὑπερέχοντα ἐν ῥητορικῇ, καὶ τέχνην ἀπολελοιπότα· ὅν φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς, ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιῶναι. τοῦτον φησὶν ὁ
C Σάτυρος λέγειν, ὡς αὐτὸς παρείη τῷ Ἐμπεδοκλεῖ γοητεύοντι. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν διὰ τῶν ποιημάτων ἐπαγγέλλεσθαι τοῦτό τε καὶ ἄλλα πλείω, δι' ὧν φησί,

Φάρμακα δ' ὅσσα γεγᾶσι κακῶν, καὶ γήραος ἄλκαρ,
Πεύσῃ· ἐπεὶ μούνῳ σοὶ ἐγὼ κρανέω τάδε πάντα.
Παύσεις δ' ἀκαμάτων ἀνέμων μένος, οἵτ' ἐπὶ γαῖαν
Ὀρνύμενοι πνοιαῖσι καταφθινύθουσιν ἀρούρας.
Καὶ πάλιν ἢν κ' ἐθέλῃσθα, παλίντιτα πνεύματ' ἐ-
D πάξεις.
Θήσεις δ' ἐξ ὄμβροιο κελαινοῦ καίριον αὐχμὸν
Ἀνθρώποις, θήσεις δὲ καὶ ἐξ αὐχμοῖο θερείου
Ῥεύματα δενδρεόθρεπτα, τὰ δ' ἐν θέρει ἀήσαντα.
Ἄξεις δ' ἐξ Ἀΐδαο καταφθιμένου μένος ἀνδρός.

φησὶ δὲ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ιη΄ κατὰ πολλοὺς τρόπους τεθαυμάσθαι τὸν ἄνδρα. καὶ γὰρ ἐτησίων ποτὲ σφοδρῶς πνευσάντων ὡς τοὺς καρποὺς λυμῆναι, κελεύσας ὄνους ἐκδα-
E ρῆναι, καὶ ἀσκοὺς ποιῆσαι, πρὸς τοὺς λόφους καὶ τὰς ἀκρωρείας διέτεινε πρὸς τὸ συλλαβεῖν τὸ πνεῦμα. λήξαντος δὲ, Κωλυσανέμαν κληθῆναι. Ἡρακλείδης δὲ ἐν τῷ περὶ νόσων, φησὶ καὶ Παυσανίᾳ ὑφηγήσασθαι αὐτὸν τὰ περὶ τὴν ἄπνουν. ἦν δ' ὁ Παυσανίας, (ὥς φησιν Ἀρίστιππος καὶ Σάτυρος) ἐρώμενος αὐτοῦ, ᾧ δὴ καὶ τὰ περὶ φύσεως προσπεφώνηκεν οὕτως,

Παυσανία, σὺ δὲ κλῦθι δαΐφρονος Ἀγχίτου υἱέ.

ἀλλὰ καὶ ἐπίγραμμα εἰς αὐτὸν ἐποίησε,

F Παυσανίην ἰητρὸν ἐπώνυμον Ἀγχίτου υἱὸν
Φῶτ' Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γέλα,
Ὃς πολλοὺς μογεροῖσι μαραινομένους καμάτοισι
Φῶτας ἀπέστρεψεν Περσεφόνης ἀδύτων.

τὴν γοῦν ἄπνουν ὁ Ἡράκλειτός φησι τοιοῦτόν τι εἶναι, ὡς τριάκοντα ἡμέρας συντηρεῖν ἄπνουν καὶ ἄσφυκτον τὸ

σῶμα

στόμα· ὅθεν καὶ εἶπεν αὐτὸν καὶ ἰατρὸν καὶ μάντιν, λαμβάνων ἅμα καὶ ἀπὸ τούτων τῶν στίχων.

Ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίετε ἄκρα πόλεως, ἀγαθῶν μελεδήμονες ἔργων,
Χαίρετ' ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητὸς,
Πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμημένος, ὥσπερ ἔοικε,
Ταινίαις τε περίστεπτος στέφεσίν τε θαλείης,
Τοῖσιν ἅμ' εὖτ' ἂν ἵκωμαι ἐς ἄστεα τηλεθόωντα,
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ σεβίζομαι. οἱ δ' ἅμ' ἕπονται
Μύριοι, ἐξερέοντες ὅπῃ πρὸς κέρδος ἀταρπός·
Οἱ μὲν μαντοσυνέων κεχρημένοι, οἱ δέ τι νούσων
Παντοίων ἐπύθοντο κλύειν εὐηκέα βάξιν.

μέγαν δὲ τὸν Ἀκράγαντα εἰπεῖν φησι Ποταμίλλα, ἐπεὶ μυριάδες αὐτὸν κατῴκουν ὀγδοήκοντα. ὅθεν τὸν Ἐμπεδοκλέα εἰπεῖν, τρυφώντων αὐτῶν, Ἀκραγαντῖνοι τρυφῶσι μὲν ὡς αὔριον ἀποθανούμενοι, οἰκίας δὲ κατασκευάζονται ὡς πάντα τὸν χρόνον βιωσόμενοι. αὐτοὺς δὲ τούτους τοὺς καθαρμοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ ῥαψῳδῆσαι λέγεται Κλεομένην τὸν ῥαψῳδὸν· ὡς καὶ Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασι. φησὶ δ' αὐτὸν καὶ Ἀριστοτέλης ἐλεύθερον γεγονέναι, καὶ πάσης ἀρχῆς ἀλλότριον, εἴγε τὴν βασιλείαν αὐτῷ διδομένην παρῃτήσατο, (καθάπερ Ξάνθος ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λέγει) τὴν λιτότητα δηλονότι πλέον ἀγαπήσας. ταὐτὰ δ' αὐτὰ καὶ Τίμαιος εἴρηκε, τὴν αἰτίαν ἅμα παρατιθέμενος τοῦ δημοτικὸν εἶναι τὸν ἄνδρα. φησὶ γὰρ ὅτι κληθεὶς ὑπό τινος τῶν ἀρχόντων, καὶ προβαίνοντος τοῦ πότου, τὸ δεῖπνον οὐκ εἰσεφέρετο, τῶν δ' ἄλλων ἡσυχαζόντων, μισοπονήρως διατεθεὶς ἐκέλευσεν εἰσφέρειν. ὁ δὲ κεκληκὼς ἀναμένειν ἔφη τὸν τῆς βουλῆς ὑπηρέτην. ὡς δὲ παρεγένετο, ἐγενήθη συμποσίαρχος, τοῦ κεκληκότος δηλονότι καταστήσαντος, ὃς ὑπεγράφετο τυραννίδος ἀρχῆς. ἐκέλευσε γὰρ ἢ πίνειν ἢ καταχεῖσθαι τῆς κεφαλῆς. τότε μὲν οὖν ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἡσύχασε· τῇ δ' ὑστεραίᾳ εἰσαγαγὼν εἰς δικαστήριον, ἀπέκτεινε καταδικάσας ἀμφοτέρους, τόν τε κλήτορα καὶ τὸν συμποσίαρχον. ἀρχὴ μὲν οὖν αὕτη τῆς πολιτείας ἦν αὐτῷ. πάλιν δὲ Ἄκρωνος τοῦ ἰατροῦ τόπον αἰτοῦντος παρὰ τῆς βουλῆς εἰς κατασκευὴν πατρῴου μνήματος, διὰ τὴν ἐν τοῖς ἰατροῖς ἀκρότητα, παρελθὼν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ἐκώλυσε· τά τε ἄλλα περὶ ἰσότητος διαλεχθεὶς καίτοι καὶ τοιοῦτον ἐρωτήσας. τί δὲ ἐπιγράψομεν ἐλεγεῖον, ἢ τοῦτο;

Ἄκρον ἰητρὸν Ἄκρων' Ἀκραγαντῖνον πατρὸς ἄκρου
Κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος ἀκροτάτης.

τινὲς δὲ τὸν δεύτερον στίχον οὕτω προφέρονται,

Ἀκροτάτης κορυφῆς τύμβος ἄκρος κατέχει.

τοῦτον τινὲς Σιμωνίδου φασὶν εἶναι. ὕστερον δ' ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ τὸ τῶν χιλίων ἄθροισμα κατέλυσε συνεστὼς ἐπὶ ἔτη τρία. ὥστε οὐ μόνον ἦν τῶν πλουσίων ἀλλὰ καὶ τῶν τὰ δημοτικὰ φρονούντων. ὅγε τοι Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ, πολλάκις γὰρ αὐτοῦ μνημονεύει, φησὶν ἐναντίαν τῇ πολιτείᾳ

A quocirca eum & medicum,& vatem appellavit, quod ex his etiam verſibus accepit;

O amici, qui magnam urbem apud flavum Acraganta
Incolitis ſumma urbis, bonorum cogitatores operum,
Salvete. ego vobis deus immortalis, non amplius mortalis,
Verſor cum omnibus honoratus. quemadmodum decet,
Tæniiſque circumſeptus, coroniſque florentibus,
Quibus ſimul ac veniam ad urbes longe florentes,
Viris feminiſque color. hi vero ſimul ſectantur
Innumeri rogantes qua ad lucrum ſemita.
B *Hi quidem vaticinationibus uſi, hi vero morborum*
Omnium quærebant audire decoram famam.

Magnam autem Agrigentum ideo dixiſſe tradit Potamilla, quod eam urbem octingenta hominum millia incolerent. quibus delicate viventibus, Empedocles dixiſſe fertur, Agrigentinos ita delicate vivere, quaſi cras morituros; ita domos ædificare, quaſi ſemper victuros. Has ipſas autem expiationes Cleomenes cantor Olympiæ
C cecinisſe dicitur, quemadmodum Phavorinus in commentariis retulit. Liberum, & ab omni dominatione alienum fuiſſe Ariſtoteles tradidit; ſiquidem regnum ſibi oblatum repudiavit, quemadmodum eſt apud Xanthum in his quæ de ipſo ſcribit, quod frugalitatem videlicet magis adamaſſet. Hæc eadem Timæus quoque aſſerit, adjecta ſimul cauſa quamobrem homo popularis eſſet. ait enim, cum à quodam ex principibus invitatus eſſet, poſteaquam, procedente convivii hora, cœna non apponebatur, quieſcentibus aliis, improbitatis
D odio affectum, ut apponeretur, juſſiſſe. tum eum, qui vocaverat, curiæ ſe miniſtrum expectare reſpondiſſe. qui poſtquam venit, convivii magiſter creatus eſt; eo, qui invitaverat videlicet, jubente, tyrannicique imperii ſpecimen dedit; aut enim bibere juſſit, aut caput perfundi. Tunc igitur Empedocles quievit; poſtridie vero vocatos in judicium utroſque damnatos interfecit, tum eum qui invitaverat, tum convivii magiſtrum. Hoc ergo ei initium reipublicæ fuit.
E Iterum, Acrone medico locum ad paterni monumenti ædificationem, propter ſummam inter medicos præſtantiam, à ſenatu poſtulante, procedens Empedocles contra dixit, cum & alioqui de æqualitate multa diſſeruiſſet, atque hac interrogatione uſus eſſet; Qualesnam elegos inſcribemus? hosne?

Summum medicum Acronem Acrigentinum patre ſummo
Tegit ſummus vertex patriæ ſummæ.

Quidam ſecundum verſum ſic proferunt,

F *Summi verticis tumulus ſummus detinet.*

Hunc aliqui Simonidis eſſe aiunt. Poſtremo Empedocles etiam mille virorum conſilium diſſolvit, atque ad triennium conſtituit. Itaque non ſolum è divitum numero fuit, ſed etiam eorum qui popularia ſentiebant. ſed tamen Timæus in primo & ſecundo, ſæpe enim de ipſo mentionem facit, illum ait contrariam reipublicæ

ſententiam habuiſſe videri, nonnunquam vero ſuperbum, & ſui amantem in poeſi; ut cum ait,

Salvete, ego vero vobis deus immortalis, haud amplius mortalis,
Verſor;

Et quæ ſequuntur. Sed quo tempore Olympiadibus peregre proficiſcebatur, magno cultu dignatus eſt: ut in ſermonibus de nullo alio frequentior, quam de Empedocle, mentio fieret. poſterius tamen, cum Agrigentum incoleretur, quominus rediret, inimicis ſuis prognati obſtiterunt. quocirca in Peloponneſum concedens, ibi mortuus eſt. Sed ne hunc quidem Timon omiſit, quippe qui eumtetigit dicens,

... & Empedocles forenſium
Volutor verborum; quæcunque autem potuit, tot delevit
Imperans, qui diſpoſuit magiſtratus indigentes aliis.

De ejus autem morte varius eſt ſermo; Heraclides enim, qui explanator fuit eorum quæ de carente ſpiritu tradita ſunt, poſteaquam Empedocles, femina mortua ad vitam revocata, ſummam ſit gloriam conſecutus, in agro Piſianactis ſacrificium inſtituiſſe tradit, ad quod amicorum quidam ab eo convocati fuerant, in quibus erat Pauſanias. Deinde poſt epulas cæteri quidem ſeorſum, partim ſub arboribus, in agro adjacente, partim ubi cuique collibitum eſt, quieverunt; ipſe vero eodem, in quo accubuerat, loco reſtitit. ut autem illuceſcente die ſurrexerunt, ſolus deſideratus eſt. qui cum quæſitus eſſet, ſervique interrogati, ubi eſſet, ſe ſcire negarent, unus quidam media nocte magnam ſe vocem Empedoclem vocantis audiviſſe dixit, cumque ſurrexiſſet, cœleſtem lucem & lampadum ſplendorem, nihilque aliud præterea vidiſſe. Hoc eventu perculſis cæteris, Pauſanias inde deſcendens, quoſdam, qui requirerent, miſit. Ad extremum à faceſſendo ſibi ipſi amplius negotio prohibitus, omnium ei votis expetenda contigiſſe dixit, ipſique tanquam deo ſacrificium fieri oportere. Hermippus autem Panthiam quandam ait Agrigentinam à medicis deſperatam illum curaviſſe, ob eamque cauſam ſacrificium feciſſe: qui autem vocati ſint, eos ad octingentos fuiſſe. Hippobotus ſurgentem iter ſuum quaſi ad Ætnam convertiſſe dicit, quo cum perveniſſet, in crateras ignis ſaltu ſe conjeciſſe, nec amplius extitiſſe, cum divinitatis ſuæ famam confirmare vellet: quod poſtea, una ex ejus crepidis in ſublime ejecta, intellectum eſſe, quas quidem æreas induere conſueverat. Hoc autem Pauſanias refellebat. Diodorus autem Epheſius, de Anaximandro ſcribens, hunc ipſum ait Anaximandrum, Empedoclem æmulatum fuiſſe, elationem tragicam præ ſe ferentem, veſtituq; gravitatem affectantè. Cum vero propter adjacētis fluminis odoris fœditatem Selinuntii peſtilentia laborarēt, & quidem ſic ut & ipſi morerentur, & mulieres magno cum labore parerent, excogitaviſſe Empedoclem, ut duobus ex vicinis fluminibus, aquam propria impenſa deduceret, cujus admiſtione fluvius dulceſceret: ita abeunte peſtilentia, Seli-

A ἐσχηκέναι γνώμην αὐτὸν φαίνεται. ὅπου δὲ ἀλαζόνα καὶ
φίλαυτον ἐν τῇ ποιήσει ἴδοι τις ἂν φησὶ γοῦν,

Χαίρετ᾽, ἐγὼ δ᾽ ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητὸς,
Πωλεῦμαι.

καὶ τὰ ἑξῆς. καθ᾽ ὃν δὲ χρόνον ἐπεδήμει Ὀλυμπιάσιν, ἐπι-
στροφῆς ἠξιοῦτο πλείονος, ὥστε μηδενὸς ἑτέρου μνείαν γίνε-
σθαι ἐν ταῖς ὁμιλίαις τοσαύτην ὅσην Ἐμπεδοκλέους. ὕστε-
ρον μέντοι τοῦ Ἀκράγαντος οἰκιζομένου, ἀντέστησαν αὐτοῦ
B τῇ καθόδῳ οἱ τῶν ἐχθρῶν ἀπόγονοι. διόπερ εἰς Πελο-
πόννησον ἀποχωρήσας ἐτελεύτησεν. οὐ παρῆκε δὲ οὐδὲ
τοῦτον ὁ Τίμων, ἀλλὼς δ᾽ αὐτοῦ καθάπτεται, λέγων,

-- καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἀγοραίων
Κηλητὴς ἐπέων· ὅσα δ᾽ ἔσθενε, τοσσάδε εἷλεν
Ἄρχων, ὃς διέθηκ᾽ ἀρχὰς ἐπιδευέας ἄλλων.

περὶ δὲ τοῦ θανάτου αὐτοῦ διάφορός ἐστιν ὁ λόγος. Ἡρα-
κλείδης μὲν γὰρ τὰ περὶ τὴν ἄπνουν διηγησάμενος, ὡς ἐδοξάσθη
Ἐμπεδοκλῆς ἀποστείλας τὴν νεκρὰν ἄνθρωπον ζῶσαν, φη-
C σὶν ὅτι θυσίαν συνετέλει πρὸς τῷ Πεισιάνακτος ἀγρῷ.
συνεκέκληντο δὲ τῶν φίλων τινὲς, ἐν οἷς καὶ Παυσανίας. εἶ-
τα μετὰ τὴν εὐωχίαν οἱ μὲν ἄλλοι χωρισθέντες ἀνεπαύοντο,
οἱ μὲν ὑπὸ τοῖς δένδροις, ὡς ἀγροῦ παρακειμένου, οἱ δ᾽
ὅπη βούλοιντο· αὐτὸς δ᾽ ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ τόπου ἐφ᾽ οὗπερ κατε-
κέκλιτο. ὡς δὲ ἡμέρας γενηθείσης ἐξανέστησαν, οὐχ εὑρέθη
μόνος. ζητουμένου δὲ, καὶ τῶν οἰκετῶν ἀνακρινομένων, καὶ
φασκόντων μὴ εἰδέναι, εἷς τις ἔφη μέσων νυκτῶν φωνῆς ὑπερ-
D μεγέθους ἀκοῦσαι προσκαλουμένης Ἐμπεδοκλέα· εἶτα
ἐξαναστὰς ἑωρακέναι φῶς οὐράνιον, καὶ λαμπάδων φέγγος,
ἄλλο δὲ μηδέν· τῶν δὲ ἐπὶ τῷ γενομένῳ ἐκπλαγέντων,
καταβὰς ὁ Παυσανίας ἔπεμψέ τινας ζητήσοντας. ὕστερον
δὲ ἐκωλύθη πολυπραγμονεῖν, φάσκων εὐχῆς ἄξια συμ-
βεβηκέναι, καὶ θύειν αὐτῷ δεῖν, καθαπερεὶ γεγονότι θεῷ.
Ἕρμιππος δέ φησι Πάνθειάν τινα Ἀκραγαντίνην, ἀπηλ-
πισμένην ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, θεραπεῦσαι αὐτὸν, καὶ διὰ
E τοῦτο τὴν θυσίαν ἐπιτελεῖν. τοὺς δὲ κληθέντας εἶναι πρὸς
τοὺς ὀγδοήκοντα. Ἱππόβοτος δέ φησιν ἐξαναστάντα αὐτὸν
ὡδευκέναι ὡς ἐπὶ τὴν Αἴτνην· εἶτα παραγενόμενον, ἐπὶ
τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς ἐναλέσθαι καὶ ἀφανισθῆναι
βουλόμενον τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην βεβαιῶσαι ὅτι γεγόνοι
θεός. ὕστερον δὲ γνωσθῆναι, ἀναρριπισθείσης αὐτοῦ μιᾶς
τῶν κρηπίδων. χαλκᾶς γὰρ εἴθιστο ὑποδεῖσθαι. πρὸς
τοῦτο ὁ Παυσανίας ἀντέλεγε. Διόδωρος δὲ ὁ Ἐφέσιος πε-
ρὶ Ἀναξιμάνδρου γράφων, φησὶν ὅτι τοῦτον ἐζηλώκει, τρα-
F γικὸν ἀσκῶν τῦφον καὶ σεμνὴν ἀναλαβὼν ἐσθῆτα. τοῖς δὲ
Σελινουντίοις ἐμπεσόντος λοιμοῦ διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ παρακειμέ-
νου ποταμοῦ δυσωδίας, ὥστε καὶ αὐτοὺς φθείρεσθαι καὶ τὰς γυναῖκας
δυστοκεῖν, ἐπινοῆσαι τὸν Ἐμπεδοκλέα, καὶ δύο τινὰς ποταμοὺς
τῶν σύνεγγυς ἐπαγαγεῖν ἰδίαις δαπάναις· καὶ καταμίξαντα
γλυκᾶναι τὰ ῥεύματα. οὕτω δὴ λήξαντος τοῦ λοιμοῦ, καὶ τῶν
Σελι-

Σελινουντίων εὐωχουμένων ποτὲ παρὰ τῷ ποταμῷ, ἐπιφανῆναι τὸν Ἐμπεδοκλέα. τοὺς δ' ἐξαναστάντας προσκυνεῖν καὶ προσεύχεσθαι καθαπερεὶ θεῷ. ταύτην οὖν θέλοντα διαβεβαιῶσαι τὴν διάληψιν, εἰς τὸ πῦρ ἐναλέσθαι. τούτοις δ' ἐναντιοῦται Τίμαιος, ῥητῶς λέγων ὡς ἐξεχώρησεν εἰς Πελοπόννησον, καὶ τὸ σύνολον οὐκ ἐπανῆλθεν· ὅθεν αὐτοῦ καὶ τὴν τελευτὴν ἄδηλον εἶναι. πρὸς δὲ τὸν Ἡρακλείδην καὶ ἐξ ὀνόματος ποιεῖται τὴν ἀντίρρησιν ἐν τῇ τετάρτῃ. Συρακούσιόν τε γὰρ εἶναι τὸν B Πεισιάνακτα, καὶ ἀγρὸν οὐκ ἔχειν ἐν Ἀκράγαντι. Παυσανίαν τε μνημεῖον πεποιηκέναι τοῦ φίλου, τοιούτου διαδοθέντος λόγου, ἢ ἀγαλμάτιόν τι, ἢ σηκὸν οἷα θεοῦ· καὶ γὰρ πλούσιον εἶναι. Πῶς οὖν (φησὶν) εἰς τοὺς κρατῆρας ἥλατο, ὧν συνεγγὺς ὄντων οὐδὲ μνείαν ποτὲ ἐπεποίητο; τετελεύτηκεν οὖν ἐν Πελοποννήσῳ. οὐδὲν δὲ παράδοξον τάφον αὐτοῦ μὴ φαίνεσθαι· μηδὲ γὰρ ἄλλων πολλῶν. τοιαῦτα τινὰ εἰπὼν ὁ Τίμαιος, ἐπιφέρει, Ἀλλὰ διὰ παντός ἐστιν Ἡρα- C κλείδης τοιοῦτος παραδοξολόγος, καὶ ἐκ τῆς σελήνης πεπτωκέναι ἄνθρωπον λέγων. Ἱππόβοτος δέ φησιν ὅτι ἀνδριὰς ἐγκεκαλυμμένος Ἐμπεδοκλέους ἔκειτο πρότερον μὲν ἐν Ἀκράγαντι, ὕστερον δὲ πρὸ τοῦ Ῥωμαίων βουλευτηρίου, ἀκάλυφος, δηλονότι μεταθέντων αὐτὸν ἐκεῖ Ῥωμαίων. γραπταὶ μὲν γάρ εἰσι τινὲς, καὶ νῦν περιφέρονται. Νεάνθης δ' ὁ Κυζικηνὸς, ὁ καὶ περὶ τῶν Πυθαγορικῶν εἰπὼν, φησὶ Μέτωνος τελευτήσαντος τυραννίδος ἀρχὴν ὑποφύεσθαι· D εἶτα τὸν Ἐμπεδοκλέα πεῖσαι τοὺς Ἀκραγαντίνους παύσασθαι μὲν τῶν στάσεων, ἰσότητα δὲ πολιτικὴν ἀσκεῖν. ἔτι τε πολλὰς τῶν πολιτίδων ἀπροίκους ὑπαρχούσας αὐτὸν προικίσαι, διὰ τὸν παρόντα πλοῦτον· διὸ δὴ πορφύραν τε ἀναλαβεῖν αὐτὸν, καὶ στρόφιον ἐπιθέσθαι χρυσοῦν, ὡς Φαβωρῖνος ἐν Ἀπομνημονευμάτων πρώτῳ· ἔτι τε ἐμβάδας χαλκᾶς, καὶ στέμμα Δελφικόν. κόμη τε ἦν αὐτῷ βαθεῖα, καὶ παῖδες ἀκόλουθοι· καὶ αὐτὸς ἀεὶ σκυθρωπὸς ἐφ' ἑνὸς σχήματος ἦν. τοιοῦτος δὴ προῄει, τῶν πο- E λιτῶν ἐντυχόντων, καὶ τοῦτο ἀξιωσάντων οἱονεὶ βασιλείας τινὸς παράσημον. ὕστερον δὲ διά τινα πανήγυριν πορευόμενον ἐφ' ἁμάξης ὡς εἰς Μεσσήνην, πεσεῖν καὶ τὸν μηρὸν κλάσαι· νοσήσαντα δ' ἐκ τούτου, τελευτῆσαι ἐτῶν ζ' καὶ ο'. εἶναι δ' αὐτοῦ καὶ τάφον ἐν Μεγάροις. περὶ δὲ τῶν ἐτῶν Ἀριστοτέλης διαφέρεται. φησὶ γὰρ ἐκεῖνος ξ' ἐτῶν αὐτὸν τελευτῆσαι· οἱ δὲ, θ' καὶ ρ'. ἤκμασε δὲ κατὰ τὴν δ' καὶ π' Ὀλυμπιάδα. Δημήτριος δὲ ὁ Τροιζήνιος ἐν F τῷ κατὰ σοφιστῶν βιβλίῳ φησὶν αὐτὸν, καθ' Ὅμηρον,

Ἁψάμενον βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο κρανείης
Αὐχέν' ἀποκρεμάσαι, ψυχὴν δ' ἄϊδος δὲ κατελθεῖν.

ἐν δὲ τῷ προειρημένῳ Τηλαύγους ἐπιστολίῳ, λέγεται αὐτὸν εἰς θάλατταν ὑπὸ γήρως ὀλισθήσαντα τελευ-

A nuntiis aliquando apud flumen convivium agentibus Empedoclem apparuiſſe; eos vero conſurgentes ad illius genua accidiſſe, & tanquam deum precatos eſſe. Hanc igitur opinionẽ confirmare volentẽ in ignem ſaltu ſe conjeciſſe. His adverſatur Timæus, manifeſte eum in Peloponneſium cõceſſiſſe dicens, atque omnino non revertiſſe; quocirca ejus quoque mortem incertam eſſe. Heraclidem vero etiam nominatim in quarto redarguit. nam & Piſianactem Syracuſium fuiſſe, neque Agrigenti agrum habuiſſe ait. B Pauſaniam vero, cum ejuſmodi quidam ſermo percrebuiſſet, monumentum amico, aut imaginem quampiam parvam, aut ſacellum quaſi deo ædicaviſſe: divitem enim fuiſſe. Quomodo ergo, inquit, in crateras ſaltu ſe conjecit, à quibus cum tam prope abeſſet, de ipſis tamen nunquam mentionem fecit? mortuus igitur eſt in Peloponneſo. nec incredibile eſt, nullum ejus ſepulchrum extare; nec enim aliorum multorum. hujuſmodi quædam Timæus cum di- C xiſſet, hoc adjecit. Verum Heraclides ſemper talis eſt, incredibilia loquens, hominemque è luna delapſum aſſerens. Hippobotus vero Empedoclis ſtatuam opertã antea quidem Agrigenti, poſterius vero ante Romanorum curiam nullo integumento poſitam fuiſſe dicit, Romanis videlicet illuc transferentibus. Sunt enim quædam ſcripta, quæ etiam nunc circumferuntur. Neanthes Cyzicenus, qui etiam de Pythagoricis ſcripſit, Metone mortuo, tyrannidis initium ſuccreviſſe; deinde Empedoclem A- D grigentinis perſuaſiſſe tradit, ut ſeditionum finem facerent, civilemque æqualitatem colerent. eum præterea multis civibus indotatis, ob divitiarum copiam, dotem dediſſe; ac propterea ipſum & purpuram ſibi ſumpſiſſe, & ſtrophium aureum impoſuiſſe, quemadmodum eſt apud Phavorinum in primo commentariorum: Præter hæc, crepidas æreas, & coronam Delphicam. Erat ei magna coma, & pueri pediſſequi. ipſe vero ſemper triſtis, eandem figuram corporis ſervabat. talis procedebat, congredientibus civibus, atque hoc quaſi regni cujuſ- E dam inſigne exiſtimantibus. Extremo eum, cum per frequentem quendam conventum plauſtro quaſi Meſſanam iter faceret, excidiſſe, & crus fregiſſe dicit: qua ex re ægrotantem mortuum eſſe, annos ſeptem ac ſeptuaginta natum. Ejus autem ſepulchrum eſſe Megaris. Verum de annorum numero diſſentit Ariſtoteles; ait enim illum ſexaginta natum annos mortem occubuiſſe: quidam novem ac centum tradunt. Floruit Olympiade quarta & octogeſima. Democritus autem Trœze- F nius in libro contra Sophiſtas ait eum, ut tradit Homerus,

Aptantem laqueum celſum è celſo vertice
Cervicem ſuſpendiſſe, animam vero ad orcum deſcendiſſe.

Sed in epiſtola Telaugis, ea de qua ſupra dictum eſt, dicitur, cum præ ſenectute in mare

cecidiſſet interiiſſe. Atque hæc quidem de illius morte hactenus. Eſt etiam noſtrum in eum epigramma in pammetro, quo illum cavillamur, tale;

Tu quoque olim Empedocles clara flamma corpus purgans,
Ignem crateris ebibiſti immortalibus.
Haud dico quod te ipſum volens jeceris in undam Ætnæ,
Sed latere volens, cecidiſti nolens.

Et aliud;

Certe quidem Empedoclem obiiſſe fama, ut olim plauſtro
Excidit, & crus fregit dexterum.
Quod ſi ignis crateras inſiliit, & bibit vitam,
Quomodo Megaris oſtenditur hujus tumulus?

Hæc autem ei videbantur; Elementa quidem quatuor eſſe, ignem, aquam, terram, aerem: eaque amicitia inter ſe conciliari, lite autem diſjungi. nam ita ait;

Iupiter candidus, Iunoque vitalis, Orcuſque,
Neſtiſque, quæ lachrymis complet oculum mortalem.

Jovem quidem ignem appellans, Junonem terram, Orcum aerem, Neſtim aquam. Atque hæc, inquit, nunquam deſinunt omnino mutari: quaſi ejuſmodi mundi deſcriptio æterna ſit. itaque adjungit;

Interdum quidem amicitia in unum coeuntia omnia,
Interdum vero rurſum ſeorſum feruntur, litis odio.

Ac ſolem quidem ignis magnum quaſi acervum, & luna majorem eſſe dicit. Lunam diſci, ipſum vero cœlum Cryſtalli ſpeciem habere. Animam omnium animantium ac ſtirpium multiplices formas induere. quocirca ait;

Iam enim ego puer fui puellaque,
Frutexque, aviſque, atque è mari igneus piſcis.

Et libri quidem de natura ab eo ſcripti, & expiationis verſibus quinque millibus, ſermo autem de medicina ſexcentis continetur. De tragœdiis antea diximus.

EPICHARMUS.

Epicharmus Helothalis filius Cous ipſe quoque Pythagoram audivit. tres autem menſes natus, è Sicilia Megara, atque inde Syracuſas advectus eſt, quemadmodum ipſe ait in commentariis. In ejus imagine hoc inſcriptum eſt;

Quanto præſtat ardens magnus ſol aſtris,
Pontuſque fluminibus majorem habet vim:
Aio tantum ego ſapientia præſtare Epicharmum,
Quem patria coronavit hæc Syracuſia.

Is commentaria reliquit phyſiologiæ, ſententiarum, & medicinæ. pleriſque autem illorum capita adjecit, quibus indicat, ſua eſſe volumina. Annos vero nonaginta cum vixiſſet, è vita diſceſſit.

A τῆσαι. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ θανάτου καὶ τοσαῦτα. φέρεται δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν ἐν τῷ παμμέτρῳ σκωπτικὸν μὲν, τοῦτον δ' ἔχον τὸν τρόπον,

Καὶ σύ ποτ' Ἐμπεδόκλεις διερῇ φλογὶ σῶμα καθήρας,
Πῦρ ἀπὸ κρητήρων ἔκπιες ἀθανάτων.
Οὐκ ἐρέω δ' ὅτι σαυτὸν ἑκὼν βάλες ἐς ῥόον Αἴτνης,
Ἀλλὰ λαθεῖν ἐθέλων ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων.

Καὶ ἄλλο,

B Ναὶ μὴν Ἐμπεδοκλῆα θανεῖν λόγος, ὥς ποθ' ἁμάξης
Ἔκπεσε, καὶ μηρὸν κλάσατο δεξιτερόν.
Εἰ δὲ πυρὸς κρατῆρας ἐσήλατο, καὶ πίε τὸ ζῆν,
Πῶς ἂν ἔτ' ἐν Μεγάροις δείκνυτο τοῦδε τάφος;

ἐδόκει δὲ αὐτῷ τάδε. Στοιχεῖα μὲν εἶναι τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα· φιλίαν τε ᾗ συγκρίνεται, καὶ νεῖκος ᾧ διακρίνεται. φησὶ δ' οὕτω,

Ζεὺς ἀργὴς, Ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' Ἀϊδωνεὺς,
C Νῆστίς θ' ἣ δακρύοις ἐπιτέγγει ὄμμα βρότειον.

Δία μὲν, τὸ πῦρ λέγων· Ἥρην δὲ, τὴν γῆν· Ἀϊδωνέα δὲ, τὸν ἀέρα· Νῆστιν δὲ, τὸ ὕδωρ. καὶ ταῦτα, φησὶν, ἀλλαττόμενα διαμπερὲς οὐδαμοῦ λήγει, ὡς ἂν ἀϊδίου τῆς τοιαύτης διακοσμήσεως οὔσης. ἐπιφέρει γοῦν,

Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα,
Ἄλλοτε δ' αὖ δίχ' ἕκαστα φορεύμενα νείκεος ἔχθει.

καὶ τὸν μὲν ἥλιον φησὶ πυρὸς ἄθροισμα μέγα, καὶ τῆς σελήνης
D μείζω· τὴν δὲ σελήνην, δισκοειδῆ· αὐτὸν δὲ τὸν οὐρανὸν, κρυσταλλοειδῆ. καὶ τὴν ψυχὴν παντοῖα εἴδη ζώων καὶ φυτῶν ἐνδύεσθαι. φησὶ γοῦν,

Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε,
Θάμνος τ' οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθύς.

τὰ μὲν οὖν περὶ φύσεως αὐτῷ καὶ οἱ καθαρμοὶ εἰς ἔπη τείνουσι πεντακισχίλια, ὁ δὲ ἰατρικὸς λόγος εἰς ἔπη ἑξακόσια. περὶ δὲ τῶν τραγῳδιῶν προειρήκαμεν.

ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ.

E Ἐπίχαρμος Ἡλοθαλοῦς, Κῷος, καὶ οὗτος ἤκουσε Πυθαγόρου. τριμηνιαῖος δ' ὑπάρχων, ἀπηνέχθη τῆς Σικελίας εἰς Μέγαρα. ἐντεῦθεν δὲ εἰς Συρακούσας, ὥς φησι καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς συγγράμμασι. καὶ αὐτῷ ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιγέγραπται τόδε,

Εἴ τι παραλλάσσει φαέθων μέγας ἅλιος ἄστρων,
Καὶ πόντος ποταμῶν μεῖζον' ἔχει δύναμιν·
Φημὶ τοσοῦτον ἐγὼ σοφίᾳ προέχειν Ἐπίχαρμον,
F Ὃν πατρὶς ἐστεφάνωσ' ἅδε Συρακοσίων.

οὗτος ὑπομνήματα καταλέλοιπεν, ἐν οἷς φυσιολογεῖ, γνωμολογεῖ, ἰατρολογεῖ· καὶ παραστιχίδα τοῖς πλείστοις τῶν ὑπομνημάτων πεποίηκεν, οἷς διασαφεῖ ὅτι αὐτοῦ ἐστι τὰ συγγράμματα. βιοὺς δὲ ἔτη ἐνενήκοντα, κατέστρεψε τὸ ζῆν.

ἈΡΧΥΤΑΣ.

Ἀρχύτας Μνησαγόρου, Ταραντῖνος, ὡς δὲ Ἀριστόξενος, Ἑστιαίου, Πυθαγορικὸς καὶ αὐτός. οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνα ῥυσάμενος δι' ἐπιστολῆς, παρὰ Διονυσίου μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι. ἐθαυμάζετο δὲ καὶ παρὰ τοῖς πολλοῖς ἐπὶ πάσῃ ἀρετῇ· καὶ δὴ ἑπτάκις τῶν πολιτῶν ἐστρατήγησε, τῶν ἄλλων μὴ πλέον ἐνιαυτοῦ στρατηγούντων, διὰ τὸ κωλύειν τὸν νόμον. πρὸς τοῦτον καὶ Πλάτων γέγραφεν ἐπιστολὰς δύο, ἐπειδήπερ αὐτῷ πρότερος ἐγεγράφει τοῦτον τὸν τρόπον.

Ἀρχύτας Πλάτωνι ὑγιαίνειν.

Καλῶς ποιεῖς ὅτι ἀποπέφευγας ἐκ τᾶς ἀῤῥωστίας. ταῦτα γὰρ αὐτός τε ἐπέσταλκας, καίτοι περὶ Δαμησκὸν ἀπάγγελον. περὶ δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἐπεμελήθημες, καὶ ἀνήλθομες ὡς Λευκανώς, καὶ ἐνετύχομες τοῖς Ὀκέλλω ἐκγόνοις. τὰ μὲν ὦν περὶ νόμω, καὶ βασιληΐας, καὶ ὁσιότατος, καὶ τᾶς τῶν πάντων γενέσιος, αὐτοί τε ἔχομες, καί τινα ἀπεστάλκαμες· τὰ δὲ λοιπὰ οὔτοι νῦν γε δύναται εὑρεθῆμεν. αἰ δέκα εὑρεθῇ, ἥξει τοι. ὧδε μὲν ὁ Ἀρχύτας· ὁ δὲ Πλάτων ἀντεπιστέλλει τοῦτον τὸν τρόπον.

Πλάτων Ἀρχύτᾳ εὖ πράττειν.

Τὰ μὲν παρὰ σοῦ ἐλθόντα ὑπομνήματα θαυμαστῶς ἄσμενοί τε ἐλάβομεν, καὶ τοῦ γράψαντος αὐτὰ ἠγάσθημεν ὡς ἔνι μάλιστα· καὶ ἔδοξεν ἡμῖν ἀνὴρ ἄξιος ἐκείνων τῶν παλαιῶν προγόνων. λέγονται γὰρ οἱ ἄνδρες οὗτοι Μυραῖοι εἶναι. οὗτοι δ' ἦσαν τῶν ἐπὶ Λαομέδοντος ἐξαναστάντων Τρώων, ἄνδρες ἀγαθοί, ὡς ὁ παραδεδομένος μῦθος δηλοῖ. τὰ δὲ παρ' ἐμοὶ ὑπομνήματα, περὶ ὧν ἐπέστειλας, ἱκανῶς μὲν οὔπω ἔχει· ὡς δέ ποτε τυγχάνει ἔχοντα, ἀπέσταλκά σοι. περὶ δὲ τῆς φυλακῆς ἀμφότεροι συμφωνοῦμεν· ὥστε οὐδὲν δεῖ παρακελεύεσθαι. ἔῤῥωσο.

Καὶ ὧδε μὲν πρὸς ἀλλήλοις αὐτοῖς ἔχουσιν αἱ ἐπιστολαί. γεγόνασι δ' Ἀρχύται τέτταρες· πρῶτος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος, Μιτυληναῖος, μουσικός· τρίτος, περὶ γεωργίας συγγεγραφώς· τέταρτος, ἐπιγραμματοποιός. ἔνιοι καὶ πέμπτον ἀρχιτέκτονά φασιν· οὗ φέρεται βιβλίον περὶ μηχανῆς, ἀρχὴν ἔχον ταύτην, Τάδε παρὰ Τεύκρου Καρχηδονίου διήκουσα. περὶ δὲ τοῦ μουσικοῦ φέρεται καὶ τόδε, ὡς ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῷ μὴ ἐξακούεσθαι, εἴποι, Τὸ γὰρ ὄργανον ὑπὲρ ἐμοῦ διαγωνιζόμενον λαλεῖ. τὸν δὲ Πυθαγορικὸν Ἀριστόξενός φησι μηδέποτε στρατηγοῦντα ἡττηθῆναι· φθονούμενον δ' ἅπαξ, ἐκχωρῆσαι τῆς στρατηγίας, καὶ τοὺς αὐτίκα ληφθῆναι. οὗτος πρῶτος τὰ μηχανικὰ ταῖς μηχανικαῖς προσχρησάμενος ἀρχαῖς ἐμεθώδευσε, καὶ πρῶτος κίνησιν ὀργανικὴν διαγράμματι γεωμετρικῷ προσήγαγε, διὰ τῆς τομῆς

ACHYTAS.

A Rchytas Mneſagoræ, ſive, ut Ariſtoxenus vult, Heſtiæi filius, Tarentinus, Pythagoricus & ipſe fuit. Hic ille eſt, qui Platonem, quem Dionyſius interfecturus erat, per epiſtolam liberavit. Multorum admiratione propter virtutem omnem affectus eſt. Sed & ſepties civium imperator fuit: cùm cæteri non plus quam annum imperatores fuiſſent, propterea B quod lex vetaret. Ad hunc Plato etiam duas ſcripſit epiſtolas, quoniam prior ei ſcripſerat hoc modo.

Archytas Platoni valere.

REcte facis, quod ex valetudine emerſiſti. hoc enim & ipſe ſcripſiſti, & Damiſcus nuntiavit. De commentariis autem ſuſcepimus negotium, & ad Lucanos venimus, & cum Ocelli filiis congreſſi ſumus. Ac de legibus quidem & regno, & C pietate, & omnium rerum ortu ipſique habemus, & quædam miſimus. Reliqua vero nunc quidem inveniri non potuerunt: & ſi unquam reperta fuerint, ad te deferentur. Hactenus Archytas, cui Plato ita reſpondit.

Plato Archytæ recte agere.

QUæ à te profecta ſunt commentaria mirum in modum libenter accepimus, eorumque ſcriptorem quam D maxime admirati ſumus, viſuſque eſt nobis vir majoribus illis antiquis dignus. dicuntur enim viri iſti eſſe Myræis, qui ex eorum numero Trojanorum, qui Laomedontis tempore exulaverunt, viri boni fuerunt, quemadmodum traditus poſteris indicat ſermo. Quæ autem apud me ſunt commentaria, de quibus ad me ſcripſiſti, ea nondum quidem perpolivi; qualiacunque tamen ſunt, ad te miſi. De cuſtodia uterque noſtrum conſentit. itaque nihil hortari oportet. Vale.

E Atque ita quidem epiſtolæ ultro citroque inter eos ſcriptæ ſe habent. Archytæ vero quatuor fuerunt. primus, hic ipſe. ſecundus, Mitylenæus, muſicus. tertius, qui de agricultura ſcripſit. quartus, qui epigrammata fecit. quidam etiam quintum architectum adjiciunt; cujus fertur liber de machina hoc initio,

Hæc à Tencro Carthaginienſi audivi.

De muſico autem hoc narratur. cum aliquando ei exprobratum eſſet, quod F non exaudiretur, Atqui, inquit, fides pro me ipſæ certantes clamant. Sed Pythagoricum Ariſtoxenus ait militantem nunquam victum eſſe: ob invidiam tamen ſemel imperio ceſſiſſe, atque illico milites captos eſſe. Hic primus, quæ ad machinandi artem, pertinent initiis ejuſdem artis propriis utens, via tradidit. Primuſque motum, qui trochleis ac vectibus cæteraque inſtrumentorum vi expeditur, induxit, geometrico diagramate uſus:

dimidii cylindri ſectione duas medias proportione ſtudens ſumere ad cubi duplicationem: ac geometriæ arte cubum primus invenit, ut in repub. Plato affirmat.

ALCMAION.

Alcmaion Crotoniates & ipſe Pythagoræ fuit auditor, & quidem pleraque dicit, quæ ad medicinam ſpectant; interdum tamen quæ ad phyſiologiam. ut illud; Duo pleraque ſunt rerum humanarum. Videtur autem primus, quemadmodum ait Phavorinus in varia hiſtoria, phyſica conſcripſiſſe, & lunam hanc habere naturam æternam aſſeruiſſe. Perithi filius fuit; quod & ipſe initio voluminis poſuit. Alcmaion Crotoniates Perithi filius hæc Brontino, Leonti, Bathylloque tradidit. De rebus occultis, de mortalibus perſpicuam dii cognitionem habent: quantum vero hominibus conjicere licet; & quæ deinceps. Animam quoque immortalem eſſe aſſerebat, eamque, ut ſolem, perpetuo moveri.

HIPPASUS.

Hippaſus Metapontinus ipſe quoque Pythagoricus fuit. mundi mutationis definitum tempus eſſe aiebat: univerſitatemque rerum & finitam eſſe, & ſemper moveri. Demetrius in libro de his quorum eſt idem nomen, nihil eum ſcriptum reliquiſſe ait. Fuerunt autem Hippaſi duo: hic ipſe, & alter, qui quinque libris Lacedæmoniorum ſcripſit Rempublicam, qui & ipſe fuit Lacedæmonius.

PHILOLAUS.

Philolaus Crotoniates Pythagoricus. de hoc Pythagoricos ut libros emeret, Plato ad Dionem ſcribit: mortuus eſt, exiſtimatus tyrannidem occupare velle. in eumque eſt noſtrum epigramma;

Suſpicionem omnibus maxime aio cavere.
Et ſi enim non facis, ſed exiſtimaris, infortunatus es.
Sic & Philolaum peremit Croto olim patria,
Quod eum putavit velle domum tyrannicam habere.

Videtur autem ipſi omnia neceſſitate quadam, & harmonia fieri; primuſque dixiſſe fertur, terram in orbem moveri: quidam Icetam Syracuſanum malunt. Librum unum ſcripſit, quem, Hermippus ſcriptorem quendam ait tradere, Platonem philoſophum, cum in Siciliam ad Dionyſium veniſſet, de Philolai propinquis minis quadraginta Alexandrinis emiſſe, ex eoque Timæum tranſcripſiſſe. alii Platonem aiunt illum à Dionyſio accepiſſe, cum è diſcipulis Philolai

A τοῦ ἡμικυλίνδρου δύο μέσας ἀνάλογον λαβεῖν ζητῶν εἰς τὸν τοῦ κύβου διπλασιασμόν. καὶ γεωμετρίᾳ πρῶτος κύβον εὗρεν, ὥς φησι Πλάτων ἐν πολιτείᾳ.

ἈΛΚΜΑΙΏΝ.

Ἀλκμαίων Κροτωνιάτης, καὶ οὗτος Πυθαγόρου διήκουσε, καὶ τὰ πλεῖστά γε ἰατρικὰ λέγει. ὅμως δὲ καὶ B φυσιολογεῖ ἐνίοτε, λέγων, Δύο τὰ πολλά ἐστι τῶν ἀνθρωπίνων. δοκεῖ δὲ πρῶτος φυσικὸν λόγον συγγεγραφέναι, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, καὶ τὴν σελήνην καθόλου ταύτην ἔχειν ἀΐδιον φύσιν. ἦν δὲ Πειρίθου υἱὸς, ὡς αὐτὸς ἐναρχόμενος τοῦ συγγράμματός φησιν· Ἀλκμαίων Κροτωνιήτης τάδε ἔλεξε, Πειρίθου υἱὸς, Βροντίνῳ καὶ Λέοντι καὶ Βαθύλλῳ. Περὶ τῶν ἀφανέων, περὶ τῶν θνητῶν σαφήνειαν μὲν θεοὶ ἔχοντι· ὡς δὲ ἀνθρώποις τεκμαίρεσθαι. καὶ τὰ ἑξῆς. ἔφη δὲ καὶ τὴν ψυχὴν C ἀθάνατον, καὶ κινεῖσθαι αὐτὴν συνεχὲς ὡς τὸν ἥλιον.

ἽΠΠΑΣΟΣ.

Ἵππασος, Μεταποντῖνος, καὶ αὐτὸς Πυθαγορικός. ἔφη δὲ χρόνον ὡρισμένον εἶναι τῆς τοῦ κόσμου μεταβολῆς, καὶ πεπερασμένον εἶναι τὸ πᾶν καὶ ἀεικίνητον. φησὶ δ' αὐτὸν Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις, μηδὲν καταλιπεῖν σύγγραμ- D μα. γεγόνασι δὲ Ἵππασοι δύο· οὗτός τε, καὶ ἕτερος γεγραφὼς ἐν ε' βιβλίοις Λακώνων πολιτείαν· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς Λάκων.

ΦΙΛΌΛΑΟΣ.

Φιλόλαος Κροτωνιάτης, Πυθαγορικός. παρὰ τούτου Πλάτων ὠνήσασθαι τὰ βιβλία τὰ Πυθαγορικὰ Δίωνι γράφει. ἐτελεύτα δὲ νομισθεὶς ἐπιτίθεσθαι τυραν- E νίδι. καὶ ἡμῶν ἐστιν εἰς αὐτόν,

Τὴν ὑπόνοιαν πᾶσι μάλιστα λέγω θεραπεύειν.
Εἰ γὰρ καὶ μὴ δρᾷς, ἀλλὰ δοκῇς, ἀτυχεῖς.
Οὕτω καὶ Φιλόλαον ἀνεῖλε Κρότων ποτὲ πάτρη,
Ὥς μιν ἔδοξε θέλειν δῶμα τύραννον ἔχειν.

Δοκεῖ δὲ αὐτῷ πάντα ἀνάγκῃ καὶ ἁρμονίᾳ γίνεσθαι. καὶ τὴν γῆν κινεῖσθαι κατὰ κύκλον, πρῶτον εἰπεῖν· οἱ δὲ, Ἱκέταν Συρακούσιον φασίν. γέγραφε δὲ βιβλίον ἕν, ὅ φησιν Ἕρμιππος λέγειν τινὰ τῶν συγγραφέων, F Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον παραγενόμενον εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον ὠνήσασθαι παρὰ τῶν συγγενῶν τοῦ Φιλολάου, ἀργυρίου Ἀλεξανδρινῶν μνῶν μ'· καὶ ἐντεῦθεν μεταγεγραφέναι τὸν Τίμαιον. ἕτεροι δὲ λέγουσι τὸν Πλάτωνα λαβεῖν αὐτὰ παρὰ Διονυσίου, παραιτησάμενον ἐκ τῆς φυλακῆς νεανίσκον, ἀπηγ-

ἀπηγμένον τῶν τοῦ Φιλολάου μαθητῶν. τοῦτόν φησιν Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις πρῶτον ἐκδοῦναι τῶν Πυθαγορικῶν περὶ φύσεως, ὧν ἡ ἀρχὴ ἥδε, Φύσις δὲ ἐν τῷ κόσμῳ ἁρμόχθη ἐξ ἀπείρων τε καὶ περαινόντων, καὶ ὅλος κόσμος, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα.

ΕΥ'ΔΟΞΟΣ.

Εὔδοξος Αἰσχίνου, Κνίδιος, ἀστρόλογος, γεωμέτρης, ἰατρὸς, νομοθέτης. οὗτος τὰ μὲν γεωμετρικὰ Ἀρχύτα διήκουσε· τὰ δὲ ἰατρικὰ, Φιλιστίωνος τοῦ Σικελιώτου, καθά Καλλίμαχος ἐν τοῖς πίναξι φησίν. Σωτίων δ' ἐν ταῖς διαδοχαῖς λέγει, καὶ Πλάτωνος αὐτὸν ἀκοῦσαι. γενόμενον γὰρ ἐτῶν γ' που καὶ κ', καὶ στενῶς διακείμενον, κατὰ κλέος τῶν Σωκρατικῶν εἰς Ἀθήνας ἀπᾶραι σὺν Θεομέδοντι τῷ ἰατρῷ, τρεφόμενον ὑπ' αὐτοῦ. οἱ δὲ, καὶ παιδικὰ ὄντα, καὶ καταχθέντα δὲ εἰς τὸν Πειραιέα, ὁσημέραι ἀνιέναι Ἀθήναζε, καὶ ἀκούσαντα τῶν σοφιστῶν αὐτόθι, ὑποστρέφειν. δύο δὴ μῆνας διατρίψαντα, οἴκαδε ἐπανελθεῖν, καὶ πρὸς τῶν φίλων ἐρανισθέντα εἰς Αἴγυπτον ἀπᾶραι μετὰ Χρυσίππου τοῦ ἰατροῦ, συστατικὰς φέροντα παρ' Ἀγησιλάου πρὸς Νεκτάναβιν· τὸν δὲ τοῖς ἱερεῦσιν αὐτὸν συστῆσαι. καὶ τέτταρας μῆνας πρὸς ἐνιαυτῷ διατρίψαντα αὐτόθι ξυρόμενόν τε ἥβην καὶ ὀφρύν, τὴν ὀκταετηρίδα κατά τινας συγγράψαι· ἐντεῦθέν τε γενέσθαι ἐν Κυζίκῳ καὶ τῇ Προποντίδι σοφιστεύοντα. ἀλλὰ καὶ εἰς Μαυσωλὸν ἀφικέσθαι. ἔπειθ' οὕτως ἐπανελθεῖν Ἀθήναζε, πάνυ πολλοὺς περὶ ἑαυτὸν ἔχοντα μαθητὰς, ὥς φασί τινες, ὑπὲρ τοῦ Πλάτωνα λυπῆσαι, ὅτι τὴν ἀρχὴν αὐτὸν παρεπέμψατο. τινὲς δέ φασι καὶ συμπόσιον ἔχοντι τῷ Πλάτωνι αὐτὸν τὴν ἡμικύκλιον κατάκλισιν, πολλῶν ὄντων, εἰσηγήσασθαι. φησὶ δ' αὐτὸν Νικόμαχος ὁ Ἀριστοτέλους τὴν ἡδονὴν λέγειν τὸ ἀγαθόν. ἀπεδέχθη δὴ ἐν τῇ πατρίδι μεγαλοτίμως, ὥς τό γε αὐτοῦ ψήφισμα γενόμενον δηλοῖ. ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιφανέστατος ἐγένετο, γράψας τοῖς ἰδίοις πολίταις νόμους, ὥς φησιν Ἕρμιππος ἐν τετάρτῃ περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν, καὶ ἀστρολογούμενα, καὶ γεωμετρούμενα, καὶ ἕτερ' ἄττα ἀξιόλογα. ἔσχε δὲ καὶ θυγατέρας τρεῖς, Ἀκτίδα, Φιλτίδα, Δελφίδα. φησὶ δ' αὐτὸν Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς πρὸς Βάτωνα, καὶ κυνῶν διαλόγους συνθεῖναι. οἱ δὲ, γεγραφέναι μὲν Αἰγυπτίους τῇ αὐτῶν φωνῇ· τοῦτον δὲ μεθερμηνεύσαντα ἐκδοῦναι τοῖς Ἕλλησι. τούτου διήκουσε Χρύσιππος Ἐρινέω Κνίδιος τά τε περὶ θεῶν καὶ κόσμου καὶ τῶν μετεωρολογουμένων· τὰ δὲ ἰατρικὰ παρὰ Φιλιστίωνος τοῦ Σικελιώτου. κατέλιπε δὲ καὶ ὑπομνήματα κάλλιστα. τούτου γέγονε παῖς Ἀρισταγόρας, οὗ Χρύσιππος Ἀεθλίου μαθητής· οὗ τὰ θεραπεύματα φέρεται ὁρατικὰ, τῶν φυσικῶν θεωρημάτων ὑπὸ τὴν διά-

adoleſcentulum eo profectum à cuſtodia removiſſet. Hunc primum Demetrius in libro de his quorum eſt idem nomen, ait Pythagorica de natura edidiſſe; quorum eſt hoc initium, Natura in mundo ex infinitis & finitis, totuſque mundus, quæque in eo conſtant, omnia apte connexa ſunt.

EUDOXUS.

Eudoxus Æſchini filius Gnidius aſtrologus, geometra, medicus, & legiſlator fuit. Is geometriam ab Archyta, medicinam à Philiſtione Siculo didicit, quemadmodum eſt apud Callimachum in tabulis. Sotion in ſucceſſionibus, Platonem quoque ab eo auditum tradit: eum enim tres ac viginti natum annos, rei familiaris anguſtiis cum teneretur, Socraticorum gloria permotum, cum Theomedonte medico, à quo alebatur, Athenas veniſſe. quidam ab eo amatum aiunt, cumque in Piræo habitaret, quotidie Athenas aſcendere, auditiſque ſophiſtis, eodem reverti conſueviſſe; ibi duos menſes commoratum, revertiſſe domum: pecuniaque ab amicis collecta, in Ægyptum una cum Chryſippo medico profectum eſſe, literis ab Ageſilao ad Nectabim commendatitiis acceptis, quę quidem ſacerdotibus eum commendaviſſe. ubi cum annum & quatuor menſes moratus eſſet, pube ſuperciliiſque raſis, ut quidam putant, octo annorum hiſtoriam ſcripſiſſe fertur. inde Cyzicum, atque ad Propontidem acceſſiſſe philoſophantem. atque etiam ad Mauſolum perveniſſe: ſicque Athenas poſtea multis ſtipatum diſcipulis revertiſſe, idque urendi Platonis cauſa, ut quidam aiunt, quod ſe ab initio repudiaviſſet. quidam eum Platoni convivium agenti, quod multi eſſent convivæ, accubationis in ſemicirculi modum inſtituendæ auctorem fuiſſe tradunt. Nicomachus autem, Ariſtotelis filius, ait, ipſum voluptatem ſummum eſſe bonum aſſerere. In patria magnis honoribus affectus eſt, quod & decretum de eo factum oſtendit. ſed & apud Græcos valde fuit illuſtris: nam & civibus ſuis leges dedit, quemadmodum Hermippus in quarto libro de ſeptem ſapientibus ait; & Aſtrologiam, ac Geometriam, & quædam alia ſcitu digna tradidit. Filias habuit tres, Actidem, Philtidem, & Delphidem. Eratoſthenes in his quæ ad Batonem ſcripſit, eum canum quoque dialogos compoſuiſſe dicit, quos quidem Ægyptios in ſua lingua ſcripſiſſe nonnulli volunt, Ariſtoxenum vero interpretatum Græcis edidiſſe. Ab hoc Chryſippus, Erinei filius, Gnidius audivit ea, quæ de diis, ac mundo, atque his quæ in ſublimi gignuntur, ſcripſit. Medicinam vero à Philiſtione Siculo didicit. Volumina reliquit præclariſſima. Hujus filius Ariſtagoras fuit, è quo Chryſippus natus eſt Æthlii diſcipulus, cujus medicamenta feruntur oculorum, phyſicis præceptis ſub

ejus

ejus quoque cogitationem cadentibus. Eudoxi vero tres fuerunt. hic ipſe, & alter Rhodius, qui ſcripſit hiſtorias. tertius, Siculus, Agathoclis filius, poeta comicus, certamimibus Urbanis ter, Leniacis quinquies victoriam conſecutus, quemadmodum eſt apud Apollodorum in chronicis. Sed & alium quoque medicum reperimus Cnidium, quem Eudoxus in libro de terræ circuitu, crebro monere ſolitum ait in omni exercitatione articulos movendos eſſe, ſed & ſenſus quoque ſimiliter. Idem Eudoxum Cnidium tertia ac ſeptuageſima Olympiade floruiſſe ait, & ea, quæ ad curvarum linearum rationem pertinent, inveniſſe. Mortuus eſt, cum tertium & quinquageſimum annum ageret. quo autem tempore in Ægypto cum Ichonuphi Heliopolitano congreſſus eſt, ejus Apis pallium circum lambit. quocirca illuſtrem illum quidem futurum, non tamen diu victurum ſacerdotes dixerunt, quemadmodum eſt apud Phavorinum in commentariis. In eum eſt illud noſtrum tale. Fama eſt Eudoxum Memphi proprium fatum a bove pulchre cornuto antea didiciſſe. atque ille quidem nihil dixit: unde enim bovi ſermo? natura vitulo loquax os Apidi non dedit. ſed prope illum oblique adſtans, ſtolam lambit, hoc videlicet aperte indicans, eum cito è vita eſſe diſceſſurum. Itaque ei celeriter mors adventavit, cum tres & decies quinque pleiadas aſpexiſſet. Hunc pro Eudoxo Endoxum ob nominis ſplendorem appellabant. Sed quoniam illuſtres jam Pythagoricos enumeravimus, dicamus nunc etiam de his, qui ſparſim, ut aiunt, traditi ſunt. Primo autem de Heraclito dicendum eſt.

A νοιαν αὐτοῦ πεσόντων. γεγόνασι δὲ Εὔδοξοι τρεῖς· αὐτὸς οὗτος· ἕτερος, Ῥόδιος, ἱστορίας γεγραφώς· τρίτος, Σικελιώτης, παῖς Ἀγαθοκλέους, ποιητὴς κωμῳδίας, νίκας ἑλὼν ἀστικὰς μὲν τρεῖς, ληναϊκὰς δὲ πέντε, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς. εὑρίσκομεν δὲ καὶ ἄλλον ἰατρὸν Κνίδιον, περὶ οὗ φησιν Εὔδοξος ἐν γῆς περιόδῳ, ὡς εἴη παραγγέλλων ἀεὶ συνεχὲς κινεῖν τὰ ἄρθρα πάσῃ γυμνασίᾳ ἀλλὰ καὶ τὰς αἰσθήσεις ὁμοίως. ὁ δ' αὐτός φησι B τὸν Κνίδιον Εὔδοξον ἀκμάσαι κατὰ τὴν γ' καὶ ο' Ὀλυμπιάδα, εὑρεῖν τε τὰ περὶ τὰς καμπύλας γραμμάς. ἐτελεύτησε δὲ τρίτον ἄγων καὶ ν' ἔτος. ὅτε δὲ συνεγίνετο ἐν Αἰγύπτῳ Ἰχόνουφι τῷ Ἡλιουπολίτῃ, ὁ Ἆπις αὐτοῦ θοἰμάτιον περιελιχμήσατο. ἔνδοξον οὖν αὐτὸν ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον ἔφασαν οἱ ἱερεῖς ἔσεσθαι, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασιν. ἔστι δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον· Ἐν Μέμφει λόγος ἐστὶ προμαθεῖν τὴν ἰδίην Εὔδο- C ξον ποτὲ μοῖραν παρὰ τοῦ καλλικέρω ταύρου. κοὐδὲν ἔλεξε. βοῒ γὰρ πόθεν λόγος; φύσις οὐκ ἔδωκε μόσχῳ λάλον Ἄπιδι στόμα. παρὰ δὲ αὐτὸν λέχριος στὰς ἐλιχμήσατο στολήν, προφανῶς τοῦτο διδάσκων, ἀποδύσῃ βιοτὴν ὅσον οὔπω. διὸ καὶ οἱ ταχέως ἦλθε μόρος, δεκάκις πέντε ἐπὶ τρεῖς εἰσιδόντι πλειάδας. τοῦτον ἀντὶ Εὐδόξου Ἔνδοξον ἐκάλουν διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς φήμης. ἐπειδὴ δὲ περὶ τῶν ἐλλογίμων Πυθαγορικῶν διεληλύθα- D μεν, ἤδη περὶ τῶν σποράδην, ὥς φασι, διαλεχθῶμεν. λεκτέον δὲ πρῶτον περὶ Ἡρακλείτου.

ΛΑΕΡΤΙΟΥ A
ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ
ΒΙΒΛΙΟΝ ἜΝΝΑΤΟΝ.
ἩΡΑΚΛΕΙΤΟΣ.

ἩΡΑΚΛΕΙΤΟΣ Βλύσωνος, ἢ (ὥς τινες) Ἡρακίοντος, Ἐφέσιος. οὗτος ἤκμαζε μὲν κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. μεγαλόφρων δὲ γέγονε παρ' ὁντιναοῦν, καὶ ὑπερόπτης· ὡς καὶ ἐκ B τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ δῆλον, ἐν ᾧ φησι, Πολυμαθίη νόον οὐ διδάσκει. Ἡσίοδον γὰρ ἂν ἐδίδαξε καὶ Πυθαγόρην, αὖθίς τε Ξενοφάνεά τε καὶ Ἑκαταῖον. εἶναι γὰρ ἓν τὸ σοφὸν ἐπίστασθαι γνώμην ὅτε ἡ ἐγκυβερνῆσαι πάντα διὰ πάντων. τόν τε Ὅμηρον ἔφασκεν ἄξιον ἐκ τῶν ἀγώνων ἐκβάλλεσθαι καὶ ῥαπίζεσθαι, καὶ Ἀρχίλοχον ὁμοίως. ἔλεγε δὲ καὶ Ὕβριν χρὴ σβεννύειν μᾶλλον ἢ πυρκαϊήν. καὶ, Μάχεσθαι χρὴ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου, C ὅκως ὑπὲρ τείχεος. καθάπτεται δὲ καὶ τῶν Ἐφεσίων, ἐπὶ τῷ τὸν ἑταῖρον ἐκβαλεῖν Ἑρμόδωρον· ἐν οἷς φησὶν, Ἄξιον Ἐφεσίοις ἡβηδὸν ἀποθανεῖν πᾶσι, καὶ τοῖς ἀνήβοις τὴν πόλιν καταλιπεῖν, οἵ τινες Ἑρμόδωρον ἑωϋτῶν ὀνήϊστον ἐξέβαλον λέγοντες, Ἡμέων μηδὲ εἷς ὀνήϊστος ἔστω· εἰ δέ τις τοιοῦτος, ἄλλῃ τε καὶ μετ' ἄλλων. ἀξιούμενος δὲ καὶ νόμους θεῖναι πρὸς αὐτῶν, ὑπερεῖδε, διὰ τὸ ἤδη κεκρατῆσθαι τῇ πονηρᾷ πολιτείᾳ τὴν πόλιν. ἀναχωρήσας δὲ εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος μετὰ τῶν παίδων ἠστραγάλιζε· περιστάντων δ' αὐτὸν τῶν Ἐφεσίων, Τί, D ὦ κάκιστοι, θαυμάζετε; ἔφη· ἢ οὐ κρεῖττον τοῦτο ποιεῖν ἢ μεθ' ὑμῶν πολιτεύεσθαι; καὶ τέλος, μισανθρωπήσας καὶ ἐκπατήσας, ἐν τοῖς ὄρεσι διῃτᾶτο, πόας σιτούμενος καὶ βοτάνας. καὶ μέντοι καὶ διὰ τοῦτο περιτραπεὶς εἰς ὕδερον, κατῆλθεν εἰς ἄστυ, καὶ τῶν ἰατρῶν αἰνιγματωδῶς ἐπυνθάνετο εἰ δύναιντο ἐξ ἐπομβρίας αὐχμὸν ποιῆσαι· τῶν δὲ μὴ συνιέντων, αὐτὸν εἰς βούστασιν κατορύξας, τῇ τῶν βολίτων ἀλέᾳ ἤλπισεν ἐξατμισθήσεσθαι. οὐδὲν δ' ἀνύων οὐδ' οὕτως, ἐτελεύτα, βιοὺς ἔτη ξʹ. καὶ ἔστιν εἰς αὐτὸν ἡμῶν οὕτως E ἔχον,

LAERTII
DIOGENIS
LIBER NONUS.
HERACLITUS.

HERACLITUS Blyſonis, vel,ut quidam aiunt, Heracionis filius, Epheſius fuit. Hic floruit Olympiade nona & ſexageſima, magnitudine animi ac ſuperbia cuilibet ſuperior; quod vel ex ejus volumine manifeſtum eſt, in quo ait, Multarum rerum doctrina mentem non docet. Heſiodum enim, ac Pythagoram, itidemque Xenophanem, atque Hecatæum docuiſſet. unam enim eſſe ſapientiam, animum ſcire,in quo omnium ſemper rerum gubernationem omnino poſitam fuiſſe. Atque etiam Homerum dignum eſſe dicebat, qui ex certaminibus ejiceretur, colaphiſque cæderetur;ſimiliter Archilochum. Aiebat etiam, contumeliam magis, quam incendium extinguendum eſſe:populumque pro legibus æque ac pro mœnibus decertare oportere. Epheſios autem objurgat eo nomine, quod Hermodorum ſodalem ſuum ejecerint, cum ita ait, Digni ſunt Epheſii puberes omnes interire, ac civitatem impuberibus relinquere, qui Hermodorum inter eos præſtantiſſimum ejecerunt, dicentes, Nemo de nobis unus excellat :quod ſi quis talis extiterit, alio in loco,& apud alios ſit. Ipſe autem eis leges dare juſſus, propterea neglexit, quod prava jam reipub. regendæ ratio in civitate dominaretur; cumque in Dianæ templum ſeceſſiſſet, una cum pueris aſtragalis ludebat: Circumſtantibus vero eum Epheſiis, Quid,inquit, peſſimi, admiramini? nonne hoc agere præſtat quam vobiſcum remp. gerere? Denique hominum odio affectus, cum de via declinaſſet, in montibus victitabat,graminibuſque & herbis paſcebatur; & tamen hanc ob cauſam cum aquæ intercutis in morbum incidiſſet, in urbem reverſus eſt, atque à medicis per ænigmata quæſivit, an ex imbre ſiccitatem poſſent efficere: quod cum illi non intelligerent, ſeipſum in caulas includens, ſtercoris tepore exhaurire humorem poſſe ſperavit. Sed cum ne ſic quidem quidquam profeciſſet, mortuus eſt, cum annos ſexaginta vixiſſet. In eum eſt illud noſtrum;

Sæpe

Sæpe Heraclitum miratus ſum, quomodo olim vitam
Sic exhauriens infelix, poſtea mortuus eſt.
Corpus enim irrigans malus morbus aqua, lucem
Extinxit è ſuperciliis, tenebraſque adduxit.

Hermippus cum medicos rogaſſe ait, an extenuatis quis inteſtinis humorem ejicere poſſet? negantibus autem illis, adverſo ſe ſoli objeciſſe, puerosque juſſiſſe, ut ſe boum ſtercore oblinerent; atque ita jacentem, poſtridie mortuum, ac in foro ſepultum eſſe. Neanthes Cyzicenus illum, cum avellere ſtercus non potuiſſet, ibidem permanſiſſe tradit, cumque ob mutationem ignoratus eſſet, à canibus laceratum fuiſſe. A pueritia admirabilis extitit. nam & cum juvenis eſſet, nihil ſe eſſe aſſerebat, cumque adoleviſſet, omnia ſe ſcire aiebat. Neminem audivit; ſed ipſe per ſe quæſiviſſe omnia, & à ſeipſo didiciſſe dicebat. Sotion tamen quoſdam tradidiſſe ait, eum Xenophanis auditorem fuiſſe, Ariſtonemque in libro de Heraclito, illum aquæ intercutis morbo liberatum fuiſſe ſcribere, ſed alio ex morbo periiſſe. idem Hippobotus quoque tradit. liber autem, qui ipſius eſſe fertur, continet ille quidem phyſicam, ſed in tres partes dividitur, quarum una eſt de univerſitate, altera de civili, tertia de divinarum rerum ratione. eum librum, ut quibuſdam placet, apud Dianæ templum depoſuit; & in eo ſcribendo obſcuritatem affectavit, ut qui poſſent, intelligerent, nec, quia populariter ſcriptus eſſet, facile deſpici poſſet. quod Timon quoque indicat, ita ſcribens;

Hos inter turbator multitudinis convitiator Heraclitus
Ænigmaticus ſurrexit.

Theophraſtus ob furorem alia quidem ipſum inchoata, alia vero aliter ſcripſiſſe ait. Ejus autem animi magnitudinis Antiſthenes in ſucceſſionibus ſignum illud dicit, quod fratri regno ceſſerit. Tanta vero volumen ab eo ſcriptum gloria fuit, ut qui ejus ſectam ſecuti ſunt, ab eo Heraclitiani ſint appellati. Hæc autem ei generatim videbantur; Ex igne omnia conſtare, eodemque omnia interire. Omnia fato fieri. Ea, quæ ſunt, contrariorum mutatione coagmentata eſſe. Omnia animarum; & larium plena eſſe. Scripſit etiam de omnibus, quæ in toto mundo conſtant, perturbationibus. Solem tantum eſſe, quantus appareat. Dicitur etiam animæ conandum, quem nulla unquam ratione quiſquam perveſtigaverit; adeo ejus in profundo abſtruſa eſt ratio. Arrogantiam ſacrum morbum appellabat. Viſum falli dicebat. Splendide interdum in eo volumine, & manifeſte ita loquitur, ut vel tardiſſimus quiſque facile intelligere, & animi altitudinem cognoſcere poſſit. Brevitas, & orationis gravitas in eo ſumma fuit. Sigillatim vero dogmata ejus hujuſmodi ſunt; Ignem eſſe elementum, atque ignis viciſſitudinem. Omnia, quæ gignuntur, rarit te,

A Πολλάκις Ἡράκλειτον ἐθαύμασα, πῶς ποτε τὸ ζῆν
Ὧδε διαντλήσας δύσμορος, εἶτ᾽ ἔθανεν.
Σῶμα γὰρ ἀρδεύσασα κακὴ νόσος ὕδατι, φέγγος
Ἔσβεσεν ἐκ βλεφάρων, καὶ σκότον ἠγάγετο.

Ἕρμιππος δέ φησι λέγειν αὐτὸν τοῖς ἰατροῖς, εἴ τις δύναται ἔντερα ταπεινώσας ὑγρὸν ἐξερᾶσαι; ἀπειπόντων δὲ, θεῖναι αὐτὸν εἰς τὸν ἥλιον, καὶ κελεύειν τοὺς παῖδας βολίτοις καταπλάττειν· οὕτω δὴ κατατεινόμενον, δευτεραῖον τελευτῆσαι, καὶ ταφῆναι ἐν τῇ ἀγορᾷ. B Νεάνθης δ᾽ ὁ Κυζικηνός φησι μὴ δυνηθέντα αὐτὸν ἀποσπάσαι τὰ βόλιτα, μεῖναι, καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν ἀγνοηθέντα, κυνόβρωτον γενέσθαι. γέγονε δὲ θαυμάσιος ἐκ παίδων, ὅτε καὶ νέος ὢν ἔφασκε μηδὲν εἰδέναι, τέλειος μέντοι γενόμενος, πάντα ἐγνωκέναι. ἤκουσέ τε οὐδενὸς, ἀλλ᾽ αὐτὸν ἔφη διζήσασθαι, καὶ μαθεῖν πάντα παρ᾽ ἑαυτοῦ. Σωτίων δέ φησιν εἰρηκέναι τινὰς Ξενοφάνους αὐτὸν ἀκηκοέναι· λέγειν τε Ἀρίστωνα ἐν τῷ περὶ C Ἡρακλείτου, καὶ τὸν ὕδερον αὐτὸν θεραπευθῆναι· ἀποθανεῖν δὲ ἄλλῃ νόσῳ. τοῦτο δὲ καὶ Ἱππόβοτός φησι. τὸ δὲ φερόμενον αὐτοῦ βιβλίον ἐστὶ μὲν ἀπὸ τοῦ συνέχοντος περὶ φύσεως· διῄρηται δὲ εἰς τρεῖς λόγους, εἴς τε τὸν περὶ τοῦ παντὸς, καὶ πολιτικὸν, καὶ θεολογικόν. ἀνέθηκε δὲ αὐτὸ εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν· ὡς μέν τινες, ἐπιτηδεύσας ἀσαφέστερον γράψαι, ὅπως οἱ δυνάμενοι προσίοιεν αὐτῷ, καὶ μὴ ἐκ τοῦ δημώδους εὐκαταφρόνητον ᾖ. τοῦτον δὲ καὶ ὁ Τίμων ὑπογράφει, λέγων,

D Τοῖς δ᾽ ἔνι κοκκυστὴς ὀχλολοίδορος Ἡράκλειτος
Αἰνικτὴς ἀνόρουσε.

Θεόφραστος δέ φησιν ὑπὸ μελαγχολίας τὰ μὲν ἡμιτελῆ, τὰ δὲ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα γράψαι. σημεῖον δ᾽ αὐτοῦ τῆς μεγαλοφροσύνης Ἀντισθένης φησὶν ἐν διαδοχαῖς· ἐκχωρῆσαι γὰρ τἀδελφῷ τῆς βασιλείας. τοσαύτην δὲ δόξαν ἔσχε τὸ σύγγραμμα, ὡς καὶ αἱρετιστὰς ἀπ᾽ αὐτοῦ γενέσθαι τοὺς κληθέντας Ἡρακλειτείους. ἐδόκει δὲ αὐτῷ καθολικῶς μὲν τάδε, Ἐκ πυρὸς τὰ πάντα συνεστάναι, καὶ εἰς τοῦτο ἀναλύεσθαι· πάντα τε γίνεσθαι E καθ᾽ εἱμαρμένην, καὶ διὰ τῆς ἐναντιοτροπῆς ἡρμόσθαι τὰ ὄντα· καὶ πάντα ψυχῶν εἶναι καὶ δαιμόνων πλήρη. εἴρηκε δὲ καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συνισταμένων πάντων παθῶν· ὅτι τε ὁ ἥλιος ἐστὶ τὸ μέγεθος οἷος φαίνεται. λέγεται δὲ καὶ ψυχῆς πειρατέον, ὃν οὐκ ἂν ἐξεύροι ὁ πᾶσαν ἐπιπορευόμενος ὁδόν· οὕτω βαθὺν λόγον ἔχει. τήν τε οἴησιν, ἱερὰν νόσον ἔλεγε· καὶ τὴν ὅρασιν, ψεύδεσθαι. λαμπρῶς τε ἐνίοτε F ἐν τῷ συγγράμματι καὶ σοφῶς ἐκβάλλει· ὥστε καὶ τὸν νωθέστατον ῥᾳδίως γνῶναι, καὶ δίαρμα ψυχῆς λαβεῖν· ἥ τε βραχύτης καὶ τὸ βάρος τῆς ἑρμηνείας ἀσύγκριτον. καὶ τὰ ἐπὶ μέρους δὲ αὐτῷ ὧδε ἔχει τῶν δογμάτων, Πῦρ εἶναι στοιχεῖον, καὶ πυρὸς ἀμοιβὴν τὰ πάντα ἀραιώσει καὶ πυκνώσει

νόσῳ τὰ γινόμενα. σαφῶς δὲ οὐδὲν ἐκτίθεται. γίνεσθαι πάντα κατ' ἐναντιότητα, καὶ ῥεῖν τὰ ὅλα ποταμοῦ δίκην· πεπεράνθαι τε τὸ πᾶν, καὶ ἕνα εἶναι κόσμον. γεννᾶσθαί τε αὐτὸν ἐκ πυρὸς, καὶ πάλιν ἐκπυροῦσθαι κατά τινας περιόδους ἐναλλὰξ τὸν σύμπαντα αἰῶνα. τοῦτο δὲ γίνεσθαι καθ' εἱμαρμένην. τῶν δὲ ἐναντίων τὸ μὲν ἐπὶ τὴν γένεσιν ἄγον, καλεῖσθαι πόλεμον καὶ ἔριν· τὸ δ' ἐπὶ τὴν ἐκπύρωσιν, ὁμολογίαν καὶ εἰρήνην, καὶ τὴν μεταβολὴν ὁδὸν ἄνω κάτω· τόν τε κόσμον γίνεσθαι κατὰ ταύτην. πυκνούμενον γὰρ τὸ πῦρ ἐξυγραίνεσθαι, συνιστάμενόν τε γίνεσθαι ὕδωρ· πηγνύμενον δὲ τὸ ὕδωρ, εἰς γῆν τρέπεσθαι· καὶ ταύτην ὁδὸν ἐπὶ τὸ κάτω εἶναι. πάλιν τε αὐτὴν τὴν γῆν χεῖσθαι, ἐξ ἧς τὸ ὕδωρ γίνεσθαι· ἐκ δὲ τούτου, τὰ λοιπὰ σχεδὸν πάντα ἐπὶ τὴν ἀναθυμίασιν ἀνάγων τὴν ἀπὸ τῆς θαλάττης· αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἐπὶ τὸ ἄνω ὁδός. γίνεσθαι δὲ ἀναθυμιάσεις ἀπό τε γῆς καὶ θαλάττης, ἃς μὲν λαμπρὰς καὶ καθαράς, ἃς δὲ σκοτεινάς. αὔξεσθαι δὲ τὸ μὲν πῦρ, ὑπὸ τῶν λαμπρῶν· τὸ δὲ ὑγρὸν, ὑπὸ τῶν ἑτέρων. τὸ δὲ περιέχον ὁποῖόν ἐστιν, οὐ δηλοῖ. εἶναι μέντοι ἐν αὐτῷ σκάφας ἐπεστραμμένας κατὰ κοῖλον πρὸς ἡμᾶς, ἐν αἷς ἀθροιζομένας τὰς λαμπρὰς ἀναθυμιάσεις ἀποτελεῖν φλόγας, ἃς εἶναι τὰ ἄστρα. λαμπροτάτην δὲ εἶναι τὴν τοῦ ἡλίου φλόγα καὶ θερμοτάτην. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἄστρα πλεῖον ἀπέχειν ἀπὸ γῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἧττον λάμπειν καὶ θάλπειν· τὴν δὲ σελήνην προσγειοτέραν οὖσαν, μὴ καθαροῦ φέρεσθαι τόπου. τὸν μέντοι ἥλιον ἐν διαυγεῖ καὶ ἀμιγεῖ κεῖσθαι, καὶ σύμμετρον ἀφ' ἡμῶν ἔχειν διάστημα. τοιγάρτοι μᾶλλον θερμαίνειν τε καὶ φωτίζειν. ἐκλείπειν τε ἥλιον καὶ σελήνην, ἄνω στρεφομένων τῶν σκαφῶν. τούς τε κατὰ μῆνα τῆς σελήνης σχηματισμοὺς γίνεσθαι, στρεφομένης ἐν αὐτῇ κατὰ μικρὸν τῆς σκάφης. ἡμέραν τε καὶ νύκτα γίνεσθαι, καὶ μῆνας, καὶ ὥρας, καὶ ἐνιαυτοὺς, ὑετούς τε καὶ πνεύματα, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, κατὰ τὰς διαφόρους ἀναθυμιάσεις. τὴν μὲν γὰρ λαμπρὰν ἀναθυμίασιν, φλογωθεῖσαν ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ ἡλίου, ἡμέραν ποιεῖν· τὴν δὲ ἐναντίαν ἐπικρατήσασαν, νύκτα ἀποτελεῖν. καὶ ἐκ μὲν τοῦ λαμπροῦ τὸ θερμὸν αὐξανόμενον, θέρος ποιεῖν· ἐκ δὲ τοῦ σκοτεινοῦ τὸ ὑγρὸν πλεονάζον, χειμῶνα ἀπεργάζεσθαι. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ περὶ τῶν ἄλλων αἰτιολογεῖ. περὶ δὲ τῆς γῆς οὐδὲν ἀποφαίνεται, ποία τίς ἐστιν, ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν σκαφῶν. καὶ ταῦτα μὲν ἦν αὐτῷ τὰ δοκοῦντα. τὰ δὲ περὶ Σωκράτους, καὶ ὅσα ἐντυχὼν τῷ συγγράμματι εἴποι, κομίσαντος Εὐριπίδου (καθά φησιν Ἀρίστων) ἐν τῷ περὶ Σωκράτους εἰρήκαμεν. Σέλευκος μέντοι φησὶν ὁ γραμματικὸς Κρότωνά τινα ἱστορεῖν ἐν τῷ Καλακολυμβητῇ, Κράτητά τινα πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα κομίσαι τὸ βιβλίον· ὃν καὶ εἰπεῖν Δηλίου τινὸς δεῖσθαι κολυμβητοῦ, ὃς οὐκ ἀποπνιγήσεται ἐν αὐτῷ. ἐπιγράφουσι δὲ αὐτὸ, οἱ μὲν Μούσας· οἱ δὲ, Περὶ φύσεως·

A & craſſitudine gigni. manifeſte autem nihil exponit. Omnia fieri ex contrariis: præterea cuncta inſtar fluminis fluere. Univerſitatem finitam, & mundum unum eſſe, eumque ex igne generatum, rurſuſque quibuſdam converſionibus viciſſim omnibus ſeculis exardeſcere. hoc autem fato fieri. Contrariorum autem, quod res ipſas ad ortum adducit, bellum, atque litem appellari; quod vero ad exuſtionem, concordiam, & pacem vocari. mutationem iter ſurſum ac deorſum eſſe, B eaque ipſa mundum generari. Etenim ignem conſtipatum liqueſcere, deinde coactum aquam fieri: ipſam porro aquam, ubi concreverit, in terram converti; atque hoc deorſum vorſum eſſe iter. rurſus ipſam liqueſcere terram, ex qua aquam gigni. Ex hac, reliqua fere omnia ad eum anhelitum revocat, qui è mari excitatur. Hæc autem ſurſum vorſum eſt via. Anhelitus autem tum à terra, tum à mari excitari, alios quidem ſplendidos ac puros, alios vero obſcuros; & augeri C quidem ignem ſplendidis, humorem vero contrariis. Quod autem omnia continet, id quale ſit, non declarat. in eo tamen, cavitate ad nos ſpectante ſcaphas quaſdam ineſſe, in quibus ſplendidos anhelitus conglobatos flammas efficere, quibus ſidera ipſa conſtare. Splendidiſſimam autem, atque calidiſſimam ſolis eſſe flammam. nam alia quidem aſtra magis à terra diſtare, ob eamque cauſam minus collucere, & calefacere. Lunam autem, quod propius abſit à terra, D in loco ferri minime puro. Solem vero, quod illuſtri puroque loco poſitus, quodque intervallo à nobis apte disjunctus ſit, idcirco magis calefacere & collucere. Solem, ac lunam converſis ſurſum ſcaphis deficere, atque etiam lunæ ſingulis menſibus ſpecies variari, cum ejus aliquantulum ſcapha ſeſe converterit. Diem, noctem, menſes, horas, annos, & imbres, & ventos, atque his ſimilia, vaporibus diverſis exiſtere. Etenim ſplendidum vaporem in circulo ſolis in- E flammatum, diem efficere; contrarium vero in eo dominantem, noctem afferre. Atque etiam eodem ſplendido anhelitu calorem auctum æſtatem afferre; obſcuro autem humorem amplificatum, hyemem reddere. Quibus convenienter aliarum quoque rerum cauſas explicat. Verum de terra, qualis ſit, nihil enuntiat; ne de ſcaphis quidem. Quæ igitur ei videbantur, hæc erant dicenda. Quæ vero pertinent ad Socratem, quæque is, cum ejus, ut Ariſto ait, ab Euripide ſibi alla- F tum volumen legiſſet, de illo dixerit, in Socratis vita jam diximus. Seleucus tamen grammaticus Crotonem quendam in Urinatore ſcripſiſſe ait, Cratetem quendam primum in Græciam librum attuliſſe, quem etiam Delio quodam illum natatore qui in eo demerſus non eſſet, indigere dixiſſe, eum alii quidem muſas inſcribunt, alii de natura. Diodotus per-

perfectum ad dirigendam vitam gubernaculum; alii morum judicium; alii moris ornamentum unius ex omnibus. Ferunt eum, cur ſileret, interrogatum, reſpondiſſe, Ut vos loquamini. Ejus conſuetudinem Darius ipſe expetivit, ad eumq; ita ſcripſit;

Rex Darius patre Hyſtaſpe Heraclitum Epheſium virum ſapientem gaudere jubet

LIbrum de natura perobſcurum, explanatuque difficilem, exorſus es. qui locis quibuſdam totidem, quibus à te ſcriptus eſt, verbis expoſitus, totiuſque mundi, & eorum quæ in eo generata ſunt, contemplationis facultatem quandam continere videtur: quæ quidem omnia divino motu continentur. Sed tamen pleraque habet, quæ aſſenſum ſuſtinent, ſic, ut qui plurimum litteris exculti ſunt, valde hæreant in ea, quæ à te recte ſcripta eſſe videtur, ſententia. Rex igitur Darius, Hyſtaſpis filius, te magiſtrum audire, Græcamque diſciplinam deſiderat. fac ergo, ut in conſpectum meum, domumque regiam, quam primum venias. Græci enim ſapientibus viris plerumque minus obtemperantes, ea deſpiciunt, quæ & ad audiendum, & ad diſcendum egregia, præclare ab eis tradita ſunt. Tibi vero apud me quidem princeps locus, & quotidie comis atque honorifica appellatio aderit, vitaque monitis tuis conſentanea.

Heraclitus Epheſius Regi Dario patre Hyſtaſpe gaudere.

QUicunque mortales vivunt, à veritate quidem & juſtitiæ ſtudio longe abſunt; inexplebilem tamen cupiditatem, & gloriæ ſtudium dementia depravati ſectantur. Ego vero omnis immemor improbitatis, omnemque innatæ ſatietatem invidiæ fugiens, & ut ſuperbiam effugiam, ad Perſarum regionem nunquam acceſſerim, paucis contentus ex mea ſententia. Talis ergo vir vel erga regem fuit. Demetrius autem in libro de his quorum eſt idem nomen, Athenienſes quoque eum valde contempſiſſe tradit, apud quos gloria florebat. Cumque ab Epheſiis deſpiceretur, domeſtica tamen prætuliſſe. De illo Demetrius quoque Phalereus in Socratis apologia mentionem facit. atque etiam qui ejus volumen explanaverint, quam plurimi fuerunt. Nam & Antiſthenes, & Heraclides Ponticus, & Cleanthes Ponticus, & Sphærus Stoicus in his numeratur: præterea Pauſanias, qui Heracliti ſta appellatus eſt, Nicomedes, & Dionyſius. E grammaticis autem Diodotus, qui ejus volumen de natura eſſe negat; de republica eſſe ait: phyſica autem exempli loco poſita. Hieronymus dicit Scythinum iamborum poetam conari ejus librum verſibus explodere. Multaque in ipſum epigrammata feruntur, in quibus & hoc;

Heraclitus ego: quid me igitur deorſum trahitis inepti?

A Διόδοτος δέ, Ἀκριβὲς οἰάκισμα πρὸς στάθμην βίου. ἄλλοι, Γνώμην ἠθῶν, τρόπου κόσμον ἑνὸς τῶν ξυμπάντων. φασὶ δὲ αὐτὸν ἐρωτηθέντα διὰ τί σιωπᾷ, φάναι, Ἵν' ὑμεῖς λαλῆτε. ἐπόθησε δὲ αὐτοῦ καὶ Δαρεῖος μετασχεῖν, καὶ ἔγραφεν ὧδε πρὸς αὐτόν,

Βασιλεὺς Δαρεῖος πατρὸς Ὑστάσπεω, Ἡράκλειτον Ἐφέσιον σοφὸν ἄνδρα προσαγορεύει, χαίρειν.

Καταβέβλησαι λόγον Περὶ φύσιος δυσνόητόν τε καὶ
B δυσεξήγητον. ἔν τισι μὲν οὖν ἑρμηνευόμενος κατὰ λέξιν σήν, δοκεῖ δύναμίν τινα περιέχειν θεωρίας κόσμου τε τοῦ σύμπαντος καὶ τῶν ἐν τούτῳ γινομένων· ἅπερ ἐστὶν ἐν θειοτάτῃ κείμενα κινήσει. τῶν δὲ πλείστων ἐποχὴν ἔχοντα· ὥστε καὶ τοὺς ἐπιπλεῖστον μετεσχηκότας συγγραμμάτων, διαπορεῖσθαι τῆς ὀρθῆς δοκούσης γεγράφθαι παρὰ σοὶ διηγήσεως. βασιλεὺς οὖν Δαρεῖος Ὑστάσπου βούλεται τῆς σῆς ἀκροάσεως μετασχεῖν καὶ παιδείας Ἑλληνικῆς. ἔρχου δὴ συντόμως πρὸς ἐμὴν ὄψιν, καὶ βασίλειον οἶκον. Ἕλληνες γὰρ ἐπὶ τὸ πλεῖ-
C στον ἀνεπισήμαντοι σοφοῖς ἀνδράσιν ὄντες, παρορῶσι τὰ καλῶς ὑπ' αὐτῶν ἐνδεικνύμενα πρὸς σπουδαίαν ἀκοὴν καὶ μάθησιν. παρ' ἐμοὶ δὲ ὑπάρχει σοι πᾶσα μὲν προεδρεία, καθ' ἡμέραν δὲ καλὴ καὶ σπουδαία προσαγόρευσις, καὶ βίος εὐδόκιμος σαῖς παραινέσεσιν.

Ἡράκλειτος Ἐφέσιος βασιλεῖ Δαρείῳ πατρὸς Ὑστάσπεω χαίρειν.

Ὁκόσοι τυγχάνουσιν ὄντες ἐπιχρόνιοι, τῆς μὲν ἀληθείης
D καὶ δικαιοπραγμοσύνης ἀπέχονται, ἀπληστίῃ δὲ καὶ δοξοκοπίῃ προσέχουσι, κακῆς ἕνεκα ἀνοίης. ἐγὼ δὲ ἀμνηστίην ἔχων πάσης πονηρίης, καὶ κόρον φεύγων παντὸς οἰκειουμένου φθόνου, καὶ διὰ τὸ περιίστασθαι ὑπερηφανίας, οὐκ ἂν ἀφικοίμην εἰς Περσῶν χώρην, ὀλίγοις ἀρκεόμενος, κατ' ἐμὴν γνώμην.

Τοιοῦτος μὲν ἀνὴρ καὶ πρὸς βασιλέα. Δημήτριος δέ φησιν ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις, καὶ Ἀθηναίων αὐτὸν ὑπερφρονῆσαι, δόξαν ἔχοντα παμπλείστην, καταφρονούμενόν τε ὑπὸ τῶν
E Ἐφεσίων, ἑλέσθαι μᾶλλον τὰ οἰκεῖα. μέμνηται αὐτοῦ καὶ ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ. πλεῖστοί τε εἰσὶν ὅσοι ἐξήγηνται αὐτοῦ τὸ σύγγραμμα. καὶ γὰρ Ἀντισθένης καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός, Κλεάνθης τε ὁ Ποντικός, καὶ Σφαῖρος ὁ Στωϊκός· πρὸς δὲ Παυσανίας ὁ κληθεὶς Ἡρακλειτιστής, Νικομήδης τε, καὶ Διονύσιος. τῶν δὲ γραμματικῶν, Διόδοτος· ὅς οὔ φησι περὶ φύσεως εἶναι τὸ σύγγραμμα, ἀλλὰ περὶ πολιτείας· τὰ
F δὲ περὶ φύσεως ἐν παραδείγματος εἴδει κεῖσθαι. Ἱερώνυμος δέ φησι καὶ Σκυθῖνον, τὸν τῶν ἰάμβων ποιητήν, ἐπιβάλλεσθαι τὸν ἐκείνου λόγον διὰ μέτρου ἐκβαλεῖν. πολλά τε εἰς αὐτὸν ἐπιγράμματα φέρεται, ἀτὰρ δὴ καὶ τόδε,

Ἡράκλειτος ἐγώ· τί με ὦ κάτω ἕλκετ' ἄμουσοι;

Οὐχ

Οὐχ ὑμῖν ἐπόνουν, τοῖς δέ μ' ἐπισταμένοις.
Εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος, τρισμύριοι· οἱ δ' ἀνάριθμοι,
Οὐδείς. ταῦτ' αὐδῶ καὶ παρὰ Περσεφόνῃ.

Καὶ ἄλλο τοιόνδε,

Μὴ ταχὺς Ἡρακλείτου ἐπ' ὀμφαλὸν εἴλεο βίβλον
Τοὐφεσίου· μάλα τοι δύσβατος ἀτραπιτός.
Ὄρφνη καὶ σκότος ἐστὶν ἀλάμπετον. ἢν δέ σε μύστης
Εἰσαγάγῃ, φανεροῦ λαμπρότερ' ἠελίου.

γεγόνασι δὲ Ἡράκλειτοι πέντε· πρῶτος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος, ποιητὴς λυρικός, οὗ ἐστι τῶν δώδεκα θεῶν ἐγκώμιον· τρίτος, ἐλεγείας ποιητὴς Ἁλικαρνασσεύς, εἰς ὃν Καλλίμαχος πεποίηκεν οὕτως,

Εἶπέ τις Ἡράκλειτε τεὸν μόρον, ἐς δ' ἐμὲ δάκρυ
Ἤγαγεν· ἐμνήσθην δ' ὁσσάκις ἀμφότεροι
Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν. ἀλλὰ σὺ μέν που
Ξεῖν' Ἁλικαρνασσεῦ τετράπαλαι σποδιή·
Αἱ δὲ τεαὶ ζώουσιν ἀηδόνες, ᾗσιν ὁ πάντων
Ἁρπάκτης ἀΐδης οὐκ ἐπὶ χεῖρα βαλεῖ.

τέταρτος, Λέσβιος, γεγραφὼς Μακεδονικήν· πέμπτος, σπουδογέλοιος, ἀπὸ κιθαρῳδίας μεταβεβηκὼς εἰς τὸ εἶδος.

ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ.

Ξενοφάνης Δεξίου, ἢ (ὡς Ἀπολλόδωρος) Ὀρθομένους, Κολοφώνιος, ἐπαινεῖται πρὸς τοῦ Τίμωνος. φησὶ γοῦν,

Ξεινοφάνην θ' ὑπάτυφον, Ὁμηροπάτην ἐπικόπτην.

οὗτος ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος ἐν Ζάγκλῃ τῆς Σικελίας διέτριβε καὶ ἐν Κατάνῃ. διήκουσε δὲ κατ' ἐνίους μὲν, οὐδενός· κατ' ἐνίους δὲ, Βότωνος Ἀθηναίου ἢ (ὥς τινες) Ἀρχελάου. καὶ (ὡς Σωτίων φησὶ) κατ' Ἀναξίμανδρον ἦν. γέγραφε δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείας καὶ ἰάμβους καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐρραψῴδει τὰ ἑαυτοῦ. ἀντιδοξάσαι τε λέγεται Θαλῇ καὶ Πυθαγόρᾳ, καθάψασθαι δὲ καὶ Ἐπιμενίδου. μακροβιώτατός τε γέγονεν, ὥς που καὶ αὐτός φησιν,

Ἤδη δ' ἑπτά τ' ἔασι καὶ ἑξήκοντ' ἐνιαυτοὶ
Βληστρίζοντες ἐμὴν φροντίδ' ἀν' Ἑλλάδα γῆν.
Ἐκ γενετῆς δὲ τότ' ἦσαν ἐείκοσι πέντε τε πρὸς τοῖς,
Εἴπερ ἐγὼ περὶ τῶνδ' οἶδα λέγειν ἐτύμως.

φησὶ δὲ τέτταρα εἶναι τῶν ὄντων στοιχεῖα, κόσμους δ' ἀπείρους, ἀπαραλλάκτους δέ. τὰ νέφη συνίστασθαι τῆς ἀφ' ἡλίου ἀτμίδος ἀναφερομένης, καὶ αἰρούσης αὐτὰ εἰς τὸ περιέχον. οὐσίαν θεοῦ, σφαιροειδῆ, μηδὲν ὅμοιον ἔχουσαν ἀνθρώπῳ. ὅλον δὲ ὁρᾶν, καὶ ὅλον ἀκούειν, μὴ μέντοι ἀναπνεῖν. σύμπαντά τε εἶναι, νοῦν, καὶ φρόνησιν, καὶ ἀΐδιον. πρῶτός τε ἀπεφήνατο ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον, φθαρτόν ἐστι· καὶ ἡ ψυχὴ, πνεῦμα. ἔφη δὲ καὶ τὰ πολλὰ ἥττω νοῦ εἶναι· Ἐμπεδοκλέους δὲ εἰπόντος αὐτῷ ὅτι ἀνεύρετός ἐστιν ὁ σοφὸς, Εἰκότως,

A *Non vobis laboravi, ſed me ſcientibus.*
Unus mihi homo, innumeri; innumeri vero;
Nullus. hæc canam, vel apud Proſerpinam.

Et aliud tale;

Ne celer Heracliti ad umbilicum deducito librum
Epheſii. valde tibi inacceſſa ſemita.
Nox & caligo eſt luce carens: ſed ſi te initiator
Introducat, claro ſplendidiora ſole.

Fuerunt autem Heracliti quinque. primus, hic ipſe. ſecundus, poeta Lyricus, cujus eſt duodecim deorum laudatio. tertius, ele-
B giarum ſcriptor Halicarnaſſeus, in quem ita fecit Callimachus;

Dixit quis Heraclite tuam mortem, ad me autem lachrymas
Adduxit: memini enim quoties utrique
Solem loquendo duximus; at tu quidem alicubi
Hoſpes Halicarnaſſi cinis jam & pulvis:
Sed tuæ vivunt philomelæ, quibus omnium
Raptor orcus manus non injiciet.

quartus, Lesbius, qui Macedonica ſcripſit.
C quintus, ridiculorum ſtudioſus, qui è citharœdo ad ſpeciem tranſiit.

XENOPHANES.

Xenophanes Dexii, ſive, ut ait Apollodorus, Orthomenis filius, Colophonius, à Timone laudatur; ait enim

Xenophanem ſubtumidum, Homerum calcantem, concidentem.

D Hic patria ejectus, Zanclam, & Catanam Siciliæ civitates incoluit; neminem, ut quidam ſentiunt, audivit; ut nonnulli putant, Botonem Athenienſem; vel, ut alii malunt, Archelaum. æqualis fuit Anaximandri, quemadmodum ait Sotion. Elegias, & iambos, in Heſiodum atque Homerum, carminibus ſcripſit, quæ ab eis de diis tradita ſunt, reprehendens. quinetiam ſua ipſe canebat. Fertur etiam Thaleti, ac Pythagoræ contraria ſtatuiſſe decreta, Epimenidem quoque tetigiſſe. Vi-
E xit diutiſſime, quod quidem & ipſe ait;

Iam vero ſeptemque ſunt & ſexaginta anni
Irretientes meam mentem per tellurem Græcam:
Ex ortu vero tunc fuerunt viginti quinque, præter illos,
Si quidem ego de his novi dicere vera.

Quatuor eſſe ait rerum elementa. mundos innumerabiles, eoſque immutabiles. nubes cogi vaporibus, qui excitantur à ſole, in ſublime aſcendentibus, eaſque ipſas in cœli ambitum attollen-
F tibus. dei formam rotundam, homini nihil ſimile habentem, quem quidem totum videre, totum audire, non tamen reſpirare; eumque eſſe ſimul omnia, mentem, prudentiam, atque æternitatem. Primus quicquid generatum eſt, mortale eſſe enuntiavit, animamque ſpiritum eſſe dixit. multa quoque inferiora eſſe, quam mentem aiebat. Empedocle autem ei

dicente, ſapientem reperiri non poſſe; Jure, inquit: ſapientem enim eum eſſe oportet, qui ſapientem dignoſcere poſſit. Sotion tradit eum primum, nihil comprehendi poſſe, affirmaviſſe; in quo errat. Colophonis ædificationem, & Eleam coloniam in Italiam deductam compoſuit verſibus duobus millibus. Floruit ſexageſima Olympiade. Demetrius Phalereus Stoicus in libro de animi ſecuritate, propriis eum manibus, ſimiliter atque Anaxagoram, filios ſepultura affeciſſe aiunt. Videtur à Pythagoricis emptus fuiſſe Parmeniſco atque Oreſtade, quemadmodum eſt apud Phavorinum in primo commentariorum. Fuit & alius Xenophanes, Lesbius poeta iambicus. Et hi quidem ſparſim.

PARMENIDES.

Parmenides Pyrethi filius, Eleates, Xenophanem audivit. Hunc Theophraſtus in epitome Anaximandri auditorem fuiſſe tradit. Xenophanem tamen, quamquam à ſe auditum, ſecutus non eſt. Cum Amenia & Diochæte Pythagorico conſuetudinem habuit, ut ait Sotion, viro tenuiore illo quidem, bono tamen atque honeſto, quem etiam magis ſecutus eſt, & mortuo tanquam heroi templum ædificavit: cumque illuſtri eſſet ortus genere, ac dives, ab Amenia, non à Xenophane ad quietem traductus eſt. Hic primus terram globoſam, & in medio poſitam enuntiavit; duoque eſſe elementa, ignem, ac terram aſſeruit; eorumque alterum opificis, alteram materiæ locum obtinere. Atque etiam hominum ortum è ſole primum extitiſſe, ipſum vero calore, ac frigore conſtare, è quibus omnia eſſe compoſita. Animam & mentem unum atque idem eſſe, quemadmodum memoriæ prodidit Theophraſtus in phyſicis, qui omnium fere dogmata expoſuit. duplicem eſſe philoſophiam; quarum alteram veritate, alteram opinione conſtare. quocirca ſic ait;

Volo autem te omnia audire
Tum veritatis beneſuadæ verum cor,
Tum mortalium opiniones, quorum non fides vera.

Ipſe quoque, ut Heſiodus, Xenophanes, & Empedocles, poemate philoſophatur. Judicium veritati attribuit, ſenſuumque ait certa non eſſe judicia. itaque ait;

Nec vero te deus multimodam per hanc viam cogat
Movere inconſideratum oculum, ſonantemque auditum,
Et linguam, ſed ratione judica multi conſilii redargutionem.

Quapropter de illo ſic ait Timon,

Parmenidiſque vim magnanimi, & glorioſi,
Qui ſane in viſu erroris attulit impulſiones.

In hunc Plato quoque dialogū ſcripſit, cujus eſt inſcriptio Parmenides, ſive de ideis. Floruit Olympiade ſexageſima nona;

A ἔφη· σοφὸν γὰρ εἶναι δεῖ τὸν ἐπιγνωσόμενον τὸν σοφόν· φησὶ δὲ Σωτίων πρῶτον αὐτὸν εἰπεῖν ἀκατάληπτα εἶναι τὰ πάντα, πλανώμενος. ἐποίησε δὲ καὶ Κολοφῶνος κτίσιν, καὶ τὸν εἰς Ἐλέαν τῆς Ἰταλίας ἀποικισμὸν, ἔπη δισχίλια, καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ γήρως, καὶ Παναίτιος ὁ Στωϊκὸς ἐν τῷ περὶ εὐθυμίας, ταῖς ἰδίαις χερσὶ θάψαι τοὺς υἱεῖς αὐτὸν, καθάπερ καὶ Ἀναξαγόραν. δοκεῖ δὲ πεπρᾶσθαι ὑπὸ Πυθαγορικῶν Παρμενίσκου καὶ Ὀρεστάδου, B καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονευμάτων πρώτῳ. γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ξενοφάνης, Λέσβιος ποιητὴς ἰάμβων. καὶ οὗτοι μὲν οἱ σποράδην.

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ.

Παρμενίδης Πύρητος, Ἐλεάτης, διήκουσε Ξενοφάνους. τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῇ ἐπιτομῇ, Ἀναξιμάνδρου φησὶν ἀκοῦσαι. C ὅμως δ' οὖν ἀκούσας καὶ Ξενοφάνους, οὐκ ἠκολούθησεν αὐτῷ. ἐκοινώνησε δὲ καὶ Ἀμεινίᾳ καὶ Διοχαίτῃ τῷ Πυθαγορικῷ, (ὥς ἔφη Σωτίων) ἀνδρὶ πένητι μὲν, καλῷ δὲ καὶ ἀγαθῷ, ᾧ καὶ μᾶλλον ἠκολούθησε. καὶ ἀποθανόντος ἡρῷον ἱδρύσατο. γένους τε ὑπάρχων λαμπροῦ καὶ πλούσιος, ὑπὸ Ἀμεινίου, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ξενοφάνους εἰς ἡσυχίαν προετράπη. πρῶτος δὲ οὗτος τὴν γῆν ἀπέφηνε σφαιροειδῆ, καὶ ἐν μέσῳ κεῖσθαι. δύο τε εἶναι στοιχεῖα, πῦρ, D καὶ γῆν· καὶ τὸ μὲν, δημιουργοῦ τάξιν ἔχειν· τὴν δὲ, ὕλης. γένεσίν τε ἀνθρώπων ἐξ ἡλίου πρῶτον γενέσθαι. αὐτὸν δὲ ὑπάρχειν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, ἐξ ὧν τὰ πάντα συνεστάναι. καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ τὸν νοῦν ταὐτὸν εἶναι, καθὰ μέμνηται καὶ Θεόφραστος ἐν τοῖς φυσικοῖς, πάντων σχεδὸν ἐκτιθέμενος τὰ δόγματα. διττήν τε ἔφη εἶναι τὴν φιλοσοφίαν· τὴν μὲν, κατὰ ἀλήθειαν· τὴν δὲ, κατὰ δόξαν. διὸ καὶ φησί που,

---- χρεὼ δέ σε πάντα πυθέσθαι

E Ἠμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεκὲς ἦτορ,
Ἠδὲ βροτῶν δόξας, ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.

καὶ αὐτὸς δὲ διὰ ποιημάτων φιλοσοφεῖ, καθάπερ Ἡσίοδός τε καὶ Ξενοφάνης καὶ Ἐμπεδοκλῆς. κριτήριον δὲ τὸν λόγον εἶπε. τάς τε αἰσθήσεις μὴ ἀκριβεῖς ὑπάρχειν. φησὶ γοῦν,

Μή σε θεὸς πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω,
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν,
Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον.

F διὸ καὶ περὶ αὐτοῦ φησὶν ὁ Τίμων,

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονα, τὴν πολύδοξον,
Ὅς ῥ' ἐπὶ φαντασίας ἀπάτης ἀνενείκατο ὤσεις.

εἰς τοῦτον καὶ Πλάτων τὸν διάλογον γέγραφε, Παρμενίδην ἐπιγράψας, ἢ Περὶ ἰδεῶν. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν θ' καὶ ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα.

καὶ

καὶ δοκεῖ πρῶτος πεφωρακέναι τὸν αὐτὸν εἶναι Ἕσπερον καὶ Φωσφόρον, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν πέμπτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων· οἱ δὲ, Πυθαγόραν. Καλλίμαχος δέ φησι μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸ ποίημα. λέγεται δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς πολίταις, ὥς φησι Σπεύσιππος ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων. καὶ πρῶτος ἐρωτῆσαι τὸν Ἀχιλλέα λόγον, ὡς Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Παρμενίδης, ῥήτωρ τεχνογράφος.

A primuſque videtur eundem eſſe Heſperum ac Luciferum animadvertiſſe, quemadmodum ait Phavorinus in V. cōmentariorum: quidam Pythagoram aiunt. Callimachus ipſius poëma eſſe negat. Dicitur etiam civibus leges dediſſe, ut eſt apud Speuſippum in libro de philoſophis. Primus etiam rogatiuncula uſus eſſe dicitur ea, quæ Achilles appellatur, quemadmodum eſt apud Phavorinum in variarum rerum hiſtoria. Alius etiam fuit Parmenides rhetor, qui artem ſcripſit.

ΜΕΛΙΣΣΟΣ.

Μέλισσος Ἰθαγένους, Σάμιος. οὗτος ἤκουσε Παρμενίδου. ἀλλὰ καὶ εἰς λόγους ἦλθεν Ἡρακλείτῳ, ὅτε καὶ συνέστησεν αὐτὸν τοῖς Ἐφεσίοις ἀγνοοῦσι, καθάπερ Ἱπποκράτης Δημόκριτον Ἀβδηρίταις. γέγονε δὲ καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ, καὶ ἀποδοχῆς παρὰ τοῖς πολίταις ἠξιωμένος. ὅθεν ναύαρχος αἱρεθεὶς, ἔτι καὶ μᾶλλον ἐθαυμάσθη, διὰ τὴν οἰκείαν ἀρετήν· ἐδόκει δὲ αὐτῷ τὸ πᾶν ἄπειρον εἶναι, καὶ ἀναλλοίωτον, καὶ ἀκίνητον, καὶ ἓν ὅμοιον ἑαυτῷ, καὶ πλῆρες. κίνησίν τε μὴ εἶναι, δοκεῖν δὲ εἶναι. ἀλλὰ καὶ περὶ θεῶν ἔλεγε μὴ δεῖν ἀποφαίνεσθαι· μὴ γὰρ εἶναι γνῶσιν αὐτῶν. φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἠκμακέναι αὐτὸν κατὰ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα.

B MELISSUS. IV.

Meliſſus Ithagenis filius Samius fuit: hic Parmenidem audivit, atq; etiam in Heracliti colloquium venit eo tempore, quo ipſum Epheſiis ignorantibus, ut Abderitis Hippocrates Democritum, commendavit. Vir fuit politicus, & bona apud ſuos cives exiſtimatione. Itaque Navarchus creatus, majore adhuc ob propriam virtutem admiratione eſt affectus. Videbatur ei rerum univerſitas infinita, immuta-
C bilis, immobilis, una, ſibique ipſi ſimilis, & plena. Negabat omnino motum eſſe, videri tamen aiebat. Sed & de diis nihil dicebat enuntiare oportere: illorum enim nullam eſſe cognitionem. Eum Apollodorus quarta & octogeſima Olympiade floruiſſe ait.

ΖΗΝΩΝ ἘΛΕΑΤΗΣ.

Ζήνων, Ἐλεάτης· τοῦτον Ἀπολλόδωρός φησιν εἶναι ἐν χρονικοῖς Πυρίθου· τὸν δὲ Παρμενίδην, φύσει μὲν Τελευταγόρου, θέσει δὲ Παρμενίδου. περὶ τούτου καὶ Μελίσσου Τίμων φησὶ ταῦτα,

Ἀμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος οὐκ ἀλαπαδνὸν
Ζήνωνος Πλατωνεπιλήπτορος ἠδὲ Μελίσσου,
Πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω, παύρων γε μὲν εἴσω.

ὁ δὴ Ζήνων διακήκοε Παρμενίδου, καὶ γέγονεν αὐτοῦ παιδικά. καὶ εὐμήκης ἦν, καθά φησι Πλάτων ἐν τῷ Παρμενίδῃ. ὁ δ' αὐτὸς ἐν τῷ σοφιστῇ καὶ Ἐλεατικὸν Παλαμήδην αὐτὸν καλεῖ. φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης εὑρετὴν αὐτὸν γενέσθαι διαλεκτικῆς, ὥσπερ Ἐμπεδοκλέα ῥητορικῆς. γέγονε δὲ ἀνὴρ γενναιότατος καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ἐν πολιτείᾳ. φέρεται δὲ αὐτοῦ βιβλία πολλῆς συνέσεως γέμοντα. καθελεῖν δὲ θελήσας Νέαρχον τὸν τύραννον (οἱ δὲ, Διομέδοντα) συνελήφθη, καθά φησιν Ἡρακλείδης ἐν τῇ Σατύρου ἐπιτομῇ. ὅτε καὶ ἐξεταζόμενος τοὺς συνειδότας, καὶ περὶ τῶν ὅπλων ὧν ἦγεν εἰς Λιπάραν, πάντας ἐμήνυσεν αὐτοῦ τοὺς φίλους· βουλόμενος αὐτὸν ἔρημον καταστῆσαι. εἶτα περί τινων εἰπὼν ἔχειν τινὰ εἰπεῖν αὐτῷ πρὸς τὸ οὖς· καὶ δακὼν, οὐκ ἀνῆκεν ἕως ἂν ἀπεκεντήθη, ταὐτὸν Ἀριστογείτονι τῷ τυραννοκτόνῳ παθών. Δημήτριος δέ φησιν ἐν τοῖς ὁμωνύμοις τὸν μυκτῆρα αὐτὸν

ZENO. V.

Zeno Eleates, hunc Apollodorus in temporum hiſtoria Pyrithi, Parme-
D nidem vero natura quidem Teleutagoræ, adoptione Parmenidis filium fuiſſe ſcribit, de hoc, & Meliſſo hæc dicit Timon;

Bilinguiſque magnam vim, nec mollem
Zenonis Platonem concidentis, atque Meliſſi,
Multis viſis ſuperiorem, paucis inferiorem.

Verum Zeno Parmenidem audivit, ab eoque eſt amatus. procerus erat, quemadmodum eſt apud Platonem in Parmenide. Idem in Sophiſte Palamedem quoque Eleaticum ipſum appellat. Eum Ariſtoteles dialecticæ inventorem fuiſſe tradit, ut
E Empedoclem rhetoricæ. Vir fuit tum philoſophia, tum in republica præſtanti in mus; ejuſque libri multa referti doctrinaſſiruntur. Sed cum Nearchum tyrannu feſive, ut quidam malunt, Diomedontemm, interficere voluiſſet, comprehenſus eſt, quemadmodum Heraclides ait in epitome Satyri: quo tempore cum conſciorum, armorumque illorum, quæ Liparam comportaverat, de ipſo quæſtio haberetur, omnes indicavit illius neceſſarios, eum ab amicis
F deſertum cupiens. Deinde cum de quibuſdam habere ſe quædam dixiſſet, quæ ipſi diceret, apprehenſam mordicus aurem non ante dimiſit, quam ſtimulis foderetur, quod idem Ariſtogitoni accidit tyrannoctono. Demetrius in libro de his quorum eſt idem nomen, nares devoraviſſe tradit;

Antiſthenes in ſucceſſionibus ait, poſt indicatos neceſſarios, interrogatum à tyranno, ſiquis alius eſſet, ſic reſpondiſſe, Tu, qui civitatis es pernicies. deinde ad eos, qui adſtabant, converſum dixiſſe, Veſtram miror timiditatem, ſi horum cauſa, quæ nunc ego ſuſtineo, tyranno ſervitis. Denique exciſam dentibus linguam in ipſum expuiſſe: cives vero concitatos illico tyrannum lapidibus obruiſſe. hæc fere plerique tradunt. Hermippus tamen eum in mortarium injectum, contuſum fuiſſe ſcribit. in quem nos ita fecimus;

Voluiſti, ô Zeno egregium, voluiſti virum tyrannum
Interficiens, liberare ſervitute Eleam.
Sed domitus es. nam te comprehenſum tyrannus in
mortario
Contudit: quid dixi? corpus enim, non te.

Vir fuit Zeno cum alioquin bonus, tum potentum æque, atque Heraclitus, contemptor. is enim Eleam, Hylem antea nominatam, Phocenſium coloniam, patriam ſuam, urbem tenuem, quæ viros tantummodo bonos alere ſciret, magis quam Athenienſium glorioſam jactationem adamavit: ad eos neque ſæpe peregre profectus, & in eodem loco vitam degens. Hic primus rogatiuncula Achille uſus eſt: Phavorinus Parmenidem, & alios quam multos ait. Hæc autem illi placent. mundos eſſe; inane nihil eſſe; omnium rerum naturam è calido, frigido, ſicco, & humido, qualibus his viciſſim inter ſe commutatis, extitiſſe. hominum è terra ortum eſſe. animam ex his, quæ dicta ſunt, nullo eorum dominante, temperatam. Hunc aiunt convitiis affectum graviter tuliſſe. cuidam vero reprehendenti dixiſſe, ſi convitiis affectus diſſimulavero, ne laudatus quidem gaudebo. Iam vero Zenones octo fuiſſe in Citiei vita diximus. Hic autem floruit Olympiade nona & ſeptuageſima.

LEUCIPPUS. VI.

LEucippus Eleates, ſive, ut quidam volunt, Abderites, ſive, ut aliis placuit, Melius fuit: hic Zenonem audivit. Placuit autem illi, omnia eſſe infinita, eaque inter ſe commutari: atque etiam eſſe univerſum inane, corporibuſque plenum. mundos etiam gigni corporibus in inane incidentibus, atque inter ſe complexis, è quorum motu per amplificationem aſtrorum naturam exiſtere: ſolem in majore circulo circum lunam ferri: terram vehi, circumque medium ſe in orbem convertentem, ejuſque formam tympani ſimilem eſſe. Primus atomos rerũ initia poſuit. atq; hæc quidem ſummatim; ſigillatim vero ita. univerſum, ut ſupra dictum eſt, infinitum eſſe vult; hujus alteram partem plenam, alteram eſſe inanem. Adjicit etiam elementa: ex his infinitos mundos generari, eoſque in ea ipſa dicit interire.

A ἀποτραγεῖν. Ἀντισθένης δὲ ἐν ταῖς Διαδοχαῖς φησὶ μετὰ τὸ μηνῦσαι τοὺς φίλους, ἐρωτηθῆναι πρὸς τοῦ τυράννου, εἴ τις ἄλλος εἴη· τὸν δὲ εἰπεῖν, Σὺ ὁ τῆς πόλεως ἀλητήριος. πρός τε τοὺς παρεστῶτας φάναι, Θαυμάζω ὑμῶν τὴν δειλίαν, εἰ τούτων ἕνεκεν ὧν νῦν ἐγὼ ὑπομένω, δουλεύετε τῷ τυράννῳ· καὶ τέλος ἀποτραγόντα τὴν γλῶτταν προσπτύσαι αὐτῷ. τοὺς δὲ πολίτας παρορμηθέντας, αὐτίκα τὸν τύραννον καταλεῦσαι. ταῦτα B δὲ σχεδὸν οἱ πλείους λαλοῦσιν. Ἕρμιππος δέ φησιν, εἰς ὅλμον αὐτὸν βληθῆναι, καὶ κατακοπῆναι. καὶ εἰς αὐτὸν ἡμεῖς εἴπομεν οὕτως,

Ἤθελες ὦ Ζήνων, καλὸν ἤθελες, ἄνδρα τύραννον
Κτείνας, ἐκλῦσαι δουλοσύνας Ἐλέαν.
Ἀλλ᾽ ἐδάμης. δὴ γάρ σε λαβὼν ὁ τύραννος ἐν ὅλμῳ
Κόψε· τί τοῦτο λέγω; σῶμα γάρ, οὐχὶ δέ σε.

γέγονε δὲ τά τε ἄλλα ἀγαθὸς ὁ Ζήνων, ἀλλὰ καὶ ὑπεροπτικὸς τῶν μειζόνων, κατ᾽ ἴσον Ἡρακλείτῳ. καὶ γὰρ οὗτος C τὴν πρότερον μὲν Ὕλην, ὕστερον δὲ Ἐλέαν, Φωκαέων οὖσαν ἀποικίαν, αὐτοῦ δὲ πατρίδα, πόλιν εὐτελῆ, καὶ μόνον ἄνδρας ἀγαθοὺς τρέφειν ἐπισταμένην, ἠγάπησε μᾶλλον τῆς Ἀθηναίων μεγαλαυχίας· οὐκ ἐπιδημήσας τὰ πολλὰ πρὸς αὐτούς, ἀλλ᾽ αὐτόθι καταβιούς. οὗτος καὶ τὸν Ἀχιλλέα πρῶτος λόγον ἠρώτησε· Φαβωρῖνος δέ φησι Παρμενίδην, καὶ ἄλλους συχνούς. ἀρέσκει δὲ αὐτῷ τάδε· κόσμους εἶναι· κενόν τε μὴ εἶναι· γεγενῆσθαι δὲ τὴν τῶν πάντων φύσιν ἐκ D θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ, λαμβανόντων αὐτῶν εἰς ἄλληλα τὴν μεταβολήν. γένεσίν τε ἀνθρώπων ἐκ γῆς εἶναι, καὶ ψυχὴν κρᾶμα ὑπάρχειν ἐκ τῶν προειρημένων, κατὰ μηδενὸς τούτων ἐπικράτησιν. τοῦτον φασὶ λοιδορούμενον ἀγανακτῆσαι· αἰτιασαμένου δέ τινος, φάναι, Ἐὰν λοιδορούμενος προσποιῶμαι, οὐδὲ ἐπαινούμενος αἰσθήσομαι. ὅτι δὲ γεγόνασι Ζήνωνες ὀκτώ, ἐν τῷ Κιτιεῖ διειλέγμεθα. ἤκμαζε δὲ οὗτος κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα.

ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ.

E ΛΕύκιππος, Ἐλεάτης· ὡς δέ τινες, Ἀβδηρίτης· κατ᾽ ἐνίους δὲ, Μήλιος. οὗτος ἤκουσε Ζήνωνος. ἤρεσκε δὲ αὐτῷ, ἄπειρα εἶναι τὰ πάντα, καὶ εἰς ἄλληλα μεταβάλλειν· τό, τε πᾶν εἶναι κενόν, καὶ πλῆρες σωμάτων. τούς τε κόσμους γίνεσθαι σωμάτων εἰς τὸ κενὸν ἐμπιπτόντων, καὶ ἀλλήλοις περιπλεκομένων· ἔκ τε τῆς κινήσεως, κατὰ τὴν αὔξησιν αὐτῶν, γίνεσθαι τὴν τῶν ἀστέρων φύσιν. φέρεσθαι δὲ τὸν ἥλιον ἐν μείζονι κύκλῳ περὶ τὴν σελήνην. F τὴν γῆν ὀχεῖσθαι, περὶ τὸ μέσον δινουμένην· σχῆμά τε αὐτῆς τυμπανοειδὲς εἶναι. πρῶτός τε ἀτόμους ἀρχὰς ὑπεστήσατο. κεφαλαιωδῶς μὲν ταῦτα. ἐπὶ μέρους δὲ ὧδε ἔχει· τὸ μὲν πᾶν ἄπειρόν φησιν, ὡς προείρηται. τούτου δὲ τὸ μέν, πλῆρες εἶναι· τὸ δέ, κενόν. καὶ στοιχεῖα φησί, κόσμους τε ἐκ τούτων ἀπείρους εἶναι, καὶ διαλύεσθαι εἰς ταῦτα.

γίνε-

γίνεσθαι δὲ τοὺς κόσμους οὕτω· φέρεσθαι κατ' ἀποτομὴν ἐκ τῆς ἀπείρου πολλὰ σώματα παντοῖα τοῖς σχήμασιν εἰς μέγα κενόν· ἅπερ ἀθροισθέντα δίνην ἀπεργάζεσθαι μίαν, καθ' ἣν προσκρούοντα καὶ παντοδαπῶς κυκλούμενα, διακρίνεσθαι χωρὶς τὰ ὅμοια πρὸς τὰ ὅμοια. ἰσορρόπων δὲ διὰ τὸ πλῆθος μηκέτι δυναμένων περιφέρεσθαι, τὰ μὲν λεπτὰ χωρεῖν εἰς τὸ ἔξω κενὸν, ὥσπερ διαττόμενα· τὰ δὲ λοιπὰ, συμμένειν, καὶ περιπλεκόμενα συγκατατρέχειν ἀλλήλα, καὶ ποιεῖν τι πρῶτον σύστημα σφαιροειδές. τοῦτο δὲ οἷον ὑμένα ἀφίστασθαι, περιέχοντα ἐν ἑαυτῷ παντοῖα σώματα· ὧν κατὰ τὴν τοῦ μέσου ἀντέρεισιν περιδινουμένων, λεπτὸν γίνεσθαι τὸν πέριξ ὑμένα, συρρεόντων ἀεὶ τῶν συνεχῶν κατ' ἐπίψαυσιν τῆς δίνης. καὶ οὕτω γίνεσθαι τὴν γῆν, συμμενόντων τῶν ἐνεχθέντων ἐπὶ τὸ μέσον. αὐτόν τε πάλιν τὸν περιέχοντα, οἷον ὑμένα, αὔξεσθαι κατὰ τὴν ἐπέκκρισιν τῶν ἔξωθεν σωμάτων· δίνῃ φερόμενον αὐτὸν ὧν ἂν ἐπιψαύσῃ, ταῦτα ἐπικτᾶσθαι. τούτων δέ τινα συμπλεκόμενα ποιεῖν σύστημα· τὸ μὲν πρῶτον, κάθυγρον καὶ πηλῶδες, ξηρανθέντα δὲ καὶ περιφερόμενα σὺν τῇ τοῦ ὅλου δίνῃ· εἶτ' ἐκπυρωθέντα, τὴν τῶν ἀστέρων ἀποτελέσαι φύσιν. εἶναι δὲ τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον, ἐξώτατον· τὸν δὲ τῆς σελήνης, προσγειότατον· τοὺς δὲ τῶν ἄλλων, μεταξὺ τούτων. καὶ πάντα μὲν τὰ ἄστρα διὰ τὸ τάχος τῆς φορᾶς. τὸν δὲ ἥλιον ὑπὸ τῶν ἀστέρων ἐκπυροῦσθαι. τὴν δὲ σελήνην τοῦ πυρὸς ὀλίγον μεταλαμβάνειν. ἐκλείπειν δὲ ἥλιον καὶ σελήνην, τῷ κεκλίσθαι τὴν γῆν πρὸς μεσημβρίαν· τὰ δὲ πρὸς ἄρκτον ἀεί τε νίφεσθαι, καὶ κατάψυχρα εἶναι, καὶ πήγνυσθαι. καὶ τὸν μὲν ἥλιον ἐκλείπειν σπανίως, τὴν δὲ σελήνην συνεχῶς· διὰ τὸ ἀνίσους εἶναι τοὺς κύκλους αὐτῶν. εἶναί τε, ὥσπερ γενέσεις κόσμου, οὕτω καὶ αὐξήσεις, καὶ φθίσεις, καὶ φθορὰς, κατά τινα ἀνάγκην, ἣν ὁποία ἐστὶν διασαφεῖ.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ.

Δημόκριτος, Ἡγησιστράτου· οἱ δὲ, Ἀθηνοκρίτου· τινὲς, Δαμασίππου· Αὐδηρίτης, ἢ (ὥς ἔνιοι) Μιλήσιος. οὗτος Μάγων τινῶν διήκουσε, καὶ Χαλδαίων, Ξέρξου τοῦ βασιλέως ἐπιστάτας τῷ πατρὶ αὐτοῦ καταλιπόντος, ἡνίκα ἐξενίσθη παρ' αὐτῷ (καθά φησι καὶ Ἡρόδοτος) παρ' ὧν τά τε περὶ θεολογίας καὶ ἀστρολογίας ἔμαθεν, ἔτι παῖς ὤν. ὕστερον δὲ Λευκίππῳ παρέβαλε, καὶ Ἀναξαγόρᾳ, κατά τινας, ἔτεσιν ὢν αὐτοῦ νεώτερος τετταράκοντα. Φαβωρῖνος δέ φησιν ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ λέγειν Δημόκριτον περὶ Ἀναξαγόρου, ὡς οὐκ εἴησαν αὐτοῦ αἱ δόξαι αἵ τε περὶ ἡλίου καὶ

A gigni vero mundos ad hunc modum; multa ex infinito abſciſſa variarumque corpora formarum magnum ad inane ferri; quæ ſimul congregata unam quandam converſionem efficiunt, per quam ſibi adverſantia, variiſque modis ſe circumvolventia, ſimilia ſeorſum ſecreta ad ſimilia ſeſe applicare. Sed cum æqualiter propendentia ob multitudinem amplius quodammodo circumvolvi nequeant, tenuiora quidem ad illud, quod extra eſt, inane accedere quaſi proſilientia, reliqua B vero ſimul manere, ſeque mutuo circumplexa eodem concurrere; ſicque primum quendam globum rotundum efficere; hunc vero quaſi membranam abſcedere, varia in ſeipſo corpora continentem; quibus, obtinente medio, ſe in orbem torquentibus, membranam, quæ circa eſt, tenuiorem reddi, corporibus his, quæ converſionem attingunt, perpetuo ſcilicet confluentibus: ſicque terram gigni; his, quæ ad medium feruntur, ſimul manentibus. Rurſus ipſum, qui circa eſt, am- C bitum, quaſi membranam, externorum incurſu corporum augeri; cumque in orbem vertatur, quæcunque attingere potuerit, hæc ſibi accquirere. Horum quædam inter ſe complexa, globum primo quidem humidum lutulentumque efficere exſiccata, ſeque cum univerſi converſione circumvolventia, deinde vero inflammata, aſtrorum naturam conficere. Solis autem circulum eſſe extimum, lunæ; terræ maxime proximum, aliis inter hos mediis interjectis. & omnia quidem aſtra D converſionis celeritate, ſolem vero ipſum aſtrorum etiam ardore igneſcere. cujus ignis lunam exiguam partem capere. ſolem ac lunam ideo, quia terra ad meridiem inclinetur, deficere. aquilonalem regionem nivibus, & frigoribus, & glacie ſemper frigeſcere. ac ſolem quidem raro, lunam vero continenter deficere, ob eam cauſam, quod utriuſque orbes æquales non ſunt. Quemadmodum autem oriatur mundus, ſic etiam augeri, imminui, atque interire, neceſſitate quadam, quæ qualis ſit, declarat,

E

DEMOCRITUS. VII.

Democritus Hegeſiſtrati filius, quidam Athenocriti, alii Damaſippi aiunt, Abderites fuit; vel, ut nonnulli malunt, Mileſius. Hic magos quoſdam & Chaldæos audivit, quos Xerxes Rex patri ejus, quo tempore apud eum hoſpitio eſt acceptus, magiſtros reliquit, quemadmodum Herodotus quoque ait: à quibus F adhuc puer divinarum rerum ſcientiam aſtrologiamque didicit deinde ad Leucippum, &, ut quidam tradunt, ad Anaxagoram quoque ſe contulit, cum eſſet illo natu minor annis quadraginta. Phavorinus in hiſtoria variarum rerum ait, Democritum hoſtili in Anaxagoram animo, quod ab eo non ſit receptus, de ſole, ac

luna ſententias illius eſſe negare, antiquas autem eſſe dicere, eaſque ipſum furatum eſſe, ab eodemque de mundi deſcriptione ac mente tradita carpere. quomodo igitur, quod nonnulli dicunt, ipſum audivit? Demetrius in libro de his quorum eſt idem nomen, & Antiſthenes in ſucceſſionibus, eum in Ægyptum ad ſacerdotes peregre profectum aiunt, ut geometriam addiſceret; in Perſidem quoque ad Chaldæos, atque ad mare rubrum veniſſe. quidam eundem cum gymnoſophiſtis in India congreſſum & in Æthiopiam profectum dicunt; cumque tertius eſſet frater, patrimonium diviſiſſe; ac plerique quidem illum minorem ſibi partem, eam ſcilicet, quæ argento conſtabat, ſumpſiſſe tradunt, quod ea ſibi peregrinaturo neceſſaria eſſet, hoc ipſum fratribus quoque doloſe ſuſpicantibus: Demetrius tamen eam ipſi partem plus centum talentis conſtitiſſe, eaque omnia conſumpſiſſe dicit. Addit quoque ipſum uſque adeo ſtudioſum fuiſſe, ut ſecreta ſibi à vicinis hortis ædicula quadam, in eam ſe includeret: cumque aliquando pater eo ſacrificii cauſa bovem adduxiſſet, ibidemque religaſſet, diu rem ignoraſſe, donec ille per ſacrificii cauſam excitatum, de bove, quæ acciderant, docuiſſet. Videtur autem, inquit, Athenas quoque profectus eſſe, neque ut cogoſceretur, gloriæ contemptu, ſtuduiſſe; & Socratem quidem noviſſe, ab eo tamen cognitum non fuiſſe. Veni enim, inquit, Athenas; nec me quiſquem cognovit. Quod ſi, Thraſyllus inquit, rivales Platonis ſunt, iſte ipſe ille non nominatus fuerit, qui cum Oenopide advenit, & alter Anaxagoras, qui in eo ſermone, quem habet cum Socrate de philoſophia, diſſerit, cui, inquit, ut pentathlo ſimilis philoſophus videbatur. Et erat quidem revera in philoſophia ad quinquenatus certamina. Nam & naturalium rerum, & moralium, & mathematicarum, & liberalium doctrinarum, & omnium artium experientiam tenebat. Hujus quoque eſt illa vox, Sermo operis umbra. Demetrius Phalereus in Socratis defenſione ne veniſſe quidem illum Athenas ait. Hoc vero jam majus, ſi tantam urbem contempſit, non ille quidem ex loco gloriam conſequi volens, ſed loco gloriam afferre ſtatuens. qualis vero eſſet, vel ex voluminibus ab eo ſcriptis manifeſtum eſt. Videtur, ut Thraſyllus ait, æmulator Pythagoricorum extitiſſe. quinetiam de ipſo Pythagora mentionem facit, ut quoniam in libro ejuſdem inſcriptionis ſic admiratur omnia ab eo accepiſſe, atque ipſum quoque niſi temporum ratio pugnaret, audiviſſe videatur. Glaucus tamen Rheginus, qui iiſdem temporibus, quibus ipſe fuit, omnino eum Pythagoricorum quempiam audiviſſe tradit. Apollodorus quoque Cyzicenus ipſum Philolai æqualem fuiſſe dicit; & ut Antiſthenes ait, ſe exercebat, ut viſa ipſa varie periclitaretur, ſolitarius nonnunquam, atque in ſepulchris degens. Ex peregrina-

A σελήνης, ἀλλὰ ἀρχαίας. τόν δὲ ὑφῃρῆσθαι, διασύρειν τε αὐτοῦ τὰ περὶ τῆς διακοσμήσεως καὶ τοῦ νοῦ, ἐχθρῶς ἔχοντα πρὸς αὐτὸν, ὅτι δὴ μὴ προσήκατο αὐτόν. πῶς οὖν (κατά τινας) ἀκήκοεν αὐτοῦ; φασὶ δὲ Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις, καὶ Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς, ἀποδημῆσαι αὐτὸν καὶ εἰς Αἴγυπτον, πρὸς τοὺς ἱερέας, γεωμετρίαν μαθησόμενον, καὶ πρὸς Χαλδαίους εἰς τὴν Περσίδα, καὶ εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν γενέσθαι. τοῖς τε γυμνοσοφισταῖς φασί τινες συμμῖξαι αὐτὸν ἐν Ἰνδίᾳ, καὶ εἰς B Αἰθιοπίαν ἐλθεῖν. τρίτον τε ὄντα ἀδελφὸν, νείμασθαι τὴν οὐσίαν. καὶ οἱ μὲν πλείους φασὶ τὴν ἐλάττω μοῖραν ἑλέσθαι, τὴν ἐν ἀργυρίῳ, χρείαν ἔχοντα καὶ ἀποδημίαν, τοῦτο κἀκείνων δολίως ὑποπτευσάντων. ὁ δὲ Δημήτριος ὑπὲρ ἑκατὸν τάλαντά φησιν εἶναι αὐτῷ τὸ μέρος, ἅπαντα δὲ καταναλῶσαι. λέγει δὲ ὅτι τοσοῦτον ἦν φιλόπονος, ὥστε τοῦ περικήπου δωμάτιόν τι ἀποτεμόμενος, κατάκλειστος ἦν· καί ποτε τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πρὸς θυ- C σίαν βοῦν ἀγαγόντος, καὶ αὐτόθι προσδήσαντος, ἱκανὸν χρόνον μὴ γνῶναι, ἕως αὐτὸν ἐκεῖνος διαναστήσας προφάσει τῆς θυσίας, καὶ τὰ περὶ τὸν βοῦν διηγήσατο. δοκεῖ δὲ (φησί) καὶ Ἀθήναζε ἐλθεῖν, καὶ μὴ σπουδάσαι γνωσθῆναι, δόξης καταφρονῶν· καὶ εἰδέναι μὲν Σωκράτην, ἀγνοεῖσθαι δὲ ὑπ' αὐτοῦ. Ἦλθον γὰρ, φησὶν, εἰς Ἀθήνας, καὶ οὔτις με ἔγνωκεν. Εἴπερ οἱ ἀντερασταὶ Πλάτωνός εἰσι, (φησὶ Θράσυλλος) οὗτος ἂν εἴη ὁ παραγινόμενος ἀνώνυμος, τῶν περὶ Οἰνοπίδην καὶ Ἀναξαγόρας ἕτερος, D ἐν τῇ πρὸς Σωκράτην ὁμιλίᾳ διαλεγόμενος περὶ φιλοσοφίας ᾧ (φησὶν) ὡς πεντάθλῳ ἔοικεν ὁ φιλόσοφος. καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ἐν φιλοσοφίᾳ πένταθλος. τὰ γὰρ φυσικὰ, καὶ τὰ ἠθικὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ μαθηματικὰ, καὶ τοὺς ἐγκυκλίους λόγους, καὶ περὶ τεχνῶν πᾶσαν εἶχεν ἐμπειρίαν. τούτου ἐστὶ καὶ τὸ, Λόγος ἔργου σκιή. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ, μηδὲ ἐλθεῖν φησιν αὐτὸν εἰς Ἀθήνας. τοῦτο δὲ καὶ μεῖζον, εἴ γε τοσαύτης πόλεως ὑπερε- E φρόνησεν, οὐκ ἐκ τόπου δόξαν λαβεῖν βουλόμενος, ἀλλὰ τόπῳ δόξαν περιθεῖναι προελόμενος. δῆλον δὲ κἀκ τῶν συγγραμμάτων, οἷος ἦν. δοκεῖ δὲ (φησὶν ὁ Θράσυλλος) ζηλωτὴς γεγονέναι τῶν Πυθαγορικῶν. ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ Πυθαγόρου μέμνηται, θαυμάζων αὐτὸν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ συγγράμματι. πάντα δὲ δοκεῖν παρὰ τούτου λαβεῖν, καὶ αὐτοῦ δ' ἂν ἀκηκοέναι, εἰ μὴ τὰ τῶν χρόνων ἐμάχετο. πάντως μέντοι τῶν Πυθα- F γορικῶν τινὸς ἀκοῦσαί φησιν αὐτὸν Γλαῦκος ὁ Ῥηγῖνος, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αὐτῷ γεγονώς. φησὶ δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Κυζικηνὸς, Φιλολάῳ αὐτὸν συγγεγονέναι. ἤσκει δὲ (φησὶν ὁ Ἀντισθένης) καὶ ποικίλως δοκιμάζειν τὰς φαντασίας, ἐρημάζων ἐνίοτε, καὶ τοῖς τάφοις ἐνδιατρίβων. ἐλθόντα δέ φησιν αὐτὸν ἐκ

ἐκ τῆς ἀποδημίας, ταπεινότατα διάγειν, ἅτε πᾶσαν τὴν οὐσίαν καταναλωκότα· τρέφεσθαί τε διὰ τὴν ἀπορίαν ὑπὸ τἀδελφοῦ Δαμάσου. ὡς δὲ προειπών τινα τῶν μελλόντων εὐδοκίμησε, λοιπὸν ἐνθέου δόξης παρὰ τοῖς πλείστοις ἠξιώθη. νόμου δὲ ὄντος τὸν ἀναλώσαντα τὴν πατρῴαν οὐσίαν, μὴ ἀξιοῦσθαι ταφῆς ἐν τῇ πατρίδι, φησὶν ὁ Ἀντισθένης συνέντα, μὴ ὑπεύθυνος γενηθείη πρός τινων φθονούντων καὶ συκοφαντούντων, ἀναγνῶναι αὐτοῖς τὸν μέγαν Διάκοσμον, ὃς ἁπάντων τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων προέχει· καὶ πεντακοσίοις ταλάντοις τιμηθῆναι. μὴ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χαλκαῖς εἰκόσι. καὶ τελευτήσαντα αὐτὸν, δημοσίᾳ ταφῆναι βιώσαντα ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη. ὁ δὲ Δημήτριος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ φησὶν ἀναγνῶναι τὸν μέγαν Διάκοσμον, ὃν μόνον ἑκατὸν ταλάντων τιμηθῆναι. ταῦτα δὲ καὶ Ἱππόβοτος φησίν. Ἀριστόξενος δ' ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι φησὶ Πλάτωνα θελῆσαι συμπλέξαι τὰ Δημοκρίτου συγγράμματα, ὁπόσα ἠδυνήθη συναγαγεῖν· Ἀμύκλαν δὲ καὶ Κλεινίαν τοὺς Πυθαγορικοὺς κωλῦσαι αὐτὸν, ὡς οὐδὲν ὄφελος· παρὰ πολλοῖς γὰρ εἶναι τὰ βιβλία ἤδη. καὶ δῆλον δέ· πάντων γὰρ σχεδὸν τῶν ἀρχαίων μεμνημένος ὁ Πλάτων, οὐδαμοῦ Δημοκρίτου διαμνημονεύει, ἀλλ' οὐδὲ ἔνθα ἀντειπεῖν τι αὐτῷ δέοι· δῆλον εἰδὼς ὡς πρὸς τὸν ἄριστον οὕτω τῶν φιλοσόφων ἔσοιτο, ὅν γε καὶ Τίμων τοῦτον ἐπαινέσας τὸν τρόπον ἔχει,

Οἷον Δημόκριτόν τε περίφρονα, ποιμένα μύθων,
Ἀμφίνοον λέσχην, ἐν πρώτοισιν ἀνέγνων.

γέγονε δὲ τοῖς χρόνοις (ὡς αὐτός φησιν ἐν τῷ μικρῷ Διακόσμῳ) νέος κατὰ πρεσβύτην Ἀναξαγόραν, ἔτεσιν αὐτοῦ νεώτερος τετταράκοντα. συντετάχθαι δέ φησι τὸν μικρὸν Διάκοσμον ἔτεσιν ὕστερον τῆς Ἰλίου ἁλώσεως τριάκοντα καὶ ἑπτακοσίοις. γεγόνοι δ' ἂν (ὡς μὲν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα· ὡς δὲ Θράσυλλος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ τὰ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Δημοκρίτου βιβλίων, κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἑβδόμης καὶ ἑβδομηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐνιαυτῷ (φησὶ) πρεσβύτερος ὢν Σωκράτους. εἴη ἂν οὖν κατὰ Ἀρχέλαον τὸν Ἀναξαγόρου μαθητὴν, καὶ τοὺς περὶ Οἰνοπίδην. καὶ γὰρ τούτου μέμνηται. μέμνηται δὲ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἑνὸς δόξης τῶν περὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα, ὡς κατ' αὐτὸν μάλιστα διαβεβοημένων· καὶ Πρωταγόρα τοῦ Ἀβδηρίτου, ὃς ὁμολογεῖται κατὰ Σωκράτην γεγονέναι. φησὶ δὲ Ἀθηνόδωρος ἐν η' περιπάτων, ἐλθόντος Ἱπποκράτους πρὸς αὐτὸν, κελεῦσαι κομισθῆναι γάλα· καὶ θεασάμενον τὸ γάλα, εἰπεῖν, καὶ αἰγὸς πρωτοτόκου καὶ μελαίνης· ὅθεν τὴν ἀκρίβειαν αὐτοῦ θαυμάσαι τὸν Ἱπποκράτην. ἀλλὰ καὶ κόρης ἀκολουθούσης τῷ Ἱπποκράτει, τῇ μὲν

A tione redeuntem duriter admodum eum vitam egiſſe ait, cum ob inopiam à Damaſo fratre aleretur; quippe qui rem omnem ſuam confeciſſet. Sed poſtquam futurorum quorundam prædictione probatus eſt, ibi tum eum divina plerique jam gloria dignati ſunt. Cumque lex eſſet, qui patrimonium diſſipaviſſet, is ut in patria ſepultura ne afficeretur, Antiſthenes præcaventem eum ne quorundam invidia aut calumniis ea in ſe lege ageretur, magnam eis mundi deſcriptionem recitaviſſe tradit, qui liber multo cæteris omnibus ab B eo ſcriptis libris antecellit, eumque non ſolum quingentis talentis donatum, ſed etiam æreis imaginibus honeſtatum fuiſſe: Mortuum vero publico ſumptu elatum, cum ſupra centum annos vixiſſet. Demetrius propinquos illius magnam mundi deſcriptionem recitaviſſe ait, quem librum centum tantummodo talentis æſtimatum. Hæc eadem Hippobotus quoque ait. Ariſtoxenus in hiſtoricis commentariis Platonem dicit Democriti volumina, quæcunque quidem cogere po- C tuiſſet, comburere voluiſſe: Amyclam vero & Cliniam Pythagoricos, perinde atque id fruſtra facturo, obſtitiſſe. Jam enim multorum in manibus libros eos eſſe: quod manifeſtum eſt. nam qui de omnibus fere antiquis mentionem facit, is Democritum nullibi nominavit, ne his quidem locis, in quibus contra eum dicere oportuerit, ipſe ſibi conſcius, qualis in optimum philoſophorum fuerit, quem vel ipſe Timon laudans ſic ſcribit,

Qualem Democritum magnanimumque, paſtorem fabularum,
Ambiguum oratione, quæ cum primis legi.

D Temporibus fuit his, quibus juvenis eſſet, Anaxagora ſene, quadraginta, quam ille minus annis natus, quemadmodum ipſemet in parva mundi deſcriptione tradit; quem librum ſeptingentis trigintaque annis poſt Trojam captam eum compoſuiſſe ferunt. Itaque Apollodorum in temporum hiſtoria ſi ſequamur, octuageſima Olympiade natus fuerit; ſi vero Thraſyllum in eo libro, qui de his inſcribitur, quæ ante Democriti librorum lectionem E legenda ſunt, tertio anno ſeptuageſimæ ſeptimæ Olympiadis, anno, quam Socrates, junior. temporibus igitur iiſdem fuerit, quibus Archelaus Anaxagoræ diſcipulus & Oenopides extiterunt. De hoc enim; deque Parmenidis ac Zenonis de uno ſententia, perinde atque illorum, quorum ætate ſua celebratum nomen eſſet, & de Protagora Abderite mentionem facit, quem omnes conſentiunt Socratis tempore extitiſſe. Athenodorus in VIII. deambulationum ait, cum ad F eum Hippocrates veniſſet, ipſum lac afferri juſſiſſe; quod cum inſpexiſſet, capræ illud, & nigræ, & quæ tum primo peperiſſet, eſſe dixiſſe; ſic, ut ejus meritis acumen Hippocrates admiraretur. Quin etiam cum Hippocratem virgo ſequeretur,

primo quidem die ita eam ſalutaſſe fertur, Salve virgo, conſequenti autem, Salve mulier. & fuerat quidem virgo nocte vitiata. Mortem obiiſſe Democritum hoc modo Hermippus tradit. Senex jam exacta ætate, cum mors immineret, graviter ſororem ejus tuliſſe, quod Cerealibus die feſto moriturus eſſet, neque Deæ debitum pietatis munus præſtare poſſet. illum autem bono eſſe animo ſororem, ſibique quotidie panem calidum afferre juſſiſſe; Hunc naribus admonens, vitam ad dies produxit; quibus elapſis, erant autem tres, ſine ullo doloris ſenſu vitam profudit: cum quidem, ut Hipparchus ait, annos centum novemque vixiſſet. noſque in Pammetro in eum ita fecimus;

Et quis natus eſt ſapiens ſic, quis opus egit tantum,
Quantum omniſciens oſtendit Democritus?
Qui mortem præſentem tres dies domibus habuit,
Et calidis panis halitibus hoſpitio excepit

Atque hæc quidem viri vita fuit. Placet autem ei omnium rerum eſſe atomos inane que initia; reliqua omnia ejuſmodi, ut de illis opinari liceat. infinitoſque eſſe mundos, eorumque & ortus & interitus eſſe. Nihil ex nihilo oriri, neque in nihilum occidere. Atomos quoque, & magnitudine, & numero eſſe infinitas, eaſque in univerſo ferri orbem conficientes; atque ita ex his omnia, quæ concreta ſunt, gigni, ignem, aquam, aerem, terram; nam & hæc ipſa quibuſdam ex atomis conſtare, quæ ob ſoliditatem omnis ſunt mortalitatis commutationiſque expertia. Solem & lunam ex hujuſmodi corpuſculis levibus ac rotundis, ſimiliterque animam conſtare, quam & mentem unum atque idem eſſe. Spectris incidentibus nos videre: omniaque neceſſitate fieri, cum omnium ortus rerum converſio cauſa ſit, quam neceſſitatem appellat. Finem in eo ponebat, ut bono animo eſſemus. quod non idem eſt, atque in voluptate ponere, ut nonnulli perperam explanantes acceperunt: ſed in eo ut tranquille ſecureque animus agat, neque illum aut metus, aut ſuperſtitio, aut pe turbatio aliqua conturbet. Hoc autem & rectum ſtatum, & multis aliis nominibus appellat. Leges hominum opus eſſe, naturæ vero atomos. atque inane. De his, quæ ipſi videbantur, hactenus. Libros autem illius Thraſyllus quoque, ut Platonis, quadruplicem in ordinem abduxit. Sunt autem moralis philoſophiæ hæc: Pythagoras. De ſapientis affectione. De his, quæ apud Orcum ſunt. Tritogenia, id ob eam cauſam, quod ex ea tria gignuntur, quibus humana omnia continentur. De fortitudine, ſeu de virtute. Amaltheæ cornu. De animi ſecuritate. Commentariorum, ſive domuum. Nam de tranquillitate animi, quam ille εὐεστὼ appellabat, liber non reperitur. Atque hæc quidem moralia. Phyſica vero hæc: Magna mundi deſcriptio, quam Theophraſtus Leucippi eſſe ait. Parva mundi deſcriptio. Coſmographia. De errantibus ſi-

A πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀσπάσασθαι οὕτω, Χαῖρε κόρη· τῇ δ' ἐχομένῃ, Χαῖρε γύναι. καὶ ἦν ἡ κόρη τῆς νυκτὸς διεφθαρμένη. τελευτῆσαι δὲ τὸν Δημόκριτον φησὶν Ἕρμιππος τοῦτον τὸν τρόπον. ἤδη ὑπέργηρων ὄντα, πρὸς τῷ καταστρέφειν εἰ[ναι]. τὴν οὖν ἀδελφὴν λυπεῖσθαι ὅτι ἐν τῇ τῶν θεσμοφορίων ἑορτῇ μέλλοι τεθνήξεσθαι, καὶ τῇ θεῷ τὸ καθῆκον αὐτὴ οὐ ποιήσειν· τὸν δὲ θαρρεῖν εἰπεῖν, καὶ κελεῦσαι αὐτῷ προσφέρειν ἄρτους θερμοὺς ὁσημέραι· τούτους δὴ ταῖς ῥισὶ προσφέρων, διεκράτησεν αὐτὴν τὴν ἑορτήν. ἐπεὶ δὲ
B παρῆλθον αἱ ἡμέραι (τρεῖς δὲ ἦσαν) ἀλυπότατα τὸν βίον προήκατο, ὥς φησιν Ἵππαρχος, ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιούς. ἡμεῖς τε εἰς αὐτὸν ἐν τῇ παμμέτρῳ τοῦτον ἐποιήσαμεν τὸν τρόπον,

Καὶ τίς ἔφυ σοφὸς ὧδε, τίς ἔργον ἔρεξε τοσοῦτον,
Ὅσσον ὁ παντοδαὴς ἤνυσε Δημόκριτος;
Ὃς θάνατον παρεόντα τρί' ἤματα δώμασιν ἔσχε,
Καὶ θερμοῖς ἄρτων ἄσθμασιν ἐξένισε.

C τοιοῦτος μὲν ὁ βίος τἀνδρός. δοκεῖ δὲ αὐτῷ τάδε· Ἀρχὰς εἶναι τῶν ὅλων ἀτόμους, καὶ κενόν· τὰ δ' ἄλλα πάντα νενομίσθαι δοξάζεσθαι. ἀπείρους τε εἶναι κόσμους, καὶ γενητούς, καὶ φθαρτούς. μηδέν τε ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι, μηδὲ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι. καὶ τὰς ἀτόμους δὲ ἀπείρους εἶναι κατὰ μέγεθος καὶ πλῆθος· φέρεσθαι δ' ἐν τῷ ὅλῳ δινουμένας. καὶ οὕτω πάντα τὰ συγκρίματα γεννᾶν, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν. εἶναι γὰρ καὶ ταῦτα ἐξ ἀτόμων τινῶν συστήματα· ἅπερ εἶναι ἀπαθῆ καὶ ἀναλλοίω-
D τα διὰ τὴν στερρότητα. τόν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἐκ τοιούτων λείων καὶ περιφερῶν ὄγκων συγκεκρίσθαι, καὶ τὴν ψυχὴν ὁμοίως, ἣν καὶ νοῦν ταὐτὸν εἶναι. ὁρᾶν δ' ἡμᾶς κατ' εἰδώλων ἐμπτώσεις. πάντα τε κατ' ἀνάγκην γίνεσθαι, τῆς δίνης αἰτίας οὔσης τῆς γενέσεως πάντων, ἣν ἀνάγκην λέγει. τέλος δὲ εἶναι τὴν εὐθυμίαν, οὐ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῇ ἡδονῇ, ὡς ἔνιοι παρακούσαντες ἐξεδέξαντο, ἀλλὰ καθ' ἣν γαληνῶς καὶ εὐσταθῶς ἡ ψυχὴ διάγει,
E ὑπὸ μηδενὸς ταραττομένη φόβου, ἢ δεισιδαιμονίας, ἢ ἄλλου τινὸς πάθους. καλεῖ δ' αὐτὴν καὶ εὐεστὼ, καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὀνόμασι, ποιητὰ δὲ νόμιμα εἶναι· φύσει δὲ ἄτομα καὶ κενόν. καὶ ταῦτα μὲν αὐτῷ ἐδόκει. τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ καὶ Θράσυλλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν οὕτως, ὡσπερεὶ καὶ τὰ Πλάτωνος, κατὰ τετραλογίαν. ἔστι δὲ ἠθικὰ μὲν τάδε· Πυθαγόρης, Περὶ τῆς τοῦ σοφοῦ διαθέσεως, Περὶ τῶν ἐν ᾅδῃ, Τριτογένεια (τοῦτο δέ
F ἐστιν, ὅτι τρία γίνεται ἐξ αὐτῆς, ἃ πάντα τὰ ἀνθρώπινα συνέχει) Περὶ ἀνδραγαθίας, ἢ Περὶ ἀρετῆς, Ἀμαλθείας κέρας, Περὶ εὐθυμίας, Ὑπομνημάτων ἢ οἴκων. ἡ γὰρ εὐεστὼ οὐχ εὑρίσκεται. καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἠθικά. φυσικὰ δὲ, τάδε· Μέγας Διάκοσμος, ὃν οἱ περὶ Θεόφραστον Λευκίππου φασὶν εἶναι· Μικρὸς Διάκοσμος, Κοσμογραφίη,

Περὶ

Περὶ τῶν πλανήτων, Περὶ φύσεως πρῶτον, Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, ἢ Περὶ σαρκὸς β΄. Περὶ νοῦ, Περὶ αἰσθητηρίων. ταῦτά τινες ὁμοῦ γράφοντες, Περὶ ψυχῆς ἐπιγράφουσι. Περὶ χυμῶν, Περὶ χροῶν, Περὶ τῶν διαφερόντων ῥυσμῶν, Περὶ ἀμειψιρρυσμιῶν, Κρατυντήρια, ὅπερ ἐστὶν ἐπικρατικὰ τῶν προειρημένων, Περὶ εἰδώλου, ἢ Περὶ προνοίας, Περὶ λοιμῶν κανὼν α΄, β΄, γ΄. Ἀπορημάτων. ταῦτα καὶ περὶ φύσεως. τὰ δὲ ἀσύντακτα, ἐστὶ τάδε· Αἰτίαι οὐράνιαι, Αἰτίαι ἀέριοι, Αἰτίαι ἐπίπεδοι, Αἰτίαι περὶ πυρὸς καὶ τῶν ἐν πυρί, Αἰτίαι περὶ φωνῶν, Αἰτίαι περὶ σπερμάτων, καὶ φυτῶν, καὶ καρπῶν. Αἰτίαι περὶ ζώων, γ΄. Αἰτίαι σύμμικτοι, Περὶ τῆς λίθου. ταῦτα καὶ τὰ ἀσύντακτα. μαθηματικὰ δὲ τάδε· Περὶ διαφορῆς γνώμης, ἢ Περὶ ψαύσεως κύκλου καὶ σφαίρας, Περὶ γεωμετρίας, Γεωμετρικόν, Ἀριθμοί, Περὶ ἀλόγων γραμμῶν καὶ ναστῶν, β΄. Ἐκπετάσματα, Μέγας ἐνιαυτός, ἢ ἀστρονομίη, Παράπηγμα. Ἅμιλλα, Κλεψύδρα, Οὐρανογραφίη, Γεωγραφίη, Πολογραφίη, Ἀκτινογραφίη. τοσαῦτα καὶ τὰ μαθηματικά. μουσικὰ δὲ τάδε· Περὶ ῥυθμῶν καὶ ἁρμονίης, Περὶ ποιήσεως, Περὶ καλλοσύνης ἐπέων, Περὶ εὐφώνων καὶ δυσφώνων γραμμάτων, Περὶ Ὁμήρου, ἢ ὀρθοεπείης, καὶ γλωσσέων, Περὶ ἀοιδῆς, Περὶ ῥημάτων, Ὀνομαστικόν. τοσαῦτα καὶ τὰ μουσικά. τεχνικὰ δὲ τάδε, Πρόγνωσις, Περὶ διαίτης, ἢ Διαιτητικόν, ἢ ἰατρικὴ γνώμη, Αἰτίαι περὶ ἀκαιριῶν καὶ ἐπικαιριῶν, Περὶ γεωργίης, ἢ Γεωμετρικόν, Περὶ ζωγραφίης, Τακτικόν, καὶ Ὁπλομαχικόν. τοσαῦτα καὶ τάδε. τάττουσι δέ τινες κατ' ἰδίαν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων καὶ ταῦτα, τὸ Περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἱερῶν γραμμάτων, Περὶ τῶν ἐν Μερόῃ, Ὠκεανοῦ περίπλους, Περὶ ἱστορίης, Χαλδαϊκὸς λόγος, Φρύγιος λόγος, Περὶ πυρετοῦ, καὶ τῶν ἀπὸ νόσου βησσόντων, Νομικὰ αἴτια, Χέρνιβα, ἢ Προβλήματα. τὰ δ' ἄλλα ὅσα τινὲς ἀναφέρουσιν εἰς αὐτόν, τὰ μὲν ἐκ τῶν αὐτοῦ διεσκεύασται, τὰ δ' ὁμολογουμένως ἐστὶν ἀλλότρια. ταῦτα καὶ περὶ τῶν βιβλίων αὐτοῦ, καὶ τοσαῦτα. γεγόνασι δὲ Δημόκριτοι ἕξ· πρῶτος, αὐτὸς οὗτος. δεύτερος, Χῖος μουσικός, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. τρίτος, ἀνδριαντοποιός, οὗ μέμνηται Ἀντίγονος. τέταρτος, περὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ γεγραφώς, καὶ τῆς πόλεως Σαμοθρᾴκης. πέμπτος, ποιητὴς ἐπιγραμμάτων σαφὴς καὶ ἀνθηρός. ἕκτος, Περγαμηνός, ἀπὸ ῥητορικῶν λόγων.

ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ.

Πρωταγόρας Ἀρτέμωνος, ἢ (ὡς Ἀπολλόδωρος καὶ Δίνων ἐν Περσικοῖς) Μαιανδρίου, Ἀβδηρίτης, καθά φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τοῖς περὶ νόμων· (ὃς καὶ Θουρίοις νόμους γράψαι φησὶν αὐτόν) ὡς δ' Εὔπολις ἐν Κόλαξι, Τήϊος. φησὶ γάρ,

deribus. De natura primus. De hominis natura, ſive de carne,ſecundus. De mente. De ſenſibus. Hæc ſimul quidam ſcribentes De anima inſcribunt. De humoribus. De coloribus. De differentibus rugis. De rugarum permutatione. Remedia, hoc eſt, ea, quæ dicta ſunt, coercentia. De ſpectro, ſive de providentia. De peſtibus regula III. Fluxionum. Hactenus de natura.Confuſa vero hæc ſunt: Cœleſtes cauſæ,Aereæ cauſæ.Cauſæ planorum. Cauſæ ignis, & eorum quæ in igne ſunt. Cauſæ vocum. Cauſæ ſeminum, ſtirpium, & fructuum .Cauſæ animalium, III. Cauſæ confuſæ. De lapide. Et confuſa quidem hæc. Mathematica vero iſta: De differenti ſententia, ſive de tactu circuli & ſphæræ. De Geometria. Geometrica. Numeri. De lineis ratione carentibus,& ſolidis, II. Extenſa. Magnus annus, ſive Aſtronomia. Regula. Certamen. Clepſydra. Cœli deſcriptio. Geographia. Polorum deſcriptio. Radiorum deſcriptio. De Mathematicis hactenus. Muſica autem ſunt hæc: De numeris, atque harmonia. De poeſi. De venuſtate carminum. De litteris bene maleque ſonantibus. De Homero, ſive de emendata locutione,& linguis. De cantu. De verbis. Vocabulorum index. Hactenus de muſicis.Artium vero hæc: Prognoſtica de ratione victus,ſive ratio victus, ſeu medica ſententia. Cauſæ importunitatum, atque opportunitatum,De agricultura ſive Geometrica. De pictura. Militaria, & armorum dimicatio. De his hactenus. Quidam ex commentariis hæc quoque proprie ordinant. De ſacris litteris, quæ Babylone ſunt. De his, quæ apud Meroem, Oceani navigatio. De hiſtoria. Chaldaica ratio. Phrygia ratio de febre, & his qui ex morbo tuſſi laborant. Legitimæ cauſæ. Manuum ablutiones, ſive quæſtiones. Alia autem quæcunque in eum quidam conferunt, partim quidem ex illius libris compoſita ſunt, partim communi omnium conſenſu ſunt aliena. Ac de illius quidem libris hactenus. Sex autem Democriti extiterunt. primus,is ipſe. ſecundus, Chius muſicus, qui eodem fuit tempore. tertius, qui ſtatuas fecit, de quo Antigonus mentionem fecit. quartus, qui de templo, quod eſt Epheſi, ac de urbe Samothracia ſcripſit. quintus, poeta dilucidus, & floridus, qui epigrammata fecit. ſextus Pergamenus,à rhetoricis ſermonibus,

PROTAGORAS. VIII.

PRotagoras Artemonis, ſive, ut Apollodorus & Dinon in Perſicis aiunt, Mæandrii filius, Abderites fuit, quemadmodum Heraclides Ponticus in libris de legibus ait, qui eum quoque Thuriis leges dediſſe ſcribit. Ut vero Eupolis in aſſentatoribus tradit, Teius fuit. Ait enim,

Intus quidem eſt Pratogiros Teius.

Is, & Prodicus orationibus recitandis pecuniam conficiebant. Plato etiam in Protagora Prodicum magna fuiſſe voce tradit. Verum Protagoras Democritum audivit, atque, ut Phavorinus in variarum hiſtoria rerum Sait ,apientiavocabatur. Primus de omni re duos eſſe ſermones oppoſitos dixit, quos ad interrogandum adhibebat; quod quidem primus fecit. Quinetiam cujuſdam in principio libri ſic poſuit; Omnium rerum homo menſura eſt, eorum quidem, quæ ſunt; ut ſunt: eorum autem, quæ non ſunt, ut non ſunt. Animam nihil eſſe præter ſenſus aiebat, quemadmodum Plato etiam in Theæteto ait, omniaque vera eſſe aſſerebat. Alibi etiam ita exorſus eſt; De diis quidem neque ut ſint, neque ut non ſint, habeo dicere. Multa enim impediunt, quominus hoc ſciri poſſit, tum obſcuritas, tum etiam humanæ brevitas vitæ. Hoc autem ob voluminis initium, & ab Athenienſibus ejectus eſt, & ejus in foro libros combuſſerunt, cum eos edicto à ſingulis, apud quos erant, accepiſſent. Primus is ſtipendium centum minas accepit. Primus quoque partes temporis definivit, opportunitatiſque vim explicavit, ſermonum certamina inſtituit, & his, qui in diſputationibus rerum verſantur, ſophiſmata propoſuit, ſententiaque omiſſa contra vocabula diſſeruit, atque hoc ſimplex, quod nunc eſt in uſu, litigioſarum genus diſputationum induxit. Ut Timon de illo ſic dicat,

Protagoraſque immixtus litigare bene ſciens.

Iſte Socraticam differendi rationem primus immutavit, deque Antiſthenis ſermone, quo conatur oſtendere non poſſe contra dici, primus diſſeruit, quemadmodum Plato in Euthydemo tradit. Primus etiam moris ad poſita diſputandi finem fecit, quemadmodum Artemidorus dialecticus in libro ad Chryſippum tradit. Atque eum, qui callus vocatur, quo ad onera ferenda utuntur, ut ait Ariſtoteles in libro de diſciplina, primus invenit. Erat enim bajulus, quod Epicurus loco quodam ſcribit; & hac ratione gloria auctus eſt apud Democritum, ligna tuliſſe viſus. Primus orationem in quatuor partes diviſit, in precationem, interrogationem, reſponſionem, juſſum. Quidam in ſeptem aiunt, narrationem, interrogationem reſponſionem, juſſum, enuntiationem, precationem, vocatum; quas partes origines ſermonum appellabat. Alcidamas quatuor tradit, affirmationem, negationem, interrogationem, appellationem. Primum ſuum de diis ſermonem recitavit, cujus ab initio principium poſuimus. Athenis cum in Euripidis, ſive, ut quidā malunt, in Megaclidis domo recitavit. Alii in Lyceo aiunt, Archagoræ Theodoti filii diſcipuli ſui voce ad eam recitationem uſus. Accuſatus eſt a Pythodoro Polyzeli filio, uno ex quadringentis: Ariſtoteles ab Euathlo ait. Ejus, qui

A ῎Ενδοθι μὲν ἐστὶ Πρωταγόρας ὁ Τήϊος.

οὗτος καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος λόγους ἀναγινώσκοντες ἠρανίζοντο· καὶ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ φησὶ βαρύφωνον εἶναι τὸν Πρόδικον. διήκουσε δὲ ὁ Πρωταγόρας Δημοκρίτου, ἐκαλεῖτό τε σοφία, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. πρῶτος ἔφη δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματος ἀντικειμένους ἀλλήλοις· οἷς καὶ συνηρώτα, πρῶτος τοῦτο πράξας. ἀλλὰ καὶ ἤρξατό που τοῦτον τὸν
B τρόπον· Πάντων χρημάτων μέτρον, ἄνθρωπος· τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἐστί· τῶν δὲ οὐκ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν. ἔλεγέ τε μηδὲν εἶναι ψυχὴν παρὰ τὰς αἰσθήσεις (καθὰ καὶ Πλάτων φησὶν ἐν Θεαιτήτῳ) καὶ πάντα εἶναι ἀληθῆ. καὶ ἀλλαχοῦ δὲ τοῦτον ἤρξατο τὸν τρόπον, Περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι, εἴθ᾽ ὡς εἰσὶν, εἴθ᾽ ὡς οὐκ εἰσίν. πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι, ἥ τε ἀδηλότης, καὶ βραχὺς ὢν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου. διὰ ταύτην δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ
C συγγράμματος ἐξεβλήθη πρὸς Ἀθηναίων· καὶ τὰ βιβλία αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὑποκήρυκα ἀναδεξάμενοι παρ᾽ ἑκάστου τῶν κεκτημένων. οὗτος πρῶτος μισθὸν εἰσεπράξατο μνᾶς ἑκατόν· καὶ πρῶτος μέρη χρόνου διώρισε, καὶ καιροῦ δύναμιν ἐξέθετο, καὶ λόγων ἀγῶνας ἐποιήσατο, καὶ σόφισμα τοῖς πραγματολογοῦσι προσήγαγε· καὶ τὴν διάνοιαν ἀφεὶς, πρὸς τοὔνομα διελέχθη, καὶ τὸ νῦν ἐπιπόλαιον γένος τῶν ἐριστικῶν ἐγέννησεν. ἵνα καὶ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ,

D Πρωταγόρης τ᾽ ἐπίμικτος ἐριζέμεναι εὖ εἰδώς.

οὗτος καὶ τὸ Σωκρατικὸν εἶδος τῶν λόγων πρῶτος ἐκίνησε, καὶ τὸν Ἀντισθένους λόγον τὸν πειρώμενον ἀποδεικνύειν, ὡς οὐκ ἔστιν ἀντιλέγειν, οὗτος πρῶτος διείλεκται, καθά φησι Πλάτων ἐν Εὐθυδήμῳ. καὶ πρῶτος κατέδειξε τὰς πρὸς τὰς θέσεις ἐπιχειρήσεις, ὥς φησιν Ἀρτεμίδωρος ὁ διαλεκτικὸς ἐν τῷ πρὸς Χρύσιππον. καὶ πρῶτος τὴν καλουμένην τύλην, ἐφ᾽ ἧς τὰ φορτία
E βαστάζουσιν, εὗρεν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ παιδείας. φορμοφόρος γὰρ ἦν, ὥς καὶ Ἐπίκουρός που φησί. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἤρθη πρὸς Δημόκριτον, ξύλα δεδεκὼς ὀφθείς. διεῖλέ τε τὸν λόγον πρῶτος εἰς τέτταρα, εὐχωλὴν, ἐρώτησιν, ἀπόκρισιν, ἐντολήν. οἱ δὲ, εἰς ἑπτὰ, διήγησιν, ἐρώτησιν, ἀπόκρισιν, ἐντολὴν, ἀπαγγελίαν, εὐχωλὴν, κλῆσιν, οὓς καὶ πυθμένας εἶπε λόγων. Ἀλκιδάμας δὲ τέτταρας λόγους φησὶ, φάσιν, ἀπόφασιν, ἐρώτησιν, προσαγόρευσιν. πρῶτον δὲ τῶν λό-
F γων ἑαυτοῦ ἀνέγνω τὸν περὶ θεῶν, οὗ τὴν ἀρχὴν ἄνω παρεθέμεθα ἀνέγνω δὲ Ἀθήνησιν ἐν τῇ Εὐριπίδου οἰκίᾳ, ἢ (ὥς τινες) ἐν τῇ Μεγακλείδου· ἄλλοι, ἐν Λυκείῳ, μαθητοῦ τὴν φωνὴν αὐτῷ χρήσαντος Ἀρχαγόρου τοῦ Θεοδότου. κατηγόρησε δὲ αὐτοῦ Πυθόδωρος Πολυζήλου, εἷς τῶν τετρακοσίων· Ἀριστοτέλης δ᾽ Εὔαθλον φησίν. ἔστι δὲ

τὰ

τὰ σωζόμενα αὐτοῦ βιβλία τάδε· Τέχνη ἐριστικῶν, Περὶ πάλης, Περὶ τῶν μαθημάτων, Περὶ πολιτείας, Περὶ φιλοτιμίας, Περὶ ἀρετῶν, Περὶ τῆς ἐν ἀρχῇ καταστάσεως, Περὶ τῶν ἐν ᾅδου, Περὶ τῶν οὐκ ὀρθῶς τοῖς ἀνθρώποις πρασσομένων, Προστακτικός, Δίκη ὑπὲρ μισθοῦ, Ἀντιλογιῶν δύο. καὶ ταῦτα μὲν αὐτῷ τὰ βιβλία. γέγραφε δὲ καὶ Πλάτων εἰς αὐτὸν διάλογον. φησὶ Φιλόχορος, πλέοντος αὐτοῦ ἐς Σικελίαν, τὴν ναῦν καταποντωθῆναι, καὶ τοῦτο αἰνίττεσθαι Εὐριπίδην ἐν τῷ Ἰξίονι. ἔνιοι κατὰ τὴν ὁδὸν τελευτῆσαι αὐτόν, βιώσαντα ἔτη πρὸς τὰ ἐνενήκοντα. Ἀπολλόδωρος δέ φησιν ἑβδομήκοντα· σοφιστεῦσαι δὲ τεσσαράκοντα, καὶ ἀκμάζειν κατὰ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. ἔστι καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν οὕτως ἔχον,

Καί σε Πρωταγόρη φάτιν ἔκλυον, ὡς ἄρ' Ἀθηνῶν
Ἔκ ποτ' ἰὼν, καθ' ὁδὸν, πρέσβυς ἐὼν, ἔθανες.
Εἵλετο γάρ σε φυγεῖν Κέκροπος πόλις. ἀλλὰ σὺ μέν που
Παλλάδος ἄστυ φύγες, Πλουτέα δ' οὐκ ἔφυγες.

λέγεται δέ ποτε αὐτὸν ἀπαιτοῦντα τὸν μισθὸν Εὔαθλον τὸν μαθητὴν, ἐκείνου εἰπόντος, Ἀλλ' οὐδέπω νενίκηκα, εἰπεῖν, Ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἂν νικήσω, ὅτι ἐγὼ ἐνίκησα, λαβεῖν με δεῖ· ἐὰν δὲ σὺ, ὅτι σύ. γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Πρωταγόρας, ἀστρολόγος, εἰς ὃν καὶ Εὐφορίων ἐπικήδειον ἔγραψε· καὶ τρίτος, Στωϊκὸς φιλόσοφος.

ſervati ſunt, libri ſunt hi. Ars litigioſorum. De luctatione. De diſciplinis. De rep. De ambitione. De virtutibus. De prima commendatione. De his quæ apud inferos ſunt. De his quæ ab hominibus non recte fiunt. Juſſus. Judicium de mercede. Contradictorum duo libri. Atque hi quidem ejus libri ſunt. Cæterum Plato in eum etiam dialogum ſcripſit. Philochorus ait, eo in Siciliam navigante, navem mari demerſam fuiſſe, hoc autem Euripidem in Ixione innuere. Quidam eum in itinere mortuum dicunt, cum ad nonaginta annos vixiſſet: Apollodorus ſeptuaginta tradit, quadraginta autem ſophiſtem fuiſſe, & Olympiade octuageſima quarta floruiſſe. In eum eſt illud noſtrum;

Et tui Protagora famam audivi, qui ſane Athenis
Olim profectus, in itinere ſenex exiſtens obiiſti.
Sanxit enim te exulare Cecropis urbs: ſed tu quidem ſane
Palladis urbem effugiſti, Plutonem vero non effugiſti.

Fertur eo Euathlum diſcipulum mercedem poſcente, cum ille dixiſſet, At ego nondum victoriam vici, illum ſic reſpondiſſe, At ego quidem ſi vicero, quod ego vicerim; ſi vero tu viceris, quod tu viceris, accipere me oportet. Alius quoque extitit Protagoras aſtrologus, in quem Euphorion funebre carmen ſcripſit: & tertius, Stoicus philoſophus.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Διογένης, Ἀπολλοθέμιδος, Ἀπολλωνιάτης, ἀνὴρ φυσικὸς καὶ ἄγαν ἐλλόγιμος. ἤκουσε δὲ (φησὶν Ἀντισθένης) Ἀναξιμένους. ἦν δὲ ἐν τοῖς χρόνοις κατὰ Ἀναξαγόραν. τοῦτόν φησιν ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ, διὰ μέγαν φθόνον μικροῦ κινδυνεῦσαι Ἀθήνησιν. ἐδόκει δὲ αὐτῷ τάδε· Στοιχεῖον εἶναι τὸν ἀέρα, κόσμους ἀπείρους, καὶ κενὸν ἄπειρον. τόν τε ἀέρα, πυκνούμενον καὶ ἀραιούμενον, γεννητικὸν εἶναι τῶν κόσμων. οὐδὲν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι, οὐδὲ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι. τὴν γῆν, στρογγύλην, ἠρηρεισμένην ἐν τῷ μέσῳ, τὴν σύστασιν εἰληφυῖαν κατὰ τὴν ἐκ τοῦ θερμοῦ περιφορὰν, καὶ πῆξιν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ. ἀρχὴ δὲ αὐτῷ τοῦ συγγράμματος ἥδε, Λόγου παντὸς ἀρχόμενον, δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι τὴν ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον παρέχεσθαι· τὴν δὲ ἑρμηνείαν, ἁπλῆν καὶ σεμνήν.

DIOGENES. IX.

Diogenes Apollothemidis filius, Apolloniates, vir fuit phyſicus, & valde clarus. Anaximenem, ut ait Antiſthenes, audivit. Fuit iiſdem temporibus, quibus Anaxagoras. Hunc Demetrius Phalereus, in Socratis defenſione, ob invidiæ molem, Athenis parum abfuiſſe à periculo tradit. Hæc autem illi videbantur. elementum eſſe aerem. infinitos mundos, & infinitum inane. ex aere conſtipato, exſiccatoque mundos gigni aiebat. nihil ex nihilo procreari, neque in nihilum occidere. terram rotundam, & utrinque acutam in medio infixam eſſe, quæ & ardoris converſione & frigoris conglaciatione conſiſtat. Ejus initium voluminis hoc eſt; Omnis mihi videtur ſermonis principium a perſpicuo quodam initio proficiſci oportere, elocutionemque ſimplicem & gravem eſſe adhibendam.

ΑΝΑΞΑΡΧΟΣ.

Ἀνάξαρχος, Ἀβδηρίτης. οὗτος ἤκουσε Διογένους τοῦ Σμυρναίου· οἱ δὲ, Μητροδώρου τοῦ Χίου, ὃς ἔλεγε μηδὲ αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι ὅτι οὐδὲν οἶδεν. Μητρόδωρος δὲ Νέσσου τοῦ Χίου, οἱ δὲ Δημοκρίτου φασὶν ἀκοῦσαι. ὁ δ' οὖν Ἀνάξαρχος καὶ Ἀλεξάνδρῳ συνῆν, καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν δεκάτην καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ εἶχεν ἐχθρὸν Νικοκρέοντα τὸν Κύπρου τύραννον.

ANAXARCHUS. X.

Anaxarchus Abderites fuit. Is Diomenem Smyrnæum audivit. Alii Metrodorum Chium tradunt, qui aiebat, ne illud quidem ſcire ſe, quod nihil ſciret. Metrodorus eum Neſſi Chii, alii Democriti auditorem fuiſſe dicunt. Anaxarchus autem & apud Alexandrum vixit, & centeſima decima Olympiade floruit, & Nicocreontem Cypri Tyrannum inimicum habuit.

A Cum vero in convivio aliquando eum Alexander rogaſſet, cujuſmodi ſibi cœna videretur, reſpondiſſe fertur, O Rex, omnia laute. ſed, quod reliquum fuit, Satrapæ cujuſdam apponi caput oportebat: id ipſum in Nicocreontem jaciens. Ille autem injuriæ memor, poſt Regis mortem, quo tempore Anaxarchus navigans invitus ad Cyprum appulit, comprehenſum, atque in mortarium injectum, ferreis piſtillis tundi juſſit. quod ille ſupplicium cum contemneret, illud pervulgatum dixiſſe fertur, Tu quidem Anaxar-
B chi culeum tunde, Anaxarchum vero ipſum non tundis. Nicocreonte vero etiam abſcindi linguam ejus jubente, fama eſt, dentibus exciſam in eum expuiſſe. In eumque eſt illud noſtrum;

Tundite Nicocreon adhuc etiam valde, culeus eſt.
Tundite: Anaxarchus autem in Iovis eſt jam diu,
Teque diſtinguere paululum nubiloſa hæc dicet
Verba Proſerpina, abi molitor improbe.

Is ob perturbationum vacuitatem, vitæque
C facilitatem, & Felix vocabatur & is erat, qui facile modeſtos homines redderet. Itaque Alexandrum deum ſe eſſe exiſtimantem caſtigavit. Ubi enim quodam ex vulnere ſanguinem ei vidit effluere, digitum ad eum intendens, ait,

Iſte quidem ſanguis, & non cruor,
Qualis ſane fluit beatis Divis.

Plutarchus autem ipſum Alexandrum hoc amicis dixiſſe ait. Quinetiam aliquando
D Anaxarchum ipſi propinantem, calicem oſtendiſſe, dixiſſeque,

Vulnerabitur ſane quis deorum mortali manu.

PYRRHON. XI.

PYrrhon Heleus Pliſtarchi filius fuit, quemadmodum Diocles tradit: ut vero Apollodorus in temporum ait hiſtoria, antea pictor era., Dryſonemque Stilponis filium, ut Alexa der in ſucceſſioni-
E bus ait, audivit; deinde Anaxarchum ubique ſequutus eſt, ſic, ut & cum Gymnoſophiſtis, & cum Magis in India congreſſus fuerit. Quocirca generoſe admodum philoſophatus videtur, cum nihil eſſe quod percipi poſſet, aſſenſuſque retentionem in philoſophiam induxerit, quemadmodum Aſcanius tradit Abderites. Nihil enim neque pulchrum, neque turpe, neque juſtum, neque injuſtum: cæteriſque in rebus omnibus ſimiliter nihil eſſe, quod vere eſſet; ſed lege, & con-
F ſuetudine homines omnia agere aiebat. unumquodque enim non magis hoc, quam illud eſſe. Huic opinioni vita ejus conſentiebat, cum nihil quidquam vitaret, nihil caveret, omnia ſubiret, plauſtra, ſi fors obtuliſſet, prærupta loca, canes non declinaret, omniaque ageret, quæ quivis qui ſenſibus nihil concederet. Eum tamen Antigonus Carſtiius ab

A καί ποτε ἐν συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐρωτήσαντος αὐτόν, τί ἄρα δοκεῖ τὸ δεῖπνον; εἰπεῖν φασιν, Ὦ βασιλεῦ, πάντα πολυτελῶς· ἔδει δὲ λοιπὸν κεφαλὴν σατράπου τινὸς παρατεθεῖσθαι· ἀπορρίπτων πρὸς τὸν Νικοκρέοντα. ὁ δέ, μνησικακήσας, μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ βασιλέως, ὅτε πλέων ἀκουσίως προσηνέχθη τῇ Κύπρῳ ὁ Ἀνάξαρχος, συλλαβὼν αὐτὸν καὶ εἰς ὅλμον βαλών, ἐκέλευσε σιδηροῖς ὑπέροις τύπτεσθαι. τὸν δέ, οὐ φροντί-
B σαντα τῆς τιμωρίας, ἐκεῖνο δὲ εἰπεῖν τὸ περιφερόμενον, Πτύσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον, Ἀνάξαρχον δὲ οὐ πλήττεις. κελεύσαντος δὲ τοῦ Νικοκρέοντος καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ἐκτμηθῆναι, λόγος ἀποτραγόντα ἐμπτύσαι αὐτῷ. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως,

Πτύσσετε Νικοκρέων ἔτι καὶ μάλα, θύλακός ἐστι.
Πτύσσετ'· Ἀνάξαρχος δ' ἐν Διός ἐστι πάλαι.
Καί σε διαστεῖλαι ὀλίγον τὰ δυσνεφῆ τάδε λέξει
Ῥήματα Περσεφόνη, ἔρρε μύλωθρε κακέ.

C Τοῦτον διὰ τὴν ἀπάθειαν καὶ εὐκολίαν τοῦ βίου, Εὐδαιμονικὸς ἐκαλεῖτο· καὶ ἦν ἐκ τοῦ ῥᾴστου δυνατὸς σωφρονίζειν. τὸν γοῦν Ἀλέξανδρον οἰόμενον εἶναι θεὸν ἐπέτρεψεν. ἐπειδὴ γὰρ ἔκ τινος πληγῆς εἶδεν αὐτῷ καταρρέον αἷμα, δείξας τῇ χειρὶ πρὸς αὐτόν φησι,

Τουτὶ μὲν αἷμα, καὶ οὐχ ἰχὼρ
--- οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι.

Πλούταρχος δὲ αὐτὸν Ἀλέξανδρον τοῦτο λέξαι πρὸς
D τοὺς φίλους φησίν. ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε προπίνοντα αὐτῷ τὸν Ἀνάξαρχον, δεῖξαι τὴν κύλικα, καὶ εἰπεῖν,

Βληθήσεταί δὴ θεῶν βροτησίᾳ χερί.

ΠΥΡΡΩΝ.

ΠΥρρων, Ἠλεῖος, Πλειστάρχου μὲν ἦν υἱός, καθὰ καὶ Διοκλῆς ἱστορεῖ· ὥς φησι δὲ Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς, πρότερον ἦν ζωγράφος· καὶ ἤκουσε
E Δρύσωνος τοῦ Στίλπωνος, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς. εἶτα Ἀναξάρχῳ ξυνακολουθῶν πανταχοῦ, ὡς καὶ τοῖς Γυμνοσοφισταῖς ἐν Ἰνδίᾳ συμμίξαι, καὶ τοῖς Μάγοις. ὅθεν γενναιότατα δοκεῖ φιλοσοφῆσαι, τὸ τῆς ἀκαταληψίας καὶ ἐποχῆς εἶδος εἰσαγαγών, ὡς Ἀσκάνιος ὁ Ἀβδηρείτης φησίν. οὐδὲν ἔφασκεν οὔτε καλὸν, οὔτε αἰσχρὸν, οὔτε δίκαιον, οὔτε ἄδικον· καὶ ὁμοίως ἐπὶ πάντων μηδὲν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, νόμῳ δὲ καὶ ἔθει πάν-
F τα τοὺς ἀνθρώπους πράττειν· οὐ γὰρ μᾶλλον τόδε ἢ τόδε εἶναι ἕκαστον. ἀκόλουθος δ' ἦν καὶ τῷ βίῳ, μηδὲν ἐκτρεπόμενος μηδὲ φυλαττόμενος, ἅπαντα ὑφιστάμενος, ἁμάξας, εἰ τύχοι, καὶ κρημνοὺς, καὶ κύνας, καὶ ὅσα, μηδὲν ταῖς αἰσθήσεσιν ἐπιτρέπων. σώζεσθαι μέντοι (καθά φασιν οἱ περὶ τὸν Καρύστιον Ἀντίγονον) ὑπὸ τῶν γνω-

ρίμων

ρίμων παρακολουθούντων. Αἰνεσίδημος δέ φησι φιλοσοφεῖν μὲν αὐτὸν κατὰ τὸν τῆς ἐποχῆς λόγον, μὴ μέντοι γε ἀπροοράτως ἕκαστα πράττειν. ὁ δὲ πρὸς τὰ ἐνενήκοντα ἔτη κατεβίω. Ἀντίγονος δέ φησιν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Πύῤῥωνος τάδε περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὴν ἀρχὴν ἄδοξός τε ἦν καὶ πένης καὶ ζωγράφος· σώζεσθαί τε αὐτοῦ ἐν Ἤλιδι ἐν τῷ γυμνασίῳ λαμπαδιστὰς μετρίως ἔχοντας. ἐκπατεῖν τε αὐτὸν, καὶ ἐρημάζειν, σπανίως ποτὲ ἐπιφαινόμενον τοῖς οἴκοι. τοῦτο δὲ ποιεῖν ἀκούσαντα Ἰνδοῦ τινος ὀνειδίζοντος Ἀναξάρχῳ ὡς οὐκ ἂν ἕτερόν τινα διδάξαι οὗτος ἀγαθὸν, αὐτὸς αὐλὰς βασιλικὰς θεραπεύων. ἀεί τε εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ καταστήματι· ὥστε εἰ καί τις αὐτὸν καταλίποι μεταξὺ λέγοντα, αὐτὸν διαπεραίνειν τὸν λόγον· καίτοι κεκινημένον ὄντα ἐν νεότητι. πολλάκις (φησὶ) καὶ ἀπεδήμει, μηδενὶ προειπὼν, καὶ συνεπορεύετο οἷς τισιν ἤθελεν. καί ποτε Ἀναξάρχου ἐς τέλμα ἐμπεσόντος, παρῆλθεν οὐ βοηθήσας. τινῶν δὲ αἰτιωμένων, αὐτὸς Ἀνάξαρχος ἐπῄνει τὸ ἀδιάφορον καὶ ἄστοργον αὐτοῦ. καταληφθεὶς δέ ποτε καὶ ἑαυτῷ λαλῶν, καὶ ἐρωτηθεὶς τὴν αἰτίαν, ἔφη μελετᾶν χρηστὸς εἶναι. ἔν τε ταῖς ζητήσεσιν ὑπ' οὐδενὸς κατεφρονεῖτο, διὰ τὸ ἐξοδικῶς λέγειν καὶ πρὸς ἐρώτησιν. ὅθεν καὶ Ναυσιφάνην ἤδη νεανίσκον ὄντα θηραθῆναι. ἔφασκε γοῦν γίνεσθαι δεῖν τῆς μὲν διαθέσεως τῆς Πυῤῥωνείου, τῶν δὲ λόγων, τῶν ἑαυτοῦ. ἔλεγέ τε πολλάκις καὶ Ἐπίκουρον θαυμάζοντα τὴν Πύῤῥωνος ἀναστροφὴν, συνεχὲς αὐτοῦ πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. οὕτω δὲ αὐτὸν ὑπὸ τῆς πατρίδος τιμηθῆναι, ὥστε καὶ ἀρχιερέα καταστῆσαι αὐτὸν, καὶ δι' ἐκεῖνον πᾶσι τοῖς φιλοσόφοις ἀτέλειαν ψηφίσασθαι. καὶ δὴ καὶ ζηλωτὰς εἶχε πολλοὺς τῆς ἀπραγμοσύνης. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησὶν οὕτως ἐν τῷ Πύθωνι, καὶ ἐν τοῖς Σίλλοις,

> Ὦ γέρον, ὦ Πύῤῥων, πῶς ἢ πόθεν ἔκλυσιν εὗρες
> Λατρείης, δοξῶν τε κενοφροσύνης τε σοφιστῶν,
> Καὶ πάσης ἀπάτης πειθοῦς τ' ἀπελύσαο δεσμά;
> Οὐδὲ μέλει σοι ταῦτα μεταλλῆσαι τίνες αὖραι
> Ἑλλάδ' ἔχουσι, πόθεν δὲ καὶ εἰς ὅ,τι κυρεῖ ἕκαστα.

καὶ πάλιν ἐν τοῖς Ἰνδαλμοῖς,

> Τοῦτό μοι ὦ Πύῤῥων ἱμείρεται ἦτορ ἀκοῦσαι,
> Πῶς ποτ' ἀνὴρ ἔτ' ἄγεις ῥᾷστα μεθ' ἡσυχίης,
> Μοῦνος ἐν ἀνθρώποισι θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύων;

Ἀθηναῖοι δὲ καὶ πολιτείᾳ αὐτὸν ἐτίμησαν, (καθά φησι Διοκλῆς) ἐπὶ τῷ Κότυν τὸν Θρᾷκα διαχειρίσασθαι. εὐσεβῶς δὲ καὶ τῇ ἀδελφῇ συνεβίω μαίᾳ οὔσῃ, καθά φησιν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ περὶ πλούτου καὶ πενίας, ὅτε καὶ αὐτὸς φέρων εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπίπρασκεν ὀρνίθια, εἰ τύχοι, καὶ χοιρίδια· καὶ τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας καθάροι ἀδιαφόρως. λέγεται δὲ καὶ δέλφακα λούειν αὐτὸς ὑπὸ ἀδιαφορίας.

A amicis ipſum ſequentibus ſervatum ait. Ænesidemus eum aſſenſus quidem retentioni convenienter philoſophatum dicit, non tamen imprudenter ſingula agere conſueviſſe, qui annos ad nonaginta vixerit. Antigonus Caryſtius in libro de Pyrrhone hæc ait; ipſum ab initio obſcurum, tenuiorem, ac pictorem fuiſſe, ejuſque Helide in gymnaſio lampadophoros ſane bene pictos aſſervari, ipſumque de via declinare, & in ſolitudine degere conſueviſſe, cum raro domi conſpiceretur. Hoc autem ob B eam cauſam agere ſolitum, quod Indum quendam Anaxarcho exprobrantem audiviſſet, cum diceret, non poſſe eum quidquam boni alterum docere, qui aulas ipſe regias frequentaret. Atque etiam illum in eodem ſitu corporis ſemper manere ſolitum ait, ut etiam ſi quis loquentem deſeruiſſet quamquam juvenis commotior eſſet, ſermonem nihilo tamen minus abſolveret. Sæpe etiam, inquit, ignaris omnibus, peregre proficiſcebatur, & quibus in locis volebat, vagabatur; quinetiam Anaxarchus C cum aliquando in cœnum incidiſſet, nullo ei auxilio allato, præteriit. Quod cum quidam reprehendiſſent, Anaxarchus eum, quod affectionis expers neutram ſe in partem moveret, laudavit. Cum vero aliquando ſecum ipſe loqui repertus eſſet, ex eoque cauſa quæreretur, meditari ſe reſpondit quo pacto bonus eſſet. In quæſtionibus ideo à nullo contemnebatur, quod & ejus ad exitum ſemper ſpectabat oratio, & ad interrogata dicebat. Qua ipſa re Nauſiphanem, cum eſſet adhuc adoleſcentulus, D captum ferunt. Aiebat igitur animi quidem affectione Pyrrhonium, ſermonibus vero proprium ſuumque eſſe oportere. Sæpe etiam dicebat Epicurum, cum Pyrrhonis conſuetudinem admiraretur, ex ſe ipſo aſſidue de illo quærere conſueviſſe: tanto vero illum in patria honore eſſe affectum, ut eum ſacerdotum principem crearet, ejuſque cauſa philoſophos omnes immunes eſſe decerneret. Jamque multos vitæ tranquillitatis æmulatores habebat. Itaque de illo Timon in Pythone ac Sillis ita ait,

E

> *O ſenex, ò, Pyrrhon quomodo, aut unde ſolutionem reperiſti*
> *Servitutis, opinionumque inanitiſatque ſophiſtarum,*
> *Omniſque deceptionis, ſuadelæque ſolviſti vincula?*
> *Nec curæ tibi eſt, cujus auræ*
> *Græciam habent, undeque & ad quid ſunt ſingula.*

Atque iterum in ſimulachris,

> *Hoc mihi, ò Pyrrhon, deſiderat cor audire,*
> *Quomodo jam vir adhuc degis facillime cum quiete*
> *Solus inter homines dei inſtar princeps?*

F Sed & Athenienſes, quemadmodũ Diocles tradit, ideo eum in civitatem aſciverunt, quod Cotym Thracium interfeciſſet. Pie autem cum ſorore obſtetrice vixit, quemadmodum Eratoſthenes ait in libro de divitiis & paupertate. ſiquidem ipſe in forum aviculas ferens, & porculos, ſi ita ſors obtuliſſet, vendebat, & domeſtica neutram

in partem adminiſtrabat. Fertur quoque ob eam cauſam, quod neutram in partem moveretur, porculum lavare conſueviſſe: cumque de ſorore, quæ Philiſta vocabatur, neſcio quid iratus eſſet, reprehendenti reſpondiſſe, ejus quod eſſet indifferens rationem in muliercula nequaquam ſpectari oportere. Aliquando vero cane irruente perturbatus, exprobranti dixiſſe, difficile eſſe prorſus hominem exuere: pugnandum tamen quoad ejus fieri poſſit, primum quidem rebus contra ipſas res, ſin minus, certe atione. Aiunt etiam ulcere laboranti, cum medicamenta circumrodendi vim habentia adhiberentur, cum ſecaretur, cum ureretur, ne ſupercilia quidem contraxiſſe. Atque etiam Timon ejus animi affectionem in his declarat, quæ ad Pythonem ſcribit. Philon Athenienſis illius ſodales aiebat, eum maxime quidem Democriti, deinde Homeri quoque mentionem facere conſueviſſe, cum illum admiraretur, crebroque illud haberet in ore,

Quale foliorum genus, tale etiam virorum.

Etiam inquit, quoniam & muſcis, & avibus homines ſimiles eſſe dicebat. Illa quoque frequenter uſurpabat,

Sed amice morere; & tu quid lamentaris fruſtra?
Obiit & Patroclus, qui te multo melior.

Et omnino cuncta, quæ humanarum rerum inconſtantiam, vanitatem, ludumque hominum indicarent. Poſidonius de illo etiam hujuſmodi quid narrat. Cum enim qui una ſecum navigabant, tempeſtatis metu, triſtitia eſſent affecti, ipſe hilaris animum confirmavit, porculum in navi comedentem oſtendens; ſapientem quoque inquiens ſimilem à perturbationibus vacuitatem adhibere oportere. Solus eum Numenius decreta dicit habuiſſe. Hujus præter alios diſcipuli etiam illuſtres extiterunt, in quibus Eurylochus fuit, cujus peccatum hoc fertur. Aiunt enim aliquando ita incenſum ira fuiſſe, ut veru una cum carnibus arrepto ad forum uſque coquum perſequutus ſit. Helide quoque in ſermone quærentium interrogationibus defatigatus, diſciſſis veſtibus Alpheum natando tranſmiſit. Erat igitur Sophiſtis inimiciſſimus, quemadmodum Timonem quoque aiunt. Philon autem ut plurimum diſputabat. Quocirca de illo ſic ait,

Aut ab hominibus procul remotū, ſecum ipſo loquētem,
Non curantem gloriæ contentionumque Philonem.

Præter hos Pyrrhonem Hecatæus Abderites, & Timon Phliaſius, qui Silla compoſuit, audivit; de quo dicemus. Præterea Nauſiphanes Teius, quem dicunt quidam Epicuri auditorem fuiſſe. Iſti omnes Pyrrhonii à magiſtro Ancipites, & Sceptici, & aſſenſum ſuſtinentes, & quærentes velut ab ipſo dogmate appellabantur. Ac ratio quidem hæc philoſophandi ideo à quærendo appellata eſt, quod omnino veritatis inveſtigationem ſibi propoſitam haberet; Sceptica vero, quod ſemper conſideraret, nunquam inveniret; quod autem aſſenſum ſuſtinere dicebatur, id ex ipſo eventu, hoc eſt, ex aſſenſus retentione nomen invenit, Ancipites idcirco nominati ſunt; quod

A καὶ χολήσας τι περὶ τῆς ἀδελφῆς, (Φιλίστα δὲ ἐκαλεῖτο) πρὸς τὸν λαβόμενον εἰπεῖν ὡς οὐκ ἐν γυναίῳ ἡ ἐπίδειξις τῆς ἀδιαφορίας. καὶ κυνός ποτε ἐπενεχθέντος διασοβηθέντα, εἰπεῖν πρὸς τὸν αἰτιασάμενον, ὡς χαλεπὸν εἴη ὁλοσχερῶς ἐκδῦναι τὸν ἄνθρωπον· διαγωνίζεσθαι δὲ, ὡς οἷόν τε, πρῶτον μὲν τοῖς ἔργοις πρὸς τὰ πράγματα· εἰ δὲ μὴ, τῷ γε λόγῳ. φασὶ δὲ καὶ σηπτικῶν φαρμάκων καὶ τομῶν καὶ καύσεων ἐπί τινος ἕλ-
B κους αὐτῷ προσενεχθέντων, ἀλλὰ μηδὲ τὰς ὀφρῦς συναγαγεῖν· καὶ ὁ Τίμων δὲ διασαφεῖ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ, ἐν οἷς πρὸς Πύθωνα διέξεισιν. ἀλλὰ καὶ Φίλων ὁ Ἀθηναῖος, γνώριμος αὐτοῦ γεγονὼς, ἔλεγεν ὡς ἐμέμνητο μὲν μάλιστα Δημοκρίτου, εἶτα δὲ καὶ Ὁμήρου, θαυμάζων αὐτὸν, καὶ συνεχὲς λέγων,

Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοίηδε καὶ ἀνδρῶν.

καὶ ὅτι φησὶ καὶ μυίαις καὶ ὀρνέοις εἴκαζε τοὺς ἀνθρώπους. προσ-
C φέρεσθαι δὲ καὶ ταῦτα,

Ἀλλὰ φίλος θάνε· καὶ σὺ τί ἦ ὀλοφύρεαι αὔτως;
Κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.

καὶ ὅσα συντείνει εἰς τὸ ἀβέβαιον, καὶ κενόσπουδον ἅμα καὶ παιδαριῶδες τῶν ἀνθρώπων. Ποσειδώνιος δὲ καὶ τοιοῦτό τι διέξεισι περὶ αὐτοῦ. τῶν γὰρ ἐμπλεόντων ἐσκυθρωπακότων ὑπὸ χειμῶνος, αὐτὸς γαληνὸς ὢν ἀνέρρωσε τὴν ψυχὴν, δείξας ἐν τῷ πλοίῳ χοιρίδιον ἐσθίον, καὶ
D εἰπὼν ὡς χρὴ τὸν σοφὸν ἐν τοιαύτῃ καθεστάναι ἀταραξίᾳ. μόνος δὲ Νουμήνιος καὶ δογματίσαι φησὶν αὐτόν. τούτου πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ μαθηταὶ γεγόνασιν ἐλλόγιμοι, ὧν Εὐρύλοχος· οὗ φέρεται ἐλάττωμα τόδε. φασὶ γὰρ ὡς οὕτω παρωξύνθη ποτὲ, ὥστε τὸν ὀβελίσκον ἄρας μετὰ τῶν κρεῶν, ἕως τῆς ἀγορᾶς ἐδίωκε τὸν μάγειρον. καὶ ἐν Ἤλιδι καταπονούμενος ὑπὸ τῶν ζητούντων ἐν τοῖς λόγοις, ἀπορρίψας θοιμάτιον, διενήξατο πέραν τὸν Ἀλφειόν. ἦν οὖν πολεμιώτατος τοῖς σοφισταῖς, ὡς καὶ Τίμωνά φασιν. ὁ
E δὲ Φίλων τὰ πλεῖστα διελέγετο· ὅθεν καὶ περὶ τούτου φησὶν οὕτως,

Ἢ τὸν ἀπ' ἀνθρώπων ἀπόσχολον, αὐτολαλητὸν,
Οὐκ ἐμπαζόμενον δόξης ἐρίδων τε Φίλωνα.

πρὸς τούτοις, διήκουε τοῦ Πύρρωνος Ἑκαταῖός τε ὁ Ἀβδηρίτης, καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ὁ τοὺς σίλλους πεποιηκὼς, περὶ οὗ λέξομεν· ἔτι τε Ναυσιφάνης Τήϊος, οὗ φασί τινες ἀκοῦσαι Ἐπίκουρον. οὗτοι πάντες, Πυρρώνειοι μὲν ἀπὸ τοῦ διδασκάλου, ἀπορητικοὶ δὲ καὶ σκεπτικοὶ, καὶ ἔτι
F ἐφεκτικοὶ, καὶ ζητητικοὶ, ἀπὸ τοῦ οἷον δόγματος προσηγορεύοντο. ζητητικὴ μὲν οὖν φιλοσοφία, ἀπὸ τοῦ πάντοτε ζητεῖν τὴν ἀλήθειαν· σκεπτικὴ δὲ, ἀπὸ τοῦ σκέπτεσθαι ἀεὶ, καὶ μηδέποτε εὑρίσκειν· ἐφεκτικὴ δὲ, ἀπὸ τοῦ μετὰ τὴν ζήτησιν πάθους· λέγω δὲ τὴν ἐποχήν· ἀπορητικοὶ δὲ, ἀπὸ τοῦ τοὺς δογματικοὺς ἀπορεῖν καὶ αὐ-

τούς. Πυρρώνειοι δὲ, ἀπὸ Πύρρωνος. Θεοδόσιος δὲ ἐν τοῖς σκεπτικοῖς κεφαλαίοις, οὔ φησι δεῖν Πυρρώνειον καλεῖσθαι τὴν σκεπτικήν. εἰ γὰρ τὸ καθ' ἑκάτερον κίνημα τῆς διανοίας ἄληπτόν ἐστιν, οὐκ εἰσόμεθα τὴν Πύρρωνος διάθεσιν. μὴ εἰδότες δὲ, οὐ Πυρρώνειοι καλοίμεθ' ἄν. πρὸς τὸ μηδὲ πρῶτον εὑρηκέναι τὴν σκεπτικὴν Πύρρωνα, μηδὲ ἔχειν τι δόγμα. λέγοιτο δ' ἂν Πυρρώνειος ὁμοτρόπως. ταύτης δὲ τῆς αἱρέσεως ἔνιοι φασὶν Ὅμηρον κατάρξαι. ἐπεὶ περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων παρ' ὅντιν' ἄλλοτε ἄλλως ἀποφαίνεται, καὶ οὐδὲν ὁρικῶς δογματίζει περὶ τὴν ἀπόφασιν. ἔφει καὶ τὰ τῶν ἑπτὰ σοφῶν, σκεπτικὰ εἶναι, οἷον τὸ Μηδὲν ἄγαν· καὶ, Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα. δηλοῦσθαι καὶ τῷ βεβαίως καὶ πεπεισμένως διεγγυωμένῳ ἐπακολουθεῖν ἄτην. ἀλλὰ καὶ Ἀρχίλοχον καὶ Εὐριπίδην σκεπτικῶς ἔχειν, ἐν οἷς Ἀρχίλοχος μέν φησι,

Τοῖς ἀνθρώποισι νοῦς, Γλαῦκε Λεπτίνεω παῖ,
Γίνεται θνητοῖς ὁκοίην Ζεὺς ἐπ' ἡμέρην ἄγει.

Εὐριπίδης δὲ,

Τί δῆτα τούτους τοὺς ταλαιπώρους φρονεῖν
Βροτοὺς λέγουσι; οὗ γὰρ ἐξηρτήμεθα,
Δρῶμέν τε τοιαῦθ' ἃ σὺ γε τυχάνῃς θέλων.

οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ξενοφάνης, καὶ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, καὶ Δημόκριτος, κατ' αὐτοὺς σκεπτικοὶ τυγχάνουσιν. ἐν οἷς Ξενοφάνης μέν φησι,

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσται
Εἰδώς.

Ζήνων δὲ τὴν κίνησιν ἀναιρεῖ, λέγων, Τὸ κινούμενον οὔτε ἐν ᾧ ἐστὶ τόπῳ κινεῖται, οὔτε ἐν ᾧ μὴ ἔστι. Δημόκριτος δὲ τὰς ποιότητας ἐκβαλών· ἵνα φησὶ, Νόμῳ ψυχρὸν, νόμῳ θερμόν. αἰτίῃ δὲ ἄτομα, καὶ κενόν. καὶ πάλιν, Αἰτίῃ δὲ οὐδὲν ἴδμεν. ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀλήθεια. καὶ Πλάτωνα τὸ μὲν ἀληθὲς θεοῖς τε καὶ θεῶν παισὶν ἐκχωρεῖν· τὸν δὲ εἰκότα λόγον ζητεῖν. καὶ Εὐριπίδην λέγειν,

Τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν,
Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζεται βροτοῖς;

ἀλλὰ καὶ Ἐμπεδοκλέα οὕτως ἐπεὶ οὐδ' ὁρατὰ τάδ' ἀνδράσιν, οὔτ' ἐπακουστὰ, οὔτε νόῳ περιληπτά. καὶ ἐπάνω, Αὐτὸ μόνον πεισθὲν τῷ προσέκυρσεν ἕκαστος. ἔτι μὲν Ἡράκλειτον, Μὴ εἰκῆ περὶ τῶν μεγίστων συμβαλώμεθα. καὶ Ἱπποκράτην ἔπειτα ἐνδοιαστῶς καὶ ἀνθρωπίνως ἀποφαίνεσθαι. καὶ πρὶν Ὅμηρον,

Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι.

καὶ,

——— ἐπέων δὲ νόμος πολὺς ἔνθα καὶ ἔνθα.

καὶ,

Ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.

τὴν ἰσοσθένειαν λέγων καὶ ἀντίθεσιν τῶν λόγων. διετέλουν δὲ οἱ σκεπτικοὶ κατὰ τὰ τῶν αἱρέσεων δόγματα πάντα

A etiam qui decernebant, dubitabant. Pyrrhonii autem à Pyrrhone. Theodoſius tamen in Scepticis capitibus Scepticam ipſam negat vocari Pyrrhoniam oportere: ſi enim in quam animi cogitatio movetur, alterutra pars comprehendi non poteſt, ne Pyrrhonis quidem nobis erit ratio percepta: Hæc autem niſi comprehenſa fuerit, nequaquam Pyrrhonii vocabimur. Addebat Pyrrhonem neque primum Scepticam inveniſſe, neque decretum aliquod habere. Sed tamen ſimili quodam modo Pyrrhonia B vocabitur. Hujus ſectæ aliqui principium ab Homero profectum tradunt. quoniam & eaſdem res, ut quivis alius, interdum aliter enuntiat, & de enuntiatione nihil definitione decernit. Jam vero ſeptem quoque ſapientum illa eſſe Sceptica; Ne quid nimis; &, Fide-juſſionis comes calamitas vel ex eo indicari, quod is, qui conſtanter fideliterque fidem ſuam liberaverit, damno ex eo afficiatur. Quinetiam Archilochum, & Euripidem in Scepticam propenſos fuiſſe ferunt. Archilochum quidem, cum ait,

C *Hominibus mens, Glauce Leptine ò fili,*
Gignitur mortalibus, qualem Iupiter quotidianam affert.

Euripides autem,

Quid nam hos miſeros ſapere
Mortales aiunt? non enim ſuſpenſi ſumus,
Agimuſque talia, quæ tu fueris volens.

Verum & Xenophanes, & Zeno Eleates, & Democritus de illorum ſententia Sceptici ſunt. Xenophanes quidem inquiens,

D *Et manifeſtum quidem nullus vir novit, nec quis erit ſciens.*

Zeno autem motum hac ratione tollit; Quod illud ipſum, quod movetur, nec in eo in quo eſt, nec in eo in quo non eſt; loco moveatur. Democritus vero qualitates, cum ait, Lege frigidum, lege calidum. cauſa autem atomi, & inane. & rurſus, Cauſa autem, nihil ſcimus. Veritas enim in profundo abſtruſa eſt. Nam Platonem veritatem quidem diis deorumque filiis relinquere, ipſum vero, quæ veriſimilia ſint, E quærere: Euripidemque dicere,

Quis vero novit, ſi vivere quidem eſt mori,
Mori autem vivere exiſtimatur, apud mortales?

Sed & Empedocles ita ait; Hæc enim neque hominum viſu, neque auditu, neque mente percipi poſſunt. & antea, Hoc ſolum credibile eſt, in quod unuſquiſque incidit. Præterea Heraclitus, De rebus maximis ne temere conjecturam faciamus. Atque etiam Hippocratem ferunt ambigue, & humane enuntiare ſolere. multoque ante Homerum;

F *Volubilis autem lingua eſt mortalium, multi autem inſunt ſermones.*

Et,

Verborum autem multa lex hinc, atque hinc.

Et,

Quale dixeris verbum, tale & audiveris.

Æquilibritatem, ſermonumque repugnantiam indicans. Scepticorum vero ea eſt ratio, ut omnium decreta ſectarum evertant,

A decretum ipſi nullum proferant, etiam in proferendis explicandiſq; cæterorum ſententiis nihil definiant, ac ne id ipſum quidem. Itaque omnino hoc ipſum, Nihil definire, tollebant, cum quaſi ita dicebant, Nihil definimus, alioqui enim definiviſſent. ſed enuntiationes, inquiunt, pronuntiamus, ut temeritatis à lapſu cõtinentiam indicemus, ac ſi hoc vel invenientibus ipſis declarare liceret. ergo hoc ipſo quod ita dicitur, Nihil definimus, animi affectio neutram in partem propenſi indicatur. Hanc quoque eandem vim illud habet, Nihil magis : & illud, B Omni ſermoni ſermo opponitur, & reliqua ejuſdem generis. Verum quod ita dicitur, Nihil magis, id in rebus ſimilibus aſſeveranter quoq; dicitur. Ut nihilo eſt Pirata, quam mendax, magis malus. à Scepticis autem non aſſeveranter, ſed ad tollendam rerum comprehenſionem dicitur. ùt cum refellentes dicimus, Non magis Scylla nata eſt, quam Chimæra. Aliquando tamen magis comparationem exprimit. ut cum dicimus, Mel quam uvæ paſſæ magis dulce. Nõnunquam & aſſe veratione, & refutationem ſonat: ut ſi dicamus, Magis virtus prodeſt, quam nocet. C Hoc n. ipſo, utilem eſſe virtutẽ non autẽ obeſſe ſignificamus. ſed has voces nihilo magis infirmant tolluntque Sceptici. Ut n. non magis eſt, quam non eſt providentia, ſic ne id ipſum quidẽ, Nihilo magis, magis eſt, quam non eſt. Eſt igitur, ut ait Timon in Pythone, his vocibus ea ſubjecta vis, ut nihil definiri, nulliſq; certis ſententiis addictos eſſe oportere ſignificent. Quod autem ita dicitur omni ſermoni oppoſitum eſſe ſermonẽ, hoc ipſo aſſenſus retentio ſignificatur. diſſidentibus n. rebus, verbis æq; ſonantibus, veritatis ignoratio quædam conſequitur. Atq; D huic ipſi rationi alia quoq; opponitur ratio, quæ & ipſa, cæteris rationibus ſublatis, in ſe ipſam converſa, interit, perinde ac medicamenta purgantia ſolent, quæ cum humores ſecreverint, ipſa quoq; ſecernuntur, atq; intereunt. Contra hæc qui certa ſequuntur dogmata ita diſputant, ut hanc ipſam rationem rerum comprehenſionem non tollere ſed confirmare dicant. Ergo ſolum miniſteriis ſermonum utebantur. Nec enim fieri poterat ſermonem ut ſermone non tollerent. Quomodo etiam cum locum eſſe negare ſolemus, neceſſario locus nominandus E eſt : verum non ſic, ut decretum tueamur, ſed ut enũtiemus. atq; etiã cum nihil neceſſitate fieri dicimus, neceſſitas eſt appellanda. Hac igitur ratione loquendi utebantur. nec n. quales vidẽntur, tales quoque natura res eſſe, ſed duntaxat videri. Nec vero ea ſe quærere aiebant, quæ cogitarent : quippe manifeſtum eſt, aliqua eſſe, quæ ſub cogitationem ſubjiciuntur, ſed ea, quæ ſenſibus perciperentur. Eſt igitur Pyrrhonis diſciplina memoria eorum, quæ vidẽntur, ſive eorũ, F quæ quomodocunq; cogitatione cõprehẽduntur, qua omnia omnibus cõparantur, ex eaq; cõparatione multum habere inutilitatis & confuſionis reperiuntur; quemadmodum Æneſidemus in Pyrrhoniorum deſcriptione tradit. In his autem, quæ in quæ-

A πάντα ἀνατρέποντες· αὐτοὶ δὲ οὐδὲν ἀποφαίνοντες δογματικῶς. ἕως δὲ τοῦ προφέρεσθαι τὰ τῶν ἄλλων, καὶ διηγεῖσθαι, μηδὲν ὁρίζοντες, μηδ᾽ αὐτὸ τοῦτο. ὥστε καὶ τὸ μὴ ὁρίζειν ἀνῄρουν, λέγοντες οἷον, Οὐδὲν ὁρίζομεν, (ἐπεὶ ὥριζον ἂν) προφερόμεθα δὲ (φασὶ) τὰς ἀποφάσεις εἰς μήνυσιν τῆς ἀπροπτωσίας. ὡς εἰ καὶ νεύσαντας τοῦτο, ἐνεδέχετο δηλῶσαι. διὰ τῆς οὖν Οὐδὲν ὁρίζομεν, φωνῆς, τὸ τῆς ἀρρεψίας πάθος δηλοῦται· ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τῆς Οὐδὲν μᾶλλον. καὶ τῆς Παντὶ λόγῳ λόγος ἀντίκειται, καὶ B ταῖς ὁμοίαις. λέγεται δέ τι Οὐδὲν μᾶλλον, καὶ θετικῶς, ὡς ὁμοίων τινῶν ὄντων, οἷον, Οὐδὲν μᾶλλον ὁ πειρατὴς κακός ἐστιν ἢ ὁ ψεύστης. ὑπὸ δὲ τῶν σκεπτικῶν οὐ θετικῶς ἀλλ᾽ ἀναιρετικῶς λέγεται. ὡς ὑπὸ τοῦ ἀνασκευάζοντος καὶ λέγοντες, Οὐ μᾶλλον ἡ Σκύλλα γέγονεν ἢ ἡ Χίμαιρα. αὐτὸ δὲ τὸ μᾶλλον, ποτὲ μὲν συγκριτικῶς ἐκφέρεται, ὡς ὅταν φῶμεν, Μᾶλλον τὸ μέλι γλυκὺ ἢ τὴν σταφίδα· ποτὲ δὲ θετικῶς καὶ ἀναιρετικῶς, ὡς ὅταν φῶμεν, Μᾶλλον ἡ C ἀρετὴ ὠφελεῖ ἢ βλάπτει. σημαίνομεν γὰρ ὅτι ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ, βλάπτει δ᾽ οὔ. ἀναιροῦσι δὲ οἱ σκεπτικοὶ αὐτὴν τὴν Οὐδὲν μᾶλλον φωνήν. ὡς γὰρ οὐ μᾶλλόν ἐστι πρόνοια ἢ οὐκ ἔστιν, οὕτω καὶ τὸ Οὐδὲν μᾶλλον, οὐ μᾶλλόν ἐστιν ἢ οὐκ ἔστι. σημαίνει οὖν ἡ φωνὴ (καθά φησι καὶ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνι) τὸ μηδὲν ὁρίζειν, ἀλλὰ ἀπροσθετεῖν. ἡ δὲ Παντὶ λόγῳ φωνὴ καὶ αὐτὴ, συνάγει τὴν ἐποχήν. τῶν μὲν γὰρ πραγμάτων διαφωνούντων, τῶν δὲ λόγων ἰσοσθενούντων, ἀγνωσία τῆς D ἀληθείας ἐπακολουθεῖ· καὶ αὐτῷ δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ λόγος ἀντίκειται· ὃς καὶ αὐτὸς μετὰ τὸ ἀνελεῖν τοὺς ἄλλους, ὑφ᾽ ἑαυτοῦ περιτραπεὶς ἀπόλλυται· καθ᾽ ἴσον τοῖς καθαρτικοῖς, ἃ τὴν ὕλην προεκκρίναντα καὶ αὐτὰ ὑπεκκρίνεται καὶ ἐξαπόλλυται. πρὸς ὅ φασιν οἱ δογματικοὶ, μὴ αἴρειν τὸν λόγον, ἀλλὰ προσεπισχυρίζειν. μόνον οὖν διακονίαις ἐχρῶντο τοῖς λόγοις. οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν μὴ λόγῳ λόγον ἀνελεῖν. καθ᾽ ὃν τρόπον εἰώθαμεν λέγειν τόπον μὴ εἶναι, καὶ δεῖ πάντως τὸν E τόπον εἰπεῖν. ἀλλ᾽ οὐ δογματικῶς, ἀποδεικτικῶς δέ. καὶ μηδὲν γίνεσθαι κατ᾽ ἀνάγκην, καὶ δεῖ τὴν ἀνάγκην εἰπεῖν, τοιούτῳ τινὶ τρόπῳ τῆς ἑρμηνείας ἐχρῶντο· οἷα γὰρ φαίνεται τὰ πράγματα, μὴ τοιαῦτα εἶναι τῇ φύσει, ἀλλὰ μόνον φαίνεσθαι. ζητεῖν τε λέγειν οὐχ ἅπερ νοοῦσιν (ὅτι γὰρ νοεῖται, δῆλον) ἀλλ᾽ ὧν ταῖς αἰσθήσεσι μετέχουσιν. ἔστιν οὖν ὁ Πυῤῥώνειος λόγος, μνήμη τις τῶν φαινομένων ἢ τῶν ὁπωσοῦν νοουμένων F καθ᾽ ἣν πάντα πᾶσι συμβάλλεται, καὶ συγκρινόμενα, πολλὴν ἀνωφέλειαν καὶ ταραχὴν ἔχοντα εὑρίσκεται, καθά φησιν Αἰνεσίδημος ἐν τῇ εἰς τὰ Πυῤῥώνεια ὑποτυπώσει. πρὸς δὲ τὰς ἐν ταῖς σκέψεσιν ἀντιθέσεις,

σις, προσαποδεικνύντες καθ' οὓς τρόπους πείθει τὰ πράγματα, κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἀνῄρουν τὴν περὶ αὐτῶν πίστιν. πείθει γὰρ τά τε κατ' αἴσθησιν συμφώνως ἔχοντα, καὶ τὰ μηδέποτε ἢ σπανίως γοῦν μεταπίπτοντα, τά τε συνήθη καὶ τὰ νόμοις διεσταλμένα καὶ τέρποντα, καὶ τὰ θαυμαζόμενα. ἐδείκνυσαν οὖν ἀπὸ τῶν ἐναντίων τοῖς πείθουσιν, ἴσας τὰς πιθανότητας. αἱ δ' ἀπορίαι κατὰ τὰς συμφωνίας τῶν φαινομένων ἢ νοουμένων, ἃς ἀπεδίδοσαν, ἦσαν κατὰ δέκα τρόπους, καθ' οὓς τὰ ὑποκείμενα παραλλάττοντα ἐφαίνετο. τούτους δὲ τοὺς δέκα τρόπους καθ' οὓς τίθησιν ἐν πρώτον, ὁ παρὰ τὰς διαφορὰς τῶν ζῴων πρὸς ἡδονὴν, καὶ ἀλγηδόνα, καὶ βλάβην καὶ ὠφέλειαν. συνάγεται δὲ δι' αὐτοῦ, τὸ μὴ τὰς αὐτὰς ἀπὸ τῶν αὐτῶν προσπίπτειν φαντασίας, καὶ τὸ διότι τῇ τοιαύτῃ μάχῃ ἀκολουθεῖ τὸ ἐπέχειν. τῶν γὰρ ζῴων τὰ μὲν χωρὶς μίξεως γίνεσθαι, ὡς τὰ πυρίβια, καὶ ὁ Ἀράβιος φοῖνιξ, καὶ εὐλαί. τὰ δ' ἐξ ἐπιπλοκῆς, ὡς ἄνθρωποι, καὶ τὰ ἄλλα. καὶ τὰ μὲν οὕτως, τὰ δ' οὕτως συγκέκριται. διὸ καὶ τῇ αἰσθήσει διαφέρει, ὡς κίρκοι μὲν ὀξυωπέστατοι, κύνες δὲ ὀσφρητικώτατοι. εὔλογον οὖν τοῖς διαφόροις τοὺς ὀφθαλμοὺς διάφορα καὶ τὰ φαντάσματα προσπίπτειν· καὶ τῇ μὲν αἰγὶ τὸν θαλλὸν εἶναι ἐδώδιμον, ἀνθρώπῳ δὲ πικρόν· καὶ τὸ κώνειον ὄρτυγι μὲν τρόφιμον, ἀνθρώπῳ δὲ θανάσιμον· καὶ ὁ ἀπόπατος, ὑῒ μὲν ἐδώδιμος, ἵππῳ δὲ οὔ. δεύτερος, ὁ παρὰ τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις, κατὰ ἔθνη καὶ συγκρίσεις. Δημοφῶν γοῦν ὁ Ἀλεξάνδρου τραπεζοκόμος, ἐν σκιᾷ ἐθάλπετο, ἐν ἡλίῳ δὲ ἐρρίγου. Ἄνδρων δὲ ὁ Ἀργεῖος (ὥς φησιν Ἀριστοτέλης) διὰ τῆς ἀνύδρου Λιβύης ὥδευεν ἄποτος. καὶ ὁ μὲν ἰατρικῆς, ὁ δὲ γεωργίας, ἄλλος ἐμπορείας ὀρέγεται· καὶ ταῦτα οὓς μὲν βλάπτει, οὓς δὲ ὠφελεῖ· ὅθεν ἐφεκτέον. τρίτος ὁ παρὰ τὰς τῶν αἰσθητικῶν πόρων διαφοράς. τὸ γοῦν μῆλον, ὁράσει μὲν ὠχρὸν, γεύσει δὲ γλυκὺ, ὀσφρήσει δὲ εὐῶδες ὑποπίπτει. καὶ ἡ αὐτὴ δὲ μορφὴ παρὰ τὰς διαφορὰς τῶν κατόπτρων ἀλλοία θεωρεῖται. ἀκολουθεῖ οὖν μὴ μᾶλλον εἶναι τοῖον τὸ φαινόμενον ἢ ἀλλοῖον. τέταρτος, ὁ παρὰ τὰς διαθέσεις, καὶ κοινῶς, παραλλαγάς· οἷον, ὑγείας, νόσου, ὕπνου, ἐγρηγόρσεως, χαρᾶς, λύπης, νεότητος, γήρως, θάρσους, φόβου, ἐνδείας, πληρώσεως, μίσους, φιλίας, θερμασίας, ψύξεως· παρὰ τὸ πνεῖν, παρὰ τὸ πιεσθῆναι τοὺς πόρους. ἀλλοῖα οὖν φαίνεται τὰ προσπίπτοντα παρὰ τὰς ποιὰς διαθέσεις. οὐδὲ γὰρ οἱ μαινόμενοι παρὰ φύσιν ἔχουσι. τί γὰρ μᾶλλον ἐκεῖνοι ἢ ἡμεῖς; καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν ἥλιον ὡς ἑστῶτα βλέπομεν. Θέων δὲ ὁ Τιθορεὺς ὁ Στωϊκὸς, κοιμώμενος περιεπάτει ἐν τῷ ὕπνῳ, καὶ Περικλέους δοῦλος ἐπὶ τοῦ

A ſtionibus contra differebantur, quibus ex locis res ipſæ probabiles oſtendebantur; iiſdem earum probabilitatem tollebant. Probabilitas enim ex his quæ ſub ſenſum cadunt, inter ſe conſentientibus; ex his quæ nunquam aut raro fallunt, ex moribus, ex legum diſtinctione, ex his quæ voluntatem afferunt, ex rebus admirationem habentibus, omnis ducitur. Ex his igitur, quæ probabilibus contraria ſunt, probabilitatis ipſius æquilibritatem oſtendebant. Quæſtiones autem, quas ex eorum, B quæ aut viſu, aut mente comprehenduntur, conſenſione ductas tradiderunt, decem omnino locos complectuntur, ex quibus, illis ſubjectæ res maxime immutari videbantur. Hos vero decem tradit locos. quorum primus ex animalium ad voluptatem, & dolorem, ad detrimentum, & utilitatem, diſſimilitudine ducitur. Quo ex loco concluditur, iiſdem è rebus viſus eoſdem non exprimi, ſimiliterque cauſa redditur, quamobrem ejuſmodi pu- C gnæ aſſenſionis retentio conſequens ſit. Animalium enim aliqua quidem ſine conjunctione naſcuntur, ut quæ in igne vivunt, & Arabica Phœnix, & vermes; alia ex conjunctione, ut homines, & reliqua. Atque hæc quidem ſic, illa vero longe aliter compoſita ſunt. Itaque ſenſu quoque differunt. ut accipitres oculorum, canes odoratus acerrimo ſenſu præditi ſunt. Eſt ergo probabile, quorum ſunt oculorum differentiæ, his diſſimiles quoque objici viſus, Capræ quidem oleæ rami ſunt ad veſcendum jucundi, homini amari. Cotur- D nices cicuta aluntur, quæ hominibus eadem mortifera eſt. Stercus ſui cibus eſt; non tamen equo. Secundus locus ex hominum naturis accipitur, quæ ex nationibus, comparationibuſque ſpectantur. Demophon igitur Alexandri menſæ curator, in umbra caleſcebat, in ſole rigebat. Andron Argivus, ut eſt apud Ariſtotelem, per Lybiam aqua carentem iter nullo potu faciebat. Et alius medicinæ, agriculturæ alius, alter mercaturæ ſtudio tenetur. Illos E hæc lædunt, his autem proſunt. Aſſenſus ergo ſuſtinendus eſt. Tertius locus ex ſenſuum differentiis ſumitur. Pomi quidem aſpectus eſt albus, guſtatus dulcis, odoratus ſuavis. Eadem quoque forma diſſimilibus in ſpeculis diverſa ſpectatur. Sequitur ergo, non magis tale eſſe, quod tale videatur, quam diverſum. Quartus locus ex affectionibus, & communiter ex mutationibus elicitur, ut ſanitate, morbo, ſomno, vigilia, lætitia, dolore, juventute, ſenectute, audacia, timore, fame, ſatietate, odio, amicitia, caliditate, fri- F giditate, ex eo quod ſpiramus, quod raritates corporis oppreſſas habemus. Igitur pro affectionum varietatibus, diverſa quoque viſa objiciuntur; nec enim inſanientes præter naturam ſunt affecti; cur enim illi potius, quam nos? etenim nos quoque ſolem ut ſtantem intuemur. Theon quidem Tithorenſis Stoicus, dormiens in ſomno deambulabat. Periclis vero

ſervus etiam in ſummo tecto. Quintus locus ex inſtitutis, & legibus, ex muſicis argumentis, ex artium quaſi fœderibus, ex dogmatum præceptis accipitur: atque is locus cuncta complectitur, quæ dicuntur de rebus pulchris, & turpibus, de veris, & falſis, de his quæ ſummi boni ſunt, de diis, de ortu interituque omnium, quæ videntur. Idem igitur apud alios juſtum, apud alios injuſtum eſt; & his quidem bonum, aliis autem malum. Perſæ abſurdum non arbitrantur cum filia corpus miſcere: At Græci nefas exiſtimant. Maſſagetæ, ut eſt apud Eudoxum in primo periodi, communes habent uxores; Græci vero non item. Cilices piratica gaudent; at Græci nequaquam. Deos alii alios exiſtimant. quidam eos hominibus providere aiunt, quidam negant. Ægyptii mortuos ante conditos ſepeliunt, Romani comburunt, Pæones in paludes proijciunt. Aſſenſus ergo veri ſuſtinendus eſt. Sextus locus ex admiſtione communitateque accipitur, ex qua nihil purum, nihil per ſeipſum ſimplex apparet, ſed cum aere, cum lumine, cum humore, cum duritie, caliditate, frigiditate, motu, vaporibus, aliiſque facultatibus admiſtum. Itaque purpura alium in ſole, alium in luna, alium in lucerna colorem præ ſe fert. & corpus noſtrum, atque adeo ſol meridie non idem videtur. Lapis quoque in altum à duobus ſublatus, facile in aqua alio transfertur ſive cum gravis ſit ab aqua allevatur, ſive cum levis in aere ingraveſcit. Ut igitur in unguento oleum, ſic uniuſcujuſque proprium, & ſuum quid ſit ignoramus. Septimus locus naturas rerum proprias ſpectat, ſituſque quoſdam, & loca, & ea quæ in locis ſunt. Hac ratione, quæ magna videntur, parvorum ſpeciem præbent, quadrata autem rotunda, lenia eminentia, recta inflexa, & quæ pallent alterius coloris videntur. Sol quidem magno interjecto intervallo procul aſpicitur. Montes quoque procul aeris ſpeciem lenis offerunt, prope aſperi apparent. Præterea ſol exoriens diverſus, idem meridie ſui diſſimilis videtur. Idem quoque corpus in nemore aliud, in campis patentibus diverſum apparet. Imaginis etiam aſpectus ejus vario ſitu mutatur. Columbæ collum ex converſione diverſum aſpicitur. Quoniam igitur hæc ſine loco ſituque animo comprehendi non poſſunt, idcirco eorum natura ignoratur. Octavus locus ex magnitudine illorum, vel caliditate, vel frigiditate, vel celeritate, vel tarditate, vel pallore, cæterorumque diverſitate colorum accipitur. Itaque vinum moderate adhibitum confirmat; largius ſumptum debilitat: quam eandem vim cibus habet, & reliqua ejuſdem generis. Nonus locus ex rerum vel perennitate, vel inſolentia, vel novitate ſumitur. Itaque terræ motus, quibus in locis perpetuo fiunt, nihil habent admirationis. ſimiliterque ſol, quoniam quotidie conſpicitur. Atque hunc nonum locum Phavorinus octavum, Sextus autem & Æneſidemus

A τρόποις ἄκρου. πέμπτος, ὁ παρὰ τὰς ἀγωγὰς, καὶ τοὺς νόμους, καὶ τὰς μυθικὰς πίστεις, καὶ τεχνικὰς συνθήκας, καὶ δογματικὰς ὑπολήψεις. ἐν τούτῳ περιέχεται τὰ περὶ καλῶν καὶ αἰσχρῶν, περὶ ἀληθῶν καὶ ψευδῶν, περὶ τῶν τ' ἀγαθοῦ, περὶ θεῶν, καὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τῶν φαινομένων πάντων. τὸ γοῦν αὐτὸ παρ' οἷς μὲν δίκαιον, παρ' οἷς δὲ ἄδικον· καὶ ἄλλοις μὲν ἀγαθὸν, ἄλλοις δὲ κακόν. Πέρσαι μὲν γὰρ οὐκ ἄτοπον ἡγοῦνται, θυγατρὶ μίγνυσθαι· Ἕλληνες δὲ, B ἔκθεσμον· καὶ Μασσαγέται μὲν (ὥς φησι καὶ Εὔδοξος ἐν τῇ πρώτῃ τῆς περιόδου) κοινὰς ἔχουσι τὰς γυναῖκας· Ἕλληνες δὲ, οὔ. Κίλικές τε λῃστείᾳ ἔχαιρον, ἀλλ' οὐχ Ἕλληνες. θεούς τε ἄλλοι ἄλλους ἡγοῦνται· καὶ οἱ μὲν προνοεῖσθαι, οἱ δ' οὔ. θάπτουσι δὲ Αἰγύπτιοι μὲν ταριχεύοντες· Ῥωμαῖοι δὲ, καίοντες· Παίονες δὲ, εἰς τὰς λίμνας ῥιπτοῦντες. ὅθεν περὶ τἀληθοῦς ἡ ἐποχή. ἕκτος, ὁ παρὰ τὰς μίξεις καὶ κοινωνίας, καθ' C ὃν εἰλικρινῶς οὐδὲν καθ' αὑτὸ φαίνεται, ἀλλὰ σὺν ἀέρι, σὺν φωτὶ, σὺν ὑγρῷ, σὺν στερεῷ, θερμότητι, ψυχρότητι, κινήσει, ἀναθυμιάσεσιν, ἄλλαις δυνάμεσιν. ἡ γοῦν πορφύρα διάφορον ὑποφαίνει χρῶμα ἐν ἡλίῳ, καὶ σελήνῃ, καὶ λύχνῳ. καὶ τὸ ἡμέτερον χρῶμα, ἀλλοῖον ὑπὸ τῇ μεσημβρίᾳ φαίνεται, καὶ ὁ ἥλιος. καὶ ὁ ἐν ἀέρι ὑπὸ δυοῖν κουφιζόμενος λίθος, ἐν ὕδατι ῥᾳδίως μετατίθεται· ἤτοι βαρὺς ὢν καὶ ὑπὸ τοῦ ὕδατος κουφιζόμενος, ἢ ἐλα- D φρὸς ὢν καὶ ὑπὸ τοῦ ἀέρος βαρυνόμενος. ἀγνοοῦμεν οὖν τὸ κατ' ἰδίαν, ὡς ἔλαιον ἐν μύρῳ. ἕβδομος, ὁ παρὰ τὰς ὑποστάσεις, καὶ ποιὰς θέσεις, καὶ τοὺς τόπους, καὶ τὰ ἐν τοῖς τόποις. κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τὰ δοκοῦντα εἶναι μεγάλα μικρὰ φαίνεται· τὰ τετράγωνα, στρογγύλα· τὰ ὁμαλὰ, ἐξοχὰς ἔχοντα· τὰ ὀρθὰ, κεκλασμένα· τὰ ὠχρὰ, ἑτερόχροα. ὁ γοῦν ἥλιος παρὰ τὸ διάστημα πόῤῥωθεν φαίνεται· καὶ τὰ ὄρη πόῤῥωθεν ἀεροειδῆ καὶ λεῖα, ἐγγύθεν δὲ τραχέα. E ἔτι ὁ ἥλιος ἀνίσχων μὲν, ἀλλοῖος· μεσουρανῶν δὲ, οὐχ ὅμοιος. καὶ τὸ αὐτὸ σῶμα ἐν μὲν ἄλσει, ἀλλοῖον· ἐν δὲ ψιλῇ γῇ, ἕτερον. καὶ ἡ εἰκὼν παρὰ τὴν ποιὰν θέσιν· ὅ, τε τῆς περιστερᾶς τράχηλος, παρὰ τὴν στροφήν. ἐπεὶ οὖν οὐκ ἔνι ἔξω τόπων καὶ θέσεων ταῦτα κατανοῆσαι, ἀγνοεῖται ἡ φύσις αὐτῶν. ὄγδοος, ὁ παρὰ τὰς ποσότητας αὐτῶν ἢ θερμότητας ἢ ψυχρότητας, ἢ ταχύτητας ἢ βραδύτητας, ἢ ὠχρότητας, ἢ ἑτεροχροιότητας. ὁ γοῦν οἶνος, μέ- F τριος μὲν ληφθεὶς ῥώννυσι, πλείων δὲ παρίησιν· ὁμοίως καὶ ἡ τροφὴ, καὶ τὰ ὅμοια. ἔννατος, ὁ παρὰ τὸ ἐνδελεχὲς, ἢ ξένον, ἢ σπάνιον. οἱ γοῦν σεισμοὶ παρ' οἷς συνεχῶς ἀποτελοῦνται οὐ θαυμάζονται· οὐδ' ὁ ἥλιος, ὅτι καθ' ἡμέραν ὁρᾶται. τὸν ἔννατον Φαβωρῖνος η'· Σέξτος δὲ καὶ Αἰνεσίδημος, ι'. ἀλ-

λὰ

λα καὶ ὁ Σέξτος η´ φησὶ, Φαβωρῖνος δὲ θ´. δέκατος, ὁ κατὰ τὴν πρὸς ἄλληλα σύμβλησιν· καθάπερ τὸ κοῦφον, παρὰ τὸ βαρύ· τὸ ἰσχυρὸν, παρὰ τὸ ἀσθενές· τὸ μεῖζον, παρὰ τὸ ἔλαττον· τὸ ἄνω, παρὰ τὸ κάτω. τὸ γοῦν δεξιὸν, φύσει μὲν οὐκ ἔστι δεξιὸν, κατὰ δὲ τὴν ὡς πρὸς τὸ ἕτερον σχέσιν νοεῖται. μετατεθέντος γοῦν ἐκείνου, οὐκ ἔτ' ἔσται δεξιόν. ὁμοίως καὶ πατὴρ καὶ ἀδελφὸς, ὡς πρός τι, καὶ ἡμέρα, ὡς πρὸς τὸν ἥλιον· καὶ πάντα ὡς πρὸς τὴν διάνοιαν. ἄγνωστα οὖν τὰ πρός τι ὡς καθ' ἑαυτά. καὶ οὗτοι μὲν οἱ δέκα τρόποι. οἱ δὲ περὶ Ἀγρίππαν τούτοις ἄλλους πέντε προσεισάγουσι· τόν τε ἀπὸ τῆς διαφωνίας, καὶ τὸν εἰς ἄπειρον ἐκβάλλοντα, καὶ τὸν πρός τι, καὶ τὸν ἐξ ὑποθέσεως, καὶ τὸν δι' ἀλλήλων. ὁ μὲν οὖν ἀπὸ τῆς διαφωνίας, ὃ ἂν προτεθῇ ζήτημα παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ἢ τῇ συνηθείᾳ, πλείστης μάχης καὶ ταραχῆς πλῆρες ἀποδεικνύει· ὁ δὲ εἰς ἄπειρον ἐκβάλλων, οὐκ ἐᾷ βεβαιοῦσθαι τὸ ζητούμενον, διὰ τὸ ἄλλο ἀπ' ἄλλου τὴν πίστιν λαμβάνειν, καὶ οὕτως εἰς ἄπειρον· ὁ δὲ πρός τι, οὐδέν φησι καθ' ἑαυτὸ λαμβάνεσθαι, ἀλλὰ μεθ' ἑτέρου· ὅθεν ἄγνωστα εἶναι. ὁ δ' ἐξ ὑποθέσεως τρόπος συνίσταται, οἰομένων τινῶν τὰ πρῶτα τῶν πραγμάτων αὐτόθεν δεῖν λαμβάνειν ὡς πιστὰ, καὶ μὴ αἰτεῖσθαι· ὅ ἐστι μάταιον (τὸ ἐναντίον γάρ τις ὑποθήσεται) ὁ δὲ δι' ἀλλήλων τρόπος συνίσταται ὅταν τὸ ὀφεῖλον τοῦ ζητουμένου πράγματος εἶναι βεβαιωτικὸν, χρείαν ἔχῃ τῆς ἐκ τοῦ ζητουμένου πίστεως. οἷον, εἰ τὸ εἶναι πόρους τις βεβαιοῖ, διὰ τὸ ἀπορροίας γίνεσθαι, αὐτὸ παραλαμβάνει πρὸς βεβαίωσιν τὸ ἀπορροίας γίνεσθαι. ἀνῄρουν δ' οὗτοι καὶ πᾶσαν ἀπόδειξιν, καὶ κριτήριον, καὶ σημεῖον, καὶ αἴτιον, καὶ κίνησιν, καὶ μάθησιν, καὶ γένεσιν, καὶ τὸ φύσει τι εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακόν. πᾶσα γὰρ ἀπόδειξις (φασὶν) ἢ ἐξ ἀποδεδειγμένων σύγκειται χρημάτων, ἢ ἐξ ἀναποδείκτων. εἰ μὲν οὖν ἐξ ἀποδεδειγμένων, κἀκεῖνα δεήσεται τινὸς ἀποδείξεως, κἀντεῦθεν εἰς ἄπειρον· εἰ δὲ ἐξ ἀναποδείκτων, ἤτοι πάντων, ἢ τινῶν, ἢ καὶ ἑνὸς μόνου διϛαζομένου, καὶ τὸ ὅλον εἶναι ἀναπόδεικτον. εἰ δὲ δοκεῖ (φασὶν) ὑπάρχειν τινὰ, μηδεμιᾶς ἀποδείξεως δεόμενα, θαυμαστοὶ τῆς γνώμης, εἰ μὴ συνίσασιν ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο πρῶτον, ὡς ἄρα ἐξ αὐτῶν ἔχει τὴν πίστιν, ἀποδείξεως χρεία. οὐδὲ γὰρ τὸ τέτταρα εἶναι τὰ στοιχεῖα, ἐκ τοῦ τέτταρα εἶναι τὰ στοιχεῖα, βεβαιωτέον. πρὸς τῷ, καὶ τῶν κατὰ μέρος ἀποδείξεων ἀπιστουμένων εἶναι καὶ τὴν γενικὴν ἀπόδειξιν. ἵνα τε γνῶμεν ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις, κριτήριον δεῖ· καὶ ὅτι

A decimum numerant. Quinetiam, qui decimus eſt, eum octavum Sextus tradit; Phavorinus nonum. Decimus ex ipſarum rerum inter ſe contentione elicitur: quo quidem modo gravi leve, robuſtum debili, majus minori, ſuperius inferiori comparatur. Quocirca dextrum, natura dextrum non eſt, ſed ex illius ad alterum ſitu dextrum cogitatur; quo ipſo ſublato, amplius dextrum non erit. Similiter quoque & pater, & frater ad alium B referuntur. etiam dies ex ſole, & omnia ex cogitatione ſpectantur. Quæ igitur ad alia referuntur, horum per ſe ipſorum cognitio ignoratur. Ac de decem quidem locis hactenus. Cæterum Agrippa quinque his alios adjicit, tum à diſcrepantia acceptum, tum eum qui infinite fertur, tum qui cum aliquo confertur, tum qui poſito quopiam nititur, tum illum, qui ex his, quæ inter ſe juncta ſunt, accipitur. Qui igitur ex diſcrepantia locus accipitur, ex eo loco quodcunque vel C apud philoſophos, vel in conſuetudine in quæſtionem vocatur, multum habere pugnæ turbæque oſtenditur. Qui autem infinite fertur, is id, de quo quæſtio eſt, propterea confirmari non ſinit, quod aliud ex alio probetur, ſicque infinite ratio feratur. At qui ex his accipitur, quæ cum aliquo conferuntur, is nihil per ſe ipſum nudum ſumi poſſe, quin cum alio conjunctum ſit, ob eamque cauſam cognoſci non poſſe oſtendit. Qui autem poſito aliquo nititur, is quorundam opinione conſtat, initia re- D rum ex ſe ipſis, ſuaque vi tanquam perſpicua poni, non autem quæri oportere exiſtimantium: quod vanum eſt, cum contrarium illius etiam poni poſſit. Locus vero, qui ex his accipitur, quæ inter ſe juncta ſunt, tunc exiſtit, tum id, ex quo quæſtionem quod habet, confirmari debebat, ipſum argumento indiget, ex eo quod quæritur ducto. ut ſi quis raritates ineſſe in corporibus ex eo confirmet, quod fluxiones exiſtant, is ad confirmandum id ipſum accipit, fluxiones videlicet exiſtere. Omnem quoque iſti rationis concluſio- E nem, & judicium, & ſignum, & cauſam, & motum, & diſciplinam, & ortum, tollebant, nihilque eſſe natura bonum ſive malum aiebant. Omnis enim rationis, inquiunt, concluſio, aut ex ratione concluſis rebus, aut ex ratione non concluſis conſtat. Si ex ratione concluſis, hæ quoque rationis concluſione alterius indigebunt, ſicque infinite ratio feretur. Si vero ex non concluſis, omnibus, aut quibuſdam, aut vel uno ſolo quæſtionem habente, totum quoque ratione con- F cludi non poſſe neceſſe eſt. Quod ſi quædam, inquiunt, eſſe videantur, quæ nullius concluſione rationis indigeant, næ iſtorum admirabilis videtur opinio, ſi ne illud quidem intelligunt, ad illud ipſum primum obtinendum, aliqua ex ſe ipſis, ſuaque vi perſpicua eſſe, rationis ſe concluſione indigere. Neque enim quatuor eſſe elementa ex eo concludendum eſt, quod quatuor ſint elementa. Huc accedit, quod particulatim rationum concluſiones, ſi nullam faciant fidem, generatim quoque ipſa rationis concluſio nullam fidem habebit. Præterea,

terea, ut rationis concluſionem eſſe cognoſcamus, alicujus judicio indigemus. Eſſe autem judicium, hoc etiam concluſione indiget rationis: ita utrumque, quoniam alterum viciſſim ad alterum refertur, comprehendi minime poteſt. Quomodo ergo quæ obſcura ſunt, percipientur, ſi ipſa rationis ignoratur concluſio? Nec vero illud quærimus, res ipſæ talesne videantur; ſed utrum revera eorum natura talis ſit. Eos autem, qui decretis nituntur, hos ſtultos eſſe aſſerebant. quod enim poſitis quibuſdam concluditur, id non accuratæ conſiderationis, ſed conceſſionis locum obtinet. Simili ratione de his, quæ fieri non poſſunt, argumentari licet. Qui vero putant neque ex his, quæ rebus diſtincta ſunt, judicari verum, neque ex rebus naturalibus ſtatui leges oportere, hos ita rerum omnium modum definire aiebant, ut non perſpicerent; omne quod appareat, ex contrariis rebus adjunctis affectionibus, tale videri. Aut igitur omnia vera dicenda ſunt, aut omnia falſa. Quod ſi quædam vera ſunt, quo dignoſcenda ſunt? Nec enim quæ ſenſui ſubjiciuntur, ſenſu percipere poſſumus; cum ei omnia æqualia videantur: nec quæ ſub cogitationem cadunt, ob eandem cauſam. Alia vero, præter has, quæ dignoſcendi vim habeat, facultas nulla cernitur. Qui ergo, inquiunt, quidpiam, quod vel ſub ſenſum, vel ſub cogitationem cadit confirmare vult, eum oportet ante de his ipſis cæterorum ſententias conſtituere. Alii enim hæc, alii alia tollunt. Neceſſe autem eſt, vel ex his quæ ſenſu, vel ex his quæ ratione comprehenduntur, judicari; utrumque autem ambigitur. Fieri ergo non poteſt, ut de his, quæ vel ſub ſenſum, vel ſub rationem ſubjiciuntur, ſententiæ dijudicentur. Quod ſi propter cogitationum repugnantiam, concedenda ponendaque quædam ſint, menſura ipſa tolletur, qua omnia perfecte internoſci poſſe videantur, ſicque omnia æqualia omnes exiſtimabunt. Præterea quod tu, inquiunt, quæris nobis apparens, id aut exploratum eſt, aut non; ſi exploratum, nihil habebimus quod contra eum dicamus, cui contrarium videtur. Ut enim qui quod apparet dicit, fidem facit, ſic etiam qui contradicit. Si vero non exploratum eſt, ipſe quoque, qui quod apparet dicit, nullam fidem faciet. Præterea quod probabile eſt, id continuo verum eſſe ſuſpicari non oportet. nec enim eadem omnibus probabilia ſunt, ac ne eiſdem quidem ſemper. Adde quod ipſa probabilitas extrinſecus ex dicentis ſive gloria, ſive mentis acie, ſive facetiis, ſive conſuetudine, ſive lepore aſſumitur. Judicium quoque hac ratione tollebant. Aut enim hoc ipſum judicium verum eſſe judicatum eſt, aut non; ſi non judicatum, certe neque exploratum eſt, & ſimul à veritate falſitateque aberrat. ſi vero judicatum eſt ſingulis ex rebus, unum quidpiam exiſtere judicatum oportet, idem judicet, & judicetur, quod judicium illud verum eſſe judicaverit, ipſum quoque ab alio judicari neceſſe eſt; & hoc rurſus ab alio, ſicque infinite ratio feretur. Huc accedit, quod & judicium, cujus ſit, ambigitur, aliis

A ἐστὶ κριτήριον, ἀποδείξεως δεῖ· ὅθεν ἑκάτερα ἀκατάληπτα ἀναπεμπόμενα ἐπ' ἄλληλα. πῶς ἂν οὖν καταλαμβάνοιτο τὰ ἄδηλα, τῆς ἀποδείξεως ἀγνοουμένης; ζητεῖται δὲ οὐκ εἰ φαίνεται τοιαῦτα, ἀλλ' εἰ καθ' ὑπόστασιν οὕτως ἔχει. εὐήθεις δὲ τοὺς δογματικοὺς ἀπέφαινον. τὸ γὰρ ἐξ ὑποθέσεως περαινόμενον, οὐ σκέψεως ἀλλὰ θέσεως ἔχει λόγον. τοιούτῳ δὲ λόγῳ καὶ ὑπὲρ ἀδυνάτων ἐστὶν ἐπιχειρεῖν. τοὺς δὲ οἰομένους μὴ δεῖν ἐκ τῶν κατὰ περίστασιν κρίνειν τἀληθές, B μηδ' ἐκ τῶν κατὰ φύσιν νομοθετεῖν, ἔλεγον αὐτοῖς μέτρα τῶν πάντων ὁρίζειν, οὐχ ὁρῶντας ὅτι πᾶν φαινόμενον, κατὰ ἀντιπερίστασιν καὶ διάθεσιν φαίνεται. ἤτοι γοῦν πάντα ἀληθῆ ῥητέον, ἢ πάντα ψευδῆ. εἰ δ' ἔνιά ἐστιν ἀληθῆ, τίνι διακριτέον; οὔτε γὰρ αἰσθήσει τὰ κατὰ αἴσθησιν, πάντων ἴσων αὐτῇ φαινομένων· οὔτε νοήσει, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἄλλη δὲ παρὰ ταύτας εἰς ἐπίκρισιν δύναμις οὐχ ὁρᾶται. ὁ οὖν (φασὶ) περί τινος C διαβεβαιούμενος αἰσθητοῦ ἢ νοητοῦ, πρότερον ὀφείλει τὰς περὶ τούτων δόξας καταστῆσαι. οἱ μὲν γὰρ ταῦτα, οἱ δὲ ταῦτα ἀνῃρήκασι. δεῖ δὲ ἢ δι' αἰσθητοῦ ἢ νοητοῦ κριθῆναι. ἑκάτερα δὲ ἀμφισβητεῖται. οὐ τοίνυν δυνατὸν τὰς περὶ αἰσθητῶν ἢ νοητῶν ἐπικρῖναι δόξας, εἴ τε διὰ τὴν ἐν ταῖς νοήσεσι μάχην ἀπαιτητέον, πᾶσιν ἀναιρεθήσεται τὸ μέτρον, ᾧ δοκεῖ τὰ πάντα διακριβοῦσθαι. πᾶν οὖν ἴσον ἡγήσονται. ἔτι φησὶν ὁ συζητῶν ἡμῖν, D Τὸ φαινόμενον πιστόν ἐστιν, ἢ οὔ; εἰ μὲν οὖν πιστόν ἐστιν, οὐδὲν ἕξει λέγειν πρὸς τὸν ᾧ φαίνεται τοὐναντίον· ὡς γὰρ αὐτὸς πιστὸς τὸ φαινόμενον λέγων, οὕτω καὶ ὁ ἐναντίος. εἰ δ' ἄπιστον, καὶ αὐτὸς ἀπιστηθήσεται, τὸ φαινόμενον λέγων. τό, τε πεῖθον οὐχ ὑποληπτέον ἀληθὲς ὑπάρχειν· οὐ γὰρ πάντας τὸ αὐτὸ πείθειν, οὐδὲ τοὺς αὐτοὺς συνεχές. γίνεται δὲ καὶ παρὰ τὸ ἐκτὸς ἡ πιθανότης, παρὰ τὸ ἔνδοξον τοῦ λέγοντος, ἢ παρὰ τὸ φροντιστικόν, ἢ E παρὰ τὸ αἱμύλον, ἢ παρὰ τὸ σύνηθες, ἢ παρὰ τὸ κεχαρισμένον. ἀνῄρουν δὲ καὶ τὸ κριτήριον λόγῳ τοιῷδε. ἤτοι κέκριται καὶ τὸ κριτήριον, ἢ ἄκριτόν ἐστιν. ἀλλ' εἰ μὲν ἄκριτόν ἐστιν, ἄπιστον καθέστηκε, καὶ διημάρτηκε τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ψεύδους· εἰ δὲ κέκριται, ἓν τῶν κατὰ μέρος γενήσεται κρινόμενον· ὥστ' ἂν τὸ αὐτὸ καὶ κρίνειν καὶ κρίνεσθαι, τὸ κεκρικὸς τὸ κριτήριον ὑφ' ἑτέρου κριθήσεται, κἀκεῖνο ὑπὸ ἄλλου, καὶ οὕτως εἰς ἄπειρον. πρὸς τῷ καὶ διαφωνεῖσθαι τὸ κριτήριον· F τῶν μὲν, τὸν ἄνθρωπον κριτήριον εἶναι λεγόντων, τῶν δὲ

τῶν

τὰς αἰσθήσεις· ἄλλων, τὸν λόγον· ἐνίων, τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν. καὶ ὁ μὲν ἄνθρωπος καὶ πρὸς αὐτὸν διαφωνεῖται καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους· ὡς δῆλον ἐκ τῶν διαφόρων νόμων καὶ ἐθῶν. αἱ δὲ αἰσθήσεις ψεύδονται· ὁ δὲ λόγος, διάφωνος. ἡ δὲ καταληπτικὴ φαντασία ὑπὸ νοῦ κρίνεται, καὶ ὁ νοῦς ποικίλως τρέπεται. ἄγνωστον οὖν ἐστὶ τὸ κριτήριον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀλήθεια. σημεῖόν τε οὐκ εἶναι. εἰ γάρ ἐστι (φασὶ) σημεῖον, ἤτοι αἰσθητόν ἐστιν, ἢ νοητόν. αἰσθητὸν μὲν οὖν οὐκ ἔστι· ἐπεὶ τὸ αἰσθητὸν κοινόν ἐστι· τὸ δὲ σημεῖον, ἴδιον. καὶ τὸ μὲν αἰσθητὸν κατὰ διαφοράν· τὸ δὲ σημεῖον, τῶν πρός τι. νοητὸν δὲ οὐκ ἔστι· ἐπεὶ τὸ νοητὸν, ἤτοι φαινόμενόν ἐστι φαινομένου, ἢ ἀφανὲς ἀφανοῦς, ἢ ἀφανὲς φαινομένου, ἢ φαινόμενον ἀφανοῦς. οὐδὲν δὲ τούτων ἐστίν· οὐκ ἄρα ἐστὶ σημεῖον. φαινόμενον μὲν οὖν φαινομένου οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ τὸ φαινόμενον οὐ δεῖται σημείου· ἀφανὲς δὲ ἀφανοῦς οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ δεῖ φαίνεσθαι τὸ ἐκκαλυπτόμενον ὑπό τινος. ἀφανὲς δὲ φαινομένου οὐ δύναται, καθότι δεῖ φαίνεσθαι τῷ ἑτέρῳ παρέξον ἀφορμὴν καταλήψεως. φαινόμενον δὲ ἀφανοῦς οὐκ ἔστιν, ὅτι τὸ σημεῖον, τῶν πρός τι ὄν, συγκαταλαμβάνεσθαι ὀφείλει τῷ οὗ ἐστι σημεῖον· τὸ δὲ μὴ ἔστιν. οὐδὲν ἄρα τῶν ἀδήλων ἂν καταλαμβάνοιτο. διὰ γὰρ τῶν σημείων λέγεται τὰ ἄδηλα καταλαμβάνεσθαι. ἀναιροῦσι δὲ τὸ αἴτιον ὧδε· τὸ αἴτιον τῶν πρός τι ἐστί· πρὸς γὰρ τῷ αἰτιατῷ ἐστί· τὰ δὲ πρός τι ἐπινοεῖται μόνον, ὑπάρχει δὲ οὔ. καὶ τὸ αἴτιον οὖν ἐπινοοῖτο ἂν μόνον. ἐπεὶ εἴπερ ἐστὶν αἴτιον, ὀφείλει ἔχειν τὸ οὗ λέγεται αἴτιον, ἐπεὶ οὐκ ἔσται αἴτιον. καὶ ὥσπερ ὁ πατὴρ, μὴ παρόντος τοῦ πρὸς ὃ λέγεται πατὴρ, οὐκ ἂν εἴη πατὴρ, οὑτωσὶ δὲ καὶ τὸ αἴτιον. οὐ πάρεστι δὲ πρὸς ὃ νοεῖται τὸ αἴτιον· (οὔτε γὰρ γένεσις, οὔτε φθορὰ, οὔτε ἄλλο τι) οὐκ ἄρα ἐστὶν αἴτιον. καὶ μὴν εἰ ἔστιν αἴτιον, ἤτοι σῶμα σώματός ἐστιν αἴτιον, ἢ ἀσώματον ἀσωμάτου· οὐδὲν δὲ τούτων· οὐκ ἄρα ἐστὶν αἴτιον. σῶμα μὲν οὖν σώματος οὐκ ἂν εἴη αἴτιον, ἐπείπερ ἀμφότερα τὴν αὐτὴν ἔχει φύσιν. καὶ εἰ τὸ ἕτερον αἴτιον λέγεται, παρ᾽ ὅσον ἐστὶ σῶμα, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα ὂν αἴτιον γενήσεται. κοινῶς δὲ ἀμφοτέρων αἰτίων ὄντων, οὐδὲν ἔσται τὸ πάσχον. ἀσώματον δὲ ἀσωμάτου οὐκ ἂν εἴη αἴτιον, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. ἀσώματον δὲ σώματος οὐκ ἔστιν αἴτιον· ἐπεὶ οὐδὲν ἀσώματον ποιεῖ σῶμα. σῶμα δὲ ἀσωμάτου οὐκ ἂν εἴη αἴτιον· ὅτι τὸ γινόμενον, τῆς πασχούσης ὕλης ὀφείλει εἶναι. μηδὲν δὲ πάσχον, διὰ τὸ ἀσώματον εἶναι, οὐδ᾽ ἂν ὑπό τινος γίνοιτο. οὐκ ἔστι τοίνυν αἴτιον. ᾧ συνεισάγεται τὸ ἀνυπο-

A hominis ipſius hoc eſſe dicentibus, aliis ſenſibus, nonnullis rationi, quibuſdam viſus comprehenſioni tribuentibus. Et quidem homo ipſe, ſi aut ex ſeipſo ſpectetur, aut cum cæteris comparetur, ambiguitatem habet: quod ex legum morumque diverſitate manifeſtum eſt. Senſus autem mentiuntur. Ratio ambigua eſt. Viſus comprehenſio à mente judicatur, quæ varios habet motus. Judicium igitur adhuc incognitum eſt, ob eamque cauſam ipſa etiam veritas ignoratur. Atque eti- B am ſignum eſſe ullum negabant. ſi enim, inquiunt, aliquod eſt ſignum, certe aut ſub ſenſum, aut ſub rationem cadit: ſub ſenſum quidem non cadit: quoniam quod ſenſui ſubjicitur, commune quoddam eſt; ſignum vero proprium. Etiam quod ſenſui ſubjicitur differentia conſtat, ſignum in his numeratur, quæ cum aliquo conferuntur: ſub rationem vero propterea non cadit: quoniam quod rationi ſubjicitur; id neceſſario aut eſt apparentis apparens, aut latentis latens, aut latens apparentis; C aut apparens latentis. Eſt autem nullum iſtorum. nullum eſt ergo ſignum. Apparens quidem apparentis non eſt; quia quod apparet, id non indiget ſigno. Latens latentis non eſt; quoniam apparere debet, quod ab aliquo detegitur. Latens apparentis eſſe non poteſt, quia quod alteri cauſā comprehēſionis affert, id apparere neceſſe eſt. apparens denique latentis non eſt, quoniam cum ſignum ex eorum numero ſit, quæ cum aliquo conferuntur, cum eo ſimul aſſumi debet, cujus eſt ſignum. Hoc D autem nullum eſt. nihil ergo latens percipi poterit. Nam quæ latent, ea ſignis quibuſdam percipi dicuntur. Cauſam vero ſic tollunt. Cauſa in his eſt, quæ cum alio conferuntur, etenim cum effectu comparatur. Quæ vero cum alio conferuntur, hæc tantummodò cogitantur, reipſa non ſunt. Cauſa igitur ſolum cogitatione fuerit: nam ſi reipſa cauſa futura ſit, id eam habere oportet, cujus eſt cauſa; alioqui cauſa non erit. Atque ut pater, eo non exiſtente quo cum pater confertur, pater non fuerit, ſic etiam cauſa. Cum quo vero cauſa cogitatur, E id ipſum non adeſt, neque enim ortu neuqe interitu, neq; alio quopiam modo. nulla eſt ergo cauſa. Præterea ſi cauſa eſt, omnino aut corpus erit cauſa corporis, aut expers corporis expertis corporis. Nihil autem horum eſt. nulla ergo cauſa eſt. Corpus quidem corporis cauſa non fuerit, quoniam utrumque eandem habet naturam. Itaque alterum ſi ex ea parte cauſa dicetur, quatenus eſt corpus, alterum quoque cum corpus ſit, cauſa erit. Communiter vero utrumque cauſa ſi fuerit, F nullæ erunt accipiendi partes & patiendi. expers vero corporis, expertis corporis cauſa non erit ob eandem cauſam. expers autem corporis, corporis cauſa non eſt, quoniam ex eo, quod corpore caret, corpus non gignitur. Corpus denique corporis expertis cauſa eſſe non poteſt, quoniam quod gignitur, id gigni debet materia accipiente. Quod vero accipit, nihil corpore vacat; ita ne gignetur quidem ex aliquo. Cauſa ergo nulla erit. ex quo ipſo ſimul concluditur univerſita-

tis rerum initia re ipſa nulla eſſe, quoniam & efficiendi & patiendi partes eſſe oporteat. At vero ne motus quidem eſt. quod enim movetur, ſive in quo eſt, ſive in quo non eſt, loco moveatur, æque non movetur: Non eſt ergo motus. Quinetiam doctrinam omnem tollebant. Nam ſi ut aiunt, quidpiam addiſcitur, aut id, quod eſt, aut eo quia eſt, addiſcitur; aut id, quod non eſt, eo quia non eſt. ſed neque id, quod eſt, eo quia eſt, addiſci poteſt, quoniam eorum, quæ ſunt, natura & omnibus adparet, & ab omnibus cognoſcitur; neque id, quod non eſt; eo quia non eſt: quod enim nuſquam eſt, ei nihil accidere poteſt, ita ne ut addiſcatur quidem. Verum ne ortus quidem rerum ullus eſt. Neque enim quod eſt gignitur, eſt enim; neque quod non eſt, id enim nullam habet naturam; cujus vero nulla eſt natura, id ne gigni quidem potuit. Atque etiam natura nihil bonum eſſe, aut malum aiebant. Nam ſi naturale quoddam bonum & malum eſt, omnibus æque bonum & malum eſſe debet, ut nix, quæ apud omnes frigida eſt. Ex omnibus autem bonis nullum eſt, quod communiter ſive bonum ſit, ſive malum. Non eſt ergo natura bonum quidpiam, aut malum. Aut enim quod à quibus bonum exiſtimatur, omne id bonum dicendum eſt, aut non omne. omne quidem dicendum non eſt, quoniam eandem rem alius bonam opinatur, ut Epicurus voluptatem; alius malam, ut Antiſthenes: continget igitur, idem ut bonum malumque ſit. Si vero quod quidam opinantur, non omne id bonum eſſe dicemus, opiniones diſtinguere nos oportebit; quod quidem propter rationum imbecillitatem fieri non poteſt. Incognitum ergo eſt natura bonum. Totam vero collectionis illorum rationem ex voluminibus ab ipſis relictis perſpicere licet. Nam ipſe quidem Pyrrhon nihil ſcriptum reliquit. Ejus tamen diſcipuli Timon, & Æneſidemus, & Numenius, & Nauſiphanes, & alii monumenta reliquerunt. contra quos diſſerentes hi, qui decreta tuentur, ipſos & percipere & decernere dicunt. quod enim refellere videntur, in id ipſum propterea ſe induunt, quod illud ipſum obtinent, ac decernunt. Nam cum nihil definiri poſſe, atque omni ſermoni ſermonem eſſe oppoſitum dicunt, hæc ipſa & definiunt & decernunt. Ad hæc illi reſpondent, quæ ut tanquam hominibus accidant, ea nos quoque confitemur. Nam & diem eſſe, noſque vivere, multaque alia, quæ in vita perſpicua ſint, cognoſcimus. quæ vero decreta tuentes ratione confirmant, eaque ſe perſpicere dicunt, in his ut obſcuris aſſenſum ſuſtinemus, ſola vero quæ eveniant cognoſcimus. Videre nos, inquiunt, confitemur, & quo videamus ſcimus; quid vero, aut quomodo videamus, ſive quomodo animo comprehendamus, neſcimus. & quidem cum hoc album videri dicimus, narrantes dicimus, non revera ita eſſe confirmamus. De his autem vocibus nihil definio, & reliquis ejuſdem generis, non ut de dogmatibus loquimur. nec enim ſimiliter iſta dicuntur, atq; ea tum, cum mundũ rotundum eſſe dicimus: hæc enim ob-

A στάτους εἶναι τὰς τῶν ὅλων ἀρχάς. δεῖ γὰρ εἶναί τι τὸ ποιοῦν καὶ δρῶν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κίνησίς ἐστι. τὸ γὰρ κινούμενον, ἤτοι ἐν ᾧ ἐστι τόπῳ κινεῖται, ἢ ἐν ᾧ μή ἐστιν, οὐδὲ κινεῖται. οὐκ ἔστιν οὖν κίνησις. ἀνῄρουν δὲ καὶ μάθησιν. εἴπερ (φασὶ) διδάσκεταί τι, ἤτοι τὸ ὂν τῷ εἶναι διδάσκεται· ἢ τὸ μὴ ὄν, τῷ μὴ εἶναι. οὔτε δὲ τὸ ὂν τῷ εἶναι διδάσκεται· (ἡ γὰρ τῶν ὄντων φύσις πᾶσι φαίνεται καὶ γινώσκεται) οὔτε τὸ μὴ ὄν. τῷ γὰρ μὴ ὄντι οὐδὲν
B συμβέβηκεν) ὥστε οὔτε τὸ διδάσκεσθαι. οὐδὲ μὴν γένεσίς ἐστι (φασὶν) οὔτε γὰρ τὸ ὂν γίνεται· (ἔστι γὰρ) οὔτε τὸ μὴ ὄν· (οὐδὲ γὰρ ὑφέστηκε) τὸ δὲ μὴ ὑφεστὼς, μηδὲ ὄν, οὐδὲ τὸ γίνεσθαι εὐτύχηκε. φύσει τε μὴ εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακόν. εἰ γάρ τι ἐστὶ φύσει ἀγαθὸν καὶ κακόν, πᾶσιν ὀφείλει ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὑπάρχειν, ὥσπερ ἡ χιὼν πᾶσι ψυχρόν· κοινὸν δὲ οὐδὲν πάντων ἀγαθὸν ἢ κακόν ἐστιν. οὐκ ἄρα ἐστὶ φύσει ἀγαθὸν ἢ κακόν. ἤτοι γὰρ πᾶν
C τὸ ὑπό τινος δοξαζόμενον ῥητέον ἀγαθὸν, ἢ οὐ πᾶν. καὶ πᾶν μὲν οὐ ῥητέον, ἐπεὶ τὸ αὐτὸ ὑφ᾽ οὗ μὲν δοξάζεται ἀγαθὸν, ὡς ἡ ἡδονὴ ὑπὸ Ἐπικούρου· ὑφ᾽ οὗ δὲ κακὸν, ὑπὸ Ἀντισθένους. συμβήσεται τοίνυν τὸ αὐτὸ, ἀγαθόν τε εἶναι καὶ κακόν. εἰ δ᾽ οὐ πᾶν λέγοιμεν τὸ ὑπό τινος δοξαζόμενον ἀγαθὸν, δεήσει ἡμᾶς διακρίνειν τὰς δόξας. ὅπερ οὐκ ἐνδεχόμενόν ἐστι, διὰ τὴν ἰσοσθένειαν τῶν λόγων. ἄγνωστον οὖν τὸ φύσει ἀγαθόν. ἔστι δὲ καὶ τὸν ὅλον τῆς συναγωγῆς αὐτῶν τρόπον συνιδεῖν ἐκ
D τῶν ἀπολειφθεισῶν συνταξέων. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Πύῤῥων οὐδὲν ἀπέλιπεν, οἱ μέντοι συνήθεις αὐτοῦ, Τίμων καὶ Αἰνεσίδημος καὶ Νουμήνιος καὶ Ναυσιφάνης, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι. οἷς ἀντιλέγοντες οἱ δογματικοί φασιν αὐτοὺς καταλαμβάνεσθαι καὶ δογματίζειν· ἐν ᾧ γὰρ δοκοῦσι διελέγχειν, καταλαμβάνονται. καὶ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ κρατύνουσι καὶ δογματίζουσι. καὶ γὰρ ὅτε φασὶ μηδὲν ὁρίζειν, καὶ παντὶ λόγῳ λόγον ἀντικεῖσθαι, αὐτὰ ταῦτα καὶ ὁρί-
E ζονται καὶ δογματίζουσι. πρὸς οὓς ἀποκρίνονται, Περὶ μὲν ὧν ὡς ἄνθρωποι πάσχομεν, ὁμολογοῦμεν. καὶ γὰρ ὅτι ἡμέρα ἐστὶ, καὶ ὅτι ζῶμεν, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ἐν τῷ βίῳ φαινομένων διαγινώσκομεν· περὶ δὲ ὧν οἱ δογματικοὶ διαβεβαιοῦνται τῷ λόγῳ, φάμενοι κατειλῆφθαι, ἐπέχομεν περὶ τούτων ὡς ἀδήλων: μόνα δὲ τὰ πάθη γινώσκομεν. τὸ μὲν γὰρ ὅτι ὁρῶμεν, ὁμολογοῦμεν, καὶ τὸ ὅτι τόδε νοοῦμεν, γινώσκομεν· πῶς δὲ ὁρῶμεν, ἢ πῶς νοοῦμεν, ἀγνοοῦμεν. καὶ ὅτι τόδε
F λευκὸν φαίνεται, διηγηματικῶς λέγομεν, οὐ διαβεβαιούμενοι εἰ καὶ ὄντως ἐστί. περὶ δὲ τῆς Οὐδὲν ὁρίζω φωνῆς καὶ τῶν ὁμοίων λέγομεν ὡς οὐ δογμάτων· οὐ γάρ εἰσιν ὅμοια τῷ λέγειν ὅτι σφαιροειδής ἐστιν ὁ κόσμος. ἀλλὰ γὰρ τὸ

μὲν,

μὲν, ἄδηλον, αἱ δὲ, ἐξομολογήσεώς εἰσι. ἐν ᾧ οὖν λέγομεν μηδὲν ὁρίζειν, οὐδ' αὐτὸ τοῦτο ὁριζόμεθα. πάλιν οἱ δογματικοί φασι καὶ τὸν βίον αὐτοὺς ἀναιρεῖν, ἐν ᾧ πάντα ἐκβάλλουσιν ἐξ ὧν ὁ βίος συνέστηκεν. οἱ δὲ ψεύδεσθαί φασιν αὐτούς. οὐ γὰρ τὸ ὁρᾶν ἀναιρεῖν, ἀλλὰ τὸ πῶς ὁρᾶν ἀγνοεῖν. καὶ γὰρ τὸ φαινόμενον τιθέμεθα, οὐχ ὡς καὶ τοιοῦτον ὄν. καὶ ὅτι πῦρ καίει αἰσθανόμεθα· εἰ δὲ φύσιν ἔχει καυστικὴν, ἐπέχομεν. καὶ ὅτι κινεῖταί τις βλέπομεν, καὶ ὅτι φθείρεται· πῶς δὲ ταῦτα γίνεται, οὐκ ἴσμεν. μόνον οὖν (φασὶν) ἀνθιστάμεθα πρὸς τὰ παρυφιστάμενα τοῖς φαινομένοις ἄδηλα. καὶ γὰρ ὅτε τὴν εἰκόνα ἐξοχὰς λέγομεν ἔχειν, τὸ φαινόμενον διασαφοῦμεν. ὅταν δὲ εἴπωμεν μὴ ἔχειν αὐτὴν ἐξοχὰς, οὐκέτι ὃ φαίνεται, ἕτερον δὲ λέγομεν. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνι φησὶ μὴ ἐκβεβηκέναι τὴν συνήθειαν. καὶ ἐν τοῖς ἰνδαλμοῖς οὕτω λέγει,

Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον παντὶ σθένει οὗπερ ἂν ἔλθῃ.

καὶ ἐν τοῖς περὶ αἰσθήσεων φησὶ, Τὸ μὲν ὅτι ἐστὶ γλυκὺ, οὐ τίθημι· τὸ δὲ ὅτι φαίνεται, ὁμολογῶ. καὶ Αἰνεσίδημος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Πυῤῥωνείων λόγων, οὐδέν φησιν ὁρίζειν τὸν Πύῤῥωνα δογματικῶς, διὰ τὴν ἀντιλογίαν, τοῖς δὲ φαινομένοις ἀκολουθεῖν. ταῦτα δὲ λέγει κἀν τῷ κατὰ σοφίας, κἀν τῷ περὶ ζητήσεως. ἀλλὰ καὶ Ζεῦξις ὁ Αἰνεσιδήμου γνώριμος ἐν τῷ περὶ διττῶν λόγων, καὶ Ἀντίοχος ὁ Λαοδικεὺς, καὶ Ἀπελλᾶς ἐν τῷ Ἀγρίππᾳ, τιθέασι τὰ φαινόμενα μόνα. ἔστιν οὖν κριτήριον κατὰ τοὺς σκεπτικοὺς τὸ φαινόμενον, ὡς καὶ Αἰνεσίδημος φησίν· οὕτω δὲ καὶ Ἐπίκουρος. Δημόκριτος δὲ, μηδὲν εἶναι τῶν φαινομένων· τὰ δὲ, μὴ εἶναι. πρὸς τοῦτο τὸ κριτήριον τῶν φαινομένων οἱ δογματικοί φασιν, ὅτι ὅτε ἀπὸ τῶν αὐτῶν διάφοροι προσπίπτουσι φαντασίαι, ὡς ἀπὸ τοῦ πύργου ἢ στρογγύλου, ἢ τετραγώνου, ὁ σκεπτικὸς εἰ οὐδετέραν προκρινῇ, ἀπρακτήσει· εἰ δὲ τῇ ἑτέρᾳ κατακολουθήσει, οὐκέτι τὸ ἰσοσθενὲς (φασὶ) τοῖς φαινομένοις ἀποδώσει. πρὸς οὓς οἱ σκεπτικοί φασιν, ὅτι ὅτε προσπίπτουσιν ἀλλοῖαι φαντασίαι, ἑκατέρας ἐροῦμεν φαίνεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο τὰ φαινόμενα τιθέναι ὅτι φαίνεται. τέλος δὲ οἱ σκεπτικοί φασι τὴν ἐποχὴν, ᾗ σκιᾶς τρόπον ἐπακολουθεῖ ἡ ἀταραξία, ὥς φασιν οἵ τε περὶ τὸν Τίμωνα καὶ Αἰνεσίδημον. οὔτε γὰρ τάδε ἑλοίμεθα, ἢ ταῦτα φευξοίμεθα ὅσα περὶ ἡμᾶς ἐστι. τὰ δὲ ὅσα περὶ ἡμᾶς οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην, οὐ δυνάμεθα φεύγειν· ὡς τὸ πεινῆν, διψῆν, ἀλγεῖν· οὐκ ἔστι γὰρ λόγῳ περιελθεῖν ταῦτα. λεγόντων δὲ τῶν δογματικῶν ὡς δυνήσεται βιοῦν ὁ σκεπτικὸς μὴ φεύγων τὸ, εἰ καὶ κελευσθείη, κρεουργεῖν τὸν πατέρα, φασὶν οἱ σκεπτικοὶ περὶ τῶν δογματικῶν, πῶς δυνήσεται βιοῦν ζητήσεων ἀπέχων;

A ſcura, illa autem confitentis ſunt. Cum igitur nihil nos definire dicimus, ne hoc quidem ipſum definimus. Sed rurſus, qui dogmata tuentur inſtant, eoſque vitam ipſam tollere aiunt, cum ea omnia abjiciunt ex quibus vita conſtat. Illi vero mentiri eos dicunt; nec enim ſe illud tollere, quominus videamus, ſed quomodo videamus, ignorare. Quod enim apparet, inquiunt, hoc ponimus; non tamen ſic, ut revera tale ſit. Et ignem quidem urere ſentimus; an vero urendi vim habeat, aſſenſum ſuſtinemus. Atque etiam B moveri quempiam, & corrumpi videmus; ſed quomodo hæc fiant, ignoramus. Solum ergo, inquiunt, incertis, quæ cum his, quæ apparent, adjuncta ſunt, obſiſtimus. Etenim imaginem eminentia quædam habere cum dicimus, id, quod apparet, declaramus. Cum vero nihil eam eminens habere affirmamus, non jam quod apparet, ſed longe diverſum dicimus. Itaque in Pythone Timon è conſuetudine recedendum non eſſe ait; & in ſimulachris ſic ait,

C *Sed apparens omni vi, quacunque venerit.*

Etiam in libro de ſenſibus inquit, Hoc quidem dulce eſſe non aio, videri tamen fateor. Æneſidemus quoque in primo Pyrrhoniorum ſermonum libro nihil Pyrrhonem ſic definire ait, ut decernat; propter ea, quæ contradici poſſunt; ſed ea, quæ ſibi videantur, ſequi. Hæc autem cum in libro contra ſapientiam, tum in libro de quæſtione tradit. Quinetiam Zeuxis Æneſidemi ſodales in libro de duplicibus ſermonibus; & Antilochus Laodicenſis, & Apellas in Agrippa, ea, quæ D apparent, ſola ponunt. Eſt ergo apud Scepticos eorum, quæ apparent, proprium judicium, quemadmodum Æneſidemus etiam tradit; quod idem Epicurus quoque confirmat. Democritus eorum, quæ apparent, nihil eſſe, hæc vero eſſe negat. Contra hoc eorum quæ apparent, judicium, qui dogmata tuentur, ſic diſputant, ut cum iiſdem ex rebus, verbi cauſa è turri ſive rotunda, ſive quadrata diverſi viſus exprimentur, Scepticum dicant, ſi de neutro E nihil præjudicaverit, nihil omnino acturũ; ſi vero alteri aſſenſus fuerit, eorum, quæ apparent, æquilibritatem minime ſervaturum. Ad hæc aiunt Sceptici, cum diverſa viſa objiciuntur, utrumque apparere dicemus; ob eamq; cauſam, quæ apparent, ea apparere ponimus. Finem autem Sceptici retentionem aſſenſus eſſe aiunt, quam, ut eſt apud Timonem & Æneſidemum, perturbationum vacuitas quaſi umbra conſequitur. Nec enim quæ circa nos ſunt, aut quibus caremus, ea perſequenda, vel devitanda judica- F verimus; ſed eorum neceſſitatem effugere non poſſumus. ut eſurire, ſitire, algere. Non enim hæc ratione circumcidere licet. Dicentibus autem his, qui dogmata tuentur, Scepticum vivere poſſe non recuſantem: quo minus ſi viſus fuerit, patrem laceret, reſpondent Sceptici quærentes, quomodo ipſi vivere poterunt his quæſtionibus abſtinentes, quæ ad viven-

vivendam conſervandamque vitam non pertinent? Itaque inquiunt, aliquid & eligimus, & devitamus, & legibus utimur. Quidam manſuetudinem, alii vero perturbationum vacuitatem Scepticos finem ſtatuiſſe dicunt.

TIMON. XII.

APollonides Nicenſis, is de quo eſt in primo noſtro in Sillos commentario, qui libri ad Tiberium Cæſarem ſcripti ſunt, Timonem patre Timarcho natum, genere Phliaſium fuiſſe tradit, Juvenem captum ſaltatorem fuiſſe; deinde repudiato artificio Megaram ad Stilponem profectum, & cum eo verſatum; rurſus domum revertiſſe, uxoremque duxiſſe; inde una cum uxore Elidem ad Pyrrhonem veniſſe, ibique tamdiu commoratum eſſe, donec ei filii nati ſunt. quorum majorem natu Xanthum appellavit, medicinamque docuit, & vitæ ſucceſſorem reliquit. Ipſe vero illuſtris fuit, quemadmodum Sotion in X. tradit. ſed tamen cum egeret, in Helleſpontum Propontidemque profectus, Chalcedone philoſophiam profeſſus multo honore dignatus eſt. Inde cum abundaret, Athenas contendit, ibique ad extremum vitæ diem commoratus eſt, ad parvum tempus Thebas excurrens. Antigono Regi Ptolemæoque Philadelpho cognitus fuit; quod & ipſe in Iambis de ſe teſtatur. Erat, ut Antigonus ait, & amator vini, & à philoſophiæ ſtudiis feriatus. Nam & poemata, & verſus, & Tragœdias, & Satyros, & Comœdias XXX. Tragœdias LX. Silloſque & cinædos conſcripſit. Feruntur illius quoque ſoluta oratione libri, qui verſibus ad XX. continentur, de quibus Antigonus Caryſtius mentionem facit, qui & ipſe vitam illius ſcripſit. Sillorum vero libri tres ſunt; in quibus ut Scepticus omnes eos, qui dogmata tuentur, comicorum more conviciis vexat, atque contemnit. quorum in primos perpetua uſus oratione ipſe loquitur. ſecundus, & tertius in dialogo ſcripti ſunt. Videtur igitur ſingulis de rebus Xenophanem Colophonium interrogare, ſed quidem is ipſius perſonam ſuſtinet, & in ſecundo quidem de antiquioribus, in tertio de poſterioribus, agere. Quapropter ei quidam epilogum adſcripſerat. Primus autem liber has continet res: niſi quod poema ſolam habet perſonam. Ejus vero principium eſt tale,

Sequimini nunc me, quicunque negotioſi eſtis Sophiſtæ.

Mortuus eſt, cum jam annos fere nonaginta vixiſſet, ut eſt apud Antigonum, & Sotioné in XI. Hunc ego uno tantum oculo prædi-tum audivi quãdo & ipſe ſeipſum Cyclopé

A οὐ περὶ τῶν βιωτικῶν καὶ τηρητικῶν. ὥστε καὶ αἱρούμεθά τι κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ φευγόμεθα, καὶ νόμοις χρώμεθα. τινὲς δὲ, καὶ τὴν ἀπάθειαν· ἄλλοι δὲ τὴν πρᾳότητα τέλος εἰπεῖν φασὶ τοὺς σκεπτικούς.

ΤΙΜΩΝ.

B ΤΙμων Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεύς, ὁ παρ' ἡμῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τοὺς Σίλλους ὑπομνήματι, ἃ προσφωνεῖ Τιβερίῳ Καίσαρι, φησὶ τὸν Τίμωνα (ἦν) πατρὸς μὲν Τιμάρχου, Φλιάσιον δὲ τὸ γένος· νέον δὲ καταλειφθέντα χορεύειν, ἔπειτα καταγνόντα, ἀποδημῆσαι εἰς Μέγαρα πρὸς Στίλπωνα· κἀκείνῳ συνδιατρίψαντα, αὖθις ἐπανελθεῖν οἴκαδε καὶ γῆμαι. εἶτα πρὸς Πύρρωνα εἰς Ἦλιν ἀποδημῆσαι μετὰ γυναικὸς, κἀκεῖ διατρίβειν, ἕως αὐτῷ παῖδες ἐγένοντο· ὧν τὸν μὲν πρεσ-
C βύτερον, Ξάνθον ἐκάλεσε, καὶ ἰατρικὴν ἐδίδαξε, καὶ διάδοχον τοῦ βίου κατέλιπε. ὁ δὲ ἐλλόγιμος ἦν, ὡς καὶ Σωτίων ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ φησίν. ἀπορῶν μέντοι τροφῶν, ἀπῆρεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ τὴν Προποντίδα· ἐν Χαλκηδόνι τε σοφιστεύων ἐπὶ πλέον ἀποδοχῆς ἠξιώθη. ἐντεῦθέν τε πορισάμενος, ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας· κἀκεῖ διέτριβε μέχρι καὶ τελευτῆς, ὀλίγον χρόνον εἰς Θήβας διαδραμών. ἐγνώσθη δὲ καὶ Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ καὶ
D Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις αὐτομαρτυρεῖ. ἦν δὲ (φησὶν Ἀντίγονος) καὶ φιλοπότης, καὶ ἀπὸ τῶν φιλοσόφων ἐσχόλαζε. καὶ γὰρ ποιήματα συνέγραφε, καὶ ἔπη, καὶ τραγῳδίας, καὶ σατύρους, καὶ δράματα κωμικὰ τριάκοντα, τραγικὰ δὲ ἑξήκοντα, Σίλλους τε καὶ κιναίδους. φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ καταλογάδην βιβλία, εἰς ἐπῶν τείνοντα μυριάδας δύο, ὧν καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος μέμνηται, ἀναγεγραφὼς αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸν βίον. τῶν δὲ Σίλλων τρία ἐστίν·
E ἐν οἷς, ὡς ἂν σκεπτικὸς ὢν, πάντας λοιδορεῖ καὶ σιλλαίνει τοὺς δογματικοὺς, ἐν παρῳδίας εἴδει. ὧν τὸ μὲν πρῶτον αὐτοδιήγητον ἔχει τὴν ἑρμηνείαν· τὸ δὲ δεύτερον καὶ τρίτον ἐν διαλόγου σχήματι. φαίνεται γοῦν ἀνακρίνων Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον περὶ ἑκάστων· ὁ δὲ, αὐτοδιηγούμενος ἐστί. καὶ ἐν μὲν τῷ δευτέρῳ, περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, περὶ τῶν ὑστέρων. ὅθεν δὴ αὐτῷ τινὲς καὶ ἐπίλογον ἐπέγρα-
F ψαν. τὸ δὲ πρῶτον ταῦτα περιέχει πράγματα πλὴν ὅτι μονοπρόσωπός ἐστιν ἡ ποίησις. ἀρχὴ δὲ αὐτῷ ἥδε,

Ἕσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονες ἐστὲ σοφισταί.

ἐτελεύτησε δὲ ἐγγὺς ἐτῶν ἐνενήκοντα, ὥς φησιν ὁ Ἀντίγονος καὶ Σωτίων ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ. τοῦτον ἐγὼ καὶ ἑτερόφθαλμον ἤκουσα, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς αὐτὸν Κύ-

κλωπα

κλῶπα ἐκάλει. γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Τίμων, ὁ μισάνθρωπος. ὁ δ᾽ οὖν φιλόσοφος, καὶ φιλόκηπος ἦν σφόδρα καὶ ἰδιοπράγμων, ὡς καὶ Ἀντίγονός φησι. λόγος γοῦν εἰπεῖν Ἱερώνυμον τὸν περιπατητικὸν ἐπ᾽ αὐτοῦ, ὡς παρὰ τοῖς Σκύθαις καὶ οἱ φεύγοντες τοξεύουσι καὶ οἱ διώκοντες· οὕτω τῶν φιλοσόφων οἱ μὲν διώκοντες θηρῶσι τοὺς μαθητὰς, οἱ δὲ φεύγοντες, καθάπερ καὶ ὁ Τίμων. ἦν δὲ καὶ ὀξὺς νοῆσαι, καὶ διαμυκτηρίσαι· φιλογράμματός τε, καὶ τοῖς ποιηταῖς μύθους γράψαι ἱκανὸς, καὶ δράματα συνδιατιθέναι. μετεδίδου δὲ τῶν τραγῳδιῶν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ὁμήρῳ. θορυβούμενός τε ὑπὸ τῶν θεραπαινῶν καὶ κυνῶν, ἐποίει μηδὲν, σπουδάζων περὶ τὸ ἠρέμα ζῆν. φασὶ δὲ καὶ Ἄρατον πυθέσθαι αὐτοῦ πῶς τὴν Ὁμήρου ποίησιν ἀσφαλῆ κτήσαιτο; τὸν δὲ εἰπεῖν, Εἰ τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγράφοις ἐντυγχάνοι, καὶ μὴ τοῖς ἤδη διωρθωμένοις. εἰκῆ τε αὐτῷ ἔκειτο τὰ ποιήματα, ἐνίοτε ἡμίβρωτα. ὥστε καὶ Ζωπύρῳ τῷ ῥήτορι ἀναγινώσκοντι ἐπιτυλίττειν, καὶ κατὰ τὸ ἐπελθὸν διεξιέναι· ἐλθόντα τε ἐφ᾽ ἡμισείας, οὕτως εὑρεῖν τὸ ἀπόσπασμα, τέως ἀγνοοῦντα. τοσοῦτον ἦν ἀδιάφορος, ἀλλὰ καὶ εὔκολος, ὡς μηδὲ ἀριστᾶν συγχωρεῖν. φασὶ δὲ αὐτὸν Ἀρκεσίλαον θεασάμενον διὰ τῶν Κερκώπων ἰόντα, εἰπεῖν, Τί σὺ δεῦρο, ἔνθα περ ἡμεῖς οἱ ἐλεύθεροι; συνεχές τε ἐπιλέγειν εἰώθει πρὸς τοὺς τὰς αἰσθήσεις μετ᾽ ἐπιμαρτυροῦντος τοῦ νοῦ ἐγκρίνοντας, Συνῆλθεν Ἀτταγᾶς τε καὶ Νουμήνιος. εἰώθει δὲ καὶ παίζειν τοιαῦτα. πρὸς οὖν τὸν θαυμάζοντα πάντα ἔφη, Τί δ᾽ οὐ θαυμάζεις ὅτι τρεῖς ὄντες τέτταρας ἔχομεν ὀφθαλμούς; ἦν δὲ αὐτός τε ἑτερόφθαλμος, καὶ ὁ Διοσκουρίδης, μαθητὴς αὐτοῦ· καὶ ὁ πρὸς ὃν ἔλεγεν, ὑγιής. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε ὑπὸ Ἀρκεσιλάου διὰ τί παρείη ἐκ Θηβῶν; ἔφη, Ἵνα ὑμᾶς ἀναπεπταμένους ὁρῶν γελῶ. ὅμως δὲ καθαπτόμενος Ἀρκεσιλάου ἐν τοῖς Σίλλοις ἐπῄνεσεν αὐτὸν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρκεσιλάου περιδείπνῳ. τούτου διάδοχος (ὡς μὲν Μηνόδοτός φησι) γέγονεν οὐδείς· ἀλλὰ διέλιπεν ἡ ἀγωγὴ, ἕως αὐτὴν Πτολεμαῖος ὁ Κυρηναῖος ἀνεκτήσατο· ὡς δὲ Ἱππόβοτός φησι καὶ Σωτίων, διήκουσαν αὐτοῦ Διοσκουρίδης Κύπριος καὶ Νικόλοχος Ῥόδιος, καὶ Εὐφράνωρ Σελευκεὺς, Πραΰλος τε ἀπὸ Τρωάδος· ὃς οὕτω καρτερικὸς ἐγένετο, καθά φησι Φύλαρχος ἱστορῶν, ὥστε ἀδίκως ὑπομεῖναι ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ κολασθῆναι, μηδὲ λόγου τοὺς πολίτας ἀξιώσας. Εὐφράνορος δὲ διήκουσεν Εὔβουλος Ἀλεξανδρεύς· οὗ Πτολεμαῖος, οὗ Σαρπηδὼν, καὶ Ἡρακλείδης. Ἡρακλείδου δὲ Αἰνησίδημος Κνώσιος, ὃς καὶ Πυῤῥωνείων λόγων ὀκτὼ

A vocabat. Fuit & alius Timon, qui ex humani generis odio cognomen invenit. Philoſophus autem & hortos valde amabat, & ut Antigonus ait, rem ſuam libenter agebat. Fama ergo eſt, Hieronymum de eo peripateticum dicere ſolitum, ut apud Scythas & fugientes, & inſequentes jaculantur; ſic ex philoſophis quoſdam inſequentes diſcipulos venari, quoſdam fugientes, ut Timonem. Ad excogitandum, atque ad irridendum æque acutus, ſcribendi ſtudio tenebatur. atque is erat,
B qui, & poetis fabulas ſcribere, eaſque diſponere facile poſſet. Tragœdias autem Alexandro & Homero impartiebatur. Sed cum eum ancillæ & canes obturbarent, nihil agebat, cum quietam vitam maxime ſequeretur. Aiunt Aratum de eo quæſiviſſe, quomodo quis Homeri poema integrum adipiſci poſſet, illumque reſpondiſſe, ſiquis in antiqua exemplaria, & in ea quæ correcta nondum eſſent, incidiſſet. Atque etiam ei poemata temere jacebant, nonnunquam magna ex parte corroſa, ſic,
C ut & Zopyro rhetore recitante, ipſe chartas volveret, & quicquid ex tempore in mentem veniret, ſubjiceret; & cum ad medium opus perveniſſet, lacunam, quam ad id temporis ignoraverat, reperiret. Quinetiam adeo nihil neutram in partem curabat, ut ne prandere quidem ſineret. Ferunt eum Arceſilaum per medios aſſentatores euntem cum vidiſſet, dixiſſe, Quid tu huc, ubi nos liberi? Contra eos, qui de ſenſibus teſtimonio mentis judicabant, aſſidue illud aiebat, Attagus & Numeni-
D us convenerunt. Solebat etiam in reliquis ejuſdem generis ludere. Itaque ei, qui omnia mirabatur, Cur, inquit, illud non miraris, quod tres cum ſimus, quatuor oculos habemus? nam & ipſi, & Dioſcoridi ſuo diſcipulo unus duntaxat oculus erat; cum quo vero loquebatur is integris erat oculis. Aliquando ab Arceſilao interrogatus, cur Thebis Athenas migraſſet, Ut inquit, volitantes vos cernens riderem. Verum quanquam Arceſilaum in Sillis cavillatus ſit, eum tamen laudavit in eo libro,
E qui Arceſilai epulum funebre inſcribitur. Hujus, ut Menodotus ait, ſucceſſor nemo extitit; ſed ea diſciplinæ ratio tamdiu intermiſſa eſt, donec eam Ptolemæus Cyrenæus renovaret. Verum, ut eſt apud Hippobotum & Sotionem, illius, Dioſcorides Cyprius, & Niolochus Rhodius, Euphranor Seleucenſis, & Praylus è Troade auditores fuerunt; cujus ea fuit conſtantia, quemadmodum Philarchus in hiſtoriis retulit, ut proditionis pœnam injuſte accuſatus ſubire non re-
F cuſaverit, cum cives ſuos ne colloquio quidem dignatus eſſet. Euphranorem autem Eubulus Alexandreus audivit, cujus Ptolemæus, Ptolemæi Sarpedon, & Heraclides auditores fuerunt, Heraclidis Æneſidemus Gnoſſius diſcipulus fuit, qui Pyrrhonios ſermones octo li-

bris conſcripſit,à quo eſt Zeuxippus Polites, à Zeuxippo Zeuxis,qui ex perverſitate oculorũ ὁ Γωνιόπους cognomen invenit;quem Antiochus Laodicenſis ex Lyco audivit. Antiochi Menodotus Nicomediæ natus, medicus empiricus, & Theodes Laodicenſis auditores extiterunt. Menodoti vero Herodotus Ariei filius Tarſenſis diſcipulus fuit. Herodotum Sextus empiricus audivit, cujus de Scepticis X. libri, aliaque pulcherrima feruntur monumenta. Sexti Saturninus Cytheneus, & ipſe empiricus, auditor fuit.

A συνέγραψε βιβλία· οὗ Ζεύξιππος ὁ Πολίτης, οὗ Ζεῦξις ὁ Γωνιόπους, οὗ Ἀντίοχος Λαοδικεὺς ἀπὸ Λύκου. τούτου δὲ Μηνόδοτος ὁ Νικομηδεὺς, ἰατρὸς ἐμπειρικὸς, καὶ Θειώδας Λαοδικεύς. Μηνοδότου δὲ, Ἡρόδοτος Ἀριέως Ταρσεύς· Ἡροδότου δὲ διήκουσε Σέξτος ὁ ἐμπειρικὸς, οὗ καὶ τὰ δέκα τῶν σκεπτικῶν, καὶ ἄλλα κάλλιστα. Σέξτου δὲ διήκουσε Σατορνῖνος ὁ Κυθηνᾶς, ἐμπειρικὸς καὶ αὐτός.

ΛΑΕΡΤ.

ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

ἘΠΙΚΟΥΡΟΣ.

ἘΠΙΚΟΥΡΟΣ Νεοκλέους καὶ Χαιρεστράτης, Ἀθηναῖος, τῶν δήμων Γαργήττιος, γένους τοῦ τῶν Φιλαϊδῶν, ὥς φησι Μητρόδωρος ἐν τῷ B περὶ εὐγενείας. τοῦτον φασὶν ἄλλοι τε καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ, κληρουχησάντων Ἀθηναίων τὴν Σάμον, ἐκεῖ τραφῆναι, ὀκτωκαιδεκαέτη ἐλθεῖν εἰς Ἀθήνας· Ξενοκράτους μὲν ἐν Ἀκαδημίᾳ, Ἀριστοτέλους δ' ἐν Χαλκίδι διατρίβοντος. τελευτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος, καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐκπεσόντων ὑπὸ Περδίκκου, μετελθεῖν εἰς Κολοφῶνα πρὸς τὸν πατέρα. χρόνον δέ τινα διατρίψαντα αὐτόθι καὶ μαθητὰς ἀθροίσαντα, πά- C λιν ἐπανελθεῖν εἰς Ἀθήνας, ἐπὶ Ἀναξικράτους· καὶ μέχρι μέν τινος κατ' ἐπιμιξίαν τοῖς ἄλλοις φιλοσοφεῖν, ἔπειτα ἰδίᾳ πως τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν αἵρεσιν συστήσαντα. ἐφάψασθαί τε φιλοσοφίας αὐτός φησιν, ἔτη γεγονὼς τέτταρα καὶ δέκα. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου, φησὶν ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπὶ φιλοσοφίαν καταγνόντα τῶν σοφιστῶν καὶ γραμματιστῶν, ἐπειδὴ μὴ ἐδυνήθησαν ἑρμηνεῦσαι αὐτῷ τὰ περὶ τοῦ παρ' Ἡσιόδῳ χάους. φησὶ δὲ Ἕρμιππος γραμματοδιδάσκαλον αὐτὸν γεγονέναι· ἔπειτα μέντοι περιτυχόντα τοῖς Δημοκρίτου D βιβλίοις, ἐπὶ φιλοσοφίαν ἆιξαι. διὸ καὶ τὸν Τίμωνα φάσκειν περὶ αὐτοῦ,

Ὕστατος αὖ φυσικῶν καὶ ὕστατος ἐκ Σάμου ἐλθών,
Γραμμοδιδασκαλίδης, ἀναγωγότατος ζωόντων.

συνεφιλοσόφουν δὲ αὐτῷ προτρεψαμένῳ καὶ οἱ ἀδελφοὶ τρεῖς ὄντες, Νεοκλῆς, Χαιρέδημος, Ἀριστόβουλος· καθά φησι Φιλόδημος ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ δεκάτῳ τῆς τῶν φιλοσόφων συντάξεως. ἀλλὰ καὶ δοῦλος Μῦς ὄνομα, καθά φη- E σι Μυρωνιανὸς ἐν τοῖς ἱστορικοῖς κεφαλαίοις. Διότιμος δὲ ὁ Στωϊκὸς δυσμενῶς ἔχων πρὸς αὐτὸν, πικρότατα αὐτὸν διαβέβληκεν, ἐπιστολὰς φέρων πεντήκοντα ἀσελγεῖς, ὡς Ἐπικούρου, καὶ τὰ εἰς Χρύσιππον ἀναφερόμενα ἐπιστόλια, ὡς Ἐπικούρου συντάξας, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ Ποσειδώνιον τὸν Στωϊκὸν, καὶ Νικόλαος, καὶ Σωτίων ἐν τοῖς δώδεκα τῶν

A

LAERTII DIOGENIS

LIBER DECIMUS.

EPICURUS.

EPICURUS Neoclis & Chæreſtratæ filius, Athenienſis, oppido Gargettius, Philaidarum genere natus eſt, quemadmodum Metrodorus ait in libro de nobilitate. Hunc & alii, & Heraclides in Sotionis epitome, colonia ab Athenienſibus Samum deducta, ibi educatum eſſe tradunt: decem & octo natum annos Athenas veniſſe, Xenocrate in Academia, Ariſtotele Chalcide commorante. Mortuo vero Alexandro Macedone, Athenienſium rebus à Perdicca afflictis, Colophonem ad patrem ſe contuliſſe. Quo ipſo in loco cum aliquandiu commoratus eſſet, diſcipuloſque coegiſſet, Anaxicrate Archonte, iterum Athenas revertiſſe fertur, & quidem ad tempus quoddam permixte cum cæteris philoſophatus eſſe, deinde privatim ſectam à ſe vocatam conſtituiſſe. Philoſophiam quatuordecim annos natum attigiſſe ſe ait. Apollodorus autem Epicureus in primo de Epicuri vita tradit, eum, ſophiſtis & literatoribus damnatis, quod ab Heſiodo de Chaos tradita ſibi explanare non potuiſſent, ad philoſophiam ſe contuliſſe. Hermippus ludimagiſtrum fuiſſe ait; deinde tamen, cum in Democriti libros incidiſſet, ad philoſophiam ſe applicaviſſe. Itaque de illo Timonem ſic dicere ait,

Poſtremus ergo phyſicus, & poſtremus Samo profectus,
Ludimagiſter, intemperantiſſimus viventium.

Cum eo, illius hortatu, fratres quoque, qui tres erant, ſcilicet philoſophati ſunt, Neocles, Chæredemus, & Ariſtobulus: quemadmodum Philodemus Epicureus in X. philoſophorum voluminis libro dicit. Servus etiam illius, cui nomen Mus, ut Myronianus in hiſtoricis capitibus tradit. Cæterum Diotimus Stoicus inimice in eum animatus, acerbiſſime ipſum criminatus eſt, epiſtolis quinquaginta impuriſſimis ut Epicuri prolatis; quæque in Chryſippum epiſtolæ conferuntur, his ut Epicuri in volumen relatis. Præterea Poſidonius Stoicus, Nicolaus, Sotion in XII. libris,

qui Diocleæ refutationes inſcribuntur,qui ſunt omnes XXIIII.& Dionyſius Halicarnaſſeus. Nam & una cum matre circum ædiculas euntem purgationes recitaviſſe,atque una cum patre parva quadam, nec ſatis certa mercede literas docuiſſe aiunt. Quinetiam ex fratribus unum omnium cupiditati pervulgaviſſe, cum Leontia meretrice rem habuiſſe. Democriti de Atomis,& Ariſtippi de voluptate libros ſuos eſſe dixiſſe: ac ne vere quidem eum civem fuiſſe, quemadmodum Timocrates,& Herodotus ait in libro de Epicuri adoleſcentia. Mitrioque,qui Lyſimachi res diſpenſabat,turpiter aſſentatum eſſe,cum in epiſtolis & Pæanem & Regem illum appellaret. Quinetiam Idomeneum, & Herodotum, & Timocratem,qui ejus arcana, quæ antea obſcura erant, illuſtraverant,protuliſſent,ob idipſum laudare, eiſq; aſſentari conſueviſſe, atque in epiſtolis, ad Leontiam quidem ita ſcribere; Dii immortales, Leontiola, quanto nos cum clamore plauſuq; epiſtolam tuam legimus. Ad Themiſtam vero Leontis uxorem; Atque ergo, inquit,is ſum,qui niſi vos ad me proficiſcamini,quo me cunque vos, Themiſtaque acceſſeritis,ipſe vel volutatus impelli poſſim. ad Pythocleum forma præſtantem, Conficior, inquit,optabilem, diiſque ſimilem ingreſſum tuum expectans. Et iterum ad Themiſtam ſcribens, æquum putat ſe cum ea rem habere,quemadmodum Theodorus in IV.contra Epicurum ait,aliis etiam multis eum meretricibus ſcribere, maxime autem Leontiæ,quam Metrodorus quoque amaverit. In libro autem de finibus ita loquitur:Non enim ego quidem habeo quid intelligam bonum illud, detrahens eas voluptates, quæ ſapore percipiuntur, detrahens eas etiam, quæ venereis ex voluptatibus, quæque auditu & cantibus, quæq; ex formis percipiuntur. atq; etiam in epiſtola ad Pythocleum ita ſcribit; Doctrinam omnem,beate,fugito.Epictetus autem Cinædo digna loquentem appellat, & quam maxime conviciis afficit. ſed & Timocrates in libris, qui voluptarii inſcribuntur,Metrodori quidem frater, ſed qui ejus tamen diſcipulus ab illius ſchola diſceſſit, ait illum præ crapula quotidie bis vomere ſolitũ,ſeq; nocturnam illam philoſophiam, atq; illum myſteriorum plenum cœtum vix effugere potuiſſe narrat. Epicurumq; ipſũ multa quidẽ in oratione, multo etiã plura in vita ignoraviſſe:corpore miſerabiliter affectũ fuiſſe ſic,ut per multos annos è lecto ſurgere nõ poſſet: minã quotidie in menſam impẽdere cõſueviſſe,quẽadmodũ ipſe & in epiſtola ad Leontiũ ſcribit, & in his,quas ad philoſophos mittit Mitylenis cõmorantes:eumq;& Metrodorũ aliis quoq; meretricibus cõſueviſſe,Marmario,Hediæ,Erotio,&Nicidio,in ſeptẽq; ac triginta de natura libris pleraq; eadẽ dicere, atq; in illis aliiſq; libris, & plerumq; cõtra Nauſiphanẽ ſcribere, & totidẽ hęc verbis dicere:At n. habuit ille, ore ipſo ſophiſtarũ jactationẽ parturiẽs, ut cæteri multi ſervorũ,ipſumq; Epicurũ in epiſtolis de Nauſiphane ita loqui. Hæc eo illũ amẽtiæ addixerunt, ut & me cõvitiis vexaret;

A ἐπιγραφομένων Διοκλείαν ἐλέγχων, ἅ ἐστι περὶ τὰ κδ΄. καὶ Διονύσιος Ἁλικαρνασσεύς. καὶ γὰρ σὺν τῇ μητρὶ περιιόντα αὐτὸν ἐς τὰ οἰκίδια, καθαρμοὺς ἀναγινώσκειν, καὶ σὺν τῷ πατρὶ γράμματα διδάσκειν λυπροῦ τινος μισθαρίου. ἀλλὰ καὶ τῶν ἀδελφῶν ἕνα προαγωγεύειν, Λεοντίᾳ τε συνεῖναι τῇ ἑταίρᾳ. τὰ δὲ Δημοκρίτου περὶ τῶν ἀτόμων, καὶ Ἀριστίππου περὶ τῆς ἡδονῆς, ὡς ἴδια λέγειν. μὴ εἶναί τε γνησίως ἀστὸν, ὡς Τιμοκράτης φησὶ καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ περὶ Ἐπικούρου B ἐφηβείας. Μίθρην τε αἰσχρῶς κολακεύειν τὸν Λυσιμάχου διοικητὴν, ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς Παιᾶνα καὶ ἄνακτα καλοῦντα. ἀλλὰ καὶ Ἰδομενέα καὶ Ἡρόδοτον καὶ Τιμοκράτην, τοὺς ἔκπυστα αὐτοῦ τὰ κρύφια ποιήσαντας, ἐγκωμιάζειν καὶ κολακεύειν αὐτὸ τοῦτο. ἔν τε ταῖς ἐπιστολαῖς, πρὸς μὲν Λεοντίαν, Παιὰν ἄναξ, Λεοντάριον, οἵου κροτοθορύβου ἡμᾶς ἐνέπλησεν ἀναγνόντας σου τὸ ἐπιστόλιον. πρὸς δὲ Θεμίσταν τὴν Λέοντος γυναῖκα, Οἷός τε (φησὶν) εἰμὶ, ἐὰν μὴ ὑμεῖς πρός με ἀφίκησθε, αὐτὸς τρικύλιστος ὅπου ἂν ὑμεῖς καὶ Θε- C μίστα παρακαλῆτε ὠθεῖσθαι. πρὸς δὲ Πυθοκλέα ὡραῖον ὄντα, Καθεδοῦμαι (φησὶ) προσδοκῶν τὴν ἱμερτὴν καὶ ἰσόθεόν σου εἴσοδον. καὶ πάλιν πρὸς Θεμίσταν γράφων, νομίζει αὐτῇ παραινεῖν, καθά φησι Θεόδωρος, ὡς ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν πρὸς Ἐπίκουρον. καὶ ἄλλαις δὲ πολλαῖς ἑταίραις γράφειν, καὶ μάλιστα Λεοντίᾳ, ἧς καὶ Μητρόδωρον ἐρασθῆναι. ἔν τε τῷ περὶ τέλους γράφειν οὕτως, Οὐ γὰρ ἔγωγε ἔχω τί νοήσω τἀγαθὸν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν D ἡδονὰς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι᾽ ἀφροδισίων, καὶ τὰς δι᾽ ἀκροαμάτων, καὶ τὰς διὰ μορφᾶς. ἔν τε τῇ πρὸς Πυθοκλέα ἐπιστολῇ γράφειν, Παιδείαν δὲ πᾶσαν μακάριε φεῦγε. Ἐπίκτητός τε κιναιδολόγον αὐτὸν καλεῖ, καὶ τὰ μάλιστα λοιδορεῖ, καὶ μὴν καὶ Τιμοκράτης ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις εὐφραντοῖς, ὁ Μητροδώρου μὲν ἀδελφὸς, μαθητὴς δὲ αὐτοῦ τῆς σχολῆς ἐκφοιτήσας, φησὶ δὲ αὐτὸν δὶς ἡμέρας ἐμεῖν ἀπὸ τρυφῆς· ἑαυτόν τε διηγεῖται μόγις ἐκφυγεῖν E ἰσχῦσαι τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας φιλοσοφίας, καὶ τὴν μυστικὴν ἐκείνην συναγωγήν. τόν τε Ἐπίκουρον πολλὰ κατὰ τὸν λόγον ἠγνοηκέναι, καὶ πολὺ μᾶλλον κατὰ τὸν βίον, τό, τε σῶμα ἐλεεινῶς διακεῖσθαι, ὡς πολλῶν ἐτῶν μὴ δύνασθαι ἀπὸ τοῦ φορείου διαναστῆναι· μνᾶν τε ἀναλίσκειν ἡμερησίαν εἰς τὴν τράπεζαν, ὡς αὐτὸς ἐν τῇ πρὸς Λεόντιον ἐπιστολῇ γράφει, καὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φιλοσόφους. συνεῖναί τε αὐτῷ τε καὶ Μητροδώρῳ ἑταίρας καὶ ἄλλας Μαρμάριον καὶ Ἡδεῖαν, καὶ Ἐρώτιον, καὶ Νικίδιον. καὶ ἐν ταῖς ἑπτὰ καὶ τριάκοντα F βίβλοις ταῖς περὶ φύσεως, τὰ πλεῖστα ταὐτὰ λέγειν καὶ ἀντιγράφειν ἐν αὐταῖς ἄλλοις τε καὶ Ναυσιφάνει τὰ πλεῖστα, καὶ αὐτῇ λέξει φάσκειν οὕτως, Ἀλλ᾽ εἶχε γὰρ κεῖνος, ὠδίνων τὴν ἀπὸ τοῦ στόματος καύχησιν τὴν σοφιστικὴν, καθάπερ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἀνδραπόδων. καὶ αὐτὸν Ἐπίκουρον ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς περὶ Ναυσιφάνους λέγειν ταῦτα. ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ἔκστασιν τοιαύτην ὥστε μοι λοιδορεῖσθαι,

καὶ ἀποκαλεῖν διδάσκαλον. πνεύμονά τε αὐτὸν ἐκάλει, καὶ ἀγράμματον, καὶ ἀπατεῶνα, καὶ πόρνον· τούς τε περὶ Πλάτωνα, Διονυσοκόλακας, καὶ αὐτὸν Πλάτωνα, χρυσοῦν· καὶ Ἀριστοτέλην, ἄσωτον, καταφαγόντα τὴν πατρῴαν οὐσίαν, στρατεύεσθαι καὶ φαρμακοπωλεῖν· φορμοφόρον τε Πρωταγόραν, καὶ γραφέα Δημοκρίτου, καὶ ἐν κώμαις γράμματα διδάσκειν· Ἡράκλειτόν τε, κυκητήν· καὶ Δημόκριτον, Ληρόκριτον· καὶ Ἀντίδωρον, Σαννίδωρον· τούς τε Κυζικηνούς, ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδος· καὶ τοὺς διαλεκτικούς, πολυφθονερούς· Πύῤῥωνα δὲ ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον. μεμήνασι δὲ οὗτοι. τῷ δ' ἀνδρὸς μάρτυρες ἱκανοὶ τῆς ἀνυπερβλήτου πρὸς πάντας εὐγνωμοσύνης, ἥ τε πατρὶς χαλκαῖς εἰκόσι τιμήσασα, οἵ τε φίλοι, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὡς μηδ' ἂν πόλεσιν ὅλαις μετρεῖσθαι δύνασθαι. οἵ τε γνώριμοι πάντες, ταῖς δογματικαῖς αὐτοῦ σειρῆσι προσκατασχεθέντες, πλὴν Μητροδώρου τοῦ Στρατονικέως πρὸς Καρνεάδην ἀποχωρήσαντος, τάχα βαρυνθέντος ταῖς ἀνυπερβλήτοις αὐτοῦ χρηστότησιν· ἥ τε διαδοχή, πασῶν σχεδὸν ἐκλιπουσῶν τῶν ἄλλων, ἐσαεὶ διαμένουσα, καὶ ἀνηρίθμους ἀρχὰς ἀπολύουσα ἄλλην ἐξ ἄλλης τῶν γνωρίμων· ἥ τε πρὸς τοὺς γονέας εὐχαριστία, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εὐποιΐα, πρός τε τοὺς οἰκέτας ἡμερότης, ὡς δῆλον κἀκ τῶν διαθηκῶν αὐτοῦ· καὶ ὅτι αὐτοὶ συνεφιλοσόφουν αὐτῷ, ὧν ἦν ἐνδοξότατος ὁ προειρημένος Μῦς· καθόλου δὲ ἡ πρὸς πάντας αὐτοῦ φιλανθρωπία. τῆς μὲν γὰρ πρὸς θεοὺς ὁσιότητος καὶ πρὸς πατρίδα φιλίας ἄλεκτος ἡ διάθεσις. ὑπερβολῇ γὰρ ἐπιεικείας, οὐδὲ πολιτείας ἥψατο. καὶ χαλεπωτάτων δὲ καιρῶν κατασχόντων τηνικάδε τὴν Ἑλλάδα, αὐτόθι καταβιῶναι, δὶς ἢ καὶ τρὶς τοὺς περὶ τὴν Ἰωνίαν τόπους διαδραμόντα πρὸς τοὺς φίλους, οἳ καὶ πανταχόθεν πρὸς αὐτὸν ἀφικνοῦντες, καὶ συνεβίουν αὐτῷ ἐν τῷ κήπῳ, καθά φησι καὶ Ἀπολλόδωρος· ὃν καὶ ὀγδοήκοντα μνῶν πρίασθαι. Διοκλῆς δὲ ἐν τῇ τρίτῃ τῆς ἐπιδρομῆς φησιν εὐτελέστατα καὶ λιτότατα διαιτώμενοι. κοτύλῃ γοῦν (φησὶν) οἰνιδίου ἠρκοῦντο· τὸ δὲ πᾶν ὕδωρ ἦν αὐτοῖς ποτόν. τόν τε Ἐπίκουρον μὴ ἀξιοῦν εἰς τὸ κοινὸν κατατίθεσθαι τὰς οὐσίας, καθάπερ τὸν Πυθαγόραν, κοινὰ τὰ φίλων λέγοντα. ἀπιστούντων γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον· εἰ δ' ἀπίστων, οὐδὲ φίλων. αὐτός τέ φησιν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, ὕδατι μόνον ἀρκεῖσθαι, καὶ ἄρτῳ λιτῷ. Καὶ πέμψον μοι τυροῦ (φησὶ) κυθριδίου, ἵν' ὅταν βούλωμαι πολυτελέσασθαι δύνωμαι. τοιοῦτος ἦν ὁ τὴν ἡδονὴν εἶναι τέλος δογματίζων. ὃν καὶ Ἀθήναιος δι' ἐπιγράμματος οὕτως ὑμνεῖ,

Ἄνθρωποι μοχθεῖτε τὰ χείρονα, καὶ διὰ κέρδος
 Ἄπληστοι νεικέων ἄρχετε καὶ πολέμων,
Τᾶς φύσιος δ' ὁ πλοῦτος ὅρον τινὰ βαιὸν ἐπίσχει·

& magiſtrum appellaret. Eumque & pulmonem, & indoctum, & circumſcriptorem, & ſcortum appellabat. Platonis diſcipulos Dionyſii aſſentatores, Platonem ipſum aureum, Ariſtotelem aſotum, qui cum patrimonium comediſſet, & militaret, & medicamenta venderet, Protagoram bajulum, ſcribam Democritum in vicis literas docuiſſe, Heraclitum turbas commovere, Democritum Lerocritum; Antidorum Sannidorum, Cyzicenos Græcorum hoſtes; Dialecticos invidos, Pyrrhonem indoctum ineruditumque nominabat. Verum iſti quidem inſaniunt. Nam ejus viri præſtantis erga omnes homines æquitatis teſtes locupletes ſunt, cum ejus patria, quæ ipſum æreis imaginibus honoravit, tum amicorum numerus tantus, quantum ne urbes quidem univerſæ capere potuiſſent, tum diſcipuli omnes illius decretis, quaſi detenti catenis, uno Metrodoro Stratonicenſi excepto, qui cum ejus fortaſſe bonitatis præſtantiam ægreferret, ab eo ſe ad Carneadem contulit; tum diſciplinæ ſucceſſio, quæ deſinentibus cæteris fere omnibus, & perpetuo manſit, & innumerabiles, atque alteram ex altera diſcipulorum familias effecit; tum etiam erga parentes pietas, in fratres beneficentia, in ſervos manſuetudo (quod vel ex ejus teſtamento manifeſtum eſt, quodque una cum eo ipſi quoque philoſophati ſunt. ex quorum numero clariſſimus extitit Mus, de quo ſupra dictum eſt) & omnino in omnes homines humanitas. Nam illius quidem in deos pietas, in patriam charitas, explicari oratione non poteſt. Etenim æquitatis exuperantia, Rempub. ne attigit quidem, difficillimiſque tunc Græciæ temporibus, ibidem ætatem degit, bis aut ter in ea loca, quæ circa Ioniam ſunt, ad amicos excurrens; qui ad eum undique convenientes, ut Apollodorus ait, una cum illo in hortis etiam vivebant, quos octuaginta minis emiſſet. Diocles in tertio curſus libro, frugaliſſimi, inquit, parciſſimique in victu hemina vini contenti erant. omnis autem illis potus aqua erat. Epicurumque ait non ut Pythagoram amicorum omnia communia dicentem, bona in commune conferri voluiſſet: etenim diffidentium hoc eſſe, & quia diffiderent, propterea non amicorum. atque etiam ipſe in epiſtolis aqua ſe ſolum, & pane, nullo obſonio, contentum dicit. Et mitte ad me, inquit, caſei aliquantulum, ut, cum velim, ſumptuoſe convivari poſſim. Talis ergo erat is, qui finem bonorum voluptatem eſſe decernit; quem Athenæus quoque epigrammate laudat;

Homines laboratis pejora, & ob lucrum
 Inexplebile, lites exordimini, & bella:
Naturæ autem divitiæ modum quendam parvum obtinent.

Vana autem judicia, interminatum curſum.
Hoc Neoclis ſapiens filius, aut à Muſis
Audivit, aut Pythii ex ſacris tripodibus.

Hoc longius progredientes, cum ex decretis, tum ex verbis illius intelligemus. Maxime autem, Diocles inquit, ex antiquis Anaxagoram, quanquam illius quædam refellit, & Archelaum Socratis magiſtrum amplexabatur. Exercebat, inquit, in eo diſcipulos ſuos ut libros ediſcerent. Hunc Apollodorus in temporum hiſtoria, Lyſiphanis & Praxiphanis auditorem fuiſſe tradit. Ipſe negat, ſeque in epiſtola ad Eurydicem non niſi ſeipſum audiſſe dicit. Acne Leucippum quidem philoſophum quempiam extitiſſe, aut ipſe aut Hermachus ſcribit, quem nonnulli aiunt, in quibus eſt Apollodorus Epicureus, Democriti magiſtrum fuiſſe. Demetrius vero Magneſius etiam Xenocratem eum audiviſſe ait. Locutione uſus eſt pro ipſis rebus propria, quam eo nomine, quod quotidianæ locutioni ſimillima ſit, Ariſtophanes grammaticus reprehendit. Dilucidus erat ſic, ut vel in libro de rhetorica nihil aliud, quam perſpicuitatem expoſcendam exiſtimet. In epiſtolis pro Salvere, Recte agere, atque è virtute vivere optimum adſcribebat. Quidam in Epicuri vita tradunt, ipſum ex Nauſiphanis tripode librum de regula deſcripſiſſe. cujus eum quoque & Pamphili etiam Platonici Sami auditorem fuiſſe aiunt, annoſque duodecim natum philoſophari cœpiſſe, ſcholâ vero duotrigintaque natum annos obtinuiſſe. Natus eſt, ut Apollodorus ait in temporum hiſtoria, tertio anno centeſimæ nonæ Olympiadis, Soſigene Archonte, ſeptima Gamelionis die, ſeptem annis poſtquam Plato mortuus eſt; cumque duos trigintaque natus eſſet annos, Mitylenis, Lampſacique primum ſcholas per quinquennium habuiſſe, inde ſe Athenas contuliſſe fertur, annoque ſecundo centeſimæ & ſeptimæ Olympiadis, Archonte Pytharato, mortem obiiſſe, cum duos & ſeptuaginta annos vixiſſet, ſcholam vero Hermacho Agemarchi filio Mitylenæo ſucceſſori reliquiſſe; veſicæque via lapide obſtructa, periiſſe, ut Hermachus in epiſtolis ait, cum quatuordecim dies ægrotaſſet. Quo tempore, Hermippus ait, eum cum in lebetem aqua plenum calida ſe conjeciſſet, merumque ad ſorbendum popoſciſſet, amicoſque, ut ſuorum dogmatum memoriam colerent, hortatus eſſet, ita è vita exceſſiſſe. In eum eſt illud noſtrum;

Salvete, mementoteque dogmatum. Hoc Epicurus
Extremum dixit amicis primus emoriens.
Calidum in lebetem enim inſiliit, & merum
Hauſit, inde in orcum frigidum avulſus eſt.

Et hæc quidem viri vita, hæc mors. Teſtamentū autem tale fecit. Hac ego conditione omnia mea Amynomacho Philocratis Banthe, Timocratiq; Demetrii filio, Potamio

A Αἱ δὲ κεναὶ κρίσιες, τὰν ἀπέραντον ὁδόν.
Τοῦτο Νεοκλῆος πινυτὸν τέκος ἢ παρὰ Μουσῶν
Ἔκλυεν, ἢ Πυθοῦς ἐξ ἱερῶν τριπόδων.

εἰσόμεθα δὲ καὶ μᾶλλον προϊόντες, ἔκ τε τῶν δογμάτων ἔκ τε τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. μάλιστα δὲ ἀπεδέχετο (φησὶ Διοκλῆς) τῶν ἀρχαίων Ἀναξαγόραν, καίτοι ἔν τισιν ἀντειρηκὼς αὐτῷ, καὶ Ἀρχέλαον τὸν Σωκράτους διδάσκαλον. ἐγύμναζε δὲ (φησὶ) τοὺς γνωρίμους, καὶ διὰ μνήμης ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ
B συγγράμματα. τοῦτον Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς Λυσιφάνους ἀκοῦσαι φησὶ καὶ Πραξιφάνους· αὐτὸς δὲ οὔ φησιν, ἀλλ᾽ ἑαυτοῦ, ἐν τῇ πρὸς Εὐρύδικον ἐπιστολῇ. ἀλλ᾽ οὐδὲ Λεύκιππόν τινα γεγενῆσθαί φησι φιλόσοφον, οὔτ᾽ αὐτὸς οὔτε Ἕρμαχος. ὅν ἔνιοι φασὶ, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἐπικούρειος, διδάσκαλον Δημοκρίτου γεγενῆσθαι. Δημήτριος δέ φησιν ὁ Μάγνης, καὶ Ξενοκράτους αὐτὸν ἀκοῦσαι. κέχρηται δὲ λέξει κυρίᾳ κατὰ τῶν πραγμάτων, ἣν ὅτι ἰδιωτάτη ἐστὶν, Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς αἰτιᾶται. σαφὴς δ᾽ ἦν
C οὕτως, ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς ῥητορικῆς ἀξιοῖ μηδὲν ἄλλο ἢ σαφήνειαν ἀπαιτεῖν. καὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἀντὶ τοῦ Χαίρειν, Εὖ πράττειν· καὶ, Σπουδαίως ζῆν ἄριστον. οἱ δέ φασιν ἐν τῷ Ἐπικούρου βίῳ τὸν κανόνα γράψαι αὐτὸν ἐκ τοῦ Ναυσιφάνους τρίποδος, οὗ καὶ ἀκοῦσαι φασὶν αὐτόν. ἀλλὰ καὶ Παμφίλου τοῦ Πλατωνικοῦ ἐν Σάμῳ. ἄρξασθαί τε φιλοσοφεῖν ἐτῶν ὑπάρχοντα δυοκαίδεκα· ἀφηγήσασθαι δὲ τῆς σχολῆς, ἐτῶν ὄντα δύο πρὸς τοῖς τριάκοντα. ἐγεννήθη δὲ (φησὶν Ἀ-
D πολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς θ' καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐπὶ Σωσιγένους ἄρχοντος, μηνὸς Γαμηλιῶνος ἑβδόμῃ, ἔτεσιν ὕστερον τῆς Πλάτωνος τελευτῆς ἑπτά. ὑπάρχοντα δὲ αὐτὸν ἐτῶν δύο καὶ τριάκοντα, ἐν Μιτυλήνῃ καὶ Λαμψάκῳ, πρῶτον συστήσασθαι σχολὴν ἐπὶ ἔτη πέντε· ἔπειθ᾽ οὕτως εἰς Ἀθήνας μετελθεῖν, καὶ τελευτῆσαι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑβδόμης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος ἐπὶ Πυθαράτου, ἔτη βιώσαντα δύο πρὸς
E τοῖς ἑβδομήκοντα· τήν τε σχολὴν διαδέξασθαι Ἕρμαχον Ἀγεμάρχου Μιτυληναῖον. τελευτῆσαι δὲ αὐτὸν λίθῳ τῶν οὔρων ἐπισχεθέντων (ὥς φησι καὶ Ἕρμαχος ἐν ἐπιστολαῖς) ἡμέρας νοσήσαντα τετταρεσκαίδεκα. ὅτε καί φησιν Ἕρμιππος ἐμβάντα αὐτὸν εἰς πύελον χαλκῆν, κεκραμένην ὕδατι θερμῷ, καὶ αἰτήσαντα ἄκρατον ῥοφῆσαι· τοῖς τε φίλοις παραγγείλαντα τῶν δογμάτων μεμνῆσθαι, οὕτω τελευτῆσαι. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτω,

F Χαίρετε, καὶ μέμνησθε τὰ δόγματα. τοῦτ᾽ Ἐπίκουρος
Ὕστατον εἶπε φίλοις πρῶτος ἀποφθίμενος.
Θερμὴν ἐς πύελον γὰρ ἐσήλυθε, καὶ τὸν ἄκρατον
Ἔσπασεν, εἶτ᾽ Ἀΐδην ψυχρὸν ἐπεσπάσατο.

Οὗτος μὲν ὁ βίος τἀνδρὸς, ἥδε δὲ ἡ τελευτή. καὶ διέθετο ὧδε· Κατὰ τάδε δίδωμι τὰ ἐμαυτοῦ πάντα Ἀμυνομάχῳ Φιλοκράτους Βατῆθεν, καὶ Τιμοκράτει

Δημη-

Δημητρίου Ποταμίῳ, κατὰ τὴν ἐν τῷ Μητρῴῳ ἀναγεγραμμένην ἑκατέρῳ δόσιν, ἐφ᾽ ᾧ τε τὸν μὲν κῆπον καὶ τὰ προσόντα αὐτῷ παρέξουσιν Ἑρμάρχῳ Ἀγεμάρχου Μιτυληναίῳ, καὶ τοῖς συμφιλοσοφοῦσιν αὐτῷ, καὶ οἷς ἂν Ἕρμαρχος καταλίπῃ διαδόχοις τῆς φιλοσοφίας, ἐνδιατρίβειν κατὰ φιλοσοφίαν. καὶ ἀεὶ δὲ τοῖς φιλοσοφοῦσιν ἀπὸ ἡμῶν, ὅπως ἂν συνδιασώσωσιν Ἀμυνομάχῳ καὶ Τιμοκράτει κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἐν τῷ κήπῳ διατριβὴν, παρακατατίθεμαι· τοῖς τ᾽ αὐτῶν κληρονόμοις, ἐν ᾧ ἂν τρόπῳ ἀσφαλέστατον ᾖ, ὅπως ἂν κἀκεῖνοι διατηροῖεν τὸν κῆπον, καθάπερ καὶ αὐτοὶ, οἷς ἂν οἱ ἀπὸ ἡμῶν φιλοσοφοῦντες παραδιδῶσι. τὴν δὲ οἰκίαν τὴν ἐν Μελίτῃ παρεχέτωσαν Ἀμυνόμαχος καὶ Τιμοκράτης ἐνοικεῖν Ἑρμάρχῳ καὶ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ φιλοσοφοῦσιν, ἕως ἂν Ἕρμαρχος ζῇ. ἐκ δὲ τῶν γινομένων προσόδων τῶν δεδομένων ἀφ᾽ ἡμῶν Ἀμυνομάχῳ καὶ Τιμοκράτει, μεριζέσθωσαν μεθ᾽ Ἑρμάρχου σκοπούμενοι, εἴς τε τὰ ἐναγίσματα τῷ τε πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἡμῖν εἰς τὴν εἰθισμένην ἄγεσθαι γενέθλιον ἡμέραν, ἑκάστου ἔτους τῇ προτέρᾳ δεκάτῃ τοῦ Γαμηλιῶνος. ὥστε καὶ εἰς τὴν γινομένην σύνοδον ἑκάστου μηνὸς ταῖς εἰκάσι, τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν, εἰς τὴν ἡμῶν τε καὶ Μητροδώρου μνήμην κατατεταγμένην. συντελείτωσαν δὲ καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν ἡμέραν τοῦ Ποσειδεῶνος, καθάπερ καὶ ἡμεῖς. συντελείτωσαν δὲ καὶ τὴν Πολυαίνου, τοῦ Μεταγειτνιῶντος. ἐπιμελείσθω δὲ καὶ Ἀμυνόμαχος καὶ Τιμοκράτης τοῦ υἱοῦ τοῦ Μητροδώρου Ἐπικούρου, καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πολυαίνου, φιλοσοφούντων αὐτῶν, καὶ συζώντων μεθ᾽ Ἑρμάρχου. ὡσαύτως δὲ τῆς θυγατρὸς τῆς Μητροδώρου τὴν ἐπιμέλειαν ποιείσθωσαν· καὶ εἰς ἡλικίαν ἐλθοῦσαν ἐκδότωσαν ᾧ ἂν Ἕρμαχος ἕληται τῶν φιλοσοφούντων μετ᾽ αὐτοῦ, οὔσης αὐτῆς εὐτάκτου, καὶ πειθαρχούσης Ἑρμάχῳ. διδότωσαν δὲ Ἀμυνόμαχος καὶ Τιμοκράτης ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἡμῖν προσόδων, εἰς τροφὴν τούτοις, ὅ, τι ἂν αὐτοῖς κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐπιδέχεσθαι δοκῇ, σκοπούμενοι μεθ᾽ Ἑρμάχου. ποιείσθωσαν δὲ μετ᾽ αὐτῶν καὶ Ἕρμαχον κύριον τῶν προσόδων, ἵνα μετὰ τοῦ συγκαταγεγηρακότος ἡμῖν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ καταλελειμμένου ἡγεμόνος τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν, ἕκαστα γίνηται. τὴν δὲ προῖκα τῷ θήλει παιδίῳ, ἐπειδὰν εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ, μερισάτωσαν Ἀμυνόμαχος καὶ Τιμοκράτης, ὅσον ἂν ἐπιδέχηται ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ἀφαιροῦντες, μετὰ τῆς Ἑρμάχου γνώμης. ἐπιμελείσθωσαν δὲ καὶ Νικάνορος, καθάπερ καὶ ἡμεῖς, ἵν᾽ ὅσοι τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν χρείαν ἐν τοῖς ἰδίοις παρεσχημένοι, καὶ τὴν πᾶσαν οἰκειότητα ἐνδεδειγμένοι, συγκαταγηράσκειν μεθ᾽ ἡμῶν προείλοντο ἐν φιλοσοφίᾳ, μηδενὸς τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς καθεστήκωσιν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν δύναμιν. δοῦναι δὲ τὰ βιβλία τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν πάντα Ἑρμάχῳ.

A trado, ex ea, quæ apud ædem Phrygiæ
deæ aſſervatur, utrique facta donatione,
ut & hortos, quæque illis præterea adje-
cta ſunt, tradant Hermacho Agemarchi
filio Mitylenæo, hiſque qui cum eo ſi-
mul philoſophantur, & iis, quos reli-
querit, ſucceſſoribus, ad inhabitandum
philoſophandumque, atque etiam philo-
ſophis omnibus à nobis profectis, ut eos
ſimul ſervent. Amynomacho autem & Ti-
mocrati, quoad ejus fieri poteſt, ejuſque
hæredibus ſcholam in hortis eo modo,
B quo maxime ratum ſit, teſtamento aſſi-
gno, ut & ipſi hortos ſervent, itemque
hi, quibus philoſophi deinceps à nobis
profecti tradiderint. Domum vero, quæ
Melitæ eſt, Amynomachus & Timocra-
tes Hermacho, hiſque, qui cum eo phi-
loſophantur, quamdiu Hermachus vixe-
rit, ad inhabitandum tradunto. Fructus
autem, qui ex his, quæ à nobis Amy-
nomacho & Timocrati tradita ſunt, per-
cipiuntur, Hermacho quoque imperti-
untor, illud ſpectantes, patri, matrique,
C & fratribus ut juſta ſolvantur, utque na-
talis noſter dies, ut conſuevit, quotan-
nis primis decem diebus menſis Gamelio-
nis agatur, atque ut omnibus menſibus
XX. die lunæ ad eorum epulas, qui una no-
biſcum philoſophati ſunt, ſumptus ſuppe-
ditetur, ut & noſtri, Metrodorique me-
moria recolatur. Fratrum quoque menſe
Poſideone, itemque Polyæni Metagitni-
one, quemadmodum & nos, natalem diem
agunto. Etiam Amynomachus & Timo-
crates Epicuri Metrodori filii, itemque
D Polyæni filii, philoſophantibus ipſis, &
una cum Hermacho viventibus, curam
ſuſcipiunto. Similiterque Metrodori fili-
am curanto, eamque ad ætatis florem cum
pervenerit, in matrimonium ei collocan-
to, quem ex his, qui ſecum philoſophan-
tur, Hermachus delegerit, ſi modo ea mo-
derata ſit, & Hermacho dictis obediens.
Ex noſtris autem redditibus Amynoma-
chus & Timocrates una cum Hermacho
conſilio communicato, his, unde alan-
tur, quod eis quotannis ſatis eſſe viſum
ſit, ſuppeditanto. Hermachum autem in
E redditibus dominum quoque ſecum ha-
bento, ut ejus, qui nobiſcum in philoſo-
phia conſenuit, quique nobiſcum philoſo-
phantium dux relictus eſt, conſilio ſingu-
la gerantur. Dotem vero filiolæ, ubi ſa-
tis ætatis habuerit, Amynomachus & Ti-
mocrates ex Hermachi ſententia pro fa-
cultate bonorum impartiuntor. Etiam
Nicanoris, quemadmodum & nos, curam
ſuſcipiunto, ut ex numero nobiſcum phi-
loſophantium, quibus cum nobis in pro-
priis rebus uſum præbuiſſent, omnem-
F que benevolentiam ſignificaſſent, nobiſ-
cum in philoſophia conſeneſcere propo-
ſitum fuit, hi pro facultatibus no-
ſtris, nulla neceſſaria re indigeant. Li-
bros, qui mihi ſunt, omnes Hermacho
dari volo. Si quid vero Hermacho antea

huma

humanitus acciderit quam Metrodorus liberis ſatis atatis acceſſerit, Amynomachus, & Timocrates, ut ab eis ordine adminiſtrantibus ſingula gerantur neceſſaria, pro facultate reddituum à nobis relictorum ejus ſuppeditanto; reliquaque omnia ſic, ut inſtituimus, curanto, ut, quatenus fieri poteſt, ſingula fiant. Ex ſervis Murem, Niciam, Lyconem liberum dimitto; etiam Phædrium liberam dimitto. Cum vero jam moreretur, hanc Idomeneo ſcribit epiſtolam. Beatam, eandemque ſupremam vitæ diem agentes, ſcribebamus vobis hæc. Tanti autem morbi aderant veſicæ & viſcerum, ut nihil ad eorum magnitudinem poſſet accedere. Opponebatur tamen his omnibus animi lætitia, quam capiebam ex memoria rationum cogitationumque noſtrarum. Tu vero, ut dignum eſt tua erga me, & erga philoſophiam ab adoleſcentia ſuſcepta voluntate, fac ut Metrodori tueare liberos. Atque iſte teſtamentum tale fecit. Diſcipulos autem multos ille quidem, ſed valde illuſtres, habuit Metrodorum Athenienſem, & Timocratem, & Sandem Lampſacenum, qui ex quo tempore hominem cognovit, ab eo nunquam diſceſſit, niſi quod ſex menſes domi fuit, deinde reverſus eſt. Fuit autem vir omnino bonus, quemadmodum Epicurus quoque in antecedentibus ſcribit; quod etiam Timocrates in tertio teſtatur. Talis autem cum eſſet, & ſororem Batidem Idomeneo in matrimonium collocavit, & ipſe Leontium Atticam meretricem aſſumptam pellicem habuit. Erat quoque ab afflictationibus & morte invictus quemadmodum Epicurus in primo Metrodoro tradit. Aiunt ſeptem illum annis, antequam Epicurus, qui quinquageſimum tertium ætatis annum agebat, moreretur, extremum diem obiiſſe, atque etiam ipſe Epicurus in teſtamento, de quo ſupra dictum eſt, liberos ejus, utpote antea mortui, curari mandat. Habuit etiam affinem quendam, de quo ſupra diximus, Metrodori fratrem Timocratem. Metrodori vero libri ſunt hi. Ad medicos III. De ſenſibus ad Timocratem. De magnanimitate. De Epicuri ægrotatione. Contra Dialecticos. Contra Sophiſtas IX. De itinere ad ſapientiam. De mutatione. De divitiis. Contra Democritum. De nobilitate. Fuit Polyænus quoq; Athenodori filius Lampſacenus æquus vir, amicorumque ſtudioſus, quemadmodum Philodemus ait. etiam qui ei ſucceſſit, Hermachus Agemorti filius Mitylenæus, qui patre quidem tenuiore natus eſt, & ab initio Rhetoricæ ſtuduit. Hujus quoque libri pulcherrimi feruntur hi. Epiſtolica de Empedocle, XXII. & II. de diſcipulis contra Platonem. contra Ariſtotelem. Mortuus eſt apud Lyſiam, cum quidem idoneus vir fuiſſet. ſimiliterque Leonteus Lampſacenus, hujuſque Themiſta uxor ad quam ſcripſit Epicurus. præterea Colotes, & Idomeneus, ipſi quoq;

A ἐὰν δέ τι τῶν ἀνθρωπίνων περὶ Ἕρμαρχον γίνηται, πρὶν τὰ τοῦ Μητροδώρου παιδία εἰς ἡλικίαν ἐλθεῖν, διδῶσι Ἀμυνόμαχον καὶ Τιμοκράτην, ὅπως ἂν εὐτακτούντων αὐτῶν ἕκαστα γίνηται τῶν ἀναγκαίων, κατὰ τὸ δυνατὸν, ἀπὸ τῶν καταλελειμμένων ὑφ' ἡμῶν προσόδων. καὶ τῶν λοιπῶν ἁπάντων ὡς συντετάχαμεν ἐπιμελείσθωσαν, ὅπως δὴ κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἕκαστα γίγνηται. ἀφίημι δὲ τῶν παίδων ἐλεύθερον Μῦν, Νικίαν, Λύκωνα. ἀφίημι δὲ καὶ Φαίδριον ἐλευθέραν. ἤδη δὲ τελευτῶν γράφει πρὸς Ἰδομενέα τήνδε ἐπιστολήν.
B Τὴν μακαρίαν ἄγοντες καὶ ἅμα τελευτῶντες ἡμέραν τοῦ βίου, ἐγράφομεν ὑμῖν ταυτί. στραγγουρία τε παρηκολουθήκει, καὶ δυσεντερικὰ πάθη, ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείποντα τοῦ ἐν ἑαυτοῖς μεγέθους. ἀντιπαρετάττετο δὲ πᾶσι τούτοις τὸ κατὰ ψυχὴν χαῖρον ἐπὶ τῇ τῶν γεγονότων ἡμῖν διαλογισμῶν μνήμῃ. σὺ δὲ ἀξίως τῆς ἐκ μειρακίου παραστάσεως πρὸς ἐμὲ καὶ φιλοσοφίας, ἐπιμελοῦ τῶν παίδων Μητροδώρου.
C καὶ διέθετο μὲν ὧδε. μαθητὰς δὲ ἔσχε πολλοὺς μὲν, σφόδρα δὲ ἐλλογίμους, Μητρόδωρον Ἀθηναῖον, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Σάνδην Λαμψακηνόν· ὃς ἀφ' οὗ τὸν ἄνδρα ἔγνω, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ πλὴν ἓξ μηνῶν εἰς τὴν οἰκίαν ἔπειτα ἐπανῆλθε. γέγονε δὲ ἀγαθὸς πάντα, καθὰ καὶ Ἐπίκουρος ἐν προηγουμέναις γραφαῖς. μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ Τιμοκράτης. τοιοῦτος δὲ ὢν, καὶ τὴν ἀδελφὴν Βατίδα ἐξέδοτο Ἰδομενεῖ, καὶ Λεόντιον τὴν Ἀττικὴν ἑταίραν ἀναλαβὼν, εἶχε παλλακήν.
D ἦν δὲ καὶ ἀκατάπληκτος πρός τε τὰς ὀχλήσεις καὶ τὸν θάνατον, ὡς Ἐπίκουρος ἐν τῷ πρώτῳ Μητροδώρῳ φησί. φασὶ δὲ καὶ πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν αὐτοῦ τελευτῆσαι, πεντηκοστὸν τρίτον ἔτος ἄγοντος. καὶ αὐτὸς Ἐπίκουρος ἐν ταῖς προειρημέναις διαθήκαις, ὡς προαποθανόντος αὐτοῦ δηλονότι, ἐπισκήπτει περὶ τῆς ἐπιμελείας αὐτοῦ τῶν παίδων. ἔσχε δὲ καὶ τὸν προειρημένον οἰκεῖόν τινα ἀδελφὸν τοῦ Μητροδώρου Τιμοκράτην. βιβλία δ' ἐστὶ τοῦ Μητροδώρου τάδε.
E Πρὸς τοὺς ἰατροὺς, τρία· Περὶ αἰσθήσεων, πρὸς Τιμοκράτην, Περὶ μεγαλοψυχίας, Περὶ τῆς Ἐπικούρου ἀρρωστίας· Πρὸς τοὺς διαλεκτικούς· Πρὸς τοὺς σοφιστὰς, ἐννέα· Περὶ τῆς ἐπὶ σοφίαν πορείας, Περὶ τῆς μεταβολῆς, Περὶ πλούτου, Πρὸς Δημόκριτον, Περὶ εὐγενείας. ἦν καὶ Πολύαινος Ἀθηνοδώρου Λαμψακηνὸς ἐπιεικὴς καὶ φιλικὸς, ὡς οἱ περὶ Φιλόδημόν φασι. καὶ ὁ διαδεξάμενος αὐτὸν Ἕρμαρχος Ἀγεμόρτου, Μιτυληναῖος ἀνὴρ, πατρὸς
F μὲν πένητος, τὰς δὲ ἀρχὰς προσέχων ῥητορικοῖς. φέρεται καὶ τούτου βιβλία κάλλιστα τάδε· Ἐπιστολικὰ περὶ Ἐμπεδοκλέους, κβ'· Περὶ τῶν μαθημάτων, πρὸς Πλάτωνα, πρὸς Ἀριστοτέλην. ἐτελεύτα δὲ παρὰ Λυσίᾳ γενόμενος ἱκανὸς ἀνήρ. Λεοντεύς τε Λαμψακηνὸς ὁμοίως, καὶ ἡ τούτου γυνὴ Θεμίστα, πρὸς ἣν καὶ γέγραφεν

φει

φεν ὁ Ἐπίκουρος. ἔτι τε Κολώτης, καὶ Ἰδομενεύς, καὶ αὐτοὶ Λαμψακηνοί. καὶ οὗτοι μὲν ἐλλόγιμοι, ὧν ἦν καὶ Πολύστρατος ὁ διαδεξάμενος Ἕρμαχον· ὃν διεδέξατο Διονύσιος, ὃν Βασιλίδης. καὶ Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Κηποτύραννος γέγονεν ἐλλόγιμος, ὃς ὑπὲρ τετρακόσια συνέγραψε βιβλία· δύο τε Πτολεμαῖοι Ἀλεξανδρεῖς, ὅ, τε Μέλας καὶ ὁ Λευκός· Ζήνων τε ὁ Σιδώνιος ἀκροατὴς Ἀπολλοδώρου, πολυγράφος ἀνήρ· καὶ Δημήτριος ὁ ἐπικληθεὶς Λάκων· Διογένης τε ὁ Ταρσεύς, ὁ τὰς ἐπιλέκτους σχολὰς συγγράψας, καὶ Ὠρίων, καὶ ἄλλοι οὓς οἱ γνήσιοι Ἐπικούρειοι σοφιστὰς ἀποκαλοῦσιν. ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι Ἐπίκουροι τρεῖς, ὅ, τε Λεοντέως υἱὸς καὶ Θεμίστας. ἕτερος, Μάγνης· τέταρτος, ὁπλομάχος. γέγονε δὲ πολυγραφώτατος ὁ Ἐπίκουρος, πάντας ὑπερβαλλόμενος πλήθει βιβλίων. κύλινδροι μὲν γὰρ πρὸς τοὺς τριακοσίους εἰσί. γέγραπται δὲ μαρτύριον ἔξωθεν ἐν αὐτοῖς οὐδέν· ἀλλ' αὗταί εἰσιν Ἐπικούρου φωναί. ἐζήλου δὲ αὐτὸν Χρύσιππος ἐν πολυγραφίᾳ· καθά φησι Καρνεάδης, παράσιτον αὐτοῦ τῶν βιβλίων ἀποκαλῶν. εἰ γάρ τι γράψαι ὁ Ἐπίκουρος, φιλονεικεῖ τοσοῦτο γράψαι ὁ Χρύσιππος. καὶ διὰ τοῦτο καὶ πολλάκις ταὐτὰ γέγραφε· καὶ τὸ ἐπελθὸν καὶ ἀδιόρθωτα εἷλκε τῷ ἐπείγεσθαι. καὶ τὰ μαρτύρια τοσαῦτά ἐστιν ὡς ἐκείνων μόνων γέμειν τὰ βιβλία· καθάπερ καὶ παρὰ Ζήνωνι ἐστὶν εὑρεῖν καὶ παρὰ Ἀριστοτέλει. καὶ τὰ συγγράμματα μὲν Ἐπικούρῳ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα, ὧν τὰ βέλτιστα ἐστὶ τάδε· Περὶ φύσεως, λζ΄. Περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ, Περὶ ἔρωτος, Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς, Πρὸς τοὺς Μεγαρικοὺς διαπορεῖαι, Κύριαι δόξαι, Περὶ αἱρέσεων, Περὶ φυτῶν, Περὶ τέλους, Περὶ κριτηρίου, ἢ κανών, Χαιρέδημος, ἢ Περὶ θεῶν, Περὶ ὁσιότητος, ἢ Ἡγησιάναξ, Περὶ βίων δ΄· Περὶ δικαιοπραγίας, Νεοκλῆς πρὸς Θεμίσταν, Συμπόσιον, Εὐρύλοχος, Πρὸς Μητρόδωρον, Περὶ τοῦ ὁρᾶν, Περὶ τῆς ἐν τῇ ἀτόμῳ γωνίας, Περὶ ἁφῆς, Περὶ εἱμαρμένης, Περὶ παθῶν δόξαι πρὸς Τιμοκράτην, Προγνωστικόν, Προτρεπτικός, Περὶ εἰδώλων, Περὶ φαντασίας, Ἀριστόβουλος, Περὶ μουσικῆς, Περὶ δικαιοσύνης, καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, Περὶ δώρων καὶ χάριτος, Πολυμήδης, Τιμοκράτης, γ΄· Μητρόδωρος, ε΄· Ἀντίδωρος, β΄· Περὶ νότων δόξαι, πρὸς Μίθρην, Καλλιστόλας, Περὶ βασιλείας, Ἀναξιμένης, Ἐπιστολαί. μίαν δὲ αὐτῶν, εἰ δοκεῖ ἐν αὐτοῖς, ἐκθέσθαι πειράσομαι, τρεῖς ἐπιστολὰς αὐτοῦ παραθέμενος, ἐν αἷς πᾶσαν τὴν ἑαυτοῦ φιλοσοφίαν ἐπιτέτμηται. θήσομαι δὲ καὶ τὰς κυρίας αὐτοῦ δόξας, καὶ εἴ τι ἔδοξεν ἐκλογῆς ἀξίως ἀνεφθέγχθαι. ὥς τέ σε πανταχόθεν καταμαθεῖν τὸν ἄνδρα, κἀμὲ κρίνειν, εἰδέναι κρίνειν. τὴν μὲν οὖν πρώτην ἐπιστολὴν γράφει πρὸς Ἡρόδοτον, περὶ τῶν φυσικῶν· δευτέραν, πρὸς Πυθοκλέα, ἥ τις ἐστὶ περὶ μετεώρων· τὴν τρίτην, πρὸς Μενοικέα· ἔστι δ' ἐν αὐτῇ τὰ περὶ βίων. ἀρκτέον δὴ ἀπὸ τῆς πρώτης, ὀλίγα προειπόντα περὶ τῆς διαιρέσεως τῆς κατ' αὐ-

A Lampſaceni. Atque hi quidem illuſtres, in quibus & Polyſtratus fuit, qui Hermacho ſucceſſit. quem Dionyſius conſecutus eſt, & Dionyſium Baſilides. Etiam Apollodorus, qui hortorum Tyrannus vocatus eſt, illuſtris extitit; qui libros, plus trecentis ſcripſit, duoque Ptolemæi Alexandrini, nigerque, & albus, & Zeno Sidonius, Apollodori auditor, vir, qui multa ſcripſit. Præter hos Demetrius, cui cognomen Lacon, Diogeneſque Tarſenſis, qui ſelectas ſcholas conſcripſit, & Orion, B atque alii, quos germani Epicurei Sophiſtas appellant. Epicuri vero tres alii extiterunt, Leontei; Themiſtæque filius, alter Magneſius, quartus pugil. Cæterum Epicurus valde multa ſcripſit, ſic, ut librorum multitudine omnes ſuperaret. Sunt enim trecenta fere volumina, in quibus teſtimonia nulla aliena ſcripta ſunt, ſed ipſa ſunt Epicuri verba. Illius multam ſcriptionem Chryſippus æmulatus eſt, quemadmodum Carneades ait, paraſitum ejus librorum ipſum appellans. ſiquid enim Epi- C curus ſcriberet, tantundem ſcribere Chryſippus ob æmulationem ſtudebat. Quocirca & eadem ſæpe ſcripſit, & ea, quæ ſibi in mentem illico veniebant, & feſtinatione parum emendata; teſtimoniaque tot inſunt, ut eis ſolis libri referti ſint, quemadmodum & apud Zenonem, & apud Ariſtotelem invenire licet. Ac libri quidem Epicuri tot, taleſque ſunt, ex quibus pulcherrimi ſunt hi. De natura, XXXVII. De atomis, & inanitate. De amore. Epitome eorum, quæ contra phyſicos dicuntur. D Quæſtiones contra Megaricos. Ratæ ſententiæ. De ſectis. De ſtirpibus. De fine. De judicio, velr egula. Chæredemus, ſive de diis. De pietate, Hegeſianax. De vitis IIII. De juſtis actionibus. Theocles ad Nemiſtam. Sympoſium. Eurylochus. Ad Metrodorum. De viſu. De angulo, qui eſt in atomis. De tactu. De fato. Sententiæ. De perturbationibus ad Timocratem. Prognoſticon. Adhortatio. De ſpectris. De viſu. Ariſtobulus. De muſica. De juſtitia, cæteriſque virtutibus. De donis, & gratia. Polymedes. E Timocrates III. Metrodorus V. Antidorus II. De ventis auſtralibus. Sententiæ ad Mithrem. Calliſtolas. De regno. Anaximenes. Epiſtolæ. Unam vero ipſarum, ſi videtur, ex omnibus exponere conabor, tribus ejus epiſtolis in medium allatis, quibus omnis illius philoſophiæ ratio breviter explicata eſt. Ejus quoque ratas ſententias afferemus, & ſi quid aliud ſelectione dignum tradidiſſe viſus eſt, ut hominem undique agnoſcas, meq; judicare poſſe judices. Ac primam ille quidem epiſtolam de rebus F naturalibus ad Herodotum ſcribit, ſecundam ad Pythocleum de ſublimibus, tertiam ad Menœceũ, in qua quæ ad vitã pertinent explicantur. Exordiendũ igitur eſt à prima, ſi modo prius pauca de philoſophiæ divi-

ſione

ſione ex illius ſententia dixero. Ea igitur in tres partes dividitur, in regulam, phyſicam, & moralem. Ac regula quidem acceſſum ad totam habet tractationem; eſtque in eo libro, qui regula inſcribitur, explicata. Phyſica vero omnem naturæ contemplationem amplectitur; quæ XXXVII. de natura libris & epiſtolis literarum ordine continetur. Moralis vero ea, quæ eligenda fugiendaque ſunt, quæ & in libris de vita, & in epiſtolis, libriſque de finibus explicantur. Solent tamen regulam, & phyſicam in unum conferre: quod quidem de judicio, ac initio, & elementa appellant. phyſicam vero de ortu, & interitu, & de natura. Moralem de expetendis, fugiendis, de vita, de finibus; Dialecticam, ut ſupervacaneam. repudiant. Phyſicos enim vocibus uti ſatis eſt. In libro igitur de regula judicium de veritate ait Epicurus ſenſuum eſſe, & anticipationum, & perturbationum. Epicurei vero mentis etiam notiones à viſu impreſſas adjiciunt. Hoc & in epitome ad Herodotum, & in ratis ſententiis dicit. Omnis enim, inquit, ſenſus rationis eſt expers, nulliuſque rei memoriam admittit. Nec enim ex ſeipſo movetur, neque ab altero ſi moveatur, quidquam vel addere vel detrahere poteſt. Nec vero aliquid eſt, quod eum refellere poſſit. Non enim ejuſdem generis ſenſus, ejuſdem generis ſenſum ob æquilibritatem refellet; neque diſſimilis generis genere diſſimilems non enim iiſdem de rebus indicant. At vero ne ratio quidem. Omnis enim ratio è ſenſibus religata pendet. Nec alter alterum: omnibus enim animum advertimus. Atque etiam ſenſuum veritatem id confirmat, quod eorum impreſſiones in re conſtant. Nam & videre nos, & audire, id vero in re ita conſtat, ſicut dolere. Itaque res occultas oportet ex his, quæ manifeſta ſunt, judicari. Omnes enim notitiæ à ſenſibus, aut uſu, aut pro comparatione, aut ſimilitudine, aut compoſitione, ratiocinatione ipſa aliquid adjuvante, profectæ ſunt. Præterea inſanientium viſa, vel in ſomniis vera ſunt, movent enim. quod vero non eſt, id non movet. Anticipationem autem, ſive rectam opinionem, ſive notitiam, ſive generalem intelligentiam, atque inſitam nominant, hoc eſt, ejus rei memoriam, quæ extrinſecus ſæpe viſa eſt; ut, Homo tale quidpiam eſt. Simul ac enim homo dictus eſt, illico anticipatione forma quoque illius antecedentibus ſenſibus intelligitur. Quicquid ergo omni voci ab initio ſubjectum eſt, manifeſtum eſt. nec vero quod quærimus, quæreremus, niſi prius illud cognitum haberemus. Ut qui procul conſtitit, equuſne eſt, an bos? oportet enim equi, boviſque formam aliquando anticipatione cognitam habuiſſe: nec vero quidpiam nominaremus, niſi illius formam anticipatione prius cognoviſſemus. Evidentes igitur ſunt anticipationes. Opinabile quoque è quodam priore evidenti pen-

A τὴν φιλοσοφίας. διαιρεῖται τοίνυν εἰς τρία· τό, τε κανονικὸν, καὶ φυσικὸν, καὶ ἠθικόν. τὸ μὲν οὖν κανονικὸν ἐφόδους ἐπὶ τὴν πραγματείαν ἔχει, καὶ ἔστιν ἐν ἑνὶ τῷ ἐπιγραφομένῳ κανών· τὸ δὲ φυσικὸν, τὴν περὶ φύσεως θεωρίαν πᾶσαν, καὶ ἔστιν ἐν ταῖς περὶ φύσεως βίβλοις λζ΄, καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς κατὰ στοιχεῖον. τὸ δὲ ἠθικόν, τὰ περὶ αἱρέσεως καὶ φυγῆς· ἔστι δὲ καὶ ἐν ταῖς περὶ βίων βίβλοις, καὶ ἐπιστολαῖς, καὶ τὸ περὶ τέλους. εἰώθασι μέντοι τὸ κανονικὸν ὁμοῦ τῷ φυσικῷ συντάττειν. καλοῦσι

B δὲ αὐτὸ Περὶ κριτηρίου καὶ ἀρχῆς, καὶ στοιχειωτικόν· τὸ δὲ φυσικὸν, Περὶ γενέσεως, καὶ φθορᾶς, καὶ περὶ φύσεως· τὸ δὲ ἠθικὸν, Περὶ αἱρετῶν καὶ φευκτῶν, καὶ Περὶ βίων καὶ τέλους. τὴν διαλεκτικὴν ὡς παρέλκουσαν ἀποδοκιμάζουσιν. ἀρκεῖν γὰρ τοὺς φυσικοὺς χωρεῖν κατὰ τοὺς τῶν πραγμάτων φθόγγους. ἐν τοίνυν τῷ κανόνι λέγει ὁ Ἐπίκουρος κριτήρια τῆς ἀληθείας εἶναι τὰς αἰσθήσεις, καὶ προλήψεις, καὶ τὰ πάθη· οἱ δ' Ἐπικούρειοι, καὶ τὰς

C φανταστικὰς ἐπιβολὰς τῆς διανοίας. λέγει δὲ καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἐπιτομῇ, καὶ ἐν ταῖς κυρίαις δόξαις, Πᾶσα γὰρ (φησὶν) αἴσθησις, ἄλογός ἐστι, καὶ μνήμης οὐδεμιᾶς δεκτική. οὔτε γὰρ ὑφ' αὑτῆς κινεῖται, οὔτε ὑφ' ἑτέρου κινηθεῖσα δύναταί τι προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, οὐδ' ἔστι τὸ δυνάμενον αὐτὰς διελέγξαι. οὔτε γὰρ ἡ ὁμογενὴς αἴσθησις τὴν ὁμογενῆ διὰ τὴν ἰσοσθένειαν, οὔθ' ἡ ἀνομογενὴς τὴν ἀνομογενῆ· οὐ γὰρ τῶν αὐτῶν εἰσὶ κριτικαί. οὔτε

D μὴν λόγος· πᾶς γὰρ λόγος ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων ἤρτηται. οὔθ' ἡ ἑτέρα τὴν ἑτέραν· πάσαις γὰρ προσέχομεν. καὶ τὸ τὰ ἐπαισθήματα δὲ ὑφεστάναι, πιστοῦται τὴν τῶν αἰσθήσεων ἀλήθειαν. ὑφέστηκε δὲ τό, τε ὁρᾶν ἡμᾶς καὶ ἀκούειν, ὥσπερ τὸ ἀλγεῖν. ὅθεν καὶ περὶ τῶν ἀδήλων ἀπὸ τῶν φαινομένων χρὴ σημειοῦσθαι. καὶ γὰρ καὶ ἐπίνοιαι πᾶσαι ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων γεγόνασι κατά τε περίπτωσιν καὶ ἀναλογίαν, καὶ ὁμοιότητα, καὶ σύνθεσιν, συμβαλλομένου τι καὶ τοῦ λογισμοῦ. τά τε τῶν μαινομένων φαντά-

E σματα, καὶ κατ' ὄναρ ἀληθῆ· κινεῖ γάρ· τὸ δὲ μὴ ὂν, οὐ κινεῖ. τὴν δὲ πρόληψιν λέγουσιν οἱονεὶ κατάληψιν, ἢ δόξαν ὀρθὴν, ἢ ἔννοιαν, ἢ καθολικὴν νόησιν ἐναποκειμένην, τουτέστι μνήμην τοῦ πολλάκις ἔξωθεν φανέντος, οἷον τὸ, Τοιοῦτον ἐστὶν ἄνθρωπος. ἅμα γὰρ τῷ ῥηθῆναι ἄνθρωπος, εὐθὺς κατὰ πρόληψιν καὶ ὁ τύπος αὐτοῦ νοεῖται, προηγουμένων τῶν αἰσθήσεων. παντὶ οὖν ὀνόματι τὸ πρώτως ἐπιτεταγμένον, ἐναργές ἐστι. καὶ

F οὐκ ἂν ἐζητήσαμεν τὸ ζητούμενον, εἰ μὴ πρότερον ἐγνώκειμεν αὐτό. οἷον, Τὸ πόρρω ἑστὸς, ἵππος ἐστὶν ἢ βοῦς. δεῖ γὰρ κατὰ πρόληψιν ἐγνωκέναι ποτὲ ἵππου καὶ βοὸς μορφήν. οὐδ' ἂν ὠνομάσαμέν τι, μὴ πρότερον αὐτοῦ κατὰ πρόληψιν τὸν τύπον μαθόντες. ἐναργεῖς οὖν εἰσὶν αἱ προλήψεις· καὶ τὸ δοξαστὸν, ἀπὸ προτέρου τινὸς ἐναρ-

διαρθροῦς ἤρτηται. ἐφ' ὃ ἀναφέροντες λέγομεν· οἷον, Πόθεν ἴσμεν εἰ τοῦτο ἐστιν ἄνθρωπος; τὴν δὲ δόξαν, καὶ ὑπόληψιν λέγουσιν. ἀληθῆ τέ φασι καὶ ψευδῆ· ἂν μὲν γὰρ ἐπιμαρτυρῆται, ἢ μὴ ἀντιμαρτυρῆται, ἀληθῆ εἶναι· ἐὰν δὲ μὴ ἐπιμαρτυρῆται ἢ ἀντιμαρτυρῆται, ψευδῆ τυγχάνειν. ὅθεν προσμένον εἰσήχθη· οἷον, τὸ προσμεῖναι καὶ ἐγγὺς γενέσθαι τῷ πύργῳ, καὶ μαθεῖν ὁποῖος ἐγγὺς φαίνεται. πάθη δὲ λέγουσιν εἶναι δύο, ἡδονὴν καὶ ἀλγηδόνα· ἱστάμενα περὶ πᾶν ζῷον, καὶ τὴν μὲν, οἰκεῖον· τὴν δὲ ἀλλότριον· δι' ὧν κρίνεσθαι τὰς αἱρέσεις καὶ φυγάς. τῶν τε ζητήσεων εἶναι τὰς μὲν περὶ τῶν πραγμάτων· τὰς δέ, περὶ ψιλὴν τὴν φωνήν. καὶ ταῦτα δὲ περὶ τῆς διαιρέσεως, καὶ τοῦ κριτηρίου στοιχειωδῶς. ἀντέον δὲ ἐπὶ τὴν ἐπιστολήν.

det, ad quod ipſum referentes loquimur: ut, unde ſcimus, an hoc eſt homo? Opinionem vero, ſuſpicionem quoque appellant, veramque & falſam eſſe aiunt. Etenim ſi vel teſtimonio confirmetur, vel teſtimonio non oppugnetur, vera eſt; ſi vero nec confirmetur teſtimonio, vel teſtimonio oppugnetur, falſa. ex quo expectare inductum eſt: ut expectare & ad turrim prope accedere, & qualis prope appareat, addiſcere. Perturbationes duas eſſe dicunt, voluptatem, & dolorem; quæ omnibus inſunt animantibus; alteram quidem ad naturam eſſe accommodatam; alterum, alienum: à quibus quid aſciſcendum, quidve fugiendum ſit, judicari. quæſtiones autem alias quidem de rebus, alias vero de ſolis vocibus eſſe. Atque hæc de diviſione, & judicio, ut in elementis, hactenus. Ad epiſtolam nunc redeundum eſt.

ἘΠΙΚΟΥΡΟΣ ἩΡΟΔΟΤΩ χαίρειν.

Τοῖς μὴ δυναμένοις, ὦ Ἡρόδοτε, ἕκαστα τῶν περὶ φύσεως ἡμῖν ἀναγεγραμμένων ἐξακριβοῦν, μηδὲ τὰς μείζους τῶν συντεταγμένων βίβλους διαθρεῖν, ἐπιτομὴν τῆς ὅλης πραγματείας, εἰς τὸ κατασχεῖν τῶν ὁλοσχερωτάτων δοξῶν τὴν μνήμην, ἱκανῶς αὐτοῖς παρεσκεύασα· ἵνα παρ' ἑκάστους τῶν καιρῶν ἐν τοῖς κυριωτάτοις βοηθεῖν αὐτοῖς δύναιντο, καθ' ὅσον ἂν ἐφάπτωνται τῆς περὶ φύσεως θεωρίας. καὶ τοὺς προβεβηκότας δὲ ἱκανῶς ἐν τῇ τῶν ὅλων ἐπιβλέψει, τὸν τύπον τῆς ὅλης πραγματείας τὸν κατεστοιχειωμένον δεῖ μνημονεύειν. τῆς γὰρ ἀθρόας ἐπιβολῆς πυκνὸν δεόμεθα· τῆς δὲ κατὰ μέρος, οὐχ ὁμοίως. βαδιστέον μὲν οὖν καὶ ἐπ' ἐκεῖνα, καὶ συνεχῶς ἐν τῇ μνήμῃ τοσοῦτον ποιητέον, ἀφ' οὗ ἥ τε κυριωτάτη ἐπιβολὴ ἐπὶ τὰ πράγματα ἔσται, καὶ δὴ καὶ τὸ κατὰ μέρος ἀκρίβωμα πᾶν ἐξευρήσεται, τῶν ὁλοσχερωτάτων τῶν τύπων ἐμπεριειλημμένων, καὶ μνημονευομένων· ἐπεὶ καὶ τοῦ τετελεσιουργημένου τοῦτο κυριώτατον τοῦ παντὸς ἀκριβωμένου γίνεται, τὸ ταῖς ἐπιβολαῖς ὀξέως δύνασθαι χρῆσθαι, καὶ πρὸς ἁπλᾶ στοιχειώματα καὶ φωνὰς συναγομένων. οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ πύκνωμα τῆς συνεχοῦς τῶν ὅλων περιοδείας εἶναι, μὴ δυνάμενον διὰ βραχέων φωνῶν ἅπαν ἐμπεριλαβεῖν ἐν αὐτῷ τὸ καὶ κατὰ μέρος ἂν ἐξακριβωθέν. ὅθεν δὴ πᾶσι χρησίμης οὔσης τοῖς ᾠκειωμένοις φυσιολογίᾳ τῆς τοιαύτης ὁδοῦ, παρεγγυῶντων συνεχὲς ἐνέργημα ἐν φυσιολογίᾳ, καὶ τούτῳ μάλιστα τὸ ἐγγαληνίζοντων βίῳ, ποιήσασθαι καὶ τοιαύτην τινὰ ἐπιτομὴν καὶ στοιχείωσιν τῶν ὅλων δοξῶν. πρῶτον μὲν οὖν τὰ ὑποτεταγμένα τοῖς φθόγγοις (ὦ Ἡρόδοτε) δεῖ εἰληφέναι, ὅπως ἂν τὰ δοξαζόμενα, ἢ ζητούμενα, ἢ ἀπο-

EPICURUS HERODOTO gaudere.

QUI ſingula quæque, Herodote, à nobis de natura perſcripta, neque ſubtilius exquirere, neque longiores à nobis compoſitos libros perlegere poſſunt, his ego, ad univerſarum ſententiarum memoriam retinendam, epitomen quandam totius tractationis paratam eſſe volui: ut omnibus temporibus ad ea, quæ maxime tractationem iſtam continent, percipienda, adjumento ſibi eſſe poſſint, ex ea parte, quatenus naturæ contemplationem attigerint. Quinetiam eos qui univerſis in rebus conſiderandis ſatis proceſſerunt, totius tractationis formam elementis, quaſi informatam in memoria habere oportet. Univerſorum enim notitia ſæpe indigemus, ſingulorum non æque. Contendendum ergo eſt ad ea frequenter, memoriaque efficiendum eſt, ut rerum notitiam teneamus eam, quæ maxime rem totam comprehendat. Ita quoque ſingularum perfecta rerum cognitio comprehendetur, formis ipſis univerſis comprehenſis, & in memoria inhærentibus, atque ad ſimplicia elementa voceſque aggregatis. Eſt enim hoc omnis exquiſitæ perfectæque doctrinæ maxime proprium, notitiis ſuis ut celeriter uti poſſit. Nec enim fieri poteſt crebrò, ut is univerſa continenter animo percurrat, qui non poſſit perpaucis verbis ea omnia in ſeipſo habere comprehenſa; quæ ſingula ſubtilius tradita fuerint. Itaque cum hæc ſit ratio omnibus utilis, qui ſunt ad phyſiologiam accommodati, hoc ſibi crebro opus in phyſiologia imperent; atque hoc ipſo maxime acquieſcant, ut hujuſmodi epitomen, univerſarum ſententiarum elementis informatam, ſibi in vita comparent. Jam primum igitur, Herodote, quæ res ſubjectæ ſint vocibus, percipere oportet, ut quæcunq; vel opinamur, vel

vel quærimus, vel ambigimus, habeamus quo referentes judicemus, ne aut omnia infinite judicari non poſſe nobis oſtendant, aut inanes tantum ſonos teneamus. Neceſſe eſt enim in ſingulis vocibus notitiam primam ſpectari, nullaque rationis concluſione nos indigere, ſi quodcunque quæremus, vel ambigemus, vel opinabimur, habebimus quo referamus; ſive omnia ſenſibus metiri oporteat, ſive omnino inſitis notitiis, vel mentis, vel cujuſvis alterius judicii. Similiter etiam perturbationes habere cognitas oportet, ut quod ſuſtinendum, quodque occultum eſt, habeamus quibus indicare poſſimus. His vero explicatis, occulta ipſa jam videnda ſunt. Ac primum quidem illud tenendum eſt, nihil ex nihilo gigni: quodlibet enim ex quolibet gigni poſſet, quoniam ſemine non indigeret. Etiam ſi quæ intereunt in nihilum occiderent, omnia interiiſſent; cum nihil eſſet, in quod diſſolverentur. Atque univerſitas ipſa rerum talis ſemper fuit, qualis nunc eſt, ſemperque talis erit. nihil eſt enim in quod commutetur. Etenim præter univerſum nihil eſt, quod cum illud ipſum intrarit, ei commutationem afferre poſſit. Sed hoc quoque in principio magni epitomatis ait, & in primo de natura libro; Univerſum corpus eſt, quod enim corpora ſint, id ſenſus omnibus in rebus teſtatur. quo ipſo neceſſe eſt, ut ſupra dixi, occulta ex ratiocinatione conjicere: niſi eſſet id, quod inane, & locum, & ſub tactum non cadentem naturam appellamus, ubi eſſent; & in quo moverentur, quæ moveri conſpiciuntur, corpora non haberent. Præter hæc autem quibus ipſis omnes continentur naturæ, nihil cogitari poteſt, quod vel ipſum percipiatur, vel cum his, quæ percipiuntur, comparationem habeat, quod non vel his conjunctum, vel horum eventum ſit. Atque hoc etiam idem & in primo de natura libro, & in XIV. & in XV. & in magna epitome tradit. Corporum alia ſunt compoſita, alia ex quibus compoſita conſtant. Hæc autem & individua, neque commutabilia ſunt. ſiquidem omnia in nihilum interitura non ſunt, ſed in eorum, quæ ſunt coagmentata, diſſolutione integram naturam retinere poſſunt, quoniam nihil habent, quo, aut quomodo intereant. Itaque individuas naturas corporum initia eſſe neceſſe eſt. Enimvero univerſum quoque infinitum eſt, quod enim eſt finitum, id extremum habet: extremum autem alterius cujuſdam comparatione ſpectatur. Itaque cujus extremum nihil eſt, hoc finem non habet: quod autem finem non habet, id infinitum fuerit, non finitum. At vero & corporum multitudine, & inanitatis magnitudine univerſum eſt infinitum. Sive enim inane infinitum, corpora finita fuiſſent, nullibi corpora conſiſterent, ſed in infinito inani diſſipata ferrentur, cum nihil haberent, cui niterentur, quodque eis impedimentum afferre poſſet: ſive inane finitum extitiſſet,

A ρούμενα ἔχωμεν εἰς ὃ ἀνάγοντες ἐπικρίνειν, καὶ μὴ ἄκριτα πάντα ἡμῖν εἰς ἄπειρον ἀποδεικνύωσιν, ἢ κενοὺς φθόγγους ἔχωμεν. ἀνάγκη γὰρ τὸ πρῶτον ἐννόημα καθ' ἕκαστον φθόγγον βλέπεσθαι, καὶ μηθὲν ἀποδείξεως προσδεῖσθαι, εἴπερ ἕξομεν τὸ ζητούμενον, ἢ ἀπορούμενον, καὶ δοξαζόμενον ἐφ' ὃ ἀνάξομεν. εἴτε κατὰ τὰς αἰσθήσεις δεῖ πάντα τηρεῖν, καὶ ἁπλῶς τὰς παρούσας ἐπιβολὰς, εἴτε διανοίας, εἴθ' ὅτου δήποτε τῶν κριτηρίων. ὁμοίως
B δὲ καὶ τὰ ὑπάρχοντα πάθη· ὅπως ἂν καὶ τὸ προσμένον καὶ τὸ ἄδηλον ἔχωμεν οἷς σημειωσόμεθα. ταῦτα δὲ διαλαβόντας συνορᾷν ἤδη περὶ τῶν ἀδήλων. πρῶτον μὲν, ὅτι οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ὄντος. πᾶν γὰρ ἐκ παντὸς ἐγίνετ' ἂν, σπερμάτων γε οὐδὲν προσδεόμενον. καὶ εἰ ἐφθείρετο δὲ τὸ ἀφανιζόμενον εἰς τὸ μὴ ὂν, πάντα ἂν ἀπολώλει τὰ πράγματα, οὐκ ὄντων τῶν εἰς ἃ διελύετο. καὶ μὴν καὶ τὸ πᾶν ἀεὶ τοιοῦτον ἦν οἷον νῦν ἐστι, καὶ ἀεὶ τοιοῦτον
C ἔσται. οὐθὲν γάρ ἐστιν εἰς ὃ μεταβάλλει. παρὰ γὰρ τὸ πᾶν οὐθέν ἐστιν, ὃ ἂν εἰσελθὸν εἰς αὐτὸ τὴν μεταβολὴν ποιήσαιτο. ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐπιτομῇ φησὶ κατ' ἀρχὴν. καὶ ἐν τῇ πρώτῃ περὶ φύσεως τὸ πᾶν ἐστι σῶμα. τὰ μὲν γὰρ σώματα ὡς ἔστιν, αὐτὴ ἡ αἴσθησις ἐπὶ πάντων μαρτυρεῖ, καθ' ἣν ἀναγκαῖον τὸ ἄδηλον τῷ λογισμῷ τεκμαίρεσθαι, ὥσπερ προεῖπον τὸ πρόσθεν· εἰ μὴ ἦν ὃ κενὸν καὶ χώραν καὶ ἀναφῆ φύσιν ὀνο-
D μάζομεν, οὐκ ἂν εἶχε σώματα ὅπου ἦν, οὐδὲ δι' οὗ ἐκινεῖτο, καθά περ φαίνεται κινούμενα. παρὰ δὲ ταῦτα οὐθὲν οὔτε ἐπινοηθῆναι δύναται, οὔτε περιληπτῶς, οὔτε ἀναλόγως τοῖς περιληπτοῖς, ὡς καθ' ὅλας φύσεις λαμβανόμενα, καὶ μὴ ὡς τὰ τούτων συμπτώματα, ἢ συμβεβηκότα, λεγόμενα. καὶ μὴν καὶ ταυτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ πρώτῃ περὶ φύσεως, καὶ τῇ τετταρακαιδεκάτῃ καὶ πεντεκαιδεκάτῃ, καὶ τῇ μεγάλῃ ἐπιτομῇ. τῶν σωμάτων τὰ μέν ἐστι συγκείσεις, τὰ δ' ἐξ ὧν αἱ συγκεί-
E σεις πεποίηνται. ταῦτα δέ ἐστιν ἄτομα καὶ ἀμετάβλητα εἴπερ μὴ μέλλει πάντα εἰς τὸ μὴ ὂν φθαρήσεσθαι· ἀλλ' ἰσχύοντα ὑπομένειν, ἐν ταῖς διαλύσεσι τῶν συγκείσεων, πλήρη τὴν φύσιν, ὅταν οὐκ ἔχοντα ὅπῃ ἢ ὅπως διαλυθήσεται. ὥστε τὰς ἀρχὰς ἀτόμους ἀναγκαῖον εἶναι σωμάτων φύσεις. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ πᾶν, ἄπειρόν ἐστι. τὸ γὰρ πεπερασμένον, ἄκρον ἔχει· τὸ δὲ ἄκρον, παρ' ἕτερόν τι θεωρεῖται· ὥστε τὸ οὐκ ἔχον ἄκρον, πέρας
F οὐκ ἔχει· πέρας δὲ οὐκ ἔχον, ἄπειρον ἂν εἴη, καὶ οὐ πεπερασμένον· καὶ μὴν καὶ τῷ πλήθει τῶν σωμάτων ἄπειρόν ἐστι τὸ πᾶν, καὶ τῷ μεγέθει τοῦ κενοῦ. εἴτε γὰρ ἦν τὸ κενὸν ἄπειρον, τὰ δὲ σώματα ὡρισμένα, οὐδαμοῦ ἂν ἔμενε τὰ σώματα, ἀλλ' ἐφέρετο κατὰ τὸ ἄπειρον κενὸν διεσπαρμένα, οὐκ ἔχοντα τὰ ὑπερείδοντα καὶ στέλλοντα κατὰ τὰς ἀνακοπάς. εἴτε τὸ κενὸν ἦν ὡρισμένον,

σμένον, οὐκ ἂν εἶχε τὰ ἄπειρα σώματα ὅπου ἐνέστη. πρός τε τούτοις, τὰ ἄτομα τῶν σωμάτων καὶ μεστὰ, ἐξ ὧν καὶ αἱ συγκρίσεις γίνονται, καὶ εἰς ἃ διαλύονται, ἀπερίληπτά ἐστι ταῖς διαφοραῖς τῶν σχημάτων, οὐ γὰρ δυνατὸν γενέσθαι τὰς τοσαύτας διαφορὰς ἐκ τῶν αὐτῶν σχημάτων περιειλημμένων. καὶ καθ' ἑκάστην δὲ σχημάτισιν ἁπλῶς ἄπειροί εἰσιν ἄτομοι. ταῖς δὲ διαφοραῖς οὐχ ἁπλῶς ἄπειροι, ἀλλὰ μόνον ἀπερίληπτοι. οὐδὲ γάρ φησιν ἐνδοτέρω εἰς ἄπειρον τὴν τομὴν τυγχάνειν. λέγει δὲ, ἐπειδὴ αἱ ποιότητες μεταβάλλονται, εἰ μέλλει τις μὴ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἁπλῶς εἰς ἄπειρον αὐτὰς ἐκβάλλειν. κινοῦνταί τε συνεχῶς αἱ ἄτομοι. φησὶ δὲ ἐνδοτέρω καὶ ἰσοταχῶς αὐτὰς κινεῖσθαι τοῦ κενοῦ, τὴν εἶξιν ὁμοίαν παρεχομένου καὶ τῇ κουφοτάτῃ καὶ τῇ βαρυτάτῃ εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ αἱ μὲν, εἰς μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων διϊστάμεναι· αἱ δὲ αὐτὸν τὸν παλμὸν ἴσχουσιν, ὅταν τύχωσι τὴν περιπλοκὴν κεκλιμέναι, ἢ στεγαζόμεναι περὶ τῶν πλεκτικῶν. ἥ τε γὰρ τοῦ κενοῦ φύσις, ἡ διορίζουσα ἑκάστην αὐτὴν, τοῦτο παρασκευάζει, τὴν ὑπέρεισιν οὐχ οἵα τε οὖσα ποιεῖσθαι· ἥ τε στερεότης ἡ ὑπάρχουσα αὐταῖς κατὰ τὴν σύγκρουσιν, τὸν ἀποπαλμὸν ποιεῖ, ἐφ' ὁπόσον ἂν ἡ περιπλοκὴ τὴν ἀποκατάστασιν ἐκ τῆς συγκρούσεως διδῷ. ἀρχὴ δὲ τούτων οὐκ ἔστιν, αἰτίων τῶν ἀτόμων οὐσῶν καὶ τοῦ κενοῦ. φησὶ δ' ἐνδοτέρω μηδὲ ποιότητά τινα περὶ τὰς ἀτόμους εἶναι, πλὴν σχήματος καὶ μεγέθους καὶ βάρους· τὸ δὲ χρῶμα παρὰ τὴν θέσιν τῶν ἀτόμων ἀλλάττεσθαι ἐν ταῖς δώδεκα στοιχειώσεσί φησι. πᾶν τε μέγεθος μὴ εἶναι περὶ αὐτάς· οὐδέποτε γοῦν ἄτομος ὤφθη αἰσθήσει. αὕτη δ' ἡ φωνὴ, τούτων πάντων μνημονευομένων τὸν ἱκανὸν τύπον ὑποβάλλει τῆς τῶν ὄντων φύσεως ἐπινοίαις. ἀλλὰ μὴν καὶ κόσμοι ἄπειροί εἰσιν, εἴθ' ὅμοιοι τούτῳ, εἴτ' ἀνόμοιοι. αἵ τε γὰρ ἄτομοι ἄπειροι οὖσαι (ὡς ἄρτι ἀπεδείχθη) φέρονται καὶ πορρωτάτω. οὐ γὰρ κατηνάλωνται αἱ τοιαῦται ἄτομοι ἐξ ὧν ἂν γένοιτο κόσμος, ἢ ὑφ' ὧν ἂν ποιηθείη, οὔτ' εἰς ἕνα, οὔτ' εἰς πεπερασμένους, οὔθ' ὅσοι τοιοῦτοι, οὔθ' ὅσοι διάφοροι τούτοις. ὥστε οὐδὲν τὸ ἐμποδίζον ἐστὶ πρὸς τὴν ἀπειρίαν τῶν κόσμων. καὶ μὴν καὶ τύποι ὁμοιοσχήμονες τοῖς στερεμνίοις εἰσὶ, λεπτότησιν ἀπέχοντες μακρὰν τῶν φαινομένων. οὔτε γὰρ ἀποστάσεις ἀδυνατοῦσιν ἐν τῷ περιέχοντι γίνεσθαι τοιαῦται, οὔτε ἐπιτηδειότητες, κατὰ τὰς κατεργασίας τῶν κοιλωμάτων καὶ λεπτοτήτων γίνεσθαι, οὔτε ἀπόρροιαι τὴν ἑξῆς θέσιν καὶ βάσιν διατηροῦσαι, ἥνπερ καὶ ἐν τοῖς στερεμνίοις εἶχον. τούτους δὲ τοὺς τύπους εἴδωλα προσαγορεύομεν. καὶ μὴν καὶ ἡ διὰ τοῦ κενοῦ φορὰ κατὰ μηδεμίαν ἀπάντησιν τῶν ἀντικοψάντων γινομένη, πᾶν μῆκος περιληπτὸν ἐν ἀπερινοήτῳ χρόνῳ συντελεῖ. βραδύτητος γὰρ

A infinita corpora, ubi conſiſterent, nihil habuiſſent. Præterea corpora individua & plena, ex quibus compoſita gignuntur, & in quæ occidunt, figurarum differentiis circumſcribi non poſſunt. Nec enim fieri poteſt, ut ex his quæ iiſdem figuris comprehenſa ſint, tot figurarum differentiæ exſiſtere queant. Et quidem in ſingulis figuratis omnino infinitæ inſunt atomi: differentiis tamen non omnino infinitæ, ſed quæ tantummodo comprehendi non poſſint. Negat enim interi- B us infinite quidquam ſecari dividique poſſe. Quod eo quidem dicit, quia qualitates commutantur; niſi ſiquis magnitudine quoque infinita omnino eas præditas eſſe velit. Atque etiam perpetuo atomi moventur. Ait autem infra interjecto eas inani æqualem motum graviſſime leviſſimeque afferente, æquali celeritate perpetuo moveri. & quidem aliæ inter ſe procul disjunctæ, aliæ vero tremorem ipſum cohibent, cum aut comple- C xionem declinant, aut ab apprehendentibus conteguntur. Nam & inanitatis natura unamquamque diſtinguens, hoc facit, quæ fulcire eas nullo modo poteſt, & ſoliditas, qua præditæ ſunt, ex earum inter ſe conflictu, agitationem affert: donec complexio ex conflictu in concordiam adducat. Harum vero principium nullum eſt, cum atomi & inane omnium ipſa cauſæ ſint. Dicit autem longius progrediens ne qualitatibus quidem ullis præditas eſſe atomos, præterquam figura, & magnitudine, & gravitate. A- D tomorum autem colorem ſitu immutari ait in duodecim elementis: nec vero earum eſſe magnitudinem ingentem. Itaque nulla unquam atomus ſenſu percepta fuit. Hæc igitur tot à nobis memorata ſatis idoneam rerum naturalium formam cogitationi ſubjiciunt. At vero mundi quoque innumerabiles ſunt, ſive huic ſimiles ſive diſſimiles. Etenim atomi quoque innumerabiles cum ſint, ut nuper oſtenſum eſt, vel longiſſime feruntur. Nec E enim hujuſmodi conſumptæ ſunt atomi; ex quibus vel mundus generari, vel à quibus effici potuerit, neque ſi unus, neque ſi finiti, neque ſi ſimiles his, neque ſi diſſimiles extiterint. Itaque nihil eſt, quod mundorum infinitatem impedire poſſit. Quinetiam ſimulacra ſolidis corpuſculis figuram ſimilem habent, ſubtilitate oculorum aciem longe effugientia. Nec enim hujuſmodi abſceſſiones in circumfuſo ſpacio exiſtere non poſſunt; neque non quædam apta ſunt, ex quibus confici F cavitates ſubtilitateſq; iſtæ poſſint; neque non fluxiones exſiſtunt, exteriorem ſitum baſimque ſervantes, quam in ſolidis quoque obtinebant. Hæc vero ſimulachra imagines appellamus. Preterea motus per inane nullo obturbantium occurſu corporum contrario impeditus, omne ſpacium, quod ſub cõprehenſionẽ cadit, puncto temporis conficere poteſt: obturbantiũ enim occurſus, & non occurſus, tarditatis, ve-

locitatiſque ſimilitudinem habent. Veruntamen quod fertur corpus, temporibus ſub rationem cadentibus plures ſimul ad locos non pervenit. hoc enim ne cogitari quidem poteſt. Etenim in tempore ſub ſenſum cadente quavis ex infiniti parte ſimul perveniens, quemcunque motionis locum cœperimus, ex eo diſtabit. Erit enim id obturbantium occurſui ſimile, etiamſi motionis celeritas tamdiu non ſit obturbantium occurſu impedienda. Atque hoc quidem tanquam elementum tenere utile eſt, nihil ea quæ perſpicua ſunt reclamitare, quo minus imagines tenuitate præditæ ſint ſingulari. Itaque celeritatibus utuntur admirabilibus, omnem curſum proportione ſibi copulatum habentes; ſic, ut eorum infinitati, vel nihil, vel pauca ſint, quæ adverſentur; multis autem & infinitis illico aliquid adverſetur. Ad hæc illud quoque tenendum eſt, imaginum ortus ſimul atque intelliguntur illico exſiſtere. Etenim quæ continenter ex corporum ſuperficie effluunt imagines, hæ ſenſui manifeſtæ non ſunt, cum ob reciprocam expletionem ſitum & ordinem atomorum ſolidarum proprium ad multum tempus conſervent: tametſi nonnunquam confuſæ ſint, etiam circumfuſo in ſpatio coitiones faciles ſunt, propterea quia iſtiuſmodi expletionem altitudinem habere non oportet. Atque etiam multi alii modi ſunt, ex quibus hujuſmodi naturæ gignantur. nihil enim iſtorum ſenſibus reclamitat, ſiquis quodammodo actus inſpiciat, ex quibus externis rebus conſenſionem ad nos referre poſſit. Illud etiam exiſtimare oportet, aliquo extrinſecus hauſto, formas nos rerum videre atque intelligere. Non enim externa ſuam naturam coloriſque & formæ in aëre inter nos atque illa interjecto, quaſi reſignaverint, neque per radios, aut quælibet alia à nobis ad illa ſic effluentia, ut quaſi effigies quædam ex rebus, ex corporibus, & reliquis earundem formarum expreſſe à nobis hauſtæ certa quadam magnitudine in viſum, ſive in mentem celeriter incurrant. Deinde ob eam cauſam, quod unum & continuatum illud eſt quod viſum exprimit, cognationemque illius, quod ei ſubjicitur, conſervat, pro ea, quam inde habet, comparatione ſibi juncta conjunctione, ex atomorum ſoliditate altius effictam, quemque formarum vel eventorum viſum acie, mente, ſive ſenſibus percipimus. Is forma eſt ipſa ſolidorum, quæ denſitate deinceps aut imaginis monumento efficitur. Falſitatem vero & errorem in eo, quod opinatum fuerit, ſemper aut teſtimonio confirmare, aut teſtimonio non oppugnare licet, idque ex motu, qui in nobiſipſis viſus notioni conjunctus ille quidem ineſt, intercapedinem tamen habet, ex quo falſitas exſiſtit. Nam & viſorum ſimilitudo, tanquam in imagine aſſumptorum, vel dormientibus objectorum, vel alia quadam ſive mentis notione, ſive reliquorum judicandi

καὶ τάχους ἀντικοπῆς καὶ οὐκ ἀντικοπῆς ὁμοίωμα λαμβάνει. οὐ μὴν οὐδὲ ἅμα κατὰ τοὺς διὰ λόγου θεωρητοὺς χρόνους κατὰ τὸ φερόμενον σῶμα ἐπὶ τοὺς πλείους τόπους ἀφικνεῖται. ἀδιανόητον γὰρ καὶ τοῦτο. συναφικνούμενον γὰρ ἐν αἰσθητῷ χρόνῳ ὅθεν δή ποθεν τοῦ ἀπείρου, οὐκ ἐξ οὗ ἂν περιλάβωμεν τὴν φορὰν τόπου ἔσται ἀφιστάμενον. ἀντικοπῇ γὰρ ὅμοιον ἔσται, κἂν μέχρι τοσούτου τὸ τάχος τῆς φορᾶς μὴ ἀντικοπτέον καταλίπωμεν. χρήσιμον δὴ καὶ τοῦτο κατασχεῖν τὸ στοιχεῖον, εἶθ' ὅτι τὰ εἴδωλα ταῖς λεπτότησιν ἀνυπερβλήτοις κέχρηται. ὅθεν ἀντιμαρτυρεῖ τῶν φαινομένων, ὅθεν καὶ τάχη ἀνυπέρβλητα ἔχει, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα πρὸς τῷ ἀπείρῳ αὐτῶν μηθὲν ἀντικόπτειν, ἢ ὀλίγα ἀντικόπτειν, πολλαῖς δὲ καὶ ἀπείροις εὐθὺς ἀντικόπτειν τι, πρός τε τούτοις, ὅτι ἡ γένεσις τῶν εἰδώλων ἅμα νοήματι συμβαίνει. καὶ γὰρ ῥεῦσις ἀπὸ τῆς τῶν σωμάτων συνεχὴς οὐκ ἐπίδηλος σημειώσει, διὰ τὴν ἀνταναπλήρωσιν σῴζουσα τὴν ἐπὶ τοῦ στερεμνίου θέσιν καὶ τάξιν τῶν ἀτόμων, ἐπὶ πολὺν χρόνον· εἰ καὶ ἐνίοτε συγχεομένη ὑπάρχει. καὶ συστάσεις ἐν τῷ περιέχοντι ὀξεῖαι, διὰ τὸ μὴ δεῖν κατὰ βάθος τὸ συμπλήρωμα γίνεσθαι. καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι τινὲς γεννητικοὶ τῶν τοιούτων φύσεων εἰσίν· οὐθὲν γὰρ τούτων ἀντιμαρτυρεῖ ταῖς αἰσθήσεσιν, ἂν βλέπῃ τις τινὰ τρόπον τὰς ἐνεργείας· ἵνα καὶ τὰς συμπαθείας ἀπὸ τῶν ἔξωθεν πρὸς ἡμᾶς ἀνοίσῃ. δεῖ δὲ καὶ νομίζειν, ἐπεισιόντος τινὸς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, τὰς μορφὰς ὁρᾶν ἡμᾶς καὶ διανοεῖσθαι. οὐ γὰρ ἂν ἀποσφραγίσαιτο τὰ ἔξω τὴν ἑαυτῶν φύσιν, τοῦ τε χρώματος καὶ τῆς μορφῆς, διὰ τοῦ ἀέρος τοῦ μεταξὺ ἡμῶν τε κἀκείνων, οὐδὲ διὰ τῶν ἀκτίνων, ἢ οἵων δήποτε ῥευμάτων ἀφ' ἡμῶν πρὸς ἐκεῖνα παραγινομένων, οὕτως ὡς τύπων τινῶν ἐπεισιόντων ἡμῖν ἀπὸ τῶν πραγμάτων, ἀπὸ χροῶν τε καὶ ὁμοιομόρφων, κατὰ τὸ ἐναρμόττον μέγεθος, εἰς τὴν ὄψιν ἢ τὴν διάνοιαν ὠκέως ταῖς φοραῖς χρωμένων. εἶτα διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τοῦ ἑνὸς καὶ συνεχοῦς τὴν φαντασίαν ἀποδιδόντος, καὶ τὴν συμπάθειαν ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου σῴζοντος κατὰ τὸν ἐκεῖθεν σύμμετρον ἐπερεισμὸν, ἐκ τῆς κατὰ βάθος ἐν τῷ στερεμνίῳ τῶν ἀτόμων πλάσεως, καὶ ἣν ἂν λάβωμεν φαντασίαν, ἐπιβλητικῶς τῇ διανοίᾳ ἢ τοῖς αἰσθητηρίοις, εἴτε μορφῆς, εἴτε συμβεβηκότων. μορφὴ δέ ἐστιν αὕτη τοῦ στερεμνίου, γινομένη κατὰ τὸ ἑξῆς πύκνωμα, ἢ ἐγκατάλειμμα τοῦ εἰδώλου. τὸ δὲ ψεῦδος καὶ τὸ διημαρτημένον, ἐν τῷ προσδοξαζομένῳ ἀεί ἐστιν ἐπιμαρτυρηθήσεσθαι ἢ μὴ ἀντιμαρτυρηθήσεσθαι. εἶτ' οὐκ ἐπιμαρτυρουμένου κατὰ τὴν κίνησιν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς συνημμένην τῇ φανταστικῇ ἐπιβολῇ, διάληψιν δὲ ἔχουσαν, καθ' ἣν τὸ ψεῦδος γίνεται. ἥ τε γὰρ ὁμοιότης τῶν φαντασμῶν οἱονεὶ ἐν εἰκόνι λαμβανομένων, ἢ καθ' ὕπνους γινομένων, ἢ

κατ'

καὶ ἄλλας τινὰς ἐπιβολὰς τῆς διανοίας, ἢ τῶν λοιπῶν κριτηρίων, οὐκ ἄν ποτε ὑπῆρχε τοῖς οὖσί τε καὶ ἀληθέσι προσαγορευομένοις, εἰ μὴ ἦν τινα καὶ ταῦτα πρὸς ὃ βαλλόμεθα. τὸ δὲ διημαρτημένον οὐκ ἂν ὑπῆρχεν εἰ μὴ ἐλαμβάνομεν καὶ ἄλλην τινὰ κίνησιν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς συνημμένην μὲν, διάληψιν δὲ ἔχουσαν. κατὰ δὲ ταύτην τὴν συνημμένην τῇ φανταστικῇ ἐπιβολῇ, διάληψιν δὲ ἔχουσαν, ἐὰν μὲν μὴ ἐπιμαρτυρηθῇ ἢ ἀντιμαρτυρηθῇ, τὸ ψεῦδος γίνεται· ἐὰν δὲ ἐπιμαρτυρηθῇ ἢ μὴ ἀντιμαρτυρηθῇ, τὸ ἀληθές. καὶ ταύτην οὖν σφόδρα γε δεῖ τὴν δόξαν κατέχειν, ἵνα μήτε τὰ κριτήρια ἀναιρῆται τὰ κατὰ τὰς ἐνεργείας, μήτε τὸ διημαρτημένον ὁμοίως βεβαιούμενον πάντα συνταράττῃ. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἀκούειν γίνεται πνεύματός τινος φερομένου ἀπὸ τοῦ φωνοῦντος ἢ ἠχοῦντος ἢ ψοφοῦντος, ἢ ὅπως δή ποτε ἀκουστικὸν πάθος παρασκευάζοντος. τὸ δὲ ῥεῦμα τοῦτο εἰς ὁμοιομερεῖς ὄγκους διασπείρεται, ἅμα τινὰ διασώζοντας συμπάθειαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἑνότητα ἰδιότροπον διατείνουσαν πρὸς τὸ ἀποστεῖλαν, καὶ τὴν ἐπαίσθησιν τὴν ἀπ᾽ ἐκείνου ὡς τὰ πολλὰ ποιοῦσαν· εἰ δὲ μή γε, τὸ ἔξωθεν μόνον ἔνδηλον παρασκευάζουσαν. ἄνευ γὰρ ἀναφερομένης τινὸς ἐκεῖθεν συμπαθείας, οὐκ ἂν γένοιτο ἡ τοιαύτη ἐπαίσθησις. οὐκ αὐτὸν οὖν δεῖ νομίζειν τὸν ἀέρα ὑπὸ τῆς προϊεμένης φωνῆς, ἢ καὶ τῶν ὁμογενῶν σχηματίζεσθαι. πολλὴν γὰρ ἔνδειαν ἕξει τοῦτο πάσχων ὑπ᾽ ἐκείνης· ἀλλ᾽ εὐθὺς τὴν γινομένην πληγὴν ἐν ἡμῖν ὅταν φωνὴν ἀφιῶμεν, τοιαύτην ἐκ τινῶν ὄγκων ῥεύματος πνευματώδους ἀποτελεστικῶν ποιεῖσθαι, ἢ τὸ πάθος τὸ ἀκουστικὸν ἡμῖν παρασκευάζει. καὶ μὴν καὶ τὴν ὀσμὴν νομιστέον, ὥσπερ καὶ τὴν ἀκοὴν, οὐκ ἄν ποτε πάθος οὐθὲν ἐργάσασθαι, εἰ μὴ ὄγκοι τινὲς ἦσαν ἀπὸ τοῦ πράγματος ἀποφερόμενοι, σύμμετροι πρὸς τὸ τοῦτο τὸ αἰσθητήριον κινεῖν· οἱ μὲν τοῖοι, τεταραγμένως καὶ ἀλλοτρίως· οἱ δὲ τοῖοι, ἀταράχως καὶ οἰκείως ἔχοντες. καὶ μὴν καὶ τὰς ἀτόμους νομιστέον, μηδεμίαν ποιότητα τῶν φαινομένων προσφέρεσθαι, πλὴν σχήματος καὶ βάρους καὶ μεγέθους, καὶ ὅσα ἐξ ἀνάγκης σχήματος συμφυῆ ἐστι. ποιότης γὰρ πᾶσα μεταβάλλει· αἱ δὲ ἄτομοι, οὐδὲ μεταβάλλουσιν. ἐπειδήπερ δεῖ τι ὑπομένειν ἐν ταῖς διαλύσεσι τῶν συγκρίσεων στερεὸν καὶ ἀδιάλυτον, ὃ τὰς μεταβολὰς οὐκ εἰς τὸ μὴ ὂν ποιήσεται, οὐδ᾽ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ἀλλὰ κατὰ μεταθέσεις ἐν πολλοῖς, τινῶν δὲ καὶ πρὸς ὅλοις καὶ ἀφ᾽ ὅλου. ὅθεν ἀναγκαῖον τὰ μὴ μετατιθέμενα ἄφθαρτα εἶναι, καὶ τὴν τοῦ μεταβάλλοντος φύσιν οὐκ ἔχοντα, ὄγκους δὲ καὶ σχηματισμοὺς ἰδίους· τοῦτο γὰρ καὶ ἀναγκαῖον ὑπομένειν,

A inſtrumentorum exſiſtentium, nunquam in his quæ & ſunt, & vera nominantur, ineſſet, niſi hæc quoque quædam fuiſſent, ad quæ ea compararemus. Error vero non eſſet, niſi & alium quempiam motum, illum quidem nobis conjunctum, intercapedinem tamen habentem, acciperemus. Ex hoc autem motu viſus notioni conjuncto, intercapedinem tamen habente, ſiquidem vel teſtimonio non confirmetur, vel teſtimonio oppugnetur, falſitas extitit. Si vero aut teſtimonio con- B firmetur, aut teſtimonio non oppugnetur, veritas. Hanc igitur ſententiam tueri vehementer oportet, ut neque judiciorum actiones tollantur, neque error ſimiliter confirmatus omnia confundat. Jam vero ſic quoque audimus, ut ſpiritus quidam à vocante, ſive ſonante, ſive obſtrepente, ſive quomodocunque profectus hunc ipſum auditionis ſenſum efficiat. Hæc autem fluxio in quædam corpuſcula ſimilibus è partibus conſtantia diſſeminatur, quæ conſenſionem in- C ter ſe quandam, unamque proprietatem ad eum qui vocem emiſit pertinentem conſervant, quæ ut plurimum ejus quoque quaſi conſenſum quendam efficit; ſin minus, exterius illud tantummodo manifeſtum reddit. Neque enim ſine quadam conſenſione inde ad nos relata iſtiuſmodi conſenſus fit. Non ergo ipſum exiſtimare oportet aerem ab emiſſa voce, ſive reliquis ejuſdem generis figurari. Si enim hoc ei à voce accideret, multum efficacitatis haberet. Sed D ipſam continuo cum vocem emittimus, à nobis redditam plagam, ex quibuſdam corpuſculis ſpiritus effluentis efficientibus talem formari, quæ ipſa nobis audiendi ſenſum afferat. Quin etiam odorem, ut voces, exiſtimandum eſt nunquam ullum nobis ſenſum afferre poſſe, niſi quædam corpuſcula ab ipſis rebus deferrentur, quibus in ipſis proportio ineſſet, qua ſenſum movere poſſent; quorum alia quidem perturbarent ſenſum, & ab eo aliena eſſent, alia vero nec E perturbarent, & ad eam eſſent accommodata. Atque etiam atomos exiſtimandum eſt nullam eorum quæ apparent, qualitatem præ ſe ferre, præterquam figuram, & pondus, ac magnitudines, & ſi quæ alia ſunt neceſſario figuræ cognata. qualitas enim omnis mutatur: atomi vero non mutantur. Quoniam in omni diſſolutione aliquid ſolidum & indiſſolubile reſidere oportet, quod commutari quidquam ex nihilo, neque in nihilum prohibeat, ſed ſic, ut plurima quidem F tranſlatione, quædam vero tota, atque ex totis commutentur. Itaque neceſſe eſt, quæ nullo modo transferuntur, ea & eſſe immortalia, neque naturam incommutabilem habere, magnitudine tamen propriiſque figuris prædita eſſe. Hoc enim quoque in illis reſidere neceſſe eſt. Etenim in his, quæ apud nos aliam in figuram formatur, commutatione, quę in eis

ineſt figura invenitur. Qualitates autem ne inſitæ quidem in eo quod commutat, ut illud ipſum relinquuntur, ſed univerſo ex corpore deperditæ. Hæc igitur quæ relinquuntur, ſatis ipſa ſunt ad varias concretionum formas gignendas: quoniam quidem relinqui quædam neceſſe eſt, neque in nihilum occidere. At vero ne omnem quidem ſemper magnitudinem in atomis ineſſe putandum eſt, ne apparentium natura rerum reclamitet: ſed magnitudinum quaſdam eſſe commutationes exiſtimare oportet. Melius enim, hoc antecedente, eorum quæ perturbationibus ſenſibuſque gignuntur, ratio redditur. Omnem autem eis magnitudinem ineſſe neque ad qualitatum differentias utile eſt, & illud negligitur, quod ita pervenire ad nos atomi poterunt, ut cerni poſſint. Quod quidem fieri non animadvertimus, imo ne excogitari quidem poteſt, quomodo atomus ſub aſpectum cadere poſſit. Præterea in finito corpore, nec infinita, nec quantavis corpuſcula ineſſe exiſtimare oportet. Itaque non ſolum negandum eſt, quidquam infinite ſecari dividique poſſe; donec ad minimum quoddam perveniamus, ne omnia imbecilla reddamus, comprehenſionibuſque ſimul aggregatorum res conterentes ad nihilum recidere cogamus, ſed etiam tranſitionem in his quæ finita ſunt, infinite ferri non eſt exiſtimandum; donec ad minimum perveniamus. Ubi enim ſemel quis conceſſerit aut infinita, aut quantavis in aliquo ineſſe corpuſcula, jam nec quanta ejus ſit, nec quomodo finitorum hæc amplius poſſit eſſe magnitudo, intelligi poteſt. Nam infinita quidem corpuſcula quanta quædam eſſe manifeſtum eſt. Hæc autem quantacunque ſint, infinita quoque fuerit magnitudo: cumque finiti quoddam habeant extremum, quod comprehendi poteſt, niſi ſi per ſeipſum ſpectandum ſit, fieri non poteſt, quin quod deinceps eſt, tale etiam aliud cogitemus; ſicque ulterius progredientes, infinite ſemper cogitatione ad aliquod tale perveniamus. Minimum vero, quod ſenſu percipitur, tale quiddam cogitare debemus, quale neque tranſitiones habeat, neque omnino omnium diſſimile ſit, ſed quod cum tranſeuntibus quidem communitate quadam junctum ſit, partium tamen intercapedinem non habeat; cum propter communitatis ſimilitudinem illius aliquid comprehenſuros putaverimus, ejus unam huc partem, alteram illuc, æqualem autem in nos incidere oportet. Hæc autem altera ex alteris, à primo exordientes, non autem neque in eodem, neque ut partium partes inter ſe aptas, ſed proprietate ſua magnitudines menſurantia ſpectamus; plura quidem plus, pauciora vero minus. Hanc eandem habere comparationem minimum, quod in atomo eſt, exiſtimare oportet. Nam illud quidem manifeſtum, tenuitate ipſum ab eo quod in ſenſu verſatur differre, eandem tamen comparationem habere. Nam & atomum magnitudine præditam eſſe;

A ἔστι γὰρ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν μετασχηματιζομένοις κατὰ τὴν περιαίρεσιν τὸ σχῆμα ἐνυπάρχον λαμβάνεται· αἱ δὲ ποιότητες οὐκ ἐνυπάρχουσαι ἐν τῷ μεταβάλλοντι, ὥσπερ ἐκεῖνο καταλείπεται, ἀλλ' ἐξ ὅλου τοῦ σώματος ἀπολλύμεναι. ἱκανὰ οὖν τὰ ὑπολειπόμενα ταῦτα τὰς τῶν συγκρίσεων διαφορὰς ποιεῖν· ἐπειδήπερ ὑπολείπεσθαί γέ τινα ἀναγκαῖον, καὶ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι. ἀλλὰ μηδὲ δεῖ νομίζειν πᾶν μέγεθος ἐν ταῖς ἀτόμοις ὑπάρχειν, ἵνα μὴ τὰ φαινόμενα ἀντιμαρ-

B τυρῇ. παραλλαγὰς δέ τινας μεγεθῶν νομιστέον εἶναι. βέλτιον γὰρ, καὶ τούτου προσόντος, τὰ κατὰ τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις γινόμενα, ἀποδοθήσεται. πᾶν δὲ μέγεθος ὑπάρχον, οὔτε χρήσιμόν ἐστι πρὸς τὰς τῶν ποιοτήτων διαφορὰς, ἀφῖχθαί τε ἄμελλε καὶ πρὸς ἡμᾶς ὁρατὰς ἀτόμους· ὃ οὐ θεωρεῖται γινόμενον, οὔθ' ὅπως ἂν γένοιτο ὁρατὴ ἄτομος ἔστιν ἐπινοῆσαι. πρὸς δὲ τούτοις οὐ δεῖ νομίζειν ἐν τῷ ὡρισμένῳ σώματι ἀπεί-

C ρους ὄγκους εἶναι, οὐδ' ὁπηλικουσοῦν. ὥστε οὐ μόνον τὴν εἰς ἄπειρον τομὴν ἐπὶ τοὔλαττον ἀναιρετέον, ἵνα μὴ πάντα ἀσθενῆ ποιῶμεν. καὶ ταῖς περιλήψεσι τῶν ἀθρόων εἰς τὸ μὴ ὂν ἀναγκαζώμεθα, τὰ ὄντα θλίβοντες, καταναλίσκειν. ἀλλὰ καὶ τὴν μετάβασιν μὴ νομιστέον γίνεσθαι ἐν τοῖς ὡρισμένοις εἰς ἄπειρον, μηδὲ τοὔλαττον. οὔτε γὰρ ὅπως ἐπειδὰν ἅπαξ τις εἴπῃ ὅτι ἄπειροι ὄγκοι ἔν τινι ὑπάρχουσιν, ἢ ὁπηλικοιοῦν, ἔστι νοῆσαι πῶς τ' ἂν ἔτι πεπερασμένων τοῦτο

D εἴη τὸ μέγεθος. πηλίκοι γάρ τινες, δῆλον ὡς οἱ ἄπειροί εἰσιν ὄγκοι· καὶ οὗτοι ἐξ ὧν ὁπηλίκοι ἄν ποτε ὦσιν, ἄπειρον ἂν ἦν καὶ τὸ μέγεθος, ἄκρον τε ἔχοντες τὸ πεπερασμένον διαληπτόν. εἰ μὴ καὶ καθ' ἑαυτὸ θεωρητέον, οὐκ ἔστι μὴ καὶ τὸ ἑξῆς τούτου τοιοῦτον νοεῖν. καὶ οὕτω κατὰ τὸ ἑξῆς εἰς τὸ ἔμπροσθεν βαδίζοντα, εἰς τὸ ἄπειρον ὑπάρχειν κατὰ τοιοῦτον ἀφικνεῖσθαι τῇ ἐννοίᾳ. τότε ἐλάχιστον τὸ ἐν τῇ αἰσθήσει δεῖ κατανοεῖν, ὅτι οὔτε τοιοῦτόν ἐστιν οἷον τὸ τὰς μεταβάσεις

E ἔχον, οὔτε πάντῃ πάντων ἀνόμοιον, ἀλλ' ἔχον μέν τινα κοινότητα τῶν μεταβάντων, διάληψιν δὲ μερῶν οὐκ ἔχον· ἀλλ' ὅτε διὰ τὴν τῆς κοινότητος προσεμφέρειαν οἰηθῶμεν διαλήψεσθαί τι αὐτοῦ, τὸ μὲν ἐπὶ τάδε, τὸ δὲ ἐπ' ἐκεῖνα, τὸ ἶσον ἡμῖν δεῖ προσπίπτειν. ἑξῆς τε θεωροῦμεν ταῦτα ἀπὸ τοῦ πρώτου καταρχόμενοι. καὶ οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ, οὐδὲ μέρεσι μερῶν ἁπτόμενα, ἀλλὰ ἐν τῇ ἰδιότητι τῇ ἑαυτῶν, τὰ μεγέθη καταμετροῦντα, τὰ πλείω πλεῖον, καὶ τὰ ἐλάττω ἔλαττον. ταύτῃ τῇ ἀνα-

F λογίᾳ νομιστέον καὶ τὸ ἐν τῇ ἀτόμῳ ἐλάχιστον κεχρῆσθαι. μικρότητι γὰρ ἐκεῖνο δῆλον ὡς διαφέρει τοῦ κατὰ τὴν αἴσθησιν θεωρουμένου, ἀναλογίᾳ δὲ τῇ αὐτῇ κεχρῆσθαι.

ἐπεί-

ἐπείπερ καὶ ὅτι μέγεθος ἔχει ἡ ἄτομος κατὰ τὴν ἐνταῦθα ἀναλογίαν κατηγορήσαμεν, μικρόν τι μόνον μακρὸν ἐκβάλλοντες. ἔτι τε τὰ ἐλάχιστα καὶ ἀμιγῆ πέρατα δεῖ νομίζειν τῶν μηκῶν τὸ καταμέτρημα, ἐξ αὐτῶν πρῶτον τοῖς μείζοσι καὶ ἐλάττοσι παρασκευάζοντα τῇ διαλόγου θεωρίᾳ ἐπὶ τῶν ἀοράτων. ἡ γὰρ κοινότης ἡ ὑπάρχουσα αὐτοῖς πρὸς τὰ ἀμετάβολα, ἱκανὴ τὸ μέχει τούτου συντελέσαι. συμφόρησιν δὲ ἐκ τούτων κίνησιν ἐχόντων οὐχ οἷόν τε γενέσθαι. καὶ μὴν καὶ τοῦ ἀπείρου, ὡς μὲν ἀνωτάτω ἢ κατωτάτω, οὐ δεῖ κατηγορεῖν τὸ ἄνω ἢ κάτω· ἴσμεν τοι τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς, ὅθεν ἂν στῶμεν εἰς ἄπειρον ἄγειν ὄν, μηδέποτε φανεῖσθαι τοῦτο ἡμῖν· ἢ τὸ ὑποκάτω τοῦ νοηθέντος, εἰς ἄπειρον ἅμα ἄνω τε εἶναι καὶ κάτω πρὸς τὸ αὐτό· τοῦτο γὰρ ἀδύνατον διανοηθῆναι. ὥστ' ἔστι μίαν λαβεῖν φορὰν, τὴν ἄνω νοουμένην εἰς ἄπειρον· καὶ μίαν τὴν κάτω, ἂν καὶ μυριάκις πρὸς τοὺς πόδας τῶν ἐπάνω τὸ παρ' ἡμῶν φερόμενον τοὺς ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν τόπους ἀφικνῆται, ἢ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῶν ὑποκάτω τὸ παρ' ἡμῶν κάτω φερόμενον. ἡ γὰρ ὅλη φορὰ οὐθὲν ἧττον ἑκατέρα ἑκατέρᾳ ἀντικειμένη ἐπ' ἄπειρον νοεῖται. καὶ μὴν καὶ ἰσοταχεῖς ἀναγκαῖον τὰς ἀτόμους εἶναι, ὅταν διὰ τοῦ κενοῦ εἰσφέρωνται, μηδενὸς ἀντικόπτοντος. οὔτε γὰρ τὰ βαρέα θᾶττον οἰσθήσεται τῶν μικρῶν καὶ κούφων, ὅταν γε δὴ μηδὲν ἀπαντᾷ αὐτοῖς· οὔτε τὰ μικρὰ τῶν μεγάλων, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα, ὅταν μηθὲν μηδὲ ἐκείνοις ἀντικόπτῃ, οὔθ' ἡ ἄνω, οὔθ' ἡ εἰς τὸ πλάγιον διὰ τῶν κρούσεων φορὰ, οὔθ' ἡ κάτω διὰ τῶν ἰδίων βαρῶν. ἐφ' ὁπόσον γὰρ ἂν κατίσχῃ ἑκατέρων, ἐπὶ τοσοῦτον ἅμα νοήματι τὴν φορὰν σχήσει, ἕως ἀντικόψῃ, ἢ ἔξωθεν, ἢ ἐκ τοῦ ἰδίου βάρους, πρὸς τὴν τοῦ πλήξαντος δύναμιν. ἀλλὰ μὴν καὶ κατὰ τὰς συγκρίσεις θάττων ἑτέρας ῥηθήσεται τῶν ἀτόμων, ἰσοταχῶν οὐσῶν τῷ ἐφ' ἕνα τόπον φέρεσθαι τὰς ἐν τοῖς ἀθροίσμασιν ἀτόμους, καὶ κατὰ τὸν ἐλάχιστον συνεχῆ χρόνον, εἰ μὴ ἐφ' ἕνα κατὰ τοὺς λόγῳ θεωρητοὺς χρόνους, ἀλλὰ πυκνὸν ἀντικόπτωσιν, ἕως ἂν ὑπὸ τὴν αἴσθησιν τὸ συνεχὲς τῆς φορᾶς γίνηται. τὸ γὰρ προσδοξαζόμενον περὶ τοῦ ἀοράτου, ὡς ἄρα καὶ οἱ διὰ λόγου θεωρητοὶ χρόνοι τὸ συνεχὲς τῆς φορᾶς ἕξουσιν, οὐκ ἀληθές ἐστιν ἐπὶ τῶν τοιούτων· ἐπεὶ τό γε θεωρούμενον πᾶν, ἢ κατ' ἐπιβολὴν λαμβανόμενον τῇ διανοίᾳ, ἀληθές ἐστιν. μετὰ δὲ ταῦτα δεῖ συνορᾶν ἀναφέροντα ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις καὶ τὰ πάθη. οὕτω γὰρ ἡ βεβαιοτάτη πίστις ἔσται, ὅτι ἡ ψυχὴ σῶμά ἐστι λεπτομερὲς, παρ' ὅλον τὸ ἄθροισμα παρεσπαρμένον. προσεμφερέστατον δὲ πνεύματι θερμοῦ τινὰ κρᾶσιν ἔχοντι. καὶ πῆ μὲν, τούτῳ προσεμφερὲς, πῆ δὲ, τούτῳ. ἔστι δὲ τὸ μέρος πολλὴν παραλλαγὴν εἰληφὸς τῇ λεπτομερείᾳ καὶ αὐτῶν τούτων. συμπαθὸς δὲ τούτῳ μᾶλ-

A hac eadem ex comparatione diximus, parva quadam tantùm contenti; magna rejecta. Præterea exiſtimare oportet, longitudines minimis & immixtis terminari, quibus ipſis primo majora minoraque menſurentur; idque ratione quadam in his quæ ſub ſenſum non cadunt, ſpectari. Nam quæ illis eſt cum his quæ immutabilia ſunt, communitas, ea idonea eſt, quæ hactenus progredi poſſit: ex his tamen motum habentibus aliquid ut eveniat, fieri non poteſt. Verum & in B infinito tanquam ejus ſit aliquid ſummum vel infimum nihil dicendum eſt, vel deorſum vel ſurſum. ſcimus quidem quod ſupra caput eſt ubicunque conſtiterimus. itaque infinite ferri ſtatuemus, nunquam nobis viſum iri: vel quod infra illud quod infinite cogitetur, ſummum ſimul atque infimum fore. Ut enim hoc idem ipſum ſit, cogitari non poteſt. Itaque motum unum ſuperiora, unumque ſimiliter inferiora capeſſentem, qui infinitus cogitetur, accipere licet, etiamſi quod à C nobis fertur, millies ad pedes eorum qui ſupra ſunt, atque ad imminentia capiti noſtro loca perveniat, vel quod à nobis deorſum fertur ſupra caput eorum qui infra ſunt, progrediatur. Univerſa enim motio nihilominus utraque utriqueoppoſita infinite cogitatur. Atque etiam atomos æque celeriter moveri neceſſe eſt, tum, cum nullo ſibi occurrente in inani feruntur. Nec enim graves celerius parvis & levibus ferentur, cum nihil eis occurret; neque parvæ magnis, omne D comparatione ſibi junctum iterum obtinentes, cum nihil ne ipſis quidem obſtabit, non eorum quæ ſurſum, non eorum quæ oblique per impulſus, non eorum quæ deorſum ſuopte pondere feruntur motus. Quamdiu enim altera alteram percutiet, tamdiu ſimul motum ſuſtineri cogitandum eſt, donec aut extrinſecus aut ſuopte pondere ferientis vi obſiſtat. At vero ne in concretionibus quidem altera altera celerior atomus dicetur; cum omnes æque celeres propterea ſint, quod E unum ad locum ſe aggregantes atomi, continuato ex minimis particulis tempore feruntur. Etiamſi temporibus ex ratione ſpectatis non ad unum locum moveantur, ſed aſſidue ſibi mutuo obſiſtant; donec ipſa motus continuatio ſub ſenſum cadat. Quod enim de eo quod viſui non ſubjicitur, opinamur, tempora videlicet etiam ratione ſi ſpectentur motus continuationem habitura, id in ejuſmodi rebus verum non eſt. Quoniam quod conſideratur, vel notitia mentis compre- F henditur, omne verum eſt. Poſt hæc autem perſpicere oportet, in ſenſus & perturbationes intuentem, hæc enim firmiſſimam fidem facient, animam corpus eſſe tenuiſſimis è partibus conſtans, per univerſum id quod concretum eſt, diſſeminatum; ſpiritui calore quodam temperato quam ſimillimum, & partim quidem huic, partim illi ſimile. Eſt auté pars alia ob

A harum ipſarum tenuitatem partium mutationibus multis ſubjecta, huic tamen reliquæque concretioni conſenſione conjunctior eſt. Hoc autem totum, & animæ facultates, & perturbationes, & motuum celeritates, & mentis cogitationes, atque ea quibus privati morimur, oſtendunt. Atque etiam illud tenere oportet, quamplures animam cauſas ſenſus in ſe continere. Non tamen hunc accepiſſet, niſi à reliqua concretione quodammodo tegeretur. Reliqua autem concretio hanc illi cauſam afferens, ipſa quoque illius, B qui ab ea proficiſcitur, affectus particeps quidem fit, non tamen omnium quæ illa poſſidet. Itaque diſcedente anima ſenſum non habet. Nec enim ipſa ex ſeipſa hanc habebat facultatem, ſed alteri ſecum ſimul exiſtenti afferebat, atque ex perfecta ſecum facultate, motus ipſius, in quo ſentiendi vis ineſt, ſibi ipſi effectrix ex conjunctione conſenſioneque quadam, ut antea dixi, idem ille quoque reddebat. Itaque manente a- C nima, nunquam alterius cujuſpiam diſceſſu, ſenſus expers fuerit: ſed ſi tantummodo ea intereat, eo, quod ipſam tegebat, vel univerſo, vel certe patre quadam diſſoluta, ſi modo ea ſervare ſenſus acumen poſſit. Ea vero diſcendente, quæcunque ad animæ naturam gignendam atomorum multitudo confert, reliqua concretio, atque omnes partes illius ſenſum non habent. At vero univerſa concretione diſſoluta, anima diſſipatur, nec amplius eaſdem habet faculta- D tes, neque movetur, ita ne ſenſu quidem prædita eſt. Nec enim ſentientem naturam cogitare poſſumus, quæ non hac ipſa concretione, atque his ipſis moribus utatur, cum ea quæ animam ipſam tegunt & continent, hujuſmodi non fuerint, in quibus quæ nunc eſt anima, has ipſas habet facultates. Quinetiam aliis locis eam ait leviſſimis ex atomis, atque admodum rotundis, quæque multo ignis atomis præſtent, compoſitam eſſe. Atque illius quidem quæ pars rationis eſt expers, E hanc in reliquo corpore, rationis vero compotem in thorace collocavit. quod ex metu gaudioque manifeſtum eſt. Somnum fieri cum partes animæ per totam concretionem diſſeminatæ detinentur, vel exhauriuntur, deinde ſimul cum diſſeminatis concidunt. Illud quoque cogitare oportet, ab univerſis corporibus ſemen deferri incorporeum. Hoc enim nomen ut plerumque accipitur uſurpat, id eſſe, quod ipſum per ſe intelligitur. Incorporeum vero per ſeipſum intelligi non poteſt, niſi F quod eſt inane. Inane autem neque efficere, neque effici quidquam poteſt, ſed ſolum ex ſeipſo corporibus motum præbet. Itaque deſipiunt qui animam incorpoream eſſe aiunt. Si enim talis eſſet, nihil neque efficere, neque accipere poſſet. Nunc vero utrumque hoc manifeſte animæ accidere videmus. Hæc igitur omnia de anima ratiocinatione inventa, ſiquis ad perturba-

A λοι καὶ τῷ λοιπῷ ἀθροίσματι. τοῦτο δὲ πᾶν αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς δῆλον, καὶ τὰ πάθη καὶ αἱ εὐκινησίαι, καὶ αἱ διανοήσεις, καὶ ὧν στερούμενοι θνήσκομεν. καὶ μὴν καὶ ὅτι ἔχει ἡ ψυχὴ τῆς αἰσθήσεως τὴν πλείστην αἰτίαν, δεῖ κατέχειν. οὐ μὴν εἰλήφει ἂν ταύτην, εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ λοιποῦ ἀθροίσματος ἐστεγάζετό πως. τὸ δὲ λοιπὸν ἄθροισμα παρασκευάσαν ἐκείνῃ τὴν αἰτίαν ταύτην, μετείληφε καὶ αὐτὸ τοιούτου συμπτώματος παρ' ἐκείνης, οὐ μέντοι πάντων ὧν ἐκείνη κέκτηται· διὸ ἀπαλ- B λαγείσης τῆς ψυχῆς, οὐκ ἔχει τὴν αἴσθησιν. οὐ γὰρ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ ταύτην ἐκέκτητο τὴν δύναμιν, ἀλλ' ἑτέρῳ ἅμα συγγεγενημένῳ αὐτῷ παρεσκεύαζεν, ὃ διὰ τῆς συντελεσθείσης περὶ αὐτῷ δυνάμεως, κατὰ τὴν κίνησιν σύμπτωμα αἰσθητικὸν εὐθὺς ἀποτελοῦν ἑαυτῷ, ἀπεδίδου κατὰ τὴν ὁμούρησιν καὶ συμπάθειαν, καὶ ἐκείνῳ, καθάπερ εἶπον. διὸ δὴ καὶ ἐνυπάρχουσα ἡ ψυχὴ οὐ- C δέποτε, ἄλλου τινὸς μέρους ἀπηλλαγμένου, ἀναισθητεῖ· ἀλλὰ ἂν καὶ ταύτη ξυναπόληται τοῦ στεγάζοντος λυθέντος, εἴθ' ὅλου, εἴτε καὶ μέρους τινός, ἐάνπερ διαμένῃ, ἕξει τὴν αἴσθησιν. τὸ δὲ λοιπὸν ἄθροισμα καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος, οὐκ ἔχει τὴν αἴσθησιν ἐκείνου ἀπηλλαγμένου ὅσον ποτέ ἐστι τὸ συντεῖνον τῶν ἀτόμων πλῆθος εἰς τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν· καὶ μὴν καὶ λυομένου τοῦ ὅλου ἀθροίσματος, ἡ ψυχὴ διασπείρεται, καὶ οὐκέτι ἔχει τὰς αὐτὰς δυνάμεις, οὐδὲ κινεῖται, ὥστε οὐδ' αἴσθησιν D κέκτηται. οὐ γὰρ οἷόν τε νοεῖν αὐτὸ αἰσθανόμενον, μὴ ἐν τούτῳ τῷ συστήματι, καὶ ταῖς κινήσεσι ταύταις χρώμενον, ὅταν τὰ στεγάζοντα καὶ περιέχοντα μὴ τοιαῦτα ᾖ ἐν οἷς νῦν οὖσα ἔχει ταύτας τὰς κινήσεις. ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε λέγει ἐν ἄλλοις, καὶ ἐξ ἀτόμων αὐτὴν συγκεῖσθαι λειοτάτων καὶ στρογγυλωτάτων πολλῷ τινι διαφερουσῶν τῶν τοῦ πυρός· καὶ τὸ μέντοι ἄλογον αὐτῆς, ὃ τῷ λοιπῷ παρεσπάρθαι σώματι· τὸ δὲ λογικόν, ἐν τῷ θώρακι, ὡς E δῆλον ἔκ τε τῶν φόβων καὶ τῆς χαρᾶς. ὕπνον τε γίνεσθαι τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν τῶν παρ' ὅλην τὴν σύγκρισιν παρεσπαρμένων, ἢ ἐγκατεχομένων, ἢ διαφορουμένων, εἶτα συμπιπτόντων τῶν τοῖς ἐσπαρμένοις. τό, τε σπέρμα ἀφ' ὅλων τῶν σωμάτων φέρεσθαι. γε δεῖ προσκατανοεῖν ὅτι τὸ ἀσώματον· λέγει γὰρ κατὰ τὴν πλείστην ὁμιλίαν τοῦ ὀνόματος, ἐπὶ τοῦ καθ' ἑαυτὸ νοηθέντος ἄν. καθ' ἑαυτὸ δὲ οὐκ ἔστι νοῆσαι τὸ ἀσώματον, πλὴν F τοῦ κενοῦ. τὸ δὲ κενόν, οὔτε ποιῆσαι, οὔτε παθεῖν δύναται, ἀλλὰ κίνησιν μόνον δι' ἑαυτοῦ τοῖς σώμασι παρέχεται. ὥσθ' οἱ λέγοντες ἀσώματον εἶναι τὴν ψυχήν, ματαιάζουσιν. οὐθὲν γὰρ ἂν ἐδύνατο ποιεῖν, οὔτε πάσχειν, εἰ ἦν τοιαύτη· νῦν δ' ἐναργῶς ἀμφότερα ταῦτα διαλαμβάνει περὶ τὴν ψυχὴν τὰ συμπτώματα. ταῦτα οὖν πάντα τὰ διαλογίσματα περὶ ψυχῆς ἀνάγων τις ἐπὶ

τὰς

τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις, μνημονεύων τῶν ἐν ἀρχῇ ῥηθέντων, ἱκανῶς κατόψεται τοῖς τύποις ἐμπεριειλημμένα εἰς τὸ κατὰ μέρος ἀπὸ τούτων ἐξακριβοῦσθαι βεβαίως. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ σχήματα, καὶ τὰ χρώματα, καὶ τὰ μεγέθη, καὶ τὰ βάρεα, ἢ καὶ ὅσα ἄλλα κατηγορεῖται σώματος, ὡς ἂν εἰς αὐτὰ βεβηκότα, ἢ πᾶσιν, ἢ τοῖς ὁρατοῖς καὶ κατὰ τὴν αἴσθησιν αὐτοῖς γνωστοῖς, οὔθ' ὡς καθ' ἑαυτάς εἰσι φύσεις, δοξαστέον· οὐ γὰρ δυνατὸν ἐπινοῆσαι τοῦτο, οὔτε ὅλως ὡς οὐκ εἰσίν, ὡς οὔθ' ἕτερα τὰ προσυπάρχοντα τούτῳ ἀσώματα, οὔθ' ὡς μόρια τούτου, ἀλλ' ὡς τὸ ὅλον σῶμα, καθ' ὅλου μὲν τούτων πάντων τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἔχοι ἀΐδιον, οὐχ οἷόν τ' εἶναι συμπεφορημένον· ὥσπερ ὅταν ἐξ αὐτῶν τῶν ὄγκων μεῖζον ἄθροισμα συστῇ, ἤτοι τῶν πρώτων ἢ τῶν τοῦ ὅλου μεγεθῶν, τοῦδέ τινος ἔλαττον ὄν, ἀλλὰ μόνον (ὡς λέγω) ἐκ τούτων ἁπάντων τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἔχον ἀΐδιον. καὶ ἐπιβολὰς μὲν ἔχοντα ἰδίας πάντα ταῦτά ἐστι καὶ διαλήψεις· συμπαρακολουθοῦντος δὲ τοῦ ἀθρόου, καὶ οὐδαμῇ ἀποσχιζομένου, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀθρόαν ἔννοιαν τοῦ σώματος κατηγορείαν εἰληφότος. καὶ μὴν καὶ τοῖς σώμασι συμπίπτει πολλάκις καὶ οὐκ ἀΐδιον παρακολουθεῖ, οὔτ' ἐν τοῖς ἀοράτοις, καὶ οὔτε ἀσώματα. ὥστε δὴ κατὰ τὴν πλείστην φορὰν, τούτῳ τῷ ὀνόματι χρώμενοι, φανερὰ ποιοῦμεν τὰ συμπτώματα οὔτε τὴν τοῦ ὅλου φύσιν ἔχειν, ἣν συλλαβόντες κατὰ τὸ ἀθρόον, σῶμα προσαγορεύομεν· οὔτε τὴν τῶν ἀϊδίων παρακολουθούντων, ὧν ἄνευ, σῶμα οὐ δυνατὸν νοεῖσθαι. κατ' ἐπιβολὰς δ' ἄν τινας, παρακολουθοῦντος τοῦ ἀθρόου, ἕκαστα προσαγορευθείη. ἀλλ' ὅτε δή ποτε ἕκαστα συμβαίνοντα θεωρεῖται, οὐκ ἀϊδίων τῶν συμπτωμάτων παρακολουθούντων, καὶ οὐκ ἐξελατέον ἐκ τοῦ ὄντος ταύτην τὴν ἐνάργειαν, ὅτι οὐκ ἔχει τὴν τοῦ ὅλου φύσιν ᾧ συμβαίνει, ὃ δὴ καὶ σῶμα προσαγορεύομεν, οὐδὲ τὴν τῶν ἀϊδίων παρακολουθούντων, οὐδ' αὖ καθ' αὑτὰ νομιστέον. οὐδὲ γὰρ τοῦτο διανοητέον, οὔτ' ἐπὶ τούτων, οὔτ' ἐπὶ τῶν ἀϊδίων συμβεβηκότων. ἀλλ' ὅπερ καὶ φαίνεται, συμπτώματα πάντα τὰ σώματα νομιστέον, καὶ οὐκ ἀϊδίων παρακολουθοῦντα, οὐδ' αὖ φύσεως καθ' ἑαυτὰ τάγμα ἔχοντα· ἀλλ' ὃν τρόπον αὐτὴ ἡ αἴσθησις τὴν ἰδιότητα ποιεῖ θεωρεῖται. καὶ μὴν καὶ τόδε γε δεῖ προσκατανοῆσαι σφοδρῶς. τὸν γὰρ δὴ χρόνον οὐ ζητητέον, ὥσπερ καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐν ὑποκειμένῳ ζητοῦμεν, ἀνάγοντες ἐπὶ τὰς βλεπομένας παρ' ἡμῖν αὐτοῖς προλήψεις· ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐνάργημα, καθ' ὃ τὸν πολὺν ἢ ὀλίγον χρόνον ἀναφωνοῦμεν, συγγενικῶς τοῦτο περιφέροντες, ἀναλογιστέον. καὶ οὔτε διαλέκτους, ὡς βελτίους μεταληπτέον, ἀλλ' αὐταῖς ταῖς ὑπαρχούσαις κατ' αὐτοῦ χρηστέον· οὔτε ἄλλο τι καθ' ἑαυτοῦ κατηγορητέον, ὡς τὴν αὐτὴν οὐσίαν ἔ-

A tiones ſenſuſque referat, eaque meminerit, quæ ab initio à nobis dicta ſunt, ſatis cernet ſingula quæque particulatim, his formis involuta, ex his ipſis abſolute perfecteque explicari. Verum & figuras, & colores, & magnitudines, & pondera, & quæcunque alia de corpore dicuntur, tanquam corporum eventa, vel omnium, vel ſub viſum cadentium, vel certe ſenſu perceptorum; non autem per ſeipſas eſſe naturas opinandum eſt. Hoc enim ne intelligi quidem poteſt. Nec ve-
B ro propterea omnino hæc non ſunt, quemadmodum ne alia quidem quæ huic adſunt incorporea, neque ut hujus ipſius corporis partes, ſed totum ut corpus ſpectantur, quod univerſam quidem ex his omnibus ſuam naturam æternam habeat, quodque non ita compoſitum eſſe poſſit, quemadmodum cum ex iiſdem corpuſculis majus quiddam compoſitum fuerit, vel primis, vel univerſi magnitudinibus, certo vero quodam minus; ſed quod, ut dico, ſolum ex his omni-
C bus ſuam naturam ſempiternam habeat. Atque hæc omnia proprias habent, & notitias & comprehenſiones, ſimul tamen univerſa complexione ſubſequente, nullibique diſſipata, ſed ſubita intelligentia corporis nomen inveniente. Quinetiam cum corporibus ſimul hæc quoque concidunt, neque perpetuo etiam ea quę ſub aſpectum non cadunt, conſequuntur, neque etiam incorporea ſunt. Itaque nomine hoc uberius fuſiuſque utentes, eventa hæc oſtendimus, neque uni-
D verſi naturam habere (quam quidem totam ſimul comprehenſam corpus appellamus) neque eorum quæ perpetuo conſequuntur, ſine quibus corpus intelligi non poteſt. Singula tamen ex quibuſdam ſubito conſequentium notitiis appellari poſſunt. Verum cum ſingula evenientia ſpectantur, eventa ipſa conſequentia æterna non ſunt. Nec vero ex rerum natura hæc evidentia tollenda eſt, hæc ipſa neque univerſi naturam habere, cujus eventa ſunt; quod quidem corpus etiam appellamus, neque eorum quæ æterna conſequuntur.
E Rurſus nec ipſa per ſe exiſtere putandum eſt. Id enim neque in his, neque æternis eventis intelligendum eſt. Sed, quod vel re ipſa apparet, eventa omnia corpora exiſtimanda ſunt, ac neque perpetuo conſequentia, nec rurſus naturæ per ſeipſa ordinem obtinentia. Sed quomodo ipſe ſenſus proprietatem affert, ita ſpectantur. Ac præterea illud etiam valde animadvertendum eſt. Tempus enim non eodem modo, quo reliqua, quæ in natura aliqua inſunt,
F quærimus; referentes ad ea quæ oculis apud nos comprehenſa tenemus; ſed hæc ipſa evidentia, ex qua multum, vel exiguum tempus appellamus, ex cognatione quadam ita loquentes, expendenda eſt, neque propria verba cum tranſlatis, ut melioribus commutanda ſunt, ſed his quæ ſunt illius, utendum eſt. Nec vero aliud quidpiam de ipſo dicendum eſt;

quod

quod quaſi eandem, quam proprietas iſta vim habeat. Nam & hoc nonnulli faciunt: ſed ſolum ineunda maxime ratio eſt, quomodo quod proprium eſt cum eo connectamus, atque ad ipſum accommodemus. Non enim hoc concluſione rationis indiget, ſed mentis cogitatione, quod cum diebus & noctibus, atque horum ipſorum partibus connectimus, ſimiliterque cum mutationibus, & mutationum vacuitate, & motu, & quiete, proprium quoddam rurſus horum omnium eventum hoc ipſum intelligentes, ex quo tempus nominamus. Hoc vero & in ſecundo de natura, & in magna epitome ait. Præter hæc quæ dicta ſunt, mundos ipſos, atque omnem finitam concretionem ſimilem formam his, quæ crebro ſpectantur, habentem exiſtimare oportet ab infinito extitiſſe, omnibus his, tum majoribus, tum minoribus ex propriis agitationibus ſecretis; rurſuſque diſſolvi omnia: hæc quidem celerius, hæc vero tardius: atque hæc quidem his, alia vero aliis ſe præbentia. Manifeſtum ergo eſt, quomodo & mortales mundos eſſe dicit, cum partes ſemper mutentur, & aliis locis terram in aere inſidere. Præterea neque exiſtimare oportet, mundos neceſſario in unam figuram eſſe formatos. Quinetiam differentes eas in XII. de mundis tradit. Alios enim eſſe rotundos, alios in ovi figuram formatos, aliorum alias eſſe figuras, non tamen omnibus præditos eſſe figuris. Nec vero animalia ex infinitate eſſe ſecreta. Non enim quiſquam oſtenderit in hujuſmodi infinitate, non etiam hujuſmodi ſemina inſita eſſe debere, ex quibus animaliaque & ſtirpes, & reliqua omnia conſiderata conſtant. Hæc autem in ea ineſſe non potuerunt. Similiter quoque ad eundem modum alieain terra exiſtimandum eſt. Illud etiam ſuſpicandum eſt, naturam quoque multa, & cujuſque modi ab ipſis rebus, & didiciſſe, & coactam eſſe. Ratiocinationem autem ab ea ſibi indicata, poſterius & diligentius abſolvere, & adinvenire aliqua celerius, nonnulla vero tardius, quædam converſionibus temporibuſque infinitis antea ſeculis elapſis, quædam autem brevioribus. Itaque & nomina ab initio ab hominibus non fuiſſe impoſita, ſed ipſas hominum naturas, quæ ſingulis nationibus continerentur, ſuis uniuſcujuſque, & propriis perturbationibus affectas, ſuiſque viſis impulſas privatim aerem ſingulis ab affectionibus & viſis profectum emiſiſſe, prout populorum varia loca incolentium varietas poſtularet. Poſterius vero ſingulas nationes communiter propria nomina impoſuiſſe, ut ſignificationes & minus inter ſe amphibologiarum haberent, & brevius explicarentur; quaſdam autem res non antea inſpectas afferentes, qui ſibi conſcii eſſent, eas vocem edere coactos, quibuſdam vocum ſonis indicaviſſe. quas quidem ex plurimis cauſis ratione com-

A γοντος τῷ ἰδιώματι τούτῳ· (καὶ γὰρ τοῦτο ποιοῦσί τινες) ἀλλὰ μόνον ὡς συμπλέκομεν τὸ ἴδιον τούτῳ καὶ παραμετροῦμεν, μάλιστα ἐπιλογιστέον. καὶ γὰρ τοῦτο οὐκ ἀποδείξεως προσδεῖται, ἀλλ' ἐπιλογισμοῦ· ὅτι ταῖς ἡμέραις καὶ ταῖς νυξὶ συμπλέκομεν, καὶ τοῖς τούτων μέρεσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ τοῖς πάθεσι καὶ ταῖς ἀπαθείαις, καὶ κινήσεσι, καὶ στάσεσιν, ἴδιόν τι σύμπτωμα περὶ ταῦτα πάλιν αὐτὸ τοῦτο ἐννοοῦντες καθὸ χρόνον ὀνομάζομεν. **B** φησὶ δὲ καὶ ἐν τῇ β΄ τοῦτο περὶ φύσεως, καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐπιτομῇ. ἐπί τε τοῖς προειρημένοις, Τοὺς κόσμους δεῖ καὶ πᾶσαν σύγκρισιν πεπερασμένην, τὸ ὁμοειδὲς τοῖς θεωρουμένοις πυκνῶς ἔχουσαν νομίζειν γεγενέναι ἀπὸ τοῦ ἀπείρου πάντων τούτων ἐκ συστροφῶν ἰδίων ἀποκεκριμένων, καὶ μειζόνων καὶ ἐλαττόνων· καὶ πάλιν διαλύεσθαι πάντα, τὰ μὲν θᾶττον, τὰ δὲ βραδύτερον· καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῶν τοιῶνδε, τὰ δὲ ὑπὸ τῶν δε πάσχοντα. δῆλον οὖν ὡς καὶ φθαρτούς φη- **C** σι τοὺς κόσμους, μεταβαλλόντων τῶν μερῶν· καὶ ἐν ἄλλοις τὴν γῆν τῷ ἀέρι ἐποχεῖσθαι. ἔτι δὲ καὶ τοὺς κόσμους οὔτε ἐξ ἀνάγκης δεῖ νομίζειν ἕνα σχηματισμὸν ἔχοντας, ἀλλὰ καὶ διαφόρους αὐτοὺς ἐν τῇ ιβ΄ περὶ τούτου φησίν. οὓς μὲν γὰρ σφαιροειδεῖς, καὶ ᾠοειδεῖς ἄλλους, καὶ ἀλλοιοσχήμονας ἑτέρους· οὐ μέντοι πᾶν σχῆμα ἔχειν. οὐδὲ ζῶα εἶναι ἀποκριθέντα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου. οὐδὲ γὰρ ἂν ἀποδείξειεν οὐδείς, ὡς μὲν τῷ τοιούτῳ, καὶ οὐκ ἂν ἐμπεριελήφθη τὰ τοιαῦτα σπέρματα, ἐξ **D** ὧν ζῶά τε καὶ φυτὰ καὶ τὰ λοιπὰ πάντα θεωρούμενα συνίσταται. ἐν δὲ τῷ τοιούτῳ, οὐκ ἂν ἐδυνήθη. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐντραφῆναι, τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ γῆς νομιστέον. ἀλλὰ μὴν ὑποληπτέον καὶ τὴν φύσιν πολλὰ καὶ παντοῖα ὑπὸ τῶν αὐτῶν τῶν πραγμάτων διδαχθῆναί τε καὶ ἀναγκασθῆναι· τὸν δὲ λογισμὸν τὰ ὑπὸ ταύτης παρεγγυηθέντα, καὶ ὕστερον ἐπακριβοῦν καὶ προσεξευρίσκειν, ἐν μέν τισι θᾶττον, ἐν δέ τισι **E** βραδύτερον· καὶ ἐν μέν τισι περιόδοις καὶ χρόνοις ἀπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, ἐν δέ τισι κατ' ἐλάττους. ὅθεν καὶ τὰ ὀνόματα ἐξ ἀρχῆς μὴ θέσει γενέσθαι, ἀλλ' αὐτὰς τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων καθ' ἕκαστα ἔθνη ἴδια πασχούσας πάθη καὶ ἴδια λαμβανούσας φαντάσματα, ἰδίως τὸν ἀέρα ἐκπέμπειν, στελλόμενον ὑφ' ἑκάστων τῶν παθῶν καὶ τῶν φαντασμάτων, ὡς ἄν ποτε καὶ ἡ παρὰ τοὺς τόπους τῶν ἐθνῶν διαφορὰ εἴη. ὕστερον δὲ κοινῶς καθ' ἕκαστα ἔθνη τὰ ἴδια τεθῆναι, πρὸς τὸ τὰς δηλώσεις ἧτ- **F** τον ἀμφιβόλους γενέσθαι ἀλλήλαις, καὶ συντομωτέρως δηλουμένας· τινὰ δὲ καὶ οὐ συνορώμενα πράγματα εἰσφέροντας τοὺς συνειδότας παρεγγυῆσαι τινὰς φθόγγους τοὺς ἀναγκασθέντας ἀναφωνῆσαι· τοὺς δὲ, τῷ λογισμῷ ἑλομένους κατὰ τὴν πλείστην αἰτίαν, οὕτως ἑρμηνεῦσαι

καὶ

καὶ μὴν ἐν τοῖς μετεώροις, φορὰν καὶ τροπὴν, καὶ ἔκλειψιν, καὶ ἀνατολὴν, καὶ δύσιν, καὶ τὰ σύστοιχα τούτοις, μήτε λειτουργοῦντός τινος νομίζειν δεῖ γίνεσθαι, καὶ διατάττοντος, ἢ διατάξαντος, καὶ ἅμα τὴν πᾶσαν μακαριότητα ἔχοντος, μετὰ ἀφθαρσίας· οὐ γὰρ συμφωνοῦσι πραγματεῖαι καὶ φροντίδες καὶ ὀργαὶ καὶ χάριτες μακαριότητι, ἀλλ' ἀσθενείᾳ καὶ φόβῳ καὶ προσδεήσει τῶν πλησίον ταῦτα γίνεται. μήτε αὖ λυπηρὰ ἅμα ὄντα συνεστραμμένην τὴν μακαριότητα κεκτημένα, κατὰ βούλησιν τὰς κινήσεις ταύτας λαμβάνειν· ἀλλὰ πᾶν τὸ σέμνωμα τηρεῖν κατὰ πάντα ὀνόματα φερόμενα ἐπὶ τὰς τοιαύτας ἐννοίας, ἐὰν μηδ' ὑπεναντίαι ἐξ αὐτῶν τῷ σεμνώματι δόξαι· εἰ δὲ μὴ, τὸν μέγιστον τάραχον ἐν ταῖς ψυχαῖς αὕτη ἡ ὑπεναντιότης παρασκευάσει. ὅθεν δὴ καὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς ἐναπολήψεις τῶν συστρόφων τούτων ἐν τῇ τοῦ κόσμου συστάσει, δεῖ δοξάζειν καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτην καὶ περίοδον συντελεῖσθαι. καὶ μὴν καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων αἰτίαν ἐξακριβῶσαι, φυσιολογίας ἔργον εἶναι δεῖ νομίζειν, καὶ τὸ μακάριον ἐν τῇ περὶ τῶν μετεώρων γνώσει, ἐνταῦθα πεπτωκέναι. καὶ ἐν τῷ τινὲς φύσεις, αἱ θεωρούμεναι κατὰ τὰ μετέωρα ταυτὶ, καὶ ὅσα συγγενῆ πρὸς τὴν εἰς τοῦτο ἀκρίβειαν. ἔτι τε οὐ τὸ πλεοναχῶς ἐν τοῖς τοιούτοις εἶναι, καὶ τὸ ἐνδεχομένως καὶ ἄλλως πως ἔχειν· ἀλλ' ἁπλῶς μὴ εἶναι ἐν ἀφθάρτῳ καὶ μακαρίᾳ φύσει τῶν διάκρισιν ὑποβαλλόντων, ἢ τάραχον μηθέν· καὶ τοῦτο καταλαβεῖν τῇ διανοίᾳ, ἔστιν ἁπλῶς εἶναι. τὸ δ' ἐν τῇ ἱστορίᾳ πεπτωκὸς τῆς δύσεως καὶ ἀνατολῆς καὶ τροπῆς καὶ ἐκλείψεως, καὶ ὅσα συγγενῆ τούτοις, μηθὲν ἔτι πρὸς τὸ μακάριον τῆς γνώσεως συντείνειν, ἀλλ' ὁμοίως τοὺς φόβους ἔχειν τοὺς ταῦτα κατιδόντας, τίνες δὲ αἱ φύσεις ἀγνοοῦντας, καὶ τίνες αἱ κυριώταται αἰτίαι· καὶ εἰ μὴ προσῄδεισαν ταῦτα· τάχα δὲ καὶ πλείους. ὅταν τὸ θάμβος ἐκ τῆς τούτων προσκατανοήσεως μὴ δύνηται τὴν λύσιν λαμβάνειν, καὶ τὴν περὶ τῶν κυριωτάτων οἰκονομίαν. διὸ δὴ καὶ πλείους αἰτίας εὑρίσκομεν τροπῶν, καὶ δύσεων, καὶ ἀνατολῶν, καὶ ἐκλείψεων, καὶ τῶν τοιούτων τροπῶν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς κατὰ μέρος γινομένοις· ἢ οὐ δεῖ νομίζειν τὴν ὑπὲρ τούτων χρείαν, ἀκρίβειαν μὴ ἀπειληφέναι, ὅση πρὸς τὸ ἀτάραχον καὶ μακάριον ἡμῶν συντείνει. ὥστε παραθεωροῦντας ποσαχῶς παρ' ἡμῖν τὸ ὅμοιον γίνεται, αἰτιολογητέον ὑπέρ τε τῶν μετεώρων καὶ παντὸς τοῦ ἀδήλου, καταφρονοῦντας τῶν οὐδὲ μοναχῶς ἔχον ἢ γινόμενον γνωριζόντων, οὔτε τὸ πλεοναχῶς συμβαῖνον τὴν ἐκ τῶν ἀποστημάτων φαντασίαν παραδιδόντων, ἔτι τε ἀγνοούντων καὶ

A prehenſas, qui audiebant ita eſſe interpretatas. Sed & in his quæ in ſublimi gignuntur, loci mutationem, & converſionem, & defectionem, & ortum, & occaſum, atque his affinia, exiſtimare minime oportet, neque aliquo quaſi publice miniſtrante & imperante, aut imperaturo fieri, quique omnem ſcilicet beatitudinem una cum immortalitate complexus ſit. Non enim negotia & ſolicitudines, & iræ, & gratiæ beatitudini ſunt conſentaneæ. Verum hæc omnia ex im-
B becillitate, & metu; quodque proximorum ope indigemus, exiſtunt. Neque rurſus hæc moleſta cum ſint, perturbatam beatitudinem poſſidentia, hos ipſos motus voluntate ſuſcipere; ſed in omnibus nominibus quæ harum notitiarum propria ſunt, omnem majeſtatem ſervare oportet; niſi ſi ex ſeipſis majeſtati contraria videbuntur. Quod niſi fiat, ipſa hæc contrariorum repugnantia maximam animis confuſionem rerum afferret. Quocirca, & ab initio harum converſionum
C interclusiones in mundi compoſitione exiſtimare oportet, & neceſſitatem hanc, & orbes confici. Atque etiam maximarum cauſam rerum abſolute explicare putandum eſt phyſiologiæ opus eſſe; quodque in rerum quæ in ſublimi gignuntur, cognitione beatum eſt, huc cecidiſſe, atque etiam in eo, ut explicetur, quæ naturæ ſint harum rerum quæ in ſublimi generatæ cernuntur. & alia quæcunque horum perfectæ cognitioni ſint affinia. Præterea exiſtimandum eſt in hu-
D juſmodi rebus, quod vel multipliciter, vel non neceſſario, aut aliter ſe habere poſſit, non tamen in æterna beataque natura quidquam inveniri, quod aut diſtinctionem, aut certe confuſionem, aliaque præ ſe ferat. Hoc omnino ita eſſe, mente comprehendi poteſt. Quæ vero de occidente, & oriente, & converſione, & defectione ſub cognitionem cadunt, quæque his cognata ſunt, ea nihil jam amplius ad cognitionis beatitudinem conducere. Sed eos qui hæc inſpexerint, qui-
E que naturas earum & præcipuas cauſas ignorent, æque & fortaſſe magis metu terreri, ac ſi hæc non cognoviſſent. Siquidem admiratio qua ex harum cognitione rerum afficimur, neque exitum ullum invenire, neque maximarum ordinem adminiſtrationemque rerum conſequi poterit. Itaque & plures cauſas converſionum, & occaſus, & ortus, & defectionum, & hujuſmodi mutationum reperimus, quemadmodum & in his quæ particulatim ſingula fiunt. An exiſtimandum non
F eſt harum uſum rerum non perfectam cognitionem conſequutum fuiſſe, quæcunque ad perturbationum vacuitatem beatitudinemque noſtram pertinet? Quocirca deſpicientes quam multipliciter apud nos ſimilia fiant de his quæ in ſublimi gignuntur, deque omnibus occultis rebus ratiocinari oportet, eos contemnentes, qui ne illud quidem quod uno modo ſe habet, gigniturve, cognoſcant, neque quod multipliciter evenit ad viſa longioribus ex intervallis profecta referunt, illudque præterea ignorant;

rant; quibus rebus minime perturbari liceat. Si igitur opinabimur, poſſe etiam hoc pacto illud fieri, quibuſque in rebus ſimilibus non perturbamur, viderimus, multiplices illorum ortuscognoſcentes, ſic à terroribus ſoluti erimus, ac ſi ea ita fieri ſciremus. In his vero cunctis omnino illud intelligere oportet, humanos animos ea potiſſimum perturbatione vexari, quod hæc ipſa beata & nunquam interitura opinantur, voluntateſque, & actiones, & cauſas his contrarias habere; quodque ſempiternam quoddam malum ex fabulis & expectant & ſuſpicantur, ſive quia & ipſi hac ipſa ſenſuum amiſſione (quaſi ea quidquam ſit) in morte aliquid horrent, ſive quia non opinionibus ad hæc impellantur, ſed quadam à ratione averſa animi inductione. Itaque malum non definientes, eadem aut etiam majore in perturbatione ſic verſantur, ac ſi hæc ipſa ita eſſe opinarentur. Perturbationum autem in eo vacuitas verſatur, ut ab his omnibus ſoluti ſimus, univerſarumque & maximarum rerum perpetuam memoriam recolamus. Quamobrem præſentia omnia & ſenſus animadvertendi ſunt, tum communiter communes, tum particulatim proprii, atque omnis judiciorum ſingulorum evidentia expendenda eſt. Si enim hæc conſiderabimus, earum rerum cauſas recte explicabimus, ex quibus perturbatio timorque exiſtebat, illorum quæ in ſublimi gignuntur, cauſas afferentes, reliquorumque ea perpetuo conſequentium, quæcunque cæteris maximos metus incutiunt. Hæc tibi ſunt, Herodote, univerſarum de natura rerum à nobis compoſita maxima capita. Itaque ſermo iſte ſi perfecte in memoria hærere poterit, exiſtimo, etiam ſiquis particulatim omnium abſolutam ſcientiam non comprehenderit, eum tamen non comparandam cum cæteris hominibus cognitionis ubertatem conſequuturum eſſe. Nam & ipſe ſibi multa in lucem proferet eorum quæ à nobis in univerſa tractatione particulatim abſolutius explicata ſunt, & hæc ipſa memoriæ mandata adjuvabunt. Sunt enim ejuſmodi, ut vel hi, qui ſingula quæque jam ſatis, vel perfecte quoque perſpexerint, ad has ipſas notitias intuentes plurimos de natura rerum omnium ſermones conficiant. Quæcunque vero eventa ex his ipſis omnino non exiſtunt, vel eo more qui abſque ſono eſt, ſermonem potiſſimum una cum cogitationibus, ad tranquillitatem faciunt.

Atque hæc quidem illius phyſicis de rebus epiſtola eſt. De his vero quæ in ſublimi gignuntur, talis.

EPICURUS PYTHOCLI gaudere.

Epiſtolam Cleon mihi à te attulit, in qua & tuam in nos benevolentiam ſig-

A ἐν ποίοις οὐκ ἔστιν ἀταρακτῆσαι. ἂν οὖν οἰώμεθα καὶ ὡδί πως ἐνδεχόμενον αὐτὸ γίνεσθαι, καὶ ἐφ᾽ οἵοις ὁμοίως ἀταρακτῆσαι αὐτὸ τὸ ὅτι πλεοναχῶς γίνεται γνωρίζοντες, ὥσπερ κἂν ὅτι ὡδί πως γίνεται εἰδῶμεν, ἀταρακτήσομεν. ἐπὶ δὲ τούτοις ὅλως ἅπασιν, ἐκεῖνο δεῖ κατανοεῖν, ὅτι τάραχος ὁ κυριώτατος ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς γίνεται ἐν τῷ ταῦτα μακάριά τε δοξάζειν καὶ ἄφθαρτα, καὶ ὑπεναντίας ἔχειν τούτοις βουλήσεις ἅμα B καὶ πράξεις, καὶ αἰτίας, καὶ ἐν τῷ αἰώνιόν τι δεινὸν καὶ προσδοκᾶν καὶ ὑποπτεύειν κατὰ τοὺς μύθους, εἴτε καὶ αὐτὴν τὴν ἀναισθησίαν τὴν ἐν τῷ τεθνάναι φοβουμένους, ὥσπερ οὖσαν καὶ αὐτούς, εἴτε καὶ ἐν τῷ μὴ δόξαις ταῦτα πάσχειν, ἀλλ᾽ ἀλόγῳ γέ τινι παραστάσει· ὅθεν μὴ ὁρίζοντας τὸ δεινὸν τὴν ἴσην ἢ καὶ ἐπιτεταμένην ταραχὴν λαμβάνειν, τῷ εἰ καὶ ἐδόξαζον ταῦτα. ἡ δὲ ἀταραξία, τὸ τούτων πάντων ἀπολελύσθαι, καὶ συνεχῆ μνήμην ἔχειν τῶν ὅλων καὶ κυριωτάτων. ὅθεν τοῖς πᾶσι προσεκτέον C τοῖς παροῦσι, καὶ ταῖς αἰσθήσεσι, κατὰ μὲν τὸ κοινὸν ταῖς κοιναῖς· κατὰ δὲ τὸ ἴδιον, ταῖς ἰδίαις, καὶ πάσῃ τῇ παρούσῃ καθ᾽ ἕκαστον, τῶν κριτηρίων ἐναργείᾳ. ἂν γὰρ τούτοις προσέχωμεν, τὸ ὅθεν ὁ τάραχος καὶ ὁ φόβος ἐγίνετο, ἐξαιτιολογήσομεν ὀρθῶς καὶ ἀπολύσομεν, ὑπέρ τε μετεώρων αἰτιολογοῦντες καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἀεὶ παρεμπιπτόντων, καὶ ὅσα φοβεῖ τοὺς λοιποὺς ἐσχάτως. ταῦτά σοι, ὦ Ἡρόδοτε, ἔστι κεφαλαιωδέστατα ὑπὲρ τῆς τῶν D ὅλων φύσεως ἐπιτετμημένα· ὥστε ἂν γένοιτο οὗτος ὁ λόγος δυνατός, κατασχεθῇ μετ᾽ ἀκριβείας, οἶμαι· ἐὰν μὴ καὶ πρὸς ἅπαντα βαδίσῃ τις τῶν κατὰ μέρος ἀκριβωμάτων, ἀσύγκριτον αὐτὸν πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους ἁδρότητα λήψεσθαι. καὶ γὰρ καὶ καθαρὰ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ποιήσει πολλὰ τοῖς κατὰ μέρος ἐξακριβουμένοις κατὰ τὴν ὅλην πραγματείαν ἡμῖν, καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐν μνήματι θέμενος συνεχῶς βοηθήσει. τοιαῦτα γάρ ἐστιν, ὥστε καὶ τοὺς κατὰ μέρος ἤδη ἐξακριβοῦντας ἱκανῶς, ἢ E καὶ τελείως εἰς τὰς τοιαύτας ἀναλύοντας ἐπιβολάς, τὰς πλείστας τῶν περιόδων ὑπὲρ τῆς ὅλης φύσεως ποιεῖσθαι· ὅσα δὲ μὴ παντελῶς αὐτῶν τῶν ἀποτελουμένων ἐκ τούτων εἰσίν, ἢ κατὰ τὸν ἄνευ φθόγγων τρόπον, τὴν ἅμα νοήματι περίοδον τῶν κυριωτάτων πρὸς γαληνισμὸν ποιοῦνται.

Καὶ ἥδε μέν ἐστιν αὐτῷ ἐπιστολὴ περὶ τῶν φυσικῶν. περὶ δὲ τῶν μετεώρων ἥδε·

F

ἘΠΙΚΟΥΡΟΣ ΠΥΘΟΚΛΕΙ χαίρειν.

Ἤνεγκέ μοι Κλέων ἐπιστολὴν παρὰ σοῦ, ἐν ᾗ φιλοφρονούμενός τε περὶ ἡμᾶς διετέλεις, ἀξίως

ἀξίως τῆς ἡμετέρας περὶ σεαυτὸν σπουδῆς, καὶ οὐκ ἀπιθάνως ἐπειρῶ μνημονεύειν τῶν εἰς μακάριον βίον συντεινόντων διαλογισμῶν. ἐδέου τε σεαυτῷ περὶ τῶν μετεώρων σύντομον καὶ εὐπερίγραφον διαλογισμὸν ἀποστεῖλαι, ἵνα ῥᾳδίως μνημονεύῃς. τὰ γὰρ ἐν ἄλλοις ἡμῖν γεγραμμένα, δυσμνημόνευτα εἶναι, καί τοι (ὡς ἔφης) συνεχῶς αὐτὰ βαστάζειν. ἡμεῖς δὲ ἡδέως τε σοῦ τὴν δέησιν ἀπεδεξάμεθα, καὶ ἐλπίσιν ἡδείαις συνεσχέθημεν. γράψαντες οὖν τὰ λοιπὰ πάντα συντελοῦμεν ἅπερ ἠξίωσας, πολλοῖς καὶ ἄλλοις ἐσόμενα χρήσιμα τὰ διαλογίσματα ταῦτα καὶ μάλιστα τοῖς νεωστὶ φυσιολογίας γνησίου γεγευμένοις, καὶ τοῖς εἰς ἀσχολίας βαθυτέρας τῶν ἐγκυκλίων τινὸς ἐμπεπλεγμένοις. καλῶς δὴ αὐτὰ διάλαβε, καὶ διὰ μνήμης ἔχων, ὀξέως αὐτὰ περιόδευε, μετὰ τῶν λοιπῶν, ὧν ἐν τῇ μικρᾷ ἐπιτομῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἀπεστείλαμεν. πρῶτον μὲν οὖν, μὴ ἄλλό τι τέλος ἐκ τῆς περὶ μετεώρων γνώσεως, εἴτε κατὰ συναφὴν λεγομένων, εἴτε αὐτοτελῶς, νομίζειν εἶναι, ἤπερ ἀταραξίαν καὶ πίστιν βέβαιον, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν· μήτε τὸ ἀδύνατον παραβιάζεσθαι, μήτε ὁμοίαν κατὰ πάντα τὴν θεωρίαν ἔχειν, ἢ τοῖς περὶ βίων λόγοις, ἢ τοῖς κατὰ τὴν τῶν ἄλλων φυσικῶν προβλημάτων κάθαρσιν. οἷον, ὅτι τὸ πᾶν σῶμα καὶ ἀναφὴς φύσις ἐστὶν, ἢ ὅτι ἄτομα στοιχεῖα, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ἢ ὅσα μοναχὴν ἔχει τοῖς φαινομένοις συμφωνίαν· ὅπερ ἐπὶ τῶν μετεώρων οὐχ ὑπάρχειν. ἀλλὰ ταῦτά γε πλεοναχὴν ἔχει καὶ τῆς γενέσεως αἰτίαν, καὶ τῆς οὐσίας ταῖς αἰσθήσεσι σύμφωνον κατηγορίαν. οὐ γὰρ κατὰ ἀξιώματα κενὰ καὶ νομοθεσίας φυσιολογητέον; ἀλλ' ὡς τὰ φαινόμενα ἐκκαλεῖται. οὐ γὰρ ἰδιολογίας καὶ κενῆς δόξης ὁ βίος ἡμῶν ἔχει χρείαν, ἀλλὰ τοῦ ἀθορύβως ἡμᾶς ζῆν. πάντα μὲν οὖν γίνεται ἀσείστως κατὰ πάντων, κατὰ πλεοναχὸν τρόπον, ἐκκαθαιρομένων συμφώνως τοῖς φαινομένοις, ὅταν τις τὸ πιθανολογούμενον ὑπὲρ αὐτῶν δεόντως καταλίπῃ. ὅταν δέ τις τὸ μὲν ἀπολίπῃ, τὸ δὲ ἐκβάλῃ, ὁμοίως σύμφωνον ὂν τῷ φαινομένῳ, δηλονότι καὶ ἐκ παντὸς ἐκπίπτει φυσιολογήματος, ἐπὶ δὲ τὸν μῦθον καταῤῥεῖ. σημεῖα δέ τινα τῶν ἐν τοῖς μετεώροις συντελουμένων φέρειν τῶν παρ' ἡμῖν τινα φαινομένων, ἃ θεωρεῖται ἢ ὑπάρχει, καὶ οὐ τὰ ἐν τοῖς μετεώροις φαινόμενα. ταῦτα γὰρ οὐ ἐνδέχεται πλεοναχῶς γενέσθαι. τὸ μέντοι φάντασμα ἑκάστων τηρητέον, καὶ ἐπὶ τὰ συναπτόμενα τούτῳ διαιρετέον. ἃ οὐκ ἀντιμαρτυρεῖται τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις πλεοναχῶς συντελεῖσθαι. κόσμος ἐστὶ περιοχή τις οὐρανοῦ, ἄστρα τε καὶ γῆν καὶ πάντα

A noſtro erga te ſtudio ſane dignam; neque inſcitæ rationes, atque inventa beatam ad vitam pertinentia meminiſſe conabaris; petebaſque, ut de his quæ in ſublimi gignuntur, brevem & explicatu facilem ratiocinationem ſcriptam ad te mitterem, quam tu facile memoria tenere poſſes. Quæ enim aliis locis à nobis ſcripta ſunt, ea non facile in memoria hærere poſſe, quanquam, ut aiebas, crebro ea in manibus haberes. Nos vero, & libenter poſtulationi tuæ conceſſimus, & ſpes jucundas habuimus. B Itaque reliquas omnes ſcribentes abſolvemus, quas poſtulaviſti rationes multis illas quidem cæteris utilitatem allaturas, ſed his maxime, qui germanam nuper Phyſiologiam guſtaverunt, quique majore aliquo cujus liberalium diſciplinarum ſtudio ſunt occupati. Fac igitur recte, ut ea percipias, in memoriaque habeas, ipſaque diligenter evolvas, una cum reliquis, quæ in parva epitome ad Herodotum miſimus. Ac primum quidem eorum quæ C in ſublimi gignuntur, cognitioni (ſive ea conjunctione inter ſe connexa, ſive per ſe ipſa perfecta dicantur) nullum alium eſſe finem propoſitum exiſtimare oportet, quam perturbationum vacuitatem, & ut in cæteris, firmam fidem. Neque vero his quæ fieri non poſſunt, vis afferenda eſt, neque eodem modo omnia conſideranda ſunt, atque ea quæ aut de vita degenda, aut de aliis phyſicis quæſtionibus ſubtilius explicantur, ut illud; Omne corpus, & quæ ſub tactum non D cadit, natura eſt. & illud; Elementa atomi ſunt, & omnia ejuſdem modi, aut quæcunque cum his, quæ apparent, ſingularem habent conſenſionem. quod quidem in his quæ in ſublimi gignuntur, idem non fit. Sed hæc quidem multiplices & ortus cauſas habent, & naturæ conſentientem ſenſibus explicationem. Non enim enuntiationibus novis, aut legum decretis philoſophandum eſt, ſed eo modo quo ea quæ videntur, poſtulant. Non enim jam vita noſtra privatis inventis, aut inani indiget gloria, ſed ut tranquille vi- E vamus. Omnia quidem conſtanter omnibus in rebus fiunt, quæ multiplici ex ratione convenienter his, quæ apparent, explicantur, quando quis id quod veriſimiliter de illis dici poteſt, decore reliquerit. Cum vero quis aliud quidem reliquerit, aliud vero rebus apparentibus æque conſentaneum repudiaverit, is certe & ab omni de natura ratione diſcedit, & ad fabulas defluit. Signa autem quædam eorum quæ in ſublimi eveniunt, quædam ex his quæ apud nos accidunt, nobis afferunt: quæ quidem aut conſiderantur, aut exiſtunt, non F autem ea quæ in ſublimi apparent. Hæc enim non eodem modo fieri poſſunt. Singulorum tamen viſum obſervandum eſt, quæque ei conjuncta ſunt, diſtinguenda ea quidem, quibus quo minus multiplicibus modis fiant, quæ apud nos accidunt, minime reclamitant. Mundus eſt cœli quædam complexio,

complexio, aſtraque, & terram, & omnia apparentia continens ex infinitate abſciſſa, & in extremitate vel rara vel denſa deſinens, quo diſſoluto omnia quæ in eo ſunt, in confuſione verſabuntur, quique deſinit vel in eo quod circumvolvitur, vel in eo quod formam habet, aut rotundam, aut triangulo conſtantem, aut quamcunque aliam figuram: omnibus enim modis contigit. Eorum enim quæ apparent, nihil huic mundo reclamitat, cujus finem nullum invenire licet. Quod vero & talium mundorum multitudo ſit infinita, id vero invenire licet. Etiam illud, poſſe talem quoque mundum, & in mundo eſſe, & in intermundio (quod quidem intervallum mundorum medium appellamus) in loco multum illo quidem inani, non tamen in magno, puro, & inani, quaſi aptorum ſeminum quandam naturam ab uno mundo, ſive intermundio, ſive pluribus etiam defluentium, ex quibus apte ſe habentibus ſenſim & addantur, & conformentur, & ad alium locum tranſeant, ſi ita contigerit, & irrigentur multa ad perfectionem & permanſionem uſque, quatenus ſubjecta fundamenta expectationem facere poſſunt. Non enim concretionem oportet ſolam effici, neque difficile eſt, ut in quo mundus poteſt inani gignatur (quod quidem opinari cogimur) augeaturque, donec alteri adverſetur, quemadmodum eorum, qui phyſici vocantur, quidam tradit. Hoc enim his, quæ apparent, repugnat. Sol etiam, & luna, & reliqua aſtra non ipſa per ſe effecta poſterius à mundo comprehenſa ſunt, & quæcunque quæ oportet, conſervant, ſed illico & fingebantur & augebantur. Similiter quoque terra & mare ex ſecretionibus & converſionibus quarundam naturarum minutiſſimis è partibus conſtantium, quæ vel ſpiritus, vel ignis, vel utriuſque vi continerentur. Hæc enim nobis ita ſenſus ſubjicit. Solis vero magnitudo, reliquorumque aſtrorum, ſiquidem ex nobis ſpectentur, tanta eſt, quanta apparet. Hoc in XI. quoque de natura tradit. Si enim ſol, inquit, ob intervallum, magnitudinem, multo magis etiam colorem amitteret. Aliud enim huic comparatione conjunctius intervallum nullum eſt. Ex ſeipſo vero ſi conſideretur, aut major eſt, quam videtur, aut non multo minor, aut non illico tantus. Sic enim quæ apud nos ignea ex intervallo conſpiciuntur, ſenſu percipiuntur. Atque etiam omnia quæ in hanc partem contradici poſſunt, facile diſſolventur, ſiquis perſpicua quæ ſunt animadverterit, quemadmodum in libris de natura demonſtravimus. Ortus occaſuſque ſolis & lunæ, & reliquarum aſtrorum ex ipſis, & accenſis, & extinctis exiſtere poſſe putandum eſt; cum cæteris in locis quæ rebus adjuncta ſunt, talia ineſſe poſſint, ut ex his quæ antea dicta ſunt, effici poſſint. Nihil enim eorum quæ apparent, adverſatur. Poſſet etiam quod dictum eſt ex ortu quodam ſupra terram, & rurſus ex oppoſitu fieri,

A τὰ φαινόμενα περιέχουσα, ἀποτομὴν ἔχουσα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, καὶ καταλήγουσα ἐν πέρατι, ἢ ἀραιῷ ἢ πυκνῷ· καὶ οὗ λυομένου, πάντα τὰ ἐν αὐτῷ σύγχυσιν λήψεται, καὶ λήγουσαν ἢ ἐμπεριαγομένῳ ἢ ἔνστασιν ἔχοντι, καὶ στρογγύλην ἢ τρίγωνον ἢ οἵαν δή ποτε περιγραφήν. πανταχῶς γὰρ ἐνδέχεται· τῶν γὰρ φαινομένων οὐδὲν ἀντιμαρτυρεῖ τῷδε τῷ κόσμῳ, ἐν ᾧ λῆγον οὐκ ἔστι καταλαβεῖν. ὅτι δὲ καὶ τοιοῦτοι κόσμοι εἰσὶν ἄπειροι τὸ πλῆθος, ἔστι καταλαβεῖν, καὶ ὅτι καὶ ὁ τοιοῦτος δύναται κό-
B σμος γίνεσθαι καὶ ἐν κόσμῳ καὶ μετακοσμίῳ, ὃ λέγομεν μεταξὺ κόσμων διάστημα, ἐν πολυκένῳ τόπῳ καὶ οὐκ ἐν μεγάλῳ εἰλικρινεῖ καὶ κενῷ, καθάπερ τινά φασιν ἐπιτηδείων τινῶν σπερμάτων, ῥυέντων ἀφ' ἑνὸς κόσμου καὶ μετακοσμίου, ἢ καὶ ἀπὸ πλειόνων κατὰ μικρόν, προσθέσεις τε καὶ διαρθρώσεις μεταστάσεις ποιούντων ἐπ' ἄλλον τόπον, ἂν οὕτω τύχῃ, καὶ ἐπαρδεύσεις ἐκ τῶν ἐχόντων ἐπιτηδείως ἕως τελειώσεως καὶ διαμονῆς, ἐφ' ὅσον τὰ ὑποβληθέντα θεμέλια τὴν προσδοχὴν δύναται ποιεῖσθαι. οὐ
C γὰρ ἀθροισμὸν δεῖ μόνον γενέσθαι, οὐδὲ δινὸν ἐν ᾧ ἐνδέχεται κόσμον γίνεσθαι κενῷ κατὰ τὸ δοξαζόμενον ἐξ ἀνάγκης· αὔξεσθαί τε ἕως ἂν ἑτέρῳ προσκρούσῃ, καθάπερ τῶν φυσικῶν καλουμένων φησί τις. τοῦτο γὰρ μαχόμενόν ἐστι τοῖς φαινομένοις. ἥλιός τε καὶ σελήνη καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα οὐ καθ' αὐτὰ γενόμενα, ὕστερον ἐμπεριελαμβάνετο ὑπὸ τοῦ κόσμου, καὶ ὅσα γε δὴ σώζει, ἀλλ' εὐθὺς διεπλάττετο, καὶ αὔξησιν ἐλάμβανεν. ὁμοίως δὲ καὶ γῆ καὶ θάλαττα, κατὰ προσκρίσεις καὶ δινήσεις λεπτομερῶν
D τινῶν φύσεων, ἤτοι πνευματικῶν, ἢ πυροειδῶν, ἢ τὸ συναμφότερον. καὶ γὰρ ταῦτα οὕτως ἡ αἴσθησις ὑποβάλλει. τὸ δὲ μέγεθος ἡλίου τε καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρων κατὰ μὲν τὸ πρὸς ἡμᾶς, τηλικοῦτόν ἐστιν ἡλίκον ὁποῖον φαίνεται. τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἑνδεκάτῃ περὶ φύσεως. Εἰ γὰρ (φησὶ) τὸ μέγεθος διὰ τὸ διάστημα ἀποβεβλήκει, πολλῷ ἂν μᾶλλον τὴν χρόαν· ἄλλο γὰρ τούτῳ συμμετρώτερον διάστημα οὐθέν ἐστι· κατὰ δὲ τὸ καθ' αὐτὸ, ἤτοι μεῖζον τοῦ ὁρωμένου, ἢ ἔλαττον μικρῷ, ἢ τηλι-
E κοῦτον οὐχ ἅμα. οὕτω γὰρ καὶ παρ' ἡμῖν πυρὰ ἐξ ἀποστήματος θεωρούμενα, κατὰ τὴν αἴσθησιν θεωρεῖται. καὶ πᾶν δὲ τὸ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ἔνστημα, ῥᾳδίως διαλυθήσεται, ἐάν τις τοῖς ἐναργήμασι προσέχῃ, ὅπερ ἐν τοῖς περὶ φύσεως βιβλίοις δείκνυμεν. ἀνατολὰς καὶ δύσεις ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρων, καὶ κατὰ ἄναψιν γενέσθαι δύνασθαι καὶ κατὰ σβέσιν, τοιαύτης οὔσης περιστάσεως καὶ καθ' ἑτέρους τοὺς τόπους, ὥστε τὰ
F προειρημένα ἀποτελεῖσθαι. οὐδὲν γὰρ τῶν φαινομένων ἀντιμαρτυρεῖ. καὶ ἐκφάνσιν γε ὑπὲρ γῆς, καὶ πάλιν ἐπιπρόσθησιν τὸ προειρημένον δύναιτ' ἂν συντελεῖσθαι· οὐδὲν γάρ τι τῶν φαινομένων ἀντιμαρτυρεῖ. τάς γε κι-

νήσεις

νήσεις αὐτῶν, οὐκ ἀδύνατον μὲν γίνεσθαι κατὰ τὴν τοῦ ὅλου οὐρανοῦ δίνην, ἢ τούτου μὲν στάσιν, αὐτῶν δὲ δίνην, κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ γενέσει τοῦ κόσμου ἀνάγκην ἀπογεννηθεῖσαν ἐπ' ἀνατολῇ· εἶτα τῇ θερμασίᾳ κατά τινα ἐπινέμησιν τοῦ πυρὸς ἀεὶ ἐπὶ τοὺς ἑξῆς τόπους, ἰόντος, τροπὰς ἡλίου καὶ σελήνης, ἐνδέχεται μὲν γίνεσθαι κατὰ λόξωσιν οὐρανοῦ, οὕτω τοῖς χρόνοις κατηναγκασμένου. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ ἀέρος ἀντέξωσιν, ἢ καὶ ὕλης ἀεὶ ἐπιτηδείως ἐχομένης, καὶ ἐμπιπραμένης· τῆς δὲ καταλιπούσης, ἢ καὶ ἐξ ἀρχῆς τοιαύτην δίνην κατειλῆφθαι τοῖς ἄστροις τούτοις, ὥσθ' οἷόν τε ἕλικα κινεῖσθαι. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰ τούτοις συγγενῆ, οὐθὲν τῶν ἐναργημάτων διαφωνεῖ, ἐάν τις αἰεὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων μερῶν ἐχόμενος τοῦ δυνατοῦ εἰς τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις ἕκαστον τούτων δύναται ἀπάγειν, μὴ φοβούμενος τὰς ἀνδραποδώδεις τῶν ἀστρολόγων τεχνιτείας, κενώσεις τε σελήνης καὶ πάλιν πληρώσεις καὶ κατὰ στροφὴν τοῦ σώματος. τοῦτο δύναιτ' ἂν γίνεσθαι καὶ κατὰ σχηματισμοὺς ἀέρος ὁμοίως, ἔτι τε καὶ κατὰ προσθετήσεις καὶ κατὰ πάντας τρόπους· καθ' οὓς καὶ τὰ παρ' ἡμῖν φαινόμενα ἐκκαλεῖται εἰς τὰς τούτου τοῦ εἴδους ἀποδόσεις, ἐὰν μή τις τὸν μοναχῇ τρόπον κατηγαπηκὼς τοὺς ἄλλους κενῶς ἀποδοκιμάζῃ. οὔτε θεωρητικῶς τί δυνατὸν ἀνθρώπῳ θεωρῆσαι, καὶ τί ἀδύνατον, καὶ διὰ τοῦτο ἀδύνατα θεωρεῖν ἐπιθυμῶν. ἔτι τε ἐνδέχεται τὴν σελήνην ἐξ ἑαυτῆς ἔχειν τὸ φῶς, ἐνδέχεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἡλίου. καὶ γὰρ παρ' ἡμῖν θεωρεῖται πολλὰ μὲν ἐξ ἑαυτῶν ἔχοντα, πολλὰ δὲ ἀφ' ἑτέρων· καὶ οὐδὲν ἐμποδοστατεῖ τῶν ἐν τοῖς μετεώροις φαινομένων, ἐάν τις τοῦ πλεοναχοῦ τρόπου ἀεὶ μνήμην ἔχῃ, καὶ τὰς ἀκολούθους αὐτοῖς ὑποθέσεις ἅμα καὶ αἰτίας συνθεωρῇ, μὴ ἀναβλέπων εἰς τὰ ἀνακόλουθα, ταῦτα, ὀγκοῖ ματαίως, καὶ καταρρέπῃ ἄλλοτε ἄλλως ἐπὶ τὸν μοναχὸν τρόπον. ἡ δὲ ἔμφασις τοῦ προσώπου ἐν αὐτῇ δύναται μὲν γίνεσθαι καὶ κατὰ παραλλαγὴν μερῶν, καὶ κατ' ἐπιπροσθέτησιν· καὶ ὅσοι πάντα ἂν τρόποι θεωροῖντο τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις κεκτημένοι. ἐπὶ πάντων γὰρ τῶν μετεώρων τὴν τοιαύτην ἰχνεύειν οὐ προεθετέον. ἂν γάρ τις ᾖ μαχόμενος τοῖς ἐναργήμασιν, οὐδέποτε δυνήσεται ἀταραξίας γνησίου μεταλαβεῖν. ἔκλειψις ἡλίου καὶ σελήνης δύναται μὲν γίνεσθαι καὶ κατὰ σβέσιν, καθάπερ καὶ παρ' ἡμῖν τοῦτο θεωρεῖται γινόμενον· καὶ ἤδη καὶ ἐπιπροσθέτησιν ἄλλων τινῶν, ἢ γῆς, ἢ οὐρανοῦ, ἤ τινος ἑτέρου τοιούτου, καὶ ὧδε τοὺς οἰκείους ἀλλήλοις τρόπους θεωρητέον, καὶ τὰς ἅμα συγκρίσεις τινῶν ὅτι οὐκ ἀδύνατον γίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ δωδεκάτῃ περὶ φύσεως ταῦτα λέγει, καὶ τὸν ἥλιον ἐκλείπειν σελήνης ἐπισκοτούσης· σελήνην δὲ, τοῦ τῆς γῆς σκιάσματος, ἀλλὰ καὶ κατ' ἀναχώρησιν. τοῦτο δὲ καὶ Διογένης

A Nihil enim eorum quæ apparent, adverſatur. atque etiam non illud fieri non poteſt, ut ex totius cœli converſione, vel ex ejus quidem quiete, ipſorum vero converſione illorum, quoque motus exiſtant, ea neceſſitate, quæ ab initio, cum mundus generatus eſt, propter ortum generata fuit; ignis calore per quandam diſtributionem ad loca, quæ deinceps ſunt, ſemper progrediente Solis, lunæque converſiones poſſunt quidem obliquo ex cœlo fieri, temporibus ita coacto. Poſſunt
B etiam ſimiliter aere obnitente, vel etiam materia ſemper apte ſe habente, partim vero deficiente. Potuit & ab initio ejuſmodi converſio aſtris iſtis illigari ſic, ut in orbem torqueri poſſent. Omnia enim hujuſmodi, atque his affinia, nihil ab evidentia rerum diſſentiunt; ſi quis in talibus partibus id, quod fieri poteſt, ſequens, horum unumquodque ad id, quod apparentibus conſentaneum eſt, revocare poſſit, ſerviles Aſtrologorum technas nequaquam metuens. Poteſtque ſimiliter lu-
C na decreſcere,rurſusque creſcere, & corpus id deficere propter aeris figuras. præterea ex oppoſitu, omnibuſque modis, quibus ad hujus generis ex redditione cauſæ explicationem ea quæ apud nos cernuntur, hortantur: niſi quis ſingularem adamans modum, cæteros inaniter repudiaverit, atque ob id ea quæ fieri non poſſunt, contemplari concupiverit. Nec vero contemplationis via poteſt aliquid homo contemplari, aliquid vero non poteſt. Poteſt præterea luna à ſeipſa lumen
D habere; poteſt & à ſole. Nam apud nos multa ſpectantur, quæ ex ſeipſis habeant, multa quæ ab aliis: nihilque eorum quæ in ſublimi apparent, repugnat; ſi quis multiplicem modum in memoria habeat, conſentientiaque ipſis fundamenta ſimul & cauſas inſpexerit, nec ad hæc quæ conſequentia non ſunt, reſpiciens, inaniter tumeſcat, fruſtraque interdum ſingularem ad modum delabatur. Vultus vero in ea ſpecies po-
E teſt partium immutatione, poteſt & oppoſitu exſiſtere, aliiſque modis, quibus omnia ſic ſpectentur, ut rerum conſenſionem apparentium obtineant. In omnibus enim his, quæ in ſublimi gignuntur, hanc ipſam ut inveſtigemus, omittendum non eſt. Nam perſpicuis rebus repugnantia ſi quis ſequatur, nunquam germanæ perturbationum vacuitatis compos fieri poterit. Solis & lunæ defectio poteſt quidem illis extinctis fieri, quemadmodum apud nos
F quoque hoc fieri perſpicitur; poteſt & aliorum quorundam oppoſitu, ſive terræ, ſive cœli, ſive alterius cujuſdam hujuſmodi. Atque ita apti inter ſeſe modi conſiderandi ſunt; illudque etiam, quorundam ſcilicet concretiones exſiſtere poſſe. Hæc autem in XII. de natura libro dicit: atque etiam ſolem, luna ei tenebras affe-

rente, lunam vero umbra terræ tectam, ſed & ex receſſu quoque deficere ait. Hoc vero Diogenes etiam Epicureus in primo ſelectarum ſententiarum tradit. Præterea circulorum ordo, quemadmodum apud nos etiam quævis multa fiunt, ſic accipiatur; neque ad hæc divina advocetur natura, ſed omnis expers muneris, omniſque compos beatitudinis conſervetur. Niſi enim hoc fiat, omnis eorum quæ in ſublimi gignuntur, contra argumentatio inanis erit, quemadmodum quibuſdam jam accidit, qui modum eum qui fieri non poteſt, amplexi, in vanitatem propterea exciderunt, quod uno tantum ea modo fieri exiſtimaverunt; alios vero omnes qui fieri poſſunt, modos repudiarunt, & ad ea quæ cogitari nequeunt, feruntur, nec apparentia quæ oportet ſigna excipere, nec cum Deo lætari poſſunt. Noctium dierumque longitudines viciſſim mutari exiſtimandum eſt, quia ſolis ſupra terram, & celeres, & rurſus tardi motus exiſtunt; quodque locorum ſpatia immutentur; quodque ſpatia quædam celerius conficiantur, quemadmodum apud nos quoque, vel tardius etiam quædam ſpectantur, quibus de his quæ in ſublimi gignuntur, conſequenter dicendum eſt. Qui vero unum tantum modum ſequuntur, & perſpicuis rebus repugnant, & ex his quæ ſub hominis contemplationem cadunt, exciderunt. Significationes temporum eventis fieri poſſunt, quemadmodum manifeſte apud nos in animalibus apparet, & etiam apud alios, ut aeris & mutationis. Utraque enim hæc apparentibus non repugnant. Jam vero ex quibus præter hoc aut hoc exiſtat cauſa, ſcire non licet. Fieri nubes & cogi poſſunt, & ab aeris concretione compellentibus ventis, & ab atomorum inter ſe cohærentium complexionibus, aptiſque ad hoc efficiendum, & ex vaporum à terra & aquis fluentium collectione. Aliis quoque modis plures hujuſmodi concretiones confici poſſunt. Jam vero horum partim conflictu, partim commutatione aquæ gigni poſſunt. Venti quoque vaporibus aptis ex locis excitatis, perque aerem motum conficientibus exſiſtunt, vehementiori quibuſdam ex congregationibus ad hæc immittenda aptis, irrigatione confecuta. Tonitrus fieri poſſunt, & ſpiritus in cavitatibus nubium converſione, quemadmodum in noſtris vaſis fit, & ignis in eis inflati ſonitu, etiam diſruptis, diſtractiſque nubibus, earundem quoque attritu nubium, & ubi cryſtalli inſtar conglaciarint, fractarum; & omnino totum iſtum locum multipliciter explicari poſſe, ea quæ apparent, teſtantur. Fulgura ſimiliter multis etiam modis fiunt. Nam & attritu conflictuque nubium excidens ignis efficiens figura fulgur gignit, & ventorum quaſi flabello ea ex nubibus corpora excitantur, ex quibus ejuſmodi fax accenditur, & ſine attritu inter ſe nubium, ſive vi ventorum exprimuntur,

A ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἐπιλέκτων. ἔτι τε τάξις περιόδου, καθάπερ ἔνια καὶ παρ' ἡμῖν τῶν τυχόντων γίνεται, λαμβανέσθω, καὶ ἡ θεία φύσις πρὸς ταῦτα μηδαμῇ προσαγέσθω, ἀλλὰ ἀλειτούργητος διατηρείσθω, καὶ ἐν τῇ πάσῃ μακαριότητι. ὡς, εἰ τοῦτο μὴ πραχθήσεται, ἅπασα ἡ τῶν μετεώρων αἰτιολογία ματαία ἔσται, καθάπερ τισὶν ἤδη ἐγένετο οὐ δυνατοῦ τρόπου ἐφαψαμένοις, εἰς δὲ τὸ μάταιον ἐκπεσοῦσι, τῷ καθ' ἕνα τρόπον οἴεσθαι γίνεσθαι μόνον, τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς κατὰ τὸ ἐν-
B δεχόμενον ἐκβάλλειν, εἴς τε τὸ ἀδιανόητον φερομένους· καὶ τὰ φαινόμενα ἃ δεῖ σημεῖα ἀποδέχεσθαι μὴ δυναμένοις, σὺν θεῷ χαίρειν, μήκη νυκτῶν καὶ ἡμερῶν παραλλάττοντα, καὶ παρὰ τὸ ταχείας ἡλίου κινήσεις γίνεσθαι, καὶ πάλιν βραδείας ὑπὲρ γῆς, παρὰ τὸ μήκη τόπων παραλλάττοντα, καὶ τόπους τινὰς περαιοῦντα τάχιον, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, ἢ καὶ βραδύτερον τινὰ θεωρεῖται, οἷς συμφώνως δεῖ λέγειν ἐπὶ τῶν μετεώρων. οἱ δὲ τὸ ἓν λαμβάνοντες, τοῖς τε φαινομένοις μάχονται, καὶ τοῦ
C εἰ δυνατὸν ἀνθρώπῳ θεωρῆσαι, διαπεπτώκασιν· ἐπισημασίαι δύνανται γίνεσθαι καὶ κατὰ συγκυρήσεις καιρῶν, καθάπερ ἐν τοῖς ἐμφανέσι παρ' ἡμῖν ζώοις, καὶ παρ' ἑτέροις, ὡσεὶ ἀέρος καὶ μεταβολῆς. ἀμφότερα γὰρ ταῦτα οὐ μάχεται τοῖς φαινομένοις. ἤδη δὲ ποίοις παρὰ τοῦτο ἢ τοῦτο τὸ αἴτιον γίνεται, οὐκ ἔστι συνιδεῖν. νέφη γίνεσθαι καὶ συνίστασθαι δύναται, καὶ παρὰ πιλήσεις ἀέρος πνευμάτων συνώσεως, καὶ παρὰ περιπλοκὰς ἀλληλούχων ἀτόμων, καὶ ἐπιτηδείων εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι· καὶ κατὰ ῥευμά-
D των συλλογὴν ἀπό τε γῆς καὶ ὑδάτων, καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους πλείους αἱ τῶν τοιούτων συστάσεις οὐκ ἀδυνατοῦσι συντελεῖσθαι. ἤδη δ' ἀπ' αὐτῶν, ᾗ μὲν θλιβομένων, ᾗ δὲ μεταβαλλόντων, ὕδατα δύναται συντελεῖσθαι· ἔτι τε πνεύματα, κατὰ ἀποφορὰν ἀπὸ ἐπιτηδείων τόπων, καὶ δι' ἀέρος κινουμένων, βιαιοτέρας ἐπαρδεύσεως γινομένης ἀπό τινων ἀθροισμάτων, ἐπιτηδείων εἰς τὰς τοιαύτας ἐπιπέμψεις, βροντὰς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ κατὰ πνεύματος ἐν τοῖς κοιλώμασι τῶν νεφῶν ἀνείλησιν, καθάπερ ἐν τοῖς ἡμε-
E τέροις ἀγγείοις, καὶ παρὰ πυρὸς πεπνευματωμένου βόμβον ἐν αὐτοῖς, καὶ κατὰ ῥήξεις δὲ νεφῶν, καὶ διαστάσεις, καὶ κατὰ παρατρίψεις δὲ νεφῶν καὶ κατάξεις πῆξιν εἰληφότων κρυσταλλοειδῆ, καὶ τὸ ὅλον καὶ τοῦτο τὸ μέρος πλεοναχῶς γίνεσθαι λέγειν ἐκκαλεῖται τὰ φαινόμενα. καὶ ἀστραπαὶ δ' ὡσαύτως γίνονται κατὰ πλείους τρόπους· καὶ γὰρ κατὰ παράτριψιν καὶ σύγκρουσιν νεφῶν ὁ πυρὸς ἀποτελεστικὸς σχηματισμὸς ἐξολισθαίνων ἀστραπὴν γεννᾷ, καὶ κατ' ἐκριπισμὸν ἐκ τῶν νε-
F φῶν ὑπὸ πνευμάτων τοιούτων σωμάτων ἃ τὴν λαμπηδόνα ταύτην παρασκευάζει, καὶ κατ' ἐκπιασμὸν θλίψεως τῶν νεφῶν γινομένης, εἴθ' ὑπ' ἀλλήλων, εἴθ' ὑπὸ πνευμάτων·

καὶ

καὶ κατ' ἐμπερίληψιν δὲ τοῦ ἀπὸ τῶν ἄστρων κατεσπαρμένου φωτός, εἶτα συνελαυνομένου ὑπὸ τῆς κινήσεως νεφῶν τε καὶ πνευμάτων, καὶ διεκπίπτοντος διὰ τῶν νεφῶν· ἢ κατὰ διήθησιν τῶν νεφῶν τοῦ λεπτομερεστάτου φωτός, ἢ ἀπὸ τοῦ πυρὸς νέφη συνειλέχθαι, καὶ τὰς βροντὰς ἀποτελεῖσθαι, καὶ κατὰ τὴν τούτου κίνησιν, καὶ κατὰ τὴν τοῦ πνεύματος ἐκπύρωσιν, τὴν γινομένην διά τε συντονίαν φορᾶς καὶ διὰ σφοδρὰν κατείλησιν. καὶ κατὰ ῥήξεις δὲ νεφῶν ὑπὸ πνευμάτων ἔκπτωσιν τῶν πυρὸς ἀποτελεστικῶν ἀτόμων, καὶ τὸ τῆς ἀστραπῆς φάντασμα ἀποτελούντων· καὶ καθ' ἄλλους δὲ πλείους τρόπους ῥαδίως ἔσται καθορᾶν ἐχόμενον καὶ τῶν φαινομένων, καὶ τὸ τούτοις ὅμοιον δυνάμενον συνθεωρεῖν. προτερεῖ δὲ ἀστραπὴ τῆς βροντῆς, ἐν τοιᾷδέ τινι περιστάσει νεφῶν, καὶ διὰ τὸ ἅμα τῷ τὸ πνεῦμα ἐμπίπτειν, ἐξωθεῖσθαι τὸν ἀστραπῆς ἀποτελεστικὸν σχηματισμόν· ὕστερον δὲ τὸ πνεῦμα ἀνειλούμενον, τὸν βόμβον ἀποτελεῖν τοῦτον· καὶ κατ' ἔμπτωσιν δὲ ἀμφοτέρων ἅμα τῷ τάχει συντονωτέρῳ κεχρῆσθαι πρὸς ἡμᾶς τὴν ἀστραπὴν. ὑστερεῖν δὲ τὴν βροντὴν, καθάπερ ἐπ' ἐνίων ἐξ ἀποστήματος θεωρουμένων, καὶ πληγάς τινας ποιουμένων. κεραυνοὺς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ κατὰ πλείονας πνευμάτων συλλογάς, καὶ κατ' αἴγλησιν, ἰσχυράν τε ἐκπύρωσιν, καὶ κατάῤῥηξιν μέρους, καὶ ἔκπτωσιν ἰσχυροτέραν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς κάτω τόπους· τῆς ῥήξεως γινομένης διὰ τὸ τοὺς ἑξῆς τόπους πυκνοτέρους εἶναι, διὰ πίλησιν τῶν νεφῶν, καὶ κατὰ ταύτην δὲ τὴν τοῦ πυρὸς ἔκπτωσιν ἀνειλουμένου. καθὰ καὶ βροντὴν ἐνδέχεται πλείονος γίνεσθαι γενομένου καὶ πνευματωθέντος ἰσχυρότερον, καὶ ῥήξαντος τὸ νέφος, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ὑποχωρεῖν εἰς τὰ ἑξῆς, τῷ πίλησιν γίνεσθαι. τὸ μὲν πολὺ, πρὸς ὄρος τι ὑψηλὸν, ἐν ᾧ μάλιστα κεραυνοὶ πίπτουσιν ἀεὶ πρὸς ἄλληλα. καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους πλείονας ἐνδέχεται κεραυνοὺς ἀποτελεῖσθαι· μόνον ὁ μῦθος ἀπέστω. ἀπέσται δὲ, ἐάν τις καλῶς τοῖς φαινομένοις ἀκολουθῶν, περὶ τῶν ἀφανῶν σημειῶται. πρηστῆρας ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ θέσιν νέφους εἰς τοὺς κάτω τόπους, ἀλλοίως ὑπὸ πνεύματος ἀθρόου ὠσθέντος, καὶ διὰ τοῦ πνεύματος πολλοῦ φερομένου, ἅμα καὶ τὸ νέφος εἰς τὸ πλησίον ὠθοῦντος τοῦ ἐκτὸς πνεύματος· καὶ κατὰ περίστασιν δὲ πνεύματος εἰς κύκλον ἀέρος τινὸς ἐπισυνωθουμένου ἄνωθεν, καὶ ῥήξεως πολλῆς πνευμάτων γενομένης, καὶ οὐ δυναμένης εἰς τὰ πλάγια διαῤῥυῆναι διὰ τὴν πέριξ τοῦ ἀέρος πίλησιν. καὶ ἕως μὲν γῆς τοῦ πρηστῆρος καθιεμένου, στρόβιλοι γίνονται, ὡς ἂν καὶ ἡ ἀπογέννησις κατὰ τὴν κίνησιν τοῦ πνεύματος γίνηται· ἕως δὲ θαλάττης δῖνοι ἀποτελοῦνται. σεισμοὺς ἐνδέχεται γίνεσθαι, κατὰ πνεύματος ἐν τῇ γῇ ἀπόληψιν, καὶ παρὰ μικροὺς ὄγκους αὐτῆς παράθεσιν, καὶ συνεχῆ κίνησιν, ὅταν κραδασμὸν τῇ γῇ παρασκευάζῃ, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἢ ἔξωθεν ἐμπεριλαμβάνῃ ἐκ τοῦ πίπτειν εἰς

A Etiam ardoris interceptione ab aſtris diſſeminati, deinde nubium ventorumque motu concitati, perque nubes excidentis: vel ex ſubtiliſſimi nubium luminis ſtillicidiis: vel quod ab igne nubes cogantur; tonitruaque & hujus ipſius motu efficiantur, & vento vapore ideo ignem concipiente, quod & incitate feratur, & vehementius contorqueatur. Etiam diſruptis è nubibus ventorum vi, atomi ignis efficientes excidere poſſunt, fulgoris ſpeciem præ ſe ferentes. B multiſque aliis modis facile erit, quid apparentibus rebus conſequens ſit, videre, & quod eorum ſimilem quoque vim habeat, perſpicere. Fulgur vero tonitrum antecedit, & quia nubes tali quodam in ſtatu ſunt, & quia ſimul ac ventus inciderit, fulguris efficiens figurarum vis extruditur; poſterius autem ventus ſeipſum contorquens, ſonitum illum efficit; & quia utriſque ſimul evenientibus, majore quadam fulgur, ut à nobis cernatur, utitur cele- C ritate, tonitrumque poſterius eſt: quemadmodum in aliquibus cernimus, quæ ex intervallo à nobis ſpectantur, & plagarum quarundam ſonitum reddunt. Fulmina fieri poſſunt, & quamplurimorum ventorum collectione & incenſione, vehementique exuſtione, & quia diſrupta quædam pars majore vi inferiora in loca exciderit, quæ quidem ideo diſrumpatur, quod propter nubium concretionem, denſiora quæ deinceps loca ſunt, exſiſtunt. Poteſt etiam, D ut tonitruum hujus ipſius ignis amplificati, vehementiuſque inflati caſu fieri, ideoque nubem diſrumpentis, quoniam ad ea, quæ deinceps loca ſunt, propterea erumpere non poſſit, quod concretio plerumque apud celſum aliquem montem exſiſtat, in quem maxime fulmina mutuo cadunt. Poſſunt etiam aliis multis modis effici fulmina: tantum fabulæ abſint. Aberunt autem, ſiquis pulchre ex apparentium conſequentia, occulta animadverterit. Pre- E ſteres fieri poſſunt, & ſitu nubis inferioribus in locis, quæ vehementiori vento varie impellatur; & vento, qui multus feratur, ſimulque nubem externo vento ad proxima compellente. Etiam vento in orbem contorto, aeris ſuperiori ex loco aliqua parte ſimul compulſa. Multa quoque vaporum fluxione, qui propter circumſtantis concretionem aeris oblique effluere non poſſint. Et preſtere quidem ad terram uſque deſcendente turbines fiunt, ut ipſa effectio con- F ſentanea ventorum motui ſit: ad mare vero ſi pervenerit, gurgites. Terræ motus, vento in terra incluſo, fieri poſſunt, & minutorum corpuſculorum illius appoſitione, continuatoque motu, cum terræ conquaſſationem afferat. quæ quidem terra ventum iſtum, qui in pa-

vimenta incidat, aut extrinſecus hauſerit, aut ex ventis incluſum aerem antris quibuſdam acceperit. Hac autem ipſa motus diſtributione, ex multorum ruina pavimentorum, & rurſus altera ex parte redditione, cum denſiores res in terræ ſoliditates ventus inciderit, terræ motus fieri poſſunt; aliiſque modis compluribus hæ terræ conquaſſationes poſſunt exſiſtere. Ventos vero & tempeſtatum ſemper diverſitate quadam excitari contingit, vel ſenſim irrepente, & aquarum multarum collectione. Reliqui autem venti, paucis in cavernas multas incidentibus, horum diſtributione facta, excitantur. Grando fit, & vehementiori ex concretione circumſtantibus undique anhelitibus quibuſdam, & ex quorundam liquidorum partitione, moderatius liqueſcentium, ex qua ſimul & diſrumpantur & compellantur, ut quæ tota ſimul conglaciarint, partibus pluribus contineantur. Nec vero orbis ipſe effici non poteſt, cum undique ſumma liqueſcant, & in concretione undique, ut dictum eſt, per partes æquabiliter conſiſtant, ſive illa liquida quædam ſint, ſive ventoſa. Nix autem fieri poteſt, & tenui aqua diverſis ex nubibus moderate effuſa, & aptarum nubium compreſſione, & ſeminis reliquiis, quæ quidem poſtea aqua in ipſo motu conglaciet, propter vehementem quandam inferioribus in locis circumfuſam nubium frigiditatem. Etiam æquabili in nubibus concretione, hæc ipſa maturitatem habens è nubibus effuſio extiterit, liquidis inter ſe compreſſis, & ſimul adjacentibus, quæ quaſi compulſionem efficientia grandinem gignunt: quod maxime fit in aere. Attritu quoque nubium, quæ conglaciarint, hæc ipſa nivis congregatio vibratur; aliiſque modis nix gigni poteſt. Ros fit per concurſum inter ſe ex aere illorum, quæ hujuſmodi humiditatis efficientia ſint. Etiam quia vel ab humidioribus locis, vel aquas habentibus feratur maxime ros efficitur, His ipſis deinde unum in locum convenientibus, humiditatemque gignentibus, atque inde inferiora ad loca deſcendentibus; quemadmodum apud nos ſimiliter ſæpe hujuſmodi quædam efficiuntur. Hi vero rores cum ex aeris frigiditate circumſtantis, glacie quadam concreverint, tum cryſtallus efficitur, etiam expreſſione rotundarum ex aere figurarum, ſed & ſcalenorum & oxygoniorumque in aqua exiſtentium compulſu gignitur: atque etiam illorum extrinſecus aggregatione, quæ ſimul compulſa aquæ concretionem attulerint, rotundorum magnitudinem exprimentia. Iris fit, cum aer humeſcens ſolis fulgore adverſo ſplendeſcit; vel ex aeris natura luminis, aeriſque,

A ἐδάφη, ἢ εἰς ἀντροειδεῖς τόπους τῆς γῆς ἐκ πνευμάτων τὸν πεπιλημμένον ἀέρα. κατὰ ταύτην δὲ τὴν διάδοσιν τῆς κινήσεως ἐκ τῶν πτώσεων ἐδαφῶν πολλῶν, καὶ πάλιν ἀνταποδίδωσιν ὅταν πυκνώμασι σφοδροτέροις τῆς γῆς ἀπαντήσῃ, ἐνδέχεται σεισμοὺς ἀποτελεῖσθαι. καὶ κατ᾽ ἄλλους δὲ τρόπους πλείους τὰς κινήσεις ταύτας τῆς γῆς γίνεσθαι. τὰ δὲ πνεύματα συμβαίνει γίνεσθαι κατὰ χρόνον, ἀλλοφυλίας τινὸς ἀεὶ καὶ κατὰ μικρὸν παρεισδυομένης, καὶ καθ᾽ ὕδατος ἀφθόνου συλλογήν. B τὰ δὲ λοιπὰ πνεύματα γίνεται καὶ ὀλίγων πεσόντων εἰς τὰ πολλὰ κοιλώματα, διαδόσεως τούτων γινομένης. χάλαζα συντελεῖται καὶ κατὰ πῆξιν ἰσχυροτέραν· πάντοθεν δὲ πνευματωδῶν περιστάσιν τινῶν καὶ καταμέρισιν, καὶ πῆξιν μετριωτέραν, ὑδατοειδῶν τινῶν ὁμοῦ ῥῆξιν, ἅμα τήν τε σύνωσιν αὐτῶν ποιουμένην καὶ διάρρηξιν πρὸς τὸ κατὰ μέρη συνίστασθαι, πηγνύμενα καὶ κατὰ ἀθρότητα. ἡ δὲ περιφέρεια οὐκ ἀδυνάτως μὲν ἔχει γίνεσθαι, πάντοθεν τῶν ἄκρων C ἀποτηκομένων, καὶ ἐν τῇ συστάσει πάντοθεν, ὡς λέγεται, κατὰ μέρη ὁμαλῶς περιισταμένων, εἴτε ὑδατοειδῶν τινῶν, εἴτε πνευματωδῶν. χιόνα δὲ ἐνδέχεται συντελεῖσθαι καὶ ὕδατος λεπτοῦ ἐκχεομένου ἐκ τῶν νεφῶν διαφόρων συμμετρίως, καὶ θλίψεως ἐπιτηδείων νεφῶν, καὶ ὑπομνήματος σπορᾶς· εἶτα τούτου πῆξιν ἐν τῇ φορᾷ λαμβάνοντος, διά τινα ἰσχυρὰν ἐν τοῖς κατωτέροις τόποις τῶν νεφῶν ψυχρασίας περίστασιν. καὶ κατὰ πῆξιν δ᾽ ἐν τοῖς νέφεσιν ὁμαλὴν ἀ- D ραιότητα ἔχουσα τοιαύτη πρόεσις ἐκ τῶν νεφῶν γίνοιτο ἄν, πρὸς ἄλληλα θλιβομένων ὑδατοειδῶν καὶ συμπαρακειμένων· ἃ οἱονεὶ σύνωσιν ποιούμενα, χάλαζαν ἀποτελεῖ. ὃ μάλιστα γίνεται ἐν τῷ ἀέρι. καὶ κατὰ τρίψιν δὲ νεφῶν πῆξιν εἰληφότων, ἀπόπλασιν ἀναλαμβάνει τὸ τῆς χιόνος τοῦτο ἄθροισμα. καὶ κατ᾽ ἄλλους δὲ τρόπους ἐνδέχεται χιόνα συντελεῖσθαι. δρόσος συντελεῖται καὶ κατὰ σύνοδον πρὸς ἄλληλα ἐκ τοῦ ἀέρος τῶν τοιούτων, ἃ τῆς τοιαύτης ὑγρασίας E ἀποτελεστικὰ γίνεται. καὶ κατὰ φορὰν δέ, ἢ ἀπὸ νοτερῶν τόπων, ἢ ὕδατα κεκτημένων ἐν τοῖς τόποις μάλιστα δρόσος συντελεῖται. εἶτα σύνοδον τούτων εἰς τὸ αὐτὸ λαβόντων καὶ ἀποτέλεσιν ὑγρασίας, καὶ πάλιν φορὰν ἐπὶ τοὺς κάτω τόπους, καθάπερ ὁμοίως καὶ παρ᾽ ἡμῖν ἐπὶ πλεόνων συντελεῖται τοιαῦτά τινα. τῶν δρόσων τούτων πῆξιν τινὰ ποιὰν λαβόντων διὰ περίστασιν τινὰ ἀέρος ψυχροῦ, κρύσταλλος συντελεῖται· καὶ κατ᾽ ἔκθλιψιν μὲν τοῦ περιφεροῦς σχηματισμοῦ ἐκ τοῦ ὕ- F δατος, σύνωσιν δὲ τῶν σκαληνῶν καὶ ὀξυγωνίων τῶν ἐν τῷ ὕδατι ὑπαρχόντων· καὶ κατὰ ἔξωθεν δὲ τῶν τοιούτων πρόσκρισιν· ἃ συνελαθέντα, πῆξιν τῷ ὕδατι παρεσκεύασε, ποσὰ τῶν περιφερῶν ἐκθλίψαντα. ἶρις γίνεται κατὰ πρόσλαμψιν ὑπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς ἀέρα ὑδατοειδῆ, ἢ κατ᾽ ἀέρος φύσιν ἰδίαν τοῦ τε φωτὸς καὶ τοῦ ἀέρος, ἢ τὰ

ἢ τὰ τῶν χρωμάτων τούτου ἰδιώματα ποιῆσαι, εἴτε πάντα, εἴτε μονοειδῶς. ἀφ' οὗ πάλιν ἀπολάμποντος τὰ ὁμοροῦντα τοῦ ἀέρος χρῶσιν ταύτην λήψεται, οἵαν θεωροῦμεν κατὰ πρόσλαμψιν πρὸς τὰ μέρη. τὸ δὲ τῆς περιφερείας τοῦτο φάντασμα γίνεται, διὰ τὸ διάστημα πάντοθεν ἴσον ὑπὸ τῆς ὄψεως θεωρεῖσθαι, ἢ σύνωσιν τοιαύτην λαμβανουσῶν τῶν ἐν τῷ ἀέρι τομῶν, ἢ ἐν τοῖς νέφεσιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀέρος προσφερομένου πρὸς τὴν σελήνην, ἀποφερομένων ἀτόμων, περιφέρειάν τινα καθέσθαι τὴν σύγκρισιν ταύτην. ἅλως κατὰ τὴν σελήνην γίνεται, καὶ κατὰ πάντοθεν ἀέρος προσφερομένου πρὸς τὴν σελήνην, ἢ τὰ ἀπ' αὐτῆς ῥεύματα ἀποφερόμενα ὁμαλῶς ἀναστέλλοντα ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ὅσον κύκλῳ εἰς τὸ νεφοειδὲς τοῦτο καὶ μὴ τὸ παράπαν διακρίνῃ, ἢ καὶ τὸν πέριξ ἀέρα αὐτῆς ἀναστέλλοντος συμμέτρως πάντοθεν, εἰς τὸ περιφερὲς τὸ περὶ αὐτὴν καὶ παχυμερὲς περιστῆσαι. ὃ γίνεται κατὰ μέρη τινὰ, ἤτοι ἔξωθεν βιαζομένου τινὸς ῥεύματος, ἢ τῆς θερμασίας ἐπιτηδείων πόρων ἐπιλαμβανομένης, εἰς τὸ τοῦτο ἀπεργάσασθαι. κομῆται ἀστέρες γίνονται, ἤτοι πυρὸς ἐν τόποις τισὶ διὰ χρόνων τινῶν ἐν τοῖς μετεώροις συντρεφομένου, περιστάσεως γινομένης, ἰδίαν τινὰ κίνησιν διὰ χρόνων τοῦ οὐρανοῦ ἴσχοντος ὑπὲρ ἡμᾶς· ὥστε τὰ τοιαῦτα ἄστρα ἀναφαίνεσθαι, ἢ αὐτὰ ἐν χρόνοις τισὶν ὁρμῆσαι διά τινα περίστασιν, καὶ εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς τόπους ἐλθεῖν καὶ ἐκφανῆ γενέσθαι. τήν τε ἀφάνισιν τούτων γίνεσθαι παρὰ τὰς ἀντικειμένας ταύταις αἰτίας. ὅτι τινὰ ἀναστρέφεται αὐτοῦ. ὃ συμβαίνει, οὐ μόνον τῷ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κόσμου ἑστάναι, περὶ ὃ τὸ λοιπὸν ἀναστρέφεται, (καθάπερ τινές φασιν) ἀλλὰ καὶ τῷ δίνην ἀέρος ἔγκυκλον αὐτῷ περιεστάναι, ἣ κωλυτικὴ γίνεται τοῦ περιπολεῖν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα· ἢ καὶ διὰ τὸ ἑξῆς μὲν αὐτοῖς ὕλην ἐπιτηδείαν μὴ εἶναι. ἐν δὲ τούτῳ τῷ τόπῳ ἐν ᾧ κείμενα θεωρεῖται, καὶ ἄλλους δὲ πλείονας τρόπους τοῦτο δυνατὸν συντελεῖσθαι· ἐάν τις δύνηται τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις συλλογίζεσθαι. τινὰ τῶν ἄστρων πλανᾶσθαι, οὕτω ταῖς κινήσεσι χρώμενα συμβαίνει, τινὰ δὲ μὴ κινεῖσθαι. ἐνδέχεται μὲν καὶ παρὰ τὸ κύκλῳ κινούμενα ἐξ ἀρχῆς οὕτω κατηναγκάσθαι, ὥστε τὰ μὲν κατὰ τὴν αὐτὴν δίνην φέρεσθαι ὁμαλὴν οὖσαν, τὰ δὲ κατὰ τὴν ἅμα τισὶν ἀνωμαλίαις χρωμένην· ἐνδέχεται δὲ καὶ καθ' οὓς τρόπους φέρεται, οὗ μὲν παρεκτάσεις ἀέρος εἶναι ὁμαλὰς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνωθούσας κατὰ τὸ ἑξῆς, ὁμαλῶς τε ἐκκαούσας· οὗ δὲ ἀνωμαλεῖς οὕτως ὥστε τὰς θεωρουμένας παραλλαγὰς συντελεῖσθαι. τὸ δὲ μίαν αἰτίαν τούτων ἀποδιδόναι πλεοναχῶς τῶν φαινομένων ἐκκαλουμένων, μανικὸν καὶ οὐ καθηκόντως πραττόμενον ὑπὸ τῶν τὴν ματαίαν ἀστρολογίαν ἐζηλωκότων,

A propria, quæ iſtorum proprietates colorum, ſive omnes, ſive ex his unam tantummodo ſpeciem exprimit, à qua rurſus effulgente vicina aeris eo modo colorantur, quo luce in partes incidente fieri conſpicimus: Hujus vero rotunda idcirco ſpecies eſt, propterea quod ex intervallo ab oculo pari undique cernitur; vel inciſionibus in aere eo modo in unum compulſis, vel in nubibus ab eodem aere lunæ oblato delabentibus atomis, orbem quaſi quendam hanc concretionem
B reſidere putandum eſt. Area circa lunam fit, aere undique lunæ oblato; aut quæ ab ea fluxiones manant, æquabiliter ſic emittuntur, ut hoc ipſum, quod circa eſt caliginoſum, non omnino tamen ſecernant: aut etiam aere, qui circa illam eſt, æquabiliter undique ſe ita attollente, ut rotundum illud, quod circa ipſam eſt, & craſſius circumfundat. Quod quidem per partes quaſdam fit, ſive quibuſdam extrinſecus fluxionibus cogentibus, ſive caliditate aptis ad hoc cavitatibus excepta, quæ hoc efficere
C poſſit. Cometæ fiunt, ſive quod quibuſdam in locis, quibuſdam temporibus ignis in ſublimi alatur, caſu ita ferente, cœlo proprium quendam motum certis temporibus ſupra nos ſic conficiente, ut ejuſmodi aſtra exoriantur; ſive quod ipſa quibuſdam temporibus caſu quodam moveantur, & ad loca nobis adverſa accedant, manifeſtaque fiant. Eorum occaſum ex cauſis his oppoſitis exſiſtere putandum eſt, quod il-
D lius quædam retroverſantur. Quod contingit, non ſolum quia pars hæc mundi conſiſtit, circa quam reliqua verſatur, quemadmodum quidam aiunt, ſed quod aeris in orbem converſione cœlum cingitur, quæ, ut etiam alia, ne vagari poſſint, impedimento ſit; ſive quod deinceps illis materia minime apta ſit: ſed in eo loco, in quo poſiti, ſpectantur: atque etiam aliis hoc plurimis modis fieri poteſt; ſiquis cum apparentibus conſenſionem rebus intueri poſſit. Ex aſtris quædam inerrare, motum ſic
E conficientia, quædam minime moveri contingit. Poſſunt etiam ab initio in orbem ita moveri coacta fuiſſe, ut aliqua eandem converſionem æquabiliter obtinerent, aliqua quibuſdam motibus inæqualibus uterentur. Poſſunt quoque quibus in locis feruntur, alicubi quidem aerem æquabiliter extenſum habere, qui & eundem in locum ea compellat, & æquabiliter calefaciat: alibi vero inæquabiliter, ſic, ut hæ, quas videmus, mutationum varietates exſiſtere poſſint. Ha-
F rum vero rerum unam tantummodo cauſam reddere, cum ea, quæ apparent, multiplices eſſe cauſas oſtendant; inſani eſt, neque recte ab his fit, qui aſtrologiam inanem adamarunt, quique quarundam cauſas rerum inaniter explicant;

plicant, cum divinam naturam muneribus nequaquam liberent. Quædam aſtra quibuſdam ab aliis relicta ſpectare contingit, tum quia eundem orbem conficientia tardius una circumvolvuntur, tum etiam quia contrario motu moventur ab eadem converſione contrariam in partem tracta, tum etiam quia illorum quædam majora, quædam minora ſpatia conficiunt; cum tamen eadem converſione circumvolvantur. De his autem rebus ſimpliciter dicere eorum officium eſt, qui ad multitudinem portenta loqui volunt. Stellæ, quæ cadentes dicuntur, & viciſſim earum ipſarum attritu, & ejus caſu, ex quo vaporis expiratio reddita fuerit, effici poſſunt, quemadmodum in fulminibus dicebamus. Atomorum etiam ignis efficientium concurſu, cum ad hoc gignendum inter ſe conciliatione junguntur; ejus quoque motu, cujus ex concurſu ab initio impetus factus ſit. Præterea ex vaporum in quibuſdam denſitatibus nebuloſis collectione, qui contorti inflammentur, perque circumſtantia eo erumpant, quo motus impetu feruntur. Atque etiam alii modi, quibus hoc fieri poſſit, inexplicabiles ſunt. Significationes, quæ quibuſdam in animalibus fiunt, caſibus temporum fiunt. nec enim animalia, ut hyems exſiſtat, neceſſitatem quandam inferunt, nec in his divina quædam inſedit natura, quæ horum progreſſiones animalium obſervet, indeque has ſignificationes colligat. Nonne in quodvis quidem animal, quod paulo elegantius fuerit, hujuſmodi acciderit ſtultitia, nedum in id quod perfectam undique beatitudinem poſſideat. Hæc tu omnia Pythocles memoriæ manda. Nam ut plurimum & fabulas devitabis, & ea quæ ſunt ejuſdem generis, ſcilicet perſpicere poteris. Maxime autem teipſum initiorum, & infinitatis, & eorum quæ ſunt his affinia, cognitioni trade: præterea judiciorum & perturbationum, atque ejus, cujus cauſa hæc ratiocinamur. Hęc enim maxime perſpecta ad ſingulorum cognoſcendas cauſas aditum tibi aperient. Qui vero hæc omnino, aut maxime non amplexantur, hi neque hæc ipſa recte perſpexerunt, neque cujus gratia contemplari hæc oporteat, id ſibi compararerint.

Hæc illius de his quæ in ſublimi gignuntur, ſententia eſt. De his vero quæ ad vitam degendam pertinent, & quo pacto quædam vitare nos oporteat, quædam eligere, hoc modo ſcribit. Sed prius, quæ illius, & eorum qui ab eo profecti ſunt, de ſapiente ſententia ſit, explicemus. Detrimenta ex hominibus aut propter odium, aut propter invidiam, aut propter contemptionem exſiſtere aiunt: contra quæ ſapientem ratione ſuperiorem eſſe. Quinetiam, qui ſemel ſapiens extiterit, eum in contrariam affectionem amplius non incidere.

A καὶ εἰς τὸ κενὸν αἰτίας τινῶν ἀποδιδόντων, ὅταν τὴν θείαν φύσιν μηδαμῇ λειτουργιῶν ἀπολύωσι. τινὰ ἄστρα ἀπολειπόμενα τινῶν θεωρεῖσθαι συμβαίνει, καὶ παρὰ τὸ βραδύτερον συμπεριφέρεσθαι τὸν αὐτὸν κύκλον περιιόντα, καὶ παρὰ τὸ τὴν ἐναντίαν κινεῖσθαι, ἀντισπώμενα ὑπὸ τῆς αὐτῆς δίνης, καὶ παρὰ τὸ περιφέρεσθαι, τὰ μὲν διὰ πλείονος τόπου, τὰ δὲ δι' ἐλάττονος τὴν αὐτὴν δίνην περικυκλοῦντα. τὸ ἁπλῶς ἀποφαίνεσθαι περὶ τούτων, καθῆκον ἐστὶ τοῖς τερατεύεσθαί τι
B πρὸς τοὺς πολλοὺς βουλομένοις. οἱ λεγόμενοι ἀστέρες ἐκπίπτειν, καὶ παρὰ μέρος, ἢ παρὰ τρῖψιν ἑαυτῶν δύνανται συντελεῖσθαι, καὶ παρὰ ἔκπτωσιν οὗ ἂν ἡ ἐκπνευμάτωσις γίνεται, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀστραπῶν ἐλέγομεν. καὶ κατὰ σύνοδον δὲ ἀτόμων πυρὸς ἀποτελιστικῶν, συμφιλίας γενομένης εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι, καὶ κατὰ κίνησιν οὗ ἂν ἡ ὁρμὴ κατὰ τὴν σύνοδον ἐξ ἀρχῆς γένηται· καὶ κατὰ πνεύματος δὲ συλλογὴν ἐν πυκνώμασί τισιν ὁ-
C μιχλοειδέσι, καὶ ἐκπύρωσιν τούτων, διὰ τὴν κατάλυσιν· εἶτ' ἐπέκρηξιν τῶν περιεχόντων, καὶ ἐφ' ὃν ἂν τόπον ἡ ὁρμὴ γένηται, τῆς φορᾶς εἰς τοῦτον φερομένης. καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι εἰς τὸ τοῦτο τελέσαι ἀμύθητοι εἰσίν. αἱ δ' ἐπισημασίαι αἱ γινόμεναι ἐπί τισι ζώοις, κατὰ συγκύρημα γίνονται τοῦ καιροῦ. οὐ γὰρ τὰ ζῶα ἀνάγκην τινὰ προσφέρεται τοῦ ἀποτελεσθῆναι χειμῶνα, οὐδὲ κάθηταί τις θεία φύσις παρατηροῦσα τὰς τῶν ζώων τούτων ἐξόδους, κἄπειτα τὰς ἐπισημασίας ταύτας ἀποτελεῖ.
D οὐδὲ γὰρ εἰς τὸ τυχὸν ζῶον κἂν μικρῷ χαριέστερον ᾖ, ἡ τοιαύτη μωρία ἐκπέσῃ, μὴ ὅτι εἰς παντελῆ εὐδαιμονίαν κεκτημένον. ταῦτα δὴ πάντα Πυθόκλεις μνημόνευσον. κατὰ πολύ τε γὰρ τοῦ μύθου ἐκβήσῃ, καὶ τὰ ὁμογενῆ τούτοις συνορᾶν δυνήσῃ. μάλιστα δὲ σεαυτὸν ἀπόδος εἰς τὴν τῶν ἀρχῶν, καὶ ἀπειρίας, καὶ τῶν συγγενῶν τούτοις θεωρίαν· ἔτι τε κριτηρίων καὶ παθῶν, καὶ οὗ ἕνεκεν ταῦτα ἐκλογιζόμεθα. ταῦτα γὰρ μάλιστα συνθεωρούμενα, ῥᾳδίως τὰς περὶ
E τῶν κατὰ μέρος αἰτίας συνορᾶν ποιήσει. οἱ δὲ ταῦτα μὴ καταγαπήσαντες, ἢ μάλιστα, οὔτε αὐτὰ ταῦτα καλῶς συνθεωρήσαιεν, οὔτε οὗ ἕνεκεν δεῖ θεωρεῖν ταῦτα περιεποιήσαντο.

Ταῦτα αὐτῷ καὶ περὶ τῶν μετεώρων δοκεῖ. Περὶ δὲ τῶν βιωτικῶν, καὶ ὅπως χρὴ τὰ μὲν ἡμᾶς ἐκφεύγειν, τὰ δ' αἱρεῖσθαι, οὑτωσὶ γράφει. πρότερον δὲ διέλθωμεν ἅ τε αὐτῷ δοκεῖ περὶ τοῦ σοφοῦ καὶ τοῖς
F ἀπ' αὐτοῦ. Βλάβας ἐξ ἀνθρώπων, ἢ διὰ μῖσος, ἢ διὰ φθόνον, ἢ διὰ καταφρόνησιν γίνεσθαι· ὧν τὸν σοφὸν λογισμῷ περιγίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ τὸν ἅπαξ γενόμενον σοφόν, μηκέτι τὴν ἐναντίαν λαμβάνειν διάθεσιν,

δὲ πλάττειν ἑκόντα· πάθεσι μᾶλλον συσχεθήσεσθαι, οὐκ ἂν ἐμποδίσαι πρὸς τὴν σοφίαν. οὐδὲ μὴν ἐκ πάσης σώματος ἕξεως σοφὸν γενέσθαι ἄν, οὐδ᾽ ἐν παντὶ ἔθει. κἂν στρεβλωθῇ δ᾽ ὁ σοφὸς, εἶναι αὐτὸν εὐδαίμονα· μόνον τε χάριν ἕξειν τὸν σοφὸν, φίλοις καὶ παροῦσι, καὶ ἀποῦσιν ὁμοίως. ὁ δ᾽ οὐχ ὅτε μὴν στρεβλοῦται, ἔνθα καὶ μύξει καὶ οἰμώξει. γυναικί τε οὐ μιγήσεσθαι τὸν σοφὸν ᾗ οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσιν, ὥς φησι Διογένης ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Ἐπικούρου ἠθικῶν δογμάτων. οὔτε κολάσειν οἰκέτας, ἐλεήσειν μέν τοι καὶ συγγνώμην τινὶ ἕξειν τῶν σπουδαίων. ἐρασθήσεσθαι τὸν σοφὸν οὐ δοκεῖ αὐτοῖς, οὐδὲ ταφῆς φροντιεῖν· οὐδὲ θεόπεμπτον εἶναι τὸν ἔρωτα, ὡς Διογένης ἐν τῷ ιβ´ φησίν. οὐδὲ ῥητορεύσειν καλῶς. συνουσίη δὲ (φασὶν) ὤνησε μὲν οὐδέποτε, ἀγαπητὸν δὲ εἰ μὴ καὶ ἔβλαψεν. καὶ μὴν καὶ γαμήσειν καὶ τεκνοποιήσειν τὸν σοφὸν, ὡς Ἐπίκουρος ἐν ταῖς διαπορίαις, καὶ ἐν ταῖς περὶ φύσεως. κατὰ περίστασιν δέ ποτε βίου, γαμήσειν καὶ διατραπήσεσθαί τινας. οὐδὲ μὴν ληρήσειν ἐν μέθῃ φησὶν ὁ Ἐπίκουρος ἐν τῷ συμποσίῳ· οὐδὲ πολιτεύσεσθαι, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ περὶ βίων, οὐδὲ τυραννεύσειν· οὐδὲ κυνιεῖν. ὡς ἐν τῇ δευτέρᾳ περὶ βίων· οὐδὲ πτωχεύσειν· ἀλλὰ καὶ πηρωθεὶς τὰς ὄψεις, μετέξειν αὐτὸν τοῦ βίου, ὡς ἐν τῇ αὐτῇ φησί· καὶ λυπηθήσεσθαι δὲ τὸν σοφὸν, ὡς ὁ Διογένης ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἐπιλέκτων, καὶ δικάσεσθαι, καὶ συγγράμματα καταλείψειν, οὐ πανηγυριεῖν δέ· κτήσεως προνοήσεσθαι, καὶ τοῦ μέλλοντος· φιλαγρήσειν, τύχῃ τε ἀντιτάξεσθαι, φίλον τε οὐδένα κτήσεσθαι. εὐδοξίας ἐπὶ τοσοῦτον προνοήσεσθαι ἐφ᾽ ὅσον μὴ καταφρονήσεσθαι· μᾶλλόν τε εὐφρανθήσεσθαι τῶν ἄλλων ἐν ταῖς θεωρίαις. ἁμαρτήματα, ἄνισα εἶναι· καὶ τὴν ὑγείαν τισὶ μὲν, ἀγαθὸν, τισὶ δὲ, ἀδιάφορον. τὴν δὲ ἀνδρείαν φύσει μὴ γίνεσθαι, λογισμῷ δὲ τοῦ συμφέροντος· καὶ τὴν φιλίαν διὰ τὰς χρείας. δεῖν μέν τοι προκατάρχεσθαι (καὶ γὰρ τὴν γῆν σπείρομεν) συνίστασθαι δὲ αὐτὴν κατὰ κοινωνίαν ἐν ταῖς ἡδοναῖς· τὴν εὐδαιμονίαν διχῆ νοεῖσθαι, τήν τε ἀκροτάτην, οἷα ἐστὶ περὶ τὸν θεὸν, ἐπίτασιν οὐκ ἔχουσαν· καὶ τὴν προσθήκην καὶ ἀφαίρεσιν ἡδονῶν, εἰκόνας τε ἀναθήσειν εἰ ἔχοι, ἀδιαφόρως ἂν σχοίης. μόνον τε τὸν σοφὸν ὀρθῶς ἂν περί τε μουσικῆς καὶ ποιητικῆς διαλέξεσθαι. ποιήματά τε ἐνεργεῖν, οὐκ ἂν ποιῆσαι· οὐκ εἶναί τε ἑτέρου ἕτερον σοφώτερον. χρηματίσεσθαί τε, ἀλλ᾽ ἀπὸ μόνης σοφίας ἀπορήσαντα. καὶ μόναρχον ἐν καιρῷ θεραπεύσειν, καὶ ἐπιχαρείσεσθαι τινὶ ἐπὶ τῷ διορθώματι, καὶ σχολὴν κατασκευάσειν. ἀλλ᾽ οὐχ ὥστε ὀχλαγωγῆσαι· καὶ ἀναγνώσεσθαι ἐν πλήθει, ἀλλ᾽ οὐχ

A Nec vero eum ſponte fingere perturbationibus majoribus opprimi: id vero ſapientiam minime impedire poſſe. Non tamen ex omni corporis habitu, neque in omni more ſapientem fieri poſſe. Etiamſi torqueatur ſapiens, fore tamen ipſum beatum. Solum ſapientem amicis & præſentibus, & abſentibus, æque gratiam habiturum. Is tamen non tum, cum torquetur, illico & lugebit, & ingemiſcet: cumque ea muliere ſapientem minime rem habiturum, qua cum leges vetant, quemadmodum Diogenes in epitome moralium E- B picuri dogmatum tradit. nec vero in ſervos animadverſurum; miſericordiam tamen, & veniam bonorum cuidam tributurum. Sapientem non videtur ipſis eſſe amaturum, ne de ſepultura quidem cogitaturum. Amorem à Deo immiſſum non eſſe, quemadmodum Diogenes ait. ac ne pulchre quidem oraturum. Concubitus autem, aiunt, nunquam ille quidem profuit; ſed optabile eſt, niſi obfuerit. Atqui & uxorem ducturum, & filios ſapientem procreaturum, quemadmodum Epicurus in quæ- C ſtionibus, & in libris de natura tradit. Pro vitæ vero conditionibus aliquando ſapientem uxorem ducturum, & quoſdam aſpernaturum. Nec vero in ebrietate animadverſurum Epicurus in Sympoſio ait. neque rempub. geſturum, ut in primo de vitis; neque tyrannidem occupaturum; neque Cynicorum rationem ſequuturum, ut in ſecundo de vitis: neque in mendicitate futurum. quinetiam oculis orbatum, vitæ tamen participem futurum, ut in eo- D dem ait. Etiam dolore affectum iri ſapientem, quemadmodum Diogenes in V. ſelectorum tradit; judicio quoque diſceptaturum, & ſcriptorum monumenta relicturum; non tamen in eo mercatu, qui habetur totius Græciæ celebritate, verba facturum; facultatibus proviſurum, & his, quæ futura ſunt; rus amaturum; fortunæ adverſaturum; nullum ſibi amicum paraturum; bonæ famæ hactenus proviſurum, ut nequaquam deſpiciatur; ex con- E templatione majorem cæteris voluptatem capturum. peccata eſſe inæqualia; & ſanitatem aliquibus quidem bonum, aliquibus vero indifferens eſſe. Fortitudinem non illam quidem ex natura, ſed ex utilitatis ratione profectam. Amicitiam utilitatum cauſa conciliatam, principem locum obtinere oportere (nam & in terra ſerimus) eam vero voluptatum communione conciliari. Fœlicitatem duplicem intelligi: nam & ſummam, qualis in Deo eſt, cui acceſſio nulla fieri poteſt, & eam quæ ex adjectione detractioneque voluptatum fit, in- F telligimus. Imagines poſiturum, ſi neutram in partem movebitur: ſolumque ſapientem de muſica & poetica diſputaturum, poemata acturum, non facturum. alterum altero ſapientiorem non eſſe. eundem inopia laborantem quæſtum, ſed ex ſola ſapientia, facturum. Regi in tempore obſequuturum. cuidam propter correctionem gratificaturum. ſcholas habiturum, non tamen ſic, ut multitudinis dux futurus ſit; Invitum apud multitudinem

dinem recitaturum. decreta certa habiturum, non autem dubitaturum. in ſomno ſimilem futurum, & pro amico aliquando moriturum. Hæc illis videntur. Sed veniendum eſt ad epiſtolam.

EPICURUS MENOECEO gaudere.

Neque juvenis quiſquam philoſophari cunctetur, neque ſenex philoſophando defatigetur. Nam neque præmatura, neque intempeſtiva cuiquam eſt ad animi ſanitatem contentio. qui vero aut nondum philoſophandi tempus eſſe, aut præteriiſſe tempus dicit, is ei ſimilis eſt, qui felicitatis aut non adeſſe tempus ait, aut nondum adeſſe. Itaque & juveni & ſeni philoſophandum eſt; huic quidem, ut bonis ſeneſcens, præteritorum gratia adoleſcat; illi vero, ut juvenis, futurorum ſecuritate ſimul etiam ſenex ſit. Sunt igitur quæ felicitatis efficientia ſunt, meditanda: quando ea præſente omnia habemus, abſente autem, ut eam adipiſcamur, omnia facimus. Quæ vero aſſidue te monui, hæc & age, & meditare, hæc ipſa beate vivendi elementa eſſe exiſtimans. Ac primum quidem Deum animal immortale beatumque exiſtimato, quemadmodum communi Dei notione definitum eſt; nihilque ei, quod aut ab immortalitate alienum, aut ad beatitudinem parum accommodatum ſit, adjungito. Omnia vero quæ illius immortalitati conjunctam beatitudinem ſervare poſſunt, in eo opinare. Etenim dii quidem ſunt; Eſt enim illorum cognitio perſpicua: quales autem eos multi exiſtimant, non ſunt. non enim eos tales tuentur, quales exiſtimant. Nec vero ille impius eſt, qui multitudinis deos tollit, ſed qui multitudinis opiniones diis accommodat. Nec enim anticipationibus, ſed ſuſpicionibus falſis multorum de diis enuntiationes continentur. Hinc maximorum detrimentorum atque utilitatum cauſæ ab improbis in deos conferuntur. propriis enim ſemper accommodati virtutibus, ſimiles ſibi deos recipiunt, quæ talia non ſunt, omnia aliena exiſtimantes. Illud quoque aſſueſce, ut exiſtimes, nihil ad nos mortem pertinere; quoniam omne bonum malumque in ſenſu verſatur: eſt autem mors privatio ſenſus. Itaque recta ea cognitio, qua mortem nihil ad nos pertinere intelligimus, vitæ mortalitatem jucundam reddit, non infinitum illa quidem tempus adjiciens, ſed immortalitatis deſiderium adimens. Nihil enim ei grave in vita eſt, qui nihil eſſe in non vivendo grave vere perceperit. Ergo vanus eſt, qui ſe non ideo timere mortem dicit, quod dolorem allatura ſit præſens, ſed quod futura dolorem afferat: quo enim præſenti non affligamur, id expectatum inaniter angit. Malorum ergo mors omnium maxime horribile, nihil ad nos pertinet; quoniam dum nos fuerimus, mors non eſt; cum mors adfuerit, nos non

A ἕξοντα· δογματιεῖν τε, καὶ οὐκ ἀπορήσειν· καὶ καθ' ὕπνους ὅμοιον ἔσεσθαι, καὶ ὑπὲρ φίλου ποτὲ τεθνήξεσθαι. ταῦτα δοκεῖ αὐτοῖς. μετιτέον δὲ ἐπὶ τὴν ἐπιστολήν.

ἘΠΙΚΟΥΡΟΣ ΜΕΝΟΙΚΕΙ͂ χαίρειν.

Μήτε νέος τις ὢν μελλέτω φιλοσοφεῖν· μήτε γέρων ὑπάρχων κοπιάτω φιλοσοφῶν. οὔτε γὰρ ἄωρος
B οὐδείς ἐστιν, οὔτε πάρωρος πρὸς τὸ κατὰ ψυχὴν ὑγιαῖνον. ὁ δὲ λέγων ἢ μήπω τοῦ φιλοσοφεῖν ὑπάρχειν ὥραν, ἢ παρεληλυθέναι τὴν ὥραν, ὅμοιός ἐστι τῷ λέγοντι, πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μὴ παρεῖναι τὴν ὥραν, ἢ μηκέτι εἶναι. ὥστε φιλοσοφητέον καὶ νέῳ καὶ γέροντι τῷ μὲν, ὅπως γηράσκων νεάζῃ τοῖς ἀγαθοῖς διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων· τῷ δὲ, ὅπως νέος ἅμα καὶ παλαιὸς ᾖ διὰ τὴν ἀφοβίαν τῶν μελλόντων. μελετᾷν οὖν χρὴ τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν, εἴπερ
C παρούσης μὲν αὐτῆς, πάντα ἔχομεν· ἀπούσης δὲ, πάντα πράττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν· ἃ δέ σοι συνεχῶς παρήγγελον, ταῦτα καὶ πρᾶττε καὶ μελέτα, στοιχεῖα τοῦ καλῶς ζῆν ταῦτ' εἶναι διαλαμβάνων· πρῶτον μὲν, τὸν θεὸν, ζῶον ἄφθαρτον καὶ μακάριον νομίζων, ὡς ἡ κοινὴ τοῦ θεοῦ νόησις ὑπεγράφη· μηθὲν μήτε τῆς ἀφθαρσίας ἀλλότριον, μήτε τῆς μακαριότητος ἀνοίκειον αὐτῷ προσάπτε· πᾶν δὲ τὸ φυλάττειν αὐτοῦ δυνάμενον τὴν μετὰ ἀφθαρσίας μακαριότητα, περὶ αὐτὸν δόξαζε· θεοὶ μὲν γάρ εἰσιν. ἐναργὴς μὲν γάρ ἐστιν αὐτῶν ἡ γνῶσις. οἵους δ'
D αὐτοὺς πολλοὶ νομίζουσιν, οὐκ εἰσίν· οὐ γὰρ φυλάττουσιν αὐτοὺς οἵους νομίζουσιν. ἀσεβὴς δὲ οὐχ ὁ τοὺς τῶν πολλῶν θεοὺς ἀναιρῶν, ἀλλ' ὁ τὰς τῶν πολλῶν δόξας θεοῖς προσάπτων. οὐ γὰρ προλήψεις εἰσὶν, ἀλλ' ὑπολήψεις ψευδεῖς αἱ τῶν πολλῶν ὑπὲρ θεῶν ἀποφάσεις· ἔνθεν αἱ μέγισται βλάβαι, αἴτιαι τοῖς κακοῖς ἐκ θεῶν ἐπάγονται καὶ ὠφέλειαι. ταῖς γὰρ ἰδίαις οἰκειούμενοι διὰ παντὸς ἀρεταῖς τοὺς ὁμοίους ἀποδέχονται, πᾶν τὸ μὴ τοιοῦτον ὡς ἀλλότριον νομίζοντες. συνέθιζε δὲ ἐν τῷ νομίζειν μηδὲν πρὸς ἡμᾶς εἶναι τὸν θά-
E νατον. ἐπεὶ πᾶν ἀγαθὸν καὶ κακὸν ἐν αἰσθήσει· στέρησις δέ ἐστιν αἰσθήσεως ὁ θάνατος. ὅθεν γνῶσις ὀρθὴ τοῦ μηθὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς τὸν θάνατον, ἀπολαυστὸν ποιεῖ τὸ τῆς ζωῆς θνητὸν· οὐκ ἄπειρον προστιθεῖσα χρόνον, ἀλλὰ τὸν τῆς ἀθανασίας ἀφελομένη πόθον. οὐθὲν γάρ ἐστιν ἐν τῷ ζῆν δεινὸν, τῷ κατειληφότι γνησίως τὸ μηδὲν ὑπάρχειν ἐν τῷ μὴ ζῆν δεινόν. ὥστε μάταιος ὁ λέγων δεδιέναι τὸν θάνατον, οὐχ ὅτι λυπήσει παρὼν, ἀλλ' ὅτι λυπεῖ μέλλων. ὁ γὰρ
F παρὸν, οὐκ ἐνοχλεῖ, προσδοκώμενον κενῶς λυπεῖ τὸ φρικωδέστατον οὖν τῶν κακῶν ὁ θάνατος, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· ἐπειδήπερ ὅταν μὲν ἡμεῖς ὦμεν, ὁ θάνατος οὐ πάρεστιν· ὅταν δὲ ὁ θάνατος παρῇ, τότε ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν·

ἐσμέν. οὔτε οὖν πρὸς τοὺς ζῶντας ἐστὶν, οὔτε πρὸς τοὺς τετελευτηκότας· ἐπειδήπερ περὶ οὓς μὲν, οὐκ ἔστιν· οἱ δ᾽, οὐκέτι εἰσίν. ἀλλ᾽ οἱ πολλοὶ τὸν θάνατον, ὁτὲ μὲν ὡς μέγιστον τῶν κακῶν φεύγουσιν· ὁτὲ δὲ, ὡς ἀνάπαυσιν τῶν ἐν τῷ ζῆν· οὔτε φοβεῖται τὸ μὴ ζῆν· οὔτε γὰρ αὐτῷ προσίσταται τὸ ζῆν. οὔτε δοξάζεται κακὸν εἶναι τὸ μὴ ζῆν. ὥσπερ δὲ τὸ σιτίον οὐ τὸ πλεῖον πάντως, ἀλλὰ τὸ ἥδιστον αἱρεῖται, οὕτω καὶ χρόνον οὐ τὸν μήκιστον, ἀλλὰ τὸν ἥδιστον καρπίζεται. ὁ δὲ παραγγέλλων τὸν μὲν νέον καλῶς ζῆν, τὸν δὲ γέροντα καλῶς καταστρέφειν, εὐήθης ἐστὶν, οὐ μόνον διὰ τὸ τῆς ζωῆς ἀσπαστὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τὴν αὐτὴν εἶναι μελέτην τοῦ καλῶς ζῆν καὶ τοῦ καλῶς ἀποθνήσκειν. πολὺ δὲ χεῖρον καὶ ὁ λέγων,

Καλὸν μὲν μὴ φῦναι,

Φύντα δ᾽ ὅπως ὤκιστα πύλας ἀΐδαο περῆσαι.

εἰ μὲν γὰρ πεποιθὼς τοῦτό φησι, πῶς οὐκ ἀπέρχεται ἐκ τοῦ ζῆν; ἐν ἑτοίμῳ γὰρ αὐτῷ τοῦτ᾽ ἔστιν, εἴπερ ἦν βεβουλευμένον αὐτῷ βεβαίως· εἰ δὲ μωκώμενος, μάταιος ἐν τοῖς οὐκ ἐπιδεχομένοις. μνημονευτέον δὲ ὡς τὸ μέλλον, οὔτε πάντως οὐχ ἡμέτερον, ἵνα μήτε πάντως προσμένωμεν ὡς ἐσόμενον, μήτε ἀπελπίζωμεν ὡς πάντως οὐκ ἐσόμενον. ἀναλογιστέον δὲ ὡς τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μέν εἰσι φυσικαὶ, αἱ δὲ κεναί. καὶ τῶν φυσικῶν αἱ μὲν ἀναγκαῖαι, αἱ δὲ φυσικαὶ μόνον. τῶν δὲ ἀναγκαίων, αἱ μὲν πρὸς εὐδαιμονίαν εἰσὶν ἀναγκαῖαι, αἱ δὲ, πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἀοχλησίαν· αἱ δὲ, πρὸς αὐτὸ τὸ ζῆν. τούτων γὰρ ἀπλανὴς θεωρία πᾶσαν αἵρεσιν καὶ φυγὴν ἐπαναγαγεῖν οἶδεν ἐπὶ τὴν τοῦ σώματος ὑγείαν, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀταραξίαν. ἐπεὶ τοῦτο τοῦ μακαρίως ζῆν ἐστὶ τέλος. τούτου γὰρ χάριν ἅπαντα πράττομεν ὅπως μήτε ἀλγῶμεν, μήτε ταρβῶμεν· ὅταν δὲ ἅπαξ τοῦτο περὶ ἡμᾶς γένηται, λύεται πᾶς ὁ τῆς ψυχῆς χειμὼν, οὐκ ἔχοντος τοῦ ζώου βαδίζειν ὡς πρὸς ἐνδέον τι, καὶ ζητεῖν ἕτερον ᾧ τὸ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀγαθὸν συμπληρωθήσεται. τότε γὰρ ἡδονῆς χρείαν ἔχομεν, ὅταν ἐκ τοῦ μὴ παρεῖναι τὴν ἡδονὴν ἀλγῶμεν. οὐκέτι τῆς ἡδονῆς δεόμεθα. καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἡδονὴν ἀρχὴν καὶ τέλος λέγομεν εἶναι τοῦ μακαρίως ζῆν. ταύτην γὰρ ἀγαθὸν πρῶτον καὶ συγγενικὸν ἔγνωμεν, καὶ ἀπὸ ταύτης καταρχόμεθα πάσης αἱρέσεως καὶ φυγῆς, καὶ ἐπὶ ταύτην καταντῶμεν, ὡς κανόνι τῷ πάθει πᾶν ἀγαθὸν κρίνοντες. καὶ ἐπεὶ πρῶτον ἀγαθὸν τοῦτο καὶ σύμφυτον, διὰ τοῦτο καὶ οὐ πᾶσαν ἡδονὴν αἱρούμεθα· ἀλλ᾽ ἔστιν ὅτε πολλὰς ἡδονὰς ὑπερβαίνομεν, ὅταν πλεῖον ἡμῖν τὸ δυσχερὲς ἐκ τούτων ἕπηται· καὶ πολλὰς ἀλγηδόνας ἡδονῶν κρείττους νομίζομεν, ἐπειδὰν μείζων ἡμῖν ἡδονὴ παρακολουθῇ, πολὺν χρόνον ὑπομείνασι τὰς ἀλγηδόνας. πᾶσα οὖν ἡδονὴ διὰ τὸ φύσιν ἔχειν οἰκείαν,

A ſumus. Nihil ergo neque ad vivos, neque ad mortuos pertinet; quia illos quidem non attingit; hi vero amplius non ſunt. Verum multi mortem interdum ut maximum malorum fugiunt, aliquando ut eorum quæ in vita inſunt, requietem quærunt. Nec vero aut idipſum timetur, non vivere; non enim ipſi adjunctum eſt, vivere; aut malum quodpiam eſſe exiſtimatur, non vivere. Sed ut cibus non ille quidem omnino copioſior ſed ſuaviſſimus eligitur, ſic quoque temporis non longiſſimi B ſed ſuaviſſimi fructus percipitur. Qui vero juvenem quidem ad honeſte vivendum, ſenem vero ad honeſte moriendum hortatur, is fatuus eſt, non ſolum propterea quod vita optabilis per ſe ipſa eſt, ſed etiam quia honeſte vivendi eadem meditatio ſit, quæ honeſte moriendi. Multo vero & ille ſtultior, qui ait,

Egregium quidem non naſci,
Natum vero quam celerrime Orci ad januas pervenire.

Nam ſi quod perſuaſum habet, id ait, C quomodo non è vita diſcedit? Hoc enim ei in promptu eſt, ſiquidem ei firmiter ſtatutum eſt: ſi vero ludens, vanus eſt in his quæ vanitatem non requirunt. Illud autem meminiſſe oportet, conſequentia neque omnino non eſſe in poteſtate noſtra; ut neque omnino futura expectemus, neque omnino, tanquam non futura, deſperemus. Ratiocinandum etiam illud eſt, cupiditatum alias quidem eſſe neceſſarias, alias vero inanes; ex naturalibus quaſdam D neceſſarias, quaſdam ſolum naturales; naturalium alias eſſe ad felicitatem neceſſarias, alias ad corporis perturbationum vacuitatem, alias ad vitam ipſam. Horum enim ſine errore contemplatio omnem expetitionis fugæque rationem ad ſanitatem corporis, & ad perturbationum vacuitatem novit revocare. quoniam is beate vivendi finis eſt. hujus enim cauſa omnia agimus, ut nec doleamus, nec perturbemur. Hoc autem ubi ſemel adepti fuerimus, omnis animi tempeſtas ſedatur, cum animal ipſum jam non poſſit aliquo tanquam ad id quod E indigeat, contendere, aliudq; quærere, quo animi corporiſque bonum expleatur. Tunc enim voluptate opus habemus, cum ex eo, quia non adſit voluptas, dolemus; non amplius voluptate indigemus. Atque ob eam cauſam voluptatem initium & finem beatè vivendi eſſe dicimus. Hanc enim primum bonum & affine cognovimus, & ab hac omnis expetitionis & fugæ initium ducimus, & ad hanc delabimur, omne bonum perturbatione, tanquam regula, judicantes. Et quoniam primum hoc atque innatum F bonum eſt, ob eam quoque cauſam non omnem expetimus voluptatem: ſed interdum multas voluptates prætermittimus, cum ex his doloris plus conſequitur: multoſque dolores voluptatibus potiores arbitramur; quando nos ideo quod multo tempore dolores pertulimus, major quædam voluptas conſequuta fuerit. Omnis ergo voluptas, quia naturæ eſt accommodata,

bonum

bonum eſt, non tamen omnis expetenda: quemadmodum & dolor omnis malum, non tamen omnis ſemper eam naturam habet, ut fugiendus ſit. Hæc tamen omnia comparatione, & utilium atque inutilium conſideratione, judicare decet. Etenim bono quibuſdam temporibus tanquam malo, viciſſimque malo tanquam bono utimur; & quidem ſeipſo contentum eſſe, id magnum bonum arbitramur, non ut omnino paucis utamur, ſed ut, niſi multa habeamus, paucis utamur: vere perſuaſum habentes, eos quam jucundiſſime deliciis perfrui, qui his ipſis minime indigent: atque omne quod naturale eſt, parabile eſſe; inane vero quod ſit, difficilius comparari: tenuioremque victum æqualem ſumptuoſis epulis voluptatem afferre, cum omnis ex fame dolor ademptus fuerit: atque etiam ex cibario, pane, & aqua ſumma jucunditas percipitur, ſi quis ea, indigens, guſtaverit. Itaque tenui neque ſumptuoſo victu aſſueſcere, & ſanitatis eſt efficiens, & ad neceſſarios vitæ uſus hominem reddit impigrum: & nos magnificas ad epulas ex intervallo accedentes melius afficit, atque adverſus fortunam minime timidos reddit. Ergo voluptatem finem eſſe dicimus, non aſotorum; neque in fruendo poſitas voluptates dicimus, ut quidam ignorantes, neque aſſentientes, aut non recte intelligentes exiſtimant; ſed ut neque corpore doleamus, neque animo perturbemur. Non enim potus & nocturnæ ludorum continentes commeſſationes, non concubitus cum pueris & mulieribus, non piſcium, ac reliquarum rerum, quæ epulæ ferunt ſumptuoſæ, guſtatus, jucundam vitam efficiunt, ſed ſobria ratiocinario, quæ & omnis expetitionis & fugæ cauſas exquirit, & opinationes expellit, ex quibus quamplurimis animus afficitur perturbationibus. Horum vero omnium initium, idemque maximum bonum prudentia eſt. Quocirca & philoſophiæ præſtat prudentia, ex qua una reliquæ omnes natæ ſunt virtutes, quibus docemur, non poſſe nos jucunde vivere, niſi prudenter & honeſte; nec rurſus juſte, niſi jucunde vivamus. Sunt enim jucundæ vitæ virtutes innatæ, neque ab his jucunda vita ſeparari poteſt. quem enim tu præſtantiorem illo exiſtimas, qui & de diis pie ſentiat, & nunquam mortem metuat, & naturæ finem ratione habeat ſubductum, & omnium quidem bonorum extremum facile expleri pararique poſſe percipiat, malorum vero prout vel tempora, vel dolores breves habet, quique illam nunciet, quæ à quibuſdam domina omnium inducitur, partim quidem ex fortuna, partim ex nobiſipſis pendere; quoniam neceſſitatem quidem legibus ſolutam, fortunam vero inconſtantem cernat? Quod autem in nobis eſt id nullius paret dominationi, quod ipſum reprehenſio, & contrarium, ut conſequatur, natura comparatum eſt. Etenim de diis potius fuit fabulam ſequi, quam naturalium rerum fato ſervire.

A ἀγαθὸν οὐ πᾶσα μέν τοι αἱρετή· καθάπερ καὶ ἀλγηδὼν πᾶσα, κακόν, οὐ πᾶσα δὲ ἀεὶ φευκτὴ πεφυκυῖα. τῇ μέν τοι συμμετρήσει, καὶ συμφερόντων καὶ ἀσυμφόρων βλέψει ταῦτα πάντα κρίνειν καθήκει. χρώμεθα γὰρ τῷ μὲν ἀγαθῷ, κατά τινας χρόνους, ὡς κακῷ· τῷ δὲ κακῷ, τὸ ἔμπαλιν, ὡς ἀγαθῷ. καὶ τὴν αὐτάρκειαν δὲ ἀγαθὸν μέγα νομίζομεν, οὐχ ἵνα πάντως τοῖς ὀλίγοις χρώμεθα· ἀλλ᾽ ὅπως, ἐὰν μὴ ἔχωμεν τὰ πολλά, τοῖς ὀλίγοις B χρώμεθα, πεπεισμένοι γνησίως ὅτι ἥδιστα πολυτελείας ἀπολαύουσιν οἱ ἥκιστα ταύτης δεόμενοι. καὶ ὅτι τὸ μὲν φυσικὸν πᾶν, εὐπόριστόν ἐστι· τὸ δὲ κενόν, δυσπόριστον. οἵ τε λιτοὶ χυλοὶ ἴσην πολυτελεῖ διαίτῃ τὴν ἡδονὴν ἐπιφέρουσιν, ὅταν ἅπαν τὸ ἀλγοῦν κατ᾽ ἔνδειαν ἐξαιρεθῇ· καὶ μᾶζα καὶ ὕδωρ τὴν ἀκροτάτην ἀποδίδωσιν ἡδονήν, ἐπειδὰν ἐνδέων τις αὐτὰ προσενέγκηται. τὸ συνεθίζειν οὖν ταῖς ἁπλαῖς καὶ οὐ πολυτε- C λέσι διαίταις, καὶ ὑγιείας ἐστὶ συμπληρωτικόν, καὶ πρὸς τὰς ἀναγκαίας τοῦ βίου χρήσεις ἄοκνον ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον. καὶ τοῖς πολυτελέσιν ἐκ διαλειμμάτων προσερχομένους, κρεῖττον ἡμᾶς διατίθησι, καὶ πρὸς τὴν τύχην ἀφόβους παρασκευάζει. ὅταν οὖν λέγωμεν ἡδονὴν τέλος ὑπάρχειν, οὐ τὰς τῶν ἀσώτων ἡδονάς, καὶ τὰς τῶν ἐν ἀπολαύσει κειμένας λέγομεν, ὥς τινες ἀγνοοῦντες καὶ οὐχ ὁμολογοῦντες ἢ κακῶς ἐκδεχόμενοι νομίζουσιν, ἀλλὰ τὸ μήτε ἀλγεῖν κατὰ σῶμα, μήτε ταράττεσθαι D κατὰ ψυχήν. οὐ γὰρ πότοι καὶ κῶμοι συνείροντες, οὐδ᾽ ἀπολαύσεις παίδων καὶ γυναικῶν, οὐδ᾽ ἰχθύων καὶ τῶν ἄλλων ὅσα φέρει πολυτελὴς τράπεζα, τὸν ἡδὺν γεννᾷ βίον, ἀλλὰ νήφων λογισμός, καὶ τὰς αἰτίας ἐξερευνῶν πάσης αἱρέσεως καὶ φυγῆς, καὶ τὰς δόξας ἐξελαύνων, ἀφ᾽ ὧν πλεῖστος τὰς ψυχὰς καταλαμβάνει θόρυβος. τούτων δὲ πάντων ἀρχὴ καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθόν, φρόνησις. διὸ καὶ φιλοσοφίας τιμιώτερον ὑπάρχει φρόνησις, ἐξ ἧς αἱ λοιπαὶ πᾶσαι πε- E φύκασιν ἀρεταί· διδάσκουσαι ὡς οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἄνευ τοῦ φρονίμως καὶ καλῶς, καὶ δικαίως ἄνευ τοῦ ἡδέως. συμπεφύκασι γὰρ αἱ ἀρεταὶ τῷ ζῆν ἡδέως· καὶ τὸ ζῆν ἡδέως, τούτων ἐστὶν ἀχώριστον. ἐπεί, τίνα νομίζεις εἶναι κρείττονα τοῦ καὶ περὶ θεῶν ὅσια δοξάζοντος, καὶ περὶ θανάτου διαπαντὸς ἀφόβως ἔχοντος, καὶ τὸ τῆς φύσεως ἐπιλελογισμένου τέλος· καὶ τὸ μὲν τῶν ἀγαθῶν πέρας, ὡς ἔστιν εὐσυμπλήρωτόν τε καὶ εὐπόριστον, διαλαμβάνοντος· τὸ δὲ τῶν κακῶν, ὡς ἢ χρόνους ἢ πόνους ἔχει βραχεῖς· F τὴν δὲ ὑπό τινων δεσπότιν εἰσαγομένην πάντων ἀγγέλλοντος, ἃ μὲν ἀπὸ τύχης, ἃ δὲ παρ᾽ ἡμᾶς· διὰ τὸ τὴν μὲν ἀνάγκην, ἀνυπεύθυνον εἶναι, τὴν δὲ τύχην, ἄστατον ὁρᾶν. τὸ δὲ παρ᾽ ἡμᾶς, ἀδέσποτον· ᾧ καὶ τὸ μεμπτὸν καὶ τὸ ἐναντίον παρακολουθεῖν πέφυκεν. ἐπεὶ κρεῖττον ἦν τῷ περὶ θεῶν μύθῳ κατακολουθεῖν, ἢ τῇ τῶν φυσικῶν εἱμαρμένῃ δουλεύειν.

λεύειν. ὁ μὲν γὰρ ἐλπίδα παραιτήσεως ὑπογράφει θεῶν διὰ τιμῆς· ἡ δὲ ἀπαραίτητον ἔχει τὴν ἀνάγκην. τὴν δὲ τύχην, οὔτε θεὸν, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν ὑπολαμβάνων· (οὐθὲν γὰρ ἀτάκτως θεῷ πράττεται) οὔτε ἀβέβαιον αἰτίαν, (οἴεται μὲν γὰρ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἐκ ταύτης πρὸς τὸ μακαρίως ζῆν ἀνθρώποις μὴ δίδοσθαι) ἀρχὰς μέντοι μεγάλων ἀγαθῶν ἢ κακῶν ὑπὸ ταύτης χορηγεῖσθαι. κρεῖττον εἶναι νομίζων εὐλογίστως ἀτυχεῖν, ἢ ἀλογίστως εὐτυχεῖν. βέλτιον γὰρ τὸ κριθὲν ἐν ταῖς πράξεσι καλῶς, ὀρθωθῆναι διὰ ταύτην. ταῦτα οὖν καὶ τὰ τούτοις συγγενῆ μελέτα διαπαντὸς ἡμέρας καὶ νυκτὸς πρὸς ἑαυτὸν, καὶ πρὸς τὸν ὅμοιον σεαυτῷ, καὶ οὐδέποτε οὔθ᾽ ὕπαρ οὔτ᾽ ὄναρ διαταραχθήσῃ, ζήσῃ δὲ ὡς θεὸς ἐν ἀνθρώποις. οὐθὲν γὰρ ἔοικε θνητῷ ζώῳ ζῶν ἄνθρωπος ἐν ἀθανάτοις ἀγαθοῖς. μαντικὴν δὲ ἅπασαν ἐν ἄλλοις ἀναιρεῖ, ὡς καὶ ἐν τῇ μικρᾷ ἐπιτομῇ. καί φησι, μαντικὴ ὡς ἀνύπαρκτος· εἰ δὲ καὶ ὑπάρκτη, οὐδὲν παρ᾽ ἡμᾶς ἡγητέα τὰ γινόμενα. τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν βιωτικῶν καὶ ἐπὶ πλείω διείλεκται ἀλλαχόθι.

Διαφέρεται δὲ πρὸς τοὺς Κυρηναϊκοὺς περὶ τῆς ἡδονῆς. οἱ μὲν γὰρ τὴν καταστηματικὴν οὐκ ἐγκρίνουσι, μόνην δὲ τὴν ἐν κινήσει· ὁ δὲ, ἀμφότερα, ψυχῆς καὶ σώματος, ὥς φησιν ἐν τῷ περὶ αἱρέσεως καὶ φυγῆς, καὶ ἐν τῷ περὶ τέλους, καὶ ἐν τῷ α´ περὶ βίων, καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φίλους ἐπιστολῇ. ὁμοίως δὲ καὶ Διογένης ἐν τῇ ἑπτακαιδεκάτῃ τῶν ἐπιλέκτων, καὶ Μητρόδωρος ἐν τῷ Τιμοκράτει, λέγουσιν οὕτως, νοουμένης δὲ ἡδονῆς τῆς τε κατὰ κίνησιν καὶ τῆς καταστηματικῆς. ὁ δ᾽ Ἐπίκουρος ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων οὕτω λέγει, Ἡ μὲν γὰρ ἀταραξία καὶ ἀπονία, καταστηματικαί εἰσιν ἡδοναί· ἡ δὲ χαρὰ καὶ ἡ εὐφροσύνη, κατὰ κίνησιν ἐνεργείᾳ βλέπονται. ἔτι πρὸς τοὺς Κυρηναϊκούς. οἱ μὲν γὰρ, χείρους τὰς σωματικὰς ἀλγηδόνας τῶν φυσικῶν· (κολάζεσθαι γοῦν τοὺς ἁμαρτάνοντας σώματι) ὁ δὲ, τὰς ψυχικάς. τὴν γοῦν σάρκα τὸ παρὸν μόνον χειμάζειν, τὴν δὲ ψυχὴν, καὶ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. οὕτως οὖν καὶ μείζονας ἡδονὰς εἶναι τῆς ψυχῆς. ἀποδείξει δὲ χρῆται τοῦ τέλος εἶναι τὴν ἡδονὴν, τῷ τὰ ζῶα, ἅμα τῷ γεννηθῆναι, τῇ μὲν εὐαρεστεῖσθαι, τῷ δὲ πόνῳ προσκρούειν φυσικῶς, καὶ χωρὶς λόγου. αὐτοπαθῶς οὖν φεύγομεν τὴν ἀλγηδόνα· ἵνα καὶ ὁ Ἡρακλῆς καταβιβρωσκόμενος ὑπὸ τοῦ χιτῶνος,

------ βοᾷ

Δάκνων, ἰύζων· ἀμφὶ δ᾽ ἔστενον πέτραι,

Λοκρῶν τ᾽ ὄρειοι πρῶνες, Εὐβοίας τ᾽ ἄκρα.

διὰ δὲ τὴν ἡδονὴν καὶ τὰς ἀρετὰς αἱρεῖσθαι, οὐ δι᾽ αὐτὰς, ὥσπερ τὴν ἰατρικὴν διὰ τὴν ὑγίειαν· καθά φησι καὶ Διογένης ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ἐπιλέκτων, ὃς καὶ διαγ-

A Nam illa quidem excuſationis ſpem deorum honore prætexit: hoc vero neceſſitatem habet, quæ vitari non poteſt. Fortunam autem neque, ut multitudo putat, deam arbitrare (nihil enim non ordine à Deo agitur) neque infirmam cauſam: nam exiſtimatur quidem bonum aut malum ad beate vivendum ab hac hominibus tributum non eſſe, initia tamen magnorum bonorum, ſive malorum ab hac ſuppeditari; potius eſſe putans prudenter infortunatum, quam imprudenter fortunatum eſſe.
B Melius enim eſt, quod in agendo recte judicatum fuerit, per hanc dirigi. Hæc igitur, atque his affinia ſemper diebus noctibuſque tecum ipſe, cumque tui ſimili meditare. ſic enim neque revera, neque in ſomnis unquam perturbaberis, ſed tanquam deus inter homines vives. Qui enim immortalibus bonis homo vivens perfruitur, is mortali animali nequaquam ſimilis eſt. Divinationem autem omnem, ut in parva epitome, ſic etiam in aliis locis tollit, & ita inquit, Divinatio non eſt in re
C poſita; aut ſi poſita eſt, quæ eveniunt, nihil ad nos pertinere putes. Atque hæc de his quæ ad ætatem degendum pertinent, & plura his alibi diſputata ſunt.

Verum de voluptate à Cyrenaicis diſſentit. Illi enim ſtantem voluptatem non agnoſcunt, ſed tantummodo moventem. Hic vero utramque cum animi, tum corporis, quemadmodum & in libro de rebus expetendis fugiendiſque, & in libro de finibus, & in primo de vitis, & in ea epiſtola tradit, quam Mitylenas ad amicos
D miſit. Sed & Diogenes ſimiliter in XVII. ſelectorum, & Democritus in Timocrate, ita aiunt, *Cum vero & ea quæ in ſenſus motu, & ea quæ in quiete verſatur, voluptas intelligatur.* Epicurus vero in libro de rebus expetendis ſic ait; Nam perturbationum quidem detractio, & doloris animi privatio ſtantes ſunt voluptates. At vero lętitia & hilaritas in motu reipſa ineſſe cernitur. Præterea à Cyrenaicis diſſentit. Nam illi corporis dolores animi doloribus acerbiores aiunt; atque ob eam cauſam in peccantium corpus animadverti. iſte vero, ani-
E mi. Itaque carnem quidem quod tantummodo præſens eſt malum angit; animus & præteritis, & præſentibus, & conſequentibus angitur. Similiter quoque animi voluptates majores eſſe ait. Voluptatem autem finem eſſe, ex eo concludit, quod animalia, ſimul atque generata fuerint, naturaliter, & ſine ratione, voluptate quidem gaudeant, dolorem vero aſpernentur. Ergo proprio affectu dolorem fugimus: quandoquidem vel ipſe Hercules, cum tunica laceraretur, inducitur
F

Clamans, ejulans: circa autem ingemiſcebant ſaxa.
Locrenſiumq; montana promontoria, Eubœæq; vertices.

Virtuteſque propter voluptatem, non propter ſeipſas expeti, ut medicinam propter ſanitatem, quemadmodum Diogenes in XX. ſelectorum tradit, qui etiam vitæ regulam

gulam oblectamentum dicit. Epicurus autem ſolam ait virtutem à voluptate ſeparari non poſſe; reliqua vero ſeparari, ut mortalia. Verum age nunc jam univerſo volumini philoſophique vitæ, ut dici ſolet, ſupremam manum imponamus, maxime ratas illius ſententias adjicientes, atque his totum volumen concludentes, eoque fine utentes, qui felicitatis initium ſit. Quod beatum eſt atque immortale, id neque ipſum negotii quidquam habet, neque alteri exhibet; ut neque ira, neque gratia teneatur. In quo enim ejuſmodi inſunt, omne hoc imbecillum eſt. Aliis vero locis ait deos ſub rationem cadere, & alios quidem numero conſtare, alios vero formæ ſimilitudine, ex continua ſimilium imaginum affluentia, quæ ad idem effectæ ſint, hominibus ſimiles eſſe. Mors nihil ad nos pertinet. quod enim diſſolutum eſt, id ſenſus eſt expers: quod vero eſt expers ſenſus, nihil ad nos pertinet. Magnitudinis voluptatum definitio, omnis eſt doloris amotio. ubi vero voluptas fuerit, ibi quamdiu fuerit, dolor non eſt, aut triſtitia, aut utrumque. In carne dolor perpetuo non permanet. Sed ſummus quidem dolor minimum ad tempus adeſt; alter ſolum longinquus eſt. Voluptas carnis haud multos contingit dies. Diuturni autem morbi etiamſi dolorem, voluptatem tamen habent carnis vehementiorem. Non licet jucunde, niſi prudenter atque honeſte vivere: nec juſte, niſi jucunde: in quo vero hæc non inſunt, is neque prudenter, neque honeſte vivit: juſte autem qui vivit, is non poteſt ideo jucunde vivere, quia hominibus confidat, aut ex principatus natura, regnique bono, quibus ex rebus nunquam illud ſibi comparaverit. Illuſtre ſibi nomen quidam, & gloriam parare voluerunt, ita ſe ab hominibus ſecuritatem accepturos eſſe exiſtimantes. Quod ſi ejuſmodi hominum vita tuta eſt, naturæ bonum conſequuti ſunt: ſi vero non tuta, quod illi ab initio naturæ accommodatum appetiverunt, non conſequuntur. Nulla per ſe voluptas eſt malum; ſed quarundam efficientia voluptatum, multiplices afferunt voluptatum perturbationes. Voluptatem ſi omnem diutius frequentaremus, & earum coacervatio, aut potiſſimæ naturæ partes adeſſent, nunquam differentes inter ſe voluptates eſſe potuiſſent. Si ea, quæ ſunt luxurioſis efficientia voluptatum, liberarent eorum mentem rerum, quæ in ſublimi gignuntur, & mortis, & doloris metu, cupiditatumque finem docerent, nihil haberemus, quod eos reprehenderemus; cum undique complerentur voluptatibus, neque haberent ulla ex parte aliquid aut dolens, aut ægrum, id eſt, malum. Si nihil nos eorum, quæ in ſublimi gignuntur, mortiſque ſuſpiciones conturbarent, ne aliquo tempore ad nos pertinerent (niſi audacis eſt dolorum cupiditatumque fines intelligere) nihil phyſiologia indigeremus. Non quo-

A γωγὴν λέγει τὴν ἀγωγήν. ὁ δ' Ἐπίκουρος καὶ ἀχώρι-
στόν φησι τῆς ἡδονῆς τὴν ἀρετὴν μόνην· τὰ δ' ἄλλα χω-
ρίζεσθαι, οἷον βρωτά. Καὶ φέρε οὖν δὴ νῦν τὸν κολοφῶ-
να (ὡς ἂν εἴποι τις) ἐπιθῶμεν τοῦ παντὸς συγγράμμα-
τος, καὶ τοῦ βίου τοῦ φιλοσόφου, τὰς κυρίας αὐτοῦ δόξας
παραθέμενοι, καὶ ταύταις τὸ πᾶν σύγγραμμα κατακλεί-
σαντες· τέλει χρησάμενοι τῇ τῆς εὐδαιμονίας ἀρχῇ.
Τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον, οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔ-
B χει, οὔτε ἄλλῳ παρέχει· ὥστε οὔτε ὀργαῖς, οὔτε χάρισι
συνέχεται. ἐν ἀσθενεῖ γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον. ἐν ἄλλοις δέ
φησι τοὺς θεοὺς λόγῳ θεωρητούς, οὓς μὲν, κατ' ἀριθμὸν
ὑφεστῶτας· οὓς δὲ, κατὰ ὁμοειδίαν ἐκ τῆς συνεχοῦς ἐπιρ-
ρύσεως τῶν ὁμοίων εἰδώλων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀποτετελεσ-
μένων ἀνθρωποειδεῖς. ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τὸ
γὰρ διαλυθὲν, ἀναισθητεῖ· τὸ δὲ ἀναισθητοῦν, οὐδὲν
πρὸς ἡμᾶς. ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν, ἡ παντὸς τοῦ
ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις. ὅπου δ' ἂν τὸ ἡδόμενον ἐνῇ,
C καθ' ὃν ἂν χρόνον ᾖ, οὐκ ἔστι τὸ ἀλγοῦν, ἢ τὸ λυπού-
μενον, ἢ τὸ συναμφότερον. οὐ χρονίζει τὸ ἀλγοῦν συν-
εχῶς ἐν τῇ σαρκί· ἀλλὰ τὸ μὲν ἄκρον, τὸν ἐλάχιστον
χρόνον πάρεστι· τὸ δὲ μόνον ὑπερτεῖνον. τὸ ἡδόμενον κατὰ
σάρκα, οὐ πολλὰς ἡμέρας συμβαίνει. αἱ δὲ πολυχρόνιοι
τῶν ἀῤῥωστιῶν πλεονάζον ἔχουσι τὸ ἡδόμενον ἐν τῇ σαρ-
κὶ, ἤπερ τὸ ἀλγοῦν. οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἄνευ τοῦ φρο-
νίμως καὶ καλῶς· καὶ δικαίως, ἄνευ τοῦ ἡδέως. ὅτῳ δὲ τοῦ-
D το μὴ ὑπάρχει, οὐ ζῇ φρονίμως καὶ καλῶς. καὶ ᾧ δικαίως
ὑπάρχει, οὐκ ἔστι τοῦτον ἡδέως ζῆν, ἕνεκα τοῦ θαῤῥεῖν ἐξ
ἀνθρώπων, ἢ κατὰ φύσιν ἀρχῆς καὶ βασιλείας ἀγαθὸν,
ἐξ ὧν οὐκ ἄν ποτε τοῦτο οἷός τ' ᾖ παρασκευάζεσθαι. ἔν-
δοξοι καὶ περίβλεπτοι τινὲς ἐβουλήθησαν γενέσθαι, τὴν
ἐξ ἀνθρώπων ἀσφάλειαν οὕτω νομίζοντες περιποιήσε-
σθαι. ὥστε εἰ μὲν ἀσφαλὴς ὁ τῶν τοιούτων βίος, ἀπέλα-
βον τὸ τῆς φύσεως ἀγαθόν· εἰ δὲ μὴ ἀσφαλὴς, οὐκ ἔχου-
σιν οὗ ἕνεκα ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὸ τῆς φύσεως οἰκεῖον ὠρέχθησαν.
E οὐδεμία καθ' ἑαυτὴν ἡδονὴ κακόν· ἀλλὰ τὰ τινῶν ἡδο-
νῶν ποιητικὰ, πολλαπλασίους ἐπιφέρει τὰς ὀχλήσεις τῶν ἡ-
δονῶν. εἰ κατεπυκνοῦτο πᾶσα ἡδονὴ καὶ χρόνῳ, καὶ περὶ ὅλον
τὸ ἄθροισμα ὑπῆρχεν ἢ τὰ κυριώτατα μέρη τῆς φύσεως,
οὐκ ἄν ποτε διέφερον ἀλλήλων αἱ ἡδοναὶ, εἰ τὰ ποιητικὰ
τῶν περὶ τοὺς ἀσώτους ἡδονῶν ἔλυε τοὺς φόβους τῆς διά-
νοίας, τούς τε περὶ μετεώρων καὶ θανάτου καὶ ἀλγηδόνων. ἔτι
τε τὸ πέρας τῶν ἐπιθυμιῶν ἐδίδασκεν οὐκ ἄν ποτε εἴχομεν
F ὅ, τι μεμψαίμεθα αὐτοῖς πανταχόθεν εἰσπληρουμένοις τῶν
ἡδονῶν, καὶ οὐδαμόθεν οὔτε τὸ ἀλγοῦν οὔτε τὸ λυπούμενον
ἔχουσιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ κακόν. εἰ μηθὲν ἡμᾶς αἱ τῶν μετεώρων
ὑποψίαι ἠνώχλουν, καὶ αἱ περὶ θανάτου, μήποτε πρὸς
ἡμᾶς (εἴ τι ἔτι τετόλμηκα νοεῖν τοὺς ὅρους τῶν ἀλγηδόνων καὶ
τῶν ἐπιθυμιῶν) οὐκ ἂν προσεδεόμεθα φυσιολογίας. οὐκ

ἦν τὸ φοβούμενον λύειν ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων, μὴ κατειδότα τίς ἡ τοῦ σύμπαντος φύσις, ἀλλ' ὑποπτευόμενόν τι τῶν κατὰ τοὺς μύθους. ὥστε οὐκ ἦν ἄνευ φυσιολογίας ἀκεραίας τὰς ἡδονὰς ἀπολαμβάνειν. οὐθὲν ὄφελος ἦν τὴν κατ' ἀνθρώπους ἀσφάλειαν κατασκευάζεσθαι, τῶν ἄνωθεν ὑπόπτων καθεστώτων, καὶ τῶν ὑπὸ γῆς, καὶ ἁπλῶς τῶν ἐν τῷ ἀπείρῳ, τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐξ ἀνθρώπων γενομένης μέχρι τινός. δυνάμει τε ἐξερειστικῇ καὶ εὐπορίᾳ εἰλικρινεστάτη γίνεται ἡ ἐκ τῆς ἡσυχίας καὶ ἐκχωρήσεως τῶν πολλῶν ἀσφάλεια. ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος καὶ ὥρισται, καὶ εὐπόριστός ἐστιν· ὁ δὲ τῶν κενῶν δοξῶν, εἰς ἄπειρον ἐκπίπτει. βραχέα σοφῷ τύχη παρεμπίπτει· τὰ δὲ μέγιστα καὶ κυριώτατα ὁ λογισμὸς διῴκει, καὶ κατὰ τὸν συνεχῆ χρόνον τοῦ βίου διοικεῖ καὶ διοικήσει. ὁ δίκαιος, ἀταρακτότατος· ὁ δ' ἄδικος, πλείστης ταραχῆς γέμων. οὐκ ἐπαύξεται ἡ ἡδονὴ ἐν τῇ σαρκί, ἐπειδὰν ἅπαξ τὸ κατ' ἔνδειαν ἀλγοῦν ἐξαιρεθῇ, ἀλλὰ μόνον ποικίλλεται. τῆς δὲ διανοίας τὸ πέρας τὸ κατὰ τὴν ἡδονὴν ἀπεγέννησεν ἥ τε τούτων αὐτῶν ἐκλόγισις καὶ τῶν ὁμογενῶν τούτοις, ὅσα τοὺς μεγίστους φόβους παρεσκεύαζε τῇ διανοίᾳ. ὁ ἄπειρος χρόνος ἴσην ἔχει τὴν ἡδονὴν καὶ ὁ πεπερασμένος, ἐάν τις αὐτῆς τὰ πέρατα καταμετρήσῃ τῷ λογισμῷ. ἡ μὲν σὰρξ ἀπέλαβε τὰ πέρατα τῆς ἡδονῆς ἄπειρα, καὶ ἄπειρος αὐτὴν χρόνος παρεσκεύασεν· ἡ δὲ διάνοια τοῦ τῆς σαρκὸς τέλους καὶ πέρατος λαβοῦσα τὸν ἐπιλογισμόν, καὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ αἰῶνος φόβους ἐκλύσασα, τὸν παντελῆ βίον παρεσκεύασε, καὶ οὐθὲν ἔτι τοῦ ἀπείρου χρόνου προσεδεήθημεν. ἀλλ' οὔτε ἔφυγε τὴν ἡδονήν, οὐδ' ἡνίκα τὴν ἐξαγωγὴν ἐκ τοῦ ζῆν τὰ πράγματα παρεσκεύαζεν, ἀλλ' ὡς ἐκλείπουσά τι τοῦ ἀρίστου βίου κατέστρεφεν. ὁ τὰ πέρατα τοῦ βίου κατειδώς, οἶδεν ὡς εὐπόριστόν ἐστι τὸ ἀλγοῦν κατ' ἔνδειαν ἐξαιροῦν, καὶ τὸ τὸν ὅλον βίον παντελῆ καθιστᾶν. ὥστε οὐδὲν προσδεῖται πραγμάτων ἀγῶνας κεκτημένων. τὸ ὑφεστηκὸς δὲ τέλος ἐπιλογίζεσθαι, καὶ πᾶσαν τὴν ἐνάργειαν, ἐφ' ἣν τὰ δοξαζόμενα ἀνάγομεν· εἰ δὲ μή, πάντα ἀκρισίας καὶ ταραχῆς ἔσται μεστά. εἰ μάχῃ πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν, οὐχ ἕξεις οὐδ' ἃς ἂν αὐτῶν φῇς διεψεῦσθαι, πρὸς τί ποιούμενος τὴν ἀναγωγὴν κρίνῃς. εἴ τινα ἐκβάλλῃς ἁπλῶς αἴσθησιν, καὶ μὴ διαιρῇς εἰς τὸ δοξαζόμενον, κατὰ τὸ προσμενόμενον καὶ τὸ παρὸν ἤδη κατὰ τὴν αἴσθησιν καὶ τὰ πάθη, καὶ πᾶσαν φανταστικὴν ἐπιβολὴν τῆς διανοίας, συνταράξεις καὶ τὰς λοιπὰς αἰσθήσεις τῇ ματαίᾳ δόξῃ, ὥστε τὸ κριτήριον ἅπαν ἐκβαλεῖς· εἰ δὲ βεβαιώσεις καὶ τὸ προσμενόμενον ἅπαν ἐν ταῖς δοξαστικαῖς ἐννοίαις, καὶ τὸ μὴ τὴν ἐπιμαρτύρησιν ἔχον, οὐκ ἐκλείψεις τὸ διεψευσμένον, ὡς τετηρηκὼς ἔσῃ πᾶσαν ἀμφισβήτησιν καὶ πᾶσαν ῥῆσιν τοῦ ὀρθῶς, ἢ μὴ ὀρθῶς. εἰ μὴ παρὰ πάντα καιρὸν ἐπανοίσεις ἕκαστον τῶν πραττομένων ἐπὶ τὸ τέλος τῆς φύσεως, ἀλλὰ προκαταστρέψεις, εἴτε φυγὴν εἴτε δίω-

A tuit maximarum metu rerum liberari, qui non univerſi naturam cognoviſſet, ſed ex fabulis aliquid ſuſpicaretur. Itaque ſine Phyſiologia integras percipere voluptates non licebat. Nulla eſſet utilitas ſibi ſecuritatem ab hominibus comparare, ſi quæ ſupra infraque terram, & omnino ſi quæ in infinitate inſunt, ſuſpecta haberentur, cum ſecuritas ab hominibus quodantenus progrediatur. Detractionis ex facultate puriſſimiſque divitiis ea exſiſtit, quæ ex quiete, multiſque à rebus concedendo paratur ſecuritas. B Naturæ divitiæ terminatæ, parabileſque ſunt; inanium autem opinionum, nullum habent finem. Exigua ſapienti fortuna intervenit: maxima autem & graviſſima, ratio perſequitur, perpetuoque vitæ tempore adminiſtrat, adminiſtrabitque. Iuſtus maxime à perturbationibus liber eſt. Injuſtus quam plurimis confertus eſt perturbationibus. Non augetur in carne voluptas, ubi ex inopia dolor ſemel ademptus fuerit, ſed tantummodo variatur. Cogitationis autem terminus id, quod eſt C è voluptate generavit, atque horum ipſorum animadverſio, & reliquorum ejuſdem generis, quæcunque maximos menti timores afferebant. Infinitum tempus æqualem habet, atque finitum voluptatem. Si quis illius fines ratione metiatur, caro quidem voluptatis terminos percepit infinitos, & eam infinitum comparavit tempus. Cogitatio vero carnis interitum, atque finem ratiocinatione comprehendens, ſempiternique ævi metum omittens, perfectam ex omni parte vitam comparavit, D neque amplius infinito tempore indiguimus; ſed voluptatem ne tum quidem fugiebat, cum moleſtiæ diſceſſum è vita afferebant, ſed aliquo carens ab incerta vita diſcedebat. Qui vitæ terminos novit, is parabile illud eſſe ſcit, quod ex inopia dolorem tollat, univerſamque vitam undique perfectam conſtituat. Itaque rebus indiget nihil certaminis habentibus. Finem, id quod in re poſitum eſt, omnemque evidentiam eſſe cogita, ad quam ea, quæ ſentimus, revocantur. ſin minus, o- E mnia confuſione ac perturbatione plena erunt. Si omnibus repugnas ſenſibus, ne illos quidem, quos falſos eſſe dixeris, habebis quo referens diſciplinam dijudicare poſſis. Si omnino ſenſum aliquem repudiabis, neque eum in opinationem diviſeris, & in id, quod ſuſtinendum eſt, atque in id, quod ſenſu ſenſuumque motibus adeſſe ſentitur, reliquos etiam ſenſus inani conturbabis opinione, ſicque omne judicium abjicies. Si vero & quod ſuſtinendum eſt, omne id in opinationis noti- F onibus poſitum approbabis, neque quod teſtimonio non comprobatur, hoc falſum reliqueris, omnem quaſi amphibologiam ſervabis, omneque id, quod vel recte, vel non recte dicitur, fluctuabit. Niſi ſemper ſingulas actiones ad naturæ finem revocabis, ſed eas antevertes, aliorſumque ſive quod expetendum ſive quod fugiendum eſt, diriges, non erunt tibi ſermoni-

bus actiones conſentaneæ. Cupiditatum quæcunque niſi expletæ fuerint, nullum nobis dolorem afferunt, neceſſariæ non ſunt; ſed appetitionem intus perfuſam habent; cum aut non facile parabiles, aut detrimentorum efficientes eſſe videbuntur. Eorum, quæ ad univerſæ beatitudinem vitæ ſapientia comparantur, multo maxima eſt amicitiæ poſſeſſio. Eadem ſententia confirmavit animum, ne quod ſempiternum diuturnumque malum timeret, quæ perſpexit in his quæ definita ſunt, amicitiæ præſidium eſſe firmiſſimum. Cupiditatum aliæ quidem naturales ſunt, & non neceſſariæ; aliæ neque naturales, neque neceſſariæ, ſed inani ex opinatione profectæ. Naturales autem & neceſſarias Epicurus illas arbitratur, quarum expletione tollitur dolor; ut potus ſitim adimit. Naturales autem & non neceſſarias eas, ex quibus voluptas tantummodo variatur, non aliquid dolens ſubducitur; ut epularum magnificentia. Neque naturales, neque neceſſarias; ut coronas & ſtatuarum collocationes. Quibus in naturalibus illis quidem cupiditatibus, non tamen, niſi expleantur, dolorem afferentibus, flagrans ineſt ſtudium, hæ inani ex opinione proficiſcuntur, neque ex propria quadam natura, ſed propter inanem hominum gloriam lætitia nos perfundunt. Juſtum naturale utilitatis eſt nota, ut nec lædamus nos inter nos, nec lædamur. Quæcunque animalia hanc facere pactionem non potuerunt, ut neque læderent, neque lęderentur, cum his nihil eſt nec juſti nec injuſti. Eadem eſt ratio gentium, quæcunque ad hanc pactionem venire aut non potuerunt, aut noluerunt, ut nec lęderent, nec læderentur. Juſtitia per ſeipſa non eſt, ſed in his, quæ inter ſe homines agunt; verſatur: quibuſcunque quidem in locis pactio quædam eſt, ut neque lędamus, neque lædamur. Injuſtitia non ipſa per ſe malum eſt, ſed in ſuſpicionis metu verſatur, ſi eos qui hujuſmodi rebus animadvertendis præſunt, latere non poterit. Non eſt quod quiſquam clam aliquid agens, contra quam cum altero pactus fuerit, ut neque lædat, neque lædatur, credat ſe latere poſſe, etiam ſi decies millies in præſentia lateat: Eſt enim obſcurum, an ad mortem uſque latebit. Communiter quidem omnibus eſt idem juſtum. Eſt enim utile quiddam in hominum inter ſe ſocietate: proprietate tamen regionum innumerabiliumque cauſarum non ſequitur, idem ut omnibus hominibus juſtum ſit. Teſtimonium aliquid eſſe in uſu communis inter ſe ſocietatis utile, eorum, quæ juſti locum obtinere æquum eſſe exiſtimata ſint, illud eſt, ſi & idem omnibus, & idem non omnibus utile fuerit. Quod ſi tantummodo poſitum quid ſit, non tamen in communi ſocietate utilis comperta fuerit, non hæc jam amplius juſti naturam habet; etiamſi quæ ex juſto proficiſcitur utilitas intercidat, & tamen ad tempus quoddam cum anticipatione conſentiat; nihilomi-

A ξιν ποιούμενος εἰς ἄλλο τι, οὐκ ἔσονταί σοι τοῖς λόγοις αἱ πράξεις ἀκόλουθοι. τῶν ἐπιθυμιῶν ὅσαι μὴ ἐπ᾽ ἀλγοῦν ἐπανάγουσιν, ἐὰν μὴ συμπληρωθῶσιν, οὐκ εἰσὶν ἀναγκαῖαι, ἀλλ᾽ εὐδιάχυτον τὴν ὄρεξιν ἔχουσιν, ὅταν δυσπόριστοι ἢ βλάβης ἀπεργαστικαὶ δόξωσιν εἶναι. ὧν ἡ σοφία παρασκευάζεται εἰς τὴν τοῦ ὅλου βίου μακαριότητα, πολὺ μέγιστόν ἐστιν ἡ τῆς φιλίας κτῆσις. ἡ αὐτὴ γνώμη θαῤῥεῖν τε ἐποίησεν ὑπὲρ τοῦ μηθὲν αἰώνιον εἶναι δεινὸν, μηδὲ πολυχρό-

B νιον· καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς τοῖς ὡρισμένοις ἀσφάλειαν φιλίαν μάλιστα κατεῖδε συντελουμένην. τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μέν εἰσι φυσικαὶ, καὶ οὐκ ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ, οὔτε φυσικαὶ, οὔτε ἀναγκαῖαι, ἀλλὰ παρὰ κενὴν δόξαν γινόμεναι. φυσικὰς καὶ ἀναγκαίας ἡγεῖται ὁ Ἐπίκουρος τὰς ἀλγηδόνας ἀπολυούσας, ὡς ποτὸν ἐπὶ δίψους· φυσικὰς δὲ, οὐκ ἀναγκαίας, τὰς ποικιλλούσας μόνον τὴν ἡδονὴν, μὴ ὑπεξαιρουμένας δὲ τὸ ἄλγημα, ὡς πολυτελῆ σιτία. οὔτε δὲ φυσικὰς, οὔτε ἀναγκαίας, ὡς στεφάνους, καὶ ἀνδριάντων ἀναθέσεις. ἐν αἷς τῶν

C φυσικῶν ἐπιθυμιῶν, μὴ ἐπ᾽ ἀλγοῦν δὲ ἐπαναγουσῶν, ἐὰν μὴ συντελεσθῶσιν, ὑπάρχει ἡ σπουδὴ σύντονος, παρὰ κενὴν δόξαν αὗται γίνονται, καὶ οὐ παρὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν· οὐ διὰ χρείαν τινὰ, ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου κενοδοξίαν. τὸ τῆς φύσεως δίκαιον, ἐστὶ σύμβολον τοῦ συμφέροντος, εἰς τὸ μὴ βλάπτειν ἀλλήλους μηδὲ βλάπτεσθαι. ὅσα τῶν ζώων μὴ ἠδύνατο συνθήκας ποιεῖσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν, ἀλλὰ μηδὲ βλάπτεσθαι, πρὸς ταῦτα οὐ-

D θέν ἐστιν οὔδε δίκαιον, οὔδε ἄδικον. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἐθνῶν ὅσα μὴ ἠδύνατο ἢ μὴ ἐβούλετο τὰς συνθήκας ποιεῖσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν, μηδὲ βλάπτεσθαι, οὐκ ἦν τι καθ᾽ ἑαυτὸ δικαιοσύνη, ἀλλ᾽ ἐν ταῖς μετ᾽ ἀλλήλων συστροφαῖς, καθ᾽ ὁπηλίκους δή ποτε ἀεὶ τόπους συνθήκη τις ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν, ἢ βλάπτεσθαι. ἡ ἀδικία, οὐ καθ᾽ ἑαυτὴν κακὸν, ἀλλ᾽ ἐν τῷ κατὰ τὴν ὑποψίαν φόβῳ, εἰ μὴ λήσει ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐφεστηκότας κολαστάς. οὐκ ἔστι τὸν λάθρα τι ποιοῦντα ὧν συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους εἰς τὸ μὴ

E βλάπτειν μηδὲ βλάπτεσθαι, πιστεύειν ὅτι λήσει, κἂν μυριάκις ἀπὸ τοῦ παρόντος λανθάνῃ. μέχρι γὰρ καταστροφῆς ἄδηλον εἰ καὶ λήσει. κατὰ μὲν κοινὸν, πᾶσι τὸ δίκαιον τὸ αὐτὸ, (συμφέρον γάρ τι ἦν ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους κοινωνίᾳ) κατὰ δὲ τὸ ἴδιον, χώρας καὶ ὅσων δήποτε αἰτιῶν, οὐ πᾶσι συνέπεται τὸ αὐτὸ δίκαιον εἶναι. τὸ μὲν ἐπιμαρτυρούμενον ὅτι συμφέρει ἐν ταῖς χρείαις τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας, τῶν νομισθέντων εἶναι, δίκαιον ἔχειν τοῦ δικαίου χώραν, ἐάν τε τὸ αὐτὸ πᾶσι γίνηται, ἐάν τε μὴ τὸ αὐτό. μόνον θῆταί τις, μὴ

F ἀποβαίνῃ δὲ κατὰ τὸ συμφέρον τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας, οὐκέτι τοῦτο τὴν τοῦ δικαίου φύσιν ἔχει, κἂν μεταπίπτῃ τὸ κατὰ τὸ δίκαιον συμφέρον, χρόνον δέ τινα εἰς τὴν πρόληψιν ἐναρμόττῃ, οὐδὲν ἧττον ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἦν δίκαιον τοῖς μὴ φωναῖς κεναῖς ἑαυτοὺς συνταράττουσιν, ἀλλὰ πλεῖ-

τὰ πράγματα βλέπουσιν. ἔνθα μὴ καινῶν γενομένων τῶν περιεστώτων πραγμάτων, ἀνεφάνη μὴ ἁρμόττοντα εἰς τὴν πρόληψιν ἃ νομισθέντα δίκαια ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων, οὐκ ἦν ταῦτα δίκαια· ἔνθα δὲ καὶ τῶν γενομένων τῶν πραγμάτων, οὐκέτι συνέφερε τὰ αὐτὰ δίκαια κείμενα, ἐνταῦθα δὴ τότε μὲν ἦν δίκαια ὅτε συνέφερεν εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν τῶν συμπολιτευομένων· ὕστερον δὲ οὐκ ἦν ἔτι δίκαια, ὅτε μὴ συνέφερεν. ὁ τὸ μὴ θαῤῥοῦν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἄριστα συστησάμενος, οὗτος τὰ μὲν δυνατὰ, ὁμόφυλα κατεσκευάσατο· τὰ δὲ μὴ δυνατὰ, ἀνεπίμικτος ἐγένετο, καὶ ἐξηρείσατο ὅσα τοῦτον λυσιτελεῖ πράττειν. ὅσοι τὴν δύναμιν ἔχον τοῦ θαῤῥεῖν μάλιστα ἐκ τῶν ὁμορούντων παρασκευάσασθαι, οὗτοι καὶ ἐβίωσαν μετ' ἀλλήλων ἥδιστον, βεβαιότατον πίστωμα ἔχοντες, καὶ πληρεστάτην οἰκειότητα ἀπολαβόντες, οὐκ ὠδύροντο, ὡς πρὸς ἔλεον τὴν τοῦ τελευτήσαντος προκαταστροφήν.

A nus illorum temporum juſtum illud erat apud eos qui ſeipſos inanibus vocibus non conturbant, ſed pleraſque res intuentur. Ubi cum circumſtantes res novæ non extiterint, minime anticipatione convenire reperta ſunt ea quæ in ipſis rebus juſta putabantur, hæc ipſa juſta non erant: quæ vero rebus tranſactis, eædem latæ leges non amplius utiles ſunt, hæ tum quidem juſtæ erant, cum in communem inter eos homines ſocietatem aliquid conferebant, qui ſimul remp. adminiſtrant; poſterius autem non amplius juſtæ erant, cum nihil confe-B rebant. Qui optime animi confirmationem extrinſecus non petivit, is ea quæ fieri poſſunt, affinia ſibi comparavit; quæ fieri non poſſunt, ad hæc ſe minime admiſcuit; atque hoc ipſo quæ ad agendum utilia ſunt, elegit. Quicunque ſibi animi confirmationem maxime finitimis ex rebus parare potuerunt, hi & firmiſſimo fulti præſidio, quam ſuaviſſime inter ſe vixerunt, & cum uberrimos amicitiæ fructus cœpiſſent, ante occidentis amici mortem, non ut ad miſericordiam, defleverunt.

F Í N I S.

Vita Platonis

A B
OLYMPIODORO Græcè ſcripta;
Latinè Converſa, atque Annotatiunculis aliquot obiter illuſtrata, à *Jacobo Windet.*

AGedum verò Genus Philoſophi etiam nos narremus: non quaſi magni referret ut quàm plurima de illo dicantur; ſed ut emolumentum potiùs uberiórq; inſtructio iis, qui ſeſe ad illum conferunt, redundaret. Fuit enim ille vir minimè omnium (1) obſcurus atque ignorabilis; ſed qui potiùs in luce hominum verſari maximè gauderet. Fertur autem Plato patre natus Ariſtone, filio Ariſtoclis, per quem genus à Solone Legifero traduxit. Proavi B ergo æmulatione motus Legum libros duodecim, & doctrinæ Civilis undecim conſcripſit. Matre verò natus eſt Perictionâ, quæ à Meleo Codri f. oriunda erat. Ferunt autem ſpectrum ſub Apollonis imagine cum matre ejus Perictiona concubuiſſe: & noctu idem Ariſtoni apparens, prohibuiſſe, ne cum Perictiona rem haberet, (2) quoad peperiſſet. Atque is dicto parebat. Cùm ergo natus eſſet Plato, ceperunt eum parentes infantulum adhuc, inq; Hymetto poſuerunt, volentes pro eo Diis loci, Pani, Nymphis, & Apollini paſtorali ſacra facere. Interea autem dum jaceret, apes accedentes favis melleis os illi impleerunt: omen dantes fore ut de illo verè dicatur; C

Cui vox melle magis dulcis manabat ab ore. E

Seſe autem omnino vocabat Cygnorum conſervum: utpote qui ab Apolline originem (3) duceret; ſed & iſte ales Apollineus. Cùm verò adoleviſſet, Dionyſio (4) Grammatiſtæ ſeſe addixit, ut in communibus literis erudiretur. Cujus etiam in (5) Amatoribus meminit: ne vel Dionyſius ludimagiſter honeſta Platonis mentione careret. Poſt illum inſtitutore uſus eſt (6) Ariſtone Argivo, Gymnaſta, à quo Platonis nomen reportavit: (cùm pridem Ariſtocles avi nomine dictus fuiſſet) ſic autem vocatus eſt, quòd binas corporis partes, pectus & frontem, viſendæ latitudinis haberet; ut liquet ex ſta- D tuis ejus paſſim poſitis, quæ ſic ſe habent. Alii nolunt iſta de cauſa mutatum illi nomen fuiſſe: ſed malunt fieri propter admodum copioſum apertumq; ſtyli genus quo uſus eſt: perinde ac Theophraſtum ferunt mutato priore nomine dictum, propter (τὸ θεῖον τῆς φράσεως) divinam planè eloquentiam ſuam; cum priùs Tyrtami nomine gauderet. Muſicæ præceptorem habuit Draconem (7) Damonis diſcipulum; de quo meminit in Civilis doctrinæ libris. In iſtis autem tribus, literis dico, muſica & palæſtra, pueros Athenis inſtituere ſolebant, (8)

A Non inconſulto. Literas quippe docebant, unde rationi ipſorum cultus accederet. Muſicam ad cicurandos domandoſq; animi iraſcibilis impetus. Luctatum verò & ejuſmodi artes ut, duri jam confirmatiq;, libidinis mollitie minimè frangerentur. Sed & ipſe Alcibiades, apud eum, hiſce tribus inſtitutus videtur. Quocirca Socrates ad illum dicit, *Sed (9) Tibiâ canere noluiſti.* & quæ ſequuntur. Inter pictores etiam verſatus eſt, à quibus colorum miſturam didicit, quorum in Timæo mentionem facit. Apud Tragicos (10) deinceps inſtitutus eſt, qui tunc Græciæ præceptores cluebant: iſtis autem ſe contulit, ſententiarum, gravitatiſque cauſsâ, ut & propter heroicam argumentorum ſublimitatem. Verſatus inſuper eſt cum Dithyrambis, (11) in Bacchi B honorem, qui naturæ præfectus audit. Illi quippe Dithyrambus ſacer, à quo & nomen accepit. Dithyrambus etenim Bacchus eſt, utpote de duplici janua profectus, Semeles nempe & Jovis femore; antiquis enim in more poſitum cauſſata cauſſarum nomine indigetare; quod eſt in Baccho factitatum. De hoc ergo Proclus dixit,

(12) Patres viſa ſibi ad ſeros miſere nepotes.

Platonem verò Dithyrambis operam dediſſe liquet ex Phædro Dialogo, qui Dithyrambicum characterem prorſus ſpirat. Primus enim omnium erat quos Plato ſcripſiſſe memoratur. Libenter etiam cum Ariſtophane C Comico & Sophrone verſatus eſt, à quibus Perſonarum in Dialogis imitationem didicit. Hos autem tantopere dilexit, ut in ejus jam defuncti lecto repertus ſit Ariſtophanes & Sophron. Sed & ejuſmodi Epigramma in Ariſtophanem ipſe compoſuit,

Gratiæ perpetuum ſibi templum, experſq; ruinæ,
Perquirens, animam cepit Ariſtophanis.

Eum etiam comicè ſugillavit in Convivio dialogo, quo ſui in Comœdia profectûs ſpecimen dedit. Cùm enim probè appotus Amorem caneret, introducit illum ſingultu ſubinde correptum, ita ut cantionem abſolvere D nequiret. Fecit & Tragica poëmata, & Dithyrambica, & alia quædam, quæ combuſſit omnia, quàm primùm convictu Socratis frui cœpiſſet; incinens tale carmen,

Huc ades, ô Vulcane, Plato te poſtulat uti.

Anatolius autem Grammaticus quidam (13) hîc idem carmen forte recitans, Vulcano principi, qui urbi tunc (14) præfuit, admodum placuit, ſic autem illum alloquutus eſt,

Huc ades, ô Vulcane, (15) Pharus te poſtulat uti.

Ferunt etiam quòd quando Socrates eum recepturus A erat, ſecundùm quietem (16) Cygnum implumem in gremio ſuo ſedentem viderit, qui mox alas adeptus in cœlum volavit, atq; arguto quodam ſono audientes omnes (†) mulcebat. Hoc autem futuræ hujus viri gloriæ omen dedit. Poſt mortem verò Socratis præceptorem alium, Cratylum nempe Heracliteum habuit: ad quem dialogum cognominem Cratylum inſcriptum, ſive de recta nominum notatione, fecit. Poſtea verò navigavit in Italiam, ibidemque reperit Archytam Pythagoreorum ſcholam inſtaurantem. Rurſus habuit præceptorem Pythagoreum ejuſdem nominis, inde etiam Archytæ meminit. Quandoquidem verò philoſophum avidum operum naturæ ſpectatorem eſſe convenit; in Siciliam quoque navigavit, ut ſcaturigines ignis quæ in Ætna ſunt, contemplaretur: non ut Siculæ menſæ conviva foret, ut tu, nobilis Ariſtida, memoras. Quando autem Syra- B cuſis ageret apud Dionyſium (17) magnum regem, conabatur Regnum in Optimatium ſtatum mutare: eaque de cauſſa illum acceſſit. Percontante verò Dionyſio, Quem inter mortales Beatum exiſtimaret? (putavit quippe Philoſophum adulantem ſemet dicturum) ille, Socratem, reſpondit. Rurſus denuò interrogabat, Quodnam exiſtimaret officium viri rem publicam adminiſtrantis? Reſpondit Plato, Cives meliores reddere. Tertia vice, quæſivit, Num ex æquo jus dicere parvi tibi momenti res videtur? (Æquus enim in jure dicundo putabatur Dionyſius) ille nihil veritus reſpondit, Res oppidò parva eſt, atque officii pars infima. Jus enim dicentes ſimiles ſunt ſartoribus, qui veſtes laceras reficiunt. Quarto ſciſcitatus eſt, an non Rex qui ſit, idem quoque fortis admodum haberi debeat? Imò C omnium (inquit) timidiſſimus, quòd etiam tonſorum novaculas formidet, ne illis perimatur. His ita commotus eſt Dionyſius, ut ſole jam orto diſcedere juberet. Ita è Syracuſis ejectus eſt. Secundæ autem in Siciliam profectionis hæc cauſſa erat. Poſt obitum Dionyſii Magni, in Regnum ſucceſſit Dionyſius Dionyſii filius, qui Dionem fratrem maternum habuit: qui in prima profectione Platoni familiariter innotuiſſet. Hic Dion ad illum ſcribit, ſi jam denuò venire velit, ſpem eſſe uti Regnum in Optimatium ſtatum mutare poſſit. quapropter ſecunda vice profectus, cùm nomen ejus Dionyſii ſtipatores deferrent, quaſi perdito Dionyſio ſummam rerum ad Dionem transferre ſtuderet: ab illo captus, traditus eſt Æginenſi Pollidi, qui Siciliæ D mercaturam faciebat, ut venderetur. Qui ad Æginam deferens, illic Annicerin Libym ad Elidem propediem navigaturum reperit, ut quadrigis certaret. Is Pollidem fortè conveniens, ab illo Platonem emit, majorem inde gloriam ſibi partam exiſtimans, quàm ſi quadrigis viciſſet. De quo Ariſtides dicit, Nemo Annicerin cognoviſſet, niſi is Platonem emiſſet. Hæc autem occaſio extitit tertiæ in Siciliam profectionis. Proſcriptus à Dionyſio Dion, boniſq; ſpoliatus, in carcerem demum conjectus eſt. Scribit ergò ad Platonem, ſpoſpondiſſe Dionyſium ſe dimiſſurum modò Plato ad illum denuò venire dignetur. Is autem amico opem laturus etiam tertium iter promtè ſuſtinuit. Tantùm de peregrinatione philoſophi in Siciliam. Sciendum autem in Ægyptum quoque ad Sacerdotes contendiſſe Platonem: E atque illic ſacrorum rationem didiciſſe. propterea in Gorgia dicit, *Non per canem, qui Ægyptiis Deus habitus eſt.* Quod enim Græcis imagines, id Ægyptiis animalia præſtant: utpote deorum ſingulorum ſymbola quibus dedicantur. Cupiens etiam adire Magos, cum per bella in Perſide ea tempeſtate coorta ad illos pervenire non potuiſſet, in Phœniciam divertit, cumq; Magis illic agentibus verſatus, Magicam didicit. Inde in Timæo etiam Aruſpicinæ conſultus videtur, ſigna Jecoris, & viſcerum & ejuſmodi recenſens. Sed (19) hæc ante Tres in Siciliam profectiones memorata oportuit. Cùm autem Athenas rediiſſet, ſcholam in Academia conſtituit, & Gym- F naſii partem in Templum Muſis ſeparavit. Cum Platone autem ſolo verſari voluit Timon ille hominum alioquin oſor. Valde autem multos in diſciplinam pertraxit, viros ſimul cum feminis, quas habitu virili amiciri coegit, ut illum audire poſſint. Doctrinam enimverò ſuam quantavis induſtria dignam comprobavit. Socraticum enim cavillandi morem vitavit; nec in foro atq; officinis verſatus eſt, ut ſermonibus publicitus habitis juvenes captaret. Detractavit & ſolenne Pythagoreorum (20) jurandum, & clauſas fores, & Ipſe dixit. volens urbanius ſeſe erga homines comparare. Jamjam moribundus per inſomnium in Cygnum converti viſus eſt, atq; ab arbore ad arborem tranſvolitando plurimam aucupibus moleſtiam creare: quod Simmias Socraticus ſic expoſuit. Fore ut qui deinceps illum exponere geſtirent, illum haut omnino capere valerent. Aucupibus enim ſimiles ſunt interpretes, mentem antiquorum explorare nitentes. Capi autem nequit propterea quod ſermones illius, quemadmodum Homerici, Phyſicè, Ethicè, ac Theologicè & ut ſummatim dicam, multifariam accipi poſſe videantur. Duæ enim iſtæ animæ omnibus numeris abſolutæ factæ dicuntur, utriſq; ergo competit multifariam poſſe intelligi. Cùm autem diem obiiſſet, Athenienſes eum magnificè ſepeliertnt. Inque ſepulchrum ejus ſic ſcripſerunt:

Phœbo patre Plato, atq; heros Epidaurius orti;
Hic nempe ut corpus ſervet, & ille animam.

atque de genere Philoſophi hactenus.

Vixit hic Olympiodorus ſub Theodoſio ſecundo, cui Commentariorum hiſtoricorum libros XXII dicavit: quorum excerpta etiamnum extant apud Photium. Suidas Olympiodorum Ægyptium, Alexandrinum; Photius Thebanum facit. Suidæ autem aſtipulatur commentariorum in Meteora Ariſtotelis inſcriptio Aldina, qui MSStorum fidem caſtiſſimè repræſentare ſolebat. Suidas celeberrimæ famæ virum (ὐ κλέος ἀρὺ, καὶ δυνατὸν λέγειν) dicendique peritum facit: Photio dicitur, Σαφὴς τὴν φράσιν, ἄτονος δὲ καὶ ἐκλελυμένος, καὶ πρὸς τὴν πεπατημένην κατερριμμένος χυδαιολογίαν, *perſpicuo atque aperto dicendi genere uſus, enervi tamen ac languido atque ad proculcatam futilitatem devexo.* Certè majorem laudem ex ſcriptis philoſophicis quam hiſtoricis conſecutus videtur. Expoſuit autem non tantùm Ariſtotelis ſcripta aliquot, ſed & Platonis; ejus certè Phædonem: unde in Annalium adparatu & Commentariis in Perſium nonnulla depromſit Is. Caſaubonus. Opinor πραγματείαν ἀνέκδοτον hodieq; exſtare in Regis Chriſtianiſſimi Bibliotheca. Credo autem iſtam, quam damus, Platonis vitam commentariis Olympiodori in Platonem præfixam, indidemque à Caſaubono in Adverſariis relatam. Adſcripſerat Caſaubonus, *Multa quæ nuſquam apud Laërtium, quædam ſecus,* in iſtis Olympiodori contineri. quod quidem eſt veriſſimum. Olympiodorus Platonem à Solone per genus Paternum, à Codro per Maternum: Laërtius eum à Solone per genus Maternum, à Codro per Paternum deducit. Diſcrepant in hiſtoria trium in Siciliam itinerum in non paucis, ut & alibi.

1. In Græco eſt οὐ γάρ τις αὐτος οὖτος, pro quo legendum οὐ γάρ τις αὐτὸς οὖτις. Notum ex Homero quo pacto οὖτινος nomine abuſus ſit Ulyſſes. Nomen idem ſignificat quod οὐτιδανὸς vulgò, (quod etiam inde venit per ſyllabæ pleonaſmum.) *vilis, obſcurus, notæ nullius.*

2. In Græco eſt, μέχρι τοῦ κρόνου τῆς ἀποτάξεως, legendum μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀποτέξεως. ἀπότεξις Olympiodoro, Alexandro Aphrodiſienſi atque iſtius ævi ſcriptoribus in uſu frequenti, idem valens quod ἀποκύησις, qua voce utitur Laërtius.

3. In Græco, ὡς ἐξ Ἀπόλλωνος προσελθών. Lege προελθών.

4. Dionyſius Grammatiſta hic dicitur, Grammaticus apud Laërtius. Grammatiſta qui primam literaturam, Grammaticus qui artis præcepta docet, veteribus dicitur. Sed & promiſcuè ſumi certum, ut hîc.

5. In Græco, οὐ καὶ ἐν Ἐρασταῖς μέμνηται. Laërtio ἐν τοῖς Ἀντερασταῖς. Initium iſtius Dialogi ſic habet Εἰς Διονυσίου τοῦ γραμματικοῦ εἰσῆλθον, *Ludum Dionyſii grammatici ingreſſus ſum.*

6. Ariſto Argivus γυμναστὴς noſtro, Laërtio παλαιστής.

7. Lege *Damonos*, cum Platone πολιτειῶν tertio, & Nicomacho Geraſeno, non Δάμενος ut Græca hic perperam exhibent.

8. Non

8. *Non inconſultò*, οὐχ ἀπλῶς in Gr. ἁπλῶς apud puriores Græcos ſignificat *temerè, imperitè, nullo adhibito judicio aut delectu, inconſultò*, ut hîc.

9. Iſta verba, *Sed tibia canere noluiſti*, alludunt illa Platonis Alcibiade. I. Ubi Socrates Alcibiadi, Ἔμαθες γὰρ δὴ σύγε, κατὰ μνήμην ἐμὴν, γράμματα, καὶ κιθαρίζειν, καὶ παλαίειν· οὐ γὰρ δὴ αὐλεῖν γε ἤθελες μαθεῖν. *Didiciſti enimverò tute ut memini, literas, & fidibus canere, & luctari: tibia enim canere recuſâſti diſcere.*

10. *Apud Tragicos.* Lego enim τραγικοῖς (non ϛρατηγικοῖς, ut Græca hic malè habent) id enim poſtulat locus.

11. Græca habent καὶ τοῖς Διθυράμβοις δὲ, mallem δή.

12. Patres viſa,—— &c. in Græcis legi oportet,

Ὅσσ' εἶδον τεκέεσσιν ἐφημίξαντο τοκῆες.

13. Epigramma in Ariſtophanem ſic ſe habere debuit.

Αἱ χάριτες τέμενός τι λαβεῖν, ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται,
Ζητοῦσαι, ψυχὴν εὗρον Ἀριστοφάνους.

14. Græca habent, ἐπιστάντα τῇ πόλει. Præfecti Ægyptii ἐφεστῶτες, quaſi technico vocabulo, vocabantur; ut ex Herodoto diſcimus.

15. Iſte verſiculus de Pharo, & vox ἐνταῦθα paullo præcedens, rem iſtam Alexandriæ geſtam, ipſumque Olympiodorum Alexandrinum ſaltem inſtituto, ſi minus natu, arguunt; contra Photium.

16. Hiſtoria Cygni implumis Socrati per quietem viſi, exſtat apud Philoſophum Madaurenſem libro de dogmate A Platonis non procul initio; ut & aliorum, quæ ſtudioſus poterit ad hæc contendere.

(†) In Græco πάντα. Lego πάντας.

17. Dionyſium magnum Hermocratis filium vocat Laërtius.

18. *Pollidi Æginenſi, qui Siciliæ mercaturam faciebat.*] Pollidem Lacedæmonium, legati ad Dionyſium munere fungentem facit Laërtius: atque hanc venditionem, Platoni in primo ad Siciliam itinere contigiſſe memorat, aliaq; ea de re ſecus repræſentat quam noſter.

19. *Sed hæc ante tres in Siciliam profectiones memorata oportuit*, &c.] Importuna hæc correctio, ut & frigida B Dithyrambi Etymologia quæ pridem occurrit, ne plura memorem, hæc parum diligenter conſcripta ab Olympiodoro comprobant. Hujuſmodi Commentarios ὕλην, (ut ille cæteras ſuas hiſtorias) vel μελέτας dixeris: quippe qui parum legitimi ac perfecti continent.

20. *Detrectavit & Solenne Pythagoreorum Jurandum & Clauſas fores, & Ipſe dixit.*] per Clauſas fores alludit illud Pythagoricorum, —θύρας δ' ἐπίθεσθε βεβήλοις Πᾶσιν ὅμως— Sed & Lyſis in Epiſtola ad Hipparchum memorat quod Pythagoras Δαμοῖ τᾷ αὐτοῦ θυγατρὶ τὰ ὑπομνάματα παρακαταθέμενος ἐπέσκαψε μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τᾶς οἰκίας παραδιδόμεν. C *Damoni, filiæ ſuæ, monimenta ſua relinquens, vetuit illa cuiquam extra domum communicari.* De Solenni jurando, & Ipſe dixit, vide ſi placet Epiſtolam noſtram de Vita functorum ſtatu.

Quæ in Diogenem plurima jampridem adnotâſſem ad cæterorum qui hîc prodeunt lucubrationes contendens, comperi iis editis minimè opus eſſe; nihil enim fermè eſt quod illorum, ac præſertim doctiſſimi Menagii diligentia intactum reliquit.

FINIS.

EPISTOLA
BASILEENSI EDITIONI
Præfixa.

Hieronymus Frobenius & Nicolaus Epiſcopius ſtudioſis. S. P. D.

INdies quaſi θεόπνευστος quidam provehendi meliora ſtudia ardor creſcit in nobis. Atque utinam animo par eſſet facultatum copia, quo videlicet hanc operam in publicam ſtudioſorum utilitatem gratuitò liceret impendere. Abunde magnum fructum nobis percepiſſe videremur, ſi noſtram induſtriam viris eruditis & juvenibus ſolidioris doctrinæ candidatis, tum gratam, tum frugiferam eſſe intelligeremus. Sed quicunque ſucceſſus erit noſtris emolumentis, certum tamen eſt in hoc negocio non defatigari. Pergemus enim huc eniti, ut quotannis aliquid ex officina noſtra prodeat utriuſque linguæ ſtudioſis voluptatem cum utilitate conjunctam allaturum. Damus nunc præter cætera Diogenem Laertium de vitis, dictis, ac dogmatibus illuſtrium philoſophorum, opus jam olim manibus omnium detritum, interprete Ambroſio monacho, viro non vulgariter erudito, cuiúſq; induſtriæ plurimum debent omnes φιλόλογοι. Quum enim in hoc volumen ex plurimis ſcriptoribus adeò breviter congeſta ſint multa, ut indicata verius quàm expreſſa videantur, nemo potuiſſet bona fide Latinis auribus tradere, niſi vir undiquaq; doctus, & in omni diſciplinarum autorúmq; genere non indiligenter exercitatus. Et tamen qui Græca Diogenis cum Ambroſii Latinis conferre volet, facile videbit quantum interſit inter puros fontes, & lacunas licet non omnino turbidas. Quis autem fuerit Diogenes Laertius nondum ullis veſtigiis licuit odorari. Neq; enim illius extat ulla præfatio, ſed Ariſtotelico more protinus ipſam aggreditur

rem, nec ab ullo veterum, quod ſane meminerimus, citatur hujus autoritas. Laertius dictus eſt, à Laerte oppido Ciliciæ. Res ipſa declarat hominem fuiſſe magna veterum autorum copia πλουσίως inſtructum, in quibus citandis nequaquam indiligens eſt: quæ res vehementer eſſet commoda ſtudioſis, ſi extarent omnes quorũ hic videmus nomenclaturã. Quanquã videtur plus ſtudii adhibuiſſe in congerendo, quã judicii vel in deligendo vel digerendo. In dictis philoſophorũ, in quibus plurimum eſt acuminis, conciſior eſt, quã optaremus, & interdũ veluti delaſſatus fatetur ſe multa prætermittere. Rurſus in congerendis epigrãmatibus æquo diligentior eſt, frequenter & ſuos attexens verſiculos, non multum ad rem facientes, ut ſuſpicari poſſis in hoc ipſũ hanc illi fuiſſe ſuſceptam operam, ut ſua poematia poſteris obtruderet. *M*irum vero quur Ambroſius hanc operæ parcæ partem faſtidierit, velut ipſo indignam, ut verſus quibus undiq; totum ſcatet opus, eodem metro redderet, quum ea res faciat non mediocriter ad totius argumenti decorem. *Q*uod ſi ipſi ad id præſtandum vel animus, vel uſus vel ociũ deerat, poterat aliis eam delegare functionem, quod à Theodoro Gaza factum in libris Ariſtotelis vertendis narrant, qui cum illo domeſticam habuere familiaritatem. Sed hoc nunc docto cuivis addere fuerit in proclivi, nimirum ipſo Diogene Græce publicato. In nonnullis philoſophorũ dictis eſt obſcœnæ rei ſignificatio. *Q*uæ res facit, ut hi libri magis conveniant viris eruditis quàm ætati teneræ. Sed hoc incommodum devorandum eſt in pleriſq; veterum Græcorũ voluminibus: atq; hic convenit medicorũ exemplũ imitari, qui ex iiſdem hortis ac pratis legũt herbas ſalutiferas, in quibus naſcitur cicuta & aconitũ. *E*xpedit autem & venena noſſe, ne fallant. *E*xemplar nobis exhibuit, vir Hebraicæ Græcæq; literaturæ profeſſione clarus *M*atthæus Aurigallus, quod eò teſtari viſum eſt, ne & is debita laudis portione fraudetur. Si viderimus hæc quæ damus tanto candore à ſtudioſis accipi, quanto ſtudio nos largimur, alacriores aggrediemur majora, plúſq; commoditatis ut ſperamus allatura.

Baſileæ, ex officina noſtra, pridie idus *M*artias, anno à Chriſto nato M D X X X I I I.

HENRICI

HENRICI STEPHANI
Epiſtolæ & Annotationes
Priori ſuæ Editioni additæ.

JOANNI CRATONI, Cæſaris conſiliario, V. CL. HENR. STEPH. S. D.

PHiloſophicas vitas ad te mitto, vir præſtantiſſime, vel potius philoſophorum vitas. Pleræque enim (ſi verum fateri volumus) nihil minus ſunt quam philoſophicæ, id eſt Philoſophis dignæ. Niſi potius dignas quidem illis haſce vitas, ſed illos philoſophorum nomine indignos fuiſſe dicamus. Aulicæ quidem certe philoſophiæ (libet enim cum aulico de rebus aulicis loqui) convenientes quaſdam philoſophorum vitas hic inveniemus: utpote ex quibus diſcemus primum quidem τὸ ἐρυθριᾶν ἀποξύσαι τοῦ προσώπου: (quid enim magis pernicioſum aulicis quam verecundia?) deinde vero τὸ κολακευτικῶς ἔχειν, φιλοψευδῶς, φιλοχρημάτως, φιλογελοίως, φιλοσκωμμόνως φιληδόνως; addo etiam (ut veſtratibus aulicis gratificer) φιλοπότως. Scilicet οὗτός ἐστιν ὁ ἡδὺς βίος, ὁ τερπόδειπτος, ὁ τερσομαχάλεισος. ſed quid? (dices mi Crato) me quoque in eorum aulicorum numero ponis? Nequaquam certe. Neque enim quicunque eſt aulicus, id eſt, in aula vivit, is etiam vita & moribus aulicus eſſe putandus eſt. Quum igitur illis quos dixi, vitam aliquam convenire exiſtimem ex multorum philoſophorum vitis conflatam, nimirum Ariſtippi (qui certe vere aulicus philoſophus fuit) Diogenis, Cratetis, Epicuri: tibi contra tuique ſimilibus Socraticam quadrare cenſeo. Sed hactenus jocatus ſim. Norunt enim omnes, non quæ meliores, ſed quæ doctiores nos reddant, ex hoc Diogenis opere petenda eſſe. Dixiſſem ſapientiores: niſi ſapientem cum bono copulari ab ipſo quoque Horatio meminiſſem: veluti quum ſcribit Epiſt. lib. 1.

Neve putes alium ſapiente bonóque beatum.

Item,

An tacitum ſylvas inter reptare ſalubres,
Curantem quicquid dignum ſapiente bonóque eſt?

Item,

Vir bonus & ſapiens audebit dicere, Pentheu.

Item,

Vir bonus & ſapiens dignis ait eſſe paratum.

Et Cicero ipſe ſapientes a bonis ſeparari queritur, idque magnam perniciem afferre dicit. Hæc eſt igitur illa pernicies (inquit) quod alios bonos alios ſapientes exiſtimant. Neq; tamen quum dico ex his Diogenis libris petenda eſſe, quæ nos doctiores, non quæ meliores reddant, hæc velim ita accipi, quaſi nulla hic legerentur, quæ quod ſit boni viri officium nos docerent (boni viri, inquam, non ad Chriſtianam, ſed ad philoſophicam exigendo normam) ſed quoniam alii ſunt aliorum libri e quibus ea melius a nobis diſci queant. Equidem vel unus Epecteti libellus (cujus vitam a Diogene noſtro prætermiſſam eſſe miror) egregius nobis hujus rei doctor fuerit. Verum ut rari ſunt aurei iſtius libelli lectores, ſic certe rari ſunt

qui meliores ſe quam doctiores eſſe malint. Doctrina autem quæ ex hoc Diogenis opere peti a nobis poteſt, varia eſt atque multiplex. de qua ſi dicere ſigillatim aggrediar, verear ne Cratonem (Crantorem vere alterum) talia docere volens, ſus Mineruam docere velle videar. Potius ergo de hac mea editione hujus operis, deque ejus interpretatione ſimul edita, meum fuerit in præſentia pauca diſſerere. Idque lubentius faciam, quod interim munus hoc meum quod tibi mitto, egregie (ſicut Terentianus ille) verbis ornabo. Prodit igitur Diogenes Laertius a tribus Henricis (ſed ab Henrico Scrimgero præcipue, quem honoris cauſa nomino) cum vetuſtis exemplaribus ſumma cura diligentiaque collatus: & ex iis multorum locorum emendationem, multorum etiam quæ deerant verborum, alicubi & ſententiarum integrarum acceſſionem conſequutus: annotationibus quoque unius ex illis Henricis auctus, in quibus multæ lectiones variæ quæ in contextum receptæ non fuerant, afferuntur; quidam etiam loci ex conjectura emendantur: nonnulli in quibus reddendis interpres bona fide uſus non erat, fideliter redduntur. Hæc ſunt quæ in Græca iſta Diogenis editione præſtantur. At interpretatio Latina meæ editioni hoc præcipue debet, quod a multis, (non tamen omnibus) mendis, quæ ſuperiores editiones commiſerant, vindicata fuit. Inde autem contigiſſe illa manifeſtum eſt, quod ii qui primam editionem excuderunt, ipſoque interpretis autographo, aut certe exemplari ab eo miſſo uſi ſunt, compendiarias quaſdam notas, alicubi etiam vocabula quædam integre & abſque compendio ſcripta, legere non potuerunt. (Tanti eſt exemplaria typographis ἐυανάγνωστα mittere) Exemplo vel ſola particula *Quanquam* eſſe poterit, quæ poſita fuit alicubi pro *Quamque*, alicubi pro *Quomodo*, alicubi pro alia particula. Memini & *Ion* quodam in loco haberi pro *Ideo*. quod accidit ex compendio quo voculam iſtam nonnulli ſcribunt, nimirum cum i, & o titulum habente. Quamvis porro talia menda non ab interprete ſed male exemplar ejus legentibus (uti dixi) manaſſe manifeſtum eſſet, tantum abeſt tamen ut ii qui multa ſe in hac interpretatione reſtituiſſe jactarunt, id præſtiterint, ut ne hæc ipſa quidem emendaverint. Hæc ſunt, mi Crato, quæ de utraque Diogenis editione, id eſt Græca pariter & Latina, ſcire te volui; quas tibi, ut perpetuum ſint amicitiæ noſtræ pignus, dedi atque dedicavi. Ut autem ſimul cum Diogene editus a me fuit Herodotus, ita eum ſimul ad te miſi. Vale.

HENRIC. STEPHANUS lectori *S. D.*

Quum ſuperior Diogenis Laertii editio quæ Baſileæ prodierat, cum variis exemplaribus antiquis collata partim à me, partim ab aliis fuiſſet: eáque collatio magnum variarum lectionum numerum nobis dediſſet: quarum pleræque meliores eſſent iis quas editio illa habebat, nonnullæ ejuſmodi eſſent ut utræ utris anteponi deberent, dubitare quis poſſet: aliquæ autem levis aut nullius etiam momenti eſſe viderentur: in hac variarum lectionum varietate conſilium hoc à me initum fuit, (quod tibi me probaturum confido) ut quæ apertè potiores forent iis quas editio illa attulerat, iſtarum loco in ipſum contextum reciperentur: ex cæteris aliæ in calce ipſius libri annotarentur, aliæ prætermitterentur. Quod ad primas illas attinet, in contextu poſitas eſſe, (ſimúlque multos locos quibus aliqua verba, interdum ſententiæ totæ deerant, expletos fuiſſe) collatio ſuperioris editionis cum hac, tibi abunde teſtabitur. Secundæ autem, eæ ſunt quas nunc annotandas cenſui: tertias contrà, quòd tales ſint quales dixi, omnino ſilentio prætereundas eſſe judicans. Quamvis porro multis uſus ſim exemplaribus, locos tamen non deeſſe fateor qui aliquod aliunde auxilium expectent: quorum unumquenque, ſi vacaſſet, tibi indicaſſem. Sed vel ad hanc tumultuariam ſcriptionem vix otii paululum ſuffurari potui, in alſoluenda editione Herodoti (quam huic ſociam fore promiſi) occupatus. Interim tamen qualemcunque hunc laborem boni conſulas velim. Vale.

HENR. STEPHANI ANNOTATIONES

In quoſdam locos

Diogenis Laertii,

In quibus diverſas eorum lectiones (præter multas quæ in contextum receptæ fuerunt) affert, deque harum nonnullis etiam diſſerit: alicubi & de quorundam locorum interpretatione agit.

ΔΙΟΓ.] γράφεται Λαερτίου Διογένους βίοι καὶ γνῶμαι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων, καὶ τῶν ἑκάστῃ αἱρέσει ἀρεσκόντων, βιβλίον πρῶτον. Legitur etiam ἀρεσάντων.

Verſu παρὰ] γράφεται καὶ pro ἢ. Agnoſcit autem illam copulativam particulã, non hanc disjunctivã, interpres. Atque ita ſtatim pòſt legitur Κελτοῖς καὶ Γαλάταις, non ἢ Γαλάταις.

V. σαρας] Vet. cod. non habet ἔτη, poteſtque ſubaudiri B ob præcedentem genit. ἐτῶν.

Pag. 2. V. καὶ ὧδε] γράφεται ἤρξατο pro ἦρξε.

V. λόγοις] γράφεται λόγον pro λόγοις.

V. τοῦ] γράφεται μαγείαν pro μαντείαν.

V. ſeq.] Δίων pro Δείνων. Sed hoc ex Plut. & Athenæo confirmari poteſt.

Pag. 3. V. καὶ] γράφεται Ἄρης pro Ἅδης.

V. στοιχεῖα] γράφεται παντοῖα pro τινά.

V. φίας] γράφεται καὶ ante ἀγάλματα.

V. ἀλλὰ] γράφεται Ἀρχιλόχοις pro Ἀχιλόχῳ.

Pag. 4. V. τὸν χῶρα] γράφεται ἐκ Κρήτης pro Κρῆτα.

V. λίαν] γρ. ἐφιλοσόφησε. καταλήγει, &c. pro διέτριψε, καταλύει.

V. οὕτως] γρ. Πλάτων pro Πλάτωνος. C

V. ὃ] γρ. Ναυκλύδης hîc & alibi pro Ναυκύδης.

Pag. 6. V. τὸν] γρ. μεσεκῆς pro μικεᾶς.

V. εἰκοστὸν] γρ. εἰκοστοστὸν pro εἰκοστόν.

V. αὐτὸν] γρ. ψυχῆς pro ψυχάς.

V. Αἰγυπτίων] γρ. Πάμφιλος pro Παμφίλη. Sed hæc Παμφίλη citatur & alibi.

V. ρος] γρ. αὐτὸς pro οὗτος.

V. πρὸς] γρ. συμμαχίαν pro συμμαχίᾳ.

V. Κύρου] γρ. μὲν pro δέ.

V. ἰδιαστὴν] γρ. Κίβισον, & Κύβιστον, & Κυβισθον, nec non Κύδιστον.

Pag. 7. V. θέσθαι] Germ. habet δι' ἀφιλοτεκνίαν pro διὰ φιλοτεκνίαν. Eſtque illam lectionem ſequutus interpres, D non hanc. Quam tamen confirmant quidam, hoc Thaletis reſponſum commemorantes. quippe qui eum hoc dixiſſe tradant, reſpicientem ad illum dolorem quem parentibus mors liberorũ affert. is enim eo major eſt quo magis diliguntur.

V. παρήβησεν] γράφεται φησὶ δὲ Ἱερώνυμος καὶ Ῥόδιος pro φησὶ καὶ ὁ Ῥόδιος Ἱερώνυμος. De qua lectione mirum eſt conſentire inter ſe vet. codices: perinde acſi A duo eſſent autores: quum tamen ſit φησὶ, non φασί. & alibi quoque quidam Hieronymus cognominetur Rhodius. Quidam habent cum articulo, Ἱερώνυμος καὶ ὁ Ῥόδιος.

V. ἱστορεῖ] γράφεται Λεάνδρου, ſed rectius, Λεανδρίου.

V. ναι] γράφεται ὀνηίστῳ pro πρωτίστῳ. Habes autem bis illam vocem & ex Heraclito, infrà, pag. 237. Sed ibi quoque ὀνηιστὸς & ὀνηιστὸν quidam cod. in ἤιστος & ἤιστον depravarant.

V. δον] γράφεται Διδυμαίῳ pro Διδυμαίῳ, quod certius eſt. Sic tamen infrà Διδυμαίῳ pro Διδυμαίῳ, & in quibuſdam Διδυμεῖ.

V. ὁ δ'] γράφεται Δαίδαλος & Δάνδαλος pro Δαίδαλος.

Pag. 8. V. ρωθεν] γράφεται ἐμπίπλει.

V. ſeq.] γράφεται Θαλῆν pro Θαλῆ.

V. μὴ πρὸ] γράφεται οὐ pro μή.

V. ὃς δὲ] γράφεται Ὃς σοφίᾳ τὰ πρόντα.

Pag. 9. V. τοῦ] γράφεται τόδε pro τάδε.

V. ἔντι] γράφεται μάστευε, idem ſignificans cum μάστευε, quod in contextu ex plurium codicum conſenſu habetur. At interpres ſequutus eſt lectionem ſuperioris editionis: videlicet μάντευε. reddit enim divina. Eſt tamen novum μαντεύω pro μαντεύομαι: præterquam quòd μάστευε ſeu μάστευε melius convenit cum ſequente εὕροις.

V. φέρεται] Habet v. codex καὶ ante ἀποφθέγματα.

V. τοὺς] Ante χεῖρον inſertum eſt ἔφη. quod legit & interpres. Sed poſſit etiam ſubaudiri, ut alibi ſæpe.

V. τὴν δὲ] γράφεται Τὴν δὲ ψυχὴν ἄπορος, τὴν C δὲ φύσιν ἀπαίδευτος. Et ita, Τὴν δὲ ψυχὴν ἄπορος, τὴν δὲ τύχην ἀπαίδευτος, Fortaſſe perperam pro οὐκ ἀπαίδευτος. Sed οὐκ ἀπαίδευτος ſive ἀπαίδευτος multo melius cum accuſ. ψυχὴν aut φύσιν convenit.

V. νενί] γράφεται γὰρ pro δέ.

V. λαν.] Interpres μεγαλοφυὴς nomen proprium eſſe putat, & jungit cum τρίτος.

Pag. 10. V. ἢ] γράφεται ὀλίγου pro ὀλίγον. Rectius ad euphoniam eſt ἢ ῥ' ὀλίγον.

V. ἔστι καὶ] γράφεται ἡμῖν pro ἡμῶν.

V. λεῖ μάλ.] γράφεται πάντα ἔπη θέσθαι ποιητικά. In Germ. edit. πάντα ἐπιθέσθαι ποιητικά. Ego legendum puto πάντας ἐπιθέσθαι ποιητικῇ.

V. κοὺς] γράφεται ἀναγέγραφε pro γέγραφε.

V. λῶ] Scholiaſtes Euripidis priorem verſum ita ſcriptum habet, Ταῦτ' ἔλεγεν Σώδαμος Ἐπηράτου, ὅς μ' ἀνέθηκεν.

Pag. 11. V. οὐδὲν] γράφεται ἐθέλω λέσχην αἰτεῖν δεῖ &c. Ego lubenter retineo λεσχηνωτής. cujus pluralem λεσχηνῶται (niſi potius ſcribendum λεσχηνωταὶ, ſervato illo accentu) habes & infrà, pag. 34. Perperam autem in vulg. lex. tradi hanc vocem Jonibus ſignificare *Violentos & contumelioſos*,

lioſos in meo Theſauro linguæ Græcæ docui, Tomi 2. ſemi- A pag. ſeu columna 685.

V. τῆς] Lege cum aliis cod. τῆς πατρίδος αὐτοῦ Σαλαμῖνος ἀμφισβητουμένης ὑπό τε Ἀθ. &c. Ineptè enim hîc ponitur particula δηλονότι, tanquam ex ſcholio proficiſcens, quum omiſſus eſſet genit. Σαλαμῖνος.

Pag. 12. V. Ἀττικὸς] Legitur in quibuſd. cod. ἀφέτων, ſed perperam omiſſa litera ν, metri cauſa: quod & cum ἀφέντων ſtare non poteſt, ob liquidam mutæ junctam, quòd præcedat liquida. Hæc autem lectio, τὴν Σαλαμῖνα φυγὼν, ex interpretis verbis excogitata eſt. quaſi verò hæc, *Qui Salamina fugit*, ab illorum quæ habemus verborum ſententia aliena ſint. Adde quòd *Fugit*, præſ. temp. propter metrum eſſe debet. B

V. ἐκκλησίαν] γράφεται δόρατος pro θώρακος.

V. τὰ] Inſeritur ἐλεγεῖα poſt τυραννίδος. Et ſic interpres quoque.

V. ἐκ νεφ.] γράφεται μένος pro βία.

V. δῆμος] γράφεται ἄϊδρις ἐὼν pro ἀϊδρείῃ, quomodo & interpres.

Pag. 13. V. λίονι. γράφεται συνῴκισεν pro ᾤκισεν.

Pag. 19. V. αὐτοὶ] γράφεται, τούτοις pro τούτους. Jungendum autem erit τούτοις cum δόντες.

V. οὔτε] γράφεται οὔτε οὐ προσῆκόν μοι, ſine ὡς, & rectius. Item γράφεται Κεκροπιδῶν pro Κοδριδῶν. quam lectionem ſequitur interpres, licet ſequatur Κόδρῳ.

V. καὶ] γράφεται τά γε ἄλλα.

V. λοιπῶ] τὰς inſeritur ante δημοτελεῖς.

V. νὰ] γράφεται τῶν ἐμῶν φίλων εἶναι, ἔσῃ ἂν ὁ C πρῶτος.

Pag. 14. V. μετὰ] γράφεται παράλων pro παραλίων.

Pag. 15. V. ἀλλὰ] ἄριστα pro κάλλιστα.

V. αἰγῶ] γράφεται νήσων καὶ ἀριγ. ſine τε.

V. καὶ μεταπ.] Pro ἀγυιὰς non dubito quin reponi aliud vocabulum debeat: quum nec ſententia commoda ex hac lectione elici poſſit, nec metri lex eam admittat.

V. Ὅρα] Pro ἔργος (quod ex conſenſu omnium noſtrorum veterum exempl. reliqui) apud interpretem legebatur ἔχθος, cui lectioni reſpondet ejus interpretatio, habens *Odium*. At in editione Latina quæ meam proximè præceſſit, malè repoſitum fuit ἔχθρος; dubium inter ἔχθος & ἐχθρός. Fuiſſe autem κραδίην mutandum in κραδίῃ, (ut mu- D tavi) manifeſtiſſimum eſt.

Pag. 16. V. ἐπαγγέλλεις] γράφεται ἀπαγγέλλεις, quod malo.

Pag. 17. V. ἐλεγεῖα] Ita malim quam ἐλεγεῖαν; ut infrà, ἐλεγεῖα ἔπη, in Pittaco, pag. 20. Sic verò & apud alios ſcriptores ἐλεγεῖα potius quàm ἐλεγείαν reperias.

V. νετο] γράφεται ἐπίσταμαι, εἶπεν, ἀδικεῖσθαι. Alioqui ſubaudiendum eſſet.

V. ζευγ.] γράφεται Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ.

V. χίας] γράφεται φέρεσθαι pro πορδέεσθαι.

Pag. 18. V. λισα] γράφεται Κυθήρων, à nomin. plurali Κύθηρα, qui eſt frequentior.

V. ςολιον] Anteà pro ἐμὶν legebatur perperam ἐμὴν, & καὶ pro κα: item ἐγὼ pro ἐγών. E

Pag. 20. V. Τὴν] Apud alios, ἐς οἶκον ἐπήγετο.

Pag. 22. V. Τῇ δὲ] Satius eſt ſcribere, cum aliis codicibus, κέκλυθι. Alioqui retinendo κέκλυθε, mutandum eſſet τῇδε in ἥδε.

Pag. 23. V. Χαλκῆ] Nonnulli ſcriptores hos verſus afferentes legunt in primo, ἐπὶ σήματος ἧμαι. In quarto, Καὶ ποταμοὶ πλήθωσι, περικλύζῃ δὲ θάλασσα. In ultimo Σημανέω.

V. ἀντιθέμενον] Valde corruptus erat hic locus. legebatur enim, ἀντιθετούμενος ςήλας, pro ἀντιθέντα μένος ςάλας. Sed, ut verum fatear, ne vet. quidem codices prorſus mendo vacui erant; utpote in quibus eſſet ἀντιθέντα μένος τάλας, omiſſo videlicet σ in tertiæ vocis principio, ob σ quod habetur in fine præcedentis. Quem literæ hujus con- F curſum aliorum quoque errorum cauſam fuiſſe obſervavi. Quod verò quidam antea repoſuit ἀντιθέμενον, ſtare non poteſt. Cæterùm libet hanc odæ Simonideæ particulam vertere, utpote in cujus interpretatione ipſamet poetæ verba non repræſentaverit interpres. Reddam autem penè adverbum, ideóque rudius. *Quis* (inquit) *mente fretus* [id eſt, mente valens] *laudaverit Cleobulum Lindi incolam, qui fluviis perennibus, & floribus vernis, ſoliſque flammæ, aureæque lunæ, mariniſque fluctibus opponat* [i. comparet] *columnæ robur? Omnia enim ſunt diis inferiora: at verò lapidem mortales etiam manus frangunt. Stulti viri hoc conſilium eſt.* [vel potius, hæc ſententia. ut ſit pro γνώμη.]

V. Εἷς ὁ] γράφεται παῖδες δυοκαίδεκα.

V. πλῆθος] Vide num legendum αἱ χάρις.

Pag. 24. V. Πολλοὶ] γράφεται ἑταῖροι, & hîc & paulo pòſt: quod melius convenit dialecto qua ſcripta eſt hæc epiſtola. Sed (quod multo majoris momenti eſt) videndum quid de his vocibus, ποτ' ἀνιωτάταν, ſtatui poſſit. Pro illis antea legebatur conjunctim ποτανιωτάταν: ſed ex vet. cod. illa Scriptura repoſita fuit. Quid ſi verò ποτωνιωτάταν legatur, à ποταίνιος, cui nova ſignificatio tribuatur; Interpres tamen aliam lectionem habuiſſe aut certè repoſuiſſe videtur: quippe qui reddat, *Commodiſſimam fore ad inhabitandum*. Idem legiſſe videtur πολλοὶ μέντοι: quandoquidem interpretatur, *Amici quidem tibi ſunt permulti*. At τύνη (quod in quibuſdam cod. extat) non video quomodo ferri poſſit.

Pag. 25. V. γένετο] pro φωρᾷ malè reponitur χώρᾳ. Hîc enim potius aſſentiendum eſſe exempl. quæ illam ſcripturam, quàm iis quæ iſtam habent, verba proximè præcedentia ſatis oſtendunt.

Pag. 37. V. τὰ κερ.] Antea erat κερδάντα voce in accentu duntaxat depravata: malè igitur reponitur κέρδοντα pro κερδαντά.

Pag. 26. V. θόντας] Pro αὐτεῖ in vet. quibuſdam inveni ἀΰτεῖ. quod magis placuit, tanquam tertia perſona verbi ἀΰτῶ, & nominativum habens Ἀπόλλων, ex præcedentibus petendum: ſed indigens interpretatione paulo alia quàm quæ paſſim ei tribuitur. Quin autem ex iiſdem reponendum fuerit ταὶ ἐμαὶ ἐπιςολαὶ pro τὰς ἐμὰς ἐπιςολὰς, in dubium vocari minimè poteſt.

V. ἢ] γράφεται ἢ ἐγὼ τοῖα ἀμυνοῦμαι. Item pro καταχαύσας legitur etiam καταχαύσαις; quod certè ferri non poteſt: ſed in eo fortaſſe remanent veræ lectionis veſtigia: quam ut habeamus, ex illo vocabulo & ex proximè ſequenti duo alia debere fieri videntur. Interim autem dum lectio hæc in lucem prodeat, vix dici poteſt legíne debeat τήν τε θυγατρὶ (ut in pleriſque vet. cod.) an τῇ τε θυγατρί.

Pag. 27 V. δὲ] γράφεται ἐπιτελοῦντα; quod frequentius legitur cum hoc accuſativo.

V. Πάντας] Rectius Ἑλλαδικοῖς, ut habes. nam Ἑλλανικοῖς haberet α longum, utpote pro Ἑλληνικοῖς.

Pag. 28. V. Ἐγὼ] γράφεται εἰς τὴν γλῶ τῶν Ἑλλ. Sed malè jubemur hanc lectionem ſequi, quum altera ſit elegantior, ſubaudiendum ſubſtantivum hoc, more Græcis uſitatiſſimo, relinquens. Sic priori paginâ immeritò affertur κράτει pro κρατεῖν, tanquam illud pro hoc reponere neceſſe ſit: quum talem uſum infinitivorum in præcipiendo, vel hoc ipſo in libro, paſſim reperiamus.

V. τῶν] γράφεται ἑβδομήκοντα pro ἐννενήκοντα.

Pag. 29. V. σκε] γράφεται μετεσκευασμένα πάντα καταλαβών. quæ etiam lectio in contextum recipi debuit. Eam interpres quoque ſequutus eſt, ſed non bene interpretatus. Vertit enim, Quum verò rerum omnium faciem immutatam cerneret. quum per μετεσκευασμένα πάντα videatur voluiſſe ſignificare *Omnia vaſa aliò tranſlata*, ſive *Omnem ſupellectilem aliò tranſlatam*. quanvis alioqui deſiderari poſſint hujus ſignificationis exempla.

V. κυ] γράφεται Σφάγων. Item Φλέγων. Et paulo pòſt, ἑνὸς δέοντος τριακοσίων.

Pag. 30. V. λόγος] γράφεται Δωρίδι. quo dicitur modo infrà, pag. 33. τῇ Ἰάδι γεγραφώς.

V. κέοιτο] Χρωτὶ legitur etiam Χρῶ, χροΐ. At χρωτοδῆλα conjunctim, (quod etiam affertur) nuſquam legi, nec ab aliis ex vet. codice annotatum inveni. Suidas hunc locum citans, χροΐ habet.

Pag. 32. V. τὰ] Pro ἔβρυον legitur etiam ἔθυον, in pleriſq; codicibus. Quod ut minus mirum videatur facit ejus uſus in fine epiſtolæ.

Pag. 33. V. δῆ] γράφεται ψαλλοειδῆ. quod & in præced. edit. fuit: ſed ψαλλοφανῆ facilius confirmari poteſt.

Pag. 34. V. θετο] γράφεται ἐκβάς.

V. Εὔβυλ.] Legendum videtur ἀβουλότερος.

Pag. 35. V. θηναίων] Legitur etiam cum interrogatione, ἐςερήθης Ἀθηναίων;

Pag. 36. V. Ἀλλ' ὁ] Pro αὐτὸν repoſui αὑτὸν, cum ſpiritu aſpero, pro ἑαυτόν: ſicut in principio hujus pag. habes ἑαυτὸν ἐξήγαγον, quum prius legeretur αὐτὸν ἐξήγαγον, eodem quo hîc errore. Interpres certè, licet αὐτὸν legiſſe videatur, genus hoc loquendi minimè aſſequutus eſt: quippe qui

qui reddiderit, *Ac ſponte inde diſceſſiſſe:* quum debuerit red- A dere, *Ac mortem ſibi conſciviſſe.* Dicitur enim ἐξάγειν αὐτὸν ſeu ἑαυτὸν, (ſubaudiendo genitivum τοῦ βίου, vel τῆς ζωῆς) *Qui ſeipſum è vita educit*, interpretando ad verbum. In epigrammatis quoque interpretatione expreſſa ſignificatio horum verborum non fuit: ubi tamen aliquam etiam injuriam factam ejus autori exiſtimo. illum enim ſcripſiſſe. *Huic vitam incolumem Pericles ſervavit.* Tunc autem verbum *Perdidit*, non habens quò referatur, ad accuſativum illum commodè referetur.

V. λοιδόρου] γρ. Μύσων.

Pag. 37. V. φησὶν] Ita poſitum hunc genitivum δήμων habes cum aliis in locis, tum pag. 70, & 101. Pro συμποιεῖν autem legitur & συμπονεῖν: ſed lubenter συμποιεῖν retinuerim, ſicut ποιεῖν de poetica ſcriptione dici notum eſt, atque a- B deo habes & infrà. pag. 146.

V. Ἐκ δὲ] γράφεται δυνομολέσχης.

Pag. 38. V. κιβιάδη] τοῦ ἀριστείου. γράφεται τὰ ἀριστεῖα. Sed malui alteram lectionem retinere: quòd dicatur potius παραχωρῶ σοι τοῦδε quam τόδε.

Pag. 38. V. τα] Pro προσιέμενος jubemur reponere προσιέμενος: quaſi verò, ut ἀφέμενος, ita etiam προσέμενος dici non poſſit.

Pag. 40. V. ὡς δὲ δ.] γράφεται τοῖς Ἕλλησι διαζήσει. Et in verſu ſequente, κ' οὔτε τι.

V. Βρενθ.] γράφεται βρενθύει & παραβάλλει & ἀνέχει, Atticè pro βρενθύῃ & παραβάλλῃ & ἀνέχῃ.

V. θἄτερ] Jubemur pro θαῦμα, τὰ μὲν &c. (in qua lectione conſentiebant omnes noſtri vet. codices) reponere θαύ- C ματα μύρι'. at pluſquam θαυμασία eſſet hæc lectio. Sed qui hoc jubet, ſequitur errorem interpretis, qui locum hunc ita reddidit. *Dicebat autem facile cuivis eſſe, quæ habet aliquis, mira proloqui: amicos autem, quos poſſideat, nominare difficillimum.* Quũ ita reddere debuiſſet, *Aiebat autem mirum eſſe, unumquemque facilè dicere poſſe, quæcunque habeat, at quot amicos poſſideat, nominare non poſſe.*

V. μῶς] Pro αἰσχρολογίαν legitur etiam γλισχρολογίαν. quod magis mihi probatur. ſiquidem γλισχρολογία aptè tribuitur ſophiſtarum λόγοις ἐριστικοῖς.

Pag. 41. V. μὲν] Inter τοῦτο & εἰδέναι jubemur inſerere particulam μὴ, quam tamen nec vet. cod. noſtri habebant, nec locus admittit. Alioqui ſenſus eſſet, Socratem dixiſſe ſe nihil ſcire, ac ne hoc quidem ſcire, an videlicet verum eſſet, D ſe nihil ſcire. Atqui ex aliis ſcriptoribus notum eſſe poteſt eum dicere ſolitum, Unum hoc ſcio, me nihil ſcire.

Pag. 42. V. ἀμ] Licet hanc lectionem multorum codicum conſenſus confirmet, magis tamen mihi probatur altera, καθάπερ Μέλιτον καὶ Ἄνυτον.

Pag. 45. V. τοῦτον] Superior editio habebat, τοῦτον ἐν στενωπῷ φασὶν ἀπαντήσαντα Σωκράτην. quæ lectio ferri nullo modo poteſt. Sed quum alteruter accuſativus in dativum mutandus eſſet, malui mutare τοῦτον, vel potius debui. quum alioqui quod à Socrate factum fuit, (ut ex ſequentibus quoque patet) adſcripturi ſimus Xenophonti. Non ignoro tamen in multis vet. cod. legi τοῦτον & Σωκράτει.

Pag. 46. V. ὑπὲρ] γράφεται ἐπαιδεύοντο.

Pag. 47. V. Πυθοστράτου] γράφεται Νικοστράτου.

Pag. 48. V. σφόδρ] γράφεται Σωκρατικὴν ἀπορίαν.

V. τῆς] γράφεται στρατηγοῦ καὶ τῆς Δίων. μάλιστα δὲ μιμ. Et ſtatim pòſt, συγγέγραφε.

Pag. 49. V. καὶ τόπῳ] γράφεται ἁρμονίως, quod malo. Quod autem paulo pòſt habetur παρέφαγον, in omnibus noſtris cod. ſcriptum erat. Videturque eſſe ita uſus ut alibi verbo τρώγειν, item compoſito προσπαρατρώγειν, in Euclide, metaphoricè. Quo dixit modo Horatius, *Quem rodunt omnes.*

Pag. 50. V. κράμ.] Quidam ſcribunt βλέννον, cum νν. Habetur autem & βέλτιον in quibuſdam cod. pro hac voce.

Pag. 52. V. εὐστόχως] γράφεται ἀστοχώτερον.

Pag. 55. V. στά] Altera lectio ἀηδίαν, ſtare non poteſt. F ἀηδονία autem legitur itidem ſupra.

Pag. 56. V. βύσας] γράφεται ἀλόγως. Et paulo pòſt, κατῳνασκασμένον pro πεζόμενον.

Pag. 58. V. οὐ] Pro πώμαλον legitur etiam πάγκαλον. in quibuſdam autem cod. neutrum.

Pag. 59. V. ζεται] Repone τούτοις.

Pag. 60. V. ἀνὴρ] Scribe, διὸ καὶ Ἐλεγξῖνος ἐπεκλήθη, ut rectius in quibuſdam cod. legitur. Convenit enim ei qui φιλονεικότατος eſt, ἀπὸ τοῦ ἐλέγξαι. Interpres tamen utrobique habet *Alexinus*, non ejus fortaſſe, ſed librarii vitio.

A V. Ὡς ἀτ] γράφεται περιεπείρετο pro περιέπειρέ πως.

V. ἐν] In vet. cod. legitur, οὗ Διόδωρος, continuantúrque hæc cum præcedentibus.

Pag. 61. V. τον] Pro σοφιστείᾳ, quod ex vet. quibuſdam cod. additum fuit, legitur in duobus σοφίᾳ. Sed cum εὑρεσιολογίᾳ, (ſive εὑρεσιλογίᾳ, ut in aliis ſcriptum eſt) melius convenit σοφιστείᾳ quam σοφίᾳ.

Pag. 62. V. σαι] Mirum eſt hîc legi θεὸν, non ἄθεον, ut paſſim apud alios ſcriptores hoc, non illud, cognomen ei dari videmus, & cujus rationem in promptu eſſe ſcimus. Sed admirationem auget veterum exemplarium de hac ſcriptura conſenſus, atque adeo ipſius interpretis.

V. ἔφη] γράφεται τῶν ἰδίων.

V. τῷ] Pro εἶχεν legitur etiam εἶδεν. ſed huic lectioni B illam præfero. Utram harum ſequutus ſit interpres, vix colligi ex ejus verbis poteſt. Quæ autem apud eum ſubjunguntur, (ut obiter lectorem hac de re admoneam) *Aiunt illum ita quendam de Phidiæ Minerva compellaſſe*, malè reddita fuerunt: ob non intellectum uſum, quem verbum ἐρωτῆσαι hîc & alibi apud eos, qui dialectica tractant, obtinet. Perinde enim eſt ac ſi diceremus, *Talem interrogationem illi propoſuiſſe.*

V. ἀνασύ] Pro κῆπον jubemur reponere κόλπον. quam vocem quidam etiam ex noſtris cod. habuerunt, ſed plures κῆπον. quam eſſe veram lectionem, meus Theſaurus Græcæ linguæ abunde te docebit.

V. τόνδε] Lege potius (ut in quibuſdam vet. cod.) τόνδε ἢ τόνδε.

C Pag. 64. V. τεροι] γράφεται πλεύσαντες καὶ συγγενόμενοι εἰς Ἦλιν.

Pag. 65. V. λῶ γὰρ] γράφεται ὀπισκώπτης. Eadem lectionis diverſitas infrá.

V. ἱερο] Affertur συνανακάμπτοντος pro συνανακόπτοντος.

Pag. 66. V. διακει] Suſpectum alicui poſſit eſſe vocabulum ἀγωνιάτης, utpote cujus uſus nullum aliunde exemplum afferatur: ſed utrobique ſcriptum eſt in omnibus noſtris vet. cod. Ejus autem à verbo ἀγωνιᾶν origo manifeſta eſt. Interpres tamen priore in loco reddit *Ignominiæ metuens*: in poſteriore, *Anxius atque ſolicitus.* At Bud. *Trepidator, Formidator.*

V. μος] Niſi ἐστρέφετο legamus, (ut habent pleraque vet. exempl.) neceſſe fuerit legere ἐτρέπετο. ſed magis convenit D ἐστρέφετο. à quo etiam dicitur aliquis αἰχίστροφος: item πολύστροφον νόημα poeta quidam dixit. Hæc autem illi ingenio conveniunt: quod à Latinis eadem metaphora *verſatile* appellatur. Ideóque non debuit interpres reddere *Verſabat omnia.* Idem εὑρησιλόγει aliter potius interpretari debuit. De quo verbo (quoniam & alibi occurrit) aliqua hîc obiter dicam. Sed incipiam à nomine εὑρησιλόγος, ex quo fit aliud nomen, videlicet εὑρησιλογία: deinde & illud verbum εὑρησιλογεῖν. Eſt igitur εὑρησιλόγος, ſive εὑρεσιλόγος, aut etiam εὑρεσιολόγος, (q. d. *Verborum inventor* ſeu *excogitator*, vel *Novos ſubinde ſermones excogitans*) non ſimpliciter *Verborum funditator*: ſed *Cui nunquam deeſt argumentum funditandi verba.* Neque tamen intellige funditandi verba quo- E libet modo, ſed ut in diſputationibus, & quidem pertinacioribus, fieri ſolet. Dictúmque primò fuit de philoſophicis ſeu ſophiſticis diſputationibus, poſtea verò latius ejus uſus patuit. A Bud. redditur *Facundus, Diſertus*, item *Solers in diſputando*: in iſto hujus ipſius Scriptoris loco, in Arceſilao, ἦν δὲ καὶ εὑρεσιλογώτατος ἀπαντῆσαι εὐστόχως, καὶ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀνενεγκεῖν τὴν περίοδον τῶν λόγων, καὶ παντὶ συναρμόσασθαι καιρῷ. Sed hæ interpretationes, ac præſertim duæ priores, parum mihi probantur. Hinc εὑρεσιλογία ſeu εὑρεσιολογία, aut etiam εὑρησιλογία, *Facultas illa excogitandi verba.* Legitur εὑρεσιλογία apud. Plut. in Quæſt. Rom. & in lib. De defectu orac. εὑρεσιολογία autem habetur apud Philonem De mundo: nec non apud hunc ſcriptorem initio vitæ Stilponis: quibuſdam tamen exempl. F ibi legentibus εὑρεσιλογία. Tertium illud εὑρησιλογία apud eundem Plut. extat, ita ſcribentem, εἴγε μὴ παιδιὰν καὶ εὑρησιλογίαν ἕνεκα δόξης, ἀλλ' ἔργον ἄξιον σπουδῆς, ὥσπερ ἐστὶν, ἡγοῦνται τὴν φιλοσοφίαν. At verbum εὑρησιλογεῖν ſicut hîc, ita & apud Athen. legitur, lib. 5. de Antiocho, qui cognominatus fuit Epimanes, μάλιστα δὲ πρὸς τοῖς ἀργυροκοπείοις εὑρίσκετο καὶ χρυσοχοείοις εὑρησιλογῶν καὶ φιλοτεχνῶν πρὸς τοὺς τορευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας. Ex his judicet lector an εὑρεσιλόγος ſeu εὑρησιλόγος propriè ſit ſimpliciter *Verborum funditator, Verboſus*: εὑρεσιλογία ſeu εὑρησιλογία, *Verborum funditatio, Verboſitas*:

Verbositas: ἀπρεσιλογεῖν ſeu ἀρεσιλογεῖν, *Verba funditare*, A *Verboſum eſſe*.

Pag. 67. V. πρᾳό] γρ. πρακτικώτατ@. ſed cum præcedentibus melius altera ſcriptura convenit. vult enim docere, eum qui diſputationibus eſſet valde μάχιμ@, (id eſt *pugnax*) omnino alium in factis fuiſſe: videlicet πρᾳότατον i. *clementiſſimum*, ſeu *placidiſſimum*. Interim autem adjuvandus eſt interpres in proximè præcedentis loci interpretatione. Is enim ὑπώπια eſſe putavit *Ardentis ſpiritus indicia in oculis*: quum ea voce ſignificentur *Sugillationes in facie, præſertim in partibus quæ oculis ſubjacent*. Unde ὑπωπιάζεσθαι dicitur *qui ita ſugillatur*: & quidem apud hunc ipſum ſcriptorem quoque. ut in Cratete, Νικόδρομον ἐξερεθίσας τὸν κιθαρῳδὸν ὑπωπιάσθη.

Pag. 68. V. μὲν] Non aliud quàm ταρίχιον legiſſe in- B terpretem, ſed aliud quàm *Satiuſculum* ſcripſiſſe credendum eſt, quod videlicet à ſale derivatum eſſet.

V. ἀκόλ.] Non ἀκόλαςον ſed ἀκόλακον interpres quoque legit, & rectè interpretatus eſt, *Ab aſſentatione alienum*.

Pag. 69. V. πολλά] γρ. ἐλευθερῶσαι τὴν πατρίδα ἀπὸ τῶν.

V. γοῖς] Pro τοιοῦτ@ legitur etiam ἐστί, & quidem adjuncta interrogationis nota.

V. ἐτελεύτα] γρ. ὀγδοηκοςόν.

Pag. 70. V. ἐγκο] γρ. Ἀναξιάδης.

V. ἐφ᾽ οὗ] Perperam reponitur hîc τὸν δῆμον pro τῶν δήμων: niſi fortè in omnibus locis in quibus pluralis hic genitivus habetur, ſingularem illum accuſativum reponendum C eſſe quis dicat. Sunt autem hi loci non pauci. Habetur enim hæc ſcriptura cum alibi, tum initio vitæ Socratis, & initio vitæ Xenophontis. Quinetiam (quod magis mirum eſt) in principio vitæ Speuſippi, pro τῷ δήμῳ vet.cod. aliquot habebant itidem τῶν δήμων.

Pag. 71. V. σαντα] Affertur ex conjectura ἀπολουθῆναι pro ἀπολυθῆναι: ſed videtur poſſe ferri ἀπολυθῆναι, ſubaudiendo τῆς νόσου: quum dictum fuerit νοσήσαντα.

Pag. 73. V. τούτων] Pro ὁμοιότατα legitur etiam ὁμοιώματα, nec non ὁμοιότητες.

Pag. 75. V. ποιοῖς] Legitur etiam ποιοῖς, rectiùs. Eſtque hanc lectionem Interpres quoque ſequutus. vertit enim, *Rectè feceris ſi memineris*: non autem, *Rectè facis quod memineris*. D

Pag. 76. V. κῶν] γρ. Θεόπομπ@. Sed altero illo nomine, non hoc, alibi etiam appellatur.

V. Ὦ δέσποτ᾽.] Antea legebatur τὸ τοῦ Πλάτων@: & hæc verba πρόσεχε δή ſeorſum poſita erant, tanquam ab iis verſus quartus inciperet. Sed retinendo articulum illum τοῦ, longior erit verſus quàm ut poſſis illi addere duo illa vocabula, πρόσεχε δή. Quare meritò ex aliquorum exemplarium conſenſu, articulus ille ſublatus fuit.

Pag. 77. V. Ὤπται] Pro ὤπται legitur etiam ὦ παῖ. At pro πᾶς τις ἐπιςρέφεται, in Anthol. epigr. habetur, πᾶσι περιβλέπεται.

V. Ἀρχαιαν.] Aliter hæc ſcripta invenies in Anthol. epigr. pag. 232, meæ editionis. In verſu ſecundo, Ἇς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ὁ γλυκὺς ἕζετ᾽ ἔρως. (Apud Athen. autem πικρὸς E ἔπεσιν ἔρως) In tertio, Ἣν νέον ἡβώσασαν ἀποδρέψαντες ἐρασταὶ Πρωτοβόλοι. Sed Athenæus quoque illam ſcripturam agnoſcit, non hanc. Ac fortaſſis (ut alibi dixi) mutata fuit illa ſcriptura ab iis quorum auribus inſolens erat hic participii ἀπαντήσαντες uſus cum genitivo: quum alioqui itidem ἀντῆσαι apud Herodotum extet cum genitivo, pro τυχεῖν: habeátque hunc ipſum uſum apud Homerum verbum ἀντιάαν.

Pag. 80. V. Ἐνθάδε.] In Anthol. Epigr. pag. 191, meæ editionis, legitur Ἐνθάδε κεῖται ἀνὴρ θεῖ@ Ἀριςοκλέης.

V. Τοῦτον] Ibidem legitur, οὗτ@ ἔχει πουλύν. qui nominativus videtur commodior. Poteſt tamen & altera lectio ferri: ut ſubaudiatur nominativus ex præcedentibus, & intel- F ligatur τοῦτον τὸν ἔπαινον.

V. Εἰκὼν] γρ. σῶμα δὲ γε γῆς. In epigr. autem, σῶμα δὲ γῆ.

Pag. 81. V. ἂν] γρ. τοῦ κάλλους pro τοῦ καλοῦ.

V. δὲ] Reponendum fuiſſe Ἀλκιβιάδην (ut habent quidam vet. cod.) pro Ἀλκιβιάδης, ex ſequentibus etiam apparet, ubi fit mentio Ἀλκιβιάδου δευτέρου, & Ἀλκιβιάδου τοῦ μείζον@.

Pag. 82. V. ἐπὶ μέρους] Repone τὸ καθόλου, & πιςούμεν@ poſt μέρους.

A Pag. 83. V. ευ]ικὸς. Antea legebatur ἢ περὶ φιλοκερδοῦς. Sed altera lectio confirmatur etiam ab ipſis Platonis exemplaribus.

V. φύσεως] Pro ἠθικὸς legitur etiam πολιτικός. Itidemque paulo pòſt, ἢ νυκτερινὸς, πολιτικός. σύλλογ@, &c.

Pag. 84. V. φαλοι] γρ. Χελιδὼν ἑβδόμη.

Pag. 85. V. θέσεις] κεράννιον ὃ legitur etiam κεραύνιον.

V. τῶν] Habet quidem ſuperior editio ὀβολὸς, hoc in loco, ſicut in proximè præcedente: ſed quin utrobique reponi debeat ὀβελὸς, minimè dubium eſt, quanvis in quodam vet. cod. altera illa lectio habeatur.

V. νος] Conflatum eſt ἐκδοθέντα ex ἐκδοθέντι ἅ. Ita enim legendus eſt hic locus, ἐν τῷ περὶ Ζήνων@ νεωςὶ B ἐκδοθέντι. ἃ εἴτις &c. Hanc ſcripturam agnoſcit & interpres.

V. νητον.] γρ. λογιςικὸν μέρος.

V. τὸν] γρ. ὀρθουμένην.

Pag. 86. V. αὐτῷ] γρ. ἀμετάβλητον.

Pag. 89. V. καὶ] γρ. θετόν. Sed interpres alteram lectionem ſequitur, & commodum ex ea ſenſum elicere videtur, ita locum hunc reddens, *Neque enim conſummato actu quidpiam remanet quod oculis ſubjectum ſit: cæterum in ipſo actu vis omnis eſt.*

Pag. 90. V. αὐτῆς] γρ. λογιςικὸν pro λογικόν: itidémque in ſequentibus locis. Suprà quoque eadem lectionis varietas allata fuit.

Pag. 91. V. καὶ] γρ. διαμαρτήσεσθαι καὶ οὐκ ὀρθῶς C ἐρεῖν.

Pag. 92. V. ἐςιν] reponendum puto ἀπροσηγορίας pro προσηγορίας. Scimus enim ab humanitate, id eſt ut humani habeamur, præcipuè requiri, ut ſimus ἀπροσήγοροι.

Pag. 95. V. τὸ] γρ. καὶ πᾶν τὸ τυχὸν, καὶ τὸ τοιοῦτον. Interpres autem vocem illam τυχὸν non agnoſcit, nec certè opus ea eſſe videtur, licet in pleriſque exempl. habeatur. Paulo pòſt pro ἀμερῆ γράφεται ἀμέριςα.

Pag. 96. V. ναῖος] γρ. τῶν μὲν δήμων. cujus lectionis mentionem feci ſuprà, annot. in pag. 70. Habes autem & initio vitæ Polemonis lectionem illam, τῶν δήμων.

Pag. 97. V. Ξενοκρ. γρ. Χαλκηδόνιος. quam γραφὴν & interpres ſequutus eſt.

D V. δεῖ] Poſt ἀλείφω nota iterrogationis ponenda non fuit, quum hæc admirativè pronuntientur.

Pag. 49. V. Χαλκῇ] γρ. προσκόψας pro προσπταίσας.

Pag. 100. V. πρῶτόν] Quin ἁρματροφῆσαι vera ſit lectio, dubitari non poteſt: eámque ſequutus eſt interpres. Sed idem in verborum proximè ſequentium interpretatione impegit. Nam φυγεῖν δίκην vertit *Fugiſſe judicium*: quum ſciamus φεύγειν δίκην eſſe Latinis aliud nihil quàm *In judicium vocari, Accuſari*.

V. ὀξῶτα] Repone ὀξῶτα, ſicut & σιλφῶτα: aut certè per nominativum, ὀξώτης & σιλφώτης.

Pag. 101. V. καὶ φιλοσ.] Pro κατὰ τῶν κωμικῶν licet interpres legiſſe videatur κατὰ τοὺς κωμικοὺς, veriorem tamen lectionem eſſe puto κατὰ τὸν κωμικόν. Paulo poſt pro γαῦσις E legitur γαῦξις, item γλύξις.

V. Κράτης.] Interpres legit, aut certè legiſſe videtur, Ἀθηναῖος poſt Κράτης, quippe qui vertat, *Crates Athenienſis*. Meritò certè hoc additum iri videtur, ut diſtinguatur à Thebano, de quo poſtea. Quod autem pro τῶν δήμων affertur τὸν δῆμον, huic lectioni multos opponi locos poſſe docui in annot. in pag. 70. & 96.

Pag. 103. V. Ἐνδοίῃ] Abſque codicum aſſenſu reponere auſus non ſum ἐν δοιῇ. quod tamen reponi debere nemo mihi negare poſſit: præſertim quum apud Callimachum hæc ipſa verba legamus, hymno in Jovem, atque adeo videri poſſit totus hic verſus illius verſum eſſe imitatus. Ita enim ille cecinit, Ἐν δοιῇ μάλα θυμός. ἐπεὶ γένος ἀμφήριςον. quum præceſſiſſet, Πῶς καί νιν, Δικταῖον ἀείσομεν ἠὲ Λυκαῖον; F Legitur tamen ibi ἐνδοιῇ conjunctim: ſed rectius ſcribitur ἐν δοιῇ. habetque hanc lectionem Euſtathius quoque apud Homerum.

At pro ἤσε fuiſſe reponendum ἤ σε, vel ſequentia clarè indicant. Verſu ſexto in τοι αἶσα, ſequutus ſum eos codices (licet numero pauciores) in quibus erat ποῖος σύ. quum ex altera lectione nullus elici ſenſus queat, ac ne cohærere quidem illa verba cum præcedentibus aut ſequentibus poſſint: contra autem hæc optimè locum hunc concludant, tanquam ἐπιφωνηματικῶς dubitationis illius rationem afferentia. Sed quum antea inter ἀνέμων & τοι αἶσα nulla interpunctio eſſet,

eſſet, debuit contrà inter ἀνέμων & τοῖος σὺ collocari τελεία ϛιγμή: quam à nobis omiſſam, nunc collocare tuum fuerit. Quoniam autem pulcherrimos hoſce verſus turpiſſimè tractatos eſſe ab interprete video, quippe qui eorum ſenſum omnino perverterit, libet mea interpretatione iis qui Græca non aſſequuntur, gratificari: Ac primùm interpretis verſus afferam;

Mens foret illa mihi cecini qua fervidus olim
Progeniem divûm æternam: celebrare Cupido
Te primum inciperem, & quot natos edidit atra
Nox, Erebúſque ſenex alio ſub gurgite lati
Oceani, Terrâque ſatos, Venerîſque puellum:
Ventorúmque vagos curſus, humanáque vota,
Naturámque tuam canerem, corpúſque gemellum.

Vide, obſecro, lector, à quàm parvo erroris principio in quantos errores aliquis provehi poſſit. Primùm putavit hic ἐνδοίη eſſe verbum aliquod optativi modi: deinde ex ἦσέ (non animadvertens eſſe pro ἤ σε) putavit faciendum ἦσα, quod jungeretur cum ὅτοι, quaſi idem valente quod ὅτε. Poſtremo εἴπω accepit pro εἴποιμι ἄν, & τῶν ὅσοις ita vertit ac ſi eſſet καὶ ὅσοις. Hîc vagus ferri & itinera planè devia & mihi ignota ſequi cœpit. Nunc vide contrà quàm parvum emendationis adiumentum in rectam viam reducere aliquem poſſit: & hanc tamen meam interpretationem, tanquam ex tempore ſcriptam legendam eſſe memineris.

In dubio eſt animus (fertur tibi quòd genus anceps)
Te divûm in numero primúmne Cupîdo reponam,
Quos Erebúſque ſenex & Nox regina profundis
Oceani (ut memorant) quondam genuere ſub undis:
An Venere an ventis an terra te eſſe creatum
Dicam.namque vagus mala tot mortalibus affers
Tótque bona.hinc corpus tribuit natura biforme.

V. ἣν δὲ] Rectius ἀπελέκητον. Talis autem fuerit jocus ſi Gallicè dixeris, *une voix mal rabbo ee.* Unde autem interpres ſumpſerit illud *Infractam*, conjicere non poſſum. ſcimus enim ἀπελέκητον ſonare *Non dolatus & complanatus ſecuri.* At verò utrum rectius ſcribatur, σκίφης ne an σκίφθης, nondum compertum habeo: neutrius enim ſignificationẽ reperio.Si tamen Suidæ credere velimus lectionem illam ſequemur. Nam poſt σκίφη (quod non exponit) addit ea ipſa verba quæ hîc leguntur, καί τινος ποιητοῦ τοὺς ϛίχους ἔφη Κεάντωρ ὁ φιλόσοφος σκίφης εἶναι μεϛούς. Fortaſſis aliquis ϛύφοις legendum dixerit, quod exponitur *Stupa.* ſed neque ſatis de hac ſignificatione iſtius vocabuli conſtat, neque ſatis aptè de verſibus hoc dici videtur.

V. Ἐπεκλ.] γρ. νόσος κακίϛη.

V. ἐν τρίτῳ] γρ. Πιτάνης.

V. μὲν] γρ. τῶν μὲν ὁμοπατρίων πρεσβύτερον Πυλάδην, τῶν δὲ ὁμομητρίων Μοιρέαν. quam ſcripturam ſequutus eſt interpres.

V. Ὦ παρθ.] Repone μοι pro μή. quod mendum ab operis commiſſum fuit. In ſequenti autem verſu pro δμῶτ', in quibuſdam legitur δμωίδ'.

Pag. 104. V. Τῆ ἄρ] γρ. Μενέδημον.

V. διας.] γρ. ἐπικόπτης. quæ lectionis diverſitas fuit & ſuprà.

V. νίσκον] γρ. νίψεται pro λήψεται.

Pag. 105. V. ἢ οὖν] γρ. πότερον οὐδὲ ἂν οὕτω.

Pag. 106. V. καὶ] Antea legebatur οὐκ ἀποςεροῦντος, perperam. At interpres legiſſe videtur καὶ ἀποροῦντος, pro καὶ ἀποςεροῦντος. vertit enim. *Quum verò is egenus eſſet.*

V. καὶ Δημο] γρ. Βυσέλου, item Βυσελίου, & Βυσελέου, & Βυσόλου.

V. ἐπετί] γρ. αὐτῷ οἱ περὶ Ἱερώνυμον τὸν Περιπατητικόν.

V. ϛοτε.] Sequenda potiùs exempl. in quibus non habetur particula μὴ, & Ἀρίδηλον ſcribendum litera majuſcula.

Pag. 107. V. Οἱ δέ μιν] Antea legebatur περὶ σπίζα. Heſychius tradit σπίζια vocari omnes aues: unde fortaſſe ſuſpicari poſſemus legendum eſſe, γλαῦκα πέρι σπίζια, i. *aves circa noctuam*: ſi huic voci σπίζια ſalva metri menſura jungi poſſit τερατοῦντο.

V. Ἠλέμ.] γρ. ὀχλοάρεσκος. Quod autem quidem annotat, ὄχλῳ ἀρέσκεις, non convenit.

V. καὶ] γρ. ἀρεσκομένου.

V. ποτε] Rectius, ἐκ μὲν γὰρ ἀνδρῶν.

Pag. 109. V. δάσκε] Legitur etiam cum interrogationis nota poſt πωλῶ. pro quo habetur & πιπράσκω.

V. Δουλοῖ.] Plutarc. hunc verſum afferens legit θρασύσπλαγχνος.

Pag. 110. V. Βίωνα] Hi verſus in ſuperiori editione, non in certa ſpatia diſtributi, ſed ſolutæ orationis more ſcripti erant. Quum autem videremus ubique Iambico dimetro Anacreonticum ſubjungi, placuit eos quo vides modo diſtinguere. Sed occurrerunt poſtea apud Ariſtoph. hujuſmodi verſus copulati, veluti in Ranis,

Ἔπειτ' ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπῶν, οὐδὲν παρῆκ' ἂν ἀργόν.
Ἀλλ' ἔλεγεν ἡ γυνή τέ μοι χὠ δοῦλος οὐδὲν ἧττον,
Χὠ δεσπότης, χἠ παρθένος, χἠ γραῦς ἄν. Αἰ. εἶτα δῆτα
Οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτα χρῆν τολμῶντα; Εὐ. μὰ τὸν
Ἀπόλλω.

Ubi animadverte etiam, recipere Anacreonticum interdum alios pedes quàm apud Anacreontem ſoleat. ut in hoc quarto vides eſſe tribrachyn. Quod facilius perſpicietur, ſi ſeparetur, hoc modo,

Οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτα χρῆν
Τολμῶντα. μὰ τὸν Ἀπόλλω.

Paulo antè autem verſui cuidam anapæſtum etiam adhibuerat. Tales porro verſus apud eundem habes & in aliis comœdiis. Nunc igitur tuum fuerit (ſi videbitur) hos quoque eodem modo copulare: ita ſcribendo,

Βίωνα τὸν Βορυσθενίτην, ὃν ἔφυσεν ἡ Σκυθὶς αἶα,
Λέγειν ἀκούομεν θεοὺς ὡς οὐδέν εἰσιν ὄντως.
Κ' εἰ μὲν τὸ δόγμα τοῦτ' ἔχων ἔμιμνεν, ἦν ἂν εἰκός, &c.

Itidémque in cæteris. Animadverte autem in primo, Anacreonticum duos anapæſtos recipere. At hic verſus,

Πεπεισμένος ἔδησε,

non video quomodo ferri poſſit: quum pyrrichium minimè locum habere hîc ſciamus. Fortaſſis autem reſtitui poſſit inſerendo particulam γε: hoc modo, Πεπεισμένος γ' ἔδησε. Niſi potius πεπεισμένως, ſcribatur adverbialiter: quod tamen durius videri hîc poſſit.

Pag. 111. V. ρίψ] Poſt δύο quidam cod. addunt ἰάδι. (pro qua voce perperam in quodam eſt ταδί) & poſt γεγραφὼς, ita ſcriptum eſt in iiſdem, ἰάδι καὶ οὗτος. τρίτος ὁ εἰρημένος φιλόσοφος. τέταρτος, &c.

V. Λῦσε.] Magnus eſt inter exemplaria conſenſus de lectione hujus verſus. quare non aliter legiſſe ſed planè non intellexiſſe puto interpretem. Nam pro his verbis, διὸ δὴ μήτι Λυαῖος ἔφυ, habet, *Ideo non ſatus ille fuit.* Atqui manifeſtum eſt (aut ego valde fallor) hæc interrogativè dici, (ideóque poſt ἔφυ interrogationis notam addendam cenſeo) & ad etymum epitheti Λυαῖος referri. *Verum eſt* (inquit) *Dionyſum; quum copioſus in corpus ingreſſus fuerit,membra ſolere ſolvere:nonne autem hanc ob cauſam eſt Lyæus?* q. d. *ſolutor.* At quidam annotavit μητιλυαῖος, una voce, pulchrè ſcilicet & perquam ridiculè compoſita.

Pag. 112. V. Στα.] γρ. ἐπιμελέϛατα τὰ Χρ.

V. ἐπιϛολαὶ] γρ. Ἀριανὸν τὸν Καππ. ſed huic ſcripturæ reclamantibus multis hiſtoricis.

V. Ἀμαθὴς] Interpres verſuum qui paſſim hoc in libro leguntur, quicunque is ſit, (alius enim eſt ab eo qui cætera reddidit) à ſenſu epigrammatis hujus longè aberravit, in ſecundo verſu præſertim. Putavit enim hæc, ἀμαθὴς ὃς &c. de Carneade dici: ut videlicet poſita ſint pro ὃς ἀμαθὴς ὢν &c. Atqui ineptè poſtea ſubjungeretur, οὔτι κάτοιδεν ὅπως δεδοίκει τὸ θανεῖν. Contrà in interpretatione genuina ſenſum aptiſſimum habemus: ut ſubaudiatur (ſicut paſſim ſolet) verbum ἐστί. perinde ac ſi dictum eſſet, ἐκεῖνος ἀμαθής ἐστιν ὃς οὔτι κάτοιδεν &c. Sed Latinam etiam expoſitionem addam, & quidem longius progrediens. *Cur* (inquit) *Muſa vis Carneadem à me redargui? Ingenio rudi præditus eſt quicunque non animadvertit quantopere mortem pertimeſceret: quum ne tum quidem quum phthiſi morbo teterrimo laboraret, diſſolutionem coporis ab animo admittere voluerit.* At verò interpres λύσιν vertit *Curam*: qua voce non video quid intelligere hoc loco potuerit: niſi fortè ſignificare voluerit curationem qua liberaretur à morbo. Qui vocis illius uſus valde durus eſſet, nullo certè modo ſignificationi Græci nominis reſponderet. Sed libet & ulterius in interpretatione hujus epigrammatis progredi, quum itidem ſequentium verſuum ſententia planè ſit ab eo immutata. *Quum* (inquit) *audiſſet Carneades Antipatrum epoto veneno extinctum eſſe, Date igitur & mihi, dixit, ut potem, Quidnam? quid?* (Quæ interroga-

tiones ſunt eorum qui ipſum Carneadem circumſtabant: ex eo ſcire volentium quidnam bibendum ſibi præberi vellet: quum mentio veneni facta tum fuiſſet. Perinde ac ſi dicenti, Date igitur mihi quoque, reſponderent, Quid? itáne petis venenum, cujus potu te interimas) *Date mulſum.* Hîc jam mentem mutat, & quum tanquam μεγαλόψυχος, minimèque φιλόζωος ac φιλόψυχος, venenum petiiſſet, (nomen quidem non addens, ſed facilè id intelligendum relinquens ex iis quæ de Antipatro narrata fuerant) contrà, ut planè μικρόψυχος, non φάρμακον, ſed οἰνόμελι eſſe dicit quod ſibi præberi vult. Sed ſi aliud nihil ab interprete boni hîc accipimus, lectionem ſaltem ſexti verſus meliorem nobis dat ea quam in noſtris codicibus habemus: omiſſa videlicet particula τὶ poſt ἔφησε. (quod verò inter κἀμοὶ & πιεῖν interpungit, in eo manifeſtus eſt error) Niſi τὶ accipiamus non pro *Aliquid*, ſed pro *Aliquantum*: perinde ac ſi dixiſſet, *Date igitur & mihi bibendum aliquantum veneni.* Sed τὶ non τί ſcribendum eſt. Quandoquidem autem veram hujus epigrammatis interpretationem huc uſque perduxi, eam ad finem perducere viſum eſt: præſertim quum apud interpretem ultima primis optimè (quod ad depravatam ſententiam attinet) reſpondeant. Pro his igitur, σφόδρα τ' εἶχε πεύχειεα ταυ]ì, habet, *Nam graviter habet hæc facilis natura.* quum Diogenes hoc dicat, *Et valde in promptu illi erant hæc*: quæ ſequuntur videlicet. Q. d. Semper in ore illi erant, Semper paratiſſimum habebat hoc reſponſum, (ad eos nimirum qui eum increpabant tanquam μικρόψυχον & magis φιλόψυχον) Φύσις ἡ συνέχ. &c. i. *Natura quæ me continet, illa ipſa erit quæ etiam diſſolvet me.* Quibus verbis ſignificabat expectandum eſſe naturale mortis tempus. Superſunt duo verſus, quorum poſteriorem non magis quàm cæteros intellexiſſe videtur interpres. Eorum ſenſus hic eſt, *Et ille quidem nihilominus* (i. quanvis adeo vitæ amans fuerit, adeóque illi pepercerit) *ſub terram ivit. Atqui licebat ei plura mala* (quæ videlicet ab eo tempore paſſus eſt) *lucrato proficiſci ad inferos.* Id eſt, Ex eo tempore quo ſententiam de hauriendo veneno mutavit, multa mala perpeſſus eſt, quæ lucrifeciſſe, ſi in ea perſtitiſſet, & epoto illo ad inferos conceſſiſſet. Quod autem ad hoc loquendi genus attinet, κέρδη ἔχειν τὰ κακά, Diogenem puto in eo imitari voluiſſe unum ex veteribus comicis, qui tamen non dicit κέρδεα ſeu κέρδη ἔχειν τὰ κακά, ſed κερδαίνειν κακά. Eum locum habes in libello quem edidi ſententiarum ex comicis Græcis ſelectarum cum mea interpretatione.

P. 113. V. Οὐδ'] γρ. ἀναλύσου. Sed ἀναλίσου rectius ſcribi puto, ut Academicis loquacitatem *inſulſam* ineſſe dicat.

P. 115. V. 'Αλλ'] γρ. ἀνδρῶν & δολίων. Apud interpretem autem (quicunque is ſit qui verſus interpretatus eſt apud Diogenem) habetur ἀνδρὸς & δολίως. ſicut in ejus interpretatione legimus, *Inſidioſè hominis uſus amicitia.* Sed ſuſpicor ab eo ſcriptum fuiſſe *Inſidioſi*: quod deinde in *Inſidioſè* depravatum, occaſionem præbuerit ei qui Græcos verſus Latinis præfixit, mutandi itidem δολίου in δολίως. Multo autem magis ridiculum eſt quod quidam affert ἀνδρῶν & δολίου.

P. 116. V. κάνωρ] Inter Τίμαρχον & Διοτέλη interjectum habent plerique codices Ἵππαρχον. quod & interpres agnoſcit.

P. 118. V. πρὸς τὸν] Perperam quidam & ridiculè pro κατιώτατηνσε repoſuit κατλώτησε. Hæc autem verba quæ paulo pòſt adduntur, φέρεται γὰρ καὶ οὕτω, alium puto ſenſum habere quàm eum qui ab interprete illis datur. Significari enim illis, hoc quoque modo referri Ariſtotelis reſponſum, non ſolùm ut antea retulerit: nimirum initio hujus pag. Eſt tamen parvum inter utrunque diſcrimen. Hîc enim dicit, in ſtipe eroganda homini improbo non hominis ſed humanitatis rationem à ſe habitam: at verò illic, non mores ſed hominem miſeratum eſſe.

P. 119. V. οὐδεὶς] Legitur etiam in pleriſque ἐν τῷ ἠθικῷ τῶν ἑβδόμων. quæ hypallage mira eſſe videtur. Tolerabilior certè erit lectio ſuperioris editionis, (ſiquis ab ea quam in contextum recepimus, diſcedere velit) ἐν τῷ ἠθικῷ ἑβδόμῳ. Niſi fortè ſub illa prima lectione, ob multorum codicum conſenſus, aliquid arcani latere putandum ſit.

V. τείας] γρ. φιλοσοφίας pro φιλίας. Et verſu proximè ſequenti, ἐρωτικῶν pro ἐειστικῶν.

V. Ὑπομνῦ] γρ. ἐπιχειρηματικά.

V. ἐπιχειρημ-] γρ. ἐπιχειρηματικαὶ, πέντε καὶ εἴκοσι. Θέσεις ἐρωτικαὶ τέτταρες· φιλικαὶ δύο.

V. β. Μεθοδ.] Pro εἰσαγωγῆς, legitur etiam συναγωγῆς. Et paulo pòſt αἱρέσεις pro διαιρέσεις.

P. 120. V. Ἰατρι.] Pro ἰατρικὰ legebatur τακτικά in ſuperiori editione.

V. α. β.] Superior editio habebat προτακτά. Pro ἐξηγημένα autem in pleriſque cod. eſt ἐξηγημένα.

V. γλῶ] γρ. πρέσβιος Ἑκατ. ut videlicet ſit pro πρέσβιςε.

P. 121. V. ζεται] Scribe potius κρίσιν.

V. ἰσχύος] Poſt παραπλησίων, legitur in quibuſdam, ἐκ τείτων δὲ, τῶν ἐκτὸς, &c.

V. τάς τε] Legitur etiam ἀντακολουθεῖν. quod malo. alibi enim de iiſdem hoc verbum me legere memini.

V. μλὼ καὶ] Rectius ſcribetur συμβιώσειν quam συμβιῶσαι, quod pro συμβιῶναι habent vet. cod. Paulo pòſt in iiſdem ἐνέκρινεν pro προσέκρινεν. Et mox, αἰτιολογικώτατος περὶ πάντας ἐγένετο, eodem ſenſu.

V. τὴν κίν.] γρ. κυκλοφορητικήν.

P. 122. V. τερον] γρ. Ἀλκίππου.

V. σε Παμφ.] Hîc quoque exempl. quædam habent Πάμφιλος pro Παμφίλη, ut & ſuprá. Sed in pleriſque locis hujus libri Παμφίλη cum illorum omnium aſſenſu legitur.

P. 123. V. δικα] Pro δικαστηρίου legitur etiam δειπνητηρίου.

V. σολῆ] Interpres habet, *In ea epiſtola ſcholaſticum nominat.* Et margini expoſitum verbum καταλαζονεύεται, perinde acſi ille pro καταλαζονεύεται vertiſſet *Nominat.* Qua in re magna illi fit injuria. Neque enim hîc legitur aliter in omnibus codicibus noſtris, & in ſuperiore etiam editione, quàm ὠνόμακε. At verò καταλαζονεύεται circa medium pag. ſequentis habetur, ut docebo mox.

V. ζημίαν] γρ. Φαλλίων.

V. ὅτι] Hîc demum habetur verbum illud καταλαζονεύεται, de quo modò dixi. Sic autem reddit hunc locum interpres, *Niſi quòd multa dulcia gloriæ obtentu vita mentitur.* Sed eum legiſſe quidem itidem καταλαζονεύεται, verùm nequaquam intellexiſſe arbitror. Nam καταλαζονεύεσθαι redditur quidem interdum *mentiri* (ut videlicet ſolent ἀλαζόνες) ſed hanc ſignificationem habet potius cum alia conſtructione: at καταλαζονεύομαι τοῦτο eſt *Arroganter commemoro*, vel *jacto*, ſeu *prædico*.

P. 124. V. τῶν τὰς] Quin χρόας pro χρείας reponendum fuerit, dubitari non poteſt, quum à me editus fuerit hic Theophraſti libellus cum aliis, qui nec ipſi antea in lucem prodierant.

P. 126. λεσθῶαι] γρ. πράξεως.

V. ἔσοσαν] γρ. Κράτων pro Στράτων.

P. 128. V. Λυσίστρατος] Puto interpretem Φίδωνος reddidiſſe *Phidonis*, relinquentem ſubaudiendum nomen *Filius*: præſertim quum proximè præcederet cum alio genitivo, unde repeti poſſet. Ex quo *Phidonis* factum poſtea ſit *Phidonus*, quod apud eum nunc legitur.

P. 130. V. κάτθανε] Jubemur à quodam pro δ' ἐγὼ reponere λέγω. Sed cur noſtram lectionem mutare nos velit, θαυμάζω τοῦτο μάλιστα δ' ἐγὼ, ut illiſmet ipſis Diogenis verbis utar. Nec verò pro particula ἂν, quæ habetur, in tertio verſu, reponi debet αὖ: quum alioqui futurum eam conſtructionem quæ potius datur particulæ εἰ, ſit ut orationis ſtructura perturbetur. Habet autem cum ἔδραμε videlicet. Hoc, inquit, θαυμάζω, nimirum εἰ ὁ πρὶν βαδίσας ποσὶν ἀλλοτρίοις, ἔδραμε τὴν οὕτως μακρὴν ὁδὸν αἴδαο, ídque νυκτὶ μιᾷ.

P. 131. V. καὶ τῇ] γρ. ῥοιάκων pro ῥοίακων. Et paulo pòſt ἀμφίταπιν. Legendo autem ἀμφίταπον, cum στρῶμα jungendum putaret forſitan aliquis: ſed & paulo pòſt vides ſeparari, interjectis etiam aliquot verbis.

V. τούτων] γρ. ἀμνημονοῦντες. quod magis receptum eſt.

V. βιβλία] γρ. τὰ δ' ἀνάγνωστα pro ἀνέκδοτα.

V. δωμι] Legitur etiam ἀφίημι αὐτῇ. quam lectionem alteri præfero.

P. 132. V. κῶν] γρ. τετρακοσίαις.

V. συνώκει] γρ. Λαμίδι.

P. 134. V. διαι.] Pro λόγον legitur etiam δῶρον. Pro lectione illa facit alioqui hic Euripidis locus in Phœniſſis,

—— πᾶν γὰρ ἐξαιρεῖ λόγος
Ὃ καὶ σίδηρος πολεμίων δράσειεν ἄν.

Atque adeo hic philoſophus in dicto iſto ad illa Euripidis verba alluſiſſe videri poſſit.

P. 135.

P. 135. V. καὶ τὶ Περὶ] Fortaſſe legendum αὐτῷ pro αὐτό.

V. ἐν ἅπασι] Pro διηρημένος legerim potius διῃρημένος, ut in quibuſdam ſcriptum eſt. Utitur autem hoc vocabulo & Hermogenes in iſta ſignificatione.

P. 136. V. ἐπέστι] Antea legebatur, καὶ εἶπε πᾶν καλόν. In noſtris codicibus, εἶχε πασκάλως, item πᾶν καλῶς. Quod autem annotat quidam, videlicet πασκάλος, ferri nullo modo poteſt. Interpres vertit, *Et ita per omnia habebat.*

P. 137. V. καὶ πρὸς] γρ. καὶ πρὸς ταῦτα Ἡρακλείδης γράμματα οὐκ ἐπέστελεν, οὐδ' ἠχθέσθη. Sed nihil opus erat accuſativo γράμματα, nihilo magis quàm ſuprà cum ἀντεπέστειλεν.

P. 138. V. λέγτοι] Superior editio habebat πλείους ἐκ τῆς πόλεως.

P. 139. V. νέᾳδαι] γρ. μετὰ τῶν νοσούντων. Et paulo poſt πονηροὺς pro φθονερούς.

V. τῶν μα] Pro μαθημάτων ſcriptum eſt etiam μαθητῶν. i. *eorum quæ diſcibilia ſunt*, ſi ita licet appellare ea quæ diſci poſſunt.

P. 140. V. κόσμον] Pro διδακτὴν malè quidam reponit διδακτικήν.

V. φῶ ξένον] Ab eodem reponitur οὐδ' ἀποξιέραστος, quod ferri nullo modo poteſt: quum οὐδ' ἄπο tolerari poſſe videatur, mihi tamen valde ſuſpectum. In quodam veteri ſupererant aliqua alîus lectionis veſtigia, οὐδετ videlicet.

P. 142. V. ἀλλὰ] γρ. πορδάλῳ. item Παρδάλῳ.

P. 143. V. λὰ καθ'] γρ. Ἀθηνόδωρος. Et pro περιστάτης, in quibuſdam eſt περιστατήσας.

V. μου] γρ. κεχλοωμένοις.

P. 144. V. λους] γρ. συγκεκαμμένων δακτύλων. Superior autem editio habebat, συγκεκραμένοις τοὺς δακτύλοις, ſine his verbis, ἐπὶ τοὺς φίλους.

Pag. 145. V. εἰ χύτραν] Vide num reponendum ſit ἀνθρώπων. Pro σκοπούμενον autem ſcio quædam exemplaria habere κομπούμενον; ſed hæc lectio nullo modo admitti poteſt, aut ego valde fallor.

V. τικῶς] Pro αὐτὸς in quibuſdam cod. legitur αὐτὸ, in quodam αὐτῷ. Sed iis magis aſſentior quæ neutrum habent.

V. ὁδοῖς] Rectius ſcriberetur κυνηγέσια.

V. μὴ] γρ. μὴ γεγόνειν, ἐθελήσαιμ' ἄν.

V. καὶ λοιπὸν] Pro ἔδραμον legitur etiam ἐπέσχον.

P. 149. V. κίᾳ] γρ. οἴνῳ κραιπαλῶσα. ſed videtur ſupervacaneus eſſe hic dativus. Item pro τὸν κεκτημένον habetur in quibuſdam τὸν κύριον: quod ex ſcholio fortaſſis irrepſerit.

P. 150. V. ἐπιβου] γρ. χωρίων pro θηρίον. ſed non dubito quin hæc lectio ſequenda ſit.

V. ρους] Pro κονδύλου legitur etiam κόνδυλον, & inſeritur ἢ περικεφαλαίαν, hoc modo, ἐρωτηθεὶς τί θέλοι, κόνδυλον λαβεῖν ἢ περικεφαλαίαν, περικεφαλαίαν ἔφη. Verùm haud video quorſum talem interrogationem illi propoſiturus quiſquam fuerit, nec quid acuminis huic ejus reſponſo ſubeſſe poſſit. Unum eſt quod quis miretur in altera lectione quæ genitivum habet, nullam videlicet ei præfigi præpoſitionem. Sed omiſſa videri queat ad relinquendam majorem ambiguitatem. Quinetiam ita fortaſſis dictum hoc fuerit ut dici ſolet οὐκ ἂν δεξαίμην, cum genitivo: interdum quidem præfixa præpoſitione ἀντὶ, interdum verò prætermiſſa. Andocides in oratione quam περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου inſcripſit, circa principium, οὐδενὸς ἂν χρήματος δεξάμενοι ὑμᾶς τι ἀγαθὸν ἐξ ἐμοῦ πρᾶξαι. Alioqui cum præpoſitione ἀντὶ apud hunc ipſum oratorem legimus in eadem oratione, ἐδεξάμην δ' ἀντὶ πάντων χρημάτων, εἶναι ἐν ἀσφαλεῖ φράσαι πρὸς ὑμᾶς ἃ καὶ τῇ βουλῇ ἐν ἀπορρήτῳ εἰσήγγειλα.

P. 152. V. μὲν ἂν] Rectius multo ſcriptum eſt in aliis ἀπογεύεται, ut ſequitur ἐσθίουσι.

P. 153. V. λοσοφεῖς] γρ. φιλοσοφίαν.

P. 154. V. φησὶ] γρ. θεραπεύων.

V. λόγοις] In quibuſdam inſeritur particula ἄρα inter ἐστὶν & ἄτοπον.

V. χλὴ] Rectius legitur οὐδέν γε.

V. νως] Pro περὶ reponenda potius præpoſitio παρά.

V. τῆς ἡδονῆς] γρ. μελετηθεῖσα.

P. 155. V. ἄνω] γρ. φίλοι δὲ τοῖς θεοῖς οἱ σοφοί. κοινὰ δὲ, &c.

V. τε πολι] γρ. πόνων pro πόλεως. Noſtra lectio omnino retinenda eſt: ſed ſequentia ſuſpecta ſunt.

V. γάμον] γρ. μηδὲ ὀνομάζων, & pro πεισάσῃ videtur legendum potius πειθίσῃ.

V. καὶ] In quibuſdam codic. eſt κρέα; ſed itidem legendum eſſet ἄρτον, non ἄρτου.

P. 157. V. ταρσεὺς] γρ. συγγραμμάτων.

V. Μόνιμος] Superior editio Græca habebat Μόνιμος τὶς ἦν ἄνθρωπος φιλόσοφος. Et in editione Latina quæ meam proximè præceſſit, legitur ἄνθρωπος, ὦ φιλόσοφος. quæ lectio ſtare nullo modo poteſt.

V. Ἀδοξ.] γρ. ἀδοξότατος.

P. 158. V. χαις] Poſſem hìc lectori gratificari, & ex hoc παιγνίων Cratetis libro afferre elegantiſſimos verſus, quos inveni in quodam Juliani imperatoris libello, quem ſcripſit εἰς τοὺς ἀπαιδεύτους κύνας. cujus initium eſt hoc, Ἄνω ποταμῶν, τοῦτο δὴ τὸ τῆς παροιμίας. ἀνὴρ κυνικὸς Διογένη φησὶ κενόδοξον. καὶ ψυχρολουτεῖν οὐ βούλεται, σφόδρα ἐρρωμένος τὸ σῶμα, &c. Circa ejus finem hæc ſcribit, ἵνα δὲ μή τις ὑπολάβῃ με ταῦτα ἄλλως λέγειν, ἐκ τῶν παιγνίων Κράτητος ὀλίγα σοι παραγράψω. Sed eos verſus in fronte hujus libri à me accipiet.

V. δέκα] Pro δέκα legitur etiam πέντε: & πόρρῳ pro πόρνῃ.

V. ἐξαρ.] Scriptum in quibuſdam, τῶν ἀπόρων.

P. 159. V. οἴκημα] γρ. τοῦτον αὐτὸν πατρ.

P. 160. V. μὲν] γρ. διὰ τοῦ λέγειν μηδέν.

P. 161. V. Τὶς] γρ. Τίνι τὰς παρ'.

P. 164. V. μός τε] γρ. καὶ διπαγής. verum ut bene convenire videtur hoc διπαγὴς cum præcedente παχύκνημος, ita malè cum ſequente ἀσθενής.

V. σον] γρ. ἄλοχος.

V. ἀναισχ] γρ. αὐτὸν pro αὐτοῦ.

V. πόντα] γρ. χατάγνυσι.

P. 165. V. Ἐγὼ] γρ. λόγου.

P. 166. V. ἐν] γρ. πρὸς Ἀρισόδημον.

V. ἐπεψήφισεν] Legitur etiam, Ἱπποκράτης ὁ τελέως ξυμπετέων. Sed alteram ſcripturam quæ habet nomina propria, ſequendam omnino eſſe puto.

P. 169. V. ἐπὶ τὰ] γρ. κεκονιμένα. quæ ſcriptura magis mihi placet.

P. 171. V. Ἀτρ.] Puto reponi debere ἀτραπιτόν.

V. Ἄρσενα] Malim ἐνηθλήσω, ut in quibuſdam ſcriptum eſt codicibus.

P. 172. V. είαν] Poſt γεγραφὼς reponendum cenſeo στρατείαν, ut quibuſdam cod. legitur. Suſpicor autem ex præcedenti accuſativo, qui eſt itidem ἱστορίαν, mutationem hanc contigiſſe.

P. 173. V. σων] γρ. Μιλτιάδους.

V. αὐτοῦ] γρ. περιγεγραμμένα.

V. Ποσειδ.] γρ. Ἀπολλώνιος.

V. καὶ] γρ. σαρκωδεστέροις.

P. 174. V. λόγε] γρ. Εὔδρομος.

V. καὶ] γρ. τὸ δειστικὸν pro τὸ δεικόν. itidémque paulo pòſt, ubi habes etiam διάκρισιν pro ἐπίγνωσιν.

V. ὑπόκρισιν] Pro ὑπόκρισιν legitur etiam ἀπόκρισιν.

V. λυμμένας] In ſuperiori editione legebatur κερατίνας. Sed lectionem alteram confirmat locus alius in hac ipſa Zenonis vita: ubi ſcriptum eſt, καὶ ἄποροι δέ τινες εἰσὶ λόγοι ἐγκεκαλυμμένοι καὶ διαλεληθότες καὶ σωρεῖται καὶ κερατίδες καὶ οὔτιδες. Apud hunc ipſum tamen in Diodoro legimus etiam κεράτινον λόγον. ubi κερατίνην quædam exempl. habebant.

P. 176. V. διάνοια] γρ. ἐγκαλητική. Antea autem legebatur ἐγκλητική.

V. γίνονται] γρ. ἐμφάσεις αἱ ὡς ἂν &c. Poſt γινόμεναι autem poni debuit interpunctionis nota quæ poſt ἔτι poſita eſt.

V. θέσιν] Poſt ἐναντίωσιν addita ſunt hæc in quibuſdam codicibus, τὰ μὲν φυσικῶς, τὰ δὲ κατὰ στέρησιν. Quibus ſubjungitur κατὰ περίπτωσιν μὲν οὖν, &c. Sed quum nulla horum modorum, ſicut reliquorum qui præcedunt, exempla poſtea afferantur, viſum fuit verba illa prætermittere.

V. γίαν] γρ. μὲν ὡς Τιτυός.

V. νοεῖται] Pro λεκτὰ invenitur etiam λεκτικὰ, non hìc ſolùm, ſed aliis etiam plerìſque locis. Sed retinenda eſt altera illa lectio, utpote plurium exemplarium, & aliorum etiam locorum (non hujus tantum ſcriptoris, ſed cæterorum quoque, ac præſertim Sexti philoſophi) autoritate nitens. Quin etiam infrà ubi ſuperior editio habebat λεκτικὸν, ex vet. codicum conſenſu repoſitum fuit λεκτόν. nimirum ubi ſcriptum eſt, φασὶ δὲ τὸ λεκτὸν εἶναι τὸ κατὰ φαντασίαν λογικὴν ὑφιστάμενον. Fateor alioqui λεκτικῶς

non

non λεκτῶς in iiſdem legi, ubi amphibolia dicitur eſſe λέξις δύο ἢ καὶ πλείονα πράγματα σημαίνουσα λεκτικῶς καὶ κυρίως, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔθος. Nam ἐκτικῶς, quod in duobus legitur, pro illo λεκτικῶς, nullo modo placere mihi poteſt.

P. 177. V. Τὰ κατὰ] Poſt ἡμέρη ſcriptum eſt in quibuſdam, κατὰ δὲ τὴν λατίνην μάρε. Quæ verba ſtultè addita fuerunt ab aliquo qui putavit ἡμέρη Jonibus idem eſſe quod Atticis θάλαττα. quum dialectus in eo eſſe tradatur quod Jones pro ἡμέρα dicunt ἡμέρη, Attici θάλαττα pro θάλασσα.

V. τρος] γρ. λέξεω.

P. 178. V. μέτρος] γρ. ἔρρυθμος: itidemque ἔρρυθμον, paulo poſt.

ληψις] γρ. σύλληψις εἰς ἐννόημα. Sed puto reponendum εἰς ἓν νόημα.

V. γένος] γρ. οἷον ἡ οὐσία poſt ἔχει.

P. 181. V. διαλ.] γρ. συναπτικοῦ συνδέσμου.

P. 182. V. διαφοραὶ] γρ. ἐξ ἀληθῶν εἰς ψευδῆ.

V. μὲν γὰρ] γρ. πρόσλημμα τὸ Ἡμέρα.

V. ραντοι] γρ. οὐ μάχεται.

P. 184. V. κοῖς] Poſt Στοϊκοὶ legitur in quibuſdam τὰ μάλιστα κρατύνοντες διαλεκτικὸν μόνον εἶναι τὸν σοφόν.

V. τητος.] Poſt ὀρθότητος ſcriptum eſt in nonnullis καὶ τῶν λοιπῶν· ὅπως τε διέταξαν &c. Pro ἔχειν autem reponendum videtur ἔχοιμι.

V. κινῶν] γρ. ἀσφαλέστερον.

V. ἀλλοτρίω] γρ. ἀπελείπετο.

P. 185. V. θαι] γρ. οἰκοδομία, quod & interpres ſequitur: cui hîc aſſentior.

P. 186. V. νιος] γρ. λόγῳ.

V. μὲν οὖν] γρ. θεωρητικὴν καὶ φυσικήν.

V. κράτειαν] γρ. διάθεσιν ἀνυπέρθετον τῶν &c.

V. δὲ] γρ. ἀγνοίας, quod malo: quum ſequatur ἐπιστῆμαι.

V. ζονται] γρ. λογικοῦ, ἢ ὡς λογικοῦ. Legitur etiam λογικὸν, poſteriore loco.

P. 187. V. ἀγαθῶν] γρ. εἶναι περὶ ψυχήν, & rectius.

P. 188. V. πωητικὸν] γρ. τὸ τελείως ἀγαθόν.

V. πᾶν ἀγα-] γρ. ἰσοδυναμεῖν τὸ καλὸν τῷ ἀγαθῷ. Legitur etiam ἰσοδυναμοῦν, item ἰσοδύναμον.

V. οἷον] γρ. ἀδοξία pro δόξα.

P. 189. V. δὲ] γρ. συλλαμβανομένην.

P. 191. V. νον.] γρ. ἀποκλείουσαν.

V. τος.] γρ. θόρυβος δὲ, φόβος μετὰ κατεπ.

V. κήλησις] Non dubium eſt quin κατακηλοῦσα aptius futurum ſit: legebatur tamen in noſtris codic. κατακλῶσα, ut habes hîc.

P. 192. V. στρῷ] Legitur etiam φαρμακοποσίαν.

V. πειρη] γρ. τὸ πλάσμα.

V. καθαρμῶν] γρ. καθαρμῶν τε καὶ τῶν ἄλλων &c.

P. 193. V. μηδενὶ] Pro σύντομον legitur etiam ἄτονον: ſed lectionem illam comprobat locus pag. 136, in fine.

V. τὴν ἴσην] γρ. πάντα τε δὴ.

P. 194. κὸν των] γρ. καὶ πρακτικὸν τῶν ποιητέων. τὰ δὲ &c. Item ὑπομενητέα & ὑπομενετέα, eodémque modo aliquanto póſt.

V. μὴν αι] γρ. αἱρετῶς ποιεῖ.

P. 195. V. ρι έρω] Invenitur etiam θεόπεμπτον.

P. 196. V. καὶ τοὺς] γρ. μαθηματικῶν.

V. ρεσθαι] In quibuſdam ſcriptum eſt ἀσώματα.

P. 197. V. αὐτὸν] γρ. ἰδίως ποιόν.

V. τὸν εἶναι] In quibuſdam, τὸ οἷόν τε κατέχεσθαι ὑπὸ σωμάτων, οὐ κατεχόμενον.

V. τοῦ φυ] Scriptum eſt in nonnullis, ἀσωμάτοις ὅμοια.

P. 191. V. λάττης] Pro νοερὸν legitur & νοτερόν.

V. λου] In aliis ὑπερχομένη, vel ἀπερχομένη.

V. λήνην] γρ. καὶ τὰς πανσελήνους ἐκλείπειν μόνας.

P. 200. V. φυσικοῦ] γρ. καὶ παθητὴ δὲ ἐστιν. éſtque reponenda hæc lectio. Ibidem ὁ αὐτός.

P. 201. V. δες.] γρ. ἐρρωγὸς ἀπὸ νέφους, & ὑπὸ νέφους.

V. τίας] γρ. κυματίας.

V. δε πα] γρ. οὐ συνδοῦσιν.

V. γράφον] γρ. περὶ τὸ κέντρον. ὃ δὴ ζῷδ.

P. 202. V. ρὴν] γρ. πρὸς τὰ μετ.

P. 204. V. μένος] In ſuperiori editione non habebantur hæc verba, καὶ ὄχλῳ πεποιημένος. In quibuſdam autem codic. pro πεποιημένος legitur πεπεισμένος. Sed hoc participium locum habere hîc nullum poteſt, meo quidem judicio: at illud ita fuerit uſurpatum ut interdum Latini participio *Factus* utuntur, quum aliquis ad rem aliquam factus eſſe dicitur. Nec malè videtur interpres ſenſum aſſequutus eſſe: quippe qui reddiderit, *Plebique ſe maximè accommodabat.*

V. μοι] γρ. ἐνεργείας.

V. καταλαμ] γρ. καθ' ἡμέραν pro καθήμενον.

P. 205. V. τῶν πλου] Interpres legit. πλουσίων pro πλησίον vertit enim, *Suam verò inopiam divitum opibus præferens.*

P. 206. V. θαι] Verba hæc, ταυτὰ Ζήνωνι interpres quoque junxit ſequentibus: poſſunt tamen & præcedentibus jungi.

P. 207. V. τοῖς πλ.] γρ. τοῖς παισοῖς. Statim pòſt, rectius αὐτός.

P. 208. V. μεγεθῶν] γρ. ἐν στάσει. Et pro ᾠδείῳ legitur etiam οἰκιδίῳ.

P. 212. V. πρὸς] γρ. ἀναμέσων τοῦ φαύλου, πρὸς Μητρ.

V. σύνταξις] In priori loco ἐτυμολογιῶν, in quibuſdam.

V. πρώτη] γρ. Τίμωνα pro Τιμώνακτα.

V. μης καὶ] Hîc quoque in quibuſdam cod. vet. eſt ἀνοίας, atque ita & in ſuperiori editione legebatur. Sed & ſuprà tale mendum animadverſum fuit. Item pro ἀντιδιαλεγομένων vet. quidam habent ἀντιλεγομένων; & quidem rectius.

P. 213. V. πρὸς] Poſt λεγομένων additur in quibuſdam vet ὑπὲρ τῆς, deinde cætera deeſſe annotantur.

P. 214. V. γλύφου] γρ. Σάμιος poſt Ἕρμιππος. ut videlicet hæc verba, ὥς φησιν Ἕρμιππος, jungantur ſequentibus perinde ac ſi ſcriptum eſſet, Σάμιος ὥς φησιν Ἕρμιππος, ἢ Τυρρηνὸς, ὥς φησιν Ἀριστόξενος.

V. ἐκβαλὼν] γρ. Μαιμάκου. Itidémque Μαίμακον, paulo pòſt.

P. 315. V. δὲ ὁ] γρ. τοῖς τριαγμοῖς.

P. 216. V. πιάδας] Pro Σωκράτης lego cum multis cod. Σωσικράτης. quam ſcripturam & alii loci confirmant.

V. φλιασ.] γρ. τυράννου, λέξαι τὶ φιλόσοφον, εἰπεῖν, τὸν βίον &c.

V. καθολικῶς] Superior editio habebat, οὐκ ἐλέγχεσθαι ὑπὸ ἑαυτῶν. ſed interpres quoque alteram lectionem ſequitur.

V. παρ.] Poſt σιτίων habent quidam μήτε τῶν ὕπνων.

P. 217. V. Ἤνυκε] Superior editio habuit ἤνυκε. quæ fortaſſe lectio fuerit aptior ubi quidem clauditur duobus hiſce verſibus iſtud epigr. ſicut & apud Athen. at in Anthol. quatuor adjiciuntur.

P. 218. V. Φορτίον] Pro συνεπιτιθέναι quidam legerunt συναποτιθέναι. quam tamen lectionem in noſtris codic. non reperimus: at interpres eam agnoviſſe putatur, quoniam reddit, *Onus unà tollendum, neque unà deponendum.* Ex Hieronymo quoque illa confirmari poſſe exiſtimatur, quippe qui interpretetur, *Tollenti onus eſſe auxiliandum, at non adjuvandum eſſe qui deponat.* Sed nullo modo συγκαθαιρεῖν ſignificare poteſt *Unà tollere* ſeu *ſuſtollere*: imo potius conveniret cum συναποτιθέναι. Quare crediderim Hieronymum & hunc interpretem, aliósque qui ita reddiderunt hoc ſymbolum, legiſſe itidem συνεπιτιθέναι: ſed negativam particulam apud eos aliam ſedem habuiſſe: hoc modo φορτίον μὴ συγκαθαιρεῖν, συνεπιτιθέναι δέ. Vide meas Animadverſiones in Eraſmicas quorundam adagiorum expoſitiones, calci illius operis adjunctas: ubi & locus Plutarchi habetur, ſcribentis, μηδενὸς ἀφαιρεῖν βάρος, συνεπιτιθέναι δὲ καὶ συνεπιφορτίζειν.

P. 252. V. Εἶτα Ἀναξάρχῳ] Ariſtocles, Ὁ μὲν οὖν Πύρρων Ἀναξάρχου τινὸς ἐγένετο μαθητής, ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἦν ζωγράφος οὐδ' οὕτως εὐτυχής, ἔπειτα τοῖς Δημοκρίτου βιβλίοις ἐντυχὼν, χρηστὸν μὲν οὐδὲν οὔτε εὗρεν, οὔτε ἔγραψε, κακῶς δὲ πάντας εἶπε καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους. αὐτὸς δ' ὕστερον τοῦτον τὸν τῦφον περιβαλόμενος, καὶ καλῶν ἄτυφον ἑαυτὸν, οὐδὲν ἐν γραφῇ κατέλιπεν. Id eſt, *Pyrrho igitur Anaxarchi cujuſdam diſcipulus fuit, qui primò quidem pictor erat, non adeò fœlix artifex; deinde vero quum Democriti libros legiſſet, nihil boni nec excogitavit, nec ſcripſit, ſed omnes Deos & homines maledictis proſequutus eſt. Ipſe verò quum hunc faſtum aſſumpſiſſet, quanvis vocaret ſe* ἄτυφον *(id eſt à faſtu alienum) nihil literarum monumentis mandavit.*

P. 254. V. Φιλίστα δὲ ἐκαλεῖτο.] Ariſtocles ex Antigono Caryſtio, Φιλίστης δὲ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ θυούσης, ἔπειτα τῶν φίλων τινὸς ὑποσχομένου τὰ πρὸς τὴν θυσίαν καὶ μὴ παρασχομένου, τοῦ μέντοι Πύρρωνος πριαμένου καὶ ἀγανακτοῦντος, ἐπειδήπερ ὁ φίλος ἔλεγεν ὡς οὐ ποιήσαιτο σύμφωνα τοῖς λόγοις, οὐδ' ἄξια τῆς ἀπαθείας, εἰπεῖν

αὐτὸν

αὐτὸν, ἐν γοῦν γυναικὶ οὐ δεῖ τὴν ἀπόδειξιν αὐτῆς ποιεῖσθαι. Id eſt, *Quum autem Philiſta ſoror ejus ſacrificaret, & quidam ex amicis ea quibus ad ſacrificium opus erat pollicitus, promiſſis non ſtetiſſet, ſed ipſe Pyrrho ea emiſſet, eóque nomine indignaretur, quum amicus diceret eum facere quæ ſuis dictis minimè conſentanea, adeóque apathia indigna eſſent; reſpondiſſe eum, Certè quidem erga mulierem ejus ſpecimen edi non debere.* Hæc Ariſtocles. Cæterùm vox ἀπάθεια revocat mihi in memoriam Ciceronianum quendam locum in Lucullo, *Zenoni ſummum bonum eſt in his rebus neutram in partem moveri, quæ ἀδιαφορία ab ipſo dicitur: Pyrrho autem; ea ne ſentire quidem ſapientem, quæ ἀπάθεια nominatur.* Ita enim legi debet, non (ut in multis habetur editionibus) quæ ἀπαθῆ *nominatur.* Docet autem nos hic Ciceronis locus melius ἀπάθειαν dicere Ariſtoclem, quàm Diogenem ἀδιαφορίαν. B

V. ὡς χαλεπὸν εἴη] Hoc autem factum ita refert idem Ariſtocles ex eodem Antigono, Τὸν Πύῤῥωνα διωκόμενον ὑπὸ κυνὸς ἀναφυγεῖν ἐπί τι δένδρον, σκωπτόμενον δ' ὑπὸ τῶν παρόντων, εἰπεῖν ὡς χαλεπὸν εἴη τὸν ἄνθρωπον ἐκδῦναι. i. *Pyrrhonem quum eum canis perſequeretur, ad quandam arborem confugiſſe: quod factum quum illi qui aderant probro verterunt, dixiſſe difficile eſſe hominem exuere.*

V. Ἀλλὰ φίλος θάνε] Planè peruertit hîc interpres verſus Homerici ſententiam, qui eſt hujuſmodi,

Ἀλλὰ φίλος θάνε καὶ σύ. τιὴ ὀλοφύρεαι αὔτως; Hoc igitur aut ſimili modo debuerat reddi,

At cade tu quoque amice. quid hæc ſuſpiria fundis?

Vel, *fruſtra hæc ſuſpiria fundis.* C

Sunt autem hæc apud Hom. Iliad. φ. verba Achillis ad Lycaonem, qui illi dixerat,

Μή με κτεῖν' ἐπεὶ οὐχ ὁμογάστριος Ἕκτορός εἰμι.

P. 255. V. ὁκοίην Ζεὺς ἐπ' ἡμέραν ἄγει] Melius verſum Græcum ita interpretaremur,

Non hominum implicitum turba, ſibimetque loquentem.

V. Τί δῆτα] Pervertit hic quoque poëtæ ſententiam. non enim intelligit talem eſſe mentem, qualem Juppiter mittit in dies, ſed talem eſſe mentem qualem diem Juppiter mittit. Quare pro accuſativo plurali *dies* reponendus fuerit ſingularis *diem*: ut ſit, *In diem mittit*, pro *Immittit diem.* quod tamen nimis durum videtur. Porrò ſumpſit Archilocus hanc ſententiam ex Homero, ita canente,

Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Ibid.] Paulo dignior eſt venia interpres in perverſa horum carminum quàm in præcedentium interpretatione, quòd mendoſos eos in codice Græco legerit. videlicet ita,

Τί δῆτα τέτους τοὺς ταλαιπώρους φρονεῖν
Βροτοὺς λέγουσιν; οὐ γὰρ ἐξηρτήμεθα,
Δρῶμεν τοιαῦτ' ἂν εὖ γε τυγχάνῃς θέλων,

At ita legi debent,

Τί δῆτα τέτους τοὺς ταλαιπώρους φρονεῖν
Βροτοὺς λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα.
Δρῶμέν τε τοιαῦθ' ἃ σύ γε τυγχάνεις θέλων.

Et hoc aut tali quopiam modo verti,

Quid mentis hiſce prædicant mortalibus
Ineſſe? nam pendemus à nutu tuo,
Et agimus omne qui tibi cunque allubet.

V. Ἀιτίη δὲ ἄτομα] Potius dicendum fuit, *Sunt autem cauſa atomi & vacuum.* Sed ſciendum eſt Sextum eadem Democriti verba citantem pro ἀιτίη legere ἐτεῇ, quod ipſemet exponit ἀληθείᾳ, ſeu κατ' ἀλήθειαν. id eſt, *veritate*, *verè.* Non dubium eſt autem quin itidem ἐτεῇ in proximè ſequenti loco legerit, ἐτεῇ δὲ οὐδὲν ἴδμεν, id eſt, *Veritate nihil novimus.* Quod verò ſequitur, ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀλήθεια, à Cicerone exponitur, *In profundo veritatem eſſe demerſam.*

HENR.

H. Stephani Epiſtolæ

Poſteriori editioni præfixæ.

PRÆSTANTISSIMO ATQUE ORNATISS. VIRO, *WOLFGANGO ZVNDELINO*, HENR. STEPH. S. D.

HANC *librorum Diogenis poſteriorem editionem meam ad te mitto, vir ornatiſſime, tibi, in amicitiæ noſtræ teſtimonium, dicatam. Satis ſupèrque noſti non loqui me de Diogene illo qui Cynicorum princeps (ſiquo & Cyniſmus principatu dignus fuit) extitit, & cujus vitam inter alias aliorum philoſophorum hoc in opere habemus. Illum certè principatum ſiquis ei denegaſſet, in has ſtatim voces erupiſſet,*

— ſcilicet ut non
Acriter elatrem primam ſedemque fidemque.

Liceat enim mihi ex Horatio ita ludere per parodiam, qua & cum eius bona venia (ut opinor) uſus fuiſſem. Suum enim illud verbum elatrem *tam aptum in cynico philoſopho invenire locum libenter vidiſſet. Verùm ad illum inter philoſophos principatum ut redeam, ac de illo ſeriò loquar, non dubium tamen eſt quin potius Ariſtippo hic inter Cynicos principatus debeatur, ſi quidem & ille Cynicus cenſeri debeat: ut placuiſſe Diogeni videmus: quippe qui regium canem illum appellaret. Hoc enim eum inter canes titulo honorans, ſe illi inter Cynicos primatum dare non animadvertebat. Verum abſit ut tantum virum, id eſt tantis naturæ dotibus (etiamſi magis illis abuteretur quàm uteretur) præditum & talem verè qualem Horatius deſcripſit his verbis,* Omnis Ariſtippum decuit color, & ſtatus, & res *(quibus reſpondentia verba apud hunc ſcriptorem, initio vitæ illius, leguntur) tam ſordidum in locum dejiciamus.*

Verùm, dum tamdiu duobus illis philoſophis immoror, aliis injuriam facere videri poſſim: quod mihi ad diſſerendum de illis ſatis ſpatii non relinquam. Sed hunc ad delectum partiri nos operas oportet. Ipſe igitur in hanc velut conſultationem conferens quidquid pro mea parte virili (id eſt, pro judicii mei modulo) poſſum, dico, videri mihi eos præ cæteris futuros principum aulis accommodatos philoſophos qui neque omnino ſint aulici, (id eſt, aulico prorſus ingenio, qualis fuit Ariſtippus) neque nihil aulicum habeant. Ac tales fuiſſe illos exiſtimo qui neque à negotiis politicis, neque à legationibus abhorruerunt. Verùm ultra non pergam: ne ſus Minervam. Quis enim aptum aulis principum virum melius deligere poſſit eo qui multis & propter prudentiam & propter doctrinam ornamento fuit, & de omnibus bene inſtituendis tradere præcepta poteſt? Vale.

HENR.

HENRICUS STEPHANUS LECTIONIS Diogenis Laertii ſtudioſis S.D.

QUum cogito quam ſint multa de quibus mihi apud vos eſt agendum, ſimul etiam cogitem neceſſe eſt, minime mihi eſſe in iis quæ alioqui de hoc opere deque illius ſcriptore libentiſſime præfarer, tempus inſumendum. Viciſſim tamen apud me reputo, futurum, ſi nihil de illo præfatus, de cæteris verba faciam, ut ἀνίπτοις χερσὶν hæc mea prolegomena (ſi modo hoc poſſunt nomine appellari ea de quibus hic tractabo) agreſſus eſſe dicar. Quidni igitur priorem epiſtolæ ad Joannem Cratonem ſcriptæ partem, in qua illud argumentum tractabo, vobis legendam proponam? ei vero qui eam jam legerit reponam? id eſt, ſecundo apponam? Ad nonnullos quidem certe quod attinet, à quibus ea jam lecta fuit, illos dici potero imitari, qui ea fercula quæ priores convivæ omnino intacta reliquerunt, poſterioribus apponunt. Cæterum commode hoc cedit, quod illi priori argumenti mei parti priorem illius epiſtolæ partem aptam fore videmus.

En igitur vobis illam. *Philoſophicas vitas ad te mitto, vir præſtantiſſ. vel potius philoſophorum vitas. Pleræque enim (ſi verum fateri volumus) nihil minus ſunt quàm philoſophicæ, id eſt philoſophis dignæ. Niſi potius dignas quidem illis haſce vitas, ſed illos philoſophorum nomine indignos fuiſſe dicamus. Aulicæ quidem certè philoſophiæ (libet enim cum aulico de rebus aulicis loqui) convenientes quaſdam philoſophorum vitas hic inveniemus. utpote ex quibus diſcemus primùm quidem* τὸ ἐρυθριᾷν ἀποξύσαι τοῦ προσώπου: *quid enim magis pernicioſum aulicis quam verecundia?) deinde* τὸ κολακευτικῶς ἔχειν, φιλοψευδῶς, φιλοχρημάτως, φιλογελοίως, φιλοσκωμμόνως, φιληδόνως. *addo etiam (ut veſtratibus aulicis gratificer)* φιλοπότως. *Scilicet* οὗτος ἐστὶν ὁ ἡδὺς βίος, ὁ τρισπόθητος, ὁ τρισμακάριος. *Sed quid? (dices mi Crato) me quoque in aulicorum numero ponis? Nequaquam certè. neque enim quicunque eſt aulicus, id eſt, in aula vivit, is etiam vita & moribus aulicus eſſe putandus eſt. Quum igitur illis quos dixi, vitam aliquam convenire exiſtimem ex multorum philoſophorum vitis conflatam, nimirum Ariſtippi, (qui certè verè aulicus philoſophus fuit) Diogenis, Cratetis, Epicuri: tibi contra tuique ſimilibus Socraticam quadrare cenſeo. Sed hactenus jocatus ſim. norunt enim omnes, non quæ meliores, ſed quæ doctiores nos reddant, ex hoc Diogenis opere petenda eſſe. Dixiſſem, ſapientiores: niſi ſapientem cum bono copulari ab ipſo quoque Horatio meminiſſem, veluti quum ſcribit Epiſt. lib. 1.*

Neve putes alium ſapiente bonoque beatum,

Item,

An tacitum ſylvas inter reptare ſalubres,
Curantem quicquid dignum ſapiente bonoque eſt?

Item,

Vir bonus & ſapiens audebit dicere, Pentheu.

Item.

Vir bonus & ſapiens dignis ait eſſe paratum.

Et Cicero ipſe ſapientes à bonis ſeparari queritur, idq́; magnam perniciem afferre dicit. Hæc eſt igitur illa pernicies (inquit) quòd alios bonos, alios ſapientes exiſtimant. Neque tamen quum dico ex his Diog. libris petenda eſſe quæ nos doctiores, non quæ meliores reddant, hæc velim ita accipi, quaſi nulla hîc legerentur, quæ quod ſit boni viri officium nos docerent (boni viri inquam, non ad Chriſtianam, ſed ad philoſophicam exigendo normam) ſed quoniam alii ſunt aliorum libri, è quibus ea melius à nobis diſci queant, ſiquidem vel unus Epicteti libellus (cujus vitam à Diogene noſtro prætermiſſam eſſe miror) aptior nobis hujus rei doctor fuerit. Verùm ut rari ſunt aurei iſtius libelli lectores, ſic certè rari ſunt qui meliores ſe quàm doctiores eſſe malint.

Et ex ea quidem præfatione hactenus. Addo autem, tantum abeſſe ut fucum lectori faciat qui huic operi præfixus eſt titulus, ut contra hi libri plus habere in receſſu, quam fronte promittant, dici poſſint, ad pleroſque locos quod attinet. Multa enim obiter nobis commemorat, ultra ea de quibus ipſum verba facturum titulus pollicetur. Ac quamvis hoc tantum in ſe recipiat locis aliquot, ut ſumma doctrinæ uniuſcuiuſque philoſophi capita proponat (quod vocat διαλέγεσθαι ἐν κεφαλαίοις, vel ἐπὶ κεφαλαίων: interdum addens καὶ στοιχειωδῶς) tamen nonnunquam aliquid etiam amplius præſtat. Audimus enim alicubi dicentem, κεφαλαιωδῶς μὲν ταῦτα· ἐπὶ μέρους δὲ ὧδε ἔχει.

Atque hæc quidem de opere ita dicta ſint ut ſimul ad ſcriptorem ejus pertineant: magis autem proprie ad ſcriptorem ipſum pertinere: ac de illo peculiariter dici videri poterunt quæ ſubjungentur. Primum igitur animadvertendum hoc eſt, veriſimile eſſe, eum fideliter philoſophorum dogmata referre: & ad Epicuri quidem doctrinam quod attinet, vel ipſum Ciceronem teſtatum nobis

nobis hoc facere. Quum enim multos in ejus libris doctrinæ Epicureæ locos legamus, videmus Ciceroniana ab iis quæ Diogenes ex Epicuro affert, vix uno verbo, quod quidem ſenſum immutet, aberrare. Quæ autem in cauſa eſſe poſſint, cur ea quæ ab ipſo Ariſtotele afferuntur, cum *Ariſtotelicis* quæ habemus conferentes, ubique non inveniamus quæ nobis ſatisfaciant, alius erit dicendi locus. Deinde conſiderandum nobis fuerit, apud eum ſæpe illud occurrere quod eſt hominis qui bona fide agere inſtituit. Quidnam autem eſt? quod, quum ſæpe contingat ut facienda ſit mentio rei alicujus de qua ante verba fecerit, videmus paſſim eum oſtendere ſe minime eorum de quibus antea ſcripſerit, eſſe immemorem: quum de illis a ſe jam dictum eſſe admoneat. Quod ſi forte tamen alicubi hoc omittit, aut etiam de una eademque re non idem utrobique ſcribit, hoc inde accidere potuit quod eundem utrobique autorem non ſequatur. Sed eſto, aliquod alicubi ἁμάρτημα μνημονικὸν excidiſſe, quis id de quo venia in facilioribus etiam operibus datur, in difficiliore non ignoſcat?

Sed (ut ab hoc ſcriptore ad me tranſeam) mirabimini nec immerito, quum videbitis Diogenem ex mea ipſius officina, & illis tamen meis annotationibus privatum prodire, quas in priore editione ſecum habuerat. Verum magna me ſpes tenet, futurum, ut quum me facti mei rationem reddentem audiveritis, conſilium vobis meum probem. Attendite igitur. Quum annotationes illas, priori editioni adjunctas, ad finem uſque non perduxiſſem, & ad illas eo perducendas ſimulque recognoſcendas (utrumque enim una eademque opera effectum dare ſtatueram) non tantum mihi eſſe otii viderem quanto eſſet opus: ambigere mens mea cœpit utrum ſatius eſſet, eaſne imperfectas iterum edere, an in id tempus quo perfectas pariterque recognitas ederem, reſervare. Ac vicit tandem hæc ſententia, reſervandas in id tempus eſſe. Eo autem facilius impetraturum me veniam ſperavi, quod ſicut meas illa prior editio annotationes habuerat, nunc iſta Iſaaci Caſauboni notas habitura eſſet: quæ cum omnibus gratæ antea fuiſſent, nunc multo gratiores, utpote & multo auctiores & emendatiores, futuræ eſſent. Neque tamen ſatis confidebam fore ut multas multorum querimonias vitarem, niſi novas aliquas & ipſe ſymbolas hoc in opus contuliſſem, quæ illarum annotationum deſiderium quibuſdam minuerent (in illis enim cum alia præſtabam, tum vero hoc, quod plurimorum locorum, qui integritati ſuæ reſtituti eſſent, & non paucorum qui expleti fuiſſent, rationem reddebam) meamque mentem variis curis ab hujuſmodi commentationibus avocari potius, quam alienari, planum omnibus feciſſem. Commodum autem dum multas chartas meas (cujuſmodi ſunt quæ adverſaria vocantur) quæ miſere diſiectæ diſperſæque erant, evolvo, in quædam Schediaſmata, ex eorum numero quæ nondum edita ſunt, incido: & quidem, tanquam θεὸς ἀπὸ μηχανῆς, in oculos incurrit pars illa quæ quoſdam hujus noſtri ſcriptoris locos ex conjectura emendatos habebat.

Illas igitur quas inde habeo emendationes primum proponam, deinde & aliquas alias ipſis addam. Quum autem tres ſint quas in meis in Illuſtrium annotationibus exhibiturum me hic ſum pollicitus, inde initium ſumam. Et quidem primum ei locum dabo qui ibi ſecundus eſt: quod ea conjectura qua locum illum ſuæ integritati mihi reſtituiſſe videor, per ſomnium in mentem mihi venerit: ut exponam quum ipſum locum propoſuero. Is eſt in principio vitæ Menedemi, pag. 64. οὔτε σκηνὴν οὔτε ψήφισμα προσήκει τῷ σοφῷ γράφειν. Quum abſurdum & ineptum eſſe vidiſſem, dici γράφειν σκηνὴν, & tamen quomodo emendandus eſſet hic locus perſpicere nequiviſſem, aliquot poſt diebus ſomniavi, quendam, a quo pridie petieram aurum molitum (ut vulgo vocamus) cujus eſt ad ſcribendum uſus, mihi id attuliſſe, & menſæ meæ chartam impoſuiſſe, in qua literis aureis (ex illo nimirum auro) ſcripſiſſet ῥάψαι, tribus in locis. Ego experrectus non molitum ſed ſomniatum illud aurum eſſe cognovi. neque hoc miratus ſum: ſed unde illud ῥάψαι mentem ſomniantem ſubiſſet, mirabundus cogitare cœpi. Sed quum poſt biduum in eundem Diogenis locum incidiſſem, & illius ſomniati ῥάψαι recordatus fuiſſem, εὕρηκα dixi: en veram loci illius ſcripturam, οὔτε σκηνὴν ῥάψαι οὔτε ψήφισμα προσήκει τῷ σοφῷ γράψαι. Eſſe enim elegantiſſimam paronomaſiam in ῥάψαι & γράψαι (quum vix ulla dici poſſet eſſe in ῥάπτειν & γράφειν) omnes vident. Cæterum illud ῥάψαι puto mei ſomnii velut appendicem fuiſſe, ex eo quod in aliqua præcedentium noctium conjectura illa mihi in mentem veniſſet, verum poſtea excidiſſet.

Venio ad primam illam meam emendationem conjecturalem, ſive conjecturam emendatricem, quam promiſi itidem apud Illuſtrium, in Democrito, pag. 26. τόν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἐκ τοιούτων δὴ ὧν καὶ περιφερῶν ὄγκων συγκεκρίσθαι. Ibi annoto, Junium levi brachio loci hujus emendationem tentaſſe, quum pro δὴ ὧν ex Diogene reponens τινῶν, eum ſibi viſus ſit reſtituiſſe: & tamen ſub hoc lateat loco hulcus aliud, ex eorum genere quæ ὕπουλα vocantur. Nunc, quod ibi dixi, vere à me dictum eſſe, & illius periculoſi hulceris chirurgiam me inveniſſe, ſpero ut omnibus probem. Dico igitur illam lectionem δὴ ὧν, quæ nihil omnino ſignificare hic poteſt, multo propius ad veram accedere quam illam quæ e Diogene ſumitur, τινῶν. Contendo enim ex δὴ ὧν faciendum eſſe δινῶν. Quum autem magnam teſtium turbam me adducturum promiſerim, quodam à loco initium ſumam qui parvo intervallo eum quem emendavi ſequitur, τῆς δίνης αἰτίας οὔσης τῆς γενέσεως πάντων. Item ex alio qui parvo eundem præcedit intervallo, ubi dicitur de atomis, φέρεσθαι δ᾽ ἐν τῷ ὅλῳ δινουμένας. Habes & in Leucippi vita locos qui pro hac mea emendatione faciunt: quinetiam in vita Epicuri.

Ad tertium & ultimum locum tranſeo illorum de quibus me apud Laertium dicturum promiſi. Is eſt apud Illuſtrium in Platone, pag. 55. in fine. nam ibi legitur. ὅς τις δέκα εἴδη μαθὼν τὴν ᾠδὴν, ubi Junius vertit, *qui dena carminum genera perdidicit*. quum tamen Epicharmus nihil minus hic quam de numero denario vel alio cogitaverit: ideoque nec illa *carminum genera*, quæ cum illo *dena*

con-

conjungerentur, fingere oportuerit. Quid igitur voluit Epicharmus? nimirum particulæ δὲ addidit aliam particulam Doricam κα, ex earum genere quæ παραπληρωματικαὶ vocantur.

Sed antequam ab Illuſtrio diſcedam, id eſt, ab iis quæ Illuſtrio cum Diogene ſunt communia, utpote ex hoc ſumpta, de illa emendatione mea dicam, qua πτικὰ pro ὁπλικὰ repoſui. Locus eſt hic pag. 12. πρὸς μὲν οὖν τὴν εὕρεσιν, τά τε ὁπλικὰ καὶ μεθοδικὰ, παρέδωκε πρώτιστος πλῆθος. At πτικὰ contra non ὁπλικὰ, convenire cum methodicis, alius locus oſtendit. Sed quum poſtridie locum illum in mea editione Diogenis, & quidem in priore etiam, legerem, inveni illam ipſam vocem πτικοί. quam me ex aliquo veteri exempl. habuiſſe neceſſe eſt: quum alioqui eam minime recepturus eſſem.

Nunc apud Diogenem Laertium quærendus mihi Diogenes Cynicus: & feſtivum ejus dictum, feſtivius (ſi vera reperiatur conjectura mea) reddendum. Quærenda igitur pag. 252. ubi occurret hic verſus à Diogene τῷ ἐρανάρχῃ dictus.

Τοὺς ἄλλους ἐνάριζ', ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας.

Ego enim perſuadere mihi non poſſum quin Diogenes non ἐνάριζε, ſed, permutata tantum unius literæ ſede, ἐράνιζε dixerit alloquens τὸν ἐρανάρχην. Præſertim vero quum feſtiva & hoc modo futura ſit accommodatio illorum verborum quæ verſum claudunt, ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας. Nam ἐρανάρχῃ porrigenti manum ut τὸν ἔρανον accipiat, facete dicitur ἀπ' ἐμοῦ ἴσχεο χεῖρας.

A Diogene Cynico ad Menedemum venio, cujus domus à pag. 64. uſque ad 70. extenditur. Ea autem domus pars in qua aliquid me quærere oportet, eſt pag. 66. τὸν δὲ μηδὲν ἧττον τηρεῖν παριόντα καὶ ὑπερκύπτοντα, Ἀγαμεμνονειόν τε καὶ Ἡγησ. Hic ego pro ὑπερκύπτοντα ſubſtituendum puto contrarium ὑποκύπτοντα: &, quum de Menedemo illud intelligeretur, hoc de Cratete dici. ut locus ita legatur & interpungatur, τὸν δὲ μηδὲν ἧττον τηρεῖν παριόντα· καὶ ὑποκύπτοντα, Ἀγαμεμνόνειόν τε καὶ Ἡγησίπολιν ἀποκαλεῖν. id eſt, *Illum nihilominus obſervaſſe tempus quo præteribat: & tum caput ſubmittentem, Agamemnoneium & Hegeſepolin* (quaſi urbium adminiſtratorem, ſeu gubernatorem: id eſt, aptum ad gubernandas urbes, vel dignum qui urbium gubernaculis præeſſet) *appellaſſe.* Scimus autem illud ὑποκύπτειν eſſe reverentiæ, qua aliquem proſequimur, ſignum. Cujus ὑποκύψεως exemplum in Turcis potiſſimum videmus.

Nec quoddam novum vocabulum omittere nolo, quod ex quadam mea emendatione profectum eſt, nec recte inventum à me dici poteſt, niſi conjectura mea vera comperiatur. Id vocabulum eſt ἀνδρεικακία, quod ego apud Diogenem pro illo ἀνεξικακία, tam uſitato ut triviale dici queat, repono: in Arceſilao, pag. 106. At Junius contrà, apud Illuſtrium novitate illa offenſus, pro ἀνδρικακία, vel potius pro genitivo ἀνδρεικακίας, ſubſtituit ἀνεξικακίας, ex Diogene. Vide quæ apud Illuſtrium annotavi.

Illud autem dictum Arceſilai in quo vocabulum eſſe depravatum ſuſpicor, vel potius perſuaſum habeo, facit ut recorder cujuſdam dicti philoſophi alius, Theodori videlicet, in quo itidem peccatum eſſe exiſtimo: & ita peccatum ut eodem modo ob depravatam ſcripturam gratiam amittat, & frigidum ſit: quamvis alioqui non idem ſit depravationis genus, ſed longe diverſum. Neque enim de novo agitur vocabulo, ſed de voce κακῶς, quam in contrariam καλῶς mutandam arbitror. Locus eſt pag. 58. Κακῶς ποιεῖτε ἄνδρες Κυρηναῖοι ἐκ τῆς Λιβύης εἰς τὴν Ἑλλάδα με ἐξορίζοντες. Quam lectionem & interpres ſequutus eſt: qui vertit *Male facitis.* At ego ſubſtituens καλῶς ποιεῖτε, ſubſtituo etiam, in ejus interpretatione, *Recte facitis.* Oſtendat enim mihi quiſpiam quid χάριεν (ut vocat Diogenes) alioqui poſſit dici habere illius dictum. Apud Antiſthenem vero, pag. 140. ubi legimus, τῷ γὰρ σοφῷ ξένον οὐδὲν, οὐδ' ἄπο, pro ἄπο ſcribendum ſuſpicor ἄπορον.

Alias habeo, quas poſſim his addere, conjecturales emendationes, ſed eas in eum reſervabo locum ubi ταῖς ἀντιγραφοπίστοις (nam conjecturalibus τὰς ἀντιγραφοπίστους libet opponere) conjungi poterunt: ſicut jam in meis illis annotationibus priori editioni adnexis quædam etiam conjecturæ inveniuntur. Quoniam tamen Laertium videmus multa in ſuo ſermone nova habere, & quidem talia fortaſſe nonnulla ut non ſolum ξένα, ſed ἀλλόκοτα etiam vocari poſſint, vos admonendos putavi nonnulla etiam inveniri quæ ſuſpecta eſſe poſſint, & in quibus culpa in librarios rejicienda videatur. Exemplum afferam ex principio vitæ Thaletis, pag. 6. μετὰ δὲ τὰ πολιτικὰ τῆς φυσικῆς ἐγένετο θεωρίας. Neque enim dubito quin ille ἐγεύετο, non ἐγένετο, ſcripſerit: (ſicut & ἅπτεσθαι & ab illo & ab aliis ſimili metaphora dicitur.) Mihi videor alioqui uſum quendam hujus verbi γίνεσθαι, aut verbi εἶναι, cum genitivo itidem obſervaſſe apud Xenophontem, illi propemodum peculiarem: ſed qui tamen talis eſſet, ut ex eo (niſi me fallit memoria) defendi hic non poſſet.

Cæterum & ex ipſo interprete quædam emendari a vobis poterunt. De cujus interpretatione, ſimulque de ejus recognitore Brognolo (cujus quædam calci hujus operis adjuncta ſunt) in illis in ipſum Diogenem annotationibus dicam. Valete.

ISAACI CASAUBONI
NOTÆ AD
DIOGENIS LAERTIJ
Libros de vitis, dictis & decretis
principum philoſophorum.

Editio altera, auctior & emendatior.

Arnaldo Caſaubono,

Parenti plurimùm obſervando, Iſaacus filius S.P.D.

MAgna me ſpes tenet, Pater Venerande, fore ut hoc munuſculum, quod tibi a me nunc affertur, gratum tibi acceptumque ſit. Nam etſi eſt id quidem, ſi ipſum ſpectes, exiguum ac levidenſe: tamen quia a me, hoc eſt, ab eo quem tu unice amas, quemque tu his literis ſummo ſtudio ac labore imbuiſti, proficiſcitur: non dubito quin has ſtudiorum meorum primitias ſis amaturus, & alacri libentiq; animo accepturus. Quemadmodum enim bono colono nihil gratius poteſt uſuvenire, quā ut fructus ex iis percipiat arboribus quas ſuis ipſe manibus ſeverit: ſic ego exiſtimo tibi volupe futurum, fructus iſtos qualeſcunq; ex eo horto decerptos videre, quem tu Pater dulciſſime, in graviſſimis occupationibus tuis, tanta cura tantoq; ſtudio ſolus ſolum coluiſti. Vellem quidem, obſervande Parens, aliquid ejuſmodi poſſem tibi offerre, quod magnitudini tuorum in me beneficiorum ſaltem aliqua reſponderet ex parte: verum quia id ego non poſſum, in eo ſaltem quod potui deeſſe mihi nolui, quin aliquod tibi grati animi teſtimonium exhiberem. Atque hoc ſane conſilio Notas has tibi, mi Pater do, dico, nominiq; tuo conſecro: quas horis, ut ſcis, ſuccifivis in Diogenis Laertii libros ſcripſi. Erat quidem animus ipſum Diogenem noſtro ſtudio & opera emendatiorem factum, quam fuerit hactenus, edere; ſed quum non paucæ poſtea rationes ab ea me ſententia deduxiſſent: interea viſum eſt, Notas has publicare, quas doctis hominibus eo acceptiores fore ſperamus, quod arduum nobis fuit, hac præſertim ætate, gravioraq; in ſtudia incumbentibus, eum auctorem emendare, quem doctiſſimi viri cum ſumma laude, prope, ut videbatur, in priſtinum ſplendorem reſtituiſſent. Verum, nos quidem quid præſtiterimus, docti homines, tuq; imprimis, σεβασμιωτάτη κεφαλή, æſtimabis: cui ſi non diſplicuerit hoc noſtrorum ſtudiorum qualecunq; ſpecimen, abunde ſatis operæ meæ conſecutus mihi pretium videbor: eritque cur non omnino eam me putem, quum hæc ſcripſi, luſiſſe. Vale, Parens etiam atque etiam obſervande, meque filium tuum, tibi perpetuo obſequentiſſimum, amare, ut facis, perge. Iterum vale. Ex muſeo noſtro a. d. x. Kalend. Mart. cIↃ. IↃ. LXXXIII.

DE
Diogene Laertio.

DIOGENIS *Laertii pauciſſimi ſunt è veteribus qui meminerint : iique non alii quàm grammatici, quorum omnium antiquiſſimus eſt Stephanus, qui* τὰ ἐθνικὰ *conſcripſit. De tempore autem quo floruerit, haud ita facile eſt conjicere : facilius enim dixeris, quibus temporibus non vixerit, quàm quibus vixerit : nam quia Plutarchum non ſemel laudat, meminitq; Sexti Empirici nepotis ejus, & Epicteti, quem perhibent auctores rerum veterum, vitam produxiſſe ad Marci Antonini imperium uſque, facilè intelligimus non vixiſſe Diogenem ante Annum à Chriſto ducenteſimum. Rurſus quia ita ejus meminit Stephanus, quaſi auctoris ſatis antiqui, multo ante annum à Chriſto quingenteſimum vixiſſe eum dici poteſt : id quod ex eo etiam licet intelligere, quòd de Polemone loquens, ait eum fuiſſe* πρὸ ὀλίγου. *Fuiſſe autem hunc ait Suidas ante & poſt Auguſtum. Nec certius quicquam adhuc de hac re potui comperire. Porro, ubi, quomodo, & quandiu vixerit, dicam quum invenero qui me doceat : nam nunc quidem parum, aut omnino potius non liquet. Cilicem eum fuiſſe, & à Laerta Ciliciæ oppido Laertium appellatum docti viri* εἰκοτολογοῦσιν: *à quibus cur diſſentiam, cauſſam non habeo. At fuiſſe auctorem hunc Epicuri philoſophiæ deditum, eámque ſectam ſecutum, non pauci horum librorum loci indicio eſſe potuerunt. An alia ſcripſerit præter hoc opus, de vitis & placitis philoſophorum (quod ad mulierem neſcio quam fuiſſe miſſum, ex unico qui eſt in Platone loco intelligimus) &* τὴν Πάμμετρον, *cujus in his libris toties meminit : ne hoc quidem compertum habeo. Qui putant autem eo potiſſimùm nomine inſtitutum hoc opus à Diogene fuiſſe, ut ſua poemata nobis hac ratione obtruderet : næ illi haud animadvertunt, per eſſe veriſimile* τὴν Πάμμετρον *multo ante conſcriptum hoc opus in manus hominum perveniſſe. Nam ſanè Diogenes, quoties fere aliquod ſuum epigramma aſcribit, indicat id ſe deſcribere ex eo opere : & in Empedocle, ejus verba ſunt hæc,* φέρεται δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν ἐν τῇ Παμμέτρῳ, σκωπτικὸν μὲν, τοῦτον δ᾽ ἔχον τὸν τρόπον. *Ecce, ait* φέρεται: *quomodo* φέρεται, *ſi is liber nondum fuerat vulgatus? videtur autem tuliſſe annos* ἡ Πάμμετρος. *Nam quod Joannes Tzetzes, ſcriptor vanior ſtolidiórque (nemo qui legerit dicet ſecus) quàm antiquior, Diogenem* Ἐπιγραμματοποιὸν *appellat, crediderim viſam ab eo* τὴν Πάμμετρον: *quæ nihil aliud fuit, quàm volumen poematum & epigrammatum in viros illuſtres, omni carminum genere factorum. Diviſum id opus fuiſſe in varios libros teſtatur ipſe : ut in Thalete. Cæterum, quàm ſæpe in hoc opere ſcribendo vacillans memoria Laertio fuerit fraudi, aut otium judiciúmve ad ea digerenda defuerit, quæ ſatis confuſe congeſſerat, poteris benevole Lector ex his noſtris Notis cognoſcere : plenius multo cogniturus, ſi dederit Deus Opt. Max. ut inſtitutum & prope jam affectum Commentarium, quem in hunc auctorem paramus, abſoluere liceat.*

ISAACI

ISAACI CASAUBONI

AD DIOGENEM LAERTIUM NOTÆ.

AD LIBRUM PRIMUM.

PAg. I. Τὸ τῆς φιλοσοφίας ἔργον ἔνιοί φασιν ἀπὸ βαρ- A
βάρων ἄρξαι] Et Græcorum optimus quiſque maximéque ingenuus ita ſemper ſenſit: & veteres illi noſtræ religionis defenſores, adverſus gentes veritatem hac in parte ita defenderunt, itaque faſtum & arrogantiam contra ſentientium retuderunt, ut de eo dubitare nemo queat. In promptu ſunt quæ ſuper hoc argumento ſcripſêre Tatianus, Clemens, Theophilus, Euſebius, alii.

Παρὰ μὲν Πέρσαις μάγους] Etiam aliarum aliquot gentium ſapientes ſive philoſophi Magi olim ſunt appellati. Lucianus Longævis, οἱ καλούμενοι Μάγοι, γένος τοῦτο μαντικὸν, καὶ θεοῖς ἀνακείμενον, παρά τε Πέρσαις καὶ Πάρθοις, καὶ Βακτρίοις καὶ Χωρασμίοις, καὶ Ἀρείοις καὶ Σάκαις, καὶ Μήδοις, καὶ πολλοῖς ἄλλοις βαρβάροις. Indorum quoque philoſophos reperies appellari magos. At B
ſunt qui ſcribant Μάγος gentile nomen eſſe, idem ſignificans ac Perſa. Cedrenus, Ἀστρολογία καὶ μαγεία ἀπὸ Μαγουσαίων, ἤτοι Περσῶν ἤρξατο· οἱ γάρ τοι Πέρσαι, Μαγουσαῖοι ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ὀνομάζονται. Eadem & Suidas.

Παρὰ δὲ Βαβυλωνίοις ἢ Ἀσσυρίοις Χαλδαίους] Ait, ἢ Ἀσσυρίοις, quia etſi Chaldæi Babylonii fere vocantur à Græcis & Latinis tamen & in aliis Aſſyriæ Syriæque partibus ea ſtudia viguêre. Lucretius Babylonios à Chaldæis videtur alios facere, hiſce verſiculis è libro v.

Ut Babylonica Chaldæam doctrina refutans
Aſtrologorum artem contra convincere tendit.

ſed certum eſt Babyloniorum ſapientum ſive Chaldæorum contrarias inter ſe ſectas fuiſſe. vide Strab. l.xv. Habes a- C
pud eundem, alióſque multos, & de variis Indorum philoſophis.

Τοὺς καλουμένους Δρυΐδας] Non aſſentior Plinio conjicienti *Druidas* à voce Græca eſſe appellatos, lib. xvi. quin potius Strabonis prudentiſſimum conſilium ſequor, negantis in appellationibus gentium Barbararum Græcas etymologias eſſe quærendas. Quare *Druidas* non magis voce Græca ſic fuiſſe vocitatos cenſeo, quàm reliquos ejuſdem gentis & ætatis ſophos, Bardos dico, & Vates, ſive Eubages, de quibus cùm alios vide, tum Strabonem maximè: & Julium Cæſarem. apud quem ſic hunc locum leges lib. vi. c. iv. *Ii certo anni tempore in finibus Caruntum, quæ regio totius Galliæ media habetur, conſident in luco conſecrato.* vulgo malè *loco.* Plinius, *roborum eligunt lucos.* Lucanus. D

——nemora alta remotis
Incolitis lucis.

Καὶ σεμνοθέους] Legunt quidam σαμοθέους: quod commentum eſt eorum hominum qui a Pſeudo Beroſo iſto ſinunt ſe ῥινὸς ἄγεσθαι. nimis ſanè patienter, ne quid gravius dicam. Nos ejus farinæ ſcriptores non unius aſſis facimus. Sed de his alias. Stephanus hanc lectionem habet in Δρυΐδαι.

Καθά φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Μαγικῷ] liber illis temporibus circumferebatur de Zoroaſtre & magia, hoc indice Μαγικόν. ejus libri auctorem putarunt quidam eſſe Antiſthenem: alii Rhodonem: plerique Ariſtotelem, quos hîc ſequitur Laertius, & Plin. l. xxx. c. I. Suidas de Antiſthene. ἔστι συνέγραψε τόμους δέκα· πρῶτον Μαγικόν· ἀφηγεῖ- E
ται δὲ περὶ Ζωροάστρου τινὸς μάγου εὑρόντος τὴν σοφίαν. τοῦτο δέ τινες Ἀριστοτέλει, οἱ δὲ Ῥόδωνι ἀνατιθέασιν.

Νεῖλον γενέσθαι παῖδα Ἥφαιστον] Diod. Siculo dicitur hic Νειλεύς, Ciceroni *Nilus.* De nat. deorum lib. III.

Ἧς τοὺς προεστῶτας ἱερέας εἶναι καὶ προφήτας] Ideo Græci & Latini philoſophos Ægyptiorum *hierophantas* fere aut *prophetas* nominant. Clemens alicubi ἁρπεδονάπτας.

Ἀπὸ δὲ τούτου εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα ἐτῶν εἶναι μυριάδας τέσσαρας] Putabam in numerorum notis eſſe peccatum. Nam Diodorus longè aliter, qui ait à regno Solis, qui rex primus Ægyptiorum fuiſſe dicitur, ad tempora expeditionis Alexandri annos numerari μάλιστά πως δισμυρίους καὶ τρισχιλίους. & refert idem ab Oſiride ad Alexandri regnum cenſeri annos πλείω τῶν μυρίων, ὡς δ' ἔνιοι γράφουσι, βραχὺ λείποντα τῶν δισμυρίων καὶ τρισχιλίων. Sed videtur Laertius alios ſecutus auctores, & eos quidem bene ſanè ac gnaviter impudentes. De annis Ægyptiorum habes apud eundem Diodorum, Plutarchum, Cenſorinum, ut alios mittam. Vide Auguſtinum De civ. Dei l. xviii. c. xl.

Ἑρμόδωρος ὁ Πλατωνικός] Confirmant hanc lectionem alii Laertii loci: quare nihil mutandum: etſi Plinius ex Hermippo eadem refert: Plutarchus quoque eadem, ſed ſine auctore libro De Iſide & Oſiride.

Ἀστραψύχους] Su. Ἀστραμψύχους.

Ποιῆσαι δὲ θεογονίαν καὶ σφαῖραν πρῶτον] Ait Muſæum *theogoniam ſphæramque* compoſuiſſe. Sed & alia quædam jam olim ſub Muſæi nomine fuiſſe circumlata conſtat. vide Suidam & ſcholia Ariſtophanis in Ranas. Video etiam graviſſimos hujus ætatis viros eſſe, quibus placeat eum ipſum autorem eſſe carminis, quod de Leandro & Herone circumfertur: à quibus tamen vehementiſſimè diſſentio. Primùm quòd nuſquam apud veteres ſeu poetarum interpretes, ſeu alios, quicquam ex illo venuſtiſſimo reperitur carmine. Omnium enim antiquiſſimus qui ejus meminit, eſt Tzetzes. atqui, ſi ætate Homerum is poeta quicunque ſit, præceſſiſſet, an tacuiſſent obſecro tot doctiſſ. grammatici, qui Homerum ſunt interpretati, quàm multos locos ex eo poemate videri poſſet accepiſſe Homerus? Verùm age grammaticos mitto: At illi certè qui ex profeſſo vetuſtiſſimorum ſcriptorum furta ſunt perſecuti, tam manifeſta ut illi vocarent plagia, ut nos συνεμπτώσεις, nunquam ſiluiſſent. quod tamen factum eſſe ex Clemente & Euſebio tam mihi certum, quàm hunc Solem lucere. Deinde movet me quod in Pauſania legimus, cujus hæc ſunt verba, καὶ ἔστιν οὐδὲν Μουσαίου βεβαίως ὅτι μὴ μόνον εἰς Δήμητρα ὕμνος Λυκομίδαις. Poſtremò, vel ipſe ſtylus me in eam impellit ſententiam, ut putem veriſſimam eſſe inſcriptionem quam Michael Sophianus in ſcriptis codicibus reperit. Μουσαίου τοῦ Γραμματικοῦ. Nam ſiquis conferat (quod nos fecimus aliquando diligenter) id poema cum aliorum recentiorum poetarum Græcorum, maximè Nonni, qui Dionyſiaca conſcripſit, carminibus: non dubitabit hanc ſententiam eſſe veriſſimam.

Μουσαῖον φθίμενον] Diſtingue. Μουσαῖον φθίμενον σῶμ' ὑ. τ. τ.

P. 2. ἧς καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τὴν βάρβαρον ἀπέστραπται προσηγορίαν] En pugionem verè plumbeum. Philoſophia Græca vox eſt non Barbara: ergo philoſophia à Græcis inventa eſt non a Barbaris. pari jure Romanis dicere liceat medicinam à ſe inventam, quia medicinæ appellatio ſit Romana non Barbara.

Ἐγὼ δ' εἰ τῶν] Scribo ἐγὼ δ' εἰ τῶν περὶ θεῶν ἐξαγορεύοντα τοιαῦτα, χρὴ φιλόσοφον καλεῖν, οὐκ οἶδα. τίνα γὰρ δεῖ προσάγ.

Δύο κατ' αὐτοὺς εἶναι ἀρχὰς] Plutarchus eadem docet, Περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ ψυχογονίας, & libro de Iſide & Oſiride.

Καὶ τὰ ὄντα ταῖς αὐτῶν ἐπικλήσεσι διαμενεῖν] αὐτῶν pro αὐτῶν, vel αὐταῖς. *omnia ſuas appellationes retentura.*

Τὰς

Τοὺς δὲ Μάγους περὶ θεραπείας θεῶν] Apuleius, Apologia pro ſe ipſo prima. *Siquidem magia id eſt quod Plato interpretatur* θεῶν θεραπείαν, *quum commemorat quibuſnam diſciplinis puerum regium Perſæ imbuant.* Locus Platonis eſt in Alcibiade priore.

Καὶ Δείνων ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν] Notat doctiſſimus vir Henr. Stephanus legi etiam Δίων, ut videatur idem eſſe cum eo Dione, cujus Περσικὰ citantur in Protagora. niſi tamen ille locus eſt mendoſus. Athenæo auctor τῶν Περσικῶν, Δίνων dicitur: Plutarcho Δείνων.

Ἔνιοι δὲ καὶ τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τούτων εἶναι] Clearchus Solenſis, Κἀκεῖνος τοίνυν, τὸ μὲν γένος ἦν Ἰουδαῖος, ἐκ τῆς κοίλης Συρίας. οὗτοι δέ εἰσιν ἀπόγονοι τῶν ἐν Ἰνδοῖς φιλοσόφων, καλοῦνται δὲ, ὥς φασιν, οἱ φιλόσοφοι παρὰ μὲν Ἰνδοῖς, Κάλανοι· παρὰ δὲ Σύροις, Ἰουδαῖοι, τοὔνομα B λαβόντες ἀπὸ τοῦ τόπου. Vide Joſephum.

P. 3. Μὴ γὰρ ἂν εἰς τὸν ἥλιον βέλη Ξέρξην ἀκοντίσαι] De Dario hoc narrat Herodotus. locus eſt in Terpſichore.

Κατασκωλάζειν δὲ ἀγάλματα] Locus defectus: lego κατασκωλάζειν δὲ αὐτοῖς: animalibus videlicet iis, quæ colebant: de quibus modò dixit. Certum eſt in pleriſque Ægyptiorum templis pro deorum imaginibus fuiſſe ſimulacra beſtiarum conſecrata. Vide Clementem Pædagogi libro tertio, capite ſecundo.

Εἰς Ἑρμῆν ἀνηνέγκαν] Ælianus Var. lib. XIV. cap. XXXIV. Diodorus tamen Siculus in albo Ægyptiorum νομοθετῶν hunc omiſit libro primo ſub finem.

Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς] Eundem Heraclidem in ejuſdem rei commemoratione laudat & Cic. Tuſc. V. C

Ἐν τῇ περὶ τῆς ἄπνου] Fuit hic liber apud Græcos celeberrimus; vel teſte Plinio; cujus verba ex lib. VII. quo loco de his diſſerit, qui elati revixerunt, appoſui. *Huc pertinet nobile illud apud Græcos volumen Heraclidis, ſeptem diebus fœminæ exanimis ad vitam revocatæ.* Galenus περὶ πεπονθότων τόπων l. VI. Ἡ μὲν οὖν πρώτη λελεγμένη διαφορὰ τὸ κατὰ τὸ Ποντικοῦ Ἡρακλείδου γεγραμμένον βιβλίον ἀπορίαν ἔχει πολλὴν ὅπως γίγνεται. λέγεται γὰρ ἄπνους τε καὶ ἄσφυκτος ἐκείνη ἡ ἄνθρωπος γεγονέναι, τῶν νεκρῶν ἑνὶ μόνῳ διαλλάττουσα, τῷ βραχεῖαν ἔχειν θερμότητα, κατὰ τὰ μέσα μέρη τοῦ σώματος. ἐπιγέγραπται οὖν τὸ βιβλίον, Ἄπνους Ἡρακλείδου. καὶ ζήτησιν ἔφη γεγονέναι τοῖς παροῦσιν ἰατροῖς εἰ μήπω τέθνηκεν. Notandum verò, aut Heraclidem Ponticum duo- D bus in libris de eadem fœmina ſcripſiſſe, aut eundem librum duas habuiſſe ἐπιγραφὰς, Περὶ ἄπνου, vel Περὶ νόσων. id quod ex Diogenis Empedocle diſcere eſt. qua quidem in vita dubitari non poteſt, quin perperam ſcriptum ſit τὴν γοῦν ἄπνουν ὁ Ἡράκλειτος. legendúmque Ἡρακλείδου. Heraclides enim, non Heraclitus vel Democritus (ut ſcripſiſſe nuper virum doctiſſimum animadverti, haud ſcio quid ſequutum) ejus operis auctor fuit.

Οἱ δὲ σοφοὶ καὶ σοφισταὶ ἐκαλοῦντο]. Notat hoc Plut. lib. De EI Delphico. Prior appellatio ſapientiæ habitum inhærentem notat: poſterior, munus docendi, quod olim functi plerique ſapientium. Cæterùm quàm variis modis vox *ſophiſta*, pro variis ætatibus, fuerit uſurpata, & notatum jam à doctis viris, & nos alio loco nonnihil annotabimus. E

P. 4. Οὗ Κράντωρ καὶ Κράτης] Galenus Hiſt. philoſophorum, καὶ Κράντης γέγονε καθηγητικὸς εἰς ὃν κατέληξεν ἡ ἀρχαία Ἀκαδημία· τοῦ δὲ Κραντέως ἀκουστὴς ἦν Ἀρκεσίλαος καὶ τὴν μέσην Ἀκαδημίαν ἐπινενόηκεν. Ego quiſnam ſit Crantes Galeni planè ignoro. quis verò non miretur omiſſam à Goleno Crantorem?

Οὗ Λακύδης ὁ τὴν νέαν ἀκαδημίαν φιλοσοφήσας] Carneadem, ait Galenus, non Lacydem: à Galeno ſtat Lucianus. Cicero autem, Carneadem quartum ab Arceſila appellat. eum vide Acad. quæſt. primo.

Καὶ Ναυκύδης] Alibi Ναυσικύδης.

Οἱ φιλαλήθεις καὶ ἐκλεκτικοί] Talis eſt, quam probarunt illi ſanctiſſimi & eruditiſſimi patres. Clemens, φιλοσοφίαν δὲ οὐ τὴν Στωϊκὴν λέγω, οὐδὲ τὴν Πλατωνικὴν ἢ τὴν Ἐπικούρειόν τε καὶ Ἀριστοτελικήν· ἀλλ᾽, ὅσα εἴρηται παρ᾽ ἑκάστῃ τῶν αἱρέσεων τούτων καλῶς. F

P. 5. Δευτέραν Ἐρετρικὴν] Suid. Ἐρετριακὴν. utrumque rectè. Vide Stephanum, aut Hermolaum potius: Nam Epitomen nos tantùm habere Stephani, non Stephanum, etiam Euſtathius docere poterit his verbis: τῷ δὲ γράψαντι τὴν τῶν ἐθνικῶν ἐπιτομὴν δυσχερὲς προσέχειν. & alibi legas apud eundem, ὁ τὰ Ἐθνικὰ ἐπιτεμνών. quod autem negat vir doctiſſ. Xylander, Stephani nomen eſſe in Eu- A ſtathio, vellem hujus loci meminiſſet, Ἰστέον ὅτι διαφόρως γραφὰς ἀποφέρεται τὸ ῥηθὲν Ἀδραμύτειον, καθὰ καὶ Στέφανος παραδίδωσιν ἐν τοῖς ἐθνικοῖς. Sed hæc ſit veluti quædam, ut loquitur Thucydides, λόγου ἐκβολή.

Τὴν λόγῳ τινὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκολουθοῦσαν] Adde vocem ἀγωγὴν quam deſiderari indicant verba Pyrrhoneorum apud Sextum: qui hanc queſtionem tractat Hypotypoſeon lib. I. Nos ejus locum integrum, qui erit pro interprete iſti Laertiano, ex ſcripto noſtro codice, apponemus, Ὁμοίως δὲ φερόμεθα καὶ ἐν τῷ ἐρωτᾶσθαι εἰ ἔχει αἵρεσιν ὁ σκεπτικός, εἰ μέν τοι αἵρεσιν εἶναι λέγει πρόσκλισιν δόγμασι πολλοῖς ἀκολουθίαν ἔχουσι πρὸς ἄλληλά τε καὶ φαινόμενα· καὶ λέγει δόγματι ἀδήλῳ συγκατάθεσιν· οὐ φήσομεν μὴ ἔχειν αἵρεσιν. εἰ δέ τις αἵρεσιν εἶναι φάσκει, τὴν λόγῳ τινὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκολουθοῦσαν ἀγωγὴν, ἐκείνου τοῦ λόγου ὡς ἔστιν ὀρθῶς δοκεῖν ζῆν ὑποδεικνύοντος, (τοῦ ὀρθῶς μὴ μόνον κατ᾽ ἀρετὴν λαμβανομένου, ἀλλ᾽ ἀφελέστερον καὶ ἐπὶ τὸ ἐπέχειν δύνασθαι διατείνοντος) αἵρεσιν φαμὲν ἔχειν. ἀκολουθοῦμεν γάρ τινι λόγῳ κατὰ τὸ φαινόμενον ὑποδεικνύντι ἡμῖν τὸ ζῆν πρὸς τὰ πάτρια ἔθη, καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀγωγὰς, καὶ τὰ οἰκεῖα πάθη.

Εἰ δὲ αἵρεσιν νοοῦμεν πρόσκλισιν ἐν δόγμασιν] Malim ſine, ἐν ut apud Sextum. Interpres qui vertit *appellationem*, legit πρόσκλησιν: quo modo & in Suidâ mendoſè. Idem ferè error apud Galenum, qui αἵρεσιν definit πρόσκλησιν δογμάτων πολλῶν πρὸς ἄλληλα συμφώνων, Clemens Alex. Stromat. l. VIII. αἵρεσίς ἐστι πρόσκλισις δογμάτων, ἢ ὥς τινες, πρόσκλισις δόγμασι πολλοῖς ἀκολουθίαν πρὸς ἄλληλα καὶ C τὰ φαινόμενα περιέχουσα πρὸς τὸ εὖ ζῆν συντείνουσα.

τήν τε ὕλην κατὰ τὸ ποιὸν] Scribe κατὰ τὸ ποιοῦν. cauſam efficientem intelligit. At illa ſubobſcura, ποίησίν τι κατὰ τόπον, quibus reſpondent mox καὶ πῇ καὶ ἐν ᾧ. vel ut Suidas legit, καὶ ποίῳ καὶ ἐν ᾧ.

ΘΑΛΗΣ.

P. 6. Ὡς μὲν Ἡρόδοτος] Herodotus Κλειοῖ hoc tantum ait, αὕτη γνώμη Θαλέω ἀνδρὸς Μιλησίου ἐγένετο, ἀνέκαθεν γένος ἐόντος Φοίνικος.

Ἐκπεσόντι Φοινίκης] Scribe, ἐκπεσὼν τῆς Φοινίκης. Nam falſum eſt Nileum condidiſſe Miletum ἐκπεσόντα Φοινίκης. vide Strab. lib. XIV.

Τῆς φυσικῆς ἐγένετο θεωρίας] Eleganter, hoc eſt, περὶ τὴν φυσικὴν θ. Euſtath. in ῥαψ. Ἵνα δὲ τῶν ὀρνίθων D ἀφέμενοι, καὶ ὑποκαταβάντες γενώμεθα καὶ τῶν περὶ γῆν. dicitur & εἶναι πρός τινι, pro eodem. Similis loquendi modus apud Heliod. in II. οὕτως ἄρα ὅλος τῶν φροντισμάτων ἦν. paulo aliter idem in primo, μὴ γίνου τῆς ὀργῆς ὅλος. Et ita Græci ſæpe.

Τὰ ἄλλα καταληπτὰ εἶναι δοκιμάσας] Fortaſſe legendum, τὰ ἄλλ᾽ ἀκατάληπτα εἶναι δοκ. contrario ſenſu: qui ſimplici illi rudi ſæculo magis convenit. nihil tamen mutandum cenſeo.

Πρῶτον εἰπεῖν φασιν ἀθανάτους τὰς ψυχὰς] Aliter Pauſ. Meſſen. Ἐγὼ δὲ Χαλδαίους καὶ Ἰνδῶν τοὺς μάγους πρώτους οἶδα εἰπόντας ὡς ἀθάνατός ἐστιν ἀνθρώπου ψυχὴ καὶ σφίσι καὶ Ἑλλήνων ἄλλοι τε ἐπείσθησαν καὶ οὐχ ἥκιστα Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος. Cic. Quæſt. Tuſc. I. ab utroque diſſentit. *Sed quod literis extet* (ait) *Pherecydes Syrius pri-* E *mus dixit animos hominum eſſe ſempiternos: antiquus ſanè, fuit enim meo regnante gentili.* Rectè autem ait Cicero, *quòd literis extet*; poterant enim alii dixiſſe, ſed quorum non extaret quicquam. Ammianus de Druidibus. *Quæſtionibus occultarum rerum altarumque erecti ſunt, & deſpectantes humana, pronunciarunt animas immortales.*

Καὶ πρῶτος τὸ τοῦ ἡλίου] Abſurda lectio. Bene codd. interpretis, καὶ πρὸς τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος τὸ τοῦ σεληναίου.

Ὥς φησιν Εὔδημος ἐν τῇ περὶ τῶν ἀστρολογουμένων ἱστορίᾳ] Sic Proclus in IV. primi Euclidis, Εὔδημος ἐν ταῖς γεωμετρικαῖς ἱστορίαις εἰς Θαλῆν τοῦτο ἀνάγει τὸ θεώρημα.

φησὶ Παμφίλη] Sic rectè. Vide Suidam.

F Καὶ αὐτὸς δέ φησιν] Quis? apparet locum eſſe corruptum, & auctoris alicujus in mendo hîc cubare nomen.

Καὶ λέγουσιν ὅτι τῆς μητρὸς] Narrat Plut. συμποσ. γ.

Κίβισσον υἱὸν ἔχειν] Vide Plut. in Solone, apud quem ſcribitur Κύβισσος.

Διὰ φιλοτεκνίαν εἰπεῖν] Interpr. codd. δι᾽ ἀφιλοτεκνίαν. Et videtur Thales luſiſſe in ancipiti pronunciatione. Vide tamen Plut. in Solone.

P. 7.

P. 7. Ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σποράδην ὑπομνημάτων] A Τῶν σποράδην, hoc eſt, τῶν σποράδην λεγομένων. Nam Ariſt. quoque in Politicis, quum hoc idem narrat, ait eſſe τῶν σποράδην λεγομένων. Poſſis vertere, *Dicta collectanea*: quo indice C. Julii Cæſ. memorat libellum Suetonius.

Ἐμισθώσατο τὰ ἐλαιουργεῖα] Sic Ariſtot. ἀῤῥαβῶνας διαδοῦναι τῶν ἐλαιουργείων. At Cic. *omnem oleam antequam florere cœpiſſet, in agro Mileſio coëmiſſe*. Plinius, qui Democrito hoc tribuit lib. XVIII. cap. XXVIII. *propter ſpem olivæ, coëmiſſe in toto tractu omne oleum.*

Τίς σοφίῃ πάντων πρῶτος;] Hic verſus apud Val. Max. ita legitur,

Ὃς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτῳ τρίποδ' ἂν δῶ.

ſed illa ἂν δῶ, perſpicuè ſunt corrupta ex αὐδῶ.

Δίδωσιν οὖν Θαλῇ.] Scribendum, διδόασιν.

Παρὰ Λεανδρίου λαβὼν] Sic apud Clementem & Arnobium *Leandrius*, alii *Leandrum* vocant, ut ſcholiaſtes Apollonii, & Clementis quoque codd. ita habent interdum.

Δαίδαχος δὲ ὁ Πλατωνικὸς] Exiſtimo legendum Δαίμαχος δὲ ὁ Πλαταϊκὸς, vel Πλαταιεύς. Non enim dubito eundem hunc eſſe, cujus autoritate utitur Plut. in extremo vitarum Solonis & Poplicolæ: ejúſque eſt apud Athenæum mentio. Hic eſt Daimachus, cujus pleraque in ſuam hiſtoriam totidem verbis Ephorus tranſcripſerat. auctor Porphyrius libro primo φιλολογίας ἀκροάσεως.

P. 8. Μερώπων καὶ Ἰώνων] Scrib. Μερόπων. Cos inſula Merope dicta & Meropis. vide geographos. C

Οἷον θ' ἑπτὰ] Prior editio Οἷον ἔπειτα Θάλητα. De hoc loco diximus ad Strabonem.

P. 9. Σοφὸν ἀστρονόμημα] Si hæc vera lectio eſt, ita dicetur Thales ἀστρονόμημα, hoc eſt, ἀστρονόμος, *ut paſtor certamen*, hoc eſt certator, apud Maronem.

Et certamen erat Corydon cum Thyrſide magnum.

fuit tamen quum putarem legendum ἀστρονομίῃ.

Τῶν τε ᾀδομένων] Qui ſequuntur verſus, (verſus enim ſunt) videntur ex aliquo poeta deſumpti: qui ſeptem ſapientum dicta egregia, carmine expreſſerat: quod & ex reliquorum ſapientum vitis conjicere eſt. Nam quæcunque Laertius in horum vitis profert, & ᾀδόμενα appellat, ea exiſtimo fuiſſe olim ᾄσματα, præclaras ſapientiæ ſententias ad vulgi inſtitutionem continentia. Ratio autem hujuſmodi ᾀσμάτων D fuit libera valde, & ad ſolutam orationem proximè accedens. Hinc eſt quòd Demoſthenes quodam loco poetarum duo genera facit, τοὺς ἐμμέτρους & τοὺς τῶν ᾀδομένων. Si quis autem putet hæc ᾄσματα ab ipſis ſapientibus fuiſſe facta, per me licet, & ſanè id ſuadere videntur aliquot Laertii loci.

Τάχιστον νοῦς] Hinc illud apud Hom. Heſi. & Orph. in hymno Eumenidum, de ſumma celeritate, —ὥστε νόημα. & apud Xenoph. θᾶττον νοήματος.

Μὴ διαβαλλέτω σε λόγος πρὸς τοὺς πίστεως κεκοινωνηκότας] Πίστιν vocat arcanum alicujus fidei commiſſum, vel in quo ſilendo fide opus. Hoc ait, *Cave ſermo ullus tibi excidat, unde illius odium in te concites, qui tuæ fidei aliquid commiſerat.*

Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς τεσσαρακοστῆς πέμπτης ὀλυμπ.] E Philegon apud Suidam longè aliter, & eum ſequutus Euſebius in Chr. vide Lucianum.

Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν Ὁμωνύμοις] Hujus eſt non infrequens in Plut. Athen. & Diogene mentio. Integra autem hujus libri inſcriptio, fuit hæc. Περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων, ut apud Laert. aliquot locis legimus. Itaque apud Plut. in vita Demoſth. iſto loco οὐ μὴν ἔγημε ταύτην, ἀλλὰ Σαμίᾳ τινὶ συνῴκησεν, ὡς ἱστορεῖ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς περὶ συνωνύμων: legendum cenſeo ὁμωνύμων. Citant Græci & Dionyſium Sinopenſem in ὁμωνύμοις. item Simariſtum quendam ἐν συνωνύμοις.

Ῥήτωρ Καλαντινιανὸς] Scribe Καλατιανὸς vel Καλαντιανός. nam & *Calatis*, & *Calantis* legitur. vide geographos. F multis modis apud varios auctores iſtud ἐθνικὸν corruptum reperias.

P. 10. Διονύσιος ἐν Κριτικοῖς] An intelligit Dionyſium Halicarnaſſeum, qui Critica multa ſcripſit? an legendum Κρητικοῖς; Habes de Thalete quodam Cretenſe Gortynio multa apud Plut. Περὶ μουσικῆς. fuit ille ποιητὴς παιάνων.

Ἦ ὀλίγον τόδε σῆμα] In libro Græcorum epigr. ἦ ὀλίγον γε τὸ σῆ. & ὄρα quod non placet:, quin fortaſſe illud ὄρη in ὄρης mutandum eſt. Nam ὄρημι etiam alibi apud Diog. legitur. Ut in Pittaci ad Crœſum epiſtola, ὀρεῖς pro ὁρᾷσας. delectantur enim Dores τοῖς in μι. unde apud Theocritum, ποθόρημι, & νίκημι.

Γυμνικὸν αὖ ποτ' ἀγῶνα θεώμενον ἠέλιε Ζεῦ] Si recta eſſet hæc lectio, dici poſſet, Iovem Ἥλιον vocari, quòd Sol & Jupiter iidem ſint, & ita Orph. in hymno Solis, —Ἥλιε Ζεῦ, εὔδιε. Sed legendum eſt literis tranſpoſitis Ἠλιέε. Ἠλιεὺς, idem quod Ἠλεῖος, vel, autore Stephano Ἦλις. Rectiùs autem in Græcorum Epigr. volumine legitur Ἠλεῖε.

Ὡς ἐκεῖνο] Alii enim Soloni, alii Chiloni, alii Stratodemo tribuunt, ut autor eſt Clemens. At in ſcholiis Eurip. & Pindari, pro Stratodemo, Sodamum reperio.

Λάσον Χαρμαντίδου ἢ Σισυμβρίνου, ἤ, ὡς Ἀριστόξενος, Χαβρίνου· Ἑρμιονέα] Deeſt hoc loco vox aliqua. Non enim ſeptemdecim, ſed ſexdecim tantùm à Diog. recenſentur. Itaque dubium non eſt, quin uno verbo mutilus ſit codex Diog. B Quod autem dubitant quidam, num lapſus ſit hîc Laert. alium eſſe credens Hermioneum à Laſo, quod falſum eſt: ego non puto tanta ſupinitate eum fuiſſe, nec ſanè ex ejus verbis colligi id poteſt. Suſpicor potius, imò planè habeo perſuaſum, deeſſe in hoc albo Myſonis nomen.

P. 11. Πλώσαντες μὲν ἐς Κρήτην] Scribo εἰ πλώσαντες.

Κεῖθι οἰκέειν] Diſtingue, σὺ δὲ εἰ προσηνέστερόν τοι τὸ Πριηνέων ἄστυ, κεῖθι οἰκέειν· καὶ αὐτοὶ παρὰ σε οἰκήσομεν. Eſt autem οἰκέειν pro οἴκει, Ἰωνικῶς.

ΣΟ΄ΛΩΝ.

Πρῶτον μὲν σεισάχθειαν εἰσηγήσατο] Ambroſius legit πρῶτος. Magnum fortaſſe ei viſum, Solonem, quantumvis C nobili loco ortum, mediocris tamen fortunæ & autoritatis hominem quum primùm ad remp. acceſſit, rem tam arduam præſtare potuiſſe. Sed animadvertendum eſt Diog. Laert. quum hanc vitam ſcriberet, penſi nihil habuiſſe confuſiſſimè omnia proponere: nulla prorſus ordinis, aut temporis, quo quæque geſta eſſent, ratione habita: ut mirum non ſit, inde exorſum eum eſſe, ab iis quæ fecit Solon jam ætate provectus, quum magnum jam ſibi in rep. nomen peperiſſet: quod ex Plutarcho intelligere eſt. Unde videtur hæc ſumpſiſſe Diogenes. ſcribit enim, de σεισαχθείᾳ quum loqueretur: Τοῦτο γὰρ ἐποιήσατο πρῶτον πολίτευμα. Sed eum tu adi. Omnino autem legendum eſt πρῶτον: ſequitur enim, ἔπειτα. Porrò videtur interpres codicibus uſus, in quibus nonnulla alio ſcripta eſſent ordine, ac reperimus hodie in noſtris: id D ex ipſius verſione palàm eſt. Illud verò mirari ſubit, quî factum ut tanta licentia Ambroſius in pleriſque hujus vitæ locis uteretur. non enim interpretem illum Laertii, ſed ſcriptorem hiſtoriæ jure dixeris.

Στεφανωσάμενος] Plutarchus πιλίον περιθέμενος.

Ἀνέγνω διὰ τοῦ κήρυκος] Plutarchus, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τοῦ κήρυκος λίθον διεξῆλθε τὴν ἐλεγείαν.

P. 12. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς τάφους πρὸς ἕω βλέποντας] Plut. Ælian. alii, in contraria omnia eunt. Et Plut. quidem locus notior eſt, quam ut indicari opus habeat. Æliani autem verba ſunt hæc, ex v. Variorum, Νόμος καὶ οὗτος Ἀττικὸς, ὃς ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώματι ἀνθρώπου, πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν· θάπτειν δὲ πρὸς δυσμὰς E βλέποντα. Iterum Ælianus de hoc Solonis facto, Ἀρχαίας γὰρ (ait) θήκας ἀνοίξας, ἀπέδειξε πάντας Ἀθηναίους πρὸς δύσιν κειμένους κατὰ πατρῷον αὐτοῖς ἔθος. Quid ergo? lapſus in hiſtoria Plutarchus? lapſus Ælianus? lapſi item alii? minimè gentium: ſed quantum equidem judico, δυοῖν θάτερον, aut alios ſequutus eſt autores Diog. aut quum Plut. locum haberet in animo, fefellit hominem memoria: itáque factum eſt, ut quod ille Megarenſibus, hic Athenienſibus tribueret: hujus mihi in mentem venit, recordanti cujuſdam in Speuſippi vita loci, ubi Plut. & Laert. falſò laudari obſervatum mihi eſt. Ecquis verò tam hoſpes in rep. literaria verſatur, quin ſciat primarios illos utriuſque linguæ ſcriptores multa id genus commiſiſſe? Verumtamen (ut dixi) excuſari fortaſſe ita poſſit Laertius, ut dicamus eum F eſſe ſequutum auctores alios: quos non defuiſſe equidem exiſtimo. Nam & ſchol. Thucyd. annotat morem fuiſſe omnibus Græcis ἐπ' ἀνατολὰς ποιεῖν ὁρᾶν τοὺς νεκρούς.

Στῆσε δ' ἄγων] Arbitror deſiderari ante hæc verba aliquid, & ſit legendum ἐγγράψαι αὐτὸν εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Ὁμήρου μετὰ τὸν

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,
ἑξῆς τόνδε στίχον, Στῆσε δ' ἄγων, &c.

Interpres quid ſibi velit neſcio.

Μετὰ θώρακος καὶ ἀσπίδος] Adi Ælian. Var. lib. VIII. c. XVI.

P. 13. Μήτι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπαμφέρετε] apud Plutarch.

—μῆνιν ἐπαμφέρετε.

Ἀυτοὶ γὰρ τούτους ηὐξήσατε ῥύσια δόντες] Ibidem.

—ηὐξήσατ᾽ ἐρύματα δόντες.

Ὑμέων δ᾽ εἷς] Apud Plut. horum duorum diſtichorum ordo eſt inverſus,

Κοῦφος ἔνεστι νόος] Plut. χαῦνος ἔνεστι νόος.

Καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρὸς] Apud Plut. εἰς ἔπη αἱμύλου ἀνδρός.

Ἐπιτροπῶ πολιτεύειν] Scrib. ἐπιτρέπω.

Τὰ ῥητὰ γέρα] Suppl. ἐστὶ κἀμοὶ, aut tale quid.

Ὅρον ἀνθρωπίνου βίου φησὶν ἔτη ἑβδομήκοντα] Solo ipſe apud Herod. ἐς ἑβδομήκοντα ἔτεα οὖρον ἀνθρώπῳ προτίθημι. Apud Clem. Alexandrinum Στρωμ. VI. & Apud Philonem περὶ κοσμοποιΐας. extant perelegantes ſuper hoc Solonis verſus: qui hoc diſticho clauduntur.

Τῇ δεκάτῃ (ſc. ἑβδόμαδι) εἴ τις τελέσας κατὰ μέτρον ἵκοιτο.

Οὐκ ἂν ἄωρος ἐὼν μοῖραν ἔχοι θανάτου.

Ἐάν τις μὴ τρέφῃ τοὺς γονέας ἄτιμος ἔστω.] Non eſt verum Solonem hanc legem indefinitè ſic tuliſſe: erant enim ab illo adjectæ aliquot exceptiones. Earum una eſt quam habes apud Plut. Τὸ μηδὲ τοῖς ἐξ ἑταίρας γενομένοις ἐπάναγκες εἶναι τοὺς πατέρας τρέφειν. ait autem Solon τοὺς πατέρας. Nam matres quidem etiam jure civili Romanorum alere coguntur liberi, quamvis non ex legitimis nuptiis ſuſcepti. l. 5. ſect. 4. D. de agnoſcendis liberis. parique ratione ad matris hæreditatem admittuntur liberi vulgo quæſiti ex S. C. Orfitiano, etiam ab inteſtato, ex tit. Unde cognati. Contrariam tamen legem indicat Syneſius, his verbis, quæ propter elegantiam adſcribam, Ὁ γὰρ υἱὸς ὁ ῥήτωρ, ἀφεῖσθαι φησὶν, τὸν ἀνάγκης μητέρα τρέφειν ἑταῖραν ὑπάγει τοῦ νόμου. τοῖς γὰρ οὕτω γεγονόσιν ἀποδέδεικται μὲν ἡ μήτηρ, ὁ δὲ λοιπὸς τῶν γονέων ἀμφισβητήσιμος. ὅσον οὖν ἀμφοτέροις παρὰ τῶν εὖ γεγονότων ὀφείλεται, τοῦτο πᾶν ἥκειν ἔδει παρὰ τῶν ἀπατόρων εἰς τὰς μητέρας. Fuit & altera exceptio, ut idem Plut. teſtatur υἱῷ τρέφειν πατέρα μὴ διδαξάμενον τέχνην ἐπάναγκες μὴ εἶναι. vide & Galenum in Protreptico.

Ὁ τὰ πατρῷα καταδεδωκὼς ὁμοίως] Vide Æſchinem adverſus Timarchum. Sic & apud Romanos ante Auguſtum, decoctoribus equitibus, quamvis quis fortunæ vitio non ſuo decoxiſſet, lege Roſcia certus locus in theatro, ignominiæ cauſſa, conſtitutus.

Καὶ ὁ ἀργὸς ὑπεύθυνος ἔστω παντὶ τῷ βουλομένῳ.] Plut. de hac lege, Καὶ τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν ἔταξεν ἐπισκοπεῖν, ὅθεν ἕκαστος ἔχει τὰ ἐπιτήδεια, καὶ τοὺς ἀργοὺς κολάζειν. Diod. Siculus l. I. Solonem ait hanc legem ab Ægyptiis didiciſſe, quod videtur eſſe falſum: nam multi auctores ſunt non à principe Solone eam fuiſſe latam: ſed pœnam tantum hominum ἀργῶν lenitam: quum lege Draconis ἀργία, ut fere omnia delicta, morte puniretur. Conſtat autem etiam legibus Romanorum dari ἀργίας γραφὴν, ut loquitur Imperator Novella lxxx. ſive *lenitudinis*, ut appellatur lege unica Cod. De mendicantibus validis.

P. 14. Δράκοντά φησι γεγραφέναι τὸν νόμον] Pollux. lib. VIII. Τῆς δὲ ἀργίας ἐπὶ μὲν Δράκοντος ἀτιμία ἦν τὸ τίμημα· ἐπὶ δὲ Σόλωνος, εἰ τρίς τις ἁλῷη, ἠτιμοῦτο. Plut. autem verba hæc ſunt, Καὶ τὸν τῆς ἀργίας νόμον οὐ Σόλων ἔθηκεν, ἀλλὰ Πεισίστρατος: idque Theophraſtum mandâſſe literis ait.

Ἡταιρηκότα εἴργειν τοῦ βήματος] Καὶ τῶν περιρραντηρίων. vide Æſchinem in Tim.

Συνέστειλε δὲ καὶ τὰς τιμὰς] Vide Plut. in vita.

Μηδ᾽ ἐπιτροπεύειν εἰς ὃν ἡ οὐσία ἔρχ.] Voluit Solon hac lege vitæ pupillorum conſulere. nota enim ſunt illa vota.

——*pupillúmve utinam quem proximus hæres*
Impello, expungam.

at juris Romani prudentiſſimi autores, contrariam viam ſunt ſequuti, ídque natura duce. Eſt enim, ut ait Paulus libro III. ad Sabinum, ſecundum naturam, commoda cujuſque rei eum ſequi quem ſequentur incommoda, & contrà.

Δακτυλιογλύφῳ μὴ ἐξεῖναι σφραγῖδα φυλάττειν τὴν πραθέντος δακτυλίου] Ratio hujus legis erat, Ne poſſet ὁ δακτυλιογλύφος alio facto ſimili annulo fraudem ei facere cui priorem vendidiſſet. Nam hæc pertinere ad annulum ſignatorium quis non videt? Notandum autem quàm ſit antiquus annuli uſus, quem negat Plinius Iliacis temporibus fuiſſe cognitum, *quoniam*, inquit, *conditas arcis veſtes, vaſáque aurea & argentea, & ea colligata nodi non annuli nota Homerus indicat.* Itaque apud veteres Græcos moris fuiſſe legimus in Græcorum commentariis, πρὶν εὑρεθῆναι τὰς σφραγῖδας σφραγίζειν ξύλοις ὑπὸ θριπῶν βεβρωμένοις, διὰ τὸ αὐτὰ πολυκίνητα εἶναι. Eſtque ejus conſuetudinis, apud Lycoph. & Ariſtoph. Theſmoph. mentio.

Καὶ ἐὰν ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχ.] Ad hanc legem reſpexit Ariſtot. ῥητ. α. quum ſcripſit, Καὶ τὸ ἀγαπητὸν τοῖς μὲν μόνον τοῖς δὲ μετ᾽ ἄλλων· διὸ καὶ οὐκ ἴση ζημία ἄν τις τὸν ἑτερόφθαλμον τυφλώσῃ, καὶ τὸν δύο ἔχοντα. At Romani juriſconſulti ſuper hoc quid ſtatuerint, vide apud Harmenopulum libro VI.

Ἃ μὴ ἔθου μὴ ἀνέλῃ] Non dubito Solonem accepiſſe hanc legem à Judæis, aut ab Ægyptiis potius, qui ab illis priùs eam habuerant. Sanè Joſephus eam totidem penè verbis inter leges Judaicas recenſet. Joſephi verba ſunt, Ὃ μὴ κατέθηκέ τις οὐκ ἀναιρήσεται, & quod ſequitur, εἰ δὲ μὴ, θάνατος ἡ ζημία. ſic fere Joſephus, κἂν ὃ μὴ κατέθηκεν ἀνέληται, εἰσὶ κολάσεις οὐχ οἷαι παρ᾽ ἑτέροις, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸ μεῖζον. Eſt & apud Platonem: ex quo reſcribendum hoc loco ἀνέλου. ἔθου autem pro κατέθου poſitum. Eſt enim ſimplex pro compoſito: ut aliquando è contrario pro ἀποτίθεσθαι & *induere* accipitur. Alcæus,

Καί με καλὴ γυνὴ φοροίη καθαρὸν θεμένη νόον.

Æſchylus,

Ὁ δ᾽ ἐπικότως ἀεὶ
Θέμενος ἄγναμπτον νόον,
Δάμναται οὐρανίαν γένναν.

Apollon. IV. θεμένη δὲ κακὸν νόον ἐχθοδοποῖσιν. Sic Laert. ſuprà τῷ Διδυμαίῳ τίθησιν Ἀπόλλωνι hoc eſt, ἀνατίθησι. Apud Thucyd. l. 8. θέσθαι ὅπλα in eadem ſententia *arma ſumere & deponere* ſignificat.

Ἐξ ὑποβολῆς γέγραφε ῥαψῳδεῖσθαι] Plato in Hipparcho, de Piſiſtrati filio, ὃς ἄλλα τε πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα σοφίας ἀπεδείξατο, καὶ τὰ Ὁμήρου πρῶτος ἐκόμισεν εἰς τὴν γῆν ταυτηνί, καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψῳδοὺς Παναθηναίοις ἐξ ὑπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διεξιέναι. At Ælianus locum Platonis penè ad verbum deſcribens ᾄδειν ſimpliciter dixit. Var. lib. VIII. cap. II.

Οἷον ὅπου ὁ πρ.] Explicat τὸ ἐξ ὑποβολῆς. Plato melius ἐξ ὑπολήψεως. nam illud quidem potius ſignificat, alio verba præeunte & quaſi dictante ſubſequi. Hinc eſt, ἐξ ὑποβολῆς διιέναι τὸν ὅρκον, quod Latini dicunt conceptis verbis & præeunte alio jurare. Polemo de mirabilibus Siciliæ fluviis, ἐστεμμένος ἄζωστος καὶ μονοχίτων, ἐφαπτόμενος τοῦ κρατῆρος ἐξ ὑποβολῆς δίεισι τὸν ὅρκον.

Διευχίδας] Scripſerat hic hiſtioriam Megaricam, quam ſæpe laudat Harpocration, ſed apud eum Δευχίδας haud rarò, corruptè, pro Διευχίδας.

Ὅυ τι μετὰ τῶν ἐξ ἄστεος &c.] Ait coorta in urbe ſeditione inter Hyperacrios, Pediæos & Paralios, Solonem nullis partibus ſe adjunxiſſe. Sed hoc mihi quidem permirum videtur. Lex enim a Solone lata, quam commemorat Plut. de puniendis iis qui ſeditione coorta neutri ſe adjunxiſſent parti, in contrariam planè me rapit ſententiam. Quis enim Solonem hanc legem ferentem tuliſſet, ſi quod ait Diog. verum eſt? Meminit ejus legis Plut. non ſemel in vita. τῶν δ᾽ ἄλλων αὐτοῦ νόμων ἴδιος μὲν μάλιστα καὶ παράδοξος ὁ κελεύων ἄτιμον εἶναι τὸν ἐν στάσει μηδετέρας μερίδος γενόμενον; βούλεται δ᾽, ὡς ἔοικε, μὴ ἀπαθῶς, μηδ᾽ ἀναισθήτως ἔχειν πρὸς τὸ κοινὸν ἐν ἀσφαλεῖ θέμενον τὰ οἰκεῖα καὶ τῷ μὴ συναλγεῖν, μηδὲ συννοσεῖν τῇ πατρίδι καλλωπιζόμενον. Idem ἐν τῷ πότερα τῶν ζώων, &c. Πάλαι γὰρ ὁ Σόλωνος ἐκλέλοιπε νόμος, τοὺς ἐν στάσει μηδετέρῳ μέρει προσγενομένους κολάζων. Vide eundem De ſera numinis vindicta. Movet etiam me, quòd Plut. autor graviſſimus, & cujus apud me magna eſſe ſolet autoritas, quum ſæpe Livius rei faciat mentionem, nihil tale (niſi vehementer fallor) ſcriptum reliquit: non omiſſurus, opinor, ſi hoc apud aliquem fide dignum ſcriptorem legiſſet, tantum ait in Solone fuiſſe eum ab Athenienſibus electum, ut iſtos tumultus componeret, quia videbant eum μόνον μάλιστα τῶν ἁμαρτημάτων ἐκτὸς ὄντα.

Ὅυτι μετὰ τὸν ἐξ ἄστεος] Quos vocant alii ſcriptores διακρίους, vel ἐπακρίους, vel ὑπερακρίους, eos Diog. τοὺς ἐξ ἄστεος appellat: ſicut Herod. quos alii πεδιέας vel πεδιαίους, τοὺς ἐκ τοῦ πεδίου. Dicti autem ſunt διάκριοι, non qui in montibus extra urbem habitarent: ſed qui in ſuperioribus Attici agri locis, hoc eſt in urbe, degerent: quæ fuit in hujuſmodi locis condita, quam ob cauſam factum eſt ut πόλις vocaretur, quæ poſtea ἀκρόπολις dici cœpit. autores, Thucyd. lib. II. Pauſanias in Atticis & Pollux in IX. Nam quæ alia ratio inire poſſit cur τοὺς διακρίους ab aliis dictos, Laertius τοὺς ἐξ ἄστεος appellet? Etiam Romæ qui

ſeptem illos montes incolebant in urbe montani appellabantur, ut apud Varronem lib. v. De lingua Lat. Montanorum meminit & Cicero Pro domo ſua. A

Τὺς δὲ νόμυς τοῖς ἀραχνίοις ὁμοίυς] Imò hoc eſt Anacharſidis ad Solonem dictum, autore Plutarcho.

P. 15. Τραγῳδίας ἄγειν] Suſpecta vox ἄγειν quam ſuſpicor mutandam in ᾄδειν, aut εἰσάγειν aut ſimile quid.

Ὀγδωκονταέτη μοῖρα κίχοι θανάτυ] Atqui tu Solon Septuageſimum prædicabas eſſe vitæ humanæ terminum legitimum.

Μὴ κρυπτὸν ἔγχος ἔχων] Lege ἔχϑος.

Τόνδε τεκνεῖ] Lege τεκνοῖ.

Καὶ ἐφρώσαντας εἰς τὴν χώραν σπεῖραι] Plut. ἡ δὲ δὴ διασπορὰ καταχωσθέντος αὐτῦ τῆς τέφρας περὶ τὴν Σαλαμινίων νῆσον, ἐστὶ μὲν διὰ τὴν ἀτοπίαν ἀπίθανος παντάπασι καὶ μυθώδης, ἀναγέγραπται δ' ὑπό τε ἄλλων ἀνδρῶν ἀξιολόγων καὶ Ἀριστοτέλυς τῦ φιλοσόφυ. B

Θῆκε νόμυς αὐτοῖς] Lego, Θῆκε νόμυς ἀστοῖς ἄχθεα κουφότατα.

Ἦν μὴ ὕποπτος εἴης] Leg. ἢ μὴ ὕπ' εἴης.

Ἡ μάτην ἔσπευδον] Reſpicit legem à ſe latam de liberandis nexis, ſive de novis tabulis. ἢ eſt quod Lat. dicerent *ergo*. Interpres, ut alibi paſſim, hic planè cæcutiit.

ΧΕΙ'ΛΩΝ.

P. 17. Ἀνδρὸς ἀρετήν] Interpres legit κατ' ἀνδρὸς ἀρετήν vel ἀνδρὸς ἀρετῇ. nihil mutandum, neque is eſt ſenſus quem putavit Ambroſius: ſed hic *providentiam rerum futurarum, ratiocinatione comprehenſam, eſſe viri virtutem.* hoc eſt eam eſſe demum virtutem quæ viro conveniat, ejúſque propria ſit magis quam, aut ἀνδρεία aut quævis alia. C

Κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἕκτην Ὀλυμπ.] Scr. πέμπτην.

Σάτυρος δὲ Λυκοῦργον] Herod. Κλειοῖ, τοὺς ἐφόρυς καὶ γέροντας ἔστησε Λυκοῦργος. Vide Plut. in Lycurgo.

Ἱπποκράτει] Patri Piſiſtrati. Locus Herod. eſt l. 1.

P. 18. Νοῦς ἔδωκ' ἔλεγχον] Hoc eſt, φιλεῖ δοῦναι. ſic enim Græci loquuntur. Homerus,

Ὅς κε θεῷ ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ. D

Eum ſolent exaudire. Plut. quoque ita dixit. Οἱ τῇ γαμηλίᾳ θύοντες Ἥρᾳ τὴν χολὴν ὐ συγκαθαγίζυσι τοῖς ἄλλοις ἱεροῖς, ἀλλ' ἐξελόντες ἔρριψαν περὶ τὸν βωμόν. ἔρριψαν, hoc eſt, ῥίπτειν εἰώθασι. Lucianus, πρῶτα μὲν φέροντες ὀβολὸν κατέθηκαν αὐτῷ. id eſt, καταθεῖναι εἰώθασι. Sic paſſim.

Φασὶ δ' αὐτόν ποτε] Gellius lib. 1. *Chilo ille ſapiens conſervandi amici cauſa de via declinavit. Sed video quouſque progreſſus eſt. Falſum enim pro amici ſalute conſilium dedit. Idipſum tamen in fine quoque vitæ, an jure poſſit reprehendi culparique dubitavit.* In verbis Laert. poſt illa αὐτὸς μὲν κατὰ τὸν νόμον. deſideratur aliquid.

Βράγχον δὲ εἶναι ὃς τὸ ἱερὸν ἔκτισε τὸ ἐν Βραγχίδαις]. Putabam hæc eſſe inſititia & adulterina, ac proinde tollenda. nam & interpres illa non agnoſcit: &, uti nunc quidem ſcribuntur, non hic ſunt aliud, quàm quod canis ad balneum. Nunc tamen eſſe illa retinenda nullus dubito. nam qui potuit imperito librario venire in mentem, ut hanc de Brancho reconditiſſimam hiſtoriam hîc annotaret? Sunt igitur Laertii hæc verba: ſed ut cenſeo, defecta: quòd ſic conjectura me non fallit, ſententia loci integri hæc fuit: Ariſtagoram Mileſium conciſum & brevem ſtylum appellâſſe τρόπον Χειλώνιον, quum de Brancho loqueretur, qui tali dicendi genere uſus fuerit. Branchum dico illum qui condidit, vel, ut ait Strabo, præfuit templo Didymæi Apollinis: quod erat in eo loco agri Mileſiaci, qui è re dictus eſt Branchidæ. Hoc voluiſſe Laert. ſi verum aut certum non eſt, at certè per eſt veriſimile. Ariſtagoram Mileſium in hiſtoria patriæ feciſſe mentionem Branchi nemo dubitaverit, qui geographicarum rerum non ſit planè rudis. Imprimis vid. Strab. lib. XIIII. meminit & l. IX. E F

Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα] Scrib. ἐγγύα· ἡ πάρα δ' ἄτα. Auſonius *Sponde: noxia eſt præſto tibi.* Plinius *miſeriam* vertit.

Ἐπιστέλλεις ἐμὶν ἀστρατείαν] Lego, Ἐπιστέλλεις ἐμὶν ἐκστρατείαν ἐπὶ ἐκδάμως, καὶ ὡς αὐτὸς ἐξέρποις. id eſt, Scribis ad me de expeditione quam paras in eos qui iſtinc exulant, téque ipſum profecturum cum exercitu. Reliqua plana.

ΠΙΤΤΑΚΟ'Σ.

P. 19. Μαχομένων Ἀθηναίων καὶ Μιτυληναίων, ἐστρατήγει μὲν αὐτὸς, Ἀθηναίων δὲ Φρύνων] Lego, ἐστρατήγει μὲν αὐτὸς Μιτυληναίων, Ἀθηναίων δὲ Φρύνων, & rectè. erat enim Pittacus Mitylenæorum dux, Phrynon autem Athenienſium: quod ex Strab. l. 13. & Plut. περὶ τῆς Ἡροδότυ κακοηθείας intelligimus.

Ἀλλὰ καὶ Κροίσυ διδόντος, &c.] Meminit Plut. cujus ideo verba apponam, ut hinc lucem accipiant. Deceptus enim eſt Xyl. quum ea transferret, Οἷον ἐστὶ καὶ τὸ τῦ Πιττάκυ πρὸς τὸν βασιλέα Λυδῶν πυνθανόμενον εἰ χρήματά ἐστιν αὐτῷ διπλάσια, εἶπεν, εἰ ἐβυλόμην, τοῦ ἀδελφῦ τεθνηκότος. Lege ἢ ἐβυλόμην.

Καθήμενον ἐπὶ κυρεῖυ] Mos Græcorum hic fuit ut garruli homines, quibus & Syracuſanus poeta ait αἰὲν ἑορτὴ, in tonſorum officinis ſederent. Ariſtoph.

Καί τοι λόγος γ' ἦν, νὴ τὸν Ἡρακλέα πολὺς
Ἐπὶ τοῖσι κουρείοισι τῶν καθημένων.

ad quem locum vide interpretem.

Χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι] Eandem γνώμην expreſſit Ariſtot. ηθ. β, his verbis, διὸ καὶ ἔργον ἐστὶ σπυδαῖον εἶναι. Max. Tyrius ſerm. XXXI. Χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι κατὰ παλαιὸν ᾆσμα.

Ἄνδρ' ἀγαθὸν ἀλαθέως γενέσθαι χαλεπὸν, τὸ Πιττάκειον] Ex Socratis bene longa diſputatione apud Platonem, intellegimus reprehendi à Simonide Pittacum, quod dixiſſet eſſe χαλεπὸν ἄνδρα ἔμμεναι ἀγαθόν. Eſt n. fateor (dicebat Simonides) γενέσθαι ἄνδρα ἀγαθὸν difficile: at ſemel γενόμενον, ἔμμεναι, quod ait Pittacus, hoc verò nequaquam eſt χαλεπόν. Videamus igitur quam fideliter hæc referat Laert. & num hîc ſit ejus σφάλμα μνημονικόν. quod mihi quidem videtur. Ita enim hæc refert quaſi eſſet à Pittaco dictum, χαλεπὸν γενέσθαι ἄνδρα ἀγαθὸν: quæ fuit Simonidis, non Pittaci ſententia.

Τὸ πιττάκειον] Hinc corrige Suidam in hac voce.

Ἀρισομένυς] Prior editio Ἀρισοδήμυ.

P. 20. Βιῦς ὑπὲρ ἔτη ἑβδομήκοντα] Centum ait Lucianus.

Τὸ οὖν σοφὸν λέγεταί ποτε] Æſchylus in Prometheo.

Ἦ σοφὸς ἦ σοφὸς ἦν
Ὃς πρῶτος ἐν γνώμᾳ τόδ' ἐβάστασεν.
Καὶ γλώσσᾳ διεμυθολόγησεν.
Ὡς τὸ κηδεῦσαι καθ' ἑαυτὸν,
Ἀριστεύει μακρῷ. Vide ſcholia.

Θοὰς βέμβικας ἔχοντες] Βέμβιξ ἡ στρόμβη, *trochus.* Æſchyli ſcholiaſtes, Μέμνηθι πρὸς τοὺς παῖδας πλησίον ἡμῖν τοῖς βέμβιξι παίζοντας (ὅ ἐστι ταῖς στρόμβαις) καὶ ἀπ' αὐτῶν, &c.

Σαράποδα μὲν καὶ σαράπουν] Deduci vult Diog. à σύρω, & ita quibuſdam placet Saronicum mare eſſe dictum παρὰ τὸ σύρεσθαι quia Minos Scyllam Niſi patris proditricem ἀφῆκε σύρεσθαι διὰ θαλάσσης. Melius tamen, meo judicio, Galen. in Gloſſis, à σήρω, unde σεσηρὼς, quod ſignificat ore aperto & hianti eſſe. Ejus verba ſunt, σαράπυς, ἡ διεστῶτας ἔχυσα τοὺς δακτύλυς τῶν ποδῶν.

P. 21. Γαύρικα δὲ ὡς εἰκῆ γαυριῶντα] Heſych. Γαύρηξ ὁ γαυριῶν.

Ζοφοδορπίδαν, ὡς ἄλυχνον] Suſpicatus aliquando ſum Pittacum ab Alcæo vocatum σοφοδορπίδην loco conviviali: quòd ad cœnam vocatus nunquam niſi ſerò veniret: unde fieret ipſius culpa ut de multa nocte inirentur ea ad quæ ipſe eſſet vocatus convivia. Fuit hoc ſanè apud antiquos ſtudio ſummo obſervatum, ut qui ad cœnam eſſent invitati, tempori adeſſent, nec convivis eſſent in expectatione. Theocr.

Ἦ μετὰ δαῖτα κλητὸς ἐπείγεαι; Scholia, Οἱ γὰρ ἐπὶ εὐωχίαν κεκλημένοι σπεύδουσιν. ἐπεὶ δὲ τῶν βραδυνόντων παροιμία,

Ὅστις ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς ὀψὲ ἔρχεται,
Ἢ χωλός ἐστιν ἢ ὐ δίδωσι συμβολάς.

hinc eſt quod ut ait Plut.

Πολύχαρμος ἐν Ἀθήναις δημαγωγῶν καὶ τῦ βίυ διδὺς ἀπολογισμὸν ἐν ἐκκλησίᾳ ταῦτα εἶπεν. Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τἄλλα καὶ πρὸς τούτοις ὐδέποτε κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ὕστατος ἀφικόμην. quem Plut. locum mutilum exiſtimo aliquot vocibus, ac legendum aut hoc aut ſimili modo, Ἄνδρ'. Ἀθ. τἄλλα τε μέτριός εἰμι καὶ περ. Ita igitur olim. at Laertius exponens ἄλυχνον, aliò refert. vult enim Alcæum Pittaco hac appellatione ſordes & vitæ illiberale genus objicere. Plut. tamen Συμποσ. lib. VIII.

c. vi. noſtram interpretationem adjuvat. Ait enim τοὺς βεβάδιον ἐπὶ δεῖπνον ἐλθόντας, κωλυσιδείπνους & ζοφοδορπίδας per jocum fuiſſe appellatos. Sed vide quæ ibi mox adverſus hanc interpretationem diſputantur.

Τούτῳ γυμνάσιον, σῖτον ἀλεῖν] Plut. in convivio ſeptem ſap. Ἐγὼ τῆς ξένης ἤκουον ᾀδούσης πρὸς τὴν μύλην ἐν Λέσβῳ γενόμενος. Ἄλει μύλα, ἄλει· καὶ γὰρ Πιττακὸς ἀλεῖ μεγάλας Μιτυλήνας βασιλεύων. Vide Ælian. Var. vii. c. iv.

ΒΙ΄ΑΣ.

Διατείνειν αὐτῶν τὴν διάθενειαν] Lege διάθεσιν, vel διάθενειαν. neque aliter codd. interpretis. quanquam ejus verſionem iſto loco, ut multis aliis, ſcioli quidam corrupêre: qui malo exemplo, tantum juris in alieno opere ſibi ſumunt.

Ἐγὼ δὲ φησὶν Ἀλυάττῃ κελ.] Imò Crœſo, ſi credimus Philoni: at Plut. Pittaco hoc tribuit: ſed longum ſit obſervare quam vehementer in rebus hujuſmodi, antiquis ſcriptoribus non conveniat inter ipſos.

Προσεχρῆτο] Su. ἐχρῆτο.

Δημόδικος ὁ Ἀλιεὺς τοῦτο αἰνίττεται λέγειν] Quæ ſequuntur ita lege & diſtingue,

——— ἢν τύχῃς
Κρίνων, δικάζε τὴν Πριηνίην δίκην.
καὶ Ἱππῶναξ, Ὁ καὶ δικάζεσθαι
Βίαντος τοῦ Πριηνέως κρέσσων.

P. 22. Τῶν δ' ἀδομένων αὐτοῦ] Verſus ſunt qui ſequuntur, ut jam ſuprà indicavi.

Ἐν πόλει αἴκε μένῃς] Lego ἐν πόλει ᾇ κε μένῃς. *In urbe in qua habitas.* Error videtur ortus ex eo quòd, ut notat Eurip. ſcholiaſtes, antiqui τὸ ι, quod nunc ſcribitur, apponebant.

Ἐξέλαμψεν ἄταν] Sic legendum: Ionica dictio, qua & Herod. utitur, idem eſt ac ἔλαβε, *tulit*.

Οἱ πλεῖστοι κακοί.] Quæ deinceps habentur in codicibus Latinis, unde ſint profecta neſcio: non enim ſunt Ambroſii, ut arbitror, qui hoc opus vertit; certè in antiquioribus editionibus Latinis, quas hactenus vidi, ea non reperias. ne in ea quidem quam ante annos fere cxx. Benedictus quidam Brognolus recenſuit.

ΚΛΕΟ΄ΒΟΥΛΟΣ.

P. 23. Γενέσθαι τε αὐτῷ θυγατέρα Κλεοβουλίνην] Quæ Eumetis appellabatur: auctor Plutarchus.

Ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι πληθυντικῶς ἐπιγράψας] Κλεβουλίνας Cratoni laudatas apud Athenæum reperies non ſemel. Sic Cratinus pleraſque alias fabulas πληθυντικῶς inſcripſerat. cujus rei cauſam ſciremus, ſi ipſa haberemus dramata. talia erant illa ejuſdem, Ὀδυσσεῖς, Πυθαγορικοὶ, Ταραντῖνοι, & Ἀρχίλογοι, ut vocat Athenæus: ut Clemens, Ἀρχιλόχοιοι. At Alexis Κλεοβουλίνη nomen fecerat cuidam ſuo dramati.

Τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἀνανεώσασθαι αὐτὸν ἀπὸ Δαναοῦ] Scrib. τὸ ἀπὸ Δαναοῦ. vel potius, τὸ ἀπὸ Δαναοῦ ἱδρυθὲν, reſtituta voce quæ excidit: Vide Strab. libro xiv. & Diodorum l. 5.

Παῖδες τριάκοντα] Ergo menſes illo ævo ex diebus conſtabant decem et quinque? tot enim efficiunt hæ triginta filiæ Logi. corruptus enim hic locus eſt, & legendum Κοῦραι ἑξήκοντα. itaque apud Stobæum legitur. At Su. qui hunc Diog. locum deſcripſit, habet ipſo quoque τριάκοντα, quod etſi ferri poſſe videtur, propter illa, διαμδιχα εἶδος ἔχουσαι, tamen illam lectionem magis probo: imò verò ſolam probo.

Ὑποδεικνὺς ὅτι δεῖ παιδεύεσθαι καὶ τὰς παρθένους] Qui ſanè non videtur fuiſſe mos Græcorum. Fuit tamen Romanorum apud quos virgines liberalibus artibus inſtituebantur, ut ait Julianus leg. iv. Dig. Ubi pupillus educari vel morari debeat. Itaque non minus puellæ quàm pueri literarum ludum frequentabant, vel Dion. Halicarnaſſeo teſte: cujus hæc ſunt verba in ultimo libro: ταύτην τὴν κόρην (de Virginia loquitur) ἐπίγαμον οὖσαν ἤδη θεασάμενος Ἄππιος Κλαύδιος ὁ τῆς δεκαρχίας ἡγεμὼν ἀναγινώσκουσαν ἐν γραμματικοῦ (ἦν δὲ καὶ διδασκαλεῖα τῶν παίδων τότε περὶ τὴν ἀγορὰν) εὐθύς τε &c. Livius de eadem Virginia, *Virgini*, ait, *venienti in forum* (*ibi namque in tabernis literarum ludi erant*) *miniſter decemviri*, &c.

P. 24. Πολλοὶ μέν τινες εἰσὶν ἑταῖροι] Lego μέν τιν & quod ſequitur, καὶ οἶκος παντί, lego παντῃ, ut apud Suidam: vel παντῆ potius Δωρικῶς. Deinde lege, φαμὶ δ' ἐγών ποτε ἀνανιωτάταν ἐσεῖσθαι Σόλωνι τὰν Λίνδον. nam illud ἀνιωτάταν non eſt nauci, Suidæ quoque
A lectio πολυωτάταν corrupta eſt. Pro δαμοκρατεομέναν legit Su. δαμοκρατεῖ μὲν οὖν. quod ſi probetur, ſcribendum erit, δαμοκρατεῖται μὲν ὦν. Quid ſit mox νᾶσος πελαγία, ad Strab. docuimus.

ΠΕΡΙ΄ΑΝΔΡΟΣ.

Περίανδρος Κυψέλλου] Scribe Κυψέλου, eſt enim dictum nomen ἀπὸ τῆς κυψέλης. Vide Herod.

Τόν τε παῖδα ἀπεκήρυξεν εἰς Κερκύραν] Hoc eſt, *abdicavit & repoſuit in Corcyram.* Solebant enim tam Græci quàm Romani patres filios ſuos, quos ob delictum aliquod abdicabant, ut plurimum removere ab oculis & conſpectu ſuo. Hinc illa verba Manlii Torquati apud Val. Maximum l. v. *Quum Silanum filium meum pecunias à ſociis ac-*
B *cepiſſe mihi probatum ſit, & rep. eum, & domo mea indignum judico, protinuſq; è conſpectu meo abire jubeo.* Et qui redibant cum patre in gratiam, dicebantur *reduces*, ut in quadam Quintiliani declam. qui & abdicatos, *exules domus ſuæ* pereleganter in alia declam. appellat. Græci ἐκποίητειν τοῦ γένους & ἀναλαμβάνεσθαι εἰς τὸ γένος dicunt. Cæterùm hoc inter Græcos & Rom. fuit diſcriminis, quòd Romani, quum haberent jus & vitæ necis in filios, poterant ſine cauſſæ cognitione τοὺς υἱοὺς ἀποκηρύττειν: Græci non item. Lucianus Ἀποκηρυττομένῳ, οὐ γὰρ ἅπασιν, ὦ πάτερ, ὁ νομοθέτης οὐδὲ πάντας υἱέας οὐδὲ ὁσάκις ἂν ἐθέλωσιν, ἀποκηρύττειν συγκεχώρηκε, οὐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις. Mox καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐλευθέραν ἔφη γίνεσθαι, οὐδ' ἄκριτον τὴν τιμωρίαν· ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσε καὶ δοκιμαστὰς
C ἐκάθισε, τοὺς μήτε πρὸς ὀργὴν μήτε διαβολὴν τὸ δίκαιον κρινοῦντας. Quint. declamat. cclxxxiii. *Cæteros enim quos abdicant patres ſine narratione cauſæ abdicare non poſſunt.* Vide Su. in ἀποκηρύττειν, & in ἐκποίητον γενέσθαι.

Λυπούμενον ἐπὶ τῇ μητρὶ] Non erat hæc juſta abdicandi filii cauſſa. Sed quis ſanus tyrannorum facta ad legum præſcripta exigat? Fuit tamen inter legitimas cauſas ob quas filius à patre potuit abdicari, Si filius matrem adulteram (qualem videtur exiſtimaſſe uxorem ſuam Periander) aleret. quod ex Quintiliani declamatione cccxxx. intelligimus.

P. 25. Ἐρασθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, &c.] Hanc ſibi manus intuliſſe ob flagitium iſtud horrendum conjicio ex Plutarchi convivio.

D Πλάτων δ' οὔ φησι] *Plato negat*, ait Ambroſ. Sed eſt obſervandum, τὸ Οὔ φημι, aliquando idem ſignificare quod *Nego*, aliquando minus. Et omnino, quæ differentia acutè notatur a Juriſconſultis inter hæc, Volo, Non volo, Nolo: eadem notari debet in iſtis φημὶ, οὔ φημι, ἀπόφημι. Nam ſanè Plato hoc ῥητῶς non negat. tantùm enim Periandrum prætermiſit. quod ſuprà quoque eſt à Diog. annotatum.

Πολλὰ χάρις] Totum hujus epiſtolæ principium ita corruptum eſt à ſciolis quibuſdam linguæ Doricæ imperitis, ut interpres & qui ejus emendationem ſunt profeſſi imperitiſſimam ſententiam Periandro affinxerint. Legendum autem, πολλὰ χάρις τῷ Πυθοῖ Ἀπόλλωνι, (vel Ἀπόλλω, ut habent priores editiones) ὅτ' εἰς ἓν ἐλθόντας αὐτεῖ, ἀξιοῦντι καὶ ἐς Κόρινθον ταὶ ἐμαὶ ἐπιστολαί. Scribit Periander ad ſapientes, qui Delphis ad Apollinem convenerant:
E eos invitat domum ſuam: hoc eſt, Corinthum. Corinthi enim tyrannus Periander. αὐτεῖ Doricum eſt, pro αὐτοῦ ut apud Theocr. τηνεὶ, τουτεὶ, id genus alia.

P. 26. Περίανδρος Προκλεῖ] Corrupta ſunt pleraque in hac epiſtola: nam eam ſic legimus & explicamus, Ἀμῖν μὲν ἀκούσιον τᾶς δάμαρτος τὸ ἄγος. τὺ δὲ ἑκὼν τῷ παιδί μευ ἀπὸ θυμοῦ με ποιήσαις, ἀδικεῖς. ἢ ὦν παῦσον τὰν ἀπηνείαν τῶ παιδός, ἢ ἐγώ τοι ἀμυνοῦμαι. καὶ γὰρ δὴ καὶ αὐτὸς ποινὰς ἔτισα τᾷ σᾷ θυγατρὶ κατακαύσαις αὐτᾷ καὶ τὰ πασᾶν Κορινθιᾶν εἵματα. Hoc eſt, *Nos quidem inviti piaculum iſtud in uxore commiſimus: Tu verò ſi ultrò filii animum à me alienas, injuſtè facis. Aut igitur ſævum hunc filii animum in me lenito: aut ego hanc injuriam tuam ultum ibo. Nam & ego filiæ tuæ ſatisfeci, crematis in ejus hono-*
F *rem omnium mulierum Corinthiarum veſtibus.* Ignoratio hiſtoriæ tenebras huic epiſtolæ denſiſſimas offuderat. Res autem ſic habet: Periander duxerat in uxorem Meliſſam Proclis filiam, hanc à pellicibus falſis criminibus accuſatam interfecit maritus, filius, quòd matris cædem graviter ferre viſus eſſet, abdicatus, & in Corcyram relegatus. Procles mortem filiæ Meliſſæ iniquiſſimo (ut par eſt) animo ferens, non deſiit filium adverſus patrem ſtimulare, ejúſque in illum odium accendere. Quare quum Periander rei veritate tandem cognita & Meliſſæ manes placare conatus eſſet, & filium revocare domum ad regni ſucceſſionem vellet,

vellet, is plenus irarum, parentis voluntatem inſuper habuit. quod ægerrimè ferens Periander, neque ignorans quo maximè auctore & ſuaſore tam rigidum & inexorabilem Lycophron filius ſe præberet, miſit ad Proclem hanc epiſtolam: quæ his cognitis facilior erit ad intelligendum, quam ut de ejus ſententia plura neceſſe habeam dicere.

Ἦν ἀπὸ θυμοῦ με ποιήσαις] ἀπὸ θυμοῦ vel ἀποθύμιος εἶναι, non ſolum ſignificat *excidiſſe animo*, ſed *inviſum eſſe & odio*. Homerus, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ Μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι contrarium eſt, εἶναι πρὸς θυμοῦ. Sic & ποιεῖν τινὰ ἀπὸ θυμοῦ τινὶ. eſt quod dicere ſolent Græci διαβάλλειν *committere & odium alicujus in alium inflammare*.

Ἀπλωίαν] Sequutus ſum Frobenii editionem, rectè. Τὰ γὰρ προπαροξύτονα in εια poetæ ac Dores in ία mutant, ait ſcholiaſtes Eurip. qui canon notandus eſt. Non enim poſſunt omnia τὰ in εια mutari in ία.

Καταναύσαις αὐτᾷ καὶ τὰ πασᾶν Κορινθιᾶν εἵματα] Herod. Κήρυγμα ἐποιήσατο ἐς τὸ Ἡραῖον ἐξιέναι πάσας τὰς Κορινθίων γυναῖκας, αἱ μὲν δὴ ὡς ἐς ὁρτὴν ἤισαν κόσμῳ τῷ καλλίστῳ χρεώμεναι, ὁ δ' ὑποστήσας τοὺς δορυφόρους, ἀπέδυσέ σφεας, πάσας ὁμοίως τάς τ' ἐλευθέρας καὶ τὰς ἀμφιπόλους· συμφορήσας δὲ ἐς ὄρυγμα, Μελίσσῃ ἐπευχόμενος κατέκαιε. Scribimus autem κατακαύσαις more Dorum, quia priores editiones habebant καταχέσαις. Nota illa Pindarica, καταχρύψαις, διαπλέξαις.

Θρασύβουλος Περιάνδρῳ] Sequitur Herod. ut & Dionyſ. Halic. nam alii aliter, ut Ariſtot. non uno loco. Porro fictam eſſe hanc epiſtolam, neque tum ſcriptam quum res gereretur, clarum eſt.

Ὑπεκρινάμην] Antiqua lectio eſt ἀπεκρινάμην. malo ὑπεκρινάμην. Nam ex Euſtat. conſtat antiquos illos ὑποκρίνομαι non ἀποκρίνομαι pro *reſpondeo* uſurpâſſe.

ἈΝΆΧΑΡΣΙΣ.

Ἀνάχαρσις ὁ Σκύθης Γνύρου] Su. paulo aliter hunc locum profert. Habet enim Γνύρου, & Καδουΐα, fortaſſe ſcripſerat Laert. Καδουΐδα. Eſt autem eadem forma dictum Καδουΐδας ac Σουΐδας. Falluntur enim viri doctiſſimi & magni in literis nominis, qui toties Suidam in civitate Romana nomen mutare cogunt. Sunt enim qui Suidam, ſunt qui Sudam, nec deſunt qui Sudinem (credo quòd hoc nomen ſe in Plinio recordarentur legiſſe) appellent. Atqui verum eſt profectò, Suidas. Euſtath. Τὰ εἰς δας ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ἰσοσυλλάβως κλίνεται οἷον Τιμαχίδας, Τιμαχίδα· Σουΐδας, Σουΐδα.

Ἔτη ὀκτακόσια] Codices Ambroſii εἰς ἔτη ἐννακόσια. Suidas tamen diſertè ἔτη πάντα ὀκτακόσια.

Ἔφη νῦν αὐτὸς ἐν τῇ πατρίδι εἶναι] Lege αὐτόν. Nam hoc voluit Anacharſis dicere, Si jus hoſpitii & amicitiæ in ſua quiſque patria parare debet, Soloni id eſſe faciendum: qui in ſua eſſet patria, quare noli dubitare quin illa lectio αὐτὸς ſit inepta. Plutarchus autem in Solone hoc Anacharſidis dictum his verbis refert, Οἰκοῦν (φάναι τὸν Ἀνάχαρσιν) αὐτὸς ὢν οἴκοι σὺ ποίησαι φιλίαν καὶ ξενίαν πρὸς ἡμᾶς.

Ἔνιοι δὲ τελετὰς Ἑλληνικὰς] Joſephus περὶ ἀρχαιότητος Ἰουδ. β, teſtatur Scythas interfeciſſe τὸν ἐπὶ σοφίᾳ θαυμαζόμενον Ἀνάχαρσιν ἐπανελθόντα πρὸς αὐτοὺς ἐπεὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐθῶν ἔδοξεν ἥκειν ἀνάπλεως. & fuiſſe quidem occiſum Anacharſin à ſuis in Scythia, reducem è Græcia, multi teſtantur. At longè aliter id Clemens tradit. nam contrà ipſum Anacharſin civem quendam ſuum occidiſſe quod vellet τελετὰς Ἑλληνικὰς qualia erant Cyzicena in ſacris matris deûm, in religionem Scytharum invehere. Sic ille, πολλὰ κἀγαθὰ γένοιτο τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ, ὅς τις ποτὲ ἦν Ἀνάχαρσις ἐστὶ τὸν πολίτην τὸν ἑαυτοῦ τὴν παρὰ Κυζικηνοῖς μητρὸς τῶν θεῶν τελετὴν ἀπομιμούμενον παρὰ Σκύθαις τύμπανόν τε ἐπικτυποῦντα, καὶ κύμβαλον ἐπηχοῦντα οἷα τοῦ τραχήλου τινὰ μηναγύρτην ἐξηρτημένον, κατετόξευσεν. Ego verò hanc litem facilè componam: non enim hæc unquam Clementis fuit mens: ſed ſcriptoris qui gloſſam in textum loco alieno recepit. Legendum aio, τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ, ὅστις ποτὲ ἦν. inducta voce Ἀνάχαρσις. quæ perperam huc intruſa eſt: quum prius annotata eſſet, non ad illa ὅστις ποτε ἦν ut putavit librarius: ſed ad illa, τὸν πολίτην τὸν ἑαυτοῦ. Vide Herod. Melpomene.

Θαυμάζειν τε ἔλεγε] Vide conſcriptum librum à Luciano, cui index περὶ γυμνασίων.

Ἐν ταῖς καπηλείαις] Interpres legiſſe videtur ἐν τοῖς καπηλείοις. nam καπηλεία ipſa eſt artis cauponariæ exercitio, non taberna. Simile paulò pòſt, Τὴν ἀγορὰν ὡρισμένον ἔφη τόπον εἰς τὸ ἀλλήλους ἀπατᾶν.

A Ἀρχόμενοι μὲν ἐν μικροῖς πίνουσι &c.] Notiſſimus Græcorum mos: cujus meminit præter Alex. Aphrodiſ. προβ. I. primo lxxx. & Athen. etiam Philo περὶ μέθης. Notum eſt etiam quid ſit apud Ciceronem, Græco more bibere, ac poſcere majoribus poculis.

Ἀλλ' οὐδ' ἄμπελοι] Hoc dictum à Plut. ita refertur in convivio τῶν ἑπτά. ἠρώτησεν εἰ παρὰ Σκύθαις αὐλητρίδες εἰσίν· ὁ δ' ἐκ τοῦ παρατυχόντος οὐδ' ἄμπελοι εἶπεν. Ariſtoteles ἀναλυτ. ὑστερ. α. ἐοίκασι δὲ αἱ τοιαῦται τῶν αἰτίων, τοῖς καθ' ὑπερβολὴν εἰρημένοις. τοῦτο δ' ἐστὶν, τὸ, πλέον ἀποστήσαντα, τὸ μέσον εἰπεῖν. οἷον τὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος, ὅτε ἐν Σκύθαις οὐκ εἰσὶν αὐλητρίδες. οὐδὲ γὰρ ἄμπελοι. Adſcribam & Euſtat. verba quibus hoc ipſum ita explicat, Καὶ ὅτι πολλὰ τοιαῦτα πόρρω αἴτια παρὰ τοῖς

B παλαιοῖς ὧν ἓν καὶ τὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος ὃς ἐρωτηθεὶς διὰ τί παρὰ Σκύθαις οὐκ εἰσὶν αὐληταὶ, εἶπε, διότι οὐδὲ ἄμπελοι, μακρὰν γὰρ καὶ ἐκεῖνος ἀνέβη. τὸ μὲν γὰρ ἐγγὺς ἦν, εἰπεῖν ὅτι οὐδὲ μέθη παρὰ Σκύθαις ἐστίν. οὐδὲ οἶνος. ὁ δὲ ἀνέδραμεν ἐπὶ τὸ πορρώτερον αἴτιον τὰς ἀμπέλους.

Τὸν μὲν καπνὸν ἐν τοῖς ὄρεσι καταλείπουσι] Hoc dicit propter ligna acapna, quibus multum uſi veteres.

Τοὺς οὖν πλέοντας ποῦ τίθης;] Eleganter dubitat inter mortuóſne an inter vivos ſint ponendi ii qui navigant: nam ut modo dicebat idem, tantùm illi abſunt à morte, ὅσον ἐστὶ τὸ πάχος τῆς νεώς. Aratus quoque de navigante, ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει. Mihi tamen aliquando venit in mentem, legi poſſe πλείονας. quam lectionem ſi quis probaverit, habebit ſenſum non paulo venuſtiorem.

C Nam quum Græcis οἱ πλείονες ſint mortui, quî potuit concinnius reſponderi interroganti, Utri plures eſſent mortui an vivi? & lapſus facilis fuit ut ex πλείονας efficerent πλέοντας. adde quòd potuit ignorata hæc iſtius vocis ſignificatio loco corrumpendo fuiſſe. Sic autem ſæpe Græci. Polybius lib. VIII. φασὶ χρῆσαι τὸν θεὸν τοῖς Ταραντίνοις, ἄμεινον καὶ λῷον ἔσεσθαι σφίσι τὴν οἴκησιν μετὰ τῶν πλειόνων. vide reliqua. Crinagoras.

> Τῶν ἄπο κἂν ζωοῖσιν ἀκηδέα, κἂν δ' ἂν ἵκηαι
> Ἐς πλεόνων ἕξεις θυμὸν ἐλαφρότερον. Ariſtoph.
> Ἡ γραῦς ἀνεστηκυῖα παρὰ τῶν πλειόνων.

Plautus, *quin prius Me ad plures penetravi?* Hæc nos olim ex conjectura: poſtea autem incidimus in Excerpta quæ-

D dam Arſenii. Monembaſii epiſcopi, in quibus ita planè ſcriptum erat.

Κεραμικὸν τεῖχον] Reprehenditur à Strabone Ephorus, quòd dixiſſet τὸν κεραμικὸν τεῖχον eſſe Ἀναχάρσιδος εὕρημα. πῶς γάρ; (ait) ὃν οἶδεν Ὅμηρος πρεσβύτερος ὤν.

Ὡς δ' ὅτε τις κεραμεὺς τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν, καὶ τὰ ἑξῆς. At Poſidonium longè in alia fuiſſe ſententia docet Seneca in epiſtolis, *Anacharſis* (ſc. Poſidonius) *inquit invenit rotam figuli cujus circuitu vaſa formantur. Demum quia apud Homerum invenitur figuli rota, mavult videri verſus falſos eſſe quàm fabulam.*

Ἐπέστειλεν ὧδε] Adde, ſi lubet, inſignem illam ad Annonem epiſtolam, quæ & Græcè hodiéque extat, & La-

E tinè apud M. Tullium, Tuſculanarum libro quinto. Mirum ſanè eſſe eam à Laërtio neglectam.

Χηνεὺς ἀπὸ κώμης τινὸς Οἰταϊκῆς ἢ Λακωνικῆς] Πόλιν eſſe τῆς Λακωνικῆς, ait Steph. quem vide.

Τὴν Πυθίαν εἰπεῖν]. Malim τὴν Πυθίαν ἀνειπεῖν, ut in Thalete, ἀνεῖπεν ὁ Πύθιος. niſi mavis utroque loco ἀνελεῖν ſcribere. In Socrate, τῆς Πυθίας Χαιρεφῶντι ἀνελούσης κεῖνο δὴ τὸ περιφερόμενον. quod ait ὑπὸ Χείλωνος, miror: nam etiam illo loco hanc ſortem Anacharſi fuiſſe datam dixit. ſed videtur Laert. quum hæc ſcriberet, aut horum ibi poſitorum verborum non meminiſſe, Ὁ δὲ ἐρωτήσας ἦν Ἀνάχαρσις aut pro ſuis illa non agnoviſſe.

Πολυπραγμονήσαντα δὴ ἐλθεῖν εἰς τὴν κώμην]

F Voce unica πολυπρ. quam interpres non rectè cepit, explicat. quod Max. Tyrius ſerm. xv. his verbis περιῄει (ait) τὴν Ἑλλάδα ἐν κύκλῳ, ποθῶν ἰδεῖν σοφίαν στάσιμον καὶ ἑδραίαν. καὶ εἰ μέν που καὶ ἄλλοθι ἐξεῦρεν, εἰπεῖν οὐκ ἔχω· εὗρε δ' οὖν ἐν Χηναῖς σμικρῷ καὶ ἀσθενεῖ πολίσματι ἄνδρα ἀγαθόν. ὄνομα ἦν αὐτῷ Μύσων.

Καὶ ζητοῦσιν τί ἐστιν ὁ Ἠτεῖος] Queſtionis hujus obſcurè meminit & Steph. Ἠτία inquit, δῆμος Λακωνικῆς, καὶ τῆς Κρήτης πόλις. ὅθεν ἦν Μύσων εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, χρηματίζων Ἤτιος. οὗ μέμνηται Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ. Δίδυμος δὲ συμποσιακῶν δεκάτῳ Ἤπιον αὐτὸν καλεῖ.

Ἠτείαν γὰρ πόλιν εἶναι Κρήτης] Recte Ἤτεια. Nam ſanè

ſanè ab Ἠτία non fieret Ἠτεῖος, ſed Ἠτιανὸς, aut Ἠτιδὺς potius quemadmodum ab Ἡφαιςία Ἡφαιςιδὺς: à Δία Διδὺς, & id genus alia. ac fortaſſe ita ſcripſerit etiam Steph.

Καὶ Μύσων] Diſtingue.

——— καὶ Μύσων ὃν Ἀπόλλων, (vel ὡπόλλων) ἀνεῖπεν ἀνδρῶν σωφρονέςατον πάντων.

ἘΠΙΜΕΝΙ'ΔΗΣ.

P. 29. Πατρὸς μὲν ἦν Φαιςίυ] Suidas habet Φαίςυ & Δωσιάδυ, necnon Ἀγιασάρχυ. Strabo ipſum Phæſtium facit Epimenidem à Phæſto Cretæ oppido. At Apollonius, quum per omnia ſequi videatur Theopompum, Βώλυ filiam ait: niſi mendum eſt in ejus codice.

Κρὸς τὸ γένος] Ante hæc verba adde μητρὸς δὲ Βλάςας. Primùm ſic habet Su. deinde, ſi hæc verba ſuſtuleris, ubi erit τὸ δὲ, quòd poſtulat illud ſuperius μὲν, quum dixit πατρὸς μὲν ἦν; Vide Plut. in Solone.

Καθέσει τῆς κόμης τὸ εἶδος παρηλλάσσων) Cretenſis inquit, erat: ſed quòd comam aleret ſpeciem hominis ejus gentis non habebat. At interpres fœdè legit καὶ θέσει τῆς κόμης, quanquam in veteribus editionibus Latinis hæc ſunt omiſſa: ut videantur ab iis addita qui poſt Bened. Brognolum verſionem hanc interpolarunt. Bellos ſanè & dignos quibus credas emendatores.

Καὶ μετεσκευασμένα πάντα καταλαβὼν καὶ παρ' ἑτέρῳ τὴν κτῆσιν) Hæc ex Theopompi admirandis ſumpſerat Diog. ut ex his Apollonii verbis apparet, καὶ καταλαβὼν τὸν ἀγρὸν πεπραμένον, καὶ τὴν σκευὴν ἠλλαγμένην ἀπαίρειν εἰς τὴν πόλιν. Eſt igitur apud Diog. μετασκευάζειν, non vaſa ſeu ſupellectilem aliò transferre, ſed inſtrumenta domus mutare. Nec prorſus malè Ambroſius, *Quum rerum omnium faciem immutatam cerneret:* Nam σκευὸς eſt *hiſtrionis perſona.* inde μετασκευάζειν, *perſonam mutare.* tamen infra μετασκευάζειν ſimpliciter pro *transferre* accipit.

Τεσσαρακοςῇ ἕκτῃ] Alii codd. ἑβδόμῃ. Su. κατὰ τὴν μδ' Ὀλυμπιάδα.

Βωμὺς ἀνωνύμυς] hoc eſt, θεῶν ἀγνώςων. Notus Pauli locus in Actis.

Ὥς φησι Φάσγων ἐν τῷ περὶ μακροβίων] Phaſgonem alibi laudari non memini: Φλέγων igitur melius in aliis codd. ut & Stephanus & Sambucus teſtantur. Idem ille eſt cujus fragmentum edidit Xylander.

Ὡς δὲ Κρῆτες λέγυσιν ἑνὸς δέοντα τριακόσια] De hoc ita ſcriptum eſt apud Apollonium, λέγυσι δὲ οἱ Κρῆτες (ὥς φησιν Θεόπομπος) ἔτη βιώσαντα αὐτὸν ἑκατὸν πεντήκοντα ἀποθανεῖν. Lego ἑκατὸν πεντήκοντα καὶ ἑπτά. ita enim ſcripſiſſe Theopompum auctores ſunt Plin. & Val. Max. alioquin ſcimus quanta ſit in numeris apud veteres diſcrepantia: cujuſmodi eſt quod modo dicebat. Laert. dormîſſe in antro Epimenidem annos lvii. quum alii l. tantum dicant. Su. vixiſſe annos cl. dormîſſe vi.

P. 30. Ἀλλὰ χρόνον τινὰ ἐκπατῆσαι ἀχολύμενον περὶ ῥιζοτομίαν. Mirum Su. legiſſe χρόνον ἕνα διεκπατῆσαι quod voluit intelligi *annum unum.* ego affirmare auſim nunquam ita Laert. fuiſſe locutum. nam ut χρόνος pro anno accipiatur recentioris idiomatis eſt.

Ἀλγέοντι παῖδα αἰχμὰς. Turpe mendum.] Lege πέδα ἀντὶ τῆς μετὰ Dorica conſuetudine. Sapph.

Οὐ γὰρ πεδέχεις ῥόδων
τῶν ἐκ Πιερίας.

Sic apud. Pind. non ſemel.

Αἱ δέ πῃ πλατείῃ] Puto legendum πλατείης & πλατεῖαν *continentem* ita dictam puto ut ἤπειρον. nec abhorret hinc niſi fallor quod Pollux docet, πλατεῖαν vocari πόλιν quæ ſit magna. Poſſit & πλατείης poſitum videri pro πλησίας ſubaudi γῆς.

Ἔδεσμά τι] Ἄλιμον intelligit de quo mentio eſt apud Plut. Tzetzen & alios. vide Græcos interpretes Heſiodi.

Φασὶ γὰρ καὶ γνωςικώτατον γεγονέναι] Miratus ſum non ſemel dictum Ariſtotelis de vaticinationibus Epimenidis: quem ille negat περὶ τῶν ἐσομένων ſolitum μαντεύεσθαι: ſed tantum περὶ τῶν γεγονότων μὲν ἀδήλων δέ. Atqui quæ hodie extant cùm apud Platonem tum apud alios, ejus divinationes plæræque omnes ſunt de rebus futuris.

Ὡς καὶ πρῶτος αὐτὸν Αἰακὸν λέγοι] Malim πρῶτον. *prius*, locus mihi ſuſpectus.

Μυρωνιανὸς ἐν ὁμοίαις] Titulus hujus libri erat, Μυρωνιανῦ ἰσοειχῶν ὁμοίων κεφάλαια. Laudant etiam Græci perſæpe Speuſippum in Ὁμοίοις, & Ariſtonem Ceum in Ὁμοίοις ἐρωτικοῖς.

ΦΕΡΕΚΥ'ΔΗΣ.

P. 31. Φερεκύδης. Βάδυος] Su. & Strabo lib. 10. Βάβιος.

Παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς ψάμμυ περιπατοῦντα] Scribe Σάμυ ex Porphyrio apud Euſebium. Nam Theopompum in harum divinationum narratione ſequitur hic auctor. omnino adi Porphyrium.

Πυθαγόρᾳ περιάπτυσι ταῦτα] Andron. in Tripode.

Ἀνιόντα τε εἰς Ὀλυμπίαν ἐς Μεσσήνην] Scrib. ἀπ' Ὀλυμπίας, vel ἐξ Ὀλυμπ.

Οἱ δὲ φθειριάσαντα] Accedunt huic ſententiæ Plut. in Sylla, Pauſan. in Atticis, Ariſtot. lib. v. extremo De hiſt. animal. & Ælianus, quem vide lib. iv. c. xviii. & lib. v. c. ii.

Οἱ θεοὶ τὴν τράπεζαν θυωρὸν καλῦσιν] θυωρὸς eſt *anclabris*, ſive menſa divinis miniſteriis apta, diverſa ab eſcariis menſis, aliiſve quæ ſunt uſibus humanis aptæ. Origo perſpicua, παρὰ τὸ τὰ θύη ὠρεῖν. De deorum lingua ſive διαλέκτῳ multa veteres, Hom. Plato, Clemens, alii.

Τὸν δὲ θεολόγον] Plut. quoque hunc qui φθειριάσας, periit, appellat θεολόγον. Ille verò Athenienſis Pherecydes γενεαλόγος locis innumeris laudatur à veteribus Græcorum poetarum interpretibus, aliiſque auctoribus. Strabo quoque ejus meminit libro 10.

Ζὰς μὲν καὶ χρόνος εἶς ἀεὶ καὶ χθὼν ἦν] Forſan ita legendum, Ζὰς μὲν καὶ Κρόνος εἰσαεὶ καὶ Χθών, (vel Χθονίη) ἦν. Cthoniam nominat Empedocles illo verſu, Ἔνθ' ἦσαν Χθονίη τε καὶ Ἡλιόπη ταναῶπις.

P. 32. Ἅσσα δ' ἂν ἐπιλέξῃ θεολογέων, τὰ ἄλλα χρὴ νοεῖν] Hæc ego non capio: capiam ſi ſic ſcribantur, ἅσσα δ' ἂν ἐπιλέγῃ θεολογέοντα ἄλλα χρὴ νοεῖν. ἅπαντα γὰρ αἰνίσσομαι. *Quæcunque* ait *leges ad deos pertinentia allegoricè ſunt intelligenda: omnia enim ſcripta ſunt ænigmaticè.*

AD LIBRUM SECUNDUM.

Ἀ'ΝΑΞΙ'ΜΑΝΔΡΟΣ.

Pag. 33. τὴν τε σελήνην ψευδοφαῆ] Parmenides.

Αἰεὶ παπταίνυσα πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο,
Νυκτιφαὲς περὶ γαῖαν ἀλώμενον ἀλλότριον φῶς.

Pugnant cum his quæ apud Plut. & Stobæum legimus, Anaximandrum pronunciâſſe περὶ φωτισμοῦ σελήνης, Ἴδιον αὐτὴν ἔχειν φῶς. Quomodo enim ἴδιον φῶς ἔχει, ſi eſt ψευδοφανής;

Καὶ τὸν ἥλιον ὐκ ἐλάττονα τῆς γῆς] Plut. teſtatur Anaximandrum dixiſſe Solem eſſe ἴσον τῇ γῇ. At Theodoretus ſcribit eum dixiſſe τὸν ἥλιον τῆς γῆς ἑπτακαιεικοσιπλασίω εἶναι. Verùm, ex Plut. intelligimus, hæc non de ſole, ſed de ejus circulo, ſenſiſſe Anaximandrum.

Ἥπερ περιέτυχε] Interpres diſtinguit poſt hæc verba, & ſequentia tanquam ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς accipit: ſed fallitur.

Ἄλλος Ἀναξίμανδρος] Hujus vitam habes apud Suidam.

Ἀ'ΝΑΞΙΜΕ'ΝΗΣ.

Ἀρχὴν ἀέρα εἶπε καὶ τὸ ἄπειρον] Duo ergo videtur Anaximenes agnoviſſe principia, Aerem, & infinitatē naturæ: quā ſolam Anaximander eſſe dixit è qua omnia gignerentur. Atqui ex Ariſtot. interpretibus in primum τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως, intelligimus, Anaximenem inter eos fuiſſe qui unicum ponerēt rerum omnium principium: quin Cic. quoque & Plut. idem ſcribunt, licèt inter eos non planè conveniat. Cic. Lucullo, *Anaximenes infinitum aera, ſed ea quæ ex eo orirentur definita: gigni autem terram, aquam, ignem, tum ex his omnia.* Plut. Ἀναξιμένης ἀρχὴν τῶν ὄντων ἀέρα ἀπεφήνατο, non ἀέρα ἄπειρον. quam ſententiam tribuit idem Archelao. à Plut. ſtant Ariſtot. interpretes, quos ſequitur Theodoretus. Galenus ſic, Ἀναξίμανδρος ὃ αἰθέρα· Ἀναξιμένης ὃ καὶ Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης, ἀέρα.

Λαμψακηνοί, ῥήτωρ, καὶ ἱςορικὸς] Mirum Strabonem, qui inter claros viros Lampſaco ortos Anaximenem oratorem ponit, iſtum hiſtoricum prætermiſiſſe, ejus tamen apud

Athenæum mentio, & Steph. atque alios. Diodorus argumentum ejus hiſtoriæ his verbis explicat, Ἀναξιμένης ὁ Λαμψακηνὸς τὴν πρώτην τῶν Ἑλληνικῶν ἀνέγραψεν ἀρξάμενος ἀπὸ θεογονίας καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου γένους τῶν ἀνθρώπων· κατέστρεψε δ᾽ εἰς τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην καὶ τὴν Ἐπαμινώνδου τελευτήν. περιέλαβε δὲ πάσας σχεδὸν τάς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων πράξεις, ἐν βίβλοις δώδεκα. lib. xv.

Ὃς ἀδελφῆς υἱὸς ἦν τοῦ ῥήτορος τοῦ τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις γεγραφότος] Hic igitur ſive rhetor, ſive orator, etiam hiſtoriam ſcripſit. At Ambr. ſic legit hunc locum, ὃς ἀδελφῆς υἱὸς ὢν τοῦ ῥήτορος τὰς τοῦ Ἀλεξάνδρου πράξεις γέγραφεν. Nihil mutaverim: vide Suid.

P. 34. Μιλησίοισι μὲν νῦν] Scrib. μέν νυν. pro οὖν.

B Ἐπιδεξιοίμεθα δ᾽ ἔπι τοῖς ἐκείνου λόγοις] Lego ἐπεὶ δεξιοίμεθα γέ τι τοῖς ἐκείνου λόγοις ἀρχὴ μέγα τοι, &c. Non dubium ſententiam eſſe, colendam ſanctè Thaletis memoriam omnibus αἰθερολόγοις: quippe à quo ceu fonte aliquo manârint ſtudia rerum iſtarum: etſi fortaſſe queat aliquid ejus ſcriptis adjici: non enim conſummatam à Thalete eam eſſe ſcientiam, ſed certè inventam. Illud δεξιοίμεθα videtur corruptum. Heſychius exponit δεξιοῦσθαι, προσάγεσθαι, quod putare queat aliquis huic loco convenire pro *adjicere* & *addere*. Sed certum eſt Heſych. reſpexiſſe illum ejus verbi uſum quo dicimus δεξιοῦσθαι δώροις, quod uſitatius dicitur προσάγεσθαι, quare nihil ea interpretatio ad hunc locum.

C Οἱ δὲ Αἰακέος παῖδες] Polycrates, Sami tyrannus. Sic Herod. in fine lege, Σὺ δὲ εἶ καταθύμιος μὲν Κροτωνιήτῃσι. καταθύμιος δὲ καὶ τοῖσι ἄλλοισι, cum ſcriptis cod.

ἈΝΑΞΑΓΌΡΑΣ.

Παρ᾽ ὃ καὶ νοῦς ἐπεκλήθη] Aliam præter hanc cauſam hujus appellationis habes apud Plut. in Pericle.

Γεγενῆσθαι αὐτὸν τῇ ἑβδομηκοστῇ Ὀλυμπιάδι] Probarem ut ſcriberetur ἑξηκοστῇ. etſi quoniam ex diverſis auctoribus hæc collegit Laert. vix quicquam poteſt harum rerum affirmari. At γεγενῆσθαι interpretari *floruiſſe*, μὴ καὶ πάνυ γελοῖον ᾖ;

D P. 35. Οὗτος ἔλεγε τὸν ἥλιον μύδρον] Videtur mihi Anaxagoras per μύδρον διάπυρον, non tam lapidem aut ferrum quàm globum quendam igneum λιθώδη & βαρὺν, ut ait Plut. intelligere voluiſſe. Porro apud Joſephum in II. contra Apionem perperam μύλον pro μύδρον legitur.

Μείζω τῆς Πελοποννήσου.] At lunam dicebat eſſe parem Peloponneſo, auctore Plut.

Οἱ δέ φασι Τάνταλον] Schol. Pindari quum docuiſſet Alcæum, Alcmanem & Archilochum ceciniſſe λίθον Ταντάλῳ ἐπαιωρεῖσθαι, ſubdit, Ἔνιοι δὲ ἀκούουσι τὸν πέτρον ἐπὶ τοῦ ἡλίου. Τὸν γὰρ Τάνταλον φυσιολόγον γενόμενον καὶ μύδρον ἀποφήναντα τὸν ἥλιον, ἐπὶ τούτῳ δίκας ὑποσχεῖν ὥστε καὶ ἐπαιωρεῖσθαι αὐτοῦ τὸν ἥλιον ὑφ᾽ οὗ δειματοῦσθαι καὶ καταπλήσσεσθαι.

E Ἐκ τῶν ψηγμάτων λεγομένων] Melius Suid. ἐκ τῶν ψηγμάτων λέγομεν τὸν χρυσὸν συνεστάναι.

Θολοειδῶς] Hoc eſt, *in formam tholi*, quali forma fuit Pantheum, quod Dio θολοειδὲς vocat. Ambroſius videtur legiſſe θολερῶς vel θολωδῶς. ſed malè.

Εὐριπίδην μαθητὴν ὄντα αὐτοῦ] Vitruvius lib. VIII. c. I. idem teſtatur, additque Eurip. ab Athenienſibus philoſophum ſcenicum fuiſſe appellatum. Euſeb. Προπαρασκ. lib. x. *fuit*, inquit, *Euripides Anaxagoræ diſcipulus ut Pericles & Archelaus*: ἐπεὶ δὲ ποιητικὴν μεταβὰς, ὑπό τινων σκηνικὸς φιλόσοφος ἐκλήθη. Diodorus quoque Sic. lib. I. docet in multis eum ſequutum eſſe ſuum præceptorem. quin ejus ſcholiaſtes hoc locis non paucis diligenter obſervat.

F Χρυσέαν βῶλον εἰπεῖν τὸν ἥλιον] Vide, ſi lubet, Apollonii ſcholia in illum verſum libri primi Νεῖκος ἐξ ὀλοοῖο διέκριθεν ἀμφὶς ἕκαστα. Similis eſt locus in Oreſte, ubi ſic ait Electra,

> Μόλοιμι τὰν οὐρανοῦ μέσον χθονὸς
> Τεταμέναν αἰωρήμασι
> Πέτραν ἁλύσεσι χρυσέαισι φερομέναν
> Δίναισι βῶλον ἐξ Ὀλύμπου.

Ubi etiam vide ſcholiaſten, & Pindari ad primum Olymp. Idem Eurip. in Phaethonte radios Solis dixit χρυσέαν φλόγα. vide Strab. lib. I.

A Πρῶτος δὲ Ἀναξαγόρας καὶ βιβλίον ἐξέδωκε συγγραφῆς.] Putavi olim ex illis Plut. in Nicia, ὁ γὰρ πρῶτος σαφέστατόν γε πάντων καὶ θαρραλεώτατον περὶ σελήνης καταυγασμῶν καὶ σκιᾶς λόγον εἰς γραφὴν καταθέμενος Ἀναξαγόρας: legendum eſſe hic quoque βιβλίων ἐξέδωκε συγγραφὴν πρὸ σελήνης. nam quia mox ſequitur, φησὶ δὲ Σειληνὸς potuiſſe ſimilitudinem vocum huic loco fraudi fuiſſe, ut aliis μυρίοις ὅσοις. Juvat quod Græci tradunt Pherecidem primum ἐξενέγκαι συγγραφὴν, ut ait Suid. in Ἑκαταῖος. verum tamen nihil mutari debet, neque ullum hîc mendum ineſt. Non enim id quod Plut. dicere voluit Laert. ſed quod Clemens quum ait Strom. οἱ δὲ Ἀναξαγόραν Ἡγησιβούλου Κλαζομένιον πρῶτον διὰ γραφῆς ἐκδοῦναι βιβλίον ἱστοροῦσι.

P. 36. Ἄλλοι εἰς Ξενοφῶντα] Vide Valer. Max. B lib. v. extremo. Ælian. Var. III. cap. II. ipſúmque Diog. in Xenoph. Quæ autem verba Laert. Anaxagoræ tribuit, ea Ælian. Xenophonti, & contrà. Plut. multis locis cum Diogene convenit.

Φάναι τοὺς παῖδας, &c.] Vide Plut. πολιτικὰ παραγγέλμ.

Ἐνθάδ᾽ ὁ πλεῖστον ἀληθ.] Ἐνθάδ᾽ ὁ πλεῖστον.

ἈΡΧΈΛΑΟΣ.

P. 37. Οὗτος πρῶτος ἐκ τῆς Ἰωνίας τὴν φυσικὴν φιλοσοφίαν μετήγαγεν Ἀθήναζε] Archelaus hic diſcipulus fuit Anaxagoræ: hunc Athenis docuiſſe nemo neſcit. Quare non ſatis intelligo quod ait his verbis Diogenes. Clemens aliter & veriùs, Anaximeni, ait, ſucceſſit Anaxagoras: C οὗτος μετήγαγεν ἀπὸ τῆς Ἰωνίας Ἀθήναζε τὴν διατριβήν· τούτου διαδέχεται Ἀρχέλαος. Obſervare ſæpe memini apud veteres ſcriptores, duos pluréſve interdum aliquid narrare prorſus diverſè: quum tamen ex eodem fonte omnes hauriant, & eundem auctorem ſequantur: ſed quem alius alio diligentius legerit: aut cujus verba alius aliter acceperit. Idem puto factum iſto loco. nam quod de Anaxagora vetus quidam ſcriptor dixerat: id Laert. de Archelao malè cepit: fortaſſe a. & codicibus uſus parum correctis.

Μύδωνος] Suid. Μίδωνος.

Ὅθεν οἱ μὲν] Scr. ἢ μέν.

Ὁ τὰ ἰδιοφυῆ ποιήσας] Conciſè & obſcurè ſatis. Interpres doctè ποιήσας vertit *Carmine prodidit*. illud ἰδιοφυῆ, minus feliciter. Scripſerat hic Archelaus epigrammata D ad Ptolemæum regem, de iis quæ admiranda & præter vulgi opinionem in rerum natura contingunt. Antigonus, Καί τις Ἀρχέλαος Αἰγύπτιος τῶν ἐν ἐπιγράμμασιν ἐξηγουμένων τὰ παράδοξα τῷ Πτολεμαίῳ, περὶ μὲν τῶν σκορπίων οὕτως εἴρηκεν, &c. Idem, καί τινι καὶ ἐπιγραμματίῳ περιπεπτώκαμεν Ἀρχελάου, οὗ καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν· ὃς περὶ τῶν θαυμασίων καὶ τοῦτο καταγράφει. hujus meminit & Varro de re ruſtica lib. III. cap. XVI. *Itaque Archelaus in Epigrammate ait eas eſſe*,

> —Βοὸς φθιμένης πεπλανημένα τέκνα.

ΣΩΚΡΆΤΗΣ.

Καὶ πάλιν Εὐριπίδης, Σωκρατογόμφους] Si nihil deſit legendum eſt, Εὐριπίδης Σωκρατόγομφος: tractum à navi. E At non Eurip. fortaſſe, ſed ipſius tragœdiæ dictæ à Mneſilocho ſunt Σωκρατόγομφοι. Itaque fortaſſe aliquid deſideratur.

Καλλίας πεδήταις] Calliæ comici habes vitam apud Suid. Idem meminit cujuſdam ejus fabulæ, quæ vocaretur Πεδῆται: quam laudat non ſemel Athenæus. At in codice Ambr. hæc videntur defuiſſe.

Εἶναί τε αὐτοῦ καὶ τὰς ἐν ἀκροπόλει χάριτας, ἔνιοί φασιν] In his Pauſanias Ἀττ. quem vide, & ſchol. Ariſtoph. ad illa verba Socratis in Nubibus, Σοφῶς γε νὴ τὰς χάριτας.

P. 38. Κἀκεῖνα δὲ φάσκειν ζητεῖν ὅττι τοι] Ariſtippo hoc tribuit Euſeb. εὐαγγ. προπαρ. li. I. Sed & Gellius & alii conſtanter Socrati. Vide lib. 6. in Menedemo.

F Ἐστρατεύσατο γοῦν εἰς Ἀμφίπολιν] Quæcunque hic de Socratis militia dicuntur, licèt à graviſſimis auctoribus tradita fuerint, (unde hauſit ea Laert.) falſa tamen eſſe omnia, docet Athenæus l. 5. cui difficile eſt hac quidem in parte aſſentiri: quum hæc à Plat. Xenoph. & Antiſthene, iis temporibus fuerint ſcripta, quibus vix ac ne vix quidem veri eſt ſimile, eos auſuros fuiſſe hæc fingere, ac præter omnem veritatem Socrati χαρίζεσθαι: nihil quicquam veritos, de rebus quæ ſua memoria contigerant impudentiſſimè apud eos qui rei veritatem non poterant ignorare, mentiri. Vide Ælian.

Διέσωσεν ὑπολαβὼν] Hoc eſt, ἀνέλαβε τοῖς ὤμοις αὐτοῦ, καὶ ἔσωσεν ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ἕως ἐπαύσατο ἡ φυγή.

ἡ φυγή. verba ſunt Strab. in eadem hiſt. lib. IX.

Καὶ τηρῶν ἀμύνασθαι] Interpres, *ulciſci cupiens.* legit θηρῶν.

Ὅτε καὶ μεῖναι, &c.] Gellius longè aliter, *Stare ſolitus dicitur Socrates pertinaci ſtatu perdius atque pernox, à ſummo lucis ortu ad ſolem alterum orientem inconnivens, immobilis, iiſdem in veſtigiis, & ore atque oculis eundem in locum directis, cogitabundus: tanquam quodam ſeceſſu mentis atque animi à corpore.*

Οὗ καὶ ἐρασθῆναι φησὶν αὐτὸν Ἀρίστιππος] Vide ſuper hoc molliſſimos Aſpaſiæ apud Athenæum verſus, & ipſum Athen. multa de hoc diſputantem.

P. 39. Ἦν δὲ καὶ ἰσχυρογνώμων καὶ δημοκρατικός] Suid. in voce ἰσχυρογνώμων hunc locum ſic profert, ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ἁμαρτανομένοις ἰσχυρογνώμων ἦν καὶ δημοκρατικός.

Ἔκ τε τοῦ μὴ εἶξαι] Ex Xenop. accepit Diog. & hæc & eorum quæ cùm in hac tum in ſequenti vita narrantur pleraque. comparent igitur ſtudioſi harum rerum & contendant inter ſe utrunque ſcriptorem, ſic facilè apparebunt peccata interpretis, ἃ καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι. Hiſtoria decem illorum ducum quorum damnationi non ſubſcripſit Socrates, nota eſt ex aliis & Xenoph. ipſo.

Ἵν' ἐμαυτῷ ὑποδήματα ποιησαίμην;] Scrib. ἵν' ἐμαυτῷ ὑποδήματα ποιησαίμην, μὴ καὶ καταγέλαστος ἂν ἦν λαβών;

Καὶ Σκώπα τοῦ Κρανωνίου] Scrib. Σκόπα: ſic enim apud Plut. Her. Steph. & alios, ſemper ſcribitur. hinc Σκοπάδαι. Theocrit.

Πολλοὶ δὲ σκοπάδαισιν ἐλαυνόμενοι ποτὶ σακόν.

Πολλάκις Ἀθήνησι λοιμῶν ὄντων, αὐτὸς οὐκ ἐνόσησε] A. Gellius de Socratis temperantia, *In illius etiam peſtilentiæ vaſtitate, quæ in bello Peloponneſiaco in primis ipſam Athenienſium civitatem depopulata eſt, is parcendi moderandique rationibus dicitur, & à voluptatum labe caviſſe, & ſalubritates corporis retinuiſſe, ut nequaquam fuerit communi omnium cladi obnoxius.*

Φησὶ δ' Ἀριστοτέλης δύο γυναῖκας αὐτὸν ἀγαγέσθαι] Intelligit lib. Ariſtot. περὶ εὐγενείας: de quo Plut. Ariſtide, dubitat, an ſit Ariſtotelis γνήσιος: in qua ſententia fuiſſe videntur Calliſthenes, Demetrius Phalereus, Satyrus Peripateticus & Ariſtoxenus Muſicus, Οἷς (ait Athenæus de hoc quum loqueretur) τὸ ἐνδόσιμον Ἀριστοτέλης ἔδωκεν, ἱστορῶν τοῦτο ἐν τῷ περὶ εὐγενείας. ſic legendum, non συγγενείας. Cæterùm quod mox ſubditur, iſtas duas mulieres eodem tempore Socrati nuptas fuiſſe, id negat Athenæus verum eſſe, Panætium ſequutus: qui, ut Plut. ait, ἱκανῶς πρὸς τούτους ἐν τοῖς περὶ Σωκράτους ἀντείρηκε. Sanè apud Athenienſes moris non fuit ut idem duas aut plures haberet uxores. Fuit enim lex Cecropis antiquiſſima, quæ ut eſt in Græcorum commentariis μίαν ἑνὶ ἔζευξε.

Μυρτὼ τὴν Ἀριστείδου τοῦ δικαίου θυγατέρα] Magnum hîc Laert. παρὰ τοὺς χρόνους ἁμάρτημα. Falſum eſt enim Socratem duxiſſe in uxorem illam quæ Ariſtidis Juſti eſſet filia, quas enim duas Ariſtides dicitur reliquiſſe ſuperſtites, eas oportuit ætate jam fuiſſe provectiores, ante natalem Socratis diem: qui dies fuit anno quarto Olymp. LXXVII. quum videatur Ariſtides admodum jam ſenex iiſdem temporibus in exilio diem ſuum obiiſſe. nam Themiſtoclem quidem anno Olymp. 77. 2. conſtat deceſſiſſe: teſtatur autem Æmil. Probus mortuum eſſe Ariſtidem, ferè poſt annum quartum quàm Themiſtocles Athenis erat expulſus. Quare cautiùs, & veriùs diligentiſſ. vir Plut. Μυρτὼ iſtam, non θυγατέρα, ſed θυγατριδῆν Ἀριστείδου appellat. Non defuiſſe tamen Laertio auctores qui id ſcripſiſſent, ex Athenæo conjicio, qui hanc opinionem lib. XIII. ſimul tangit refellítque. Ejus verba non parcam adſcribere, quando ne cum Plut. quidem ei convenit, μέμψαιτ' ἄν τις τοὺς περιτιθέντας Σωκράτει δύο γαμετὰς γυναῖκας Ξανθίππην καὶ τὴν Ἀριστείδου Μυρτὼ οὐ τοῦ Δικαίου καλουμένου (οἱ χρόνοι γὰρ οὐ συγχωροῦσιν) ἀλλὰ τοῦ τρίτου ἀπ' ἐκείνου. Hîc igitur non tam diligentia, quàm judicium & κριτική τις δύναμις Diogeni defuerunt: cum quo & Suid. labitur.

Σωφρονίσκον καὶ Μενέξενον] Scribitur Μενέδημον: quam lectionum variantiam notavit etiam Suid.

Ὦ τῆς μεγάλης] Locus eſt in Nubibus, ubi paulò aliter leguntur hi verſus. Nam pro δικαίως, eſt παρ' ἡμῶν, pro καὶ τοῖς ἄλλοις διάξῃς eſt τοῖς Ἕλλησι γενήσει.

P. 40. Εἶτα, Μνήμων καὶ φροντιστής.] Lege ex ipſo Ariſtoph.

Εἰ μνήμων εἶ καὶ φρ.

omnino τὸ εἶτα eſt inducendum.

Ἐν τῇ γνώμῃ] Totus locus ſic legitur apud Ariſtoph.

> Ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ κάμνεις, μήθ' ἑστὼς μήτε βαδίζων,
> Μήτε ῥιγῶν ἄχθει λίαν, μήτ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς.
> Οἴνου τ' ἀπέχει καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.

Ἀμειψίας δ' ἐν τρίβωνι παράγων] Amipſiam poetam comicum contra Socratem drama ſcripſiſſe, docet Ariſtophanis ſcholiaſtes. Ex ea igitur fabula ſumpti ſunt hi tres verſus. Totum verò locum ita lege & diſtingue, Ἀμειψίας δ' ἐν τρίβωνι παρεισάγων αὐτὸν φησὶν οὕτως,

> Σώκρατες ἀνδρῶν βέλτιστ' ὀλίγων, πολλῶν δὲ ματαιόταθ' ἥκεις
> Καὶ σὺ πρὸς ἡμᾶς καρτερικὸς τ' εἶ πόθεν ἄν σοι χλαῖνα γένοιτο,
> Τουτὶ τὸ κακὸν, τῶν σκυτοτόμων κατ' ἐπήρειαν γεγένηται.

verſus ſunt Anapæſtici Ariſtophanei.

Ὅτι βρενθύῃ τ'] Scribe λέγων οὕτως. Ὅτι βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλει· Κἀνυπόδητος κακὰ πόλλ' ἀνέχει, κἀφ' ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖς. Athenæus tamen videtur legiſſe παραβάλλεις. Sic enim hunc locum imitatur μόνος Σωκράτης βρενθυόμενος καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων, εἰσήκει ἀναστέλλων τὸ Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν ἱππικόν.

Εὐθύφρονα δὲ τῷ πατρὶ γραψάμενον ξενίας δίκην] Falſum hoc. non enim erat ξενίας δίκη, ſed φόνου γραφή. Quamobrem aſſentior Ant. Mureto qui pro ξενίας legit ξενοκτονίας. Locus Plat. notiſſimus eſt, in cognomine dialogo: ait ibi Socrates, ἐστὶ δὲ δή τι τὸ ἔγκλημα καὶ τίνος δίκη; reſpondet Euthyphron φόνου.

Τὴν περὶ ταῦτα αἰσχρολογίαν] Scribendum vel μικρολογίαν, ut emendat Muretus: vel γλισχρολογίαν.

P. 41. Ἀλλὰ καὶ λυρίζειν] Vide Val. Max. notus eſt & Cic. in Catone locus.

Ὠρχεῖτο συνεχὲς] Idem & Lucianus ait: ſed vide Xen. in Symp. ubi cauſſas reddit Socrates ſuæ ſaltationis.

Πλὴν αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι] Ferri poteſt: tamen interpres legit πλὴν αὐτὸ τοῦτο μηδὲν εἰδέναι.

Τούς τε τὰ ὥρια πολλοῦ ἐωνημένους] Ambr. qui *præcocia* vertit, legit in ſuo codice τὰ ἄωρα. quod ille putavit idem eſſe ac ſi ſcriptum eſſet τὰ πρόωρα vel πρώιμα.

Ἠξίου τοὺς νέους συνεχὲς κατοπτρίζεσθαι] Bianti hoc tribuitur, apud Stob. Serm. XXVIII. Apul. apologet. *Annon Socrates philoſophus ultrò etiam ſuaſiſſe fertur diſcipulis ſuis, crebrò ut ſemet in ſpeculo contemplarentur,* &c.

Παιδείᾳ τὴν δυσείδειαν ἀποκαλύπτοιεν] Ad verbum vertit eloquentiſſimus Apuleius, *Virtutis laude turpitudinem tegerent.*

P. 42. Ἱμάτιον ἐδίδου καλὸν] Antiquitùs enim non ſolùm mortui dum efferrentur, pulcherrimis veſtibus erant ornati, quod Lucianus eleganter notat περὶ πένθους: ſed etiam quibus moriendum erat, pretioſiſſimam veſtem induebant. Sic apud Plut. Philocles λουσάμενος καὶ λαβὼν χλαμύδα λαμπρὰν, πρῶτος ἐπὶ τὴν σφαγὴν ἡγεῖτο. & exempla paſſim obvia.

Περὶ τῶν δημιουργῶν ὀργιζόμενον] Scribo ὑπὲρ τῶν δημ.

P. 43. Ἀνάκειται γὰρ ἔτι καὶ νῦν (ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν τῷ Μητρῴῳ] Peſſimè hæc ita accipiuntur, quaſi ſit Μητρῷον inſcriptio libri. Erat enim, quod vel pueri ſciunt, nomen templi Athenis, quo utebantur Athenienſes ἀρχείῳ καὶ νομοφυλακείῳ. Vide Suid. Μητραγύρτης. Ibi cuſtodiebantur τὰ δημόσια γράμματα. Lege igitur (ὥς φησι Φαβωρῖνος) ἐν Μ.

Φησὶν Ἰοῦστος ὁ Τιβεριεύς] De hoc Scriptore Steph. in Τιβεριάς. ἐκ ταύτης ἦν Ἰοῦστος. ὁ τὸν Ἰουδαϊκὸν πόλεμον τὸν κατὰ Οὐεσπασιανοῦ ἱστορήσας. nam quòd Xyl. putabat legendum ibi eſſe Ἰώσηπος, errabat. vide Suid.

Τοὺς δικαστὰς ἐκβοῆσαι Καταβάντων, τουτέστι Κατάβηθι] Quia dixerat Plato ἀναβάντων, judices malè feriati ludentes in re tam gravi exclamârunt καταβάντων. quod voluerunt intelligi κατάβα, hoc eſt κατάβηθι, ut exponit Laert. Sic autem ſolebant judices, quum vel clara res videbatur, vel dicenti alicui aures commodare nollent, clamare Κατάβα, κατάβα. Ariſtoph. Veſpis hunc morem lepidiſſimis verſiculis expreſſit.

Ἀλλὰ καὶ παιᾶνα] Plato vocat προοίμιον εἰς τὸν

Ἀπόλλω in Phædone. Them. Euphrada orat. XIIII. καὶ ἔστι Σωκράτει προοίμιον πεποιημένον ἐν τόνῳ ἑξαμέτρῳ πρὸς τὸν θεόν.

Σωκράτη δὲ χαλκῆς εἰκόνος ἐτιμήσαντο] Apud Tertul. Adv. gentes leges, *Quum pœnitentia ſententiæ Athenienſes, criminatores Socratis poſtea afflixerint, & imaginem ejus æream in templo collocarint*. Vulgò legitur *auream*.

Πομπείῳ] πομπεῖον locus publicus Athenarum fuit, ut Pollux adnotat ex Demoſt. contra Phorm. ex ea oratione liquet in Pompeo ſicut & in Odeo, frumentum ſolitum divendi ac dividi. ait enim mercator, διεμετροῦντο τὰ ἄλφιτα ἐν τῷ Ὠδείῳ: & mox, καὶ ταῦτα πάντες ἴστε ἐν τῷ Πομπείῳ διαμετρούμενοι, vel potius διαμετρούμενα, ut legit Pollux. Meminit iterum Laert. in Diog. Cynico. Puto autem ſic vocatum illum locum, quod ibi aſſervarentur τὰ πομπεῖα, hoc eſt pomparum choragia.

Ἐξεκήρυξαν Ἡρακλεῶται] Imò κατέλυσαν διὰ Σωκράτην ait Themiſtius orat. II.

Καὶ Ἀστυδάμαντα πρῶτον τὸν περὶ Αἰσχύλον] Prorſus mutilus iſte locus: ſic ut ſententiam nullam ex his verbis eliciam. Fortaſſe dixerat aliquid Laert. de eo Aſtydamante poeta tragico cui dederunt Athenienſes jus ponendæ ſtatuæ in theatro. Vide apud Suid. exponentem prov. Σαυτὴν ἐπαινεῖς ὥσπερ Ἀστυδάμας ποτέ.

Ἐκάνετε, ἐκάνετε] Ex Nauplio Eurip. citatum reperio: Tzetzes ad illum verſ. Lycoph.

Ὅταν καρηβαροῦντας ἐκ μέθης ἄγων, &c.] Ex Eurip. Palamede & verba hæc & fabulam totam refert.

Ἐπὶ Ἀψίωνος] Scribitur Ἀφεψίωνος. At Diodorus archonta ejus anni habet Φαίδωνα ſeu Φαίωνα.

Θαργηλιῶνος ἕκτῃ] Plut. idem notat Sympoſ. l. VIII. probl. I. Τῇ ἕκτῃ (ait) τοῦ Θαργηλιῶνος ἱσταμένου τὴν Σωκράτους ἀγαγόντες γενέθλιον τῇ ἑβδόμῃ τὴν τοῦ Πλάτωνος ἤγομεν. Apul. de Platone, *Menſe etiam qui apud Atticos Thargelion dicitur, natus eſt, die qua apud Delum Latona fertur Apollinem Dianámque peperiſſe. Pridie Socratem genitum accipimus*. Eſt autem in quo non conveniat inter Apul. & Laert. Ille enim uno & eodem die utrumque numen in lucem editum ait: hic Latonam τῇ ἕκτῃ, Apollinem τῇ ἑβδόμῃ. vide in Platone.

Ἀμφοτέρων ἤκουσε Ἀναξαγόρου] Falſum igitur quod ex Apollodori Chronicis relatum ſuprà, obiiſſe diem ſuum Anaxagoram anno Olymp. LXXVIII.

Ἀντίλοχος Λήμνιος] In Pythagoræ vita legitur Ἀντίδοκος.

Pag. 45. Περιήγησιν Ἄργους γεγραφώς] Hunc ſemel & iterum laudat Plut. in Quæſt. Rom.

Καὶ ὁ Κῷος ἐπικλήσεις θεῶν γεγραφώς] Sophocles in illud Apollonii lib. I. ἔνθ᾽ οἵγ᾽ ἐκβασίῳ βωμὸν θέσαν Ἀπόλλωνι. ſic notat, Σωκράτης ἐν ταῖς ἐπικλήσεσι Κυζικηνοῦ Ἀπόλλωνος φησὶ καλεῖσθαι. Mirum verò nullam fieri à Laert. mentionem Socratis junioris, cujus meminit etiam Ariſtot. in Metaph.

ΞΕΝΟΦΩ̃Ν.

Τυφλὸς δὲ τῶν ἄλλων πάντων] Placet quibuſdam ut legatur τῶν ἄλλων πάντων παρόντων: vel mox ἢ Κλεινίου ἑνὸς παρόντος. Sed hanc lectionem confirmant codices Xen. unde hauſit Laer. ibi ſic legitur, Τυφλὸν δὲ τῶν ἄλλων ἁπάντων μᾶλλον ἂν δεξαίμην εἶναι ἢ κείνου ἑνὸς ὄντος. Par venuſtas illius elogii libro ſeptimo epigrammatum Græcanicorum,

> Ἦν ἐσίδω Θήρωνα, τὰ πάνθ᾽ ὁρῶ· ἢν δὲ τὰ πάντα
> Βλέψω, τὸν δὲ γε μή, τοὔμπαλιν οὐδὲν ὁρῶ.

Ἐχθρῶς δὲ διέκειτο πρὸς Μένωνα] Menonem graphicè admodum deſcribit Xen. lib. ſecundo extremo: addit ad extremum Xen. Ἃ δὲ πάντες ἴσασι ταῦτ᾽ δεῖ. παρὰ Ἀριστίππῳ μὲν ἔτι ὡραῖος ὤν, στρατηγεῖν διεπράξατο τῶν ξένων. Ἀριαίῳ δὲ βαρβάρῳ ὄντι, ὅτι μειρακίοις καλοῖς ἥδετο, οἰκειότατος ἔτι ὡραῖος ὢν ἐγένετο. αὐτὸς δὲ παιδικὰ εἶχε Θαρύπαν ἀγένειος ὢν γενειῶντα.

Ἀλλὰ καὶ Ἀπολλωνίδῃ τινὶ ὀνειδίζει τετρῆσθαι τὰ ὦτα] Legitur quidem hoc apud Xen. convitium tamen iſtud non eſt Xen. ſed Agaſiæ Stymphalii: cujus verba hæc ſunt, Ἀλλὰ τούτῳ γε οὔτε τῆς Βοιωτίας προσήκει οὐδέν, οὔτε τῆς Ἑλλάδος παντάπασιν. ἐπεὶ ἐγὼ αὐτὸν εἶδον ἀμφότερα τὰ ὦτα τετρυπημένον.

P. 46. Μεγαβύζῳ δίδωσι τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεῖ φυλάττειν] Sic vocabantur Epheſiæ Dianæ ſacerdotes, ut obſervavit doctiſs. Turnebus. Sed & alios ita ſolitos appellari conjicio ex hoc Luciani loco in Timone, Ἐκεῖνος μέν, ὅς τις ἂν ᾖ ποτε (loquitur de ſervo quem herus inſtituit hæredem) ἁρπασάμενός με αὐτῇ δέλτῳ, θέει φέρων, ἀντὶ τοῦ τέως Πυῤῥίου, ἢ Δρόμωνος, ἢ Τιβίου, Μεγακλῆς, ἢ Μεγάβυζος, ἢ Πρώταρχος μετονομασθείς. Porro, notiſſimum eſt, antiquis fuiſſe moris ſecuritatis cauſſa pecunias in templis obſignare & deponere apud ſacerdotes. Cic. de legibus l. II. *Sacrilego pœna eſt, neque ei ſoli qui ſacrum abſtulerit, ſed etiam ei qui ſacro commendatum. quod & nunc multis fit in fanis. Alexander in Cilicia depoſuiſſe apud Solos in delubro pecuniam dicitur: & Athenienſis Cliſthenes, Junoni Samiæ, civis egregius, quum rebus timeret ſuis, filiarum dotes credidit*. Vide Plautum in Bacch. Sic & teſtamenta iiſdem committebantur ſervanda, ut in lege 77. ſect. 26. Dig. De legat. ſec. Hinc etiam inſtitutum fuiſſe videtur ut qui æs alienum haberent penès ſe, quo ſe vellent liberare, ſi deficeret cui rectè ſolvi tradíque poſſet, id in æde aliqua ſacra deponerent. cujus conſuetudinis, infinitis propemodum locis apud Juriſconſultos fit mentio. Scimus etiam æraria veterum fere in templis fuiſſe, ut Romanorum in æde Saturni. Schol. Thucyd. l. VI. Ἔθος τοῖς παλαιοῖς τὰ κοινὰ χρήματα ἐν τοῖς ἱεροῖς ταμιεύειν.

Ὥς φησι Δείναρχος ἐν τῷ πρὸς Ξενοφῶντα ἀποστασίου] Dinarchus orationem ſcripſerat Æſchylo Xenophontis olim ſervo: qui ab eo manumiſſus alium poſtea patronum ſibi aſciverat. auctor Dion. Halic. in Dinarchi vita. de actione ἀποστασίου conſule Harpocr.

Σεληνοῦς] Strabo Σελινοῦς, & cur ita ſit ſcribendum ratio non eſt obſcura.

Οἷος Ξενοφῶν ἦτ᾽ Αἰσχίνου οὐκ ἐπιπειθὴς γράψαι] Illud ἦτ᾽ Αἰσχίνου mendo non caret, quid ſi ἴς τ᾽ Αἰσχίνου. *vis Æſchinis*, hoc eſt, Æſchines. Notum loquendi genus vel pueris. Sic tamen etiam in ſequenti vita ſcribitur.

Ἐπὶ ἄρχοντος Καλλιδημίδου] Callimedem vocat Diod. l. XVI.

Συνέγραψε δὲ βιβλία πρὸς τὰ τετταράκοντα] Suidas, Ἔγραψε δὲ βιβλία πλείονα τῶν μ᾽.

ΑἸΣΧΙ΄ΝΗΣ.

P. 48. Οἱ δ᾽ οὖν τῶν Αἰσχίνου τοῦ Σωκρατικοῦ ἑπτά, &c.] De iſtius Æſchinis dialogis, vide quæ ſcribit Athenæus, bonus cum primis autor li. V. diſces inde quàm patienter iis carere debeamus.

Ἐλθεῖν εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον] More philoſophorũ ejus ævi, quos eo nomine ſugillat apud Suid. ſcriptor neſcio quis in Αἰσχίνης.

Καὶ ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι ὑπὸ δ᾽ Ἀριστίππου συστάθῆναι] Repetuntur hæc, & quidem iiſdem verbis, in Platone. Cæterum unde hæc exſcripſerit Laert. pugnant ea omnino cum iis quæ ſcripſit Plut. gravis autor, in lib. De diſcrimine amici & adul. ubi facit Platonem pluribus commendantem Æſchinem Dionyſio.

Πόθεν σοι λησταὶ ταῦτα] Poteſt intelligi &, *Unde hæc potuiſti conſequi?* quæ eſt admirantis oratio; & *Unde hæc habes plagiarie?* Sumtum, ni fallor ex aliquo poeta.

Καὶ δὴ ὃν μάλιστα μιμεῖται Γοργίαν τὸν Λεοντῖνον] Adi ſi lubet Philoſtrati epiſtolam ad Juliam Auguſtam: ubi ait Æſch. Socraticum Γοργιάζειν ἐν τῷ περὶ τῆς Θαργηλίας λόγῳ. deinde locum profert.

P. 49. Ἕβδομος, Μιλήσιος] Hic eſt quem ſibi fuiſſe notum teſtatur Cic. in Bruto.

ἈΡΙ΄ΣΤΙΠΠΟΣ.

Ξενοφῶν τε εἶχε πρὸς αὐτὸν δυσμενῶς] Suidas, Ξενοφῶντι δὲ εἶχε δυσμενῶς. quo modo an ſit ab eo ſcriptum neſcio: certè mendoſum videtur.

Ἦν δὲ ἱκανὸς ἁρμόσασθαι καὶ τόπῳ καὶ χρόνῳ καὶ προσώπῳ] Horatius,

> *Omnis Ariſtippum decuit color, & ſtatus, & res,*
> *Tentantem majora fere præſentibus æquum.*

Ὁ δὲ Τίμων παρέσπασε ὡς θρυπτόμενον] Sic uſurpat Ter. verbum *Comedere*, in extrema Eun.

> ——*At ego pro iſthoc Phædria, & tu Chærea,*
> *Hunc comedendum & deridendum vobis præbeo.*

notavit hoc jampridem vir eruditiſſimus P. Victorius, Var. XV. cap. X.

Οἱ δὲ Πλάτωνα πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν σοι μόνῳ, &c.] Pertinet huc quod apud Horatium ſcribit Acro, *Plato* (ait) *quum inveniſſet Ariſtippum naufragum, vilique indutum veſtimento, laudavit eum dicens, ea ſcientia præditum ut æquè ſciret uti magnis ac parvis*.

Εἶτα, οἱ μὲν ἁλιεῖς εἶπεν] Diſtingue, εἶτα οἱ μὲν ἁλ.

P. 50. Ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας] A quodam tyranno, ait Apul. quod ſanè non erat Diog. omittendum.

Τὸ δύνασθαι πᾶσι θαῤῥούντως ὁμιλεῖν] Apuleius, *ut cum omnibus inquit hominibus ſecurè & intrepidè fabularer*.

Οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἔρχονται] Solebant olim divites & beati homines ante ædes habere locum ſub dio amplum, qui locus αὐλὴ vocabatur, ut docet Athen. l.5. Apul. de Cratete Thebano, *Lectum genus, frequens famulitium, domus amplo ornata veſtibulo, ipſe bene veſtitus, bene prædiatus.* Inde adeo factum eſt, ut αὐλὴ pro regia & ampliſſima domo uſurpari cœperit: unde illa manârunt loquendi genera, φοιτᾶν ἐπὶ τὰς βασιλικὰς αὐλὰς & θεραπεύειν τὰς αὐλάς. & quia ille locus erat juxta fores, propterea etiam τὰς θύρας pro τῇ αὐλῇ uſurpabant eodem ſenſu. Idem enim valent hæc duo, θεραπεύειν τὰς αὐλὰς τινὸς, & ἐπὶ τὰς θύρας τινὸς ἔρχεσθαι. Plut. in Lyſandro κολακεύειν καὶ φοιτᾶν ἐπὶ θύρας ἀνθρώπων βαρβάρων. & mox de Lyſandro, ἐφοίτων ἐπὶ θύρας καὶ παρηκολούθουν. i. *colebant ejus egreſſus*, ut loquitur Corn. Tacitus. & ἰέναι ἐπὶ τὰς θύρας, etiam de regiis ædibus ſæpe apud Xenophontem. Jam verò quod de philoſophis ait Dionyſius tyrannus, eos ventitare ſolitos ad fores divitum, idem queruntur alii. A Gellius, *At nunc, inquit, videre eſt philoſophos ultro currere ad fores juvenum divitum: eoſque ibi ſedere, atque operiri propè ad meridiem, donec diſcipuli nocturnum omne vinum edormiant.* huc pertinet liber elegantiſſimus Luciani, de iis qui mercede docerent, ſive περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων. Verumtamen etiam philoſophorum fores interdum à magnis viris cultæ. ſic narrat Æl. l. VII. c. XXI. Cæſarem ſolitum φοιτᾶν ἐπὶ τὰς Ἀρείου θύρας. & Marcus Imp. adeo ἐσπούδαζε (verba ſunt Philoſtrati) περὶ Σέξτον τὸν ἐκ Βοιωτίας φιλόσοφον, ὡς θαμίζειν αὐτῷ καὶ φοιτᾶν ἐπὶ θύρας, ſúntque nonnulla id genus exempla, cum apud eum ipſum, tum apud alios, quæ miſſa facio. Porrò quia, ut modò dicebamus, beatorum tantùm erat tales αὐλὰς habere, inde natum videtur apud antiquos proverbium, In aula degere, de eo qui haberetur rebus omnibus commodiſſimè: quo alluſit Theocritus in lepidiſſimis verſiculis quos hactenus deſideratos ad finem ejus Παιδικῶν, necdum, quod ſciam, à quoqam in lucem editos, libet hoc loco cum ſtudioſis harum rerum communicare. Hos ego nactus ſum ex V. CL. Fr. Porti Cretenſis bibliotheca: ídque beneficio juvenis eruditiſſimi, Petri Perillæi, quîcum mihi à teneris annis arctiſſimæ & ſanctiſſimæ amicitiæ vinculum interceſſit. Verſus ſic habent,

Ἀλλὰ πέριξ μ' ὀμνάσθην, ὅτι πέρυσιν ἦσθα νεώτερος,
Χ' ὅτι γηραλέοι πέλομες πρὶν ἀποπτύσαι.
Καὶ ῥυσσοί· νεότατα δ' ἔχειν παλινάγρετον
Οὐκ ἔστι· πτέρυγας γὰρ ἐπωμαδίας φορεῖ.
Κἄμμες βραδύτεροι τὰ ποτήνα συλλαβεῖν.
Ταῦτα χρὴ νοέοντα πέλειν ποτιμώτερον,
Καί μοι τ' ὠραμένῳ συνερᾶν ἀδόλως σέθεν,
Ὅπως ἡνίκα τὰν γένυν ἀνδρείαν ἔχῃς,
Ἀλλάλοισι πελώμεθ' Ἀχιλλήιοι φίλοι
Αἰ δὲ ταῦτά γε φέρειν ἀνέμοισιν ἐπιτρέπεις.
Ἐν θυμῷ δὲ λέγεις, τί με δαιμόνι' ἐνοχλεῖς;
Νῦν μὲν δὴ κ' ἤπι τὰ χρύσεα μᾶλ' ἕνεκεν σέθεν
Βαίην, καὶ φύλακον νεκύων πέδα Κέρβερον.
Τύκα δ' οὐδὲ καλεῦντος ἐπ' αὐλείαις θύραις
Προμόλοιμί κα παυσάμενος χαλεπῶ πόθω.

Hæc fuit γραφὴ ejus ſchedæ unde iſta deſcripſi: ſunt autem in eâ mendæ aliquot quas alibi conabimur abſtergere. primum verſum ita meliùs leges, οὐ μνάσθητι ὅτι πέρυσ' ἦσθα νεώτερος: nam illa ἀλλὰ πέριξ pertinent ad proximè præcedentem verſum qui ſic vulgo legitur ἀλλὰ πέριξ ἁπαλῶ στόματός σε ποτέρχομαι mendoſè: legendum enim ἀλλ' ἀπὶξ ἀπαλῶ στόματός σε ποτέρχομαι. Sed hæc ad ipſum Theocrit. aliàs σὺν τῷ θεῷ pluribus. Nunc autem redeamus ad Diogenem vel Dionyſium potius: quem neſcio quare Plato falſò hoc eſſe commentum libro ſexto de Republica ſcriptum reliquerit. Ejus verba placet apponere, Οὐ γὰρ, inquit, ἔχει φύσιν κυβερνήτην ναυτῶν δεῖσθαι ἄρχεσθαι ὑπ' αὐτοῦ, οὐδὲ τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἰέναι· ἀλλ' ὁ τοῦτο κομψευσάμενος ἐψεύσατο. τὸ δὲ ἀληθὲς πέφυκεν, ἐάν τε πλούσιος ἐάν τε πένης κάμνῃ ἀναγκαῖον εἶναι ἐπὶ ἰατρῶν θύρας ἰέναι. Hæc ille. Videtur autem Plato non tam Dionyſium, qui hujus dicti auctor perhibetur, notare voluiſſe: (qui profectò non quid faciendum eſſet philoſophis ſtatuit: ſed quid vulgo fieret eo dicto indicavit:) quàm Ariſtippum alioſque philoſophos, quibus hæc conſuetudo adeo non improbabatur, ut illam etiam ultrò defenderent. Simile eſt quod mox refertur εἰπόντος τινὸς ὡς ἀεὶ τοὺς φιλοσόφους βλέποι παρὰ ταῖς τῶν πλουσίων θύραις. Καὶ γὰρ καὶ οἱ ἰατροὶ, φησὶ, παρὰ ταῖς τῶν νοσούντων. quod dictum Platoni dubio procul occaſionem illi ſcribendi præbuit.

Οὐ γὰρ περὶ ὁμοίας ψυχῆς ἀγωνιῶμεν] A. Gel. l. XIX. c. I.

P. 51. Ἤτησε πεντακοσίας δραχμὰς] Χιλίας ait Plut.

Πρὸς τὸν αἰτιώμενον] Hic fuit Diog. Cynicus, autor Athen. l. 13. ubi reperias penè eadem verba.

Ἆρά γε (εἶπεν) μή τι διενέγκοι] Legebam, ἆρά γε, εἶπεν, οἴει τι διενέγκαι. Sed ex Athen. l. XIII. nihil mutandum didici.

Ἐγὼ δ' Εὐτυχίδην ἀργυρώνητον] Hæc aliter leguntur apud Heſy. Mileſium: prorſus malè & ineptè. ut mirer admodum non eſſe eum locum à doctiſſimo Junio emendatum. Et quoniam de illo ſcriptore ſermo incidit, lectorem monitum volo, peccare graviter & Junium & alios doctos viros qui Illuſtrium eum indigitant, voce barbara, nec fando unquam Latinis auribus audita. Sed falſi ſunt eruditiſſimi viri quòd putarent eſſe id hominis cognomen aliquod: quum ſit totum aliud. non enim magis ille titulus ei proprius quàm Dorotheo illi qui in Inſtitutionibus Theophili vocatur Ἰλλούστριος: aut aliis quibus eadem appellatio tribuitur. nimirum hic eſt titulus dignitatis, non certi ullius hominis cognomen. vide libros juriſconſultorum. At ἰλλούστριος planè formatio Græcanica eſt pro *illuſtris*, ut pro *perennis* dicunt περέννιος, & ita ſemper.

Ἔχω Λαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι] Ἔχειν & ἔχεσθαι ſignificant interdum νικᾶν & νικᾶσθαι, Eurip. in Oreſte, ἔχεις ἐμὲ, id eſt ἐνίκησας ἐμὲ, ait ſcholiaſtes. Hoc igitur dicit Ariſtippus, ipſius pecunia ſuperatam Laidem, ad quam ſcimus fuiſſe aditum difficillimum (unde illud οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἐστὶν ὁ πλοῦς) ſui corporis ipſi feciſſe copiam: ſe verò à voluptatibus non eſſe ſuperatum: quod accidere ſolet τοῖς ἀκρατέσι. Sic enim hoc dictum accipio & interpretor. Rectè autem exiſtimavit M. Tullius Latinè hoc minus commodè dici poſſe: nam ſanè *Habeo* non eſt νικῶ: imò habere pro ἔχεσθαι & νικᾶσθαι, ſeu ἥττον εἶναι, ſumpto loquendi genere à gladiatoribus, uſurpârunt veteres. Terentius,

Continuò egomet mecum, certè captus eſt, habet.

at ſi ἔχειν pro συνεῖναι accipiamus, poſſumus non minus eleganter ἔχειν *Habere* vertere, quod ita accipi ex Donato notiſſimum eſt: ſed ἔχεσθαι quid erit? quare placet prior interpretatio. Seneca De vita beata, Græcorum imitatione dixit, *Non ipſi voluptatem, ſed ipſos voluptas habet.* hoc eſt, οὐκ ἔχουσιν ἀλλ' ἔχονται.

Πρὸς τὸν ὀνειδίσαντα αὐτῷ πολυτελῆ ὀψωνίαν] Hic fuit Plato, ait Athen. cujus hæc ſunt, Ἀρίστιππος, Πλάτωνος ἐπιτιμήσαντος αὐτῷ διότι πολλοὺς ἰχθῦς ἠγόρασε, δυοῖν ὀβολοῖν ἔφησεν ἐωνῆσθαι. τοῦ δὲ Πλάτωνος εἰπόντος ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν ἠγόρασα τοσούτου. ὁρᾷς οὖν, εἶπεν, ὦ Πλάτων ὅτι οὐκ ἐγὼ ὀψοφάγος, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος.

Οἵ τινες καλὸν ἡμῶν ἄλειμμα διαβάλλουσιν] Lego ἡμῖν: & διαβάλλουσι poſitum pro διαβάλλειν vel διαβάλλεσθαι ποιοῦσι, *infamant*. Clem. Alex. Διαφέρει δὲ ὅλως τὸ μυραλοιφεῖν τοῦ μύρῳ χρίεσθαι, τὸ μὲν γὰρ θηλυδριῶδες· τὸ δὲ χρίεσθαι τῷ μύρῳ, καὶ λυσιτελεῖ ἔσθ' ὅτε. Ἀρίστιππος γοῦν ὁ φιλόσοφος χρισάμενος μύρῳ, κακοὺς κακῶς ἀπολωλέναι χρῆναι τοὺς κιναίδους ἔφασκεν, τοῦ μύρου τὴν ὠφέλειαν εἰς λοιδορίαν διαβεβληκότας. Sen. De beneficiis, *Ariſtippus aliquando delectatus unguento, Malè, inquit, iſtis effœminatis eveniat, qui rem tam bellam infamaverunt.*

P. 52. Δύνασαι καὶ σὺ μεθ' ἡμῶν σήμερον γενέσθαι] Sic dicebant qui invitabant ad cœnam: Ariſtoph. Avibus,

——— πρὸς τοῦ Διὸς τοὐλυμπίου
Ὅπως παρέσει μοι καὶ σὺ καὶ τὰ παιδία Λουσάμενα πρῷ.

Latini (ut docti multi jam adnotârunt) ſic *unà erimus hodie*. Ter.

Dionyſia hic ſunt, hodie apud me ſis volo. Juv.

Tertia ne vacuo ceſſaret culcita lecto, Unà ſimus ait.

Qui autem nolebant ire invitati, dicebant, κάλλιστα, ἐπαινῶ & πάνυ καλῶς. Plut. αὐτῷ δὲ τῷ ἐπαινεῖν ἀντὶ τοῦ παραιτεῖσθαι, νῦν κέχρηται, καθάπερ ἐν τῇ συνηθείᾳ καλῶς φαμὲν ἔχειν, καὶ χαίρειν κελεύομεν ὅταν μὴ δεώμεθα μηδὲ λαμβάνωμεν. Ariſtoph.

Βατράχοις, ἀλλ' εἴσιθι.
Ξαν. κάλλιστ', ἐπαινῶ. Paulo poſt, Ἀλλ' εἴσιθ' ἅμ' ἐμοί.
Ξαν. πάνυ καλῶς. Δι. ληρεῖς ἔχων.

Latini *Benignè* & *Gratia eſt*, vel *Facio gratiam*, ut eſt apud Plautum. Ter. & Hor.

Τοῦ θεράποντος ἐν ὁδῷ βαστάζοντος ἀργύριον, &c.] Hor. de Ariſtippo,

——— *— Servos projicere aurum*
In media juſſit Libya, quia tardius irent
Propter onus ſegnes.

Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδοῦναι στολήν] Adde alterum verſum qui etiam apud Su. legitur, Ἄῤῥην πεφυκὼς καὶ γένος ἐξ ἄῤῥενος.

Οὐδ' ἥγε σώφρων] Apud Su. legitur ὁ νοῦς ὁ σώφρων. Sed apud Athen. ſcribitur ut hic. neque aliter apud ipſum Eurip. Locus eſt in Bacchis.

Ὁ ἐν τοῖς ποσὶ τὰς ἀκοὰς ἔχων] Satis acerbè: alludit enim ad proverbium quod eſt in ea περὶ Ἀλογησίας, ἔχειν τὸ ἐγκέφαλον ἐν ταῖς πτέρναις. Su. habet ἐν τοῖς γόνασι.

Τοὺς μὲν ἐγκυκλίων παιδ.] Plut. hoc Bioni tribuit.

Οἷς ἄνδρες γενόμενοι χρήσονται] Petr. Arbiter *Et ideo ego adoleſcentulos exiſtimo in ſcholis ſtultiſſimos fieri: quia nihil ex iis quæ in uſu habemus, aut audiunt aut vident.*

Εἰ δὲ ὀλοφύρων ἰοῦσα ἔφασκες ὑπό τοῦδε κεκεντῆσθαι] Perſpicuè ὀλόφυρον ἀντὶ τοῦ ὀξυχόλου accipit: & Heſychius ὀλόφυρος, ὀξύχολος interpretatur. quem qui reprehendunt, non tam ipſum, grammaticum diligentiſſimum, quam eos auctores qui ita uſurpaverant, culpant.

Καὶ τὸ φλέγμα (φησὶ) καὶ τοὺς φθεῖρας ἐξ ἡμῶν ἴσμεν γεννωμένους;] Adi, ſi lubet, Ariſtot. Probl. ſect. IV. probl. XIV.

Ὅσις γὰρ ὡς τύραννον] Sophoclis ſunt hi verſus, ſi Plut. credimus in Pompeio: alii Eurip. tribuunt.

P. 53. Ὁ τὰ περὶ Ἀρκαδίας γεγραφώς] Schol. Theocriti εἰς τὸ α laudat Ariſtippum ἐν τῷ Ἀρκαδικῷ. Meminit & Clemens Stromat. l. I.

Ἐν ᾧ διάλογοι πέντε καὶ εἴκοσιν οἶδε] Suſpectus numerus: non enim ſequuntur indices dialogorum XXV. ſed XXIII. tantum.

P. 54. Ὧν τοὺς κορυφαιοτάτοις Ἐρετρικὸς ἔχειν ὅτως] Scribe, ὧν τοὺς κορυφαιοτάτοις Ἐρετρικούς. ἔχει δὲ ὅτως. Deeſt vocula una, vel ὀνομάζον vel alia.

Ἀρήτης δὲ Ἀρίστιππος ὁ Μητροδίδακτος] Æl. lib. III. περὶ ζώων cap. XL. in hujus rei mentione ita eſt corruptus, ut docti viri pro interpretatione verborum Æl. tranſlata Diog. verba coacti fuerint aſſuere. Ego ſic lego mutatione facta minima, & ſententia aptiſſima, Μητροδίδακτον μὲν ὃ τῆς Ἀρήτης (vel ut Diog. aliique habent Ἀρήτης) υἱὸν τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἀριστίππου ὑμνοῦσιν οἱ πολλοί. Notandum eſt autem, Aretam hanc ſororem Ariſtippi dici ab Æl. quæ à Diog. & Suid. ac plerîſque omnibus ejus filia fuiſſe dicatur: non enim obſcurum eſt iſtius fœminæ in veterum ſcriptis nomen.

Οὐ Ἡγησίας ὁ Πεισιθάνατος καὶ Ἀννίκερις] Su. Οὐ Ἡγ. ὁ Πεισιθάνατος τοῦδε Ἀννίκερις. Sed quum hic Anniceris fuerit Platonis æqualis, magis probo Laert. lectionem. Hegeſiam autem iſtum Piſithanatum fuiſſe appellatum credibile eſt ob librum quem ſcripſerat Ἀποκαρτερῶν, de quo vide apud Cic. in Tuſc.

Μηδὲ ἴδιόν τι εἶναι] Scrib. ἥδιον.

Ἡδονὴν μέν τοι τὴν τοῦ σώματος, ἣν καὶ τέλος εἶναι] Euſeb. lib. XIV. παραπαρασκευῆς, notat Ariſtippum non dixiſſe ipſum quidem τὴν ἡδονὴν eſſe τέλος, ſed ex eo id colligere ipſius ſectatores, quòd ἀεὶ λόγους περὶ ἡδονῆς ποιούμενος ἦν.

P. 55. Ἐκλύεται γὰρ τῷ χρ.] Scrib. ἐκλύεσθαι γὰρ τῷ χρόνῳ τὸ τῆς ψυχῆς κίνημα.

P. 56. Τὸν περὶ ἀγαθῶν καὶ κ.] Scrib. Τὸν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν λόγον ἐκμεμαθηκότα.

Εἶναι δὲ τὸν σοφὸν προκοπὴν τε ἀπολείπουσι] Non dubito corruptum eſſe hunc locum. nam quem ſenſum hinc elicias? ſed primum diſtinguendum ſic: εἶναι δὲ τὸν σοφὸν· προκοπὴν τε ἀπολείπουσι καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις. deinde ſciendum prima illa verba, εἶναι δὲ τὸν σοφὸν ad ſuperiora pertinere, ut ſit ſenſus τὸν σπουδαῖον, non alium eſſe à ſapiente. poſteriora autem referenda eſſe ad quæſtionem vexatam olim in ſcholis philoſophorum, προκοπή quid eſſet, imò an eſſet, & quomodo fieret. Vide pulcherrimum Plut. librum Πῶς ἄν τις αἴσθοιτο ἑαυτοῦ προκόπτοντος ἐπ' ἀρετῇ. An igitur Laert. Ariſtippum non tollere προκοπεῖν, ſed ἀπολείπειν. quod ipſum loquendi genus apud Plut. notavimus.

Τὰ ἁμαρτήματα συγγνώμης τυγχάνειν] Forſan, συγγνώμης τυγχάνειν δεῖν.

P. 57. Ὧν ὑπολειπέσθων μὴ ἐπιστρέφεσθαι] Interpres ἀποστρέφεσθαι. vulgata lectio perſpicuè recta & plana. Mox lego ὑπομενεῖν duobus locis.

Βιβλίῳ ἐπιγεγραμμένῳ περὶ θεῶν οὐκ ἀκαταφρονήτῳ] Mirum non debet videri Laert. hoc judicium de iſto libro. Nam quid aliud pronuntiaturum putes hominem Epicureum

A de eo libro qui fuit velut fons unde ſcaturiit quicquid Epicurus de diis blateravit? quod & Diog. ipſe hic fatetur, & Cic. & Euſeb. aliique nos docent. propterea etiam quum alii Theodorum hunc ἄθεον perpetuò appellent, Laert. in Stilpone θεὸν eum vocat: cujus appellationis cauſſam in hac vita aperit idem. Sed & Chriſtianos quoſdam ſcriptores de iis quos veteres appellarunt atheos ſenſiſſe melius, quaſi illi propius à Dei cognitione quam cæteri abfuerunt, ex Alex. Clementis Protreptico alibi, niſi fallor, annotavimus. Ideo dicebat Strabo ſcriptor verè magnus, ſectam Theodoream res graviores tractare quàm ut vellet ipſe de iis ullam in partem pronuntiare.

P. 58. Ἀμφικράτης δὲ, &c.] Conſentit cum Amphicrate Athenæus lib. XIV.

B Ἄνθρακας ὑποτεθῆναι τοῖς θεμελίοις τοῦ ἐν Ἐφέσῳ νεώ.] In libris De limitibus agrorum paſſim fit mentio carbonum ſub terminis poſitorum. Lege Aug. De civ. Dei lib. XXI. cap. IV.

ΦΑΙΔΩΝ.

P. 59. Ἀλλὰ τὸ θύριον προστιθεὶς] Mendoſus locus haud dubiè: puto legi poſſe τῷ θυρίῳ προσταθεὶς. ut intelligamus fuiſſe Phædonem januæ præpoſitum & lupanaris oſtiarium. Heſy. Mileſius & Su. horum verborum loco habent προῦστη ὑπ' αὐτῷ. Gellius l. II. *Is Phædon ſervus fuit forma atque ingenio liberali, & ut quidam ſcripſerunt à lenone domino puer ad merendum coactus.*

C Τὸς περὶ Ἀλκιβιάδην ἢ Κρίτωνα] Imo Cebetem, ut ſcribunt alii. vide A. Gel. & Macrob.

ΕΥ'ΚΛΕΙ'ΔΗΣ.

P. 60. Οὑβριστικὸς Εὐβουλίδης] Lego.

Οὑριστικὸς δ' Εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτῶν
Καὶ ψευδαλαζόσιν λόγοις τοὺς ῥήτορας κυλίων,
Ἀπῆλθ' ἔχων Δημοσθένους τὴν ῥωβοστωμυλήθραν.

vel ut habet Su. quem conſule, ῥομβοστωμυλήθραν.

Ἐῴκει γὰρ αὐτῷ καὶ Δημοσθένης ἀκηκοέναι] Apul. de Demoſthene, *Ita ille ſummus orator quum à Platone philoſophiæ facundiam hauſiſſet, ab Eubulide Dialectico argumentationes edidiciſſet,* &c.

Διὸ καὶ Ἐλεγξῖνος ἐπεκλήθη] Heſy. Mileſius, Ἀλεξῖνος ὁ Ἠλεῖος διὰ τὸ φιλονεικότατος εἶναι, Ἐλεγξῖνος ἐπεκλήθη.

D Ὁ δ' Εὐβουλίδης καὶ πρὸς Ἀριστοτέλην διεφέρετο, καὶ πολλὰ αὐτὸν διαβέβληκε] Intelligit lib. Eubulidæ adverſus Ariſtotelem quorum meminit Athen. l. VIII.

Εὐβουλίδου δὲ καὶ Εὔφαντος γέγονεν Ὀλύνθιος] Suſpicari quis poſſit deeſſe hic aliquid, viderîque locus aut hoc aut ſimili modo interpolandus, Εὐβ. δὲ καὶ Εὐφ. γέγονε γνώριμος, vel ἀπ' Εὐβουλίδου δὲ, ut in Diodoro mox Τῶν δ' ἀπ' Εὐκλείδου, & alibi ſæpe. Sed & vulgata lectio ferri poteſt. Quod autem ait Laert. Euphantum ſcripſiſſe hiſtoriam ſuorum temporum, confirmatur hoc loco Athenæi, Εὔφαντος δ' ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν, Πτολεμαίου φησὶ τοῦ τρίτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου κόλακα γενέσθαι Καλλικράτην.

E

ΔΙΟ'ΔΩΡΟΣ.

Διόδωρος Ἀμεινίου Ἰασεὺς, καὶ αὐτὸς Κρόνος ἐπίκλην] Scrib. Ἰασεὺς: aliud enim Ἰασός, aliud Ἴασος. vide Steph. Huc pertinet locus Strab. l. 14. de Iaſſo loquentis, ἐντεῦθεν (ait) ἦν ὁ διαλεκτικὸς Θεόδωρος, ὁ Κρόνος προσαγορευθεὶς, κατ' ἀρχὰς μὲν ψευδῶς. Ἀπολλώνιος γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ Κρόνος ἐπιστήσας ἐκείνου τοῦ μετήνεγκαν δὲ ἐπ' αὐτὸν διὰ τὴν ἀδοξίαν τοῦ κατ' ἀλήθειαν Κρόνου. At M. Tullius huncce Cronum appellat valentem dialecticum.

Αὐτὸς ὁ Μῶμος] Scribe;

——— αὐτὸς ὁ Μῶμος.
Ἔγραφεν ἐν τοίχοις, ὁ Κρόνος ἐστὶ σοφός.

F apparet eſſe ex quodam Callimachi epigrammate, quo Diodorum aut verè laudaverat, aut per figuras vituperaverat. Ambroſius verò hic planè ineptit. Mos parietes elogiis inſcribendi vel honoris cauſſa vel contumeliæ, notus eſt ex poetis Græcis & eorum interpretibus.

P. 61. Ἔξωθεν τοῦ ῥῶ κάππα τε] Lege Ἔξω γε τοῦ.

ΣΤΙ'ΛΠΩΝ.

Στίλπων, Μεγαρεὺς τῆς Ἑλλάδος] Cur addit, τῆς Ἑλλάδος ex Steph. intelliges,

Μεγαρίσαι] Ut λακωνίζειν eſt, τὰ τῶν Λακώνων φρονεῖν,

φρονεῖν; φιλιππίζειν, τὰ τοῦ Φιλίππου, & ſexcenta id genus: ita μεγαρίζειν eſt τὰ τοῦ Μεγαρέως Στίλπωνος φρονεῖν. Fallitur hîc quoque Ambr.

Μύρμηκα τὸν Ἐξαινέτου] Steph. qui Περὶ πόλεων ſcripſit, codicibus eſt uſus in quibus erat hîc ſcriptum τὸν ἐξ Ἐνετοῦ. Scribit enim, ἔστι καὶ πόλις Ἐνετὸς ἀφ' ἧς ἦν Μύρμηξ ὁ διαλεκτικὸς φιλόσοφος· ὡς Διογένης ἐν δευτέρῳ φιλοσόφου ἱστορίας. Ego noſtrorum codicum lectionem veram puto, quæ & apud Heſy. Mileſium extat. nam Exænetus nomen eſt Græcis uſitatum. at urbem illam Ἐνετὸν quis veterum nominat? & omnino falſi convincit librum Stephani Laert. ipſe, qui in Euclide hunc Euphantum Olynthium fuiſſe teſtatur. quare error eſt hic docti viri quem prava lectio decepit.

Καὶ φυσικὸν ἔμπειρον ὄντα] Scr. φυσικῶν.

Εἰπέ τις πρὸς τὸν Στίλπωνα ὡς καταισχύνοι αὐτὸν] Vide Plut. Comm. de tranquillitate animi, ubi pulchrè defendit ſe Stilpo adverſus Metroclem, qui dicebat ἁμάρτημα quidem eſſe filiæ, cæterùm ἀτύχημα Stilponis.

P. 62. Ἔφη μηδὲν τῶν οἰκείων ἀπολωλέναι] Lege ἀπολωλεκέναι. Seneca, *Megara Demetrius ceperat, cui cognomen Poliorcetes fuit. ab hoc Stilphon philoſophus interrogatus, Nunquid perdidiſſet: Nihil, inquit; Omnia namque mea mecum ſunt. Atqui & patrimonium ejus in prædam ceſſerat, & filios rapuerat hoſtis & patriam.*

Αὐτῆς τὸν κῆπον ἐθεάσατο;] Heſy. Κῆπος τὸ ἐφήβαιον τῶν γυναικῶν. Euſtat. ἐκ τοιαύτης δὲ μανίας πέπαικται καὶ ἡ μανιόκηπος γυνὴ ἤγουν ἡ περὶ μίξεις μεμηνυῖα. κῆπος γὰρ νῦν τὸ ἐπείσιον.

Τὴν δ' ἀρετὴν παρὰ γράμμα διώκοντες κατέτριβον] Placet eruditiſſimo Junio ut legamus διώκοντος. cui non aſſentior: neque ejus interpetationes hujus loci poſſum non improbare. nam profectò παρὰ γράμμα ἀρετὴν διώκοντας κατατρίβειν, nihil aliud eſt quam de virtute verbis tenus diſputare, rem ipſam negligentes. ſic dixit Lucianus De arte paraſitica κατατρίβειν τὸ τῆς ἀρετῆς ὄνομα. At apud Ariſtot, ut notare nos meminimus ad Strab. παρὰ γράμμα aliter accipitur, ut & apud ſchol. Ariſtoph. qui ad illa è Veſpis, Ου γὰρ ὁ Λάβης ἀρτίως ὁ κύων παρᾴξας, &c. ſic notat, ἀξιοῦσι τινὲς ὡς παρὰ γράμμα κωμῳδεῖσθαι τὸν Λάχητα. Hanc figuram Cic. vocat *ſimilitudinem verbi ad literam immutati:* Græci παραγραμματισμόν. Sed hîc, ut dixi, aliter accipitur.

Ἔλεγε τὸν λέγοντα ἄνθρωπον εἶναι μηδένα] Sic legitur hic locus etiam apud Heſychium: Sed quis ſenſus ex his verbis elici queat, nec vidit Ambr. nec ego video. Diſtingue, Ἔλεγε τὸν λέγοντα ἄνθρωπον εἶναι μηδένα. οὔτε γὰρ τόνδε λέγειν, οὔτε τόνδε. vel ſic, ἔλεγε τὸν λέγοντα ἄνθρωπον εἶναι, εἰπεῖν μηδένα. οὔτε γ. Hoc ſibi voluit Stilpo, Eum qui diceret hominem eſſe, ſimilem eſſe ei qui nullum eſſe hominem diceret. ídque per ἐπαγωγὴν ita probabat, Si aliquem eſſe diceret, aut hunc diceret eſſe, aut illum, aut omnino certum alium quempiam, quod non ita eſt, Ergo neminem eſſe dicit. At non ita Peripateticorum ſchola, non juris auctores: apud quos hæc oratio, Hominem do, lego, ſi Stilponem audiremus, prorſus eſſet ἀσήμαντος.

P. 63. Ὑπὸ Σοφίλου] Scrib. Σωφίλου. vide Su. Lego etiam ἐν δράματι Γάμοι. & Στίλπωνός ἐστι βύσμαθ' ὁ Χαρίνου λόγος. Ridet Charinum cujus oratio ſcholam Stilponis nimis redoleret, ejúſque doctrina ſcateret.

ΚΡΙ'ΤΩΝ.

Τί τὸ ἐπίστασθαι] Puto ſcribendum, ἢ Τί τὸ ἐπίστασθαι. vel, Περὶ ἐπιστήμης, τί τὸ ἐπίστασθαι. ut in ſequenti vita lego: περὶ τοῦ καλοῦ, τί τὸ καλόν. alioquin erunt indices XVIII. librorum: at XVII. tantum ſcripſiſſe dixit. Sic vetus interpres priuſquam corrumperetur ab iſtis correctoribus.

ΜΕΝΕ'ΔΗΜΟΣ.

P. 64. Οἱ δὲ καὶ σκηνορράφον αὐτὸν εἶναι φασὶ] Lectio manu exaratorum codicum eſt σκηνογράφος, ut teſtatur Io. Sambucus, quam lectionem tuetur non mediocriter quod ſtatim ſequitur.

P. 65. Κἀκείνων ἐπιτιμῶν] Ἐπιμελοῦ.

Πρὸς δὲ τὸν εἰπόντα πολλὰ τὰ ἀγαθά.] Hæc eo pertinent quòd Menedemus unam virtutem, unum bonum eſſe volebat. Reprehendit igitur eos qui plura eſſe bona dicerent.

Δεικνὺς ἐπὶ τῆς θυσίας ὡς χρὴ πάντα καιρὸν φιλοσοφ-

A φῶν ἀκούειν. hoc eſt, probans per illa quæ de ſacrificio dixerat, omni tempore eſſe philoſophiæ vacandum. Fortaſſe legendum δεικνὺς ὡς ἐπὶ τῆς θυσίας. ſic perſpicua magis erit ſententia.

Ἦν δὲ, φασι, καὶ ἐκκλίτης.] Mirum hanc vocem ita ſcribi etiam apud Heſy. Mileſium, qui hæc deſcripſit ut multa alia. Aſſentior autem Had. Junio legenti ἔκλυτος. ἔκλυτος & ἐφέτης idem ſunt, ut docet Euſtathius.

P. 66. Ἐκέλευσέ τισιν ἐς τὸ δεσμωτήριον ἐμβαλεῖν αὐτόν] Apparet Menedemum tunc aliquo magiſtratu functum, cui jus fuerit conjiciendi in carcerem. nam fuiſſe ei obtemperatum, & aliquandiu hæſiſſe Cratetem in mala manſione, ex ſequentibus patet.

Ἐν παιδοκείῳ ποτὲ κρεάτων ῥιπτουμένων φαγὼν]
B Intelligit carnem morticulam & quæ Græcis κενέβρεια dicuntur. Fuit autem hæc veterum ſuperſtitio, ut omnia ſua morte extincta funeſta exiſtimarent: quod adeo religioſè ab iis ſervatum, ut Romæ calceos aut ſoleas fieri Flaminicis mortuæ pecudis corio nefas haberetur. Feſtus.

Καὶ διὰ τὸ νοσῶδες τῆς Ἐρετρίας πλείω συνάγων συμπόσια] Ait Menedemum frequentia convivia agitare ſolitum: & cauſſam adjicit: Quia, inquit, Eretriæ aer morboſus. Ergo, ut video, te auctore, Laerti, epulæ lautiores & invitatio liberior contra aerem inſalubrem & peſtilentem ſaluti ſunt. O hominem capitalem & verè ſubtilem! Miror autem Had. Junii ſtomachũ, qui hæc potuerit concoquere; nam totidem literis habetur iſte locus apud Heſy. illum Laertii compilatorem. quod non mirabitur qui obſervaverit pleraſque
C mendas Laertianorum codicum apud eum (non enim dicam ab eo) eſſe retentas. Ego tamen non dubito inſigne hic aliquod ab exſcriptore eſſe admiſſum flagitium. ſuſpicamur autem deeſſe aliquid. Itaque totum locum unius voculæ adjectione, tranſpoſitis quibuſdam, reſtituimus. ἦν δὲ καὶ φιλέκδημος διὰ τὸ νοσῶδες τῆς Ἐρετρίας· καὶ φιλυπόδοχος καὶ πλείω συνάγων συμπόσια. ſententia plana, eſſet modo certa.

Ταῦτα (φασὶ) προσεφέρετο] Lego προεφέρετο, ut alibi in Zenone, συνεχές τι προεφέρετο τοὺς στίχους. Sic ſæpe.

P. 67. Λέγων δὲ συνημμένα καὶ συμπεπλεγμένα] Prorſus legendum, λέγω δὲ συνημ.

Νεκρὸς αὐτὸν ἐπισφάττειν ἔλεγε] Utitur hoc proverbio Soph. in Philoctete.

Κ' οὐκ οἶδ' ἐναίρων νεκρὸν ἢ καπνοῦ σκιάν.

D & in Antigone,

Τίς ἀλκὴ τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν.

Ὥστε καὶ μετὰ χρόνον ἐλθόντος ἐπὶ κῶμον] Lego ὅτε καί. Sic ſæpe loqui ſolet Laert. In Speuſippo, ἐλέγοντο δὲ αὐτοῦ καὶ αἱ Πλάτωνος ἀκούειν μαθήτριαι. Λασθένεια τε ἡ Μαντινικὴ καὶ ἡ Ἀξιοθέα ἡ Φλιασία. ὅτι καὶ Διονύσιος πρὸς αὐτὸν γράφων τωθαστικῶς, φησὶ, &c.

Τὰ συμπόσια τοῦτον ἐποιεῖτο τὸν τρόπον.] Totus hic locus penè ad verbum ſumptus eſt ex Antigono Caryſtio: quod miror Diog. præter ſuum morem, nos celaſſe: quia autem Athenæi beneficio extant hodiéque verba Antigoni, ſpero me facturum rem ſtudioſis hominibus gratam, ſi totum Antigoni locum appoſuero, quò facilius conferri hæc poſſint.

Ἀντίγονος δὲ ὁ Καρύστιος (ait Athen. in x.) ἐν τῷ
E Μενεδήμου βίῳ, τὴν διάταξιν διηγούμενος τοῦ παρὰ τῷ φιλοσόφῳ συμποσίου φησὶν, ὅτι ἠρίστα μὲν δεύτερος ἢ τρίτος, καθ' ἑαυτόν· καὶ ἔδει τοὺς λοιποὺς παρεῖναι δεδειπνηκότας. ἦν γὰρ τὸ τοῦ Μενεδήμου τοιοῦτον ἄριστον. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσεκάλουν τοὺς παραγινομένους ὧν ὡς ἔοικεν ὅτε προτερήσειαν ἔνιοι τῆς ὥρας, ἀνακάμπτοντες παρὰ τὰς θύρας ἀνεπυνθάνοντο τῶν ἐξιόντων παίδων τί τὸ παρακείμενον εἴη. καὶ πῶς ἔχοι τῆς τοῦ χρόνου συμμετρίας τὸ ἄριστον; ὅτε μὲν οὖν ἀκούσειαν λάχανον ἢ τάριχος, ἀνεχώρουν· ὅτε δ' ὅτι κρεάδιον, εἰσῄεσαν εἰς τὸν ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένον οἶκον. Ἦν δὲ τοῦ μὲν θέρους ἡτοιμασμένη ψίαθος ἐφ' ἑκάστης κλίνης. τοῦ δὲ χειμῶνος, κώδιον. προσκεφάλαιον δὲ αὐτῶν φέρειν ἕκαστον ἔδει. τὸ δὲ περιαγόμενον ποτήριον οὐ μεῖζον ἦν κοτυλιαίου. τράγημα μὲν θέρμος ἢ κύ-
F αμος συνεχῶς, ποτὲ δὲ καὶ τῶν ὡραίων εἰσεφέρετό τι. τοῦ μὲν θέρους ἢ ῥοιὰ ἢ τοῦ δὲ ἔαρος, ὦχροι. κατὰ δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἰσχάδες. μαρτυρεῖ δὲ καὶ περὶ τούτου Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεύς. vide reliqua.

P. 68. Ὡς ἐκ βραχείας δαιτὸς] Vide Gul. Canteri Lect. lib. 6. c. XVII. ubi hos Lycoph. verſus declarat.

Λόγος δὲ διαβλέπειν αὐτὸν] Lego, διαβάλλειν hac ſententia, fama eſt Æſchylum quendam, qui Menedemo in reip. adminiſtratione erat contrarius, ſolitum eſſe eum calumniari.

AD LIBRUM TERTIUM.

ΠΛΑ'ΤΩΝ.

PAg. 70. Πλάτων Ἀρίστωνος] L. Apuleius in Com. De Platonis dogmate, multa de eo habet, quæ ſi quis conferet cum iis quæ à Diog. Laert. ſcripta ſunt, fateri cogetur aut illum ab iſto pleraque tranſtuliſſe, aut (quod potius crediderim) utrumque ex eodem hauſiſſe fonte. Nos eorum aliqua notare contenti, ſtudioſos utriuſque linguæ etiam atque etiam hortamur, ut utrunque auctorem inter ſe diligenter contendant. neque enim id ſine fructu magno eos eſſe facturos ſpondere auſim.

Οὗ Κριτίας ὁ τῶν τριάκοντα] Ipſe Plato fatetur τινὰς τῶν τριάκοντα fuiſſe ſibi οἰκείους καὶ γνωρίμους.

Καὶ Γλαύκων] Apuleius Glaucum appellat, niſi fallunt nos libri, quod puto: idem enim Glauconem fratrem Platonis appellat: qui, ut puto, fuit huic avo ſuo cognominis. B

Παυόμενόν τι τῆς βίας, ἰδεῖν τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ὄψιν] Plut. Symp. problem. 8. narrat, Ariſtoni vocem in ſomnis fuiſſe oblatam, quæ ipſum juberet per decem menſes abſtinere ab uxore: & Apuleius, *Sunt qui Platonem auguſtiore conceptu proſatum dicunt: quum quidem Apollinis figuratio Perictionæ ſe miſcuiſſet.*

Θαργηλιῶνος ἑβδόμη.] Vide ſuprà in Socrate. Pertinet huc maximè locus hic Athenæi, Πλάτων δὲ γεννᾶται ἐπὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ μετ' Εὐθύδημον ἄρξαντος. δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη, μετήλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ μετὰ Καλλίμαχον, ὅς ἐστιν ὀγδοηκοστὸς καὶ δεύτερος. ἀπὸ δὲ Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς Πλάτωνος γενέσεως τεσσαρεσκαιδέκατος ἐστὶν ἄρχων Εὔφημος. Quem archonta C Athenæus Apollodorum, eum Diodorus Stratoclem appellat: & de Euphemo quod ait, valde eſt à Diodori faſtis diverſum: qui eum ſcribit fuiſſe archonta anno 4. 90. Olympiadis. Ac ne inter Diog. quidem & Diodorum convenit: ait Laert. natum eſſe Platonem archonte Amynia, Diod. autem ſcribit eum fuiſſe archonta anno 11. Olymp. lxxxix.

Βιοὺς ἔτος ἓν πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα] Cenſorinus, *Cæteros, qui leviores ſunt climacteras tibi extimeſco: præſertim quum in te animi potius quàm corporis naturam ſciam dominari: eóſque viros qui tales fuerunt, non prius vita exceſſiſſe, quàm ad annum illum octogeſſimum & unum pervenerint, in quo Plato finem vitæ & legitimum eſſe exiſtimavit, & habuit legitimum.* Seneca, epiſtola, lix. *Nam hoc ſcis, puto, Platoni diligentiæ* D *ſuæ beneficio contigiſſe, quòd natali ſuo deceſſit, & annum unum atque octogeſſimum implevit ſine ulla deductione.*

Ἀμεινίου] Apud Diodorum Ἀμυνίας per υ, non per ει. Quod autem ait Periclem Amynia prætore abiiſſe ad plures, id aliter alii tradunt. nam Athenæus lib. v. mortuum ait Periclem ἄρχοντος Ἐπαμείνονος: ſive quòd ille in faſtos incidit parum emendatos: ſive quòd ejus codex parum eſt emendatus.

Ἀλλὰ καὶ ἐχορήγησεν Ἀθήνησιν Δίωνος ἀναλίσκοντος) Hujus rei ſic meminit Plut. Αὐτῷ δὲ Πλάτωνι χορηγοῦντι παίδων χορῷ, τόν τε χορὸν ἤσκησεν ὁ Δίων καὶ τὸ δαπάνημα πᾶν ἐτέλεσεν παρ' ἑαυτοῦ, συγχωροῦντος τοῦ Πλάτωνος τὴν τοιαύτην φιλοτιμίαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὡς ἐκείνῳ μᾶλλον εὔνοιαν ἢ δόξαν αὐτῷ φέρουσαν. In vita Dionis. Porro hæc iſto potiſſimum loco referuntur à Diogene, quia pertinent ad ſplendorem generis illius quo de loquitur. quod facilè in- E telliget qui norit quæ fuerit in ea Republica λειτουργιῶν ratio. Erat enim hoc ditiorum, & eorum tantùm qui viderentur ὑπείροχοι ἔμμεναι ἄλλων.

Ἔσχε δ' ἀδελφοὺς Ἀδείμαντον καὶ Γλαύκωνα] Apuleius: *Ex iiſdem genitoribus Glauco & Adimantus ei fratres fuerunt. Doctorem habuit in prima literatura Dionyſium: at in palæſtra, Ariſtonem Argis oriundum.* Notandum verò apud Su. Glaucum vocari qui hîc & apud Xenophontem Glauco.

P. 71. Ἀφ' οὗ καὶ Πλάτων διὰ τὴν εὐεξίαν μετωνομάσθη] Hoc ſequutus eſt Apuleius: *Platoni* (inquit) *habitudo corporis cognomentum dedit.*

Ἢ ὅτι πλατὺς ἦν τὸ μέτωπον] Διὰ τὸ πλατὺς εἶναι τὸ στέρνον, ait Su. ac fortaſſe ita reſtituendum in Diog. F Seneca, epiſt. lix. *Plato ipſe ad ſenectutem ſe diligentia pertulit. Erat quidem corpus validum ac forte ſortitus, & illi nomen latitudo pectoris fecerat.* Sed præſtat hic legere cum Heſychio Mileſio, qui lectionem utramque agnoſcit: πλατὺς A δὲ ὢν τὰ στέρνα ἢ τὸ μέτωπον, Πλάτων προσηγορεύθη.

Εἰσὶ δ' οἳ καὶ παλαῖσαι φασὶν αὐτὸν Ἰσθμοῖ] Apuleius, *Tantoſque progreſſus exercitatio contulit ei, ut Pythia & Iſthmia de lucta certaverit.*

Καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι καὶ ποιήματα γράψαι· πρῶτον μὲν διθυράμβους, &c.] Apuleius, *Picturæ non aſpernatus artem, tragœdiis & dithyrambis ſe utilem finxit. Iamque carminum confidentia elatus, certatorem ſe profiteri cupiebat.* Imò profeſſus videtur. Ælianus καὶ ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι, δοὺς ἤδη τοῖς ὑποκριταῖς τὰ ποιήματα.

Πρῶτον μὲν διθυράμβους] Τὰ πρῶτα ἡρωϊκὰ ἔγραφε μέτρα, ait Ælianus.

Λέγεται δ' ὅτι Σωκράτης, &c.] Mirè conciſus hîc eſt B Laert. uno quippe aut altero verbo, & quaſi per indicem, ut aiunt, rem tangit, de qua ſic Apuleius, *Somnium etiam Socratis circumferunt: Nam vidiſſe ſibi viſum eſſe cygni pullum ex altari, quod in Academia Cupidini conſecratum eſt, volâſſe, & in ejus gremio reſediſſe: & poſtea olorem illum pennis cœlum petiſſe, canore muſico auditus hominum deorúmque mulcentem. Quum hoc ergo Socrates in conventu hominum referret, Ariſto Platonem puerum oblaturus Socrati magiſtro commodum proſequebatur. Quem ubi aſpexit ille, ingeniúmque intimum de exteriori conſpicatus eſt facie, Hic ille erat, amice, inquit, de Academia Cupidinis cygnus.* Vide & Pauſ. in Atticis.

Ἐφιλοσόφει δὴ τὴν ἀρχὴν ἐν Ἀκαδημίᾳ] En lector miram auctoris noſtri ἀταξίαν. nam hæc certè non erant C hujus loci.

Μέλλων ἀγωνιεῖσθαι τραγῳδίᾳ περὶ τοῦ Δ.] Vide Ælian. l. 11. c. xxx.

Γεγονὼς εἴκοσιν ἔτη διήκουσε Σωκράτους] Apuleius ait, Platonem antè Heracliti ſecta fuiſſe imbutum, quam ad Socratem accederet: in quo longè diſſentit à Diogene, qui poſt mortem Socratis, eum ſcribit dediſſe operam Cratylo Heraclitio. Et fallitur profectò Apuleius.

Ἐκείνου δ' ἀπελθόντος, προσεῖχε Κρατύλῳ] Apul. *Sed poſteaquam Socrates homines reliquit, quæſivit unde diſceret, & ad Pythagoræ diſciplinam ſe contulit.* ἀπελθόντος, ait Laert. hoc eſt, ἀπελθόντος ἐκ τοῦ βίου. vel ἐξ ἀνθρώπων, ut ipſe loquitur alibi. Strabo alicubi, ἀπελθόντος ἐκ τοῦ ζῆν. Sic *abire* apud veteres & *abitio* mortem ſignificabant D εὐφημισμοῦ χάριν, ut ex Feſto aliiſque pridem docti viri docuerunt. Βαίνειν quoque pro eodem ponunt. Soph. Philoct.

Ὃν δὴ παλαιὸν ἐξότου δέδοικ' ἐγὼ μή μοι βεβήκοι.

hoc eſt, τεθνηκὼς ᾖ. ſic & alibi.

Εἰς Κυρήνην ἀπῆλθε πρὸς Θεόδωρον τὸν μαθηματικὸν] Apuleius, *Ad Theodorum, Cyrenas, ut Geometriam diſceret, eſt profectus: Et ad Italiam iterum venit, & Pythagoreos Eurytum Tarentinum & ſeniorem Archytam ſectatus.* Vide c. v. de fin.

Θάλασσα κλύζει] Lege Euſtathium in illud, Οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο καὶ εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλλον. Extat in Iphigenia Taurica. Porro autem notiſſimum eſt, antiquos aqua marina ad purgationes & expiationes uti ſolitos.

Ἀλλὰ καὶ καθ' Ὅμηρον φάναι, &c.] Locus poetæ ad quem reſpicit eſt Odyſſ. δ. ubi de Ægypto ſic canit poeta E omnium poetarum pater,

—— τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα πολλὰ δὲ λυγρά.
Ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων.
Ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.

vide etiam Herodotum.

Διέγνω δὴ ὁ Πλάτων καὶ τοῖς μάγοις συμμίξαι. διὰ δὲ, &c.] Apuleius, *Atque ad Indos & magos intendiſſet animum, niſi eum bella tunc vetuiſſent Aſiatica.*

Πρότερον γὰρ διὰ τοῦ ε, Ἑκαδημία ἐκαλεῖτο] Vide præter Pauſaniam, Steph. in Ἀκαδήμεια & Ἑκαδήμεια. & Plut. in Theſeo, itémque Porph. Περὶ ἀποχῆς. F

P. 72. Μίξιν τε ἐποιήσατο, &c.] Hoc eſt quod ſæpe Proclus ait in Timæum, Platonem ξυγκεράσασθαι τήν τε Πυθαγόρειον καὶ Σωκρατικὴν ἰδιότητα. Ἔστι γὰρ ἐν αὐτῷ inquit, de Timæo loquens, περὶ μὲν Πυθαγορικῆς

συνηθείας

συνηθείας, τὸ ὑψηλόνουν, τὸ νοερὸν, τὸ ἔνθεον, τὸ ἀπὸ τῶν νοητῶν πάντα ἐξάπτειν· τὸ ἐν ἀριθμοῖς τὰ ὅλα ἀφορίζόμενον, τὸ μυσικῶς τὰ πράγματα καὶ συμβολικῶς ἐνδεικνύμενον, τὸ ἀναγωγὸν, καὶ ὑπεραῖρον τὰς μερικὰς ἐπιβολὰς, τὸ ἀποφαντικόν, παρὰ δὲ τῆς Σωκρατικῆς φιλανθρωπίας, τὸ εὐσυνουσίαστον, τὸ ἥμερον, τὸ ἀποδεικτικὸν, τὸ δι' εἰκόνων τὰ ὄντα θεωρεῖν, τὸ ἠθικὸν, πάντα τὰ τοιαῦτα. A

Τὰ μὲν γὰρ αἰσθητὰ καθ' Ἡράκλειτον, &c.] Apuleius, *Quamvis de diverſis officinis hæc ei eſſent philoſophiæ membra ſuſcepta, naturalis ab Heracliteis, intellectualis à Pythagoreis, rationalis atque moralis, ab ipſo Socratis fonte: unum tamen ex omnibus, & quaſi proprii partus corpus effecit.*

Τρία βιβλία Πυθαγορικὰ περὶ Φιλολάου) Vide Gel. lib. III. cap. XVII. Verſus ex Timonis Sillis hac de re apud Gellium leguntur, non invenuſti, quos aſcripſi, ut ab eruditiſſimo Scaligero ſunt emendati, B

Καί συ Πλάτων, καὶ γάρ σε μαθητύος ὁ πόθος ἔσχεν,
Πολλῶν δ' ἀργυρίων ὀλίγην ἠλλάξαο βίβλον.
Ἔνθεν ἀπαρχόμενος τοιαῦτα γράφειν ἐδιδάχθης.

Gellius autem multimodis in hac naratione differt à Laertio. Lege etiam Laert. l. VIII. in Philolao.

Ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ. Εἰ χρηματιεῖται ὁ σοφὸς] Magna fuit apud antiquos philoſophos quæſtio ſuper hoc, An is qui verè fuerit ſapiens, χρηματιεῖται, id eſt *pecuniæ comparandæ operam dabit.* Chryſippus cum tota Stoicorum cohorte aiebat: tréſque χρηματισμοῦ modos conſtituebat, τὸν ἀπὸ βασιλέως, τὸν ἀπὸ φίλων, τὸν ἀπὸ σοφιστείας. C Hanc igitur quæſtionem hoc commentario tractaverat Onetor.

Καθά φησιν Ἄλκιμος ἐν τοῖς πρὸς Ἀμύνταν] An hic eſt is Alcimus, quem in Stilpone dicebat Diogenes πρωτεύειν τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ῥητόρων;

Ἀλλ' ἀεί τοι θεοὶ π.] Primus hos verſus Epicharmi in ſua ſpatia digeſſit vir ſummus & omnium eruditorum princeps Joſephus Scaliger. ſunt enim Iambici tetrametri ſanè elegantiſſimi. Ac quoniam viſa ſunt quædam nobis, quum ante aliquot annos publicè Laert. exponeremus, non ſatis emendatè legi, ut ſunt à Scaligero edita, placet ita locum integrum hîc attexere, uti tum emendatus eſt a nobis.

Ἀλλ' ἀεὶ τοὶ θεοὶ παρῆσαν, ὑπέλιπον δ' οὐ πώποκα.
Τάδε δὲ ἀεὶ πάρεσθ' ὅμοια, οὐ διὰ δὲ τῶν αὐτῶν ἀεί.
Ἀλλὰ λέγεται μὰν καὶ χάος πρῶτον γενέσθαι τῶν θεῶν.
Πῶς δέ; κ' ἀμάχανον γ' ἀπὸ μηδενὸς ὥστε τι πρῶτον μόλοι.
Οὐκ ἄρ' ἔμολε γα πρῶτον οὐδὲν οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον.
Τῶν δὲ δ' ὧν ἄμμες νυῦ ὧδε λέγω, μέλλει ταδ' ἔμμεναι.
Αἰ γάρ ποτ' ἀριθμὸν τὸν περισσὸν, (αἰ δὲ λῇς τὸν ἄρτιον)
Ποτιθέμεναι λῇς ψᾶφον ἢ καὶ τὰν ὑπάρχουσαν λαβεῖν
Ἦ ὦν δοκεῖ κά τοι καὶ ὁ αὐτὸς ἦμεν; οὐκ ἐμὶν τάχα.
Οὐδὲ μὰν οὐδ' αἰ ποτὶ μέτρον παχυαῖον καταθέμεν
Λῇ τις ἕτερον μᾶκος, ἢ τοῦ πρόσθ' ἐόντος ἀποταμεῖν E
Ἔτι κ' ὑπάρχοι τῆνο τὸ μέτρον. οὐ γὰρ ὦν; νυῦ ὅρη
Καὶ τὼς ἀνθρώπως· ὁ μὲν γὰρ αὔξεθ', ὁ δέ γα μὰν φθίνει·
Ἐνὶ μεταλλαγᾷ δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον.
Ὃ δὲ ματαλλάσσει κα φύσιν, καὶ οὔ ποκ' ἐν ταυτῷ μένει.
Ἀλλὰ δὴ ἕτερον εἴη κ' αὐτὸ τοῦ παρεξεστακότος.
Καὶ τὺ δὴ κἀγὼ ἐχθὲς ἄλλοι, καὶ νῦν ἄλλοι τελέθομες.
Καὖθις ἄλλοι, κ' οὔποκ' αὐτοὶ κατὸν λόγον.

Quos deos intellexerit primo verſu Epicharmus ex his Menandri licet intelligere.

Ὁ μὲν Ἐπίχαρμος τοὺς θεοὺς εἶναι λέγει
Ἀνέμους, ἥλιον, γῆν, ὕδωρ, πῦρ, ἀστέρας. F

cum illis è verſu decimo tertio conferre potes elegantiſſimum ejuſdem poetæ locum alterum, non diſſimilis ſententiæ, apud Plutarchum in conſolatione ad Apollonium, Καλῶς, inquit ille, ὁ Ἐπίχαρμος συνεκρίθη φησὶ καὶ διεκρίθη, καὶ ἀπῆνθεν ὅθεν ἦνθε πάλιν, γᾶ μὲν ἐς γᾶν, πνεῦμα δ' ἄνω. Τί τῶνδε χαλεπόν; οὐδὲ ἕν. quem locum penè ad verbum in Supplices ſuas tranſtulit ſcenicus philoſophus, Platonem hac quoque in parte, uti videtur, imitatus. Verba Eurip. ſunt.

Ὅθεν δ' ἕκαστον εἰς τὸ σῶμ' ἀφίκετο,
Ἐνταῦθ' ἀπῆλθε· πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέρα,
A Τὸ σῶμα δ' εἰς γῆν. οὔτι γὰρ κεκτήμεθα
Ἡμέτερον αὐτὸ πλὴν ἐνοικῆσαι μόνον.

Habes & alia in eodem pulcherrimo libello ejuſdem cum iſtis ſententiæ: cujuſmodi hæc ſunt ſanè dulciſſima.

Κύκλος γὰρ αὐτὸς καρπίμοις τε γῆς φυτοῖς
Θνητῶν τε γενεᾷ· τοῖς μὲν αὔξεται βίος,
Τῶν δὲ φθίνει τε κἀκθερίζεται πάλιν.

verſum decimum ſextum fortaſſe ſic melius legas,

Ἄλλο δὴ κ' ἅτερον εἴη αὐτὸ τοῦ παρεξεστακότος.

Malim etiam λαβὲν & ἀποταμὲν ex idiomate Dorico quàm ut ſcriptum eſt.

P. 73. Ἀΐδιόν τε καὶ νόημα] Scr. ἀΐδιον τε νόημα etſi interpres καὶ quod ſequitur, delevit.

Ἆρ' ἐστὶν αὔλησις τί πρ.] Diſtingue & lege cum Scaligero, B

Ἆρ' ἐστὶν αὔλησις τὶ πρᾶγμα, πάνυ μὲν οὖν.
Ἄνθρωπος οὖν αὔλησίς ἐστιν; οὐδαμῶς.
Φέρ' ἴδω. τί δ' αὐλητάς; τίς εἶμέν τοι δοκεῖ;
Ἄνθρωπος; ἢ οὐ γάρ; πάνυ μὲν οὖν. οὐκ οὐ δοκεῖς
Οὕτως ἔχειν καὶ περὶ τῶ ἀγαθῶ, τὸ μὲν
Ἀγαθὸν τόδε, πρᾶγμ' εἶμεν καθ' αὐτό. ὅστις δέ κα
Εἰδῇ μαθὼν τῆν', ἀγαθὸς ἤδη γίνεται.
Ὥσπερ γα τὰν αὔλησιν αὐλητὰς μαθὼν,
Ὄρχησιν ὀρχηστάς τις, ἢ πλοκεὺς πλοκάν,
Ἢ πᾶν γ' ὁμοίως τῶν τοιούτων ὅ, τι τύ λῇς,
Οὐκ αὐτὸς εἴη χ' ἁ τέχνα, τεχνικὸς γα μάν.

Ἐνδεικνύμενα διότι πᾶσι] Diſtingue τελείᾳ στιγμῇ ante vocem ἐνδ. & lege ἐνδεικνύμενος. quod & ratio docet, & interpres confirmat.

Εὔμαιε, τὸ σοφόν ἐστιν] Diſtingue,

Εὔμαιε, τὸ σοφόν ἐστιν οὐ καθ' ἓν μόνον;
Ἀλλ' ὅσσα περ ζῇ πάντα καὶ γνώμαν ἔχει.
Καὶ γὰρ τὸ θῆλυ τῶν ἀλεκτορίδων γένος.
Αἰ λῇς καταμαθεῖν ἀτενὲς, οὐ τίκτει τέκνα
Ζῶντ', ἀλλ' ἐπῴζει, καὶ ποιεῖ ψυχὰν ἔχειν.
Τὸ δὲ σοφὸν ἁ φύσις τόδ' οἶδεν ὡς ἔχει
Μόνα· πεπαίδευται γὰρ αὐταυτᾶς ὕπο.

D Ennius in Epicharmo illa Καὶ γὰρ τὸ θῆλυ τῶν ἀλεκτορίδων γ. ut alia plurima, expreſſerat his verbis,

Ova parire ſolet genus penneis condecoratum,
Non animas.
Inde venit divinitus pulleis inſinuans ſe
Ipſa anima,

P. 74. Ἃ καὶ ἀφεθλῶσαι ὑπὸ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ] Valerius Max. de Platone, *Altero etiam & octogeſſimo anno decedens ſub capite Sophronis mimos habuiſſe fertur: ſic ne extrema quidem ejus hora agitatione ſtudii vacua fuit.* Nam ut ex Duride refert Athenæus libro VI. Plato τὸν τοὺς μίμους πεποιηκότα ἀεὶ διὰ χειρὸς εἶχεν.

Θαυμαστὸν οὐδ.] Diſtingue,

E Θαυμαστὸν οὐδὲν ἐστί με ταῦθ' οὕτω λέγειν.
Καὶ ἁνδάνειν αὐτοῖσιν αὐτοὺς, καὶ δοκεῖν
Καλῶς πεφυκέναι. καὶ γὰρ ἁ κύων κυνὶ
Κάλλιστον εἶμεν φαίνεται καὶ βοῦς βοΐ,
Ὄνος δ' ὄνῳ κάλλιστόν ἐστιν, ὗς δ' ὑΐ.

Ὡς δ' ἐγὼ δοκέω] Lege ſic & diſtingue,

Ὡς δ' ἐγὼ δοκέω· δοκέω γὰρ σαφὲς ἄμμι τοῦθ' ὅτι
Τῶν ἐμῶν μνάμα ποκ' ἐσσεῖται λόγων τούτων ἔτι·
Καὶ λαβών τις αὐτὰ περιδύσας τὸ μέτρον ὃ νυῦ ἔχει,
Εἷμα δοὺς καὶ πορφύραν λόγοισι ποικίλας καλοῖς,
Δυσπάλαιστος ὢν τοὺς ἄλλους εὐπαλαίστους ἀποφανεῖ.

verſus ſunt trochaici tetrametri, catalectici, poſtremus tribrachyn habet in fine pro trochæo: ut ille quem profert Hephæſtio, F

Τῶν πολιτῶν ἄνδρας ἡμῖν δημιουργοὺς ἀποφανῶ.

Τρὶς δὲ πέπλευκεν εἰς Σικελίαν] Vide Platonis epiſtolam quæ eſt ad Dionis οἰκείοις & φίλοις. item Plutarchum in Dione.

Πρῶτον μὲν κατὰ θέαν τῆς νήσου καὶ τῶν κρατήρων] Apuleius, *Tres ejus ad Siciliam adventus mali quidam carpunt diverſis opinionibus diſſerentes. Sed ille primò hiſtoriæ gratia, ut naturam Ætnæ & naturam concavi montis intelligeret, profectus eſt.* Quod Laert. dicit κατὰ θέαν τῆς νήσου. id Apuleius, *hiſtoriæ gratia.* Erat nimirum in eo ſcriptore quem

ſequuntur

ſequuntur uterque ἱςορίας χάριν. quod idem eſt atque κατ' ἱςορίαν, vel κατὰ θέαν. Sed quis obſecro Latinorum ita loquutus eſt? Sed Apuleius ita dixit hîc *hiſtoriæ gratia*, ut alibi *diſciplinæ gratia.* vocem autem hiſtoriæ accipit, non ut vulgo ſolet, ἀντὶ λόγων ἱςορικῶν: ſed pro cognitione, ut Græcè accipitur. eſt enim propriè ἱςορία cognitio rei alicujus quæ ſenſibus percipitur, puta αὐτοψία. ſic Cic. ipſe uſurpat aliquando. Ad Atticum l.2. *Nunc, ſi quid in ea epiſtola, quam ante diem* XVI. *Kal. Mai. dediſti, fuit hiſtoria dignum, ſcribe quamprimum, ne ignorem.* Nec malè Saliſberienſis, qui locum Apuleii ſic expreſſit: *Sed primò ut hiſtoriam Naturæ cerneret in Ætna, & incendiorum intelligeret rationem.* Quare non eſt dubium Græcorum imitatione ita loquutum Apuleium ut ſæpe alibi. Legimus apud eundem paulo antè, *Ita omnibus quæ admirationi ſunt ſingula ſuos libros explevit, ut primus tripartitam philoſophiam copularit, ſibique invicem neceſſarias partes, neque pugnare inter ſe tantummodo, ſed etiam mutuis adjuvare auxiliis oſtenderit.* Græciſſat hîc quoque: deeſt enim negatio Græco more, & puto fuiſſe in Græco ſcriptore, unde hæc tranſtulit, οὐχ ὅτι μάχεσθαι πρὸς ἀλλήλας, ἀλλὰ καί. hoc eſt, οὐχ ὅτι μὴ μαχ. Sic infinita prope reperias in eo auctore ad Græcorum imitationem novè dicta: quæ quia non intellexerunt nuper quidam, turpiſſimè multis locis lapſi ſunt. Et auſi ſunt tamen illi noſtram hanc obſervatiunculam reprehendere. Sed abſit ut docti hominis manibus juveniliter inſultem. cujus acerbo funeri nuper etiam indolui. Sanè ita eſt, qui in Apuleium paratus ſit ſcribere, eum bene & naviter Græcos auctores verſaſſe neceſſe eſt.

Παρέδωκε δ' αὐτὸν Πόλιδι.] Πόλλις apud Plut. & alios, apud Tzetzem eſt Πῶλις.

P.75. Ἀρχύτας Διονυσίῳ ὑγιαίνειν] Hanc epiſtolam habebat in animo Plut. quum hæc ſcriberet, Ἐν τοιούτῳ κινδύνῳ γινομένου τοῦ Πλάτωνος, οἱ περὶ Ἀρχύταν πυθόμενοι, ταχὺ πέμπουσι πρεσβείαν καὶ τριακόντορον; ἀπαιτοῦντες τὸν ἄνδρα παρὰ Διονυσίου. καὶ λέγοντες, ὡς αὐτοὺς λαβὼν ἀναδόχους τῆς ἀσφαλείας πλεύσειεν εἰς Συρακούσας.

Ἀπεστάλκαμεν πάντες οἱ Πλάτωνος φίλοι] Igitur non Archytas ſuos ſed & reliqui Pythagorei Archytæ ſocii mittebant iſtos ad Dionyſium legatos. Quare falluntur Plutarchi interpretes, dum in ſuperiori loco οἱ περὶ Ἀρχύταν vertunt Archytas, & aliquanto antè, συνέπεισε, ait Plutarchus, τοὺς περὶ Ἀρχύταν Πυθαγορικούς. ubi etiam Archytam Pythagoreum vertunt: non rectè. Fefellit eos quod notant Grammatici, Græcos, quum dicunt Οἱ περὶ Πλάτωνα, Platonem intelligere, nihil amplius. Sed ego hominibus etiam aliàs fallacibus didici non eſſe perpetuo credendum: Eſt enim ubi longe differant, Πλάτων & οἱ περὶ Πλάτωνα quod quum infinitis exemplis probare poſſem, unum apponam. Diog. in Epicuro, Τούς τε περὶ Πλάτωνα, Διονυσοκόλακας, καὶ αὐτὸν Πλάτονα χρυσοῦν.

Καίτοι πολιτικὸς ὢν ἐξ ὧν γέγραφε] Locus Plat. quem intelligit, eſt hîc, ex ea epiſtola cujus paulò antè memini: Νέος ἐγώ ποτε ὢν πολλοῖς δὴ ταὐτὸν ἔπαθον. ᾠήθην ὡς θᾶττον ἐμαυτοῦ γενοίμην κύριος, ἐπὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως εὐθὺς ἰέναι. Ibidem, Εἷλκε δέ με ὅμως ἡ περὶ τὸ πράττειν τὰ κοινὰ καὶ πολιτικὰ ἐπιθυμία.

Ἀρκάδες καὶ Θηβαῖοι μεγάλην πόλιν οἰκίζοντες] Ælianus l.2. Var. hiſt. c. xlii. pluribus hanc hiſtoriam narrat: quem tamen miror præterмiſiſſe occaſionem hujus facti, κτίσιν inquam Megalopoleos, quæ poſt cladem Leuctricam fuit condita ab Arcadibus, ut ait Steph. ut Diogenes, ab Arcadibus & Thebanis qua de re lege Pauſaniam.

Ὁ δὲ μαθὼν ἴσον ἔχειν οὐ θέλοντας οὐκ ἐπορεύθη] Ælianus, οὐκ οὖν ἔμελλον ἀτυχήσειν τοῦ ἀνδρός. καὶ γὰρ ἥσθη ὁ τοῦ Ἀρίστωνος τῇ κλήσει· καὶ δὴ καὶ ἔμελλεν ὑπακούσεσθαι. ἤρετο μέντοι τοὺς ἥκοντας πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ ἴσον ἔχειν ἅπαντες, &c.

Πρῶτος τὸν κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς ζητήσεως τρόπον εἰσηγήσατο Λεωδάμαντι τῷ Θασίῳ] Proclus in primum Euclidis libro tertio, Μέθοδοι δὲ παραδίδονται· καλλίστη μὲν ἡ διὰ τῆς ἀναλύσεως ἐπ' ἀρχὴν ὁμολογουμένην ἀνάγουσα τὸ ζητούμενον, ἣν καὶ ὁ Πλάτων, ὥς φασι, Λεωδάμαντι παρέδωκεν, ἀφ' ἧς καὶ ἐκεῖνος πολλῶν κατὰ γεωμετρίαν εὑρετὴς ἱστόρηται γενέσθαι.

Ἀντίποδα ὠνόμασε] Ambroſii codex ἀντίποδας. melius.

Τὴν ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν] Vide quæ notat Proclus libro ſecundo in primum Euclidis, in illum locum, Ἐπίπεδος ἐπιφάνειά ἐστιν, &c.

P.76. Μούσαις εἰκόνας ἀνέθηκε Πλάτωνος] Apud an-
A tiquos qui ſtatuam alicui erigebant, ſolebant eam certis diis conſecrare. Itaque Mithridates ſtatuam quam erigebat Platoni, Muſis dedicavit. Sic Georgias ille Leontinus, ſtatuam ſibi poſiturus, Apollini Delphico eam conſecravit, refert Athenæus. Et apud Theocritum amator quidam ſic canit,

Αἴθε μοι ἦσαν ὅσα Κροῖσον ποκὰ φαντὶ πεπᾶσθαι
Χρύσεοι ἀμφότεροι κ' ἀνακείμεθα τᾷ Ἀφροδίτᾳ.

Hunc morem etiam apud Romanos fuiſſe ſervatum rectè annotat vir harum rerum peritiſſimus, Juſtus Lipſius, quem honoris & amicitiæ cauſſa nomino. Cæterùm non eſt dubium hoc in eum finem fieri ſolitum, ut ſtatuæ ſic conſecratæ manerent intactæ. Cic in Verrem, de ſtatuis loquens: *Apud omnes Græcos hic mos eſt, ut honorem hominibus habitum in monumentis hujuſmodi, nonnulla religione deorum conſecrare arbi-*
B *trentur.*

Νέος ὢν οὕτως ἦν αἰδήμων] Speuſippus apud Apuleium laudat divinæ verecundiæ Platonis juvenis indolem.

Θεόπεμπτος ἐν Αὐτοχάρει] Teſtantur doctiſſimi viri Stephanus & Sambucus ſcribi in quibuſdam libris Θεόπομπος: quæ eſt ſine dubio vera lectio. Lege Θεόπομπος ἐν Ἡδυχάρει. Sic citatum ab Athenæo reperies, & Harpocratione, Καταχύσματα.

Ἓν γὰρ ἐστὶν οὐδὲ ἕν] Videtur Theopompus Platonem irridere, quod negaret τὴν μονάδα eſſe numerum: quanquam hoc non Platonis placitum magis eſt quàm aliorum philoſophorum.

Καὶ Πλουσίαις] Apud Athenæum citatur aliquoties Anaxilas in Πλουσίοις.

C P. 77. Ἀστέρας εἰσαθρεῖς ἀστὴρ ἐμός] De his Platonis verſibus vide Athenæum & Apuleium, qui pleroſque convertit, in Apologia pro ſeipſo prima.

Μῆλον ἐγώ, βάλλει με] Quis non videt diſtinguendum hoc diſtichum a ſuperioribus?

Εἰς τοὺς Ἐρετριέας τοὺς σαγηνευθέντας] Hiſtoria eſt apud Herodotum, & Platonem ipſum libro tertio De legibus.

Ἔοικε δὲ καὶ Ξενοφῶν πρὸς αὐτὸν ἔχειν οὐκ εὐμενῶς] Conſtat hoc quoque ex fragmento epiſtolæ cujuſdam Xenophontis ad Æſchinem Socraticum: in qua de Platone ſic ſcribit, Τὸ δὲ καλὸν ἄρα, Αἰγύπτου ἠράσθησαν καὶ τῆς Πυθαγόρου τερατώδους σοφίας ὧν τὸ περιττὸν καὶ μὴ μόνιμον ἐπὶ Σωκράτει ἤλεγξεν ἔρως τυραννίδος, καὶ ἀντὶ
D διαίτης λιτῆς, Σικελιῶτις γαστρὸς ἀμέτρου τράπεζα. quibus verbis Platonem innui & cuivis per ſe eſt manifeſtum, & Euſebius ac Theodoretus monent. Ταῦτα ait Theodoretus περὶ τοῦ Πλάτωνος ὁ Ξενοφῶν ἔγραψεν, ὅτι τῆς Σωκράτους διδασκαλίας ὑπεριδὼν τὴν τοῦ τερατώδους Πυθαγόρου διδασκαλίαν ἐζήλωσε· καὶ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ συνὼν Συρακουσίας ἀπολαύων χλιδῆς.

P. 78. Ἐν τοῖς Νόμοις ὁ Πλάτων] Locus eſt libro tertio, ubi ait Cyrum fuiſſe regem bonum & patriæ amantem: ſed παιδείας οὐ παράπαν ἀψάμενον.

Πολλάκις ἐστραμμένην εὑρῆσθαι τὴν ἀρχὴν τῆς Πολιτείας] Dionyſius Halicar. De colloc. verborum, Ὁ δὲ Πλάτων τοὺς ἑαυτοῦ διαλόγους κτενίζων καὶ βοστρυχίζων
E καὶ πάντα τρόπον ἀναπλέκων, οὐ διέλιπεν ὀγδοήκοντα γεγονὼς ἔτη. πᾶσι γὰρ δήπου τοῖς φιλολόγοις γνώριμα τὰ περὶ τῆς φιλοπονίας τἀνδρὸς ἱστορούμενα, τά τε ἄλλα, καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ τὴν δέλτον. ἣν τελευτήσαντος αὐτοῦ λέγουσιν εὑρεθῆναι ποικίλως μετακειμένην τὴν ἀρχὴν τῆς πολιτείας ἔχουσαν τήνδε· Κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος τοῦ Ἀρίστωνος. Meminit & Quintil. lib. 8. extremo.

Ἣν πολιτείαν Ἀριστόξενός φησι πᾶσαν σχεδὸν ἐν τοῖς, &c.] Infra idem repetit, ſed aliis auctoribus res ibi agitur, ἣν καὶ εὑρίσκεσθαι σχεδὸν ὅλην παρὰ Πρωταγόρᾳ ἐν τοῖς ἀντιλογικοῖς φησι Φαβωρῖνος. & hoc ſæpe facit Laertius.

Εἰσελθόντος ποτὲ Ξενοκράτους] Notiſſimum & teſtatiſſimum hoc Platonis factum. Simile eſt quod de Archyta
F Tarentino narrant alii.

P. 79. Κοιμώμενος δὲ οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος] Locus eſt 7. legibus: ubi καθεύδων ſcribitur non κοιμώμενος.

Ἐν τοῖς Νόμοις φησὶν οὕτως] libro ſecundo.

Τάδε κατέλιπε Πλάτων καὶ διέθετο] Prorſus aut falſæ ſunt & confictæ ut alia multa, hæ teſtamenti Platonici tabulæ aut hæc Apuleii falſa ſunt. *Patrimonium in hortulo qui Academiæ junctus fuit, & in duobus miniſtris, & in patera qua diis ſupplicabat, reliquit. Auri tantum quantum puer nobilitatis inſigne in auricula geſtavit.*

Ἀρχέστρατος Φρεάριος] Scrib. Φρεάρριος, Steph. Φιλιπ. &c.

Φίλιππος Χολιδεύς] Lege, Χολλιδεύς, ut eſt apud Steph.

Steph. qui hunc locum citat, Χολλίδαι (ait) δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς. ὁ δημότης Χολλίδης. Διογένης δὲ ὁ Λαέρτιεὺς ἐν δευτέρῳ φιλοσόφου ἱστορίας Χολλιδεύς φησι. Sed pro δευτέρῳ legendum eſt τρίτῳ, niſi hic ſit Hermolai, aut ipſius etiam Stephani ἁμάρτημα μνημονικόν.

Εἰς τὸ δυνατὸν] Scio hæc verba quibuſdam de mendo eſſe ſuſpecta: & olim arriſit viri cujuſdam doctiſſimi ſententia, legentis εἰς τὸ δίκαιον. Sed & ille vanus fuit conjector: & ego non rectè ei ſum aſſenſus. Nam eſt formula in teſtimentis uſitata. Sic in teſtamento Epicuri, ὅπως ἂν συνδιατάσσωσιν Ἀμυνομάχῳ καὶ Τιμοκράτει κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἐν τῷ κήπῳ διατριβήν. & iterum paulo pòſt. Reſpondet formulæ uſitatæ in Latinis teſtamentis *quacunque ratione* ut in lege XLI. ſect. 9. Dig. de legatis B III.

Καὶ τὸ ἐν Ἐεισιάδων] Lege, ἐν Ἐροιάδων. Stephanus, Ἐροιάδαι δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς. ὁ δημότης Ἐροιάδης. τὰ τοπικὰ, ἐξ Ἐροιάδων, εἰς Ἐροιάδων ἐν Ἐροιάδων.

Ἐπίτροποι δὲ] Intelligit quos alibi vocat ἐπιμελητὰς τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένων: in Theophraſti teſtamento. vel τῶν κατὰ τὴν διαθήκην, in teſtamento Stratonis. Sunt quos diſpenſatores legatorum ſive exequutores teſtamentorum vocant Juriſconſulti, Græci ὑπουργοὺς, ἐπιμελητὰς atque ἐπιτρόπους: voce ambigua. unde nata illa quæſtio de clericis in Novella Leonis LXVIII. Vide Jac. Cuiacium ad l. 2. Quæſt. Africani.

Δημόστρατος ξυπετέρων] Lege Ξυπετέων. Vide Hermolaum C dictione Ξυπέτη· qui fuit δῆμος τῆς Κεκροπίδος φυλῆς.

P. 80. Ἦν ποτε αὐτῷ] Melius in quibuſdam libris αὐτῷ.

Μαθηταὶ δ' αὐτοῦ] Adde ad eos quos recenſet Laert. Chionem & Leonidem, Heraclienſes. Juſtinus l. XVI. *Hæc illum facere duo nobiliſſimi juvenes Chion & Leonides indignantes, patriam liberaturi, in necem tyranni conſpirant. Erant hi diſcipuli Platonis philoſophi,* &c.] & Georgium Corinthium, de quo Themiſtius; & Ariſtidem Locrum, de quo Plut. in Timoleone. Fuit & Hermodorus ille notæ famæ, Platonis auditor, de quo dictum eſt, λόγοις Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται. Cæterùm de diſcipulis Platonis, imò de Platone ipſo permulta ſcitu digna, vide apud Athen. l. XI. ex- D tremo.

Ἄμυκλος Ἡρακλεώτης] Amyclas Æliano dictus.

Εὐαίων Λαμψακηνὸς] An Εὐάγων potius ſcribendum, ut eſt apud Athenæum?

Πίθων καὶ Ἡρακλείδης] Scribitur apud Demoſth. & Plut. Πύθων, apud Ariſt. V. Polit. Πάρων. vide infra in Heraclidem.

Λασθένεια Μαντινικὴ] Malim Μαντινίς. licet etiam alibi Μαντινική. Vide Steph. Fuiſſe autem Laſtheniam ſcortum Arcadicum haud ignobile, Platonis diſcipulam, nec Athenæus omittit. Virilibus ſolitam ſe induere etiam apud Themiſtium legere memini.

Καὶ Ἀξιωθέα Φλιασία] &c. Themiſtius, Ἀξιοθέα μὲν γὰρ ἐπιλεξαμένη τι τῶν ξυγγραμμάτων, ἃ Πλάτωνι E πεποίηται ὑπὲρ πολιτείας, ᾤχετο ἀπιοῦσα Ἀθήναζε ἐξ Ἀρκαδίας, καὶ Πλάτωνος ἠκροᾶτο, λανθάνουσα ἄχρι πόρρω ὅτι γυνὴ εἴη, ὥσπερ ὁ Ἀχιλλεὺς τοῦ Λυκομήδους.

Καὶ Δημοσθένην] Vide Demoſthenis epiſtolas.

Σαβῖνος λέγει καὶ Μνησίστρατον Θάσιον παρατιθέμενος ἐν δ' Μελετητικῆς ὕλης] Lege hunc locum, ὃ καὶ Σαβῖνος λέγει Μνησίστρατον Θάσιον παρατιθέμενος ἐν δ' Μελετητικῆς ὕλης, hoc eſt, *quod & Sabinus ait libro quarto De materia declamationum, teſtimonium utens Mneſiſtrati Thaſii.* ita legendum, itaque exponendum eſſe hunc locum, nemo negabit qui cor habebit, & horum Suidæ meminerit. Σαβῖνος, σοφιστὴς ἐπὶ Ἀδριανοῦ Καίσαρος. ἔγραψεν εἰσαγωγὴν καὶ ὑπόθεσιν μελετητικῆς ὕλης F εἰς βιβλία δ'. Addit Su. edidiſſe hunc Sabinum commentarios in Thucydidem. Neque dubito, ſcholia quæ hodie extant, è Sabini, Antylli & Phæbamonis commentariis eſſe decerpta.

Φιλοπλάτωνι δὲ σοι δικαίως ὑπαρχούσῃ] Ergo ſuum opus mulieri προσφωνεῖ Laertius.

Καὶ τὴν ἔφοδον τῆς ἐπαγωγῆς] Intelligit eam partem ſequentis tractatus, quæ Platonis continet placita. quam partem cur appellet ἐπαγωγὴν viderint alii. Ego lego ἀγωγῆς. & ἔφοδον τῆς ἀγωγῆς explico, ſeriem doctrinæ Platonicæ: ſive ſummam paucis verbis certo ordine comprehenſam. Ἔφοδον appellant Græci in ratione diſputandi A argumentorum ſeriem ſive diſpoſitionem: nam & διάταξιν pro eodem dicunt.

P. 81. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πρώτῳ περὶ ποιητῶν Ἀλεξάμενον] Verba Ariſtot. extant apud Athenæum, Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ποιητῶν (ait ille l. XI.) οὕτως γράφει, Οὐκοῦν οὐδὲ ἐμμέτρους τοὺς καλουμένους Σώφρονος μίμους μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ μιμήσεις, ἢ τοὺς Ἀλεξαμένου τοῦ Τηΐου τοὺς πρώτους γραφέντας τῶν Σωκρατικῶν διαλόγων. ἀντικρὺς φάσκων ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης πρὸ Πλάτωνος διαλόγους γεγραφέναι τὸν Ἀλεξάμενον.

Ὥσπερ τοῦ καλοῦ] Legendum τοῦ κάλλους.

Δύο εἰσὶν ἀνωτάτω χαρακτῆρες] Decepit Ambr. vel falſa lectio (legit enim ἀνώτατοι, ineptè) vel Laert. conciſa oratio, nam ille quidem hoc vult ἡ ἀνωτάτω διαίρεσις τοῦ Πλατωνικοῦ λόγου εἰς δύο ἐστὶ χαρακτῆρας. Quid ſit τὸ ἀνωτάτω γένος etiam pueri nôrunt.

P. 82. Ἔστι μὲν γὰρ ἐπαγωγή] De his conſule Platonicos: Alcinoum imprimis qui & plenius & planius iſta exponit.

P. 83. Ἐκαλεῖτο τετραλογία] Sic & apud Ariſtoph. ſchol. fit mentio cujuſdam τετραλογίας Πανδιονίδος Philoclis poetæ, in commentariis Avium. Meminit idem alibi Æſchyli τετραλογίας, ad hunc è Ranis locum, πρῶτον δέ μοι τὸν ἐξ Ὀρεστείας λέγε, ſic ſcribens: Τετραλογίαν φέρουσιν τὴν Ὀρεστείαν αἱ διδασκαλίαι Ἀγαμέμνονα, Χοηφόρους, Εὐμενίδας, Πρωτέα Σατυρικόν. Ἀρίσταρχος δὲ (non Ἄρχος.) καὶ Ἀπολλώνιος τριλογίαν λέγουσι χωρὶς τῶν Σατυρικῶν. Ait Ariſtarchum & Apollonium ſeparaſſe ſatyricam fabulam à reliquis, ut eſſet τριλογία, non τετραλογία. ſed hoc non obtinuit. Ælianus de Platone, Ἐπέθετο οὖν τραγῳδίᾳ, καὶ δὴ καὶ τετραλογίαν εἰργάσατο. Idem libro II. cap. VIII. καὶ πρῶτός γε ἦν Ξενοκλῆς, ὅστις ποτ' οὗτός ἐστιν, Οἰδίποδι καὶ Λυκάονι, καὶ Βάκχαις, καὶ Ἀθάμαντι Σατυρικῷ. τούτου δεύτερος Εὐριπίδης ἦν, Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Παλαμήδῃ, καὶ Τρῳσὶ, καὶ Σισύφῳ σατυρικῷ.

P. 84. Κοινῶς δὲ λέγεται παρ' αὐτῷ σοφία ἡ πᾶσα ἐμπειρία] Imò etiam alii ſcriptores ita hanc vocem uſurpant: teſtantúrque Hom. ſcholia hanc eſſe primam ipſius vocis notionem, neque aliena ſunt ab ea ſententia, quæ docet Clemens Strom. l. I. At notatio nominis eum ſuadet propriè appellari σοφὸν, qui deum colit. eſt enim σοφὸς παρὰ τὸ σέβειν. vide in Etymologico. Porro Eurip. Platonis amicus & familiaris, ita frequenter hac voce uſus eſt, ut etiam reprehendatur eo nomine à ſcholiaſte: qui ſic ait ad eum ex Medea locum, ubi σοφὸν appellat poeta Pandionem, ἐπίφορός ἐστιν ὁ Εὐριπίδης εἰς τὸ λέγειν σοφὸς καὶ σοφὴ, πρὸς μηδὲν χρήσιμον παραλαμβάνων τὸ ὄνομα. κατὰ τί γὰρ σοφὸς ὁ Πανδίων γίνεται; οὐ γὰρ δὴ ὠνόμασται τοιοῦτον αὐτοῦ τὸ ἔργον, ἀλλ' οὐδὲ πανουργίας ἐχόμενον, ὥστε διὰ τοῦτο λέγεσθαι αὐτὸν σοφόν, ἀλλ' ὥσπερ παραπληρώματι χρῆται τῇ λέξει.

Φαῦλον ἄκομψον] Euſtath. in librum ultimum Iliad. quum docuiſſet vocem φαῦλος ſignificare non ſolùm τὸ κακόηθες, ſed etiam τὸ ἀγαθὸν, ſubdit, ὡς Εὐριπίδης, φαῦλον, κομψὸν, τάχιστον. Lege, φαῦλον, ἄκομψον, τὰ μέγιστ' ἀγαθόν.

Λέσχης ἀτρίβωνα] Λέσχη (vox manifeſtò Syriaca) eſt φλυαρία ἢ πολυλογία. ἀτρίβων autem eſt, ὁ μὴ ἐντριβὴς ὢν, ἀλλὰ ἄπειρος. & contra apud eundem in Medea, τρίβων pro ἐντριβὴς & verſatus in aliqua re accipitur. Herodotus Melpom. οὐδ' ἂν ὅστις μὴ κατατρίβων εἴη αὐτῆς, διαγνοίη λίνου ἢ καννάβιός ἐστι. τριβωνευομένους novata dictione homines in rebus forenſibus magnum uſum habentes Antiphon appellavit, ut notat Harpocration & Moſchopulus. hi ſunt quos Plautus *lingua factioſos, inertes opera,* & Sophocles, κακοὺς πρὸς αἰχμὴν, ἐν δὲ τοῖς λόγοις θρασεῖς, dicunt, hunc locum explico ne quis poſthac *ſermones* hîc *palliatos* cum interprete ſomniet.

Χρῆται δὲ ὁ Πλάτων ἐνίοτε αὐτῷ καὶ ἐπὶ τοῦ καλοῦ.] Mirum ſanè: ſed puto ſcribendum κακοῦ. aut ſi καλοῦ retinere liceat, ſenſus erit, Platonem etiam ea quæ ſunt honeſta & καλὰ, vocare φαῦλα: non quidem ᾗ καλὰ, ſed propter vilitatem ipſorum aut ſimilem cauſſam.

P. 85. Σημεῖα τινὰ τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ παρατίθενται] Si non invidiſſet nobis rerum omnium conſumptrix vetuſtas, libros Diogenis Cyziceni & Suet. Tranquilli, quos ſcripſerant Περὶ τῶν ἐν τοῖς βιβλίοις σημείων, minus eſſet hodie obſcurum antiquorum in hac re ſtudium: quod fuiſſe maximum docet ſatis Epiphanius ἐν τῷ περὶ μέτρων. Nunc quod ille nos docuiſſet cogimur aut ab hoc ſcriptore, aut ab Iſidoro repeſitare. Eum vide l. I. c. XX.

Χ λαμβάνεται πρὸς τὰς λέξεις καὶ τὰ σχήματα] Ait τὸ χ aſſumi πρὸς τὰς λέξεις. Quas? nempe eas quæ vel novæ eſſent, (nam Plato non paucas primus uſurpavit) vel elegantius aut paulo audentius tranſlatæ; aut alia ratione notatione dignæ in dictione Platonis. quare λέξεις poſuiſſe videtur pro λέξεις πεποιημένας aut ἐσχηματισμένας. & σχήματα fortaſſe vocat τὰς τῆς διανοίας figuras, κατ᾽ ἐξοχήν. Porro autem ſæpe inter legendum occurrunt apud Græcos interpretes hæc verba, διὸ τὸ χ. quibus ferè utuntur quum aliquid reprehendunt, aut cujuſdam vocis ſeu locutionis novitate, & inſolentia offenduntur. ut ecce apud Sophoclem, hoc verſu, Σφῷν τὸ μὴ πιτνεῖν κακῶς. κακῶς ait ſcholiaſtes ἡ ἀντωνυμία, διὸ τὸ χ. & in ſcholiis manuſcriptis Euripidis, quæ mihi communicavit doctiſſimus Galeſius, ad hunc verſum ex Medea, μετ᾽ ἀνδρὸς ὅς σφε B νῦν ἀτιμάσας ἔχει τὸ χ. ait ſcholiaſtes, ὅτι κακῶς τῷ σφε ἐχρήσατο. ἔδει γὰρ αὐτὴν εἰπεῖν. quin pro eodem interdum dicunt, χιάζεται οὗτος ὁ στίχος. itaque τὸ χ eſt apud eos χιασμοῦ, & deculpati loci (ut loquitur Gellius) nota. hic tamen diverſum uſum ejus docet Laertius: quod mirum videri non debet: neque enim omnes eodem modo utebantur eadem nota: ut de aſteriſco apud Euſtath. & veterem Homeri ſcholiaſten, itemque alios ſcriptores obſervavi: ideóque citant grammatici Græci librum de Notis Heſiodeis ab Ariſtonico grammatico conſcriptum.

Διπλῆ] Diples figura nota eſt. Diple autem περιεστιγμένη,* ita notabatur.

Χ περιεστιγμένον πρὸς τὰς ἐκλογὰς καλλιγραφίας] Satis prudenter fecit hoc loco Ambr. quum vocem Græcam retinuit, quam non intelligebat. Ita vocabant χ cum duobus punctis, † hoc modo: ut de diple περιεστιγμένη jam diximus. Græci etiam † hac nota utebantur, quæ ſignificat χρήσιμον vel χρηστόν. & laudabilia quum excerpſerant, χρηστομαθίας (Seneca in epiſtolis *Excerpta*) appellabant. quales hodiéque extant ex Strabone, & quales penès me ſunt ἐκ τῆς Φωτίου βιβλιοθήκης χρηστομαθεῖαι, haud ſanè aſpernandæ: quæ, ut puto, lucem adhuc non viderunt. In antiquis editionibus Pindari ſæpe occurrit χ περιεστιγμένον, haud ſcio quàm rectè. Scholiaſtes enim ſimplex tantùm χ appoſitum dicit.

Ὀβελὸς περιεστιγμένος] In prioribus editionibus ſcriptum erat ὀβολὸς: & ita ſcriptum reperi etiam apud alios. vocabantur & ῥάβδοι eædem notæ. Heſy. Ῥάβδοι, ὀβολοὶ οἱ περιτιθέμενοι τοῖς Ὁμήρου στίχοις. Epiphanius de obelo, παραπλησίως γράφεται τῇ καλουμένῃ γραμμῇ. ὀβελὸς δὲ κέκληται κατὰ Ἀττικὴν χρῆσιν. ἄλλοις δὲ καλεῖται δόρυ ὅ ἐστι λόγχη. Quid eſt autem ὀβελὸς περιεστιγμένος? Puto fuiſſe obelum cum geminis punctis, quem alii Græci ac Latini critici limniſcum appellabant: † & ita notabatur. Epiphanius enim de limniſco (vel potius lemniſco,) ſic ſcribit, λίμνισκος σημεῖον ἐστὶ γραμμὴ μία, μεσολαβουμένη ὑπὸ κεντημάτων δύο, μιᾶς μὲν ἐπάνω οὔσης, τῆς δὲ ἄλλης ὑποκάτω.

Ἀντίσιγμα περιεστιγμένον] Fuit & ἀντίσιγμα ἐστιγμένον, de quo Iſidorus: & ἀντίσιγμα περιεστιγμένον, quod ita E notabant.

Κεράννιον] Lege, Κεραύνιον. Erat enim nota ad inſtar cuſpidis fulminis † hoc modo. *Ceraunium* Iſidoro.

† *Has notas depictas habebis in calce harum annotationum.*

Ἀστερίσκος] De hac nota vide Euſt. in v. Iliad. & Epiphan.

Νεωστὶ ἐκδοθέντα εἴ τις ἤθελε διαγνῶναι] Fortaſſe, ἤθελεν ἀναγνῶναι.

Περιέχειν δὲ ἐκ τοῦ μέσου] Hæc pertinent ad illam ψυχογονίαν in Timæo deſcriptam.

P. 86. Ἕνα τε αὐτὸν καὶ οὐκ ἄπειρον κατασκευάσθαι] F Scribe καὶ οὐκ ἀπείρους, ex Platone.

Σφαιροειδῆ δὴ διὰ τὸ καὶ τὸν γεννήσαντα τοιοῦτον ἔχειν σχῆμα] Plato, διὸ καὶ σφαιροειδὲς ἐκ μέσου πάντῃ πρὸς A τὰς τελευτὰς ἴσον ἀπέχον καὶ κυκλοτερὲς αὐτὸ ἐτορνεύσατο πάντων τελεώτατον ὁμοιότατόν τε αὐτὸ ἑαυτῷ σχημάτων. Poſtrema verba Platonis ambigua ſunt. Laert. accipit ita quaſi dicat Plato mundi fabricatorem formam ſphæricam mundo à ſe condito tribuiſſe, ut eſſet ſibi ejus auctori ſimilis. & ita Proclus quoque interpretatur. τὸ γὰρ πρέπον, ait, καὶ τῷ λαμβάνοντι πρέπον ἐστὶ καὶ τῷ διδόντι, καὶ τῷ παραδείγματι. τῷ λαμβάνοντι μὲν ὅτι τέλειον ὄν, καὶ τῷ τελειοτάτῳ τῶν σχημάτων φίλον ἐστὶ, καὶ πάντα περιειληφὸς, τῷ πάντων περιληπτικῷ. τῷ διδόντι δὲ ὅτι νοῦς ὤν, καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐστραμμένος, ὁμοιότατον αὐτῷ καὶ πρέπον σχῆμα ἀπεγέννησε. ὁ γὰρ νοῦς ἐν τόρνου σφαίρας κινήσει προσόμοιον ἔχει νόησιν, ὡς εἴρηκεν ἐν Νόμοις· κατὰ ταυτὰ, καὶ B ὡσαύτως, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ περὶ τὸ αὐτὸ ἱστάμενος. Sic igitur Proclus & Diog. qui vocem αὐτὸ ante ἑαυτῷ, ut videtur, non agnôrunt: neque eſt apud Proclum. Cic. aliter verba illa accipit: ſic enim vertit, *ut omnes partes ſimillimæ omnium eſſent.* Apuleius quoque, *Idcirco autem perfectiſſimo & pulcherrimo mundo inſtar pulchræ & perfectæ ſphæræ à fabricatore deo quæſitum eſt, ut ſit nihil indigens: ſed operiens omnia, coercenſque contineat pulcher & admirabilis, ſuique ſimilis, ſibique reſpondens.* Alcinous in Inſtitutione ſua hæc verba conſulto fortaſſe conſilio non attigit: Ait, σχῆμα δ᾽ αὐτῷ περιέθηκε τὸ σφαιροειδὲς, εὐμορφότατον σχημάτων καὶ πολυχωρότατον καὶ εὐκινητότατον.

Καὶ ἄφθαρτον διαμένειν τὸν κόσμον] Lege διαC μενεῖν.

Διὰ τὸ μὴ διαλύεσθαι εἰς τὸν θεὸν] Ambroſii codices, διὰ τὸ μήδ᾽ εἰς τὸ μὴ ὄν. At Plut. aliam cauſſam affert. Statuit Plato, ait ille, mundum φθαρτὸν μὲν ἐπὶ τῇ φύσει, οὐ μὴν φθαρησόμενόν γε προνοίᾳ καὶ συνοχῇ θεοῦ. Alcinous, πρός τε τούτῳ ἄνοσον καὶ ἀγήρων, ἅτε μηδενὸς αὐτῷ προσιόντος τοῦ κηραίνειν πεφυκότος. quæ deſumta ſunt è Timæo.

Ἅμα γὰρ ὑπάρχειν αὐτῷ] Scrib. αὐτόν.

P. 87. Θεοὺς μὲν οὖν ἔχειν τὸ πολὺ πυρίνους] Interpres, εἶναι τὸ πολὺ πῦρ

Γενέσθαι δὲ δημιούργημα] Plato apertius γῆν δημιουργὸν νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐμηχανήσατο.

Οὖσαν δ᾽ ἐπὶ τοῦ μέσου κινεῖσθαι περὶ τὸ μέσον] D Plato γῆν δὲ τροφὸν μὲν ἡμετέραν, εἱλουμένην δὲ περὶ τὸν διὰ παντὸς πόλον τεταμένον. Diog. εἱλεῖσθαι cum Ariſtot. accepit pro *moveri*: Cicero vertit, *ſuſtinetur.* Sed vide Proclum: nam de illo Platonis ῥητῷ magna eſt inter Platonicos & Ariſtotelicos contentio.

Ἐπεὶ δ᾽ αἰτίαι εἰσὶ δύο. τὰ μὲν διαμονὴν εἶναι, τὰ δ᾽ ἐξ ἀναγκαίας αἰτίας (φησὶ) λεκτέον.] De duabus cauſis habes apud Timæum Locrum initio, & Platonem in Timæo. Eæ ſunt θεὸς ſive νοῦς, & ἀνάγκη. Vocem διαμονὴν eſſe mendoſam facilè videbit qui animum attendet: etſi interpres quoque ita legit. Mihi nondum reperta vera lectio.

P. 88. Ἐὰν μὴ τέλεον δυσπαραίτητα ὁρᾷ τὰ πράγματα ἐν ὑπερβαλλούσῃ διαφορᾷ δήμου] Duplici mendo E contaminata eſt hæc periodus. Nam & ἀπαραίτητα vel δυσπαραίτητα (mutatis invicem ευ & δ᾽, ut ſæpe) legendum omnino eſt: & διαφθορᾷ non διαφορᾷ.

Πρῶτον αὐτὸν διασυστῆσαι] Non damno penitus iſtam lectionem: tamen ſuſpicatus ſum aliquando ſcribi debere πρῶτον αὐτὸν δοκεῖν συστῆσαι.

P. 90. Ἡ δὲ ἀνδρεία τοῦ ἐν τοῖς κινδύνοις καὶ φοβεροῖς μὴ ἐξίστασθαι ποιεῖν, ἀλλὰ μένειν] Nihil cenſeo mutandum, etſi duriuſculè dictum. Eſt autem ἐξίστασθαι ποιεῖν, refugere ne aliquid facias. ſic ἐξίστασθαι ἀναλωμάτων οὐδὲ ἓν dicimus pro ſumtibus nullis parcere. Alcinous ſic definit, Ἡ ἀνδρεία ἐστὶ δόγματος ἐννόμου σωτηρία δεινοῦ τε καὶ μὴ δεινοῦ. τουτέστι F διασωστικὴ δύναμις δόγματος ἐννόμου. quæ definitio latius fortitudinem extendit quàm vulgo ſoleant philoſophi alii.

P. 92. Εἰς χρημάτων λόγον εὐπορῆσαι] Poteſt & ἀπορήσας legi.

AD LIBRUM QUARTUM.

ΣΠΕΥ'ΣΙΠΠΟΣ.

PAg. 96. Τῷ μὲν δήμῳ Μυῤῥινούσιος ἦν] Scribo, τῶν μὲν δήμων Μυῤῥινέσιος ὤν.

Ὅτε καὶ Διονύσιος πρὸς αὐτὸν γράφων, &c.] Hujus epiſtolæ meminit Athen. l. VIII. Διονύσιος γοῦν ὁ τύραννος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολαῖς, καὶ τὰ τῆς φιληδονίας αὐτῷ διεξερχόμενος, ἔτι τε τῆς φιλαργυρίας, ἐρανίζεσθαί τε παρὰ πολλῶν αὐτὸν διελέγχων ὀνειδίζει καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Ἀρκαδικῆς (ſic legendum) ἑταίρας ἔρωτα. Quæ verba repetuntur in XIII.

Σὺ δὲ δυσμολογεῖς, &c.] Huc pertinent hæc ex eadem Dionyſii epiſt. quæ apud Athenæum extat, Σὺ τισὶν φιλαργυρίαν ὀνειδίζεις, αὐτὸς μηδὲν ἐκλελοιπὼς αἰσχροκερδείας. τί γὰρ οὐ πεποίηκας; οὐχ ὑπὲρ ὧν Ἑρμείας ὤφειλεν αὐτὸς ἐκτετικὼς, ἔρανον συνάγειν ἐπιχειρεῖς;

Πρῶτος ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐθεάσατο τὸ κοινόν] Nihil aliud eſt θεάσασθαι τὸ κοινὸν ἐν τοῖς μαθήμασιν, quàm θεάσασθαι τὴν κοινωνίαν τὴν ἐν τοῖς μαθήμασιν οὖσαν. At hoc quî poteſt verum eſſe, quum *primus Plato*, Ait Apuleiüs, *tripartitam philoſophiam copulavit, ſibique invicem neceſſarias partes, neque pugnare inter ſe tantummodo, ſed etiam mutuis adjuvare auxiliis oſtenderit*? Sed de ſcientiis mathematicis ſic propriè dictis ſenſit Laertius

P. 97. Πλούταρχος δέ φησιν ἐν τῷ Λυσάνδρου βίῳ καὶ Σύλλα] Plut. in vita Syllæ quoſdam recenſens, qui morbo pediculari fuiſſent extincti, Acaſtum Peliæ filium, C Alcmanem lyricum, Pherecydem theologum, & Calliſthenem Olynthium memorat, & hoc amplius Mucium Juriſriſconſultum, Enniúmque primum belli ſervilis autorem: de Speuſippo ne γρῦ quidem, ut aiunt. Aut igitur memoria labitur Diogenes, aut codex Plutarchi hodie mutilus circumfertur. Equidem, quum ii qui Plutarchi manuſcriptis codicibus uſi ſunt, nihil tale obſervaverint, labor ut credam hîc quoque μνημονικὸν ἁμάρτημα commiſiſſe Laertium.

Ἐπιστολαὶ πρὸς Δίωνα] Harum meminit Plutarchus in commentario De diſcernendo amico ab adulatore.

ΞΕΝΟΚΡΑ'ΤΗΣ.

Ξενοκράτης Ἀγαθήνορος Καρχηδόνιος] Repone priorem lectionem, quæ eſt veriſſima, Χαλκηδόνιος. Fuit D enim Xenocrates Chalcedonius (non Carchedonius) vel Strabone teſte, & rectè Χαλκηδόνιος apud Suidam & Ælianum, quanquam meminimus etiam apud hunc mendum ſimile aliquando obſervare in iſta voce.

Θῦε ταῖς χάρισι] Ita dicebant de hominibus mœſtis. ut contra urbanos & eos qui χαρίεντες Græcis appellantur, dicebant litaſſe gratiis. Eunapius, Ἄνδρες ἄξιοι τοῦ τῆς φιλοσοφίας ὀνόματος. πλὴν ὅσα γε ὁ Βερονικιανὸς ταῖς χάρισιν ἔθυσε, καὶ ἱκανὸς ἀνθρώποις ὁμιλεῖν ἐστὶ καὶ εἴη. Vide eundem in Iamblico. Extat & apud Plut. in Vita C. Marii, & præceptis connubialibus.

Ἔνιοι δὲ Λαΐδα] Vide Acronem Hor. interpretem, in ſat. III. l. II.

Ὥστε μὴ ἐξὸν ἀνώμοτον] Vide Cic. ad Atticum, & pro E Balbo: necnon Val. Maximum. l. 2. De majeſtate.

P. 98. Ἀλεξάνδρου γοῦν συχνὸν ἀργύριον] Quinquaginta talenta ut apud Cicer. Plut. & Stob. legimus: triginta, ut apud Heſy. Mileſium & Su. aliquot talenta, ait Val. Max. quem vide.

Καὶ χρυσῷ στεφάνῳ τιμηθέντα] Sumtum videtur ex Timæo cujus verba hæc ſunt, Τίμαιος δέ φησιν, ὡς Διονύσιος ὁ τύραννος, τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χόα ἆθλον ἔθηκε στέφανον χρυσοῦν· καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος καὶ λαβὼν τὸν χρυσοῦν στέφανον ἀναλύων τῷ Ἑρμῇ τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς αὐλῆς ἐπέθηκεν, ὥσπερ εἰώθει καὶ τοὺς ἀνθινοὺς ἑκάστοτε ἐπιτιθέναι στεφάνους ἑσπέρας ἀπαλλασσόμενος πρὸς αὐτόν. Vide Athenæum.

Οἱ δὲ τοῦτο φασὶν εἰπεῖν, Παρ' ἐμοὶ γὰρ πόκος οὐ F κνάπτεται] Subaudiendum eſt ἀλλὰ γναφεύεται τὰ ἱμάτια ἢ τὰ ἔρια, hoc eſt, lana apud me non carminatur: ſed poſteaquam eſt carminata, & veſtis ex illâ facta, tum

A mihi polienda traditur. Non eſt obſcurum quid ſibi voluerit Xenocrates. Quòd autem vir eruditiſſimus Hier. Mercurialis, putat legendum γναφεύεται, propter iſtud Arceſilai dictum, quod apud Galenum in 2. De differentiis pulſuum extat, ὡς οὐδεὶς πόκον εἰς γναφεῖον φέρει, mihi (quod cum bona ejus venia liceat) non ita videtur. Nam, ut nihil mutemus, eadem erit ſententia.

P. 99. Ἀθηναῖοι δ' ὅμως τοιοῦτον ὄντα ἐπὶ προστικὸν πότε τὸ μετοίκιον ἀπονοοῦντα θεῖναι] Lege ἀτονοῦντα ut in editione vetere rectè eſt. Significat Laert. Xenocratem væniſſe ab Athenienſibus, quòd non poſſet τὸ μετοίκιον pendere. Fuit hoc apud Athenienſes tributi genus quod ſolvebant quotannis inquilini: de eo ſic eſt apud Harpocr. Οἱ μέντοι μὴ τιθέντες τὸ μετοίκιον μέτοικοι ἀπήγοντο πρὸς τοὺς πολίτας, καὶ εἰ B ἑάλωσαν, ἐπιπράσκοντο. Vide plura apud illum grammaticum, ac Su. nec non Pollucem. Meminit & Syneſius περὶ ἐνυπνίων. At quod Diodorus narrat l. 11. Themiſtocle auctore & impulſore Athenis fuiſſe inquilinos hac penſitatione liberatos: apparet id non fuiſſe diuturnum.

Τοῦτό φησι Μυρωνιανὸς] Diverſiſſima ſunt quæ ſuper hoc memorat Plutarchus, apud quem dicitur Lycurgus Xenocratem publicanis abſtuliſſe, quum eum traherent in judicium τοῦ μετοικίου nomine. Locus eſt in vita Quinti Flaminii.

Ἐπὶ Λυσιμάχου ἄρξαμενος] Alii Lyſimachidem vocant.

ΠΟΛΕ'ΜΩΝ.

C P. 100. Πολέμων Φιλοστράτου] Addit Suidas ἢ Φιλοκράτους.

Ὁ δὲ οὐδὲν διατραπεὶς ἦρε τὸν λόγον ὁμοίως] Aliter Val. Maximus, *Xenocrates vultum*, inquit, *in eodem habitu continuit, omiſſiſque de quibus diſſerebat, de modeſtia ac temperantia loqui cœpit.*

Κατ' ὀλίγον ἐθηράθη] Rectè κατ' ὀλίγον: quod ex his Valerii verbis poteſt intelligi: nam Laert. ut verborum compendium reliquit. *Primùm*, inquit, *coronam capite detractam projecit: paulo poſt brachium intra pallium reduxit: procedente tempore, oris convivalis hilaritatem depoſuit: ad ultimum, totam luxuriam exuit, uniúſque orationis ſaluberrima medicina ſanatus, ex infami ganeone maximus philoſophus evaſit.* habes eandem hiſtoriam fusè expoſitam a-D pud Lucianum Bis accuſato. Notandum verò quod ait Valerius, *Reduxiſſe eum brachium intra pallium.* Nam hoc apud antiquos Athenienſes fuit pudoris, & modeſtiæ ſignum. Æſchines, ὥστε ὁ νυνὶ πάντες ἐν ἔθει πράττομεν, τὸ τὰς χεῖρας ἔξω ἔχοντες λέγειν, τότε τοῦτο θρασύ τι ἐδόκει εἶναι. Quintil. l. XII. *Quapropter mihi falli multum videntur qui ſolos eſſe Atticos credunt, tenues & lucidos & ſignificantes, ſed quadam eloquentiæ frugalitate contentos, ac ſemper manum intra pallium continentes.* Ideóque apud Romanos olim annus erat unus ad cohibendum brachium toga conſtitutus, ut ex Cicerone obſervat doctiſſimus Turnebus.

Πρῶτόν τε εἶναι πολιτῶν, καὶ ἁρματοτροφῆσαι] Quod fuit divitum & beatorum hominum, non *quorum virtutibus obſtat Res anguſta domi.* Unde eleganter Simonides dixerat, τὸ ἱπποτροφῆσαι οὐ λακύθοις ὀπαδεῖν, ἀλλὰ ἀρούραις πυ-E ροφόροις.

Κατάπυγ.] Verſus eſt Ariſtophanis.

P. 101. Ἦν δὲ καὶ φιλοσοφοκλῆς &c.] Totus hic locus ita legi & diſtingui debet, ἦν δὲ καὶ φιλοσοφοκλῆς, καὶ μάλιστα ἐν ἐκείνοις, ὅπου κατὰ τὸν κωμικὸν τὰ ποιήματα αὐτῷ

Κύων τις ἐδόκει συμποιεῖν Μολοττικός. καὶ ἔνθα ἦν, κατὰ τὸν Φρύνιχον,

Οὐδὲ γλυκὺς, οὐδ' ὑπόχυτος, ἀλλὰ πράμνιος.

Notum eſt illud Ariſtoph. apud Athenæum, τὸν Ἀθηναίων δῆμον, οὔτε ποιηταῖς ἥδεσθαι σκληροῖς καὶ ἀστέμφεσιν, οὔτε πραμνίοις σκληροῖσιν οἴνοις. quæ hunc locum non parum illuſtrant. Nam illas voces, γλυκὺς, ὑπόχυτος & F πράμνιος, certas eſſe vini appellationes, is demum ignorat, qui Athenæi libri primi fragmenta non vidit. Neque eſt quòd pluribus hanc emendationem confirmatum eamus. quum præſertim apud Su. quoque ita legatur: qui habet hunc locum, dictione ὑπόχυτος: eum vide: ſimul obſerva quàm

quàm parum fideliter ſoleant grammatici auctorum, quos citant locos, referre: quibus perſæpe abundè ſatis eſt, modò eam vocem, qua de agitur, retineant. tale eſt quod apud eundem in voce φλοιὸς obſervari poteſt.

Οὐ μᾶλλον Πολέμωνα] Trajectis, in qua creber Laertius. pro, μᾶλλον δὲ οὐ Π. Sic ſupra, μόνον μὴ ὠχριάσαι pro μὴ ὠχριάσαι μόνον, *ne colorem quidem mutaſſe.*

ΚΡΑ´ΤΗΣ.

Ὧν ἄπο μῦθος Ἱερὸς ἥκεσεν] In quibuſdam editionibus ἤισεν. quæ lectio propius abeſſe à vera videtur. Nam ea, niſi fallor, eſt ἤιξεν.

Λείψανα τοῦ χρυσοῦ γένους] Ita vocabant proverbiali loquendi genere viros pios, proboſque & minimè malos, & ita apud Plut. in Vitis, & Plat. V. de repub. Sic etiam dixerunt homines aureos. Theocritus.

Ἀλλήλους δ' ἐφίλασαν ἴσῳ ζυγῷ. ἦ ῥα τότ' ἦσαν
Χρύσειοι πάλαι ἄνδρες, ὅκ' ἀντεφίλασ' ὁ φιλαθείς.

Julianus in epigr.

Τίμιαν ἓ χρύσειε.

ΚΡΑ´ΝΤΩΡ.

P. 102. Καὶ γῆρας ἤλυθεν ἔτι πρόσω] Juxta illud Menandri, ὃν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν ἀποθνήσκει νέος. & Plautus, *Quem dii diligunt, moritur juvenis.* Plut. in conſolatione ad Apollon.

Γῆ, σὺ δὲ τεθ.] Legendum puto ὑπεδέξω. ὑπεδέξη tamen ferri poteſt.

Ἐν γῆς φίλοις μυχοῖσι κρυφθῆναι καλὸν] Videtur παρῳδηθὲν ex iſto Eurip. apud Stobæum.

Ἐν γῆς φίλης ὄχθοισι κρυφθῶ καὶ τάφῳ] Ubi legendum fortaſſe μυχοῖσι: hic verò φίλης non φίλοις.

Οἴμοι· τί δ' οἴμοι; θνητά τοι πεπόνθαμεν] Eſt & apud Plut. in Com. περὶ εὐθυμίας.

Λέγεται δὲ καὶ Ἀνταγόραν τὸν ποιητὴν ὡς Κράντορος εἰς ἔρωτα πεποιημένα φέρεσθαι ταυτί] Lege, Λέγεται δὲ καὶ Ἀνταγόρα τοῦ ποιητοῦ ὡς Κρ. &c.

P. 103. Θαυμάζεται δ' αὐτοῦ μάλιστα τὸ περὶ πένθους] Conſolabatur Crantor hoc Commentario Hippoclem, lugentem filiorum morte. Hujus varii meminerunt, ut Plut. in Conſol. ad Apoll. & Cic. *Legimus omnes* (inquit in Lucullo) *Crantoris veteris Academici De luctu. eſt enim non magnus, verùm aureolus, & , ut Tuberoni Panætius præcipit, ad verbum ediſcendus libellus.* Eum libellum, ut ipſe ait, aureolum, dubium non eſt quin in ſuo de conſolatione magnam partem expreſſiſſet: quod & Hieronymus his verbis teſtatur, *Legimus*, inquit, *Crantorem, cujus volumen ad confovendum dolorem ſuum, ſequutus eſt Cicero.*

ἈΡΚΕΣΙ´ΛΑΟΣ.

P. 103. Ἐπέχων τὰς ἀποφάσεις] Ἀπόφασις hoc loco eſt quam ἀπόφανσιν dicunt οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου, ex ſummi præceptoris doctrina: hoc eſt, *oratio aliquid affirmans vel negans.* Lapſus eſt igitur Ambr. qui ἀπόφασιν accipit pro *negatione*, ut ab Ariſtotele fieri amat. quum hoc loco, non magis negationem quàm affirmationem ſignificet. & hoc eſt quod ait infrà, Arceſilaum περὶ πάντων ἐπέχειν.

Καὶ πρῶτος ἐκίνησε τὸν λόγον τὸν ὑπὸ Πλάτωνος παραδεδομένον] M. Tullius II. de Finibus, loquens de Socrate. *Is enim percontando atque interrogando dicere ſolebat eorum opiniones, quibuſcum diſſerebat, ut ad ea quæ ii reſpondiſſent, ſi quid videretur diceret. qui mos quum à poſterioribus non eſſet retentus, Arceſilas eum revocavit.*

Τὰ ἐξ Ἀνδρομέδης Εὐριπίδου περισενεγκάμενος] An περισενεγκάμενος, ut ſuprà, προεφέρετο? Sic tamen infrà, προσεφέρετο τὰς Ἀριστίππου χρείας. verſus autem quem ponit Diog. pronuntiabatur à Perſeo, Andromedam alloquente. quòd ſi quis plura cupit ejus fabulæ fragmenta legere, adeat Ariſtophanem in Theſmophor. necnon Theocriti ſcholia in φαρμακευ.

Ὦ παρθέν' εἰ σώσαιμι σ', εἴσῃ μοι χάριν] Ex hoc loco facile erit dare lucem ſchol. Euripidis, qui habet Eubuli Comici verſum ex iſto παρῳδηθέντα. quam enim anſam traducendi Eurip. ſumpſit Plato comicus ex hoc verſiculo qui eſt in Medea,

Ἔσωσά σ' ὡς ἴσασιν Ἑλλήνων ὅσοι.

eandem Eubulus ex ſuperiori ſumpſerat. Vide ſcholia in illum ex Medea verſiculum.

Ἄγου με ὦ ξένε] Lege.

Ἄγου μ' ὦ ξέν' εἴτε δμωΐδ' ἐθέλεις εἴτ' ἄλοχον.

Verba ſunt Andromedæ petentis à Perſeo ut ſe liberet.

P. 104. Τηλοῦ μὲν Φρυγίη τηλοῦ δ' ἱερὴ Θυάτειρα] Si ſequimur geographos, legendum erit Λυδίη non Φρυγίη. In Lydia enim non in Phrygia collocant illi Thyatyram urbem. Verùm propter locorum vicinitatem, nihil eſt mutandum. Nam hæc nomina ſæpe confundi, vetus eſt geographorum querela. vide Strabonem libro XIV.

Ὡς δεινὸς ἀνδρῶν] Lege,

(Ὡς δεινὸς ἀνδρῶν) παντόθεν μετρούμενα.

Deeſt verbum ἔφη, vel ἀπεφήνατο. ut paſſim in citandis auctoribus fieri ſolet. Videtur autem Anaxagoras primus hujus dicti auctor, ut quidem placet Cic. & Laert. vel Ariſtippus, ut eſt apud Stob. quem vide περὶ ξένης. Extat in hanc ſententiam incerti poetæ non illepidum hoc epigramma,

Εἰς Ἀΐδην ἰθεῖα κατήλυσις. εἴτ' ἀπ' Ἀθηνῶν
Στείχεις, εἴτε νέκυς νείσεαι ἐκ Μερόης,
Μὴ σέ γ' ἀνιάτω πάτρης ἄπο τῆλε θανόντα.
Πάντοθεν εἷς ὁ φέρων εἰς Ἀΐδην ἄνεμος.

Οὐδὲ βιβλίον, φασὶ, τὶ συνέγραψε] Aſſentitur Plut. De fortuna Alexandri.

Πρόσθε Πλάτων ὄπιθε ὁ Πύῤῥων] Lege,

Πρόσθε Πλάτων ὄπιθεν Πύῤῥων, μέσσος Διόδωρος.

Nam & Hom. unde hoc ἐπαρῳδήθη, ὄπιθεν non ὄπιθε, Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα. & in Heſiodo.

Τῇ γὰρ ἔχων Μενέδημος ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον.

Si hæc lectio vera eſſet, non video quomodo hæc facerent ad hunc locum, quæ de Menedemo non de Arceſilao eſſent accipienda. Lege ut eſt apud Euſeb.

Τῇ γὰρ ἔχων Μενεδήμου ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον.

Θήσεται ἢ Πύῤῥωνα] Locus eſt haud dubiè corruptus apud Euſeb. θεύσεται, unde putant quidam legendum eſſe ψεύσεται quibus non aſſentior. nam θεύσομαι eſt *curram.* & eſt ſimile quod ſequitur, Νήξομαι. lege autem ἐς Πύῤῥωνα non ἤ.

Νήξομαι εἰς Πύῤ] Lege,

—— σκολιὸν Διόδωρον.

Καὶ νέον οὐ λήσῃς] Fortaſſe νόον.

Οὐ λήψεταί τις τοῦτον ἀστραγάλῳ] Notum eſt illud Lyſandri, τοὺς μὲν παῖδας ἀστραγάλοις δεῖ ἐξαπατᾷν, τοὺς δὲ ἄνδρας ὅρκοις.

P. 105. Πρὸς Ἀλεξῖνον τινὰ διαλεκτικὸν] Scribe Ἀλεξίνειον.

Εἰσελθὼν οὖν ποτε πρὸς Κτησίβιον νοσοῦντα] Diſſentit Plut. Ejus verba hæc ſunt, Τοιοῦτος Ἀρκεσίλαος περί τε τὰ ἄλλα, καὶ νοσοῦντος Ἀπελλοῦ τοῦ Χίου τὴν πενίαν καταμαθὼν, &c. nam longum ſit totum locum adſcribere, qui eſt in Comm. de diſcernendo amico ab adulatore.

Εἰς τὰς ἀργυρικὰς δείξεις ἀπιόντα] Tangit morem ejus ævi, de quo nec ipſe quicquam aliud obſervavi, nec ab aliis legi obſervatum. Memini quidem legere me ſæpiſſime in Græcis ſcriptoribus δείξεις ſive ἐπιδείξεις ἀργυρωμάτων & χρυσωμάτων, quæ fiebant in pompis ducendis: ſed ne is quidem ſatis hunc locum explicat.

P. 107. Οἱ δέ μιν ἠΰτε γλαῦκα περισπίζα τετρήνοντο] Lege Οἱ δέ μιν ἠΰτε γλαῦκα πέριξ σπίζαι τετρήνοντο. hoc ſenſu, turba ita circumſtabat & ſtupebat Arceſilam, ut noctuam ſolent reliquæ aves. σπίζαι hîc pro quavis ave. Ariſtot. Hiſt. anim. l. IX. c. I. τῆς δὲ ἡμέρας καὶ τὰ ἄλλα ὀρνίθια τὴν γλαῦκα περιπέτανται ὃ καλεῖται θαυμάζειν. Lucianus Ἁρμονίδης, Ἀλλ' ἔνθα ἂν καὶ νῦν φανῇς συνθέουσιν ἐπί σε πάντες ὥσπερ ἐπὶ τὴν γλαῦκα τὰ ὄρνεα. Multa hac de re Dio Chryſoſtomus elegantiſſimè initio orationis ſi bene memini, duodecimæ.

ΒΙ´ΩΝ.

P. 108. Ἀντιγόνῳ διασαφεῖ] Vide hæc aliter apud Stob. περὶ εὐγενείας.

Τῷ ἀγκῶνι ἀπομυσσόμενος] Quod & de Horatii patre dictum olim fuit, qui & ipſe fuit ſalſamentarius. Vide Sueton. in ejus vita.

Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι] Euſt. in Comm. hunc poetæ verſum Il. ζ. hanc hiſtoriam tangens, Antiſthenem pro Bione poſuit, memoriæ culpa.

Ἔχων οὐ πρόσωπον ἀλλὰ συγγραφὴν] Eleganter ſanè. Sic dixit etiam Apul. in IX. *Frontes literati, & capillum ſemiraſi, & pedes annulati.* quum innueret ſtigmatias. Sic & *frontem inſcriptam* multi è veteribus dixerunt.

Μήτηρ δὲ οἵαν ὁ τοιοῦτος γῆμαι ἀπ' οἰκήματος] Bionis mater fuit Olympia Lacæna meretrix. Athen. Καὶ Βίων δ' ὁ Βορυσθενίτης φιλόσοφος ἑταίρας ἦν υἱὸς Ὀλυμπίας Λακαίνης, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς.

Τοῖς βουλομένοις καθιππάζεσθαι φιλοσοφίας] *Iis qui volunt ſtylum acuere in philoſophiam, ſive inequitare philoſophiæ.* nam & Latinos ſic loqui conſtat.

Ἀναφέρεται γὰρ καὶ τοῦτο εἰς αὐτὸν] Hoc addit Diog. quia Antiſtheni poſtea idem dictum tribuet. at A. Gellius Biantis hominis ſapientis & nobilis eſſe dicit: ut interdum mihi in mentem venerit, verendum eſſe ne A. Gellio hac in re memoria impoſuerit, in tanta præſertim nominum ſimilitudine Biantis & Bionis. Contrarium mendum apud Plut. quodam loco obſervavi, quem hîc indicabo. Is igitur in Comm. περὶ δυσωπίας, ſic ſcribit, ὥσπερ Ἀντίγονος ὁ γέρων ὑπὸ Βίαντος ἐνοχληθεὶς πολλάκις, δότε εἶπε Βίαντι τάλαντον καὶ ἀνάγκη. ubi legendum eſſe Βίωνος & Βίωνι aſſenſuros mihi ſpero viros omnes doctos. Nam & ratio tempori congruit, & Diog. quoque in hujus vita Antigoni mentionem facit.

Ἕξεις ποινὴν] *Habebis Pœnam*, hoc eſt Furiam. ſic Scaliger alicubi hunc locum rectè exponit.

P. 109. Εὔκολον ἔφασκε τὴν εἰς ᾅδου ὁδὸν] Laert. Lycone, qui podagra laborans obierat.

—— θαυμάζω τοῦτο μάλιστα δ' ἐγώ.
Τὰν οὕτως ἀΐδαο μακρὴν ὁδὸν, ἂν πρὶν ὁ ποσσὶν
Ἀλλοτρίοις βαδίσας, ἔδραμε νυκτὶ μιῇ.

Καταμύοντας γοῦν ἀπιέναι] itaque etiam καταμύειν, εὐφημισμοῦ χάριν, pro mori uſurpabant. Lucianus, Καὶ μεγάλας ἐλπίδας ἔχομεν παρ' αὐτοῦ, ἢν ὁ γέρων μόνον καταμύσῃ. id quod etiam vernaculus noſter ſermo eleganter retinuit. Interdum vocem hanc ſubaudiendam relinquebant: ut ibidem Lucianus, Καὶ πολὺ τὸ, Ἐὰν ὁ πατήρ.

Τὴν δὲ οἴησιν] Id eſt τὸ οἴεσθαι ἑαυτὸν εἶναί τινα, vel τὸ μέγα φρονεῖν ἐφ' ἑαυτῷ, ut elegantiſſ. Græci loquuntur. Inde οἰηματίας ἀντὶ τοῦ φρονηματίας.

Μὴ δεῖν ὀνειδίζειν τὸ γῆρας, ἐφ' ὃ πάντες εὐχόμεθ' ἐλθεῖν] Antiphanes apud Stob. de ſenectute,

Οὗ πάντες ἐπιθυμοῦμεν, ἂν δ' ἔλθῃ ποτὲ,
Ἀχθόμεθ', οὕτως ἐσμὲν ἀχάριστοι φύσει.

Notus eſt & Cic. in Catone majore locus.

Ὡς πρῶτος Βίων τὴν φιλοσοφίαν ἀνθινὰ ἐνέδυσεν] Idem Eratoſthenis de Bione dictum refert & Strabo libro primo: cujus verba eo afferam libentiùs, quòd, niſi vehementiſſimè fallor, locus ille corruptus eſt, & nondum à quoquam correctus. ait igitur Strabo de Eratoſthene, Ἀπελλῆς τε αὐτῷ πολύς ἐστι καὶ Βίων ὅν φησι πρῶτον θείαν τινὰ περιβαλεῖν σοφίαν. atque hanc lectionem retinet Xylander: quod miror, quum præſertim Diog. laudet, ex quo facile erat intelligere legendum eſſe apud Strab. ὅν φησι πρῶτον ἀνθινὰ περιβαλεῖν σοφίαν. Dicebat enim Eratoſthenes, Bionem primum fuiſſe qui philoſophiam picta ac florida veſte induiſſet: cauſam hujus dicti affert Laert. διὰ τὸ παντὶ εἴδει λόγου κεκρᾶσθαι. ἀνθινὰ appellant τὴν εὐθινὴν ἐσθῆτα. & ita etiam Cic. loquitur. Sed quid ſi legamus in utroque ſcriptore ἰανθινά; nam ianthina, quorum in Juris libris fit mentio, ſunt αἱ ἰανθιναὶ ἐσθῆτες. Sanè minus receſſerimus à vulgata lectione.

Ὦ πέπον Ἀρχύτα ψαλληγενὲς, ὀλβιότυφε] Ex illo Hom. Il. γ.

Ὦ μάκαρ Ἀτρείδη μοιρηγενὲς ὀλβιόδαιμον.

Τῆς ὑπάτης ἔριδος πάντων ἐμπνεύστατ' ἀνδρῶν] Homerus,

Ἦ σὺ Πυλείδη, πάντων ἐκπάγλοτατ' ἀνδρῶν.

P. 110. Καὶ γραῖ δῶκεν ἁμαρῶς] Exiſtimo Bionem quodam ſuorum ſcriptorum loco quæ omnia interierunt, eos riſiſſe qui exiſtimarent iſta περίαπτα aliquam habere vim. Sanè apud Plut. Bionis locus extat, unde hoc videtur poſſe colligi. Sic ille in Comm. de ſuperſtitione, αἱ δὲ γραῖες καθάπερ παττάλῳ φησὶν ὁ Βίων, ὅ,τι ἂν τύχωσιν αὐτῷ περιάπτουσι φέρουσαι καὶ περιαρτῶσι. Eleganter igitur Diog. ad Bionis verba reſpiciens, eum ridet, & inconſtantiæ acerbè accuſat, atque hoc abſque Plut. fuiſſet, nunquam in mentem venire potuiſſet. Lege autem hîc πεπεισμένως non πεπεισμένος quod eſt ineptum.

P. 111. Καὶ μαθηματικὸς Ἀβδηρίτης] Bionem quendam aſtrologum laudat Strabo. & de eodem, ut opinor, ſic Heſychius: Βίων ἄλλος Ἀβδηρίτης ἔγραψεν εἶναί

A τινας οἰκήσεις ἔνθα γίνεσθαι ἓξ μηνῶν τὴν νύκτα καὶ ἓξ τὴν ἡμέραν.

Πέμπτος Σολεὺς Αἰθιοπικὰ γεγραφὼς] Hic & ab Athenæo laudatur, & videtur à Varrone inter rei ruſticæ ſcriptores recenſeri.

ΛΑΚΥ'ΔΗΣ.

P. 111. Τοῦτόν φασι καὶ περὶ οἰκονομίαν γλυκύτατα ἐσχηκέναι] Atqui omiſit ſanè Laert. quod erat γλυκύτατον. Nam quis à riſu temperet, quum audiet Lacydem hunc, fraude iſta ſervulorum ſuorum fuiſſe impulſum, ut ſe eorum ſectæ addiceret qui τὴν ἀκαταληψίαν defendebant? Dicebat enim homo faceriſſimus, Cur ego putem ſenſu aliquid certo poſſe percipi, quum toties ſenſus meos falli ſciam?
B ſiquidem quoties domo diſcedo, videor mihi oculis meis videre quæ in cellam penariam condo: At ego idem reverſus domum nihil reipſa unquam reperio quod promam: quod non fieret niſi verum eſſet falli ſenſus noſtros, nec ullam in iis eſſe certitudinem poſſe. Sed enim ne longior ſim, totam hanc lepidam hiſtoriam lectori videndam relinquo apud Numenium, cujus hoc fragmentum extat hodiéque apud Euſebium Εὐαγ. προπ. l.xiv.

Ὀψὲ δὲ αὐτῷ γεωμετροῦντι λέγει τὶς, εἶτα νῦν χειρός, εἶτα μηδὲ νῦν;] Lege, meo periculo, λέγει τὶς εἶτα νῦν χειρός; ὁ δὲ εἶτα μηδὲ νῦν; Nam illa verba, εἶτα μηδὲ νῦν; ſunt Lacydis reſpondentis, & quidem acutè, quod tamen ita eſſe non poteſt, niſi inſeratur ὁ δέ.

C

ΚΑΡΝΕΑ'ΔΗΣ.

P. 112. Ἐπιεικῶς αὐτοῖς ἀντέλεγε] Tamen Cic. *Carneades libenter in Stoicos invehebatur.*

Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν ἐγώ.] Simile illi.

Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος οὐκ ἂν ἦν στοά.

Ἀσχολίᾳ τῇ περὶ τοὺς λόγους] Quæ quidem fuiſſe tanta memoratur, ut quum cibi capiendi cauſa recubuiſſet, cogitationibus inhærens, manum ad menſam porrigere oblivíſceretur. Adi, ſi fert animus, Val.Maximum.

Ὥστε τὸν γυμνασίαρχον προσπέμψαι αὐτῷ μὴ οὕτω βοᾶν] Vide Plut. in Comm. περὶ ἀδολεσχίας: apud quem ſic reſpondet Gymnaſiarchus, Δίδωμι τὸ προσδιαλεγόμενον·
D τῷ δὲ ἀποκειναμένῳ μέτρον ἔσω ἡ τοῦ ἐρωτῶντος βούλησις.

Τοῦτον χολῆς τὸ δ' ἐκκεκηρύχθαι λέγω] Videtur ex iſto Soph. in Antigone.

Τοῦτον πόλει τῇ δ' ἐκκεκηρύχθαι τάφῳ μήτε κτερίζειν. & vide, ſis, elegantem parodiam.

Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα] Venuſtè luſit in Hom. verbis. Nam poeta ἠγείροντο ἀπὸ τοῦ ἀγείρεσθαι, hic ἀπὸ τοῦ ἐγείρεσθαι deducit. Locus eſt Il. β. De Mentore autem, ſic ſcriptum eſt apud Numenium, Καρνεάδου γίνεται γνώριμος, Μέντωρ μὲν ὁ πρῶτος οὐ μὴν διάδοχος, ἀλλ' ἔτι ζῶν Καρνεάδης ἐπὶ παλλακῇ μοιχὸν εὑρὼν, οὐκ ὑπὸ πιθανῆς φαντασίας, οὐδ' ὡς μὴ κατειληφὼς, ὡς δὲ μάλιστα πιστεύων τῇ ὄψει, καὶ
E καταλαβὼν παρῃτήσατο τῆς διατριβῆς· ὁ δὲ ἀποστὰς ἀντεσοφίστευε, καὶ ἀντίτεχνος ἦν ἐλέγχων αὐτοῦ τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀκαταληψίαν.

Τὰ δὲ λοιπὰ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ συνέγραψαν] Nam Carneades ipſe nihil ſcripſit: ut eſt apud Plut.

Τῷ λογαδικῷ] Lege λογαοιδικῷ & vide Hephæſtionem.

Βιώσαντα ἔτη πέντε πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα] Annos nonaginta ait Cic. Carneadem vixiſſe, in Lucullo: Luciano cum Laertio convenit, Val. Maximo cum Cicerone.

ΚΛΕΙΤΟ'ΜΑΧΟΣ.

P. 113. Κλειτόμαχος, Καρχηδόνιος] Filius fuit
F Diogneti. Stephanus.

Ἐλθὼν δ' εἰς Ἀθήνας ἤδη τετταράκοντα ἔτη γεγονώς] Mendoſus eſt, ut exiſtimo, in hac hiſtoria Stephani codex, ubi ſic ſcribitur, ὃς κη' ἔτει ἐλθὼν Ἀθήναζε, ἄμοιρος ἦν τῶν πρώτων στοιχείων.

Οὗτος ἐκαλεῖτο μὲν Ἀσδρούβας, &c.] Plut. De fortuna Alexandri, primo, Θαυμάζομεν τὴν Καρνεάδου δύναμιν, εἰ Κλειτόμαχον Ἀσδρούβαν καλούμενον πρότερον, καὶ Καρχηδόνιον τὸ γένος ἑλληνίζειν ἐποίησε.

Εἰς τοσοῦτον ἔλασεν ἐπιμελείας: ὥστε ὑπὲρ τὰ τετρακόσια βιβλία συγγράψαι] Cic. in Lucullo, de iis qui Carneadem audierant, loquens, *E quibus*, inquit, *induſtriæ plurimum in Clitomacho fuit (declarat multitudo librorum)*

ingenii

ingenii non minus in hoc quàm in Carneade eloquentiæ: in Melanthio Rhodio ſuavitatis. Ibidem, *Nec verò quicquam ita dicam, ut quiſquam id fingi ſuſpicetur: à Clitomacho ſumam, qui uſque ad ſenectutem cum Carneade fuit, homo & acutus ut Pœnus, & valde ſtudioſus, & diligens: & quatuor ejus libri ſunt de ſuſtinendis aſſentionibus.* Idem Cic. l. IV. Academ. quæſt. multa ex Clitomachi libris profert, & inquit, A *Explicavi paulò antè Clitomacho auctore, quomodo iſta Carneades diceret: accipe quemadmodum ea dicuntur à Clitomacho in eo libro quem ad Caium Lucilium ſcripſit poetam, quum ſcripſiſſet iiſdem de rebus ad L. Cenſorinum, eum qui conſul cum M. Manilio fuit.* Ex his M. Tullii plura diſcimus de Clitomacho quam ex auctore noſtro.

AD LIBRUM QUINTUM.

ΑʼΡΙΣΤΟΤΕʼΛΗΣ.

PAg. 114. Ἀριστοτέλης Νικομάχου καὶ Φαιστιάδος] Vel, ut alii ſcribunt Φαιστίδος.

Τραυλὸς τὴν φωνήν.] Ariſtotelicæ τραυλότητος & Platonicæ κυρτότητος meminit Plut. in libro De audiendis poetis.

Ἐσθῆτι ἐπισήμῳ χρώμενος] Ælianus Var. hiſt. l. IV. c. IX.

Καὶ κουρᾷ] Solitos antiquitùs homines delicatos κουρᾷ χρῆσθαι, notiſſimum eſt. De eo more locus elegans Muſonii apud Stob. Κερτέον μόνης ἕνεκα τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ περιττοῦ καὶ οὐχὶ κόσμου χάριν, ὡς οἴονται δεῖν ἔνιοι τὰ μὲν γένεια λεαινόμενοι καὶ μιμούμενοι τοὺς ἀγενείους, ἢ νὴ Δία τοὺς ἄρτι γενειάσκοντας ἢ τὴν δὲ κεφαλὴν οὐχ ὁμοίως κειρόμενοι, διαφόρως δὲ τὰ πρόσω τῶν ὀπίσω. Sed de C his plura alibi.

Ἐλθόντα δὴ αὐτὸν καὶ θεασάμενον, &c.] Hæc ita variè narrantur à veteribus, ut quid potiſſimum pro vero amplecti debeas, meritò dubites. Veruntamen ſi quis judicio ſit ſaltem mediocri, & mentem adhibuerit ſanam, ſpondeo ei non difficile fore veritatem à falſo ſecernere, & calumnias agnoſcere, quibus & olim multi, & nuper quidam Ariſtotelis laudem minuere ſunt conati. Verùm hæc nos aliàs, ſi quando Deus Opt. Max. nobis otia fecerit, accuratè tractabimus, & iſtorum, non magis Ariſtotelis quam veræ philoſophiæ oſorum, calumnias ex facili detegemus & refellemus.

Συμπαρὼν διελέγετο ἄττα] Malim συμπεριπατῶν.

D Ὅθεν Περιπατητικὸν προσαγορευθῆναι] Alii aliter tradunt: fuiſſe duas Peripateticorum ſcholas à morte Platonis, Xenocratis & Ariſtotelis, hujus ſectatores fuiſſe appellatos τοὺς ἐκ Λυκείου περιπατητικούς. illos τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας περιπατητικούς. Poſtea factum ut Ariſtotelei appellationem τὴν ἀπὸ τῆς ἐνεργείας propriam ſibi facerent: τὴν ἐκ τοῦ τόπου amitterent, & Peripatetici dicerentur. Xenocratei contra τὴν ἐκ τοῦ τόπου retinuerunt: τὴν ἐκ τῆς ἐνεργείας amiſerunt: & dicti Academici. Auctor Ammonius. Idem auctor ait Plat. ipſum philoſophandi hunc morem uſurpâſſe: & omnium primum Peripateticum fuiſſe.

Οἱ δὲ καὶ κηδεῦσαι αὐτῷ, &c.] Extarent utinam Apelliconis libri, quibus accuratiſſimè iis reſponderat qui hoc E nomine auſi ſunt Ariſtotelem βλασφημεῖν; nam inter omnia quæ ipſi objecta unquam fuerunt, iſtud ſemper fuit vel maximum, quod κολακεύων Ἑρμείαν, ejus ſororem (vel ut alii tradunt, filiam aut neptem) in uxorem duxerit: de quo ſic ſcriptum eſt apud Ariſtoclem, Τὰ μὲν οὖν ἄλλα περιφανῶς πέπλασται. δύο δὲ ταῦτα δοκεῖ πιστεύεσθαι δι' ἃ ψέγουσι τινὲς αὐτόν· ἓν μὲν, ὅτι τὴν Ἑρμείου γήμειε, φύσει μὲν ἀδελφὴν, θετὴν δὲ θυγατέρα Πυθιάδα, κολακεύων αὐτόν. Θεόκριτος γοῦν ὁ Χῖος ἐποίησεν ἐπίγραμμα τοιοῦτον,

Ἑρμείου εὐνούχου, &c.

Ἕτερον δὲ, ὅτι ἠχαρίστησε Πλάτωνι. περὶ μὲν οὖν Ἑρμείου καὶ τῆς Ἀριστοτέλους πρὸς αὐτὸν φιλίας, ἄλλοι τε πολλοὶ συγγεγράφασι, καὶ δὲ καὶ Ἀπελλικῶν· οὗ τοῖς βι- F βλίοις ὁ ἐντυχὼν πεπαύσεται βλασφημῶν αὐτούς. περὶ δὲ τοῦ γάμου τοῦ Πυθιάδος ἀποχρώντως αὐτὸς ἐν ταῖς πρὸς Ἀντίπατρον ἐπιστολαῖς ἀπολελόγηται, τεθνεῶτος γὰρ Ἑρμείου, διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνον εὔνοιαν, ἔγημεν αὐτὴν ἄλλως μὲν σώφρονα καὶ ἀγαθὴν οὖσαν, ἀτυχοῦσαν μέντοι διὰ τὰς καταλαβούσας συμφορὰς περὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς. Protuli autem totum hunc locum, ut intelligeret lector quam ſit credendum iis qui & Hermiæ amorem Ariſtoteli objiciunt: & quod Pithyadem hanc in uxorem duxerit, calumniantur. Nam is quidem qui nuper hujus philoſophi vitam, vel potius criminationem puti- B dam, conſcripſit, hoc ita narrat, quaſi certiſſimum τῆς λαγνείας Ariſtotelis indicium. In quo ſane negari non poteſt quin κακοήθειαν ſuam manifeſtiſſimè prodiderit. Ejuſdem farinæ ſunt & cætera pene omnia quæ ſunt in eo ſcripto diligentiſſimè, &, ut dixi, κακοηθέστατα congeſta, ut tandem efficeret, Ariſtotelem non hominem, ſed fædam quandam vitiorum fuiſſe ſentinam. Atqui δεῖ τοὺς εὖ φρονοῦντας, (ait Ariſtocles veriſſimè & ſapientiſſimè) μὴ εἰς τοὺς διαβάλλοντας ἀποβλέπειν μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐπαινοῦντας καὶ ζηλοῦντας αὐτόν. οὐ μικρῷ γὰρ πλείους καὶ βελτίους εὑρεθεῖεν ἂν οὗτοί γε. Et ſanè ita eſt: quicunque de tanto viro, tamque admirabili naturæ interprete detrahere ſtuduerunt, ii, ſi quis diligentius rem ſpectet, reperientur fuiſſe πάντες, ut ait idem Ariſtocles, σοφισταὶ καὶ ἐριστικοὶ, καὶ ῥήτορες.

C P. 115. Καὶ ἔθυεν ὑπερχαίρων τῷ γυναίῳ ὡς Ἀθηναῖοι τῇ Ἐλευσινίᾳ Δήμητρι] Primus hoc finxit adverſus Ariſtotelem Lyco: de quo audiamus, ſi placet, judicium Ariſtoclis, πάντα δ' ὑπερπαλαίει μωρία τὰ ὑπὸ Λύκωνος εἰρημένα, τοῦ λέγοντος εἶναι Πυθαγορικὸν ἑαυτόν. φησὶ γὰρ θύειν Ἀριστοτέλη θυσίαν τετελευτηκυίᾳ γυναικὶ τοιαύτην ὁποίαν Ἀθηναῖοι τῇ Δήμητρι.

Τῷ τε Ἑρμείᾳ παιᾶνα ἔγραψε] Athenæus pæana eſſe negat, hac ratione, quòd illam acclamationem quæ pæanibus addi ſolet, ἰὴ ἰὴ Παιὰν, non habeat: quæ ratio neſcio quanti fieri debeat. Nam quum conſtet non in Apollinem tantùm, ſed & in alios quoque ſolitos concini hymnos, qui pæanes appellarentur, an in omnibus eſſent hæc veba dubitari poteſt. Eum vide lib. XV.

D Ὃς ἔνδον γέγραπται] Ἔνδον, hoc eſt, ἐν τῷδε συγγράμματι. Sic dixit Cic. *interiorem epiſtolam.* ad Quintil. fratrem. l. III.

Τὸν συγγενῆ Καλλισθένην τὸν Ὀλύνθιον] Calliſtenes ex Herone Ariſtotelis conſobrina natus erat. auctor Plut.

Ἐν σιδηρᾷ περιήγετο γαλεάγρᾳ] Varia fuit de hujus morte veterum opinio, ut eſt apud Plut. in Alexandro: quem vide: & Arian. l. IV. Juſtinus lib. XV. *Quippe quum Alexander Magnus Calliſthenem philoſophum, propter ſalutationis Perſicæ interpellatum morem, inſidiarum, quæ ſibi paratæ fuerant conſcium fuiſſe ratus eſſet, cùmque truncatis crudeliter membris, abſciſſiſque auribus, ac naſo labiiſque, deforme ac miſerandum ſpectaculum reddidiſſet, inſuper cum cane in caveâ clauſum ad* E *metum cæterorum circumferret: tunc Lyſimachus audire Calliſthenem, & præcepta ab eo recipere virtutis ſolitus, miſeratus tanti viri, non culpæ, ſed libertatis pœnas pendentis, venenum ei in remedium calamitatum dedit.* Simili ſupplicio Lyſimachus quoque ab Alexandro fuit affectus. vide Athenæum & Senecam.

Εὐρυμέδοντος αὐτὸν τοῦ ἱεροφ. &c.] Vide Athenæum.

Εὔμολος] Εὔμηλος.

Πλάτωνι δὲ ἑπτακαίδεκα ἔτη συνέστη] Lege ἑπτακαιδεκέτης. Vide Ammonium.

Ὁ δὲ ὕμνος ἔχει τοῦτον τὸν τρόπον] Vide, ſi lubet, editam nuper à nobis hujus vitæ verſionem.

P. 116. Ἐπὶ Πυθοδόρου] Pythodorum appellat Diodorus. F

Ἑρμείου εὐνούχου] Scommma Theocriti eſt in ſequenti maximè diſticho, quod extat apud Euſeb. & Plut. & miror à Laertio non eſſe deſcriptum. Plut. περὶ φυγῆς, Ἀριστοτέλην δὲ, inquit, καὶ λελοιδόρηκε Θεόκριτος ὁ Χῖος, ὅτι τὴν παρὰ Φιλίππῳ καὶ Ἀλεξάνδρῳ δίαιταν ἀγαπήσας.

—— εἵλετο ναίειν.

Ἀντ' Ἀκαδημίας Βορβόρου ἐν προχοαῖς. ἔστι γὰρ ποταμὸς περὶ Πέλλην, ὃν Μακεδόνες Βόρβορον καλοῦσι. Prior verſus ita legitur apud Euſeb.

Ὃς διὰ τὴν ἀκρατῆ γαστρὸς φύσιν εἵλετο ναίειν, &c.

Ἕως δ' ἂν Νικάνωρ καταλάβῃ ἐπιμελεῖσθαι Ἀριστομένη] Illud quidem perſpicuum, eſſe ita diſtinguendum, ἕως δ' ἂν Ν. καταλάβῃ, ἐπιμελεῖσθαι, &c. nam conſtituuntur manifeſtò iſtis verbis curatores cum Antipatro, etſi non pari poteſtate, Ariſtomenes & qui cum eo nominantur. at quid illa verba ſignificent ἕως ἂν Νικάνωρ καταλάβῃ, quibus terminatur iſtorum cura & adminiſtratio, id verò non æquè claret. Videtur ſanè καταλαμβάνειν eſſe adire hæreditatem, ídque nos ſecuti ſumus: nam hic Nincanor Proxeni, de Ariſtotele olim bene meriti viri, filius dicitur ab Ariſtotele adoptatus. itaque jure filii partem bonorum à morte patris potuit ſibi vindicare. hoc ergo eſt καταλαμβάνειν: & hæc ratio quæ nos movit ut ſic acciperemus iſta verba. Me tamen movent non pauca ut hunc locum aliter putem exponendum. Nam factum eſſe ulla ex parte heredem iſtum Nicanorem, ex hoc teſtamento non colliges. Duo enim ſunt quæ hic tribuuntur Nicanori ab Ariſtotele, Alterum eſt, filia Pythais, quam ei pater uxorem deſtinat, & cum illa bonorum partem quæ illi velut in dotem ceſſura erat: alterum cura viduæ & liberorum & bonorum adminiſtratio. Quare illa verba ἕως ἂν Νικάνωρ καταλάβῃ non videntur ita poſſe accipi. Ex teſtamenti autem fine apparet Nicanorem, quum hoc teſtamentum conderet Ariſtoteles, vel domo abfuiſſe, ſuſcepta aliqua ut videtur periculoſa peregrinatione: vel aliquo morbo laboráſſe, aut neſcio quid ejuſmodi fuiſſe quod Ariſtotelem de ipſius ſalute redderet adeo ſollicitum, ut pro ea votum fecerit quod ibi commemoratur. Videamus ergo num hinc potius ſint illa ſuperiora verba exponenda, ut ſit ſenſus, Ariſtomenem & reliquos tantiſper curatores eſſe, ἕως καταλάβῃ Nicanor: hoc eſt, tantiſper dum redux eſſet ex itinere in quo tunc erat: vel dum ex eo morbo convaluiſſet quo tunc laborabat. tum illum voluit καταλαμβάνειν: id eſt ſimul Pythaidem uxorem ducere, & rerum curam atque adminiſtrationem ſuſcipere.

Καὶ ὅταν ὥρα ᾖ τῇ παιδὶ ἐκδόσθαι αὐτὴν Νικάνορι] Τῇ παιδὶ, hoc eſt, Πυθαΐδι, ut docet Ammonius, Μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν, inquit, τοῦ Νικομάχου ϗ τῆς Φαιστιάδος ἀνάγεται ὁ Ἀριστοτέλης παρά τινι Προξένῳ Ἀταρνεῖ, οὗ ϗ τῆς τροφῆς διαμεμνημένος ὁ Ἀριστοτέλης, οὐ μόνον τὸν τούτου υἱὸν Νικάνορα ἀνέθρεψε ϗ πᾶσαν παιδείαν ἐπαίδευσεν, ἀλλὰ ϗ υἱὸν αὐτὸν ᾠκειοποιήσατο, ϗ τελευτῶν ἐν ταῖς οἰκείαις διαθήκαις ἐπέτρεψε τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα Πυθαΐδα δοῦναι γαμετὴν τῷ Νικάνορι.

P. 117. Ἐπιμελεῖσθαι δὲ τοὺς ἐπιτρόπους ϗ Νικάνορα μνησθέντας ἐμοῦ, ϗ Ἑρπυλλίδος] Athenæus l. XIII. Ἀριστοτέλης δὲ ὁ Σταγειρίτης ἐξ Ἑρπυλλίδος τῆς ἑταίρας ἐπαιδοποίησε Νικόμαχον ϗ συνῆν ταύτῃ μέχρι θανάτου, ὥς φησιν Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Ἀριστοτέλους πρώτῳ, ἐπιμελείας φάσκων τῆς δεούσης τετυχηκέναι ἐν ταῖς τοῦ φιλοσόφου διαθήκαις.

Καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας τὴν Δήμητρα ἀναθεῖναι εἰς Νεμέαν] Lego, ϗ τὴν τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας τῇ Δήμητρι ἀναθεῖναι εἰς Ν. Loquitur Ariſtoteles de variis imaginibus, & quid illis fieri velit declarat, ϗ τὴν igitur quum dicit, repetendum ex ſuperioribus vocem εἰκόνα. ſicut dictum eſt. ϗ τὴν Ἀριμνήστου, paulo antè. Hæc eſt illa, ut veriſimile eſt, matris Ariſtotelis imago, cujus meminit Plinius, *Fecit* (ait de Protogene) *& Cydippem, Theopolemum Philiſium tragœdiarum ſcriptorem meditantem & athletam, & Antigonum regem, & imaginem matris Ariſtotelis philoſophi.* Sic infrà Theophraſtus in ſuo teſtamento mandat, τὴν εἰκόνα Ἀριστοτέλους τεθῆναι εἰς τὸ ἱερόν. Nam ut jam ante notavimus, ſtatuæ quæ hominibus ponebantur, alicui numini dedicabantur.

Λέγεται δὲ ϗ λοπάδας αὐτοῦ πλείστας εὑρῆσθαι] Plinius libro XXXV. *In Ariſtotelis heredum auctione* LX. *patinas veniſſe traditur.*

Καὶ Λύκωνα λέγειν ὡς ἐν π.] Etiam Ariſtocles teſtatur hoc fuiſſe confictum à Lycone Pythagorico: cujus verba (quæ cum ſuperius allatis cohærent) hæc profert, ϗ ἐν ἐλαίῳ θερμῷ λουόμενον τοῦτο δὴ πιπράσκειν. ἡνίκα δ' εἰς Χαλκίδα ἀπῄει τοὺς τελώνας εὑρεῖν ἐν τῷ πλοίῳ λοπάδια χαλκᾶ πέντε ϗ ἑβδομήκοντα. Hæc Lyco: quæ quidem Ariſtoclis ait πάντα ὑπερβάλλειν μωρίᾳ, omnia ſuperare ſtultitia. Falſum eſt igitur quod ait quidam κακοήθης, qui auſus eſt ſcribere duos celeberrimos peripateticos Ariſtotelem avaritiæ accuſáſſe, Lyconem & Ariſtoclem. In quo multipliciter fallitur, fallítque. quod enim a duobus peripateticis factum eſſe dicit, id ne de uno quidem verum eſt. Siquidem ſolus Lyco hoc objecit, qui fuit (voluit quidem certè videri) Pythagoricus. Ariſtocles autem tantùm ab eo abfuit ut id objiceret, ut ne crederet quidem: imò (quod ex ejus verbis quæ hodiéque ſuperſunt intelligere cuivis licet) eos inſanire extrema linea putavit Ariſtocles, qui hæc adverſus Ariſtotelem confinxiſſent. Sed, ut intelligat lector quam parum candidè fecit qui ſe duorum peripateticorum, ut ait, celeberrimorum autoritate adverſus Ariſtotelem armare voluit, primùm ejus verba apponam, deinde Theodoreti locum proferam, cujus ille autoritate non utitur, ſed improbiſſimè abutitur. *Avaritiæ quoque* (inquit) *videntur eum duo celeberrimi peripatetici notaſſe, Lyco ſcilicet & Ariſtocles, ille in ſchola tertius ſucceſſor, hic Aphrodiſei Alexandri præceptor: ſiquidem ambo, referente Theodoreto, paſſionum Græcarum libro duodecimo, memoria prodiderunt, poſt interitum ipſius inventas ei fuiſſe ollas trecentas, vel ut alii* 74. *Plinius ait* 60. *oleo plenas quo ſeſe lavere ſolebat, ac poſtea divendere.* Hæc ille. Videamus nunc quid dicat Theodoretus: Ἀριστοκλῆς γὰρ τις ὁ περιπατητικὸς Λύκωνά ἔφη τὸν Πυθαγόρειον περὶ Ἀριστοτέλους φάναι ὅτι ἐν ἐλαίῳ θερμῷ λουόμενος, τοῦτο ὕστερον ἀπεδίδετο. ϗ ἡνίκα δὲ εἰς Χαλκίδα ἀπῄει, τοὺς τελώνας ἔφη διερευνωμένους τὸ πλοῖον, εὑρεῖν αὐτῷ λοπάδια τέτταρα ϗ ἑβδομήκοντα. ἄλλους δέ τινας εἰρηκέναι τριακοσίας εὑρηκέναι λοπάδας. hæc Theodoretus. quæ omnia ſumpta ſunt ex illis Ariſtoclis quæ habentur apud Euſeb. lib. XV. προπαρασκευῆς.

P. 118. Ἔνιοι δὲ ϗ ἀσκίον θερμοῦ ἐλαίου ἐπιτιθέναι αὐτὸν τῷ στομάχῳ φασί] Cor. Celſus l. II. c. XVII. in enumeratione fomentorum calidorum, *Quinetiam calido oleo replentur utriculi, & in vaſa fictilia (ad ſimilitudinem lenticulas vocant) aqua conjicitur, & ſal ſicco linteo excipitur, demittiturque in aquam bene calidam: tum ſuper id membrum quod fovendum eſt, collocatur.* Libro tertio, capite ultimo. *Utriculi quoque rectè componuntur aqua calida repleti.*

Καὶ ὁπότε κοιμῷτο, σφαῖραν χαλκῆν βάλλεσθαι αὐτῷ] Ammianus de Alexando Magno hoc narrat. Verba ejus ſunt, *Ille namque ænea concha ſuppoſita, brachio extra cubile protento, pilam tenebat argenteam, ut quum nervorum vigorem ſopor laxaſſet infuſus, geſtaminis lapſi tinnitus abrumperet ſomnium.*

Οὐ τὸν τρόπον, εἶπεν, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον ἠλέησα] Cic. pro Quintio, *Obſecravit ut aliquam, ſi non propinquitatis, at ætatis ſuæ: ſi non hominis, at humanitatis, rationem haberet.* Seneca De beneficiis l. 4. *Non tanquam dignis illa tribuimus, ſed negligenter tanquam parva: & non homini damus, ſed humanitati.* Eleganter etiam Herodes apud A. Gellium etſi diverſè, *Demus,* inquit, *huic aliquid æris, cuicuimodi eſt, tanquam homines, non tanquam homini.*

Διογένους ἰσχάδα αὐτῷ διδόντος] Ita enim ſolitum fieri inter illos miſellos philoſophos, qui maxima ex parte mera erant hominum mendicabula, gulæ mancipia. Laert. in Stilpone, Κράτητος τοῦ Κυνικοῦ ἰσχάδα προτείναντος αὐτῷ ποτε ϗ ἐρώτημα δεξάμενον καταφαγεῖν. τοῦ δὲ Ὦ Ἡράκλεις εἰπόντος, ἀπολώλεκα τὴν ἰσχάδα. Οὐ μόνον, ἔφη, ἀλλὰ ϗ τὸ ἐρώτημα οὗ ἦν ἀρραβὼν ἡ ἰσχάς. Ariſtoteles verò hoc totum elegantiſſimè irridet tanquam puerile, & viris indignum. ſuum autem hoc judicium non verbis exponit, ſed facto. μετεωρίσας, ait Laert. Diogenem, ut pueros ſolemus μετεωρίζειν. quod Perſius dicit manibus quatere. hic eſt ſenſus hujus loci: quem non intelligentes quidam, corruptum eſſe eum putarunt: & longè aliter ſunt interpretati: ſed næ illi fruſtra fuerunt.

Καρνεάδην ἀδορυφόρητον βασιλείαν] Non eſt hic Carneades ille nobilis philoſophus, de quo ſuperiore libro: ſed alius quiſpiam parum mihi notus. Simile dictum Plut. de Ariſtide, illum ſibi ἀδορυφόρητον μοναρχίαν κατασκευάσασθαι.

Ἐρωτηθεὶς τί ἐστι φίλος: ἔφη, μία ψυχή, &c.] In vetere editione Baſilienſi legebatur φιλόσοφος pro φίλος. ſed id nec Ambr. ſequutus eſt, & rectè poſtea à doctis viris mutatum fuit. Quis ergo non miretur inveniri nuper potuiſſe, qui βαλανηφαγεῖν quàm inventis frugibus uti maluerint? Siquidem φιλόσοφος legit is, quem ego κακοήθη veriſſimè appellare ſoleo.

Τῶν ἀνθρώπων ἔλεγε τοὺς μὲν οὕτω φείδεσθαι ὡς ἀεὶ ζῆσ.] Hinc illud non illepidum Luciani epigramma,

Ὡς τεθνηξόμενος τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε·
Ὡς δὲ βιωσόμενος, φείδεο σῶν κτεάνων.

Μή τι σε καταφλυάρησα:] Suidas legit κατηδολέσχησα. Nam huc ſine dubio pertinent hæc illius, Κατηδολέσχησά σε ἀντὶ τοῦ μετὰ σοῦ ἐμακρολόγησα, ἐφλυάρησα.

P. 119. Ὡς ἑκάστοτε λέγοι, Ὦ φίλοι, οὐδεὶς φίλος] Lego, ὧ φίλοι. Nam quod nonnulli legunt, ᾧ πολλοὶ φίλοι, ut eſt in VII. Eudemiorum, me non movet. potuit enim Ariſtoteles aliter ſcribere quam in quotidiano ſermone uſurparet: ut taceam, videri venuſtius multo & multo rotundius hoc dictum, omiſſa voce πολλοὶ, quæ ſatis incluſa eſt in voce φίλοι. Eadem autem repetitur ſententia & Νικομαχείων θ. Οἱ δὲ πολύφιλοι (inquit philoſophus) ϗ πᾶσιν οἰκείως ἐντυγχάνοντες οὐδενὶ δοκοῦσιν εἶναι φίλοι πλὴν πολιτικῶς.

Ἐρωτικὸς α] Atqui Athenæus ſecundum Ἐρωτικῶν laudat. An igitur ſcribendum eſt Ἐρωτικῶν α. β. Sunt & alia non pauca in hoc Diog. catalogo animadvertenda, quæ alibi fuſè & diligenter à nobis tractantur, & illuſtrantur.

P. 120. Δικαιώματα α β] Ut putem titulum integrum hujus operis fuiſſe Δικαιώματα πόλεων, faciunt hæc diligentiſſimi Euſtathii in Iliadem verba, Ἀριστοτέλης δέ φασιν ἱστορεῖ ἐν Δικαιώμασι πόλεων οὕτως. Non clam me eſt apud Ammonium legi Δικαιώματα πολέμων non πόλεων: ſed placet magis Euſtathiana lectio.

Πυθιονικῶν ἔλεγχοι] Puto legendum ἔλεγχος. Errat Ambroſius, dum vertit, *Pythionicarum argumenta*: quum ἔλεγχος hîc ſit aliud nihil quam ἀναγραφή. Plutarchus in Solone, ὡς ἄλλοι τε μαρτυροῦσι ϗ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ τῶν Πυθιονικῶν ἀναγραφῇ. Hoc parvum quidem eſt: quod tamen eum fugerit qui in recenſendis Ariſtotel. libris nuper operam poſuit. Vertit enim *Redargutiones*. En cor Zenodoti, jecur Cratetis.

Πολιτεῖαι πόλεων δυοῖν δεούσαιν ἑξήκοντα ϗ ἑκατόν] Liber fuit verè aureus, qui utinam extaret hodie. Vix enim dici poteſt quàm multa eo opere continerentur omnibus antiquitatis ſtudioſis ſcitu jucundiſſima & digniſſima, quæ nunc obruta denſiſſimis tenebris planéque ſepulta jacent. Apparet è fragmentis, quæ ſtudioſiſſimè ſunt a nobis conquiſita, nec ſine magna voluptate collecta. Eorum nos veluti γεῦμα quoddam nuper exhibuimus: omnia autem aliquando σὺν τῷ θεῷ edemus.

Πρὸς μὲν οὖν τὴν εὕρεσιν τά τε τοπικὰ ϗ μεθοδικὰ] Sic rectè legi nemo poteſt dubitare. In antiquis tamen libris ſcriptum fuiſſe ὀπτικὰ ex interpretis verſione apparet. Eſtque is error adeo antiquus ut extet etiam hodie apud Heſy. Mileſium, quod demiror non obſervaſſe Had. Junium.

P. 121. Τῶν δὲ ἠθικῶν τῶν περὶ πόλιν ϗ περὶ οἶκον ϗ περὶ νόμοις, τοῦ νοῦ] Hæc paullo aliter apud Heſychium ſcribuntur. Apparet verò Laert. noſtrum in canonibus Epicuri magis quam in doctrina Ariſtotelica fuiſſe verſatum. Næ ille pudentius feciſſet & prudentius ſi hanc partem quæ eſt de dogmate Ariſtotelico, omnino non attigiſſet.

Οὐκ ὀλίγα βιβλία συνέγραψε φυσικῶν ἀπομνημονευμάτων] An potius legendum ὑπορημάτων; nam προβλημάτων longius recedit.

ΘΕΟ'ΦΡΑΣΤΟΣ

P. 122. Θεόφραστος Ἐρέσιος Μελάντα κναφέως υἱὸς] Vel, ut aliis placet, inquit Su. Leonis.

P. 123. Σοφοκλέους τοῦ Ἀμφικλείδου νόμον εἰσενεγκόντος] Hujus rei ſic meminit Athen. in XIII. Καὶ Σοφοκλῆς ὅστις ψηφίσματι ἐξήλασε πάντας φιλοσόφους τῆς Ἀττικῆς. καθ᾽ οὗ λόγον ἔγραψε Φίλων Ἀριστοτέλους γνώριμος, ἀπολογίαν ὑπὲρ τοῦ Σοφοκλέους Δημοχάρους πεποιηκότος τοῦ Δημοσθένους ἀνεψιοῦ.

Τοῦτον Τύρταμον λεγόμενον, Θεόφραστον διὰ τὸ τῆς &c.] Su. πρῶτον ἐκαλεῖτο Τύρταμος. διὰ δὲ τὸ θείως φράζειν, ὑπὸ Ἀριστοτέλους ἐκλήθη Εὔφραστος, εἶτα Θεόφραστος.

Ἐτελεύτα δὴ γηραιὸς, βιοὺς ἔτη πέντε ϗ ὀγδοήκοντα] Tractavimus nuper hunc locum pluribus in Commentariis ad Theophraſti Characteres.

Ἐπειδήπερ ὀλίγον ἀνῆκε τῶν πόνων) Cauſam hujus ceſſationis ait fuiſſe Su. τοὺς μαθητοῦ γάμους, quod ego miror cur nos celaverit Laertius.

Ἡμεῖς γὰρ ὁπότ᾽ ἠρχόμεθα ζῆν τότε ἀποθνήσκομεν] Ad hæc verba reſpexit Cic. quum ſcripſit Tuſc. l. III. *Theophraſtus autem moriens, accuſaſſe naturam dicitur, quòd cervis & cornicibus vitam diuturnam, quorum id nihil intereſſet, hominibus, quorum maximè interfuiſſet, tam exiguam vitam dediſſet: quorum ſi ætas eſſe potuiſſet longinquior, futurum fuiſſe ut omnibus perfectis artibus, omni doctrina hominum vita erudiretur.*

P. 124. Ἄλλο Περὶ ἔρωτος] Strabo laudat l. X.

Περὶ εὐδαιμονίας α.] Cic. de finibus l. IV. *Sed quum* A *beata vita quæratur: idque ſit unum quod philoſophia ſpectare & ſequi debeat: ſitne ea tota ſita in poteſtate ſapientis, an poſſit aut labefactari aut eripi rebus adverſis, in eo nonnunquam variari inter eos & dubitari videtur quod maximè efficit Theophraſti de beata vita liber: in quo multum admodum fortunæ datur.*

Περὶ ἐπιλήψεως α.] Apul. Apologia, *Longum eſt ſi velim Theophraſti quoque ſententiam de eodem morbo recenſere. eſt enim etiam ejus egregius liber de caducis.*

Περὶ δακετῶν ϗ βλητικῶν α.] Apuleius, *Legiſſe me Theophraſti quoque* Περὶ δακετῶν ϗ βλητικῶν, *& Nicandri* Θηριακά. Ita ſupplendus ille locus Apuleii.

Περὶ καταφάσεως ϗ ἀποφάσεως] Multa hujus libri & aliorum Theophraſteorum operum legere memini in B Græcis interpretibus Ariſtotelis. vide Alex. Aphrodiſ. in Metaph. l. IV. c. III. & in Analytica priora.

Καλλισθένης] M. Tullius in Tuſculanis, *Vexatur Theophraſtus & libris & ſcholis omnium philoſophorum, quod in Calliſthene ſuo laudârit illam ſententiam:*

Vitam regit fortuna non ſapientia.

Περὶ φυσικῶν ἱστοριῶν] Scrib. φυτικῶν, & ſtatim, Φυτικῶν αἰτιῶν.

P. 125. Περὶ ἐρημάτων α. β.] Laudatur à multis hic liber. etiam à ſchol. vetere Hom. ubi illa exponit Il. α. οὐλόχυτα προβάλοντο.

Πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας α] Athenæus libro IV. Θεόφραστος ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα· πολλοὶ γάρ αὐτό φασιν εἶναι C Σωσιβίου.

Περὶ πλούτου α.] Cic. De officiis. *Itaque miror quid in mentem venerit Theophraſto in eo libro quem De divitiis ſcripſit: in quo multa præclarè: illud abſurdè. Eſt enim multus in laudanda magnificentia & apparatione popularium munerum: taliumque ſumtuum facultatem, fructum divitiarum putat.*

Χαρακτῆρες ἠθικοὶ] Aut hæc verba inducenda ſunt, aut illa certè quæ paulo ſuperius extant, ἠθικοὶ χαρακτῆρες. Nempe aliquis illa huc intruſit qui oculis properanter conjectis in Laert. catalogum, ſuperiora non vidit, quæ fuit illius μετεωρία ϗ ἀβλεψία. Sic autem multa irrepſiſſe in hos libros habeo perſuaſiſſimum. Quare qui Diogeni aut ipſius potius libris tantum hac in parte tribuunt: viderint quàm prudenter id faciant. Sed hæc alias.

D Περὶ φιλίας] Extat apud A. Gellium l. I. c. III. locus Theophraſti ex I. περὶ Φιλίας.

P. 126. Ἐπιστολαὶ αἱ ἐπὶ τῷ Ἀσυκρέοντι] Suſpecta verba de mendo.

Φανίᾳ] In ſcholiis Apollonii hujus epiſtolæ fieri mentionem reperi. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ πρὸς Φανίαν ἐπιστολῇ ϗ ὄνον φησὶν αὐτὸν καλεῖσθαι. loquitur de millepeda.

Τὴν Ἀριστοτέλους εἰκόνα τεθῆναι εἰς τὸ ἱερὸν] Ἀντὶ τοῦ, ἀνατεθῆναι ἐν τῷ ἱερῷ: ſic Latini veteres, *In poteſtatem*, pro in poteſtate, & id genus ſexcenta quæ pueros haud latent.

Δίδωμι τῶν γεγραμμένων φίλων ἀεὶ τοῖς βουλομένοις σχολάζειν ϗ συμφιλοσοφεῖν ἐν αὐτῷ] Athenæus l. 5. me- E minit hujus partis teſtamenti Theophraſtei.

ΣΤΡΑ'ΤΩΝ.

P. 128. Στράτων Ἀρκεσιλάου] Ἀρκεσιλάου ἢ Ἀρκεσίλου, inquit Suid.

Περὶ τοῦ προτέρου ϗ ὑστέρου] Meminit Simplicius in Categorias.

P. 129. Ἐάν τι πάσχω] *Si quid mihi humanitus contigerit*, Τὶ πάσχειν, *mori*. Sic accipio apud Hom. Il. φ.

Ζεῦ πάτερ, ὡς οὔτις με θεῶν ἐλεεινὸν ὑπέστη
Ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι; ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι.

hoc eſt, *poſtea vel moriar*. Idem Od. δ.

F Τοῦ δ᾽ ἀμφοτερομένω ϗ δείδια, μή τι πάθησιν, hoc eſt, *ne interficiatur*. quod ipſe exponens, addit,

Δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ᾽ αὐτῷ μηχανόωνται
Ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.

Καλῶς δ᾽ ἂν ποιοῖεν ϗ οἱ λοιποὶ συσκευάζοντες τοῦτο] Sic in Lyconis teſtamento, συγκατασκευαζέτωσαν δὲ οἱ λοιποὶ γνώριμοι κἀμοῦ ϗ τοῦ τόπου χάριν.

Καθὰ που συνήγαγε ϗ Ἀρίστων ὁ οἰκεῖος] Quis ita loquitur? Non abeſt quin ſcripſerit Diog. Ἀρίστων ὁ Κεῖος. de duobus Ariſtonibus Chio & Ceo, alibi annotamus.

ΛΥ'ΚΩΝ

ΛΥ'ΚΩΝ.

P. 130. Τὸ δ' ἐκφραςικὸν αὐτοῦ καὶ περιγεγονὸς ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ] Repone me auctore elegantem vocem πεεαγεγονός. ſic vocat ſtylum elatum, ac, ut ſic dicam, nimis vocalem.

Παρ' ὃ καὶ τινὲς τὸ γάμμα αὐτοῦ τῷ ὀνόματι προςετίθεσαν] Quis ergo ſcit num vera ſit apud Plut. lectio, Γλύκων; ubi tamen Λύκων contra ſcriptorum codicum autoritatem Xylander cenſet reponendum. locus eſt ἐν τῷ περὶ φυγῆς.

Τοὺς τε βουλομένοις ὀρθῶς] Lego β. οὐκ ὀρθῶς. itáque legendum eſſe neminem dubitaturum puto.

Οἱονεὶ ςρεβλῷ κανόνι βασανίζοντας ὀρθὴν φύσιν] Similiter Euſtathius in ῥαψ. ε. Ἰλιάδ. Καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ κανών τις ἐστὶ διεςραμμένος, ἅπας ἄφρων πρὸς ἑαυτὸν μετάγειν καὶ ςρεβλοῦν ἐθέλων καὶ τὰ ὀρθὰ, καὶ μηδὲν αὐτοῦ ἀπεοικέναι κείνων καὶ τοὺς εὖ ἔχοντας λόγου καὶ φρονήσεως;

Ὠτοθλαδίας καὶ ἐμπινὴς ὢν] Su. ἐμποινής. Melius ἐμπινής.

Παλαῖσαι τε λέγεται καὶ σφαιρίσαι] Ἦν δὲ ὁ Λύκων (ait Athenæus in XII.) καὶ σφαιριςὴς ἀγαθὸς καὶ περιδέξιος.

P. 131. Καταχωρησάτω τοῖς νεανίσκοις εἰς ἐλαιοχρηςίαν] Notus olei uſus in gymnaſiis veterum: propterea παιδοτρόφον ἐλαίαν appellat Sophocl. in Oed. Col.

Ὃ τᾷδε θάλλει μέγιςα χώρᾳ,
Γλαυκᾶς παιδοτρόφου φύλλον ἐλαίας.

Δίδωμι δὲ τῷ Καλλίνου παιδίῳ] Legebatur apud Ambr. *Callino.* apud Su. eſt Καλινίκῳ. non recte.

Ῥοιάκων ζεῦγος.] Ita & Su. habet. Ῥοίσκων quod aliquando placuit, nunc diſplicet. puto fuiſſe ſpeciem poculorum qualia erant illa quæ ῥυτὰ & ῥέοντα vocârunt.

Ἐλευθέρῳ πάλαι ὄντι ἀφίημι τὰ λύτρα] Hoc eſt, *libertatis cauſa impoſitorum gratiam facio*, ut loquitur Modeſtinus Juriſ. l. VI. De agnoſcendis liberis.

ΔΗΜΗ'ΤΡΙΟΣ.

P. 132. Δημήτριος Φανοςράτου] Vide Su. qui Demetrium prius Phanum fuiſſe appellatum ſcribit.

Δίδυμος δ' ἐν συμποσιακοῖς, &c.] Athenæus hoc idem narrans, laudat Δίυλλον non Δίδυμον. Verba ejus adſcribam ut quidem ea puto eſſe legenda. Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς, Λαμπιτοῦς τῆς Σαμίας ἑταίρας ἐρασθεὶς, ἡδέως καὶ ἑαυτὸν Λαμπιτὼ προσηγορεύσατο, ὥς φησι Δίυλλος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ χαριτοβλέφαρος. Itaque meritò videri poſſit, aut hîc eſſe legendum Δίυλλος, aut apud Athenæum Δίδυμος. Ego tamen (quod tutiſſimum erit) ἐπέχω· nam & Didymi συμποσιακῶν crebertima apud Græcos ſcriptores mentio eſt: & Diylli nomen non eſt inauditum. Siquidem Plut. verba hæc ſunt ex Comm. Πότερον, Ἀθηναῖοι κατὰ πόλεμον ἢ κατὰ σοφίαν ἐνδοξότεροι. Οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἱςορικοὶ, inquit, Κλεινόδημοι Δίυλλοι (ſic recte Xylander) φιλόχοροι, φίλαρχοι, ἀλλοτρίων γεγόνασιν Ἐρώτων, ὥσπερ δραμάτων ὑποκριταί. Diod. Siculus l. XVI. Δίυλλος ὁ Ἀθηναῖος ἦρκται τῆς ἱςορίας ἀπὸ τῆς ἱεροσυλήσεως, καὶ γέγραφε βίβλους εἴκοσι καὶ ἑπτὰ, συμπεριβαλὼν πάσας τὰς ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις γινομένας πράξεις περί τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Σικελίαν. Idem, Δίυλλος δὲ ὁ Ἀθηναῖος τῆς δευτέρας συντάξεως ἀρχὴν πεποίηται τῆς Ἐφόρου ἱςορίας τὴν τελευτὴν, καὶ τὰς ἑξῆς πράξεις συνείρει τάς τε τῶν βαρβάρων, μέχρι τῆς Φιλίππου τελευτῆς.

Χαριτοβλέφαρον καὶ Λαμπιτὼ καλεῖσθαι] Ita etiam Su. Athenæus Λαμπιτὼ per ι. utrunque alibi legas.

Κομίσασθαι αὖθις παρὰ τοῦ Σαράπιδος] Notum eſt cæcos & debiles à Sarapide curari ſanaríque ſolitos. vide Ariſtidis Sacros ſermones, & Cornel. Tac. Annal. l. IV.

P. 133. Τὰς δὲ κατασκάψαντες εἰς ἀμίδας] Non audet Strabo hoc fuiſſe factum affirmare, tantùm ait, καὶ κατεχώνευσαν, ἔνιοι δὲ προςτιθέασιν ὅτι καὶ εἰς ἀμίδας. At Plut. aperte diſſentit, quum inquit, τῶν δὲ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τριακοσίων ἀνδριάντων οὐδεὶς ἔσχεν ἰὸν οὐδὲ πῖνον, ἀλλὰ πάντες ἔτι ζῶντος προανῃρέθησαν· τοὺς δὲ Δημάδου κατεχώνευσαν εἰς ἀμίδας.

Παρὰ Πτολεμαῖον ἐλθεῖν τὸν Σωτῆρα.] Et Joſephus & omnes ſcriptores eccleſiaſtici, qui de tranſlatione τῶν LXX. literis aliquid mandarunt, Demetrium quoque Phalereum veniſſe in Ægyptum, & Alexandrinæ Bibliothecæ fuiſſe præfectum referunt. vide etiam Ælianum libro III. c. XVII. & Cic. ipſum l. V. De finibus.

A Καί πως ὑπνώττων ὑπ' ἀσπίδος τὴν χεῖρα δηχθεὶς, τὸν βίον μετέθηκε] Cic. pro C. Rabirio Poſt. *Video Demetrium & ex republ. Athen. quam optimè digeſſerat, & ex doctrina nobilem & clarum, qui Phalereus vocitatus eſt, in eodem iſto Ægypti regno aſpide ad corpus admota vita eſſe privatum.*

P. 134. Τετράγωνος Ἑρμῆς] Vide Su.

Ὁ ἐπικληθεὶς Ἴξίων] Cauſam hujus appellationis vide apud Su.

ἩΡΑΚΛΕΙ'ΔΗΣ.

P. 135. Ἡρακλείδης Εὐθύφρονος] Su. habet Εὔφρονος.

Ἔςι δ' αὐτὸ] Omnino legendum eſt αὐτῷ.

B Δοκεῖ δὲ τὴν πατρίδα τυραννουμένην ἐλευθερῶσαι] Plut. quoque in Comm. adv. Colotem, teſtatur Thraciam fuiſſe liberatam, διὰ Πύθωνος καὶ Ἡρακλείδου Κότυν ἀνελόντων.

Ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν Ὁμωνύμοις] Cur de his egerat Demetrius in Æquivocis? Puto, quòd non conveniret inter ſcriptores, ſitne hic Heraclides, Ἡρακλεώτης Ponticus, qui tyrannum interfecerit: an alius quiſpiam Ænius. Sanè quum conſtet ſocios hujus facinoris fuiſſe Pythonem & Heraclidem, videri poſſit Diog. Laert. in Platonis vita Heraclidi Ænio hoc tribuiſſe, dum inter Platonis diſcipulos hos duos ita recenſet, ut & ſocios, & Ænios fuiſſe ambos ſignificet. An igitur duos fuiſſe Heraclidas, qui ambo patrias ſuas tyrannide liberaſſent, alterum C Ænium, alterum Heracleenſem, docuerat in Æquivocis Demetrius? An potius hunc ipſum fuiſſe Heracleenſem, qui id patraſſet, tradiderat? Ita *hercle opinor, verùm verum neſcio*, ut ait ille apud Plautum.

P. 136. Κελεῦσαι τινὶ τῶν πιςῶν αὐτοῦ τὸ σῶμα κατακρύψαι] Imò κατακαῦσαι. Nam huc videntur pertinere Varronis iſta è ſatyra Περὶ ταφῆς. *Quare Heraclides Ponticus plus ſapit, qui præcepit ut comburerent: quàm Democritus qui ut in melle ſervarent. quem ſi vulgus ſecutus eſſet, peream, ſi centum denariis calicem mulſi emere poſſimus.*

Ἔτι καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Μεταθέμενος] Hic fuit Heracleenſis: Cur autem appellatus ſit Metathemenus, licet ex Athenæi verbis intelligere, quæ ſunt hæc. Περὶ δὲ Διονυσίου τοῦ Ἡρακλεώτου τί δεῖ καὶ λέγειν; ὃς ἀντικρὺς ἀποδὺς D τὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα ἀντιμεταμφιάσας, καὶ Μεταθέμενος καλούμενος ἔχαιρε. καί τοι γηραιὸς ἀποςὰς τῶν τῆς Στοᾶς λόγων, καὶ ἐπὶ τὸν Ἐπίκουρον μεταπηδήσας. Περὶ οὗ οὐκ ἀχαρίτως ὁ Τίμων ἔφη,

Ἡνίκ' ἐχρῆν δύνειν, νῦν ἄρχεται ἡδύνεσθαι.
Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι.

Vide eundem lib. X. & Diog. in Zenone.

Καὶ εἶχε παγκάλως] Scribe Πάγκαλος. eſt enim nomen proprium, ut rectè explicat Muretus in ſuis Lectionibus.

P. 137. Δεύτερος πολίτης αὐτοῦ πυῤῥίχας καὶ φλυαρίας συντεταγμένος] An intelligit illud opus quod Λέσχας inſcripſerat? de quo Su. in λέσχαι; (nam λέσχη interdum φλυαρία) An potius quem Plut. Ἄβαριν vocat, & fuiſſe φλυαρίας καὶ μυθολογίας μεςὸν ſignificat? οὐ γὰρ μόνον (in- E quit) τὰ Αἰσώπεια μυθάρια, καὶ τὰς ποιητικὰς ὑποθέσεις, καὶ τὸν Ἄβαριν, τὸν Ἡρακλείδου, καὶ τὸν Λύκωνα τὸν Ἀρίςωνος διερχόμενοι, ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ τῶν ψυχῶν δόγματα μεμιγμένα μυθολογίᾳ μεθ' ἡδονῆς ἐνθουσιῶσι. Non videtur. Nam quid Πυῤῥίχαις cum Abari? de quo multa hodiéque apud veteres autores μυθολογούμενα leguntur. quæ, ut puto, quia collegerat Heraclides, libro nomen indiderat Ἄβαρις.

Καλλιτιανὸς ἢ Ἀλεξανδρεὺς γεγραφὼς τὴν διαδοχὴν] Scribendum Καλατιανός. Puto hunc eſſe qui ſcripſerat Succeſſionum Sotionis epitomen. Laertius in Demetrio, Ἡρακλείδης δὲ ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν Σωτίωνος Διαδοχῶν. Et in Pythagora, Ἡρακλείδης δ' ὁ τοῦ Σαραπίωνος ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ. quare quod ait hoc loco Diogen. eum F ſcripſiſſe τὴν Διαδοχὴν, de illa Epitome puto accipiendum. Citat enim Laert. in Zenone Eleata, Satyri Epitomen ab Heraclide conſcriptam, ubi tamen fortaſſe verius legeremus Sotionis quàm Satyri nomen.

Καὶ Λεμβευτικὸν λόγον, ὅθεν καὶ Λέμβος ἐκαλεῖτο] Citat Feſtus Pom. Heraclidem Lembum in voce Roma. Athenæus l. III. laudat hiſtoriarum iſtius librum trigeſſimum ſeptimum: ut appareat opus fuiſſe longum & plurimorum librorum. neque puto Laertium ejus hiſtorias intelligere, quum dicit eum ſcripſiſſe λόγον λεμβευτικόν· ſed diverſa ea fuiſſe opera.

AD LIBRUM SEXTUM.

ἈΝΤΙΣΘΈΝΗΣ.

PAg. 138. Ὅθεν πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα, &c.] Meminit Plutarchus, περὶ φυγῆς. Seneca de Iphicrate id narrat.

Πρῶτός τε ὡρίσατο λόγον εἰπὼν, Λόγος ἐστὶν ὁ τὸ τί ἦν ἢ ἔστι δηλῶν] Λόγος apud philoſophos, tam orationem quàm definitionem ſignificat: ſi hoc loco intelligas definiri λόγον, id eſt *definitionem*: dubio procul legendum erit, λόγος ἐστὶν ὁ τὸ τί ἦν ἢ ἔστι δηλῶν. Sin hæc de λόγου, id eſt, *ſermonis* definitione, capias: nihil mutandum.

P. 139. Ὅτι ἀργυρέᾳ αὐτοὺς ἐκβάλλω ῥάβδῳ] Acutè Galeſius meus vidit, negationem hîc deeſſe, & legendum, ὅτι ἀργυρέᾳ αὐτοὺς οὐκ ἐκβάλλω ῥάβδῳ. nam cynici arti ſuæ, ſeu verius ματαιοτεχνίᾳ, pretium nullum poſuêre. inde vilitas magna & contemptus ejus ſectæ: ferè enim res omnes tanti fiunt quanti veneunt.

Ἰδών ποτε μοιχὸν φεύγοντα, Ὦ δυστυχὴς εἶπε, &c.] Tale eſt illud Eubuli comici apud Athen. l. XIII.

Ὅστις λέχη γὰρ σκότια νυμφεύει λάθρα,
Πῶς οὐχὶ πάντων ἐστὶν ἀθλιώτατος;
Ἐξὸν θεωρήσαντι πρὸς τὸν ἥλιον,
Μικροῦ πρίασθαι κέρματος τὴν ἡδονήν.

Παντὸς ἔφη τείχους ἰσχυροτέραν εἶναι.] Videtur proverbium, τείχους ἰσχυρότερον, ſic infrà, τεῖχος ἀσφαλέστατον φρόνησιν. & apud Stobæum, Ἰσχὺς καὶ τεῖχος καὶ ὅπλον σοφοῦ ἡ φρόνησις. & Horatius, C

——*hic murus aëneus eſto*
Nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.

Συνεχὲς ὁ Πλάτων τὸν ἵππον ἐπῄνει] Notatu dignum quod in Platonis vita legimus: Eum aliquandò equo conſcenſo deſcendiſſe, μὴ ἱπποτυφίᾳ ληφθῇ· ne fieret faſtuoſus & ſibi placens: quæ natura eſt equorum, præſertim quando, ut Homerus ait, ἀκόστησαν ἐπὶ φάτνῃ. tum enim eſt id animal maximè γαῦρον & τύφου plenum.

P. 140. Πρὸς τὸ περισχηματίζον αὐτὸ τῷ πλάστῃ μειράκιον.] Nihil hîc mutandum: niſi fortaſſe malit aliquis ſcribere ἑαυτὸ pro αὐτοῦ: intelligit quendam qui ſe fingendum à ſtatuario curabat, ſed pulchriore quam eſſet forma: id enim eſt περισχηματίζειν ἑαυτὸν τῷ πλάστῃ, D falſam ſui imaginem ſtatuario exhibere. hoc olim fieri ſolitum conſtat. Idque ex iis facilè poteſt intelligi quæ notamus ad caput Theophraſti noſtri De adulatione.

Ἐπὶ τίνι ἂν σεμνυνθῆναι;] Lego, σεμνυνθήσεται; vel ἐπὶ τίνι οἴει ἂν σεμνυνθῆναι.

P. 141. Καὶ πρῶτος ἐδίπλωσε τὸν τρίβωνα.] Imò primus Diogenes Cynicus, ut quibuſdam placet. Vide in Diogene. Sic alia quædam ſunt quæ pars ſcriptorum Antiſtheni, pars Diogeni tribuant.

Βάκτρόν τε ἀνέλαβε καὶ πήραν] Hæc fuere Cynicæ familiæ inſignia: de quibus multa Diogenes canit in epiſtola quadam ad patrem, cujus initium Μὴ αἰτιῶ ὦ πάτερ. Eleganter etiam Apuleius. *Diogeni & Antiſtheni pera & baculus, quod regibus diadema, quod imperatoribus paludamentum, quod Pontificibus galerum, quod lituus Auguribus.* Dicebant autem Cynici ſe Herculem imitari. Lucianus, E βίων πράσει. Ἀγο. Ζηλοῖς δὲ τίνα; Διογ. Τὸν Ἡρακλέα. Ἀγο. Τί οὖν οὐχὶ καὶ λεοντῆν ἀμπέχῃ; τὸ μὲν γὰρ ξύλον ἔοικας αὐτῷ. Διογ. Τουτί μοι λεοντῆ τὸ τριβώνιον, στρατεύομαι δὲ ὥσπερ ἐκεῖνος ἐπὶ τὰς ἡδονὰς οὐ κελευστὸς, ἀλλ' ἑκούσιος, ἐκκαθᾶραι τὸν βίον προαιρούμενος. Apuleius, *Quod Herculem olim poetæ memorant, monſtra illa immania hominum & ferarum, virtute ſubegiſſe, orbémque terræ purgâſſe: ſimiliter adverſum iracundiam & invidiam, atque avaritiam atque libidinem, cæteráque animi humani monſtra & flagitia philoſophus iſte* (de Cratete Cynico loquitur) *Hercules fuit: eas omnes peſtes mentibus exegit, familias purgavit, malitiam perdomuit, ſeminudus & ipſe, & clava inſignis.* Auſonius de Antiſthene Cynico,

Inventor primus Cynices ego. Quæ ratio iſthæc? F
Alcides multo dicitur eſſe prior.
Alcida quondam fueram doctore ſecundus:
Nunc ego ſum Cynices primus: & ille deus.

A Ipſe verò Diogenes in epiſtola quadam ad Anaxilaum Agamemnoni ſe comparat. Sic ille: placet enim apponere totam epiſtolam, quæ & elegantiſſima eſt & non cuivis obvia. Πυθαγόρας ἑαυτὸν ἔλεγεν Εὔφορβον γεγενῆσθαι τὸν Πάνθου. ἐγὼ δὲ νέον ἐμαυτὸν ἐπέγνων Ἀγαμέμνονα. Σκῆπτρόν τε γὰρ ἐμοῦ ἐστι τὸ βάκτρον, καὶ χλαμὺς ὁ διπλοῦς τρίβων. ἡ δὲ πήρα παρὰ δέρματος ἀλλαγὴν ἀσπίς. εἰ δὲ μὴ καρηκομῶ, νέος ἦν Ἀγαμέμνων. γέρων δ' ἂν γενόμενος ἐφιλοκόρησε. τοιαῦτα γὰρ ἄξιον φρονεῖν καὶ λέγειν πρὸς τὸν Αὐτὸς ἔφα φάσκοντα.

Ὁ δὲ Ξενοφῶν ἥδιστον μὲν] Laudes Antiſthenis vide in Sympoſio.

Ὀδυσσεὺς, ἢ περὶ Ὀδυσσέως] Nimis certum eſt legendum eſſe B ὑπὲρ Ὀδυσσέως, aut certè λόγος Ὀδυσσέως: ut modo dixit Αἴας ἢ Αἴαντος λόγος. malo ὑπέρ, & mecum (ſcio) ſentiet qui orationem ipſam legerit.

Τόμος δ. ἐν ᾧ Κῦρος, τόμος ε. ἐν ᾧ Κῦρος ἢ περὶ βασιλείας] Athenæus, Ἀντισθένης ἐν θατέρῳ τῶν Κύρων κακολογῶν Ἀλκιβιάδην, καὶ παράνομον εἶναι λέγων, καὶ εἰς γυναῖκας καὶ εἰς τὴν ἄλλην δίαιταν, συνεῖναι καὶ μητρὶ καὶ ἀδελφῇ ὡς Πέρσας.

Τόμος ς. ἐν ᾧ ἀλήθεια] Scribe Ἀλήθεια. Suprà καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ἀληθείᾳ καὶ τοῖς προτρεπτικοῖς.

Ἀσπασία] Athenæus de hoc libro, Ἡ δὲ Ἀσπασία τῶν Περικλέους υἱῶν Ξανθίππου καὶ Παράλου διαβολήν. τούτων γὰρ τὸν μὲν Ἀρχεστράτου φησὶν εἶναι συμβιωτὴν, τοῦ παραπλήσια ταῖς ἐπὶ τῶν μιαρῶν οἰκημάτων ἐργαζομένου. τὸν δ' Εὐφήμου συνήθη τοῦ φορτικὰ σκώπτοντος καὶ ψυχρὰ τοὺς συναντῶντας. C

Σάθων περὶ τοῦ ἀντιλέγειν] Athenæus, καὶ Πλάτωνα δὲ μετονομάσας Σάθωνα ἀκύρως καὶ φορτικῶς, τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκε κατ' αὐτοῦ. De hoc libro vide Laertium in Platone.

P. 142. Ἀρχέλαος ἢ περὶ βασιλείας] Athenæus de hoc libro Ὁ δὲ Ἀρχέλαος Γοργίου τοῦ ῥήτορος. repete ex ſuperioribus, περιέχει καταδρομήν.

ΔΙΟΓΈΝΗΣ.

Διογένης Ἱκεσίου] In epiſtolis Diogenis legitur Ἱκέτης. Suidas ait Diogenem prius fuiſſe appellatum Cleonem.

D Καὶ ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς] Vide Su.

Ἐν τῇ πατρίδι Ἀπόλλωνος πυνθάνεσθαι εἰ ταῦτα πράξει] Trajectio verborum quam non obſervant vulgo. Nam hoc dicit interrogaſſe eum Apollinem an in patria eſſet facturus quod ſuadebatur.

Τὸ πολιτικὸν νόμισμα οὐ συνεὶς] Si de Apolline hæc verba capias συνέντος legendum. Sed neque id probo, neque quid his verbis faciamus iſto loco poſitis ſatis video. Lego autem Ἀπόλλωνος πυνθάνεσθαι εἰ ταῦτα πράξει ἅπερ ἀναπείθεται (τὸ πολιτικὸν νόμισμα συνεὶς) τοῦ δὲ συγχωρήσαντος τὸ κέρμα, &c.

P. 143. Τοῦ δὲ διωθουμένου διὰ τὸ μηδένα προσίεσθαι ἐξεβιάζετο τῇ προσεδρείᾳ.] Vide ad hunc locum Æliani Var. l. X. c. XVI.

Ἔφασκε δεικνὺς τὴν τοῦ Διὸς στοὰν καὶ πομπεῖον] Lege (δεικνὺς τὴν τοῦ Διὸς στοὰν καὶ πομπεῖον) αὐτῷ, &c. E

Ἐπιστείλας δέ τινι οἰκίδιον αὐτῷ προνοήσασθαι] Hic fuit Apollexis: ad quem extat hæc Diogenis epiſtola, Ἐνετυχόν σοι περὶ οἰκήσεως καὶ χάρις ὑπισχομένῳ· κοχλίαν δὲ θεασάμενος εὗρον οἴκησιν ἀλεεινήν. ἀπολέλυσο οὖν τῆς ὑπηρεσίας καὶ σύγχαιρε ἡμῖν τὴν φύσιν εὑρίσκουσιν.

Νομίζειν ἔλεγεν εἰς τὸν βίον παρασκευάζεσθαι δεῖν λόγον, ἢ βρόχον] Quidam Antiſtheni hoc tribuunt: ut Plut. περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων.

P. 144. Τοῦτο πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν τὸν Πλάτωνα τὸν Κύνα.] hoc eſt, Canem Diogenem ipſi Platoni hæc dixiſſe, quæ videlicet ſequuntur. At interpretem imbiguitas orationis coegit Platonem aliquem cynicum comminiſci.

F Ἐπῄνει τοὺς μέλλοντας γαμεῖν καὶ μὴ γαμεῖν] Doctiſſimus Turnebus ſic putabat totum hunc locum eſſe legendum, Ἐπῄνει τοὺς μέλλοντας γαμεῖν καὶ μὴ γαμοῦντας, καὶ τοὺς μέλλοντας καταπλεῖν καὶ μὴ καταπλέοντας

πλέοντας καὶ τοὺς μέλλοντας πολιτεύεσθαι, καὶ μὴ πολιτευομένους· καὶ τοὺς παιδοτροφεῖν καὶ μὴ παιδοτροφοῦντας. Mihi prior ejus horum dictorum interpretatio magis probatur. Eum vide adverſ. l. XXVI. c. XXXIV.

Κωλυθεὶς καθίζεσθαι, οὐδὲν, ἔφη, διαφέρει. καὶ γὰρ τοὺς ἰχθῦς ὅπως ἂν κέοιντο πιπράσκεσθαι] Cur non permittitur Diogeni ut ſedeat? quia antiquitùs moris fuit, ut dum præco venales prædicaret, interea ſaltarent ipſi in circuitum per coronam, ut cognoſceretur quales eſſent. Menander, Ἐφεσίῳ, apud Harpocrationem,

Ἐγὼ μὲν ἤδη μοι δοκῶ, νὴ τοὺς θεοὺς,
Ἐν τοῖς κύκλοις ἐμαυτὸν ἐνδεδυκότα.
Ὁρᾶν κύκλῳ τρέχοντα καὶ πωλούμενον.

Propertius,

At quorum titulus per barbara colla pependit
Cælati medio quum ſaliere foro.

ad quem locum vide quæ ſcripſit illud verè ἔμψυχον μουσεῖον, Joſephus Scaliger, qui hunc morem princeps è tenebris eruit. Porro meminit hujus rei & Plutarchus περὶ Εὐθυμίας.

P. 145. Πληγὰς ἔλαβε] Diogenes in epiſtola ad Meleſippum, Ἤκουόν σε λελυπῆσθαι ὅτι τὰ Ἀθηναίων τέκνα πληγὰς ἡμῖν ἐνέτεινε μεθύοντα καὶ δεινὰ πάσχειν εἰ σοφία πεπαρώνηται. εὖ δ᾽ ἴσθι ὅτι τὸ Διογένους μὲν ἐπλήχθη σῶμα ὑπὸ τῶν μεθυόντων, ἀρετὴ δὲ οὐκ ἠσχύνθη. ἐπεὶ μήτε κοσμεῖσθαι πέφυκεν ὑπὸ φαύλων μήτε αἰσχύνεσθαι, &c.

P. 146. Καὶ ὠμὰ δὲ κρέα ἐπεχείρησε φαγεῖν ἀλλ᾽ οὐ διώκησε] Id eſt *ſed non concoxit*, ſic ſæpe accipi hanc vocem iis notum qui ſaltem Athenæum legerunt.

Τὸν μέσον δάκτυλον ἐκτείνας] Ἀντὶ τοῦ σκιμαλίσας αὐτόν. Nam σκιμαλίζειν id dicebant.

Τῷ Ἀσκληπιῷ ἀνέθηκε πλήκτην.] Fortaſſe Scrib. πύκτην. etſi πλήκτην ferri poteſt. Hoc autem dicit, quia ſingulæ artes olim habuerunt proprium ſibi numen, quod colerent qui eam artem exercerent. Moris autem fuit ut diis certæ perſonæ conſecrarentur, ut quæſtus quem illæ facerent, cederet diis illis eorúmque ſacerdotibus. Sic fuerant ἱερόδουλοι γυναῖκες in templis Veneris: quarum capturas ἐκαρπώσαντο οἱ ἱερεῖς, ut Strabo loquitur. Jam ergo apparet cur Æſculapio conſecrandum putet Diogenes hominem percuſſorem: quippe cujus opera multum quæſtus eſſent facturi ſacerdotes ejus dei.

P. 147. Ἐν τῷ Κρανείῳ ἡλιουμένῳ αὐτῷ ἐπιστὰς Ἀλέξανδρος] Multa de hoc Dio Chryſ. in orat. De regno.

Ἐγὼ γὰρ ἐπανῆλθον ἐπὶ τοὺς πεπρακότας] Quod faciunt canes, & fecit Plato. Nam is à Dionyſio tyranno venditus, ut quidam tradunt, tamen ad eundem poſtea eſt reverſus. Vide in ejus vita.

Οἱ δὲ Θεόδωρον εἰπεῖν τοῦτο] Suprà in Ariſtippo.

P. 148. Ἀποκεκρύφθαι δὲ αὐτόν.] Alibi eſt, αὐτῶν ζητούντων μελ. Θαῤῥεῖτε, ἔφη, παιδία. Narrat ipſe Diogenes in ea epiſtola quæ incipit, Ἀνέβαινον εἰς ἄστυ ἐκ Πειραιῶς.

P. 150. Ἄξιος, ἔφη, ἐκ τοῦ ὀνόματος κρέμασθαι] Id eſt, ἐκ τῶν διδύμων.

P. 151. Θαυμάζοντός τινος τὰ ἐν Σαμοθρᾴκῃ ἀναθήματα] Quæ ibi fuerant poſita ab iis qui certa navigationis aliáve pericula evaſerant. nam ut Suidas ait Ἐν Σαμοθρᾴκῃ ἦσαν τελεταί τινες, ἃς ἐδόκουν τελεῖσθαι πρὸς ἀλεξιφάρμακον κινδύνων τινῶν. M. Tullius De natura deorum libro III. Diagoræ non Diogeni hoc tribuit. ſic ille, *Diagoras quum Samothraciam veniſſet, atheos ille qui dicitur, atque ei quidam amicus, Tu, qui deos putas humana negligere, nónne animadvertis ex tot tabellis pictis, quàm multis votis vim tempeſtatis effugerint, in portúmque ſalvi effugerint? Ita fit, inquit: illi enim nuſquam picti ſunt, qui naufragium fecerunt, in marique perierunt.*

P. 152. Φρύνης Ἀφροδίτην χρυσῆν ἀναθείσης] Athen. l. 13. hoc Crateti Cynico attribuit, eum vide.

Ἰδὼν Ὀλυμπιονίκην εἰς ἑταίραν ἀτενίζοντα] Hic fuit Dioxippus, ait Plut. quem vide ἐν τῷ περὶ ἀδολεσχίας. & Ælianum l. XII. c. LVIII.

P. 155. Λέγεται γοῦν Ὀνησίκριτόν τινα, &c.] Paulò aliter hæc narrat Suid. φιλίσκος.

P. 156. Οἱ μὲν γὰρ βοὸς πόδα φαγόντα] Imò φαγόντα ὠμὸν πολύποδα, ait Athenæus, ἢ σηπίαν, addit Lucianus.

Χολερικῶς ληφθῆναι] An potius χολερικῷ ſubaudi πάθει. & ita alibi loquitur. Cenſorinus pro eo dixit in eadem re, *in choleram ſolutus eſt.*

Εἰς ᾅδος ἔλαβε] Lege, Ἐς ᾅδος; ἔλαβε με, &c.

Ἐντείλασθαι ἄταφον ῥῖψαι] Huc pertinet Diogenis epiſtola ad Hippionem, qui incipit, Παρακαλεῖς με ἐπιστεῖλαί σοι ὅ, τι ποτὲ ἔγνωκα περὶ θανάτου καὶ ταφῆς. &c. ea epiſtola ſic clauditur, ἐγὼ γοῦν ἔγνωκα ἀποπνεύσαντί μοι παραδοθῆναι τὸ βάκτρον. ἵνα τὰ δοκοῦντα λυμαίνεσθαι ζῶα ἀπελαύνοιμι.

Τῆς αὐτῆς ἡμέρας Ἀλέξανδρον μὲν ἐν Βαβυλῶνι, Διογένην δ᾽ ἐν Κορίνθῳ τελευτῆσαι] Plut, Ἐμνήσθησαν δὲ καὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως τελευτῆς καὶ τῆς Διογένους τοῦ κυνὸς ἡμέρᾳ μιᾷ γενομένης.

P. 157. Σωκράτης δ᾽ ἐν τῷ πρώτῳ τῆς διαδοχῆς] Lege Σωσικράτης, cujus libri τῶν διαδοχῶν paſſim ab hoc autore laudantur, itémque ab aliis. Error natus eſt ex compendio ſcripturæ, tales ſunt in bonis autoribus infiniti. Sic in Dinarchi vita à Dionyſio cripta, quam ſuperioribus annis publicavit de literis optimè meritus Victorius, Δῆμος ὁ Μάγνης, ſcriptum eſt, quum ſit legendum Δημήτριος ὁ Μάγνης.

Τέταρτος, Στωϊκὸς γένος Σελευκεὺς] Hujus ſæpe meminit Cic. poteſtque ex libro de Senectute intelligi quibus temporibus vixerit. de quo videndus A Gellius l. XVII. c. XXI. Idem Cic. autor eſt, edidiſſe hunc librum unum de Divinatione. Citatur etiam a Laertio in Zenone liber ejuſdem hoc indice, Τέχνη περὶ φωνῆς. Quod ait Laert. Seleucenſem fuiſſe, & tamen appellatum Babylonium, cauſſam ejus rei docet Strabo lib. XVI. Idem Tarſenſis Diogenis meminit l. XV.

ΜΟΝΙΜΟΣ.

Καθά φησι Σωκράτης] Lego Σωσικράτης. Tres ſunt, niſi me fugit ratio, in hoc autore loci, ubi idem hic error eſt commiſſus: unus in ſuperiore vita, alter hîc, tertius in Pythagora.

Ἔν τινι γοῦν τῶν δραμάτων ἐν τῷ Ἱπποκόμῳ] Mihi videntur illa ἐν τῷ Ἱπποκόμῳ, ex ora libri in contextum irrepſiſſe.

Πήρας μὲν οὖν τρεῖς ἀλλὰ καὶ εἰκόνος ῥήματι] Verſus hic menda affectus eſt, quam ſine codicis manuſcripti ope indicare poſſum, tollere non item. An ſcribendum?

Πήρας μὲν οὖν τρεῖς — ἀλλὰ καὶ ἐν Κιθαριστῇ.

videntur enim duo teſtimonia confuſa: & non abſurdè pro εἰκόνος ῥήματι, reponi poſſe, ἐν κιθαριστῇ. quod ſcimus fuiſſe nomen unius ex Menandri fabulis: quæ & ab Athenæo laudatur. Mihi de hoc loco aliter non conſtat.

ΚΡΑΤΗΣ.

Πήρη τις πόλις ἐστι] Ut apud Hom. In eo eruditiſſimo libello multa de Cynica dicendi docendíque ratione continentur.

Εἰς ἣν οὔτε τις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς παράσιτος] Clemens Alex. Pæd. l. II. Πόῤῥωθεν οὖν ἀπερύκειν χρὴ τὴν πολλὴν τῶν ἐπιβούλων κακουργίαν. οὐ γὰρ εἰς τὴν Κράτητος πήραν μόνην, ἀλλ᾽ οὐδὲ εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν εἰσπλεῖ ὁ μωρὸς παράσιτος, οὐδὲ λίχνος πόρνης πυγῇ ἀγαλλόμενος οὐ δολερὰ πόρνη, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἄλλο τι τοιοῦτον ἡδονῆς θηρίον.

Τίθει μαγείρῳ] Diſtinguendi ſunt hi tres verſus, hoc modo,

Τίθει μαγείρῳ μνᾶς δέκ᾽, ἰατρῷ δραχμήν,
Κόλακι τάλαντα πέντε, συμβούλῳ καπνὸν,
Πόρνῃ τάλαντον, φιλοσόφῳ τριώβολον.

Ἐκαλεῖτο δὲ Θυρεπανοίκτης] Plut. Sympoſ. VIII. cap. I. ſic ſcriptum reliquit, Κράτητα δὲ τὸν φιλόσοφον εἰς πᾶσαν οἰκίαν εἰσιόντα μετὰ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης δεχομένων, θυρεπανοίκτην ἐκάλουν. Apuleius verò percleganter Florid. IV. *Crates ille*, inquit, *Diogenis ſectator, qui ut lar familiaris apud homines ætatis ſuæ Athenis cultus eſt: nulla domus ei unquam clauſa erat: nec erat patrifamilias tam abditum ſecretum, quin eò tempeſtivè Crates interveniret, litium omnium & jurgiorum inter propinquos diſceptator atque arbiter.* In Gloſſario ſic memini legere, *Apertularius*, θυρεπανοίκτης.

P. 158. Ἔν τινι τραγῳδίᾳ Τήλεφον σπυρίδιον ἔχοντα] Hæc fuit, opinor, illa Eurip. tragœdia Telephus, quæ tot locis tam ſalſè ridetur à Græco comico. Multa de ea fabula, tum Ariſtophanis & Lycophronis ſcholiaſtæ, tum alii grammatici.

P. 159. Καὶ Κράτητος μὲν φησὶν ὁ οἶκος] Lego, φησὶν,

φησὶν, ἦν ὁ οἶκος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου. Hoc autem intel- A
lige de temporibus poſt prælium Chæronenſe. tum occupata ſunt & jure belli, & ut caduca, bona Craretis Thebani, à Philippo, & Alexandro conceſſa: bona autem Hipparchiæ fiſcum Philippi invaſiſſe, non mirum: erant enim in Thracia: cujus maximam partem ſcimus illo tempore imperio Philippi fuiſſe obnoxiam.

Καὶ τἄλλα λυπρὸν] Interpr. λιπαρὸν vel λαμπρὸν legiſſe videtur: inepté.

Καὶ γὰρ ἦν τῶν ἐπιφανῶν] Apuleius ibidem, *Igitur priusquam planè Crates factus, inter proceres Thebanos numeratus eſt, lectum genus, frequens famulitium, domus amplo ornata veſtibulo, ipſe bene veſtitus, bene prædiatus.* vide eundem Apolog. I.

Προσθεὶς οὖν πιττάκιον τῷ μετώπῳ ἐπέγραψε Νικό- B
δρομος ἐποίει] Πιττάκιον eſt λεύκωμα. Suprà in Diog. Cynico, ubi rem ſimillimam narravit. κατὰ δὲ ἐγγράψας τὰ ὀνόματα εἰς λεύκωμα τῶν πληξάντων περιῄει ἐξημμένος. Rectè autem ait ἐποίει, non πεποίηκεν. Nam ita ſolebant antiqui pictores ſuis tabulis inſcribere, ut, *Apelles faciebat*, aut *Polycletus.* vide Plinium.

Δημήτριον τὸν Φαληρέα πέμψαντα αὐτῷ ἄρτους καὶ οἶνον, ὠνείδισεν] Imò ἀπεῤῥάπισεν, ſi Athenæo credimus, hoc idem narranti l. x.

Εὐπρεπὴς ἦν καὶ ἐδόκει χρησιμεύειν Ἀσκληπιάδῃ] Hoc eſt, εἶναι Ἀσκληπιάδου παιδικά. non vidit interpres honeſto verbo rem parum honeſtam efferri. Sic de mulieribus honeſtè dicebant eas χαρίζεσθαι. unde Sapphoni virgo non matura viro dicta eleganti voce λιπόχαρις, nam C
ineptiſſimè hodie in ſcholiis Pindaricis legitur λιθόχαρις. quod neque Ful. Urſinus, neque alii obſervarunt, atqui ſcholiaſtes explicat ἡ μήπω δυναμένη διὰ τὴν ἡλικίαν χαρίζεσθαι. eſt autem λιπόχαρις ut λιποτειχὴς & λιπόδερμος & ſimilia multa.

Βαίνεις εἰς ἀΐδαο δόμους κυφὸς ὥρῃ διὰ γῆρας] Scrib. Βαίνεις τ' εἰς ἀΐδαο δόμους κυφὸς διὰ γῆρας. nam ita poſtulat ratio ſyllabæ prioris in κυφός. Homerus, Ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην. potes etiam legere, Βαίνεις τ' εἰς ἀΐδαο, ἐὼν κυφὸς διὰ γῆρας.

Ἔχειν δὲ πατρίδα] Elegantiſſima eſt parodia, quod vulgus non animadvertit. Scrib. ἔχειν δὲ πατρίδα,

Ἀδοξίαν τε καὶ πενίαν ἀνάλωτα τῇ Τύχῃ.

Καὶ Διογένους

Εἶναι πολίτης ἀνεπιβουλεύτου φθόνῳ.

Καὶ θυγατέρ' ἐξέδωκε κείνοις] Vox κείνοις hic eſt inepta, & vel omnino tollenda: vel ejus loco alia ſubſtituenda: puto fuiſſe ejus nomen cui nupſit Cratetis filia.

ἹΠΠΑΡΧΊΑ.

P. 163. Ἀλλὰ πάντα ἦν Κράτης αὐτῇ] Proverbialis loquendi modus. Lucianus, καὶ σωτὴρ καὶ εὐεργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ.

Ἀποθέμενος τὴν ἑαυτοῦ σκευὴν ἀντικρὺς αὐτῆς. Ὁ μὲν, &c. Apuleius Flor. l. III. *Quúmque inter ſcapulum Crates retexiſſet, quod erat aucto gibbere, perámque cum baculò & pallium humi poſuiſſet, eamque ſupellectilem ſibi eſſe puellæ profiteretur, eámque formam quam viderat: proinde ſedulò conſuleret, ne poſt querela eam caperet.*

Ἀνέσυρε δ' αὐτῆς θοἰμάτιον] Ἀνασύρειν ita accipe, ut ſupra in Stilp. ἢ ἀνασύρας αὐτοῦ τὸν κῆπον ἐθεάσατο. B
& in Diog. Cyn. εἰ μὴ ἀνασυράμενος δείξειεν πότερον γυνή ἐστιν ἢ ἀνήρ.

Ἀλλὰ καὶ εἰπόντος αὐτοῦ αὐτῇ τίς τὰς] Lege, ἀλλὰ καὶ εἰπόντος αὐτοῦ, αὕτη ἐστίν.

Ἡ τὰς παρ' ἱστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας] Vide Su. in voce Θεόδωρος, & eruditiſſimi viri Th. Canteri Var.

ΜΈΝΙΠΠΟΣ.

P. 164. Φέρει μὲν οὖν σπουδαῖον οὐδὲν] Strabo tamen l. XVI. ubi docet Menippum fuiſſe Gadarenſem, eum vocat σπουδογελοῖον: ac quanquam hujus ſcripta omnia vixerunt, fieri tamen de iis conjectura poteſt, vel ex M. Varronis reliquiis. Nam apud Cic. teſtatur ipſe Varro, ſe in C
ſuis ſcriptis, Menippum eſſe imitatum: qua de cauſſa ait Athenæus ipſum fuiſſe Menippeum appellatum.

Καί τι ἴσον τοῦ Μελεάγρου] Meleagrum Gadarenſem intellige civem Menippi. Strabo.

Τρίτος, Στρατονικὸς σοφιστής] Lege Στρατονικεύς. De Menippo Stratonicenſi multa Strabo.

Καὶ γονὰς Ἐπικούρου, καὶ τὰς θρησκευομένας ὑπ' αὐτῶν εἰκάδας] Interpres videtur legiſſe εἰκόνας, quod eſt ineptum. Reſpicit ad Epicureorum morem, qui læto lautóque convivio, celebrabant τὰς εἰκάδας uniuſcujuſque menſis, Epicurus in teſtam. ὥστε καὶ εἰς τὴν γινομένην σύνοδον ἑκάστου μηνὸς ταῖς εἰκάσι τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν, &c. propterea vocabantur Epicurei εἰκαδισταὶ, D
ut apud Athenæum. Ab hoc more Plut. danda lux, qui, ἐν τῷ Ὅτι οὐδὲ ζῆν ἐστὶν ἡδέως κατ' Ἐπίκουρον, ſic ſcribit, Οἷον ἐξ ἐφημερίδων ἀναλέγεσθαι, ποσάκις Ἡδείᾳ καὶ Λεοντίῳ συνῆλθον ἢ ποῦ Θάσιον ἔπιον· ποίας εἰκάδας ἐδείπνησαν πολυτελέστατα. Ubi Xylander εἰκάδας vertit *idus*: quàm rectè jam ſatis patet.

AD LIBRUM SEPTIMUM.

ΖΗ'ΝΩΝ.

P. 164. Ζήνων, Μνασέου ἢ Δημέου Κιτιεύς] Plut. & alii Κιτιεύς. Et Κίτιον apud quoſdam, non Κίττιον interpr. E
Citticus, (niſi ſcripſerat *Citticus*) A. Gel. *Citticnſis.*

Φοίνικας ἐποίκους ἐσχηκότος] Su. de hoc Zenone, Φοῖνιξ δ' ἐπεκλήθη· ὅτι Φοίνικες ἔποικοι τοῦ πολιχνίου ἐγένοντο.

Ἀλλὰ καὶ Πολέμωνος] Docet hoc etiam M. Tullius De finibus IV. *ut non eſſet cauſa, Zenoni quum Polemonem audiſſet, cur & ab eo ipſo, & à ſuperioribus diſſideret.*

Ἄλλως μὲν εὐτόνως πρὸς φιλοσοφίαν, αἰδήμων δὲ] Lege εὔτονος.

P. 165. Τὴν πολιτείαν αὐτοῦ γέγραφέναι τινὲς ἔλεγον] Erant enim Zenonis libri de rep. parum verecundè ſcripti, ut & Cic. indicat.

Εὖγε ποιεῖ ἡ τύχη προσελαύνουσα ἡμᾶς φιλοσοφίᾳ] Plut. hoc ita narrat, Ζήνωνι τῷ Κιτιεῖ μία ναῦς περιῆν F
φορτηγός, πυθόμενος δὲ ταύτην αὐτόφορτον ἀπολωλέναι συγκλυσθεῖσαν, Εὖγε (εἶπεν) ὦ τύχη ποιεῖς, εἰς τὸν τρίβωνα καὶ τὴν στοὰν συνελαύνουσα ἡμᾶς. Seneca, *Nunciato naufragio, Zeno noſter quum audiret ſua omnia eſſe ſubmerſa: jubet, inquit, me fortuna expeditius philoſophari.*

Πρὸς τοὺς χιλίους τετρακοσίους] Lege ſic hunc locum, Ἐπὶ γὰρ τῶν τριάκοντα, πρὸς τοῖς χιλίοις τετρακόσιοι ἀνῄρηντο ἐν αὐτῷ, & ita alicubi apud Su. legere memini. Interpres inepte: qui etiam fuit adeo hoſpes in hiſtoria Attica, ut XXX. tyrannorum neſciret hiſtoriam.

Ἀπεδέχετο αὐτὸν καὶ Ἀντίγονος] Su. Ἤκμαζεν ἐπὶ τοῦ Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ, ἐπὶ τῆς κ' καὶ ρ' Ὀλυμπιάδος.

Ἵππων Κρατιστοτέλους, Ξυμπετέων καὶ οἱ συμπρόεδροι] Et Græci & Latini codices hoc loco corrupti, nam in antiquis editionibus Latinæ verſionis ita legitur, *Hippo Cratiſtotelis Xypeleo*: ſcribe igitur: Ἵππων Κρατιστοτέλους Ξυπετεών.

Τύχῃ τῇ ἀγαθῇ δεδόχθαι τῷ δήμῳ] Notat Plut. περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων, ſolenne apud Græcos fuiſſe hæc verba in pſephiſmatis adjicere. Καθάπερ, ait οἱ τὰ ψηφίσματα ταῖς πόλεσιν εἰσφέροντες προγράφουσιν ἀγαθὴν τύχην. Romani eodem modo *Quod fœlix fauſtúmque ſit*, dicebant, ut docet Cic.

Τὸν ἐπὶ τῆς διοικήσεως] Sc. ταμίαν. ſic enim vocabant Athenienſes eum qui (ut ait Pollux) ἦν ἐφεστηκὼς ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῶν προσιόντων καὶ ἀναλισκομένων.

Μίκυθος Συμπαλληττεύς] Lege, Συπαληττεύς. Steph. Συπαληττὸς δῆμος τῆς Κεκροπίδος φυλῆς, ὁ δημότης Συπαλήττιος.

Καὶ ταῦτα δανείζειν ναυτικῶς] Fænoris nautici frequens apud Laert. mentio. Id erat, ut eſt apud juriſconſultos gravius terreno, quia pecuniæ creditæ periculum

ad creditorem ſpectabat. Cætera, quibus hæc ſeparantur, A vide apud eos.

Δημοχάρους δὲ τοῦ Λάχητος ἀσπάζ.] Demochares hic fuit Demoſthenis ἀνεψιὸς, ut eum appellat Athenæus, vel ἀδελφιδοῦς, ut Su. Cic. quoque dicitur *Demoſthenis ſororis filius*. vide Plut. in Demoſthene & Decretis.

P. 168. Νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο] Elegans proverbium. Σκινδαψὸν eſſe inſtrumenti muſici genus, notum eſt. hoc ergo voluit Timon, Zenonem hominem eſſe loquacem, & cujus verba darent ſine mente ſonum. Tale eſt etiam quod ait D. Paulus, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. Sic etiam ſolebat Cleanthes dicere de Peripateticis, eos ὅμοιόν τι πάσχειν ταῖς λύραις αἳ καλῶς φθεγξάμεναι αὐτῶν οὐκ ἀκούουσι. Su. explicat iſto loco ἀφάνα, vel potius ἀφάννας. id eſt, B *affanias*.

Δυοῖν δ' ὑπερανακειμένοιν ἐν πότῳ] Lego ὑπερανακειμένου. ſc. Ζήνωνος, Apud Su. in Σκιμαλίσω, legitur quidem ὑπερανακειμένοιν. ſed facile eſt tamen videre ſcripſiſſe eum ὑπερανακειμένου.

Πρὸς δὲ τὸν ὀψοφάγον, μηδὲν τοῖς συμβιωταῖς καταλιπόντα, &c.] Totus hic locus penè ad verbum ex Antigono Caryſtio eſt deſumptus. Athen. in octavo. Ζήνων δ' ὁ Κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστης πρὸς τὸν ὀψοφάγον, ᾧ συνέζη ἐπὶ πλείονα χρόνον, (καθά φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ) μεγάλου τινὸς κατὰ τύχην ἰχθύος παρατεθέντος, ἄλλου δ' οὐδενὸς παρεσκευασμένου, λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων ἀπὸ τοῦ πίνακος οἷος ἦν κατεσθίειν· τοῦ δ' ἐμβλέψαντος αὐτῷ, Τί C οὖν ἔφη τοὺς συζῶντας σοὶ οἴει πάσχειν, εἰ σὺ μίαν ἡμέραν μὴ δύνασαι ἐνεγκεῖν ὀψοφαγίαν.

Αἴρας οἷός τ' ἦν κατεσθίειν] Scribe οἷος ἦν κατ. ut eſt apud Athenæum. Οἷος hic ἀντὶ τοῦ ἕτοιμος.

P. 169. Περιεφέρετο τὰ τοῦ Καφησίου. ὅς ἐπιβαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν μεγάλα φυσᾶν πατάξας, &c.] Idem refert Athen. lib. XIV. Καφησίας ὁ αὐλητὴς, ἐπιβαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν αὐλεῖν μέγα καὶ τοῦτο μελετῶντος, πατάξας εἶπεν, οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ κείμενον εἶναι, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα.

Συνεχές τε περιεφέρετο τοὺς ἐπὶ τοῦ Καπανέως τοῦ Εὐριπίδου στίχους, ὅτι Βίος μὲν ἦν αὐτοῦ, &c.] Ita lego totum hunc locum, συνεχές τε περ. τοὺς ἐπὶ τοῦ Κ. τοῦ Εὐρ. στίχους ὅτι D

—βίος μὲν ἦν αὐτῷ πολὺς,
Ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν, φρόνημα δὲ
Οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ.

qui verſus valde hactenus confuſè editi ſunt. ita autem leguntur apud Eurip. Supplicibus: niſi quòd vox αὐτῷ poetæ non eſt.

P. 170. Τοὺς τε Ἡσιόδου στίχους μεταγράφειν οὕτω] Dixerat Heſiodus,

Κεῖνος μὲν πανάριστος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ·
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.

cui aſſentior potius. Ac meritò quidem. nam & Ariſtoteli & aliis magnis viris placet hæc ſententia: quorum potior E apud me quàm multorum Zenonum auctoritas. Legitur alibi ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ.

Ἐρωτηθεὶς διὰ τί αὐστηρὸς ὢν ἐν τῷ πότῳ διαχεῖται, &c.] Athen. lib. II. διὸ καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς σκληρὸς ὢν, καὶ πάνυ θυμωτικὸς, πρὸς τοὺς γνωρίμους. ἐπὶ πλεῖον τοῦ οἴνου σπάσας ἡδὺς ἐγίνετο καὶ μείλιχος. πρὸς τοὺς πυνθανομένους οὖν τοῦ τρόπου τὴν διαφορὰν, ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς θέρμοις πάσχειν. καὶ γὰρ ἐκείνους, πρὶν διαβραχῆναι πικροτάτους εἶναι, ποτισθέντας δὲ γλυκεῖς καὶ προσηνεστάτους. Lupinos autem macerandos eſſe, etiam Varro aliíque rei ruſticæ auctores docent.

P. 171. Εἷς ἄρτον ὄψον ἰσχὰς] Hi verſus alio ordine leguntur apud Clem. l. 2. Strom. Ζήνωνι τῷ Στωϊκῷ τὴν διδασκαλίαν μαρτυροῦσι καί τοι διασύροντες, οἱ F κωμικοὶ ὧδέπως.

Φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ·
Πεινῆν διδάσκει, καὶ μαθητὰς λαμβάνει.
Εἷς ἄρτος ὄψον ἰσχὰς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.

qui poſtremus verſus in Laertio noſtro corruptè legitur.

Ἀλλὰ καὶ Ποσείδιππος μεταφερομένοις, ὥστ' ἐν ἡμέραις δέκα] Scribe, Ἀλλὰ καὶ Ποσείδιππος Μεταφερομένοις,

—ὥστ' ἐν ἡμέραις δέκα
Εἶναι δοκεῖν Ζήνωνος ἐγκρατέστερον.

A Δύο καὶ ἑβδομήκοντα ἐτῶν τελευτῆσαι αὐτόν] Falſa ergo ſuperior epiſtola Zenonis ad Antigonum: nam ibi dicebat ſe annum agere octuageſimum. Lucianus mortuum ſcribit anno vitæ 98.

Τῆνος ὅδε Ζήνων Κιττίῳ φίλος] Lege Κίτιῳ. Κίτιον enim non Κίττιον dicunt permulti, ut ſuprà monui.

Ἀτρεπτὸν μοῦνος] Lego ἀτραπὸν, ὅς.

Τὸν Κιττιᾶ Ζήνωνα] Lege, τὸν Κιτιᾶ.

P. 172. Ὤμνυε δὲ, φασὶ, καὶ κάππαριν, καθάπερ Σωκράτης τὸν κύνα] Athen. l. IX. καὶ οὐ παράδοξον εἰ κατὰ τῆς κράμβης τινὲς ὤμνυον, ὁπότε καὶ Ζήνων ὁ Κιττιεὺς, ὁ τῆς στοᾶς κτίστωρ, μιμούμενος τοὺς κατὰ τῆς κυνὸς ὅρκους Σωκράτους, καὶ αὐτὸς ὤμνυε τὴν κάππαριν, ὡς Ἔμποδός φησιν ἐν ἀπομνημονεύμασιν.

B Ὅτι δ' αὐτοῦ ἐστὶν ἡ Πολιτεία, καὶ Χρύσιππός φησι.] Accedat gravis autor Plut. ὡς ἔγωγε, ait, νὴ τὸν κύνα, καὶ τοὺς Ζήνωνος ἂν ἐβουλόμην διαμηρισμοὺς ἐν συμποσίῳ τινὶ καὶ παιδιᾷ, μᾶλλον ἢ σπουδῆς τοσαύτης ἐχομένῳ συγγράμματι, τῇ Πολιτείᾳ κατατετάχθαι.

Ἱστορίαν ἐνιαίαν] An ἑνιαίαν, id eſt, μοναδικὴν, ſeu *ſingularem*, hoc eſt, ſingulari volumine contentam? Suidas, ἑνιαία, ἡ μοναδική.

Τὴν Πύῤῥου γεγραφὼς ἱστορίαν εἰς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν] Durè dictum pro τῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ. ſed puto aliter ſcripſiſſe.

Ἕβδομος, γραμματικὸς] Hic eſt Zeno Mindius grammaticus: cujus meminere Clemens, Arnobius, & Stephanus Μύνδος.

C Ὄγδοος, Σιδώνιος τὸ γένος, φιλόσοφος Ἐπικούρειος] Contra quem ſcripſerat Poſidonius. Proclus III. in Euclidis I. τοῦτον γὰρ τὸν τρόπον τῆς ἀντεῤῥήσεως μετῆλθεν Ζήνων ὁ Σιδώνιος μὲν, τῆς δ' Ἐπικούρου μετέχων αἱρέσεως πρὸς ὃν καὶ ὁ Ποσειδώνιος ὅλον γέγραφε βιβλίον, δεικνὺς σαθρὰν αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἐπίνοιαν. Cicero de hoc Zenone, I. de Finibus. *Hic (niſi mihi Phædrum mentitum aut Zenonem putas, quorum utrumque audivi quum mihi nihil ſanè præter ſedulitatem probarent) omnes mihi Epicuri ſententiæ ſatis notæ ſunt.*

P. 173. Ἀρίστων, Μιλτιάδης Χῖος ὁ τὴν ἀδιαφορίαν εἰσηγησάμενος] Omnino aut induci vox Μιλτιάδης, aut mutari in Μιλτιάδου debet. Primum, non fuit is vir Ariſto Chius, quem ſit veriſimile à Diogene ita in tranſitu D eſſe nominatum, ut ne patriam quidem aſcriberet. Deinde, non Miltiades, ſed Ariſto Chius fuit, qui τὴν ἀδιαφορίαν εἰσηγήσατο. Cic. Lucullo, *Huic (Ariſtoni) ſummum bonum eſt in his rebus, neutram in partem moveri: quæ ἀδιαφορία ab ipſo dicitur.* Laert. infrà, Ἀρίστων ὁ Χῖος τέλος ἔφησεν εἶναι τὸ ἀδιαφόρως ἔχοντα ζῆν. At Miltiades Ariſtonis ſectator fuit, &, ut ait Laert. Ἀριστώνειος προσηγορεύετο. Legendum igitur potius Μιλτιάδου, ut ſit nomen patris Ariſtonis Chii.

Κλεάνθης Φανίου. Ἄσιος] Emenda Ἄσσιος. Differunt longè Ἄσιος, & Ἄσσιος, ut ſciunt rerum geographicarum periti.

Ἡ ἀγρῷ παμφόρῳ τὸν μὲν περιβεβλημένον φραγμὸν τὸ λογικὸν] Hinc M. Tullius I. de legibus, de philoſo- E phia loquens, *Atque hæc omnia quaſi ſæpimento aliquo vallabit diſſerendi ratione.*

P. 174. Ὧν ἐστὶ Ζήνων ἐν τῷ περὶ λόγου, καὶ Χρύσιππος] Ait Chryſippum exiſtimâſſe, in tradendis diſciplinis hunc eſſe ordinem ſervandum, ut a logicis ducto initio, ſecundo loco phyſica diſcerentur, tertio demum ethica. Ego verò neſcio quàm verè hæc ita tradat Laertius. Nam ſanè Chryſippum alia in ſententia fuiſſe, hæc verba, ex illius libro IV. περὶ βίων teſtantur. Πρῶτον μὲν οὖν δοκεῖ μοι, κατὰ τὰ ὀρθῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων εἰρημένα τρία γένη τῶν τοῦ φιλοσόφου θεωρημάτων εἶναι· τὰ μὲν λογικά· τὰ δὲ, ἠθικά· τὰ δὲ, φυσικά. Deinde, Τούτων δεῖ προτάττεσθαι πρῶτα μὲν λογικὰ, δεύτερα δὲ τὰ ἠθικὰ, τρίτα δὲ τὰ φυσικά. τῶν δὲ φυσικῶν ἔσχατος εἶναι ὁ περὶ τῶν F θεῶν λόγος. διὸ καὶ τελετὰς ἠγόρευσαν τὰς τούτων παραδόσεις. Hactenus Chryſippus: quem quia ſcimus pugnantia ſæpe ſcripſiſſe, poſſemus culpa Diog. liberare, niſi obſtaret, quòd non videtur Plut. ſi ita eſſet, initio Comm. περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων, ubi hanc Chryſippi ſententiam examinat, hoc fuiſſe omiſſurus.

P. 175. Τὴν δὲ ἀπόδειξιν λόγον διὰ τῶν μᾶλλον καταλαμβανομένων τὸ ἧττον καταλαμβανόμενον περὶ πάντων] Deeſt aliquid, vel πιστούμενον vel ſimile. Sic ἀπόδειξιν definit Clemens, λόγον ἐξ ἑτέρων ἕτερόν τι πιστούμενον in qua definitione non extant illa verba περὶ πάντων. quæ ne Cicero quidem agnoſcit: quo auctore ἀπόδειξις definita eſt à Stoicis, *Ratio quæ ex rebus perceptis,*

ceptis, ad id quod non percipiebatur, adducit. Clemens etiam A aliter, ἀπόδειξίς ἐστιν ὅτ' ἂν ἀπὸ τῶν πρώτων τὸ ζητούμενον ἀφικνῆται διὰ πάντων τῶν ἐν μέσῳ. Interpres legiſſe videtur, περὶ πάντων συνάγοντα.

Τοῦ ὀνόματος οἰκείως μετωνομασμένου] Paulo poſt ex Chryſippo, φαντασία τύπωσις ἐν ψυχῇ τουτέστιν ἀλλοίωσις· οὐ γὰρ δεκτέον τὴν τύπωσιν, οἱονεὶ τύπον σφραγιστῆρος ἐπεὶ ἀνένδεκτόν ἐστι πολλοὺς τύπους κατὰ τὸ αὐτὸ γίνεσθαι. velut legit ibi Su. περιγίνεσθαι.

Μὴ κατ' αὐτὸ δὲ τὸ ὑπάρχον τὴν μήτραν, ἢ μηδὲ ἔκτυπον.] Scribe, μὴ κατ' αὐτὸ δὲ τὸ ὑπάρχον ——— τὴν μήτραν, &c. deeſt aliquid ad ſententiam perficiendam. Lego καὶ τὴν μὲν καλοῦσι μήτραν, τὴν δὲ ἔκτυπον. videtur μήτραν appellare τὴν ψυχὴν in qua fiunt αἱ τυπώσεις, phantaſiam verò, ἔκτυπον. An potius μήτρα B ſunt ipſa τὰ ὑπάρχοντα. quorum formas ἡ φαντασία ἐν ἑαυτῇ ἀναπλάττει· ἔκτυπος autem, ἡ φαντασία?

P. 177. Κριτήρια φησὶν εἶναι αἴσθησιν καὶ πρόληψιν] Su. Ὁ δὲ Χρύσιππος ἐν τῷ ιβ. τῶν φυσικῶν λόγων, τρία φησὶν εἶναι κριτήρια, αἴσθησιν, γνῶσιν καὶ πρόληψιν.

Πᾶν γὰρ τὸ ποιοῦν σῶμά ἐστι.] Hac quæſtione nihil tritius in ſcholis philoſophorum. Sed & Euſtathius paucis verbis multa complexus eſt, quæ non poſſum quin hic adſcribam. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ φωνὴ δι' ἄῤῥηκτος εἴη, δέδωκεν ἀφορμὴν τοῖς στωϊκοῖς, τοῦ σῶμα λέγειν τὴν φωνήν. σωμάτων γὰρ εἶναι δοκεῖ τὸ ῥήγνυσθαι. εἰ γὰρ καὶ ὁ Πλάτων οὐ σῶμα λέγει αὐτὴν εἶναι, ὡς ἐν τῷ C γίνεσθαι τὴν ὕπαρξιν ἔχουσαν, μετὰ δὲ τοῦτο μὴ ὑφισταμένην· ἀλλ' οἱ τῆς στοᾶς σῶμα ἔλεγον τὴν φωνὴν, διὰ τὸ δραστικὸν αὐτῆς καὶ παθητικόν. δρᾷ μὲν γὰρ (φασὶν) ἀκουομένη, πάσχει δὲ ἀνιεμένη, καὶ ἐπιτεινομένη. Ἔτι δὲ, φασὶ, σῶμα ἐστὶν ἡ φωνὴ, καὶ διότι πίπτει ὑπὸ αἴσθησιν, τὴν ἀκοὴν δηλαδή. Ἔτι δὲ καὶ διὰ τὴν ἀντιτυπίαν. ἀντιτυποῖ γὰρ προσπίπτουσα ταῖς ἀκοαῖς. Hæc Euſt. Ἰλιάδ. β.

Λέξις δέ ἐστι κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς] Locum hunc ſic puto legendum. λέξις δέ ἐστι κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς (ὥς φησι Διογένης) φωνὴ ἐγγράμματος οἷον ἡμέρα. λόγος δέ ἐστι φωνὴ σημαντικὴ, ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη οἷον ἡμέρα ἐστί.

Τειχῶς δὲ λέγεται τὸ γράμμα, ὅτε χαρακτὴρ τοῦ στοιχείου, καὶ τὸ ὄνομα] Legebam διχῶς: ſed admonuit me D doctiſſimus Petrus Galeſius legendum potius eſſe, ὅ, τε χαρακτὴρ τοῦ στοιχείου, τό, τε στοιχεῖον καὶ τὸ ὄνομα. cui aſſentior.

Ὡς ἡ βλίτρι] Scribitur βλήτυρι & βλίτυρι. Non ignoro quid ſentiant viri doctiſſimi de origine vocis noſtræ Gallorum *Belitre*: mihi tamen non diſpliceret deduci eam ab hac voce, ut ſignificaretur homo nullius rei: nam βλήτυρι vel βλίτρι nihil eſt.

P. 179. Ὥς θ' ἅμα τὰ πλείονα ἐκλέξασθαι κατὰ ταύτην τὴν λέξιν] Emenda ex Su. ἐκδέξασθαι.

Φασὶ δὲ τὸ λεκτὸν] Rectè λεκτὸν non λεκτικόν. Vide Su. in Κατηγόρημα.

Τῶν δὲ κατηγορημάτων τὰ μέν ἐστι συμβάματα, E οἷον τὸ διὰ πέτρας πλεῖν.] Multa hic deſiderantur verba: Stoici κατηγορήματα dividebant in συμβάματα (quæ & κατηγορήματα dicebant) & παρασυμβάματα. quorum duorum membrorum alterum hîc deſideratur. Imò duo membra deſiderari non temerè conjicimus ex Apollonii l. III. & Priſciano, non enim duo ſolùm membra faciunt, ut Su. ſed tria, συμβάματα, ἀσυμβάματα, παρασυμβάματα Priſciani verba ſunt: *Sciendum quòd has quidem constructiones quæ per nominativum abſolvuntur, Stoici* ἀξιώματα *vel* συμβάματα, *id eſt dignitates vel congruitates vocabant, ut ego Priſcianus ſcribo, Apollonius ambulat, Cato philoſophatur. Illas verò quibus tranſitiones ab alia ad aliam fiunt perſonam, in quibus neceſſe eſt cum nominativo etiam obliquum aliquem caſum proferri,* παρασυμβάματα *dice-* F *bant: hoc eſt, minus quàm congruitates, ut Cicero patriam ſervat. Quando verò ex duobus obliquis conſtructio fit,* ἀσυμβάματα, *id eſt incongruitates, dicebant, ut, placet mihi venire ad te, ſive nominibus ipſis tantum, ſeu verbis hoc exigentibus.*

Ἢ πρᾶγμα αὐτοτελὲς ἀποφαντὸν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ] Ex Su. in voce ἀξίωμα, exiſtimo hunc locum ſic potius eſſe legendum, ἢ πρᾶγμα αὐτοτελὲς ἀποφαντὸν, ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, ἢ καταφαντόν· ὡς ὁ Χρύσιππός φησιν ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ὅροις. οἷον, ἡμέρα, &c.

Διαφέρει δὲ ἀξίωμα καὶ ἐρώτημα, καὶ πύσμα προστακτικὸν, &c.] Apud. Su. καὶ πύσμα· ἐστι γὰρ προστακτικόν.

P. 180. Ἆρ' ἐστι συγγενὲς τι λύπη καὶ βίος;] Senarius eſt ex Menandri Cithariſtria, qui & apud Stob. extat, ſerm. XCVI. & Apud Plut. περὶ εὐθυμίας.

Ὑπεραποφαντικὸν δέ ἐστιν] Legendum ut doctiſſimè conjecit Galeſius meus, ὑπεραποφαντικὸν δέ ἐστιν ἀποφαντικὸν ἀποφαντικοῦ, οἷον, οὐχὶ ἡμέρα οὐκ ἐστί; alioquin falſum erit quod ſequitur, τίθησι δὲ τὸ ἡμέρα ἐστίν.

P. 182. Λογότροφός δ' ἐστι] Apud Su. corruptè non ſemel λογότοπος. & alibi λόγος τόπος hinc corrige.

P. 183. Ἔστι δὲ ἐγκεκαλυμμένος, οἷον ὁ τοιοῦτος, Οὐχὶ τὰ μὲν δύο ὀλίγα, &c.] Quis dubitat hoc exemplum eſſe ſoritæ, non ἐγκεκαλυμμένου? itaque aſſentior præſtantiſſimo viro, Jacobo Cujacio, juriſconſultorum longè principi, qui pronunciat Laertium mutilum eſſe exemplo ἐγκεκαλυμμένου & διαλεληθότος. Vide omnino quæ de hoc genere toto, doctiſſimè ab illo diſputantur Tractatu V. ad Africanum. Nos quoque de his omnibus Stoicorum nugis plura, Deo favente, aliàs diſſeremus.

P. 185. Τέλος εἶπε τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν] Ait Laertius, primum Zenonem τὸ τέλος ita definiviſſe. A quo longè diſſentit Stobæus, qui docet eum definiſſe, τὸ ὁμολογουμένως ζῆν tantum, τοῦτο δέ ἐστιν, ait, καθ' ἕνα λόγον καὶ σύμφωνον ζῆν, ὡς τῶν μαχομένων ζώων κακοδαιμονούντων. verum Zenonis ſectatores quum putarent ἔλαττον εἶναι κατηγόρημα τὸ ὑπὸ Ζήνωνος ῥηθὲν, addidiſſe vocem φύσει, idque à Cleanthe primo factum. vide locum.

Διὰ τὴν κατήχησιν τῶν συνόντων] Su. κατίσχυσιν. non rectè.

P. 186. Τεκμήριον δὲ τοῦ ὑπαρκτὴν εἶναι] Su. τοῦ ὑπαρκτικὴν εἶναι.

Τὸ γενέσθαι ἐν προκοπῇ τοὺς περὶ Σωκράτην] Su. γενέσθαι ἐκ προκοπῆς.

P. 189. Εὐγένειαν καὶ τὰ ὅμοια. ἐπὶ δὲ τῶν σωματικῶν] Qui diligenter hunc locum attendit, nec videt tamen eum claudere, ut veteres loquebantur, cum ego cenſeo iratis Muſis hæc ſtudia tractare: paret hoc ex ipſo verborum contextu, paret ex Ambroſii interpretatione. Lege igitur δυσγένειαν καὶ τὰ ὅμοια. ἀποπροηγμένα δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ψυχικῶν ἀφυΐαν, ἀτεχνίαν καὶ τὰ ὅμοια· ἐπὶ δὲ τῶν σωματικῶν, &c. Sic & reſtitui debet hic locus ex Suida.

Ἔτι δὲ καθῆκον φασὶν εἶναι] Nos quidem Su. perſæpe adjuvat: ut verò gratiam referamus, ac pariter eum juvemus, lectorem moneo, ut quæ apud eum ſcripta ſunt corruptiſſimè in voce Καθῆκον, ex hoc loco emendet. Nihil facilius fuerit, quàm eum auctorem infinitis, quibus ſcatet mendis, liberare: quod tamen miror nequiviſſe videre virum eruditum ejus interpretem, cui quum Su. ſæpiſſimè integras Laertii paginas deſcribat, nunquam potuit hoc ſubolere: quod ſanè miror. Nam de Sophocleis quidem aliiſque verſibus, qui in illo opere ſparſim corruptiſſimè leguntur, quòd non animadverterit, facilius condono. Sed ad rem.

P. 190. Στλεγγίδα καὶ τὰ ὅμοια] Στλεγγίδα vertit Ambr. *urceum. ſtrigilem*, oportuit. Apud Latinos ita conjunguntur ſæpiſſimè ampulla & ſtrigilis, ut apud Græcos λήκυθος καὶ στλεγγίς. utrumque ita deſcribitur ab Apuleio, *Magno in cœtu prædicavit, fabricatum ſemet ſibi ampullam quoque oleariam quam geſtabat, lenticulari forma, tereti ambitu, preſſula rotunditate: juxtàque honeſtam ſtrigileculam recta faſtigiatione clauſulæ, flexa ſubulatione ligulæ, ut & ipſa in manu capulo moraretur, & ſudor ex ea rivulo laberetur.*

Φασὶ δὲ τὴν ψυχὴν εἶναι ὀκταμερῆ] Nemeſius De natura hominis, Ζήνων ὁ Στωϊκὸς ὀκταμερῆ φησὶν εἶναι τὴν ψυχήν. διαιρῶν αὐτὴν εἰς τὸ ἡγεμονικὸν, καὶ εἰς τὰς πέντε αἰσθήσεις, καὶ εἰς τὸ φωνητικὸν, καὶ τὸ σπερματικόν.

Δοκεῖ δὲ αὐτοῖς τὰ πάθη κρίσεις εἶναι] Non autem κινήσεις ſolummodo, quod tamen neque Zeno probaſſe videtur: cujus definitio extat apud multos, & expreſſè negatur ab aliis. Andronicus De perturbationibus animæ, hanc inter alias definitionem profert: Πάθος ἐστιν ἄλογος ψυχῆς κίνησις χωρὶς λογισμῶν τε καὶ κρίσεων ἐπιτελουμένη.

Ζῆλον δὲ λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρεῖναι ὧν αὐτὸς ἐπιθυμεῖ.] Similis definitio apud Andronicum noſtrum: ζῆλός ἐστι λύπη ἐπὶ τῷ ἑτέροις τυγχάνειν ὧν αὐτὸς ἐπιθυμεῖ. Sed non dubium deeſſe in his definitionibus aliquid, quòd in aliis neceſſariò exprimitur. Nam ſic idem Andronicus definit, λύπη ἐπὶ τῷ ἄλλοις ὑπάρχειν, ἡμῖν δὲ μή.

Sto-

Stobæus itidem λύπη ἐπὶ τῷ ἕτερον ἐπιτυγχάνειν ὧν αὐτὸς ἐπιθυμεῖ, αὐτὸν δὲ μή. Confirmat M. Tullii verſio, *Æmulatio eſt ægritudo, ſi eo quod concupierit, alius potiatur, ipſe careat.* A

P. 191. Ἡδονὴ δι᾽ ὤτων κατακηλοῦσα] Ambr. *deliniens*, κατακηλοῦσα.

P. 193. Πολιτεύεσθαι φασὶ τὸν σοφὸν ἂν μή τι κωλύῃ] Melius πελιτεύσεσθαι. Seneca, *Zeno ait, Accedet ad rempublicam ſapiens niſi ſi quid impedierit.*

Ἐπεὶ τό γε εἴκειν, καὶ ὁ ἔλεος, &c.] Obſcurus locus. Puto ſententiam hanc eſſe: Sapientem non eſſe miſericordem, nec remittere pœnas à lege conſtitutas. Ratio: quia ſapientis animo non ineſt τὸ εἴκειν, nec ὁ ἔλεος; neque ipſa etiam ἐπιείκεια, (quæ ſummo juri opponitur) quæ aliquam ipſa afferat χρηστότητα, hoc eſt, benignitatem B ſeu mollitiem. πρὸς τὰς κολάσεις, id eſt, in exigendis pœnis: faciátque videri pœnas duriores. Itaque ſic hunc locum lego, ἐπεὶ τό γε εἴκειν καὶ ὁ ἔλεος, αὐτή τε ἡ ἐπιείκεια, οὐδεμία ἐστὶ ψυχῇ πρὸς κολάσεις προσποιουμένη χρηστότητα, μηδὲ οἴεσθαι σκληροτέρας αὐτὰς εἶναι. In editione Baſilienſi eſt προσποιουμένη. Illud μηδὲ οἴεσθαι accipio quaſi eſſet μηδὲ τὸ οἴεσθαι. Sic enim malo quàm ut aliquando faciebam, hæc verba accipere ὡς ἀπ᾽ ἄλλης ἀρχῆς. vide verò Sen. de clement. l. II. extremo.

P. 195. Εἶναι δὲ τὸν ἔρωτα, ἐπιβολὴν φιλοποιίας διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον] Legendum φιλοποιίας ut ſuprà & apud Stobæum: eámque lectionem confirmat M. Tullius Tuſcul. l. IV. *Stoici ſapientem amaturum eſſe dicunt: & amorem ipſum, conatum amicitiæ faciundæ ex pulchritudinis ſpecie definiunt.* C

Διὰ τὸ μισεῖσθαι, ἀπέχεσθαι αὐτῆς] Mihi hic locus non videtur integer.

P. 196. Ἀλλὰ καὶ σώματα εἶναι τὰς ἀρχάς, &c.] Lege ſic: totum iſtum locum ἀλλὰ καὶ σώματα εἶναι. (nempe τὰ στοιχεῖα·) τὰς δ᾽ ἀρχὰς ἀσωμάτους καὶ ἀμόρφους. deſiderari vocem ἀσωμάτους & per ſe clarum, & ex Su. etiam probari poteſt.

P. 197. Τὸν ἐκ τῆς ἁπάσης οὐσίας ποιὸν] Lege ut inveni in Su. τὸν ἁπάσης οὐσίας ἰδιοποιόν.

Καὶ ἔστι κόσμος ὁ ἰδίως ποιὸς τῆς τῶν ὅλων οὐσίας] In Su. legitur, ὁ ἰδιοποιὸς τῆς τῶν ὅλων οὐσίας. At Ambr. ποιότης legit, prorſus malè.

Ἢ σύστημα ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων] Sic rectè: itáque D apud Stob. quoque legitur. malè in Su. ἐκ στοιχείων καὶ ἀνθρ.

P. 200. Ταύτην δὲ καὶ τοῦ συμφέροντος στοχάζεσθαι ἡδονῆς ὡς] Locus aut corruptus aut mutilus. Apud. Su. ſic legitur, ταύτην δὲ τοῦ συμφέροντος στοχάζεσθαι, ὡς δῆλον ἐκ τῆς τοῦ οὐρανοῦ δημιουργίας.

Καὶ ἀπαθητὴ δὲ ἐστιν] Imo contrà, παθητή. & ita lege.

Παρὰ τοὺς τόπους ἀφ᾽ ὧν ῥέουσι. τῆς δὲ γενέσεως αὐτῶν αἴτιον γίνεσθαι τὸν ἥλιον] Non diu, ſed acriter me torſit mutilus hic locus. legendum verò cenſeo, ſuppletis iis quæ deſiderantur hoc modo, πνεύματα δὲ, ἀέρος εἶναι ῥύσιν. τὰς δὲ ἐπωνυμίας ἀλλάττειν παρὰ τοὺς τόπους ἀφ᾽ ὧν ῥέουσι. Nam de ventis quidem non dubitabit E agi hoc loco, qui vel mediocriter in naturæ cognitione fuerit verſatus. ῥεῖν autem ἀνέμους ſeu πνεύματα quis ignorat dici: Quòd autem hæc fuerit Stoicorum opinio dubitare non ſinit Plut. hujus hæc ſunt verba, Οἱ Στωϊκοὶ πᾶν πνεῦμα ἀέρος εἶναι ῥύσιν, ταῖς τῶν τόπων δὲ παραλλαγαῖς τὰς ἐπωνυμίας παραλλάττουσι. Placet etiam ſummi philoſophi verba apponere, quæ hunc locum non parum illuſtrabunt, Εἰσὶ δέ τινες (ait Ariſtoteles μετεωρολ. α) οἵ φασι τὸν καλούμενον ἀέρα κινούμενον μὲν καὶ ῥέοντα ἄνεμον εἶναι, συνιστάμενον δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον πάλιν νέφος καὶ ὕδωρ, ὡς τῆς αὐτῆς φύσεως οὔσης ὕδατος καὶ πνεύματος, καὶ τὸν ἄνεμον εἶναι κίνησιν ἀέρος. διὸ καὶ τῶν σοφῶς βουλομένων λέγειν τινὲς ἕνα φασὶν ἄνεμον εἶναι πάντας τοὺς ἀνέμους, ὅτι συμπέπτωκε καὶ τὸν ἀέρα κινούμενον ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι πάντα· δοκεῖν δὲ διαφέρειν, οὐθὲν διαφέροντα, διὰ τοὺς τόπους ὅθεν ἂν τυγχάνει ῥέων ἑκάστοτε. F

Ἔμφασις ἡλίου] Scribe ἔμφασιν ἡλίου: id quod verborum contextus docet.

P. 203. Τῷ τὸν σοφὸν δοξαστὸν εἶναι] Lege δοξαστὸν οὐκ εἶναι. Nam deeſſe negationem tam eſt certum quàm quod certiſſimum. vide in Sphæri Stoici vita.

Ἐρωτικαὶ διατριβαὶ] Videtur hunc librum intellexiſſe Athen. l. X. ſcribens, Ἀρίστων δὲ ὁ φιλόσοφος ἐν ἐρωτικῶν ὁμοίων δευτέρῳ Πολέμωνα φησὶ τὸν Ἀκαδημαϊκόν. A Idem in fragmento Canteri, Ἀριστοτέλης δ᾽ ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν, καὶ Ἀρίστων ὁ περιπατητικὸς, Κεῖος δὲ τὸ γένος, ἐν δευτέρῳ ἐρωτικῶν ὁμοίων, φασὶν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι, &c. Quòd autem aſcribit Athen. hunc librum Ariſtoni Peripatetico Ceo, non Ariſtoni Chio Stoico, videtur conſentire cum Panætio & Soſicrate.

Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ἀρίστων Ἰλιήτης] Lege Ἰουλιήτης. Steph. aut Stephani mutilator Hermolaus Buzantius, Ἰουλὶς, inquit, πόλις ἐν Κέῳ τῇ νήσῳ ἀπὸ Ἰουλίδος κρήνης. ἀφ᾽ ἧς Σιμωνίδης ἐστὶν ὁ μελοποιὸς, καὶ Βακχυλίδης ὁ ἀδελφὸς ἐκείνου. καὶ Ἐρασίστρατος ἰατρός· μετ᾽ αὐτῶν καὶ Ἀρίστων ὁ περιπατητικός· οὗτοι Ἰουλιῆται. Idem etiam Strabo l. 10. docet, ubi vocat hunc τοῦ Βορυσθενίτου Βίωνος ζηλωτήν. In antiquis editionibus Latini interpretis ſcriptum reperies *Julietes*. ſed poſtea aliter viſum indoctis & audaculis iſtis corruptoribus. B

ΚΛΕΑ´ΝΘΗΣ.

P. 204. Φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ εἰς δικαστήριον κληθῆναι, &c.) Areopagitarum, & quidem lege ἀργίας, de qua ſuprà in Solone.

P. 205. Τὸ ἐκ τῆς Ἠλέκτρας, ἔφη, Σῖγα, &c.] Lege τὸ τῆς Ἠλέκτρας. Sunt enim verba Electræ apud Eurip. initio chori I. ejus fabulæ, quæ Oreſtes appelletur: quanquam, ut hactenus quidem eſt editum, non Electræ ſed chori verba ſunt. in quo falluntur, ut alibi docemus.

P. 206. Περὶ τέχνης] An intelligit artem Rhetoricam à Cleanthe conſcriptam? de ea ſic Cic. de Finibus, *Scripſit artem Rhetoricam Cleanthes, Chryſippus etiam, ſed ſic, ut ſi quis obmuteſcere concupierit, nihil aliud legere debeat.* C

Ταῦτα αὐτῷ τὰ βιβλία] Non tamen omnia, vel ipſo Laert. teſte, qui in ſuperiore vita librum Cleanthis laudavit περὶ χαλκοῦ: niſi quis illum indicem putet mendoſum, ac legendum περὶ χάρτου. Sed & Athen. quædam laudat quæ in hoc albo non reperias.

Καὶ τελευτᾷ τόνδε τὸν τρόπον] Vide Lucianum in Longævis.

ΣΦΑΙ´ΡΟΣ.

P. 207. Κηρίνας ῥόας ἐκέλευσε παρατεθῆναι.] Athen. D l. VIII. non ῥόας ſed ὄρνεις fuiſſe appoſitas ſcribit. Sic ille, Οὐκ ἀχαρίτως δὲ καὶ Σφαῖρον τὸν συσχολάσαντα μὲν Χρυσίππῳ παρὰ Κλεάνθει· μετάπεμπτον δὲ γενόμενον εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου κηρίνων ποτὲ ἐν τῷ δείπνῳ παρατεθεισῶν ὀρνίθων, ἐκτείναντα τὰς χεῖρας ἐπισχεθῆναι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὡς ψεύδει συγκατατιθέμενον, &c. ut Laert. Nemeſius videtur ſequi eoſdem eum Laertio auctores: nam ad hanc hiſtoriam alluſiſſe eum puto quum iſta ſcriberet capite De viſu ὅταν τὸ κήρινον μῆλον νομίσωμεν ἀληθινὸν εἶναι μῆλον, οὐχ ἡ ὄψις ἐστὶν ἡ ἐξαπατωμένη, ἀλλ᾽ ἡ διάνοια. ἡ γὰρ ὄψις ἐν τοῖς ἰδίοις αἰσθητοῖς οὐ διεσφάλη, τό, τε γὰρ χρῶμα καὶ τὸ σχῆμα συνεῖδεν.

Οὐκ εἶναι ἔφη, τοιοῦτον δὲ ὄντα τὸν Πτολεμαῖον, E καὶ βασιλέα εἶναι] Locus eſt mutilus aliquot verbis dubio procul: etſi eum interpres pro ſano habuit. Non diſplicet conjectura Galeſii mei, legentis, οὐκ εἶναι, ἔφη μὴ σοφόν. τοιοῦτον δὲ, &c. plana ſententia. Notiſſimum illud Stoicorum placitum, ſolum ſapientem beatum: ſolum, regem.

ΧΡΥ´ΣΙΠΠΟΣ.

Χρύσιππος Ἀπολλωνίου] Su. Ἀπολλωνίδου.

Σολεὺς ἢ Ταρσεὺς] Ipſe Solenſis fuit: pater ejus Tarſenſis. Strabo.

Οὕτω δ᾽ ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς, &c.] Non poſſumus de Chryſippi peritia diſputandi ullam hodie ferre ſententiam, quum ad nos nullum ipſius ſcriptum pervenerit: quantum tamen ex iis reliquiis quæ hodiéque in bonis auF toribus ſparſæ leguntur, licet intelligere, non dubito equidem quin Seneca ſit potius audiendus, qui & Chryſippum in ordinem cogit, & quibus rationibus adductus id faciat, eleganter in libris De beneficiis explicat. Vide verò Plut. commentaria περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων, & περὶ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν.

P. 208. Πᾶν τὸ ὑπόπτεσον γράφων] Plut. περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων ait Chryſippum ea ſcribere quæ ſint hominis ὅ, τι ἂν ἐπέλθῃ λέγοντος.

Ἐκ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἐν Κεραμεικῷ] Cic. hujus ſtatuæ ſic meminit De Fin. I. *At etiam Athenis, ut à patre audiebam, facetè & urbanè Stoicos irridente, ſtatua eſt in Ceramico Chryſippi ſedentis, porrecta manu: quæ manus ſignificet*

illum

illum hac eſſe rogatiuncula delectatum. Quod ait Cic. hanc ſtatuam fuiſſe porrecta manu, eo notandum eſt, quia in gymnaſiis ſolitus olim pingi Chryſippus non porrecta manu: ſed contrà, digitis conſtrictis, propter numerorum indicia. auctor Sidonius Apollinaris.

Οἴμοι κασίγνητε] Emendandi ſunt hi verſus ex Oreſte Eurip. ubi ſic legitur,

Οἴμοι κασίγνητ' ὄμμα σὸν ταράσσεται·
Ταχὺ δὲ μεθέστου λύσσαν ἄρτι σωφρονῶν.

Τοῦτον ἐν τῷ ᾠδείῳ γελάζοντα] Sic rectè, non ταῖς ᾠδαῖς ut videtur legiſſe Ambr. Ὠδεῖον locus publicus Athenis. Vide Su.

P. 209. Ἀριστοκρέοντα καὶ Φιλοκράτην συνεκρότησε] Hoc eſt, inſtituit & erudivit. ſic in Zenone, ὅθεν καὶ ἐν τῇ πατρίδι συγκεκροτῆσθαι. συγκροτεῖν propriè de chorodidaſcalo, ut apud Demoſthenem, συγκροτεῖν καὶ διδάσκειν τὸν χορόν.

Εἰσὶ δὲ οἱ καταστρέχουσι τοῦ Χρυσίππου] An Plut. intelligit? Lege ejus librum περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων.

Εἰ καὶ ἐπαινεῖ ὡς φυσικὴν] Scribo, ἣν καὶ ἐπαινεῖ.

Ἔτι τε τὰ παρὰ τοῖς περὶ πινάκων γράψασι καταχεχωρισμένην] Mendum quod hic eſt, etſi per ſe clarum, nemo tamen animadvertet, qui non obſervaverit eum uſum verbi καταχωρίζειν quem ad primum Strabonis primi exponere meminimus. Lege ergo, ἔτι δὲ καὶ παρὰ τοῖς περὶ πινάκων γράψασιν οὐ καταχεχωρισμένην. Ait illam Chryſippeam hiſtoriam ne ab iis quidem fuiſſe commemoratam, qui laborarunt in colligendis librorum omnium indicibus.

Ἐν δὲ τῷ περὶ πολιτείας, καὶ μητράσι, &c.] Plut. καὶ μὴν ἐν τῷ τῶν προτρεπτικῶν, εἰπὼν ὅτι καὶ τὸ μητράσιν ἢ θυγατράσιν ἢ ἀδελφαῖς συγγενέσθαι καὶ τὸ φαγεῖν τι, καὶ προελθεῖν ἀπὸ λέχους ἢ θανάτου πρὸς ἱερὸν, ἀλόγως διαβέβληται· ἐπὶ τὰ θηρία φησὶ δεῖν ἀποβλέπειν.

P. 210. Καταγέλαστοι δὲ καὶ οἱ τρόποι τοῦ πορισμοῦ] Πορισμὸν vocat quem Plut. quum de eodem ageret χρηματισμόν.

Λογικοῦ τόπου] Τόπον accipe pro eo quod Ariſtot. ſolet dicere πραγματεία, hoc eſt, tractatus, argumentum. Ita enim ſolebat uti hac voce Chryſippus. Quare quòd apud Plut. Xylander exiſtimat hæc verba eſſe mendoſa ὅσα παραγνωμονέστερον εἶναι φησὶν (Chryſippus ſc.) ἀσφαλέστερον δὲ τὸ περιλαμβάνειν, ὡς ἀδικήματα τοῦ τόπου τούτου ἐπιδεχομένου, fallitur. Nam, ut dixi, τόπος eſt id quo de agitur & diſputatur, & ut Juriſconſultorum voce utar, τόπος eſt thema, viſio, vel inſpectio. Cic. τὸν πολιτικὸν τόπον dicit locum civilem, & alibi ſæpe ita loquitur. Et ita debet hæc vox etiam ſequentibus aliquot locis accipi. Fuit hæc dictio frequens apud Stoicos, ut etiam docuit Diogenes in Zenone.

P. 213. Περὶ τοῦ καλοῦ καὶ ἡδονῆς] Extat hodie hujus ſanè quàm elegans fragmentum in Gellio lib. XIV. c. IV. Miror autem omiſſum à Diogene ejus libri indicem, quem ediderat Chryſippus περὶ νόμου. Unde Marcianus lege ſecunda D. de legibus hæc affert, quæ propter elegantiam teneri non potui quin huc transferrem; Ὁ νόμος πάντων ἐστὶ βασιλεὺς θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων. δεῖ δὲ αὐτὸν προστάτην τε εἶναι τῶν καλῶν καὶ τῶν αἰσχρῶν καὶ ἄρχοντα καὶ ἡγεμόνα. καὶ κατὰ τοῦτο κανόνα τε εἶναι δικαίων καὶ ἀδίκων καὶ τῶν φύσει πολιτικῶν ζώων· προστακτικὸν μὲν ὧν ποιητέον· ἀπαγορευτικὸν δὲ, ὧν οὐ ποιητέον.

AD LIBRUM OCTAVUM.

ΠΥΘΑΓΟ'ΡΑΣ.

PAg. 214. Πυθαγόρας Μνησάρχου δακτυλιογλύφου] Apul. Florid. II. Profugit ex inſula clanculo Pythagoras, patre Mneſarcho nuper amiſſo: quem comperior inter ſellularios artifices gemmis faberrimè ſculpendis, laudem magis quàm opem quæſiſſe.

Ὥς φησιν Ἕρμιππος] Hunc ait Joſephus in primo contra Appionem, omnium qui de Pythagora ſcripſerunt (ſcripſiſſe autem multos) ἐπισημότατον fuiſſe: virum, περὶ πᾶσαν ἱστορίαν ἐπιμελῆ.

Υἱὸν μὲν εἶναι Μαρμάκου] Lego Μαμέρκου, conjectura ducta ex eo quòd filius Pythagoræ ſic vocabatur. Feſtus.

Καὶ δοῦλον Ζάμολξιν ᾧ Γέται θύουσι] Zamolxin Getam Pythagoræ δουλεῦσαι ait & Strabo l. VII. At Herod. l. IV. δουλεῦσαι καὶ ὁμιλῆσαι ſcribit Ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσθενεστάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρῃ. De ejus cultu apud Getas religioſiſſimo eſt apud utrumque pluribus expoſitum. Meminit Zamolxis iterum Strabo l. X. eos recenſens qui apud antiquos vaticinandi peritia fuerunt celeberrimi. Τοιοῦτος δὲ ὁ Ἀμφιάρεως καὶ ὁ Τροφώνιος, καὶ ὁ Ὀρφεὺς καὶ ὁ Μουσαῖος, καὶ ὁ παρὰ τοῖς Γέταις θεὸς, τὸ μὲν παλαιὸν Ζάμολξις Πυθαγόρειός τις, καθ' ἡμᾶς δὲ ὁ τῷ Βυρεβίστᾳ θεσπίζων Δεκίνεος. Ubi, miror Xylandro non viſam legitimam vocem θεός. id quod adeò ſibi perſuaſit, ut ne transferendam quidem putaverit. quin ad hunc locum ſic notavit, Additur in Græco θεός: ego hos deos putatos vix credam. Atquin meminiſſe ille debuerat ſuperiorum horum Strabonis (nam Platonem taceo) verborum, Τελευτῶντα δὲ, πεῖσαι τὸν βασιλέα κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς λαβεῖν αὐτὸν (de Zamolxide loquitur) ὡς τὰ παρὰ τῶν θεῶν ἐξαγγέλλειν ἱκανόν. καταρχὰς μὲν οὖν ἱερέα καταστῆναι τοῦ μάλιστα τιμωμένου παρ' αὐτοῖς θεοῦ, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ θεὸν προσαγορευθῆναι. Paulò poſt, Τοῦτο δὲ τὸ ἔθος διέτεινεν ἄχρι καὶ εἰς ἡμᾶς, ἀεί τινος εὑρισκομένου τοιούτου τὸ ἦθος ὃς τῷ μὲν βασιλεῖ σύμβουλος ὑπῆρξε, παρὰ δὲ τοῖς Γέταις ὠνομάζετο θεός. Fit & de Decæneo ibidem mentio: & ſic puto ſcribendum in ſuperioribus quoque verbis, non Decineus. vide locum.

Κρόνον νομίζοντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος] Emendandus hic locus ex Herod. apud quem ſic legimus, ἰέναι τε τὸν ἀπολλυμένον παρὰ Ζάμολξιν. οἱ δὲ αὐτέων τοῦτον νομίζουσι Γεβελέϊζιν. haud ſcio quàm rectè.

Καὶ ἤκουσεν Ἑρμοδάμαντος, τοῦ ἀπογόνου Κρεοφίλου] Legendum fortaſſe, Λεωδάμαντος. Apul. Florid. l. II. Necnon & Cretenſem Epimenidem inclytum fatiloquum, & Platonem diſciplinæ gratia ſectatus: itémque Leodamantem Creophyli diſcipulum: qui Creophylus memoratur poetæ Homeri hoſpes & æmulator canendi fuiſſe. Verumtamen etiam Su. habet Ἑρμοδάμαντος. Mirum verò, quod ait Apul. Pythagoram ſectatum eſſe Platonem, quum tanto ſit Plato Pythagora poſterior. Sed legendum profectò eſt Solonem. Solon enim, non Plato, fuit Epimenidi coætaneus.

Τοῦ ἀπογόνου Κρεοφίλου] Scribe Κρεωφύλου. Callimachus,

——— ὁμήρειον δὲ καλεῦμαι
Γράμμα, Κρεωφύλῳ, Ζεῦ φίλε, τοῦτο μέγα.

ita tamen ſcriptum eſt apud ſcholiaſten Sophoclis in Trach.

Ἐδοξάσθη σὺν τοῖς μαθηταῖς, οἱ περὶ τοὺς τριακοσίους ὄντες] Propter hanc rationem facit Lucianus in auctione vitarum emi Pythagoram à trecentis hominibus Italis, τῶν ἀμφὶ Κρότωνα καὶ Τάραντα καὶ τὴν ταύτῃ Ἑλλάδα.

Ὡς εἴη ποτὲ γεγονὼς Αἰθαλίδης, &c.] Vide, ſi placet, ſcholiaſten Apollonii in illum locum,

——— οὐδ' ἔτι νῦν περ ἀποιχομένου Ἀχέροντος
Δίνας ἀπροφάτους ψυχὴν ἐπιδέδρομε λήθη.

P. 215. Ἐπανῆλθεν εἰς Βραγχίδας καὶ εἰσελθὼν, &c.] Diſſentit Ovidius,

Cognovi clypeum lævæ geſtamina noſtræ,
Nuper Abantæis templo Junonis in Argis.

Ἣν Μενέλαος ἀνέθηκεν ἀσπίδα] Vide Pauſaniam in Corinthiacis.

Γενέσθαι Πύρρον τὸν Δήλιον] Scribitur Πύθιος in ſcholiis Sophoclis ad Electram. Sed Πύρρος etiam alii.

Πυθαγόραν μηδὲ ἓν καταλιπεῖν σύγγραμμα φασὶ, διαπαίζοντες] Διαπαίζει igitur Plut. qui id non dubitanter affirmat libro De fortuna Alexandri. διαπαίζει etiam Lucianus, qui ſic ſcribit. Ὁ μέν γε θεσπέσιος Πυθαγόρας, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὑτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Ὀκέλλῳ τῷ Λευκανῷ, &c. Joſephus autem ait Pythagoræ οὐδὲν ὁμολογεῖσθαι σύγγραμμα. At Plinius idem cum Laertio videtur ſenſiſſe l. XXIV. c. XVII.

Ἱστορίην ἤσκησεν ἀνθρώπων μάλιστα πάντων.] Ἀσκεῖν ἱστορίην valet εἶναι πολυΐστωρ. ſic loquutus eſt etiam Laertius in Zenone, τοσοῦτον ἤσκει φιλομάθειαν. hoc eſt,

τοσοῦτον ἦν φιλομαθής. Malè mox, κακοτεχνίην, pro καλοτεχνίην.

Ἴων δὲ ὁ Χῖος ἐν τοῖς τειαγίνοις] Lege ἐν τοῖς τριαγμοῖς. Triagmos ſcripſiſſe Ionem Chium, opus philoſophicum, abundè teſtatur Harpocration: ex quo etiam cauſſa hujus nominis poteſt intelligi. Emendabo obiter locum Clementis in hac ipſa re, Ἴων ὁ Χῖος ἐν τοῖς τειγράμμοις καὶ Πυθαγόραν εἰς Ὀρφέα ἀνενεγκεῖν τινὰ ἱστορεῖ. Scribe, ἐν τοῖς τριαγμοῖς.

P. 216. Μὴ ἀναίδην μηδενὶ] Folium Sibyllæ mihi quidem hæc verba ſunt.

Ἐρωτηθέντα ὑπὸ Λέοντος τοῦ Φλιασίων τυράννου, &c.] Quod nunc auctore Soſicrate ait Laert. id ſupra de Heraclide Pontico referebatur. Habes autem totius hujus rei elegantiſſimam Cic. narrationem, in Tuſc. v. *Pythagoram* (ait) *Phliuntem ferunt veniſſe, cúmque cum Leonte principe Phliaſiorum doctè & copioſè diſſeruiſſe quædam: cujus ingenium & eloquentiam quum admiratus eſſet Leon, quæſiviſſe ex eo qua maximè arte confideret, at illum, artem quidem ſe ſcire nullam, ſed eſſe philoſophum.*

Καὶ τὸν βίον ἐοικέναι πανηγύρει, &c.] Marc. Tullius, *Admiratum Leontem novitatem nominis, quæſiſſe quinam eſſent philoſophi, & quid inter eos & reliquos intereſſet: Pythagoram autem reſpondiſſe, ſimilem ſibi videri vitam hominum & mercatum eum qui haberetur maximo ludorum apparatu totius Græciæ celebritate. Nam ut illic alii corporibus exercitatis, gloriam & nobilitatem coronæ peterent: alii emendi aut vendendi quæſtu ducerentur: eſſet autem quoddam genus eorum, idque vel maximè ingenuum, qui nec plauſum nec lucrum quærerent, ſed viſendi cauſa venirent, ſtudioſéque perſpicerent quid ageretur, & quomodo: item nos quaſi in mercatus quandam celebritatem ex urbe aliqua, ſic in hanc vitam ex alia vita & natura profectos, alios gloriæ ſervire, alios pecuniæ, raros eſſe quoſdam, qui cæteris omnibus pro nihilo habitis, rerum naturam ſtudioſè intuerentur: hos ſe appellare ſapientiæ ſtudioſos; id eſt enim philoſophos.*

Μήτε τῶν πόνων μήτε τῶν σιτίων] Scribe, πότων.

Αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ κατετίθεντο τὰς οὐσίας, εἰς ἓν ποιούμενοι) Gellius l. 1. *Omnes ſimul qui à Pythagora in cohortem illam diſciplinarum* (malim *diſcipulorum*) *recepti erant, quod quiſque familiæ pecuniæque habebant, in medium dabant: & coibatur ſocietas inſeparabilis.* Vide eundem de ſilentio Pythagorico, & Lucianum βίων πράσει.

Ὡς εἴη Ἀπόλλων ἐξ Ὑπερβορέων ἀφιγμένος] Ælianus l. 11. c. XXVI. Ἀριστοτέλης λέγει ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν τὸν Πυθαγόραν Ἀπόλλωνα Ὑπερβόρειον προσαγορεύεσθαι.

Αὐτοῦ ποτὲ παραγυμνωθέντος, τὸν μηρὸν ὀφθῆναι χρυσοῦν] Ælianus, ἔνθα καὶ τῶν μηρῶν ὁ Πυθαγόρας παρέφηνε τὸν ἕτερον χρυσοῦν. vide & Lucianum βίων πράσει. & Apollonii θαυμάσια.

Καὶ ὅτι Νέσσος ὁ ποταμὸς διαβαίνοντα αὐτὸν προσαγορεῦσαι πολὺς ἦν ὁ φάσκων] Apollonius de Pythagora, καὶ ὑπὸ τοῦ κατὰ Σάμον ποταμοῦ διαβαίνων σὺν ἄλλοις, ἤκουσε φωνὴν μεγάλην ὑπὲρ ἀνθρώπων, Πυθαγόρα χαῖρε. Et hoc narrat Apollonius autorem laudans Ariſtotelem. Itaque emenda ex hoc loco Ælianum, ſic ſcribentem l. 11. c. XXVI. λέγει δὲ καὶ ὁ αὐτὸς (ſc. Ariſtoteles) ὅτι ὑπὸ τὸν Κῶσαν ποταμὸν διαβαίνων προσερρήθη· καὶ πολλοὺς φησὶν ἀκηκοέναι τὴν πρόσρησιν ταύτην. Lege, ὑπὸ τοῦ κατὰ Σάμον ποταμοῦ διαβαίνων.

Φησὶ δ᾽ Ἀπολλόδωρος ὁ λογιστικὸς ἑκατόμβην θῦσαι αὐτὸν] Eadem Apollodori verba referuntur ab Athen. l. 10. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ ἀριθμητικὸς καὶ θῦσαι φησὶν αὐτὸν ἑκατόμβην ἐπὶ τῷ εὑρηκέναι ὅτι τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτείνουσα ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις. Plut. verò dubitat utrum ſacrificaverit Pythagoræ ob inventum problema, περὶ τῆς ὑποτεινούσης ὡς ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις τὴν ὀρθὴν, an invento problemate, περὶ τοῦ χωρίου τῆς παραβολῆς. Utrumque ſanè hoc fuiſſe Pythagoræ vel Pythagoreorum inventum, diſcere eſt ex Proclo lib. IV. ad primum Euclidis: qui Eudemum, nobilem Peripateticum, hujus ſententiæ auctorem laudat.

P. 217. Ἡνίκα Πυθαγόρης] Scripſerant de hoc Epigrammate permulti eruditi viri qui omnes in ea ſunt ſententia, ut putent Apollodorum Arithmeticum ejus eſſe auctorem: quod non puto. Sanè ex Plut. & Athen. verbis id non ſequitur neceſſariò: & manifeſtò meam ſententiam comprobant Diogenis verba: neque puto in veterum monumentis quicquam legi unde poſſit colligi Apollodorum eſſe hujus epigrammatis auctorem. Sed quia Apollodorus id aſcripſerat, inde id deſcripſerunt, Plut. Athen. Laert.

Ὅς ἐστιν ὄπισθεν τοῦ Κερατίνου) Intelligit aram corneam Apollinis quæ erat in inſula Delo: de qua Call. in hymno,

> Δείματο μὲν κεράεσσιν ἐδέθλια, πῆξε δὲ βωμὸν
> Ἐκ κεράων· κεράους δὲ πέριξ ὑπεβάλλετο τοίχους.

Vide Hadr. Junii Animadverſa. Ac quum uno ore omnes corneam hanc aram Apollinis in Delo inſula fuiſſe ſcribant, quid Euſtathio facias qui eam Epheſi collocat? Ejus verba ſunt hæc ex octavo commentario in Iliad. ᾄδεται γοῦν καὶ Παριανὸς βωμὸς ἐπὶ μεγέθει, καὶ Ἐφέσιος δὲ κερατινός. An dicemus plures fuiſſe hujuſmodi aras? an verum eſt potius lapſum eſſe memoria Euſtathium? An denique tentari poteſt locum eſſe corruptum? Judicent docti. Nam Euſtathium quidem tanta diligentia virum, ignoraſſe corneam illam aram Delii Apollinis, nec ſit veriſimile; neque id quiſquam credet, qui legerit quæ ſunt ab eo ſcripta in iſtum verſum Ἰλιάδ. δ.

> Τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἑκκαιδεκάδωρα πεφύκει.

Πρῶτόν τε Ἕσπερον καὶ Φωσφόρον τὸν αὐτὸν εἰπεῖν, ὥς φησι Παρμενίδης] Mendoſus locus. Nam ſi hæc lectio vera eſſet, non eſt veriſimile tanta væcordia futurum fuiſſe quenquam, ut hoc ipſum inventum Parmenidi tribueret. atqui diligentiſſimum virum Phavorinum ita ſenſiſſe diſcimus ex ipſo Laertio. Sic ille in Parmenide, καὶ δοκεῖ πρῶτος πεφωρακέναι τὸν αὐτὸν εἶναι Ἕσπερον καὶ Φωσφόρον, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν ε΄ τῶν ὑπομνημονευμάτων. οἱ δὲ Πυθαγόραν. Lege igitur, οἱ δὲ φασὶ Παρμενίδην.

Ὥστε ἔλεγον τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ παντοίας Θεοῦ φωνὰς] Deeſt hìc aliquid: quod diſſimulavit Ambroſius.

Καὶ Ῥωμαῖοι] Vide Livium lib. 1.

Μεταποντῖνοι γε μὴν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ Δημήτρος ἱερὸν ἐκάλουν] Huc referendum cenſeo quod Juſtinus ſcribit, etſi paullo aliter, *Pythagoras quum annos* XX. *Crotone egiſſet, Metapontum migravit, ibique deceſſit: cujus tanta admiratio fuit, ut ex domo ejus templum facerent, eúmque pro deo colerent.*

Μὴ εἶναι πρὸς πάντας πάντα ῥητά.] Maximè ea quæ ad deos pertinent: quos fuiſſe λόγους ἀπορρήτους Pythagoreis ait Proclus in Platone.

P. 218. Ἦν δὲ αὐτῷ τὰ σύμβολα τάδε] Malim τοιάδε, non enim omnia refert Pythagorica ſymbola: ſed pauca tantùm ex illis ὅσον γεύματος χάριν. De iis multa multi ſcripſere: ad quos lectorem rejicimus: imprimis ad L. Gyraldum virum ſolidè doctum, & in ſcribendo accuratum.

Ἀριστοτέλης δέ φησι, καὶ μήτρας καὶ τρίγλης.] Plut. l. 1. De Homero, Ἀριστοτέλης μήτρας καὶ καρδίας, καὶ ἀκαλύφης, καὶ τοιούτων ἄλλων ἀπέχεσθαί φησι τοὺς Πυθαγορικούς. χρῆσθαι δὲ τοῖς ἄλλοις. Apud A. Gellium.

Ἀρκεῖσθαι μέλιτι μόνῳ] Athen. l. 2. Καὶ τῶν Πυθαγορικῶν δὲ τροφὴ ἦν ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὥς φησιν Ἀριστόξενος· τοὺς προσφερομένους αὐτὰ ἀεὶ ἐπ᾽ ἀρίστῳ, λέγων ἀνόσως διατελεῖν. Eſt & alibi apud Athen. τῆς τῶν Πυθαγορικῶν διαίτας mentio: eum vide.

Στολὴ δ᾽ αὐτῷ λευκὴ, &c.] Ælian. Πυθαγόρας ὁ Σάμιος λευκὴν ἐσθῆτα ἤσθητο, καὶ ἐφόρει στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἀναξυρίδας.

Στρώματα λευκὰ ἐξ ἐρίων τὰ γὰρ λινᾶ οὔπω εἰς ἐκείνους ἀφίκετο τοὺς τόπους] Cur addit illa de veſte linea? puto obiter reprehendi a Laertio eos qui ſcriberent Pythagoram veſte uſum linea. Nam ita quoſdam credidiſſe, docet nos Apuleius, qui in Apol. pro ſe ipſo prima ſic ſcribit, *quippe lana ſegniſſimi corporis excrementum, pecori detracta, jam inde Orphei & Pythagoræ ſcitis, profanus veſtitus eſt.*

P. 219. Οἱ δέ φασιν ὅτι ἀλέκτορσι μόνον καὶ ἐρίφοις γαλαθηνοῖς] Gellius, *Porculis quoque minuſculis & hædis tenuioribus victitâſſe, idem Ariſtoxenus refert.*

Τοῖς λεγομένοις ἀπαλίαις] Lege ἀπαλίοις. Heſychius, ἀπάλιον, θῦμα, δελφάκιον.

Καὶ τὰ δόγματα λαβεῖν αὐτὸν παρὰ τῆς ἐν Δελφοῖς Θεμιστοκλείας] Mira hìc Ambroſii incogitantia, qui hanc lectionem ſequutus ſit. Nam ſanè ipſe Laertius vulnus hìc ſe accepiſſe clamat: ait enim ὡς προείρηται. Reponamus igitur hos ὡς προείρηται παρὰ τῆς ἀδελφῆς Θεμιστοκλείας. præſertim quum ita habeat etiam Suidas. Nam alioqui dubitet meritò aliquis num potius ſit ſuperior locus ex iſto emendandus: ut intelligeremus Pythagoram à Delphica ſacerdote ſapientiæ præcepta hauſiſſe, ut Numa rex Rom. ab Egeria nympha habuit.

Ἀνθ᾽ ὧν εἶπε περὶ θεῶν] Legendum cenſeo εἶπον, ut ad utrumque referatur. Cur enim potius ad Homerum quàm

quàm Heſiodum? Quum hæc ſcripſiſſem animadverti in Suida quoque eſſe εἶπον.

Ἐν βίῳ δ᾽ ἀρχὴν τελευτῆς] Olim putavi hæc eſſe corrupta. videbatur enim abſurda oratio. Senes propterea honorandos quia ἐν βίῳ τιμιωτέρα ἀρχὴ πλέτης. Verum aliud voluit Pythagoras, ut poſtea animadverti. Non enim ſenes ſunt quos hîc vocat πρεσβυτέρες· ſed quos Latini majores.

Αἰδῶ καὶ εὐλάβειαν εἶναι] Puto legendum ἀσκεῖν. ſic mox, μνήμην ἀσκεῖν. quanquam εἶναι etiam apud Su.

Μαντικὴν πᾶσαν τιμᾶν] Imò ἐ πᾶσαν. Laertius paulo ante, μαντικῇ τε ἐχρῆτο τῇ διὰ τῶν κληδόνων τε καὶ οἰωνῶν, ἥκιστα δὲ τῇ διὰ τῶν ἐμπύρων. non ergo πᾶσαν ἐτίμα. Sed Laertius quocunque rapit tempeſtas, eò defertur hoſpes, ſecurus eorum quæ antè ſcripſerit. Nemeſius de vaticinatione per inſomnia loquens, ἥνπερ μόνην ἀληθῆ μαντείαν οἱ Πυθαγόρειοι λέγεσιν εἶναι τοῖς Ἑβραίοις ἀκολεθήσαντες.

Τὰς καθύπνες φαντασίας] Su. τὰς καθ᾽ ὕπνες φαντασίας. melius: nam κάθυπνος aliud eſt, ut ſciunt qui Græcè nôrunt.

P. 220. Ἐκ δὲ τέτων τὰ στερεὰ σώματα] Mutilus locus, ut ex Su. didicimus. Lege, ἐκ δὲ τῶν ἐπιπέδων τὰ στερεὰ σχήματα, ἐκ δὲ τούτων τὰ αἰσθητὰ σώματα. Sic infrà σχημάτων στερεῶν καὶ ἐπιπέδων meminit. Sic & in Ambroſii codicibus fuit.

Ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας εἶναι θεοὺς] Deſunt hæc Suidæ: ſed non rectè.

Εἱμαρμένην τε τῶν ὅλων εἶναι, καὶ τὰ κατὰ μέρος αἰτίαν τῆς διοικήσεως.] Su. ſic habet hunc locum, εἱμαρμένην τε τῶν ὅλων κατὰ μέρος αἰτίαν εἶναι τῆς διοικήσεως.

Κατὰ δὲ τοὺς ἁρμονίας λόγες ἐν ἑπτὰ &c.] Notiſſimum eſt partus ſeptimo menſe editos eſſe vitales, quum οἱ ὀκτάμηνοι ſint immaturi: ejus rei cauſſam ad numerorum rationem referebant Pythagorei: quæ omnia qui cupit intelligere, adeat veterem Homeri ſchol. ad XIX. l. II.

P. 221. Ἡλίου πύλας καλεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς] Heſychius, Ἡελίου πύλας· τοὺς κύκλες δι᾽ ὧν τὰς πορείας ποιεῖ ὁ ἥλιος. οἱ δὲ, ἀλληγορικῶς τοὺς ὀφθαλμές. Exponit Heſychius hunc Homeri locum Od. ω,

Ἠδὲ παρ᾽ ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων.

Nimis miror virum quendam adprimè eruditum, ſcripſiſſe, Lucretium ſimili loquendi genere *fores* pro oculis dixiſſe: quum canit l. 5.

——nec denique totum
Corporis in pedibus pondus ſentimus ineſſe.
At quæcunque foris veniunt impoſtáque nobis
Pondera ſunt; lædunt permulto ſæpe minora:

quaſi eſſet obſcurum quæ ſint *pondera*, quæ poeta *foris venientia* vocat, magis quàm quid ſit *tergum foris quærere*, apud Plautum. Sic Græci. Sophocles Trach. λαθίπονον δ᾽ ὀδυνᾶν ἐδ᾽ ἔνδοθεν ἔτε θύραζε Ἐστί μοι ἐξανύσαι βιότε.

Σταγόνας δ᾽ εἰδέναι ἀπὸ τέτων] Puto legendum, σταγόνας δὲ εἶναι, vel potius, εἶπεν εἶναι.

P. 222. Καὶ ἀγιδόντας] Lego ἀγνεύοντας. Mox τὴν δὲ ἅγνειαν εἶναι.

Φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ τῶν κυάμων] Exiſtimo locum hunc ab aliquo imperito fuiſſe interpolatum: quum ſcripſiſſet Diog. φησὶ δὲ Ἀρ. περὶ τῶν κυάμων, hoc eſt, *Quantum ad fabas ait Ar.*

Ὅτι αἰδοίοις εἰσὶν ὅμοιοι.] Lucianus cauſſas cur Pythagoras fabis abſtinuerit, ſic explicat, Μυσάττῃ τοὺς κυάμες; ΠΥΘ. ἐκ· ἀλλ᾽ ἱεροί εἰσι, καὶ θαυμαστὴ αὐτῶν ἡ φύσις. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ πᾶν γονή ἐστι καὶ ἢν ἀποδύσῃς κύαμον, ἔτι χλωρὸν ἐόντα, ὄψεαι τοῖσιν ἀνδρείοισι μορίοισι ἐμφερέα τὴν φυήν.

Ἀγόνατον γὰρ μόνον.] Porphyrius De antro Homerico, Τοὺς κυάμες ἐλάμβανον εἰς σύμβολον τῆς κατ᾽ εὐθεῖαν γενέσεως, καὶ ἀκαμπές. διὰ τὸ μόνον σχεδὸν τῶν σπερματικῶν δι᾽ ὅλε τετρῆσθαι, μὴ ἐγκοπτόμενον ταῖς μεταξὺ τῶν γονάτων ἐμφράξεσι.

Τὰ δὲ πεσόντα μὴ ἀναιρεῖσθαι] Su. τὰ δὲ πεσόντα ἀπὸ τραπέζης.

Ἢ ὅτι ἐπὶ τελευτῇ τινός.] Su. τελετῇ malè.

Τῶν Ἡρώων φησὶν εἶναι τὰ πίπτοντα] Athen. l. x. Τοῖς δὲ τετελευτηκόσι τῶν φίλων ἀπένεμον τὰ πίπτοντα τῆς τροφῆς ἀπὸ τῶν τραπεζῶν. Quæ ſequuntur apud Athenæum mutila ſunt in vulgatis codicibus. quare placet illa adtexere uti leguntur in manu exaratis libris. διὸ δὲ καὶ Εὐριπίδης ἀπὸ τῆς Σθενεβοίας φησὶν, ἐπειδὴ νομίζει τὸν Βελλεροφόντην τεθνάναι· Πεσὸν δέ νιν λέληθεν ἐδὲν ἐκ χερός. Ἀλλ᾽ εὐθὺς αὐδᾷ, τῷ Κορινθίῳ ξένῳ. Οὐκ ἐμέθυον δὲ οἱ πάλαι· ἀλλὰ καὶ Πιττακὸς Περιάνδρῳ τῷ Κορινθίῳ παρῄνει, &c.

Τῆς τραπέζης ἐντός] Su. ἐκτός.

Ἀλεκτρυόνος μὴ ἅπτεσθαι λευκῦ ὅτι ἱερὸς τῦ Μηνὸς καὶ ἱκέτης. τὸ δ᾽ ἦν τῶν ἀγαθῶν, τῷ τε Μηνὶ ἱερός. σημαίνει γὰρ τὰς ὥρας.] Locum hunc corruptum eſſe nemo non videt. nec multum juvare poteſt quod eſt apud Su. qui pro his habet, μήτε λευκὸν ἀλεκτρυόνα ἐσθίειν. ὡς ἱερὸν τῦ ἡλίε, καὶ τὰς ὥρας μηνύοντα, Magis juvant manuſcripta quædam Laertii excerpta Latina, quæ mihi communicavit doctiſſimus & chariſſimus Galeſius: in iis ſic expreſſum reperi hunc locum, *Gallo plumis albis abſtinendum, quòd Jovis ſacer ſit atque ſupplex famulus: & Menſi ſacratus eſt, nam horas ſignificat.* Unde diſcimus, priſcam hujus loci lectionem hanc fuiſſe, ἀλεκτρυόνος μὴ ἅπτεσθαι λευκοῦ. ὅτι ἱερὸς τῦ Διὸς (vel Ζηνὸς) καὶ ἱκέτης. τῷ τε Μηνὶ ἱερὸς ὑ σημ. &c. quam lectionem ego vulgatæ longè præfero, quia tamen in Su. eſt ἡλίε, fortaſſe retinenda eſt ea lectio, legendúmque in Excerptis *Solis* non *Jovis*. quanquam ſupplices ſanè ſunt Jovi non Apollini ſacri: quod autem ſequitur *ſupplex famulus* indicium eſt variantis & ambiguæ lectionis, οἰκέτης vel ἱκέτης. Hæc nos olim: poſtea autem nacti exemplar Latinum ante annos centum viginti cuſum, reperimus ita planè ibi ſcriptum, ut in illis Excerptis; niſi quod vox *famulus* in eo libro non extat. Quantum vero flagitium iſti belli emendatores admiſerunt, qui tot locis cum auctorem nobis corruperunt cujus emendationem erant profeſſi?

Πυθαγόρην τε γόητας] Γόητα. & lege ἐπὶ δόξην, aut δόξας, ut apud Plut. in Numa ex quo ſenſum hujus verſus intelliges.

P. 223. Κρατῖνος ἐν Πυθαγορικοῖς] Su. ἐν Πυθαγοριζέσῃ. quo titulo fabulam conſtat edidiſſe Alex. in veterem comicum.

Ἀλλὰ καὶ ἐν Ταραντίνοις] Fortaſſe legendum, ἀλλὰ καὶ Ἄλεξις ἐν Ταραντίνοις. Apud Athen. l. IV. Ἄλεξις ἐν Ταραντίνοις.

Οἱ πυθαγορίζοντες γὰρ, ὡς ἀκέομεν,
Οὔτ᾽ ὄψον ἐσθίεσιν, οὔτ᾽ ἄλλ᾽ οὐδὲ ἓν
Ἔμψυχον· οἶνον τ᾽ ἐχὶ πίνουσιν μόνοι.

niſi quis putet ita ſcripſiſſe Laertium, vel quòd ita ſentiret, vel quòd memoria ſit lapſus.

Ἔθος ἐστὶν αὐτοῖς] Diſtingue,

Ἔθος ἐστὶν αὐτοῖς, ἄν τιν᾽ ἰδιώτην ποθὲν
Λάβωσιν, εἰσελθόντα, διαπειρώμενον
Τῆς τῶν λόγων ῥώμης, ταράττειν καὶ κυκᾶν.
Τοῖς ἀντιθέτοις, τοῖς πέρασι, τοῖς παρισώμασιν,
Τοῖς ἀποπλάνοις, τοῖς μεγέθεσιν, νεβυστικῶς.

Vocem νεβυστικῶς aſſero legitimam: vel auctore Suida, qui habet hos verſus,

Ἐσθίεσί τε λάχανα] Diſtingue,

—ἐσθίεσι δὲ
Λάχανα, καὶ πίνεσιν ἐπὶ τούτοις ὕδωρ·
Φθεῖρας δὲ καὶ τρίβωνα, τήν τ᾽ ἀλεσίαν
Οὐδεὶς ἂν ὑπομείνειε τῶν νεωτέρων.

ſic omnino debent hi ſenarii diſtingui.

Ἐν τῇ Μύλωνος οἰκίᾳ] Su. Μήλωνος, ſcribe Μίλωνος, ut eſt apud Strabonem, qui hujus rei meminit: & Tzetzem, qui penè ad verbum totum hunc locum deſcribit.

Τετταράκοντα ἡμέρας ἀσιτήσαντα.] Hoc eſt, ἀποκαρτερήσαντα, ſic malo quàm ut Tzetzes.

P. 224. Λέγει γὰρ ὡς γενόμενος ἐν Ἰταλίᾳ, &c.] Sophocles huc reſpexit, quum dixit,

Ἤδη γὰρ εἶδον πολλάκις καὶ τοὺς σοφοὺς
Λόγῳ μάτην θνήσκοντας, εἶθ᾽ ὅταν δόμες
Ἔλθωσιν, αὖθις ἐκτετίμηνται πλέον.

nam quòd hæc Oreſtes loquitur, quis non videt eſſe poetis familiarem ἀναχρονισμόν? neque aſſentior iis qui de Ulyſſe hæc accipiunt. nec temerè dixit poeta τοὺς σοφές.

Λέγοντι δὲ πολλοί τοι καὶ Δαμασίᾳ φιλοσοφεῖν. ὅπερ ἀπαξιῶν Πυθ.] Ineptiſſima lectio, quam nec Ambr. eſt ſequutus. Corrige ex ipſo auctore, unde hæc ſunt deſcripta, λέγοντι δὲ πολλοί τοι καὶ δαμοσίᾳ φιλοσοφέν. ὅπερ ἀπαξιώσε Πυθαγόρας.

Τιμιωτέρας εἶναι] Lege Τιμιωτέρας ἔμμεν.

Καὶ ταῦτα γυναῖ] Deſunt hæc apud Lyſim: quæ hinc addantur. Deſunt enim, ut puto, non rectè.

Ἔτη βιὲς ἐννενήκοντα] Legendum fortaſſe ἐννενήκοντα ἐννέα.

ἄγγελα. Sic enim eſt apud Tzetzem; qui, ni fallor, hunc A
auctorem ſequebatur.

P. 225. Ἴατρὸν ἄλλον, τὰ περὶ κήλης γεγραφότα] Lege, ut emendat Muretus, περὶ σκύλλης. Plin. l. XIX. c. V. de Scylla loquens, *unum de iis volumen condidit Pythagoras philoſophus, colligens medicas vires, quas proximo reddemus libro.*

P. 226. Τὸν οὐρανὸν πρῶτον ὀνομάσαι κόσμον.] Galenus, Πυθαγόρας πρῶτος ὠνόμασε τὴν τῶν ὅλων περιοχὴν κόσμον, ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ τάξεως.

Εἰ δ' ὑμεῖς οἱ ὀνησοὶ] Lege ὀνήϊστοι, ut in Heraclito. Phœnix poeta, Θαλῆς γὰρ ὅστις ἀστέρων ὀνήϊστος.

ἘΜΠΕΔΟΚΛΗ͂Σ.

B

Μάρτυρι χρώμενος Ἀριστοτέλει] Ariſtot. enim ſcripſerat ἀναγραφὴν τῶν Ὀλυμπιονικῶν. vide ſuprà.

P. 227. Υἱὸς μὲν ἦν Ἐξαινέτου] Su. Ξενέτου mendoſè.

Ὅτι καὶ βοῦν ἔθυσε τοῖς θεωροῖς] Non omnes fortaſſe intelligunt quid ſibi velit Laertius. Athenæi verò verba inſtar commentarii erunt, Ἐμπεδοκλῆς δ' ὁ Ἀκραγαντῖνος, ait, ἵπποις Ὀλύμπια νικήσας, Πυθαγορικὸς ὢν καὶ ἐμψύχων ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας, διένειμε τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν.

P. 228. Καὶ προοίμιον εἰς Ἀπόλλωνα] Προοίμιον ὕμνος. Thucyd. l. III. δηλοῖ δὲ μάλιστα Ὅμηρος ὅτι τοιαῦτα ἦν ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε ἅ ἐστιν ἐκ προοιμίου C
Ἀπόλλωνος.

Παλίντιτα πνεύματ' ἐπάξεις] Etiam alibi παλίντιτα ſcriptum eſt. Su. tamen παλίντονα.

Καὶ γὰρ ἐτησίων σφόδρα πνευσάντων, &c.] Longè aliter Plut. contra Coloten, Ἐμπεδοκλῆς δὲ τούς τε πρώτους τῶν πολιτῶν ὑβρίζοντας καὶ διαφοροῦντας τὰ κοινὰ ἐξελέγξας, ἀπήλλαξεν ἀκαρπίας καὶ λοιμοῦ, διασφάγας ὄρους ἀποτειχίσας, δι' ὃν ὁ νότος εἰς τὸ πεδίον ὑπερέβαλλε. vide ejuſdem librum De curioſitate. Meminit hujus rei etiam Clemens Strom. l. 6.

Τὴν γοῦν ἄπνουν ὁ Ἡράκλειτος] Legendum Ἡρακλείδης, ut ſuprà monui.

Σωτηρεῖν ἄπνουν καὶ ἄσηπτον τὸ σῶμα] Hieron. Mercurialis, vir doctiſſimus, exiſtimat legendum eſſe hoc loco D
ἄσφυκτον non ἄσηπτον. Et nos ſanè cum illo ſentimus: quanquam non diſplicet ἄσιτος, quod eſt in Suida.

P. 229. Ἐκέλευσε γὰρ ἢ πίνειν, ἢ καταχεῖσθαι] Vetus hoc fuit παιδιᾶς genus apud Græcos, vocabántque ἑωλοκρασίαν. conſule grammaticos.

Ἄκρον ἰητρὸν Ἄκρωνα] Hoc epigramma habebat in animo Plin. l. XXIX. c. I. quum ita ſcripſit, *Alia factio ab experimentis ſe cognominans Empiricen, cœpit in Sicilia, ab Acrone Agrigentino Empedoclis phyſici auctoritate commendata.* Meminit Acronis & Plut. in iis quæ ſcripſit de Iſide & Oſiride.

P. 230. Χαλκᾶς γὰρ εἴθιστο ὑποδεῖσθαι] Ælianus, Ἐμπεδοκλῆς ὁ Ἀκραγαντῖνος ἀλουργεῖ ἐχρήσατο καὶ ὑποδήμασι χαλκαῖς. ideo Luciano χαλκόπους dicitur. E
Ἀμύκλαι autem vocabantur iſtæ Empedoclis æneæ crepidæ. Su. ἀμύκλαι, κόσμιόν τι ὅπερ ἐν ποσὶν εἶχεν A Ἐμπεδοκλῆς. εἶχε γὰρ ἀμύκλας ἐν τοῖς ποσὶ χαλκᾶς.

Τραγικὸν ἀσκῶν τῦφον] Empedocles quidem quo faſtu & arrogantia fuerit teſtantur & ſcripta: de quibus placet aſcribere quod apud Proclum in Timæi Comm. l. III. legere memini: Πλάτων μὲν ἐν τοσαύτῃ χρῆται ἐν τοῖς λόγοις ἀσφαλείᾳ, οἱ δ' ἄλλοι οὐχ οὕτως. ἀλλ' Ἡράκλειτος μὲν ἑαυτὸν πάντα εἰδέναι λέγων, πάντας τοὺς ἄλλους ἀνεπιστήμονας ποιεῖ. Ἐμπεδοκλῆς δὲ αὐτὴν ἐπαγγέλλεται δώσειν τὴν ἀλήθειαν· καὶ τάδε τῆς σοφίας ἐπ' ἄκροισι θοάζει.

P. 232. Καὶ τὴν ψυχὴν παντοῖα εἴδη ζώων καὶ φυτῶν ἐνδύεσθαι] Vide Ælianum περὶ ζώων l. XII. c. VII.

B

ἘΠΙ'ΧΑΡΜΟΣ.

Καὶ παραστιχίδιά γε τοῖς πλείστοις τῶν ὑπομνημάτων πεποίηκε] Laertio παραστιχὶς eſt quæ Ciceroni aliiſque ἀκροστιχίς. Suprà in Heraclide, τὸ δ' ἀρνουμένου καὶ ἀπιστοῦντος, ἐπέστειλεν ἰδεῖν τὴν παραστιχίδα. Sic hoc loco.

ἈΡΧΥ'ΤΑΣ.

P. 233. Ἑπτάκις τῶν πολιτῶν ἐστρατήγησε] Tangit hoc Strabo l. VI.

Τὰ μὲν παρὰ σοῦ ἐλθόντα] Eſt apud Platonem, inde petes aliquot locorum emendationem.

ΦΙΛΟ'ΛΑΟΣ.

P. 234. Οἱ δὲ Ἱκέταν Συρακούσιον φασὶν] Cic. Lucullo, *Nicetas Syracuſius, ut ait Theophraſtus, cælum, ſolem, lunam, ſtellas, ſupra denique omnia ſtare cenſet, neque præter terram, rem ullam moveri: quæ cum circum axem ſe ſumma celeritate convertat, & torqueat, eadem effici omnia, quæ ſi ſtante terra, cœlum moveretur.*

Γέγραφε δὲ βιβλίον ἕν] Proclus in Euclidem, Διὸ δὴ καὶ ὁ Πλάτων πολλὰ καὶ θαυμαστὰ δόγματα περὶ θεῶν διὰ τῶν μαθηματικῶν εἰδῶν ἡμᾶς ἀναδιδάσκει. καὶ ἡ τῶν Πυθαγορείων φιλοσοφία παραπετάσμασι τούτοις χρωμένη, τὴν μυσταγωγίαν κατακρύπτει τῶν θείων δογμάτων. Τοιοῦτος γὰρ καὶ ὁ ἱερὸς σύμπας λόγος, καὶ ὁ Φιλόλαος ἐν ταῖς Βάκχαις, καὶ ὅλος ὁ τρόπος τοῦ Πυθαγόρου περὶ θεῶν D
ὑφηγήσεως.

ΕΥ'ΔΟΞΟΣ.

P. 235. Νομοθέτης] Plutarchus. Εὔδοξος Κνιδίοις, καὶ Ἀριστοτέλης Σταγειρίταις, Πλάτωνος ὄντες συνήθεις, νόμους ἔγραψαν.

Ξυρόμενόν τε ἥβην καὶ ὀφρῦς] Ambroſius, ὑπήνην καὶ ὀφρῦς.

Φησὶ δ' αὐτὸν Νικόμαχος ὁ Ἀριστοτέλους] Putant quidam colligi ex hoc loco poſſe Diog. Laert. idem ſenſiſſe de libris ethicis Nicomachi, quod ſentit Cic. qui eos Nicomacho tribuit: ſed hoc argumentum ſatis eſt infirmum. Nam ſcripſit quidem Nicomachus de moribus, ſed ſex tantùm libros, ut E
ait Su.

Κυνῶν διαλόγους] Interpres, *Cynicorum.* Locus eſt, meo judicio, corruptus.

AD LIBRUM NONUM.

ἩΡΑ'ΚΛΕΙΤΟΣ.

PAg. 237. Βλύσωνος, ἢ Ἡρακίοντος] Su. Βλόσωνος, ἢ Βαύτωνος. οἱ δὲ, Ὠρακίνου.

Ἄξιον Ἐφεσίοις ἡβηδὸν ἀποθανεῖσθαι πᾶσιν] Cic. *Eſt* F
apud Heraclitum phyſicum de principe Epheſiorum Hermodoro, univerſos, ait, Epheſios eſſe morte multandos, quòd quum civitate expellerent Hermodorum, ita loquuti ſunt, Nemo de nobis unus excellat, ſed ſi quis extiterit, alio in loco, & apud alios ſit. Vide Strab. & Pomponium lege ſecunda De origine juris: & ipſius Heracliti epiſtolas.

Μισανθρωπήσας, καὶ ἐκπατήσας] Ἐκπατεῖν Laert. non ſemel, eſt quod Hom. dixit de Bellerophonte,

——πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων,

P. 238. Αὐτὸν ἔφη διζήσισθαι.] Scribe διζήσασθαι. Sunt autem Heracliti verba longè aliter accipienda quàm ab interprete, imò fortaſſe etiam ab ipſo Diogene ſint accepta, ſiquidem dicebat Heraclitus ſe ἑαυτὸν διζήσασθαι, hoc eſt, ſe operam dediſſe ut ſe ipſum noſceret: quo nihil eſt difficilius. Plut. πρὸς Κολώτην. Ὁ δὲ Ἡράκλειτος, ὡς μέγα τι καὶ σεμνὸν διαπεπραγμένος Ἐδιζησάμην (φησὶν) ἐμεωυτόν. καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς γραμμάτων θειότατον ἐδόκει τὸ, Γνῶθι σαυτόν. At Diog. quum addit, καὶ μαθεῖν πάντα παρ' ἑαυτοῦ, ſatis indicat, ſe hæc verba aliter accepiſſe.

Λέγεται δὲ καὶ ψυχῆς περατέον, ὃν οὐκ ἂν] Mendoſus locus. fortaſſe tale aliquid ſcripſerat Laert. λέγεται δὲ καὶ ψυχῆς πέρι εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἂν ἐξεύροι ὅτι. ut ſit ſenſus, *De anima dixiſſe fertur, non poſſe ulla via aut ratione inveniri* (ſc. quid ſit) *adeo eſt obſcura ejus ratio.* Sed hæc juris ſunt arbitrarii.

P. 240. Ἀκριβὲς οἰάκισμα] Eſt iambicus ſenarius.

ΖΕΝΟ-

ΞΕΝΟΦΑ'ΝΗΣ.

Ξενοφάνης Δεξίου] Lucianus, Δεξίνου.

Ξενοφάνη θ' ὑπότυφον] Lege,

Ξεινοφάνη θ' ὑπάτυφον, Ὁμηραπάτης ἐπισκώπτην.

Sextus Empiricus, ὑπάτυφον γὰρ εἶπε τὸν κατὰ πᾶν ἄτυφον· ὁμηραπάτης δὲ ἐπισκώπτην. ἐπεὶ τὴν παρ' Ὁμήρῳ ἀπάτην διέσυρε. malim tamen ἐπικόπτην. nam ἐπικόπτειν, ut ἐνδάλλεσθαι, pro διασύρειν. & ita ſæpe apud Timonem in Syllis, & Laertium ipſum.

Ἤδη ἑπτά τ' ἔασι] Parùm verè igitur dixit Lucianus Xenophanem vixiſſe annos unum & nonaginta. ait enim Xenophanes ipſe ſe vixiſſe annos 67. ac 25. hoc eſt 92.

ΠΑΡΜΕΝΙ'ΔΗΣ.

P. 242. Ἡ μὲν ἀληθείης] Apud Proclum in Platonis Tim. l. 2.

Ἠ μὲν ἀληθείης εὐφεγγέος ἀτρεμὲς ἦτορ,
Ἠδὲ βροτῶν δόξας, ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.

Plura de hac Parmenidis diſtinctione vide apud Plut. adverſus Coloten, & Ariſtot. interpretes φυσικῆς ἀκροάσεως primo. Eò alluſit Soph. quum dixit,

——Ταυτὸ δ' οὐχὶ γίνεται,
Δόκησιν εἰπεῖν, κἀξακριβῶσαι λόγον.

Fortaſſean & Æſchylus in Agam.

Σάφ' εἰδότας χρὴ τῶνδε μυθεῖσθαι πέρι,
Τὸ γὰρ τοπάζειν τοῦ σάφ' εἰδέναι δίχα.

P. 243. Λέγεται δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς πολίταις] Plut. contra Coloten, Παρμενίδης δὲ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα διεκόσμησε νόμοις ἀρίστοις· ὥστε τὰς ἀρχὰς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐξορκῶσαι τοὺς πολίτας ἐμμένειν τοῖς Παρμενίδου νόμοις.

ΜΕ'ΛΙΣΣΟΣ.

Μέλισσος Ἰθαιγένους, Σάμιος] Legitur tamen in Therapeutice Theodoreti, Μέλισσος Ἰθαιγένους Μιλήσιος.

Ναύαρχος αἱρεθεὶς ἔτι καὶ μᾶλλον ἐθαυμάσθη] Plut. πρὸς Κολώτην, Μέλισσος δὲ τῆς πατρίδος στρατηγῶν Ἀθηναίους κατεναυμάχησε. vide eundem in Themiſtocle.

ΖΗ'ΝΩΝ 'ΕΛΕΑ'ΤΗΣ.

P. 243. Θέσει δὲ Παρμενίδου] Lego, θέσει δὲ Πύρητος, vel Πύρρητος, ex ſuperioribus, & Su.

Ζήνωνος Πλατωνεπιλήπτορος] Inepta lectio. Scribe ut apud Plut. Ζήνωνος πάντων ἐπιλήπτορος.

Καὶ ἀμφοτερόγλωσσον ἦν, καθά φησι Πλάτων] Apul. Apolog. 1. *Zenonem illum antiquum Velia oriundum, qui primus omnium dictionem ſolertiſſimo artificio ambifariam diſſolverat, eum quoque Zenonem longè decoriſſimum fuiſſe, ut Plato autumat.*

Νέαρχον τὸν τύραννον· οἱ δὲ Διομέδοντα] Plut. περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων Δήμυλον hunc vocat.

Καὶ περὶ τῶν ὅπλων ὧν ἦγεν εἰς Λιπάραν] An potius ὅπλων, niſi ἄγειν pro φέρειν eſt poſitum. Interpres ὧν εἶχεν.

P. 244. Τὴν πρότερον μὲν Ὕλην] Scri. Ὑέλην. vide Strab.

Οὗτος καὶ τὸν Ἀχιλλέα λόγον πρῶτος ἠρώτησε] Vide Ariſtot. & ejus interpretes φυσικῆς ἀκροάσεως 6.

ΔΗΜΟ'ΚΡΙΤΟΣ.

P. 246. Τρίτον τε ὄντα ἀδελφὸν νείμασθαι τὴν οὐσίαν] Democrito fratres fuerunt Herodotus & Damaſtes: hujus autem rei mentio eſt apud Ælian. Var. l. IV. c. XX.

Γὰρ φυσικὰ] Supple ex Su. ἤσκητο γὰρ τὰ φυσ. Locus eſt in voce πένταθλος.

P. 247. Πάντα δὲ δοκεῖν] Lego δοκεῖ.

Ἐρημάζων ἐνίοτε καὶ τοῖς τάφοις ἐνδιατρίβων] Cauſſam hujuſce rei cognoſcere licet ex his Luciani verbis, quæ adſcripſi, quia mirè faciunt huic loco intelligendo. ſic ille in Philopſeude, Νὴ Δί', ἦν δ' ἐγώ, μάλα θαυμαστὸν ἄνδρα τὸν Ἀβδηρόθεν ἐκεῖνον Δημόκριτον ὃς οὕτως ἄρα ἐπέπειστο μηδὲν οἷόντε εἶναι συστῆναι τοιοῦτον· ὅςγε ἐπειδὴ καθείρξας ἑαυτὸν εἰς μνῆμα, ἔξω πυλῶν ἐνταῦθα διετέλει γράφων καὶ συντάττων καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν. Vide neceſſariò quæ ſequuntur.

P. 247. Ἀναγνῶναι αὐτοῖς τὸν μέγαν Διάκοσμον.] Athen. lib. IV. Καὶ Δημόκριτον δ' Ἀβδηρῖται δημοσίᾳ κρίνοντες, ὡς κατέφθαρε τὰ πατρῷα, ἔπειτ' ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν μέγαν διάκοσμον, καὶ τὰ περὶ τῶν ἐν ᾅδου, εἰπὼν εἰς ταῦτα ἀνηλωκέναι ἀφείθη.

Δῆλον εἰδὼς ὡς πρὸς τὸν ἄριστον οὕτω τῶν φιλοσόφων ἔσοιτο] Locus mendoſus. Ambr. verò videtur lectionem integriorem ſequutus, nec ſatis aſſequutus tamen. Sic igitur fortaſſe legi poteſt, ut poſt ἔσοιτο addamus ὁ ἀγών. Certè quin deſit in hac ſententia vox ἀγὼν negari nequit.

A Τοῦτον ἐπαινέσας τὸν βόπον ἔχει] Elegans atticiſmus ἐπαινέσας ἔχει, pro eo quod eſt, ἐπῄνεσε. Ita millies poetæ, præſertim, comici & tragici: ſed & cæterorum ſcriptorum elegantiſſimus quiſque non raro. Latini quoque ſunt imitati. Vitruvius lib. IX. c. IV. *quemadmodum de ea re ſuprà ſcriptum habemus.*

Μέμνηται δὲ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἑνὸς δόξης.] Legendum cenſeo, καὶ τῆς περὶ τοῦ ἑνὸς δόξης. vide primum φυσικῆς ἀκροάσεως.

Καὶ θεασάμενόν το γάλα εἰπεῖν καὶ αἰγὸς] Lege τὸ αἰγὸς non καὶ. & ita habet Su.

P. 248. Καὶ κελεῦσαι αὐτῷ προσφέρειν ἄρτους θερμοὺς] Aliter Athen. l. II. Δημόκριτον λόγος ἔχει διὰ γῆρας ἐξάξαι αὐτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν καὶ ὑφαιροῦντα τῆς

B τροφῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐπεὶ αἱ τῶν Θεσμοφορίων ἡμέραι ἐνέστησαν δεηθεισῶν τῶν οἰκείων γυναικῶν μὴ ἀποθνήσκειν κατὰ τὴν πανήγυριν, ὅπως ἑορτάσωσι, πεισθῆναι, κελεύσαντα μέλιτος ἀγγεῖον παρατεθῆναι. καὶ διαζῆσαι ἡμέρας ἱκανὰς τὸν ἄνδρα, τῇ ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἀναφορᾷ μόνῃ χρώμενον· καὶ μετὰ τὰς ἡμέρας βασταχθέντος τοῦ μέλιτος ἀποθανεῖν.

Ἐπεὶ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι τρεῖς, δ' ἦσαν] Videntur ergo per tres dies celebrata Theſmophoria illo loco. Athenis aliter. Vide Heſychium in vocibus τρίτη θεσμοφορίων, ubi quæ ait ille grammaticus, pertinent ad hunc verſum Ariſtoph. Θεσμοφοριαζ.

Ἐκκλησίαν ποιεῖν ἕωθεν τῇ μέσῃ
Τῶν Θεσμοφορίων.

C Ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιοὺς] 104. ait Lucianus.

Ὅσον ὁ παντοδαπὴς μηνύει] Μηνύειν ἔργον pro τελεῖν ἔργον novè à Laertio ſic dictum; ἀποδείξασθαι ἔργον quod protritum eſt loquendi genus.

Τέλος δὲ τὴν εὐθυμίαν] Videndus Cicero.

Ὑπὸ μηδενὸς ταραττομένη] Su. τυραννουμένη.

Περὶ τῶν ἐν ᾅδῃ] Lege ᾅδου, ut eſt apud Athen. & Su.

Χερνικὰ ἢ προβλήματα] Videtur Plinius de hoc opere intellexiſſe, quum ſcripſit l. XXIV. cap. XXII. *Democriti certè Chirocineta eſſe conſtat. At in hoc ille poſt Pythagoram magorum ſtudioſiſſimus, quanto portentoſiora tradit?* vide & Vitruvium l. 9. c. 3. Itaque emendandus fortaſſe hic locus

D ex Plinio.

Τὰ δ' ἄλλ' ὅσα τινὲς ἀναφέρουσιν εἰς αὐτὸν] Qualia fuerunt Doli cujuſdam Mendeſii ὑπομνήματα, teſte Columella l. 7.

Τέταρτος, περὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ γεγραφὼς] Hic fuit Epheſius, ut ait Athenæus. Illa autem verba, καὶ τοῦ Σαμοθρᾴκης, veteres editiones Latine non habent.

ΠΡΩΤΑΓΟ'ΡΑΣ.

P. 250. Ἐκαλεῖτο δὲ σοφία] Democritus, ait Ælianus, vocabatur ab Abderitis φιλοσοφία· Protagoras autem, λόγος, vel λόγος ἔμμισθος, ut eſt apud Su.

Ἐξεβλήθη πρὸς Ἀθηναίων] Imò εἰ μὴ θᾶττον ἔφυγε, ait Ioſephus, συλληφθεὶς ἂν ἐτεθνήκει.

E Καὶ λόγων ἀγῶνας ἐθεάσατο.] Lege ἔθετο, Su. καὶ πρῶτος ἀγῶνα λόγον ἐποιήσατο.

Τὴν καλουμένην τύλην, ἐφ' ἧς τὰ φορτία βαστάζουσιν εὗρε] Τύλην exponunt grammatici στρώμνην: ut videatur accipiendum pro eo quem Latini *ceſticillum* ſeu *circulum* vocant, σπεῖραν Apollodorus bibl. l. II. Verùm Su. legiſſe videtur κοτύλην. ſic enim habet in ea voce, καὶ ἐφ' ἧς τὰ φορτία βαστάζουσιν, ἣν πρῶτος ἐφεῦρε Πρωταγόρας· φορτοφόρος (ſic habet non φορμοφόρος] γὰρ ἦν.

Ὡς καὶ Ἐπίκουρός που φησὶ] Athen. l. VIII. Ἐν δὲ τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ Ἐπίκουρος καὶ Πρωταγόραν φησὶ τὸν Σοφιστὴν ἐκ φορμοφόρου καὶ ξυλοφόρου πρῶτον μὲν γενέσθαι γραφέα Δημοκρίτου· θαυμασθέντα δ' ὑπ' ἐκείνου ἐπὶ ξύλων τινὶ ἰδίᾳ συνθέσει ἀπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς ἀναληφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

F Ἤρθη πρὸς Δημόκριτον, ξύλα δεδωκὼς ὀφθεὶς] Cenſeo lectionem hanc eſſe corruptam, affirmatiſſiméque lego, δεδεκὼς, quàm rectè, diſcas licet ex Gellio l. V. c. III. & præterea ex ſuperioribus Athenæi verbis.

Διεῖλέ τε τὸν λόγον πρῶτος εἰς τέτταρα, εὐχωλὴν, &c.] Quintilianus Inſtit. Orat. lib. III. *Protagoram tranſeo, qui interrogandi, reſpondendi, mandandi, precandi, quod* εὐχωλὴν *dixit partes ſolas putat.*

P. 251. Λέγεται δέ ποτε αὐτὸν ἀπαιτοῦντα] Abſque Gellio & Apuleio eſſet, qui id quod hic tangit Laert. pluribus expoſuerunt, difficile eſſet hanc hiſtoriam ex verbis Laert. percipere, nam hic ſanè, dum ex aliis ſcriptoribus ſuam adornat hiſtoriam, ita pleraque præcidit multis locis, quaſi

Oedipi lecturi ſint non Davi. Vide igitur Gell. & Apul. in A
Floridis.

ἈΝΑΞΑΡΧΟΣ.

Μητρόδωρος ὁ Νεσσᾶ τοῦ Χίου] Euſebius Νεσσᾶ. Ξενοφάνους δὲ ἀκουστὴς γέγονε Παρμενίδης· τούτου Μέλισσος· οὗ Ζήνων, οὗ Λεύκιππος. οὗ Δημόκριτος, οὗ Πρωταγόρας καὶ Νεσσᾶς, οὗ Διογένης, οὗ Ἀνάξαρχος. Διογένης hic eſt is quem modò Laert. Διομένη appellavit.

P. 252. Πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον] Πτίσσε. Philo Judæus, ὁ δὲ πληκτικώτατα εἶπε, Πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου ἀσκόν. Ἀνάξαρχον γὰρ οὐκ ἂν δύναιο.

Ἔρρε μυλωθρὲ κακή] Alibi, ἔρρε μυλωθρὲ κακέ.

Εὐδαιμονικὸς ἐκαλεῖτο] Ælianus, Ἀνάξαρχος ὁ ἐπικληθεὶς εὐδαιμονικὸς κατεγέλα Ἀλεξάνδρου. Vide Galenum. B

Πλούταρχος δὲ] Plut. in vita Alexandri.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε προπίνοντα] Imò Βαλλόμενος μήλοις hoc dixit Anaxarchus. Ipſius Plut. verba vide Sympoſ. nono, probl. I. Verſus autem qui ſequitur, ex Eurip. eſt Oreſte.

ΠΥ῾ῬΡΩΝ.

Εἶτα Ἀναξάρχῳ ξυνακολουθῶν] Gal. οὗτος (Φαίδωνος) Ἀναξαγόρας. ὁ Ἀβδηρίτης, τῶν λόγων εἰς μίμησιν ἀφικόμενος, τῷ Πύρρωνι καθηγήσατο, σκεπτικῆς ὢν φιλοσοφίας. Lege Ἀνάξαρχος.

P. 253. Ἀντίγονος δέ φησιν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Πύρρωνος] Fuit Antigonus Caryſtius Pyrrhoni æqualis, ut auctor eſt Ariſtocles, cujus verba vide apud Euſebium εὐαγγελ. προπαρασκ. C

Ἄδοξός τε ἦν καὶ πένης καὶ ζωγράφος] Ariſtocles, Ὁ μὲν οὖν Πύρρων Ἀναξάρχου τινὸς ἐγένετο μαθητής. ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἦν ζωγράφος, οὐδ' οὕτως εὐτυχής.

Ἑλλάδ' ἔχουσι] Lege, Ἑλλάδ' ἔχουσι, πόθεν τε καὶ εἰς ὃ κυρεῖ τὰ ἕκαστα.

Ἐπὶ τῷ Κότυν τὸν Θρᾶκα διαχρήσασθαι] Mirum in modum ſuſpecta eſt mihi hoc loco, & Laertii & Dioclis fides. quòd enim hi aiunt à Pyrrhone interfectum fuiſſe Cotyn Thraciæ regem, id longè, ut ego exiſtimo, verius, Pythoni Platonis diſcipulo, à Plutarcho tribuitur. Omnino vereor ne affinitas nominum Πύθων & Πύρρων, tenebras huic hiſtoriæ offuderit. Vide quæ notavimus ad Heraclidem. D

P. 254. Καὶ χολήσας τι περὶ τῆς ἀδελφῆς] Sumptum ex Antigono Caryſtio. Vide apud Ariſtoclem.

Καὶ κυνός ποτε ἐπενεχθέντος] Et hoc ex Antigono. Ariſtocles, Ἀντίγονός φησι τὸν Πύρρωνα διωκόμενον ὑπὸ κυνὸς, ἀναφυγεῖν ἐπί τι δένδρον· σκωπτόμενον δὲ ὑπὸ τῶν παρόντων, εἰπεῖν ὡς χαλεπὸν εἴη τὸν ἄνθρωπον ἐκδῦναι.

Ἢ τὸν ἀπ' ἀνθρώπων] Lege, ἢ τὸν ἀπάνθρωπον καὶ ἀπόχολον.

Ἀπὸ τοῦ οἱονεὶ δόγματος προσηγορεύοντο] Eleganter οἱονεὶ δόγμα dixit de Pyrrhonis dogmate: quod multi negabant eſſe dogma: nec ita poteſt niſi impropriè vocari. Talia ſunt in libris Juris infinita. E

P. 255. Πυρρώνειος δὲ ἀπὸ Πύρρωνος] Abundant omnino verba hæc: dixit enim paullo antè, Πυρρώνειος μὲν ἀπὸ τοῦ διδασκάλου.

Λέγοιτο δ' ἂν Πυρρώνειος ὁμοτρόπως· ταύτης, &c.] Su. λέγοιτο δ' ἂν Πυρρώνειος ὁμότροπος τῆσδε τῆς αἱρέσεως. κατῆρξε μὲν οὖν πρῶτος τῆς σκεπτικῆς Ὅμηρος.

Καὶ οὐδὲν ὁρικῶς δογματίζει] Su. ὁριστικῶς. Sed etiam in Zenone ὁρικὸν non ſemel, & apud Stob. ſæpiſſimè.

Τί δῆτα τούτους τοὺς ταλ.] Lege,

Τί δῆτα τούτους τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς,
Φρονεῖν λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα,
Δρῶμέν τε τοιαῦθ' ἃν σὺ τυγχάνῃς θέλων.

vel ut eſt in Su. ἃ δὴ τύχῃ. Verſus ſunt ex Eurip. Supplicibus.

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς] Apud Plut. Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ γένετ', οὔτε τις ἔσται Εἰδώς.

Αἰτίῃ δὲ ἄτομα καὶ κενὸν] Lege, ut rectè eſt ab eruditiſſimis viris emendatum, ἐτέῃ, & hîc & paullo pòſt. Sic apud Sextum Empiricum.

Ἀλλὰ καὶ Ἐμπεδοκλέα οὕτως,
——— ἐπεὶ οὐδ' ἐρκτὰ

Mendoſus locus, quem ſic reſtitue, Οὕτως οὔτ' ἐπιδερκτὰ τάδ' ἀνδράσιν οὔτ' ἐπακουστά. Vox οὕτως, etiam apud Plut. malè ſeparatur ab Empedoclis verbis, quorum ipſa quoque eſt. Locus eſt ἐν τῷ περὶ παίδων ἀγωγῆς. cum vide & corrige. Pertinet autem ad hæc Empedoclis verba, quod apud Cic. legimus, in Lucullo, *Et tamen iſti phyſici raro admodum quum hærent aliquo loco exclamant, quaſi mente concitati: Empedocles quidem, ut interdum mihi furere videatur, abſtruſa eſſe omnia, nihil nos ſentire, nihil cernere: nihil omnino quale ſit poſſe reperiri.* Prorſus hæc verba interpretatur M. Tullius, οὔτ' ἐπιδερκτὰ τάδ' ἀνδράσιν οὔτ' ἐπακουστὰ, Οὔτε νόῳ περιληπτά.

Αὐτὸ μόνον πεισθὲν τῷ προσέκυρσεν ἕκαστος] Lege ut alibi extat,

Αὐτὸ μόνον πεισθέντες ὅτῳ προσέκυρσεν ἕκαστος.

P. 256. Ἔστιν ὁ Πυρρώνειος λόγος μνήμη τις τῶν φαινομένων] Placet Gelaſii lectio μήνυσις.

P. 257. Τούτους δὲ, τοὺς δέκα τρόπους καθ' οὓς τίθησιν ἓν πρῶτον] Locus hic, meo judicio, eſt corruptus: & verba illa καθ' οὓς ex ſuperiori verſu ineptè repetita. Sed nec iis ſublatis, reliqua ſatis bene habebunt. Legi fortaſſe poteſt, τούτων δὲ τῶν δέκα τρόπων, οὓς τίθησιν, εἷς πρῶτος ὁ, &c. Sanè Ambroſii lectio non multùm fuit ab iſta diverſa.

Κίρκοι μὲν ὀξύτατοι] Ὀξύτατοι accipe pro ὠκύτατοι. Sunt enim revera circi perniciſſimi, Hom.

οὐδέ κεν ἴρηξ
Κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.

Ambr. autem videtur κίρκους exiſtimâſſe eſſe aquilæ genus, (quod falſum eſt) & legiſſe ὀξυδερκέστατοι.

ΤΙ'ΜΩΝ.

P. 264. Νέον δὲ καταληφθέντα χορεύειν] Ariſtocles, Ἐγένετο δὲ μαθητὴς αὐτοῦ Τίμων Φλιάσιος ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἐχόρευεν ἐν τοῖς θεάτροις.

Ὅθεν δὴ αὐτῷ τινὲς] Αὐτό.

P. 265. Εἰ τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγράφοις ἐντυγχάνοι] Si verum eſt quod Joſephus ait, Homerum ſua poemata ſcripta non reliquiſſe, ſed διαμνημονευόμενα multò poſt ſcripta fuiſſe, non video quomodo ſatis emendata poſſint ea haberi, vel ſi antiquiſſimos habeamus codices: ſiquidem veriſimile eſt non paullò aliter ea fuiſſe ſcripta, ac eſſent ab ipſo compoſita.

Αἰνεσίδημος Κνώσσιος] Floruit hic Alexandriæ: Ariſtocles, ἐχθὲς καὶ πρώην ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ κατ' Αἴγυπτον Αἰνησίδημός τις ἀναζωπυρεῖν ἤρξατο τὸν ὕθλον τοῦτον.

AD LIBRUM DECIMUM.

ἘΠΙ'ΚΟΥΡΟΣ.

P. 267. Κληρουχησάντων Ἀθηναίων τὴν Σάμον,] Strabo l. XIV. de Samo, Ὕστερον δὲ καὶ κληρούχους ἔπεμψαν Ἀθηναῖοι δισχιλίους ἐξ αὐτῶν· ὧν ἦν καὶ Νεοκλῆς ὁ Ἐπικούρου τοῦ φιλοσόφου, πατὴρ γραμματοδιδάσκαλος, ὥς φασι. καὶ τραφῆναι φασὶν ἐνθάδε, καὶ ἐν Τέῳ, καὶ ἐφηβεῦσαι Ἀθήνησι. Cic. *Pamphilum quendam Platonis auditorem ait à ſe Sami auditum, ibi enim adoleſcens habitabat cum patre & fratribus: quod in eam pater ejus Neocles agripeta venerat. Sed quum agellus eum non ſatis aleret, ut opinor, ludimagiſter fuit.* F

Ἐπὶ Ἀναξικράτους] Anno 2. Olymp. CXVIII. Diodorus.

Ἔτη γεγονὼς τέτταρα καὶ δέκα] Vel, ſecundùm alios, 12. infra & Su.

Ἐπειδὴ μὴ ἐδυνήθησαν ἑρμηνεῦσαι αὐτῷ τὰ περὶ τοῦ παρ' Ἡσιόδῳ χάους] Sextus Emp. contra mathem. l. 9. Heſiodi loco prolato, loquens de grammaticis, Ἐρομένου γάρ τινος ἐκ τίνος γέγονε τὸ χάος οὐκ ἔξει λέγειν. Καὶ τοῦτο φασὶν ἔνιοι αἴτιον γεγονέναι Ἐπικούρῳ τῆς περὶ τὸ φιλοσοφεῖν ὁρμῆς. κομιδῆ γὰρ μειρακίσκος ὢν, ἤρετο τὸν ἐπαναγιγνώσκοντα αὐτῷ γραμματιστήν. ἤτοι μὲν πρώτιστα χάος γένετο, ἐκ τίνος τὸ χάος ἐγένετο,

εἴπερ

εἴπερ πρῶτον ἐγένετο· τούτου δὲ εἰπόντος, μὴ αὐτοῦ ἔργον εἶναι τὰ τοιαῦτα διδάσκειν· ἀλλὰ τῶν καλουμένων φιλοσόφων. Τοίνυν, ἔφησεν ὁ Ἐπίκουρος, ἐπ᾽ ἐκείνους μοι βαδιστέον ἐστὶν, εἴπερ αὐτοὶ τὴν τῶν ὄντων ἀλήθειαν ἴσασι.

Τοῖς Δημοκρίτου βιβλίοις] Cic. ait alicubi Epicurum in phyſicis totum eſſe alienum. & multis locis indicat eundem ex Democrito omnia hauſiſſe. quod & alii veteres notant.

P. 268. Λεοντίᾳ τε συνεῖναι τῇ ἑταίρᾳ] Scribe Λεοντίῳ. & ita ſemper ſcribendum. vide Athen. Extat epiſtola Leontii, ad Lamiam, l. 2. Alciphronis: cujus initium eſt, Οὐδὲν δυσαρεστότερον, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ πάλιν, μειρακιευομένου πρεσβύτου. οἷά με Ἐπίκουρος οὗτος διοικεῖ πάντα λοιδορῶν, πάντα ὑποπτεύων, ἐπιστολὰς ἀδιαλύτους μοι γράφων, ἐκδιώκων ἐκ τοῦ κήπου. μὰ τὴν Ἀφροδίτην, εἰ Ἄδωνις ἦν ἤδη ὀγδοήκοντα γεγονὼς ἔτη, οὐκ ἂν αὐτοῦ ἠνεσχόμην, φθειριῶντος, καὶ φιλονοσοῦντος καὶ καταπεπλημένου εὖ μάλα πόκοις ἀντὶ πίλων, &c.

Ἀλλὰ καὶ Ἰδομενέα] Athen. l. 7. ἐκολάκευε καὶ Ἰδομενέα καὶ Μητρόδωρον.

Παιὰν ἄναξ, φίλον Λεοντάριον] Ex veterum lectione obſervavimus Epicurum mirificè ſolitum delectari inter ſcribendum exclamationibus iſtiuſmodi. Hæc ſunt quæ ἱερὰ ἀνακραυγάσματα vocat Cleomedes, illi vehementer inequitans & ejus dictionem notans ut vitioſam & corruptam. Eum locum viſum apponere, Ἐπεί γε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν αὐτῷ διεφθορότα ἐστὶ, Σαρκὸς εὐσταθῆ καταστήματα λέγοντι· καὶ, Τὰ περὶ ταύτης πιστὰ ἐλπίσματα, καὶ Λίπασμα ὀφθαλμῶν τὸ δάκρυον ὀνομάζοντι, καὶ Ἱερὰ ἀνακραυγάσματα, καὶ Λακίσματα, καὶ ἄλλας τοιαύτας κακὰς ἄτας. ὧν τὰ μὲν ἐκ χαμαιτυπείων ἄν τις εἶναι φήσειε. τὰ δὲ ὅμοια τοῖς λεγομένοις ἐν τοῖς Δημητρείοις ὑπὸ τῶν θεσμοφοριαζουσῶν γυναικῶν. τὰ δὲ ἀπὸ μέσης τῆς προσευχῆς καὶ τῶν ἐπ᾽ αὐτῆς προσαιτούντων Ἰουδαϊκά τινα καὶ παρακεχαραγμένα. καὶ κατὰ πολὺ τῶν ἑρπετῶν ταπεινότερα. Paullo pòſt, Οὐ καὶ σὺ οὖν ὦ θρασυτάτη καὶ ἀναισχυντοτάτη κεφαλὴ, ἐκ φιλοσοφίας ἀποφθαρεὶς οἴχεται ἐπὶ Λεόντιον καὶ Φιλαινίδα καὶ τὰς ἄλλας ἑταίρας καὶ τὰ ἱερὰ ἀνακραυγάσματα μετὰ Σμινδυρίδου καὶ Σαρδαναπάλου, καὶ τῶν σαυτοῦ θιασωτῶν: Hæc Cleomedes: qui ut vides exclamationes iſtas Epicuri, quas ipſe vocabat ἀνακραυγάσματα ἱερὰ, ridet. Tale omnino eſt iſtud Παιὰν ἄναξ, φίλον λεοντάριον. Athenæus quoque tale quid notare voluit, ſcribens eum ſolitum βοᾶν. Ait ille, Ἐπίκουρος ἦν ὁ τούτων διδάσκαλος, ὃς καὶ βοῶν ἔλεγεν, Ἀρχὴ καὶ ῥίζα παντὸς ἀγαθοῦ ἡ τῆς γαστρὸς ἡδονὴ, καὶ τὰ σοφὰ καὶ τὰ περιττὰ εἰς ταύτην ἔχει τὴν ἀναφοράν. Ergo jam intelligimus quid ſit cur auctor dialogi De cauſſis corruptæ eloquentiæ ita ſcribat: *Peripatetici aptos & in omnem diſputationem paratos jam locos dabunt, Academici pugnacitatem, Plato altitudinem, Xenophon jucunditatem: ne Epicuri quidem & Metrodori honeſtas quaſdam exclamationes aſſumere, hiſq; prout res poſcit, uti, alienum erit oratori.* Apparet ex his non ſolum Epicurum in ſuis ſcriptis crebris uſum exclamationibus, ſed & Metrodorum ejus diſcipulum, cujus contentionem in ſectæ defenſione teſtantur vel illa apud Athenæum: Περὶ γαστέρα γὰρ, ὦ φυσιολόγε Τιμόκρατες, περὶ γαστέρα ὁ κατὰ φύσιν βαδίζων λόγος τὴν ἅπασαν ἔχει σπουδήν. Sed de his nimis multa.

Πρὸς δὲ Θεμίσταν τὴν Λεοντέως γυναῖκα] Clemens Καὶ μὴν καὶ Θεμιστὼ ἡ Ζωΐλου, ἡ Λαμψακηνὴ, ἡ Λεοντέως γυνὴ τοῦ Λαμψακηνοῦ τὰ Ἐπικούρεια ἐφιλοσόφει. Meminit & M. Tullius.

Πολλαῖς ἑτέραις.] Scribe ἑταίραις.

Οὐ γὰρ ἔγωγε ἔχω τι νοήσω, &c.] Nihil celebrius hac Epicuri ſententia: quam tamen paullo aliter ſcriptam alibi reperias.

Παιδείαν δὲ πᾶσαν μακάριοι φεύγετε] Athen. Epicurum omnis ἐγκυκλίου παιδείας expertem, & ἀμύητον, ſolitum μακαρίζειν τοὺς ὁμοίως αὐτῷ ἐπὶ φιλοσοφίαν παρερχομένους. Sed non ſolus Epicurus in hac hæreſi fuit. Conſtat enim multos alios philoſophos auſos dicere, artes liberales, & humaniores, quas vocant literas, nihil ad ſtudia philoſophiæ conferre, quam ſententiam hodie multi tuentur mordicùs de eorum grege, qui philoſophi appellantur. Rideo; nec miror. Πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι: & olim & nunc oraculum veriſſimum. De Epicuri hoc ſcito multa Sextus initio librorum πρὸς Μαθηματικούς.

Ἑταίρας καὶ ἄλλας Μαρμάριον] Scrib. ἑταίρας τε ἄλλας καὶ Μαρμάριον.

Ὥστε μὴ λοιδορεῖσθαι] Sic & interpres. Sed vide in Heſychio, & quæ ibi doctiſſimus Junius annotavit. Nos locum Sexti, quem auctorem Junius Græcè non habuit, aſcribemus, qui huc imprimis facit. Οὐκ ἀπέοικε δὲ καὶ διὰ τὴν πρὸς Ναυσιφάνην τὸν Πύρρωνος ἀκουστὴν ἔχθραν. πολλοὺς γὰρ τῶν νέων συνεῖχε, καὶ τῶν μαθημάτων σπουδαίως ἐπεμελεῖτο· μάλιστα δὲ ῥητορικῆς. γενόμενος οὖν τούτου μαθητὴς ὁ Ἐπίκουρος, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν αὐτοδίδακτος εἶναι καὶ αὐτοφυὴς φιλόσοφος, ἠρνεῖτο ἐκ παντὸς τρόπου. τήν τε περὶ αὐτοῦ φήμην ἐξαλείφειν ἔσπευδε, πολύς τε ἐγένετο τῶν μαθημάτων κατήγορος, ἐν οἷς ἐκεῖνος ἐσεμνύνετο. Φησὶ γοῦν πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φιλοσόφους ἐπιστολῇ, Οἶμαι δὲ ἔγωγε τοὺς βαρυστόνους, καὶ μαθητήν με δόξειν τοῦ πνεύμονος εἶναι μετὰ μειρακίων τινῶν κραιπαλώντων ἀκούσαντα· νῦν (puto αὐτὸ) πνεύμονα καλῶν τὸν Ναυσιφάνην ὡς ἀναίσθητον. Mox ex eadem epiſtola; καὶ γὰρ πονηρὸς ἄνθρωπος ἦν καὶ ἐπιτηδευκὼς τοιαῦτα ἐξ ὧν οὐ δυνατὸν εἰς σοφίαν ἐλθεῖν.

Οἵ τε φίλοι τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὡς μηδ᾽ ἂν πόλεσιν ὅλαις μετρεῖσθαι δύνασθαι] Cic. de finibus, *Tria vix amicorum paria reperiuntur, ut ad Oreſtem pervenias profectus à Theſeo. At verò Epicurus, una in domo, & ea quidem anguſta, quàm magnos quantaque amoris conſpiratione conſentientes tenuit amicorum greges? quod fit etiamnum ab Epicureis.*

P. 269. Ἀριστοτέλην ἄσωτον, καταφαγόντα τὴν οὐσίαν στρατεύεσθαι καὶ φαρμακοπωλεῖν] Hæc ſumpta ſunt ex epiſtola Epicuri Περὶ ἐπιτηδευμάτων. ex quo locum iſtum integrum habes apud Athen. l. VIII. At Ariſtocles iſta quoque propinat omnibus videnda, ut inepta, inſulſa, & falſa,: quæque nemo omnium præter unum Epicurum, (teſtem ſcilicet pergravem & cui credas etiam injurato) auſus ſit literis mandare: quod & Athenæus fatetur. Sunt tamen non diſſimilia his illa Timæi, quæ proferunt nuperi iſti ſycophantæ è Collectaneis Su. qui tamen debuerant meminiſſe illum quoq; Timæi locum ab Ariſtocle eſſe irriſum, & illa de plauſtro cōvitia quæ iſti præ κακοηθείᾳ avidiſſimè amplectuntur, pridem eſſe exploſa. Næ illi ſi ſcirent qualem teſtem producunt, etſi duræ frontis ſunt, pudore tamen ſuffunderentur. Hic enim eſt ille Timæus, qui ob ſcriptorum ſuorum & futilitatem & vanitatem, γραοσυλλέκτρια eſt à veteribus appellatus. Hic ille qui ob linguæ virus & maledicentiam, quam in omnes exercuit, non Timæus, ſed Ἐπιτίμαιος eſt appellatus. Hic denique ille eſt cujus fidem graviſſimus quiſque ſcriptorum veterum deſideravit, in dubium vocavit, accuſavit. Sed hæc non ſunt hujus loci.

Καὶ χαλεπωτάτων δὲ καιρ.] Lego καὶ τὸ χαλ. hiante alioqui ſententia.

P. 270. Αὐτὸς δ᾽ οὔ φησιν ἀλλ᾽ ἑαυτοῦ] Duas poſtremas dictiones non agnoſcit Ambroſius. vide modò allatum Sexti locum.

Κέχρηται δὲ λέξει κυρίᾳ.] De dictione Epicuri aliter judicârunt qui eam ſectam non ſunt ſecuti: patet ex ſuperiore loco Cleomedis. Sextus quoque Ἐν πολλοῖς γὰρ ἀμαθὴς Ἐπίκουρος ἐλέγχεται. οὐδ᾽ ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμιλίαις καθαρεύων. M. Tullius auctor graviſſimus, quíq; eſſe debeat εἷς ἀντὶ μυρίων Διογενῶν, negat Epicurum iis fuiſſe artibus politum, quas qui tenent eruditi appellantur.

Τῆς ἑβδόμης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος] Lege ut alibi probamus τῆς εἰκοστῆς ἑβδόμης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος.

Ἐπὶ Πυθαράτου.] Cic. De fato, *Ita & ſemper verum fuit, Morietur Epicurus quum duos & ſeptuaginta annos vixerit, Archonte Pytharato.*

P. 271. Ἐκ δὲ τῶν γινομένων προσόδων τῶν δεδομένων ἀφ᾽ ἡμῶν Ἀμυνομάχῳ καὶ Τιμοκράτει, &c.] Cic. de finibus l. 2. *Quæro autem quid ſit quod quum reliqui nihil ſit omnino quod pertineat ad nos: tam accuratè támq; diligenter caveat, & ſanciat, ut Amynomachus & Timocrates hæredes ſui, de Hermachi ſententia dent quod ſatis ſit ad diem agendum natalem ſuum quotannis menſe Gamelione: itémque omnibus menſibus viceſimo die Lunæ dent ad eorum epulas, qui unà ſecum philoſophati ſint, ut & ſui & Metrodori memoria colatur.* Ex iſtis intelligitur cur Epicurei dicti olim Icadiſtæ: qua de re ſuprà quoque monuimus. Sed vide amplius illuſtrem locum Plinii lib. XXXV. c. II.

Ὥς τε καὶ εἰς τὴν γινομένην σύνοδον] Lego, ἔτι δὲ καί. Cic. *itemq; om.* Sunt enim hæc à ſuperioribus ſeparanda. Nam Plinii locum, qui videtur aliter accepiſſe, alibi expendemus.

P. 272. Μητρόδωρον Ἀθηναῖον.] Atqui Metrodorum conſtat fuiſſe domo Lampſacenum. Sed puto legendum, Μητρόδωρον, Ἀθήναιον, Athenæum.

Πεντα-

Πεντηκοστὸν τρίτον ἔτος ἄγοντος] Legit Ambroſ. A ἄγοντα.

Περὶ τῶν μαθητῶν πρὸς Πλάτωνα] Scribe περὶ τῶν μαθημάτων.

P. 273. Εἰ γάρ τι γράψας ὁ Ἐπ.] Scrib. γράψαι ὁ Ἐπίκουρος, ἐφιλονείκει τοσ. γ. ο χ.

Μίαν δὲ αὐτῶν εἰ δοκεῖ, ἐκθέσθαι πειράσομαι] Locus manifeſtò corruptus: Puto ſcripſiſſe Laertium, Ἐπιτομὴν δὲ αὐτῶν, ut ipſe Epicurus loquitur initio proximæ epiſtolæ.

P. 274. Καὶ κατ' ὄναρ ἀληθῆ] Scrib. καὶ τὰ κατ' ὄναρ, ἀλ. Poſſem totum hunc de philoſophia Epicuri locum è Lucretio, Cicerone, Seneca, Sexto noſtro, & aliis illuſtrare, ſed hæc non ſunt hujus operæ.

P. 275. Καὶ τοὺς προβεβληκότας δὲ ἱκανῶς] Scribe, B προβεβηκότας. etſi vulgatam lectionem ſequitur interpres.

P. 276. Ὅταν οὐκ ἔχοντα] Placet Galeſii mei conjectura ὡσανεὶ οὐκ ἔχ.

P. 277. Οὔτε ἐπιτηδειότητες τας κατεργασίας τῶν κ.] Lege οὔτι ἐπιτηδειότητες ἐς τὰς κ.

Ἢ ὅθεν καὶ τάχη ἄν.] Hæc non videntur eſſe integra: ſicut neq; alia multa in his Epicuri placitis. in quibus videntur librarii, quod illa non intelligerent, multis locis cæſpitaſſe, nec mirum: ſunt enim pleraque horum, ut ille ait, difficiles nugæ, præterea nihil.

P. 279. Ἀλλὰ μηδὲ ἀεὶ νομίζειν] Scrib. μὴ δεῖ νομίζειν, ut mox νομιστέον. & ſæpe οὐ δεῖ νομίζειν.

Τῇ διαλόγου θεωρίᾳ.] Scribe, διὰ λόγου. Supra, Τοὺς διὰ λόγου θεωρητοὺς χρόνους.

P. 282. Φέρεσθαί γε δεῖ προσκατανοεῖν] Petrus Galeſius C ita legebat hunc locum, Δεῖ δὲ προσκατανοεῖν ὅτι ἀσώματον λέγει κατὰ τὴν πλείστην ὁμιλίαν τοῦ ὀνόματος νοηθέντος ἄν. καθ' ἑαυτὸ δὲ, &c. minus malè.

Ὡς ἂν εἰς αὐτὰ βεβηκότα] Acute idem, ὡσανεὶ συμβεβηκότα.

Κατὰ τὴν ἀθρόαν εὔνοιαν τοῦ σώματος] Ambr. ἐπίνοιαν. Idem paullo pòſt pro illis, καὶ οὔτε ἀσώματα legit, οὔτ' ἐν τοῖς σώματα ἔχουσι.

P. 286. Εἶτε κατὰ ταύτην τὴν ἀναισθησίαν, &c.] Suſpicor legendum τοὺς καὶ αὐτὴν τὴν ἀναισθησίαν φοβουμένους τὴν ἐν τῷ τεθνάναι. ὥσπερ οὖσαν καὶ αὐτούς. niſi malis κατ' αὐτούς. ſed illud erit ut figura Attica pro ὡς τῆς τι ἀναισθησίας καὶ αὐτῶν ὕπαρ ὄντων. vide infra in epiſtola D ad Menœceum. Malè mox Ambroſius, ἀλλὰ λόγῳ τι καὶ τινὶ παρ. probior lectio noſtrorum librorum.

Καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐν μνήματι θέμενος συνεχῶς βοηθήσει] Lege ἐν μνήμῃ τιθεμένοις, vel τιθέμενα.

Συνεχῶς αὐτὰ βαστάζειν] Lego βαστάζεις. Sic enim malo quàm ut Ambroſius, κἂν εἴ τις συνεχῶς αὐτὰ βαστάζει.

Καθάπερ τινά φασιν] Lege τινές. A

Οὐδὲ δεινὸν] Rectè Ambroſ. οὐδὲ δῖνον qua voce etiam infrà utitur.

P. 288. Καὶ παρ' ἑτέροις ὡσεὶ ἀέρος καὶ μεταβολῆς] Fortaſſe καὶ παρ' ἕτερα, ὡσεὶ ἀέρος μεταβολήν. ſed puto verius deeſſe hîc aliquid. Lucretium lege l. 5.

P. 289. Ὅταν κραδαστὸν τῇ γῇ παρασκευάζῃ] Scrib. κραδασμόν.

Τῶν ἄκρων ἀποκομένων] Ἀποκεκομμένων vel ἀποκοπτομένων. Ambroſius, ut videtur, ἀπτομένων.

P. 290. Καὶ ὑπομνήματος ἀπορᾶς] Lego, καὶ ὑπὸ πνεύματος φορᾶς.

P. 294. Μηδὲ πλάττειν ἑκόντα πάθεσι μᾶλλον συγχεθήσεσθαι] Lege μηδὲ πλάναις εἴκοντα πάθεσιν ἀλλοκότοις B συγχεθήσεσθαι. nec multò aliter Ambroſius.

Μύξει καὶ οἰμώξει] Lego ἰύξει καὶ οἰμ.

Οὔτε κολάσειν οἰκέτας] Puto verius, τούς τε οἰκέτας κολάσειν.

Καὶ μὴν καὶ γαμήσειν καὶ τεκνοποιήσειν] Non hæc fuit Epicureorum vulgo ſententia. Arrianus de Epicuro l. III. c. VII. ἐπινοεῖς Ἐπικουρείων πόλιν. ἐγὼ οὐ γαμῶ. οὐδ' ἐγώ. οὐ γὰρ γαμητέον, οὐδὲ παιδοποιητέον. ideo vocat Epictetus hæc ſcita Epicuri ἀνατρεπτικὰ πόλεως, λυμαντικὰ οἴκων. Vide ejuſdem l. II. c. XX. Lege igitur, καὶ μηδὲ γαμήσειν. quod & Galeſius meus viderat.

P. 295. Φίλον τε οὐδένα κτήσεσθαι] Putabam falſam eſſe lectionem: fuit namque πολυφιλία propria Epicureorum laus, ut antè notavimus. Præterea ſic infra ſcriptum C memineram, Πολὺ μέγιστόν ἐστιν ἡ τῆς φιλίας κτῆσις. Sed ex epiſtola Senecæ nona didici nihil eſſe mutandum.

P. 297. Ὅτε δὲ ὡς ἀνάπαυσιν τῶν ἐν τῷ ζῆν] Lege, ὡς ἀν. τῶν ἐν τῷ ζῆν κακῶν ποθοῦσιν. nam excidiſſe has voces, certum eſt ex ipſa ſententia, quæ ſine his nulla eſt: deinde etiam ex interprete, qui eas legit. At contrà in ſuperiore periodo lege apud Ambroſ. *ut malorum maximum fugiunt.*

P. 299. Βοῇ δάκνων ἰύζων] Lege, καταβ. ὑπὸ τοῦ χιτῶνος βοᾷ Δακρύων ἰύζων. Locus eſt ex Soph. trachiniis. Sed Diogenes quum eum hîc uſurpabat, codicem non inſpexit.

Οἷον βρωτά.] Ambroſius βροτά.

P. 301. Ὡς δὴ πόριστόν ἐστι τὸ ἀλγοῦν κατ' ἔνδειαν D ἐξαιροῦν] Scribe τὸ ἀλγοῦν κατ' ἔνδειαν ἐξαιρεῖν, ut mox καθιστᾶν. vel lege ἐξαιροῦν & καθιστάν.

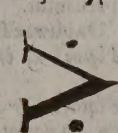
Πρός τι ποιούμενος τὴν ἀναγωγὴν κρίνῃς] Scribe, πρὸς ἅς τε ποιουμ.

P. 303. Ἔνθα μὴ κενῶν γενομ.] Scribe, ἔνθα μὲν κ.

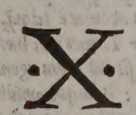
Οὐκ ὠδύροντο ὡς ἔλεον] Lego, οὐκ ὠδύροντο, ὡς ἐλεεινὸν τὴν τοῦ τελευτήσαντος περικαταστροφήν. Atque hîc cum Deo finem ſcribendi faciemus.

NOTÆ QUARUM Facta mentio pag. 37. ita notabantur.

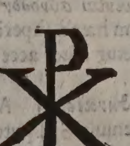
Diple Περιεστιγμένη.

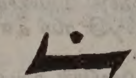
X περιεστιγμένον.

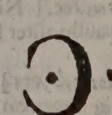
Χρηστομαθειῶν nota.

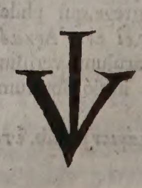
Ὀβελὸς περιεστιγμένος.

Antiſigma περιεστιγμένον.

Ceraunium.

THOMÆ ALDOBRANDINI
IN
Diogenem Laertium
ANNOTATIONES.

SERENISSIMO.

PHILIPPO HISPANIARUM PRINCIPI

PETRUS CARD. ALDOBRANDINUS.

EVolventi mihi, PHILIPPE PRINCEPS Sereniſſime, majorum meorum, qui generis nobilitatem omnibus liberalis doctrinæ ſtudiis augere ſemper conati ſunt, ſcripta, & monumenta, quam ego præcipuam, & cariſſimã ab iis hæreditatẽ accepi, obtulit ſeſe inter cætera hic Laertii Diogenis liber, quem innumeris antea mendis malè habitum, nec ſatis feliciter verſum, Thomas Aldobrandinus patruus meus, vir in primis philoſophiæ, ac ingenuarum diſciplinarũ cognitione præſtans, collatis vetuſtis codicibus, accuratè olim emendavit, purius, fideliuſq; vertit in Latinum, multiſq; adnotationibus illuſtravit. Hunc ego librum, pro ea pietate, quam patrui optimi memoriæ, nominiq; debeo, ad curam meam pertinere ſum arbitratus: ut nunc demum publicè ederetur. Quia verò ex Auctoris hujus, quamvis Ethnici, lectione documenta fortaſſe non pauca, quæ ad populos juſtè regendos non mediocriter proſint, eliciuntur, vel ſaltem ex tot, tamque diverſis, ac perſæpe contrariis illorum temporũ Philoſophorum opinionibus elucet, quantum Religioni Chriſtianæ

debeamus, quæ his tenebris fugatis, lucem veritatis omnibus aperuit: tibi uni Opus hoc meritò dicandum exiſtimavi. Nam cum tot Regnis, totq; inter ſe non ſolum moribus, & inſtitutis, ſed cœlo, mariq; diſiunctis populis, & nationibus ſis imperaturus: ex hac veterum Philoſophorum hiſtoria, ac inter ipſos diſſenſione, illud manifeſtius cognoſces, firmiuſq; apud animum tuum conſtitues, quod planè veriſſimum eſt, nimirum ſi quis alium ſequatur, quàm JESUM CHRISTUM Dominum, & ejus ſanctam Catholicã Romanã Religionẽ, hunc in tot, tamq; varias, ac inter ſe contrarias opiniones incidere, ut nullo ſtabili loco pedem figere, ac conſiſtere, neq; ulla de re certò aliquid affirmare valeat. quod clariſſimè etiam noſtri temporis Novatores oſtendunt, cum apud eos vix una domus, nedum una civitas certam, & conſentientem habeat religionem. Sed ob eam quoq; cauſam volui, Librum hunc in tuo nomine, quod ſplendoris,, & majeſtatis plenum eſt, apparere, ut meæ in te ſingularis obſervantiæ, hoc, qualecunq; ſit, extaret monumentum perpetuum, confiſus benigno te animo id eſſe accepturum. Deus Opt. *Max.* te tot, tantorumq; Regnorum imperio natum quam diutiſſimè felicem ſervet, & augeat. Romæ. x. Cal. *Maij*. *M.* D. XCIV.

LECTORI.

Lectori.

NOn ſine gravi ſtudioſorum incommodo & mœrore ſolet evenire, ut qui de ævi brevitate cogitantes induſtriam ſuam ac diligentiam communis utilitatis procurandæ cauſa incitant, idque commentando, & ſcribendo agunt, ut eos vixiſſe poſteritas ſentiat, ii nonnunquam immatura occupati morte, in medio præclarorum laborum curſu, Deo ita volente, rapiantur. Accidit hoc THOMÆ ALDOBRANDINO viro clariſſimo ac doctiſſimo, qui gravibus negotiis diſtentus, cum viris doctrinæ ſtudio deditis prodeſſe aggreſſus eſſet, importuna morte præreptus, non pauca a ſe inchoata perficere non potuit. In quibus hanc LAERTII tranſlationem triginta abhinc annis eoq; amplius reliquit, accurata vetuſtorum manuſcriptorum codicum collatione plurimis in locis emendatam, & multis Adnotationibus illuſtratam, quæ licet ab ipſomet auctore ſuprema manu perpoliri, ac limari nequiverint, viſum eſt tamen fore oportunum, ſi eo modo, quo olim relicta fuerunt non integra (nam in decimum quidem librum nulla reperta ſcholia ſunt) ederentur. Doctorum enim virorum lucubrationes quocunque modo habere conducit: & in his ipſis tanta variæ eruditionis & Latinæ puritatis lumina apparent, quanta & agnitum, & probatum iri ſperatur eruditis omnibus viris, præſertim iis, qui cum Græcis Latina conjungunt, quiq; Philoſophiæ ac Philologiæ ſtudiis delectantur. Accipe igitur hæc benigno animo, Lector, & ſi quid non omni ex parte abſolutum offenderis, præſtantiſſimi viri, florente adhuc ætate, & opere non perfecto mortui, memoriæ condonabis.

AD
CLEMENTEM VIII. PONT. MAX.
Antonii Quærengi.

HANC etiam meritò, CLEMENS, tibi maxime laudē
Tot celebres inter famæ immortalis honores
Perpetuo manſuram ævo parit inclyta virtus,
Auſpiciis quòd læta tuis veneranda per urbes
Ingreditur Latias priſco Sapientia cultu
Et vitæ altrices melioris promovet artes.
Illa tot elatis uno propè funere moerens
Principibus, ſteriliq; ſolo, Martiſq; tumultu
Squallorem induerat tetrum, dubioq; trementes
Ore per Auſoniam fundebat territa voces.
Tu miſeros diris prædonibus eripis agros,
Munificiſq; opibus populos ſolaris egentes.
Tu magni illecebris præmi perducis in urbem
Ingenio præſtante viros, qui celſa recludant
Nobilium ſtudiorum adyta: & jam Romula pubes
Fontis inexhauſtas puri bibit auribus undas:
Jam leges Aſtræa tuas, jam maxima rerum
Principia, & veræ coeleſtia dona ſalutis
Altior egregiis animis facundia pandit.
Non ſatis hoc: latebris quoq; condita noctis opacæ
In lucem monumenta effers, quæ publicus olim
Omnibus incaſſum votis optaverat uſus.
En tibi fraterni donum immortale laboris
Promitur, Europæ admirans ſtudioſa juventus
Quod celebri excipiat plauſu, verſaſq; decoro
Eloquio vitas ſapientum crebra volutet.
En majus genitoris opus, cui ſponte merenti
Vtraque decedant Romani lumina juris;
Innumeris miſeras quod litibus eximat urbes,
Et ſtabili jungat diſcordes foedere cives.
O felix tanto, PRINCEPS, *genitore, ſed ipſa*
Fortunate magis virtutum laude tuarum,
Perge artes bonus ingenuas, perge optima dignis
Muneribus ſtudia ad ſummos attollere honores.

THO-

THOMÆ ALDOBRANDINI

IN PRIMUM LAERTII DIOGENIS LIBRUM ANNOTATIONES.

P. 1. PHILOSOPHIÆ *munus.*] Græcè τὸ τῆς φιλοσοφίας ἔργον. Inter duas has voces *philoſophiam*, & *philoſophiæ munus*, quod eſt ſapientia, nonnihil intereſt. Nam & philoſophiæ nomen recentius eſt ſapientiæ vocabulo, & qui appellati ſunt ſapientes, hi ætate philoſophos anteceſſerunt: quod cum aliis multis ex locis, tum ex hoc primo Laert. lib. intelligitur. Eſt igitur ſapientia ipſa, philoſophiæ munus. Cujus quidem ſapientiæ principia, à quibus profecta ſint, Laert. in hoc proœmio videtur exquirere. Nam ſi philoſophiæ tantum exordia quæreret, & ſapientiam philoſophia antiquiorem vitioſe præteriiſſet, nec priore loco ſapientum vitas poſuiſſet, ſed philoſophorum.

Apud Perſas Magos.] Cicero de Divinat. l. 1. *Et in Perſis*, inquit, *augurantur & divinant Magi, qui congregantur in fano commentandi cauſa; nec quiſquam Rex Perſarum poteſt eſſe, qui non ante Magorum diſciplinam ſcientiamq́ perceperit.*

Apud Babylonios, ſive Aſſyrios, Chaldæos.] Cicero de Divinat. l. 1. *In Syria*, inquit, *Chaldæi cognitione aſtrorum, ſolertiaq́ ingeniorum antecellunt.*

Apud Indos Gymnoſophiſtas] Plinius nat. hiſt. l. 7. c. 2. de Indis verba faciens, *Philoſophos*, inquit, *eorum, quos Gymnoſophiſtas vocant, ab exortu ad occaſum perſtare, contuentes ſolem immobilibus oculis, ferventibus arenis toto die alternis pedibus inſiſtere.*

Apud Celtas vero & Galatas Druidas.] Cicero de Divinat. l. 1. *Si quidem* (inquit) *& in Gallia Druides ſunt, è quibus ipſe Divitiacum Heduum hoſpitem tuum laudatoremq́ cognovi.* Habes Cæs. in Comm. de Bello Gall. l. vi. de horum diſciplina ac moribus copioſè loquentem. Plin. l. 30. c. 1. Tiberii principatu Druidas in Gallia ſublatos ſcribit his verbis. *Namq́ Tiberii Cæſaris principatus ſuſtulit Druidas eorum, & hoc genus vatum, medicorumq́.*

Etenim Ægyptii Vulcanum Nili filium fuiſſe dicunt] Hoc idem Cicero l. 3. De nat. deorum. Nam cum plureis enumeraret Vulcanos; *Secundus*, inquit, *Nilo natus Opas, ut Ægyptii appellant, quem cuſtodem eſſe Ægypti volunt.* Paulo ſuperiùs etiam, cum de Solibus loqueretur; *Tertius*, inquit *Vulcano natus, Nili filio, cujus urbem Ægypti volunt eſſe eam quæ Heliopolis appellatur.*

Ab hoc ad Alexandrum Macedonem 48. millia annorum.] Annorum numerus à creato Mundo multis partibus minor eſt, quam ut ad iſtam annorum ſummam pervenire poſſit. Aut ergo tota iſta temporum ratio fabuloſa eſt, quæ tamen auctores habet ſuos, aut anni iſti menſes ſunt.

Oſthanas] Oſthanas duos memorat Plin. alterum, quem primum de Magica commentatum eſſe dicit, qui Xerxem Regem eo bello, quod is Græciæ intulit, comitatus ſit, alterum qui in comitatu fuerit Alexandri Magni. Plin. l. 30. cap. 1.

Ecce enim tibi apud Athenienſes extitit Muſæus] Græce ἰδοὺ γοῦν παρὰ μὲν Ἀθηναίοις, &c. Ego verti ſervato ſchemate. Ita enim. Cic. l. 3. de offic. loquutus eſt de C. Cæſare dictatore verba faciens. *Ecce tibi*, inquit, *qui Rex populi Romani, dominusq́ omnium gentium eſſe concupierit, idque perfecerit.*

Theogoniam & ſphæram feciſſe] Cicero l. 1. de nat. deorum, ſic loquutus eſt hac eadem de re. *Cum vero*, inquit, *Heſiodi Theogoniam interpretatur, tollit omnino uſitatas perceptaſque cognitiones deorum.*

Coſmogoniam feciſſe.] Analogiam ſequutus, *Coſmogoniam* verti, quemadmodum *Theogoniam.* Nec vero ignoro Græcam eſſe hanc vocem, non Latinam. Sed tamen in librorum inſcriptionibus Latine reddendis religioſus eſſe ſoleo.

Unde Anaxagoras diſciplinam accipiens.] Græce ὅθεν λαβὼν Ἀναξαγόρας. Locutio majorem habet cum vernacula, quam cum Latina lingua, convenientiam; ob eamque cauſam ego locum hunc, addito *diſciplinæ* vocabulo, vertendum duxi. Eſt enim prægnans illa Græcorum locutio, & aliquid plus ſignificat, quàm ut Latine poſſit explicari, ſi verbum verbo reddatur. Cicero l. 1. de nat. deorum, *Anaxagoras*, inquit, *qui accepit ab Anaximene diſciplinam.*

Omnia ſimul extitiſſe, ſed à mente poſtea in ordinem adducta.] Græce ſic, πάντα χρήματα γεγονέναι ὁμοῦ, νοῦν δὲ ἐλθόντα αὐτὰ διακοσμῆσαι. Ita loquutus eſt Cic. lib. De univerſitate, cum hanc ipſam explicaret ſententiam. *Nam cum*, inquit, *conſtituiſſet Deus bonis omnibus explere mundum, mali nihil admiſcere, quoad natura pateretur, quicquid erat, quod in cernendi ſenſum caderet, id ſibi aſſumpſit non tranquillum & quietum, ſed immoderate agitatum & fluctuans, idque ex in ordinato in ordinem adduxit.* Idem adhuc clarius l. 2. quæſt. Academ. eandem Anaxagoræ ſententiam complectens, *Anaxagoras*, inquit, *materiam infinitam, ſed eas particulas ſimiles inter ſe, minutas, eas primum confuſas, poſtea in ordinem adductas mente divina.* Eſt enim διακοσμῆσαι nihil aliud, quam in ordinem adducere. Mundus enim ipſe, quo alio conſtat, quàm ordine?

Deos ſibi ſe offerre dicentes.] Græce. καὶ αὐτοῖς θεοὺς ἐμφανίζεσθαι λέγοντας. Cic. genus iſtud locutionis quoque expreſſit l. 1. de Divinat. de qua Laertius hic. *Quid igitur expectamus*, inquit, *an dum in foro nobiſcum dii immortaleis, dum in viis verſentur, dum domi? qui quidem ipſi ſe nobis non offerunt, &c.*

Cubile terra.] Sic Cic. l. 5. Tuſc. quæſt. in Epiſt. Anacharſidis ad Hammonem ex Græco in Latinum ſermonem à ſe verſa. *Mihi*, inquit, *amictus eſt Scythicum tegmen, calciamentum ſolorum callum, cubile terra.*

Qui etiam ex nominis vi Zoroaſtrem dicit aſtrorum cultorem fuiſſe.] Græce ſic. ὃς καὶ μεθερμηνευόμενον φησὶ τὸν Ζωροάστρην ἀστροθύτην εἶναι. Cic. in Top. cum argumentum ab Etymologia ductum explicaret, *notationem* appellat. *Notatio*, inquit, *cum ex vi verbi argumentum aliquod elicitur.* Eſt autem verbi vis idem, quod apud Græcos Etymologia. μεθερμηνεύειν autem eſt *verbi vim explicare.*

Bonum, malumque larem,] Ἀγαθὸν δαίμονα καὶ κακὸν δαίμονα. In hujus loci explicatione Ciceronem ſequutus ſum,

ſum, cujus in l. de Univerſitate verba ſunt hæc. *Reliquorum autem, quos Græci* δαίμονας *appellant, noſtri opinor lares, ſi modo hoc recte converſum videri poteſt. malo enim ſic, quam dæmonem dicere. quanquam enim dæmon latius patere quodam modo videatur, non dubito tamen, quin melius ſit larem quam dæmonem vertere, ut ſit ſpecies pro genere.*

P. 3. *Nec enim Xerxem in ſolem tela jeciſſe, nec compedes in mare demiſiſſe.*] Herodotus in polymnia cap. 99. a. non ſolum Xerxem compedes in Helleſpontum demiſiſſe, ſed 300. ipſum plagis, immiſſis percuſſoribus, affeciſſe tradit. Herodoti verba ſunt hæc, ὡς δὲ ἐπείθετο Ξέρξης, δεινὰ ποιεύμενος τὸν ἑλλήσποντον, ἐκέλευσε τριηκοσίας ἐπικέσθαι μάστιγι πληγὰς καὶ κατεῖναι ἐς τὸ πέλαγος πεδέων ζεῦγος. ἤδη δὲ ἤκουσα ὡς καὶ μαστιγέας ἅμα τούτοισι ἀπέπεμψε στίξοντας τὸν ἑλλήσποντον. Itaque apud eundem ſcriptorem in Urania c. 124. b. Themiſtocles Athenienſibus perſuadere cupiens fugientes hoſtes perſequi non oportere, hæc ipſa confirmans, inquit, τὰ δὲ γὰρ οὐκ ἡμεῖς κατεργασάμεθα, ἀλλὰ θεοί τε καὶ ἥρωες, οἳ ἐφθόνησαν ἄνδρα ἕνα τῆς τε Ἀσίης τῆς τε εὐρώπης βασιλεῦσαι ἐόντα ἀνόσιόν τε καὶ ἀτάσθαλον, ὃς τὰ ἱρὰ καὶ τὰ ἴδια ἐν ὁμοίῳ ἐποιέετο, ἐμπιπράς τε καὶ καταβάλλων τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα, ὃς καὶ τὴν θάλασσαν ἀπεμαστίγωσεν, πέδας τε κατῆκε.

Simulachra quidem jure ſuſtuliſſe] Deorum ſimulachra à Xerxe incenſa eſſe vides ex loco Herod. proxime allato. Sed cur jure? Quia Perſæ in urbibus eſſe nolunt. Cic. l. 2. de Legibus. *Nec ſequor*, inquit, *Magos Perſarum, quibus auctoribus Xerxes inflammâſſe templa Græciæ dicitur quod parietibus excluderent Deos quibus omnia deberent eſſe patentia, & libera.*

Sententias ſuas ſcarabeo, dracone, & corvo, &c.] Idem hoc teſtatur C. Tacitus l. 11. *Primi*, inquit, *per figuras animalium ſenſus mentis effingebant, & antiquiſſima monimenta memoriæ humanæ impreſſa ſaxis cernuntur.* Scarabeum vero Ægyptii etiam inter numina colunt. Auctor eſt Plin. l. 30. nat. hiſt. c. 11. Vide Æl. l. 10. de Animalibus c. 15.

Philoſophiam vero primus Pythagoras, ſeque ipſum, &c.] Idem habes apud Cic. l. 5. Tuſc. quæſt. qui de Pythagora loquens, *Quem*, inquit, *ut ſcribit auditor Platonis Heraclides, Phliuntem ferunt veniſſe eumque cum Leonte principe Phliaſiorum docte, & copioſe diſſeruiſſe quædam, cujus ingenium, & eloquentiam cum admiratus eſſet Leon, quæſiviſſe ex eo qua maxime arte confideret, at illum, artem quidem ſe ſcire nullam, ſed eſſe philoſophum, admiratum Leontem novitatem nominis, quæſiiſſe, quinam eſſent philoſophi.*

Sapientes autem etiam ſophiſtæ vocabantur.] Hoc ex Herodoto antiquo admodum ſcriptore verum eſſe intelligimus. Is enim, l. 1. qui inſcribitur Clio, Solonem, qui unus fuit è 7. ſapientibus, *ſophiſtam* appellat, cæteros eodem quoque appellans nomine κατεστραμμένων δὲ τούτων, inquit, ἀπικνέονται ἐς Σάρδις ἀκμαζούσας πλούτῳ, ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς ἑλλάδος σοφισταὶ, καὶ δὴ καὶ Σόλων. Idem poſtea nomen aliò tranſlatum eſt, ad eos homines ſignificandos, qui aut oſtentationis, aut quæſtus cauſa philoſophabantur. Cic. 2. quæſt. acad. de Anaxagora loquens. *At quis*, inquit, *eſt hic? Num ſophiſtes? Sic enim appellantur hi, qui oſtentationis, aut quæſtus cauſa philoſophabantur.*

P. 4. *Et quidem altera Ionica vocabatur ideo.*] Duplicem fuiſſe philoſophiam, Ionicam, & Italicam, cum alii ſcriptores tradiderunt, tum præcipue S. Aug. l. 8. de Civit. Dei c. 2. in quo Italicæ principem Pythagoram, Ionicæ Thaletem nominavit.

Altera Italica à Pythagora.] Pythagoram in Italia philoſophatum eſſe multis locis Cic. teſtatur. l. 4. Tuſc. quæſt. in principio. *Erat*, inquit, *illis penè in conſpectu præſtanti ſapientia, & nobilitate Pythagoras, qui fuit in Italia temporibus iiſdem, quibus L. Brutus patriam liberavit.* Et l. 5. de Pythagora loquens, *Qui cum*, inquit, *poſt hunc Phliaſium ſermonem in Italiam veniſſet.*

Unde Socrates, qui moralem philoſophiam introduxit.] Ego ſic verti ſequutus Ciceronis auctoritatem in l. de fato. *Quia pertinet*, inquit, *ad mores, quos* ἤθη *Græci vocant. nos eam partem philoſophiæ de moribus appellare ſolemus, ſed decet augentem linguam Latinam nominare moralem.* Quod autem Laert. εἰσαγαγὼν, ego, *introduxit.* Hoc enim libenter facio, ut quoad Latini conſuetudo ſermonis patitur, verbum verbo reddam, in quo Cic. eundem ſequor magiſtrum; qui in l. de fato ita loquutus eſt. nam cum doceret, eſſe poſſe quendam animi motum voluntarium, id fuit defendi melius, quàm introducere declinationem. eſt enim *introducere* εἰσαγαγεῖν. Socratem autem philoſophiam è cœlo devocaviſſe, ac de moribns primum philoſophari inſtituiſſe, multis in locis teſtatus eſt Cic. quos non neceſſe habeo afferre.

Aliqui decretis nituntur.] Pluribus verbis coactus ſum explicare quod uno tantum Laert. quæ autem Græci δόγματα, hæc decreta vocare ſolet Cicero. 1. l. acad. quæſt. *Quoniam enim*, inquit, *id haberent Academici decretum, ſentitis enim jam hoc me* δόγμα *dicere*; Et eod. l. paulo ſupra. *Sapientiæ vero quid futurum eſt? Quæ neque de ſeipſa dubitare debet, neque de ſuis decretis, quæ philoſophi vocant* δόγματα.

Alii ab aſſenſu ſuſtinendo nominantur.] Placuit ſic vertere quod Laert. ait. οἱ δὲ ἐφεκτικοί. ita enim loqui ſolet Cicero hac eadem agens de re. quæſt. acad. l. 2. *Præſertim*, inquit, *cum dicatis ſapientem in furore ſuſtinere ſe ab omni aſſenſu.* & eod. l. paulo inferius. *Adjungit*, inquit, *dupliciter dici aſſenſum ſuſtinere ſapientem.* paulo etiam poſt. *Qui de omnibus rebus contineat ſe ab aſſentiendo.*

Qui ita res enunciant, ac ſi comprehendi poſſint.] Græce ὅσοι περὶ τῶν πραγμάτων ἀποφαίνονται ὡς καταληπτῶν. Eſt enim ἀποφαίνεσθαι *enunciare.* Cic. l. 2. quæſt. acad. *Fundamentum dialecticæ*, inquit, *eſt quicquid enunciatur aut verum eſſe, aut falſum.* καταληπτὸν autem verti, *quod comprehendi poteſt.* Nec vero ignoro Ciceronem *comprehenſibile* vertiſſe l. 1. quæſt. acad. *Id autem viſum, cum ipſum cerneretur, comprehenſibile, Feretis hæc? Nos vero, inquam. quonam enim modo* καταληπτὸν *diceres?* Sed erat omnino durum comprehenſibilia dicere, preſertim cum plerumque Cicero pluribus verbis hanc vocem exprimere ſoleat.

Sed philoſophorum alii quidem ex civitatibus.] Hac de re habes Simplicium in prooem. comm. in præd. Ariſtotelis.

Ab adjunctis, ut Peripatetici.] Ita placuit vertere συμπτωμάτων. Sunt enim συμπτώματα quædam rebus ipſis inhærentia. Solet Cicero dicere *adjuncta* alicui rei illa, quæ ejus rei propria ſunt. pro A. Cluentio, *Quæ propria*, inquit, *huic cauſæ & adjunctiora ſunt.*

Ab affectionibus ut Eudæmonici.] Quod Laert. διαθέσεων dixit, ego *affectionibus.* Eſt enim διάθεσις (ut barbarè loquamur) diſpoſitio quædam corporis, ſive animi, hoc eſt, qualitas quædam, quam Cicero ſolet affectionem appellare. Tuſc. l. 3. *Nam eſt*, inquit, *innocentia affectio talis animi, quæ noceat nemini.* ſic multis aliis locis. Placuit etiam vertere *Eudæmonici*, tum quia vocis hujus ſatis eſt clara ſignificatio; tum ne quidquam immutarem in his nominibus, quæ quaſi pro propriis ſunt. Dicuntur autem Eudæmonici, qui quaſi felicitatis cæteris tribuendæ vim & facultatem habent.

P. 5. *Et naturæ quidem ratio ad Archelaum uſque viguit. Moralis autem (ut ſupra diximus) à Socrate profecta eſt.*] Hoc idem Cicero Tuſc. quæſt. l. 5. *Sed ab antiqua philoſophia*, inquit, *uſque ad Socratem, qui Archelaum Anaxagoræ diſcipulum audierat, numeri motuſque tractabantur, & unde omnia orirentur, quòve recederent, ſtudioſeque ab his ſyderum magnitudines, intervalla, curſus inquirebantur, & cuncta cœleſtia. Socrates autem primus philoſophiam devocavit è cœlo, & in urbibus collocavit, & in domos etiam introduxit, & coegit de vita & moribus, rebuſque bonis & malis quærere.*

Ac veteris quidem Academiæ princeps Plato, mediæ Arceſilaus, novæ Lacydes.] Academia à Platone incepit, quæ vetus appellata eſt uſque ad Arceſilaum; qui cum primus ex Laert. ſententia diſſerendi rationem à Platone traditam paulatim immutaſſet, interrogationibuſque, & reſponſionibus magis litigioſam reddidiſſet, mediæ (ut Laert. vult) auctor extitit Academiæ, quæ ideo media vocata eſt, quia media inter veterem à Platone inſtitutam, & novam à Lacyde introductam. Fuit enim Lacydes novæ conditor Academiæ, quemadmodum habes apud hunc ipſum ſcriptorem l. 4. De vetere Academia mentionem facit Cic. l. 1. Quæſt. Aca. *Nihil enim*, inquit, *inter Peripateticos & Academiam illam veterem differebat*; & paulo poſt. eod. l. *Præclare*, ait, *explicatur Peripateticorum, & Academiæ veteris auctoritas.* Item alio loco ejuſd. l. *Breviter ſane*, ait, *minimeque obſcure expoſita eſt à te, Varro, & veteris Academiæ ratio, & Stoicorum.* De nova autem Academia habes ſimiliter Cic. l. 1. q. Acad. 2. editionis in fine. *Hanc Academiam*, inquit, *novam appellabant, quæ mihi vetus videtur.* De media Academia nihil apud Cic. legi. Illud notandum, quæ à Laert. media dicitur Academia, hanc à Cic. non mediam dici, ſed novam, non ab Arceſilao, ſed ab Arceſila conditam. Et quanquam exiſtimem Arceſilam & Arceſilaum eundem eſſe, tamen non fuit prætereundum, quod apud utroſque diverſum nomen invenimus. Quod autem Cic. novam appellet eam Academiam, quæ à Laert. media vocetur, intelligitur ex illius verbis loco proxime allato. Cum

enim

enim pluribus verbis, quæ eſſet Arceſilæ philoſophandi ratio explicaviſſet, ad extremum addidit. *Hanc Academiam novam appellabant, quæ mihi vetus videtur.* Tertiam Academiam, quam Laert. novam appellat, & à Lacyde conſtitutam dicit, non agnoſcit Cic. Sed eandem magiſtri ac diſcipuli rationem eſſe aſſerit, Arceſilai, inquam, ſive Arceſilæ, & Lacydis; quippe in 2. l. q. Acad. ſub perſona Luculli ſic ait de Arceſila loquens; *Cujus primum non admodum probata ratio, quanquam floruit tum acumine ingenii, tum admirabili quodam lepore dicendi, proxime à Lacyde ſolo retenta eſt, poſt autem confecta à Carneade, qui eſt quartus ab Arceſila.* Quod ſi Arceſilæ ratio retenta eſt a Lacyde non ergo Lacydes novæ conditor Academiæ, quod Laert. vult, ſed ejuſdem auctor, cujus etiam Arceſilas magiſter ſuus. Ita non treis, quod vult Laert. ſed duæ tantum Academiæ, vetus. ſc. & nova, quod B Cic. placet.

Nam Pyrrhonia quidem propter obſcuritatem à pleriſque ejecta eſt.] Idem Cic. l. 2. De finibus confirmat. *Nam Pyrrho,* inquit, *Ariſto, Herillus jamdiu abjecti.* Quæ autem fuerit Pyrrhonis diſciplina, non eſt neceſſe hoc loco explicare, quoniam à Laert. in illius vita ſatis explicatur.

Qua ratione Sceptica non injuria, &c.] Pyrrhonia & Sceptica una eademque eſt ſecta; Scepticam autem etiam A. Gellius appellavit. l. 2. c. 5. quo vocabulo libenter uſus ſum, ne diſciplinarum nomina cogerer immutare. De hac ſecta nihil eſt, quod hoc loco plura dicam: propterea quia à Laert. in Pyrrhonis vita diligentiſſime explicatur. C

Quorum alterum, à quo eſt judicium, principatum eſſe.] Græce ſic τὸ μὲν, ὡς ὑφ' ἧ γίγνεται ἡ κρίσις, τυτέστι τὸ ἡγεμονικόν. Ego ἡγεμονικὸν, *principatum* verti, auctoritatem Cic. ſequutus, qui in 2. l. De nat. deorum ſic ait. *Principatum autem id dico, quod Græci ἡγεμονικὸν vocant.* Eſt autem principatus id, quod eſt in unoquoque genere præſtantiſſimum: ut in homine mens, in animalibus ſenſus. Hoc autem loco ex principatu mentem intelligit Laertius.

Alterum, per quod eſt, viſum eſſe certiſſimum.] Græcè, τὸ ᾧ, ὡς δι' οὗ, τὴν ἀκριβεστάτην φαντασίαν. Sic etiam Cic. φαντασίαν vertit. quæſt. acad. l. 2. primæ editionis. *Si illud,* inquit, *eſſet, ut Zeno definiret, tale* viſum, *jam enim hoc pro φαντασία verbum ſatis heſterno ſer-* D *mone trivimus.* Et. 1. l. acad. quæſt. ſecundæ editionis, *quos,* ait, *junctos eſſe è quadam quaſi impulſione oblata extrinſecus, quam ille φαντασίαν, nos* viſum *appellamus.*

Materiam, qualia, & effectionem.] Græcè, τὴν τε ὕλην καὶ τὸ ποιὸν ποίησίν τε, &c. Ità Cic. ſolet appellare, *materiam,* ſcilicet, *qualitates,* & *effectionem.* Vulgo cauſam materialem, effectivamque vocant. Acad. quæſt. l. 1. ſecundæ edit. *Naturam,* inquit, *dividebant in res duas, ut altera eſſet efficiens, altera autem quaſi huic ſe præbens, eaque efficeretur aliquid; in eo quod efficeret, vim eſſe cenſebant, in eo quod efficeretur, materiam quandam.* Paulo autem inferius in eod. lib. cum de compoſito jam (ut vocant) loqueretur. *Sed quod,* inquit, *ex utroque, id jam corpus, & qualitatem nominabant.* & paulo poſt. *Et materiam,* ait, *ipſam totam commutari putant, & ita* E *effici ea, quæ appellant qualia.*

THALES.

P. 6. *ut Herodotus, & Duris, & Democritus aiunt.*] De Thale Herod. in Clio ter mentionem facit, ſemel char. 7. b. cum eum commutationem illam diei in noctem, quæ ſub ipſum pugnæ tempus Lydis, Mediſque bello decertaturis accidit, prædixiſſe ait. Iterum char. 8. a. cum ipſum ſuper Halym fluvium pontem feciſſe tradit. tertio char. 17. a. quo in loco conſilium ab eo quoddam Græcis datum narrat; nuſquam tamen ait, quo patre, quave matre ſit natus. Itaque F aut alius eſt Herodotus, aut fallitur Laertius.

Ex Thelidarum familia, qui ſunt Phœnices.] Thalem longe petita generis origine, Phœnicem fuiſſe tradit Herodot. in Clio. χρηστὴ δὲ (inquit) καὶ πρὶν ἢ διαφθαρῆναι Ἰωνίην, Θαλέω ἀνδρὸς Μιλησίου ἐγένετο, ἀνέκαθεν γένος ἐόντος φοίνικος. Forte Laertius ad hunc locum reſpexit, cum Herod. auctorem ſuperius protulit.

Archonte Athenis Damaſio.] Ita Cic. loquutus eſt in l. de fato, de Epicuro mentionem faciens. *Ita,* inquit, *& ſemper verum fuit, morietur Epicurus, cum duo & ſeptuaginta annos vixerit, Archonte Pitharato.* Qui autem fuerint Athenis Archontes, id omnibus, qui paulo doctiores ſunt, notius A eſſe puto, quàm ut explicandum hoc loco ambitioſe videatur.

Adſcriptus eſt in Mileſiorum civitatem.] In quam ſe jam ſenex contulit, cum antea in Ægypto philoſophatus eſſet, quemadmodum eſt apud Plut. 1. de placitis philoſ.

Solis defectiones & converſiones prædixiſſe.] Hoc idem Cic. de divin. l. 1. Nam cum de Thale paulo ſupra loquutus eſſet, hæc addit, *Et quidem idem primus defectionem ſolis, quæ Aſtyage regnante facta eſt, prædixiſſe fertur.* Quod Plinius quoque teſtificatur nat. hiſt. l. 1. c. 12. *Apud Græcos autem,* inquit, *inveſtigavit primus omnium Thales Mileſius olymp. 48. anno 4. prædicto Solis defectu, qui ſub Aſtyage Rege factus eſt urbis conditæ anno* 170.

Ei quoque Heraclitus & Democritus dat teſtimoni- B *um.*] Græce μαρτυρεῖ δὲ αὐτῷ καὶ Ἡράκλειτος, &c. Ut multa alia Græcorum, ſic ne hoc quidem Cic. omiſit intactum locutionis genus, quod ego libenter expreſſi; in ep. ad Atticum l. 8. de Dionyſio loquens, *Ne tuum quidem,* inquit, *teſtimonium quod ei ſæpe apud me dederas, veritus, ſuperbum ſe præbuit in fortuna, quam putavit noſtram fore.*

Acceſſum à converſione ad converſionem invenit.] Græce, καὶ τὴν ἀπὸ τροπῆς ἐπὶ τροπὴν πάροδον εὗρε. Non dubito quin τροπὴ proprie ſit *converſio.* πάροδον autem viſum eſt potius *acceſſum* quam *curſum* vertere: propterea quòd *curſus* toti ſpatio magis accommodatur, *acceſſus* autem potius parti, de qua hic eſt ſermo. Cic. l. 1. de natura deorum ſic eſt loquutus. *Solis,* inquit, *acceſſum diſceſſumque brumis ſolſtitiiſque fieri.* Sol autem à converſione ad converſionem C potius accedere dicitur, quam curſum conficere.

Ex lapide magnete & electro conjicientem.] Quorum alter ita ferrum ad ſe allicit, ut animans eſſe videatur, alterum venenum ſic averſatur, ut ejus tactu non ſolum mutato colore erubeſcat, ſed etiam ſtrideat. De magnete Plin. l. 36. nat. hiſt. c. 16.

In quibus eſt Apollodorus Logiſticus.] Adde etiam Cic. lib. 3. de natura deorum idem Pythagoræ tribuentem. *Quanquam Pythagoras,* inquit, *cum in Geometria quiddam novi inveniſſet, Muſis bovem immolaviſſe dicitur.*

Scalenos & triangulos.] Non fuit mutandum prius nomen. quanquam enim Græcum eſt, tamen quia artis eſt nomen, Græco pro Latino utendum putavi, ne ſine cauſa ineptus eſſem.

D *Videtur etiam illius, publicis in rebus, optimum fuiſſe conſilium.*] Hoc Herod. teſtatur loco ſuperius allato l. 1. char. 17. a. quanquam eo in loco nulla ſit mentio conſilii, de quo Laert. hic, ſed alterius.

Ergo cum Crœſus de ineunda belli ſocietate legatos Miletum miſiſſet.] Crœſum poſt primam pugnam adverſus Cyrum, in qua incerta fuit victoria, legatos in Græciam de ineunda belli ſocietate ad pleraſque civitates miſiſſe auctor eſt Herod. in Clio. c. 8. a.

P. 7. *Olearias officinas conduxiſſe.*] Idem omnino Ariſtot. 1. l. Polit. c. 7. Cic. tamen l. 1. de divin. non olearias officinas conductas ſed omnem oleam antequam florere cœpiſſet, coëmptam tradit. ejus verba ſunt. *Non plus quam Mileſium Thalem, qui, ut objurgatores ſuos convinceret, oſtenderetque* E *etiam philoſophum, ſi ei commodum eſſet, pecuniam facere poſſe, omnem oleam antequam florere cœpiſſet, in agro Mileſio coëmiſſe dicitur.* Plin. l. 18. c. 28. non Thaleti, ſed Democrito tribuit.

Aquam omnium rerum initium ſtatuebat.] Intellige tu *initium,* id eſt *materiam.* Cic. idem confirmat in Lucullo. *Princeps,* inquit, *Thales ex aqua dixit conſtare omnia,* & l. 1. de natura deorum iiſdem fere verbis, quibus ego de Laertio verti. *Thales enim Mileſius,* inquit, *aquam dixit eſſe initium rerum.* Ariſt. 1. l. phyſ. c. 6. Plut. l. 1. de placitis philoſ. præterquam quòd idem tradit, addit præterea rationes, quibus Thales opinionem ſuam comprobabat his verbis. φιλοσοφήσας δὲ ἐν αἰγύπτῳ ἦλθεν εἰς Μίλητον πρεσβύτερος, ὃς ἐξ ὕδατός φησι πάντα εἶναι, καὶ εἰς ὕδωρ πάντα ἀναλύεσθαι. στοχάζεται δὲ ἐκ τούτου πρῶτον, ὅτι πάντων τῶν F ζώων ἡ γονὴ ἀρχή ἐστιν, ὑγρὰ οὖσα, οὕτως εἰκὸς καὶ τὰ πάντα ἐξ ὑγροῦ τὴν ἀρχὴν ἔχειν. δεύτερον ὅτι πάντα τὰ φυτὰ ὑγρῷ τρέφεται καὶ καρποφορεῖ, ἀμοιροῦντα δὲ ξηραίνεται. τρίτον ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τῶν ἄστρων ταῖς τῶν ὑδάτων ἀναθυμιάσεσι τρέφεται καὶ αὐτὸς ὁ κόσμος.

Pyramidas ex umbra metitum eſſe ait, obſervato eo tempore, quo magnitudine nobis æquales eſſent.] Plin. l. 36. c. 12. idem confirmat. nam cum de pyramidibus Ægyptiis ageret, *Menſuram,* inquit, *altitudinis earum, omniumque ſimilium deprehendere invenit Thales Mileſius, umbram metiendo, qua hora par eſſe corpori ſolet.*

una

Unà cum Thraſybulo Mileſiorum tyranno] Thraſybulum Mileti tyrannum fuiſſe tradit Herod. in Clio c.2.b. Hominem ſingulari prudentia & ingenii acumine præditum. Ariſtot. polit. l.3. c. 9. de eo mentionem facit. l. autem 5. c. ult. 11. menſe tyrannide illum ait excidiſſe.

De piſcatoribus Mileſiis bolum emiſſe.] Sic *retis jactum* appellavit Plautus in rudente; Val. Max. l.4. eandem ſcribit hiſtoriam, & quidem ſic, ut eiſdem ferè verbis, quibus Laert. utatur. is jactum retis *verriculum* appellavit.

P. 8. *De Ariſtodemo*] Ariſtodemus Spartiates cum divitiis excidiſſet, diffugiſſentque amici, dicitur exclamâſſe. χρήματα χρήματ' ἀνὴρ, πενιχρὸς δὲ οὐδεὶς πέλετ' ἐσθλὸς, οὐδὲ τίμιος.

Non prius deſituram diſcordiam Meropum atq; Ionum.] Meropas dicit Coos. Inſula enim Cos Meropis quoque appellata eſt. Plin.l.5.c.30.

Dicitur ab anu extra domum &c.] Hæc ancilla quædam illius fuit Thracia, qua de re eſt apud Plat. in Theæt.

P. 9. *Quid acerbum vidiſſet, ſenem, inquit, tyrannum.*] Plut. in libro περὶ τοῦ Σωκράτους δαιμονίου. εἶτα, inquit, ἐκ τοῦ εὖ Θαλῆς ὁ παλαιὸς ἀπὸ ξένης ἐλθὼν διὰ χρόνου τῶν φίλων ἐρωτώντων, ὅτι καινότατον ἱστορήκοι; τύραννον ἔφη, γέροντα.

Si quæ in aliis reprehendimus, hæc ipſi non agamus.] Stob. c. 43. hoc ipſum tantummodo Thaletis dictum agnoſcit, cætera, quæ hic à Laertio ponuntur, non agnoſcit, ὅσα νεμεσεῖς, inquit, τὸν πλησίον αὐτὸς μὴ ποίει. Omnino autem (quod initio animadvertiſſe volui, ne in ſingulis dictis inutiliter immorandum ſit) non eadem iiſdem dicta tribuuntur à Stobæo & Laertio, quod lector per ſe ipſe legens utrumque ſcriptorem cognoſcet. Mihi ſatis ſit admonuiſſe.

Quam collectam in parenteis contuleris.] ἔρανον ego *collectam* verti, qua voce uſus eſt Cicero l.de Oratore.quanquam enim minus ſit frequens, tamen propria eſt. Stob. c. 43. hoc dictum Pittaco Mityleneo tribuit, non Thaleti.

Nili alluviones adverſis Eteſiis fluminis curſum impedientibus.] Nihil æquè ſcriptorum exercuit ingenia, atque hæc Nili alluvionum cauſæ inquiſitio. Anaxagoras nivibus calore liquefactis ac diffuſis fieri dicit, quem ſequutus eſt Eurip. in Helena his verſibus.

> Νείλου μὲν αἵδε καλλιπάρθενοι ῥοαὶ
> Ὃς ἀντὶ δίας ψεκάδος Αἰγύπτου πέδον
> Λευκῆς τακείσης χιόνος, ὑγραίνει γύας.

Æſchylus & Soph. ſuſpicati ſunt regionem Ægyptiam nivibus late conſpergi, quas liqueſcentes ad Nilum redundare. Democritus Nilum ab eo mari, quod ſupra meridiem eſſet, diffundi augerique putavit, ſed ob ſpatii longitudinem, quod interjectum eſt, aquam dulceſcere. Ariſto Chius ſole hyeme ſub terram exiſtente aquam cohiberi dicit: eodem ſupra terram exiſtente, propterea non cohiberi, quia calidior ſit terra, quæ calore ſoluta plus aquæ remittit. Ephorus totam Ægyptum bibulam eſſe, & propterea flumen abſorberi; æſtate vero ſolis calore rupto ſolo, atque in multas partes diſcedente proſilire aquam, atque ita augeri flumen ait. Diogenes Apolloniates rapi à ſole maris aquam dicit, quæ alluvionis tempore ad Nilum perferatur: putat enim æſtate Nilum augeri, propterea, quod ſol vapores è terra excitatos in aquam convertat. Plin. l.5. c. 9. opinionem adjicit Timæi mathematici, & eorum, qui imbres Æthiopiæ æſtivos alluvionis cauſam eſſe putant, Eteſiis è reliquo orbe nubes eo ferentibus. quam ego veriorem cauſam eſſe puto. Herod. l. 2. c.24. a. & b. improbata Thalis opinione, alluvionis cauſam ipſe quoque in ſolem confert. Strabo. l. 17.

Natum eſſe ait anno primo XXXV. *Olympiadis.*] Sigonius in lib. de Athenienſium temporibus, natum eſſe Thalem anno 2. non 1. hujus Olympiadis ait.

Sive, ut Soſicrates ait, nonaginta.] Hæc quidem melior eſt ratio. Si enim 58. Olymp. moritur, cum natus eſſet anno primo 35. Olymp. procul dubio 90. natus annos moritur.

Cui etiam Halyn ſine ponte trajecturum averſo flumine, pollicitum eſſe.] Herod. in Clio ab hac opinione, quam Græcorum eſſe dicit, diſſentit. putatque trajeciſſe Crœſum pontibus. Ejus verba ſunt hæc, ὡς δὲ ἀπίκετο ἐπὶ τὸν Ἅλυν ποταμὸν ὁ Κροῖσος, τὸ ἐνθεῦτεν, ὡς μὲν ἐγὼ λέγω, κατὰ τὰς ἐούσας γεφύρας διεβίβασε τὸν στρατὸν, ὡς δὲ ὁ πολλὸς λόγος Ἑλλήνων, Θαλῆς ὁ Μιλήσιος διεβίβασέ οἱ. qua vero ratione Thales hoc fecerit, eodem loco Herod. diligentiſſime explicat, c. 1. a.

P. 10. *Dicæarchus nec ſapientes eos nec ſapientiæ ſtudioſos, &c.*] Hoc idem Cic. affirmat l. de amicitia, neque tamen Dicæ- A archum nominat, ſed quoniam Dicæarchi valde ſtudioſus fuit, probabile eſt ab eo accepiſſe. *nam qui ſeptem appellantur*, inquit, *eos qui iſta ſubtilius quærunt, in numero ſapientum non habent.*

Apud Cypſelum habitum.] Periandri patrem, Corinthi tyrannum, tyrannidem occupavit anno ſecundo, 26. Olymp. notum eſt Plut. συμπόσιον ἑπτὰ σοφῶν.

P. 11. *Omnes enim tyrannos vel à populo lectos odiſti.*] Sic placuit mihi τοὺς αἰσυμνήτας vertere. in quo Ariſtotelis auctoritatem ſequutus ſum. qui cum 3. polit. Aiſymnetas tertium regni ſpeciem numeraret, ſic ait. ἕτερον δὲ ὅπερ ἦν ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν, οὓς καλοῦσιν αἰσυμνήτας, ἔστι δὲ τοῦθ', ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, αἱρετὴ τυραννίς. Idem 4. polit. c. 10. καὶ τὸ παλαιὸν, inquit, ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν B ἐγίγνοντό τινες μόναρχοι τὸν τρόπον τοῦτον, οὓς ἐκάλουν αἰσυμνήτας. modum autem iſtum paulo ſuperius dixerat eſſe hunc, ut populi ipſi ſibi unum dominum eligerent, & hi ſunt, quos antiquitas *tyrannos* appellat, quales multi apud Barbaros, Græcoſque fuerunt. Quod autem Aiſymnetæ à populis legerentur, & volentibus imperarent, & quidem aliquando perpetui eſſent, donec viverent, qualis C. Cæſar. fuit, aliquando ad tempus & ad certa quædam exequenda conſtituerentur, quales in antiqua Rep. Romana dictatores: tradit Ariſtot. polit. l.3. c. 10.

SOLON.

Solon Execeſtidæ filius] Didymus grammaticus Euphorionis filium ſcripſit Solonem fuiſſe. C cujus ſententiam non probat Plut. in Solonis vita; qui Execeſtidem ipſius patrem nobilitatis principem, ſed tenuiorem, matrem Piſiſtrati conſobrinam fuiſſe tradit.

Oneris allevationem induxit.] Sic placuit vertere σεισάχθειαν, quæ nihil aliud fuit, quàm *æris alieni remiſſio.* Potui quidem ſic, potui etiam *tabulas novas* vertere: ſed neutro modo Græcum exprimebatur nomen, quia ad leniendam invidiam decreti a Solone fuit excogitatum; quemadmodum prudentiſſimus animadvertit Plut. in Solonis vita char. 29. b.

Et fœneratoribus addicebantur corpora, & multi propter egeſtatem ſervi erant.] Omnis eo tempore plebs Athenienſis æris alieni magnitudine à divitibus opprimebatur. nam aut D agrum colebat, ſexta fructuum parte divitibus ſoluta, ex quo dicti ſunt ἑκτημόριοι, & iſti ſerviebant, aut verſura facta nexum inibant, & horum addicebantur corpora. Plut. ib. 29. a.

Ergo cum paterna ſibi ſeptem talenta deberentur, primus remiſit.] Plut. 30. a. ἀλλὰ τοῦτο μὲν εὐθὺς ἐλύθη τὸ ἔγκλημα τοῖς πέντε ταλάντοις, τοσαῦτα γὰρ εὑρέθη δανείζων, καὶ ταῦτα πρῶτος ἀφῆκε κατὰ τὸν νόμον.

Illud verò præclarum, quòd cum de Salamine, &c.] Mirum in modum Laert. cum Plut. & Pauſania, & Cic. congruit, à quorum primo ipſa hæc res copioſius explicatur, cujus tamen ego verba brevitatis cauſa, conſultò prætermitto. Plut. verba. char. 28. a. Pauſan. 30. Cic. de off. l. 1. char. 22. a.

E P. 12. *Erat Elegia quæ maxime Athenienſes tangebat.*] Sic Terent. locutus eſt in Eunucho in his verſibus.

> *Quid illud Gnatho,*
> *Quo pacto Rhodium tetigerim in convivio.*

Et eſt ad verbum è Græco expreſſa locutio. Hæc autem Elegia, cujus fuit inſcriptio Salamis, de qua Laert. hic teſte Plut. venuſtiſſime à Solone compoſita eſt, centumque verſibus conſtitit. Ejus fuit initium tale.

> Αὐτὸς κῆρυξ ἦλθον ἀφ' ἱμερτῆς Σαλαμῖνος
> Κόσμον ἐπέων ᾠδὴν ἀντ' ἀγορῆς θέμενος.

Sepulchris quibuſdam effoſſis mortuos ad orientem converſos oſtendit, quo ſepeliendi more Athenienſes utebantur.] Hoc ipſum jam cum Plut. Laertio non convenit. is enim in vita Solonis char. 28. b. contrarium aſſeruit, Athenienſes ſcilicet F mortuos ad occidentem convertere conſueviſſe, ad orientem Megareos. Ejus verba ſunt. θάπτουσι δὲ Μεγαρεῖς πρὸς ἕω τοὺς νεκροὺς στρέφοντες, Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς ἑσπέραν. Et quamvis paulo poſt de ſententia Hereæ Megarei, ipſos quoque Megareos eodem quo Athenienſes more uſos fuiſſe dicat, ut mortuos ad occidentem converterent, non idcirco tamen minus à Plut. diſſentit Laertius, qui non ad occidentem, ſed ad orientem ait. & quod magis ſuſpicionem auget, ab Æliano quoq; diſſentit. qui 7. var. hiſt. lib. cap. 19. hoc ipſum Solonis factum commemorans, Solonem apertis ſepulchris inquit oſtendiſſe Athenienſes verſus occaſum patrio more jacere. Verba ejus ſunt hæc, ἀρχαίας γὰρ θήκας ἀνοίξας, ἀπέδειξε πάντας Ἀθηναίους πρὸς δύσιν κειμένους

νοῖς κατὰ τὸ πατρῷον αὐτοῖς ἔθος. Vereor ergo ne aut A corruptus locus ſit, aut erraverit Laertius.

Et oppidorum cognomina inſculpta.] Farneſianus codex miræ vetuſtatis nihil hoc loco ab impreſſis differt; ſed ut in ceteris omnibus, ita in eo quoque ſic legitur. καὶ ἀπὸ τῶν δήμων τοὺς χρηματισμοὺς ἐγκεχαραγμένοις. Ego cognomina in ſepulchris inſculpta ad oppida refero, è quibus originem mortui duxiſſent. Scimus enim Græcos nulla familiarum habuiſſe cognomina, ſed nomine proprio, & patris, & oppidi poſito ſeipſos ſolitos eſſe indicare; ut Socrates Sophroniſci ex Alope. Oppida autem ea nunc dico, quibus Attica tota ante Theſeum frequentabatur, qui primus omnem eam multitudinem ex agris in unam Athenarum urbem convocavit. Itaque nullus poſtea civis Athenienſis fuit, qui non aliquod ex illis oppidum obtinuerit: quemadmodum nullus B fuit civis Romanus, qui non aliquam coloniam, ſive municipium, ſive præfecturam proferre poſſet. Δήμους autem *oppida* ego verti, Cic. auctoritatem ſequutus in epiſt. ad Atticum char. 103. a. *Quod ſi* δήμους, inquit, *oppida volumus eſſe, tam eſt oppidum Sunium, quam Piræeus.* At convincendum autem Salaminam ad Athenienſes pertinuiſſe, maximum erat argumentum, nomina oppidorum in ſepulchris inſculpta apparere. reliqui enim Græci nulli oppida, è quibus originem ducerent, obtinebant: ſed erat hoc Athenienſium proprium. Quod vero χρηματισμοὶ cognomina ſint, ex Apoſtolorum actis primum intellexi, in quibus hæc verba legi cap. 11. ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανὸν χρηματίσαι τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς. Suidas etiam in verbo Αἰλιανός, & Ὅμηρος. C

Ad Homeri catalogum poſt hunc verſum addidiſſe.] Idem Plutarchus confirmat in Solonis vita c. 28. b. his verbis. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῷ Σόλωνι συναγωνίσασθαι λέγουσι τὴν Ὁμήρου δόξαν, ἐμβαλόντα γὰρ αὐτὸν ἔπος εἰς νεῶν κατάλογον, ἐπὶ τῆς δίκης ἀναγνῶναι. Hanc tamen opinionem paulo poſt Plut. vel ipſorum Athenienſium teſtimonio refellit.

Quod ille non modo recuſavit.] Recuſatam à Solone tyrannidem, cumque propterea in multorum reprehenſionem incidiſſe, ipſe idem Solon apud Plut. his verſibus de ſe compoſitis oſtendit. char. 29. b.

Οὐ Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνήρ.
Ἐσθλὰ γὰρ θεοῦ διδόντος, αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο.
Περιβαλὼν δ' ἄγραν ἀγασθεὶς, οὐκ ἐπέσπασε μέγα δίκτυον, D
Θυμοῦ δ' ἁμαρτὼν, καὶ φρενῶν ἀποσφαλείς.
Ἤθελε γάρ κεν κρατήσας πλοῦτον ἄφθονον λαβὼν
Καὶ τυραννεύσας Ἀθηνῶν μοῦνον ἡμέραν μίαν
Ἀσκὸς ὕστερον δεδάρθαι κἀπιτετρίφθαι γένος.

Ego quidem, Athenienſes, quibuſdam ſapientior, &c.] Eandem ſententiam totidem ferè verbis habes apud Plut. qui de Solone loquens ἀπῆλθεν, inquit, εἰπὼν, ὅτι τῶν μὲν ἐστι σοφώτερος, τῶν δ' ἀνδρειότερος, σοφώτερος μὲν τῶν μὴ συνιέντων τὸ πραττόμενον, ἀνδρειότερος δὲ τῶν συνιέντων μὲν, ἐναντιοῦσθαι δὲ τῇ τυραννίδι φοβουμένων. Ælian. l. 7. var hiſt. c. 16. eadem hæc, & aliquid præterea.

Arma ante prætorium depoſuit, & inquiens, ô patria, & verbo, & re opem tibi tuli.] Plut. arma non ante prætorium, ſed ante fores in angiportu domum reverſum depoſuiſſe tradit. E Verba autem prolata ad patriam apud utrumque ſcriptorem eadem ſunt. καὶ λαβὼν, inquit, τὰ ὅπλα καὶ πρὸ τῶν θυρῶν θέμενος εἰς τὸν στενωπὸν, ἐμοὶ μὲν εἶπεν, ὡς δυνατὸν ἦν, βεβοήθηται τῇ πατρίδι καὶ τοῖς νόμοις. Vid. Æl. cap. ſupra allato.

Telaum Athenienſem, & Cleobim, & Bitonem reſpondit, &c.] Farneſianus codex Telaum habet per unicum l. quocum impreſſi omnes conſentiunt, niſi quòd pro Telaum Telum habent. Plut. Tellum ſcribit per geminum ll. in libro πῶς ἄν τις διακρίνειε τὸν κόλακα τοῦ φίλου, in quo eandem attigit hiſtoriam his verbis. καὶ Σόλων Κροίσου περὶ εὐδαιμονίας διαπυνθανομένου Τέλλον τινὰ τῶν οὐκ ἐπιφανῶν Ἀθήνησι καὶ Βίτωνα καὶ Κλέοβιν ἀπέφηνεν εὐποτμοτέρους. Sic etiam Herod. qui in Clio c. 3. a. & b. totum F hoc factum copioſius aliquanto quam Laert. narrat. Quibus autem de cauſis adductus Solon Tellum iſtum beatum pronunciarit, deinde Cleobim, & Bitonem adjunxerit, habes ab Herod. loco citato, & à Plut. in vita Solonis, c. 32. a. Cic. l. 1. Tuſc. quæſt. de Cleobi, ac Bitone, *Primum*, inquit, *Argiæ ſacerdotis Cleobis & Biton filii prædicantur. nota fabula eſt.* & quæ ſequuntur.

P. 13. *Quam de nomine ſuo Solas vocavit.*] Hoc loco à Laert. Plut. diſſentit. hanc enim urbem non in Cilicia, ſed in Cypro fuiſſe, neque à Solone conditam, ac de ſuo nomine ab eo appellatam tradit: ſed Solonem in Cyprum veniſſe, & à Philocypro quodam ibi regnante honorificentiſſime acceptum ait, qui cum parvam civitatem loco munito, & inculto poſitam obtineret, Solonis admonitu amœniorem locum nactus, eo civitatem tranſtulit, à Solone optime, & ad diſciplinam & ad ſecuritatem inſtitutam, quam ob rem cum ei gratiam referre vellet, urbem antea Epenam appellatam, ab eo Solas nuncupavit. Plin. tamen. l. 5. c. 27. videtur Laertii opinionem magis confirmare, cujus verba ſunt. *Solæ Ciliciæ, nunc Pompeiopolis.*

Pignora dantes.] Plut. apud quem iſti quoque verſus leguntur, non ῥύσια ut Laert. ſed ἐρύματα legit. Utrovis modo legatur, eadem eſt ferè ſententia.

Ad linguam enim aſpicitis variumq; ſermonem viri.] Verſus iſte non eodem modo apud Plut. quo apud Laert. legitur, apud Laert. ſic. εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρός. apud Plut. vero ſic, εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε καὶ εἰς ἔπη αἱμύλου ἀνδρός.

Et veri exulanti Piſiſtratus talem ſcribit epiſtolam.] Ut vides, poſt occupatam à Piſiſtrato tyrannidem, Laert. Solonem in exilium ſponte profectum eſſe vult. Plut. negat, quin etiam ab eo quærentibus amicis, quo fretus, præſidio, mortis, quam ei à tyranno impendere aiebant, periculum negligeret, ſenectute reſpondiſſe ſcribit. Cum Plut. conſentire quoque videtur Herod l. 1, qui Solonem in Ægyptum ad Amaſim, & Sardis ad Crœſum veniſſe ait, ne ex his legibus, quas Athenienſibus tulerat, aliquam abrogare cogeretur. ſimul ut Ægyptum, & reliquas illas regiones inviſeret. Profectionem ergo ſponte ſuſcepit, non coactus.

Neque ſolus ex Græcis ego.] Ex Græcis quidem, non ſolus Piſiſtratus tyrannidem occupavit. Cypſelus enim Corinthi tyrannidem ante Piſiſtratum invaſit, quam deinde Periander ejus filius excepit. Thraſybulus Mileſiorum quoq; tyrannus fuit, qui (Herod. auctore, l. 1.) Periandri æqualis fuit. Sed ex Athenienſibus nullus, quod ego legerim, ante Piſiſtratum Athenis tyrannidem exercuit: niſi ſi Meneſtheum Petei filium Athenarum regem XI. tyrannum velis fuiſſe, qui ſeditione in abſentem Theſeum regem exorta, regnum occupavit, ope Tyndaridarum, quorum ſoror Helena à Theſeo rapta fuerat.

Quod enim Athenienſes daturos ſe Codro, ejuſq; generi juraverant, abſtulerunt.] Codrus Melanthi filius 17. fuit rex Athenarum. Is bello primo Lacedæmonio, cum ſe pro patria devoviſſet, victoriam Athenienſibus peperit. Ab ejus morte nulli amplius Athenarum reges, ſed archontes perpetui creari ceperunt, quos tamen Euſeb. & Pauſan. in regibus numerant; principatum eorum pro regno accipientes. Promiſerunt quidem Athenienſes, &, auctore Laert. jurejurando ſe obſtrinxerunt, regnum ſe Codri filiis daturos, ſed illo mortuo viſum eſt regum imperium imminuere, neque reges in poſterum, verum archontes perpetuos creare, qui reddendis rationibus lege cogerentur, creatuſq; primus Medon Codri filius, unde familia Medontidarum eſt appellata. Pauſan. in Atticis. Paterc.

Sed quas tu Athenienſibus leges dediſti, his curo Reſp. ut adminiſtretur.] Plut. ſcribit Piſiſtratum rerum potitum ea in Solonem obſervantia, & humanitate fuiſſe, ut & ejus conſilio multa ageret, & leges ipſius pleraſque ſervaret, cæteroſque ſervare juberet. καὶ γὰρ, inquit, ἐφύλαττε τοὺς πλείστους νόμους τοῦ Σόλωνος, ἐμμένων πρῶτος αὐτὸς, καὶ τοὺς φίλους ἀναγκάζων. Idem quoq; confirmat Herod. in Clio c. 6. a. ἔνθα δὴ, inquit, ὁ Πεισίστρατος ἦρχεν Ἀθηναίων, οὔτε τιμὰς τὰς ἐούσας συνταράξας, οὔτε θέσμια μεταλλάξας, ἐπί τε τοῖσι κατεστεῶσιν ἔνεμε τὴν πόλιν κοσμέων καλῶς τε καὶ εὖ.

Sed ea tantum, quæ antiquis regibus certa erant præmia conſtituta.] Græce. ὁποῖα δὲ καὶ τοῖς πρὶν βασιλεῦσιν ἦν τὰ ῥητὰ γέρα. acutiſſime Laert. hoc vocabulum uſurpavit γέρα. cujus vis a paucis animadvertitur. Ariſtot. v. Ethic. c. 6. explicans quod ſit Archontis munus, & quæ ſit ejus merces pro publica utilitate laborantis, ſic ait, ἔστι δὲ ὁ ἄρχων φύλαξ τοῦ δικαίου, εἰ δὲ τοῦ δικαίου, καὶ τοῦ ἴσου. ἐπεὶ δὲ οὐθὲν αὐτῷ πλέον εἶναι δοκεῖ εἴπερ δίκαιος. οὐ γὰρ νέμει πλέον τοῦ ἁπλῶς ἀγαθοῦ αὐτῷ εἰ μὴ πρὸς αὐτὸν ἀνάλογόν ἐστιν, διὸ ἑτέρῳ πονεῖ. καὶ διὰ τοῦτο ἀλλότριον εἶναι φασὶν ἀγαθὸν τὴν δικαιοσύνην. μισθὸς τὶς ἄρα δοτέος. τοῦτο δὲ τιμὴ καὶ γέρας. Eſt igitur Archonti merces, honor ac præmium. ita enim interpretor γέρας. Nec vero præmium aliquod cogitemus, quod habeat rationem utilitatis, ſed præmium hoc loco illud ſit, quod dignitatem ſpectet. Sunt enim qui putant τιμὴν καὶ γέρας non ἐκ τοῦ παραλλήλου ab Ariſt. poſita eſſe, ſed priore verbo dignitatem, poſteriore utilitatem indicari: quod falſum eſt. Declaravit Ariſtot. multis in locis, ſed præcipue 8. l. Ethic. c. ultimo, ubi de proportione loquens, quæ eſt inter amicitiam & remp. ſic ait. ἔστω δὲ ἔχειν τοῦτο καὶ

ἐν ταῖς πολιτείαις φαίνεται. οὐ γὰρ τιμᾶται ὁ μηδὲν ἀγαθὸν τῷ κοινῷ πορίζων. τὸ κοινὸν γὰρ δίδοται τῷ τὸ κοινὸν εὐεργετοῦντι. ἡ τιμὴ δὲ κοινόν. οὐ γάρ ἐστιν ἅμα χρηματίζεσθαι ἀπὸ τῶν κοινῶν καὶ τιμᾶσθαι. Vides, qui pro publica laborat utilitate, quales nimirum ſunt hi, qui magiſtratu aliquo funguntur, hunc honore contentum eſſe oportere, utilitate vero æquo animo carere: nec enim fieri poſſe ait, ut ſimul honorem atque utilitatem à rep. percipiat. Idem confirmatur ex 5. Polit. c. 8. ubi loquens de Magiſtratibus. ut in 5. l. loco ſuperius allato, τοῦ δὲ, inquit, ἀκερδῶς ἄρχειν τιμὰς εἶναι δεῖ νενομοθετημένας τοῖς εὐδοκιμοῦσι. Vult in Rep. bene conſtituta qui magiſtratum gerunt, eos lucro carere. Ex quibus apparet γέρας apud Ariſtot. locis allatis non utilitatem, ſed dignitatem ſpectare. Eodem quoque modo apud Laert. accipitur. Quæ vero præmia antiquis Regibus eſſent conſtituta habes ab Ariſtot. l. 3. Polit. c. 10.

Unde in ſacrificia publica ſumptus ſuppeditetur, vel ſi forte nobis bellum incidat.] Hunc honorem antiquis Regibus haberi ſolitum, ut & belli, & ſacrificiorum publicorum domini eſſent, atque hoc illorum proprium fuiſſe γέρας declarat Ariſt. l. 3. Polit. c. 10. in quo de regni ſpeciebus agit. Quod maxime verum fuit in Regibus heroicis, qui apud Ariſt. quartam regni ſpeciem conſtituunt. Ejus verba libuit apponere, quia cum loco iſto valde congruunt. κύριοι δὲ, inquit, ἦσαν τῆς τε κατὰ πόλεμον ἡγεμονίας καὶ τῶν θυσιῶν. & paulo poſt, cum vel Reges ipſos de propriis præmiis aliquid remiſiſſe, vel populos ſibi uſurpâſſe dicit, nunquam tamen ſacrificia ab his ablata eſſe ait. ὕστερον δὲ, inquit, τὰ μὲν αὐτῶν παριέντων τῶν βασιλέων, τὰ δὲ τῶν ὄχλων παραιρουμένων, ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πόλεσι θυσίαι κατελείφθησαν τοῖς βασιλεῦσι μόνον.

Humanæ terminum vitæ ſeptuaginta annos eſſe ait.] Herod. l. 1. c. 3. b. hoc idem confirmat. In eo enim ſermone, quem habet cum Crœſo Solon, ſic inquit, ὦ Κροῖσε ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ ταραχῶδες, ἐπειρωτᾷς ἀνθρωπηΐων πρηγμάτων πέρι. ἐν γὰρ τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ μὲν ἔστι ἰδέειν τὰ μή τις ἐθέλει, πολλὰ δὲ καὶ παθέειν. ἐς γὰρ ἑβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζωῆς ἀνθρώπῳ προτίθημι. Cic. l. 11. de finibus. 83. *nam cum ſemel*, inquit, *eſt ſuſcepta beata vita, tam permanet quam ipſa illa effectrix beatæ vitæ ſapientia, neque expectat ultimum tempus ætatis: quod Crœſo ſcribit Herod. præceptum à Solone.*

Infamis eſto.] Græce, ἄτιμος ἔστω. Non ignoro, qui ab honoribus, reliquiſq; publicis muneribus arcentur, eos ἀτίμους appellari ſolere. ſed hæc fuit minor ἀτιμία. Locus autem iſte de majori eſt accipiendus. qui enim parenteis non aluiſſet, non ſolum minore illa afficiebatur ἀτιμίᾳ, ut ab honoribus, publiciſq; muneribus arceretur, ſed majore notabatur infamia, ut & ipſe, & ejus filii impune poſſent occidi. Hanc igitur mulctam *infamiam* vertimus, majorem in verbo Græco ad rem exprimendam ineſſe vim arbitrati, quam ut illo loquendi genere ſatis explicari poſſe videretur.

Ocioſi nomen deferre omnibus jus iſto volentibus.] Plut. verba ſunt hæc in Solone. Σόλων δὲ τοῖς πράγμασι τοὺς νόμους μᾶλλον ἢ τὰ πράγματα τοῖς νόμοις προσαρμόζων, καὶ τῆς χώρας τὴν φύσιν ὁρῶν τοῖς γεωργοῦσι γλίσχρως διαρκοῦσαν, ἀργόν τε καὶ σχολαστὴν ὄχλον οὐ δυναμένην τρέφειν, ταῖς τέχναις ἀξίωμα περιέθηκε, καὶ τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν ἔταξεν ἐπισκοπεῖν ὅθεν ἕκαστος ἔχει τὰ ἐπιτήδεια καὶ τοὺς ἀργοὺς κολάζειν. Videtur igitur Plut. non legem aliquam in ocioſos latam dicere, ut Laert. ſed negotium Areopagitis datum ſignificare, ut in ocioſos animadverterent, quod tamen illi facere non potuiſſent, niſi lege licuiſſet illud facere. in quo illud obiter notare potes, ex legibus Solonis, quæ à Plut. numerantur, nullas aut admodum paucas Laert. afferre, ſed alias quaſdam ponere, quæ à Solonis gravitate & prudentia minime abhorrent.

P. 14. *Olympionicæ quingentis drachmis, iſthmianicæ centum conſtitutis.*] Plut. in Solone. τῷ δ' Ἴσθμια νικήσαντι δραχμὰς ἔταξεν ἑκατὸν δίδοσθαι, τῷ δ' Ὀλύμπια πεντακοσίας. Ego in vertendis nominibus Græcam ſervavi declinationem, auctore Cic. apud quem in quæſt. Tuſc. 172. b. ſic legitur. *Rhodius Diagoras Olympionices nobilis.* & in oratione pro Flacco. *Acinas pugil Olympionices.*

Magis Homerum Solon, quam Piſiſtratus illuſtravit.] Quomodo Homerum Solon magis quam Piſiſtratus illuſtravit? Nam Piſiſtratus quidem (Cic. teſte in 3. de oratore) Homeri libros confuſos antea ſic diſpoſuit; ut nunc habeA mus. Solon nihil aliud quàm ejus verſus recitari decrevit, An quia quod lege decernitur quodq; publice fit id illuſtrius eſt, quam quod & privatim & ab uno?

Primus Solon trigeſimam antiquam ac novam appellavit.] Antea enim 20. die menſis abſolvebatur, quod ipſum Ariſtophanes quanquam multis poſt Solonem annis natus forte innuens, in Nubibus ſub Strepſiadis perſona inquit.

> Ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι
> Ὁρῶν ἄγουσαν τὴν σελήνην εἰκάδας.

Solon autem menſem ipſum vigeſima die finiri noluit, ſed uſque ad trigeſimam produxit diem. trigeſimam autem & antiquam & novam appellavit; ſequentem diem Calendas nominavit, qui initium eſſet ſequentis menſis. Plut. in So- B lone 31. b. Vide Ariſtoph. in Nubibus hoc idem de Solone affirmantem c. 117. cujus interpres Plut. verbis loco allato pro teſtimonio utitur.

Primus etiam novem Archontum concilium inſtituit.] Hoc ego concilium, quod novem Archontum eſſe dicitur, idem eſſe arbitror, quod à Plut. Senatus in Areopago conſtitutus vocatur, qui ex anniverſariis magiſtratibus conſtabat. Video enim duplex concilium inſtituiſſe Solonem, Areopagitarum ſcilicet, de quo tamen ambigit Plut. & quadringentorum virorum: ex ſingulis tribubus, quæ quatuor erant, centenis electis, quos præire multitudini conſilio voluit. quem poſtea numerum aucto numero tribuum, ad quingentos Cliſthenes perduxit. Novem igitur Archontum concilium à Solone primo inſtitutum Laert. procul dubio Areopagitarum C intellexit Senatum, qui ex his, qui novem Archontum imperium geſſerant, à Solone fuerit conſtitutus. Novem autem Archontes Athenis creari cœpti ſunt anno 1. 6. Olymp. Archontum decennalium abrogato imperio, viginti quinq; Olympiadibus ante, quam à Solone reſp. conſtituta eſt. Hi fuerunt Rex, Archon, Polemarchus, & ſex Theſmothetæ: quorum imperium antea, ut dixi, inſtitutum non mutavit Solon, ſed ex his Areopagitarum Senatum conſtituit, quod ipſum hoc loco Laert. intellexit. Sigon. doctiſſimus in Athen. Rep. l. 2.

Sed & ſeditione excitata, neq; cum urbanis neq; cum agricolis, ac ne cum maritimis quidem adnumeratus eſt.] Hoc quidem jam non ſecundùm legem à ſe latam, qua cavebatur, in publica diſſenſione ne quis ſibi privatim conſuleret, D itaq; qui orta ſeditione neutram partem ſequerentur, hos honoribus abdicavit. Plut. c. 30. b.

Leges araneolarum telis ſimiles, &c.] Plut. non hoc dixiſſe Solonem ſed Anacharſim Soloni dixiſſe tradit, quo tempore Athenis apud ipſum habitans, cum Athenienſibus leges laturum audivit. Plut. locus, è quo ipſa hæc ad verbum tranſtulit Laert. hic eſt. τὸν οὖν Ἀνάχαρσιν πυθόμενον καταγελᾶν τῆς πραγματείας τοῦ Σόλωνος, οἰομένου γράμμασιν ἐφέξειν τὰς ἀδικίας καὶ πλεονεξίας τῶν πολιτῶν, ἃ μηδὲν τῶν ἀραχνίων διαφέρειν. ἀλλ' ὡς ἐκεῖνα τοὺς μὲν ἀσθενεῖς καὶ λεπτοὺς τῶν ἁλισκομένων καθέξειν, ὑπὸ δὲ τῶν δυνατῶν καὶ πλουσίων διαρραγήσεσθαι. Plut. 28. a.

Qui apud Tyrannum potentes ſunt, eos calculis, quibus ad E *rationes ſubducendas utimur, perſimiles eſſe aiebat.*] Quod dictum Plut. in apophtheg. regum atque imperatorum non Soloni tribuit, ſed Oronti regis Artaxerxis genero. Plut. tom. 2. 128.

P. 15. *Athenienſes dies ad Lunæ rationem agere voluit.*] Direxit enim ad Lunæ curſum annum, eumq; ex diebus cccliiii. conſtare voluit. Itaq; Senatui qui præeſſent, (quos illi Prytanes vocabant) horum ſpatio triginta quinq; dierum præfecturam finivit, quæ erat decima pars anni, qui præfecti duodecim erant ex ſingulis tribubus. Ita fiebat ut ad ipſam anni rationem magiſtratibus accommodatis, Athenienſes dies ad Lunæ rationem agere dicerentur.

Theſpim tragœdias agere ac docere vetuit, falſitatem earum inutilem arbitratus.] Verba Plut. in quibus Theſpim falſitatis F accuſat Solon, libuit apponere. ἐθεάσατο, inquit, τὸν Θέσπιν αὐτὸν ὑποκρινόμενον. μετὰ δὲ τὴν θέαν προσαγορεύσας αὐτὸν, ἠρώτησεν εἰ τοσούτων ἐναντίον, οὐκ αἰσχύνεται τηλικαῦτα ψευδόμενος. φήσαντος δὲ τοῦ Θέσπιδος μὴ δεινὸν εἶναι τὸ μετὰ παιδιᾶς λέγειν τοιαῦτα, καὶ πράσσειν, σφόδρα τῇ βακτηρίᾳ τὴν γῆν ὁ Σόλων πατάξας, ταχὺ μέν τοι τὴν παιδιὰν ταύτην ἐπαινοῦντες καὶ τιμῶντες, εὑρήσομεν ἐν τοῖς συμβολαίοις. videbat ſcilicet prudentiſſimus vir periculoſum eſſe, ne quam rerum falſitatem in tragœdiis Athenienſes tam libenter ſpectarent, hanc in agendis rebus poſtea imitarentur.

Ergo cum ſeipſum Piſiſtratus vulneraſſet, inde ipſa hæc nata

eſſe

eſſe aiebat.] Ut enim Theſpis in tragœdiis agendis perſonas ſuſtinebat non veras, ſed quas ſibi fabulæ falſitas imponeret: ita Piſiſtratus vulneratum ſe ab inimicis aſſimulans, populum opinione falſa deceptum fefellit. quod Plut. oſtendit his verbis. ἐπεὶ δὲ, inquit, κατατρώσας αὐτὸς ἑαυτὸν ὁ Πεισίστρατος ἧκεν εἰς ἀγορὰν ἐπὶ ζεύγους κομιζόμενος καὶ παρώξυνε τὸν δῆμον, ὡς διὰ τὴν πολιτείαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐπιβεβουλευμένος, καὶ πολλοὺς εἶχεν ἀγανακτοῦντας καὶ βοῶντας, προσελθὼν ἐγγὺς ὁ Σόλων καὶ παραστὰς, οὐ καλῶς, εἶπεν, ὦ παῖ Ἱπποκράτους, ὑποκρίνῃ τὸν Ὁμηρικὸν Ὀδυσσέα. ταῦτα γὰρ ποιεῖς τοὺς πολίτας παρακρουόμενος, οἷς ἐκεῖνος τοὺς πολεμίους ἐξηπάτησεν αἰκισάμενος ἑαυτόν. Herod. quoq; in Clio c. 5. b. hoc Piſiſtrati factum ut hominis verſuti commemorat. συλλέξας δὲ, inquit, στασιώτας, καὶ τῷ λόγῳ τῶν ὑπεράκρων προστὰς, μηχανᾶται τοιάδε. τρωματίσας ἑαυτόν τε καὶ ἡμιόνους ἤλασεν ἐς τὴν ἀγορὴν τὸ ζεῦγος, ὡς ἐκπεφευγὼς τοὺς ἐχθροὺς, οἵ μιν ἐλαύνοντα ἐς ἀγρὸν ἠθέλησαν ἀπολέσαι δῆθεν, & reliqua.

Octogenarium parca offendat mortis.] Si vitæ ſpatium humanæ ſeptuaginta annos eſſe voluit, cur hic octogenarium dixit, non ſeptuagenarium? An quia illud decernentis ac definientis, hoc optantis eſt? quod indicat verbum illud, *utinam*, in principio primi carminis Mimnermi appoſitum. quæ enim ſecundùm naturam ſunt, hæc noſtro jure expectamus, quæ ſupra naturam ſunt deſideramus.

Floruit ille quidem XLVI. Olympiade.] Hujus Olymp. anno 1. cum plebs ſeditione ob æris alieni magnitudinem excitata tumultuaretur, neque tantis calamitatibus remedium inveniretur, Solon poteſtate accepta prius ſeditionem compoſuit, oneris allevatione inducta, deinde civitatem novis editis legibus inſtituit, quæ antea Draconis legibus utebatur.

Mortuus eſt autem in Cypro.] Plut. ubi Solon mortuus ſit, locum nullum nominat. Sed, quantum ex ejus verbis aſſequi conjectura poſſumus, Athenis velle videtur. Mortuus eſt autem Solon ultimo anno 53. Olymp. Archonte Hegeſtrato, minus duobus annis poſtquam Piſiſtratus tyrannidem occupavit, auctore Plut. quamvis Heraclides Ponticus aliter ſentiat.

Ejus oſſa ut Salaminem exportarent, cinerem, qui ex his redactus eſſet, per agros diſſeminarent.] Plut. hoc tanquam abſurdum & incredibile notavit, ſed plurimorum tamen & graviſſimorum quidem virorum monimentis celebratum; in quibus Ariſtotelem quoque numeravit.

P. 16. *A principio quidem populo aſſentari cœpit.*] Δημαγωγεῖν proprie eſt *aſſentari populo*, & δημαγωγὸς *qui populo aſſentatur.* Ariſtot. l. 5. Polit. c. 11. loquens de proportione, quam habet Democratia cum Tyrannide. Διὸ καὶ, inquit, ὁ κόλαξ παρ' ἀμφοτέροις ἔντιμος. παρὰ μὲν τοῖς δήμοις ὁ δημαγωγός. ἔστι γὰρ ὁ δημαγωγὸς τοῦ δήμου κόλαξ. Idem l. 4. Polit. c. 4. καὶ ὁ δημαγωγὸς, inquit, καὶ ὁ κόλαξ οἱ αὐτοὶ καὶ ἀνάλογον. οἱ μὲν κόλακες παρὰ τυράννοις, οἱ δὲ δημαγωγοὶ παρὰ τοῖς δήμοις. Itaq; in hoc verbo vertendo, viſum eſt mihi ab Ariſt. auctoritate non diſcedere.

P. 17. *Atq; etiam te Tyrannum omnium optimum eſſe aio.*] Piſiſtratum multis præditum fuiſſe virtutibus & Cic. in 3. de oratore ait & Plut. in vita Solonis, & Herod. in Clio car. 6. a. Certe apud Plut. de Piſiſtrato Solon certam ſententiam pronunciat his verbis. καὶ πρὸς αὐτὸν ἔλεγε καὶ πρὸς ἑτέρους, ὡς εἴ τις ἐξέλοι τὸ φιλόπρωτον αὐτοῦ τῆς ψυχῆς, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἰάσαιτο τῆς τυραννίδος, οὐκ ἔστιν ἄλλος εὐφυέστερος πρὸς ἀρετὴν, οὐδὲ βελτίων πολίτης.

CHILON.

Chilon Damageti filius.] Apud Stobæum legitur Χίλων υἱὸς Πάγνητος. non Δαμαγήτου.

Primus quoq; inſtituit Regibus Ephoros adjungere, Satyrus Lycurgum dicit.] Neque cum Plut. conſentit, & ab Ariſt. diſcrepat hoc loco Laertius. quorum uterq; Ephoros à Theopompo, non à Chilone aut Lycurgo inſtitutos fuiſſe tradit. Plut. enim in vita Lycurgi c. 15. a. tametſi Ephoriam à Theopompo inventam aperte non affirmet, tamen ſub Theopompo Elatum primum Ephorum creatum eſſe ait his verbis, πρῶτον τῶν περὶ Ἔλατον ἐφόρων κατασταθέντων ἐπὶ Θεοπόμπου βασιλεύοντος. quod annis 130. poſt Lycurgum factum eſſe, eadem in vita paulo ſuperius dicit. Ariſtot. autem. Polit. l. 5. c. 11. Theopompum Ephoriæ auctorem fuiſſe tradit inquiens, καὶ πάλιν Θεοπόμπου μετριάσαντος τοῖς τε ἄλλοις, καὶ τὴν τῶν ἐφόρων ἀρχὴν ἐπικαταστήσαντος. Accedit tertius Cic. cujus in 3. l. de legib. verba ſunt hæc. *Quare nec Ephori Lacedæmone ſine cauſa à Theopompo oppoſiti Regibus, nec apud nos Conſulibus Tribuni.* Chilo autem ipſe, ſi LVI. Olymp. Ephorus fuit, qui potuit Ephoriæ magiſtratum inſtituiſſe, qui, ut

A Plut. placet, 130. annis poſt Lycurgum eſt inſtitutus? Atqui Lycurgus multis annis ante 1. Olymp. fuit, auctore Eratoſthene & Apollodoro. ſed fac Lycurgum 1. Olymp. extitiſſe, & à 1. Olymp. annos 130. numerato, quoniam hoc tempore Ephori primum ſunt inſtituti. Hoc annorum ſpatio Olympiades 35. continentur, quo ſanè tempore Chilonem ipſum vix aut ne vix quidem natum fuiſſe ſuſpicari poſſumus. Poteſt tamen Laert. Ariſtotelis auctoritatem ſequutus eſſe videri, qui teſte Plut. in initio Lycurgi vitæ, Lycurgum ipſum multo poſt Olympiadas inſtitutas fuiſſe tradit. quod ſi verum eſt, Chilonis ætas in id tempus videtur poſſe incidere, quo Ephori dicuntur eſſe inſtituti. Repugnant tamen huic ſententiæ, quæ a nobis ſupra ſunt allata.

Is, ut ait Herodotus in prima, Hippocrati Olympiæ ſacrifi- B *canti.*] Herod. 1. l. c. 5. b. hanc ipſam rem iiſdem fere narrat verbis. Ἱπποκράτει γὰρ, inquit, ἐόντι ἰδιώτῃ καὶ θεωρέοντι τὰ Ὀλύμπια, τέρας ἐγένετο μέγα. θύσαντος γὰρ αὐτοῦ τὰ ἱρὰ, οἱ λέβητες ἐπεστεῶτες, καὶ κρεῶν τ' ἐόντες ἔμπλεοι καὶ ὕδατος, ἄνευ πυρὸς ἔζεσαν καὶ ὑπερέβαλον. Χίλων δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος παρατυχὼν, καὶ θεησάμενος τὸ τέρας, συνεβούλευσεν Ἱπποκράτει, πρῶτα μὲν γυναῖκα τεκνοποιὸν μὴ ἄγεσθαι ἐς τὰ οἰκία, εἰ δὲ τυγχάνει ἔχων, δεύτερα τὴν γυναῖκα ἐκπέμπειν, καὶ εἴ τις τυγχάνει οἱ ἐὼν παῖς, τοῦτον ἀπείπασθαι. Fuit autem Hippocrates Piſiſtrati pater, cui oſtentum illud factum eſt, quo naſciturus ex eo Tyrannus filius Piſiſtratus portendebatur. quod factum eſt.

Linguam continendam, & præcipue in convivio.] Apud C Stob. inter Chilonis dicta hoc ita legitur. πίνων μὴ πολλὰ λάλει. ἁμαρτήσῃ γάρ. reliqua autem quæ hic afferuntur à Laert. Chilonis dicta, apud Stob. quoq; eadem reperies omnia, c. 43.

P. 18. *Nihil ſibi conſcium eſſe in vita contra æqui viri judicium egiſſe.*] Græce. ὡς οὐδὲν συνειδείη ἄγνωμον ἑαυτῷ ἐν τῷ βίῳ. Ego ἄγνωμον verti, *id, quod contra æqui viri judicium factum eſſet.* in quo Ariſtot. ſententiam ſequor, qui 6. l. Ethic. c. 11. declarans vim hujus verbi, γνώμη, ita inquit, ἡ δὲ καλουμένη γνώμη, καθ' ἣν δὲ γνώμονας καὶ ἔχειν φαμὲν γνώμην, ἡ τοῦ ἐπιεικοῦς ἐστι κρίσις ὀρθή. vult igitur γνώμην nihil aliud eſſe quam *rectum judicium æqui viri.* erit igitur ἄγνωμον *id, quod eſt contra tale judicium.* erravit igitur interpres qui ἄγνωμον D hoc loco *ingratum* vertit.

Ex eo quod de Cytheris Laconicæ regionis inſula prædixit.] Sic in Farneſiano codice eſt numero multitudinis. Sic quoque apud Virgil. Æneid. 1. *Super alta Cythera.* & l. 10. *Sunt alta Cythera.* Plin. 4. c. 12. c. 56. 7. *In ſinu,* inquit, *Aſinæo treis Thyrides in Laconico Theganuſa, Cothon, Cythera cum oppido, antea Porphyris appellata. hæc ſita eſt à Maleæ promontorio v. m. paſſ. ancipiti propter anguſtias ibi navium ambitu.* Chilonis autem prædictionem de hac inſula Herod. in fine 8. l. qui Polymnia vocatur, copioſe admodum explicavit, idq; ſub perſona Demarati exulis Lacedæmonii cum Xerxe loquentis. ejus verba, quia ex eis totus hic locus tractatus eſt à Laert. viſum eſt adſcribere, ἔστι δὲ, inquit, ἐπ' αὐτῇ νῆσος ἐπικειμένη τῇ οὔνομά ἐστι Κύθηρα, τὴν E Χίλων ἀνὴρ παρ' ἡμῖν σοφώτατος γενόμενος κέρδος μέζον ἔφη εἶναι Σπαρτιήτῃσι κατὰ τῆς θαλάσσης καταδεδυκέναι μᾶλλον ἢ ὑπερέχειν. & reliq. quæ ſeq.

Nam Demaratus Lacedæmoniorum exul Xerxi conſilium dedit, &c.] Verba ſunt Demarati Xerxi reſpondentis apud Herod. atque hoc ei, de quo hic agitur, conſilium dantis. ἐκ ταύτης ὦν τῆς νήσου, de Cytheris loquitur, ὁρμεώμενοι φοβεόντων τοὺς Λακεδαιμονίους. παροίκου δὲ πολέμου σφι ἐόντος οἰκηΐου, οὐδὲν δεινοὶ ἔσονταί τοι, μὴ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἁλισκομένης ὑπὸ τοῦ πεζοῦ, βοηθέωσι ταύτῃ. καταδουλωθείσης δὲ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, ἀσθενὲς ἤδη τὸ Λακωνικὸν μοῦνον λείπεται.

Quocirca Ariſtagoras etiam Mileſius.] Is Mileſiorum tyrannus fuit, qui Athenienſes ad Perſicum bellum incitavit, de F quo vide multa apud Herod. l. 5. qui Terpſichore inſcribitur c. 81. a. & b.

Qui templum, quòd eſt apud Branchidas ædificavit.] De Branchidarum oraculo ac templo mentionem facit Herod in 1. l. οἱ δὲ Κυμαῖοι, inquit, ἔγνωσαν συμβουλῆς πέρι ἐς θεὸν ἀνῷσαι τὸν ἐν Βραγχίδῃσι. ἦν γὰρ αὐτόθι μαντήϊον ἐκ παλαιοῦ ἱδρυμένον, τῷ Ἴωνές τε πάντες καὶ Αἰολέες ἐώθεσαν χρέεσθαι. ὁ δὲ χῶρος οὗτος ἐστι τῆς Μιλησίης ὑπὲρ Πανόρμου λιμένος. Plin. l. 5. c. 39. *Ionia,* inquit, *ab Iaſio ſinu incipiens numeroſiore ambitu litterum flectitur; In ea primus ſinus Baſilicus, Poſideum promontorium & oppidum oraculum Branchidarum appellatum, nunc Didymæi Apollinis à littore ſtad. 20.*

A

PITTACUS:

Pittacus Yrradii filius.] De Pittaco mentionem facit Herod. c. 3. a. quo in loco ſermonem illum elegantiſſimum & venuſtiſſimum explicat, quem habuit cum Crœſo Lydorum rege, cujus quidem ſermonis auctorem ab aliis quidem Pittacum, ab aliis Biantem proferri ait; quo ſane ſermone deterritum Crœſum ab inſtruenda in Græcos claſſe commemorat. Ejus verba, quando locus iſte à Laert. negligenter omiſſus eſt, libuit hic adſcribere. ἐόντων δὲ, inquit, οἱ πάντων ἑτοίμων ἐς τὴν ναυπηγίην, οἱ μὲν Βίαντα λέγουσι τὸν Πριηνέα ἀπικόμενον ἐς Κροῖσον, οἱ δὲ Πιττακὸν τὸν Μιτυληναῖον. εἰρομένου δὲ Κροίσου εἴ τι εἴη νεώτερον περὶ τὴν Ἑλλάδα, εἰπόντα τάδε καταπαῦσαι B τὴν ναυπηγίην. ὦ βασιλεῦ, νησιῶται ἵππον συνωνέονται μυρίην, ἐς Σάρδις τε καὶ ἐπὶ σὲ ἔχοντες ἐν νῷ στρατεύεσθαι. Κροῖσον δὲ ἐλπίσαντα λέγειν ἐκεῖνον ἀληθέα, εἰπεῖν. Αἲ γὰρ τοῦτο θεοὶ ποιήσειαν ἐπὶ νόον νησιώτῃσι ἐλθεῖν ἐπὶ Λυδῶν παῖδας σὺν ἵπποισι. τὸν δὲ ὑπολαβόντα φάναι. ὦ βασιλεῦ, προθύμως μοι φαίνεαι εὔξασθαι νησιώτας ἱππευομένους λαβεῖν ἐν ἠπείρῳ, οἰκότα ἐλπίζων. νησιώτας δὲ τί δοκέεις εὔξασθαι ἄλλο, ἢ ἐπείτε τάχιστα ἐπύθοντό σε μέλλοντα ἐπὶ σφίσι ναυπηγέεσθαι νέας λαβεῖν ἀρώμενοι Λυδοὺς ἐν θαλάσσῃ ἵνα ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ οἰκημένων Ἑλλήνων τίσωνταί σε, τοὺς σὺ δουλώσας ἔχεις.

Mitylenæis autem & Athenienſibus de agro Achilletide bellum gerentibus.] Bellum hoc geſtum eſt 44. Olymp. de Si- C geo & Achilleo oppido.

Poſterius tamen Athenienſes Apollodorus in Chronicis ait de hoc agro audiente Periandro.] Herod. Periandrum arbitrum ait controverſiæ inter Mitylenæos & Athenienſes finem impoſuiſſe, cum ita judicâſſet, utrique ut ea quæ haberent colerent, atq; hoc modo Sigeum Athenienſium factum eſſe dicit Herod. c. 81. a.

Imperiumq; ultro ad eum detulerunt.] Pittacum à Mitylenæis electum tyrannum, quales antiqui Aiſymnetas vocabant, confirmat Ar. 3. Pol. c. 10. ibi enim loquens de Aiſymnetis, cum quale eſſet eorum imperium declaraſſet, affert exemplum Pittaci, inquiens, εἷλον εἵλοντό ποτε Μιτυληναῖοι Πιττακὸν πρὸς τοὺς φυγάδας, ὧν προειστήκεσαν Ἀντιμενίδης καὶ Ἀλκαῖος ὁ ποιητής. & reliqua. electus igitur tyrannus eſt Pittacus adverſus exules, ideoq; eis repreſſis, & rep. D conſtituta tyrannide ſe, abdicavit.

Cum inde ſibi particulam ſecreviſſet, dimidium toto plus eſſe dixiſſe.] Uſurpavit Pittacus dictum, cujus non ipſe auctor fuit, ſed Heſiodus antiquiſſimus poeta, cujus ex carminibus locus iſte antea obſcurus declaratur is igitur in prooemio poematis, quod inſcribitur ἔργα καὶ ἡμέραι, ad fratrem ſermonem habens ſecum de hæreditate paterna litigantem, eumq; reprehendens, quòd judices donis corrumpere aggrederetur, ſimulq; judices ipſos caſtigans, qui dona acciperent, ſic inquit,

Ἤδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ', ἀλλὰ τὰ πολλὰ
Ἁρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας
Δωροφάγους, οἳ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δικάσσαι
Νήπιοι, οὐδ' ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός.

E

Vides Heſiodum quoq; dimidium toto plus eſſe dicere? Sed quomodo dimidium totum plus eſſe poteſt? Moſchopulus, & Proclus, & Io. Tzezes, quorum omnium extant in Heſiodum commentarii, uno ore locum exponunt. Proclus tamen inter eos melius. τὸ πλέον, inquit, ἢ τῷ ποσῷ ἐστι πλέον, ἢ τῇ ἀξίᾳ, τὸ οὖν ἥμισυ τοῦ παντὸς ἔλαττον ὂν κατὰ τὸ ποσὸν, κατὰ τὴν ἀξίαν ἐστὶ πλέον. ποιεῖ δὲ τὴν ἀξίαν τὸ δικαιότερον. ὃν οὖν δεῖ μὴ τὸ πᾶν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ ὡς κρεῖττον ὂν καὶ δικαιότερον τοῦ τὸ πᾶν κεκτῆσθαι τὸ μόνου τοῦ ἡμίσεως ἀπολαύειν. τὸ μὲν γὰρ ποιεῖ πλουσιώτερον, τὸ δὲ δείκνυσιν ὄντα δικαιότερον. Vidit ergo doctiſſimus poeta idem quod multis poſt annis ſummi F philoſophi viderunt, atque inter eos Ariſtot. qui juſtum illud eſſe decrevit quod in proportione verſaretur, quam ille ἀξίαν vocat, & ἀναλογίαν 5. Ethic. c. 3. & 4. Deridet ergo cum quadam indignatione Heſiodus Reges, qui cum juſtitiæ vim ignorent, de cauſa tamen fratris & ſua volunt judicare. qui enim neſcit, dimidium quo pacto plus toto ſit, is juſtitiam neſcit, quæ in eo verſatur, ut omnibus det κατ' ἀξίαν. Hujus igitur juſtitiæ vim perſpexit Pittacus, qui non agrum totum ſibi à civibus ſuis oblatum accepit, ſed agri particulam eam, quam ſibi accipere juſtum eſſe putabat.

A *Veniam pœnitentia potiorem eſſe dixiſſe.*] Vidit ſapientiſſimus vir, qui injurias ulciſcuntur, eos ſæpe ultionis pœnitere: qui miſericordia utuntur, raro aut nunquam.

Leges tulit ebrio, ſi quid peccaverit, dupli pœnam ſubeundam, &c.] Ar. Polit. 2. c. 10. de hac lege & de Pittaco mentionem facit his verbis, ἐγένετο δὲ καὶ Πιττακὸς, inquit, νόμων δημιουργὸς, ἀλλ' οὐ πολιτείας· νόμος δ' ἴδιος αὐτοῦ τὸ τοὺς μεθύοντας, ἂν τυπτήσωσι, πλείω ζημίαν ἀποτίνειν τῶν νηφόντων. διὰ γὰρ τὸ πλείους ὑβρίζειν μεθύοντας ἢ νήφοντας οὐ πρὸς τὴν συγγνώμην ἀπέβλεψεν, ὅτι δεῖ μεθύουσιν ἔχειν μᾶλλον, ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον. quamvis autem lex ab Ariſtot. allata non omnino eadem eſſe videatur, quæ hic à Laert. ponitur, tamen culpa Laert. videtur fieri, non ita diſerte eam explicantis. B nam cæteroquin non dubito eandem eſſe.

Qua de re Simonides etiam mentionem facit.] Simonides conatus eſt Pittaci dictum illud, quod proxime poſuit Laert. χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, redarguere edito cantico, in cujus initio poſita eſt ab eo ipſa hæc Pittaci ſententia, quemadmodum eſt apud Plat. in Protagora c. 295. & 296.

Χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι.
Θεὸς ἂν μόνος ἔχοι τοῦτο γέρας.

Ac cæt. quæ ex Plat. eo loco colligi poſſunt: non enim neceſſe habeo omnia, quæ ſunt apud Plat. quanquam ad locum hunc valde pertinentia, huc afferre.

De eo mentionem Plato etiam facit in Protagora.] Verba C Platonis de hoc Pittaci dicto mentionem facientis, καὶ δὴ, inquit, καὶ τὸ Πιττακοῦ ἰδίᾳ περιεφέρετο τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐγκωμιαζόμενον ὑπὸ τῶν σοφῶν, τὸ, χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι.

P. 20. *Futura incerta, terram tutam, mare periculoſum.*] Stob. Thaleti tribuit hæc tria non Pittaco c. 44. Δεινὸν, inquit, συνιδεῖν τὸ μέλλον, πιστὸν γῆ, ἄπιστον θάλασσα.

Nemini calamitatem exprobrandam ab eo qui invidiam vereatur.] Stob. ſic, ἀπραγμοῦντα μὴ ὀνείδιζε. ἐπὶ γὰρ τούτοις νέμεσις θεῶν κάθηται. Laert. autem ſic. ἀτυχίαν μὴ ὀνειδίζειν νέμεσιν αἰδούμενον. Ego νέμεσιν invidiam verti. videntur enim qui aliis calamitates exprobrant, deorum in ſe invidiam commovere.

Ac floruit ille quidem XLII. Olympiade.] Olympiade D enim XLIII. ſequenti, ſingulari pugna cum Phrynone Athenienſium duce decertavit.

Videtur autem affectione animi, &c.] Non dubito quin διάθεσις ſit proprie *affectio.* ſed quia tam animi, quàm corporis poteſt eſſe affectio, ideo *animi* addidimus, non ignorantes apud Græcum auctorem non eſſe, ſed tamen neceſſarium putantes ad vim Græcæ vocis, & ad auctoris ſententiam magis exprimendam. quod æquus lector nobis debet ignoſcere, modo id raro faciamus, nec niſi cum neceſſe eſt.

BIAS.

P. 21. *Bias Teutamidis filius Prieneus.*] Sic quoque apud Stob. legitur. Βίας Τευταμίδου Πριηνεύς. Herod. bis de E eo mentionem facit, primo quidem. c. 3. a. loco paulo ſupra allato, in Pittaci vita, ubi inquit, οἱ μὲν Βίαντα λέγουσι τὸν Πριηνέα, & reliqua quæ ibi poſita ſunt. deinde c. 17. a. quo loco exponit conſilium ab eo populis Ioniis datum, cum Cyrus capto Crœſo Lydorum rege exercitum contra Græcos miſit. quod quidem conſilium, quia debuit à Laert. in Biantis vita explicari, & tamen negligenter omiſſum eſt, viſum eſt mihi Herod. verba hic adſcribere. Κεκακωμένων δὲ, inquit, Ἰώνων, συλλεγομένων οὐδὲν ἧσσον ἐς τὸ Πανιώνιον, πυνθάνομαι γνώμην Βίαντα ἄνδρα Πριηνέα ἀποδέξασθαι Ἴωσι χρησιμωτάτην, τῇ εἰ ἐπείθοντο, παρεῖχε ἂν σφι εὐδαιμονέειν Ἑλλήνων μάλιστα, ὃς ἐκέλευε κοινῷ στόλῳ Ἴωνας ἀερθέντας πλέειν ἐς Σαρδὼ, καὶ ἔπειτα πόλιν μίαν κτίζειν πάντων Ἰώνων, καὶ οὕτω ἀπαλλαχθέντας σφέας δουλοσύνης εὐδαιμονήσειν, νῆσον F τε ἁπασέων μεγίστην νεμομένους, καὶ ἄρχοντας ἄλλων, μένουσι δέ σφι ἐν τῇ Ἰωνίῃ, οὐκ ἔφη ἐνορᾶν ἐλευθερίην ἔτι ἐσομένην.

Fertur etiam Bias, Alyatte Prienem obſidente, &c.] Alyattes Sadyatti filius, Crœſi pater, quartus à Gyge Lydorum rex, cum Mileſiis bellum per decem annos geſſit, quod antea Sadyattes pater ſex annis geſſerat, quo tempore duplici ſunt Mileſii clade affecti, altera ad Limeneium, qui locus eſt illorum regionis, altera ad Mæandri campum. Quod autem Laert. hic de acervis arenæ effuſis, triticoq; ſuper circumfuſo narrat, hujus ſimile quiddam Herod. factum

eſſe

eſſe dicit à Thraſybulo Mileſiorum tyranno. Juſſiſſe n. ut A in adventu caduceatoris ab Alyatte Miletum miſſi, Mileſii omni frumento in foro comportato, cum ipſe ſignum dediſſet, cuncti potarent, & inter ſe comeſſationibus uterentur, ut Sarduis caduceator cum & frumenti copiam, & hominum lautitiam vidiſſet, Alyatti omnia renunciaret. quod ita factum eſt, & pax ab Alyatte Mileſiis data eſt, initumq; cum eis hoſpitium. Sed quod apud Herod. legitur, hoc ego idem omnino eſſe puto; quod hic à Laert. explicatur. nam & tempus convenit, & Alyattes rex. verum idem factum Herod. ad Mileſios atque ad Thraſybulum, Laert. ad Prieneos, & ad Biantem retulit. Video quidem ex Herod. non Alyattem ſed Ardym, qui poſt Gygem regnavit, cum Prieneis bellum geſſiſſe, eoſque expugnâſſe. Utcumq; tamen ſit, mihi ſatis eſto, locum, & loci varietatem indicaviſſe. Herod. B c. 2. a. & b.

P. 22. *Scripſit de Ionia, qua maxime ratione beata eſſe poſſet, verſibus ferè duobus millibus.*] Forte Bias his verſibus complexus eſt conſilium illud ſuum, quod Herod. ab eo Ioniis populis datum commemorat, de quo ſupra diximus. Nam & illud conſilium ad felicitatem Ionum pertinuit, quod ex verbis Herod. à me poſitis intelligitur, & veteres ſapientes ſententias ſuas carminibus explicabant.

Sic amare, ut aliquando ſimus oſuri.] Cic. in lib. de amicitia ſententiam hanc Biantis ſub Scipionis perſona reprehendit his verbis. *Negabat ullam vocem inimiciorem amicitiæ potuiſſe reperiri, quam ejus, qui dixiſſet, ita amare oportere, ut aliquando eſſet oſurus: nec vero ſe adduci poſſe, ut hoc, quemadmodum putaretur, à Biante dictum eſſe crederet,* C *qui ſapiens habitus eſſet unus è ſeptem, ſed impuri cujuſdam, aut ambitioſi.* & reliqua, quibus eam ſententiam infirmare conatur, quæ per te ipſe videre potes.

Sic quoque præcipiebat, &c.] Omnia apophthegmata hæc vide apud Stob. 3. ſerm. de temperantia c. 44. apud quem erratum quoq; eo loco ubi legitur πάσας λάβε μὴ βιασάμενος ex Laert. ita corrigito, πείσας λάβε, μὴ βιασάμενος. Ariſt. 5. Ethic. c. 1. Bianti tribuit illud, ἀρχὰ τὸν ἄνδρα δείξει.

CLEOBULUS.

P. 23. *Cleobulus Euagoræ filius.*] Is apud. Stob. primus legitur è ſeptem ſapientibus: à Platone in Protagora unus è D ſeptem nominatur. c. 295.

Cleobulinam, cujus eſſe poſſim ænigmata.] De hac eſt apud Athen. his verbis. τίνα δὲ Κλεοβουλίνη ἡ Λινδία προὔβαλεν ἐν τοῖς αἰνίγμασιν.

Is cantica & griphos compoſuit.] Ego ᾄσματα *cantica* verti ferè ad verbum: qua voce uſus eſt nec ſemel quidem Cic. γρίφους vero verti *griphos*; in quo A. Gellium ſcriptorem illum quidem non ſatis probatum in latina lingua, ſed doctum tamen & eruditum ſequutus ſum. Quod eo feci quoque libentius, quia nomen eſt rei cujuſdam, quæ alio verbo facile non explicaretur. neque enim ænigma omne griphus eſt, quamvis omnis griphus ænigma eſſe videatur. quod Ariſtoph. interpres in veſpis oſtendit, declarans verſum illum ferè in principio comœdiæ poſitum. οὐδὲν ἄρα γρίφου E διαφέρει Κλεώνυμος. inquit enim, γρῖφοι δὲ λέγονται τὰ ἐν τοῖς συμποσίοις προβαλλόμενα αἰνιγματώδη ζητήματα. Id eſt, *Griphi vocantur quæſtiones ænigmaticæ, quæ in conviviis ponuntur.* A. Gell. l. 1. c. 2. *alioſq; id genus griphos neminem poſſe dicens niſi ſe diſſolvere.* De Griphis autem, quot eorum ſint genera, & quid proprie ſint, vide Athen. l. 10. c. 221. 20.

Quidam epigramma etiam de Mida.] Certe Herod. in Homeri vita epig. hoc tribuit Homero, quod eum flagitante ſocero de Mida feciſſe ait. de quo epig. eſt apud Plat. in Phædro c. 209.

Nec enim Homeri eſſe hoc epigramma, qui multis, ut aiunt, annis Midam anteceſſerit.] Homerus quibus vere fuerit temporibus, haud eſt facile dicere. quidam enim cum Sylvio F Æneæ filio, Lavinia nato, 4. Latinorum Rege regnante, fuiſſe dicunt. Eratoſthenes 100. anno poſt captam Troiam ait. Philochorus poſt captam Trojam annos 180. Apollodorus Athenienſis 240. annis, poſtquam everſa ſit Troia. Alii 400. annis poſt everſam Troiam, paulo antequam Olympiades inſtituerentur. Herod. l. 2. Homerum & Heſiodum 400. annis ante ſe fuiſſe putat. ipſe autem floruit 300. anno ab urbe condita, auctore Plinio l. 12. ita fuiſſet Homerus centum annis ante Urbem Romam conditam. Midas autem Phrygiæ Rex eodem tempore fuit, quo Gyges, qui Candaule ultimo ex Heraclidarum familia, Lydorum rege, à ſe occiſo, primus Mermnadum Lydorum Rex fuit. Troia A autem capta fuiſſe dicitur anno 1. Demophoontis, qui Theſei filius & 12. Athenarum Rex, annis 33. regnavit. Eratoſthenem igitur & cæteros ſcriptores ſi ſequamur, qui Homerum non plus quam 100. annis à capta Troia fuiſſe aiunt, erit hoc modo Homerus Mida antiquior. Herodotum vero ſequentes, Midam Homero anteiſſe dicemus.

Illius, quæ omnium in ore ſunt, hæc probantur.] Pleraque Cleobuli dicta, quæ deinceps à Laert. commemorantur, eadem quoque apud Stob. eidem attributa leguntur, non tamen omnia, neque iiſdem omnino verbis. qua quidem de varietate mihi ſatis ſit admonuiſſe lectorem.

PERIANDER.

B P. 24. *Duos ex eo filios ſuſcepit Cypſelum & Lycophronem.*] Hiſtoria ſumpta eſt ab Herod. l. 3. qui Thalia inſcribitur. Ibi enim & de Meliſſa Periandri uxore fit mentio, & de duobus filiis, & de Procleo illorum avo materno Epidauri tyranno. Verba Herod. ſunt c. 45. a. ἦσαν οἱ ἐκ Μελίσσης δύο παῖδες, ἡλικίην ὁ μὲν ἑπτακαίδεκα, ὁ δὲ ὀκτωκαίδεκα ἔτεα γεγονώς. τούτους ὁ μητροπάτωρ Προκλῆς ἐὼν Ἐπιδαύρου τύραννος μεταπεμψάμενος παρ' ἑωυτὸν ἐφιλοφρονέετό τε, ὡς εἰκὸς ἦν, θυγατρὸς ἐόντας τῆς ἑωυτοῦ παῖδας. paulo etiam poſt natu grandiorem amentem fuiſſe ſignificat, quem non nominat, juniorem autem Lycophronem intelligentem, cum ita loquitur. τοῦτο τὸ ἔπος, inquit, ὁ μὲν πρεσβύτερος αὐτῶν ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἐποιήσατο, ὁ δὲ νεώτερος τῷ οὔνομα ἦν Λυκόφρων C ἤλγησε ἀκούσας.

Cum iratus ſcabello vel calce prægnantem percuſſiſſet uxorem interemit.] Prægnantem Meliſſam calce vel ſcabello percuſſam eſſe à viro non eſt apud Herod. ſed uxorem à viro interfectam aperte dicit, inquiens, ἐπείτε γὰρ τὴν ἑωυτοῦ γυναῖκα Μέλισσαν Περίανδρος ἀπέκτεινε, & reliqua, quæ ſequuntur.

Filiumq; nomine Lycophronem, de matre graviter ferentem, Corcyram relegavit.] Nam poſteaquam vidit Periander filium obſtinato animo, neque ſe alloqui velle, neque reſponſo dignari, primum quidem agreſſus eſt eum ab incœpto, injecto metu, deterrere: itaque & domo expulit, & edixit, ne quis reciperet. poſtea verò cum ne ſic quidem adoleſcentis animum ſibi iratum flectere potuiſſet, procul ab oculis a- D mandandum ſibi eſſe ſtatuit, Corcyramque relegavit. Herod. c. 45. b.

Quem Corcyræi occupantes interfecerunt.] Cum ſorori Corcyram à Periandro patre ad ſe miſſæ reſpondiſſet Lycophron, nunquam ſe vivo patre Corinthi futurum, caduceatore Corcyram miſſo, petiit à filio Periander, ut Corinthum veniret; Se enim Corcyram profecturum. quam conditionem Lycophron accepit. Corcyræi autem audita re, nolentes Periandrum ad eorum regionem accedere, adoleſcentem interficiunt. Herod. c. 45. b.

Quocirca iratus eorum filios ad Alyattem caſtrandos miſit.] Verba Herod. hoc explicantis habes c. 45. a. ἔπεμπε δὲ ἐς Σάρδις ἐπ' ἐκτομῇ Περίανδρος τῶν πρώτων Κερκυραίων ἐπιλέξας τοὺς παῖδας τιμωρεύμενος. Alyattes E autem Lydorum rex Sardibus commorabatur. Mentionem de hac re Plin. quoq; facit l. 9. c. 25. in quo de Echeneide loquitur, quo parvo piſce navibus adhærente, retardari eas à curſu ait: *Quibus,* inquit, *inhærentibus plenam ventis ſtetiſſe navem portantem nuncios à Periandro, ut caſtrarentur nobiles pueri.*

P. 25. *Verum navi Samum appulſa, &c.*] Herod. c. 45. a. προσσχόντων δὲ ἐς τὴν Σάμον τῶν ἀγόντων τοὺς παῖδας Κορινθίων, πυθόμενοι οἱ Σάμιοι τὸν λόγον, ἐπ' οἷσι ἀγινέατο οἱ παῖδες ἐς Σάρδις, πρῶτα μὲν τοὺς παῖδας ἐδίδαξαν ἱροῦ ἅψασθαι Ἀρτέμιδος, μετὰ δὲ οὐ περιορέοντες ἀπέλκειν τοὺς ἱκέτας ἐκ τοῦ ἱροῦ. σιτίων δὲ τοὺς παῖδας ἐργόντων Κορινθίων, ἐποιήσαντο οἱ Σάμιοι ὁρτὴν, τῇ καὶ νῦν ἔτι χρέωνται κατὰ ταὐτά. F νυκτὸς γὰρ ἐπιγινομένης ὅσον χρόνον ἱκέτευον οἱ παῖδες, ἵστασαν χοροὺς παρθένων τε καὶ ἠϊθέων. ἱστάντες δὲ τοὺς χοροὺς τρωκτὰ σησάμου τε καὶ μέλιτος ἐποιήσαντο νόμον φέρεσθαι, ἵνα ἁρπάζοντες οἱ Κερκυραίων παῖδες ἔχοιεν βορήν. ἐς τοῦτο δὲ οἱ ἐγένετο ἐς ὃ οἱ Κορίνθιοι τῶν παίδων οἱ φυλακοὶ οἴχοιντο ἀπολιπόντες, τοὺς δὲ παῖδας ἀπήγαγον ἐς Κέρκυραν οἱ Σάμιοι. Hæc volui ex Herod. huc afferre, ut quoniam Laert. breviter hanc hiſtoriam attigit, neq; qua aſtutia uſi ſint Samii ad liberandos pueros explicavit, ipſa hæc omnia ex Herod. copioſe totam rem explicante cognoſceremus.

Annis 41. ante 49. Olympiadem.] Hæc Soſicratis annorum ratio, cum Anthenienſium temporum à Sigonio editorum

ratione

ratione non congruit. quo enim anno Soſicrates Periandrum mortem occubuiſſe vult, eodem ferè Sigonius illum tyrannidem Corinthi excepiſſe tradit.

Hunc Herodotus in prima, Thraſibuli Mileſiorum tyranni hoſpitem fuiſſe dicit.] Herod. l. 1. c. 2. b. Μιλήσιοι δὲ τάδε προστιθεῖσι τούτοισι. Περίανδρον τὸν Κυψέλου ἐόντα Θρασυβούλῳ τῷ τότε Μιλήτου τυραννεύοντι ξεῖνον ἐς τὰ μάλιστα.

Hæc quoque aiebat. honeſtum quies &c.] Omnia hæc, quæ apud Laer. leguntur Periandri apophthegmata, apud Stob. quoq; eidem attributa reperiuntur.

Volenteſq; in Aſti vivere non permiſit, quemadmodum eſt apud Ephorum & Ariſtotelem.] Ariſtot. l. 5. Polit. c. 10. in quo diſſerit, quibus de cauſis unius imperium labefactari & corrumpi ſoleat, inter ea, quæ ſunt oligarchiæ tyrannidiſque propria, enumerat hoc. cum, ſc. non permittuntur cives in Aſti habitare. ejus verba ſunt hæc. διὸ καὶ τὴν περιαίρεσιν ποιοῦνται τῶν ὅπλων, καὶ τὸ κακοῦν τὸν ὄχλον, καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἄστεως ἀπελαύνειν, καὶ διοικίζειν ἀμφοτέρων κοινὸν, καὶ τῆς ὀλιγαρχίας καὶ τῆς τυραννίδος. omnium autem earum rerum, quæ ad tyrannidem faciunt conſtituendam, & conſervandam auctorem fuiſſe Periandrum Cypſeli filium, tum aliis locis, tum præcipue eodem lib. 5. ait cap. 11. τούτων, inquit, τὰ πολλά φασὶ καταστῆσαι Περίανδρον τὸν Κορίνθιον, πολλὰ δὲ καὶ παρὰ τῆς τῶν Περσῶν ἀρχῆς ἐστι τοιαῦτα λαβεῖν.

Floruit 38. Olympiade.] Hac ipſa videlicet Olympiade tyrannide accepta, ut eſt apud Sigon. in lib. de Athenienſium temporibus.

Annisque 40. tyrannidem tenuit.] Ariſtot. 5. Polit. c. 12. Periandrum annos 44. tyrannidem obtinuiſſe ait, Cypſelum autem ejus patrem 30. ita omnem Cypſelidarum tyrannidem annis 73. finitam eſſe, in quo aut non recte ſupputavit Ariſtot. uno plus annos 44. numerans, aut non vere ab initio poſuit Cypſelidarum tyrannidem annorum 73. ſpatium occupaviſſe, quæ 74. ab eo fuiſſe colligatur, niſi ſi ſex menſes pro uno numeravit anno. Ariſtot. verba libuit adſcribere. Δευτέρα δὲ περὶ Κόρινθον ἡ τῶν Κυψελιδῶν. καὶ γὰρ αὕτη διετέλεσεν ἔτη βία καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἓξ μῆνας. Κύψελος μὲν γὰρ ἐτυράννησεν ἔτη τριάκοντα. Περίανδρος δὲ τετταράκοντα καὶ τέτταρα. Cypſelum autem annis triginta tyrannum fuiſſe tradit etiam Herod. l. 5. c. 80. b. ἄρξαντος δὲ τούτου, inquit, ἐπὶ τριήκοντα ἔτεα, καὶ διαπλέξαντος τὸν βίον εὖ, διάδοχός οἱ τῆς τυραννίδος ὁ παῖς Περίανδρος γίνεται.

P. 26. *Alterum quidem tyrannum, alterum vero ſapientem & Ambraciotam.*] Apud Ariſtot. ego quoque duos Periandros reperio, ſed utrumque tyrannum. De Corinthio quidem Cypſeli filio in lib. Polit. ita multis in locis, ut eos afferre ſupervacaneum ſit: de Ambraciota vero habes 5. Polit. c. 4. his verbis. καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ πάλιν ὡσαύτως Περίανδρον συνεκβαλὼν τοῖς ἐπιθεμένοις ὁ δῆμος τὸν τύραννον εἰς ἑαυτὸν περιέστησε τὴν πολιτείαν.

Et quidem Ariſtoteles Corinthium ſapientem eſſe dicit, Plato vero negat.] Ariſtot. quidem in politicis Periandrum ſæpe nominat, nuſquam tamen ſapientem vocat. Plato autem in Protagora, quo in dialogo ſeptem nominat ſapientes, Periandrum præterit. Pauſan. in Atticis c. 15. & 16. dicit Græcos non ſolum Periandrum, ſed etiam Lesbium tyrannum in ſapientibus numeraviſſe. Platonis verba de hominibus eruditis loquentis ſunt hæc. τούτων ἦν καὶ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, καὶ Πιττακὸς ὁ Μιτυληναῖος, καὶ Βίας ὁ Πριηνεύς, καὶ Σόλων ὁ ἡμέτερος, καὶ Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος, καὶ Μύσων ὁ Χηνεύς, καὶ ἕβδομος ἐν τούτοις ἐλέγετο Λακεδαιμόνιος Χίλων.

Multas habeo Apollini, &c.] Hujus ſapientum apud Periandrum conventus mentionem facit Plut. in vita Solonis char. 27. b. γενέσθαι δὲ, inquit, μετ᾽ ἀλλήλων ἔν τε Δελφοῖς ὁμοῦ λέγονται καὶ πάλιν ἐν Κορίνθῳ σύλλογόν τινα κοινὸν αὐτῶν καὶ συμπόσιον κατασκευάζοντος Περιάνδρου.

Uxoris vulnus nobis quidem accidit invitis.] Epiſtola hæc depravata & manca antea legebatur. ego & depravata corrigere, & manca ſupplere conatus ſum ſic, ut nunc demum intelligi poſſe videatur. Hæc autem omnia ex Herod. cujus ex hiſtoria, quæ mihi antea erant obſcuriſſima, aperta fuerunt. Eſt igitur argumentum epiſtolæ tale. Interfecerat Periander Meliſſam uxorem, Proclei, ad quem ſcribit, filiam. habebat autem iratum ſibi filium Lycophronem ob matris necem, quam ab avo materno acceperat, cumque omnia feciſſet, ut filium ſibi placaret, nunquam tamen adoleſcentis animum potuit mitigare. Iratus ergo ſocero, cujus opera filium à ſe alienatum eſſe putabat, petit ab eo per epiſtolam, ut vel filium ſibi placatum reddat, vel bellum expectet. De morte autem Meliſſæ ſe excuſat, quod ea, quæ acciderunt, ſe invito acciderint.

Tu autem ſi volens filium à me alienaveris.] Ego quidem filiam tuam invitus interfeci: tu vero ſi volens atque ultro filium mihi reddideris inimicum, injuriam facies. quia ea demum eſt injuria, quæ fit à volente, non ab invito. Quod autem ſuſpicatus ſit Periander Proclei opera animum filii à ſe alienatum fuiſſe, habes apud Herod. c. 45. b. qui cum Lycophronem filium à Patre Periandro, quod ſe alloqui nollet, è domo expulſum eſſe narraviſſet, ſtatim hæc verba ſubjungit. ἐξελάσας δὲ τοῦτον, ἱστόρεε τὸν πρεσβύτερον τά σφι ὁ μητροπάτωρ διελέχθη. & paulo poſt. Περίανδρος δὲ οὐδεμίαν μηχανὴν ἔφη εἶ, μὴ οὐ σφι ἐκεῖνον ὑποθέσθαι τι, ἐλιπάρεέ τε ἱστορέων. ὁ δὲ ἀναμνησθεὶς εἶπε καὶ τοῦτο.

Aut ego te ulciſcar.] Bello tibi indicto, quod & fecit, & Procleum ſocerum cepit. Herod. ib. ἀποστείλας δὲ τοῦτον Περίανδρος ἐστρατεύετο ἐπὶ τὸν πενθερὸν Προκλέα, ὡς τῶν παρεόντων οἱ πρηγμάτων ἐόντα αἰτιώτατον. καὶ εἷλε μὲν τὴν Ἐπίδαυρον. εἷλε δὲ αὐτὸν Προκλέα, καὶ ἐζώγρησε.

Filiæ pœnas perſecutus ſum, omnium Corinthiarum mulierum ad ejus ſepulchrum veſtibus crematis.] Filiam dicit, Proclei filiam, Meliſſam uxorem ſuam, cujus ſe pœnas ideo perſecutum eſſe ait, quod ea in ſomnis ſibi apparens ſecum queſta ſit, quod algeret. Cum enim Periander ad flumen Acherontem mortuorum oraculum per nuntios ſciſcitaretur de hoſpitis depoſito, Meliſſa ei apparens negavit ſe indicaturam, quia algeret, ac nuda eſſet. veſtes enim, cum quibus ſepulta eſſet, nihil ſibi profuiſſe non crematas. Itaque Periander edicto per præconem propoſito, ut omnes Corinthiæ mulieres ad templum Junonis convenirent, cum illæ tanquam ad diem feſtum ornatiſſimæ conveniſſent, eas omnes, diſpoſitis ſatellitibus, ſine ullo diſcrimine exuit, eaſq; veſtes ad ſepulchrum comportatas Meliſſam precatus cremavit. hiſtoria eſt apud Herod. in Terpſ. c. 80. b.

Præconi quidem tuo nihil reſpondi.] Hujus conſilii explicatio eſt apud Herod. c. 80. b. de quo mentionem quoq; facit Ariſt. l. 3. Polit. c. 11. quo in loco aut Ariſtot. hiſtoriam ignoravit, aut Herod. aliter rem geſtam narravit. Her. n. Thraſybulũ Periandro dediſſe conſilium ait, Ariſt. Periandrum Thraſybulo. Verba Herod. c. 80. a. manifeſta ſunt. πέμψας γὰρ, inquit, ἐπὶ Θρασύβουλον κήρυκα, ἐπυνθάνετο &c. paulo poſt, cum nuntium Periandri à Thraſybulo extra oppidum in ſegetem quandam adductum narrat, Θρασύβουλος δὲ, inquit, τὸν ἐλθόντα παρὰ τοῦ Περιάνδρου ἐξῆγε ἔξω τοῦ ἄστεως ἐσβάς. Ariſt. autem loco allato. Διό, inquit, καὶ τοὺς ψέγοντας τὴν τυραννίδα καὶ τὴν Περιάνδρου Θρασυβούλῳ συμβουλίαν, οὐχ ἁπλῶς οἰητέον ὀρθῶς ἐπιτιμᾶν. φασὶ γὰρ τὸν Περίανδρον εἰπεῖν μὲν οὐδὲν πρὸς τὸν πεμφθέντα κήρυκα περὶ τῆς συμβουλίας, &c. Livius etiam idem conſilium à Tarquinio Superbo Rege Sex. Tarquinio filio datum contra Gabinos narrat. l. 1. decad. 1. Ac ne quis dubitare poſſit alibi Ariſt. aliter eadem de re loquutum eſſe, videat eundem in 5. Polit. c. 10. idem omnino dicentem. ὅθεν, inquit, καὶ τὸ Περιάνδρου πρὸς Θρασύβουλον συμβούλευμα ἐστὶν ἡ τῶν ὑπερεχόντων σταχύων κόλουσις. Ego Herod. magis aſſentior.

ANACHARSIS.

Anacharſis Scytha Gnuri filius.] Hoc ex Herod. in Melp. Gnurus autem Lyci filius fuit, Lycus Spargapithis. Herod. c. 62. a.

Fratrem habuit Caduidem Scytharum regem.] Hoc jam non ex Herod. quem ſi auctorem ſequamur, Anacharſidis fratrem Scytharum regem Saulium, non Caduidem dicemus. Herod. c. 62. a.

Præbuit autem, quia liber erat in loquendo, proverbio occaſionem, Scytharum locutio.] In ea proverbiorum collectione, quæ ex Tarreo, Didymo, & Suida Græce ſcripta eſt ſub littera η. reperies de hoc proverbio factam eſſe mentionem his verbis, ἡ σκυθῶν ῥῆσις. πρὸς Δαρεῖον τὸν Πέρσην ἀπεκρίναντο οἱ Σκύθαι κλαίειν αὐτόν. ἐπὶ τῶν ἀποτόμως οἰμώζειν τινὰ λεγόντων. quod quidem in loquendi libertatem, qua Anacharſis uſus eſſe dicitur, commode cadit.

Hermippus illum, cum Solonis domum veniſſet.] Omnia hæc ex Plut. narrantur in vita Solonis, aliquanto tamen ſecus, ſed parvo diſcrimine. verba Plut. ſunt. Ἀνάχαρσιν μὲν

νῦν εἰς Ἀθήνας φασὶν ἐπὶ τὴν Σόλωνος οἰκίαν ἐλθόντα κόπτειν, καὶ λέγειν, ὡς ξένος ὢν ἀφῖκται φιλίαν ποιησόμενος, καὶ ξενίαν πρὸς αὐτόν. ἀποκειναμένου δὲ τοῦ Σόλωνος, οἴκοι βέλτιον ἐστι ποιεῖσθαι φιλίας, ἐκοῦν, φάναι τὸν Ἀνάχαρσιν, αὐτὸς ὢν οἴκοι σὺ ποιῆσαι φιλίαν καὶ ξενίαν πρὸς ἡμᾶς. οὕτω δὲ θαυμάσαντα τὴν ἀγχίνοιαν τοῦ ἀνδρὸς τὸν Σόλωνα, δέξασθαι φιλοφρόνως,&c.

Sagittis in venatione à fratre confixus interiit] Sagittis Anacharſim à fratre confixum ex Herod. dicit; in venatione autem non ex Herod. ſed in nemore externis ſacrificiis operam dantem, & Saulio Scytharum Regi fratri, à quodam Scytha indicatum. Herod. c. 62. a.

Interrogatus nunquid apud Scythas eſſent tibiæ, atqui ne vites quidem reſpondit.] Qua de re eſt apud Ariſtot. 1. l. poſter. analyt. cum enim loqueretur de his, qui rationibus in concludendo remotioribus utuntur, hoc Anacharſidis dicto pro exemplo uſus eſt. οἷον, inquit, τὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος, ὅτι ἐν Σκύθαις οὐκ εἰσὶν αὐλητρίδες, οὐδὲ γὰρ ἄμπελοι.

MYSON.

P. 28. *Stivam ad aratrum aptantem inveniſſe.*] Ἐχέτλη *ſtiva* appellatur à Virg. l. 1. Georg. quo vocabulo uſi ſumus, poetico illo quidem: ſed aliud nullum habenti danda eſt venia.

Stivaque, quæ currus a tergo torqueat imos.

Quanquam Colum. quoque l. 1. c. 9. hac voce uſus ſit, Latinitatis auctor non malus.

Eteum quendam aio.] Differentia in eo eſt, quod ſuperius in duobus ejuſdem quo de nunc agitur, oraculi carminibus ſcribebatur *Eteum* per. œ. *Oeteum*, nunc autem per e. *Eteum*, & in Græco ſcriptore prius legitur οἰταῖον, poſtea ἐτεῖον. Plin.

Ariſtoxenus in his, quæ diſperſe ſcripſit.] Quod Laert. σποράδην, ego *diſperſe* verti. quo adverbio uſus eſt Cic. in Verrem.

Is enim mentionem de illo facit in Protagora.] Loco videlicet ſuperius à me allato in Periandro, ubi appellat eum Cheneum.

EPIMENIDES.

P. 29. *Cres fuit genere, è Cnoſſo.*] Epimenidem Cretem fuiſſe teſtis eſt Cic. in lib. de Divin. 87. b. quo in loco de his loquens, qui per furorem vaticinantur, *Ut Bacchis*, inquit, *Bœotius, ut Epimenides Cres, ut Sibylla Erythrea.* è Cnoſſo autem fuiſſe Pauſan. tradit in Atticis.

In ſpelunca quadam annis 57. dormivit.] Hoc idem Plin. l. 7. c. 52. ita ſcribens. *Ariſtæi etiam viſam evolantem ex ore in Proconneſo; magna quæ ſequitur fabuloſitate: quam equidem & in Gnoſio Epimenide ſimili modo accipio: puerum æſtu & itinere feſſum, in ſpecu 57. dormiviſſe annis, rerum faciem mutationemque mirantem, velut poſtero experrectum die. hinc pari numero dierum ſenio ingruente, ut tamen in 157. vitæ duraret annum.* Pauſanias in Atticis 40. tantummodo annos ait. & quidem hiſtoria hæc de Epimenide à paucis ſcriptoribus agnoſcitur. Is igitur in Atticis c. 10. valde cum hoc Laert. loco congruit. verba ejus ſunt, πρὸ δὲ τοῦ ναοῦ τοῦδε, ἔνθα καὶ τοῦ Πτολεμαίου τὸ ἄγαλμα, ἐστι βοῦς χαλκοῦς, οἷα ἐς θυσίαν ἀγόμενος. πεποίηται δὲ καθήμενος Ἐπιμενίδης Κνώσσιος, ὃν ἐλθόντα ἐς ἀγρὸν, κοιμᾶσθαι λέγουσιν ἐσελθόντα ἐς σπήλαιον· ὁ δὲ ὕπνος οὐ πρότερον ἀνῆκεν αὐτὸν πρὶν ἤ οἱ τεσσαρακοστὸν ἔτος γενέσθαι καθεύδοντι.

Diis amiciſſimus exiſtimatus eſt.] Plut in Solonis vita eodem eſt uſus verbo de Epimenide loquens, ἐδόκει δὲ, inquit, τὶς εἶναι θεοφιλὴς καὶ σοφὸς περὶ τὰ θεῖα.

Illi navi, ac Nicia Nicerati filio in Cretam miſſo. Epimenidem advocaverunt; qui cum Olymp. 46. veniſſet, &c.] Venit Epimenides Athenas è Creta accitus, anno 1. Olymp. 46. civitate non ſolum peſtilentia, ſed etiam ſeditione laborante, anno antequam Soloni commiſſa eſſet Reſp. componenda, noviſque legibus conſtituenda. Sigon. in lib. de Athen. temporibus. Pauſan. loco allato de Epimenide loquens, ὕστερον, inquit, ἔπη τε ἐποίει, καὶ πόλεις ἐκάθηρεν, ἄλλας τε καὶ τὴν Ἀθηναίων.

Qui cum Olympiade LXXVI. veniſſet.] Plato in 1. de legibus Epimenidem Athenas veniſſe ait 10. annis ante Perſica, hoc eſt, ut opinor, antequam Perſæ in Lydiam venirent, τῇδε γὰρ ἴσως ἀκήκοας, ὡς Ἐπιμενίδης γέγονεν ἀνὴρ θεῖος, ὃς ἦν ἡμῖν οἰκεῖος, ἐλθὼν δὲ πρὸ τῶν Περσικῶν δέκα ἔτεσι πρότερον παρ' ὑμᾶς. in quo cum Laertio conſentit. nam Cyrus rex Perſarum Sardis ingreſſus eſt victor annis 10. poſtquam Epimenides urbem Athenas purgaverat.

Aras ſine nomine licet invenire.] Id autem propterea opinor, quia cum oves proprio deo mactarentur, non explicabatur nomen dei, cui ſacrificium fieret, ideoque aræ etiam ſine nomine erant. credibile autem eſt poſt purgatam urbem, homines peſtilentia liberatos, illius expiationis monumentum in ſuis quoſque oppidis has aras ædificaviſſe.

Quidam peſtilentiæ cauſam Cylonium ſcelus dixiſſe aiunt.] Cylon civis Athenienſis & oraculo quodam impulſus, & Theagenis ſoceri potentia fretus Megarenſium tyranni, occupatam à ſe Athenarum arcem diu tenuit. ſed obſeſſus ab Athenienſibus tyrannidem aſpernantibus, ipſe quidem unà cum fratre aufugit: cæteri qui remanſerant, cum ad aram σεμνῶν dearum ſupplices confugiſſent, partim quidem inde extracti interficiuntur, partim ad ipſas aras obtruncantur. ita Thucyd. l. 1. c. 24. a. & b. Plut. in vita Solonis, Cylonis conjurationis ſocios Megaclis oratione adductos, judicio ſe commiſiſſe tradit, cumque ſe ſimulachri, ad quod ſupplices confugerant, veſte induiſſent, eaque ſponte laceraretur, à Megacle ad ipſas aras interfectos ait, quaſi dea ſupplices renuente. Plut, c. 29. a. Cic de legibus hac ipſa de re mentionem faciens, *Nam illud*, inquit, *vitioſum Athenis, quod Cylonio ſcelere expiato, Epimenide Crete ſuadente, fecerunt contumeliæ fanum, & impudentiæ.* Cic. de legibus c. 175. a. Pauſan. in Atticis negat ſe videre, quomobrem Athenienſes Cyloni æream ſtatuam collocaverint, qui tyrannidem affectaverit. putat tamen ob id factum eſſe, quod & forma corporis præſtantiſſimus, & Olympionices fuiſſet, & Theagenis filiam in matrimonio habuiſſet Megarenſium tyranni. Pauſan. c. 20.

Athenienſes talentum ei decreverunt; at ille argentum quidem non accepit, &c.] De muneribus ab Athenienſibus Epimenidi datis ac recuſatis ita ſcribit Plut. in vita Solonis c. 29. a. Ἐπιμενίδης μὲν οὖν μάλιστα θαυμασθεὶς, καὶ χρήματα διδόντων πολλὰ, καὶ τιμὰς μεγάλας τῶν Ἀθηναίων, οὐδὲν ἢ θαλλὸν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ἐλαίας αἰτησάμενος καὶ λαβὼν ἀπῆλθεν.

Ignominiæ filium ægre ferunt.] Ego quidem Piſiſtratum ignominiæ filium propterea nominari puto, quia Hippocrates pater Olympiæ ſacrificans oſtento illo notatus eſt, quo naſciturus ex eo tyrannus portendebatur. qua de re in Chilonis vita dixi, Herodotique verba attuli. An ignominiæ filium appellat tyrannum?

Eum à nymphis quiddam cibi accepiſſe.] Plut. Epimenidem nymphæ filium fuiſſe tradit, cui nomen fuerit Balte, ut mirum non ſit à nymphis cibum accepiſſe nymphæ filium. Plut. in vita Solonis c. 29. a.

Nulla reliquiarum cibi depulſione indiguiſſe.] Græce, μηδεμιᾷ κενοῦσθαι ἀποκρίσει. ἀπόκρισιν, quæ vox eſt medicorum, quam illi *excretionem* appellant, *reliquiarum cibi depulſionem* ego verti: in quo Cic. ſequor auctorem, qui in libris de natura deorum ſic loquitur. *Quemadmodum autem reliquiæ cibi depellantur, tum aſtringentibus ſe inteſtinis, tum relaxantibus, haud difficile dictu eſt; ſed tamen prætereundum eſt, ne quid habeat injucunditatis oratio.*

Ergo apud Athenienſes Munychiam cum vidiſſet.] Plut. in Solonis vita idem omnino de Epimenide loquens. verba ejus hæc ſunt. λέγεται δὲ τὴν Μουνυχίαν ἰδὼν, καὶ καταμαθὼν πολὺν χρόνον, εἰπεῖν πρὸς τοὺς παρόντας, ὡς τυφλόν ἐστι τοῦ μέλλοντος ἄνθρωπος. ἐκφαγεῖν γὰρ Ἀθηναίους τοῖς αὐτῶν ὀδοῦσιν, εἰ προῄδεσαν ὅσα τὴν πόλιν ἀνιάσει τὸ χωρίον. quo in loco aliud quoque à Thalete ſimiliter prædictum commemorat. Plut. c. 29. a. Erat Munichia portus facilis ad occupandum, difficilis expugnatu.

Hæc autem tot ante temporibus prædicebat.] Cur *tot ante temporibus*? quia ab Epimenide hæc prædicente, uſque ad tertiam Athenienſium oligarchiam, in qua ab Antipatro primum præſidium in Munychia impoſitum eſt, interceſſerunt Olympiades 64. Venit enim Athenas Epimenides urbis luſtrandæ cauſa Olymp. 46. Athenienſes autem ab Antipatro expugnati præſidium Macedonum in Munichia receperunt anno 2. Olymp. 14.

Lacedemoniiſque cladem ex Arcadibus profectum prædixiſſe.] Hæc clades accepta eſt à Lacedæmoniis ſub Euricrate Anaximandri filio, & Archidamo Anaxidami filio Lacedæmone regnantibus.

Cretenſes ait ipſum Curetem vocaviſſe.] Plut. in Solonis vita Epimenidem non illum quidem à Cretenſibus, ſed ab hominibus illius ætatis Curetem nominatum

minatum eſſe teſtatur his verbis. Διὸ καὶ παῖδα νύμφης A
ὄνομα Βάλτης, καὶ κουρῆτα νέον αὐτὸν οἱ τότε ἄνθρωποι προσηγόρευον. Plut. c. 29. a.

PHERECYDES.

P. 31. *Pherecydes Badys filius Syrus.*] Cic. l. 1. Tuſc. quæſt. c. 156. *Pherecydes*, inquit, *Syrus primus dixit animos hominum eſſe ſempiternos.* Eſt autem Syrus inſula, de qua in extrema hac vita Plin. *Syrium* dicit. Eſt autem idem omnino *Syrum* & *Syrium* dicere. libuit tamen hoc notare, quia Cic. *Syrum* ſemper, nunquam *Syrium* dicit. Plin. igitur l. 7. c. 56. *proſam*, inquit, *orationem condere Pherecydes Syrius inſtituit.*

Et cum ex puteo aquam hauſtam biberet, triduo terræ motum futurum prædixiſſe.] Qua de re Cic. l. 1. divinat. c. 13. b. B
mentionem facit his verbis. *Ne Pherecydes quidem ille Pythagoræ magiſter, potius divinus habebitur, quàm phyſicus, qui cum vidiſſet hauſtam aquam de jugi puteo, terræmotus dixit inſtare.* quo quidem Cic. loco fortaſſe (ut obiter hoc dicam) *bibiſſet* pro *vidiſſet* legendũ eſt. quippe veriſimilius eſt ex guſtu aquæ terræmotum prænoſci potuiſſe, quam ex viſu, propterea, quòd ex guſtu vaporis vis ſentitur, quæ terræmotum efficere poteſt, viſu autem non ſentitur. de hac Pherecydis prædictione mentionem quoque facit. Plin. l. 2. c. 79. *Perhibetur*, inquit, *& Pherecydis Pythagoræ doctoris alia conjectatio, ſed & illa divina. Hauſtu aquæ è puteo præſenſiſſe ac prædixiſſe ibi terræmotum.*

Alii pediculorum tabe conſumptum mortem obiiſſe.] Idem mortis genus tradit Ælianus l. 4. de varia hiſt. c. 28. Φερεκύδης, inquit, ὁ Σύριος τὸν βίον ἀλγεινότατον ἀνθρώπων κατέστρεψε, τοῦ παντὸς αὐτῷ σώματος ὑπὸ τῶν φθειρῶν ἀναλωθέντος. addit quoque cauſam, cujus Delios auctores facit, in quorum inſula cum aliquando cum diſcipulis ſuis ſederet, cum alia multa de ſe ac de ſua ſapientia inaniter jactaſſe aiunt, tum illud quoque adjeciſſe, ſe, tametſi nulli deo ſacrificaret, nihilo tamen pejus vitam acturum, quam qui hecatombas ſacrificarent. Plin. autem l. 7. c. 51. non pediculis conſumptum, ſed ſerpentibus ex corpore erumpentibus mortuum eſſe ſcribit his verbis. *Morborum vero tam infinita eſt multitudo, ut Pherecydes Syrius copia ſerpentum ex corpore ejus erumpente expiraverit.*

Cujus Pythagoram quoque auditorem fuiſſe.] Pherecydem Pythagoræ magiſtrum fuiſſe tum Cic. locis duobus ſupra allatis tradit, tum Laert. ipſe in Pythagoræ vita docet.

In Syro quoque inſula Heliotropium ſervatur.] Videtur hoc neſcio quo pacto huc irrepſiſſe. Quid enim ad Pherecydem, Heliotropium?

Fuit 59. Olympiade.] Cic. de Pherecyde l. 1. Tuſc. quæſt. *Pherecydes*, inquit, *Syrus primum dixit animos hominum eſſe ſempiternos. antiquus ſane. fuit enim meo regnante gentili.* Quod ſi fuit Servio Tullio regnante Pherecydes, haud falſo dicitur à Laert. 59. Olymp. fuiſſe. nam Tarquinius ſuperbus, qui rex poſt Ser. Tullium fuit, regnum cœpit anno 3. Olymp. 61.

Digito per oſtium immiſſo oſtendi quanta vi morbi laborarem.] Pherecydem ob morbi turpitudinem medicorum & familiarium aſpectum devitaviſſe confirmat Ælianus loco ſupra allato. καὶ τηκομένης, inquit, αὐτῷ αἰσχρᾶς τῆς ὄψεως, τὴν ἐκ τῶν συνήθων ἐξέκλινε συνουσίαν. ὁπότε δὲ τις συνελθὼν ἐπυνθάνετο ὅπως διάγει, διὰ τῆς ὀπῆς τῆς κατὰ C
τὴν θύραν διείρας τὸν δάκτυλον, ψιλὸν γεγονότα τῆς σαρκὸς, ἐπέλεγεν οὕτω διακεῖσθαι καὶ τὸ πᾶν αὐτοῦ σῶμα. Idem tamen Ælianus ejuſdem variæ hiſt. l. 5. c. 2. de genere mortis Pherecydis mira quædam alia tradit, quæ videre quiſque poterit, brevitatis enim cauſa prætermittimus.

THOMÆ

THOMÆ ALDOBRANDINI
IN SECUNDUM
LAERTII DIOGENIS
LIBRUM
ANNOTATIONES.

Pag. 33. ANAXIMANDER *Praxiadis filius Mileſius fuit.*] Anaximandrum Praxiadis filium, & Mileſium fuiſſe docet Simplicius in lib. phyſ. his verbis, Ἀναξίμανδρος μὲν Πραξιάδου Μιλήσιος, Θαλοῦ γενόμενος διάδοχος, καὶ μαθητής. Mileſium teſtatur Cic. in quæſt. Acad: *Thales*, inquit, *princeps unus è ſeptem, cui ſex reliquos conſenſiſſe primos ferunt, ex aqua dixit conſtare omnia. at hoc Anaximandro populari, & ſodali ſuo non perſuaſit.* Thalem autem Mileſium fuiſſe ex primo libro conſtat. A

Is infinitatem initium, & elementum eſſe dicebat.] Quod Græci τὸ ἄπειρον dicunt, hoc Cic. *infinitatem* vertit. in quæſt. Acad. loco ſupra citato, de ipſa hac Anaximandri opinione verba faciens, ita ſcribit. *Is enim infinitatem naturæ dixit eſſe; è qua omnia gignerentur.* Infinitatem autem initium rerum ita ſtatuebat Anaximander, ut eam non numero, ſed magnitudine metiretur. unum enim tantummodo aiebat rerum omnium eſſe initium, idque magnitudine infinitum. quod declaratur à Simplicio in comm. in 1. l. Phyſic. c. 2. Ejus verba ſunt: καὶ πρὸς Ἀναξίμανδρον καὶ Ἀναξιμένην ἁρμόζει ἓν μὲν, ἄπειρον δὲ τῷ μεγέθει τὸ στοιχεῖον ὑποθεμένοις. & paulo poſt c. 6. a. de Anaximandro loquens ἀρχήν τε καὶ στοιχεῖον εἴρηκε τῶν ὄντων τὸ ἄπειρον, iiſdem utens verbis, quibus hic Laert. Plut. 1. l. de plac. Philoſ. idem confirmat, addita quoque ejus opinionis ratione, his verbis, Ἀναξίμανδρος δὲ ὁ Μιλήσιος φησὶ τῶν ὄντων τὴν ἀρχὴν εἶναι τὸ ἄπειρον. ἐκ γὰρ τούτου πάντα γίνεσθαι, καὶ εἰς τοῦτο πάντα φθείρεσθαι. διὸ καὶ γεννᾶσθαι ἀπείρους κόσμους, καὶ πάλιν φθείρεσθαι εἰς τὸ ἐξ οὗ γίνεται. λέγει οὖν διά τι ἄπειρόν ἐστιν, ἵνα μηδὲν ἐλλείπῃ. B C

Non aerem, aut aquam, aut aliud quidpiam definiens.] Idem omnino Simplicius de Anaximandro loquens in comm. in lib. Phyſ. c. 6. a. λέγει δὲ αὐτὴν μήτε ὕδωρ, μήτε ἄλλο τῶν καλουμένων εἶναι στοιχείων, ἀλλ᾽ ἑτέραν τινὰ φύσιν ἄπειρον ἐξ ἧς ἅπαντας γίνεσθαι τοὺς οὐρανούς. In quo reprehenditur à Plut. loco proxime citato his verbis, D ἁμαρτάνει δὲ οὗτος μὴ λέγων τί ἐστι τὸ ἄπειρον, πότερ᾽ ἀήρ ἐστιν, ἢ ὕδωρ, ἢ γῆ, ἢ ἄλλα τινὰ σώματα.

Et partes quidem illius immutari, totam vero eſſe immutabilem.] Infinitatem hanc initium omnium rerum Anaximander omnino quidem immutabilem eſſe aiebat, aliqua tamen ex parte mutabilem. Simplicius c. 6. a. Anaximandrum numerat in his, qui unum & mutabile rerum omnium initium magnitudine infinitum ponerent, his verbis τῶν δὲ ἓν καὶ κινούμενον καὶ ἄπειρον λεγόντων Ἀναξίμανδρος &c. κινούμενον tamen poſſumus accipere aliqua ex parte, ut Laert. dicit, non tamen omnino, quod idem negat eum affirmaviſſe.

Puriſſimumque ignem eſſe aiebat.] Multorum & doctiſſimorum quidem philoſophorum, quos neceſſe non habeo nominare, fuit hæc opinio, ut non modo Solem, ſed etiam omnia aſtra ex igne conſtare exiſtimarent. quæ tamen ab Ariſtot. in lib. de Cœlo acriter reprehenſa eſt, & in 1. Meteor. l. ut puerilis deridetur.

Primus gnomonem invenit, eumque Lacedæmone in ſolariis conſtituit.] Nihil fuit neceſſe *gnomonis* nomen, quo Græco utimur pro Latino, ut multis aliis, quodque Mathematicorum proprium eſt, ut minus Latinum devitare propterea, quod apud eloquentiæ Latinæ principes non legatur. uſus eſt tamen hac voce Plinius, non ille quidem ſemel, ſed ſæpiſſime. Quod autem Laert. ἐπὶ σκιοθήρων dixit, ego verti *in ſolariis.* Eſt enim auctore Varrone, *Solarium id, in quo horæ in Sole inſpiciuntur*; ergo non ſolum locum, ſed horologium quoque, quod in loco eſt, ſignificat. nam & Plin. l. 2. c. 76. horologium *Sciotericon* appellavit, & Vitruvius l. 1. c. 6. ipſum Sciatherem æneum gnomonem dixit his verbis. *Æneus*, inquit, *gnomon indagator umbræ, qui Græce σκιαθὴρ dicitur.* Quod autem Laert. hoc loco gnomonis inventum Anaximandro tribuit, id Plin. loco citato in Anaximenem confert, eiſdem fere verbis utens, quibus Laert. ut dubitandum ſit, utrum apud Plin. pro Anaximene Anaximander legi debeat, an apud Laert. pro Anaximandro Anaximenes. Verba Plin. hæc ſunt. *Umbrarum hanc rationem, & quam vocant gnomonicen, invenit Anaximenes Mileſius Anaximandri, de quo diximus, diſcipulus, primuſque horologium, quod appellant Sciotericon, Lacedæmone oſtendit.* Herodotus tamen non gnomonem ſolum, ſed & polum, & omnino Geometriam omnem Babyloniorum inventum eſſe ait, ab eiſque ad Græcos fluxiſſe affirmat. Herodot. Euterpe. c. 32. a.

ANAXIMENES.

Anaximenes Euriſtrati filius Mileſius Anaximandrum audivit.] Simplicius loco ſupra ter citato Anaximenem Euriſtrati quidem filium, ac Mileſium agnoſcit, Anaximandri tamen non diſcipulum, ſed ſodalem nominat his verbis. Ἀναξιμένης δὲ Εὐρυστράτου Μιλήσιος ἑταῖρος γεγονὼς Ἀναξιμάνδρου. At Plin. loco proxime citato diſcipulum Anaximandri dicit; quod & Cic. quoque confirmat Acad. quæſt. c. 29. b.

Is aerem atque infinitatem initium poſuit.] Verba Simplicii de Anaximenis opinione loquentis. Ἀναξιμένης δὲ, inquit, Εὐρυστράτου Μιλήσιος ἑταῖρος γεγονὼς Ἀναξιμάνδρου, μίαν μὲν τὴν ὑποκειμένην φύσιν καὶ ἄπειρόν φησιν, ὥσπερ ἐκεῖνος. οὐκ ἀόριστον δὲ ὥσπερ ἐκεῖνος, ἀλλὰ καὶ ὡρισμένην, ἀέρα λέγων αὐτὴν, & quæ ſequuntur.

Natus eſt, ut Apollodorus ait, 63. Olympiade.] Si paulo poſt 58. Olymp. moritur Anaximander, ut ſupra in ejus vita dictum eſt, quomodo Anaximandrum Anaximenes audire potuit, qui 63. Olymp. multo poſt Anaxim. mortem

naſcitur hoc non Laert. ipſe,ſed Apoll. ait?

Mortuus eſt eo ferè tempore, quo Sardis captæ ſunt.] Atqui Sardis à Cyro capiuntur 58. Olymp. quemadmodum eſt apud Sigonium in lib. de Athenienſium temporibus. quod ſi circiter id tempus, hoc eſt circiter 58 Olymp. moritur Anaximenes, qui natus eſſe dicitur 63. Olymp. prius ergo moritur, quam omnino natus ſit. non eſt igitur Apollodori ſententia ſequenda.

Ex rhetoris ſorore natus eſt ejus, qui de rebus ab Alexandro geſtis ſcripſit.] Hujus autem rhetoris eſt rhetorica ad Alexandrum, quæ Ariſtoteli falſo tribuitur, quantum ego conjicio.

P. 34. *Qui Samo Crotonem migrans.*] Pythagoras cum ex Ægypto, quò diſciplinæ cauſa profectus fuerat, Samum reverſus, eam Polycratis tyrannide oppreſſam offendiſſet, Crotonem ſeceſſit. Laert. in Pythagora.

At vero Æaci filiis, & aliis negotium faceſſunt.] Æacum, ejuſque filios Sami tyrannos fuiſſe tradit Herod. Erato. c. 83. b. 84. a.

Et Mileſiis tyranni non deſunt à populo delecti.] Hoc ipſum ſuperiore lib. Thales Mileſius in epiſt. ad Solonem teſtatus eſt.

Formidoloſus quoque nobis eſt Medorum Rex.] Cyrum ſignificat, qui devicto eo tempore Crœſo Lydorum rege, Sardibuſque, Crœſi regia, expugnatis, totius Ioniæ populis imminebat, iratus Græcis, quod ſe illos ad ſuam amicitiam invitante, neglexiſſent, quoniam à Crœſo deficere noluiſſent, iidem Crœſo victo, ſe in ejus fore poteſtate pollicerentur. quos tamen ille non audivit. Herod. l. 1. c. 15. a.

ANAXAGORAS.

Anaxagoras Hegeſibuli filius Clazomenius.] Simplicius in comm. in l. Ariſtot. περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως. Ἀναξαγόρας μὲν γὰρ, inquit, Ἡγησιβούλου Κλαζομένιος κοινωνήσας τῆς Ἀναξιμένους φιλοσοφίας. Cic. quæſt. Tuſc. l. 1. *Præclare*, inquit, *Anaxagoras, quærentibus amicis velletne Clazomenas in patriam, ſi quid accidiſſe, afferri, &c.* Simplicius c. 6. b.

Primuſque materiæ mentem adjecit.] Simplicius eodem, quem ſupra diximus, comm. Anaxagoram primum rerum principia conſtituiſſe docet, adjecto videlicet principio, quod efficientiæ rationem haberet, cum omnes ante eum philoſophi unum tantum rerum principium, materiam ſcilicet vidiſſent. addidit igitur materiæ mentem. Verba Simplicii de Anaxagora loquentis. πρῶτος, inquit, μετέστησε τὰς περὶ τῶν ἀρχῶν δόξας, καὶ τὴν ἐλλείπουσαν αἰτίαν ἀνεπλήρωσε, & reliqua. Cic. de nat. deor. l. 1. *Anaxagoras*, inquit, *qui accepit ab Anaximene diſciplinam, primus omnium rerum deſcriptionem, & modum mentis infinitæ vi, ac ratione deſignari & confici voluit.* Simplicius 7. b.

Omnia ſimul erant, inde mens accedens] De hac Anaxagoræ opinione Ariſtot. l. 8. περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως mentionem facit his verbis. εἰ δὴ ἐνδέχεταί ποτε μηδὲν κινεῖσθαι, διχῶς ἀνάγκη τοῦτο συμβαίνειν, ἢ γὰρ ὡς Ἀναξαγόρας λέγει. φησὶ γὰρ ἐκεῖνος ὁμοῦ πάντων ὄντων καὶ ἠρεμούντων τὸν ἄπειρον χρόνον, κίνησιν ἐμποιῆσαι τὸν νοῦν καὶ διακρῖναι. quam ſententiam Cic. expreſſit in quæſt. Acad. lib. 2. *Anaxagoras*, inquit, *materiam infinitam, ſed eas particulas ſimiles inter ſe, minutas; eas primum confuſas, poſtea in ordinem adductas mente divina.* Plut. in Pericle de Anaxagora loquens. πρῶτος, inquit, τοῖς ὅλοις οὐ τύχην, οὐδ' ἀνάγκην διακοσμήσεως ἀρχὴν, ἀλλὰ νοῦν ἐπέστησε καθαρὸν καὶ ἄκρατον ἐμμεμιγμένον πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἀποκρίνοντα τὰς ὁμοιομερείας.

Ex quo etiam mens eſt appellatus.] Anaxagoram propter ſapientiam mentem cognominatum fuiſſe tradit etiam Plut. in Periclis vita his verbis. Ἀναξαγόρας Κλαζομένιος, ὃν οἱ τότ' ἄνθρωποι νοῦν προσηγόρευον.

Qui quidem patrimonio ſuis ceſſerit.] Anaxagoram & Democritum patrimonia ſua reliquiſſe, ut commodius, abjecta rei familiaris cura, philoſophari poſſent, teſtis eſt Cic. l. 5. Tuſc. quæſt. *Aut*, inquit, *ni ita res ſe haberet, Anaxagoras, aut hic ipſe Democritus agros & patrimonia ſua reliquiſſent, huic diſcendi quærendique divinæ delectationi toto ſe animo dedidiſſent?*

Cum enim ab eis ut negligens reprehenderetur, Cur igitur, inquit, vos diligentes non eſtis?] Græce ſic, αἰτιαθεὶς γὰρ ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀμελῶν, Τί οὖν, ἔφη, οὐχ' ὑμεῖς ἐπιμελεῖσθε; Ego verti ſervato ſchemate annominationis: & tamen à ſententia non diſceſſi ſcriptoris; quod non ſemper fieri poteſt. alioquin, niſi utrunque recte poſſet, ſententiam retinuiſſem, ſchema autem omiſiſſem.

Apollodorus in temporum hiſtoria LXX. Olympiade natum eſſe ait, mortem vero obiiſſe anno 1. 78. Olymp.] Si hæc Apollodori ratio vera eſt, non ergo 72. vixit annos Anaxagoras, ut paulo ſupra ſcribit Laert. ſed 32. plus minuſve; quod ego proculdubio falſum eſſe exiſtimo: accedente præſertim auctoritate Plinii, qui l. 1. c. 58. Anaxagoram ait 78. Olympiade vivum fuiſſe.

P. 35. *Habitarique in Luna, ſed & eſſe in ea colles ac convalles.*] Cic. Acad. quæſt. lib. 2. Xenophani hanc opinionem tribuit, non Anaxagoræ. ejus verba ſunt. *Habitari ait Xenophanes in Luna, eamque eſſe terram multarum urbium, & montium.* Plato tamen in Apologia c. 10. Anaxagoræ tribuit, quem ſequitur Laertius.

Initia rerum particulas eſſe ſimiles inter ſe dicebat: ut enim ex ramentis aurum conſtat, &c.] Quas Græci ὁμοιομερείας, has Cic. *particulas inter ſe ſimiles* appellavit in quæſt. Acad. loco ſupra citato. Et quidem cum Laert. congruit Simplicius in explicatione hujus Anaxagoræ opinionis. quam ſi quis cupit curioſius cognoſcere, legat Simplicium loco ſupra citato. c. 7. b.

Et motus quidem initium à mente proficiſci.] Idem omnino Simplicius. τῆς δὲ κινήσεως, inquit, καὶ τῆς γενέσεως αἴτιον ἐπέστησε τὸν νοῦν ὁ Ἀναξαγόρας.

Circulum lacteum Solis lucem eſſe reflexam aſtris minime illuminatis.] Græce ſic. καὶ τὸν γαλαξίαν ἀνάκλασιν εἶναι φωτὸς ἡλιακοῦ μὴ καταλαμπομένων τῶν ἄστρων. quem quidem ego locum, ut vides, ſic verti, ut quoad ejus fieri potuit, verbum verbo redderem. ſed tamen valde eum ſuſpicor, aut non carere mendo, aut mancum eſſe. in hanc autem ſententiam adducor auctoritate Ariſtot. qui in 1. l. τῶν μετεωρολογικῶν, cum Anaxagoræ opinionem ac Democriti de circulo lacteo explicaret, ſic ait. οἱ δὲ περὶ Ἀναξαγόραν καὶ Δημόκριτον φῶς εἶναι τὸ γάλα λέγουσιν ἄστρων τινῶν. τὸν γὰρ ἥλιον ὑπὸ τὴν γῆν φερόμενον οὐχ ὁρᾶν ἔνια τῶν ἄστρων. ὅσα μὲν οὖν περιορᾶται ὑπ' αὐτοῦ, τούτων μὲν οὐ φαίνεσθαι τὸ φῶς. κωλύεσθαι γὰρ ὑπὸ τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων. ὅσοις δὲ ἀντιφράττει ἡ γῆ ὥστε μὴ ὁρᾶσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τὸ τούτων οἰκεῖον φῶς φασὶν εἶναι τὸ γάλα. Si ergo Anaxagoras (auctore Ariſtotele) vult lac eſſe lucem eorum aſtrorum, quæ à Sole ſub terram abdito non illuminentur, quia inter ea ac Solem media interjecta ſit terra. quomodo ait Laert. circulum lacteum lucem eſſe Solis reflexam, aſtris minime illuminatis? nam quod aſtra minime illuminata dicit, congruit cum Ariſtotele, quod vero lac reflectionem, ut ita dicam, lucis Solis eſſe ait, ab Ariſtotele diſſentit. quo modo igitur ſuſpicione caret locus, in quo hæc tanta eſt diſſenſio? quod ſi ante vocem illam φωτὸς ἡλιακοῦ, quæ legitur in Laert. adderetur articulus τῶν & præpoſitio ὑπὸ & locus totus apertus eſſet, & nulla eſſet inter Ariſtotelem Laertiumque diſſenſio. Legerem ergo ſic. καὶ τὸν γαλαξίαν ἀνάκλασιν εἶναι τῶν ὑπὸ φωτὸς ἡλιακοῦ μὴ καταλαμπομένων ἄστρων, ut dicat circulum lacteum reflexionem eſſe aſtrorum à lumine Solis minime illuminatorum.

Cometas inerrantium concurſu ſtellarum flammas emittentium contineri.] Ariſtot. l. 1. τῶν μετεωρολογικῶν, opinionem Anaxagoræ de cometis in medium afferens, haud longe à Laertii ſententia videtur abeſſe, ita ſcribens. Ἀναξαγόρας μὲν οὖν καὶ Δημόκριτος φασὶν εἶναι τοὺς κομήτας σύμφασιν τῶν πλανητῶν ἀστέρων, ὅταν διὰ τὸ πλησίον ἐλθεῖν δόξωσι θιγγάνειν ἀλλήλων. quam enim Laert. σύνοδον, hanc Ariſtot. σύμφασιν appellavit: quo modo etiam Olympiodorus expoſuit eodem lib. ſect. 6. ſed Ariſtot. magis Anaxagoræ ſententiam expreſſit ſequentibus verbis.

Trajectiones ſtellarum, quaſi ſcintillas ab aere vibrari.] Hoc autem convenienter opinioni ſuæ. quia enim (auctore Ariſtot. in 1. τῶν μετεωρολογικῶν) aſtra & cœlum ipſum igne conſtare putabat, veriſimiliter aiebat ſtellarum trajectiones quaſi ſcintillas eſſe ignis, quæ ab aëre proſilirent. Sunt autem trajectiones ſtellarum apud Cic. idem quod ἀστέρες διάττοντες, apud Ariſtot. quo quidem vocabulo uſus eſt in libris de divinat. Cic. c. 80. a. & 111. b.

Ventos gigni extenuato à Sole aere.] Videtur igitur Anaxagoræ de ventis ſententia, proxime ad Hippocratis opinionem accedere, qui ventos nihil aliud eſſe putabat, quam aërem, qui moveretur. Extenuatus autem à Sole aër aptior fit ad motum, quia ſubtilior redditur. de qua Hippocratis opinione habes apud Ariſt. lib. 1. μετεωρολογικῶν, quamvis Hippocratem non nominet. qui tamen ab Alexandro Aphrodiſienſi & Olympiodoro nominatur.

Terræ motum reverſione aëris ad terram fieri.] Stricte nimis, ne dicam obſcure, unumquodque tangit Laert. vel quia fortaſſe parum ei nota erant, vel (quod magis ſuſpicor) quia hæc

hæc ex aliis fontibus hauriebat, quam quibus nos utimur. A Ariſtot. certe in 2. τῶν μετεωρολογικῶν, fuſius & clarius Anaxagoræ opinionem de terræ motu exponit. ejus verba ſunt. Ἀναξαγόρας μὲν οὖν φησὶ τὸν αἰθέρα πεφυκότα φέρεσθαι ἄνω, ἐμπίπτοντα δὲ εἰς τὰ κάτω τῆς γῆς ϗ τὰ κοῖλα, κινεῖν αὐτήν. τὰ μὲν γὰρ ἄνω συνειλῆφθαι διὰ τοὺς ὄμβρους, ἐπεὶ φύσει γε πᾶσαν ὁμοίως εἶναι σομφήν, ὡς ὄντος τοῦ μὲν ἄνω, τοῦ δὲ κάτω τῆς ὅλης σφαίρας. ϗ ἄνω μὲν τούτου ὄντος τοῦ μορίου, ἐφ᾽ ᾧ τυγχάνομεν οἰκοῦντες, κάτω δὲ θατέρου. Putabat igitur Anaxagoras terram eſſe planam, non autem rotundam; quod & ex verbis Ariſtot. à me allatis perſpicitur, & ex Laertio paulo ſupra in hac eadem vita intelligitur. Eam vero partem, in qua nos habitamus, ſuperiorem vocabat, ad quam cum aer ipſe, ſive æther ferretur, incidebat in inferiorem B terræ partem. quæ quoniam non ſimiliter atque illa ſuperior imbribus irrigabatur, ideo cavitates habebat; quibus incluſus aer cum reverti ad terram ſuperiorem non poſſet movebat terram. ad hanc igitur ſententiam reſpiciens Laert. dixit ex Anaxagoræ ſententia terræ motum aeris eſſe ad terram reverſionem.

Ferunt eum lapidis ad Ægos flumen ruinam prædixiſſe.] Celebris apud antiquos ſcriptores hæc Anaxagoræ prædictio, de qua eſt apud Plin. l. 2. c. 68. *Celebrant*, inquit, *Græci Anaxagoram Clazomenium Olympiadis 78. ſecundo anno prædixiſſe cœleſtium litterarum ſcientia, quibus diebus ſaxum caſurum eſſet è Sole: idq; factum interdiu in Thraciæ parte ad Ægos flumen; qui lapis etiam nunc oſtenditur magnitudine vehis colore aduſto, comete quoque illis noctibus flagrante.* Ariſtot. C tamen 1. l. τῶν μετεωρολογικῶν lapidem ideo decidiſſe ſcribit, quia ventorum vi in altum ſublatus eſſet. ita allata miraculi ratione miraculum eluſit. Ejus verba libuit afferre. ἐπεὶ, inquit, ϗ ὅτε ὁ ἐν αἰγὸς ποταμοῖς ἔπεσε λίθος ἐκ τοῦ ἀέρος, ὑπὸ πνεύματος ἀρθεὶς ἐξέπεσε μεθ᾽ ἡμέραν, ἔτυχε δὲ ϗ τότε κομήτης ἀστὴρ, γενόμενος ἀφ᾽ ἑσπέρας. quam quidem Ariſtot. opinionem Plut. in Lyſandri vita refelli oſtendit ex his, quæ à Damacho in libris de pietate dicta ſunt, cujus ſententiam affert. qua de re quia pluribus Plut. diſſeruit verbis, ideo brevitatis cauſa ejus verba prætermitto.

Euripidem ejus diſcipulum.] Eurip. Anaxagoræ auditorem fuiſſe tradit Cic. l. 3. Tuſc. quæſt. ita ſcribens. *Quod autem Theſeus à docto viro ſe audiſſe dicit, id de ſeipſo loquitur Euripides, fuerat enim auditor Anaxagoræ.* D

Pellibus indutum aſſediſſe quaſi futura pluvia.] Ælianus lib. 7. de animal. c. 8. hoc idem de Anaxagora confirmat. ac propterea eum maxima admiratione à Græcis affectum fuiſſe tradit his verbis. ἐν ὀλυμπίᾳ δὲ θεώμενον Ἀναξαγόραν ἐν διφθέρᾳ ϗ αὐτὸν τὰ ὀλύμπια, ἐπιῤῥαγέντος ὑετοῦ τὸ ἑλληνικὸν πᾶν ᾔδε, ϗ θειότερα νοεῖν ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἐκόμπαζεν.

Undiq; inquit, ad inferos tantundem eſt deſcenſus.] Græce, πανταχόθεν, ἔφη, ὁμοία ἐστὶν ἡ εἰς ᾅδου κατάβασις. Videtur Laert. à Cic. Tuſc. quæſt. l. 1. locum iſtum tranſtuliſſe, Verba Cic. ſunt. *Præclare Anaxagoras, qui cum Lampſaci moreretur, quærentibus amicis, velletne Clazomenas in patriam; ſi quid accidiſſet, afferri, nihil neceſſe eſt, inquit, undiq; enim ad inferos tantundem viæ eſt.* E

P. 36. *De illius autem judicio varia feruntur.*] Si Plut. credimus, neque accuſatus, neque condemnatus eſt Anaxagoras, ſed à Pericle propter periculi ſuſpitionem urbe emiſſus. quæ res ſcriptoribus fortaſſe anſam dedit, ut non ex urbe diſceſſiſſe, ſed exilio affectus ſolum vertiſſe Anaxagoras ab eis diceretur. Prudenter ergo Laert. qui quam varia de ejus judicio à variis tradantur, legentes admonuit, quæ vero ab unoquoque traderentur, non prætermiſit. Plut. verba ſunt in Periclis vita, quibus Periclem de Anaxagora ſolicitum, propter legem à Diopithe ad populum latam, eum emiſiſſe Athenis oſtendit. ϗ ψήφισμα, inquit, Διοπείθης ἔγραψεν εἰσαγγέλλεσθαι τοὺς τὰ θεῖα μὴ νομίζοντας, ἢ λόγους περὶ τῶν μεταρσίων διδάσκοντας, ἀπερειδόμενος F εἰς Περικλέα δι᾽ Ἀναξαγόρου τὴν ὑπόνοιαν. & paulo poſt. Ἀναξαγόραν δὲ φοβηθεὶς ἐξέπεμψε ϗ προὔπεμψεν ἐκ τῆς πόλεως.

Eum à Cleone impietatis accuſatum.] De hoc Cleone, Periclis hoſte, qui ex ejus ad populum invidia, conaretur de illius dignitate poteſtateque quam maxime detrahere, mentionem facit Plut. his verbis in Periclis vita. ἐπεφύετο δὲ ϗ Κλέων ἤδη διὰ τῆς πρὸς ἐκεῖνον ὀργῆς τῶν πολιτῶν, πορευόμενος εἰς τὴν δημαγωγίαν, &c.

Qui adverſarum erat in rep. Pericli partium.] Thucydidem adverſæ factionis Pericli fuiſſe teſtificatur Plut. in Periclis vita, qui Thucydidem ab eo ejectum è civitate, & contra- A riam factionem de rep. ſublatam ſcribit. Erat autem Thucydides Cimonis affinis, tribu Alopecia, optimatum ſtudiis, adverſarius Periclis potentiæ de induſtria conſtitutus, quorum opes à Pericle apud populum gratioſo imminutæ fuerant, Plut. in vita Periclis. c. 54. a. & 55. a.

Sciebam me illos genuiſſe mortales.] Cic. quæſt. Tuſc. l. 3. de Anaxagora verba faciens, *Quem*, inquit, *ferunt, nunciata morte filii, dixiſſe, ſciebam me genuiſſe mortalem.* & eodem l. paulo infra. *Et Anaxagoras inquit, ſciebam me genuiſſe mortalem.* Ælian. l. 4. var. hiſt. c. 2.

Hic multum veritatis.] Epitaphium habes idem apud Ælian. l. 8. var. hiſt. c. ultimo: quo loco ſcribit geminas ei quoque aras poſitas fuiſſe, quarum altera Mentis, altera Veritatis eſſet.

ARCHELAUS.

B *Diſcipulus Anaxagoræ fuit, Socratis magiſter.*] Sic etiam Cic. l. 5. Tuſc. quæſt. c. 230. a. Idem Simplicius in 1. lib. phyſ. ϗ Ἀρχέλαος, inquit, ὁ Ἀθηναῖος ᾧ ϗ Σωκράτη συγγεγονέναι φασὶν, Ἀναξαγόρου γενομένῳ μαθητῇ.

Et phyſicus ideo vocatus eſt, quod in eo philoſophia naturalis deſierit.] Idem Cic. loco ſupra citato. *Sed ab antiqua*, inquit, *philoſophia uſque ad Socratem, qui Archelaum Anaxagoræ diſcipulum audierat, numeri motuſq; tractabantur, & unde omnia orirentur, quove recederent, ſtudioſeque ab his ſiderum magnitudines, intervalla, curſus inquirebantur, & cuncta cœleſtia. Socrates autem primus philoſophiam devocavit è cœlo.* & reliqua quæ ſequuntur.

C *Rerum autem ortus duo eſſe initia aiebat, caliditatem & frigiditatem.*] Simplicius in 1. lib. phyſ. Archelaum videtur in his numerare, qui initia rerum corporea, multitudine infinita eſſe ſtatuerent, unum tamen initium corporis expers eſſe dicerent: quæ fuit Anaxagoræ magiſtri ejus opinio: cui tamen aliquid eum adjeciſſe innuit Simplicius his verbis. Ἀρχέλαος ἐν μὲν τῇ γενέσει τοῦ κόσμου ϗ τοῖς ἄλλοις πειρᾶται τι φέρειν ἴδιον, τὰς ἀρχὰς δὲ τὰς αὐτὰς δίδωσιν ἅσπερ Ἀναξαγόρας. οὗτοι μὲν οὖν ἀπείρους τῷ πλήθει ϗ ἀνομοιογενεῖς τὰς ἀρχὰς λέγουσι.

Perinde, ut ex ignea concreſcit natura.] Græce ſic, καθὸ μὲν εἰς τὸ πυρῶδες συνίσταται. Quod Latinæ orationis ratio impediebat, ne humorem in igneam concreſcere naturam D diceremus, id paululum immutatis verbis, ſalva tamen ſententia expreſſimus, ut opinor. quod enim ex ignea concreſcit natura, idem etiam igneum fit, &, ut ita loquar, in igneam naturam coaleſcit. In quo eum dicendi modum ſequuti ſumus, qui à Latine dicendi magiſtro frequentius uſurpatur.

SOCRATES.

Phænaretæ obſtetricis filius, ut eſt apud Platonem in Theæteto.] Plat. verba, quibus Socratem Phænaretæ obſtetricis filium fuiſſe ait, ſunt hæc, in quibus Socrates de ſeipſo loquens cum Theæteto, inquit. εἶτα ὦ καταγέλαστε οὐκ ἀκήκοας ὡς ἐγώ εἰμι υἱὸς μαίας μάλα γενναίας τε ϗ βλοσυρᾶς Φαιναρέτης; Plato in Theæteto. 71.

E *Oppido Alopecis.*] Græce, τὸν δῆμον ἀλωπεκῆθεν. Cic. ut alias docui, τοὺς δήμους *oppida* videtur appellari voluiſſe ep. ad Att. 103. a. Alopecæ autem unum erat ex his oppidis, quibus Attica frequentabatur, antequam Theſeus ex agris homines in urbem compelleret. quæ tamen oppida poſt Theſei decretum, nunquam deſerta fuerunt. Vid. Sigon. l. 1. de Rep. Athen. c. 13. a.

Exiſtimabatur autem una cum Euripide ſcribere.] Græce, ἐδόκει δὲ συμποιεῖν Εὐριπίδῃ. quod Laert. συμποιεῖν dixit, ego verti *una ſcribere*. ut enim συμποιεῖν apud Græcos *una cum alio poëma facere* ſignificat, ſic *una ſcribere* eandem apud Latinos ſignificationis vim habere videtur. Terent. in prol. Adelph. *nam quod iſti dicunt malevoli, homines nobiles eum adjutare, aſſidueque una ſcribere.*

F *Euripides autem qui tragœdias facit.*] Hi duo verſus non inveniuntur in nubibus Ariſtophanis his, quæ extant.

P. 38. *Quinetiam eum 30. ut eſt apud Xenoph. artem dicendi docere vetuerunt.*] Vide Xenoph. l. 1. τῶν ἀπομνημονευμάτων, c. 345. ut hoc autem fieret, auctor fuit Critias unus ex xxx. Tyrannis iratus Socrati, quod ab eo in amore Euthydemi acriter reprehenſus eſſet. Xenoph. verba ſunt hæc. ἐξ ὧν δὴ ϗ ἐμίσει τὸν Σωκράτην ὁ Κριτίας, ὥστε ϗ ὅτε τῶν τριάκοντα ὢν νομοθέτης μετὰ Χαρικλέους ἐγένετο, ἀπεμνημόνευσεν αὐτῷ ϗ ἐν τοῖς νόμοις ἔγραψε, λέγων τέχνην μὴ διδάσκειν. & paulo poſt adhuc clarius.

Ariſtophanes quoque maledictis illum vexat, quaſi pejorem

cauſam dicendo melio em faceret.] Nota eſt Ariſtoph. fabula, A in qua juſtus & injuſtus ſermo introducitur, inter ſe litigare. Illi certe verſus maxime Socratem videntur tangere, qui ſub Strepſiadis perſona proferuntur. ὗτοι διδάσκουσ', ἀργύριον ἤν τις διδῷ λέγοντα νικᾶν καὶ δίκαια κἄδικα. Ariſtoph. nebulis 64.

Primus etiam de vita diſſeruit.] De vita, i. de his, quæ ad bene beateque vivendum pertinent. quod idem Cic. confirmat, cum eum primum philoſophiam è cœlo devocaviſſe ſcribit, & in urbibus ac domibus collocaviſſe.

Primuſque philoſophorum condemnatus interiit.] Quomodo primus philoſophorum periit condemnatus? nam Zeno Eleates, qui 69. floruit Olymp. multis annis antequam Socrates naſceretur, ipſe quoque à Nearcho tyranno comprehenſus & in vincula conjectus ſupplicio affectus eſt, propte- B rea quod adverſus eum conjuraſſet. An illud judicium non eſt appellandum, quod Tyrannus inſtituit?

Conjectas eum ſtipes coegiſſe.] Græce, τὸ βαλλόμενον κέρμα ἀθροίζειν. ita loquutus eſt Cic. l.2. de legibus. *Præter idææ*, inquit, *matris famulos, eoſq; juſtis diebus, ne quis ſtipem cogito.* nihil potuit expreſſius è Græco.

Quidnam in domibus malum bonumve eſt.] Hujus ſententiam verſus expreſſit Cic. Tuſc. quæſt. l.5. 230. a. *Socrates*, inquit, *primus philoſophiam devocavit è cœlo, & in urbibus collocavit, & in domos etiam introduxit, & coegit de vita & moribus, rebuſq; bonis & malis quærere.* Idem l. 1. quæſt. Acad. quoque confirmat, iiſdem ferè verbis. *Socrates*, inquit, *mihi videtur, id quod conſtat inter omnes, primus à rebus occultis, & ab ipſa natura involutis, in quibus omnes* C *ante eum philoſophi occupati fuerunt, avocaviſſe philoſophiam, & ad vitam communem adduxiſſe, ut de virtutibus & vitiis, omninoq; de bonis rebus & malis quæreret.*

Quocirca calce percuſſus, admirante quodam.] Idem Socratis dictum citat Plut. in libro περὶ παίδων ἀγωγῆς, & quidem iiſdem fere verbis quibus Laert. Σωκράτης μὲν γὰρ, inquit, λακτίσαντος αὐτὸν νεανίσκου θρασέος μάλα καὶ βδελυροῦ, τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ὁρῶν ἀγανακτοῦντας καὶ σφαδάζοντας, ὡς καὶ διώκειν αὐτὸν ἐθέλειν, ἆρα, ἔφησε, καὶ εἴ με ὄνος ἐλάκτισεν, ἀντιλακτίσαι τοῦτον ἠξιώσατε ἄν; Eſt tamen, ut vides, aliqua inter utrumque ſcriptorem differentia.

Ergo & ad Amphipolim in militiam profectus eſt.] Quinto videlicet Athenienſium cum Lacedæmoniis bello, in quo Am- D phipolis duce Braſida à Lacedæmoniis capitur, quod factum eſt anno 1. Olymp. 89. cum jam Socrates annos 45. natus eſſet. Plato in apol. c. 11. inducit Socratem ipſum militiam ſuam ad Amphipolim, Potidæam, ac Delium commemorantem, à quo hæc ipſa à Laertio huc tranſlata ſunt.

In ea pugna, quæ ad Delium commiſſa eſt.] Eodem anno 1. Olymp. 89. Athenienſes à Bœotis duce Pantœada prælio victi, Delium, quod eodem anno duce Hippocrate expugnaverant, amittunt.

Militavit navali militia ad Potidæam.] Potidæam obſidere Athenienſes cœperunt Antilochide Archonte anno 2. Olymp. 86. cujus obſeſſione per ſex annos ferè continuata, Potidæatæ tandem Archonte Epaminonda ſive Lyſimacho, E anno 4. 87. Olymp. Agnoni Athenienſium duci ſe dedunt. Ælian. l. 3. de var. hiſt. c. 17. de Socratis militia loquens, ſic ait. ἐστρατεύσατο οὖν ἐπὶ Δῆλον, καὶ εἰς Ἀμφίπολιν καὶ εἰς Ποτίδαιαν.

Quod neq; Critiæ conceſſit. &c.] Critias unus ex. xxx. Tyrannis fuit, qui ex collegarum decreto quatuor viros creavit, qui Salaminam ad Leontem Athenas deducendum proficiſcerentur, eum morte mulctaturi, in quibus Socratem quoque creavit, qui collegis ſuis Salaminam profectis, ipſe Athenis remanſit & tyrannorum imperio non paruit. Plato in Apol. c. 13.

Et ſolus decem Imperatores ſuffragio liberavit.] Non decem, ſed novem duces Xen. ait l. 1. τῶν ἀπομνημ. in quibus Thraſylum & Eraſinidem numerat. Xen. verba non fue- F runt prætermittenda, quæ talia ſunt. βουλεύσας γάρ ποτε καὶ τὸν βουλευτικὸν ὅρκον ὀμόσας ἐν ᾧ ἦν κατὰ τοὺς νόμους βουλεύσειν, ἐπιστάτης ἐν τῷ δήμῳ γενόμενος, ἐπιθυμήσαντος τοῦ δήμου παρὰ τοὺς νόμους ἐννέα στρατηγοὺς μιᾷ ψήφῳ τοὺς ἀμφὶ Θράσυλον καὶ Ἐρασινίδην ἀποκτεῖναι πάντας, οὐκ ἠθέλησεν ἐπιψηφίσαι, &c. Hos autem novem duces ideo Athenienſes capitis damnaverunt, quod cadavera civium mortuorum in navali pugna, qua ad Arginuſas Lacedæmonios vicerunt, è mari non collegiſſent. nomina damnatorum habes à Sigon. de temp. Ath. 19. b. Plato tamen non novem, ut Xen. ſed decem, ut Laert. ait, idque in Apol. c. 13.

A *Cumque aufugere ex cuſtodia poſſet, noluit.*] Idem Cic. quoque confirmat l. 1. Tuſc. quæſt. *His*, inquit, *& talibus adductus Socrates, nec patronum quæſivit ad judicium capitis; nec judicibus ſupplex fuit; adhibuitque liberam contumaciam à magnitudine animi ductam, non à ſuperbia; & ſupremo vitæ die de hoc ipſo multa diſſeruit; & paucis ante diebus cum facile educi poſſet è cuſtodia, noluit, & cum pene manu jam mortiferum illud teneret poculum, locutus ita eſt, ut non ad mortem trudi, verum in cœlum videretur aſcendere.*

Pulcherrimos illos habuit ſermones.] Quos ſcilicet Plato in Apol. ſuarum immortalitati litterarum conſecravit, Cic. autem tranſtulit l. 1. Tuſc. quæſt. c. 163. b.

Quam multis non indigeo.] Idem Cic. 5. Tuſc. quæſt. *So-* B *crates*, inquit, *in pompa, cum magna vis auri argentique ferretur, quam multa non deſidero, inquit.*

Athenienſibus ſæpe peſtilentia laborantibus, ſolus nunquam ægrotaverit.] Athenæ peſtilentia laborare inceperunt, Archonte Apollodoro, anno 3. Olymp. 87. ſequenti vero anno Pericles peſtilentia mortuus eſt. Cæterum anno 1. ſequentis Olymp. quæ fuit 88. non ſolum peſtilentia, ſed fame quoque valde afflicti ſunt.

Duas eum uxores duxiſſe Ariſtoteles ait.] In libro videlicet περὶ συγγενείας. quem citat, atq; idem hoc tradit Athenæus l. 13. in principio.

Myrto Ariſtidis filiam.] Quod refellit Athen. loco ſupra citato his verbis. ἐκ τούτων οὖν τις ὁρμώμενος μέμψαιτ' ἂν τοὺς περιτιθέντας Σωκράτει δύο γαμετὰς γυναῖκας C Ξανθίππην καὶ τὴν Ἀριστείδου Μυρτὼ οὐ τοῦ δικαίου καλουμένου, οἱ χρόνοι γὰρ οὐ συγχωροῦσιν, ἀλλὰ τοῦ τρίτου ἀπ' ἐκείνου.

Ait enim Athenienſes ob hominum infrequentiam.] Idem Athen. loco ſupra citato, atque etiam eundem citat auctorem Hieron. Rhodium.

Mercedem nullam exigebat.] Eſt apud Platonem in Apologia Socrates cauſam dicens, qui ita loquitur. οὐδὲ χρήματα μὲν λαμβάνων διαλέγομαι, μὴ λαμβάνων δὲ, οὔ. Plato in Apolog. c. 13.

O magnam expetens ſapientiam homo jure.] Non eodem modo verſus iſti apud Ariſtoph. ſcripti leguntur, quo à Laert. afferuntur, ſed paulum immutatis verbis. quod ſatis ſit admonuiſſe lectorem, qui utrumque legens per ſe ipſe hoc ani- D madvertere poterit. ſunt autem verſus in nubibus car. 84. ſub perſona Socratis cum Strepſiade loquentis.

P. 40. *Superbiſque in viis, & oculos adjicis, & diſcalciatus mala multa fers, & inter nos gravitatem præ te fers.*] Ita ex. Ariſtophane verti debent hi verſus, quemadmodum ego tranſtuli. In codice Farneſiano multa menda inſunt. Ariſtoph. in nubibus c. 82.

Pretioſa induebatur veſte, ut in Platonis convivio cum ad Agathonem adiret.] Locus in Platonis convivio, quem Laert. ſignificare videtur eſt in principio ejus dialogi. ἔφη γὰρ, inquit, οἱ Σωκράτη ἐντυχεῖν λελουμένον τε, καὶ τὰς βλαύτας ὑποδεδεμένον ἃ ἐκεῖνος ὀλιγάκις ἐποίει, & paulo poſt Socratem ipſum ſic loquentem facit. ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην, ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω. in hoc tamen loco E nulla, ut vides, fit mentio pretioſæ veſtis. poſſumus tamen ſuſpicari eum, qui præter conſuetudinem ſuam & lotus eſſet, & calceos aſſumpſiſſet, veſte quoque pretioſa indutum fuiſſe.

Qui peregrinitatis judicium patri intenderat.] Inter judiciorum genera, quæ multa fuerunt, judicium quoque fuit apud Athenienſes ξενίας. ſi quis enim natus ex ambobus parentibus peregrinis, ſe pro cive geſſiſſet, hic ante judicium in carcere habitabat, poſtea victus judicio venum ibat. Ulpianus in comm. orationis in Timocr. Sigon. lib. 3. de Athen. c. 104. Locus tamen iſte Laertii mendi ſuſpicione non caret apud me. video enim Euthyphronem, qui primus eſt Platonis dialogus, patrem accuſare cædis noluiſſe, non ξενίας. ſi quidem Socrati eum ita interroganti ἔστι δὲ δὴ τί τὸ F ἔγκλημα καὶ τίνος ἡ δίκη; reſpondet Euthyphron, φόνου ὦ Σώκρατες. quod paulo poſt etiam narrat, ut neceſſe ſit aut Platonem mendacii arguere, aut Laertium erroris.

Lyſim vero hortatus optimè moratum reddidit.] Lyſim eum ſignificat, cujus nomine inſcriptus eſt 20. Platonis dialogus, in quo de amicitia ſermo habetur.

Quemadmodum Xenophon memoriæ prodidit.] Xen. l. 2. τῶν Σωκράτους ἀπομνημονευμάτων, qui locus à Laertio hic proculdubio ſignificatur, ita inquit, αἰσθόμενος δέ ποτε Λαμπροκλέα, τὸν πρεσβύτατον υἱὸν ἑαυτοῦ, πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνοντα εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ παῖ, οἶσθά τινας ἀνθρώπους ἀχαρίστους καλουμένους; & reliqua quæ ſequuntur,

quibus,

quibus, eloquentiſſimus vir Socratis ſermonem recenſet cum filio habitum, quo eum matri reconciliare ſtuduit.

Et quidem Glauconem Platonis fratrem, ut eſt apud Xenophontem, &c.] Xen. l. 3. τ͂ ἀπομνημονευμάτων. 429. Ejus verba ſunt. Γλαύκωνα δὲ τὸν Ἀρίςωνος, ὅτ' ἐπεχείρει δημηγορεῖν, ἐπιθυμῶν προςατεύειν τῆς πόλεως ὐδέ πω εἴκοσι ἔτη γεγονὼς, ὃν τ' ἄλλων οἰκείων καὶ φίλων ὐδεὶς ἐδύνατο παῦσαι, ἑλκόμενόν τε ἀπὸ τοῦ βήματος, καὶ καταγέλαςον ὄντα, Σωκράτης δὲ εὔνους ὢν αὐτῷ διά τε Χαρμίδην τὸν Γλαύκωνος, καὶ διὰ Πλάτωνα μόνος ἔπαυσεν. & reliqua in eandem ſententiam multa, quibus Socrates apud Xenophontem à civili ratione Glauconem deterrere conatur.

Contra vero Charmidem ad id maxime accommodatum incitavit.] Xen. eodem quo ſupra libro c. 434. ejus verba ſunt, Χαρμίδην δὲ τὸν Γλαύκωνος ὁρῶν ἀξιόλογον μὲν ἄνδρα ὄντα καὶ πολλῷ δυνατώτερον τῶν τὰ πολιτικὰ τότε πραττόντων, ὀκνοῦντα δὲ προσιέναι τῷ δήμῳ καὶ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ἐπιμελεῖσθαι. & cætera quæ ſequuntur. Eſt enim ſermo ſane longus, quo Socrates Charmidem ad capeſſendam remp. hortatur.

His enim de rebus turpem diſputationem, ut ait Plato in Euthydemo, inutilem eſſe putabat.] Vide Plat. in Euthydemo c. 281. quo loco interrogatus quis, quales ſibi viſi eſſent Sophiſtarum litigioſi ſermones, ſic reſpondet. τί δὲ ἄλλο, ἦ δ' ὅς, ἢ ἅπερ ἀεὶ ἄν τις τῶν τοιούτων ἀκούσαι ληρούντων καὶ περὶ οὐδενὸς ἀξίων ἀναξίαν σπουδὴν ποιουμένων;

Otium ut rerum omnium pulcherrimam laudabat, quemadmodum Xenophon quoque ait in Sympoſio.] Xen. ſub Antiſthenis perſona otium laudantis verba hæc ſunt. καὶ μὴν καὶ τὸ ἁβρότατόν γε κτῆμα τὴν σχολὴν ἀεὶ ὁρᾶτέ μοι παροῦσαν, ὥστε καὶ θεάσασθαι τὰ ἀξιοθέατα καὶ ἀκούειν τὰ ἀξιάκουστα, καὶ ὃ πλείστου ἐγὼ τιμῶμαι, Σωκράτει σχολάζων συνδιημερεύειν.

P. 41. *Phædonem in lupanari propterea ſedentem, quòd captivus ſervire cogeretur.*] Idem Laert. in Phædonis vita c. 111. Φαίδων, inquit, ἠλεῖος τῶν εὐπατριδῶν, συνεάλω τῇ πατρίδι καὶ ἠναγκάσθη ςῆναι ἐπ' οἰκήματος. in utroque loco eodem eſt uſus nomine οἰκήματος, quo nomine proprie apud Atticos lupanar ſignificatur. Heſychius, οἴκημα, inquit, τὸ δεσμωτήριον, Ἀττικοὶ δὲ τὸ πορνεῖον. qua in ſignificatione uſurpavit nomen hoc Athenæus. Εὔμαχος, inquit, ὁ νεαπολίτης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Ἀννίβαν ἱςοριῶν, Ἱερώνυμόν φησι τὸν τυραννήσαντα Συρακουσίων ἀγαγέσθαι γυναῖκα τῶν ἐπ' οἰκήματος προεστηκυῶν. Aulus Gellius l. 2. c. 18. de Phædone ita ſcribit. *Phædon Elidenſis ex cohorte illa Socratica fuit, Socratique & Platoni fuit perfamiliaris; ejus nomini Plato librum divinum de immortalitate animorum dedit. Is Phædon ſervus fuit, forma, atque ingenio liberali: &, ut quidam ſcribunt, à lenone domino puer ad merendum coactus. Eum Cebes Socraticus hortante Socrate emiſſe dicitur, habuiſſeque in philoſophiæ diſciplinis.*

Præterea aſſidue ſaltabat, hanc exercitationem corporis valetudini utilem arbitratus, quemadmodum Xenophon ait in ſympoſio.] Xenoph. in Symp. c. 784. ſaltationem exercendis omnibus corporis partibus aptiſſimam prædicat ſub Socratis perſona his verbis. καὶ ὁ Σωκράτης μάλα ἐσπουδακότι τῷ προσώπῳ, γελᾶτε, ἔφη, ἐπ' ἐμοί. πότερον ἐπὶ τούτῳ, εἰ βούλομαι γυμναζόμενος μᾶλλον ὑγιαίνειν, ἢ εἰ ἥδιον ἐσθίειν, καὶ καθεύδειν; εἰ τοιούτων γυμνασίων ἐπιθυμῶ μὴ ὥσπερ οἱ δολιχοδρόμοι τὰ σκέλη μὲν παχύνονται, τοὺς δὲ ὤμους λεπτύνονται· μήδ' ὥσπερ οἱ πύκται τοὺς μὲν ὤμους παχύνονται, τὰ δὲ σκέλη λεπτύνονται, ἀλλὰ παντὶ διαπονῶν τῷ σώματι, πᾶν ἰσόρροπον ποιεῖν;

Et bene incipere non parvum illud quidem eſſe, ſed parvo proximum.] Græce ſic. τό τε εὖ ἄρχεσθαι μικρὸν μὲν μὴ εἶναι, παρὰ μικρὸν δέ. hoc loco codices ſequor impreſſos, in quibus legitur omnibus verbum ἄρχεσθαι, quod in Farneſiano non legitur, quodque ſi rejiciatur, non video quæ ſatis apta ſententia ex hoc loco poſſit elici. illud autem παρὰ μικρὸν: *parvo proximum* verti Ariſtot. auctoritatem ſequutus l. 5. Polit. c. 3. qui τὸ παρὰ μικρὸν illud eſſe ait, *quod valde accedit ad parvum.* Cum enim explicaret cauſas, quibus rerumpublicarum converſiones, ac ſeditiones exiſtunt, in his etiam numeravit τὸ παρὰ μικρὸν, cujus quoque ſignificationem adjiciens ſic ait. λέγω δὲ παρὰ μικρὸν, ὅτι πολλάκις λανθάνει μεγάλη γινομένη μετάβασις τῶν νομίμων, ὅταν παρορῶσι τὸ μικρόν. ὥσπερ ἐν Ἀμβρακίᾳ μικρὸν ἦν τὸ τίμημα· τέλος δὲ οὐδενὸς ἦρχον, ὡς ἐγγὺς ὂν ἢ μηδὲν διαφέρον τοῦ μηδὲν, τὸ μικρόν. Eſt igitur, τὸ παρὰ μικρὸν illud quod parvo proximum eſſe videtur, ideoque interdum deſpicitur. aiebat ergo Socrates

A non parvum eſſe, ſi quis aliquid bene inciperet, nam ut ille inquit, *Dimidium facti qui bene cœpit habet*, ſed parvo proximum: quoniam latere ſolet error in principio, & niſi animadvertatur & corrigatur, ſemper creſcere. quod idem Ariſtot. in extremo lib. τῶν σοφιςικῶν ἐλέγχων docet, eandem ferè quam Socrates ſententiam afferens. μέγιςον γὰρ ἴσως, inquit, ἀρχὴ παντὸς, ὥσπερ λέγεται. διὸ καὶ χαλεπώτατον. ὅσῳ γὰρ κράτιςον τῇ δυνάμει, τοσούτῳ μικρότατον ὂν τῷ μεγέθει, χαλεπώτατόν ἐςιν ὀφθῆναι.

Ac ſe quidem nihil ſcire, verum tamen hoc ipſum ſcire.] Vide Plat. in Apol. cap. 8. copioſe hoc ſub Socratis perſona diſſerentem.

Aiebat Geometriæ tantiſper operam dari oportere.] Acutè adB modum Socrates à diſciplina tranſibat ad mores. Ut enim qui Geometriæ operam dant, regulis quibuſdam terram, ſic qui virtutibus ac moribus ſtudent, ratione cupiditatem metiuntur. qui vero aut patrimonio à majoribus accepto contentus non eſt, aut ſtudet illud amplificatum filiis ſuis relinquere, is Geometra eſſe non videtur.

Aiebat uxore difficili ſe ita uti, &c.] Idem Xen. in ſymp. c. 783. Interrogatus enim apud eum ab Antiſthene Socrates, cur Xanthippem uxorem adhibita diſciplina manſuetiorem non redderet, excuſat ſe his verbis. ὅτι, ἔφη, ὁρῶ καὶ τοὺς ἱππικοὺς βουλομένους γενέσθαι οὐ τοὺς εὐπειθεστάτους, ἀλλὰ τοὺς θυμοειδεῖς ἵππους κτωμένους. νομίζουσι γὰρ ἢν τοὺς τοιούτους δύνωνται κατέχειν ῥαδίως τοῖς γε ἄλλοις ἵπποις χρήσασθαι. κἀγὼ δὴ βουλόμενος ἀνθρώποις χρῆC σθαι καὶ ὁμιλεῖν, ταύτην κέκτημαι, εὖ εἰδὼς ὅτι εἰ ταύτην ὑποίσω, ῥᾳδίως τοῖς γε ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις συνέσομαι.

Ac cæteros quidem homines idcirco vivere aiebat, ut comederent, ſe vero comedere ut viveret.] Quod dictum Socrati Plut. quoque tribuit in libro, πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν his verbis. ὑπομνηςέον, ὅτι Σωκράτης τοὐναντίον ἔλεγε, τοὺς μὲν φαύλους ζῆν τοῦ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἕνεκεν, τοὺς δ' ἀγαθοὺς ἐσθίειν καὶ πίνειν ἕνεκεν τοῦ ζῆν.

Cum ſibi quidam in ſomnis dixiſſe viſus eſſet, &c.] Idem Plato in Critone, cui quidem mane ad Socratem adeunti, eique nuntianti cras ipſum moriturum, reſpondens Socrates, ſic loquitur. ἐδόκει τίς μοι γυνὴ προσελθοῦσα καλὴ καὶ D εὐειδὴς λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα καλέσαι με καὶ εἰπεῖν ὦ Σώκρατες, ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο. Cic. l. 1. de divinat. eundem locum tractans, *Eſt*, inquit, *apud Platonem Socrates, cum eſſet in cuſtodia publica, dicens Critoni ſuo familiari, ſibi poſt tertium diem eſſe moriendum: vidiſſe ſe in ſomnis pulchritudine eximiam fœminam, quæ ſe nomine appellans diceret Homericum quendam ejuſmodi verſum,*

Tertia te Phthiæ tempeſtas læta locabit.

Illud tamen notandum eſt, Socratem ſe poſt triduum moriturum eſſe non Æſchini dixiſſe, quod Laert. ait, ſed Critoni, ut eſt apud Plat. in Critone, loco ſupra citato. in hoc tamen Laer. alios ſequi poteſt auctores.

*Antiſthenis pallium quà contritum erat ut conſpiceretur ver-*E *tente.*] Ælian. l. 9. c. 35. ὁ δὲ Σωκράτης ἰδὼν τὸν Ἀντισθένη τὸ διεῤῥωγὸς ἱματίου μέρος ἀεὶ ποιοῦντα φανερὸν, οὐ παύσῃ, ἔφη, ἐγκαλλωπιζόμενος ἡμῖν;

Veluti certe Anytum, ut eſt apud Platonem in Menone.] Inducitur apud Plat. Socrates Anytum interrogans, quinam ſint virtutis magiſtri: in cujus fine ſermonis iraſcitur Anytus Socrati, eum quaſi deridenti: quem iratum dimittens, reliquum Socrates ſermonem cum Menone inſtituit, Plato in Menone c. 341.

Sed omnia Lycon populi aſſentator prius adornavit.] Græce ſic. προητοίμασε δὲ πάντα Λύκων ὁ δημαγωγός. Ego δημαγωγὸν *aſſentatorem populi* verti: in quo Ariſtot. ſequutus ſum auctorem, qui 4. Polit. l. c. 4. cum quintum Democratiæ genus Tyrannidi ſimillimum eſſe oſtenderet, ex F ea re argumentum ſumpſit, quod apud utroſque aſſentatores in honore eſſent. ejus verba ſunt hæc. καὶ ὁ δημαγωγὸς καὶ ὁ κόλαξ οἱ αὐτοὶ καὶ ἀνάλογον, καὶ μάλιςα δὲ ἑκάτεροι παρ' ἑκατέροις ἰσχύουσιν, οἱ μὲν κόλακες παρὰ τυράννοις, οἱ δὲ δημαγωγοὶ παρὰ τοῖς δήμοις τοῖς τοιούτοις.

Anytum quidem remp. adminiſtrantium & Politicorum dolores punientem, Lyconem oratorum, & Melitum poetarum.] Græce ſic. τὸν μὲν Ἄνυτον ὑπὲρ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ὀργιζόμενον, τὸν δὲ Λύκωνα ὑπὲρ τῶν ῥητόρων, &c. ὀργίζεσθαι ὑπὲρ τινός, eſt proprie *alicujus dolores ulciſci.* nam ſi vertiſſem *pro aliquo iraſci*, omnino ineptum fuiſſet negotium. Hæc autem totidem verbis à Laertio ex

Plat. Apol. huc tranſlata ſunt: ſic enim apud eum Socrates loquitur. ἐκ τούτων καὶ Μέλιτός μοι ἐπέθετο, καὶ Ἄνυτος, καὶ Λύκων. Μέλιτος μὲν ὑπὲρ τῶν ποιητῶν ἀχθόμενος· Ἄνυτος δὲ ὑπὲρ τῶν δημιουργῶν καὶ πολιτικῶν, Λύκων δὲ ὑπὲρ τῶν ῥητόρων.

P. 43. *Cæterum calumniæ jusjurandum ejuſmodi fuit.*] Græce ſic. ἡ δ' ἀντωμοσία τῆς δίκης τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον. ἀντωμοσία proprie fuit jusjurandum id, quo ſe reus obſtringebat, ſe in judicio non injurioſe acturum. προωμοσία vero jusjurandum, quo primum adigebatur is, qui litem intendebat. ſed Laert. hoc loco ἀντωμοσία uſus eſt pro προωμοσία, quod & alii ſcriptores facere interdum ſolent. quanquam ἀντωμοσία apud Laert. hoc loco videtur eſſe ipſa criminis intentio: ſed quia in crimine intendendo adhiberi ſolebat jusjurandum, ideo videtur altera pro altera accipi potuiſſe: jurabat autem accuſator calumnia ſe adverſus reum non uſurum, ſed vera crimina objecturum.

Injuſte agit Socrates Sophroniſci filius Alopecis.] Hæc accuſationis formula, ſive calumniæ jusjurandum, totidem verbis apud Xen. ſcripta legitur 1. l. τῶν τοῦ Σωκράτους ἀπομνημονευμάτων. de qua loquens eam non ἀντωμοσίαν ut Laert. ſed γραφὴν appellat. Apud Plat. tamen in Apol. non iiſdem verbis, neque eadem ſententia ſcripta legitur, ſed hoc modo. Σωκράτης ἀδικεῖ, καὶ περιεργάζεται ζητῶν τά τε ὑπὸ γῆς καὶ τὰ ἐπουράνια, καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιῶν, καὶ ἄλλους ταῦτα διδάσκων. quam quidem accuſationem ipſe eodem quo Laert. nomine ἀντωμοσίαν ſcilicet appellat, ita ſcribens. ὥσπερ οὖν κατηγόρων τὴν ἀντωμοσίαν δεῖ ἀναγνῶναι αὐτῶν; ſed hæc primorum Socratis accuſatorum formula fuit. in eadem enim Apol. Plato Meliti & poſteriorum Socratis accuſatorum accuſationis formulam affert, eandem quam hic attulit Laert. & Xen. loco citato. Ejus formulæ verba talia ſunt. Σωκράτη φησὶν ἀδικεῖν τούς τε νέους διαφθείροντα, καὶ θεοὺς οὓς ἡ πόλις νομίζει, οὐ νομίζοντα, ἕτερα δὲ δαιμόνια καινά. Plato c. 9.

Philoſophus igitur, cum pro eo Lyſias orationem ſcripſiſſet, ea lecta, &c.] Cic. l. 1. de oratore idem ſcribit his verbis: *Quinetiam cum ei ſcriptam orationem diſertiſſimus orator Lyſias attuliſſet, quam, ſi ei videretur, ediſceret, ut ea pro ſe in judicio uteretur, non invitus legit, & commode ſcriptam eſſe dixit: ſed, inquit, ut ſi mihi calceos Sicyonios attuliſſes, non uterer, quamvis eſſent habiles, & apti ad pedem, quia non eſſent viriles: ſic illam orationem diſertam ſibi & oratoriam videri, fortem & virilem non videri.*

Cum igitur ducentis octoginta & uno pluribus, &c.] Eandem hanc rem Cic. ſcribit l. 1. de oratore loco ſupra à me allato, cujus verba, brevitati commentarii ſtudens, conſulto prætermitto. Quod autem Laert. paulo poſt hæc verba Græce ſic ſcripſit. καὶ τιμωμένων τῶν δικαστῶν τί χρὴ παθεῖν αὐτὸν ἢ ἀποτῖσαι. ego ſic verti, *Judicibus ex æſtimatione pœnæ eum interrogantibus, quid ſe pati, aut pendere oporteret.* verbum enim τιμῶμαι eo loco eam habet vim, ut Latine uno verbo reddi commode non poſſit: non enim ſignificat judices tantummodo æſtimaviſſe, ſed æſtimationis jure ſibi legibus datæ reum interrogaviſſe, quam quaſi æſtimationem commeruiſſe ſe maxime confiteretur, quod Cic. verba oſtendunt loco citato, ſi quis ea attente legat: niſi enim interrogaviſſent judices, non addidiſſet Laert. ea verba, quibus Socratis reſponſio proculdubio continetur, πέντε καὶ εἴκοσιν ἔφη δραχμὰς ἀποτῖσαι.

Quinetiam, ut quidam aiunt, Pæana compoſuit, &c.] Eſt apud Plat. Cebes in Phædone Socratem interrogans, cur qui exacta ferè ætate nunquam carmen feciſſet, ipſe, poſtquam eſſet in cuſtodia, poemata ſcribere agreſſus eſſet. Plat. verba ſunt. ὁ οὖν Κέβης ὑπολαβὼν, νὴ τὸν Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες εὖ γε ἐποίησας, ἀναμνήσας με. περὶ γάρ τοι τῶν ποιημάτων, ὧν πεποίηκας ἐντείνας τοὺς τοῦ Αἰσώπου λόγους, καὶ τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλω προοίμιον, καὶ ἄλλοι τινές με ἤροντο ἤδη, ἀτὰρ καὶ Εὔηνος πρώην. quod igitur Plato προοίμιον εἰς Ἀπόλλω, hoc Laert. *pæana* vocavit: quam autem Laert. Æſopico more fabulam ab eo compoſitam ait, hanc Plato τοὺς τοῦ Αἰσώπου λόγους appellat; qui paulo poſt idem quoque apertius ait.

Athenienſes autem uſque eo pœnituit, uſq; ad nec vero.] Quod idem ferè ſcriptum reliquit S. Aug. l. 8. de civit. Dei c. 3. his verbis. *Sed eum poſtea illa ipſa, quæ publice damnavera', Athenienſium civitas publice luxit, in duos accuſatores ejus uſque adeo populi indignatione converſa, ut unus eorum oppreſſus vi multitudinis interiret, exilio autem voluntario atque perpetuo pœnam ſimilem alter evaderet.*

P. 44. *Nam & Homerum, ut ait Heraclides, tanquam inſanum quinquaginta drachmis mulctarunt.*] Homerus nunquam Athenis fuit, quippe qui in ipſo itinere, cum Athenas navigaret, Sami in ægritudinem incidens, mortuus ſit, quemadmodum eſt apud Herodotum in ejus vita. quod non ideo huc afferre volui, ut Heraclidis, quicunque ille ſit, auctoritatem aſpernarer, quem ego ſcriptorem à Laertio nominatum non contemno, ſed quid traditum eſſet, vetuſtiſſimi ſcriptoris Herodoti monimentis, lectores ignorare nolui.

Philochorus tamen Euripidem Socrate priorem mortuum eſſe tradit.] Euripides annis 11. ante Socratem naſcitur, Laertio auctore, quippe qui anno 1. Olymp. 75. natus ſit, cum Socrates anno 4. Olymp. 77. natus eſſe dicatur. itaque veri quoque ſimile eſt, eum priorem Socrate mortem occubuiſſe.

Mortuus eſt autem anno primo nonageſimæ ac quintæ Olympiadis, annos natus ſeptuaginta.] Si ab anno 1. Olymp. 75. quo Socrates natus eſt, ad annum 1. XCV. Olymp. quo eſt mortuus, ſumma colligatur interjectorum annorum, erunt 68. anni, duobus minus, quàm Laert. ait.

Si quidem, ut eſt apud Xenophontem, de providentia quædam diſputat.] Eſt apud Xen. in 1. τῶν ἀπομνημονευμάτων l. Ariſtodemus, cui parvo cognomen fuit, vir qui neq; diis ſacrificaret, neque vaticinio uteretur, cum quo Socratis ſermo eſt, & copioſus, & gravis de providentia, quem hoc loco Laert. ſignificat. Xen. c. 361.

Quin etiam Plato in Apologia de Anaxagora.] Inducitur in Apol. Melitus à Platone, Socrati Anaxagoræ dogmata objiciens, quæ quidem ille non modo ut aliena, ſed etiam ut abſurda aſpernatur. Plato in Apol. c. 10.

Inter decem vero, qui feruntur, inſignes maxime quatuor fuerunt, Æſchines, Phædon, Euclides, & Ariſtippus.] In his 10. videtur Laert. numerare, tum hos 4. qui nominati ſunt, tum præter hos, ut opinor, Diodorum, Stilponem, Critonem, Simonem, Glauconem, Simmiam. nam Cebetis quidem & Menedemi alia eſt ratio, quorum primus admodum pauca ſcripſit, ideoque à Laertio vix attingitur, alter Platonis potius diſcipulus fuiſſe, quam Socraticus videri poteſt.

P. 45. *Nam & ab eo principe ſectæ decem extiterunt, & ipſe primam conſtituit Academiam.*] Sectas 10. ut opinor, hoc loco Laert. eas ſignificat quas in proœmio hujus libri numeravit; hoc eſt Academicam, Cyrenaicam, Heliacam, Megaricam, Cynicam, Eretricam, Dialecticam, Peripateticam, Stoicam, Epicuream.

XENOPHON.

Verecundia, & forma, ſupra quam dici poſſit, inſignis.] Græce, αἰδήμων δὲ, καὶ εὐειδέστατος εἰς ὑπερβολήν. Ego αἰδήμονα malui *verecundum* quam *modeſtum* vertere, tum ut verbum Græcum magis perſequerer, quod libenter ſoleo, quoad Latinæ orationis ratio patitur, facere, tum Ariſtot. auctoritatem ſequutus, qui 4. Ethic. extremo, eos qui rubore afficiuntur αἰδήμονας vocat, quos Latini *verecundos* magis, quam *modeſtos* appellant. modeſtia enim in virtutibus numeratur, verecundia nequaquam.

Nunc enim libentius ego quidem Cliniam quam cætera.] Hæc iiſdem verbis ſumpta ſunt ex Symp. Xen. ut mirum ſit Laert. hoc loco Ariſtippum teſtem citaviſſe, non Xen. ſed Laert. Ariſtippum ad hoc teſtem citavit, ut hæc verba, quæ apud Xen. ſub Critobuli perſona leguntur, doceret non Critobuli, ſed Xen. amoris eſſe indicia: eſt igitur apud eum Critobulus ita loquens, νῦν γὰρ ἐγὼ Κλεινίαν ἥδιον μὲν θεῶμαι ἢ τ' ἄλλα πάντα τὰ ἐν ἀνθρώποις καλά. τυφλὸς δὲ τῶν ἄλλων ἁπάντων μᾶλλον ἂν δεξαίμην εἶναι, ἢ κείνου ἑνὸς ὄντος. ἄχθομαί τε καὶ νυκτὶ καὶ ὕπνῳ, ὅτι ἐκεῖνον οὐχ ὁρῶ. ἡμέρᾳ δὲ καὶ ἡλίῳ τὴν μεγίστην χάριν οἶδα, ὅτι μοι Κλεινίαν ἀναφαίνουσιν.

In amicitiam Cyri pervenit hoc modo: erat ei familiaris, &c.] De Xen. ſcribit ex Xen. Laert. quæ enim hoc loco de Xen. dicuntur, eadem ſunt apud Xen. l. 3. ἀναβάσεως, c. 451. ſic enim in eo libro de ſe ipſo Xenophon loquitur. ἦν δέ τις ἐν τῇ στρατιᾷ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος, ὃς οὔτε στρατηγὸς, οὔτε στρατιώτης ὢν, συνηκολούθει. ἀλλὰ Πρόξενος αὐτὸν μετεπέμψατο οἴκοθεν ξένος ὢν ἀρχαῖος. ὑπισχνεῖτο δὲ, εἰ ἔλθοι, φίλον αὐτῷ Κύρῳ ποιήσειν, ὃν αὐτὸς ἔφη κρείττω ἑαυτῷ νομίζειν τῆς πατρίδος. ὁ μέν τοι Ξενοφῶν ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν, ἀνακοινοῦται Σωκράτει τῷ Ἀθηναίῳ περὶ τῆς πορείας, & cætera quæ ſequuntur, quæ lectori legenda ſunt, ut cognoſcat ex eo loco omnia huc tranſlata à Laertio fuiſſe. Proxenum autem Bœotium Gorgiæ Leontini auditorem fuiſſe, (quod hic à Laertio dicitur) idem eſt apud Xen. in extremo 2. l. anabaſeos 447. ubi multa de ejus moribus memoriæ tradita ſunt. Cic. etiam l. 1. de divin. *Et Socrates quidem*, inquit, *quo quem auctorem meliorem*

quærimus

quærimus, Xenophonti conſulenti, ſequereturne Cyrum, poſt aquam expoſuit quæ ſibi videbantur, Et noſtrum quidem, inquit, humanum eſt conſilium. ſed de rebus & obſcuris & incertis ad Apollinem cenſeo referendum, ad quem etiam Athenienſes publice de majoribus rebus ſemper retulerunt.

Ipſe vero cum Menone Pharſalio manipulari, ſub ipſum profectionis tempus, inimicitias gerebat.] Hoc manifeſte apparet ex his, quæ ſcribit Xen. in extremo 2. l. anabaſeos. quo in loco ſic ejus avaritiam, libidinem, cupiditatemq; expreſſit, ut nihil poſſet ſupra. Ejus loci initium ducitur ex his verbis. Μένων δὲ ὁ Θετταλὸς δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν μὲν πλούτου ἰσχυρῶς, ἐπιθυμῶν δὲ ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι, & reliqua quæ de eo ſcribuntur, quibus liber ille 2. concluditur.

Sed & Apollonidi cuidam exprobrat, quòd aures haberet perforatas.] Id autem ſub perſona Agaſiæ Stymphalii. Locus eſt l. 3. anabaſeos c. 455. & 456. verba autem Xen. hæc ſunt. πλὴν Ἀπολλωνίδης τις ἦν, βοιωτιάζων τῇ φωνῇ, οὗτος δὲ εἶπεν. & paulo poſt ἐντεῦθεν ὑπολαβὼν Ἀγασίας Στυμφάλιος, εἶπεν. ἀλλὰ τούτῳ γε οὔτε τῆς Βοιωτίας προσήκει οὐδὲν, οὔτε τῆς Ἑλλάδος παντάπασιν. ἐπεὶ ἐγὼ αὐτὸν εἶδον, ὥσπερ Λυδὸν, ἀμφότερα τὰ ὦτα τετρυπημένον,

Cæterum poſt profectionem, & clades in Ponto acceptas.] Profectionem Cyri in Perſas, clades in Ponto ab exercitu Græcorum in reverſione acceptas ſignificat, quæ l. 3. anab. narrantur, quò nos lectores rejicimus.

Fœderaque à Seuthe Odryſiorum rege violata.] Seuthes Odryſiorum rex, Græcorum eorum, qui cum Cyro fuerant, domum redeuntium opera regnum recuperavit, cumque his fœdus iniit quod poſtea negata Græcis mercede violavit. Xen. l. 7. Cyri anab.

In Aſiam ad Ageſilaum Lacedæmoniorum regem profectus.] In Aſia ſe fuiſſe cum Ageſilao teſtatur Xen. lib. 5. ἀναβάσεως. c. 534.

Quo tempore, ob Lacedæmoniarum ſtudium partium, exilio ab Athenienſibus mulctatus eſt.] Exulem ſe fuiſſe indicat Xen. l. 5. τῆς τοῦ Κύρου ἀναβάσεως his verbis. ἐπεὶ δ' ἔφυγε Ξενοφῶν, κατοικοῦντος ἤδη αὐτοῦ ἐν Σκιλλοῦντι.

Epheſum autem veniens, cum aurum haberet, dimidium eius Megabyzo Dianæ ſacerdoti, &c.] Xen. l. 5. ἀναβάσεως. c. 534. ita ſcribit, hoc idem de ſe ipſo narrans. Ξενοφῶν οὖν τὸ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀνάθημα ποιησάμενος, ἀνατίθησιν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς τῶν Ἀθηναίων θησαυρὸν, καὶ ἐπεγράψατο τε αὐτοῦ ὄνομα καὶ τοῦ Προξένου ὃς σὺν Κλεάρχῳ ἀπέθανε. ξένος γὰρ ἦν αὐτοῦ. τὸ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας, ὅτι ἀπῄει σὺν Ἀγησιλάῳ ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς Βοιωτοὺς ὁδὸν, κατέλιπε παρὰ Μεγαβύζῳ τῆς Ἀρτέμιδος νεωκόρῳ, ὅτι αὐτὸς κινδυνεύσων ἐδόκει ἰέναι μετὰ Ἀγησιλάου ἐν Κορωνείᾳ, καὶ ἐπέστειλεν, ἢν μὲν αὐτὸς σωθῇ, ἑαυτῷ ἀποδοῦναι, εἰ δέ τι πάθοι, ἀναθεῖναι, ποιησάμενον τῇ Ἀρτέμιδι ὅ, τι οἴοιτο χαριεῖσθαι τῇ θεῷ.

Ut eſt apud Dinarchum in oratione ad Xenophontem apoſtaſii.] Ἀποστάσιον genus eſt actionis, quæ manumiſſorioribus dabatur contra eos, qui manumiſſi à patronis ſuis deficiſſent, & alios ſibi patronos adoptaſſent, neque ea, quæ legibus jubebantur, obſervaſſent. his enim pœna erat, ſi convicti fuiſſent, ut in ſervitutem revocarentur. Demoſth. in 1. contra Ariſtogitonem, & Suid. & Phavor. Dinarchum autem, qui & nunc, & paulo poſt teſtis à Laertio citatur, alium ego eſſe exiſtimo, quam oratorem, cujus inter decem oratores Græcos antiquos orationes tres feruntur, una contra Demoſt. altera contra Ariſtogitonem, & 3. contra Philoclem.

Quò cum per cauſam publici omnium conventus Megabyzus veniſſet, accepta ab eo pecunia, &c.] Idem hoc Xen. l. 5. ἀναβάσεως his verbis. ἐπεὶ δ' ἔφυγε Ξενοφῶν, κατοικοῦντος ἤδη αὐτοῦ ἐν Σκιλλοῦντι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οἰκισθέντι, παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ἀφικνεῖται Μεγάβυζος εἰς Ὀλυμπίαν θεωρήσων, καὶ ἀποδίδωσιν τὴν παρακαταθήκην αὐτῷ. Ξενοφῶν δὲ λαβὼν, χωρίον ὠνεῖται τῇ θεῷ, ὅπου ἀνεῖλεν ὁ θεός. ἔτυχε δὲ διαρρέων διὰ τοῦ χωρίου ποταμὸς Σελλινοῦς. καὶ ἐν Ἐφέσῳ δὲ παρὰ τὸν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος νεὼν, Σελλινοῦς ποταμὸς παραρρεῖ.

Et hoc tempore venationibus & conviviis.] Sciluntem, quo in loco Xen. conſedit, venationibus omnium ferarum aptum fuiſſe, ac præterea ferarum refertiſſimum, ipſemet teſtatur his verbis. ἐν δὲ τῷ Σκιλλοῦντι χωρίῳ, καὶ θῆραι πάντων ὁπόσα ἐστὶν ἀγρευόμενα θηρία.

Erat autem ad Mantineam prælium.] Bellum Tegeatum ac Mantinentium ſignificat; in quo Tegeatis quidem plerique Arcadum, Argivi, Achivi, & Bœoti opem ferebant; Man-

A tineenſibus autem Elei, Lacedæmonii, & Athenienſes in eo prælio ad Mantineam commiſſo Lacedæmonii vincuntur à Bœotis, Epaminonda Bœotorum duce interfecto. pugnatum eſt anno 2. ciiij Olymp. Chariclide Athenis Archonte.

Eo tempore Xenophontem ferunt coronatum ſacrificantem.] Idem totidem fere verbis de Xenoph. narrat Ælian. l. 3. de var. hiſtor. c. 3. his verbis. Ξενοφῶντι θύοντι ἧκέ τις ἐκ Μαντινείας ἄγγελος λέγων τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Γρύλλον τεθνάναι. κἀκεῖνος ἀπέθετο μὲν τὸν στέφανον, διετέλει δὲ θύων. ἐπεὶ δὲ ἄγγελος προσέθηκε καὶ ἐκεῖνο, ὅτι νικῶν τέθνηκε, πάλιν ὁ Ξενοφῶν ἐπέθετο τὸν στέφανον. ταῦτα μὲν οὖν δημώδη καὶ ἐς πολλοὺς ἐκπεφοίτηκεν. Quod idem ſcribit S. Hieron. in epitaphio Nepotiani ad Heliodorum.

B P. 47. *Archonte Callidemo.*] Sigonius non Callidemum, ſed Callimedem appellat, quemadmodum Xenenetum paulo ſuperius Exenetum; cum tamen apud Laert. & Callidemus, & Xenenetus ſcriptum ſit, quod eodem modo legitur in Farneſiano codice.

Et ſacrificiis deditus, & ad cognoſcendas hoſtias idoneus.] Hoc ipſe de ſeipſo prædicat. Xen. l. 5. τῆς ἀναβάσεως ita ſcribens in ea concione, in qua ſe apud Græcos purgat adverſus eos, qui ſe doli inſimulaverant. Σιλανὸς δέ μοι ὁ μάντις ἀπεκρίνατο τὸ μὲν μέγιστον τὰ ἱερὰ καλὰ εἶναι; ᾔδει γὰρ καὶ ἐμὲ οὐκ ἄπειρον ὄντα διὰ τὸ ἀεὶ παρεῖναι τοῖς ἱεροῖς.

Iſtius ait Eubuli pſephiſmate ipſum in exilium pulſum.] Sic loquutus eſt Cic. in orat. pro Flacco; non ſemel, ſed ſæpe. C *Porrexerunt*, inquit, *manus, pſephiſma natum eſt.* Et, *Sic ſunt expreſſa iſta præclara, quæ recitantur pſephiſmata.*

ÆSCHINES.

P. 48. *Æſchines Charini filius fartoris.*] Placuit τὸν ἀλλαντοπώλην, *fartorem* vertere. memineram enim ſic loquutum eſſe Terentium in Eunucho. *Concurrunt læti mi obviam cupedinarii, cetarii, lanii, coqui, fartores, piſcatores, aucupes.* ἀλλαντοποιὸν autem utrumque eſſe putamus, & qui farcit, & qui vendit.

Platonem tamen, quod eſſet amicior Ariſtippo, eum ſermonem Critoni dediſſe.] Eſt apud Plat. Criton, qui 3. ejus eſt dialogus ſummo mane in carcere ad Socratem veniens, eique D ſuadere ſtudens, ut è carcere fugiat: ſibi enim omnia ad fugam proviſa eſſe. cui Socrates reſpondens negat id à ſe fieri æquum eſſe. amiciorem autem Ariſtippo non Platonem, ſed Æſchinem intellige. nam Æſchines à Platone in Sicilia contemptus, ab Ariſtippo Dioni commendatur. Plato autem ut Ariſtippo non fuerit inimicus, amiciſſimus certe non fuit. ut apparet in Ariſtippi vita, paulo infra.

Et maxime a Menedemo Eretriate.] Eretriatem à civitate, Eretriacum à ſecta. ita Cic. loquutus eſt in quæſt. Acad. *à Menedemo*, inquit, *quod is Eretrias fuit, Eretriaci philoſophi appellati.*

Quod plurimos Socratis dialogos, quos à Xanthippe accepiſſet, ſibi tribueret.] Quod idem confirmat Athen. l. 14. c. 303. E qui de Æſchine loquens ita ſcribit. ὃν ἐκ τῶν φερομένων ὡς αὐτοῦ διαλόγων θαυμάσομεν ὡς ἐπιεικῆ καὶ μέτριον, πλὴν εἰ μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦ σοφοῦ Σωκράτους ἐστὶ συγγράμματα. ἐχαρίσθη δὲ αὐτῷ ὑπὸ Ξανθίππης τῆς Σωκράτους γυναικὸς μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, ὥς οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰδομενέα φασίν.

Telauges.] De hoc dialogo mentionem facit Athen. ἔγε, inquit, καὶ Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς, ἐν μὲν τῷ Τηλαύγει Κριτόβουλον τὸν Κρίτωνος ἐπ' ἀμαθίᾳ καὶ ῥυπαρότητι βίου κωμῳδεῖ.

Atque eum à Platone quidem contemptum, ab Ariſtippo vero commendatum.] Cui contrarium eſt quod ſcribit Plut. in libro, Quomodo amicus ab aſſentatore dignoſcatur: in quo Platonis quoque ſermonem pro Æſchine apud Dionyſium F habitum ponit, quem brevitatis cauſa, quia longior eſt, omitto.

Sed ſermones habuiſſe mercenarios.] Græce, ἐμμίσθους δὲ ἀκροάσεις ποιεῖσθαι. quia veriſimile non erat, eum qui eguiſſe diceretur, auditores mercede conductos habuiſſe, ideo ex his verbis intelligi volumus Æſchinem mercedem ab aliis accepiſſe, non dediſſe; quo modo interpres male accepit.

Quamdiu imperio exciderit, Syracuſaſq; Dion reverſus ſit.] Quo tempore imperio Dionyſius excidit, eodem Dion ab eo ex Sicilia in exilium pulſus in Siciliam revertitur. quippe Dion captis Syracuſis Dionyſium ad Locrenſes fugere coegit. Ælian. l. 12. var. hiſt. c. 47.

Carcinum quoque comicum poetam una fuiſſe ſcribens.] Qui A
poetas veteris ac novæ comœdiæ ſcriptores nominant, omnes fere numerant, uno iſto excepto Carcino. ex quo apparet haud magni nominis fuiſſe. Poetæ veteris comœdiæ Epicharmus, Magnes, Cratinus, Crates, Pherecrates, Phrynichus, Eupolis, Ariſtophanes; novæ autem Comœdiæ inſignes Philemon, Menander, Diphilus, Philippides; Poſidippus, Apollodorus. Fuerunt autem omnes poetæ novæ comœdiæ quatuor & ſexaginta, in quibus par eſt Carcinum quoq; fuiſſe, quem ego novæ poetam comœdiæ ut obſcurum à ſcriptoribus omiſſum fuiſſe puto; niſi ſi idem eſt Carcinus Comicus & Tragicus, de quo eſt apud Athen. 95. 17. & 277. 35.

Atque etiam Lyſias orationem in eum ſcripſit, quam inſcripſit Sycophantiæ.] Ex qua multa affert Athen. l. 14. loco ſupra citato, B
& quidem totidem verbis, quæ eo jucundiora erunt ſi legantur, quod ea oratio non extat.

ARISTIPPUS.

P. 49. *Quam ob cauſam ſermonem contra voluptatem adverſus Ariſtippum Socrati dedit.*] Sermo is eſt apud Xen. in principio 2. l. τῶν ἀπομνημονευμάτων. Quod autem Xen. de Ariſtippo non recte ſentiret, incontinentemque & delicatum putaret, vel ex his apparet verbis, quæ in ejus libri principio poſuit, ita ſcribens. γνοὺς δέ τινα τῶν συνόντων ἀκολαστοτέρως ἔχοντα πρὸς τὰ τοιαῦτα, εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Ἀρίστιππε, & reliqua.

Sed & Theodorus in libro de ſectis eum probris vexavit, & Plato in libro de anima.] Librum de anima Phædonem dicit, C
qui 4. eſt Platonis dialogus: in quo tacite Plato videtur Ariſtippum reprehendere, quòd Socrati morienti non adfuerit. verba ſunt Echecratis Phidonem interrogantis. Τί δέ, inquit, Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρεγένοντο; οὐ δῆτα. ἐν Αἰγίνῃ γὰρ ἐλέγοντο εἶναι.

Erat autem is, qui omni & loco, & tempori, & perſonæ ſervire, quique omnem ipſe perſonam apte ſuſtinere poſſet.] Græce ſic. ἦν δὲ ἱκανὸς ἁρμόσασθαι καὶ τόπῳ, καὶ χρόνῳ, καὶ προσώπῳ, καὶ πᾶσαν περίστασιν ἁρμονίως ὑποκρίνασθαι. non dubito quin ἁρμόσασθαι καὶ τόπῳ, καὶ χρόνῳ proprie ſit *ſervire loco ac tempori.* ſic enim ubique loquitur Cic. ut exemplis opus non ſit. quod autem ait πᾶσαν περίστασιν ὑποκρίνασθαι, equidem ſcio περίστασις quid ſignificet. quas D
enim Latini plerique *circumſtantias* appellant, has Græci vocant περιστάσεις, quæ tamen quia ſemper perſonis ipſis adjunctæ conſiderantur, ideo quod Laert. circumſtantiis dedit, hoc ego ad perſonas ipſas transtuli, quibus illæ ſunt adjunctæ; in quo æquus lector veniam nobis dare debet. nec enim ſemper verba perſequimur, ſed quoad Latini ſermonis conſuetudo patitur. Horat. eandem fere de Ariſtippo ſententiam expreſſit,

Omnis Ariſtippum decuit color, & ſtatus, & res.

Tanquam deliciis diffluentem rodit.] Græce. ὁ δὲ Τίμων παρέσπασε(?) ὡς θρυπτόμενον. dedi operam ut verbum Græcum exprimerem. etenim παραφαγεῖν videtur idem apud Græcos poſſe, quod apud Latinos *rodere*, quo verbo uſus eſt Cic. in orat. pro Corn. c. 67. a. *More hominum invident,* E
in conviviis rodunt. Horat. l. 1. ſerm.

Quem rodunt omnes libertino patre natum;

Et alibi,

abſentem qui rodit amicum.

Additam ibus tribus meretricibus.] Quod idem innuit Athen. l. 11. c. 269. παρὰ Διονυσίῳ διηνέχθη, inquit, τισὶ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν τριῶν γυναικῶν.

Cum eum Dionyſius conſputaſſet.] Quod Athen. aliquanto ſecus narrat loco ſupra citato. Ἀρίστιππος, inquit, ῥαινόμενος μὲν ὑπὸ τῶν τοῦ Διονυσίου θεραπόντων, σκωπτόμενος δέ, ἐπὶ τῷ ἀνέχεσθαι ὑπ' Ἀντιφῶντος, εἰ δ' ἁλιευόμενος ἐτύγχανον, ἔφη, καταλιπὼν ἐργασίαν ἂν ἀπῆλθον;

Piſcatores, inquit, ut gobium venentur.] Plinius quem F
Græci κωβιὸν vocant, hunc & *gobium* & *gobionem* appellat l. 9. c. 57.

P. 50. *Non enim ſimili de anima ſinguli in diſcrimen adducimur.*] Ælian. l. 9. var. hiſt. clarius idem Ariſtippum facit dixiſſe. cum enim qui cum eo navigabant dixiſſent; ὦ Ἀρίστιππε καὶ σὺ δέδοικας ὡς οἱ πολλοί; reſpondit, καὶ μάλα γε εἰκότως. ὑμῖν μὲν γὰρ περὶ κακοδαίμονος ἐστι βίου ἡ σπουδή, καὶ ὁ νῦν κίνδυνος, ἐμοὶ δὲ περὶ εὐδαιμονίας.

P. 51. *Quodam ei filium commendante, quingentas drachmas poſtulavit, &c.*] In lib. apophtheg. qui ab Arſenio epiſcopo compoſitus eſt, hoc idem dictum copioſius & apertius ponitur. ὁ αὐτός, inquit, ἐρωτήσαντός τινος αὐτὸν τινός, πόσον αἰτοίη μισθὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ τέκνου παιδεύσεως, χιλίας, ἔφη, δραχμάς. τοῦ δέ, Ἡράκλεις, εἰπόντος, ὡς ὑπέρπολυ ᾔτησαι, δύναμαι γὰρ ἀνδράποδον χιλίων πρίασθαι. τοιγαροῦν, εἶπε, δύο ἕξεις ἀνδράποδα, καὶ τὸν υἱόν, καὶ ὃν ἂν πρίῃ. quod tamen Arſenius à Plut. accepit, qui in libello περὶ παίδων ἀγωγῆς totidem verbis ipſum explicat.

Nunquid, inquit, intereſt domum habere.] Athen. l. 13. Ariſtippum ita Diogeni Cynico reſpondiſſe tradit. & quidem totidem fere verbis, ut dubium non ſit ab eo hæc accepiſſe ut alia multa. dicente enim ei Diogene, ὦ Ἀρίστιππε, κοινῇ συνοικεῖς πόρνῃ. ἢ κύνιζε οὖν, ὡς ἐγώ, ἢ πέπαυσο. καὶ ὁ Ἀρίστιππος, ἆρα γε μήτι σοι ἄτοπον εἶναι δοκεῖ, Διόγενες, οἰκίαν οἰκεῖν, ἐν ᾗ πρότερον ᾤκησαν ἄλλοι; οὐ γάρ, ἔφη. τί δὲ ναῦν, ἐν ᾗ πολλοὶ πεπλεύκασιν; οὐδὲ τοῦτο, ἔφη. οὕτως οὖν οὐδὲ γυναικὶ συνεῖναι ἄτοπόν ἐστιν ᾗ πολλοὶ κέχρηνται. Athen. c. 291. 23.

His igitur qui vituperabant, Habeo, inquit, non habeor à Laide.] Cic. epiſt. famil. ep. ultima ad Paetum. *Sed tamen ne Ariſtippus quidem ille Socraticus erubuit, cum eſſet objectum habere eum Laida. habeo, inquit, non habeor à Laide.* meminit quoque Athen. l. 12. ὁ δὲ Ἀρίστιππος ἐπὶ τῆς Λαΐδος ἔφη, ἔχω, καὶ οὐκ ἔχομαι. Clem. Alex. 2. Strom.

P. 52. *Nam & in ſaltationibus, quæ adeſt, temperans, &c.*] Athen. c. 269. eoſdem citat verſus, eoſque ab Ariſtippo pronunciatos ait, ita ſcribens. καὶ μύροις ἐλοῦτο, καὶ ἔφασκεν, ὅτι κἂν βακχεύμασιν οὖσ' ἥγε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται.

Eos qui relicta philoſophia artes ingenuas ſectarentur.] Græce. τοὺς τῶν ἐγκυκλίων παιδευμάτων μετασχόντας, φιλοσοφίας δὲ ἀπολειφθέντας. non dubito quin ἐγκύκλια παιδεύματα hoc loco ingenuæ quædam & bonæ artes intelligantur à Laertio, ut Geometria, Muſica, & reliquæ ejuſdem generis. nam ſi liberales omnes ſignificentur diſciplinæ, quod quidem video Phavorinum ita exiſtimare, qui ἐγκύκλιον παιδείαν continere vult omnem cognitionem liberalem, ut grammaticam, poeticam, rhetoricam, philoſophiam, mathematicam, & omnino omnem artem, & ſcientiam, non video quid inter iſtas ἐγκυκλίους παιδείας, & philoſophiam inter futurum ſit. Nec tamen inficias iverim inter has, quas Phavorinus commemorat, eſſe aliquas artes non illiberales, quæ ipſius Philoſophiæ quaſi ancillæ ſint, quas ſignificari hoc loco poſſe non negaverim. ſed mihi tamen placet eam ſententiam ſequi, in qua diſcrimen majus relinquatur inter philoſophiam & hæc alia, quæ ἐγκύκλια vocantur. Plut. in lib. περὶ παίδων ἀγωγῆς. hoc dictum non Ariſtippo tribuit, ſed Bioni, ita ſcribens. ἀστείως δὲ καὶ Βίων ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος, ὅτι ὥσπερ οἱ μνηστῆρες τῇ Πηνελόπῃ πλησιάζειν μὴ δυνάμενοι ταῖς ταύτης ἐμίγνυντο θεραπαίναις, οὕτω καὶ οἱ φιλοσοφίας μὴ δυνάμενοι κατατυχεῖν ἐν τοῖς ἄλλοις παιδεύμασι τοῖς οὐδενὸς ἀξίοις ἑαυτοὺς κατασκελετεύουσι.

P. 53. *Atqui ad Socratem, inquit, inſtitutionis indigens veni, ad Dionyſium vero luſionis.*] Ego hunc locum verti ſervato aliqua ex parte ſchemate annominationis. nam ut idem annominationis genus omnino ſervarem, fieri non potuit. Laert. enim uſus eſt eo annominationis genere, quod ejuſdem correptione, ſeu circumflexione litteræ continetur. ut παιδείας, & παιδιᾶς: quod ne ego exprimerem, diverſa linguarum ratio impedimento fuit.

Dicenti ei Dionyſio, quicunque enim ad tyrannum proficiſcitur, &c.] Plut. in lib. πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν. verſiculos Sophoclis eſſe ait, quos à Zenone ſic tranſcriptos eſſe dicit, non ab Ariſtippo. καὶ ὁ Ζήνων, inquit, ἐπανορθούμενος τὸ τοῦ Σοφοκλέους.

Ὅστις δὲ πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται,
Κείνου 'στὶ δοῦλος κἂν ἐλεύθερος μολῇ· μετέγραφεν.
Οὐκ ἔστι δοῦλος, ἂν ἐλεύθερος μολῇ,

τὸν ἐλεύθερον νῦν συνεκφαίνων τὸν ἀδεῆ καὶ μεγαλόφρονα καὶ ἀταπείνωτον.

Donec quis nos adhibito calice nugator in concordiam reducat.] Noſtro quoque tempore mos iſte uſurpatur, ut inter quos iræ aliquæ fuerint, hi adhibito poculo, ex quo uterque bibat, in concordiam reducantur.

Ad eum qui eſt à calice.] Græce. πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς κύλικος. quoniam non οἰνοχόον, ſed τὸν ἐπὶ τῆς κύλικος dixit, ideo ego quoque non *pincernam* verti, ſed *eum qui eſt à calice:* non diſſimili locutione, qua Cic. dixit. *Pollicem ſervum meum à pedibus.*

P. 54. *Chria ad Dionyſium.*] Quid ſit *Chria*, & quid inter *chriam*, & *ſententiam* interſit, quam Græci γνώμην, vocant, multi tradiderunt; præcipue autem Aphthon. Sophiſtes

phiſtes in in progymn. cujus verba ſunt hæc. χρεία ἐστὶν ἀπομνημόνευμα σύντομον, εὐστόχως ἐπί τι πρόσωπον ἀναφέρουσα, χρειώδης δὲ οὖσα προσαγορεύεται χρεία. τῆς δὲ χρείας τὸ μὲν ἐστι λογικὸν, τὸ δὲ πρακτικὸν, τὸ δὲ μικτόν. Uſus eſt hoc verbo Quint. A. Gell. & alii, & ut vides, Græco pro Latino utuntur quod nullo modo mutandum fuit.

Quidam eum exercitationum.] Ego τὰς διατριβὰς *exercitationes* verti, nec tamen ignoro τὴν διατριβὴν alia quoque multa ſignificare: ſed eam ſententiam hoc loco ſecutus ſum, quæ mihi aptior viſa eſt.

Finem bonorum ſuavem eſſe motum affirmabat, ad ſenſum permanantem.] Ariſtippus finem bonorum in voluptate ponebat. voluptatem autem ſuavem quendam motum eſſe aiebat, quo ſenſus quaſi titillarentur; qua de re copioſiùs paulo poſt agemus, in ſententiis Cyrenaicorum explicandis; & omnia Ciceronis teſtimonio comprobabimus. quod autem Laert. hic εἰς αἴσθησιν ἀναδιδομένην dixit, ego *ad ſenſum permanantem* verti. ſic enim loquitur Cic. cum aliis locis, tum maxime lib. 2. Tuſc. quæſt. *Sit ne igitur*, inquit, *malum dolor necne, Stoici viderint, qui contortulis quibuſdam ac minutis concluſiunculis, nec ad ſenſus permanantibus, effici volunt, non eſſe malum dolorem.*

CYRENAICI PHILOSOPHI.

Nos autem, quoniam illius vitam perſcripſimus.] Ut ex proœmio Laertii conſtat, ex 2. ſectis ibidem enumeratis ſecunda eſt Cyrenaica, cujus princeps eſt Ariſtippus, quæ in 3. ſubdividitur ſectas; nam & Hegeſiacos complectitur; & Anicerios, & Theodoreos. De Cyrenaicis igitur 1. loco Laert. eſt acturus. 2. de Heliacis à Phædone profectis. 3. de Megaricis, qui ſunt ab Euclide, in quibus Diodorus, Stilpon, Criton, Simon, Glaucon, Simmias, & Clebes à Laertio videntur numerari. in extremo autem hoc libro de Eretriacis agit, quorum princeps eſt Medenemus, qui ex utriſque mixtus eſt Eretriacis & Academicis. nam & Stilponis Megarici philoſophi, & Platonis Academici fuit auditor.

Ariſtippum Aretæ filia; Aretæ autem Ariſtippus auditor fuit, is, qui matris diſcipulus vocatus eſt.] Vide Ælian. l. 3. de Hiſt. animal. c. 40. qui locus in Græco codice impreſſo corruptus eſt, quem ex hoc Laertii loco unuſquiſque emendare poterit.

A quo eſt Hegeſias, is, qui mortis ſuaſor appellatus eſt.] De hoc eſt apud Cic. l. 1. Tuſc. q. c. 166. cujus verba nullo modo prætermittenda fuerunt: *A malis igitur mors abducit non à bonis: verum ſi quærimus, hoc quidem à Cyrenaico Hegeſia ſic copioſe diſputatur, ut is à rege Ptolemæo prohibitus eſſe dicatur illa in ſcholis dicere, quæ multi, his auditis, mortem ſibi ipſi conſciſcerent.* & paulo poſt eodem loco argumentum quoque & inſcriptionem ejuſdem Hegeſiæ libri quæ fuerit, explicat, ita ſcribens. *Ejus autem, quem dixi, Hegeſiæ liber eſt* ἀποκαρτερῶν; *quod à vita quidam per inediam diſcedens revocatur ab amicis, quibus reſpondens, vitæ humanæ enumerat incommoda.*

Duas perturbationes ponebant dolorem, & voluptatem.] Græce ſic. δύο πάθη ὑφίσταντο πόνον καὶ ἡδονήν. ὑφίστασθαι hoc loco nihil aliud ſignificat, quàm ὑποτίθεσθαι. quod ſi ad verbum vertas, erit *ſupponere*: quo tamen verbo Cic. in hac ſignificatione non utitur, ſed ejus loco verbum ſimplex uſurpat, *ponere* ſcilicet, ut in lib. de oratore 198. a. *poſitum ſit igitur in primis, quod poſt magis intelligetur*, & pro Cicinna. *nunc rem ipſam ponamus.* πάθη autem Cicero *perturbationes* vertit, ut l. 4. Tuſc. quæſt. c. 211. a. *quoniam*, inquit, *quæ Græci πάθη vocant, nobis appellari perturbationes magis placet, quam morbos.* & rurſus lib. 3. earumdem quæſtionum c. 195. a. *hoc propemodum verbo Græci omnem animi perturbationem appellant. vocant enim πάθος.* πόνον autem non *laborem* verti, ſed *dolorem*, eundem Cic. ſecutus auctorem l. 2. Tuſc. quæſt. qui πόνον apud Græcos duo diverſa ſignificare oſtendit, *dolorem* ſcilicet, & *laborem*. hoc autem loco nulli dubium eſt *dolorem*, non *laborem* vertendum fuiſſe. Cic. verba ſunt hæc. *Intereſt aliquid inter laborem & dolorem. ſunt finitima omnino, ſed tamen differunt aliquid. labor eſt functio quædam vel animi, vel corporis gravioris operis, & muneris: dolor autem motus aſper in corpore à ſenſibus alienus. hæc duo Græci illi, quorum copioſior eſt lingua, quam noſtra, uno nomine appellant*, &c.

Ac voluptatem quidem ſuavem quendam motum, dolorem vero aſperum motum eſſe aiebant.] Græce ſic. τὴν μὲν λείαν κίνησιν τὴν ἡδονὴν, τὸν δὲ πόνον τραχεῖαν κίνησιν. Cic. ubiq; fere ita vertit, quemadmodum nos, l. 2. de fin. bonorum. c. 65. b. *omnes*, inquit, *jucundum motum, quo ſenſus*

A

hilarentur, Græce ἡδονὴν, latine voluptatem vocant. λείαν igitur κίνησιν hoc loco dixit *jucundum motum*. eodem autem libro c. 66. b. quod Laert. hic λείαν κίνησιν dixit *commotionem ſuavem jucunditatis in corpore* appellavit, ſicque expreſſit melius verba Laertii. nam λείαν κίνησιν dixit *ſuavem commotionem*. idem paulo poſt c. 68. a. hanc ipſam Ariſtippi & Cyrenaicorum, de qua hic agitur, ſententiam explicans, ita ſcribit. *Aut enim eam voluptatem tueretur, quam Ariſtippus, id eſt qua ſenſus dulciter & jucunde movetur.* Nec vero *levem motum* potius quam *ſuavem* ideo vertere debui, ut levis motus aſpero motui ex altera parte reſponderet. ſequitur enim τὸν δὲ πόνον τραχεῖαν κίνησιν. quam definitionem Cic. l. 2. Tuſc. quæſt. ſic expreſſit; *Dolor autem motus aſper in corpore à ſenſibus alienus.* Neque enim minus ſuave ex altera

B

parte aſpero reſpondet quam leve: utrumque enim verbum in motu propriam ſedem non habet, ſed in his quæ ſub tactum ſubjiciuntur: ſed ex propria in alienam migravit.

Et voluptatem quidem omnibus animantibus ab initio aſcitam, dolorem vero omnia aſpernari.] Græce. καὶ τὴν μὲν εὐδοκητὴν πᾶσι ζώοις, τὸν δὲ ἀποκρουστόν. τὸ εὐδοκητὸν πᾶσι ζώοις, καὶ τὸ ἀποκρουστὸν πᾶσι ζώοις, Cic. l. 5. de fin. c. 128. a. *primum aſcitum, & primum declinatum, primum appetitum, primamque depulſionem* vocavit, hanc ipſam exprimens ſententiam. *Voluptatis*, inquit, *alii primum appetitum vocant, & primam depulſionem doloris: alii cenſent primum aſcitum doloris vacuitatem, & primum declinatum dolorem.* item l. 2. de fin. c. 71. a. *ſimul atque natum eſt animal, gaudet voluptate, & eam*

C

appetit ut bonum, aſpernatur dolorem ut malum. & l. 1. de fin. c. 53. a. *confirmat illud vel maxime quod ipſa natura aſciſcat vel reprobet id eſt voluptatem & dolorem.*

Voluptatem tamen non illi quidem eam bonorum finem eſſe dicunt, &c.] Græce. ἡδονὴν μέντοι τὴν τοῦ σώματος, ἣ τὴν καταστηματικὴν ἡδονὴν, τὴν ἐπ' ἀναιρέσει ἀλγηδόνων, καὶ οἷον ἀοχλησίαν, ἣν Ἐπίκουρος ἀποδέχεται, τέλος εἶναι φασί. quia duo ſunt in rerum natura diſſimilia, quemadmodum multis locis ſuæ philoſophiæ diſputavit Cic. ſed præcipue in 1. & 2. l. de fin. quorum alterum eſt eſſe in voluptate, alterum eſt carere dolore, & quia carere dolore quodam modo ad voluptatem facere videtur, ideo utrumque ſtatum, ſive utramque voluptatem amplexus eſt Epicurus moventem ac ſtantem. Ariſtippus autem & Cyrenaici ab eo

D

profecti unam tantum admittebant voluptatem, quam bonorum finem eſſe dicerent, voluptatem ſcilicet ſenſus moventem, alteram quæ in non dolendo poſita erat, neque admittebant, neque bonorum finem eſſe putabant. in quo Cyrenaici minus quam Epicurus vituperandi ſunt, quemadmodum docet Cic. l. 2. de fin. a c. 66. uſque ad 67. indolentia enim cum medium quoddam ſit inter voluptatem ac dolorem, nullo modo appellari aut eſſe voluptas poteſt. Sed quam Laert. ἡδονὴν καταστηματικὴν appellavit, ego *voluptatem ſtantem* verti. video enim Cic. l. 2. de fin. hæc eadem tractantem ita loquutum eſſe c. 71. a. *ſummum enim bonum & malum vagiens puer utra voluptate dijudicabit, ſtante, an movente?* hanc eandem voluptatem, quæ in non dolendo poſita eſt, alibi *ſtabilem* vocat, ut eodem loco paulo poſt. *itaque Epicurus*

E

ſemper hoc utitur, ut probet voluptatem natura expeti, quod ea voluptas, quæ in motu ſit, & parvos ad ſe alliciat, & beſtias, non illa ſtabilis, in qua tantum ineſt nihil dolere. & eodem lib. c. 80. b. *nam inter iſta tam magnifica verba, tamque præclara non habet ullum voluptas locum, non modo illa quam in motu eſſe dicitis, ſed ne hæc quidem ſtabilis*; multiſque aliis locis, quos conſulto prætereo. quod autem ille dixit τὴν ἐπ' ἀναιρέσει ἀλγηδόνων, καὶ οἷον ἀοχλησίαν, ego *in amotione dolorum poſitam, & quaſi indolentiam quandam* verti. ſic enim locutus eſt Cic. eadem de re l. 1. de fin. c. 56. b. *ut enim cum cibo & potione fames ſitiſq; depulſa eſt, ipſa detractio moleſtiæ conſecutionem affert voluptatis: ſic in omni re doloris amotio ſucceſſionem efficit voluptatis.* nam ἀοχλησία quidem, quin apud Latinos idem quod *indolentia* ſit, non video dubitari poſſe.

F

Videtur quoq; ipſis finis bonorum, à beata vita differre.] Apud Cyrenaicos bonorum finis eſt voluptas, & voluptas quæ eſt in motu. Beatam autem vitam eſſe cum voluptate vivere exiſtimant. hæc vero eodem modo inter ſe differunt, quo differt extremum ab eo, quod refertur ad extremum. Beatam enim vitam ad extremum, hoc eſt ad voluptatem referunt: voluptatem ipſam, quam extremum faciunt, ad nihil aliud referunt. Rurſus apud eoſdem finis bonorum ſingulæ ſunt voluptates, beata autem vita ſingularum voluptatum quaſi collectio quædam eſt. Quantum autem diſcedat horum ſententia à communi & vera, facile vir doctus dijudicabit.

In quibus & præteritæ, & conſequentes numerantur.] In hoc Cyrenaicorum ratio ab Epicureorum ratione nihil differebat. Epicurus enim ipſe quoque fœlicitatem ſive beatam vitam conſtare volebat præteritarum voluptatum memoria, & futurarum expectatione. quod apud Cic. in 1. l. de fin. Torquatus oſtendit his verbis; *ad ea cum accedit ut neque divinum numen horreat, nec præteritas voluptates effluere patiatur, earumque aſſidua recordatione lætetur, quid eſt, quod huic poſſit, quod melius ſit, accidere?* & paulo poſt cum de miſera vita loqueretur, ſic ait; *ſtatue contra aliquem confectum tantis animi corporiſque doloribus, quanti in hominem maximi cadere poſſunt; nulla ſpe propoſita fore levius aliquando, nulla præterita, nec præſenti, nec expectata voluptate,*&c.

Voluptatem autem ipſam finem eſſe bonorum illud eſſe argumento, quod ea nobis à pueritia nullo adhibito conſilio conciliatur.] Argumentum iſtud eſt Epicureis quoque commune, ut alia multa Cyrenaicorum. Cic. 1.l. de fin. ſub Torquati perſona hoc idem aſſerens argumentum ita loquitur. *Omne animal, ſimul atque natum ſit, voluptatem appetere, eaque gaudere ut ſummo bono; dolorem aſpernari ut ſummum malum, & quantum poſſit à ſe repellere, idque facere nondum depravatum, ipſa natura incorrupte atque integre judicante.* idem quoque 2. l. de fin. c. 7. *à primo ut opinor animantium ortu petitur origo ſummi boni. ſimul atque natum animal eſt, gaudet voluptate, & eam appetit ut bonum, aſpernatur dolorem ut malum.*

P. 55. *Doloris autem amotio, ut eſt apud Epicurum, non videtur eis eſſe voluptas, nec voluptatis privatio dolor.*] Cyrenaici, ut ſupra dictum eſt, unam tantum agnoſcebant voluptatem in motus jucunditate poſitam, alteram vero, quæ poſita erat in non dolendo, totam repudiabant. in quo ab Epicureis differebant, qui duas voluptates amplectebantur, moventem, ac ſtantem. ſic enim in l. de fin. 1. apud Cic. loquitur Torquatus. *Non enim hanc ſolam ſequimur, quæ ſuavitate aliqua naturam ipſam movet, & cum jocunditate quadam percipitur ſenſibus, ſed maximam illam voluptatem habemus, quæ percipitur omni dolore detracto.*

Nec vero omnes animi voluptates, vel dolores, ex corporeis naſci doloribus, ac voluptatibus.] Sic Cic. loquutus eſt eadem de re, ex cujus verbis locum iſtum tranſtuli, 1. de fin. *Animi autem voluptates, ac dolores naſci fatemur è corporis voluptatibus, & doloribus.* Cyrenaici autem ſummum bonum in una corporis voluptate ſitum eſſe putantes, cogebantur aliquas animi voluptates, quibus parum aut nihil rei eſſet cum corpore, ab eo genere voluptatis ſejungere, quam ipſi bonorum finem eſſe ſtatuebant: ut in exemplo propoſito. Proſperitas ſola patriæ, niſi cum alia quadam corporea voluptate conjuncta eſſet, non videbatur eis voluptatem afferre, neque voluptatem ſequi corpoream, ſed lætitia quædam eſſe animi, quæ à bonorum fine excluderetur. Epicurei autem omnes animi voluptates & dolores è corporis voluptatibus &. doloribus naſci volunt. fuiſſe autem ex Epicureis aliquos, ne dum Cyrenaicos, qui contrarium affirmarent, docet Cic. l.1. de finib. c. 60. a. loco ſupra allato.

Sed neque bonorum memoria, aut expectatione voluptatem effici aiunt.] Dicet aliquis; Si voluptatas non efficitur, præteritorum bonorum memoria, & futurorum expectatione: cur, ſupra dictum eſt in congregatione voluptatum, ex quibus beata conſtet vita, præteritas quoque, & conſequentes numerari voluptates? Reſpondeo, quia ad expletionem quandam beatæ vitæ viderent aliquid adjuvare præteritarum memoriam voluptatum, & futurarum expectationem, idcirco Cyrenaicos eas omnino non eſſe aſpernatos. ut tamen voluptas ipſa ſenſus jucunde movens excitetur, quam bonorum extremum eſſe aiunt, nihil adjuvat præteritorum memoria, aut expectatio futurorum, ob eamque cauſam ex eo voluptas non efficitur ea, quam ipſi quærunt.

Etenim animi motus tempore langueſcit.] In quo ipſo motu poſitam eſſe voluptatem aiebant, & eo quidem corporis, non animi: quaſi corporis etiam motus tempore non langueſcant.

Ac ne nudo quidem viſu, vel auditu gigni voluptates dicunt.] Apud Cyrenaicos, ut exiſtat voluptas, non ſatis eſt ſenſum ipſum omnino moveri, niſi jucunde & cum ſuavitate moveatur.

Itaque eos, qui lamentationes imitantur, libenter, qui autem vere lamentantur, hos ſine voluptate audimus.] Nihil hoc exemplo, mea quidem ſententia, aptius. oportuerat enim ejus rei afferri exemplum, cujus nudo auditu percipi voluptas non poſſet; nunc autem nemo eſt, niſi ſit planè immanis, qui vere lamentantem audiens ex hoc ipſo voluptate afficiatur. id autem ob eam cauſam, quod ſenſus jucunde non movetur, ſed aſpere. itaque recte concluditur, idcirco non gigni voluptatem ex nudo auditu, quia vere lamentantem ſine voluptate audiamus. Sed cur, inquies, ſi quis recte lamentantem imitetur, eum libentur audimus? quia diverſa eſt ratio vere lamentantis, & lamentantem exprimentis. verè lamentantem non niſi cum dolore audire poſſumus: quia id ipſum, quod auditui ſubjicitur, motum aſperum, hoc eſt dolorem affert, non voluptatem. in exprimente autem, imitatione doloris gaudemus, non dolore. quo ex genere voluptatis conſtat tragœdia. Quod ſi longiorem explicationem ac ſubtiliorem hujus deſideras quæſtionis, vide Plut. l. 5. τῶν συμποσιακῶν. cap. 1. quo loco eandem quæſtionem à ſe propoſitam doſſolvit: atque hoc ipſum Cyrenaicorum proprium argumentum eſſe ait, quo oſtendant voluptatem, quæ ſenſibus percipitur, ad animum quoque pertinere.

Status medios indolentiam, & voluptatis detractionem nominabant.] Ergo inter eum, qui eſſet in voluptate, & eum, qui eſſet in dolore, medios interjectos eſſe volebant illos omnes, qui neque dolerent, neque lætarentur. Eſt igitur ἀπονία *indolentia*, ἀηδία *detractio* ſive *privatio voluptatis.*

Multo tamen corporis quam animi voluptates eſſe meliores, afflictationeſque pejores eſſe corporeas aiebant.] Falſum hoc quidem & turpe, ſed tamen diſciplinæ ſuæ conſentaneum aiebant. qui enim corporis voluptatem bonorum finem putabant, hi corporis voluptates potiores cæteris omnibus voluptatibus eſſe dicere cogebantur: in quo ab Epicureis diſſentiunt; qui voluptates & dolores animi multo majores eſſe volunt, quam corporis: qua de re ſic apud Cic. in 1. de fin. Torquatus diſputat, *Nec ob eam cauſam non multo majores eſſe & voluptates, & dolores animi, quam corporis.*

Quam ob cauſam hiſce magis in peccantes animadvertimus.] Ridicula eſt Cyrenaicorum ratio, qui peccantes idcirco corporeis affici pœnis exiſtimarent, quia pejores eſſent corporis, quam animi dolores. in quo non vident ita animos cum corporibus conjunctos eſſe, ut quo corpus dolore afficitur, hoc animus ipſe cum corpore conjunctus carere non poſſit.

Dolere enim moleſtius quiddam, lætari vero ad naturam accommodatius eſſe arbitrabantur.] Quod Laert. οἰκειότερον dixit, ego verti *ad naturam accommodatius*, quemadmodum Cic. quoque vertit in Lucullo. c.10. b. ita ſcribens. *Nam quomodo non poteſt animal ullum non appetere id, quod accommodatum ad naturam appareat?* Græci id οἰκεῖον appellant.

Ob eamque rem in altero majorem curam gubernationemque adhibebant.] Hoc eſt in voluptate regenda & gubernanda majorem curam ponebant, quam in moderando dolore. erat enim apud Cyrenaicos & Epicureos quædam gubernandæ voluptatis ars: quod mox dicemus.

Itaque cum voluptas per ſe ipſa expetenda ſit, &c.] In codicibus impreſſis & in Farneſiano manuſcripto eodem modo legitur. διὸ καὶ κατ' ταύτην αἱρετῆς οὔσης τῆς ἡδονῆς. ego duarum expunctione litterarum locum corrigendum puto, ut legamus non κατ' ταύτην, ſed κατ' αὐτὴν, ut ſit ſenſus. & ſi voluptas per ſe ipſa expetenda eſt, incidit tamen aliquando tempus, in quo prætermittenda ſit, ut vel dolorem aliquem voluptate majorem evitemus, vel majorem quandam conſequamur voluptatem, adhibenda eſt ergo gubernatio quædam & moderatio voluptatis. Quod idem l.1. de fin. apud Cic. Torquatus diſſerit his verbis. *Nemo enim ipſam voluptatem, quia voluptas ſit, aſpernetur, aut oderit, aut fugiat; ſed quia conſequuntur magni dolores eos, qui ratione voluptatem ſequi neſciunt. neque porro quiſquam eſt, qui dolorem ipſum, quia dolor ſit, amet, conſectetur, adipiſci velit; ſed quia nonnunquam ejuſmodi incidunt tempora, ut labore & dolore magnam aliquam quærat voluptatem.*

Satis enim eſt, ut vel unica quis voluptate jucunde eum afficiente reſtituatur.] Satis, inquit, eſt ad beate vivendum majorem partem affici voluptate. quod ſi aliquando ſapientem contingat eſſe in dolore, non ideo tamen vita beata amittitur, ſed vel per unicam voluptatem jucunde eum afficientem ad beatam vitam revertitur.

Amicum utilitatis cauſa adjungi.] Hoc idem de amicitia decretum Epicurus tuetur: quod apparet ex 2. l. de fin. bonorum c. 81. a. ubi Epicureis reſpondens, amicitiam utilitate metientibus, ita ſcribit. *At enim ſequor utilitatem. manebit ergo amicitia tam diu, quam diu ſequetur utilitas, & ſi utilitas amicitiam conſtituet, tollet eadem.* Idem aliis quoque multis in locis.

Perturbationes comprehenſibiles eſſe aiebant.] Græce. τά τε

πάθη

πάθη καταληπτά. τὸ καταληπτὸν Cic. *comprehenſibile* vertit. l. 1. quæſt. Acad. quo verbo, quanquam ſemel eſt uſus, tamen ego libenter illud hoc loco uſurpavi, quia ad exprimendam ſententiam Laertii apte cadere videbatur.

Non ergo ea, unde proficiſcuntur, ſed ipſas aiebat.] Valde ſuſpicor verba iſta ex aliquo gloſſemate in codicem irrepſiſſe. in his enim videtur, quod proxime dictum eſt, declarari. Erat quidem magna inter philoſophos quæſtio, utrum aliquid comprehendi poſſet necne. Cyrenaici autem & Epicurei, quia in ſuavi commotione ſenſuum ſummum bonum poſitum eſſe aiebant, idcirco neceſſe habebant dicere perturbationes ipſas, quibus ſenſus moverentur, comprehendi percipique poſſe. hoc quidem, inquit, de ipſis perturbationibus verum eſt: de his autem, unde perturbationes proficiſcuntur, non idcirco idem eſt affirmandum.

P. 56. *Atq; etiam in philoſophia, & in aliis progreſſionem relinquunt.*] Quam Laert. & Græci προκοπὴν, hanc Cic. *progreſſionem* appellare ſolet. de qua copioſe diſputavit l.4. de finibus. *Levatio igitur*, inquit, *vitiorum magna fit his, qui habent ad virtutem progreſſionis aliquantum. veſtri autem progreſſionem ad virtutem fieri aiunt.* Ariſtot. progreſſionem hanc ſolet dicere ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον.

Atque in ipſis ſenſibus non ſemper eſſe veritatem.] Hoc vero iidem Peripatetici quoque affirmant, qui ſenſibus non tantum tribuunt, quantum Cyrenaici & Epicurei, qua autem ratione Cyrenaici perturbationes, quibus ſenſus moventur, comprehenſibiles, hoc eſt certas & veras eſſe affirment, iidem non ſemper in ſenſibus veritatem eſſe dicant, ipſi viderint, qui nihil unquam ſuis decretis conſentaneum tuentur.

HEGESIACI.

Multis enim corpus ſubjectum eſſe morbis.] Παθήματα hoc loco, quo verbo Laert. uſus eſt, placuit mihi *morbos* potius, quam *perturbationes* vertere. quamquam ne apud ipſos quidem Græcos πάθος & πάθημα idem omnino ſignificare ſemper videantur. ſed quia Latine loquentes proprie animum perturbari dicimus, corpus autem minime, ideo παθήματα hoc loco *morbos* vertimus, non *perturbationes*. genus autem verborum Græcorum idem ſervandum non fuit, quod abhorret à Latini ſermonis conſuetudine. neque enim repletum eſſe morbis corpus Latine loquens dixeris, quod Laert. ἀναπεπλῆσθαι παθημάτων dixit.

Sapienti vero indifferens eſſe.] Quod Laert. ἀδιάφορον hoc loco dixit, Cic. l. 3. de fin. *indifferens* vertit. *Quod enim*, inquit, *illi ἀδιάφορον dicunt, id mihi ita occurrit, ut indifferens dicerem.*

Qui in his, quæ ſunt voluptatum efficientia, neutram in partem moveatur.] Græce. τοῖς ἀδιαφορήσασι περὶ τὰ ποιητικὰ τῆς ἡδονῆς. Cic. quam Græci ἀδιαφορίαν vocant, hanc *neutram in partem moveri* interpretatur. l.2. quæſt. Acad. *huic ſummum bonum in his rebus neutram in partem moveri, quæ ἀδιοφορία ab ipſo* dicitur. quæ autem illi ποιητικὰ, ipſe *efficientia* ut 3. de fin. 101. a. *Alia autem efficientia, quæ Græci ποιητικά.*

ANICERII.

Atque etiam amicum non propter utilitates ſolum adjungendum eſſe, ſed inſtitutæ benevolentiæ.] Hoc idem fere Epicurus, amicitiæ initium ab utilitate proficiſci, ſed accedente poſtea uſu & conſuetudine, confirmari aiebat. ſic enim in 1. de fin. Torquatus apud Cic. loquitur. *Itaque primos congreſſus, copulationesq; conſuetudinum, inſtituendarum amicitiarum fieri propter voluptatem: cum autem uſus progrediens familiaritatem effecerit, tum amorem efflореſcere tantum, ut etiam ſi nulla ſit utilitas ex amicitia, tamen ipſi amici propter ſeipſos amentur.*

THEODOREI.

P. 57. *A Theodoro, quo ſupra dictum eſt, nomen traxerunt.*] De hoc Theodoro ſæpe apud Cic. mentio fit in libris de nat. deorum, in quæſt. Tuſculanis, & aliis in locis. Videtur autem rhetor quoque fuiſſe, quippe quem Cic. in Bruto ſubtiliorem in arte quàm Lyſiam fuiſſe affirmet his verbis. *nam Lyſiam primum profiteri ſolitum artem eſſe dicendi, deinde quod Theodorus eſſet in arte ſubtilior, in orationibus autem jejunior, orationes eum ſcribere aliis cœpiſſe, artem removiſſe.*

Cæterum Theodorus de diis opiniones omnino tollebat.] Ex quo appellatus eſt ἄθεος ab omnibus fere ſcriptoribus, qui de eo mentionem fecerunt. Cic. l.1. de nat. deorum 14.a. *quid? Diagoras atheus qui dictus eſt, poſteaq; Theodorus, nonne aperte deorum naturam ſuſtulerunt?*

Patriam autem eſſe mundum.] Hoc quidem à Socrate potius, quam ab Ariſtippo, qui ut eſt apud Cic. interrogatus cujas eſſet, mundanum ſe eſſe reſpondit.

Itaq; his etiam rogatiunculis utebatur.] Διὸ καὶ τοιούτους λόγους ἠρώτα. Cic. ſermones iſtos acutos *rogatiunculas* appellare ſolet. ut l.1. de fin. *at etiam Athenis, ut à patre audiebam, facete & urbane Stoicos irridente, ſtatua eſt in Ceramico Chryſippi ſedentis porrecta manu, quæ manus ſignificet illum in hac eſſe rogantiuncula delectatum.*

P. 58. *Amphicrates in libro de viris illuſtribus.*] De hoc eſt apud Athen. l. 13. c. 285. 23. καὶ αὐτὸς Θεμιστοκλῆς ἐξ ἑταίρας ἦν γεγεννημένος ὡς Ἀμφικράτης ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν συγγράμματι, eundem, ut vides, quem Laert. librum citat.

Cum autem apud Ptolemæum Lagi filium moraretur, ab eo legatus ad Lyſimachum miſſus eſt, quo tempore, & quæ ſequuntur.] Ptolemæus Lagi filius, Alexandro Magno, qui poſt mortem Darii ſex annis Perſarum regnum Ægyptumque obtinuit, in eodem Ægypti regno ſucceſſit; Lyſimachum autem Macedoniæ regem, ut opinor, ſignificat, qui ſextus poſt Alexandrum magnum mortuum in Macedonia regnavit, incœpit regnare anno 1. Olymp. 123. morabatur ergo Theodorus Alexandriæ apud Ptolemæum regem. Quod autem Laert. hoc loco narrat, Lyſimachum Theodoro liberius loquenti offenſum acerbe reſpondiſſe, de eo Cic. quoq; mentionem facit l. 1. Tuſc. quæſt. *Quid Cyrenæum Theodorum*, inquit, *philoſophum non ignobilem nonne miramur? cui cum Lyſimachus rex crucem minaretur, iſtis quæſo, inquit, iſta horibilia minitare purpuratis tuis: Theodori quidem nihil intereſt humine, an ſublime putreſcat.* & lib.5. eorundem Tuſc. quæſt. *Theodorus Lyſimacho mortem minitanti: magnum vero effeciſti, ſi cantharidis vim conſecutus es.*

Scandices lavantem.] Genus eſt oleris ſilveſtris de quo vide Plin. l.21. c.15. & l.22. c.22. & 24.

Decimus ſeptimus medicus Athenæus diſcipulus.] Athen. hoc loco non eum dicit, cujus libros habemus δειπνοσοφιστῶν, ſed Athenæum Attaleum ſignificat medicum de quo eſt apud Galenum l.2. de cauſis Symptom. & in lib. de elementis.

PHÆDON.

P. 59. *Phædon Heleus ex patritiorum numero, &c.*] De Phædone, quod ad hujus declarationem loci pertinet, diximus in Socratis vita; nec quidquam eſt præterea cauſæ, quare eadem inutiliter repetantur.

Hieronymus in libro de aſſenſu ſuſtinendo.] Hieronymum, ut opinor, ſignificat Rhodium, peripateticum philoſophum, Ariſtot. diſcipulum: de quo eſt apud Cic. multis in locis, & apud Athen. 209. 52.

Ab eo autem tertii ſunt Menedemus Eretrias.] Quo modo à Phædone tertii ſunt Menedemus & Aſclepiades, ſi à Stilpone profecti ſunt? tertios dicit qui Heliaci ſint appellati. Phædon enim princeps fuit Heliacorum, cui Pliſtanes ſucceſſit, Pliſtani autem Menedemus & Aſclepiades, qui quanquam Stilponis diſcipuli, tamen ſectam Heliacam ſequuti ſunt, & primo Heliaci, poſtea Eretriaci appellati fuerunt.

EUCLIDES.

Euclides Megaris his, quæ ad Iſthmum ſunt.] Megara multitudinis numero eam urbem vocat, quam Plinius Megaram ſcribit. Cæterum Megara, de qua hic loquitur Laert. à Plinio in Græcia & Attica eſſe dicitur, ea ſcilicet, quæ Ἑλλὰς appellata eſt, ſita eſt poſt Iſthmum ad oram Corinthiaci maris. De ipſo autem Euclide Cic. mentionem facit l.2. quæſt. Acad. eumque Socratis auditorem fuiſſe ait. *Poſt*, inquit, *Euclides Socratis diſcipulus Megareus, à quo iidem illi Megarici dicti.*

Is & Parmenidea tractavit, & qui ab eo profecti ſunt, Megarici, deinde litigioſi, poſtremo dialectici ſunt appellati.] Megaricorum diſciplinæ princeps fuit Xenophanes. Xenophanem autem Parmenides & Zeno Eleates ſecuti ſunt, poſt quos Euclides, de quo nunc loquimur; ſed Megarici appellati ſunt ab Euclide, iidem qui ſub Xenophane & Parmenide alio vocabantur nomine: potuit igitur, qui Parmenidis diſciplinam perceperat, Euclides Parmenidea tractare, Cic. l. 2. Tuſc. quæſt. *Qui cum Zenonis auditor eſſet, vides quantum ab eo diſſenſerit, & quàm non multum à Platone Megarici, quorum fuit nobilis diſciplina; cujus, ut ſcriptum video, princeps Xenophanes, quem modo nominavi, deinde eum ſecuti Parmenides & Zeno. poſt Euclides, Socratis diſcipulus Megareus, à quo iidem illi Megarici dicti.* Ergo ab Euclide Megarici primo dicti ſunt, deinde litigioſi ab Alexino, poſtremo dialectici à Dionyſio Carthaginienſi, ut vult hoc loco Laert.

Ad hunc Hermodorus poſt Socratis mortem Platonem.] Plato A annos natus 28. Megaram ad audiendam Megaricorum diſciplinam profectus eſt; Laert. in vita Platonis, eodem Hermodoro auctore.

Is unum tantummodo bonum eſſe affirmabat, quod pluribus nominibus vocaretur.] Cic. Acad. quæſt. l. 2. Megaricorum de bono ſententiam explicans ita ſcribit. *A quo iidem illi Megarici dicti, qui id bonum ſolum eſſe dicebant, quod eſſet unum, & ſimile, & idem, & ſemper.*

Argumentorum concluſiones non ſumptionibus, ſed concluſionibus refellendis oppugnabat.] Græce ſic. ταῖς τ' ἀποδείξεσιν ἐνίστατο, οὐ κατὰ λήμματα, ἀλλὰ κατ' ἐπιφοράν. Ego τὰς ἀποδείξεις, *argumentorum concluſiones* verti, auctorem ſecutus Cic. in quæſt. Acad. *itaque argumenti concluſio, quæ eſt Græce ἀπόδειξις ita definitur.* λήμματα vero verti *ſumptiones* eodem Cic. auctore l. 2. de divinat. his verbis. *Sed demus tibi iſtas duas ſumptiones, ea, quæ λήμματα appellant dialectici.*

P. 60. *Eubulides extitit Mileſius.*] De Eubulide dialectico eſt apud Athen. c. 216. 16. infenſum autem eum Ariſtoteli fuiſſe intelligitur ex his, quæ idem Athen. ſcribit l. 8. ubi de obtrectatoribus loquens Ariſtotelis, ſic ait, οἶδα δὲ ὅτι ταῦτα μόνος Ἐπίκουρος εἴρηκεν κατ' αὐτοῦ, οὔτε δὲ Εὐβουλίδης, ἀλλ' οὔτε Κηφισόδωρος τοιοῦτόν τι ἐτόλμησεν εἰπεῖν κατὰ τοῦ Σταγειρείτου, καίτοι καὶ συγγράμματα ἐκδόντες κατὰ τ' ἀνδρός.

Cujus multa ſunt in dialectica interrogationum genera.] Græce. ὃς καὶ πολλοὺς ἐν διαλεκτικῇ λόγους ἠρώτησε. Genera interrogationum captioſarum ſignificat. ſic enim Cic. appellat quæſt. Acad. l. 2. *& primum quidem hoc reprehendendum,* C *quod captioſiſſimo genere interrogationis utuntur.* & in eodem libro, paulo poſt ſic ait. *Tum paucis additis venit ad ſoritas, lubricum ſane ac periculoſum locum: quod tu modo dicebas eſſe vitioſum interrogandi genus.*

Mentiens, fallens, Electra, velata, ſorites, ceratine, & calva.] Nomina ſunt captioſarum interrogationum. ψευδόμενον quidem *mentientem* Cic. vertit in lib. de divin. l. 2. *quomodo autem mentientem, quem ψευδόμενον vocant, diſſolvas?* σωρείτην autem eodem nomine, quo Græci appellare ſolet, ut eodem libro paulo poſt. *aut quemadmodum ſoriti reſiſtas? quem ſi neceſſe ſit Latino verbo, liceat acervalem appellare. ſed nihil neceſſe eſt. ut enim ipſa philoſophia, & multa verba Græcorum, ſic ſorites ſatis Latino ſermone tritus eſt.* διαλανθάνοντα vero, eandem rationem, quam Cic. in pſeudomeno ſecutus, D *fallentem* verti. *Ceratinem* non mutavimus, quo nomine Quintilianus uſus eſt lib. 1. *Sicut exquiſitas interim ambiguitates, non quia ceratinæ, aut crocodilinæ poſſint facere ſapientem, ſed quia illum ne in minimis quidem oporteat falli.* De hoc interrogationis genere vide Lucianum in philoſophorum Sympoſio, & in dialogo mortuorum Caſtoris, & Pollucis. ἐγκεκαλυμμένον *velatam* vertimus, non *convelatam*, quod quidem verbum parum Latinum putamus. φαλακρὸς autem non fuit mutandus, perſpicuum eſt enim *calvum* appellari.

Medius interjectus extitit Alexinus Eleus, vir litigioſiſſimus.] Hoc idem ex Cic. conjicere licet, qui Acad. quæſt. l. 2. ita ſcribit. *Atque habebam moleſtos vobis, ſed minutos, Stilponem, Diodorum, atque Alexinum, quorum ſunt contorta & aculeata quædam ſophiſmata. ſic enim appellantur fallaces concluſiunculæ.* E

Cum Zenone autem maxime diſſentit.] Eleate ſcilicet, non Citieo, is enim princeps fuit dialecticorum, ut in procemio tradidit Laert.

Ab Eubulide autem Euphantus extitit Olynthius.] Athen. de hoc, ut opinor, mentionem fecit, cujus quartum citat hiſtoriarum librum; Εὔφαντος δὲ ἐν τετάρτῃ ἱστοριῶν.

Antigoni quoque regis magiſter fuit.] Macedonum regis, qui unà cum Alexandro regnavit annis 4. & Caſſandro ſucceſſit.

Cujus eſt Diodorus Ameniæ filius.] De hoc Diodoro eſt apud Cic. in quæſt. Acad. loco citato, *Atque habebam moleſtos vobis, ſed minutos, Stilponem, Diodorum.*

Cum apud Ptolemæum Soterem moraretur.] Alexandriæ Ægyptiorum regem, qui Ptolemæo Euergetæ ſucceſſerat. F

P. 61. *Qui primus de enuntiationibus ſcripſit.*] Quæ Laert. ἀξιώματα, nos *enuntiationes* vertimus auctore Cic. in l. de fato. *Explicandaque vis eſt ratioque enunciationum, quæ Græci ἀξιώματα vocant.*

Et his quæ de quodam, aut quibuſdam dicuntur.] Sic enim τὰ κατηγορήματα vertimus, eodem Cic. auctore in quæſt. Tuſc. l. 4. *Diſtinguunt illud etiam, ut ſit libido earum rerum, quæ dicuntur de quodam aut quibuſdam, quæ κατηγορήματα dialectici appellant.*

STILPON.

Orationis ubertate, & eruditione.] Græce. ἀρεσιλογίᾳ καὶ σοφιστείᾳ. Haud placuit mihi σοφιστείαν *ſapientiam* vertere. A hanc enim proprie Græci σοφίαν appellant. nec vero hoc nomine fallacem illam diſputandi artem omnino ſignificari exiſtimamus. quamquam enim de Stilpone ſermo ſit, qui ſophiſtes litigioſus fuit, tamen eruditionem potius ſignificari putamus: quod & Phavorino & Suida auctoribus affirmamus. In codice impreſſo deeſt prius nomen ἀρεσιλογίᾳ, quod nos ex Farneſiano codice reſtituimus.

Diphilum vero Boſphoranum.] Ita locus emendandus eſt ex codice Farneſiano. in impreſſis φίλον legebatur nulla ſignificatione.

Nicareta tamen ſcorto utebatur.] Athen. Nicareta meretrice, & Stilpone philoſopho ſic ſcribit. Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ γονέων, καὶ κατὰ παιδείαν B ἐπέραστος ἦν. ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου.

Sed, & Demetrius Antigoni filius Megaris captis.] Obtinebat eo tempore Demetrius Macedoniam, Theſſaliam, Athenas, Megara, & plurima in Peloponenſo oppida anno 3. Olymp. 121. quod autem hoc loco Laert. de Stilpone ait, idem ſcriptum eſt apud Plut. in l. περὶ τῶν παίδων ἀγωγῆς. καί μοι δοκεῖ, inquit, Στίλπων ὁ Μεγαρεὺς φιλόσοφος ἀξιομνημόνευτον ποιήσασθαι ἀπόκρισιν, ὅτε Δημήτριος ἐξανδραποδισάμενος τὴν πόλιν εἰς ἔδαφος κατέβαλεν, καὶ τὸν Στίλπωνα ἤρετο μή τι ἀπολωλεκὼς εἴη; καὶ ὅς, οὐ δῆτα, εἶπε. πόλεμος γὰρ οὐ λαφυραγωγεῖ ἀρετήν.

P. 62. *Videris mihi pallio novo indigere, hoc eſt pallio & mente.*] Jocus in Latinis verbis, qui eſt in Græcis, idem ineſſe non poteſt: quippe qui in unius diviſione ſyllabæ poſitus eſt. ſi C enim vox iſta καινοῦ, in duas dividatur, ut ſit, καὶ νοῦ, vides quanta ſignificationis varietas ſequatur.

Virtutem autem præter litteram ſectantes conterebant.] Verſus iſte non caret obſcuritate. vox enim illa παρὰ γράμμα, ſi disjunctim ſcribatur, *præter literam* ſignificat, ſi vero conjunctim παράγραμμα, aliud quiddam, & illud quidem duplex ſignificare poteſt. aut enim *adlitterationem*, quæ genus eſt anominationis, aut *injuſte additum*. Ego disjunctim legere malo, ut παρὰ γράμμα ſophiſmatis ſpeciem accipiamus, cujuſmodi multa ab Ariſt. in lib. περὶ τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων afferuntur. ut enim παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν, παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν, ſic παρὰ γράμμα dicimus: ut hoc verſu ſignificetur, Stilponem & ejus ſocios ſive diſcipulos non veram illos quidem & ſolidam virtutem, ſed adumbratam & ſophiſtarum propriam ſecutos eſſe. D

Species tollebat.] Communia tollebat, ut hominem, ſingula relinquebat, ut Socratem, & Platonem.

Aiebat, dicentem hominem eſſe neminem, &c.] Negabat Stilpon poſſe aliquid de aliquo dici, quod Græci κατηγόρημα vocant, præter id, quod ipſum re vera eſt. exempli gratia: quod ita connectitur, homo bonus, vel equus currens, falſum eſt: nam & equus etiam bonus eſt, & homo currens. ſed quod ita dicitur, homo eſt homo, id verum eſt. nemo igitur eſt homo dicens, ſed omnis homo homo eſt: ut locum iſtum obſcurum lector intelligat, legat libellum Plut. πρὸς Κολώτην in quo opinionem Stilponis affert, eamque contra Colotum tuetur.

P. 63. *Malis bigis, potiorem aurigam.*] Malas bigas ſene- E ctutem & morbum appellat, quibus potius fuiſſe vinum dicit quod aurigæ aſſimulat. quod enim ſenectus & morbus eatenus non potuerant, hoc vinum fecit.

Diphilus comicus in nuptiarum fabula.] Athen. ex hac Diphili fabula verſus quoſdam contra aſſentationem recitat hujuſmodi.

Ὁ γὰρ κόλαξ στρατηγὸν, καὶ δυνάστην, καὶ φίλους,
Καὶ τὰς πόλεις ἀνατρέπει
Λόγῳ κακούργῳ μικρὸν ἡδύνας χρόνον.

CRITON.

Criton Athenienſis fuit.] Eſt apud Plat. in extremo Phædone Criton multa & diu cum Socrate loquens, & de ſepultura eum F interrogans. de quo etiam Cic. l. 1. Tuſc. quæſt. ita ſcribit. *Cum enim de immortalitate animorum diſputaviſſet, & jam moriendi tempus urgeret, rogatus à Critone, quemadmodum ſepeliri vellet.* Hujus quoque nomine inſcriptus eſt tertius Platonis dialogus.

SIMON.

Simon Athenienſis coriarius fuit.] Is quoque Socratis diſcipulus fuit. Ego σκυτοτόμον *coriarium* verti. quamvis enim eum proprie ſignificet σκυτοτόμος, *qui coriam incidit*: tamen quia apud Latinos nullum eſt ejuſmodi nomen, ideo ſpeciem pro ſpecie accipiens, hoc uſurpavi.

ME-

MENEDEMUS.

P. 64. *De Menedemo Eretriate.*] Cic. in quæſt. Acad. mentionem facit. *A Menedemo autem*, inquit, *quòd is Eretrias fuit, Eretriaci appellati, quorum omne bonum in mente poſitum, & mentis acie.*

Neque ſcenam, neque pſephiſma ſcribere.] Græce. ὔτε σκηνὴν ὔτε ψήφισμα γράφειν. ut γράφειν apud Græcos & *pingere*, ſignificat & *ſcribere*, ſic apud Latinos *ſcribere* utramque habet ſignificationem. itaque ut ambiguum ſervarem, verbum ipſum non mutavi. Catullus.

Namque toties vobis
Frontem tabernæ ſcipionibus ſcribam.

Ad hos uſque.] Menedemum, ſcilicet & Aſclepiadem, de quo quidem Aſclepiade mentionem facit Cic. l 5. Tuſc. quæſt. eum cœcum fuiſſe ſcribens his verbis. *Aſclepiadem ferunt non ignobilem Eretriacum philoſophum, cum quidam quæreret, quid ei cæcitas attuliſſet, reſpondiſſe, ut puero uno eſſet comitatior.*

P. 65. *Ejus, qui muliebria pateretur, ſpeciem depinxit.*] Græce. πεϱαινομένυ σχῆμα. paulò etiam infra idem verbum uſurpat in eandem ſententiam.

Cur eum Antigonus conficeret?] Eadem quoque voce utitur Suet. in Nerone, ita ſcribens. *Suam quidem pudicitiam uſque adeo proſtituit, ut contaminatis pene omnibus membris, noviſſime quaſi genus luſus excogitaret, quo feræ pelle contectus emitteretur è cavea, virorumque ac fœminarum ad ſtipem deligatorum inguina invaderet: & cum affatim deſæviſſet, conficeretur à Doryphoro liberto, cui etiam ſicut ipſi Sporus, ita ipſe denupſit.* Et quanquam verbum hoc in hanc ſententiam frequens non eſt apud alios ſcriptores, tamen, quia apte admodum cadebat hoc loco, eo utendum mihi eſſe exiſtimavi.

Non ſolum braſſicam, ſed raphanos quoque bonum ſuccum habere.] Braſſica oleris genus eſt ſatis noti. de ea Plin. l. 19. nat. hiſt. c. 8. multa dicit, ejuſque tria fuiſſe commemorat genera Catone auctore. quod idem confirmat Athen. l. 9. c. 184. Eudemi Athenienſis uſus teſtimonio in libro de oleribus. Theophraſtus braſſicam ipſam, hoc eſt Græce κϱάμβην, raphanum appellat: quod idem uſurpant nomen cæteri quidam ſcriptores, qui ab Athen. in eodem, quem ſupra diximus, libro citantur. Verba Theoph. τῆς δὲ ῥαφάνυ, λέγω δὲ τὴν κράμβην, ἡ μὲν ἐστιν ὐλόφυλλος, ἡ δὲ ἀγϱία. ut appareat raphanum genus aliquod braſſicæ fuiſſe. Ariſtoph. quoque interpres in Pluto ſuper verbis, ἰσχνῶν ῥαφανίδων ita ſcribit. ἀτ̓τικῶς ῥαφανίδα, ἣν ἡμεῖς ῥάφανον. πάλιν δὲ ῥάφανον, ἣν ἡμεῖς κϱάμβην. In deliciis autem fuiſſe braſſicam, diligentiſſimoque cultu habitam apud antiquos oſtendit Plin. loco citato: præcipuam autem ſaporis ſuavitate fuiſſe eam, quam Græci ἁλμυϱίδα appellant, tradit ibidem Athen. Jocus vero, qui eſt in his verbis, quibus Menedemus cum mœcho uſus eſt, in eo poſitus eſſe videtur, ut eum non ſolum voluptatis braſſicæ commemoratione, commonefaciat, ſed etiam mentione raphani injecta pœnæ admoneat, quo in adulterio deprehenſi afficiebantur. de qua eſt apud Catullum in epigrammate ad Aurelium,

Ah tum te miſerum, malique fati,
Quem attractis pedibus patente porta
Percurrent raphanique mugileſque.

An temulentorum adoleſcentium commeſſationes, nocturnoſque cœtus adiret.] Hoc quoque faciendum eſſe Cic. docet, ut quod uno non poſſumus, id pluribus verbis explicemus, quod nos imitati ſumus hoc loco. κῶμος enim apud Græcos ita multa ſignificat, ut ea unica voce non poſſint explicari. Cic. de finibus. l. 3. *Equidem ſoleo etiam, quod uno Græci, ſi aliter non poſſum, idem pluribus verbis exponere.*

Dicentem multa eſſe bona, quot numero eſſent interrogavit.] Jure Menedemus, ut Megaricus. Megarici enim unum tantummodo bonum eſſe volebant, ut ſupra notavi: quod idem Eretriaci ſequebantur decretum.

Aratum, & Lycophronem tragicum poëtam, & Antagoram Rhodium charos habuit.] Aratus & Lycophron ex numero fuerunt ſeptem poetarum, qui quòd ſeptem eſſent, ex pleiade dicebantur. quorum nomina ſunt Theocritus, Aratus, Nicander, Apollonius, Philiſcus, Homerus junior, & Lycophron. Vixerunt autem omnes rege Ptolemæo Philadelpho.

Hæc autem Achæi ſunt ex ſatyrica Omphale.] Athen de Achæo ſæpe mentionem facit, ejuſque ex Omphale verſiculos quoſdam pronuntiat, quos ego conſulto prætermitto, brevitati ſtudens. Athen. 230.

Enunciationes ut aiunt negantes tollebat, aientes relinquens.] Græce. ἀνῄρει δὲ, φασὶ, καὶ τὰ ἀποφατικὰ τῶν ἀξιωμάτων, καταφατικὰ τιθείς. ſupra τὰ ἀξιώματα *enunciationes* à Cic. verti docuimus. quæ autem Græci ἀποφατικὰ καὶ καταφατικὰ, ipſe *negantia*, & *aientia* appellat. ut in Topicis. *ſunt etiam valde contraria alia, quæ appellantur negantia, ea ἀποφατικὰ Græci contraria aientibus.*

P. 67. *Convivia ad hunc fere modum celebrat.* uſque ad, *duos verſiculos Lycophronis.*] Modus, quo Menedemum convivia celebraviſſe Laert. ait, aliquid habet obſcuritatis. Ego tamen meam ſententiam exponam, & quibus de cauſis adductus eam probaverim, explicabo. Menedemi convivia frugalitate commendabantur. quantum autem ex Laertii verbis conjectura conſequi poſſum, ejuſmodi erat Menedemi prandium, quod poſt aliorum cœnam ab eo unà cum duobus tribuſve eodem tempore iniretur. volebat tamen in eo convivio eos quoque adeſſe, qui poſt cœnam adveniſſent, nedum eos, qui ante cœnam: ex quo hominis frugalitas in victu intelligitur, apud quem vel hi qui jam cœnaviſſent, prandere poſſent: quod eò quoque facilius fieri poterat, quod ut ait, Laert. ad multam diem pranderet, & fortaſſe multo poſt horam nonam: quæ hora apud antiquos cœnæ ſtatuta fuiſſe videtur. Ut autem ſententia iſta ex Laertii verbis eliciatur, verba ſic legenda eſſe exiſtimamus. ἔπειτα τὶς ἐκάλει τοὺς παϱαγινομένυς, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἤδη δεδειπνηκότας. in quo nihil aliud de vetere lectione mutamus, niſi quod pro παϱαγινομένοις legimus παϱαγινομένυς, unius litteræ mutatione: neque id tamen ſine auctoritate Athenæi, ex quo totus iſte Laertii locus tranſlatus eſt, apud quem ſic legi comperimus. pronomini autem αὐτοὺς addimus articulum præpoſitivum ejuſdem caſus, idque ex eodem Athenæo, cujus verba eodem de Menedemi convivio loquentis, quoniam eadem omnino ſunt apud Laert. & quia lectionem noſtram confirmant, nullo modo prætermittenda fuerunt. hiſtoriam autem Menedemi convivii uterque ab Antigono Caryſtio mutuatus eſt, qui ejus vitam ſcripſit. Athenæi verba ſunt. Ἀντίγονος δὲ ὁ Καϱύστιος ἐν τῷ Μενεδήμου βίῳ τὴν διάταξιν διηγούμενος τῦ παρὰ τῷ φιλοσόφῳ συμποσίυ, φησὶν ὅτι ἠρίστα μὲν δεύτεϱος ἢ τϱίτος καθ᾽ ἑαυτόν. καὶ ἔδει καὶ τοὺς λοιποὺς παϱεῖναι δεδειπνηκότας. ἦν γὰρ τὸ τῦ Μενεδήμου τοιοῦτον ἄριστον. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσεκάλουν τοὺς παϱαγινομένοις, ὧν ὡς ἔοικεν ὅτε πϱοτεϱήσειαν ἔνιοι τῆς ὥϱας, ἀνακάμπτοντες παρὰ τὰς θύϱας ἐπυνθάνοντο τῶν ἐξιόντων παίδων, τί τὸ παϱακείμενον εἴη. καὶ πῶς ἔχοι τῆς τῦ χρόνου συμμετϱίας τὸ ἄϱιστον. ὅτε μὲν οὖν ἀκύσειαν λάχανον ἢ τάϱιχος, ἀνεχώρουν, ὅτε δὲ ὅτι κϱεάδιον, εἰσῄεσαν εἰς τὸν ἐπὶ τῦτο παϱεσκευασμένον οἶκον. ἦν δὲ τῦ μὲν θέϱους ἡτοιμασμένη ψίαθος ἐφ᾽ ἑκάστης κλίνης, τῦ δὲ χειμῶνος κῴδιον. πϱοσκεφάλαιον δὲ αὐτῶν φέϱειν ἕκαστον ἔδει. τὸ δὲ πεϱιαγόμενον ποτήϱιον ὐ μεῖζον ἦ κοτυλιαῖον. τϱάγημα μὲν θέϱμος ἢ κύαμος συνεχῶς. ποτὲ δὲ καὶ τῶν ὡϱαίων εἰσεφέϱετό τι. τῦ μὲν θέϱους ἢ ῥοιὰ, τῦ δὲ ἔαϱος ὦχϱοι. κατὰ δὲ τὴν χειμεϱινὴν ὥϱαν ἰσχάδες.

P. 68. *Quæ omnia Lycophron.*] Lycophronem Chalcidenſem ſignificat, eum, cujus extat Alexandra tragœdia. ex eo autem poëmate, quod hic à Laert. citatur, multos verſus affert Athen. eo, quem ſupra attulimus, loco. in quibus tertium hic à Laer. citatum aliter, quam apud eum fertur; uno ſcilicet verbo mutato.

Ὁ σωφϱονιστὴς πᾶσιν ἐν μέσῳ λόγος.

apud Laert. enim pro ἐν μέσῳ legitur φιληκόοις.

Legatus ad Ptolemæum, & Lyſimachum miſſus eſt, ſed & ad Demetrium quoque.] Omnes Macedoniæ reges, ex quibus Demetrius prior regnavit, deinde Lyſimachus interjecto Pyrrho, poſtea Ptolemæus. Euſebius.

Eum Antigonus quoque amabat,] Macedonum & ipſe rex.

THOMÆ ALDOBRANDINI
IN TERTIUM
LAERTII DIOGENIS
LIBRUM
ANNOTATIONES.

Pag. 70. QUÆ *genus ſuum à Solone uſq; deducebat*] Græce. ἥτις τὸ γένος ἀνέφερεν εἰς Σόλωνα. Ego locum iſtum ſic verti, ut Latine loquendi conſuetudinem ſervarem. nec enim licebat, eadem præpoſitione ſervata, qua Laert. uſus eſt, locum vertere; ſed præpoſitio εἰς mutanda fuit, & utendum præpoſitione Latina huic oppoſita, à. deducere enim ab aliquo genus, originem à ſuperiori principio ſignificat, quod hoc loco ſibi vult Laert. deducere autem genus ad aliquem finem magis quam principium oſtendit. cæterum Solonis matrem, Piſiſtrati matris conſobrinam fuiſſe Plut. ſcribit in Solonis vita, Heraclide Pontico auctore.

Hujus enim frater fuit Dropides.] De quo eſt apud Plat. in Timæo, ſub perſona Critiæ, quem Laert. hic unum ex 30. fuiſſe commemorat, his verbis. ὡς δὲ τῶν ἑπτὰ σοφῶν σοφώτατος Σόλων ποτ' ἔφη. ἦν μὲν οὖν οἰκεῖος ἡμῖν, καὶ σφόδρα φίλος Δρωπίδου τοῦ προπάππου. Proclus ſuper hoc ipſo Platonis loco a nobis citato de genere Platonis eadem omnino ſcribit, quæ hic Laert. ejus verba ſunt hæc: ἡ μὲν ἱστορία ἡ κατὰ τὸ Σόλωνος γένος, καὶ τὴν Πλάτωνος κατ' αὐτὸν συγγένειαν, τοιαύτη τίς ἐστιν. Ἐξηκεστίδου παῖδες ἐγένοντο Σόλων καὶ Δρωπίδης, καὶ Δρωπίδου μὲν Κριτίας, Κριτίου δὲ Κάλλαισχρος καὶ Γλαύκων, Καλλαίσχρου δὲ αὖ Κριτίας ἐστί, &c. quæ ſequuntur.

Solonis vero genus à Neleo, & Neptuno ortum eſt.] Græce. ὁ δὲ Σόλων εἰς Νηλέα καὶ Ποσειδῶνα ἀνέφερε τὸ γένος. hunc locum verti eandem, quam ſupra, rationem ſecutus. ſic etiam locutus eſt C. Cæſar in ea oratione, qua Juliam amitam ſuam quæſtor laudavit. *Amitæ meæ Juliæ*, inquit, *maternum genus ab regibus ortum, paternum cum diis immortalibus conjunctum eſt.* Suet. in Cæſare.

Ejus autem patrem Codro Melanthi filio prognatum eſſe ferunt.] Solonis patrem Exceſtidem nomine, Codro prognatum fuiſſe, ſcribit etiam Plut. in Solonis vita his verbis; Ἐξηκεστίδου γὰρ αὐτὸν ἅπαντες ὁμαλῶς γεγονέναι λέγουσιν, ἀνδρὸς οὐσίᾳ μὲν καὶ δυνάμει μέσου τῶν πολιτῶν, οἰκίας δὲ πρώτης κατὰ γένος. ἦν γὰρ Κοδρίδης ἀνέκαθεν.

Speuſippus in Epulo Platonis funebri, & Clearchus in Platonis laudatione, & Anaxilides in ſecundo de philoſophis, &c.] Hæc omnia totidem verbis apud S. Hieronymum ſcripta leguntur l. 1. ad Jovinianum: ut dubium non ſit, utrumque ſcriptorem ex eiſdem fontibus hauſiſſe. eoſdem enim citat, quos Laert. auctores, ita ſcribens, *Speuſippus quoq; ſororis Platonis filius, & Clearchus in laude Platonis, & Anaxilides in 2. lib. philoſophiæ, Perictionem matrem Platonis phantaſmate Apollinis oppreſſam ferunt, & ſapientiæ principem non aliter arbitrantur, niſi de partu virginis editum.* ſed libri Anaxilidis inſcriptionem aliter, ac Laert. citat Hieronymus, haud maximo tamen diſcrimine: Speuſippi vero librum non nominat, quem Laert. nominat.

Quocirca eam ab ſe integram ad partum uſq; ſervaviſſe.] A Græce. ὅθεν καθαρὰν γάμου φυλάξαι ἕως τῆς ἀποκυήσεως. genus verborum hoc ita expreſſit Terent. quoque in Hecyra,

Narratq; ut virgo à ſe integra etiam tum ſiet.

Plut. in Symp. l. 8. c. 1. eandem de Platone hiſtoriam confirmat.

Septima Thargelionis, qua die Deli Apollinem natum eſſe aiunt.] Quod idem Plut. ſcribit 8. l. τῶν συμποσιακῶν. cap. 1.

Moritur in nuptiis cœnans, anno primo centeſimæ octavæ Olympiadis, cum annos & unum & Octoginta vixiſſet.] Conſentit cum Cic. qui in dial. de ſenectute idem ſcribit, niſi quod Cic. ſcribentem, Laert. cœnantem mortuum eſſe ait. *Eſt enim*, inquit, *quiete & pure & eleganter actæ ætatis placida, ac lenis ſenectus, qualem accepimus Platonis, qui uno &* B *octogeſimo anno ſcribens eſt mortuus*; ab Athenæo nonnihil diſſentit, qui 82. eum annos vixiſſe tradit, Theophiloque Archonte, mortuum eſſe ſcribit his verbis. δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη, μετήλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ μετὰ Καλλίμαχον. S. Auguſt. l. 8. de civit. Dei. c. 11. idem quod Laert. S. tamen. Hieronym. in epiſt. ad Nepotianum de vita Clericorum Cic. ſequens auctorem, *Plato*, inquit, *81. anno ſcribens eſt mortuus.*

Eſt igitur annis ſex natu minor, quam Iſocrates. is enim Lyſimacho, Plato autem Amenia Archonte natus eſt.] Hoc loco videtur Car. Sigonius l. de temporibus Athenienſium, à Laertii auctoritate diſcedere: qui Platonem natum eſſe Olymp. 88. tradit, non autem anno 2. Olymp. 89. quod Sigonius C vult. quanquam ne ipſe quidem Laert. in eo ſatis ipſe ſibi conſentire videtur, quòd Platonem, & Archonte Amenia, & 88. Olymp. natum ſcribit. quorum utrumque verum eſſe non poteſt. Amenias enim Archon fuit anno 2. Olymp. 89. non 88. Olymp. Poſſumus tamen Laert. facile falſitatis crimine liberare, quippe qui Platonem 88. Olymp. natum dixerit, Apollodorum ſecutus, idem Amenia Archonte eundem natum eſſe tradiderit, Neanthe auctore; qui cum Platonem, 84. natum annos, mortuum eſſe ſcribat, facit, ut ejus ortus recte ſub Ameniam Archontem cadere poſſe videatur, ſed à Laertio diſſentit Athen. qui Platonem non Amenia Archonte, ſed Apollodoro, natum ſcribit, non parvo 7. annorum diſcrimine. Πλάτων δὲ, inquit, γεννᾶται ἐπὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ μετ' Εὐθύδημον ἄρξαντος. Apollodorus autem D 6. annis Ameniam Archontem ætate antecedit. Euſeb. in Chronico Platonem 88. Olymp. natum vult.

Sub quo Pericles eſt mortuus.] Sigon. l. de Athenienſium temporibus, non ad proximum Archontem Ameniam, ſed ad ſuperiorem Lyſimachum verba hæc retuliſſe videtur: ſi quidem ſub Lyſimacho mortuum eſſe Periclem poſuit, non ſub Amenia.

Sed & Choragus Athenis fuit.] Ludis videlicet ſcenicis. Plautus egregius auctor Latinæ eloquentiæ cum aliis locis hoc vocabulo uſus eſt, tum præcipue in Perſa, *Sed* πόθεν *ornamenta? T. abs Chorago ſumito.*

Adimantum

Adimantum & Glauconem.] Eum ſcilicet, quem reip. adminiſtrandæ cupidum, ſed ineptum, ab ea cupiditate Socrates revocavit. Xen. l. 3. τῶν ἀπομνημονευμάτων. de Adimanto & Glaucone eſt etiam apud Plat. in principio Parmenidis his verbis; ἐπειδὴ ἀθήναζε οἴκοθεν ἐκ Κλαζομενῶν ἀφικόμεθα, κατ' ἀγορὰν ἐνετύχομεν Ἀδειμάντῳ τε καὶ Γλαύκωνι.

P. 71. *Literas apud Dionyſium didicit, de quo etiam in Rivalibus mentionem facit.*] Dionyſium grammaticum dicit, de quo eſt apud Plat. in dial. cujus eſt vulgata inſcriptio ἐρασταὶ, ἢ περὶ φιλοσοφίας, non ut Laert. citat ἀντερασταί. ſed quia in eo dialogo ſermo à Socrate inſtituitur cum duobus adoleſcentibus, qui rivales erant, eundemque amabant adoleſcentulum, idcirco Laert. Platonem citavit ἐν τοῖς ἀντερασταῖς. verba Plat. ſunt in principio ipſius dial. εἰς Διονυσίου τοῦ γραμματικοῦ εἰσῆλθον, &c.

Poemataque ſcripſiſſe, primo quidem Dithyrambos, deinde melica, & tragœdias.] Ælian. l. 2. var. hiſt. c. 30. Plat. non ſolum hæc ipſa poemata, quæ Laert. ait, ſed heroica quoque carmina ſcripſiſſe tradit: quæ tamen eum, quod multo Homeri carminibus inferiora judicaviſſet, poſtea combuſſiſſe dicit.

Certaturus tamen poſtea tragœdia, pro Olympico theatro, audito Socrate poemata combuſſit.] Idem hoc Ælian. l. 2. var. hiſt. c. 30. cum enim Plat. quod ſupra ſcripſimus, heroica carmina combuſſiſſe ſcripſiſſet, adjecit de eodem Platone hæc verba. ἐπέθετο οὖν τραγῳδίᾳ, καὶ δὴ καὶ τετραλογίαν εἰργάσατο, καὶ ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι δοὺς ἤδη τοῖς ὑποκριταῖς τὰ ποιήματα, πρὸ τῶν Διονυσίων δὲ παρελθὼν, ἤκουσε Σωκράτους, καὶ ἅπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου Σειρῆνος, τοῦ ἀγωνίσματος οὐ μόνον ἀπέστη τότε, ἀλλὰ καὶ τελέως τὸ γράφειν τραγῳδίαν ἀπέῤῥιψε, καὶ ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίᾳ.

Deinde cum octo jam vigintique natus eſſet annos, uſque ad ea verba. *Sane Plato.*] Celebris eſt, & doctiſſimorum virorum literis conſecrata Platonis peregrinatio. Cic. l. 5. de fin. *Niſi enim,* inquit, *id faceret, cur Plato Ægyptum peragravit, ut à ſacerdotibus barbaris numeros, & cæleſtia acciperet? cur poſt, Tarentum ad Archytam? cur ad reliquos Pythagoreos, Echecratem, Timæum, Acrionem, Locros? ut cum Socratem expreſſiſſet, adjungeret Pythagoreorum diſciplinam, eaque, quæ Socrates repudiabat addiſceret.* in libro autem de ſenectute Archytæ Tarentini ſermonem adverſus voluptatem recenſet, cui interfuiſſe Platonem ſcribit, qui tunc Tarenti fuerit. S. Hieron. ep. ad Paulinum, in qua de omnibus agit divinæ hiſtoriæ libris, *ſic,* inquit, *Plato Ægyptum & Archytam Tarentinum eamque oram Italiæ, quæ quondam magna Græcia dicebatur, laborioſiſſime peragravit, ut qui Athenis magiſter erat & potens, cujusque doctrinam Academiæ gymnaſia perſonabant, fieret peregrinus atque diſcipulus, malens aliena verecunde diſcere, quam ſua impudenter ingerere. denique dum literas toto fugientes orbe perſequitur, captus à piratis, & venundatus etiam Tyranno crudeliſſimo paruit captivus, vinctus, & ſervus. tamen quia philoſophus, major emente ſe fuit.*

Mare lavat omnia hominum mala.] Cic. in orat. pro Sex. Roſcio Amerino hanc Euripidis ſententiam reſpiciens, dixiſſe videtur. *Non ſic nudos in flumen dejicere, ne, cum delati eſſent in mare, ipſum polluerent, quo cætera, quæ violata ſunt, expiari putantur.*

Quinetiam ex Homero omnes homines Ægyptios medicos eſſe dixiſſe.] Non ſolum ex Homero, ſed etiam ex Herod. cujus in Euterpe de Ægyptiorum moribus & inſtitutis loquentis, verba ſunt hæc. ἡ δὲ ἰητρικὴ κατὰ τάδε σφι δέδασται. μιῆς νούσου ἕκαστος ἰητρός ἐστι, καὶ οὐ πλεόνων, πάντα δὲ ἰητρῶν ἐστι πλέα. οἱ μὲν γὰρ ὀφθαλμῶν ἰητροὶ κατεστέασι, οἱ δὲ κεφαλῆς, οἱ δὲ ὀδόντων, οἱ δὲ τῶν κατὰ νηδὺν, οἱ δὲ τῶν ἀφανέων νούσων.

Hæc vero gymnaſium eſt ſuburbanum.] Quod etiam Pauſan. in Atticis confirmat, ita ſcribens. ἐγγυτάτω δὲ ἀκαδημία, χωρίον ποτὲ ἀνδρὸς ἰδιώτου, γυμνάσιον δὲ ἐπ' ἐμοῦ.

Quemadmodum & Eupolis ait, in Immunibus à militia.] Græce ἐν ἀστρατεύτοις. Athen. l. 9. mentionem de hoc ipſo Eupolidis dramate facit his verbis. Εὔπολις δὲ ἐν ἀστρατεύτοις φησὶ περὶ αὐτοῦ οὕτως.

Μήποτε θρέψω παρὰ Περσεφόνῃ τοιόνδε ταὼν
Ὃς τοὺς ᾄδοντας ἐγείρει.

P. 72. *Atque etiam ipſum Ariſtoxenus ter militaviſſe ſcribit, ſemel ad Tanagram, iterum ad Corinthum.*] Ælian. l. 7. var. hiſt. c. 14. philoſophos enumerans, qui rei quoque militaris periti fuerunt, de Platone ſic ſcribit. Σωκράτης δὲ ἐστρατεύσατο τρίς. Πλάτων δὲ καὶ αὐτὸς, εἰς Τάναγραν, καὶ εἰς Κόρινθον.

Ad Dionem in Siciliam miſiſſe, ut tres Pythagoræ libros de Philolao centum minis emeret.] Gellius l. 2. c. 17. 10000. denarium emptum fuiſſe ſcribit.

ut ait Alcimus.] Alcimum Siculum dicit, de quo eſt apud Athen. c. 217. 50. & 255. 35.

Conſiderandum eſt illud eſſe ſenſui ſubjectum.] Quod aliqui minus eleganter *ſenſibile* & *intelligibile* dicunt, id apud Cic. cæteroſque Latinos ſcriptores, *ſenſui mentique ſubjectum* dici, id vero notius eſſe putamus, quàm ut explicatione indigeat. quæ autem ſub ſenſum cadunt, hæc perpetuo fluere, ſic ut nunquam in eodem ſtatu conſiſtant, multis ſæpe locis a Platone, & in Theæteto, & in Timæo diſputatum eſt. cujus tamen ſententiæ princeps Heraclitus fuit, non Plato, quemadmodum nos ex Ariſtot. interpretibus tum multis aliis in locis didicimus, tum præcipue in 8. l. Phyſ. in quo Ariſtot. nomine Heracliti diſſimulato, ejus ſententiam impugnat.

Atqui Epicharmus de his quæ.] Epicharmum non illum quidem, ut opinor, comicum ſignificat, ſed philoſophum, Coum, Helothalis filium, cujus vitam Laert. ſcribit. l. 8. qui commentaria quædam de rerum natura conſcripſit.

P. 73. *Aiunt ſapientes, animam alia quidem corpore ſentire.*] Hoc quidem apertè aſſerit: Plato in Phædone ſub Socratis perſona his verbis. οὐκοῦν καὶ τόδε πάλαι ἐλέγομεν, ὅτι ἡ ψυχὴ ὅταν μὲν τῷ σώματι προσχρῆται εἰς τὸ σκοπεῖν τὶ, ἢ διὰ τοῦ ὁρᾶν, ἢ διὰ τοῦ ἀκούειν, ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως, τοῦτο γάρ ἐστι τὸ διὰ τοῦ σώματος, τὸ δι' αἰσθήσεως σκοπεῖν τι, τότε μὲν ἕλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς τὰ οὐδέποτε κατὰ ταυτὰ ἔχοντα, καὶ αὐτὴ πλανᾶται καὶ ταράττεται, καὶ ἰλιγγιᾷ ὥσπερ μεθύουσα, ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη. ὅταν δὲ αὐτὴ καθ' αὑτὴν σκοπῇ, ἐκεῖσε οἴχεται εἰς τὸ καθαρόν τε, καὶ ἀεὶ ὂν καὶ ἀθάνατον καὶ ὡσαύτως ἔχον; & paulo poſt. γινώσκουσι οἱ φιλομαθεῖς ὅτι παραλαβοῦσα αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία ἀτεχνῶς διαδεδεμένην ἐν τῷ σώματι, καὶ προσκεκολλημένην, ἀναγκαζομένην δὲ ὥσπερ δι' εἱργμοῦ διὰ τούτου σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα, ἀλλὰ μὴ αὐτὴν δι' αὑτῆς. & paulo poſt adhuc clarius. πείθουσα δὲ ἐκ τούτων μὲν ἀναχωρεῖν ὅσον μὴ ἀνάγκη αὐτοῖς χρῆσθαι, αὐτὴν δὲ εἰς αὑτὴν συλλέγεσθαι, καὶ ἀθροίζεσθαι παρακελευομένη, πιστεύειν δὲ μηδενὶ ἄλλῳ ἀλλ' ἢ αὐτὴν αὑτῇ. Ex quibus colligitur alia, eſſe quæ anima corpore utens contemplatur alia, quæ ipſa per ſe: & hæc quidem menti, illa vero ſenſui eſſe ſubjecta.

Idcirco Plato etiam aiebat, qui univerſitatis initia cognoſcere cuperent, &c.] Hæc omnia Plato tractat in Parmen. in quo agit de Ideis, & quidem multis argumentis eas eſſe probat.

Ipſas per ſe rerum formas.] Græce. αὐτὰς καθ' αὑτὰς διελέσθαι τὰς ἰδέας. Cic. in Topicis. *in diviſione,* inquit, *formæ ſunt, quas Græci ἰδέας vocant: noſtri, ſi qui hæc forte tractant, ſpecies appellant, non peſſime id quidem, ſed inutiliter ad mutandos caſus in dicendo.*

Quæ inter ſe viciſſim conferuntur.] Græce. ὅσαι πρὸς ἀλλήλας εἰσίν. Recentiores philoſophi minus Latino nomine formas contrarias *relativas* appellant, quas Ariſtoteles vocare ſolet πρός τι. Cic. in Topicis eodem modo, quo nos, vertit; *nam alia quoque,* inquit, *ſunt contrariorum genera, velut ea, quæ cum aliquo conferuntur, ut duplum, ſimplum, &c.*

Formarum autem unaquæque æterna eſt, & mente percipitur, & prætcrea perturbationibus vacat.] Plato in Timæo 484. τὰ μὲν γὰρ δύο ἱκανὰ ἦν ἐπὶ τοῖς ἔμπροσθεν λεχθεῖσιν. ἓν μὲν ὡς παραδείγματος εἶδος ὑποτεθὲν νοητὸν, καὶ ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ὄν. ſed clarius in eodem dialogo c. 485. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ὁμολογητέον μὲν εἶναι τὸ κατὰ ταυτὰ ἔχον εἶδος, ἀγέννητον καὶ ἀνώλεθρον, οὔτε εἰσδεχόμενον ἄλλο ἄλλοθεν, οὔτε αὐτὸ εἰς ἄλλό ποι ἰόν.

P. 74. *Videtur autem Plato Sophronis quoque mimorum ſcriptoris.*] Athen. cum multa alia Sophronis citat, tum etiam mimos l. 3. ex quibus verſus quoſdam affert. Ariſtot. quoque l. de poetica de eo mentionem facit his verbis. οὐδὲν γὰρ ἂν ἔχοιμεν ὀνομάσαι κοινὸν τοῦ Σώφρονος καὶ Ξενάρχου μίμοις.

Ter in Siciliam navigavit, primo ut inſulam & crateras inviſeret.] Annos natus 40. Plato primum in Siciliam navigavit. crateras autem ignis ſignificat, qui ad Ætnam ſunt, de quibus in Empedoclis vita mentionem facit. Platonem autem ter in Sicilia fuiſſe Athenæus quoque ſcribit his verbis. καὶ γὰρ Ἀρίστιππον πρὸς Διονύσιον ἀποδημήσαντα ἔσκωπτεν, αὐτὸς τρὶς εἰς Σικελίαν ἐκπλεύσας, ἅπαξ μὲν τῶν ῥυάκων χάριν. ex quo Athenæi loco dubitari forte poſſit, an apud Laert. pro κρατήρων legendum ſit ῥυάκων, vel apud Athen. pro ῥυάκων, κρατήρων. niſi ſi duobus

diverſis

diverſis nominibus eadem Ætnæ flammarum miracula ſignificantur. quod ego quidem non exiſtimo. ῥύαξ enim fluctum ſignificat, quo quidem verbo videtur Athen. in freto Sicilienſi Scyllæ Charybdiſque miracula potius quam Ætneos ignes oſtendere voluiſſe. Athen. l. 12. c. 250.

Quo etiam tempore Dionyſius Hermocratis filius.] Idem innuit Athen. l. eo ſuperius citato, in quo verbis à nobis ſupra allatis, adjecit & hæc. ὅτε καὶ πρεσβυτέρῳ Διονυσίῳ συγγενόμενος ἐκινδύνευσεν. periculum enim idem, quod hic Laert. narrat, in Dionyſii congreſſu Platonem ſubiiſſe ſignificat Cic. tom. 2. 693.

Deinde ab Dione & Ariſtomene revocatus.] Quorum alter à Platone amatus, alter Dionis ſodalis, uterque Platonis diſcipulus fuit. Ælian. l. 4. var. hiſt. c. 21. & Athen. & Cic. l. de orat. 3.

Anniceris quidam Cyrenæus, qui forte aderat.] Is equitandi arte, & regendorum curruum peritia ſic fertur præſtitiſſe, ut ab his orbitis, in quibus currum à principio conſtituiſſet, nunquam diſcederet: ab ipſo autem Platone, cui hæc oſtentaverat, reprehenſus eſt, quòd nimium ſtudium in nihili rebus poneret. Ælian. l. 2. var. hiſt c. 27.

P. 75. *Secundo ad juniorem profectus eſt Dionyſium, locum, atque homines ab eo poſtulans in republica à ſe inſtituta victuros.*] Athen. loco ſupra quoque citato de Platonis in Siciliam navigatione loquens αὐτὸς δὶς εἰς Σικελίαν ἐκπλεύσας, ἅπαξ μὲν τῶν ῥυάκων χάριν, δὶς δὲ πρὸς τὸν νεώτερον Διονύσιον. quo loco ipſum ut ambitioſum accuſat, qui & urbem condere, & inſtituere remp. cuperet. atque id his verbis. καὶ τὸ πόλιν ἢ θελῆσαι κτίσαι, καὶ τὸ νομοθετῆσαι, τίς οὐ φησὶ πάθος εἶναι φιλοδοξίας; quam quidem cupiditatem ſuam, ne ipſe quidem Plato diſſimulare potuit, cujus in Timæo verba ſunt hæc. πέπονθα τὶ πάθος πρὸς τὴν πολιτείαν, ὥσπερ ἂν εἰ ζωγράφος ἐβούλετο τὰ ἑαυτοῦ ἔργα κινούμενα καὶ ἐνεργὰ ἰδεῖν. οὕτω κἀγὼ τοὺς πολίτας, οὓς διαγράφω.

Ac ſi Dionem & Theondam ad inſulam liberandam hortatus eſſet.] Cic. l. 3. de orat. idipſum aperte de Platone affirmat, ita ſcribens. *Quis Dionem Syracuſanum doctrinis omnibus expolivit? nonne Plato? atq; eum idem ille non linguæ ſolum, verumetiam animi ac virtutis magiſter, ad liberandam patriam impulit, inſtruxit, armavit.*

Illud etiam memento, magni te ejus adventum æſtimaviſſe.] Quo honore à Dionyſio Plato acceptus ſit, ſcribit elegantiſſime Plin. l. 7. c. 30. his verbis. *Platoni ſapientiæ antiſtiti Dionyſius tyrannus, alias ſævitiæ ſuperbiæq; natus, vittatam navem miſit obviam, ipſe quadrigis albis egredientem in littore excepit.* Ælian. l. 4. var. hiſt. cap. 18. eadem de re ſcribens, majora quædam adjicit, inquiens. ὅτε κατῆλθεν Πλάτων ἐν Σικελίᾳ κλητὸς, πολλὰ ἐπὶ πολλοῖς ἐπιστείλαντος τοῦ Διονυσίου, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα ὁ νέος Διονύσιος, αὐτὸς μὲν ἡνιοχῶν παραιβάτην δὲ ποιησάμενος τὸν Ἀρίστωνος.

Eum Legiſlatorem acceſſiſſe.] Plut. l. quem inſcripſit, πρὸς ἡγέμονα ἀπαίδευτον, Plat. non à Thebanis, aut Arcadibus, ſed à Cyrenæis accerſitum tradit, ad componendam legibus civitatem: quod quidem negotium ideo recuſaviſſe, quod difficile eſſe dixererit homines ſecunda fortuna utentes legibus inſtituere.

Chabriæ Imperatori capitis reo.] Ei, ut opinor, quem Athen. propter impuritatem profuſoſque ſumptus, in civitate vivere non potuiſſe narrat, voluntarieque in Ægyptum conceſſiſſe ſcribit, ab Athenienſibus compulſum l. 12. cap. 263.

P. 76. *Contra Lyſiæ Cephali filii ſermonem dixit, totidem à ſe verbis in Phædro poſitum.*] Quo quidem ſermone Lyſias affirmabat, gratificandum magis eſſe non amatori, quàm amatori; quæ diſputatio eſt apud Plat. in Phædro: in quo dial. Phædrus inducitur, qui hunc ipſum Lyſiæ ſermonem Socrati petenti ex libro recitat.

Neanthes Cyzicenus.] Qui & ἑλληνικὰ ſcripſit & περὶ τελετῆς, & ὥρας. Athen. 56. 28. & 187. 8. & 88. 31.

Theopompus in Autochare.] Theopompum non illum quidem Chium hiſtoriarum ſcriptorem dicit, ſed comicum, cujus apud Athen. multa nominantur dramata, & quibus ἡδυχάρην citat, de αὐτοχάρει nullam mentionem facit.

Unum enim ne unum quidem eſt. Duo vero vix unum ſunt, ut ait Plato.] Verſus iſti Theopompi, videntur deſignare ſententiam Plat. in Phædone, ſive potius dubitationem, ſub Socratis perſona ſic loquentis. θαυμάζω γὰρ εἰ ὅτε μὲν ἑκάτερον αὐτῶν χωρὶς ἀλλήλων ἦν, ἓν ἄρ' ἑκάτερον ἦν, καὶ οὐκ ἤστην τότε δύο. & ea quæ ſequuntur.

Anaxandrides in Theſeo.] Poeta comicus, cujus fabulæ 19. ab Athenæo citantur.

Ut confixit Plato conficta miracula ſciens.] Non potui annominationem omnino ex Græco exprimere ob linguarum diverſitatem. Græce enim ſic ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. quod annominationis genus adlitteratio ab aliquibus appellatur. Verſum hunc Timonis de Platone citat Athen. l. 12. ita ſcribens. διὸ καλῶς ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ ἔφη, ὡς ἀνέπλαττε Πλάτων πεπλασμένα θύματα εἰδώς. quo in loco corrigendus eſt Athenæi locus ex Laertio, & pro θύματα θαύματα legendum eſt. & ex Athenæo apud Laert. pro ἀνέπλασεν legendum eſt ἀνέπλαττεν, ſic enim melius annominatio ſervatur.

Alexis in Meropide.] Hujus Athen. 112. fabulas citat, in quibus eſt quidem paraſitus, qui à Laertio paulo inferius citatur: de Meropide tamen, & Anchylione nulla ſit mentio.

Amphis in Amphicrate.] Comicus & ipſe poeta, cujus apud Athen. 13. fabulæ citantur, nulla de Amphicrate & Deximide facta mentione, niſi ſi alius eſt apud Athen. Amphicrates, & alius apud Laert. quod ego non exiſtimo.

Cratinus in pſeudypobolimæo.] Cratini duo comici fuerunt, ſenior & junior. quorum fabula nulla apud Athen. fertur hoc nomine.

Anaxilas in Botrylione, Circe, & Divitibus.] De Divitibus, & Circe eſt apud Athen. c. 206. 15. & 48. 25. de Botrylione nulla mentio.

Ariſtippus autem in quarto de diliciis adoleſcentulum,] &c. Plat. amori nimio plus, quàm philoſophum deceret, deditum fuiſſe multi tradiderunt: ex quibus Dicæarchus eum liberius accuſavit, quemadmodum eſt apud Cic. l. 4. Tuſc. quæſt. *Philoſophi*, inquit, *ſumus exorti, & auctore quidem noſtro Platone, quem non injuria Dicæarchus accuſat, qui amori auctoritatem tribueremus.*

P. 77. *Sed & Dionem quoque.*] Quem omnibus expolitum à ſe doctrinis ad liberandam patriam incitavit, ut ait Cic. in 3. de orat. loco à nobis ſupra citato. quem etiam in Siciliam reduxit, quod & Ælian. l. 3. de var. hiſt. docet his verbis. Πλάτων δὲ ὁ Ἀρίστωνος Δίωνα κατήγαγεν εἰς Σικελίαν, καὶ δι' ὧν αὐτῷ συνεβούλευε καὶ ἐδίδασκε, διὰ τούτων τυραννίδα τὴν Διονυσίου κατέλυσεν.

Quidam & Phædrum aiunt.] Quod quidem haud negare videtur Athen. l. 11. quamvis in eo Plat. refellat, quod in Phædro Socratem cum Phædro loquentem fecerit, qui multo ante Phædrum fuerit, ut ſaltem illis de rebus cum eo loqui non poſſet. idque his verbis, ἀδύνατον δὲ καὶ Φαῖδρον οὐ μόνον κατὰ Σωκράτην εἶναι, ἤπου γε καὶ ἐρωμένον αὐτοῦ γεγονέναι.

Aſtra inſpectas aſtrum meum.] Quidam legunt in imperandi modo, non indicandi. nam pro εἰσαθρεῖς legunt εἰσάθρει, quamvis Laertii lectionem magis probent; quem in eo quoque ſequendum putant, ut non, quemadmodum eſt in ipſorum editione, ex duobus unum fiat diſtichon, ſed ut ſeparatim legantur.

Lacrymas quidem Hecubæ.] Hoc epigramma non eſt in ἀνθολογίᾳ proxime edita, ſed neque aliud, quod ſequitur, in Alexim compoſitum; quæ cur omiſſa ſint, neſcio.

Archeanaſſam quoq; habuiſſe fertur.] Quod quidem Athen. qui ſedulo omnia colligit, quæ in Plat. non belle dici poſſunt, haud omiſit, eodem quoque tetraſticho, quod hic à Laertio profertur, in medium allato. ὁ δὲ καλὸς, inquit, ἡμῶν Πλάτων οὐκ Ἀρχεάνασσαν τὴν Κολοφωνίαν ἑταίραν ἠγάπα; ὡς καὶ ᾄδειν εἰς αὐτὴν τάδε. Tetraſtichon autem non eodem modo apud Athen. legitur, quo apud Laert. & quidem, ut opinor, apud Athen. melius. legitur autem ſic.

Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἑταίρην,
Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων πικρὸς ἔπεστιν ἔρως.
Ἆ δειλοὶ νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
Πρωτοπόρου, δι' ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς.

Aurum vir reperiens.] Expreſſius & venuſtius videtur hoc diſtichon, ſi quomodo ab aliis editum eſt, apud Laert. quoq; legatur, nimirum ſic;

Χρυσὸν ἀνὴρ ὁ μὲν εὗρεν, ὁ δ' ὤλεσεν, ὧν ὁ μὲν εὑρὼν
Ῥῖψεν, ὁ δ' οὐχ εὑρὼν λυγρὸν ἔδησε βρόχον.

Quomodo enim apud Laert. legitur ſub nomine Statylei Flacci editum eſt.

Si Dionyſius Corinthi, ſed ſi Plato in Sicilia.] Hujus vim proverbii

proverbii explicat Dem. Phalereus l. περὶ ἑρμηνείας. c. 4. quo in loco exemplum brevis orationis ſtructuræ afferre volens, hoc ipſum proverbium uſurpat, ita ſcribens. Λακεδαιμόνιοι Φιλίππῳ· Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ. Πολὺ γὰρ δεινότερον φαίνεται ῥηθὲν οὕτω βραχέως, ἢ εἴπερ αὐτὸ μακρῶς ἐκτείναντες, εἶπον, ὅτι ὁ Διονύσιος ποτὲ μέγας ὢν τύραννος, ὥσπερ σὺ, ὅμως νῦν ἰδιωτεύων οἰκεῖ Κόρινθον.

Videtur autem Xenophon quoque.] Hæc eadem Athen. l. 11. ut ab eo Laert. accepiſſe videatur; ejus verba ſunt hæc. εἰς ταῦτά τις ἀποβλέπων τὰ τοῦ καλοῦ Ξενοφῶντος, ἐπιγνώσκειν δυνήσεται ἣν εἶχε πρὸς αὐτὸν ὁ λαμπρότατος Πλάτων ζηλοτυπίαν, ἢ τάχα φιλονείκως εἶχον ἀρχῆθεν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἄνδρες οὗτοι αἰσθόμενοι τῆς ἰδίας ἑκάτερος ἀρετῆς, καὶ ἴσως καὶ περὶ πρωτείων διεφέροντο. οὐ μόνον ἐξ ὧν περὶ Κύρου εἰρήκασιν, τεκμαιρομένοις ἡμῖν, ἀλλὰ κἀκ τῶν ὑποθέσεων.

P. 78. *Ita ſimilia ambo ſcripſerunt, ſympoſium.*] Athen. loco ſupra citato. συμπόσια μὲν γὰρ, inquit, γεγράφασιν ἀμφότεροι. Vide Athen. l. 11. c. 248. multa alia in hanc ſententiam dicentem.

Atque enim in legibus Plato ejus pædiam commentitiam eſſe ait: neque enim Cyrum talem fuiſſe.] Locus eſt Plat. 3. de legibus, c. 536. in quo de Cyro ſic loquitur. μαντεύομαι δὴ νῦν περί γε Κύρου τὰ μὲν ἄλλ' αὐτὸν στρατηγόν τ' ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν, παιδείας δὲ ὀρθῆς οὐχ ἧφθαι τὸ παράπαν, οἰκονομίᾳ τε οὐδὲν τὸν νοῦν προσεσχηκέναι. quibus verbis haud obſcure ſignificat, quæ à Xenoph. de ejus inſtitutione dicta ſint, falſa eſſe: Platonis auctoritatem ſecutus eſt Cic. cum dixit Cyrum à Xenophonte non ad hiſtoriæ veritatem, ſed ad inſtitutionis exemplum ſcriptum eſſe. eundem Platonis locum citat Athen. lib. 11. qui quod hic Laert. ait, idem confirmat, tantum non accuſationem in Plat. adornans his verbis. κἂν τῷ περὶ ψυχῆς δὲ ὁ Πλάτων καταλεγόμενος ἕκαστον τῶν παρατυχόντων, οὐδὲ κατὰ μικρὸν τοῦ Ξενοφῶντος μέμνηται. καὶ περὶ τοῦ Κύρου οὖν ὁ μὲν λέγει ὡς ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐπεπαίδευτο πάντα τὰ πάτρια, ὁ δὲ Πλάτων ὥσπερ ἐναντιούμενος ἐν τρίτῳ νόμων φησὶ, afferens deinceps locum Plat. quem ſupra citavimus.

Niſi quod Xenophon tertio commentariorum de Platone.] c. 429. tom. 2. his videlicet verbis. Σωκράτης δὲ εὔνους ὢν αὐτῷ διά τε Χαρμίδην τὸν Γλαύκωνος, καὶ διὰ Πλάτωνα, μόνος ἔπαυσεν.

Dialogum, quem Sathonem inſcripſit, contra Platonem compoſuit.] De quo mentionem Athen. eodem lib. 11. facit, ut mihi Laert. ab eo hæc omnia mutuatus eſſe videatur. de Antiſthene igitur ſic ſcribit c. 249. ἀλλὰ μὴν οὐδ' Ἀντισθένη ἐπαινῶ. καὶ γὰρ καὶ οὗτος πολλοὺς εἰπὼν κακῶς, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος ἀπέσχετο, ἀλλὰ καλέσας αὐτὸν φορτικῶς Σάθωνα, τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκεν. quod idem ſcripſit etiam. cap. 111. 35.

Non pauca enim quæ Socrates nunquam dixit, vir ille litteris mandavit.] Athen. l. 11. loco ſæpe à nobis citato, narrat Plat. in Dialogis multa finxiſſe dicta, quæ nunquam dicta ſunt; de Gorgia autem inquit, quod ἀναγνοὺς ὁ Γοργίας τὸν Πλάτωνος διάλογον, πρὸς τοὺς παρόντας εἶπεν, ὅτι οὐδὲν τούτων οὔτε εἶπεν, οὔτε ἤκουσεν παρὰ Πλάτωνος. in quo videtur mihi Athen. non magis Platonem, quàm dialogorum morem defendere.

Erat Plato Ariſtippo quoque infenſus.] Athen. eodem l. c. 250. de Plat. lonquens, ἐδόκει γὰρ, inquit, Πλάτων φθονερὸς εἶναι, καὶ κατὰ τὸ ἦθος οὐδαμῶς εὐδοκιμεῖν. καὶ γὰρ Ἀρίστιππον πρὸς Διονύσιον ἀποδημήσαντα ἔσκωπτεν.

Æſchini quoque æmulatione quadam ambitioſa obtrectabat.] A quo etiam Xenocratem, quem propter paupertatem unum habebat diſcipulum, abduxit, ut eſt apud Athen. eodem l. 11. his verbis. Αἰσχίνου τε πένητος ὄντος, καὶ μαθητὴν ἕνα ἔχοντος Ξενοκράτην, καὶ τοῦτον περιέσπασεν.

Præterquam in libro de anima, & apologia.] Librum de anima Phædonem intelligit, in quo eſt Phædon eos omnes narrans, qui Socrati morienti adfuerunt. de Plat. autem quaſi excuſans, ita loquitur, Πλάτων δὲ, οἶμαι, ἠσθένει. in apol. autem Socrates nominatis multis, qui ſibi aderant, ad extremum inquit, ὅδε δὲ Ἀδείμαντος ὁ Ἀρίστωνος, οὗ ἀδελφὸς οὑτοσὶ Πλάτων.

Habet enim quæſtio quiddam juvenile.] Quæ videlicet quæritur, πότερον χαριστέον μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ ἐρῶντι.

Ad ebrietatem uſque potare nunquam decorum eſſe aiebat, &c.] Hoc quidem totidem verbis ſcriptum eſt apud Plat. in 6. de legibus. c. 564. quem ipſum locum citat Athen. l. 10. c. 213. 11.

Introeuntem aliquando Xenocratem verberare ſervum juſſit.] Plut. qui in l. περὶ παίδων ἀγωγῆς, idem Plat. dictum recenſet, non Xenocratem, ſed Speuſippum ſcribit. Πλάτων δὲ, inquit, δούλῳ λίχνῳ καὶ βδελυρῷ θυμωθεὶς τὸν τῆς ἀδελφῆς υἱὸν Σπεύσιππον καλέσας, τοῦτον, ἔφησεν, ἀπελθὼν κρότησον. ἐγὼ γὰρ πάνυ θυμοῦμαι.

Philippo 13. annum regnante.] Incœpit regnare Philippus anno 1. Olymp. 105. Plato autem moritur anno 1. Olymp. 108. ita inter initium Philippi regni, & mortem Platonis 3. Olympiades interjectæ ſunt, hoc eſt 12. anni. non ergo apparet.

Teſtamento ejuſmodi facto.] De Plat. teſtamento mentionem facit Athen. l. 12. c. 250. his verbis. ἦν δὲ ὁ Πλάτων πρὸς τῇ κακοηθείᾳ καὶ φιλόδοξος, ὅστις ἔφησεν ἔσχατον τὸν τῆς δόξης χιτῶνα ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῷ ἀποδυόμεθα, διαθήκαις, ἐν κομιδαῖς, ἐν τάφοις.

En fiſtiadeum prædium.] Hepheſtia oppidum eſt unum ex his, quibus Attica frequentabatur uſque ad Theſeum, à quo video genitivum Græcum, quem nos poſſeſſivo nomine interpretati ſumus, eſſe deductum; ſed qua ratione non video, præſertim ſi codicem Farneſianum ſequamur;

A Cepheſiadum templo.] Hic quoque genitivus eſt à Cepheſia oppido uno ex his, quæ ſupra dicta ſunt.

P. 80. *Temperantia præſtans mortalium.*] In vertendo hoc epigr. ſequutus ſum vulgatam lectionem, quæ eadem eſt in codice Farneſiano, quamvis in anthologia aliter ſit impreſſum, qua de re ſuo loco dicimus.

Diſcipuli autem illius.] Athen. l. 12. omnes Platonis diſcipulos, quos nominat, maledictis inſectatur, tyrannicoſque & calumniatores appellat, aliquos autem nominat, de quibus apud Laert. nulla ſit mentio, ut Euphratum, Timæum, & Chærona. Athen. 250. 42.

Philippus Opuntius.] De quo ſupra mentionem fecit Laert.

Dion Syracuſius.] Quem Athen. condiſcipulum Callippi fuiſſe ait. c. 50. 47.

Euæmon Lampſacenus.] Euæmonem hunc eundem eſſe exiſtimo, qui apud Athen. Εὐάγων Λαμψακηνὸς appellatur, ſed fortaſſe aut apud Laert. pro Εὐάγων mendoſe legitur Εὐαίμων, aut apud Athen. pro Εὐαίμων mendoſe legitur Εὐάγων.

Et Callippus.] Callippum Athenienſem dicit Dionis Syracuſii ſodalem, de quo, eſt apud Athen. lib. 12. cap. 50. 47.

Ut ait Dicæarchus.] Dicæarchi 4. fuerunt, de quibus Athen. quidem mentionem fecerit. Meſſenius, Mileſius, & alii duo, quorum ſcripta citat, de patria nihil dicit.

Chamæleon.] Heracleotes quem Athen. ſæpiſſime citat.

Hyperidem quoque rhetorem & Lycurgum ait.] Hyperides & Lycurgus eodem tempore quo Demoſthenes vixerunt, ſed aliquanto juniores videntur fuiſſe Demoſthene, quemadmodum conjicere poſſumus ex his, quæ Cic. ſcribit in Bruto. 250. ea autem fuerunt ætate, ut Plat. ambo audire potuerint.

Polemon.] Eundem, opinor, Polemonem citat, cujus ab Athenæo multa citantur.

Similiter Demoſthenem narrat.] Cic. Demoſthenem auditorem Platonis fuiſſe tradit in Bruto. *Lectitaviſſe*, inquit, *Platonem ſtudioſe, audiviſſe etiam Demoſthenes dicitur: idque apparet ex genere & granditate verborum.* Et in oratore, *Quod idem*, inquit, *de Demoſthene exiſtimari poteſt, cujus ex epiſtolis intelligi licet, quod frequens fuerit Plat. auditor.*

Tibi autem Platonis jure ſtudioſæ.] Ex hoc apparet Laert. librum hunc mulieri cuidam ſcripſiſſe, quam Platonis ſtudioſam vocat.

Pingui Minerva ac ſummatim.] Græce. στοιχειωδῶς, καὶ ἐπὶ κεφαλαίων. ſic Cic. loqui ſolet, cum oſtendit rem ipſam, de qua ſermo ſit, non ad vivum reſecari, neque ſubtiliter exquiri. ut in l. de amicitia, *Agamus igitur pingui Minerva, ut aiunt.*

P. 81. *Dialogos igitur primum Zenonem Eleatem.*] Cujus vitam habemus à Laertio ſcriptam. de hoc eſt apud Cic. Tuſc. quæſt. l. 2. c. 186. a.

Ariſtoteles in primo de poetis Alexamenum.] Athen. l. 11. c. 248. 50. idem confirmat, auctore Ariſtot. l. de poetis, cujus verba quoque citat, quæ ſunt hujuſmodi. Ἀριστοτέλης δὲ, ἐν τῷ περὶ ποιητῶν οὕτως γράφει· οὐκοῦν οὐδὲ ἐμμέτρους τοὺς καλουμένους Σώφρονος μίμους μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ μιμήσεις, ἢ τοὺς Ἀλεξαμενοῦ τοῦ Τηΐου τοὺς πρώτους γραφέντας τῶν Σωκρατικῶν διαλόγων. quibus Ariſt.

verbis recitatis ipſe ſubjungit hæc. ἄντικρυς φάσκων ὁ πολυμαθέστατος Ἀριστοτέλης πρὸ Πλάτωνος διαλόγους γεγραφέναι τὸν Ἀλεξάμενον.

Cum formam politius limaviſſet.] Græce: ἀκριβώσας τὸ εἶδος. ita Cic. ſolet perfectam quandam cujuſpiam rei conſiderationem explicare. ut l. de officiis. *Cum veritas*, inquit, *ipſa limatur in diſputatione.* Et de Varronis ad ſe ſcriptis in quæſt. acad. *Inſtitui*, inquit, *quædam ad eum, quæ ſunt magna ſane, & limantur à me politius.*

Verum Platonici ſermonis duæ ſunt principes deſcriptiones.] Græce. τοῦ δὲ λόγου τοῦ πλατωνικοῦ δύο εἰσὶν ἀνωτάτω χαρακτῆρες. Ego χαρακτῆρας *deſcriptiones* verti auctore Cic. in topicis, cujus hæc ſunt verba, *additur etiam deſcriptio, quam Græci χαρακτῆρα vocant.*

Quarum altera in exponendo, altera in inquirendo verſatur.] Græce. ὅ,τε ὑφηγητικὸς, καὶ ὁ ζητητικός. non dubito quin ὑφήγησις *expoſitionem* ſignificet. qua quidem expoſitione eam dialogi ſpeciem, ſive deſcriptionem ſignificamus, in qua unus quidam docendi partes obtinet, qui aperte de propoſita ad diſputandum quæſtione exponit ea, quæ ſentit: quod Plat. in Timæo, in Phædro, in Phædone & in libris legum obſervavit: ζήτησις autem eſt proculdubio *inquiſitio*, qua alteram dialogi ſpeciem complectimur, eam, in qua ille ipſe, qui primas obtinet partes, non exponendis his, quæ ſentit, ſed interrogando, ſententiam ſuam expromit potius, quam exponit. cujuſmodi ſunt multi apud Platonem, quos, quia noti ſunt, neceſſe non habeo nominare.

Quarum altera eſt exercitationis, altera concertationis.] Græce. ὅ,τε γυμναστικὸς, καὶ ἀγωνιστικός. manifeſtum eſt, cum vel ipſum gymnaſium ἀπὸ τοῦ γυμνάζεσθαι dictum ſit, quod verbum *exerceri* ſignificat, nomen quoq; ipſum ab eo deductum, *exercitationem* ſignificare; quod idem de alio verbo ἀγωνίζεσθαι dicendum eſt. ſunt autem gymnaſtici dialogi, qui in gymnaſiis exercitationis cauſa haberi ſolebant; ἀγωνιστικοῦ autem dialogi ſpecies eſt apud Plat. in quo adverſus ſophiſtarum arrogantiam diſputare ſolet.

Exercitatio tum in inſtituendo, tum in tentando verſatur.] Græce, καὶ τοῦ μὲν γυμναστικοῦ μαιευτικὸς τε καὶ πειραστικός. non ignoro verbum Græcum μαιεύειν, ſi verbum verbo ſemper reddendum ſit, Latina voce exprimi potuiſſe. video enim Cic. ſemel. l. de nat. deor. uſum eſſe eo verbo. *Omnibus*, inquit, *rerum, quæ natura adminiſtrantur, ſeminator, & ſator, & parens, ut ita dicam, atque educator, & altor eſt mundus, omniaque ſicut membra ſua, & partes ſuas nutricatur, & fovet.* ſed cum μαιευτικὸς dialogus proprie ſit is, in quo ad obſtetricum ſimilitudinem adoleſcentium rudium animi informantur, præceptiſque inſtituuntur, viſum eſt mihi ſententiam magis Laertii quàm verborum genus intuenti, pro nutricatione, & nutricando, *inſtitutionem*, & *inſtituendo* uſurpare. dialogus autem qui verſatur in tentando, quem ipſe πειραστικὸν appellat, is eſt, qui non eundem finem ſpectat, ut adoleſcentes rudes erudiat, ſed in quo cum ſophiſtis congrediens, eorum intolerandam arrogantiam oppugnare conſuevit.

Concertationis autem ſunt accuſatio & everſio.] Græce. τοῦ δὲ ἀγωνιστικοῦ ἐνδεικτικὸς, καὶ ἀνατρεπτικός. Ego ἐνδεικτικὸν dialogum, *accuſationem* tranſtuli. ἐνδείκνυσθαι enim nihil aliud eſt quam *accuſare.* quoniam igitur in dialogis πειραστικοῖς aut arrogantiam ſophiſtarum accuſamus, aut eorum opiniones evertimus: quod dialogi genus ἀνατρεπτικὸν appellatur: ideo alteram ſpeciem *accuſationem*, alteram *everſionem* appellavimus.

Aliquos ex his dramaticos eſſe.] Ego hoc verbum tanquam Græcum uſurpavi, non Latinum, circuitione autem verborum in voce ſatis nota Latine exprimenda uti nolui, ne circuitio ipſa obſcuritatem rei majorem afferret, quàm ſi Græco vocabulo pro Latino uſus eſſem: quod tamen non ſemper faciendum eſſe puto.

In inſtituendo verſantur Alcibiades, Theages, Lyſis, Laches.] Car. Sigonius vir, & mihi amicus, & de litteris optime meritus, l. de dialogo ait Laert. tria genera dialogorum, hoc eſt dramaticum; & eum, qui narratione conſtat, & mixtum ex his duobus apud Plat. reperiri prodidiſſe, & ſuo ſecundo genere Lyſim & Politiam collocaviſſe: in quo dupliciter Laert. reprehendere videtur, primum quod tria illa genera apud Plat. reperiri exiſtimaverit, cum tamen non niſi duobus generibus, ut ille putat, Plato ſit uſus; dramatico ſc. & mixto: ſecundo quod Lyſim & Politiam ſub ſecundo genere collocaverit eo videlicet, quod narratione conſtat. Ego, ut eam nunc quæſtionem omittam, an dialogi apud Plat. ſecundi generis aliqui reperiantur nec ne, in quo ab ejus ſententia longiſſime abſum, illud certe, quod ad Laertii defenſionem pertinet, præterire non poſſum. tantum enim

A abeſt, ut Laert. ea tria genera dialogorum reperiri apud Plat. affirmaverit, ut ipſam illam diviſionem, unde ea genera naſcuntur tria, non modo non ſequatur, ſed etiam rejiciendam eſſe arbitretur, quippe quæ potius à tragœdia, quàm à philoſophia petita eſſe videatur. Lyſim autem & Politiam non ſub genere dialogorum, qui narratione conſtant, ut Sigonius opinatur, ſed ſub genere illorum, qui μαιευτικοὶ vocantur, collocavit. quippe qui dialogos Platonis ſub ejus diviſionis generibus collocat, quam probat, non ejus, quam non probat.

Et alii decreta ipſius eſſe volunt.] Quod in prooemio hujus libri conſulto prætermiſi, ut me huc reſervarem, id hoc loco faciendum eſſe videtur, ut quid proprie decretum ſit, aperiam, deinde utrum Plato decreta quædam habuerit,
B exponam. & quanquam videtur primæ quæſtioni, ex his, quæ à Laertio hic allata ſunt reſponderi poſſe, ut videlicet decretum ſumptionem eſſe dicamus, ſic enim propoſitionem appello, tamen illud etiam nondum liquet, quibus ſumptionibus decreta contineantur; non enim omnibus. decreta igitur ea apud philoſophos dicuntur, quæ ſingularum ſectarum auctoribus à principio placuerunt. verbi cauſa, decretum eſt apud Plat. Quæ ſub cernendi ſenſum cadunt, hæc à nobis cerni non intromittendis rerum formis, ſed extramittendis radiis; & reliqua ejuſdem generis. cujus quidem definitionis, ut alios taceam, auctorem habeo doctiſſimum virum S. Auguſtinum 1. l. quæſt. evangelicarum, in quo ita ſcribit. *Dogmata autem ſunt placita ſectarum, id eſt quod placuit ſingulis ſectis.* Ergo non quælibet ſumptio decretum eſt, ſed illa, quæ pla-
C citum aliquod, ut S. Aug. verbo utar, ſectæ proprium complectitur. utrum vero apud Plat. decreta ſive dogmata ſint, diſputari poteſt. ſed quia ſcholia ſcribimus, & hæc quidem breviſſima, idcirco altiores quæſtiones quæ admodum neceſſariæ non ſunt, non tam ambitioſe perſequimur, quàm utiliter relinquimus: ne tamen huic loco penitus defuiſſe videar, dico me in ea ſententia eſſe, ut exiſtimem Plat. in ſua philoſophia decreta habuiſſe. cum enim quæſtionis hujus explicatio ex eo proficiſcatur, utrum Plato putaverit aliquid percipi poſſe, necne, video, ſi Plato comprehendi poſſe aliquid exiſtimaverit, eum decreta quoque habuiſſe, ſi vero, quod multi veteres philoſophi conati ſunt oſtendere, nihil putavit percipi poſſe, nullis decretis philoſophiam ſuam ſtabiliviſſe. Ego vero proculdubio exiſtimo,
D Plat. aliquid percipi poſſe putaviſſe, nec me unquam in ea ſententia eſſe fateri pœnitebit, in qua video duos doctiſſimos viros, quique hæc ipſa diu & diligentiſſime quæſierunt, fuiſſe, Cic. in libris quæſt. Acad. & S. Auguſt. 3. l. contra Academicos.

Plato igitur quæ percepit, hæc enunciat.] Putat igitur aliquid percipi poſſe, vel ex Laertii ſententia.

De incertis aſſenſum ſuſtinet.] Græce, περὶ δὲ τῶν ἀδήλων ἐπέχει. ita Cic. vertit in quæſt. acad. *ea*, inquit, *dico incerta, quæ ἄδηλα Græci.*

Quorum autem falſa redarguuntur, introducit Thraſimachum.] Quos nominat, omnes ſophiſtæ ſunt, qui vel tempore Plat. vel paulo ætate ſuperiores, illuſtres fuerunt;

E *Thraſimachum.*] Eum dicit, qui apud Plat. 1. de rep. cum Socrate de juſtitia diſputat, de quo eſt apud Ariſtot. in extremo libro Sophiſticarum reprehenſionum.

Calliclem.] Qui à Platone in principio Gorgiæ inducitur, Gorgiæ amicus, apud quem etiam diverſabatur. Plato c. 303.

Polum.] Agrigentinum, qui, cum Gorgias ipſe victus in diſputatione à Socrate conticuiſſet, ſermonem nova diſputatione cum Socrate inſtituta excepit. Plato in Gorgia.

Gorgium Leontinum.] Qui in conventu quæſtionem poſcere ſolebat, jubens auditorum unumquemque ponere de quo vellet audire, quemadmodum & pluribus locis Cic. ſcribit, & ipſemet apud Plat. fatetur. rogatus enim à Chæ-
F rephonte Socratis auditore, utrum profiteretur ſe ad omnia, quæ interrogaretur, reſpondere poſſe, his verbis reſpondit, ἀληθῆ ὦ Χαιρεφῶν. καὶ γὰρ δὴ νῦν αὐτὰ ταῦτα ἀπηγγελλόμην, καὶ λέγω ὅτι οὐδείς μέ πω ἠρώτηκε καινὸν οὐδὲν πολλῶν ἐτῶν. quæ verba ut arrogantiæ ſophiſtarum propriæ plena citat Alexander Afrodiſienſis in comm. εἰς τοὺς σοφιστικοὺς ἐλέγχους Ariſt. ex quibus elicit Sophiſticam facultatem omnia ſe ſcire profiteri.

Protagoram.] Quem ætas illa ſophiſtem omnium ſapientiſſimum putabat; quemadmodum ſub perſona ſodalis Socratis Plato in Protagora tradit his verbis, ἀλλὰ γὰρ ὦ Σώκρατες πάντες τὸν ἄνδρα ἐπαινοῦσι καὶ φασὶ σοφώτατον εἶναι λέγειν.

Ippiam.

Ippiam.] Qui exiguo tempore ſe plus quam 150. minas in Sicilia lucratum eſſe gloriatur, & ex parvo quodam vico plus quam xx. minas abſtuliſſe. ſic enim apud Plat. loquitur. οὐδὲν γάρ ὦ Σώκρατες οἶσθα τῶν καλῶν περὶ τοῦτο. εἰ γὰρ εἰδείης ὅσον ἀργύριον εἴργασμαι ἐγὼ, θαυμάσαις ἄν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ. ἀφικόμενος δέ ποτε εἰς Σικελίαν, Πρωταγόρου αὐτόθι ἐπιδημοῦντος, καὶ εὐδοκιμοῦντος καὶ πρεσβυτέρου ὄντος, καὶ πολὺ νεώτερος ὤν, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πάνυ πλέον ἢ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν μνᾶς εἰργασάμην, καὶ ἑνός γε χωρίου πάνυ σμικροῦ Ἰνυκοῦ, πλέον ἢ εἴκοσι μνᾶς. Plato 386.

Euthydemum.] Quem Dionyſidori fratrem eſſe ait Socrates apud Plat. ambos autem ſophiſtas, quos etiam mira feſtivitate deridet, refellitq; Socrates. Plato 263.

Cæterum argumenta concludens.] Græce. ποιούμενος δὴ τὰς ἀποδείξεις. Cic. in Lucullo. *itaque argumenti*, inquit, *concluſio, quæ eſt Græce* ἀπόδειξις, *ita definitur.* Si ergo ἀπόδειξις eſt *argumenti concluſio*, ſequitur ut ἀποδείξεις ποιεῖν ſit *argumenta concludere.*

Inductionis utitur ratione.] Græce. ἐπαγωγῆς τρόπῳ. Cic. ἐπαγωγὴν *inductionem* nominat in libris de inventione. *Inductio*, inquit, *eſt oratio, quæ rebus non dubiis captat aſſenſionem ejus, quicum inſtituta eſt.*

Inductio oratio eſt, quæ ex veris quibuſdam ſimili ſibi verum accommodate concludit.] Ariſtot. 1. rhet. inductionem definiens ſic ait, ἐπαγωγή ἐστι τὸ ἐπὶ τῶν πολλῶν καὶ ὁμοίων ἐπιδείκνυσθαι, ὅτι οὕτως ἔχει. quæ definitio à Laertii definitione nequaquam abhorret; ſed eſt fere eadem. quod enim dixit, ſimile ſibi verum, hoc oſtendit, ea, quæ inducuntur, ſimilia eſſe debere. quod vero Ariſtot. multis, Laert. quibuſdam.

Ac prior quidem rhetorum eſt.] Auctore etiam Ariſtot. qui 1. rhetor. inductionem rhetoricam exemplum eſſe dicit. exemplum autem in ſingulis verſatur, non in communibus. καλῶ δὲ, inquit, ἐνθύμημα μὲν ῥητορικὸν συλλογισμὸν, παράδειγμα δὲ, ἐπαγωγὴν ῥητορικήν.

Quod rhetorica non in univerſis, ſed in ſingularibus rebus verſatur.] Non repugnat Ariſtot. 1. rhetor. in quo nullum artem probat in ſingularibus verſari, in quibus numerat rhetoricam facultatem, ita ſcribens: οὐδεμία δὲ τέχνη σκοπεῖ τὸ καθέκαστον. & paulo poſt, οὐδὲ ἡ ῥητορικὴ τὸ καθέκαστον ἔνδοξον θεωρήσει. quia Laert. veriſimile illud ſive probabile, quod rhetorico propoſitum eſt, non ſpectavit hoc loco, ſed quæſtiones ipſas rhetorum proprias conſideravit, in quibus non quæritur utrum homo hominem occiderit, ſed utrum Milo Clodium interfecerit.

Alter eſt dialecticus, in quo ex ſingularibus univerſum concluditur.] Differt ergo dialectica inductio à rhetorica, eo quod concluſionem argumenti communem habet, non ſingularem.

Prius quidem chorus ſolus agebat.] Quid ita? quia tragœdia ab initio fuit rudis, &, ut Ariſtot. ait l. de poetica, αὐτοσχεδιαστική, & qui originem habuit à dithyrambicis, quorum opus fuit hymnos quoſdam de Bacchi laudibus turmatim canere: ideò à principio choro ſolo continebatur, quem quidem chorum Jul. Pollux 4. l. ex 50. perſonis conſtitiſſe tradit, ſed poſtea 35. detractis perſonis, ad 15. redactum eſſe ſcribit.

Poſterius Theſpis, ut chorus interquieſceret, hiſtrionem unum adinvenit.] Theſpis Icaræ natus, quæ civitas Atticæ fuit, teſte Suida, primus fuiſſe tragicus poeta fertur, qui etiam perſonam primam invenit. itaque Horat. in epiſtola ſua ad Piſones de eo ſic ſcribit.

> *Ignotum tragicæ genus inveniſſe camenæ*
> *Dicitur, & plauſtris vexiſſe poemata Theſpis.*

Quod etiam Athen. confirmare videtur, quamvis de Theſpi mentionem non faciat, ita ſcribens. ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς κωμῳδίας καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας εὕρεσις ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς εὑρέθη, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τῆς τρύγης καιρὸν, ἀφ' οὗ καὶ τραγῳδία τὸ πρῶτον ἐκλήθη ἡ κωμῳδία. meminit tamen Theſpis Athen. c. 11. 29.

Æſchylus ſecundum.] Idem Ariſtot. l. poetices: καὶ τότε, inquit, τῶν ὑποκριτῶν πλῆθος ἐξ ἑνὸς εἰς δύο πρῶτος Αἰσχύλος ἤγαγε. Athen. l. 1. de inventis ab Æſchylo ſermonem faciens, eum ſcenicam pallam inveniſſe ait adeo honeſtam, ut ea ſacerdotes etiam uſi ſint, itidemque multa ſaltationum genera.

Sophocles vero tertium.] Conſentit cum Ariſtot. l. de poetica loco ſupra citato, ita de Sophocle ſcribente; τρεῖς δὲ, καὶ σκηνογραφίαν Σοφοκλῆς, ex quo apparet tertiam perſonam à Sophocle additam tragœdiæ fuiſſe.

P. 83. *Quatuor dramatibus certabant.*] Tragicos 4. dramatibus, quæ τετραλογίαν appellarent, ſolitos eſſe certare, oſtendit etiam Ælian. l. 2. de var. Hiſt. c. 30. loco ſupra à me citato, in quo de Platone loquens, ſic ait. ἐπέθετο οὖν τραγῳδίᾳ, καὶ δὴ καὶ τετραλογίαν εἰργάσατο, καὶ ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι, δοὺς ἤδη τοῖς ὑποκριταῖς τὰ ποιήματα.

Dionyſiis.] De Dionyſiacis certaminibus Athen. auctore Philochoro, ſic ſcribit l. 11. c. 220. Ἀθηναῖοι τοῖς Διονυσιακοῖς ἀγῶσι τὸ μὲν πρῶτον ἠριστηκότες καὶ πεπωκότες ἐβάδιζον ἐπὶ τὴν θέαν, καὶ ἐστεφανωμένοι ἐθεώρουν. παρὰ δὲ τὸν ἀγῶνα πάντα οἶνος αὐτοῖς ᾠνοχοεῖτο, καὶ τραγήματα παρεφέρετο, καὶ τοῖς χοροῖς εἰσιοῦσιν ἐνέχεον πίνειν, καὶ διηγωνισμένοις, ὅτ' ἐξεπορεύοντο, ἐνέχεον πάλιν, &c. quæ ſequuntur, ex quibus apparet ejuſmodi certamina Baccho dicata fuiſſe, de quibus eſt etiam apud Plut. in moralibus. videtur autem drama, dithyrambicum horum certaminum proprium fuiſſe, propterea quod vel ipſe Dionyſius ſive Bacchus dithyrambicus vocaretur, quod apparet ex Athenæo loco citato, ſi quæ ſequuntur poſt illa, quæ attulimus, legas.

Lenæis.] Hæc quoque Baccho dicata fuerunt certamina, Bacchus enim Lenæus quoque dictus eſt, ut omnes ſciunt.

Panathenæis.] Hæc Minervæ ſacra fuerunt, à qua nomen etiam acceperunt, & ab Erichtonio inſtituta ſunt. fuerunt autem duplicia, magna ſcilicet ac parva. magna ſingulis luſtris, parva quotannis celebrabantur.

Chytris.] Genus hoc certaminis ſatyrici fuit, ut ex Laertii verbis apparet, in quo dramate ſatyrorum proprio certaretur.

Ac primam quidem tetralogiam ponit.] Non eam ſcilicet à qua Marſil. Ficinus Plat. dialogorum initium duxit, ſed eam quæ eſt in codicib. vulg. editionis.

P. 84. *Epiſtolæ tredecim.*] Non ſunt plures quam 12. ſi rationem ineas à Laertio initam, tertia decima autem à quibuſdam adjecta non eſt Plat.

Atque is quidem ita divisit.] Thraſylaus videlicet, quem ſupra nominavit.

Sapientiam proprie quidem & veriſſime, &c.] Hoc quidem fere in omnibus dialogis tradit, quotieſcunque argumentum poſtulat: ſed præcipue in Theæteto.

Minus autem proprie philoſophiam quoque.] Quod in 7. de rep. libro aperte tradit.

Communiter autem, ab eo.] Quod ex Theage manifeſtum eſt.

P. 85. *Φαῦλος apud eum ſimplex etiam nominatur.*] In quo tamen Plato à ſignificatione vocis hujus non diſcedit, qua alii quoque ſcriptores ad idem utuntur ſignificandum. Phavorinus φαῦλον, inquit, τὸ κακὸν, καὶ τὸ ἀτελὲς καὶ τὸ μικρὸν καὶ οὐδαμινόν. φλαῦρον δὲ μόνον τὸ κακὸν, & paulo poſt de eadem dictione loquens, inquit. δηλοῦται δὲ ἐκ τῆς λέξεως καὶ τὸ ἁπλοῦν καὶ τὸ κακόν.

Quoniam vero notæ etiam quædam.] De notis iſtis & præcipue comicis, videant lectores interpretem Ariſtoph. in Pluto c. 14. ibi enim de dupla mentionem facit, eamque duplicem oſtendit fuiſſe, alteram quidem extra declinantem, alteram vero intra. numerantur autem ibi quatuor notæ ab eo; videlicet. διπλῆ. κορωνίς. παράγραφος, & ἀστερίσκος. quarum duæ, dupla ſcilicet, & aſteriſcus ſunt in Platonicis notis hic à Laertio enumeratis. nec vero Græci tantum, ſed Latini quoque his notis uſi videntur. quod ego ex epiſtola quadam Cic. ad Att. l. 9. primum intellexi. *Vibullii*, inquit, *res geſtæ ſunt adhuc maximæ, id ex Pompeii litteris cognoſces. in quibus animadvertito illum locum, ubi erit* διπλῆ. *videbis de Cnæo noſtro ipſe Vibullius quid exiſtimet.* Quo ex loco aliud quoque apparet non parvi faciendum, Cic. ipſum dupla ad idem ſignificandum uſum eſſe, ad quod adhibitam eſſe in libris Platonicis Laert. tradidit. ut enim dupla apponebatur ad ſententiam Platonis oſtendendam, ita in epiſtola Pompeii duplam Cic. appoſuit, ut quid Vibullius de Pompeio ſentiret, oſtenderet.

Immortalem eſſe animam aiebat.] Quod Plato multis locis affirmavit, ſed præcipue in Phædone & in Timæo. in Phædone quidem c. 32. ita ſcribit. τί οὖν τούτων οὕτως ἐχόντων; ἆρ' οὐχὶ σώματι μὲν ταχὺ διαλύεσθαι προσήκει, ψυχῇ δὲ αὖ τὸ παράπαν ἀδιαλύτῳ εἶναι; in Timæo autem c. 478. ſic. τὴν δὲ ψυχὴν οὐκ ὡς νῦν ὑστέραν ἐπιχειροῦμεν λέγειν. οὕτως ἐμηχανήσατο καὶ ὁ θεὸς νεωτέραν. οὐ γὰρ ἂν ἄρχεσθαι πρεσβύτερον ὑπὸ νεωτέρου συνέρξας εἴασεν. & cætera quæ ſequuntur. E quibus elicitur immortalitas animæ, quæ multo antiquior corpore cœloque ſit. cæterum nulla magis ratio, ſi Cic. credimus, apud Plat. immortalitatem animæ declarare videtur, quam quæ à Socrate in Phædro poſita eſt. c. 202. cujus eſt tale initium. πᾶσα ψυχὴ ἀθάνατος.

τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον, τὸ δ' ἄλλο κινοῦν καὶ ὑπ' ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχον κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς. & reliqua: quam quidem rationem è Græco in Latinum vertit Cic. l. 1. Tuſc. quæſt. c.159. b.

Multaque deinceps induere corpora.] Hoc quidem à magiſtro Pythagora, cujus nota eſt opinio, de qua Laert. copioſius aget in ipſius vita. nec vero anima corpora tantum humana induit, ſed etiam ferarum. quod poſitum eſt à Plat. in Phædro c. 203. his verbis τῷ δὲ χιλιοστῷ ἀμφότεραι ἀφικνούμεναι ἐπὶ κλήρωσίν τε καὶ αἵρεσιν τοῦ δευτέρου βίου, αἱροῦνται ὃν ἂν ἐθέλῃ ἑκάστη· ἔνθα καὶ εἰς θηρίου βίον ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀφικνεῖται, καὶ ἐκ θηρίου, ὅς ποτε ἄνθρωπος ἦν, πάλιν εἰς ἄνθρωπον.

Initiumque arithmeticum habere.] Quod non eſt ita intelligendum, ut initium arithmeticum proportionem arithmeticam cogitemus, in qua alteram juſtitiæ partem, quæ ad correctionem pertinet, verſari dixit Ariſtot. in 5. Ethicorum. ſed initium arithmeticum, hoc eſt, ut ita loquar, harmonicum cogitare debemus, quod quia à numeris ortum habet, ideo arithmeticum appellatur. qua de re habes à Plat. in Timæo. c.470.

Eam vero ſpiritus in omnes partes diſtributi ſpeciem definiebat.] Qua definitione manifeſtum eſt animam mundi definiri potius, quam humanam animam, quamvis & humanæ animæ conveniens ſit hæc definitio, de qua Plato etiam in 10. legum mentionem facit his verbis. ψυχὴν δὴ διοικοῦσαν καὶ ἐνοικοῦσαν ἐν ἅπασι τοῖς πάντῃ κινουμένοις. & paulo poſt. ἄγει μὲν δὴ ψυχὴ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν καὶ γῆν, καὶ θάλατταν ταῖς αὐτῆς κινήσεσιν.

Et in tres partes diſtributam eſſe.] Hanc Plat. opinionem Cic. quoque agnovit. l.1. Tuſc.quæſt. ſic ſcribens. *Ejus doctor Plato triplicem finxit animam, cujus principatum, id eſt rationem in capite, ſicut in arce, poſuit, & duas partes ſeparare voluit, iram & cupiditatem; quas locis diſcluſit, iram in pectore, cupiditatem ſubter præcordia locavit.* Plato in 9. de rep. apertiſſime ponit hanc diviſionem his verbis. τὸ μὲν φαμὲν ᾧ μανθάνει ἄνθρωπος, τὸ δὲ ᾧ θυμοῦται. τὸ δὲ τρίτον διὰ πολυειδίαν ἑνὶ οὐκ ἔχομεν ὀνόματι προσειπεῖν ἰδίῳ αὐτοῦ. ἀλλ' ὃ μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον εἶχεν ἐν αὐτῷ, τούτῳ ἐπωνομάσαμεν. ἐπιθυμητικὸν γὰρ αὐτὸ κεκλήκαμεν.

Eamque à medio corpus circum ſemper complecti.] Græci ſic. περιέχειν δὲ ἐκ τοῦ μέσου διαπαντὸς κύκλῳ τὸ σῶμα. quod Laert. περιέχειν, nos *complecti* vertimus, expreſſius, ut opinor, animæ vim corpus obtinentis declarantes, quam ſi *continere* dixiſſemus. præſertim quia videmus Laert. hoc loco Plat. verba exprimere voluiſſe ea, quæ ſunt in Timæo. c. 480. ἡ δ' ἐκ μέσου πρὸς τὸν ἔσχατον οὐρανὸν πάντῃ διαπλακεῖσα, κύκλῳ τε αὐτὸν ἔξωθεν περικαλύψασα αὐτὴ τε ἐν αὐτῇ στρεφομένη. verbum enim περικαλύψασα *complexum* ſignificat.

Conſtitutiſque ad harmoniam intervallis diviſam duos circulos facere ſimul conjunctos.] Græce ſic. διαιρεθεῖσαν τε κατὰ ἁρμονικὰ διαστήματα, δύο κύκλους ποιεῖν συνημμένους. Ego τὰ ἁρμονικὰ διαστήματα *conſtituta ad harmoniam intervalla* verti. neque enim potui breviore circuitione. Cic. l.1. Tuſc. quæſt. ita locutus eſt. *Proxime autem*, inquit, *Ariſtoxenus muſicus, idemque philoſophus, intentionem ipſius corporis quandam, velut in cantu & fidibus, quæ harmonia dicitur.* & clarius paulo poſt. *Harmoniam autem ex intervallis ſonorum noſſe poſſumus, quorum varia compoſitio etiam harmonias efficit plures.* De hac harmonica, ut ita nunc loquar, animæ diviſione eſt apud Plat. in Timæo verbis. ταύτην οὖν τὴν ξύστασιν πᾶσαν διπλῆν κατὰ μῆκος σχίσας, μέσην πρὸς μέσην ἑκατέραν ἀλλήλαις οἷον. χ. προσβαλὼν κατέκαμψεν εἰς κύκλον. Quæ autem & qualia ſint harmoniæ intervalla, quibus anima dividatur, explicat Plato in Timæo c. 470. & Plat. exponens Proclus, & Marſ. Ficinus in ſuis, ut ipſe vocat, compendiis.

Ex quibus interiorem in ſex partes diviſum, uſque ad ea verba *Affirmans.*] Plat. locus, quem Laert. hic reddidit, eſt in Timæo c. 479. his verbis, quæ verba ſupra poſita proximè ſequuntur. ξυνάψας αὐταῖς τε καὶ ἀλλήλαις ἐν τῷ καταντικρὺ τῆς προσβολῆς, καὶ τῇ κατὰ ταὐτὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ περιαγομένῃ κινήσει, πέριξ αὐτὰς ἔλαβε, καὶ τὸν μὲν ἔξω, τὸν δὲ ἐντὸς ἐποιεῖτο τῶν κύκλων. τὴν μὲν οὖν ἔξω φορὰν ἐπεφήμισεν εἶναι τῆς ταὐτοῦ φύσεως, τὴν δ' ἐντὸς τῆς θατέρου. τὴν μὲν δὴ ταὐτοῦ κατὰ πλευρὰν ἐπὶ δεξιὰ περιήγαγε, τὴν δὲ θατέρου κατὰ διάμετρον ἐπ' ἀριστερά. κράτος δὲ ἔδωκε τῇ ταὐτοῦ καὶ ὁμοίου περιφορᾷ. μίαν γὰρ αὐτὴν ἄσχιστον εἴασεν. τὴν δ' ἐντὸς σχίσας ἑξαχῇ ἑπτὰ κύκλους ἀνίσους, & reliqua, è quibus vides totum Laertii locum hunc eſſe tranſlatum. quem Cic. l. de

A univerſ. ſic vertit. *Hanc igitur omnem conjunctionem duplicem in longitudinem diffidit, mediæque accomodans mediam, quaſi decuſſavit; deinde in orbem torſit, ut & ipſæ ſecum, & inter ſe ex commiſſura, quæ è regione eſſet, jungerentur; eoque motu, cujus orbis ſemper in eodem erat, eodemque modo ciebatur, undique eſt eas circumplexus: atque ita cum alterum eſſet exteriorem amplexus orbem, illum ejuſdem naturæ, hunc alterius nominavit: eamque, quæ erat ejuſdem, detorſit à latere in dextram partem; hanc autem citimam à media linea direxit ad lævam: ſed principatum dedit ſuperiori, quam ſolam individuam reliquit: interiorem autem cum in ſex partes diviſiſſet, ſeptem orbes diſpares duplo & triplo intervallo moveri juſſit.* Quorum ex comparatione locorum, animadvertat lector τὸν ἐντὸς κύκλον, à nobis ex Cic. *interiorem orbem* verti.
B quod autem idem Laert. ait κατὰ διάμετρον, id à *media linea* verſum eſſe ex eodem Cic. eo quod diameter linea quædam ſit media, qua eadem quoque ratione κατὰ πλευρὰν vertimus *à latere.* quod idem in cæteris verbis ſervavimus.

Affirmans eo quidem motu, uſque ad *Sic igitur.*] Hoc loco, quia Laert. obſcurior videri poterat legentibus, addendum cenſui hæc verba,

Qui ſit orbis ejuſdem naturæ.] Quæ quanquam à Laertio poſita non ſint, intellecta tamen ſunt: ſine quibus Latina converſio non ſatis intelligi poſſe videbatur.

Sic igitur animam à medio diviſam. uſque ad illud *rerum omnium.*] Plat. locus huic reſpondens eſt in Timæo c. 480. λόγος δὲ ὁ κατὰ ταὐτὸν ἀληθὴς γιγνόμενος, περί τε θάτερον ὢν καὶ περὶ τὸν ταὐτόν, ἐν τῷ κινουμένῳ ὑφ' αὑτοῦ
C φερόμενος ἄνευ φθόγγου καὶ ἠχῆς, ὅταν μὲν περὶ τὸ αἰσθητὸν γίγνηται, καὶ ὁ τοῦ θατέρου κύκλος ὀρθὸς ἰὼν, εἰς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν διαγγείλῃ, δόξαι καὶ πίστεις γίγνονται βέβαιοι καὶ ἀληθεῖς· ὅταν δὲ αὖ περὶ τὸ λογιστικὸν ᾖ, καὶ ὁ ταὐτοῦ κύκλος εὔτροχος ὢν αὐτὰ μηνύσῃ, νοῦς ἐπιστήμη τε ἐξ ἀνάγκης ἀποτελεῖται. Sed ego in vertendo Laert. quod ab eo diviſioni attribuitur, ſic enim inquit, οὕτω δ' ἐχούσης τῆς ἐκ μέσου τομῆς, id dedi *animæ diviſæ.* nam ſi *diviſionem* vertiſſem, videbam cum obſcurum, tum ineptum fore negotium.

Rerum omnium duo initia, materiam, Deumque conſtituebat.] Quod etiam paulo infra apparebit, in qua opinione vetuſtiores quoque phyſici fuerunt, velut Anaxagoras, qui ma-
D teriæ mente adjecta, duo hæc eadem cognovit initia, mens enim apud Anaxagoram Deus eſt, quemadmodum & apud Plat.

P. 86. *Materiam autem figurarum expertem eſſe* uſque ad *ſolam terram.*] Materiam ſpeciem quandam eſſe figuris omnibus carentem oſtendit Plato in Timæo c. 484. cujus hæc ſunt verba. ἐκ γὰρ τῆς ἑαυτῆς τὸ παράπαν οὐκ ἐξίσταται δυνάμεως, δέχεταί γὰρ ἀεὶ τὰ πάντα, καὶ μορφὴν οὐδεμίαν ποτὲ οὐδενὶ τῶν εἰσιόντων ὁμοίαν εἴληφεν οὐδαμῇ οὐδαμῶς. ἐκμαγεῖον γὰρ φύσει παντὶ κεῖται, κινούμενόν τε, καὶ διασχηματιζόμενον ὑπὸ τῶν εἰσιόντων. Quam quidem materiæ naturam expreſſit Cic. quoque in Acad. quæſt. ſic ſcribens. *Sed ſubjectam putant omnibus ſine ulla ſpecie, atque carentem omni illa qualitate materiam quandam, ex qua omnia*
E *expreſſa, atque effecta, quæ tota omnia accipere poſſit, omnibuſque modis mutare, atque ex omni parte, eoque interire etiam non in nihilum, ſed in ſuas partes, quæ infinitæ ſecari ac dividi poſſint.* Hanc eandem naturam immoderate prius agitatam in ordinem adductam habes à Plat. in Timæo c.478. his verbis, βουληθεὶς γὰρ ὁ θεὸς, ἀγαθὰ μὲν πάντα, φλαῦρον δὲ μηδὲν εἶναι κατὰ δύναμιν, οὕτω δὴ πᾶν ὅσον ἦν ὁρατὸν παραλαβὼν οὐχ ἡσυχίαν ἄγον, ἀλλὰ κινούμενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως, εἰς τάξιν αὐτὸ ἤγαγεν ἐκ τῆς ἀταξίας, ἡγησάμενος ἐκεῖνο τούτου πάντως ἄμεινον. quæ verba Cic. in lib. de univerſ. Latina reddidit. & paulo poſt in eodem Timæo c.486.

Solam terram immutabilem eſſe affirmat, uſque ad *ſingula tamen non eſſe.*] Plato in Timæo c. 486. & 487. ἔστω δὴ,
F inquit, κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ κατὰ τὸν εἰκότα τὸ μὲν τῆς πυραμίδος στερεὸν γεγονὸς εἶδος, πυρὸς στοιχεῖον, καὶ σπέρμα, τὸ δὲ δεύτερον κατὰ γένεσιν εἴπομεν ἀέρος, τὸ δὲ τρίτον ὕδατος. de quibus duobus extremis ſupra fecerat mentionem. de terra autem ſic ait. γῇ μὲν τὸ κυβικὸν εἶδος δῶμεν. ἀκινητοτάτη γὰρ τῶν τεττάρων γενῶν γῆ, καὶ τῶν σωματικῶν πλαστικωτάτη.

Singula tamen non eſſe propriis locis diſcluſa, uſque ad *atque etiam mundum.*] Locus eſt in Timæo c. 488. πῶς δέ ποτε οὐ κατὰ γένη διαχωρισθέντα ἕκαστα πέπαυται τῆς δι' ἀλλήλων κινήσεως καὶ φορᾶς, οὐκ εἴπομεν. ὧδε οὖν πάλιν ἐροῦμεν. ἡ τοῦ παντὸς περίοδος, ἐπειδὴ συμπεριέλαβε τὰ γένη, κυκλοτερὴς οὖσα, καὶ πρὸς αὑτὴν πεφυ-

πεφυκυῖα βούλεσθαι ξυνιέναι, σφίγγει πάντα, καὶ κενὴν A χώραν οὐδεμίαν ἐᾷ λείπεσθαι. & paulo poſt inquit. σμικρῶν οὖν παρὰ μεγάλα τιθεμένων, καὶ τῶν ἐλαττόνων τὰ μείζονα διακρινόντων, τῶν δὲ μειζόνων ἐκεῖνα συγκρινόντων πάντα ἄνω καὶ κάτω μεταφέρεται πρὸς τοὺς ἑαυτῶν τόπους. μεταβάλλον γὰρ τὸ μέγεθος ἕκαστον, καὶ τὴν τῶν τόπων μεταβάλλει στάσιν. E quibus duobus locis vides à Laertio omnia tranſlata, quippe qui idem quoque verbum uſurpet, quo Plato uſus eſt, inquiens, ὅτι ἡ περιφορὰ σφίγγουσα, καὶ πρὸς τὸ μέσον συνάγουσα, συγκρίνει τὰ μικρὰ, τὰ δὲ διακρίνει τὰ μεγάλα.

Atque etiam mundum ſingularem genitum eſſe aiebat.] Nota eſt Plat. opinio, mundum genitum exiſtimantis, quæ quomodo ſe habeat, alius erit dicendi locus, ſi quando hæc à B nobis tractabuntnr.

Præterea animantem eſſe, quia inanimo præſtet animatum.] Quod ipſe inquit in Timæo c. 478. his verbis; τῷ γὰρ τῶν νοουμένων καλλίστῳ καὶ κατὰ πάντα τελέῳ μάλιστα αὐτὸν θεὸς ὁμοιῶσαι βουληθεὶς, ζῶον ἓν ὁρατὸν, πάνθ' ὅσα κατὰ φύσιν αὐτοῦ ξυγγενῆ ζῶα ἐντὸς ἔχων ἑαυτοῦ ξυνέστησε. & paulo ſupra, οὕτως οὖν δὴ κατὰ λόγον εἰκότα δεῖ λέγειν, τόνδε τὸν κόσμον ζῶον ἔμψυχον ἔννουν τε τῇ ἀληθείᾳ, διὰ τὴν τοῦ θεοῦ γενέσθαι πρόνοιαν. Cic. vertit lib. de univer. 196. b. & 197. a.

Singularem autem, uſque ad *globoſum.*] Ita Plato eodem in loco totidem fere verbis. πότερον οὖν ὀρθῶς ἕνα οὐρανὸν προσειρήκαμεν, ἢ πολλοὺς καὶ ἀπείρους λέγειν ἦν ὀρθότερον; ἕνα, εἴπερ πρὸς τὸ παράδειγμα δεδημιουργημένος ἔσται. Cic. de univ. 197. a. C

Globoſum vero, uſque ad *levem quoque.*] Plat. verba c. 478. καὶ σχῆμα δὲ ἔδωκεν αὐτῷ πρέπον καὶ ξυγγενές. τῷ γὰρ τὰ πάντ' ἐν αὐτῷ ζῶα περιέχειν μέλλοντι ζώῳ, πρέπον ἂν εἴη σχῆμα τὸ περιειληφὸς ἐν αὐτῷ πάντα ὁπόσα σχήματα, διὸ καὶ σφαιροειδὲς ἐκ μέσου πάντῃ πρὸς τὰς τελευτὰς ἴσον ἀπέχον, κυκλοτερὲς αὐτὸ ἐτορνεύσατο. Cic. de unver. c. 198. a.

Levem quoque ac nullum toto orbe, uſque ad, *& quidem.*] Sic Plato aliquanto fuſius. λεῖον δὲ δὴ κύκλῳ πᾶν ἔξωθεν αὐτὸ ἀπηκριβοῦτο πολλῶν χάριν. ὀμμάτων τε γὰρ ἐπεδεῖτο οὐδέν. ὁρατὸν γὰρ οὐδὲν ὑπελείπετο ἔξωθεν. οὐδὲ ἀκοῆς, οὐδὲ γὰρ ἀκουστόν. & reliqua ejuſdem ſententiæ. Cic. de univer. 198. a. D

Et quidem omnium rerum gignendarum, uſque ad, *at vero.*] Plato 478. Λέγωμεν δὴ, δι' ἣν αἰτίαν γένεσιν καὶ τὸ πᾶν τόδε ὁ ξυνιστὰς ξυνέστησεν, ἀγαθὸς ἦν· ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς ἐγγίνεται φθόνος. Cic. de univ. 196. a.

At vero cœlum, uſque ad, *mundum autem ipſum.*] Plato c. 478. quæ verba ſupra poſui c. 96. b. in ultimo ſcholio ejus paginæ: quò lectorem rejicimus, ne eadem iterare neceſſe ſit.

Mundum autem ipſum ex igne, aqua, aere, uſque ad, *ſed & tempus quoque.*] Quam ſententiam ſic Plato expreſſit. σωματοειδὲς δὴ καὶ ὁρατὸν, ἁπτόν τε δεῖ τὸ γενόμενον εἶναι, χωρισθὲν δέ τε πυρὸς οὐδὲν ἄν ποτε ὁρατὸν γένοιτο, οὐδὲ ἁπτὸν ἄνευ τινὸς στερεοῦ. στερεὸν δὲ οὐκ ἄνευ γῆς. ὅθεν ἐκ πυρὸς καὶ γῆς τὸ τοῦ παντὸς ἀρχόμενος ξυνιστάναι σῶμα ὁ θεὸς ἐποίει. δύο δὲ μόνω ξυνίστασθαι καλῶς τρίτου χωρὶς οὐ δυνατόν. δεσμὸν γὰρ ἐν μέσῳ δεῖ τινὰ ἀμφοῖν ξυναγωγὸν γίγνεσθαι. & reliqua in eandem ſententiam. Cic. de univ. c. 197. a.

Ex omnibus autem conſtare, ut & perfectus eſſet, & immortalis.] Quas duas cauſas Plut. 1. l. de placitis philoſoph. c. 5. breviter attigit, ita ſcribens. Πλάτων δὲ τεκμαίρεται ὅτι εἷς κόσμος καὶ ἓν τὸ πᾶν ἐκ τριῶν, ἐκ τοῦ μὴ εἶναι τέλειον, ἐὰν μὴ πάντα περιέχῃ, ἐκ τοῦ μὴ ἔσεσθαι αὐτὸν ἄφθαρτον ἐὰν ᾖ τι ἐξωτέρω αὐτοῦ.

Sed & tempus quoque æternitatis imaginem genitum eſſe dicebat, uſque ad, *ut autem mundus.*] Ortum temporis dicit Plato c. 480. his verbis. ἡ μὲν οὖν ζώου φύσις ἐτύγχανεν οὖσα αἰώνιος, καὶ τοῦτο μὲν δὴ τῷ γεννητῷ F παντελῶς προσάπτειν, οὐκ ἦν δυνατόν. εἰκὼ δ' ἐπινοεῖ κινητήν τινα αἰῶνος ποιῆσαι, καὶ διακοσμῶν ἅμα οὐρανὸν, ποιεῖ μένοντος αἰῶνος ἐν ἑνὶ κατ' ἀριθμὸν, ἰοῦσαν αἰώνιον εἰκόνα, τοῦτον ὃν δὴ χρόνον ὠνομάκαμεν. ἡμέρας γὰρ καὶ νύκτας, καὶ ἐνιαυτοὺς, καὶ μῆνας οὐκ ὄντας, πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, καὶ τότε ἅμα ἐκείνῳ ξυνισταμένῳ, τὴν γένεσιν αὐτῶν μηχανᾶται· ταῦτα δὲ πάντα μέρη χρόνου. & paulo poſt cur aſtra quoque generata ſint, adjicit his verbis; ὁ δ' αὖ διὰ τέλους τὸν ἅπαντα χρόνον, γεγονώς τε, καὶ ὢν, καὶ ἐσόμενος ἐστὶ μόνος, ἐξ οὖν λόγου, καὶ διανοίας θεοῦ τοιαύτης πρὸς χρόνου γένεσιν, A ἵνα γεννηθῇ χρόνος, ἥλιος, καὶ σελήνη, καὶ πέντε ἄλλα ἄστρα, ἐπίκλην ἔχοντα πλάνητες, εἰς διορισμὸν καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου γέγονεν. & paulo poſt adhuc clarius. ἵνα δὲ εἴη μέτρον ἐναργές τι πρὸς ἄλληλα βραδυτῆτι καὶ τάχει, καὶ τὰ περὶ τὰς ὀκτὼ φορὰς πορεύοιτο, φῶς ὁ θεὸς ἀνῆψεν, ἐν τῇ πρὸς γῆν δευτέρᾳ τῶν περιόδων, ὃ δὴ νῦν κεκλήκαμεν ἥλιον.

P. 87. *ut autem mundus*, uſque ad, *terram omnium qui ſunt in.*] Mundum ad Dei ſimilitudinem effectum omnia in ſe animantium genera, quorum ſpecies in Deo ſint, continere dixit Plato c. 48. his verbis. καὶ τὰ μὲν ἄλλα εἴδη μέχρι χρόνου γενέσεως ἀπείργαστο, εἰς ὁμοιότητα ᾧπερ ἀπεικάζετο· τῷ δὲ μήπω τὰ πάντα ζῶα ἐντὸς αὐτοῦ γεγενημένα περιειληφέναι, ταύτῃ εἶχεν ἀνομοίως. τοῦτο δὴ τὸ κατάλοιπον B ἀπειργάζετο αὐτοῦ, πρὸς τὴν τοῦ παραδείγματος ἀποτυπούμενος φύσιν. ᾗπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας τῷ ὃ ἔστι ζῶον, οἷαί τε ἔνεισι, καὶ ὅσαι καθορᾷ, τοιαύτας καὶ τοσαύτας διενοήθη δεῖν καὶ τόδε σχεῖν. εἰσὶ δὲ τέτταρες. μία μὲν οὐρανίων θεῶν γένος, ἄλλη δὲ πτηνὸν, καὶ ἀεροπόρον, τρίτη δὲ ἔνυδρον εἶδος, πεζὸν δὲ χερσαῖον τέταρτον. τοῦ μὲν οὖν θείου τὴν πλείστην ἰδέαν ἀπειργάζετο ἐκ πυρὸς, &c.

Terram omnium, qui ſunt in cœlo, uſque ad *quoniam vero duæ ſunt cauſæ.*] Hoc idem Plato c. 481. his verbis; γῆν δὲ τροφὸν μὲν ἡμετέραν, εἱλουμένην δὲ περὶ τὸν διὰ παντὸς πόλον τεταμένον, φύλακα καὶ δημιουργὸν νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐμηχανήσατο, πρώτην καὶ πρεσβυτάτην σωμάτων, ὅσα ἐντὸς οὐρανοῦ γέγονε. Cic. de univ. c. 201. b. in quo loco animadvertat lector, tam apud Laert. quàm apud Cic. pro C σωμάτων eſſe θεῶν. nam & Laert. terram πρεσβυτάτην τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ θεῶν dixit, non σωμάτων, & Cic. antiquiſſimam deorum qui intra cœlum gignerentur, affirmavit; ut credendum veriſimiliter ſit, ſic quoq; apud Platonem eo tempore ſcriptum fuiſſe.

Quoniam vero duæ ſunt cauſæ, uſque ad *eſſe igitur quæ dicta ſunt.*] Plato duarum genera cauſarum conſtituit, perpetuas ſcilicet, & neceſſarias, perpetuas, ut Deum, mentem, animam, neceſſarias ut quatuor elementa: quod ipſe ait de c. 492. his verbis, διὸ δὴ χρὴ δύο αἰτίας εἴδη διορίζεσθαι, τὸ μὲν ἀναγκαῖον, τὸ δὲ θεῖον. de elementis autem quatuor corporum Plato c. 486. ſic loquitur. τοῖν δὲ δυοῖν τριγώνοιν, τὸ μὲν ἰσοσκελὲς μίαν εἴληχε φύσιν, τὸ δὲ πρόμηκες ἀπεράντοις. & reliqua in eandem ſenten- D riam.

Eſſe igitur quæ dicta ſunt initia & cauſas duas.] Sive id ad proxime dicta reſpiciat, quibus aſſerebat duo genera cauſarum, ſive ad ea, quæ dicta ſunt paulo ſupra c. 96. a. quo loco dictum eſt Plat. hæc ipſa duo, de quibus nunc ſermo eſt, rerum initia conſtituiſſe, Deum ſcilicet & materiam.

Quarum exemplar Deum eſſe.] Ad cujus imaginem mundum ædificatum eſſe ſupra docuit.

Quam quidem ut cætera accipiendi vim habentia, uſque ad, *placet autem ei.*] Quæ Laert. δεκτικὰ dixit, hæc ego verti *accipiendi vim habentia*; ſic enim locutus eſt Cic. in quæſt. Acad. cum de materia loqueretur c. 44. a. *E quibus*, inquit, *aer & ignis movendi vim habent, reliquæ partes accipiendi &* E *quaſi patiendi.* & paulo poſt de materia loquens, inquit, *Quæ tota omnia accipere poſſit.* Verum locus apud Plat. huic loco reſpondens eſt c. 486. in quo de materia verba faciens. τὴν δὲ γενέσεως τιθήνην, inquit, ὑγραινομένην καὶ πυρουμένην, καὶ τὰς γῆς τε καὶ ἀέρος μορφὰς δεχομένην, καὶ ὅσα τούτοις ἄλλα πάθη ξυνέπεται πάσχουσαν, παντοδαπὴν μὲν ἰδεῖν φαίνεσθαι. διὰ δὲ τὸ μήθ' ὁμοίων δυνάμεων μήτ' ἰσορρόπων ἐμπίπλασθαι, κατ' οὐδὲν αὐτοῖς ἰσορροπεῖν, ἀλλ' ἀνωμάλως πάντῃ ταλαντουμένην, σείεσθαι μὲν ὑπ' ἐκείνων αὐτήν, κινουμένην δὲ αὖ πάλιν ἐκεῖνα σείειν. & paulo poſt, ὅτε δ' ἐπεχειρεῖτο κοσμεῖσθαι τὸ πᾶν, πῦρ πρῶτον καὶ γῆν, καὶ ἀέρα καὶ ὕδωρ ἴχνη μὲν ἔχοντα αὐτῶν ἄττα, παντάπασι μὴν διακείμενα, ὥσπερ εἰκὸς ἔχειν ἅπαν, ὅταν ἀπῇ τινος F θεὸς, οὕτω δὲ τότε πεφυκότα ταῦτα, πρῶτον διεσχηματίσατο εἴδεσι καὶ ἀριθμοῖς.

Placet autem ei Deum, uſque ad, *ſpecies autem.*] Hoc Plato in 2. de rep. aperte dicit, ita ſcribens. κομιδῇ ἄρα ὁ θεὸς ἁπλοῦν καὶ ἀληθὲς, ἔν τε ἔργῳ, καὶ ἐν λόγῳ, καὶ οὔτε αὐτὸς μεθίσταται, οὔτε ἄλλους ἐξαπατᾷ.

P. 88. *Finem bonorum in Dei ſimilitudine aſſequenda ponebat.*] Qui finis videtur eſſe communis actioni, atque contemplationi.

Ac virtutem quidem ad beate vivendum, uſque ad, *eandem remp.*] In qua ſententia ipſe quoque eſt Ariſtot. qui

eum

cum ſummum bonum in uſu virtutis collocaviſſet, adjecit alia quoque inſtrumenta ad virtutis uſum neceſſaria, ſine quibus ipſa quidem beata vita conſiſtere poſſet, non tamen omnibus bonis eſſet expleta, atque cumulata. Ita etiam Cic. ait lib. 5. de finibus, de virtute loquens. *Audebo*, inquit, *virtutis amplitudinem quaſi in altera libræ lance ponere. terram, mihi crede, ea lanx, & maria deprimet.* Quod autem Plato virtutem ad beatam vitam ſeipſa contentam eſſe arbitretur, id vero apud eum manifeſtius eſt, quàm ut neceſſe ſit ex ejus verbis probare, quippe qui in omnibus fere moralibus dialogis hoc docuerit, ſed & in Alcib. primo ita ſcribit. οὐκ ἄρα οἷόν τε ἐὰν μή τις σώφρων καὶ ἀγαθὸς ᾖ, εὐδαίμονα εἶναι. præcipue autem hoc docuit in dialogo de regno.

Eundem remp. adminiſtraturum.] Quod ipſe in 7. de rep. c. 437. docet his verbis. ἡμέτερον οὖν ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα, ὃ ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὰν ἀναβάντες ἱκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται. τὸ ποῖον δή; τὸ αὐτοῦ ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν, καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας, μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Uxorem ducturum.] Itaque l. 6. de legibus, eos, qui uxorem ducere renuerint, mulcta cenſet eſſe afficiendos, ita ſcribens; ἂν δ' ἄρα τις μὴ πείθηται ἑκὼν, ἀλλότριον δὲ αὑτὸν καὶ ἀκοινώνητον ἐν τῇ πόλει ἔχῃ, καὶ ἄγαμος ὢν γένηται πεντεκαιτριακοντούτης, ζημιούσθω κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον ὁ μέγιστον μὲν τίμημα κεκτημένος ἑκατὸν δραχμαῖς.

Et niſi in ſummo populi diſcrimine facilem eſſe cernat, &c.] Hoc quidem aperte præcepit Plato in epiſt. 7. quam ſcripſit ad propinquos & amicos Dionis his verbis. ταὐτὸν δὲ καὶ περὶ πόλεως αὑτοῦ διανοούμενον χρὴ ζῆν τὸν ἔμφρονα. λέγειν μὲν, εἰ μὴ καλῶς αὐτῷ φαίνοιτο πολιτεύεσθαι, εἰ μέλλει μήτε ματαίως ἐρεῖν, μήτε ἀποθανεῖσθαι λέγων. βίαν δὲ πατρίδι μεταβολῆς πολιτείας μὴ προσφέρειν, ὅταν ἄνευ φυγῶν καὶ σφαγῆς ἀνδρῶν μὴ δυνατὸν ᾖ γίγνεσθαι τὴν ἀρίστην.

Deos quoque res humanas curare.] Quod ſub perſona Athenienſis hoſpitis longa diſputatione probare aggreſſus eſt in 10. dial. de legibus c. 609. cujus diſputationis initium eſt tale. τούτοις μὲν τοίνυν ἡμῖν τὸ λόγων τέλος ἐχέτω. τὸν δὲ ἡγούμενον θεοὺς εἶναι μὴ φροντίζειν δὲ αὐτοὺς ἀνθρωπίνων πραγμάτων παραμυθητέον. ὦ ἄριστε δὴ φῶμεν, &c. quæ in eandem ſententiam divinitus ſcripta ſunt.

Eſſeque lares exiſtimat.] Nullum decretum apud Plat. certius & manifeſtius, quam lares eſſe, quos ille δαίμονας appellat, de quorum vi ac munere in Sympoſio ita ſcribit c. 187. τί οὖν ὦ Διότιμα; δαίμων μέγας ὦ Σώκρατες. καὶ γὰρ πᾶν τὸ δαιμόνιον μεταξύ ἐστι θεοῦ τε καὶ θνητοῦ. Τίνα, ἦν δ' ἐγώ, δύναμιν ἔχον, ἑρμηνεῦον καὶ διαπορθμεῦον θεοῖς τὰ παρ' ἀνθρώπων, καὶ ἀνθρώποις τὰ παρὰ θεῶν, τῶν μὲν τὰς δεήσεις καὶ θυσίας, τῶν δὲ τὰς ἐπιτάξεις τε καὶ ἀμοιβὰς τῶν θυσιῶν, &c.

Primus honeſti notionem, uſque ad, *de recta nominum ratione.*] Ἔννοιαν τοῦ καλοῦ, ego *honeſti notionem* verti, auctore Cic. in Topicis, cujus verba ſunt hæc; *Notionem appello quod Græci tum* ἔννοιαν *tum* πρόληψιν *dicunt.* Cæterum, quod ad Platonis ſententiam pertinet, nullus, ut opinor, dubitaverit, quin honeſtum ſit laude dignum, & rationi conſentaneum, cæteraque, quæ ei à Platone tributa ſunt, quæ Laert. hoc loco commemorat. de utilitate tantummodo dubitari poterat: utrum ſcilicet honeſtum à Platone utile diceretur. quam quidem quæſtionem ipſe diſſolvit in Ippia majore c. 351. ſic ſcribens ſub Socratis perſona; τοῦτο γὰρ δὴ ἔστω ἡμῖν καλὸν, ὃ ἂν χρήσιμον εἴη & paulo poſt idem Socrates ita concludit. ὀρθῶς ἄρα νῦν λέγομεν, ὅτι τυγχάνει παντὸς ὂν μᾶλλον καλὸν τὸ χρήσιμον.

De recta nominum ratione, uſque ad, *cæterum in dialogis.*] Nempe in Cratylo, ubi nominum rationem ex etymologiæ vi contemplatus eſt.

Juſtitiam Dei legem ſic eſſe exiſtimat, tanquam ea ad juſte agendum vehementius adhortari poſſit.] Quocirca in dial. 1. de legibus docet, leges ipſas à Deo per homines ad homines manaviſſe, ut qui legibus non obtemperant, ſciant ſe deo repugnare. quibus adhortationes quoque admiſcet.

Pœnas etiam poſt mortem perſolvant.] Quod ipſe oſtendit in Gorgia c. 332. his verbis ſub perſona Socratis; ἦν οὖν νόμος ὅδε περὶ ἀνθρώπων ἐπὶ Κρόνου, καὶ ἀεὶ καὶ νῦν ἔτι ἔστιν ἐν θεοῖς, τῶν ἀνθρώπων τὸν μὲν δικαίως τὸν βίον διελθόντα καὶ ὁσίως, ἐπειδὰν τελευτήσῃ εἰς μακάρων νήσους ἀπιόντα οἰκεῖν ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ ἐκτὸς κακῶν, τὸν δὲ ἀδίκως καὶ ἀθέως, εἰς τὸ τῆς τίσεώς τε καὶ δίκης δεσμωτήριον, ὃ δὴ Τάρταρον καλοῦσιν, ἰέναι.

Dividebat autem, inquit, Ariſtoteles.] Platonicæ diviſiones hæ, quarum auctoritatem Ariſtotelis teſtimonio Laert. confirmat, nullo loco in libris Ariſtot. extant, his, quos nunc habemus. ex quo intelligitur, Laert. ex aliis Ariſtot. libris qui amiſſi ſunt, quos ille lectitavit, has diviſiones collegiſſe, ex quibus eas, quæ Plat. decretis magis conſentire mihi viſæ ſunt, dedi operam, ut locis è Plat. citatis confirmarem. reliquas neque omnes perſecutus ſum, & aliquas non omiſi.

Bonorum quædam in anima, &c.] Vulgata eſt diviſio, & omnibus fere diſciplinis communis. Plato 1. de legibus c. 513. 22. bona animi divina & majora appellat, bona corporis humana & minora. ſic enim ſcribit, διπλᾶ δὲ ἀγαθά ἐστι. τὰ μὲν ἀνθρώπινα, τὰ δὲ θεῖα. bona autem corporis, animique enumerans, eadem quæ hic Laert. enumerat. corporis quidem, cum ita inquit. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐλάττονα, ὧν ἡγεῖται μὲν ὑγίεια, κάλλος δὲ δεύτερον, τὸ δὲ τρίτον ἰσχύς, animi autem, cum ita ſcribit, ὃ δὴ πρῶτον αὖ τῶν θείων ἡγεμονοῦν ἐστιν ἀγαθὸν φρόνησις, δεύτερον δὲ σώφρων ψυχῆς ἕξις: ἐκ δὲ τούτων μετ' ἀνδρείας κραθέντων, τρίτον ἂν εἴη δικαιοσύνη, τέταρτον δὲ ἀνδρεία. externa autem, hoc quidem in loco, in his, quæ corporis ſunt, enumerat. cum enim tria illa corporis enumeraviſſet bona, ſanitatem, pulchritudinem, robur, adjecit hæc verba. τέταρτον δὲ δὴ πλοῦτος οὐ τυφλὸς ἀλλ' ὀξὺ βλέπων. ſed multis aliis locis de externis mentionem facit. Hanc eandem diviſionem agnovit Cic. l. 5. de finibus his verbis. *Ita fit, ut duo genera propter ſe expetendorum reperiantur, unum quod eſt in iis, in quibus completur illud extremum, quæ ſunt aut animi, aut corporis. hæc autem quæ ſunt extrinſecus, id eſt, quæ neque in animo ſunt, neque in corpore, ut amici, ut parentes, ut liberi, ut propinqui, ut ipſa patria.* Eadem quoque diviſione Ariſtot. uſus eſt l. 1. Ethic. ſic ſcribens. νενεμημένων δὴ τῶν ἀγαθῶν τριχῇ, καὶ τῶν μὲν ἐκτὸς λεγομένων, τῶν δὲ περὶ ψυχὴν, καὶ σῶμα.

Amicitiæ genera tria ſunt.] Diviſio hæc cognita eſt etiam ab Ariſtot. l. 8. Ethic. c. 12. quamvis alio nomine eam appellet, quæ à Plat. φυσικὴ nominatur. appellat enim συγγενικήν. ſic enim loco citato ſcribit. ἀφορίσειε δ' ἄν τις τήν τε συγγενικὴν, καὶ τὴν ἑταιρικήν. & paulo poſt de alio genere amicitiæ loquitur his verbis, εἰς ταύτας δὲ τάξειεν ἄν τις καὶ τὴν ξενικήν.

Rerumpublicarum quinque ſunt genera.] Plato l. 8. de rep. c. 445. quinque ponit genera, ſic ſcribens. ἆρ' οὖν ἦν δ' ἐγὼ, ὅτι καὶ ἀνθρώπων εἴδη τοσαῦτα ἀνάγκη τρόπον τινὰ εἶναι, ὅσαπερ καὶ πολιτειῶν. & paulo poſt. οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν πόλεων πέντε, καὶ αἱ τῶν ἰδιωτῶν κατασκευαὶ τῆς ψυχῆς πέντε ἂν εἶεν. deinde generum nomina adjicit his verbis. τὸν μὲν δὴ τῇ ἀριστοκρατίᾳ ὅμοιον διεληλύθαμεν ἤδη, καὶ ὀλιγαρχικὸν αὖ, καὶ δημοκρατικὸν, καὶ τὸν τυραννικόν. de regio ſupra mentionem fecerat. idem quoque habes l. 9. c. 458. his verbis. καὶ τοὺς ἄλλους ἑξῆς πέντε ὄντας κρῖναι. βασιλικὸν, τιμοκρατικὸν, ὀλιγαρχικὸν, δημοκρατικόν, τυραννικόν. hoc loco ariſtocratiam prætermiſit. quæ quidem genera eadem ſunt apud Ariſtot. l. 3. & 4. Politic.

P. 89. *Juſtitiæ partes tres ſunt*, &c.] Harum trium partium Plato duas primas ponit in Euthyphrone. c. 5. ita ſcribens. τοῦτο τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ ὦ Σώκρατες τὸ μέρος τοῦ δικαίου εἶναι, εὐσεβές τε καὶ ὅσιον, τὸ περὶ τὴν τῶν θεῶν θεραπείαν, τὸ δὲ περὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων, τὸ λοιπὸν εἶναι τοῦ δικαίου μέρος. de tertia parte mentionem facit libro 12. de legibus c. 630. his verbis. Περὶ τελευτησάντας δὴ εἴτε τις ἄρρην, εἴτε τις θῆλυς ᾖ, τὰ μὲν περὶ θεῖα νόμιμα. & cætera quæ ſequuntur.

Scientia triplex eſt.] Plato in dial. de regno qui etiam politicus inſcribitur car. 116. ſcientiam in duo maxima dividit genera, quorum alterum ad contemplationem, alterum ad actionem pertinet his verbis. ταύτῃ τοίνυν συμπάσας ἐπιστήμας διαίρει. τὴν μὲν πρακτικὴν προσειπών, τὴν δὲ μόνον γνωστικήν. de tertio genere ſcientiæ, quam vocat ποιητικὴν mentionem facit in Theæteto c. 96. in quo loco artes dividit, quarum cum multas nominaviſſet, poſtremo adjicit hæc verba. ποιητικὴν τοίνυν αὐτὰ συγκεφαλαιωσάμενοι προσείπωμεν. hanc eandem diviſionem ſignificavit. Ariſtot. 1. Ethic. c. 1. in quo dixit, quaſdam artes eſſe, quarum

quarum opus remaneret, quas ποιητικὰς vocavit Plato: A quaſdam, quarum nullum remaneret opus, quæ πρακτικαὶ nominantur in hac diviſione. ſed adhuc clarius declaravit 6. Ethic. c.4. in quo agit de arte his verbis. τοῦ δ' ἐνδεχομένου ἄλλως ἔχειν ἐστί τι καὶ ποιητὸν καὶ πρακτικὸν, ἕτερον δ' ἐστὶ ποίησις καὶ πρᾶξις.

Medicinæ genera quinque ſunt.] Horum quinque generum tria præcipua nominavit Plato l. 3. de rep. c. 399. hoc eſt φαρμακευτικὴν, διαιτητικὴν, χειρουργικὴν, ita ſcribens; τέκτων, ἦν δ' ἐγὼ, κάμνων ἀξιοῖ παρὰ τοῦ ἰατροῦ φάρμακον πιὼν ἐξεμέσαι τὸ νόσημα, ἢ κάτω καθαρθείς. quibus verbis ſignificavit medicamentorum rationem, quam Græci vocant φαρμακευτικήν. ſequitur deinde chirurgia, eaque duplex; inquit enim ἢ καύσει ἢ τομῇ χρησάμενος ἀπηλλάχθαι. ultimo loco victus rationem ponit, inquiens, B ἐὰν δέ τις αὐτῷ μακρὰν δίαιταν προστάττῃ, & cætera, quæ ſequuntur. quartum genus quod eſt νοσογνωμονικὸν videtur Plato paulo ſupra locum citatum παιδαγωγικὸν τῶν νοσημάτων appellaviſſe, quo Herodicum primum uſum eſſe ait, cum ante ipſum ſola uterentur chirurgia: quod etiam Corn. Celſus in principio ſuæ medicinæ confirmat. quem ſi ſequamur, medicinam in tres tantummodó partes dividemus, hoc eſt, διαιτητικὴν, φαρμακευτικὴν & χειρουργικήν. ſic enim initio ſuæ medicinæ ſcribit. Iiſdemq; temporibus in tres partes medicina diducta eſt, ut una eſſet, quæ victu, altera quæ medicamentis, tertia quæ manu mederetur.

Legis diviſio bipartita eſt.] Diviſio communis eſt omnibus, qui de legibus ſcripſerunt, quam Cic. quoque in 1. & 2. de legibus cognovit, ut non ſit neceſſe eam verbis ex Platone C allatis ambitioſe confirmare. Juſtinianus ea quoque uſus eſt in ſuis inſtitutionibus. ſi quis tamen Platonis verba legere cupit, è quibus hæc eliciatur diviſio, is videat. 6. l. de legibus c. 570.

Oratio in quinque dividitur genera.] Horum de duobus mentionem facit Plato in Phædro c. 207. hoc eſt de politico, & de eo, quod eſt idiotarum proprium ita ſcribens. Δεόμεθά τοι ὦ Φαῖδρε Λυσίαν περὶ τούτων ἐξετάσαι, καὶ ἄλλον ὅστις πώποτέ τι γέγραφεν, ἢ γράψει εἴτε πολιτικὸν σύγγραμμα εἴτε ἰδιωτικόν, & cætera quæ ſequuntur: præterea de genere rhetorico in eodem dialogo c.212. quo loco ait rhetoricum non vera dicere, ἀλλὰ τὰ εἰκότα ἔν τε κατηγορίᾳ καὶ ἀπολογίᾳ. de ſermonibus dialecticis l.7. de rep.

Muſica triplex eſt.] De iſtis tribus muſicæ generibus vide D quid apud Platonem Athenienſis hoſpes in 4. de legibus extremo loquatur. quo ex loco tria iſta muſicæ genera eliciuntur. ego enim brevitatis cauſa, quod ſermo ille longiuſculus ſit, verba Plat. prætermitto.

Nobilitas in quatuor genera dividitur.] Hanc ego diviſionem apud Plat. non inveni, quod quidem mirum videri non debet. diviſionibus enim his uſum fuiſſe Plat. Ariſtoteles aiebat, à quo eas Laert. accepit, non à Platone. Ego tamen operam dedi, ut apud Plat. invenirem.

Pulchritudo triplex eſt.] Plato in Ippia majore c.351. duplex pulchritudinis genus, quorum alterum ad uſum, alterum ad utilitatem ſpectet, notavit his verbis. καλοὶ φαμὲν οἱ ὀφθαλμοί εἰσιν, οὐχ οἳ ἂν δοκῶσιν τοιοῦτοι εἶναι οἷοι μὴ δυνατοὶ ὁρᾶν, ἀλλ' οἳ ἂν δυνατοί τε καὶ χρήσιμοι πρὸς τὸ ἰδεῖν. Et paulo poſt iiſdem exemplis, quibus Laert. utens ait, οὐκοῦν καὶ τὸ ὅλον σῶμα οὕτω λέγομεν καλὸν εἶναι, τὸ μὲν πρὸς δρόμον, τὸ δὲ πρὸς πάλην, καὶ αὖ τὰ ζῶα πάντα, ἵππον καλὸν καὶ ἀλεκτρυόνα καὶ ὄρτυγα, καὶ τὰ σκεύη πάντα, καὶ τὰ ὀχήματα τά τε πεζὰ, & quæ ſequuntur. ſecundum pulchritudinis genus, quod pertinet ad utilitatem eodem quo Laert. exemplo utens, notavit his verbis. εἰ δὲ βούλει τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τοὺς νόμους σχεδόν τι πάντα ταῦτα καλὰ προσαγορεύομεν. Nam de primo genere, quod Laert. laudabile appellavit, ſæpe apud Plat. mentio fit.

Anima dividitur in partes tres.] Pro hac diviſione confirmanda, vide quæ notavimus ex Plat. in 9. de rep. ſupra.

Perfectæ virtutis partes quatuor ſunt.] De quibus Plato mentionem facit in Lachete c.259. his verbis. σὺ δὲ Νικία λέγε ἡμῖν πάλιν ἐξ ἀρχῆς, οἶσθ' ὅτι τὴν ἀνδρείαν κατ' ἀρχὰς τοῦ λόγου ἐσκοποῦμεν. ὡς μέρος ἀρετῆς σκοποῦντες; Νι. πάνυ γε. Σω. οὐκοῦν καὶ σὺ τοῦτο ἀπεκρίνω, ὡς μορίων ὄντων δὴ καὶ ἄλλων μερῶν, ἃ ξύμπαντα ἀρετὴ κέκληται; Νι. πῶς γὰρ οὔ; Σω. ἆρ' οὖν ἅπερ ἐγὼ καὶ σὺ ταῦτα λέγεις; ἐγὼ δὲ καλῶ πρὸς ἀνδρείᾳ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἄλλ' ἄττα τοιαῦτα. prudentiæ autem meminit in Menone c. 340. in quo loco eam omnium principem ducemque virtutum eſſe ait, ſub perſona Socratis, his verbis. οὐκοῦν συλλήβδην πάντα τὰ τῆς ψυχῆς ἐπιχειρήματα καὶ καρτερήματα, ἡγουμένης μὲν φρονήσεως εἰς εὐδαιμονίαν τελευτᾷ, ἀφροσύνης δὲ, εἰς τοὐναντίον. eadem diviſione uſus eſt Cic. l. 1. de officiis ita ſcribens. *Sed omne quod honeſtum* C *eſt, id quatuor partium oritur ex aliqua: aut enim in perſpicientia veri ſolertiaque verſatur, aut in hominum ſocietate tuenda, tribuendoque ſuum cuique, & rerum contractarum fide: aut in animi excelſi, atque invicti magnitudine ac robore: aut in omnium, quæ fiunt, quæque dicuntur, ordine ac modo.* His enim verbis prudentiam, juſtitiam, fortitudinem, ac temperantiam ſignificavit.

P. 91. *Imperium in quinque genera dividitur.*] Hæc diviſio magna ex parte poſita eſt ſupra in rerum publicarum diviſione: præcipue autem in regni ſubdiviſione. nemo enim non videt, qualis cujuſque reip. forma fuerit, tale quoque imperium futurum. Illud mihi tantummodo lector notet, legitimum in hac diviſione aliam habere ſignificationẽ, quam quod in rerum publicarum diviſione dictum eſt ex lege. Legitimum D enim hoc loco id, quod juſtum eſt, accipimus: ex lege autem poteſt eſſe etiam id, quod juſtum non eſt, ſi lex injuſta fuerit. quod in exemplo ibi allato manifeſtum eſt. quod enim Carthaginienſium regnum venale ſit, hoc quidem eſt ex lege, non tamen legitimum eſt.

Rhetoricæ genera ſunt ſex.] Uſitata, & communis omnibus qui de arte rhetorica ſcripſerunt, eſt diviſio. cum enim tria ſint rhetoricæ maxima genera, demonſtrativum, deliberativum, & judiciale, in demonſtrativo genere laus, & vituperatio continetur, in deliberativo hortatio, & dehortatio, in judiciali accuſatio, & defenſio. Hanc diviſionem & Cic. in l. de oratore, & Ariſtot. l. de rhetorica, & Quintil. in oratoriis inſtitut. cognovit. à Plat. autem nunquam, quod ego legerim, expreſſe allata, ſed ſignificata multis locis eſt præcipue in Gorgia.

THOMÆ ALDOBRANDINI
IN QUARTUM LAERTII DIOGENIS LIBRUM ANNOTATIONES.

P. 96. Huic *Speuſippus Eurymedontis filius.*] A Speuſippo philoſophorum incœpit in Academia ſucceſſio. Academiam autem ſuburbanum fuiſſe gymnaſium ab Ecademo heroe ædificatum, dictum eſt à Laertio ſupra in vita Platonis.

Qui Potonæ ſororis ejus filius fuit.] Cic. 3. l. de oratore, *Nam Speuſippus*, inquit, *Platonis ſororis filius*. Athen. Σπεύσιππος ὁ Πλάτωνος ἀκουστὴς, καὶ συγγενής. & alibi iterum. Σπεύσιππος ὁ Πλάτωνος συγγενὴς, καὶ διάδοχος τῆς σχολῆς.

Et annis 8. ſcholam princeps obtinuit.] Græce. καὶ ἐσχολάρχησεν ἔτη ὀκτώ. Cic. ſic locutus eſt eadem de re: *Academiam*, inquit, *Carneades, & Clitomachus obtinebant.*

Et voluptatibus inferior fuit.] Speuſippum voluptatis cupidiſſimum fuiſſe oſtendit Athen. libro 7. c. 140. quo loco utitur teſtimonio Dionyſii tyranni, qui in epiſt. ſuis ad Speuſippum nimium voluptatis ſtudium in eo reprehendit. idem quoque ſcribit l. 12. c. 270.

Laſthenia Mantinea, & Axiothea Phliaſia.] Athen. in utroque loco proxime à me citato, de Laſthenia mentionem faciens, in 7. quidem libro Sardicam, & meretricem eam fuiſſe ait, in 12. Arcadicam, nunquam tamen Mantineam appellat. Sed tamen Mantinea oppidum eſt Arcadiæ, ut auctor eſt Plin. c. 533. Athen. verba ſunt in 7. quidem l. hæc. Διονύσιος γοῦν ὁ τύραννος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολαῖς, καὶ τὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ διεξερχόμενος ὀνειδίζει, καὶ τὸν Λασθενείας τῆς σαρδικῆς ἑταίρας ἔρωτα. in 12. vero de eadem ſcribit totidem fere verbis. Διονύσιος γοῦν ὁ τῆς Σικελίας τύραννος ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ, κατὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ εἰπὼν, καὶ φιλαργυρίαν αὐτῷ ὀνειδίζει, καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Ἀρκαδικῆς ἔρωτα ἥτις Πλάτωνος ἠκηκόει.

Quocirca Dionyſius ad eum ſcribens.] Dionyſium Siciliæ tyrannum dicit, quod etiam Athenæi verba oſtendunt proxime à me allata.

Apud Diodorum in primo commentariorum.] Quatuor ego Diodoros, apud Athen. invenio, quorum unus Italicas γλώσσας ſcripſit, & ad Lycophronem. alter Siculus, cujus fertur βιβλιοθήκη. 3. Sinopenſis comicus. 4. Aſpendius, Pythagoricus philoſophus, qui etiam Cynicam ſequutus eſt ſectam.

Ob paralyſim confecto.] Cic. quoque Græco verbo pro Latino uſus eſt in epiſt. ad Att. Corn. Celſus bonus in primis auctor Latini ſermonis l. 3. c. 27.

P. 97. *Plutarchus in Lyſandri, Syllæque vita pediculis conſumptum ait.*] Locus valde mihi ſuſpectus eſt. nam apud Plut. nulla fit de Speuſippo mentio. enumerans enim in vita Syllæ extrema eos, qui pediculis conſumpti mortem occubuerunt, quibuſdam nominatis, de Speuſippo ne verbum quidem ullum facit. verba Plut. ſunt hæc. λέγεται δὲ τῶν μὲν πάνυ παλαιῶν, Ἄκαστον φθειριάσαντα τὸν Πελίου τελευτῆσαι, τῶν δ' ὑστέρων Ἀλκμᾶνα τὸν μελοποιὸν, καὶ Φερεκύδην τὸν θεολόγον, καὶ Καλλισθένη τὸν Ὀλύνθιον ἐν εἱρκτῇ φρουρούμενον, ἔτι Μούκιον τὸν νομικόν. adjicit & Eunum ſervum, qui auctor fuit belli ſervilis in Sicilia.

Medicus Herophileus.] De Herophilo medico habes Corn. Celſum in prooemio mentionem facientem.

XENOCRATES.

Xenocrates Agathenoris filius Chalcedonius fuit.] Chalcedonium appellat Athen. quoq; l. 12. his verbis. διὸ καὶ Ἀριστοτέλης Ξενοκράτην τὸν Χαλκηδόνιον σκώπτων.

Ingenio fuit hebeti.] Quod etiam Plut. ſcribit libello περὶ τοῦ ἀκούειν his verbis; ὥσπερ ὁ Κλεάνθης καὶ ὁ Ξενοκράτης βραδύτεροι δοκοῦντες εἶναι τῶν συσχολαστῶν, οὐκ ἀπεδίδρασκον ἐκ τοῦ μανθάνειν, οὐδὲ ἀπέκαμνον, ἀλλὰ φθάνοντες εἰς ἑαυτοὺς ἔπαιζον, ἀγγείοις τε βραχυστόμοις καὶ πινακίσι χαλκαῖς ἀπεικάζοντες, ὡς μόλις μὲν παραδεχόμενοι τοὺς λόγους, ἀσφαλῶς δὲ καὶ βεβαίως τηροῦντες.

Ipſum cum Ariſtotele conferentem.] Cic. l. 1. de nat. deorum Ariſtot. condiſcipulum Xenocratem vocavit. nam cum de Ariſtotele ſupra mentionem feciſſet, adjecit hæc verba, *Nec vero ejus condiſcipulus Xenocrates.*

Hic quidem ſtimulo indiget, ille fræno.] Cic. l. 3. de oratore, Iſocratem id ipſum de Ephoro, & Theopompo uſurpare ſolitum ſcribit.

Qualem contra equum, qualem aſinum ungo.] Similitudine ab aliptis ducta.

Gravis enim alioquin Xenocrates.] Teſtis eſt Cic. l. 5. Tuſc. quæſt. qui de ea verba faciens, *Quid ergo*, inquit, *aut hunc prohibet, aut etiam Xenocratem illum graviſſimum philoſophorum.*

Sic, ut Plato ei ſæpe diceret; Xenocrates fac gratiis.] Qua de re etiam apud Plut. in libello cujus inſcriptio eſt ἐρωτικὸς his verbis. ὁ μὲν οὖν Πλάτων τὸν Ξενοκράτη τ' ἄλλα γενναῖον ὄντα καὶ μέγαν, αὐστηρότατον δὲ τῷ ἤθει, παρεκάλει θύειν ταῖς χάρισι.

Quinetiam aliquando Phrynem meretricem.] Hæc Theſpiis orta eſt, formaque fuit inter mulieres præſtantiſſima, adeoque abundavit divitiis, ut Thebarum mœnia ab Alexandro diruta ædificaturam ſe polliceretur, hac tamen conditione, ut in ipſis mœnibus verba hæc inſcriberentur, Alexander diruit, Phryne ſcortum inſtauravit. de hac multa habes ab Athen. l. 13. c. 292. Ælian. etiam l. 9. var. hiſt. 32. cæterum Xenocratis continentiæ, de qua Laert. hic agit, teſtis eſt Valerius Max. l. 4. de Xenocrate, in quo eandem hiſtoriam narrat, aliquanto quam Laert. ſecus; quo fit, ut ejus hoc loco verba adſcribenda eſſe putaverim. *In pervigilio*, inquit, *Phryne nobile Athenienſium ſcortum, juxta Xenocratem vino gravem accubuit, pignore cum quibuſdam juvenibus poſito, an temperantiam ejus cor-*

corrumpere poſſet, quam nec tactu, nec ſermone aſperna- A *tus, quoad voluerat, in ſinu ſuo moratam propoſiti irritam dimiſit.*

In ejus lecto Laidem collocaviſſe tradunt.] Hæc quoque meretrix formoſiſſima fuit. nata eſt Hyccaris, quæ Siciliæ urbs fuit, qua ex urbe captiva venit Corinthum: Hanc Ariſtippus philoſ. Cyrenaicus, & Demoſt. orator amaverunt, & Diog. Cynicus Athen.l.3. c.291.

P. 98. *Huic ſoli Athenienſes permiſerunt.*] Cujus rei teſtis eſt quoque Cic. in ep. ad Att. l. 1. his verbis. *Quæ mihi res multo honorificentior viſa eſt, quam aut illa, cum jurare tui cives Xenocratem teſtimonium dicentem prohibuerunt.*

Cum ei Alexander grandem pecuniam miſiſſet.] Cic. l. 5. Tuſc. quæſt. 50. talentorum eam pecuniam fuiſſe teſtatur, B & ab Alexandro per legatos ad Xenocratem miſſam. *Xenocrates*, inquit, *cum legati ab Alexandro 50. ei talenta attuliſſent, quæ erat pecunia temporibus illis, Athenis præſertim, maxima.* Sunt autem 50. talenta 30000. aureorum. Cum Cic. conſentit etiam Plut. in Alexandri vita. καὶ τὰ πεμφθέντα, inquit, Ξενοκράτει πεντήκοντα τάλαντα.

Tribus millibus Atticis acceptis.] Cic. loco ſupra citato 30. eum minas accepiſſe tradit. quod ſi mina apud Græcos 10. aureos noſtratis pecuniæ continet, 300. aureos accepit Xenocrates. Sunt autem, quas hic Laert. ſcribit, ut opinor, drachmæ, quarum 3000. Xenocratem accepiſſe ait, quæ pecunia ad ſummum à Cic. expoſitam prope videtur accedere poſſe. Valerius Max. loco ſupra citato idem de Xenocrate C ſcribit.

Sed & ab Antipatro miſſam.] Non Macedoniæ rege, qui nonus poſt Alexandrum magnum regnum obtinuit, quippe Xenocrates cum multo ante mortuus ſit, ut mox dicam, anno 4. Olymp. 115. non potuit ad eam ætatem pervenire, ſed ab Antipatro, qui poſt Alexandri mortem, Arideo ejus fratri, ſive, ut aliis placet, Alexandro filio pupillo adminiſter regni datus eſt.

Cumque in bibendi certamine apud Dionyſium, &c.] Hoc idem totidem fere verbis Athen. ſcribit, à quo id Laert. ut alia multa, tranſtulit. Locus eſt l. 10. c.215. his verbis. Τίμαιος δέ φησιν, inquit, ὡς Διονύσιος ὁ τύραννος τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χόαν, ἆθλον ἔθηκεν στέφανον χρυσοῦν, καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε Ξενο- D κράτης ὁ φιλόσοφος, καὶ λαβὼν χρυσοῦν στέφανον, καὶ διαλύων, τῷ ἑρμῇ τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς αὐλῆς ἐπέθηκεν, ὥσπερ εἰώθει καὶ τοὺς ἀνθίνους ἑκάστοτε ἐπιτιθέναι στεφάνους ἑσπέρας ἀπαλλασσόμενος ὡς αὐτόν· καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐθαυμάσθη. quam eandem hiſtoriam confirmat Ælian. l. 2. de var. hiſt. c. 41. ita ſcribens; καὶ ἐν Διονύσου δὲ τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ προὔκειτο ἆθλον τῷ πιόντι πλέον, στέφανος χρυσοῦς, καὶ ἐνίκησε Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος, καὶ τὸν στέφανον λαβὼν, ὅτε ἐπανῄει μετὰ τὸ δεῖπνον, τῷ ἑρμῇ πρὸ τῶν θυρῶν ἑστῶτι ἐπέθηκεν αὐτὸν κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἔμπροσθεν ἡμερῶν. καὶ γὰρ καὶ τοὺς ἀνθινοὺς, καὶ τοὺς ἐκ τῆς μυῤῥίνης, καὶ τὸν ἐκ τοῦ κιττοῦ, καὶ τὸν ἐκ τῆς δάφνης ἐνταῦθα ἀνέπαυσεν καὶ ἀπέλιπε.

Fama eſt ipſum etiam unà cum aliis ad Philippum legatum E *miſſum fuiſſe.*] Hoc, ut conjicio, factum eſt anno 2. Olymp. 108. Themiſtocle Archonte, quo anno Demoſthenes ſenator fecit decretum de mittendis ad Philippum de pace legatis. quod tamen ex conjectura quadam dicimus, non pro certo affirmamus.

Sed & Lamiaco bello legatus ad Antipatrum miſſus.] Belli Lamiaci ſemina exarſerunt anno 1. Olymp. 114. quod in ſequenti deinde anno geri cœptum eſt inter Antipatrum atque Athenienſes, quibus Bœoti adjuncti fuerunt. cauſa belli, quòd Antipater, quemadmodum Alexander vivens decreverat, exules in civitates Græcorum reducebat, quam rem Græci moleſte ferebant.

O Circe quis enim.] Hom. verſus ſunt in Odyſſ. quibus Ulyſſes Circem alloquitur. ſunt autem in κ. Odyſſ. F

Atque etiam accipitre aliquando aviculam inſectante.] Quod idem narrat Ælian. l.13. var. hiſt. cap.31.

Bioni.] Boriſtheniti, cujus vitam ſcripturus eſt paulo poſt.

Anſas enim philoſophiæ non habes.] Ergo ingenuas artes anſas piloſophiæ Xenocrates eſſe exiſtimabat, quarum peritiam Græci ἐγκυκλοπαιδείαν vocant.

Dionyſio.] Siciliæ tyranno.

Incolarum tributum.] Græce, μετοίκιον, quod quidam 12. conſtitiſſe drachmis aiunt in ſingulos annos ſolvendis.

Eumque emit Demetrius Phalereus.] In quo à Plut. diſſentit Laert. qui in vita Lycurgi rhetoris neque venundatum neque à Demetrio Phalereo redemptum Xenocratem tradit, ſed cum à publicano quodam manus in eum injectæ fuiſſent, ereptum à Lycurgo ſcribit his verbis. Τελώνου δέ ποτε ἐπιβαλόντος Ξενοκράτει τῷ φιλοσόφῳ τὰς χεῖρας, καὶ πρὸς τὸ μετοίκιον αὐτὸν ἀπαγαγόντος ἀπαντήσας ῥάβδῳ τε κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ τελώνου κατηλόησε, καὶ τὸν μὲν Ξενοκράτην ἀπέλυσεν, τὸν δὲ ὡς οὐ τὰ πρέποντα δράσαντα, εἰς τὸ δεσμωτήριον κατέκλεισεν.

Scholamque 25. annis princeps obtinuit.] Non video quare Sigonius l. de Athenienſium temporibus, 20. tantum annis eum Academiam obtinuiſſe dicat, cum 25. ſcribat Laert. & tamen uno minus annos 20. poſuit, qui ex ipſiuſmet auctoritate 21 eſſe debuerunt.

POLEMON.

De Polemone mentionem facit Cicero l.4. & 5. de finibus bonorum & malorum in principio, eumque Xenocratis diſcipulum fuiſſe dicit.

Quodam vero tempore cum adoleſcentibus currens, ebrius & coronatus, &c.] Cujus hiſtoriæ meminit S. Auguſt. epiſt. 130. ad Cirtenſes his verbis. *Xenocrates*, inquit, *Polemonem, ut ſcribitis, & nos ex illius litteris recordamur, de frugi temperantiæ diſputando, non ſolum ebrioſum, verum & tunc ebrium ad mores alios repente convertit.*

Initio facto à 116. Olympiade.] Archonte Athenis Democlide, ſive Demogene, ut vult Sigonius.

Quod ab eo injurioſe tractaretur.] Ita nos κακώσεως δίκην expreſſimus. quæ quidem dabatur uxoribus adverſus maritos, parentibus adverſus filios, & pupillis adverſus tutores. Demoſth. in orat contra Timocratem, & Lyſias de hæreditate Hegeſandri.

Tanta morum conſtantia extitiſſe.] Athen. certe ſcribit. l. 2. c.22. eum à 20. annis ad mortem uſque aquam bibiſſe, idque auctore Antigono Caryſtio affirmat.

Igitur Nicoſtrato poetæ.] Comico, ut opinor, de quo eſt apud Athen. qui multas ejus citat fabulas.

Quaſi qui minuta conciuneque quædam artis devorantes.] Eos ſignificat, qui unam, aut alteram rogatiunculam quaſi ferculum devorantes, ſecum ipſi poſtea meditantur, ut ea utantur quantumvis inepte; res autem ipſas, quæ pondus habent, ignorant.

Quæ Ariſtophanes ait de Euripide.] Aliis fortaſſe in fabulis quæ non extant. in his enim quæ extant, hæc ipſa, quæ citat, non reperiuntur. videtur autem in Euripide quaſdam acutiores, ſplendidioreſque ſententias reprehendere, quas cinædorum libidini ſimiles eſſe ait. nam ut illi propter libidinem cupiditate quadam magnæ carnis afficiuntur, ſic Eur. non diſſimili deſiderio ſententias quaſdam ſpecioſas nimium conſectatur.

P. 101. *Quaſi Dorius quidam modus.*] Quam Laert. οἰκονομίαν appellavit hoc loco, ego *modum* verti. non enim potui aliter ſalva ſententia, quæ magis ſpectanda fuit quam verba. cæterum, quod ad hujus loci pertinet expoſitionem, illud conſtat, inter muſicos modos, Dorium præcipue honeſtatem gravitatemque præ ſe tuliſſe, qua ratione Laert. Polemonem, quia Xenocratis probitatem ſanctitatemq; perfecte exprimeret, Dorium quendam modum eſſe dixit.

Ut comicus ait.] Quem dicat comicum hoc loco, mihi non liquet. apud Ariſtoph. certe hæc, quæ dicit, non reperiuntur.

Moloſſus quidam canis poemata una ſcribere videbatur.] Videtur loca Soph. tragœdiarum ea ſignificare, in quibus alter alteri maledicit, ut in Ajace Teucer Menelao, & omnino in his verſibus, quos Græci ἀμοιβαίους appellant.

CRATES.

Sed & illius ſcholam ſucceſſor obtinuit.] Non reperio apud quemquam eorum, quos legi, ſcriptorum, qui Cratetem iſtum Polemoni ſucceſſiſſe dicat. quod idem de Crantore dico. de quo tamen frequentiorem factam eſſe mentionem reperimus. S. Aug. in 3. l. contra Academicos, Arceſilam Polemoni ſucceſſiſſe vult, ita ſcribens. *Moritur Polemo, ſuccedit ei Arceſilas Zenonis quidem condiſcipulus, ſed ſub Polemonis magiſterio.*

De his dici poteſt.] Hæc verba neceſſario fuerunt addenda, ut ſententia aperiretur, quæ à Græco ſcriptore non ſatis eſt expreſſa: quod quivis attente conſiderans perſpicere poterit.

Ut Iſmenium.] Tibicinem: de quo Antiſthenes, cum eum præſtantiſſimum haberi tibicinem audiviſſet, At homo, inquit, nequam eſt: ſi enim vir bonus eſſet, non eſſet tibicen.

CRANTOR.

Crantor.] De quo Cic. l.3. Tuſc. quæſt. *Crantor, inquit, ille, qui in noſtra Academia, vel in primis fuit nobilis.*

Verſibus triginta millibus.] Verſus non dicit nunc numeris adſtrictos, ſed lineas ipſas ſignificat.

Duodecim talentorum.] Quæ ſi ad noſtratem pecuniam expendantur, erunt nummorum aureorum 7200.

Difficile eſſe inquiens, verbis propriis, tragice ſimul ac miſerabiliter dicere.] Quod ipſum Eurip. videlicet præſtitiſſe aiebat. in quo non abhorret ab Ariſtot. opinione Crantoris judicium, qui in l.de arte poet. Eurip. τραγικώτατον appellat. Quintil. autem l.10. c.1. cum in affectibus omnibus, ut ejus utar verbis, ipſum mirum eſſe dicit, tum in his, qui miſeratione conſtant facile præcipuum, nec vero alia ratione eum his, qui ſe ad agendum comparent, cæteris utiliorem fore cenſet, niſi quod ad ſermonem prope accedit, in quo verbis propriis uti ſolemus.

P. 103. *Ejus liber de luctu maximam habet admirationem.*] Vel Cic. teſtimonio, qui in Lucullo de eo ſic ſcribit. *Legimus omnes Crantoris veteris Academici de luctu. eſt enim non magnus, verum aureolus, & ut Tuberoni Panætius præcipit, ad verbum ediſcendus libellus.*

ARCESILAUS.

Arceſilaus.] Quem Cic. ubique *Arceſilam* vocat, nec Crantoris, ſed Polemonis diſcipulum fuiſſe dicit in extremo 5. de finibus. potuit tamen utriuſque auditor fuiſſe.

Mediam primus conſtituit Academiam.] Quam Cic. novam appellare conſuevit, ut in prooemio libri diximus. Laert. autem mediam ponit inter veterem Plat. & novam Lacydis, cum tamen Arceſilæ ac Lacydis eadem ſit ratio, quod in eodem prooemio oſtendimus. Ego autem S. Auguſt. potius, quam Laertio aſſentior, qui in 3.l. contra Academicos, tertiæ Academiæ, ſi qua ea ſit, auctorem non Lacydem, ut Laert. ſed Carneadem fuiſſe dicit.

Enuntiationibus ſublatis.] Quod ei conſentaneum erat, qui, ut ipſe, nihil affirmabat, ſed contra omnia dicebat.

Primus etiam in utramque partem diſſeruit.] Cur primus? ſi quidem & Socrates & Plato id priores fecerant? quia clarius & apertius quam Plato, aut Socrates id profeſſus eſt, quippe qui vel impudentiæ crimine reprehenſus ſit quod contra omnia dicere profiteretur; cujus rei teſtis eſt D.Auguſt. in 3. l. contra Academicos his verbis. *Namq; Carneades primo illam velut calumniandi impudentiam, qua videbat Arceſilam non mediocriter infamatum, depoſuit, ne contra omnia velle dicere quaſi oſtentationis cauſa, videretur.*

Primus quoque diſputandi rationem à Platone traditam immutavit.] Quod etiam Cic. non obſcure ſignificavit in Lucullo, cum Arceſilam quaſi Saturninum quendam philoſophiam bene jam à Plat. conſtitutam quaſi rempub. perturbaviſſe dicit, & paulo poſt adjecit hæc verba. *Nonne jam cum philoſophorum diſciplinæ graviſſimæ conſtitiſſent, tum & exortus eſt in optima rep. Tiberius Gracchus, qui ocium perturbaret, ſic Arceſilas, qui conſtitutam philoſophiam everteret?* Ut autem intelligatur, qua ratione conſentientis Academiæ uſque ad Arceſilam ſit facta diſceſſio, explicabo breviter ea, quæ à Cic. quidem pluribus in locis, ſed non minus à S. Aug. accepi. Plato Academiæ princeps duos eſſe mundos voluit, quorum alter intelligentia tantum comprehenderetur, in quo veritas ineſſet, alter ſenſui ſubjiceretur, quem nos ſenſu jam tactuque percipimus: primum verum, ſecundum veriſimilem; quippe qui ad primi imaginem factus eſſet, nominavit. ergo quicquid in hoc ſecundo mundo vel ageretur vel ineſſet, veriſimile eſſe aiebat, cujus cognitionem à veriſimili profectam non ſcientiam eſſe ſed opinionem dicebat, qua ex parte videbatur Plato his, qui non recte mentem ejus perceperant, ejus eſſe ſententiæ, ut nihil percipi poſſe affirmaret. non tamen negabat Plato, quin humanus animus in hoc mundo poſitus ſeipſum cognoſcens primi quoque mundi veritatem intueri poſſet, atque ita aliquid percipere. Hæc fuit Academiæ illius veteris diſciplinæ ratio, quam quaſi ſacroſanctam non facile quibuſcunque tradebant, ſed his tantummodo, qui in eadem diſciplina conſtanter retinenda ſpectati jam eſſent & cogniti: extitit interea Zeno princeps Stoicorum, qui cum alia quædam audiviſſet, & crediſiſſet, & jam edoctus eſſet, ad Academiam ſe poſtremo applicavit, quam eo tempore Polemo obtinebat. qui quidem Zeno haud ſatis idoneus viſus eſt, cui Plat. myſteria committerentur ante, quam ea dediciſſet, quæ ab aliis acceperat. interim Polemoni mortuo ſuccedit Arceſilas, qui una cum Zenone Polemonem audierat; ſed cum Zeno quædam à vetere Plat. ſententia aliena defenderet, animamque ipſam mortalem eſſe diceret, nullumque alium mundum eſſe præter hunc ſenſibus ſubjectum, affirmaret, Arceſilas malum illud late ſerpere intelligens, prudentiſſimo quodam conſilio Academiæ ſententiam occultavit, ne Platonis myſteria enunciata deſpicerentur. Itaque, ut ait Auguſtinus, dedocendos potius putavit homines non bene doctos, quam docendos eos, quos haud ſatis dociles experiebatur. Inde illa omnia orta ſunt, quæ Academiæ novæ ſive mediæ tribuuntur: ut ſcilicet nulli viſo aſſentiendum eſſe affirmarent: propterea quod nullum verum reperiretur, ſed omnia in hoc inferiori mundo eſſent veri ſimilia, atque ita nihil eſſet, quod comprehendi poſſet: quam quidem ſententiam neque primo Arceſilas, neque deinde Lacydes & Carneades per ſe ipſam ſequuti ſunt, ſed contra Stoicos nimium corporibus tribuentes neceſſaria magis, quam voluntaria arma ſumpſerunt: ut quoniam illi certam eſſe corporum cognitionem & veram affirmabant, rationibus undique conquiſitis oſtenderent, nihil eſſe quod percipi poſſet.

Autolycum Mathematicum.] Cujus, ut opinor, eſt libellus de ſphæra, quæ movetur, à Maurolico Siculo nuper editus: & alia quædam.

Egregia indole, & ingenii celeritate.] Quod Cic. cum multis in locis, tum præcipue in Acad. quæſt. teſtatur.

P. 104. *Atque etiam Pindarum, &c.*] In quo ab ejus ſententia Quintiliani non diſcrepat judicium, qui l. 10. c.1. de Pindaro loquitur his verbis. *Novem vero Lyricorum longe Pindarus princeps ſpiritu, magnificentia, ſententiis, figuris, beatiſſimus rerum verborumque copia.*

Ionem deſcripſit.] Plat. dialogum, in quo multus de Homero ſermo.

Omnibus de rebus aſſenſum ſuſtinebat.] Conſtantiſſimus ſane fuit Arceſilas in ἐποχῇ defendenda: quod etiam oſtendit Cic. in Lucullo his verbis. *Ex his illa neceſſario eſt nata* ἐποχὴ, *id eſt, aſſentionis retentio, in qua melius ſibi conſtitit Arceſilas, ſi vera ſunt, quæ de Carneade nonnulli exiſtimant.*

P. 105. *Cum partus adfuerit.*] Non potuit Latine jocus exprimi, qui eſt in verbo Græco. τόκος enim & *partum* ſignificat & *uſuram*, quæ duo Latinum verbum reddere non poteſt.

Philoxeni in eos.] Philoxenum dicit τὸν διθυραμβοποιὸν, de quo Cic. in ep. ad Att. l 4. qui reduci maluit in carcerem, quam Dionyſii tyranni verſus, quos non probabat, laudare.

Ad Cteſibium ægrotantem.] Cteſibium, ut opinor Chalcidenſem dicit, Menedemi familiarem, qui iiſdem temporibus quibus Arceſilaus vixit, hominem facetum, & in jocando acutum: de quo eſt apud Athen. l.4.c.82. Sed ſi Plut. audiamus in libro πῶς ἄν τις διακρίνειε τὸν κόλακα τοῦ φίλου idem Arceſilai factum narrantem, non Cteſibium ſed Apellam Chium legemus. Plut. verba, quia venuſtiſſima ſunt, prætermittenda non fuerunt. τοιοῦτος Ἀρκεσίλαος περὶ τά τε ἄλλα, καὶ νοσοῦντος Ἀπελλοῦ τοῦ Χίου τὴν πενίαν καταμαθὼν, ἐπανῆλθεν μὲν, αὖθις ἔχων εἴκοσι δραχμὰς, καὶ καθίσας πλησίον, ἐνταῦθα μὲν, εἶπεν, οὐδὲν ἢ τὰ Ἐμπεδοκλέους στοιχεῖα ταυτί. πῦρ καὶ ὕδωρ, καὶ γαῖα, καὶ αἰθέρος ἤπιον ὕψος. ἀλλ᾽ οὐδὲ κατάκεισαι σὺ δεξιῶς. ἅμα δὲ διακινῶν τὸ προσκεφάλαιον αὐτοῦ, λαθὼν ὑπέβαλε τὸ κερμάτιον. ὡς οὖν ἡ διακονοῦσα πρεσβῦτις εὗρε, καὶ θαυμάσασα τῷ Ἀπελλῇ προσήγγειλε, γελάσας ἐκεῖνος, Ἀρκεσιλάου, εἶπε, τουτὶ τὸ κλέμμα.

Eumeni commendans.] Pergami regi: quod paulo infra indicat.

P. 106. *Eumenes Phileteri filius.*] Is, de quo ſupra proxime dictum eſt.

Multis Antigono aſſentantibus.] Antigonum, ut opinor, Gonatam ſignificat, Demetrii Poliorcetæ filium, Macedoniæ regem, qui obſeſſos Athenienſes in deditionem accepit, præſidiumque & in Muſæo & Munychia impoſuit anno 3. Olymp. 129.

Ariſto eum Chius ſtoicus.] De quo, ut opinor, eſt apud Cic.l.3.de fin. *is* ἀδιαφορίαν *magnopere tuebatur.*

Apud Hieronymum peripateticum.] De quo ſæpe eſt apud Cic. quiq; ſummum bonum eſſe aiebat non dolere.

P. 108. *Floruit 120. Olympiade.*] Demetrio Poliorcete Athenis dominante.

BION.

Bion genere quidem fuit Boriſthenites.] Bionem Boriſthenitem, qui in Academicis numeret, non facile invenias. quin etiam ex verbis Laertii ſi illum ſpectemus, haud illico Academicum dixerimus. Cic. certe, qui totam academiam diligentiſſime noverat, hunc non reticuiſſet, ſi inter Academicos habendum exiſtimaviſſet. Athen. de eo mentionem faciens, nunquam Academicum nominavit, ſemel philoſophum l. 13.

Antigono.] Gonatæ, de quo ſupra dictum eſt;

Mater fuit è lupanari.] Cui nomen fuit Olympia, erat autem Lacæna. quod Athen. l. 13. c. 293. ſcribit his verbis. καὶ Βίων δὲ ὁ Βορυσθενίτης φιλόσοφος ἑταίρας ἦν υἱὸς Ὀλυμπίας Λακαίνης, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς.

Perſeus.] Stoicus de quo ſæpe Cic. mentionem facit.

Sophiſteſque ingenio multiplici.] Sophiſtem quoque eum Plut. appellavit, in libello, qui ἐρωτικὸς inſcribitur, ſi modo is, de quo loquitur idem eſt Bion, quod ego quidem exiſtimo. Plut. tom. 2. c. 77.

Gloriam annorum eſſe matrem.] Ob eam, ut ego quidem opinor, cauſam, quia gloriam magnam qui conſequuti ſunt, hi vel mortui multis vivunt annis hominum in memoria; quo fit ut hoc pacto gloria annorum mater eſſe videatur. alioqui enim non gloria mater annorum, ſed potius anni gloriam efficiunt; neq; enim agimus niſi in tempore, ex actionibus autem naſcitur gloria.

Pulchritudinem alienum bonum.] Quod ea magis alii fruantur, quam qui pulchri ſunt.

Sic enim corpori atque animo detrimentum afferri.] Quaſi qui voluntarie turpia patiuntur, eo ipſo quod patiuntur, non male agant, ſicque etiam animo noceant.

P. 109. *Frumentum attuli, & hordeum vendam?*] Cum interrogationis nota legendus eſt locus iſte, ut ſententia eliciatur concinna.

Ideo Erathoſthenem.] Philoſophum, quem Euſeb. in chron. Olymp. 141. cognitum eſſe ſcribit.

LACYDES.

P. 111. *Hic ille eſt novæ princeps Academiæ.*] Novam Academiam dicit, quam S. Auguſt. tertiam vocat. quanquam ille hujus Academiæ non Lacydem, ſed Carneadem auctorem nominat, ut ex ejus verbis ſupra oſtendi. Cic. autem nullam tertiam agnoſcit Academiam, ſed Lacydem eandem rationem, quam Arceſilas probaverat, retinuiſſe dicit in Lucullo. de Lacyde enim loquens, *Cujus*, inquit, *primo non admodum probata ratio, quanquam floruit cum acumine ingenii, tum admirabili quodam lepore dicendi, proxime à Lacyde ſolo retenta eſt.* Plut. Ἀρκεσιλάου γνώριμον appellat in libro πῶς ἄν τις διακρίνειε τὸν κόλακα τοῦ φίλου.

Telecli, atque Euandro Phocenſibus.] Cic. Euandrum Lacydis diſcipulum nominat, de Telecle mentionem non facit, in Lucullo.

Euandro autem Egeſinus ſucceſſit Pergamenus.] Valde congruit cum Cic. qui in Lucullo Lacydis diſcipulum Euandrum, Euandri Egeſinum, Egeſini Carneadem dicit: quem ab Arceſila quartum eſſe vult. Verba Cic. *Poſt autem confecta à Carneade, qui eſt quartus ab Arceſila, audivit enim Egeſinum, qui Euandrum audierat Lacydis diſcipulum.*

Paralyſis ob vinum abundantius ſumptum.] Cujus rei teſtes ſunt Ælianus & Athenæus, quorum alter l. 2. de var. hiſt. c. 41. cum in catalogo illorum numerat, qui potandi ſtudio E tenerentur, alter in certamine bibendi & victum eſſe & viciſſe tradit. Ælianus quidem his verbis; καὶ Λακύδης δὲ καὶ Τίμων οἱ φιλόσοφοι, καὶ τούτοις πιεῖν πάμπολυ φασίν. Athen. autem ſic. Λακύδης δὲ καὶ Τίμων οἱ φιλόσοφοι κληθέντες πρός τινα τῶν γνωρίμων ἐπὶ δύο ἡμέρας, καὶ βουλόμενοι συμπεριφέρεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἔπινον προθυμότερον. A τῇ μὲν οὖν πρώτῃ τῶν ἡμερῶν ὁ Λακύδης ἀπῄει πρότερος ἀποπλήσας αὐτῷ τοῦ ποτοῦ. καὶ ὁ Τίμων ὁρῶν αὐτὸν ἀπιόντα, ἔφη, Ἠράμεθα μέγα κῦδος, ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ προαπιόντος τοῦ Τίμωνος διὰ τὸ μὴ δυνηθῆναι ἐκπιεῖν τὴν προποθεῖσαν αὐτῷ κύλικα, Λακύδης ἰδὼν αὐτὸν ἐπανάγοντα, εἶπε, Δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι.

CARNEADES.

P. 112. *Carneades Epicomi, &c.*] De Carneade & multa apud Cic. mentio, neque opus eſt teſtimonia ex ejus libris afferre, quæ unicuique nota ſunt. quod autem Laert. prætermiſit, id ego quanquam notum non omittam, Carneadem B videlicet hunc, de quo nunc agimus, una cum Diogene Stoico, & Critolao ab Athenienſibus ad Senatum legatos miſſos eſſe, qui Romam venerunt eo tempore, quo Scipio Africanus, & C. Lælius erant principes civitatis. venerunt autem legati de Oropo, ut exiſtimat Cic. in quadam ad Att. ep. l. 12. ſic enim ſcribit. *Quibus Coſſ. Carneades & ea legatio Romam venerit, ſcriptum eſt in tuo annali. hæc nunc quæro, quæ cauſa fuerit. de Oropo opinor. ſed certum neſcio.* Ælian. autem l. 3. var. hiſt. c. 17. hos ipſos legatos Romam pro impetranda ſalute miſſos eſſe ſcribit.

Is cum Stoicorum libros, & Chryſippi diligentiſſime legiſſet, adverſus ea diſputavit.] Magna omnino diſſentio inter Stoicos atque Academicos, jam inde à Zenone principe excitata, Carneadis Chryſippiq; tempore potiſſimum exarſit, cum C Carneades ἐποχὴν illam ſuam tueretur adverſus Stoicos, qui aſſenſionem à ſapiente non removebant, quam Carneades, ut Cic. verbis utar, *ex animis hominum penitus extraxiſſe viſus eſt.*

ut dimiſſis ſcholis rhetores ad eum ſe conferrent.] Tanta enim erat in eo dicendi vis, ut facilius ſe ab hoc philoſopho, quam ab ullis dicendi magiſtris rhetores ipſi eloquentiam ſibi comparare poſſe exiſtimarent. Ælianus quidem loco ſupra citato Romanum Senatum ita ejus eloquentiam admiratum eſſe ait, ut in hæc verba prorumperet, ἔπεμψαν Ἀθηναῖοι πρεσβεύοντας οὐ τοὺς πείσοντας, ἀλλὰ τοὺς βιασομένους ἡμᾶς δρᾶσαι, ὅσα θέλουσιν.

Cum Antipatrum audiſſet.] Antipatrum, ut opinor, Tyrium Stoicum dicit, qui Diogenem Babylonium audivit. cujus D Cic. duos libros citat de ſomniis: qui, ut exiſtimo, iiſdem temporibus, quibus Carneades, vixit.

Cum annos quinque & octoginta vixiſſet.] Cic. 90. ſcribit in Lucullo. *Sed ipſe*, inquit, *Carneades diu tenuit. nam nonaginta vixit annos.*

P. 113. *Hujus multi quidem alii diſcipuli fuerunt, ſed clariſſimus Clitomachus.*] Cic. in Lucullo, *Et qui illum audierant admodum floruerunt, è quibus induſtriæ plurimum in Clitomacho fuit.*

CLITOMACHUS.

ut ſupra quadringentos ſcriberet libros.] Cic. in Lucullo tametſi numerum librorum non poſuit, multos tamen ab eo compoſitos declaravit his verbis, quæ proxime à me ſupra allata ſequuntur. *Declarat multitudo librorum ingenii non minus in hoc, quam in Carneade eloquentiæ.* Fuerunt præter hos Academici, quos Cicero nominat, Melanthius Rhodius, Metrodorus Stratoniceus, & Philo Clitomachi diſcipulus.

THOMÆ ALDOBRANDINI
IN QUINTUM LAERTII DIOGENIS LIBRUM ANNOTATIONES.

ARISTOTELES.

A

P. 114. *Pud Hermippum in libro de Ariſtotele.*] Quem Athen. citat, ὥς φησὶν Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Ἀριστοτέλους προώτῳ. l. 13. c. 291. 7.

Cumq; Amynta Macedonum rege vixit.] A quo Alexander Magnus quintus eſt, ut patet ex chron. Euſeb.

Veſte pretioſa annuliſque utebatur, tondebaturque.] Ælian. l. 3. var. hiſt. c. 9. καὶ γὰρ ἐσθῆτι ἐχρῆτο B περιέργῳ ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ ὑποδέσει, καὶ κουρὰν δὲ ἐκείρετο, καὶ ταύτην ἀήθη Πλάτωνι, καὶ δακτυλίους πολλοὺς φορῶν, ἐκαλλωπίζετο ἐπὶ τούτῳ.

Filium ex Erpyllide pellice Nicomachum habuit.] Athen. l. 13. ubi eos enumerat, qui cum meretricibus conſuetudinem habuerunt, Ἀριστοτέλης δὲ ὁ Σταγειρίτης, inquit, οὐκ ἐξ Ἑρπυλλίδος τῆς ἑταίρας ἐπαιδοποίησε Νικόμαχον, καὶ συνῆν ταύτῃ μέχρι θανάτου;

A Platone autem adhuc vivo defecit.] Quæ fuerit inter Plat. atque Ariſtot. diſſidii cauſa, expoſuit Ælian. l. 3. var. hiſt. c. 9. quò lectorem rejicimus, brevitatis cauſa. Ariſtot. vero à Plat. defeciſſe tradit idem Ælian. l. 4. var. hiſt. c. 9. his verbis. καὶ γὰρ ἐκεῖνος τὰ μέγιστα εἰς φιλοσοφίαν παρὰ C Πλάτωνος λαβὼν σπέρματα, καὶ ἐφόδια, εἶτα ὑποπλησθεὶς τῶν ἀρίστων, καὶ ἀφηνιάσας ἀντῳκοδόμησεν αὐτῷ διατριβὴν, καὶ ἀντιπαρεξῆγεν ἐν τῷ περιπάτῳ ἑταίρους ἔχων, καὶ ὁμιλητὰς, καὶ ἐγλίχετο ἀντίπαλος εἶναι Πλάτωνι.

Ariſtoteles in nos calcitravit, ut equorum pulli in matrem nati ſolent.] Ælian. loco proxime citato, paulo ſupra ea, quæ adſcripſimus, verba, ὁ Πλάτων, inquit, τὸν Ἀριστοτέλη ἐκάλει πῶλον. τί δὲ ἐβούλετο αὐτῷ τὸ ὄνομα ἐκεῖνο; δηλονότι ὡμολόγηται τὸν πῶλον, ὅταν κορεσθῇ τοῦ μητρῴου γάλακτος, λακτίζειν τὴν μητέρα. ἠνίττετο οὖν καὶ ὁ Πλάτων ἀχαριστίαν τινὰ τοῦ Ἀριστοτέλους.

Turpe tacere, Xenocratem autem ſinere dicere.] Cic. verſum hunc Ariſtot. de Iſocrate dixiſſe ſcribit l. 3. de oratore. quod D ut verum eſſe potuerit, ratio temporum nonnihil repugnare videtur. nam ſi, ut Laert. ait in vita Plat. Iſocrates 6. annis ante Plat. naſcitur, vix veriſimile videtur Ariſtot. qui 17. natus annos Plat. audire incepit, vigintique annos eum audivit, quique ſene jam Iſocrate docere incœpit, Iſocratis gloria ſic commotum, ut ſeni juvenis æmulatione ſtudiorum obtrectaret.

Diſcipulos in theſi & rhetorice ſimul exercebat.] Quod idem & eodem modo Cic. dixit in oratore his verbis, *hæc igitur quæſtio à propriis perſonis, & temporibus ad univerſi generis* A *orationem traducta, appellatur theſis.* in hac Ariſtot. adoleſcentes non ad philoſophorum morem tenuiter diſſerendi, ſed ad copiam rhetorum in utramque partem, ut ornatius, & uberiùs dici poſſit, exercuit.

P. 115. *Atque ipſi Hermeæ pæana ſcripſit.*] In quo non conſentit cum Athen. qui l. 15. eorum refellit opinionem, qui putant hoc, quod ab Ariſtotele Hermeæ ſcriptum eſt, pæana fuiſſe, quod tamen, ut ipſe ait, ſcholium quoddam fuerit, in Hermeam mortuum ab eo compoſitum. Athen. verba ſunt. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ πολυμαθεστάτου γραφὲν Ἀριστοτέλους εἰς Ἑρμείαν τὸν Ἀταρνέα, οὐ παιάν ἐστιν. & paulo poſt opinionem ſuam ipſa ſcholii recitatione comprobaturus, ita ait. ὅτι δὲ παιᾶνος οὐδεμίαν ἔμφασιν παρέχει τὸ ᾆσμα, ἀλλὰ σκολιῶν ἕν τι καὶ αὐτὸ εἶδός ἐστιν ἐξ αὐτῆς B τῆς λέξεως, φανερὸν ἡμῖν ποιήσω. poſtea vero ſcholio recitato, ſic ſcribit. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα εἴ τις τὸ κατιδεῖν ἐν τούτοις δύναται παιανικὸν ἰδίωμα, σαφῶς ὁμολογοῦντος τοῦ γεγραφότος, τετελευτηκέναι τὸν Ἑρμείαν, δι' ὧν εἴρηκε. & paulo poſt idem confirmans, addit, οὐκ ἔχει δὲ οὔτε παιανικὸν ἐπίρρημα.

Ab eoque Alexandrum filium diſcipulum accepiſſe.] Quod etiam eſt apud Cic. 3. de oratore his verbis. *Neque vero hoc fugit ſapientiſſimum regem Philippum, qui hunc* (de Ariſtot. loquitur) *Alexandro filio doctorem accierit, à quo eodem ille & agendi acciperet præcepta, & loquendi.*

Idque impetraviſſe.] Unde illud Æliani c. 17. l. 3. de var. hiſt. Ἀριστοτέλης δὲ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα οὐ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο εἰς γόνυ πεσοῦσαν, ἀλλ' ἐπὶ στόμα, ἀνέστησεν C αὖθις. & Plut. in Alexandri vita. τὴν γὰρ Σταγειριτῶν πόλιν, ἐξ ἧς ἦν Ἀριστοτέλης ἀνάστατον ὑπ' αὐτοῦ γεγενημένην, συνῴκισε πάλιν. & quæ ſequuntur.

Calliſthene Olynthio propinquo ſuo ei conciliato.] Theophraſti ſodali, de quo Cic. multis locis mentionem facit, quique hiſtoriam, de rebus ab Alexandro geſtis conſcripſit. erat autem Calliſthenes Hero natus, fratris Ariſtotelis filia, ut ſcribit Plut. in vita Alexandri. καὶ γὰρ, inquit, ἐτέθραπτο Καλλισθένης παρ' Ἀριστοτέλει, διὰ τὴν συγγένειαν, ἐξ Ἡροῦς γεγονὼς ἀνεψιᾶς Ἀριστοτέλους.

Quem quidem liberius cum rege loquentem, eique minus obtemperantem.] Gravitatem Calliſthenis, & in loquendo libertatem Alexandro inviſam fuiſſe teſtatur Q. Curtius l. 8. qui eum Cleonis ſermoni reſpondentem facit, quod Græcos hortabatur, ut Alexandrum tanquam deum venerarentur. D ejus verba non fuerunt prætermittenda. *Haud perplexe,* inquit, *in Calliſthenem dirigebatur oratio. gravitas viri, & prompta libertas inviſa erat regi, quaſi ſolus Macedonas paratos ad tale obſequium moraretur.* & paulo poſt, *In Calliſthenem,* inquit, *olim contumaciæ ſuſpectum pervicacioris iræ fuit;* & de eodem loquens, *Haudquaquam,* inquit, *aulæ & aſſentantium accommodatus ingenio.* Plut. in Alexandri vita Ariſtotelem ait, auditis ab anagnoſte Calliſthenis iis quæ Calliſthenes loqueretur, dixiſſe; ὅτι Καλλισθένης λέγειν μὲν ἦν δυνατὸς, καὶ μέγας, νοῦν δὲ οὐκ εἶχεν.

Hermolai in Alexandrum conjurationis ſocius.] Hermolaus, puer nobilis, Macedo ex regia cohorte, cum in venatione aprum telo occupaſſet, quem Alexander ferire deſtinaverat, juſſu ejus verberibus affectus, eamque ignominiam ægre ferens, in Alexandrum conjuravit. ſocios ſibi conjurationis aſcivit Nicoſtratum, Antipatrum, Aſclepiodorum, Philotam, Anticlem, & Epimenem. cujus tamen conjurationis Calliſthenes neque ſocius, neque conſcius fuit, ſed ab Epimene indice conjurationis, non ut particeps nominatus eſt, ſed ut is, qui puerorum ſermonibus regem vituperantium aures præbere ſolitus eſſet. Q. Curtius l. 8.

In cavea ferrea pediculis, & ſordibus ſquallens circumferebatur.] Plut. in vita Syllæ extrema idem tradit. enumerans enim eos, qui pediculis confecti perierunt, καὶ Καλλισθένη, inquit, τὸν Ὀλύνθιον ἐν εἱρκτῇ φρουρούμενον.

Poſtremo leoni objectus interiit.] Q. Curtius lib. 8. non objectum leonibus interiiſſe, ſed tortum mortem occubuiſſe ſcribit his verbis. *Calliſthenes quoque tortus interiit, initi conſilii in caput regis innoxius, ſed haudquaquam aulæ, & aſſentantium accommodatus ingenio.*

Eurymedon ſacerdos, ſive Demophilus.] Quos eoſdem ambos ejuſdem accuſationis auctores nominat Athen. l. 15. ὡς, inquit, ὁ τὴν τῆς ἀσεβείας κατὰ τοῦ φιλοσόφου γραφὴν ἀπενεγκάμενος Δημόφιλος, εἰς αἰδῶ τε παρασκευασθεὶς ὑπ' Εὐρυμέδοντος. accuſatus ergo Ariſtoteles impietatis crimine, quòd Hermeæ mortali pæana ſcripſiſſet tanquam immortali, quodque ei ſacrificium feciſſet. hoc enim carminis genere in diebus deorum feſtis præcipue uti ſolebant.

P. 116. *Orationem judicialem in hoc ipſo judicio pro ſe ſcripſiſſe.*] Cujus mentio fit ab Athen. qui eam apologiam vocat, addita tamen præfatione, ſi modo ea ſit Ariſtot. quinetiam ex ea citat hujuſmodi verba. οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἑρμείᾳ θύειν ὡς ἀθανάτῳ προαιρούμενος, ὡς θνητῷ μνῆμα κατεσκεύαζον, καὶ ἀθανατίζειν τὴν φύσιν βουλόμενος ἐπιταφίοις ἂν τιμαῖς ἐκόσμησα.

Pirus poſt pirum ſeneſcit, & ficus poſt ficum.] Significabat, ut opinor, Athenienſis populi ingenium, qui uno occiſo philoſopho, in cæteros idem faceret. quod enim in Anaxagora, in Socrate, idem in ipſum facere voluerat. Verſus eſt Hom. in Odyſſ. Alcinoi hortos deſcribentis.

Et Anaximenem auxiſſe.] Pro Anaximene Anaxarchum opinor legendum eſſe, qui & Abderites philoſophus, & apud Alexandrum fuit, unà cum Calliſthene Olynthio, ut Plut. ait in Alexandri vita. nam ſi Anaximenem philoſophum, de quo dictum eſt in ſecundo libro, ſignificat, cum is Olymp. 66. natus ſit, vix videtur poſſe cum Ariſtotele conferri, qui tot poſt eum annis natus eſt.

Antipater.] Qui Alexandro mortuo procurationem regni ſuſcepit.

Apud regem offendiſſe.] Extant verba ex quadam epiſt. ab Alexandro ad Antipatrum ſcripta apud Plut. in Alexandri vita, quibus de Calliſthene cæteriſque conjuratis loquens, ſic ait. οἱ μὲν παῖδες ὑπὸ τῶν Μακεδόνων κατελεύσθησαν, τὸν δὲ σοφιστὴν ἐγὼ κολάζω, καὶ τοὺς ἐκπέμψαντας αὐτόν. quibus verbis non eſt obſcurum Calliſthenem, & Ariſtot. ſignificari. Sophiſtes enim, Calliſthenes: qui eum miſit, Ariſtoteles.

P. 117. *Theophraſtus, ſi vult eſſe cum filia, eſto, quemadmodum Nicanor.*] Generum ergo ſibi adſciſcit Theophraſtum, ſi quid humanitùs accidat Nicanori.

Multas quoque ejus ollas eſſe inventas.] Quod non abhorret ab eo, quod & Ælian. l. 5. de var. hiſt. c. 9. & Athen. l. 8. de eo tradiderunt: pharmacopolam videlicet eum fuiſſe.

P. 118. *Socratem tyrannidem non diuturnam.*] Qui apophthegmata Græca ab Arſenio Archiepiſcopo collecta legunt, hunc locum caveant. non enim optimus vir Laertii ſententiam, à quo hæc ipſa in ſuum librum tranſtulit, ſatis percepit; ſed quod Socrates, Plato, Theophraſtus, Theocritus, Carneades de pulchritudine dixiſſe à Laertio narrantur, hoc de his ipſis ab Ariſtotele dictum narrari putavit.

P. 119. *Libros autem ſcripſit quam plurimos.*] Ex catalogo, quem adſcribit Ariſtot. librorum intelligimus multos interiiſſe, paucos enim habemus eorum, qui à Laertio nominantur. in quo catalogo vertendo eam rationem ſequutus ſum, ut inſcriptiones librorum, quoad fieri potuit, totidem verbis explicarem. quod ſi lectores aliquid, vel parum elimatum, vel forte Græcum magis, quam Latinum invenerint, ſciant me multis locis vocibus Græcis uſum eſſe pro Latinis, quia & notiora Græca putavi, & à bonis auctoribus uſurpata cognovi: cætera, quæ rudia videbuntur, dedita opera ſic converti, ne obſcuriora eſſent; neque enim difficile erat uti periphraſi, quod ego inſcriptionibus librorum latine exprimendis faciendum eſſe non putavi. hæc tamen pauca admodum ſunt.

P. 120. *Philoſophiæ rationem duplicem eſſe ait.*] Diviſio hæc duplex philoſophiæ nota eſt apud Ariſtot. quam indicavit potiſſimum in 5. l. τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ in principio.

Ejus vero, quæ verſatur in contemplando, unam eſſe partem phyſicam, alteram differendi rationem.] Quam Laert. λογικὴν, ego *differendi rationem* verti, judicium Cic. ſequutus, qui in lib. de finibus 53. a. *Jam in altera*, inquit, *philoſophiæ parte, quæ eſt quærendi, ac differendi, quæ* λογικὴ *dicitur.* & de fato, *Totaque eſt Logice, quam rationem differendi voco.* Nec vero objiciat quis mihi aliud eſſe λογικὴν apud Ariſtot. aliud διαλεκτικὴν, quæ quidem proprie *differendi ratio* videtur appellari debuiſſe. nam & ego id ſcio. hoc loco tamen cum *differendi rationem* dicimus, eam omnino facultatem intelligimus, quæ in rationum concluſionibus verſatur, quas recentiores ſyllogiſmos appellant. ac ne ipſum quidem Laert. quiſquam ideo reprehendere debet, quod vel λογικὴν collocaverit ſub eo philoſophiæ genere, quod θεωρητικὸν appellatur: cum tamen Ariſtot. in 5. Metaph. ita ſcribat ὥστε τρεῖς ἂν εἶεν φιλοσοφίαι θεωρητικαί. μαθηματική, φυσική, θεολογική, nulla facta mentione τῆς λογικῆς, vel quod eas duas partes omiſerit Theologiam & Mathematicam. Potuit enim Laert. ipſam hanc diviſionem ex aliis libris, qui non extant, mutuari.

Analytica autem.] Analyticam dixit τὴν ἀποδεικτικήν. qua ego Græca voce, quia ſatis Latino ſermone trita eſt, libenter uſus ſum pro Latina. nec vero fuiſſet difficilis periphraſis, qua τὴν ἀναλυτικὴν explicarem: is. eſt enim facultas, qua complexiones ipſas reteximus. etenim ἀναλύειν proprie eſt *retexere*. ſed ſi hoc loco periphraſi uſus eſſem, ineptum fore negotium putavi.

Rationemque, & viam tradidit.] Quam Græci τὴν μέθοδον vocant, hanc Cic. ſolet *viam, rationemque* vocare. in libris de oratore, *In omnibus*, inquit, *quæ ratione docentur & via.* & aliis locis.

In prioribus enim ſumptiones judicantur.] Quod ſcilicet ad formam pertinet.

P. 121. *In poſterioribus complexio exquiritur.*] Quoad materiam videlicet.

Quod vel ad inventionem, vel ad judicium, vel ad uſum pertineret.] Hanc diviſionem aperte poſitam ab Ariſtot. Laertius fortaſſe legerat in libris Ariſtot. his, qui non extant. in his enim, quos habemus, non facile id manifeſte dictum invenias. ſed tamen Ariſtotelea eſt diviſio, quam Alexander Afrodiſienſis initio commentarii, quem in priora Ariſtot. Anal. ſcripſit, agnoſcit, ita ſcribens. ταύτης γὰρ, loquitur de Logice, ἥ τε εὔρεσίς ὅτι καὶ ἡ σύστασις. eſt autem σύστασις idem quod judicium, καὶ ἡ πρὸς τὰ κυριώτατα χρῆσις. Cic. duas fere ſemper differendi rationis nominat partes, inventionem, & judicium.

Syllogiſmoſque.] Συλλογισμὸν modo *rationis concluſionem* vertimus Cic. ſequuti, modo Græca ipſa voce uſi ſumus: hoc loco Græcum nomen libenter uſurpavimus; quia in enumeratione fere Ariſtot. librorum verſamur, quorum ambitioſe non fuerunt mutanda nomina: quanquam Quintil. l. 3. & multis aliis locis hoc utitur nomine.

Judicium veritatis.] Apud Ariſtot. adeo manifeſtum, omnem cognitionem humanam à ſenſibus ortum habere, ut ſupervacanea futura ſit omnis hujus rei teſtificatio. ſed ſi quid incidat, quod ſenſus dijudicare non poſſit, manifeſte judicium veritatis tribuit menti, ut de remo inflexo, & multis aliis, quæ non eſt neceſſe commemorare.

Virtutis uſum in vita perfecta.] Verba ſunt Ariſtot. 1. Ethic. c. 12. εἰ δ' οὕτω, τὸ ἀνθρώπινον ἀγαθὸν ψυχῆς ἐνέργεια γίνεται κατ' ἀρετὴν, ἔτι δὲ ἐν βίῳ τελείῳ.

Triplici bonorum genere compleri.] Verba ſunt Ariſtot. 1. Ethic. 13. νενεμημένων δὴ τῶν ἀγαθῶν τριχῆ, καὶ τῶν μὲν ἐκτὸς λεγομένων, τῶν δὲ περὶ ψυχὴν καὶ σῶμα, τὰ περὶ ψυχὴν κυριώτατα λέγομεν, καὶ μάλιστα ἀγαθά. & paulo poſt cap. 16. φαίνεται δ' ὅμως καὶ τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν προσδεομένη, καθάπερ εἴπομεν. & ea, quæ ſequuntur.

Sapiente, ſi in laboribus verſetur, ſive paupertate, haud beatam vitam acturo.] Ariſtot. 1. Ethic. c. 25. ἐνίων δὲ, inquit, τητώμενοι ῥυπαίνουσι τὸ μακάριον, οἷον εὐγενείας, εὐτεκνίας, κάλλους. οὐ πάνυ γὰρ εὐδαιμονικὸς, ὁ τὴν ἰδέαν παναίσχης, ἢ δυσγενὴς, ἢ μονώτης, καὶ ἄτεκνος. & paulo poſt in fine capitis. ἄθλιος μὲν οὐδέποτε γένοιτ' ἂν ὁ εὐδαίμων, οὐ μὴν μακάριός γε, ἂν Πριαμικαῖς τύχαις περιπέσῃ.

Ma

Malitiam tamen ad infelicitatem ſe ipſa contentam eſſe.] Hoc quidem conſequenter jam dicitur. nam ſi beatus eſt is, qui præditus eſt his bonis quæ potiſſima ſunt, & maxima, cujuſmodi ſunt animi bona: ſequitur ut qui eorum expers, vel potius qui contrariis præditus eſt, is & beatus eſſe non poſſit, & miſer neceſſario ſit.

Atque etiam virtutes aiebat nequaquam eſſe inter ſe connexas.] Si naturales virtutes intellexit Laert. verum eſt: ſi vero morales, falſum. quod tamen ſic accipi volo, ut non ideo negem, potuiſſe Laert. hanc Ariſtot. ſententiam ex aliis ejus libris, qui non extant, elicere. quod autem verum ſit ex Ariſtot. ſententia, virtutes naturales non eſſe inter ſe connexas, morales eſſe connexas, locum afferam ex 6. l. Ethic. δῆλον τοίνυν ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι οὐχ οἷόν τε ἀγαθὸν εἶναι κυρίως ἄνευ φρονήσεως, οὐδὲ φρόνιμον ἄνευ ἠθικῆς ἀρετῆς. ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος ταύτῃ λύοιτ' ἄν, ᾧ διαλεχθείη τις ἄν, ὅτι χωρίζονται ἀλλήλων αἱ ἀρεταί. οὐ γὰρ αὐτὸς εὐφυέστατος πρὸς ἁπάσας, ὥστε τὴν μὲν ἤδη, τὴν δ' οὔπω εἰληφὼς ἔσται. τοῦτο μὲν γὰρ κατὰ τὰς φυσικὰς ἀρετὰς ἐνδέχεται, καθ' ἃς δ' ἁπλῶς λέγεται ἀγαθὸς, οὐκ ἐνδέχεται. ἅμα γὰρ τῇ φρονήσει μιᾷ οὔσῃ, πᾶσαι ὑπάρξουσι.

Sapientem non illum quidem perturbationum expertem.] Quemadmodum Stoici qui ἀπάθειαν ponebant.

Sed eas moderatas habere.] In hoc enim diſſimiles à Stoicis Peripatetici, quod illi ἀπάθειαν, ut dixi, hi μετριοπάθειαν ſtatuunt. in quo Peripatetici cum Chriſtiana religione magis conveniunt. ut enim ait. S. Thomas in comm. in Job. cap. 3. lect. 1. *opinio peripateticorum veritati conſentanea eſt, quia ratio*, ut ipſe dicit, *contradictionem naturæ auferre non poteſt; eſt enim naturale ſenſibili naturæ, ut de convenientibus delectetur, & gaudeat, & de nocivis doleat, & triſtetur. hæc igitur ratio auferre non poteſt. ſed ſic moderatur per juſtitiam ratio, ut à ſua rectitudine non divertat.*

Amicitiam mutuam benevolentiæ æqualitatem definiebat.] Ita certe eam definivit in 6. Ethic. c. 2. εὔνοιαν ἐν ἀντιπεπονθόσι φιλίαν εἶναι, inquiens. addidit autem μὴ λανθάνουσαν, quod Laert. omiſit.

Unam eſſe partem propinquitatem.] De qua Ariſtot. l. 8. c. 12. quam quidem συγγενικὴν appellat, eamque ab alia diſtinguit, quam ἑταιρικὴν nominat.

Alteram eſſe amatoriam.] Quam etiam alio nomine τὴν νέων φιλίαν vocaviſſe videtur l. 8. & hic c. 3.

Tertiam hoſpitalitatem.] Quam quidem Ariſtot. eodem l. &c. his innumerat amicitiis, quæ utilitatis gratia conciliantur. εἰς ταύτας, inquit, δὲ καὶ τὴν ξενικὴν τιθέασιν.

Aut enim in contemplando, aut in agendo, aut in voluptate.] Ariſtot. 1. Ethic. c. 4. de vitæ generibus loquens, τρεῖς γὰρ, inquit, εἰσὶ μάλιστα οἱ προύχοντες, ὅ τε νῦν εἰρημένος, quod quidem ἀπολαυστικὸν appellaverat, quod in voluptate verſatur, καὶ ὁ πολιτικὸς, quod Laert. πρακτικὸν nominavit, καὶ τρίτος ὁ θεωρητικός.

Contemplationem cæteris anteponebat.] Quod quidem apparet ex. 10. l. Ethic.

Deum ab omni corpore ſeparatum.] Talem enim eum oſtendit in extremo 8. l. τῶν φυσικῶν his verbis: φανερὸν τοίνυν ὅτι ἀδιαίρετόν ἐστι καὶ ἀμερὲς, καὶ οὐδὲν ἔχον μέγεθος.

Ipſumque immobilem ait.] Sic enim in eodem libro paulo ſupra locum citatum loquitur. διωρισμένων δὲ τούτων, φανερὸν, ὅτι ἀδύνατον τὸ πρῶτον κινοῦν, καὶ ἀκίνητον ἔχειν τι μέγεθος.

Terrena vero ex quadam cum his convenientia, & conjunctione gubernari.] Ita ſolet Cic. vertere συμπάθειαν. aliquando etiam *conſenſum*, ut in l. de nat. deorum. 3. *illa vero*, inquit, *cohæret & permanet naturæ viribus, non deorum. eſtque in ea iſte quaſi conſenſus, quam συμπάθειαν Græci vocant. convenientiam*, & *conjunctionem* vertit lib. 2. de divin. *Aut conjectores*, inquit, *ex quadam convenientia, & conjunctione naturæ, quam vocant συμπάθειαν.* hanc autem ſententiam poſuit Ariſtot. in 1. l. τῶν μετεωρολογικῶν his verbis. ἔστι δὲ, inquit, ἐξ ἀνάγκης συνεχὴς πως οὗτος ταῖς ἄνωθεν φοραῖς, ὥστε πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δύναμιν κυβερνᾶσθαι ἐκεῖθεν.

Eſſe autem præter quatuor elementa, aliam quoque naturam, è qua æthærea conſtent.] Quæ Ariſtot. opinio ita nota eſt, ut eam confirmare verbis ejus in medium allatis, neceſſe non ſit. quam quidem agnovit Cic. qui 1. l. quæſt. Acad. ita ſcribit: *Quintum genus, è quo eſſent aſtra, menteſque ſingulares eorum quatuor, quæ ſupra dixi, diſſimile Ariſtoteles quoddam eſſe rebatur.*

Cujus diverſum etiam eſſe motum; etenim in orbem moveri.]
A Cætera enim 4. corpora rectis lineis à medio, vel ad medium ferantur. cœleſtia vero in orbem circumvolvuntur, ut ipſe cum multis aliis locis, tum in primo τῶν μετεωρολογικῶν indicavit his verbis; ἐπεὶ γὰρ διώρισται πρότερον ἡμῖν, μία μὲν ἀρχὴ τῶν σωμάτων ἐξ ὧν συνέστηκεν ἡ τῶν ἐν κύκλῳ φερομένων σωμάτων φύσις, ἄλλα δὲ τέτταρα σώματα διὰ τὰς τέτταρας ἀρχὰς, ὧν διπλῆν εἶναι φαμὲν τὴν κίνησιν, τὴν μὲν ἀπὸ τοῦ μέσου, τὴν δ' ἐπὶ τὸ μέσον.

Animam corporis expertem.] Quod ipſe manifeſto admodum poſuit l. 2. de animo in principio his verbis; ἐπεὶ δ' ἐστι σῶμα τοιόνδε, ζωὴν γὰρ ἔχον, οὐκ ἂν εἴη σῶμα ψυχή.

Perfectionemque primam eſſe poſuit naturalis corporis.] Ego τὴν ἐντελέχειαν *perfectionem* verti. video enim Græcos omnes, qui in Ariſtot. de anima libros commentaria ſcripſerunt, hujus vocis vim hoc vocabulo explicaviſſe. nam Themiſtius quidem, qui τὴν ἐντελέχειαν ſemper aut *formam*
B vocat, aut *naturam*, ab aliorum expoſitione non recedit. tam enim forma, quam natura perfectio eſt. Philoponus autem cauſam afferens, quare Ariſtot. uſus ſit hac voce potius, quam forma, cum ἐντελέχεια omnino ſit forma; εἰς τὴν ἐντελέχειαν, inquit, καὶ τελειότητα μετέλαβε τὸ εἶδος. οὐκ ἔστι γὰρ ἄλογον τὸ λέγειν τελειότητα τὴν μὲν πρώτην, τὴν δὲ δευτέραν. Simplicius vero rationem reddens, cur Ariſtot. duas perfectiones in definitione animæ, primam ſcilicet, & ſecundam indicans, primam potiſſimum comprehenderit, ἴσως
C δὲ, inquit, ἄμεινον ἐκεῖνο φάναι διὰ τούτων ἐνδείκνυσθαι τὴν τῶν θνητῶν ζώων ψυχὴν μεμερισμένην ἔχουσαν τὴν ἐνέργειαν τῆς οὐσίας, ἵνα κατὰ τὴν προβλητικὴν τῆς ἐνεργείας οὐσίαν τε καὶ δύναμιν τὸ εἶναι ἔχουσα, ἄλλην ἔχῃ τὴν τελειότητα, ὅταν καὶ ἐνεργῇ. vides hoc loco τὴν ἐντελέχειαν, Simplicium τελειότητα hoc eſt *perfectionem* dixiſſe.

Viventis.] Græce, ὀργανικοῦ. quam ego quidem vocem (videbatur enim durum *organicum* dicere, periphraſi autem in definitione uti pigebat) ita expreſſi, ut *vivens* verterem. in quo Græcos omnes eos, quos ſuperius nominavi, ſecutus ſum auctores, qui τὸ ὀργανικὸν exponunt τὸ ἔχον ζωήν. Quinetiam ipſemet Ariſtot. declarans quodnam ſit τὸ ἔχον ζωὴν, ita inquit, τοῦτο δ' ἂν ὀργανικὸν εἴη·
D ut quemadmodum quod vitam haberet expoſuit ὀργανικὸν, ita nos τὸ ὀργανικὸν illud ipſum exponere poſſimus *quod vitam habeat*, accedente præſertim interpretum omnium conſenſu.

P. 122. *Ea vero ex illius ſententia duplex eſt.*] Quod ipſe in initio l 2. de anima manifeſte poſuit his verbis; ἡ δὲ οὐσία ἐντελέχεια. τοιούτου ἄρα σώματος ἐντελέχεια. αὕτη δὲ λέγεται διχῶς, ἡ μὲν ὡς ἐπιστήμη, ἡ δὲ ὡς τὸ θεωρεῖν.

Quemadmodum vigilans animo præditus eſſe dicitur, habitu quemadmodum dormiens.] Quo eodem uſus eſt Ariſtot. exemplo in 2. l. de anima in principio. ἐν γὰρ, inquit, τῷ ὑπάρχειν τὴν ψυχὴν, ὕπνος καὶ ἐγρήγορσίς ἐστιν. ἀνάλογον δὲ ἡ μὲν ἐγρήγορσις τῷ θεωρεῖν, ὁ δ' ὕπνος τῷ ἔχειν καὶ
E μὴ ἐνεργεῖν.

Pædotriba.] Ut enim *pædagogum*, ſic etiam *pædotribam* dicere poſſumus eum, qui exercendorum puerorum negotium ſuſcipit. potui etiam *aliptem* vertere, quo vocabulo uſus eſt Cic. in epiſt. fam. quod eandem habet quam *pædotriba* ſignificationem. ſed Græcam vocem ſatis ipſam per ſe notam retinere placuit.

Cum ſupervacuis verbis dilatatur oratio.] Hac eadem periphraſi τὸν πλεονασμὸν expreſſit Quintil. l. 8. c. 3. eſt & πλεονασμὸς, inquit, *vitium, cum ſupervacuis verbis oneratur oratio.* niſi quod *onerari orationem* parum latine dictum arbitratus, ejus loco *dilatari orationem* poſui.

F
THEOPHRASTUS.

Theophraſtus Ereſius.] Ab Ereſſio, ut opinor, Bœotiæ urbe: non enim ab Eretria Ereſius, ſed Eretrias. Plin. Ereſon appellat. Phavorinus, & Su. Ἐρέσσιον.

Melanti filius fullonis.] Vel, ut Suid. tradit, Leontis, ſic enim ait, Θεόφραστος Μελάντου γναφέως, οἱ δὲ Λέοντος, ἀπὸ Ἐρεσοῦ.

Apud Athenodorum in octavo deambulationum.] Eum opinor, qui Dionyſii Areopagitæ diſcipulus fuit, quem multa & varia ſcripſiſſe tradit Suidas; atque hic ut mea fert opinio, idem eſt, cujus Athen. librum citat περὶ σπουδῆς καὶ παιδιᾶς.

Leucippum civem ſuum.] Atqui Leucippus, quemadmodum Laert. ipſe in lib. 9. ait in Leucippo, non Ereſius fuit; ſed

vel

vel Eleates, vel Abderites, vel Melius: niſi ſi alium ſignificat Leucippum, quod ego non puto. video enim hunc ipſum Leucippum, cum Zenonem audiverit, Theophraſti magiſtrum eſſe potuiſſe.

Contulit ſe ad Ariſtotelem, eoque Chalcidem concedente, ſcholam ſucceſſor obtinuit.] Sic etiam ſcribit Suidas. ἀκουστὴς, inquit, Ἀριστοτέλους, καὶ διάδοχος τῆς σχολῆς τῆς ἐν τῷ περιπάτῳ ὑπ᾽ αὐτοῦ καταλειφθείσης εἰς Χαλκίδα ἐκδημήσαντος.

Olympiade 114.] Anno 2. Cephiſodoro Archonte, oligarchia Athenis ab Antipatro, poſt Alexandri mortem, conſtituta.

Vir fuit eruditiſſimus, & maxime ſtudioſus.] Eruditiſſimum quoque appellavit M. Cic. l. 5. Tuſc. quæſt. his verbis, *Hic autem elegantiſſimus omnium philoſophorum, & eruditiſſimus.* B

Menandri comici magiſter.] Cui quidem rei temporum ratio non repugnat: quo enim tempore, concedente Chalcidem Ariſtotele, Theophraſtus ſcholæ præeſſe cœpit, eodem fere Menander 1. fabulam Orgen dedit. Euſeb. in Chronicis.

Itaque & Caſſandro charus fuit.] Antipatri filio, quod & Suid. tradit, ita ſcribens, ἐτιμήθη δὲ παρὰ Κασσάνδρῳ τῷ Ἀντιπάτρου. Iſte quartam oligarchiam Athenis inſtituit, cujus curator impoſitus eſt ab eo Demetrius Phalereus.

Et Ptolemæus ad eum literas miſit.] Ægypti videlicet rex, qui mortuo Alexandro primus regnavit, & Lagi filius fuit.

P. 122. *In epiſtola ad Phaniam peripateticum.*] Cujus multi citantur ab Athenæo libri. is quoque, ut Theophraſtus, Ereſſius fuit.

Cum Sophocles Amphiclidis filius, &c.] Quod factum eſt anno 4. Olymp. 118. Sigon. in libro de Athenienſium temporibus. de hoc Sophocle eſt apud Athen. καὶ Σοφοκλῆς δέ τις, inquit, ψηφίσματι ἐξήλασε πάντας τοὺς φιλοσόφους τῆς Ἀττικῆς.

Cum Phillion Sophoclem.] Quod idem Athen. tradit loco ſupra citato libro videlicet 14. quamvis apud Athen. non Phillion, ſed Philon legatur. ſic enim poſt verba proxime ſupra citata ſcribit. καθ᾽ οὗ λόγον ἔγραψε Φίλων Ἀριστοτέλους γνώριμος.

Hunc Tyrtamum appellatum, &c.] Idem totidem fere verbis Suidas. οὗτος, inquit, πρότερον ἐκαλεῖτο Τύρταμος· διὰ δὲ τὸ θείως φράζειν, ὑπὸ Ἀριστοτέλους ἐκλήθη Εὔφραστος, εἶτα Θεόφραστος. M. Cic. quoque oratore, *Si quidem*, ait, *& Theophraſtus à divinitate loquendi nomen invenit; & Ariſtoteles Iſocratem ipſum laceſſivit.*

Cujus quoque filium Nicomachum ab eo quamvis magiſtro amatum, &c.] Suid. de Theophraſto ſcribens, μαθητὰς δὲ, inquit, ἔσχε πλείους ἢ δύο, ἐρώμενον δὲ τὸν Ἀριστοτέλους υἱὸν τοῦ φιλοσόφου Νικόμαχον.

Poſteaquam de laboribus nonnihil remiſiſſet.] Idem quoque ſcribit Suidas de Theophraſto. καὶ τελευτᾷ, inquit, κατάπονος ὑπὸ τοῦ ἀεὶ γράφειν γενόμενος, εἶτα ἐνδοὺς ἐπὶ βραχείας ἡμέρας διὰ μαθητοῦ γάμοις.

Nos enim cum vivere incipimus, tunc morimur.] Horum E Theophraſti ſententiam verborum, quæ hoc loco à Laertio poſita ſunt, eandem fere poſuit Cic. l. 4. Tuſc. quæſt. ita ſcribens. *Theophraſtus autem moriens, accuſaſſe naturam dicitur, quod cervis, & cornicibus vitam diuturnam, quorum id nihil intereſſet, hominibus, quorum maxime interfuiſſet, tam exiguam vitam dediſſet, quorum ſi ætas potuiſſet eſſe longinquior, futurum fuiſſe, ut omnibus perfectis artibus, omni doctrina hominum vita erudiretur. querebatur igitur ſe tum, cum illa videre cœpiſſet, extingui.*

STRATO.

P. 128. *Arceſilai filius.*] Sive Arceſii, ut tradit Suidas. fuit autem Lampſacenus eodem auctore, quod & Cic. in F Lucullo ſcribit, *Ecce*, inquit, *tibi è tranſverſo, Lampſacenus Strato.* & Laert. paulo poſt ait in epigram. de eo. Plut. in l. πρὸς Κολώτην Stratonem peripateticorum κορυφαιότατον appellat, eumq; in multis non ſolum à Platone, ſed etiam à Magiſtro Ariſtotele diſſentire docet.

Succeſſor excepit.] Stratonem Theophraſti ſucceſſorem fuiſſe indicat Cic. l. 5. de finibus his verbis, *Primum Theophraſti Strato phyſicum ſe voluit*, & ea, quæ ſequuntur.

Qui phyſicus ideo vocatus eſt.] Vel ipſius Cic. teſtimonio loco ſupra citato. *primum*, inquit, *Theophraſti Strato phyſicum ſe voluit, in quo etſi eſt magnus, tamen nova pleraque, & perpauca de moribus.* in l. etiam de nat. deorum phyſicum ap- A pellat Stratonem, Theophraſtiq; auditorem. *Nec audiendus*, inquit, *ejus auditor Strato, is qui phyſicus appellatur, qui omnem vim divinam in natura ſitam eſſe cenſet.*

Ptolemæi Philadelphi magiſter fuit.] Qui Ptolemæo Lagi filio ſecundus Ægypti rex mortuo Alexandro magno ſucceſſit, anniſque 8. regnavit. Euſeb. chronicis.

Olympiade 123.] Anno videlicet ejus Olymp. 3.

Strato Arſinoe.] Ptolemæi Philadelphi uxori ſororique, de qua eſt apud Plin. l. 34. c. 14.

Stratones autem extiterunt 8.] Suidas 4. tantum.

LYCON.

P. 129. *Huic Lycon.*] Lyconem peripateticorum ſcholæ B præfuiſſe tradit Athen. auctore Antigono Caryſtio l. 12. c. 271. his verbis. καὶ Λύκων ὁ περιπατητικὸς, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος, κατ᾽ ἀρχὰς ἐπιδημήσας παιδείας ἕνεκα ταῖς Ἀθήναις. & paulo poſt. ὕστερον δὲ καὶ τοῦ περιπάτου προστὰς, ἐδείπνιζε τοὺς φίλους, ἀλαζονείᾳ καὶ πολυτελείᾳ πολλῇ χρώμενος. & quæ ſequuntur: ex quibus ſuperbia, & hominis ſumptus intelliguntur. de quo eſt etiam apud Cic. l. 3. Tuſc. quæſt. *quid illa Lyconis*, inquit, *qualia ſunt? qui ægritudinem extenuans, parvis ait eam rebus moveri, fortunæ & corporis incommodis, non animi malis.*

P. 130. *Ferunt Antigonum.*] Gonatam, ut opinor, Demetrii Poliorcetæ filium, Macedoniæ regem.

Sed in veſtitu munditiam affectabat.] Athen. non ſolum dedicatum, ſed etiam ſuperbum eum fuiſſe ſcribit, his verbis. ὁ δὲ C Λύκων ὑπ᾽ ἀλαζονείας, καὶ ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τῆς πόλεως τόπῳ ἐν τῇ Κόνωνος οἰκίᾳ εἶχεν εἰκοσάκλινον οἶκον, ὃς ἦν ἐπιτήδειος αὐτῷ πρὸς τὰς ὑποδοχάς. l. 12. 270.

Cum & attritis auribus, & habitior eſſet.] Græce, ὠτοθλαδίας καὶ εὐμπινὴς ὤν. quales erant, qui in palæſtra exercebantur: quod oſtendit Phavorinus; ὠτοθλαδίας, inquit, τὰ ὦτα τεθλασμένος ἐν παλαίστρᾳ. εὐμπινὴς autem hoc loco *habitior* vertimus, qua voce elegantiſſime è Græco expreſſa, uſus eſt Terent. in Adelphis.

Et pila luſiſſe fertur.] Quod & Athen. indicat his verbis loco ſupra citato. ἦν δὲ ὁ Λύκων καὶ σφαιριστὴς ἀγαθός.

Eumeni atq; Attalo.] Fratribus, Aſiæ regibus, quibus tertium adjicit Athenæum Livius decade quinta, libro quinto. & ab Eumene, inquit, & ab Attalo, & ab Athenæo fratribus com- D munis legatio de victoria gratulatum venit.

Antiochus quoq;.] Syriæ & Aſiæ rex.

P. 131. *Ambulationem familiaribus relinquo.*] Græce, περίπατον. ſic etiam locutus eſt Cic. ad Att. *Noſtram*, inquit, *ambulationem velim, cum poteris, inviſas.*

Par thericleorum poculorum.] A Thericle, qui primus vitreorum poculorum fuit inventor. Phavor. & Plin. l. 16. c. 40. *Celebratur*, inquit, *& Thericles nomine, calices ex terebintho ſolitus facere torno, per quem probatur materies.* quod idem confirmat Athen. l. 11. ita ſcribens. Κλεάνθης δ᾽ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ μεταλήψεως, ἀπὸ τοῦ κατασκευάσαντος φησὶν ὀνομασθῆναι τήν τε θηρίκλειον κύλικα.

DEMETRIUS.

P. 132. *Theophraſti fuit auditor.*] Quod ſcribit Cic. l. 5. Tuſc. quæſt. in quo Demetrio Phalereo loquens, *Qui*, inquit, *Cum in hac ipſa philoſophia, ad quam te hortamur, excelleret, Theophraſtique eſſet auditor.* & l. 1. de officiis. *niſi forte Demetrius Phalereus in hoc numero haberi poteſt, diſputator ſubtilis, orator parum vehemens, dulcis tamen, ut Theophraſti diſcipulum poſſis agnoſcere.*

Civitatis decennio princeps fuit.] Cujus quidem rei teſtis eſt Cic. l. 3. de legibus, ita ſcribens de Demetrio Phalereo, *Nam & mediocriter doctos magnos in rep. viros, & doctiſſimos homines non nimis in rep. verſatos, multos commemorare poſſumus; qui vero utraque re excelleret, ut & doctrinæ ſtudiis & regenda civitate princeps eſſet, quis facile, præter hunc inveniri poteſt?* Cæterum Demetrius Phalereus civitatis curator à Caſſandro Macedonum rege impoſitus Athenienſibus, princeps eſſe civitatis cœpit anno 4. Olymp. 115. quem principatum obtinuit uſque ad annum 2. Olymp. 118. quod quidem 10. annorum ſpatium eſt, ut Laert. ait.

Imaginibuſque æreis trecentis & ſexaginta eſt honeſtatus.] Quem numerum eundem ſcribit Plin. l. 34. c. 6. *nullique*, inquit, *arbitror plures ſtatuas dicatas, quam Phalereo Demetrio Athenis, ſi quidem 360. ſtatuere.*

Quæ ne trecentis quidem ipſis diebus perfectæ ſunt.] Plin. loco citato de his loquens ſtatuis, *Quas mox*, inquit, *laceraverunt, nondum anno hunc numerum dierum excedente.* quibus verbis intelligimus, eo tempore annum 360. diebus conſtitiſſe.

Quo

Quo Alexandrum fugiens Arpalus Athenas venit.] Arpalus Alexandri præfectus ingenti pecunia ablata Athenas profugit, anno 2. Olymp. 113.

Multa & præclariſſima in rep. geſſit.] Nam funerum, & ſepulchrorum magnificentiam minuit lege. ideoque mortuos ante lucem efferri juſſit, novis ſepulchris modum finivit, ſuper terræ cumulum noluit quid ſtatui niſi columellam tribus cubitis non altiorem, aut menſam, aut labellum, atque huic procurationi certum præfecit magiſtratum. Cic. l. 3. de legibus.

Quamvis ignobilis.] Fuit enim verna è Timothei Cononiſque familia, quod Ælian. l. 12. c. 43. de his, qui ex obſcuris clari nobileſque evaſerunt, teſtificatur his verbis; Δημήτριον δὲ τὸν φαληρέα οἰκότριβα γενέσθαι λέγουσιν ἐκ τῆς οἰκίας Τιμοθέου, καὶ Κόνωνος.

Sed tamen Lamia cive, & nobili fœmina utebatur, quam amabat.] Athen. l. 12. c. 268. multa de Demetrii incontinentia, voluptate, ſumptibuſque narrat, quo lectores rejicimus. ſed tamen de ejus in mulieres amore, hæc quoque adjicit. ἦσαν δὲ καὶ πρὸς γυναῖκας ὁμιλίαι σιωπώμεναι, καὶ νεανίσκων ἔρωτες νυκτερινοὶ, καὶ ὁ τοῖς ἄλλοις τιθέμενος θεσμοὺς Δημήτριος, καὶ τοὺς βίους τάττων, ἀνομοθέτητον ἑαυτοῦ τὸν βίον κατεσκεύαζεν. Thebanos autem Demetrio blandientes Veneris Lamiæ templum excitaviſſe, ut Lamiæ ab eo amatæ memoriam colerent, ſcribit Celius Rhodig. l. 29. c. 5.

Sed & in ſecundo à Cleone conſtupratum narrat.] Quod etiam haud obſcure videtur ſignificare Suidas, qui de eo ita ſcribit. οὗτος δὲ ἦν σφόδρα εὐπρεπὴς, ὥστε καὶ διαβολὴν λαβεῖν ὅτι γέγονεν ἐρώμενος νέος.

A ſuperciliorum venuſtate χαριτοβλέφαρον.] Cujus rei teſtis eſt Athen. l. 13. c. 293. quo loco ita ſcribit. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς Λαμπιτοῦς τῆς Σαμίας ἑταίρας ἐρασθεὶς; ἡδέως δὲ αὐτὴν καὶ Λαμπιτὼ προσηγορεύσατο, ὥς φησι Δίυλλος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ χαριτοβλέφαρος. ſed & l. 12. eundem Demetrium formæ corporis ſtudioſum fuiſſe tradit, ita ſcribens. ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ τῆς ὄψεως, τήν τε τρίχα τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ξανθιζόμενος καὶ παιδέρωτι τὸ πρόσωπον ὑπαλειφόμενος, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλείμμασιν ἐγχρίων ἑαυτόν. ἠβούλετο γὰρ τὴν ὄψιν ἱλαρὸς καὶ τοῖς ἀπαντῶσιν ἡδὺς φαίνεσθαι. Idem vide apud Suidam.

Et à quadam meretrice Lampeto vocatum ait.] De qua meretrice eſt apud Athen. loco ſupra proxime citato.

Inſidiis enim quorundam petitus.] Cic. l. 5. de finibus eum injuria pulſum è civitate ſcribit. *Princeps*, inquit, *hujus civitatis Phalereus Demetrius, cum patria pulſus eſſet injuria, ad Ptolemæum ſe regem Alexandriam contulit.* quod etiam Ælian. confirmat l. 3. c. 17. ita ſcribens. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς καὶ Ἀθήνησιν ἐπιφανέστατα ἐπολιτεύσατο ἔστ' ἂν αὐτὸν ὁ συνήθης Ἀθηναίοις φθόνος ἐξέωσε.

P. 133. *Demetrio rege jubente id feciſſe.*] Demetrium Antigoni filium, qui πολιορκητὴς appellatus eſt, Macedoniæ regem dicit, qui accepto à patre exercitu, Athenas profectus Dionyſium præſidii Munichiæ præfectum cepit, Phalereumq; urbe expulit, libertatemque Athenienſibus, à Caſſandro ademptam reddidit anno 2. 115. Olymp.

Poſt Caſſandri mortem Antigonum metuentem.] Regnavit Caſſander annis 19. cui mortuo ſucceſſit Antigonus, & Alexander Caſſandri filii, qui 4. annis regnaverunt. metuebat ergo Demetrius Antigonum Demetrii Poliorcetæ, à quo pulſus eſt, patrem.

Ad Ptolemæum Soterem.] Alexandriæ Ægyptique regem, qui Ptolemæo εὐεργέτῃ ſucceſſerat. apud quem principem locum obtinuit, ut ait Ælian. loco ſupra citato. καὶ ἐν Αἰγύπτῳ δὲ συνὼν τῷ Πτολεμαίῳ νομοθεσίας ἦρξε.

Ut Eurydices filiis.] Habuit enim duas uxores, Eurydicem, & Berenicem, quæ eadem ejus ſoror fuit: & ex utraque filios.

Aſpidis morſu vita privatus eſt, ſepultuſq; in Buſiridis præfectura prope Dioſpolim.] Quæ omnia totidem verbis à Laertio, ut opinor, accepta apud Suidam leguntur. καὶ περὶ τῷ σωτῆρι Πτολεμαίῳ διατρίβων δηχθεὶς ὑπὸ ἀσπίδος ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ Βουσιρίτῃ νομῷ, πλησίον Διοσπόλεως τῆς ἐν τοῖς ἕλεσι.

P. 134. *Forma dicendi in eo philoſophi propria eſt.*] Cic. in oratore de orationis genere loquens eo, quo Demetrius uſus eſt, valde conſentit cum his, quæ hoc loco à Laertio de eodem

A traduntur. ſic enim ſcribit. *Sed Phalereus Demetrius meo judicio præſtitit cæteris, cujus oratio, cum ſedate placideq; loquitur, tum illuſtrant eam quaſi ſtellæ quædam tralata verba, & immutata.* & paulo poſt. *hæc frequentat Phalereus maxime, ſuntque dulciſſima, & quamquam tralatio eſt apud eum multa, tamen immutationes nuſquam crebriores; in idem genus orationis (loquor enim de illa modica & temperata) verborum cadunt lumina omnia, multa etiam ſententiarum, late eruditeque diſputationes ab eodem explicantur; & loci communes ſine contentione dicuntur.* Alibi etiam Demetrium diſputatorem vocat ſubtilem, oratorem parum vehementem, 1. de off. in principio.

En inquit quadratus Mercurius.] Quare quadratus Mercurius? quia Mercurio proprie quadratus convenit numerus. quod etiam ſcribit Celius Rhodig. l. 22. lect. antiqua-
B rum c. 9.

Syrmate.] Voce Græca uſus ſum pro Latina, qua tamen uſus eſt Martialis, poeta non omnino ignobilis.

Tertius Byzantius.] De quo eſt apud Athen. 223. 23. & 271. 47.

Nonus Adramytenus, qui ideo vocatus eſt Ixion.] De quo eſt apud Athen. qui ejus libros citat τὰ ἐτυμολογούμενα, & περὶ Ἀλεξανδρέων διαλέκτου. Suidas cauſam affert, quare Ixion vocatus ſit, quanquam non unam ſolum, ſed plures. ἐπεκλήθη δὲ τοῦτο, inquit, ὡς μὲν τινὲς, διότι λεπίδας χρυσᾶς κλέπτων τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς ἥρας ἀγάλματος ἐφωράθη. ὡς δὲ ἄλλοι, ὅτι ἀπεσύλησεν Εὐριπίδειον φιλότιμον τὸ δρᾶμα ἔχον τὸν Ἰξίωνα. ἕτεροι δὲ, ὅτι τῷ διδασκάλῳ Ἀριστάρχῳ ἀντήρισεν, ὥσπερ ὁ Ἰξίων εὐεργε-
C τήσασιν αὐτὸν τοῖς θεοῖς ἀχαριστεῖν ἐπεχείρησεν. fuit autem grammaticus, & vixit tempore Auguſti Cæſaris, Pergamique commoratus eſt.

Atque hi quidem logici.] Vocabulo ſum uſus Græco, quemadmodum & Cic. uſus eſt Tuſc. quæſt. l. 4. car. 216. *Habes*, inquit, *ea, quæ de perturbationibus enucleate diſputant Stoici, quæ logica appellant, quia diſſeruntur ſubtilius.*

HERACLIDES.

P. 135. *Heraclides.*] De quo eſt apud Cic. l. 5. Tuſc. quæſt. & l. 1. de divinat. utrobique autem & diſcipulum Platonis appellat, & doctum virum nominat.

D *Euthyphronis filius.*] Suidas non Euthyphronis, ſed Euphronis, quod ego erratum puto. genus autem ducebat à Damide, qui unus fuit è ducibus, qui coloniam Thebis Heracleam duxerunt, ut ait Suid.

Primo quidem ad Speuſippum ſe adplicavit.] Atqui prior Plato Speuſippo; hoc eſt natu grandior; & tamen audire Platonem Heraclides potuit, prius audito Speuſippo, quod tamen non videtur veriſimile.

Et Platonica complexus eſt.] Cic. locis ſupra citatis Platonis eum auditorem fuiſſe ait. Suidas etiam ſcholæ præſidem relictum à Platone tradit, cum in Siciliam proficiſceretur, ἐκδημήσαντος δὲ Πλάτωνος, inquit, εἰς Σικελίαν, προεστάναι τῆς σχολῆς κατελείφθη ὑπ' αὐτοῦ.

De juſtitia ſunt tres.] Quos libros citat ſæpe Athen. quinetiam ex 2. l. multa affert. car. 258. 40. Tu vero catalogo
E librorum Heraclidis adjicito ex Athen. περὶ ἡδονῆς & περὶ τῶν ἑταιρικῶν, de quibus libris, ut vides, nulla fit à Laertio mentio.

Eum videlicet ab adoleſcentia draconem aluiſſe.] Quod idem Suid. ſcribit, ſed aliquanto ſecus, quàm Laert. οὗτος, inquit, καὶ δράκοντα ἔθρεψε καὶ ἡμέρωσε, καὶ εἶχε συνδιαιτώμενον αὐτῷ καὶ συγκαθεύδοντα, ὃς καὶ μόνος ἐπὶ τῆς κλίνης εὑρέθη, τοῦ Ἡρακλείδου κατακλιθέντος μὲν ὑγιοῦς, οὐχ εὑρεθέντος δέ. καὶ ἄλλοι μὲν αὐτὸν ἀπηθανατίσθαι ἐνόμισαν, ἄλλοι δὲ ἐν φρέατι αὐτὸν ἐμβεβληκέναι.

Chamæleon quoque.] Is etiam Heracleotes fuit, cujus multa citat Athen.

P. 137. *Tertius Cumæus, qui Perſica quinque libris ſcripſit.*] Adde etiam τὰ παρασκευαστικὰ, quem librum citat Athen.
F c. 74. 1. 254. 52.

Ex quo Lembus vocatus eſt.] Sic etiam Athen. appellat.

Succeſſionem ſex libris.] Quos Athen. hiſtoriarum libros appellare videtur.

Nonus medicus Tarentinus.] Cujus Athen. συμπόσιον citat c. 37. 11.

THOMÆ

THOMÆ ALDOBRANDINI
IN SEXTUM LAERTII DIOGENIS LIBRUM ANNOTATIONES.

ANTISTHENES.

P. 138. ANtiſthenes Antiſthenis filius.] Sic etiam Suid. Ἀντισθένης, inquit, υἱὸς ὢν ὁμωνύμου πατρός.

Videbatur enim Thracia matre eſſe natus.] Quod idem tradit Suid. qui poſt verba proxime citata, ſtatim ſubjecit, μητρὸς δὲ τὸ γένος Θρᾴσσης. de eodem loquens Antiſthene.

Ad Tanagram in prælio.] B Quæ poſita eſt in ipſis faucibus Euripi. Plin. l. 4. c. 7.

Is ab initio quidem Gorgiam rhetorem audivit.] Quod & Suid. indicat, qui eum à rhetorica contuliſſe ſe ad philoſophiam ſcribit. Ἀντισθένης, inquit, Ἀθηναῖος ἀπὸ ῥητόρων φιλόσοφος σωκρατικός.

A quo tolerantiam cum didiciſſet.] Hoc idem Cic. l. 3. de oratore, *Deinde*, inquit, *ab Antiſthene, qui patientiam, & duritiam in Socratico ſermone maxime adamaverat.*

Primus Cynicæ ſectæ auctor fuit.] Confirmant Suid. & Cic. Suid. de Antiſthene loquens, ὅς τις, inquit, περιπατητικὸς ἐκλήθη πρῶτον, εἶτα ἐκύνισεν. eſt enim κυνίζειν *Cynicam profiteri diſciplinam*, quæ præcipue in mordendo verſari videtur, ducta à canibus appellatione. C Cic. autem in 3. de oratore loco ſupra citato Cynicos, & Stoicos ab Antiſthene profectos eſſe tradit. *Deinde ab Antiſthene*, inquit, *qui patientiam, & duritiam in Socratico ſermone maxime adamarat, Cynici primum, deinde Stoici, &c.*

Herculis magni.] Jovis & Alcmenæ filii, qui Euryſtheo ſervivit. fuerunt enim plures.

Crebro etiam illud uſurpabat.] Ex hoc loco Laert. dicta Antiſthenis perſequitur, quorum multa aliis tributa, vel ab eodem Laertio lectores animadvertent, quæ non neceſſe habui omnia notare. Illud ne miretur quiſquam, quòd tam multa ejus dicta recenſeantur. nam, ut eſt apud Cic. Antiſtenes vir fuit acutus potius, quam eruditus.

Sibi Platonem maledicere.] Quod fuerit diſſenſionis inter Plat. & Antiſthenem initium, dictum eſt in Plat. vita, Athe- D næique locos citavimus: quæ omnia nunc repetere neceſſe non eſt.

P. 139. *Orphicis ſacris.*] Quibus initiandi præcipue jurejurando obſtringebantur, ne ſacrorum myſteria enuntiarent. Orphica autem ſacra, vel Orpheus ipſe, vel Onomacritus inſtituit. nam, ut eſt apud Suid. Orpheus τελετὰς ſcripſit, quas tamen aliqui Onomacrito tribuunt.

P. 140. *Tuam, inquit, per pallium gloriæ cupiditatem video.*] Cælius tradit non hæc dixiſſe Socratem, ſed illa. οὐ παύσῃ ἐγκαλλωπιζόμενος ἡμῖν; utrumque acutum. ſed primum illud venuſtius.

A *Is, & Anyto exilii, & Melito mortis cauſa fuiſſe videtur.*] Anytum exilio, Melitum morte ab Athenienſibus affectum eſſe ob Socratis mortem, dictum eſt à Laertio 2. in Socratis vita.

Atque etiam virtutem rerum eſſe, neque ſermonibus multis indigentem, neque diſciplinis.] Atqui ſi virtutem diſciplina concedit acquiri poſſe Antiſthenes, quomodo totam virtutem rerum eſſe vult, diſciplinis rejectis? an virtutis uſus rerum totus eſt, non diſciplinæ? nam moralis ſcientia poteſt nobis virtutum notitiam tribuere, uſum non poteſt, quod quidem non Antiſthenes ſolum, ſed Ariſtot. quoque aſſeruit in Ethicis.

Viri & mulieris eadem virtus.] Quod quidem dogma à Socrate magiſtro Antiſthenes acceperat. Ariſtot. tamen contra putavit, eandem viri, & mulieris non eſſe virtutem, ſed diverſam, idque cum aliis locis docuit, tum præcipue in 1. Polit. l. c. ult. ita ſcribens; ὥστε φανερὸν, ὅτι ἔστιν ἠθικὴ ἀρετὴ τῶν εἰρημένων πάντων. καὶ οὐχ ἡ αὐτὴ σωφροσύνη γυναικὸς καὶ ἀνδρὸς, οὐδ᾽ ἀνδρεία, καὶ δικαιοσύνη, καθάπερ ᾤετο Σωκράτης.

P. 141. *Diſputabat in gymnaſio, quod eſt ad Cynoſarges.*] Sic etiam Suid. οὗτος οὖν καὶ τῆς Κυνικῆς κατήρξατο φιλοσοφίας ἤ τις οὕτως ἐκλήθη διὰ τὸ ἐν Κυνοσάργει τῷ γυμνασίῳ διδάξαι αὐτόν. eſt autem Cynoſarges Herculis templum, in quo aræ ſunt Herculi, & Hebæ dicatæ, de quo eſt apud Pauſan. in Atticis.

Ex *Xenophontis convivio.*] In quo una cum multis Antiſthenes inducitur venuſtiſſime cum Socrate loquens, præſertim in ea parte ſermonis, in qua reſpondet Socrati interroganti, cur tam pauca poſſidens, de divitiis glorietur.

Tomi feruntur decem.] Quod idem ait Suid. οὗτος, inquit, συνέγραψε τόμους δέκα. πρῶτον μαγικόν. de quo, ut vides, nulla fit a Laertio mentio, idque ob eam, ut opinor, cauſam, quia non eſt Antiſthenis, ſed aut Ariſtoteli tribuitur, aut Rhodoni.

P. 142. *Quo tempore Diogenes ad eum veniens.*] Hoc idem totidem fere verbis Suid. ἀῤῥωστοῦντι, inquit, Ἀντισθένει μακρὰν καὶ δυσανάκλητον ἀῤῥωστίαν ὁ Διογένης ξιφίδιον ἐπέδωκεν εἰπὼν, εἰ φίλου χρῄζεις ὑπουργίας.

DIOGENES.

Diogenes Iceſii menſarii filius Sinopenſis.] Sic etiam Suid. Διογένης Ἰκεσίου υἱὸς τραπεζίτου Σινωπεύς. totidem enim verbis à Laertio tranſtulit. τραπεζίτην vero quamvis non ignorem à Plauto, bono in primis linguæ Latinæ auctore *trapezitam* nominari, viſum eſt tamen *menſarium* vertere, voce Latina, & apud Cic. uſitata.

Verum Eubulides in libro de Diogene, Diogenem ipſum hoc feciſſe tradit.] Qua in ſententia eſt etiam Suid. qui cum de Diogene ſupra ſcripta verba feciſſet, adjicit & hæc. ὃς φυγὼν τὴν πατρίδα διὰ τὸ παρακύψαι νόμισμα ἦλθεν εἰς Ἀθήνας.

In Podalo.] De quo tamen nulla fit mentio in catalogo librorum ab eo ſcriptorum.

P. 143. *Ad Antiſthenem ſe adplicavit.*] Quod idem confirmat Suid. ita ſcribens; καὶ Ἀντισθένει παραβαλὼν τῷ Κυνικῷ ἠράσθη τοῦ ἐκείνου βίου, καὶ τὴν Κυνικὴν φιλοσοφίαν ἐσπάσατο.

Quod neminem reciperet.] Cujus rei cauſam affert Ælian. l. 10. var. hiſt. c. 16. his verbis. ἐπεὶ Ἀντισθένης πολλοὺς προὔτρεπεν ἐπὶ φιλοσοφίαν· ὡς δὲ οὐδεὶς αὐτῷ προσεῖχεν, τέλος ἀγανακτήσας οὐδένα προσίετο.

Atque etiam ipſi aliquando bacillum intentanti caput ſubjiciens.] Quod idem Ælian. confirmat l. & c. ſupra citato, ita ſcribens. καὶ Διογένην οὖν ἤλαυνεν ἀπὸ τῆς συνουσίας αὐτοῦ. ἐπεὶ δὲ ἦν λιπαρέστερος ὁ Διογένης, καὶ ἐνέκειτο, ἐνταῦθα ἤδη καὶ τῇ βακτηρίᾳ καθίξεσθαι αὐτοῦ ἠπείλει. καί ποτε καὶ ἔπαισε κατὰ τῆς κεφαλῆς. ὁ δὲ οὐκ ἀπηλλάττετο, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐνέκειτο φιλοπόνως, ἀκούειν αὐτοῦ διψῶν. καὶ ἔλεγε, σὺ μὲν παῖε εἰ βούλει, ἐγὼ δὲ ὑποθήσω τὴν κεφαλήν, καὶ οὐκ ἂν οὕτως ἐξεύροις βακτηρίαν σκληρὰν ὥστε με ἀπελάσαι τῶν διατριβῶν τῶν σῶν. ὁ δὲ ὑπερηγάσατο αὐτόν. S. Hieron. l. 2. adv. Jovinianum, *Nam cum diſcipulorum*, inquit, *Antiſthenes nullum reciperet, & perſeverantem Diogenem removere non poſſet, noviſſime clava minatus eſt, niſi abiret. cui ille ſubjeciſſe dicitur caput, atque dixiſſe, nullus tam durus baculus erit, qui me à tuo poſſit obſequio ſeparare.*

Murem percurrentem aſpiciens.] Quam hiſtoriam confirmat Ælian. l. 13. var. hiſt. c. 26. quamvis non omnino eodem modo: parvum eſt tamen diſcrimen, ut dubitandum non ſit rem eſſe eandem. ſed & Plut. in libro πῶς ἄν τις αἴσθοιτο ἑαυτοῦ προκόπτοντος ἐπ' ἀρετῇ, eandem hiſtoriam manifeſte attigit. nam de Diogene loquens, εἶτα μέντοι, inquit, μῦν τινὰ περισπεύσαντα λέγεται περὶ τὰς ψίχας αὐτοῦ τῆς μάζης ἀναστρέφεσθαι, τὸν δὲ αὖθις ἀναφέρειν τῷ φρονήματι, καὶ λέγειν πρὸς ἑαυτόν, &c.

Apud Theophraſtum in Megarico.] Qui liber eſt in catalogo Theophraſti librorum, de quo Laert. l. 5. in vita Theophraſti.

Duplicato primum, ut quidam aiunt, palliolo ſordido.] Ita vertendum duxi τὸν τρίβωνα, quod quidem nomen ſignificat proprie *lacerum pallium*, quod ego *ſordidum* feci, ut ſit genus pro genere. nec enim Latine dixiſſem *lacerum pallium*: cum enim Cic. dixit, *ſæpe ſub palliolo ſordido ſapientiam habitare*, nihil aliud, ut opinor, quam τρίβωνα declaravit. Quod autem Diogenem primum duplicaviſſe pallium ait, hoc idem S. Hieron. auctore Satyro in hiſtoria virorum illuſtrium tradit l. 2. adv. Jovinianum his verbis. *Refert Satyrus, qui illuſtrium virorum ſcribit hiſtorias, quod Diogenes palliolo duplici uſus ſit propter frigus.*

Et pompeion oſtendens.] Locus eſt Athenis celeberrimus, per quem, ut opinor, pompæ publicæ tranſibant.

Bacillo autem ægrotans innitebatur.] S. Hieron. eodem. 2. adv. Jovinianum libro. *Secumq; portavit clavam ob corpuſculi fragilitatem, qua jam ſenex membra ſuſtentare ſolitus erat*; de Diogene loquens.

Quod eſt in metro.] Sacrum eſt deæ phrygiæ matris deorum, à qua Metroum dicitur. quod quidem nomen non mutavimus. ut enim aliis multis, ita hoc quoq; Græco utimur nomine.

Statuas nivibus conſperſas amplexabatur.] Quem Lacon quidam interrogaviſſe fertur, utrum algeret necne. eo vero ſe algere negante, Quid igitur, inquit, magnum facis?

Euclidis ſcholam χολήν.] Annominatio eſt, ſive adlitteratio, unius litteræ detractione: quod genus venuſtiſſimum eſt. haud tamen potuit Latine ita exprimi, ut & ſententia ſervaretur, & ſchema retineretur: in quo æquus lector mihi ignoſcere debebit, ſi cum alterutrum neceſſario amittendum fuerit, ſententiam potius, quam ſchema retinere volui.

Diſputationem conſumptionem.] Græce. διατριβὴν κατατριβήν. hoc loco & ſententiam expreſſimus, & ſchema retinuimus. Cic. l. de univerſ. de mundo loquens, *Ita*, inquit, *ſe ipſe conſumptione & ſenio alebat ſui.* videtur κατατριβὴ proprie *conſumptionem* ſignificare.

Dionyſiaca certamina.] De quibus Athen. l. 11. c. 229. ſic loquitur. Ἀθηναῖοι τοῖς Διονυσιακοῖς ἀγῶσι τὸ μὲν πρῶτον ἠριστηκότες καὶ πεπωκότες ἐβάδιζον ἐπὶ τὴν θέαν, καὶ ἐστεφανωμένοι ἐθεώρουν. παρὰ δὲ τὸν ἀγῶνα πάντα οἶνος αὐτοῖς ᾠνοχοεῖτο, καὶ τραγήματα παρεφέρετο, καὶ τοῖς χοροῖς εἰσιοῦσιν ἐνέχεον πίνειν, καὶ διηγωνισμένοις ὅτ' ἐξεπορεύοντο ἐνέχεον πάλιν, & reliqua, quæ conſulto prætermitto.

P. 146. *Demoſthenem oratorem aliquando in caupona prandentem.*] Non eodem modo narrat Ælian. l. 9. var. hiſt. c. 19. neque enim Demoſthenem in caupona deprehenſum à Diogene, ſed à Diogene in caupona prandente prætereuntem Demoſthenem invitatum eſſe tradit.

Puerulum aliquando manibus aquam ad bibendum excipientem aſpiciens, &c.] Qua de re eſt etiam apud S. Hieron. in 2. l. contra Jovinianum his verbis: *Quodam vero tempore habens ad potandum cavum ligneum, vidit puerum manu concava bibere, & eliſiſſe illud fertur ad terram dicens. Neſciebam quod natura haberet poculum.*

Æſculapio percuſſorem dedicavit, qui concidentes in faciem procurrens conterebat.] Quo ſignificare videbatur medicinam ægrotantium corpora non ſanare, ſed eis potius mortem afferre. concidunt enim in faciem ægrotantes, qui à medicis, quorum princeps Æſculapius, conteruntur, non ſanantur.

Solebat etiam dicere diras in ſe tragicas incidiſſe. itaque, &c.] Quod idem ſcribit Ælian. l. 3. c. 19. his verbis; Διογένης ὁ Σινωπεὺς συνεχῶς ἐπέλεγεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὅτι τὰς ἐκ τραγῳδίας ἀρὰς αὐτὸς ἐκπληροῖ καὶ ὑπομένει. εἶναι γὰρ πλάνης, ἄοικος, πατρίδος ἐστερημένος, πτωχός, δυσείμων, βίον ἔχων τὸν ἐφήμερον.

P. 147. *In Craneo.*] Nomen eſt gymnaſii apud Suid. & apud Phavorinum.

Roga me, inquit, ſi quid vis, &c.] De hoc dicto mentionem facit Cic. l. 5. Tuſc. quæſt. *At vero Diogenes*, inquit, *liberius ut Cynicus, Alexandro roganti, ut diceret, ſi quid ſibi opus eſſet, Nunc quidem paululum, inquit, à ſole. offecerat videlicet apricanti.*

Similiter alio quoque motum eſſe negante, conſurgens deambulabat.] Ut enim docet Ariſtot. 1. & 8. Phyſicorum, quæ ſenſu patent, non indigent probatione.

Vulgares autem quidem initiati in beatorum inſulis futuri ſunt.] Initiatos myſteriis apud inferos beatos futuros credidit illa ætas, inde illa Soph. nata ſunt. τρισόλβιοι ἐκεῖνοι βροτῶν, οἳ ταῦτα δερχθέντες τέλη μολῶσ' ἐς ᾅδου. τοῖς δὲ γὰρ μόνοις ἐκεῖ ζῆν ἐστι, τοῖς δ' ἄλλοισι πάντ' ἐκεῖ κακά. de quibus eſt apud Plut. libro πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν. qui etiam Diogenis dictum idem commemoravit, quem auditis his verſibus dixiſſe ait. τί λέγεις; κρείττονα μοῖραν ἕξει Παταικίων ὁ κλέπτης ἀποθανὼν, ἢ Ἐπαμεινώνδας ὅτι μεμύηται;

Apud Megareos cum oves pellibus tectas, pueros, &c.] Ælian. l. 12. c. 56. Διογένης, inquit, ὁ Σινωπεὺς ἔλεγε πολλὰ, καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν τῶν Μεγαρέων διαβάλλων, καὶ ἐβούλετο Μεγαρέως ἀνδρὸς κριὸς εἶναι μᾶλλον, ἢ υἱός. ᾐνίττετο δὲ, ὅτι τῶν θρεμμάτων ποιοῦνται πρόνοιαν οἱ Μεγαρεῖς, τῶν παίδων δὲ οὐχί.

P. 148. *Dioxippus.*] Is Athenienſis fuit pugil Olympionices.

Poſt ad pugnam Cheroneam.] Quæ commiſſa eſt anno 3. Olymp. 110. cum enim Philippo Macedonum regi cum magno exercitu in Atticam proficiſcenti Athenienſes ſociis Thebanis Charete, & Lyſicle ducibus occurriſſent, prœlio ad Cheroneam in Bœotia fuſi ſunt, è quo Demoſthenes aufugit.

Speculator, inquit, inexplebilis tuæ cupiditatis.] Plut. in libro, quomodo aſſentator ab amico dignoſcatur, hujus hiſtoriæ meminit, rogatumque à Philippo Diogenem, an ſpeculator eſſet, reſpondiſſe ait, πάνυ μὲν οὖν κατάσκοπος ὦ Φίλιππε, τῆς ἀβουλίας σου καὶ τῆς ἀνοίας, δι' ἣν οὐδενὸς ἀναγκάζοντος ἔρχῃ περὶ βασιλείας καὶ τοῦ σώματος ὥρᾳ μιᾷ διακυβεύσων.

Nam & cantharidem, & phalangium idem efficere poſſe.] Hoc. Cic. in Tuſc. quæſt. à Theodoro Lyſimacho mortem ſibi minitanti dictum eſſe tradit, quod ego in Theodori vita notavi.

In foro aliquando manibus opus faciens.] Dedi operam, quoad ejus fieri potuit, ut locutionem etiam Græcam exprimerem. eſt enim χειρουργεῖν, *opus facere manibus*. quod eo libentius feci, ut rei deformitatem nominum pudore tegerem. Athen. hoc idem Diogenis factum dictumque ſcribit l. 4. c. 80. & quidem iiſdem fere verbis, ita ſcribens; Διογένης τε πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτῷ ἀποτριβομένῳ ἔλεγεν, εἴθ' ἐδυνάμην καὶ τὴν γαστέρα τρίψας, τῆς πείνης, καὶ τῆς ἐνδείας παύσασθαι. Plut. quoque libro περὶ τῶν Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων de Chryſippo loquens idem confirmat his verbis; εἶτα μικρὸν ἀπὸ τούτων προελθὼν ἐπαινεῖ τὸν Διογένην τὸ αἰδοῖον ἀποτριβόμενον ἐν φανερῷ, καὶ λέγοντα πρὸς τοὺς παρόντας, εἴθε καὶ τὸν λιμὸν οὕτως ἀποτρίψασθαι τῆς γαστρὸς ἐδυνάμην.

Adoleſcentulo in balneo vinum è phiala in poculum ejicienti.]

Quod

Quod Græci unico verbo κοτ]αβίζειν ſignificant, id quoniam Latine non niſi pluribus verbis explicari potuit, ideo circuitione uti coactus ſum. in qua tamen Cic. auctorem habeo, qui l. 1. Tuſc. quæſt. hunc ipſum Græcorum morem ſignificans, cum de Theramenis morte loqueretur, ſic ait, *Qui cum conjectus in carcerem triginta juſſu tyrannorum venenum ut ſitiens obbibiſſet, reliquum ſic è poculo ejecit, ut id reſonaret. quo ſonitu reddito, ridens, propino, inquit, hoc pulchro Critiæ: qui in eum fuerat teterrimus. Græci enim in conviviis ſolent nominare, cui poculum tradituri ſint.*

P. 149. *Harmodius & Ariſtogiton.*] Qui anno 1. Olymp. 65. Hipparchum Piſiſtrati filium, Athenienſium tyrannum interfecerunt.

Poſt bellum belli ſocietas.] Quippe uxore in domum introducta, & clade belli jam accepta, ſupervacanea videbatur cum Hercule Jovis filio ſocietas belli.

Malorum Metropolim.] Græco nomine utor pro Latino. nec enim difficile fuerat *urbium principem*, ſive *urbem principem* pro metropoli dicere. ſed amittebat oratio omnem venuſtatem & proprietatem. quod eo magis faciendum duxi, quia vox ipſa ſatis notam habet ſignificationem.

P. 150. *Uter inquit iſtorum Cheiron eſt.*] Nam Chiron nomen eſt Centauri, & χείρων *pejorem* ſignificat. luſit ergo venuſtiſſime & acutiſſime Diog.

E ſuo nomine ſuſpendatur.] Hoc eſt ἐκ τῶν διδύμων. ſunt autem δίδυμοι *teſtes*. quemadmodum etiam apud Latinos bini. quod ex epiſtola Cic. ad Pætum apparet.

An quempiam ſpoliaturus.] Verſus eſt in Il. κ. qui ab Ulyſſe pronunciatur cum Diomede loquente. loquitur autem de Dolone Trojanorum ſpeculatore.

Nequis tibi dormienti in tergo haſtam figat.] Verſus eſt Hom. Il. χ. qui ab Hectore cum Achille pugnante pronunciatur.

Ævi brevis mihi nate eris.] Verſus eſt Il. σ. à Tethyde cum Achille filio loquente pronuntiatus.

Ridiculum, inquit, eſt, ſi cum Manes ſine Diogene vivat.] Quod idem narrat factum Ælian. l. 13. c. 28. Διογένης, inquit, ἡνίκα ἀπέλιπε τὴν πατρίδα, εἷς αὐτῷ τῶν οἰκετῶν ἠκολούθει ὄνομα Μάνης. ὃς οὐ φέρων τὴν μετ' αὐτοῦ διατριβὴν ἀπέδρα. προτρεπόντων δέ τινων ζητεῖν αὐτὸν ἔφη. οὐκ αἰσχρὸν Μάνην μὲν μὴ δεῖσθαι Διογένους, Διογένην δὲ Μάνους. οὗτος δὲ οἰκέτης εἰς Δελφοὺς ἀλώμενος ὑπὸ κυνῶν διεσπάσθη, τῷ ὀνόματι τῷ δεσπότου δίκας ἐκτίσας ἀνθ' ὧν ἀπέδρασεν.

P. 151. *Craterio eum ad ſe venire jubente.*] Craterum dicit Macedonem: qui in ſummo fuit honore apud Alex. Magnum: de cujus virtutibus multa Suid. ſcribit. Q. Curt. l. 9. & l. 5.

Ad Anaximenem rhetorem.] Cujus nos rhetoricam ad Alexandrum, qui liber Ariſtoteli tribuitur, eſſe putamus.

P. 152. *Cum Phryne Delphis auream Venerem dedicaſſet*, &c.] Athen. l. 13. aliquanto ſecus. non enim à Phryne Veneris ſtatuam Delphis dedicatam, ſed a vicinis populis ipſius Phrynes ſignum aureum collocatum eſſe Delphis narrat his verbis. αὐτῆς δὲ τῆς Φρύνης οἱ περικτίονες ἀνδριάντα ποιήσαντες, ἀνέθηκαν ἐν Δελφοῖς χρύσεον ἐπὶ κίονος πεντελικοῦ. κατεσκεύασε δὲ αὐτὸν Πραξιτέλης, ὃν καὶ θεασάμενος Κράτης ὁ Κυνικὸς ἔφη, τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας ἀνάθημα.

Olympionicem crebro meretricem intuentem.] Dioxippum videlicet ſignificat, de quo ſupra: hanc autem hiſtoriam Ælian. l. 12. c. 58. narrat. Διώξιππος, inquit, Ὀλυμπιονίκης ἀθλητὴς ὁ Ἀθηναῖος εἰσήλαυνεν εἰς τὰς Ἀθήνας κατὰ τὸν νόμον τῶν ἀθλητῶν. συνέρρει τοίνυν τὰ πλήθη, καὶ ἄλλος ἀλλαχόθεν ἐκκρεμαννύμενος ἐθεῶντο αὐτόν. ἐν δὲ τοῖς καὶ γυνὴ κάλλει διαπρέπουσα ἀπήντησε τῇ θέᾳ. ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Διώξιππος, παραχρῆμα ἡττήθη τοῦ κάλλους καὶ διετέλεσεν ἀποβλέπων τὴν ἄνθρωπον, καὶ ἐπιστρεφόμενος, καὶ εἰς πολλὰς τὸ πρόσωπον ἀλλάττων χροιάς. & paulo poſt adjicit verba Diogenis ad eos, qui prope adſtabant. ὁρᾶτε, inquit, τὸν ἀθλητὴν ὑμῶν τὸν μέγαν ὑπὸ παιδίσκης ἐκτραχηλιζόμενον.

Tegeatem reſpondit.] Luſit, ut opinor, in nomine, quod duplicem habere ſignificationem poſſet. nam Τεγεάτης & à Tegea urbe Arcadiæ ductum eſſe poteſt, & ὑπὸ τοῦ τέγους, quod quidem *lupanar* ſignificat, quemadmodum notavit Phavorinus.

P. 153. *Non projicienda ſunt deorum inclita dona.*] Verſus eſt Hom. Il. γ. qui a Paride, Hectori fratri ſe objurganti, reſpondente pronuntiatur.

P. 155. *A piratis, quorum dux erat Scirpalus.*] De quo mentionem facit Suid. γηραιὸς δὲ, inquit, ὑπὸ πειρατοῦ Σκιρπάλου ἐλήφθη, de Diogene loquens.

Familiares eum redimere voluiſſe.] Quod etiam Suid. tradit; καὶ πραθεὶς, inquit, ἐν Κορίνθῳ Ξενιάδῃ τινὶ παρὰ τῷ πριαμένῳ διέμεινεν, οὐκ ἐλόμενος λυθῆναι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἢ τῶν οἰκείων φίλων.

P. 156. *Quidam eum cum bovis pedem crudum comediſſet*, &c.] Non longe abeſt ab hac opinione Athen. qui de Diogenis morte ſic ſcribit. καὶ Διογένης δὲ ὁ Κύων ὠμὸν πολύποδα καταφαγὼν, ἐπιθεμένης αὐτῷ τῆς γαστρὸς, ἀπέθανε.

Unum ex eis pedis ei nervum momordiſſe, atque ita mortuum eſſe.] Suid. de ejus morte ſic ſcribit. ἐπὶ δὲ τῆς ϱιγ' Ὀλυμπιάδος κατέστρεψε τὸν βίον δηχθεὶς ὑπὸ κυνὸς τὸ σκέλος, καὶ θεραπείας ὑπεριδών. Ælian. l. 7. var. hiſt. c. 14. eum, cum jam mors appropinquaret, dejeciſſe ſe de ponte ſcribit, qui prope gymnaſium erat. Διογένης, inquit, ὁ Σινωπεὺς, ὅτε λοιπὸν ἐνόσει ἐπὶ θανάτῳ, ἑαυτὸν φέρων μόλις ἔρριψε κατά τινος γεφυρίου πρὸς γυμνασίῳ ὄντος. S. Hieron. l. 2. adv. Jovinianum de Diogenis morte neutram opinionem ſecutus videtur, ſed longe diverſam. *Virtutem ejus*, inquit, *& continentiam mors quoque indicat. nam cum ad agonem Olympiæ eum, qui magna frequentia Græciæ celebrabatur, jam ſenex pergeret, febri in itinere dicitur apprehenſus accubuiſſe in crepidine viæ, volentibuſque eum amicis aut in jumentum aut in vehiculum tollere, non acquievit, ſed tranſiens ad arboris umbram, locutus eſt. Abite quæſo, & ſpectatum pergite. hæc me nox, aut victorem probabit, aut victum. ſi febrem vicero, ad agonem veniam: ſi me vicerit, ad inferna deſcendam. ibique per noctem eliſo gutture, non tam mori ſe ait, quam febrem morte excludere.*

Inhumatum ſe projici mandaviſſe.] Ælian. l. & c. proxime citato ita ſcribens; καὶ προσέταξε τῷ παλαιστροφύλακι, ἐπειδὰν αἴσθηται ἀποτεθνηκότα αὐτὸν, ῥίψαι εἰς τὸν Ἰλισσόν. οὕτως ἄρα ὀλίγον ἔμελε Διογένει καὶ θανάτου καὶ ταφῆς. quod etiam Cic. confirmat l. 1. Tuſc. quæſt. *Durior*, inquit, *Diogenes & id quidem ſentiens, ſed, ut Cynicus, aſperius, projici ſe juſſit inhumatum.*

Eadem ait die Alexandrum Babyloniæ, & Diogenem Corinthi mortuum eſſe.] Suid. κατὰ τὴν αὐτὴν, inquit, ἡμέραν, ὅτε καὶ ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος ἐν Βαβυλῶνι ἀπέθανεν.

MONIMUS.

P. 157. *Monimus Syracuſius.*] De quo mirum eſt apud ſcriptores ſilentium. nos certe nihil, quod afferamus, habemus.

Donec eum Dominus abdicavit.] Videlicet tanquam furioſum, neque ad ſerviendum idoneum: quod ex his, quod poſtea ſequuntur, verbis apparet.

ONESICRITUS.

P. 158. *Oneſicritum.*] De quo dictum eſt in vita Diogenis, cujus etiam duos filios nominavit Androſthenem, & Philiſcum.

Aſtypalæum vocat.] Ælian. l. 16. de anima l. c. 39. in principio.

Hic cum Alexandro in militiam profectus eſt.] Ælian. l. & c. ſupra citato. Ὀνησίκριτος ὁ Ἀστυπαλαιεὺς λέγει ἐν Ἰνδοῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ παιδὸς Φιλίππου, γενέσθαι δράκοντας δύο, &c.

CRATES.

Crates Aſcondi filius Thebanus.] Suid. Κράτης, inquit, Ἀσκώνδου, Θηβαῖος, φιλόσοφος Κυνικός.

Non Diogenis, ſed Briſonis Achæi diſcipulum.] Suid. utriuſque Cratetem diſcipulum fuiſſe ait, Diogenis videlicet, & Bryſonis Achæi: μαθητὴς, inquit, Διογένους καὶ Βρύσωνος Ἀχαιοῦ.

Pera quidem urbs eſt.] Sub *peræ* nomine diſciplinam cynicam deſcribit, quam civitati cuidam ſimilem facit.

Vocabatur autem θυρεπανοίκτης ab aperiendis foribus.] Quod etiam totidem fere verbis Suid. à Laertio accepit, ita ſcribens. ἐπεκλήθη δὲ θυρεπανοίκτης, διὰ τὸ ἀδεῶς εἰσέρχεσθαι εἰς παντὸς οὗπερ ἐβούλετο οἶκον.

Si vero his uti non poſſis, laqueus.] Non eodem modo legitur verſus iſte apud Suid. ſed aliquantulum immutatus, hoc eſt, εἰ δὲ μὴ τοῦτο δύναται, βρόχος.

P. 159. *Agrum compaſcuum ut relinqueret.*] Suid. adjicit vocem Cratetis, quam, cum hoc faceret, adhibuit; ita ſcribens. οὗτος καταλιπὼν οὐσίαν μηλόβοτον, ἀρθεὶς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ εἶπεν, ἐλευθεροῖ Κράτητα Θηβαῖον Κράτης.

Et ſi quid ei pecuniæ eſſet, in mare projiceret.] Quod quidem ab eo factum eſſe tradit Philoſtratus Lemnius in vita Apol-

Apollonii Tyanei, quemadmodum notavit Suid. his verbis. οὗτος κατεπόντωσε τὴν οὐσίαν.

Et Cratetis quidem, inquit, domus eſt ab Alexandro Hipparchiæ à Philippo.] Aut aliquid deeſt, quod Cratetis domum ab Alexandro ſervatam ſignificet tum, cùm Thebas bello evertit, ſimiliterque Hipparchiæ à Philippo Alexandri patre, aut valde obſcure ſignificavit quid ſentiret. tam enim everſam quam ſervatam, utriuſque domum verba hæc ſignificare poſſunt.

Demetrius Magnes eum apud quendam menſarium argentum depoſuiſſe tradit.] Quod Suid. quoque confirmat, utens iiſdem fere, quibus utitur Laert. verbis. ὃς, inquit, ἐξαργυρίσας τὴν οὐσίαν, δέδωκε τὰ ἀργύρια τραπεζίτῃ εἰπὼν, εἰ οἱ παῖδες αὐτοῦ φιλοσοφήσουσιν, τῷ δήμῳ δοῦναι, εἰ δὲ μὴ, τοῖς παισὶν αὐτοῦ. Ælian. etiam l. 3. var. hiſt. c.7. de Cratete loquens, ὅτι μὲν οὖν, inquit, τῆς οὐσίας ἀπέστη τοῖς Θηβαίοις, τοῦτο μὲν καὶ εἰς πάντας ἐξεφοίτησε.

Demetrio Phalereo, qui ſibi panes, & vinum miſerat, id exprobravit.] Quod idem Athen. l. 10. narrat, Soſicratem in ſucceſſionibus auctorem nominans, καὶ Κράτης δ' ὁ Κυνικὸς, inquit, ὥς φησι Σωσικράτης ἐν ταῖς διαδοχαῖς, ἐπεῤῥάπισε Δημήτριον τὸν Φαληρέα σὺν τῇ πήρᾳ τῶν ἄρτων καὶ λάγυνον πέμψαντα οἴνου. εἴθε γὰρ, ἔφη, τὰς κρήνας καὶ ἄρτους ἦν φέρειν.

P. 160. *Alexandro roganti, an patriam ſuam inſtaurari vellet.*] Hoc idem Ælian. l. & c. ſupra citato tanquam haud omnibus notum narrat, & aliquanto ſecus, quam à Laertio traditur: his verbis. τὸ δ' ἕτερον, inquit, αὐτοῦ οὐ πᾶσι γνώριμον. ἔστι δὲ ἐκεῖνο· ἀπαλλαττόμενος τῶν Θηβῶν οἰκισθεισῶν πάλιν, ἔφη. οὐ δέομαι πόλεως, ἣν Ἀλέξανδρος κατασκάψει, ἢ ἄλλος. quo loco ſi auctoritatem Laertii ſequamur, tollenda erit particula illa ἢ disjunctionem indicans, & legendum, ut Laert. Ἀλέξανδρος κατασκάψει ἄλλος.

METROCLES.

De hoc nihil habemus, quod cognitione dignum ſit, dicere. Maronites fuit, Hipparchiæ frater, & Cratetis diſcipulus.

HIPPARCHIA.

P. 163. *Hipparchia etiam Metroclis ſoror.*] De qua hæc amplius Suid. ſcribit, à Laertio omiſſa. ἔγραψε, inquit, φιλοσόφοις ὑποθέσεις, καί τινα ἐπιχειρήματα, καὶ προτάσεις πρὸς τὸν Θεόδωρον ἐπικληθέντα ἄθεον. ἤκμασεν ἐπὶ τῆς ρια Ὀλυμπιάδος. hoc eſt, Olymp. 111.

Ad Lyſimachi convivium.] Macedonum regis, qui Demetrio Poliorcetæ ſucceſſit.

Theodorus autem ſeipſum verberans injuriam non facit.] Hoc vero jam non tam ut Cynica, quam ut Peripatetica mulier dixiſſe videtur; quippe. Ariſtot. in 5. Ethic. c. 11. in ea videtur eſſe ſententia, ut exiſtimet, neminem ſibi ipſi injuriam facere poſſe: quam enim quiſque ſibi facit injuriam, hanc ſibi volens imponit: nemo autem volens afficitur injuria.

MENIPPUS.

P. 164. Hunc ego eſſe puto, qui à Luciano in mortuorum dialogis inducitur, apud quem etiam ſeipſum canem, utpote Cynicum appellat. ſic enim in quodam dialogo cum Cerbero loquens ait, ὦ Κέρβερε, συγγενὴς γάρ εἰμί σοι, κύων καὶ αὐτὸς ὤν.

Meleagri ſcriptis ſimiles.] Qui & ipſe Cynicus fuit, quemadmodum ſcribit Athen. l. 11. c. 247. qui ejus quoque Sympoſium citat. καὶ Μελέαγρος δ' ὁ Κυνικὸς, inquit, ἐν τῷ Συμποσίῳ οὑτωσὶ γράφει.

Diarium fœneratorem.] Sic placuit mihi ἡμεροδανειστὴν vertere, duobus nominibus Latinis unum Græcum exprimenti. nec vero ignoro apud Cic. *diarium* nomen eſſe ſubſtantivum, non adjectivum, ut recentiores loquuntur grammatici; ego tamen pro adjectivo uti malui, quàm circuitione inepta uti: quod neque ſolus, neque ſine neceſſitate feci. Significat, ut opinor, Menippum ſingulis diebus uſuras exigere ſolitum earum pecuniarum, quas fœneratus eſſet.

Nam & nauticis uſuris fœnerari.] Quæ ſint nauticæ uſuræ non facile invenias qui tibi exponat præter Juriſconſ. Romanos & Polluccem. quod etiam uſuræ genus apud eundem Laert. invenies in vita Zenonis, & veriſimile eſt maximum fuiſſe.

Menippi autem extiterunt ſex.] Adde ſeptimum comicum, cujus drama citatur à Suida κέρκωπες, & ἄλλα, quæ non nominat.

MENEDEMUS.

Ut Erinnydis ornatum indutus, &c.] Hæc eadem totidem verbis à Laertio tranſlata ſcribit Suid. in verbo φαιὸς, non de Menedemo, ſed de Menippo, in quo uter erraverit Laert. an Suidas, non eſt noſtrum judicare, præſertim cum hanc hiſtoriam apud nullum alium, præterquam apud Laer. legerim.

P. 165. *Eſt enim quædam utriuſq; ſectæ ſocietas.*] Quod etiam indicat Cic. qui l. 3. de oratore Cynicos, & Stoicos ab eodem, hoc eſt, Antiſthene extitiſſe docet. *Ac primo*, inquit, *ab ipſo Platone Ariſtoteles, & Xenocrates, quorum alter peripateticorum, alter Academiæ nomen obtinuit, deinde ab Antiſthene, qui patientiam & duritiam in Socratico ſermone maxime adamarat, Cynici primum, deinde Stoici.*

Similiter atq; Ariſto Chius.] Qui ſummum bonum ponebat in ἀδιαφορίᾳ, de quo multis locis ſuæ philoſophiæ Cic. mentionem facit.

THOMÆ ALDOBRANDINI
IN SEPTIMUM
LAERTII DIOGENIS
LIBRUM
ANNOTATIONES.

Z*Eno Mnaſeæ ſive Demei filius Citie-us.*] Sic etiam Suid. totidem verbis, Ζήνων, inquit, Μνασέυ, ἢ Δημέυ Κιτιεύς. Cic. quoq; multis locis Citieum vocat. Fuit autem Citium oppidum quoddam parvum Cypri, quemadmodum tradit Suidas. Plin.l.5. c. 31.

Quod Phœnices coloni incoluerunt.] Quod quidem teſtificatur etiam Suid. qui de Zenone loquens, Φοῖνιξ δὲ, inquit, ἐπεκλήθη ὅτι Φοίνικες ἔποικοι τῆς πολίχνης ἐγένοντο.

Ægyptium malleolum.] A ſimilitudine corporis, ut opinor; nam cum gracilis eſſet, haud inepte *malleolus* eſt appellatus; *Ægyptius* autem, vel quia fuſcus, vel quia Phœnix.

Perſæus in Sympoſiacis.] Cujus celebre quoque apud Cic. nomen eſt: auditor Zenonis fuit. Cic. l. de nat. deor.

Et apricationibus.] Gr. ἡλιοκαΐαις. Græcam vocem nuſquam, præterquam apud Laert. legi. hanc autem *apricationem* verti, quo verbo uſus eſt Cicero.

Cratetis auditor fuit.] Quod etiam Suid. confirmat. μαθητὴς δὲ, inquit, ἦν Κράτητος τοῦ Κυνικοῦ.

Sed & Polemonem quoq;.] Suid. Zenonem, poſt auditum à ſe Cratetem, Polemonis quoque fuiſſe auditorem tradit: μαθητὴς inquit, ἦν Κράτητος τοῦ Κυνικοῦ, εἶτα Πολέμωνος τοῦ Ἀθηναίου. Sed & Cic. l. 4. de finibus idem confirmat his verbis. *Dabit*, inquit, *hoc Zenoni Polemon, etiam magiſter ejus.*

Quo intellecto, eum antiquorum ſcripta legiſſe.] Quorum videlicet libros oraculum obſcure ſignificabat. mortui enim antiqui ſunt, quoniam ætate vivos antecedunt. quod etiam clarius declarat Suid. his verbis. ἐχρήσθη δὲ, inquit, αὐτῷ πυνθανομένῳ περὶ βίου, συγχρωτίζεσθαι τοῖς νεκροῖς, ὅπερ ἦν τοῖς ἀρχαίοις διὰ τῶν βιβλίων.

Quid, Crates inquit, fugis Phœniciole?] Hoc enim erat ei cognomentum, quemadmodum apparet ex verbis Suidæ ſupra citatis, uſus eſt autem nomine diminutivo, propterea quod, ut ſupra dictum eſt, parvo erat corpore. hæc interpretatio confirmatur etiam ex Cic. verbis in l. 4. de finibus de Zenone loquentis. *Poſtea*, inquit, *tuus ille Pœnulus, ſcis enim Citieos dicentes tuos è Phœnicia profectos*, & reliqua.

P. 165. *Si quidem remp. cum ſcripſiſſet, quidam jocantes eum in canis illam cauda ſcripſiſſe aiunt.*] An quia Crates ipſe quoque, ut Diogenes, canis vocatus eſt, in cujus cauda remp. ſcripſiſſe dicitur Zeno, qui extremo eo tempore illam ſcripſerit, quo eo magiſtro etiamnum utebatur; paulo videlicet ante, quam ab eo ad alios ſe magiſtros conferret.

Eos, qui ſupra dicti ſunt, annis viginti audivit.] Xenocratem videlicet, & Stilponem, quorum unumquemq; 10. annos audivit, ut ambos 20. annos audiverit.

In porticu varia inambulans, ea, quæ etiam Piſianactia vocatur.] Cujus rei teſtis Pauſan. in Atticis, ita ſcribens; ἰοῦσι δὲ πρὸς τὴν στοὰν, ἣν ποικίλην ὀνομάζουσιν ἀπὸ τῶν γρα-

A φῶν. quibus autem picturis ornata fuerit, exponit quadam ex parte idem Pauſan. l.10.

In eo enim 30. dominantibus, 1000. ferme & 400. cives interempti ſunt.] Inter quos Theramenem collegam ſuum, quod eorum actionibus adverſaretur, Niceratum Niciæ filium, hominem ditiſſimum, & Antolycum liberius loquentem occiderunt, anno 1. Olymp. 94.

Quin etiam Antigono charus fuit.] Macedoniæ regi, qui Gonata vocatus eſt, qui Athenienſes diu à ſe obſeſſos, quia olim à Demetrio patre defeciſſent, in deditionem accepit, præſidiumque in Muſeo impoſuit.

P. 168. *Non popularem & morum corruptricem.*] Cyrenaicorum & Epicureorum philoſophiam ſignificat, quibus maxime adverſari videbatur Zeno, qui honeſtatem finem eſſe bo-
B norum defendebat. vigebat autem tum maxime Epicureorum diſciplina. Epicurus enim ipſe haud multis ante Zenonem annis mortuus eſt anno 2. 128. Olymp.

Acamantide quinto loco prytaneatum gerente.] Unaquæque enim tribus dies 35. præfecturam Senatus gerebat, quam illi πρυτανείαν vocabant, ego *prytaneatum* verti. nam ſicut conſulatum, & auguratum dicimus, ſic etiam prytaneatum, potui principatum, aut perfecturam vertere. ſed tamen neceſſe minime fuit Græcum nomen proprium Latino minus proprio, & propterea obſcuriore mutare. quinto autem loco dixit, quia ſorti permittebatur, cujus tribus primo, ſecundo, tertio loco uſque ad decimum locum (tot enim erant tribus) imperium eſſet, quod πρυτανείαν vocabant.

C *Trigeſima tertia prytaneatus die concione quæ κυρία dicitur habita.*] Diximus enim ſupra ſingularum tribuum ſingulos prytaneatus triginta quinque diebus finiri ſolitos. Concio autem κυρία prima erat inter ordinarias conciones quæ quatuor erant; Sigon. doctiſſimus in lib. de rep. Athen. c.7 [illegible].

Ex præſidibus.] Sic enim viſum eſt vertere τοὺς προέδρους, & recte, niſi fallor. videtur enim Latina vox Græcum nomen perfecte exprimere. quod idem in alia voce, de qua ſuperius egimus, πρυτανεία videlicet, uſu non veniebat.

Utq; ei in Ceramico.] Eo videlicet, qui extra urbem erat, in quo publico ſumptu eos, qui in bello propter remp. occubuiſſent, ſepeliebant. nam in alio, qui intra urbem erat, mere-
D trices habitabant. Suidas.

P. 167. *Antigonus autem Cariſtius.*] In eo videlicet libro, quem de Zenonis vita ſcripſit. citat eum Athen. l.13. c.279. ὡς Ἀντίγονος, inquit, ὁ Καρύστιος ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ.

Ne odiſſe mulieres videretur.] Quam ille tamen ſuſpicionem non vitavit, quemadmodum ſcribit Athen. auctore Antigono Caryſtio, ita ſcribens de Stoicis. καὶ τοῦτο μόνον ἐζηλωκότες τὸν ἀρχηγὸν ὑμῶν τῆς σοφίας Ζήνωνα τὸν Φοίνικα, ὃς οὐδέποτε γυναικὶ ἐχρήσατο, παιδικοῖς δ' ἀεί.

In eadem domo cum Perſæo habitabat, qui cum, &c.]

Idem

Idem factum Athen. videtur indicare l. 13. quo in loco eum cum Perſæo habitaſſe confirmat, allatis verbis ex Antigoni Caryſtii libro de Zenonis vita, Ζήνων, inquit, ὁ Κιτιεὺς Περσαίῳ παρὰ πότον αὐλητρίδιον πριαμένου, διοκνοῦντος εἰσαγαγεῖν πρὸς αὐτὸν, διὰ τὸ τὴν αὐτὴν οἰκεῖν οἰκίαν, συναισθόμενος συνείλκυσε τὴν παιδίσκην, καὶ συγκατέκλεισε τῷ Περσαίῳ.

Cum Perſæo habitabat.] Cujus ab Athen. citantur συμποτικοὶ διάλογοι, quos ab eo ex commentariis Stilponis, & Zenonis ſcriptos eſſe tradit; quæ commentaria ἀπομνημονεύματα vocat Athen.

ut & ſæpe Antigonus rex vinolentus ei obviam fieret.] Antigonus Caryſtius in libro de Zenonis vita hanc eandem hiſtoriam attigit, cujus verba, quæ ab Athen. recitantur, afferre volui. Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς ἐπεκώμαζε τῷ Ζήνωνι, καί ποτε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐλθὼν ἔκ τινος πότου, καὶ ἀναπηδήσας πρὸς τὸν Ζήνωνα, ἔπεισεν αὐτὸν συγκωμάσαι αὐτῷ πρὸς τὸν Ἀριστοκλέα τὸν κιθαρῳδὸν, οὗ σφόδρα ἤρα ὁ βασιλεύς.

Ut in ſummo ſubſellio aſſideret.] Id videlicet cavens, ne inter duos medius ſederet: in quo & ambitionem devitabat, & moleſtias eorum, inter quos eſſet medius, effugiebat. habet enim locus ille medius multas moleſtias.

P. 168. *Ejus autem periit grabatus.*] Quem nos *grabatum* Latine reddidimus, Laert. γύργαθον appellavit, quæ vox proprie *lectum* ſignificat, in quo jacent, qui à dæmonibus torquentur, vel alioqui affligantur inſania. ſignificabat ergo Timon Zenonem inſanum eſſe.

Mentem autem habebat minorem ſcindapſo.] Quod in carminibus vertendis fecimus, ut verbum verbo redderemus, nulla metrorum habita ratione, hic quoq; obſervavimus. hoc autem loco illud etiam amplius, quod Græca voce *ſcindapſo* uſi ſumus, quia nullum habebamus Latinum nomen, quo ſignificatio hujus vocis exprimeretur, quæ muſicum inſtrumentum ſignificat. ſunt etiam qui non σκινδάψοις ſed κινδάψοις legant, ut Phavorinus, κινδαψοὶ, inquit, ὄρνεα, καὶ ὄργανα κιθαριστήρια, καὶ Ἰνδοί. Athen. l. 4. c. 92. ἔστι δὲ, inquit, ὁ σκινδαψὸς τετράχορδον ὄργανον, quod confirmat auctoritate Matronis & Theopompi Colophonii epopœii, quorum verſus citat, quos ego conſulto prætermitto brevitatis cauſa.

Cum Philone dialectico diſceptabat.] Auditore Clitomachi, de quo multa Cic. in quæſt Acad. ex quorum librorum lectione patet Zenonem cum Philone frequenter ſolitũ diſputare cum multis aliis de rebus; tum de eo præcipue, an quidquam eſſet, quod comprehendi poſſet. Cic. in quæſt. Acad. c. 6. a.

Zeno junior non minus quam Diodorum magiſtrum ſuum admiratus eſt.] Quem Laert Zenonem juniorem appellat, is eſſe videtur, qui a Suida Sidonius, Stoicuſque philoſophus, & Muſæi filius appellatur, quem etiam ſimiliter ac Laert. Diodori diſcipulum fuiſſe tradit, ejus ſcilicet, qui κρόνος dictus eſt. Sed ſi Zenonis Citiei magiſter fuit, quod ſcribit Suid. non video quo modo à Laertio junior appellari poſſit: niſi ſi ideo junior, quia non eundem ſplendorem eſt aſſecutus. quanquam ſi Zeno ipſe Citieus grandis jam natu ad philoſophiam acceſſit, videtur potuiſſe etiam hujus junioris Zenonis auditor fuiſſe. Suidæ verba ſunt. Ζήνων Μουσαίου Σιδώνιος φιλόσοφος Στωϊκὸς μαθητὴς τοῦ Διοδώρου κληθέντος κρόνου. διδάσκαλος δὲ καὶ αὐτὸς Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως. ἔγραψεν ἀπολογίαν ὑπὲρ Σωκράτους καὶ Σιδωνιακά.

Fieri non poteſt, quin te pater ebrius procreaverit.] Plut. in lib. περὶ τῶν παίδων ἀγωγῆς dictum hoc à Diogene tradit, non à Zenone, ſed aliquanto ſecus. Διογένης, inquit, μειράκιον ἐκστατικὸν ἰδὼν, καὶ παραφρονοῦν, νεανίσκε, ἔφησεν, ὁ πατήρ σε μεθύων ἔσπειρε.

Piſcem aliquando appoſitum ſolus comedere cœpit.] Hoc ex Antigoni Cariſtii lib. quem de Zenonis vita compoſuit, quemadmodum eſt apud Athen. c. 172. his verbis Ζήνων δὲ ὁ Κιτιεὺς, ὁ τῆς στοᾶς κτίστης, πρὸς τὸν ὀψοφάγον, ᾧ συνέζη ἐπὶ πλείονα χρόνον, καθά φησιν Ἀντίγονος Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ, μεγάλου τινὸς κατὰ τύχην ἰχθύος παρατεθέντος, ἄλλου δ' οὐδενὸς παρεσκευασμένου, λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων ἀπὸ τοῦ πίνακος οἷος ἦν κατεσθίειν. τοῦ δὲ ἐμβλέψαντος αὐτῷ, τί οὖν, ἔφη, τοὺς συζῶντάς σοι οἴει πάσχειν, εἰ σὺ μίαν ἡμέραν μὴ δεδύνησαι ἐνεγκεῖν ὀψοφαγίαν;

P. 169. *Quanti enim, inquit, ſibi data æſtimabat.*] Videbatur ergo cupiditatis nomine Polemonem accuſare, ac ſi ille ita docere conſueuiſſet, quo modo à diſcipulis tractaretur.

Illudq; Capheſiæ proferebat, qui cum è diſcipulis, &c.] Capheſias hic, de quo Laert. agit, aulœdus fuit. de eo eſt apud Athen. l. 14. qui totidem verbis hoc idem ipſius dictum narrat: à quo dubitandum non eſt hæc Laert. accepiſſe. Athen. verba ſunt. οὐ κακῶς δὲ καὶ Καφησίας ὁ αὐλητὴς, ἐπιβαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν αὐλεῖν μέγα, καὶ τοῦτο μελετῶντος, πατάξας εἶπεν, οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ κείμενον εἶναι, ἀλλὰ ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα.

Frequenterque Euripidis verſus de Capaneo in ore habebat.] Verſus Euripidis, qui hic à Laertio citantur, ſunt in tragœdia, quæ inſcribitur ἱκέτιδες. pronunciantur autem ab Adraſto, cum Theſeo loquente: quos eoſdem citat Athen. l. 4. c. 80. 28. Idem tamen Euripides Capaneum in Phœniſſis potius elatum oſtendit his verſibus.

> Οὐδ' οὐκ ἔλασσον ἄρεος εἰς μάχην φρονῶν
> Καπανεὺς, &c.

Æſchylus quoque in Septem ad Thebas, ſuperbiſſimum hominem indicat his verſibus,

> Καπανεὺς δ' ἐπ' Ἠλέκτραισιν εἴληχε πύλαις.
> Γίγας ὅδ' ἄλλος τοῦ πάρος λελεγμένου
> Μείζων, ὁ κόμπος δ' οὐ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ.

& alia, in quibus præter ſuperbiam, deorum etiam contemptum ſignificat.

P. 170. *Dionyſio Metathemeno.*] Heracleotæ, qui metathemeni cognomen ex eo accepit, quod cum antea Stoicus eſſet, mutata diſciplina contulit ſe ad Epicurum. de quo Athen. l. 6. c. 141. περὶ δὲ Διονυσίου τοῦ Ἡρακλεώτου τί δεῖ καὶ λέγειν, ὃς ἄντικρυς ἀποδὺς τὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα ἀντιμεταμφιάσασθαι, καὶ μεταθέμενος καλούμενος ἔχαιρε, καίτοι γεραιὸς ἀποστὰς τῶν τῆς στοᾶς λόγων καὶ ἐπὶ τὸν Ἐπίκουρον μεταπηδήσας. Cic.

Exprobrantem igitur regi renunciare juſſit, adeſſe quendam, qui tacere ſciret.] Ejuſdem dicti hiſtoria eſt apud Athen.

Diodoro quoque operam dedit.] Cui κρόνος cognomen fuit, de quo paulo ſupra diximus.

In eo interrogationis genere, quam Græci θερίζοντα vocant.] Genus indicat ſophiſmatis, eo nomine appellati; quaſi qui eo uteretur, is adverſarium videretur dejicere. eſt enim θερίζειν καταβάλλειν, quemadmodum notavit Suid.

Lupini quoque, inquit, quamvis amari, perfuſi tamen dulceſcunt.] Idem, & fere totidem verbis Athen. l. 2. Διὸ καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς σκληρὸς ὢν, καὶ πάνυ θυμωτικὸς πρὸς τοὺς γνωρίμους, ἐπὶ πλεῖον τοῦ οἴνου σπάσας, ἡδὺς ἐγίνετο καὶ μείλιχος. πρὸς τοὺς πυνθανομένους οὖν τοῦ τρόπου τὴν διαφορὰν, ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς θέρμοις πάσχειν. καὶ γὰρ ἐκείνους πρὶν διαβραχῆναι πικροτάτους εἶναι, ποτισθέντας δὲ γλυκεῖς καὶ προσηνεστάτους.

Quidam id Socratis eſſe aiunt.] Quemadmodum in ejus vita dictum eſt, quo loco, quæ hujus dicti ſententia judicio noſtro ſit, declaravimus.

P. 171. *In dramate, quod philoſophi inſcribitur, Philemon ita loquitur.*] De quo ſæpe apud Athen. mentio fit. Fuerunt autem 3. Philemones, unus Athenienſis, cujus ſunt libri de oraculis ex omni genere, & de Atticis nominibus, alter comicus, cujus 20. dramata ab Athen. citantur. & tertius, quem juniorem Athen. appellat.

Quidam Poſidippo hoc tribuunt.] Hic quoque comicus poeta fuit, quem ſæpe citat Athen.

Zenone philoſopho continentior.] Cujus proverbii meminit quoque Suid. καὶ παροιμία, inquit, Ζήνωνος ἐγκρατέστερος.

Sed & Poſidippus in tranſlatis.] Quam fabulam citat Athen. ſingulari numero. κυβίων δὲ, inquit, μνημονεύει Ποσείδιππος ἐν μεταφερομένῳ.

Duos & ſeptuaginta natum annos mortem obiiſſe tradit.] In quo, ſi epiſtola Zenonis ad Antigonum regem vera eſt, errat Perſæus. quippe in ea Zeno ſe 80. natum eſſe annos ſcribit.

P. 172. *Videtur autem, inquit, enuntiationum quoq; erroribus ipſe finem definiviſſe.*] An quia primus Zeno manifeſte ſententiam illam in philoſophiam intulit, qua nihil percipi poſſe contendebat, niſi quod ita verum eſſet, ut diſſimilibus notis à falſo diſtingueretur? quod cum nullum reperiri poſſe videretur, & opinationem turpem eſſe ſapienti putaret, fiebat ut nihil temere enuntiandum eſſe exiſtimaret; ſicq; enuntiationibus finem imponeret. quod idem teſtatur D. Aug. in 2. l. contra Academicos.

Ferunt eum per Capparim juraviſſe, quemadmodum per canem Socrates.] In quorum numero eſt Athen. qui hoc idem ſcribit his verbis; καὶ οὐ παράδοξον εἰ κατὰ τῆς κράμβης τινὲς ὤμνυον, ὁπότε καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστωρ μιμούμενος τὸν κατὰ τοῦ κυνὸς ὅρκον Σωκράτους, καὶ αὐτὸς ὤμνυε τὴν κάππαριν, ὥς Ἔμποδος φησὶν ἐν ἀπομνημονεύμασιν.

Quod

Quod ingenuas artes inutiles eſſe aſſeruerit.] Idem indicare videtur Cic. l. 4. de fin. *Totum genus hoc & Zeno, & ab eo qui ſunt, aut non potuerunt, aut noluerunt, certe reliquerunt.*

Idque in principio reipublicæ dixerit.] Quam Athen. citat c. 278. 23. his verbis de Zenone loquens. Διὸ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ ἔφη τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι, συνεργὸν ὑπάρχοντα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν.

Quod omnes improbos, & inimicos inter ſe, & hoſtes, & ſervos, & alienos eſſe affirmaverit uſque ad illa verba *quodque ſimiliter.*] Quam quidem ſententiam Stoicorum eſſe declarat etiam Cic. extremo l. 4. de fin. *nam ex eiſdem*, inquit, *verborum præſtigiis & regna nata vobis ſunt, & imperia, & divitiæ, & tantæ quidem, ut omnia, quæ ubique ſunt, ſapientis eſſe dicatis: ſolum præterea formoſum, ſolum liberum, ſolum civem*, &c. idem etiam in Lucullo, *Illi unquam dicerent ſapientes ſolos reges, ſolos divites, ſolos formoſos?* & paulo poſt. *Poſtremo ſolum liberum, ſolum civem: inſipientes omnes peregrinos, exules, ſervos, furioſos?* Plut. in libro de communibus notionibus ad Stoicos idem confirmat ita ſcribens. ἔτι δὲ μᾶλλον ἐν τοῖς πράγμασιν, ὅταν πάντας ἐπίσης κακοὺς, καὶ ἀδίκους, καὶ ἀπίστους, καὶ ἄφρονας τοὺς μὴ σοφοὺς ἀποφαίνοντες, &c.

Quod ſimiliter in rep. mulieres communes eſſe decreverit.] Quam quidem Stoicorum opinionem apud Romanos Stoicus Cato vel facto comprobavit, conceſſa Hortenſio uxore ſua.

Ac ſecundum ducentos neque templa, neque judicia, neque gymnaſia in civitatibus ædificanda eſſe cenſuerit.] Quod ad templa pertinet, idem Plut. aſſerit in libro περὶ Στοϊκῶν ἐναντιωμάτων his verbis. ἔτι δόγμα Ζήνωνός ἐστιν, ἱερὰ θεῶν μὴ οἰκοδομεῖν, ἱερὸν γὰρ μὴ πολλοῦ ἄξιον καὶ ἅγιον οὐκ ἔστιν. οἰκοδόμων δὲ ἔργον καὶ βαναύσων οὐδέν ἐστι πολλοῦ ἄξιον. quod idem ad gymnaſia referri poteſt, quæ & ipſa fabrorum opera ſunt. quos autem ducentos dicat, equidem haud memini me legiſſe. doctiores ergo id indagabunt.

Atque etiam de numero ita ſcripſerit, nummum neque permutationis, neque peregrinationis cauſa neceſſarium eſſe exiſtimare.] Itaque in ſua republica argentum, & aurum, & reliqua metalla, quæ naturalia ſunt, ex earum numero rerum eſſe ſtatuit, quas ille indifferentes appellabat. quorum quidem uſum, tanquam ſupervacanearum rerum, ita cohibuit, ut ab his homines non metu aliquo, ſed ratione abſtinerent. Athen. lib. 6. c. 117.

In principio artis, quæ amatoria inſcribitur, de rebus diſſerit amatoriis.] Certe in libris de rep. amorem deum eſſe ait civilis publicæque ſalutis adjutorem, ex quo videtur ſenſiſſe, eum libertatis, & amicitiæ, & concordiæ conciliatorem eſſe. Athen. l. 13.

Ab Athenodoro Stoico.] Eo, ut opinor, qui Auguſti temporibus fuit, de quo eſt apud Suid.

Bibliotheca apud Pergamum.] Athen. in principio 1. libri bibliothecas maxime illuſtres commemorans, inter cæteros, qui librorum copia abundarent, Pergami reges nominat.

Perſæus Demetrii filius.] Qui & ipſe Citieus fuit, & Dorotheus cognominatus eſt. Suid.

P. 173. *Ariſto Milciadis filius Chius, qui indifferens invenit.*] Quem Athen. l. 6. Zenonis ſodalem, Perſæi aſſentatorem appellat, eo quod is apud Antigonum gratioſus maxime eſſet. Τίμων ὁ Φλιάσιος, inquit, ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Σίλλων Ἀρίστωνα φησὶ τὸν Χῖον, Ζήνωνος δὲ τοῦ Κιτιέως γνώριμον, κόλακα γενέσθαι Περσαίου τοῦ φιλοσόφου, ὅτι ἦν ἑταῖρος Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως. Quod autem Ariſto indifferens invenerit, declarat Cic. l. 3. de fin. his verbis. *Deinceps*, inquit, *explicatur differentia rerum, quam ſi non ullam eſſe diceremus, confunderetur omnis vita, ut ab Ariſtone.* clarius adhuc in Lucullo. *Hos*, inquit, *ſi contemnimus, etiam abjectos putamus illos, certe minus deſpicere debemus Ariſtonem, qui cum Zenonis fuiſſet auditor.* & paulo poſt. *Huic ſummum bonum in his rebus neutram in partem moveri, quæ ἀδιαφορία ab ipſo dicitur.*

Herillus Carthaginienſis, qui ſcientiam finem bonorum eſſe dixit.] Quod etiam confirmat Cic. in Lucullo his verbis. *Et omitto illa, quæ relicta jam videntur, & Herillum, qui in cognitione, & ſcientia ſummum bonum ponit; qui cum Zenonis auditor eſſet, vides quantum ab eo diſſenſerit.* & in 2. de fin. *Herillus autem ad ſcientiam omnia revocans, unum quoddam bonum vidit, ſed nec optimum.*

Dionyſius, qui ſe ad voluptatem tranſtulit.] De quo diximus ſupra, c. 179. a.

Sphærus Boſphorianus.] Hunc Athen. l. 7. Chryſippi condiſcipulum Cleanthe magiſtro, vocatumque Alexandriam à

A Ptolemæo rege ſcribit. Cic. l. 4. quæſt. Tuſc. ipſum philoſophum Stoicum agnoſcit ita ſcribens. *nam ſuperiores definitiones erant Sphæri, hominis in primis bene definientis, ut putant Stoici.*

Cleanthes Phaniæ filius Aſius.] Cujus Athen. citat τὰ μυθικὰ, & librum περὶ μεταλήψεως, & quem Cic. ubique Zenonis diſcipulum agnoſcit.

Quem tabulis his ſimilem eſſe aiebat, in quibus ob ceræ duritiem vix ſcribi poteſt, ſcriptum tamen diutiſſime ſervatur.] Plut. in l. περὶ τοῦ ἀκούειν non Zenonem ipſum hoc de Cleanthe uſurpaſſe, ſed ipſumet Cleanthem de ſeipſo dicere ſolitum narrat his verbis. ὥσπερ ὁ Κλεάνθης καὶ ὁ Ξενοκράτης βραδύτεροι δοκοῦντες εἶναι τῶν συσχολαστῶν, οὐκ ἀπεδίδρασκον ἐκ τοῦ

B μανθάνειν, οὐδ᾽ ἀπέκαμνον, ἀλλὰ φθάνοντες εἰς ἑαυτοὺς ἔπαιζον, ἀγγείοις τε βραχυστόμοις, καὶ πινακίσι χαλκαῖς ἀπεικάζοντες, ὡς μόλις μὲν παραδεχόμενοι τοὺς λόγους, ἀσφαλῶς δὲ καὶ βεβαίως τηροῦντες. Vide in Xenocrate.

Philonides Thebanus.] Alter ab eo, quem citat Athen. & de quo eſt apud Suid. is enim non Thebanus, ſed Athenienſis fuit, & poeta comicus.

Callippus Corinthius.] De quo nihil legi apud quenquam.

Poſidonius Alexandrinus.] Qui poſt Polybium hiſtoriam ſcripſit libris 52. uſque ad bellum Cyrenaicum, & Ptolomæum. Scripſit etiam rhetoricas meditationes, & argumenta in Demoſthenem. Suid.

Zeno Sidonius.] Muſæi filius hunc Suid. Diodori, cui cognomen fuit κρόνος, diſcipulum fuiſſe tradit, Zenonis

C magiſtrum. ſcripſit apologiam Socratis, & Sidoniaca. Suid.

Triplicem philoſophiæ rationem eſſe aſſerunt.] Quam diviſionem Stoici ut multa alia, ab Academicis, Peripateticiſque acceperunt: quam etiam multis locis agnoſcit Cic. ut in 1. de oratore. *Sed ſi me*, inquit, *audierit, quoniam philoſophia in tres partes eſt diſtributa, in naturæ obſcuritatem, in diſſerendi ſubtilitatem, in vitam, atque mores.* in principio autem 1. libri de fin. hanc ipſam Academicorum, Peripateticorúmque diviſionem à Zenone retentam eſſe ait. *Totam*, inquit, *philoſophiam in tres partes diviſerunt, quam partitionem à Zenone retentam eſſe videmus*, &c. Quod Plut. quoque confirmat in libro de placitis philoſophorum c. 1. in quo de Stoicorum opinione loquens, τριττὴν, inquit, αἰτίαν καὶ τριμερῆ

D ἐστιν ἡ φιλοσοφία, ἧς τὸ μὲν φυσικὸν, τὸ δὲ ἠθικὸν, τὸ δὲ λογικόν.

Apollodorus Ephilus.] Forte pro Ephilus, ſive Ephillus per geminum, ll. quomodo in impreſſis codicibus legitur, legendum eſt Syllus. cujus rei conjecturam facio ex l. 1. Cic. de natura deorum: ubi de Zenone verba faciens ita ſcribit, *Zeno quidem non eos ſolum, qui tum erant, Apollodorum Syllum, cæteros figebat maledictis.* ego enim ita exiſtimo & eundem eſſe de quo uterque verba faciat, & litterarum vicinitatem depravationi hujus loci, ſi qua eſt, cauſam attuliſſe: quod tamen an ita ſit, doctiores judicabunt.

Diogenes Babylonius.] Quem Cic. l. 3. de officiis magnum & gravem Stoicum appellat. is auditor Chryſippi fuit, ut eſt apud Cic. l. 1. de divinat. librumque unum de ſomniis ſcri-

E pſit, & alterum de Minerva: hujus quoque citat Athenæus, νόμους, & περὶ εὐγενείας.

Et Poſidonius.] Alexandrinus de quo ſupra dixit.

Quo enim vallatus ſit, ſepimentum eſſe diſſerendi rationem.] Quem Laert. φραγμὸν appellavit, ego *ſepimentum* verti, qua voce uſus eſt Cic. in fine 1. l. de legibus, cum hac eadem ageret de re, eandemque omnino ſimilitudinem, qua hic uſus eſt Laert. explicaret. cum enim de duabus philoſophiæ partibus loquutus eſſet, morali ſcilicet, ac phyſica, ad extremum ita ſcribit, *atque hæc omnia quaſi ſepimento aliquo vallabit, diſſerendi ratione, veri & falſi judicio, & ſcientia.* quo loco, ut vides, diſſerendi rationem τῷ φραγμῷ ſimilem fecit.

Priore loco diſſerendi rationem ponunt, ſecundo phyſicam, tertiò

F *moralem, in quorum numero eſt Zeno.*] Quam opinionem Ammonius quoque Boetho, & Sidonio attribuit: cujus ratio ea ſolet afferri, quod à notioribus incipiendum eſt, & ab his, quibus aſſuefacti magis ſumus: hujuſmodi autem res videntur eſſe naturales. Plut. tamen in l. περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων aliter ſenſiſſe Chryſippum tradit, eumque primo loco diſſerendi rationem, ſecundo moralem, tertio phyſicam collocaviſſe. ejus verba ſunt hæc, ὁ Χρύσιππος οἴεται δεῖν τῶν λογικῶν πρῶτον ἀκροᾶσθαι τοὺς νέους, δεύτερον δὲ τῶν ἠθικῶν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν φυσικῶν.

Initium à morali facit.] Quam eandem opinionem Andronicus quoque Rhodius defendit, ut volunt Simplicus in prædicamentis, & Ammon. cujus opinionis rationes conſulto prætermitto.

Genus

Genus definitivum.] Quod Laert. ὁρικὸν εἶδος appellat, ego *genus* verti *definitivum*:qua voce uſus eſt Cic. in l. de inventione.

Eo enim ipſo viſionum differentias dirigunt.]Græce,ἐν αὐτῷ γὰρ τὰς τῶν φαντασιῶν διαφορὰς ἀπευθύνουσι. Vide quod in fine procœmii hujus libri ſcripſimus.

Quoniam res ipſæ notionibus comprehenduntur.] Græce, διὰ γὰρ τῶν ἐννοιῶν τὰ πράγματα λαμβάνεται. quas Græci ἐννοίας, Cic. *notiones* ſolet vertere, ut in 3. de fin. bon. & mal. his verbis; *ſimul autem cepit intelligentiam, vel notionem potius, quam appellant ἔννοιαν illi.*

Viſiones ipſis, & ea, quæ his conſtant effata.] Cum dialectica, ut placet Stoicis, duo conſideret, voces, & res, quæ vocibus ſignificantur, in eo loco, qui res ipſas vocibus ſignificatas complectitur;priorem obtinent locum viſiones & effata. non enim po eſt exiſtere effatum ſine viſione, quia quod effamur,omne id à ſenſus cognitione proficiſcitur,à quo eſt viſio quæ autem Laert. λεκτὰ vocavit,hæc ego verti *effata*. in quo, ut opinor, nihil potuit expreſſius è Græco. eſt enim, ut vides, verbo verbum redditum. quo etiam Cic. uſus eſt ad id, quod Græci vocant ἀξίωμα,ſignificandum.ita enim in 2.Acad. quæſt. l. ſcribit; *Nempe fundamentum dialecticæ eſt, quicquid enunciatur. id autem appellatur ἀξίωμα, quaſi effatum, aut verum eſſe, aut falſum.* Sed mihi videtur effatum proprie id ſignificare, quod λεκτὸν dicitur. non enim omne λεκτὸν & omne effatum, ideo eſt ἀξίωμα & pronuntiatum, ſed omne pronunciatum eſt effatum.

Et pronuntiata.] In hac quoq; voce vertenda Cic. ſequutus ſum auctorem 1. Tuſc. quæſt. *Omne, inquit, pronuntiatum: ſic enim mihi in præſentia occurrit, ut appellarem ἀξίωμα: utar poſt alio, ſi invenero melius.*

Et perfecta.] Videlicet pronuntiata. ſunt enim quædam inchoata, quædam perfecta, ut paulo poſt videbimus.

Et ea, quæ de quodam, aut quibuſdam dicuntur.] Sic enim Cic. vertit τὰ κατηγορήματα l. 4. Tuſc. quæſt. ita ſcribens; *Diſtinguunt illud etiam, ut ſit libido earum rerum, quæ dicuntur de quodam, aut quibuſdam, quæ κατηγορήματα dialectici appellant: ut habere divitias, capere honores.*

Tum ſupina.] Voce uſus eſt Laert. à ſitu tranſlata, quam ego haud mutavi tranſlationem, ſed retinui. quod enim Græci, ὕπτιον vocant, Latini *ſupinum* dicunt. alioqui poteram vertere *paſſivum*, voce quanquam non ſatis latina, tamen à veteribus grammaticis uſurpata.

Sophiſmata, quæ & rebus, & vocibus continentur.] Ut enim duplex eſt dialecticæ locus, unus qui voces, alter qui res, quæ vocibus ſignificantur, complectitur: ſic etiam duplicia ſunt ſophiſmata, quædam quæ vocibus, quædam quæ rebus continentur: quod idem Alexander quoque Afrodiſienſis docet in comm. in Ar. l. περὶ τῶν σοφιστικῶν ἐλέγχων, ubi oſtendit ſex eſſe ſophiſmata, quæ voce, ſeptem autem, quæ rebus continentur: appellat ipſe περὶ τὴν λέξιν, καὶ περὶ τὴν διάνοιαν.

Rationes eſſe mentientes, & vera dicentes, & negantes, ſoritas, & ambiguas, & conficientes, occultas, & ceratinas, & nullas, & metentes.] Nomina ſunt ſophiſmatum. de mentiente & ſorite, & occulta, diximus l. 2. in Euclidis vita, itidemque de ceratine; de quibus eſt etiam apud Lucian. in Sympoſio in ep. Etimocl. philoſophi ad Ariſtænetum his verbis. ἢ εἰπάτω τις αὐτῷ, τί ἐστι φιλοσοφία, ἢ τὰ πρῶτα ταῦτα. τί διαφέρει σχέσις ἕξεως, ἵνα μὴ τῶν ἀπόρων εἴπω. τί κερατίναν, ἢ σωρείτην, ἢ θερίζοντα λόγον. de metente autem teſtimonium habes Luciani loco ſupra citato. de conficiente etiam ſupradictum eſt. eſt autem ſophiſma, quemodmodum notavit Alexander Afrod. in comm. ſupra citato ex ſententia Ariſtotelis in topicis, idem quod ratio, ſive ſyllogiſmus litigioſus. ſyllogiſmus autem litigioſus eſt ille, qui forma præditus eſt bona, propoſitiones autem, quas appellant, aut ambas, aut alteram falſam habet.

Solœciſmi & babariſmi.] Ego his vocibus uſus ſum pro Latinis, quamvis Græcæ ſint. ſunt enim ſermone Latino ſatis tritæ; quibus & auctor rhet. ad Herenn. & Quintil. ſæpiſſime, atque etiam Priſcianus uſus eſt l. 1. de conſtructione.

P. 175. *Et ipſa aſſumptione.*] Sic enim ubique fere Cic. appellat τὴν ἐπιφορὰν; præcipue autem in libris de inventione.

Argumenti concluſionem rationem eſſe.] Græce ſic. τὴν δὲ ἀπόδειξιν λόγον διὰ τῶν μᾶλλον καταλαμβανομένων, τὸ ἧττον καταλαμβανόμενον περὶ πάντων. quam quidem definitionem totidem fere verbis, quibus ego, expreſſit Cic. Aca quæſt. l. 11. his verbis. *Itaque argumenti concluſio, quæ eſt Græce ἀπόδειξις, ita definitur, ratio, quæ ex*

A *rebus perceptis ad id, quod non percipiebatur, adducit.*

Impreſſionem in animo.] Ego τύπωσιν *impreſſionem* verti. video enim Cic. in quæſt. eadem agentem de re, idem quoq; nomen uſurpaviſſe, his verbis; *ut etiam illud abſurdum ſit, quod interdum ſoletis dicere cum viſa in animo imprimantur, non vos id dicere, inter ipſas impreſſiones nihil intereſſe, ſed inter ſpecies, & quaſdam formas eorum.*

Sed viſionem aliam quidem eſſe, quæ comprehendere poſſit, aliam, quæ comprehendi nequeat.] Nihil apud Stoicos teſtatius, quam duplex viſio, quam illi φαντασίαν appellant, quarum altera καταληπτικὴ vocetur, altera ἀκατάληπτος. hinc illa apud Lucian. in epiſt. Etimoclis Stoici philoſophi ad Ariſtænetum, quæ eſt in Sympoſio. οὔπω γὰρ δυνάσαι διακρίνειν τὸ βέλτιον, οὐδὲ τὴν καταληπτικὴν φαντα- B σίαν ἔχεις. Galenus quoq; in l. περὶ ἀρίστης διδασκαλίας, de Phavorino loquens, οὐ παύεται, inquit, λέγων οὔτε τὸ καταληπτὸν, οὔτε τὴν κατάληψιν, οὔτε τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, οὔτε τὰ τούτοις ἀντικείμενα, οἷον στερητικῶς λεγόμενα, ἀκατάληπτον φαντασίαν.

Quæ ex eo quod eſt, ut revera eſt, impreſſa, effictaq; ſit.] Ita fere Cic. loquitur, & quidem eadem agens de re ut in quæſt. Acad. c. 6. a. *Viſum igitur,* inquit, *impreſſum, effectumq; ex eo unde eſſet, quale eſſe non poſſet, ut ex eo unde non eſſet.* Quod enim Græce Laert. dixit ἐναπεσφραγισμένη καὶ ἐναπομεμαγμένη. ego Cic. ſecutus *impreſſam, effictamque* verti.

Dialecticamque ipſam neceſſariam eſſe aiunt, virtutemque ſpecie ſua virtutes complectentem.] Quod etiam Cic. confirmat 3. l. de fin. his verbis: *Dialecticam etiam adjungunt,* C *& phyſicam, eaſq; ambas virtutum nomine appellant.* loquitur autem de opinionibus Stoicorum.

Continentiam a lapſu.] Ἀπροπτωσία proprie id videtur præſtare, ut ne cui quidquam accidat improviſum: hanc eo *continentiam à lapſu* verti. video enim Cic. hoc idem explicantem ita locutum eſſe, ut in quæſt. Acad. in fine. *quibus de cauſis nihil oportere, neque profiteri, neq; affirmare quenquam, neque aſſertione approbare, cohibereque ſemper & ab omni lapſu continere temeritatem.*

Circumſpectionem firmam eſſe rationem.] Ἀνεικαιότης proprie eſt quædam in homine quaſi levitatis amotio, quæ facit, ut ne cuiquam veriſimili aſſentiamur: quam ego *circumſpectionem* verti, Cic. ſequutus, qui 2. l. quæſt. Acad. hac eadem cum loqueretur de re, hoc eam nomine appellaviſſe vide- D tur. ejus verba ſunt hæc. *nam ſi quod cuique occurrit, & primo quaſi aſpectu probabile videtur, id confirmatur, quid eo levius? ſin ex circumſpectione aliqua, & accurata conſideratione, quod viſum ſit, id ſe dicent ſequi, tamen exitum non habebunt.*

Quæ autem neque redargui, neque convinci poteſt.] Hic utendum neceſſario fuit periphraſi, ut quod uno non poteram, pluribus verbis è Græco exprimerem: in quo æquus lector veniam, ut opinor, dabit.

Gravitatem vanitatis expertem.] Quomodo enim ἀματαιότητα verterem? quæ ſi omnem excludit vanitatem, proculdubio gravitas quædam eſſe videtur.

Non tamen ſine dialecticæ contemplatione ſapientem, &c.] Sic etiam Cic. l 3. de fin. ex ſententia Stoicorum, loco citato E his verbis; *Nam ſine hac arte quemvis arbitramur à vero abduci fallíq; poſſe.*

P. 176. *Id ipſum judicium viſionis genus eſt.*] Vetus quæſtio, & apud omnes philoſopos anceps, qua quæritur, quid ſit illud, cui judicium veri, & falſi referri debeat accceptum. hoc autem apud Stoicos ſive ſit φαντασία καταληπτικὴ, ſive aliud quid, certe *viſionis*, quam illi φαντασίαν appellant, genus eſt. qualiter enim cumque definiatur veri, falſique judicium, in ea definitione viſio ipſa generis locum obtinebit. ut ſi dicant Stoici, judicium veri,& falſi ad viſionem comprehendentem pertinere, videas jam in hac definitione viſionem tanquam genus collocari.

Quod à viſione accipit.] Græce, ὃ πάσχει ὑπὸ τῆς φαντασίας. Ita fere ſemper Cic. vertit; ut in quæſt. Acad. F de materia ſcribens, *ex qua,* inquit, *omnia expreſſa atque effecta, quæ tota omnia accipere poſſit.* quod enim ille dixit *accipere*, id eſt Græce τὸ πάσχειν. aut ſi aliquando patiendi verbum uſurpat, nunquam ſine præfatione. ut itidem in quæſt. Acad. cum de cauſa, ut noſtrates philoſophi loquuntur,materiali loqueretur. *E quibus,* inquit, *aer, & ignis movendi vim habent, & efficiendi, reliquæ partes accipiendi, & quaſi patiendi.* addidit particulam, *quaſi.*

Viſum enim mentis ſuſpicio eſt, qualis in ſomniis objicitur.] Cui ſcilicet in re nihil reſpondet. quod etiam confirmat Plut. l. 4. de placitis philoſoph. ex ſententia Chryſippi: quo in loco afferens diſcrimen inter hæc quatuor, φαντασίαν, φανταστὸν, φανταστικὸν, & φάντασμα, de phantaſmate

taſmate ipſo, hoc eſt, de viſo ita ſcribit. *φάντασμα δέ ἐστιν ἐφ' ὃ ἑλκόμεθα κατὰ τὸν φανταστικὸν διάκενον ἑλκυσμόν. ταῦτα δὲ γίνεται ἐπὶ τῶν μελαγχολώντων καὶ μεμηνότων.* eſt igitur inane viſum.

Hoc eſt animi quædam commutatio.] Ego *ἀλλοίωσιν* *commutationem* verti; recentiores philoſophi *alterationem* vocant. video enim Cic. de hac ipſa alteratione, ut ita loquar, materiæ differentem, in quæſt. Acad. hoc verbum uſurpare. *Et cum ita*, inquit, *moveatur illa vis, quam qualitatem eſſe diximus; & cum ſic ultro citroq; verſetur: & materiam ipſam totam pœnitus commutari putant. commutari*, id eſt *ἀλλοιοῦσθαι*, Quod autem viſio ſit impreſſio, ſeu commotio quædam animi, confirmat etiam Plut. in 4. de placitis philoſoph. ex ſententia Chryſippi loco ſupra citato his verbis. *φαντασία μὲν οὖν ἐστι πάθος ἐν τῇ ψυχῇ γινόμενον.*

Neque enim ita impreſſio eſt accipienda, quaſi obſignatoris typus.] Quare? quia licet animus commutetur viſo oblato, quemadmodum cera ſigno impreſſo, tamen idem animus plures in eadem parte impreſſiones accipere poteſt, cera eadem non poteſt.

Viſio autem ea eſſe intelligitur, &c.] Quod Græcus dixit *ἐναπομεμαγμένη, καὶ ἐναποτετυπωμένη, καὶ ἐναπεσφραγισμένη*, ego verti, *expreſſa, efficta, ſignataque*. ſic etiam Cic. locutus eſt, cum de viſo eodem ageret, de quo hic Laert, quod quidem viſum nos *viſionem* appellamus propter eam differentiam, quæ ab eo hic ponitur inter viſum & viſionem. in quæſt. Acad, *quale igitur*, inquit, *viſum? tum illum ita definiviſſe. ex eo quod eſſet, ſicut eſſet, impreſſum ſignatum & effictum.* vides enim profecto ab utriſq; eandem rem & quidem totidem fere verbis definiri.

Sunt etiam viſionum ſpecies, quæ ſicut ab his, quæ ſunt, effinguntur.] Species nunc falſas atque inanes intelligit, non veras, quæ veris viſis ſimiles ſunt. de his Cic. l. 2. Acad. quæſt. in quo lector animadvertat, quod hoc loco ait Laert. id eſſe unum ex illis quatuor, ex quibus concludi ſolet, nihil eſſe, quod cognoſci aut percipi poſſit. quia ſcilicet nullum eſt viſum verum à ſenſu profectum, cui non ſit appoſitum viſum aliud, quod ab eo nihil interſit. enumerantur autem illa 4. à Cic. loco ſupra citato c. 21. a.

Senſus autem apud Stoicos dicitur tum ſpiritus is.] Ut vides, quadripartitus à Laert. è Stoicorum ſententia ſenſus dicitur. 1. enim ſpiritus, 2. comprehenſio, quæ fit per ſenſus, 3. ſenſuum fabrica, 4. munus, atque ipſum opus ſenſuum, ſenſus dicitur. Plut. tamen l. 4. de placitis philoſophorum, adhuc multiplicem magis apud Stoicos ſenſum eſſe docet. *οἱ Στωϊκοὶ*, inquit, *ὁρίζονται οὕτω τὴν αἴσθησιν. αἴσθησίς ἐστιν ἀντίληψις αἰσθητηρίου, ἢ κατάληψις. πολλαχῶς δὲ λέγεται ἡ αἴσθησις. ἥτε γὰρ ἕξις, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ ἐνέργεια, καὶ ἡ φαντασία ἡ καταληπτική, καὶ αὐτὸ τὸ ὄγδοον ἡγεμονικόν, ἀφ' οὗ συνίσταται. πάλιν δὲ αἰσθητήρια λέγεται πνεύματα νοερὰ ἀπὸ τοῦ ἡγεμονικοῦ ἐπὶ τὰ ὄργανα τεταμένα.* è quibus verbis, quam multipliciter ſenſus à Stoicis appelletur, vides, ſimulque illud perſpicis eum ſpiritum, qui ab animi principatu ad ſenſus permanat, *νοερὸν* à Plut. vocari, non, ut ego quidem arbitror, quia corporis omnino ſit expers, ſed quia comprehenſionis atque intelligentiæ ſit efficiens. principatum autem animi Stoici vocant id, è quo ortum habent viſiones, aſſentiones, ſenſus, appetitiones: quem quidem appellant *λογισμόν*. Vid. Plut. l. 4. de plac. philoſoph. c. 21. hunc omnes Stoici in universo corde, ſive in eo ſpiritu, qui eſt circa cor collocatum eſſe aiunt. quod idem docet Plut. eodem l. c. 5.

Etenim eorum, quæ cognoſcuntur, quædam uſu percepta fuerunt.] Cic. l. 3. de fin. locum hunc à Stoicis tranſtulit, his verbis; *cumque rerum notiones in animis fiant, ſi aut uſu aliquid cognitum ſit, aut conjunctione, aut ſimilitudine, aut collatione rationis, hoc quarto, quod extremum poſui, bonorum notitia facta eſt.* Videamus jam, quæ Cic. membra quibus Laertii membris reſpondeant. primum quod apud Laert. *περίπτωσις* eſt, id apud Cic. eſt *uſus*. quamvis enim *περίπτωσις* proprie ſignificet exitum rei contra quàm aut volebamus, aut expectabamus, & preſertim cum exitus ille in noſmetipſos incidit, ex quo calamitatis quoque ſignificationem hæc obtinet vox, tamen qui & hæc, & cætera, quæ accidunt, omnia ad uſum faciunt, ideo quod *κατὰ περίπτωσιν* cognitum eſt, id uſu cognitum eſſe dicitur. ſecundo quod apud Laert. idem quoque apud Cic. eſt *ſimilitudo*. eadem enim omnino voce uterque uſus eſt ſcriptor. idem de collatione rationis dicimus, quam Laert. *ἀναλογίαν* appellavit, quamque Cic. tum *proportionem*, tum *collationem rationis* appellandam eſſe multis locis docuit, ſed præcipue in l. de univerſ. de quibus locis in vita Plat. diximus, eoſque in medium attulimus. quod vero Laert. dixit *κατὰ σύνθεσιν*, hoc Cic. *conjunctionem* dicit.

Collatione rationis creſcendo quidem.] Ex his verbis nota collationem rationis dupliciter fieri poſſe, tum creſcendo, tum minuendo. itaque ſi proportio modum magnitudinis exuperet, fit ea, quam Græci appellant, *ὑπερβολή*. ſi vero modum exuperet parvitatis, ut ita loquar, fit ea, quæ extenuatio appellatur: quamvis & hæc quodammodo *ὑπερβολὴ* recte dicatur, ſi exuperantiam ipſam ſpectemus. utroque enim modo fines tranſilire poſſumus tum creſcendo, tum minuendo.

P. 177. *Quæ tranſitione cognoſcuntur, ut iſtatâ, & locus.*] Tranſitionem, ut opinor, ſignificat; cum ab una ſyllaba ad aliam, & ab una dictione ad aliam tranſimus. tunc enim effamur. locus autem ipſe tranſitione ex uno ad alium locum intelligitur magis, quam ulla alia re.

Naturaliter autem juſtum quid, bonumque cognoſcitur.] Quippe eſt aliquod natura ipſa juſtum, cujus ſenſus omnibus natura ineſt, ut parentes venerari, Deum colere.

Viſionis comprehendentis.] Sic enim ego verto *καταληπτικὴν φαντασίαν*. quæ cujuſmodi ſit, & jam ſupra dixit, & nunc iterum repetit.

Et anticipationis.] Cic. l. 1. de nat. deorum, quam Græci *πρόληψιν* appellant, hanc *anticipationem* vertit. *Quæ enim*, inquit, *eſt gens, aut quod genus hominum, quod non habeat ſine doctrina anticipationem quandam deorum?* quam appellat *πρόληψιν* Epicurus, id eſt anteceptam animo rei quandam informationem, ſine qua nec intelligi quidquam, nec quæri, nec diſputari poſſit. Ariſtoteles *anticipationes ἀναποδείκτους ἀρχὰς* appellat.

Poſidonius in libro de judicio.] Poſidonium, ut opinor, Corinthium dicit, Stoicum Scipionis familiarem ejus, qui Carthaginem evertit. de quo Athen. l. 14. nam alius Poſidonius, de quo eſt apud Cic. junior fuit, & Cic. æqualis.

Hominis vero articulata, atque à mente profecta.] In qua definitione Stoici à Plat. non diſſentiunt, qui, auctore Plut. 4. l. de placitis philoſoph. c. 19. vocem hominis eſſe ait *πνεῦμα διὰ στόματος ἀπὸ διανοίας ἠγμένον*· vel *πληγὴν ὑπὸ ἀέρος δι' ὤτων, καὶ ἐγκεφάλου, καὶ αἵματος μέχρι ψυχῆς διαδιδομένην*. cæterum Zeno princeps Stoicorum vocem ſic definiebat. *πνεῦμα διατεῖνον ἀπὸ τοῦ ἡγεμονικοῦ μέχρι φάρυγγος, καὶ γλώττης, καὶ τῶν οἰκείων ὀργάνων.* Plut. eodem l. c. 21.

Eſt autem vox apud Stoicos corpus, quod enim agit, id omne corpus eſt.] Quod idem totidem fere verbis Plut. confirmat l. eodem ſupra citato c. 20. ejus verba non fuerunt prætermittenda, quæ ſunt hæc. *οἱ δὲ Στωϊκοὶ σῶμα τὴν φωνήν. πᾶν γὰρ τὸ δρώμενον, ἢ καὶ ποιοῦν, σῶμα. ἡ δὲ φωνὴ ποιεῖ καὶ δρᾷ. ἀκούομεν γὰρ αὐτῆς καὶ αἰσθανόμεθα προσπιπτούσης τῇ ἀκοῇ*, &c.

Appellatio.] Qua voce uſus eſt etiam Priſcianus l. 2. cum orationis ipſe quoque partes enumeraret, & quidem eas 5. eſſe ex Stoicorum ſententia diceret. ejus verba volui huc afferre: *Secundum Stoicos vero*, inquit, *quinque ſunt ejus partes, nomen, appellatio, verbum, pronomen ſive articulus, conjunctio.*

Verbum autem pars eſt orationis, rem, quæ de quodam aut quibuſdam dicitur, minime compoſitam ſignificans.] Quæ definitio, quemadmodum & aliæ ſupra poſitæ, dialecticorum eſt, non grammaticorum; ob eamque cauſam à definitione Priſciani diverſa eſt, cum tamen aliæ duæ nominis ſcilicet & appellationis, ſi cum Priſciani definitionibus earumdem rerum conferantur, haud omnino diſſimiles videri poſſint: propterea quod nomen & appellationem tam dialecticus, quam grammaticus eadem fere ratione definiant, aut parum differente: verbum autem dialecticus definiens ſic definit, ut in definitione ſpectet *κατηγόρημα*, cujus ſignificandi verbum apud dialecticos proprie vim habet. grammaticus autem non *κατηγόρημα* ſpectat in definitione verbi, ſed aut actionem, aut accipiendi, ſive patiendi partes conſiderat: quarum rerum ſignificandarum gratia verbum à grammaticis conſideratur.

P. 178. *Orationis virtutes quinque ſunt.*] Hæc ipſa jam non tam dialecticorum, quam rhetorum propria ſunt: ut non videam, cur huc allata ſint. quorum tamen 4. poſuit Cic. l. 3. de oratore ita ſcribens: *Quinam igitur dicendi eſt modus melior, quam ut Latine, ut plane, ut ornate, ut ad id, quodcunque agetur, apte congruenterque dicamus?* Omnia ut vides, quæ Laert. complexus eſt, excepta brevitate, quæ perſpicuitate quodammodo videtur contineri. Quintil. tres tantum poſuit. l. 1. c. 9.

Græca quidem erit, quæ dictione utetur ab omni vitio remota, uſu artificioſo, ac minime vulgari.] Vitia autem dictionis duo potiſſimum eſſe videntur, primum, ſi his loquamur verbis, quæ omnes reprehendant, alterum, ſi & caſibus, & numero, temporibus, & genere non convenienter efferamus, in quo ineſt ſolœciſmus, quod etiam Cic. confirmat. l. 3. de oratore, loco ſupra citato.

Perſpicuitas autem dictio eſt, animi ſenſa dilucide exponens.] Id qua ratione conſequi poſſimus, declaravit Cic. l. 3. de oratore 219.

Decorum dictio eſt rei accommodata.] Cic. 3. de oratore appellat *apte dicere*, quartamque elocutionis virtutem eſſe docet. de qua breviter admodum tum eo libro, tum in oratore dixit. Quintil. fuſius eundem locum tractavit l. 11. c. 1.

Ornatus eſt dictio à populari ſermone remota.] Popularem ſermonem, qui propriis maxime verbis conſtat, ſignificat. itaque & Cic. & omnes rhetores præcipiunt, verba tranſlata præcipue ornatui convenire. de quo vide Quintil. l. 8. c. 3. & Cic. 3. de orat.

Barbariſmus eſt dictio præter uſum beatorum Græcorum.] *Beatorum* dixit pro urbanorum: ut & ruſticanorum hominum aſperitatem, & peregrinorum in loquendo inſolentiam fugiendam eſſe indicaret. quod idem Cic. docuit l. 3. de oratore, cum de virtute Latine loquendi diceret. Priſc. l. 1. de conſtructione; inconcinnitate litterarum, vel ſyllabarum, vel eis accidentium, in ſingulis dictionibus barbariſmum fieri tradit. Quint. l. 1. c. 9. plura ejus eſſe genera docet: Sed præcipua tria.

Solœciſmus eſt oratio haud conſequenter conſtructa.] Id autem, quemadmodum & in barbariſmo accedit, fit, ut pleniſſime dicam, quatuor modis, hoc eſt objectione, detractione, tranſmutatione immutatione. quæ omnia declarantur à Quint. l. 1. c. 9. idem Priſc. l. 1. & Theod. Gaza. l. 4. de conſtruct.

Poema eſt dictio metrorum numerorumque concinnitate ſic formata, ut ſermonis ſpeciem effugiat.] Aphthonius ſophiſtes in progymn. quid inter poema poeſimque intereſſet exponens, ποίησις μὲν γάρ, inquit, πᾶσα ἡ Ἰλιάς. ποίημα δὲ ἡ τῶν Ἀχιλλέως ὅπλων κατασκευή. differunt ergo inter ſe, ut pars à toto, & totum à parte. ex hac tamen differentia, non quæ ſit uniuſcujuſque vis explicatur, ſed quæ magnitudo. Plato in convivio, & Ar. in l. de poetica ab definitione hac Stoicorum non videntur diſſentire, quorum uterque poema & poeſim particulam quandam eſſe ait, quæ in carmine muſicaque verſetur, quæque κατ' ἐξοχὴν generis nomine vocetur.

Quæ retexenda complexione, omnibus partibus explita effertur.] Græce, κατὰ ἀνάλυσιν ἀπαρτιζόντως ἐκφερόμενος. quod Laert. dixit κατὰ ἀνάλυσιν, id ego *retexenda complexione* verti. in quo ſequor doctiſſimum virum Gul. Budæum in comment. linguæ Græcæ, quò nos lectorem rejicimus. quod autem ἀπαρτιζόντως dixit, hoc uno verbo explicari non poterat. itaque uſus ſum periphraſi, qua uſus eſt Cic. cum hujus ſimile quiddam exprimere vellet l. 3. de fin. *quod autem,* inquit, *in quo ſapienter dicimus, id apprime recte dicitur: quicquid enim à ſapiente proficiſcitur, id continuo debet expletum eſſe omnibus ſuis partibus.*

Eſt redditio.] Sic enim ἀπόδοσιν appellat Quintil. l. 8. c. 3. ἀπόδοσις autem hoc loco ſignificat reſponſionem. ut ſi quis interrogetur, quid eſt anima, interroganti reſpondens afferet animæ definitionem. ea igitur redditio appellatur. quod etiam docuit Porphyrius in l. de 5. vocibus.

Pingui quadem minerva.] Ita enim hoc loco interpretor Græcum adverbium τυπωδῶς. in qua ſignificatione Ariſt. ſæpe idem adverbium uſurpavit. ut 1. Ethic. c. 2. εἰ δ' οὕτω, πειρατέον τύπῳ γε περιλαβεῖν αὐτὸ τί ποτ' ἐστί. quæ verba exponens Euſtratius, δεῖ, inquit, ποιήσασθαι ἀπόπειραν, εἴπως γένηται δυνατὸν, ὡς πρὸς τοὺς μηδεμίαν περὶ αὐτοῦ εἴδησιν ἔχοντας, ὁλοσχερῆ τινα, καὶ οἷον τυπωτικὴν περίληψιν ποιήσασθαι. Cic. de amicitia, cum hoc idem ſignificare vellet, ſubtilemque de ſapientiæ nomine diſputationem rejiceret, ita locutus eſt. *Agamus igitur pingui minerva, ut aiunt.*

Genus eſt plurium notionum, &c.] Melius & brevius, & ad dialecticam rationem accommodatius Porphyrius in l. de 5. vocibus. γένος λέγεται ᾧ ὑποτάσσεται τὸ εἶδος. non tamen ſpernenda eſt Stoicorum deſcriptio, quæ & ipſa vim naturamque generis explicare ſatis videtur. nam, ut ait Porphyrius loco citato, ἀρχὴ γάρ τις ἐστὶ τὸ γένος τῶν ὑφ' αὐτὸ, καὶ δοκεῖ πλῆθος περιέχειν πᾶν τὸ ὑφ' αὐτό.

Species eſt, quæ ſub genere continetur.] Porphyrius. εἶδος ἐστὶ τὸ ταττόμενον ὑπὸ τὸ γένος.

Princeps autem genus.] Porphyrius τὸ γενικώτατον appellat, & quod genus tantummodo eſt, non ſpecies. ſic etiam τὸ εἶδος εἰδικώτατον, & quod ſolum ſpecies eſt.

Diviſio eſt ipſius generis in proximas ſpecies diſtributio.] Recte dixit in proximas ſpecies; quia diviſio proprie eſt rei, quæ dividitur, diſtributio, ſecundum primam rei notionem: & quia in prima rei notione primo inſunt proximæ ſpecies, ideo diviſio ſecundum primam fit notionem: quam diviſionis deſcriptionem Porphyrius quoque confirmat, qui in comment. de 5. vocibus eam ſic definit: ἔστι μὲν οὖν διαίρεσις ἡ κατὰ πρώτην ἐπιβολὴν τομὴ τοῦ πράγματος. οἷον κατὰ πρώτην ἐπιβολὴν τέμνω τὸ ζῶον εἰς τὸ λογικὸν καὶ ἄλογον. quo etiam diviſionis exemplo eodem Laert. hic uſus eſt, ut vides.

Contradiviſio eſt generis in ſpeciem contrario modo per negationem partitio.] Non video, cur uti non poſſimus hac voce, *contradiviſio*: præſertim cum ſit totidem fere ſyllabis expreſſa de Græco: ut quod illis in ſua lingua licuit, nobis in noſtra concedatur, cumque hac voce id ſignificetur, quod rationem habet termini, ut loquuntur recentiores philoſophi.

Subdiviſio eſt diviſio diviſioni ſubjuncta.] Clarius atque abſolutius Porphyrius, ὑποδιαίρεσις δὲ, inquit, ἐστὶν, ἡ τοῦ διαιρεθέντος ἤδη πράγματος, τοῦ μέρους, ἤτοι εἴδους τομή. ſubdiviſionis quoque vox, quanquam ea Cic. uſus nuſquam ſit, ſatis videtur trita Latino ſermone, ut ea niſi uſus eſſem, ineptus videri potuiſſem.

P. 179. *In eo vero loco, qui rerum.*] Hucuſq; de vocibus actum eſt, nunc tranſit ad res.

Effatum autem illud eſſe aiunt, quod viſione rationis compote conſtituitur.] Jam enim ſupra dictum eſt, viſiones eſſe quaſdam animalium ratione carentium. has igitur excludit, ut ad effatum conſtituendum inutiles.

Quædam conſecutiones ſunt.] Quæ Græcus dixit συμβάματα, *conſecutiones* ego verti. eſt enim σύμβαμα, ſi etymologiam ſpectes, proprie id, quod ſimul venit, cum aliqua re; cujuſmodi ſunt omnia verba. nihil autem differt inter σύμβαμα & κατηγόρημα, quemadmodum declarat Ammonius ex ſententia Porphyrii, Stoicorum hac de re opinionem explicantis. utrumque enim ſignificat pronunciatum quoddam ex nomine & verbo conſtans, quod perfectam continet ſententiam. ita enim ſcribit Porphyrius de Stoicorum ſententia. ἂν μὲν οὖν ὀνόματός τι κατηγορηθὲν ἀπόφανσιν ποιῇ, κατηγόρημα καὶ σύμβαμα παρ' αὐτοῖς ὀνομάζεται. σημαίνει γὰρ ἄμφω ταὐτόν. Illud animadvertendum eſt, videri hoc loco deeſſe alterum orationis membrum, cui ſcilicet exemplum nullum modo congruit τοῦ συμβάματι: ſi quidem σύμβαμα perfectam continet ſententiam. ſed videtur potius eſſe exemplum τοῦ παρασυμβάματος, quod eſt imperfecta enunciatio, ſicuti declarat Ammo. loco ſupra citato, paulo infra ea verba, quæ attulimus. Videtur ergo locus iſte ſic ſupplendus eſſe. τῶν δὲ κατηγορημάτων τὰ μὲν ἐστὶ συμβάματα ὡς τὸ πλεῖν. οἷον Σωκράτης πλεῖ. τὰ δὲ παρασυμβάματα, ὥς τὸ διὰ πέτρας πλεῖν. Quod autem παρασύμβαμα tale ſit, quale deſcripſimus, idem declarat Am. loco citato, cujus verba brevitatis cauſa prætermittimus.

Recta quidem ea ſunt, quæ cum uno aliquo è caſibus obliquis copulantur, &c.] Recta vocat hoc loco Laert. quæ Grammatici verba activa appellant. Hæc autem ideo conjunguntur cum obliquis caſibus, quia actionem ſemper quandam ſignificant ab alio ſuſceptam obliquo caſu declarandam: ut patet in exemplis ab eo allatis. nam & qui audit aliquem, audit aut aliquod, & qui videt ſimiliter, & ſic de reliquis ejuſdem generis dicendum eſt. Quod autem recta verba cum obliquis caſibus copulentur, & qua de cauſa hoc fiat, declarat Apollon. Grammat. l. 3. περὶ συντάξεως. c. 30. hæc autem ob eam cauſam Stoici majora κατηγορήματα appellabant, quia abſolutam continebant ſententiam, minora autem κατηγορήματα alia appellabant, quæ verbo conſtarent, cum obliquis caſibus non copulato. videbantur enim ſententiam tantummodo inchoatam non abſolutam continere. Verba Apollonii loco citato id ipſum teſtantia hujuſmodi ſunt. εἴγε μὴν ἡ παράθεσις τῶν ἄλλων ῥημάτων πάντως τὸ ἡμιτελὲς καθίστησιν. ὡς ἔχει τὸ τρύφων βλάπτει. τρύφων φιλεῖ. διὸ καὶ τὰ τοιαῦτα οἱ ἀπὸ τῆς στοᾶς ἐλάττονα κατηγορήματά φασιν ὡς πρὸς σύγκρισιν τῶν ἐν αὐτοτελείᾳ καταγινομένων ῥημάτων, καὶ πάντως ἐπιζητούντων πλαγίαν.

Ipſa vero per ſe ſupina, quæ Græci αὐτοπεπονθότα vocant.] Ego pro ἀντιπεπονθότα repoſui αὐτοπεπονθότα. parva, ut vides, mutatione litterarum. neque enim vel apud Theodorum Gazam, vel apud Apollonium doctiſſimos grammaticos invenire potui genus hoc verborum, quæ ἀντιπεπονθότα vocarentur: & exemplum ipſum à Laertio allatum oſtendebat, pro ἀντιπεπονθότα legendum eſſe αὐτοπεπονθότα. qui enim tondetur, quo quidem Laertius uſus eſt exemplo, non dicitur ἀντιπάσχειν ſed αὐτοπάσχειν.

Huc

Huc accedit etiam, quod ei deſcriptio Laertii congruit. κείρομαι enim quamvis deſinat, ut verba ſupina, tamen ſupinum non eſt: quia effectum quendam etiam oſtendit, in quo & ipſemet continetur. hanc enim habent vim ſibi propriam verba, quæ ἀντιπεπονθότα vocantur, ut adjunctam cum paſſione, ut ita loquar, actionem habeant.

Caſus autem obliqui ſunt genitivus, dativus, & accuſativus.] Vocativus enim & ablativus non videntur à nominativo differre niſi adjectione. nominativo enim additur vocandi particula & auferendi præpoſitio, ut nominativi ſignificationem deponat, & vel vocativi vel ablativi ſuſcipiat. hæc autem nomina, quamvis parum Latina, tamen ab antiquis grammaticis uſurpata, non fuerunt mutanda.

Pronuntiatum illud eſt, quod vel verum eſt vel falſum.] Quod Peripatetici ſive Ariſtotelici vocant ἀποφαντικὸν λόγον, ſive ἀπόφανσιν, idipſum Stoici ἀξίωμα appellant: quod ideo notavi, ne quis ſectarum philoſophiæ rudis, & ſolam Ariſtotelis philoſophiam cognoſcens, putaret me non intelligere quid hoc nomen ἀξίωμα apud Peripateticos ſignificet. non enim idem apud eos, quod apud Stoicos, ut dixi. Ammonius in comment. in Ariſtot. l. περὶ ἑρμηνείας aperte hoc ait his verbis: καλοῦσι δὲ οἱ Στωϊκοὶ τὸν μὲν ἀποφαντικὸν λόγον ἀξίωμα. quemadmodum igitur enunciationem Ariſtot. ait eam eſſe, quæ veritatem vel falſitatem admittere poteſt, ſic Stoici à Peripateticis, ut Cic. ſolet dicere, verbis diſſentientes, rebus conſentientes, pronunciatum illud eſſe tradunt, quod aut verum eſt, aut falſum.

Res perfecta, quæ, quantum in ipſa eſt, enunciari poteſt.] Hæc ſecunda deſcriptio propius ad Ariſtot. deſcriptionem accedit, enunciationem ſic definientis in libro περὶ ἑρμηνείας. ἀποφαντικὸς δὲ οὐ πᾶς ἀλλ' ἐν ᾧ τὸ ἀληθεύειν ἢ ψεύδεσθαι ὑπάρχει.

Pronunciatum eſt, quod vel affirmari vel negari poteſt.] Deſcriptio hæc ex ipſius generis ad ſpecies ſuas comparatione ſumpta eſt. quippe enunciatio, quæ hoc nomine pronunciati à Stoicis ſignificatur, genus eſt affirmationis & negationis, quemadmodum docent interpretes Ariſt. in l. περὶ ἑρμηνείας.

Pronuntiatum, interrogatio, percontatio, jubendi atque appellandi ratio, & res pronuntiato ſimilis.] Præter hæc in codice Farneſiano inſunt illa; καὶ ὁρικὸν, καὶ ἀρατικὸν, καὶ ὑποθετικόν. Quæ etiam in impreſſis leguntur: quorum quia deſcriptiones à Laertio prætermiſſas eſſe video, non putavi mihi faciendum eſſe, ut quæ ille in deſcribendo contempſiſſet, hæc ego in enumerando reponerem. neque tamen ignoro illa quoque à Stoicis tradi ſolere: quemadmodum docet Ammonius in principio ſui comment. quem in l. Ariſt. περὶ ἑρμηνείας ſcripſit. ſed ea exiſtimo ab aliquo fortaſſe, qui apud Ammonium eadem legeret, inde huc tranſlata fuiſſe. Ammonii verba hæc ſunt. καλοῦσι δὲ οἱ Στωϊκοὶ τὸν μὲν ἀποφαντικὸν λόγον ἀξίωμα, τὸν δὲ εὐκτικὸν ἀρατικὸν, τὸν δὲ κλητικὸν, προσαγορευτικὸν, προστιθέντες τούτοις ἕτερα πέντε λόγων εἴδη, σαφῶς ὑπό τινα τῶν ἀπηριθμημένων ἀναφερόμενα· λέγουσι γὰρ τὸ μὲν εἶναι ὀμοτικὸν οἷον. ἴστω νῦν τόδε γαῖα. τὸ δὲ ἐκθετικόν. οἷον. ἔστω εὐθεῖα γραμμὴ ἥδε. τὸ δὲ ὑποθετικόν. οἷον. ὑποκείσθω τὴν γῆν κέντρον εἶναι τῆς τοῦ ἡλίου σφαίρας. τὸ δὲ ὅμοιον ἀξιώματι. οἷον. ὡς πριαΐζεται ἡ τύχη ἐν τοῖς βίοις. & paulo poſt. πέμπτον δέ τι πρὸς τούτοις εἶναι φασὶ τὸ ἐπαπορητικὸν, οἷον. Λαὸς πάρεστι τί ποτ' ἀγγελῶν ἄρα; In his autem, quæ in codice Farneſiano; atque in impreſſis libris ſupervacanea leguntur, quæ ego ex Ammonii commentario tranſlatitia eſſe judico, pro ὁρικὸν legendum eſſe arbitror ὁρκικὸν, ut ſit idem, quod Ammonius ὀμοτικὸν appellavit.

P. 180. *Percunctatio eſt res, ad quam non licet, ut ad interrogationem, conjectura reſpondere.*] Hoc, inquit, intereſt inter percunctationem, & interrogationem, quod interrogationi reſpondemus affirmando vel negando, ſive annuendo, aut abnuendo: percunctationi autem eodem modo reſpondere non licet: ſed quandoque longiori oratione in reſpondendo uti neceſſe eſt. quod idem confirmat Ammon. in comment. in l. περὶ ἑρμηνείας, his verbis. διττὸν εἶναι φασὶν οἱ παλαιοὶ τῆς ἐρωτήσεως τὸ εἶδος, τὸ μὲν τῆς διαλεκτικῆς, τὸ δὲ τῆς καλουμένης πυσματικῆς. καὶ διαλεκτικὴν μὲν ἐρώτησιν εἶναι φασὶν, πρὸς ἣν ἔστιν ἀποκρίνασθαι, τὸ ναὶ ἢ τὸ οὐ μόνον εἰπόντα, καὶ συμβολικῶς κατανεύσαντα μόνον ἢ ἀνανεύσαντα. & poſt multum ſermonem de interrogatione habitum, addit. πυσματικὴν δὲ πρὸς ἣν τὸ μὲν ναὶ καὶ τὸ οὐ χώραν οὐκ ἔχει, λέξεως δὲ ἄλλης ἐνίοτε δὲ καὶ λόγου πλείονος δεῖ τῷ ἐρωτωμένῳ πρὸς τὴν ἀπόκρισιν. διδαχθῆναι γάρ τι περί τινος, βουλομένων ἐστὶν ἡ πυσματικὴ ἐρώτησις. Philop. hoc idem tradit in comment. quem ſcripſit, in priora Analyt. ſuper illis verbis οὐ γὰρ ἐρωτᾷ ἀλλὰ λαμβάνει ὁ ἀποδεικνύων.

Tu quidem vade ad Inachia fluenta.] Verſus eſt in principio Oedipi Tyranni ab ipſo Oedipo pronunciatus.

Aliqua præterea particula aut affectu.] Ut in exemplo allato particula illa ſane; quæ ſi auferatur, remanebit ſolum pronunciatum. ſimile etiam exemplum ab Ammonio affertur, in quo abundat adverbium: quod Græci ἐπιτατικὸν appellant.

Eſt quædam præterea res à pronunciato differens, quæ addubitandi vim habet.] Τὸ ἐπαπορητικὸν ego verti *quod, addubitandi vim habet.* nec enim licebat *addubitativum* transferre, niſi barbaro ſermone. eſt autem ἐπαπορεῖν proprie *addubitare.* de hoc eſt etiam apud Ammon. loco citato his verbis. πέμπτον δέ τι πρὸς τούτοις εἶναι φασὶ τὸ ἐπαπορητικόν, οἷον, Λαὸς πάρεστι; τί ποτ' ἀγγελῶν ἄρα; ὅπερ ἐναργῶς ταὐτὸν ὂν τυγχάνει τῷ ἐρωτηματικῷ, πλὴν ὅτι προστίθησι τὴν πρότασιν τῆς ἐρωτήσεως. in interrogatione enim præponitur nota interrogandi pronunciato. ut nunquid dies eſt? in dubitatione autem poſt ponitur, ut vides particulam ἄρα poſitam eſſe in fine.

Nec vero interrogationes, & percunctationes, atque his ſimilia vera ſunt, aut falſa.] Quod etiam confirmat Ammon. ex ſententia Ariſtot. quem in l. περὶ ἑρμηνείας de omni ſermonis orationiſque genere egiſſe negat, ſed de enunciatione tantum: propterea quod hæc ſola vera eſſet, vel falſa. Verba Ammonii. οὐ περὶ παντὸς ἁπλοῦ λόγου κατὰ τὴν δὲ τὴν πραγματείαν διδάσκει ἡμᾶς ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ περὶ μόνου τοῦ ἀποφαντικοῦ. καὶ τοῦτο εἰκότως. μόνον γὰρ τοῦτο τὸ εἶδος τοῦ λόγου δεκτικόν ἐστιν ἀληθοῦς τε καὶ ψεύδους.

Simplicia quidem ea ſunt.] Peripatetici ſive Ariſtotelici, quæ ſimplicia pronunciata Stoici dicunt, hæc ipſi κατηγορικὰ appellant: quæ illi non ſimplicia, ea ὑποθετικά. quod confirmat etiam Boetius l. 1. de ſyllogiſmo hypoth. c. 1. his verbis: *Simplices autem propoſitiones ſunt quas prædicativas primo inſtitutionis categoricæ libro diximus.*

Idque tum definite, tum indefinite.] Quod Laertius Græce dixit καταγορευτικὸν, id nos Latine vertimus, *quod de aliquo ſive aliquibus definite dicitur.* quippe inter κατηγορικὸν & καταγορευτικὸν hoc ſolum intereſt, quod illud pronunciatum ſimplex eſt: ut Ariſtot. ambulat. καταγορευτικὸν autem quaſi digitum intendens ad eum, de quo dicitur, certum quendam ac definitum hominem oſtendit: ut iſte deambulat: hoc autem Latini ſermonis inopia coactus feci.

In pronunciatis autem non ſimplicibus numeratur connexum.] Connexum appellat ὑποθετικὸν, ſyllogiſmum. quem hoc appellavit nomine Cic. in quæſt. Acad. his verbis. *Quid enim faceret huic concluſioni? ſi lucet, lucet: lucet autem, lucet igitur: crederet ſcilicet. ipſa enim ratio connexi, cum conceſſeris ſuperius, cogit inferius concedere.* idem in l. de fato. *Etenim ſi illud vere connectitur. ſi oriente canicula natus es, in mari non morieris: primumque quod in connexo, natus es oriente canicula: neceſſarium eſt.* Ammon. eodem comment. ipſe quoq; appellat συνημμένον, ut Laert.

Et adnexum.] Græcam vocem παρασυνημμένον eadem præpoſitione ſervata in Latinum ſermonem vertimus.

Et pronunciati, ut non dies eſt.] Locus depravatus, & mancus. deeſt enim deſcriptio enuntiationis, quæ primum fuit membrum in ea enumeratione, in qua pronuntiata ſimplicia collocata ſunt: verba autem ſequentia, quæ exemplum illud continent, *non dies eſt*, ad deſcriptionem pertinere videntur enunciationis; ſi quæ deſunt ſupplere liceat, forte in Græco codice legendum erit, καὶ ἀποφατικὸν μέν. ut ſit deſcriptio, ſeu declaratio enunciationis.

Hujus genus quoddam eſt, quod enunciationem adjicit enunciationi.] Ita legendum eſt, ut in omnibus impreſſis legitur. in hoc enim loco non ſequor Farneſianum codicem, qui pro enuntiatione habet negationem. nam pro ὑπεραποφαντικὸν habet ὑπεραποφατικόν. Laert. enim adhuc de enunciatione loquitur, nondum de negatione; de qua, abſoluta prius enunciationis deſcriptione; poſtea loquitur, ut vides. quanquam videtur etiã codicis Farneſiani lectio defendi poſſe. ἀποφάναι enim & ἀπόφασις non ſolum *negare*, & *negationem* ſignificat, ſed etiam *enunciare*, & *enunciationem*: quod manifeſtiſſimum eſt vel ex ipſo Ariſtot. qui ἀπόφασιν enunciationis ſpeciem eſſe vult in l. περὶ ἑρμηνείας.

Et eo, quod pronunciati vim habet.] Hoc enim, quod ita dicitur, inhumanus eſt iſte, præterquam quod, ut vides, compoſitum eſt ex præpoſitione in, quæ privat nomen ea vi, quam haberet, ſi in, præpoſitum non fuiſſet; conſtat præ-

terea non pronunciato, quia pronunciatum, quod actu tale eſt, illud videtur eſſe, quod cum perfectum ſit, quemadmodum in ejus deſcriptione ſupra dictum eſt, certum aliquod ac definitum ſtatuit quod affirmari, vel negari poſſit. qui autem hominem dicit inhumanum eſſe, magis eum privare videtur aliqua re, quàm ei certum quidpiam, ac definitum tribuere.

Quod vero aliquid de aliquo ſive aliquibus dicit.] Animadvertat lector hoc loco non κατηγόρημα definiri, ſed κατηγορητικὸν, cujus ea eſt vis, ut aliquid de aliquo enunciet. nam κατηγόρημα, ut antea diximus, illud eſt, quod de aliquo, ſive aliquibus dicitur, κατηγορητικὸν autem illud eſt, quod aliquid de aliquo, ſive aliquibus enunciandi vim habet.

P. 181. *Connexum illud eſt, quod connectitur hac conjunctione ſi, &c.*] Græci conjunctionum, quas συνδέσμους appellant, duo inter cætera genera eſſe dicunt: quædam enim συναπτικὰ vocant, ex quibus connexum conſtat: quædam παρασυναπτικὰ, è quibus ſubnexum vel adnexum efficitur. Eſt autem conjunctio συναπτικὴ (quemadmodum declarat Theod. Gaza l. 4. cujus declarationi mirifice Laertii verba congruunt) quæ conſequentiam quandam & ordinem ſignificat. ut in exemplo in medium allato. ſi dies eſt, lux eſt, conjunctio illa, ſi, declarat quandam lucis conſequentiam; è qua lux diei conſequens eſſe oſtenditur: verba Theodori. οἱ δὲ συναπτικοὶ, inquit, τουτέστιν οἱ ὕπαρξιν μὲν οὔ, ἀκολουθίαν δέ τινα καὶ τάξιν δηλοῦντες. Priſcian. l. 16. de hac conjunctione loquens, quam ipſe continuativam appellat, *proprie autem*, inquit, *continuativæ ſunt, quæ ſignificant ordinem præcedentis rei ad ſequentem, ut ſi ſtertit, dormit*, &c.

Quæ quidem conjunctio, & primo ſecundum conſequens eſſe, & primum ſubeſſe declarat.] Hanc conjunctionem παρασυναπτικὴν Græci appellant, Priſcianus *ſubcontinuativam* l. citato. quæ præterquam quòd conſequentiam ſignificat, dedeclarat præterea id, quod antecedit, tanquam certum quiddam & exploratum ſubeſſe; quod & Theod. Gaza, & Priſcian. confirmat. Theodorus quidem his verbis; παραπλησίως δέ τοι καὶ οἱ παρασυναπτικοὶ συντάσσονται, πλὴν ὅτι καὶ ὕπαρξιν μετὰ τάξεως σημαίνουσιν ἤτοι γε. ὕπαρξιν enim dicit *naturam*, & (ut recentiores philoſophi loquuntur) *ſubſtantiam*. Priſcianus autem clarius ita ſcribens. *Subcontinuativæ vero cauſam continuationis oſtendunt, conſequentem, ſine aliqua dubitatione, cum eſſentia rerum. ut, quoniam, quia. ut, quoniam ambulat, movetur. quia ſol ſuper terram eſt, dies eſt.*

Ea ſunt veritate ac falſitate altera alteris oppoſita.] Quæ quidem pronunciata Ariſtot. appellat ἀντιφάσεις. Cic. autem in topicis de contrariis loquens negantia, & aientia appellat.

P. 182. *Nec enim avis ovi mater eſt.*] Sed pulli, qui ex ovo prodiit.

Præterea quædam fieri poſſunt, &c.] Ponit nunc ea pronunciata, quæ recentiores philoſophi propoſitiones modales appellant, de quibus eſt apud Ariſtot. in l. περὶ ἑρμηνείας. ἐν τῷ τετάρτῳ τμήματι. Græci has ipſas προτάσεις μετὰ τρόπου appellant. in enumeratione autem modorum tres tantummodo modi à Laertio ponuntur. nam & neceſſaria, & ea quæ fieri poſſunt, & quæ fieri non poſſunt pronuntiata ſolum ponuntur, omiſſo quarto modo, qui eſt proprius τῶν ἐνδεχομένων. id autem ob eam, ut opinor, cauſam, quia Stoici omnino tollunt τὸ ἐνδεχόμενον, omnia fato, ac neceſſario fieri exiſtimantes.

Fieri quidem illud poteſt, quod eam habet facultatem.] Quam definitionem Stoicorum eſſe confirmat Alex. Aphrodiſ. in l. περὶ τῆς εἱμαρμένης, & l. 1. natural. quæſt. c. 4. quo loco Stoicorum nomine diſſimulato, eorum tamen rationes afferens, quibus omnia fato, & neceſſitate fieri probare nitebantur, concludit, illud eſſe poſſibile, quod ut fiat, nulla re extrinſecus impeditur, ita ut apud Stoicos idem ſit verum, & poſſibile, & neceſſarium. ſic enim loco citato ſcribit Alex. ἀλλὰ μὴν ὃ μὴ γίνεται, τῷ κεκωλῦσθαι γενέσθαι, οὐκ ἂν δυνατὸν ἐκεῖνο γενέσθαι λέγοιτο, εἴγε ὃ δυνατόν ἐστιν, τοῦτο οἷόν τε γενέσθαι ἀκώλυτον ὄν.

Vel quod falſum illud quidem eſſe poteſt, ſed quæ extrinſecus ſunt, ei repugnant, quo minus falſum ſit.] Quæ quidem definitio Chryſippi videtur eſſe. is enim adverſus Diodorum defendebat aliqua poſſe fieri, quæ tamen non fierent, nec tamen ideo minus eſſe neceſſaria, quemadmodum docet Cic. l. de fato in principio.

Eaque inter ſe, tum in falſa convertuntur.] Cujuſmodi ſunt ea, quæ in futuris dicuntur: quod quidem ex ſententia Chryſippi dico, qui hac in re tum à Diodoro, tum à magiſtro ſuo Cleanthe diſſentit. Horum enim uterque tam ea, quæ facta eſſent, quam quæ futura eſſent, commutari ex veriis in falſa poſſe negabat. Chryſippus tantummodo, ea quæ in præteritis vera dicerentur, immutabilia eſſe docebat. Cic. l. de fato. 143. b.

Modus vero eſt, quaſi rationis figura.] Quas Ariſtoteles in prioribus Analyticis rationum figuras vocat, has Cic. *modos* appellare ſolet, ut in quæſt. Academicis, de primo concludendi modo verba faciens. ita ſcribit. *Probatis certe genus, & rectiſſime concluſum dicitis: itaq; in docendo eum primum concludendi modum traditis.*

Quædam exitu carent, quædam exitum habent.] Exitu carere dicit eas rationes, quæ concluſione carent, non quia omnino careant, ut perſpicuum eſt exemplo ab Laertio allato, ſed quia ſumptionum complexioni repugnantem habeant.

Quædam ſyllogiſticæ, hoc eſt, recte concludentes.] Ita ferè videtur Cic. ſemper vertere τὸ συλλογιστικὸν, *quod recte concluſum eſt*, quemadmodum ex illius verbis proxime citatis apparet, atque ex aliis locis manifeſtum eſt.

Quæ aut ipſæ concludi non poſſunt.] Sic enim complectitur omnes ſyllogiſmos tam perfectos, quam imperfectos: perfectos quidem eos, qui amplius ratione concludi non poſſunt, quos Græci ἀναποδείκτους appellant: imperfectos autem eos, qui aliquo extrinſecus indigent, ut eorum concluſio neceſſario conſequens ſumptionibus eſſe appareat, cujuſmodi ſunt omnes hi, qui ad ſecundam, ac tertiam pertinent figuram. quod quidem & Ariſtot. quoque ipſe docuit l. 1. priorum Analyt. in principio, cum de perfecto atque imperfecto ſyllogiſmo diſſereret, ita ſcribens. τέλειον μὲν οὖν καλῶ συλλογισμὸν, τὸν μηδενὸς ἄλλου προσδεόμενον παρὰ τὰ εἰλημμένα πρὸς τὸ φανῆναι τὸ ἀναγκαῖον, ἀτελῆ δὲ, τὸν προσδεόμενον ἢ ἑνὸς ἢ πλειόνων.

P. 183. *Exitum autem habentes ſpeciatim.*] Videtur ſyllogiſmos eos ſignificare, quorum vitioſa eſt materia, non forma.

Præter rationem autem.] Has Græci vocant ἀσυλλογίστους, propterea quod via & ratione in concludendo non utantur ea, qua oportet; quamvis ſpeciem recte concluſarum rationum præ ſe ferant. ſed ſi exemplum à Laertio allatum conſideretur; videtur hic ſignificare eas rationes, quas Græci μονολημμάτους appellant, de quibus eſt apud Alex. Afrod. in prior. analyt. c.8. a.

Apud alios quidem aliæ, ſed apud Chryſippum quinque.] In quo à peripateticis, & ab Ariſtot. diſſentit, qui non niſi quatuor modos perfectorum ſyllogiſmorum eſſe vult, eoſque in prima figura; quamvis ſi ex indefinita minore propoſitione conſtantes, enumerare duos modos velimus, ſex omnino modi perfectorum ſyllogiſmorum eſſe poſſunt, quos enumerare, cum unicuique manifeſti ſint, neceſſe non eſt.

Prima igitur ratio, quæ argumenti concluſione rurſus concludi non poteſt.] Perfectos ſyllogiſmos eos appellat Ariſtot. quos Stoici ἀναποδείκτους auctore Laert. vocant; ex eorum numero hæc ipſa eſt ratio, quam hoc loco primam Stoicorum ponit, quæ & eadem prima eſt ab Ariſtot. in 1. priorum Analyt. poſita, quam quidem primam eſſe Stoicorum Cic. quoque confirmat l. 11. quæſt. Acad. c. 24. a. his verbis. *quo modo igitur hoc concluſum eſſe judicas; ſi dicis nunc lucere, & verum dicis, lucet: dicis autem lucere, & verum dicis: lucet igitur, probatis certe genus, & rectiſſime concluſum dicitis. itaque in docendo eum primum modum traditis.* eſt autem primus iſte modus ſyllogiſmus ὑποθετικὸς connexus ſimplex, quemadmodum docet Boetius l. 1. de ſyllog. hypoth. c. 8.

Secunda eſt, quæ ex connexo, & eo quod inferiori opponitur, ſuperioris oppoſitum concludit.] Syllogiſmus hic eſt hypotheticus connexus ſimplex, à deſtructione, ut recentiores loquuntur conſequentis, ad deſtructionem conſequentis per negationem. quem tamen, ſi attentius conſideres, non video cur in perfectorum numero ponas. ut enim in perfectorum numero collocari poſſet, oportebat eum ſic componere. ſi dies eſt, lux eſt, atqui lux non eſt, ergo dies non eſt. nunc autem non ſecunda pars connexi aſſumpta eſt in negatione, ſed oppoſiti affirmatio, quæ vim ſuam habet non ex ipſis ſumptionibus in ſyllogiſmo poſitis, ut vides; ſed quia hæ duæ ſumptiones, lux non eſt, & nox eſt, idem valere videntur. Quod autem antecedens ſuperius, & conſequens inferius appello, in eo Cic. ſequor in quæſt. Acad. loco citato his verbis: *Quid enim faceret huic concluſioni? ſi lucet, lucet, lucet autem, lucet igitur. crederet ſcilicet. ipſa enim ratio connexi, cum conceſſeris ſuperius, cogit inferius concedere.*

Tertia eſt, quæ ex negantia complexionis, &c.] Hic jam non hypotheticus eſt, ſed categoricus ex duabus ſumptionibus categoricis compoſitus: poteſt tamen hypotheticus fieri

hec

hoc modo. ſi non eſt mortuus Plato, vivit Plato: atqui mortuus eſt Plato: non igitur vivit Plato. eſt autem ſimilis ſyllogiſmus his qui ex disjuncto conſtant; propterea quod inter hæc duo, non mortuus eſt, & vivit, nihil eſt medium, ut ſi alterum concedas, neceſſario alterum quoq; tibi tollendum ſit. itaque non dubito, quin in numero perfectorum recte ſit collocatus. A

Quarta eſt quæ ex disjuncto, &c.] Syllogiſmus ex disjuncto conſtat, atque ad primum disjunctorum modum pertinet, quemadmodum docet Boetius l.2. de ſyllogiſ. hypoth. c. ultimo. qui tamen argumentandi modus tum demum firmus eſt, ſi disjuncta ejuſmodi ſint, ut inter ea nihil ſit medium; nam ſi aliquod medium interjectum ſit, non eſt firma argumentatio: quam etiam ob rem non video, quomodo in numero perfectorum collocari poſit, niſi ad ſyllogiſmos, qui ex connexo conſtant, in quibus tantummodo ſunt perfectæ rationes, revocetur; ſicut docet Boetius loco ſupra citato. B

Quinta eſt, in qua tota ratio conſtat ex disjuncto.] Quæ quidem parum aut nihil differt à prima, niſi quod in prima aſſumptio affirmatione, in hac aſſumptio negatione conſtat.

Verum autem vero conſequens eſt apud Stoicos.] Nec vero apud Stoicos tantum, ſed apud Peripateticos quoque: quod multis locis Ariſtot. interpretes teſtantur.

P. 184. *Moralem vero philoſophiæ partem.*] De differendi ratione, quid Stoici ſentiant, hactenus. nunc eorundem decreta in his, quæ ad moralem philoſophiam pertinent, perſequitur.

Qui eſt de appetitu.] Sic Cic. vertit τὴν ὁρμὴν, ut in 1. de officiis; *Duplex eſt enim vis animorum, atque naturæ. una pars in appetitu poſita eſt, quæ eſt ὁρμὴ Græce.* aliquando etiam *appetitionem*, ut in 2. de officiis. *Alterum cohibere motus animi turbatos, quos Græci πάθη nominant, appetitiones, quas illi ὁρμάς; obedientes efficere rationi.* ſimiliter in 3. de finibus. *Sic appetitio animi, quæ ὁρμὴ Græce vocatur.* C

De prima æſtimatione.] Sic Cic. vertit τὴν ἀξίαν l. 3. de fin. cum eandem, de qua hic agit Laert. omnino rem tractaret. *æſtimabile*, inquit, *eſſe dicitur id, quod aut ipſum ſecundum naturam ſit, aut tale quid efficiat, ut ſelectione dignum propterea ſit, quod aliquod pondus habeat dignum æſtimatione, quam ille ἀξίαν vocat.*

Chryſippus.] De quo in ejus vita.

Archedemus, & Zeno Tarſenſis, & Zeno Citieus quidem Zeno.] De his omnibus ſupra dictum eſt à me in hoc eodem libro, ut eadem repetere neceſſe non ſit. D

Hi vero.] Non Zeno Citieus & Cleanthes, ſed qui ante illos proxime nominati ſunt.

Primam autem appetitionem animal hanc habere aiunt, ut ſe ipſum tueatur.] Quod etiam pluribus locis è ſententia quoq; Stoicorum Cic. confirmat, ut l. 3. de fin. ſub Catonis perſona Stoicorum ſententias explicantis. *Placet his*, inquit, *quorum ratio mihi probatur, ſimul atque natum ſit animal (hinc enim eſt ordiendum) ipſum ſibi conciliari, & commendari ad ſe conſervandum.* item eodem l. paulo infra locum nunc citatum, *Ex quo*, inquit, *intelligitur, quoniam ſeipſos omnes natura diligunt, tam inſipientem quam ſapientem ſumpturum quæ ſecundum naturam ſunt, rejecturumque contraria.* ſimiliter quoque l. 4. de fin. ipſe Cic. Catonis diſputationi reſpondens, *Sed primum*, inquit, *poſitum ſit noſmetipſos commendatos eſſe nobis, primamque ex natura hanc habere appetitionem, ut conſervemus noſmetipſos*: qui quidem locus, ut vides, ſi è Latino in Græcum transferatur ſermonem, non aliis verbis explicaretur, quam quibus hic Laert. uſus eſt, inquiens; τὴν δὲ πρώτην ὁρμήν φασι τὸ ζῶον ἴσχειν ἐπὶ τὸ τηρεῖν ἑαυτό. quæ quidem Laertii verba Cic. verbis proxime in medium allatis à me converſa, vides quam apte cadant. præterea eodem 4. de fin. cum eandem ſententiam repetens, commutandam eſſe doceret, *Quid enim*, inquit, *dicis omne animal ſimul atque ſit ortum applicatum eſſe ad ſe diligendum, eſſeque in ſe conſervando occupatum?* ſic etiam in 5. de fin. Piſo peripateticorum ſententiam explicans, hoc eodem utens fundamento, *Omne*, inquit, *animal ſe ipſum diligit, & ſimul ac ortum eſt, id agit, ut ſe conſervet, quod hic ei primus ad omnem vitam tuendam appetitus à natura datur, ſe ut conſervet.* eandem ſententiam poſuit in 1. l. de officiis his verbis; *Principio generi animantium omni eſt à natura tributum, ut ſe, vitam, corpuſque tueatur, declinetque ea, quæ nocitura videntur, omniaque, quæ ſint ad vivendum neceſſaria, inquirat, & paret.* E F

Ipſum ſibi ab initio conciliante natura.] Græce, οἰκειούσης αὐτὸ τῆς φύσεως ἀπ' ἀρχῆς. οἰκειοῦν hoc loco proprie ſignificat *conciliare*. hanc autem ſententiam expreſſit Cic. l. 3. de fin. loco ſupra à nobis proxime primo citato: cujus nos verbis in hac ſententia vertenda ſumus uſi.

Nec enim veriſimile erat animal ipſum ſibi ipſi alienari.] Natura, inquit, cum animal gigneret, vel ipſum ſibi ipſi commendavit, vel ipſum à ſeipſo alienavit. non eſt autem veriſimile aliquid procreaviſſe naturam, quod à ſeipſa alienaret: reſtat ergo, ut naturam dicamus animal ipſum ſibi commendaviſſe. argumentatus eſt, ut vides, Laert. à disjunctis. qua etiam, & quidem omnino eadem ratione uſus eſt Cic. l. 3. de fin. his verbis. *Neque vero hæc inter ſe congruere poſſent, ut natura & procreari vellet, & diligi procreatos non curaret.*

Quod autem quidam primam voluptatis appetitionem animantibus tributam eſſe dicunt, hoc falſum aſſerunt.] Non ſolum Epicureos omnes intelligit, ſed quoſdam etiam Stoicos, qui à naturalibus principiis voluptatem non repellebant. plerique tamen Stoici in ea ſententia fuerunt, ut voluptatem in iis rebus non ponerent, quæ primæ appetuntur. quod declarat Cic. l.3. de fin. ita ſcribens. *In principiis autem naturalibus diligendi ſui, pleriq; Stoici non putant voluptatem eſſe ponendam, quibus ego vehementer aſſentior.*

Tamen eam poſtea oriri aiunt.] Quod Græci ἐπιγέννημα, & ἐπιγεννηματικὸν, id ego *poſtea ortum*, nonnunquam *poſterum*, & *conſequens* verti: in quo Cic. ſequor auctorem, qui l. 3. de fin. ſic vertendum eſſe docuit his verbis; *Sed in cæteris artibus, cum dicitur artificioſe, poſterum quodam modo & conſequens putandum eſt*; quod illi ἐπιγεννηματικὸν appellant. ſic etiam eodem l. paulo ſupra verba proxime allata, *Cum igitur*, inquit, *in eo ſit id bonum, quo referenda ſunt omnia; honeſte facta, ipſumq; honeſtum, quod in bonis ducitur, quanquam poſt oritur, tamen id ſolum vi ſua, & dignitate expetendum eſt.* ſimiliter quoque paulo infra, *Propterea quod non ineſt*, inquit, *in primis naturæ conciliationibus honeſta actio, conſequens enim eſt, & poſt oritur, ut dixi.* hoc idem de voluptate ſenſit etiam Ariſt. l. 10. Ethic. c. 3. in quo voluptatem, neque motum, neque actionem, neque ortum, neque repletionem eſſe docuit, ſed aliquid eſſe oſtendit, quod actionem ſequeretur, & poſt eam oriretur.

Poſteaquam ipſam exquirens natura commendationi convenientia adepta ſit.] Tunc enim, poſteaquam videlicet ipſum animal adeptum fuerit convenientia ei commendationi, qua ipſum ſibi ipſi ab initio commendatur, tum demum conſtitutionem hanc conſequitur voluptas. quod declarat Cic. l. 5. de fin. ſub Piſonis perſona his verbis, *Quoniam autem ſua cujuſq; animantis natura eſt, neceſſe eſt quoque finem omnium hunc eſſe, ut natura expleatur.*

Quo quidem modo & animalia exhilarantur, & ſtirpes vigent.] Id eſt, poſteaquam aſſumpſerint ſinguli naturæ ſuæ convenientia.

Atque etiam, inquiunt, inter ſtirpes, & animalia natura nihil intereſſe voluit.] Non id omnino intelligendum eſt, ſed aliqua ex parte, hoc eſt, in his rebus, quæ utrorumq; conſtitutioni ſunt conſequentes. quod enim ad ea pertinet, quæ ad id apta ſunt, quod cujuſque natura deſiderat, nihil intereſſe voluit natura inter ſtirpes & animantia. tam enim ſtirpes, quàm animantia finem ſuum & extremum illud habent, quod eſt proprie cujuſque naturæ accommodatum. quod etiam ex ſequentibus verbis clarius liquet.

Et in nobis quædam ſic, ut in ſtirpibus efficiuntur.] Nam, ut ait Cic. l. 5. de fin. eandem quæſtionem tractans, nihil prohibet quædam eſſe & inter ſe animalibus reliquis, & cum beſtiis homini communia.

P. 185. *Finem eſſe dixit convenienter naturæ vivere, quod eſt ſecundum virtutem vivere.*] Quod teſtatur etiam apud Cic. Cato in 3. de fin. Stoicorum ſententias exponens, & quidem iiſdem verbis, ita ſcribens. *Cum ergo hoc ſit extremum, congruenter naturæ convenienterque vivere.* A quo accepiſſe quoque videtur Horat. l. 1. epiſtol. in ep. ad Fuſcum Ariſtium,

Vivere naturæ ſi convenienter oportet,
Ponendæq; domo quærenda eſt area primum:
Noviſti ne locum potiorem rure beato?

Plut. quoque hoc idem confirmat in libro de communibus notionibus contra Stoicos his verbis; οἱ δὲ οὐχ οὕτω λέγουσιν, ἀλλὰ τὸ ζῆν κατὰ φύσιν τέλος εἶναι τιθέμενοι, τὰ κατὰ φύσιν ἀδιάφορα εἶναι νομίζουσιν. Quod autem convenienter naturæ vivere, ſit idem quod cum virtute vivere, declarat idem Cato eodem 3. de fin. apud Cic. ſic loquens; *Ex quo intelligitur, idem illud ſolum bonum eſſe, quod honeſtum ſit, idque eſſe beate vivere & honeſte, id eſt cum virtute vivere.*

Rurſus autem cum virtute vivere idem eſt ac vivere ſcientiam adhibentem eorum, quæ natura eveniant.] Quod etiam Cic. l.3. de fin. & quidem iiſdem verbis docet, ut videatur vel Laert. à Cicerone accepiſſe, vel, quod verius arbitror, uterque ex iiſdem Stoicorum fontibus hauſiſſe. ſic enim ſcribit ſub perſona Catonis. *Circumſcriptis igitur his ſententiis, quas poſui, & iis, quæ ſimiles earum ſunt, relinquitur ut ſummum bonum ſit, vivere ſcientiam adhibentem earum rerum, quæ natura eveniant.* quod etiam repetit in 4. de fin. contra Stoicos differens, ſed tamen ex Stoicorum ſententia, iiſdem fere verbis: quo etiam in loco ait hanc ſententiam Zenonis eſſe exiſtimari: quam tamen, ut vides, Laert. Chryſippo tribuit. cum enim ſuperiores, è quibus planiſſime Polemo, ſecundum naturam vivere ſummum bonum eſſe dixiſſent, his verbis ſignificari Stoici tria dicunt: unum ejuſmodi, vivere adhibentem ſcientiam earum rerum, quæ natura evenirent; hunc ipſum Zenonis aiunt finem eſſe.

Pars enim quædam noſtra eſt univerſæ naturæ.] Quod etiam Cic. in extremo 3.l. de fin. innuiſſe non obſcure videtur his verbis; *nec vero poteſt quiſquam de bonis & malis vere judicare, niſi omni cognita ratione naturæ, & vitæ etiam deorum, & utrum conveniat necne natura hominis cum univerſa.* ex quibus verbis illud etiam vides, quam Laert. hoc loco τὴν τοῦ ὅλου φύσιν appellat, hanc à Cic. *univerſam* appellari *naturam*.

Quæ quidem recta eſt ratio, per omnia pertinens, nihil ab hoc ipſo Jove rerum omnium moderatore diſtans.] Græce, ὥσπερ ἐστὶν ὁ ὀρθὸς λόγος διὰ πάντων ἐρχόμενος, ὁ αὐτὸς τῷ Διὶ καθηγεμόνι τούτῳ τῆς τῶν ὄντων διοικήσεως ὄντι. quam eandem ſententiam totidem fere verbis Cic. l.1. de nat. deor. à ſe expreſſam, Zenoni tribuit, ita ſcribens. *Aliis autem libris rationem quandam, per omnem pertinentem naturam.* in quo, ut vides, valde Cic. cum Laertio congruit. uterque enim legem hanc, quæ recta appelletur ratio, deum eſſe vult. uterque autem hoc ſtauit è Stoicorum ſententia.

Ac Diogenes quidem diſerte finem eſſe ait, in earum rerum, quæ ſecundum naturam ſunt, ſelectione rationem adhibere.] Quod idem Cato quoque in 3. de fin. Stoicorum partes defendens iiſdem fere verbis oſtendit, ſic ſcribens; *Cum enim virtutis hoc proprium ſit, earum rerum, quæ ſecundum naturam ſint, habere delectum.* idem quoque Plut. confirmat in l. de communibus notionibus contra Stoicos, cujus verba, quia & eandem ſententiam explicant, & eadem ſunt, quibus hic utitur Laert. prætermittenda non fuerunt. ἆρ' οὖν, inquit, τέλος ἐστὶ κατ' αὐτοὺς εὐλογιστεῖν ἐν ταῖς ἐκλογαῖς κατὰ φύσιν. & paulo ſupra, ἔστι γάρ, ὡς ἔοικε, τέλος κατ' αὐτοὺς τὸ εὐλογιστεῖν ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν ἀξίαν ἐχόντων.

Archedemus autem omnibus officiis fungentem vivere.] De qua Archedemi opinione eſt etiam apud Cic. l.4. de fin. ex cujus verbis ego hunc Laertii locum verti, licet ibi nullà de Archedemo fiat mentio. ſic enim Cicero in eo loco loquitur. *Cum enim ſuperiores ſecundum naturam vivere ſummum bonum eſſe dixiſſent, his verbis ſignificari Stoici tria dicunt. unum ejuſmodi, vivere adhibentem ſcientiam earum rerum, quæ natura evenirent; alterum ſignificare idem, ut diceretur, officia omnia media, aut pleraque ſervantem vivere.*

Virtus autem alia quædam communiter eſt uniuſcujuſque perfectio.] Quæ quidem triplex virtutis diviſio eadem videtur, quæ boni diviſio, ut virtutem hoc loco pro bono uſurpaviſſe videatur.

Productione ſpectentur.] Quod Laert. παρέκτασιν dixit, ego *productionem* verti. ut enim virtutes ipſæ, de quibus loquitur, contemplationis videlicet expertes, à Stoicis in bonorum numero non ponuntur. ſed productæ, vel promotæ, aut præpoſitæ vocantur (quod ipſum quam habeat vim paulo poſt ſuo loco declarabo) ſic etiam comparatæ veris virtutibus, productione quadam ſpectantur.

Eodem modo, quo fornicis fabricæ robur conſequens eſt.] Ut, inquit, fabrica fornicibus conſtructa robuſtior eſt, quia ejuſmodi ædificationem conſequitur robur, ſic etiam eo valentior eſt homo, quo temperantior fuerit, propterea quod temperantiam plerumque ſanitas conſequitur corporis.

P. 186. *Longe ad virtutem proceſſerint.*] Græce, τὸ γενέσθαι ἐν προκοπῇ. quæ loquendi ratio apud Græcos eſt κατὰ τὴν ἔλλειψιν. intelligitur enim προκοπὴ τῆς ἀρετῆς. quamobrem ego ea verba adjeci, ad virtutem; Cic. l. 4. de fin. ſic locutus eſt. *Eoſque, qui natura, doctrinaque longe ad virtutem proceſſiſſent.* hoc eſt, τοὺς ἐν προκοπῇ γεγονότας. ſic etiam in eodem l. paulo poſt. *Nihil ergo adjuvat procedere & progredi in virtute?*

A *Virtutem acquiri poſſe doctrina.*] In quo videntur ab Ariſt. leviter diſſidere, qui l. 2. Ethic. c. 1. virtutes morales exercitatione, & conſuetudine docet acquiri. Sed Stoici, ut vides, cum virtutem acquiri doctrina poſſe dicunt, quam intelligant virtutem, moralem ne an διανοητικήν, non diſtinguunt.

Quod ex malis boni fiant.] Connexum hoc, ex malis boni fiunt, ergo virtus doctrina acquiri poteſt, non videtur ſatis eſſe firmum. quid enim ſi ex malis fiant boni non doctrina, ſed exercitatione?

Quatuor Poſidonius.] Quem fortaſſe ſecutus eſt Cic. in 1. de officiis, ita ſcribens. *Sed omne, quod honeſtum eſt, id quatuor partium oritur ex aliqua.* quas quidem quatuor partes docet eſſe prudentiam, juſtitiam, fortitudinem, & tempe- B rantiam, quas eaſdem Laert. paulo poſt enumerat.

Ipſarum vero virtutum quaſdam principes eſſe.] In quo Stoici cum Theologis conveniunt Chriſtianis, qui & ipſi principes quaſdam virtutes eſſe dicunt, quas Cardinales vocant, & eas eaſdem eſſe volunt, prudentiam, fortitudinem, temperantiam, juſtitiam. à Peripateticis autem in eo diſſentiunt, quod illi diſtinctius de virtutibus loquuntur, quippe qui in alia parte collocant virtutes morales, quas ἠθικὰς appellant, in alia eas, quæ ad intelligentiam pertinent, quas διανοητικὰς vocant: quam quidem duplicem diviſionem Ariſtot. docuit initio 2. l. Ethic. his verbis; διττῆς δὲ τῆς ἀρετῆς οὔσης, τῆς μὲν διανοητικῆς, τῆς δὲ ἠθικῆς. Stoici vero confuſius. nam prudentiam, quæ virtus eſt διανοητική, ut vides, ponunt in numero moralium virtutum: C quod idem & Cic. in primo de officiis, & Laert. hoc loco facit, non ſolum in enumeratione virtutum, quæ principes ſunt, ſed in reliquis, quas principibus ſubjectas eſſe docet, in quarum numero tam διανοητικάς, quam morales reperies virtutes; qua de re lectorem tantum admonitum eſſe voluimus, reliqua ambitioſius perſequi nolentes, ne expoſitionis noſtræ modum prætergrediamur.

Ac prudentiam quidem bonorum, & malorum, neutrorumque eſſe ſcientiam.] Quam prudentiæ definitionem Stoicorum eſſe confirmat Plut. in l. de communibus notionibus ad Stoicos his verbis; πολὺς μὲν ὁ ψελλισμὸς αὐτῶν, τέλος δὲ τὴν μὲν φρόνησιν, ἐπιστήμην ἀγαθῶν καὶ κακῶν οὖσαν; in quo Plut. loco, quia poſt verba proxime allata eſt lacuna, fortaſſe deeſt verbum καὶ τῶν οὐδετέρων. Cic. ta- D men in 1. de officiis prudentiam videtur eſſe velle ſcientiam verarum rerum; nam de prudentia loquens, ſic ait. *Quocirca huic, quaſi materia, quam tractet, & in qua verſetur, ſubjecta eſt veritas.* Sed Cic. ſapientiam à prudentia non diſtinguens, materiam quoque, quæ utriuſque propria eſt, non propriam cuique reddidit, ſed veritatem, ſapientiæ tantum propriam, utrique tum ſapientiæ, tum prudentiæ materiam propriam adjunxit. in quo doctiſſimus vir non idem omnino verum & bonum eſſe putavit, ſi alterum ad contemplationem, alterum ad actionem referretur, ſed ſi contemplatio atque actio inter ſe colligarentur & implicarentur, materiam quoque contemplationi actionique ſubjectam inter ſe quoq; colligatam, implicitamq; eſſe vidit. Nec vero Ariſtot. prudentiæ definitio ab hac Stoicorũ definitione longe abeſt: ut E illud verum eſſe videatur, quod Cic. ſæpe teſtatur, Stoicos à Peripateticis non rebus diſſidere, ſed verbis. cum enim Ariſtot. 6. Ethic. c. 5. qui prudentes dicerentur, declaraviſſet, ad extremum ipſam quoque prudentiæ definitionem adjecit his verbis. ὥστε ἀνάγκη τὴν φρόνησιν ἕξιν εἶναι μετὰ λόγου ἀληθῆ περὶ τὰ ἀνθρώπῳ ἀγαθὰ καὶ κακά. quia enim Ariſtot. virtutem non doctrina ſed uſu acquiri ait, ideo prudentiam non ſcientiam, ut Stoici, qui eam acquiri doctrina tantum aiunt, ſed habitum appellavit, à recta tamen ratione gubernatum. materiam autem, in qua verſaretur prudentia, eandem quam Stoici videtur poſuiſſe, bona videlicet & mala; preſſius tamen Ariſtot. humana adjecit. illa enim Stoicorum materia nimis late patere videtur. non enim in omnibus bonis, & malis F verſatur prudentia, ſed in his ſolum, quæ ad hominem pertinent. Illud amplius Stoici, quod non ſolum bonorum, & malorum, ſed etiam neutrorum ſcientiam dixerunt eſſe prudentiam, quod Ariſtot. prætermiſit, vel quia neutra eadem eſſe, quæ Stoici, negat, qua de re ſuo loco dicemus, vel quia ea, ut Stoici, ſeligenda eſſe non arbitratur.

Juſtitiam autem ſcientiam expetendarum rerum, cavendarumque, & neutrarum.] Preſſius & ad ipſam juſtitiæ ſubjectam materiam accommodatius Ariſtot. l. 5. Ethic. c. 5. juſtitiam ſic definivit, δικαιοσύνη ἐστί, καθ' ἣν ὁ δίκαιος λέγεται πρακτικὸς καὶ αὐτῷ κατὰ προαίρεσιν τοῦ δικαίου, καὶ διανεμητικὸς καὶ αὐτῷ πρὸς ἄλλον, καὶ ἑτέρῳ πρὸς ἕτερον,

οὐχ οὕτως, ὥστε τοῦ μὲν αἱρετοῦ πλέον αὑτῷ, ἔλαττον δὲ τῷ πλησίον, τοῦ βλαβεροῦ δὲ ἀνάπαλιν, ἀλλὰ τοῦ ἴσου τοῦ κατ' ἀναλογίαν. quæ quidem Ariſtot. definitio in ipſa materia, quæ, juſtitiæ ſubjecta eſt, non videtur à Stoicorum definitione longe abeſſe. utraque enim ea, quæ expetenda ſunt, juſtitiæ ſubjicit. ſed Stoici nulla circumſcriptione adhibita. Ariſtot. etiam limites quoſdam addidiſſe videtur, quibus hæc ipſa expetenda circumſcribantur. nam in eodem 5. l. c. 2. honorem & pecuniam & omnino lucrum aliquod potiſſimum nominavit in numero earum rerum expetendarum, in quibus proprie verſaretur juſtitia. Cic. autem in 1. de officiis de juſtitia loquens, genus ipſum in quo juſtitia verſaretur, ſocietatis hominum, & conjunctionis conſervationem intelligere videtur. quæ quidem deſcriptio potius eſt univerſæ juſtitiæ, quam ejus, quæ propria, & ipſius honeſti pars eſt: ſic enim ait. *Reliquis autem tribus virtutibus neceſſitates propoſitæ ſunt ad eas res parandas, tuendaſq́ue, quibus actio vitæ continetur, ut ſocietas hominum, conjunctioq́ue ſervetur.*

Magnanimitatem ſcientiam è qua habitus animi exiſtat, ea, quæ communiter accidunt, ſive mala, ſive bona infra ſe eſſe exiſtimantis.] Ne hæc quidem definitio, ab Ariſtot. magnanimitatis deſcriptione longe diſſentit, qui l. 4. Ethic. c. proprio, magnanimum ita deſcribit. δοκεῖ δὲ ὁ μεγαλόψυχος εἶναι, ὁ μεγάλων ἑαυτὸν ἀξιῶν, ἄξιος ὤν. ejuſque proprium eſſe vult, ut magnis honoribus, & à laudatis viris affectus, mediocriter lætetur tanquam ea, quæ ſibi debentur, conſecutus, exiguos autem & à quibuſvis hominibus datos aſpernetur. qua ratione omnia infra ſe eſſe putabit, quod Stoi- C corum definitione continetur. Materiam autem, quæ ſubjicitur magnanimitati, Ariſtot. honores, & ignominias eſſe docet; ſic enim eodem capite ait. μάλιστα μὲν οὖν περὶ τιμὰς καὶ ἀτιμίας ὁ μεγαλόψυχός ἐστιν. Stoici latiore vocabulo communiter evenientia bona, ſeu mala appellant.

Continentiam affectionem animi, ea, quæ recta poſtulat ratio, minime prætergredientis, ſive animi habitum à voluptatibus invictum.] Continentiam Ariſtot. in virtutum numero nunquam retulit: propterea, quod continens cum pugna continenter agit, non ſine pugna, in quo virtutem poſitam eſſe vult. non tamen à genere virtutis eam excludit, quia & ipſa, ut cæteræ virtutes, habitus eſt animi, conſilio, atque judicio continenter agentis. videtur autem ſecunda Stoico- D rum definitio Ariſtot. doctrinæ magis congruere, quia & ipſe l. 7. Ethic. c. 3. materiam, quæ continentiæ ſubjicitur, voluptatem eſſe ait, & eandem, quæ temperantiæ ſubjicitur. clarius autem eodem l. c. 4. idem confirmat, his verbis; ὅτι μὲν οὖν περὶ ἡδονὰς καὶ λύπας εἰσὶν οἵ τ' ἐγκρατεῖς. & quæ ſequuntur. & paulo poſt deſcribens ipſum incontinentem, cui proprie hoc nomen convenit, ita ſcribit. τῶν δὲ περὶ τὰς σωματικὰς ἀπολαύσεις, περὶ ἃς λέγομεν τὸν σώφρονα καὶ ἀκόλαστον, ὁ μὴ τῷ προαιρεῖσθαι τῶν ἡδέων διώκων τὰς ὑπερβολὰς, καὶ τῶν λυπηρῶν φεύγων, ἀλλὰ παρὰ τὴν προαίρεσιν καὶ τὴν διάνοιαν, ἀκρατὴς λέγεται. ex qua incontinentis deſcriptione facile eſt cognoſcere continentem eum fore, qui maximas voluptates ſuperaverit, ſummoſque labores pertulerit, ut continenter agat, E quod Stoicorum definitione continetur. quas quidem voluptates Ariſtot. initio ejuſdem 4. c. neceſſarias appellat, veluti voluptates, quæ ex cibo, potuque, & conjunctione oriuntur. ſed & c. 7. manifeſtius adhuc, & ad Stoicorum definitionem propius accedens, eum continentem eſſe ſtatuit, qui cupiditates eas ſuperat, à quibus multi ſuperantur, incontinentem eum, qui à cupiditatibus vincitur his quas multi ſuperant.

Tolerantiam ſcientiam, ſive animi habitum, quæ retinenda, quæque omittenda, & quæ neutra ſint, diſpicientem.] Quam Græci καρτερίαν appellant, ego malo *tolerantiam*, quàm *conſtantiam* vertere. video enim Ariſtot. l. 7. Ethic. c. 1. opponere μαλακίαν τῇ καρτερίᾳ. mollem autem proculdubio Latine loquentes non tam proprie conſtanti viro, quam to- F leranti opponimus. de ipſa autem tolerantia, quam καρτερίαν appellat, Ariſtot. 7. Ethic. c. 4. loquens, eandem ei materiam ſubjeciſſe videtur quam continentiæ, voluptatem ſcilicet & triſtitiam. ſic enim initio illius cap. loquitur. ὅτι μὲν οὖν περὶ ἡδονὰς καὶ λύπας οἵ τ' ἐγκρατεῖς καὶ καρτερικοὶ, καὶ ἀκρατεῖς καὶ μαλακοί. verum c. 7. ejuſdem libri, cum ſubtilius viri tolerantis naturam inſpiceret, diſcrimen attulit, quo vir tolerans à continente diſtingueretur. dixit enim eum eſſe καρτερικὸν, hoc eſt, *tolerantem*, qui labores, doloreſque eos perfert, à quibus multi ſuperantur, eum vero mollem, qui à laboribus doloribuſque vincitur his, quos multi ſuperant. ex quo videtur proprium eſſe to-

A lerantiæ labores perferre; continentiæ voluptates vincere. multo ergo, ut vides, ſubtilius & preſſius Ariſtoteles, quam Stoici. nam hæc ipſa illorum tolerantiæ deſcriptio quam late pateat, quis non videt? quippe quæ non tolerantiæ ſolum, ſed cæteris omnibus virtutibus congruere poſſe videatur. quid enim affert, cur prudentia, magnanimitas, & quæ ſupra commemoratæ ſunt virtutes & ipſæ deſpicere nequeant, quæ retinenda, quæve omittenda ſint? ego certe non video.

Solertiam animi habitum officium illico invenientis.] In qua deſcriptione Stoici cum Ariſtot. valde conſentiunt. qui l. 6. Ethic. c. 9. ſolertiam, quam ἀγχίνοιαν appellat, dicit eſſe quandam εὐστοχίαν, cujus virtutis ea eſt vis, ut bene quis conjiciat, idque & nulla præcedente ratiocinatione, & quam B celerrime faciat. ut enim Ariſtot. c. à nobis allato ait, ἄνευ λόγου, καὶ ταχύ τι ἡ εὐστοχία. Huic igitur ſimilis ſolertia recte Stoicorum definitione dicitur eſſe habitus officium illico inveniens. quod confirmat etiam Ariſtot. in extremo 1. poſt. Analyt. l. his verbis ſolertiam definiens. ἡ δ' ἀγχίνοιά ἐστιν εὐστοχία τις ἐν ἀσκέπτῳ χρόνῳ τοῦ μέσου. οἷον εἴ τις ἰδὼν, ὅτι ἡ σελήνη τὸ λαμπρὸν ἀεὶ ἔχει πρὸς τὸν ἥλιον, ταχὺ ἐνενόησε διὰ τί τοῦτο, ὅτι διὰ τὸ λάμπειν ὑπὸ τοῦ ἡλίου, & reliqua quæ ſequuntur exempla.

Rectam autem conſultationem, ſcientiam conſiderandi, qualibus rebus, & quomodo agendis utiliter agamus.] Ne in hac quidem deſcriptione Stoici ab Ariſtot. longe abſunt, qui 6. Ethic. c. 9. rectam conſultationem, quam eodem quo Laer- C tius nomine εὐβουλίαν appellat, deſcribens, ἡ εὐβουλία, inquit, εἴη ἂν ὀρθότης ἡ κατά τι συμφέρον πρός τι τέλος οὗ ἡ φρόνησις ἀληθὴς ὑπόληψις ἐστι.

Aut idem, aut non diverſum eſt ab utilitate.] Quod Cic. l. 3. de officiis Panætium Stoicum ſecutus, confirmat his verbis: *Honeſtate igitur dirigenda utilitas eſt, & quidem ſic, ut hæc duo verba inter ſe diſcrepare, ſed tamen unum ſonare videantur.* Nec vero quidquam intereſt, honeſtumne appelles, ut Cic. an bonum, ut Laert. omne enim quod honeſtum, id bonum quoque eſt.

Proprie bonum definiunt id, quod perfectum eſt ſecundum naturam ejus.] Quod Cic. quoque ex Stoicorum ſententia docet l. 3. de officiis his verbis: *Etenim quod ſummum bonum à Stoicis dicitur, convenienter naturæ vivere, id habet hanc,* D *ut opinor, ſententiam, cum virtute congruere ſemper.* & paulo poſt. *atq́ue illud quidem honeſtum, quod proprie vereque dicitur, id in ſapientibus eſt ſolis, nec à virtute divelli unquam poteſt.* præterea l. 3. de fin. *Ego aſſentior,* inquit, *Diogeni, qui bonum definierit id, quod eſſet natura abſolutum.*

P. 187. *Bonorum quædam animi eſſe aiunt, quædam externa, quædam neque animi neq́ue externa.*] In hac diviſione, corporis bona prætermiſſa ſunt, niſi ſi ea in externis Stoici numerant, quod & veriſimile eſt; qua quidem magna ex parte uſus eſt Cic. l. 5. de fin. & quidem ſic, ut iiſdem fere quibus Laert. exemplis uſus ſit. *Ita fit,* inquit, *ut duo genera propter ſe expetendorum reperiantur, unum, quod eſt in iis, in quibus completur illud extremum: quæ ſunt aut animi, aut corporis. hæc autem, quæ ſunt extrinſecus, id eſt, quæ neque in animo* E *ſunt, neque in corpore, ut amici, ut parentes, ut liberi, ut propinqui, ut ipſa patria.*

ut ſi quis ipſe ſtudioſus, beatuſque ſit.] Quo ſolo nomine ex Stoicorum ſententia, ſi deſit virtus, nunquam erit ſapiens, ideoque neque animi bonis præditus erit: hæc enim ſola virtute continentur, & carebit externis, quoniam hæc ipſa ad externa bona nihil pertinent.

Similiter etiam vitiorum.] Græce. τῶν κακιῶν. quod ego *vitiorum* verti potius, quam malitiarum, Cic. auctoritatem ſecutus, qui in 3. de fin. ita vertit; *Quas enim Græci κακίας appellant, vitia malo, quam malitias nominare.* & paulo poſt afferens hujus rei rationem, *Virtutibus,* inquit, *igitur rectiſſime mihi videris, & ad conſuetudinem noſtræ orationis, vitia poſuiſſe contraria. quod enim vituperabile eſt per ſe ip-* F *ſum, id eo ipſo vitium nominatum puto, vel etiam à vitio dictum vituperari. ſin κακίαν malitiam dixiſſes, ad aliud nos unum certum vitium conſuetudo Latina traduceret; hoc omni virtuti vitium contrario nomine opponitur.*

Præterea bonorum aliqua eſſe ad finem pertinentia, aliqua efficientia, alia utrumque.] Quam diviſionem ex eodem 3. l. de fin. tranſtuli: ſic enim apud Cic. Cato loquitur. *Sequitur illa diviſio, ut bonorum alia ſint ad illud ultimum pertinentia, ſic enim appello quæ τελικὰ dicuntur, alia autem efficientia, quæ Græci ποιητικὰ, alia utrumque.* in quo vides Cic. iiſdem, quæ Laert. uſurpaverit, Græcis nominibus uſum fuiſſe.

Amicum igitur, & ab eo profecta emolumenta bona eſſe efficientia.]

cientia.] Quem quidem amicum Cic. quoque in bonis efficientibus numeravit eodem loco: nam poſt verba ſupra proxime citata, ita ſcribit: *De pertinentibus nihil eſt bonum præter actiones honeſtas; de efficientibus nihil præter amicum.* quas autem Laert. ὠφελείας vocavit, ego *emolumenta* verti potius, quam utilitates, Cic. ſecutus, qui l. 3. de fin. ſic & ipſe vertit his verbis. *ut vero conſervetur omnis homini erga hominem ſocietas, conjunctio, charitas, & emolumenta & detrimenta quæ* ὠφελήματα & βλάμματα *appellant, communia eſſe voluerunt.*

Sed & pertinentia, & efficientia bona quædam eſſe.] Hæc tamen quæ ſint, nulla attulit Laert. Cic. loco citato ſapientiam in numero eorum poſuit, quæ & pertinentia eſſent, & efficientia. ſic enim ait. *ſed & pertinentem, & efficientem ſapientiam voluat eſſe.*

Præterea inter animi bona, aliqua ſunt habitus, aliqua affectiones, quædam neque habitus neque affectiones.] Cujus diviſionis peripatetici quoque membra agnoſcunt, quamvis exempla ad alias neque eaſdem referant res. virtutem enim non affectionem ſed habitum eſſe volunt: inſtitutiones autem, quas Stoici vocant habitus, nunquam in genere habitus illi ponerent, ſed potius in genere affectionis.

Neutra vero actiones.] Quid ſi erunt actiones cum virtute? an ne tum quidem virtutes erunt? quoniam aliud eſt virtus, aliud actio proficiſcens à virtute; virtus eſt illa quidem affectio, actio autem quantumvis à virtute proficiſcens, virtus eſſe non poteſt.

Et levis ſenectus.] Sic ego verti eam, quam Græci vocant ἀγηρίαν. in quo Cic. auctorem ſequor in l. de ſeneɛt. qui *gravem ſenectutem* & *levem* dicit. *gravem* quidem apud eum Scipio cum Catone loquens, his verbis: *ſæpenumero mirari ſoleo cum hoc C. Lelio tum cæterarum rerum tuam excellentem, M. Cato, perfectamque ſapientiam, tum vel maxime, quod ſenectutem tuam nunquam tibi gravem eſſe ſenſerim.* & paulo poſt Cato ipſe ſic locutus eſt. *Nec enim in ſumma inopia levis eſſe ſenectus poteſt, ne ſapienti quidem, nec inſipienti in ſumma copia non gravis.*

Quicquid autem bonum ſit, id omne & utile; & opus eſſe aiunt, &c.] Quod abunde ſatis diſputavit Cic. l. 3. de offic. in quo docet Panætium, qui & ipſe Stoicus fuit, hoc defendiſſe, fieri ſcilicet non poſſe, ut utile cum honeſto pugnaret; cujus verba, quia multa in hanc ſententiam dixit, conſulto prætermitto. ſed & l. 3. de fin. eſt apud Cic. huic ſimilis argumentatio, eadem fere, aut non valde diſſimilia ab his, quæ hic Laert. ait, concludens his verbis; *Illud autem perabſurdum, bonum eſſe aliquid, quod non expetendum ſit, aut expetendum quod non placens; aut ſi id, non etiam diligendum, ergo & probandum; ita etiam laudabile; id autem honeſtum.* paulo etiam ſupra, *ſi una,* inquit, *virtus, unum iſtud, quod honeſtum appellas, rectum, laudabile, decorum,* &c.

P. 188. *Honeſtum autem perfectum bonum idcirco dicunt, quia numeris omnibus requiſitis à natura ſit expletum.*] Sic enim Cato quoque Stoicus apud Cic. in 3. de fin. ex ſententia Diogenis Babylonii magni & gravis Stoici, *Ego,* inquit, *aſſentior Diogeni, qui bonum definierit id, quod eſſet natura abſolutum.* quod etiam 3. de offic. Cic. confirmat ita ſcribens; *Illud autem quod rectum iidem appellant,* Stoicos autem dicit, *perfectum atque abſolutum eſt, &, ut iidem dicunt, omnes numeros habet, nec præter ſapientem cadere in quenquam poteſt.*

Honeſti vero partes eſſe quatuor.] Eaſdem, quas & ſupra enumeravit, & Cic. etiam 1. de offic. l. docuit: in quarum enumeratione animadvertat lector, ſcientiam pro prudentia nominatam eſſe; quam enim ſupra φρόνησιν dixerat; eam hoc loco τὸ ἐπιστημονικὸν nominavit.

Quemadmodum ait Hecaton.] Cujus meminit Cic. 3. de offic. qui & Rhodius & Panætii diſcipulus fuit, & libros de officiis ſcripſit ad Q. Tuberonem.

Quod idem eſt, ac quicquid bonum eſt, id etiam eſſe honeſtum, &c.] Hoc autem illud eſt Stoicorum, in quo totam ſuam diſciplinam poſitam eſſe putant. ut declarat Cic. l. 3. de fin. his verbis; *Quod autem continet non magis eam diſciplinam, de qua loquor quam vitam, fortunaſque noſtras, id eſt, ut quod honeſtum ſit, id ſolum bonum judicemus,* &c.

Nam quia bonum eſt, honeſtum eſt, eſt autem honeſtum, bonum ergo eſt.] Quod unum eſt ex his, quæ Cic. *Stoicorum conſectaria* appellare ſolet, cujuſmodi illud eſt, quod ad concludendum id, quod ſupra proxime poſui, affert ipſe 3. de fin. l. ita ſcribens, *Sed conſectaria me Stoicorum brevia & acuta delectant. quod eſt bonum, omne laudabile eſt: quod autem laudabile eſt, omne honeſtum eſt: bonum igitur quod eſt, honeſtum eſt.*

Videtur quoque eis bona omnia eſſe paria, omneque bonum ſumme eſſe expetendum, neque creſcere neque minui.] Quod quidem conſequenter dicitur ab his, qui omnia quoque peccata paria eſſe aiunt, quod à Cic. in paradoxis ex ſententia Stoicorum poſitum eſt, & diſputatum. ſed quod hic Laert. ait, hoc idem poſuit etiam Cic. l. 3. de fin. pluribus in locis. primo quidem his verbis. *Hoc autem ipſum bonum non acceſſione, neque creſcendo, aut cum cæteris comparando, ſed propria vi ſua & ſentimus & appellamus bonum.* & paulo poſt? *Alia eſt igitur propria æſtimatio virtutis, quæ genere, non creſcendo valet.* & rurſus. *Itaque conſentaneum eſt his, quæ dicta ſunt, ratione illorum, qui illum bonorum finem, quod appellamus extremum, creſcere putant poſſe, iiſdem placere eſſe alium alio ſapientiorem, itemque alium magis alio vel peccare, vel recte facere. quod nobis non licet dicere, qui creſcere bonorum finem non putamus.* & paulo poſt. *Sed quanquam negent nec virtutes, nec vitia creſcere, attamen utrumque eorum fundi quodam modo, & quaſi dilatari putant.* ex quibus locis vides, quod Laert. μήτε ἄνεσιν μήτε ἐπίτασιν δέχεσθαι dicat, hoc a Cic. *neque creſcere* dici, *neque minui.*

Sed eorum, quæ ſunt, alia bona, alia mala, alia neutra eſſe aiunt.] Sic enim Cato quoque Stoicorum explicans diſciplinam, apud Cic. in 3. de fin. eadem diſtinguit. *Itaque,* inquit, *cum eſſet ſatis conſtitutum id ſolum eſſe bonum, quod eſſet honeſtum; & id malum ſolum quod turpe, tum inter hæc* (intellige tu bona & mala) *& illa quæ nihil valerent ad beate miſereve vivendum.* hæc autem ἀδιάφορα ſunt, quæ hic Laert. οὐδέτερα, ego *neutra* appellavi. Circumſcriptis ergo virtutibus quæ ſolæ bona ſunt, & his oppoſitis vitiis, quæ ſola mala, reliqua omnia ſive corporis, ſive externa bona apud Stoicos neutra ſunt.

Bona fama.] Græce εὐδοξία. ſic etiam vertit, & vertendum eſſe docuit Cic. 3. de fin. his verbis: *De bona autem fama, quam enim appellant εὐδοξίαν aptius eſt hoc loco bonam famam appellare, quam gloriam.* Quod ſi eo loco aptius, hoc quoque; non minus apte. quippe eadem de re Laert. hoc loco agit, de qua Cic. ut dubitandum non ſit, quin eodem modo nobis ac illi hæc vox vertenda fuerit.

Et genere promota.] Græce, κατ᾽ εἶδος προηγμένα: ſic enim Cic. vertit προηγμένα: quod quidem declarabo paulo poſt ſuo loco. genere autem intellige tu virtutis. quia hæc, quæ neutra ſunt apud Stoicos, à genere virtutis promoveri dicuntur, quia in eo non continentur.

Ut enim ejus quod calidum ſit, proprium eſt calefacere, &c.] Hac eadem ratione uſus eſt Ariſt. l. 6. Ethic. c.13. ut probaret, naturales virtutes proprie non eſſe virtutes, quia ſcilicet interdum eas habentibus nocerent, non prodeſſent: cum tamen virtutis proprium ſit prodeſſe ſemper, nunquam nocere.

Præterea quo, aiunt, bene & male uti licet, id bonum non eſt.] Quæ ratio ſuperiori eſt conſequens. non enim aliquando nocerent hæc, quæ indifferentia Stoici appellant, aliquando prodeſſent, niſi eis bene & male uti liceret.

Prodeſſe vero motus, vel ſtatus eſt è virtute.] Hoc quoque ſuperioribus conſequens. prodeſſe enim & obeſſe eo genere metiendum utrumque eſt, quod aut ſemper prodeſt, aut ſemper nocet. hoc autem eſt virtus, aut vitium: quoniam cætera omnia quandoque proſunt, quandoque nocent. hunc autem locum, qui Græce ſic ſe habet, ὠφελεῖν δέ ἐστι κινεῖν, ἢ ἴσχειν κατ᾽ ἀρετὴν, ex Cic. verbis in 3. l. de fin. vertimus mire ſententiam Græcorum verborum exprimentibus. ſic enim ibi Cic. ſcribit. *Ego aſſentior Diogeni, qui bonum definierit id, quod eſſet natura abſolutum. id autem ſequens, illud quod prodeſſet,* ὠφέλημα *enim ſic appellamus, motum aut ſtatum eſſe dixit è natura abſoluta.* Vides enim quod Laert. dixerit κινεῖν ἢ ἴσχειν, Cic. *motum*, vel *ſtatum* dixiſſe. quod autem ille dixit κατ᾽ ἀρετὴν, Cic. retulit ad *abſolutionem naturæ*, qua virtus ipſa continetur. præpoſitioni autem Græce κατ, Cic. præpoſitionem reddidit eandem ſignificationem habentem. tam enim Latine dicimus *ſecundum virtutem*, quam *è virtute.*

P. 189. *Verum ea, inter quæ nihil intereſt, dupliciter dici volunt.*] Quam eandem diſtinctionem, diviſionemque poſuit Cic. 3. de fin. & quidem ſic, ut iiſdem etiam exemplis uteretur. ſic enim ibi ait. *Itaque cum eſſet ſatis conſtitutum, id ſolum eſſe bonum, quod eſſet honeſtum, & id malum, quod turpe: tum inter hæc & illa, quæ nihil valerent ad beate miſereve vivendum, aliquid tamen, quo differrent, eſſe voluerunt. ut eſſent eorum alia æſtimabilia, alia contra, alia neutrum, quæque autem æſtimanda eſſent, eorum in aliis ſatis eſſe cauſæ, quamobrem quibuſdam anteponerentur, ut in valetudine, ut in integritate ſenſuum, ut in doloris vacuitate, ut gloriæ, divitiarum, ſimilium rerum*; quæ ſunt eadem apud Laert. exempla.

ἃς ἔχει πλοῦτος, δόξα, ὑγίεια, ἰσχύς. deinde ſic Cic. A *Idemq; eorum, quæ nulla æſtimatione digna eſſent, partim ſa-tis habere cauſæ quamobrem rejicerentur.* Ex quibus ego verbis illud Laertii, τὰ μήτε ἀφορμῆς κινητικὰ ſum interpretatus. Animadvertat etiam lector verba illa noſtræ interpretationis, *ut enim certus quidam harum rerum uſus ad beatam, vel miſeram vitam refertur, tamen ſine his beate vivere contingit*, continere eandem ſententiam, quam expreſſit Cic. eodem 3. de fin. paulo poſt locum ſupra citatum his verbis; *Sic ea, quæ ſunt præpoſita, referuntur illa quidem ad finem, ſed ad ejus vim, naturamq; nihil pertinent.*

Quocirca eorum alia quidem ſeliguntur, cum in aliis nihil intereſſit, ſive ſeligantur, ſive rejiciantur.] Eorum, inquit, indifferentium, quæ ſupra dicta ſunt, alia ſeliguntur, ea ſcilicet, quæ quamvis ad beatam vitam nihil valent, ad eam tamen B referuntur, & in quibus aliquid eſt cauſæ quamobrem ſeligantur, alia utrum rejiciantur necne, nihil intereſt, quia in illis nihil eſt cauſæ, cur aut ſeligantur, aut rejiciantur. in quo Stoici à Pyrrhone, Ariſtoneque differunt. illi enim omnia hæc indifferentia, quæ præter virtutem ſunt, ſic exæquabant, ut ea prorſus in utramque partem paria dicerent, neque aliud alio magis, ſive ſeligendum, ſive rejiciendum putarent, quod Cic. declarat in eodem 3. de finib.

Indifferentium autem quædam præpoſita dicunt, quædam rejecta.] Quæ Laert. προηγμένα & ἀποπροηγμένα vocat, hæc Cic. aliquando *proegmena*, & *apoproegmena*, aliquando *præpoſita*, vel *præcipua*, & *rejecta*, nonnunquam *promota*, & *remota* vertit. ut initio 3. de fin. ſub Catonis perſona. C *Equidem ſoleo etiam, quod uno Græci, ſi aliter non poſſum, idem pluribus verbis exponere: & tamen puto concedi nobis oportere, ut Græco verbo utamur, ſi quando minus occurrat Latinum, ne hoc ephippiis, & acratophoris potius, quam proegmenis & apoproegmenis concedatur. quanquam hæc quidem præpoſita recte & rejecta dicere licebit.* & paulo poſt in eodem l. de iiſdem loquens, *Sed ea*, inquit, *quæ ſecundum locum obtinent*, προηγμένα, *id eſt, producta nominentur. quæ vel ita appellemus, id erit verbum è verbo, vel promota & remota, vel, ut dudum diximus, præpoſita vel præcipua, & illa rejecta.*

Præterea eorum, quæ præpoſita ſunt, partim ſunt per ſeipſa præpoſita, partim quod aliquid efficiunt, partim ob utrumque.] Quam eandem diviſionem & quidem totidem verbis legere D potes apud Cic. in 3. de fin. *Hæc, quæ præpoſita dicimus, partim ſunt per ſeipſa præpoſita, partim quod aliquid efficiunt, partim utrumque*; ex quo loco vides, quod Laert. τὰ δὲ δι' ἕτερα dicit, hoc Cic. *partim quod aliquod efficiunt*, vertere.

Præterea officium illud eſſe aiunt, quod cum ſit præpoſitum, rationem quoque, cur factum ſit, probabilem habet.] Quod quidem Cic. 1. l. de offic. *medium* appellat *officium*. Illud autem è Stoicorum ſententia ſic definit. *Medium autem officium id eſſe dicunt, quod cur factum ſit, ratio probabilis reddi poſſit.* Vides quod Laert. dixerit εὔλογόν τε ἴσχει ἀπολογισμὸν, Cic. vertere, *quod cur factum ſit, ratio probabilis reddi poſſit*: quod ego in mea interpretatione ſum ſecutus.

P. 190. *Itemque officiorum alia eſſe calamitatis expertia, alia calamitoſa.*] E Stoici incidere aliquando dicebant tempora, in quibus ſapientis officium eſſet, non ſolum rem familiarem projicere, ac ſe ipſum mutilare, ſed etiam vita privare. quod & Plut. in l. de communibus notionibus contra Stoicos, & Cic. in libris de finibus docuerunt. Plut. quidem Stoicos reprehendens, quòd, cum finem bonorum in eo ponerent, ut convenienter naturæ viveretur, ea tamen, quæ ſecundum naturam eſſent, indifferentia dicerent: ita enim fieri, ut natura nobis ea conciliaſſet, quæ ipſi indifferentia appellabant, quæque nihil ad beatam conferunt vitam, alienaſſet autem ab his, quæ, quia indifferentia eſſent, neque mala eſſent, neque nobis detrimentum afferrent; cum igitur hæc reprehendiſſet, adjecit deinde hæc verba. καὶ ὃ μεῖζόν ἐστιν, οἰκειοῦν ἐπὶ τοσοῦτο καὶ ἀλλοτριοῦν, ὥστε τῶν F μὲν μὴ τυγχάνοντας, τοῖς δὲ περιπίπτοντας, εὐλόγως ἐξάγειν τοῦ ζῆν ἑαυτοὺς, καὶ τὸν βίον ἀπολέγεσθαι. Cic. autem l. 3. de fin. his verbis. *Sed cum ab his omnia proficiſcantur officia, non ſine cauſa dicitur, ad ea referri omnes noſtras cogitationes, in his & exceſſum è vita & in vita manſionem, in quo enim plura ſunt, quæ ſecundum naturam ſunt, hujus officium eſt ita manere: in quo autem aut ſunt plura contraria, aut fore videntur; hujus officium eſt è vita excedere.*

Et etiam mediis in rebus aliquod officium.] Cic. 1. de offic. duplex officium eſſe ait, perfectum ſcilicet, ac medium; quod quidem medium idem eſt, quod Laert. hic mediis in rebus verſari dicit. *atq; etiam*, inquit, *alia diviſio eſt officii. nam & medium quoddam officium dicitur, & perfectum. perfectum autem officium, rectum, opinor, vocemus; quod Græci* κατόρθωμα: *hoc autem, commune, quod ii* καθῆκον *vocant: atque ea ſic definiunt, ut, rectum quod ſit, id perfectum officium eſſe definiant; medium autem officium id eſſe dicant, quod cur factum ſit, ratio probabilis reddi poſſit.*

Animam in octo partes diſtributam eſſe aiunt, &c.] Plut. l. 4. de plac. philoſoph. eandem Stoicorum animæ diviſionem confirmat his verbis; οἱ Στωϊκοὶ ἐξ ὀκτὼ μερῶν τὴν ψυχὴν φασὶ συνεστάναι. πέντε μὲν τῶν αἰσθητικῶν, ὁρατικοῦ, ἀκουστικοῦ, ὀσφρητικοῦ, γευστικοῦ, ἁπτικοῦ, ἕκτου δὲ φωνητικοῦ, ἑβδόμου, σπερματικοῦ, quod Laert. alio nomine γεννητικὸν appellat; ὀγδόου αὐτοῦ τοῦ ἡγεμονικοῦ· ἀφ' οὗ ταῦτα πάντα ἐπιτέτακται, διὰ τῶν οἰκείων ὀργάνων, προσφερῶς ταῖς τοῦ πολύποδος πλεκτάναις.

Et turbidorum motuum cauſas exiſtere.] Græce, καὶ ἀκαταστασίας αἴτια. ut enim κατάστασις eſt animi quædam quaſi tranquillitas, ſic ἀκαταστασία è turbidis animi motibus conſtans, quædam animi quaſi tempeſtas eſt. ſic etiam Cic. appellavit l. 4. Tuſcul. quæſt. ubi de duabus animi partibus loquens, quarum altera rationis particeps, altera expers eſt; *in participe*, inquit, *rationis ponunt tranquillitatem, id eſt placidam quietamq; conſtantiam: in illa altera motus turbidos tum iræ, tum cupiditatis*, &c.

Ipſa porro perturbatio, ut Zeno ait, eſt averſa à ratione & contra naturam animi commotio; vel, appetitus vehementior.] Cic. l. 4. Tuſc. quæſt. totidem verbis eandem definitionem reddidit, quam ipſe quoque Zenonis eſſe dixit, è cujus verbis ego locum hunc tranſtuli. *Eſt igitur*, inquit Cic. *Zenonis hæc definitio, ut perturbatio ſit, quod πάθος ille dicit, averſa à recta ratione contra naturam animi commotio.* quidam brevius, perturbationem eſſe appetitum vehementiorem dicunt. quam quidem definitionem, ſi cum Græcis Laertii verbis conferas, nihil ſimilius reperies.

Perturbationum autem, quæ principes ſint, partes quatuor eſſe dicunt, ægritudinem, metum, libidinem, voluptatem.] Quas eaſdem Cic. ponit in 1. Tuſc. quæſt. loco citato, è Stoicorum ſententia. *Partes autem*, inquit, *perturbationum volunt ex duobus opinatis bonis naſci, & ex duobus opinatis malis: ita eſſe quatuor: ex bonis libidinem, & lætitiam; ut ſit lætitia præſentium bonorum, libido futurorum: ex malis metum, & ægritudinem naſci cenſent: metum futuris, ægritudinem præſentibus. voces autem Græcæ quatuor item ſunt*, λύπη, φόβος, ἐπιθυμία, ἡδονή. Ex quo loco vides Cic. ἡδονὴν non *voluptatem* vertiſſe, ſed *lætitiam*: quod ego propterea ſecutus non ſum, quia hæc vox ἡδονή communiter *voluptatem* apud omnes ſonare videtur Latinos ſcriptores, quemadmodum ipſe idem Cic. ait in principio 2. l. de fin. in quo loco diſputat de hujus vocis vi.

Videtur etiam ipſis perturbationes judicia quædam eſſe.] Cic. l. 4. Tuſc. quæſt. de Stoicis loquens, *Sed omnes*, inquit, *perturbationes judicio cenſent fieri & opinione. itaq; eas definiunt preſſius; ut intelligatur non modo quam vitioſæ, ſed etiam quam in noſtra ſint poteſtate.*

Ægritudinem animi adverſante ratione contractionem definiunt.] Græcè, καὶ τὴν μὲν λύπην εἶναι συστολὴν ἄλογον: quam definitionem Latine reddidi ex verbis Cic. totidem fere verbis Latine quot Græcis Laert. eandem exprimentis in 4. l. Tuſc. quæſt. his verbis; *Itaq; hæc prima definitio eſt; ut ægritudo ſit animi adverſante ratione contractio.*

Cujus partes eſſe miſericordiam, invidentiam, æmulationem, &c.] Græcæ voces apud Laert. Latinis reſpondentes totidem ſunt. εἴδη δὲ αὐτῆς, ἔλεον, φθόνον, ζῆλον, ζηλοτυπίαν, ἄχθος, ἐνόχλησιν, ἀνίαν, ὀδύνην, σύγχυσιν. Quas eaſdem perturbationes, atque his adhuc plures, Cic. quoque ægritudini ſubjecit l. 4. Tuſc. quæſt. his verbis. *Sed in ſingulis perturbationibus partes ejuſdem generis plures ſubjiciuntur; ut ægritudini invidentia, æmulatio, obtrectatio, miſericordia, angor, luctus, mœror, ærumna, dolor, lamentatio, ſollicitudo, moleſtia, afflictatio, deſperatio.* quæ omnia diligenter ſi lector expenderit, dediſſe operam nos intelliget, ut, quam maxime fieri potuit, paria Latina nomina paribus Græcis ex Cic. eundem omnino locum, quem Laert. tractante redderemus.

Ac miſericordiam quidem ægritudinem eſſe aiunt ex miſeria alterius injuria laborantis.] Græce, ἔλεον μὲν οὖν εἶναι λύπην ὡς ἐπὶ ἀναξίως κακοπαθοῦντι. quam quidem definitionem, niſi fallor, apprime abſolute expreſſi, ex Cic. l. 4. Tuſc. quæſt. *Miſericordia*, inquit, *eſt ægritudo ex miſeria alterius injuria laborantis.*

Invidentiam vero ægritudinem propter alterius res ſecundas ſuſceptam.] Quem Laert. φθόνον *invidentiam* Cic. vertit, non *invidiam*; cujus rei ipſe rationem reddit in 4. Tuſc. quæſt. cum enim hanc ipſam vocem uſurpaſſet, adjecit hanc interpoſitionem (*utendum eſt enim docendi cauſa verbo minus uſitato, quoniam invidia non in eo, qui invidet, ſolum dicitur, ſed etiam in eo cui invidetur.*) quod autem dixit Laertius, λύπην ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς, hoc ego *ægritudinem propter alterius res ſecundas ſuſceptam*, idque ex Cic. qui ejuſdem perturbationis afferens definitionem ab ipſis Stoicis traditam, *invidentiam*, inquit, *eſſe dicunt ægritudinem, ſuſceptam propter alterius res ſecundas, quæ nihil noceant invidenti.* quæ poſtrema verba in Laertii definitione non ſunt: ex quibus tamen, ut vides, valde invidentiæ vis exprimitur.

Æmulationem ægritudinem, quod eo, quod ipſe cupit, alter potiatur.] Laert. Græce, ζῆλον δὲ λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρεῖναι, ὧν αὐτὸς ἐπιθυμεῖ. ζῆλος proprie eſt *æmulatio* apud Cic. quod obſervabis ex accurata conſideratione perturbationum ſupra enumeratarum. cujus quidem æmulationis definitionem, ex Cic. totidem, ut arbitror,, fere verbis, quibus Laert expreſſimus. Cic. enim 4. Tuſc. quæſt. *& eſt*, inquit, *æmulatio ægritudo, ſi eo, quod concupierit, alius potiatur, ipſe careat.* quæ poſtrema verba Laert. in ſua definitione, ut vides, omiſit: valde enim faciunt, ad vim æmulationis declarandam.

Obtrectationem ægritudinem ex eo, quod quibus ipſe potitur, his alter quoq; potiatur.] Quam Laert. vocat ζηλοτυπίαν, Cic. vertit *obtrectationem* in 4. Tuſc. quæſt. his verbis; *obtrectatio autem eſt ea, quam intelligi zelotypiam volo.* ſtatimque eam definiens, ſic ait. *ægritudo ex eo, quod alter quoq; potiatur eo, quod ille ipſe concupiverit.* quæ definitio, ut vides, mire admodum reſpondet Græcæ. ζηλοτυπίαν δὲ λύπην ἐπὶ τῷ καὶ ἄλλῳ παρεῖναι ὧν καὶ αὐτὸς ἔχει. niſi quòd Laertii videtur eſſe abſolutior ob verbum illud ἔχει. non enim concupiviſſe ſolum id, in quo nobis alter obtrectet, ſed eo potiri quoque oportet: quod Cic. definitio non habet.

Angorem ægritudinem prementem.] Quod Laert. dixit λύπην βαρύνουσαν, hoc ego *ægritudinem prementem* verti. cum enim in definitione angoris apud eundem in 4. Tuſc. quæſt. hæc ipſa verba animadvertiſſem, quæ manifeſte Græca Laertii exprimunt, putavi etiam eandem ab utroque perturbationem definiri, ſicque vocem Græcam ἄχθος, Latinæ, hoc eſt *angori* reſpondere.

Afflictationem ægritudinem vexantem, difficultatemq; afferentem.] Quam. Cic. in loco totiens ſupra citato videtur vertere ægritudinem cum vexatione corporis, niſi me conjectura fallit.

Solicitudinem ægritudinem e cogitatione manentem, ſive augeſcentem.] Cic. *ſolicitudo*, inquit, *eſt ægritudo cum cogitatione*, quem enim Laert. διαλογισμὸν hic vocat, hoc Cic. *cogitationem* vertit. cætera noſtra Latina Græcis reſpondent.

Ærumnam ægritudinem laborioſam.] Græce, ὀδύνην λύπην ἐπίπονον. quam definitionem è Cic. eandem, ut arbitror, perturbationem definiente verti. ſic enim Cic. definit. *ærumna eſt ægritudo laborioſa.*

P. 191. *Conturbationem ægritudinem à ratione averſam, torporem afferentem, impedientemq;, quo minus præſentia conſpiciamus.*] Quin σύγχυσις *conturbatio* Latine ſit, dubitari non poteſt: quam Cic. tamen non ægritudini, ut Laert. ſed metui ſubjecit, eamque ſic definivit. *conturbatio eſt metus excutiens cogitata.* ego Laert. ſecutus nihil mutavi. ſed potuit tamen Laert. errare, & quod uni generi ſubjiciendum erat, alteri ſubjicere.

Metus autem eſt expectatio mali, ſub quo hæc quoq; ſubjiciuntur; pavor, pigritia, pudor, terror, trepidatio, timor.] Græca ſic ſe habent. ὁ δὲ φόβος ἐστὶ προσδοκία κακοῦ. εἰς δὲ τὸν φόβον ἀνάγεται καὶ ταῦτα. δεῖμα,. ὄκνος, αἰσχύνη, ἔκπληξις, θόρυβος, ἀγωνία. Cic. autem 4. Tuſc. quæſt. ſic. *metus eſt opinio impendentis mali.* & paulo poſt. *ſub metum autem ſubjecta ſunt; pigritia, pudor, terror, timor, pavor, exanimatio, conturbatio, formido.* in qua enumeratione duæ ſunt perturbationes, præterquam Laert. enumeravit.

Pavor eſt metus timorem incutiens.] Græce. δεῖμα μὲν οὖν ἐστι φόβος δέος ἐμποιῶν. ut vides, ego verbum verbo reddidi. Cic. aliter. pavorem enim dicit metum eſſe mentem loco moventem. quæ definitio, quia à Laertii definitione longe abeſſe videbatur, ideo nihil nobis attulit, quod poſſemus in noſtram transferre.

Pudor metus ignominiæ.] Laert. ſic Græce, αἰσχύνη δὲ A φόβος ἀδοξίας. in quo vertendo verbum verbo reddidi. Cic. pudoris definitionem omiſit, quamvis ejus in enumeratione non oblitus.

Pigritia metus conſequentis laboris.] Græce, ὄκνος δὲ φόβος μελλούσης ἐνεργείας. in qua definitione Cic. vocibus, eiſdem verbis Latinis, quibus Laert. Græcis uſus eſt, eandem perturbationem definientis, uſus ſum.

Libido eſt averſa à ratione appetitio, ſub qua hæc quoq; ſubjiciuntur. indigentia, odium, diſſenſio, ira, amor, inimicitia, excandeſcentia.] Græca ita ſe habent. ἐπιθυμία δὲ ἐστιν ἄλογος ὄρεξις, ὑφ' ἣν τάττεται καὶ ταῦτα, σπάνις, μῖσος, φιλονεικία, ὀργὴ, ἔρως, μῆνις, θυμός. Cic. τὴν ἐπιθυμίαν *libidinem* vertit, quam ſic definit. *libido eſt opinio venturi boni, quod ſit ex uſu jam præſens eſſe atque adeſſe:* B ſed paulo poſt eandem perturbationem deſcribens, eam dicit eſſe effrænatam appetentiam: quod Laertii definitioni magis congruit: quanquam illa Cic. ſuperior definitio abſolutior eſſe videatur. Libidini autem Cic. ſubjicit iram, excandeſcentiam, odium, inimicitiam, diſcordiam, indigentiam, deſiderium. in qua enumeratione, ut vides, alter cum altero conſentit, niſi quod Laert. amorem poſuit, quem Cic. aut omiſit, aut deſiderii nomine intelligi voluit.

Eſt autem indigentia quædam in repulſa libido, & quaſi ab ipſa re ſeparata, in eamq; fruſtra propenſa, atq; hærens.] Cic. multo brevius, *indigentia*, inquit, *eſt libido inexplebilis.* Sed tamen, ut vides, Laert. ſubtilius. diligenter enim indigentiæ vim & formam expreſſit.

C *Odium libido quædam, ut alicui male ſit, cum quadam progreſſione, ac propugnatione conjuncta.*] Breviſſime Cic. *Odium*, inquit, *eſt ira inveterata.* quæ tamen definitio vi, & facultate videtur Laertii deſcriptionem continere. nam quia ira eſt, ideo vult male eſſe alicui, quia inveterata, non caret progreſſione. quomodo enim inveterata eſſet; niſi progreſſionem habuiſſet? propugnationem autem vel ſui ipſius, vel alterius ſignificat.

Contentio eſt in his, quæ ſectæ ſunt, quædam libido.] Pro contentione Cic. diſcordiam poſuit, nec tamen ut eandem, ſed ut diverſam. nam diſcordia non eſt de his, quæ ad ſectam pertinent, diſſenſio, cujuſmodi ſunt inter philoſophos, quæ mihi proprie contentio appellanda fuiſſe viſa eſt.

D *Ira libido puniendi ejus, qui ſine cauſa injuriam feciſſe videatur.*] Quam definitionem, ut vides, valde Græcæ deſcriptioni conſentientem, totidem verbis Cic. poſuit, *quæ autem*, inquit, *libidini ſubjecta ſunt, ea ſic definiunt, ut ira ſit libido puniendi ejus, qui videatur læſiſſe.*

Inimicitia ira quædam inveterata, atq; acerba, ulciſcendi tempus obſervans.] Quam Laert. μῆνιν, ego *inimicitiam* verti, Cic. ſecutus, qui, quantum ex deſcriptione inimicitiæ intelligere potui, hoc inimicitiæ nomine græcam vocem μῆνιν expreſſiſſe videtur; ſic enim eam definit. *inimicitia eſt ira, ulciſcendi tempus obſervans.* in quo verba ea Laertii ἐπιτηρητικὴ δὲ convertere videtur. cætera noſtra Latina, ut opinor, Græcis reſpondent.

Excandeſcentia eſt ira naſcens, & modo exiſtens.] Quod E uno Laert. verbo dixit ἀρχομένη ὀργὴ, hoc pluribus ego verbis verti, Cic. ſecutus, qui eandem perturbationem ſic deſcripſit. *excandeſcientia autem*, inquit, *eſt ira naſcens, & modo exiſtens.*

Voluptas autem eſt animi averſa à ratione elatio propter id, quod expetendum videtur, ſub qua hæc ſubjiciuntur, delectatio, malevolentia, oblectatio, mollitia.] Cic. l. 4. Tuſc. quæſt. τὴν ἡδονὴν aliquando *lætitiam*, aliquando *voluptatem* interpretari videtur. lætitiam appellavit in enumeratione 4. perturbationum; ſimiliterque, cum eam definiret, dixit, *Lætitia eſt opinio recens boni præſentis, in quo efferri rectum eſſe videatur.* & paulo poſt loquens de his, quæ perturbationibus efficiuntur; *ut ægritudo*, inquit, *quaſi morſum aliquem doloris efficiat, metus receſſum quendam animi & fugam, lætitia* F *profuſam hilaritatem.* ſed tamen cum lætitiæ tanquam generi partes proprias ſubjiceret, non lætitiam, ſed voluptatem appellavit. ſic enim ait. *Voluptatis autem partes hoc modo deſcribunt.* quas ipſe tres tantum ponit, malevolentiam, delectationem, & jactationem.

Delectatio eſt voluptas ſuavitate auditus tanquam illiquefacta animum perfundens.] Græce, κήλησις μὲν οὖν ἐστιν ἡδονὴ δι' ὤτων κατακηλοῦσα. in qua ſententia, & præſertim in vi vocis illius κήλησις exprimenda, utendum neceſſario fuit periphraſi, quam tamen ex Cic. ſumpſimus. is enim hanc eandem animi perturbationem definiens, ſic ait. *Delectatio eſt voluptas ſuavitate auditus animum deliniens.* ſed quia videbat hanc quoque cæteris ſenſibus eſſe communem, adjecit;

jecit; *& qualis eſt hæc aurium, tales ſunt oculorum, & tactionum, & odorationum, & ſaporum, quæ ſunt omnes unius generis ad perfundendum animum, tanquam illiquefactæ voluptates.* quibus verbis proprietatem expreſſit græcæ vocis κήλησις.

Malevolentia voluptas ex alterius malis.] Quam Laert. Græce ἐπιχαιρεκακίαν appellat, hanc Cic. *malevolentiam* latine vertit, quod ex definitione ab eo tradita manifeſtum eſt. ſic enim ait. *Malevolentia eſt voluptas ex malo alterius ſine emolumento ſuo.* quæ verba reſpondent Græcis Laertii. ἐπιχαιρεκακία δὲ ἡδονὴ ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς. Sed definitioni malevolentiæ ultima differentia à Cic. addita perfecte ejus vim oſtendit, quæ à Laertio prætermiſſa eſt.

Oblectatio quaſi mentis perverſio, hortatio ad animi diſſolutionem.] Græce, τέρψις, οἷον τρέψις. annominationis ſchema non potui Latine reddere, propter nominum diverſitatem. in quo lector æquus ignoſcere debet, ſi ſententiam malui, quam ſchema exprimere. vim tamen vocis τρέψις, ut opinor, reddidi.

Mollitia virtutis diſſolutio.] Græce, διάχυσις δὲ ἀνάλυσις ἀρετῆς. quam Laert. Græce διάχυσιν, ego *mollitiam* Latine verti: in quo Cic. ſecutus ſum, qui in 2. Tuſc. quæſt. de doloris tolerantia & voluptate loquens, ſic ait. *Nos, ſi pes condoluit, ſi dens, ſed fac totum dolere corpus, ferre non poſſumus: opinio eſt enim quædam effœminata, ac levis, nec in dolore magis, quam eadem in voluptate; qua cum liqueſcimus; fluimuſq; mollitia,* &c. Quod ſi quis pro *mollitia* aliam vocem malit, poſſumus *effuſionem animi* uſurpare, quæ vox ipſa quoque videtur Græcam vocem διάχυσιν ſatis exprimere. hac autem uſus eſt Cic. l. 4. Tuſc. quæſt. *Eodem enim,* inquit, *vitio eſt animi effuſio in lætitia, quo in dolore contractio.*

Quemadmodum *autem corporis ægrotationes quædam dicuntur,* &c. uſque ad, *animi autem cum ratione.*] Quam eandem ſententiam ex eiſdem, ut opinor, Stoicorum fontibus hauſtam, poſuit Cic. in 3. Tuſc. quæſt. & quidem ſic, ut nonnullis exemplis eiſdem, quibus Laert. uteretur. ſic enim ait, *quemadmodum cum ſanguis corruptus eſt, aut pituita redundat, aut bilis in corpore, morbi, ægrotationeſq; naſcuntur: ſic pravarum opinionum conturbatio, & ipſarum inter ſe repugnantia, ſanitate animum ſpoliat, morbiſq; perturbat.*

Animi autem, cum ratione commotiones tres eſſe aiunt; gaudium, cautionem, voluntatem.] Quas Laert. εὐπαθείας dicit, has ego *commotiones animi cum ratione* interpretor, Ciceronem ſecutus, qui li. 4. Tuſc. quæſt. eiſdem de rebus agens, ſic ait. *nam cum ratione animus movetur placide, atq; conſtanter, tum illud gaudium dicitur.* Nec vero ignoro, Cic. has ipſas animi cum ratione commotiones conſtantias appellare. ſic enim paulo poſt ait. *Sic quatuor perturbationes ſunt, tres conſtantiæ.* ſed ego hoc loco *commotiones* malui, propterea quod conſtantia late patere videtur, neq; ſolum omnes animi motus cum ratione, ſed omnem quoq; virtutis rationem ſignificare poteſt. ſed tamen paulo infra conſtantiæ quoq; nomen uſurpavi.

Ac gaudium quidem voluptati contrarium eſſe dicunt, quod eſt animi cum ratione elatio.] Quod enim Laert. dicit εὔλογον ἔπαρσιν, hoc ego *animi cum ratione elationem.* in quo Cic. ſequor, qui voluptatem gaudio oppoſitam definiens, ſic ait. *cum autem & inaniter & effuſe animus exultat, tum illa lætitia geſtiens, vel nimia dici poteſt, quam ita definiunt, ſine ratione animi elationem*: quod ſi voluptas eſt animi ſine ratione elatio, profecto ei oppoſitum gaudium, erit animi cum ratione elatio.

Cautionem vero timori, quæ eſt declinatio mali cum ratione.] Quod etiam Cic. confirmat his verbis. *Quomodoq; bona natura appetimus, ſic a malis natura declinamus: quæ declinatio, ſi cum ratione fiet, cautio appelletur.* ex quibus verbis elicitur cautionem eſſe declinationem mali cum ratione, quam Laert. Græce totidem verbis εὔλογον ἔκκλισιν appellat.

Libidini autem contrariam eſſe aiunt voluntatem, quæ eſt appetitio cum ratione.] Cic. quoque eadem agens de re, ſic ait. *Quamobrem ſimul objecta ſpecies cujuſpiam eſt, quod bonum videatur, ad id adipiſcendum impellit ipſa natura. id cum conſtanter prudenterq; fit, ejuſmodi appetitionem Stoici* βούλησιν *appellant, nos appellamus voluntatem,* vides igitur Cic. voluntatem appetitionem nominare, quæ quoniam, ut ipſe ait, conſtanter prudenterque fit, erit appetitio cum ratione. quod idem Cic. confirmat paulo poſt; Stoicorum allata definitione. *Eam,* inquit, *ſic definiunt. Voluntas eſt, quæ quid cum ratione deſiderat.* Habemus ergo tres animi

A perturbationes, tribus animi cum ratione commotionibus, vel, ſi ita magis placet, tribus conſtantiis oppoſitas. nam voluptati gaudium, metui cautio, libidini voluntas apponitur, ægritudo autem, quæ quarta erat animi perturbatio, cur prætermiſſa, neque ei oppoſita conſtantia aſſignata eſt? quia, ut Cic. verbis in 4. Tuſc. quæſt. reſpondeam, præſentis mali ſapientis affectio nulla eſt, ſtulti autem ægritudo eſt ea, qua afficiuntur in malis opinatis, animoſque demittunt & contrahunt rationi non obtemperantes. Quoniam ergo è Stoicorum ſententia, ægritudo omnino in ſapientem non cadit, quod à Cic. 3. Tuſc. quæſt. diſputatum eſt, ideo nulla poteſt aſſignari conſtantia ad ægritudinem pertinens. De his autem perturbationibus, animique conſtantiis mentionem facit doctiſſimus D. Auguſtinus l. 14. de civit. dei,

B c. 8. his verbis. *Quas enim Græci appellant* εὐπαθείας, *Latine autem Cicero conſtantias nominavit, Stoici tres eſſe voluerunt pro tribus perturbationibus in animo ſapientis: pro cupiditate voluntatem, pro lætitia gaudium, pro metu cautionem, pro ægritudine vero, vel dolore, quam nos vitandæ ambiguitatis gratia triſtitiam maluimus dicere, negaverunt eſſe poſſe aliquid in animo ſapientis. voluntas quippe, inquiunt, appetit bonum, quod facit ſapiens. gaudium de bono adepto eſt, quod ubique adipiſcitur ſapiens. cautio devitat malum, quod debet ſapiens devitare. triſtitia porro, quia de malo eſt, quod jam accidit, nullum autem malum exiſtimant poſſe accidere ſapienti: nihil in ejus animo pro illa eſſe poſſe dixerunt.* ex quibus verbis vides eandem quæſtionem eſſe diſſolutam.

C P. 192. *Bonus animus.*] Quam Laert. εὐθυμίαν appellat, Cic. *bonum animum* vertit l. 5. de fin. ita ſcribens. *Cur hæc eadem Democritus, qui (vere falſone, quæreremus) dicitur oculis ſe privaſſe. certe, ut quam minime animus à cogitationibus abduceretur: patrimonium neglexit, agros deſeruit incultos, quid quærens aliud niſi beatam vitam? quam ſi etiam in rerum cognitione ponebat, tamen ex illa inveſtigatione naturæ conſequi volebat ut eſſet bono animo. id enim, ille ſummum bonum* εὐθυμίαν *& ſæpe* ἀθαμβίαν *appellat.* Quamvis eodem libro aliter eandem vocem videatur vertiſſe. non enim *bonum animum,* ſed *animi ſecuritatem* ſeu *tranquillitatem.* ſic enim ait. *Democriti autem ſecuritas, quæ eſt animi tanquam tranquillitas, quam appellant* εὐθυμίαν. Nos tamen priorem interpretationem ſecuti ſumus, quia verbum verbo magis

D reddit.

Sapientem perturbationis expertum eſſe aiunt.] In quo differunt à Peripateticis, qui μετριοπάθειαν non ἀπάθειαν volunt.

Sed neque inſanos, eis tamen propter furorem vel delirationem, viſa quædam alieniora obverſari.] Stoici furorem in ſapientem cadere aiunt, inſaniam negant. quod etiam Cic. l. 3. Tuſc. quæſt. ſcribit his verbis. *Furorem autem eſſe rati ſunt mentis ad omnia cæcitatem. quod cum majus eſſe videatur quam inſania, tamen ejuſmodi eſt, ut furor in ſapientem cadere poſſit, non poſſit inſania.* ſed quam Laert. hoc loco μελαγχολίαν vocat, *furorem* Cic. vertit eodem 3. Tuſc. quæſt. *Græci,* inquit, *volunt illi quidem, ſed parum valent verbo: quem nos furorem,* μελαγχολίαν *illi vocant.* Quem nos

E ſecuti ſumus.

Ac ne ægritudine quidem affectum iri ſapientes.] Quod Cic. 3. l. Tuſc. quæſt. Stoicorum potiſſimum rationibus diſputavit.

Charitatem in filios in ipſis à natura gigni affirmant.] Quod confirmat Cic. l. 3. de fin. in quo Cato Stoicus Stoicorum decreta exponens, ita loquitur. *Pertinere autem ad rem arbitrantur intelligi natura fieri, ut liberi à parentibus amentur.*

Placet etiam eis peccata omnia eſſe æqualia.] Quod & diſputavit Cic. 3. parad. & conſequenter dicitur ab his qui virtutes quoque pares inter ſe eſſe affirmabant, velut Stoici.

Ut enim nec vero verius.] Sic etiam Cic. in 3. parad. *E-*

F *tenim,* inquit, *ſi bene facta, recte facta ſunt, & nihil recto rectius, certe nec bono quidem melius quidquam inveniri poteſt.*

Nam & qui centum ſtadiis, & qui uno à Canopo abeſt, &c.] Ex eodem genere ſunt illa apud Cic. in 3. de fin. *ut enim, qui demerſi ſunt in aqua, nihilo magis reſpirare poſſunt, ſi longe non abſunt à ſummo, ut jam, jamque poſſint emergere, quam ſi etiam tum eſſent in profundo; nec catulus ille, qui jam appropinquat, ut videat, plus cernit quam is, qui modo eſt natus.* quæ eadem etiam leguntur apud Plut. in lib. de communibus notionibus contra Stoicos. ἀλλ' ὥσπερ ὁ πῆχυν ἀπέχων ἐν θαλάττῃ τῆς ἐπιφανείας, οὐδὲν ἧττον πνίγεται τοῦ καταδεδυκότος ὀργυίας πεντακοσίας, οὕτως οὐδὲ οἱ πελάζοντες

ἀρετῇ τῶν μακρὰν ὄντων ἧττον εἰσὶν ἐν κακίᾳ. καὶ καθάπερ οἱ τυφλοὶ, τυφλοί εἰσιν, κἂν ὀλίγον ὕστερον ἀναβλέπειν μέλλωσι, οὕτως οἱ προκόπτοντες, &c.

Sapientem remp. adminiſtraturum eſſe dicunt, quemadmodum eſt apud Chryſippum in libro de vitis.] Plut. in lib. περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων, Stoicos reprehendit, quod eorum decretis vita non conſentiat. cum enim ſapientem remp. adminiſtrare velint, deque ea multa ſcribant, ipſi tamen ſemper in ocio verſati ſunt. ſed & ex 4. lib. Chryſippi de vitis, quem citat hoc loco Laert. quædam in medium affert, ex quibus intelligitur, Stoicos ocioſam vitam reprehendere conſueviſſe. ὅσοι δὲ, inquit, ὑπολαμβάνουσι φιλοσόφοις ἐπιβάλλειν μάλιστα τὸν σχολαστικὸν βίον ἀπ' ἀρχῆς, οὗτοί μοι δοκοῦσι διαμαρτάνειν. Cic. autem 3. de fin. aperte ait ex ſententia Stoicorum ſapientem remp. adminiſtraturum his verbis. *Cum autem ad tuendos, conſervandoſq; homines hominem natum eſſe videamus, conſentaneum eſt huic naturæ, ut ſapiens velit gerere, & adminiſtrare remp.*

uxorem ducturum, filioſq; procreaturum.] Sic etiam Cato Stoicus, Stoicorum decreta exponens, apud Cic. in 3. de fin. loquitur; *cum autem ad tuendos, conſervandoſq; homines hominem natum eſſe videamus, conſentaneum eſt huic naturæ, ut ſapiens velit gerere & adminiſtrare remp. atque ut è natura vivat, uxorem adjungere, & velle ex ea liberos procreare.*

Nihil opinaturum eſſe ſapientem, hoc eſt, nulli falſo aſſenſurum.] Quod Cic. quoque multis locis, ſed præcipue in Lucullo confirmat his verbis. *Mihi porro*, inquit, *non tam certum eſt, eſſe aliquid quod comprehendi poſſit, de quo jam nimium etiam diu diſputo, quam ſapientem nihil opinari, id eſt nunquam aſſentiri rei vel falſæ, vel incognitæ.*

Cynicorum quoq; vitam & rationem ſecuturum.] Hanc Laert. κυνισμὸν appellavit. Cic. in 3. de fin. *Cynicorum autem*, inquit, *rationem atq; vitam alii cadere in ſapientem dicunt, ſi quis ejuſmodi forte caſus inciderit, ut id faciendum ſit: alii nullo modo.* ex quibus verbis vides, Cic. ipſe quomodo Græcam vocem κυνισμὸν vertat: ſimul & illud perſpicis, aliquos Stoicos eam vivendi rationem in ſapientem cadere dixiſſe: quod Laertii ſententiam hoc loco confirmat.

Eundem ſolum eſſe liberum, malos autem ſervos.] Præter locos Cic. & Plut. quos ad hanc ſententiam confirmandam ſupra attulimus, habes etiam Cic. in extremo 3. de fin. in quo ſub Catonis perſona ſapientis perſonam deſcribit. *recte*, inquit, *ſolus liber, nec dominationi cujuſquam parens, neq; obediens cupiditati.* Sed & manifeſtius adhuc in paradoxis, paradoxo proprio; in quo hoc ipſum diſputatur, quòd ſapientes ſcilicet liberi, & ſtulti ſervi ſint. *Dictum eſt igitur*, inquit, *ab eruditiſſimis viris, niſi ſapientem liberum eſſe neminem. quid eſt enim libertas? poteſtas vivendi ut velis*, &c.

Nam libertatem earum actionum, quæ ab ipſo proficiſcuntur, eſſe facultatem.] Sic enim Cic. ἐξουσίαν αὐτοπραγίας expreſſit, quæ verba Laert. in definienda libertate uſurpavit. id autem in eadem ſententia parad. in qua eoſdem quos Laert. locos pleroſque tractat. nam de ſapiente loquens, qui ſolus liber eſt, *Qui*, inquit, *nihil dicit, nihil facit, nihil cogitat deniq, niſi libenter, ac libere, cujus omnia conſilia, reſq; omnes quas gerit, ab ipſo proficiſcuntur.* is enim, ut vides, dicitur αὐτὸς πράττειν, in quo ipſo eſt αὐτοπραγία, cujus actiones ab ipſo proficiſcuntur.

Quæ in obedientia verſetur.] Quomodo, ut opinot, cæteri cives privati magiſtratibus ſerviunt, hoc eſt obediunt in his quæ ad remp. pertinent.

Quæ & obedientia, & ergaſtulo coercetur.] Quam qui juſti ſunt domini habent in eos, qui juſte ſervi ſunt. cujuſmodi mancipiorum jus eſt.

Cui dominatio, quæ ipſa quoq; vitioſa eſt, opponitur.] Quippe quæ hominibus, quibus imperat, uti obedientibus nolit, ſed ſervis uti velit.

Sed etiam reges.] Cic in extremo 3. de finib. *rectius n.* inquit, *appellabitur rex, quam Tarquinius, qui nec ſuos regere potuit.*

Eoſdem ad gerendos magiſtratus, ad judicandum, ad dicendum ſolos eſſe idoneos.] Græce, ἀρχικοὺς, δικαστικούς τι, καὶ ῥητορικούς. quibus eiſdem fere nominibus utitur Plut. l. de communibus notionibus contra Stoicos. μόνους, inquit, βασιλεῖς καὶ μόνους πλουσίους, καὶ καλοὺς αὐτοὺς καὶ πολίτας, καὶ δικαστὰς μόνους.

Innocentes eſſe, quia nec alteri unquam, nec ſibi ipſis noceant.] Sic etiam Cic. in 3. de fin. *jus autem*, inquit, *quod ita dici appellariq; poſſit, id eſſe naturam, alienumq; eſſe à ſapiente non modo injuriam cui facere, verum etiam nocere.*

Sed neque miſericordes eſſe.] Hinc illud Cic. in orat. pro L. Murena inter cæteras, quas in ea enumerat, Zenonis ſententias & præcepta: *neminem miſericordem eſſe, niſi ſtultum, & levem; viri non eſſe, neque exorari, neque placari.*

Neq; cuiquam veniam tribuere:] In eadem oratione pro Murena ſapientem gratia nunquam moveri, nunquam cujuſquam delicto ignoſcere.

Præterea nihil earum rerum admirari ſapientem.] Quod etiam Horat. in prin. epiſt. ad Numicium poſuit.

Nil admirari prope res eſt una Numici,
Solaq; quæ poſſit facere & ſervare beatum.

Ut Charonis januas.] Græce, χαρώνεια. Phavor. χαρώνειον, inquit, θύρα μία τοῦ νομοφυλακίου, δι' ἧς οἱ καταδίκοι τὴν ἐπὶ θανάτου ἐξήγοντο. quod idem Suid. totidem verbis ait in verbo χαρώνειος θύρα. hoc ille plus quam Phavorinus, quod verſiculum Ariſtoph. in Pluto citat. ὁ δὲ Χάρων τὸ ξύμβολον δίδωσιν. ἀντὶ τοῦ, μέλλεις ἀποθανεῖν. quibus ex locis intelligimus Charonis januas συμβολικῶς hoc loco mortem ſignificare.

Natura enim ad ſocietatem actionemque factus eſt.] Quod Cic. in 3. de fin. è Stoicorum ſententia confirmat his verbis. *Multo magis hæc conjunctio eſt hominis. itaque natura ſumus apti ad cœtus, concilia, civitates.* & paulo poſt. *quemadmodum igitur membris utimur prius quam didicimus, cujus ea utilitatis cauſa habeamus: ſic inter nos natura ad civilem communitatem conjuncti & conſociati ſumus.*

Amicitiam inter ſolos bonos propter ſimilitudinem eſſe aiunt.] Quod Stoicorum decretum Cic. in l. de amicitia ſequendum eſſe duxit. ſic enim apud eum Lælius loquitur. *ſed hoc primum ſentio, niſi in bonis amicitiam eſſe non poſſe.* & paulo poſt eandem repetens ſententiam, *Ita*, inquit, *verum ſit illud, quod initio dixi, amicitiam niſi inter bonos eſſe non poſſe.*

Rerum earum, quæ in vita ſint, communitatem quandam eſſe dicunt.] Cic. in lib. de amicitia non longe ab hac definitione, *Eſt autem*, inquit, *amicitia nihil aliud, niſi omnium divinarum, humanarumq; rerum cum benevolentia, & charitate ſumma conſenſio.* Ariſtot. autem l. 8. Ethic. ad Nicom. ſubtilius & enodatius. φιλία, inquit, ἐστὶν εὔνοια ἐν ἀντιπεπονθόσι, μὴ λανθάνουσα, δι' ἕν τι τῶν εἰρημένων. ſunt autem illa tria, honeſtas, utilitas, & voluptas. in qua definitione tria amicitiarum genera complexus eſt. ita videtur velle amicitiam poſſe eſſe etiam inter viros non bonos: in quo à Stoicis diſſentit: amicitiam tamen, cujus honeſtas eſt finis, non niſi inter bonos eſſe vult, in quo idem, quod Stoici, ſentit.

Amicum propter ſeipſum expetendum eſſe.] Quod apertiſſime Cic. cum multis aliis locis, quos prætereo, tum præcipue in 3. de finib, ſub Catonis perſona confirmat, ita loquentis: *minime vero probatur huic diſciplinæ* (intelligit autem Stoicorum) *de qua loquor, aut amicitiam, aut juſtitiam propter utilitates aſciſci, aut probari. etenim nec juſtitia, nec amicitia eſſe omnino poterunt, niſi ipſa per ſe expetantur.*

Stultos omnes inſanire.] Quod Cic. diſputavit in 3. parad. cujus eſt inſcriptio ὅτι πάντες οἱ μωροὶ μαίνονται.

Quin etiam ſapientum omnia eſſe.] Quod Stoicorum decretum eſt etiam apud Cic. in extremo 3. de fin. in quo Cato ſapientis perſonam deſcribens, *Rectius*, inquit, *erit dives quàm Craſſus, qui niſi eguiſſet, nunquam Euphratem nulla belli cauſa tranſire voluiſſet. recte ejus omnia dicentur, qui ſcit uti ſolus omnibus.* quibus ex Cic. Laertiiq; verbis declaratur, ut opinor, locus ille in ep. fam. ep. ad Trebat. *Balbus mihi confirmavit te divitem futurum. id utrum Romano more locutus ſit, bene nummatum te futurum, an quomodo Stoici dicunt omnes eſſe divites, qui cœlo & terra frui poſſint, poſtea videro.* fruuntur enim cœlo & terra ſoli ſapientes, quoniam eorum omnia ſunt, quæ in cœlo, & terra ſunt. id autem ob eam cauſam, quia ſoli his uti ſciunt. ille enim proprie fruitur, qui uti ſcit eo, quo fruitur, cæteri non item.

P. 194. *Sed aliter quidem civitatis, aliter vero utentium dicimus.*] Civitatis enim ſunt ea, quæ reip. ſunt; ſapientum vero omnia ſunt, quia hi ſoli uti ſciunt omnibus. ſed alio modo à rep. habentur, quæ reip. ſunt, alio modo à ſapientibus omnia poſſidentur omnibus uti ſcientibus.

Virtutes inter ſe connexas eſſe aiunt.] In quo Stoici cum Ariſtot. conſentiunt, ſi modo virtutes morales, non naturales intelligunt. qua de re diximus 5. l. in vita Ariſtot.

Placet

Placet autem ipſis inter virtutem, ac vitium nihil eſſe medium interjectum.] Quod non ita accipiendum eſt, tanquam ſi Stoici media illa indifferentia è medio tollant, de quibus ſupra dictum eſt: hoc enim ſi diceret, à Stoicorum ſententia diſcederet; ſed nihil eſſe inter virtutem ac vitium mediū ita accipi vult, ut neque virtutem neque vitium creſcere poſſe affirmet: quod ſupra dictum eſt.

Peripateticis inter virtutem ac vitium mediam eſſe progreſſionem affirmantibus.] Peripatetici levationem vitiorum fieri volebant, nec æque miſerum eſſe concedebant hominem ſceleribus & paricidiis inquinatum, atque eum qui licet caſte & integre viveret, nondum tamen perfectam eſſet ſapientiam conſecutus. Stoici negabant. qua de re eſt apud Cic. in 4. de fin. pro Peripateticis adverſus Stoicos longa diſputatio, quò brevitatis cauſa lectorem rejicimus. Locus quoq; Plut. ſupra citatus c. 207. a. valde hanc ſententiam declarat.

Ob ebrietatem.] Qui ſupra dixerat ſapientem vinolentum futurum, nunquam tamen ebrium, recte hic virtutem ebrietate amitti ait.

Ac furorem.] Si furor in ſapientem cadere poteſt, quod dictum eſt à Cic. in 3. Tuſc. quæſt. cujus verba ſupra poſui c. 206. b. & a Laertio confirmatum eodem loco, cur ſapientia furore amitti dicitur? An ſupra locutus eſt ex ſententia cæterorum Stoicorum, hic ſolius Chryſippi? non enim omnes idem in omnibus rebus Stoici ſentiunt.

Ipſam porro virtutem ad beate vivendum ſeipſa contentam eſſe.] Sic etiam loquitur Cic. in 2. parad. cujus inſcriptio eſt ὅτι αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν.

Panætius tamen & Poſidonius.] Magiſter ſcilicet & diſcipulus. nam Poſidonius Panætii fuit diſcipulus, Panætius autem Antipatri.

Juſtum autem non præſcriptione, ſed natura ſic juſtum eſſe.] Quod etiam confirmat Cic. in 3. de fin. *jus autem*, inquit, *quod ita dici appellariq; poſſit, id eſſe naturam.*

P. 195. *Placet quoq; ipſis nihil nobis eſſe juris cum cæteris animantibus.*] Cic. 3. de fin. hoc idem è ſententia ſtatuit Stoicorum. *& quomodo*, inquit, *hominum inter homines juris eſſe vincula putant, ſic homini nihil juris eſſe cum beſtiis.*

Sapientem ex adoleſcentibus eos amaturum.] Quod idem Cato in 3. de finib. apud Cic. è ſententia Stoicorum affirmat his verbis, *Ne amores quidem ſanctos à ſapiente alienos eſſe arbitrantur*; Plut. autem confirmat, l. de communibus notionibus contra Stoicos. c. 843.

Quemadmodum & Zeno in rep.] De cujus ſententia eſt apud Athen. l. 13. Pontiano quodam narrante his verbis, Ποντιανὸς δὲ Ζήνωνα ἔφη τὸν Κιτιέα ὑπολαμβάνειν τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι φιλίας, καὶ ἐλευθερίας, ἔτι δὲ καὶ ὁμονοίας παρασκευαστικόν, ἄλλου δὲ οὐδενός. διὸ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ ἔφη τὸν ἔρωτα θεὸν εἶναι συνεργὸν ὑπάρχοντα πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν.

Eſſe autem amorem beneficentiæ ſtudii conatum propter præſtantem pulchritudinem.] Quem locum Plut. in eodem libro dum reprehendit, quodammodo declarat his verbis: τὴν δὲ λέγοντες καὶ ὀνομάζοντες ἔμφασιν κάλλους ἐπαγωγὸν εἶναι τοῦ ἔρωτος λέγουσι, πρῶτον μὲν οὐκ ἔχει τὸ πιθανόν. uſus eſt eodem quo Laert. verbo: quod enim Plut. ἔμφασιν κάλλους, Laert. dixit διὰ τὸ κάλλος ἐμφαινόμενον. definitionem tamen paulo poſt Plut. amoris, quam dicit eſſe Stoicorum, affert hanc, θήρα γάρ τις, φασίν, ἐστιν ὁ ἔρως, ἀτελοῦς μὲν, εὐφυοῦς δὲ μειρακίου πρὸς ἀρετήν.

Et pro patria, & pro amicis, vita exceſſurum,] Ad eandem pertinent ſententiam, quæ apud Cic. 3. de fin. leguntur; ſunt autem hæc. *Sed cum ab his omnia proficiſcantur officia; non ſine cauſa dicitur, ad ea referri omnes noſtras cogitationes, in his & exceſſum è vita, & in vita manſionem. in quo enim plura ſunt, quæ ſecundum naturam ſunt, hujus officium eſt in vita manere: in quo autem aut ſunt plura contraria, aut fore videntur, hujus officium eſt è vita excedere. ex quo apparet & ſapientis eſſe aliquando officium excedere è vita, cum beatus ſit, & ſtulti manere in vita, cum ſit miſer. quia igitur & patria & amici ex eorum numero ſunt, quæ ſecundum naturam ſunt, ideo ſi quis aut illis careat, aut utatur non recte affectis, hujus quamvis ſapientis officium erit è vita excedere.* quod etiam clarius paulo poſt idem Cic. affirmat his verbis. *itaq; & manendi in vita & migrandi ratio omnibus his rebus, quas ſupra dixi, metienda. nam neque iis, qui virtute retinentur in vita, neq; iis, qui ſine virtute ſunt, mors eſt oppetenda; ut ſæpe officium eſt ſapientis deſciſcere à vita, cum ſit beatiſſimus, ſi id opportune facere poſſit: quod eſt convenienter naturæ vivere: ſic enim cenſent opportunitatis eſſe beate vivere. itaq; à ſapientia præcipitur, ſeipſam, ſi juſſerit, ſapiens ut relinquat.* Plut. quoque l. de communibus notionibus contra Stoicos, inter cæteras cauſas, ob quas Stoici ſapientem exceſſurum è vita aiebant, ſenſus alicujus amiſſionem numerat his verbis. τῶν δὲ αἰσθήσεων ἔστιν ἃς ἀποβαλὼν οὐδὲ ζῆν ὑπομένει. & paulo ſupra loquens de his rebus, quas vel nobis à natura conciliatas, vel à quibus natura nos alienatos eſſe Stoici aiebant; καὶ ὃ μεῖζόν ἐστιν οἰκειοῦν ἐπὶ τοσοῦτο καὶ ἀλλοτριοῦν, ὥστε τοὺς μὲν μὴ τυγχάνοντας, τοῖς δὲ περιπίπτοντας, εὐλόγως ἐξάγειν τοῦ ζῆν ἑαυτοὺς, καὶ τὸν βίον ἀπολέγεσθαι.

Quorum unus eſt de mundo, alter de elementis, tertius cauſarum continet explicationem.] Vide hominis ſocordiam, qui tribus locis propoſitis, de duobus, primo ſcilicet & tertio, ſermonem habuit, de ſecundo autem, in quo erat de elementis, nihil explicavit.

P. 196. *Videtur autem eis duo eſſe rerum initia.*] Materiam ſcilicet, & Deum, quemadmodum hoc loco Laert. quoque ipſe explicat; quod etiam idem Plut. 1. l. de placitis philoſ. c. 3. confirmat, hujuſque opinionis auctorem Zenonem citat, quem paulo poſt Laert. etiam inter eos nominat, qui hanc de initiis rerum opinionem habuerunt: Plut. verba ſunt hæc. Ζήνων Μνασέου Κιτιεὺς ἀρχὰς μὲν τὸν θεὸν, καὶ τὴν ὕλην, ὧν ὁ μέν ἐστι τοῦ ποιεῖν αἴτιος, ἡ δὲ τοῦ πάσχειν.

Alterum efficiens, alterum accipiens, & quaſi patiens.] Græce, τὸ ποιοῦν, καὶ τὸ πάσχον. quæ duo Cic. in Acad. quæſt. 2. editionis l. 1. effectionem, & materiam vertit his verbis, *Noſtra tu phyſica noſti, quæ continentur ex effectione, & ex materia ea, quam fingit & format effectio.* hoc loco igitur τὸ πάσχον *materiam* vertit, ſed verbum verbo non reddidit; in eodem tamen libro paulo poſt eadem agens de re, è Græco magis hæc duo cauſarum genera expreſſit, ita ſcribens; *E quibus aer & ignis movendi vim habent & efficiendi, reliquæ partes accipiendi & quaſi patiendi.* ex quo loco ego hunc Laertii locum interpretatus ſum.

Id eſſe materiam, naturam omni qualitate carentem.] Sic etiam materiam deſcribit Cic. eodem l. paulo poſt ea verba, quæ ſupra poſui. *ſed ſubjectam*, inquit, *putant omnibus ſine ulla ſpecie, atque carentem omni illa qualitate materiam quandam.* vides quam Laert. ἄποιον οὐσίαν dixerit, Cic. *naturam omni qualitate carentem* vertiſſe.

Sed initia atque elementa inter ſe differre aiunt, &c.] In quo Stoici & à Thalete differunt, qui, ut ait Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 2. initia & elementa unum & idem eſſe putabat, & cum Plat. atque Ariſtot. conſentiunt, eandem differentiam agnoſcentibus.

Illa enim & nunquam orta eſſe, & nunquam interitura.] Si enim initia rerum Deus & materia, profecto Deus neq; ortus unquam eſt, neque unquam interibit. materiam autem ingenitam non Stoici modo, ſed & Ariſtot. quoque poſuit in extremo 1. phyſ. l. his verbis. φθείρεται δὲ καὶ γίνεται ἔστι μὲν ὡς, ἔστι δὲ ὡς οὔ. ὡς μὲν γὰρ τὸ ἐν ᾧ καθ᾽ αὑτὸ φθείρεται. τὸ γὰρ φθειρόμενον ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ στέρησις. ὡς δὲ κατὰ δύναμιν, οὐ καθ᾽ αὑτὸ, ἀλλ᾽ ἄφθαρτον καὶ ἀγένητον ἀνάγκη αὐτὴν εἶναι. & ea, quæ ſequuntur, quibus probat materiam nunquam ortam eſſe, & nunquam interire poſſe.

Elementa autem exardeſcentia interire.] Quod Stoicorum proprium dogma eſt; quocirca Cic. in 2. de nat. deorum ex ſententia Stoicorum Panætium addubitaſſe narrat, ne ad extremum omnis mundus igneſceret.

Præterea initia & corpora eſſe, & formarum expertia.] Quis non videat locum eſſe corruptum, & pro corpora legendum eſſe incorporea, ſive corporis expertia, quod quidem additione unius, a, litteræ fit, ſi Græce pro σώματα legamus ἀσώματα. nam ut nunc legitur etiam in codice Farneſiano manu ſcripto, ſententia falſa eſt. initia enim apud Stoicos ſi Deus & materia ſunt, quemadmodum ſupra dictum eſt, corpora eſſe non poſſunt: ſi quidem & Deus eſt ſeparatus ab omni corpore, & materia caret omni qualitate, quæ ſine corpore nulla eſſe poteſt.

Deum, & mentem, & fatum, & Jovem unum atq; idem eſſe aiebant.] De Deo, mente, & Jove, manifeſta res eſt, & quidem ſic, ut teſtimoniis uti non oporteat. Deum autem & fatum idem eſſe apud Stoicos, oſtendit Cic. 1. l. de nat. deorum: apud quem Velleius Chryſippi ſententiam de natura deorum explicans, ita loquitur. *idemque etiam legis perpetuæ & æternæ vim, quæ quaſi dux vitæ & magiſtra officiorum ſit, Jovem dicit eſſe, eandemque fatalem neceſſitatem appellat, ſempiternam rerum futurarum veritatem.*

Eſt autem elementum id, ex quo primo generantur ea, quæ generantur, & in quod ultimum intereunt.] Quæ definitio magis videtur initiis, Deó ſcilicet & materiæ, quam elementis congruere. ſi enim ex initiis elementa procreata ſunt, non ergo ex eis primis generantur ea, quæ generantur, ſed primo ex materia, & Deo, deinde ex elementis: niſi ſi confuſe elementum pro initio ſumptum eſt, quemadmodum Ariſtot. quoque in 4. l. metaphyſ. ita ſcribens. Διὸ ἥτε φύσις ἀρχὴ, ϗ τὸ στοιχεῖον, non quod elementum idem proprie ſit quod eſt initium, ſed quod utriuſque commune ſit, primum eſſe.

Ac materiam quidem, naturam omni qualitate carentem, quatuor elementis ſimul conſtare.] Quod etiam Ariſtot. haud negat, qui elementorum formas primas eſſe arbitratur, quibus materia informetur.

P. 197. *Sed tamen adhuc in aere eandem ineſſe partem, & quidem ultimum eſſe ignem, quem etiam æthera appellari,*&c.] Videtur dicere aerem in duas diviſum eſſe partes, quarum altera vocetur aer, altera ignis nominetur, qui alio quoque nomine æther appelletur. quod idem legitur apud Cic. in 2. de nat. deorum ſub perſona Lucilii Balbi Stoicorum partes defendentis his verbis. *reſtat ultimus, & à domiciliis noſtris altiſſimus, omnia cingens & coercens cœli complexus, qui idem æther vocatur*, & in eodem libro paulo poſt. *quem complexa ſumma pars cœli, quæ æther dicitur, & ſuum retinet ardorem tenuem, & nulla admiſtione concretum.*

In quo primo ſiderum inerrantium globum eſſe generatum, deinde errantium.] Sic etiam Cic. loco ſupra citato, cum de ætheris regione dixiſſet, adjecit; *in quo cum admirabilitate maxima igneæ formæ curſus ordinatos definiunt, ex quibus ſol,* &c. *Igneas formas*, ſidera ipſa errantia appellans, quas in ætheris regione locavit, poſt quas, ſtellas collocavit inerrantes; nam cum de ſole, ac luna, cæteriſque ſtellis, quas vagas appellavit, nonnulla dixiſſet, addidit. *ſequitur ſtellarum inerrantium maxima multitudo:* ſed melius Laert. qui primo ſtellas poſuit inerrantes, deinde vagas. ſi quis autem ea, quæ apud Cic. in 2. de nat. deorum l. de mundi deſcriptione ſcripta leguntur, conferat cum his, quæ hoc loco Laert. eadem de re tradit, videbit Lucilii Balbi, qui in eo libro, ut dixi, Stoicorum ſententias tuetur, orationem, valde cum Laertii doctrina congruere.

Mundum autem tripliciter appellant, uſque ad, *eſt autem mundus.*] In quo ab Ariſtot. diſſentire non videntur, qui & ipſe cœlum tripliciter accipere exiſtimatur, ut eſt apud Simplicium in principio comm. in libros Ariſtot. de cœlo. quanquam enim cœlum, & mundus ex his, quæ Simplicius in eo loco notat, idem omnino non ſint apud Ariſtot. tamen ex ſententia Alex. Afrodiſienſis, quem ibi citat Simplicius, cœlum pro mundo etiam apud Ariſtot. accipitur. Solet enim Ariſtot. cælum appellare tum orbem illum, in quo ſunt aſtra inerrantia, quem etiam extremum cœlum appellat, tum omnia cœleſtia corpora, quæ in orbem moventur, tum mundum ipſum univerſum. Ergo, niſi quòd Deum pro mundo accipiunt, cæteroquin Stoici in hac re ab Ariſtot. non diſſentiunt.

Ut ait Poſidonius in elementis earum rerum, quæ in ſublimi regione generantur.] Qui liber in numero lib. Ariſtot. falſa inſcriptione legitur poſt ejuſdem libros τῶν μετεωρολογικῶν, inſcitia eorum, qui vel ex ipſo ſcribendi genere intelligere potuerunt, eum librum Ariſtot. non eſſe.

Id quod ex cœlo, terraque, & naturis his, quæ in eis ſunt, conſtat.] Græca verba his noſtris Latinis reſpondentia apud Laert. ſunt hæc. σύστημα ἐξ οὐρανοῦ ϗ γῆς, ϗ τῶν ἐν τούτοις φύσεων. quæ eadem in eo libro, qui Ariſtoteli falſo adſcriptus de mundo inſcribitur, leguntur paulo poſt principium. κόσμος μὲν οὖν ἐστι σύστημα ἐξ οὐρανοῦ ϗ γῆς ϗ τῶν ἐν τούτοις περιεχομένων φύσεων: ut dubitandum nullo modo eſſe videatur, eum librum non eſſe Ariſtot. ſed Poſidonii Stoici, quod etiam alio loco clarius oſtendemus, paulo poſt.

Mundum ipſum mente, ac providentia adminiſtrari.] Quod à Stoicis, ut eſt apud Cic. 2. l. de nat. deorum, præciſe dicebatur. cum enim aiebant providentia mundum adminiſtrari, illud ſcilicet deerat, deorum. qua de re habes Cic. 2. l. de nat. deorum copioſiſſime diſſerentem ſub Balbi perſona, Stoicorum partes defendentis, idque ex eo loco, cujus eſt initium. *proximum eſt, ut doceam deorum providentia mundum adminiſtrari.*

Ætheris principatum habere.] Et id quidem jure; nam cum apud Stoicos æther deus ſit, ut eſt apud Cic. in 1. l. de nat. deorum, qui Zenonem, & alios quoſdam Stoicos hujus opinionis auctores nominat, fieri non poteſt, quin mundi principatus ad ipſum non pertineat deum.

Cleanthes ſolem.] Cic. quidem in 1. de nat. deorum, Cleanthem aſtris divinitatem tribuiſſe ait, idque in his libris, quos ſcripſit contra voluptatem.

Puriſſimam ætheris partem eſſe vult, quam etiam primum deum aiunt per ea, uſque ad, *mundum unum.*] Cic. in 1. de nat. deorum hoc idem certe non valde diverſum de Chryſippo videtur agnoſcere his verbis; idemque diſputat æthera eſſe eum, quem homines Jovem appellarent, quique aer per maria manaret. quod confirmat etiam Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 7. non ille quidem ut hujus opinionis auctorem nominet Chryſippum, ſed ut Stoicorum ſententiam eſſe affirmet. verba Plut. ſunt in fine illius c. 7.

Mundum unum eſſe aſſerunt, eumque finitum, & forma præditum rotunda.] Plut. 1. l. de placitis philoſ. c. 5. οἱ μὲν, inquit, ἀπὸ στοᾶς ἕνα κόσμον ἀπεφήναντο. & 2. libro cap. 2. οἱ μὲν Στωϊκοὶ σφαιροειδῆ τὸν κόσμον, ἄλλοι δὲ κωνοειδῆ, οἱ δὲ ᾠοειδῆ. quod etiam confirmari poterat ex aliis aliorum ſcriptorum locis, niſi notius eſſet, quam ut longiori oratione indigeret.

Hæc enim eſt omnium formarum ad motum aptiſſima.] Qua quidem Plato negat ullam pulchriorem reperiri poſſe, ut eſt apud Cic. in 1. l. de nat. deorum.

Extra ipſum, inane infinitum circumfuſum eſſe.] Plut. 2. l. de placitis philoſ. c. 1. οἱ Στωϊκοὶ, inquit, διαφέρειν τὸ πᾶν ϗ τὸ ὅλον. πᾶν μὲν γὰρ εἶναι τὸ σὺν κενῷ ἄπειρον, ὅλον δὲ χωρὶς τοῦ κενοῦ τὸν κόσμον· ὥστε οὐ τὸ αὐτὸ εἶναι τὸ ὅλον, ϗ τὸν κόσμον. ex quibus verbis apparet, Stoicos extra mundum inane infinitum collocaviſſe. Rurſus eodem l. c. 9. ἡ μὲν, inquit, ἀπὸ Πυθαγόρου ἐκτὸς εἶναι τοῦ κόσμου κενὸν, εἰς ὃ ἀναπνεῖ ὁ κόσμος ϗ ἐξ οὗ. οἱ δὲ Στωϊκοὶ εἰς ὃ κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν ἀναλύεται τὸ ἄπειρον. præterea l. de comm. notionibus contra Stoicos hoc idem adhuc clarius. κενὸν γὰρ ἄπειρον ἔξωθεν τῷ κόσμῳ περιθέντες, οὔτε σῶμα τὸ πᾶν, οὔτε ἀσώματον εἶναι λέγουσιν.

In mundo vero nihil eſſe inane, ſed ipſum quam maxime unum eſſe.] Si enim in mundo eſſet inane corporibus interjectum, quod Pythagorici opinabantur, mundus non eſſet unus. inane enim corporibus interjectum impedimento eſſet, quominus ex multis corporibus unus mundus effici poſſet. quamobrem Stoici inane in mundo nullum eſſe aiebant, extra mundum concedebant. Philop. in comm. in libros phyſi. l. 4. c. de inani.

Corporis autem expers illud vocant, quod corporibus contineri poteſt, cum tamen non contineatur.] Quæ quidem inanis, ſeu definitio ſeu deſcriptio eadem eſt apud Ariſtot. l. 4. phyſ. c. 6. his verbis. οἷον γὰρ τόπον τινὰ ϗ ἀγγεῖον τὸ κενὸν τιθέασιν οἱ λέγοντες. δοκεῖ δὲ πλῆρες μὲν εἶναι, ὅταν ἔχῃ τὸν ὄγκον, οὗ δεκτικόν ἐστιν. ὅταν δὲ στερηθῇ, κενόν.

P. 198. *Præterea tempus corporis expers eſt, ſi quidem mundi modus ſpatium eſt.*] Quod Stoici videntur, à Platone accepiſſe, qui, ut eſt apud Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 21. tempus aiebat eſſe αἰῶνος εἰκόνα κινητὴν, ἢ διάστημα τῆς τοῦ χρόνου κινήσεως. Ariſt. autem l. 4. phyſ. c. 10. tempus dicit eſſe ἀριθμὸν τῆς κινήσεως κατὰ τὸ πρότερον ϗ ὕστερον, definitione, ſive deſcriptione, ut vides, à Plat. ſententia haud valde aliena.

Hujus ſuperiora quidem & conſequentia infinita, inſtantia vero finita ſunt.] Hoc autem ob eam cauſam, quia plerique Stoicorum tempus ipſum, quod motum cœli eſſe aiebant, ingenitum quoque eſſe putabant. in qua opinione fuerunt fere omnes, qui de tempore ſcripſerunt, quemadmodum eſt apud Ariſtot. 8. l. phyſic. uno Platone excepto.

Placet ipſis quoque mundum eſſe mortalem.] Quod Balbus Stoicus apud Cic. in 2. de nat. deorum innuere videtur his verbis. *Talis igitur mens mundi cum ſit, hæc potiſſimum providet, & in his maxime eſt occupata, primum ut mundus quam aptiſſimus ſit ad permanendum.* Mundum enim Stoici, ut animam, non æternum eſſe, ſed diutiſſime permanere putabant. Simplicius in comm. quem ſcripſit in 4. Ariſtot. libros de cœlo, l. 1. c. 9. Stoicos in eadem fuiſſe opinione ait, in qua Heraclitus fuerit, ut mundum concepto ardore aliquando exardeſcere affirment, aliquando eodem ardore rurſus conſtitutum generari. ejus verba ſunt. ϗ ὁ Ἡράκλειτος δὲ ποτὲ μὲν ἐξάπτεσθαί φησι τὸν κόσμον, ποτὲ δὲ ἐκ πυρὸς αὖθις συνίστασθαι. ταύτης δὲ τῆς δόξης ὕστερον ἐγένοντο οἱ Στωϊκοί. quod Cic. quoque ſcriptum reliquit 2. de nat. deorum his verbis. *Ex quo eventurum noſtri putant id, de quo Panætium addubitare dicebant, ut ad extremum omnis mundus igneſceret, cum humore conſumpto, neque terra ali poſſet, neque remearet aer, cujus ortus, aqua omni exhauſta, eſſe non poſſet: ita relinqui nihil præter ignem: à*

quo rurſum animati, ac deo, renovatio mundi fieret, atque idem [A] *ornatus oriretur.*

Porro mundum ipſum tum aiunt generari; uſque ad, *ſed de ortu.*] Quod quidem dogma, ut vides, his verbis Cic. continetur, quæ proxime à me allata ſunt.

Animal eſſe, & rationis participem, animatum, atque intelligentem.] Quæ omnia eadem Cic. l. 2. de nat. deorum, in quo Stoicorum à Balbo decreta maxime ponuntur, in mundo eſſe docet his verbis. *nec dubium, quin, quod animans ſit, habeatque ſenſum, & rationem, & mentem, id ſit melius, quam id, quod his careat. ita efficitur, animantem, ſenſus, mentis, rationis mundum eſſe compotem.*

Etenim animal non animali melius eſt, nihil autem mundo melius, mundus ergo animal eſt.] Hoc enim modo ſolebat Zeno concludere, quemadmodum eſt apud Cic. in 3. l. de nat. [B] deorum, in quo Cotta Peripateticus Stoicorum breves & acutas concluſiones quaſdam refellit, ex quibus hanc ita ponit. *Zeno enim,* inquit, *ita concludit. quod ratione utitur melius eſt quàm id, quod ratione non utitur: nihil autem mundo melius: ratione igitur mundus utitur.*

Atque etiam unum eſſe mundum tum Zeno ait.] Sic etiam Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 5. οἱ μὲν, inquit, ἀπὸ τῆς ϛοᾶς ἕνα κόσμον ἀπεφήναντο, ὃν δὴ καὶ τὸ πᾶν ἔφασαν εἶναι, καὶ τὸ σωματικόν.

Univerſum autem uno quidem modo mundus, alio modo id, quod ex mundo, & inani extra mundum conſtat, appellatur.] Stoici mundum ipſum ſine vacuo τὸ ὅλον appellabant, quod nos univerſum diximus. eundem adjuncto vacuo τὸ πᾶν nominabant. Plut. l. 2. de placitis philoſ. c. 1. οἱ [C] Στωϊκοὶ, inquit, διαφέρειν τὸ πᾶν καὶ τὸ ὅλον. πᾶν μὲν γὰρ εἶναι τὸ σὺν κενῷ ἄπειρον, ὅλον δὲ χωρὶς τοῦ κενοῦ τὸν κόσμον, ὥϛε οὐ τὸ αὐτὸ εἶναι τὸ ὅλον, καὶ τὸν κόσμον.

Aſtra vero inerrantia unà cum univerſo cœlo circumvolvi.] Quod tamen ſic intelligendum puto, ut aſtra ideo cum univerſo cœlo circumvolvi dicantur, quoniam eundem ab ortu ad occaſum curſum conficiant, non quia cœlo inhæreant, ut Peripatetici ſentiunt. nam (ut eſt apud Cic. l. 2. de nat. deorum ex Stoicorum ſententia) ſtellæ ipſæ inerrantes habent ſuam ſphæram ab ætherea conjunctione ſecretam, & liberam.

Solem puriſſimum eſſe ignem Poſidonius ait terraque majorem.] Plut. l. 2. de placitis philoſ. c. 20. de natura ſolis; οἱ Στωϊ- [D] κοὶ, inquit, ἄναμμα νοερὸν ἐκ θαλάττης, quod Laert. puriſſimum ignem nominavit. eſt enim ἄναμμα puriſſima quaſi lucis flamma. de magnitudine autem Solis idem Stoici quod omnes fere phyſici ſenſerunt, majorem ſcilicet eum eſſe terra.

Ignem quidem propterea, quod, quæ ignis propria ſunt, omnia efficiat.] Stoici aſtra omnia, ſive inerrantia igneam habere naturam arbitrabantur, quod & ante eos multi alii quoque phyſici ſenſerunt. hoc autem, ut eſt apud Cic. 2. de nat. deorum, Cleanthes Stoicus duorum ſenſuum teſtimonio confirmari putabat, tactus & oculorum. *nam ſolis,* inquit, *candor illuſtrior, quam ullus ignis, quippe qui immenſo mundo tam longe lateque colluceat; & is ejus tactus eſt, non ut tepefaciat ſolum, ſed ut ſæpe comburat.*

Hæc autem, quæ ignea ſunt, cæteraque aſtra omnia aluntur.] [E] Apud Cic. in 3. de nat. deorum Cotta contra Balbum Stoicum differens hæc eadem confirmat his verbis. *quid enim? non eiſdem vobis placet, omnem ignem paſtu indigere, nec permanere ullo modo poſſe, niſi alatur? ali autem Solem, Lunam, reliqua aſtra, aquis alia dulcibus, alia marinis? eamque cauſam Cleanthes affert, cur ſe ſol referat, nec longius progrediatur ſolſtitiali orbe, itemque brumali, ne longius diſcedat à cibo.* Sed & in 2. de nat. deorum Balbus ipſe Stoicorum decreta exponens, hujus opinionis auctorem nominat Cleanthem, quem cum paulo ſupra citaviſſet, ita loquitur. *ergo,* inquit, *cum ſol igneus ſit, Oceanique alatur humoribus, quia nullus ignis ſine paſtu aliquo poſſit permanere; neceſſe eſt aut ei ſimilis ſit igni, quem adhibemus ad uſum, atque ad victum; aut ei, qui* [F] *corporibus animantium continetur.* & paulo poſt. *probabile eſt igitur, præſtantem intelligentiam in ſideribus eſſe, quæ & ætheream mundi partem incolant, & marinis, terreniſque humoribus longo intervallo extenuatis alantur.* Animadverte etiam, quod de ſole dictum eſt à Laertio, ſolem videlicet eſſe νοερὸν ἄναμμα, hoc idem apud Plut. ſcriptum reperiri l. 2. de placitis philoſ. c. 20. quem locum nos ſupra citavimus.

P. 199. *Videtur illis quoque rotunda eſſe aſtra.*] Plut. c. 2. l. 2. de placitis philoſ. οἱ μὲν Στωϊκοὶ, inquit, σφαιροειδῆ τὸν κόσμον. quod idem de aſtris intelligendum eſt. qua de re eſt apud Cic. in 2. de nat. deorum Balbi Stoici contra Epicureos oratio, in qua docet, mundum ipſum & ſidera rotunda eſſe debere. quò lectores rejicimus.

Lunam propriam lucem nullam habere, ſed à ſole colluſtratam accipere.] Quæ quidem omnium fere phyſicorum ſententia fuit, duobus Anaximandro, & Antiphonte exceptis, quorum uterque Lunam propriam habere lucem affirmavit.

Solem tum deficere, cum ei luna opponitur, ex ea, quæ ad nos ſpectat, parte.] Græce, ἐκλείπειν δὲ τὸν μὲν ἥλιον ἐπιπροσθούσης αὐτῷ σελήνης, κατὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς μέρος. quem locum ego aliqua ex parte Cic. verbis in Latinum tranſtuli, eundem locum in 2. de nat. deorum è Stoicorum ſententia tractantis. eſt enim apud eum Balbus inſtitutum de Luna ſermonem ſic proſequens. *ſed cum congrediens cum Sole, tum digrediens, & eam lucem, quàm à Sole accipit, mittit in terras, & varias ipſa mutationes lucis habet: atque etiam tum ſubjecta, atque oppoſita ſoli radios ejus, & lumen obſcurat.*

Videtur enim cum ſole congrediens, eique ſubjecta, ipſiuſque lumen obſcurare, rurſuſque aperire.] Verba Græca ita ſe habent. φαίνεται γὰρ ὑπερχομένη ταῖς συνόδοις, καὶ ὑποκρύπτουσα αὐτὸν, καὶ πάλιν παραλλάττουσα. in hoc loco vertendo ſententiam magis, quàm verba ſervavi: quam quidem Cic. quoque expreſſiſſe videtur loco proxime citato. quod enim Laert. ὑπερχομένη, Cic. *ſubjecta*, quodque Laert. ταῖς συνόδοις dixit, hoc Cic. *congrediens*, quodque ille ὑποκρύπτουσα, iſte *lumen obſcurat*. Poſtremo quod ille παραλλάττουσα, hoc iſte *aperire*. quo verbo non ille quidem loco ſupra citato uſus eſt, ſed tamen in eodem lib. pauſ[C]lo ſupra. nam cum de 5. errantium ſtellarum curſibus, & motu loqueretur, ſic ait. *Quod eo eſt admirabilius in his ſtellis, quas dicimus, quia tum occultantur, tum rurſus aperiuntur.*

Eandem incidentem in umbram terræ deficere.] Græce, ἐμπίπτουσαν εἰς τὸ τῆς γῆς σκίασμα. quam ſententiam Cic. eiſdem fere verbis poſuit 2. de nat. deorum loco ſupra citato 46. b. *Atque etiam*, inquit de Luna loquens, *tum ſubjecta, atque oppoſita Soli, radios ejus, & lumen obſcurat, tum ipſa incidens in umbram terræ*, &c.

Quanquam ſingulis menſibus ſit è regione ſolis.] Græce, καίπερ κατὰ διάμετρον ἱσταμένην κατὰ μῆνα τῷ ἡλίῳ. Hoc etiam modo locutus eſt Cic. hac eadem agens de re [D] loco proxime citato. *Tum ipſa*, inquit, *incidens in umbram terræ, cum eſt è regione Solis, interpoſitu, interjectuque terræ repente deficit.* quem locum nos ſecuti ſumus. nam quod Laert. dixit κατὰ διάμετρον τῷ ἡλίῳ, Cic. dixit *è regione Solis*: quanquam non ſemper eodem modo, ut paulo poſt docebo.

Cum ejus lumen pleniſſimum eſt.] Sic Cic. locutus eſt eodem 2. de nat. deorum c. 36. a *Jam ſolis*, inquit, *annuos curſus ſpatiis menſtruis Luna conſequitur: cujus tenuiſſimum lumen facit proximus acceſſus ad Solem, digreſſus autem longiſſimus quiſque pleniſſimum.*

Regiones latitudinis mutat.] Sic etiam Cic. locutus eſt, eandem ferè ſententiam explicans loco ſupra citato. *Neque ſolum*, inquit, *ejus ſpecies, ac forma mutatur, tum creſcendo, tum defectibus in initia recurrendo, ſed etiam regio, quæ tum eſt a-* [E] *quilonaris, tum auſtralis.*

Deinde Solem ipſum à media linea dimenſa fuerit.] Græce, εἶτα διαμετρήσῃ τὸν ἥλιον. ita ſcilicet, ut media linea utriuſque orbis Solis ſcilicet ac Lunæ, ſe ipſas mutuo dimetiantur. Nos ſupra in vita Platonis c. 96. a. docuimus Cic. quam Græci diametrum vocant, *mediam lineam* appellare ſolere, quod etiam hoc loco in exprimendo verbo ſecuti ſumus.

Deum animal eſſe aiunt immortale, uſque ad, *communiter etiam.*] Quæ quidem eorum erat ad Dei naturam explicandam proprior definitio. utebantur enim & alia communiori, de qua paulo poſt. Cæterum quæ hoc loco à Laertio de Deo dicuntur, hæc omnia in eo Balbi ſermone invenies, qui eſt apud Cic. in 2. de nat. deorum, ut dubitare non poſſis, quin [F] hæc ipſa uterque eiſdem Stoicorum fontibus hauſta protulerit.

Communiter etiam, quod per omnia fuſum eſt illius quoque pars eſt, uſque ad, *Dei vero vim, atque naturam.*] De hac communiori dei definitione eſt apud Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 7. his verbis. οἱ Στωϊκοὶ κοινότερον θεὸν ἀποφαίνονται πῦρ τεχνικὸν ὁδῷ βαδίζον ἐπὶ γενέσει κόσμου ἐμπεριειληφότος πάντας τοὺς σπερματικοὺς λόγους καθ' οὓς ἕκαϛα καθ' εἱμαρμένην γίνεται. καὶ πνεῦμα μὲν διῆκον δι' ὅλου τοῦ κόσμου, τὰς δὲ προσηγορίας μεταλαμβάνον δι' ὅλης τῆς ὕλης, δι' ἧς κεχώρηκε παραλλάξει. θεὸν δὲ καὶ τὸν κόσμον, καὶ τοὺς ἀϛέρας, καὶ τὴν

τὴν ὕλην, τὸν δ᾽ ἀνωτάτω πάντων νοῦν ἐν αἰθέρι. quorum verborum prima pars, ea in qua Deus à Plut. ignis eſſe dicitur, ita totidem verbis explicata eſt à Cic. l. 2. de nat. deorum, ut videatur uterque à Zenone accepiſſe, cujus ea opinio fuiſſe dicitur. verba Cic. ſunt de natura, non de Deo. ſed Deum præſertim communiter ſumptum, qui non differt à natura, & naturam Stoici nonnunquam idem accipiunt. *Zeno igitur*, inquit, *ita naturam definit, ut eam dicat eſſe ignem artificioſum ad gignendum progredientem via*, hoc eſt πῦρ τεχνικὸν ὁδῷ βαδίζον ἐπὶ γένεσει. Eandem vero ſententiam, quam hoc loco poſuit Laert. leges etiam apud Cic. l. 2. de nat. deorum c. 40. his verbis. *ſed tamen his fabulis ſpretis, ac repudiatis, Deus pertinens per naturam cujuſq; rei, per terras Ceres, per maria Neptunus, alii per alia, poterunt intelligi qualeſq; ſunt.*

Boethus in libris de natura.] De quo eſt apud Cic. l. 1. de divin. c. 83. a. *Quis igitur*, inquit, *elicere cauſas præſenſionum poteſt? etſi video Boethum Stoicum eſſe conatum.*

Dei vero vim atq; naturam, uſque ad, *naturam autem interdum.*] De Zenonis opinione eſt apud Cic. 1. de nat. deorum his verbis; *Zeno autem naturalem legem divinam eſſe cenſet. atque hic idem alio loco æthera Deum dicit eſſe; aliis autem libris rationem quandam, per omnem pertinentem naturam, ut divinam, eſſe affectam putat. idem aſtris hoc idem tribuit, tum annis, menſibus, annorumq; mutationibus.* quibus verbis videtur confirmari locus hic Laertii. qui enim nihil ferè excludit à natura divina, is ejus vim, atque naturam univerſo mundo, ac cœlo conſtare ait. atque hoc idem de Chryſippo licet è Cic. verbis eodem lib. conjicere. nam de ejus opinione loquens; *Ait enim*, inquit, *vim divinam in ratione eſſe poſitam, & univerſæ naturæ animo atq; mente, ipſumque mundum Deum dicit eſſe, & ejus animi fuſionem univerſam: tum ejus ipſius principatum, qui in mente, & ratione verſetur, communemque rerum naturam univerſa, atque omnia continentem.*

Eſt autem natura habitus, qui ſecundum ſeminum rationem ex ſe ipſo movetur, uſque ad, *fato autem.*] Cui quidem Stoicorum definitioni conſentanea ſunt ea, quæ apud Cic. in 2. l. de nat. deorum leguntur, in quo Stoicorum partes agit ſub Balbi perſona: *namque alii*, inquit, *naturam cenſent eſſe vim quandam ſine ratione cientem motus in corporibus neceſſarios: alii autem vim participem rationis, atq; ordinis, tanquam via progredientem, declarantemq; quid cujuſque rei cauſa efficiat, quid ſequatur, cujus ſolertiam nulla ars, nulla manus, nemo opifex conſequi poſſit imitando: ſeminis enim vim eſſe tantam, ut id, quanquam ſit perexiguum, tamen, ſi inciderit in concipientem comprehendentemque naturam, nactumque ſit materiam, qua ali augerique poſſit, ita fingat, atque efficiat in ſuo quidque genere, partim ut tantummodo per ſtirpes alantur ſuas, partim ut moveri etiam, & ſentire, & appetere poſſint, & ex ſeſe ſimilia ſui gignere.* vides quod breviter Laertii definitione continetur, hoc idem fuſius Cic. verbis eſſe comprehenſum.

P. 200. *Quemadmodum ex hominis procreatione manifeſtum eſt.*] In quo multa ſunt, & quidem pleraque utilitatis cauſa à natura effecta, nonnulla etiam decoris cujuſdam ornatuſq; cauſa.

Fatô autem omnia fieri Chryſippus.] Nihil omnium fere litteris teſtatius, quam hoc Stoicorum decretum, quod præcipue Diodorus Stoicus Zenonis junioris magiſter, & Chryſippus defendere conati ſunt. Alex. Afrodis. l. de fato, & l. 1. quæſt. natural. c. 4. rationes Stoicorum diſſimulatis illorum nominibus affert quò nos lectores rejicimus in re clara & manifeſta. Cic. l. de fato. c. 144. b. & 147. a. & l. de divin.

Eſt autem fatum cauſa ex legibus pendens, ſive ratio, qua mundus regitur.] Plut. l. 2. de placitis philoſ. c. 27. οἱ Στωϊκοὶ, inquit, Πλάτωνι ἐμφερῶς, καὶ τὴν μὲν ἀνάγκην ἀνίκητόν φασιν αἰτίαν καὶ βιαστικήν, τὴν δὲ εἱμαρμένην συμπλοκὴν αἰτιῶν τεταγμένην ἐν ᾗ συμπλοκῇ καὶ τὸ παρ᾽ ἡμᾶς, ὥστε τὰ μὲν εἱμάρθαι, τὰ δ᾽ ἀνειμάρθαι. & c. 28. ejuſdem lib. in quo fati naturam exquirit, οἱ Στωϊκοὶ, inquit, εἱρμὸν αἰτιῶν, τουτέστι τάξιν καὶ ἐπισύνδεσιν ἀπαράβατον. Cic. l. de fato, fatum cauſarum ſeriem ſempiternam appellat; in libro autem primo de divin. ‘ Fatum autem, inquit, id appello, quod Græci εἱ‑
‘ μαρμένην. id eſt, ordinem, ſeriemque cauſarum cum cauſæ
‘ cauſa nexa rem ex ſe gignat. ea eſt ex omni æternitate fluens
‘ veritas ſempiterna.

Sed & divinationem omnem probant, ſi quidem providentia ſit.] Quod confirmat Plut. l. 5. de placitis philoſ. c. 1. his verbis; Πλάτων καὶ οἱ Στωϊκοὶ τὴν μαντικὴν εἰσάγουσι κατὰ τὸ ἔνθεον, ὅπερ ἐστὶν ἐνθουσιαστικὸν κατὰ θειότητα τῆς ψυχῆς, ὅπερ εἶπεν ἐνθουσιαστικόν, καὶ τὸ ὀνειροπολικόν, ἅτοι τὰ πλεῖστα μέρη τῆς μαντικῆς ἐγκρίνουσιν. Accedit Cic. auctoritas, qui l. 1. de divin. c. 81. a. duobus exceptis Xenophane Colophonio, & Epicuro, reliquos omnes divinationem probaviſſe ſcribit. reciprocantur autem hæc, ut & ſi dii providentia utuntur, divinatio ſit, & ſi divinatio ſit, dii providentia utantur. quod etiam poſuit Cic. loco citato his verbis. *Atq; ille, mihi vero, inquit, ſatis eſt argumenti, & eſſe deos, & conſulere rebus humanis, quod eſſe clara & perſpicua divinationis genera judico.*

Eam artem eſſe dicunt.] Quo nomine Cic. eam appellavit, l. 1. de divin. *qua in ratione*, inquit, *Chaldæi non ex artis, ſed ex gentis vocabulo nominati, diuturna obſervatione ſiderum, ſcientiam putantur effeciſſe, ut prædici poſſet, quid cuique eventurum, & quo quiſq; fato natus eſſet.* eandem artem etiam Ægyptii longinquitate temporum innumerabilibus pene ſeculis conſecuti putantur.

Et Chryſippus duobus de divinatione libris.] Cic. eodem lib. *Acceſſit acerrimo vir ingenio Chryſippus, qui totam de divinatione duobus libris explicavit ſententiam.*

Nam Panætius quidem eam nullam eſſe dicit.] Cic. eodem libro enumeratis omnibus his, qui divinationem probabant, de Panætio ſic locutus eſt. *Sed à Stoicis vel principibus ejus diſciplinæ, Poſidonii doctor, diſcipulus Antipatri degeneravit Panætius, nec tamen auſus eſt negare vim eſſe divinandi, ſed dubitare ſe dixit.*

Sed quæ omnium rerum eſt, ea neque major neq; minor ſit.] Quippe quæ & ingenita, & æterna, & omnis expers eſt qualitatis. materiam autem omnium rerum, opinor, eam dicit, quam peripatetici primam; ſingularum rerum quam iidem ſecundam materiam vocant.

Corpus autem apud eos natura eſt, quæ & finita & commutabilis eſt.] Finita quidem, quia tribus magnitudinis ſpeciebus determinatur, altitudine, longitudine, & latitudine; commutabilis vero, quia ſi corpora prima, è quibus omnia conſtant, mutabilia ſunt, nullum corpus eſſe poteſt non mutabile. Cic. l. 3. de nat deorum c. 65. b.

Quapropter ea quoq; ratione ſecari quid infinite poteſt.] Quia ſcilicet apud Stoicos non ponitur aliquid eſſe minimum, quod tamen Epicurus putavit, ut ait Cic. l. 1. de fin. 53. a. quocirca in Acad. quæſt. l. 1. c. 44. a. materiæ partes infinite ſecari ac dividi poſſe dicit. quæ fuit eadem quoque Ariſtot. ſententia, qui in libris phyſ. magnitudinis diviſionem ſerpere in infinitum voluit.

Atque etiam ex his quæ miſcentur, non illis quidem prope adpoſitis, nec leviter, ſed penitus confuſis temperationes exiſtere dicunt.] Ex prope adpoſitis, ut Anaxagoras & Democritus; quod & Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 16. & Alexander Afrodis. in libello περὶ μίξεως docet; ex leviter confuſis, ut Empedocles ſenſiſſe videtur ex loco Plut. citato. Ex penitus autem confuſis temperationes fieri Stoici putabant, quorum ſententiam & exponit & refellit Alex. Afrodis. in libello περὶ μίξεως, quò lectores rejicimus.

Sed & lares quoſdam eſſe aiunt conſenſione quadam cum hominibus conjunctos humanarum rerum ſpectatores.] Vetus hæc fuit opinio, jam uſque ab Homeri Heſiodiq; ducta temporibus, de qua eſt apud Heſiodum.

Τοὶ μὲν δαίμονες εἰσὶ Διὸς μεγάλου διὰ βουλὰς
Ἐσθλοὶ ἐπιχθόνιοι φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Viderant enim & illi, quamvis veræ religionis lumine deſtituti, ſine ope aliqua divina homines nihil egregium, nihil magnificum conari aut ſuſcipere poſſe. Sed tamen quos Heſiodus bonos & hominum cuſtodes vocat, verius nequiſſimos & humani generis hoſtes appellaviſſet; de quorum malitia multa ſcribit Lactant. Firmianus l. de origine erroris c. 15, 16, & 17. S. Auguſt. de civitate Dei lib. 10. cap. 9, 10, & 11. Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 8. Θαλῆς, inquit, Πυθαγόρας, Πλάτων, οἱ Στωϊκοὶ δαίμονας ὑπάρχειν οὐσίας ψυχικάς. quibus verbis elicitur, dæmonum naturam inter deum & homines quaſi mediam interjectam eſſe, ut veriſimile ſit, quod inter duo quaſi extrema medium conſtitutum eſt, id cum ambobus ſocietate quadam eſſe conjunctum, quod Stoici putabant.

Bonorumq; relictas animas heroas eſſe.] Plut. loco proxime citato, εἶναι δὲ, inquit, καὶ ἥρωας τὰς κεχωρισμένας ψυχὰς τῶν σωμάτων. καὶ ἀγαθοὺς μὲν τὰς ἀγαθάς, κακοὺς δὲ τὰς φαύλας. ut videatur Laert. ex his Plut. verbis ſententiam accepiſſe.

Hyemem aerem eſſe aiunt propter ſolis longinquiorem diſceſſum refrigeratum.] Id vero tunc accidere, cum aer concretione quaſi quadam craſſior effectus, ſuperiora loca vi perrumpit; Plut. l. 3. de placitis philoſ. c. 8. Ἐμπεδοκλῆς, inquit, καὶ οἱ Στωϊκοὶ χειμῶνα μὲν γίνεσθαι τοῦ ἀέρος ἐπικρατοῦντος τῇ πυκνώσει, καὶ εἰς τὸ ἀνωτέρω βιαζομένου,

quod

quod fieri ſine longinquiore ſolis à nobis diſceſſu non po- A teſt.

Æſtatem aerem eundem ſupra terram, ſolis ad ſeptentrionem acceſſu calefactum.] Id vero tum accidere, cum ignis, ſive æther inferiora loca & terræ vicina vi perrumpit: quod fieri ſine propinquiore ſolis acceſſu non poteſt. Plut. loco proxime citato θερείαν δὲ, inquit, τοῦ πυρὸς, ὅταν εἰς τὸ κατωτέρω βιάζηται.

Iridem ſplendore ex humidis nubibus reflexo conſtare.] Quod idem Ariſtot. videtur placuiſſe l. 3. τῶν μετεωρολογικῶν c. de iride. ut enim ex ejus ſententia ſcribit Olympiad. eodem 3. l. ſect. 37. ἡ ἶρις ἔμφασίς ἐστι τοῦ χρώματος τοῦ ἡλίου τοῦ ἐν ταῖς ῥανίσιν ἀνακεκλασμένου. qualis autem reflexio; & quomodo fiat, & quam ad cauſam, non eſt hic dicendi locus; ſed omnia hæc docet & quidem multis verbis Ariſtot. B l. 3. τῶν μετεωρολογικῶν. cap. proprio de Iride, quo lectorem, ſi quis paulo curioſior fuerit, rejicimus. cui etiam majori ex parte conſentanea ſcribit Plut. l. 2. de placitis philoſ. c. 5.

Vel ut ait Poſidonius ſpeciem eſſe Solis, ſive Lunæ particulæ, quæ in nube rorante, cava & continuata viſui objicitur ſic, ut in ſpeculo, ad circuli orbem aſſimulatam.] Atque hæc quidem ſuperiori perfectior eſt & abſolutior deſcriptio. non enim ſolum genus, ſed etiam differentias omnes continet ipſius Iridis. in qua illud tantum animadvertat lector velim, quod non unicuique notum eſt, quodque ex hac elicitur deſcriptione. nam cætera quidem aperta ſunt, & his quæ ab Ariſtot. de Iride traduntur, conſentanea, Iridem ſcilicet non ſolum interdiu à Sole, ſed etiam noctu à Luna exiſtere poſſe. ſed C quia hoc raro admodum accidit, ideo pauci ſciunt. quod enim raro fit, id tanquam infectum multi exiſtimant. Quocirca in 3. τῶν μετεωρολογικῶν narrat Ariſtot. 50. annis bis tantummodo extitiſſe. in cauſa illud eſt, tum quia in tenebris colores cerni non poſſunt, tum quia multa concurrant neceſſe eſt, & quidem in una tantum menſis die. nam ſi noctu Iris futura eſt, neceſſe eſt Lunæ lumen pleniſſimum eſſe. Ariſtot. verba ſunt. καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν ἶρις γίγνεται, νύκτωρ δὲ ἀπὸ σελήνης, ὡς μὲν οἱ ἀρχαῖοι ᾤοντο, οὐκ ἐγίγνετο. τοῦτο δὲ ἔπαθον διὰ τὸ σπάνιον. ἐλάνθανε γὰρ αὐτούς. γίγνεται μὲν γὰρ, ὀλιγάκις δὲ γίγνεται. τὸ δ' αἴτιον, ὅτι τ' ἐν τῷ σκότει λανθάνει τὰ χρώματα, καὶ ἄλλα πολλὰ δεῖ συμπεσεῖν, καὶ ταῦτα πάντα ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνός. ἐν τῇ πανσελήνῳ γὰρ ἀνάγκη γίνεσθαι τὸ μέλλον ἔσεσθαι· διόπερ ἐν ἔτεσιν ὑπὲρ τὰ ν δὶς ἐνετύχομεν μόνον. D hæc autem Iridis deſcriptio totidem verbis ſcripta legitur in eo libello, qui falſo Ariſtoteli tribuitur, cujus eſt inſcriptio, De mundo. ἶρις μὲν οὖν, inquit, ἐστὶν ἔμφασις ἡλίου τμήματος, ἢ σελήνης, ἐν νέφει νοτερῷ καὶ κοίλῳ, καὶ συνεχεῖ, πρὸς φαντασίαν ὡς ἐν κατόπτρῳ θεωρουμένη, κατὰ κύκλου περιφέρειαν. qua ex re videmur ſuſpicari poſſe eum librum eſſe Poſidonii Stoici, quem tamen Petrus Victorius vir doctiſſimus Nicolai peripatetici eſſe putat. in l. var. lect. cujus ego quidem opinionem non refello, ſed indicato tantummodo loco, ſuum cuique judicium relinquo. Seneca l. 1. natural. quæſt. c. 5. & ipſe hanc Poſidonii ſententiam deſcriptionemque agnoſcit. *in eadem*, inquit, *ſententia ſum, in qua Poſidonius, ut arcum judi-* E *cem fieri nube formata in modum concavi ſpeculi, & rotundi, cui forma ſit partis pilæ ſectæ.*

Jam vero crinitas ſtellas.] Sic Cic. κομήτας interpretatur l. 2. de nat. deorum. *Tum ſtellis*, inquit, *his, quas Græci cometas, noſtri crinitas vocant.* [*eaſque, quas Græci à ſimilitudine barbæ* πωγωνίας *vocant.*] de quibus eſt apud Ariſtot. 1. l. τῶν μετεωρολογικῶν; in eis explicandis, quod nomen nullum habemus Latinum, periphraſi neceſſario uſi ſumus, [*tum eas etiam quæ lampadum ſimiles ſint*] quas ſi quis uno tantum nomine faces appellare maluerit, haud valde repugno: quamvis faces videantur rectius illæ appellari, quas Græci vocant δαλοὺς: Sen. l. 1. quæſt. natural. c. 15. *lampadas* appellat, quas genus cometæ eſſe ait. nos verborum circuitione melius explicari Græcum nomen arbi- F trati ſumus.

Ardores eſſe aiunt, ex aere craſſiore conſtantes, qui æthereum in locum feratur.] Cui Ariſtot. quoque conſentanea eſt deſcriptio, qui 1. τῶν μετεωρολογικῶν cometam ex vapore calido & ſicco conſtare vult, qui hoc loco ardor appellatur, quem ille ὑπέκκαυμα vocare ſolet, eumque vaporem craſſiorem illum quidem exardeſcere, atque inflammari dicit, ſed neque ita multum, ut cito conſumpta materia deficiat, neque rurſus tam parum, ut illico extinguatur. diu enim permanent cometæ: quod, ut ait Ariſtot. & hæc Stoicorum deſcriptio docet, ob eam cauſam maxime accidit, quod ardoris illius è quo conſtat, vis aſcendente ex inferioribus locis in ſublime novo vapore continenter alitur. πωγωνίας autem, ut Ariſtot. placet, cometæ ipſius genus eſt. nam ſi vapor ille undique exardeſcat, atque accendatur, cometa eſt, ſi vero in longitudinem, fit πωγωνίας. Plut. l. 3. de placitis philoſ. c. 2. multis multorum de cometis opinionibus enumeratis, Stoicos nuſquam in eo cap. nominavit.

P. 201. *Fulgorem vero tunc exiſtere.*] Sic etiam σέλας Seneca vertit l. 1. quæſt. natural. c. 15. his verbis; *Fulgores*, inquit, *quomodo fiunt, quos Græci σέλαα appellant?* quo etiam nomine Cic. appellaſſe videtur l. 2. de divinat. cum Homeri verſum in Latinum verteret.

Proſpera Jupiter his dextris fulgoribus edit.

Pluviam ex nube in aquam converſa.] Nubes autem ex vapore calido & humido. eſt autem pluvia ex numero earum rerum, quæ ex anhelitu terræ vel maris, eoque omnino immutato, gignuntur.

Eandem refrigeratum pruinam appellari.] In quo ab Ariſtot. Stoici non diſſentiunt, qui 1. τῶν μετεωρολογικῶν vult pruinam ex vapore gigni concreſcente, antequam in pluviam rurſus convertatur: quod quidem noctu fit. Ariſtot. verba ſunt hæc. ἐκ δὲ τῆς καθ' ἡμέραν ἀτμίζοντος, ὅσον ἂν μὴ μετεωρισθῇ διὰ ὀλιγότητα τῆς ἀνάγοντος αὐτὸ πυρὸς πρὸς τὸ ἀναγόμενον ὕδωρ πάλιν καταφερόμενον ὅταν ψυχθῇ νύκτωρ, καλεῖται δρόσος καὶ πάχνη. πάχνη μὲν ὅταν ἡ ἀτμὶς παγῇ πρὶν εἰς ὕδωρ συγκριθῆναι πάλιν.

Grandinem vero nubem eſſe, quæ cum conglaciarit frigoribus, ventorum vi diſrumpitur.] Quæ fuit opinio Poſidonii Stoici: C auctore Seneca, l. 4. quæſt. natural. c. 3. Ariſtot. l. 1. τῶν μετεωρολογικῶν, grandinem aquam eſſe ait, quæ dum deorſum fertur conglaciat, eamque chryſtallo ſimillimam eſſe dicit: quod non longiſſime videtur abeſſe ab hac Stoicorum ſententia, niſi quòd illi nubem, Ariſtot. aquam. & illi quidem diſrumpi nubem volunt, poſteaquam in ſublimi loco conglaciaverit: Ariſtot. tantum abeſt, ut in ſuperiori loco nubem adſtringi glacie poſſe concedat, donec vento flante diſrumpatur, ut ne aquam quidem in loco ſuperiore concreſcere in glaciem velit. Ariſt. tom. 1. c. 145. a. b.

Nivem humorem è nube frigoribus concreta liqueſcentem.] Quòd idem exiſtimaviſſe videtur Ariſtot. loco ſupra citato: ὅταν γὰρ, inquit, παγῇ τὸ νέφος, χιών ἐστιν· ὅταν δὲ ἡ ἀτμὶς, πάχνη.

D *Fulgur nubium inter ſe vel attritu, vel eiſdem nubibus vi ventorum diſruptis accendi.*] Quod teſtificatur etiam Plut. l. 3. de placitis philoſ. c. 3. in quo de Stoicorum ſententia ἀστραπὴν dicit eſſe ἔξαψιν ἐκ παρατρίψεως; idem quoq; Cic. confirmat l. 2. de divinat. his verbis. *Placet*, inquit, *Stoicis eos anhelitus terræ, qui frigidi ſint, cum fluere ceperint, ventos eſſe: cum autem ſe in nubem induerint, ejuſque tenuiſſimam quanque partem cœperint dividere, atque diſrumpere, idq; crebrius facere, & vehementius, tum & fulgura & tonitrua exiſtere.*

Harum qui vel attritu, vel diſceſſu ſonitus redditur, tonitrum eſſe.] Plut. eodem l. & c. ſupra citato, de Stoicorum eorumdem ſententia βροντὴν eſſe ait συγκρουσμὸν νεφῶν. quod, ut vides valde Laertii definitioni conſentaneum eſt, & Cic. E verbis proxime allatis.

Fulmen vehementiorem eſſe ardorem nubium inter ſe, vel attritu vel diſceſſu excitatam, multaq; vi in terram incidentem.] Quem Laert. *ardorem vehementiorem*, hoc eſt ἔξαψιν σφοδρὰν Plut. l. 3. de placitis philoſ. c. 3. σφοδροτέραν ἔλλαμψιν appellat. idque ex ſententia Stoicorum. Cic. 2. de divinat. loco ſupra citato, Stoicorum & ipſe ſententiam exponens, *Si autem*, inquit, *nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit, id eſſe fulmen.* *ardorem* appellavit ἔξαψιν ſive ἔλλαμψιν, quo nos, ut vides à Cic. accepto ſumus uſi nomine.

Turbinem fulmen eſſe multum, violentum, & ventoſum.] quod quidem auctore Plut. loco ſupra citato Ariſtot. accidere ait abundantia materiæ craſſioris, quæ eſt anhelitus calidus, F & ſiccus. appellat autem turbinem fulmen, quia re vera omnia hæc, fulmen, tonitrus, fulgur, preſteres, procella, & turbo unum idemque ſunt; quippe quæ ab eodem oriuntur initio, duplici videlicet anhelitu, quod Ariſt. docuit l. 3. τῶν μετεωρολογικῶν.

Preſterem nubem eſſe undique diſciſſam.] Lucretius l. 6. Græco nomine *preſteras* nominavit, quod ego ſecutus ſum, inopia Latini nominis coactus.

Quod ſupereſt facile eſt ex his cognoſcere rebus,
Preſteras Graii quos ab re nominitarunt,
In mare qua miſſi veniant ratione ſuperne.
Et paulo poſt.
Et quaſi demiſſum cœlo preſtera imitetur.

Plut. l. 3. de placitis philoſ. c. 3. ex Ariſtot. ſententia hoc A eſſe inter turbinem & preſtera diſcrimen vult, quod turbo craſſiorem anhelitum ſecum trahat, preſter calidiorem, cui etiam conſentanea ſunt Ariſtot. verba, quibus preſteris naturam docet; nam cum de turbine dixiſſet, de preſtere poſtea loquens, ὅταν δὲ, inquit, κατασπώμενον ἐκπυρωθῇ, τοῦτο δέ ἐστιν ἂν λεπτότερον τὸ πνεῦμα γένηται, καλεῖται πρηστήρ. hunc igitur Stoici preſtera nubem eſſe undique diſciſſam propterea, ut opinor, aiebant, quia ab ipſa nube concreta eliſus abſciſſuſque undique vapor, in terram aut mare vento impellente decidit. quod Lucretius quoque mire deſcripſit hac ſimilitudine.

Nam fit ut interdum tanquam demiſſa columna
In mare de cœlo deſcendat, quam freta circum
Ferveſcunt graviter ſpirantibus incita flabris. B

Igne una cum ſpiritu, uſque ad, *placet autem ipſis.*] Locus eſt depravatus, in quo, ut opinor, & quidem certe, terræ motus definitio tradebatur. de quo Plut. l. 3. de placitis philoſ. c. 15. οἱ δὲ Στωϊκοὶ, inquit, φασὶ, σεισμός ἐστι τὸ ἐν τῇ γῇ ὑγρὸν εἰς ἀέρα διακρινόμενον καὶ ἐκπῖπτον.

Videtur autem ipſis natura ignis eſſe artificioſus via ad gignendum progrediens.] Quam definitionem Zenonis eſſe teſtificatur Cic. l. 2. de nat. deorum. c. 37. a. his verbis. *Zeno igitur ita naturam definit, ut eam dicat ignem eſſe artificioſum ad gignendum progredientem via*; quæ, ut vides, totidem verbis hoc loco à Laertio poſita ſunt, & quidem ſic, ut Laertii locum ex Cic. verbis transtulerimus.

Eamque ſpiritum eſſe nobis innatum.] Quemadmodum docet Plut. l. 4. de placitis philoſ. c. 3. in quo enumeratis cæte- C rorum de anima ſententiis, Stoicorum opinionem explicans, οἱ Στωϊκοὶ, inquit, πνεῦμα θερμόν. quod etiam Cic. l. 2. de nat. deorum de Stoicorum ſententia multis verbis diſſeruit à char. 39. a.

Et corpoream eſſe: & poſt mortem permanere, & tamen eſſe mortalem.] Anima ex Stoicorum ſententia corporea eſt, quia ſpiritus calidus eſt. eandem autem & permanere poſt mortem, & eſſe mortalem docet Plut. l. 4. de placitis philoſ. c. 6. de eorumdem Stoicorum ſententia his verbis; οἱ Στωϊκοὶ ἐξιοῦσαν τῶν σωμάτων ὑποφέρεσθαι, τὴν μὲν ἀσθενεστέραν ἅμα τοῖς συγκρίμασι γίνεσθαι, ταύτην δὲ εἶναι τῶν ἀπαιδεύτων, τὴν δὲ ἰσχυροτέραν, οἵα ἐστὶ περὶ τοὺς σοφοὺς, καὶ μέχρι τῆς ἐκπυρώσεως. horum opinionem Cic. quoq; videtur agnoviſſe Tuſc. quæſt. l. 1. in quo de illorum opinionibus loquens, qui D diſcedere animum à corpore putant, *Qui diſcedere*, inquit, *animum cenſent, alii ſtatim diſſipari, alii diu permanere, alii ſemper.*

Zeno autem Citieus, & Antipater, & Poſidonius animam ſpiritum calidiſſimum eſſe dixerunt.] De Zenone teſtificatur Cic. l. 1. Tuſc. quæſt. *Zenoni*, inquit, *Stoico animus ignis videtur.* de cæteris autem Stoicis, Plut. l. 4. de placitis philoſ. c. 3. ſupra citato.

Ac Cleanthes quidem omnes tantiſper permanere vult donec calor exarſerit, Chryſippus vero ſolas ſapientum.] Hoc erat inter Cleanthem & Chryſippum opinionis diſcrimen, quod ille quidem omnes animas tandiu poſt mortem permanſuras exiſtimabat, donec mundus omnis igneſceret: Chryſippus vero ſolas ſapientum. quam Stoicorum opinionem poſuit Plut. l. 4. E de placitis philoſ. c. 7. cujus verba ſupra attulimus, & quidem ſic, ut eiſdem verbis, quibus Laertius, uteretur, μέχρι τῆς ἐκπυρώσεως. ut enim ſupra docuimus, ea fuit Stoicorum opinio, ut mortalem mundum exiſtimantes, omnia ad extremum conflagratura putarent, quod incendium ἐκπύρωσιν nominabant.

P. 202. *Partes autem animæ octo eſſe aiunt.*] Plut. l. 4. de placitis philoſ. c. 4. οἱ Στωϊκοὶ, inquit, ἐξ ὀκτὼ μερῶν φασὶ συνεστάναι, πέντε μὲν τῶν αἰσθητικῶν, ὁρατικοῦ, ἀκουστικοῦ, ὀσφρητικοῦ, γευστικοῦ, ἁπτικοῦ, ἕκτου δὲ φωνητικοῦ, ἑβδόμου σπερματικοῦ, ὀγδόου αὐτοῦ τοῦ ἡγεμονικοῦ, ἀφ᾽ οὗ πάντα ἐπιτέτακται διὰ τῶν οἰκείων ὀργάνων. quas eaſdem partes poſuit Laert. hoc loco.

Quemadmodum ait Chryſippus in ſecundo Phyſicorum.] Cujus quidem Chryſippi hac ipſa de re opinio poſita eſt à Plut. F l. 4. de placitis philoſ. c. 15. à quo fortaſſe ut alia multa Laert. accepit. Χρύσιππος. inquit, κατὰ τὴν συνέντασιν τοῦ μεταξὺ ἀέρος ὁρᾶν ἡμᾶς, νυγέντος μὲν ὑπὸ τοῦ ὁρατικοῦ πνεύματος, ὅπερ ἀπὸ τοῦ ἡγεμονικοῦ μέχρι τῆς κόρης διήκει, κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸν περικείμενον ἀέρα ἐπιβολὴν ἐντείνοντος αὐτὸν κωνοειδῶς, ὅταν ᾖ ὁμογενὴς ἀήρ.

Audire vero, eo ipſo aere, qui inter loquentem, audientemque medius interjectus eſt, in orbem percuſſo, &c.] Quæ opinio proxime ad Diogenis Stoici ſententiam accedere videtur, de qua eſt apud Plut. eodem l. c. 16. his verbis. Διογένης τοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ ἀέρος ὑπὸ τῆς φωνῆς τυπτομένου καὶ κινουμένου. niſi quod Diogenes aerem in auribus innatum, atque inſitum, Laert. externum dicit.

Somnum contentione ſenſus ad animæ principatum intenti remiſſa effici volunt.] Quam quidem remiſſionem Ariſtot. l. de ſomno & vigilia appellavit ἀκινησίαν τινὰ τῆς αἰσθήσεως καὶ οἷον δεσμόν. quomodo autem fiat, & quibus de cauſis, Ariſtot. docuit in eo libello, quò lectorem, ſi quis curioſior eſt, rejicimus.

Semen id eſſe aiunt, quod talia gignere poteſt, ex qualibus ſecretum fuerit,] In qua opinione videtur Ariſtot. quoq; fuiſſe, ſi Plut. credas lib. 5. de placitis philoſ. c. 3. hoc teſtificanti his verbis. Ἀριστοτέλης, σπέρμα ἐστὶ τὸ δυνάμενον κινεῖν ἐν ἑαυτῷ εἰς τὸ ἀποτελέσαι τι τοιοῦτον οἷόν ἐστι τὸ ἐξ οὗ συνεκρίθη.

Sed hominis ſemen, quod homo emittit, una cum humore animæ partibus admiſceri dicunt ea temperatione, quæ eorum, qui progenuerunt, rationi conveniat.] Hinc parentibus ſimiles naſcuntur filii; hinc fratrum inter ſe ſimilitudo: qua de re Plut. agit l. 5. de placitis philoſ. c. 11. ex Stoicorum ſententia. Cic. etiam 2. de divin. & quidem de eorundem ſententia. *Quid*, inquit, *quod non intelligunt ſeminum vim, quæ ad gignendum, procreandumque plurimum valeat, funditus tolli mediocris erroris eſt? quis enim non videt & formas, & mores, & pleroſque flatus, ac motus effingere à parentibus liberos?*

Ab univerſis autem illud corporibus deferri Sphærus exiſtimat.] Plut. certe l. & c. proxime citato in eandem ſententiam ita locutus eſt. οἱ Στωϊκοὶ ἀπὸ τοῦ σώματος ὅλου καὶ τῆς ψυχῆς φέρεσθαι τὰ σπέρματα καὶ τὰς ὁμοιότητας ἀναπλάττεσθαι ἐκ τῶν αὐτῶν γενῶν, & cætera quæ ſequuntur.

Fœminarum ſemen ſterile eſſe aſſerunt, & contentione carere, modicumque eſſe, & humore liqueſcere, ut ait Sphærus.] Quæ fuit eadem Zenonis, & Ariſtot. opinio teſtificante Plut. l. 5. de placitis philoſ. c. 5. in quo cum quæreret, utrum fœmina ſemen emittat, necne, allata prius Pythagoræ, Epicuri, Democritique opinione, Ἀριστοτέλης, inquit, καὶ Ζήνων ὕλην μὲν ὑγρὰν προΐεσθαι, οἱονεὶ ἀπὸ τῆς συγγυμνασίας ἱδρῶτας, οὐ μὴν σπερματικόν. ſed & c. 11. ejuſdem libri ex Stoicorum ſententia ita ſcribit. προΐεσθαι δὲ καὶ τὴν γυναῖκα σπέρμα, κἂν μὲν ἐπικρατήσῃ τὸ τῆς γυναικὸς ὅμοιον εἶναι τὸ γεννώμενον τῇ μητρὶ, ἐὰν δὲ τὸ τοῦ ἀνδρὸς, τῷ ἀνδρί.

Quam in corde collocatam eſſe.] Quod Plut. quoque l. 4. de placitis philoſ. c. 5. confirmat, cujus inſcriptio eſt, τί τὸ τῆς ψυχῆς ἡγεμονικὸν, καὶ ἐν τίνι ἐστίν. allatis enim prius in medium multis multorum ſententiis de Stoicorum ſententia ſic ſcribit. οἱ Στωϊκοὶ πάντες ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ, ἢ τῷ περὶ καρδίαν πνεύματι.

Ariſto Chius.] Is Zenonis Citiei fuit diſcipulus; aſſentatus eſt autem Perſæo philoſopho propterea, quòd Antigoni regis amicus eſſet, & quanquam Stoicus, voluptatem tamen extrema ætate ſecutus eſt. Athen. car. 126. 16. & 141, 33.

Finem eſſe dixit, uſque ad, *etenim.*] Hac de Ariſtonis opinione eſt apud Cic. multis in locis, præcipue autem in Lucullo, in quo ita ſcribit. *Hos ſi contemnimus, etiam abjectos putamus illos: certe minus deſpicere debemus Ariſtonem, qui cum Zenonis fuiſſet auditor, reprobavit ea, quæ ille verbis. nihil eſſe bonum, niſi virtutem, nec malum, niſi quod virtuti eſſet contrarium. in mediis ea momenta, quæ Zeno voluit, nulla eſſe cenſuit. huic ſummum bonum eſt in his rebus neutram in partem moveri, quæ* ἀδιαφορία *ab ipſo dicitur.* è quibus poſtremis verbis Laertii locum vertimus hunc, quem habemus præ manibus. præterea in 2. l. de fin. his verbis. *quæ cum Ariſtoni & Pyrrhoni viſa ſunt pro nihilo, ut inter optime valere, & graviſſime ægrotare nihil prorſus dicerent intereſſe: recte jam pridem contra eos deſitum eſt diſputari. dum enim in una virtute ſic omnia eſſe voluerunt, ut eam rerum ſelectione exſpoliarent, nec ei quidquam aut unde oriretur, darent, aut ubi niteretur: virtutem ipſam, quam amplexabantur, ſuſtulerunt.* & in 3. l. de fin. Stoicorum opiniones in medium afferens, *Deinceps*, inquit, *explicatur differentia rerum, quam ſi non ullam eſſe diceremus, confunderetur omnis vita, ut ab Ariſtone; nec ullum ſapientiæ munus, aut opes inveniretur, cum inter res eas, quæ ad vitam degendam pertinerent, nihil omnino intereſſet, neque ullum delectum adhiberi oporteret.* & in 4. de fin. contra Stoicos diſſerens, & maxime contra Zenonem. *ex his*, inquit, *anguſtiis iſta evaſerunt deteriora quàm Ariſtonis, illa tamen ſimplicia veſtra verſuta. roges enim Ariſtonem, bona ne ei videantur hæc, vacuitas doloris, divitiæ, valetudo; negat. quid quæ contraria ſunt his, mala ne? nihilo magis.*

Virtutes neque multas, ut Zeno.] Quod dictum eſt ſupra hoc eodem l. c. 198. b. ubi docuit Laert. ex Stoicorum ſententia, virtutes triplices eſſe: quaſdam enim communiter virtutes appellari proprias uniuſcujuſque rei perfectiones, quaſdam contemplationis expertes, quaſdam, quæ contemplatione continerentur.

Neque

Neque unum quæ multis nominibus vocaretur, ut Megarici.] Vide ea, quæ ſcripſimus in 2. l. in vita Euclidis, ne eadem repetere ſit neceſſe.

P. 203. *Et Miltiades, & Diphilus Ariſtonii vocabantur.*] Miltiadem, ut opinor, Athenienſium ducem Cimonis filium, & Diphilum Siphnium dicit, qui unus fuit ex Alexandri ſucceſſoribus. Athen. c. 25, 48.

In Arceſilaum libenter invehebatur.] Quem & juvenum corruptorem appellabat, & cinædo digna loqui aiebat, & ut audacem accuſabat, quemadmodum in Arceſilai vita dictum eſt.

Datum eſt Arceſilao contra evidentiam argumentum.] Id autem propterea, quia Arceſilaus, , utpote qui contra omnia dicere conſueviſſet, nihil eſſe perſpicuum in rebus aiebat, evidentiamque & perſpicuitatem tollebat. Sic enim Cic. ἐνάργειαν interpretatur Academ. quæſt. l. 2. his verbis. *propterea quod nihil eſſet clarius ἐναργείᾳ, ut Græci, perſpicuitatem, aut evidentiam nos, ſi placet, nominemus, fabricemurq́; , ſi opus erit, verba.*

Soſicrates.] Cujus ſunt libri διαδοχαὶ, κρητικὰ, & φιλάδελφοι. quos citat Athenæus.

Ariſtonis Peripatetici.] Ejus, ut opinor, qui Lyſiæ fuit auditor, de quo Cic. l.5. de fin. cum de his Peripateticis, qui Ariſtoteli Theophraſtoque ſucceſſerunt, loqueretur, ita ſcribit. *hujus Lyſias & oratione locuples, rebus ipſis jejunior: concinnus deinde & elegans hujus Ariſto: ſed ea, quæ deſideratur à magno philoſopho, gravitas in eo non fuit. ſcripta ſanè multa & polita, ſed neſcio quo pacto auctoritatem oratio non habet.* hujus etiam liber de ſenectute fuiſſe videtur, in quo Tithonum loquentem inducit. de quo Cic. in procemio l. de ſenectute loquitur. *omnem autem,* inquit, *ſermonem tribuimus non Tithono, ut Ariſto Ceus, ne parum eſſet auctoritatis in fabula, ſed M. Catoni ſeni, quo majorem auctoritatem haberet oratio.* Scripſit etiam libros, quorum inſcriptio eſt περὶ τῶν ἐρωτικῶν ὁμοίων, quos Athen. citat his verbis. *καί μοι δοκεῖ Ἀρίστων ὁ Κεῖος ὁ Περιπατητικὸς, οὐ κακῶς εἰρηκέναι ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν ἐρωτικῶν ὁμοίων.*

Julites] Oppidum eſt, ut opinor, inſulæ, de qua Plin. l.4.c. 12. *avulſa,* inquit, *Eubææ, quingentis longa ſtadiis fuit quondam, mox quatuor fere partibus, quæ ad Bœotiam vergebant, eodem mari devoratis, oppida habet reliqua, Julida, Carthæam.*

Aleenſis.] Oppido Arcadiæ. Plin. l.4. c.6.

At vero Herillus, Carthaginenſis.] Is auditor fuit Zenonis, de quo eſt apud Cic. in Lucullo his verbis. *& omitto Herillum, qui cum Zenonis auditor eſſet, vides quantum ab eo diſſenſerit.*

Finem eſſe dixit ſcientiam.] Quod etiam teſtificatur Cic. tum in Lucullo, loco ſupra citato, cum inquit; *& omitto Herillum, qui in cognitione, & ſcientia ſummum bonum ponit:* tum in 2. l. de fin. his verbis. *Herillus autem ad ſcientiam omnia revocans, unum quoddam bonum vidit, ſed nec optimum, nec quo vita gubernari poſſit.* & in 5. de fin. *hoc uno,* inquit, *captus Herillus, ſcientiam ſummum bonum eſſe defendit, nec rem ullam aliam per ſe expetendam.*

Finem autem, atque id, quod ſub finem ſubjicitur inter ſe differre.] Hæc duo duobus item diverſis appellabat nominibus: alterum enim τέλος, alterum ὑποτελίδα nominabat. de quo ſecundo nomine non facile reperias apud quenquam ſcriptorem factam eſſe mentionem: quo etiam obſcurius eſt, quid hoc ipſo ὑποτελίδος nomine Herillus intelligeret, percipere poſſe. Ego tamen, quantum conjectura aſſequi potui, exiſtimo Herillum ſub ὑποτελίδα omnia ea collocaviſſe, quæ vel legenda, vel rejicienda videntur, quæ ille quidem non negligenda putabat, ut Ariſto, ſed tamen ad ſummam boni non referebat. Hanc autem duco conjecturam ex Cic. verbis in 4. de fin. ita ſcribentis. *At enim dicitis, virtutem non poſſe conſtitui, ſi ea, quæ extra virtutem ſunt, ad beate vivendum pertineant. quod totum contra eſt. introduci enim virtus nullo modo poteſt, niſi omnia, quæ leget, quæque rejiciet, unam referantur ad ſummam. nam ſi omnino nos negligimus, in Ariſtonea vitia, & peccata incidemus, obliviſcemurq́; , quæ virtuti ipſi principia dederimus. ſin ea non negligimus, neq́; tamen ad finem ſummi boni referimus, non multum ab Herilli levitate aberrabimus. duarum enim vitarum nobis erunt inſtituta capienda. facit enim ille duo ſejuncta ultima bonorum: quæ ut eſſent vera, conjungi debuerunt; nunc ita ſeparantur, ut disjuncta ſint.* Ex his ergo duobus ultimis bonorum, alterum, ut opinor, τέλος appellabat, in quo ſcientiam, & cognitionem ponebat, alterum ὑποτελίδα, in quo legenda, & rejicienda collocabat.

P. 204. *Dionyſius, qui à mutanda ſententia Græce μεταθέμενος appellatus eſt.*] Quod teſtificatur etiam Cic. 2. quæſt. Acad. l. his verbis; *Cum quæreret Dionyſius ille Heracleotes, utrum comprehendiſſet certa illa nota, qua aſſentiri dicitis oportere, illudne, quod multos annos tenuiſſet, Zenonique magiſtro credidiſſet; honeſtum quod eſſet, id bonum ſolum eſſe; an, quod poſtea defenſitaviſſet, honeſti inane nomen eſſe; voluptatem eſſe ſummum bonum; qui ex illius commutata ſententia docere vellet.* & reliqua quæ ſequuntur. Is Zenonem habuit magiſtrum, quemadmodum vides ex Cic. verbis ſupra citatis, Cleanthem condiſcipulum. quod Cic. quoq; in 2. l. Tuſc. quæſt. tradidit. cum enim de eo loqueretur, *Quem,* inquit, *cum Cleanthes condiſcipulus rogaret.*

Idq́; lippitudinis cauſa, &c.] Idem. Cic. de Dionyſio ſcribit, l. 5. de fin. his verbis. *Nobis Heracleotes ille Dionyſius flagitioſe deſciviſſe videtur à Stoicis propter oculorum dolorem.* idem tamen l.2. Tuſc. quæſt. non propter oculorum dolorem, ſed quia ex renibus laboraret, à Zenone eum deſciviſſe ſcribit. ejus verba ſunt hæc, *è quibus homo ſane levis Heracleotes Dionyſius, cum à Zenone fortis eſſe didiciſſet, à dolore deductus eſt, nam cum ex renibus laboraret, ipſo in ejulatu clamitabat falſa eſſe illa, quæ antea de dolore ſenſiſſet ipſe.*

CLEANTHES.

Aſſius fuit.] Oppido Aſſo in regione Troadis ad littus poſito, quod poſtea Apollonia appellatum eſt. Plin.l.5.c.3.

Cum ſe ad Zenonem contuliſſet.] Cujus auditor fuit, quod etiam Cic. ſcribit l. 1. de nat. deorum. *Cleanthes autem,* inquit, *qui Zenonem audivit.* Suid. antequam Zenonem audiverit, Cratetem audiviſſe tradit. μαθητὴς inquit, Κράτητος, εἶτα Ζήνωνος. Val. tamen maximus l. 8. c. 7. Cleanthem Chryſippi diſcipulum videtur agnoſcere: in quo diſſentit à Laertio, qui, ut mox in Chryſippi vita videbimus, Chryſippum Cleanthis auditorem fuiſſe tradit.

Laboris ſtudio celebratus eſt, uſque ad, *ferunt eum.*] Idem quoque Suid. ſcribit his verbis. καὶ τοσοῦτον γέγονε φιλόπονος, ὥστε δεύτερος Ἡρακλῆς κληθῆναι. μὴ ἔχων γὰρ ὅθεν τραφείη, τὰς μὲν νύκτας ἤντλει ὕδωρ μισθῷ, καὶ μεθ' ἡμέραν τοῖς μαθήμασι καὶ τοῖς βιβλίοις ἐσχόλαζεν. Val. max. l. 8. c.7. de ſtudio, & induſtria, idem de Cleanthe tradit.

THOMÆ ALDOBRANDINI

IN OCTAVUM LAERTII DIOGENIS LIBRUM ANNOTATIONES.

PYTHAGORAS.

P. 114. PYTHAGORAS ubi natus ſit, valde incertum eſt. Malchus in ejus vita, Leuci verba ex 4. hiſtoriarum l. profert hæc, τὴν μὲν οὖν πατρίδα καὶ τὴν πόλιν, ἧς γεγένηται πολίτην τὸν ἄνδρα τοῦτον συμβέβηκεν, εἰ μὴ τυγχάνεις κατειδὼς, μηδὲν διαφερέτω σοι. λέγουσι μὲν γὰρ αὐτὸν οἱ μὲν Σάμιον, οἱ δὲ Φλιάσιον, οἱ δὲ Μεταποντῖνον. Plut. ἐν τῷ η. τῶν συμποσιακῶν c. 7. Tyrrhenum fuiſſe tradidit, non quod ibi natus ſit, quod & alios quoſdam exiſtimaviſſe ſcribit, ſed quod in ea regione commoratus, atque inſtitutus ſit. quam tamen opinionem c. ſequenti 8. conatur refellere apud eundem Plut. Theon grammaticus. B

Pythagoras, Mneſarchi filius anulorum fictoris.] Quòd Mneſarchi filius fuerit Pythagoras, omnes fere ſcriptores conſentiunt. quòd Mneſarchus anulorum fictor, nemo alius, præter Laertium ſcribit, quem ego quidem legerim: ego mercatorem fuiſſe conjicio, ex libello quodam manuſcripto, quem miſit ad me Joannes Vincentius Pinellius juvenis nobiliſſimus, & doctiſſimus, cujus eſt inſcriptio. Μάλχου, ἢ βασιλέως, Πυθαγόρου βίος. in ejus libri initio ita ſcriptum eſt; περὶ δὲ τοῦ γένους τοῦ Μνησάρχου διαφέρονται. οἱ μὲν γὰρ C Σάμιον αὐτὸν εἶναι φασί. Κλεάνθης δὲ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν μυθικῶν, Σύρον, ἐκ Τύρου τῆς Συρίας. σιτοδείας δὲ καταλαβούσης τοὺς Σαμίους, προσπλεύσαντα τὸν Μνήσαρχον κατ' ἐμπορίαν μετὰ σίτου τῇ νήσῳ, καὶ ἀποδόμενον τιμηθῆναι πολιτείᾳ.

Nonnulli Marmaci filium aiunt.] Alii non Marmaci, ſed Tyrrheni, ut Cleanthes, qui hoc à quibuſdam memoriæ proditum eſſe dicit. Tyrrhenum autem è Lemno profectum habitaviſſe Sami. inde Pythagoram Samium appellatum. quod in eodem libello M S. legitur.

Fratres habuit majorem natu Eunomum, medium Tyrrhenum.] Malchus in vita Pythagoræ, quem libellum bis ſupra citavimus, pro Εὔνομον ſcribit εὔνοστον. nam & ipſe, auctore Cleanthe, Pythagoræ duos fratres fuiſſe tradit his verbis. D καταλέγει δὲ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὺς δύο, εὔνοστον καὶ Τυῤῥηνὸν πρεσβυτέρους.

Et ſervum Zamolxim.] Herodotus l. 4. à Græcis Helleſpontum & Pontum incolentibus ſe accepiſſe narrat, hunc Zamolxim Sami Pythagoræ ſerviviſſe, deinde, accepta libertate, in patriam revertiſſe, popularibuſque ſuis perſuaſiſſe, eos futuros immortales: multaque alia ſcitu digna de Zamolxi narrat, quæ brevitatis cauſa prætermitto: quod idem confirmat Dionyſophane auctore Malchus in vita Pythagoræ, addita nominis etymologia his verbis. ἦν δὲ αὐτῷ καὶ ἕτερον A μειράκιον ὃ ἐκ Θρᾴκης ἐκτήσατο, ᾧ Ζάμολξις ἦν ὄνομα, ἐπεὶ γεννηθέντι αὐτῷ δορὰ ἄρκτου ἐπεβλήθη. τὴν γὰρ δορὰν οἱ Θρᾷκες Ζαιμὸν καλοῦσιν. huic tamen de Zamolxi Græcorum ſermoni fidem non habet Herod. ſed eum multis ante Pythagoram annis extitiſſe putat. Herod. Melpom. char. 63. b.

Cui Getæ faciunt, Saturnum, ut ait Herodotus, exiſtimantes.] Herod. Getas Thracum omnium fortiſſimos, & juſtiſſimos eſſe ait in Melpomene: à quibus Zamolxim gentilem deum exiſtimari tradit, & eundem eſſe Gebeliſim, non Saturnum.

Pherecydem Syrum audivit.] Cic. 1. Tuſc. *Sed quod litteris extat, Pherecydes Syrus primum dixit animos hominum eſſe ſempiternos. hanc opinionem diſcipulus ejus Pythagoras maxime* B *confirmavit.* Malchus in vita Pythag. idem ſcribit auctore Apollonio, ſed & Anaximandrum præterea ab eo auditum ait. διακοῦσαι γὰρ οὐ μόνον, inquit, Φερεκύδους, ἀλλὰ καὶ Ἀναξιμάνδρου φησὶν αὐτόν.

Hermodomantis Creophilo prognati jam ſenioris fuit auditor.] Malchus in vita Pythag. eiſdem fere verbis idem confirmat. ἐπανελθόντα, inquit, εἰς τὴν Ἰωνίαν ἐντεῦθεν τὸν Πυθαγόραν, πρῶτον μὲν Φερεκύδει τῷ Συρίῳ ὁμιλῆσαι, δεύτερον δὲ Ἑρμοδάμαντι τῷ Κρεωφυλίῳ, ἐν Σάμῳ, ἤδη γηράσκοντι.

Ergo & in Ægypto fuit.] Quod & S. Hieron in ep. ad Paulinum presbyterum confirmat, ita ſcribens; *Sic Pythagoras Memphiticos vates, ſic Plato Ægyptum, & Archytam Tarentinum, eamque oram Italiæ, quæ quondam magna Græcia dice-* C *batur, laborioſiſſime peragravit.* & M. Cic. l. 5. de fin. teſtificatur his verbis. *Cui ipſe Pythagoras, & Ægyptum luſtravit, & Perſarum magos adiit.* Plin. idem l. 25. c. 2. Lucianus in dial. cui inſcriptio eſt βίων πρᾶσις, inducit eum emptori reſpondentem. cum enim ille eum ita interrogaſſet, ποῦ δὲ ἐπαιδεύθης; reſpondet Pythagoras, ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τοῖς ἐκεῖ σοφοῖς.

Polycrates.] Sami tyrannus, Æacis filius, qui Samum per vim occupatam initio trifariam partitus erat cum fratribus Pantagnoto, & Syloſonte; quorum tamen poſtea alterum necavit, alterum ejecit. de cujus fortuna ſecunda multa Herod. Thalia. c. 44. b.

Amaſidi.] Hoſpiti ſuo, quo cum ei fœdus erat. Herod. Thalia. c. 44. b. ἴσχων δὲ ξενίην Ἀμάσι τῷ Αἰγυπτίων D βασιλεῖ συνεθήκατο, πέμπων τε δῶρα, καὶ δεχόμενος ἄλλα παρ' ἐκείνου. cui tamen Laertii loco videtur Plin. adverſari, qui Pythagoram non Amaſide, ſed Semnceſerteo regnante in Ægypto fuiſſe ſcribit l. 36. c. 9. ſed potuit alter alteri ſuccedere eo tempore, quo Pythagoras in Ægypto fuit.

Antiphon in libro de his, qui virtute principes fuerunt.] Cujus verba a Malcho in Pythagoræ vita allata, pretermittenda nullo modo fuerunt, quod & libellus, ut antea dixi, editus non eſt, & in eis verbis tota hæc, quæ à Laertio ſtrictim attingitur, fuſius narratur hiſtoria. ut dubium non

non ſit, utrumque ſcriptorem ex eodem fonte hauſiſſe, quæ litteris mandavit. verba ſunt hujuſmodi. Ἀντιφῶν δὲ ἐν τῷ περὶ βίου τῶν ἐπ' ἀρετῇ πρωτευσάντων, καὶ τὴν καρτερίαν αὐτοῦ, τὴν ἐν Αἰγύπτῳ διηγεῖται, λέγων τὸν Πυθαγόραν ἀποδεξάμενον τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων τὴν ἀγωγὴν, σπουδάσαντά τε μετασχεῖν ταύτης, δεηθῆναι Πολυκράτους τοῦ τυράννου, γράψαι πρὸς Ἄμασιν τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου, φίλον τε καὶ ξένον, ἵνα κοινωνήσῃ τῆς τῶν προειρημένων παιδείας. ἀφικόμενον δὲ πρὸς Ἄμασιν λαβεῖν γράμματα πρὸς τοὺς ἱερέας, καὶ συμμίξαντα τοῖς ἡλιουπολίταις, ἐκπεμφθῆναι μὲν εἰς Μέμφιν, ὡς πρὸς πρεσβυτέρους, τῇ δ' ἀληθείᾳ σκεπτομένων τῶν Ἡλιουπολιτῶν τὰ τοιαῦτα, ἐκ δὲ Μέμφεως κατὰ τὴν ὁμοίαν σκῆψιν πρὸς Διοσπολίτας ἐλθεῖν. τῶν δὲ οὐ δυναμένων προΐεσθαι αἰτίας διὰ τὸ δέος τοῦ βασιλέως, νομισάντων δὲ ἐν τῷ μεγέθει τῆς κακοπαθείας ἀποστήσειν αὐτὸν τῆς ἐπιβολῆς, προστάγματα σκληρὰ, καὶ κεχωρισμένα τῆς ἑλληνικῆς ἀγωγῆς κελεῦσαι ὑπομεῖναι αὐτόν. τὸν δὲ ταῦτα ἐκτελέσαντα προθύμως, οὕτω θαυμασθῆναι, ὡς ἐξουσίαν λαβεῖν θύειν τοῖς θεοῖς τε καὶ προσιέναι ταῖς τούτων ἐπιμελείαις, ὅπως ἐπ' ἄλλου ξένου γεγονὸς οὐχ εὑρίσκεται.

In Creta una cum Epimenide in Idæum antrum.] Epimenides, auctore Laertio in ejus vita, in antro quidem annis 57, vel dormivit, vel evellendis radicibus operam dedit. ſed utrum in Idæo antro, an alio, neque ipſe adjecit, neque ego unquam legi. ipſum vero Pythagoram in Idæum antrum deſcendiſſe Malchus quoque teſtificatur his verbis. εἰς δὲ τὸ Ἰδαῖον καλούμενον ἄντρον καταβὰς ἔρια ἔχων μέλανα, καὶ τὰς νομιζομένας τρὶς ἐννέα ἡμέρας ἐκεῖ διέτριψε.

Deinde Samum reverſus, cum patriam Polycratis tyrannide oppreſſam offendiſſet, Crotonem in Italiam profectus eſt.] Si Cic. credimus, venit in Italiam Pythagoras Tarquinio ſuperbo Romæ regnante. Ita enim 1. Tuſc. quæſt. ſcribit. *hanc opinionem diſcipulus ejus Pythagoras maxime confirmavit, qui cum Superbo regnante in Italiam veniſſet, tenuit magnam illam Græciam cum honore, & diſciplina, tum etiam auctoritate.* Venit autem, cum jam annos 40. natus eſſet, quod, auctore Ariſtoxeno, Malchus in ejus vita tradidit, qui cauſam Samo diſcedendi eandem quam Laert. ei fuiſſe ſcribit his verbis. γεγονότα δ' ἐτῶν μ. φησὶν Ἀριστόξενος, καὶ ὁρῶντα τὴν τοῦ Πολυκράτους τυραννίδα συντονωτέραν οὖσαν, ὥστε καλῶς ἔχειν ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ τὴν ἐπιστατίαν τε καὶ δεσποτείαν μὴ ὑπομένειν, οὕτω δὴ τὴν εἰς Ἰταλίαν ἄπαρσιν ποιήσασθαι. Ovid. 15. metam.

Vir fuit hic ortu Samius: ſed fugerat una
Et Samon & dominos, odioq; tyrannidis exul
Sponte erat. ———

Plut. l. 1. περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις, cap. 3. ἡ δὲ τούτων αἵρεσις, inquit, ἰταλικὴ προσηγορεύθη διὰ τὸ τὸν Πυθαγόραν ἐν Ἰταλίᾳ σχολάσαι, μετέστη γὰρ ἀπὸ Σάμου τῆς πατρίδος, τῇ Πολυκράτους τυραννίδι δυσαρεστήσας.

Datis Italis legibus.] In quibus non abſurde quis eas numeraverit, quibus Numa civitatem Romanam inſtituit: quod præcipue intelligi volo, ſi ſequamur eorum opinionem, qui Numam Pythagoræ diſcipulum fuiſſe arbitrantur. quod tamen Cic. in procemio l. 4. Tuſc. quæſt. refellit. Plin. l. 13. c. 13. Caſſii Heminæ vetuſtiſſimi ſcriptoris teſtimonio, tradit, in arca, in qua Numa rex ſitus fuiſſet, quæ inventa ſit à Gn. Terentio in Janiculo, repertos eſſe libros è charta, in quibus erant ſcripta philoſophiæ Pythagoricæ, ut appareat, etiamſi ejus diſcipulus non fuerit, Pythagoreum tamen fuiſſe.

Una cum diſcipulis gloria floruit.] Magnum omnino Pythagoræ nomen, quod M. Cic. pluribus locis ſcriptum reliquit. l. 1. Tuſc. quæſt. loco citato. in procemio l. 4. Tuſc. quæſt. & l. 1. de nat. deorum.

Hunc ait Heraclides Ponticus de ſeipſo hæc dicere ſolitum, olim ſe natum Æthalidem fuiſſe, uſque ad, quidam Pythagoram.] Nota hæc eſt de Pythagora hiſtoria, de qua eſt apud multos ſcriptores. Horat. carm. l. 1. od. de Archyta Tarentino.

——— *habentque*
Tartara Panthoidem iterum Orco
Demiſſum, quamvis clypeo Trojana refixo
Tempora teſtatus, nihil ultra
Nervos atque cutem morti conceſſerat atræ,
Judice te non ſordidus auctor
Naturæ verique. ———

Quem locum exponens Porphyrio, *Pythagoram*, inquit, *ſignificat, qui prædicavit ſe ad Trojam Euphorbum Panthoi* A *filium fuiſſe, interfectumq; à Menelao iterum revixiſſe. & factum Pythagoram ſe cognoviſſe agnito clypeo, quem Euphorbus habuerat.* quod idem Ovid. ſcribit l. 15. Metam. ſub ipſius Pythagoræ perſona.

Ipſe ego, nam memini, Trojani tempore belli
Panthoides Euphorbus eram, cui pectore quondam
Hæſit in adverſo gravis haſta minoris Atridæ.
Cognovi clypeum lævæ geſtamina noſtræ
Nuper Abanteis templo Junonis in Argis.

Sed nemo diligentius hanc de Pythagora hiſtoriam perſecutus eſſe videtur, quam S. Hieron. cujus eò libentius verba in medium attulimus, quod magna ex parte à Laertio non diſſentit. is igitur in apol. ad Rufinum ita ſcribit, de Pythagora loquens, *Se primum fuiſſe Euphorbum, ſecundo Callidem,* B *tertio Hermotimum, quarto Pyrrhum, ad extremum Pythagoram,* in numero, ut vides, quinque mutationum uterq; conſentit. Sed Laert. Æthalidem, Hieron. Callidem. Malchus in vita Pythagoræ idem omnino quod Laert. πρῶτον μὲν, inquit, Εὔφορβος λέγων γενέσθαι, δεύτερον δὲ Αἰθαλίδης, τρίτον Ἑρμότιμος, τέταρτον δὲ Πύῤῥος, νῦν δὲ Πυθαγόρας; Verum A. Gellius l. 4. c. 11. eandem & ipſe hiſtoriam de Pythagora confirmat, aliam tamen affert remotiorem, quam Dicæarchus & Clearchus tradiderint, in qua erat, fuiſſe Pythagoram poſtea Pyrandrum, deinde Callideam, deinde fœminam pulchra facie meretricem, cui nomen fuit Alce. hanc Pythagoræ de ſeipſo opinionem ut vanam & ſtultam deridet Lactantius. l. 3. de falſa ſap. cap. 18.

C P. 215. *Quidam Pythagoram nihil ſcriptum reliquiſſe ludentes aiunt.*] Recte ludentes, quia apud pleroſque ſcriptores non ambigitur, multos Pythagoram libros ſcripſiſſe, in qua ſententia S. quoque Hieron. videtur eſſe in apologia, qua ſe adv. Rufinum defendit, qui ei objecerat, quod Pythagoræ libros ſe legiſſe profeſſus eſſet, quos, quia non extarent, legere non potuiſſet. Malchus tamen nullum ejus ſcriptum fuiſſe tradit his verbis. οὔτε γὰρ τοῦ Πυθαγόρου σύγγραμμα ἦν. Plin. duos Pythagoræ libros citat, unum de Scylla l. 19. c. 5. alium de braſſica l. 2. c. 9. & l. 24. c. 17. aliud volumen, in quo agit de herbis magicis.

Malaſq; artes.] Quasnam? ego magicas puto, quarum ſtudioſiſſimum fuiſſe Pythagoram cum multis locis tradit Plin. tum præcipue l. 30. c. 1. in quo etiam ejus diſciplinæ D vanitatem oſtendit.

Id Lyſidis eſt Tarentini Pythagorici, qui Thebis exulavit.] Quem Lyſidem, unà cum Archippo ejuſdem Pythagoræ diſcipulo in Græcia, hoc eſt Thebis, ſcholas habuiſſe tradit S. Hieron. in apol. adv. Rufinum his verbis. *Cujus enim ſunt illa χρυσᾶ παραγγέλματα? nonne Pythagoræ? in quibus omnia ejus breviter dogmata continentur, & in quæ latiſſimo opere commentatus eſt Iamblichus, imitatus ex parte Moderatum virum eloquentiſſimum, & Archippum, ac Lyſidem Pythagoræ auditores, quorum Archippus, ac Lyſides in Græcia, id eſt Thebis ſcholas habuere.* quod etiam Malchus in vita Pythagoræ confirmat ita ſcribens; πάντας πανταχοῦ ἐνέπρησαν καὶ κατέλευσαν, δύο ἐκφυγόντων ἐκ τῆς πυρᾶς, Ἀρχίππου τε καὶ Λύσιδος, ὧν ὁ Λύσις ἐν Ἑλλάδι ᾤ- E κησε, καὶ Θήβας ἐπῴκησεν, Ἐπαμινώνδα τε συγγέγονεν, οὗ καὶ διδάσκαλος γέγονεν.

Sextum Crotonem, & reliquos.] Quibus volumen de magicis herbis, quod à Pythagora ſcriptum falſo à quibuſdam Cleemporo medico tribuatur, adjicit Plin. l. 24. c. 17.

A Themiſtoclea apud Delphos.] Ita legendum eſt παρὰ Θεμιστοκλείας τῆς ἐν Δελφοῖς, non, ut impreſſis legitur, παρὰ Θεμιστοκλείας τῆς ἀδελφῆς. quo quidem errore ne Farneſianus quidem caret liber. quod cum ex eo eſt manifeſtum, quia Pythagoram ſororem habuiſſe Themiſtocleam non facile invenias, tum quia in ejus vita à Malcho ſcripta hæc verba leguntur. καὶ ἄλλ' ἅττα ἐπαίδευσεν ὅσα παρὰ Ἀριστοκλείας τῆς ἐν Δελφοῖς ἔλεγεν ἀκηκοέναι. hæc au- F tem forte Delphis ſacerdos fuit.

Ion Chius in triagmis.] Hic poeta fuit tragicus, qui cum Athenis tragœdia viciſſet, ſingulis Athenienſibus vas fictile Chium donavit. Athen. l. 1. c. 2. 30. ejus multæ ſunt fabulæ ab Athenæo nominatæ.

P. 216. *Socrates in ſucceſſionibus narrat eum, cum à Leonte Phliaſiorum tyranno.*] De qua hiſtoria eſt apud M. Cic. in procemio 5. l. Tuſcul. quæſt. eiſdem fere verbis, ſed copioſius. quò lectorem in re ſatis nota rejicimus.

Neminem pro ſe ipſo precari permittit propterea, quòd quid utile ſit, ignoratur.] Quod quidem mirum videtur propterea, quòd Magi, quorum Pythagoras diſciplinam perceperat, omnium maxime ſacrificiis deorum precibuſque vacabant, quos

quod & ipſe Laert. in procemio poſuit. quanto melius nos Chriſtiani, qui cum quid nobis utile ſit, aliquando ignoremus, non tamen ideo precibus deſiſtendum exiſtimamus.

Ebrietatem in mentis flore detrimentum appellat.] Aliter Arſenius in apophthegm. τὴν μέθην μανίας εἶναι μελέτην. niſi ſi illud aliud eſt.

Humanæ vitæ ſpatium ſic definiebat, uſque ad, *ætates.*] In quo cum Solone conſentit, qui, ut in ejus vita dictum eſt, humanæ ſpatium vitæ ſeptuaginta annis definiebat. atque hæc duorum ſapientiſſimorum virorum opinio valde cum ea ſententia congruit, quæ legitur in pſalmo 89. *Dies annorum noſtrorum in ipſis ſeptuaginta anni*, ſive ille pſalmus Davidis eſt, ut multi putant, ſive Moyſi, quemadmodum S. Hieron. videtur velle in ep. 139. ad Cyprianum: quod eo minus prætereundum exiſtimavi, quod in eo pſalmo, ut ait S. Hieron. de homine agitur, hoc eſt, qualis procreatus ſit, quam diu vivat, quid agat in mundo, quem habeat vitæ fructum, cur laboret, quo pervenire contendat.

Ætates cum anni temporibus ita comparabat, puer ver, adoleſcentulus æſtas, juvenis autumnus, ſenex hyems.] Quam ſententiam Athenæus Attalus medicus perantiquus ſecutus videtur, quemadmodum ſcribit Galenus l. 1. περὶ κράσεων. qui decretum hoc omnino probare non videtur: qua de re, quia magna eſt controverſia, ſatis ſit admonuiſſe lectorem.

Primus, ut ait Timæus, & quæ amicorum ſunt, communia.] Quod Malchus in ejus vita confirmat ita ſcribens, κοινὰ μὲν τὰ τῶν φίλων εἶναι πρῶτος ἀπεφήνατο, τὸν δὲ φίλον ἄλλον ἑαυτόν.

Sed & ipſius diſcipuli facultates in commune conferebant.] De quibus Malchus loquens, οὗτοι, inquit, καὶ τὰς οὐσίας κοινὰς ἔθεντο. Idem. A. Gell. l. 1. c. 9. in fine.

Et toto quinquennio quieſcebant, ſermones tantummodo audientes.] Quo ſane tempore ab audiendo ἀκουστικοὶ vocabantur, quemadmodum eſt apud A. Gellium l. 1. c. 9. in quo de ordine Pythagoricæ diſciplinæ verba faciens, ſtatutum ſilentii tempus Pythagoricis omnibus idem fuiſſe negat, ſed pro cujuſque ingenio alios diutius, alios breviori temporis ſpatio tacuiſſe, non tamen quenquam minus, quam biennio. Lucianus tamen in dialogo ſupra citato, quinquennium & ipſe ait, Laertii ſententiam confirmans. ejus verba ſunt. Ἀγο. φέρε δὴ ἤδη πειρῶμαί σε, τί με διδάξεις; Πυ. διδάξω μὲν οὐδὲν, ἀναμνήσω δέ. Ἀγο. πῶς ἀναμνήσεις; Πυ. καθαρὴν πρότερον τὴν ψυχὴν ἐργασάμενος, καὶ τὸν ἐπ' αὐτῇ ῥύπον ἐκλύσας; Ἀγο. καὶ δὴ νόμισον ἤδη κεκαθάρθαι με. τίς ὁ τρόπος τῆς ἀναμνήσεως; Πυ. τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίη μακρὴ, καὶ ἀφωνίη, καὶ πέντε ὅλων ἐτέων λαλέειν μηδέν.

Urna è cypariſſo abſtinebant, quod ex eo Jovis ſceptrum factum eſſet.] Quod ego, quantum memoria repetere poſſum, nuſquam ſcriptum inveni. nam de Apollinis quidem aureo ſceptro, eſt apud Hom. l. 1. Il. qui ejus ſacerdotem Chryſem, cum exercitui Græcorum pro recuperanda filia ſupplicaret, aureum habuiſſe ſceptrum comminiſcitur. quod ſi conjectura uti licet, Jovis ego ſceptrum idcirco è cupreſſo factum putaverim, quòd in Creta, quæ Jovi ſacra eſt, maximæ cupreſſi gignantur, & quidem ſic, ut Plin. l. 16. c. 33. Cretam patriam harum arborum inſulam appellet.

Ut Apollinem ex hyperboreis ad ſe profectum putarent.] Deum quendam è cœlo delapſum Pythagoram, ejus diſcipuli exiſtimabant, quod & Malchus in ejus vita ſcribit, & alii multi, quos neceſſe non habeo nominare. & quidem nullus eſt antiquorum philoſophorum, de quo plura, & quæ admirabilitatem majorem faciant, litteris tradita ſint, quorum permulta diligenter collegit Cælius Rhod. l. 19. lect. antiq. c. 7. opinio autem hæc, de qua Laert. agit in hoc loco, ex eo fortaſſe originem habuiſſe videtur, quod ſcriptum eſt apud Malchum in ejus vita his verbis; τὸ μὲν γὰρ ὅτι τὸν μηρὸν χρυσοῦν ἐπέδειξεν Ἀβάριδι τῷ ὑπερβορέῳ, εἰκάσαντι αὐτὸν Ἀπόλλωνα εἶναι τὸν ἐν ὑπερβορέοις, οὗπερ ἦν ἱερεὺς ὁ Ἄβαρις, βεβαιοῦντα ὡς τοῦτο ἀληθὲς, τεθρύλληται. quod Ælianus quoque confirmat l. 2. c. 26. ita ſcribens. Ἀριστοτέλης λέγει ὑπὸ τῶν κροτωνιατῶν τὸν Πυθαγόραν Ἀπόλλωνα ὑπερβόρειον προσαγορεύεσθαι. & paulo poſt. ἔνθα καὶ τῶν μηρῶν ὁ Πυθαγόρας παρέφηνε τὸν ἕτερον χρυσοῦν. & Lucianus eodem dialogo Pythogoræ emptorem ita loquentem inducit. καλῶς πάντα ἔφης καὶ ἱεροπρεπῶς. ἀλλ' ἀπόδυθι, καὶ γυμνὸν γάρ σε ἰδεῖν βούλομαι. ὦ Ἡράκλεις. χρυσοῦς αὐτῷ ὁ μηρός ἐστι. θεὸς οὐ βροτὸς εἶναι φαίνεται.

Cum Neſſum flumen tranſiret, ab eo appellatum fuiſſe.] Plin. Neſtum appellat, non Neſſum; ipſumque in Thracia Pangei montis radices ambire tradit. Malchus non Neſſum, ſed Caucaſum ſcribit his verbis. Καύκασον δὲ ἔφασαν τὸν ποταμὸν ζῶν πολλοῖς τῶν ἑταίρων διαβαίνοντά ποτε, προσειπεῖν. καὶ ὁ ποταμὸς γεγωνόν τι καὶ τρανὸν ἀπεφθέγξατο πάντων ἀκουόντων, χαῖρε ὦ Πυθαγόρα. Sed ego Caucaſum montem novi, flumen hoc nomine numquam legi. quare locum apud Malchum mendo carere non puto, eoque magis, quòd Ælianus l. 2. var. hiſt. c. 26. eandem narrans rem, non Καύκασον, ſed Κῶσαν ſcribit, ex quo Καύκασον factum puto. Æliani verba ſunt hæc. λέγει δὲ καὶ ὁ αὐτὸς, ὅτι ὑπὸ τὸν Κῶσαν ποταμὸν διαβαίνων προσερρήθη, καὶ πολλούς φησιν ἀκηκοέναι πρόσρησιν ταύτην. Sed ne hoc quidem nomine flumen vocari aliquod reperio. niſi quod Caſium fluvium apud Joannem Boccatium invenio, eundem apud Pli. montem non fluvium.

Hunc etiam geometriam abſolviße ait.] Quod ſi verum eſt, mirum videtur, Plin. l. 7. c. 37. recenſentem eos, qui in Aſtrologia, Grammatica, & Geometria excellentes fuerunt, Archimedem Syracuſanum, Cteſiphontem Gnoſſium, Philonem, Cteſibium, Dinocratem inter eos, qui Geometriæ præſtantia floruerunt nominaviſſe, de Pythagora nullam mentionem feciſſe.

Cujus elementorum initia Mœris primus inveniſſet.] Plato tamen in fine Phædri, ſub Socratis perſona, inventum hoc deo cuidam Ægyptio tribuit, cui nomen fuerit Θεῦθ, qui Thami regis Ægypti temporibus fuerit, quem non ſolum Geometriam, ſed Aſtronomiam quoque ait inveniſſe. Mœrim autem hunc, de quo hic agitur, putaverim ego regem Ægypti fuiſſe, de quo eſt apud Herod. in Euterpe, qui primus ante ſe regum & Vulcani veſtibula ædificavit, & ſtagnum effodit, & pyramides excitavit altiſſimas.

Apud Anticlidem in ſecundo de Alexandro.] Anticlidem, ut opinor, Athenienſem dicit, de quo eſt apud Plin. l. 7. c. 56. hujus liber περὶ νόσων à Suida & Athenæo agnoſcitur, ſed Athenæus præterea ἐξηγητικὸν adjungit.

Sed ne medicinam quidem neglexit.] Cujus rei argumentum illud eſt, quod ejus diſcipuli Pythagorei magnam huic diſciplinæ operam dabant, quod etiam ſcribit Ælianus l. 9. var. hiſt. c. 21.

P. 217. *Cum trianguli recto angulo præditi inferius latus continentibus lateribus æquiparari inveniſſet, centum boves immolaviſſe.*] Cic. in extremo 3. de nat. deorum, bovem tantummodo ſcribit, non centum boves; ſi modo eodem de invento loquitur, quod ego quidem puto. ita enim ſcribit: *Quanquam Pythagoras cum in Geometria quiddam novi inveniſſet, muſis bovem immolaviſſe dicitur.* Malchus in vita Pythagoræ bovem ipſe quoque tradit, Cic. ſententiam confirmans; ſed hoc præterea adjicit, bovem è farina, non verum fuiſſe: quod etiam veriſimilius videtur, propterea, quod Pythagoras aram ſanguine aſpergere non ſolebat. quocirca cum ab eo bovem immolatum Cic. ſcripſiſſet, adjecit & hæc verba. *ſed id quidem non credo, quoniam ille ne Apollini quidem Delio hoſtiam immolare voluit, ne aram ſanguine aſpergeret.* cauſam autem immolandi Malchus eandem quam Laert. narrat his verbis. ἐβουθύτησε δέ ποτε σταίτινον ὥς φασι βοῦν οἱ ἀκριβέστεροι, ἐξευρὼν τοῦ ὀρθογωνίου τὴν ὑποτείνουσαν ἴσον δυναμένην ταῖς περιεχούσαις. Athen. tamen Laertii opinionem de centum bobus confirmat, & quidem allato in medium eodem diſticho, ſed mendoſe. nam pro ἥνικε, quo modo ſcriptum eſt apud Laert. apud Athen. legitur, ἡνίκα. quod quidem adverbium nullam eo loco ſententiam habet. Athenæi verba ſunt hæc. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ ἀριθμητικὸς καὶ θῦσαι φησὶν αὐτὸν ἑκατόμβην (de Pythagora loquitur) ἐπὶ τῷ εὑρηκέναι, ὅτι τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτείνουσα ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις.

Et in his, primum Eurymenem, carnibus pro cibo datis, exercuiſſe, cum antea caricis, caſeo molli, &c.] Quod idem Malchus in ejus vita ſcribit his verbis. χρόνον δέ τινα αὐτοῦ διατρίβων, Εὐρυμένους τοῦ Σαμίου ἀθλητοῦ ἐπεμελεῖτο. ὃς τῇ Πυθαγόρου σοφίᾳ, καί τοι σμικρὸς τὸ σῶμα ὢν, πολλῶν καὶ μεγάλων ἐκράτει καὶ ἐνίκα ὀλυμπιάσιν. τῶν γὰρ ἄλλων ἀθλητῶν κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἔτι τρόπον τυρὸν καὶ σῦκα σιτουμένων, οὗτος Πυθαγόρου πειθόμενος, πρῶτος κρέας τεταγμένον ἐσθίων ἐφ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν, ἰσχὺν τῷ σώματι περιεποιήσατο. quibus accedit Plin. quoque auctoritas, qui l. 23. c. 7. cum de piris & ficis loqueretur, ita ſcribit. *corpus & vires adjuvant: ob id ante athletæ hoc cibo paſcebantur. Pythagoras exercitator primus ad carnes eos tranſtulit.*

Quippe hunc vel occidi vetuiſſe, tantum abeſt, ut animantia guſtari vellet, communi nobiſcum animæ jure ſociata.]

Quod

Quod quidem dogma in eum recte conveniebat, qui μετεμψύχωσιν poneret, animamque humanam varia animantium induere genera putaret, quod Pythagoræ uno omnium ſcriptorum ore tribuitur.

Atque etiam hunc primum aiunt, animam neceſſitatis circulum conficientem, alia ex aliis animantia induere aſſeruiſſe.] Quod tamen, ſi Herod. credimus, falſum eſt. is enim in Euterpe Ægyptios primos hanc de anima ſententiam tradidiſſe ait, quam tamen quidam Græcorum poſtea ut ſuam uſurpaviſſe ſcribit: de his, qui ante ſe fuerunt Pythagoram haud obſcure ſignificans. ejus verba prætermittenda non fuerunt. πρῶτοι δὲ καὶ τόνδε τὸν λόγον Αἰγύπτιοι εἰσὶ εἰπόντες, ὡς ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι, τοῦ σώματος δὲ καταφθίνοντος, ἐς ἄλλο ζῶον αἰεὶ γινόμενον ἐσδύεται. ἐπεὰν δὲ περιέλθῃ πάντα τὰ χερσαῖα, καὶ θαλάσσια, καὶ πτηνὰ, αὖτις ἐς ἀνθρώπου σῶμα γινόμενον ἐσδύνειν. τὴν περιήλυσιν δὲ αὐτῇ γίνεσθαι ἐν τρισχιλίοισι ἔτεσι. τούτῳ τῷ λόγῳ εἰσὶ οἳ Ἑλλήνων ἐχρήσαντο οἱ μὲν πρότερον, οἱ δὲ ὕστερον ὡς ἰδίῳ αὐτῶν ἐόντι. τῶν ἐγὼ εἰδὼς τὰ οὐνόματα οὐ γράφω. Hieron. tamen in apol. ad Rufinum Laertii ſententiam confirmat, & quidem utraque de re, hoc eſt de animæ immortalitate, & de μετεμψυχώσει ita ſcribens. *Et quia Pythagorica dogmata legiſſe me dixeram, audi, quid apud Græcos Pythagoras primus invenerit; immortales eſſe animas, & de aliis corporibus tranſire in alia.* quanquam ſi primus apud Græcos, non ideo tamen omnino primus. ſed ne apud Græcos quidem primus animos immortales protulit, ſi Cic. ſequamur auctorem, qui 1. Tuſc. hoc ejus magiſtro Pherecydi tribuit, his verbis. *ſed quod litteris exiet, Pherecydes Syrus primum dixit animos hominum eſſe ſempiternos.* Niſi ſi quis Pherecydem, Syrum dicat eſſe, non Græcum.

Primumq; ut ait Ariſtoxenus muſicus menſuras, & pondera in Græciam induxiſſe.] Quæ tamen à Phidone Argivo inventa ſcribit Plin. l. 7. c. 61.

Primumq; heſperum, & luciferum eundem eſſe dixiſſe.] Quod factum eſt Olymp. 42. anno ab urbe condita 142. ut eſt apud Plin. l. 2. c. 8. cujus verba, quia valde hanc ipſam Laertii ſententiam confirmant, adſcribere volui. *Infra ſolem ambit ingens ſidus, appellatum Veneris, alterno meatu vagum, ipſiſq; cognominibus æmulum ſolis, ac lunæ. præveniens quippe, & ante matutinum exoriens, luciferi nomen accipit, ut ſol alter, diem maturans contra ab occaſu refulgens nuncupatur veſper, ut prorogans lucem, vicemq; Lunæ reddens. quam naturam ejus Pythagoras Samius primus deprehendit. Olymp. circiter 42. qui fuit urbis Romæ annus 142.*

Tanta autem admiratione eſt affectus.] Nullum Philoſophum æque ac Pythagoram ſuſpexit antiquitas. itaq; Romani, Samnitum bello, cum Apollo Pythius fortiſſimo Græcorum, & alteri ſapientiſſimo ſimulachra celebri loco dicari juſſiſſet, Pythagoræ & Alcibiadi in cornibus comitii ſtatuas poſuerunt, quemadmodum ſcribit Plin. l. 34. c. 6. qui miratur patres illos Pythagoram Socrati prætuliſſe, quem ab eodem deo omnium hominum ſapientiſſimum appellatum eſſe ſcirent. Cic. certe multis locis teſtatur, Pythagoram ſumme ſapientem viſum eſſe omnibus. quos ego, quia nota res eſt, non tam omitto, quam prætermitto.

Septimum jam ſe annum ſupra ducentos ex inferis ad homines perveniſſe.] Quod ille de ſeipſo quidem conjecturis multis oſtendebat, de aliis autem, cum ad eorum memoriam anteactam vitam revocabat, quam, antequam corpus ipſum induerent, multo ante vixiſſent, ergo, cum ſe Euphorbum Panthoi filium olim fuiſſe affirmaret, Hom. verſus illos, quibus eum à Menelao occiſum ſcribit, frequenter habebat in ore atq; etiam ad lyram canebat,

Οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης,
Χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ
Καλὸν τηλεθάον, τὸ δέ τε πνοιαὶ δονέουσιν
Παντοίων ἀνέμων, καί τε βρύει ἄνθεϊ λευκῷ.
Ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἄνεμος σὺν λαίλαπι πολλῇ
Βόθρου τ' ἐξέστρεψε, καὶ ἐξετάνυσσ' ἐπὶ γαίης.
Τοῖον Πάνθου υἱὸν, ἐϋμμελίην Εὔφορβον
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἐπεὶ κτάνε τεύχε' ἐσύλα.

Ad eum, doctrinæ ſtudio, Lucani, Picentes, Meſſapii, ac Romani confluebant.] Quod idem totidem fere verbis ſcribit Malchus. προσῆλθον δὲ, inquit, αὐτῷ, ὥς φησιν Ἀριστόξενος, καὶ Λευκανοὶ, καὶ Μεσσάπιοι, καὶ Πευκέτιοι, καὶ Ῥωμαῖοι.

Sed ad Philolaum uſq; nullum cognoſcere Pythagoricum dogma licebat.] Alienis ſcilicet, nam diſcipulis licebat. Cic. l. 1. de nat. deorum. *neq; tu me celas, at Pythagoras ſolebat alienos.* Sed & alioqui Pythagoreorum mos fuit, ut præcepta quædam occultius traderent. quod poſitum eſt ab eodem Cic. in proœmio. 4. Tuſc. De Philolao autem Laert. hoc eodem libro in ejus vita copioſius agit, quò nos reſervamus.

Ad ejus nocturnas auditiones.] Eas fortaſſe ſignificat, de quibus eſt etiam apud Malchum his verbis. ἐπανελθόντα δ' εἰς τὴν Ἰωνίαν, κατασκευάσαι ἐν τῇ πατρίδι διδασκαλεῖον τὸ Πυθαγόρου καλούμενον, ἔτι καὶ νῦν ἡμικύκλιον, ἐν ᾧ Σάμιοι περὶ τῶν κοινῶν συνιόντες βουλεύονται. ἔξω δὲ τῆς πόλεως ἄντρον οἰκεῖον τῆς ἑαυτοῦ φιλοσοφίας ποιήσαντα, ἐν τούτῳ τὰ πολλὰ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς διατρίβειν συνόντα ὀλίγοις τῶν ἑταίρων.

Non minus, quam 600 conveniebant.] Malchus certe in ejus vita Nicomachum ſcriptum reliquiſſe tradit, Pythagoram, poſteaquam in Italiam venerit, unica ἀκροάσει plus quam 2000. diſcipulorum ad ſe allexiſſe. ſed ad nocturnas auditiones pauciores admittebantur.

Metapontini quidem illius domum Cereris templum, angiportum vero muſæum vocabant.] Quod idem totidem fere verbis ſcribit Malchus, niſi quod Timæum citat auctorem, Laert. Phavorinum. quodq; ille de Metapontinis, hoc Malchus de Crotoniatis ait his verbis. Τίμαιος δὲ ἱστορεῖ τὴν οἰκίαν Δήμητρος ἱερὸν ποιῆσαι τοὺς Κροτωνιάτας, τὸν δὲ στενωπὸν καλεῖν μουσεῖον.

Xenophilum Pythagoreum.] Quem ego eundem & muſicum eſſe exiſtimo, illum, quem Plin. l. 7. c. 50. 105. annis ſine ullo corporis incommodo vixiſſe ſcribit; quod eo magis adducor, ut credam, quia video Ælian. 2. l. de animal. c. 11. eum unà cum Ariſtoxeno & Philoxeno, qui non minus muſici, quam philoſophi fuerunt, numerare: quos etiam utroſque video à Laertio in vita Pythagoræ teſtes ſæpe citari.

P. 218. *Inter quos Zaleucum, & Charondam legum latores.*] Quorum primus Locrenſis fuit, alter Cataneus, uterque patriam ſuam legibus optimis inſtituit: Charondas etiam Rheginorum civitatem. Ælianus libro tertio variarum hiſtoriarum capitulo 17. Ariſtoteles politicorum.

Symbola vero ei hæc erant, uſque ad, quod autem.] De Pythagoræ ſymbolis frequens eſt apud veteres ſcriptores mentio. Plut. in extremo l. περὶ παίδων ἀγωγῆς pleraque affert, quæ hoc etiam loco apud Laert. leguntur, nonnulla etiam, quæ aut ignoravit, aut prætermiſit Laert. quorum tamen omnium interpretationem adjicit. hæc autem Athen. l. 10. ænigmata appellat, auctore Demetrio Byzantio in tertio de poetis. ex quibus ipſe quoq; ut Plut. quædam à ſe allata interpretatur; quædam vero aliter ac Laert. affert: de quibus omnibus dicemus ſuo loco. S. Hier. teſtatur in apol. ad Rufinum, Ariſt. in ſuis libris hæc Pythagoræ ſymbola diligentiſſime perſecutum eſſe, quorum & ipſe nonnulla ponit, eaque interpretatur. Symbolis autem ideo Pythagoras utebatur, quia, ut ait Malchus in ejus vita, quædam διεξοδικῶς, quædam συμβολικῶς docere ſolebat, hoc eſt, quædam apertius, quædam obſcurius. utriuſque autem generis præcepta ſive monita pud Malchum, atque apud S. Hieron. in eadem apol. adv. Rufinum leguntur. manifeſta præcipiebat hæc. περὶ μὲν τοῦ θείου, καὶ δαιμονίου, καὶ ἡρώου γένους εὔφημον εἶναι, καὶ ἀγαθὴν ἔχειν διάνοιαν, γονεῦσι δὲ καὶ εὐεργέταις εὔνουν. νόμοις δὲ πείθεσθαι, προσκυνεῖν δὲ μὴ ἐκ παρέργου τοὺς θεοὺς, ἀλλ' οἴκοθεν ἐπὶ τοῦτο ὡρμημένους. & illa alia, quæ χρυσᾶ παραγγέλματα S. Hieron. in ultima apol. contra Rufinum appellat. φευκτέον παντάπασιν καὶ ἐκκοπτέον ἀσθένειαν μὲν τοῦ σώματος, ἀπαιδευσίαν δὲ τῆς ψυχῆς, ἀκολασίαν δὲ τῆς γαστρὸς, στάσιν δὲ τῆς πόλεως, τὴν δὲ διαφωνίαν ἀπὸ τῆς οἰκίας, καὶ κοινῇ ἀπὸ πάντων τὸ ἀκρατές. & reliqua multa ejuſdem generis, quæ brevitatis cauſa prætermitto. obſcurius vero præcipiebat ſymbolis utens his, quæ à Laertio, cæteriſque ſcribuntur. de quibus Pythagoræ ſymbolis liber ſcriptus eſt à Greg. Giraldo viro doctiſſimo. nos tamen in horum explicatione ſymbolorum veteres ſequimur auctores, eorum teſtimoniis in medium prolatis.

Ignem gladio ne fodito.] In cujus ſymboli interpretatione omnes conſentiunt, niſi quod Laert. ſtrictius potentum iram cavendam accipit, quam tamen communiter omnium hominum minime irritandam eſſe cæteri accipiunt. Athen. vero non modo ſymboli ſententiam, ſed verba quoque interpretatur, ita ſcribens. πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν, ἀντὶ τοῦ τεθυμωμένον ἄνδρα μὴ ἐρεθίζειν. πῦρ γὰρ ὁ θυμός. ἡ δὲ ἔρις μάχαιρα.

Onus ſimul allevato, non ſimul imponito.] Hoc ſymbolum neque apud Plut. in l. περὶ τῶν παίδων ἀγωγῆς, neque apud Athen.

Athen. loco citato, ſed apud Malchum, & S. Hieron. legitur, non tamen ſic, quomodo apud Laert. ſed contrario. Sic enim ſcribit. φορτία δὲ συνανατιθέναι μὲν τοῖς βαστάζουσι, συγκαθαιρεῖν δὲ μή. addit deinde interpretationem, quæ ideo adſcribenda fuit, quod eam omiſit Laert. διὰ τοῦ, inquit, παρῄνει μηδενὶ κατὰ ῥᾳστώνην, ἀλλὰ πρὸς ἀρετὴν συμπράττειν. eodem etiam modo Plut. l. 8. τῶν συμποσιακῶν. c. 8. idem ſymbolum accepit, ita ſcribens. τούτοις δὲ συμμαρτυρεῖν ἐδόκει καὶ τὸ παρεγγυᾶν τοὺς Πυθαγορικοὺς ἑταίροις μηδενὸς ἀφαιρεῖν βάρος, συνεπιτιθέναι δὲ, καὶ συνεπιφορτίζειν, ὡς μηδεμίαν σχολὴν, μηδὲ ῥᾳστώνην ἀποδεχομένοις. Sic etiam S. Hieron. *oneratis*, inquit, *ſuperponendum onus, deponentibus non communicandum, id eſt, ad virtutem incedentibus augenda præcepta, tradentes ſe otio relinquendos.*

Stragula ſemper colligata habeto.] Aliter Plut. eodem l. 7. c. οἷον, inquit, eſt, τὸ συνταράττειν ἀναστάντας ἐξ εὐνῆς τὰ στρώματα. cujus ſymboli interpretationem paulo poſt afferens, ἡ δὲ τῶν στρωμάτων, inquit, συντάραξις ἐνίοις μὲν ἐδόκει μηδὲν ἔχειν ἀποκεκρυμμένον, ἀλλ' αὐτόθεν φαίνεσθαι τὸ μὴ πρέπον ἀνδρὶ συγκεκοιμημένης γαμετῆς χώραν ὁρᾶσθαι καὶ τύπον ὥσπερ ἐκμαγεῖον ἀπολειπόμενον. ὁ δὲ Σύλλας μᾶλλον εἴκαζε κοιμήσεως μεθημερινῆς ἀποτροπὴν εἶναι τὸ σύμβολον, ἀναιρουμένης ἕωθεν εὐθὺς τῆς πρὸς τὸν ὕπνον παρασκευῆς ὡς νυκτὸς ἀναπαύεσθαι δεῖν, &c.

In anulo Dei imaginem ne circumferto.] Pro quo apud Plut. aliud legitur. μὴ φορεῖν στενὸν δακτύλιον, quod ita interpretatur: ὅτι δεῖ τὸν βίον ἐπιτηδεύειν, καὶ μὴ δεῖν δεσμῷ προσάπτειν αὐτόν. apud Malchum vero θεῶν εἰκόνας ἐν δακτυλίοις μὴ φορεῖν, quo etiam modo apud Laert. legitur. addit Malchus interpretationem, τουτέστι τὴν περὶ θεῶν δόξαν καὶ λόγον μὴ πρόχειρον μηδὲ φανερὸν ἔχειν, μηδὲ εἰς πολλοὺς προφέρειν.

Ollæ veſtigium in cinere delito.] Quod Plut. 8. τῶν συμποσιακῶν, cap. 7. interpretatur his verbis. τῆς μὲν γὰρ χύτρας τὸν τύπον ἔφη φιλῖνος ἀφανίζειν αὐτοὺς, διδάσκοντας, ὅτι δεῖ μηδὲν ὀργῆς ἔνδηλον ἀπολιπεῖν ἴχνος. ἀλλ' ὅταν ἀναζέσασα παύσηται καὶ καταστῇ, πᾶσαν ἐξαλείφεσθαι μνησικακίαν.

Extra viam publicam ne egredere.] Cui contrarium Athen. & Malchus afferunt. λεωφόρους ὁδοὺς μὴ στείχειν. ἀντὶ τοῦ γνώμῃ πολλῶν μὴ ἀκολουθεῖν. quod etiam confirmat D. Hieron. ita ſcribens. *per viam publicam ne ambules, id eſt, ne multorum ſequaris errorem.*

Sub eodem tecto hirundines ne habeto.] Quod Malchus ita interpretatur. τουτέστι λάλους ἀνθρώπους, καὶ περὶ γλῶτταν ἀκρατεῖς ὁμορόφους μὴ ποιεῖσθαι. Hieron. *id eſt, garrulos, & verboſos homines ſub eodem tecto non habendos.*

Reliqua ex his intelligere licet.] Non enim ſunt difficilia ad interpretandum. & pleraque expoſita ſunt à Malcho, multa à Plut. quædam ab Athen. nonnulla a Clem. Alexandrino, & ab Hieron. quò lectorem in re præſertim manifeſta rejicimus. hæc tamen alia ſymbola ex Malcho, quoniam is liber editus non eſt, adjungere placuit, quæ neq; apud Plut. neq; apud Athen. inveniuntur. στέφανόν τε μὴ τίλλειν, τουτέστι τοὺς νόμους μὴ λυμαίνεσθαι. στέφανοι γὰρ πόλεων οὗτοι. quod etiam agnoſcit Hieron. ita ſcribens. *Coronam minime carpendam, id eſt, leges urbium conſervandas.* σπονδὰς δὲ ποιεῖσθαι τοῖς θεοῖς κατὰ τὸ οὖς τῶν ἐκπωμάτων. ἐντεῦθεν γὰρ ἠνίττετο τιμᾶν τοὺς θεοὺς, καὶ ὑμνεῖν τῇ μουσικῇ. αὕτη γὰρ διὰ ὤτων χωρεῖ.

Erythinum, melanurumque ne guſtarent.] Erythinos piſces nullos mares eſſe tradit Plin. l. 9. c. 16. Sed omnes ovis gravidos capi, eoſque vulvas habere; quod eodem l. poſuit c. 52. melanurum autem, qui & ipſe piſcis eſt, in lacertorum maritimorum numero ponit l. 33. c. 11. atque hæc quidem de piſcium horum natura. Cæterum Pythagoricos non ab erythinis, melanuriſque ſolum, ſed omnino à piſcibus abſtinuiſſe tradit Athen. l. 7. ejuſque rei cauſam affert, ita ſcribens. διὰ τί οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν μὲν ἄλλων ἐμψύχων μετρίως ἅπτονται, ἰχθύων μόνων οὐ γεύονται τὸ παράπαν; ἢ διὰ τὴν ἐχεμυθίαν. θεῖον γὰρ ἡγοῦνται τὴν σιωπήν. piſces autem, eo quod muti ſint, ἔλλοπες à poetis appellantur. quod idem quoque ſcriptum eſt apud Plut. l. 8. τῶν συμποσιακῶν c. 8. in quo quæritur, quam ob rem Pythagorici ex animantibus maxime à piſcibus abſtinebant. quamvis ipſe oſtendat aliam quoque cauſam afferri poſſe non minus veriſimilem. quare autem ſpeciatim à melanuris abſtinerent, docet idem Plut. in extremo l. περὶ παίδων ἀγωγῆς, qui hoc etiam in ſymbolis numerat, his verbis. οἷον μὴ γεύεσθαι μελανούρων, τουτέστι μὴ συνδιατρίβειν μέλασιν ἀνθρώποις, διὰ κακοήθειαν.

A *utque à corde, fabiſque abſtinerent.*] Unde illud ſymbolum, καρδίαν μὴ ἐσθίειν, quod ſupra poſuit. nam quod ad fabas pertinet, nota res eſt. Plin. l. 18. c. 12. ejus rei cauſam affert his verbis. *quin & priſco ritu fabacia ſuæ religionis diis in ſacro eſt, prævalens pulmentari cibo, & hebetare ſenſus exiſtimata, inſomnia quoque facere. ob hæc Pythagorica ſententia damnata, ut alii tradunt, quoniam mortuorum animæ ſint in ea; qua de cauſa parentando utique aſſumitur. Varro & ob hæc flaminem ea non veſci tradit, & quoniam in flore ejus litteræ lugubres reperiantur. in eadem peculiaris religio. namque fabam utique è frugibus referre mos eſt auſpicii cauſa, quæ ideo refrina appellatur.* hoc idem confirmaſſe videtur Cic. l. 1. de divinat. his verbis. *jubet igitur Plato ſic ad ſummum proficiſci corporibus affectis, ut nihil ſit, quod errorem animis perturbationemque*
B *afferat. ex quo etiam Pythagoricis interdictum putatur, ne faba veſcerentur, quod habet inflationem magnam is cibus, tranquillitati mentis quærenti vera contrariam.* quam eandem ſententiam poſuit etiam in 2. de divinat. Malchus in vita Pythag. hæc eadem, & alia quoque fabulæ magis, quam veri ſimilia tradit, quæ hic adſcribere volui. ἴσα δὲ κυάμων παρῄνει ἀπέχεσθαι, καθάπερ ἀνθρωπίνων σαρκῶν. ἱστοροῦσι δ' αὐτὸν ἀπαγορεύειν, ὅτι τῆς πρώτης τῶν ὅλων ἀρχῆς καὶ γενέσεως ταραττομένης, καὶ πολλῶν ἅμα συνηνεγμένων, καὶ συσπειρομένων, καὶ συσσηπομένων ἐν τῇ γῇ, κατ' ὀλίγον γένεσις καὶ διάκρισις συνέστη ζώων τε ὁμοῦ γινομένων, καὶ φυτῶν ἀναδιδομένων. τότε δὴ ἀπὸ τῆς αὐτῆς σηπεδόνος, ἀνθρώπους συστῆναι, καὶ κυάμους βλαστῆσαι. τούτου τε φανερὰ ἐπῆγε τεκμήρια. εἰ γάρ τις διατρώγων
C κύαμον, καὶ τοῖς ὀδοῦσι λεάνας ἐν ἀλέᾳ τῆς τοῦ θεοῦ βολῆς κατεθείη πρὸς ὀλίγον, εἶτ' ἀποστὰς ἐπανέλθοι μετ' οὐ πολὺ, εὕροι ἂν ὀδωδότα ἀνθρωπείου φόνου. εἰ δὲ καὶ ἀνθοῦντος ἐν τῷ βλαστάνειν τοῦ κυάμου, λαβών τις περκάζοντος τοῦ ἄνθους βραχὺ, ἐνθείη ἀγγείῳ κεραμείῳ καὶ ἐπίθεμα ἐπιθεὶς ἐν γῇ κατορύξειεν, καὶ παραφυλάξειεν ἡμέρας μετὰ τὸ κατορυχθῆναι, εἶτα μετὰ ταῦτα ὀρύξας λάβοι, καὶ ἀφέλοι τὸ πῶμα εὕροι ἂν ἀντὶ τοῦ κυάμου, ἢ παιδὸς κεφαλὴν συνεστῶσαν, ἢ γυναικὸς αἰδοῖον. quæ tamen fabuloſa Lucianus quoque in eodem dial. agnoſcit, his verbis. Ἀγορ. τίνος ἕνεκα μυσάττεις τοὺς κυάμους; Πυ. οὐκ ἀλλ' ἱεροί εἰσι. καὶ θαυμαστὴ αὐτῶν ἡ φύσις. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ πᾶν γονή εἰσι. καὶ ἢν ἀποδύσεις κύαμον ἔτι χλωρὸν ἐόντα, ὄψεαι τοῖσιν ἀνδρείοισι μορίοισιν ἐμφερέα
D τὴν φυήν. ἑψηθέντα δὲ ἢν ἐπαφῇς ἐς τὴν σεληναίην νυξὶ μεμετρημένῃσιν, αἷμα ποιήσεις. Ac tamen Gellius l. 4. c. 11. Ariſtoxeno auctore in libro, quem de Pythagora ſcripſit nullo ſæpius Pythagoram legumento uſum fuiſſe tradit, quam fabis, allatis in medium ipſius Ariſtoxeni verbis: cujus erroris cauſam explicat eodem cap. quò nos lectorem rejicimus.

Ariſtoteles à natura quoque, & à nullo interdum ait.] Qua de re eſt apud Plut. cujus verba ab A. Gellio citatur eodem cap. hæc. Ἀριστοτέλης δὲ μήτρας, καὶ καρδίας, καὶ ἀκαλήφης καὶ τοιούτων ἄλλων ἀπέχεσθαι φησὶ τοὺς Πυθαγορικοὺς, χρῆσθαι δὲ τοῖς ἄλλοις, apud Malchum quoq; his verbis. ἔλεγε δὲ ἀπέχεσθαι τῶν καταθυομένων, ὀσφύος, καὶ διδύμων, καὶ αἰδοίων. αἰδοῖα autem intelligit etiam mu-
E liebria. cujus etiam adjungit interpretationem, paulo poſt ita ſcribens. γένεσιν δὲ τοὺς διδύμους, καὶ αἰδοῖα. ἄνευ γὰρ τῆς τούτων ἐνεργείας οὐ γίνεται ζῶον.

Quidam eum ſolo melle, aut favo, aut pane contentum fuiſſe tradunt.] Quod confirmat etiam Malchus ita ſcribens. τῆς δὲ διαίτης τὸ μὲν ἄριστον ἦν κηρίον, ἢ μέλι. ſed & Athen. Ariſtoxeno auctore, idem teſtificatur his verbis. καὶ τῶν Πυθαγορικῶν δὲ ἔσθειν ἦν ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὥς φησι Ἀριστόξενος.

Vinum interdiu non guſtaviſſe.] Athen. l. 4. verſiculos quoſdam Alexidis in Tarentinis de Pythagoricis citat, ex quibus apparet eos magiſtrum ſecutos vinum non bibiſſe;

Οἱ Πυθαγορίζοντες γὰρ, ὡς ἀκούομεν,
F Οὔτ' ὄψον ἐσθίουσιν, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲ ἓν ἔμψυχον
Οἶνόν τ' οὐ πίνουσι μόνοι.

Et paulo poſt alium citat verſiculum

Ἄρτος καθαρὸς εἷς ἑκατέρῳ. ποτήριον
ὕδατος; &c.

Olera tum elixa, tum cruda obſonaviſſe.] Quod totidem verbis apud Malchum ſcriptum legitur. δεῖπνον δ', inquit, ἄρτος ἐκ κέγχρων, ἢ μάζα, καὶ λάχανα ἑφθὰ καὶ ὠμά.

Peregrinantem, aut veneris rebus indulgentem, aut ebrium nemo unquam cognovit.] Solebat enim apud veteres deliciarum nomine peregrinatio reprehendi, niſi diſciplinæ cauſa ſuſciperetur, quod & ipſe fecit Pythagoras. addit

Mal-

Malchus, neque ridentem, neque plorantem unquam viſum eſſe.

Monere ciconizare vocabat.] Non potuit è Græco aliter in Latinum verti, quàm adhibito novo verbo, quod ita à ciconia deductum eſſet, ut πελαργᾷν ἀπὸ τοῦ πελάργου.

utebatur divinatione.] Et ea quidem omnis generis, ut conjicimus ex Plut. l. 5. de placitis philoſ. c. 1. cui etiam jam inde ab initio magnam ipſe tribuit auctoritatem, ut ſcribit M. Cic. 1. l. de divinat.

Quam minimum vero ab his, quæ adolentur.] Sic Plut. eodem cap. in quo de divinatione loquitur. Πυθαγόρας δὲ μόνον τὸ θυτικὸν οὐκ ἐγκρίνει.

Præterquam à thure.] Quod confirmat Malchus auctore Diogene in libro de his, quæ ſupra Thulem ſunt incredibilibus, his verbis. ϗ τῇ διὰ λιβανωτοῦ μαντείᾳ πρῶτος ἐχρήσατο.

P. 219. *Quidam gallos tantum, & hœdos lactentes.*] De gallis Malchus quoque affirmat: pro hœdis tamen lactentibus, porcos eos, qui molliſſimi ſunt, adſcribit his verbis. θύων τε θεοῖς ἀνεπαχθὴς ἦν, ἀλφίτοις τε, ϗ ποπάνῳ, ϗ λιβανωτῷ, ϗ μυῤῥίνῃ τοὺς θεοὺς ἐξιλασκόμενος, ἐμψύχοις δ' ἥκιστα, πλὴν εἰ μήποτε ἀλεκτορίσιν, ϗ τῶν χοίρων ἀπαλοτάτοις.

Ariſtoxenus omnibus eum animantibus veſci permiſiſſe.] Quod etiam Athen. l. 10. confirmat, eodem Ariſtoxeno teſte, ita ſcribens: ϗ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος μετρίᾳ τροφῇ ἐχρῆτο, ὡς ἱστορεῖ Μίκων ὁ Ἰασεὺς ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου. οὐκ ἀπείχετο δ' ἐμψύχων, ὡς Ἀριστόξενος εἴρηκεν.

Quòd vera non minus, quam Pythius proferret.] Quam etymologiam Suid. quoque confirmat in verbo Πυθαγόρας.

ut domum ingredientes, &c.] Non ſolum domum redeuntibus veſperi, ſed etiam mane ſurgentibus è lecto, quod ego à Laertio prætermiſſum eſſe miror, præcipere ſolebat Pythag. quid agendum eſſet. qua de re eſt apud S. Hieron. in apol. 3. adv. Rufinum, ubi de Pythagora loquens, ita ſcribit. *Duorumq; temporum quam maxime habendam curam, mane, & verſperi. id eſt, eorum quæ acturi ſumus, & eorum, quæ geſſerimus.* quod idem totidem fere verbis ſcriptum legitur apud Malchum in ejus vita. ejus verba ſunt hæc. δύο τε μάλιστα καιροὺς παρηγγύα ἐν φροντίδι θέσθαι. τὸν μὲν ὅτε εἰς ὕπνον τρέποιτο, τὸν δὲ ὅτε ἐξ ὕπνου διανίσταιτο. ἐπισκοπεῖν γὰρ προσήκειν ἐν ἑκατέρῳ τούτοιν τά τε ἤδη πεπραγμένα, ϗ τὰ μέλλοντα, τῶν μὲν γενομένων εὐθύνας παρ' ἑαυτοῦ ἕκαστον λαμβάνοντα, τῶν δὲ μελλόντων πρόνοιαν ποιούμενον. Cic. in l. de ſenectute, *Jus*, inquit, *Augurum pontificium civile tracto, multam etiam Græcis litteris utor, Pythagoreorumq; more, exercendæ memoriæ gratia, quid quoq; die dixerim, audiverim, egerim, commemoro veſperi.*

Quo progreſſus? quid feci, quid mihi, quod non oportet, factum eſt?] Malchus, antequam dormitum iret, hos eum verſus pronuntiare ſolitum tradit,

Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν,
Πῇ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

Antequam autem mane ſurgeret, hos alios.

Πρῶτα μὲν ἐξ ὕπνοιο μελίφρονος ἐξυπαναστὰς
Εὖ μάλα ποιπνύειν ὅσ' ἐν ἤματι ἔργα τελέσσεις.

Ac ne jurare quidem per deos permiſiſſe.] Per deos ille quidem fortaſſe vetuit diſcipulos jurare, ſed per ſe ipſum non vetuit. legimus enim apud Malchum jurisjurandi formulam, qua ejus diſcipuli utebantur, his verſibus ſcriptam.

Οὐ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ γενεᾷ παραδόντα τετρακτὺν
Παγὰν ἀενάου φύσιος ῥιζώματ' ἔχουσαν.

Quos eoſdem verſus citat Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 3. eadem de re mentionem faciens Lucian. eodem dial. idem confirmat, apud quem Pythag. ſic loquens inducitur. Πυ. πῶς ἀριθμέεις; Ἀγο. ἕν, δύο, τρία, τέτταρα. Πυ. ὁρᾷς, ἃ σὺ δοκέεις τέτταρα, ταῦτα δέκα εἰσὶ ϗ τρίγωνον ἐντελὲς ϗ ἡμέτερον ὅρκιον.

Ac deos quidem magis, quam lares, heroas magis quam homines.] Ex hoc loco intellige 4. animantium ratione præditorum genera Pythagoram agnoviſſe, deorum, larium ſive dæmonum, heroum, atque hominum; horum deos celſiſſimum tenere locum putabat, lares ſeu dæmonas medium, homines infimum, heroas inter dæmonas & homines, ſive inter homines deos, medios interjectos exiſtimabat. quam opinionem cæteri deinceps philoſophi ſecuti ſunt, & philoſophorum principes Plato & Ariſtot. de cujus opinionis vanitate vide S. Auguſt. l. 8. de civit. Dei c. 15. & Lactant. Firmianum l. 2. de origine erroris c. 15. & 16.

Stirpem, quæ agreſtis non eſt, neq; excidendam, neq; lædendam, animal quidem, quod hominibus non noceat.] Hæc eadem, & quidem eiſdem verbis, quibus Laert. tradit Malchus. παρήνει δὲ, inquit, ϗ τοιάδε. φυτὸν ἥμερον ϗ ἄκαρπον, ἀλλὰ μηδὲ ζῶον ὃ μηδὲ βλαβερὸν εἶναι πέφυκε τῷ ἀνθρωπείῳ γένει μήτε φθείρειν μήτε βλάπτειν.

Cantibus ad lyram utendum.] Quod & ipſe faciebat, ut ait Malchus, ita ſcribens. τὰς γοῦν διατριβὰς ϗ αὐτὸς ἕωθεν μὲν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἐποιεῖτο, ἁρμοζόμενος πρὸς λύραν τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ϗ ᾄδων παιᾶνας ἀρχαίους τινὰς τῶν Θάλητος, ϗ ἐπῇδε τῶν Ὁμήρου ϗ Ἡσιόδου ὅσα καθημεροῦν τὴν ψυχὴν ἐδοκίμαζε.

P. 220. *Omnium rerum id, quod unum eſt, eſſe initium; ex eo geminum, quod infinitum eſt, profectum tanquam materiem illi ipſi uni, quod cauſa eſt, ſubjectum eſſe.*] Quod idem & confirmat & eodem modo interpretatur Plut. l. 1. περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις cap. 3. ita ſcribens. πάλιν δὲ ἀπὸ τῆς ἄλλης ἀρχῆς Πυθαγόρας Μνησάρχου, Σάμιος, ἀρχὰς τοὺς ἀριθμοὺς, ϗ τὰς συμμετρίας, τὰς ἐν τούτοις, ἃς ϗ ἁρμονίας καλεῖ. τὰ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων σύνθετα στοιχεῖα, καλούμενα δὲ γεωμετρικά. πάλιν δὲ τὴν μονάδα ϗ τὴν ἀόριστον δυάδα ἐν ταῖς ἀρχαῖς. σπεύδει δ' αὐτῷ τῶν ἀρχῶν ἡ μὲν ἐπὶ τὸ ποιητικὸν αἴτιον ϗ εἰδικὸν, ὅπερ ἐστὶ νοῦς ὁ θεὸς, ἡ δὲ ἐπὶ τὸ παθητικόν τε ϗ ὑλικὸν, ὅπερ ἐστὶν ὁ ὁρατὸς κόσμος. quare autem Pythag. ad explicandam initiorum omnium rerum naturam numeros adhiberet, Moderatus, quem virum eloquentiſſimum appellat S. Hieron. in 3. apol. adv. Rufinum, qui 11. libris Pythagoreorum decreta complexus eſt & ſubtiliter invenit, & copioſe diſputavit, cujus ſententiam Malchus in vita Pythag. explicavit, quem ego libellum, quia ſpero aliquando editum iri, idcirco verba illius conſulto prætermiſi: verum tamen eam partem, in qua idem, quod hoc loco Laert. dogma Pythagoræ ponit, viſum eſt non omittere. ϗ οὕτως τὸν μὲν τῆς ἑνότητος λόγον, ϗ τὸν τῆς ταυτότητος ϗ ἰσότητος, ϗ τὸ αἴτιον τῆς συμπνοίας ϗ τῆς συμπαθείας ϗ τῆς σωτηρίας τῶν ὅλων τοῦ κατὰ ταυτὰ ϗ ὡσαύτως ἔχοντος, ἓν προσηγόρευσαν. ϗ γὰρ τὸ ἐν τοῖς κατὰ μέρος ἓν τοιοῦτο ὑπάρχει, ἡνωμένον τοῖς μέρεσιν. τὸν δὲ τῆς ἑτερότητος ϗ ἀνισότητος ϗ παντὸς τοῦ μεριστοῦ ϗ ἐν μεταβολῇ ϗ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντος δυοειδῆ λόγον ϗ δυάδα προσηγόρευσαν. quibus verbis vides eodem duo initia deſignari, quæ poſita ſunt à Plut. hoc eſt, vim efficientem, & materiam.

Ex numeris puncta, ex his lineas, ex lineis planas formas, ex planis ſolidas, &c.] Hanc Pythagoræ ſententiam eſſe, vel Plato ipſe, qui eam a Pythagoreis acceptam in Timæo ſecutus eſt, oſtendit: de qua eſt etiam apud Ariſtot. in 3. l. de cœlo, his verbis εἰσὶ δέ τινες, οἳ ϗ πᾶν σῶμα γεννητὸν ποιοῦσι, συντιθέντες ϗ διαλύοντες εἰς ἐπίπεδα ϗ ἐξ ἐπιπέδων. quibus verbis Ariſtot. Pythag. ejuſque haud obſcure ſectatorem deſignat Plat. quemadmodum ait Simplicius, qui eos Ariſtot. libros expoſuit, quique Pythag. & Plat. adv. Ariſtot. defendit.

Mundum ipſum animantem, intelligentem rotundumque effectum eſſe.] Mundum animantem non Pythag. ſolum, ſed omnes philoſophi dixerunt duobus exceptis, Democrito & Epicuro. Plut. l. 3. de placitis philoſ. c. 3. intelligentem autem fortaſſe, quia animantem; rotundum vero non ſolum Pythag. ſed plerique philoſophorum, in quibus Plat. in Timæo, Ariſtot. in 2. περὶ οὐρανοῦ, & Stoicos præcipuos numero.

Quarum rerum exuperantia, calliditatis quidem æſtatem, frigiditatis vero hiemem afferri.] Quam opinionem Stoicis, & Empedocli, qui Pythagoreus fuit, tribuit Plut. l. 3. de placitis philoſ. c. 8.

Quarum, quæ viret, ſalubre ver.] Unde illud Hippocratis poſitum à Galeno in 1. l. περὶ κράσεων, ἦρ δὲ ὑγιεινότατον, ϗ ἥκιστα θανατῶδες. cujus rei Gal. in eodem l. cauſam reddit, contra Athenæum Attalum diſputans, qui ver calidum atque humidum eſſe aiebat, quam opinionem ipſe refellit, ipſumque temperatum eſſe docet.

Quæ occidit morboſus autumnus.] Occidere autumnus dicitur, qui ad finem anni vergere videtur. quare autem morboſus ſit, ea cauſa eſt, de qua eſt apud Hippocratem in quodam aphoriſmo. ὁκόταν τῆς αὐτῆς ἡμέρης ὁτὲ μὲν θάλπος ὁτὲ δὲ ψῦχος γίγνηται, φθινοπωρινὰ τὰ νοσήματα προσδέχεσθαι χρή. hoc idem illud eſt, quemadmodum ait Galenus eodem l. quod autumnum reddit morboſum, temperationis haud æquabilis ratio.

Solem, & lunam, & reliqua ſidera deos eſſe.] Plut. 2. l. de A placitis philoſ. c. 13. non deos dicit, ſed mundos, ſic enim ſcribit. Ἡρακλείδης, καὶ οἱ Πυθαγόρειοι ἕκαστον τῶν ἀστέρων κόσμον ὑπάρχειν, γῆν περιέχοντα ἀέρα, ἐν τῷ ἀπείρῳ αἰθέρι. Sed quia Pythag. mundum animantem dicebat, animam autem deum eſſe aiebat, idcirco idem erat ſidera mundos dicere, ac ſi ea deos eſſe dixiſſet. cujus quidem opinionis vanitatem redarguit S. Athanaſ. in orat. contra idola.

Fato autem tum univerſa, tum ſingula quæque adminiſtrari.] Quod plerique veteres philoſophi uno ore dixerunt, paucis exceptis Democrito, Leucippo, & Epicuro: quibus Empedoclem quoque adjungit Ariſtot. 2. l. τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως, neſcio quam vere: nam is Pythagoreus fuit.

Atque etiam à ſole radium per æthera frigidum, atque concretum permanere.] B Hoc eſt, ut ego ſequentibus ex verbis expono, per aerem, & aquam. eſt enim frigidus æther apud Pythag. aer, concretus autem, aqua, quod ſequentia verba declarare videntur.

Ipſam porro animam ex æthere tum calido, tum frigido delibatam eſſe.] Quam definiens dicit eſſe ἀριθμὸν τὸν κινοῦντα. numerum autem mentem intelligit. Plut. l. 4. de placitis philoſ. c. 2.

Quod ætheris frigidi particeps ſit, idcirco à vita differre.] Pythag. vitam in calore conſtituebat, animam vero, quia per omnia intentam eſſe aiebat, idcirco ætheris quoque frigidi participem eſſe volebat, qua re à vita differebat. ita fiebat, quod Laert. paulo ſupra poſuit, ut non, quodcunque viveret, animam haberet, ſed quod anima præditum eſſet, id omne ne- C ceſſario viveret.

Eamque eſſe immortalem, quoniam, unde avulſa eſt, id ipſum quoque eſt immortale.] Nihil notius, quam Pythag. animam immortalem eſſe aſſeruiſſe; quippe qui hoc à Pherecyde magiſtro didicit, quem Cic. primum animos ſempiternos dixiſſe tradit. 1. Tuſc. quæſt. Plut. l. 4. de placitis philoſ. c. 7. Πυθαγόρας, inquit, Πλάτων, ἄφθαρτον εἶναι τὴν ψυχήν. adjungit deinde cauſam, & quidem, eandem, quam Laert. ἐξιοῦσαν γὰρ εἰς τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν ἀναχωρεῖν πρὸς τὸ ὁμογενές. ergo, quia uniuſcujuſque anima animæ mundi particula quædam eſt, ideo immortalis eſt, quia ea, unde avulſa eſt, anima mundi immortalis eſt. quam Pythag. opinionem etiam Cic. 1. Tuſc. quæſt. videtur agnoviſſe, his verbis. *Platonem ferunt, ut Pythagoreos cognoſceret, in Italiam* D *veniſſe, & in ea, cum alios multos, tum Archytam, Timæumque cognoviſſe, & didiciſſe Pythagorea omnia, primumque de animorum æternitate non ſolum ſenſiſſe idem, quod Pythagoras, ſed rationem etiam attuliſſe.* quam quidem eandem poſtea affert, quam Laert. ſed ego verba Cic. prætermitto.

Ex ipſa tamen terra fieri non poſſe, ut aliquid gignatur.] Hoc autem ob ejus immutabilitatem, quæ apud Pythagoreos à figura, quæ terræ propria eſt, originem habet. quia enim terræ cubicam, ut ita loquar, Pythagorici formam aſſignabant, hæc autem forma ineptiſſima eſt ad mutationem, ideo è terra nihil gigni poſſe aiebant. quod à Pythagoreis acceptum poſuit Plato in Timæo c. 486. his verbis. γῇ μὲν τὸ κυβικὸν εἶδος δῶμεν. ἀκινητοτάτη γὰρ τῶν τεττάρων γενῶν γῆ. vide quæ ſcripſimus in vita Plat. E

Semen cerebri ſtillam eſſe, quæ vaporem calidum in ſe ipſe contineat.] Plut. l. 5. de placitis philoſ. c. 3. in quo quærit, quæ ſeminis ſit vis & natura, ita ſcribit. Πυθαγόρας ἀφρὸν τοῦ χρηστοτάτου αἵματος τὸ σπέρμα περίττωμα τῆς τροφῆς, ὥσπερ τὸ αἷμα καὶ μυελόν. Ἀλκμαίων ἐγκεφάλου μέρος. Alcmæonem autem Crotoniatam Pythagoricum fuiſſe conſtat, ex ejus vita, à Laertio ſcripta in eodem l. c. 4. de ſemine rurſus, ſic. Πυθαγόρας, Πλάτων, Ἀριστοτέλης ἀσώματον μὲν εἶναι τὴν δύναμιν τοῦ σπέρματος, ὥσπερ νοῦν τὸν κινοῦντα, σωματικὴν δὲ τὴν ὕλην τὴν προχεομένην. quibus duobus locis ſatis videtur confirmari hujus Laertii loci ſententia. nam quod cerebri ſtillam dicit, hoc indicat τὴν σωματικὴν ὕλην; quod vero vaporem, hoc δύναμιν illam incorpoream ſignificat.

A vapore autem animam.] Quem ex æthere tum calido, F tum frigido conſtare ſupra dixit.

Ac primo quidem 40. concretum diebus formari.] In qua ſententia videtur fuiſſe quoque Hippocrates in libello de natura pueri. quanquam ille marem triginta diebus, fœminam quadraginta, aut ad ſummum duobus, & quadraginta concreſcere vult. ſic enim ſcribit. οὕτω δὲ καὶ ἡ γονὴ καὶ σὰρξ διαρθροῦται, καὶ ἔρχεται ἕκαστον ἐν αὐτῇ τὸ ὅμοιον ὡς τὸ ὅμοιον, καὶ γέγονεν ἤδη παιδίον τὸ μὲν θῆλυ τὴν πρώτην πῆξιν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃσι, καὶ δύο, τὸ μακρότατον, τὸ δὲ ἄρσεν ἐν τριήκοντα ἡμέρῃσι τὸ μακρότατον. ὡς γὰρ ἐπιπολὺ ξυμβαίνει ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἢ ὀλίγῳ μείονι ἢ ὀλίγῳ πλείονι ταῦτα διαρθροῦσθαι. contra Ariſtot. l. 8. de hiſt. animal. fœminæ 30. mari 40. dies tribuiſſe videtur, ita ſcribens. αἱ δὲ καθάρσεις φοιτῶσι ταῖς πλείσταις ἐπί τινα χρόνον συνειληφυίαις, ἐπὶ μὲν τῶν θηλειῶν τριάκονθ' ἡμέρας μάλιστα, περὶ τετταράκοντα δὲ ἐπὶ τῶν ἀρρένων.

Septem, aut novem, vel, ut plurimum, decem abſolutum menſibus, infantem in lucem ſuſcipi.] In quo ab his, qui poſterius philoſophi fuerunt, non diſſentit. Plut. enim l. 5. de placitis philoſ. c. 18. ex Ariſtot. Hippocratiſque ſententia ita ſcribit. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης καὶ Ἱπποκράτης φασὶν, ἐὰν ἐκπληρωθῇ ἡ μήτρα ἐν τοῖς ἑπτὰ μησὶ, τότε προκύπτει, καὶ γεγεννῆσθαι γόνιμα. ἐὰν δὲ προκύψῃ μὲν, μὴ τρέφηται δὲ, ἀσθενοῦντος τοῦ ὀμφαλοῦ, διὰ τὸ ἐπίπονον αὐτὴν γεγονέναι τὸ κεῖμα τότε ἔμβρυον ἄτροφον εἶναι, ἐὰν δὲ μείνῃ τοὺς ἐννέα μῆνας ἐν τῇ μήτρᾳ, προκύψαν τότε ὁλόκληρον ἐστιν. quibus ex verbis intelligis & 7. & 9. menſe, infantem naſci poſſe. nam de 10. videtur eſſe communis opinio, etiam poetarum. ex quo illud Virgilii. *Matri longa decem tulerunt faſtidia menſes*, ego tamen video Ariſtot. in 8. de hiſt. animal. & apertius & fuſius locutum, qui etiam 8. menſem addiderit, ita ſcribens, τὰ μὲν οὖν ἄλλα ζῶα μοναχῶς ποιεῖται τὴν τοῦ τόκου τελείωσιν, εἷς γὰρ ὥρισται τοῦ τόκου χρόνος πᾶσιν. ἀνθρώπῳ δὲ πολλοὶ μόνῳ τῶν ζώων. καὶ γὰρ ἑπτάμηνα, καὶ ὀκτάμηνα, καὶ ἐννεάμηνα γίνονται, καὶ δεκάμηνα τὸ πλεῖστον, ἔνια δὲ ἐπιλαμβάνουσι καὶ τοῦ ἑνδεκάτου μηνός. Sed qui ante 7. menſem infantes in lucem ſuſcipiuntur, vivere nequeunt. qui 7. menſe, multi vivunt, ſed imbecilles admodum ſunt. qui 8. pauciſſimi; etſi vivunt, eos multo ante conceptos matri, latuiſſe exiſtimandum eſt. hæc omnia in eodem loco ſcripta ſunt apud Ariſtot. qui hæc ipſa ab Hippocrate accepit, tum in l. de nat. pueri, tum in aliis duobus libellis, quorum unus eſt περὶ ἑπταμήνου, alius περὶ ὀκταμήνου: & quidem ſic, ut eiſdem ſæpe verbis eandem ſententiam complexus ſit, quæ ego loca nunc prætermitto. nec enim inſtitutum eſt Ariſtot. hoc loco furta recenſere. ab utroque vero accepiſſe videtur Plin. l. 7. nat. hiſt. c. 5. cujus hæc ſunt verba. *cæteris animantibus ſtatum & pariendi, & partus gerendi tempus eſt: homo toto anno, & incerto gignitur ſpatio: alius ſeptimo menſe, alius octavo, & uſque ad initia decimi, undecimique: ante ſeptimum menſem haud unquam vitalis eſt, ſeptimo non niſi pridie, poſtero ve plenilunii die, aut interlunio concepti naſcuntur.* tranſlatitium eſt in Ægypto, & octavo gigni. Nam quod de Hippocrate Plut. ſcribit, verbis his, quæ ſupra adſcripſimus, ego quidem apud Hippoc. nihil legi, quod eſſet ſcriptum in eam ſententiam, ſed in libro περὶ φύσιος παιδίου video illum in ea eſſe opinione, ut infantem 10. menſe partu edi exiſtimet, & quidem ſic, ut longiori tempore in utero detineri non poſſit; propterea, quod ſatis habere nequeat, unde alatur. ſic enim ſcribit. ἐν δὲ τῇσι μήτρῃσιν ἐνεὸν, ἐγκρατὲς μᾶλλον γίνεται εἰς τῶν ὑμένων τὴν κατάρρηξιν ἅμα δεκάτῳ μηνὶ, ὅτε ὁ τόκος τῇ μητρὶ παραγίνεται. idem tamen ante 10. menſem infantem naſci poſſe non negat, ſed hoc contingere ait aut aliqua vi extrinſecus accidente, aut alioqui matri alimentis deficientibus, quibus pueri vita ſuſtineatur, quod his verbis ait, ἢν δὲ βίαιον πάθημα πάθῃ τὸ παιδίον καὶ πρόσθεν τοῦ ὁρισμένου χρόνου ῥαγέντων τῶν ὑμένων ἐξέρχεται, καὶ ἢν ἡ τροφὴ πρόσθεν λήξῃ ἀπὸ μητρὸς τῷ παιδίῳ. καὶ οὕτω πρόσθεν ὁ τόκος τῇ μητρὶ παραγίνεται, θᾶσσον δὲ δέκα μηνῶν ἐξέρχεται. quam eandem ſententiam confirmat paulo poſt his verbis; αἱ δὲ καταμήνια ὀλίγα μεθιεῖσαι, αὗται καὶ τοῖς παιδίοισι τοῦ χρόνου τὸ ὕστατον, ὅταν ἤδη ἁδρὸν ᾖ, τὴν τροφὴν σπανιωτέρην παρέχουσαι, ποιέουσιν ἀσκαρίζειν, καὶ πρόσθεν τῶν δέκα μηνῶν ἐξελθεῖν ἐπείγεσθαι. in fine autem ejus libelli apertiſſime ſententiam ſuam dicit, longiſſimum 10. menſium ſpatium ad enitendum mulieribus tribuens. οὕτω δὲ καὶ τὸ παιδίον ὁκόταν αὐξηθῇ, οὐκ ἔτι δύναται ἡ μήτηρ τροφὴν παρέχειν ἀρκέουσαν. ζητητέον οὖν πλείω τροφὴν τῆς παρεούσης τὸ ἔμβρυον, ἀσκαρίζον ῥήγνυσι τοὺς ὑμένας, καὶ λυθὲν τοῦ δεσμοῦ, χωρέει ὁμοῦ ἔξω. καὶ ταῦτα γίνεται ἐν δέκα μησὶ τὸ μακρότατον.

P. 221. *Senſum autem ipſum communiter, ac ſpeciatim viſum, vaporem eſſe quendam vehementer calidum.*] Quod, decretis ſuis conſequenter, ab eo dicebatur; nam ſi, ut ſupra illius ſententia dixit Laert. anima ipſa à vapore deſumpta eſt, profecto ſenſum, animæ partem, vaporem eſſe neceſſe eſt.

Per aerem & aquam videre dicimur.] Quia & aër & aqua apud Pythagoricos calida ſunt, apud quos, ut ſupra notavi, vel aqua ipſa aër concretus dicitur. ſed ſi ex Ariſtot. ſen-

tentia loquamur, ideo per aërem & aquam videre dicimur; quoniam utrumque corpus lucem accipere poteſt, ſine qua color, qui viſui ſubjicitur, videri non poteſt. is enim 2. l. de anima ita ſcribit. *διαφανὲς δὲ λέγω, ὃ ἔστι μὲν ὁρατόν, οὐ καθ' αὑτὸ δὲ ὁρατόν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀλλὰ δι' ἀλλότριον χρῶμα. τοιοῦτο δὲ ἐστὶν ἀὴρ καὶ ὕδωρ.*

Cum aere ſui ſimili.] Id eſt, calido.

Hominis autem animam triplicem eſſe mentem, animum, iram.] Græce, *νοῦν, φρένας, θυμόν.* E quibus *νοῦς* certe *mens* eſt, quamvis à Pythagoreis, omnibus animantibus tribuatur, quod tamen apud Peripateticos, & præſertim apud Ariſtot. ſecus eſt, apud quem *νοῦς* ultimam animæ divinamque perfectionem ſignificat, quæ hominis tantum propria eſt. ſed quia *νοῦν* omnes *mentem* intelligunt, idcirco à communi nominis B hujus interpretatione non diſceſſi, ſed aliter à Pythagoricis accipi admonui. *φρένας* autem ideo *animum* verti, quia hac ipſa parte hominem à cæteris animantibus ſejungunt, & quia animus proprie is eſſe videtur, quo ſapimus. *θυμὸς* autem *iram* ſignificat. hanc Pythagoreorum triplicem diviſionem Plut. confirmat l. 4. de placitis philoſ. c. 4. ſed mutatis nominibus ita ſcribens. *Πυθαγόρας, Πλάτων, κατὰ μὲν τὸν ἀνωτάτω λόγον διμερῆ τὴν ψυχὴν· τὸ μὲν γὰρ ἔχειν λογικόν, τὸ δὲ ἄλογον. κατὰ δὲ τὸ προσεχὲς καὶ ἀκριβές, τριμερῆ. τὸ γὰρ ἄλογον διαιροῦσιν εἴς τε τὸ θυμικόν, καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν.* nam quæ apud Laert. mens eſt, hanc Plut. *ἐπιθυμητικὴν* appellare videtur. quodque apud Laert. *φρένες*, hoc apud Plut. *λόγος*.

In corde iram meſſe, animum vero, ac mentem in cerebro.] C Plut. eodem l. c. 5. *Πυθαγόρας τὸ μὲν ζωτικὸν περὶ τὴν καρδίαν, τὸ δὲ λογικὸν καὶ νοερὸν περὶ τὴν κεφαλήν.*

Atque etiam animam ſanguine ali.] Quod intelligendum eſt de ea parte animæ, quæ viget in corde. in eo enim ira calore ſanguinis efferveſcit. ſed quod Pythag. de parte, hoc Critias de tota anima exiſtimavit quod putavit eſſe ſanguinem, ut eſt apud Ariſtot. 1. l. de anima.

Nam & ipſe æther ſub aſpectum minime cadit.] Ex quo animam deſumptam eſſe dixit.

Eam vero in terram exeuntem corpori ſimilem, in aere vagari.] Haud ſatis liquet, utrum de diſceſſu animarum à corpore, an de lapſu earum à cœlo loquatur. æque enim diſcendentes de corpore, ac de cœlo lapſæ exire in terram D poſſunt, & in aere vagari. nam quod Pythag. animas è cœlo lapſas, pro meritorum ratione, in diverſis corporibus veterum luere pœnas peccatorum exiſtimaverit, docet S. Hieron. in quæſt. ad Hebidiam, quæſt. 10. ego tamen de diſceſſu animæ à corpore verba hæc potius intelligenda putaverim.

Animarumq; Mercurium eſſe cuſtodem.] Ex quo illud Virgilii in 4. Æneid. Mercurium deſcribentis.

Tum virgam capit; hac animas ille evocat Orco
Pallentes, alias ſub triſtia tartara mittit.

Quo etiam fungens munere inducitur à Luciano in dialogis mortuorum.

Omnem aërem plenum eſſe animarum, haſq; eſſe, quæ lares & heroes exiſtimentur.] Qua de opinione eſt apud Ariſtot. 1. l. E de anima his verbis. *καὶ ἐν τῷ ὅλῳ δέ τινες αὐτὴν μεμίχθαι φασίν, ὅθεν ἴσως καὶ Θαλῆς ᾠήθη πάντα πλήρη θεῶν εἶναι.* quam quidem opinionem Pythagoræ fuiſſe docet Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 8. ita ſcribens. *Θαλῆς, Πυθαγόρας, Πλάτων, οἱ Στωϊκοὶ δαίμονας ὑπάρχειν οὐσίας ψυχικάς, εἶναι δὲ καὶ ἥρωας τὰς κεχωρισμένας ψυχὰς τῶν σωμάτων· καὶ ἀγαθοὺς μὲν τὰς ἀγαθάς, κακοὺς δὲ τὰς φαύλας.* eandem ſecutus eſt Varro Romanorum doctiſſimus, ut eſt apud S. Auguſt. 7. de civ. Dei c. 6. cujus verba, quia huic loco valde congruunt, prætermittenda non fuerunt. *Adjungit mundum dividi in duas partes, cœlum & terram. & cœlum bifariam, in æthera & aera, terram vero in aquam, & humum. è quibus ſummum eſſe æthera, ſecundum aera, tertiam aquam, infimam terram. quas omnes partes* F *quatuor, animarum eſſe plenas, in æthere & aere immortalium, in aqua & terra mortalium. à ſummo autem circumitu cœli uſque ad circulum Lunæ æthereas animas eſſe, aſtra ac ſtellas, eaſq; cœleſtes deos non modo intelligi eſſe, ſed etiam videri. inter Lunæ vero girum, & nimborum ac ventorum cacumina, aereas eſſe animas, ſed eas animo, non oculis videri, & vocari heroas, & lares, & genios.*

Ab his ſomnia, morborumq; ſigna hominibus objici.] Quo dogmate, ut opinor, animæ facultatem *συμβολικῶς* indicabat, eam, qua ſomnia efficiuntur, hoc eſt, viſum. Græci *φαντασίαν* appellant, Cic. *viſum* & *viſionem* vocat. ideo enim ab animabus objici ſomnia, & morborum ſigna aiebat,

A quia, ut eſt apud Ariſtot. in l. *περὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς, ἀνάγκη τὰ ἐνύπνια ἢ αἴτια εἶναι, ἢ σημεῖα τῶν γιγνομένων ἢ συμπτώματα.*

Sed etiam pecudibus jumentis.] Quam ob cauſam Ariſtot. in eodem libro ſomnia à Deo objici nobis negavit, his verbis. *ὅλως δὲ ἐπεὶ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ὀνειρώττει τινά, θεόπεμπτα μὲν οὐκ ἂν εἴη τὰ ἐνύπνια.*

Virtutem, ſanitatem, & omnia bona, Deumq; ipſum harmoniam eſſe ait.] Quod confirmat Lucianus eodem dialogo; qui Pythagoram ipſum ſic loquentem inducit. *καὶ ἐπὶ τουτέοισιν γνώσεαι τὸν θεὸν ἀριθμὸν ἐόντα, καὶ ἁρμονίην.* quam opinionem ſecutus eſt poſtea Plato, & Ariſtoxenus poſt eum, quemadmodum eſt apud Cic. in 1. Tuſc.

P. 222. *Et laudatione adhibita.*] Quæ quidem pæane, ode, B & hymno continebatur. Jul. Pollux l. 1.

Heroas autem à meridie.] An, qui inter deos atque homines medii ſunt, his media diei pars ad honorem tribuebatur? Jo. Grammaticus heroas deo patre, matre mortali natos exiſtimat. quos Euſtratius in comm. in 7. l. *ἠθικῶν* appellat *ἡμιθέοις*.

Caſtitatem vero expiationibus, & balneis, & aſperſione comparari.] Quocirca & ipſe expiari voluit, & eandem cæteris rationem tradidit. quorum primum docet Malchus in ejus vita ita ſcribens. *Κρήτης δὲ ἐπιβάς, Μόργου μύσαις προσῄει, ἑνὸς τῶν Ἰδαίων Δακτύλων· ὑφ' ὧν καὶ ἐκαθάρθη τῇ κεραυνίᾳ λίθῳ, ἕωθεν μὲν παρὰ θαλάττῃ πρηνὴς ἐκταθείς, νύκτωρ δὲ παρὰ ποταμῷ ἀρνειοῦ μέλανος μαλλοῖς ἐστεφανωμένος.* alterum Lucianus eodem dialogo, his C verbis Pythagoram ipſum loquentem inducens. *Πυ. διδάξω μὲν οὐδέν, ἀναμνήσω δέ. Ἀγ. πῶς ἀναμνήσεις; Πυ. καθαρὴν πρότερον τὴν ψυχὴν ἐργασάμενος. καὶ τὸν ἐπ' αὐτῇ ῥύπον ἐκλύσας.* expiationibus enim externis interiorem animæ expiationem *συμβολικῶς* indicabat.

Vel quod genitalibus corporis partibus ſimiles ſint.] Græce uno nomine, *αἰδοίοις*: quæ vox & virorum & mulierum genitalia membra ſignificat, quibus utriſque ſimiles fabæ traduntur. quod ego una voce non potui. ita & Lucretius bonus Latinitatis auctor locutus eſt, & honeſtior de inhoneſtis ſermo habetur. vide quæ ſupra ex Malcho & Luciano attulimus, quibus hujus loci explicatio confirmatur.

Sole enim geniculatæ non ſunt.] Quod ſcribit Plin. 18. c. D 12. de leguminibus, in quo cum ageret de faba, *longitudo*, inquit, *ſcapo quatuor cubitorum eſt, ampliſſima craſſitudo; nec genicula habet molli calamo*, quamobrem orci januis recte ſimilis dicitur, quæ precibus nullis flectuntur, quaſi genibus carentes.

Vel quod corrumpunt.] Propter inflationem.

Vel quod univerſæ naturæ ſimiles.] Ex quo illud Luciani, quod ſupra poſuimus, de fabis ſub Pythagoræ perſona loquentis. *ἱεροί εἰσι, καὶ θαυμαστὴ αὐτῶν ἡ φύσις. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ πᾶν γονή εἰσι.* habent enim miram fæcunditatem.

Vel quod in paucorum dominatum conveniant. quocirca his in ſuffragiorum ſortibus utuntur.] Quod Lucian. eodem dial. confirmat ſub ejuſdem Pythag. perſona ita ſcribens. *τὸ δὲ* E *μεῖζον Ἀθηναίοισι νόμος, κυάμοισι τὰς ἀρχὰς αἱρέεσθαι.*

In Heroibus.] Quam Ariſtophanis fabulam agnoſcit Athen. in extremo l. 10.

Quod & menſi ſacer ſit & ſupplex.] Quare *menſi ſacer*? eadem ratione qua ſoli, & Æſculapio Phœbi, hoc eſt ſolis filio. nam & menſis anni pars eſt, & annus ſolis curſum conſequitur, & gallus ſolis dieiq; nuntius.

Piſces vero quicunq; ſacri ſunt.] In quorum numero refert mullum, fidiculam, cetum, phalarida, apuam, & alios quoſdam Athen. l. 7. c. 162. quorum mullus Hecatæ, fidicula Apollini, cetum Dionyſio, phalaris Veneri, apua Neptuno ſacra. Plin. l. 9. c. 47. piſces omnes, qui plani appellantur, ideo, quia cartilagine fere conſtant, in ſacrorum F numero ponit ita ſcribens. *certiſſima eſt ſecuritas, vidiſſe planos piſces, quia nunquam ſunt, ubi maleficæ beſtiæ. qua cauſa urinantes ſacros apellant eos.*

Et album quidem ad bonorum, nigrum vero ad malorum ordinem pertinere.] Qua de re Malchus in ejus vita ita ſcribit. *ἐκάλει γὰρ τῶν ἀντικειμένων δυνάμεων τὴν μὲν βελτίονα μονάδα, καὶ φῶς, καὶ δεξιόν, καὶ ἴσον, καὶ μένον, καὶ εὐθύ· τὴν δὲ χείρονα δυάδα, καὶ σκότος, καὶ ἀριστερόν, καὶ ἄνισον, καὶ περιφερές, καὶ φερόμενον.* Philoponus in comm. in 1. Ariſtot. l. *περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως*, idem Pythagoreorum dogma agnoſcit his verbis. *ἰστέον γὰρ ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι πάντα τὰ ὄντα, καὶ πάσας τὰς ἐναντιώσεις εἰς δύο συστοιχίας ἀνῆγον· τήν τε τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ*

τὴν τοῦ κακοῦ. τῇ μὲν γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ συστοιχίᾳ τὸ κρεῖττον τῶν ἐναντίων ἀπένεμον· τῇ δὲ τοῦ κακοῦ, τὸ χεῖρον. οἷον λευκὸν καὶ μέλαν, & reliqua, quæ brevitatis cauſa omittimus. hæc ſcribenti mihi venit in mentem illius S. Hieron. ſententiæ, quam à Tertulliano ſumptam poſuit in epiſt. ad Cteſiphontem, philoſophos hæreticorum patriarchas fuiſſe. hoc enim Pythagoreorum decretum Manichæi cum poſtea quaſi per manus traditum accepiſſent, duo illa rerum principia, immo duas naturas poſuerunt, quarum una bonorum, altera eſſet cauſa malorum: de qua opinione eſt apud S. Aug. multis in locis.

Panem ideo frangi noluiſſe, quòd, ut etiam nunc barbari, ſic olim veteres ad unum amicorum convenirent.] Greg. Giraldus, vir doctiſſimus, in libello de Pythagoræ ſymbolis, quid de hoc ſymbolo ſcribat, omnibus in promptu eſt; ob eamque cauſam minime exponendum eſt. quod autem barbaros Laert. Chriſtianos hoc loco ſignificet, id mihi nullo modo probatur. neque enim ſolent à ſcriptoribus quantumvis Ethnicis hoc nomine appellari. ſed barbaros intelligo vere barbaros, apud quos certum eſt eum morem viguiſſe coeundi in conviviis, qui idem omnium fere gentium mos eſt.

Quidam hoc ad judicium apud inferos referunt.] An quia panis ſi frangatur, judicium injuſtum ſignificet? ut enim panis, ſic juſtitia eam habet vim, ut homines unum in locum cogat.

Alii in bello timiditatem afferre aiunt.] Fortaſſe quia panis integer plures in partes diviſus inopiam panis ſignificet, ſicque milites famis metu terreat.

De ſale ita ſentiebat, ut ad juſtitiæ recordationem diceret ipſum opponi oportere.] Itaque in eodem lib. Giraldus eandem ſententiam hoc ſymbolo complectitur, τὸν ἅλα παρατίθεσθαι. quod accepit a Suida in verbo Pythagoras, & a Laertio Suid. eiſdem utens verbis, quibus apud Laert. legitur. καὶ τοὺς ἅλας, inquit, παρατίθεσθαι πρὸς ὑπόμνησιν τοῦ δικαίου.

Pythagoramq; ex magia inclytum.] Pythag. magum fuiſſe non ſolum Timon, ſed Plin. quoque aſſeruit l. 24. c. 17. & l. 30. c. 1. de origine magicæ artis ſcribens. *certe*, inquit, *Pythagoras, Empedocles, Democritus, Plato ad hanc diſcendam navigavere, exiliis verius, quam peregrinationibus ſuſceptis.*

Xenophanes in ea teſtatur elegia.] Xenophanem dicit Colophonium, cujus ſunt ἐλεγεῖα, & παρῳδίαι, quemadmodum eſt apud Athen. l. 10. & 11. qui multos ejus recitat verſus. Suid. eoſdem citat Xenophanis verſus.

P. 223. *Cui nomen* Πυθαγορίζουσα, *ſed & in Tarentinis.*] Quarum duarum Cratini fabularum meminit Suid. in verbo Ξενοφάνης.

Mneſimachus.] Poeta & ipſe comicus, cujus fabulas citat Athen. βούσιριν, δύσκολον, ἱπποτρόφον, φίλιππον. de Lachmeone nullam mentionem facit.

Ariſtophon Pythagoriſta.] E qua comœdia citat Athen. verſus aliquot venuſtiſſimos, quibus vel Pythag. ipſum vel aliquem Pythagoriſtam deſcribit, quos, quia facetiſſimi ſunt, adſcribere volui.

Πρὸς μὲν τὸ πεινῆν, ἐσθίειν τε μηδὲ ἕν,
Νόμιζ' ὁρᾶν τιθύμαλλον, ἢ Φιλιππίδην·
Ὕδωρ δὲ πίνειν, βάτραχος· ἀπολαῦσαι θύμων
Λαχάνων τε, κάμπη· πρὸς τὸ μὴ λοῦσθαι, ῥύπος·
Ὑπαίθριος χειμῶνα διάγειν, κόψιχος·
Πνῖγος ὑπομεῖναι, καὶ μεσημβρίας λαλεῖν,
Τέττιξ. ἐλαίῳ μήτε χρῆσθαι, μήθ' ὁρᾶν,
Κονιορτός· ἀνυπόδητος ὄρθρου περιπατεῖν,
Γέρανος· καθεύδειν μηδὲ μικρὸν, νυκτερίς.

Sedente illo una cum familiaribus in Milonis domo, uſque ad, *Dicæarchus.*] Malchus in vita Pythag. neque ab hac Laertii narratione longe abeſſe videtur, & tamen aliquanto ſecus hiſtoriam tradit eandem. cum enim, qui à Pythagora non receptus, domum, in qua ipſe una cum diſcipulis diverſabatur, incendiſſe dicitur, Milonem Crotoniatam fuiſſe tradit hominem divitem ac nobilem, & multis amicorum clientelis ſubnixum, domum vero, in qua fuerit Pythag. alterius Milonis athletæ fuiſſe, Plut.

Pauciſſimos aufugiſſe, è quorum numero Archytas fuit Tarentinus, & Lyſis.] Malchus pro Archyta Tarentino, Archippum tradit, Neanthe auctore. δύο, inquit, ἐκφυγόντων ἐκ τῆς πυρᾶς, Ἀρχίππου τε, καὶ Λύσιδος, ὥς φησι Νεάνθης.

Dicæarchus mortuum eſſe Pythagoram ait, cum in muſarum templum Metaponti confugiſſet, quadraginta dierum inedia.] Dicæarchum Cic. ſecutus videtur l. 5. de finibus, cæteroquin ejus ſtudioſus. ſic enim in prooemio ejus libri ſcribit. *Scis enim me quodam tempore Metapontum veniſſe tecum, nec ad hoſpitem ante divertiſſe, quam Pythagoræ ipſum illum locum, ubi vitam ediderat, ſedemque viderim.* Malchus quoq; eandem confirmat hiſtoriam, ita ſcribens, ἐν δὲ τῷ περὶ Μεταπόντιον καὶ Πυθαγόραν αὐτὸν λέγουσι τελευτῆσαι, καταφυγόντα ἐπὶ τὸ μουσῶν ἱερὸν σπάνει τῶν ἀναγκαίων μ. ἡμέρας διαμείναντα. aliam quoque de ejus morte tradit hiſtoriam hanc. οἱ δὲ φασὶν ὅτι τοῦ πυρὸς νεμομένου τὴν οἴκησιν ἐν ᾗ συνειλεγμένοι ἐτύγχανον, θέντας αὐτοὺς εἰς τὸ πῦρ τοὺς ἑταίρους, δίοδον παρέχειν τῷ διδασκάλῳ γεφυρώσαντας τὸ πῦρ τοῖς σφετέροις σώμασι. διεκπεσόντα δὲ ἐκ τοῦ πυρὸς Πυθαγόραν, διὰ τὴν ἐρημίαν τῶν συνήθων ἀθυμήσαντα, ἑαυτὸν τοῦ βίου ἐξαγαγεῖν.

Poſteaquam Pherecydem Deli ſepultura affecerit.] Quem quidem Pherecydem ægrotum ut curaret, Metaponto profectum fuiſſe Pythagoram tradit Malchus his verbis. ὡς γὰρ Φερεκύδη τὸν Σύριον αὑτοῦ διδάσκαλον γενόμενον εἰς Δῆλον πεπόρευτο νοσοκομήσων αὐτὸν, περιπετῆ γενόμενον τῷ ἱστορουμένῳ τῷ τῆς φθειριάσεως πάθει, καὶ κηδεύσων. ſepultum autem à Pythagora Pherecydem idem tradit Malchus, ita ſcribens. νοσήσαντα δὲ τὸν Φερεκύδην ἐν Δήλῳ θεραπεύσας ὁ Πυθαγόρας, καὶ ἀποθανόντα θάψας, εἰς Σάμον ἐπανῆλθε.

P. 224. *Pythagoramq; ipſum divinum quendam hominem adeò eſſe credebant, ut ei mulieres traderent.*] Quod idem Malchus in ejus vita ſcribit his verbis; μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς παισὶν ἐκ τῶν διδασκαλείων ἀθρόοις συνελθοῦσιν εἶπε ταῖς γυναιξί, καὶ γυναικῶν σύλλογος αὐτῷ κατεσκευάσθη. γενομένων δὲ τούτων μεγάλη περὶ αὐτὸν ηὐξήθη δόξα, καὶ πολλοὺς μὲν ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως ὁμιλητὰς, οὐ μόνον ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας.

Habebat autem Pythagoras uxorem, cui nomen Theano.] Pythag. uxorem habuiſſe vel ex eo conſtat quod eſt apud S. Hieron. l. 1. adv. Jovinianum, in quo ita ſcribit. *Sed & Timæus ſcribit Pythagoræ virginem filiam choro virginum præfuiſſe, & caſtitatis eas inſtituiſſe doctrinis.* quam ego ſententiam totidem verbis apud Malchum ſcriptam invenio. Τίμαιος δὲ ἱστορεῖ τὴν Πυθαγόρου θυγατέρα, καὶ παρθένον οὖσαν ἡγεῖσθαι τῶν παρθένων ἐν Κρότωνι, καὶ γυναῖκα τῶν γυναικῶν. & adv. Rufinum apol. ultima, Pythagoram, filium & filiam habuiſſe dicit, uxori vero nomen fuiſſe Theano id ſcriptum eſt apud Malchum in ejus vita his verbis; ἄλλοι δὲ ἐκ Θεανοῦς τῆς Πυθώνακτος, γένος Κρήσσης, υἱὸν Τηλαυγῆ Πυθαγόρου ἀναγράφουσι.

Quidam eam uxorem Brontini, Pythagoræ diſcipulam aiunt.] In quorum numero videtur eſſe Malchus, in ejus vita ita ſcribens. καὶ πολλοὺς ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως ὁμιλητὰς, οὐ μόνον ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας ὧν μιᾶς γε Θεανοῦς καὶ διεβοήθη τοὔνομα. hoc enim non ex aliorum ſententia ſcribit, ſed ex ſua.

Erat ei quoque filia Damo.] Malchus duos Pythag. nominat filios, Arimneſtum & Telaugem, filias itidem duas, quarum alteram Μυῖαν, alteram Ἀριγνώτην appellat.

Illa autem, cum libros grandi poſſet vendere pecunia nunquam voluit.] Cui contrarium ſcribit S. Hieron. apol. ultima ad Rufinum his verbis. *Igitur, etiam ſi docere non poſſem, ipſius Pythagoræ extare monimenta, nec à filio ejus ac filia aliiſq; diſcipulis prolata convincerem.*

P. 225. *Floruit 60. Olympiade.*] Cujus Olymp. anno 3. Piſiſtrato tyranno Athenis mortuo, Hipparchus filius ſucceſſiſſe vulgo exiſtimatur.

Novem & decem ætatibus permanſit.] Malchus Nichomacho auctore non 10. ſed multas ætates ait Pythagoreorum, non diſciplinam, ſed amicitiæ conjunctionem permanſiſſe: γενεὰς autem, quo nomine Laert. uſus eſt, Cic. *ætates* vertit, l. de ſenectute de Neſtore loquens, quem tertiam ætatem hominum vivere affirmavit. Homeri interpres, ἱστέον inquit, ὅτι οἱ παλαιοὶ τὰς γενεὰς ἐψήφιζον ἕως ἐτῶν τριάκοντα. Itaq; ad hanc annorum rationem, Pythagoreorum diſciplina annis 570, permanſiſſet.

Ultimi enim Pythagoreorum extiterunt, quos Ariſtoxenus vidit, Xenophilus Chalcidenſis è Thracia.] Hoc idem confirmat A. Gellius l. 3. c. 11. in quo de Pythagora loquitur ita ſcribens; *Porculis quoq; minuſculis, & hœdis tenerioribus victitaſſe idem Ariſtoxenus refert. quam rem videtur cognoviſſe ex Xenophilo Pythagorico familiari ſuo, & ex quibuſdam aliis natu majoribus, qui ab ætate Pythagoræ haud multum aberant.* quibus Gellii verbis videtur nonnihil repugnare quod paulo

ſupra

ſupra à Laertio poſitum eſt de 19. ætatibus, quibus Pythagoreorum diſciplinam permanſiſſe tradit. A nam ſi inter ultimos Pythagoreorum Xenophilus Chalcidenſis numeratur, & is ex verbis Gellii ab ætate Pythagoræ non longiſſime abfuiſſe exiſtimari poteſt, quomodo veriſimile eſt 19. ætatibus horum permanſiſſe diſciplinam?

Et Diocles.] Fortaſſe is, de quo apud Suid. eum enim Athenienſem, ſive Phliaſium appellat. niſi quod comicum antiquum eum eſſe ait; hic vero, de quo Laert. philoſophus potius. ſed potuit uterque & poeta eſſe & philoſophus: quod tamen temere non eſt affirmandum.

Pythagoræ autem eiſdem fere temporibus.] His Suid. alium adjungit Pythag. Epheſium, tyrannum acerbiſſimum.

Quidnam ſtatuarum fictorem alium quoq; Rheginum exti- B *tiſſe Pythagoram tradunt.*] De quo eſt apud Plin. l. 34. c. 8. his verbis; *Vicit eum Pythagoras Rheginus ex Italia, pancratiaſte Delphis poſito.*

Atque alium item ſtatuarum fictorem Samium.] De quo ibidem Plin. ita ſcribit. *fuit & alius Pythagoras Samius, initio pictor, cujus ſigna ad ædem fortunæ hujuſce ſunt ſeminuda; unde & laudata ſunt.*

Medicum quoq; alium, qui de ſcylla ſcripſerit.] Quem tamen non medicum, ſed philoſophum tradit Plin. qui l. 19. c. 5. cum de ſcyllæ generibus in ejus capitis fine diſſereret, ita ſcripſit. *unum de his volumen condidit Pythagoras philoſophus, colligens medicas vires, quas proximo reddemus libro.*

P. 226. *Tu quoque vir optime.*] Hac epiſt. Pythag. ei A- C naximenis epiſt. reſcribit, quam Laert. 2. l. poſuit in vita Anaximenis: qua de re lectorem admonitum volui, ut quæ ad hujus epiſt. explicationem pertinent, ea à me non expectet: ſed inde petat. valde enim altera alteri lucem affert.

Ego quidem non omne tempus ſtudiis meis tribuo, ſed nonnihil etiam bellis; quibus inter ſe diſſident Itali.] Quod etiam confirmat Malchus in ejus vita ita ſcribens. ἃς δὴ ἐπιδημήσας Ἰταλίᾳ τε καὶ Σικελίᾳ κατέλαβε πόλεις δεδουλωμένας ὑπ' ἀλλήλων, τὰς μὲν πολλῶν ἐτῶν, τὰς δὲ νεωστὶ, φρονήματος ἐλευθερίου πλήσας, διὰ τῶν ἐφ' ἑκάστης ἀκουστῶν αὐτοῦ ἠλευθέρωσε, Κρότωνα, καὶ Σύβαριν, καὶ Κατάνην, καὶ Ῥήγιον, καὶ Ἱμέραν, καὶ Ἀκράγαντα, καὶ Ταυρόμενιον.

D

EMPEDOCLES.

Metonis filius Agrigentinus.] Sic etiam Suid. Ἐμπεδοκλῆς Μέτωνος. Agrigentinum vero fuiſſe, Ælian. ſcribit l. 9. de animal. c. 64. καὶ Ἐμπεδοκλῆς δὲ ὁ Ἀκραγαντῖνος λέγει τι εἶναι γλυκὺ ἐν τῇ θαλάττῃ ὕδωρ. & Cic. in l. de amicitia, *Agrigentinum quidem doctum quendam virum carminibus Græcis vaticinatum ferunt, quæ in rerum natura totoq; mundo conſtarent, quæque moverentur, ea contrahere amicitiam, diſſipare diſcordiam.*

Timæus quoq; tradit in xvi. lib. hiſtor.] De quo multa habes à Suida, qui eum ἱστορικὸν appellat, omneſque homines maledictis inſectari ſolitum dicit.

Hermippus.] Hermippos 3. celebres invenio, quorum unus E Berytius à Suida dicitur, Philonis diſcipulus, à quo Herennio Severo commendatus eſt, Adriano Imperatore. is multa ſcripſit: alter comicus, cujus multæ ſunt fabulæ apud Athen. tertium Callimachium Smyrnæum idem Athen. appellat: quem ego hoc loco ſignificari puto. nam & de multis philoſophis, & de 7. ſapientibus ſcripſit. Athen.

Heraclides in libro de inſulis.] Heraclides invenio 7. apud Athen. primum comicum, alterum Cumanum, qui ſcripſit παρασκευαστικὰ & Περσικά, tertium Ponticum, Platonis diſcipulum, de quo ſcripſit Laert. l. 4. quartum Tarentinum, cujus eſt Συμπόσιον, quintum & ſextum utrumque Syracuſium, qui ὀψαρτυτικὰ ſcripſerunt, ſeptimum Lembum, quem ego hoc loco ſignificari puto. is enim & hiſtoriam ſcripſit, ſed & Heraclidem alium nominat Suid. Ponticum F grammaticum, qui Claudio & Nerone Imperatoribus vixit.

Eratoſthenes in Olympionicis.] Athen. & Suid. ambo Eratoſthenem Cyrenæum dicunt antiquum ſane. natum enim Suid. ait 126. Olymp. annoſque 80. vixiſſe: ſed tamen annis poſt Empedoclem ita multis natus eſt, ut de eo ſcribere veriſimiliter potuerit.

Apollodorus autem grammaticus in chronicis.] Suid. quoque grammaticum, ſed & Athenienſem dicit, unumque ex diſcipulis Panætii philoſophi fuiſſe tradit. ab Athenæo autem Athenienſis tantummodo dicitur, non grammaticus; ejus tamen liber citatur περὶ ἐτυμολογιῶν ex quo conjicere licet, grammaticum etiam fuiſſe.

Sed tamen Glaucus.] Fortaſſe Locrus, de quo eſt apud Athen. qui unus fuit ex his, qui ὀψαρτυτικὰ ſcripſerunt. quod ego tamen non puto.

Ad Thurios, quorum noviſſime civitas ædificata eſſet.] Deducta Sybarim ab Athenienſibus colonia; quod factum eſt anno 1. Olymp. 84. quo tempore floruiſſe Empedocles dicitur, quemadmodum in fine hujus vitæ ſcribit Laertius.

P. 227. *Celete vicit.*] Sive celoce: qua quidem voce nos (quia valde nota eſt ejus ſignificatio) Græca maluimus uti quam Latina, quam tamen alii quoque Latini ſcriptores Gell. & Plin. uſurpaverunt.

Satyrus in vitis.] Hic peripateticus fuit; ejus feruntur βίοι, quem nunc librum Laert. citat. præterea Φιλίππου βίος. & περὶ χαρακτήρων. Athen. l. 11. ipſum hunc, quem Laert. librum citat. περὶ δὲ τῆς Διονυσίου τοῦ νεωτέρου Σικελίας τυράννου τρυφῆς Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς ἱστορῶν ἐν τοῖς βίοις. S. Hieron. in proœmio lib. de viris illuſtribus, ſive de ſcriptoribus Eccleſiaſticis, *Satyrus*, inquit, *doctus vir.* non obſcure hunc eundem ſignificans.

Exeneti filium fuiſſe.] Quod etiam non tacuit Suid. Ἐμπεδοκλῆς Μέτωνος, οἱ δὲ Ξενέτου. pro Ἐξενέτου.

In Phavorini commentariis.] Is Arelate Galliæ oppido natus eſt. fuit Trajano imperatore; & ad Adriani uſque tempora pervenit, vir doctiſſimus, quique multa ſcripſit, quorum aliqua Suid. nominat. A Gell. quoque de eo mentionem facit.

Empedoclem bovem è melle farinaq; ſpectatoribus immolaſſe.] Quod Athen. etiam confirmat l. 1. ita ſcribens. Ἐμπεδοκλῆς δ' ὁ Ἀκραγαντῖνος ἵπποις Ὀλύμπια νικήσας, Πυθαγορικὸς ὢν καὶ ἐμψύχων ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ, καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας, διένειμε τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν. in quo videtur à Laert. nonnihil diſſentire, qui eum non ἵπποις ſed κέλητι viciſſe tradit.

Empedoclem Archinomi filium eſſe ſcribit.] Suid. Ἐμπεδοκλῆς Μέτωνος. οἱ δὲ Ἀρχινόμου. οἱ δὲ Ξενέτου.

Sed Neanthes.] Cyzicenus, ut opinor, Philiſci Mileſii diſcipulus, rhetor. ſcripſit ἑλληνικὰ περὶ τελετῆς, & ὥρας, Athen. Suid.

Ad Philolaum, & Empedoclem uſq;.] Vide ſupra.

Cuſus tame ι eorum.] Pythagoræ, an Philolai.

Theophraſtus illum Parmenidis, & æmulum, & imitatorem in poeſi tradit.] De Parmenide Laert. l. ſequenti. qui ſi, ut in ejus vita ſcriptum eſt, floruit Olymp. 60. Empedocles autem, ut paulo poſt dicetur, 84. non repugnat temporum rationi, quod hoc loco Laert. tradidit, Empedoclem Parmenidis æmulum fuiſſe.

Hermippus non Parmenidis, ſed Xenophanis.] Qui floruit Olymp. 60. multis annis antequam Empedocles, ut potuerit ejus etiam fuiſſe æmulus. Laert. in Xenophanis vita.

Alcidamas in phyſicis.] Hic philoſophus fuit Eleates ex Aſia, Dioclis filius, qui muſica ſcripſit, Gorgiæ Leontini diſcipulus. Suid.

Zenoιem, & Empedoclem eiſdem temporibus Parmenidis auditores.] Zenonem dicit Eleatem, non Stoicum. is enim auditor fuit Parmenidis. quod & Suid. ſcribit de Parmenide mentionem faciens. αὐτοῦ δὲ, inquit, hoc eſt Parmenidis, διάδοχοι ἐγένοντο Ἐμπεδοκλῆς τε, καὶ φιλόσοφος καὶ ἰατρὸς, καὶ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης. idem de Empedocle loquens. ἠκροάσατο δὲ πρῶτον, inquit, Παρμενίδου, οἱ δὲ ἔφασαν μαθητὴν Τηλαύγους τοῦ Πυθαγόρου υἱοῦ Ἐμπεδοκλέα γενέσθαι.

Hunc autem Anaxagoræ, ac Pythagoræ fuiſſe auditorem.] Anaxagoras Olymp. 78. moritur. Empedocles 84. floret. potuit ergo Anaxagoram Empedocles audire jam ſenem; Laert. in vita Anaxagoræ.

P. 228. *Sed tragædias Heraclides Serapionis filius alterius cujuſdam eſſe ait.*] Alterius cujuſdam, Empedoclis videlicet, qui ut ait Suid. natus ex nepote illius primi Empedoclis, & poeta tragicus fuit. Ἐμπεδοκλῆς, inquit, θυγατριδοῦς τοῦ προτέρου τραγικός. τραγῳδίαι αὐτοῦ κδ.

Go giam Leontinum ejus diſcipulum fuiſſe.] Idem Suid. γέγονε δὲ, inquit, τούτου μαθητὴς Γοργίας ὁ ῥήτωρ ὁ Λεοντῖνος.

Novem, & centum annis vixiſſe ait.] Novem annis plus, quam Cic. ſcripſit Apollodorus. qui in oratore ita ſcribit. *Gorgias autem avidior eſt generis ejus, & his feſtivitatibus, ſic enim ipſe cenſet, inſolentius abutitur. quas Iſocrates, cum tamen audiviſſet in Theſſalia adoleſcens ſenem jam Gorgiam, moderatius etiam temperavit. quin etiam ſe ipſe tantum, quantum ætate procedebat, prope enim centum confecit annos, relaxarat à nimia neceſſitate numerorum.*

Se Empedoclis præſtigiis interfuiſſe.] Plin. certe Empedoclem in Magis numerat, l. 30. c. 1. quos ad magicam diſcendam longinquas ad regiones profectos eſſe tradit his verbis. *Certe Pythagoras, Empedocles, Democritus, Plato ad hanc diſcendam navigavere, exiliis verius, quam peregrinationibus ſuſceptis. hanc reverſi prædicavere, hanc in arcanis habuere.*

Ipſum etiam in poëmate ſignificare.] De quo eſt apud Cic. l. 1. de oratore his verbis. *Licet iſta ratione dicamus, pila bene, ac 12. ſcrupis ludere, proprium eſſe juris civilis, quoniam utrumque eorum P. Mutius optime fecerit. eademq; ratione dicantur, & quos* φυσικοὺς *Græci nominant, iidem poetæ, quoniam Empedocles phyſicus egregium poëma fecerit.*

Κωλυσανέμαν *à prohibendis ventis appellatum fuiſſe.*] Sic etiam Suid. ἐπεκλήθη δὲ καὶ Κωλυσανέμας, διὰ τὸ ἀνέμου πολλοῦ ἐπιθεμένου τῇ Ἀκράγαντι, ἐξελάσαι αὐτὸν, δορὰς ὄνων περιθέντα τῇ πόλει. in quo, ut vides, nonnihil à Laertio diſcrepare videtur in ratione prohibendorum ventorum. Sed tamen idem in verbo ἄπνους, hanc ipſam hiſtoriam narrans eodem quo Laertius modo narravit.

Pauſaniam quoq; in his, quæ de carente ſpiritu ſcripſit, eo fuiſſe uſum magiſtro.] Hoc idem Suid. in verbo ἄπνους. φασὶν, inquit, Ἐμπεδοκλέα Παυσανίαν ὑφηγήσασθαι τὸν ἄπνουν.

Carentem autem ſpiritu Heraclitus ejuſmodi quiddam eſſe ait, quod per xxx. dies corpus ſpiritu carens, atque incorruptum conſervet.] Hoc idem Suid. in verbo ἄπνους. niſi quod pro ἄσηπτον legit ἄσιτον quod ego valde probo. veterem tamen lectionem, quæ in M. S. codice Farneſiano eadem eſt, mutare nolui, ſed incorruptum tranſtuli. Suidæ verba. εἶναι δὲ τὴν ἄπνουν τοιοῦτον, ὡς. λ. ἡμέρας συντηρεῖν ἄπνουν καὶ ἄσιτον τὸ σῶμα.

P. 229. *Empedocles dixiſſe fertur Agrigentinos ita delicate vivere, quaſi cras morituros, ita domos ædificare, quaſi ſemper victuros.*] Quod quidem dictum aliquanto ſecus non ab Empedocle, ſed à Platone tradit Ælian. l. 12. var. hiſt. c. 19. Πλάτων, inquit, ὁ Ἀρίστωνος ἰδὼν Ἀκραγαντίνους καὶ οἰκοδομοῦντας πολυτελῶς, καὶ ὁμοίως δειπνοῦντας, εἶπεν ὅτι ἄρα Ἀκραγαντῖνοι οἰκοδομοῦσι μὲν ὡς ἀεὶ βιωσόμενοι, δειπνοῦσι δὲ ὡς ἀεὶ τεθνηξόμενοι.

Apud Xanthum.] Candaulæ filium, Lydium, ex Sardibus, hiſtoricum. qui eo fuit tempore, quo Sardis captæ ſunt. ſcripſit 4. libros, quorum inſcriptio eſt λυδιακά. Suid. Athen. Plin. l. 25. c. 2.

Acrone medico.] Agrigentino, Xenonis filio, qui & Athenis philoſophatus eſt, & Empedoclis æqualis fuit, Hippocrate antiquior. ſcripſit de medicina, Dorica lingua, & librum unum περὶ ὑγιεινῶν. Suid.

P. 230. *Heraclides enim, qui explanator fuit eorum, quæ de carente ſpiritu tradita ſunt.*] De quo libro videtur mentionem feciſſe Plin. l. 7. c. 52. his verbis. *huc pertinet nobile illud apud Græcos volumen Heraclidis, ſeptem diebus fœminæ exanimis ad vitam revocatæ.*

Fœmina mortua ad vitam revocata.] Eá videlicet de qua Plin. loco proxime citato.

Hippobotus.] De quo in prooemio hujus libri 9. ſectarum inventor fuit.

In crateras ignis ſaltu ſe conjeciſſe.] Quod idem tradit Suid. ſed non omnino eodem modo, ita ſcribens. ἐπεὶ δὲ γηραιὸς ἐγένετο, νύκτωρ ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς κρατῆρα πυρὸς, ὥστε μὴ φανῆναι αὐτοῦ τὸ σῶμα. καὶ οὕτως ἀπώλετο τοῦ σανδαλίου αὐτοῦ ἐκβρασθέντος ὑπὸ τοῦ πυρός. *Crateras ignis.* Ætnæ montis incendia intelligit. Cratera autem Plin. quoque appellat l. 3. c. 8. *mons*, inquit, *Ætna nocturnis mirus incendiis. crater ejus patet ambitu ſtadiorum 20. favilla Tauromenium & Catanam uſq; pervenit fervens, fragor vero ad Maronem & gemellos colles.* ſed & Horat. in epiſt. de arte poet. eandem Empedoclis mortem confirmat.

Dicam, Siculique poetæ
Narrabo interitum. deus immortalis haberi
Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Ætnam
Inſiluit. ſit ius liceatque perire poetis.

P. 231. *Ac propterea ipſum, & purpuram ſibi ſumpſiſſe*, uſque ad, *talis procedebat.*] Hæc magna ex parte eadem Suid. tradit his verbis; οὗτος ὁ Ἐμπεδοκλῆς στέμμα ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς χρυσοῦν, καὶ ἀμύκλας ἐν τοῖς ποσὶ χαλκᾶς, καὶ στέμματα δελφικὰ ἐν ταῖς χερσὶν ἐπῄει τὰς πόλεις, δόξαν περὶ αὐτοῦ καταχεῖν ὡς περὶ τοῦ θεοῦ βουλόμενος.

P. 232. *Elementa quidem 4. eſſe.*] Quam ejus opinionem fuiſſe, confirmat Cic. in Lucullo, ubi de principiis rerum agit. Empedocles, inquit, *hæc pervulgata, & nota quatuor.* & Ariſtot. l. 1. φυσικῆς ἀκροάσεως, in quo eadem agit de re. βέλτιον δὲ ἐκ πεπερασμένων, ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς, ἢ ἐξ ἀπείρων: quæ verba exponens Simplic. ita ſcribit. ὅτι δὲ καὶ πεπερασμένων οὐσῶν, αἱ αἰτίαι τῶν γινομένων ἀποδίδονται, δῆλόν ἐστιν, ἐξ ὧν Ἐμπεδοκλῆς πεπερασμένα λέγων τὰ στοιχεῖα, πάντα οἴεται ἀποδιδόναι ὅσαπερ Ἀναξαγόρας ἐκ τῶν ἀπείρων.

Eaque amicitia inter ſe conciliari, lite autem disjungi.] Cic. l. de amicitia. *Agrigentinum quidem doctum quendam virum, carminibus Græcis vaticinatum ferunt, quæ in rerum natura, totoque mundo conſtarent, quæque moverentur, ea contrahere amicitiam, diſſipare diſcordiam.* Ariſtot. 8. φυσικῆς ἀκροάσεως. ἢ ὡς Ἐμπεδοκλῆς ἐν μέρει κινεῖσθαι καὶ πάλιν ἠρεμεῖν, κινεῖσθαι μὲν, ὅταν ἡ φιλία ἐκ πολλῶν ποιῇ τὸ ἕν, ἢ τὸ νεῖκος πολλὰ ἐξ ἑνός. ἠρεμεῖν δὲ ἐν τοῖς μεταξὺ χρόνοις. addit & ipſius Empedoclis verſus, quibus hanc ſententiam complectitur.

Ἡ μὲν ἓν ἐκ πλεόνων μεμάθηκε φύεσθαι.
Ἠδὲ πάλιν διαφύντος ἑνὸς πλέον ἐκτελέθουσι,
Τῇ μὲν γίνονταί τε, καὶ οὔ σφισιν ἔμπεδος αἰών.
Τῇ δὲ τάδ' ἀλλάσσοντα διαμπερὲς, οὐδ' ἅμα λήγει.
Ταύτῃ δ' αἰὲν ἔασιν ἀκίνητοι κατὰ κύκλον.

Quam quidem Empedoclis opinionem, declarat Simplic. hunc ipſum Ariſtot. locum 8. phyſic. explanans, quò nos curioſiorem lectorem rejicimus; verſus tamen quidam alii, quos eo loco Simplic. Empedoclis poſuit, prætermittendi non fuerunt. ſunt enim elegantiſſimi.

Τοῦτο μὲν βροτέων μελέων ἀριδείκετον ὄγκον
Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα
Γυῖα τὰ σῶμα λέλογχε βίου θαλέθοντος ἐν ἀκμῇ,
Ἄλλοτε δ' αὖτε κακῇσι διατμηθέντ' ἐρίδεσσι
Πλάζεται ἄνδιχ' ἕκαστα περὶ ῥηγμῖνι βίοιο,
Ὡσαύτως θάμνοισι καὶ ἰχθύσιν ὑδρομελάθροις
Θηρσί τ' ὀρειμελέεσσιν, ἰδὲ πτεροβάμοσι κύμβαις.

Ac ſolem quidem, ignis magnum quaſi acervum] Plut. 2. l. de placitis philoſ. c. 20. in quo agit περὶ οὐσίας ἡλίου, Empedoclis de natura ſolis opinione ſubtilius & copioſius explicavit, ita ſcribens. Ἐμπεδοκλῆς δύο ἡλίους τὸν μὲν, ἀρχέτυπον πῦρ ἐν τῷ ἑτέρῳ ἡμισφαιρίῳ τοῦ κόσμου, πεπληρωκὸς τὸ ἡμισφαίριον, ἀεὶ κατ' ἀντικρὺ τῇ ἀνταυγείᾳ ἑαυτοῦ τεταγμένον. τὸν δὲ φαινόμενον ἀνταύγειαν ἐν τῷ ἡμισφαιρίῳ τῷ τοῦ ἀέρος θερμομιγοῦς πεπληρωμένῳ ἀπὸ κυκλοτεροῦς τῆς γῆς κατ' ἀνάκλασιν ἐγγινομένην εἰς τὸν ἥλιον τὸν κρυσταλλοειδῆ, συμπεριελκομένην δὲ τῇ κινήσει τοῦ πυρίνου. ὡς δὲ βραχέως εἰρῆσθαι συντεμόντα, ἀνταύγειαν εἶναι τοῦ περὶ τὴν γῆν πυρὸς τὸν ἥλιον. quibus verbis intelligitur, Empedoclem, Solem ignem eſſe, putaviſſe. nec vero Solem tantummodo, ſed omnia aſtra ignea eſſe exiſtimavit. quod poſitum eſt à Plut. eodem l. c. 13. his verbis. Ἐμπεδοκλῆς πυρινὰ εἶναι τὰ ἄστρα ἐκ τοῦ πυρώδους, ὅπερ ὁ αἰθὴρ ἐν ἑαυτῷ περιέχων ἐξέθλιψε κατὰ τὴν πρώτην διάκρισιν: in qua opinione non ſolum ipſe fuit, ſed omnes ferè antiquiores phyſici; & in primis Plato, qui ab antiquis accepit. ejus enim ſunt illa verba in Timæo. τοῦ μὲν οὖν θείου πλεῖστον εἶδος ἐκ τοῦ πυρὸς ἐδημιούργησεν. Ariſtot. unus ab antiquis diſſentiens, cœleſtia corpora ex quinta quadam natura conſtare voluit. quocirca & in 2. de cœlo, & in 1. τῶν μετεωρολογικῶν, hanc antiquorum opinionem ſemper refellit.

Lunam diſci.] Hoc idem Plut. l. 2. de placitis philoſ. c. 27. περὶ σχήματος σελήνης. οἱ Στωϊκοὶ, inquit, σφαιροειδῆ εἶναι ὡς τὸν ἥλιον. Ἐμπεδοκλῆς δισκοειδῆ.

Ipſum vero cœlum cryſtalli ſpeciem habere.] Plut. eodem l. c. 11. περὶ οὐρανοῦ, καὶ τίς τούτου οὐσία. Ἐμπεδοκλῆς, inquit, στερέμνιον εἶναι τὸν οὐρανὸν ἐξ ἀέρος συμπαγέντος ὑπὸ πυρὸς κρυσταλλοειδῶς, τὸ πυρῶδες καὶ ἀερῶδες ἐν ἑκατέρῳ τῶν ἡμισφαιρίων περιέχοντα.

Animam omnium animantium ac ſtirpium multiplices formas induere.] Quam opinionem à magiſtro Pythag. non ſolum ipſe, ſed Plato quoque didicit, & diſcipulos ſuos docuit. quod aperte ſcribit Ælian. l. 12. de animal. c. 7. his verbis. λέγει δὲ καὶ Ἐμπεδοκλῆς τὴν ἀρίστην εἶναι μετοίκησιν τὴν τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὲν εἰς ζῷον ἡ λῆξις αὐτὴν μετάγοι, λέοντα γίνεσθαι, εἰ δὲ εἰς φυτὸν, δάφνην. addit & verſus ipſos Empedoclis, quibus hoc dicit, valde elegantes.

Ἐν θηρσὶ δὲ λέοντες ὀρειλεχέες χαμαιεῦναι
Γίνονται' δάφναι δ' ἐνὶ δένδρεσιν ἠϋκόμοισιν.

Hanc tamen Porphyrius Platonicus multis poſt annis emendare non dubitavit, qui humanas animas, non beſtiarum, aut ſtirpium, ſed hominum tantummodo corpora induere arbitratus eſt. S. Auguſt. l. 10. de civit. Dei c. 30.

EPICHARMUS.

Epicharmus Helothalis filius.] Suid. non Helothalis, ſed aut Tityri, aut Chimari, & Sicidis filium tradit.

Cous.] Epicharmum omnes fere Siculum & Syracuſium dixerunt, quidem tamen Coum: de quorum opinione eſt apud

Suid.

Suid. ita ſcribentem. τινὲς δὲ αὐτὸν Κῷον ἀνέγραψαν τῶν A μετὰ Κάδμου εἰς Σικελίαν μετοικησάντων. ἄλλοι Σάμιον. ἄλλοι Μεγάρων τῶν ἐν Σικελίᾳ.

Commentaria reliquit phyſiologiæ, ſententiarum, & medicinæ.] Quibus ex libris multa accepit Plato, quemadmodum 3. l. in ejus vita dictum eſt. eum quoq; ut medicum citat teſtem Plin. c. 9. l. 20.

ARCHYTAS.

P. 233. *Archytas Mneſagoræ, ſive, ut Ariſtoxenus vult, Heſtiæi filius, Tarentinus.*] Suid. Ἀρχύτας Ταραντῖνος Ἑστιαίου υἱός, ἢ Μνησάρχου, ἢ Μνασαγόρου φιλόσοφος Πυθαγορικός.

Hic ille eſt, qui Platonem, quem Dionyſius interfecturus erat, per epiſtolam liberavit.] Quam epiſt. poſuit Laert. l. 3. in vita B Platonis. hoc idem de Archyta tradit Suid. his verbis. οὗτος Πλάτωνα ἔσωσε μὴ φονευθῆναι ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου.

Sed & ſepties civium imperator fuit.] Quod Suid. quoque ita ſcribit. τοῦ κοινοῦ δὲ τῶν Ἰταλιωτῶν προέστη, στρατηγὸς αἱρεθεὶς αὐτοκράτωρ ὑπὸ τῶν πολιτῶν, καὶ τῶν περὶ ἐκεῖνον τὸν τόπον Ἑλλήνων. Ælian. l. 6. de var. hiſt. c. 14.

Myræi.] Ex Myris urbe Lyciæ. Plin. l. 5. c. 37.

De cuſtodia.] Commentariorum videlicet.

Quidam etiam quintum.] Adde, ſi placet, & ſextum ex Athen. qui Ὀψαρτυτικὰ ſcripſit.

ALCMAION.

P. 234. *Alcmaion Crotoniates.*] De quo eſt apud Plut. l. 5. de placitis philoſ. c. 3. vide quæ ſcripſimus ſupra. Suid. & Athen. de hoc nihil.

Lunam hanc habere naturam æternam aſſeruiſſe.] Quam ejus ſententiam Cic. l. 1. de nat. deorum videtur agnoviſſe his verbis; *Crotoniates autem Alcmæo, qui Soli, & Lunæ, reliquiſq; ſideribus, animoque præterea divinitatem dedit, non ſenſit ſeſe mortalibus rebus immortalitatem dare.*

IPPASUS.

Ippaſus Metapontinus.] Obſcurus ſane. nam de eo nihil invenimus dignum cognitione.

Demetrius in libro de his, quorum eſt idem nomen.] Magnetem Demetrium dicit, cujus ſunt ὁμώνυμα, quem hoc loco librum citat Laert. & agnoſcit Athen. l. 14.

PHILOLAUS.

Philolaus Crotoniates.] Archytæ diſcipulus. Cic. 3. de oratore. *Aut Xenophon Ageſilaum, aut Philolaum Archytas Tarentinus.*

Sic & Philolaum peremit.] Hic. 2. verſus ultimi apud Suid. leguntur, primi 2. non leguntur.

De Philolai propinquis minis 40. Alexandrinis emiſſe.] Qua de re ſcriptum eſt apud A. Gell. his verbis. *Memoriæ mandatum eſt, Platonem philoſophum tenui admodum pecunia familiari fuiſſe: atq; eum tamen tres Philolai Pythagorici libros decem mil-* E *libus denariorum mercatum. id ei pretium donaſſe quidam ſcripſerunt amicum ejus Dionem Syracuſanum.* addit & verſus Timonis, hac de re contra Plat. ſcriptos, quos neceſſe non habeo in medium afferre. minæ autem 40. ad pecuniæ noſtratis rationem ſi revocentur, nummos aureos 400. efficiunt. quæ ſumma minor eſt, quam quæ ex decem millibusdenariorum redigitur, ſi ſingulæ minæ centum denarios efficiunt; quod video plerisq; placuiſſe.

EUDOXUS.

P. 235. *Eudoxus Æſchinis filius Gnidius.*] Sic etiam Suid. Εὔδοξος Αἰσχίνου, Κνίδιος φιλόσοφος, Πλάτωνος ἡλικιώτης.

Aſtrologus.] Suid. καὶ ἔσχε πρὸς ἀστρολογίαν εὐφυῶς, ἔγραψέ τε πλεῖστα τοῦ εἴδους τούτου. ſed & Cic. l. 2. de divinat. confirmat ita ſcribens. ad Chaldæorum monſtra veniamus, de quibus Eudoxus, Platonis auditor, in Aſtrologia, judicio doctiſſimorum hominum, facile princeps. A. Gell. l. 27. c. 21. neque multo poſtea Eudoxus Aſtrologus in terra Græcia nobilitatus eſt.

Geometria.] Quocirca etiam τὴν γῆς περίοδον ſcripſit: quorum librorum 6. citatur ab Athen. l. 7.

A Philiſtione Siculo.] Quem, fortaſſe, Athen. Locrum appellat l. 3. qui ejus quædam affert, ad medicinam pertinentia. & ſi enim Locri oppidum in Sicilia non eſt, tamen ab ea parum abeſt. Plin. etiam l. 20. c. 9. de Philiſtione medico.

Apud Callimachum in tabulis.] Cujus, ut opinor, ab Athen. citantur volumina cum hac inſcriptione. νόμων πίνακες. &, πίναξ παντοδαπῶν συγγραμμάτων. quos ego libros eoſdem eſſe puto, qui hoc loco citantur à Laert. ſignificat autem, niſi fallor, Callimachum, Batti & Meſatmæ filium, Cyrenæum, Grammaticum, Hermocratis Jaſei grammatici diſcipulum, de quo eſt apud Suid. hic enim multos ſcripſit libros, in quibus numerantur πίνακες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμψάντων. & πίναξ καὶ ἀναγραφὴ τῶν κατὰ χρόνους, καὶ ἀπ' ἀρχῆς γενομένων διδασκάλων.

Sotion in ſucceſſionibus.] Hic Alexandrinus fuit. ſcripſit διαδοχὰς & περὶ τῶν Τίμωνος Σιλλῶν. quos libros utroſque citat Athen.

Platonem quoque ab eo auditum.] Cic. 2. de divinat.

In Ægyptum unà cum Chryſippo medico profectum eſſe.] Quod C Ælian. l. 10. de animal. c. 16. indicare videtur, ita ſcribens: Εὔδοξος δέ φησι φειδομένους τοὺς Αἰγυπτίους τῶν ὑῶν μὴ θύειν αὐτάς, ἐπεὶ τοῦ σίτου σπαρέντος ἐπάγουσι τὰς ἀγέλας αὐτῶν. Chryſippum autem medicum fortaſſe eum dicit, de quo Plin. mentionem facit l. 20. c. 9. quem de braſſica volumen privatim ſcripſiſſe tradit.

Ab Ageſilao.] Lacedæmoniorum rege, Leotychidis filio. Sigon.

Ad Nectabim.] Ægypti regem. Plin l. 36. c. 9.

Ad Mauſolum perveniſſe.] Cariæ regem, qui mortuus eſt anno 20. Olymp. 100. Plin. l. 36. c. 5. ipſe autem Eudoxus floruit Olymp. 73. ut Laert. infra.

Nicomachus autem Ariſtotelis filius ait ipſum voluptatem ſummum bonum eſſe aſſerere.] Locus eſt in 10. l. Ethic. c. 2. his ver-D bis. Εὔδοξος μὲν οὖν τὴν ἡδονὴν τἀγαθὸν ᾤετο εἶναι διὰ τὸ πάνθ' ὁρᾶν ἐφιέμενα αὐτῆς καὶ ἔλλογα καὶ ἄλογα. Ex hoc Laertii loco videtur ea confirmari poſſe opinio, quam habuerunt nonnulli de libris Ariſtot. de moribus, eos non ab Ariſtot. videlicet ſcriptos, ſed a Nicomacho ejus filio. quod & credidiſſe aliquando Cic. viſus eſt l. 5. de fin. ita ſcribens. *Quare teneamus Ariſtotelem, & ejus filium Nichomachum, cujus accurate ſcripti de moribus libri, dicuntur illi quidem eſſe Ariſtotelis: ſed non video, cur non potuerit patri ſimilis eſſe filius.*

Hermippus in quarto libro de ſeptem ſapientibus.] De quo vide ſupra. Athen. hunc ipſum de 7. ſapientibus l. agnoſcit. c. 218.

Filias habuit 3. Actidem, Philtidem, & Delphidem.] Suid. E in verbo. Εὔδοξος, ᾧ, inquit, τρεῖς ἐγένοντο θυγατέρες. Ἀκτὶς, Δελφὶς, Φιλτίς.

Ab hoc Chryſippus Erinei filius, Gnidius.] De quo vide in vita Chryſippi ſupra.

Olympiade 73. floruiſſe ait.] Manifeſto, ut apparet, errore, ſi de Eudoxo ipſo, cujus vitam præ manibus habemus, id intelligeretur. quomodo enim Plat. audire potuiſſet, qui natus eſt Olymp. 88. nam ſi Plat. audivit, certe antequam floreret ipſe audivit. audiviſſe autem Plat. & ejus fere æqualem fuiſſe, Cic. teſtificanti credendum eſt, & Laert. quoq; ipſe ſupra ſcripſit. Hoc ergo intelligendum eſt de Eudoxo illo medico, qui in omni exercitatione movendos eſſe articulos præcipiebat.

THOMÆ ALDOBRANDINI

IN NONUM LAERTII DIOGENIS LIBRUM ANNOTATIONES.

HERACLITUS.

A

P. 237. *Heraclitus Blyſonis.*] Suid. Bloſonis, vel Bleutonis: Græce, Βλόσωνος, ἢ Βλεύτωνος.

Vel Heracioutis.] Suid. ὡρακίνου. *Horacini.*

Epheſius.] Suid. & Cicero 5. tuſc. quæſtionum.

Floruit olymp. 69.] Novem annis poſtquam Pythagoras, qui florere inceperat Olymp. 60.

Pro legibus æque ac pro mœnibus decertare oportere.] Quod videbatur tanquam Pythagoreus dicere. Eſt enim Pythag. ſymbolum illud. στέφανον μὴ τίλλειν. τουτέστι νόμοις μὴ B λυμαίνεσθαι. στέφανοι γὰρ πόλεων οὗτοι. quia ergo leges eandem vim habere quam mænia videntur, ideo pro legibus æque ac pro mœnibus decertandum eſſe jubebat.

Quod Hermodorum ſodalem ſuum ejecerint.] Qua de re ſcriptum eſt apud Cic. l. 5. tuſc. quæſt. his verbis. *Eſt apud Heraclitum phyſicum de principe Epheſiorum Hermodoro. univerſos ait Epheſios eſſe morte mulctandos, quod cum civitate expellerent Hermodorum, ita locuti ſunt.*

Nemo de nobis unus excellat: quod ſi quis talis extiterit, alio loco, & apud alios ſit.] Qui locus totidem verbis ſcriptus eſt apud Cic. eodem 5. tuſc. quæſt. poſt verba proxime allata, ut videatur ab eo ſumptus eſſe.

Deniq; hominum odio affectus.] Hoc idem de Heraclito Plin. confirmat l. 7. c. 19. his verbis. *Exit hic animi tenor aliquan-* C *do in rigorem quendam, torvitatemque naturæ duram & inflexibilem, affectuſque humanos adimit, quales apathes Græci vocant, multos ejus generis experti, quodq; mirum ſit, auctores maximæ ſapientiæ, Diogenem Cynicum, Pyrrhonem, Heraclitum, Timonem.*

Seipſum in caulas includens, ſtercoris tepore humorem exhaurire poſſe ſperavit.] Sic etiam Suid. περὶ ὑδρωπιάσας οὐκ ἐνεδίδου τοῖς ἰατροῖς, ἧπερ ἐβούλοντο, θεραπεύειν αὐτὸν, ἀλλ' αὐτὸς βολβίτῳ χρίσας ὅλον ἑαυτὸν, εἴασε ξηρανθῆναι τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἡλίου. quod idem paulo poſt apertius narrat Laert. Hermippo auctore.

P. 238. *A canibus laceratum fuiſſe.*] Suid. καὶ κείμενον αὐτὸν κύνες προσελθοῦσαι διέσπασαν.

Neminem audivit, ſed ipſe per ſe quæſiviſſe omnia, & à ſeipſo didiciſſe dicebat.] D Suidas περὶ ἐμαθήτευσεν οὐδενὶ τῶν φιλοσόφων, φύσει δὲ καὶ ἐπιμελείᾳ ἠσκήθη.

Eum Xenophanis auditorem fuiſſe.] Non Xenophanis ſolum, ſed etiam Hippaſi, quod eſt apud Suid. his verbis. τινὲς δὲ αὐτὸν ἔφασαν διακοῦσαι Ξενοφάνους καὶ Ἱππάσου τοῦ Πυθαγορείου. Xenophanem quidem audire potuit, qui florebat olymp. 60. 9 annis antequam ipſe floreret.

Et in eo ſcribendo obſcuritatem affectavit.] Quam ob cauſam σκοτεινὸς appellatus eſt. Cic. l. 11. de fin. *quod duobus,* inquit, *modis ſine reprehenſione fit, ſi aut de induſtria facias, ut Heraclitus, cognomento qui σκοτεινὸς perhibetur, quia de natura nimis obſcure memoravit.* Et l. 1. de nat. deorum. *neq; tu me celas, ut Pythagoras ſolebat alienos, nec conſulto dicis occulte, tanquam Heraclitus.* S. Hieron. ep. tom. 1. c. 153.

Ex igne omnia conſtare eodemque omnia interire.] Cic. in Lucullo de rerum initiis loquens, *Empedocles,* inquit, *hæc pervulgata & nota quatuor: Heraclitus ignem.* Et l. 3. de nat. deorum. *Sed omnia veſtri, Balbe, ſolent ad igneam vim referre, Heraclitum, ut opinor, ſequentes.* Plut. l. de placitis philoſ. c. 3. Ἡράκλειτος καὶ Ἵππασος ὁ Μεταποντῖνος ἀρχὴν τῶν ὅλων τὸ πῦρ. ἐκ πυρὸς γὰρ τὰ πάντα γίνεσθαι, καὶ εἰς πῦρ πάντα τελευτᾶν λέγουσι.

Omnia fato fieri.] Quare? quia fatum Heraclitus ipſam naturæ rationem eſſe aiebat per omnia pertinentem. quod declarat Plut. eodem l. c. 28. ita ſcribens. Ἡράκλειτος οὐσίαν εἱμαρμένης λόγον τὸν διὰ τῆς οὐσίας τοῦ παντὸς διήκοντα. αὕτη δέ ἐστι τὸ αἰθέριον σῶμα, σπέρμα τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως. nam quòd Heraclitus omnia fieri fato putaret, ſcriptum eſt apud Plut. eodem l. c. 27. his verbis. Ἡράκλειτος πάντα καθ' εἱμαρμένην, τὴν δὲ αὐτὴν ὑπάρχειν καὶ ἀνάγκην.

Omnia animarum, & larium plena eſſe.] Hoc dogma à Pythag. accepit, de quo ſatis dictum eſt à nobis in vita Pythag.

Solem tantum eſſe, quantus appareat.] Quod ab eo fortaſſe acceptum tenuit Epicurus, ut Cic. in 1. de fin l. teſtificatur his verbis. *Sol Democrito magnus videtur, quippe homini erudito, in geometriaq; perfecto: huic bipedalis fortaſſe, tantum enim eſſe cenſet, quantus videtur: quem tamen Heraclitus pedis humani latitudine definiebat, cujus etiam magnitudinis intuentibus apparet.* Plut. l. 2. de placitis philoſ. c. 21. cujus eſt inſcriptio περὶ μεγέθους ἡλίου. cum Anaximandri & Anaxagoræ eadem de re ſententiam attuliſſet, adjecit Heracliti. Ἡράκλειτος, inquit, εὖρος ποδὸς ἀνθρωπείου.

Omnia quæ gignuntur, raritate & craſſitudine gigni.] In qua opinione non Heraclitus ſolus, ſed & alii fuerunt, quicunq; unum è quatuor elementis rerum initium poſuerunt. de qua opinione eſt apud Ariſtot. l. 2. περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς his verbis. ἅπαντες γὰρ καὶ οἱ τὰ ἁπλᾶ σώματα στοιχεῖα ποιοῦντες, οἱ μὲν ἕν, οἱ δὲ δύο, οἱ δὲ τρία, οἱ δὲ τέσσαρα στοιχεῖα ποιοῦσιν. ὅσοι μὲν οὖν ἓν μόνον λέγουσιν εἶναι, εἶτα πυκνώσει καὶ μανώσει τἆλλα γεννῶσι. eſt enim idem apud Ariſtot. μανότης, quod apud Laert. ἀραιότης. Heraclitus autem cum unus ſit eorum, qui unum principium rerum ignem videlicet ſtatuebant. unus eſt etiam ex his, qui raritate & denſitate, ut ita loquar, hujus ipſius ignis, cætera omnia generata eſſe volebat, idem Ariſtot. l. 1. phyſ. de ipſa hac opinione loquitur his verbis. ὡς δὲ οἱ φυσικοὶ λέγουσι, δύο τρόποι εἰσίν. οἱ μὲν γὰρ ἓν ποιήσαντες τὸ ὂν σῶμα τὸ ὑποκείμενον, ἢ τῶν τριῶν τι ἢ ἄλλο, ὅ ἐστι μὲν πυρὸς πυκνότερον, ἀέρος δὲ λεπτότερον, τἆλλα γεννῶσι πυκνότητι καὶ μανότητι πολλὰ ποιοῦντες. quamvis autem Heraclitum auctorem hujus ſententiæ non nominet, eum tamen phyſicorum nomine intelligit, quippe quem phyſicum ſuæ ætatis homines appellabant; quo etiam nomine vocatur à Suida.

P. 239.

P.239. *Omnia fieri ex contrariis.*] Quæ non ſolum Heracliti ſed omnium quoque phyſicorum eadem fuit opinio: quod Ariſtot. in 1. phyſ. oſtendit, ita ſcribens. ὅτι μὲν οὖν τἀναντία πῶς πάντες ποιοῦσι τὰς ἀρχὰς δῆλον. καὶ τοῦτο εὐλόγως. δεῖ γὰρ τὰς ἀρχὰς μήτε ἐξ ἀλλήλων εἶναι, μήτε ἐξ ἄλλων, καὶ ἐκ τούτων πάντα.

Præterea cuncta inſtar fluminis fluere.] De qua opinione eſt apud Ariſtot. 8. phyſ. his verbis. καὶ φασί τινες κινεῖσθαι τῶν ὄντων οὐ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ, ἀλλὰ πάντα, καὶ ἀεὶ, ἀλλὰ λανθάνειν τοῦτο τὴν ἡμετέραν αἴσθησιν. quem quidem Ariſtot. locum Simplicius cum exponeret, hanc ipſam opinionem nominatim Heraclito tribuit ita ſcribens. πάντα δὲ κινεῖσθαι ἔλεγον οἱ Ἡρακλείτειοι. ὧν καὶ Πλάτων ἐν τῷ Κρατύλῳ τῆς δόξης ἀπεμνημόνευσεν. & libro primo de anima. καὶ Ἡράκλειτος τὴν ἀρχὴν εἶναί φησι τὴν ψυχὴν, εἴπερ τὴν ἀναθυμίασιν, ἐξ ἧς τἄλλα συνίστησι. καὶ γὰρ ἀσωματώτατον δὴ, καὶ ῥέον ἀεί. τὸ δὲ κινούμενον κινουμένῳ γινώσκεσθαι· ἐν κινήσει δὲ εἶναι τὰ ὄντα, κἀκεῖνος ᾤετο, καὶ οἱ πολλοί. quod & Simplicius, eundem Ariſtot. locum exponens teſtificatur his verbis. ἐν μεταβολῇ γὰρ συνεχεῖ τὰ ὄντα ὑποτιθέμενος ὁ Ἡράκλειτος, & reliqua. Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 23. cujus eſt inſcriptio περὶ κινήσεως. Ἡράκλειτος, inquit, ἠρεμίαν μὲν καὶ στάσιν ἐκ τῶν ὅλων ἀνῄρει. ἔστι γὰρ τοῦτο τῶν νεκρῶν. κίνησιν δὲ ἀΐδιον μὲν τοῖς ἀϊδίοις, φθαρτὴν δὲ τοῖς φθαρτοῖς.

Univerſitatem finitam.] Τὸ ὅλον, ſive τὸ πᾶν, quemadmodum Laert. locutus eſt, ego *univerſitatem* verto, Cic. ſequutus auctorem; qui ita fere ſemper vertit, & quidem ita multis in locis, ut non ſit neceſſe verbis ipſius pro teſtimonio allatis, hoc comprobare.

Et mundum unum eſſe.] Non enim quia univerſitas rerum finita, ideo unus mundus; quam ob cauſam hæc duo dogmata ſeparatim poſuit, quod & Ariſtot. quoque fecit 1. cœli, qui cum oſtendiſſet, fieri non poſſe, ut univerſitatis corpus eſſet infinitum, probavit deinceps, non eſſe plures mundos. Ariſtot. verba ſunt hæc. ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἔστι τὸ σῶμα τὸ τοῦ παντὸς ἄπειρον, ἐκ τούτων φανερόν. διότι δὲ οὐδὲ πλείους οἷόν τ' οὐρανοὺς εἶναι, λέγομεν. de hac autem opinione, qua dicitur unus tantummodo eſſe mundus, eſt apud Ariſtot. l. 8. phyſic. his verbis. ἀλλ' ὁπόσοι μὲν ἀπείρους κόσμους τε εἶναί φασι, καὶ τοὺς μὲν γίγνεσθαι, τοὺς δὲ φθείρεσθαι τῶν κόσμων, ἀεὶ φασὶν εἶναι κίνησιν. ἀναγκαῖον γὰρ τὰς γενέσεις καὶ τὰς φθορὰς εἶναι μετὰ κινήσεως αὐτῶν. ὅσοι δὲ ἕνα, ἢ μὴ ἀεὶ, καὶ περὶ κινήσεως ὑποτίθενται κατὰ λόγον. quo loco utramque attigit ſententiam, eorum, qui plures, & eorum, qui unum tantummodo mundum poſuerunt. quem locum exponens Simplicius, utriuſque opinionis auctores nominavit, ita ſcribens. οἱ μὲν ἀπείρους τῷ πλήθει τοὺς κόσμους ὑποθέμενοι, ὡς οἱ περὶ Ἀναξίμανδρον, καὶ Λεύκιππον, καὶ Δημόκριτον, καὶ ὕστερον οἱ περὶ Ἐπίκουρον. & paulo poſt. γενητὸν δὲ καὶ φθαρτὸν τὸν ἕνα κόσμον ποιοῦσι, ὅσοι ἀεὶ μὲν φασὶν εἶναι κόσμον, οὐ μὴν τὸν αὐτὸν ἀεὶ, ἀλλὰ ἄλλοτε ἄλλον γινόμενον κατά τινας χρόνων περιόδους. ὡς Ἀναξιμένης τε, καὶ Ἡράκλειτος, καὶ Διογένης, καὶ ὕστερον οἱ ἀπὸ τῆς στοᾶς.

Eumque ex igne generatum.] E quo conſtare, & in quem interire omnia aſſerebat, quemadmodum ſupra diximus.

Rurſuſque quibuſdam converſionibus viciſſim omnibus ſeculis exardeſcere.] Quam ſententiam Simplicii verba continent proxime à me allata, ſi quis ea diligenter attenderit; de qua Cic. quoque mentionem facit l. 2. de nat. deorum; eamque Panætio tribuit Stoico. hanc enim opinionem, ut recte admonuit Simplicius loco ſupra citato, Stoici etiam ipſi poſtea arripuerunt. Sic igitur Cic. *Ex quo eventurum noſtri putant id, de quo Panætium addubitare dicebant, ut ad extremum omnis mundus igneſceret, cum humore conſumpto neque terra ali poſſet, neq; remearet aer, cujus ortus, aqua omni exhauſta eſſe non poſſet; ita relinqui nihil præter ignem; à quo rurſum animante ac deo renovatio mundi fieret; atque idem ornatus oriretur.*

Hoc autem fato fieri.] Sicut & cætera omnia, quemadmodum ſupra dictum eſt.

Contrariorum autem, quod res ipſas ad ortum adducit, bellum atque litem appellari, quod vero ad exuſtionem, concordiam & pacem vocari.] Quam opinionem ab Empedocle videtur accepiſſe, de qua ſatis dictum eſt in vita Empedoclis, ſupra.

Etenim ignem conſtipatum liqueſcere, uſque ad, *anhelitus autem tum à terra.*] Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 3. Ἡράκλειτος, inquit, καὶ Ἵππασος ὁ Μεταποντῖνος ἀρχὴν τῶν ὅλων τὸ πῦρ. ἐκ πυρὸς γὰρ τὰ πάντα γίνεσθαι, καὶ εἰς πῦρ πάντα τελευτᾶν λέγουσι. τούτου δὲ κατασβεννυμένου, κοσμοποιεῖσθαι τὰ πάντα. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ παχυμερέστατον αὐτοῦ εἰς αὐτὸ συστελλόμενον γῆ γίνεται, ἔπειτα ἀναχαλωμένην τὴν γῆν ὑπὸ τῆς πυρὸς φύσει, ὕδωρ ἀποτελεῖσθαι, ἀναθυμιώμενον δὲ ἀέρα γίνεσθαι. πάλιν δὲ τὸν κόσμον, καὶ πάντα τὰ σώματα ὑπὸ πυρὸς ἀναλοῦσθαι ἐν τῇ ἐκπυρώσει.

Ex hac, reliqua ferè omnia ad eum anhelitum revocat, qui è mari excitatur.] Hic autem anhelitus eſt illa ἀναθυμίασις, ex qua Ariſtot. Heraclitum omnia conſtare aſſeruiſſe affirmat, cujus verba in primo libro de anima quia paulo ſupra poſui, idcirco non repeto.

Anhelitus autem tum à terra, tum a mari excitari, alios quidem ſplendidos ac puros, alios vero obſcuros.] Hos duplices anhelitus Ariſtot. quoque agnoſcit in primo τῶν μετεωρολογικῶν. quorum alterum, obſcurum ſcilicet, ipſe appellat ἀτμίδα: alterum ſplendidiorem ἀναθυμίασιν. primum calidum & humidum, ſecundum calidum & ſiccum eſſe vult. Ariſt. verba ſunt hæc. ἀλλὰ δεῖ νοῆσαι τοῦ λεγομένου καὶ καλουμένου ὑφ' ἡμῶν ἀέρος, τὸ μὲν περὶ τὴν γῆν οἷον ὑγρὸν καὶ θερμὸν εἶναι διὰ τὸ ἀτμίζειν τε, καὶ ἀναθυμίασιν ἔχειν γῆς. τὸ δ' ὑπὲρ τοῦτο θερμὸν ἤδη καὶ ξηρόν. ἔστι γὰρ ἀτμίδος μὲν φύσις ὑγρὸν καὶ θερμὸν, ἀναθυμιάσεως δὲ θερμὸν καὶ ξηρόν.

In eo tamen, cavitate ad nos ſpectante, ſcaphas quaſdam ineſſe, in quibus ſplendidos anhelitus conglobatos flammas efficere, quibus ſidera ipſa conſtare.] Hanc opinionem videtur aliquo pacto attigiſſe Plut. l. 2. de placitis philoſ. c. 13. non ille quidem ſic, ut de ſcaphis mentionem fecerit, ſed ut de igne, è quo aſtra conſtare dixit, neque ita, ut eam Heraclito, ſed ut Xenophani tribuerit. ſic enim loquitur in eo cap. in quo agit περὶ τῆς οὐσίας τῶν ἀστέρων. Ξενοφάνης, inquit, ἐκ νεφῶν πεπυρωμένων, σβεννυμένων δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἀναζωπυρεῖν νύκτωρ καθάπερ τοὺς ἄνθρακας, ſed in libro quarto c. 26. cujus eſt inſcriptio περὶ σχήματος σελήνης aperte jam, & nominatim Heraclito tribuit hanc opinionem his verbis. Ἡράκλειτος σκαφοειδῆ. ut autem Lunam, ſic cætera quoque aſtra σκαφοειδῆ eſſe volebat. quod etiam clarius conſtabit in ſequenti ſcholio. hæc autem opinio conſentanea eſt his, qui ex igne omnia conſtare dixerunt, è quorum numero fuit Heraclitus, quorum opinionem refellit Ariſt. 1. τῶν μετεωρολογικῶν.

Lunam, quod propius abſit à terra, in loco ferri minime puro, Solem vero, quod illuſtri puroque loco poſitus, quodque intervallo à nobis apte disjunctus ſit, idcirco magis calefacere ac collucere.] Ita Plut. eodem 2. l. c. 27. cujus eſt inſcriptio περὶ φωτισμῶν σελήνης. Ἡράκλειτος, inquit, τὸ αὐτὸ πεπονθέναι τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην. σκαφοειδεῖς γὰρ ὄντας τοῖς σχήμασιν τοὺς ἀστέρας, δεχομένους δὲ τὰς ἀπὸ τῆς ὑγρᾶς ἀναθυμιάσεως, αὐγὰς φωτίζεσθαι πρὸς τὴν φαντασίαν, λαμπρότερον μὲν τὸν ἥλιον ἐν καθαρωτέρῳ γὰρ ἀέρι φέρεσθαι, τὴν δὲ σελήνην ἐν θολερωτέρῳ.

Solem ac Lunam converſis ſurſum ſcaphis deficere.] Quod idem de Heraclito tradit Plut. l. 2. de placitis philoſ. c. 24. in quo agitur περὶ ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου. Ἡράκλειτον, inquit, κατὰ τὴν τοῦ σκαφοειδοῦς στροφὴν, ὥστε τὸ μὲν κοῖλον ἄνω γίνεσθαι, τὸ δὲ κυρτὸν κάτω, πρὸς τὴν ἡμετέραν ὄψιν. & rurſum eodem libro c. 28. cujus eſt inſcriptio περὶ ἐκλείψεως σελήνης. idem confirmat his verbis. Ἡράκλειτος κατὰ τὴν τοῦ σκαφοειδοῦς συστροφήν.

Seleucus tamen grammaticus.] Duos invenio Seleucos & utroſque grammaticos, quorum alter Alexandrinus fuit cui Homerico cognomen fuit, & Romæ docuit, alter Emiſenus. uterque multa ſcripſit: Suid. addit & tertium Athen. Tarſenſem.

Et Cleanthes Ponticus.] De quo nihil certum aut exploratum invenimus.

P. 340. *Nicomedes.*] Fortaſſe is, cujus Athen. librum de Orpheo citat.

XENOPHANES.

Colophonius.] Cic. 1. de divin. *Colophonius*, inquit, *Xenophanes, unus, qui deos eſſe diceret, divinationem funditus ſuſtulit.*

P. 241. *Æqualis fuit Anaximandri.*] Qui anno 2. Olymp. 58. annos natus 64. paulo poſt mortuus eſt.

Elegias, & iambos in Homerum atque Heſiodum ſcripſit.] Athen. elegias ſcripſiſſe Xenophanem non ſolum teſtificatur, ſed ex ipſis multos illius citat verſus. iambos autem ſcripſiſſe veri quoque ſimile eſt: quoniam & is inter ſillographos à nonnullis numeratur, velut à Cœl. Rhodigino.

Quatuor eſſe ait rerum elementa.] Eadem ſcilicet, quæ cæteri phyſici, qui rerum principia finita ponebant, quorum in 1. phyſic. opinionem ſecutus eſt Ariſtot.

Mundos innumerabiles, eoſq; immutabiles.] Quod ab Anaximandro æquali ſuo fortaſſe didicit, qui in eis numeratur,

qui innumerabiles mundos,non tamen immutabiles, ut Xenophanes,ſed mutabiles poſuerunt: quemadmodum eſt apud Simplicium in comm. in 8. phyſ. l. ſuper verbis illis Ariſt. ἀλλ' ὁπόσοι μὲν ἀπείρους κόσμους τε εἶναί φασι. quæ ſunt in ejus l. 8. phyſ. initio.

Dei formam rotundam, homini nihil ſimile habentem.] Quantum conjicere poſſum, Anaximandri & Xenophanis eadem fuit opinio de Deo. uterque enim mundos innumerabiles deos eſſe putavit; in eo tamen differunt inter ſe, quod Anaximander deos & mundos mutabiles & nativos eſſe vult, Xenophanes immutabiles & infinitos Sed quod ad Dei formam figuramque pertinet, uterque idem ſentit,eam videlicet eſſe rotundam; quia uterque mundos dicit deos: mundos autem rotundos eſſe affirmat.Cic. l. 1. de nat. deorum de Anaximandri opinione ſic ſcribit. *Anaximandri autem opinio eſt nativos eſſe deos, longis intervallis orientes occidenteſque eoſq; innumerabiles eſſe mundos.* & paulo poſt Xenophanis ſententiam his verbis exponit. *Tum Xenophanes, qui mente adjuncta, omne præterea quod eſſet infinitum, deum voluit eſſe.* quibus ex duobus locis ſimul conjunctis, ſi diligenter attendas,elicitur utriuſque eandem eſſe opinionem.

Eumq; eſſe ſimul omnia, mentem,prudentiam, atq; æternitatem.] Hanc Xenophanis opinionem fuiſſe teſtificatur M.Cic. in Lucullo his verbis; *Xenophanes paulo eſt antiquior,unum eſſe omnia, neq; id eſſe mutabile,& id eſſe Deum, neq; natum uſquam quidquam & conglobata figura:* quibus extremis verbis ſuperior quoq; confirmatur ſententia.

Animamq; ſpiritum eſſe dixit.] Quæ fuit eadem Heracliti & Stoicorum opinio, quemadmodum eſt apud Plut. l. 4. de placitis philoſ. c. 3.

P. 241. *Sotium tradit eum primum nihil comprehendi poſſe affirmaviſſe.*] Quod etiam idem M. Cic. ſcribit in Lucullo his verbis. *Parmenides, Xenophanes minus bonis quamquam verſibus, ſed tamen illis verſibus increpant eorum arrogantiam quaſi irati, qui; cum ſciri nihil poſſit, audeant ſe ſcire dicere.*

Floruit ſexageſima Olymp.] Eodem quo Pythag. tempore,vide ſupra.

Parmeniſco.] Metapontino, homine admodum divite, ac nobili, de quo vide Athen.

PARMENIDES.

Parmenides Pyrithi filius.] Sic etiam Suid. Παρμενίδης, Πύρητος, Ἐλεάτης φιλόσοφος, μαθητὴς γεγονὼς Ξενοφάνους τοῦ Κολοφωνίου. quod etiam Simplicius in proœmio comm.in l. phyſ. confirmat: Parmenidem ſcilicet Xenophanis fuiſſe diſcipulum. Ξενοφάνης δὲ, inquit, ὁ Κολοφώνιος, καὶ ὁ τούτου μαθητὴς Παρμενίδης.

Hunc Theophraſtus in epitome Anaximandri auditorem fuiſſe tradit.] Quod temporum rationi non repugnat: ſi quidem Anaximander mortuus eſt paulo poſt 2.annum olymp.58. Parmenides autem floruit olymp.69. ut paulo poſt dicetur.

Hic primus terram globoſam,& in medio poſitam enuntiavit.] Quod utrumq; confirmat Plin. globoſam eſſe l. 1. c. 65. in medio poſitam eodem l. c. 69. quæ eadem quoq; eſt Ariſtot. opinio, ut patet ex libris de cœlo, maxime autem ex 2.

Duoq; eſſe elementa, ignem, ac terram, aſſeruit, eorumq; alterum opificis, alteram materiæ locum obtinere.] De qua opinione eſt apud Simplicium in comm. in 1. l. phyſ. qui etiam verſus ipſos Parmenidis citat. ex quibus hæc elicitur ſententia, quos ego conſulto brevitatis cauſa prætereo. Sed & Themiſtius in paraphraſi in eundem librum clarius adhuc eandem opinionem Parmenidi tribuit, ita ſcribens. ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπάνειμι, ὅτι τἀναντία ἅπαντες ἀρχὴν ποιοῦσιν, οἵτε λέγοντες ἓν τὸ πᾶν καὶ ἀκίνητον, οἵτε πλείω, μᾶλλον δὲ ἄπειρα. καὶ γὰρ ὁ Παρμενίδης ἐν τοῖς πρὸς δόξαν, τὸ θερμὸν ποιεῖ καὶ τὸ ψυχρὸν ἀρχὰς, ὧν τὸ μὲν πῦρ, τὸ δὲ γῆν προσαγορεύει. Cic. in Lucullo ſolum ignem principium ab eo poſitum nominat. *Parmenides,* inquit, *ignem, qui moveat terram, quæ ab eo formetur.* ſed de principio efficiente tantummodo locutus eſt, terram autem, quæ ab igne formetur, aliud eſſe principium tamen oſtendit.

Atque etiam hominum ortum è limo primum extitiſſe.] Quæ quidem veterum philoſophorum videtur fuiſſe opinio, de qua eſt apud Plat. multis in locis. in Menexeno c.366. in Protagora c.287. in Politi. 122.

Ipſum vero calore, & frigore conſtare, è quibus omnia eſſe compoſita.] Quod attigit etiam Plato in Protagora, loco ſupra citato his verbis, ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἱμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον, ἐκ γῆς, καὶ πυρὸς μίξαντες. eſt enim πῦρ calor γῆ autem frigus, quæ duo ut ſupra dictum eſt,elementa Parmenides ponebat.

Animam & mentem unum atq; idem eſſe.] Quam opinionem Ariſtot. in 1. l. de anima non Parmenidi,ſed Democrito tribuit, ita ſcribens. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀναξαγόρας ψυχὴν εἶναι λέγει τὴν κινοῦσαν, καὶ εἴτις ἄλλος εἴρηκεν, ὡς τὸ πᾶν ἐκίνησε νοῦς· οὐ μὴν παντελῶς γε, ὥσπερ Δημόκριτος, ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἁπλῶς ταὐτὸν τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν. niſi, ſi Ariſtot. illis verbis, καὶ εἴτις ἄλλος εἴρηκεν, ὡς τὸ πᾶν ἐκίνησε νοῦς, Parmenidem ſignificare voluit. Joannes quidem Grammaticus in comm. in 1. de anima l. Archelaum his Ariſtot. verbis ſignificatum eſſe videri vult.

Duplicem eſſe philoſophiam, quarum alteram veritate, alteram opinione conſtare.] Quod notavit Simplicius in comm. in 3. Ariſtot.l. de cælo his verbis, οἱ δὲ ἄνδρες ἐκεῖνοι (loquitur autem de Parmenide & Meliſſo) διττὴν ὑπόθεσιν ἔθεντο, τὴν μὲν τοῦ ὄντως δηλονότι τοῦ νοητοῦ, τὴν δὲ τοῦ γινομένου, δηλονότι τοῦ αἰσθητοῦ; tum etiam in comm.in 1. phyſic.l.citatis illius verſibus, qui hi ſunt,

Ἐν τῷ σοὶ παύω πιστὸν λόγον ἠδὲ νόημα
Ἀμφὶ ἀληθείης. δόξας δ' ἀπὸ τοῦδε βροτείους
Μάνθανε, κόσμον ἐμῶν ἐπέων ἀπατηλὸν ἀκούων.

Sed & Philoponus in ejuſdem Ariſtot. l. 1. phyſic. comm. hoc idem confirmat ita ſcribens. ὁ Παρμενίδης ἐν τοῖς πρὸς δόξαν, πῦρ καὶ γῆν ἔλεγεν εἶναι τὴν ἀρχὴν τῶν πάντων· ἐν δὲ τοῖς πρὸς ἀλήθειαν, ἓν εἶναι τὸ πᾶν καὶ πεπερασμένον καὶ ἀκίνητον, quod quidem dogma, ſi Ariſtot. in 1. de animal. credimus, contrarium eſt, animam ac mentem unum atque idem eſſe aſſerenti, qui enim veritatem ab opinione disjungit, is animam quoque & mentem disjuncta eſſe fateatur neceſſe eſt: quarum altera in veris, altera in his, quæ ſub opinionem cadunt comprehendendis verſetur. quod Ariſtot. verba l. 1. de anima aperte oſtendunt,ita de Democrito ſcribentis οὐ δὴ χρῆται τῷ νῷ ὡς δυνάμει τινὶ περὶ τὴν ἀλήθειαν,ἀλλὰ ταὐτὸ λέγει ψυχὴν καὶ νοῦν.

Judicium veritati attribuit, ſenſuumq; ait certa non eſſe judicia.] Hoc ſuperiori proximo dogmati de duplici philoſophia conſentaneum eſt, in quo cum Platonis Peripateticorumque ſententia Parmenides conſentit, qui veritatis quidem judicium à ſenſibus oriri, non tamen eſſe in ſenſibus aiebant. Cic. in quæſt. acad. *Quamquam,* inquit, *oriretur à ſenſibus, tamen non eſſe judicium veritatis in ſenſibus.* mentem volebant rerum eſſe judicem.

Floruit olympiade 69.] Eodem,quo Heraclitus,tempore.

P. 243. *Primuſq; videtur eundem eſſe Heſperum ac Luciferum animadvertiſſe.*]Nam cum Solem antecedit, Lucifer, cum eundem ſubſequitur, Heſperus appellatur. Cic. 2. de nat. deorum. *Infima eſt quinq; errantium, terræque proxima ſtella Veneris,quæ* φωσφόρος *Græce, Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur Solem: cum ſubſequitur autem, Heſperus. ea curſum anno conficit, & latitudinem luſtrans ſigniferi orbis,& longitudinem; quod idem faciunt ſtellæ inferiores: neq; unquam à ſole duorum ſignorum intervallo longius diſcedit tum antecedens, tum ſubſequens.* quod idem tradit Hyginus l. 4. de planetis c. de Venere.niſi quod ejus curſum incertum eſſe vult, nec eodem tempore ad præteritum tranſire ſignum. Vide quæ ſcripſimus in vita Pythagoræ.

Quidam Pythagoram aiunt.]In quibus ipſe quoq; eſt Laert. qui ſupra in vita Pythagoræ hanc ſententiam ſecutus eſt,quam Plin. quoq; confirmat,quemadmodum in vita Pythogoræ notavimus.

Primus etiam rogatiuncula uſus eſſe dicitur ea, quæ Achilles appellatur.] Quod tamen falſò puto illi à Phavorino tributum fuiſſe,veriuſq; eſſe exiſtimo Zenonem Eleatem primum ea rogatiuncula uſum eſſe,quemadmodum in ejus vita paulo poſt ex Ariſtot. docebimus.

MELISSUS.

Itaq; Navarcus creatus.] Meliſſum claſſi præfuiſſe ſcribit Ælian. l. 7. var. hiſt. c. 14. in quo agit de philoſophis, qui & militaverunt, & rempublicam geſſerunt. Μέλισσος δὲ, inquit, ἐναυάρχησε.

Videbatur ei rerum univerſitas infinita, immutabilis,immobilis, una, ſibiq; ipſi ſimilis, & plena.] De qua opinione eſt apud Ariſtot. 1. phyſic. l. Simplicius in comm. ejuſdem Ariſtot. l. verſus etiam Meliſſi affert; quibus eandem ſententiam aliqua ex parte complectitur: quos ego, locum indicaſſe contentus, conſulto prætermitto. quo eodem libro paulo poſt idem, quod Laert. confirmat ita de Meliſſo ſcribens. διότι μὴ μόνον ἓν εἶναι καὶ ἀκίνητον τὸ ὂν ἔλεγεν, ὥσπερ ὁ Παρμενίδης, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο καὶ ἄπειρον. ſic etiam Philoponus in ejuſdem libri comm. μίαν μὲν οὖν καὶ πεπερασμένην καὶ ἀκίνητον Παρμενίδης ἔλεγε καὶ Ξενοφάνης,μίαν δὲ καὶ ἀκίνητον καὶ ἄπειρον ὁ Μέλισσος. Cic. in Lucullo veterum philoſophorum de rerum initiis ſententias exponens, *Meliſſus,* inquit, *hoc quod eſſet infinitum & immutabile,& fuiſſe ſemper & fore.*

Negabat omnino motum eſſe, videri tamen aiebat.] Quam ob

causam

cauſam in eodem l. Ariſtot. ipſum in numero phyſicorum non A retulit, ita ſcribens, ἀνάγκη δὲ ἤτοι μίαν εἶναι τὴν ἀρχὴν, ἢ πλείους· καὶ εἰ μίαν, ἤτοι ἀκίνητον, ὥς φασι Παρμενίδης καὶ Μέλισσος, ἢ κινουμένην, ὥσπερ οἱ φυσικοί. & ſanè cogebatur qui univerſitatem rerum immobilem diceret, motum negare. omnibus enim rebus quiſcentibus, nihil moveri neceſſe erat. ſed & clarius adhuc Ariſtot. 1. cœli idem teſtificatur, ita ſcribens. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν, ἀνεῖλον ὅλως γένεσιν καὶ φθοράν. οὐθὲν γὰρ οὔτε γίγνεσθαί φασιν οὔτε φθείρεσθαι τῶν ὄντων, ἀλλὰ μόνον δοκεῖν ἡμῖν, οἷον οἱ περὶ Μέλισσόν τε καὶ Παρμενίδην.

ZENO ELEATES.

Zeno Eleates.] Qui in vita Zenonis Citiei à Laert. inter 8. Zenones 1. nominatur, & à Plat. in Parmenide cum Socrate B diſputans inducitur.

Hunc Apollodorus in temporum hiſtoria Pyrithi.] Atqui ſi Suidæ credimus, Parmenides, non Zeno Pyrithi filius fuit, quod & à Laertio in ejus vita dictum eſt, & ego in ſcholiis ex Suida notavi.

Parmenidem vero natura quidem Teleutagoræ.] Suid. non Parmenidem, ſed Zenonem ipſum Eleatem Teleutagoræ filium ſcribit, Ζήνων, inquit, Τελευταγόρου, Ἐλεάτης, φιλόσοφος τῶν ἐγγιζόντων Πυθαγόρᾳ καὶ Δημοκρίτῳ κατὰ τοὺς χρόνους.

Parmenidem audivit, ab eoque eſt amatus.] Quod idem Plato quoq; ſcribit in Parmenide his verbis. καὶ λέγεσθαι αὐτὸν παιδικὰ τοῦ Παρμενίδου γεγονέναι.

Procerus erat, quemadmodum eſt apud Platonem in Parmenide.] Cujus quidem Plat. verba ſunt. Ζήνωνα δὲ ἐγγὺς ἐτῶν τετ- C ταράκοντα τότε εἶναι, εὐμήκη δὲ καὶ χαρίεντα ἰδεῖν.

Idem in Sophiſte Palamedem quoq; Eleaticum ipſum appellat.] Quod ego tamen apud Plat. in Sophiſte quidem nondum invenire potui.

Eum Ariſtoteles dialecticæ inventorem fuiſſe tradit.] Quod in procemio Laert. etiam ſcribit.

Sed cum Navarchum tyrannum, &c.] Eandem hiſtoriam agnoſcere videtur Cic. l. 2. quæſt. Tuſc. his verbis. *Zeno proponatur Eleates, qui perpeſſus eſt omnia potius, quam conſcios delendæ tyrannidis indicaret.* Et l. 1. de nat. deorum. *Anaxarchum Democriteum à Cyprio tyranno excarnificatum accepimus, Zenonem Eleæ in tormentis necatum.* Val. Max. l. 3. c. de patientia, eadem fere, quæ Laert. de Zenone tradit.

P. 244. *Hic primus rogatiuncula Achille uſus eſt.*] De qua eſt D apud Ariſtot. l. 6. phyſic. c. 9. in quo hujus ipſius Zenonis Eleatis rationes 4. affert, quibus motum è rerum natura tollere conabatur: quarum 2. Achillem appellat, ita ſcribens. τέτταρες δ᾽ εἰσὶ λόγοι περὶ κινήσεως Ζήνωνος οἱ παρέχοντες τὰς δυσκολίας τοῖς λύουσι. πρῶτος μὲν ὁ περὶ τοῦ μὴ κινεῖσθαι, διὰ τὸ πρότερον εἰς τὸ ἥμισυ δεῖν ἀφικέσθαι τὸ φερόμενον, ἢ πρὸς τὸ τέλος. δεύτερος δὲ ὁ καλούμενος Ἀχιλλεύς. Quod autem Ariſtot. Eleatem Zenonem, & non alium quempiam ſignificet, docet Simplicius in comm. in eundem Ariſtot. l. qui hunc ipſum, quem attulimus, locum exponens ita ſcribit. αἱ τοῦ θεσπεσίου Ζήνωνος Ἐλεάτου ἀπορίαι, τῶν θαυμαστῶν τούτων περὶ κινήσεως θεωρημάτων τοῦ Ἀριστοτέλους γεγόνασιν ἡμῖν αἰτίαι. Quare autem ea Zenonis ratio Achilles appellata fuerit, declarat idem Simplicius his E verbis. Ἀχιλλεὺς οὖν ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ παραληφθέντος ἐν αὐτῷ Ἀχιλλέως ἐκλήθη, ὃν ἀδύνατόν φησιν ὁ λόγος τὴν χελώνην διώκοντα καταλαβεῖν. Themiſtius quoque eundem Ariſtotelis locum tractans: δεύτερος δ᾽ ἐστιν ὁ λόγος ὁ καλούμενος Ἀχιλλεύς, τετραγῳδημένος καὶ τῷ ὀνόματι. οὐ γὰρ ὅπως φησὶν τὸν Ἕκτορα καταλήψεται ὁ ποδωκέστατος Ἀχιλλεύς, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὴν βραδυτάτην χελώνην.

LEUCIPPUS.

Placet autem illi, omnia eſſe infinita.] Ariſtot. l. 1. περὶ γενέσεως idem confirmat: qui cum Leucippum in eorum numero philoſophorum retuliſſet, qui non unum ſed plura initia rerum ponerent his verbis, ὅσοι δὲ πλείω τὴν ὕλην ἑνὸς τιθέασιν, οἷον Ἐμπεδοκλῆς, καὶ Ἀναξαγόρας, καὶ Λεύ- F κιππος, paulo poſt adjecit & hæc, Ἀναξαγόρας δὲ ἄπειρα, καὶ Λεύκιππος καὶ Δημόκριτος. paulo vero etiam poſt, Δημόκριτος δὲ καὶ Λεύκιππος ἐκ σωμάτων ἀδιαιρέτων τἆλλα συγκεῖσθαί φασιν· ταῦτα δὲ ἄπειρα καὶ τὸ πλῆθος εἶναι, καὶ τὰς μορφάς.

Atque etiam eſſe univerſum inane, corporibuſque plenum.] Cic. in Lucullo, veterum philoſophorum opiniones de rerum principiis enumerans, inquit, Leucippus plenum & inane. quod quidem inane magnitudine infinitum eſſe volebat, ut apparet ex Plut. verbis in 1. l. de philoſ. placitis ita ſcribentis. Λεύκιππος, Δημόκριτος, Δημήτριος, Μητρόδωρος, Ἐπίκουρος τὰ μὲν ἄτομα ἄπειρα τῷ πλήθει, τὸ δὲ κενὸν ἄπειρον τῷ μεγέθει. inane autem Leucippus eo modo, quo Democritus ponebat: hoc eſt corporibus interjectum, non ſeparatum ab eis: quemadmodum notavit Philoponus ſuper 4. phyſ. Ariſtot. l. c. de vacuo, & clarius Themiſtius in paraphraſi ita ſcribens. ἢ παρεσπάρθαι τοῖς σώμασιν αὐτὸ, καθάπερ λέγουσιν Δημόκριτός τε, καὶ Λεύκιππος, καὶ ἄλλοι πολλοί.

Mundos etiam gigni corporibus in inane incidentibus, atque inter ſe complexis.] Quod quidem ita fieri oportebat, ut aliquid gigneretur. corpora autem, ut opinor, atomos ipſas ſignificabat. hoc vero quod dicit quomodo fieret, paulo poſt apertius explanat.

Terram vehi, circum medium ſe in orbem convertentem, ejuſq; formam tympani ſimilem eſſe.] Id quomodo fiat, videtur, Plut. ex ipſo Leucippo oſtendere l. 3. de placitis philoſ. c. 12. ita ſcribens. Λεύκιππος παρεκπεσεῖν τὴν γῆν εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη διὰ τὴν ἐν τοῖς μεσημβρινοῖς ἀραιότητα, ἅτε πεπηγότων τῶν βορείων, διὰ τὸ κατεψύχθαι τοῖς κρυμοῖς, τῶν δὲ ἀντιθέτων πεπυρωμένων. Idem Plut. c. 10. ejuſdem l. cum de figura terræ veterum philoſophorum ſententias exponeret, Λεύκιππος, inquit, τυμπανοειδῆ.

Primus atomos rerum initia poſuit.] Quod Cic. confirmat l. 1. de nat. deorum his verbis. *Iſta enim flagitia Democriti, ſive etiam ante Leucippi, eſſe corpuſcula:* & ea quæ ſequuntur. Plut. tamen l. 1. de placitis philoſ. c. 3. in quo veterum philoſophorum de rerum initiis ponit opiniones, hoc ipſum de atomis dogma Democrito videtur tribuere, nulla de Leucippo mentione facta, conſtat tamen vel ex Ariſtot. Leucippum quoque ejuſdem dogmatis fuiſſe auctorem: quod ego tanquam manifeſtum docere prætermitto.

Adjicit etiam elementa.] Quæ apud eum erant atomi: quod Ariſtot. docet l. 1. de anima, ita ſcribens. Δημόκριτος μὲν πῦρ τι καὶ θερμόν φησιν ψυχὴν εἶναι. ἀπείρων γὰρ ὄντων σχημάτων καὶ ἀτόμων, τὰ σφαιροειδῆ πῦρ καὶ ψυχὴν λέγει· οἷον ἐν τῷ ἀέρι τὰ καλούμενα ξύσματα, ἃ φαίνεται ἐν ταῖς διὰ τῶν θυρίδων ἀκτῖσιν· ὧν τὴν πανσπερμίαν στοιχεῖα λέγει τῆς ὅλης φύσεως. ὁμοίως δὲ καὶ Λεύκιππος.

Ex his infinitos mundos generari.] Quam opinionem attigit Ariſtot. l. 8. phyſic. nullo ejus auctore nominato, his verbis. ἀλλ᾽ ὁπόσοι μὲν ἀπείρους κόσμους τε εἶναί φασι, καὶ τοὺς μὲν γίγνεσθαι, τοὺς δὲ φθείρεσθαι τῶν κόσμων. Sed eum locum exponens Simplicius auctores dogmatis nominavit, ita ſcribens. οἱ μὲν γὰρ ἀπείρους τῷ πλήθει τοὺς κόσμους ὑποθέμενοι, ὡς οἱ περὶ Ἀναξίμανδρον, καὶ Λεύκιππον, καὶ Δημόκριτον, γινομένους αὐτοὺς καὶ φθειρομένους ὑπέθεντο ἐπ᾽ ἄπειρον, ἄλλων μὲν ἀεὶ γινομένων, ἄλλων δὲ φθειρομένων.

P. 245. *Gigni vero mundos ad hunc modum* uſque ad *ſolis autem circulum.*] Hunc gignendorum mundorum modum agnoviſſe videtur Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 4. cujus eſt titulus. πῶς συνέστηκεν ὁ κόσμος. cujus verba brevitatis cauſa omitto, locum indicaſſe contentus: qui, niſi fallor, valde ad hujus loci confert explicationem. Cic. etiam l. 1. de nat. deorum loco ſupra citato idem quodam attigit modo, ita ſcribens. *Iſta enim flagitia Democriti, ſive etiam ante Leucippi, eſſe corpuſcula quædam levia, alia aſpera, rotunda alia, partim angulata, curvata quædam, & quaſi adunca. ex his effectum eſſe cœlum atque terras, nulla cogente natura, ſed concurſu quodam fortuito.*

Solem ac Lunam ideo, quia terra ad meridiem inclinetur, deficere. uſque ad *ac ſolem quidem.*] Vide locum Plut. l. 3. de placitis philoſ. c. 12. ſupra citatum, quo hic locus confirmatur.

Neceſſitate quadam, quæ qualis ſit, declarat.] Quam neceſſitatem ἀντιτυπίαν, ut opinor, appellabat. quod ego conjicio ex verbis Plut. l. 1. de placitis philoſ. c. 25. & 26. quorum in altero de neceſſitate, in altero de neceſſitatis agit natura. Ἐμπεδοκλῆς, inquit, οὐσίαν ἀνάγκης αἰτίαν χρηστικὴν τῶν ἀρχῶν, καὶ τῶν στοιχείων· Δημόκριτος τὴν ἀντιτυπίαν, τὴν καὶ φορὰν, καὶ πληγὴν τῆς ὕλης. quæ enim Democriti opinio fuiſſe dicitur, hanc Leucippi quoq; fuiſſe conjicio.

FINIS.

ÆGIDII MENAGII
IN
Diogenem Laertium
OBSERVATIONES
ET
EMENDATIONES.

ΛΑΕΡΤΙΟΥ Διογένους περὶ βίων, δογμάτων καὶ ἀποφθεγμάτων, τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων.] Sic quoque editio Frobeniana, & Stephanica, & MSS. duo Regiæ Bibliothecæ. Tres Laërtianos MSS. codices ex ea Bibliotheca vidi, integros duos, decurtatum unum. In decurtato ita horum librorum titulus conceptus fuit, Λαερτίου Διογένους βίοι καὶ γνῶμαι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων, καὶ τῶν ἑκάστῃ αἱρέσει ἀρεσκόντων. Stephano, qui de Urbibus ſcripſit, Φιλόσοφος ἱστορία dicuntur in Ενετὸς, in Δρυΐδαι & in Χολλίδαι, quo titulo Porphyrius librum ſcripſerat, quoque inſcriptus alter hodie exſtat, qui Galeno tribuitur; & ita Laërtium ſuos inſcripſiſſe putamus. Φιλόσοφοι βίοι à Photio in Biblioth. clxi. appellantur; & Σοφιστῶν βίοι ab Euſtathio ad Iliad. μ. Ceterùm pro Διογένης Λαέρτιος, ut vulgò Diogenes noſter dicitur, & ut eum quoque vocat Stephanus in Δρυΐδαι, & Heſychius Mileſius in Antiſthene, Λαέρτιος Διογένης ordine præpoſtero etiam à Photio dicto loco, ut hîc, appellatur. Ita ſcriptorum præponi nonnunquam ſolent cognomina, præſertim cum à patria, quemadmodum iſtud Diogenis, deſumpta ſunt: Diogenem enim à Laërta Ciliciæ oppido potiùs quàm à Laërtio patre *Laërtium* appellatum crediderim, contra quàm Vir magnus exiſtimabat, qui eum Laërtii filium paſſim vocat. Sanè Λαερτιάδης dicitur Stephano in Χολλίδαι; quod Laërtæ oppidi ἐθνικὸν eſſe nemo non videt, quamquam hujus non meminit Stephanus ipſe, ubi de hoc oppido agit, ſed τοῦ Λαερτίνου & τοῦ Λαερτίου duntaxat: & hoc poſtremum, ἐθνικὸν ἄμεινον ait eſſe. At Λαέρτης, non Λαέρτιος, dicitur Euſtathio loco laudato: ſed ubi Λαερτίτης reſcribendum exiſtimabat Tanaquillus Faber. Διογενιανὸς etiam, non Διογένης, à Tzetze appellatur. (Ita vel *Diogenianus* vel *Diogenes*, Grammaticus quidam Cyzicenus apud Suidam nuncupatur.) Dicitur & Ἐπιγραμματογράφος eidem Tzetzæ Chiliad. III. cap. 61. unde viſum ab eo conſtat Laërtii volumen Epigrammatum in Viros illuſtres, cujus in his Philoſophorum Vitis toties Auctor meminit, & quod, quia omni metrorum genere ſcriptum fuit, Πάμμετρον inſcripſerat.

Qua autem ætate vixerit Laërtius non ita facilis eſt diſquiſitionis. Scriptorum qui ejus meminerint antiquiſſimi ſunt, Sopater Alexandrinus, qui, Photio teſte, multa ex Vitis Laërtii ſuis doctrinæ variæ Eclogis inſeruerat, quique Conſtantini Magni temporibus vixit, à quo interfectus eſt; & Heſychius Mileſius, qui ſub Juſtiniano vixit: & Stephanus, quem vixiſſe aliquamdiu ante tempora Juſtiniani patet ex eo quod Hermolaus quidam Grammaticus ſcripſit Epitomen librorum Stephani, quam Juſtiniano Imperatori inſcripſit, ut eſt apud Suidam in Ερμόλαος. Plutarchum laudat Laërtius in Speuſippo & Anaxarcho, Phavorinum paſſim, & Epictetum in Epicuro; unde his poſteriorem fuiſſe conſtat. Vixit Plutarchus ſub Trajano, Phavorinus ſub Adriano, Epictetus verò uſque ad Marci tempora vitam produxit, ut Suidas refert, qui id procul dubio ab aliquo Scriptore antiquo acceperat. In eo non falli Suidam, ut ad Epicteti Enchiridion Salmaſius contendit, patet ex Themiſtio, auctore non contemnendo, qui Oratione XII. duos Antoninos Epicteto plurimum tribuiſſe ait; quod niſi de Pio & Marco intelligi non poteſt. Atque ego hunc Themiſtii locum cùm olim Salmaſio oſtendiſſem, memini illum dicere, de ſua ſententia ampliùs cogitandum. certè illius argumenta, quibus Suidam refellere tentat, nihil evincunt, ut alibi oſtendemus. Sed ad rem. Recentiſſimus omnium ſucceſſionum, ultimuſq; Philoſophorum, quorum Laërtius meminit, fuit Saturninus Cythenas, Sexti Empirici Auditor: fuiſſe autem videtur Sextus Empiricus circa Trajani atque Hadriani tempora, ut ad Timonis vitam obſervamus. Junior igitur Trajano & Hadriano, atque etiam Pio Laërtius fuerit neceſſe eſt. At non longè poſt eorum tempora vixiſſe patet; ſiquidem in Præfatione Operis, cùm de ſecta Eclectica diſſerit, ait eam *nuper*, πρὸ ὀλίγου, à Potamone Alexandrino fuiſſe introductam; fuit autem Potamon ſub Auguſto & poſt Auguſtum, ut refert Suidas. Opus ſuum feminæ cuidam Platonis ſtudioſæ Laërtius inſcripſerat, quod apparet ex his verbis in Vita Platonis, φιλοπλάτωνι δέ σοι δικαίως ὑπαρχούσῃ, καὶ παρ᾽ ὁντινοῦν τὰ τοῦ Φιλοσόφου δόγματα φιλοτίμως ζητούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην ὑπογράψαι καὶ τὴν φύσιν τῶν λόγων, καὶ τὴν τάξιν τῶν διαλόγων, &c. ad eamque feminam referendum, quod ſcribit idem Laërtius in Epicuro, θήσομαι δὲ καὶ τὰς κυρίας αὐτοῦ δόξας, καὶ εἴ τι ἔδοξεν ἐκλογῆς ἀξίως ἀνεφθέγχθαι, ὥς τε σε πανταχόθεν καταμαθεῖν τὸν ἄνδρα. Arriam illam fuiſſe, quam Galenus libro de Theriaca ad Piſonem cap. 3. multò omnium ſibi cariſſimam vocat, veriſſimè, ut mihi quidem videtur, conjecit vir imprimis eruditus Thomas Reineſius Var. Lect. lib. II. cap. 12. nam & eam ſupra modum ab Imperatoribus commendatam, quòd diligentem Philoſophiæ navaret operam, & Platonis libris maximè gauderet, ait ibidem Galenus. Quare Diogenem Galeni æqualem fuiſſe, hoc eſt Marci & Severi temporibus vixiſſe ſtatuendum eſt. Nec obſtat quod ait Joannes Jonſius libro illo ſuo elegantiſſimo de ſcriptoribus Philoſophicæ Hiſtoriæ, Galenum non

eſſe auctorem libri de Theriaca ad Piſonem, cum auctorem hujus libri Galeno æqualem fuiſſe conſtet; ſiquidem ſe paulò poſt Marcum Antoninum vivere indicat cap. 2. Et profectò, ſi aliquamdiu poſt Marcum vixiſſet Laërtius, vix eſt ut hujus Imperatoris, qui Stoïcus fuit, & Stoicos libros Græcè ſcripſit, cùm de Stoïcorum ſecta & eorum ſucceſſione ageret, non meminiſſet. Sed neq; in eo albo Epicteti, germani Stoïci, vitam prætermiſiſſet.

Statutâ Diogenis noſtri ætate, ad alia, quæ eum attinent, tranſeundum. Voces aliquot ſignificationis reconditæ, immo & *μοναδικὰς*, apud eum Scriptorem paſſim invenies, de quibus ſuo loco monebimus. Ἐλεημοσύνην διδόναι pro eo quod vulgò Gallicè dicimus *donner L'aumoſne* in Ariſtotelis vita uſurpavit; qui loquendi modus cùm Chriſtianorum Scriptorum proprius videatur, Laërtium Chriſtianum fuiſſe vir quidam doctus ſuſpicabatur: ſed fruſtra; nam Chriſtianum non fuiſſe indicio eſſe poſſunt quas Epicuro tribuit laudes immodicæ; quin & inde Epicureum fuiſſe conjicimus. Philoſophicas illas Vitas in varios libros diviſiſſe teſtatur ipſe alicubi. In his multa repetita, multa μνημονικὰ ἁμαρτήματα, multa παροράματα reperiet, qui attentiùs eas evolvet; adeò verum eſt quod ait Ambroſius Laërtii Interpres, plus in legendo ſtudii quàm in ſcribendo diligentiæ Laërtium adhibuiſſe. Kechermannus quoq; eum languidè & frigidè ſcripſiſſe pronuntiat. In eo tamen plurima bonæ frugis, veluti facta & dicta Philoſophorum, eorumq; variæ & ſectæ & opiniones: ut meritò Michaël Montanus noſter plures Laërtios, aut quem habemus vel planiorem vel ampliorem exoptaverit. Ipſe equidem Philoſophicam illam Hiſtoriam, *Ingeniorum Hiſtoriam* ſolitus ſum appellare. *Magnus autem defectus in illa Hiſtoria Philoſophica Laërtii, injuria temporum, accidit, ut ex indice vetuſtiſſimi codicis obſervatum mihi olim, qui longè plures Philoſophorum Vitas habet. In eo laterculo memini legere &* Κορνοῦτον, *&* Πολέμωνα, *&* Ἄρειον, *& alios quamplurimos, ut alibi dicam. In his eſt &* Μύρμηξ, *Philoſophus* Διαλεκτικός. Verba ſunt Salmaſii in Plinianis Exercitationibus pag. 888. Verùm memoriâ lapſus eſt, cùm Polemonis vitam in his libris non exſtare putavit: ſed fortaſſe τυπογραφικὸν fuit ἁμάρτημα pro *Potamonis*. An Cornuti, Arei, & Myrmecis Vitas ſcripſerit Laërtius, dixerit Vates aliquis, non ego. crediderim non ſcripſiſſe. Aliquid tamen in Opere Laërtii deſiderari nullus dubito. Certè deeſſe videtur Præfatio aliqua ad feminam illam φιλοπλάτωνα, cui opus dicaverat. Etiam in Catalogo librorum Chryſippi omnes libri Phyſici deſunt, aliique non pauci, ut ad eum Catalogum oſtendemus. Epitomen ſolùm eſſe hoc opus vir acerrimi judicii Tanaquillus Faber exiſtimabat.

Supereſt, ut de variis Diogenis Laërtii editionibus diſſeramus. Primùm Latinè prodiit, interprete Ambroſio, Monacho Camaldulenſe, viro non inerudito, ſed qui tantâ licentiâ in his libris vertendis uſus fuit, ut ſcriptorem potiùs hiſtoriæ, quàm Hiſtorici interpretem dixeris. Is Coſmo Medicæo Interpretationem ſuam inſcripſerat. Eam poſtea Benedictus Brugnolus, vir & ipſe eruditus, & qui Julium Cæſarem Scaligerum literas docuit, ut Ioſephus filius belliſſimâ illâ ad Douſam epiſtolâ teſtatur, recognovit, & recognitam Laurentio Georgio & Iacobo Baduario Patriciis Venetis anno 1475. miſit. Audio & Florentiæ in Bibliotheca Medicea aliam interpretationem Anonymi adſervari, Ambroſianâ antiquiorem. At Græcè primum prodiit Laërtius Baſileæ apud Frobenium anno 1533. Græcum etiam poſtea edidit Henricus Stephanus cum Latina Interpretatione Benedicti Brugnoli ad calcem, anno 1570. & deinde cum eadem interpretatione è regione textus Græci, cumque Notis Iſaaci Caſauboni, ex cujus epiſtola dedicatoria ad Arnaldum patrem amplos Commentarios in eum Scriptorem paraſſe intelligimus, quæ publici juris fieri Reipublicæ Literariæ maximè intereſſet. Circa eadem tempora, anno ſcillicet 1556. prodiit Antuerpiæ Ioannis Sambuci Latina Laërtii interpretatio, plurimis in locis reſtituta ex vetuſtis exemplaribus Græcis. Romæ porro anno 1594. Aloyſius Zanettus Laërtium Græcè edidit, cum interpretatione accurata viri doctiſſimi & Latinæ Linguæ peritiſſimi Thomæ Aldobrandini, & ad fidem vetuſtorum Codicum, Farneſiani præcipuè optime notæ & miræ vetuſtatis, diligenter emendata; cumque ejuſdem Annotationibus eruditis, ſed quæ in Lucippi vita deſinunt. Ad eam editionem, cum ceteris emendatior nobis viſa eſſet, has noſtras Obſervationes atque Emendationes referre viſum eſt; & maximè cùm id à nobis poſtularet Octavianus Pulleynus, Anglus Bibliopola, cujus rogatu illas ſcribimus.

AD PROOEMIUM.

P. I. **T**Ὸ τῆς φιλοσοφίας ἔργον ἔνιοι φασὶν ἀπὸ βαρβάρων ἄρξαι] Ita Juſtinus Martyr, Tatianus, Clemens Alexandrinus, Theophilus, Euſebius, Athanaſius, Theodorus, alii.

Γεγενῆσθαι γὰρ παρὰ μὲν Πέρσαις Μάγους, &c.] Cyrillus lib. IV. contra Julianum: ἐφιλοσόφησαν δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοις οἱ κεκλημένοι Προφῆται· καὶ μὴν καὶ Ἀσσυρίων Χαλδαῖοι, καὶ Γαλατῶν οἱ Δρυΐδαι, καὶ ἐκ Βάκτρων τῶν Περσικῶν Σαμαναῖοι, καὶ Κελτῶν οὐκ ὀλίγοι, καὶ παρὰ Πέρσαις οἱ Μάγοι, καὶ παρ' Ἰνδοῖς οἱ Γυμνοσοφισταί. Erant autem Magi rerum divinarum periti & adminiſtri, quod vox ipſa ſignificat, teſte Porphyrio de abſtinentia animalium lib. III. παρὰ μέν γε τοῖς Πέρσαις οἱ περὶ τὸ θεῖον σοφοὶ, καὶ αὐτοῦ θεράποντες, Μάγοι μὲν ὀνομάζονται· τοῦτο γὰρ κατὰ τὴν ἐπιχώριον διάλεκτον σημαίνει ὁ Μάγος.

Παρά τε Κελτοῖς καὶ Γαλάταις τοὺς καλουμένους Δρυΐδας] Meminit hujuſce loci Stephanus in Δρυΐδαι: Δρυΐδαι, ἔθνος Γαλατικὸν φιλόσοφον. Διογένης Λαέρτιος ἐν φιλοσόφῳ ἱστορίᾳ. Celtarum nomine Germanos Græci comprehendunt.

Καὶ Σεμνοθέους] Ita legendum, non Σαμοθέους. A Deorum cultu Vates illi Σεμνόθεοι vocabantur.

Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Μαγικῷ] Meminit & infra in eadem Præfatione hujuſce libri Ariſtotelici idem Laërtius. Ariſtoteli quoque tribuitur à Plinio lib. XXX. cap. I. Inter libros tamen Ariſtotelis à Laërtio in Ariſtotelis Vita non recenſetur: & certè à nonnullis Antiſtheni, ab aliis Rhodoni, tribuebatur, teſte Suida in Ἀντισθένης. Etiam inter ψευδεπιγράφους ab Anonymo numeratur in vita Ariſtotelis M S. quam infra poſt noſtras ad Ariſtotelem Obſervationes edendam curabimus.

Σωτίων ἐν τῷ εἰκοστῷ τρίτῳ τῆς διαδοχῆς] Legiſſe videtur Vetus Interpres ἐν τῷ ιγ, vertit enim *in decimo tertio*: & ita quoque Sambucus. Infra in Anaxagora hujuſce operis idem Laërtius pleniùs meminit: Σωτίων ἐν τῇ διαδοχῇ τῶν Φιλοσόφων. In eo exponebat Sotion quis Philoſophus cuique ſucceſſerat, Philoſophorumque vitas perſequebatur, ut teſtatur Eunapius initio Vitarum. Hunc de Succeſſionibus librum in compendium redegerat Heraclides Lembus. Videndus Voſſius libro eruditiſſimo de Hiſtoricis Græcis, & Jonſius de ſcriptoribus Philoſophicæ Hiſtoriæ, II. 10.

Ὦχον] Μῶχον, non Ὦχον, hîc legendum plurimi viri docti exiſtimarunt; & ſanè ita Phœnix ille dicitur Straboni, Joſepho, Sexto Empirico, Tatiano, Euſebio, Jamblicho, Georgio Cedreno, & Athenæo; quod enim apud Athenæum hodie Μόσχον non Μῶχον legitur, τυπογραφικὸν fuit ἁμάρτημα: quamquam Phœnicium nomen ſit & *Moſchus*, ut patet ex Strabone, qui libro XVI. meminit Moſchi Sidonii. Apud Suidam tamen, qui hunc Laërtii locum exſcripſit, Ὦχος quoque legitur: Ὦχος, φιλόσοφος παρὰ Φοίνιξι, Ζάμολξις παρὰ Θρᾳξίν, Ἄτλας παρὰ Λίβυσιν: ubi mendi ſuſpicionem tollit ſeries literarum. Ὦχος & Μῶχος idem. Vide Thomam Reineſium Diatribâ de Lingua Punica. Mochus ille Phœnix Phœniciâ lingua ſcripſerat res patrias: auctor Athenæus libro III.

Νείλου] Νεῖλος quoque dicitur Clementi Alexandrino, & Scholiaſtæ Apollonii: & Ciceroni *Nilus*: at, ut Caſaubonus obſervavit, Diodoro Siculo Νειλεύς.

Ἀπὸ δὲ τούτου εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα ἐτῶν εἶναι μυριάδας] De Ægyptiorum antiquitate Melo lib. I. cap. 9. *Ipſi vetuſtiſſimi, ut prædicat, hominum, trecentos & triginta Reges ante Amaſin, & ſupra tredecim millium annorum ætates, certis annalibus referunt; mandatumque literis ſervant, dum Ægyptii ſunt, quater curſus ſuos vertiſſe ſidera, ac Solem bis jam occidiſſe, unde nunc oritur.* Scholiaſtes Apollonii in lib. IV. Argonauticorum pag. 186. Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ, μετὰ τὸν Ἴσιδος Ὦρον, βασιλέα γεγονέναι Σεσόγχωσιν λέγει. ὥστε γίγνεσθαι ἀπὸ τῆς Σεσογχώσιος βασιλείας μέχρι τῆς Νείλου ἔτη δισχίλια φ. ἀπὸ δὲ τῆς Νείλου βασιλείας μέχρι τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος, ἔτη υλϛ. ὥς εἶναι τὰ πάντα ὁμοῦ ἔτη δισχίλια ἐννακόσια λϛ. De eorundem antiquitate inſignis quoq; locus eſt apud Herodotum, qui trecentorum Regum aſſervata fuiſſe corpora ſcribit: item apud Auguſtinum de civitate Dei.

Σελήνης δὲ ὀκτακοσίας τριάκοντα δύο] Vox δύο deeſt in-

in uno Codicum, qui in Regis Chriſtianiſſimi Bibliotheca aſſervantur.

Ἑρμόδωρος μὲν ὁ Πλατωνικός] Plinius non Hermodorum, ſed Hermippum citat auctorem. Scripſerat Hermippus libros περὶ Μάγων, de quibus infra.

Ξάνθος δὲ ὁ Λυδὸς] Is eſt Xanthus Candaulæ filius, Λυδιακῶν ſcriptor, de quo Suidas. Scripſerat & Μαγικὰ, quæ à Clemente Stromat. lib. 3. citantur: atque hos libros reſpexit, puto, hoc loco Laërtius.

ἑξακόσια] MSS. duo ἑξακισχίλια. Sanè Magi Zoroaſtrem quinque annorum millibus Trojæ excidium anteceſſiſſe putant, ut eſt apud Plinium, & Plutarchum tractatu de Iſide. Scaliger atque Petavius, qui hîc erratum eſſe in numero non animadverterunt, plures fuiſſe Zoroaſtres ſuſpicati ſunt. In numeris erratur ſæpe à Librariis: quod ut caveret Menecrates Medicus librum ſcripſerat titulo ὁλογράμματος αὐτοκράτωρ, in quo numeri vocibus integris, non verò literis ſingulis notati erant. Meminit hujus libri Galenus libro 1. de Antidotis, ubi ejuſmodi conſilium probat.

Ὀσάνας] Suidas: Ὀσᾶναι· οὗτοι πρῶτοι παρὰ Πέρσαις Μάγοι ἐλέγοντο.

Ἀστραψύχους] Suidas Ἀστραμψύχους quod rectius puto. Aſtrampſychus quidam, non admodum vetus auctor, ſcripſit Oneirocritica, & de Mulomedicina: cujus etiam liber de ſomniorum interpretatione exſtat, verſibus ſenariis conſcriptus.

Παρὰ μὲν Ἀθηναίοις γέγονε Μουσαῖος, παρὰ δὲ Θηβαίοις Λίνος] Suidas quoque Muſæum Athenienſem facit; at Linum facit Chalcidenſem. Ipſe quidem Lini Thebani meminit, ſed diverſi ab eo de quo hîc Laërtius. Ceterùm Voſſius libro de Muſice hunc Muſæum, qui Theogoniam & ſphæram primus ſcripſit, alium facit à Muſæo qui Orpheo erat σύγχρονος: eumque eſſe putat, cujus meminit Ariſtoteles lib. VIII. Politic. & cujus hoc effatum profert, βροτοῖς ἥδιστον ἀείδειν.

Καὶ τὸν μὲν Εὐμόλπου παῖδα φασὶ] Hieronymo quoque in Chronico Euſebiano Muſæus filius eſt Eumolpi: at Diodoro filius eſt Orphei. Suidas Eumolpi patrem facit, filium Antiphemi, τοῦ Εὐφήμου, τοῦ Ἐκφάντου, τοῦ Κερκυῶνος. Servius varias de eo eſſe opiniones ait, alios Lunæ filium, alios Orphei eſſe velle.

Τοῦτον τελευτῆσαι Φαληροῖ] Id eſt *Phaleris.* Aldobrandinus, qui *Phalaræ* vertit, videtur legiſſe Φαλάρα: eſt autem Phalara urbs Theſſaliæ. In ſequenti diſticho vertit quoque τὸ Φαληρικὸν οὖδας *Phalarica tellus.* Tu verte *Phalerica tellus.* In editione Sambuciana φαληρινὸν legitur, minus rectè. Φάληρον navale fuit Athenienſium.

Μουσαῖον φθίμενον] Ita meliùs quam, ut in Sambuci editione legitur, Μουσαίου.

Ἀπὸ τοῦ πατρὸς δὲ τοῦ Μουσαίου καὶ Εὐμολπίδαι καλοῦνται παρ' Ἀθηναίοις] Sophoclis Scholiaſtes ad Oedipum Colonæum, ζητεῖται δὲ τί δήποτε οἱ Εὐμολπίδαι τῶν τελετῶν ἐξάρχουσι ξένοι ὄντες· εἴποι δ' ἄν τις, ὅτι ἀξιοῦσιν ἔνιοι πρῶτον Εὔμολπον ποιῆσαι τῆς Δηϊόπης τῆς Τριπτολέμου τὰ ἐν Ἐλευσῖνι μυστήρια, καὶ οὐ τὸν Θρᾶκα· καὶ τοῦτο ἱστορεῖν Ἴστρον ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτάκτων. Ἀκεσίδωρος δὲ πέμπτον ἀπὸ τοῦ πρώτου Εὐμόλπου εἶναι τὸν τὰς τελετὰς καταδείξαντα, γράφων οὕτως, Κατοικῆσαι δὲ τὴν Ἐλευσῖνα ἱστοροῦσι πρῶτον μὲν τοὺς αὐτόχθονας, εἶτα Θρᾷκας τοὺς μετ' Εὐμόλπου παραγενομένους πρὸς βοήθειαν εἰς τὸν κατ' Ἐρεχθέως πόλεμον. τινὲς δὲ φασι καὶ τὸν Εὔμολπον εὑρεῖν τὴν μύησιν τὴν συντελουμένην κατ' ἐνιαυτὸν ἐν Ἐλευσῖνι Δήμητρι καὶ Κόρῃ· Ἀνδροτίων μὲν οὖν γράφει, αὐτὸν Εὔμολπον εὑρεῖν τὴν μύησιν, ἀλλ' ἀπὸ τούτου Εὔμολπον πέμπτον γεγονότα· Εὐμόλπου δὲ γενέσθαι Κήρυκα· τοῦ δὲ, Εὔμολπον· τοῦ δὲ, Ἀντίφημον· τοῦ δὲ, Μουσαῖον τὸν ποιητήν. τοῦ δὲ, Εὔμολπον, τὸν καταδείξαντα τὴν μύησιν, καὶ ἱεροφάντην γεγονότα. Heſychius: Εὐμολπίδαι, οὕτως οἱ ἀπὸ Εὐμόλπου ἐκαλοῦντο, τοῦ πρώτου ἱεροφαντήσαντος· πολλοὶ δὲ γεγόνασιν ὁμώνυμοι Εὔμολποι. Suidas: Εὐμολπίδαι γένος ἀπὸ τοῦ Θρᾳκος, ὃς καὶ τὴν μύησιν εὗρεν, ἢ ἀπὸ τοῦ Μουσαίου υἱοῦ, ὃς ἦν ἀπὸ τοῦ Δηϊόπου πέμπτος, &c. Videndus Meurſius in Eleuſ. cap. 2.

Τὸν δὲ Λίνον, παῖδα εἶναι Ἑρμοῦ καὶ Μούσης Οὐρανίας] Apollinis filium facit Virgilius Egloga 4. Variæ & de ea re exſtitere opiniones. Suidas: Λίνος, Χαλκιδεὺς, Ἀπόλλωνος καὶ Τερψιχόρης, οἱ δὲ Ἀμφιμάρου καὶ Οὐρανίας· οἱ δὲ Ἑρμοῦ καὶ Οὐρανίας. Amphimari etiam filium facit Pauſanias in Bœoticis: λέγεται δὲ ὡς ὁ Λίνος οὗτος παῖς μὲν Οὐρανίας εἴη καὶ Ἀμφιμάρου τοῦ Ποσειδῶνος. Apollodorus in Bibliotheca υἱὸν Οἰάγρου κατ' ἐπίκλησιν Ἀπόλλωνος fuiſſe dicit. Apollinis & Pſanathes filium facit Linum Cronon apud Photium in Bibliotheca.

A Ὅθεν λαβὼν Ἀναξαγόρας, &c.] Vide infra in Anaxagora.

Τοξευθέντα ὑπὸ Ἀπόλλωνος] Alii ab Hercule præceptore cæſum volunt. utriuſque ſententiæ meminit Pauſanias in Bœoticis, à canibus dilaceratum ſcribit Chronon apud Photium.

Ὧδε Λίνον Θηβαῖον ἐδέξατο γαῖα θανόντα] Eſt qui legit Ἥδε, *hæc tellus*; & in pantametro εὐστέφανον, pro εὐστεφάνου. ſed nihil muto.

Τὸν πᾶν τὸ ἀνθρώπειον πάθος ἀφειδοῦντα τοῖς θεοῖς] Origenes l. 1. contra Celſum, ὅρα οὖν εἰ μὴ ἄντικρυς κακουργῶν, ἐξέβαλε τοῦ καταλόγου τῶν Σοφῶν καὶ Μωϋσέα: Λίνον δὲ καὶ Μουσαῖον, καὶ Ὀρφέα, καὶ τὸν Φερεκύδην, καὶ τὸν Πέρσην Ζωροάστρην, καὶ Πυθαγόραν φήσας περὶ B τῶνδε διειληφέναι, καὶ ἐς βίβλους κατατεθεῖσθαι τὰ ἑαυτῶν δόγματα, καὶ πεφυλάχθαι αὐτὰ μέχρι δεῦρο. καὶ ἑκὼν μὲν ἐπελάθετο τοῦ περὶ τῶν νομιζομένων θεῶν μύθου ὡς ἀνθρωποπαθῶν ἀναγεγραμμένου μάλιστα ὑπὸ Ὀρφέως. *Conſidera igitur an non procul dubio malicioſè Moſen in Sapientum catalogo prætererit, Linum verò, Muſæum, Orpheum, Pherecydem, Perſam Zoroaſtrem, Pythagoram dixerit de hujuſmodi tractaſſe opinionibus, quæ libris eorum inſertæ ſerventur in hunc uſque diem: ubi volens ac prudens oblitus eſt fabulæ de his qui Dii putantur, tribuentis eis affectus Hominum; quod maximè apud Orphea legitur.*

Καὶ τῷ τῆς φωνῆς ὀργάνῳ] Id eſt, linguâ, quæ, ut ait Pollux II. 4. 25. ſermonis & fons & dux eſt, λόγου τε πηγὴ καὶ χορηγός. C καταγλωττισμὸν, ſive etiam quid turpius, innuere videtur Diogenes. Sed aliquid deeſſe videtur.

Τοῦτον δὲ ὁ μὲν μῦθος ὑπὸ γυναικῶν ἀπολέσθαι φησί] Phanocles in Poëmate Ἔρωτες, ἢ καλοί apud Stobæum, Pauſanias in Bœoticis, & Ovidius in Metamorphoſi.

Ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας] Ad differentiam illius quæ eſt in Eubœa. De utraq; Livius & Stephanus.

Κεραυνωθῆναι] Idem teſtatur & Pauſanias dicto loco. In cacumine montis Olympi ſepultum legitur in Epigrammate quodam lib. 3. Anthol. εἰς ποιητάς.

Κλείταρχος] An potiùs Κλέαρχος? mox enim Laërtius: Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ παιδείας καὶ τοὺς Γυμνοσοφιστὰς ἀπογόνους εἶναι τῶν Μάγων φησίν. Nihil tamen muto.

Τοὺς δὲ Χαλδαίους περὶ ἀστρονομίαν καὶ πρόρρησιν ἀσχολεῖσθαι D] Immo & Aſtrologiam Chaldæos inveniſſe volunt Scriptores non pauci: unde & eorum nomen pro Aſtrologis ſumitur apud Catonem, Ciceronem, Tacitum, Gellium, & alibi paſſim.

Ἀποφαίνεσθαί τε περί τε οὐσίας θεῶν καὶ γενέσεως, οὓς καὶ πῦρ εἶναι καὶ γῆν καὶ ὕδωρ] Herodotus in Clio: θύουσι δὲ ἡλίῳ καὶ σελήνῃ, καὶ γῇ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ ἀνέμοισι. & in Thalia: Πέρσαι θεὸν νομίζουσιν εἶναι τὸ πῦρ. Apollinaris Sidonius Carmine II.

Partibus at poſtquam ſtatuit nova formula fœdus,
Procopio dictante Magis: juratur ab illis
Ignis & unda Deus.

Idem teſtatur de aqua Strabo lib. XV. & de igne Chryſoſtomus IV. ἀνδριάντων.

E Τῶν δὲ ξοάνων καταγινώσκειν] Idem ſcribit & Herodotus in Clio: ἀγάλματα μὲν καὶ νηοὺς καὶ βωμοὺς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἱδρύεσθαι. ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιεῦσι μωρίην ἐπιφέρουσι· ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, ὅτι οὐκ ἀνθρωποφυέας ἐνόμισαν τοὺς θεοὺς, καθάπερ οἱ Ἕλληνες. & Cicero II. de legibus: *Nec ſequor Magos Perſarum, quibus auctoribus Xerxes inflammaſſe templa Græciæ dicitur, quòd parietibus includerent Deos, quibus omnia deberent eſſe patentia & libera.* Idipſum & in Germanis notavit Tacitus. *Ceterum*, inquit, *nec cohibere parietibus Deos, neq; in ullam humani oris ſpeciem aſſimilare, ex magnitudine Cœleſtium arbitrantur.* Zenonem quoque lib. de Rep. templa & Deorum ſimulachra prohibuiſſe teſtatur Theodoretus Serm. III. de affect. Græcorum.

Καὶ μάλιστα τῶν λεγόντων ἄρρενας εἶναι θεοὺς καὶ θηλείας F] Vide infra in Stilpone.

Καὶ ἀνόσιον ἡγεῖσθαι πυρὶ θάπτειν] Perſarum cadavera humari, ſed non priùs quàm aut ab alite aut à cane trahantur, ſcribit Herodotus; additque Perſas Mortuum cerâ circumlinentes in terram condere.

Καὶ ὅσιον νομίζειν μητρὶ ἢ θυγατρὶ μίγνυσθαι] Idem ſcripſit & Xanthus Lydius apud Clementem Alex. Strom. III. Ξάνθος δὲ ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Μαγικοῖς, μίγνυνται δὲ, φησὶν, οἱ Μάγοι μητράσι καὶ θυγατράσι. Sextus Empiricus Pyrrh. Hypoth. III. 24. Πέρσαι δὲ καὶ μάλιστα αὐτῶν οἱ σοφίαν ἀσκεῖν δοκοῦντες οἱ Μάγοι γαμοῦσι τὰς μητέρας. Cat.

Naſcatur Magus ex Gelli matriſque nefando
Conjugio & diſcat Perſicum haruſpicium,

Nam Magus & matre & gnato gignatur oportet
Si vero eſt Perſarum impia relligio.

Meminit & Q. Curtius loco notiſſimo.

Ἀλλὰ καὶ εἰδώλων πλήρη εἶναι τὸν ἀέρα] Ambroſius legiſſe videtur δαιμόνων, vertit enim *plenum eſſe dæmonibus aëra*; quæ fuit Thaletis ſententia, ut mox in ejus Vita videbitur. Si lêgit εἰδώλων, falſus eſt; non enim hæc vox apud veteres *Dæmonas* ſignificavit, ſed apud Chriſtianos & Septuaginta Interpretes.

Τούτων δὲ ἐσθὴς μὲν, λευκή] Eſt qui legat λιτή. ſed nihil mutandum. Ita quoque Pythagoram veſte alba indui ſolitum refert Ælianus Var. Hiſt. XII. 32.

Γοητικὴν μαντείαν] μαγείαν MS. & ita Ambroſius.

Δείνων ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν] Hæ Hiſtoriæ fuerunt de rebus Perſicis, ut conſtat ex Athenæo & Cornelio Nepote, & ex Laërtio ipſo in Vita Protagoræ; ibi enim Δίνων Περσικὰ, non Δίων, legendum rectè monuit Voſſius in Diſſertatione de Hiſtoricis Græcis. Δίνων & Δείνων promiſcuè ſcribuntur. Fuit Dinon ille, Hiſtoricus, & pater Clitarchi, qui Alexandri magni tempore, & poſt eum vixit. De eo videndus idem Voſſius dicto loco.

Ὃς καὶ μεθερμηνευόμενόν φησι τὸν Ζωροάστρην ἀστροθύτην εἶναι] *Vult* Zoroaſtrem *linguá Perſicâ ſignificare* aſtrorum ſacrificulum. *Nos ſcimus de poſteriore verbo veriſſimum eſſe* ſter *Perſicè eſſe* ἄστερ, *aut* ἄστερ, *unde* Eſther *dicta fuerit. De priore membro quærant peritiores Linguæ Perſicæ: non enim ſumus ii quos pudet non omnia ſcire.* Verba ſunt Scaligeri in Animadverſionib. ad Euſeb. Chronicum. ἀστροθύτης ad verbum eſt *qui aſtrum immolat*; nec ita dici poſſet aſtrorum Sacrificulus. Omnino hîc legendum ἀστροθεάτην, id eſt *aſtrorum contemplatorem*, ut ingenioſe emendabat vir optimus & doctiſſimus Samuel Bochartus de Geographia ſacra lib. IV. capite I. שור *ſchur* Hebræis eſt *contemplari*, Perſis autem אסתר *eſter*, *aſtrum* ſonat. Alii *Zoroaſtrem* interpretantur *aſtrum vivum*. Auctor Recognitionum Petri Apoſtoli, quæ ſub nomine Clementis Romani ex tralatione Rufini Aquileienſis Latinè editæ ſunt, nam Græcè, quod ſciam, non exſtant: *Et omnes qui erant ſuper terras deleti ſunt, exceptâ Noë familiâ, qui cum tribus filiis, eorumque uxoribus ſuperfuit. Ex quibus unus*, Cam *nomine, cuidam ex filiis ſuis, qui* Meſraim *appellabatur, à quo Ægyptiorum & Babyloniorum & Perſarum ducitur genus, malè compertam* (fortè *malè comparatam*) *Magicæ artis tradidit diſciplinam. Hunc gentes, quæ tunc erant*, Zoroaſtrem *appellaverunt; admirantes primum Magicæ artis auctorem: cujus nomine etiam libri ſuper hoc plurimi habentur. Hic ergo aſtris multum ac frequenter intentus, & volens apud Homines videri Deus, velut ſcintillas quaſdam ex ſtellis producere, & Hominibus oſtentare cœpit, quò rudes atque ignari in ſtuporem miraculi traherentur: cupienſque augere de ſe hujuſmodi opinionem ſæpius iſta moliebatur; uſque quò ab ipſo Dæmone, quem importuniùs frequentabat, igne ſuccenſus concremaretur. Sed ſtulti homines, qui tunc erant, cùm debuiſſent utique opinionem, quam de eo conceperant, abjicere quippe quam pœnali morte ejus viderant confutatam, in majus eam extollunt: extructo enim ſepulchro ad honorem ejus, tamquam amicum Dei ac fulminis, vehiculo ad cœlum ſublatum adorare auſi ſunt, & quaſi vivens aſtrum colere. Hinc enim & nomen poſt mortem ejus* Zoroaſter, *eſt hoc* vivum ſidus, *appellatum eſt ab iis qui poſt unam generationem Græcæ linguæ loquelis fuerant repleti.* Id Græculorum eſt ſomnium, quibus ζωρότερον Iliad. I. idem eſt quod ζωτικώτερον, ac ſi fiat ἀπὸ τοῦ ζῆν, pleonaſmo τοῦ ρ. inquit idem Bochartus dicto loco.

P. 3. Τῷ τε Ἅδης] MSS. Henrici Stephani Ἄρης.

Ἕρμιππος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μάγων] Is eſt Hermippus Smyrnæus, de quo conſulendus Voſſius in Hiſtoricis Græcis, & Jonſius de ſcriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ.

Εὔδοξος ἐν τῇ περιόδῳ] Eudoxus Cnidius videlicet. Multa hiſtorica, atque ad gentium ritus pertinentia, aſperſerat huic operi *de Terræ ambitu*, quod propterea τὴν περὶ τὸν Εὔδοξον ἱστορίαν vocat Strabo. Fuit opus grande, & quod multis libris conſtabat. Septimum citat Stephanus, & Porphyrius de Vita Pythagoræ. Vide Voſſium dicto loco.

Θεόπομπος ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν Φιλιππικῶν] Is eſt Theopompus Chius, omnium Iſocratis diſcipulorum clariſſimus. Fuere autem hujus Philippicæ hiſtoriæ libri lviii. teſte Diodoro Siculo libro 16. & Photio in Bibliotheca. Vide ſis eumdem Voſſium ibidem.

Καὶ τὰ ὄντα ταῖς αὐτῶν ἐπικλήσεσι διαμένειν] ἐπικυκλήσεσι legendum exiſtimabat Lucas Holſtenius ὁ φιλοσοφικώτατος in ſuis ad Vitam Pythagoræ Obſervationibus, & vertendum *res omnes ſuis revolutionibus permanere*. Nihil mutandum contendebat Franciſcus Carpentarius, vir doctiſſimus idemque elegantiſſimus, qui ſic hunc locum interpretabatur: omnia permanſura in ſua appellatione, id eſt in ſua forma, unde appellatio deducitur, itaque quod eſt homo, permanſurum, ut vocetur homo; quod eſt equus, permanſurum, ut vocetur equus. & hoc eſt τὰ ὄντα ταῖς αὐτῶν ἐπικλήσεσι διαμενεῖν: atque iſta optimè conveniunt Majorum opinioni, qui τοὺς ἀνθρώπους ἀναβιώσεσθαι exiſtimabant, καὶ ἔσεσθαι ἀθανάτους. Eſt & qui hunc locum ſic interpretetur, *res omnes eorum invocationibus permanere*, ἐπικλήσεις ſunt *invocationes*. Virgilius: *Voce vocans Hecaten*, &c. & *magnâ Manes ter voce vocavi.*

Ταῦτα δὲ καὶ Εὔδημος ὁ Ῥόδιος ἱστορεῖ] Fuit Eudemus Rhodius Theophraſti æmulus, auditor & diſcipulus Ariſtotelis. De eo videndus omnino Joannes Jonſius de ſcriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ lib. 1. cap. 15.

Ἑκαταῖος δὲ] Hecatæum Mileſium, Hegeſandri filium, puto, intelligit, cujus, ut Hiſtorici, meminit Suidas. Fuit & alius Hecatæus, Abderites, Grammaticus, qui cognominatus eſt *criticus*; de quo etiam Suidas.

Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ παιδείας] De Clearcho illo Solenſi, Philoſopho Peripatetico, conſulendus Voſſius libro 1. de Hiſtoricis Græcis. Hujus libri περὶ παιδείας mentio fit & apud Athenæum lib. xv. Citatur Clitarchus ab eodem Athenæo lib. 8. ἐν τῷ περὶ θινῶν. Inde obiter emendandus Suidas, apud quem in νεοττίον Clearchus citatur ἐν τῷ περὶ οἴνων συγγράμματι, pro ἐν τῷ περὶ θινῶν.

Ἔνιοι δὲ καὶ τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τούτων εἶναι] Celſus Judæos genere Ægyptios putabat, ut eſt apud Originem l. 3. contra Celſum. Idem a Strabone, & Juſtino ſeu Trogo traditum eſt. idem & ab Apione, ut eſt apud Joſephum lib. 1. contra Apionem.

Μὴ γὰρ εἰς τὸν ἥλιον βέλη Ξέρξην ἀκοντίσαι, μηδ' εἰς τὴν θάλασσαν πέδας καθεῖναι] Hoc de Xerxe, illud de Dario narrat Herodotus.

Τὰ μέντοι ἀγάλματα εἰκότως καθαιρεῖν] καθελεῖν legendum videtur. Deorum ſimulacra Xerxem incendiſſe, præter Ciceronem loco ſupra allato, teſtatur & Herodotus in Urania.

Καὶ ἱέρακος] Legit Aldobrandinus καὶ κόρακος, vertit enim *corvo*; ſed in margine lectio alia appoſita fuit, *vel accipitre*. ἱέρακος rectum eſt. Fuit Accipitrum Urbs in Ægypto, ἱεράκων πόλις, ubi accipiter colebatur, de qua Strabo lib. 17.

Ὥς φησι Μανεθὼς ἐν τῇ τῶν φυσικῶν ἐπιτομῇ] Ita quoque editio princeps: Sed in Stephanica, ut & in tribus codicibus Regiis, Μάνεθως diſertè ſcriptum fuit. Μάνεθως quoque apud Ælianum. Μανεθὼς ac Μανεθῶς apud Euſebium & Syncellum, & Μάναιθως apud Suidam. Cæterùm de Manethone, ſacerdote Mendeſio, de quo Suidas, non de Manethone Sebennita Dioſpolitano, qui temporibus Ptolomæi Philadelphi flamen ſacrorum & ſcriba adytorum Ægypti fuit, accipiendum hîc Laërtium putat Voſſius lib. 1. de Hiſtoricis Græcis.

Ἑκαταῖος ἐν τῇ πρώτῃ περὶ τῆς Αἰγυπτίων φιλοσοφίας] Accipit idem Voſſius ibidem, non de Hecatæo Mileſio, ſed de Hecatæo Abderita.

Ἀρισταγόρας] Is Αἰγυπτιακὰ ſcripſerat, quorum Stephanus non ſemel meminit. De ejus ætate adeundus Voſſius de Hiſtoricis Græcis lib. 3.

οὓς εἰς Ἑρμῆν ἀνήνεγκαν] Strabo l. 17. ἀναστηλοῦσι δὲ τῷ Ἑρμῇ πᾶσαν τὴν τοιαύτην σοφίαν.

Καὶ ὡς αὐτοὶ γεωμετρίαν καὶ ἀστρολογίαν καὶ ἀριθμητικὴν ἀνεῦρον] De Geometria teſtis eſt Herodotus in Euterpe, ubi de Ægypto: *δοκέει δέ μοι ἐντεῦθεν γεωμετρίη εὑρεθεῖσα, ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπανελθεῖν.* Quomodo autem ab Ægyptiis fuerit reperta, docet Servius ad Virgilii Eclogam III. *Inventa hæc eſt ars tempore quo Nilus, plus æquo creſcens, confudit terminos poſſeſſionum: ad quos innovandos adhibiti ſunt Philoſophi, qui lineis diviſerunt agros. inde Geometria dicitur; cùm non tantùm terræ, ſed & maris, & cœli, & aëris ſpatia metiri conſueverit.* De Aſtrologia teſtis quoque idem Herodotus ibidem, ubi ait omnium hominum primos Ægyptios annum comperiſſe; & Cicero lib. 1. de Divinatione. *Ægyptii & Babylonii*, inquit, *in camporum patentium æquoribus habitantes, cùm ex terra nihil emineret quod contemplationi cœli officere poſſet, omnem curam in ſiderum cognitione poſuerunt.* Videndus Scaliger in Manilium. De Arithmetica teſtatur Plato in Phædro, ubi diſertè ait Ægyptios inveniſſe πεττείαν καὶ κυβείαν, hoc eſt, artem calculis & cubis numerandi. Ab iis Pythagoram eam artem, eoſque illam ab Abrahamo, dum aliquamdiu in Ægypto moraretur, accepiſſe exiſtimat etiam Flavius Joſephus.

Φιλο-

φιλοσοφίαν δὲ πρῶτος ὠνόμασε Πυθαγόρας, καὶ ἑαυτὸν φιλόσοφον] Cicero Tuſcul. v. ubi de Pythagora: *Quem, ut ſcribit auditor Platonis Heraclides, Phliuntem ferunt veniſſe, eumq; cum Leonte principe Phliaſiorum doctè & copioſe diſſeruiſſe quædam; cujus ingenium & eloquentiam cum admiratus eſſet Leon, quæſiviſſe ex eo, quâ maximè arte confideret; at illum artem ſe ſcire nullam, ſed eſſe Philoſophum: admiratum Leontem novitatem nominis quæſiiſſe ex eo quinam eſſent Philoſophi.* Quintilianus lib. 12. cap. 1. *Nam & Pythagoras, non ſapientem ſe, ut qui ante eum fuerunt, ſed ſtudioſum ſapientiæ vocari voluit.* Clemens Stromat. 1. ὀψὲ δὲ Πυθαγόρας φιλόσοφον ἑαυτὸν πρῶτος ἀνηγόρευσεν. Euſebius de Præp. Evang. χ. 4. τὸ φιλοσοφίαν ἀνδρῶν ὄνομα. & Lactantius 3. 14. *Unde apparet aut Pythagoram voluiſſe laudare, qui ſe primus Philoſophum nominavit.* Etiam Petrarcha in Triumpho Fame:

> *Pitagora, che primo humilemente*
> *Filoſofia chiamò per nome degno.*

Notandum obiter non Pythagoram ſolum à Veteribus *Philoſophum* ἁπλῶς fuiſſe appellatum, ſed etiam Porphyrium. Obſervabat Holſtenius de Vita Porphyrii p. 33. his verbis: *Melior Antiquitas unumquemque Philoſophorum illuſtri cognomine diſtinxit: nam ut Pythagoram* Philoſophum, ſapientem *Socratem*, divinum *Platonem*, *Ariſtotelem* Dæmonium, magnum *Hippocratem*, *alioſque majorum gentium ſapientes taceam, aurea illa recentiorum Platonicorum catena, ut Damaſcius eam vocat, ſimili nominum varietate, à Proclo, aliiſque poſterioribus ornatur, qui Ammonium* θεοδίδακτον, *Plotinum* μέγαν, *Longinum* κριτικώτατον, *Amelium* γνήσιον, *Theodorum* θαυμαστὸν, *Jamblichum* θεῖον, *ſolum verò Porphyrium* Philoſophum.

Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῇ περὶ τῆς ἄπνου] Meminit hujus libri & Plinius lib. 7. cap. 52. *Huc pertinet nobile illud apud Græcos Volumen Heraclidis ſeptem diebus feminæ exanimis ad vitam revocatæ.* & Galenus lib. 6. de locis affectis: ἡ μὲν πρώτη λελεγμένη διαφορὰ τὸ κατὰ τοῦ Ποντικοῦ Ἡρακλείδου γεγραμμένον βιβλίον ἀπορίαν ἔχει πολλὴν ὅπως γίγνεται· λέγεται γὰρ ἄπνους τε καὶ ἄσφυκτος ἐκείνη ἡ ἄνθρωπος γεγονέναι, τῶν νεκρῶν ἑνὶ μόνῳ διαλλάττουσα, τῷ βραχεῖαν ἔχειν θερμότητα κατὰ τὰ μέσα μέρη τοῦ σώματος. ἐπιγέγραπται οὖν τὸ βιβλίον Ἄπνους Ἡρακλείδου, καὶ ζήτησιν ἔφη γεγονέναι τοῖς παροῦσιν ἰατροῖς εἰ μήπω τέθνηκεν. & Origines lib. 11. contra Celſum, ubi de reſurrectione Chriſti: πρὸς ἀπίστους δὲ καὶ τὰ περὶ τῆς παρὰ τῷ Ἡρακλείδῃ ἄπνου, οὐ πάντη ἔστω εἰς τὸν τόπον ἄχρηστα. At mirum Laërtium ipſum, qui hoc loco celeberrimi illius voluminis meminit, non meminiſſe in Catalogo librorum Heraclidis. Ibi quidem librum Heraclidis commemorat, cui titulus fuit αἰτίαι περὶ νόσων: In Empedocle verò ait Heraclidem in libro περὶ νόσων ſcribere Pauſaniam in his quæ de exanimi muliere ſcripſit, Empedocle uſum fuiſſe magiſtro. Verba Laërtii ſunt: Ἡρακλείδης δὲ ἐν τῷ περὶ νόσων φησὶ καὶ Παυσανίᾳ ὑφηγήσασθαι αὐτὸν τὰ περὶ τὴν ἄπνουν. Addit Laërtius: τὴν γοῦν ἄπνουν ὁ Ἡρακλείδης (ita legendum, non, ut vulgo legitur, ὁ Ἡράκλειτος, rectè monuit hîc Caſaubonus, & Mercurialis Var. Lect. iv. 44. quod miror virum perſpicaciſſimum Joſephum Scaligerum non vidiſſe) φησὶ τοιοῦτόν τι εἶναι, ὡς τριάκοντα ἡμέρας συντηρεῖν ἄπνουν καὶ ἄσφυκτον τὸ σῶμα. Ita quoque legendum ex Galeno rectè monuit Mercurialis, non verò ἄσηπτον, ut habet Aldobrandini editio, aut ἄσιτον, ut legitur apud Suidam. Ex his Laërtii verbis conjiciebat Caſaubonus, aut Heraclidem Ponticum duobus in libris de eadem femina ſcripſiſſe, aut eumdem librum duas habuiſſe inſcriptiones, Περὶ ἄπνου, & Περὶ νόσων. Sed fortaſſe verius eſt quod vir ἰατρικώτατος Petrus Petitus, amicus noſter, exiſtimabat, hujus libri περὶ τῆς ἄπνου auctorem fuiſſe Pauſaniam, Heraclidem verò eum duntaxat explanaſſe in libro περὶ τῶν νόσων; nec enim obſcurè id innuere videtur Laërtius ibidem, his verbis, Ἡρακλείδης μὲν γὰρ τὰ περὶ τῆς ἄπνου διηγησάμενος, ὡς ἐδοξάσθη Ἐμπεδοκλῆς ἀποστείλας (melius ἀναστήσας) τὴν νεκρὰν ἄνθρωπον ζῶσαν: eoque factum eſſe ut liber ille Heraclidis περὶ τῶν νόσων etiam περὶ τῆς ἄπνου vocitaretur. Certum eſt tamen ex Plinio & Galeno, ex Origene & Diogene noſtro hoc Volumen περὶ ἄπνου Heraclidi Pontico Veteres tribuiſſe: ac proinde Joſephus Scaliger in Notis ad Manilium minùs verè conjecit, de Volumine illo accipiendum Celſum, cùm ait lib. 11. cap. 6. *Si certa futuræ mortis indicia ſunt, quomodo interdum deſerti à Medicis convaleſcunt, quoſdamque fama prodiderit in ipſis funeribus revixiſſe? Quin etiam vir jure magni nominis Demo-* A *critus ne finitæ quidem vitæ ſatis certas notas eſſe propoſuit, quibus Medici crediſſent: adeo illud non reliquit, ut certa aliqua ſigna futuræ mortis eſſent.* Quòd ſi de muliere illa exanimi intelligendus Celſus eſſet, ſanè apud eum *Heraclides*, non *Democritus*, legendum audacter ipſe affirmarem. Sed edita lectio recta eſt; nam & Democritus Abderita ſcripſit in Medicina διαιτητικὸν, & ἰατρικὴν γνώμην, & περὶ χυμῶν, & περὶ ἀνθρώπου φύσεως, & περὶ πυρετοῦ, & περὶ τῶν ἀπὸ νόσου βηχσόντων, & περὶ λοιμῶν ἢ λοιμικῶν.

Οἱ δὲ Σοφοὶ καὶ Σοφισταὶ ἐκαλοῦντο] Qua notione Solon πρῶτος σοφιστὴς dictus Iſocrati Oratione περὶ ἀντιδόσεως, ubi de Sophiſtis & Sycophantis: οὐκοῦν ὅπηγε τῶν προγόνων οὕτως εἶχεν· ἀλλὰ τοὺς μὲν καλουμένους σοφιστὰς B ἐθαύμαζον, καὶ τοὺς συνόντας αὐτοῖς ἐζήλουν. Τοὺς δὲ συκοφάντας πλείστων κακῶν αἰτίους ἐνόμιζον εἶναι. μέγιστον δὲ τεκμήριον, Σόλωνα μὲν γὰρ τὸν πρῶτον τῶν πολιτῶν λαβόντα τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην προστάτην ἠξίωσαν τῆς πόλεως εἶναι. Similiter & Pythagoras à Tertulliano libro de anima cap. 24. *Samius Sophiſta*, appellatur. Philoſtratus quoque Sophiſt. lib. 1. *Sophiſtas* Veteres appellaſſe ait, non tantùm eos qui eximii in dicendo erant, verùm etiam ex Philoſophis qui facundè animi ſenſa exprimerent, &c. qua de re audiendus Fabius in proœmio inſtitutionum: *Fueruntque hæc, ut Cicero apertiſſimè colligit*, (lib. III. de Oratore) *quemadmodum juncta naturâ, ſic officio quoq; copulata: ut iidem ſapientes atq; eloquentes haberentur. Scidit deinde ſe ſtudium, atque inertiâ factum eſt, ut artes eſſe plures* C *viderentur. Nam ut primùm lingua eſſe cœpit in quæſtu, inſtitutumq; eloquentiæ bonis malè uti, curam morum qui diſerti habebantur, reliquerunt. Ea verò deſtituta, infirmioribus ingeniis velut præda fuit. Inde quidam contempto dicendi labore, ad formandos animos, ſtatuendaſq; vitæ leges regreſſi, partem quidem potiorem (ſi dividi poſſet) retinuerunt: nomen tamen ſibi inſolentiſſimum arrogaverunt, ut ſoli ſapientiæ ſtudioſi vocarentur: quod neque ſummi Imperatores, neque in conſiliis rerum maximarum, ac totius adminiſtratione Reipublicæ præclariſſime verſati, ſibi unquam vendicare ſunt auſi*, &c. Propriè autem & ſine adjuncto ita Pythagorei vocabantur. Lucianus in Jove Tragœdo: ἀφωνότεροι γεγένηνται σοι τῶν Σοφιστῶν. *Pythagoricis taciturniores facti ſunt.*

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ποιηταὶ, σοφισταί] Anacreon elegantiſſimo D illo Odario in Roſam:

> Τί δ' ἄνευ ῥόδου γένοιτ' ἄν;
> Ῥοδοδάκτυλος μὲν Ἠὼς,
> Ῥοδοπήχεες δὲ Νύμφαι,
> Ῥοδόχρους δὲ κ' Ἀφροδίτα,
> Παρὰ τῶν σοφῶν καλεῖται.

Id eſt παρὰ τῶν Ποιητῶν. Pindarus quoque Iſthmiorum Ode v.

> ——— μελέταν δὲ Σοφισταῖς
> Διὸς ἕκατι πρόσβαλλον σεβιζόμενοι.

Ad quem locum Scholiaſtes: Σοφιστὰς δὲ σοφοὺς ἔλεγον τοὺς ποιητάς. Ratio hujus appellationis eſt, quia olim E Poëtæ quemadmodum Philoſophi, morum præcepta docebant: Sed & quoſlibet qui in quacunque arte excellerent, σοφοὺς vocabant. Ariſtoteles vi. Ethic. 7. τὴν δὲ σοφίαν ἐν ταῖς τέχναις, τοῖς ἀκριβεστάτοις δίδομεν· οἷον Φειδίαν, λιθουργὸν σοφόν.

Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις] Editio princeps, & Stephanica, ἐν Ἀρχιλόχῳ, ſed legendum ἐν Ἀρχιλόχοις, ut legitur apud Hephæſtionem in Enchiridio pag. 50. aut ἐν Ἀρχιλοχείοις, ut legitur apud Clementem Alexandrinum, utque hîc legit Aldobrandinus, qui vertit *in Archilochiis*. Rectius ἐν Ἀρχιλόχοις, & ita reſcribo apud Clementem.

P. 4. Καὶ οἱ μὲν Σοφοὶ] Meliùs legeretur, ut legitur in Codice Regio, καὶ οἱ μὲν οἱ Σοφοί.

Φιλοσοφίας δὲ δύο γεγόνασιν ἀρχαί, &c.] At tres eſſe F Philoſophiæ origines ait Clemens Stromateon 1. Φιλοσοφίας τοίνυν μετὰ τοὺς προειρημένους ἄνδρας τρεῖς γεγόνασι διαδοχαὶ, ἐπώνυμοι τῶν τόπων περὶ οὓς διέτριψαν. Ἰταλικὴ μὲν, ἡ ἀπὸ Πυθαγόρου· Ἰωνικὴ δὲ, ἡ ἀπὸ Θαλοῦ· Ἐλεατικὴ δὲ, ἡ ἀπὸ Ξενοφάνους. Immo & quatuor fuiſſe ſcribit Themiſtius Orat. xv. Τέως δὲ τειχῇ διεσπάσθη; μᾶλλον δὲ τέτραχα, (loquitur de Philoſophia, quam Socrates ſparſim habitantem coëgit, atque in unum contraxit, quemadmodum Athenas Theſeus) καὶ χωρὶς μὲν ἦσαν Ἰταλιώτιδες Μοῦσαι· χωρὶς δὲ αἱ Σικελικαί. χωρὶς δὲ ὁ χορὸς τῶν Ἰάδων. Ibi Petavius pro Σικελικαὶ, emendare tentabat Ἀττικαί. Nihil mutandum docet

locus

locus ille Platonis in Sophiſta, τὸ δὲ παρ' ἡμῶν Ἐλεατικὸν ἔθνος ἀπὸ Ξενοφάνους τε καὶ ἔτι πρόσθεν ἀρξάμενον, ὡς ἑνὸς ὄντος τῶν πάντων καλουμένων, οὕτω διεξέρχεται τοῖς μύθοις. Ἰάδες δὲ καὶ Σικελικαί τινες ὕστερον Μοῦσαι ξυνενόησαν, ὅτι συμπλέκειν ἀσφαλέστατον ἀμφότερα. Sed cur μᾶλλον δὲ τέτραχα, cum de tribus tantùm mentio fiat? An hæc verba ſunt è gloſſemate?

κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐφιλοσόφησε] διέτριψε editio Stephani & Baſilienſis. De ea autem Italiæ parte, quæ Magna Græcia dicta eſt, intelligendus Laërtius. Ciceronem vide Tuſcul. Quæſt. libro IV. & V. *Subciſivam Græciam* vocat Apuleius Apolog. I. *Pythagoras Zoroaſtri ſectator ſimiliterq; Magiæ peritus, Metapontum in litore Italiæ, quam ſubciſivam Græciam fecerat.*

B καὶ Ναυκύδης] Alibi Ναυσικύδης appellatur, ut Caſaubonus adnotavit.

τῶν δὲ φιλοσόφων, οἱ μὲν ἀπὸ πόλεων, &c.] Simplicius Præfatione ad Prædicamenta Ariſtotelis: Αἱ μὲν οὖν κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεις ἑπταχῶς ὀνομάζονται· ἢ ἀπὸ τοῦ συστησαμένου τὴν αἵρεσιν, ὡς οἱ Πυθαγόρειοι, καὶ Πλατωνικοί· ἢ ἀπὸ τῆς τοῦ αἱρεσιάρχου πατρίδος, ὡς Κυρηναϊκοὶ, οἱ ἀπὸ Ἀριστίππου· καὶ Μεγαρικοὶ, οἱ ἀπὸ Εὐκλείδου· καὶ Ἐλεατικοὶ, οἱ ἀπὸ Ξενοφάνους καὶ Παρμενίδου· ἢ ἀπὸ τοῦ τόπου ἐν ᾧ διέτριβον φιλοσοφοῦντες, ὡς Ἀκαδημαϊκοὶ καὶ Στωϊκοί. ἢ ἀπὸ συμβεβηκυίας ἐνεργείας, ὡς Περιπατητικοί· ἢ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ φιλοσοφεῖν κρίσεως, ὡς Ἐφεκτικοὶ, οἱ ἀπὸ Πύῤῥωνος· ἢ ἀπὸ τοῦ τέλους ὃ προτίθενται τῆς ἑαυτῶν φιλοσοφίας, ὡς Ἡδονικοὶ οἱ Ἐπικούρειοι· ἢ ἀπὸ τοῦ εἴδους τῆς ζωῆς, ὡς οἱ Κυνικοί. ἄλλο γὰρ τὸ τέλος C οὗ στοχάζονται, καὶ ἄλλο τὸ εἶδος τῆς ἐπιτηδεύσεως· οὐ γὰρ δι' ἡδονῆς οἱ Ἐπικούρειοι τὴν ἡδονὴν ἐθήρων, ἀλλὰ διὰ πόνων μάλιστα καὶ ἐγκρατείας.

καὶ Ἐρετρικοὶ] Malim Ἐρέτριοι, vel Ἐρετριακοί. Stephanus in Ἐρετρία: ὁ πολίτης Ἐρετριεὺς, καὶ Ἐρέτριος, καὶ Ἐρετριακός. Ἐρετρικὴ tamen etiam mox legitur, ubi de Sectis, & infra paſſim; atque utramque lectionem probat Caſaubonus: ſed Ἐρετριακὴ quoque apud Suidam.

Ἀπὸ συμπτωμάτων δὲ, ὡς οἱ Περιπατητικοὶ] Explicat optimè Simplicius dicto loco: ἢ ἀπὸ συμβεβηκυίας ἐνεργείας, ὡς Περιπατητικοί. Ineptè H. Stephanus in Notis ad Heſychium. *Dicti ſunt*, inquit, *Peripatetici, non à loco deambulationi accommodato & deſtinato, qualis erat Xyſtus*, (περίπατος D Græcè) *ſed ex eo ipſo, quòd eo eveniſſet* (reſpicit verba Laërtii ἀπὸ συμπτωμάτων) *ut illis deambulatio placeret: Περιπατητικοὶ videlicet quaſi* Deambulatores, ἀπὸ τοῦ περιπατῆσαι. Sed à loco tamen potiùs quàm ab actione ita appellatos exiſtimabat Joannes Jonſenius, ſive Jonſius: περίπατος enim non de loco minùs quàm de actione uſurpatur: quod pluribus exemplis probat ille in Diſſertatione de Philoſophia Peripatetica, ubi eum vide.

καὶ Ἐλεγκτικοὶ] Ἐκλεκτικοὶ reponit Caſaubonus; atque ita MSS. tres Regiæ Bibliothecæ, Stephani editio, & Vetus Interpres. Sed cùm de Eclectica ſecta infra in fine Procœmii ſic agat Laërtius, ut de ea mentionem non feciſſe appareat, hæc vox locum hîc habere non poteſt. Nihil mutandum exiſtimarim. Plutarchus in Pericle: διήκουσε Περικλῆς καὶ Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου, πραγματευομένου περὶ E φύσιν, ὡς Παρμενίδης, Ἐλεγκτικὴν δέ τινα, καὶ δι' ἀντιλογίας εἰς ἀπορίαν κατακλείουσαν ἐξασκήσαντες ἕξιν ἐναντιολογίας. Atque etiam Ἐλεγκτικοὶ legendum exiſtimabat idem Jonſius ibidem.

καὶ Ἀναλογητικοὶ] H. Stephanus Ἀναλογιστικοὶ ex conjectura reponebat, quam lectionem poſtea in MS. ſe inveniſſe ait. Certè Ἀναλογιστικῆς & Ἀναλογιστικῶν meminit Galenus cap. I. libri περὶ αἱρέσεων: Tamen Joſephus Scaliger in ora libri hic legendum monebat Ἀπολογητικοὶ: atque ita legendum contendit, quem modò bis nominavi, Joannes Jonſius loco laudato. Ἐλεγκτικοὶ καὶ Ἀπολογητικοὶ; id eſt, *Contradicentes* ſive *Opponentes*, & *Defendentes* ſive F *Reſpondentes*.

P. 5. Μέρη δὲ φιλοσοφίας τρία, φυσικὸν, ἠθικὸν, διαλεκτικὸν] Sextus Empiricus Pyrrh. Hypoth. libro & capite II. οἱ Στωϊκοὶ τοίνυν, καὶ ἄλλοι τινες, τρία μέρη τῆς φιλοσοφίας εἶναι λέγουσι, λογικὸν, φυσικὸν, ἠθικόν.

Τὸ ἀμφοτέρων τοὺς λόγους πρεσβεύειν] πρεσβεύειν hîc eſt *diſſerere*. Heſychius: πρεσβεύοντες, αἰτοῦντες, παρακαλοῦντες, λέγοντες. Galenus de Sectis ad Tirones cap. 7. ubi de Methodicis: καὶ τοῦτο πρεσβεύουσιν ἐπὶ παντί.

Κλειτόμαχος Καρχηδόνιος] Ambroſius, qui *Chalcedonius* vertit, legerat Χαλκηδόνιος, non Καρχηδόνιος: A quas voces in ſe ſe invicem mutatas non rarò apud Scriptores invenire eſt. Sed Χαρχηδόνιος legi debet: Clitomachus ille, Carthiginienſis fuit, & patriâ linguâ Aſdrubal dicebatur, teſte Plutarcho in libro de fortuna Alexandri, & Laërtio noſtro infra in Clitomacho. Καρχηδὼν quoque vocatur à Stephano, & ab Euſtathiô ad Dionyſii περιήγησιν, & à Symmacho, & à Suida. Sed de hoc infra pluribus ad Clitomachi Vitam.

Ἱππόβοτος δ' ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων] Meminit & infra in Ariſtippo hujuſce libri de ſectis, qui fortaſſe non alius fuit ab eo quem idem Hippobotus ſcripſerat de Philoſophis, & cujus meminit idem Laërtius in Thalete. Vide Jonſium de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ lib. IV.

Ἐννέα φησὶν αἱρέσεις] Sed præcipuæ quatuor tantùm B fuerunt, Academica, Peripatetica, Stoica & Epicurea, de quibus Virgilius in Ciri;

Si me jam ſummâ Sapientia pangeret arce,
Quatuor Antiquis quæ Hæredibus eſt data conſors.

Quo loco minus rectè Gerardus Joannes Voſſius de Philoſophorum ſectis cap. IX. mallebat *Hæreſibus*: ſecunda quippe in *Hæreſibus* corripitur. Sed ſi τὸ *Hæreſibus* magis placet, legi poſſet. *Quatuor antiquis quæ eſt Hæreſibus data conſors.*

Πέμπτην Ἀννικέρειον, ἕκτην Θεοδώρειον] Vide infra in Ariſtippo.

Τὴν μὲν Πυῤῥώνειον οὐδ' οἱ πλείους προσποιοῦνται διὰ C τὴν ἀσάφειαν] Cicero II. de Finibus: *Nam Pyrrho, Ariſto, Herillus jam diu abjecti.* & lib. IV. *Jam exploſæ, ejectæque ſententiæ Pyrrhonis, Ariſtonis, Herilli.*

Αἵρεσιν δὲ λέγομεν, φασὶ, τὴν λόγῳ τινὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκολουθοῦσαν, ἢ δοκοῦσαν ἀκολουθεῖν] Poſt ἀκολουθοῦσαν, addendam vocem ἀγωγὴν è Sexto Empirico rectè monuit Caſaubonus. Abeſt quoque à Suida, qui totum hunc locum Laërtianum exſcripſit in αἵρεσις. Galenus libro περὶ ἀρίστης αἱρέσεως ad Thraſybulum, in Theorematis, ex quibus Secta inſtituitur, tria requirit; primùm ut ſit ἀληθὲς, deinde χρήσιμον, poſtremò ἀκόλουθον ταῖς ὑποτεθείσαις ἀρχαῖς. Unde ibidem definit theorema τὸ κατ' ἀκολουθίαν τῶν φαινομένων τῷ λογισμῷ εὑρεθὲν καὶ καθολικῶς ἐξενεχθέν.

D πρόσκλισιν ἐν δόγμασιν] Ita etiam Suidas: nam quod habet πρόκλισιν, error eſt Librarii: Sed hîc legendum πρόσκλισιν δόγμασι, ut apud Sextum Empiricum & Clementem Alexandrinum legitur. abeſt quoque vox ἐν in MS. uno Laërtiano Regiæ Bibliothecæ, ubi pro δόγμασιν legitur νοήμασιν.

Ἐκλεκτικὴ] *Electivam* vertunt Lipſius & Voſſius. Eam ſectam probaſſe videtur Clemens Alexandrinus. Φιλοσοφίαν δὲ λέγω, inquit ille Stromat. lib. I. οὐ τὴν Στωικὴν οὐδὲ τὴν Πλατωνικὴν, ἢ τὴν Ἐπικούρειον τε καὶ Ἀριστοτελικὴν, ἀλλὰ ὅσα εἴρηται παρ' ἑκάστῃ τῶν αἱρέσεων τούτων καλῶς δικαιοσύνην μετὰ εὐσεβοῦς ἐπιστήμης ἐκδιδάσκοντα, τοῦτο σύμπαν τὸ ἐκλεκτικὸν, φιλοσοφίαν φημί. Τὸ ἐκλεκτικὸν vocat Clemens, quod Laërtius ἐκλεκτικὴν appel- E lavit. Auctor libri, qui *Introductio*, vel *Medicus* inſcribitur, quique Galeno adſcribitur, mentionem facit quorumdam Medicorum, quos Ἐκλεκτοὺς vocat: ἐγένοντό δέ τινες, καὶ Ἐπισυνθετικοὶ, ὡς Λεωνίδης ὁ Ἀλεξανδρεύς. καὶ Ἐκλεκτοὶ, ὡς Ἀρχιγένης ὁ Ἀπαμεὺς, τῆς Συρίας. Sed ibi legendum Ἐκλεκτικοί. Hos autem Ἐκλεκτικοὺς *Miſcelliones* Latini appellarunt. Feſtus: *Miſcelliones appellantur, qui non certæ ſunt ſententiæ, ſed variorum mixtorumque judiciorum.* Galenus περὶ τῶν ἁμαρτημάτων καὶ παθῶν τῆς ψυχῆς ſe monitum fuiſſe à Parente refert, ne cui ſe Sectæ addiceret, ſed omnes diſcens, ac judicans de omnibus laudem quæreret: quod ſe feciſſe alibi gloriatur.

Ποταμῶνος Ἀλεξανδρέως] De eo Suidas: Ποταμὼν, Ἀλεξανδρεὺς, φιλόσοφος, γεγονὼς πρὸ Αὐγούστου, καὶ μετ' F αὐτόν· ἔστιν αὐτοῦ εἰς τὰς Πλάτωνος πολιτείας ὑπομνήματα. Mirum de ſecta ἐκλεκτικῇ mentionem hoc loco non feciſſe Suidam, neque de libro quem στοιχείωσιν Potamon inſcripſerat, & de quo hîc Laërtius: eſt verò στοιχείωσις, διατύπωσις vel πρώτη μάθησις, ut rectè Heſychius interpretatur. Utinam autem exſtarent libri illi Potamonis, in quibus ex ſingulis ſectis, quæ ſibi placuerant, ſelegerat, *Nullius addictus jurare in verba Magiſtri.*

Κριτήρια τῆς ἀληθείας εἶναι, &c.] Trifariam κριτήριον τῆς ἀληθείας dici poſſe ſcribit Sextus Empiricus, Pyrrh. Hypoth. lib. II. cap. 3. quod eſt de Criterio: λέγοιτ' ἂν τριχῶς, τὸ ἀφ' οὗ, καὶ τὸ δι' οὗ, καὶ τὸ καθ' ὅ. οἷον, ὑφ' οὗ μὲν, ἄνθρωπος· δι' οὗ δὲ, ἤτοι αἴσθησις ἢ διάνοια· καθ' ὃ δὲ,

ἢ

ἡ περιβολὴ τῆς φαντασίας, καθ᾽ ἣν ὁ ἄνθρωπος ἐπιβάλλει κρίνειν διά τινος τῶν προειρημένων. An autem ſit κριτήριον τῆς ἀληθείας differit capite ſequenti. De Criterio multa Galenus adverſus Phavorinum libro περὶ ἀρίστης διδασκαλίας.

Ἀρχάς τε τῶν ὅλων, τήν τε ὕλην καὶ τὸ ποιόν, &c.] Locus obſcurus. Apud Suidam in αἵρεσις legitur, ἀρχάς τε τῶν ὅλων τὴν τε ὕλην καὶ τὸ ποιοῦν, ποίησιν τε καὶ τόπον. ἐξ οὗ γάρ, καὶ ὑφ᾽ οὗ, καὶ ποίῳ, καὶ ἐν ᾧ. Pro καὶ ποίῳ in editione Frobeniana & Stephanica, & in tribus MSS. Regiis legitur καὶ ποῦ. Caſaubonus emendabat τήν τε ὕλην κατὰ τὸ ποιοῦν. Legendum videtur ἀρχάς τε τῶν ὅλων, τήν τε ὕλην καὶ τὸ ποιοῦν, ποιότητά τε καὶ τόπον· ἐξ οὗ γὰρ καὶ ὑφ᾽ οὗ, καὶ ποίῳ καὶ ἐν ᾧ: neque enim veriſimile eſt, immo abſurdum eſſet, inter principia rerum non eſſe factam mentionem cauſſæ efficientis. quin ea quæ ſequuntur, τὸ ποιοῦν legendum eſſe indicant; addit enim Laërtius, principia illa rerum exponens, ἐξ οὗ γάρ, καὶ ὑφ᾽ οὗ, καὶ ποίῳ, καὶ ἐν ᾧ: τῇ ὕλῃ reſpondet τὸ ἐξ οὗ, materia quippe dicitur id ex quo: jam verò ὑφ᾽ οὗ alio referri non poteſt quàm ad τὸ ποιοῦν, id eſt ad cauſam efficientem; eo enim loquendi modo utitur Ariſtoteles in demonſtranda cauſſa efficiente. Ita Phyſicorum libro & capite tertio, ubi de motu differit: ἐντελέχεια γάρ ἐστι τούτου (ſupple κινητοῦ) καὶ ὑπὸ τοῦ κινητικοῦ. & poſtea ubi de actione loquitur: καὶ τὸ τοῦδε ὑπὸ τοῦδε ἐνέργειαν εἶναι. neque τὸ ποιὸν dici poſſet ὑφ᾽ οὗ. Vox autem ποιότητα, cùm ei καὶ ποίῳ reſpondeat, pro agendi modo ſive qualitate poſita videtur. Sanè veteribus Philoſophis, qui formam ſubſtantialem ignorabant, ποιότητες pro principiis habebantur, ut pluribus locis teſtatur Ariſtoteles, maximè verò libro primo de generatione & corruptione. Quin & pro elementis acceptas fuiſſe teſtatur Galenus Commentario in librum I. Hippocratis περὶ φύσεως ἀνθρώπου.

AD LIBRUM. I.

THALES.

ΠΑτρὸς μὲν Ἐξαμίου] Examii filius dicitur quoque Stephano in Μίλητος, Hieronymo in Chronico Euſebij & Cyrillo l. I. contra Julianum.

P. 6. Μητρὸς δὲ Κλεοβουλίνης] Alia eſt Cleobulina illa, Thaletis mater, à Cleobulinâ filiâ Cleobuli, de qua infra in Cleobulo.

Ἐκ τῶν Θηλιδῶν, οἵ εἰσι Φοίνικες] Euſebius de præparat. Evangel. lib. X. cap. 4. nonnullos exiſtimare ait Thalem fuiſſe Phœnicem. Sed & Clemens Stromat. I. ἀλλὰ καὶ Θαλῆς, ὡς Λέανδρος καὶ Ἡρόδοτος ἱστοροῦσι, Φοῖνιξ ἦν· ὡς δέ τινες ὑπειλήφασι, Μιλήσιος. Locus Herodoti eſt in Clio, cujus hæc ſunt verba, αὐτὴ γνώμη Θαλέω ἀνδρὸς Μιλησίου ἐγένετο, ἀνέκαθεν γένος ἐόντος Φοίνικος. atque hunc locum Herodoti reſpexit Hyginus in Poëtico Aſtronomico; ubi, de minore Arcto differens, ait, *Thales enim qui diligenter de his rebus exquiſivit, & hanc primus* Arcton *appellavit, natione fuit Phœnix, ut Herodotus Mileſius dicit?* quare accedo doctiſſimi viri & de literis optimè meriti Gerardi Joannis Voſſii ſententiæ, exiſtimantis *Mileſii* cognomen, turbato ſcripturæ ductu, in alienum locum commigraſſe, & ſcripſiſſe Hyginum: *Thales enim Mileſius*, &c. Fuit ergo Thales ortus Mileti, ſed à Phœnicia oriundus.

καὶ πρῶτος Σοφὸς ὠνομάσθη] πρῶτον Σοφιστὴν dictum fuiſſe Solonem ait Iſocrates Oratione περὶ ἀντιδόσεως, loco ſupra allato.

καθ᾽ ὃν καὶ οἱ ἑπτὰ Σοφοὶ ἐκλήθησαν] De his VII. Sapientibus Domitius Calderinus hæc Statii Papinii lib. V. Epicedio in Patrem, accipiebat.

——quoſque orbe ſub omni
Ardua ſeptenâ numerat Sapientia famâ.

Sed omnino accipienda ſunt, quod jam Viri docti obſervarunt, de VII. illis Tragicis, qui temporibus Ptolemæi Philadelphi vixere, & quos *Pleiada* vocavere, quia in re Tragica elucebant, veluti Stellæ illæ in Pleiadis ſidere.

A Ὅτε ἦλθε σὺν Νειλέῳ ἐκπεσόντι Φοινίκης] Neleum Codri filium conditorem Mileti, pulſum fuiſſe Phœniciâ Scriptorum dixit nemo. Quare Jacobus Palmerius Grentemenilius, vir Græcæ hiſtoriæ peritiſſimus, meritò hunc Laërtii locum mendoſum eſſe exiſtimabat, & pro φοινίκης legendum Ἀττικῆς. Neleus Atticâ exceſſit, non quidem vi pulſus, ſed voluntarius exul. Teſtis eſt Callimachus hymno in Dianam:

Πότνια, πουλυμέλαθρε, πολύπτολι χαῖρε, Χιτώνη,
Μιλήτῳ ἐπίδημε. σὲ γὰρ ποιήσατο Νειλεὺς
Ἡγεμόνην, ὅτε νηυσὶν ἀνήγετο Κεκροπίηθεν.

Id eſt, *Veneranda, quæ multas domus & multas urbes poſ-*
B *ſides, ſalve, Chitone, quæ Miletum inhabitas: Nam te Neleus ducem fecit, quando navibus advectus eſt ex Attica.* Teſtis & Pauſanias in Achaicis: ἔτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον Μέδων καὶ Νειλεὺς πρεσβύτατοι τῶν Κόδρου παίδων ἐστασίασαν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔφασκεν ὁ Νειλεὺς ἀνέξεσθαι βασιλευόμενος ὑπὸ τοῦ Μέδοντος, ὅτι ὁ Μέδων τὸν ἕτερον ἦν τῶν ποδῶν χωλός. δόξαν δὲ σφίσιν ἀνενέγκειν εἰς τὸ χρηστήριον, τὸ ἐν Δελφοῖς, δίδωσι Μέδοντι ἡ Πυθία τὴν βασιλείαν τῶν Ἀθηναίων. οὕτω δὴ ὁ Νειλεὺς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν Κόδρου παίδων ἐς ἀποικίαν ἀπεστάλησαν. *annis verò paucis poſtea Medon & Neleus, majores natu filiorum Codri, de principatu contenderunt. Et aiebat Neleus ſe non paſſurum eſſe ſub imperio Medontis, eo quod Medon erat altero pede claudus. Cum vero iis viſum fuiſſet ſuper eo ju-*
C *dicium deferre Oraculo Delphico, Pythia regnum dedit Medonti: & ſic Neleus & ceteri Codri filii miſſi ſunt in Coloniam.* Adde & Ælianum Var. Hiſtor. VIII. 5. ὅτι Νειλεὺς ὁ Κόδρου τῆς βασιλείας ἀμοιρήσας, ἀπέλιπε τὰς Ἀθήνας, διὰ τὸ τὴν Πυθίαν Μέδοντι τὴν ἀρχὴν περιάψαι, εἰς ἀποικίαν στελλόμενος (ſic legendum, non στελλομένῳ). *Quòd Neleus, Codri filius, regno privatus reliquit Athenas, eo quòd Pythia Medonti principatum tribuerat, in coloniam miſſus.* Errorem manaſſe conjiciebat idem Palmerius ex eo quòd, quia ſupra eodem pœne loco dixerat Laërtius ἐκ τῶν Θηλιδῶν, οἵ εἰσι Φοίνικες, vox Φοινίκης Librarii memoriæ ultro ſe obtuliſſet. Vidit hunc errorem Caſaubonus, emendare tentavit, legendo ἐκπεσὼν τῆς Φοινίκης. Sed mutavit errorem, non emendavit: quamvis enim fuerit
D Thales ἀνέκαθεν Phœnix, utpote ex Thelidis originem ducens, qui genus ſuum ad Cadmum referebant, ut nos docet Herodotus lib. I. & Diogenes hoc loco, non ideo de eo poſſit quis dicere ἐκπεσὼν τῆς Φοινίκης: quippe ἐκπίπτειν non de eo dicitur qui originem traxit à quadam regione, verùm de eo qui mutavit lares, & exul factus eſt.

Τῆς φυσικῆς ἐγένετο θεωρίας] Themiſtius Oratione XV. Θαλῆς γὰρ ὕστερον φύσεώς τε ἥψατο πρῶτος, καὶ ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανόν, &c. Cæterùm H. Stephanus in præfatione ad Laërtium hîc pro ἐγένετο reponebat ἐγεύετο, cui lectioni favere videtur locus Themiſtii: nihil tamen muto.

καὶ κατά τινας μὲν σύγγραμμα κατέλιπεν οὐδέν] Hos inter eſt Themiſtius, cujus hæc ſunt verba loco laudato:
E Θαλῆς μὲν δὴ τοσαῦτα εἰσενεγκάμενος, οὐ κατέθετο ὅμως εἰς συγγραφὴν τὰ εὑρήματα.

Φώκου λέγεται εἶναι τοῦ Σαμίου] Phocum illum Samium non memini alibi me legere. Quis eſſet, ſciremus ex Eudemi Aſtrologorum Hiſtoria, de qua mox Laertius, ſi hæc hodie exſtaret; atque utinam extaret. Phoci cujuſdam meminit Plutarchus in Solone, ad quem Solon Garmen ſcripſit de tyrannide ſibi à populo oblata, qui fortaſſe non alius à Samio illo.

εὑρετὴν τῆς ἄρκτου τῆς μικρᾶς] Id ipſum teſtatur & Theon ad Arati Phænomena: περὶ τὸν βόρειον πόλον ἄρκτοι ἅμα ἔχουσιν, ἤγουν τρέχουσι. διὰ γὰρ τοῦτο ἅμαξαι ὠνομάσθησαν· διτταὶ δέ εἰσιν· τὴν μὲν Ναύπλιος εὗρε· τὴν δὲ δευτέραν, τὴν ἐλάσσονα, Θαλῆς ὁ σοφός.
F & Vetus Scholiaſtes Homeri (falſò Didymum appellant) ad Iliad. Σ. v. 487. Ἄρκτοι δύο δείκνυνται ἐν τῷ βορείῳ κλίματι. αὕτη τε ἡ μεγάλη, ἡ καλουμένη καὶ ἅμαξα, διὰ τὸ εἰς ἁμάξης τύπον κατηστερίσθαι, καὶ ἐγγὺς ἐκείνης ἡ μικρά, ἡ Κυνόσουρα καλουμένη, διὰ τὸ ὡς κυνὸς ἔχειν ἀνακεκλασμένην τὴν οὐράν· ἧς Ὅμηρος οὐ μέμνηται, ὡς ὕστερον εὑρεθείσης ὑπὸ Θαλοῦ τοῦ μιλησίου, ἑνὸς τῶν ἑπτὰ Σοφῶν. ac propterea *Phœnice* fuit appellata. Hyginus in Poëtico Aſtronomico: *Incidit etiam compluribus erratio, quibus de cauſis minor Arctos* Phœnice *appelletur: & illi qui hanc obſervent: verius & diligentiùs navigare dicantur: & quare ſi hæc ſit certior quàm major, non omnes hanc obſervent; qui non intelligere videntur de qua hiſtoria*

ſit

ſit profectò ratio, ut Phœnice *appelletur. Thales enim, qui diligenter de his rebus exquiſivit, & hanc primus* Arcton *appellavit, natione fuit Phœnix, ut Herodotus Mileſius dicit.* Scholiaſtes Germanici Cæſaris ad Aratæa Phænomena: *Porro Arctus minor à pluribus* Phœnice, *à Græcis* Arctophylax, *à nonnullis* Canis cauda *vocatur*. Cæſar Germanicus Metaphraſim ſcripſerat in Arati Phænomena, quam falſò Julio Cæſari tribuit Suidas in Καῖσαρ Ἰούλιος.

ἐν τοῖς Ἰάμβοις] Scazontibus videlicet, ſeu Choliambis. Hujus libri non meminit Suidas, qui opera Callimachi recenſet. Ceterum hos verſus duobus auctiores citat Joſephus Scaliger ad Sphæram Manilii,

> Ἔπλευσεν εἰς Μίλητον· ἦν γὰρ ἡ νίκη
> Θάλητος, ὃς τἆτ' ἄλλα δέξιος γνώμην,
> Καὶ τῆς ἀμάξης, &c.

quos unde habuerit necdum comperi.

τὰ ἄλλα καταληπτὰ εἶναι δοκιμάσας] Caſaubonus hîc, & Scaliger de Emendat. Temp. lib. IV. de anno προηγήσεως ἰσημερινῆς, contrario ſenſu, ἀκατάληπτα reponunt: quod rudi illi ſæculo magis convenire exiſtimant. Utinam autem illi libri exſtarent jam tum primùm naſcentis Aſtrologiæ, inquit Scaliger dicto loco.

δοκεῖ δὲ κατά τινας πρῶτος ἀστρολογῆσαι, καὶ ἡλιακὰς ἐκλείψεις καὶ τροπὰς προειπεῖν, ὥς φησιν Εὔδημος, &c.] Idem teſtatur & Clemens Stromat. I. Θαλῆν δὲ Εὔδημος ἐν ταῖς ἀστρολογικαῖς ἱστορίαις, τὴν γενομένην ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου προειπεῖν φησι, καθ' οὓς χρόνους συνῆψαν μάχην πρὸς ἀλλήλους Μῆδοί τε καὶ Λυδοί, βασιλεύοντος Κυαξάρους μὲν τοῦ Ἀστυάγους πατρὸς, Μήδων· Ἀλυάττου δὲ τοῦ Κροίσου, Λυδῶν· συνᾴδει δὲ αὐτῷ καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ· εἰσὶ δὲ οἱ χρόνοι ἀμφὶ τὴν πεντηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. Verba Herodoti ſunt hæc, συμβολῆς γενομένης συνήνεικε ὥστε τῆς μάχης συνεστεώσης, τὴν ἡμέρην ἐξαπίνης νύκτα γενέσθαι· τὴν δὲ μεταλλαγὴν ταύτην τῆς ἡμέρης Θαλῆς ὁ Μιλήσιος τοῖσι Ἴωσι προηγόρευσε. Plinius quoque II. 12. *Apud Græcos autem inveſtigavit primus omnium Thales, Olympiadis* lviii. *anno quarto, prædicto Solis defectu, qui Halyatte rege factus eſt, u bis conditæ anno* clxx. Et Themiſtius Orat. XV. καὶ προεφήτευσε ἐν κοινῷ ἅπασι Μιλησίοις, ὅτι νὺξ ἔσοιτο ἐν ἡμέρᾳ, καὶ δύσεται ἅμα ὁ ἥλιος καὶ ὑποθεύσεται ἡ σελήνη· ὥστε ἀποτέμνεσθαι αὐγὴν καὶ τὰς ἀκτῖνας. Et Cicero I. de Divinatione: *Idem primus defectionem Solis, quæ Aſtyage regnante facta eſt, prædixiſſe fertur.* Addendus & Apuleii locus inſignis Florid. IV. *Thales Mileſius ex* VII. *illis ſapientiâ memoratis viris facilè præcipuus: fuit enim Geometriæ penes Graios primus repertor, & naturæ rerum certiſſimus explorator, & aſtrorum peritiſſimus contemplator: maximas res parvis lineis reperit: temporum ambitus, ventorum flatus, ſtellarum meatus, tonitruum ſonora miracula, ſiderum obliqua curricula, Solis annua reverticula. idem Lunæ vel naſcentis incrementa, vel ſeneſcentis diſpendia, vel delinquentis obſtacula: idem ſanè jam proclivi ſenectute divinam rationem de Sole commentus eſt, quoties Sol magnitudine ſua circulum, quem permeat, metiatur.* Subjungit Apuleius: *Id à ſe recens inventum Thales memoratur edocuiſſe Mandraytum Prienenſem, qui novâ & inopinatâ cognitione impendio delectatus, optare juſſit quantam vellet mercedem ſibi pro tanto documento rependi. Satis, inquit, mihi fuerit mercedis, Thales ſapiens, ſi id quod à me didiciſti, cùm proferre ad quoſpiam cœperis, tibi non adſciveris; ſed ejus inventi me potiùs quàm alium repertorem prædicaveris. Pulchra merces prorſum, ac tali viro digna & perpetua: nam & in hodiernum, ac dehinc ſemper, Thali ea merces perſolvetur ab omnibus nobis, qui ejus cæleſtia ſtudia verè cognovimus.*

ὥς φησιν Εὔδημος ἐν τῇ περὶ τῶν ἀστρολογουμένων ἱστορίᾳ] Clemens loco laudato: Θαλῆν δὲ Εὔδημος ἐν ταῖς ἀστρολογικαῖς ἱστορίαις, &c. Idem ex ejuſdem Eudemi Aſtrologica hiſtoria prodidit Theo Smyrnæus. At Proclus in IV. primi Euclidis teſtatur Thaleti hoc ab Eudemo tribui ἐν ταῖς γεωμετρικαῖς ἱστορίαις. Potuit idem utroque in opere dixiſſe, ait Voſſius de Hiſtoricis Græcis lib. 3. ubi eum vide.

Μαρτυρεῖ δ' αὐτῷ] μαρτυρεῖ δ' αὐτὸ, ceteræ editiones, treſque MSS. Codices Regiæ Bibliothecæ. Utraq; lectio recta eſt; ſed Aldobrandiniana magis arridet.

Ἔνιοι δὲ καὶ αὐτὸν πρῶτον εἰπεῖν ἀθανάτους τὰς ψυχὰς] In his eſt Nemeſius, de Natura Hominis cap. 2. Θαλῆς μὲν γὰρ πρῶτος τὴν ψυχὴν ἔφησεν ἀεικίνητον καὶ αὐτοκίνητον. Id Ægyptiis tribuit Herodotus in Euterpe: Pauſanias Chaldæis atque Indorum Magis. Plu-

A rimi Pherecydi id tribuerunt. Vide nos infra in Pherecyde.

Χοιρίλος ὁ ποιητής] De quo Chœrilo accipiendus ſit Laërtius incertum eſt; nam tres aut quatuor ejus nominis Poëtæ fuerunt. Primus, Chœrilus Athenienſis, Tragicus, quem vixiſſe Olymp. LXIV. tradit Suidas; alter, Samius, ſive, ut alii volunt, Jaſſenſis, aut etiam Halicarnaſſenſis, qui Carmine Athenienſium de Xerxe victoriam celebravit, pro cujus ſingulis verſibus aureum ſtaterem retulit, eodem Suida teſte, nec non Heſychio *Mileſio*: quin & decretum ut ejus Poëma unà cum Homeri Poëmate recitaretur. Is in Macedonia apud Archelaum obiit. Ab eo Chœrilo alium eſſe illum quem Plutarchus refert cum Lyſandro ſemper fuiſſe, ut ejus res geſtas panderet, veriſimili conjectura exi-B ſtimat Voſſius in Diſſertatione de Poëtis Græcis, cum inter victoriam illam Athenienſium contra Xerxem, & Athenas à Lyſandro captas interſint Olympiades undeviginti. Fuit & alius Chœrilus temporibus Alexandri, de quo Horatius,

> *Gratus Alexandro Regi magno fuit ille*
> *Chœrilus, incultis qui verſibus & malè natis*
> *Retulit acceptos regale numiſma Philippos.*

Quod Athenienſes fecerunt tribuit Horatius Alexandro. Sed fortaſſe, quæ conjectura eſt Turnebi, Chœrilus qui res Alexandri carmine complexus erat, ab Alexandro, Athenienſium factum imitante, ſingulis in verſum Philippeis aureis etiam donatus fuit. Ceterùm hîc pro Χοιρίλος C editio princeps & Stephanica habent Χοίριλλος; & ita quoque apud Heſychium Mileſium, & Proclum ad Timæum Platonis: ſed Χοιρίλος cum unico λ ſcribendum videtur, ut & Horatius ſcripſit, & Flavius Joſephus lib. I. contra Apionem.

καὶ πρῶτος τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος τοῦ σεληναίου ἑπτακοσιοστὸν καὶ εἰκοστὸν μέρος ἀπεφήνατο] Recte Caſaubonus καὶ πρὸς τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος, τὸ τοῦ σεληναίου, &c. & ita vetus Interpres.

καὶ τὴν ὑστέραν τοῦ μηνὸς τριακάδα εἶπε] τριακὰς, ἡ τριακοστὴ τοῦ μηνὸς, in Gloſſis Heſychii, & apud Suidam.

πρῶτος δὲ καὶ περὶ φύσεως διελέχθη] Euſebii Chronicon: *Thales primus Phyſicus agnoſcitur.* Cyrillus contra D Julianum lib. I. τριακοστῇ πέμπτῃ Ὀλυμπιάδι Θαλῆς Μιλήσιος πρῶτος φυσικὸς φιλόσοφος γενέσθαι λέγεται: Simplicius in textum ſextum primi Phyſicorum Ariſtotelis: Θαλῆς δὲ πρῶτος παραδέδοται τὴν περὶ φύσεως ἱστορίαν τοῖς Ἕλλησιν ἐκφῆναι. Themiſtius loco ſupra laudato: Θαλῆς δὲ ὕστερον φύσεώς τε ἥψατο πρῶτος, &c. Alcmæonem Crotoniatam primum Phyſica ſcripſiſſe ſcribit Clemens Alexandrinus lib. I. Στρωματέων. idem ſcribit & Laertius, ex Phavorino in vita Alcmæonis.

Ἀριστοτέλης δὲ καὶ Ἱππίας φασὶν αὐτὸν καὶ τοῖς ἀψύχοις μεταδιδόναι ψυχὰς, τεκμαιρόμενον ἐκ λίθου τῆς μαγνήτιδος καὶ τοῦ ἠλέκτρου] Locus Ariſtotelis eſt lib. I. de anima cap. 2. ἔοικε δὲ καὶ Θαλῆς ἐξ ὧν ἀπομνημονεύουσι, κινητικόν τι τὴν ψυχὴν ὑπολαμβάνειν, E εἴπερ τὸν λίθον ἔφη ψυχὴν ἔχειν, ὅτι τὸν σίδηρον κινεῖ.

παρά τε Αἰγυπτίων,] Subdit idem Laertius Thalem Magiſtrum nullum habuiſſe, ſed in Ægyptum profectum cum Sacerdotibus Ægyptiis congreſſum fuiſſe. Clemens quoque Stromat. lib. I. μόνος οὗτος δοκεῖ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων Προφήταις συμβεβληκέναι. Et poſtea: Θαλῆς δὲ, Φοίνιξ ὢν τὸ γένος, καὶ τοῖς Αἰγυπτίων Προφήταις συμβεβληκέναι εἴρηται. Iamblichus in tractatu quem ad Nicomachi Geraſeni Arithmeticam ſcripſit, qui extat MS. in Regis Chriſtianiſſimi Bibliotheca: Θαλῆς μὲν μονάδων σύστημα ὡρίσατο, κατὰ τὸ Αἰγυπτιακὸν ἀρέσκον, ὅπουπερ καὶ ἐφιλομάθησε. Loquitur de numeri definitione. Adde & Jo-F ſephum lib. I. contra Apionem, & Euſebium de præpar. Evang. X. 4.

γεωμετρεῖν] Apuleius Florid. IV. *Thales Mileſius Geometriæ penes Graios primus repertor.* Proclus cum Thalete jungit Ameriſtum, Steſichori poetæ fratrem. Alii hanc gloriam tribuunt Mœridi & Pythagoræ: Vide Laertium noſtrum in Pythagora.

Παμφίλη] Fuit genere Ægyptia, vel, ut alii volunt, Epidauria, ac præcipuè perutiles octo libros hiſtoriæ miſcellæ, quibus congeſſit quæ vel ex marito, vel ex viris eruditis qui mariti ædes frequentabant audiiſſet, vel quæ ipſa obſervaſſet. Vide Photium tmemate VIII. & Suidam in Παμφίλῃ, & Voſſium de Hiſtoricis Græcis lib. II. cap. 7.

ει

οἱ δὲ Πυθαγόραν φασὶν, ὧν ἐστιν Ἀπολλόδωρος ὁ Λογιστικός] In his eſt & Cicero de natura Deorum lib. III. *Quanquam Pythagoras, cùm in Geometria quiddam novi inveniſſet, Muſis bovem immolaviſſe dicitur.*

Ἀπολλόδωρος ὁ Λογιστικός] Idem ab eodem Laërtio eadem in re teſtis adducitur infra in vita Pythagoræ. ὁ Λογιστικὸς, id eſt *Computator.* De differentia inter Λογιστικοὺς & Ἀριθμητικοὺς videndus Theon Smyrnæus, & ad eum Scriptorem eruditiſsimus Bullialdus.

Εὔφορβον εὑρεῖν τὸν Φρύγα] Euphorbum illum Phrygem alibi me legere non memini.

καὶ αὐτὸς δέ φησιν, ὡς Ἡρακλείδης ἱστορεῖ, μονήρη αὐτὸν γεγονέναι] Hæc verba καὶ αὐτὸς δέ φησιν corrupta eſſe, & nomen Scriptoris alicujus in mendo hîc cubare, rectè vidit Caſaubonus. Si conjecturæ indulgere licet, ſcripſiſſe puto Laërtium Κλεῖτος δέ φησιν, aut Κλύτος. Clitus, ſive Clytus, Philoſophus Peripateticus, Ariſtotelis diſcipulus, patriâ Mileſius, de Mileto ſcripſerat. Athenæus lib. XII. Κλεῖτος δὲ ὁ Ἀριστοτελικὸς ἐν τοῖς περὶ Μιλήτου. Et lib. XIV. Κλύτος ὁ Μιλήσιος, Ἀριστοτέλους μαθητὴς, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μιλήτου. In his autem de Mileto libris Clitum de Thalete, viro magni nominis, & cujus natalibus Miletus jure gloriabatur, non ſiluiſſe veroſimile eſt, & verum arbitror. Jam verò quàm proclivis fuerit error ex ΚΛΕΙΤΟΣ, aut ΚΛΥΤΟΣ, in ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ, ex ductu literarum nemo non videt. Ceterùm de eo ipſo Clito accipiendum crediderim Laërtium in Indice librorum Chryſippi, ubi Chryſippi librum περὶ δυνατῶν πρὸς Κλεῖτον recenſet.

ὡς Ἡρακλείδης ἱστορεῖ] Accipio de Heraclide, Serapionis filio, cognomento Lembo, qui de Philoſophorum ſucceſſione ſcripſerat, & qui paſſim Diogeni noſtro memoratur.

καὶ Κίβισσον υἱὸν ἔχειν] Κύβισον apud Plutarchum in Solone, & in Numa. Κίδισον MSS. tres Reg. Biblioth. ſed in uno ſupra adnotatum Κίβισσον.

διὰ φιλοτεκνίαν] Editio Baſileenſis, & vetus interpres δι' ἀφιλοτεκνίαν. Videndus Caſaubonus & H. Stephanus.

καὶ λέγουσιν ὅτι τῆς μητρὸς ἀναγκαζούσης αὐτὸν γῆμαι, &c.] Plutarchus Sympoſ. III. 6. καθάπερ οὖν Θαλῆς ὁ σοφὸς ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐνοχλούμενος γῆμαι κελευούσης, πῶς ὑπεξέφυγε, παρῆγε λόγῳ πρὸς τὴν ἐν ἀρχῇ μὲν, οὔπω καιρὸς, ὦ μῆτερ. εἶτα ἐπειδὴ παρήκμασεν, ἐγκειμένης, οὐκέτι καιρός. Meminit & Stobæus Sermone 66. Θαλῆς τῇ μητρὶ γυναῖκα λαβεῖν δεομένῃ οὔπω καιρὸς ἔλεγεν· εἶτα προβὰς, οὐκέτι καιρός.

Φησὶ δὲ καὶ ὁ Ῥόδιος Ἱερώνυμος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σποράδην ὑπομνημάτων] Fuit Hieronymus Rhodius Philoſophiâ Peripateticus: atque inde eſt quòd Ἀριστοτέλους μαθητὴς dicitur Athenæio x. 6. non enim Ariſtotelis auditor eſſe potuit, cùm vixerit ætate Arceſilai & Timonis, Laertio teſte. Scripſit inter alia Hiſtorias, quod opus idem eſſe, ac τὰ σποράδην ὑπομνήματα, quæ hîc citat Laërtius, putat Voſſius lib. I. de Hiſtoricis Græcis. Ariſtoteles Politicorum I. cap. II. ubi hoc idem narrrat de Thalete, quod Hieronymus Rhodius, ait eſſe, ex iis quæ σποράδην dicuntur: ἔτι δὲ καὶ τὰ λεγόμενα σποράδην, δι' ὧν ἐπιτετυχήκασιν ἔνιοι χρηματιζόμενοι, δεῖ συλλέγειν· πάντα γὰρ ὠφέλιμα ταῦτ' ἐστὶ τοῖς τιμῶσι τὴν χρηματιστικήν· οἷον καὶ τὸ Θάλεω τοῦ Μιλησίου, &c.

βουλόμενος δεῖξαι ῥᾷον εἶναι πλουτεῖν, φορᾶς μελλούσης ἐλαιῶν ἔσεσθαι προνοήσας, ἐμισθώσατο τὰ ἐλαιουργεῖα] ἐλαιουργεῖα non ſunt oleariæ officinæ, ut ea Aldrobrandinus interpretatur, ſed trapeta, ſive torcularia premendo oleo. Veteres Gloſſæ: *trapetum*, ἐλαιῶν μύλος, ἐλαιουργεῖον. Eadem voce utitur & Ariſtoteles Politicorum lib. I. cap. II. ubi idem narrat de Thalete: ὀνειδιζόντων γὰρ αὐτῷ διὰ τὴν πενίαν, ὡς ἀνωφελοῦς τῆς φιλοσοφίας οὔσης, κατανοήσαντά φασιν αὐτὸν ἐλαιῶν φορὰν ἐσομένην ἐκ τῆς ἀστρολογίας, ἔτι χειμῶνος ὄντος, εὐπορήσαντα χρημάτων ὀλίγων ἀρραβῶνας διαδοῦναι τῶν ἐλαιουργίων, τῶν τ' ἐν Μιλήτῳ καὶ Χίῳ πάντων, ὀλίγου μισθωσάμενον, ἅτ' οὐθενὸς ἐπιβάλλοντος. ἐπειδὴ δ' ὁ καιρὸς ἧκε, πολλῶν ζητουμένων ἅμα καὶ ἐξαίφνης, ἐκμισθοῦντα ὃν τρόπον ἠβούλετο, πολλὰ χρήματα συλλέξαντα, ἐπιδεῖξαι ὅτι ῥᾴδιόν ἐστι πλουτεῖν τοῖς φιλοσόφοις ἂν βούλωνται, ἀλλ' οὐ τοῦτ' ἔστι περὶ ὃ σπουδάζουσι. Cicero lib. I. de Divinatione non olearia trapeta, ſed omnem oleam Thaletem coëmiſſe ait. Verba ejus ſunt: *Non plus quàm Mileſium Thalem: qui, ut objurgatores ſuos convinceret, oſtenderetque etiam Philoſophum, ſi ei commodum eſſet, pecuniam facere poſſe, omnem oleam, antequam florere cœpiſſet, in agro Mileſio coëmiſſe dicitur.* Plinius non omnem oleam, ſed omne oleum ait: qui etiam hoc inventum acutum ad pecuniam parandam, non Thaleti, verùm Democrito tribuit, his verbis, lib. XVIII. cap. 28. *Ferunt Democritum, qui primus intellexit oſtenditque cum terris cæli ſocietatem, ſpernentibus hanc curam ejus opulentiſſimis civium, prævisâ olei caritate ex futuro Vergiliarum ortu, quâ diximus ratione, oſtendemuſque jam pleniùs, magna tum vilitate propter ſpem olivæ, coëmiſſe in toto tractu omne oleum, mirantibus qui paupertatem & quietem doctrinarum ei ſcire bant inprimis cordi eſſe. atque ut apparuit cauſa, & ingens divitiarum curſus, reſtituiſſe mercem anxiæ & avidæ dominorum pœnitentiæ, contentum ita probaſſe opes ſibi in facili, cùm vellet, fore.*

ἀρχὴν δὲ τῶν πάντων ὕδωρ ὑπεστήσατο] Cicero de Natura Deorum lib. I. *Thales enim Mileſius, qui primus de talibus rebus quæſivit, aquam dixit eſſe initium rerum: Deum autem eam mentem, quæ ex aqua cuncta fingeret.* & lib. V. Academ. Quæſt. *Princeps Thales unus è Septem, cui ſex reliquos conceſſiſſe primas ferunt, ex aqua dixit conſtare omnia.* Eam autem Thaletis opinionem egregiè, ut omnia, explicat Ariſtoteles Metaphyſicorum lib. I. cap. 3. ἀλλὰ Θαλῆς μὲν ὁ τῆς τοιαύτης ἀρχηγὸς φιλοσοφίας ὕδωρ φησὶν εἶναι (ἀρχὴν ſupple)· διὸ καὶ τὴν γῆν ἐφ' ὕδατος ἀπεφήνατο εἶναι, λαβὼν ἴσως τὴν ὑπόληψιν ταύτην ἐκ τοῦ πάντων ὁρᾶν τὴν τροφὴν ὑγρὰν οὖσαν, καὶ αὐτὸ τὸ θερμὸν ἐκ τούτου γιγνόμενον, καὶ τὸ ζῶον τούτῳ ζῶν· τὸ δ' ἐξ οὗ γίγνεταί τι, τοῦτ' ἐστὶν ἀρχὴ πάντων· διά τε δὴ τοῦτο τὴν ὑπόληψιν λαβὼν ταύτην, καὶ διὰ τὸ πάντων τὰ σπέρματα τὴν φύσιν ὑγρὰν ἔχειν· τὸ δ' ὕδωρ ἀρχὴ φύσεώς ἐστι τοῖς ὑγροῖς· εἰσὶ δέ τινες, οἳ καὶ τοὺς παμπαλαίους, καὶ πολὺ πρὸ τῆς νῦν γενέσεως καὶ πρώτους θεολογήσαντας οὕτως οἴονται περὶ τῆς φύσεως διαλαβεῖν· Ὠκεανόν τε γὰρ καὶ Τηθὺν ἐποίησαν τῆς γενέσεως πατέρας, καὶ τὸν ὅρκον τῶν θεῶν ὕδωρ, τὴν καλουμένην ὑπ' αὐτῶν Στύγα τῶν ποιητῶν, &c. Explicat & Plutarchus de placitis Philoſophorum; ubi eum vide. Vide & Scaligerum in Exercitationibus ad Cardanum. Ceterùm hanc Thaletis de aqua ſententiam ipſiſmet verbis, ex libro ejus II. de Principiis, ſi Galeno fides, ſubſignabimus; Ita enim ille tractatu περὶ χυμῶν, quem Græcè manu ſcriptum, nam Latine ſolùm editus eſt, mecum communicavit, vir plenus officii & juvandis ſtudiis natus, Jacobus Mentelius, Patricius, Medicus Pariſienſis celeberrimus: τὸ μὲν οὖν μεταβάλλειν εἰς ἄλληλα τὰ στοιχεῖα, ὡς γίνεσθαι τοὺς χυμοὺς, πολλοὶ τῶν φυσικῶν συγκεχωρήκασι· καὶ τοῦτο μὲν διὰ τὴν ἐνάργειαν. Θαλῆς μὲν εἰ καίπερ ἐκ τοῦ ὕδατός φησι συνεστάναι πάντα· ἀλλ' ὅμως καὶ τοῦτο βούλεται· ἄμεινον δὲ καὶ αὐτοῦ τὴν ῥῆσιν παραθεῖναι, ἐκ τοῦ δευτέρου περὶ τῶν ἀρχῶν, ἔχουσαν ὧδέ πως· Τὰ μὲν οὖν πολυθρύλλητα τέτταρα, ὧν τὸ πρῶτον εἶναι ὕδωρ φαμὲν, καὶ ὡσανεὶ μόνον στοιχεῖον τίθεμεν πρὸς σύγκρισιν καὶ πῆγνυσιν καὶ σύστασιν τῶν ἐγκοσμίων πρὸς ἄλληλα συγκεράννυται· πῶς δὲ, ἤδη λέλεκται ἡμῖν ἐν τῷ πρώτῳ. Sed libros illos περὶ τῶν ἀρχῶν Thaletis eſſe, credat alius, non ego; quis enim eorum præter Galenum meminit? Quin & Galenus ipſe ſectione 26. Commentarii primi in librum Hippocratis de natura humana hanc Thaletis de aqua ſententiam in libris ejus negat inveniri. Verba Galeni hæc ſunt: εἰ γὰρ ὅτι Θαλῆς ἀπεφήνατο στοιχεῖον μόνον εἶναι τὸ ὕδωρ ἐκ συγγράμματος αὐτοῦ δεικνύναι οὐκ ἔχομεν, ἀλλὰ ὅμως ἅπασι καὶ τοῦτο πεπίστευται. Exiſtimabat ibidem Mentelius Galenum ſcripſiſſe Commentarios in librum Hippocratis de Natura humana ante Commentarios in librum περὶ χυμῶν, cùm nec dum in libros Thaletis περὶ τῶν ἀρχῶν incidiſſet: quin enim Galeni eſſet tractatus ille in libros περὶ χυμῶν, nullus dubitabat. Porro & ſupra allatis locis obſervare eſt etiamnum Galeni tempore Thaletis ſcripta extitiſſe.

καὶ τὸν κόσμον ἔμψυχον καὶ δαιμόνων πλήρη] Ariſtoteles de anima I. 8. καὶ ἐν τῷ ὅλῳ δέ τινες ψυχὴν μεμίχθαι φασίν. ὅθεν ἴσως καὶ Θαλῆς ᾠήθη πάντα πλήρη θεῶν εἶναι. Cicero lib. II. de legibus: *& quod Thales, qui ſapientiſſimus in ſeptem fuit, Homines exiſtimare oportere omnia quæ cernerentur Deorum eſſe plena.*

τάς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ φασὶν αὐτὸν εὑρεῖν] Id ipſum teſtatur & Apuleius loco ſupra allato.

καὶ ἐκμετρῆσαί φασιν αὐτὸν τὰς πυραμίδας ἐκ τῆς

σκιᾶς παρατηρήσαντα, ὅτε ἡμῖν ἰσομεγέθεις εἰσί] Legendum videtur ὅτε ἡμῖν ἰσομεγέθης ἐστι. Plinius, ubi de Pyramidibus : *menſuram altitudinis earum, omniumque ſimilium deprehendere invenit Thales Mileſius, umbram metiendo, quâ horâ par eſſe corpori ſolet.* Plutarchus in convivio VII. Sapientum: ἐπεὶ σοῦ τε καὶ τὰ ἄλλα θαυμάζει, verba ſunt Niloxeni ad Talem de Amaſi Ægypti Rege, καὶ τῆς πυραμίδος τὴν μέτρησιν ὑπερφυῶς ἠγάπησεν, ὅτι πάσης ἄνευ πραγματείας, καὶ μηδενὸς ὀργάνου δεηθεὶς, ἀλλὰ τὴν βακτηρίαν στήσας ἐπὶ τῷ πέρατι τῆς σκιᾶς, ἣν ἡ πυραμὶς ἐποίει, γενομένων τῇ ἐπαφῇ τῆς ἀκτῖνος δυοῖν τριγώνων, ἔδειξας, ὃν ἡ σκιὰ πρὸς τὴν σκιὰν λόγον εἶχε, τὴν πυραμίδα πρὸς τὴν βακτηρίαν ἔχουσαν. *Nam cum te quoque ob alia quædam ſuſpicit, tum verò mirum in modum ei arridet quod pyramidis altitudinem abſque ullo labore aut inſtrumento dimenſus es : ſed ſcipione ad umbræ, quam jaciebat pyramis, finem erecto, ac tactu radiorum, duobus triangulis conſtitutis, demonſtraviſti altitudinem pyramidis ad ſcipionis altitudinem eâ eſſe proportione, quam umbra illius ad hujus umbram haberet.* Ferri tamen poteſt recepta lectio, atque eam tuetur Salmaſius in Phinianis Exercitationibus pag. 640. Magnitudinem pyramidum ſcilicet eam intellexit Laërtius, cui umbra corporis par eſt : atque ita Plinius loquitur lib. XXXVI. cap. 10. *Ei qui eſt in Campo*, ſermo eſt de obeliſco, *Divus Auguſtus addidit mirabilem uſum ad deprehendendas Solis umbras, dierumque ac Noctium magnitudines, ſtrato lapide ad obeliſci magnitudinem, cui par fieret umbra, Brumæ confectæ die, horâ ſextâ.*

Μινύης] Scriptor mihi ignotus. Μινύης nomen eſſe proprium conſtat ex Apollonii Rhodii libro I. ejuſque doctiſſimo Scholiaſte.

Βόλον ἀγοράσαι] *Jactum* etiam vocat Valerius Maximus. lib. IV. cap. I. eamdem hiſtoriam referens. *A Piſcatoribus*, inquit, *in Mileſia regione verriculum trahentibus, quidam jactum emerat. extractâ deinde magni ponderis aureâ menſâ Delphicâ, orta controverſia eſt : illis piſcium ſe capturam vendidiſſe affirmantibus, hoc fortunam tractus ſe emiſſe dicente; quâ conditione, propter novitatem rei, & magnitudinem pecuniæ, ad univerſum ejus civitatis populum delatâ, placuit Apollinem Delphicum conſuli, cuinam adjudicari menſa deberet. Deus reſpondit illi eſſe dandam, qui ſapientiâ ceteros præſtaret, his verbis,*

Ὃς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτῳ τρίποδ' ἂν δῶ.

Tum Mileſii conſenſu Thaleti menſam dederunt : ille ceſſit eam Bianti, Bias Pittaco : is protinus alii, deincepſque per omnium Sapientium orbem. ad ultimum ad Solonem pervenit, qui & titulum ampliſſimæ ſapientiæ, & præmium ad ipſum Apollinem tranſtulit. Eam Hiſtoriam narrat & Plutarchus in Solone, ubi de VII. Sapientibus : ἔτι δὲ μᾶλλον εἰς ἀξίωμα καὶ δόξαν αὐτοὺς κατέστησεν ἡ τοῦ τρίποδος περίοδος, καὶ διὰ πάντων ἀνακύκλησις καὶ ἀνθύπειξις, μετ' εὐμενείας φιλοτίμου γινομένη. Κῴων γὰρ, ὥς φασι, καταγόντων σαγήνην, καὶ ξένων ἐκ Μιλήτου πριαμένων τὸν βόλον οὔπω φανερὸν ὄντα, χρυσοῦς ἐφάνη τρίπους ἑλκόμενος, ὃν λέγουσιν Ἑλένην πλέουσαν ἐκ Τροίας αὐτόθι καθεῖναι, χρησμοῦ τινὸς ἀναμνησθεῖσαν παλαιοῦ· γενομένης δὲ τοῖς ξένοις πρῶτον ἀντιλογίας πρὸς τοὺς ἁλιέας περὶ τοῦ τρίποδος, εἶτα τῶν πόλεων ἀναδεξαμένων τὴν διαφορὰν ἄχρι πολέμου προελθοῦσαν, ἀνεῖλεν ἀμφοτέροις ἡ Πυθία, τῷ σοφωτάτῳ τὸν τρίποδα ἀποδοῦναι. καὶ πρῶτον μὲν ἀπεστάλη πρὸς Θαλῆν εἰς Μίλητον, ἑκουσίως Κῴων ἑνὶ δωρουμένων ἐκείνῳ περὶ οὗ πρὸς ἅπαντας ὁμοῦ Μιλησίοις ἐπολέμησαν. Θάλεω δὲ Βίαντα σοφώτερον ἀποφαίνοντος αὐτοῦ, πρὸς ἐκεῖνον ἧκεν· ἀπ' ἐκείνου δ' αὖθις ἀπεστάλη πρὸς ἄλλον ὡς σοφώτερον· εἶτα περιϊὼν, καὶ ἀναπεμπόμενος οὕτως, ἐπὶ Θαλῆν τὸ δεύτερον ἀφίκετο· καὶ τέλος εἰς Θήβας ἐκ Μιλήτου κομισθεὶς, τῷ Ἰσμηνίῳ Ἀπόλλωνι καθιερώθη. Θεόφραστος δέ φησι πρῶτον μὲν εἰς Πριήνην Βίαντι τὸν τρίποδα πεμφθῆναι, δεύτερον δ' εἰς Μίλητον Θαλῆ Βίαντος ἀποπέμψαντος· οὕτω δὲ διὰ πάντων, πάλιν εἰς Βίαντα περιελθεῖν, τέλος δὲ εἰς Δελφοὺς ἀποσταλῆναι. ταῦτα μὲν ὑπὸ πλειόνων τεθρύλληται, πλὴν ὅτι τὸ δῶρον ἀντὶ τοῦ τρίποδος οἱ μὲν φιάλην ὑπὸ Κροίσου πεμφθεῖσαν, οἱ δὲ ποτήριον Βαθυκλέους ὑπολιπόντος εἶναι λέγουσιν. Id eſt, *Majorem authoritatem iis & gloriam menſæ orbis, & per omnes circulus, mutuáque inter ipſos cum honorificâ modeſtiâ conceſſio conciliavit. Nam quum Coi, ut fama eſt, verriculum traherent, cujus jactum adhuc incertum hoſpites emerant Mileſii, auream menſam conſpexerunt extractam, quam fuiſſe ab Helenâ aiunt à Trojâ remeante, cùm veteris Oraculi reminiſceretur, dejectam. Concertatione de menſa inter hoſpites & piſcatores exortâ, excipientibus inde civitatibus contentionem, quæ in bellum uſque erupit, reſponſum utriſque ab oraculo Delphico eſt, ut ſapientiſſimo menſam donarent. Ita primum Miletum eſt ad Thalem miſſa, Cois uni illi id, de quo cum univerſis Mileſiis arma contulerant, ultro dono dantibus. Thale Biantem ſe ſapientiorem aſſerente, ad illum pervenit; ab illo rurſus ad alium miſſa eſt, tanquam ſapientiorem. Inde ita circulans & remiſſa, rediit iterum ad Thalem. Ad ultimum ex Mileto Thebas deportata, & Apollini Iſmenio eſt ſacrata. Theophraſtus auctor eſt Prienem eam primùm ad Biantem fuiſſe deſtinatam, deinde ad Thalem remittente eam Miletum Biante, ita ambitu omnium confecto rediiſſe ad Biantem, ad extremum Delphos deportatam. Hæc fama eſt a pleriſque vulgata, niſi quòd donum, pro menſa alii phialam à Crœſo miſſam, alii relictum ibi à Bathycle poculum prodant.* Meminit & Porphyrius Philoſophicæ Hiſtoriæ lib. I. apud Cyrillum lib. I. contra Julianum : Πορφύριος μὲν οὖν, ὁ πικροῖς ἡμῶν καταχέας λόγοις, καὶ τῆς Χριστιανῶν θρησκείας μονονουχὶ κατορχούμενος, τοὺς ὠνομασμένους Σοφοὺς, τὸν ἀριθμὸν ὄντας ἑπτὰ, τὴν τοιάνδε κλῆσιν ἁρπάσαι φησὶν ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. γράφει δὲ οὕτως ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τῆς Φιλοσόφου Ἱστορίας, ἐννέα δὲ ὄντων ἑπτὰ κληθῆναι Σοφοὺς ἐξ αἰτίας τοιαύτης· ἁλιέως βόλον νεανίσκοις ἀποδομένου ἰχθύων, συνέβη χρυσοῦν τρίποδα ἐν τῷ βόλῳ εὑρεθῆναι· τοῦ δὲ ἁλιέως ἰχθῦς, ἀλλὰ μὴ τρίποδα πεπρακέναι λέγοντος, καὶ τῶν νεανίσκων εἰς τὴν αὐτῶν τύχην ἀναφερόντων τὴν εὕρησιν, ἔδοξε τῷ Θεῷ τὴν κρίσιν ἐπιτρέψαι· τοῦ δὲ χρήσαντος διδόναι τὸν τρίποδα τῷ σοφῷ, Θάλητι πρώτῳ ὁ τρίπους προσηνέχθη, ὁ δὲ πρὸς Βίαντα ἀπέπεμψεν, ἐκεῖνον φάμενος εἶναι τὸν σοφόν· ὁ δὲ πρὸς ἕτερον πέμπει, κἀκεῖνος πρὸς ἄλλον, ἕως εἰς τοὺς ἑπτὰ τοῦ τρίποδος ἐκπεριαχθέντος, καὶ πάλιν ὑποστρέψαντος ἐπὶ τὸν πρῶτον, ἔδοξεν ἀναθεῖναι τῷ Θεῷ· τοῦτον γὰρ εἶναι πάντων τῶν σοφώτατον. *Porphyrius ille qui amarulentis ſermonibus nos inſectatus, Religioni Chriſtianæ, tantùm non, ſaltando illuſit, Septem illos vulgò dictos Sapientes hanc appellationem ex ejuſmodi cauſa traxiſſe ait; ſic enim in primo Philoſophicæ Hiſtoriæ libro ſcribit : Et cum novem eſſent, Septem vocatos eſſe Sapientes ex hac occaſione : Cùm Piſcator jactum retis Adoleſcentibus vendidiſſet, aureum tripodem in jactu inveniri contigit; verùm Piſcatore contendente piſces, non autem tripodem, ſe vendidiſſe, contra Adoleſcentibus tale repertum fortunæ ſuæ adſcribentibus, placuit ejus rei arbitrium Deo permittere, qui cùm Oraculum edidiſſet, dandum eſſe hunc tripodem Sapienti; primò Thaleti delatus eſt, qui ad Biantem illum remiſit, inquiens eum eſſe ſapientem; hic verò ad alium mittit; & rurſus ille ad alium, donec circumlatum ad Septem illos tripodem, atque ad primum veluti gyro reverſum, viſum eſt Deo conſecrare, utpote omnium ſapientiſſimo.* Adde & Ariſtophanis Scholiaſten ad hæc in Pluto, Ὃς θεσπιῳδεῖ τρίποδος ἐκ χρυσηλάτου. Τινὲς δὲ, inquit, οὕτω φασὶ κτήσασθαι τὸν Ἀπόλλωνα τὸν τρίποδα. Ἁλιεῖς ἐν Μιλήτῳ τινὲς μισθῷ βόλον ἔρριπτον, ἵνα τὸ ἀναφερόμενον εἴη τοῦ ἀγοράσαντος τὸν βόλον· συμβέβηκε γοῦν ἀντὶ ἰχθύων τρίποδα χρυσοῦν περιλαβεῖν αὐτοῖς τῷ δικτύῳ· ἐφιλονείκουν οὖν περὶ αὐτοῦ. οἱ μὲν ἁλιεῖς ὡς ἰχθῦς πεπράκασιν, οὐ τρίποδα, οἱ δ' ἀγοράσαντες ἔλεγον, ὡς πᾶν τὸ ἀνιὸν, καὶ πᾶν ὅτι τύχοι ὠνήσαντο· οὕτως οὖν αὐτῶν φιλονεικούντων, ἔδοξεν ἐρωτῆσαι τὸν Ἀπόλλωνα. ὁ δὲ ἀνεῖλεν αὐτοῖς ταῦτα,

Ἔκγονε Μιλήτου, τρίποδος πέρι, Φοῖβον ἐρωτᾷς;
Ὃς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτῳ τρίποδα δός.

προσήγαγον οὖν αὐτὸν τοῖς ἑπτὰ Σοφοῖς· ἕκαστος δὲ τούτων παρῃτεῖτο σοφὸς εἶναι. διόπερ ἐγνώκασιν ὡς σοφωτέρῳ πάντων ἀναθεῖναι αὐτὸν τῷ Ἀπόλλωνι· ὅθεν φασὶν ἐσχηκέναι αὐτὸν τὸν τρίποδα. Meminit ejuſdem hiſtoriæ idem Scholiaſtes ad Equites, & Auſonius in Sapientibus.

Τίς σοφίῃ πάντων &c.] Malim Ὃς σοφίῃ, ut apud Scholiaſten Ariſtophanis, nec non Valerium Maximum, apud quem malè ἂν δῶ pro αὐδῶ. Tamen Ariſtophanis Scholiaſtes :

Ὃς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτῳ τρίποδα δός:

ubi, & apud Valerium Maximum legebat Tanaquillus Faber

τρί-

τειπόδην δός. τείπες τειπόδης, ut Οἰδίπες Οἰδιπόδης.

διδῶσιν] MSS. διδοῦσιν. rectè.

παρὰ Λεάνδρου λαβὼν τοῦ Μιλησίου] *Leander* & *Leandrius* promiſcuè Scriptor ille dicitur. patriâ Mileſius, de Mileto & Mileſiis commentarium ſcripſerat. Voſſium vide de Hiſtoricis Græcis lib. III.

καταλιπεῖν καὶ ἐπισκῆψαι] καταλιπεῖν eſt *poſteris relinquere*, ἐπισκήπτειν *moriendo quippiam mandare*.

εἰπὼν οὕτω, κατὰ τὸν Καλλίμαχον] Id eſt, *ſic dicens*, *juxta Callimachum*, *ut verſibus expreſſit Callimachus*. Ineptè Aldobrandinus, *qui eam Apollini Didymæo cum his verſibus ex Callimacho miſit*. Thalete poſterior multò fuit Callimachus.

μεδουῶτι] μεδεωῶτι meliùs MSS. tres Reg. Bibliothecæ, cæteræque editiones.

τὸ δὲ πεζὸν ὅτως ἔχει] Vel inde apparet λόγον πεζὸν ſumi poſſe pro ſoluta oratione; de quo tamen videtur addubitare Franciſcus Vigerius in Idiotiſmis, vir alioquin Græcè doctiſſimus. eadem notione uſurpavit & Dionyſius Halicarnaſſeus in Præceptis Rhetoricis: οὐχ ἡ αὐτὴ μεταχείρησις ποιήσεώς τε, καὶ πεζοῦ λόγου, ἀλλ' ὥσπερ τοῖς μέτροις οὑτωσὶ ἢ καὶ ἐννοήμασι διενήνοχε ταῦτα. Item Xiphilinus, ubi de Hadriano Imperatore: φύσει Φιλολόγος ἦν ἐν ἑκατέρᾳ τῇ γλώσσῃ, καί τινα πεζὰ, καὶ ἐν ἔπεσι ποιήματα παντοδαπὰ καταλέλοιπε. & Clemens Stromat. VI. τὰ δὲ Ἡσιόδου μετήλλαξαν εἰς πεζὸν λόγον, καὶ ὡς ἴδια ἐξήνεγκαν, Εὔμηλός τε καὶ Ἀκουσίλαος οἱ ἱστοριογράφοι. Et Strabo, & Lucianus, & Ariſtides, & quis non?

Ἀπόλλωνι Δελφινίῳ] Delphinii Apollinis meminit quidem Plutarchus in Theſeo, & in eo tractatu quo agit terreſtriáne an aquatica animalia prudentiora ſint. Meminit & Pauſanias in Atticis, Pollux lib. VIII. 10. Lycophron & ejus Scholiaſtes, Scholiaſtes Ariſtoph. ad Equites, Scholiaſtes Pindari ad Nem. Od. V. & Etymologicus in ἐπὶ Δελφινίῳ. Sed hæc vox hîc locum habere non poteſt, cum hæc Laërtii verba, τὸ δὲ πεζὸν οὕτως ἔχει Θαλῆς, &c. convenire debeant cum verſibus Callimachi, verſus autem Callimachi de Apolline Mileſio intelligendi ſint, non de Apolline Delphinio, qui Athenis colebatur,

Θαλῆς με τῷ μεδεωῶτι Νειλέω δήμου, &c.

τῷ μεδεωῶτι Νειλέω δήμου, hoc eſt, *Apollini Mileſio*; erant quippe Mileſii Nelei populus: ut eſt apud Strabonem lib. XIV. Quare quin hic reſcribendum Ἀπόλλωνι Διδυμαίῳ, nullus dubito. Laërtius ipſe ſupra: ὁ δὲ τῷ Διδυμαίῳ Ἀπόλλωνι ἀπέστειλεν. & infra: ὁ δὲ μετὰ τὴν περίοδον τῷ Διδυμαίῳ τίθησιν Ἀπόλλωνι. Mileſius autem Apollo & Didymæus idem. Stephanus: Δίδυμα, οὐδετέρως· τόπος, καὶ μαντεῖον Μιλήτου, ἀφιερωμένον Διῒ καὶ Ἀπόλλωνι. Strabo dicto loco: μετὰ δὲ τὸ Ποσείδιον τὸ Μιλήσιον, ἑξῆς ἐστι τὸ μαντεῖον τοῦ Διδυμέως Ἀπόλλωνος, τὸ ἐν Βραγχίδαις, &c. Adde & Pomponium Melam lib. I. cap. 17. *Poſt Baſilicum Ionia aliquot ſe ambagibus ſinuat: & primum à Poſideo promontorio flexum inchoans, cingit oraculum Apollinis, dictum olim Branchidæ, nunc Didymei: Miletum, urbem quondam Ioniæ totius belli paciſque artibus principem, patriam Thaletis Aſtrologi*, &c. Didymæi Apollinis præter Orpheum in Hymno, Origenem lib. I. contra Celſum, Ulpianum in Fragmentis tit. XX. & Marcianum Heracleotam, meminit Macrobius, qui & nominis rationem reddit. Oraculi Didymæi meminit quoque Parthenius in Eroticis. Cæterùm Plutarchus in Solone menſam illam quam Piſcatores extraxerunt, Apollini Iſmenio ſacratam ſcribit. Hæc adnotaveram, cùm vir elegantiſſimi ingenii, ſed & judicii acerrimi, Paulus Pelliſſonius, amicus meus ſingularis, monuit me hæc verba, τὸ δὲ πεζὸν οὕτως ἔχει Θαλῆς, &c. à ſuperioribus dividi oportere, & cum ſequentibus καθά φησιν Ἐλεῦσις ἐν τῷ περὶ Ἀχιλλέως conjungenda eſſe, ac proinde nihil mutandum: de qua interpretatione ampliùs deliberandum cenſeo.

Ἐλεῦσις ἐν τῷ περὶ Ἀχιλλέως] De Scriptore illo alibi, quod ſciam, nulla mentio. An potiùs ſcripſerit Laërtius Ἐλεύσινος? Suidas: Ἐλεύσινος, ὄνομα κύριον. Legi poſſet & Ἐλεύσιος, quod item eſt nomen proprium. Nihil tamen muto: nam Ἐλευσὶς quoque nomen proprium eſt; & ita appellabatur Heros ille qui Eleuſini populo nomen dedit. Pauſanias in Atticis: Ἐλευσῖνα δὲ ἥρωα, ἀφ' οὗ τὴν πόλιν ὀνομάζουσιν, &c. Et Harpocration in Ἐλευσίνια; ὠνομάσθη δὲ ἡ πόλις Ἐλευσὶς ἀπὸ Ἐλευσῖνος, τοῦ Ἑρμοῦ. Servius ad Georg. I. *Triptolemo regnum tradidit*, Cephalus ſcilicet; *qui accepto regno oppidum conſtituit, & ex patris nomine* Eleuſinem *appellavit*. *Eleuſinum* eum vocat Hyginus Fab. 275.

Ἀλέξων ὁ Μύνδιος ἐν ἐννάτῳ μυθικῶν] Et hoc Scriptoris nomen alibi quoque non memini me legere. Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος citatur Plutarcho in vita Marii, Artemidoro lib. I. cap. 69. & lib. II. cap. 71. Ptolemæo, Hephæſtionis filio, lib. II. περὶ τῆς εἰς πολυμαθίαν καινῆς ἱστορίας apud Photium CXC. Æliano de animalib. V. & Theocriti Scholiaſtæ ad Idyllium VII. & ita ſcripſiſſe Laërtium non dubitamus.

Εὔδοξος δ' ὁ Κνίδιος] Hujus vitam ſcripſit Diogenes noſter.

Εὐάνθης ὁ Μιλήσιος] Neque hujus Scriptoris mentionem factam alibi comperi. Meminit quidem Euanthis Samii Plutarchus in Solone, & Euanthis Cyziceni B. Hieronymus lib. II. adverſus Jovinianum: ſed apud quem *Neanthes Cyzicenus* legendum rectè monet Jonſius.

τοῦτον οἱ περὶ τὸν Εὔδοξον ἀντὶ Κλεοβούλου τιθέασι, Πλάτων δ' ἀντὶ Περιάνδρου] Hæc ſunt è gloſſemate, & in orâ libri à Sciolo ſcripta, qui infra in eadem Thaletis vita, ubi de nominibus VII. Sapientum diſſeritur, legerat, Πλάτων δ' ἐν Πρωταγόρᾳ Μύσωνα ἀντὶ τοῦ Περιάνδρου.

ἀνεῖπεν ὁ Πύθιος] ἀνεῖλεν malebat Caſaubonus ad vitam Myſonis. Etiam Scholiaſtes Ariſtophanis: ἔδοξεν ἐρωτῆσαι τὸν Ἀπόλλωνα· ὁ δὲ ἀνεῖλεν αὐτοῖς ταῦτα, Ἔκγονε Μιλήτου, &c. & Plutarchus: τὴν Πυθίαν ἀνελεῖν τῷ σοφωτάτῳ τὸν τρίποδα ἀποδοῦναι. & Porphyrius: ἀνεῖλεν ἀμφοτέροις ἡ Πυθία, &c.

Φιάλην ἀποστεῖλαι] De Phialâ illâ accipiendi verſus, quos è Phœnice Colophonio profert Athenæus lib. XI. Sunt autem iſti,

> Θαλῆς γὰρ ὅστις ἀστέων ὀνήϊστος,
> Καὶ τῶν τότ' ὥς λέγουσι πολλῶν ἀνθρώπων
> Ἐὼν ἄριστος, ἔλαβε πελλίδα χρυσῆν.

Ibi quippe, ut Athenæus obſervat, vox πελλὶς pro *phiala* poſita eſt.

Δαΐδαχος δ' ὁ Πλατωνικὸς] Legendum videtur cum Caſaubono Δαΐμαχος δ' ὁ Πλαταϊκὸς, vel Πλαταιεύς. Addit Caſaubonus Daïmachi illius pleraque in ſuam hiſtoriam totidem verbis Ephorum tranſcripſiſſe; in quo vehementer fallitur; fuit enim Daïmacho multò antiquior Ephorus, ut docet Voſſius de Hiſtoricis Græcis lib. I. capite 12.

Pag. 8. καὶ Κλέαρχος] Accipio de Clearcho Solenſi, de quo ſupra. Scripſerat inter alia librum περὶ βίων, ad quem, puto, reſpexit hîc Laërtius.

Ἀνδρων δ' ἐν τῷ Τρίποδι] Is eſt Andron Epheſius, alius ab Alexandrino qui Chronica ſcripſit: alius item ab Halicarnaſſenſi ſcriptore Epitomes Cognationum, & alius à Teio qui Periplum compoſuit, de quibus omnibus conſulendus Voſſius libro de Hiſtoricis Græcis. Libri illius, quem Τρίποδα Andron Epheſius inſcripſerat, meminit quoque Euſeb. lib. X. de præpar. Evang. cap. τὰ Πλωτίνεια ex Porphyrio quòd Græci ſint fures, & Clemens libro primo στρωματέων. Meminit & Suidas, & Michaël Apoſtolius, uterque in Σαμίων ὁ δῆμος. Andronem Epheſium inter VII. Sapientes Ariſtodemum numeraſſe etiam teſtatur Scholiaſtes Pindari ad Odam II. Iſthmiorum: Σπαρτιάτην δὲ Ἀριστόδημον ἐν τοῖς ἑπτὰ Σοφοῖς ἀναγράφεται Ἀνδρων ὁ Ἐφέσιος. ſcilicet ἐν τῷ Τρίποδι.

μέμνηται τοῦ Ἀριστοδήμου καὶ Ἀλκαῖος, &c.] Scholiaſtes Pindari ad illa in Iſthmiacis Ode II.

> Νῦν δὲ ἐφίητι τὠργείου φυλάξαι
> Ῥῆμα, τῆς ἀλαθείας ἄγχιστα βαῖνον,
> Χρήματα, χρήματ' ἀνήρ:

ὁ μέν τοι Πίνδαρος τὸ ὄνομα οὐ δεδήλωκεν· οὗτος οὖν ὁ Ἀριστόδημος Σπαρτιάτης ὢν, πένης γενόμενος, καὶ συναπολέσας τὴν τῶν φίλων ἑταιρείαν, ἔφη, χρήματα, χρήματ' ἀνήρ· οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν, εἰ Σπαρτιάτην ὄντα τὸν Ἀριστόδημον, Ἀργεῖον ἔφη. ἔστι καὶ παρ' Ὁμήρῳ τὸ τοιοῦτον εὑρέσθαι· καὶ γὰρ Ἀργείην Ἑλένην φησί· καίτοιγε Λακεδαιμονία ἦν. Ἄλλως. Χρήματα, χρήματ' ἀνήρ. τοῦτο ἀναγράφεται μὲν εἰς τὰς παροιμίας ὑπό τινων. Ἀπόφθεγμα δέ ἐστιν Ἀριστοδήμου, καθάπερ φησὶ Χρύσιππος ἐν τῷ περὶ παροιμιῶν· τοῦτον δὲ τὸν Ἀριστόδημον Πίνδαρος μὲν οὐ τίθησιν ἐξ ὀνόματος, ὡς δήλου ὄντος ὅς ἐστιν ὁ τοῦτο εἰπών· μόνον δὲ ἐσημειώσατο τὴν πατρίδα, ὅτι Ἀργεῖος. Ἀλκαῖος δὲ καὶ

τὸ ὄνομα καὶ τὴν πατρίδα τίθησιν, οὐκ Ἄργος, ἀλλὰ Σπάρ- A την· Ὥς γάρ δήποτε φασὶν Ἀριστόδημον ἐν Σπάρτᾳ λόγον οὐκ ἀπάλαμνον εἰπεῖν. Χρήματ᾽ ἀνήρ· πενιχρὸς δ᾽ οὐδεὶς οὐκ πέλετ᾽ ἐσθλὸς, οὐδὲ τίμιος. Meminit & Zenobius Proverbiorum Centuriâ VI. numero 43. & Suidas in Χρήματ᾽ ἀνὴρ, ubi hunc Laërtii locum exſcribit. Cæterùm apud Suidam ſcribendum videtur, Χρήματα, χρήματ᾽ ἀνήρ· πενιχρὸς δ᾽ ἔς᾽ οὐδέποτ᾽ ἐσθλὸς, ut ſit verſus. Et hîc, Χρήματα, χρήματ᾽ ἀνήρ· πενιχρὸς δ᾽ οὐδεὶς πέλετ᾽ ἐσθλός.

Ὅν φασι] Vox ὃν abeſt à Stephani editionibus; neque eam agnoſcunt Suidas & Pindari Scholiaſtes. Sed agnoſcunt Membranæ omnes, & Frobeniana editio.

Φανόδικος] Meliùs fortè Φανόδημος. Is Antiquitates Atticas ſcripſerat teſte Dionyſio Halicarnaſſenſi. Φανόδικος B tamen etiam infra in vita Biantis.

εἰς ἄςυ] Athenas.

ἡφαιστότευκτον] Id eſt, *à Vulcano fabricatum.* quâ voce uſus eſt & Sophocles in Philoctete:

> Ὦ Λημνία χθὼν, καὶ τὸ παγκρατὲς σέλας
> Ἡφαιστότευκτον.

Et Scholiaſtes Apollonii ad hunc verſum lib. II. Argonauticorum,

> Ἀλλ᾽ ὅγε χαλκείην πλαταγὴν ἐνὶ χερσὶ τινάσσων.

πλαταγὴν ὀξυτόνως, &c. φασὶ δὲ αὐτὴν ἡφαιστότευκτον εἶναι. & anonymus Scholiaſtes Homeri ad Iliad. ψ. verſ. 91. τὸν Ἡφαιστότευκτον ἀμφορέα. utitur & Apollodorus lib. I.

καὶ δοθῆναι πρὸς τοῦ θεοῦ Πέλοπι γαμοῦντι] Peleo C uxorem ducenti enſem dediſſe Vulcanum ſcribit Scholiaſtes Pindari ad Pyth. Oden III. τῷ μὲν γὰρ Πηλεῖ γαμοῦντι τὴν Θέτιν, ὁ Ποσειδῶν διὰ τὴν σωφροσύνην ἐδωρήσατο ἵππους· Ἥφαιστος δὲ μάχαιραν.

ὑπὸ Ἀλεξάνδρου] Paride.

Λακαίνης] Helenâ. Propertius:

> *Ipſe Paris nudâ fertur periiſſe Lacænâ.*

χεῖφον] Ita legendum, aut, quemadmodum habent MSS. duo, χεῖπον; non verò χεῦφον, ut habet Stephani editio.

τίθησιν Ἀπόλλωνι] τίθησιν, hoc eſt, ἀνατίθησιν.

Μερόπων] Id eſt, Coorum. Stephanus: Μέροψ· Τριόπα παῖς, ἀφ᾽ οὗ Μέροπες οἱ Κῷοι. Plin. V. 31. *Nobiliſſima autem in eo ſinu Cos, &c. Merope vocata.*

τρίποδα χρύσειον] Æneum fuiſſe ait infra in Biante. D

Ἕρμιππος δ᾽ ἐν Βίοις] Is eſt Hermippus Smyrnæus, de quo ſupra.

ὑπὸ γραὸς, &c.] Socrates apud Platonem in Theæteto: ὥσπερ καὶ Θαλῆν ἀστρονομοῦντα, ὦ Θεόδωρε, καὶ ἄνω βλέποντα, πεσόντα εἰς φρέαρ, Θρᾷττά τις ἐμμελὴς καὶ χαρίεσσα θεραπαινὶς ἀποσκῶψαι λέγεται, ὡς τὰ μὲν ἐν οὐρανῷ προθυμοῖτο εἰδέναι, τὰ δ᾽ ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ παρὰ πόδας λανθάνοι αὐτόν. Idem, & totidem verbis, legas apud Iamblichum in Protreptico cap. 14. Origenes quoque in Philoſophicis necdum editis, quæ manuſcripta mecum communicavit Carolus Monchalius, Archiepiſcopus Tholoſanus ὁ μακαρίτης: ἀποβλέπων πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ τὰ ἄνω ἐπιμελῶς κατανοῶν, εἰς φρέαρ ἐνέπεσεν, ὃν E ἐγγελῶσά τις θεραπαινὶς, Θρᾷττα τοὔνομα, ἔφη τὰ ἐν οὐρανῷ προθυμούμενος ἰδεῖν, τὸ ἐν ποσὶν οὐκ οἶδεν.

Οἷόν θ᾽ ἑπτὰ Θάλητα σοφῶν σοφὸν ἀστρονομήματα δὲ γεγραμμένα] Aſſentior Caſaubono legenti,

> Οἷόν θ᾽ ἑπτὰ Θάλητα Σοφῶν σοφὸν Ἀστρονόμημα.

τὰ δὲ γεγραμμένα. Ἀστρονόμημα, hoc eſt, Ἀστρολόγος. Ita quoque Baſil. editio, & Stephanica, & Sambucus, & MSS.

Θάλητα] Dicitur Θαλῆς & Θάλης. à Θάλης barytono eſt Θάλητος, à Θαλῆς circumflexo eſt Θαλοῦ. Ariſtophanis Scholiaſtes ad Nubes: διχῶς δὲ τοὔνομα ἐκφωνητέον. βαρύτονον μὲν, Θάλης, ὡς Χρέμης, οὗ ἡ γενικὴ Θάλητος, ὡς Χρέμητος, Θάλητι, Θά- F λητα. εἰ δὲ καὶ περισπωμένως Θαλῆς, ὡς Ἑρμῆς, καὶ Θαλοῦ, ὡς Ἑρμοῦ. & ad Aves: Ἀθηναῖοι περισπῶσιν, ἡ δὲ κοινὴ βαρύνει, καὶ ὅτε μὲν περισπᾶται, Θαλοῦ ἐστιν ἡ γενική· ὅτε δὲ βαρύνεται, Θάλητος. Eadem legas apud Suidam in Θαλῆς.

Pag. 9. Λόβων ὁ Ἀργεῖος] Quâ ætate vixerit Lobon ille Argivus incertum eſt. Librum de Poëtis ſcripſerat, cujus meminit Laërtius infra in Epimenide.

Οὔτι τὰ πολλὰ ἔπη, &c.] Locus corruptus, cujus partem ita reſtituebat Joſeph. Scaliger,

> Οὔτι τὰ πόλλ᾽ ἔπεα φρονίμην ἀπεφήνατο δόξαν·
> Ἕν τι μάταιε σοφὸν, ἓν δ᾽ ἔτι κεδνὸν ἑλέ.

> —— λύσεις —— γὰρ ἀνδρῶν
> Κωτίλων γλώσσας τὰς ἀπεραντολόγους.

ἀποφθέγματα αὐτοῦ τάδε, πρεσβύτατον τῶν ὄντων, &c.] Habuit Laërtius à Plutarcho, cujus hæc ſunt verba in Convivio VII. Sapientum. Τί πρεσβύτατον; θεὸς, ἔφη Θαλῆς· ἀγέννητον γάρ ἐστι. Τί μέγιστον; τόπος· τἄλλα μὲν γὰρ ὁ κόσμος, τὸν δὲ κόσμον οὗτος περιέχει. Τί κάλλιστον; κόσμος· πᾶν γὰρ τὸ κατὰ τάξιν τούτου μέρος ἐστί. Τί σοφώτατον; χρόνος· τὰ μὲν γὰρ εὕρηκεν οὗτος ἤδη, τὰ δὲ εὑρήσει. Τί κοινότατον; ἐλπίς· καὶ γὰρ οἷς ἄλλο μηδὲν, αὕτη πάρεστι. Τί ὠφελιμώτατον; ἀρετή· καὶ γὰρ τἄλλα τῷ χρῆσθαι καλῶς, ὠφέλιμα ποιεῖ. Τί βλαβερώτατον; κακία· καὶ γὰρ τὰ πλεῖστα βλάπτει παραγινομένη. Τί ἰσχυρότατον; ἀνάγκη· μόνον γὰρ ἀνίκητον. Τί ῥᾷστον; τὸ κατὰ φύσιν· ἐπεὶ πρὸς ἡδονάς γε πολλάκις ἀπαγορεύουσιν. Sed & Stobæus Sermone III. hæc Thaletis apophthegmata eſſe ait: καιρὸν γνῶθι. ὃ μέλλεις ποιεῖν, μὴ λέγε· ἀποτυχὼν γὰρ καταγελασθήσῃ. τοῖς ἐπιτηδείοις χρῶ. ὅσα νεμεσᾷς τῷ πλησίον, αὐτὸς μὴ ποίει. δυσπραγοῦντα μὴ ὀνείδιζε· ἐπὶ γὰρ τούτοις νέμεσις θεῶν κάθηται· ἀγάπα τὸν πλησίον. μικρὰ ἐλαττούμενος, τὸν φίλον κακῶς μὴ λέγε. δεινὸν τὸ συνιδεῖν τὸ μέλλον. πιστὸν γῆ. ἄπιστον θάλασσα. ἄπληστον κέρδος, κτῆσαι καλοκἀγαθίαν, θεραπείαν ζήτει. φίλει τὴν παιδείαν, σωφροσύνην, φρόνησιν, ἀλήθειαν, πίστιν, ἐμπειρίαν, ἐπιδεξιότητα, ἑταιρείαν, οἰκονομίαν, τέχνην, εὐσέβειαν.

C ἰσχυρότατον ἀνάγκη· κρατεῖ γὰρ πάντων] Auctor libri φιλοσόφου ἱστορίας, qui falsò Galeno tribuitur: τὴν ἀνάγκην Θαλῆς ἰσχυροτάτην εἶναί φησι· κρατεῖν γὰρ αὐτὴν τοῦ παντός.

σοφώτατον χρόνος, ἀνευρίσκει γὰρ πάντα] Pythagoricus Paro econtra tempus inſipientiſſimum eſſe dicebat, quòd oblivioni omnia traderet. utriuſque opinionis mentionem facit Ariſtoteles Phyſic. IV. cap. 13. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ πάντα γίνεται καὶ φθείρεται· διὸ καὶ οἱ μὲν σοφώτατον ἔλεγον· ὁ δὲ Πυθαγόρειος Πάρων, ἀμαθέστατον, ὅτι καὶ ἐπιλανθάνονται ἐν τούτῳ, λέγων ὀρθότερον.

πρὸς τὸν πυθόμενον τί πρότερον ἐγεγόνει νὺξ ἢ ἡμέρα, ἡ νὺξ, ἔφη, μιᾷ ἡμέρᾳ] In Excerptis ex Veteri Lexico Græcolatino, ubi de Reſponſis Sapientum: τῷ πέμπτῳ ἠρώτησεν, τίς πρῶτος ἐγεννήθη, νὺξ ἢ ἡμέρα; Ὁ δὲ εἶπεν νύκτα, D μίαν πρότερον ἡμέραν. Contrarium reſpondit Alexandro Magno Gymnoſophiſta quidam, teſte Plutarcho in vita Alexandri: ἐρωτηθεὶς πότερον οἴεται τὴν ἡμέραν ἢ τὴν νύκτα προτέραν γεγονέναι, τὴν ἡμέραν, εἶπεν, ἡμέρᾳ μιᾷ· καὶ προσεῖπεν οὕτως θαυμάσαντος τοῦ βασιλέως, ὅτι τῶν ἀπόρων ἐρωτήσεων ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀπόρους εἶναι.

ἠρώτησέ τις αὐτὸν εἰ λήθοι θεοὺς ἄνθρωπος ἀδικῶν· ἀλλ᾽ οὐδὲ διανοούμενος, ἔφη] Valerius Maximus VII. 2. *Mirificè etiam Thales: nam interrogatus an facta Hominum Deos fallerent, nec cogitata, inquit.* Dictum hoc Pittaco tribuit Theon Sophiſta in Progymnaſ. Πιττακὸς ὁ Μιτυληναῖος ἐρωτηθεὶς εἰ λανθάνει τις τοὺς θεοὺς φαῦλόν τι ποιῶν, εἶπεν, οὐδὲ διανοούμενος. Eleganter autem Lucianus in hunc ſenſum:

> Ἀνθρώποις μὲν ἴσως λήσεις ἄτοπόν τι ποιήσας·
> Οὐ λήσεις δὲ θεοὺς οὐδὲ λογιζόμενος.

τὸ ἄλλῳ ὑποτίθεσθαι] Id eſt, *alteri præcepta dare.* Inde ὑποθῆκαι pro *præceptis.*

τί δύσκολον εἴη τεθεαμένος, Γέροντα, ἔφη, τύραννον] Lego τί δὲ καινόν. Plutarchus de Dæmonio Socratis: εἶτα οὐχ ὑπὲρ Θαλῆς ὁ παλαιὸς ἀπὸ ξένης ἐλθὼν διὰ χρόνου, τῶν φίλων ἐρωτώντων ὅτι καινότατον ἱστορήκοι, τύραννον, ἔφη, γέροντα. & in Convivio VII. Sapientum: ἀλλ᾽ ὅπερ, ἔφην, Niloxenus Thaletem compellat, διεβλήθης μισοβασιλεὺς εἶναι, καί τινες ὑβριστικαί σου περὶ Τυράννων ἀποφάσεις ἀναφέρονται πρὸς αὐτόν· (ſermo eſt de Amaſi) ὡς ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Μολπαγόρου τοῦ Ἴωνος, τί παραδοξότατον εἴης ἑωρακὼς, ἀποκρίναιο, Τύραννον γέροντα. & poſtea: ἐπὶ τούτῳ δὲ Θαλῆς ἔφησεν εὐδαιμονίαν ἄρχοντος νομίζειν, εἰ ἐτελεύτησε γηράσας κατὰ φύσιν.

> *Ad Generum Cereris ſine cæde & ſanguine pauci*
> *Deſcendunt Reges, & ſicca morte Tyranni,*

inquit Satyricus. Vox δύσκολον, quæ præceſſit, fraudi fuit Librario.

ἐὰν ἃ τοῖς ἄλλοις ἐπιτιμῶμεν, αὐτοὶ μὴ δρῶμεν] Stobæus loco laudato: ὅσα νεμεσᾷς τῷ πλησίον, αὐτὸς μὴ ποίει.

ὁ τὸ μὲν σῶμα ὑγιὴς, τὴν δὲ ψυχὴν εὔπορος, τὴν δὲ φύσιν ἀπαίδευτος] τὴν δὲ τύχην εὔπορος, τὴν δὲ ψυχὴν ἀπαίδευτος habent MSS. duo,& editiones Stephani: nec malè. Hæc verba τὴν δὲ ψυχὴν εὔπορος abſunt à Baſileenſi.

τὸν Νεῖλον, εἶπε, πληθύνειν ἀνακοπτομένων τῶν ῥευμάτων ὑπὸ τῶν Ετησίων ἐναντίων ὄντων] Seneca Quæſt. Natural. IV. 2. *Si Thaleti credis, Eteſiæ diſcedenti Nilo reſiſtunt, & curſus ejus acto contra oſtia mari ſuſtinent; ita reverberatus in ſe recurrit, nec creſcit, ſed exitu prohibitus reſiſtit, & quacumque mox potuit inconcuſſus erumpit.* Auctor Hiſtoriæ Philoſophicæ, quæ falſò Galeno tribuitur, capite περὶ ἀναβάσεως τοῦ Νείλου: Θαλῆς τοὺς ἐτησίους ἀνέμους αἰτιᾶται πνέοντας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, καὶ τῇ παροιδήσει τοῦ ἀντιπαρήκοντος πελάγους ἀντικόπτεσθαι καὶ πληροῦσθαι τὸν Νεῖλον. De Thaletis & aliorum circa Nili incrementum opinione videndus Herodotus in Euterpe, Lucretius lib. VI. Plinius lib. V. cap. 9. Solinus cap. 32. Proclus ad Timæum Platonis lib. I. pag. 37. Arrianus de vita Alexandri lib. VII. Pomponius Mela lib. I. c. 9. & ad eum eruditiſſimus Iſaacus Voſſius, τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον. Videndus & Marinus Curellus Camerarius, Medicorum noſtræ ætatis longè φιλοσοφικώτατος, Diſſertatione de Nili incremento, ubi nitro tribuit hujus incrementi cauſam. Sed & de hujus incrementi cauſâ diſputatum nuper in ædibus Viri ampliſſimi Henrici Haberti Mommorii, Magiſtri Libellorum ſupplicum, quas & Μουσῶν θύρας & *Philoſophiæ domicilium* verè dixeris, cùm eas frequentare ſoleant Viri Philoſophi de rebus Phyſicis diſceptaturi. Horum autem ſententiam hîc apponere ſuperſedeo, quia eam in ſuis Commentariis Phyſicis, quæ brevi prodibunt, pluribus atque elegantiſſimè expoſuit Samuël Sorberius, Academiæ Mommorianæ Scriba, ſed qui meritò τῆς φύσεως γραμματεὺς, τὸν κάλαμον ἀποβρέχων εἰς νοῦν vocitari poſſet, quemadmodum Ariſtoteles, Suida teſte, vocabatur.

ἀνακοπτομένων τῶν ῥευμάτων] Utitur eadem voce & Joſephus Antiquitatum Judaïcarum libro II. cap. 7. τοσαῦτα ἐπιθειάσας, Moyſes nimirum, τύπτει τῇ βακτηρίᾳ τὴν θάλασσαν· ἡ δ' ὑπὸ τῆς πληγῆς ἀνεκόπη, καὶ εἰς ἑαυτὴν ὑποχωρήσασα, γυμνὴν ἀφίησι τὴν γῆν ὁδὸν Εβραίοις εἶναι καὶ φυγήν. *Hæc precatus, mare virgâ percutit: quo ictu repente ſciſſum, & retrorſum ſe recipiens, nudum ſolum Hebræis ad fugam capeſſendam relinquit:* Ita interpres Sigiſmundus Gelenius. Tu verte: *ictu mare retunditur, & ſeipſum in ſe recipiens*, &c. Utitur eadem voce & Arrianus dicto loco. ἀνακόψαι τὸ ῥεῦμα dixit quoque Gregorius pro *retro inhibere fluctus*, *relidere*, teſte Budæo.

Απολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς] Plures hujus nominis Scriptores fuere, de quibus fuſè Scipio Tettus in Apollodoris, & Joannes Jonſius de ſcriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ lib. II. cap. 17. De Apollodoro illo Grammatico, Athenienſe, qui filius fuit Aſclepiadis, Ariſtarchi Grammatici & Panætii Philoſophi diſcipulus, & cujus exſtat liber *Bibliotheca* inſcriptus, accipiendus Laërtius. Etiam horum Χρονικῶν meminit in Empedocle, Pittaco, Ariſtotele, Stratone, Chryſippo, Zenone Eleate, & Pyrrhone. Χρονικὴν σύνταξιν vocant alii. Vide Voſſium de Scriptoribus Græcis.

γεγενῆσθαι αὐτὸν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς τριακοστῆς πέμπτης Ολυμπιάδος] Similiter Cyrillus Alexandrinus lib. I. contra Julianum refert Thaletem natum eſſe Olympiade XXXV. & vitam produxiſſe uſque ad Olympiadem LVIII. Tatianus Oratione contra Græcos vixiſſe ait circiter L. Olympiadem.

Σωσικράτης] Accipio de Soſicrate Rhodio, qui teſte Athenæo, & Laërtio noſtro, de Philoſophorum ſucceſſione ſcripſerat; ubi hæc de Thaletis ætate retuliſſe veroſimile eſt.

γεγονότα κατὰ Κροῖσον, ᾧ καὶ τὸν Αλυν ὑποσχέσθαι ἄνευ γεφύρας περᾶσαι] Idem legas apud Lucianum in Hippia: καὶ Θαλῆς δὲ ὁ Μιλήσιος πρὸ αὐτῶν ὑποσχόμενος Κροίσῳ ἄβροχον διαβιβάσειν τὸν στρατὸν ἐπινοίᾳ κατόπιν τοῦ στρατοπέδου μιᾷ νυκτὶ τὸν Αλυν περιήγαγεν, οὐ μηχανικὸς οὗτος γενόμενος, σοφὸς δὲ καὶ ἐπινοῆσαι καὶ συνεῖναι πιθανώτατος. Meminit hujus facti & Herodotus pluribus verbis, quæ videſis libro I. Meminit & Scholiaſtes Ariſtophanis ad Nubes.

Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις] Voſſius lib. I. de Hiſtor. Græcis cap. 23. ait hoc loco, ubi legitur apud Laërtium Δημήτριος ὁ Μάγνης περὶ συνωνύμων, malle Caſaubonum περὶ ὁμωνύμων: verùm nihil mutandum, cùm de utriuſque egerit Demetrius Magnes. Aliud agebat Vir magnus cùm hæc ſcriberet: nam neque hoc loco legitur περὶ συνωνύμων: neque etiam περὶ ὁμωνύμων hoc loco reponendum putabat Caſaubonus; ſed apud Plutarchum in vita Demoſthenis. Vide ejus notam ad hunc locum. Demetrius ille Magnes fuit Attici & Ciceronis æqualis. Libri ejus περὶ ὁμωνύμων integra deſcriptio erat, περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν, καὶ συγγραφέων, ut conſtat ex Laërtio in Epimenide.

Καλαντινιανὸς] In tribus Codicibus Regiis ſcriptum fuit Καλαντιανὸς, ſed in uno ſuperadditum νι manu diverſâ. Legendum Καλατιανὸς, aut Καλαντιανὸς. Laërtius infra in Demetrio, ubi de pluribus Demetriis agit: ἕκτος Καλατιανὸς, ὁ γεγραφὼς περὶ Ασίας καὶ Εὐρώπης εἴκοσι βίβλους. ita editiones Stephani & codex Regius, atque ita Demetrius ille dicitur Straboni lib. I. Δημήτριος δ' ὁ Καλατιανὸς τοὺς καθ' ὅλην τὴν Ελλάδα, &c. Ita quoque dicitur Marciano Heracleotæ verſu 117.

Δημητρίῳ τε Καλατιανῷ συγγραφεῖ, &c.

& verſu 728.

Ο Καλατιανὸς συγγραφεὺς Δημήτριος.

Athenæus etiam lib. XII. Sileni cujuſdam Calatiani mentionem facit: Σιληνὸς ὁ Καλατιανὸς ἐν βίτῳ Σικελικῶν· Καλατία, ſive Καλαντία, urbs eſt in Moeſia minori, ſi Ptolemæo fides.

τρίτος ἀρχαῖος πάνυ] Is eſt Thaletas, ſive Thales, Cretenſis Gortynius, ποιητὴς παιάνων, de quo Plutarchus lib. περὶ Μουσικῆς, & quem Lycurgi tempore vixiſſe didicimus ex Strabone lib. X. & è Sexto Empirico lib. II. adverſùs Mathematicos. Meminit & Suidas in Θαλήτας, qui eum ante Homeri tempora vixiſſe ait.

κατὰ Ησίοδον καὶ Ομηρον καὶ Λυκοῦργον] Nam & Lycurgum Homeri æqualem fuiſſe, immo & cum eo in Chio collocutum, nonnulli exiſtimarunt, ut eſt apud Strabonem in X.

Δοῦρις ἐν τῷ περὶ ζωγραφίας] Voſſius in Diſſertatione de Hiſtoricis Græcis Durim illum, qui de pictura ſcripſerat, alium eſſe exiſtimat à Duride Samio, Hiſtorico celeberrimo, qui frequens citatur Athenæo, Straboni, Ciceroni, aliis: at eumdem eſſe putat cum Duride illo, quem Toreuticen ſcripſiſſe ait Plinius; nec alium eſſe, eum cujus teſtimonio utitur Laërtius in Socrate; cùm Socratem ſcribit ἐργάσασθαι λίθους; ſunt enim affines artes Pictorum & Sculptorum & Tornatorum.

Pag. 10. Διονύσιος ἐν Κριτικοῖς] De Dionyſio Halicarnaſſeo, nobili Critico, accipiendum ſuſpicatur Caſaubonus. Sed an potiùs legendum Διονύσιος ἐν Χρονικοῖς? Dionyſius in Chronicis citatur Suidæ in Εὐριπίδης. Certè lectio Διονύσιος ἐν Κρητικοῖς, quam tentabat idem Caſaubonus, locum hîc habere non poteſt, cùm Thaletas ille Cres Poëta, ad quem reſpexiſſe vult Laërtium, νεώτερος & ἄδοξος minimè fuerit, cumque jam de eo egerit Laertius, ut ex his quæ ſupra retulimus, manifeſtum eſt. Videndus Jonſius de Scriptoribus Hiſtor. Philoſ. l. III. cap. 8.

ἐτελεύτησεν ἀγῶνα θεώμενος γυμνικὸν ὑπό τε καύματος] Ælianus Var. Hiſt. XIV. 18. de quodam Chio mentionem facit, qui multò acerbius ſupplicium exiſtimans à radiis Solis in Olympicis ludis coqui, quàm in molam detrudi, Servo infenſus, non, inquit, in piſtrinum ego te detrudam, ſed Olympiam ducam.

τούτου ἐστὶ τὸ γνῶθι σαυτὸν] Apollinaris Sidonius in Epithalamio Polemii & Araneolæ:

Noſcere ſeſe ipſum, Chilo Spartane, docebas.

Auſonius quoque in Ludo VII. Sapientum:

Delphis Solonem ſcripſiſſe fama eſt Atticum,
γνῶθι σεαυτὸν, quod Latinum eſt, NOSCE TE.
Multi hoc Laconis eſſe Chilonis putant.

Et poſtea:

Spartanus ego ſum Chilo, qui nunc prodeo;
Brevitate notâ, quâ Lacones utimur,
Commendo noſtrum γνῶθι σαυτὸν, NOSCE TE,
Quod in columnâ jam tenetur Delphicâ.

Clemens

A Clemens Alexandrinus ϛρωματέων libro primo, τὸ μὲν οὖν γνῶθι σαυτὸν, οἱ μὲν Χείλωνος ὑπειλήφασι· Χαμαιλέων δὲ ἐν τῷ περὶ θεῶν, Θαλοῦ· Ἀριστοτέλης Πυθίας. Ab Ariſtotele ſtat Juvenalis: *è cœlo deſcendit* γνῶθι σεαυτόν. Plutarchus quoque in comparatione Demoſthenis & Ciceronis, Cæcilium redarguens, qui auſus erat temere & inconſultò comparationem Ciceronis cum Demoſthene ſcribere, ait, Si promptum cuivis eſſet τὸ γνῶθι σεαυτὸν, non haberetur fortaſſe divinum oraculum. Tribuit & Apollini Galenus libro de animi perturbationibus capite 2. ὥσθ' ὅπερ ᾤμην, ὅτε μειράκιον ἦν, ἐπαινεῖσθαι μάτην, τοῦτο δ' ἦν τὸ Πύθιον, γνῶναι κελεῦον ἑαυτὸν, οὐ γὰρ εἶναι μέγα τὸ πρόσταγμα, τοῦθ' εὗρον ὕστερον δικαίως ἐπαινούμενον. ἀκριβῶς μὲν γὰρ ὁ σοφώτατος, ὃς μόνος ἂν ἑαυτὸν γνοίη. *Quocirca Oraculum Apollinis Pythii, ut quiſque ſe ipſum norit, quod mihi adhuc puero nil tanti*
B *videbatur, id poſteà deprehendi vel optimo jure laudari. Etenim is ſolus atque apprime ſapiens eſt, qui ſemetipſum uſquequaque pernovit.* Sed ſuper ea re audiendus omnino Porphyrius. Ita ille apud Stobæum Sermone XXI. τί ποτε ἦν ἄρα, καὶ τίνος τὸ ἱερὸν πρόσταγμα τὸ ἐν Πυθοῖ, ὃ γνῶναι ἑαυτὸν τοῖς τοῦ Θεοῦ δεησομένοις προσαγορεύει; μήτε γὰρ τιμῆσαι θεὸν τὰ προσήκοντα, μηδ' αὖ τυχεῖν τοῦ Θεοῦ δεηθέντα, τὸν ἀγνοίᾳ τῇ ἑαυτοῦ ἐνισχόμενον παραγγέλλειν ἔοικεν· ἀλλ' εἴτε Φημονόη ἐπὶ πάντα λυσιτελοῦν τὰ ἀνθρώπινα τοῦτο ἐθέσπισεν, δι' ἧς πρώτης ὁ Πύθιος λέγεται τὰς εἰς ἀνθρώπους διαδοῦναι χάριτας· εἴτε Φανοθέα ἡ Δελφοῦ· εἴτε Βίαντος, ἢ Θαλοῦ, ἢ Χίλωνος ἦν ἀνάθημα,
C ὁρμηθὲν ἀπό τινος θείας ἐπιπνοίας. εἴτε Κλεάρχῳ προσεκτέον μᾶλλον τοῦ μὲν Πυθίου φράζοντι εἶναι παράγγελμα, χρησθῆναι δὲ Χίλωνι τὸ ἄριστον ἀνθρώποις μαθεῖν πυνθανομένῳ· εἴτε καὶ πρὸ Χίλωνος ἦν ἔτι ἀναγεγραμμένον ἐν τῷ ἱδρυθέντι ναῷ μετὰ τὸν πέτρινόν τε, καὶ χαλκοῦν, καθάπερ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ Φιλοσοφίας εἴρηκε. τὸ μὲν, ὅτου ἂν εἴη, Ἰάμβλιχε, ἀμφισβητήσιμον ἔστω, πάντως δὲ ὅτι ὑπὸ θεοῦ, ἢ οὐκ ἄνευ θεοῦ ἐρρήθη, ἐξ αὐτοῦ φαίνοιτ' ἂν τοῦ ἐν τοῖς Πυθίοις αὐτὸ κεῖσθαι ἀναμφήριστον. *Qualenam fuit, & à quo profectum ſacrum illud Pythicum præceptum, quod Deo ſupplices futuros cognoſcere ſeſe jubet? neque enim Deum, ut par eſt, culturum, neque voti compotem fore eum qui ignorantiâ ſui laboret, ſignificare videtur. Sed ſive Phemonoe hoc ad omnes res humanas utiliſſi-*
D *mum oraculum deprompſerit, ſive Phanothea, Delphi filia, ſive Biantis aut Thaletis, vel Chilonis, ceu anathema quodpiam ex inſpiratione divina effuſum; ſive, ut Clearchus tradit, Pythius ipſe Deus Chiloni ita reſponderit interroganti quidnam tandem hominibus optimum eſſet, ſive etiam ante Chilonem in Templo illud ipſum inſcriptum fuerit, ut Ariſtoteles in libris de Philoſophia meminit. Cujus, ô Iamblich, hæc ſententia ſit auctoris, eſto quidem in controverſia: at procul dubio aut à Deo, aut non ſine Deo natum eſſe inde conſtat, quod Pythico templo conſecrata eſt.* Illud autem γνῶθι σεαυτὸν, noli putare ad arrogantiam minuendam ſolùm eſſe dictum, verùm etiam ut bona noſtra norimus, inquit veriſſimè Marcus Cicero epiſtolâ quâdam ad Quintum Fratrem.

E Ἀντισθένης ἐν ταῖς διαδοχαῖς] τῶν φιλοσόφων videlicet. Laërtius infra in Ariſtippo: καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν φιλοσόφων διαδοχαῖς. Antiſthenem autem illum, qui de ſucceſſionibus Philoſophorum ſcripſerat, accipit Voſſius de Antiſthene Peripatetico Philoſopho, qui citatur à Phlegonte Tralliano Mirab. cap. 3. & quem eumdem eſſe putat idem Voſſius ac Antiſthenem Rhodium, Hiſtoricum, cujus meminit Laërtius in Antiſthene Cynico.

Φημονόης] Fuit Apollinis Sacerdos, de qua Pauſanias in Phocicis: & Proclus in Eclogis χρηστομαθείας apud Photium. Hexametrum inveniſſe dicitur, huncque primùm effudiſſe,

F Συμφέρετε πτερά τ' οἰωνοὶ, κηρόν τε μέλισσαι.

Alii, ut hoc obiter dicam, Hexametri verſus originem Thaleti noſtro tribuunt. Ceterùm de tempore quo vixit Phemonoe videndus Scaliger ad Euſebii Chronicon.

ἐξιδιοποιήσασθαι] Id eſt, *ſibi vendicare*; quâ voce utitur Athenæus in libris Deipnoſophiſtarum, & Diodorus Siculus in Excerptis Valeſianis. Ita Gallicè dicimus, *s'approprier*.

Δάμων ὁ Κυρηναῖος] Damon quidem ἁπλῶς, ſine patriæ nomine, citatur Plinio, Plutarcho, Athenæo, & Scholiaſtæ Ariſtophanis: at qui præter Laërtium Damonis Cyrenæi meminerit Scriptorem nullum invenies, puto.

A Ἀναξιμένης] De Anaximene Rhetore accipit Meurſius in Notis ad Chalcidii Timæum.

ποιητικῆς] Lege ποιητικῇ.

Δικαίαρχος] Accipit Voſſius de Dicæarcho Meſſenio, Ariſtotelis diſcipulo. Is inter alia de Vitis ſcripſerat, cujus libri meminit Laërtius in Platone: & ad hunc librum referenda quæ hîc habet Laërtius.

Ἀρχέτιμός τε ὁ Συρακούσιος] Videtur alius ab Archetimo Arcadicorum Scriptore, inquit Voſſius. eumdem eſſe putat Jonſius.

παρὰ Κυψέλῳ] Fuit Cypſelus ille Periandri pater. Vide Plutarchum in Convivio VII. Sapientum, & Laërtium infra in Periandro.

Εὔφορος] *Ephorus* hîc, ut & mox, vertit Aldobrandi-
B nus: ac proinde legit Ἔφορος. Ita quoque legendum exiſtimabat Jonſius lib. 1. de Scriptoribus Hiſtor. Philoſ. cap. 9. ubi Ephorum illum de Ephoro Cumano, Iſocratis diſcipulo, accipit. Sed nihil mutandum. Euphorus alius eſt ab Ephoro: vide Voſſium de Hiſtoricis Græcis lib. III.

ἐν Πανιωνίῳ] Lucum & urbem fuiſſe in litore juxta Epheſum & Samum ait Stephanus: ſed Diodorus & Herodotus circa Mycalen montem ponunt. In hunc locum convenire omnes Iones ſolebant, ſacrificium celebraturi, quod πανιώνια dicebatur: atque inde *Panionium*. Pomponius Mela 1. 17. ubi de Ionia: *Ibi eſt Panionium, ſacra regio, & ob id eo nomine appellata, quòd eam communiter Iones colunt.*

Ἦν Λακεδαιμόνιος Χείλων σοφὸς, ὃς τάδ' ἔλεξε, Μη-
C δὲν ἄγαν, &c.] Clemens Stromat. 1. Χείλωνι τῷ Λακεδαιμονίῳ ἀναφέρουσι τὸ, μηδὲν ἄγαν· Στράτων δὲ ἐν τῷ περὶ εὑρημάτων, Στρατοδήμῳ τῷ Τεγεάτῃ προσάπτει τὸ ἀπόφθεγμα· Δίδυμος δὲ Σόλωνι αὐτὸ ἀνατίθησιν. Ariſtoteles quoque Rhetor. II. 12. ubi de Juvenum moribus agit, hoc ſcitum Chiloni tribuit: καὶ ἅπαντα, inquit, ἐπὶ τὸ μᾶλλον καὶ σφοδρότερον ἁμαρτάνουσι, παρὰ τὸ Χιλώνειον· πάντα γὰρ ἄγαν πράττουσι. Ita & Critias, & Pindarus, apud Scholiaſten Euripidis in Hippolyto: καὶ μάρτυρες ἔσονται οἱ Σοφοὶ, εἴπου ἑνὸς τῶν ἑπτὰ Σοφῶν ἐστιν ἀπόφθεγμα τὸ μηδὲν ἄγαν, ὅπερ Χίλωνι ἀνατιθέασιν, ὡς Κριτίας καὶ Πίνδαρος· οἱ δὲ Σωδάμῳ, ὡς τὸ ἐν Τεγέᾳ ἐπίγραμμα δηλοῖ,

D Ταῦτ' ἔλεγεν Σώδαμος Ἐπηράτου, ὅς μ' ἀνέθηκεν,
Μηδὲν ἄγαν, καιρῷ πάντα πρόσεστι καλά.

ὁ δὲ Θεόφραστος, ὡς τὰ Σισύφου λεγόμενα καὶ Πιτθέως, οἷον μηδὲν ἄγαν, μηδὲ δίκαν δικάσῃς. ubi legendum videtur ex Clemente Στρατοδήμῳ· Σώδαμος tamen etiam apud Scholiaſten Pindari teſte Caſaubono. Tribuit & hoc ſcitum Chiloni Plinius lib. VII. cap. 32. ubi tria præcepta Chilonis memorat, *noſſe ſe quemq;, nihil nimium cupere*, ita interpretatur illud μηδὲν ἄγαν, *comitemque æris alieni atque litis eſſe miſeriam*. Cleobulo tribuit Auſonius in Ludo Sapientum. Illud autem *ne quid nimis, nimis me delectat*, dixit eleganter Alphæus Mitylenæus lib. 1. Anthologiæ tit. εἰς αὐτάρκειαν:

E Τὸ μηδὲν γὰρ ἄγαν, ἄγαν με τέρπει.

At contra Ariſtoteles Rhetor. II. 21. οὐκ ἀρέσκει δέ μοι τὸ λεγόμενον, μηδὲν ἄγαν· δεῖ γὰρ τούς γε κακοὺς ἄγαν μισεῖν.

στασιάζεται δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν, &c.] Clemens Stromat. 1. ubi de VII. Sapientibus, τὸν δὲ ἕβδομον, οἱ μὲν Περίανδρον εἶναι λέγουσι τὸν Κορίνθιον· οἱ δὲ Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην· οἱ δὲ Ἐπιμενίδην τὸν Κρῆτα, &c. Atque huc referendus Porphyrii locus ſupra allatus, ubi novem fuiſſe Sapientes ait.

Πλάτων δ' ἐν Πρωταγόρᾳ Μύσωνα ἀντὶ Περιάνδρου] Idem legas apud Clementem Alexandrinum dicto loco: Πλά-
F των δὲ ἀντὶ Περιάνδρου, ὡς ἀναξίου σοφίας, διὰ τὸ τετυραννηκέναι, ἀντικατατάττει Μύσωνα τὸν Χηνέα. Pauſanias quoque in Phocicis: Ἐν δὲ τῷ προνάῳ τῷ ἐν Δελφοῖς γεγραμμένα ἐστὶν ὠφελήματα ἀνθρώποις ἐς βίον. ἐγράφη δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν, οὓς γενέσθαι σοφοὺς λέγουσιν Ἕλληνες. οὗτοι δὲ ἦσαν, ἐκ μὲν Ἰωνίας, Θαλῆς τε Μιλήσιος, καὶ Πριηνεὺς Βίας· Αἰολέων δὲ τῶν ἐν Λέσβῳ, Πιττακὸς Μιτυληναῖος· ἐκ Δωριέων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, Κλεόβουλος Λίνδιος, καὶ Ἀθηναῖός τε Σόλων, καὶ Σπαρτιάτης Χίλων. τὸν δὲ ἕβδομον Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἀντὶ Περιάνδρου τοῦ Κυψέλου ἀκατειλόχητον Χηνέα. Lege ἀντὶ Περιάνδρου τοῦ Κυψέλου Μύσωνα καταλέγει τὸν Χηνέα: Adde & Diodorum Siculum in Excerptis à Vale-

ſio

ſio editis: Μύσων τις ἦν Μαλιεὺς, ὃς ᾤκει ἐν κώμῃ Χηναῖς καλουμένῃ, τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν ἀγρῷ διατρίβων, καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀγνοούμενος· ὃν ἀντικατῆξαν εἰς τοὺς ἑπτὰ Σοφοὺς, ἐκκρίναντες τὸν Περίανδρον τὸν Κορίνθιον, διὰ τὸ τύραννον γεγονέναι πικρόν. *Erat Myſo quidam Malienſis in pago, cui* Chenæ *nomen eſt, degens; qui ut plurimùm in agro verſabatur, obſcurus, & hominibus fere ignotus. Hunc abdicato Periandro Corinthio, quòd Tyrannus acerbiſſimus extitiſſet, in Septem Sapientum collegium cooptarunt.*

Ἀριστόδημον] Suidas in χρήματ' ἀνήρ: ὁ δ' Ἀριστόδημος ἐγκαταριθμεῖται τοῖς ζ' Σοφοῖς ὑπό τινων. Pindari Scholiaſtes ad Odam I. Iſthmiorum, ſtatim initio: Σπαρτιάτην δὲ Ἀριστόδημον ἐν τοῖς ἑπτὰ Σοφοῖς ἀναγράφεται Ανδρων ὁ Ἐφέσιος: quem locum ſupra adduximus.

Ἀκουσίλαον, Κάβα ἢ Σκάβρα, Ἀργεῖον] Malè Aldobrandinus *Acuſilaum Cabam ſive Scabram Argivum.* Vertendum fuit, *Acuſilaum, Cabæ ſive Scabræ filium, Argivum.* Suidas: Ἀκουσίλαος, Κάβα υἱὸς, Ἀργεῖος. Clemens Stromat I. οἱ δὲ Ἀκουσίλαον τὸν Ἀργεῖον, ἐγκατέλεξαν τοῖς ἑπτὰ Σοφοῖς. Joſephus quoque libro I. contra Apionem: λέγω δὲ τοὺς περὶ Κάδμον τὸν Μιλήσιον, καὶ τὸν Ἀργεῖον Ἀκουσίλαον. Similem errorem erravit Interpres Luciani in Macrobiis, dum hæc Ἀθηνόδωρος, Σάνδωνος, Ταρσεὺς, Στωϊκὸς, vertit *Athenodorus Sandonius, Tarſenſis Stoicus.* Ἀθηνόδωρος Σάνδωνος, eſt Σάνδωνος υἱός. Ceterùm de ſcriptis & ætate Acuſilai Argivi adeundus Voſſi- C lib. I. de Hiſtoricis Græcis cap. I. & 2. & lib. IV. cap. 2.

Ἕρμιππος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν Σοφῶν] Hermippum Smyrnæum intelligit, Callimachi diſcipulum, de quo ſupra. Citatur & Athenæo libro X Deipnoſophiſtarum ἐν τοῖς περὶ τῶν ἑπτὰ Σοφῶν, & Proclo in Heſiodi ἔργα καὶ ἡμέρας lib. I. ver. 41.

Λάσον Χαρμαντίδου ἢ Συμβρίνου, ἢ, ὡς Ἀριστόξενος, χαβρίνου, Ἑρμιονέα] Pro Συμβρίνου MSS. & aliæ editiones habent Σισυμβρίνου. Pro Χαβρίνου habet Suidas χαρβίνου: Λάσος, Χαρβίνου, Ἑρμιονεύς· τινὲς δὲ τοῦτον συναριθμοῦσι τοῖς ἑπτὰ Σοφοῖς, ἀντὶ Περιάνδρου. Χαρβίνου quoque apud Anonymum in deſcriptione Olympiadum Olymp. NH: Λάσος, Χαρβίνου. Ἑρμιονεὺς, πόλεως τῆς Ἀχαΐας, πρῶτος περὶ μουσικῆς λόγους ἔγραψε, καὶ διθύραμβον εἰς ἀγῶνα εἰσήγαγε, καὶ τοὺς ἐριστικοὺς εἰσηγήσατο λόγους. Τινὲς δὲ τοῦτον συναριθμοῦσι τοῖς ἑπτὰ Σοφοῖς. Idem legas apud Schol. Ariſtophanis ad Veſpas: Λάσος Χαρβίνου Ἑρμιονεὺς πόλεως τῆς Ἀχαΐας, γεγονὼς κατὰ τὴν νή' Ὀλυμπιάδα, (Voſſius κατὰ τὴν ο') ὅτε Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπου. Τινὲς δὲ τοῦτον συναριθμοῦσι τοῖς ἑπτὰ Σοφοῖς, ἀντὶ Περιάνδρου. πρῶτος δὲ οὗτος περὶ μουσικῆς ἔγραψε λόγον, καὶ διθύραμβον εἰς ἀγῶνα εἰσήγαγε, καὶ τοὺς ἐριστικοὺς εἰσηγήσατο λόγους. Is Poëta fuit, & Odam ἄσιγμον, id eſt in qua nullum foret ſigma, ſcripſit, ut teſtis eſt Athenæus. Corrigendus obiter Tzetzes in Prolegomenis ad Poëtas, quæ editioni Lycophronis præfixa ſunt: Λυρικοὶ δὲ, inquit, ὀνομαστοὶ δέκα, Στησίχορος, &c. δεύτεροι δὲ Λάσος, Λαβρίνης Ἑρμιονεύς. Lege Λάσος, Χαβρίνου, Ἑρμιονεύς. Sed & nota obiter, quod jam Voſſius notavit, ex uno Poëta tres Poëtas feciſſe Tzetzem, & poſt eum Angelus Baſſus, quem à patria *Politianum* vocant. Corrigendus & Stobæus Sermone XXVII. Τάσος Ἑρμιονεὺς, ἐρωτηθεὶς, &c. Lege Λάσος Ἑρμιονεύς. Ceterùm rectè hîc obſervat Caſaubonus excidiſſe nomen aliquod Sapientis: non enim ſeptendecim ſed ſexdecim tantùm à Laërtio recenſentur, qui tamen ſeptemdecim ab Hermippo numerari dixerat: rectèque conjicit Myſonis nomen excidiſſe. Poſt Χείλωνα, excidiſſe Μύσωνα, propter affinitatem harum vocum, veroſimile eſt.

φέρονται δὲ καὶ τοῦ Θαλοῦ ἐπιστολαὶ αἵδε] Accedo lubens Joſephi Scaligeri ſententiæ, exiſtimantis Epiſtolas illas omnes, quæ ſub nomine Thaletis, Solonis, Pittaci, Democriti nomine apud Laërtium leguntur, ſuppoſititias eſſe. Eum videſis Epiſtolâ ad Everardum Vorſtium, quæ eſt CCCVI. libri IV. Idem & Dionyſio Petavio videbatur, quem vide in Paralipomenis librorum de doctrina Temporum p. 858. Videſis & ipſum Laërtium in Epimenide, ubi ait Demetrium Magneſium in libro de Scriptoribus quorum eſt idem nomen, Epiſtolam quamdam quæ ſub Epimenidis nomine ad Solonem circumferebatur, ut recentem, neque Creticâ linguâ, ſed Atticâ, & eâ quidem novâ, ſcriptam, falſi arguiſſe. Id ipſum & de iis Epiſtolis dicendum eſt, quæ nuper

A ſub nomine Socratis prodierunt.

Pag. II. μᾶλλον ἢ ἐφ' ὁποιοισοῦν] μᾶλλον abeſt à duobus MSS. Hæc vox apud Scriptores frequenter ſubauditur.

λεσχηνώτης] λεσχηνεύτης Joſephus Scaliger in ora libri emendaverat. Nihil mutandum exiſtimabat H. Stephanus, quem vide. & ſanè ter eadem voce utitur Anaximenes infra in Epiſtolis ad Pythagoram: ἡμέες δὲ οἱ λεσχηνῶται, αὐτοί τε μεμνώμεθα τοῦ ἀνδρὸς, ὅτε ἡμέων παῖδές τε καὶ λεσχηνῶται. Et poſtea: φοιτέουσι δέ τοι λεσχηνῶται καὶ ἐκ Σικελίης. λέσχη eſt *auditorium, ſchola, exhedra:* quam vocem Petavius ad Themiſtium ab Hebraico vel Syriaco לשכא *cella* factam eſſe exiſtimabat. Idem & B Joſepho Scaligero videbatur. *Purum putum Syriacum eſt* λέσχη, *quo uſus eſt Eſdra, magnus ille divinæ legis Scriba,* inquit ille ad Catullum. & verum eſſe contendit Gallorum longè doctiſſimus Samuel Bochartus.

παρά σε ἀφίξομαι εἰς Σύρον] Malè Stephani editio, & MS. εἰς οὖρον. Vide infra in Pherecyde.

πλώσαντες] Caſaub. εἰ πλώσαντες: & ita poſtulat conſtructio, niſi mox legas παρά σε δὲ μὴ πλώσαντες.

κατὰ τὴν κεῖθι ἱστορίην] MSS. tres κατὰ τῶν· Legerem lubens κατὰ τὴν τῶν κεῖθι ἱστορίην.

ἡμεῖς δὲ οἱ] Meliùs ἡμέες: ſcripta eſt enim ἰάδι διαλέκτῳ hæc Epiſtola.

αἰσυμνήτας] Videndus Scholiaſtes Sophoclis ad Oedi- C pum Tyrannum.

ἐπέστειλε δέ σοι] Meliùs τοι, ut infra ea ipſa in Epiſtola; & ſupra Epiſtolâ ad Pherecydem.

κεῖθι οἰκέειν, καὶ αὐτοὶ] Lego οἰκέειν κεῖθι, καὶ αὐτοί.

S O L O N.

Ἐ ΞΗΚΕΣΤΙΔΟΥ] Execeſtidæ filium appellat Solonem & Plutarchus in ejus vita, & Lucianus in Dialogo Æaci & Menippi, & Diodorus Siculus in excerptis à Valeſio editis, & Stobæus Sermone III, & quis non? D At Philocles quidam, teſte Didymo apud Plutarchum, præter aliorum opinionem, Euphorionis filium fuiſſe aſſerebat. Fuit autem Execeſtides ille οὐσίᾳ μὲν καὶ δυνάμει μέσου τῶν πολιτῶν, οἰκίας πρώτης κατὰ γένος· ἦν γὰρ Κοδρείδης ἀνέκαθεν. verba ſunt Plutarchi.

Σαλαμίνιος] Athenienſis dicitur Thaleti in Epiſtola, Herodoto in Clio, Ciceroni libro I. de divinatione, Pauſaniæ in Phocicis, Apollinari Sidonio in Epithalamio Polemii & Araneolæ, Auſonio in ludo VII. Sapientum, Suidæ, & aliis. Quin & Athenienſem ſe ipſe appellat in Elegia. Natum fuiſſe Salamine cenſet Meurſius in ejus vita, ſed tranſlatum Athenas, cùm parentes ejus Athenienſes eſſent, ubi vitam deinceps egerit: atque inde factum ut Athenienſis eſſe diceretur. Cilicem vocat Auctor Etymologici: qua de re E nos infra.

πρῶτον μὲν] Aliter πρῶτος: ſed nihil mutandum. Vide Caſaub.

καὶ γὰρ ἐπὶ σώμασιν ἐδανείζοντο] Plutarchus libro de vitando ære alieno: τί γὰρ ὤνησε Σόλων Ἀθηναίους, ἀπαλλάξας τοῦ ἐπὶ τοῖς σώμασιν ὀφείλειν. & in vita Solonis: πρῶτον Σόλωνος ἦν, ὡς ἔοικε, σόφισμα, τὴν τῶν χρεῶν ἀποκοπὴν, σεισάχθειαν ὀνομάσαντος· τοῦτο γὰρ ἐποιήσατο πρῶτον πολίτευμα, γράψας τὰ μὲν ὑπάρχοντα τῶν χρεῶν ἀνεῖσθαι· πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν, ἐπὶ τοῖς σώμασι μηδένα δανείζειν. Rationem reddit Diodorus Siculus lib. I. ἡγούμενος δεῖν εἶναι τὰ σώματα τῶν πόλεων, Solon ſcilicet, ἵνα τὰς καθηκούσας λειτουργίας ἔχωσιν αἱ πόλεις καὶ κατὰ πόλεμον καὶ κατ' εἰρήνην· ἄτοπον γὰρ στρατιώτην F εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος προϊόντα κίνδυνον, εἰ τύχοι, πρὸς δάνειον ὑπὸ τοῦ πιστεύσαντος ἀπάγεσθαι, καὶ τῆς τῶν ἰδιωτῶν πλεονεξίας ἕνεκα κινδυνεύειν τὴν κοινὴν ἁπάντων σωτηρίαν.

ἑπτὰ δὴ ταλάντων] Plutarchus quinque talenta dicit; Polyzelus Rhodius quindecim, teſte eodem Plutarcho.

καὶ οὗτος ὁ νόμος ἐκλήθη σεισάχθεια· φανερὸν δὲ διά τι] Rationem reddit Heſychius: σεισάχθεια· Σόλων χρεῶν ἀποκοπὴν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐνομοθέτησεν ἥντινα σεισάχθειαν ἐκάλεσε, παρὰ τὸ ἀποσείσασθαι τὰ βάρη τῶν δανείων. Porro ſimilis lex apud Ægyptios fuit; atque inde Solonem ſuam Athenas invexiſſe conjicit Diodorus Siculus

Biblioth.

Biblioth. lib. I. Nonnulli autem exiſtimarunt, ut eſt apud Plutarchum & Etymologici Auctorem, non remiſſione æris alieni, ſed uſurarum moderatione, & menſurarum ac monetæ pretii auctione, pauperes Solonem ſublevaſſe, atque hoc beneficium σεισάχθειαν appellaſſe. Ceterùm auctor eſt Plutarchus hac Solonis lege primùm offenſos Athenienſes, ſed mox delinitos, ſacrificium, quod σεισάχθειαν nuncuparunt, publicè in eam rem inſtituiſſe.

καὶ ἐς τοὺς ἄξονας κατέθετο] Gellius II. 12. *In Legibus Solonis illis antiquiſſimis, quæ Athenis axibus ligneis inciſæ ſunt.* Plutarchus quoque in ligneis axibus ſcriptas fuiſſe ait, quorum adhuc ſuo tempore exiguæ reliquiæ ſervabantur. Etiam Porphyrio in Epiſtolam Horatii ad Piſones: *Æreis enim Tabulis Antiqui non ſunt uſi, ſed roboreis has incidebant leges: unde adhuc Athenis legum tabulæ* Axones *vocantur.* Inde igitur hæ leges ἄξονες dictæ. Suidas: Ἄξονες, οὕτως ἐκάλεσαν Ἀθηναῖοι τοὺς Σόλωνος νόμους, διὰ τὸ ἐγγραφῆναι αὐτοὺς ἐν ξυλίνοις ἄξοσιν· ἦσαν δὲ τετράγωνοι τὸ σχῆμα. Vide Harpocrationem, à quo hæc habuit Suidas. Auctor Etymologici: Ἄξονες, ξύλα ἦν τετράγωνα, ἀπὸ τοῦ ἐδάφους μέχρι τοῦ ὀρόφου διήκοντα, καὶ διά τινος περόνης στρεφόμενα, ἐφ' ὧν οἱ Σόλωνος νόμοι ἀπεγράφοντο, τοῖς τῶν ἁμαξῶν ἄξοσιν κώδιξι στρεφόμενοι. Fuerunt ſcriptæ Solonis Leges & in cyrbibus, qui non è ligno, quemadmodum Axes fuerunt, ſed è lapide, ut ait Harpocration. æneos fuiſſe refert Scholiaſtes Ariſtophanis ad Aves. Ita æneos fuiſſe axes ſcripſit Pollux VIII. 10. quos è ligno alii dicunt. ἄξονας inter & κύρβεις fuit & aliud diſcrimen, teſte Ammonio de differentiis vocabulorum; nam axes quadrati erant, Cyrbes verò triquetri: Axes Leges privatas continebant, Cyrbes Leges publicas, & ſacrificia. Heſychius confundit, & Axes cum Cyrbibus eoſdem facit: κύρβις. στήλη τρίγωνος, ἢ ξυλινὸς ἄξων, ἐν ᾧ τὸ παλαιὸν οἱ νόμοι ἐγράφοντο. Pariter verò Axes & Cyrbes βουστροφηδὸν ſcripti erant, ut apud Harpocrationem & Suidam nos docet Didymus, qui περὶ τῶν ἀξόνων τῶν Σόλωνος Commentarium ſcripſerat ad Aſclepiadem, teſte Plutarcho in vita Solonis, ipſo ſtatim initio. In Solonis Axes ſcripſerat & Seleucus, teſte Suida in Ὀργεῶνες. De Axibus & Cyrbibus plura qui volet, adeat Meurſium in Solone cap. 24. & Petitum ad Leges Atticas.

τῆς πατρίδος αὐτοῦ Σαλαμῖνος ἀμφισβητουμένης] Editio Frobeniana & Stephanicæ, τῆς πατρίδος αὐτοῦ ἀμφισβητουμένης, δηλονότι τῆς Σαλαμῖνος. Magis placet Aldobrandini lectio: iſtud δηλονότι τῆς Σαλαμῖνος ſapit gloſſema.

ὑπό τε Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων] Præter Plutarchum in Solone, & Ciceronem lib. I. de Officiis, hanc de Solone hiſtoriam recenſent, Demoſthenes in Oratione de falſa legatione, Polyænus Stratagemat. lib. I. Libanius Declamat XVI. & Juſtinus lib. II. Meminit & Ariſtides oratione Leuctricâ V.

ἀνέγνω διὰ τοῦ κήρυκος] Ipſummet hos Elegos pronuntiaſſe ſcribit Plutarchus.

Pag 12. Φολεγάνδριος] Pholegandros una eſt ex Sporadibus, ſic dicta à Pholegandro Minois filio, inquit Stephanus.

Σικινήτης] Sicinus Inſula eſt juxta Cretam. Σίκινος Straboni & Stephano dicitur: at Ptolemæo etiam Σικίνος, & Plinio *Sycinus.*

τὴν Σαλαμῖν' ἀφέντων] Iſaacus Voſſius, Vir doctiſſimus & mihi amiciſſimus, in Notis quas ad Juſtinum pæne puer edidit, legebat unica voce Σαλαμιναφετῶν. Frobeniana editio & Stephanica habent τὴν Σαλαμῖν' ἀφέντων; quam lectionem adverſus Voſſium tuetur in Notis ad Phædrum Tanaquillus Faber, Vir quoque doctiſſimus & mihi amiciſſimus; & certè quin ſecunda in ἀφέντων, propter liquidam mutæ junctam, corripi queat, nulla dubitatio eſt. Utraque lectio ferri poteſt. Voſſii ſententiæ favet lectio Aldobrandiniana, τὴν Σαλαμῖν' ἀφετῶν: & ſic quoque MSS. teſte H. Stephano. Malè Sambucus τὴν Σαλαμῖνα φυγών.

ἔδειξε τοὺς νεκροὺς πρὸς ἀνατολὰς ἐστραμμένους, ὡς ἦν ἔθος θάπτειν Ἀθηναίοις] Immo mos fuit apud Athenienſes obverſos ad Occidentem mortuos ſepeliri, teſte Plutarcho in Solone & Æliano VII. 19. & V. 14. qui mos quoque fuit veterum Chriſtianorum. Cum Diogene tamen conſentit Thucydidis Scholiaſtes. Vide Caſaubonum & Aldobrandinum.

καὶ ἀπὸ τῶν δήμων τοὺς χρηματισμοὺς ἐγκεχαραγμένους, ὅπερ ἦν ἴδιον Ἀθηναίων] Pauſanias in Atticis: οἱ δὲ ἄλλοι τάφοι κατὰ τὴν ὁδὸν κεῖνται τὴν ἐς Ἀκαδημίαν, καὶ σφῶν ἑστᾶσιν ἐπὶ τοῖς τάφοις στῆλαι, τὰ ὀνόματα, καὶ τὸν δῆμον ἑκάστου λέγουσαι. *Alii in via ſunt quæ ad Academiam ducit, ſepulti, ac pilæ tumulis impoſitæ, cum elogiis nomen cujuſque & curiam teſtantibus.* Qui locus mirè hunc Laërtii locum illuſtrat. Χρηματισμοὶ ſunt *denominationes.* Plutarchus in Antonio, ubi de Cleopatra: νέα Ἶσις ἐχρημάτισε. *Nova Iſis cognominata eſt.* Vide Aldobrandinum.

ἔνιοι δέ φασι καὶ ἐγγράψαι αὐτὸν εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Ὁμήρου μετὰ τὸν, &c.] Ita Marbodum Andinum, D. Sergii apud Andes Abbatem, ac Rhedonenſem Epiſcopum, fama eſt, ut patriæ gratificaretur, hos de Meduana & Ligeri verſus Lucano inſeruiſſe;

In nebulis, Meduana, tuis, marcere peroſus
Andus, jam placido Ligeris recreatur ab amne.

Sanè in omnibus MSS. Codicibus antiquis non comparent, vel ipſo Grotio teſte, qui eos in ejus ἐκδόσει edendos curavit. Sed ad Laërtium ut redeam, de Homeri verſu idem quod Laërtius refert Ulpianus ad Demoſthenis Orationem de falſa legatione; σημείωσαι περὶ τοῦ Σόλωνος, ὅτι ἀμφισβητούντων Μεγαρέων καὶ Ἀθηναίων περὶ Σαλαμῖνος, ὁ Σόλων ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν τὴν ἀπόδειξιν ἐποιήσατο, στίχον παρενθεὶς πεπλασμένον·

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας·

καὶ προσέθηκε τόνδε τὸν στίχον,

Στῆσε δ' ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.

τοῦτον δὲ πλάσας τὸν στίχον, ἐνίκησεν ἐν τῇ δίκῃ τοὺς Μεγαρέας· ἔδειξε γὰρ ὅτι Ἀθηναίων ἦν ἡ Σαλαμὶς ἐκ παλαιοῦ. Idem refert & Plutarchus in Solonis vita, ſectione 38. additque Megarenſes arbitrium rei & judicium Lacedæmoniis detuliſſe. Sed ipſe paulò pòſt vel ipſorum Athenienſium teſtimonio eam hiſtoriam refellit. Strabo lib. IX. Solonem, vel Piſiſtratum, fuiſſe dicit, qui eum verſum Navium Catalogo addiderit. Eadem dicit ex hoc ipſo Strabonis loco Euſtathius ad eum locum Homeri. Sed quiſquis tandem ille fuerit, conſtat hoc verſu, ut teſtimonio, uſos fuiſſe περὶ Σαλαμῖνος Athenienſes, teſte Ariſtotele Rhetoricorum lib. I. cap. 15. & Quintiliano libro V. cap. XI. cujus hæc ſunt verba: *Neque eſt ignobile exemplum, Megareos ab Athenienſibus, cum de Salamine contenderent, victos Homeri verſu, qui tamen ipſe non in omni editione reperitur, ſignificans Ajacem naves ſuas Athenienſibus junxiſſe.* Hic verſus, ut hoc obiter dicam, citatur ab Herodoto in vita Homeri, ſi tamen hanc vitam ſcripſit Herodotus. Ceterum hic verba aliqua deſiderari rectè vidit Caſaubonus. Scripſiſſe crediderim Laërtium, ἔνιοι δέ φασι καὶ ἐγγράψαι εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Ὁμήρου, μετὰ τὸν

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας, τόνδε

Στῆσε δ' ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.

Non abs re forſan fuerit hîc obſervare quod ait Suidas, Daphidam Telmiſenſem Grammaticum, qui de Homero ejuſque poëſi ſcripſit, Homerum mendacii arguiſſe; neque enim ad Iliacam expeditionem iviſſe Athenienſes. Sed & huc pertinet quod in Theſei vita narrat Plutarchus, Solonem in Athenienſium gratiam, inſeruiſſe in Necyam illum verſum.

Θησέα, Πειρίθοόν τε, θεῶν ἀριδείκετα τέκνα,

& ex Heſidio hunc ſuſtuliſſe

Δεινὸς γάρ μιν ἔτειρεν ἔρως Πανοπηΐδος Αἴγλης.

πρὸς αὐτοῦ] Editio Stephani & Frobenii παρ' αὐτοῦ. quæ lectio magis placet.

ὁ δὲ οὐχ εἵλετο] Pluribus id ipſum refert Plutarchus; qui addit Solonem Amicis dixiſſe *Pulchrum fundum eſſe tyrannidem, ſed exitum non habere.* eſt & in hanc rem elegans locus Ariſtidis, quem vide Oratione Platonicâ II.

καὶ Πεισίστρατον τὸν συγγενῆ] Solonem materno genere Piſiſtratum contigiſſe Plutarchus refert ex Heraclide Pontico: τὴν δὲ μητέρα τοῦ Σόλωνος Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἱστορεῖ τῆς Πεισιστράτου μητρὸς ἀνεψιὰν γενέσθαι.

Sed & paterno genere Piſiſtratum contigit; uterque enim ad Codrum paternum genus referebat. De Piſiſtrato mox videbimus. De Solone teſtatur Plutarchus: ἦν δὲ Κοδρίδης ἀνέκαθεν. Loquitur de Execeſtide Solonis patre. Sed & Laërtius noſter infra in Platonis Vita Solonem genus ſuum ad Neleum & Neptunum referre ait; erat autem Neleus Codri filius: quin & diſertè addit ibidem idem Laërtius Solonis patrem Codro, Melanthi filio, prognatum eſſe exiſtimari.

αἴξας γὰρ εἰς τινα ἐκκλησίαν μετὰ δόρατος καὶ ἀσπίδος] εἰς τὴν ἐκκλησίαν malebat Tanaquillus Faber. Editio Baſileenſis & Stephanica: ἤξας γὰρ εἰς τινα ἐκκλησίαν μετὰ θώρακος καὶ ἀσπίδος. Ubi ἤξας reſcribendum, quod pro αἴξας dicebant Attici: & ita apud Ariſtophanem non uno loco. Sed δόρατος rectum eſt. Ælianus Var. Hiſt. VIII. 16. καθεζόμενος δὲ Σόλων περὶ τῆς οἰκίας τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ παραθέμενος, ἔλεγεν, &c. Et deinde: ἔθηκε τὰ ὅπλα πρὸ τοῦ στρατηγίου. Solon ipſe in Epiſtola ad Epimenidem: ἐγὼ δὴ θέμενος πρὸ τοῦ στρατηγίου τὰ ὅπλα. & Plutarchus in Solone: καὶ λαβὼν τὰ ὅπλα, καὶ πρὸ τῶν θυρῶν θέμενος εἰς τὸν στενωπόν, &c. & Ariſtides Oratione de Smyrna ad Marcum Aurelium, & Aurelium Commodum Imperatores: εἰσῄει δέ με καὶ τὸ τοῦ Σόλωνος, ὅν φασι πολιτείας καταλυθείσης, λαβόντα ἀσπίδα καὶ δόρυ, καθῆσθαι περὶ τῆς οἰκίας.

προαισθόμενος, &c. προεῖπεν αὐτοῖς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Πεισιστράτου] Valerius Maximus V. 3. *Piſiſtrati tyrannidem primus vidit orientem; & ſolus armis opprimi debere palam dictitare auſus eſt.*

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν μέν, σοφώτερος, τῶν δὲ, ἀνδρειότερός εἰμι, &c.] Solon ipſe infra in Epiſtola ad Epimenidem, Plutarchus in Solone, Ælianus Var. Hiſtor. VIII. 16. necnon Ariſtides Oratione de Smyrna.

Χιόνος μένος] Χιόνος βία editio Stephani & Frobenii. Sed μένος quoque apud Plutarchum, qui eos verſus, hoc diſticho, qui poſt hunc pentametrum

Βροντὴ τ' ἐκ λαμπρῆς γίνεται ἀστεροπῆς

inſertus eſt, recitat auctiores,

Ἐξ ἀνέμων δὲ θάλασσα ταράσσεται, ἢν δέ τις αὐτὴν
Μὴ κινῇ, πάντων ἐστὶ δικαιοτάτη.

ἀΐδρις ἐὼν] Editio Stephanica & Frobeniana ἀϊδρείῃ.

ἔθηκε τὰ ὅπλα πρὸ τοῦ στρατηγίου, καὶ εἰπὼν, Ὦ πατρίς, &c.] Idem legas apud Plutarchum. Meminit & Solon ipſe Epiſtolâ ad Epimenidem.

ἀπέπλευσεν εἰς Αἴγυπτον] Meminit Plutarchus hujus profectionis in Ægyptum, ubi præceptores Pſenophin & Sonchin habuiſſe Solonem ſcribit: πρῶτον μὲν οὖν εἰς Αἴγυπτον ἀφίκετο, καὶ διέτριψεν, ὡς καὶ πρότερον αὐτός φησι,

Νείλου ἐπὶ προχοῇσι, Κανωβίδος ἐγγύθεν ἀκτῆς.

χρόνον δέ τινα καὶ τοῖς περὶ Ψένωφιν τὸν Ἡλιουπολίτην, καὶ Σῶγχιν τὸν Σαΐτην, λογιωτάτοις οὖσι τῶν ἱερέων, συνεφιλοσόφησε· παρ' ὧν καὶ τὸν Ἀτλαντικὸν ἀκούσας λόγον, ὡς Πλάτων φησὶν, ἐπεχείρησε διὰ ποιήματος ἐξενεγκεῖν εἰς τοὺς Ἕλληνας, *Primùm in Ægyptum eſt delatus, ibique commoratus, ut ipſe antè dicit,*

Faucibus in Nili, quà litora curva Canopi,

aliquantiſper etiam cum Pſenophide Heliopolita, & Sonchide Saïta, inter Sacerdotes literatiſſimis, philoſophatus eſt: ex quibus audivit, ut auctor eſt Plato, ſermonem Atlanticum, quem verſibus apud Græcos aggreſſus eſt explicare. Meminit & libello de Iſide & Oſiride: ἡ μὲν οὖν εὐλάβεια τῆς περὶ τὰ θεῖα σοφίας Αἰγυπτίων τοσαύτη ἦν. μαρτυροῦσι δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων οἱ σοφώτατοι, Σόλων, Θαλῆς, Πλάτων, Εὔδοξος, Πυθαγόρας, ὡς δ' ἔνιοι φασὶ καὶ Λυκοῦργος, εἰς Αἴγυπτον ἀφικόμενοι, καὶ συγγενόμενοι τοῖς ἱερεῦσιν· Εὔδοξον μὲν οὖν Χονούφεως φασι Μεμφίτου διακοῦσαι· Σόλωνα δὲ, Σόγχιτος (lego Σώγχιδος) Σαΐτου· Πυθαγόραν δὲ, Οἰνούφεως Ἡλιουπολίτου. *Talis ergo fuit Ægyptiorum accuratio in contemplatione rerum divinarum. Teſtimonium perhibent etiam Græcorum ſapientiſſimi, Solon, Thales, Plato, Eudoxus, Pythagoras, &, ut, quibuſdam placet, etiam Lycurgus: qui in Ægyptum venerunt, & cum Sacerdotibus verſati ſunt. Et ab Eudoxo quidem Chonuphim Memphitam fuiſſe auditum aiunt, à Solone Sonchidem Saitam, à Pythagora Oenuphim Heliopolitam.* Ubi obſerva Οἰνουφέα vocari, qui loco proximè allato Ψένωφις dictus eſt. Clemens in I. στρωμ. Σεχνοῦφιδα appellat: ἱστορεῖται δὲ, Πυθαγόρας μὲν Σώγχιδι (lego Σώγχιδι) τῷ Αἰγυπτίῳ ἀρχιπροφήτῃ μαθητεῦσαι· Πλάτων δὲ, Σεχνούφιδι τῷ Ἡλιοπολίτῃ· Εὔδοξος δὲ ὁ Κνίδιος Κονούφιδι, τῷ καὶ αὐτῷ Αἰγυπτίῳ. Ubi quoque obſervare eſt Pythagoræ, non Solonis, Sonchin præceptorem dici. In colloquio autem illo cum Sacerdotibus Egyptiis, cùm de rebus antiquis interrogaret Solon, ſic eum Seniorum quidam affatus eſt, *O Solon, Solon, Græci ſemper pueri eſtis: ſenex nullus eſt Græcorum.* Refert Plato in Timæo. In Ægyptum navigaſſe Solonem teſtatur quoque Heraclides libro de Politiis, ſed poſtquam Leges condidiſſet: ὡς δὲ διώχλουν αὐτῷ τινὲς περὶ τῶν νόμων, ἀπεδήμησεν εἰς Αἴγυπτον. Diogenem noſtrum, qui hanc profectionem Solonem ſuſcepiſſe ait Piſiſtrato dominante, falli docet Meurſius in Vita Solonis. Plutarchus verò Athenis manſiſſe ſcribit, Urbe à Piſiſtrato occupatâ, quamquam Amici ſuaderent ut abiret: quod nec verum eſt, nec veroſimile, licèt idem ſcribat & Ælianus Var. Hiſtor. VIII. 16. Nam & Gellius XVII. 2. Urbe quoque exceſſiſſe ait: *Servio autem Tullo regnante, Piſiſtratus Athenis Tyrannus fuit, Solone antè in exilium voluntarium profecto:* & Piſiſtratus ipſe Solonem ad reditum invitat Epiſtolâ infra poſitâ, quam ad eum ſcripſit: de quo Solon ſe excuſat Epiſtolâ quâ Piſiſtrati Epiſtolæ reſpondet. Sed, ut jam monuimus, hæ Epiſtolæ ſuppoſititiæ videntur.

καὶ εἰς Κύπρον] Ubi apud Philocyprum, ejus regionis Regem, tantâ in gratiâ fuit, uti urbem, *Æpeam* antea nominatam, ab ejus nomine *Solos* appellaret. auctor Plutarchus. Achilles Statius in Vita Arati Cypranorem vocat, quem Plutarchus Philocyprum appellat. Utriuſque locum mox proferemus.

καὶ πρὸς Κροῖσον ἦλθεν· ὅτε καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, Τίς σοι δοκεῖ εὐδαίμων, &c.] Pluribus hanc hiſtoriam referunt Herodotus libro I. Plutarchus in Solone, Auſonius in Ludo VII. Sapientum, & Tzetzes Chil. V. Hiſtor. VI. Non defuere tamen qui decantatum illum congreſſum Crœſi & Solonis inter fabulas reponerent, utpote minimè conſentaneum rationi temporum: neque res difficultate caret. Vide Plutarchum in Solone ſub finem.

Τέλλος ἔφη, Ἀθηναῖος] Ita Codex Farneſianus, teſte Aldobrandino. Τέλος habet editio Baſileenſis: Τέλλος editio Stephani; & ita quoque apud Plutarchum libello quomodo ab adulatore amicus diſcerni queat, necnon in Publicola cap. 25. Ita etiam apud Herodotum in Clio capite 3. & Lucianum in Contemplantibus: quare Τέλλος malim. ΤΕΛΑΟΣ pro ΤΕΛΛΟΣ vitioſè ab Exſcriptoribus ſcriptum fuit, ob exiguum diſcrimen, quod inter A & Λ videas: Græci enim veteres minuſculâ characterum formâ, quæ poſtea in uſu fuit, non utebantur, ſed eos tantùm characteres uſurpabant, quos nunc *majuſculos*, ſeu *capitales* vocamus. Ceterum Tellus ille, *Telon* dicitur Auſonio, ſive, ut in veteri libro ſcriptum fuit *Tellan*.

φυσικῷ γὰρ ἄνθει κεκόσμηνται] De pavone Moſchus in Idyllio Europæ:

Ὄρνις ἀγαλλόμενος πτερύγων πολυανθέϊ χροιῇ
Ταρσὸν ἀναπλώσας, ὡσεί τέ τις ὠκυαλὴς νηῦς.

Lucianus quoque ἔαρ ἀνθῶν, ut Achilles Tatius ἄνθη πτερῶν & λειμῶνα πτερῶν, de eadem avi uſurpavit.

καὶ μυρίῳ καλλίονι] Gallicè diceremus *mille fois plus beau*. μυρίῳ ut πολλῷ.

Pag. 13. ἐγένετο ἐν Κιλικίᾳ, καὶ πόλιν ᾤκισεν, ἣν ἀπ' αὐτοῦ Σόλους ἐκάλεσεν] Fallitur ergo Euſtathius, qui ad Iliadem Homeri, pag. 1332. edit. Romanæ, Solonem a Solis civitate vocatum ſcribit: δοκεῖ δὲ καὶ ὁ νομοθέτης Σόλων ἐκεῖθεν παρωνομάσθαι. Sed rem longè aliter narrat Plutarchus: ἔπειτα πλεύσας εἰς Κύπρον, ἠγαπήθη διαφερόντως ὑπὸ Φιλοκύπρου τινὸς τῶν ἐκεῖ βασιλέων, ὃς Θησέως, περὶ τὸν Κλάριον ποταμὸν, ἐν χωρίοις, ὀχυροῖς μὲν, ἄλλως δὲ δυσχερέσι καὶ φαύλοις, κειμένην ἔπεισεν οὖν αὐτὸν ὁ Σόλων, ὑποκειμένου καλοῦ πεδίου, μεταθέντα τὴν πόλιν. ἡδίονα καὶ μείζονα κατασκευάσαι. καὶ παρὼν ἐπεμελήθη τοῦ συνοικισμοῦ, καὶ συνδιεκόσμησε πρός τε διαγωγὴν ἄριστα καὶ πρὸς ἀσφάλειαν· ὥστε πολλοὺς μὲν οἰκήτορας τῷ Φιλοκύπρῳ συνελθεῖν, ζηλῶσαι δὲ τοὺς ἄλλους βασιλέας. διὸ καὶ τῷ

Σόλωνι τιμὴν ἀποδιδοὺς, Αἴπειαν καλουμένην τὴν πόλιν πρότερον, ἀπ' ἐκείνου Σόλους προσηγόρευσε. *Inde in Cyprum navigavit, ubi in ſumma gratia fuit apud quemdam illius regionis Regem Philocyprum. Habebat oppidum, hic exiguum à Demophonte Theſei filio, ad Clarium amnem, conditum; munito quidem loco, ſed aſpero & ſterili. Ei Solon, cùm huic loco pulcher campus ſubjectus eſſet, perſuaſit ut urbem transferret, amœnioremque & ampliorem exſtrueret. Atque ipſe præſens ut frequentaretur oppidum cultoribus curam egit, ſociusque fuit Regis in conſtituendo eo cùm ad vitam tum ad ſecuritatem commodiſſimè tuendam. Unde frequentes Incolæ confluxerunt ad Philocyprum, inviderunt que cæteri Reges. Quare Soloni honorem habuit, nominata urbe, ab ejus nomine, Solis, quæ antea Æpea vocabatur.* In Solis Cypri cum Plutarcho conſentit Achilles Tatius in Vita Arati; ſed ut jam monuimus, quem Plutarchus Philocyprum, Cypranorem ipſe appellat: μέμνηται δὲ τούτων, loquitur de Solis in Cypro, Σόλων ἐν ταῖς Ἐλεγείαις, ταῖς πρὸς Κυπράνορα τὸν βασιλέα· ὡς συμβουλευθεὶς ὑπὸ Σόλωνος κτίσαι τὴν πόλιν, χάριν τοῦ ἀνδρὸς Σόλους ὠνόμασεν, ἀμοιβὴν ταύτην νέμων τῆς συμβουλῆς αὐτοῦ. *Horum* (in Cypro) *Solorum meminit Solon in Elegiis ad Cypranorem Regem; qui, conſilio ab ipſo accepto de condenda urbe, ejus cauſâ eam* Solos *appellavit, hanc ei pro conſilio gratiam rependens.* Etiam Auctor Etymologici: Σόλοι, ἡ ἐν Κύπρῳ πόλις, ἀπὸ Σόλωνος τοῦ Ἀθηναίων νομοθέτου. Stat à Diogene Laërtio Stephanus; nam in Cilicia Solos quoque ponit, quos & à Solone ſic vocatos, ait: Σόλοι, Κιλικίας πόλις, inquit, ἡ νῦν Πομπηΐου πόλις. κέκληται δὲ ἀπὸ Σόλωνος, ὡς Εὐφορίων ἐν ἅλε ἀνεκτίσθη ὑπὸ Πομπηΐου, καὶ μετωνομάσθη Πομπηϊούπολις. Ubi obiter legendum moneo ὡς Εὐφορίων ἐν Ἀλιάσιν. Euphorionem περὶ Ἀλιάδων citat Clemens Alexandrinus Στρωμ. lib. I. Apud Stephanum ſcriptum fuerat Εὐφορίων ἐν Ἀλ. compendioſè pro ἐν Ἀλιάσιν, ex quo poſtea imperiti Librarii ἐν ἅλε, fecerunt. Legi poſſet & ἐν Ἀραῖς, in quibus citatur idem Euphorion eidem Stephano in Ἀλύβη, quæ eſt Tanaquilli Fabri conjectura. Porro ſtat à Laërtio etiam Euſtathius ad Dionyſii περιήγησιν, cujus locum mox proferemus. Idem legas apud Scriptorem anonymum Vitæ Arati, niſi quòd Solonem Lindium vocat: Ἄρατος πατρὸς μὲν Ἀθηνοδώρου, μητρὸς δὲ Δηνοδώρας (Achilles Tatius Λητοφίλας) ἐκ Σόλων τῆς Κιλικίας. ὠνόμασται δὲ ἡ ἀπὸ Σόλωνος τοῦ Λινδίου· ἔστι δὲ ἡ νῦν Πομπηϊούπολις. Hujus Solonis Lindii non meminit Meurſius, qui lib. ſingulari de Solone capite I. Solones omnes recenſet: neque alius, puto, meminit: quare hæc vox Λινδίου valde mihi de mendo ſuſpecta eſt: & pro ea reponendum lubens crediderim Ἀθηναίου ΛΙΝΔΙΟΥ ab ΑΘΗΝΑΙΟΥ, ſi formam literarum potiùs quàm ſonum ſpectes, non ita longè abit. Vide tamen infra locum Euſtathii, ubi dicitur nonnullos exiſtimare Solos Ciliciæ à Rhodiis conditos fuiſſe: eſt autem Lindos urbs in Rhodo. Utriuſque urbis cùm Ciliciæ, tum Cpyri meminit Suidas in Voce Σόλων, & utriuſque Solonem conditorem facit: ἐπιβουλευθεὶς δ' ὑπὸ Πεισιστράτου τοῦ τυράννου, ἀπεδήμησεν ἐν Κιλικίᾳ καὶ ἔκτισε πόλιν, ἣν Σόλους ἐκάλεσεν ἐξ αὐτοῦ. οἱ δὲ, καὶ τοὺς ἐν Κύπρῳ Σόλους ἐξ αὐτοῦ φασὶ, καὶ τελευτῆσαι αὐτὸν ἐν Κύπρῳ. Quia autem diu in Cilicia commoratus eſt Solon, ibique, ut quidam volunt, diem ſuum obiit, inde factum eſſe exiſtimo, ut Cilix eſſe diceretur. Auctor Etymologici: Σόλοικοι, οἱ βάρβαροι· ἀπὸ Σόλωνος, Κίλικος. Ita Hippocrates, qui Cous erat, quòd diu in Theſſalia commoratus ſit, ubi & vita functum ſcribit Soranus in ejus Vita, Theſſalus appellatur in Epigrammate quodam incerti Auctoris lib. III. Anthol. tit. εἰς ἰατρούς:

> Θεσσαλὸς Ἱπποκράτης, Κῷος γένος, ἐνθάδε κεῖται,
> Φοίβου ἀπὸ ῥίζης ἀθανάτου γεγαώς.

Sed fortaſſe ibi legendum Θεσσαλὸς Ἱπποκράτους, & accipiendum Epigramma de Theſſalo, Hippocratis filio, qui & ipſe magni nominis Medicus exſtitit, & verè τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον: ut eum meritò Galenus procemio Commentarii in librum Hippocratis de Natura Humana θαυμάσιον ἄνδρα vocaverit.

οἱ τῷ χρόνῳ τὴν φωνὴν ἀποξενωθέντες, σολοικίζειν ἐλέχθησαν] Suidas: Σόλοι· Κιλικίας πόλις (ita legendum, non Σικελίας) καὶ Κύπρου, ἀφ' ὧν ὁ σολοικισμὸς, βαρβαριζόντων κατὰ τὴν ἰδίαν γλῶσσαν. Euſtathius in Dionyſii περιήγησιν, ubi de Solis Ciliciæ: φασὶ δὲ καὶ τὸν σολοικισμὸν ἐντεῦθεν λαβεῖν τὴν ἀρχὴν, ὡς ἀνδρῶν ποτε Ἀττικῶν οἰκησάντων ἐκεῖ, καὶ τὴν ἐγγενῆ παρακοπέντων Ἀττικὴν γλῶτταν, καὶ ἐξαρχαϊκωθέντων διὰ τὸν ἐν Σόλοις οἰκισμόν· ὅθεν καὶ πάντας τοὺς τοιούτους, Σολοίκους λέγεσθαι, ὅ ἐστι βαρβάρους, κατὰ τοὺς ἐν Σόλοις οἰκήσαντας. Meminit & ad Iliadem Homeri, pag. 1332. edit. Romanæ. Ineptè Chœroboſcus apud Auctorem Etymologici: σολοικισμὸς λέγεται ὁ τοῦ σώου λόγου αἰκισμὸς, ἤγουν ὕβρις τοῦ ὁλοκλήρου λόγου. Cujus originis meminit & Suidas: σολοικισμὸς, ὁ τοῦ σόου λόγου αἰκισμός· σόος γὰρ καὶ διὰ τοῦ ο μικροῦ. ἔνθεν καὶ λαόσσοος, ἡ τὸν λαὸν σώζουσα.

καί εἰσιν οἱ μὲν ἔνθεν, Σολεῖς· οἱ δ' ἀπὸ Κύπρου, Σόλιοι] Id ipſum obſervat & Achilles Tatius in Vita Arati: οἱ δὲ Σόλοι, πόλις ἐπιφανεστάτη τῆς Κιλικίας, ἀφ' ἧς πολλοὶ, κἀγαθοὶ γεγόνασιν ἄνδρες. καλεῖται δὲ νῦν Πομπηΐου πόλις. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι Σόλοι τῆς Κύπρου· ἀλλ' οἱ μὲν Κύπριοι, Σόλιοι καλοῦνται· οἱ δὲ Κιλίκιοι, Σολεῖς. & Euſtathius dicto loco: πόλις Κιλικίας καὶ οἱ Σόλοι, ἡ νῦν Πομπηΐου πόλις. λέγονται δὲ Σόλοι, κατά τινας, ἀπὸ Σόλωνος· οἱ δέ φασι Ῥοδίων καὶ Ἀχαιῶν κτίσμα τὴν τοιαύτην πόλιν. τούτων οἱ πολῖται οὐ Σόλοι, ἀλλὰ Σολεῖς. At Stephanus Σολεῖς & Σολίοις eoſdem facit.

Υμέων δ' εἰς μὲν, &c.] Apud Clementem Strom. I. ut & apud Plutarchum in Solone, hi quatuor poſtremi verſus mutato ordine leguntur: quod enim hîc diſtichum primo loco poſitum eſt, ibi poſtremo ponitur. Ibi quoque Σύμπασιν non Σύμπασι, legitur: & ita legendum oportere metri ratio docet. pro κοῦφος legitur apud Clementem χαῦνος, & apud Plutarchum χαῦνος. pro εἰς ἔπος αἰόλον apud utrumque εἰς ἔπη αἱμύλου. In ſuperioribus verſibus pro μοῖραν, μῆνιν, & pro ῥύσια, ἐρύματα apud Plutarchum legi obſervarunt Caſaubonus & Aldobrandinus, quos adi.

οὔτι μόνος Ἑλλήνων τυραννίδι ἐπεθέμην] Vide Aldobrandinum.

οὔτε ὡς οὐ προσῆκον] ὡς abeſt à MSS. & quidem rectè.

γένους ὄντι τῶν Κοδριδῶν] Ad Codrum, Athenienſium Regum ultimum, genus ſuum referebat Piſiſtratus. Herodotus libro V. ubi de Piſiſtratidis ejectis loquitur: μετὰ δὲ, ἐξεχώρησαν ἐς Σίγειον, τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμάνδρῳ, ἄρξαντες μὲν Ἀθηναίων ἐπ' ἔτεα ἓξ καὶ τριήκοντα, ἐόντες δὲ καὶ οὗτοι ἀνέκαθεν Πύλιοί τε καὶ Νηλεΐδαι, ἐκ τῶν αὐτέων γεγονότες, καὶ οἱ ἀμφὶ Κόδρον τε καὶ Μέλανθον. *Moxque, exceſſerunt in Sigeum, ad Scamandrum ſitum, cùm ſex & triginta annos principatum Athenienſium tenuiſſent; etiam ipſi origine Pylii, & Nelidæ: ex iiſdem oriundi, quibus Codrus, & Melanthus.* Atque ea de cauſa Hippocratès, Piſiſtrati Tyranni pater, animum induxit, ut filio nomen *Piſiſtrati* daret; de Piſiſtrato Neſtoris filio, eum nuncupans. Herodotus dicto loco; ἐπὶ τούτου δὲ καὶ τὠυτὸ οὔνομα ἀπεμνημόνευσε Ἱπποκράτης τῷ παιδὶ θέσθαι τὸν Πεισίστρατον, ἐπὶ τοῦ Νέστορος Πεισιστράτου ποιεύμενος τὴν ἐπωνυμίην. Idem teſtatur, ſed dubitanter, Euſtathius ad Odyſſ. γ'. ἱστέον δὲ, ὅτι καὶ τῷ ὕστερον Τυράννῳ Πεισιστράτῳ ἐκ τοῦ τοιούτου Νεστορίδου Πεισιστράτου δόξοι ἂν ἴσως ἀπομνημονευθῆναι ἡ κλῆσις. Fuit autem Piſiſtratus ille Neſtorides à Codro, ad quem Piſiſtratus Tyrannus genus ſuum referebat, ſtirpe quartus, ut veriſſimè ex Apollodori libro I. monuit Meurſius in Piſiſtrati Tyranni vita; erat quippe Codri filius Neleus, hujus Neſtor, hujus Piſiſtratus. Melanthus de quo Herodotus loco mox laudato, fuit Codri pater.

τά τε ἄλλα ἁμαρτάνω οὐδὲν ἢ περὶ θεοὺς ἢ περὶ ἀνθρώπους] De virtutibus Piſiſtrati videndus Meurſius in Piſiſtrato cap. VI.

ἀλλὰ, καθότι σὺ διέθηκας τοὺς θεσμοὺς Ἀθηναίοις, ἐπιτρέπω πολιτεύειν] Etiam Solonis leges plurimas retenuiſſe Piſiſtratum teſtatur Plutarchus in Solone. Rectè autem hîc Caſaubonus ἐπιτρέπω emendabat. Ita quoque Joſephus Scaliger in ora libri, qui in manus meas incidit, emendaverat: & ſic quoque Mitalerius.

τοὺς θεσμοὺς] Minùs propriè Solonis leges θεσμοὺς, id eſt, *ſanctiones*, vocat Piſiſtratus. θεσμοὶ propriè Draconis leges dicebantur, ut νόμοι Solonis leges. Obſervabat ad Solonem Meurſius ex Andocide in Oratione de Myſteriis: τέως δὲ χρῆσθαι τοῖς Σόλωνος νόμοις, καὶ τοῖς Δράκοντος θεσμοῖς. & deinde: Τισαμενὸς εἶπε πολιτεύεσθαι Ἀθηναίους κατὰ τὰ πάτρια· νόμοις δὲ χρῆσθαι τοῖς Σόλωνος, καὶ μέτροις, καὶ σταθμοῖς· χρῆσθαι δὲ καὶ τοῖς Δράκοντος θεσμοῖς, οἷσπερ ἐχρώμεθα ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. Ælianus quoque Var. Hiſt. VIII. 80. καὶ τότε ἐπαύσαντο

τὸ Ἀθηναῖοι χρώμενοι (νόμοις) τοῖς Δράκοντος· ἐκαλοῦντο δὲ ἐκεῖνοι θεσμοί. Auctor Etymologici in θεσμοθέται: θεσμὸν γὰρ εἶναι τὸν Δράκοντος, νόμον δὲ τὸν Σόλωνος. Cauſa autem appellationis, quia hoc proœmium fere earum erat, θεσμὸς αἰώνιος τοῖς Ἀτθίδα νεμομένοις, κύριος τὸν ἅπαντα χρόνον. *Sanctio perpetua Atticam incolentibus, rata in univerſum tempus*, ut ex Porphyrio de abſtinentia animalium libro IV. obſervat idem Meurſius. Tamen Solonis leges etiam θέσμια vocat Herodotus in Clio, ubi & de Piſiſtrato: ἔνθα δὴ ὁ Πεισίστρατος ἦρχεν Ἀθηναίων, οὔτε τιμὰς τὰς ἐούσας συνταράξας, οὔτε θέσμια μεταλλάξας, &c. & Solon ipſe infra in Epiſtola ad Epimenidem: Οὔτε οἱ ἐμοὶ θεσμοὶ, &c. Et in proœmio Carminum, quibus leges ſuas expoſuit, teſte Plutarcho in ejus vita,

> Πρῶτα μὲν εὐχώμεθα Διὶ Κρονίδῃ βασιλῆϊ,
> Θεσμοῖς τοῖσδε τύχην ἀγαθὴν καὶ κῦδος ὀπάσαι.

Ὁποῖα δὲ καὶ τοῖς πρὶν βασιλεῦσιν ἦν τὰ ῥητὰ γέρα] Supplendum putat Caſaubonus ἔστι κἀμοὶ, aut tale quid. Nihil addendum exiſtimabat doctiſſimus Marquardus Gudius, ſed legendum, καὶ ὁ τύραννος ἐγὼ, οὐ πλεῖόν τι φέρω μοὶ (non φέρομαι, ut vulgo legitur) τἀξιώματος καὶ τῆς τιμῆς· ὁποῖα δὲ καὶ τοῖς πρὶν βασιλεῦσιν ἦν τὰ ῥητὰ γέρα, & vertendum, *Et Tyrannus ego, non ſumo mihi amplius aliquid quàm dignitatem & honorem: dicta autem & rata ſtipendia, quanta etiam alii olim Reges habuiſſe.* φέρω μοὶ eſt *obtineo, confero mihi*.

ἀπάγει δὲ ἕκαστος τοῦ αὐτοῦ κλήρου δεκάτην] Aliquando autem cùm inveniſſet in petricoſo agro laborantem Senem, acceſſit quærens, quoſnam hinc referret fructus: illo autem reſpondente, dolores & ſphacelos; & tamen fructuum decimam à Piſiſtrato exigi; miratus viri libertatem, decimæ immunitatem dedit. Rem narrat Tharræus in Proverbiis, Zenobius Centuriâ IV. Proverb. 76. Apoſtolius X. 8. (ubi malè δωδεκάτην pro δεκάτην) Suidas in σφακελισμὸς, & Appendix Vaticana Schotti. At ejus filii Hippias & Hipparchus, qui & ipſi tyrannidem Athenis exercuerunt, vigeſimam tantùm exegere. auctor Thucydides lib. VI.

οὔτε μέμφομαι] Editio Stephani οὔτι, quod magis placet.

ἔσῃ ἀνὰ πρώτοις] MSS. & Stephani editio ἔσῃ ἂν πρῶτος.

ὅρον ἀνθρωπίνου βίου φησὶν ἔτη ἑβδομήκοντα] Solon ipſe apud Herodotum lib. I. cap. 3. ἐς γὰρ ἑβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζωῆς ἀνθρώπῳ προτίθημι. Philo Judæus περὶ κοσμοποιΐας: τὰς ἡλικίας ταύτας ἀνέγραψε καὶ Σόλων, ὁ τῶν Ἀθηναίων νομοθέτης, Ἐλεγεῖα ποιήσας τάδε,

> Παῖς μὲν ἄνηβος ἐὼν ἔτι νήπιος ἕρκος ὀδόντων
> Φύσας ἐκβάλλει πρῶτον ἐν ἑπτ᾽ ἔτεσιν.
> Τοὺς δ᾽ ἑτέρους ὅτε δὴ τελέσει θεὸς ἑπτ᾽ ἐνιαυτοὺς,
> Ἥβης ἐκφαίνει σήματα γεινομένης:
> Τῇ τριτάτῃ δὲ γένειον ἀεξομένων ἐπὶ γυίων
> Λαχνοῦται, χροιῆς ἄνθος ἀμειβομένης.
> Τῇ δὲ τετάρτῃ πᾶς τις ἐν ἑβδομάδεσσιν ἄριστος
> Ἰσχὺν, οἵτ᾽ ἄνδρες σήματ᾽ ἔχουσ᾽ ἀρετῆς.
> Πέμπτῃ δ᾽ ὥριον ἄνδρα μεμνημένον ἀρ᾽ γάμου εἶναι
> Καὶ παίδων ζητεῖν εἰσοπίσω γενεήν.
> Τῇ δ᾽ ἕκτῃ περὶ πάντα καταρτύεται νόος ἀνδρὸς,
> Οὐδ᾽ ἔρδειν ἔθ᾽ ὁμῶς ἔργ᾽ ἀπάλαμνα θέλει.
> Ἑπτὰ δὲ νοῦν καὶ γλῶσσαν ἐν ἑβδομάσι μέγ᾽ ἄριστος.
> Ὀκτὼ δ᾽ ἀμφότερα, τέσσαρα καὶ δέκ᾽ ἔτη·
> Τῇ δ᾽ ἐνάτῃ ἔτι μὲν δύναται, μαλακώτερα δ᾽ αὐτοῦ,
> Πρὸς μεγάλην ἀρετὴν γλῶσσά τε καὶ σοφίη.
> Τῇ δεκάτῃ δ᾽ εἴ τις τελέσας κατὰ μέτρον ἵκοιτο,
> Οὐκ ἂν ἄωρος ἐὼν μοῖραν ἔχοι θανάτου.

ὁ μὲν οὖν Σόλων ἑβδομάσι δέκα ταῖς εἰρημέναις καταριθμεῖ τὸν ἀνθρώπινον βίον· ὁ δ᾽ ἰατρὸς Ἱπποκράτης ἡλικίας ἑπτὰ εἶναί φησι, παιδίου, παιδὸς, μειρακίου, νεανίσκου, ἀνδρὸς, πρεσβύτου, γέροντος, &c. Etiam David Pſalmo 89. *Anni noſtri ſicut aranea meditabuntur: dies annorum noſtrorum in ipſis, ſeptuaginta anni. Si autem in potentatibus, octoginta anni: & amplius eorum, labor & dolor.*

Ἐάν τις μὴ τρέφῃ τοὺς γονέας, ἄτιμος ἔστω] *Iniquiſſimum enim quis meritò dixerit patrem egere, cùm filius ſit in facultatibus*, inquit Ulpianus l. V. ſect. 13. de agnoſcendis & alendis liberis vel parentibus: *& parentum neceſſi*-A *tatibus liberos ſuccurrere juſtum eſt*, ait Antoninus Pius Cod. eodem titulo. Legis Solonis meminit Æſchines contra Timarchum, ubi de Oratorum exploratione, ſive δοκιμασίᾳ: τὸν πατέρα τύπτων, ἢ τὴν μητέρα, ἢ μὴ τρέφων, ἢ μὴ παρέχων οἴκησιν, τοῦτον οὐκ ἐᾷ λέγειν. *Qui patrem aut matrem verberat, aut non alit, aut tectum eis ad habitandum non præbet, hunc in populo orare non ſinit.* Et Demoſthenes contra Timocratem: οἱ νόμοι δὲ ζῶντας ἀναγκάζουσι τοὺς παῖδας τοὺς γονέας τρέφειν. Et Ælianus de Animalibus lib. IX. cap. I. Καὶ Σόλων μὲν τοῖς λέουσι ταῦτα οὐ κελεύει, loquitur de leonum in parentes pietate, νομοθετῶν τρέφειν τοὺς πατέρας ἐπάναγκες. πελαργικὸν νόμον vocat Ariſtophanes in Avibus. Parentum B autem appellatione continentur pater & mater, avus atque avia, proavus atque proavia. Iſæus ἐν τῷ περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου, ubi de hac Solonis lege; κελεύει γὰρ τρέφειν τοὺς γονέας· γονεῖς δ᾽ εἰσὶ μήτηρ καὶ πατὴρ, πάππος καὶ τήθη, καὶ τούτων μήτηρ καὶ πατὴρ, ἐὰν ἔτι ζῶσιν· ἐκεῖνοι γὰρ ἀρχὴ τοῦ γένους εἰσὶ, καὶ τὰ ἐκείνων παραδίδοται τοῖς ἐκγόνοις. ὥσπερ ἀνάγκη τρέφειν αὐτοὺς ἐστι, κἂν μηδὲν καταλίπωσι. Idem & legibus Romanis definitum: Ulpianus dictâ l. V. ſect. 2. *Utrum autem tantùm patrem, avumque paternum, proavumve paterni avi patrem, cæteroſque virilis ſexus parentes alere cogamur; an verò etiam matrem, cæteroſque parentes, & per illum ſexum contingentes cogamur alere, videndum: & magis eſt, ut utrobique ſe Judex interponat, quorumdam neceſſitati*-C *bus faciliùs ſuccurſurus, quorumdam ægritudini; & cùm ex æquitate hæc res deſcendat, caritateque ſanguinis, ſingulorum deſideria perpendere Judicem oportet.* Nec ſolùm Parentum nomine naturâ Parentes intelligebantur, ſed etiam adoptione, ut diſcimus ex Lyſia contra Agoratum. Si autem filium nullam artem docuiſſet pater, tunc patrem alere filius non tenebatur, ut eſt apud Plutarchum in Solone, Vitruvium in Præfatione Libri I. & Galenum in Exhortatione ad Medicinam capite 4. Id etiam indulſit Solon è meretricibus procreatis. auctor eſt Heraclides Ponticus apud Plutarchum dicto loco. Sed neque etiam apud Græcos matrem alere ex non legitimis nuptiis ſuſcepti tenebantur, ut nos docuit Syneſius Epiſt. 110. Aliter apud Romanos, qui, ut ait Ulpianus dictâ l. V. ſect. 4. matrem co-D gunt, præſertim vulgo quæſitos, liberos alere, necnon ipſos eam.

ἀλλὰ καὶ ὁ τὰ πατρῷα κατεδηδοκὼς] Rationem reddit Æſchines Oratione contra Timarchum, ubi de iis qui in Oratorum ordinem cooptari non poſſunt; εἰ ὁ τὰ πατρῷα κατεδηδοκὼς, ἢ ὧν ἂν κληρονόμος γένηται· τὸν γὰρ τὴν ἰδίαν οἰκίαν κακῶς οἰκήσαντα, καὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως παραπλησίως ἡγήσατο διαθήσειν. *Si paternam, aut aliam quamvis ad ſe delatam hæreditatem decoxerit: qui enim privatam domum malè rexerit, publicam non multò meliùs rem tuebitur.* Similiter D. Paulus Epiſtolâ I. ad Timotheum cap. 3. poſtquam Epiſcopum dixit ſuæ domui bene præpoſitum eſſe oportere, addit, *Si quis autem domui ſuæ præeſſe neſcit, quomodo Eccleſiæ Dei diligentiam habebit?* Sed & alterius Legis meminit Laërtius E noſter in Democrito, quâ cavebatur, ne quis ſepulturâ in patriâ afficeretur, qui patrimonium diſſipaviſſet. Vide locum.

καὶ ὁ ἀργὸς, ὑπεύθυνος ἔστω παντὶ τῷ βουλομένῳ γράφεσθαι] Hanc legem ab Ægyptiis, apud quos unuſquiſque nomen publicè profiteri, ſimulque indicare & quo proventu & quo vitæ genere ſibi victum compararet, tenebatur, Athenas à Solone invectam fuiſſe ſcribit Herodotus in Euterpe, & Diodorus lib. I. Piſiſtratum verò eam tuliſſe, non Solonem, teſtatur Theophraſtus apud Plutarchum in Solone. At Lyſias, teſte hîc Diogene noſtro, Draconem hujus auctorem facit. Et ſanè Plutarchus, poſtquam in vita Solonis de aſperitate legum Draconis mentionem injecit, ſubdit, tantam fuiſſe, ut Ocioſos morte mulctaret: ὥστε καὶ τοὺς ἀργίας ἁλόντας ἀποθνήσκειν. Ergo legem F Solon non tulit primus, ſed pœnam tantùm lenivit: quamquam pœnam Ocioſorum, ex Draconis lege, non mortem, ſed infamiam fuiſſe ſcribat Pollux VIII. 6. qui addit Ocioſum, ex Solonis lege, infamiâ quoque mulctatum, ſed tum demum, ſi ter reus peractus eſſet: τῆς δὲ ἀργίας, ἐπὶ μὲν Δράκοντος, ἀτιμία ἦν τὸ τίμημα· ἐπὶ δὲ Σόλωνος, εἰ τρὶς ἁλῴη, ἠτιμοῦτο. Quæ de pœna infamiæ ex Draconis lege dicit, falſa eſſe non dubitamus; cùm, præter Plutarchum, auctorem graviſſimum, qui diſertis verbis loco allato hoc crimen ex Draconis lege capitale fuiſſe ſcribit, etiam apud Ægyptios, à quibus hanc legem Solonem accepiſſe volunt Herodotus & Diodorus Siculus, Ocioſi morte punirentur. Ceterum potuiſſe quemvis hanc ἀργίας δίκην ſcribere, ſolus, quo ſciam, Diogenes noſter

annotavit. Sed & idem apud Romanos cuivis licuiſſe diſcimus ex L. unica Cod. de Mendicantibus validis, quæ eſt Gratiani, Valentin. & Theodoſii: *Cunctis quos in publicum quæſtum incerta mendicitas vocaverit, inſpectis, exploretur in ſingulis & integritas corporum, & robur annorum: atque inertibus & abſque ulla debilitate miſerandis neceſſitas inferatur, ut eorum quidem quos tenet conditio ſervilis, proditor ſtudioſus & diligens dominium conſequatur: eorum verò quos natalium ſola libertas perſequitur, colonatu perpetuo fulciatur quiſquis hujuſmodi lenitudinem prodiderit, ac probaverit*, &c. Ita legendum, non *lenitudinem*. *Lentitudo* eſt ἀργία. Eam porro curam homines ocioſos, peregrinos, vagantes, coërcendi Juſtinianus Imp. Novellâ lxxx. mandavit Quæſtori, qui propterea ἐρευνητὴς, hoc eſt *inquiſitor*, vocabatur, quia in Ocioſos inquireret: valentes autem corpore telluris inutile pondus eſſe non permittebat, ſed Mancipibus, Olitoribus, & aliis id genus artificibus ad miniſterium tradebat. At Galba Imperator, referente Suetonio, ſolitus erat dicere, quod nemo rationem ocii ſui reddere cogeretur. & Hermondas, Athenis quodam ocii damnato, oſtendi ſibi petiit qui tam liberalis criminis convictus eſſet. Refert Plutarchus inter Laconica Apophthegmata.

Ὀλυμπιονίκῃ μὲν τάξας πεντακοσίας δραχμὰς, Ἰσθμιονίκῃ δὲ ἑκατὸν] Ex Plutarcho: τῷ δ' Ἴσθμια νικήσαντι δραχμὰς ἔταξεν ἑκατὸν δίδοσθαι, τῷ δ' Ὀλύμπια, πεντακοσίας. Verùm hæc lex diu non obtinuit: nam non longè poſt Olympionicæ publicè ſunt excepti in Prytaneio, qua de re Petitus ad LL. Atticas p. 60. Et verò qui lupum abs ſe captum, aut occiſum, adduxiſſet, quinque drachmas; qui lupam, drachmam unam dari juſſit Solon. auctor Plutarchus. At Scholiaſtes Ariſtophanis in Ranis, qui lupi catulum occidiſſet, hunc talentum; qui adultum lupum, eum duo talenta ex lege accepiſſe ait. Id verò mirum, cùm adeò honoratum animal apud Athenienſes eſſet Lupus, erat enim Apollini ſacer, ut qui eum occidiſſet, colligere neceſſaria ad ſepulturam teneretur: de quo videndus Meurſius in Solone c. 19.

Ἀθληταὶ δὲ καὶ ἀσκούμενοι, πολυδάπανοι, καὶ νικῶντες ἐπιζήμιοι, καὶ στεφανοῦνται κατὰ τῆς πατρίδος μᾶλλον ἢ κατὰ τῶν ἀνταγωνιστῶν] De contemptu exercitationis Athleticæ legendus diligenter Galenus in Exhortatione ad Medicinam cap. v. vi. vii. & viii.

Καὶ ἀνάλογον ἐπὶ τῶν ἄλλων] Adi Petitum loco laudato.

Μόνων ἐκείνων τῶν ἐν πολέμοις τελευτησάντων, ὧν καὶ τοὺς υἱοὺς δημοσίᾳ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι] Laudat hanc legem Lesbonax in Protreptico, & Plato in Menexeno. Ad annum autem duntaxat vigeſimum alebantur & educabantur, uti nos ex Æſchine docuit Samuel Petitus ad LL. Atticas pag. 560. Sed & Solonis æmulatione lege ſanxit Piſiſtratus, ut etiam mutilati in bello de publica pecunia alerentur. refert ex Heraclide Plutarchus in vita Solonis.

Λυσίας δ' ἐν τῷ κατὰ Νεικείδου] Editio Stephani & Baſileenſis κατὰ Νικίου.

Τόν τε ἡταιρηκότα εἴργειν τοῦ βήματος] ἡταιρηκότα, ideſt, *muliebria paſſum*, non vero *ſcortatorem*, ut minùs rectè Aldobrandinus & Meurſius interpretantur. Pollux lib. vi. cap. 30. ubi de Cinædo: καὶ ὁ θηλυδρίας, καὶ ὁ γυναικίας, &c. μαλακὸς, ἡταιρηκὼς, ἐκπεπορνευμένος. Hujus legis meminit Æſchines contra Timarchum: ἄν τις Ἀθηναῖος ἑταιρήσῃ, μὴ ἐξέστω αὐτῷ τῶν ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι, μηδ' ἱερωσύνην ἱεράσασθαι, μηδὲ συνδικησάτω τῷ δήμῳ μηδὲ ἀρχὴν ἀρχέτω μηδεμίαν, μήτε ἔνδημον, μήτε ὑπερόριον, μήτε κληρωτὴν, μήτε χειροτονητήν· μηδ' ἐπὶ κηρυκείαν ἀποστελλέσθω, μηδὲ γνώμην λεγέτω, μηδ' εἰς τὰ δημοτελῆ ἱερὰ εἰσίτω, μηδ' ἐν ταῖς κοιναῖς στεφανοφορίαις στεφανούσθω, μηδ' ἐντὸς τῶν τῆς ἀγορᾶς περιρραντηρίων πορευέσθω. ἐὰν δέ τις ταῦτα ποιῇ καταγνωσθέντος αὐτοῦ ἑταιρεῖν, θανάτῳ ζημιούσθω. *Si quis Athenienſis corpore quæſtum fecerit, nullum è novem Magiſtratibus gerere ei liceto, nec ſacerdotio fungi, neq; pro populo agere, nullum denique magiſtratum, ſive domi, ſive peregre, ſive ſorte, ſive ſuffragio dari ſolitum, capeſſere. Neq; Legatus quoquam deſtinator; ſententiam ne dicito; neque in publica fana intrato; neque feſtis ſolemnibus, quibus coronari mos eſt, coronam geſtato; neq; intra fori purificatoria vaſa ingreditor. Si quis eorum quidquam fecerit, corpore meruiſſe convictus, morte plectitor.* Meminit & Demoſthenes in Androtionem: ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν θέντα τὸν νόμον ἐξετάσαι Σόλωνα, καὶ θεάσασθαι, ὅσην πρόνοιαν ἐποιεῖτο ἐν ἅπασιν οἷς ἐτίθει νόμοις τῆς πολιτείας· καὶ ὅσῳ περὶ τούτου μᾶλλον ἐσπούδαζεν, ἢ περὶ τοῦ πράγματος αὐτοῦ, οὗ τιθείη τὸν νόμον. πολλαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις ἴδοι τοῦτο· οὐχ ἥκιστα δ' ἐκ τούτου τοῦ νόμου, μήτε λέγειν, μήτε γράφειν ἐξεῖναι τοῖς ἡταιρηκόσιν. *Operæpretium porro eſt, Athenienſes, diligenter inquirere & ſpectare, quantæ curæ Soloni fuerit, hujus legis auctori, in omnibus quas ſanxit legibus, Reſpublica: & quantò de hac, quam de iis rebus quæ legibus continentur, magis ſolicitus fuerit. Quod cum ex aliis multis legibus perſpicitur, tum verò ex hac, quâ vetat, ne ii, qui ſe proſtituerunt, in publico vel dicant, vel decernant.* Adde & Marium Victorinum in 11. Rhetor. Ciceronis: & Syrianum in Hermogenem. Rationem Legiſlatoris profert Æſchines dicto loco: τὸν γὰρ τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἐφ' ὕβρει πεπρακότα, καὶ τὰ κοινὰ τὰ τῆς πόλεως ῥᾳδίως ἡγήσατο ἀποδώσεσθαι. *Nam qui ſuum corpus ad ignominiam vendiderit, eum etiam Reipublicæ negotia facilè venditurum putavit.*

κατὰ τὸν Εὐριπίδην] In Autolyco primo. Athenæus lib. x. ubi de Athletis: διὸ καὶ Εὐριπίδης ἐν τῷ πρώτῳ Αὐτολύκῳ λέγει,

> Κακῶν γε ὄντων μυρίων καθ' Ἑλλάδα
> Οὐδὲν κάκιόν ἐστιν Ἀθλητῶν γένους, &c.
> Λαμπροὶ δ' ἐν ἥβῃ καὶ πόλεως ἀγάλματα
> Φοιτῶσ'· ὅταν δὲ προσπέσῃ γῆρας πικρὸν,
> Τρίβωνες ἐκβαλόντες οἴχονται κρόκας.

ubi obſerva ἐκβαλόντες legi, non ut hîc ἐκλείποντες. Sed & apud Galenum in Exhortatione ad Medicinam & Artes Κακῶν γὰρ ὄντων legitur, non, ut apud Athenæum, Κακῶν γε ὄντων.

τρίβωνες ἐκλείποντες οἴχονται κρόκας] Id eſt, *pallia ſic detrita, ut præter tramam nihil eis ſit reliquum.* Videndus Caſaubonus ad Athenæum dicto loco, & Marcilius ad hæc Perſii.

> ——— *mihi trama figuræ*
> *Sit reliqua: aſt illi tremat omento popa venter.*

τὸν ἐπίτροπον τῇ τῶν ὀρφανῶν μητρὶ μὴ συνοικεῖν] Id eſt, *Tutorem Pupillorum ſuorum matrem in uxorem non ducere.* Ineptè interpretes τὸ συνοικεῖν de habitatione hîc accipiunt. Julius Pollux iii. 3. 4. ὁ δὲ καὶ γάμος, καλοῖτ' ἂν καὶ συνδυασμὸς, καὶ σύνοδος ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, καὶ συνοίκησις, &c. καὶ γαμέτης μὲν, ὁ γήμας, καὶ ἀνὴρ, καὶ νυμφίος, καὶ ὁ συνοικῶν, &c. ἡ δὲ νύμφη, γαμετὴ, καὶ γυνὴ, καὶ συνοικοῦσα. De matrimonio etiam uſurpavit Demoſthenes in Neæram: τοῦ μὲν νόμου τοίνυν ἀκηκόατε, ὃς οὐκ ἐᾷ τὴν ξένην ἀστῷ συνοικεῖν, οὐδὲ τὴν ἀστὴν τῷ ξένῳ: atque inde συνοικίζειν apud Iſocratem & Polybium pro *nuptui dare*. Tutoribus tamen qui teſtamento dabantur, matres Pupillorum ſuorum in uxores ducere conceſſum fuiſſe videtur, ſi quidem moriens pater ſupremis teſtamenti ſui tabulis id caviſſet. Vide Petitum ad Leges Atticas pag 447. Non ſolùm autem legibus Atticis Tutor Pupillorum ſuorum matrem ducere non poterat; ſed neque etiam Pupillæ Tutori ſuo, immo neque Tutoris filio, nubere permittebatur. Syrianus ad Hermogenem pag. 132. νόμος τὴν ἐπιτροπευομένην γυναῖκα, μήτε τὸν ἐπίτροπον, μήτε τὸν παῖδα αὐτοῦ γαμεῖν. Hujus Legis meminit & Marcellinus in eumdem Hermogenem, & Cyrus Sophiſta de differ. Stat. & Anonymus Probl. Rhet. 1. Id ipſum & Legibus Romanis cavebatur. Vide Titulum in Codice Juſtinianæo *De interdicto matrimonio inter Pupillam, & Tutorem ſeu Curatorem, filioſq; eorum.* & fortaſſe Jus Romanum potius quàm Atticum Syrianus, Marcellinus, Cyrus Sophiſta, atque Anonymus dictis locis reſpexerunt.

μηδ' ἐπιτροπεύειν εἰς ὃν ἡ οὐσία ἔρχεται, τῶν ὀρφανῶν τελευτησάντων.]

> —— *Pupillumve utinam, quem proximus hæres*
> —— *Impello, expungam,*

ait Satiricus. Aliter Romanis viſum, apud quos Lege xii. Tabularum Adgnatis & Conſanguineis legitimæ tutelæ delatæ ſunt: *hoc ſummâ providentiâ*, inquit Ulpianus lib. 1. de Legitimis Tutoribus. *ut qui ſperarent ſucceſſionem Pupilli, iidem tuerentur ejus bona, ne dilapidarentur.* Hac ipsâ ratione utitur & Diodorus Siculus lib. xii. ubi Legem Charondæ refert, quâ Pupilli cognatis tutela ejus committebatur, adgnatis autem rei pupillaris admiſtratio: οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ μητρὸς συγγενεῖς οὐ προσήκοντες τῇ κληρονομίᾳ τῶν ὀρφανῶν οὐκ ἐπιβουλεύσουσιν· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ πατρὸς οἰκεῖοι ἐπιβουλεῦσαι μὲν οὐ δύνανται, διὰ τὸ μὴ πιστεύεσθαι τοῦ σώματος, τῆς δ' οὐσίας εἰς ἐκείνους καθηκούσης, ἐὰν οἱ ὀρφανοὶ τελευτήσωσιν, ἢ διὰ νόσον, ἢ τινα ἄλλην περίστασιν, ἀκριβέστερον οἰκονομήσουσι τὰ χρήματα, ὡς ἰδίας τὰς ἐκ τῆς τύχης ἐλπίδας ἔχοντες. Non tamen Legibus Atticis à tutela excludebantur omnes agnati, ſed ii tantùm qui gradu proximiori eſſent. Auctor Etymologici in V. χήρα: χηρωσταὶ δὲ λέγονται, οἱ μακρόθεν τοῦ γένους κληρονόμοι, οἱ ἐπίτροποι, οἱ τοῦ

χήρου

χήρου καὶ ἐρήμου συγγενῶν οἴκου κληρονόμοι. Plura vide apud Samuelem Petitum ad Leges Atticas titulo de Tutelis.

Δακτυλιογλύφῳ μὴ ἐξεῖναι σφραγῖδα φυλάττειν τοῦ πραθέντος δακτυλίου] Hanc Solonis legem ad annulum ſignatorium pertinere nemo non videt. Nolebat Solon fraudem cuiquam fieri ab annulario. Ita apud nos lege cavetur ne κλειδοποιοὶ, ut loquamur quo modo poſſumus, clavium abs ſe pro aliis fabricatarum penes ſe ἔκτυπα retineant.

καὶ ἐὰν ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχοντος ἐκκόψῃ τις, ἀντεκκόπτειν τοὺς δύο] Neque enim, ut ait Ariſtoteles Rhetor. lib. I. cap. 7. hanc Solonis legem reſpiciens, æqualis pœna eſt, ſi quis altero oculo utentem occæcaverit, & duos habentem; quia unicum & ſolum, quod amabatur, ſublatum eſt: καὶ τὸ ἀγαπητὸν, καὶ τοῖς μὲν μόνον, τοῖς δὲ μετ' ἄλλων. διὸ καὶ οὐκ ἴση ζημία ἄν τις τὸν ἑτερόφθαλμον τυφλώσῃ, καὶ τὸν δύο ἔχοντα· ἀγαπητὸν γὰρ καὶ μόνον ἀφῄρηται. Verum aliter ac Solon de pœna ejus qui defioculum excæcavit, ſtatuiſſe videtur Leo Imperator. Ita enim ille Novellâ 92. *Si quis cujuſquam viſum læſerit, hunc ſi unum oculum ademerit, uno ſimiliter eodemq; privari, ac talionis pœnam ſubire jubemus. Si verò ambobus oculis maleficas manus injecerit, quoniam hic pœnæ æqualitas, neque cui nocitum eſt, proſit, (quæ enim in hoc cæco utilitas eſt, ſi alius etiam cæcus ſit?) neque pœnæ obnoxio, tametſi non immeritò, tamen acerbius quàm par ſit, cùm cæcis nihil miſerius ſit, inferatur: jubemus ne æquabiliter, ſed diverſo modo pœna procedat: ita ut & maleficus puniatur, & qui læſus eſt, utilitatis quiddam ſentiat. Hunc autem in modum Legem concipimus: Quicumque amborum oculorum jacturam alicui intulerit, quò ſceleris ſui notam ferat, ipſe uno orbator. Et quoniam ſceleratâ manu mutilari ipſum æquum eſſet, pro manus amiſſione beſſe bonorum ſuorum mulctator; eumque in acerbæ vitæ conſolationem, cui eruti ſunt oculi, accipito*, & cætera, quæ vide. Sed neque abs re fortaſſe fuerit hîc annotaſſe quod refert Galenus libro de animi perturbationibus cap. 4. ſcilicet Adrianum Imperatorem miniſtri oculum ſtilo eruiſſe; cumque ex plaga unoculum videret, vocaſſe ad ſe, eique poteſtatem feciſſe, pro damno munus ut peteret: at miſellus ille cùm ſubticeſceret, iterum juſſiſſe Imperatorem, peteret quid vellet: cui ille, abnuere ſe aliud quidvis; oculum qui abeſſet expetere: quod enim reperitur munus, inquiebat, quo tanta jactura reſarciri queat?

Ἃ μὴ ἔθου, μὴ ἀνέλῃ· εἰ δὲ μὴ, θάνατος ἡ ζημία] Furtum enim potiùs quàm inventum videtur, ut loquitur Ælianus Var. Hiſtor. lib. IV. cap. 1. ubi de Bibliis, apud quos etiam res in via repertas tollere non licebat: Βίβλιος ἀνὴρ ἐν ὁδῷ περιτυχὼν οὐδὲν ὧν μὴ κατέθετο ἀναιρεῖται· οὐ γὰρ ἡγεῖται τὸ τοιοῦτον εὕρημα, ἀλλὰ ἀδίκημα. Hanc Legem ergo ab Ægyptiis accepiſſe videtur Solon; illi à Judæis· eam quippe Joſephus inter Judaïcas totidem pene verbis recenſet: ὃ μὴ κατέθηκέ τις οὐκ ἀναιρήσεται, κἂν ὃ μὴ κατέθηκεν ἀνέληται, εἰσὶ κολάσεις οὐχ οἷαι παρ' ἑτέροις, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μεῖζον. Apud Romanos, qui alienum quid jacens lucri faciendi cauſâ ſuſtulit, furti obſtringitur: quod ſi dominus id dereliquit, furtum non fit ejus, lib. 43. ſect. 4. & 5. D. de furtis.

τῷ ἄρχοντι, ἂν μεθύων ληφθῇ, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν] Ad Archontem Ἐπώνυμον, apud quem ebrietatis actionem ſortiebantur, ut docet Pollux VIII. 9. 2. propriè hanc Solonis Legem ſpectaſſe exiſtimabat Samuel Petitus ad Leges Atticas. Teſtatur ex Hyperide Athenæus lib. XIII. Areopagitas Areopago interdixiſſe cuidam, qui in caupona pranſus eſſet.

Τά τε Ὁμήρου ἐξ ὑποβολῆς γέγραφε ῥαψῳδεῖσθαι, οἷον ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν, ἐκεῖθεν ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον] Nihil hîc viderunt Interpretes. Τὰ Ὁμήρου ἐξ ὑποβολῆς ῥαψῳδεῖσθαι, eſt Homeri poëſim ordine debito conſutam alternis recitare; ita ut, ubi unus deſiiſſet canere, alter inde quod ſequeretur, auſpicaretur; ſicque unum Homericæ poëſeos conflaretur corpus; ut rectè hunc locum interpretatus eſt, vir undecunque doctiſſimus, Leo Allatius libro de patria Homeri c. 5. Heſychius: ὑποβλήδην, ὑποβάλλων τὸν λόγον πρὶν σιωπῆσαι τὸν λέγοντα. ἄλλοι, ὑπολαμβάνων. Idem ergo ἐξ ὑποβολῆς quod ἐξ ὑπολήψεως. Plato in Hipparcho ea ipſa de re, de quâ hîc Laërtius: καὶ τὰ Ὁμήρου πρῶτος ἐκόμισεν εἰς τὴν γῆν ταυτηνὶ, καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψῳδοὺς Παναθηναίοις ἐξ ὑπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διϊέναι ὥσπερ νῦν ἔτι οἵδε ποιοῦσι. Id Latini dicunt *legendi vicem excipere*. Suetonius in vita Horatii. Notandum autem obiter, non Soloni, ut Laertius, hanc Legem tribuere Platonem, ſed Hipparcho Piſiſtrati filio. Sic quoque Ælianus Var. Hiſtor. VIII. 2. Ἵππαρχος, ὁ Πεισιστράτου παῖς, πρεσβύτατος ὢν τῶν

A Πεισιστράτου, καὶ σοφώτατος τῶν Ἀθηναίων· οὗτος καὶ τὰ Ὁμήρου ἔπη ἐκόμισε πρῶτος εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἠνάγκασε τοὺς Ραψῳδοὺς τοῖς Παναθηναίοις αὐτὰ ᾄδειν. Meminit Legis & Lycurgus Orator ἐν τῷ κατὰ Λεωκράτους, ſed ſine auctoris nomine: βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν Ὅμηρον παρασχέσθαι ἐπαινῶν. οὕτω γὰρ ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπουδαῖον εἶναι ποιητὴν, ὥστε νόμον ἔθεντο καθ' ἑκάστην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων μόνου τῶν ἄλλων ποιητῶν ῥαψῳδεῖσθαι τὰ ἔπη. Sed ad Laërtium ut redeam, quid ſit ἐξ ὑποβολῆς ῥαψῳδεῖσθαι, ipſemet interpretatur, οἷον ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν, ἐκεῖθεν ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον. Ceterùm hîc pro τὸν ἐχόμενον legebat Florens Chriſtianus τὸν ἑπόμενον: ſed nihil mutandum. τὸν ἐχό- B μενον etiam Suidas agnovit in ὑποβολὴ, ubi hunc Laërtii locum exſcripſit.

Μᾶλλον οὖν Σόλων Ὅμηρον ἐφώτισεν, ἢ Πεισίστρατος] Piſiſtratus Homeri libros confuſos antea ſic diſpoſuiſſe dicitur, ut nunc habemus. verba ſunt Ciceronis lib. III. de Oratore. Idem teſtatur & Ælianus Var. Hiſtor. XIII. 14. ὕστερον δὲ Πεισίστρατος συναγαγὼν ἀπέφηνε τὴν Ἰλιάδα, καὶ Ὀδύσσειαν. Adde & Pauſaniam in Achaïcis: Πεισίστρατον δὲ ἡνίκα ἔπη τὰ Ὁμήρου διεσπασμένα τε, καὶ ἀλλαχοῦ μνημονευόμενα ἤθροισεν, &c. & Libanium in Panegyrico Juliano Imp. dicto: εἰ δὲ Πεισίστρατον ἐπαινοῦμεν ὑπὲρ τῆς τῶν ἑτέρῳ πεποιημένων συλλογῆς, &c. Quomodo ergo Homerum Solon magis quàm Piſiſtratus illuſtravit? an quia, inquit Aldobrandinus, quod lege decernitur, C quodque publicè fit, id illuſtrius eſt, quam quod privatim & ab uno? Exiſtimabat Leo Allatius loco laudato, cùm ante Solonem omnia Homeri carmina confuſa & ſine ordine apud pleroſque palarent; nec eorum ſeries ſine labore & acri judicio excogitari poſſet, recitationem illam ἐξ ὑπολήψεως, ſive ἐξ ὑποβολῆς, id effeciſſe uti eorum rectus ordo haberetur. Hæc ita ad Auctoris mentem digeſta Piſiſtratus poſtea diviſit in libros: quare majus Homericæ poëſi, quæ obſcura & confuſa, tantùm non contemptui erat, ex Solonis ſtudio lumen, cùm tunc clara apertâque per ora Virûm vagari cœperit, quàm ex Piſiſtrati labore, acceſſiſſe videtur. In re tam obſcura & difficili οὐδὲν ὁρίζω.

Διευχίδας ἐν πέμπτῳ Μεγαρικῶν] Scripſit Dieuchidas D Megaricorum Hiſtoriam, Megaricus ipſe; ὁ Μεγαρικὸς enim dicitur Clementi Alexandrino Stromat. lib. VI. Vitioſè apud Harpocrationem Διευχίδας ſcriptum eſt non uno loco, & vitioſiùs apud Scholiaſten Apollonii pag. 6. & pag. 24. Δηριχίδας.

Ἦν δὲ μάλιστα τὰ ἔπη ταυτὶ, Οἳ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον, καὶ τὰ ἑξῆς] Locus ſubobſcurus. exiſtimarim Rapſodos carmina Homeri alternis præcipuè ceciniſſe in ea parte Operis quæ *Navium Catalogus*, ſive *Bœotia*, dicitur, ubi plures ſunt verſus qui ab ejuſmodi vocibus Οἱ δ' ἄρα, & Οἵ τε, & Οἱ δὲ, & Οἱ μὲν incipiunt. Exiſtimabat Franciſcus Carpentarius Solonem, utpote Athenienſem, hunc Homeri locum, ubi de civitate Athenienſium non ſine laude fit mentio, à popularibus ſuis præcipuè recitandum, lege caviſſe.

E πρῶτος δὲ Σόλων τὴν τριακάδα, ἔνην καὶ νέαν ἐκάλεσεν] Idem tradit Plutarchus; ſed & hoc addit, Solonem primum itidem νουμηνίαν appellaſſe, & à vigeſimo numerationem quoque detrahendo inſtituiſſe. Vide Ariſtophanem ἐν νεφέλαις.

καὶ πρῶτος τὴν συναγωγὴν τῶν ἐννέα Ἀρχόντων ἐποίησεν] Hoc eſt quod ait Suidas in ἄρχων, ubi de illis novem Archontibus: Καὶ πρὸ μὲν τῶν Σόλωνος νόμων, οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς ἅμα δικάζειν· ἀλλ' ὁ μὲν βασιλεὺς καθῆστο παρὰ τῷ καλουμένῳ Βουκολείῳ· ὁ δὲ Πολέμαρχος ἐν Λυκείῳ· καὶ ὁ Ἄρχων παρὰ τοὺς Ἐπωνύμους· οἱ Θεσμοθέται παρὰ τὸ Θεσμοθέσιον. *Et quidem ante Solonis Leges, non licebat ipſis unà jus dicere; ſedebatque Rex ad Bucoleum, quod vocabatur; Polemarchus in Lyceo; Archon verò ad Eponymos; Theſmothetæ ad Theſmotheſium.* De novem Archontibus Pollux VIII. 9. Ἀρ- F χόντων Ἀθήνησιν ὀνόματα, οἱ ἐννέα ἄρχοντες. εἰσὶ δὲ, ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπώνυμος Ἄρχων, Βασιλεὺς, Πολέμαρχος, καὶ Θεσμοθέται ἕξ. ἐκ τούτων γὰρ οἱ ἐννέα Ἄρχοντες συμπληροῦνται, &c. Sunt qui Areopagum quoque Solonem inſtituiſſe putent, ſed falſò. Vide Meurſium de Senatu Areopagitico libro ſingulari cap. III. ubi quid eo in Senatu Solon præſtiterit, diſces.

Ὡς Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν δευτέρῳ περὶ νομοθετῶν] Accipit Voſſius de Apollodoro Aſclepiadis filio, Athenienſi Grammatico, cujus Bibliothecam de origine Deorum habemus. Hujus libri de Legiſlatoribus alibi, ut puto, mentionem non reperies. De eo Apollodoro videndi Voſſius & Jonſius.

ἀλλὰ καὶ τῆς στάσεως γινομένης, οὔτε μετὰ τῶν ἐξ ἄστεος, &c.] Sed mirum, cùm Solon ipſe Legem tulerit, quâ infamem eſſe jubebat, qui ſeditione exortâ neutram partem ſequutus fuiſſet. Meminit, præter Plutarchum in Solone, in Præceptis Reip. gerendæ, in libro de ſera Numinis vindicta, & in tractatu de ſollertia animalium, Gellius lib. II. cap. 12. & Johannes Cantacuzenus Hiſtor. lib. IV. cap. 13. Adde & Ciceronem lib. X. epiſt. ad Atticum, cujus hæc ſunt verba: *Ego vero Solonis, popularis tui, ut puto etiam mei, Legem negligam, qui capite ſanxit, ſi qui in ſeditione non alterius utrius partis fuiſſet.* In quo memoriâ lapſum putat Meurſius, cùm cæteri Scriptores omnes uno ore dicant hujus Legis pœnam fuiſſe infamiam.

ἔλεγε δὲ τὸν μὲν λόγον εἴδωλον εἶναι τῶν ἔργων] Syrianus ad Hermogenem: *quemadmodum etiam Solon clamat, qualis eſt vita, talis quoque oratio, & qualis oratio eſt, tales etiam actiones.* Syriani verba ſic Latinè ſonant. Similiter Democritus infra: λόγος ἔργου σκιά. & Comicus,

Ἤθους χαρακτήρ ἐστι τ' ἀνθρώπου λόγος.

Tribuitur hoc Simonidi à Michaele Pſello in Dialogo περὶ ἐνεργείας δαιμόνων, ſtatim initio: εἰ γὰρ κατὰ τὸν Σιμωνίδην, inquit, ὁ λόγος τῶν πραγμάτων εἰκών ἐστιν, &c.

τοὺς δὲ νόμους τοῖς ἀραχνίοις ὁμοίους] Anacharſidi tribuit Valerius Maximus VII. 2. XI. *quam porro ſubtiliter Anacharſis leges aranearum telis comparabat: Nam ut illas infirmiora animalia retinere, valentiora tranſmittere; ita his humiles & pauperes conſtringi, divites & præpotentes non alligari, videmus*, ut Plutarchus in Solone: τὸν οὖν Ἀνάχαρσιν πυθόμενον, καταγελᾶν τῆς πραγματείας τοῦ Σόλωνος, οἰομένου γράμμασιν ἐφέξειν τὰς ἀδικίας καὶ πλεονεξίας τῶν πολιτῶν, ἃ μηδὲν τῶν ἀραχνίων διαφέρειν, ἀλλ' ὡς ἐκεῖνα, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς καὶ λεπτοὺς τῶν ἁλισκομένων καθέξειν, ὑπὸ δὲ τῶν δυνατῶν καὶ πλουσίων διαῤῥαγήσεσθαι. *Enimvero re intellectâ deriſiſſe Anacharſim molitionem Solonis, qui civium ſe injurias & cupiditates putaret refrænaturum ſcripturâ, quæ nihil à telis aranearum differret: ſed ſicut illæ, imbecillos tenueſque eſſet, quos comprehendiſſet, retentura; validos verò & divites tranſmiſſura.* At Zaleuco attribuitur è Stobæo Serm. XLIII. Ζάλευκος ὁ τῶν Λοκρῶν νομοθέτης τοὺς νόμους ἔφησε τοῖς ἀραχνίοις ὁμοίους εἶναι· ἐὰν μὲν γὰρ ἐμπέσῃ μυῖα ἢ κώνωψ, κατέχεται· ἐὰν δὲ σφὴξ ἢ μέλιττα, διαῤῥήξασα ἀφίπταται· οὕτω καὶ ἐπὶ τοὺς νόμους. *Zaleucus Locrenſium legiſlator Leges aiebat aranearum telis ſimiles eſſe: Nam ſi muſca aut culex inciderit, retinetur: ſi vero veſpa aut apes, diſruptâ telâ avolat: ita ſe res habet etiam in legibus.*

ἔφασκέ τε σφραγίζεσθαι τὸν μὲν λόγον σιγῇ, τὴν δὲ σιγὴν καιρῷ] Inter Solonis apophthegmata, id ipſum, & totidem verbis, ex Demetrio Phalereo refert Stobæus Serm. III. Meminit & Serm. XXXII.

ἐρωτηθεὶς διά τι κατὰ πατροκτόνου νόμον οὐκ ἔθηκε] Cicero pro S. Roſcio Amerino: *Prudentiſſima Civitas Athenienſium, dum ea rerum potita eſt, fuiſſe traditur. Ejus porro Civitatis ſapientiſſimum civem Solonem fuiſſe dicunt; eum, qui Leges, quibus hodie quoque utuntur, ſcripſerit. Is, cum interrogaretur, cur nullum ſupplicium conſtituiſſet in eum, qui parentem necaſſet, reſpondit, ſe id neminem facturum putaſſe. Sapienter feciſſe dicitur, cùm de eo nihil ſanxerit, quod antea commiſſum non erat, ne non tam prohibere, quàm admonere, videretur.* Meminit & Hieronymus epiſt. CLI. & Sopater in Hermogenem, & Paulus Diaconus Hiſtor. Miſcel. lib. V. atque Oroſius lib. V. cap. 16. Ita de Diis, aut eorum cultu, Legem nullam tulit, ut eſt apud Maximum Tyrium Diſſertatione XXXIX. nec enim putavit, inquit Meurſius, ut in Deum impius quiſquam inveniretur.

πῶς τε ἥκιστα ἀδικοῖεν οἱ ἄνθρωποι, Εἰ ὁμοίως, ἔφη, ἄχθοιντο τοῖς ἀδικουμένοις οἱ μὴ ἀδικούμενοι] Stobæus ſermone XLI. Σόλων ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν μὴ γίγνοιτο ἀδίκημα ἐν τῇ πόλει, εἶπεν, εἰ ὁμοίως ἀγανακτοῖεν οἱ μὴ ἀδικούμενοι τοῖς ἀδικουμένοις. *Solon interrogatus, quanam ratione nullum in urbe ſcelus perpetraretur, ſi tam indignarentur illi, inquit, quibus non eſt facta injuria, quam quibus facta eſt.* Meminit & Plutarchus, his verbis: ἐρωτηθεὶς ἥτις οἰκεῖται κάλλιστα τῶν πόλεων, Ἐκείνη, εἶπεν, ἐν ᾗ τῶν ἀδικουμένων οὐχ ἧττον οἱ μὴ ἀδικούμενοι προβάλλονται καὶ κολάζουσι τοὺς ἀδικοῦντας. *Quum eſſet ex eo quæſitum, quæ eſſet optimè comparata civitas, illa, inquit, in qua illæſi æquè ac læſi inſectantur & vindicant maleficia.*

Pag. 15. καὶ τὸν μὲν κόρον ὑπὸ τοῦ πλούτου γεννᾶσθαι, τὴν δ' ὕβριν ὑπὸ τοῦ κόρου] Meminit Clemens Alexandrinus Στρωματ. lib. VI. initio: Σόλωνος δὲ ποιήσαντος.

Τίκτει γὰρ κόρος ὕβριν, ὅτ' ἂν πολὺς ὄλβος ἕπηται,

A ἀντικρὺς ὁ Θέογνις γράφει,

Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅτ' ἂν κακῷ ὄλβος ἕπηται.

ὅθεν καὶ Θουκυδίδης ἐν ἱστορίαις, Εἰώθασιν δὲ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, φησίν, οἷς ἂν μάλιστα καὶ δι' ἐλαχίστου ἀπροσδόκητος εὐπραγία ἔλθῃ, εἰς ὕβριν τρέπεσθαι· καὶ Φίλιστος ὁμοίως τὰ αὐτὰ μιμεῖται, ὧδε λέγων, Τὰ δὲ πολλὰ κατὰ λόγον τοῖς ἀνθρώποις εὐτυχοῦντα, ἀσφαλέστερα παρὰ δόξαν καὶ κακοπραγίαν· εἰώθασι γὰρ μάλιστα οἱ παρὰ δόξαν ἀπροσδοκήτως εὖ πράσσοντες εἰς ὕβριν τρέπεσθαι. *cum autem dixiſſet Solon,*

Naſcitur ex nimiis opibus petulantia multa.

B *apertè ſcribit Theognis,*

Naſcitur ex nimiis opibus petulantia pravis.

Unde etiam Thucydides in Hiſtoriis: Solent autem, *inquit*, permulti homines, quibus maximè res ſecundæ aliquantiſper evenerint, fieri inſolentes. *Philiſtus quoque ſimiliter eadem imitatur, ſic dicens:* Multa autem quæ convenienter rationi feliciter ſuccedunt hominibus, ſunt & ad famam & ad rerum adverſarum cautionem tutiora. Quibus enim præter ſpem & expectationem res ſecundæ accidunt, inſolentes evadere ſolent.

ἠξίωσέ τε Ἀθηναίους τὰς ἡμέρας κατὰ σελήνην ἄγειν] Vide Joſephum Scaligerum de Emendatione Temporum lib. I. cap. de anno æquabili minore Græcorum pag. 23. &

C 64.

καὶ Θέσπιν ἐκώλυσε τραγῳδίας ἄγειν τε καὶ διδάσκειν, ὡς ἀνωφελῆ τὴν ψευδολογίαν] Fuſiùs id commemorat Plutarchus, quem vide. Factum verò iſthuc ipſum circa initia tyrannidis Piſiſtrateæ, eodem Plutarcho teſte, id eſt, Olympiade L. Itaque, ut rectè monuit Meurſius in Solone, graviter errat Suidas, qui, in Θέσπις, Olympiade LXI. Theſpin Fabulas primùm docuiſſe ſcribit. Sed rectè quoque hîc monuit Caſaubonus pro ἄγειν legendum videri ᾄδειν. vox ἄγειν, quæ præceſſit, fraudi fuit Librario. ᾄδειν & διδάσκειν τραγῳδίας Poëtæ dicebantur. Ad Comœdiæ ſcriptionem quod attinet, adeò rem eſſe indecoram & importunam exiſtimarunt Athenienſes, ut lege caverint, ne quis Comœdiam unquam Areopagita ſcriberet,

D teſte Plutarcho libro de gloria Athenienſium. Exſtat Ælii Ariſtidis Oratio de non agendis Comœdiis, περὶ τοῦ μὴ δεῖν κωμῳδεῖν. At Gorgias Tragœdiam dicebat eſſe fallaciam, quâ qui deciperet juſtior eſſet non decipiente, & qui deciperetur, eo qui non deciperetur ſapientior. auctor Plutarchus in libro quo tractat quomodo Juveni audienda ſint Poëmata.

ὅτ' οὖν Πεισίστρατος ἑαυτὸν κατέτρωσεν]. Hunc locum optimè interpretatus eſt Aldobrandinus, quem vide.

Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ τῶν φιλοσόφων αἱρέσεων] Apollodorum Athenienſem Grammaticum intelligit, de quo ſupra. Scripſerat & συναγωγὴν τῶν δογμάτων, cujus meminit Laërtius noſter in Chryſippo; quod opus huic περὶ τῶν φιλοσόφων αἱρέσεων vel idem, vel geminum eſſe Voſ-

E ſius exiſtimabat.

Καλοκαγαθίαν ὅρκου πιστοτέραν ἔχε] Stobæus ex Demetrio Phalereo, dicto loco: Φύλασσε καλοκαγαθίαν ὅρκου πιστοτέραν. & Serm. XXXV. τρόπου καλοκαγαθίαν ὅρκου πιστοτέραν ἔχε.

μὴ ψεύδου]. Apud Stobæum Serm. III. μὴ ψεύδου, ἀλλ' ἀλήθευε.

τὰ σπουδαῖα μελέτα] Totidem verbis apud Stobæum ibidem.

Φίλους μὴ ταχὺ κτῶ· οὓς δ' ἂν κτήσῃ, μὴ ἀποδοκίμαζε] Apud Stobæum: Φίλους μὴ ταχὺ κτῶ· οὓς δ' ἂν κτήσῃ, μὴ ταχὺ ἀποδοκίμαζε.

ἄρχε, πρῶτον μαθὼν ἄρχεσθαι] Pleniùs apud Stobæum Serm. XLIV. ἄρχε, πρῶτον μαθὼν ἄρχεσθαι· ἄρχεσθαι

F γὰρ μαθών, ἄρχειν ἐπιστήσῃ.

συμβούλευε μὴ τὰ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ ἄριστα] Ita αὐτολεξεὶ apud Stobæum Serm. XI. Ita & Laërtiani Codices Regiæ Bibliothecæ: ſed τὰ κάλλιστα pro τὰ ἄριστα Editio Stephani & Frobenii.

νοῦν ἡγεμόνα ποιοῦ] Inde τὸ ἡγεμονικὸν Stoïcis.

μὴ κακοῖς ὁμίλει] Totidem verbis apud Stobæum Serm. III.

θεοὺς τίμα] Apud Stobæum dicto loco; χρῶ τοῖς θεοῖς.

γονέας αἰδοῦ] Apud Stobæum ibidem: τῶν γονέων μὴ λέγε δικαιότερα.

ἑξηκονταέτη] Scripſerat, puto, Mimnermus ὀγδωκονταέτη·

Solon

Solon verò ἑξηκονταέτη. Hic enim, ut ſupra ex ipſomet Laërtio vidimus, humanæ vitæ terminum ſeptuaginta annos eſſe definivit.

ἐπιτιμῶντα αὐτῷ εἰπεῖν] Sed & Mimnermum de vitæ ſpatio refellens exclamavit Solon

Μηδέ μοι ἄκλαυστος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισι
Ποιήσαιμι θανὼν ἄλγεα ϗ στοναχάς.

refert Plutarchus in Comparatione Solonis & Publicolæ. Apud Stobæum Serm cxix. pro ποιήσαιμι legitur καλλείποιμι. Hos verſus reſpexit Cicero Tuſculan. Quæſt. lib. 1. *Melior Ennii, quàm Solonis, oratio. Hic enim noſter*

Nemo me lacrymis decoret,nec funera fletu Faxit :
At verò ſapiens ille,
Mors mea ne careat lacrimis ; linquamus Amicis
Mœrorem, ut celebrent funera cum gemitu.

Et in Catone Majore : *Solonis quidem ſapientis eulogium eſt, quo ſe negat velle, ſuam mortem dolore amicorum & lamentis vacare.Sed haud ſcio,an meliùs Ennius :*

Nemo me lacrymis decoret, nec funera fletu
Faxit.

ὅτι σεῦ τοῖον ἐπεφράσάμην] Editio Steph. & Baſil. ὅτι σ' εὖ τοῖον ἐπεφρασάμην. Florens Chriſtianus in ora libri emendaverat ὅτι σεῦ λώϊον ἐφρασάμην, id eſt, *quod te meliùs ſim locutus*, & ita legendum videtur.

ϗ μεταποίησον ἀγυιάς] Suſpecta lectio, nihil tamen muto.

κρυπτὸν ἔγχος ἔχων] Ita ceteræ editiones. Ita MSS. omnes quos vidit Stephanus ; quam lectionem & Sambucus in ora libri annotavit. & ſanè *occultus gladius* de amicitiâ infidâ & fucoſâ rectè uſurpari poteſt ; quod vel ex ipſa *dolonis* voce intelligere eſt. Malim tamen hîc ἔχθος cum Caſaubono, propter vocem κραδίη ; & ita legiſſe videtur Vetus interpres. Ferri poteſt & lectio quam Sambucus exhibuit,

Ὅρα μὴ κρυπτὸν ἔχθρος ἔχων
Κραδίην, &c.

pro κραδίη, κραδίην quoque habuit Editio Baſileenſis.

ἐκ μελαίνας φρενὸς] μέλας ἀντὶ τοῦ πονηροῦ uſurpatur. Plutarchus ; μὴ συνδιατρίβειν μελάσιν ἀνθρώποις διὰ κακοηθείαν. Horatius lib.1. ſat. 4. *Hic niger eſt, hunc tu, Romane, caveto.* Ibidem *Infeſto nigris.* Marcus Antoninus lib.14. ſect. 19. μέλαν ἦθος, θῆλυ ἦθος, περισκελὲς ἦθος, θηριῶδες, βοσκηματῶδες, παιδαριῶδες, βλακικὸν, κίβδηλον, βωμολόχον, καπηλικὸν, τυραννικόν. & ſupra eodem libro ſect.11. κατὰ τὸν Ἀγάθωνα.

——— μὴ μέλαν
Ἦθος περιβλέπεσθ' ἀλλ' ἐπὶ τῆς γραμμῆς τρέχειν.

Ὀρθὸν, μὴ διερριμμένον] Ita ſcribendus hic locus.

γέγραφε δὲ δῆλον μὲν ὅτι τοὺς νόμους] Tradidere verò nonnulli has ſuas Leges aggreſſum Carmine efferre, quarum hoc erat initium :

Πρῶτα μὲν εὐχώμεθα Διῒ Κρονίδῃ βασιλῆϊ,
Θεσμοῖς τοῖσδε τύχην ἀγαθὴν ϗ κῦδος ὀπάσσαι.

teſtis eſt Plutarchus in ejus vita.

δημηγορίας] Ariſtides Oratione Platonicâ II. καίτοι Σόλων τὰ μὲν εἰς Μεγαρέας ἔχοντα ᾆσαι λέγεται· τοὺς δὲ νόμους οὐκ ἦδε δήπου· οὐδὲ τοὺς λόγους τοὺς ὑπὲρ τῶν ἀπόρων πρὸς τὸν δῆμον, οὐδὲ τοὺς ὑπὲρ τῶν πολλῶν πρὸς τοὺς πλουσίους οὐκ ἦδεν· οὐδ' ὅσα ἄλλα ἐπολιτεύετο οὐκ ᾄδων, οὐδὲ ἐν μέτροις ἐπολιτεύετο· ἀλλὰ τῷ τῆς ῥητορικῆς τύπῳ καθαρῶς χρώμενος. ἐν οἷς ἅπασι κάλλιστα ἀπέδειξεν, ὅτι γε τῷ ὀρθοτάτῳ τῶν λόγων αὐτὸς ἂν εἴη ῥήτωρ ϗ σοφός. *Veruntamen Solon ea quidem, quæ ad Megarenſes pertinebant, ceciniſſe dicitur : ſed nec Leges, nec Sermones, quos tum pro Divitibus ad Plebem, tum pro Plebe ad Divites habuit ; nec quæcunquè geſſit alia, cecinit, vel carmine complexus eſt : verùm oratoriam adhibuit formam, ac ſe juſtiſſimè Oratorem ſimul & Sapientem eſſe pulcherrimè oſtendit.* Atque hoc eſt quod ait Cicero in Bruto : *Ante Solonis ætatem, de nullo, ut Diſerto, memoriæ proditum eſt.* Idem de Oratore lib. 1. *Iam verò de legibus inſtituendis, de bello, de pace, de ſociis, de vectigalibus, de jure civium generatim in ordines ætateſque deſcripto, dicant vel Græci, ſi volunt, Lycurgum aut Solonem (quamquam illos quidem cenſemus in numero Eloquentium reponendos) ſciſſe meliùs quam Hyperidem aut Demoſthenem.* Etiam inter Oratores Solonem recenſet Dion Chryſoſtomus Orat. xxi. Atque inde eſt quòd, ut eſt apud Themiſtium Orat. iv. *Sophiſta* fuit appellatus. Immo & *primus Sophiſta*, ut jam ex Iſocrate monuimus.

ϗ εἰς ἑαυτὸν ὑποθήκας] Ita Marcus Imperator libros ſuos τὰ εἰς ἑαυτὸν inſcripſit. Sunt verò ὑποθῆκαι *Præcepta*, ſive *Præceptiones*, quales ſunt Pythagoricæ illæ, quæ *Aurea Carmina Pythagoræ* vulgò appellantur : quas etiam ὑποθήκας propterea vocat Hierocles Commentario in Carmina illa Aurea, non longe ab initio : διὸ ϗ ἐν ταῖς Πυθαγορικαῖς ὑποθήκαις, τὰ τῶν ἀρετῶν παραγγέλματα πρῶτα παραδίδωσιν ἐν τοῖς ἔπεσιν ὁ λόγος. & Simplicius in Epicteti Enchiridion, ipſo etiam initio : κομματικοὶ δέ εἰσιν οἱ λόγοι ϗ γνωμονικοὶ κατὰ τὸ τῶν ὑποθηκῶν καλουμένων παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις εἶδος. παραινέσεις vocavit Galenus libro de animi perturbationibus cap. vi. Ἐγὼ δήποτε ϗ ταύτας δὲ τὰς φερομένας ὡς Πυθαγόρου παραινέσεις, εἴθιστα δὶς τῆς ἡμέρας ἀναγινώσκειν μὲν τὰ πρῶτα, λέγειν δ' ἀπὸ στόματος ὕστερον. *Equidem ego Monitiones has, quæ Pythagorâ auctore circumferuntur, primùm quotidie bis legere conſuevi, deinde memoriter repetere.* Sunt autem παραινέσεις & ὑποθῆκαι idem. Heſychius : ὑποθήκη, παραίνεσις. Suidas : ὑποθῆκαι, παραινέσεις. Earum verò Solonis ὑποθηκῶν meminit & Suidas in Σόλων, & Plutarchus in Vita Solonis ; de illis enim hæc verba accipienda nullus dubito, ὕστερον δὲ ϗ γνώμας ἐνέτεινε φιλοσόφοις. Sed & de iiſdem accipienda putat Meurſius, quæ ait Ariſtides Oratione περὶ παραφθέγματος, ὁ δὲ δὴ Σόλων ϗ βιβλίον ἐξεπίτηδες πεποίηκεν, ὥσπερ ἡμεῖς εἰς τὴν Ἀθηνᾶν οὕτως ἐκεῖνος εἰς αὐτὸν, ϗ τὴν ἑαυτοῦ πολιτείαν. *Solon, quemadmodum nos in Minervam, ſic ipſe in ſe ſuamque Reip. adminiſtrationem libellum ſtudioſè conſcripſit.* Subjungit Ariſtides : ἐν ᾧ ἄλλα τε δὴ λέγει, ϗ ταῦτα,

Ἅμα γὰρ ἀέλπτα, σὺν θεοῖσιν, ἤνυσα, &c.

ϗ ταῦτα μὲν ἐστὶν ἐν τοῖς Τετραμέτροις. ἐν δὲ τοῖς Ἰάμβοις

Συμμαρτυροίη ταῦτ' ἂν ἐν δίκῃ χρόνου
Μήτηρ μεγίστη δαιμόνων Ὀλυμπίων, &c.

Ex quibus intelligimus hunc Solonis librum de ſe, ſuaque Reipublicæ adminiſtratione verſibus comprehenſum fuiſſe : quod etiam teſtatur Plutarchus : ὕστερον δὲ ϗ γνώμας ἐνέτεινε φιλοσόφοις, ϗ τῶν πολιτικῶν πολλὰ συγκατέπλεκε τοῖς ποιήμασιν. Sed an liber ille idem ſit ac ὑποθῆκαι, ut Meurſius exiſtimat, ampliùs cogitandum.

ἐλεγεῖα] Solonis Elegi paſſim ab Auctoribus citantur. Exſtat ejus Elegia prolixior apud Stobæum Sermone vii. Aliam ſupra nos protulimus ex Philone, de decem ætatibus hominis cujus meminit & Cenſorinus capite xiv. his verbis: *Fere enim poſt ſeptimum quemque annum articulos quoſdam, & in his aliquid novi, Natura oſtendit, ut in Elegia Solonis oſtendere datur.* Anonymus in Vita Arati, loco laudato, laudat Solonis Elegias ad Cypranorem.

ϗ τὰ περὶ Σαλαμῖνος] Elegi fuerunt. Laërtius ſupra ἔνθα τοῖς Ἀθηναίοις ἀνέγνω διὰ τοῦ κήρυκος τὰ συντείνοντα περὶ Σαλαμῖνος ἐλεγεῖα. Meminit etiam Plutarchus ; & centum verſibus, & quidem elegantiſſimis hoc Poëma conſtitiſſe dicit: ὄχλου δὲ πολλοῦ συνδραμόντος, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τοῦ κήρυκος λίθον, ἐν ᾠδῇ διεξῆλθε τὴν ἐλεγείαν, ἧς ἐστὶν ἀρχὴ,

Αὐτὸς κῆρυξ, ἦλθον ἀφ' ἱμερτῆς Σαλαμῖνος,
Κόσμον ἐπέων ᾠδὴν ἀντ' ἀγορῆς θέμενος.

τοῦτο τὸ ποίημα Σαλαμὶς ἐπιγέγραπται, ϗ στίχων ἑκατόν ἐστι, χαριέντως πάνυ πεποιημένον.

ϗ τ τῶν Ἀθηναίων πολιτείας] Illud ipſum opus eſſe quod de ſua adminiſtratione Solonem ſcripſiſſe narrant Plutarchus & Ariſtides, exiſtimabat Meurſius. Idem & mihi videbatur. De eo opere Plutarchus : ϗ τῶν πολιτικῶν πολλὰ συγκατέπλεκε τοῖς ποιήμασιν, οὐχ ἱστορίας ἕνεκεν ϗ μνήμης, ἀλλ' ἀπολογισμούς τε τῶν πεπραγμένων ἔχοντα, ϗ προτροπὰς ἐνιαχοῦ ϗ νουθεσίας, ϗ ἐπιπλήξεις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. *& ex iis quæ geſſerat in Rep. intexuit multa verſibus, non ſcribendi hiſtoriam, vel memoriæ cauſâ, ſed ad defendendas actiones ſuas, interim ad excitandos, caſtigandoſque, & objurgandos Athenienſes.*

ϗ

καὶ Ἰάμβοις] Eos citat Athenæus lib. XIV. Julius Pollux x. 24. Ariſtides Oratione περὶ παραφθέγματος loco laudato, ubi à Trimetris diverſos facit. citat & Trimetra Oratione Platonicâ II.

καὶ ἐπῳδοὺς] Epodos Solonis, præter Diogenem noſtrum, qui laudaret, neminem novi. Ex eo opere & Odas ſcripſiſſe conjiciebat Amicus quidam meus; quippe exiſtimabat ἐπῳδοὺς vocari Carmina poſt Odas ſcripta; quemadmodum Philoni Judæo πλατωνίζοντι, libro περὶ τοῦ τίς ὁ τῶν θείων πραγμάτων κληρονόμος, Deuteronomium dicitur ἐπινομὶς, quaſi dicas *poſt legem*. Sed eam ἐπῳδῶν originem poſt H. Stephanum refellit ad Horatium Lævinus Torrentius. Ceterùm de Solonis præſtantia in Carmine videndus Plato in Timæo, & ad Timæum Proclus lib. I. pag. 28.

ἐπὶ δὲ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ ἐπιγέγραπται τόδε, Ἡ Μήδων &c.] De ſtatuâ Soloni poſitâ intelligendus videtur Laërtius. Sed de qua incertum eſt: nam gemina defuncto poſita eſt. Unam, æneam, Athenienſes honoris ergo in foro illi poſuerunt, cujus meminit Pauſanias in Atticis, Ælianus Var. Hiſtor. VIII. 16. Demoſthenes in Ariſtogitonem Orat. II. Libanius Declamat. XXIX. Alteram, item in foro, illi Salaminii dedicarunt, manu intra veſtem conditâ; monumentum ac ſimulachrum ejus geſtus, quo utebatur, cùm ad Populum Athenienſem verba faceret. Meminit hujus ſtatuæ Æſchines contra Timarchum, Dion Chryſoſtomus Orat. XXXVII. qui Solone vivo hanc dedicatam eſſe ait; in quo falli, ex hoc Demoſthenis loco de falſa Legatione, rectè vidit Meurſius: καίτοι τὸν μὲν ἀνδριάντα τοῦτον οὔπω ν' ἔτη φασὶν ἀνακεῖσθαι Σαλαμίνιοι. ἀπὸ Σόλωνος δὲ ὁμοῦ σ' ἐστὶν ἔτη, καὶ ν' (ita optimè idem Meurſius pro μ') εἰς τὸν νυνὶ χρόνον. *At iſtam ſtatuam nondum ante annos L. fuiſſe dedicatam dicunt Salaminii. A Solone autem, omnino C C. ſunt anni, & L. ad hanc uſque ætatem.* De ſtatuâ à Salaminiis poſitâ, veriſimili conjecturâ, accipit Meurſius Laërtium.

τεκνεῖ] τεκνοῖ legi oportere nemo non vidit, Scaliger, Caſaubonus, Chriſtianus.

περὶ τὴν τεσσαρακοστὴν ἕκτην Ὀλυμπιάδα, &c. ὅτε καὶ τίθησι νόμους] Cyrillus libro I. contra Julianum: τεσσαρακοστῇ ἕκτῃ Ὀλυμπιάδι, Σόλων νενομοθέτηκε, τοὺς Δράκοντος νόμους περιελὼν, πλὴν τῶν φονικῶν. In Olympiade conſentiunt alii Scriptores; circa annum variant. In Deſcriptione Olympiadum, à Scaligero collectâ, anno 3. Olympiadis XLVI. Leges Solonem ſcripſiſſe dicitur: Euſebius eas eum ſcripſiſſe ait anno 2, ejuſdem Olympiadis.

ἐτελεύτησε δ' ἐν Κύπρῳ] Suidas in Σόλων: οἱ δὲ, καὶ τοὺς ἐν Κύπρῳ Σόλους ἐξ αὐτοῦ φασί. καὶ τελευτῆσαι αὐτὸν ἐν Κύπρῳ. Valerius Maximus V. 3. *Solon ſenectutem Cypri profugus exegit; neque ei in patria, de qua optimè meruerat, humari contigit.*

ἀποκομίσαι αὐτοῦ τὰ ὀστᾶ εἰς Σαλαμῖνα, καὶ τεφρώσαντας εἰς τὴν χώραν σπεῖραι] Fabuloſum cenſet Plutarchus quamquam ab Ariſtotele, aliiſque viris dignis quibus fides habeatur, memoratum. Ut rem veram narrat quoque Ariſtides Orat. Platonicâ II.

Κρατῖνος ἐν τοῖς Χείροσι] ἐν τοῖς Χείροσι *in Deterioribus.* Ita Stephani editio. Apud Plutarchum in Pericle, citatur quoque Cratinus ἐν Χείροσι, nec non apud Pollucem lib. VI. cap. 16. & lib. VII. cap. 33. 10. ubi tamen Interpretes, ut hîc Aldobrandinus, *in Chironibus.* Etiam Phecrati *Chiron*, incerti licet auctoris, tribui ſolet, ut conſtat ex Athenæi lib. IX. & XIV. Χείρωνας vocat Priſcianus lib. XVIII. At Frobenii Codex hîc ἐν τοῖς Χείρωσι *in Chironibus.* & ita apud Athenæum lib. XII. circa finem; & Ariſtophanis Scholiaſten ad Nubes pag. 176. Sambucus quoque hîc *in Chirone*: ut legiſſe videatur: ἐν Χείρωνι, quemadmodum legitur apud Heſychium in αὐτόφορτοι: ὁ δὲ Κρατῖνος ἐν Χείρωνι. Quare apud Suidam in ἀνεκὰς, pro Κρατῖνος Ἥρωσι, Reineſius Var. Lect. libro & capite III. legendum exiſtimabat Κρατῖνος Χείρωσι. Sed fortaſſe nihil mutandum; nam & Julio Polluci x. 17. citatur quoq; Cratinus ἐν Ἥρωσι. & eo titulo Ariſtophanes Fabulam ſcripſerat, cujus meminit Pollux non ſemel: eodem titulo fecerat & Chionides, laudatam Polluci x. 7. & Crates, memoratam eidem x. 23.

Αἴαντος] Salaminii.

ἐν τῇ προειρημένῃ Παμμέτρῳ] Atque inde eſt quòd Laërtius ἐπιγραμματοποιὸς dicitur Tzetzæ, ut ſupra monuimus.

ψυχὴν δ' ἄξονες] Ludit in voce ἄξονες, quæ & rotæ axes & tabulas legum Solonis ſignificat. Pro αὐτοῖς

A Caſabonus emendabat ἀστοῖς: Sed αὐτοῖς rectum eſt, nam ad ἄξονες refertur.

Axes ad Superos animam vexere, quòd illis
Impoſuit mitis non grave Legis onus.

Ita optimè Hugo Grotius hunc locum eſt interpretatus.

μηδὲν ἄγαν] Apollinaris Sidonius:

Atticus inde Solon, ne quid nimis, *approbat unum.*

Vide ſupra in Thalete.

Διοσκουρίδης ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν] In eo libro, qui eruditiſſ. Voſſii diligentiam fugit, citatur quoque Dioſcorides apud Athenæum lib. XI. cap. ultimo. Varii Dioſcorides fuere, de quibus conſulendus Jonſius lib. II. de ſcriptorib.
B Hiſtoriæ Philoſophicæ cap. 6.

ὃν ἡμεῖς οὐ παρειλήφαμεν] Ideſt, *de cujus nomine nihil accepimus.* Filium habuit Solon, ſed cujus nomen ignoratur. De eo lepidam hiſtoriam narrantem Plutarchum, ſed verbis Latinis, quia longiuſcula eſt, audiamus: *Quum profectus eſſet Miletum, ad Thalem, Solon, aiunt, mirum ſibi eum dixiſſe videri, quòd nuptias & ſobolis procreationem omnino negligeret: Thalem autem in præſentia quidem tacuiſſe, aliquot verò dierum intervallo ſubornaſſe peregrinum quemdam; qui modò decimo die Athenis profectum ſe diceret. Quærente Solone, numquid Athenis novi eſſet; hominem, quæ diceret edoctum, nihil reſpondiſſe aliud, niſi ſanè quòd Adoleſcens efferretur, & proſequeretur funus tota civitas: nam erat, ut ferebatur, clari viri filius, & virtute inter cives primi. Nec adeC rat ille, ſed longo jam ſpacio dixerunt eum peregre eſſe. O hominem infortunatum, dixiſſe Solonem. Quodnam ferebant ejus nomen? Audivi equidem, inquit, nomen; ſed excidit mihi. memini tantùm multam habitam mentionem ejus ſapientiæ & juſtitiæ. Ita ſcilicet amoto ad ſingulas interrogationes metu, Solonem tandem commotum, ipſum hoſpiti ſuggeſſiſſe nomen, ac requiſiſſe, Solonis ille defunctus eſſet filius. Quo annuente, cœpiſſe illum caput cædere, aliáque & facere & dicere, quæ mærore oppreſſi aſſolent. Tum Thalem, repreſſo Solone, ridentem dixiſſe; at hæc me, Solon, à connubio deterruerunt, & á liberis tollendis; quæ te etiam infringunt, virum conſtantiſſimum.* Refert eamdem hiſtoriam Tzetzes Var. Hiſtor. Chil. 5. cap. 5.

ἐπαγγέλλεις] Malim ἀπαγγέλλεις, ut habent Mem-
D branæ.

τοὶ ἐπιβουλεύειν] Ita in fine Epiſtolæ: καὶ οὐδεὶς ἔτι τοι δεινός. Et in Epiſtola ad Epimenidem: ἕτοιμος τοι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀμύνειν. Malim σοί.

περὶ αὐτῷ] Rectiùs aliæ editiones περὶ αὐτῷ: quamquam αὐτοῦ pro αὐτοῦ non rarò apud Scriptores Græcos occurrat.

οὔτε σὺ καθήρας τὴν πόλιν] Malè Vetus Interpres *antiquatis legibus.* Eumdem errorem erravit & Hieronymus in Chronico Euſebii: *Epimenides Athenas ſubvertit.* Ita enim Veteres Codices Scaligero teſte. καθήρας τὴν πόλιν, ideſt, *luſtratâ urbe, urbe purgatâ*, ut bene Aldobrandinus. De illa Urbis luſtratione vide nos infra ad Epimenidis Vitam.

οὐδ' οἱ ἐμοὶ ἀμείνους εἰσὶ, καὶ ὅσα ἐγὼ ἐνομοθέτησα]
E Cùm Cuſtodes obtinuiſſet Piſiſtratus, poſtulavit Solon, ut quas tulerat leges abrogarentur: eamque in rem Declamatio fuit, cum hoc titulo, ὁ Σόλων αἰτῶν ἀπαλείφειν τοὺς νόμους, λαβόντος τὴν φρουρὰν τοῦ Πεισιστράτου. Meminit Philoſtratus in Polemonis Elogio.

οἱ δ' ἐπιβλέποντες] Id eſt, *qui Remp. curabant*, quâ notione hoc verbum alibi non memini me legere. ἐπιτρέποντες τὸ κοινὸν, ἔβλαπτον, tentabat Tanaquillus Faber, id eſt, *ii quibus commiſſa Reſp. fuerat*: ita enim Græci loquuntur. fortaſſis etiam legi queat ἐπιτροπεύοντες.

εἶτα δὲ ἑαυτῷ τραύματα ποιήσας] Hiſtoriam hanc pluribus narrat Herodotus lib. I. τρωματίσας ἑωϋτόν τε καὶ ἡμιόνους, ἤλασεν εἰς τὴν ἀγορὴν τὸ ζεῦγος, ὡς
F ἐκπεφευγὼς τοὺς ἐχθροὺς οἵ μιν ἐλαύνοντα ἐς ἀγρὸν ἠθέλησαν ἀπολέσαι δῆθεν. ἐδέετο δὲ τοῦ δήμου φυλακῆς τινὸς πρὸς αὐτοῦ κυρῆσαι. πρότερον εὐδοκιμήσας ἐν τῇ πρὸς Μεγαρέας γενομένῃ στρατηγίῃ, Νίσαιάν τε ἑλὼν, καὶ ἄλλα ἀποδεξάμενος μεγάλα ἔργα. ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἐξαπατηθεὶς, ἔδωκέν οἱ τῶν ἀστῶν καταλέξας ἄνδρας τούτους, &c. Meminit & Plutarchus in Solone: κατατρώσας αὐτὸς ἑαυτὸν ὁ Πεισίστρατος, ἧκεν εἰς ἀγορὰν, ἐπὶ ζεύγους κομιζόμενος· καὶ παρώξυνε τὸν δῆμον, ὡς διὰ τὴν πολιτείαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐπιβεβουλευμένος. & Polyænus lib. I. κατατρώσας ἑαυτὸν οὐ καιρίοις τραύμασι, τῆς ὑστεραίας προῆλθεν ἐπὶ τὴν ἀγορὰν, δεικνύων τοῖς Ἀθηναίοις ταῦτα. Juſtinus quoque lib. II.

Piſiſtratus,

Piſiſtratus, quaſi ſibi, non patriæ viciſſet, tyrannidem per dolum occupat: quippe voluntariis verberibus domi affectus, laceratoque corpore, in publicum progreditur, advocatâ concione, vulnera Populo oſtendit; de crudelitate Principum, à quibus hæc ſe paſſum ſimulabat, queritur: adduntur vocibus lacrimæ, & invidioſâ oratione multitudo credula accenditur: amore plebis, inviſum ſe Senatui affirmat; obtinet ad cuſtodiam corporis ſui Satellitum auxilium; per quos occupatâ tyrannide, per annos triginta tres regnavit. Adde & Diodorum Siculum lib. XIII. Λέγεται δὲ τοῦτο πρᾶξαι τὸν Διονύσιον, ὑπομιμούμενον Πεισίστρατον τὸν Ἀθηναῖον. καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν ἑαυτὸν κατατραυματίσαντα προελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὡς ἐπιβεβουλευμένον· καὶ διὰ τοῦτο φυλακὴν λαβεῖν παρὰ τῶν πολιτῶν, ἣ χρησάμενον, τὴν τυραννίδα περιπεποιῆσθαι.

ἐπ᾽ Ἡλιαίαν] Tribunal erat Athenis, omnium maximum, ita dictum ἀπὸ τοῦ ἥλιος, quod in loco ſubdiali eſſet, & ſoli expoſito: vel ἀπὸ τοῦ ἁλίζεσθαι, quod ibi conveniret ac congregaretur multitudo judicum: eſt enim ἁλίζεσθαι idem ac συναθροίζεσθαι. In eo tractabantur negotia publica civitatis, ac Reip. univerſæ. Quingentis Judicibus ut plurimùm conſtabat: ſed ſi neceſſitas ferret, duplicabatur numerus ille, ac etiam triplicabatur. Jusjurandum Heliaſtarum, planè inſigne, memorat Demoſthenes Oratione contra Timocratem. Hæc & plura Meurſius libro de Areopago cap. XI.

καὶ φύλακας ἠξίου παρασχεῖν] Quod Tyrannidis ſignum eſſe ait Ariſtoteles Rhetor. lib. I. capite 2. Ubi quoque teſtatur, Piſiſtratum, cùm Tyrannidem affectaret, poſtulaſſe cuſtodiam; & cùm obtinuiſſet, Tyrannidem occupaſſe: καὶ γὰρ Πεισίστρατος πρότερον ἐπιβουλεύων, ᾔτει φυλακήν, καὶ λαβὼν ἐτυράννησε.

οὗτοι δὲ ἦσαν κορυνηφόροι] Herodotus loco proximè laudato: ὁ δὲ δῆμος, ὁ τῶν Ἀθηναίων, ἐξαπατηθείς, ἔδωκέν οἱ τῶν ἀστῶν καταλέξας ἄνδρας τούτους, οἳ δορυφόροι μὲν οὐκ ἐγένοντο Πεισιστράτου, κορυνηφόροι δέ· ξύλων γὰρ κορύνας ἔχοντες, εἵποντό οἱ ὄπισθεν. Piſiſtratidarum ſatellites λυκόποδας vocatos fuiſſe, quia ſemper pellibus lupinis crura tecta habebant, vel quia in clypeis lupi inſigne geſtabant, Suidas in λυκόποδες teſtatum reliquit.

τῆς θητείας] θητεία eſt ſervitus, mercedis cauſâ. Heſychius: θητεῖαι, μισθώσεις, μισθοδουλεῖαι. θητεύει, δουλεύει μισθῷ. Inde Æſopus ab Idmone, hero ſuo, Θῆτα appellabatur, ut ex Ptolemæo, Hephæſtionis filio, narrat Photius in Bibliotheca: διὰ τὸ δουλικὸς εἶναι καὶ πολύτεχνος· θῆτες γὰρ οἱ δοῦλοι. Cives Athenienſes in quatuor claſſes Solon diviſerat, in Pentacoſiomedimnos, Equites, Zeugitas & Thetes: qua de re Plutarchus in Solone, Ariſtoteles Polit. II. 10. Pollux VIII. 10. Malè igitur Aldobrandinus hunc locum ita eſt interpretatus, *næ igitur ego fruſtra contendi tenuiores ex mercenaria ut eriperem ſervitute*; qui ſic fuit exponendus: *næ igitur illi fruſtra* (ſupple Athenienſes Diacrii, de quibus ſupra, οἱ δὲ ἀνηκουστήσαντές μου, παρέχον τοὺς ἄνδρας) *Pauperes ſuos è mercenaria ut eriperent ſervitute, contenderunt.* Athenienſium Reſpublica triſariam diviſa erat, in Παραλίους, Πεδιαίους & Διακρίους. Paraliis præerat Megacles, Pediæis Lycurgus, Diacriis Piſiſtratus. Plutarchus in Solone: προειστήκει τῶν μὲν Πεδιαίων Λυκοῦργος, τῶν δὲ Παραλίων Μεγακλῆς ὁ Ἀλκμαίωνος, Πεισίστρατος δὲ τῶν Διακρίων. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Veſpas: κατὰ γὰρ τοὺς Σόλωνος νόμους, τρεῖς ἦσαν αἱ τάξεις· μία μὲν τῶν Παραλίων, ὧν προειστήκει Μεγακλῆς· ἑτέρα δὲ τῶν Πεδιαίων, ὧν προειστήκει Λυκοῦργος· τρίτη δὲ τῶν Διακρίων, ὧν προειστήκει Πεισίστρατος. Inter Diacrios autem, quorum dux fuit Piſiſtratus, erant homines capitecenſi, egeſtate Divitibus ſummopere infenſi. Plutarchus dicto loco: Πεισίστρατος δὲ (προειστήκει) τῶν Διακρίων, ἐν οἷς ἦν ὁ θητικὸς ὄχλος, καὶ μάλιστα τοῖς πλουσίοις ἀχθόμενος. Piſiſtratus Tyrannidem animo agitans, his opitulari adverſus potentiores ſimulavit, eorumque operâ oppreſſis cæteris, Rempublicam invaſit.

Pag. 17. ἐκ σοῦ πείσεσθαι] Meliùs aliæ editiones ὑπὸ σοῦ.

καὶ σέ φημι πάντων τυράννων εἶναι βέλτιστον] Idem & Æſopo videbatur, qui propterea Fabulam de Ranis, quæ Regem à Jove petiere, compoſuit. Phædrus lib. I. Fab. 3.

> *Arcem Tyrannus occupat Piſiſtratus.*
> *Cùm triſtem ſervitutem flerent Attici;*
> *Non quia crudelis ille, ſed quoniam gravè*
> *Omnino inſuetis onus, &c.*

Hinc illa Ciceronis ad Atticum VII. 20. *Ad fugam hortatur amicitia Pompei, cauſa bonorum, turpitudo conjungendi cum Tyranno, qui quidem incertum eſt, Phalarimne, an Piſiſtratum, ſit imitaturus.* Plutarchus quoque in Solone: καὶ πρὸς αὐτὸν (ὁ Σόλων) ἔλεγε, καὶ πρὸς ἑτέρους, ὡς, εἴ τις ἐξέλοι τὸ φιλόπρωτον αὐτοῦ τῆς ψυχῆς, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἰάσαιτο τῆς τυραννίδος, οὐκ ἔστιν ἄλλος εὐφυέστερος πρὸς ἀρετὴν οὐδὲ βελτίων πολίτης. Plura de virtutibus ejus & ingenio vide apud Meurſium in Piſiſtrato cap. VI.

εἰ δοθεὶς Ἀθηναίοις ἰσοπολιτείαν] Seneca Epiſt. XC. *Solon, qui Athenas æquo jure fundavit, inter ſeptem ævi ſapientiâ notos.* Phædrus dicto loco:

> *Athenæ quum florerent æquis legibus,* &c.

Juſtinus lib. II. *Tanto temperamento inter Plebem, Senatumque egit, ut ab utriſque parem gratiam traheret.* Solon ipſe infra Epiſtola ad Crœſum: ἀλλὰ καὶ ἡδίων ἡμῖν ἡ βιοτὴ ἔνθα πᾶσι τὰ δίκαια καὶ ἴσα. Qua de re ſibi ipſe, etiam compoſitis verſibus, gratulabatur, ut eſt apud Plutarchum: ἐπισημαίνεται δ᾽ αὐτὸς αὐτοῦ τὴν ἐξίσωσιν οὕτως,

> Δήμῳ μὲν γὰρ ἔδωκα τόσον κράτος ὅσσον ἐπαρκεῖ,
> Τιμῆς οὔτ᾽ ἀφελὼν, οὔτ᾽ ἐπορεξάμενος.
> Οἳ δ᾽ εἶχον δύναμιν, καὶ χρήμασιν ἦσαν ἀγητοὶ,
> Καὶ τοῖς ἐφρασάμην μηδὲν ἀεικὲς ἔχειν.
> Ἔστην δ᾽ ἀμφιβαλὼν κρατερὸν σάκος ἀμφοτέροισι
> Νικᾶν δ᾽ οὐκ εἴασ᾽ οὐδετέρους ἀδίκως.

ἐν τῇ παρά σοι βασιλείᾳ] Meliùs ceteræ editiones παρά σου.

CHILON.

ΧΕΙΛΩΝ] Scribitur Χίλων apud Herodotum in Polymnia, Plutarchum in Convivio VII. Sapientum, Diodorum Siculum in Excerptis, Clementem Alexandrinum Στρωμ. lib. I. Cyrillum contra Julianum lib. I. Stobæum Serm. III. & Suidam in Χίλων. Etiam Plutarchus in Catone Majore Literatoris cujuſdam meminit, qui Catonem erudivit, quem Χίλωνα appellat. Sed Χείλων rectius videtur; fit enim hoc nomen ἀπὸ τοῦ χεῖλος. Sextus Pompeius de verborum ſignificatione: CHILO *dicitur cognomento à magnitudine librorum.* CILO, *ſine aſpiratione, cui frons eſt eminentior, ac dextra, ſiniſtráque velut reciſa videtur.*

Δαμαγήτου] Ita quoque Suidas. Corruptè apud Stobæum Serm. III. Πάγητος.

ἐπίσταμαι, εἶπεν, ἀδικεῖσθαι, σὺ δὲ οὔ] De Chilone Diodorus Siculus dicto loco: τῷ λόγῳ σύμφωνον εἶχε τὸν βίον, ὅπερ σπανίως δ᾽ ἄν τις εὕροι γινόμενον. τῶν γὰρ καθ᾽ ἡμᾶς φιλοσόφων τοὺς πλείστους ἰδεῖν ἔστι, λέγοντας μὲν τὰ κάλλιστα, πράττοντας δὲ τὰ χείριστα, καὶ τὴν ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις αὐτῶν σεμνότητα καὶ σύνεσιν διὰ τῆς πείρας ἐλεγχομένην. ὁ δὲ Χίλων χωρὶς τῆς κατὰ τὸν βίον ἐν ἅπασι τοῖς πραττομένοις ἀρετῆς, πολλὰ διενοήθη καὶ ἀπεφθέγξατο μνήμης ἄξια. *Conſentientem cum ſermonibus ſuis vitam agebat, quod rarò admodum reperias. pleroſque enim ætatis noſtræ Philoſophos videre eſt, pulcherrimis quidem utentes ſermonibus, moribus verò turpiſſimis; qui gravitatem ac prudentiam, quam aſpectu verbiſque promittunt, factis ſuis refutant. At Chilo præter conſtantem in omni vita virtutem, multa & cogitavit & dixit præclarè, quæ memoriâ imprimis digna ſunt.* Lacedæmonii autem (Lacedæmonius erat Chilo) injuriarum patientiam profitebantur, immo & eas pati poſſe precibus à Deo poſtulabant. Hinc illa apud Petronium: *Et ego quidem tres plagas Spartanâ nobilitate concoxi.* Menandri eſt hoc quoque:

> Οὗτος κράτιστός ἐστ᾽ ἀνήρ, ὦ Γοργία,
> Ὅστις ἀδικεῖσθαι πλεῖστ᾽ ἐπίσταται βροτῶν.

Vide infra inter dicta Chilonis.

γέγονε δὲ Ἔφορος κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἕκτην Ὀλυμπιάδα, &c.] κατὰ τὴν πεντηκοστὴν πέμπτην legit Caſaubonus: nullâ addita ratione: ſed, puto, ut prius illud membrum cum ſequenti quadraret, in quo ſubaudiri velle videtur Caſaubonus vocem πεντηκοστήν· & ſic quidem Laertii verba cum ratione temporis ſatis congruere videntur. aliter in poſteriori membro ducentorum annorum erit ἀναχρονισμός. Vertit Ambroſius: *fuit Ephorus circa* 55. *Olympiadem.* Scaliger ad Euſebii Chronicon, ubi hunc Laertii locum profert, nihil in eo mutat: ſed in ſequentibus

legit Παμφίλη δέ φησι κατὰ τὴν πέμπτην, non vero ἕκτην, ut hic editum eſt. Nihil quoque in priori membro mutabat Jacobus Palmerius Grentemeniliius, Vir Chronologiæ peritiſſimus, ſed in poſteriori legebat, κατὰ τὴν ἑξῆς, id eſt, *Olympiade proximè ſequenti.* Cyrillus lib. I. contra Julianum ait, LVI. Olympiade, Cyro Perſarum regnum obtinente, vixiſſe Aggæum & Zachariam Prophetas, & jam tum notos eſſe Simonidem & Chilonem, qui è numero VII. Sapientum fuerunt: πεντηκοστῇ ἕκτῃ Ὀλυμπιάδι, Κύρου διέποντος τὰ κράτη Περσῶν, προεφήτευον Ἀγγαῖος ϗ Ζαχαρίας· γνώριμοι δὲ ἦσαν ἤδη Σιμωνίδης ϗ Χίλων, τῶν ἑπτὰ Σοφῶν ὄντες. Simonidem, qui inter VII. Sapientes recenſeret, præter Cyrillum, neminem vidi. Certè hos inter à Diogene noſtro non memoratur, qui fuſè de numero & nominibus ſapientum agit in Thalete. Quare hæc vox Σιμωνίδης ſuſpecta videtur: immo omnino mendoſa eſt; nam ſupra de Simonidis ætate jam retulerat Cyrillus, his verbis, εἰκοστῇ ἐννάτῃ Ὀλυμπιάδι Ἱππώνακτα, ϗ Σιμωνίδην φασὶ γενέσθαι, ϗ τὸν μουσικὸν Ἀριστόξενον. Scripſiſſe Cyrillum nullus dubito, γνώριμοι δὲ ἦσαν ἤδη Ἐπιμενίδης ϗ Χίλων, τῶν ἑπτὰ Σοφῶν ὄντες.

ϗ πρῶτον Ἔφορον γενέσθαι] Cave hæc intelligas de prima Ephororum inſtitutione: quaſi dicere voluerit Chilonem, nondum ante conſtitutis Ephoris, primum creatum fuiſſe Ephorum: hoc enim foret falſiſſimum. Sed vox πρῶτον intelligenda eſt ordinativè, non adverbialiter. hoc ergo ſibi vult Laërtius, Chilon fuiſſe primum ordine inter quinque Ephoros. Primus Ephorus ἐπώνυμος erat, & annum notabat.

ἐπὶ Εὐθυδήμου] Auctor Olympiadum, ad Olympiadem LVI. anno I. Εὐθύδημος (ἄρχων·) Χείλων πρῶτος Ἔφορος ἐν Λακεδαίμονι κατέστη. Inde corrigendus locus in Chronico Marmoris Arundelliani lineâ 57. Ἄρχοντος Ἀθήνησι τοῦ δήμου. lege τοῦ Εὐθυδήμου. quam emendationem acceptam refero Viro nobiliſſimo Jacobo Palmerio Grentemenilio. Euthydemi Ἄρχοντες Athenis fuere plures, de quibus conſulendus diligentiſſimus Meurſius libro de iis qui Athenis ſummum illum magiſtratum obierunt: at nullus Demus hos inter invenitur.

ϗ πρῶτος εἰσηγήσατο Ἐφόρους τοῖς βασιλεῦσι παραζευγνύναι· Σάτυρος δὲ Λυκοῦργον] τὸ παραζευγνῦναι ſi intelligas de prima Ephororum inſtitutione, toto cælo erraveris: nam prima Ephororum inſtitutio, ſi Satyro & Herodoto credimus, facta eſt à Lycurgo: ſi verò Plutarcho, à rege Theopompo, plurimis poſt Lycurgum annis; nam Theopompus dux erat Laconum in primo bello Meſſeniaco, quod cœpit Olympiade nonâ, & confectum fuit Olympiade decimâ quartâ, ut computat Pauſanias in Meſſeniacis. Igitur Ephororum inſtitutio præceſſit annis 168. vel pluribus, annum quo Chilon Ephorus primus renuntiatus eſt. Quare Palmerius noſter accipienda hæc Soſicratis verba exiſtimabat de Ephororum profectione ad bellum una cum Regibus. Euſebius ſequi videtur Herodoti & Satyri auctoritatem: ponit enim Ephororum inſtitutionem Olympiade quintâ. Vide hîc Aldobrandinum.

Σάτυρος] Is eſt Satyrus, Peripateticus Philoſophus, qui illuſtrium Virorum Vitas ſcripſerat; & de quo adeundus Voſſius lib. III. de Hiſtoricis Græcis.

ὥς φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ] ἐν τῇ πρώτῃ deeſt in aliis editionibus: agnoſcunt manu exarati Codices, & Vetus Interpres. Ecce tibi verba Herodoti: Ἱπποκράτεϊ, ἐόντι ἰδιώτῃ, ϗ θεωρέοντι τὰ Ὀλύμπια, τέρας ἐγένετο. (Fuit Hippocrates ille Piſiſtrati Tyranni pater.) Θύσαντος γὰρ αὐτοῦ τὰ ἱρὰ οἱ λέβητες ἐπεστεῶτες, ϗ κρεῶν τε ἐόντες ἔμπλεοι ϗ ὕδατος, ἄνευ πυρὸς ἔζεσαν ϗ ὑπερέβαλον. Χείλων δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος παρατυχὼν, ϗ θεησάμενος τὸ τέρας, συνεβούλευεν Ἱπποκράτεϊ, πρῶτα μὲν, γυναῖκα τεκνοποιὸν μὴ ἄγεσθαι ἐς τὰ οἰκία· εἰ δὲ τυγχάνοι ἔχων, δεύτερα τὴν γυναῖκα ἐκπέμπειν· ϗ εἴ τις οἱ τυγχάνοι ἐὼν παῖς, τοῦτον ἀπείπασθαι. οὔκων ταῦτα παραινέσαντος Χείλωνος πείθεσθαι θέλειν τὸν Ἱπποκράτεα· γενέσθαι τέ οἱ μετὰ ταῦτα τὸν Πεισίστρατον. *Hippocrati, cùm privatus eſſet, & Olympia ſpectaret, prodigium ingens evenit. Nam, cùm ſacra ipſe faceret, quæ adſtabant ahena, plena carne & aquâ, ſine lignis efferbuerunt, & redundarunt. Quod cùm Chilo, Lacedæmonius, fortè præſens, conſpicaretur, ſuaſit Hippocrati, primùm, ne fœcundam uxorem ducere vellet; deinde ſi jam duxiſſet, ut dimitteret; ac ſi filium genuiſſet, abdicaret. Sed Hippocrates, ſpretis Chilonis monitis, poſtea Piſiſtratum ſuſtulit.* Ad hanc hiſtoriam reſpexit Auctor libri εἰ ζῷον τὸ κατὰ γαστρὸς, qui Galeno tribuitur: οὔπω Περικλῆς ἐγένετο Ὀλύμπιος, ϗ πᾶσιν ἤδη φοβερὸς τοῖς Ἕλλησι διὰ τὸ ἐνύπνιον ἦν. οὔπω Πεισίστρατος, ϗ τύραννος ἦν. *Nondum natus erat Pericles Olympius, & jam formidabilis erat omnibus Græcis, propter ſomnium. Nondum Piſiſtratus, & Tyrannus erat.*

Αἰσώπου] Interfuiſſe Æſopum VII. Sapientum colloquio apud Crœſum Sardibus, & Corinthi poſtea apud Periandrum, diſcimus ex Plutarcho. Ubi autem hunc cum Chilone ſermonem habuerit, incertum eſt.

ἐρωτηθεὶς, τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων, ἔφη, ἐλπίσιν ἀγαθαῖς] αἱ πονηραὶ ἐλπίδες, ὥσπερ οἱ κακοὶ ὁδηγοὶ, ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα ἄγουσι. *Spes malæ, ſicut malus dux, ad peccata ducunt*, inquit Socrates apud Stobæum Serm. CIX. Cæterùm ad hanc interrogationem aliter reſpondit Ariſtippus infra apud Laërtium: ἐρωτηθεὶς, τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων, ἔφη, Ὥσπερ οἱ δεδαμασμένοι ἵπποι τῶν ἀδαμάστων. & aliter Ariſtoteles: ἐρωτηθεὶς, τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων, Ὅσῳ, εἶπεν, οἱ ζῶντες τῶν τεθνηκότων.

τί δύσκολον, Τὸ τὰ ἀπόρρητα σιωπῆσαι] Aliter apud Stobæum Serm. XIX. Χίλων ἐρωτηθεὶς τί χαλεπώτατον, Τὸ γινώσκειν ἑαυτὸν, ἔφη, πολλὰ γὰρ ὑπὸ φιλαυτίας ἕκαστον ἑαυτῷ προστιθέναι.

γλώττης κρατεῖν, ϗ μάλιστα ἐν συμποσίῳ] Apud Stobæum Serm. III. ubi ex Demetrio Phalereo Chilonis apophthegmata recenſet, ita hoc Chilonis recenſetur: πίνων, μὴ πολλὰ λάλει· ἁμαρτήσῃ γάρ.

μὴ κακολογεῖν τοὺς πλησίον, &c.] Apud Stobæum ibidem: μὴ κακολόγει τοὺς πλησίον· εἰ δὲ μὴ, ἀκούσῃ ἐφ᾽ οἷς λυπηθήσῃ. Terent. *ea quæ non volt audiet.*

μὴ ἀπειλεῖν μηδενὶ, γυναικῶδες γάρ] Longè aliter apud Stobæum: μὴ ἀπείλει τοῖς ἐλευθέροις, οὐ γὰρ καλόν. quo ſenſu Brutus atque Caſſius Antonio reſcripſerunt: *neq; enim decet, aut convenit nobis, periculo ulli ſubmittere animum noſtrum: neque eſt Antonio poſtulandum, ut iis imperet, quorum operâ liber eſt. Nos ſi alia hortarentur, ut bellum civile ſuſcitare vellemus, litteræ tuæ nihil proficerent: nulla enim minantis auctoritas apud liberos eſt.*

ταχύτερον ἐπὶ τὰς ἀτυχίας τῶν φίλων, ἢ ἐπὶ τὰς εὐτυχίας πορεύεσθαι] Paulò aliter apud Stobæum: ἐπὶ τὰ δεῖπνα τῶν φίλων βραδέως πορεύου· ἐπὶ τὰς ἀτυχίας, ταχέως.

γάμον εὐτελῆ ποιεῖσθαι] Similiter apud Stobæum Serm. III. γάμους εὐτελεῖς ποιοῦ. & Serm. LXVIII. γάμους εὐτελεῖς ϗ ἰσοτίμους ποιεῖν.

τὸν τεθνηκότα μὴ κακολογεῖν] Apud Stobæum quoque Serm. III. inter Chilonis apophthegmata hoc apophthegma recenſetur, his verbis: τὸν τετελευτηκότα μακάριζε. & pleniùs Serm. CXXIII. τὸν τετελευτηκότα μὴ κακολόγει, ἀλλὰ μακάριζε. Verùm Lex fuit Solonis, de qua Plutarchus in ejus vita: ἐπαινεῖται δὲ τοῦ Σόλωνος ϗ ὁ κωλύων νόμος τὸν τεθνηκότα κακῶς ἀγορεύειν· ϗ γὰρ ὅσιον τοὺς μεθεστῶτας, ἱεροὺς νομίζειν, ϗ δίκαιον ἀπέχεσθαι τῶν οὐχ ὑπαρχόντων, ϗ πολιτικὸν ἀφαιρεῖν τῆς ἔχθρας τὸ ἀΐδιον. *Commendatur item Lex Solonis, quæ maledicta vetat in Defunctos congerere. Eſt enim pium putare eos qui deceſſerunt, ſanctos; abſtinere ab iis qui non adſunt, juſtum; & civile, odii tollere æternitatem.* & Demoſthenes Oratione in Leptinem: ϗ μὴν κἀκεῖνος τῶν καλῶς δοκούντων ἔχειν νόμων Σόλωνός ἐστι, μὴ λέγειν κακῶς τὸν τεθνεῶτα, μηδ᾽ ἂν ὑπὸ τῶν ἐκείνου τις ἀκούῃ παίδων αὐτός. *Quin etiam illa lex Solonis eſt è laudatarum numero*, Mortuo nemini maledicendum, *etiam ſi quis à liberis ejus maledictis inceſſatur.*

γῆρας τιμᾶν] Apud Stobæum: πρεσβύτερον σέβου.

P. 18. ζημίαν αἱρεῖσθαι μᾶλλον, ἢ κέρδος αἰσχρόν] Apud Stobæum Serm. III. ζημίαν αἱροῦ μᾶλλον, ἢ κέρδος αἰσχρόν. Sed plenius, ut hîc, Serm. I. ζημίαν αἱροῦ μᾶλλον, ἢ κέρδος αἰσχρόν· τὸ μὲν γὰρ ἅπαξ σε λυπήσει, τὸ δὲ διὰ παντός. Habuit autem hoc Chilon ab Heſiodo, cujus hic verſus in Operibus,

Μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἶσ᾽ ἄτῃσιν.

Eodem ſenſu dixit Poëta incertus.

Τὸ κέρδος ἡγοῦ κέρδος, ἂν δίκαιον ᾖ.

ἀτυχοῦντι μὴ ἐπιγελᾶν] εὐτυχοῦντι legerat Interpres; vertit enim *elato ſecundis in rebus non arridendum.* Cave quid mutes. Ita apud Stobæum Serm. III. ubi de dictis Chilonis: τῷ δυστυχοῦντι μὴ ἐπιγέλα. & Serm. CX. ἀτυχοῦντι μὴ ἐπιγέλα· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη. Ita quoque apud Laërtium infra inter dicta Pittaci: ἀτυχίαν μὴ ὀνειδίζειν.

ἰσχυρὸν ὄντα, πρᾶον εἶναι, ὅπως οἱ πλησίοι, &c.] Apud Stobæum Serm. III. ἰσχυρὸς ὢν, ἥσυχον σεαυτὸν πάρεχε, ὅπως σε αἰσχύνωνται μᾶλλον, ἢ φοβῶνται.

μανθάνειν τῆς αὐτοῦ οἰκίας προςατεῖν] Apud Stobæum: τῆς ἰδίας οἰκίας προςάτει.

τὴν γλῶτταν μὴ προτρέχειν τοῦ νοῦ] Apud Stobæum: ἡ γλῶσσά σου μὴ προτρεχέτω τοῦ νοῦ. Sed & Auctor παραινέσεως ad Demonicum: ἐν πολλοῖς ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας: ſive is ſit Iſocrates Apolloniates, veteris illius Iſocratis, qui Socratis & Platonis æqualis fuit, diſcipulus: ſive Iſocrates alius, Dionyſii Halicarnaſſei ſodalis: quippe ea de re ambigitur; de qua Muretus Var. lect. lib. & cap. I.

θυμοῦ κρατεῖν] Habes totidem verbis apud Stobæum.

μὴ ἐπιθυμεῖν ἀδυνάτων] Idem legas apud Stobæum.

ἐν ὁδῷ μὴ σπεύδειν. λέγοντα μὴ κινεῖν τὴν χεῖρα· μανικὸν γάρ] Paulò aliter refert Stobæus: ἐν ὁδῷ μὴ σπεῦδε προάγειν, μηδὲ τὴν χεῖρα κινεῖν· μανικὸν γάρ. ubi pro μὴ σπεῦδε προάγειν legendum forte μὴ σπεύδειν, ut apud Laërtium, quid enim hoc ſibi vult μὴ σπεῦδε προάγειν: Magnanimi βραχεῖαν κίνησιν eſſe notavit magnus Magiſter in Ethicis.

νόμοις πείθεσθαι] Totidem verbis apud Stobæum.

τῶν δὲ ᾀδομένων αὐτοῦ, &c.] Inde apparet verſus eſſe qui ſequuntur.

αὐτὸς μὲν κατὰ τὸν νόμον, τὸν δὲ φίλον πείσειεν ἀποδικάσαι αὐτοῦ, ἵνα ἀμφότερα καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν φίλον τηρήσῃ] Poſt illa verba αὐτὸς μὲν κατὰ τὸν νόμον, deſiderari aliquid Caſaubonus verè exiſtimabat. Scripſerat fortaſſe Laërtius: κρίνων γάρ ποτε φίλῳ δίκην· αὐτὸς μὲν κατεδίκαζε κατὰ τὸν νόμον, τοὺς δὲ φίλους (ſupple συνδικάσαντας) ἔπεισεν ἀποδικάσαι αὐτὸν, ἵνα ἀμφότερα καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν φίλον τηρήσῃ. Hoc eſt, *Cùm ſuper Amici capite Judex cum aliis ſederet, ipſe quidem ſecundùm leges judicavit, & Amicum condemnavit; Amicis ut eum abſolverent perſuaſit: idque, ut utrumque & Amicum & legem ipſe ſervaret.* Hanc fuiſſe Laërtii mentem patet ex his Gellii lib. I. cap. 3. *Lacedæmonium Chilonem, unum ex illo inclyto numero Sapientum, ſcriptum eſt in libris eorum, qui vitas, reſque geſtas clarorum hominum memoriæ mandaverunt, quum die vitæ ſuæ poſtremo eum inibi mors occuparet, ad circumſtantes Amicos ſic loquutum:* Dicta mea, *inquit*, factáque in ætate longa pleraque omnia fuiſſe non pœnitenda, forſitan vos etiam ſciatis. Ego certè in hoc quidem tempore non fallo me, nihil eſſe quicquam commiſſum à me, cujus memoria rei aliquid pariat ægritudinis: niſi profectò illud unum ſit, quod rectè ne, an perperam, fecerim, nondum mihi planè liquet. Super Amici capite Judex cum duobus aliis fui. Lex ita fuit, uti eum hominem condemnari neceſſe eſſet. Aut Amicus igitur capitalis perdendus, aut adhibenda fraus Legi fuit. Multa cum Amico meo ad caſum tam ancipitem medendum conſultanti viſum eſt eſſe id quod feci, præ hoc quod erant alia, toleratu facilius: Tacitus ad condemnandum ſententiam tuli; his qui ſimul judicabant, ut abſolverent, perſuaſi. Sic mihi & Judicis & Amici officium in re tanta ſalvum fuit. Vox κατεδίκαζε, quæ καταζε compendioſè ſcripta fuerat, omiſſa videtur ab imperito Librario, propter ſequentem κατὰ; qui & τὸν φίλον pro τοὺς δὲ φίλους ſcripſiſſe videtur, propter præcedentia verba κρίνων γάρ ποτε φίλῳ δίκην. quàm verò proclive fuerit mutare ἔπεισεν in πείσειεν, & αὐτοῦ in αὐτὸν, nemo non videt. δίκη etiam de criminibus uſurpatur. Vide Budæum in Commentariis Linguæ Græcæ, ſtatim initio.

περὶ Κυθήρων] Ita quoque MS. Regiæ Bibliothecæ. περὶ Κυθήρας numero ſingulari editio Stephani minùs rectè. Vide Aldobrandinum.

καταμαθὼν γὰρ τὴν φύσιν αὐτῆς, Εἴθε, ἔφη, &c.] Habuit hæc Laërtius ex Herodoto, qui in Polymnia, ubi de conſilio illo quod Demaratus, Lacedæmoniorum Rex, ſed exul, Xerxi dedit, de ſubigendis Lacedæmoniis, Chilonis prædictionem de Cytheris ita narrat: ἔστι δὲ ἐπ' αὐτῇ, (ſermo eſt de orâ Lacedæmonicâ, in quam trecentas naves cum ſuis propugnatoribus ut mitteret, Xerxi auctor erat Demaratus) νῆσος ἐπικειμένη, τῇ οὔνομά ἐστι Κύθηρα· τὴν Χίλων, ἀνὴρ παρ' ἡμῖν σοφώτατος γενόμενος, κέρδος μέζον ἔφη εἶναι Σπαρτιήτῃσι κατὰ τῆς θαλάσσης καταδεδυκέναι μᾶλλον ἢ ὑπερέχειν, αἰεί τι προσδοκῶν ἀπ' αὐτῆς τοιοῦτο ἔσεσθαι οἷόν τι ἐγὼ ἐξηγέομαι· οὔτι τὸν σὸν στόλον προειδὼς, ἀλλὰ πάντα ὁμοίως φοβεόμενος ἀνδρῶν στόλον. ἐκ ταύτης ὦν τῆς νήσου ὁρμεώμενοι, φοβεόντων τοὺς Λακεδαιμονίους. παροίκου δὲ πολέμου σφι ἐόντος οἰκηίου, οὐδὲν δεινοί ἔσονταί τοι μὴ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἁλισκομένης ὑπὸ τοῦ πεζοῦ, βοηθέωσι ταύτῃ· καταδουλωθείσης δὲ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, ἀσθενὲς ἤδη τὸ Λακωνικὸν μοῦνον λείπεται. ἢν δὲ ταῦτα μὴ ποιῇς, τάδε τοι προσδόκα ἔσεσθαι· ἔστι τῆς Πελοποννήσου ἰσθμὸς στεινός. ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ πάντων Πελοποννησίων συνομοσάντων ἐπὶ σοὶ, μάχας ἰσχυροτέρας ἄλλας τῶν γενομένων προσδέκεο ἔσεσθαί τοι. ἐκεῖνο δὲ ποιήσαντι, ἀμαχητὶ ὅ, τε ἰσθμὸς οὗτος καὶ αἱ πόλιες προσχωρήσουσι. *Adjacet autem illi Inſula, nomine Cythera: quam obrui mari quàm exſtare conducibilius eſſe Lacedæmoniis Chilon aiebat, vir apud nos ſapientiſſimus: videlicet exſpectans ſemper ab ea aliquid tale futurum, quale nunc ego expono: non ille quidem tuam claſſem prævidens, ſed quamcumque ſimiliter extimeſcens. Ex hac igitur Inſula proficiſcentes Tui Lacedæmonios terreant. Ita illi domeſtico occupati bello, neque tibi erunt infeſti, neque cæteræ Græciæ, quum à tuis pedeſtribus copiis expugnabitur, auxilia ferent. Subactâ autem reliquâ Græciâ Lacones per ſe reddentur invalidi. Quod niſi feceris hoc fore exſpecta: Eſt Peloponneſi arctus Iſthmus, quo in loco Peloponnenſibus omnibus coactis, alia tibi prælia ſuperioribus atrociora futura proſpicio. At ſi illud feceris, & Iſthmus hic citra prælium, & cæteræ civitates ultro tibi ſe dedent.*

βραχυλόγος τε ἦν. ὅθεν καὶ Ἀρισταγόρας] Suidas totidem verbis: Χίλων, &c. ὃς ἦν βραχυλόγος· ὅθεν καὶ Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος τοῦτον τὸν τρόπον Χιλώνειον καλεῖ. καὶ Χιλώνειος τρόπος ἡ βραχυλογία· ὁ γὰρ Χίλων βραχυλόγος ἦν. Chilon ipſe apud Auſonium, poſt Solonem verba faciens:

Lumbi ſedendo, oculique ſpectando dolent,
Manendo Solonem, quoad ſe ſe recipiat.
Quàm pauca, quàm diu loquuntur Attici!
Unam trecentis verſibus ſententiam
Tandem peregit; meque reſpectans abit.
Spartanus ego ſum Chilon, qui nunc prodeo.
Brevitate notâ, quâ Lacones utimur,
Commendo noſtrum γνῶθι σεαυτὸν, &c.

Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος] Idemne ſit Ariſtagoras ille Mileſius ac Ariſtagoras Ægyptiacorum ſcriptor, de quo ſupra ad Laërtii proœmium, addubitabat meritò Gerardus Joannes Voſſius libro III. de Hiſtoricis Græcis. Interpretatur Aldobrandinus hunc locum de Ariſtagora, Mileti Procuratore, Molpagoræ filio, Hiſtiæi Mileſiorum Tyranni genero, de quo Herodotus lib. V.

Βράγχου δὲ εἶναι, ὃς τὸ ἱερὸν ἔκτισε τὸ ἐν Βραγχίδαις] Locus obſcurus & meo judicio mutilus; ideoque ab Ambroſio & Sambuco Interpretibus prætermiſſus. Exiſtimarim tamen hoc voluiſſe Laërtium, Ariſtagoram Mileſium brevem illum loquendi modum *Chilonium* appellaſſe, quia inter Lacedæmonios, brevitatis amantes, præcipuè breviloquus fuit Chilon: illius autem loquendi modi auctorem fuiſſe Branchum, qui apud Branchidas Templum condidit, & qui hujus Antiſtes fuit. Notum quàm paucis verbis ederentur Oracula. Erat autem Templum illud in agro Mileſio, Apollinis oraculo celeberrimum. Branchus Apollinis fuit Amaſius, Macheræi, viri Delphi, de ſtirpe natus, ut eſt apud Strabonem lib. IX. & lib. XIV. qui Branchum non hujus Templi conditorem facit, ut Laërtius, ſed Antiſtitem tantùm. Ab eo Brancho *Branchidæ* dicti ſunt qui ei eo in fano ſucceſſerunt Antiſtites; eadem ratione quâ Iamidæ, Telliadæ, Clytidæ dicti ſunt olim familiæ Vatum in Græcia, ut doctè ad Marcellinum doctiſſimus Valeſius obſervavit: ubi & ex Canone in narratione 38. & 44. docuit nos Evangelum Brancho primùm ſucceſſiſſe. Branchidæ illi Antiſtites *Branchidarum* nomen poſtea loco dedere, qui tandem *Didymæi Apollinis* nomine fuit appellatus, ut eſt apud Plinium, lib. V. cap. 29. & Pomponium Melam lib. I. cap. 17. Vide nos ſupra ad Thalem.

περὶ τὴν πεντηκοστὴν δ' ὀγδόην Ὀλυμπιάδα, ὅτε Αἴσωπος ὁ λογοποιὸς ἤκμαζεν] Mortuus eſt autem Æſopus anno I. Olymp. LIV. quemadmodum Euſebius & Suidas teſtantur: ut ferendus non ſit Planudes, qui, in Æſopi Vita, Æſopum veniſſe vult in Ægyptum Rege Nectenabo; quique eum & Piræum & Euripidem nominantem inducit; de qua ἀνιστορησίᾳ Gaſpar Bachetus Meziriacus in Vita Æſopi, & Franciſcus Varaſſor libro illo ſuo elegantiſſimo de Ludicra Dictione.

ὁ λογοποιός] Hoc eſt *Fabulator*. Heſychius: λογοποιήσαντες, πλασάμενοι λόγους ψευδεῖς. Ita autem dictus eſt Æſopus, non quòd primus muta loqui docuerit, nam ante eum Heſiodus hoc fecerat in ſermone Luſciniæ

ad Accipitrem; ſed quia præcipue hoc ſcribendi genus A ſectatus eſt: unde & *Fabulæ Æſopiæ* ſimiles Fabulæ dicuntur.

ἐτελεύτησε δ', ὥς φησιν Ἕρμιππος, ἐν Πίσῃ, τὸν υἱὸν Ὀλυμπιονίκην, &c.] Plinius VII. 32. ubi de Chilone: *Quin & funus ejus, cùm, victore filio Olympiæ, expiraſſet gaudio, tota Græcia proſequuta eſt.* Cæterùm hîc rectiùs legeretur τὸν υἱὸν Ὀλυμπιονίκην πυγμῆς ἀσπαζόμενος.

οὕνεκα υἱὸς] Rectiùs οὕνεκεν Editiones Stephani.

Ἐγγύα πάρα δ' ἄτα] Clemens Stromat. VI. Τί δέ, οὐχὶ καὶ Χείλωνος τοῦ σοφιστοῦ ἀποφθεγξαμένου ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα, Ἐπίχαρμος τὴν αὐτὴν γνώμην ἑτέρῳ ὀνόματι προσηνέγκατο, εἰπὼν ἐγγύα ἄτας θυγάτηρ, ἐγγύα δὲ ζαμίας. et lib. I. τὸ δ' ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα, Κλεομένης μὲν ἐν τῷ περὶ Ἡσιόδου Ὁμήρῳ φησὶ προειρῆσθαι διὰ τούτων

Δειλαί τοι δειλῶν τε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.

Οἱ δὲ περὶ Ἀριστοτέλη Χίλωνος αὐτὸ νομίζουσι. Δίδυμος δὲ Θαλοῦ φησὶν εἶναι τὴν παραίνεσιν. Plinius dicto loco: *Rurſus Mortales oraculorum ſocietatem dederunt Chiloni Lacedæmonio, tria præcepta ejus Delphis conſecrando aureis literis quæ ſunt hæc:* Noſſe ſe quemque, & nihil nimiùm cupere: comitemq; æris alieni atque litis eſſe miſeriam. Thaleti tribuitur in Epigrammate de dictis VII. Sapientum:

Ἐγγύην φεύγειν δέ, Θαλῆς Μιλήσιος ηὔδα.

unde Auſonius:

Mileti, fugiſſe *Thales* vadimonia, *alumnus*.

Et:

Thales, ἐγγύα, πάρεστι δ' ἄτη, *prætulit*;
Spondere qui nos, noxa quia præſto eſt, vetat.
Hoc nos monere fœneratis non placet.

ubi τὸ *fœneratis* eſt *feneratoribus*. Et poſtea de Thalete:

Nos, ἐγγύα, πάρεστι δ' ἄτη, *dicimus*:
Latinum eſt, ſponde, noxia eſt præſto tibi.
Per mille poſſum currere exempla, ut probem
Prædes, vadeſque pœnitudinis reos.

Mirum verò in illo apophthegmate (verba ſunt Salmaſii de Modo Uſurarum cap. 16.) non dico omnes recentiores Interpretes, nam de his quid mirum? ſed Auſonium ἐγγύα pro verbo accepiſſe & *ſponde* vertiſſe. Nomen eſt, non verbum, nec verbi imperandi modus. Quod ſi eſſet, ab agendi verbo ἐγγυᾷν veniret, quod hoc ſenſu Græcis non uſurpatur. Sed in patiendi forma ἐγγυᾶσθαι eſt *ſpondere*, non ἐγγυᾷν. ἐγγύα non eſt *ſponde*, ſed *ſponſio*: & ἐγγυῶ ſcribendum eſſet, ut eſſet *ſponde*, ab ἐγγυῶμαι. Malè autem cæteræ Editiones Laërtianæ ἄτα habent in dandi caſu. ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα, hoc eſt ad verbum, *ſponſio, ei verò præſto eſt noxa.* Similes loquutiones obſervat Salmaſius loco laudato, quas vide. ἐγγύη eſt etiam ἡ γάμου ἀπογραφή; atque inde eſt quòd hoc Chilonis dictum nonnulli de nuptiis acceperunt. Plutarchus in Convivio ſub finem: καὶ τοῦτο δὲ τὸ πολλοὺς μὲν ἀγάμους, πολλοὺς δὲ ἀπίστους, ἐνίους δὲ καὶ ἀφώνους πεποιηκὸς, ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα.

ὑποστέλλεις ἐμμεῖναι στρατείας] Cæteræ Editiones ὑποστέλλεις ἐμὴν ἀστράτειαν. & ita MSS. tres Regiæ Bibliothecæ. ſed unus habebat poſtea ὡς αὐτόσκα ἐξέρποισα· τῶν δὲ δοκέω: alter ὡς αὐτόσκα ἐξέρπεις, ἐγὼν δὲ δοκέω. Legit Caſaubonus probabili conjecturâ, ἐπιστέλλεις ἐμὴν ἐκστράτειαν ὅτι ἐκδήμως, καὶ ὡς αὐτὸς ἐξέρποις.

καὶ τῆνον] Laconicè pro ἐκεῖνον. Plutarchus in Convivio: ὁ δὲ καὶ Χίλων, λακωνίσας τῇ φωνῇ, Καὶ τῆνον, ἔφη, βραδὺς, &c.

Pag. 19. ὅστις καὶ οἴκοι ἐξ αὐτὸς αὐτοῦ κατ' ἄνῃ] ἐξ αὐτὸς αὐτοῦ ceteræ Editiones, & MS. unus. ſed αὐτῶ rectum F eſt; eſt enim genitivus Doricus. An potiùs legendum, ὅστις καὶ οἴκοι ἐξ αὐτῶ αὐτὸς κατ' ἄνῃ?

PITTACUS.

ΥΡΡΑΔΙΟΥ] Suidas: υἱὸς Καΐκου καὶ Ὑρραδίου, Θρακὸς· μητρὸς δὲ Λεσβίας. Lege Καΐκου ἢ Ὑρραδίου.

ἐσύστερον μετὰ τῶν Ἀλκαίου γενόμενος ἀδελφῶν] Alcæi fratres fuere Cicis & Antimenides. De Antimenide videndus Strabo lib. XIII.

Μέλαγχρον] Suidas in Πιττακὸς: Μέλαγχρον τὸν τύραννον Μιτυλήνης ἀνεῖλε.

καὶ περὶ τῆς Ἀχιλλείτιδος χώρας μαχομένων Ἀθηναίων καὶ Μιτυληναίων, ἐστρατήγει μὲν αὐτὸς, Ἀθηναίων δὲ Φρύνων] Poſt vocem αὐτὸς, vocem Μιτυληναίων excidiſſe rectè monuit Caſaubonus ex Strabone lib. XIII. & Plutarcho de malignitate Herodoti. Adde & Æſchyli Scholiaſten ad Eumenidas: Μιτυληναῖοι ἐμάχοντο πρὸς Ἀθηναίους περὶ πόλεως Σιγείου· ἔδοξεν οὖν μονομαχίᾳ λῦσαι τὸν πόλεμον. καὶ ὑπὲρ μὲν Μιτυληναίων ἐπολέμει Πιττακὸς, ὑπὲρ δὲ Ἀθηναίων Φρύνων· ἡττηθέντος δὲ Φρύνωνος διελύθη τὰ τῆς μάχης. Idem legas in Deſcriptione Olympiadum, Olympiade MT. περὶ τῆς Ἀ- B χιλλίτιδος χώρας μαχομένων Ἀθηναίων καὶ Μιτυληναίων, Πιττακὸς ὁ Μιτυληναῖος τῶν ἑαυτοῦ πολιτῶν στρατηγῶν συνέθετο μονομαχῆσαι πρὸς Φρύνωνα στρατηγὸν Ἀθηναίων παγκρατιαστὴν Ὀλυμπιονίκην· καὶ δίκτυον ἔχων ὑπὸ τὴν ἀσπίδα, λαθραίως περιέβαλε τὸν Φρύνωνα, καὶ κτείνας αὐτὸν περιέσωσε τὸ χωρίον, quæ ex Diogene noſtro exſcripſit ſine dubio Scaliger.

Ἀχιλλείτιδος χώρας] Strabo dicto loco: Ἀχίλλειον δ' ἐστὶν ὁ τόπος, ἐν ᾧ τὸ Ἀχιλλέως μνῆμα, κατοικία μικρά.

συνέθετο δὴ μονομαχῆσαι πρὸς αὐτόν· καὶ δίκτυον ἔχων] Strabo ibidem: ὕστερον δ' ἐν μονομαχίᾳ προσκαλεσαμένου τοῦ Φρύνωνος ἁλιευτικὴν ἀναλαβὼν σκευὴν, συνέδραμε, καὶ τῷ μὲν ἀμφιβλήστρῳ περιέβαλε, τῇ τριαίνῃ δὲ, C καὶ τῷ ξιφιδίῳ ἔπειρε, καὶ ἀνεῖλε. μένοντος δ' ἔτι τοῦ πολέμου, Περίανδρος διαιτητὴς αἱρεθεὶς ὑπ' ἀμφοῖν ἔλυσε τὸν πόλεμον, &c. Feſtus: *Retiario pugnanti adverſus Mirmillonem cantabatur*: Non te peto, piſcem peto. quid me fugis, Galle, &c. *Hoc autem genus pugnæ inſtitutum videtur à Pittaco, uno ex Septem ſapientibus, qui adverſus Phrynonem dimicaturus propter controverſias finium, quæ erant inter Atticos & Mitylenæos rete occulto lato impedivit Phrynonem.* Polyænus Stratag. lib. I. Πιττακὸς δὲ ὑπὸ τῇ ἀσπίδι κρύψας ἀμφίβληστρον περιέβαλλε τὸν Φρύνωνα, καὶ ῥᾳδίως ἐπισπασάμενος κλινύνει· καὶ Σίγειον τοῖς δεσμίοις τῷ τε λίνῳ ἐθήρευσεν, &c. Οἷόν τι νῦν οἱ μονομάχοι λίνον ἔχουσι.

ἰσχυρῶς ἐτίμησαν] ἰσχυρῶς id eſt *valdè*. Ælianus D Var. Hiſtor. XIII. 38. ἰσχυρῶς Ὅμηρον ἐθαύμαζεν Ἀλκιβιάδης. Ita nos Galli *Ils l'honnorerent fort, Il l'admiroit fort.*

καὶ τὴν ἀρχὴν ἐνεχείρησαν] Corrige ἐνεχείρισαν. Alcæus, apud Plutarchum in Amatorio, negat Mitylenæos Pittaco Tyrannidem ultro detuliſſe.

ὁ δὲ ἱερὰν ἀνῆκεν] Florens Chriſtianus ἀνέθηκεν. Mihi placet nihil mutare.

ἥτις νῦν Πιττάκειος καλεῖται] Plutarchus de Herodoti malignitate, ubi de certamine Pittaci contra Phrynonem: τῶν δὲ Μιτυληναίων δωρεὰς αὐτῷ μεγάλας διδόντων, ἀκοντίσας τὸ δόρυ, τοῦτο μόνον τὸ χωρίον ἠξίωσεν ὅσον ἐπέσχεν ἡ αἰχμή· καὶ καλεῖται μέχρι νῦν Πιττάκιον. *Ac Mitylenæis magna ei dona offerentibus, conjectâ haſtâ id dun-* E *taxat agri petiit, quò cuſpis pertigiſſet: locuſque is etiamnum* Pittacium *dicitur.*

ἀποτιμώμενος] Malè Editio princeps ἀποτυγχανόμενος.

τὸ ἥμισυ τοῦ παντὸς πλεῖον εἶναι] Heſiodus in Operibus lib. I.

Νήπιοι· οὐδ' ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός.

ἀλλὰ καὶ Κροίσου διδόντος χρήματα οὐκ ἐδέξατο, εἰπὼν ἔχειν ὧν ἐβούλετο διπλάσια] Meminit Plutarchus libro περὶ φιλαδελφίας: Οἷόν ἐστι καὶ τὸ τοῦ Πιττακοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Λυδῶν πυνθανόμενον, εἰ χρήματά ἐστιν αὐτῷ· διπλάσια, εἶπεν, ἢ ἐβουλόμην, τοῦ ἀδελφοῦ τεθνηκότος. *Quale eſt illud Pittaci, qui à Rege Lydorum interrogatus an pecunias poſſideret: Duplò majores, in-* F *quit, quàm vellet, fratre ſcilicet defuncto.* Etiam Diodoro Siculo in Excerptis dicitur Pittacus in contemnendo lucro abſtinentiſſimus: κατὰ τὴν πρὸς τὸ κέρδος μεγαλοψυχίαν ἀφιλάργυρος. Stobæus quoque Serm. VIII. Pittaco tribuit hoc effatum: ἄπληστον τὸ διαπαντὸς κέρδος. *Quæſitum ubique lucrum, inexplebile.* Sed quando de pecuniis mentio injecta eſt, non gravabor Pittaci in Amphiaraum apophthegma hîc adnotare, cujus meminit Ariſtoteles Rhetor. II. 13. Juvenes videlicet, quia nondum indigentiam experti ſunt, pecuniarum ſtudioſos minimè eſſe.

τὸν υἱὸν αὐτοῦ Τυρραῖον] Ita omnes Codices manu exarati, nec non Baſileenſis editio. Malè Πυρραῖον Editio Stephani.

κα-

καθήμενον ἐπὶ κουρείου] Sedere ſolebant Otioſi in Tonſtrinis ad confabulandum, quas propterea Theophraſtus, teſte Plutarcho in Sympoſiacis, ἄοινα συμπόσια appellabat.

συγγνώμη τιμωρίας κρείσσων] Julianus Imperator Oratione II. τὸν Πιττακὸν ἐπαινῶν τοῦ λόγου, ὃς τὴν συγγνώμην τῆς τιμωρίας προὐτίθει. Stobæus Serm. XVII. Πιττακὸς ἀδικηθεὶς ὑπό τινος, καὶ ἔχων ἐξουσίαν αὐτὸν κολάσαι, ἀφῆκεν, εἰπών, συγγνώμη τιμωρίας ἀμείνων· τὸ μὲν γὰρ ἡμέρου φύσεώς ἐστι, τὸ δὲ θηριώδους. Benigniſſimum quoque fuiſſe Pittacum, & qui aliorum culpam libenter excuſaret, ſcribit Diodorus Siculus in Excerptis.

νόμους δὲ ἔθηκε τῷ μεθύοντι, ἐὰν ἁμάρτῃ, &c.] Meminit Ariſtoteles de Republica lib. II. cap. 12. ἐγένετο δὲ καὶ Πιττακὸς νόμων δημιουργὸς ἀλλ' οὐ πολιτείας· νόμος δ' ἴδιος αὐτοῦ, τὸ τοὺς μεθύοντας ἄν τι πταίωσι πλείω ζημίαν ἀποτίνειν τῶν νηφόντων· διὰ γὰρ τὸ πλείους ὑβρίζειν μεθύοντας ἢ νήφοντας, οὐ πρὸς τὴν συγγνώμην ἀπέβλεψεν, ὅτι δεῖ μεθύουσιν ἔχειν μᾶλλον· ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον. *Fuit autem & Pittacus Legum quidem Opifex, ſed non Reip. Lex autem ejus propria eſt, ut ſi quem Ebrii pulſarint, graviores pœnas dent, quàm ſi Sicci pulſarint. Propterea enim quòd plures Temulenti atque Ebrii, petulantes & contumelioſi ſint in alterum, quàm Sicci & Sobrii: non ad ignoſcendi rationem ſpectavit, Ebriis magis eſſe ignoſcendum, ſed ad utile.* Et Nicomacheorum libro III. cap. 7. καὶ γὰρ ἐπ' αὐτῷ τῷ ἀγνοεῖν κολάζουσιν, ἐὰν αἴτιος εἶναι δοκῇ τῆς ἀγνοίας· οἷον, τοῖς μεθύουσι διπλᾶ τὰ ἐπιτίμια· ἡ γὰρ ἀρχὴ ἐν αὐτοῖς· κύριοι γὰρ τοῦ μεθυσθῆναι· τοῦτο δ' αἴτιον τῆς ἀγνοίας. *Nam etiam propterea quòd quippiam ignoratum ſit, caſtigant Latores Legum, ſi quis ſibi ipſe ſuæ inſcientiæ cauſa eſſe videatur. Verbi gratia, in Ebrios duplex pœna conſtituta eſt: principium enim in ipſis eſt. Nam ſitum in eis erat, ne ebrii fierent; ebrietas autem cauſa inſcientiæ eſt.* Meminit & Plutarchus in Convivio: ὑποφθάσας δὲ Ἀνάχαρσις, Σὲ γὰρ, ὦ Πιττακὲ καὶ τὸν σὸν ἐκεῖνον φοβεῖται νόμον, ἐν ᾧ γέγραφας, ἐάν τις ὁτιοῦν μεθύων ἁμάρτῃ, διπλασίαν ἢ τῷ νήφοντι τὴν ζημίαν: *Subjecit autem Anacharſis; quia tuam illam duram timet legem, quâ ſi quis per ebrietatem delinquat, duplam ejus, quæ ſobrio infligeretur, pœnam conſtituiſti.* Non autem abs re forſan fuerit hîc obſervare, quod de Pittaco narrat Athenæus libro X. Periandrum Corinthium monuiſſe ut ebrietatem fugeret ac comeſſationes, ne talis eſſe cognoſceretur qualis revera eſſet, non qualem ſe eſſe ſimulabat.

πολλοῦ κατὰ τὴν νῆσον οἴνου γινομένου] Lesbos maximè fuit vitifera. Diodorus Siculus in Excerptis: Πιττακὸς ὁ Μιτυληναῖος οὐ μόνον ἐν σοφίᾳ θαυμαστὸς ἦν, ἀλλὰ καὶ πολίτης ἐγένετο τοιοῦτος, οἷον ἕτερον οὐκ ἤνεγκεν ἡ νῆσος. δοκῶ δ' οὐδ' ἂν ὕστερον ἐνέγκαι, μέχρι ἂν τὸν οἶνον φέρῃ πλείω τε καὶ ἡδίω. *Pittacus Mitylenæus, non ſolùm ſapientiæ nomine vir admirandus fuit, ſed etiam ejuſmodi civis, qualem antea nullum Lesbos inſula produxit; neque in poſterum meo judicio productura eſt, donec vinum quoque largius ac ſuavius ferat.* Lesbii vini plurima apud Auctores mentio: apud Virgilium in Georgicis, A. Gellium XIII. 7. Athenæum lib. I. alios.

εἶπέ τε χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι· οὗ καὶ Σιμωνίδης μέμνηται] Plutarchus in Convivio: καὶ Πιττακὸς εἰ μοναρχίᾳ μὴ προσῆλθεν, οὐκ ἂν εἶπεν, ὡς χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι. Corrigendus obiter Suidas: Πιττάκειον, μετουσιαστικὸν, τὸ τοῦ Πιττακοῦ. Καὶ Σίμων φησὶν ἄνδρ' ἀγαθὸν ἀλαθέα γενέσθαι χαλεπὸν, τὸ Πιττάκειον· εἴρηκε γὰρ ὁ Πιττακὸς χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι. Lege Καὶ Σιμωνίδης φησίν. Sed & notandum quod addit idem Suidas, γηραιὸς δὲ ἀναγκαζόμενος στρατηγεῖν, ἔφη, ὡς χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι: quæ verba alium à præcedentibus habere ſenſum videntur, & ſignificare, quemadmodum ea vertit Interpres, *Cùm autem ſenex cogeretur belli dux eſſe, dixit*, Quàm moleſtum eſt virum probum eſſe! Vide hîc Caſaubonum.

Ἀνάγκᾳ οὐδὲ θεοὶ μάχονται] Quod poſtea in proverbium abiit. Meminit Zenobius I. 8. & Suidas II. 53.

Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσιν] Et hoc apophthegma in proverbium abiit. Refert Diogenianus III. 94. Meminit & Suidas, qui Soloni vel Bianti tribui ait: Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσιν. ἐπὶ τῶν πρὸ μὲν τῆς ἀρχῆς ἐπιεικῶν, ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ἀρχῇ βιαίων γινομένων. Σόλωνος δὲ εἶναί φασιν αὐτὸ ἀπόφθεγμα· Ἀριστοτέλης δὲ καὶ Θεόφραστος Βίαντος. tribuit Bianti Ariſtoteles Ethicorum l. V. cap. 3. at Sophocles Soloni, ut diſcimus ex Harpocratione cujus hæc ſunt

A verba: Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι. Δημοσθένης προοιμίοις δημηγορικοῖς. Σοφοκλῆς μὲν οὖν ἐν ταῖς Ἐλεγείαις, Σόλωνός φησιν αὐτὸ εἶναι ἀπόφθεγμα. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ παροιμιῶν καὶ Ἀριστοτέλης Βίαντος. Quod de ſecundo Sophocle (nam tres fuere, & tragici omnes) accipiendum eſt, qui teſte Suida ἐλεγείας ſcripſerat: primus enim, teſte eodem Suida, unicam duntaxat ſcripſit, nullam tertius.

ἐρωτηθεὶς δέ ποτε τί ἄριστον, Τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν] Marcus Antoninus τῶν εἰς ἑαυτὸν l. II. ſect. 2. πάσης ὥρας φρόντιζε στιβαρῶς, ὡς Ῥωμαῖος καὶ ἄρρην, τὸ ἐν χερσὶ, μετὰ τῆς ἀκριβοῦς καὶ ἀπλάστου σεμνότητος, καὶ φιλοστοργίας, καὶ ἐλευθερίας, καὶ δικαιότητος πράσσειν. *Singulis horis animo in id incumbe, ut fortiter, quemadmodum Romano & viro convenit, id quod*

B *præ manibus eſt, peragas, accuratâ & non fictâ gravitate, humanitate, liberalitate, juſtitiâque adhibitis.*

P. 20. πιστὸν γῆ, ἄπιστον θάλασσα] In Carſilidis Interrogationibus & Reſponſis: Τί πιστόν; Γῆ. Τί ἄπιστον; Θάλασσα. In altercationibus Hadriani atque Epicteti. *Quid eſt mare? iter incertum.* Thaleti tribuit Stobæus Serm. III. quod jam monuit Aldobrandinus.

τῶν συνετῶν μὲν ἀνδρῶν, πρὶν γενέσθαι τὰ δυσχερῆ, προνοῆσαι, &c.] Stobæus Serm. CVI. Πιττακὸς συνετῶν μὲν ἀνδρῶν εἶπεν ἔργον, ἵνα μὴ γένηται κωλῦσαι· ἀνδρείων δὲ, γενόμενα φέρειν ἐγκρατῶς. Cicero in Epiſtola quadam, ad Brutum, *neque metuam quicquam & cavebo omnia.*

ἀτυχίαν μὴ ὀνειδίζειν] Vide ſuprà in Chilone.

C Νέμεσιν αἰδούμενον] Deam Nemeſim. Catullus:

> *Nunc audax cave ſis, preceſque noſtras*
> *Oramus, cave deſpuas ocello,*
> *Ne pœnas Nemeſis repoſcat à te.*
> *Eſt vehemens Dea, lædere hanc caveto.*

Latinum nomen habere ait Plinius.

παρακαταθήκην λαβόντα, ἀποδοῦναι] Et hoc Pittaco attribuit Stobæus Serm. I. παρακαταθήκην λαβὼν, δικαίως ἀπόδος. Plurima alia Pittaci apophthegmata recenſet idem Stobæus Serm. 3.

πίστιν] Diodoro Siculo dicitur in ſervanda fide juſtiſſimus: κατὰ τὴν πίστιν δίκαιος.

ποτὶ φῶτα] Ita quoque Sambuci Membranæ. ἐπὶ φῶτα Editiones Stephani; nec non MS. Regius, ſed in cujus o-

D râ ποτὶ legitur adnotata.

ἐποίησε δὲ καὶ ἐλεγεῖα ἔπη ἑξακόσια] Similiter Suidas: ἐποίησε δὲ καὶ ἐλεγεῖα ἔπη Χ'.

καὶ ὑπὲρ νόμων καταλογάδην] Diodorus Siculus: νομοθέτης τε γὰρ ἀγαθὸς ὑπῆρχε. & poſtea: κατὰ μὲν γὰρ τὴν νομοθεσίαν ἐφαίνετο πολιτικὸς καὶ φρόνιμος. Clemens Στρωμ. I. Σόλων, Ἀθηναίοις· Πιττακὸς δὲ, Μιτυληναίοις ἐνομοθέτησαν. Suidas: ἔγραψε νόμους. & poſtea: ἐποίησε δὲ καὶ ἐλεγεῖα ἔπη Χ'. καὶ ὑπὲρ νόμων καταλογάδην.

ἤκμαζε μὲν οὖν περὶ τὴν τεσσαρακοστὴν δευτέραν Ὀλυμπιάδα] Cyrillus lib. I. contra Julianum: τεσσαρακοστῇ δευτέρᾳ Ὀλυμπιάδι Ἀλκμαίων, καὶ Πιττακὸς ἐκ Μιτυλήνης, οἱ τῶν Ἑπτὰ Σοφῶν. Legendum ὁ τῶν Ἑπτὰ

E Σοφῶν: nemo enim, quod ſciam, Alcmæonem inter VII. Sapientes recenſuit. Sed & pro Ἀλκμαίων ſcripſiſſe puto Cyrillum Ἀλκαῖος.

ἐτελεύτησε δ' ἐπὶ Ἀριστομένους] ἐπὶ Ἀριστοδήμου habuit Editio Baſileenſis, vitioſè.

βιοὺς ὑπὲρ ἔτη ἑβδομήκοντα, ἤδη γηραιός] ὀγδοήκοντα legit Meurſius de Archontibus Ath. lib. I. cap. 14. nec malè, meo quidem judicio. Certè Lucianus in Macrobiis 100. annos Pittacum, ut & Solonem & Thalem, vixiſſe teſtatur. At ſi Pittacum ultra octogeſimum annum vixiſſe voluit Laërtius, fruſtra addidit jam ſenem obiiſſe: ἤδη γηραιός. An ſcripſerit κομιδῇ γηραιός? cui lectioni favere videtur Aldobrandiniana Interpretatio, *ætate jam confectus.* Ita Laërtius infra de Biante ἤδη ὑπέργηρως.

Οἰκείοις δακρύοισι λιγαίνομεν, ἣ κατακλαίει Ἐνθάδε Πιττακὸν ἣδ' ἱερὰ Λέσβος] Editiones Baſileenſis & Stephanicæ: Οἰκείοις δακρύοις ἀγειναμένα καταθάπτει. Scriptum fuiſſe videtur:

F
> Οἰκείοις δακρύοις ἁ γειναμένα καταθάπτει
> Ἐνθάδε Λέσβος υἱὸν Πιττακὸν Ὑῤῥαδίου. Vel.
> Οἰκείοις δακρύοισι λιγαινομένη καταθάπτει
> Ἐνθάδε Λέσβος ἱερὰ Πίττακον Ὑῤῥαδίου.

Ἀπόφθεγμα αὐτοῦ, Καιρὸν γνῶθι] Totidem verbis Suidas. Clemens Στρωμ. lib. I. ὁμοίως δὲ τὴν, γνῶθι καιρὸν, παραίνεσιν Πιττακοῦ καθεστάναι. Apollinaris Sidonius.

Tu Mitylene ſatus cognoſcis, Pittace, tempus.

Auſonius:

> *Mitylenâ oriundus Pittacus ſum Lesbius,*
> Γίγνωσκε καιρὸν, *qui dixi ſententiam:*
> *Sed iſte* καιρὸς, Tempus ut noris, *monet*, &c.

γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Πιττακὸς νομοθέτης] At Sapiens Legiſlator quoque fuit, ut ex his quæ modò attulimus manifeſtum eſt.

Ἀταρνείτης] Atarna urbs eſt, non longè ab Inſula Leſbo, Myſiam inter & Lydiam: cujus civis Ἀταρνεὺς dicitur Stephano, non Ἀταρνείτης. Sed Ἀταρνείτης dicitur quoque Pauſaniæ in Achaicis. Μυσοῖς δέ γε κατέλαβεν ἐοικότα, καὶ Ἀταρνείτας παθεῖν τοὺς ὑπὸ Περγάμου.

ἀνήρετο] ἀνείρετο in Anthologia. utrumque rectum eſt.

Ἄττα γέρον] ἄττα compellatio eſt Juvenum ad Senes. B Vide Euſtathium ad Iliad. I. p. 777. 53. & ad Iliad III. pag. 659. 51.

ὁ δὲ σκίπωνα, γεροντικὸν ὅπλον] Similiter in quodam Epigrammate, quod Anthol. lib. II. tit. εἰς χωλοὺς legitur, ὁπλοφορεῖν noſſe dicitur Podagra.

Οἱ δ' ἄρ' ὑπὸ πληγῆσι θοὰς βέμβικας ἔχοντες] Ita omnes Editiones. βέμβηκας in orâ libri Mitalerius emendabat. Sed utrumque rectum eſt. Heſychius: βέμβιξ, ῥόμβος βέμβικος δίκην, ῥόμβου τρόπον, &c. βεμβικίζει, ῥομβεῖ. Suidas: βέμβηξ. ἐργαλεῖον, ὃ μάστιγι στρέφουσιν οἱ παῖδες. ἢ παίγνιον τῶν παίδων, ὡς τρόχος· ὃς μάστιγι διωκόμενος, στρέφεται. βέμβηκος quoque & βεμβηκιᾶν legitur apud Ariſtophanem in Avibus. Sed pro ἔχοντες meliùs hîc fortè legeretur ἐλῶντες.

ὑπὸ πληγῆσι] Virgilius Æn. VII.

> *Ceu quondam torto volitans ſub verbere turbo,*
> *Quem Pueri magno in gyro vacua atria circum*
> *Intenti ludo exercent: ille actus habenâ,*
> *Curvatis fertur ſpatiis: ſtupet inſcia turba;*
> *Impubeſque manus, mirata volubile buxum,*
> *Dant animos plagæ.*

Tibullus I. 5.

> *Namque agor, ut per plana citus ſola verbere turben,*
> *Quem celer aſſuetâ verſat ab arte Puer.*

τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα] Et hoc inter apophthegmata à Suida, in χρήματ' ἀνὴρ, recenſetur. Explicat idem Suidas in τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα, cujus verba viſum eſt hîc adſcri- D bere: τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα. ἀπὸ χρησμοῦ τινος ἐλέχθη. τουτέστιν, οἷος εἶ, τοιοῦτος καὶ φαίνου, καὶ μείζοσι μὴ συμπαρεκτείνου. τοῦτο οἱ μὲν Πιττακοῦ εἶναί φασιν ἀπόφθεγμα· οἱ δὲ Σόλωνος. ἔνιοι δὲ αὐτὸ Χίλωνα εἰπεῖν συμβουλευομένῳ τινὶ, εἰ πλούσιον ἕλοιτο γάμον. Dictum hoc reſpexit Plutarchus de Puerorum inſtitutione: τὸ γὰρ τὴν κατὰ σαυτὸν ἐλᾶν σοφόν. Meminit & Scholiaſtes Æſchyli ad hos verſus in Prometheo,

> Ἦ σοφὸς, ἦ σοφὸς ἦν,
> Ὃς πρῶτος ἐν γνώμᾳ τόδε ἐβάστασε,
> Καὶ γλώσσᾳ διεμυθολόγησεν,
> Ὡς τὸ κηδεῦσαι καθ' ἑαυτὸν,
> Ἀριστεύει μακρῷ:

τὸν Πιττακὸν λέγει, ὅν ποτέ τις βιαζόμενος ὑπὸ δύο γυναικῶν, τῆς μὲν μιᾶς οὔσης πλουσίας, τῆς δὲ ἑτέρας, πενεστέρας, καὶ τοῦ γένους αὐτοῦ ἀξίας, καὶ ἀπορῶν ποίας κληθείη ἀνὴρ, ἠρώτησε ποίᾳ χρήσεται γυναικί· τοῦ δὲ εἰπόντος, μάνθανε πρὸς τοὺς παῖδας τοὺς πλησίον ἡμῖν τοῖς βέμβιξι παίζοντας, ὃ ἐπὶ ταῖς στρόμβαις, καὶ ἀπ' αὐτῶν μαθήσῃ ποίᾳ ἂν χρήσαιο γυναικί. ἀπελθὼν ἐκεῖνος, ἠκροάσατο τῶν παίδων λεγόντων πρὸς τὴν οἰκείαν στρόμβαν, τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλαυνε· καὶ αἰσθόμενος τοῦ λόγου τῶν παίδων, τὴν μὲν πλουσιωτέραν ἀφῆκε, τῇ δὲ πενεστέρᾳ ἐχρήσατο γυναικὶ, τῇ καὶ τοῦ γένους αὐτοῦ ἀξίᾳ.

κληδόνι συνθέμενος] κληδόνι quoque Editio prior. Mi- F nùs rectè Stephanicæ κληδόνα.

Ἐς οἰκίον ἤγαγε νύμφην] Aliter ἐς οἶκον ἐπήγετο νύμφην.

τοῦ Πενθίλου] Suidas: Πενθηλός· ὄνομα κύριον. corrige Πένθιλος.

σφόδρα κατεσοβαρεύετο αὐτὸν] Narrat Plutarchus, libro de animi tranquillitate, cùm hoſpites convivio Pittacus excepiſſet, uxorem ejus ſuperveniſſe iratam, menſamque ſubvertiſſe.

τοῦτον Ἀλκαῖος Σαράποδα μὲν καὶ Σάραπον ἀποκαλεῖ, διὰ τὸ πλατύπουν εἶναι καὶ ἐπισύρειν τὼ πόδε] Exſcripſit hunc locum Suidas in Σαράπους: Σαράπους, οὕ- A τως ἐκάλει Ἀλκαῖος Πιττακὸν τὸν φιλόσοφον, διὰ τὸ πλατύπουν εἶναι, καὶ σύρειν τὼ πόδε. Etiam ἀπὸ τοῦ σύρειν hujuſmodi homines, qui pedes trahunt, & repunt potiùs quam ambulant, *Syrtas* Latini vocabant. Plinius VII. 2. *Megaſthenes gentem inter Nomadas Indos narium loco foramina tantùm habentem: anguium modo loripedes, vocari* Syrtas. Ita enim ibi legendum ex optima emendatione Salmaſii, quem videſis ad Solinum pag. 415. Qui ſint σαράποδες etiam in Gloſſis Hippocratis exponit doctiſſimus Galenus. Σαράπους, ἡ διαπεστυρότας καὶ διεστῶτας ἔχουσα τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν.

Pag. 21. χειροπόδην δὲ, διὰ τὰς ἐν τοῖς ποσὶ ῥαγάδας, ἃς χειράδας ἐκάλουν] Malè apud Suidam ὡς χοιράδας ἐκάλουν. Heſychius: χειροπόδες, ῥαγοπόδες. Idem: χειράδας τὰς ἐν τοῖς ποσὶ ῥαγάδας. ἔνιοι δὲ φωΐδας.

γαύρικα δὲ, ὡς εἰκῆ γαυριῶντα] Ita quoque apud Suidam. Malim γαύρηκα. Heſychius: γαύρηξ, ὁ γαυριῶν. Dictum eſt autem γαύρηξ pro γαύραξ, à γαύρακος, quod à γαυρὸς formatum fuit.

Φύσκωνα δὲ καὶ Γάστρωνα, ὅτι παχὺς ἦν] Pollux lib. II. ubi de ventre: τὸν δὲ Ψίτλακον ὁ Ἀλκαῖος γάστριον καλεῖ. Lege τὸν δὲ Πιττακὸν ὁ Ἀλκαῖος γάστρωνα καλεῖ: de qua emendatione jam diu eſt quòd monuit Leopardus XVII. 25. quamquam & γάστριον quoque legi poſſet. Φύσκων eſt *ventrioſus*. Heſychius: φύσκων, γάστρων, παχύς. Ita ibi legendum, non φυσιῶν γάστρων παχύς, ut hodie legitur. Idem: φύσκη, κοιλία, καὶ τὸ παχὺ ἔν- C τερον.

ἀλλὰ μὴν καὶ Ζοφοδορπίδαν. ὡς ἄλυχνον] ὡς ἄλυχνον, id eſt, tanquam eum qui lampadem non accederet, ſi quando de nocte coenaret. Hujus appellationis rationem aliam reddit Soclarus apud Plutarchum Sympoſiacon lib. VIII. Quæſt. 6. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ Πιττακὸν, ἔφη, ζοφοδορπίδαν ὁ Ἀλκαῖος, ὡς ὀψὲ δειπνοῦντα λέγεται προσειπεῖν, ἀλλ' ὡς ἀδόξοις τὰ πολλὰ καὶ φαύλοις ἡδόμενον συμπόταις. *Atqui, inquit, Pittacum Alcæus non ea de cauſa* ζοφοδορπίδαν, id eſt, noctu cœnantem, *dicitur appellaſſe quòd ſerò cœnaret, ſed quia plerumque obſcuris & vitioſis uteretur Convivis.* Heſychius quoque; ζοφοδερκέας, σκοτοδείπνοις, λαθροφάγοις. An legendum ζοφοδορπίδας? placet.

Ἀγάσυρτον δὲ, ὡς ἐπισεσυρμένον καὶ ῥυπαρόν] Id eſt, D *quaſi ſqualidum & ſordidum.* Vitioſè apud Suidam Ἀγασύραστον.

τούτῳ γυμνάσιον, σῖτον ἀλεῖν] Clemens Alexandrinus lib. III, Pædagogi cap. 10. ἀλλὰ γὰρ, μικροῦ δεῖν, ἔλαθέν με εἰπεῖν ὅτι ὁ Πιττακὸς ἐκεῖνος, ὁ Μιτυληναίων βασιλεὺς, ἤληθεν, ἐνεργῷ γυμνασίῳ χρώμενος. *Ceterùm propemodum oblitus ſum dicere, quòd Pittacus ille Rex Mitylenæorum molebat, eo, tamquam efficaci, utens exercitio.* Plutarchus in Convivio: Ἐγὼ γοῦν, εἶπε, τῆς ξένης ἤκουον ᾀδούσης πρὸς τὴν μύλην, ἐν Λέσβῳ γενόμενος, ἄλει μύλα, ἄλει· καὶ γὰρ Πιττακὸς ἄλει, μεγάλας Μιτυλήνας βασιλεύων. *Ipſe enim, inquit, cùm in Lesbum veniſſem, audivi Hoſpitam, ad piſtrinum cantantem,* Mole piſtrinum, mole: *nam & Pittacus, qui magnis Mitylenis imperat, molit.* Etiam E Molæ encomium decantaſſe ſcribit Ælianus Variæ Hiſtor. VII. 4. Πιττακὸς πάνυ σφοδρῶς ἐπῄνει τὴν μύλην, τὸ ἐγκώμιον αὐτῆς ἐκεῖνο ἐπιλέγων, ὅτι ἐν μικρῷ τόπῳ διαφόροις ἔστι γυμνάσασθαι. ἦν δέ τι ᾆσμα, Ἐπιμύλιον οὕτω καλούμενον. *Pittacus magnis laudibus Molam evehebat, idque ejus encomium decantabat, quòd in exiguo loco multi ſe ſe exercitare poſſent. Exſtabat autem Cantilena, quæ ob eam cauſam* Epimylion *nomen habebat.* Corrigendus obiter Pollux lib. IV. cap. 7. 2. ἐπιμύριος ᾠδή. Lege ἐπιμύλιος, quemadmodum legitur lib. VII. cap. 33. 8. Ἐπιμύλιον ᾠδὴν vocarunt Veteres cantilenam, quæ ad Molam canebatur. Athenæus lib. XIV. 3. καὶ ᾠδῆς δὲ ὀνομασίας καταλέγει ὁ Τρύφων τάσδε· ἱμαῖος, ἡ ἐπιμύλιος καλουμένη, ἣν παρὰ τοὺς ἀλέτους ᾖδον. Heſychius: ἱμαλὶς, ἡ ἐπιμύλιος ᾠδή. ἱμαῖος, ᾠδὴ, ἐπιμύλιος, καὶ ἐπαυλαῖος, καὶ ἐπίγο- F νος. Ita ἐπιλήνιος ὕμνος, ſive ἐπιλήνιον ᾆσμα vel μέλος, erat cantilena, quæ Baccho inter premendas uvas cani ſolebat, de qua Anacreon, & Pollux IV. 7. & Athenæus libro V.

ὀρεῖς] Æoliſmus, pro ὁρῶν. Urbs Mitylene, in quâ natus eſt Pittacus, fuit in Lesbo inſula; Lesbos inſula in Æolia.

ὁμίλαος] Ita etiam Editio prior. Ita & MS. Regiæ Biblioth. ſed ſupra eadem manu ſcriptum fuit συνόμιλος, ut habet Editio Stephani. Certè ὁμίλαος alibi non memini me legere.

BIAS.

BIAΣ Τευταμίδου] Apud Stobæum Serm. III. Τευταμίδης ſcriptum fuit, non Τευταμίδου. Et fortaſſe ita hîc ſcribendum: nam & Editio prior Βίας Ταυτάμου, vitioſè pro Τευτάμου; & Heraclitus infra in fine Vitæ Biantis: ἐν Πριήνῃ Βίας ἐγένετο ὁ Τευτάμεω. Et Laërtius ibidem: καὶ οἱ Πριηνεῖς δὲ αὐτῷ τέμενος καθιέρωσαν τὸ Τευτάμειον λεγόμενον.

Πριηνεὺς] Cicero I. Paradox. *Necnon ſæpe laudabo ſapientem illum Biantem, ut opinor, qui numeratur in Septem, cujus quum patriam Prienam cepiſſet hoſtis, ceterique ita fugerent, ut multa de ſuis rebus aſportarent, quum eſſet admonitus, à quodam, ut idem ipſe faceret:* Ego verò, *inquit*, facio; nam omnia mea mecum porto. Mirum, ut hoc obiter dicam, hoc Biantis dictum à Laërtio prætermiſſum fuiſſe. Prienam etiam Biantis patriam vocat Strabo lib. XIV. & Euſtathius ad Dionyſium pag. 109.

ὑπὸ Σατύρου] In Vitis ſcilicet.

Τοῦτον οἱ μὲν πλούσιον, Δοῦρις δὲ πάροικόν φησι γεγονέναι] πλούσιον, vox ſuſpecta; non enim τῷ παροίκῳ opponi poteſt. An πάροικος hîc pro eo qui in ædibus alterius habitat, non in propriis, ut Levitici cap. 21. ac proinde pro *paupere*?

κόρας αἰχμαλώτους λυτρωσάμενον Μεσσηνίας] Diodorus Siculus in Excerptis à Valeſio editis. Ὅτι φασὶν οἱ Πριηνεῖς ὅτι Μεσσηνίας τὸ γένος ἐπισήμους παρθένους λυτρωσάμενος ὁ Βίας παρὰ λῃστῶν, ἦγεν ὡς ἰδίας θυγατέρας ἐντίμως. μετὰ δέ τινας χρόνους παραγενομένων τῶν συγγενῶν κατὰ ζήτησιν, ἀπέδωκεν αὐτάς, οὔτε τροφεῖα προσδεξάμενος, οὔτε λύτρα· τοὐναντίον δὲ τῶν ἰδίων πολλὰ δωρησάμενος· εἶχον οὖν πρὸς αὐτὸν αἱ κόραι πατρικὴν εὔνοιαν, διά τε τὴν συντροφίαν καὶ τὸ μέγεθος τῆς εὐεργεσίας· ὥστε καὶ χωρισθεῖσαι μετὰ τῶν ἰδίων εἰς τὴν πατρίδα, τῆς ὑπερβολῆς χάριτος οὐκ ἐπελάθοντο. Ὅτι σαγηνεῖς Μεσσήνιοι κατὰ τὸν βόλον ἕτερον μὲν οὐδὲν ἀνείλκυσαν, χαλκοῦν δὲ τρίποδα μόνον, ἐπιγραφὴν ἔχοντα ΤΩ ΣΟΦΩΤΑΤΩ, ἀναχθέντος δὲ τοῦ κατασκευάσματος δοθῆναι τῷ Βίαντι, *Prienenſes Biantem narrant cùm Virgines Meſſenias à latronibus captas redemiſſet, eas domi tamquam proprias filias honorificè habuiſſe. Poſtmodum verò cùm Virginum Neceſſarii perquirendi causâ Prienen veniſſent, eas reddidit, nec alimenta, nec redemptionis precium ab eis repetens; ſed contrà plurima inſuper munera largitus. Quamobrem Puellæ eum ut patrem benevolentiâ complectebantur, cùm ob domeſticam educationem, tum ob magnitudinem beneficii: adeo ut cum Propinquis domum reverſæ, minimè eam gratiam oblivioni tradiderint. Itaque cùm Piſcatores Meſſenii æreum Tripodem è mari extraxiſſent, cui inſcriptum erat*, SAPIENTISSIMO, *ut Bianti is daretur, fecere.*

εἰς τὴν Μεσσήνην] Urbem Peloponneſi. Alia eſt Meſſana, urbs Siciliæ.

τοῦ χαλκοῦ] Aureus fuit. Vide ſupra in Thalete. Æneum tamen facit quoque Diodorus Siculus loco proximè allato.

εἰς τὴν ἐκκλησίαν] Malè Editio prior ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

μέχρι καὶ ἀλόγων διατείνειν αὐτῶν τὴν ἀσθένειαν] Legendum ex MS. Regio εὐθενίαν. Caſaubonus etiam ex conjectura εὐθηνίαν ſive εὐθενίαν, id eſt *ubertatem, copiam.* Ita legerat & Ambroſius: & ſic quoque Scaliger in orâ libri emendaverat. τὰ ἄλογα peculiariter *equi* ſive *jumenta* dicuntur. Heſychius: καππητὸν, παράβλημα ἀλόγου. Simili notione *animal* Latinis uſurpatur, in l. tam duces, Cod. Theod. de Re militari, & in l. 4. de Murilegis: & eo ſenſu hæc vox hîc accipienda videtur.

ἐπεὶ ἀπόγονος ἦν Θηβαίων ἀποικίαν εἰς Πριήνην στειλάντων] Atque hinc eſt quòd Priena quibuſdam *Cadme* dicta eſt, Strabo lib. XIV. λέγεται δ' ὑπό τινων ἡ Πριήνη Κάδμη, ἐπειδὴ Φιλώτας, ὁ ἐπικτίσας αὐτὴν, Βοιώτιος ὑπῆρχεν. *Priena quibuſdam* Cadme *dicitur, quia Philotas, ejus inſtaurator, Bœotius fuit.* Idem eodem libro, ſtatim initio: Πριήνην δ' Αἴπυτος ὁ Νηλέως (κτίζει) εἶθ' ὕστερον Φιλώτας ἐκ Θηβῶν λαὸν ἀγαγών. *Prienam Ægyptus, Nelei filius, condidit: poſtea Philotas, populo ſecum Thebis adducto.*

προσελθὼν ἡμιόνου χείλεσι, καὶ ἄνωθεν σῖτον προχέας] Mirum Polyænum, qui Veterum Strategemata libris octo collegit, neque hujus, neque illius μηχανήματος meminiſſe.

Meminit alterius à Biante excogitati, quod videſis libro 8.

Αλυάττῃ κελεύω κρόμμυα ἐσθίειν, ἴσον τῷ κλαίειν] Exſcripſit hunc locum Suidas in κρόμμυα ἐσθίειν: κρόμμυα ἐσθίειν ἴσον τῷ κλαίειν. Αλυάττην γὰρ πέμψαντα πρὸς Βίαντα τὸν Σοφὸν, ἵνα θᾶττον παρ' αὐτὸν ἥκῃ, ἐγώ, φησιν, Αλυάττῃ κελεύω κρόμμυα ἐσθίειν· καὶ Ἀριστοφάνης, κρόμμυόν τ' ἄρ' οὐκ ἔδῃ, (lege κρόμμυόν τ' ἄρ' οὐκ ἔδει) ἀντὶ τοῦ κλαύσῃ καὶ χωρὶς κρομμύων, ἤγουν δακρύσεις· καὶ ἑτέρα παροιμία κρομμύων ὀσφραίνεσθαι, ἐπὶ τῶν κλαιόντων. Pittaco tribuit Plutarchus in Convivio VII. Sapientum: ὁ δὲ προπίνων τὴν θάλατταν Ἀμάσιδι βάρβαρος, ἐδεῖτο τῆς Πιττακοῦ βραχυλογίας, ᾗ πρὸς Ἀλυάττην ἐχρήσατο προστάττοντά τι καὶ γράφοντα Λεσβίοις ὑπερήφανον, ἀποκρινάμενος οὐδὲν, ἀλλ' ἢ μόνον κελεύσας κρόμμυα καὶ θερμὸν ἄρτον ἐσθίειν. *Barbarus autem iſte, qui mare Amaſidi propinabat, brevitate ſermonis refellendus fuit, eâ, quâ uſus eſt adverſus Alyatten, Lesbiis ſuperbè aliquid inſolens mandantem, Pittacus: nihil enim reſpondit aliud quam debere eum cepas & calidum panem edere.* Sed Bianti etiam tribuitur à Philone Judæo, libro ὅτι πᾶς σπουδαῖος ἐλεύθερος; verùm id Crœſo reſpondiſſe ait, non Alyatti: λέγεται γοῦν ὁ Πριηνεὺς Βίας ἀπειλοῦντι Κροίσῳ μάλα καταφρονητικῶς ἀνταπειλῆσαι, ἐπεσθίειν τῶν κρομμύων, αἰνιττόμενος τὸ κλαίειν, ἐπειδὴ δάκρυα κινεῖ ἡ κρομμύων βρῶσις.

κελεύω κλαίειν] Modus loquendi proverbialis. Horatius Sermonum lib. I. Sat. ultimâ.

——Demetri, teque Tigelli
Diſcipulorum inter jubeo plorare cathedras. Martialis:
Αἰάζειν cupidè dicet avaritiæ.

λέγεται δὲ καὶ δίκας δεινότατος γεγονέναι εἰπεῖν] Idem teſtatur Diodorus Siculus in Excerptis: Βίας ἦν δεινότατος καὶ τῷ λόγῳ πρωτεύων τῶν καθ' ἑαυτόν. κατεχρήσατο δὲ τῇ τοῦ λέγειν δυνάμει πολλοῖς ἀνάπαλιν. οὐ γὰρ εἰς μισθαρνίαν, οὐδὲ εἰς προσόδους, ἀλλ' εἰς τὴν τῶν ἀδικουμένων κατετίθετο βοήθειαν· ὅπερ σπανιώτατον ἄν τις εὕροι. *Bias ſui temporis diſertiſſimus atque eloquentiſſimus fuit, ſed longè aliter ac ceteri eloquentia eſt uſus. Non enim ad mercenariam operam, neque ad quæſtum ullum faciendum, ſed ad opem hominibus injuria affectis ferendam, eloquentiam ſuam commodavit: quod paucos admodum feciſſe comperias.* Hunc Laërtii locum exſcripſit Suidas: Βίαντος Πριηνέως δίκη. οὗτος εἷς τῶν ἑπτὰ Σοφῶν. λέγεται γὰρ εἰς τὰς δίκας (lege καὶ τὰς δίκας) δεινότατος γεγονέναι εἰπεῖν. ἐπ' ἀγαθῷ μέντοι τῶν λόγων ἰσχύϊ ἐχρῆτο. (προσεχρῆτο apud Laërtium) Ἱππώναξ, δικάζεσθαι Βίαντος τοῦ Πριηνέως κρείσσων.

Δημόδικος ὁ Ἀλείριος] Poëta mihi ignotus. *Demodicum Lerium* vocat Eraſmus in Adagiis, ubi de hoc adagio *Prienenſis juſtitia.* Videtur ergo legiſſe Δημόδικος ὁ Λέριος: & certè vox Ἀλείριος de mendo mihi valde ſuſpecta eſt. Leros Ioniæ fuit inſula, unde Pherecydes ὁ Λέριος, de quo nos infra in Pherecyde.

Ἢν τύχῃς κρίνων, δικάζε τὴν Πριηνίην δίκην] Caſaubonus ita diſtinguebat:

——ἢν τύχῃς
Κρίνων, δικάζε τὴν Πριηνίην δίκην.

Chriſtianus verſum trochaicum eſſe exiſtimabat

Ἢν τύχῃς κρίνων, δικάζε Πριηνίην δίκην.

Et ita Eraſmus loco laudato hunc verſum appellat: ſed ibi ſcriptum eſt, Ἢν τύχῃς τίνων, quod interpretatur *Si quam agas cauſam*: unde apparet tamen legiſſe Eraſmum non τίνων, ſed κρίνων.

καὶ Ἱππώναξ, καὶ δικάζεσθαι, &c.] Editiones Frobenii & Stephani καὶ Ἱππώναξ ἃ καὶ δικάζεσθαι. Legendum videtur

——ὁ καὶ δικάζεσθαι
Δίκαν Βίαντος τοῦ Πριηνέως κρέσσων.

Et ita Caſaubonus hîc, & ad illa Strabonis lib. XIV. ἐκ Πριήνης δ' ἦν Βίας, εἷς τῶν ἑπτὰ Σοφῶν, περὶ οὗ φησιν οὕτως Ἱππώναξ· καὶ δικάσασθαι Βίαντος τοῦ Πριηνέως κρέσσων. Videtur enim, inquit, de aliquo dixiſſe ὑπερβολικῶς, ὁ καὶ δικάσασθαι Βίαντος, &c. Legi poteſt & κρέσσον aut κρεῖσσον. κρεῖσσον legitur in omnibus Laërtii editionibus. κρέσσων habent Laërtii & Strabonis Codices manu exarati. κρείσσων legitur apud Suidam: & ita quoque Scholia ad Antholog. lib. III. Tit. εἰς φιλοσόφους, Epigrammate in Biantem. Ceterùm Stobæus Serm. XLIV. refert Biantem, damnaturum quempiam ad mortem, lacrimas fudiſſe;

&

& cùm dixiſſet quidam, quid eſt quòd fleas, cum penes te A ſit hominem non condemnare, reſpondiſſe, quia neceſſarium eſt, naturæ quidem condolere, legi autem ſuffragari.

P. 22. Κλεινῆς] Malè in libro Anthologiæ κλεινοῖς. Sed ibi rectiùs πέτρη quàm hîc πέτρα· eſt enim conſcriptum Ionicè hoc Epigramma.

Τῆδε Βίαντα κέκευθε] κέκευθα melius Membranæ. Ita quoque liber Epigrammatum Anthologiæ. alioquin, retinendo κέκευθε, verba ſunt H. Stephani, pro Τῆδε legendum Ηδε.

πολιῷ γήραϊ νιφόμενον] Horatius: *capitis nives*; quod cur damnaverit Quintilianus nihil cauſæ eſt. Prudentius quoque in Præfatione libri καθημερινῶν:

Hæc dum vita volans agit,
Irrepſit ſubitò canicies ſeni;
Oblitum veteris me Saliæ arguens,
Sub quo prima dies mihi
Quàm multas hyemes volverit, & roſas
Pratis poſt glaciem reddiderit, nix capitis probat. B

ἀστοῖσιν ἄρεσκε πᾶσιν ἐν πόλει αἴκε μένῃς] Extrema verba corrupta eſſe omnes animadvertimus. Vir doctiſſimus ſcribendum arbitratur ἐν πόλει ᾇ κε μένῃς. quaſi verò οἱ ἀστοὶ alii eſſent quàm οἱ ἐκ τῆς πόλεως ᾇ κε μένῃς! Dixerat ἄρεσκε ἀστοῖσιν. Jamque facile intelligimus iis maximè ſtudendum eſſe, quibuſcum in eadem civitate habitamus. quid hac ergo ταυτολογίᾳ opus eſt, præſertim in iſtiuſmodi γνώμαις, quæ quambreviſſimè formari ſolent? Duæ C diverſæ, non inelegantes, ſententiæ in unam coaluere, librariorum incuriâ. Diſtinguendum & mutandum eſt leviter: ἀστοῖσιν ἄρεσκε πᾶσιν. ἐν πόλει ἀεικεῖ μένῃς. *Civibus omnibus placere ſtudeas. In civitate deformata & afflicta maneas.* πόλις ἀεικὴς eſt, quæ fortunæ ſuæ diſſimilis aliquando incommodis laborat ſeſe ex tranſverſo offerentibus. Hanc in fortuita calamitate non deſerendam eſſe, ſapienter Bias admonuit. Ita enim eſt, ut *adverſæ res acrioribus ſtimulis animum boni civis explorent.*

Ipſæ amicos res opimæ pariunt, adverſæ probant,

inquit P. Syrus. Egregiè Cicero: *facilè dijudicatur amor* D *verus & fictus, ſi aliquod incidat ejuſmodi tempus, ut quaſi aurum igne, ſic benevolentia fidelis periculo aliquo perſpici poſſit.* Quare ratio maximè appoſita eſt quam adjunxit Bias huic præcepto, πλείσταν γὰρ ἔχει χάριν. Verba admodum inertia ſunt, ſi referantur ad iſtud comma vulgatum, ἀστοῖσιν ἄρεσκε πᾶσιν: namque ἀρέσκειν nihil aliud eſt, niſi ἔχειν χάριν. Sed præſto eſſe afflictis, aut ſaltem quorum in ſocietate fortunatè viximus, eorum non ſubterfugere infortunia, non ſeſe ſubducere communi ſorti, magnam apud omnes gratiam auctoritatemque conciliat. Plenam prudentiſſimo inſtituto ſententiam ipſe Bias exemplo ſuo illuſtravit. deſtitutam undique oppugnatamque ab Alyatte patriam ſuam Prienen non deſeruit: ſed affuit laboranti, immo induſtriâ, conſilio, ſapientiâ, magno applauſu medicinam fecit. Hæc ex E Epiſtola, quam ſuper Laërtii quibuſdam obſcurioribus locis ſcripſit ad nos Marquardus Gudius, vir ſingulari doctrina præditus, atque humanitate. Ceteræ Editiones habent hic ἀρέσκῃ, ſed ἄρεσκε quoque ſcriptum eſt in Regio codice.

ἔλεγε τὸν βίον οὕτω μετρεῖν ὡς καὶ πολὺν καὶ ὀλίγον χρόνον βιωσομένους] Stobæus Serm. 1. etiam Bianti tribuit: οὕτω πειρῶ ζῆν, ὡς καὶ ὀλίγον καὶ πολὺν χρόνον βιωσόμενος.

καὶ φιλεῖν ὡς μισήσοντας] Ariſtoteles Rhetor. II. 13. ubi de moribus Senum: ἔτι δὲ ταχύποπτοί εἰσι διὰ τὴν ἀπιστίαν· ἄπιστοι δὲ, δι' ἐμπειρίαν. καὶ οὔτε φιλοῦσι σφόδρα, οὔτε μισοῦσι διὰ ταῦτα· ἀλλὰ κατὰ τὴν Βίαντος ὑποθήκην, καὶ φιλοῦσιν ὡς μισήσοντες, καὶ μισοῦσιν ὡς φιλήσοντες. *Præterea ſuſpicioſi ſunt quia increduli, & increduli quia periti. Et neque magno amore, neque magno odio proſequuntur propter eamdem cauſam: ſed, ex Biantis præcepto, & amant tamquam odio habituri, & odio habent tamquam amaturi.* Biantis præceptum damnat Cicero F ſub Scipionis nomine libro de Amicitia: *Negabat ullam vocem inimiciorem amicitiæ potuiſſe reperiri, quàm ejus, qui dixiſſet, ita amare oportere, ut ſi aliquando eſſet oſurus: nec verò ſe adduci poſſe, ut hoc quemadmodum putaretur, à Biante dictum eſſe crederet, qui Sapiens habitus eſſet unus è Septem: impuri cujuſdam, aut ambitioſi, aut omnia ad ſuam potentiam revocantis eſſe ſententiam.* Ariſtoteles quoque Rhetor. II. 21. τὸ δὲ ἦθος βέλτιον, ὅτι οὐ δεῖ, ὥσπερ φασὶ, φιλεῖν ὡς μισήσοντα, ἀλλὰ μᾶλλον μισεῖν ὡς φιλήσοντα. δεῖ δὲ τῇ λέξει τὴν προαίρεσιν συνδηλοῦν· εἰ δὲ μὴ, τὴν αἰτίαν ἐπιλέγειν· οἷον, ἢ οὕτως εἰπόντα, ὅτι δεῖ φιλεῖν, οὐχ ὥσπερ φασὶν, ἀλλ' ὡς ἀεὶ φιλήσοντα· ἐπιβουλία γὰρ θάτερον· ἢ ὧδε, οὐκ ἀρέσκοι δέ μοι τὸ λεγόμενον· δεῖ γὰρ τόν γ' ἀληθινὸν φίλον, ὡς φιλήσοντα ἀεὶ φιλεῖν. *Mores verò meliores, apparent ſic: non oportere, ut aiunt, amare tamquam oſurum, ſed magis odio habere, tamquam amaturum. Ac oportet dictione propriam agendi rationem aperire: ſin minùs, cauſſam ſubjicere, quemadmodum aut ſic dicendo, Oportet amare, non, ut aiunt, ſed tamquam ſemper amaturum: inſidiatoris enim alterum eſt. Aut ſic: Non placet mihi quod dicitur: oportet enim verum amicum, tamquam amaturum ſemper amare.*

τοὺς γὰρ πλείστους εἶναι κακούς] Idem Laërtius infra hæc ipſa in Vita: ἀπεφθέγξατο, οἱ πλεῖστοι ἄνθρωποι κακοί. Clemens Alexandrinus I. στρωμ. ἔπειτα ἑξῆς τὸ, Πάντες ἄνθρωποι κακοὶ, ἢ, οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων κακοί· διχῶς γὰρ ἐκφέρεται τὸ αὐτὸ ἀπόφθεγμα. οἱ περὶ Σωτάδαν τὸν Βυζάντιον Βίαντος λέγουσιν εἶναι. Apollinaris Sidonius:

Prienæe Bia, plures ais eſſe malignos.

Explicat Auſonius:

Bias Prieneus dixit, οἱ πλεῖστοι κακοί:
Quod eſt Latinum, Plures hominum ſunt mali.
Sed imperitos ſcito, quos dixit malos.

Et poſtea:

Bias Prienæus dixit, οἱ πλεῖστοι κακοί.
Latinè dictum ſuſpicor, Plures mali.
Dixiſſe nollem, Veritas odium parit.
Malos ſed imperitos dixi, & barbaros:
Qui jus & æquum, & ſacros mores negligunt, &c.

βραδέως ἐγχείρει τοῖς πραττομένοις, &c.] Stobæus Serm. 111. ex Demetrio Phalereo: βραδέως ἐγχείρει· ὃ δ' ἂν ἄρξῃ, διαβεβαιοῦ. Et Serm. 1. βραδέως ἐγχείρει τοῖς πραττομένοις· ἐγχειρήσας δὲ πράττε βεβαίως.

μὴ τάχυ λάλει] Stobæus ibidem, μίσει τὸ ταχὺ λαλεῖν. Seneca ad Lucilium: *tardiloquum te eſſe jubeo.*

φρόνησιν ἀγάπα] Habes totidem verbis apud Stobæum.

περὶ θεῶν λέγε, ὡς εἰσίν] Stobæus ibidem: πάντοτε λέγε, ὡς εἰσὶ θεοί. Id eſt, de Diis hoc unum affirmato, eſſe illos quidem, ſed qui vel quales ſint, ne tentandum quidem eſt explicare, cùm id ſupra ingenii noſtri modulum ſit. In hanc rem Tacitus de moribus Germanorum: *Sanctiuſque ac reverentius viſum de actis Deorum credere, quàm ſcire.*

ἀνάξιον ἄνδρα μὴ ἐπαίνει διὰ πλοῦτον] Et hoc αὐτολεξεὶ apud eumdem Stobæum.

πείσας λάβε, μὴ βιασάμενος] Et hoc quoque.

Ο, τι ἂν ἀγαθὸν πράττῃς, εἰς θεοὺς ἀνάπεμπε] Stobæus: ὅταν ἀγαθὸν πράττῃς, θεοὺς, μὴ δὲ σεαυτὸν, αἰτιῶ.

Ἐφόδιον ἀπὸ νεότητος εἰς γῆρας ἀναλάμβανε σοφίαν] Paulò aliter apud Stobæum: κτῆσαι ἐν μὲν νεότητι εὐπραξίαν, ἐν δὲ τῷ γήρᾳ σοφίαν.

καὶ οἱ Πριηνεῖς δὲ αὐτῷ τέμενος καθιέρωσαν τὸ Τευτάμειον] Ita ſupra in Pittaco: καὶ χώραν αὐτῷ ἀπένειμαν. ὁ δὲ ἱερὰν ἀνῆκεν, ἥτις νῦν Πιττάκειος καλεῖται.

ἀπεφθέγξατο, οἱ πλεῖστοι ἄνθρωποι κακοί] Sapiunt gloſſema: ſupra quippe Biantis apophthegmata retulerat Laërtius, atque hoc ipſum, τοὺς γὰρ πλείους εἶναι κακούς.

CLEOBULUS.

ΓΝΩΜΗ δὲ καὶ κάλλει διαφέρειν] Lege ῥώμῃ. Ita ceteræ Editiones & Membranæ omnes. Ita quoque Suidas: Κλεόβουλος, Εὐαγόρου, Λίνδιος, εἷς τῶν ἑπτὰ ὀνομαζομένων Σοφῶν· ῥώμῃ καὶ κάλλει διαφέρων τῶν κατ' αὐτόν.

γενέσθαι τε αὐτῷ θυγατέρα Κλεοβουλίνην, id eſt *Cleobuli filiam.* Sic Νηρίνη, *Nerei filia.* Virgilius: *Nerine Galathæa,* &c. Εὐηνίνη, ἡ τοῦ Εὐήνου Μάρπησσα Homero. Ἀδραστίνη, ἡ τοῦ Ἀδράστου Αἰγιάλεια. Sic à *Neptunus Neptunine* duxit Virgilius. Eumetis puella illa vocabatur. Plutarchus de Pythiæ Oraculis: τὴν δὲ Κορινθίαν Εὔμητιν, ἄχρι νῦν Κλεοβουλίνην πατρόθεν οἱ πλεῖστοι καλοῦσιν.

Lege

Ita legendum. Idem in Convivio VII. Sapientum: τὴν σοφὴν, ἔφη, καὶ περιβόητον ἀγνοεῖς Εὔμητιν; οὕτω γὰρ ταύτην ὁ πατὴρ αὐτὸς, οἱ δὲ πολλοὶ πατρόθεν ὀνομάζουσι Κλεοβουλίνην. Quæ ſequuntur ibidem verba, quia pleraque alia de Cleobulina nos docent, præcipuè verò ænigmatum peritiſſimam eam fuiſſe, quod etiam hîc teſtatur Laërtius, non gravabor apponere: καὶ ὁ Νειλόξενος, Ἦπου τὴν περὶ τὰ αἰνίγματα δεινότητα καὶ σοφίαν, ἔφη, τῆς κόρης ἐπαινεῖς. καὶ γὰρ εἰς Αἴγυπτον ἔνια τῶν προβαλλομένων ὑπ' αὐτῆς δίϊκται· Οὐκ ἔγωγε, εἶπε Θάλης, τούτοις γὰρ ὥσπερ ἀστραγάλοις ὅταν τύχῃ παίζουσα χρῆται, καὶ διαβάλλεται πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας. (an legendum διαμάχεται?) ἀλλὰ καὶ φρόνημα θαυμαστὸν, καὶ νοῦς ἔνεστι πολιτικὸς, καὶ φιλάνθρωπον ἦθος, καὶ τὸν πατέρα τοῖς πολίταις πρᾳότερον ἄρχοντα παρέ- B χει. Καὶ δημοτικώτερον εἶναι, ὁ Νειλόξενος ἔφη, καὶ φαίνεται, βλέποντι πρὸς τὴν λιτότητα καὶ ἀφέλειαν αὐτῆς. *Tum Niloxenus: Nimirum, inquit, eam ob ænigmatum peritiam ac ſapientiam laudas. nam & in Ægyptum quædam ab ea propoſitæ quæſtiones pervenerunt. Non ſanè, reſpondit Thales: his enim illa tamquam taxillis, ubi ita res fert, utitur, & concertat cum compellantibus. Sed & animi altitudo ineſt ei mirabilis, & ingenium civile atque humanum, ac facit ut pater civibus humaniùs populariterque imperet. Omnino, inquit Niloxenus, ita videtur, idque apparet intuenti tenuitatem in amictu ejus atque ſimplicitatem.* Ariſtoteles Rhetor. l. III. cap. 2. illius ænigma celebre de cucurbitæ applicatione refert,

Ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα. C

Cleobulinæ enim eſſe hoc ænigma teſtis eſt Plutarchus in Convivio. Meminit Cleobulinæ Clemens Alexandrinus στρωματ. lib. IV. ubi eam ait pedes paternorum hoſpitum laviſſe.

ἧς μέμνηται καὶ Κρατῖνος ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, πληθυντικῶς ἐπιγράψας] Id eſt, *in Cleobulinis.* Tamen Polluci lib. VII. cap. XI. citatur Cratinus, ἐν Κλεοβουλίνῃ ſingulari numero. Sed ibi legendum videtur ἐν Κλεοβουλίναις, quemadmodum hæc Cratini Fabula citatur quoq; Athenæo lib. IV. cap. 21. Videndus hîc Caſaubonus, & ad Athenæum dicto loco.

ἀπὸ Δαναοῦ] Lege cum Caſaubono τὸ ἀπὸ Δαναοῦ.

πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ] Ita quoque apud Herodotum D in Vita Homeri: ſed in margine γρ. πολυκλαύτου ἐπὶ τύμβου: vitioſè. πολυκλαύτου voluit dicere qui hanc notam appoſuit.

Ἀντιθέμενον στήλας] Editio Baſileenſis, Ἀντιθετούμενος στήλας. Stephanica, Ἀντιθέντα μένος σάλας. M S. Regiæ Bibliothecæ, Ἀντιθέντα μένας στήλας. Legendum cum Stephano Ἀντιθέντα μένος σάλας. eum vide. columnam Simonides intelligit Midæ monumento impoſitam cum Epigrammate Cleobuli.

οὐ γὰρ εἶναι Ὁμήρου τὸ ἐπίγραμμα] Homero tamen tribuitur hoc Epigramma ab Herodoto in vita Homeri. ſed hoc opus non eſſe antiqui illius Herodoti meritò Viri docti ſuſpicantur; quâ de re conſulendus eruditiſſimus Voſſius lib. I. de Hiſtoricis Græcis cap. 3.

πολλοῖς ἔτεσι προέχοντος (φασὶ) τὸν Μίδαν] Nota E Midæ fabulam Homero poſteriorem fuiſſe. Etiam illo Phaëthontis fabulam poſteriorem eſſe ſcribit Origenes lib. III. contra Celſum. Midam, quum apud Phrygas regnaret, ſanguine tauri potato extinctum, Olympiade XX. auctor eſt Hieronymus in Euſebii Chronico. At veriùs Strabo lib. I. id contigiſſe ait, quum Cimmerii incurſiones fecerunt in dextram Ponti partem, Paphlagoniam & Phrygiam numeroſis ſuis exercitibus inundantes: ille autem incurſus, teſte eodem Chronico, accidit regnante Athenis Codro, longè ante Olympiadas. Midam vetuſtiorem eſſe primâ Olympiade annis pluſquam CC: atque æqualem Homero volebat Scaliger ad Euſebium, ex hoc Homeri epigrammate. Duo Midæ in Phrygia regnarunt. Petavium vide de Doctrina Temporum. F

παῖδες τριήκοντα] Ita quoque apud Suidam, in Κλεοβουλίνη, niſi quod ibi τριάκοντα legitur. Sed apud Stobæum eſt Κοῦραι ἑξήκοντα: quam lectionem amplectitur Caſaubonus. & certè, ut taceam primam in τριήκοντα eſſe brevem, dici non poteſt ex triginta diebus Menſis, alios eſſe albos, alios nigros: ſunt enim omnes albi ſimul & nigri, aut nigri ſimul & albi. Sed ex ſexaginta Menſis filiabus, aliæ ſunt albæ, nempe dies triginta; aliæ nigræ, videlicet triginta noctes. Receptam lectionem agnovit tamen Petavius, vir undecumque doctiſſimus, qui hoc ænigma in Libris de Doctrina temporum ita eſt interpretatus:

A *Biſſenos Genitor Gnatos habet unus: at horum*
Ter ſunt cuique decem Natæ, variante figurâ:
Quippe aliis color eſt albus; niger inditus illis.
Immortale genus cùm ſint, moriuntur utræque.

Legendum omnino apud Laërtium Παῖδες δὶς τριάκοντα; de qua veriſſima emendatione monuit me Marquardus Gudius. δὶς poſterior ſyllaba in παῖδις abſcripſit vulgari Librariorum compendio.

Ἀμουσία τὸ πλέον μέρος, &c.] Verſus ſunt, quod vel ipſa vox ᾀδομένων ſatis innuit. Sic autem in ordinem cogi poſſunt:

Ἀμουσί' ἐν βροτοῖσι τὸ πλέον μέρος,
Λόγων τε πλῆθος· ἂν δ' ὁ καιρὸς ἀρκέσῃ B
Φρόνει τι κεδνόν. μὴ μάταιος ἡ χάρις
Γινέσθω.

Si tempus ſuppetat, ſi occaſio fuerit, φρόνει τι κεδνόν. Non ſemper, ſed tempeſtivè, & in tempore atque ex occaſione vult nos φρονεῖν τι κεδνόν, inquit Salmaſius.

Ἔφη δὲ δεῖν συνοικίζειν τὰς θυγατέρας, παρθένους μὲν τὴν ἡλικίαν, τῷ δὲ φρονεῖν γυναῖκας] Corrige τὸ δὲ φρονεῖν. & ita ceteræ Editiones. Stobæus quoq; Serm. LXVIII. Κλεόβουλος ἔφη, δεῖν συνοικίζειν ἀνδράσι τὰς ἑαυτῶν θυγατέρας, τὴν μὲν ἡλικίαν, παρθένους· τὸ δὲ φρονεῖν, γυναῖκας.

παρθένους μὲν τὴν ἡλικίαν, τὸ δὲ φρονεῖν γυναῖκας] C Baptiſta Guarinus in Prologo elegantiſſimæ illius Fabulæ Paſtoralis, cui *Fidi Paſtoris* nomen dedit:

D'età Fanciulla, e di ſaver già Donna.

ὑποδεικνὺς ὅτι δεῖ παιδεύεσθαι καὶ τὰς παρθένους] Ovidius de Puellis:

Nec pudeat linguas edidiciſſe duas.

Vide hîc Caſaubonum.

ἔλεγέ τε τὸν φίλον δεῖν εὐεργετεῖν, ὅπως ᾖ μᾶλλον φίλος· τὸν δὲ ἐχθρὸν φίλον ποιεῖν] Ita quoque apud Suidam: ſed legendum videtur, τὸν δὲ ἐχθρὸν, ἵνα φίλον ποιῇς, vel ὥστε φίλον ποιεῖν.

Καὶ ὅταν τις ἐξίῃ τῆς οἰκίας, ζητείτω πρότερον τί μέλλει πράσσειν] Auctor Carminum, quæ *Aurea* inſcribuntur, & Pythagoræ adſcribuntur: D

Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν,
Πῆ παρέβην, τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;
Ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου ἐπέξιθι· καὶ μετέπειτα
Δεινὰ μὲν ἐκπρήξας ἐπιπλήσσεο· χρηστὰ δὲ, τέρπου.
Mollia nec priùs admittant tibi lumina ſomnum,
Exactæ quàm ter reputaris cuncta diei:
Quæ prætergreſſus? quæ geſſi? quæ malè omiſi?
Singula percurrens à primo facta, quibus tu
Vel pravis doleas, capias vel gaudia juſtis.

Galenus libro de animi perturbationibus capite 6. εἶτα καθ' E ἑκάστην ἡμέραν σαυτὸν ἀναμιμνήσκειν· ἄμεινον μὲν εἰ πολλάκις· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ πάντως γε κατὰ τὴν ἕω, πρὶν ἄρχεσθαι τῶν πράξεων· εἰς ἑσπέραν δὲ, πρὶν ἀναπαύσεσθαι μέλλειν. *Denique ut peccata tua unoquoque die memores. meliùs quidem ut crebrò; ſin minùs, ut ſummo priùs mane, quam te operi accingas, & veſperi quàm cubitum eas.* Seneca lib. III. de ira cap. 36. *Quotidie apud me cauſam dico cùm ſublatum è conſpectu lumen eſt, & conticuit uxor, moris jam mei conſcia, totum diem mecum ſcrutor, facta ac dicta mea remetior,* &c. Et paulò ſuperiùs: *Faciebat hoc Sextius, ut conſummato die cùm ſe ad nocturnam quietem recepiſſet, interrogaret animum ſuum. Quod hodie malum tuum ſanaſti? cui vitio obſtitiſti? quâ parte melior es?* &c. Idem Epiſtolâ 28. *Initium eſt ſalutis, notitia peccati. Egregiè mihi hoc dixiſſe videtur* F *Epicurus. Nam qui peccare ſe neſcit, corrigi non vult. deprehendas te oportet, antequam emendes,* &c. *ideo, quantum potes, te ipſe coargue; inquire in te. Accuſatoris primùm partibus fungere; deinde Iudicis; noviſſimè Deprecatoris. aliquando & offende.*

φιλήκοον εἶναι μᾶλλον ἢ φιλόλαλον· φιλομαθῆ μᾶλλον ἢ ἀμαθῆ] Habes totidem verbis apud Stobæum Serm. III. ubi de dictis Cleobuli.

γλῶσσαν εὔφημον ἴσχειν] γλῶσσαν εὔφημον κεκτῆσθαι apud eumdem ibidem.

ἀρετῆς οἰκεῖον εἶναι] Nota loquendi modum. Ita apud Marcum Aurelium lib. I. οἰκειωθῆναι τῇ φιλοσοφίᾳ. Ita ferme Lucianus οἰκειότερος τῇ νίκῃ. Etiam apud Stobæum

dicto loco: ἀρετῆς οἰκεῖον, ἀδικίαν μισεῖν; pro quo Laërtius ἀδικίας φεύγειν.

Πόλει τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν] Apud Stobæum: πολίταις τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν.

Ἡδονῆς κρατεῖν] Apud Stobæum: γλώττης κρατεῖν.

Βίᾳ μηδὲν πράττειν. τέκνα παιδεύειν. ἔχθραν διαλύειν] Totidem verbis apud Stobæum.

Γυναικὶ μὴ φιλοφρονεῖσθαι, μηδὲ μάχεσθαι ἀλλοτρίων παρόντων, &c.] Et hæc αὐτολεξεὶ inter dicta Cleobuli apud Stobæum legere eſt.

Οἰκέτην πάροινον μὴ κολάζειν· δοκεῖν γὰρ παροινεῖν] Tanaquillus Faber Cleobulum dixiſſe exiſtimabat δοκεῖν γὰρ παρανοεῖν, alluſione factâ ad πάροινον. Sed pro recepta lectione facit Stobæus, apud quem legitur, οἰκέτας μεθύοντας μὴ κολάζειν· εἰ δὲ μή, δόξεις καὶ αὐτὸς μεθύειν.

Γαμεῖν ἐκ τῶν ὁμοίων] *Nube pari.* Stobæus quoque inter dicta Cleobuli: γαμεῖν ἐκ τῶν ὁμοίων· ἐὰν γὰρ ἐκ τῶν κρειττόνων, δεσπότας, οὐ συγγενεῖς κτήσῃ. Vide ſupra in Pittaco.

Μὴ ἐπιγελᾶν τοῖς σκωπτομένοις· ἀπεχθήσεσθαι γὰρ τούτοις] Et hoc inter dicta Cleobuli à Stobæo Serm. 111. refertur.

Εὐτυχῶν μὴ ἴσθι ὑπερήφανος, &c.] Apud Suidam: εὐτυχῶν μὴ ἔσο ὑπερήφανος, &c. Apud Stobæum: εὐποροῦντα μὴ ὑπερήφανον εἶναι· ἀπορούντα, μὴ ταπεινοῦσθαι.

ἀπεφθέγξατο, Μέτρον ἄριστον] ἀπεφήνατο Codex Regius. Apollinaris Sidonius:

Lyndie tu Cleobule jubes modus optimus ut ſit.

Clemens Alexandrinus ςρώματ. libro 1. Δίδυμος ἀνατίθησιν Κλεοβούλῳ τό, Μέτρον ἄριστον. Auſonius:

Cleobulus ego ſum, parvæ civis inſulæ,
Magnæ ſed auctor, quâ cluo, ſententiæ:
Ἄριστον μέτρον *quem dixiſſe exiſtimant*, &c.

Igitur de Cleobulo accipienda hæc Columellæ lib. 1. cap. 3. *Nos ad cetera præcepta illud adjicimus, quod Sapiens unus de Septem in perpetuum Poſteritati pronunciavit* Μέτρον ἄριστον, *Adhibendum modum menſuramque rebus.* Quo tamen in loco, ut hoc obiter dicam, in M S. Codice Bibliothecæ Monaſterii Corbeienſis, qui hodie in Bibliotheca Sancti Germani à Pratis Luteciæ aſſervatur, & quem utendum mihi dedit Vir humaniſſimus, idemqe doctiſſimus Lucas Dacherius, ejuſdem Bibliothecæ Cuſtos, hæc verba Μέτρον ἄριστον deſiderantur; & rectè, meo quidem judicio. ſed de his pluribus ad Columellam. Laudat hoc dictum Galenus de animi perturbationibus cap. 3. ὀρθῶς γὰρ ἔοικεν εἰρῆσθαι τό, μέτρον ἄριστον· ὡς οὐδενὸς ἀμέτρου καλῶς γιγνομένου.

Λίνδος, πόντῳ ἀγαλλομένη] Lindus urbs eſt Rhodi Inſulæ.

Πολλοὶ μέν τινες] Rectè Caſaubonus: Πολλοί μέν τιν εἰσὶν ἑταῖροι, καὶ οἶκος πάντῃ.

ποθεινοτάταν] Editio prior, ut & MSS. ποτανιώταταν. Stephanica ποτ' ἀνιωτάταν. Scaliger atque H. Stephanus emendabant ποταινιωτάταν. Caſaubonus verò ἀνανιωτάταν; & ita legiſſe videtur Vetus Interpres, qui *commodam* vertit. ποτνιοτάταν habet Suidas. ποθεινοτάταν rectum eſſe arbitror. Sed etiam πο]ανιω]άταν ferri poteſt, hoc eſt, πρὸς τὰς ἀνίας μάλιστα ποιοῦσαν.

νῆσος πελαγία] Inſulam πελαγίαν, eam eſſe quæ procul à litoribus in alto mari ſita ſit, doctè ad Strabonis librum 1. obſervat doctiſſimus Caſaubonus, quem ibi vide.

καὶ τοὶ ἑταῖροι δὲ] καίτοι legiſſe videtur Aldobrandinus. ſed καὶ τοὶ rectum. τοὶ Doricè pro οἱ articulo plurali maſculino.

PERIANDER.

ΚΥΨΕΛΟΥ] Ita Editio Baſileenſis, & MSS. Regiæ Bibliothecæ. Ita quoque apud Herodotum, Ariſtotelem, Euſebium in Chronico, Auctorem Etymologici Magni, alios. At Stephanicæ Editiones Κυψέλλου. Et ita etiam Suidas in Περίανδρος, & in πρεσβεῖον. & Stobæus Serm. 111. alii. Κύψελλος quoque dicitur Polyæno dux ille Arcadum, qui Pauſaniæ & aliis eſt Κύψελος. Κυψέλου hîc legendum rectè monuit Caſaubonus. Herodotus in Terpſichore: Ἠετίωνι δὲ μετὰ ταῦτα ὁ παῖς ηὐξάνετο. καί οἱ διαφυγόντι τοῦτον τὸν κίνδυνον, ἀπὸ τῆς κυψέλης ἐπωνυμίην Κύψελος οὔνομα ἐτέθη. *Poſthæc Eetionis filio creſcenti impoſitum eſt nomen* Κύψελος *ob periculum hoc, quod devitaverat in cypſela.* Profert deinde oraculum, cujus hic verſus,

Κύψελος Ἠετίδης, βασιλεὺς κλειτοῖο Κορίνθου,

vel ex metri ratione, quin hoc nomen per unicum λ ſcribi debeat, dubitare nos non ſinit.

οὗτος γήμας Λυσίδην, ἣν αὐτὸς Μέλισσαν ἐκάλει, τὴν Προκλέους, &c.] An uxorem Periander Μέλισσαν per blanditias vocitabat? An potiùs ſcripſerit Laërtius οὗτος γήμας Λυσίδην (Ἡρόδοτος Μέλισσαν καλεῖ) τὴν Προκλέους, &c. Sanè Herodotus Periandri uxorem Meliſſam vocat, non Lyſiden. Ecce tibi ejus verba in Thalia, de Periandro: ἦσάν οἱ ἐκ Μελίσσης δύο παῖδες, ἡλικίην ὁ μὲν ἑπτακαίδεκα, ὁ δὲ ὀκτωκαίδεκα ἔτεα γεγονώς. τούτους ὁ μητροπάτωρ Προκλῆς ἐὼν Ἐπιδαύρου τύραννος, &c. Et deinde: ἐπεί τε γὰρ τὴν αὐτοῦ γυναῖκα Μέλισσαν Περίανδρος ἀπέκτεινε. Ἡρότος pro Ἡρόδοτος compendio literarum ſcripſiſſe Librarium veroſimile eſt, ex quo poſtea ἣν αὐτὸς factum eſſe ſuſpicamur. *Meliſſam* Periandri uxorem vocat & Plutarchus in Convivio, ſtatim initio. Porro, ut hoc obiter dicam; Μελίσσας Nymphas Aquarum, & Sacerdotes, Cereris præcipuè, vocabant Antiqui. Porphyrius de Antro Nympharum: πηγαὶ δὲ καὶ νάματα οἰκεῖα ταῖς Ὑδριάσι Νύμφαις· καὶ ἔτι γε μᾶλλον Νύμφαις ταῖς ψυχαῖς, ἃς ἰδίως Μελίσσας οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν, ἡδονῆς οὔσας ἐργαστικάς· ὅθεν καὶ Σοφοκλῆς οὐκ ἀνοικείως ἐπὶ ψυχῶν ἔφη,

Βομβεῖ δὲ νεκρῶν σμῆνος, ἔρχεται δ' ἄλλη.

καὶ τὰς Δήμητρος ἱερείας, ὡς τῆς χθονίας θεᾶς μυστίδας, Μελίσσας οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν, αὐτήν τε τὴν Κόρην, Μελιτώδη. quæ poſtrema verba, quibus Perſephonem Μελιτώδη vocari ait, diligenter notanda; lucem enim afferunt, quod jam olim Muretus obſervavit, obſcuro loco Theocriti, Is eſt in Syracuſiis. ubi Praxinoë:

Μὴ φύη, Μελιτῶδες, ὃς ἁμῶν καρτερὸς εἴη.
Non oriatur, Proſerpina, qui nobis imperet.

Et ad quem locum eruditè, præter morem, Scholiaſtes: Μελιτώδες δὲ τὴν Περσεφόνην φησὶ κατ' ἀντίφρασιν· ὡς καὶ Κόρην· διὰ τὸ τὰς ἑταίρας αὐτῆς, καὶ τῆς Δήμητρος, Μελίσσας λέγεσθαι. Ubi lego ὡς καὶ Κόρην· ἢ διὰ τό, &c. Duplicem affert nominis Μελιτώδους, quo Proſerpinam vocabant, rationem: quia per antiphraſim ita dicta ſit, quemadmodum & per antiphraſim Κόρη dicta eſt: (ſic etiam & Εὐμενίδες) vel quòd & ipſius, & Cereris ſocias Μελίσσας vocarent. Etiam Cereris Sacerdotes Μελίσσας dictas fuiſſe notavit, doctiſſimus Lexicographorum, Heſychius: Μέλισσαι, αἱ τῆς Δήμητρος μυστίδες. Rationem appellationis affert Auctor Etymologici: λέγονται δὲ Μέλισσαι καὶ ἱέρειαι παρὰ τῷ ποιητῇ παρὰ τὴν Μέλισσαν τὸ ζῶον καθαρώτατον; quam Porphyrius loco ſupra allato tetigit his verbis, ἡδονῆς οὔσας ἐργαστικάς. Verùm uterque, quod dici ſolet, οὐδ' ἴκταρ βάλλει. Veritas vocabuli eſt à μελίσσω, hoc eſt πραΰνω, ἀρέσκω, *placo.* Μέλισσα id eſt *placatrix*, ἡ τὴν θεὸν ἀρέσκουσα. Ceterùm Homerus, nullibi, ſi bene memini, Μελίσσας vocat ἱερείας; & memoriâ lapſum Etymologici Auctorem puto: *Poetam* enim cùm dixit, Homerum certè innuit, qui ita κατ' ἐξοχὴν dicebatur, quemadmodum, teſte Galeno libro quòd animi mores ſequantur temperamentum corporis, Sappho *Poetria* appellabatur.

Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἀρχῆς] Meminit hujus libri περὶ τῆς ἀρχῆς Laërtius infra in Heraclide Pontico, ubi ejus libros recenſet.

ἢ λακτίσας τὴν γυναῖκα, ἔγκυον οὖσαν ἀπέκτεινε] Sic Nero Poppæam. Tacitus Annal. lib. XVI. *Poſt finem ludicri Poppæa mortem obiit, fortuitâ mariti iracundiâ, à quo gravida ictu calcis afflicta eſt.* Mortuæ uxori Periandrum concubuiſſe refert Suidas in Περίανδρος: λέγεται δὲ καὶ ἄλλο τοῦτον ἄνομον ἐργάσασθαι, νεκρᾷ τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ μιγέντα ὑπ' ἔρωτος: quod habuit ab Herodoto, qui id ipſum narrat in Terpſichore.

ἀπεκήρυξεν εἰς Κέρκυραν, λυπούμενον ἐπὶ τῇ μητρὶ] Aliter Herodotus, quem vide.

ᾧ ὄνομα Λυκόφρων] Herodotus: ὁ δὲ νεώτερος, ᾧ ὄνομα ἦν Λυκόφρων, ἤλγησε ἀκούσας, &c.

πρὸς Ἀλυάττην ἐπ' ἐκτομῇ] Herodotus in Thalia: Κερκυραίων παῖδας τριηκοσίων ἀνδρῶν τῶν πρώτων, Περί-

Περίανδρος ὁ Κυψέλου ἐς Σάρδις ἀπέπεμψε παρὰ Αλυάττεα ἐπὶ ἐκτομῇ, & quæ ſequuntur; quæ vide. Meminit & Plutarchus libro de Herodoti malignitate, & Plinius lib. IX. cap. 25. Alyattes Rex fuit Lydorum, qui caſtrandi periti fuerunt. Memoriæ prodidit Xanthus Lydius, Gygen Lydorum Regem feminas primùm caſtraſſe, quò illis ſemper ætate florentibus uteretur, teſte Heſychio in Xantho Lydio: Nam Athenæus in XII. Xanthum Lydium id de Andramyte Lydorum Rege referre ait.

Pag. 25. Σωσικράτης δέ φησι πρότερον Κροίσου τελευτῆσαι αὐτὸν ἔτεσι τετταράκοντα καὶ ἑνὶ πρὸ τῆς τετταρακοστῆς ἐννάτης Ολυμπιάδος] Legendum cum notâ diſtinctionis τετταράκοντα, καὶ ἑνὶ πρὸ τῆς, &c. Et vertendum, *Soſicrates porro refert ipſum quadraginta ante Crœſum annis obiiſſe, uno verò ante Olympiadem* XLIX. De Herodoti parachroniſmo in ætate Periandri videndus Petavius in Paralipomenis Librorum de Doct. Temp. pag. 858. ubi & hæc Laërtii verba πρότερον Κροίσου, *ante Crœſi calamitatem* exponit.

ὡς ἄρα ἐρασθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ Κράτεια συνῆν αὐτῷ λάθρα] Jacobus Palmerius Grentemenilius, Vir optimus, doctiſſimus, nobiliſſimus legendum conjiciebat μητρυιὰ pro μήτηρ, cùm ut à Periandro, qui Sapiens habitus eſt unus è Septem, eam enormitatis maculam ablueret, tum ut cum Laërtio conciliaret Euſtathium, qui uxorem Cypſeli (is fuit Periandri pater) non *Crateam* vocat, ſed *Herodicen*, quod ab Auctore antiquo habuiſſe non dubitabat. Ecce tibi verba Euſtathii ad Iliad. τ. v. 281. p. 1185. θετέον δὲ ἐνταῦθα καὶ τὰς τῷ Κυψέλλῳ φίλας χρυσοφόρους· ὅς, φασὶ, περὶ κάλλους γυναικῶν ἐν Αλφειῷ ἀγῶνα διέθετο, καὶ ὡς ἐνίκησεν ἡ αὐτοῦ γυνὴ Ηροδίκη ἐκράτησεν ὁ ἀγὼν παρ' Ηλείοις. Verùm, pace tanti viri liceat dixiſſe, nihil hîc mutandum: nam & Parthenius, bonus imprimis auctor, & antiquus, nam Auguſti vixit temporibus, etiam Periandrum refert cum matre conſuetudinem habuiſſe. Quare aut de alio Cypſelo accipienda verba Euſtathii, aut potiùs duas uxores Cypſelum habuiſſe dicendum eſt, aut ſi unicam habuit, binominem eam fuiſſe. Quia autem aliter narrat Parthenius, ejus locum integrum placet hîc adſcribere: ſed quia prolixior eſt, Interpretis verbis eum proferemus: *Fertur autem & de Periandro Corinthio, quòd primùm mitis ac benignus fuerit, poſteà verò crudelior factus ſit, eam ſanè ob cauſam: Mater ejus eum valde adhuc juvenem vehementer ſecum continebat, eò uſque etiam ut ejus amore implexa, in concupiſcentiam ipſius veniret. Progreſſu autem temporis malum ſemper increſcebat, adeo ut ſe ampliùs continere non poſſet. Quare confidenti animo puerum his verbis alloquitur: Eſſe videlicet feminam quamdam formoſam planè, quæ eum immodicè amet; quare ſuadeat ne illam deſpiceret, ac ſe ulteriùs adfligere ſinat. Periander verò primùm ſe corrupturum negabat eam quæ eſſet conjuncta viro, præter leges & publicos mores. Quum autem ſupplicibus verbis inſtare non ceſſaret, ſe facturum recipit. Poſtquam itaque nox ſtatuta veniſſet, admonuit ipſum, ne lumen ad thalamum inferret, neque cogeret etiam ad colloquium, atque id illius pudori condonaret. Is ergo quum pollicitus eſſet omnia ſe facturum, quæ mater ipſi injunxerat, ipſa pulcherrimè adornata ad filium ingreditur, ac prinſquam aurora illuceſceret, clam rurſus exit. Sequenti vero die interrogat filium, quomodo placuerit ei amica, & numne velit illam rurſus ſe accedere. Periander verò ſe illud meditari reſpondit, non modicéque ſe erga illam affici. Quare ab hoc tempore non ceſſabat ſæpe ad filium redire, ita ut tandem cupido Periandrum caperet, atque diligentiam ipſe adhiberet, quò cognoſceret, quæ tandem ei congrederetur, atque aliquamdiu apud matrem precibus impetrare ſtuduit, quò apud illam obtineret, ut in mutuum colloquium veniret, atque ut ejus, cujus deſiderio flagraret, aliquam notitiam haberet: Nunc ſanè ſe rem omnino difficilem & ingratam perpeti, inquiens, quòd ne contueri quidem eam permitteret; cui jam multo tempore fuerit congreſſus. Verum quum id fieri poſſe ob verecundiam feminæ mater omnino negaret, ipſe aliquem ex miniſtris tamen in cubiculo occulere jubet. Et quum ea, pro conſuetudine, accederet, ac unà dormire pararet, exurgens Periander producit lumen, atque quam videt eſſe matrem, præ animi impotentiâ tranſverberare eam ſtatuit: ſed à quodam genio ſubitò adparente retractus, à facto temperavit; ac ex eo tempore mente perculſus inſanivit, in crudelitatemq; incidit, & multos ſuorum civium mactavit: Mater verò multùm ſuper genio ſuo lamentata, ſe ipſam interemit.*

διὰ τὸ ἀλγεῖν ἐπὶ τῇ φωρᾷ] Ita quoque Editio Baſileenſis, & Stephanica Græca. At Setphanica cum Latina interpretatione, ἐπὶ τῇ φορᾷ. Reſcribebat Tanaquillus Faber ἐπὶ τῇ ἐκφορᾷ; id eſt, *propter divulgationem*, ingenioſè. Ferri tamen poteſt recepta lectio. ἐπὶ τῇ φωρᾷ, id eſt, *quòd deprehenſus eſſet*, ut rectè Vetus Interpres atque Aldobrandinus. Heſychius: αὐτοφορία, τὸ ἐπὶ αὐτῇ φορᾷ. ſed ubi legendum αὐτοφωρία, & φωρᾷ.

ἀλλὰ καὶ Εφορος ἱστορεῖ ὡς εὔξαιτο, εἰ νικήσειεν Ολύμπια τεθρίππῳ, χρυσοῦν ἀνδριάντα ἀναθεῖναι, &c.] Longè aliter Suidas in Κυψελιδῶν ἀνάθημα: Κυψελιδῶν ἀνάθημα ἐν Ολυμπίᾳ. Πλάτων ἐν Φαίδρῳ. παρὰ τὸ Κυψελιδῶν ἀνάθημα σφυρήλατος ἐν Ολυμπίᾳ ἐστάθη κολοσσός· ἀλλ' οὐ τῶν Κυψελιδῶν. Κυψέλου δέ φασι τὸ ἀνάθημα, ὡς Αγακλυτὸς ἐν τῇ π' Ολυμπιάδι φησὶν οὕτως· ναὸς τῆς Ηρας παλαιὸς, ἀνάθημα Σκιλλουντίων· οὗτοι δέ εἰσιν Ηλείων. ἔνεστι δὲ ἐν αὐτῷ χρυσοῦς κολοσσὸς, ἀνάθημα Κυψέλου, τοῦ Κορινθίου. φασὶ γὰρ τὸν Κύψελον εὐξάμενον, εἰ Κορινθίων τυραννήσειε, τὰς οὐσίας πάντων, εἰς δέκατον ἔτος ἀνιερώσειν, τὰς δεκάτας τῶν τιμημάτων εἰσπραξάμενον, κατασκευάσαι τὸν σφυρήλατον κολοσσόν. Δίδυμος δὲ κατασκευάσαι τὸν κολοσσόν φησι Περίανδρον ὑπὲρ τοῦ τῆς τρυφῆς καὶ τοῦ θράσους ἐπισχεῖν τοὺς Κορινθίους. *Cypſelidarum donarium Olympiæ. Plato in Phædro. Prope Cypſelidarum donarium Olympiæ Coloſſus collocatus fuit malleo ductus. at non fuit donarium Cypſelidarum. Aiunt quidam Cypſeli donarium fuiſſe, ut Agaclytus in* 80. *Olympiade ſic ſcribit: Antiquum Junonis templum, Scilluntiorum donarium: hi autem ſunt Eleorum coloni. In eo autem eſt aureus coloſſus, donarium Cypſeli Corinthii. Dicunt enim Cypſelum voviſſe, ſi Corinthiorum regnum adeptus fuiſſet, ſe per decennium bona omnium Junoni conſecraturum, & exactis cenſus decimis, illum colloſſum malleo-ductum confeciſſe. Didymus verò Periandrum confeciſſe hunc coloſſum ait; ut Corinthiorum luxum, & audaciam reprimeret.* Sed & aliter Ariſtoteles II. Oeconomicorum: Κύψελος ὁ Κορίνθιος, εὐξάμενος τῷ Διῒ, ἐὰν κύριος γένηται τῆς πόλεως, τὰ ὄντα Κορινθίοις πάντα ἀναθήσειν, ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀπογράψασθαι. ἀπογραψαμένων δὲ τούτων, τὸ δέκατον μέρος παρ' ἑκάστου ἔλαβε, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐκέλευσεν ἐργάζεσθαι. περιελθόντος δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ, τὸ αὐτὸ ἐποίησεν. ὥστε συνέβαινε ἐν δέκα ἔτεσι ἐκεῖνόν τε ἅπαντα ἔχειν, ἅπερ ἀνιέρωσε, τούς τε Κορινθίους ἕτερα κεκτῆσθαι. *Cypſelus Corinthius, cùm votum feciſſet Jovi, ſi civitate potitus fuiſſet, Corinthiorum ſe dedicaturum facultates univerſas: juſſit cenſum deſcribi. Illis autem profeſſis, decimam bonorum partem abſtulit à ſingulis, de reliquis juſſit eos negotiari & rem facere. Annoque vertente fecit idem. Evênit itaq; ut annis decem & ipſe haberet omnia bona Corinthiorum, eáque conſecraret, & Corinthii interea quærerent, pararentq; alia.*

Τέρπεο] Malè apud Suidam τέρπου.

ἐποίησε δὲ καὶ ὑποθήκας εἰς ἔπη δισχίλια] Suidas: ἔγραψεν ὑποθήκας εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον, ἔπη β. Lege εἰς ἔπη β.

ἐρωτηθεὶς διὰ τί τυραννεῖ, ἔφη, ὅτι καὶ τὸ ἑκουσίως ἀποστῆναι καὶ τὸ ἀφαιρεθῆναι κίνδυνον φέρει] Paulò aliter Stobæus Serm. XLI. Περίανδρος ἐρωτηθεὶς διατί οὐκ ἀποτίθεται τὴν ἀρχὴν, εἶπεν, ὅτι τῷ κατ' ἀνάγκην ἄρχοντι, καὶ τὸ ἑκουσίως ἀποστῆναι κίνδυνον φέρει. Exſtat in hunc ſenſum Epiſtola ad Demotelem, inter Epiſtolas illas quæ ſub nomine Phalaridis circumferuntur, quam vide, eſt enim elegantiſſima.

Καλὸν ἡσυχία. Επισφαλὲς προπέτεια] Habes totidem verbis apud Stobæum inter dicta Periandri Serm. III.

Κέρδος, αἰσχρόν] Pleniùs apud Stobæum dicto Serm. III. κέρδος αἰσχρὸν, φύσεως κατηγορία. & Serm. VIII. κέρδος αἰσχρὸν βαρὺ κειμήλιον. Mox quoque ſupra Laërtius: μηδὲν χρημάτων ἕνεκα πράττειν· δεῖν γὰρ τὰ κερδαντὰ κερδαίνειν. Quare hîc aliquid excidiſſe facilè crediderim: non enim lucrum ſimpliciter & abſolutè, ſed turpe lucrum damnandum fuit. Vide nos ad Chilonem p. 129.

Δημοκρατία, κρεῖττον τυραννίδος] Idem legas apud Stobæum Serm. III. Eſt autem Tyrannis parens injuſtitiæ:

Η γὰρ Τυραννὶς ἀδικίας μήτηρ ἔφυ.

Verſus eſt, qui in Proverbiorum Græcorum Appendice è Vaticana Bibliotheca refertur.

Αἱ μὲν ἡδοναὶ, φθαρταί· αἱ δὲ τιμαὶ, ἀθάνατοι] Stobæus dicto loco: αἱ μὲν ἡδοναὶ, θνηταί· αἱ δ' ἀρεταὶ, ἀθάνατοι.

Εὐτυχῶν μὲν, μέτριος ἴσθι· δυσυχῶν δὲ, φρόνιμος] Habet Stobæus totidem verbis.

Φίλοις εὐτυχοῦσι καὶ ἀτυχοῦσιν ὁ αὐτὸς ἴσθι] Et hæc αὐτολεξεὶ apud Stobæum.

Ὃ ἂν ὁμολογήσῃς, διατήρει] Aliter apud Stobæum : ὃ ἂν ἑκὼν ὁμολογήσεις πονηρὸν παράβαινε.

Λόγων ἀποῤῥήτων τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἀλλὰ μὴ ποιοῦ] Totidem verbis Stobæus.

Μὴ μόνον τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς μέλλοντας κόλαζε] Rectiùs apud Stobæum, μὴ μόνον τοὺς ἁμαρτάνοντας κόλαζε, ἀλλὰ καὶ τοὺς μέλλοντας κώλυε· cùm cogitationis pœnam pati nemo debeat, ut eſt in l.18. D. de pœnis.

οὗτος πρῶτος δορυφόρους ἔσχε καὶ τὴν ἀρχὴν εἰς τυραννίδα μετέστησε] Trecentos ſatellites habuiſſe ſcribit Suidas. addit & vetuiſſe ne Cives haberent ſervos, otiumque agerent, ſemper aliquid excogitantem quod ipſi agerent : ſi quis autem in foro ſedebat, eum mulctaſſe, metuentem ne quod conſilium in ſuam perniciem iniret. Gygen, Lydorum Regem, primùm nomen Tyranni habuiſſe teſtis eſt Auctor Deſcriptionis Olympiadum.

καὶ οὐκ εἴα ἐν ἄστει ζῆν τοὺς βουλομένους, καθά φησιν Ἔφορος καὶ Ἀριστοτέλης] Locus Ariſtotelis eſt lib.v.Politicorum. Vide hîc Aldobrandinum.

καὶ ἐτυράννησεν ἔτη τετταράκοντα] Ariſtoteles Politicorum lib. v. cap. 12. regnaſſe ait annis 44. cui Petavius adſentitur in Paralipomenis librorum de Doctrina Temporum pag. 858.

Pag. 26. τὸν μὲν τύραννον· τὸν δὲ σοφὸν καὶ Ἀμπρακιώτην] Uterque Periander Tyrannus fuit : unus Corinthius, è numero VII. Sapientum ; alter Ampraciota ; qui quidem Sapiens nuſquam appellatur. Quare hîc reſcribendum olim exiſtimabamus, τὸν μὲν Κορίνθιον καὶ σοφὸν, τὸν δὲ Ἀμπρακιώτην. Sed fortaſſe alia fuit ſententia Sotionis, Heraclidis, Pamphilæ, & Neanthis Cyziceni, quos in hanc rem teſtes adducit Laërtius ; quod ex ſequentibus conjicere eſt, καὶ Ἀριστοτέλης μὲν τὸν Κορίνθιόν φησιν εἶναι τὸν σοφόν· Πλάτων δ᾽ οὔ φησι. Periandri Ampraciotæ meminit Ariſtoteles Politicor, lib.v. c.10. ἐπεβούλευσαν δὲ καὶ Περιάνδρῳ τῷ ἐν Ἀμβρακίᾳ τυράννῳ, διὰ τὸ συμπίνοντα μετὰ τῶν παιδικῶν, ἐρωτῆσαι αὐτὸν, εἰ ἤδη ἐξ αὐτοῦ κύει. *Inſidiati ſunt etiam Periandro Ambraciæ Tyranno, propterea quòd inter compotandum, cùm unà eſſet puer quem ille in deliciis habebat, quæſiviſſet ab eo, eſſetne jam ex ſe prægnans.* & cap. 4. ubi de ſeditionibus, quæ ex parvis rebus naſcuntur, agit ; καὶ ἐν Ἀμβρακίᾳ πάλιν ὡσαύτως Περίανδρον συνεκβαλὼν τοῖς ἐπιτιθεμένοις ὁ δῆμος τὸν τύραννον, εἰς ἑαυτὸν περιέστησε τὴν πολιτείαν. *Et Ambraciæ rurſum eodem modo populus, Periandro Tyranno, una cum iis qui cum eo juncti civitatem invadebant, exacto, ad ſe ipſum Reipub. adminiſtrationem revocavit.* Ampracia autem, ſive Ambracia, urbs eſt in Epiro. *Ambracia* dicitur Straboni, Plinio, Ariſtoteli : *Ampracia* Herodoto, Ptolemæo, Æliano. Utramq; lectionem agnoſcit Stephanus : Ἀμβρακία, inquit, πόλις Θεσπρωτίας, ἀπὸ Ἄμβρακος τοῦ παιδὸς Θεσπρωτοῦ τοῦ Λαοκόωντος, ἢ ἀπὸ Ἀμβρακίας τῆς Αὐγέου θυγατρὸς, &c. εὕρηται καὶ διὰ τοῦ π, ἀντὶ τοῦ β. ὅθεν καὶ τὸ ἀμπρακιώτης, ἀπὸ τῆς ἄμπρακος γενικῆς, καὶ ἀμπρακία.

τοῦτο καὶ Νεάνθης φησὶν Κυζικηνὸς] Hujus Scriptoris meminit Suidas : Νεάνθης Κυζικηνὸς, Ῥήτωρ, μαθητὴς Φιλίσκου τοῦ Μιλησίου. Scripſerat inter alia περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, teſte Stephano in voce Κραστὸς, ad quos libros reſpexiſſe hic Laërtium non dubitamus. De Neanthe illo plura qui volet, adeat Voſſium de Hiſtoricis Græcis lib. 1. cap. 15. & Jonſium de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ lib. 1, cap. 17.

Καὶ Ἀριστοτέλης μὲν τὸν Κορίνθιόν φησιν εἶναι τὸν σοφόν· Πλάτων δ᾽ οὔ φησι] Caſaubonus hæc verba οὔ φησι, non, uti ambroſius atque Aldobrandinus, *negat*, verùm *non ait* interpretatur : non enim, inquit, hoc Plato negat, ſed Periandrum duntaxat in numero Sapientum prætermittit. Laert.ſupra in Thalete:Πλάτων δ᾽ ἐν Πρωταγόρᾳ Μύσωνα ἀντὶ Περιάνδρου. & infra in Myſone: μέμνηται γὰρ αὐτοῦ καὶ οὗτος (Πλάτων) ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, ἀντὶ Περιάνδρου θεὶς αὐτόν. Clemens quoque Στρωμ. l. 1. Πλάτων δὲ, ἀντὶ Περιάνδρου, ὡς ἀναξίου σοφίας, διὰ τὸ τετυραννηκέναι, ἐγκαταλέγει Μύσωνα τὸν Χηνέα. Adde & Suidam in Περίανδρος· φασὶ δέ τινες αὐτὸν καὶ τῶν ἑπτὰ Σοφῶν γεγονέναι. τὸ δὲ, οὐκ ἦν. Vide nos ſupra ad Thaletem pag.67.

τούτου ἐστὶ, Μελέτη τὸ πᾶν] Clemens Στρωματ. lib. 1. τὸ, Μελέτη πάντα καθαίρει, Περιάνδρου τυγχάνειν βούλονται. Auſonius :

Ephyra creatus huc Periander prodeo,
Μελέτη τὸ πᾶν *qui dixi ; & qui dictum probo,*
Meditationem id eſſe totum quod geras, &c.

Apud Stobæum Serm. 111. ſcriptum eſt μελέτα τὸ πᾶν : ubi μελέτα imperativum eſſe verbi μελετᾷν, non verò nomen Doricæ dialecti, exiſtimare quis poſſet. nam & Apollinaris Sidonius,

Tu meditans totum, decoras, Periandre, Corinthon.

ἤθελε δὲ καὶ τὸν Ἰσθμὸν διορύξαι] Idem in animo habuerunt Darius, Demetrius, Julius Cæſar, Caius Caligula, Domitius Nero, alii. Vide Diodorum Siculum lib. 1. cap. 3. Pauſaniam in Corinthiacis, Strabonem lib. 1. Suetonium in Julio Cæſare 44. in Caligula 21. in Nerone 19. Dionem lib. 63. Plinium lib. & cap. IV. Philoſtratum l. 4. de Vita Apollonii cap. 8. & in Vita Herodis Sophiſtæ, Lucianum de foſſione Iſthmi, Paulum Æmilium in Carolo Magno lib. 11. ſub finem, & Albertum Magnum lib. 11. de proprietatibus elementorum tract. 11. cap. 3. Vide & Joſephum Scaligerum Tractatu de Marium conjunctione. Ceterum ad Periandrum ut redeam, triremes in utroque mari habuiſſe teſtis eſt Suidas : ἐστρατεύετο συνεχῶς· καὶ ἦν πολεμικός· τριήρεις τε ναυπηγησάμενος ἐχρῆτο ἀμφοτέραις ταῖς θαλάτταις.

Φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐπιστολή] Meliùs legeretur φέρονται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐπιστολαὶ, duas enim refert Laërtius Epiſtolas Periandri.

Ἀπόλλωνι] Editio prior Ἀπόλλω, quam lectionem potiorem ducit Caſaubonus, qui & poſtea ἀξιοῦντι non ἠξιοῦντι legit. Eum vide. Pro ἀποδέχομαι malim ego ἀποδέξομαι.

ἁλία] Id eſt, ἐκκλησία, *congregatio*, *ſynodus*. Heſychius : ἁλιαίαν, ἐκκλησίαν. Ταραντῖνοι. an legendum ἁλίαν ? Idem ; ἁλιαστής· τόπος ἐν ᾧ ἀθροίζονται. οἱ Σικελοί Ita interpungendus hic locus. οἱ Σικελοὶ, id eſt, more Siculorum, dialecto Siculâ : ſimiliter Ταραντῖνοι eſt Tarantinorum dialecto.

παρὰ τὸν Λυδὸν ἐς Σάρδεις] *Non poteſt is eſſe Crœſus, ſed Alyattes : qui fortaſſis in pueri Crœſi gratiam florentes tum in ſapientia viros acciverit. Erat enim, cùm Periander obiit, natus annos* IX. *circiter Crœſus : qui eodem anno, quo Solon Athenienſium Remp. ordinabat, in lucem eſt editus : nimirum tertio Olympiadis* XLVI. *Atqui Plutarchus paulò poſt legum lationem peregrè Solonem abiiſſe memorat ; quam peregrinationem decennalem fuiſſe refert Herodotus. Præclarè igitur ſecum Hiſtoria conſentiet, ſi hoc ipſo intervallo Solonem dixerimus cum reliquis Sapientibus Sardes ad Alyattem veniſſe : ac rurſus adulto jam Crœſo, & cum patre regnum adminiſtrante eodem aſpiraſſe, quando & memorabile cum eo colloquium illud habere potuit*, verba ſunt Petavii in Paralipomenis librorum de Doctrina Temporum pag.858.

Ἁμῖν μὲν ἀκούσιον τᾶς δάμαρτος τὸ ἄγος] Per iram namque uxorem interfecerat, ut ſupra dixit Laërtius.

παῦσον τὴν ἀπήνειαν τῷ παιδὸς] Si vir uxorem, aut uxor virum per iram necaverit, purgetur, & triennium integrum exulet, cumque redierit, nec ſacris cum liberis ſuis communicet, nec unâ menſâ utatur. Quod ſi non ſervet genitor aut filius, impietatis reus à volente quolibet accuſetur, inquit Plato de Legibus lib. IX.

τήν τε θυγατέρα κατακαύσας αὐταῖς κατὰ πᾶσαν Κορινθίαν εἵματα] Lege τεᾷ θυγατρὶ, κατακαύσας αὐτᾷ καὶ τὰ πασᾶν Κορινθίαν εἵματα, & Caſaubonum atque Aldobrandinum adi.

ἀποκρινάμενον] ὑποκρινάμενον Stephanicæ Editiones, quod malebat Caſaubonus.

ἀγαγὼν δὲ αὐτὸν ἐς λήϊον τοὺς ὑπερφυέας τῶν ἀσταχύων, &c.] Hanc hiſtoriam refert Herodotus in Terpſichore, nec non Ariſtoteles Politicorum III. 2. & V. 10. Verùm Herodotus Thraſybulum Periandro dediſſe hoc conſilium ait, quemadmodum Laërtius noſter, & Diodorus Siculus : Ariſtoteles verò Periandrum Thraſybulo. Ad hoc ſive Periandri ſive Thraſybuli conſilium reſpexit Themiſtius Orat. V. his verbis : γελοῖος γὰρ διδάσκαλος ἦν τῆς τυραννικῆς ἀσφαλείας, ὁ τοὺς ἀστάχυας ἀποτέμνων τοὺς ὑπερέχοντας τοῦ ληΐου. οὐ γὰρ τοσούτους γε ἂν ἀποτέμοι, ὥστε μή τινας ἀπολείπεσθαι ὑψηλοτέρους τῶν ἀτμήτων ἀεὶ μενόντων, &c. *Quàm eſt verò ridiculus ille Tyrannorum ſecuritatis magiſter, qui eminentes ſegetum ſpicas virgâ demetebat : neq; enim tot umquam demetere poteſt, quin aliquæ ſemper ex hiſque integræ nec decurtatæ maneant.* Quod Periandri Corinthiorum Tyranni conſilium Tarquinium imitatum fuiſſe, quia ἄνωθεν Corinthius erat, atque illud ipſum à majoribus audire potuerat, conjiciebat ad Themiſtium Petavius : Livius enim lib. 1. Decadis 1. idem conſilium à Tarquinio Superbo datum refert Sexto Tarquinio filio contra Gabinos.

ΑΝΑ-

ANACHARSIS.

ΓΝΟΥΡΟΥ μὲν ἦν υἱός] Γνύρου ſcriptum eſt apud Suidam in Ανάχαρσις, Δαυκέτου apud Lucianum in Scytha. Sed Γνούρου etiam apud Herodotum.

Καδουΐδου] Suidas Καδουΐα in Ανάχαρσις. Scripſiſſe Laërtium Καδουΐδα, atque eâdem formâ dictum Καδουΐδας ac Σουΐδας, Caſaubonus exiſtimabat. Falluntur enim, inquit, Viri doctiſſimi & magni in literis nominis, qui *Sudam* Suidam appellant, Jacobum Cujacium innuens, qui Suidam ita ſemper vocat. Profert & Euſtathii locum, ex quo B *Suidas* verum eſſe nomen docet; cui adde & hunc doctiſſimi Scholiaſtæ Apollonii pag. 26. Σουΐδας γὰρ καὶ Αριστοτέλης οἱ περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένοι, &c. Sed & idem Suidas Καδουΐαν alibi appellat, ſcilicet in Καδουΐας. Καδουΐας, inquit, βασιλεὺς Σκυθῶν.

διὸ καὶ δίγλωττος ἦν] Linguam Græcam non calluiſſe cùm Athenas venit, ſcribit Lucianus in Scytha. De ejus in Græca lingua imperitia vide Epiſtolam Anacharſidis ad Athenienſes inter Epiſtolas ſuppoſititias Græcanicas. Ex Barbaris nullum, præter unum Anacharſim Scytham, philoſophatum fuiſſe ſcribit Lactantius lib. 3. cap. 25. *Qui Philoſophiam ne ſomniaſſet quidem, niſi & linguam & Græcas literas antè didiciſſet.*

εἰς εὐτέλειαν βίου] ἐμοὶ περίβλημα, χλαῖνα· δεῖπνον, C γάλα, τυρός, aiebat ipſe Anacharſis, apud Clementem Στρωματέων lib. 1. Et in Epiſtola ad Hannonem apud Ciceronem Tuſcul. Quæſt. lib. v. *Mihi amictus eſt, Scythicum tegmen: calciamentum, ſolorum callum: cubile, terra: pulmentum, fames: lacte, caſeo, carne veſcor. Quare ut ad quietum me licet venias. munera autem iſta, quibus deliciaris, vel civibus tuis, vel Diis immortalibus dona.* & in Epiſtola ſuppoſititia ad eumdem Hannonem: ἐμοὶ μὲν περίβλημα χλαῖνα σκυθική. ὑπόδημα δέρμα ποδῶν· κοίτη δὲ πᾶσα γῆ. δεῖπνον καὶ ἄριστον γάλα καὶ τυρὸς καὶ κρέας ὀπτόν· πιεῖν, ὕδωρ. Etiam vir temperans dicitur Plutarcho in Convivio.

ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις] Aliam hujus proverbii occaſionem, immo alium ſenſum refert Suidas. Scribit enim uſurpatum D fuiſſe de iis qui apertè alicui malè precantur, quoniam Scythæ Darium poſtulantem ut ſibi parerent, plorare juſſerunt. Athenæus verò lib. XII. cap. 5. dictum fuiſſe ait: quia crudeles in ſubditos captivos & ſervos fuerunt Scythæ. Ad hoc proverbium reſpexit Themiſtius Orat. xv. his verbis: ἀκούσεται αὖ πάλιν ῥῆσιν ἑτέραν, οὐ τὴν ἀπὸ Σκυθῶν, ἀλλὰ τὴν ἀπὸ Σταγείρων. Quod mirum eſt non vidiſſe virum perſpicaciſſimum Dionyſium Petavium. Eódem reſpexit & Auctor libri illius elegantiſſimi περὶ ἑρμηνείας, quem eſſe Dionyſium Halicarnaſſeum infra ad Demetrium Phalereum oſtendemus: ταῦτα πάντα ἠθικῶς καὶ ἐμμελῶς, καὶ οὐχὶ δὴ τὸ λεγόμενον τοῦτο ἀπὸ Σκυθῶν.

ἐλθεῖν εἰς Ἀθήνας] Notat Ælianus Variæ Hiſtoriæ lib. v. cap. 7. Scythas in ſua tantùm regione peregrinari ſo- E lere, Anacharſin verò tamquam virum ſapientem etiam ulteriùs peregrinationes ſuas produxiſſe, veniſſe enim in Græciam, ubi apud Solonem in magna fuit admiratione.

κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἑβδόμην Ὀλυμπιάδα, ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκράτους] Auctor Deſcriptionis Olympiadum, hac Olympiade: Ανάχαρσις Ἀθήνησιν ἐπιδημεῖ. De Eucrate Archonte adeundus Meurſius de Archontibus Athenienſibus lib. 1. cap. 13.

Ἕρμιππος δὲ πρὸς τὴν Σόλωνος οἰκίαν ἀφικόμενον, &c.] Nihil ſimile apud Lucianum de primo Anacharſidis atque Solonis colloquio. Verùm ſimile quid apud Plutarchum in Solone. Anacharſis ipſe in Epiſtola ſuppoſititia ad Solonem: σὺ δὲ διότι Ανάχαρσις ἐλθὼν ἐπὶ σὰς θύρας ἐβούλετό σοι ξένος γενέσθαι, ἀπηξίωσας, καὶ ἀπεκρίνω ἐν οἰκείᾳ χώρᾳ μὴ δεῖν ξενίαν συνάπτειν. contra- F rio ſenſu.

ξένους ποιοῦνται] ξένοι Chriſtianus. Sed nihil mutandum.

P. 27. νῦν αὐτὸς ἐν τῇ πατρίδι εἶναι] αὐτὸν Caſaubonus, quem vide.

ὁ δὲ καταπλαγεὶς τὴν ἑτοιμότητα] Ælianus quoque Anacharſin in magna apud Solonem admiratione fuiſſe ſcribit Var. Hiſtor. loco proximè laudato.

εἰσέφρηκεν] Membranæ Regiæ, nec non Editio prior εἰσέφρικεν, nullo ſenſu. Editiones Stephanicæ εἰσέφρησεν, A id eſt *admiſit*. optimè. εἰσφρεῖν eſt *intus admittere*, quaſi εἰσφέρειν. Voce δέξασθαι uſus eſt Plutarchus hiſtoriam eamdem referens in Vita Solonis: οὕτω δὴ θαυμάσαντα τὴν ἀγχίνοιαν τοῦ ἀνδρὸς τὸν Σόλωνα, δέξασθαι φιλοφρόνως, &c. Cyrillus contra Julianum lib. IV. tantâ apud Græcos in admiratione Sapientiæ Anacharſin fuiſſe ait, ut illum nonnulli Septem Sapientum numero adſcribendum putaverint. Et illum inter VII. numeratum teſtatur Clemens Strom. 1. Maximum Tyrium vide Diſſert. xv.

τοξευθεὶς ἐν κυνηγεσίῳ πρὸς τοῦ ἀδελφοῦ] Suidas: πετελεύτηκε ἑλληνικὰς τελετὰς ἐπιτελῶν ἐν Σκύθαις, ἐπιβουλεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἀδελφοῦ. Vide omnino Caſaubonum.

ἐκ τῆς Ἑλλάδος] An potiùs ἐν τῇ Ἑλλάδι?

B διὰ δὲ τὸν φθόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ] Julianus apud Cyrillum lib. IV. Scythas Anacharſin ut inſanientem excepiſſe ait.

ἔνιοι δὲ τελετὰς Ἑλληνικὰς διατελοῦντα διαχρησθῆναι] Quod etiam teſtatur Suidas loco proximè laudato. Alii, teſte eodem Suida, in extrema ſenectute mortuum dicunt, & ad centum uſq; annos vitam produxiſſe. Vide hîc Caſaubonum.

διατελοῦντα] Meliùs ἐπιτελοῦντα· & ita Suidas, Stephani editio, & Membranæ.

διαχρησθῆναι] Id eſt *interfectum fuiſſe*. διαχρῶμαι & ἀποχρῶμαι pro *interficio* ſumuntur nonnumquam.

Ἑλλανικοῖς] Secunda in Ἑλλανικοῖς producitur: quare ut metro conſulatur, legendum omnino Ἑλλαδι- C κοῖς, ut in Editione Stephani legitur, nec non in Codice Regio.

ἄμπελον εἶπε τρεῖς φέρειν βότρυς] Paulò aliter Stobæus Serm. XVI. Ανάχαρσις ἔφη, κιρναμένου κρατῆρος Ἐφεσίου, τὸν μὲν πρῶτον ὑγείας πίνεσθαι· τὸν δὲ δεύτερον, ἡδονῆς· τὸν δὲ τρίτον, ὕβρεως· τὸν δὲ τελευταῖον μανίας. Idem legas & totidem verbis in locis communibus Sententiarum collectis per Antonium & Maximum Monachos Sermone LXVIII. de Ebrietate. Ibidem legere eſt & hæc verba, quæ Pythagoræ, non Anacharſi tribuuntur: βότρυας τρεῖς ἡ ἄμπελος φέρει, τὸν μὲν πρῶτον ἡδονῆς, τὸν δεύτερον μέθης, τὸν δὲ τρίτον ὕβρεως.

κρίνουσι δὲ οἱ μὴ τεχνῖται] Hieronymus ad Pammachium, ubi de obitu Paulini: *Felices, inquit Fabius, artes* D *eſſent, ſi de illis ſoli artifices judicarent.* Apollinaris Sidonius Epiſt. 10. lib. v. *Pauci ſtudia nunc honorant; ſimul & naturali vitio fixum eſt radicatumque pectoribus humanis, ut qui non intelligunt artes, non mirentur artifices.* Sed & Tertullianus in Apologetico adverſus Gentes: *Amant ignorare, cùm alii gaudeant cognoviſſe. Quantò magis hos Anacharſis denotaſſet imprudentes de prudentibus judicantes, quàm immuſicos de muſicis?* Unde ſuſpicari licet vocem τεχνῖται in hoc Laërtii loco de Muſicis accipiendam. Ita Nero moriens *qualis artifex pereo*, pronunciavit, quod Dio vertit ὦ Ζεῦ οἷος τεχνίτης παραπόλλυμαι. Qui ſint Græcis Διονύσου τεχνῖται vel Pueris notum. Tamen Plutarchus in Solone: ἔφη δὲ κἀκεῖνο θαυμάζειν ὁ Ανάχαρσις, ἐκκλησίᾳ παραγενόμενος, ὅτι λέγουσι μὲν οἱ σοφοὶ παρ' Ἕλλησι, κρίνουσι δὲ E οἱ ἀμαθεῖς. *Jam hoc quoque dixit ſe mirari Anacharſis, cùm concioni interfuiſſet, quòd dicerent apud Græcos ſapientes, ſtulti judicarent.* Immuſici ſunt οἱ ἀμαθεῖς.

εἰ πρὸ ὀφθαλμῶν, εἶπεν, ἔχοι τὰς μεθυόντων ἀσχημοσύνας] Stobæus Serm. XVI. Ανάχαρσις ἐρωτηθεὶς, πῶς ἂν οἰνόφλυξ τοῦ μεθύειν παύσαιτο, εἰ συνεχῶς, ἔφη, θεωροίη τὰ ὑπ' αὐτοῦ πρασσόμενα. *Anacharſis, quo quis modo temulentiam fugeret, interrogatus, ſi qualia Ebrii faciunt, inſpiciat, dixit.* Auctor eſt Plutarchus in Lycurgo morem Lacedæmoniis hunc fuiſſe, ut Servi inebriarentur, uti ſcilicet ebrietatis turpitudine ab ea Juvenes ingenui deterrerentur. Meminit hujus moris & libro ἀοργησίας. Ad Anacharſim ut redeam, quandoque inebriabatur. Narrat Athenæus lib. x. cùm apud Periandrum, de bibendo conſtituto præmio, primus inebriatus eſſet, pretium petiiſſe, ut qui victoriæ F finem aſſecutus eſſet. Et cùm quidam, ejus uxorem intuitus in convivio, ei dixiſſet, minime pulchram duxiſſe uxorem, dixiſſe ad puerum à calice, miſce mihi meraciùs, & eam pulcram faciam.

τέτταρας δακτύλους εἶναι τὸ πάχος τῆς νεώς] Juvenalis Sat. XII.

I nunc & ventis animam committe, dolato
Confiſus ligno, digitis à morte remotus
Quattuor, ac ſeptem, ſi ſit latiſſima tæda.

Verum ut rectè Mimographus, *A morte ſemper homines tantundem abſumus.*

A καὶ θαυμάζειν φησὶ πῶς Ἕλληνες ἀρχόμενοι μὲν ἐν μικροῖς πίνουσι πλησθέντες δὲ ἐν μεγάλοις] Videndus hîc Caſaubonus.

ἐπιγράφεται δὲ αὐτοῦ τῆ εἰκόνι, γλώσσης, γαστρὸς, αἰδοίων κράτει] Clemens στρωματέων lib. v. Ἀνάχαρσίν τε τὸν Σκύθην φησὶ (Φερεκύδης ὁ Σύριος) καὶ αὐτὸν κοιμώμενον κατέχειν, τῇ μὲν λαιᾷ τὰ αἰδοῖα, τῇ δεξιᾷ δὲ τὸ στόμα· αἰνιττόμενον, δεῖν μὲν ἀμφοῖν, μεῖζον δὲ εἶναι γλώσσης κρατεῖν, ἢ ἡδονῆς. *Anacharſin quoque Scytham dicit dormientem, ſiniſtrâ quidem continuiſſe pudenda, os autem dexterâ, ſignificantem oportere quidem utrumque, ſed majus eſſe linguam cohibere, quàm voluptatem.* Ceterùm hîc pro κράτει Editio Stephanica & M S. habent κρατεῖν. utraque lectio recta eſt.

ἀλλ' οὐδὲ ἄμπελοι] B Meminit Ariſtoteles Analytic. poſter. 1. & Plutarchus in Convivio Sapientum, nec non Euſtathius in Homerum, quorum verba non adduco, cùm ea adduxerit Caſaubonus: Apponam autem verba Maximi Tyrii, id ipſum referentis Diſſertatione VII. τὸν Ἀνάχαρσιν ἐκεῖνον ἤρετο Ἕλλην ἀνὴρ εἰ ἔστιν αὐλητικὴ ἐν Σκύθαις· ὁ δὲ, οὐδὲ ἄμπελοι, ἔφη. Narrat Athenæus lib. x. Anacharſin, cùm vitis poteſtatem Regi Scytharum expoſuiſſet, oſtendentem ejus ſarmenta, dixiſſe, Jam ad Scythas hæc perveniſſent, niſi flagella Græci quotannis amputarent.

ὅτι τὸν μὲν καπνὸν τὸν ἐν τοῖς ὄρεσι καταλείπουσι] Aſſentior Caſaubono, exiſtimanti hoc dixiſſe Anacharſin, propter ligna cocta ne fumum faciant, ut loquitur Ulpianus, & quæ Græci ἄκαπνα ideo vo- C cant.

τοὺς οὖν πλέοντας ποῦ τίθης] πλείονας malebat Caſaubonus, quem adi. Mihi placet nihil mutari. Ad idem quæſitum aliter reſpondit Alexandro Gymnoſophiſta quidam, ſcilicet plures eſſe vivos, neque enim eos exſtare qui mortui ſunt. Refert id Plutarchus in Alexandro.

ὀνειδιζόμενος ὑπὸ Ἀττικοῦ ὅτι Σκύθης ἐστὶν, &c.] Idem refert. Galenus in Protreptico cap. 3. ὁρᾷς ὡς οὐδὲν κωλύει τὸν Σκύθην Ἀνάχαρσιν καὶ θαυμάζεσθαι καὶ σοφὸν ὀνομάζεσθαι, καί τοι βάρβαρον ὄντα τὸ γένος. οὗτός ποτε πρός τινος ὀνειδιζόμενος ὅτι Βάρβαρος εἴη καὶ Σκύθης· ἐμοὶ μὲν ἡ πατρὶς ὄνειδος, σὺ δὲ τῇ πατρίδι. *Quis neſcit Anacharſidi Scythæ, quamvis natione barbaro, nihil* D *obſtitiſſe, quò minus admirationi jam ſit, atque inter Sapientes numeretur? Hic alteri exprobanti quòd Barbarus eſſet ac Scytha, mihi, inquit, patria dedecori eſt, tu verò patriæ.* Themiſtoclem ferunt Seriphio cuidam ſimile quid in jurgio reſpondiſſe: cùm enim ille dixiſſet, non eum ſuâ, ſed patriæ gloriâ ſplendorem aſſequutum: nec hercle, inquit, ſi ego Seriphius eſſem, nobilis evaſiſſem; nec ſi tu Athenienſis eſſes, clarus unquam fuiſſes. Rem narrat Plato lib. 1. de Republica. Meminit & Plutarchus in Themiſtocle, & Origenes lib. 1. contra Celſum.

ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ὄνειδος] Lege ἀλλ' ἐμοῦ, niſi poſtea pro τῆς πατρίδος legere malis τῇ πατρίδι, ut apud Galenum loco proximè allato legitur.

τί ἐστιν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθόν τε καὶ φαῦλον, ἔφη, γλῶσσα] E Eſt Æſopi dictum. Bianti attribuitur à Plutarcho in Convivio: at Pittacum id ipſum dixiſſe ait idem Plutarchus libro de Garrulitate.

γέρων γινόμενος ὕδωρ οἴσεις] Accipio de aqua intercute.

εὗρε δ' εἰς τὸν βίον ἄγκυραν τε καὶ κεραμικὸν τροχὸν, ὥς τινες] Idem legas apud Suidam. Idem quoque teſtatur Ephorus ſive Euphorus, (utroque enim modo hoc nomen apud Scriptores reperire eſt) qua de re à Strabone reprehenditur. Ecce tibi verba Strabonis lib. VII. Καὶ τὸν Ἀνάχαρσιν δὲ ἄνθρωπον σοφὸν καλῶν ὁ Ἔφορος, τούτου φησὶν εἶναι τοῦ γένους. (ſermo eſt de Scythis) νομισθῆναι δὲ καὶ ἕπτα Σοφῶν ἕνα, τελείᾳ σωφροσύνῃ καὶ συνέσει· εὑρήματά τε αὐτοῦ λέγει τά τε ζώπυρα, καὶ τὴν ἀμφίβολον ἄγκυραν, καὶ τὸν κεραμικὸν τροχὸν. ταῦτα δὲ λέγω σα- F φῶς μὲν εἰδὼς, ὅτι καὶ οὐκ αὐτὸς ἐστι ἀληθέστατα λέγει περὶ πάντων, καὶ δὴ καὶ τὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος· πῶς γὰρ ὁ τροχὸς εὕρημα αὐτοῦ, ὃν οἶδεν Ὅμηρος πρεσβύτερος ὤν;

Ὡς δ' ὅτε τίς κεραμεὺς τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃσι, καὶ τὰ ἑξῆς. *Ephorus porro Anacharſidem, cui Sapientis nomen tribuit, ea de gente fuiſſe ſcribit, ac propter ſummam ejus temperantiam atque prudentiam unum de* VII. *Sapientibus habitum: & eſſe ejus inventa fomites, ancipitem anchoram, ac rotam figuli. Hæc ego commemoro, quamquam mihi conſtat eum non planè vera cùm de aliis, tum de Anacharſide dixiſſe. Quomodo enim rota hujus ſit inventum, Homero, qui eum ætate anteceſſit, nota?*

Ὡς δ' ὅτε τὶς, &c.

Irridetur & ea de re idem Ephorus à doctiſſimo Apollonii Scholiaſte (Tarræum vocant) ad librum 1. Ἀργοναυτικῶν pag. 62. quia ſcilicet Anchorâ uſi fuerint Argonautæ, quos Anacharſide antiquiores eſſe conſtat. γελοῖος δὲ Ἔφορος, inquit, νομίζων πρῶτον Ἀνάχαρσιν τὴν διπλῆν ἄγκυραν εὑρηκέναι· πρεσβύτεροι γὰρ Ἀναχάρσιδος οἱ Ἀργοναῦται. Hæc ſcripſerat Ephorus in libris περὶ εὑρημάτων, quos eum ſcripſiſſe ex Strabone didicimus. Sed & Poſidonius in ea fuit opinione ut crederet figuli rotam Anacharſidis eſſe inventum; quo nomine & à Seneca irridetur Epiſtolâ xc. *Anacharſis, inquit, invenit rotam figuli, cujus circuitu vaſa formantur. Dein quia apud Homerum invenitur figuli rota, mavult videri verſus falſos eſſe quàm fabulam.* Certè Talon quemdam, Dædali diſcipulum & ejus ex ſorore nepotem, figuli rotam inveniſſe, necnon ſerram & tornum teſtis eſt Diodorus lib. IV. Pauſanias quoque in Atticis auctor eſt anchoram à Mida fuiſſe inventam, quam ad ſua uſque tempora in Jovis delubro pependiſſe ait, unde & nomen urbi *Ancyra*. Midam autem Homero æqualem fuiſſe ex Joſephi Scaligeri ſententiâ ſupra ad Biantem oſtendimus. Plinius tamen lib. VII. cap. 56. figuli rotam etiam Anacharſidis inventum fuiſſe teſtatur, ſive ut alii volunt Hyperbii Corinthii, quam Theophraſti fuiſſe ſententiam in libro ejus περὶ εὑρημάτων ex Scholiaſte Pindari docuit nos Caſaubonus ad Strabonem. Rotæ figulinæ inventores ſunt qui Athenienſes exiſtiment, decepti his Critiæ verſibus apud Athenæum lib. 1. cap. 22.

Τὸν δὲ τροχὸν γαίης τε καμίνου τ' ἔκγονον εὗρε
Κλεινότατον κέραμον χρήσιμον οἰκονόμον,
Ἡ τὸ καλὸν Μαραθῶνι καταστήσασα τρόπαιον.

Sed in his ſine controverſia legendum τὸν δὲ τροχοῦ, ut rectè idem Caſaubonus ad Athenæum obſervabat, non verò τροχὸν; & accipiendus Critias non de rota, ſed de operibus figlinis. Figlinas Corœbum Athenienſem inveniſſe auctor eſt Plinius dicto loco.

καὶ ἐπέστειλεν ὧδε] Fertur ejus & ad Hannonem Epiſtola, quam profert Cicero in Tuſculanis Quæſtionibus; & cujus Laërtium non meminiſſe meritò vir doctus miratur.

Pag. 28. εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων] MS. τὴν γῆν τῶν Ἑλλήνων. Cum Aldobrandiniana editione, & conſentit Baſileenſis & Stephanica, quam lectionem potiorem duco.

πρὸ μεγάλου] Rectè. πρὸς μεγάλου Editio Baſileenſis minùs rectè.

MYSO.

TO γένος Χηνεὺς, ἀπὸ κώμης τινὸς Οἰταϊκῆς, ἢ τῆς Λακωνικῆς] Chenæum Myſonem etiam vocant Plato in Protagora, Pauſanias in Phocicis, Diodorus Siculus in Excerptis, Maximus Tyrius Diſſertatione xv. Muſonius apud Stobæum Serm. 222. Suidas in Μύσωνα, & alii. Sed & Pauſanias dicto loco, quemadmodum hîc Laërtius, Χηνὰς vicum eſſe Oetaïcæ regionis obſervabat: Τὸν δὲ ἕβδομον Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος, (loquitur de VII. Sapientibus) ἀντὶ Περιάνδρου τοῦ Κυψέλου Μύσωνα καταλέγει τὸν Χηνέα· κῶμαι δὲ ἐν τῇ Οἴτῃ τῷ ὄρει ᾠκοῦντο αἱ Χῆναι. Etiam Diodorus Siculus oppidum Malienſium fuiſſe dicit: erant autem Malienſes ad montem Oetam poſiti, ut rectè Valeſius ad Diodorum notat, qui quomodo Laconicæ tribui poſſit non videre ſe ait, niſi fortè quia Lacedæmonii Oetaïcam regionem colonis occuparunt, ut docet Thucydides; ſed hoc multis poſt annis accidit. Quare olim exiſtimabam hæc verba ἢ Λακωνικῆς (ita meliùs ceteræ editiones; vacat enim iſtud τῆς) addita fuiſſe à Sciolo, qui infra eadem ipſa in Vita legerat Παρμενίδης μὲν οὖν δῆμον εἶναι Λακωνικῆς, ὅθεν εἶναι τὸν Μύσωνα. Sed poſtea cùm in Stephanum incidiſſem, qui & ipſe Χηνὰν Laconicæ urbem eſſe ait, mutavi ſententiam. Ecce tibi verba Stephani: Χῆνα, πόλις Λακωνικῆς. ὁ πολίτης Χηνιεύς· οὕτω γὰρ Μύσων, τῶν ἑπτὰ Σοφῶν κριθέντων εἷς, Χηνιεὺς ἐχρημάτιζεν. ἀλλὰ καὶ Χηνεὺς, ὡς Πλάτων ἐν Πρωταγόρᾳ, &c. Ineptè & falsò Ortelius in *Oetæus*, de quo me monuit Grentemenilius noſter: *Oetæus*, Οἰταῖος *Laconicæ vicus. Laertius in Myſone. unde hunc oriundum ſcribit, à parte patris nempe; nam Chenæum fuiſſe addit à matris.* Aliud agebat Ortelius,

nihil

nihil enim ſimile apud Laërtium. Porro vicus ille, unde Myſon fuit oriundus, αἱ Χῆναι dicitur Pauſaniæ & Maximo Tyrio, Χὴν in Pythiæ oraculo, cujus hîc meminit Laërtius, Χῆνα Stephano, Χηνὰς Diodoro Siculo, ſed apud quem Χῆνα, aut Χήνα, quemadmodum apud Stephanum legitur, legendum exiſtimo, aut potiùs Χηναῖς, ut eſt apud Pauſaniam & Maximum Tyrium· Locum Diodori mox proferemus.

λέγεται δὴ πρός τινος, Ἀναχάρσιδος πυνθανομένου, &c.] Quam de Anacharſide & Myſone hiſtoriam refert Maximus Tyrius Diſſertatione xv. non gravabor hîc apponere, licèt diverſam ab ea quam hoc loco Diogenes noſter retulit: Ἦλθεν εἰς Ἕλληνας ἐκ τῆς Σκυθῶν γῆς τῆς ἐκεῖ βαρβάρων ἀνὴρ σοφὸς σοφίαν οὐ πολυρρήμονα, οὐδὲ λάλον. ἀλλ᾽ ἦν αὐτῆς τὸ κεφάλαιον, βίος ἀκριβὴς, καὶ γνώμη ὑγιὴς, καὶ λόγος βραχὺς, εὔστοχος, ἐοικὼς οὐ πελταστῇ μισθοφόρῳ ἀπροοράτως θέοντι, ἀλλ᾽ ὁπλίτῃ βάδην ἰόντι, καὶ κινουμένῳ ἀσφαλῶς. ἐλθὼν δὲ Ἀθήναζε, ἐντυγχάνει αὐτόθι ὁπλίτῃ μὲν οὐδενὶ, πελτασταῖς δὲ πολλοῖς· καὶ τὸν μὲν τούτων δρόμον καὶ τὴν πτοίαν τοῦ παντὸς ἐδέησεν ὁ Ἀνάχαρσις ἐπαινέσαι· περιῄει δὲ τὴν Ἑλλάδα ἐν κύκλῳ, ποθῶν ἰδεῖν σοφίαν στάσιμον καὶ ἑδραίαν· καὶ εἰ μέν που καὶ ἄλλοθι ἐξεῦρεν, εἰπεῖν οὐκ ἔχω. εὗρε δ᾽ οὖν ἐν Χηναῖς, σμικρῷ καὶ ἀσθενεῖ πολίσματι, ἄνδρα ἀγαθόν· ὄνομα ἦν αὐτῷ Μύσων. ἀγαθὸς δὲ ἦν ἄρα ὁ Μύσων οἶκον οἰκῆσαι καλῶς, καὶ γῆν τημελῆσαι δεξιῶς, καὶ γάμου προστῆσαι σωφρόνως, καὶ παῖδα ἐκθρέψαι γενναίως· καὶ ἐξήρκεσε τῷ Σκύθῃ ξένῳ μηκέτι σοφίαν ζητεῖν λαλιστέραν, παρόντων ἔργων· ἃ τότε ἀκριβῶς ἅπαντα διεσκόπει. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς εἶχε τῆς θέας, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Χηνεὺς Μύσων, διὰ ταῦτά τοι, ὦ Ἀνάχαρσι, καὶ σοφοὶ δοκοῦμεν, οὐκ οἶδα ὅπως, τοῖς ἀνθρώποις εἶναι. εἰ δὲ ἐγὼ σοφὸς, ταῦτα ἐπιτηδεύων, ποῖ ποτε οἰχήσεται φερόμενον τὸ μὴ σοφόν; ἠγάσθη μάλα τοῦ Ἕλληνος ξένου ὁ Ἀνάχαρσις τὴν ἀφθονίαν τῶν ἔργων καὶ τὴν φειδὼ τῶν λόγων. *Venit in Græciam olim è Scythia Barbarus quidam, cujuſmodi terra illa habet, qui ſapientiam profiteretur, verboſam minimè aut loquacem. Sed cujus non alius finis eſſet, quàm accurata vitæ ratio, mens ſana, ſermo brevis, ſed acutus, planéque ſimilis non Peltatis illis qui ſine ordine in exercitu diſcurrunt, ſed cataphracto militi, qui & lentè, & cum cura incedit. Athenas contrà cùm veniſſet, nullos tales invenit, non tales multos: quorum diſcurſus, tumultuſque nullo modo probare Anacharſis poterat. Quare relictâ urbe, totam Græciam luſtrare ſtatuit, ut videret ſicubi ſtabilem fixamque inveniret ſapientiam. Quod an alibi potuerit neſcio, in ignobili certè parvoque oppidulo,* Chenas *dicebant, virum bonum invenit, cui nomen erat* Myſon. *Hic Myſon nihil aliud noverat quàm familiam rectè adminiſtrare, terram peritè colere, cum uxore caſtè vivere, liberos liberaliter educare. Suffecit hoc Scythæ; nec ſapientiam verboſam ſibi quærendam putavit, cùm inveniſſet opera, in quorum contemplatione aliquamdiu defixus hæſit. Cúmque jam ſatis perſpexiſſet ſingula, dixit illi Myſon: Hæc ſunt, mi Anacharſi, quorum causâ, neſcio ſanè quàm verè, Sapientes nos vocant homines. Quòd ſi his nomen Sapientis mereor, non video quid non ſapiens dici debeat. Utrumque vehementer miratus eſt Anacharſis in Græco homine, & operum abundantiam, & paucitatem verborum.*

πολυπραγμονήσαντα] Vocis πολυπραγμοσύνης difficillimam eſſe in Latinam linguam mutationem ſcribit Gellius l. 11. cap. 16.

καὶ μάλα εἶπεν, ὥστε ἐπισκιάζειν] Virgilius Georgic. I.

Frigidus Agricolam ſi quando continet imber,
Multa, forent quæ mox cœlo properanda ſereno,
Maturare datur: durum procudit Arator
Vomeris obtuſi dentem: cavat arbore lintres,
Aut pecori ſignum, aut numeros impreſſit acervis.
Exacuunt alii vallos, furcaſque bicornes,
Atque Amerina parant lentæ retinacula vitis, &c.

καὶ ζητοῦσι τί ἐστιν ὁ Ἠτεῖος. Παρμενίδης μὲν οὖν δῆμον εἶναι τῆς Λακωνικῆς, ὅθεν εἶναι τὸν Μύσωνα] Stephanus: Ἤτεια, δῆμος Λακωνικῆς ἢ τῆς Κρήτης· ὅθεν ἦν Μύσων, εἷς τῶν ἑπτὰ Σοφῶν χρηματίζων. Etiam Ἤτειαν urbem eſſe Cretæ infra ait Laertius, ut ad ejus verba Stephanum reſpexiſſe nullus dubitem.

Εὐθύφρων δ᾽ ὁ Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ] Heraclides Ponticus qui filium habuit Euthyphronem, filius fuit & ipſe Euthyphronis, ut infra in ejus Vita videbitur. Corrigendus Suidas qui eum Euphronis filium appellat.

Ἀναξίλαος] Accipit Voſſius de Anaxilao illo, cujus meminit Dionyſius initio Antiquitat. Romanarum, ubi eum dicit prooemium Hiſtoriæ à vituperatione aliorum orſum eſſe, idemque factum eſſe à Theopompo, quorum neutrum ait ſe imitari velle.

καὶ Μύσων, ὃν Ἀπόλλων ἀνεῖπεν, &c.] Rectè Caſaubonus,

——καὶ Μύσων, ὃν Ἀπόλλων
Ἀνεῖπεν ἀνδρῶν σωφρονέστατον πάντων.

Ἀριστόξενος δέ φησιν ἐν τοῖς σποράδην] Ariſtoxenum Muſicum intelligit, Ariſtotelis diſcipulum, de quo Meurſius in prolegomenis ad Ariſtoxenum, Voſſius lib. 1. de Hiſtoricis Græcis cap. 9. & Jonſius de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſ. lib. 1. cap. 14.

Ἀπημάντου] Ignotiſſimus mihi Apemantus ille.

φησὶ δ᾽ Ἀριστόξενος ὅτι ἔνθεν καὶ ἄδοξος ἦν ὅτι μηδὲ πόλεως, ἀλλὰ κώμης, καὶ ταῦτα ἀφανοῦς] Huc facit locus Maximi Tyrii ſupra allatus. Sed & Diodorus Siculus in Excerptis: Ὅτι Μύσων τις ἦν Μαλιεὺς, ὃς ᾤκει ἐν κώμῃ Χηνὰς καλουμένῃ, τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν ἀγρῷ διατρίβων, καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀγνοούμενος. *Erat Myſo quidam Malienſis, in pago cui* Chenæ *nomen eſt, degens; qui ut plurimùm in agro verſabatur, obſcurus, & hominibus fere ignotus.*

μέμνηται γὰρ αὐτοῦ καὶ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ] Vide nos ſupra pag. 67. & pag. 177.

ἔφασκε δὴ, μὴ ἐκ τῶν λόγων τὰ πράγματα, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν πραγμάτων τοὺς λόγους ζητεῖν, &c.] Similiter Theophraſtus apud Stobæum Serm. xxxvii. dicebat verba rebus, non res verbis aptari oportere: ὀλίγων οἱ ἀγαθοὶ νόμων δέονται· οὐ γὰρ τὰ πράγματα πρὸς τοὺς νόμους, ἀλλ᾽ οἱ νόμοι πρὸς τὰ πράγματα τίθενται. Etiam Hilarius Pictavienſis Epiſcopus lib. iv. de Trinitate: *Intelligentia dictorum ex cauſis eſt aſſumenda dicendi: quia non ſermoni res, ſed rei eſt ſermo ſubjectus*: quæ verba legere eſt & cap. vi. Extra Tit. de verborum ſignificatione. Et Simplicius in Enchiridium Epicteti: Χρὴ τὰ ἔργα τὰ ὑπὸ τῶν λόγων παραδοθέντα ἐργάζεσθαι· τέλος γὰρ τῶν λόγων τὰ ἔργα, ὧν ἕνεκα καὶ οἱ λόγοι ἐρρήθησαν, &c. Democritus quoq; λόγον ἔργου σκιὴν appellabat.

κατέστρεψε δὲ βιοὺς ἔτη ἑπτὰ καὶ ἐνενήκοντα,] MS. atque Editio Stephani ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα, & fortaſſe meliùs, cùm Myſonis inter μακροβίοις non meminerit Lucianus.

EPIMENIDES.

ΠΑΤΡΟΣ μὲν ἦν Φαιστίου, &c.] Suidas paulò aliter: Ἐπιμενίδης Φαίστου, ἢ Δοσιάδου, (meliùs Δωσιάδου) ἢ Ἀγιασάρχου υἱὸς καὶ μητρὸς Βλάστας. At Plutarcho in Solone Φαίστιος dicitur, à Phæſto, unde oriundum fuiſſe ſcribit Strabo lib. x. his verbis, ἐκ δὲ τῆς Φαιστοῦ τὸν τοὺς καθαρμοὺς ποιήσαντα διὰ τῶν ἐπῶν Ἐπιμενίδην φασὶν εἶναι. Phæſtos urbs eſt Cretæ.

Δωσιάδου] Athenæus non ſemel Δωσιάδαν ἐν Κρητικοῖς laudat, qui fortaſſe non alius à Doſiada illo Epimenidis Cretenſis patre. Meminit & Lucianus in Lexiphane Doſiadæ, ut Scriptoris τοῦ βωμοῦ: quod Carmen etiamnum hodie exſtat beneficio Claudii Salmaſii: nam Ara illa altera quæ Theocrito ſubjungi ſolet, nec Theocriti nec Doſiadæ eſt. Sed ille Rhodius fuiſſe dicitur Scholiaſtæ ad Ovum Simmiæ.

ἀπὸ Κνωσσοῦ] Gnoſſius inde dicitur Plinio & Pauſaniæ.

καθέσει τῆς κώμης τὸ εἶδος παραλλάσσων] Vide Caſaub.

κατεκοιμήθη ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα ἔτη] Inde proverbium ὑπὲρ Ἐπιμενίδην κοιμᾶσθαι, quod Lucianus in Timone uſurpavit. Conſentit cum Laërtio Plinius libro vii. capite 52. *Quam equidem* (*fabuloſitatem*) *& in Gnoſſio Epimenide ſimili modo accipio. Puerum æſtu & itinere feſſum in ſpecu ſeptem & quinquaginta dormiſſe annis; rerum faciem mutationemque mirantem, velut poſtero experrectum die; hinc pari numero dierum* (id eſt 57.) *ſenio ingruente, ut tamen in ſeptimum & quinquageſimum atque centeſimum vitæ duraret annum.* Sed quinquaginta tantùm annos dormiſſe aiunt Varro vii. de L.L. & Plutarchus libro an Seni gerenda ſit Reſp. Pauſanias verò in Atticis quadraginta. Auctor Appendicis proverbiorum Græcorum ſeptem annos duntaxat ſomno tranſegiſſe ait. Verùm quin ſcripſerit μζ´. vel νζ´. pro ζ´. ut rectè Schottus conjecit, nulla dubitatio eſt. Suidas tamen ſex annos tantum dormiiſſe: ſed & ibi numerum corruptum eſſe non dubitamus, & pro ἓξ legendum oportere ἑξήκοντα, ut rectè Wolfius emendabat. De Epimenide

etiam

etiam Heſychius Mileſius: περὶ Ἐπιμενίδου τοῦ Κρητὸς λόγος, ὡς ἐξήρχετο ἡ ψυχὴ ὅτε ἠβούλετο, καὶ ὁπόσον ἤθελε καιρὸν, καὶ πάλιν ἐπανήρχετο. Et Suidas: ὁ λόγος, ὡς ἐξίοι ἡ ψυχὴ ὁπόσον ἤθελε καιρὸν, καὶ πάλιν εἰσῄει ἐν τῷ σώματι. Similiter de Ariſtea Proconneſio, fabulantur animam ejus corpore, quoties vellet, exiſſe, atque idem poſtea ingreſſam. qua de re Herodotus lib. IV. Apollonius in Hiſtor. Mirabil. cap. 2. Plinius VII. 3. Maximus Tyrius Diſſert. XXII. & XXVIII. Origenes contra Celſum lib. 1. Heſychius Mileſius, alii.

ἐκάθηρεν αὐτῶν τὴν πόλιν] Atque inde καθαρτὴς cognominatus, teſte Iamblicho libro de Vita Pythagoræ cap. 28. Ita enim ibi legendum, non, ut vulgò malè legitur, καθαρίης: quod vel ex ipſo Porphyrio in Vita Pythagoræ liquet, ubi & καθαρθὴς appellatur. Apuleius quoq; Floridorum II. *Fertur & penes Anaximandrum* (de Pythagora ſermo eſt) *naturalia commentatus, nec non & Cretenſem Epimenidem, incluſum fatiloquum, & Platorem diſciplinæ gratiâ ſectatus*; ſic enim ibi legendum exiſtimabat Lipſius manud. ad Philoſ. Stoic. lib. 2. cap. 6. pro eo quod vulgo legitur *Platonem*, contra Chronologiæ fidem Sed fortaſſe ſcripſerat Apuleius *Solonem*, quæ eſt Caſauboni in Notis ad Pythagoræ Vitam conjectura.

θεοφιλέστατος εἶναι] Plutarchus in Solone, ubi de Cylonio tumultu: οὕτω δὲ μετάπεμπτος αὐτοῖς (Ἀθηναίοις) ἧκεν ἐκ Κρήτης Ἐπιμενίδης ὁ Φαίστιος, ὃν ἕβδομον ἐν τοῖς Σοφοῖς καταριθμοῦσιν ἔνιοι τῶν οὐ προσιεμένων τὸν Περίανδρον· ἐδόκει δέ τις εἶναι θεοφιλὴς καὶ σοφὸς περὶ τὰ θεῖα, τὴν ἐνθουσιαστικὴν καὶ τελεστικὴν σοφίαν. *Eam ob cauſam accitus ex Creta venit Epimenides Phæſtius, quem in numero Sapientum quidam, rejicientes Periandrum, recenſent ſeptimum. Habebatur is vir religioſus, in rebuſq; ſacris ſapientiâ præcellens fanaticâ & myſticâ.*

βωμοὺς ἀνωνύμους] Ad hæc altaria Divum Paulum Act. XIII. reſpexiſſe putabat Brodæus Miſcell. lib. II. cap. 2.

τὸ Κυλώνειον ἄγος] Suidas: Κυλώνειον ἄγος· ἀπὸ Κύλωνος, ὃν καταφυγόντα ἐπὶ τὰς σεμνὰς θεὰς, ἀποσπάσαντες αὐτὸν οἱ περὶ τὸν Περικλέα Ἀθηναῖοι ἀπέκτειναν. Heſychius: Κυλώνιον ἄγος· ἀπὸ ἱστορίας. τοῦτο δὲ λέγει σαφῶς Θουκυδίδης. Locus Thucydidis eſt lib. I. Meminit & Plutarchus in Solone.

σημαίνοντες τὴν ἀπαλλαγὴν] Ita & Codex Regius. σημαίνοντα Baſileenſis Editio & Stephanicæ, quod malo, quodque interpretor *expiationem imperaſſe.* σημαίνειν eſt προστάττειν, *imperare*: propriè tamen de Imperatore exercitus uſurpatur, qui inde σημάντωρ dicitur apud Homerum.

Ἀθηναῖοι δὲ τάλαντον ἐψηφίσαντο δοῦναι αὐτῷ, &c.] Paulò aliter Plutarchus libro de Reip. gerendæ præceptis: ἂν δ' ᾖ μὴ ῥᾴδιον δήμου τινὰ χάριν ἀπώσασθαι καὶ φιλοφροσύνην πρὸς τοῦτο ῥυέντος, ὥσπερ οὐκ ἀργυρείτην οὐδὲ δωρίτην ἀγῶνα πολιτείας ἀγωνιζομένοις, ἀλλὰ ἱερὸν ὡς ἀληθῶς καὶ στεφανίτην, ἐπιγραφή τις ἀρκεῖ, καὶ πινάκιον, καὶ ψήφισμα, καὶ θαλλὸς, ὡς Ἐπιμενίδης ἔλαβεν ἐξ ἀκροπόλεως, καθήρας τὴν πόλιν. *Quòd ſi Populi huc propendentis gratiam ac ſtudium non facile ſit repudiare: quia in Reip. certaminibus non argentum aut munus præmii loco petitur, ſed ſacrum eſt revera & coronarium certamen, inſcriptio aliqua ſufficiet, & decretum, & ſurculus, ſicut ex Arce accepit Epimenides, cùm urbem luſtraſſet.* Et in Solone: Ἐπιμενίδης μὲν οὖν μάλιστα θαυμασθεὶς, καὶ χρήματα διδόντων πολλὰ καὶ τιμὰς μεγάλας τῶν Ἀθηναίων, οὐδὲν ἢ θαλλὸν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ἐλαίας αἰτησάμενος, καὶ λαβὼν ἀπῆλθεν. *Ac Epimenides quidem ſummis laudibus atque ingentibus honoratus donis à Populo Athenienſe, præter ſurculum ex ſacra olea, nullâ re petitâ aut acceptâ, diſceſſit.*

Φλέγων ἐν τῷ περὶ μακροβίων] Malè ceteræ Editiones Φάσγων. Suidas Φλέγων Τραλλιανὸς, ἀπελεύθερος τοῦ σεβαστοῦ Καίσαρος· οἱ δὲ Ἀδριανοῦ φασιν. ἱστορικός. ἔγραψε Ὀλυμπιάδας, &c. περὶ μακροβίων, καὶ θαυμασίων, &c. Supereſt fragmentum Libelli illius de Longævis. Hadriani libertus, non Auguſti, fuit Phlegon. Vide Voſſium de Hiſtoricis Græcis.

Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος] Hujus vitam ſcripſit Laërtius noſter.

καὶ Θεογονίαν ἔπη πεντακισχίλια] Legendum & hîc & lineâ ſequenti εἰς ἔπη, ut ſupra in Cleobulo, utque infra legitur in hac ipſa Epimenidis Vitâ. Scripſiſſe ait Suidas, πολλὰ ἐπικῶς, μυστήρια, καὶ καθαρμοὺς δὲ, καὶ ἄλλα αἰνιγματώδη. Sed ibi legendum καθαρμοὺς, aut καθαρθήρια. Ἐποποιὸς dicitur eidem Suidæ.

ἱδρύσατο δὲ καὶ παρ' Ἀθηναίοις τὸ ἱερὸν τῶν σεμνῶν θεῶν] De hoc Eumenidum Templo (id enim ſignificant hæc verba τῶν σεμνῶν θεῶν, quæ videtur non cepiſſe Aldobrandinus, qui vertit *Auguſtarum Dearum Templum*) videndus Meurſius Tractatu de Areopago cap. 2. & Lect. Attic. l. IV. cap. 1. Narrat Iamblichus de Vita Pythagoræ cap. 3. Epimenidem Pythagoræ diſcipulum, Furiis invocatis inſidiatores ſuos ſuſtuliſſe, quod de Epimenide noſtro accipio, licèt Apuleio in Floridis Pythagoræ magiſter, non diſcipulus dicatur.

Λόβων ὁ Ἀργεῖος ἐν τῷ περὶ ποιητῶν] Meminit hujus Scriptoris ſupra in Thalete. Alibi, quod ſciam, non memoratur.

Pag. 30. λέγεται δὲ καὶ πρῶτος οἰκίας καὶ ἀγροὺς καθῆραι, καὶ ἱερὰ ἱδρύσασθαι] Contumeliæ atq; Impudentiæ Athenis erexiſſe altaria teſtatur Clemens Alexandrinus in Admonitione ad Gentes. De his altaribus adeundus Meurſius in Areopago.

Φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ ἐπιστολὴ πρὸς Σόλωνα τὸν νομοθέτην, περιέχουσα πολιτείαν, ἣν διέταξε Κρησὶ Μίνως] Plutarchus in Solone: καὶ τῷ Σόλωνι χρησάμενος φίλῳ πολλὰ προυπειργάσατο, καὶ προωδοποίησεν αὐτῷ τῆς νομοθεσίας, &c. *Solone quoque uſus eſt familiariter: multa ei clam præſtruxit, & viam præmuniit ad leges conſcribendas.*

ἀλγέοντι παῖδα] Rectè Caſaubonus πέδα emendabat: quam lectionem & Scaliger & Heraldus in ora Codicum ſuorum etiam adnotaverant. Vox παῖδας, quæ mox ſequitur, fraudi fuit Librario. πέδα eſt μετὰ Doricâ dialecto. Vide Caſaubonum hîc, & in Obſervatione quadam, quæ in Editione H. Stephani ad calcem Pindari edita eſt. Nihil hîc vidit Aldobrandinus.

παῖδας τὴν ᾧ] Lege τήνω. genitivus eſt Doricâ conſuetudine.

ἐλευθεριάζαντας] Meliùs aliæ Editiones ἐλευθεριάσαντας.

τουτᾷ] Pro ἐνταῦθα.

αἰ δέ πη πλατείη ἐγκύρσωντί τοι τήνω τοὶ φίλοι] Caſaubonus, qui πλατείης legit, de continente, id eſt *de terra* accipit: quam πλατεῖαν dictam putat eodem modo quo ἤπειρος dicta eſt. Tellus certè lata eſt. Laërtius infra in Anaxagora: οὕτω γὰρ ἐπὶ τῆς γῆς πλατείας οὔσης τὴν θάλασσαν ὑποστῆναι. Sed cùm hæc Epimenidis Epiſtola Doricè conſcripta ſit, πλατείας, non πλατείης, Auctor ſcripſiſſet. An potiùs legendum αἰ δέ πη πλανηθῇς, καὶ ἐγκύρσωντί τοι τήνω φίλοι. id eſt, *Si verò alicubi vagus fueris, & occurrent tibi ejus amici.* vel αἰ δέ πη πλανηθείης, ἐγκύρσοντι τήνω ποι φίλοι. *Si quò vageris, occurrent tibi alicubi ejus amici.* Supra dixerat τὸ δὲ μὴ ἀλᾶσθαι. ἐγκύρσοντι eſt ἐγκύρσωσι.

μηδεμιᾷ κενοῦσθαι ἀποκρίσει] ἀποκρίνειν eſt *excrementa ejicere*; quod quia conatu quodam naturæ fit, ἐκσφενδονίζεσθαι eleganti metaphorâ vocavit Michaël Epheſius in librum Ariſtotelis de longitudine & brevitate Vitæ.

Τιμαῖος ἐν τῇ δευτέρᾳ] Timæi plures fuere, de quibus adeundus Jonſius Tractatu de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ. Accipio de Timæo Siculo Tauromenite, qui inter alia Hiſtorias ſcripſerat, & de quo videſis Voſſium libro de Hiſtoricis Græcis.

λέγουσι δέ τινες ὅτι Κρῆτες αὐτῷ θύουσιν ὡς θεῷ] Nymphæ filius credebatur eſſe, ut eſt apud Plutarchum, cujus verba mox proferemus.

φασὶ γὰρ καὶ γνωστικώτατον γεγονέναι] Id eſt, *divinandi peritiſſimum.* Cicero lib. 1. de Divinatione: *Carent autem arte ii, qui non ratione aut conjecturâ obſervatis ac notatis ſignis, ſed concitatione quadam animi, aut ſoluto liberoque motu futura præſentiunt. quod & ſomniantibus ſæpe contigit, & nonnunquam vaticinantibus per furorem, ut Bacis Boeotius, ut Epimenides Cres, ut Sibylla Erythræa.* ἀνὴρ θεῖος dicitur Platoni lib. 1. de Legibus.

ταῦτα ἔλεγε τοσούτοις πρότερον χρόνοις] Etiam Plato libro de Legibus primo, Athenienſibus, Perſicam claſſem formidantibus, prædixiſſe teſtatur Perſas decennio nequaquam venturos: ſed & poſtquam venerint infectâ re diſceſſuros, pluráque perpeſſuros mala quàm fecerint: ut meritò miretur Caſaubonus negaſſe Ariſtotelem περὶ τῶν ἐσομένων ſolitum vaticinari Epimenidem; ſed tantùm περὶ τῶν γεγονότων μὲν, ἀδήλων δέ. Locus Ariſtot. eſt Rhetor. III. 17.

Λέγεται δὲ ὡς καὶ πρῶτος αὐτὸν Αἰακὸν λέγοι] Et meritò quoq; Caſaubono hic locus de mendo ſuſpectus videtur.

ἰδόντα τὴν Μουνυχίαν παρ' Ἀθηναίοις, &c.] Plutarchus in Solone, ubi de Epimenide: λέγεται δὲ τὴν Μουνυχίαν ἰδὼν, καὶ καταμαθὼν πολὺν χρόνον, εἰπεῖν

πρὸς

πρὸς τοὺς παρόντας, ὡς τυφλόν ἐστι τοῦ μέλλοντος ἄνθρωπος· ἐκφαγεῖν γὰρ Ἀθηναίους τοῖς αὐτῶν ὀδοῦσιν, εἰ προσῄδεσαν ὅσα τὴν πόλιν ἀνιάσει τὸ χωρίον. *Fertur hic, cùm Munichiam vidiſſet, diuque conſideraſſet, dixiſſe ad coronam, Quàm cæcutit ad futura homo! Suis ipſorum dentibus pereſuri hunc locum Athenienſes ſint, ſi prævideant quantùm is fatigaturus ſit civitatem.* Munychia portus fuit Atticæ, & Templum Dianæ, quæ inde *Munichia* dicebatur.

Θεόπομπος δ' ἐν τοῖς θαυμασίοις] Is eſt Theopompus Chius, de quo ſupra. Laudat ejus θαυμάσια & Laërtius infrà in Pherecyde. Meminit & Apollonius Hiſtoriæ commentitiæ cap. 10. & Servius ad Eclogam VI. Virgilii.

Μυρωνιανὸς δὲ ἐν ὁμοίοις] Myronianus Amaſtrianus B ſcripſerat ἱστορικῶν ὁμοίων κεφάλαια, quorum primus liber citatur Laërtio noſtro in Xenocrate, & in Theophraſto. Hìc ὅμοια, quemadmodum & in Vita Platonis; ſimpliciter dicuntur. in Epicuro autem ἱστορικὰ κεφάλαια, appellatione ὁμοίων omiſſâ. In his earumdem rerum à diverſis Hiſtoricis deſcriptarum titulos, quos in librorum indicibus obſervaverat, collegiſſe exiſtimabat Jonſius veriſimili conjecturâ. Quâ ætate vixerit incertum eſt.

ὅτι Κούρητα αὐτὸν ἐκάλουν Κρῆτες] Plutarchus in Solone: ϗ παῖδα Νύμφης ὄνομα Βάλτης, ϗ Κούρητα νέον αὐτὸν οἱ τότε ἄνθρωποι προσηγόρευον. *Nymphæ filium,* Baltæ *nomine, ac novum Cureta cum illius ætatis homines dicebant.*

ϗ τὸ σῶμα αὐτοῦ φυλάττουσι Λακεδαιμόνιοι] Cadaveris C pellem literatam, notiſque compunctam, diu poſt mortem ejus repertam fuiſſe ſcribit Suidas. idem teſtatur & Heſychius Mileſius. Hinc proverbium Ἐπιμενίδιον δέρμα, de rebus reconditis. Vide Parœmiographos.

ὥς φησι Σωσίβιος ὁ Λάκων] Fuit Grammaticus Soſibius ille Lacon, & Ptolemæi Philadelphi temporibus claruit. De eo videndi Voſſius libro de Hiſtoricis Græcis, & Jonſius libro de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ.

ὁ Δωριστὶ γεγραφὼς] MSS. Regii & Stephanici Δωρίδι, non malè. Ita infra in Vita Anaximandri τῇ ἰάδι γεγραφώς.

PHERECYDES.

D

P.31. **B**ΑΔΥΟΣ] Βάβιος ſcriptum eſt apud Suidam in Φερεκύδης, & apud Strabonem lib. X. Infra quoq; Βάβυος videtur legiſſe Aldobrandinus, cùm *Babys* in ora adſcripſerit; & ita Euſtathius.

καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς] Accipe de Alexandro Polyhiſtore, qui Philoſophorum ſucceſſiones ſcripſerat, quorum librorum meminit, & Laërtius infra in Socrate, in Euclide, in Carneade, in Chryſippo, in Pythagora, in Pyrrhone. De eo conſulendus Meurſius in notis ad Chalcidium, Voſſius lib. 1. de Hiſtoricis Græcis cap. 22. Jonſius lib. II. de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ capite 19.

Πιττακοῦ διακήκοε] Neminem audiviſſe ſcribunt He- E ſychius Mileſius & Suidas, ἀλλ' ἑαυτὸν ἀσκῆσαι, κτησάμενον τὰ Φοινίκων ἀπόκρυφα βιβλία.

πρῶτον περὶ φύσεως ϗ θεῶν Ἕλλησι γράψαι] Falſum eſt Pherecydem de Natura primum apud Græcos diſſeruiſſe. Thaleti hoc paſſim tribuitur. Euſebius Hieronymi: *Thales Mileſius, Examii filius primus Phyſicus agnoſcitur.* Origenes in Philoſophicis necdum editis: λέγεται Θαλῆν τὸν Μιλήσιον πρῶτον ἐπικεχειρηκέναι φιλοσοφίαν φυσικήν. Lactantius III. 14. *Unde apparet aut Pythagoram voluiſſe laudare, qui ſe primus* Philoſophum *nominavit, aut Mileſium Thaletem, qui de rerum natura primus dicitur diſputaſſe.* Laërtius ipſe in ejus Vita: πρῶτος δὲ ϗ περὶ φύσεως διελέχθη, ὥς τινες. At de animarum migratione atque æternitate Pherecydem primum diſputaſſe conſtat. Cicero Tuſcul. Quæſt. F lib. 1. *Pherecydes Syrus, primus dixit animos hominum eſſe ſempiternos.* Lactantius lib. VII. c. 8. *In eadem ſententia fuit etiam Pythagoras antea, ejuſq; præceptor Pherecydes, quem Cicero tradit primum de æternitate animarum diſputaſſe.* D. Auguſtinus Epiſtola III. ad Voluſianum: *Quod ergo ad Magiſterium ejus (Chriſti) attinet, quis nunc extremus idiota, vel quæ abjecta muliercula non credit animæ immortalitatem, vitamque poſt mortem futuram? Quod apud Græcos olim primus Pherecydes Aſſyrius cùm diſputaſſet, Pythagoram Samium illius diſputationis novitate permotum ex Athleta in Philoſophum vertit. Nunc ergo, quod Maro ait, & omnes videmus, Amomum Aſſyrium vulgo naſcitur.* Heſychius Mileſius: οὗτος πρῶτος τὸν περὶ μετεμψυχώσεως λόγον εἰσήνεγκε:

A quæ ipſiſſima verba legere eſt & apud Suidam. Huc reſpexit Petrarcha in Triumphis cap. 3. de Fama:

Contra'l buon Siro, che l' humana ſpeme
Alzò, ponendo l' anima immortale,
S' armò Epicuro; onde ſua fama geme:

Sic enim in quibuſdam Codicibus legitur, pro eo quod vulgati habent *Contr' al buon Sire.* Quæ prior lectio Taſſonio magis placet. Idem & mihi videbatur: nam & ἁπλῶς *Syrius* Pherecydes dicitur. ita apud Maximum Tyrium Diſſertatione XXIX. cujus locum mox proferemus. Pherecydes, inquam, primus de animarum migratione atque æternitate diſſeruit, non verò de rerum natura. Quare hìc olim apud Laërtium legebam πρῶτον περὶ μετεμψυχώσεως ϗ B θεῶν, aut περὶ φύσεως θεῶν. Nunc nihil muto: potuit enim hæc eſſe Theopompi opinio, ut exiſtimaret primum de Natura & Diis ſcripſiſſe Pherecydem. Ita, Laërtio teſte, quidam Thaletem primum animas immortales dixiſſe ſcripſerunt, quod alii tribuunt Pherecydi, alii Pythagoræ. Maximus Tyrius Diſſert. XXVIII. Πυθαγόρας δὲ ὁ Σάμιος πρῶτος ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ὅτι αὐτῷ τὸ σῶμα τεθνήξεται, ἡ δὲ ψυχὴ ἀναπτᾶσα οἰχήσεται ἀθανὴς ϗ ἀγήρως. Ceterùm hìc pro Ἕλλησι legebat Chriſtianus ἑλληνιστί, ſed recepta lectio recta eſt, quod vel ex loco Maximi Tyrii modò laudato, ſatis liquet.

παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς Ψάμμου] Rectè Caſaubonus τῆς Σάμου: quam lectionem & Deſiderius Heraldus in ora C libri adnotaverat. Obiiſſe Pherecydem in Samo inſula, ait Heraclides libro de Politicis, cujus locum mox proferemus.

ϗ ἀνιμηθέντος ἐκ φρέατος ὕδατος πιόντα, προειπεῖν, &c.] Idem teſtatur & Cicero lib. 1. de Divinatione: *Ne Pherecydes quidem ille Pythagoræ Magiſter, potiùs divinus habebitur quàm phyſicus, qui cùm vidiſſet hauſtam aquam de jugi puteo, terræ motum dixit inſtare.* & lib. II. *At hoc ejuſdem modi eſt, quale Pherecydeum illud, quod eſt à te dictum? Qui cùm aquam vidiſſet ex puteo hauſtam, terræ motum dixit futurum.* Et Plinius II. 79. *Perhibetur & Pherecydis Pythagoræ doctoris alia conjectatio, ſed & illa divina: hauſtu aquæ è puteo præſenſiſſe ac prædixiſſe ibi terræ motum.* Meminit & Apollonius Hiſtor. Mirab. V. Habuerunt omnes D à Theopompo, qui Pherecydi id affinxit, quod ab Androne tributum eſt Pythagoræ. Auctor Porphyrius apud Euſebium lib. X. de Præparat. Evang. cap. τὰ Πλωτίνεια ex Porphyrio, quòd Græci ſint fures: Ἄνδρωνος γὰρ ἐν τῷ Τρίποδι περὶ Πυθαγόρου τοῦ φιλοσόφου τὰ περὶ τὰς προῤῥήσεις ἱστορηκότος εἰπόντος τε, ὡς διψήσας ποτὲ ἐν Μεταποντίῳ, ϗ ἔκ τινος φρέατος ἀνιμήσας, ϗ πιὼν προεῖπεν, ὡς εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσοιτο σεισμὸς, ϗ ἕτερά τινα τούτοις ἐπάγαγων, ἐπιλέγει. Ταῦτ' οὖν τοῦ Ἄνδρωνος περὶ Πυθαγόρου ἱστορηκότος, πάντα ὑφείλετο Θεόπομπος. Εἰ μὲν περὶ Πυθαγόρου λέγων, τάχα ἂν ϗ ἕτεροι ἠπίσταντο περὶ αὐτοῦ ϗ ἔλεγον, ταῦτα ϗ αὐτὸς ἂν εἶπεν. νῦν δὲ τὴν κλοπὴν δήλην πεποίηκεν ἡ τοῦ ὀνόματος μετάθεσις. τοῖς μὲν γὰρ πράγμασι E κέχρηται τοῖς αὐτοῖς, ἕτερον δ' ὄνομα μετενήνοχε. Φερεκύδην γὰρ τὸν Σύριον πεποίηκε ταῦτα προλέγοντα· οὐ μόνον δὲ τούτῳ τῷ ὀνόματι ἀποκρύπτει τὴν κλοπὴν, ἀλλὰ ϗ τόπων μεταθέσει· τό, τε γὰρ περὶ τῆς προῤῥήσεως τοῦ σεισμοῦ ἐν Μεταποντίῳ, ὑπ' Ἄνδρωνος ῥηθὲν, ἐν Συρίᾳ εἰρῆσθαί φησιν ὁ Θεόπομπος. *Andron in Tripode de Pythagora Philoſopho, ejuſque prædictionibus loquens, dicit, quòd Metaponti aliquando ſitiens è puteo aquam hauſerit, eâque potâ prædixerit poſt triduum fore terræ motum, aliaque ejuſmodi addit. Hæc itaque de Pythagora quæ tradidit Andron, Theopompus ſuffuratus eſt; qui ſi idem de Pythagora dixit, confeſtim ceteri dixiſſent,* idem ille dixit. *Aperte autem furem ſe prodit, dum nomina mutat, rebus ſervatis. Fingit enim Pherecydem Syrium ita prædixiſſe. Neque* F *tamen hoc ſolo nomine fraudem ſuam occultare vult, ſed & loci nomen immutat. Quæ enim de prædictione terræ motus Metaponti acciderunt juxta Andronem, eadem in Syria contigiſſe tradit Theopompus.* Porro vox πιόντα apud Laërtium, ut & hæc verba ϗ πιὼν προεῖπεν, &c. apud Euſebium, favent Aldobrandino *bibiſſet* pro *vidiſſet* apud Ciceronem dicto loco reponenti.

εἰς Ὀλυμπίαν ἐς Μεσσήνην] Bene Cauſaubonus ἐξ Ὀλυμπίας.

μετοικίσαι] Corrige μετοικῆσαι. quo errato haud ſcio an aliud frequentius occurrat in libris manu ſcriptis.

προστάξαι δὲ αὐτῷ ὄναρ τοῦτο τὸν Ἡρακλέα] Solebant Veteres ſomnia captare in Templis Deorum cùm ad morborum remedium tum ad futurorum cognitionem.

ἔνιοι δὲ Πυθαγόρᾳ περιάπτουσι] Ex loco Euſebii ſupra allato patet hæc verba non ſolùm ad proximè præcedentia, ſed etiam ad ſuperiora de hauſtâ ex puteo aquâ eſſe referenda.

καὶ τούτε Φερεκύδην μεταλλάξαντα θάπτουσιν αὐτόθι] Mortuum fuiſſe in Samo inſula ſcribit Heraclides, ut jam monuimus. ſed de hoc poſtea.

αὐτὸν διοικῆσαι] Scaliger αὐτὸν διοικεῦσαι. Utraque lectio recta eſt.

Ἀριστόξενος δ' ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ] Hic eſt ille Ariſtoxenus cognomento *Muſicus*, de quo jam diximus, Ariſtotelis auditor, cui defuncto, ut refert Suidas, turpiter maledixit, quòd Theophraſtum Scholæ ſucceſſorem elegiſſet, cùm ipſe, ut ſibi videbatur, inter Ariſtotelis diſcipulos emineret. Hujuſce operis, quod de Vita Pythagoræ ſcripſit, meminit Gellius IV. 2. Malchus in Vita Pythagoræ cap. 33. Jamblichus in Vita item Pythagoræ etiam cap. 33. alii. Videſis Voſſium de Hiſtoricis Græcis, & Jonſium de Scriptoribus Hiſtor. Philoſ.

ὑπὸ Πυθαγόρου ταφῆναι ἐν Δήλῳ, &c.] Jamblichus de Vita Pythagoræ cap. 30. πρὸς Φερεκύδην τὸν Σύριον διδάσκαλον αὐτοῦ γενόμενον, ἀπὸ τῆς Ἰταλίας εἰς Δῆλον ἐκομίσθη, νοσοκομήσων τε αὐτὸν περιπετῆ γενόμενον τῷ ἱστορουμένῳ τῆς φθειριάσεως πάθει, καὶ κηδεύσων αὐτὸν παρέμεινέ τε ἄχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ, καὶ τὴν ὁσίαν ἀπεπλήρωσε περὶ τὸν αὐτοῦ καθηγεμόνα. *Profectus eſt ad Pherecydem Syrium ex Italia in Delum inſulam, &, quòd gravi ac fœdo laboraret morbo, qui vulgò* pedicularis *vocitatur, curaturus eum acceſſit. Et ſepulturus eum, apud ipſum ad extremum uſque vitæ finem manſit, eique ut præceptori ac duci ſuo exequiarum juſta perſolvit.* Eadem habet Malchus ſive Porphyrius in Vita Pythagoræ. Adde & Apuleium in Floridis: *Quinetiam Pherecydes Syro ex inſula oriundus, qui primus, verſuum nexu repudiato, conſcribere auſus eſt paſſis verbis, ſoluto locutu, liberâ oratione. Eum quoque Pythagoras magiſtrum coluit, & infandi morbi putredine in ſerpentium ſcabiem ſolutum religioſè humavit.* Meminit & Ælianus Var. Hiſtor. IV. 28. cujus verba liceat apponere: Φερεκύδης ὁ Σύριος τὸν βίον ἀλγεινότατον ἀνθρώπων κατέστρεψε τοῦ παντὸς αὐτῷ σώματος ὑπὸ τῶν φθειρῶν ἀναλωθέντος, καὶ γενομένης αἰσχρᾶς αὐτῷ τῆς ὄψεως, τὴν ἐκ τῶν συνήθων ἐξέκλινε συνουσίαν. ὁπότε δέ τις προσελθὼν ἐπυνθάνετο ὅπως διάγει, διὰ τῆς ὀπῆς τῆς κατὰ τὴν θύραν διείρας τὸν δάκτυλον ψιλὸν γεγονότα τῆς σαρκὸς, ἔλεγεν οὕτω διακεῖσθαι καὶ τὸ πᾶν αὐτοῦ σῶμα. λέγουσι δὲ Δηλίων παῖδες, τὸν θεὸν ἐν Δήλῳ (emendat Tanaquillus Faber θεὸν τὸν ἐν Δήλῳ) μηνίσαντα αὐτῷ, τοῦτο ποιῆσαι. καθήμενον γὰρ ἐν Δήλῳ μετὰ τῶν μαθητῶν, ἄλλα τε πολλά φασι περὶ τῆς ἑαυτοῦ σοφίας εἰπεῖν· καὶ δὴ καὶ τοῦτο, μηδενὶ τῶν θεῶν θῦσαι, καὶ ὅμως οὐδὲν ἧττον ἡδέως βεβιωκέναι, καὶ ἀλύπως οὐ μεῖον τῶν ἑκατόμβας καταθυόντων. ὑπὲρ ταύτης οὖν τῆς κουφολογίας βαρυτάτην ζημίαν ἐξέτισεν. *Pherecydes Syrius miſerrime omnium hominum vitam exegit, toto ſuo corpore à pediculis exeſo atque conſumpto. Et cùm fœda turpiſque facies evaſiſſet, abſtinuit à conſortio familiarium, & eos fugiebat. Si verò quis accederet, & interrogaret quomodo haberet, per foramen januæ, digito, qui prorſus emarcuerat, extenſo, reſpondit, ita totum corpus ſuum habere. Dicunt autem Delii, Deum qui in Delo colitur, irâ commotum & indignatione, hunc ei morbum injeciſſe. Nam cum quodam tempore in ea inſula ſederet cum diſcipulis ſuis, atque cùm alia multa de propria ſapientia jactitaret, tum præcipuè illud, quòd etiamſi nulli Deo rem ſacram faceret, nihilò injucundiùs neque triſtiùs vitam ageret, quàm qui hecatombas ſacrificarent. Hujus igitur vani ſermonis graviſſimas pœnas dedit.* Heraclides de Politiis: Φερεκύδης ὁ Σύριος ὑπὸ φθειρῶν καταβρωθεὶς ἐν Σάμῳ ἐτελεύτησεν: ubi pro ἐν Σάμῳ, ex his quæ ſupra attulimus, legendum videtur ἐν Δήλῳ. ſed de hoc poſtea.

χεροὶ δῆλα· τουντεῦθεν παρὰ τοῖς Φιλολόγοις, &c.] Exſcripſit integrum hunc locum Suidas in χεροὶ δῆλα, ubi Φιλοσόφοις legitur pro Φιλολόγοις: & fortaſſè rectiùs; nam præterquam quòd ita legiſſe videtur Vetus Interpres, qui *Philoſophis* vertit, teſtis eſt Tranquillus libro de illuſtribus Grammaticis cap. x. Eratoſthenem Cyrenæum, Callimachi poëtæ diſcipulum, *Philologi* cognomen ſibi primum vendicaſſe. Meminit & hujus dicti Syneſius Epiſt. 116. ἐγὼ δὲ, ὡς οὐ σὺ πρεσβύτερος μόνον, ἀλλὰ καὶ ἤδη πρεσβύτης, χερῶν δῆλον, ὁ Φερεκύδης φησίν.

ὅτι οἱ θεοὶ τὴν τράπεζαν θυωρὸν καλοῦσιν] Heſychius: θυωρὸν, τράπεζαν τὴν τὰ θύη φυλάσσουσαν, (inde vocis origo) καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ μυρεψοὺς οὕτω. Idem: θυρωρίτης, τραπεζίτης. Lege θυωρίτης. De Deorum lingua, præter Homerum in Iliade, Platonem in Phædro & Clementem Alexandrinum, videndus Dio Chryſoſtomus, Sermone περὶ οἰκετῶν, & Sermone qui Τρωϊκὸς inſcribitur, & Maximus Tyrius Diſſert. XXXVI.

Ἄνδρων ὁ Ἐφέσιος] In Tripode ſcilicet, de quo ſupra.

γενεαλόγον] Is eſt qui toties citatur Scholiaſtæ Apollonii, in libris Θεογονίας, in quibus non ſolùm hominum & Heroum antiquorum, ſed etiam Deorum genealogias conſcripſerat: quod opus diverſum fuit à libris Θεολογίας. adi Salmaſium in Plinianis Exercit. pag. 841. & 842.

ᾧ καὶ Πυθαγόραν χολάσαι] Pherecydem Pythagoræ magiſtrum fuiſſe, etiam teſtantur Cicero, Porphyrius, Jamblichus, Apuleius, alii. atque hinc eſt quòd Pythagoricam philoſophiam Φερεκύδους κληρονομίαν Tatianus appellat. At Tzetzes etiam Thaletis præceptorem facit:

Θαλῆς σοφὸς Μιλήσιος εἷς τῆς Σοφῶν ἑπτάδος,
Ἀσσυρίου μαθητὴς ὑπάρχων Φερεκύδους.

Ἐρατοσθένης] Scilicet in libro περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεων, quem Eratoſthenem ſcripſiſſe auctor eſt Suidas in Ἐρατοσθένης.

καὶ ἕτερον Ἀθηναῖον] Meminit Suidas: Φερεκύδης Ἀθηναῖος, πρεσβύτερος τοῦ Συρίου· ὃν λόγος τὰ Ὀρφέως συναγαγεῖν. ἔγραψεν Αὐτόχθονας· ἔστι δὲ περὶ τῆς Ἀττικῆς ἀρχαιολογίας ἐν βιβλίοις δέκα. (hinc eſt quòd γενεαλόγος dicitur Laërtio) παραινέσεις δι' ἐπῶν. Πορφύριος δὲ τοῦ προτέρου οὐδένα δέχεται πρεσβύτερον· ἀλλ' ἐκεῖνον μόνον ἡγεῖται ἀρχηγὸν συγγραφῆς. Ætate poſteriorem Syrio fuiſſe ſcribit etiam Strabo lib. x. Veteres paſſim utrumq; Pherecydem confundunt. Meminit idem Suidas & Pherecydis Lerii, Hiſtorici, quem paulò ante 75. Olympiada natum eſſe ait, qui de Lero, de Iphigenia, de Bacchi feſtis, & alia ſcripſerat. Hujus Pherecydis Lerii meminit & Olympiadographus. Eumdem eſſe putabat Salmaſius ac Pherecydem γενεαλόγον, quem alii Athenienſem fuiſſe malunt, & quem ita dictum exiſtimabat, quòd Athenis μέτοικος fuiſſet. Eum vide ad Solinum pag. 846. idem & Voſſio videbatur, quem ea de re pluribus differentem vide quoque lib. IV. de Hiſtor. Græcis cap. 4.

σώζεται δὲ τοῦ Συρίου τότε βιβλίον] τό τε ceteræ Editiones. & puto rectiùs. Solmaſius ad Solinum pag. 841. & 842. hoc opus Pherecydis Θεογονίαν putat fuiſſe potiùs quàm Θεολογίαν. nec prohibet, inquit, quòd Syrio Pherecydi illud βιβλίον tribuit Diogenes, cùm Veteres paſſim utrumque confundant.

οὗ ἡ ἀρχή, Ζὰς μὲν καὶ χρόνος, &c. χθονίη δὲ ὄνομα ἐγένετο Γῆ, &c.] Non Ζὰς, ſed Ζὰς dicebatur Pherecydæ Syrio, teſte Clemente Alexandrino lib. VI. Στρωματέων. At Maximus Tyrius Pherecydem terram χθονίην appellaſſe, etiam teſtatur Diſſertat. XXIX. ἀλλὰ καὶ τοῦ Συρίου, Pherecydem intelligit, τὴν ποίησιν σκόπει, καὶ τὸν Ζῆνα, καὶ τὴν χθονίην, καὶ τὸν ἐν τούτοις ἔρωτα, καὶ τὴν Ὀφιονέως γένεσιν, καὶ τὴν θεῶν μάχην, καὶ τὸ δένδρον, καὶ τὸν πέπλον. In quibus verbis obſervare eſt *poëſim* appellari opus illud Pherecydis, in quo tria antiquiſſima ſtatuebat τὸν Ζῆνα, τὸν χρόνον, καὶ τὴν Χθονίην: non quòd verſibus conſcriptum fuerit, ſed proſâ oratione, quæ argumentum poëticum haberet, cujus etiam primus conditor fuit. Atque huc facit inſignis locus Strabonis libro I. ubi diſputat proſâ oratione poëticen antiquiorem fuiſſe: πρώτιστα γὰρ ἡ ποιητικὴ κατασκευὴ παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον, καὶ εὐδοκίμησεν. εἶτα ἐκείνην μιμούμενοι λύσαντες τὸ μέτρον, τ' ἄλλα δὲ φυλάξαντες τὰ ποιητικὰ συνέγραψαν οἱ περὶ Κάδμον, καὶ Φερεκύδην, καὶ Ἑκαταῖον, &c. *Ab initio enim poëticus apparatus proceſſit & in pretio fuit. Poſtea eum imitati ſoluto metro, cetera verò ſervantes, argumenta poëtica tractarunt Cadmus, & Pherecydes, & Hecatæus.* Etiam Apuleius in Floridis, loco ſupra allato: *Quin etiam Pherecydes Syro ex inſula oriundus, qui primus verſuum nexu repudiato, conſcribere auſus eſt paſſis verbis, ſoluto loquutu, liberâ oratione*, &c. & Plinius lib. VII. cap. quæ quis in vita invenerit: *Proſam orationem condere Pherecydes Syrius inſtituit, Cyri regis ætate, Hiſtoriam Cadmus Mileſius.* Salmaſium adi in Plinianis Exercit. pag. 841. & Voſſium libro & cap. 4. de Hiſtoricis Græcis.

σώζεται δὲ καὶ ἡλιοτρόπιον] Fallitur Aldobrandinus, qui hæc ſuppoſititia eſſe exiſtimat. Ἡλιοτρόπιον fuit parapegma, quo ſolſtitia & æquinoctia, & ſiderum orientium occidentiumque ſignificationes per aliquot annorum ambitum deſignabantur. Ita Meton Athenis primus ſtatuit ἡλιοτρόπιον θερινὸν ἐν Πνυκί. Vide omnino Salmaſium ad Solinum

A ſinum pag. 635. & 841. Ceterùm P. Huëtius, vir ingenio præſtans & doctrinâ ſuſpicabatur ἡλιοτρόπιον illud, in Inſula Syro conſtructum, non Pherecyde ſolùm, ſed & ipſo Homero fuiſſe antiquius: idque ex his verſibus Odyſſ. O. colligebat:

> Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴπου ἀκούεις,
> Ορτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.

ad quos Pſeudodidymus optimè, & ad mentem Huëtii: ἔνθα φησὶν εἶναι τὸ ἡλίου σπήλαιον δι' οὗ σημειοῦνται τὰς τοῦ ἡλίου τροπάς. Sanè inepta eſt Euſtathii interpretatio, qui ſitum Syriæ his verbis deſignari contendit: nam τροπαὶ ἠελίοιο non Occaſum potiùs quàm Ortum, multò etiam minùs quàm Auſtrum vel Boream deſignant. B Jam verò Strabo, ut mox dicemus, Homerum Syri inſulæ ſub Syriæ nomine mentionem feciſſe ait. Non itaque Heliotropii primus in Syro conditor, ſed reſtaurator fortaſſe Pherecydes fuerit.

ἐν Σύρᾳ τῇ νήσῳ] Σύρα quoque apud Heſychium Mileſium: Φερεκύδην τὸν Σύριον (ἔστι δὲ μία τῶν Κυκλάδων νήσων ἡ Σύρα,) φασὶν οὐ σχεῖν διδάσκαλον, &c. Et apud Suidam in Φερεκύδης: Φερεκύδης, Βάβιος, Σύριος. ἔστι δὲ νῆσος μία τῶν Κυκλάδων ἡ Σύρα πλησίον Δήλου. Sed Σύρος dicta fuit hæc inſula, ut mox dicitur Laërtio in Epigrammate,

> Τὸν κλεινὸν Φερεκύδην,
> Ον τίκτει ποτὲ Σύρος,

C & ut dicitur quoque Straboni. Etiam Apuleius loco laudato: *Pherecydes Syro ex inſula oriundus.* Videndus Holſtenius in Notis ad Vitam Pythagoræ à Porphyrio conſcriptam, & Salmaſius ad Solinum pag. 841. Fallitur Grotius qui ad Matthæi caput VII. 6. Pherecydem ex Syria oriundum dicit, niſi fortè reſpexerit vir doctiſſimus ad id quod Strabo ait, videri Homerum ſub Syriæ nomine hujus inſulæ mentionem facere: ταύτης δοκεῖ μνημονεύειν ὁ Ποιητής, Συρίην καλῶν,

> Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴπου ἀκούεις,
> Ορτυγίης καθύπερθεν.

Quare fortè quoque nihil mutandum in loco Porphyrii, D quem ſupra ex Euſebio adduximus: ubi pro ἐν Συρίᾳ, ἐν Σύρῳ Jonſius emendabat. Pherecydem D. Auguſtinus Epiſt. III. ad Voluſianum, ſupino errore Aſſyrium vocat, loco ſupra allato. Quem tamen ſecutus eſt Tzetzes Chil. II. Hiſtor. lv. Ἀσσυρίου μαθητὴς ὑπάρχων Φερεκύδους. loquitur de Thalete. Neque audiendi, qui ibi pro Ἀσσυρίου τοῦ legunt τοῦ Συρίου. Etiam Βαβυλώνιον vocat Euſtathius, loco quem mox proferemus: ubi quoque nihil muto: quamquam pro ὁ Βαβυλώνιος legi poſſet meliùs ὁ Βάβυος.

Δοῦρις ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἱερῶν] τῶν ὅρων legebat Jonſius veriſimili conjecturâ. Citatur Duris Samius Athenæo lib. XV. ἐν τοῖς Σαμίων ὅροις, *in Samiorum limitibus:* cujus libri meminit & Scholiaſtes Euripidis in Hecubam: Δοῦρις ἐν τῷ ιβ'. τῶν ὅρων. & Malchus, ſive Porphyrius, in vita Pythagoræ: Δοῦρις ὁ Σάμιος ἐν δευτέρῳ τῶν E ὅρων: ita enim utrumque locum rectè Voſſius emendabat. Vitioſè vulgò τῶν ὡρῶν. Cùm autem Pherecydis tumulo inſcriptum Epigramma retulerit Duris Samius, in libro quem de limitibus Samiorum ſcripſerat; nunc nihil mutandum cenſeo in loco Heraclidis Pontici ſupra memorato, ubi ſcriptum eſt, Pherecydem Syrium in Samo inſula pediculorum tabe diem ſuum obiiſſe.

Pag. 32. Τῆς σοφίης πάσης ἐν ἐμοὶ τέλος] Quia ſcilicet ultimus fuit Sapientum.

ἣν δέ τι πλεῖον] Meliùs legeretur ἣν δ' ἔτι πλεῖον.

Ιων δ' ὁ Χῖος] Poëta Tragicus, qui Olympiade LXXII. Fabulas docere cœpit. Meminit ejus Ariſtophanes; meminit & Diogenes noſter infra in Vitâ Socratis. Citatur Straboni lib. I. Julio Polluci II. 4. 21. & aliis F paſſim.

τῷ μέτρῳ τῷ Φερεκρατείῳ] De metro Pherecratio videndus Marius Plotius in libro de Metris ad Maximum & Simplicium, & Hephæſtion in Enchiridio.

Ον τίκτει ποτὲ Σύρος] Rectè primam in Σύρος produxit Diogenes: eam enim longam eſſe notavit Strabo lib. X. Cujus loci meminit Euſtathius in Odyſſ. O, pag. 1787. φησὶ γοῦν, inquit, ὁ Γεωγράφος ὅτι ἡ Σύρος μηκύνει τὴν πρώτην συλλαβὴν, ἣν Συρίαν λέγει ὁ Ποιητής, ἐξ ἧς Φερεκύδης ὁ Βαβυλώνιος. Idem notavit & Stephanus in Σύρος. Corripitur tamen in hoc verſu Anthologiæ;

> Καὶ Σύριος σελάγιζε σαοφροσύνῃ Φερεκύδης,

ut ad Strabonis locum Caſaubonus obſervabat. Minùs rectè in codicibus Ciceronianis Pherecydes *Syrus* appellatur, pro *Syrius*; Σύριος enim ἐθνικὸν eſt τῆς Σύρου, non Σύρος.

γέγονε δὲ κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἐννάτην Ολυμπιάδα] Suidas natum ait circa XLV. Euſebius circiter idem tempus ponit, ſed Hiſtoricum vocat.

Φερεκύδης Θαλῇ] Non veram, ſed planè commentitiam eſſe hanc Epiſtolam pluribus docet Salmaſius ad Solinum pag. 842. & 843.

φθειρῶν ἔβρυον] ἔθυον legitur in pleriſque Codicibus; & ita legiſſe videtur Aldobrandinus, qui vertit *pediculis totus ardebam*. Sed cum τὸ *ſcatebam* in ora adnotaverit, videtur & alteram lectionem agnoviſſe. ἔθυον quoque legere eſt in fine hujus Epiſtolæ. Et infra in Speuſippo: Πλούταρχος δέ φησιν ἐν τῷ Λυσάνδρου βίῳ καὶ Σύλλα, φθειρσὶν ἐκζέσαι αὐτόν; ubi malè quædam Exemplaria ἐκζέσθαι. Suidas: ἔκζεσις. ἐκβρασμός. φασὶ δὲ αὐτὴν φθειρσὶν ἐκζέσαι. Ad locum Laërtii in Speuſippo reſpexit Suidas, quare αὐτὸν & φησὶ eum ſcripſiſſe nulla dubitatio eſt.

ὅσα δ' ἂν ἐπιλέγῃ θεολογέων, τὰ ἄλλα χρὴ νοεῖν· ἅπαντα γὰρ αἰνίσσομαι] Caſaubonus: ὅσα δ' ἂν ἐπιλέγῃ θεολογέοντα, ἄλλα χρὴ νοεῖν, &c. id eſt, *quæcunque autem leges ad Deos pertinentia, allegoricè ſunt intelligenda: omnia enim ſcripta ænigmaticè.* Pherecydis θεολογίας, ut libri obſcuri & tenebricoſi, meminit Clemens Στρωματέων lib. V. & VI. & quem ea de cauſa comparat libro Heracliti περὶ φύσεως. ἐπιλέγειν eſt *legere*. Pauſanias in Atticis: ταῦτα τὰ βιβλία ἐπιλεγομένῳ μοι μάλιστα ἐπῆλθε θαυμάσαι: atque inde Latinum *lego*. Sed hîc quoque legi poſſet ὅσα δ' ἂν ἐπιλέγω θεολογέων.

προσεστῶσι] προεστῶσι, aut προσεστάοσι aut προσεστέοσι.

κλείθρης] Lege κληῖθρης, vel κλειθρίης.

οἷς τινὲς καὶ Πεισίστρατον τὸν τύραννον προσκαταλέγουσι] In quem Myſonis dicta, propter Myſonis obſcuritatem, conferebantur. id ſupra in Myſonis Vitâ Laërtius referebat.

οὗ διήκουσε Ἀναξίμανδρος] Suidas in Ἀναξίμανδρος: συγγενὴς καὶ μαθητὴς, καὶ διάδοχος Θάλητος.

AD LIBRUM. II.

ANAXIMANDER.

Pag. 33. ΠΡΑΞΙΑΔΟΥ] Ita Themiſtius Orat. XV. Euſebius de Præparat. Evangelica lib. X. cap. ultimo, Simplicius ad Ariſtotelis φυσικά, & Suidas in Ἀναξίμανδρος. Πραξιδάμου malè apud Clementem Στρωματέων lib. I.

Μιλήσιος] E Mileto coloniam duxit in Apolloniam. narrat Ælianus Var. Hiſt. lib. III. cap. 17. ubi de Philoſophis agit qui Remp. gubernarunt; de quo mirum eſt Diogenem ſiluiſſe.

οὗτος ἔφασκε ἀρχὴν καὶ στοιχεῖον τὸ ἄπειρον] De hac Anaximandri & Anaxagoræ ſententiâ adeundi Plutarchus libro de placitis Philoſophorum ſtatim initio, Clemens Alexandrinus in Admonitione ad Gentes, Euſebius de Præparat. Evangel. lib. I. cap. 8. & lib. XIV. cap. 14.

καὶ τὰ μὲν μέρη μεταβάλλειν] Nota hîc μεταβάλλειν paſſivè dictum, ut alibi ſæpe. Sic Latinis *mutare*. Catullus: *tantum abhorret ac mutat.*

μέσην τε τὴν γῆν κεῖσθαι] Etiam Theon Smyrnæus traditum ait ab Eudemo in Hiſtoria Aſtrologica, inventum ab Anaximandro, ὅτι ἐστὶν ἡ γῆ μετέωρος, καὶ κινεῖται περὶ τὸ τοῦ κόσμου μέσον, *Quod terra ſit in ſublimi pendens, & moveatur circa mundi medium.* De loco ubi terrâ ſita eſt, Plinium vide lib. II. cap. 69. & Auctorem φιλοσόφου ἱστορίας.

οὖσαν σφαιροειδῆ] κυλινδροειδῆ habet Euſebius de Præparat. Evangelicâ lib. I. cap. 8. ubi de ea ipſa Anaximandri opinione. At longè aliter Auctor Philoſophicæ Hiſtoriæ: Θαλῆς καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ σφαιροειδῆ τὴν γῆν νομίζουσιν. Ἀναξίμανδρος δὲ λίθῳ κίονι τῇ περιφερείᾳ ἐκ τῶν ἐπιπέδων. Ἀναξιμένης τραπεζοειδῆ. Λεύκιππος τυμπανοειδῆ τῷ πλάτει, κοίλην δὲ τῷ μεγέθει.

μεγέθει. De forma terræ videndus quoque Plinius II. 44.

Ψευδοφαῆ] ψευδοειδῆ Editio princeps, & MSS. nonnulli. Vide hîc Caſaubonum.

καὶ τὸν ἥλιον οὐκ ἐλάττονα τῆς γῆς] Auctor Φιλοσόφου ἱστορίας: Ἀναξίμανδρος τὸν μὲν ἥλιον ἴσον εἶναι τῇ γῇ. Vide Plutarchum de Placitis Philoſophorum lib. II. cap. 20. & Caſaubonum hîc.

εὗρε δὲ καὶ γνώμονα πρῶτος, &c. ἀλλὰ καὶ σφαῖραν κατεσκεύασε] De Sphæra teſtatur Plinius lib. VII. cap. quæ quis in vita invenerit: *Aſtrologiam Atlas Libyæ filius; ut alii, Ægyptii; ut alii, Aſſyrii. Sphæram in ea Anaximander Mileſius.* Qui tamen alibi Sphæræ inventionem tribuit Atlanti, ſcilicet libro II. cap. 8. his verbis: *Obliquitatem ejus* (Signiferi) *intellexiſſe, hoc eſt ſiderum ortus fores aperuiſſe* (ita legendum ex optimâ Salmaſii emendatione) *Anaximander Mileſius traditur primus, Olympiade quinquageſimâ octavâ: ſigna deinde in eo Cleoſtratus, & prima Arietis ac Sagittarii: Sphæram ipſam antè multò Atlas.* Et quidem Suidas in Ἀναξίμανδρος, Anaximandrum Sphæram non inveniſſe, ſed librum hoc titulo ſcripſiſſe ait. Ad γνώμονα quod attinet, ab eo inventum teſtatur etiam Euſebius lib. x. de Præpar. Evangel. cap. ultimo: Θαλοῦ δὲ γίνεται ἀκουστὴς Ἀναξίμανδρος, Πραξιάδου μὲν παῖς, γένος δὲ καὶ αὐτὸς Μιλήσιος. οὗτος πρῶτος γνώμονας κατεσκεύασε, πρὸς διάγνωσιν τροπῶν τε ἡλίου καὶ χρόνων, καὶ ὡρῶν, καὶ ἰσημερίας. Idem teſtatur & Suidas in ἡλιοτρόπιον: ἡλιοτρόπιον. ὡρολογεῖον. γνώμων ἐστὶν ὁ ἐν τοῖς ἡλιοτροπίοις πηγνύμενος, ὅνπερ ἐφεῦρεν Ἀναξίμανδρος, καὶ ἔστησεν ἐπὶ τῶν σκιοθήρων. Et in Ἀναξίμανδρος: πρῶτος δὲ ἰσημερίαν εὗρε καὶ τροπὰς καὶ ὡρολογεῖα· καὶ τὴν γῆν ἐν μεσαιτάτῳ κεῖσθαι. γνώμονά τε εἰσήγαγε, καὶ ὅλως γεωμετρίας ὑποτύπωσιν ἔδειξε. At Plinius lib. II. cap. 76. non Anaximandro, ſed Anaximeni Gnomonicen attribuit: *umbrarum hanc rationem, & quam vocant Gnomonicen, invenit Anaximenes Mileſius, Anaximandri, de quo diximus, diſcipulus: primusq; horologium, quod appellant* ſciothericon, *Lacedæmone oſtendit.* Herodotus verò tribuit Babyloniis, libro II. ita ſcribens: πόλον μὲν γὰρ καὶ γνώμονα καὶ τὰ δώδεκα μέρεα τῆς ἡμέρης παρὰ Βαβυλωνίων ἔμαθον οἱ Ἕλληνες. Porro non adeò antiquam Horologii Sciotherici inventionem in Græcia fuiſſe, ut ad Anaximandrum, aut ejus diſcipulum Anaximenem, referri poſſet, Salmaſius contra Scaligerum exiſtimabat; cùm certum compertumque ſit, inquit ille, pluſquam ducentis annis ab Anaximandri morte nec horarum nomen pro diei particulis in Græcia auditum fuiſſe, nec uſum horologii ſciotherici ullius cognitum. Pluribus hoc probare conatur argumentis, quæ vide. Idem ſcribit & Caſaubonus ad Athenæum lib. I. cap. I. qui & ibi videndus. Quare τὰ σκιόθηρα, & γνώμων, & ὡροσκόπια (ὡρολογεῖα ſcriptum eſt apud Suidam) quæ Anaximandrum inveniſſe ait Phavorinus apud Laërtium, non de horologiis ſciothericis accipienda, ut interpretatur Plinius, qui ſimilia proculdubio apud antiquiorem Scriptorem invenerat, exiſtimabat idem Salmaſius; ſed de inſtrumentis Mathematicis, quibus utebantur ad æquinoctia & ſolſtitia deprehendenda, & meridianos, & anni tempeſtates. Nec aliud ſonant, inquit, Laërtii verba: εὗρε δὲ γνώμονα πρῶτος, καὶ ἔστησεν ἐπὶ τῶν σκιοθήρων ἐν Λακεδαίμονι τροπάς τε καὶ ἰσημερίας σημαίνοντα: ſic enim ea diſtinguenda. Salmaſianæ ſententiæ favet non parùm locus Euſebii ſuprà allatus: οὗτος πρῶτος γνώμονας κατεσκεύασε πρὸς διάγνωσιν τροπῶν τε ἡλίου, καὶ χρόνων, καὶ ὡρῶν, καὶ ἰσημερίας: quem eruditus Interpres eruditè ſic eſt interpretatus, *Is omnium primus ſtilos ad dignoſcendas Solis, temporum, tempeſtatum & Æquinoctii converſiones elaboravit.* Adverſatur quidem locus Herodoti; ſed eum de diei æquinoctialis partibus intelligendum contra Scaligerum contendit idem Salmaſius, quem vide omnino in Plinianis Exercitationibus, pag. 632. & ſequentibus, item Scaligerum in Notis ad Manilium. ὡροσκοπίου voce uſus eſt tamen Diogenes noſter pro horologio, in Menedemi Vita, ubi de Diogene Cynico: ὁ γοῦν Διογένης πρὸς τὸν ἐπιδεικνύντα αὐτῷ ὡροσκόπιον, χρήσιμον, ἔφη, τὸ ἔργον πρὸς τὸ μὴ ὑστερῆσαι δείπνου. Xenophon quoque *horarum* nomen pro diei & noctis partibus uſurpat Memorab. IV. Locum non pigebit proferre: οὐκοῦν καὶ ἐπειδὴ ὁ μὲν ἥλιος φωτεινὸς ὢν τάς τε ὥρας τῆς ἡμέρας ἡμῖν καὶ τἄλλα πάντα σαφηνίζει· ἡ δὲ νὺξ διὰ τὸ σκοτεινὴ εἶναι, ἀσαφεστέρα ἐστὶν, ἄστρα ἐν τῇ νυκτὶ ἀνεφάνησαν, ἃ ἡμῖν τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς ἐμφανίζει. At Anaximandrum inter & Xenophontem ducenti non interceſſerunt anni: & vocis tamen hujus hunc jam uſum invaluiſſe Xenophontis temporibus veriſimile eſt. Ceterùm procul dubio falſum eſt quod ait Plinius Anaximandrum obliquitatem Zodiaci primum inveniſſe: nam antea eclipſes & ſolſtitia prædixerat ejus præceptor Thales, ut ſuprà in Thalete vidimus: eclipſes autem & ſolſtitia prædici non poſſunt ſine doctrina obliquitatis Zodiaci.

τῶν δὲ ἀρεσκόντων αὐτῷ πεποίηται κεφαλαιώδη, &c.] Suidas: ἔγραψε περὶ φύσεως, γῆς περίοδον, περὶ τῶν ἀπλανῶν, καὶ σφαῖραν, καὶ ἄλλα τινά. Themiſtius Orat. xx. ait Anaximandrum primum Græcorum auſum eſſe librum de Natura ſcriptum à ſe in lucem emittere: atque antea ignominioſum fuiſſe libros conſcribere, neque apud Veteres Græcos uſu ac conſuetudine receptum fuiſſe.

ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος, &c. ἐν τοῖς χρονικοῖς] χρονικὰ hujus Apollodori Athenienſis Grammatici, de quo ſupra diximus, ad Philoſophorum Hiſtoriam illuſtrandam frequens adducit Laërtius. Meminit & Phlegon libro de Longævis, & hunc librum Cicero reſpexit lib. XII. ad Atticum epiſt. 24. His Χρονικοῖς tamquam ἀξιοπίστοις familiariſſimè Latini utebantur.

γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ἀναξίμανδρος, ἱστορικός] Qui Pythagoricorum explicationem ſcripſerat. De eo Scriptore videndus Suidas in Ἀναξίμανδρος; & Voſſius de Hiſtor. Græcis lib. I. cap. 6. Meminit & Anaximandri Lampſaceni Fulgentius lib. I. Μυθολογ. Sed ibi fortè legendum *Anaximenes Lampſacenus.*

τῇ ἰάδι γεγραφώς] Supple γλώσσῃ. Laërtius infra in Vita Anaximenis: κέχρηταί τε γλώσσῃ ἰάδι.

ANAXIMENES.

ΕΥΡΥΣΤΡΑΤΟΥ] Euryſtrati filius dicitur quoque Euſebio lib. x. de Præparat. Evangelicâ cap. ult. & Simplicio in Phyſica Ariſtotelis.

ἤκουσεν Ἀναξιμάνδρου] Ita idem Euſebius eodem loco, & Cicero in Acad. Quæſt.

οὗτος ἀρχὴν ἀέρα εἶπε, καὶ τὸ ἄπειρον] De dogmatibus Anaximenis ſcripſerat librum olim Theophraſtus teſte Laërtio, qui ſi hodie exſtaret, ſciremus quomodo accipienda eſſet hæc Anaximenis, circa principia opinio; neque enim de ea re ſatis conſtat. præter Caſaubonum hîc, vide & Euſebium de Præparat. Evangelica dicto loco, & Nemeſium cap. v. & Deſiderium Heraldum Adverſar. lib. II. cap. 12.

κινεῖσθαι δὲ ἄστρα οὐχ ὑπὸ γῆν] Editio Frobeniana & Stephanicæ, nec non MSS. Codices Reg. Bibliothecæ ὑπὲρ γῆν: ſed cave quid mutes.

καὶ ἀπερίττῳ] Hoc eſt, *minus Aſiaticâ.*

τῇ ἑξηκοστῇ τρίτῃ Ὀλυμπιάδι, &c.] τῇ πεντηκοστῇ πέμπτῃ emendabat Samuel Petitus Obſ. lib. II. cap. I. Vide hîc Aldobrandinum. Origenes in Philoſophicis necdum editis: ἤκμασε περὶ ἔτος πρῶτον τῆς πεντηκοστῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος. Suidas: γέγονεν ἐν τῇ νε' Ὀλυμπιάδι, (id eſt, *Olympiade* lv.) ἐν τῇ Σάρδεων ἁλώσει, ὅτε Κῦρος ὁ Πέρσης Κροῖσον καθεῖλεν. At mortuum eſſe eo fere tempore, quo Sardis captæ ſunt, vult Origenes. Sardis autem captæ ſunt à Cyro anno I. Olympiadis lix. ut docet Petavius lib. XIII. de Doctrina Temporum.

Ῥήτωρ] Hujus Anaximenis Rhetoris Lampſaceni vitam habes apud Suidam in Ἀναξιμένης. Meminit & in Τιμόλαος, ubi Timolaum ejus diſcipulum fuiſſe ait, quod ab Heſychio Mileſio habuit, qui idem teſtatur in Τιμόλαος. Meminit Anaximenis Rhetoris & Quintilianus III. 6. Strabo lib. XIII. Dionyſius Halicarnaſſeus epiſt. ad Ammæum, Plutarchus in civilibus præceptis, & Pauſanias Eliac. II. Hujus eſſe Rhetoricam ad Alexandrum quæ Ariſtot. tribuitur veriſimili conjecturâ exiſtimant Victorius Præfatione in genuina Ariſtotelis Rhetorica, & Var. lect. lib. XIV. cap. 2. Robortelius, Nunneſius notis in Phrynichum pag. 56. Aldobrandinus hîc, & Voſſius lib. I. de Hiſtor. Græcis cap. 10. ubi eum de hoc Anaximene Rhetore pluribus differentem vide.

καὶ ἱστορικὸς] Hic eſt qui Anaximenes Lampſacenus junior vulgò dicitur, ut à ſeniori, qui Rhetor fuit, diſtinguatur. De hoc conſulendus Voſſius lib. I. de Hiſtor. Græcis cap. XI. Sed Rhetor fuit quoque Hiſtoricus, ut mox videbitur.

ὃς ἀδελφῆς υἱὸς ἦν τοῦ Ῥήτορος τοῦ τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις γεγραφότος] Id eſt, ut rectè Aldobrandinus, *Qui ex Rhetoris ſorore natus eſt, ejus qui de rebus ab Alexandro geſtis ſcripſit.* Malè Vetus Interpres, *qui Oratoris nepos Alexandri geſta conſcripſit.* Anaximenem ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν

τοῦ

περὶ Ἀλέξανδρον citat Harpocration in Αλκίμαχος. Me- A
minit & Pauſanias Eliac. lib. II. his verbis: ἐνταῦθα ϗ Αναξιμένους οἶδα εἰκόνα ἀνδρῶν, ὃς τὰ ἐν Ἕλλησιν ἀρχαῖα, ϗ ὅσα Φίλιππος ὁ Ἀμύντου, ϗ ὕστερον Ἀλέξανδρος, εἰργάσατο, συνέγραψεν ὁμοίως ἅπαντα. *Ibidem & Anaximenis ſtatuam memini me reperire; qui res priſcas Græcorum, quaſque Philippus Amyntæ filius, & poſtea Alexander, geſſerint, omnes ſimul conſcripſit.* Ex quibus veriſſimè colligebat Voſſius Anaximenis illius Rhetoris, qui Hiſtoriam Alexandri Magni, cujus comes fuit, ſcripſerat, eſſe & Φιλιππικὰ (in quibus citatur Anaximenes Euſtrathio in Ariſtot, lib. III. cap. 8. & Harpocrationi in Ἀλόννησος, Καβύλη & Μάσειρα) nec non πρώτας ἱστορίας, in quibus citatur Athenæo lib. VI. Ceterùm de variis Anaximenibus videndus Meurſius ad Chalcidium. B

Pag. 34. Θαλῆς ἐκ καλοῦ] Suſpecta lectio, immo vitioſa. Scripſiſſe Laërtium Θαλῆς Ἐξαμίου, id eſt, *Thales Examii filius* ſuſpicabatur Marquardus Gudius vir doctiſſimus idemq; elegantiſſimus, ingenioſè. ἐξ ἀμίου ſcriptum fuiſſe diviſim veriſimile eſt, quod poſtea in ἐκ καλοῦ abierit. Ita vitioſè in Chronico Alexandrino pag. 336. Θαλῆς ὁ ἐξ Ἀμύου Μιλήσιος, & in Stephani Florentina editione, voce Μίλητος, Θαλῆς ἐξ Ἀμοίου, pro Ἐξαμίου.

εὐφρόνης] *Nocte*, quæ ſic dicta eſt παρὰ τὸ εὖ φρονεῖν, quòd conſiliis apta ſit. Plutarchus libro de Curioſitate: ϗ τὴν νύκτα προσεῖπον εὐφρόνην, μέγα πρὸς εὕρεσιν τῶν ζητουμένων ϗ σκέψιν ἡγούμενοι τὴν ἡσυχίαν ϗ τὸ ἀπερίσπαστον.

ἅμα τῇ ἀμφιπόλῳ] De eo nos ſupra ad Thaletem. C

Ἰταλιώτησι] Ἰταλιῶται dicebantur, qui Magnam Græciam incolebant, quam *ſubciſivam Græciam* eleganter vocat Apuleius Apologiæ lib. I. ut ad Procœmium Laërtii adnotabamus, ubi nos vide. Heſychius: Ἰταλιώτης. οὐδ' Ἰταλιώτης, οὐδ' ἀλαζὼν οὐδαμῶς. ἐπεὶ οἱ Πυθαγορικοὶ ἐν Ἰταλίᾳ διέτριβον, ἔνθα φασὶν αὐτοὺς ϗ ἐμπυρισθῆναι. οὐδ' Ἰταλιώτης, οὐδ' ἀλαζὼν οὐδαμῶς, verſus eſt iambicus veteris Comici. Corrigendus Suidas, Ἰταλιώδης ὁ ἀλαζών. ἀπὸ τῶν Πυθαγορικῶν. Lege Ἰταλιώτης. Videndus Stephanus in Σικελία, & Suidas in Ἰταλία. Plinius III. 5. ubi de deſcriptione Italiæ, meminit loci quem *Græciam* appellat, & quem illum eſſe non dubitamus, qui *Magnæ Græciæ* nomen retinuit.

φοιτέουσι δέ τοι λεχηνῶται ϗ ἐκ Σικελίης] An inde D
Σικελικαὶ Μοῦσαι apud Platonem in Sophiſta? τὸ δὲ παρ' ἡμῶν, inquit, Ἐλεατικὸν ἔθνος ἀπὸ Ξενοφάνους τε ϗ ἔτι πρόσθεν ἀρξάμενον, ὡς ἑνὸς ὄντος τῶν πάντων καλουμένων, οὕτω διεξέρχεται τοῖς μύθοις. Ἰάδες δὲ ϗ Σικελικαί τινες ὕστερον Μοῦσαι ξυνενόησαν, ὅτι συμπλέκειν ἀσφαλέστατον ἀμφότερα. Vide nos ſuprà ad Procœmium Laërtii.

ANAXAGORAS.

HΓΗΣΙΒΟΥΛΟΥ, ἢ Εὐβούλου] Apud Suidam ſcriptum fuit duntaxat Ηγησιβούλου υἱός. E

οὗτος ἤκουσεν Ἀναξιμένους] Cicero de Natura Deorum lib. I. *Anaxagoras, qui accepit ab Anaximene diſciplinam.* Strabo lib. XIV. Κλαζομένιος δ' ἦν ἀνὴρ ἐπιφανὴς Ἀναξαγόρας ὁ Φυσικὸς, Ἀναξιμένους ὁμιλητὴς τοῦ Μιλησίου.

πρῶτος τῇ ὕλῃ νοῦν ἐπέστησεν] Cicero dicto loco: *Anaxagoras, qui accepit ab Anaximene diſciplinam, primus omnium rerum deſcriptionem & modum, mentis infinitæ vi ac ratione deſignari & confici voluit: in quo non vidit*, &c. Plutarchus in Pericle, ubi de Anaxagora: τοῖς ὅλοις πρῶτος οὐ τύχην, οὐδ' ἀνάγκην διακοσμήσεως ἀρχὴν ἀλλὰ νοῦν ἐπέστησε, &c. Clemens Stromat. II. Ἀναξαγόρας πρῶτος ἐπέστησε τὸν νοῦν τοῖς πράγμασι. Themiſtius orat. XV. νοῦν ϗ θεὸν πρῶτος ἐπαγαγόμενος τῇ κοσμοποιΐᾳ, ϗ οὐ πάντα ἀνάψας τῆς φύσεως τῶν σωμάτων. F Tertullianus lib. de anima: *Quàm Anaxagoræ turbata ſententia eſt! initium enim omnium commentatus animum, univerſitatis oſcillum de illius axe ſuſpendens, purumque eum adfirmans & ſimplicem incommiſcibilem, hoc vel maximè titulo ſegregat ab animæ commiſtione; & tamen eumdem alibi animæ addicit.* Habuit hoc à Lino Anaxagoras. Laërtius ſuprà in Procœmio; ubi de Lino: τούτῳ ἀρχὴ τῶν ποιημάτων ἥδε,

Ἦν ποτέ τοι χρόνος οὗτος ἐν ᾧ ἅμα πάντ' ἐπεφύκει.

ὅθεν λαβὼν Ἀναξαγόρας, πάντα ἔφη χρήματα γεγονέναι ὁμοῦ, νοῦν δὲ ἐλθόντα, αὐτὰ διακοσμῆσαι. Sententiam Anaxagoræ, qui ſenſuum judicia damnabat, λόγον autem κριτήριον aiebat eſſe, refert Sextus Empiricus lib. VII. Sed de Anaxagoræ περὶ τύχης ſententia audiendus Auctor φιλοσόφου ἱστορίας, quæ Galeno falsò tribuitur: Ἀναξαγόρας δὲ ϗ Στωϊκοὶ, αἰτίαν ἄδηλον ἀνθρωπίνων λογισμῶν, ϗ τὰ μὲν κατὰ ἀνάγκην· τὰ δὲ κατὰ τύχην· τὰ δὲ κατὰ αὐτόματον.

ὃ ἐστιν ἡδέως ϗ μεγαλοφρόνως ἡρμηνευμένον] Id eſt, *Cujus eſt & ſuavis ſimul & magnifica oratio.* Laërtius infrà in Xenophonte: ἐκαλεῖτο δὲ ϗ Ἀττικὴ μοῦσα γλυκύτητι τῆς ἑρμηνείας. Sed an potiùs legendum ἡρμοσμένον, hoc eſt, εὖ κατεσκευασμένον, uti hanc vocem Heſychius interpretatur.

παρὸ ϗ νοῦς ἐπεκλήθη] Verba ſunt Laërtii, non Anaxagoræ, ut putavit Aldobrandinus. Suidas: νοῦς δὲ ἐπεκαλεῖτο, ἐπειδὴ ὕλην ϗ νοῦν πάντων φρουρὸν εἶπεν. Plutarchus in Pericle: ὁ δὲ πλεῖστα Περικλεῖ συγγενόμενος, ϗ μάλιστα περιθεὶς ὄγκον αὐτῷ ϗ φρόνημα δημαγωγίας ἐμβριθέστερον, ὅλως τε μετεωρίσας ϗ συνεξάρας τὸ ἀξίωμα τοῦ ἤθους, Ἀναξαγόρας ἦν ὁ Κλαζομένιος. ὃν οἱ τότ' ἄνθρωποι νοῦν προσηγόρευον, εἴτε τὴν σύνεσιν αὐτοῦ μεγάλην εἰς φυσιολογίαν ϗ περιττὴν διαφανεῖσαν θαυμάσαντες, εἴθ' ὅτι τοῖς ὅλοις πρῶτος οὐ τύχην, οὐδ' ἀνάγκην, διακοσμήσεως ἀρχὴν, ἀλλὰ νοῦν ἐπέστησε καθαρὸν ϗ ἄκρατον, ἐμμεμιγμένον πᾶσι τοῖς ἄλλοις, ἀποκρίνοντα τὰς ὁμοιομερείας. *Plurimùm autem uſus eſt, qui maximum ei pondus & ſpiritus ad populum tractandum ſolidiores conciliavit, planéq; majeſtatem morum excitavit & extulit, Anaxagora Clazomenio, quem illius temporis Æquales Mentem appellavere, vel quòd perſpicaciam ejus ſingularem in natura perſcrutanda, excellentemque admirarentur, vel quod univerſitati, non fortunam, neque fatum ordinatæ deſcriptionis principium, ſed mentem princeps puram ac ſynceram præfecerit, commixtam ceteris, & partium ſimilitudines ſervantem.* Atque inde eſt quòd defuncto geminam Aram poſuerunt, alteram Mentis, alteram Veritatis nomine inſcriptam. Refert id Ælianus Variæ Hiſtoriæ libro VIII. capite ultimo.

πάντα συνεσφήκωσεν, &c.] Id eſt, omnia compegit ſimul, confuſa priùs. Heſychius: σφήκωμα, πύκνωμα, ϗ ὁ δεσμός. Fuit tamen Anaxagoræ ſententia omne in omni miſceri. Ariſtoteles meminit Metaphyſ. lib. III. cap. 5. Ἀναξαγόρας μεμῖχθαι πᾶν ἐν παντί φησι, ϗ Δημόκριτος. Plato in Gorgia: τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου ἂν πολὺ ἦν, ὦ φίλε Πῶλε, ὁμοῦ ἂν πάντα χρήματα ἐφύρετο ἐν τῷ αὐτῷ.

τὰ πατρῷα παρεχώρησε τοῖς οἰκείοις] Id ipſum de Anaxagora teſtatur & Plato in Phædro: Καλόν γε, ὦ Ἱππία, λέγεις ϗ μέγα τεκμήριον σοφίας τῆς τε σεαυτοῦ, ϗ τῶν νῦν ἀνθρώπων, πρὸς τοὺς ἀρχαίους ὅσον διαφέρουσι· τῶν γὰρ προτέρων περὶ Ἀναξαγόρου λέγεται πολλὴ ἀμαθία κατὰ τὸν σὸν λόγον. τοὐναντίον γὰρ Ἀναξαγόρᾳ φασὶ συμβῆναι ἢ ὑμῖν. καταλειφθέντων γὰρ αὐτῷ πολλῶν χρημάτων καταμελῆσαι, ϗ ἀπολέσαι πάντα, &c. Et Plutarchus in Vita Periclis: ϗ τὴν οἰκίαν ἐκεῖνος ἐξέλιπε, ϗ τὴν χώραν ἀφῆκεν ἀργὴν ϗ μηλόβοτον ὑπ' ἐνθουσιασμοῦ ϗ μεγαλοφροσύνης. Et Philo Judæus Diſſertatione περὶ βίου θεωρητικοῦ: Ἀναξαγόραν ϗ Δημόκριτον Ἕλληνες ᾄδουσιν, ὅτι φιλοσοφίας ἱμέρῳ πληχθέντες, μηλοβότους εἴασαν γενέσθαι τὰς οὐσίας. Et Tullius Tuſculan. Quæſt. lib. I. *Quid ergo aut Homero ad delectationem animi ac voluptatem, aut cuiquam docto defuiſſe umquam arbitramur? Aut, ni ita ſe res haberet, Anaxagoras, aut hic ipſe Democritus, agros & patrimonia ſua reliquiſſent: huic diſcendi quærendique divinæ delectationi toto ſe animo dedidiſſent?* Et Valerius Maximus VIII. 7. *Quali porro ſtudio Anaxagoram flagraſſe credimus? qui cum è diutina peregrinatione patriam repetiiſſet, poſſeſſionesque deſertas vidiſſet, Non eſſem, inquit, ego ſalvus, niſi iſtæ periiſſent*, &c. Etiam gregibus agros ſuos depaſcendos Anaxagoram reliquiſſe ait Suidas, de eoque propterea Apollonium Tyaneum dixiſſe, ovibus potiùs quàm hominibus fuiſſe philoſophatum. De Democrito, præter memoratos Scriptores, atque Ariſtotelem, idem teſtatur & Lactantius lib. III. de falſa Sapientia capite 23. & Horatius Epiſtolarum libro I. epiſtolâ ad Iccium. De Cratete Thebano Laërtius in ejus Vita, Plutarchus libro de vitando ære alieno, & Origenes contra Celſum libro II. In loco Plutarchi ſuprà allato obſervare eſt eadem voce μεγαλοφροσύνης Plutarchum uſum fuiſſe quâ hîc Laërtius, οὗτος εὐγενείᾳ ϗ πλούτῳ διαφέρων ἦν, ἀλλὰ ϗ μεγαλοφροσύνῃ.

ϗ περὶ τὴν τῶν φυσικῶν θεωρίαν ἦν, οὐ φροντίζων τῶν πολιτικῶν] Cicero II. de Oratore: *eâdem autem alii prudentiâ, ſed conſilio ad vitæ ſtudia diſpari, quietem atq;*

ocium

ocium ſecuti, ut Pythagoras, Democritus, Anaxagoras à regendis civitatibus totos ſe ad cognitionem rerum tranſtulerunt: quæ vita propter tranquillitatem, & propter ipſius ſcientiæ ſuavitatem, quâ nihil eſt hominibus jucundius, plures quàm utile fuit rebus publicis, delectavit.

πρὸς τὸν εἰπόντα, Οὐδέν σοι μέλει τῆς πατρίδος, Εὐφήμει, ἔφη, ἐμοὶ γὰρ καὶ σφόδρα μέλει τῆς πατρίδος, δείξας τὸν οὐρανόν] Rem longè aliter narrat Philo Judæus libro περὶ ἀφθαρσίας κόσμου: λέγεται τοίνυν ὁ κόσμος, καθ' ἓν μὲν πρῶτον σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἄστρων κατὰ περιοχὴν γῆς, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ζώων καὶ φυτῶν· καθ' ἕτερον δὲ μόνος οὐρανός· εἰς ὃν ἀπιδὼν Ἀναξαγόρας πρὸς τὸν πυνθανόμενον, ἧς ἕνεκα αἰτίας τὰ πολλὰ πειρᾶται διανυκτερεύειν ὕπαιθρος, ἀπεκείνατο, τοῦ τὸν κόσμον θεάσασθαι, τὰς χορείας καὶ περιφορὰς τῶν ἀστέρων αἰνιττόμενος. Ad quæ fortè reſpexit Laërtius, cùm infra ait, ἐρωτηθείς ποτε εἰς τί γεγέννηται, Εἰς θεωρίαν, ἔφη, ἡλίου, καὶ σελήνης, καὶ οὐρανοῦ.

Τῇ ἑβδομηκοστῇ Ὀλυμπιάδι] τῇ ἑξηκοστῇ Caſaubonus reponendum exiſtimabat. Sed omnino nihil mutandum docet Meurſius Attic. Lect. lib. III. cap. 27.

τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς ὀγδόης] ὀγδοηκοστῆς ὀγδόης emendabat Meurſius Atticarum Lect. lib. III. cap. 27. & libro de Archont. Athen. lib. II. cap. 13. nec non Petavius in Rationario Temporum parte I. lib. III. cap. 8. quem ego auctorem in Chronologicis vehementer ſequor. & Voſſius de ſcientiis Mathematicis cap. 33. Origenes tamen in Philoſophicis necdum editis, eâ Olympiade non obiiſſe, ſed floruiſſe ait Anaxagoram: ἤκμασεν ἔτους πρώτου τῆς ὀγδοηκοστῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος, καθ' ὃν καιρὸν καὶ Πλάτωνα λέγουσι γεγεννῆσθαι.

Pag. 35. ἐπὶ Καλλίου] Hîc, ut & apud Thomam Magiſtrum in Vita Euripidis reſcribendum putabat Meurſius Καλλιάδου. Eum vide de Archont. Ath. lib. II. cap. 8. Plures tamen Archontes Calliæ nomine Athenis fuerunt, de quibus idem Meurſius Atticar. Lect. lib. IV. cap. 15.

Τὸν ἥλιον μύδρον εἶναι διάπυρον] Joſephus contra Apionem lib. II. Ἀναξαγόρας δὲ Κλαζομένιος μὲν ἦν· ἀλλ' ὅτι νομιζόντων Ἀθηναίων τὸν ἥλιον εἶναι θεόν, ὁ δ' αὐτὸν ἔφη μύδρον εἶναι διάπυρον, (ſic legendum, non μῦλον, quamquam & hæc lectio ferri poſſet, ut mox oſtendemus) θάνατον αὐτοῦ παρ' ὀλίγας ψήφους κατέγνωσαν. Cyrillus Alexandrinus lib. VI. contra Julianum: λίθον εἶναι διάπυρον τὸν ἡλίου κύκλον Ἀναξαγόρου λέγοντος κατεψηφίσαντο αὐτοῦ τὸν θάνατον Ἀθήνησιν οἱ δικάζοντες. Auctor φιλοσόφου ἱστορίας, ubi de Sole: Ἀναξαγόρας καὶ Δημόκριτος καὶ Μητρόδωρος πέτρον ἢ μύδρον διάπυρον. Ad quod reſpexit Tatianus Oratione contra Gentes: πῶς πεισθήσομαι τῷ λέγοντι μύδρον τὸν ἥλιον, καὶ τὴν σελήνην γῆν. Suidas μύδρον διάπυρον interpretatur πύρινον λίθον. Heſychius quoque: μύδρος. ὁ ἀργὸς σίδηρος, καὶ κραταιὸς λίθος. τίθεται δὲ καὶ ἐπὶ ἀναισθήτου, σίδηρος πεπυρωμένος. Caſaubonus non tam lapidem aut ferrum, quàm globum quemdam igneum λιθώδη & βαρύν, ut ait Plutarchus, intelligere voluiſſe Anaxagoram exiſtimat. certè Heſychius σόλον, unde Latinum *Sol* factum vidi qui exiſtimarent, δίσκον interpretatur: & ea notione hanc vocem Homerus Iliad. ψ. uſurpavit. Porro de hoc Laërtii loco vide Heraldum Adverſ. lib. II. cap. 12.

καὶ μείζω τῆς Πελοποννήσου] Aliter Auctor φιλοσόφου ἱστορίας: Ἀναξίμανδρος τὸν μὲν ἥλιον ἴσον εἶναι τῇ γῇ· τὸν δὲ πόλον ἀφ' οὗ τὴν ἐκπνοὴν ἔχει ἑπτάκις καὶ εἰκοσαπλασίως τῆς γῆς· Ἀναξαγόρας πολυπλάσιον τῆς γῆς. Ἐπίκουρος τοιοῦτος οἷος φαίνεται, ἢ μικρῷ μείζων ἢ ἐλάττων.

οἱ δέ φασι Τάνταλον] Joſephus Scaliger in ora libri οἱ δὲ ἀτάλαντον, id eſt *æqualem*, emendare conabatur. Sed nihil mutandum docet Caſaubonus, quem vide omnino.

τὴν δὲ σελήνην οἰκήσεις ἔχειν, &c.] Meminit Tatianus loco laudato, cùm ait καὶ τὴν σελήνην γῆν: quod à Platone habuit in Apologia Socratis: ἐπεὶ τὸν μὲν ἥλιον, λίθον φησὶν εἶναι· τὴν δὲ σελήνην, γῆν. Ἀναξαγόρου οἴει κατηγορεῖν, ὦ φίλε Μέλιτε. Meminit & Auctor φιλοσόφου ἱστορίας, ubi de Luna: Ἀναξαγόρας καὶ Δημόκριτος στερέωμα διάπυρον, ἔχον ἐν ἑαυτῷ πεδία καὶ ὄρη καὶ φάραγγας. Arnobius quoque: *Sunt in ſidereis montibus ſylvæ;* (Meurſius emendabat, *Sunt in ſideribus montes, ſunt ſylvæ:*) *ſunt luſtra, ſunt nemora, ut venationum præpotens in expeditionibus habeatur Diana.* & Cicero Academ. Quæſt. IV. *Habitari ait Xenophanes in Luna, eamque eſſe terram multarum urbium & montium.* De hac circa Lunam Anaxagoræ opinione legendus Gaſſendus in Philoſophicis, Hevelius in Selenographia, & Galilæus in Nuntio Sidereo, nec non in Dialogis.

ἀρχὰς δὲ τὰς ὁμοιομερείας] Lucretius:

Nunc & Anaxagoræ ſcrutemur homœomeriam,
Quam Græci memorant, nec noſtrâ dicere linguâ
Concedit nobis patrii ſermonis egeſtas.

Cicero Academ. Quæſt. lib. IV. *Princeps Thales unus è ſeptem, cui ſex reliquos conceſſiſſe primas ferunt, ex aqua dixit conſtare omnia. At hoc Anaximandro populari & ſodali ſuo non perſuaſit. is enim infinitatem naturæ dixit eſſe, è quâ omnia gignerentur. pòſt ejus auditor Anaximenes, infinitum aëra, ſed ea, quæ ex eo orirentur, definita: gigni autem terram, aquam, ignem, tum ex his omnia. Anaxagoras, materiam infinitam, id eſt particulas ſimiles inter ſe, & minutas: eas primùm confuſas, poſtea in ordinem adductas à mente divina.*

καθάπερ ἐκ τῶν ψηγμάτων λεγομένων τὸν χρυσὸν συνεστάναι] Optimè Caſaubonus ex Suida, καθάπερ ἐκ τῶν ψηγμάτων λέγομεν τὸν χρυσὸν, συνεστάναι.

ἐπὶ τῆς γῆς πλατείας οὔσης] Vide nos & Caſaubonum ad Epiſtolam Epimenidis ad Solonem.

θολοειδῶς] Id eſt, *in modum tholi.*

καὶ τὸν γαλαξίαν ἀνάκλασιν εἶναι φωτὸς ἡλιακοῦ] Rectè Aldobrandinus legendum vidit, ἀνάκλασιν εἶναι τοῦ ὑπὸ φωτὸς ἡλιακοῦ: eum vide. Origenes in Philoſophicis necdum editis: τόν τε γαλαξίαν ἀνάκλασιν εἶναι τοῦ φωτὸς τῶν ἄστρων τῶν μὴ καταλαμβανομένων ὑπὸ ἡλίου. Auctor φιλοσόφου ἱστορίας, quæ Galeno tribuitur, aliam circa circulum lacteum opinionem tribuit Anaxagoræ: Ἀναξαγόρας τὴν σκιὰν τῆς γῆς.

τοὺς δὲ κομήτας; &c. τούς τε διάττοντας, &c. ἀνέμους γίνεσθαι, &c.] Videndus hîc omnino Aldobrandinus. Vide & Auctorem φιλοσόφου ἱστορίας.

ζῶα γίνεσθαι ἐξ ὑγροῦ καὶ θερμοῦ καὶ γεώδους] Sed & aërem ſemina omnium habere, quibus, cum aqua unà delatis, arbores gigni aſſeverabat. Theophraſtus Hiſtor. Plant. lib. III. cap. 2. Ἀναξαγόρας μὲν τὸν ἀέρα πάντων φάσκων ἔχειν σπέρματα· καὶ ταῦτα συγκαταφερόμενα τῷ ὕδατι γεννᾶν τὰ φυτά.

καὶ ἄρρενα μὲν ἀπὸ τῶν δεξιῶν, θήλεά τε ἀπὸ ἀριστερῶν] Et hæc fuit ſummi viri Hippocratis ſententia, Aphoriſmor. V. 48. ἔμβρυα, τὰ μὲν ἄρσενα ἐν τοῖσι δεξιοῖσι, τὰ δὲ θήλεα ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι μᾶλλον. Et Epidem. lib. II. καὶ ὅτι ἐμπέφυκε τοῖσι δεξιοῖσι τὰ ἄρσενα, & lib. VI. 34. ὅτι μὲν θερμοτέρῳ, γὰρ ἐν τοῖσι δεξιοῖσι, καὶ μέλανες διὰ τοῦτο, καὶ ἔξω αἱ φλέβες, καὶ χολωδέστεροι. hoc eſt: *Quoniam in calidiore ſolidioreque, dextrâ ſcilicet uteri parte, mares concipiuntur, ideoque nigri ſunt, & venæ extra prominent, longéque bilioſiores exiſtunt.* Hoc Anaxagoras ab Empedocle accepit, ut hoc obiter dicam, cujus hi ſunt verſus:

Ἐν γὰρ θερμοτέρῳ τὸ κατ' ἄρρενα ἔπλετο γαίης·
Καὶ μέλανες διὰ τοῦτο, καὶ ἀνδρωδέστεροι ἄνδρες,
Καὶ λαχνήεντες μᾶλλον.

Fuit enim Anaxagoras Empedocle τῇ μὲν ἡλικίᾳ πρότερος, τοῖς δὲ ἔργοις ὕστερος, (ut ait Ariſtoteles Metaphyſicorum libro I. capite 3.) Hippocrateæ opinionis rationes adferentem Galenum vide ad dictum Aphoriſmum, & lib. II. de ſemine, & lib. XIV. de uſu partium, & lib. VI. de locis affectis. Anaxagoræ meminit Ariſtoteles libro IV. de generatione animalium capite I. φασὶ γάρ οἱ μὲν, ἐν τοῖς σπέρμασιν εἶναι ταύτην τὴν ἐναντίωσιν εὐθύς. οἷον Ἀναξαγόρας καὶ ἕτεροι τῶν φυσιολόγων. γίνεσθαί τε γὰρ ἐκ τοῦ ἄρρενος τὸ σπέρμα, τὸ δὲ θῆλυ παρέχειν τὸν τόπον καὶ εἶναι, τὸ μὲν ἄρρεν ἐκ τῶν δεξιῶν, τὸ δὲ θῆλυ ἐκ τῶν ἀριστερῶν. καὶ τῆς ὑστέρας τὰ μὲν ἄρρενα ἐν τοῖς δεξιοῖς εἶναι, τὰ δὲ θήλεα ἐν τοῖς ἀριστεροῖς. *Alii enim protinus in ſeminibus hanc eſſe contrarietatem aiunt,* ſermo eſt de differentia inter marem & feminam, *ut Anaxagoras, & alii Phyſici. Etenim ſemen gigni ex mare, feminam autem locum præbere: marem à parte dextera, feminam à ſiniſtra proficiſci: & uteri latere dextro marem contineri, feminam ſiniſtro.* Quam ſententiam ipſe poſtea improbat: ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ πρὸς τοὺς λέγοντας τὸ μὲν ἄρρεν ἀπὸ τῶν δεξιῶν εἶναι, τὸ δὲ θῆλυ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν, ὥσπερ καὶ πρὸς Ἐμπεδοκλέα καὶ πρὸς Δημόκριτον, &c. *Quinetiam contra eos, qui marem à dextra, feminam à læva parte proficiſci aiunt, eadem ratio ſufficiet, quæ contra Empedoclem & Democritum.* Sed quàm imperitè in rebus

bus phyſicis plerumque verſatus fuerit magnus ille Magiſter, præcipuè verò cum de generatione animalium tractavit, Phyſicorum nemini ignotum. Tamen Hippocratis aphoriſmus de his quæ plerumque accidunt, ut & ceteri ferè omnes, intelligendus eſt.

φασὶ δ' αὐτὸν προειπεῖν τὸν περὶ Αἰγὸς ποταμὸν, &c.] Ita quoque Editio princeps. Stephanicæ ποταμοὺς. Utrumque rectè. Αἰγὸς ποταμὸς, ſive Αἰγὸς ποταμοὶ, ſive, ut Plinius vocat, *Ægos Flumen*, oppidum fuit Helleſponti, clade Athenienſium claſſis nobile. Hujus prædictionis plures meminere. Plinius II. 58. *Celebrant Græci Anaxagoram Clazomenium, Olympiadis ſeptuageſimæ octavæ ſecundo anno, prædixiſſe, cœleſtium literarum ſcientiâ, quibus diebus ſaxum caſurum eſſet è Sole: idque factum interdiu, in Thraciæ parte ad Ægos flumen. Qui lapis etiam nunc oſtenditur, magnitudine vehis, colore aduſto, comete quoque illis noctibus flagrante. Quòd ſi quis prædictum credat, ſimul fateatur neceſſe eſt, majoris miraculi divinitatem Anaxagoræ fuiſſe, ſolvique rerum naturæ intellectum, & confundi omnia, ſi aut ipſe Sol lapis eſſe, aut umquam lapidem in eo fuiſſe credatur: decidere tamen crebrò non erit dubium. In Abydi gymnaſio ex ea cauſa colitur hodieque, modicus quidem* (ſubaudi *lapis modicus* hîc *parvus* eſt) *Sed quem in medio terrarum caſurum idem Anaxagoras prædixiſſe narratur. Colitur & Caſſandriæ, quæ Potidæa vocitata eſt, colonia & ab eo deducta. Ego ipſe vidi in Vocontiorum agro paulò antè delatum.* Ammianus Marcellinus lib. XXII. *Aigos potamus, in quo loco lapides caſuros ex cœlo prædixit Anaxagoras.* Tzetzes:

Ὁ δὲ Κλαζομένιος πάλιν Ἀναξαγόρας
Ἐξ οὐρανοῦ προέφησε λίθοις κατενεχθῆναι
Ἐν ποταμοῖς τοῖς τῆς Αἰγὸς (Θρᾴκης δὲ τοῦτο πόλις)
Καὶ γέγονεν εἰς ὕστερον μὴ ψευσαμένου τούτου.

Meminit & Philoſtratus de Vita Apollonii I. 2. qui lapides, pluraliter, in Ægos flumen è cœlo caſuros eſſe prædixiſſe refert Anaxagoram: ὡς λίθοι περὶ Αἰγὸς ποταμοὺς τοῦ οὐρανοῦ ἐκδοθήσονται. an legendum ἐκλυθήσονται? Item Plutarchus in Lyſandro, cujus verba, quia Philoſophicè in factum inquirit, liceat hîc adponere: κατηνέχθη, ὡς ἡ δόξα τῶν πολλῶν, ἐξ οὐρανοῦ παμμεγέθης λίθος εἰς Αἰγὸς ποταμούς. καὶ δείκνυται μὲν ἔτι νῦν σεβομένων αὐτὸν τῶν Χερρονησιτῶν. λέγεται δὲ Ἀναξαγόραν προειπεῖν, ὡς τῶν κατὰ τὸν οὐρανὸν ἐνδεδεμένων σωμάτων, γενομένου τινὸς ὀλισθήματος, ἢ σάλου, ῥίψις ἔσται καὶ πτῶσις ἑνὸς ἀπορραγέντος. εἶναι δὲ καὶ τῶν ἄστρων ἕκαστον οὐκ ἐν ᾗ πέφηνε χώρᾳ. (πέφυκε agnoſcit Interpres) λιθώδη γὰρ ὄντα καὶ βαρέα, λάμπειν μὲν ἀντερείσει καὶ περικλάσει τοῦ αἰθέρος, ἕλκεσθαι δὲ ὑπὸ βίας σφιγγόμενον δίνῃ καὶ τόνῳ τῆς περιφορᾶς, ὥς που καὶ τὸ πρῶτον ἐκρατήθη μὴ πεσεῖν δεῦρο, τῶν ψυχρῶν καὶ βαρέων ἀποκρινομένων τοῦ παντός. ἔστι δέ τις πιθανωτέρα δόξα ταύτης, εἰρηκότων ἐνίων ὡς οἱ διάττοντες ἀστέρες, οὐ ῥύσεις εἰσὶν, οὐδ' ἐπινέμησις αἰθερίου πυρὸς ἐν ἀέρι κατασβεννυμένου περὶ τὴν ἔξαψιν αὐτὴν, οὐδὲ ἀέρος εἰς τὴν ἄνω χώραν πλήθει λυθέντος, ἔκπρησις καὶ ἀνάφλεξις, ῥίψις δὲ καὶ πτῶσις οὐρανίων σωμάτων, οἷον ἐνδόσει τινὶ τόνου καὶ παρεκβόπου κινήσεως, ἐκπαλέντων φερομένων οὐ πρὸς τὸν οἰκούμενον τόπον τῆς γῆς, ἀλλὰ τῶν πλείστων ἐκτὸς εἰς τὴν μεγάλην ἐκπιπτόντων θάλατταν· διὸ καὶ λανθάνουσι. τῷ δὲ Ἀναξαγόρᾳ μαρτυρεῖ καὶ Δάμαχος ἐν τοῖς περὶ εὐσεβείας, ἱστορῶν ὅτι πρὸ τοῦ πεσεῖν τὸν λίθον, ἐφ' ἡμέρας ἑβδομήκοντα καὶ πέντε συνεχῶς κατὰ τὸν οὐρανὸν ἑωρᾶτο πύρινον σῶμα παμμέγεθες, ὥσπερ νέφος φλογοειδὲς, οὐ σχολάζον, ἀλλὰ πολυπλόκοις καὶ κεκλασμέναις φοραῖς φερόμενον, ὡς τὰ ὑπὸ σάλου καὶ πλάνης ἀπορρηγνύμενα πυροειδῆ σπάσματα φέρεσθαι πολλαχοῦ καὶ ἀστράπτειν, ὥσπερ οἱ διάττοντες ἀστέρες. ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα τῆς γῆς ἔβρισε, καὶ παυσάμενοι φόβου καὶ θάμβους οἱ ἐπιχώριοι συνῆλθον, ὤφθη πυρὸς μὲν οὐδὲν ἔργον, οὐδ' ἴχνος τοσοῦτον, λίθος δὲ κείμενος, ἄλλως μὲν μέγας, οὐθὲν δὲ μέρος, ὡς εἰπεῖν, ἐκείνης τῆς πυροειδοῦς περιοχῆς ἔχων. ὅτι μὲν οὖν εὐγνωμόνων ὁ Δάμαχος ἀκροατῶν δεῖται, δῆλός ἐστιν· εἰ δὲ ἀληθὴς ὁ λόγος ἐξελέγχει κατὰ κράτος τοὺς φάσκοντας ἐκ τινὸς ἀκρωρείας ἀποκοπεῖσαν πνεύμασι καὶ ζάλαις πέτραν, ὑποληφθεῖσαν δ' ὥσπερ οἱ στρόβιλοι, καὶ φερομένην ᾗ πρῶτον ἐνέδωκε, καὶ διελύθη τὸ περιδινῆσαν, ἐκριφῆναι καὶ πεσεῖν· εἰ μὴ νὴ Δία πῦρ μὲν ἦν ὄντως τὸ φαινόμενον ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, σβέσις δὲ καὶ φθορὰ μεταβολὴν ἀέρι παρέσχεν, εἰς πνεύματα βιαιότερα καὶ κινήσεις, ὑφ' ὧν συνέτυχε καὶ τὸν λίθον ἐκριφῆναι. *Decidit cœlo, ut multorum fert opinio, ad Aigos fluvium ingens lapis, qui hodie quoque oſtenditur, & habetur apud Cherſoneſitas magna in veneratione. Anaxagoram prænuntiaſſe perhibent, incluſorum cœlo corporum lubricâ aliquâ jactatione aut fluctuatione unum abruptum præceps delapſurum. Jam non eſſe quodque ſidus in eo quo natum loco eſt. Nam lapidea cùm ſidera ſint & ponderoſa, reflexu & reſultu fulgere ea ætheris: vi trahi autem, vertigine & circumvectionis adſtricta impetu: ſicut ab initio, cùm ab univerſitate diſtraherentur frigida & gravia retenta fuerunt, ne delaberentur huc. Verùm opinio eſt probabilior altera nonnullorum, qui volunt Stellarum trajectiones, non fluorem, non ignis ætherei depaſtionem eſſe in aëre reſtincti dum accenduntur, non aëris in ſuperiorem regionem copiâ diſperſi ſuccenſionem & inflammationem, ſed lapſum & caſum corporum cœleſtium, quaſi remiſſione quadam contentionis atque motus circularis ex tremoribus non ad terram habitabilem tendentium, ſed extra fere in oceanum delabentium, quod in cauſa ſit ut ignorentur. Suffragatur Anaxagoræ Damachus, qui in libris de Religione ſcribit, priuſquam hic lapis deflueret, viſum continuos quinque & ſeptuaginta dies eximiæ magnitudinis corpus in cœlo, inſtar flammeæ nubis igneum, non torpidum illud quidem, ſed huc illuc identidem agitatum, ut fluctuatione, jactationeque avulſa fragmenta ignita in diverſas rapta partes fuerint, & micuerint trajectionis ſtellarum modo: poſtquam eò loci delatus eſt, & remoto pavore concurrerunt Incolæ; nullum ignis indicium, nec tam grande veſtigium deprehenſum eſt. Tantùm lapis jacebat, ingens ille quidem, ſed ambitus illius flammei partem retinebat ferme nullam. Ceterùm Damachum liquet benignos requirere Auditores. Quòd ſi vera ſunt quæ hîc attulit, refellit egregiè illos qui dictitant ex vertice montis alicujus ventis & procellis deſectum ſaxum, ſublatumque inſtar turbinis & contortum, ubi vis rotans elanguit & reſoluta fuit, laxatum decidiſſe. Niſi ſanè id quod viſum fuit ad multos dies revera ignis erat: reſtinctio autem & marcor ejus mutationem præbuit aëri in ventos violentiores & motus, atque ita accidit ut ejacularetur lapis.* Signat Plutarchus Ariſtotelem, cùm ait nonnullos exiſtimare ex vertice montis deſectum procellis ſaxum ſublatumque in altum, & deinde laxatum decidiſſe. Ita enim magnus ille Magiſter Meteorol. lib. I. capite 7. ἐπεὶ καὶ ὅτε ὁ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἔπεσε λίθος ἐκ τοῦ ἀέρος, ὑπὸ πνεύματος ἀρθεὶς ἐξέπεσε μεθ' ἡμέραν· ἔτυχε δὲ καὶ τότε κομήτης ἀστὴρ γενόμενος ἀφ' ἑσπέρας: cui planè aſſentior. ex aduſto colore, cujus meminit Plinius loco laudato, ortam eſſe fabulam lapidis illius è Sole delapſi quis non videt? Et fabulis quoque annumerandum quod ait Valerius Maximus I. 6. in Piceno lapides pluiſſe: & quod ſcribit Marcellinus Comes, anno Chriſti 452. tres magnos lapides in Thracia è cœlo cecidiſſe; & quod legimus apud Julium Obſequentem lib. de prodigiis, Romæ lapidibus pluiſſe: ut etiam quod retulit Auctor libri de Mineralibus, qui ineptè Ariſtoteli attribuitur, cecidiſſe è cœlo apud Vergeci fruſtum ferri centum librarum, quodque præ duritiâ vix frangi potuit. Joſue quoque X. cap. v. XI. imber lapideus de cœlo dicitur depluiſſe: unde orta fabula, de qua Strabo, Plinius, & alii, quâ Hercules adverſus Neptuni filios decertans, deficientibus telis, ſaxeam pluviam à Jove fertur impetraſſe. Porro lapidem illum quem apud Ægos flumen è cœlo delapſurum Anaxagoras prædixerat, Euſebius in Chronico cecidiſſe refert Olympiadis 78. anno 4. non, ut Plinius, anno 2. in quo vehementer errare contendit Meurſius lib. II. de Archont. Athen. capite 14. Sed de hoc nos poſtea.

ὅθεν καὶ Εὐριπίδην, μαθητὴν ὄντα αὐτοῦ, χρυσέαν βῶλον εἰπεῖν τὸν ἥλιον] Scholiaſtes Pindari ad Oden I. Olymp. pag. 8. ἔνιοι δὲ ἀκούουσι τὸν πέτρον, ἐπὶ τοῦ ἡλίου· τὸν γὰρ Τάνταλον, φυσιολόγον γενόμενον, καὶ μύδρον ἀποφήναντα τὸν ἥλιον, ἐπὶ τούτῳ δίκας ὑποσχεῖν· ὥστε καὶ ἐπαιωρεῖσθαι αὐτοῦ τὸν ἥλιον· ὑφ' οὗ δειματοῦσθαι καὶ καταπλήσσειν. περὶ δὲ τοῦ ἡλίου οἱ φυσικοί φασιν ὡς λίθος καλεῖται ὁ ἥλιος· καὶ Ἀναξαγόρου δὲ γενόμενον τὸν Εὐριπίδην μαθητὴν πέτρον εἰρηκέναι τὸν ἥλιον, διὰ τῶν προκειμένων. Euripidis, ut diſcipuli Anaxagoræ, meminit & Strabo lib. XIV. διήκουσε δὲ τούτου (Ἀναξαγόρου) Ἀρχέλαος ὁ φυσικὸς, καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής; & Origenes lib. IV. contra Celſum: ἀλλὰ καὶ ὁ κατά τινας Σκηνικὸς Φιλόσοφος, καὶ φυσιολογίας τῆς Ἀναξαγόρου γενόμενος ἀκροατής, &c. Σκηνικοῦ enim φιλοσόφου nomine Euripidem intelligit, qui ita Veteribus dicebatur, teſte Athenæo, & Clemente Alexandrino libro V. Στρωματέων.

ἐν τῷ Φαέθοντι] Hujus Fabulæ Euripidis meminit Strabo lib. I. Athenæus lib. X. Macrobius I. 17. & Stobæus Serm. XXXVIII. XLI. & XCI.

ἐς Ὀλυμπίαν ἐλθόντα ἐν δερματίνῳ, &c.] Suidas; Ὀλυμπιάσιν ὁπότε ἥκιστα ὕει προσελθὼν ὑπὸ κῴδιον εἰς τὸ

τὸ στάδιον, ἐπὶ περιῤῥήσει ὄμβρου λέγεται τοῦτο πεπερακέναι· καὶ ἄλλα δὲ πλεῖστα προλέγων.

εἰς θεωρίαν, ἔφη, ἡλίου καὶ σελήνης καὶ οὐρανοῦ] Iamblichus in Protreptico cap. 6. καὶ Ἀναξαγόραν δέ φασιν εἰπεῖν ἐρωτηθέντα, τίνος ἂν ἕνεκα ἕλοιτο γενέσθαι τὶς καὶ ζῆν, ἀποκρίνασθαι πρὸς τὴν ἐρώτησιν, ὡς τοῦ θεάσασθαι τὰ περὶ τὸν οὐρανὸν, καὶ περὶ αὐτὸν ἄστρα τε καὶ σελήνην καὶ ἥλιον, ὡς τῶν ἄλλων γε πάντων οὐδενὸς ἀξίων ὄντων. *Et Anaxagoram aiunt, cùm interrogatus eſſet, cujus cauſâ optabile eſſet homini naſci ac vivere, reſpondiſſe, ut cælum intueretur, in eoque aſtra & Lunam & Solem: quaſi cætera omnia nullius eſſent momenti.* Sed de eo mox jam ſuprà ex Philone Judæo. Adde quod ait M. Aurelius Anton. lib. XI. τῶν εἰς ἑαυτὸν: οἱ Πυθαγόρειοι, ἕωθεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀφορᾷν, ἵν᾽ ὑπομνησκώμεθα τῶν ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως τὸ ἑαυτῶν ἔργον διανυόντων, καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς καθαρότητος, καὶ τῆς γυμνότητος· οὐδὲν γὰρ προκάλυμμα ἄστρου. *Pythagorei manè nos cælum adſpicere jubent, ut recordemur eorum qui ſemper ſuum officium præſtant: item ordinis, puritatis & ſimplicitatis nudæ: aſtris enim nullum eſt velamentum.*

πρὸς τὸν εἰπόντα, Ἐστερήθης Ἀθηναίων] Legitur, H. Stephano teſte, & cum interrogandi nota, ἐστερήθης Ἀθηναίων;

οὐ μὲν οὖν, ἔφη, ἀλλ᾽ ἐκεῖνοι ἐμοῦ] Simile quid de Sinopenſibus ſuis dixit Diogenes Cynicus: καὶ πάλιν, εἰπόντος τινὸς, Σινωπεῖς σου φυγὴν κατέγνωσαν, Ἐγὼ δέ γε, εἶπεν, ἐκείνων μονήν. Auctor Diogenes noſter in ejus Vita.

πανταχόθεν, ἔφη, ὁμοία ἐστὶν ἡ εἰς ᾅδου μετάβασις] Meminit Cicero Tuſcul. Quæſt. lib. I. *Præclarè Anaxagoras, qui cùm Lampſaci moreretur, quærentibus Amicis, velletne Clazomenas in patriam, ſi quid accidiſſet, afferri: nihil neceſſe eſt, inquit, undique enim ad Inferos tantumdem viæ eſt.*

ἡ εἰς ᾅδου μετάβασις] Virgil. *deſcenſus averni.* Quare hic olim malebam κατάβασις. nunc nihil muto: nam Cicero quoque dicto loco, *undique enim ad inferos tantumdem viæ eſt.*

ἐπὶ δὲ πλεῖον προστῆναι τοῦ λόγου] Id eſt, *multùm hanc opinionem extendiſſe.* De Metrodoro Lampſaceno teſtatur Tatianus auctor graviſſimus, Oratione contra Græcos, Καὶ Μητρόδωρος δὲ ὁ Λαμψακηνὸς, ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου, λίαν εὐήθως διείλεκται, πάντα εἰς ἀλληγορίαν μετάγων· οὔτε γὰρ Ἥραν, οὔτε Ἀθηνᾶν οὔτε Δία τοῦτ᾽ εἶναί φησιν, ὅπερ οἱ τοὺς περιβόλους αὐτοῖς καὶ τεμένη καθιδρύσαντες νομίζουσι· φύσεως δὲ ὑποστάσεις, καὶ στοιχείων διακοσμήσεις. καὶ τὸν Ἕκτορα δὲ, καὶ τὸν Ἀχιλλέα δηλαδὴ, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ πάντας ἁπαξαπλῶς Ἕλληνάς τε καὶ Βαρβάρους σὺν τῇ Ἑλένῃ καὶ τῷ Πάριδι τῆς αὐτῆς φύσεως ὑπάρχοντας, χάριν οἰκονομίας ἐρεῖ τε παρεισῆχθαι, οὐδενὸς ὄντος προειρημένων ἀνθρώπων. *Certè Lampſacenus ille Metrodorus, in libro de Homero, prorſus ſtolide diſſeruit, nihil non ad allegoriam referens. Nam neque Junonem, neque Minervam, neque Jovem, id eſſe fatetur quod exiſtimant qui ædes & lucos ipſis conſtituerunt: ſed res quaſdam in natura, & elementorum digeſtiones. Quinimo Hectorem, Achillem, Agamemnonem, & omnes in univerſum tum Græcos tum Barbaros cum Helena & Paride, ad eamdem naturam referendos ait, & artificii tantùm diſpoſitioniſque gratia in poëſi introduci, cùm nullus ex prædictis hominibus reverà extiterit.*

πρῶτος δὲ Ἀναξαγόρας καὶ βιβλίον ἐξέδωκε συγγραφῆς] Clemens Στρωματέων lib. I. οἱ δὲ Ἀναξαγόραν Ἡγησιβούλου, Κλαζομένιον, πρῶτον διὰ γραφῆς ἐκδοῦναι βιβλίον ἱστοροῦσιν. Lege συγγραφῆς, ut apud Laërtium. Alcmæonem Penthi filium auctor eſt Clemens Stromat. lib. I. primum omnium de Natura librum ſcripſiſſe, quod Anaximandro tribuit Themiſtius, cujus locum ad Anaximandri Vitam adduximus.

φησὶ δὲ Σειληνὸς ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν] Silenum Galatianum intelligit, quem de rebus Siculis ſcripſiſſe didicimus ex Athenæo lib. XII. quod opus hîc à Laërtio intelligi exiſtimabat Voſſius l. III. de Hiſtor. Græcis, ubi pluribus de Sileno illo Hiſtorico.

Pag. 36. ἐπὶ Ἄρχοντος Διμύλου λίθον ἐξ οὐρανοῦ πεσεῖν] *Nullus eo nomine Archon eſt in tota Olympiade 78. in qua Plinius ait illum lapidem decidiſſe: quinetiam in omnibus Magiſtratibus Athenienſibus nullus eſt Dimylus, & ridiculum eſt nomen, quamquam* Δήμυλον Καρύστιον *legimus apud Pauſaniam. In verbis Laërtii deſideratur nomen* τοῦ Ἄρχοντος, *puto* Λυσανίου, *& legendum* δίμυλον λίθον. δίμυλος *&* διμυλιαῖος λίθος *eſt lapis inſtar duarum molarum. Plinius dicit* magnitudine vehis, *vel, ut quidam ſcripti Codices,* vehiculi, *hoc eſt* ἁμαξιαῖον *fuiſſe hunc lapidem.* Verba ſunt magni Scaligeri ad Euſebii Chronicon Numero MDLI. Ergo ex ejus emendatione legendum hoc loco ἐπὶ Ἄρχοντος Λυσανίου δίμυλον λίθον, &c. ex qua intelligere eſt legi poſſe apud Joſephum loco laudato μύλον διάπυρον. & fortaſſe ita Joſephus ſcripſerat; nam & μυλοειδῆ Sphæram dixerunt Veteres. At Seldenus reponendum exiſtimabat ἐπ᾽ ἄρχοντος Θεαγενίδου, ex Græcorum Epochis quas è marmoribus Arundellianis edidit, quæ ſic habent: Ἀφ᾽ οὗ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ὁ λίθος ἔπεσε, καὶ Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς, &c. ἄρχοντος Ἀθήνησι Θεα . . . νίδου. Theagenides Archon fuit anno I. Olympiadis 78. cujus anno ſecundo decidiſſe illum lapidem ſcripſit Plinius. Auctor Olympiadum: Ὀλυμπιὰς ἑβδομηκοστὴ ὀγδόη, ἔτος πρῶτον. Θεαγενίδης ἄρχων, &c. Dionyſius Halicarnaſſeus lib. IX. κατὰ τὴν ἑβδομηκοστὴν καὶ ὀγδόην Ὀλυμπιάδα, ἣν ἐνίκα στάδιον Παρμενίδης Ποσειδωνιάτης, Ἀθήνησι δὲ τὴν ἐνιαύσιον ἀρχὴν ἔχοντος Θεαγενίδου. Et Diodorus Siculus lib. XI. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων Θεαγενίδης· Ὀλυμπιὰς δ᾽ ἤχθη ἑβδομηκοστὴ καὶ ὀγδόη, καθ᾽ ἣν ἐνίκα στάδιον Παρμενίδης. Et fortaſſe Plinium pro *anno* II. reponendum *anno* I. Nihil tamen muto, cùm circa tempus quo lapis ille cecidit diverſa fuerit Scriptorum ſententia. Plinius Olympiadis ſeptuageſimæ octavæ ſecundo anno decidiſſe ait: Auctor Epocharum archonte Theagenide, hoc eſt ejuſdem Olympiadis anno primo: Euſebius in Chronico anno 4. Hoc anno Lyſitheus Archon erat, ut diſcimus ex Diodoro; quare apud Laërtium legi quoque poſſet, ἐπὶ ἄρχοντος Λυσιθέου δίμυλον λίθον ἐξ οὐρανοῦ πεσεῖν. Variant Scriptores & circa locum è quo ſaxum illud decidit. Plinius & Laërtius è ſole cecidiſſe aiunt: è cælo Ammianus Marcellinus, Tzetzes, Euſebius, Silenus, Philoſtratus: ex aëre Ariſtoteles.

ὑπὸ Κλέωνος αὐτὸν ἀσεβείας κριθῆναι] Lucianus in Timone, de fulmine loquentem Jovem introducens: κατεαγυῖαι γὰρ αὐτοῦ καὶ ἀπεστομωμέναι εἰσὶ δύο ἀκτῖνες αἱ μέγισται, ὁπότε φιλοτιμότερον ἠκόντισα πρῴην ἐπὶ τὸν Σοφιστὴν Ἀναξαγόραν, ὃς ἔπειθε τοὺς ὁμιλητὰς μηδὲ ὅλως εἶναί τινας ἡμᾶς τοὺς θεούς· ἀλλ᾽ ἐκείνου μὲν διήμαρτον· ὑπερέσχε γὰρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα Περικλῆς. *Nam fracti ſunt & retuſi duo radii ejus maximi, cùm nuper acriùs in Sophiſtam Anaxagoram jacularer, qui ſuis Diſcipulis perſuadebat, nullos eſſe nos qui Dii vocamur. At ab illo aberravi: nam obtentâ manu Pericles eum protexit.* Marcellinus in Thucydidis Vita: ἤκουσε δὲ διδασκάλων, Ἀναξαγόρου μὲν ἐν φιλοσόφοις, ὅθεν, φησὶν Ἄντυλλος, καὶ ἄθεος ἠρέμα ἐνομίσθη, τῆς ἐκεῖθεν θεωρίας ἐμφορηθείς. *Doctores autem audivit in Philoſophia quidem, Anaxagoram: unde etiam, Antyllo teſte, atheus paulatim haberi cœpit, quòd illius philoſophiæ diſciplinam avidiùs hauſiſſet.*

ἀπολογησαμένου δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ Περικλέους τοῦ μαθητοῦ] Unde Lucianus loco laudato, ὑπερέσχε γὰρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα Περικλῆς. Anaxagoræ auditorem fuiſſe Periclem teſtatur & Cicero in Bruto, & Quintilianus lib. XII. & Plutarchus in Pericle.

Μηδισμοῦ] Id eſt, *quòd Medis faveret.* Vide Suidam in μηδίζω & in μηδισμός. Eodem modo Laërtius ſupra in Anacharſi ἑλληνίζειν, & infra in Xenophonte λακωνισμὸς uſurpavit.

καὶ ἀπόντα καταδικάζεσθαι] In cauſa capitali apud Romanos abſens nemo damnabatur; quâ de re Petrum Ærodium, Quæſtorem Andinum, avum meum maternum adi libro IV. de Publicorum Judiciorum ordine, ubi operam non perdes.

Ἆρα κἀκείνων κἀμοῦ πάλαι ἡ φύσις κατεψηφίσατο] Hoc alii ad Socratem referunt. Laërtius in ejus Vita: πρὸς τὸν εἰπόντα, Θάνατόν σου κατέγνωσαν Ἀθηναῖοι, Κἀκείνων, φησὶν, ἡ φύσις. οἱ δὲ τοῦτ᾽ Ἀναξαγόραν φασί.

ὅτι ᾔδειν αὐτοὺς θνητοὺς γεννήσας] Valerius Maximus V. 10. *Nec Anaxagoras quidem ſupprimendus eſt: auditâ namque morte filii, nihil, inquit, mihi inexſpectatum aut novum nuntias: ego enim illum ex me natum ſciebam eſſe mortalem.* Simplicius in Epicteti Enchiridion capite XXII. Ἀναξαγόρας δὲ ἀκούσας, ὅτι τέθνηκεν αὐτοῦ ὁ υἱὸς, γαληνῶς ἅμα καὶ μεγαλοφρόνως, ᾔδειν φησὶ θνητὸν γεννήσας. Meminit & Plutarchus libro περὶ ἀοργησίας. Simile dictum Xenophontis vide infrà in ejus Vitâ.

Δημήτριός φησιν ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ γήρως] Hujus libri meminit infrà in Catalogo librorum Demetrii.

αὐτῷ κατὰ τὸν βίον] αὐτοῦ rectè H. Stephanus, id eſt, *in ſua vita, in vita Periclis:* quod tamen & vox αὐτῷ ſignificare

ſignificare poſſet. Ita mox αὐτὸν ἐξήγαγεν, hoc eſt, ἑαυτόν. & poſtea: ἀξιούντων τί βούλεται αὐτῷ γενέσθαι, hoc eſt ἑαυτῷ.

ἔδοξε δέ πως καὶ Δημοκρίτῳ ἀπεχθῶς ἐσχηκέναι] Anaxagoras, teſte Æliano Var. Hiſtor. VIII. 13. ἀγέλαστος fuit: at Democritus

Perpetuo riſu pulmonem agitare ſolebat.

Ενθάδε πλεῖστον, &c.] Rectè Caſaubonus Ενθάδ', ὃ πλεῖστον: & ita apud Ælianum Var. Hiſtoriæ VIII. 19.

γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Αναξαγόραι] Fuit præterea Anaxagoras, Argivorum rex, de quo Pauſanias in Corinthiacis, & Diodorus Siculus lib. IV.

Ρήτωρ Ισοκράτειος] Vetus Interpres, qui vertit *Socratis diſcipulus*, inciderat in Codices in quibus ſcriptum Ρήτωρ Σωκράτειος: quam lectionem vel ipſa vox Ρήτωρ rejiciendam docet: quamquam & Rhetor fuit Socrates. Citatur Anaxagoras ab Æliano Var. Hiſt. IV. 14. ἐν τῷ Περὶ βασιλείας. Eum librum non eſſe Anaxagoræ Phyſici jam ſuprà à nobis oſtenſum, videtur eſſe hujus Iſocratei Rhetoris.

γραμματικὸς Ζηνοδότειος] Grammaticorum hoc erat cognomen, qui Zenodotum Grammaticum ſequebantur. Ita à Callimacho, *Callimachei*; à Cratete, *Cratetii*; ab Ariſtophane, *Ariſtophanei* dicebantur.

ὁ δ' ἀνδριαντοποιός, οὗ μέμνηται Αντίγονος] Meminit & Pauſanias Ηλιακῶν I. his verbis: τὸ δὲ ἄγαλμα ἐν Ολυμπίᾳ τὸ ἀνατεθὲν ὑπὸ τῶν Ελλήνων, ἐποίησεν Αναξαγόρας Αἰγινήτης· τοῦτον οἱ συγγράψαντες τὰ ἐς Πλαταιὰς, παριᾶσιν ἐν τοῖς λόγοις.

ARCHELAUS.

Pag. 37. ΜΥΔΩΝΟΣ] MSS. Codices H. Stephani Μύσωνος. Suidas Μίδωνος.

οὗτος πρῶτος ἐκ τῆς Ιωνίας τὴν φυσικὴν φιλοσοφίαν μετήγαγεν Αθήναζε] Immo Anaxagoras. Clemens Alexandrinus, Stromat. lib. I. poſtquam Anaximeni ſucceſſiſſe dixit Anaxagoram: οὗτος, inquit, μετήγαγεν ἀπὸ τῆς Ιωνίας Αθήναζε τὴν διατριβήν. τοῦτον διαδέχεται Αρχέλαος. Laërtius ipſe, ubi de Anaxagora, Archelai magiſtro: περὶ τὴν τῶν φυσικῶν θεωρίαν ἦν, οὐ φροντίζων τῶν πολιτικῶν. Docuiſſe Athenis Anaxagoram conſtat etiam ex eodem Laërtio: ἤρξατο δὲ φιλοσοφεῖν Αθήνησιν ἐτῶν εἴκοσι ὤν, ἔνθα καί φασιν αὐτὸν ἐτῶν διατρίψαι τριάκοντα. Quare hæc verba οὗτος πρῶτος ἐκ τῆς Ιωνίας τὴν φυσικὴν φιλοσοφίαν μετήγαγεν Αθήναζε, quæ hîc apud Laërtium leguntur, exiſtimaverim eſſe è gloſſemate, ut vocant, Lectoris alicujus, qui ea è regione vocis Αναξαγόρου adnotaverat, & quæ poſtea, ut fieri ſolet, in textum irrepſerunt: quamquam & à Suida agnoſcuntur. ἀπὸ Ιωνίας πρῶτος τὴν φιλοσοφίαν ἤγαγεν: verba ſunt Suidæ.

καὶ ἐκλήθη φυσικός] Laërtius infrà in Socrate ſtatim initio: διήκουσεν Αρχελάου τοῦ φυσικοῦ.

εἰς τὸ διρεῖν] εἰς non agnoſcunt Membranæ Regiæ. Legendum puto καὶ διρεῖν.

οὐ φύσει, ἀλλὰ νόμῳ] Id eſt, *non naturâ, ſed lege.*

οὕτω δὲ καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποιῆσαι] Aut τὸ ποιῆσαι ad γῆν referendum, aut legendum ποιηθῆναι.

πρῶτος δὲ εἶπε φωνῆς γένεσιν τὴν τοῦ ἀέρος πλῆξιν] de diverſis circa vocem opinionibus videſis Auctorem Philoſophicæ Hiſtoriæ.

τὴν δὲ θάλατταν ἐν τοῖς κοίλοις διὰ τῆς γῆς ἠθουμένην συνεστάναι] Videtur legiſſe Aldobrandinus ὠθουμένην: vertit enim *mare cavernis terræ compulſum coërceri*. Sed τὸ ἠθουμένην rectum eſt, & vertendum cum Ambroſio *mare in concavis per humum veluti colatum conſiſtere.*

γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Αρχέλαοι] Meminit & Archelai, qui regnavit in Cappodocia, Plinius XXXVII. 3. & Archelai, Regis Spartæ, Pauſanias in Laconicis: itemque Archelai, Mithridatis ducis idem Pauſanias in Atticis, & Archelai Saltatoris Clemens Stromat. VII. & Archelai, Tragici celeberrimi, Lucianus libro de conſcribendâ Hiſtoriâ. Fuit & Archelaus Ægyptius, qui ſcripſit Epigrammata de natura mira animalium ad Ptolemæum Regem, ut eſt apud Antigonum in Paradoxon libro; ſed quem non alium eſſe exiſtimamus ab eo, quem hîc Laërtius τὰ ἰδιοφυῆ ποιῆσαι ait: quod vel ipſa vox ποιῆσαι ſatis innuit. Sed apud Laërtium pro ἰδιοφυῆ legendum omnino διφυῆ· τὰ Διφυῆ Archelaum illum ſcripſiſſe diſcimus ex Nicandri Scholiaſte, cujus hæc ſunt verba ad Theriaca pag. 38. ΜΥΡΑΙ'ΝΗΣ. Αρχέλαος ἐν τοῖς Διφυέσι φησὶ τὰς μυραίνας τοῖς ἔχεσι μίγνυσθαι προϊούσας εἰς γῆν. Manuſcripti quidem Codices Laërtiani Διοφυῆ hîc habent: quæ lectio proximè ad veram accedit.

A

SOCRATES.

ΣΩΦΡΟΝΙΣΚΟΥ μὲν υἱὸς λιθουργοῦ, &c.] Valerius Maximus III. 4. *Phænarete matre obſtetrice, & Sophroniſco patre marmorario genitus.* Theon Sophiſta Progymn. cap. 8. Σωκράτης ὁ Φαιναρήτου, (lege Φαιναρέτης) τῆς μαίας υἱὸς, καὶ Σωφρονίσκου, τοῦ ἑρμογλύφου. Id ipſum teſtantur Suidas, Ariſtoph. Scholiaſtes, alii.

τὸν δῆμον ἀλωπεκῆθεν] Ceteræ Editiones τῶν δήμων, minus rectè. Αλωπεκὴ demus eſt Atticæ. Heſychius: ἀλωπεκή. δῆμος Αντιοχίδος φυλῆς. Stephanus: Αλωπεκή. δῆμος τῆς Αντιοχίδος φυλῆς· ὁ δημότης, Αλωπεκεύς. τὰ τοπικὰ, Αλωπεκῆθεν, &c.

συμποιεῖν Εὐριπίδῃ] MSS. quidam, teſte H. Stephano, συμπονεῖν. Nihil mutandum docet Aldobrandini Nota.

B

Μνησίλοχος] Mneſilochus quidam, Euripidis ſocer, memoratur à Scholiaſte Ariſtophanis ad Acharnenſes. Sed ejus nominis Poëta nullus à Scriptoribus antiquis laudatur, præterquam ab eodem Scholiaſte, apud quem ad Aves pag. 563. citatur Μνησίλοχος ἐν Φαρμακοπώλῃ. Legendum videtur & hîc & illic Μνησίμαχος. Mneſimachus mediæ Comœdiæ Poëta fuit, de quo Athenæus & Suidas.

φρύγες ἐστὶ καινὸν δρᾶμα τοῦτ' Εὐριπίδου] Alibi, quod ſciam, hujus Fabulæ Euripideæ mentio non occurrit.

Ω καὶ Σωκράτης τὰ φρύγανα ὑποτίθησι] An legendum

C

Ω καὶ τὰ φρύγαν' ὑποτίθησι Σωκράτης?

Εὐριπίδης σωκρατογόμφους] Σωκρατόγομφος malebat Caſaubonus. Idem & mihi videbatur. Et ita legit Aldobrandinus, qui vertit *Socratis clavus*.

καὶ Καλλίας Πεδήταις] Meminit hujus Fabulæ Suidas in Καλλίας· Καλλίας, Αθηναῖος, Κωμικὸς, υἱὸς Λυσιμάχου, ὃς ἐπεκλήθη Σχοινίων, διὰ τὸ σχοινοπλόκου εἶναι πατρός· οὗ δράματα Αἰγύπτιος, Αταλάντη, Κύκλωπες, Πεδῆται, Βάτραχοι, Σχολάζοντες. Citatur quoque Julio Polluci lib. VII. cap. 26. Callias ἐν Πεδήταις, & Athenæo lib. 4. cap. 24. & libro VIII. cap. 7.

Αριστοφάνης Νεφέλαις] δευτέραις ſcilicet: hæc enim

D

in Nebulis prioribus non comparent.

ἀλλὰ καὶ Δάμωνος] Hujus Socratis præceptoris non meminit Maximus Tyrius, qui Diſſertatione XXII. alios præceptores Socratis recenſet: Aſpaſiam in Rhetoricis; Diotimam in Amatoriis; in Muſicis Connum; in Poëticis Euenum; Iſchomachum in Georgicis; Theodorum in Geometricis. Verùm eum quoque Socratis magiſtrum vocat Suidas. Quis autem fuerit Damon ille Socratis Magiſter mihi non ſatis liquet. Exiſtimarim illum eſſe, de quo Plato in Alcibiade priore, & de Rep. libro quarto, & Plutarchus in Pericle. Meminit idem Plutarchus, in comparatione Demoſthenis & Ciceronis, Damonis cujuſdam Rhetoris, qui unus erat è decem illis Rhetoribus quos Alexandrum Magnum ad ſe vocaſſe aiunt, ſed is junior, quàm ut Socratis præceptor eſſe

E

potuerit.

μετὰ τὴν ἐκείνου καταδίκην διήκουσεν Αρχελάου, &c.] Paulo aliter apud Suidam: εἶτα φιλοσοφήσας διὰ τὸ ἀκοῦσαι Αναξαγόρου τοῦ Κλαζομενίου· εἶτα Δάμωνος· εἶτα Αρχελάου· Αριστόξενος δὲ Αρχελάου πρῶτον αὐτὸν διακοῦσαι λέγει· γεγονέναι δὲ αὐτοῦ καὶ παιδικά. σφοδρότατόν τε περὶ τὰ ἀφροδίσια, ἀλλὰ ἀδικήματος χωρὶς, ὡς Πορφύριος ἐν τῇ φιλοσόφῳ ἱστορίᾳ φησίν.

καὶ ἐργάσασθαι λίθους. εἶναι αὐτοῦ καὶ τὰς ἐν Ακροπόλει Χάριτας ἔνιοί φασιν, ἐνδεδυμένας οὔσας] Suidas: πρότερον γενόμενος λιθοξόος· ὥστε καί φασιν αὐτοῦ εἶναι τὰς Αθήνησιν ἐνδεδυμένας Χάριτας. Scholiaſtes Ariſtophanis ad hæc verba è Nubibus, νὴ τὰς Χάριτας. Act. II. Sc. I. οὐχ ἁπλῶς ὄμνυσι, inquit, κατὰ τῶν Χαρίτων· ὀπίσω γὰρ τῆς Αθηνᾶς ἦσαν γλυφεῖσαι αἱ Χάριτες ἐν τῷ τοίχῳ, ἃς

F

ἐλέγετο ὁ Σωκράτης γλύψαι· τὸ γὰρ πρῶτον λιθογλύφος ἦν τὴν τέχνην, &c. Pauſanias in Bœoticis: Οστις δὲ ἦν ἀνθρώπων ὁ γυμνὰς πρῶτος Χάριτας ἤτοι πλάσας, ἢ γραφῇ μιμησάμενος, οὐχ οἷόν τε ἐγένετο πυθέσθαι με· ἐπεὶ τά γε ἀρχαιότερα ἐχούσας ἐσθῆτα οἵ τε πλάσαι καὶ κατὰ ταυτὰ ἐποίουν οἱ ζωγράφοι· καὶ Σμυρναίοις τοῦτο μὲν ἐν τῷ ἱερῷ τῶν Νεμέσεων ὑπὲρ τῶν ἀγαλμάτων χρυσοῦ Χάριτες ἀνάκεινται, τέχνη Βουπάλου· τοῦτο δὲ σφισιν ἐν τῷ Ωδείῳ Χάριτός ἐστιν Απελλοῦ γραφή. Περγαμηνοῖς δὲ ὡσαύτως ἐν τῷ Ατταλου θαλάμῳ, Βουπάλου καὶ αὐτοὶ, καὶ πρὸς τῷ ὀνομαζομένῳ Πυθίῳ Χάριτες, καὶ ἐνταῦθά εἰσι Πυθαγόρου γράψαντος Παρίου. Σωκράτης τε ὁ Σω-

φρονίσκου πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἐσόδου Χαρίτων εἰργάσατο ἀγάλματα Ἀθηναίοις. καὶ ταῦτα μὲν ἔστιν ὁμοίως ἅπαντα ἐν ἐσθῆτι. οἱ δὲ ὕστερον, οὐκ οἶδα ἐφ᾽ ὅτῳ, μεταβεβλήκασι τὸ σχῆμα αὐταῖς. Χάριτας γοῦν οἱ κατ᾽ ἐμὲ ἔπλασσόν τε καὶ ἔγραφον γυμνάς. Meminit & in Atticis: κατὰ δὲ τὴν ἔσοδον αὐτὴν ἤδη τὴν ἐς ἀκρόπολιν, Ἑρμῆν, ὃν Προπύλαιον ὀνομάζουσι, καὶ Χάριτας Σωκράτην ποιῆσαι τὸν Σωφρονίσκου λέγουσι. Hinc refutandus Porphyrius, qui, ut eſt apud Theodoritum de Curandis Græc. affect. lib. 12. artis inſcitiæ Socratem inſimulat, & adverſus patrem inobedientiæ. Sed ad Gratias, ut redeam, etiam apud Senecam lib. I. de Beneficiis cap. 3. legere eſt Virginum formâ, ſolutis ac pellucidis veſtibus pictas eas fuiſſe. Unde Socrates, teſte Stobæo, cùm quemdam videret paſſim & ſine delectu beneficia largientem, κακῶς, εἶπεν, ἀπόλοιο, ὅτι τὰς Χάριτας παρθένους οὔσας, πόρνας ἐποίησας. *Malè ſit tibi, inquit, qui Gratias virgines, ſcorta feciſti.* Cur autem nudas fecerit, Pauſanias dicto loco ſe ignorare fatetur. Sed eâ de re differentem vide Iſidorum Peluſiotam lib. V. Epiſt. 33.

ἐννομολέσχης] MSS. Codices H. Stephani ἀνομολέσχης. Sed ἐννομολέσχης quoque apud Sextum Empiricum adverſus Mathematicos pag. 139. qui & vocem interpretatur: τοῦ δὲ ἠθικοῦ μόνου ἐπεμελεῖτο Σωκράτης, κατά γε τοὺς ἄλλους αὐτοῦ γνωρίμους. εἴγε καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι ῥητῶς φησιν ἀπαρνεῖσθαι αὐτὸν τὸ φυσικὸν, ὡς ὑπὲρ ἡμᾶς καθεστηκός. καὶ σχολάζειν τῷ ἠθικῷ, ὡς πρὸς ἡμᾶς ὄντι: τοιοῦτο οἶδε καὶ ὁ Τίμων, ἐν οἷς φησιν,

> Ἐκ δ᾽ ἄρα τῶν ἀπέκλινε λαοξόος ἐννομολέσχης:

τουτέστιν ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἐπὶ τὴν ἠθικὴν θεωρίαν. διὸ καὶ ἐννομολέσχης προσέθηκεν, ἀπὸ τοῦ ἠθικοῦ μέρους ὄντος τοῦ περὶ νόμων διαλέγεσθαι. & Clemens Alexandrinus Στρ. l. I. ubi de Socrate:

> Ἐκ δ᾽ ἄρα τῶν ἀπέκλινε λαοξόος ἐννομολέσχης,
> Ἑλλήνων ἐπαοιδὸς,

ὁ Τίμων φησὶν ἐν τοῖς Σίλλοις, διὰ τὸ ἀποκεκλικέναι τῶν φυσικῶν ἐπὶ τὰ ἠθικά.

Pag. 38. ἀκριβολόγους ἀποφήνας] Vide Ariſtophanem in Nubibus.

μυκτὴρ] *Deriſor omnium, maximè potentium*, dicitur Senecæ lib. V. de Beneficiis cap. 6.

ὑπαττικὸς] Cicero lib. I. de Natura Deorum: *Zeno quidem, non eos ſolùm qui tum erant, Apollodorum Sillum, ceteroſque figebat maledictis: ſed Socratem ipſum parentem philoſophiæ, Latino verbo utens* ſcurram Atticum *fuiſſe dicebat.*

εἰρωνευτής] Cicero de Officiis lib. I. *De Græcis autem dulcem & facetum, feſtivique ſermonis, atque in omni ratione diſſimulatorem, quem* εἴρωνα *Græci nominarunt, Socratem accepimus.* Meminit & Plato lib. I. Reip. & in Convivio, & alibi paſſim.

Ἰδομενεὺς] Epicuri diſcipulus, patriâ Lampſacenus, de quo conſulendi Voſſius lib. de Hiſtoricis Græcis, & Jonſius de Scriptoribus Philoſophicæ Hiſtoriæ libro ſecundo, capite primo, & nos infrà ad Epicurum. Mox citatur Diogeni noſtro ἐν τοῖς περὶ τῶν Σωκρατικῶν.

ὥς φησι Ξενοφῶν] Locus Xenophontis eſt lib. I. τῶν Ἀπομνημονευμάτων.

καὶ Ἀριστοφάνης αὐτὸν κωμῳδεῖ, &c.] In Nubibus Act. I. Sc. I.

> Εἶναι παρ᾽ αὐτοῖς φασιν ἄμφω τὼ λόγω.
> Τὸν κρείττον᾽ ὅστις ἐστὶ, καὶ τὸν ἥττονα.
> Τούτοιν τὸν ἕτερον τοῖν λόγοιν, τὸν ἥττονα,
> Νικᾶν λέγοντά φασι τἀδικώτατα.

καὶ πρῶτος περὶ βίου διελέχθη] Cicero Tuſculanorum Quæſt. lib. III. ubi de Socrate: *A quo hæc omnis, quæ eſt de vita & moribus, philoſophia manavit.* Et lib. I. *Socrates mihi videtur, id quod conſtat inter omnes, primus à rebus occultis, & ab ipſa natura involutis, in quibus omnes ante eum Philoſophi occupati fuerunt, avocaviſſe Philoſophiam, & ad vitam communem adduxiſſe, ut de virtutibus & vitiis, omninoque de bonis rebus & malis quæreret, cæleſtia autem vel procul eſſe à noſtra cognitione cenſeret, vel ſi maximè cognata eſſent, nihil tamen ad bene vivendum conferre.* Et lib. V. *Socrates autem Primus Philoſophiam devocavit è cælo, & in urbibus collocavit, & in domos etiam introduxit, & coëgit de vita & moribus, rebuſque bonis & malis quærere.* Etiam Themiſtius Orat. XV. Philoſophiam ſparſim habitantem coëgiſſe atque in unum contraxiſſe ait, quemadmodum Athenas Theſeus. Meminit & mox Laërtius ex Demetrio Byzantio, & Gellius XIV. 3.

καὶ πρῶτος φιλοσόφων ἐτελεύτα] Vide Aldobrandinum.

Ἀριστόξενος ὁ Σπινθάρου] Is eſt Ariſtoxenus Muſicus, Ariſtotelis diſcipulus, æmulus Theophraſti, de quo ſuprà diximus. Etiam *Spinthari filius* dicitur Sexto Empirico adverſus Mathematicos capite 22. Et Suidæ in Ἀριστόξενος; ubi & præceptorem Spintharum patrem habuiſſe dicitur. De utroque Cyrillus lib. VI. contra Julianum ex Porphyrio: λέγει δὲ ὁ Ἀριστόξενος ἀφηγούμενος τὸν βίον τοῦ Σωκράτους, ἀκηκοέναι Σπινθάρου τὰ περὶ αὐτοῦ, ὃς ἦν εἷς τῶν τούτῳ ἐντυχόντων. Ita enim ibi legendum, non, ut vulgati Codices habent, Πιθάρου. Id rectè monuit Jonſius libro I. de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ cap. 14. ubi varios Spintharos recenſet, ne *Spinthari* nomen fictum habeatur: quibus adde Spintharum Heracleotam, Tragicum, memoratum quoque Laërtio. Accipit verò Jonſius Spintharum illum Ariſtoxeni patrem de Spintharo Tarentino, cujus Plutarchus libro de Genio Socratis meminit, quòd de Epaminonda ſic judicaverit, *neminem ſe ſuæ ætatis noſſe, qui plura noſſet & pauciora loqueretur.* Meminit & Iamblicus de Vita Pythagoræ cap. 31. Scripſerat Ariſtoxenus Vitam Socratis, quæ Theodorito Sermone XII. περὶ τῆς πρακτικῆς ἀρετῆς, & Syneſio in Calvitiei Encomio citatur. Ex eo opere eſſe non dubitamus quod de Socrate in hac Socratis Vita non uno loco ex Ariſtoxeno profert Laërtius.

καὶ χρηματίσασθαι· τιθέντα δὲ τὸ βαλλόμενον κέρμα, &c.] Id eſt, *quærendæ rei ſtuduiſſe, & pecuniam quam fœnori poſuiſſet, relegere cum uſuris conſueviſſe, quibus conſumptis, ſortem iterum fœnori poſuiſſe.*

ἐρασθέντα] Vertit Ambroſius *admiratum*, ac proinde legerat ἀγασθέντα. Sed fortaſſe ſcripſerat *adamatum*.

Δημήτριός φησιν ὁ Βυζάντιος] Accipit Voſſius de Demetrio Byzantio, Philoſopho Peripatetico. Eum vide de Hiſtoricis Græcis lib. IV. cap. XI. & Jonſium de Hiſtoria Philoſophica lib. II. cap. 18.

Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ᾽ ἀγαθόν τε τέτυκται] Sextus Empiricus adverſus Mathematicos pag. 439. ἀλλ᾽ ἐπεὶ τὴν ἠθικὴν θεωρίαν συμφώνως σχεδὸν ἅπαντες ὑπειλήφασι, περὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν διάκρισιν γίνεσθαι, καθὸ καὶ ὁ πρῶτος αὐτὴν δόξας κεκινηκέναι Σωκράτης, παρήγγελλεν, ὡς ἀναγκαιότατον ζητεῖν,

> Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ᾽ ἀγαθόν τε τέτυκται.

Et pag. 141. καθὸ καὶ ὁ Σωκράτης παρήγγελλε μηδὲν ἄλλο ζητεῖν, εἰ μὴ, Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι, &c. Gellius XIV. 6. *Meæ Noctes de uno maximè illo verſu Homeri quærunt, quem Socrates præ omnibus ſemper rebus ſibi eſſe cordi dicebat*, Ὅττι τοι, &c. Vide hîc Aldobrandinum.

πολλάκις δὲ βιαιότερον ἐν ταῖς ζητήσεσι διαλεγόμενον κονδυλίζεσθαι, &c.] Infrà de Menedemo idem teſtatur Laërtius: ἐν δὲ ταῖς ζητήσεσιν ὧδε μάχιμος ἦν, ὥσθ᾽ ὑπώπια φέρων ἀπῄει. Non abs re forſan fuit huc referre quod refert Oſius, Anteceſſor Aurelianenſis, in Diſpunctionibus ad Merillium, Diſpunctione XVII. *Quod ait Cujacius temulentos pleráque ad* L. Vinum D. *de Rebus creditis ſcribere quoſdam Interpretes, non auſim ipſe dicere: ſed irâ permotum adeo virum aliàs fortiſſimum, mihique nunc & olim amiciſſimum, in eâ agitandâ, dum ſuam ratam eſſe vult opinionem, aliquando infenſum ſenſi, ut cùm duriuſculum aliquid, & fortè ſubcontumelioſum arbitrio ſuo oblocutus eſſem, ſubinde ab eo vapularem, & quaſi temulentus ego, ob impactum non perfunctoriè ſanè colaphum, viderer mihi videre micantes igniculos, ſtellulaſque mediâ luce diſcurrentes*, &c. Qui colaphum duxit, fuit Monetus, Anteceſſor item Aurelianenſis. Redeo ad Socratem. *Vehemens in dicendo, ac proinde admiratione dignus* dicitur Parmenide apud Platonem in Parmenide: ἄξιος ἄγασθαι τῆς ὁρμῆς τῆς ἐπὶ τοὺς λόγους. *In diſputando injurius* dicitur & Theæteto apud eumdem in Theæteto: μὴ ἀδίκει ἐν τῷ ἐρωτᾶν, & quæ ſequuntur.

καὶ λακτισθέντα, &c.] Meminit & Plutarchus lib. περὶ παίδων ἀγωγῆς. addit, eum qui injuriam hanc Socrati intulerat, ſe ipſum propterea ſuſpendiſſe: Σωκράτης μὲν γὰρ, λακτίσαντος αὐτὸν νεανίσκου θρασέος μάλα καὶ βδελυροῦ, τοὺς ἀμφ᾽ αὐτὸν ὁρῶν ἀγανακτοῦντας καὶ σφαδάζοντας,

A δάζοντας, ὡς ϗ διώκειν αὐτὸν ἐθέλειν, Ἆρα, ἔφησε, ϗ εἴ με ὄνος ἐλάκτισεν, ἀντιλακτίσαι τοῦτον ἠξιώσατε ἄν; οὐ μὴν ἐκεῖνός γε παντελῶς κατεπράξατο· πάντων δὲ αὐτὸν ὀνειδιζόντων, ϗ λακτιστὴν ἀποκαλούντων, ἀπήγξατο. *Socrates calce impetitus ab Adoleſcentulo admodum feroce & impuro, cùm ſuos videret indignè id ferre, ac fremere, adeo ut illum in jus quoque trahere cogitarent. Quid ergo, inquit? An ſi me aſinus calce percuſſiſſet, juſſuri eratis ut contrà calcem ei impingerem? Neque tamen inultum planè id Adoleſcens tulit, ſed omnibus ei facinus hoc exprobrantibus,* calcitronemque *appellantibus, ſuſpendio vitâ ſeſe exuit.*

κονδυλίζεσθαι ϗ παρατίλλεσθαι] Malè Ambroſius *jactare digitos & crines vellere.* Rectè Aldobrandinus *pugnis cædi, pervellique.* Pollux VIII. 7. πὺξ ἐπάταξε, λὰξ ἐνήλατο. Ὑπερείδης δὲ ϗ κονδυλίζειν ἔφη· ϗ τὸ παθεῖν, B κονδυλίζεσθαι. παρατίλλεσθαι eſt *depilari*: unde παρατίλτρια de femina dicitur quæ molles homines vulſellis depilat.

ἀποδημίας δὲ οὐκ ἐδεήθη, καθάπερ οἱ πλείους, &c.] Plato in Critone: ϗ οὔτ' ἐπὶ θεωρίαν πώποτε ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθες, (Crito Socratem alloquitur) ὅτι μὴ ἅπαξ εἰς Ἰσθμὸν, οὔτε ἄλλοσε οὐδαμόσε, εἰ μή ποι στρατευσόμενος· οὔτε ἄλλην ἐποιήσω ἀποδημίαν πώποτε, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι· οὐδ' ἐπιθυμία σε ἄλλης πόλεως, οὐδ' ἄλλων νόμων ἔλαβεν εἰδέναι. *Itaque nec, ſpectaculi gratiâ, Urbe umquam egreſſus es, niſi ſemel in Iſthmum, nec aliò uſquam niſi in militiam, neque aliam feciſti peregrinationem umquam, quemadmodum ceteri ſolent,* C *neque alterius civitatis te cepit cupiditas, aliarumve legum cognoſcendarum.*

πλὴν Δηλίου γέ τινος δεῖται κολυμβητοῦ] Suidas in Δηλίου κολυμβητοῦ: τοῦτο ἐῤῥήθη εἰς βίβλον Ἡρακλείτου διὰ τὸ δυσνόητον, Δηλίου τινὸς δεῖσθαι κολυμβητοῦ, ὃς οὐκ ἀποπνιγήσεται ἐν αὐτῷ. ἐπιγράφουσι δὲ αὐτὸ, οἱ μὲν Μούσας· οἱ δὲ, Περὶ φύσεως. Διόδοτος δὲ, Ἀκριβὲς οἰάκισμα πρὸς στάθμην βίου. ἄλλοι Γνώμην ἠθῶν, Κόσμον τρόπων ἑνὸς τῶν ξυμπάντων· ἢ οὕτως· Δηλίου κολυμβητοῦ ἐπὶ τῶν ἄκρως νηχομένων· Σωκράτει γὰρ δόντος τοῦ Εὐριπίδου Ἡρακλείτου τοῦ Σκοτεινοῦ σύγγραμμα, ἐρέσθαι τί δοκεῖ· τὸν δὲ φάναι, Ἃ μὲν συνῆκα, γενναῖα· οἶμαι δὲ ϗ ἃ μὴ συνῆκα. πλὴν Δηλίου δεῖται D κολυμβητοῦ, εἰς τὸ μὴ ἀποπνιγῆναι ἐν αὐτῷ.

ἐπεμελεῖτο δὲ ϗ σωμασκίας, ϗ ἦν εὐέκτης] Saltatione ut plurimùm ſe exercebat. Qua de re infra Laërtius, & nos ad locum Laërtii.

ἐστρατεύσατο γοῦν εἰς Ἀμφίπολιν, ϗ Ξενοφῶντα ἀφ' ἵππου πεσόντα ἐν τῇ κατὰ Δήλιον μάχῃ διέσωσεν ὑπολαβών] Strabo lib. IX. ubi de Delio, Tanagræorum oppido: ὅπου μάχῃ λειφθέντες Ἀθηναῖοι προτροπάδην ἔφυγον· ἐν δὲ τῇ φυγῇ πεσόντα ἀφ' ἵππου Ξενοφῶντα τὸν Γρύλλου ἰδὼν κείμενον Σωκράτης ὁ φιλόσοφος, στρατεύων πεζὸς, τοῦ ἵππου γεγονότος ἐκποδὼν, ἀνέλαβε τοῖς ὤμοις αὐτοῦ, ϗ ἔσωσεν ἐπὶ πολλοὺς σταδίους, ἕως ἐπαύσατο ἡ φυγή. *Ibi prælio victi Athenienſes cùm effuſè fugerent, delapſum in fuga ab equo Xenophontem, Grylli filium, jacere videns Socrates philoſophus, qui amiſſo equo pe-* E *des pugnabat, in humeros ſuos receptum per multa ſtadia portavit, atque eripuit, dum fuga ſiſteretur.* Meminit & Plato in Convivio.

παρεπιστρεφόμενος] μεταστρέπειν dixit Homerus.

ἐστρατεύσατο ϗ εἰς Ποτίδαιαν διὰ θαλάττης] Meminit Plato in Convivio, Plutarchus in Alcibiade, Ælianus Var. Hiſtor. III. 17. Sed de obſidione Potidææ videndus Thucydides lib. I.

πεζῇ γὰρ οὐκ ἐνῆν, τοῦ πολέμου κωλύοντος] An potiùs legendum τοῦ πολεμίου? Legi poſſet & τοῦ Καλλίου. Callias dux fuit Athenienſium eo in bello. Sed quod ait hîc Laërtius Socratem ad Potidæam maritimâ militiâ pugnaſſe tantum, neque enim pedeſtri licuiſſe, pugnat cum eo quod ſcribit Athenæus lib. V. τοιούτου οὖν κυδοιμοῦ ϗ F φόβου καταλαβόντος τοὺς Ἀθηναίους, μόνος Σωκράτης βρενθυόμενος ϗ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων, εἱστήκει ἀνастέλλων τὸ Βοιωτῶν ϗ Λοκρῶν ἱππικόν. *Tali igitur pavore ac tumultu conſternatis Athenienſibus, Socrates, ſolus ſuperbiens, ac ſe ſe efferens, in Equites Bœotorum ac Locrorum intuitus, eos repreſſurus conſtitit.*

ὅτε ϗ μεῖναι νυκτὸς ὅλης ἐφ' ἑνὸς σχήματος] Hæc à Platone, qui in Convivio ſic loquentem de Socrate Agathonem facit: οἷον δ' αὖ τόδ' ἔρεξε ϗ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ ἐκεῖ ποτε ἐπὶ στρατείας, ſermo eſt de militia Socratis ad Potidæam, ἄξιον ἀκοῦσαι. ξυννοήσας γὰρ αὐτόθι ἕωθέν τι εἱστήκει σκοπῶν· ϗ ἐπειδὴ οὐ προὐχώρει αὐτῷ, οὐκ ἀνίει, ἀλλὰ εἱστήκει ζητῶν. ϗ ἤδη ἦν μεσημβρία, A ϗ ἄνθρωποι ᾐσθάνοντο· ϗ θαυμάζοντες, ἄλλος ἄλλῳ ἔλεγεν ὅτι Σωκράτης ἐξ ἑωθινοῦ φροντίζων τι ἕστηκε. Τελευτῶντες δέ τινες τῶν Ἰώνων, ἐπειδὴ ἑσπέρα ἦν, δειπνήσαντες (ϗ γὰρ θέρος τότε ἦν) χαμεύνια ἐξενεγκάμενοι, ἅμα μὲν ἐν τῷ ψύχει καθηῦδον, ἅμα δὲ ἐφύλαττον αὐτὸν εἰ ϗ τὴν νύκτα ἑστήξοι. ὁ δὲ εἱστήκει μέχρις ἕως ἐγένετο, ϗ ἥλιος ἀνέσχεν. ἔπειτα ᾤχετ' ἀπιὼν προσευξάμενος τῷ ἡλίῳ. *Quid autem fecerit tolerantiſſimus vir in eodem exercitu, operæ precium eſt audire. Nam cum aliquando cogitatio quædam incidiſſet, ſtetit cogitans eodem veſtigio à matutino tempore, cumque explicare id quod cogitabat, non daretur, perſtabat cogitans, nec dimittebat, & jam meridies erat, militeſque id ſenſerant, ac mirabantur, alterque narrabat alteri* B *Socratem ab aurora ſtetiſſe cogitantem. Demum verò ab Ionia quidam milites cùm nox jam immineret, cœnati priùs (erat enim tunc æſtas) circa eum ſtrata poſuerunt, & in frigore jacuerunt, illum obſervantes, an per noctem quoque perſeveraret; Socrates verò ſtetit uſque ad auroram ſequentem, ac Solis exortum: poſtea verò abiit, cùm jam Solem naſcentem ſalutaviſſet.* At Gellius lib. II. cap. I. ex Phavorino hoc Socratem facere conſueviſſe ait: *Inter labores voluntarios & exercitia corporis, ad fortuitas patientiæ vices, ſi mamentum id quoque accepimus Socratem facere inſueviſſe. Stare ſolitus Socrates dicitur pertinaci ſtatu, perdius atque pernox, ſummo lucis ortu ad ſolem alterum orientem, inconnivens, immobilis, iiſdem in veſtigiis, & ore atque oculis eumdem in modum directis, cogitabundus, tamquam quodam ſeceſſu mentis atque animi facto à corpore.* C *Quam rem cùm Favorinus, de fortitudine ejus viri, ut pleraque differens attigiſſet,* πολλάκις, *inquit,* ἐξ ἡλίου ἐς ἥλιον ἑστήκει ἀστραβέστερος τῶν πρέμνων. Et hoc facere conſueverant Germani & Brachmanes, teſte Strabone libro XV. cujus hæc ſunt verba: ἀσκεῖν δὲ ϗ τούτοις κἀκείνοις καρτερίαν, τήν τε ἐν πόνοις, ϗ τὴν ἐν ταῖς ὑπομοναῖς, ὥστ' ἐφ' ἑνὸς σχήματος ἀκίνητον (lege ἀκινήτους) διατελέσαι τὴν ἡμέραν ὅλην. *Atque tam hos quàm illos, & in laboribus & tolerantiâ conſtantiam exercere: adeo ut quotidie in eodem geſtu immoti perſeverent.*

ϗ ἀριστεύσαντα αὐτόθι παραχωρῆσαι Ἀλκιβιάδῃ τὰ ἀριστεῖα] Teſtatur Plutarchus in Vita Alcibiadis, & Alcibiades apud Platonem in Convivio. τοῦ ἀριστείου habent ceteræ Editiones & Codex Regius: Athenæus quoque V. 15. τῶν D ἀριστείων. Sed ἀριστεῖον etiam in accuſandi caſu apud Plutarchum dicto loco. Ceterùm ex ſupra allatis falli conſtat Athenæum, qui libro V. militaſſe umquam Socratem negat. eum vide. Sed vide quoque Franciſcum Carpentarium in Vita Socratis, quam Gallicè conſcripſit, Athenæum validis argumentis egregiè refellentem.

οὗ ϗ ἐρασθῆναί φησιν αὐτὸν Ἀρίστιππος] Idem dicit & Athenæus lib. XIII. Σωκράτης δ' ὁ φιλόσοφος ὁ τῶν πάντων καταφρονῶν, τοῦ Ἀλκιβιάδου κάλλους ἥττων ἦν. *Socrates Philoſophus, cùm omnia deſpiceretur, Alcibiadis pulchritudini fuit impar.* & pluribus lib. V. 19. ubi eum vide. Fuere tamen qui Alcibiadis pulchritudinem Socratem deſpexiſſe exiſtimarint. qua de re infrà Laërtius, & nos ad eum locum.

E Ἀρίστιππος ἐν τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς] Laudat & ſupra hunc librum Laërtius in Vita Periandri. Tamen non meminit infrà in Catalogo librorum Ariſtippi Cyrenaïci. Quare an Cyrenaïci eſſet liber ille de veteri luxu ambigebat Geſnerus. Voſſius ejus planè eſſe cenſebat, cui aſſentior. Eum vide de Hiſtor. Græcis lib. IV. capite 8. Conſtabat hoc opus exemplis Antiquorum, qui amoribus & genio indulſiſſent.

Pag. 39. ϗ Πυθῶδε ἐλθεῖν] Id eſt, *Delphos veniſſe.* ἡ Πυθὼ eſt urbs Pytho. Quod Euſebius in Chronico Πυθοῖ dixit, vertit minùs rectè Hieronymus *apud Pythium.* Veteres Πυθὼ & Δελφοὺς pro una urbe accipiunt.

ἦν δὲ ϗ ἰσχυρογνώμων, &c. ἔκ τε τοῦ μὴ εἶξαι τοῖς F περὶ Κριτίαν, κελεύουσι Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον πλούσιον ἄνδρα ἀγαγεῖν, &c.] Themiſtius Orat. II. ubi de conſtantia Socratis: ὃς οὔτε οἴκοι ὑπὸ Ξανθίππης λοιδορούμενος, οὔτε ὑπὸ Κριτίου, ϗ τῶν τριάκοντα Τυράννων ἀπειλούντων, εἰ μὴ μεταβήσεται ϗ θεραπεύσοι τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν, ἀποκτενεῖν τε ϗ ἐξελαύνειν ϗ ἀνήκεστα ἐργάσασθαι, ὅμως οὐκ ἔδεισέ ποτε, οὐδὲ ἐξεπλάγη, οὐδὲ κίνδυνον ἄλλον ἐνόμισεν οὕτω δεινόν τε ϗ φοβερὸν ὡς τὸ κακὸν ἀντ' ἀγαθοῦ γενέσθαι, ϗ δυσσεβῆ ἀντ' εὐσεβοῦς: διὰ τοῦτο οὔτε Λέοντα ἤγαγε τὸν Σαλαμίνιον, οὔτε ἐπιψηφίσαι κατεβιάσθη κατὰ τῶν ἀμφὶ Περικλέα ϗ Ἐρασινίδην ϗ Διομέδοντα στρατηγῶν. καίτοι οὕτω γε ὁ δῆμος αὐτὸς ἐπεκελεύετο, βοῶντες ἄνωθεν ἐκ τῆς ἐκκλησίας. *Qui neque domi à Xanthippa*

convitiis exercitus, nec à Critia & XXX. Tyrannis, niſi ſenten- A *tiam mutaret, & præſenti ſeſe Reip. ſtatui accommodaret, mortem atque exilium, & extrema omnia minitantibus, pertimuit tamen umquam, aut perterritus eſt, nec ullum aliud periculum exiſtimavit tam acerbum & formidoloſum, quàm malum ex bono, impium ex pio, & ſceleratum fieri. Ob id neque Leontem Salaminium duxit, neque ulla vi umquam adigi potuit ut Periclem, & Eraſinidem, & Diomedontem, alioſque Imperatores ſuâ ſententiâ condemnaret; quamquam ad hoc illum Populus è ſuperiore loco in concione vociferans hortaretur.* Meminit & Marcus Aurelius libro VII. τῶν εἰς ἑαυτὸν ſect. 40. πόθεν ἴσμεν εἰ Τηλαύγους Σωκράτης τὴν διάθεσιν κρείσσων ἦν; (Ita emendavimus, cujus emendationis rationem alibi reddimus) οὐ γὰρ ἀρκεῖ εἰ Σωκράτης ἐνδοξότερον ἀπέθανεν, καὶ ἐντρεχέστερον τοῖς Σοφισταῖς διελέγετο, καὶ καρτερικώτερον ἐν τῷ πάγῳ διενυκτέρευεν, B καὶ τὸν Σαλαμίνιον κελευσθεὶς ἄγειν, γεννικώτερον ἔδοξεν ἀντιβῆναι, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐβρενθύετο, περὶ οὗ καὶ μάλιστ' ἄν τις ἐπιστήσειεν (lego ἀπιστήσειεν) εἴπερ ἀληθὲς ἦν, &c. *Unde nobis conſtat Socratem Telauge meliori conſtitutione præditum fuiſſe? Non enim ſatis eſt eum clariori morte occubuiſſe, aut peritiùs cum Sophiſtis diſputaſſe, & patientiùs in frigore pernoctaſſe, & Salaminium abducere juſſum, fortiter repugnaſſe, ac in viis ſuperbiùs inceſſiſſe, de quo maximè dubitari poteſt an verum id fuerit.*

τῶν δέκα στρατηγῶν] Conſentit circa numerum Plato in Apologia. at Xenophon lib. I. τῶν ἀπομνημονευμάτων novem tantùm fuiſſe ait. Decem quidem erant, ſed novem tantùm fuerunt damnati. C

καὶ ἐνὸν αὐτῷ ἀποδρᾶναι τῆς εἱρκτῆς, μὴ ἐθελῆσαι] In hanc rem inſignis eſt Ciceronis locus Tuſcul. Quæſt. libro. I. & quem nolim prætermittere, licèt eum protulerit Aldobrandinus: *His & talibus adductus Socrates nec patronum quæſivit ad judicium capitis: nec Judicibus ſupplex fuit, adhibuitque liberam contumaciam à magnitudine animi ductam, non à ſuperbia: & ſupremo vitæ die de hoc ipſo multa diſſeruit; & paucis ante diebus cùm facilè educi poſſet è cuſtodia, noluit, & cùm pœne manu jam mortiferum illud teneret poculum, loquutus ita eſt, ut non ad mortem trudi, verùm in cœlum videretur aſcendere.*

ἵν' ἐμαυτῷ ὑποδήματα ποιησαίμην, καὶ καταγέλαστος, &c.] Lege cum Caſaubono, μὴ καὶ καταγέλαστος ἂν ἦν λαβών. D Etiam Socratem Alcibiadi munera remiſiſſe ſcripſit Ælianus Variæ Hiſtor. IX. 29. Ὅτι ἐφιλοτιμήσατο Ἀλκιβιάδης δῶρα πολλὰ πέμψαι Σωκράτει. καὶ οὖν Ξανθίππης καταπλαγείσης τὰ πεμφθέντα, καὶ ἀξιούσης λαβεῖν αὐτὰ, ὁ δὲ ἔφη, Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς τῇ φιλοτιμίᾳ τῇ τοῦ Ἀλκιβιάδου παραταξώμεθα, μὴ λαβεῖν τὰ πεμφθέντα, φιλοτιμησάμενοι. *Alcibiades ambitione quadam munificus, complura, magnaque munera Socrati dono miſit. Cùm ergo Xanthippe admiraretur donorum amplitudinem & ea cuperet accipere, Socrates dixit: Quin & nos certemus liberalitate cum Alcibiade, & ea quæ ab ipſo mittuntur non capiamus, ad declarandam & noſtram animi magnitudinem.* Sed & Stobæus ſerm. I. de prudentiâ: Σωκράτης ὁ φιλόσοφος, πολλὰ τῶν φίλων αὐτῷ πεμπόντων, ἐπειδὴ μηδὲν δεχόμενος, ἐπὶ τούτῳ παρὰ Ξανθίππης εὐθύνετο, ἔφη, E Ἂν τὰ διδόμενα πάντα ἑτοίμως λαμβάνωμεν, οὐδ' αἰτοῦντες τοὺς διδόντας ἕξομεν. *Socrates Philoſophus, objurgatus ab uxore Xanthippe, quòd multa miſſitantibus amicis, nihil acciperet, dixit; Si omnia quæ offeruntur, ſtatim acciperemus, ne ſi peteremus quidem in poſterum, ut darent, habituri eſſemus.* Etiam Alcibiades ipſe, in Convivio, Socratem ait difficiliùs pecuniis quàm Ajacem ferro domari poſſe. Invulnerabilem fuiſſe Ajacem, præterquam in cervice, Fabulæ narrant.

πολλάκις δ' ἀφορῶν εἰς τὰ πλήθη τῶν πιπρασκομένων, &c.] Paulò aliter Cicero Tuſcul. Quæſt. libro V. *Socrates in pompa cùm magna vis auri argentique ferretur, Quàm multa non deſidero, inquit.*

ἐκεῖνα ἀνεφθέγγετο τὰ ἰαμβεῖα, Τὰ δ' ἀργυρώματ' F ἐστὶν, &c.] Cujus ſint iſti Iambi dicat alius. De voce ἀργυρώματα dicimus infrà ad Arceſilam.

ὑπερεφρόνησε δὲ καὶ Ἀρχελάου τοῦ Μακεδόνος] Qua de re diſputat Seneca lib. V. de Beneficiis cap. 6. *Archelaus Rex Socratem rogavit, ut ad ſe veniret. dixiſſe Socrates traditur, Nolle ſe ad eum venire, à quo acciperet beneficia, cùm reddere illi paria non poſſet,* & cetera, quæ vide, eſt enim locus prolixior. Meminit & Ariſtoteles Rhetor. II. 23. καὶ διὸ Σωκράτης οὐκ ἔφη βαδίζειν ὡς Ἀρχέλαον. ὕβριν γὰρ ἔφη εἶναι, τὸ μὴ δύνασθαι ἀμύνασθαι ὁμοίως εὖ παθόντα, ὥσπερ καὶ κακῶς. *Et cauſſa, quamobrem Socrates negavit ire ad Archelaum: contumeliam enim eſſe dixit, non poſſe* A *referre eum qui accepit beneficium perinde ac eum qui injuriam.*

καὶ Σκῶπα τοῦ Κρανωνίου, καὶ Εὐρολόχου τοῦ Λαρισσαίου] Emendandus ex Laërtio Libanius Declamat. XXIX. πολλῶν παρ' αὐτοῖς ἐκπεπληγμένων τὴν ἀρετὴν Σωκράτους· νομίζοντες πρέπειν ταῖς ἐξουσίαις αὐτῶν καὶ ταύτην τὴν θέαν. καὶ διὰ τοῦτο ἐκάλει μὲν ὁ Εὐρύλοχος ὁ Καρύστιος (lege ὁ Λαρισσαῖος) ἐκάλει δὲ Σκώπας ὁ Καρώνιος, (lege ὁ Κρανώνιος) οὐχ ἥκιστα δὲ ὁ Μακεδόνων ἄρχων, Ἀρχέλαος. Sed ex Libanio emendandus viciſſim Laërtius, apud quem vitioſè Σκῶπα pro Σκόπα. Σκόπα quoque Codex Laërtianus Regiæ Bibliothecæ, & ita hîc legendum jam monuerat Caſaubonus.

εὔτακτός τε ἦν τὴν δίαιταν οὕτως, ὥστε πολλάκις B Ἀθήνησιν λοιμῶν γινομένων μόνος οὐκ ἐνόσησε] Idem legas apud Gellium lib. II. Noct. Attic. cap. I. *Temperantiâ quoque eum fuiſſe tantâ traditum eſt, ut omnia fere vitæ ſuæ tempora valetudine inoffenſâ vixerit. In illius etiam peſtilentiæ vaſtitate, quæ in bello Peloponneſiaco imprimis ipſam Athenienſium civitatem internecino genere morbi depopulata eſt, is parcendi moderandiq; rationibus dicitur & à voluptatum labe caviſſe, & ſalubritates corporis retinuiſſe, ut nequaquam fuerit communi omnium cladi obnoxius.* Meminit & Ælianus Variæ Hiſtor. XIII. 17. ὅτι τὸ Σωκράτους σῶμα ἐπεπίστευτο κόσμιον, καὶ σωφροσύνης ἐγκρατὲς γεγονέναι· καὶ ταύτῃ ἐνόσουν Ἀθηναῖοι πανδημεί· καὶ οἱ μὲν ἀπέθνησκον, οἱ δὲ ἐπιθανατίως εἶχον. Σωκράτης δὲ μόνος οὐκ ἐνόσησε. De hac peſtilentia Thucydides libro II. C & Lucretius libro VI.

φησὶ δ' Ἀριστοτέλης δύο γυναῖκας αὐτὸν ἀγαγέσθαι, &c.] Hoc Ariſtotelem tradidiſſe ἐν τῷ περὶ εὐγενείας diſcimus ex Athenæo Dipnoſ. lib. XIII. & Plutarcho in Ariſtide, qui addit, εἰ δὴ τὸ περὶ εὐγενείας βιβλίον ἐν τοῖς γνησίοις Ἀριστοτέλους θετέον. De Socrate idem teſtantur Calliſthenes, Demetrius Phalereus, Satyrus Peripateticus: negat Panætius, teſte eodem Athenæo, cujus verba non prætermittenda ſunt, utpote quæ ad hunc Laërtii locum maximè faciunt: ἐν δὲ Ἀθήναις πρῶτος Κέκροψ μίαν ἑνὶ ἔζευξεν, ἀνέδην τὸ πρότερον οὐσῶν τῶν συνόδων, καὶ κοινογαμιῶν ὄντων. διὸ καὶ ἔδοξέ τισι διφυὴς νομισθῆναι, οὐκ εἰδότων τῶν πρότερον διὰ τὸ πλῆθος τὸν πατέρα. ἐκ τούτων οὖν τις ὁρμώμενος μέμψαιτ' ἂν τοὺς περιτιθέντας D Σωκράτει δύο γαμετὰς γυναῖκας, Ξανθίππην, καὶ τὴν Ἀριστείδου Μυρτώ, οὐ τοῦ Δικαίου καλουμένου, (οἱ χρόνοι γὰρ οὐ συγχωροῦσιν) ἀλλὰ τοῦ τρίτου ἀπ' ἐκείνου. εἰσὶ δὲ Καλλισθένης, Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς, Σάτυρος ὁ περιπατητικὸς, Ἀριστόξενος· οἷς τὸ ἐνδόσιμον Ἀριστοτέλης ἔδωκεν, ἱστορῶν τοῦτο ἐν τῷ περὶ εὐγενείας· εἰ μὴ ἄρα συγκεχωρημένον κατὰ ψήφισμα τοῦτο ἐγένετο τότε διὰ σπάνιν ἀνθρώπων ὥστ' ἐξεῖναι καὶ δύο ἔχειν γυναῖκας τὸν βουλόμενον. ὅθεν καὶ τοὺς τῆς Κωμῳδίας ποιητὰς ἀποσιωπῆσαι τοῦτο, πολλάκις τοῦ Σωκράτους μνημονεύοντας. παρέθετο δὲ περὶ τῶν γυναικῶν ψήφισμα Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος, ἀντεῖπε δὲ τοῖς λέγουσι περὶ τῶν Σωκράτους γυναικῶν Παναίτιος ὁ Ῥόδιος. *Athenis primus Cecrops unam eſſe unius edicto ſanxit, cùm* E *antea licenter ac inverecundè cum viris feminæ congrederentur, & nuptiæ communes eſſent. Quamobrem eum quidam fuiſſe putarunt duplicis naturæ, cùm neſcirent illi priſci, ob coitus promiſcuos, quis ſibi eſſet pater. His poſitis, non injuriâ quiſpiam illos arguat, qui uxores duas Socratem habuiſſe prodiderunt, Xanthippen nimirum, & Myrto, Ariſtidis, non cognomento Juſti filiam (repugnant enim tempora) ſed ejus qui ab ipſo tertius fuit. Auctores ejus rei ſunt Calliſthenes, Demetrius Phalereus Satyrus, Peripateticus, Ariſtoxenus: quos ad id ſcribendum provocavit Ariſtoteles, qui libro de Nobilitate, literis id mandaverit: niſi fortaſſis Plebiſcito fuerit tum conceſſum ob civium raritatem, volentibus uxores habere duas ut liceret, ideoque prætermiſſum id à Comicis fuiſſe, quamvis Socratis crebro meminerint. De uxoribus Hieronymus Rhodius* F *Plebiſcitum adſcripſit. Iis qui de duabus Socratis uxoribus ſcripſerunt contradicit Panætius Rhodius.* Panætius ille, ut hoc obiter dicam, ἱκανῶς πρὸς τούτους ἐν τοῖς περὶ Σωκράτους ἀντείρηκε, ut loquitur Plutarchus in Pericle. Meminit duarum uxorum Socratis & Cyrillus, & Theodoretus, & Auctor Dialogi, qui *Alcyon* inſcribitur.

ἐξ ἧς αὐτῷ γενέσθαι Λαμπροκλέα] Cum quo ludentem ab Alcibiade deprehenſum narrat Ælianus Variæ Hiſt. XII. 15. Etiam Cyrillus loco proximè afferendo Lamproclem Socrati ex Xanthippa natum ait.

δευτέραν δὲ Μυρτώ, τὴν Ἀριστείδου τοῦ δικαίου θυγατέρα. ἣν καὶ ἄπροικον λαβεῖν] Legendum puto τὴν Ἀριστείδου τοῦ Δικαίου θυγατριδῆν. ἣν καὶ ἄπροικον λαβεῖν.

λαβεῖν. Cyrillus contra Jul. libro VI. δύο δὲ σχεῖν γυναῖκας ἅμα Ξανθίππην μὲν πολῖτιν, καὶ κοινοτέραν πως· Μυρτὼ δὲ Ἀριστείδου θυγατριδῆν, τοῦ Λυσιμάχου. καὶ τὴν μὲν Ξανθίππην παρθένον λαβεῖν, ἐξ ἧς ὁ Λαμπροκλῆς ἐγένετο· τὴν δὲ Μυρτὼ γαμηθεῖσαν, ἐξ ἧς Σωφρονίσκος καὶ Μενέξενος. Eadem, atque iiſdem verbis, legere eſt ex Porphyrio in Vita Socratis apud Theodoretum Sermone XII. de Virtute activa ad Græcos infideles. adde Athenæi locum ſuprà laudatum. Suidas tamen cum Laërtii codicibus conſentit.

Σωφρονίσκον καὶ Μενέξενον] Ita quoque Cyrillus, & Theodoretus. at Suidas Σωφρονίσκον καὶ Μενέδημον ἢ Μενέξενον.

Σάτυρός τε καὶ Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος] Athenæus loco laudato.

διὰ τὸ λειπανδρεῖν] διὰ σπάνιν ἀνθρώπων apud Athenæum.

γαμεῖν μὲν ἀστὴν μίαν, παιδοποιεῖσθαι δὲ καὶ ἐξ ἑτέρας] ἐξ ἑταίρας legendum contendebat Vir ampliſſimus Claudius Sarravius, Senator Pariſienſis. Et ſanè Heraclides Ponticus apud Plutarchum in Solone: ἐκεῖνο δ' ἤδη σφοδρότερον, τὸ μηδὲ τοῖς ἐξ ἑταίρας γενομένοις ἐπάναγκες εἶναι τοὺς πατέρας τρέφειν. Nihil tamen mutandum exiſtimo. ἐξ ἑτέρας etiam apud Athenæum.

ἦν δ' ἱκανὸς καὶ τῶν σκωπτόντων αὐτὸν ὑπερορᾶν] Vide omnino Ælianum Variæ Hiſtoriæ libro I. capite 13.

καὶ ἐσεμνύνετο ἐπὶ τῇ εὐτελείᾳ] Xenophon Memorabilium lib. I. οὕτω γὰρ εὐτελὴς ἦν ὡς οὐκ οἶδ' εἴτις οὕτως ἂν ὀλίγα ἐργάζοιτο, ὥστε μὴ λαμβάνειν τὰ Σωκράτει ἀρκοῦντα. σίτῳ μὲν γὰρ τοσούτῳ ἐχρῆτο, ὅσον ἡδέως ἤσθιε. καὶ ἐπὶ τοῦτο οὕτως παρεσκευασμένος ᾔει, ὥστε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ σίτου ὄψον αὐτῷ εἶναι. ποτὸν δὲ πᾶν ἡδὺ ἦν αὐτῷ, διὰ τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψῴη. εἰ δέ ποτε κληθεὶς ἐθελήσειεν ἐπὶ δεῖπνον ἐλθεῖν, ὃ τοῖς πλείστοις ἐργωδέστατόν, ὥστε φυλάξασθαι τὸ ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐμπίπλασθαι, τοῦτο ῥᾳδίως πάνυ ἐφυλάττετο. τοῖς δὲ μὴ δυναμένοις τοῦτο ποιεῖν συνεβούλευε φυλάττεσθαι τὰ πείθοντα μὴ πεινῶντας ἐσθίειν, μηδὲ διψῶντας πίνειν, &c. *Nam uſque adeo frugalis erat, ut haud ſciam, num quis lucrum tam exiguum labore ſuo facere poſſit, quod non alendo Socrati ſufficeret. Quippe cibi tantum ſumebat, quantum jucundè comederet. Ad eum ſic paratus accedebat, ut ſi deſiderium opſonium ei eſſet. Etiam quivis potus ei gratus erat, propterea quòd non biberet niſi ſitiret. Si verò nonnumquam invitatus ad cœnam vellet accedere, tum id quod difficillimum eſt plurimis, cavere ſcilicet ne quis ſe repleat ulteriùs quàm commodum ſit, ipſe perquam facilè cavebat. Illis autem qui hoc facere non poſſunt auctor erat ab iis ut ſibi caverent quæ ſuadent ut tametſi quis non eſuriat, nihilominus tamen edat, ac non ſitiens bibat.*

μισθόν τε οὐδένα εἰσεπράξατο] Xenophon Memorabilium lib. I. οὐ μὴν οὐδ' ἐρασιχρημάτους γε τοὺς συνόντας ἐποίει: τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐπιθυμιῶν ἔπαυε, τοὺς δὲ ἑαυτοῦ ἐπιθυμοῦντας οὐκ ἐπράττετο χρήματα. *Ne avaros quidem efficiebat eos qui cum ipſo verſabantur. Nam & aliis à libidinibus eos revocabat, & à ſtudioſis ſui pecuniam non exigebat.* rationem infra reddimus. Ariſtippum Socraticorum primum à Diſcipulis mercedem exegiſſe ait Laërtius in ejus Vita.

καὶ ἔλεγεν, ἥδιστα ἐσθίων, ἥκιστα ὄψου προσδεῖσθαι] Socrates ipſe apud Xenoph. Memorab. I. οὐκ οἶσθ' ὅτι ὁ μὲν ἥδιστα ἐσθίων, ἥκιστα ὄψου δεῖται· ὁ δὲ ἥδιστα πίνων, ἥκιστα τοῦ μὴ παρόντος ἐπιθυμεῖ ποτοῦ.

Ἀριστοφάνης μὲν οὕτως· Ὦ τῆς μεγάλης] In Nubibus videlicet, ubi hi verſus ita leguntur:

> Ὦ τῆς μεγάλης σοφίας ἐπιθυμήσας ἄνθρωπε παρ' ἡμῶν
> Ὡς εὐδαίμων ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι γενήσει,
> Εἰ μνήμων εἶ καὶ φροντιστής, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
> Ἐν τῇ ψυχῇ· καὶ μὴ κάμνεις, μήθ' ἑστώς, μήτε βαδίζων,
> Μήτε ῥιγῶν ἄχθει λίαν, μήτε γ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς,
> Οἴνου τ' ἀπέχει, καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.

Pag. 40. Ἀμειψίας δ' ἐν τρίβωνι παράγων] Vide hîc Caſaubonum, qui rectè παρεισάγων emendavit: quam lectionem & in ora libri ſui Chriſtianus Florens annotaverat, Amipſias, Comicus fuit, Ariſtophani σύγχρονος, & ab eo deriſus. Κωμικὸν ὑπόψυχρον Suidas appellat in Φρύνιχος. Scripſerat Comœdiam adverſus Socratem, ut nos docet Ariſtophanis Scholiaſtes, teſte Caſaubono. Ex ea deſumptos eſſe hos tres verſus (quatuor debuit dicere) veriſimili conjectura idem Caſaubonus exiſtimabat. Sed

A quod nomen fuerit huic Fabulæ incertum eſt. ἐν Τρίβωνι vertit Aldobrandinus *in Tribone*, quaſi Τρίβων nomen eſſet dramatis: at Ambroſius *palliatum inducens*; & rectiùs fortaſſe; ſequitur enim in verſibus Amipſiæ: πόθεν ἄν σοι χλαῖνα γένοιτο; Amipſias ἐν Σφενδόνῃ citatur Athenæo & Polluci; pro quo interdum ſcriptum eſſe ἐν Φείδωνι aut Φένδωνι monet Caſaubonus. Scripſerat & Κωμαστάς, teſte Ariſtophanis Scholiaſte in Avium Argumento, & Κόννον ſive Κόνον, teſte eodem Scholiaſte in Argumento Nubium, necnon Olympiadum Scriptore. Crediderim hanc poſtremam Fabulam contra Socratem ſcriptam fuiſſe, ſiquidem Κόννος ſive Κόνος Socratis Magiſter fuit in Muſicis. Cicero epiſtolâ illâ verecundâ ad Pætum, ubi de libertate loquendi Stoïcorum: *Socratem fidibus docuit nobiliſſimus fidicen.* B *Is Connus vocitatus eſt.* Suidas ἐμάνθανε δὲ κιθαρίζειν παρὰ Κόνῳ. Meminit & Plato in Menexeno, & Maximus Tyrius Diſſert. XXII.

ἔτος μέντοι πεινῶν οὕτως οὔπω πώποτ' ἔτλη κολακεῦσαι] Verſus eſt Amipſiæ, quo tribus prioribus reſpondebatur: quod mirum non vidiſſe Caſaubonum, alios enim Interpretes nihil moror.

καὶ Ἀριστοφάνης λέγων οὕτως, ὅτι, &c.] Hi duo verſus ita hodie leguntur in Nubibus Ariſtophanis,

> Ὅτι βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλει· (lege παραβάλλεις, & ita apud Athenæum)
> Κ' ἀνυπόδητος κακὰ πολλ' ἀνέχει. κἀφ' ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖς.

C βρενθύει] Helladius apud Photium: βρενθύεσθαι δὲ, τὸ ἀλαζονεύεσθαι· γέγονε δὲ ἀπὸ τοῦ βρένθειον, ὃ ἐστι μύρον· οἱ γὰρ ἀλαζονευόμενοι καὶ βρενθυόμενοι, μύρῳ χρῆσθαι εἰώθεισαν. Idem legas apud Thomam Magiſtrum.

Κ' ἀνυπόδητος] Quod ei objicit Antiphon apud Xenophontem lib. I. Memorab. καὶ ἱμάτιον ἠμφίεσαι οὐ μόνον φαῦλον ἀλλὰ τὸ αὐτὸ θέρους τε καὶ χειμῶνος, ἀνυπόδητός τε καὶ ἀχίτων διατελεῖς. *Neque tantùm veſte vili, ſed eadem quoque per æſtatem & hyemem indueris, & ſemper calceis tunicaque cares.*

καί τοι ἐνίοτε πρὸς τοὺς καιροὺς ἁρμοττόμενος, καὶ λαμπρὰ ἠμπίσχετο] Ælianus Var. Hiſtoriæ lib. IV. cap. XI. Διογένης ἔλεγε καὶ τὸν Σωκράτη αὐτὸν τρυφῆσαι· περιεργάσθαι γὰρ καὶ τῷ οἰκιδίῳ, D καὶ τῷ σκιμποδίῳ, καὶ ταῖς βλαύσαις δὲ (meliùs βλαύταις) ἅς ποτε ἐχρῆτο Σωκράτης ἐστὶν ὅτε. *Diogenes etiam ipſum Socratem deliciari ſolitum aiebat, & lautiùs vel curioſiùs quàm par eſſet ſibi comparaſſe domunculum, & lecticam, item crepidas, quibus aliquando ſolebat uti.*

παρ' Ἀγάθωνα βαδίζων] Platonis verba, loquentem Socratem introducentis in Convivio hæc ſunt: ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην, ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω. καλλωπίζεσθαι enim eſt κοσμεῖσθαι.

ξενίας δίκην] ξενοκτονίας rectè Muretus, quem vide Var. Lect. IX. 20. ξενοφονίας etiam Florens Chriſtianus in ora libri. Vide & Caſaubonum hîc atque Aldobrandinum.

E καὶ Τὸν Λύσιν, &c. ἐνέτρεψε δὲ καὶ Λαμπροκλέα, &c. καὶ Γλαύκωνα, &c. Χαρμίδην δὲ, &c.] Vide Aldobrandinum hos omnes Laërtii locos locis Platonis & Xenophontis confirmantem.

ἐπῆρε δὲ καὶ εἰς φρόνημα Ἰφικράτη τὸν στρατηγὸν, δείξας αὐτῷ τοῦ κουρέως Μίδου ἀλεκτρυόνας ἀντίον τῶν Καλλίου πτερυξαμένους] Athenienſes ex lege publicè in theatro gallos gallinaceos & coturnices committebant. Vide Petitum ad Leges Atticas. Pro Μίδου legendum Μειδίου patet ex his Platonis verbis in Alcibiade priore: ἀλλὰ πρὸς Μειδίαν σὲ δεῖ τὸν ὀρτυγοτρόφον ἀποβλέπειν, &c.

καὶ αὐτὸν Γλαυκονίδης ἠξίου τῇ πόλει περιποιεῖν, καθάπερ φασιανὸν ὄρνιν, ἢ ταώ] Locus obſcurus, & meo F judicio mutilus. An legendum καὶ αὖ τὸν Γλαυκωνίδην ἠξίου τὴν πόλιν περιποιεῖν καθάπερ φασιανὸν, ὄρνιν, ἢ ταώ? id eſt, *Atque etiam Glauconidem eâdem curâ civitatem conſervare jubebat, quâ & phaſianos, & gallos, & pavones conſervaret.* ὄρνις peculiariter de gallinaceo genere uſurpari conſtat. Conſtat quoque plurimos Veterum magno ſtudio hujuſcemodi aves aluiſſe. M. Aurelius libro I. παρὰ Διογνήτου τὸ ἀκενόσπουδον, &c. καὶ τὸ μὴ ὀρτυγοτροφεῖν, &c. apud Suidam ſcriptum eſt ὀρτυγοκοπεῖν. Ariſtoph. in Nub.

> —εἰ δοίης γέ μοι
> Τοὺς φασιανούς, οὓς τρέφει Λεωγόρας.

Legi

Legi poſſet & καθάπερ φασιανὸν ὄρνιν conjunctim, ad differentiam τῶν φασιανῶν ἵππων. Phrynichus in Ecloga Vocum Atticarum: φασιανοὶ, ἵπποι· φασινικοὶ δὲ, ὄρνεις.

τὰ μὲν ἕκαςον] Corrige τὸ μὲν ἕκαςον.

αἰσχρολογίαν] μικρολογίαν vel γλισχρολογίαν reponendum rectè vidit Muretus loco laudato: & ita MSS. quidam. ἀκριβολογίαν Heraldus in ora libri.

καὶ τὸ κάλλος ὑπερεῖδεν Ἀλκιβιάδου, κατά τινας] Fatetur Alcibiades ipſe apud Platonem in Convivio.

καὶ ἐπῄνει σχολὴν, ὡς κάλλιςον κτημάτων, καθὰ καὶ Ξενοφῶν ἐν Συμποσίῳ φησίν] Idem teſtatur & Ælianus Variæ Hiſtoriæ x. 14. Σωκράτης ἔλεγεν, ὅτι ἡ ἀργία ἀδελφὴ ἐλευθερίας ἐςὶ, καὶ μαρτύριον ἔλεγεν ἀνδρειοτάτους, καὶ ἐλευθεριωτάτους Ἰνδοὺς καὶ Πέρσας. ἀμφοτέρους δὲ πρὸς χρηματισμὸν ἀργοτάτους εἶναι. Φρύγας δὲ καὶ Λυδοὺς, ἐργαςικωτέρους, δουλεύειν δέ. *Socrates dicebat ſororem libertatis eſſe ceſſationem, teſteſque hujus rei adducebat Indos & Perſas populos fortiſſimos & maximæ libertatis, qui utrique ſegniſſimi eſſent ad negotia: Phrygas verò & Lydos ad opus faciendum promptiſſimos eſſe, qui in ſervitute degerent.* Valerius Maximus libro & cap. 8, ubi de ocii laudibus: *Idque vidit, cui nulla pars ſapientiæ obſcura fuit, Socrates: ideoque non erubuit tunc, cum interpoſita arundine cruribus ſuis, cum parvulis filiolis ludens ab Alcibiade riſus eſt:* qua de re ſuprà ex Æliano. Plura de ocio etiam nos ſuprà ad Solonem.

Pag. 41. ἔλεγε δὲ καὶ ἓν μόνον ἀγαθὸν εἶναι, τὴν ἐπιςήμην· καὶ ἓν μόνον κακὸν, τὴν ἀμαθίαν] Tamen ſe id unum ſcire quòd nihil ſciret dicebat. Sed quo modo hæc ſint intelligenda optimè explicat Franciſcus Carpentarius in Vita Socratis.

ἐπ᾽ οἰκήματος] Vide Aldobrandinum.

ἀλλὰ καὶ λυρίζειν ἐμάνθανεν ὅτε καιρός.] Lego ἀλλὰ καὶ λυρίζειν ἐμάνθανεν ἤδη γηραιός. Suidas: ἐμάνθανε δὲ καὶ κιθαρίζειν παρὰ Κόννῳ, γέρων ἤδη ὤν. σκωφθεὶς δὲ, τὸ Σόλωνος, ὀψιμαθὴς μᾶλλον ἢ ἀμαθὴς, εἶπεν. Valerius Maximus VIII. 7. *Socratem etiam conſtat ætate provectum fidibus tractandis operam dare cœpiſſe, ſatius judicantem ejus artis uſum ſerò quàm numquam percipere,* &c. Quintilianus I. 17. *Quid de Philoſophis loquor? quorum fons ipſe Socrates jam ſenex inſtitui Lyrâ non erubeſcebat.* Sextus Empiricus lib. VI. adverſus Mathematicos: Σωκράτης καίπερ βαθύγηρως ἤδη γεγονὼς, οὐκ ᾐδεῖτο πρὸς Λάμπωνα τὸν Κιθαριςὴν φοιτῶν: καὶ πρὸς τὸν ἐπὶ τούτῳ ὀνειδίσαντα, λέγειν, ὅτι κρεῖττόν ἐςιν ὀψιμαθῆ μᾶλλον, ἢ ἀμαθῆ διαβάλλεσθαι. Ubi obiter obſerva Lamponem vocari Socratis Magiſtrum in Muſicis, qui à Platone, à Cicerone, à Maximo Tyrio, à Suida, ab aliis Connus appellatur. Sed & obiter moneo pro Λάμπωνα legendum omnino Λάμπρον. Lampri Muſici mentio eſt apud Platonem in Menexeno, ubi Socrates facile eſſe ait, Athenis Athenienſes laudare, non ei modò qui præſtantes Magiſtros nactus ſit, quales ipſe habuerat, in Rhetoricis quidem Aſpaſiam, celeberrimam illam feminam, in Muſicis verò Connum, Metrobii filium: ſed ei etiam qui minus bonos, ut Muſices Lamprum, Rhetorices Antiphontem. ΜΕ. τίς αὕτη; ἢ δηλονότι Ἀσπασίαν λέγεις; ΣΩ. λέγω γάρ· καὶ Κόννον γε τὸν Μητροβίου. οὗτοι γάρ μοι δύο εἰσὶ διδάσκαλοι· ὁ μὲν, μουσικῆς· ἡ δὲ, ῥητορικῆς, &c. ἀλλὰ καὶ ὅςις ἐμοῦ κάκιον ἐπαιδεύθη, μουσικὴν μὲν ὑπὸ Λάμπρου παιδευθεὶς, ῥητορικὴν δὲ ὑπ᾽ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου, &c. Atque inde ſuſpicari quis poſſet memoriâ lapſum fuiſſe Sextum Empiricum, cùm Socratem jam ſenem, ut muſicam addiſceret, ad Lamprum itaſſe ſcripſit: neque enim veroſimile eſt Virum ſapientiſſimum ſibi elegiſſe Magiſtrum imperitum. Lampri tamen, ut boni Muſici, videtur meminiſſe Ariſtoteles Politicon libro VII. Διὸ καὶ νομίζουσιν ἄνθρωποι τῆς εὐδαιμονίας αἴτια τὰ ἐκτὸς εἶναι τῶν ἀγαθῶν. ὥσπερ εἴτις τοῦ κιθαρίζειν Λάμπρῳ καλῶς αἰτιῷτο τὴν λύραν μᾶλλον τῆς τέχνης. Ita enim hunc locum feliciter emendavit Criticorum longè elegantiſſimus Muretus Var. Lect. IX. 5. pro eo quod vulgo legitur εἰ τοῦ κιθαρίζειν λαμπρὸν καὶ καλῶς, &c. Quin & apud Athenæum lib. XI. capite ultimo Plato reprehenditur quòd in Menexeno, Hippiæ Eleo non tantum illudit, ſed etiam Antiphonti Rhamnuſio, & Lampro Muſico.

ἔτι τε ὠρχεῖτο συνεχῶς, &c.] Lucianus de Saltatione: ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος, εἴγε πιςευτέον τοῦτο περὶ αὐτοῦ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, οὐ μόνον ἐπῄνει τὴν ὀρχηςικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν αὐτὴν ἠξίου, μέγιςον νέμων εὐρυθμίᾳ καὶ εὐμουσίᾳ, καὶ κινήσει ἐμμελεῖ καὶ εὐσχημοσύνῃ τοῦ κινουμένου. καὶ οὐκ ᾐδεῖτο γέρων ἀνὴρ, ἓν τῶν σπουδαιοτάτων μαθημάτων καὶ τοῦτο ἡγούμενος εἶναι. καὶ ἔμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχηςικὴν οὐ μετρίως σπουδάζεσθαι, ὅσγε καὶ τὰ μικρὰ οὐκ ὤκνει μανθάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλητρίδων ἐφοίτα, καὶ παρ᾽ ἑταίρας γυναικὸς οὐκ ἀπηξίου σπουδαῖόν τι ἀκούειν τῆς Ἀσπασίας. *Verùm Socrates, vir ſapientiſſimus, ſi hoc de ipſo dicenti Pythio eſt credendum, non modò laudavit artem ſaltandi, ſed eam etiam diſcere voluit, cùm concinnitati, elegantiæ, motui decenti, ejuſque quod movetur venuſtati plurimum tribueret. Nec veritus eſt ætate jam grandior ſaltationem inter maximè ſerias diſciplinas habere: nec ei perdiſcendæ parum erat operæ impenſurus, quem etiam leviora diſcere non piguit: ſed Tibicinarum quoque ſcholas frequentavit, neque à meretrice muliere Aſpaſia ſerium quippiam audire dedignatus eſt.* Meminit & Plutarchus libro de ſanitate tuenda.

ἔλεγε δὲ καὶ προσημαίνειν τὸ δαιμόνιον τὰ μέλλοντα αὐτῷ] Genii Socratis meminerunt Plato in Theage & in Theæteto, Xenophon in Apologia, Cicero I. de Divinatione, Cyprianus de Idolorum vanitate, Minutius in Octavio, Ælianus Variæ Hiſtoriæ XVIII. I. Clemens Alexandrinus Στρωματέων libro I. Tertullianus de Anima, Suidas in Σωκράτης, & quis non? At de eo ſcripſere libro peculiari Plutarchus, Apuleius, Maximus Tyrius.

τό, τε εὖ ἄρχεσθαι, μικρὸν μὲν μὴ εἶναι, παρὰ μικρὸν δέ] Optimè hunc locum interpretatur Aldobrandinus.

καὶ εἰδέναι μὲν μηδὲν, πλὴν αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι] Cicero Academ. Quæſt. lib. I. *Hic in omnibus fere ſermonibus, qui ab iis qui illum audierunt, perſcripti variè & copioſè ſunt, ita diſputat, ut nihil affirmet ipſe, refellat alios; nihil ſe ſcire dicat, niſi id ipſum: eoque præſtare ceteris, quod illi, quæ neſciant, ſcire ſe putent, ipſe ſe nihil ſcire id unum ſciat: ob eamque rem ſe arbitrari ab Apolline omnium ſapientiſſimum eſſe dictum, quòd hæc eſſet una hominis ſapientia, non arbitrari ſe ſe ſcire quod neſciat.* Et ad finem ejuſdem libri: *Cum Zenone, inquam, ut accepimus, Arceſilas ſibi omne certamen inſtituit, non pertinacia aut ſtudio vincendi, ut mihi quidem videtur, ſed earum rerum obſcuritate, quæ ad confeſſionem ignorationis adduxerant Socratem, velut jam ante Socratem, Democritum, Anaxagoram, Empedoclem, omnes pœne Veteres.* Ita legendus hic locus ex optima Mureti emendatione. Poëta Anonymus:

Nil ſcio: vel ſi fortè ſcio, me neſcio ſcire
Quod ſcio. Socraticè me ſcio ſcire nihil.

Atque inde eſt quòd interrogaret, non reſponderet. Ariſtoteles Sophiſt. Elench. lib. II. cap. 34. Σωκράτης ἠρώτα, οὐκ ἀπεκρίνετο· ὡμολόγει γὰρ μὴ εἰδέναι. Inde eſt quoque quòd à Diſcipulis mercedem non acciperet. Ariſtophanis Scholiaſtes ad hos verſus è Nubibus

Οὗτοι διδάσκουσ᾽ ἀργύριον ἤν τις διδῷ,
Λέγοντα νικᾷν καὶ δίκαια κἄδικα:

καὶ τοῦτο ψεῦδος, διαβολῆς χάριν· οὐδεὶς γὰρ μισθὸν ἐτέλει Σωκράτει· ἐπεὶ ἐκεῖνος ἔφασκε μηδὲν εἰδέναι. διόπερ καὶ ὑπὸ Πυθίου σοφὸς ἐκρίθη. τοῦτο γὰρ αὐτοῦ πρῶτον ἔκρινεν εἶναι σοφὸν, τὸ γνωρίσαι ὅτι μηδὲν οἶδε. πῶς οὖν ἂν μισθὸν ἐπράττετο παρὰ τῶν συνόντων, ὁ λέγων περὶ αὑτοῦ, ὅτι οὐδὲν οἶδα.

τούς τε τὰ ὥρια ἐωνημένους, &c.] Lege ἄωρια, *intempeſtivos fructus.*

ἐρωτηθεὶς, τίς ἀρετὴ νέου; Τὸ μηδὲν ἄγαν, εἶπεν] Terentius in Andria:

SI. Quod plerique omnes faciunt Adoleſcentuli,
Ut animum ad aliquod ſtudium adjungant: aut equos
Alere, aut canes ad venandum, aut ad Philoſophos:
Horum ille nihil egregiè præter cetera
Studebat: & tamen omnia hæc mediocriter.
Gaudebam. So. non injuriâ: nam id arbitror
Adprime in vita eſſe utile, ut ne quid nimis.

ἔφασκέ τε δεῖν γεωμετρεῖν, μέχρι ἄν τις μέτρῳ δύνηται γῆν τε παραλαβεῖν καὶ παραδοῦναι] Habuit Laërtius à Xenophonte, cujus hæc ſunt verba Memor. libro IV. αὐτίκα γεωμετρίαν μέχρι μὲν τούτου ἔφη δεῖν μανθάνειν, ἕως ἱκανός τις γένοιτο, εἴποτε δεήσειε, γῆν μέτρῳ ὀρθῶς ἢ παραλαβεῖν, ἢ παραδοῦναι, ἢ διανεῖμαι, ἢ ἔργον ἀποδείξασθαι, &c. *Geometriam eo uſque diſcendam aiebat donec quis poſſet, ſi uſus ita ferret, terram vel rectâ metiendi ratione accipere, vel tradere, vel diſtribuere, vel opus deſignare.*

Εὐριπί-

Εὐριπίδου δ' ἐν τῇ Αὔγῃ] Citatur & Euripides in hac Fabula ab Heſychio in ἀπενήσω, in διέφθειρε, & in κέρας, & pluries apud Stobæum. Ex ea eſſe illa fragmenta quæ repræſentat Dionyſius Halicarn. extremo libro περὶ συνθέσεως ὀνομάτων exiſtimabat Meurſius in Catalogo Tragœdiarum Euripidis: ubi de hoc Laërtii loco non meminiſſe virum diligentiſſimum equidem miror.

Ὃ ἂν αὐτῶν ποιήσῃς, μεταγνώσῃ] Valerius Maximus VII. 2. *Ad Adoleſcentulo quodam conſultus, uxorem duceret, an ſe omni matrimonio abſtineret, reſpondit, utrum eorum feciſſet acturum pœnitentiam,* &c. Comicus non abſimiliter.

> Γαμεῖν ὁ μέλλων εἰς μετάνοιαν ἔρχεται.
> *Ad pœnitendum properat, qui uxorem accipit.*

ἔλεγε θαυμάζειν τῶν τὰς λιθίνους εἰκόνας κατασκευαζομένων· τοῦ μὲν λίθου προνοεῖν, ὡς ὁμοιότατος ἔσται· αὐτῶν δ' ἀμελεῖν, ὡς μὴ ὁμοίους τῷ λίθῳ φαίνεσθαι] Clemens Alexandrinus in Admonitione ad Gentes: Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ὅπως ποτὲ ὁ ἀνδριὰς ὅτι μάλιστα ὡραιότατος τεκταίνηται, προσκαρτερεῖτε· ὅπως δὲ αὐτοὶ μὴ ὅμοιοι δι' ἀναισθησίαν τοῖς ἀνδριάσιν ἀποτελεσθῆτε, οὐ φροντίζετε. Ubi legendum omnino, ex hoc Laërtii loco, ὅτι μάλιστα ὁμοιότατος nemo non videt. Id eſt, *Sed vos quidem ut Statua fabricetur quàm ſimillima valde adlaboratis, ne autem propter ſtuporem efficiamini Statuis ſimiles, non curatis.*

ἠξίου δὲ καὶ τοὺς νέους συνεχὲς κατοπτρίζεσθαι, &c.] Plutarchus in Præceptis Conjugialibus: ὁ Σωκράτης ἐκέλευε τῶν ἐσοπτριζομένων νεανίσκων τοὺς μὲν αἰσχροὺς ἐπανορθοῦσθαι τῇ ἀρετῇ, τοὺς δὲ καλοὺς μὴ καταισχύνειν τῇ κακίᾳ τὸ εἶδος. *Socratis eſt præceptum, Adoleſcentes, ſi in ſpeculum intueantur, deformes formæ vitium debere morum virtute corrigere: formoſos adhibere diligentiam, ne pulchritudinem pravitate morum contaminent.* Apulejus in Apologia pro ſe: *An non Socrates Philoſophus ultro etiam ſuaſiſſe fertur Diſcipulis ſuis, crebro ut ſemet in ſpeculo contemplarentur? ubi qui eorum foret pulchritudine ſibi complacitus, impendio procuraret ne dignitatem corporis malis moribus dedecoraret? qui vero minus ſe commendabilem formâ putaret; ſedulò operam daret, ut virtutis laude turpitudinem tegeret. Adeo vir omnium ſapientiſſimus ſpeculo etiam ad diſciplinam morum utebatur.* Huc reſpexit Seneca Natur. Quæſt. libro I. *Inventa ſunt ſpecula, ut homo ipſe ſe noſceret. Multa ex hoc conſecuta. primò ſui notitia. deinde & ad quædam conſilium. Formoſus, ut vitaret infamiam; deformis, ut ſciret redimendum eſſe virtutibus quidquid corpori deeſſet.* Et Phædrus lib. III. 9.

> *Cotidie, inquit, ſpeculo vos uti volo.*
> *Tu, formam ne corrumpas nequitiæ malis:*
> *Tu, faciem ut iſtam moribus vincas bonis.*

Et Galenus in Exhortatione ad Medicinam & Artes capite 4. Χρὴ τοίνυν τὸν νέον πειθόμενον τῷ παλαιῷ παραγγέλματι, τὴν ἑαυτοῦ μορφὴν ἐν κατόπτρῳ θεασάμενον, εἰ μὲν καλὸς εἴη τὴν ὄψιν, ἀσκῆσαι τοιαύτην εἶναι καὶ τὴν ψυχὴν, ἄτοπον ἡγησάμενον ἐν καλῷ σώματι ψυχὴν αἰσχρὰν οἰκεῖν. εἰ δ' αἰσχρὸς αὐτῷ φαίνοιτο τὴν τοῦ σώματος ἰδέαν εἶναι, τοσῷδε μᾶλλον ἐπιμεληθῆναι τῆς ψυχῆς, ἵν' ἔχῃ τὸ Ὁμηρικὸν,

Ἄλλος δ' αὖτ' εἶδος μὲν ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ, &c. *Itaque Adoleſcentem ex veteris proverbii præcepto formam ſuam in ſpeculo intueri decet. Si facie pulcrâ appareat, ut ſcilicet enitatur conſimilem animam reddere: abſurdum enim eſſe in corpore formoſo habitare animam deformem; Quod ſi corporis ſpecie turpis videatur, tantò ſtudioſiùs expolire animum debet, ut poſſit Homericum illud pronuntiari,*

> *Ecce alter propriæ minor eſt cui gratia formæ*, &c.

τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους ζῆν, ἵν' ἐσθίοιεν, &c.] Plutarchus de Audiendis Poëtis: μνηστέον ὅτι Σωκράτης ἔλεγε, τοὺς μὲν φαύλους, ζῆν τοῦ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἕνεκεν· τοὺς δ' ἀγαθοὺς ἐσθίειν καὶ πίνειν ἕνεκεν τοῦ ζῆν. Athenæus lib. IV. καὶ ὁ Σωκράτης δ' ἔλεγεν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν, καθόσον οἱ μὲν ζῶσιν ἵν' ἐσθίωσιν, αὐτὸς δ' ἐσθίει ἵνα ζῇ. *Præter propter vitam vivitur*, inquit Ennius apud Gellium XIX. 10.

Αἰσχίνου δὲ εἰπόντος, πένης εἰμι, &c.] Seneca libro I. de Beneſ. cap. 8. *Socrati cùm multa multi pro ſuis quiſque facultatibus offerrent, Æſchines pauper, Auditor, Nihil, inquit, dignum te quod dare tibi poſſim invenio: & hoc uno modo pauperem eſſe ſentio. Itaque dono tibi quod unum habeo, me ipſum. Hoc munus rogo qualecumque eſt tibi conſulas, cogiteſque alios cùm multum tibi darent, plus ſibi reliquiſſe. Cui Socrates, Quid ni tu, inquit, mihi magnum munus dederis, niſi fortè parvo te æſtimas? habebo itaque curæ, ut te meliorem tibi reddam quàm accepi.*

Θάνατόν σου κατέγνωσαν Ἀθηναῖοι, Κἀκείνων, φησὶν, ἡ φύσις] Paulò aliter Xenophon in Apologia pro Socrate: ὡς δὲ ᾔσθετο ἄρα τοὺς παρεπομένους δακρύοντας. τί τοῦτο, εἰπεῖν αὐτὸν, ἦ ἄρτι δακρύετε; οὐ γὰρ πάλαι ἴστε, ἐξ ὅτου περ ἐγενόμην, ὅτι κατεψηφισμένος ἦν μου ὑπὸ τῆς φύσεως ὁ θάνατος; Quod τῷ δεῖνα Socratem reſpondiſſe ſcribit Laërtius, id ipſum Neroni Demetrium Cynicum dixiſſe refert Arrianus Diſſertat. Epicteti lib. I. cap. 25. ὁ Δημήτριος εἶπε τῷ Νέρωνι· ἀπειλεῖς μοι θάνατον, σοὶ δ' ἡ φύσις.

οἱ δὲ τοῦτ' Ἀναξαγόραν φασὶ] Laërtius ipſe ſuprà in Anaxagora.

τῆς γυναικὸς εἰπούσης, Ἀδίκως ἀποθνήσκεις, Σὺ δὲ, ἔφη, δικαίως ἐβούλου;] Id non uxori, ſed Apollodoro reſpondiſſe Socratem, auctor eſt Xenophon in Apologia: παρὼν δέ τις Ἀπολλόδωρος, ἐπιθυμητὴς μὲν ἰσχυρῶς αὐτοῦ, ἄλλως δ' εὐήθης, εἶπεν· Ἀλλὰ τοῦτο ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, χαλεπώτατα φέρω, ὅτι ὁρῶ σε ἀδίκως ἀποθνήσκοντα. τὸν δὲ, λέγεται καταψήσαντα αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, εἰπεῖν· σὺ δὲ, ὦ φίλτατε Ἀπολλόδωρε, μᾶλλον ἂν ἐβούλου με ὁρᾶν δικαίως ἢ ἀδίκως ἀποθνήσκοντα; καὶ ἅμα ἐπιγελάσαι. *Aderat Apollodorus quidem, mirificè ſtudioſus Socratis, ceteroqui vir ſimplex. Is ad eum; Ego verò, mi Socrates, inquit, moleſtiſſimè fero quòd injuſtè necari te video. Tum Socrates, caput ejus demulcens, dixiſſe perhibetur; cariſſime Apollodore, videre me malles jure quàm injuſtè occidi? ſimul ſubriſiſſe fertur.* Idem teſtatur & Theon Sophiſta pag. 73. At cum Laërtio conſentit Tertullianus, cujus hæc ſunt verba, libro de Anima: *Denique, poſt ſententiam obviæ conjugi, & muliebriter inclamanti, Injuſtè damnatus es, Socrates; jam de gratulatione reſpondeat, Volebas autem juſtè?* Et Valerius Maximus VII. 2. *Cùm Athenienſium*, inquit, *ſcelerata dementia triſtem de capite ejus ſententiam tuliſſet, fortique animo, & conſtanti vultu potionem veneni è manu Carnificis accepiſſet, admoto jam labris poculo, uxori Xanthippe inter fletum & lamentationem vociferanti innocentem eum perimi? Quid ergo, inquit, nocenti mihi mori ſatius eſſe duxiſti? ô immenſam illam ſapientiam, quæ ne in ipſo quidem vitæ exceſſu oblivisci ſui potuit!*

Pag. 42. Ἤματί κεν τριτάτῳ,] &c.] Verſus eſt lib. 9. Iliados. Rem narrant pluribus Plato in Critone, & Cicero I. de Divin. ſed Socratem id non Æſchini dixiſſe aiunt, quemadmodum Laërtius, verùm Critoni. Eum autem luſiſſe in voce Φθίην, quâ, propter verbum φθίειν, quod eſt *corrumpere*, mortem ſignabat, verè, ut mihi quidem videtur, exiſtimabat Franc. Carpentarius. De fortibus Homerici multi multa.

Ἀπολλόδωρος ἱμάτιον ἐδίδου καλὸν, &c.] Paulò aliter apud Ælianum, cujus verba ſunt Variæ Hiſtor. lib. I. cap. 16. Ὅτε ἧκεν ἡ ναῦς ἡ ἐκ Δήλου, καὶ ἔδει Σωκράτην ἀποθνήσκειν, ἀφίκετο εἰς τὸ δεσμωτήριον Ἀπολλόδωρος ὁ τοῦ Σωκράτους ἑταῖρος, χιτῶνά τε αὐτῷ φέρων ἐρίων πολυτελῆ καὶ εὐήτριον, καὶ ἱμάτιον τοιοῦτο, καὶ ἠξίου ἐνδῦντα αὐτὸν τὸν χιτῶνα, καὶ θοιμάτιον περιβαλλόμενον, εἶτα οὕτω πιεῖν τὸ φάρμακον. ἔλεγε γὰρ αὐτῷ καλῶν ἐνταφίων μὴ ἀμοιρήσειν, εἰ ἐν αὐτοῖς ἀποθάνοι. καὶ γὰρ οὖν καὶ προκεῖσθαι σὺν τῷ κόσμῳ τὸν νεκρὸν οὐ πάνυ τι ἀδόξως. ταῦτα τὸν Σωκράτην ὁ Ἀπολλόδωρος. ὁ δὲ οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλ' ἔφη πρὸς τοὺς ἀμφὶ τὸν Κρίτωνα καὶ Σιμμίαν καὶ Φαίδωνα· Καὶ πῶς ὑπὲρ ἡμῶν καλῶς Ἀπολλόδωρος οὕτω δοξάζει, εἴγε αὐτὸ πεπίστευκεν, ὅτι μετὰ τὴν ἐξ Ἀθηναίων φιλοτησίαν, καὶ τὸ τοῦ φαρμάκου πόμα, ἔτι οὕτως ὄψεται Σωκράτην. εἰ γὰρ οἴεται τὸν ὀλίγον ὕστερον ἐρριμμένον ἐν ποσὶ, καὶ κεισόμενον γ' ἐμὲ εἶναι, δῆλός ἐστί με οὐκ εἰδώς. *Cùm rediiſſet ex Delo navis, jamque Socrati moriendum eſſet, accedens in carcerem Apollodorus, Socratis amicus, tulit & tunicam ex pretioſa lana, pulcreque textam; ſimile item pallium: & rogavit ut indutus tunicâ, amictuſque pallio, ſic demum venenum biberet; dicebat enim eum veſtis ſepulcralis non expertem fore, ſi in iis mortem obiret: ſic enim non prorſus indecorè cum ornatu mortuum appariturum. Hæc ad Socratem Apollodorus. At ille non paſſus eſt, ſed dixit ad Critonem, Simmiam & Phædonem: Quàm verò præclaram opinionem de nobis habet Apollodorus, ſi ſperavit poſt propinationem ab Athenienſibus factam & veneni abſorptionem, ſe adhuc viſurum eſſe Socratem. Nam ſi putat eum, qui paulò poſt ad pedes ſtratus jacebit, eſſe Socratem, certum eſt me ab ipſo non cognoſci.* Quibus moriendum erat, veſtem pretioſam induebant: Vide Caſaubonum.

στρέψαντος Ἀντισθένους τὸ διεῤῥωγὸς τοῦ τρίβωνος, &c.] A Paulò aliter, & minùs venuſtè, apud Ælianum Var. Hiſtor. IX. 35. ὁ δὴ Σωκράτης, ἰδὼν τὸν Ἀντισθένην τὸ διεῤῥωγὸς ἱματίου μέρος ἀεὶ ποιοῦντα φανερὸν· οὐ παύσῃ, ἔφη, ἐγκαλλωπιζόμενος ἡμῖν; *Socrates cùm videret Antiſthenem attritam partem veſtis ſemper in conſpectum protendere: Non deſines, inquit, apud nos te ipſum oſtentare?*

οὐκ ἔλεγον, εἶπεν, ὅτι Ξανθίππη βροντῶσα, καὶ ὕδωρ ποιήσει;] Huc reſpexit Seneca libro de Conſtantia Sapientis capite 18. *Reſpiciamus eorum exempla, quorum laudamus ſapientiam: ut Socratis, qui Comœdiarum publicatos in ſe, & ſpectatos ſales, in partem bonam accepit, riſitque non minùs, quàm cum ab uxore Xanthippe immundâ aquâ perfunderetur.* Narrat & aliud factum Xanthippes, dictumque aliud Socratis Plutarchus libro περὶ ἀοργησίας. Socrates à palæſtra ſecum duxerat ad cœnam Euthydemum. Id cùm re- B ſciſſet Xanthippe, irata accurrit, & factis conviciis, menſam ſubvertit. ſurgens Euthydemus magno concepto dolore abitum parabat. cùm Socrates, Nonne apud te nuper gallina involans idem fecit, nihil me indignante?

καὶ Ἐχηλέας ἀκούων] Lego Ἐχιλίας· nam ita Laërtium ſcripſiſſe patet ex Suida, qui in Ἐχιλία integrum hunc Laërtii locum exſcripſit, ubi Ἐχιλίας legitur. Ἐχηλέας tamen dici poſſe diſces ex Polluce in Onomaſtico, & Budæo in Commentariis. Porro hoc Socratis ad Alcibiadem reſponſum aliter refert Gellius lib. I. cap. 17. *Xanthippe, Socratis Philoſophi uxor, moroſa admodum fuiſſe fertur, & jurgioſa: irarumque & moleſtiarum muliebrium per diem perque noctem ſcatebat. Has ejus intemperies in maritum Alcibiades demiratus, interrogavit Socratem, quænam ratio eſſet cur mu-* C *lierem tam acerbam domo non exigeret: quoniam, inquit Socrates, quum illam domi talem perpetior, inſueſco & exerceor, ut ceterorum quoque foris petulantiam & injuriam faciliùs feram.*

ποτὲ αὐτῆς ἐν ἀγορᾷ καὶ θοιμάτιον περιελομένης] Ad hæc reſpexit M. Aurelius libro XI. τῶν εἰς ἑαυτὸν, cum ait, Οἷος ὁ Σωκράτης τὸ κώδιον ὑπεζωσμένος· ὅτε ἡ Ξανθίππη λαβοῦσα τὸ ἱμάτιον ἔξω προῆλθε· καὶ ἃ εἶπεν ὁ Σωκράτης τοῖς ἑταίροις αἰδεσθεῖσι καὶ ἀναχωρήσασιν, ὅτε αὐτὸν εἶδον οὕτως ἐσταλμένον. *Qualis fuerit Socrates, cùm pellem præcingeret: cùm Xanthippe veſte ſumptâ proceſſit: ac quæ dixerit ſociis Socrates pudore affectis, ac recedentibus, cùm viderent eum in iſto ornatu.* Ad hæc, puto, reſpexit & Ælianus Variæ Hiſtoriæ VII. 10. τῇ Ξανθίππῃ δὲ ὁ Σωκράτης, ἐπεὶ οὐκ ἠβούλετο τὸ ἐκείνου ἱμάτιον ἐνδύσασθαι, καὶ οὕτως ἐπὶ τὴν θέαν τῆς πομπῆς βαδίζειν, ἔφη, D Ὁρᾷς ὡς οὐ θεωρήσουσα, θεωρησομένη δὲ μᾶλλον βαδίζεις. Quare ibi, pro ἐπεὶ οὐκ ἠβούλετο, legendum exiſtimo, ἐπεὶ καὶ ἠβούλετο, contrario ſenſu. Id eſt, *Cùm vellet Xanthippe & Socratis veſtem induere, & ſic ad ſpectandum pompam prodire, dixit ille, Vide ne potiùs ut ſpecteris quam ut ſpectes illuc proficiſcaris.*

ἔλεγε συνεῖναι τραχείᾳ γυναικὶ, καθάπερ οἱ ἱππικοὶ θυμοειδέσιν ἵπποις] Habuit Laërtius è Xenophonte, cujus hæc ſunt verba in Sympoſio: καὶ ὁ Ἀντισθένης· πῶς οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὕτω γιγνώσκων, οὐ καὶ σὺ παιδεύεις Ξανθίππην, ἀλλὰ χρῇ γυναικὶ τῶν οὐσῶν, οἶμαι δὲ καὶ τῶν γεγενημένων, καὶ τῶν ἐσομένων, χαλεπωτάτῃ; E ὅτι, ἔφη, ὁρῶ καὶ τοὺς ἱππικοὺς βουλομένους γενέσθαι, οὐ τοὺς εὐπειθεστάτους, ἀλλὰ τοὺς θυμοειδεῖς ἵππους κτωμένους· νομίζουσι γὰρ, ἢν τοὺς τοιούτους δύνωνται κατέχειν, ῥᾳδίως τοῖς γε ἄλλοις ἵπποις χρήσεσθαι· κἀγὼ δὲ βουλόμενος ἀνθρώποις χρῆσθαι καὶ ὁμιλεῖν, ταύτην κέκτημαι, εὖ εἰδὼς, ὅτι εἰ ταύτην ὑποίσω, ῥᾳδίως τοῖς γε ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις συνέσομαι. *Heic Antiſthenes: Cur igitur, ait, qui ea ſis in ſententia, Socrates, non tu quoque Xanthippen inſtituis, quam uxorem habes omnium quæ ſunt & fuerunt, ut arbitror, & deinceps erunt, acerbiſſimam? Quod, inquit, eos etiam video, qui equeſtris rei peritiſſimi fieri volunt, non illos ſibi equos comparare, qui lubentiſſimè pareant; ſed valde animoſos. Exiſtimant enim ſe, ſi tales cohibere poſſint, facile alios etiam equos tractaturos. Itaque & ipſe quum uti hominum conſuetudine cuperem, hanc mihi quæſivi; quòd futurum ſcirem, ut ſi eam tolerare poſſem, facilè cum univerſis hominibus ceteris verſarer.* Huc verò reſpexit Chryſoſtomus Homiliâ XVI. in Epiſtolam I. ad Corinthos: λέγεται γοῦν τις καὶ τῶν ἔξωθεν φιλοσόφων μοχθηρὰν ἔχων γυναῖκα, καὶ φλύαρον, καὶ πάροινον, πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας, τίνος ἕνεκεν τοιαύτην ἔχων ἀνέχεται, εἰπεῖν, ὥστε γυμνάσιον καὶ παλαίστραν ἔχειν φιλοσοφίας ἐπὶ τῆς οἰκίας. ἔσομαι γὰρ τοῖς λοιποῖς πρᾳότερος, φησὶν, ἐν ταύτῃ καθ' ἑκάστην παιδευόμενος τὴν ἡμέραν. *Dicitur quidem certè quidam ex Philoſophicis Ethnicis, cùm malam haberet uxorem, & blateratricem, & conviciatricem, rogantibus cur eam habere* A *ſuſtineret: ut domi haberet gymnaſium & palæſtram Philoſophiæ reſpondiſſe. Ero enim, inquit, in ceteros mitior, ſi in ea quotidie erudiar.* Xanthippe pro qualibet uxore moroſa accipitur. Galenus matrem ſuam alteram Xanthippen fuiſſe ait. ἐτύχησα δὲ μεγάλην εὐτυχίαν, ἀοργητότατον, καὶ δικαιότατον, καὶ χρηστότατον, καὶ φιλανθρωπότατον ἔχων πατέρα· μητέρα δὲ ὀργιλωτάτην ὡς δάκνειν μὲν ἐνίοτε τὰς θεραπαίνας, ἀεὶ δὲ κεκραγέναι τε, καὶ μάχεσθαι τῷ πατρὶ μᾶλλον ἢ Ξανθίππην Σωκράτει. Verba ſunt Galeni, ex libro de Animi perturbationibus cap. 8. quæ ſic Latinè ſonant: *Mihi verò maximâ felicitate contigit, ut patre ſim natus mitiſſimo, æquiſſimo, benigniſſimo, humaniſſimo: matre verò uſque adeo iracunda, ut ancillas interdum morderet, patri ſemper voce obſtreperet, nec ſeciùs cum eo, quàm Xanthippe cum Socrate belligeraret.*

πρὸς τῆς Πυθίας ἐμαρτυρήθη Χαιρεφῶντι ἀνελούσης, &c.] B Valerius Maximus III. 4. *Socrates non ſolum hominum conſenſu, verum etiam Apollinis oraculo ſapientiſſimus judicatus.* Tertullianus in Apologetico: *Socratem Apollo ſapientiſſimum omnium cecinit. ô Apollinem inconſideratum! Sapientiæ teſtimonium reddidit ei viro, qui negabat Deos eſſe.* Juſtinus Martyr in Cohortatione ad Græcos: εἰ γὰρ ὁ τῶν παρ' ὑμῖν σοφῶν σοφώτατος Σωκράτης, ᾧ καὶ τὸ χρηστήριον ὑμῶν, ὡς αὐτοί φατε, μαρτυρεῖ, λέγον,

Ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος,

ὁμολογεῖ μηδὲν εἰδέναι, πῶς οἱ μετ' αὐτὸν καὶ τὰ ἐν οὐρανοῖς ἐπαγγέλλοντο εἰδέναι, &c. Galeno in Protreptico ad Artes: εἰ δ' οὐκ ἐθέλεις ἐμοὶ πείθεσθαι, τόν γε θεὸν C αἰδέσθητι τὸν Πύθιον· οὗτός ἐστι ὁ καὶ τὸν Σωκράτην εἰπὼν ἀνδρῶν ἁπάντων σοφώτατον εἶναι. Pleniùs apud Ariſtophanis Scholiaſten ad hos verſus è Nubibus:

Ἀνήρετ' ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης,
Ψύλλαν ὁπόσους ἅλλοιτο τοὺς αὑτῆς πόδας·

τῶν πάνυ γνωρίμων Σωκράτους ὁ Χαιρεφῶν· οὐδὲν δὲ αὐτοῦ διασέσωσαι τῶν συγγραμμάτων. δοκεῖ δὲ γενέσθαι περίθερμος, καὶ σφόδρα ἐχθραίνειν τῷ ἀδελφῷ· καί φησι Ξενοφῶν Σωκράτην ξυνάγοντα αὐτοὺς, λέγειν, ὡς οὐδὲν ὀφθαλμῶν ὄφελος εἴη, εἰ μὴ συμφωνοῖεν. οὐδὲ χειρῶν, οὐδὲ ποδῶν. δήμου (meliùs δῆμον) δὲ ἦν ὁ Χαιρεφῶν Σφήττιος. τούτῳ καὶ ἡ Πυθὼ (corrige Πυθία) δοκεῖ τὸν περὶ τοῦ Σωκράτους χρησμὸν εἰπεῖν, D

Σοφὸς Σοφοκλῆς· σοφώτερος δ' Εὐριπίδης·
Ἀνδρῶν δὲ πάντων Σωκράτης σοφώτατος.

τοῦτον τὸν χρησμὸν ὁμολογῶν ἐν τῇ κατὰ Φιλοσόφων, ψεύδεσθαί φησι τὴν Πυθίαν· τοὺς γὰρ Φισικῶς χρησμοὺς, ἐξαμέτρους εἶναι, & quæ ſequuntur, quæ vide. Sed, ut hoc οὐδὲ πάρεργον moneam, vox ὁμολογῶν corruptiſſima eſt. ſub ea latet nomen alicujus Scriptoris. Scripſerat Demochares κατηγορίαν κατὰ τῶν φιλοσόφων, teſte Ariſtocle Philoſopho libro VII. de Philoſophia apud Euſebium lib. XV. Præpar. Evangel. cap. πῶς γάρ. & rectè hoc loco Δημοχάρης legi poſſet. Sed hæc vox à recepta lectione nimiùm re- E cedit. Pergamus. Oraculi, quo Socrates Hominum ſapientiſſimus judicatus eſt, meminit & Plato in Apologia.

καθάπερ ἀμέλει καὶ τὸν Ἄνυτον, ὡς ἐν τῷ Πλάτωνός ἐστι Μένωνι] Malè Editio Baſileenſis καθάπερ Μέλιτον καὶ Ἄνυτον. De Melito ne γρῦ quidem in Menone Platonis.

ἐστὶ γὰρ οὐ φέρων τὸν ὑπὸ Σωκράτους χλευασμὸν, &c.] Optimè omnium rem narrat Ælianus, quem videſis diligenter Variæ Hiſtoriæ lib. II. cap. 13. Vide & Scholiaſten Ariſtophanis in Argumento Nubium.

καὶ τῆς νέων διαφθορᾶς] Atque ad hæc reſpexit Lucianus in Vitarum Auctione, cùm Mercatorem ſic Socrati loquentem inducit: εἰπέ μοι, τί μάλιστα εἰδὼς τυγχάνεις; cui reſpondit Socrates: παιδεραστής εἰμι, καὶ σοφὸς τὰ F ἐρωτικά. Reſpexit & ad hæc Satyricus, cum Sat. II. ait

Inter Socraticos notiſſima foſſa Cinædos.

ſic enim in pleriſque Exemplaribus legitur: pro quo tamen, nec male, reponebat Leopardus *Sotadicos.* Verùm eo crimine Socratem purgat Xenophon Memorabil. lib. I. his verbis: θαυμαστὸν δὲ φαίνεταί μοι καὶ τὸ πεισθῆναί τινας, ὡς Σωκράτης τοὺς νέους διέφθειρεν, ὃς πρὸς τοῖς εἰρημένοις, πρῶτον μὲν ἀφροδισίων, καὶ γαστρὸς, πάντων ἀνθρώπων ἐγκρατέστατος ἦν. *Hoc quoque mirum mihi videtur, perſuaderi quibuſdam potuiſſe, quòd Socrates Adoleſcentulos corrumperet, qui, præterea quæ dicta ſunt, rerum Venerearum, ac gulæ ſupra omnes homines continentiſſimus erat.* Neque id ei objecit Ariſtophanes: quod maximum argumentum eſt tali

crimine

crimine Hominem ſapientiſſimum & ſanctiſſimum vacaſſe. Etiam Hermogenes in Partitionibus inter τὰ ἀπίθανα ponit, οἷον, εἰ Σωκράτην τις πλάττοι πορνοβοσκοῦντα, ἢ Ἀριστείδην ἀδικοῦντα. Scripſerat Favorinus, teſte Suida, librum περὶ Σωκράτους, ϗ τῆς κατ᾽ αὐτὸν Ἐρωτικῆς τέχνης. Plures ea de re Diſſertationes hodie legere eſt & apud Maximum Tyrium.

Πολύευκτος] Alter, ut videtur, à Polyeucto illo Comico, de quo Suidas in Πολύευκτος, & Athenæus lib. IX. Inter Dinarchi Orationes una inſcripta fuit κατὰ Πολυεύκτου ἐκφυλλοφορηθέντος. auctor Halicarnaſſenſis in Dinarcho, atque Harpocration in ἐκφυλλοφορῆσαι.

συνέγραψε δὲ τὸν λόγον Πολυκράτης] Quod etiam teſtatur Themiſtius Orat. ubi de Judicibus Socratis: ϗ ἐγνωσθήσαν ὑπὸ τοῦ λόγου, ὃν ξυνέγραψε Πολυκράτης, Ἄνυτος δὲ ἐμισθώσατο. & Suidas: Πολυκράτης, Ἀθηναῖος, Ῥήτωρ, δεινός τε, ϗ τοὺς κατὰ Σωκράτους λόγους, δεύτερος Ἀνύτῳ ϗ Μελίτῳ, γράψας. Quintilianus quoque lib. II. cap. 18. ubi de Scriptoribus agit, qui ingenia materiæ difficultate exercere voluerunt: *Sicut Polycratem*, inquit, *cùm Buſirim laudaret, & Clytemneſtram: quamquam is, quòd his diſſimile non eſſet, compoſuiſſe Orationem, quæ eſt habita contra Socratem, dicitur*. Meminit & cap. I. libri III. Etiam Ælianus Var. Hiſtor. XI. 10. poſtquam Zoilum Polycratis auditorem fuiſſe dixit, (tali prorſus magiſtro dignus erat ille diſcipulus) ſubjungit: οὗτος δὲ ὁ Πολυκράτης ϗ τὴν κατηγορίαν ἔγραψε τὴν κατὰ Σωκράτους. De Polycrate, ejuſque contra Socratem Oratione plura qui volet, legat Argumentum Orationis Iſocratis de Buſiridis Encomio.

ϗ Πλάτων ἐν ἀπολογίᾳ τρεῖς αὐτοῦ κατηγορῆσαι, &c.] Verba Platonis ſunt: *ἐκ τούτων ϗ Μέλιτός μοι ἐπέθετο, ϗ Ἄνυτος, ϗ Λύκων. Μέλιτος μὲν, ὑπὲρ τῶν ποιητῶν ἀχθόμενος· Ἄνυτος δὲ, ὑπὲρ τῶν Δημιουργῶν ϗ τῶν Πολιτικῶν· Λύκων δὲ, ὑπὲρ τῶν Ῥητόρων*: ex quibus apparet legendum apud Laërtium ὑπὲρ τῶν Δημιουργῶν ut rectè Caſaubonus emendavit: ubi δημαγωγῶν pro δημιουργῶν legebat Chriſtianus: ſed nihil mutandum docet locus Platonis, ſi mendo vacat.

τῶν ὑπὸ Κόνωνος τειχῶν ἀνασταθέντων] Meminit Xenophon Hiſtor. Græcæ lib. IV. ὁ δὲ ἀφικόμενος (Κόνων) πολὺ τοῦ τείχους ὤρθωσε, τά τε αὑτοῦ πληρώματα παρέχων, ϗ τέκτοσι ϗ λιθολόγοις μισθὸν διδοὺς, ϗ ἄλλο, εἴ τι ἀναγκαῖον ἦν διαπανῶν. ἦν μέν τοι τοῦ τείχους, ἃ ϗ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι ϗ Βοιωτοὶ, ϗ ἄλλαι πόλεις ἐθελούσιαι συνετείχισαν. *Itaque Conon profectus Athenas, partimque remigum ſuorum uſus operâ, partim fabris lignariis & cæmentariis ſtipendio numerato, aliiſque neceſſariis ſumptibus ſumminiſtratis, magnam muri partem reſtituit. Etiam partem aliquam Athenienſes ipſi, & Bœoti, & Urbes ceteræ ſua ſponte abſolverunt*. Meminit & Pauſanias in Atticis: Ἀνιόντων δὲ ἐκ Πειραιῶς, ἐρείπια τῶν τειχῶν ἐστιν, ἃ Κόνων ὕστερον τῆς πρὸς Κνίδον ναυμαχίας ἀνέστησε. τὰ γὰρ Θεμιστοκλέους μετὰ τὴν ἀναχώρησιν οἰκοδομηθέντα τῶν Μήδων ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καθῃρέθη τῶν τριάκοντα ὀνομαζομένων. *Sunt in via quæ ex Piræo ducit ad Urbem, ruinæ murorum, quos Conon, poſt navale ad Gnidum prælium, reſtituit. Illi enim quos poſt repulſos Perſas Themiſtocles exſtruxerat*, XXX. *Tyrannorum temporibus dejecti fuere*. Conon ille, Athenienſis fuit, Timothei filius. plura de eo non uno loco legere eſt apud eumdem Pauſaniam.

ἀνάκειται γὰρ ἔτι ϗ νῦν (φησὶ Φαβωρῖνος ἐν τῷ Μητρώῳ)] Lege ἀνάκειται γὰρ ἔτι ϗ νῦν (φησὶ Φαβωρῖνος) ἐν τῷ Μητρώῳ. Id eſt, *aſſervatur etiam nunc in Metroo, ut ait Phavorinus*. τυπογραφικὸν fuit ἁμάρτημα: ſed quod tamen doctiſſimum Voſſium decepit, qui, in libro de Hiſtoricis Græcis, Μητρῶον inter libros Favorini recenſet. Veterem enim Interpretem qui vertit, *Favorinus in Metroo*, nihil moror. Μητρῶον templum erat Magnæ Deorum Matris, ubi τὰ δημόσια γράμματα aſſervabantur. Julianus Imperator Orat. V. ἡ γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς ἡγεμὼν γινομένη τοῖς Ἕλλησι, ἡ τοῦ Πυθίου πρόμαντις θεοῦ, τῆς μητρὸς τῶν θεῶν μῆνιν ἐκέλευσεν ἱλάσκεσθαι. ϗ ἀνέστη, φασὶ, ἐπὶ τούτῳ τὸ Μητρῷον, οὗ τοῖς Ἀθηναίοις δημοσίᾳ (malim δημόσια) πάντα ἐφυλάττετο τὰ γράμματα. *Nam quæ Græcis ad egregia quæque & honeſta facinora dux & auctor eſſe ſolebat, Pythii Apollinis Interpres, Matris Deûm iracundiam placare juſſit. Atque in eam rem, uti narrant, Metroum*, id eſt templum Matris, *eſt exſtructum, ubi Athenienſes publicas omnes tabulas aſſervabant*. Meminit & Orat. VI. De Metroo plura qui volet, conſulat Meurſium Attic. Lect. lib. I. cap. XI.

ϗ ἀνθωμολογήσατο]. An potiùs ἀντωμόσατο? ἀντωμοσία etiamſi ſit rei, tamen & de actore dicitur ἀντομόσαι.

Ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων, &c.] Accuſationis formulam aliquantò aliter referunt Plato & Xenophon: quorum verba hîc referre ſuperſedeo, cùm ea retulerit Aldobrandinus. Auctor Argumenti Orationis Iſocratis, quæ Βουσίριδος ἐγκώμιον inſcripta eſt, ubi de accuſatione Socratis: κατηγόρουν δὲ αὐτοῦ ὡς ὅτι καινὰ δαιμόνια εἰσφέρει τοῖς Ἀθηναίοις, λέγων δὴ σέβειν ὄρνεα, ϗ κύνας, ϗ τὰ τοιαῦτα· ϗ διὰ τοῦτο διαφθείρειν τοὺς νέους τοὺς μανθάνοντας. *Accuſationis autem capita fuerunt hæc, quod novos Deos apud Athenienſes introduceret, atque aviculas & canes, & ejus generis alia coli juberet, eoque pacto ſtudioſos Adoleſcentes corrumperet*. Juſtinus Martyr in Cohortatione ad Græcos: ὁ πάντων δὲ αὐτῶν σοφώτερος πρὸς τοῦτο γενόμενος Σωκράτης, τὰ αὐτὰ ἡμῖν ἐνεκλήθη. ϗ γὰρ ἔφασαν αὐτὸν καινὰ δαιμόνια εἰσφέρειν, ϗ οὓς ἡ πόλις νομίζει θεοὺς, μὴ ἡγεῖσθαι αὐτόν. Cyrillus lib. VI. contra Julianum, quòd jactaret dæmonium ſibi nonnulla prædicere, & quia per quercum & canem juraret, accuſatum, & damnatum eſſe ait. Idem ait Tertullianus in Apologetico ſect. 14. *Taceo de Philoſophis, Socrate contentus, qui in contumeliam Deorum quercum, & hircum, & canem dejerabat. Sed propterea damnatus eſt Socrates quia Deos deſtruebat*. & lib. I. ad Nationes: *Taceo de Philoſophis, quos ſuperbia ſeveritatis & duritia diſciplinæ ab omni timore ſecuros, nonnullus afflatus etiam veritatis, adverſus deos erigit: denique & Socrates in contumeliam eorum quercum & canem, & heram jurat: nam etſi idcirco damnatus eſt*, &c. De juramento Socratis per canem, præter Platonem & Athenæum, meminit Laërtius infrà in Zenone Citieo, ubi Zenonem per capparim juraſſe refert. Apud Lucianum ἐν βίων πράσει, & apud Suidam & Philoſtratum jurat Socrates non modò per canem, ſed & per platanum. Jurat & per Heram in Theæteto, id eſt, per Junonem: εὖ γε, νὴ τὴν Ἥραν, ὦ φίλε, ϗ θείως: quod notandum; & quod mirum non notaſſe eruditiſſimum Tertulliani Interpretem Nicolaum Rigaltium. At quamvis Feminæ, non Viri, per Junonem jurare ſolerent, nihil tamen hac loquendi formulâ in contumeliam Deorum jurabat Socrates: quâ etiam jurat Æſchines Socraticus infra in Ariſtippo. Quare ſcripſiſſe crediderim Tertullianum, *in contumeliam eorum quercum & canem & hircum jurat*. Legi poſſet & *anſerem jurat*. Per anſerem atque hujuſmodi animalia juraſſe Veteres diſcimus ex Heſychio Grammatico in χῆνα ὀμνύειν. ἔθος ἦν κατὰ τῶν τοιούτων ὀμνύειν τοῖς ἀρχαίοις. Quin & Socrates ipſe per anſerem jurabat. Philoſtratus libro Vitæ Apollonii VI. ubi de Socrate: ὄμνυε γὰρ τὸν κύνα ϗ τὸν χῆνα, ϗ τὴν πλάτανον· οὐχ ὡς θεοὺς ἀλλὰ μὴ θεοὺς ὀμνύῃ. Per Zethum jurat etiam apud Platonem in Gorgia. Cùm autem frequenter ei uxor adverſaretur, diſſidiumque ſit feles inter & canes, Italus quidam, cujus excidit mihi nomen, Xanthippen per felem jurare ſcripſit: venuſtè prorſus & ingenioſè, ut ſunt Itali venuſti & ingenioſi. Sed ad rem. Etiam Ariſtophanes Socratem vocat *Melium*, quia de Diagora Melio plerique Veteres quaſi de ἀθέῳ locuti ſunt. Corrigendus obiter Stephanus in Μῆλος: ὁ πολίτης, Διαγόρας ὁ Μήλιος, ϗ Σωκράτης, ϗ Ἀριστοφάνης. Legendum ὁ πολίτης, Μήλιος. Διαγόρας ὁ μήλιος· ϗ Σωκράτης παρ᾽ Ἀριστοφάνει. Sed certè ab impietate longè abfuiſſe Socratem diſcimus ex Xenophonte Memorab. lib. I. qui Socratem ſimpliciter precari Deos ſolitum ait, ut bona largirentur; quòd Dii optimè ſcirent, cujuſmodi res eſſent bonæ. At qui aurum, vel argentum, vel tyrannidem, vel quid aliud hujuſmodi à Diis peterent, non diſſimile quid petere putabat, quàm ſi aleam, vel prælium, vel quid aliud earum rerum peterent, quarum omnino incertus ſit eventus.

Μή μοι γένοιθ᾽ ἃ βούλομαι, ἀλλ᾽ ἃ συμφέρει,

inquiebat Comicus. & Poeta incertus apud Platonem in Alcibiade II.

Ζεῦ βασιλεῦ τὰ μὲν ἐσθλὰ ϗ εὐχομένοις ϗ ἀνεύκτοις
Ἄμμι δίδου, τὰ δὲ δεινὰ ϗ εὐχομένοις ἀπαλέξειν·

Atque in hanc rem exſtat Maximi Tyrii Diſſertatio elegantiſſima, quæ de Mida Phryge inſcripta eſt. Neque docebat Socrates nullos eſſe deos: ſed tantùm ſupremum eſſe quemdam Deum, immenſum, infinitum, æternum, ceteris, qui pro diis colebantur, ſuperiorem. Unde & quodammodo fuiſſe Chriſtianum ait in Apologia II. pro Chriſtianis Juſtinus Martyr vir ſanctiſſimus & eruditiſſimus: οἱ μετὰ λόγου βιώσαντες, Χριστιανοί εἰσι, κἂν ἄθεοι ἐνομίσθησαν· οἷον ἐν Ἕλλησι μὲν Σωκράτης, ϗ Ἡράκλειτος, ϗ οἱ ὅμοιοι αὐτοῖς. Qua de re videndus omnino, vir ſummè doctus,

& ſummè in Amicos officioſus, Franciſcus Vaierius Mothæus in erudito illo ſuo Tractatu de Virtutibus Ethnicorum. Cùm autem non in ſimulacris ligneis, ſed in ſublimi quærendum eſſe Deum Socrates doceret, Nubicola propterea eſt habitus. Atque hinc eſt quòd Νεφέλας, Comœdias illas inſcripſit Ariſtophanes, quibus quam affingit Socrati impietatem, perſtringere in animo habuit: quaſi Nubes Socratis eſſent Dii. Erat autem Populus Atticus mirificè ſuperſtitionibus deditus, & δεισιδαιμονέστερος etiam multis poſt ſeculis à D. Paulo eſt nominatus, ut legimus in Actis Apoſtolorum.

ὁ δ' οὖν φιλόσοφος] Id eſt, *ille autem*, ſupple Socrates, *Vir Philoſophus cùm eſſet.* Ita hunc locum accipiendum ſequentia oſtendunt; δηλαδὴ γὰρ τὸ πλέον δικανικὸς ἢ ἐμφιλόσοφος. Similiter apud Gellium XIX. 1. ubi de Ariſtippo: *Interrogatus, quare philoſophus timeret.* Pro ὁ δ' οὖν, Editio Baſileenſis & Stephanicæ habent ὁ δ' ἂν.

καλὸς μὲν ὁ λόγος, ὦ Λυσία, &c.] Similiter Cicero 1. de Oratore: *Socrates, cùm omnium ſapientiſſimus eſſet, ſanctiſſiméque vixiſſet, ita in judicio capitis pro ſe ipſe dixit, ut non ſupplex aut reus, ſed ut magiſter aut dominus videretur eſſe Judicum. Quin etiam cùm ei ſcriptam Orationem diſertiſſimus Orator Lyſias attuliſſet, quam, ſi ei videretur, ediſceret, ut eâ pro ſe in judicio uteretur, non invitus legit, & commodè ſcriptam eſſe dixit: ſed, inquit, ut ſi mihi calceos Sicyonios attuliſſes, non uterer, quamvis eſſent habiles, & apti ad pedem, quia non eſſent viriles: ſic illam Orationem diſertam ſibi & oratoriam videri, fortem & virilem non videri.* Sed paulò aliter Valerius Maximus VI. 4. *Socrates Græcæ doctrinæ clariſſimum columen, cùm Athenis cauſſam dicturus eſſet, Defenſionemque ei Lyſias à ſe compoſitam, quâ in judicio uteretur, recitaſſet, demiſſam & ſupplicem, imminentique procellæ accommodatam, Aufer, inquit, quæſo iſtam: nam ego ſi adduci poſſem, ut eam in ultima Scythiæ ſolitudine perorarem, tum me ipſe morte multandum concederem. Spiritum contempſit ne careret gravitate: maluitque Socrates extingui, quàm Lyſias ſuperesſe.* Nec multùm diſſimile fuit Severi Caſſii apud Senecam Controv. lib. III. in Præfatione, de Platonis Oratione pro Socrate judicium: *Eloquentiſſimi viri Platonis Oratio, quæ pro Socrate ſcripta eſt, nec patrono, nec reo digna eſt.* De ea Platonis Oratione mox Laërtius. De eo autem rectène Socrates ſe non defenderit in judicio Diſſertationem ſcripſit Maximus Tyrius, quam vide. Socratis Apologiam præter Xenophontem & Platonem, ſcripſere Zeno, Demetrius Phalereus, Plutarchus, Galenus & Theon Antiochenus Stoicus. Orationis quam Lyſias ſcripſit, meminit & Plutarchus Tractatu de X. Rhetoribus.

Ἰοῦστος ὁ Τιβεριεὺς ἐν τῷ στέμματι] Scripſit ille Hiſtoriam Judaïcam, eodem tempore quo Joſephus, à quo mendacii arguitur. Scripſit præterea ὑπομνήματα, quorum meminit Suidas. ſcripſit & Chronicon Regum Judæorum qui coronati fuere, Ἰουδαίων βασιλέων τῶν ἐν τοῖς στέμμασιν, ut eſt apud Photium: quod opus ſignat hîc Laërtius. Meminit Juſti Tiberienſis & Stephanus in Τιβεριὰς his verbis: ἐκ ταύτης ἦν Ἰοῦστος, ὁ τὸν Ἰουδαϊκὸν πόλεμον, τὸν κατὰ Οὐεσπασιανοῦ ἱστορήσας.

τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα ἀναβάντων· τοὺς δικαστὰς ἐκβοῆσαι, καταβάντων, τουτέστι, κατάβηθι] Huc reſpexit Ariſtophanes in Veſpis, ubi cùm ſenecio calculum eſſet laturus de cane reo, ejus filius Bdelycleon catulos producit ad excitandam miſericordiam.

——— ποῦ τὰ παιδία;
Ἀναβαίνετ' ὦ πόνηρα, καὶ κνυζώμενα.
Αἰτεῖτε, κἀντιβολεῖτε, καὶ δακρύετε.
ΦΙΛΟΚΛ. Κατάβα, κατάβα, κατάβα, κατάβα.
ΒΔΕΛ. καταβήσομαι.
Καί τοι τὸ κατάβα τοῦτο πολλοὺς δὴ πάνυ
Ἐξηπάτηκεν.

——— *Ubi ſunt liberi?*
Aſcendite ô miſelli, & vagitu edito
Petite, obſecrate, & lacrymas oculis fundite.
PHILOCL. *Deſcende, deſcende, iterum, & iterum.*
BDEL. *Ego fecero.*
Et quamvis multos pluries deſcendere
Illud fefellit, attamen deſcendero.

Εὐβουλίδης] Librum de Diogene Cynico ſcripſerat, cujus meminit Laërtius infrà in Diogene. Etiam Socratis vitam memoriæ prodidiſſe, ex hoc loco colligebat Voſſius. Quâ ætate vixerit incertum eſt.

τιμῶμαι τῆς δίκης τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως] Inde iſta Promethei apud Lucianum in Caucaſo: Τιμησαίμην ἂν ἐμαυτὸν τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως. ἀντιτιμᾶσθαι propriè dicitur reus, cùm, crimen ſuum elevando, mulctam ſibi contra actorem ſtatuit. Hippocratem ab Athenienſibus honorifice acceptum eſſe ſcribit Soranus in ejus Vita, qui eum ab Hercule ſecundum publicè ſacris Eleuſiniis initiarunt, civitate donarunt, victumque ei publicum in Prytaneo, ejuſque poſteris dederunt. Athenienſium Senatuſconſultum in hanc rem etiamnum hodiè ſupereſt, ſed ſuppoſititium. De Prytaneo videndus Suidas.

καὶ δεθεὶς, μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ἔπιε τὸ κώνειον] Socrates XXX. à ſententiâ latâ diebus cicutam bibit: quare legendum planè videtur, contrario ſenſu, μετὰ πολλὰς ἡμέρας. Plato in Phædone: καὶ ἐθαυμάζομεν γε, ὅτι πάλαι γενομένης αὐτῆς τῆς δίκης, πολλῷ ὕστερον φαίνεται ἀποθανών. & deinde: διὰ ταῦτα καὶ ὁ πολὺς χρόνος ἐγένετο τῷ Σωκράτει ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ὁ μεταξὺ τῆς δίκης τε καὶ τοῦ θανάτου. Suidas quoque: ἐδέδετο οὖν ἐπὶ πολὺ μέχρις ἂν ἡ ἀπὸ Δήλου θεωρὶς ἀφίκηται, &c.

ἔπιε τὸ κώνειον] Hauſtus cicutæ uſitatiſſimum fuit genus ſupplicii capitalis apud Athenienſes. Plinius XXV. 13. *Cicuta quoque venenum eſt, publicâ Athenienſium pœnâ inviſa.* Etiam apud Maſſilienſes. Narrat Valerius Maximus II. 6. venenum cicutâ temperatum in Maſſilienſium civitate publicè cuſtoditum fuiſſe, quod daretur ei, qui cauſſas Sexcentis (id Senatus erat nomen) exhibuiſſet, hoc eſt, expoſuiſſet, probaſſetque, propter quas mors eſſet illi expetenda.

καὶ Παιᾶνα κατά τινας ἐποίησεν] προοίμιον in Apollinem vocat Plato in Phædone, & Themiſtius Orat. XIV. ubi & Heroïcis numeris ſcriptum fuiſſe teſtatur. Suidas Hymnum vocat.

Διονυσιόδωρος] Is eſt Dionyſiodorus, patriâ Bœotus, qui Hiſtoriam rerum Græcarum ſcripſit, uſque ad imperium Philippi, patris Alexandri Magni, ut eſt apud Diodorum Siculum lib. XV. circa finem.

ἐποίησε δὲ καὶ μῦθον Αἰσώπειον] Teſtatur Plato in Phædone, loco notiſſimo. Sed & Plutarchus libro de audiendis Poëtis: ὅθεν ὁ Σωκράτης ἔκ τινων ἐνυπνίων ποιητικῆς ἁψάμενος, αὐτὸς μὲν, ἅτε δὴ γεγονὼς ἀληθείας ἀγωνιστὴς τὸν ἅπαντα βίον, οὐ πιθανὸς ἦν οὐδ' εὐφυὴς ψευδῶν δημιουργός· τοὺς δὲ Αἰσώπου τοῖς ἔπεσι μύθους ἐνόμιζεν, (lego ἀνήρμοζεν vel ἐνήρμοττεν) ὡς ποίησιν οὐκ οὖσαν ᾗ ψεῦδος μὴ πρόσεστι. *Itaque Socrates quibuſdam ſomniis ad ſcribendum Carmen compulſus, cùm ipſe, ut qui per omnem vitam pro veritate decertaſſet, facultate probabilia mendacia fabricandi deſtitueretur, Æſopi fabellas argumentum ſibi delegit; poëſim non putans eam à quâ abeſſet mendacium.* Præter Pæana in Apollinem, & Fabulam Æſopiam, alia etiam ſcripſiſſe Socratem ſcribit Athenæus libro XII. Alii nihil ſcripſiſſe volunt.

ὁ μὲν οὖν ἐξ ἀνθρώπων ἦν] Nota loquendi modum. Ita Lyſis Pythagoricus in Epiſtola ad Hipparchum: μετὰ τὸ Πυθαγόραν ἐξ ἀνθρώπων γενέσθαι. quod, & ſi non adeo obvium eſt, alibi tamen reperiri ſcio.

Ἀθηναῖοι δ' εὐθὺς μετέγνωσαν, ὥστε, &c.] Themiſtius Orat. II. οὐκ εἰς μακρὰν Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν ἀμφὶ Σωκράτους, καὶ δίκην ἔπραξαν τὸν Μέλιτον τῆς δίκης ἐκείνης, καὶ ἔφυγεν Ἄνυτος ἐκ τοῦ ἄστεος, καὶ αὐτὸν κατέλευσαν διὰ Σωκράτους (an διὰ Σωκράτην?) οἱ Ἡρακλεῶται, οἱ ἐν τῷ Πόντῳ. καὶ νῦν δείκνυται Ἀνύτου αὐτόθι σῆμα ἐν τῷ προαστείῳ, οὐ μακρὰν θαλάττης, οὗ περιέβαλον (an ἐλιθοβόλουν?) τὸν Ἄνυτον (an αὐτὸν?) οἱ Ἡρακλεῶται. *Non multò pòſt Athenienſes eorum quæ in Socratem commiſerant, pœnituit, & à Melito pœnæ accuſationis ipſius repetitæ, & ex Urbe Anytus ceſſit, & poſtremò eumdem propter Socratem Heracleotæ, qui in Ponto habitant, lapidibus obruerunt: hodieque Anyti tumulus in ſuburbano illic oſtenditur, non longè à mari, ubi ab Heracleotis Anytus eſt obrutus.* Origenes contra Celſum lib. 1. ὅτι Σωκράτη μὲν εὐθέως Ἀθηναῖοι μετενόησαν, καὶ οὐδὲν παρέμεινεν αὐτοῖς περὶ αὐτοῦ πικρόν. *Athenienſes confeſtim pœnituit perpetrati in Socratem facinoris, nec odium retinuere ultra illius obitum.* Plutarchus libello de Invidia & odio: τοὺς γοῦν Σωκράτη συκοφαντήσαντας, ὡς εἰς ἔσχατον κακίας ἐληλακότας οὕτως ἐμίσησαν οἱ πολῖται καὶ ἀπεστράφησαν, ὡς μήτε πῦρ αὔειν, μήτε ἀποκρίνεσθαι πυνθανομένοις, μὴ λουομένοις κοινωνεῖν ὕδατος, ἀλλ' ἀναγκάζειν ἐκχεῖν ἐκεῖνο τοὺς παραχύτας ὡς μεμιασμένον· ἕως ἀπήγξαντο μὴ φέροντες τὸ μῖσος. *Eos quidem, quorum calumniâ Socrates fuit oppreſſus, ut extremè malos, ita oderunt, itáque averſati ſunt Cives, ut neque ignem eis petentibus impertirent, neque interrogantibus reſponderent, neque in balneo aquâ uterentur eâdem, ſed quâ illi laviſſent, eam tamquam pollutam juberent à miniſtris effundi: donec illi impatientiâ odii ſe ſe ſuſpenderunt.* Tertullianus in Apologetico: *Sed pro-*

propterea damnatus eſt Socrates, quia Deos deſtruebat. Planè olim, id eſt, ſemper, veritas odio eſt: tamen cum pœnitentia ſententiæ Athenienſes & criminatores Socratis poſtea afflixerint, & imaginem ejus auream in templo collocarint, reſciſſa damnatio teſtimonium Socrati reddidit. Et ad Nationes lib. I. *Denique Socrates in contumeliam Deorum quercum & canem & hircum jurat. Nam etſi idcirco damnatus eſt, cùm pœnituerit Athenienſes damnationis, diſcriminatores quoque impenderit, reſtituitur teſtimonium Socrati.* Addit & Auguſtinum de Civitate Dei VIII. 3. *Sed eum poſtea, illa ipſa quæ publicè damnaverat Athenienſium civitas, publicè luxit, in duos accuſatores ejus uſque adeo populi indignatione, ut unus eorum oppreſſus vi multitudinis interiret, exilio autem voluntario atque perpetuo pœnam ſimilem alter evaderet.*

Σωκράτη δὲ χαλκῆς εἰκόνος ἐτιμήσαντο] Auream fuiſſe hanc imaginem teſtatur Tertullianus loco laudato; ſed ubi legendum *æream*, rectè, ut mea quidem fert opinio, Caſaubonus exiſtimabat: de qua emendatione miror Virum ampliſſimum Nicolaum Rigaltium non monuiſſe. Nec tamen ſum neſcius plures in Græcia tunc temporis aureis ſtatuis fuiſſe donatos, etiam ex privatis.

ἐν τῷ πομπίῳ] Lege ἐν τῷ Πομπείῳ. Πομπεῖον Locus fuit Athenis, in quo πομπεῖα, id eſt vaſa in ſolemnia pomparum, aſſervabantur: unde & nomen. Illic clarorum virorum imagines ac ſtatuas etiam fuiſſe, præterquam ex hoc loco, obſervare eſt ex Plutarcho in Iſocrate: ἦν δὲ αὐτοῦ καὶ χαλκῆ εἰκὼν ἐν τῷ Πομπείῳ. Adde & Plinium lib. XXXV. cap. XI. *Craterus, Comœdus, Athenis in Pompeo pinxit.* Idem ibidem, ubi de Nicia Athenienſi, pictore: *Fecit & grandes picturas, in quibus ſunt Calypſo, & Io, & Andromeda: Alexander quoque in Pompei porticibus præcellens.*

Pag. 44. οὐ μόνον δ' ἐπὶ Σωκράτους Ἀθηναῖοι πεπόνθασι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλείστων ὅσων] Juvenalis Sat. VII.

Pœnituit multos vanæ, ſterilisque cathedræ,
Sicut Thraſymachi probat exitus atque ſecundi
Carrinatis, & hunc inopem vidiſtis, Athenæ,
Nil præter gelidas auſæ conferre cicutas.

Laërtius infrà in Ariſtotele: Ἀθήνησιν ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ.

καὶ γὰρ Ὅμηρον] Poſtea tamen Homeri poëmata magni fecerunt iidem Athenienſes: nam legem tulerunt, ut quinto quoque anno in Panathenæis, ejus unius ex omni Poëtarum numero carmina publicè canerentur. Homerum Athenienſem fuiſſe nonnulli exiſtimarunt, ut eſt apud Gellium libro XIII. capite XI. & Plutarchum in Vita Homeri: quod ignoraſſe videtur Aldobrandinus. Vide Leonem Allatium de patria Homeri.

καὶ Τυρταῖον παρακόπτειν ἔλεγον] παρακόπτειν, id eſt, *delirare.* Suidas: παρακεκομμένος. μαινόμενος, ἐξεστηκώς, παράφρων. Laërtius ipſe infrà in Arceſila: ἐτελεύτησε ἄκρατον ἐμφορηθεὶς πολὺν, καὶ παρακόψας. occurrit eadem notione & apud Diodorum pag. 324. De Tyrtæo autem illo longè aliter Lacedæmonii ac Athenienſes judicarunt: cùm enim ceteroqui à Poëticis ſtudiis alieni eſſent, lege tamen conſtituerunt, ut quoties cum hoſtibus dimicaturus in procinctu conſtitiſſet exercitus, convocarentur milites in tabernaculum regium: ibique, audiendis Tyrtæi carminibus ad ſpernendam pro patria vitam incitarentur. De ætate, de patria, de ſcriptis Tyrtæi videndus Suidas in Τυρταῖος.

καὶ Ἀστυδάμαντα πρῶτον τὸν περὶ Αἰσχύλον, ἐτίμησαν εἰκόνι χαλκῇ] Inepta lectio. agitur hoc loco de iis quos Athenienſes injuriâ affecerunt: quare locum mutilum eſſe exiſtimabat Caſaubonus. Aſtydamas Morſimi Tragici, filii Philoclis, Æſchyli ex ſorore nepotis, filius fuit, Tragicus & ipſe. Iſocratis auditor ab eloquentiæ ſtudio ſe ad Tragœdias ſcribendas convertit. Olympiadis XCV. anno II. Archonte Ariſtocrate Fabulas ſuas edere eſt exorſus, Diodoro Siculo teſte lib. XIV. nec non Olympiadum Scriptore. Fecit CCXL. ſed vicit ſolùm XV. ut eſt apud Suidam, qui filium cognominem habuiſſe ait, Tragicum & ipſum. Prior ille Aſtydamas cùm Tragœdiam magno ſucceſſu egiſſet, quam *Parthenopæi* nomine inſcripſerat, decreta illi ſtatua eſt in theatro ab Athenienſibus. At cùm epigramma, arrogantius ſcriptum ſibi, attuliſſet in concilium, Senatus decrevit ne inſcriptio illa Statuæ inſcriberetur: unde apud Comicos in proverbium abiit,

Laudas te ipſam Mulier, Aſtydamæ in morem,

Σαυτὴν ἐπαινεῖς, ὥσπερ Ἀστυδάμας, γύναι.

A Rem narrat Suidas in σαυτὴν ἐπαινεῖς, (ubi etiam Aſtydamantis Epigramma profert) & Zenobius Centuriâ V. Adagio 100. Atque hujus ſtatuæ mentionem feciſſe Laërtium, ex his verbis ἐτίμησαν εἰκόνι χαλκῇ, ſuſpicari licet. Verùm, ut modò dicebamus, agitur hoc loco de iis quos injuria, non honore, Athenienſes affecerunt. Si conjecturæ aliquis locus, crediderim ſcripſiſſe Laërtium, καὶ Ἀστυδάμαντα πρῶτον τῶν περὶ Αἰσχύλον, ὃν ἐτίμησαν εἰκόνι χαλκῇ, καὶ ἐτίμησαν εἴκοσι χαλκοῖς. Id eſt, *Et Aſtydamantem, Tragicorum primum, quem imagine æreâ Athenienſes honeſtarunt, viginti poſtea numiſmatis æreis mulctarunt.* χαλκὸς genus eſt numiſmatis, de quo Pollux. Diogenes noſter infrà in Cynico cognomine: ἀνδριάντα γοῦν τρισχιλίων πιπράσκεσθαι, χοίνικα δὲ ἀλφίτων, δύο χαλκῶν τῷ πειρωμένῳ αὐτὸν, &c. & in Zenone Citieo: ἐνίους δὲ καὶ χαλκὸν εἰσέπραττε τοὺς περιϊσταμένους τὸ διδόναι μὴ ἐνοχλεῖν. Legi poſ-

B ſet & ſimpliciter, καὶ Ἀστυδάμαντα πρῶτον τὸν περὶ Αἰσχύλον ἐτίμησαν εἴκοσι χαλκοῖς. Aliter me ex difficillimo illo loco expedire non poſſum: nec ſe quoque ex eo expedire alius, credo, poſſet ſine ope Manuſcriptorum Codicum. Palatinus ſcriptum exhibet, πρῶτον τὸν περὶ Αἰσχύλου. Regius habet, ut emendavimus, πρῶτον τῶν περὶ Αἰσχύλον· οἱ περὶ Αἰσχύλον ſunt *Æſchyli ſectatores.* Æſchylus plurimis eſt Tragicorum princeps. Ejus autem ſcribendi genus generoſum & ſublime ſequutum fuiſſe Aſtydamantem veroſimile eſt, cùm Morſimi filius eſſet, filii Philoclis qui Æſchyli ex ſorore nepos erat.

Εὐριπίδης δὲ καὶ ὀνειδίζει αὐτοῖς ἐν τῷ Παλαμήδει, λέγων Ἐκτάνετ' ἐκτάνετε, &c.] Hujus Fabulæ Euripidis

C meminit Strabo lib. X. Pollux X. 31. Ælianus Variæ Hiſtoriæ II. 8. Heſychius in ἔμβολα. At ipſiuſmet loci meminit, ſed ſtrictim, Scholiaſtes Lycophronis pag. 69. τὰ δὲ περὶ τὸν Παλαμήδην καὶ Εὐριπίδης ἐν δράματι Παλαμήδει φησίν,

Ἐκάνετ' ἐκάνετε καὶ πάνσοφον, ὦ Δαναοὶ,
Τὰν, οὐδὲν ἀλγύνουσαν, ἀηδόνα μουσᾶν.

At pluribus meminit Anonymus in Argumento Orationis Iſocratis, quæ Βουσίριδος ἐγκώμιον inſcripta eſt: ἀμέλει, inquit, λέγεταί τι τοιοῦτον, ὡς ὅτι Εὐριπίδου βουλομένου εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ (Σωκράτους) καὶ δεδιότος, ἀναπλάσασθαι Παλαμήδην, ἵνα διὰ τούτου σχοίη καιρὸν τοῦ αἰνίξασθαι εἰς τὸν Σωκράτη, καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους, Ἐκάνετε, ἐκάνετε τῶν Ἑλλήνων τὸν ἄριστον· ὃ ἐστιν ἐφονεύσατε. καὶ νοήσαν τὸ θέατρον ἅπαν ἐδάκρυσε, διότι περὶ Σωκράτους ἠνίττετο. *Narratur autem hujuſmodi quiddam accidiſſe: Euripidem, cum aliquid de Socrate dicere vellet, nec id tamen auderet, finxiſſe Fabulam de Palamede, ut ſub ejus perſona occaſionem haberet obſcurè ad Socratis interitum, & factum Athenienſium alludendi: his verbis,* Occidiſtis, occidiſtis Græcorum optimum. *Animadvertente autem Populo hæc verba ad Socratem pertinere, ortam in toto theatro eſſe complorationem:* Ex quibus hîc reſcribendum liquet Ἐκάνετ' ἐκάνετε· & ita quoque Editiones Stephani, & codex Regius.

Φιλόχορος] Athenienſis fuit, Cycni filius. Eratoſthenem

E ſenem juvenis audivit. Vixit ſub Ptolomæo Philopatore, atque Epiphane. Multa ſcripſit. De illo μέχρι κόρου apud Voſſium de Hiſtoricis, & Jonſium de Hiſtoria Philoſophica.

ἐπὶ Ἀψεφίωνος ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος] Ab illo Apheſione Archonte ad annum quartum ſeptimæ ac ſeptuageſimæ Olympiadis intervallum eſt duodecim annorum. Quare Meurſius de Archont. Athen. libro II. cap. 7. mutilum eſſe hunc locum exiſtimat: ac voluiſſe Laërtium utramque de Socratis nativitate ſententiam tradere: excidiſſe autem aliquot verba propter concurſum ejuſdem anni in diverſa Olympiade. Itaque reſcribebat ἐπὶ Ἀψεφίωνος ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς τετάρτης Ὀλυμπιάδος· ἢ, ὡς ἄλλοι, ἐπὶ Φαίδωνος, ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς

F ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος. Etiam Ἀναγραφὴ Ὀλυμπιάδων Scaligeriana Socratis nativitatem refert, ex quorumdam ſententia ſub Apheſione Archonte: at eam ponit ſub Phædone anno 4. ejuſdem Olympiadis 77.

ἐτελεύτησε δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐνενηκοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος] De tempore mortis Socratis videndus omnino Franciſcus Carpentarius amicus noſter in erudita illa Diſſertatione quam ea de re Gallicè conſcripſit, quæque ad calcem Vitæ Socratis ab eo ſcriptæ edita eſt.

γεγονὼς ἐτῶν ἑβδομήκοντα] Socrates ipſe coram Judicibus apud Platonem in *Apologia*: ἑβδομήκοντα καὶ πλείω.

ἀμφότεροι δὲ ἤκουσαν Ἀναξαγόρου, καὶ οὗτος, καὶ Εὐριπίδης

πίδης] de Euripide teſtatur Suidas in Εὐριπίδης· διήκουσε δὲ καὶ Ἀναξαγόρου τοῦ Κλαζομενίου. ἐπὶ τραγῳδίαν δὲ ἐτράπη, τὸν Ἀναξαγόραν ἰδὼν ὑποστάντα κινδύνους δι' ἅπερ εἰσῆξε δόγματα. A

ὃς καὶ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐγεννήθη, ἐπὶ Καλλιάδου] Hinc corrigendus Thomas Magiſter in Vita Euripidis: γεννηθεὶς δὲ ἐν Σαλαμῖνι, τῇ πρὸ τῆς Ἀττικῆς νήσῳ, ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος, κατὰ τὴν πέμπτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. Leg. Καλλιάδου. Euripidis natales in epochis Græcorum quas Seldenus edidit, ſexennio antevertunt annum à Laërtio aſſignatum. Cum eo conſentit Scriptor Olympiadum. Etiam Suidas in Εὐριπίδης· ἐν δὲ τῇ διαβάσει Ξέρξου ἐκυοφορεῖτο ὑπὸ τῆς μητρὸς, καὶ ἐτέχθη καθ' ἣν ἡμέραν Ἕλληνες ἐτρέψαντο τοὺς Πέρσας. Calliade enim Archonte in Græciam trajecit Xerxes, Atticam vaſtavit, Athenas incendit, B prælio inde ad Salamina ſuperatus.

καθά φησι καὶ Ξενοφῶν, καί τοι περὶ μόνων τῶν ἠθικῶν ποιεῖσθαι τοὺς λόγους αὐτὸν εἰπών] De quo ſuprà diximus. Adde & hunc Gellii locum libro XIV. capite 3. ubi de ſimultate atque æmulatione Xenophontis & Platonis: *Præterea putant id quoque ad iſta, quæ dixi, accedere, quòd Xenophon in libris, quos dictorum atque factorum Socratis compoſuit, negat Socratem de cæli atque naturæ cauſis rationibusque umquam diſputaviſſe, ac ne diſciplinas quidem ceteras, quæ* μαθήματα *Græci appellant, quæ ad bene beateque vivendum non pertinerent, aut attigiſſe, aut comprobaſſe. Idcircòque turpiter eos mentiri dicit, qui diſſertationes iſtiuſmodi Socrati attribuerent. Hoc autem, inquiunt, Xenophon cùm ſcripſit, Platonem videlicet notavit, in cujus libris Socrates de* C *Phyſica & Muſica & Geometria diſſerit.*

Μάγον τινα ἐλθόντα ἐκ Συρίας, &c. καὶ δὴ καὶ βίαιον ἔσεσθαι] Sed & Socratem Zopyrus Phyſiognomon ſtupidum eſſe dixit, & bardum, quòd jugula concava non haberet; obſtructas eas partes & obturatas eſſe dicens. addidit etiam mulieroſum: in quo Alcibiades cachinnum dicitur ſuſtuliſſe. Refert Cicero in libro de Fato.

Πρὸς γὰρ Ἀθηναίων κώνειον ἁπλῶς μὴ ἐδέξω] Ita omnes editi. Ita omnes MSS. quos vidi. Alios viderat Salmaſius, qui ad Inſcriptionem Herodis Attici pag. 65. in omnibus exemplaribus hunc verſum ſic legi ait,

Πρὸς γὰρ Ἀθηναίων κόνιον μὴ ἁπλῶς σὺ ἐδέξω.

Sanè ita legendum docent hæc Suidæ verba in κόνειον· κόνειον, βοτάνη δηλητήριος, διὰ τοῦ ο μικροῦ, διὰ τὸ μέτρον τοῦ στίχου. D

Πρὸς γὰρ Ἀθηναίων κόνειον (lege κόνιον) μὴ ἁπλῶς σὺ ἐδέξω.

Αὐτοὶ δ' ἐξέπιον τοῦτό γε τῷ στόματι.

κόνιον pro κώνειον, ut σίω pro σείω, δανίσαι pro δανείσαι, & alia infinita. Lege apud Suidam τοῦτο τέῳ.

Ἀριστοτέλης ἐν τρίτῳ Περὶ ποιητικῆς] Ludovicus Caſtelvetrius in Commentariis illis ſuis eruditiſſimis atque acutiſſimis in Ariſtotelis Poëticam legendum exiſtimabat ἐν τρίτῳ Περὶ ποιητῶν. Verba ejus ſunt: *Hora noi non ci poſſiamo à partito niuno del mondo laſciare indurre à credere, che queſto volume ſia il primo, ò pure, l' uno de' tre libri, conciosia coſa che queſto volume ſia il primo, ò pure l' uno de' tre libri dell' arte de' Poeti, ſeguendo l' auttorità di Pietro Vittorio,* E *havendo noi per conſtante, che Ariſtotele non habbia mai ſcritti i tre predetti libri, concioſia coſa che Diogene Laërtio, ſe egli gli haveſſe ſcritti, n' haurebbe fatta mentione nella Vita d' Ariſtotele, ſi come fà de gli altri appertenenti à queſta arte. Ne poſſiamo reputare eſſere coſa vera, che eſſo Diogene nella Vita di Socrate produca la teſtimonianza in mezzo de' tre predetti libri, altramente manifeſterebbe ſe eſſere ſtato uno ſmemorato in iſcrivere il racconto de' libri Ariſtotelici, che non haveſſe fatto ricordo niuno de' tre predetti libri. Mà debbiamo havere per coſa certiſſima, che egli nella predetta Vita di Socrate adduca la teſtimonianza, non de' tre libri dell' arte de' Poëti, cioè de' tre libri* τῶν Ποιητῶν *d' Ariſtotele, li quali teſtmonia eſſo Laërtio lui haver compilati, narrando la ſua vita, & habbiamo aſſai certo ſegnale la coſa ſtar coſi, poiche egli adduce l'* F *autorità di que' libri, per provare, che un certo Antiolocho da Lemno, & Antiphonte lo ſpeculatore delle coſe monſtruoſe ſi dimoſtrarono nemici di Socrate nella guiſa che altri ſi dimoſtrarono à Pitagora, ad Homero, ad Heſiodo, à Thalete, à Biante, à Pittaco, ad Anaſſagora, & à Simonide. Il che è coſa toccante, ſi come appare, la vita, e i coſtumi di que' due, ſecondo che ci dobbiamo imaginare, Poëti, & non coſa appertenente ad inſegnamenti, ed ad artificio di poeſia, di cui ragione volmente ſi dee favellare ne' libri di così fatta arte. Si come parimente Plutarcho adduce la teſtimonianza nella Vita d' Homero de' tre predetti libri de Poeti d' Ariſtotele, & non quella de' tre libri dell' arte de' Poeti, imaginati da Pietro Vittorio. La qual coſa è vie più che manifeſta, concioſia ſia coſa che Ariſtotele nel luogo allegato, non ragioni d' Homero, ſe non come foſſe conceputo, & naſceſſe. & viveſſe parte della ſua vita, cioè di coſe molto lontane dall' arte de' Poeti. Mà l' errore che è ſcorſo nella Vita d' Homero compoſta da Plutarcho, & nella Vita di Socrate compoſta da Diogene Laertio in queſta guiſa* περὶ ποιητικῆς, *quando ſi doveva ſtampare, ò ſcrivere* Περὶ ποιητῶν, *hà data occaſione à Pietro Vittorio di commettere queſto altro errore.* Idem & erudito Nunneſio videbatur in Commentario illo ſuo erudito ad Vitam Ariſtotelis, & clariſſimo Voſſio de Hiſt. Græcis lib. IV. cap. 9. nec non in Poëtica.

Ἀντιόλοχος] MS. Regius Ἀντίλοχος, & ita legiſſe videtur Aldobrandinus, qui vertit *Antilochus.* Sed Editio prior etiam Ἀντιόλοχος· & ita annotatum reperi manu recentiori in Codice Regio. Ambroſius legit Ἀντίοχος. Ἀντίδοκος, ſive Ἀντίδικος, dicitur in Vita Pythagoræ, ubi nos vide.

Ἀντιφῶν ὁ τερατοσκόπος] De quo Suidas: Ἀντιφῶν Ἀθηναῖος, Τερατοσκόπος, καὶ Ἐποποιὸς, καὶ Σοφιστής· ἐκαλεῖτο δὲ Λογομάγειρος, &c. Et Hermogenes de Formis Orat. lib. II. περὶ δὲ Ἀντιφῶντος λέγοντας ἀνάγκη προειπεῖν, ὅτι καθάπερ ἄλλοι τέ φασιν οὐκ ὀλίγοι, καὶ Δίδυμος ὁ Γραμματικὸς, πρὸς δὲ καὶ ἀπὸ ἱστορίας φαίνεται, πλείους μὲν γεγόνασιν Ἀντιφῶντες· δύο δὲ οἱ σοφιστεύσαντες, ὧν καὶ λόγον ἀνάγκη ποιήσασθαι· ὧν εἷς μέν ἐστιν ὁ Ῥήτωρ, οὗπερ οἱ φονικοὶ φέρονται λόγοι, καὶ Δημηγορικοὶ, καὶ ὅσοι τούτοις ὅμοιοι. ἕτερος δὲ ὁ καὶ Τερατοσκόπος, καὶ Ὀνειροκρίτης λεγόμενος γενέσθαι, οὗπερ οἵ τε περὶ τῆς ἀληθείας λέγονται λόγοι, καὶ οἱ περὶ ὁμονοίας, καὶ οἱ Δημηγορικοὶ, καὶ ὁ Πολιτικός. *De Antiphonte dicturi, neceſſe eſt præfari, quòd, quemadmodum alii dicunt non pauci, atque Didymus Grammaticus, prætereaque ex Hiſtoriis apparet, multi fuerunt Antiphontes, ſed duo Sophiſtæ, quorum etiam neceſſe eſt mentionem facere. Eorum unus fuit Orator, cujus circumferuntur Orationes de Homicidiis, & apud Populum quædam habitæ, & quotquot illis ſimiles. alter verò prodigiorum inſpector, & ſomniorum conjector dicitur fuiſſe, cujus de veritate dicuntur eſſe Orationes, & de Concordia, & quædam habitæ apud Populum, & Oratio, quæ vocatur* Politicus. Hic omnino eſt Antiphon; cujus meminit Clemens lib. VII. Strom. his verbis: χαρίεν τὸ τοῦ Ἀντιφῶντος οἰωνισαμένου τινὸς, ὅτι κατέφαγεν ὗς τὰ δελφάκια, θεασάμενος αὐτὴν ὑπὸ λιμοῦ διὰ μικροψυχίαν τοῦ τρέφοντος κατισχναμένην, Χαῖρε, εἶπεν, ἐπὶ τῷ σημείῳ, ὅτι οὕτω πεινῶσα τὰ σὰ οὐκ ἔφαγεν τέκνα. *Lepidum eſt illud Antiphontis: nam cùm quidam malum omen haberet, quòd ſus porcellos ſuos devoraſſet, ille conſpicatus eam ob ſorditiem hominis fame emaciatam, Lætare, inquit, hoc ſigno, quòd ſus illa fame adeo preſſa tuos non devoraverit liberos.* His ſimilia habet Theodoritus Ser. VI. De hoc Antiphonte, aliiſque ejus nominis, videndus Voſſius de Hiſtoricis Græcis. videndus & Jonſius de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophiæ, apud quem Antiphontis libri περὶ Ὁμονοίας, περὶ Ἀληθείας, & Πολιτικὸς, malè Antiphonti Rhamnuſio tribuuntur: ſunt enim τοῦ Τερατοσκόπου ut ex Hermogenis loco allato clarè apparet.

ὡς Πυθαγόρᾳ Κύδων καὶ Ὀνάτας] Locus corruptus. Lege meo periculo Κύδων, ſive potiùs Κύλων, Κροτωνιάτης. Noſter infrà in Pythagora: τούτῳ φασὶν ἀντιπαρατάσσεσθαι Κύδωνα. Iamblichus de Vita Pythagoræ cap. 35. Κύλων ἀνὴρ Κροτωνιάτης, γένει μὲν καὶ δόξῃ καὶ πλούτῳ πρωτεύων τῶν πολιτῶν, ἄλλως δὲ χαλεπός τις καὶ βίαιος καὶ θορυβώδης, καὶ τυραννικὸς τὸ ἦθος, πᾶσαν προθυμίαν παρασχόμενος πρὸς τὸ κοινωνῆσαι τοῦ Πυθαγορείου βίου· καὶ προσελθὼν πρὸς αὐτὸν τὸν Πυθαγόραν ἤδη πρεσβύτην ὄντα, ἀπεδοκιμάσθη διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. γενομένου δὲ τούτου πόλεμον ἰσχυρὸν ἤρατο, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ τοῦ Κύλωνος πρὸς αὐτόν τε τὸν Πυθαγόραν καὶ τοὺς ἑταίρους. καὶ οὕτω σφόδρα τις ἐγένετο καὶ ἀκρατὸς ἡ φιλοτιμία αὐτοῦ τε τοῦ Κύλωνος, καὶ τῶν μετ' ἐκείνου τεταγμένων, ὥστε διατεῖναι μέχρι τῶν τελευταίων Πυθαγορείων, &c. *Cylon vir erat Crotoniata, genere quidem & dignitate divitiiſque inter omnes cives primas tenens: ſed cetera aſperis præditus moribus, violentus & ſeditioſus, adeoque tyrannicus, qui omnem alacritatem, animique propenſionem ac diligentiam adhibebat, ut cum Pythagoreorum vitæ inſtitutis communionem haberet. Cumque ad ipſum Pythagoram jam ſenem acceſſiſſet, ob cauſas modò dictas repulſam tulit. Eo verò facto acre & magnum bellum ſuſcepit & ipſe Cylo, & ejus amici ac familiares, contra ipſum Pythagoram ſimul & amicos. Atque adeo gravis & vehemens, adeoque intemperans & immoderata exarſit tum ipſius Cylonis,*

tum

tum eorum, qui cum ipſo quaſi in acie conſtituti ordinatique erant, concertatio æmulatioque, ut ad ultimos uſque Pythagoræos ea continuata ſit. Eadem habet in Vita Pythagoræ Porphyrius, à quo ſuperiora Iamblicus accepit: Κύλων ἀνὴρ Κροτωνιάτης κατὰ μὲν τὸ γένος, καὶ δόξαν πρωτεύων, καὶ βίου περιουσίαν πάντας ὑπερβάλλων τοὺς πολίτας, χαλεπὸς δ' ἄλλως καὶ τυραννικὸς, τῇ τε τῶν φίλων περιβολῇ, καὶ τῇ τοῦ πλούτου δυνάμει πρὸς ἰσχὺν ἀδικημάτων χρώμενος· οὗτος τῶν τ' ἄλλων ἁπάντων, ἃ ἐδόκει καλὰ, ἑαυτὸν ἠξίου· ἡγεῖτο δὲ καὶ τῆς Πυθαγόρου φιλοσοφίας ἀξιώτατον εἶναι μεταλαχεῖν· πρόσεισι τῷ Πυθαγόρᾳ ἑαυτὸν ἐπαινῶν, καὶ βουλόμενος συνεῖναι αὐτῷ. ὁ δ' εὐθὺς φυσιογνωμονήσας τὸν ἄνδρα, καὶ ὁποῖος ἦν συνιδὼν ἐκ τῶν σημείων, ἃ διὰ τοῦ σώματος ἐθήρα τῶν προσιόντων, ἀπιέναι ἐκέλευσε, καὶ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν· τοῦτο τὸν Κύλωνα οὐ μετρίως ἐλύπησεν, ὥσπερ ὑβρισμένον, καὶ τὰ ἄλλα χαλεπὸν ὄντα καὶ ὀργῆς ἀκρατῆ. συνάγων οὖν τοὺς φίλους, διέβαλλε τὸν Πυθαγόραν, καὶ παρεσκεύαζεν, ὡς ἐπιβουλεύσων αὐτῷ τε καὶ τοῖς γνωρίμοις. τοὐντεῦθεν δ' οἱ μέν φασι τῶν ἑταίρων τοῦ Πυθαγόρου συνηγμένων ἐν τῇ Μίλωνος οἰκίᾳ τοῦ ἀθλητοῦ, κατὰ τὴν Πυθαγόρου ἀποδημίαν (ὡς γὰρ Φερεκύδην τὸν Σύριον, αὐτοῦ διδάσκαλον γενόμενον, εἰς Δῆλον ἐπεπόρευτο, νοσηλεύσων αὐτὸν περιπετῆ γενόμενον τῷ ἱστορουμένῳ τῆς φθειριάσεως πάθει, καὶ κηδεύσων,) πάντας πανταχῆ ἐνέπρησαν, δύο ἐκφυγόντων ἐκ τῆς πυρᾶς, Ἀρχίππου τε καὶ Λύσιδος, ὥς φησι Νεάνθης. *Cylo Crotoniates, genere quidem & majorum gloriâ, opibuſque facile totius civitatis princeps, ceterùm aſperis moribus, & dominandi cupidus: tum amicorum copiâ, divitiarumq; adminiculo ad injuſtitiam improbitatemque abuſus. Is cùm ceteris præclaris rebus omnibus dignum ſeſe exiſtimaret: tum verò longè digniſſimum judicabat, qui Pythagoricæ Philoſophiæ particeps eſſet. accedit Pythagoram, ſemetipſum deprædicans, & converſationem ejus expetens. at ille cùm naturam moreſque hominis continuò exploraſſet, atq; ex indiciis, quæ ex accedentium corpore captabat, quali ingenio eſſet perſpexiſſet, juſſit ipſum abire, & ſuas ſibi res agere. Id non mediocri dolore Cylonem commovit, ac ſi contumeliâ affectus fuiſſet: virum aliàs ſatis aſperum, & animi impotentioris. Coactis ergo in unum amicis, Pythagoram criminari cœpit, & inſidias ipſi & amicis ejus parare. ac proinde, ut nonnulli referunt, Pythagoræ familiares in Milonis athletæ ædibus congregatos, abſente tum Pythagorâ (nam ad Pherecydem Syrium, quo præceptore olim fuerat uſus, in Delum diſceſſerat, ut pediculari morbo, quem* phthiriaſin *vocant, correpto adeſſet, curamque ſepulturæ haberet) omnes igne immiſſo exuſſerunt; duobus tantùm ex incendio elapſis, Archippo & Lyſide, ut Neanthes prodidit.* Etiam Κύλων Κροτωνιάτης dicitur Diodoro Siculo in Excerptis à Valeſio editis, cujus verba infra ad Pythagoræ Vitam adducimus, ubi nos vide. Corruptè apud Apuleium in Floridis *Gillus* appellatur: *Sunt qui Pythagoram aiunt eo temporis inter captivos Cambyſæ regis Ægyptum cùm adveheretur, ductores habuiſſe Perſarum Magos, ac præcipuè Zoroaſtrem, omnis divini arcani antiſtitem: poſteaque eum à quodam Gillo Crotonienſium principe recuperatum.* & Γύλων apud Themiſtium Orat. IV. ubi de Pythagora: αὐτός τε γὰρ ὁ Μνησάρχου τοσόνδε ἄρα ἀπέλαυσε τῆς πολυυμνήτου σοφίας, ὥστε μετανάστης ἀεὶ διεβίω, διὰ τοὺς βασκαίνοντας καὶ κολούοντας, ἐκ Σάμου μὲν εἰς Κρότωνα διὰ Πολυκράτην, ἐκ Κρότωνος δὲ εἰς Λοκροὺς διὰ Γύλωνα. *Siquidem ille Mneſarchi filius hunc tantùm de celebri illa ſapientia fructum cœpit, quòd peregrinando ætatem omnem traduxerit, propter certos homines, qui invidere illi ac laceſſere non deſiſterent. Primùm enim è Samo Crotonem ob Polycratem fugit, tum propter Gylonem Crotone Locros conceſſit.*

καὶ Σάγαρις Ὁμήρῳ ζῶντι] Syagrum vocat Lilius Giraldus in Dialogo de Poëtis, ubi de Heſiodo.

ἀποθανόντι δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος] Librorum Xenophanis Colophonii in Homerum atque Heſiodum meminit Laërtius, infra in ejus vita, & Sextus Empiricus adverſus Mathematicos. De his nos plura in Diſſertatione noſtra περὶ ἐξηγητῶν Ὁμήρου.

καὶ Κέρκωψ Ἡσιόδῳ ζῶντι] Accipio de Cercope Mileſio, qui pleriſque auctor creditus eſt ejus Poëmatis, quod Αἰγίμιος vocabatur, ſed quod ab aliis tribuebatur Heſiodo. Athenæus lib. lib. XI. καὶ ὁ τὸν Αἰγίμιον ποιήσας, εἴθ' Ἡσίοδός ἐστιν, ἢ Κέρκωψ ὁ Μιλήσιος. Quòd ſi vere conjicimus, minùs vera eſt Gerardi Joannis Voſſii conjectura, exiſtimantis Cercopem illum Mileſium, diverſum non eſſe à Cercope Pythagorico, de quo Clemens Alexandrinus Στρωματ. libro I. Ἐπιγένης δὲ ἐν τοῖς περὶ τῆς εἰς Ὀρφέα ποιήσεως, Κέρκωπος εἶναι λέγει τοῦ Πυθαγορείου, τὴν εἰς ᾅδου Κατάβασιν, καὶ τὸν ἱερὸν Λόγον. & Cicero I. de Natura Deorum: *Orpheum Poetam docet Ariſtoteles* A *nunquam fuiſſe, & hoc Orphicum Carmen Pythagorici ferunt cujuſdam fuiſſe Cercopis.* Eſt enim Heſiodus Pythagorâ antiquior multò. De Amphimenis Coi odio in principem Lyricorum nihil apud alios Scriptores legere me memini.

Θάλητι δὲ Φερεκύδης] Suidas in Φερεκύδης· ἐζηλοτύπει δὲ τὴν Θάλητος δόξαν.

καὶ Βίαντι Σάλαρος, Πριηνεύς] Ignotus mihi Salarus ille Prienenſis.

Ἀντιμενίδας) Alcæi Poëtæ frater.

Σιμωνίδῃ Τιμοκρέων] Timocreon ille, Rhodius fuit, & veteris Comœdiæ Scriptor. odii ejus in Simonidem meminit & Suidas, qui etiam in Simonidem tragœdiam ſcripſiſſe refert.

τῶν λεγομένων Σωκρατικῶν] De quibus peculiari libro ſcripſere Idomeneus & Phanias. De Idomeneo teſtatur B Diogenes noſter in hac ipſa Socratis Vita; de Phania in Antiſthene.

οἱ κορυφαιότατοι] Suppuduiſſe ſe Phrynichus ait, cùm hanc vocem apud Favorinum reperiſſet; pro qua κορυφαῖον dici jubet.

Pag. 45. γέγονε δὲ Σωκράτης καὶ ἕτερος, ἱστορικὸς, Περιήγησιν Ἄργους γεγραφώς] Meminit non ſemel Plutarchus in Quæſtionibus Romanis. Argivuum puto fuiſſe, ac de eo accipiendum Tertullianum lib. II. ad Nationes, ubi pro *ut Argivus Socrates detulit*, lego *retulit*.

καὶ ἄλλος, Περιπατητικὸς, Βιθυνὸς, καὶ ἕτερος, ἐπιγραμμάτων ποιητής] Qui ambo mihi ignoti.

καὶ ὁ Κῷος, ἐπικλύσεις θεῶν γεγραφώς] Editio Baſileenſis ἐπίσεις, quæ vox nihil eſt. Lege Ἐπικλήσεις, & ita Editiones Stephanicæ. Etiam Scholiaſtes Apollonii ad lib. C I. Σωκράτης ἐν Ἐπικλήσεσι, &c. Corrigendus Athenæus lib. III. 28. Σωκράτης ἐν ἕκτῳ Ἐπικλήσεως. reſcribe Ἐπικλήσεων. Sunt autem hoc loci Ἐπικλήσεις, cognomina, ſeu ἐπωνυμίαι, quæ cuique Deorum ob varios eventus contingerunt, ut rectè Reineſius Var. Lect. III. 5. ex dicto Scholiaſte interpretatur. Minùs rectè Voſſius lib. III. de Hiſtoricis Græcis, indigitamenta, ſeu preces, quibus Dii invocantur, exponit. Eidem Voſſio placebat eorum opinio, qui hujus Socratis Coi putant eſſe librum περὶ ὁσίων, id eſt, *de ſanctis*, Plutarcho memoratum in Tractatu de Iſide & Oſiride. Omiſit autem Diogenes noſter plures Socrates; Socratem juniorem, Ariſtotelis Magiſtrum, de quo Plato in Politico, *A*riſtoteles in Metaphyſicis, *A*mmonius, ſive Philoponus, in Vita *A*riſtotelis, & Olympiodorus praxi 42. D in Gorgiam Platonis. hunc cum noſtro magnâ ἀντιστορησίᾳ confundunt quidam: qua de re videndus Leonardus *A*retinus lib. VI. Epiſt. Octavianus Ferrarius extremo libro de Sermonibus Exotericis, & Nunneſius ad Vitam *A*riſtotelis. Omiſit Laërtius & Socratem Rhodium, qui ſub *A*uguſto vixit, & libros de Bello Civili ſcripſit, & de quo *A*thenæus. Item Socratem, ſocerum *P*iſiſtrati, de quo idem *A*thenæus; Socratem, *A*chæum, Cyri hoſpitem, cujus meminit Xenophon libro I. de Expeditione Cyri; Socratem Thebanum, Statuarium, de quo Thucydides libro II. & alios quamplurimos; Socrates enim circiter viginti in antiqua hiſtoria reperiri teſtis eſt Jonſius lib. I. de Hiſtoria Philoſophica cap. 2.

XENOPHON.

E TON δῆμον Ἐρχιεύς] Heſychius: Ἐρχεία, δῆμος φυλῆς τῆς Αἰγεΐδος. Lege Αἰγηΐδος. Stephanus: Αἰγηΐς, φυλὴ τῆς Ἀττικῆς, ἀπὸ Αἰγέως, τοῦ Πανδίονος. Malè Ceteræ editiones Laërtii τῶν δήμων Ἀρχιεύς. Vide Meurſium de Pop. Att. in Ἐρχεία, & Leopardum Emendat. XIX. 7.

εἰς ὑπερβολὴν] Ita infra: φίλος τ' ἦν εἰς ὑπερβολήν.

τοῦτον ἐν στενωπῷ φασιν ἀπαντήσαντα Σωκράτει] Meliùs Stephanicæ Editiones, τούτῳ ἐν στενωπῷ φασιν ἀπαντήσαντα Σωκράτην· de qua lectione videndus H. Stephanus. Σωκράτην quoque legitur in Editione Frobeniana.

τῶν προσφερομένων ἕκαστον] τὰ προσφερόμενα ſunt *cibi*: προσφέρομαι eſt *cibum capio*. Noſter infra in Ariſtippo: F εἰ ταῦτα (λάχανα) ἔμαθες προσφέρεσθαι, οὐκ ἂν Τυράννων αὐλὰς ἐθεράπευες. Et poſtea: ὥσπερ οὐχ οἱ τὰ πλεῖστα ἐσθίοντες καὶ γυμναζόμενοι ὑγιαίνουσι μᾶλλον τῶν τὰ δέοντα προσφερομένων.

καλοὶ κἀγαθοὶ] Non abs re forſan fuerit hîc obſervare, quod in Chreſtomathia obſervavit Helladius Bezantinous apud Photium, καλὸς καὶ ἀγαθὸς Atticos dicere, ſed non ἀγαθὸς καὶ καλὸς, quamquam ἀγαθῇ τύχῃ dicant, & τύχῃ ἀγαθῇ.

πρῶτος ὑποσημειωσάμενος τὰ λεγόμενα εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν] Id eſt. *primus omnium, quæ dicebantur, notis excepta, in publicum edidit.*

εἰς ἀνθρώπους ἤγαγεν] Idem Laërtius infrà hac ipſa in Vita: λέγεται δ᾽ ὅτι καὶ τὰ Θουκυδίδου βιβλία λανθάνοντα ὑφελέσθαι δυνάμενος, αὐτὸς εἰς δόξαν ἤγαγεν.

ἀλλὰ καὶ Ἱστορίαν Φιλοσόφων πρῶτος ἔγραψε] Ambiguè dictum: vox enim φιλοσόφων & ad τὸ πρῶτος & ad τὸ ἱστορίαν referri poteſt. Ad τὸ ἱστορίαν retulit Suidas. Ξενοφῶν, inquit, πρῶτος ἔγραψε βίους φιλοσόφων, καὶ ἀπομνημονεύματα. Ad τὸ πρῶτος refert Jonſius, & Laërtii verba Suidam non cepiſſe contendit. Ejus rationes videre eſt lib. 1. Hiſt. Philoſ. cap. 7. Jonſii ſententiæ non invitus accedo: neque enim infrà, inter libros Xenophontis, Φιλοσόφων Ἱστορίας Laërtius mentionem facit. Xenophontem ad ſcribendam hiſtoriam Iſocrates incitavit, quemadmodum & Theopompum Chium & Ephorum Cumæum, ad captum cujuſque aptè argumenta hiſtoriæ diſtribuens; ut eſt apud Photium Cod. cclx.

νῦν γὰρ ἐγὼ Κλεινίαν ἥδιον μὲν θεῶμαι, ἢ τ᾽ ἄλλα πάντα, &c.] Et nos olim in hunc ſenſum ſic ludebamus:

Πάντα ἔχω, Τελέσιλλαν ἔχων. ἢν πάντα δέ γ᾽ ἕξω,
Μὴ Τελέσιλλαν ἔχων, καὶ τότε μηδὲν ἔχω.

Vide Aldobrandinum.

ἦν αὐτῷ συνήθης Πρόξενος ὄνομα, &c.] Hæc & ſequentia optimè illuſtravit Aldobrandinus.

ὃς ἐν Σάρδεσι διατρίβων παρὰ τῷ Κύρῳ, ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας ἐπιστολὴν Ξενοφῶντι] Camerarius in Diſſertatione de Vita Xenophontis: *Hic* (Proxenus) *cum Sardibus apud Cyrum maneret, miſit Epiſtolam Athenas Xenophonti, adoleſcenti quidem adhuc, ſed laudis & gloriæ bellicæ cupido.* Falſò addidit, Xenophontem adoleſcentem tunc fuiſſe; erat enim tunc annnos natus quinquaginta: quod pluribus probat Franciſcus Carpentarius in Præfatione ad Κύρου παιδείαν, ubi eum vide. Græci quidem νέον de virili & firmata ætate aliquando uſurpant: τὸ *adoleſcentem* Latini nunquam.

καὶ ὃς γίνεται παρὰ Κύρῳ] ὃς, pro αὐτὸς, *ille*. Ita ſuprà in Socrate: καὶ οἱ θάνατον αὐτοῦ κατέγνωσαν. Et infrà hac ipſa in Vita: καὶ τὸν διαθέσθαι αὐτὰ ὡς ἐβούλετο.

Μένωνα τὸν Φαρσάλιον] Μένων ὁ Θετταλὸς dicitur Xenophonti in Anabaſi libro II. ſub finem, & Athenæo lib. XI. Pharſaliam regionem eſſe Theſſaliæ, Pharſalo oppido; à quo & nomen accepit, circumjacentem, nemo neſcit, niſi qui ea quoque quæ nota ſunt omnibus neſcit.

φησὶν αὐτοῦ μείζοσι κεχρῆσθαι παιδικοῖς] Id eſt, *grandioribus, quàm ipſe eſſet, Amaſiis uſum eſſe ait.* De Amaſiorum ætate Strato in Ἀνθολογίᾳ ἀνεκδότῳ:

Ἀκμῇ δωδεκέτους ἐπιτέρπομαι· ἔστι δὲ τούτου
Χ᾽ ὁ τρισκαιδεκέτης πουλὺ ποθεινότερος.
Χ᾽ ὁ τὰ δὶς ἑπτὰ νέμων, γλυκερώτερον ἄνθος ἐρώτων·
Τερπνότερος δ᾽ ὁ τρίτης πεντάδος ἀρχόμενος.
Ἑξεπικαιδέκατον δὲ θεῶν ἔτος. ἑβδόματον δὲ
Καὶ δέκατον ζητεῖν, οὐκ ἐμὸν, ἀλλὰ Διός.
Εἰ δ᾽ ἐπὶ πρεσβυτέρους τις ἔχει πόθον, οὐκ ἔτι παίζει·
Ἀλλ᾽ ἤδη ζητεῖ ΤΟΝ Δ᾽ ΑΠΟΜΕΙΒΟΜΕΝΟΣ.

καὶ τῶν Ὀδρυσῶν βασιλέως] Corrigendus obiter Lucianus in Macrobiis: Τήρης δὲ, ὁ Δρυσῶν βασιλεύς. Lege Ὀδρυσῶν.

πρὸς Ἀγησίλαον] Plutarchus in Ageſilao.

ἐπὶ Λακωνισμῷ] Id eſt, quòd Lacedæmoniis faveret. Diximus ſuprà ad Anacharſim, Aliàs λακωνίζειν eſt *pædicare*. Heſychius: λακωνίζειν, παιδικοῖς χρῆσθαι λακωνικὸν τρόπον· τὸ περαίνειν καὶ παιδεραστεῖν, τὸ παρέχειν ἑαυτὸν τοῖς ξένοις· ἥκιστα γὰρ φυλάττουσι Λάκωνες τὰς γυναῖκας.

Pag. 46. Μεγαβύζῳ δίδωσι, τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεῖ] Sic vocabantur Dianæ Epheſiæ Sacerdotes. Heſychius: μεγαβύζιοι λόγοι, μεγάλοι, ἀπὸ τοῦ Περσῶν βασιλέως. οἱ δὲ βαρβάρους. καὶ οἱ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεῖς, καὶ οἱ στρατηγοὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως, μεγάβυζοι. Vide hîc Caſaubonum.

εἰς Σκιλλοῦντα] Xenophon ipſe de Expeditione Cyri libro V. ἐπεὶ δ᾽ ἔφυγε Ξενοφῶν, κατοικοῦντος ἤδη αὐτοῦ ἐν Σκιλλοῦντι, ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οἰκισθέντι παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν. *Poſtea vero, cùm eſſet in exilio Xenophon, ac jam Scilunte habitaret, quod oppidum à Lacedæmoniis propter Olympiam conditum erat.* πόλιν Τριφυλιακὴν vocat Stephanus. Ibi Xenophontem Hiſtoriam ſuam ſcripſiſſe ſcribit Plutarchus in libello de Exilio.

ὥς φησι Δείναρχος ἐν τῷ πρὸς Ξενοφῶντα ἀποστασίου] A Fallitur Aldobrandinus, qui Dinarchum illum alium eſſe exiſtimabat ab Oratore, cujus inter X. Oratores Græcos exſtant aliquot Orationes. ipſiſſimus eſt, atque ipſiuſmet Orationis adverſus Xenophontem meminit Dionyſius Halicarnaſſeus in Dinarcho. De actione ἀποστασίου videndus Heſychius, & Harpocration, atque ad Harpocrationem Mauſſacus.

δι᾽ οὗ ποταμὸς ἔρρει Σελλινοῦς, ὁμώνυμος τῷ ἐν Ἐφέσῳ] Ita Stephani Editiones. Σελλινοῦς quoque apud Xenophontem. Aldobrandinus, qui vertit *Selinus*, Σελινοῦς legerat; quam lectionem exhibent & Membranæ Regiæ, & Editio Frobenii. Ita quoque apud Strabonem; & ita etiam legi oportere ratio originis oſtendit: Σελινοῦς quippe ἀπὸ τῶν σελίνων, ab apii abundantia. Etiam qui ad Epheſum fluit fluvius, quem huic cognominem fuiſſe ait Laërtius, Σελινοῦς vocabatur.

εἰς Λέπρεον] Λέπριον dicitur Callimacho, Ptolemæo, B Pauſaniæ, Suidæ & Scholiaſtæ Ariſtophanis ad Acarn. pag. 406. At Thucydides etiam Λέπρεον appellat. Oppidum fuit Peloponneſi.

καὶ γὰρ ἐπαιδεύοντο αὐτόθι ἐν τῇ Σπάρτῃ] Plutarchus in Ageſilao: Ξενοφῶντα δὲ τὸν σοφὸν ἔχων μεθ᾽ ἑαυτοῦ σπουδαζόμενον, ἐκέλευσε τοὺς παῖδας ἐν Λακεδαίμονι τρέφειν μεταπεμψάμενον, ὡς μαθησομένους τῶν μαθημάτων τὸ κάλλιστον, ἄρχεσθαι καὶ ἄρχειν. *Xenophonti illi ſapienti, quem ſecum magno in honore habebat, liberos ſuos ſuaſit ut acciret, & Lacedæmone educeret, quò pulcherrimâ diſciplinâ, parendi ſcilicet & imperandi, imbuerentur.*

Διοκλῆς ἐν τοῖς Βίοις τῶν Φιλοσόφων] Hos Dioclis de Vitis Philoſophorum libros laudat quoque nominatim Laërtius in Ariſtippo, ſignatque alibi paſſim. Eumdem eſſe C putat Jonſius ac Dioclem illum Magnem, cujus Ἐπιδρομὴν τῶν Φιλοσόφων citat Laërtius in Zenone Cittieo, & in Epicuro.

ἀλλὰ γὰρ εἰπεῖν, ἤδειν θνητὸν γεγεννηκώς] Valerius Maximns V. 10. *Xenophon autem quòd ad Socraticam diſciplinam attinet, proximus à Platone felicis ac beatæ facundiæ gradus, cùm ſolemne ſacrificium perageret; è duobus filiis majorem natu, nomine* Gryllum, *apud Mantineam in prælio cecidiſſe cognovit: nec ideo inſtitutum Deorum cultum omittendum putavit, ſed tantummodo coronam deponere contentus fuit. Quam ipſam, percunctatus quonam modo occidiſſet, ut audivit fortiſſime pugnantem interiiſſe, capiti repoſuit; numina, quibus ſacrificabat, teſtatus majorem ſe ex virtute filii voluptatem, quàm ex morte amaritudinem ſentire. Alius removiſſet hoſtiam, abje-* D *ciſſet altaria, lacrimis reſperſa thura disjeciſſet. Xenophontis corpus religioni immobile ſtetit, & animus in conſilio prudentiæ ſtabilis manſit: nam dolori ſuccumbere ipſa clade, quæ nuntiata erat, triſtius duxit.* Meminit & Ælianus Variæ Hiſtoriæ libro & capite tertio: Ξενοφῶντι θύοντι ἧκέ τις ἐκ Μαντινείας ἄγγελος, λέγων, τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Γρύλλον τεθνάναι· κἀκεῖνος ἀπέθετο μὲν τὸν στέφανον, διετέλει δὲ θύων. ἐπεὶ δὲ ἄγγελος προσέθηκε καὶ ἐκεῖνο, ὅτι νικῶν τέθνηκε, πάλιν ὁ Ξενοφῶν ἐπέθετο τὸν στέφανον: quæ ipſiſſima verba exſcripſit Stobæus Serm. CVI. Huc referenda quæ in hanc rem habet Seneca in Conſolatione ad Marciam cap. 12. *Nec nimis admiretur Græcia illum patrem, qui in ipſo ſacrificio, nuntiata filii morte, tibicinem tantùm tacere* E *juſſit, & coronam capiti detraxit, cetera rite perfecit.* Et in Conſolatione ad Polybium c. 30. *Quanto ille juſtior, qui nuntiatâ filii morte, dignam magno viro vocem emiſit!* Ego cùm genui, tum moriturum ſcivi. *Prorſus non mireris ex hoc natum eſſe, qui fortiter mori poſſet. Non accepit tamquam novum nuntium filii mortem: quid eſt enim novi, hominem mori, cujus tota vita nihil aliud quàm ad mortem iter eſt?* Ego cùm genui, tum moriturum ſcivi. *Deinde adjecit rem majoris & prudentiæ & animi,* Huic rei ſuſtuli. Huc ſpectant & illa Joannis Chryſoſtomi Orat. LXII. in Joannem: καὶ ἀκούσασα γυνὴ περὶ παιδὸς ἐν πολέμῳ πεπεσόντος, εὐθέως ἤρετο, Τὰ δὲ τῆς πόλεως πῶς διάκειται πράγματα· Καὶ ἄλλος φιλόσοφος, ἐστεφανωμένος, ἐπειδὴ ἤκουσεν ὅτι ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὁ παῖς ἔπεσεν, ἀφελόμενος τὸν στέφανον, καὶ F ἐρόμενος, ὁπότερος τοῖν δυοῖν· ἐπειδὴ ἔμαθε τὸν πεσόντα, τὸν στέφανον εὐθὺς πάλιν ἐπέθηκε. *Mulier quæ audierat filium in prælio occidiſſe, mox rogat quo loco Reſpublica. Alius Philoſophus, coronatus, ut intellexit pro patria filium occubuiſſe, poſitâ coronâ cùm rogaſſet, uter duorum; ubi eum qui occubuerat pernovit, mox coronam in caput repoſuit.* Vide ſupra in Anaxagora.

φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης, ὅτι ἐγκώμια καὶ ἐπιτάφιον Γρύλλου, &c.] Fortaſſe hoc Ariſtoteles ſcripſerit in Gryllo. Librum *Grylli* nomine ſcripſiſſe Ariſtotelem infra in ejus Vita videbimus.

μύρτοι

μύριοι ὅσοι] Ita ſuprà in Socrate: καὶ ἐπὶ πλείστων ὅσων.

Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Θεοφράστου] Ex his Hermippi de Theophraſto libris deſumpta videntur quæ ſcribit Athenæus I. 17: Ἕρμιππος δέ φησι Θεόφραστον παραγίνεσθαι εἰς τὸν περίπατον καθ᾽ ὥραν, λαμπρὸν καὶ ἐξησκημένον, εἶτα καθίσαντα διατίθεσθαι τὸν λόγον, οὐδεμιᾶς ἀπεχόμενον, κινήσεως, οὐδὲ σχήματός τινος. *Hermippus ſcribit Theophraſtum ad horam condictam in Peripaton, ſcholam ſuam, ire ſolitum, corporis nitido & exacto cultu, illicque ſedentem cùm verba faceret, orationem ſic inſtituere, ut nullum geſtum, nullum ſchema prætermitteret.*

Pag. 47. ἦτ᾽ Αἰσχίνου οὐκ ἀπειθὴς γράψαι] ἴς τ᾽ Αἰσχίνου, *vis Æſchinis*, hoc eſt *Æſchines ipſe*, quo modo Homerus loqui amat, legendum conjiciebat Caſaubonus. Pro ἀπειθὴς Editio prior vitiosè ἀπειθεὶς. Stephani Editiones ἐπιπειθὴς: & ita legendum ratio metri poſtulat. Mox quoque in Æſchine, ubi editio Baſileenſis & Romana habent διὸ καὶ τὸν Τίμωνα εἰπεῖν ἐπ᾽ αὐτοῦ, ἦτ᾽ Αἰσχίνου οὐκ ἀπειθὴς γράψαι, habent Stephanicæ Editiones οὐκ ἐπιπειθής. γράψαι initium eſt verſus. Malè Regius Codex γράψας.

κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς τετάρτης καὶ ἐννενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος] Pro τετάρτης Suidas habet ὀγδόης. Cum Laërtio convenit Euſebius in Chronicis; qui Xenophontem vixiſſe ait Olympiade xcv.

ἄρχοντος Ξεναινέτου] Diodorus, quem ſequitur Sigonius, vocat *Exenætum*. Alii *Epænetum* vocant. Vide Meurſium Attic. Lect. v. 27. & de Arch. Athen. III. 15.

Στησικλείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων καὶ Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφῇ] Alibi Steſicleidem illum laudatum non reperio.

Καλλιδήμου] Stephanica Editio, & Baſileenſis, nec non Regius Codex, Καλλιδημίδου. Veriſſimè Meurſius de Arch. Ath. libro IV. cap. 6. Καλλιμήδους emendabat. Sic etiam Schottus Vit. comparat. pag. 43. & ſanè ita hunc Archontem nominat Dionyſius Halicarnaſſeus & poſt eum Sigonius.

καὶ φιλοκύνηγος] Canem nobilem habuiſſe, *Hippocentaurum* nomine, ſcribit Pollux libro & capite quinto.

καὶ Σωκράτη ζηλώσας ἀκριβῶς] Ex Socratis diſcipulis arctè magiſtro adhæſere Xenophon & Æſchines, nec propriam ſectam condiderunt.

συνέγραψε δὲ βιβλία πρὸς τὰ τετταράκοντα] Suidas: ἔγραψε βιβλία πλείονα τῶν μ᾽. *plures quàm quadraginta.* Quatuordecim ſolùm ſuperſunt, cum aliquot Epiſtolarum fragmentis.

τήν τε ἀνάβασιν] Quod opus, an genuinum eſſet, dubitabat Maſius Commentario in II. Joſuæ caput: ſed fruſtra. germanum eſſe Xenophontis fœtum vel ipſe ſtilus indicat. Eum autem librum adeò eleganter & purè & nitidè, aliquot ab hinc annis, interpretatus eſt Nicolaus Perrotus Ablancurtius, ut Xenophontem ipſum, cujus ſermonem Gratiæ finxiſſe dicuntur, elegantiâ viciſſe videatur. Perſequitur eo libro Xenophon hiſtoriam decem millium, quos ipſe ab extremis Perſarum finibus in patriam reduxit: quod factum mirè laudant omnes Scriptores.

καὶ Κύρου παιδείαν] *Cyri vitam & diſciplinam* vocat Cicero in Bruto.

καὶ Ἑλληνικὰ] Quo in opere in annis belli Peloponneſiaci aberraſſe volunt, non aberraſſe docet Samuel Petitus Obſervat. I. 12.

καὶ περὶ πόρων] Malè Editio Baſileenſis περὶ σπόρων *de ſeminibus.*

καὶ Λακεδαιμονίων πολιτείαν] Quod opus aggreſſus eſt, quò gratiam rependeret Lacedæmoniis, qui exuli incolendam dederunt partem agri Elei in Triphyliaco ſolo.

ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ἀττικὴ Μοῦσα γλυκύτητι τῆς ἑρμηνείας] Cicero in Oratore: *Xenophontis voce Muſas quaſi locutas ferunt.* Malim tamen hîc Ἀττικὴ μέλιττα, ut habet Suidas in Xenophontem: quo modo poſtea omnes vocabantur, qui, Athenis nati, eloquentiâ præcellerent, ut in Oribaſii vita Eunapius teſtatur. *In cujus libris Attica ſedit apis*, inquit ille. Sophocles etiam μέλιττα vocabatur, ob carminis ſuavitatem, διὰ τὸ ἡδὺ, ut eſt apud Heſychium Mileſium, Ariſtophanis Scholiaſten in Veſpis & Suidam, Sophocliſque Scholiaſten, ad Oedipum Colon. & Anonymum in ejus Vita. De ſtylo Xenophontis conſulendus Dionyſius Halicarnaſſenſis, Cicero de Oratore, Quintilianus x. I. Hermogenes de formis Oratoriis lib. I.

ὅθεν καὶ πρὸς ἀλλήλους ζηλοτύπως εἶχον αὐτός τε καὶ Πλάτων] An æmuli, offenſique inter ſe ſe fuerint Xenophon & Plato, vide Gellium egregiè diſſerentem lib. XIV. cap. 3. Negat ille, in quo fallitur. qua de re videndus Athenæus lib. XI. Euſebius de Præpar. Evangel. lib. XIV. Voſſius de Hiſtoricis Græcis libro I. cap. 5. & deliciæ meæ Muretus Var. Lect. v. 14. Vide & infrà in Platone.

ἥτις ἄγοι] Vitiosè Editio Baſileenſis ἥτι.

Κραναοῦ Κέκροπός τε πολῖται] Cranaus Athenarum Rex fuit, qui Cecropi Athenienſium primo Regi ſucceſſit. Inde Κραναὴ pro *Attica*. Stephanus, qui de Urbibus ſcripſit, in Κραναή: οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ ἡ Ἀττικὴ, ἀπὸ Κραναοῦ. Idem legas apud Scholiaſten Ariſtophanis. Inde quoque πόλις Κέκροπος pro *Athenis*. Antoninus τῶν εἰς ἑαυτὸν lib. IV. 17. ἐκεῖνος μέν φησι, πόλι φίλη Κέκροπος· σὺ οὐκ ἐρεῖς, πόλι φίλη Διός; Ariſtophanem reſpiciens videlicet: cujus hi ſunt verſus Γεωργοῖς, teſte Hephæſtione Enchiridio de Metris,

> Ὦ πόλι φίλη Κέκροπος· αὐτοφυὲς Ἀττικὴ
> Χαῖρε λιπαρὸν δάπεδον, οὖθαρ ἀγαθῆς χθονός.
> Ὦ μακάρι᾽ Ἀθηνίμονες, ὥς σε μακαρίζομεν.

καὶ Ἴστρος φησὶν] Tres eo nomine fuere Scriptores; Iſter, ſive Iſtrus, Callimachi diſcipulus, de quo Suidas & Athenæus; Iſter Alexandrinus, de quo Plutarchus in Quæſtionibus Græcis; & Iſter Calatianus, de quo Stephanus in Κάλλατις. Accipio de Callimachio, qui inter alia ſcripſerat τὰ Ἀττικὰ, quæ ſæpe ab Athenæo & aliis Scriptoribus advocantur, & ex quibus deſumpta eſſe, quæ hîc habet Laërtius, exiſtimamus.

ἀδελφὸς Νικοστράτου, τοῦ τὴν Θησηΐδα πεποιηκότος] Ita Manuſcripti Stephani, ipſo teſte, at ejus editio, & Baſileenſis, & Codex Regius Πυθοστράτου. Philoſtratum vocat Voſſius libro de Poëtis Græcis, memoriâ lapſus ſcilicet. Pythoſtratum Poëtam alibi me legere non memini. At Nicoſtrati Poëtæ Comici, præter Athenæum, qui ejus meminit non uno loco, & Pollucem v. 18. & Stephanum in Ἄασος, & in Γάγγρα, meminit infrà Laërtius in Polemone, & *Clytæmneſtram* cognominatum fuiſſe ait. Quare malim hîc Νικοστράτου, maximè cùm Stephanus, in Ἄασος, Nicoſtrati verſum citet hexametrum: Νικόστρατος κιθαριστὴς, inquit, ἔλεγε παίζων,

> Ἄασον ἴθ᾽ ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ᾽ ἵκηαι:

ex quo apparet præter Comœdias illum & Heroïcos verſus ſcripſiſſe. Fuit & Nicoſtratus Macedo, Orator, de quo Dionyſius Halicarnaſſeus, & Hermogenes.

πέμπτος, μυθώδη τερατείαν πεπραγματευμένος] Is eſt, de quo Athenæus lib. I. 17. ἐθαυμάζετο δὲ καὶ Ξενοφῶν ὁ θαυματοποιὸς, ὃς μαθητὴν κατέλιπε Κρατισθένη τὸν Φλιάσιον· ὃς πῦρ τε αὐτόματον ἐποίει ἀναφύεσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ φάσματα ἐτεχνᾶτο, ἀφ᾽ ὧν ἐξίστα τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν. *In admiratione fuit & Xenophon præſtigiator, cujus diſcipulus fuit Cratiſthenes Phliaſius. emicantem ſponte ignem hic eliciebat, & aliis id genus multis ſpectris, quæ ingeniosè machinabatur, hominum obſtupentium judicia perſtringebat ac ludificabatur.*

Pag. 48. ἕκτος, Πάριος, ἀγαλματοποιός] Xenophon quidam Statuarius memoratur Pauſaniæ in Arcadicis & Bœoticis, ſed Athenienſis, non Parius. Alius igitur fuerit ab illo de quo hîc Laërtius.

ἕβδομος, Κωμῳδίας ἀρχαίας ποιητής] Qui diligentiam fugit magni illius Voſſii libro de Poëtis Græcis, ut & plerique alii; Demodicus Alerius, ſive Lerius, de quo Laërtius in Biante; Bion Melicus, de quo idem Laërtius in Bione; Diogenes Laërtius ipſe; Duris, de quo Suidas; Marcianus Heracleota; Hegeſippus Comicus qui Epicurum traduxit in Fabula, teſte Athenæo; Theætetus, de quo Laërtius in Crantore; Theorus, de quo Ariſtophanes; Nicias, de quo Theocritus; Pyrrho; Scythinus Teius, cujus meminit non ſemel Stephanus; Socrates Epigrammatarius, de quo Laërtius in Socrate; Theocritus Chius. alii. ſed huic opuſculo poſtumo plura addita haud dubiè fuiſſent, niſi mortalitate interceptus Auctor fuiſſet. Ceterùm præter hos ſeptem Xenophontas, memoratos Diogeni noſtro, fuere & alii plures; Xenophon Antiochenus, qui Babylonica ſcripſit; Xenophon Epheſius, qui Epheſiaca, & Xenophon Cyprius, qui Cypriaca: ſunt autem hæc omnia amatoria, ut diſcimus ex Suida. Fuit & Xenophon Lampſacenus, Geographus, cujus auctoritate utitur Plinius IV. 13. Citatur Xenophon in Periplo & ab eodem Plinio libro III. capite 48. & à Valerio Maximo lib. VIII. cap. 13. qui

non

A non alius fortè ab illo Lampſaceno, contrà quàm Voſſio videbatur, ſiquidem *Periplus* titulus eſt libri Geographici, ut liquet ex Periplo qui Arriano tribuitur. Fuit & Xenophon Corinthius, ſtadio victor; de quo Athenæus lib. XIII. cap. 4. Pauſanias in Meſſenicis, Dionyſius Halicarnaſſeus libro IX. Euſebius in Chronico, & Pindarus Pyth. XIII. Mentio fit & Xenophontis, filii Orzylai, in Chronico Alexandrino ad Olymp. CIV. Taceo Arrianum Nicomedienſem, Epicteti diſcipulum, qui ob dulcedinem ſermonis Xenophon junior eſt appellatus, ut eſt apud Photium & Suidam.

ÆSCHINES.

Οἱ δὲ, Λυσανίου, Ἀθηναῖος] Suidas: *τινὲς δὲ Λυσανίου παῖδά φασιν, Ἀθηναῖον, Σφήττιον.* Id eſt; *Athenienſem, Sphettium, ex tribu Acamantide.* Heſychius: *Σφήττιοι, δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς.* Corrigendus obiter Harpocration: *Σφιττὸς, δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος.* Lege *Σφηττός.* & Suidas in Εὔβουλος: *Εὔβουλος κήττιος, Ἀθηναῖος.* Lege *Σφήττιος, Ἀθηναῖος.* Fuit autem Acamantis *μία τῶν δέκα φυλῶν, ἀπὸ Ἀκάμαντος, τοῦ Θησέως,* ut ait idem Harpocration in Voce *Ἀκαμαντίς.*

ἔφη Ἰδομενεὺς] In libro περὶ Σωκρατικῶν.

ὅτι ἦν Ἀριστίππῳ μᾶλλον φίλος] Id eſt, *quia Ariſtippo amicior erat Æſchines, quàm Platoni*, ut rectè Aldobrandinus, quem vide.

C διεβάλλετο δ' ὁ Αἰσχίνης, καὶ μάλισθ' ὑπὸ Μενεδήμου τοῦ Ἐρετριέως, ὡς τοὺς πλείστους διαλόγοις, &c.] Exſcripſit ad verbum Heſychius Illuſtris: *διεβάλλετο ὑπὸ Μενεδήμου τοῦ Ἐρετριέως, ὡς τοὺς πλείστους διαλόγους ὄντας Σωκράτους, ὑποβάλλοιτο, λαμβάνων παρὰ Ξανθίππης, ὧν οἱ καλούμενοι ἀκέφαλοι, σφόδρα εἰσὶν ἐκλελυμένοι, καὶ οὐκ ἐπιφαίνοντες τὴν Σωκρατικὴν εὐτονίαν.* Hujus plagii meminit & Athenæus lib. XIII. circa finem: *τίς γὰρ ἤλπισεν Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικὸν τοιοῦτον γενῆσθαι τοὺς τρόπους, ὁποῖόν φησι Λυσίας ὁ ῥήτωρ ἐν τοῖς τῶν συμβολαίων λόγοις; ὃν ἐκ τῶν φερομένων ὡς αὐτοῦ διαλόγων θαυμάζομεν ὡς ἐπιεικῆ καὶ μέτριον, πλὴν εἰ μὴ ὡς ἀληθῶς τοῦ σοφοῦ Σωκράτους ἐστὶ συγγράμματα, ἐχαρίσθη δὲ αὐτῷ ὑπὸ Ξανθίππης τῆς Σω-*

D *κράτους γυναικὸς μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, ὡς οἱ ἀμφὶ τὸν Ἰδομενέα φασίν.* *Quis porro fuiſſe tales Æſchinis Socratici mores arbitretur, quales depinxit Lyſias Orator, in Oratione de accepta mutuo pecunia? præſertim cùm in admiratione ſit ille Philoſophus, & in magna temperantiæ, humanitatis, probitatiſque opinione, ob illos Dialogos, qui tamquam ab ipſo ſcripti circumferuntur, niſi prorſus à ſapiente jam antea Socrate literis mandatos, poſteaquam vitâ functus eſt, Xanthippe illius uxor Æſchini dederit, quod Idomeneus affirmat.*

Ἀκέφαλοι] Sunt autem iſti, Suida teſte, *Φαίδων, Πολύαινος, Δράκων, Ἐρυξίας, περὶ ἀρετῆς, Ἐρασίστρατος, Σκυθικοί.*

E καὶ οὐκ ἐπιφαίνοντες τὴν Σωκρατικὴν, εὐτονίαν] De genere dicendi Socratico Auctor libri περὶ ἑρμηνείας: *Τὸ δὲ ἰδίως καλούμενον εἶδος Σωκρατικὸν, ὃ μάλιστα δοκοῦσι ζηλῶσαι Αἰσχίνης καὶ Πλάτων,* &c. *Quæ autem propriè vocatur forma Socratica, quam maximè videntur imitati eſſe Æſchines & Plato.*

Πεισίστρατος ὁ Ἐφέσιος] Ignotiſſimus mihi omnium Scriptorum.

Περσαῖος] Perſæi cujuſdam, qui *Λακεδαιμονίαν πολιτείαν* ſcripſit, meminit Athenæus lib. IV.

Πασιφῶντος εἶναι τοῦ Ἐρετρικοῦ] Nec mihi meliùs notus Paſiphon ille Eretriacus, quàm Piſiſtratus Epheſius.

ἀλλὰ καὶ τῶν Ἀντισθένους] Ita quoque Regius Codex. *τὸν Ἀντισθένους* Editiones Stephanicæ & Baſileenſis minùs

F rectè.

τόν τε μικρὸν Κῦρον] Athenæus V. 20. *Ἀντισθένης δ' ἐν θατέρῳ τῶν Κύρων, κακολογῶν Ἀλκιβιάδην,* &c. Vide infra in Antiſthene.

καὶ τὸν Ἡρακλέα τὸν ἐλάσσω] Videtur legendum *Ἡρακλέα τὸν μείζω:* nam infrà Laërtius in Antiſthene, *καὶ ὅτι ὁ πόνος ἀγαθὸν συνέστησε διὰ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους.* Etiam in Indice Librorum Antiſthenis Dialogi *Herculis majoris* ſolùm meminit, non item *minoris.* Potuit utrumq; ſcripſiſſe.

εἰσὶν ἑπτά] Totidem fuiſſe ſcribit Phrynichus in Bibliotheca Photii, & Suidas in Αἰσχίνης.

Καλλίας] Meminit Athenæus V. 20. *ὁ δὲ Καλλίας αὐτοῦ, (Αἰσχίνου) περιέχει τὴν τοῦ Καλλίου πρὸς τὸν*

A *πατέρα διαφορὰν, καὶ τὴν Προδίκου καὶ Ἀναξαγόρου τῶν Σοφιστῶν διαμώκησιν,* &c. *Callias autem ejus Dialogus ſimultatem Calliæ cum patre continet, irriſioneſque Prodici & Anaxagoræ Sophiſtarum.*

Ἀξίοχος] Harpocration Voce Ἀξίοχος: *Αἰσχίνῃ τῷ Σωκρατικῷ διάλογος ἐγράφη Ἀξίοχος καλούμενος.* Meminit & Athenæus V. 20. *ἐν δὲ τῷ Ἀξιόχῳ πικρῶς Ἀλκιβιάδου καταστρέχει, ὡς οἰνόφλυγος, καὶ περὶ τὰς ἀλλοτρίας γυναῖκας σπουδάσαντος.* Citatur & Polluci VII. 30. Platoni falſo tribuitur. Suidas in Ἀξίοχος. *Αἰσχίνῃ τῷ Σωκρατικῷ διάλογος ἐγράφη Ἀξίοχος καλούμενος. Πλάτωνος ἐπιγέγραπται.*

Ἀσπασία] Idem Harpocration: *Ἀσπασία. Λυσίας ἐν*

B *τῷ πρὸς Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικόν. Αἰσχίνης Σωκρατικὸς ἐν διαλόγῳ ἐπιγραφομένῳ Ἀσπασία.* (ita legendum eſſe hunc locum infrà oſtendemus) *μνημονεύουσι δ' αὐτῆς πολλάκις καὶ οἱ ἄλλοι Σωκρατικοὶ, καὶ Πλάτων ἐν τῷ Μενεξένῳ τὸν Σωκράτην παρ' αὐτῆς φησι μαθεῖν τὰ πολιτικά. ἦν δὲ τὸ μὲν γένος Μιλησία, δεινὴ δὲ περὶ λόγους. Περικλέους δέ φασιν αὐτὴν διδάσκαλόν τε ἅμα καὶ ἐρωμένην εἶναι,* &c. Athenæus libro V. cap. 20. ubi de Æſchine: *Ἐν δὲ τῇ Ἀσπασίᾳ Ἱππόνικον μὲν τὸν Καλλίου κοάλεμον προσαγορεύει, τὰς ἐκ τῆς Ἰωνίας γυναῖκας συλλήβδην μοιχάδας καὶ κερδαλέας.* *In Aſpaſia Hipponicum Calliæ filium, vocat bardum & fatuum: feminas verò Ionicas univerſas adulteras & quæſtuarias.* Meminit & Philoſtratus in Epiſtola ad Juliam Auguſtam.

C Τηλαυγὴς] Meminit hujus Dialogi idem Athenæus eodem loco, his verbis: *πεφύκασι δ' οἱ πλεῖστοι τῶν Φιλοσόφων, τῶν Κωμικῶν κακηγορώτεροι μᾶλλον εἶναι. εἴγε καὶ Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς ἐν μὲν τῷ Τηλαυγεῖ Κριτόβουλον τὸν Κρίτωνος ἐπ' ἀμαθίᾳ καὶ ῥυπαρότητι βίου κωμῳδεῖ. τόν τε Τηλαύγην αὐτὸν ἱματίου μὲν φορήσεως καθ' ἡμέραν ἡμιωβόλιον κναφεῖ τελοῦντα μισθὸν, κῳδίῳ δὲ ἐζωσμένον, καὶ τὰ ὑποδήματα σπαρτίοις ἐνημμένον σαπροῖς. καὶ Τελέσαυγα τὸν ῥήτορα οὐ μετρίως διαγελᾷ.* *Sunt autem naturâ & ingenio quamplurimi Philoſophi comicis ipſis maledicentiores. Æſchines Socraticus in Telauge Critobulum, Critonis filium, tamquam ruſticum, & ſordidè viventem perſtringit: ipſum verò Telaugen, quòd ob veſtem ſpurcam, quam geſtabat, quotidie fulloni dimidium obolum pro mercede ſolveret, villoſâ*

D *pelle cingeretur calceamenta geſtaret ligata funiculis corruptis, eumdem autem haud mediocriter irridet, quòd Teleſaugem Rhetorem initiaſſet Philoſophiæ myſteriis.* Meminit & auctor libelli illius elegantiſſimi *περὶ ἑρμηνείας*, qui falſò Demetrio Phalereo tribuitur: *πολλαχῆ μέντοι καὶ ἐπαμφοτερίζουσιν οἷς ἐοικέναι εἴτις ἐθέλοι καὶ ψόγους εἰκαιοψόγους εἶναι θέλοι τις, παράδειγμα τὸ τοῦ Αἰσχίνου ἐπὶ τοῦ Τηλαυγοῦς. πᾶσα γὰρ σχεδὸν ἡ περὶ τὸν Τηλαυγῆ διήγησις ἀπορίαν παράσχοι ἂν, εἴτε θαυμασμὸς, εἴτε χλευασμός ἐστι.* *Sæpe quidem & ancipites ſunt, quibus ſi quis velit eſſe ſimilis, & vituperationes incertas fingere velit, exemplum erit illud Æſchinis de Telauge; omnis enim ferme de Telauge narratio dubitationem afferret, utrum ſit admiratio, utrum irriſio.* & ſuprà: *καὶ ἐν ἐπιπλήξεσι δὲ πρὸς τρυφε-*

E *ρωτέρους, ὡς ὁ Τηλαυγοῦς θύλακος, καὶ ἡ Κράτητος ποιητική, καὶ φακῆς ἐγκώμιον ἂν ἀναγνῷ τις ἐν τοῖς ἀσώτοις.* de quo loco videndus Caſaubonus ad Athenæum. Hunc Æſchinis Dialogum reſpexit, puto, & M. Antoninus τῶν εἰς ἑαυτὸν lib. VII. *πόθεν ἴσμεν εἰ Τηλαυγοῦς Σωκράτης τὴν διάθεσιν κρείσσων ἦν.* ita enim ibi legendum jam ſuprà monuimus.

Ῥίνων] Citatur hic Æſchinis Dialogus à Julio Polluce VII. 25. 2.

φασὶ δ' αὐτὸν δι' ἀπορίαν ἐλθεῖν εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον] More Philoſophorum. Suidas in Αἰσχίνης: *παρὰ Διονύσιον εἰς Σικελίαν ὑπὲρ χρημάτων ᾤχετο. Πλάτων δὲ τρὶς ἀναμετρῆσαι λέγεται τὴν Χάρυβδιν ὑπὲρ πλούτου Σικελικοῦ. Ἀρίστιππος δὲ ὁ Κυρηναῖος,*

F *καὶ Ἑλίκων ἐκ Κυζίκου, καὶ Φοίτων ὅτε ἔφυγε Ῥήγιον, οὕτω τι εἰς τοὺς Διονυσίου κατέδυσαν θησαυροὺς, ὡς μόγις ἀναχθῆν ἐκεῖθεν. καὶ μὴν καὶ τὸν Κνίδιόν φασιν Εὔδοξον εἰς Αἴγυπτόν ποτε ἀφικόμενον ὑπὲρ χρημάτων τε ὁμολογεῖν ἥκειν, καὶ διαλέγεσθαι τῷ βασιλεῖ ὑπὲρ τούτου. καὶ ἵνα μὴ πλείους διαβάλλω, Σπεύσιππον τὸν Ἀθηναῖον οὕτω τι ἐρασιχρήματον γενέσθαι φασὶν, ὡς ἐπὶ τὸν Κασάνδρου γάμον εἰς Μακεδόνας κωμάσαι, καὶ ποιήματα ψυχρὰ ξυνθέντα δημοσίᾳ ταῦθ' ὑπὲρ χρημάτων ᾆσαι.* *In Siciliam ad Dionyſium pecuniæ petendæ cauſâ abiit. Plato verò Siculorum opum cauſâ Charybdin ter emenſus fertur. Item Ariſtippus Cyrenæus, & Helicon Cyzicenus, & Phœton, cùm Regio exularet, ita in Dionyſii theſauros ſe immerſerunt, ut inde vix emerſerint. Quinetiam Eudoxum*

Cnidium

Cnidium in Ægyptum olim iviſſe, & pecuniarum petendarum causâ ſe venire profeſſum fuiſſe, & hac de re cum Rege locutum dicunt. Et ne plures criminer, Speuſippum Athenienſem adeò pecuniarum amantem fuiſſe ferunt, ut ad Caſſandri nuptias comeſſatum iverit, & frigida Poëmata à ſe compoſita, pecuniarum accipiendarum causâ, publicè cecinerit. Ceterùm Æſchinis ad Dionyſium in Siceliam profectionis meminit quoque Lucianus in Paraſito, his verbis: Αἰσχίνης μέν τοι ὁ Σωκρατικὸς, ὁ τοὺς μακροὺς καὶ ἀστείους Διαλόγους γράψας ἧκέ ποτε εἰς Σικελίαν, νομίζων αὐτοὺς, ὅπως εἰ δύναιτο δι' αὐτῶν γνωσθῆναι Διονυσίῳ τῷ Τυράννῳ· καὶ τὸν Μιλτιάδην ἀναγνοὺς, καὶ δόξας εὐδοκιμηκέναι, λοιπὸν ἐκάθητο ἐν Σικελίᾳ παρασιτῶν Διονυσίῳ, καὶ ταῖς Σωκράτους διατριβαῖς ἐῤῥῶσθαι φράσας.

καὶ ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι, ὑπὸ δὲ Ἀριστίππου συστῆναι] Idem, atque iiſdem verbis, legas infrà in Platone. Sed contrarium omnino ſcribit Plutarchus, gravis imprimis auctor, libro Quomodo Amicus ab Aſſentatore dignoſcatur, cujus verba operæ precium eſt hîc apponere: ὁ δὲ Πλάτων οὕτω πῶς διελέχθη πρὸς αὐτόν· (Διονύσιον videlicet) Εἰ αἴσθοιο, Διονύσιε, δυσμενῆ πεπλευκότα εἰς Σικελίαν, κακόν τί σε ποιῆσαι βουλόμενον, οὐκ ἔχοντα δὲ καιρὸν, ἆρ' ἐάσειας αὐτὸν ἐκπλεῦσαι, καὶ περιίδοις ἀθῷον ἀπαλλαγέντα; Πολλοῦ δέω, εἶπεν ὁ Διονύσιος, ὦ Πλάτων· δεῖ γὰρ οὐ τὰ ἔργα τῶν ἐχθρῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν προαίρεσιν μισεῖν καὶ κολάζειν. Εἰ τοίνυν εἶπεν ὁ Πλάτων, ἐπ' εὐνοίᾳ τις ἀφιγμένος τῇ σῇ δεῦρο βούλεται μὲν ἀγαθοῦ τινος αἴτιός σοι γενέσθαι, σὺ δὲ καιρὸν οὐ παρέχεις, ἄξιόν ἐστι τοῦτον ἀχαρίστως περιορᾶσθαι καὶ ὀλιγώρως; ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Διονυσίου τίς οὗτός ἐστιν, Αἰσχίνης εἶπεν, ἀνὴρ τῷ τε ἤθει παρ' ὁντινοῦν τῶν Σωκράτους ἑταίρων ἐπιεικὴς, καὶ τῷ λόγῳ δυνατὸς ἐπανορθοῦν οἷς σύνεστι. πλεύσας δὲ δεῦρο πολλὴν θάλατταν ὡς συγγένοιτό σοι διὰ φιλοσοφίας ἠμέληται. ταῦτα οὕτως ἐκίνησε τὸν Διονύσιον, ὥστε τὰς μὲν χεῖρας τῷ Πλάτωνι εὐθὺς περιβαλεῖν καταςπάζεσθαι, τὴν εὐμένειαν καὶ μεγαλοφροσύνην ἀγάμενον, τοῦ δ' Αἰσχίνου καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπιμεληθῆναι. *Plato verò ſic ad Dionyſium verba fecit: Si quem, Dionyſi, ſentires hoſtili animo in Siceliam appuliſſe tui lædendi causâ, & tamen occaſione deſtitui, pateriſne eum impune hoc ferentem inde ſolvere? nihil verò minùs, ô Plato, ait Dionyſius: inimicorum enim non facta modò, ſed & propoſita odium pœnamque merentur. Ergo, ſubjecit Plato, ſi quis benevolentia erga te adductus huc ſe contuliſſet, cuperetque tibi alicujus boni eſſe auctor, neque tu ei occaſionem proficiendi præberes, dignum eſt eum abs te præteriri atque contemni? ad hoc interrogante Dionyſio, quiſnam ille eſſet: Æſchines, inquit Plato, eſt, moribus ut quiſqam alius Socratis familiarium probus, aptuſque ad caſtigandum verbis eos quibuſcum agit: qui longo mari emenſo, ut tecum philoſophicè colloqueretur, huc profectus, negligitur. Hæc ita permoverunt Dionyſium, ut & Platonem ſtatim manu injectâ ſit amplexatus, Æſchinis honeſtè atque magnificè rationem habuerit.*

εἶτα συγγράφειν λόγους δικανικοὺς τοῖς ἀδικουμένοις] De quibus Hermogenes lib. II. de formis Orat.

ἦτ' Αἰσχίνου οὐκ ἀπειθὴς γενόμενος] Legendum videtur ἴς τ' Αἰσχίνου, *vis Æſchinis*, id eſt, *Æſchines*, ut ſuprà ad Xenophontem monuimus.

παρ' ἑαυτοῦ δανείζεσθαι, τῶν σιτίων ὑφαιροῦντα] Id eſt, *ut à ſe ipſo mutuaretur, cibaria ſibi ſubducendo*: quod miror non vidiſſe Interpretes.

τούτου τοὺς διαλόγους καὶ Ἀρίστιππος ὑπώπτευεν] Hoc eſt, *Ejus Dialogos & Ariſtippus ſuſpectos habuit. Ergo cùm eos Megaræ legeret, ferunt Ariſtippum cavillatum dixiſſe, unde tibi iſta, Plagiarie?* vel, *unde hæc potuiſti conſequi?* Æſchinis 7. Dialogos Socrati tribui teſtis eſt quoque Phrynichus apud Photium.

Πολύκριτος ὁ Μενδαῖος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν περὶ Διονύσιον] Rectè Aldobrandinus *Polycritus Mendæus*. Malè Vetus Interpres *Polycritus Mendeſius*. nam, ut bene Voſſius, à Μένδαι & Μένδη eſt Μενδαῖος· à Μένδης autem eſt Μενδήσιος. Μένδαι urbs eſt Siciliæ: Μένδης urbs eſt Thraciæ, nec non Ægypti. Et tamen idem Vir doctus libro de Poëtis Græcis, ubi de Carcino, Polycritum illum, *Mendeſium* quoque appellat. Cùm autem Dionyſius, cujus Hiſtoriam ſcripſiſſe dicitur hoc loco Polycritus, Siciliæ fuerit Tyrannus, planè idem erit Polycritus, quem res Siculas carmine heroïco panxiſſe narrat Ariſtoteles libro de Memorabilibus auditu perceptis, ut rectè memoratus Voſſius conjiciebat.

Καρκίνον τὸν Κωμῳδοποιόν] Carcini Poëtæ duo fuerunt, Tragicus uterque; Carcinus Athenienſis, de quo Suidas in Καρκῖνος, & Atheneus lib. VIII. & quem ſuggillat Ariſtophanes in Pace; & Carcinus Agrigentinus, de quo idem Suidas. De illo Agrigentino Laërtium accipit Voſſius libro de Poëtis Græcis. & ſanè etiam Comicus videtur fuiſſe, cùm ejus Πλοῦτος memorat Athenæus libro III. teſte Voſſio. Vixêre ambo circa Olympiadem C.

Φέρεται δὲ καὶ ἐπιστολὴ πρὸς Διονύσιον Αἰσχίνου] Orationem

A præterea de Thargel. ſcripſiſſe teſtatur Philoſtratus in Epiſtolâ ad Juliam Auguſtam; in eaque enm Γοργιάζειν ait. Hanc Gorgiæ imitationem in Æſchine Socratico notavit & Laërtius. Athenæus loco laudato meminit etiam Æſchinis Dialogi, quem Πολιτικὸν vocat.

ἦν δὲ καὶ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς ἱκανῶς γεγυμνασμένος] Phrynichus apud Photium, ubi de Æſchine Oratore, Æſchinem Socraticum inter optimos Oratores recenſet, ejuſque Orationes ſinceri, puri, & Attici ſermonis regulam, normam atque exemplum eſſe ait. Non diſſimile fuit de eo Hermogenis judicium. Eum vide dicto loco.

καὶ Λυσίας δὲ κατ'. αὐτοῦ γέγραφε λόγον Περὶ συκοφαντίας ἐπιγράψας] τοὺς τῶν συμβολαίων λόγους appellat Athenæus lib. XIII. extremo: τίς γὰρ ἤλπισεν Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικὸν τοιοῦτον γενέσθαι, ὁποῖόν φησι Λυσίας ὁ Ῥήτωρ ἐν τοῖς B τῶν συμβολαίων λόγοις· & λόγον χρέους· ἀλλ' ὅγε Λυσίας ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ λόγῳ οὑτωσὶ, Πρὸς Αἰσχίνην Σωκρατικὸν χρέους. Hujus Orationis meminit & Harpocration in καταπλήξ. καταπλὴξ ὁ συνεχῶς πεπληγμένος. Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικόν. Et in ἄσηκτον χωρίον· Λυσίας ἐν τῇ Πρὸς Αἰσχίνην Σωκρατικόν. Et in Ἀσπασία· Ἀσπασία. Λυσίας ἐν τῷ Πρὸς Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικόν· διαλεγόμενος ἐπιγραφομένῳ Ἀσπασία. Quæ poſtrema verba Caſaubonum ad Athenæum & Mauſſacum ad Harpocrationem mirè, & fruſtrà exercuerunt. Locum mutilum eſſe, ſicque reſtituendum exiſtimamus: Λυσίας ἐν τῇ πρὸς Αἰσχίνην Σωκρατικόν· Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς ἐν διαλόγῳ ἐπιγραφομένῳ Ἀσπασία. Socraticum quemdam fuiſſe ibi laudatum, apparet ex ſequentibus, μνημονεύουσι δ' αὐτῆς πολλάκις καὶ οἱ ἄλλοι Σωκρατικοί. Præterea, Dialogi Aſpaſiæ auctor fuit Æſchines Socraticus, teſte La- C ërtio & Athenæo, non verò Lyſias, iteratum Æſchinis nomen Librarium in errorem induxit.

Ἀριστοτέλης ὁ μῦθος ἐπικληθείς] De quo infrà Laërtius in Ariſtotele.

Pag. 49. πάντων μέντοι τῶν Σωκρατικῶν Παναίτιος] Hæc ſunt alieno loco poſita, & videntur inferenda ſuprà, poſt hæc verba, καὶ τοὺς τῶν ἄλλων δὲ ἐσκιαγράφηται.

δεύτερος δὲ, ὁ τὰς τέχνας γεγραφὼς τὰς ῥητορικάς] Qui de eo mentionem faciat, Scriptorem alium non temere reperias.

τρίτος, Ῥήτωρ, ὁ κατὰ Δημοσθένην] Et à quo victus fuit in illo de Corona certamine. Quis fuerit, cujas, cujus filius, quo modo obierit, diſces ex Suida. De ejus ſcriptis judicium habes apud Dionyſium Halicarn. & Photium in Bibliotheca. Meminit D & Cicero non uno loco.

τέταρτος, Ἀρκὰς, μαθητὴς Ἰσοκράτους] Exſtaret Hermippi Περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν liber, cujus meminit Athenæus VIII. 6. ſciremus Æſchines ille quis eſſet.

πέμπτος, ὁ Μιτυληναῖος, ὃν καὶ Ῥητορομάστιγα ἐκάλουν] Neſcio quis fuerit, albus an ater homo.

ἕκτος, Νεαπολίτης, φιλόσοφος Ἀκαδημαϊκὸς, Μελανθίου τοῦ Ῥοδίου μαθητὴς, καὶ παιδικά] De illo Æſchine Plutarchus libro An Seni gerenda ſit Reſp. ὁ μὲν οὖν Ἀκαδημαϊκὸς Αἰσχίνης, Σοφιστῶν τινων λεγόντων, ὅτι προσποιεῖται γεγονέναι Καρνεάδου μὴ γεγονὼς μαθητὴς, Ἀλλὰ τότε γε, εἶπεν, ἐγὼ Καρνεάδου διήκουον, ὅτε τὴν ῥαχίαν καὶ τὸν ψόφον ἀφεικὼς ὁ λόγος αὐτοῦ διὰ τὸ γῆρας, εἰς τὸ χρήσιμον συνῆκτο καὶ κοι- E νωνικόν. *Æſchines Academicus, Sophiſts quibuſdam dicentibus eum fingere ſe Carneadis fuiſſe, cùm non fuerit, diſcipulam: Ego verò, inquit, Carneadem tunc audivi, cùm oratio pſius, contentione & ſtrepitu ob ſenectutem omiſſis, in utilia & communicatione idonea ſe contraxit.* De Melanthio Rhodio Cicero in Lucullo: *Qui illum audierant* (ſermo eſt de Carneade) *admodum floruerunt. è quibus induſtriæ plurimum in Clitomacho fuit. Declarat multitudo librorum, ingenii non minùs in hoc, quàm in Carneade eloquentiæ, in Melanthio Rhodio ſuavitatis.*

ἕβδομος, Μιλήσιος, πολιτικὸς συγγραφεύς] De eo quoque Cicero in Bruto: *Aliud autem genus eſt non tam ſententiis frequentatum, quam verbis volucre atque incitatum: qualis eſt nunc Aſia tota: nec flamine ſolùm orationis, ſed etiam exornato & faceto genere verborum: quo fuit Æſchylus Cnidius, & meus æqualis Mi-* F *leſius Æſchines.*

ὄγδοος, ἀνδριαντοποιός] Ignotiſſimus mihi. Porro præter hos octo Æſchinas, citatur Harpocrationi in Κέρκωψ & Æſchines Sardionus. ſed fortè ibi legendum Αἰσχρίων ὁ Σάμιος, inquit Mauſſacus. Fuit & Æſchines Chius, Medicus, qui Eunapium veluti à mortuis revocavit, & de quo ipſe Eunapius in Vita Proæreſii. Item Æſchines Eleus, de cujus victoriis Pauſanias Ἠλιακῶν lib. II. Et Æſchines, Nothonis filius, Eretrienſium primarius, de quo Herodotus lib. VI. ſect. 100.

ARISTIPPUS.

ΤΟ μὲν γένος ἦν Κυρηναῖος] Pleniùs apud Suidam: Ἀρίστιππος, Ἀριτάδου, ἀπὸ Κυρήνης. Inde Ariſtippi patrem diſcimus.

πρῶτος τῶν Σωκρατικῶν μισθοὺς εἰσεπράξατο.] Eadem Suidas, niſi quod ἐπράξατο habet non εἰσεπράξατο. Refert Julianus Imperator Orat. III. Thaletem, cùm eum quiſpiam interrogaret, quantam mercedem pro eo quod ab ipſo didicerat, perſolveret, reſpondiſſe, Juſtum præmium perſolveris, ſi à me didiciſſe fatebere. Idem refert Apuleius, cujus locum ad Thaletem adduximus.

Ξενοφῶν τε εἶχε πρὸς αὐτὸν δυσμενῶς] Apud Suidam: Ξενοφῶντι δὲ εἶχε δυσμενῶς.

διὸ καὶ τὸν κατὰ τῆς ἡδονῆς λόγον, &c.] Locus Xenophontis eſt initio libri II. Memorabilium.

Θεόδωρος ἐν τῷ Περὶ αἱρέσεων] Quis ille Theodorus? XX. eo nomine à Laërtio recenſentur.

καὶ Πλάτων ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς] Dialogum Platonis, qui *Phædon* dicitur, & in quo de immortalitate animæ differitur, Laërtius intelligit. In eo Ariſtippum Plato reprehendit, quòd morienti Socrati non adfuiſſet; ſic enim ibi Echecrates Phædonem interrogat, Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρεγένοντο; cui Phædo, οὐ δῆτα· ἐν Αἰγίνῃ γὰρ ἐλέγοντο εἶναι. quod ſcommi mirè laudat Auctor libelli illius aurei περὶ ἑρμηνείας. Locum hîc legere Lectorem, puto, non pigebit: ὁ Πλάτων Ἀρίστιππον καὶ Κλεόμβροτον λοιδορῆσαι θελήσας ἐν Αἰγίνῃ ὀψοφαγοῦντας, δεδεμένου Σωκράτους Ἀθήνησιν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, καὶ μὴ διαπλεύσαντας ὡς τὸν ἑταῖρον καὶ διδάσκαλον· καίτοι οὐχ ὅλους ἀπέχοντας διακοσίους σταδίους τῶν Ἀθηνῶν· ταῦτα πάντα διαῤῥήδην μὲν οὐκ εἶπεν· λοιδορία γὰρ ἦν ὁ λόγος. εὐπρεπῶς δέ πως, τόνδε τὸν τρόπον. ἐρωτηθεὶς γὰρ ὁ Φαίδων τοὺς παρόντας Σωκράτει, καὶ καταλέξας ἕκαστον, ἐπανερωτηθεὶς, εἰ καὶ Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρῆσαν, οὔ, φησίν· ἐν Αἰγίνῃ γὰρ ἦσαν. πάντα γὰρ τὰ προειρημένα ἐμφαίνεται τῷ Ἐν Αἰγίνῃ ἦσαν· καὶ πολὺ δεινότερος ὁ λόγος δοκεῖ, τοῦ πράγματος αὐτοῦ ἐμφαίνοντος τὸ δεινὸν, οὐχὶ τοῦ λέγοντος. Τοὺς μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Ἀρίστιππον, καὶ λοιδορῆσαι ἴσως ἀκινδύνου ὄντος, ἐν σχήματι ὁ Πλάτων ἐλοιδόρησε. *Plato in animo habens reprehendere Ariſtippum & & Cleombrotum, qui in Ægina gutturi ac ventri parebant, cùm in vinculis eſſet Socrates Athenis ſpatio multorum dierum, & non navigarant ad ſodalem & doctorem, etſi illi non diſtabant tota ducenta ſtadia Athenis. Hæc omnia apertè quidem non dixit, fuiſſet enim contumelia talis oratio, ſed cum dignitate quadam, hoc pacto: Cùm enim quæſitum eſſet è Phædone qui unà fuiſſent cum Socrate, illeque omnes enumeraſſet, rurſus interrogatus, an Ariſtippus & Cleombrotus præſentes adfuiſſent;* minime, *inquit;* in Ægina erant, *cuncta enim quæ ſuprà dicta ſunt apparent in eo,* in Æegina erant; *& multò acerbior oratio videtur, cùm res ipſa patefaciat, quod illic acerbum eſt, non ille qui dicit. Cùm igitur ſine metu fortaſſe Ariſtippus, ſociique illius vexari contumeliis poſſent, figuratè tamen Plato convicium in illos jecit.* Vide infrà in Platone.

ὡς ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν] Inde patet Laërtium alia ſcripſiſſe præter Φιλόσοφον Ἱστορίαν, & Pammetrum.

ἦν δὲ ἱκανὸς ἁρμόσασθαι, καὶ τόπῳ, καὶ χρόνῳ, καὶ προσώπῳ, &c.] Hoc eſt, quod ait Horatius:

> *Omnis Ariſtippum decuit color, & ſtatus, & res,*
> *Tentantem majora, fere præſentibus æquum.*

διατιθέμενος] διαθέμενος ad oram libri Chriſtianus annotarat.

ἀπέλαυε μὲν γὰρ ἡδονῆς τῶν παρόντων] Idem de eo teſtatur Athenæus lib. XII. cap. XI. οὔτε τὴν μνήμην τῶν γεγονυιῶν ἀπολαύσεων πρὸς αὐτὸν ἡγούμενος, οὔτε τὴν ἐλπίδα τῶν ἐσομένων, ἀλλ' ἑνὶ μόνῳ τὸ ἀγαθὸν κρίνων τῷ παρόντι. τὸ δὲ ἀπολελαυκέναι καὶ ἀπολαύσειν οὐδὲν νομίζων πρὸς αὐτὸν, τὸ μὲν, ὡς οὐκ ἔτ' ὄν· τὸ δὲ, οὔπω, καὶ ἄδηλον, &c. *Præterea earum voluptatum recordationem quæ jam abierunt, futurarumque ſpem inanem & frivolam eſſe, nihilq; pertinere ad beatam vitam: at id ſolum bonum eſſe quod præſens ſit: iis voluptatibus quas olim percepit; aut aliquando ſit percepturus nihil ſe moveri, quòd priùs illud jam evanuerit, alterum nondum adſit, & futurum quale ſit ignoretur.* Idem teſtatur & Ælianus Var. Hiſt. XIV. 6. Πάνυ σφόδρα ἐῤῥωμένως ἐῴκει λέγειν ὁ Ἀρίστιππος, παρεγγυῶν μήτε τοῖς παρελθοῦσιν ἐπικάμνειν, μήτε τῶν ἐπιόντων προκάμνειν. εὐθυμίας γὰρ δεῖγμα τὸ τοιοῦτο, καὶ ἵλεω διανοίας ἀπόδειξις. προσέταττε δὲ ἐφ' ἡμέραν τὴν γνώμην ἔχειν, καὶ αὖ πάλιν τῆς ἡμέρας ἐπ' ἐκείνῳ τῷ μέρει καθ' ὃ ἕκαστος ἢ πράττει τι, ἢ ἐννοεῖ. μόνον γὰρ ἔφασκεν ἡμέτερον εἶναι τὸ παρὸν, μήτε δὲ τὸ φθάνον, μήτε τὸ προσδοκώμενον· τὸ μὲν γὰρ, ἀπολωλέναι· τὸ δὲ, ἄδηλον εἶναι, εἴπερ ἔσται. *Ariſtippus validiſſimis argumentis & ſermonibus uſus hortabatur, neque de præteritis curam poſtea ſuſcipiendam, neque de fu-*A *turis antea: id enim animi bene conſtituti eſſe ſignum, & benignæ cogitationis argumentum. Jubebat autem in diem animum intendere, & diei illam ſolummodo partem, quâ quiſque quid ageret aut cogitaret. Solum enim aiebat præſens in noſtra manu poſitum, non præteritum, neque inſtans: illud enim abiiſſe: hoc an eventurum ſit, incertum eſſe.* Et hoc eſt, quod ait Horatius, *fere præſentibus æquum.*

παρέφαγεν] Vide Caſaubonum, & H. Stephanum, & Aldobr.

τοῦτόν φασί ποτε κελεῦσαι πέρδικα πεντήκοντα δραχμῶν ἐωνηθῆναι] Aliter rem narrat Athenæus libro VIII. 6. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀρίστιππος, ὁ Σωκρατικὸς, ὀψοφάγος ἦν. ὅστις καὶ ὑπὸ Πλάτωνός ποτε ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῇ ὀψοφαγίᾳ, ὥς φησι Σωτίων καὶ Ἡγήσανδρος, γράφει δὲ οὕτως ὁ Δελφός· Ἀρίστιππος Πλάτωνος ἐπιτιμήσαντος αὐτῷ διότι πολλοὺς ἰχθῦς ἠγόρασε, δυοῖν ὀβολοῖν ἔφησεν ἐωνῆσθαι. τοῦ δὲ Πλάτωνος εἰπόντος, ὅτι καὶ αὐτὸς ἂν ἠγόρασα τοσούτου·
B ὁρᾷς οὖν, εἶπεν, ὦ Πλάτων, ὅτι οὐκ ἐγὼ ὀψοφάγος, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος. *Fuit & obſoniorum avidus Ariſtippus Socraticus: aliquando reprehenſus ob id à Platone, ut Sotion ac Hegeſander referunt. Ariſtippus, ut Delphos tradit, objurgante Platone quòd multos piſces emiſſet, obolis dixit eos tantùm duobus conſtitiſſe; tanti verò ſe mercaturum Plato cum affirmaret, Ergo vides, inquit, non belluonem me, ſed te avarum eſſe.* Diogenes noſter infrà de eodem Ariſtippo: πρὸς τὸν ὀνειδίσαντα αὐτῷ πολυτελῆ ὀψωνίαν, ἔφη, Σὺ δ' οὐκ ἂν τριωβόλου ταῦτ' ἐπρίω; ὁμολογήσαντος δὲ, οὐκέτι τοίνυν, ἔφη, φιλήδονος ἐγὼ, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος.

τριῶν ἑταιρῶν οὐσῶν, μίαν ἐκλέξασθαι, &c.] Meminit hujus facti, ſed obiter, idem Athenæus eodem loco: καὶ παρὰ Διονυσίῳ διηνέχθη τισὶ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν τριῶν γυναικῶν. Ari-
C ſtippum Rufinus eſt imitatus, in elegantiſſimo illo Epigrammate, quod legitur Ἀνθολογίας lib. VIII.

> Ἤρισαν ἀλλήλαις Ῥοδόπη, Μελίτη, Ῥοδόκλεια,
> Τῶν τρισσῶν τίς ἔχει κάλλος ἀρειότερον.
> Καί με κριτὴν εἵλοντο· καὶ, ὡς θεαὶ αἱ περίβλεπτοι,
> Ἔστησαν μούνῳ νέκταρι λειπόμεναι.
> Ἀλλὰ σαφῶς ἃ πέπονθε Πάρις διὰ τὴν κρίσιν εἰδὼς,
> Τὰς τρεῖς ἀθανάτους εὐθὺ συνεστεφάνουν·

Ovidius quoque Faſtor. VI.

> *Dicta triplex cauſſa eſt: at vos ignoſcite, Divæ,*
> *Res eſt arbitrio non dirimenda meo.*
> *Ite pares à me; perierunt Judice formæ*
> *Pergama. plus lædunt, quàm juvat una, duæ.*

D οἱ δὲ Πλάτωνα πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν, Σοὶ μόνῳ δέδοται καὶ χλαμύδα φορεῖν καὶ ῥάκος] Etiam Platoni hoc dictum tribuit Acro ad Horatium, ſed rem aliter narrat. Vide Caſ.

Διονυσίου δὲ προσπτύσαντος, &c.] Aliter apud Athenæum libro XII. capite XI. ex Hegeſandro. Ἀρίστιππος ῥαινόμενος μὲν ὑπὸ τῶν τοῦ Διονυσίου θεραπόντων, σκωπτόμενος ἐπὶ τὸ ἀνέχεσθαι ὑπ' Ἀντιφῶντος, εἰ δ' ἁλιευόμενος ἐτύγχανον, ἔφη, καταλιπὼν τὴν ἐργασίαν ἂν ἀπῆλθον; *Ariſtippum cùm aqua perfudiſſent ſervi Dionyſii, & quòd id pateretur, Antiphon irrideret, Si ego quidem piſcarer, inquit, & madefiam, an relictâ operâ ideo abeam?* Proverbium eſt Italorum, *Chi vuol de' peſci, biſogna che s' immolli,* cujus meminit Boccacius in Majori opere.

εἶτα, Οἱ μὲν ἁλιεῖς] Caſaub. εἶτα οἱ μὲν ἁλιεῖς.

E Pag. 50. κρέμματι] Ita omnes editi. Corrige χρέμματι.

βλέννον] βλένον Editio prior. Nihil mutandum. βλέννος genus eſt piſcis magni, de quo Oppianus Halieutic. I.

> Θῖνα δ' ἀνὰ πρασόεσσαν ὑπὸ χλωραῖς βοτάνῃσι
> Βόσκονται μαινίδες, ἰδὲ τράγοι, ἠδ' ἀθερῖναι,
> Καὶ σμαρίδες, καὶ βλέννος.

Meminit & Athenæus libro VII. ubi tamen βέλεννος dicitur at Excerptorum Auctori, teſte Caſaubono, ſemper βλέννος.

παριόντα ποτὲ αὐτὸν λάχανα πλύνων Διογένης, &c.] Horat. lib. I. Epiſt. 17.

> *Si pranderet olus patienter, Regibus uti*
> *Nollet Ariſtippus: ſi ſciret Regibus uti,*
> F *Faſtidiret olus, qui me notat,* &c.

Et Valerius Maximus IV. 3. ubi de Diogene Cynico: *Idem Syracuſis, cùm olera ei lavanti Ariſtippus dixiſſet, Si Dionyſium adulare velles, iſta non eſſes. Immo, inquit, ſi tu iſta eſſe velles, non adulares Dionyſium.* Platoni hoc reſpondiſſe ait Laërtius in Diogene. Simile dictum Theodori ad Metroclem Cynicum vide infrà, ubi de Theodoro.

ἐρωτηθεὶς, τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας· ἔφη, Τὸ δύνασθαι πᾶσιν θαῤῥούντως ὁμιλεῖν] Apuleius in Floridis: *At ego, quod Ariſtippus dixit, experiar: Ariſtippus ille Cyrenaicæ ſectæ repertor, quodque malebat ipſe, Socratis diſcipulus. Eum quidam Tyrannus rogavit, quid illi Philoſophiæ ſtudium tam impenſum,*

ſum, tamque diutinum profuiſſet. Ariſtippus reſpondit; ut cum omnibus hominibus ſecurè & intrepidè fabularer. At Antiſthenes ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, Τὸ δύνασθαι ἑαυτῷ ὁμιλεῖν. Verba ſunt Laërtii in Vita Antiſthenis. A

ἐρωτηθεὶς ποτε, τί πλέον ἔχουσιν οἱ φιλόσοφοι, ἔφη, Ἐὰν πάντες οἱ νόμοι ἀναιρεθῶσιν, ὁμοίως βιώσομεν] Idem Laërtius in Eodem Antiſthene: καὶ τὸν σοφὸν οὐ κατὰ τοὺς νόμους πολιτεύεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς.

ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Διονυσίου διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἔρχονται, οἱ δὲ πλούσιοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων οὐκέτι, &c.] Habuit Ariſtoteles Rhetor. II. 16. ὅθεν καὶ τὸ Σιμωνίδου εἴρηται περὶ τῶν σοφῶν καὶ πλουσίων πρὸς τὴν γυναῖκα τὴν Ἱέρωνος, ἐρομένην πότερον γενέσθαι κρεῖττον πλούσιον, ἢ σοφὸν, πλούσιον εἰπεῖν· τοὺς γὰρ σοφοὺς, ἔφη, ἐστὶν ὁρᾶν ἐπὶ ταῖς πλουσίων θύραις φοιτῶντας. Et Stobæus Serm. LXXXIX. Σιμωνίδης ἐρωτηθεὶς, πότερον αἱρετώτερον πλοῦτος ἢ σοφία· οὐκ οἶδα, ἔφη· ὁρῶ γὰρ τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας φοιτοῦντας. B

τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων, &c.] Chilon vero ταῖς ἀγαθαῖς ἐλπίσι, ut ſuprà Laërtius.

οὐ τὸ εἰσελθεῖν, ἔφη, χαλεπὸν, ἀλλὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐξελθεῖν] Perſius Sat. v.

> —— *Si totus & integer illinc*
> *Exieras.*

ἄμεινον, ἔφη, ἐπαίτην, ἢ ἀπαίδευτον εἶναι] Proclus ad hunc locum Heſiodi in Operibus, οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει, &c. Ζήνων μὲν ὁ Στωϊκὸς ἐνήλλαττε τοὺς στίχους, λέγων,

> Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται, C
> Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει,

τῇ εὐπειθείᾳ τὰ πρωτεῖα διδοὺς, τῇ φρονήσει δὲ τὰ δευτερεῖα. Ἀρίστιππος δὲ ἀπ' ἐναντίας ὁ Σωκρατικὸς ἔλεγε, συμβούλου δεῖσθαι χεῖρον εἶναι τοῦ προσαιτεῖν.

Ὅτι, φησὶ, τοῦ μὲν κακῶς λέγειν σὺ τὴν ἐξουσίαν ἔχεις. τοῦ δὲ μὴ ἀκούειν ἐγώ] Aliter Stobæus Serm. XVII. Ἀρίστιππος, λοιδοροῦντος αὐτόν τινος, ἔφη· Τοῦ μὲν λέγειν κακῶς σὺ κύριος εἶ, τοῦ δὲ δικαίως ἀκούειν ἐγώ.

οὐ γὰρ περὶ ὁμοίας, ἔφη, ψυχῆς ἀγωνιῶμεν ἕκαστοι] Gellius XIX. I. ubi de quodam Philoſopho, qui interrogatus fuerat quam ob cauſam maris tempeſtate palleret: *Si quid ego in tanta violentia tempeſtatum videor paulùm pavefactus, non tu iſtius rei ratione audiendâ dignus es: ſed tibi ſanè Ariſtippus ille pro me* D *reſponderit qui in ſimili tempore à ſimillimo tui homine interrogatus, quare philoſophus timeret, quum ille contra nihil metueret; non eamdem eſſe cauſam ſibi atque illi reſpondit: quoniam is quidem eſſet non magnopere ſollicitus pro anima nequiſſimi nebulonis, ipſum autem pro Ariſtippi anima timere.* Ælianus quoque Variæ Hiſtoriæ IX. 20. πλέων Ἀρίστιππος, χειμῶνος ἐπιγενομένου, πάνυ σφόδρα ἐταράττετο. ἔφη δέ τις τῶν συμπλεόντων, ὦ Ἀρίστιππε, καὶ σὺ δέδοικας ὡς οἱ πολλοί; ὁ δὲ, καὶ μάλα γε εἰκότως· ὑμῖν μὲν γὰρ περὶ κακοδαίμονός ἐστι βίου ἡ σπουδὴ, καὶ ὁ νῦν κίνδυνος, ἐμοὶ δὲ περὶ εὐδαίμονος· Ita malim, quàm, ut habent libri editi, περὶ εὐδαιμονίας: quamquam & ſic legi poſſet. *Ariſtippus, cùm navi vectus obortâ tempeſtate ſupra modum perturbaretur, quidam ex* E *iis qui ſimul navigabant, Numne, inquit, etiam tu metu percelleris, quemadmodum vulgus? At ille, Prorſus, ait: neque injuriâ: Vobis enim de Vita ſceleroſa infelicique labor eſt, & præſens periculum: mihi vero de vita felici & beatâ.*

Pag. 51. συνιστάντος τινὸς αὐτῷ υἱὸν, ᾔτησε πεντακοσίας δραχμὰς, &c.] Mille drachmas petiiſſe ait Plutarchus in libro de Libris educandis; ubi eamdem rem narrat: ᾗ καὶ Ἀρίστιππος οὐκ ἀκόμψως, ἀλλὰ καὶ πάνυ ἀστείως ἐπέσκωψε τῷ λόγῳ πατέρα νοῦ καὶ φρενῶν κενόν· ἐρωτήσαντος γάρ τινος αὐτὸν, πόσον αἰτοίη μισθὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ τέκνου παιδεύσεως. χιλίας, ἔφη, δραχμάς· τοῦ δὲ Ἡράκλεις, εἰπόντος, ὡς ὑπέρπολυ τὸ αἴτημα· δύναμαι γὰρ ἀνδράποδον χιλίων πρίασθαι. Τοιγαροῦν, εἶπεν, δύο ἕξεις ἀνδράποδα, καὶ τὸν υἱὸν, καὶ ὃν ἂν πρίῃ. *Quamobrem Ariſtippus patrem excordem, neque inelegante, ſed perurbano, ſermone pupugit; à quo* F *interrogatus quantum mercedis pro filii ſui inſtitutione poſceret, mille drachmas reſpondit. Eoque exclamante, hercules, ut valde nimium exigis, cùm poſſim mille drachmis ſervum emere: proinde, dixit, duo habebis mancipia, filium ſcilicet tuum, & illud quod emeris.* Apud Photium in Bibliotheca Cod. CCLX. tribuitur hoc dictum Iſocrati, & res longè aliter refertur: καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα δὲ πατέρα, ὡς οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀνδράποδον συνέπεμψε τῷ οἰκείῳ παιδί· τοιγαροῦν ἄπιθι, ἔφη. δύο γὰρ ἀνθ' ἑνὸς ἕξεις ἀνδράποδα. *Cùm pater quidam diceret, ſe ſolum ſervum cum filio miſiſſe, Ergo diſcede; inquit; nam pro uno duos habebis ſervos.*

ὅταν δεῖπνον ἔχω] Nota loquendi modum.

ἔσχατον αὐτὸν κατακλῖναι, &c.] Athenæus lib. XII. cap. XI. ex Hegeſandro: καὶ τῆς Διονυσίου πολυτελείας ἔχαιρεν, καίτοι πολλάκις ἐνυβριζόμενος. Ἡγήσανδρος γοῦν φησιν, ὡς καὶ ἀδόξου ποτὲ κλισίας παρ' αὐτῷ τυχὼν, ὑπήνεγκεν: ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Διονυσίου, τί φαίνεται ἡ κατάκλισις πρὸς τὴν χθὲς; ἔφησε παραπλησίαν εἶναι. ἐκείνη τε γὰρ, ἔφησεν, ἀδοξεῖ τήμερον χωρισθεῖσα ἐμοῦ, χθὲς δὲ πασῶν ἦν ἐνδοξοτάτη, δι' ἡμᾶς. αὕτη τε τήμερον καὶ ἔνδοξος γέγονεν διὰ τὴν ἡμετέραν παρουσίαν χθὲς δὲ ἠδόξει μὴ παρόντος ἐμοῦ. *Dionyſii ſumptuosâ magnificentiâ valdè eſt allectus, quamvis injuriâ ab eo ſæpius afficeretur. Hegeſander hoc de illo refert: Cùm apud Dionyſium accubuiſſet minùs honeſto loco, æquo animo tuliſſe; deinde Tyranno percontanti poſtridie, ecquid videretur de eo loco, in quo tum cœnaſſet: ei in quo pridie, reſpondiſſe ſimillimum ſibi videri. Nam hodie, inquit, quoniam à me dijunctus eſt, contemnitur, qui heri meâ præſentia fuit honoratiſſimus: is autem in quo hodie diſcubui, meâ cauſſâ cenſetur honorificentiſſimus, qui heri quoniam me carebat, viliſſimus fuit.*

Εἰς ἀγνῶτας τοὺς δύο γυμνοὺς ἀπόστειλον] Optimè explicat Phædrus libro IV. ubi de Simonide:

> *Simonides, qui ſcripſit egregium melos, &c.*
> *Aſcendit navem, quam tempeſtas horrida*
> *Simul & vetuſtas medio diſſolvit mari.*
> *Hi zonas, illi res pretioſas colligunt,*
> *Subſidium vitæ. quidam curioſior;*
> *Simonide, tu ex opibus nihil ſumis tuis!*
> *Mecum, inquit, mea ſunt cuncta. tunc pauci enatant;*
> *Quia plures onere degravati perierant.*
> *Prædones adſunt; rapiunt quod quiſque extulit;*
> *Nudos relinquunt. Fortè Clazomenæ prope*
> *Antiqua fuit urbs, quam petierunt Naufragi.*
> *Hic literarum quidam ſtudio deditus,*
> *Simonidis qui ſæpe verſus legerat,*
> *Eratque abſentis admirator maximus;*
> *Sermone ab ipſo cognitum, cupidiſſimè*
> *Ad ſe recepit; veſte, nummis, familiâ*
> *Hominem exornavit: ceteri tabulam ſuam*
> *Portant, rogantes victum. quos caſu obvius*
> *Simonides ut vidit: Dixi, inquit, mea*
> *Mecum eſſe cuncta; vos quod rapuiſtis, perît.*

De Ariſtippo ipſo narrat Galenus in Protreptico ad Artes cap. 2. Cùm fractâ olim navi in Syracuſanum litus ejiceretur, primùm confidiſſe animo, cùm in arena figuram Geometricam vidiſſet; inde enim intellexiſſe ad Græcos ſe, ſapienteſque viros, non ad Barbaros veniſſe. Mox ubi gymnaſium adiens, hos verſus pronuntiaſſet,

> Τίς τὸν πλανήτην Οἰδίπουν καθ' ἡμέραν
> Τὴν νῦν σπανιστοῖς δέξεται δωρήμασι;
>
> *Ecquis hodie exulem, vagantemque Oepidum*
> *Exilibus beaverit munuſculis?*

incidiſſe in eos, qui ultro convenirent; & quis ille eſſet, quibuſque opus erat reſciſcentes, omnia illico impertiiſſe. Cùm verò quidam ad ejus patriam Cyrenen navigaturi, numquid ad ſuos mitteret, interrogarent: Jubere Meos, inquit, poſſeſſionem parare, quæ, navi fractâ, ſimul enatet cum poſſeſſore: κελεύειν αὐτοῖς, ἔφη, ταῦτα κτᾶσθαι τὰ κτήματα, ἃ καὶ ναυαγήσαντι συνεκκολυμβήσει.

πρὸς τὸν αἰτιώμενον, ὅτι ἑταίρᾳ συνοικεῖ, &c.] Is fuit Diogenes Canis. Athenæus libro XIII. capite 6. Ἀρίστιππος δὲ κατ' ἔτος συνδιημέρευεν Λαΐδι ἐν Αἰγίνῃ τοῖς Ποσειδωνίοις, καὶ ὀνειδιζόμενος ὑπὸ οἰκέτου, ὅτι σὺ μὲν αὐτῇ τοσοῦτον ἀργύριον δίδως, ἡ δὲ προῖκα Διογένει τῷ κυνὶ συγκυλίεται, ἀπεκρίνατο, ἐγὼ Λαΐδι χορηγῶ πολλὰ, ἵνα αὐτὸς αὐτῆς ἀπολαύω, οὐχ ἵνα μὴ ἄλλος. τοῦ δὲ Διογένους εἰπόντος αὐτῷ, ὦ Ἀρίστιππε, κοινῇ συνοικεῖς πόρνῃ, ἢ κύνιζε οὖν, ὡς ἐγὼ, ἢ πέπαυσο· καὶ ὁ Ἀρίστιππος, Ἆρά γε μή τί σοι ἄτοπον δοκεῖ εἶναι, Διόγενες, οἰκίαν οἰκεῖν, ἐν ᾗ πρότερον ᾤκησαν ἄλλοι; οὐ γὰρ, ἔφη· τί δὲ ναῦν ἐν ᾗ πολλοὶ πεπλεύκασιν; οὐδὲ τοῦτο, ἔφη· οὕτως οὖν οὐδὲ γυναικὶ συνεῖναι ἄτοπόν ἐστιν, ᾗ πολλοὶ κέχρηνται. *Ariſtippum quotannis per Neptuni ferias in Ægina cum Laide totos dies tranſmittentem ſervus increpabat, quòd ipſi tantum pecuniæ daret, quæ gratis cum Diogene cane volutaretur. At ego multa dono, inquit, ut ea fruar, haud equidem ut alii non fruantur. Ariſtippo Diogenes cùm diceret, Conſuetudinem habes cum publica Meretrice; Ariſtippe, vel abſiſte, vel, ut ego, Cynicus eſto: an abſurdum tibi videtur, inquit, Diogenes, in iis ædibus habitare, in quibus alii priùs habitarunt? minimè verò, ait. an eo navigio vehi quo antea plures vecti ſunt? haud ſane, inquit. Sic ergo nec alienum eſt cum ea femina congredi, quâ*

Politi ſunt multi. Etiam Chryſoſtomus Homil. xxxiv. in Matthæum refert Ariſtippum magni pretii ſcorta conduxiſſe.

πρὸς τὸν αἰτιώμενον, ὅτι, Σωκράτους μαθητὴς ὢν, ἀργύριον λαμβάνει. μάλα εἶπε, &c.] Deſiderio Heraldo libro de Rerum judicatarum auctoritate pag. 345. perturbatus hic locus videbatur, quem ſic legendum exiſtimabat: πρὸς τὸν αἰτιώμενον, ὅτι, Σωκράτους μαθητὴς ὢν ἀργύριον λαμβάνει, καὶ γὰρ Σωκράτει πεμπόντων αὐτῷ τινῶν καὶ σῖτον καὶ οἶνον, ὀλίγα λαμβάνοντα, τὰ λοιπὰ ἀποπέμπειν. Καὶ μάλα εἶπεν: εἶχε γὰρ ταμίας τοὺς πρώτους Ἀθηναίων, ἐγὼ δὲ Εὐτυχίδην ἀργυρώνητον. Id eſt, Cùm argueretur à quodam, quòd, cùm eſſet Socratis Diſcipulus, pecuniam à Diſcipulis acciperet: Socratem enim, quum frumentum & vinum quidam ei mitterent, paucis acceptis, cetera remittere ſolitum: non mirum, inquit; ſi quidem Socrates promos condos habebat Athenienſium principes; ego Eutychidem ſervum meum. Quæ ſanè meliorem ſenſum efficiunt: Apud Heſychium Mileſium, poſt λαμβάνει, ſequitur tamen, ut hîc, καὶ μάλα, εἶπε· ἀργυρώνητος eſt ſervus emptitius, non ἐπίκτητος. Heſychii Gloſſæ: ἀργυρώνητος, οἰκέτης ἀργυρίου ἀγοραστός.

ἔχω Λαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι] Cicero Epiſtolâ quadam ad Pætum: Sed tamen ne Ariſtippus ille Socraticus erubuit, cum eſſet objectum habere eum Laida. Habeo, inquit, non habeor à Laïde. quæ poſtrema verba à Laïde, gloſſas eſſe rectè exiſtimavit vir elegantiſſimi ingenii Muretus Variar. Lect. VI 7. nam & Athenæus lib. XII. ὁ δ' Ἀρίστιππος ἐπὶ τῆς Λαΐδος ἔλεγε, ἔχω, καὶ οὐκ ἔχομαι. Ergo & hîc quoque melius legeretur ἔχω, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι, quàm ἔχω Λαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι, (quamquam & ita legatur apud Heſychium Mileſium: ἐχρῆτο καὶ Λαΐδι τῇ ἑταίρᾳ. πρὸς οὖν τοὺς μεμφομένους ἔφη, ἔχω Λαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι) niſi addas ὑπ' αὐτῆς. Ita Lactantius III. 15. Ariſtippo Cyrenaicorum magiſtro cum Laïde, nobili ſcorto, fuit conſuetudo: quod flagitium gravis ille Philoſophiæ doctor ſic defendebat, ut diceret, multum inter ſe & ceteros Laïdis amatores intereſſe; quòd ipſe haberet Laïdem; alii verò à Laïde haberentur, &c. quæ vide. Etiam Theodoretus Serm. XII. de Virtute activa: καὶ Ἀρίστιππος δὲ ὁ Κυρηναϊκὸς, ὀνειδιζόμενος, ὅτι καὶ θαμὰ ξυνεγίνετο τῇ ἑταίρᾳ, τῇ Κορινθίᾳ, ἔχω, ἔλεγε, Λαΐδα, καὶ οὐκ ἔχομαι ὑπ' αὐτῆς. Ubi obſerva obiter Corinthiam meretricem vocari Laïdem, quia Corinthi vixit, erat enim Sicula. Ceterùm ἔχειν γυναῖκα Græci dixerunt, ut & Latini habere mulierem, de eo qui ad eam pro ſuo jure, cùm volebat, ventitabat: ſicque accipit Ariſtoteles poſtremo habendi modo ex octo illis quos recenſet in Categoriis. Latinæ dictionis exemplum habes apud Terentium in Andria I. 1. Quis Chryſidem habuit?) qua de re Muretus dicto loco. Dictum Stratonici ad Phaonem, Ariſtippo dicto non abſimile refert Athenæus lib. VIII. cap. 10. προσποιουμένου δὲ εἶναι Φάωνος αὐλητικοῦ, καὶ ἔχειν φάσκοντος Μεγαροῖ χορὸν, Ληρεῖς, ἔφη· ἐκεῖ μὲν γὰρ, οὐκ ἔχεις, ἀλλ' ἔχῃ. Similiter & Valerius Maximus lib. IX. cap. de Avaritia; ubi de Ptolemæo Rege Cypriorum: Procul dubio hic non poſſedit divitias, ſed à divitiis poſſeſſus eſt.

Σίμου ποτὲ τοῦ Διονυσίου ταμίου πολυτελεῖς οἴκους, &c. ἀναχρεμψάμενος, προσέπτυσε τῇ ὄψει, &c.] Tribuit hoc factum Diogeni Cynico Galenus, in Exhortatione ad Artes cap. 4. Exce tibi verba ſummi illius Medici: Διογένης ἑστιώμενος παρά τινι, τῶν μὲν ἑαυτοῦ πάντων ἀκριβῶς προνενοημένῳ, μόνου δ' ἑαυτοῦ παντάπασιν ἠμεληκότι, χρεμψάμενος ὡς πτύσων, εἶτ' ἐν κύκλῳ περισκοπήσας, εἰς οὐδὲν μὲν τῶν πέριξ ἔπτυσε, αὐτῷ δὲ μόνῳ προσέπτυσε τῷ δεσπότῃ τῆς οἰκίας. ἀγανακτοῦντος δ' αὐτοῦ, καὶ τὴν αἰτίαν ἐρωτῶντος, οὐδὲν, ἔφησεν, ὁρᾶν οὕτως ἠμελημένον τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν, ὡς ἐκεῖνον· τοὺς γὰρ τοίχους ἅπαντας ἀξιολόγοις γραφαῖς κεκοσμῆσθαι· τὸ δ' ἔδαφος ἐκ ψήφων πολυτελῶν συγκεῖσθαι, θεῶν εἰκόνας ἔχον ἐξ αὐτῶν διατετυπωμένας· ἅπαντα τὰ σκεύη λαμπρὰ καὶ καθαρὰ, καὶ τὴν στρωμνὴν, καὶ τὰς κλίνας εἰς κάλλος ἐξησκῆσθαι· μόνον δ' ἐκεῖνον ὁρᾶν ἠμελημένον· εἰθίσθαι δ' ἅπασιν ἀνθρώποις εἰς τοὺς ἀτιμοτάτους τῶν παρόντων τόπων ἀποπτύειν, &c. Item Laërtius ipſe, quem vide infrà in Diogene. Ceterùm, exſtat in hanc rem in Collectione Veterum Epigrammatum hoc Epigramma:

Quòd tua mille domus ſolidas habet alta columnas:
Quòd tua marmoreo janua poſte nitet:
Aurea quòd ſummo ſplendent laquearia tecto:
Imum cruſta tegit quòd precioſa locum:
Atria quòd circa dives tegit omnia cultus,
Hoc animos tollit nempe, Batave, tuos.
Ædibus in totis gemmæ licèt omnia claudant,
Turpe eſt, nil domino turpius eſſe ſuo.

τίς ὁ μεμυρισμένος] ἐπιπνέων μύρου dicitur Luciano Ariſtippus, in Dialogo Menippi & Æaci.

ἀλλ' ὅρα μὴ ὡς οὐδὲν τῶν ἄλλων ζώων, &c.] Clemens Alexandrinus Pædag. libro II. cap. 8. ἁβροδίαιτος ἦν ὁ Ἀρίστιππος. σοφιστικὸν οὖν ἐρώτα τινὰ τοῦτον λόγον· ἵππος μύρῳ χριόμενος εἰς τὴν ἵππου ἀρετὴν οὐ βλάπτεται, οὐδὲ κύων μυρισθεὶς εἰς τὴν κυνὸς ἀρετήν· οὐδ' ἂν ἄνθρωπος ἄρα, ἐπήγαγε καὶ συνήγαγεν. Molli ac luxurioſæ vitæ erat deditus Ariſtippus. Is ejuſmodi ſophiſticam proponebat orationem: Equus qui unguento ungitur, in equi virtute non læditur, nec unctus canis in virtute canis. Subjunxit, ergo nec homo, & concluſit ſyllogiſmum.

Pag. 52. κακοὶ κακῶς δ' ἀπόλοιντο οἱ κίναιδοι] Idem Clemens eodem in loco: Ἀρίστιππος γοῦν φιλόσοφος, χρισάμενος μύρῳ, Κακοὺς κακῶς ἀπολωλέναι χρῆναι τοὺς κιναίδους ἔφασκεν, τοῦ μύρου τὴν ὠφέλειαν εἰς λοιδορίαν διαβεβληκότας. Ariſtippus itaque Philoſophus, cùm unguento unctus eſſet, dicebat, malos malè perdendos eſſe Cinædos, qui ut unguenti utilitas malè audiret, effecerant. & Seneca de Beneficiis cap. 25. Ariſtippus aliquando delectatus unguento, Malè, inquit, iſtis effeminatis, qui rem tam bellam infamaverunt.

ἐρωτώμενος, πῶς ἀπέθανε Σωκράτης· ἔφη, Ὡς ἂν ἐγὼ εὐξαίμην] Egregiè Phædrus lib. III.

Quum parvas ædes ſibi fundaſſet Socrates,
Cujus non fugio mortem, ſi famam adſequar,
Et cedo invidiæ, dum modò abſolvar cinis, &c.

τοῦ θεράποντος ἐν ὁδῷ βαστάζοντος ἀργύριον] Horatius Sermonum II. 3.

——— quid ſimile iſti
Græcus Ariſtippus? qui ſervos projicere aurum
In mediâ juſſit Libyâ, quia tardius irent
Propter onus ſegnes.

Meminit & Suidas: λέγεται δὲ ὅτι καὶ τοῦ παιδὸς αὐτῷ φέροντος ἀργύριον, καὶ ἀχθομένου τῷ βάρει, τὸ βαροῦν ἀπόβαλε, ἔφη. Et Auſonius Idyllio XXXI.

Spargit Ariſtippus mediis in Syrtibus aurum.

ὥς φασιν οἱ περὶ τὸν Βίωνα ἐν ταῖς Διατριβαῖς] Quis ille ſit Bion Diſſertationibus ſcriptor necdum ſatis comperi. De pluribus Bionibus vide infra in Bione.

πλέων ποτὲ, ἐπεὶ τὸ σκάφος ἔγνω πειρατικὸν, λαβὼν τὸ χρυσίον, ἠρίθμει, &c.] Suidas: ἐπιβουλευόμενος δὲ ἐν πλῷ δι' ἃ ἐπήγετο, εἰς τὴν θάλασσαν ἐξέβαλεν αὐτά· ἡ γὰρ τούτων, ἔφη, ἀπώλεια ἐμοὶ σωτηρία.

Ὡς ἄμεινον ταῦτα ὑπ' Ἀριστίππου, ἢ διὰ ταῦτα Ἀρίστιππον ἀπολέσθαι] Emendandus ex Laërtio Stobæus Serm. LV. Ἀρίστιππος, λέγοντός αὐτῷ τινος, διά σε ἀπώλεσεν ὁ ἀγρός· οὐκοῦν, ἔφη, κάλλιον δι' ἐμὲ τὸν ἀγρὸν, ἢ διὰ τὸν ἀγρὸν ἐμέ; Lege, διά σε ἀπώλεσεν τὸ ἀργύριον· οὐκοῦν, ἔφη, κάλλιον δι' ἐμὲ τὸ ἀργύριον, ἢ διὰ τὸ ἀργύριον ἐμέ; ἀργύριον dixit, quod Laërtius χρυσίον. Ariſtippum tamen agrum perdidiſſe docet nos Plutarchus libro de Animi tranquillitate: Χωρίον οὖν ἀπολέσας καλὸν, ἠρώτησεν ἕνα πάνυ προσποιουμένων συνάχθεσθαι καὶ συναγανακτεῖν, Οὐχί σοι μὲν χωρίδιον ἕν ἐστιν, ἐμοὶ δὲ τρεῖς ἀγροὶ καταλείπονται; συνομολογήσαντος δ' ἐκείνου, Τί οὖν, εἶπεν, οὐ σοὶ μᾶλλον ἡμεῖς συναχθόμεθα;

ὡς τὰ σκεύη μὲν ἐν ταῖς ἀγορασίαις σκοπούντων, τοὺς δὲ βίους εἰκῇ δοκιμαζόντων] βίους. id eſt, mancipia, ut rectè Leopardus interpretatur, Emendat. XI. 5. quo ſenſu & βίων πρᾶσιν dixit Lucianus. Ita σώματα pro ſervis apud eumdem Lucianum in Epigrammate: Σώματα πολλὰ τρέφειν, &c. quod minus probat Phrynichus in Ecloga Dictionum Atticarum: σώματα, inquit, ἐπὶ τῶν ὠνίων ἀνδραπόδων, οἷον, σώματα πωλεῖται, οὐ χρῶνται οἱ ἀρχαῖοι: quodque reprehendit Pollux lib. III. cap. 8. Ea notione & Latini corpora dixere, ut alibi oſtendimus. Venio ad dictum Ariſtippi. Simile habes infrà in Diogene Cynico: θαυμάζειν τε ἔφη, εἰ χύτραν μὲν καὶ λοπάδα ὠνούμενοι σκοποῦμεν, ἄνθρωπον δὲ, μόνῃ τῇ ὄψει ἀρκεῖσθαι. Quo loco Membranæ Regiæ Palatinæ & Florentinæ pro σκοποῦμεν habent κομποῦμεν: quæ vox, teſte Euſtathio, de vaſorum ſonitu dicitur. τὸ δὲ κομπεῖν, καὶ ἐπὶ σκευῶν ἤχου λέγεται, inquit ille ad Iliados μ. pag. 896. Editionis Romanæ. Addit idem Euſtathius: κομπεῖν γὰρ χύτραν ἢ λοπάδα φησὶν ὁ Λαέρτης ἐν τοῖς τῶν Σοφιστῶν βίοις, hunc Laërtii in Vita Diogenis locum reſpiciens, videlicet; ut quin ibi ita legendum nulla ampliùs dubitatio videatur. Atque hic quoque fortaſſe κομπούντων, non σκοπούντων, ſcripſerat Laërtius. Certè ita ſcriptum eſt in Codice Florentino. σκοπούντων tamen etiam rectum eſt. Immo alibi quàm apud Laërtium, κομπεῖν in ea ſignificatione vaſis ſonitu explorandi, non temerè, credo, reperias. Vulgò ſonitum edere ſignificat, & propriò de eo ſtrepetu dicitur, quem aper, collidens dentes, emittit. Ceterum ad Ariſtippi & Diogenis dicta

quod

quod attinet, audiendus Galenus in Exhortatione ad Artes cap. 2. καὶ τοὺς μὲν οἰκέτας ἐκδιδάσκονται τέχνας, πάμπολυ πολλάκις εἰς αὐτοὺς ἀργύριον ἀναλίσκοντες, ἑαυτῶν δ᾽ ἀμελοῦσι. καίτοι οὐκ αἰσχρὸν τὸν οἰκέτην μὲν ἐνίοτε δραχμῶν εἶναι μυρίων ἄξιον, αὐτὸν δὲ τὸν δεσπότην αὐτοῦ, μηδὲ μιᾶς; καὶ τί λέγω μιᾶς; οὐδ᾽ ἂν προῖκά τις τὸν τοιοῦτον λάβοι. Et Joannes Chryſoſtomus lib. IV. de Sacerdote: πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον, ἀνδράποδον μὲν πρίασθαι βουλομένους, καὶ ἰατροῖς ἐπιδεικνῦναι, καὶ τῆς πράσεως ἐγγυητὰς ἀπαιτεῖν, καὶ γειτόνων πυνθάνεσθαι· καὶ μετὰ ταῦτα πάντα μηδέπω θαῤῥεῖν, ἀλλὰ καὶ χρόνον πρὸς δοκιμασίαν αἰτεῖν, &c.

καί ποτε παρὰ πότον κελεύσαντος Διονυσίου, &c.] Ubi potando viciſſe ſcribit Suidas: καὶ πρὸς Διονύσιον τὸν Σικελίας τύραννον ἐλθὼν, καὶ πίνων ἐνίκα. Subjungit Suidas: καὶ ὀρχήσεως τοὺς ἄλλους κατῆρξεν, ἐνδὺς ἐσθῆτα ἁλουργῆ. Πλάτων δὲ προσκομιζομένης αὐτῷ τῆς στολῆς, εἶπεν Εὐριπίδου ἰαμβικὰ,

Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολὴν,
Ἄῤῥην πεφυκὼς, καὶ γένους ἐξ ἄῤῥενος.

Ἀρίστιππος δὲ δεξάμενος, καὶ γελάσας, εἶπε τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ,

—— καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
Ὁ νοῦς ὁ σώφρων οὐ διαφθαρήσεται.

Ex quibus apparet poſt hunc verſum,

Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολὴν,

(is eſt ex Bacchis Euripidis) addendum hîc apud Laërt.

Ἄῤῥην πεφυκὼς, καὶ γένους ἐξ ἄῤῥενος.

cujus etiam initium à Sexto Empirico refertur Hypotyp. III. 24. ubi eamdem hiſtoriam refert. Ad eam Tertullianum reſpexiſſe non dubitamus, cùm in Apologetico ait, *Ariſtippus in purpura ſub magna gravitatis perſona nepotatur.* Ceterùm, hîc notandum, in verſibus Euripidis malè legi apud Suidam Ὁ νοῦς ὁ σώφρων, pro eo quod apud Laërtium, & apud Athenæum, in XII. & Sextum Empiricum, & Euripidem ipſum, legitur Οὖσ᾽ ἥγε σώφρων.

δεόμενός ποτε περὶ φίλου Διονυσίου, &c.] Suidas: ὑπὲρ φίλου δὲ ἀξιῶν, καὶ μὴ τυγχάνων, τῶν ποδῶν ἥψατο, καὶ ἔπεισε. καὶ οὐ ταύτης ἐγὼ τῆς κολακείας αἴτιος, εἶπεν, ἀλλὰ Διονύσιος, ὁ ἐν γόνασι τὰς ἀκοὰς ἔχων.

ὁμοίους ἔλεγεν εἶναι τοῖς τῆς Πηνελόπης μνηστῆρσι] Bioni, non Ariſtippo, tribuit Plutarchus libro de Educandis liberis, locum profert Aldobrandinus.

τὸ δ᾽ ὅμοιον] Melius fortè τῷ δ᾽ ὅμοιον.

Ἀρίστων] Ariſtonem Chium intelligit, cui ſuperius dicta tribuit Stobæus Serm. II. Περὶ ἀφροσύνης. Ἀρίστων ὁ Χῖος, inquit, τοὺς περὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα πονουμένους, ἀμελοῦντας δὲ φιλοσοφίας, ἔλεγεν ὁμοίους εἶναι τοῖς μνηστῆρσι τῆς Πηνελόπης, οἳ ἀποτυγχάνοντες ἐκείνης, περὶ τὰς θεραπαίνας ἐγένοντο. Vide infra in Ariſtone.

Pag. 53. πρὸς Σωκράτην εἶπεν, ἦλθον παιδείας δεόμενος· πρὸς δὲ Διονύσιον παιδιᾶς] Luſus in voce, quem *annominationem* Latini appellant. De Ariſtippo ad Dionyſium ſimile quid retulit ſuprà Laërtius: ὁπότε μὲν σοφίας ἐδεόμην, ἧκον παρὰ τὸν Σωκράτην· νῦν δὲ χρημάτων δεόμενος παρὰ σὲ ἥκω.

ἐξ ὁμιλίας αὐτῷ χρηματισαμένῳ &c.] An legendum ἐξ ὁμιλίας αὐτοῦ? ſupple *Dionyſii.*

ὁλοσχοίνων] Vel inde apparet ὁλόσχοινον de junco acuto uſurpari. Heſychius quoque: ὁλόσχοινος, ὀξύσχοινος. At minùs propriè: eſt enim ὁλόσχοινος juncus mollis, non acutus. Dioſcorides IV. 52. ubi de ſpeciebus junci: ἔστι δὲ καὶ τρίτη πολλῷ σαρκωδεστέρα καὶ παχυτέρα τοῖν δυοῖν, ὁλόσχοινος λεγομένη: Ita ibi legendum ex Bodæi, aliorumque emendatione, non ut vulgò legitur, καὶ τραχυτέρα. Harpocration: ὁλοσχοίνους. Αἰσχίνης ἐν τῷ Περὶ τῆς παραπρεσβείας. Θεόφραστος δ᾽ ἐν τετάρτῃ Περὶ φυτῶν, εἰπὼν, τοῦ σχοίνου τρία εἴδη εἶναί φασιν, ὧν ὁ τρίτος τῷ μεγέθει καὶ τῇ σαρκίᾳ διαφέρων, ὁλόσχοινος καλεῖται. Sed de his, Deo dante, nos brevi pluribus in noſtris Botanicis.

καὶ τὸ φλέγμα, φησὶ, καὶ τοὺς φθεῖρας ἐξ ἡμῶν ἴσμεν γεννωμένους] Id uxori dixiſſe ſcribit Stobæus Serm. 74. μεμφομένης αὐτῷ τῆς γυναικὸς, ὅτι τὸν υἱὸν οὐ προσίεται, καὶ λεγούσης ἐκ σοῦ εἴη, ἀποπτύσας, καὶ γὰρ τοῦτο, εἶπεν, ἐξ ἐμοῦ, ἀλλ᾽ οὐδέν μοι χρήσιμόν ἐστιν. Videndus Ariſtoteles Problemat. IV. 14.

Δὸς εἶπε, καὶ περὶ τούτου ζητῶμεν] Non abſimiliter Plutarchus, apud Gellium I. 26. ad eum qui ſervum ipſius, eo jubente, loris cædebat: *interim dum ego atque hic diſputamus, hoc tu age.*

ἄλλοι γὰρ εἰς Πλάτωνα ἀναφέρουσιν] Zenoni tribuit Plutarchus libro Quomodo Juveni audienda ſint Poëmata; καὶ ὁ Ζήνων ἐπανορθούμενος τὸ τοῦ Σοφοκλέους,

Ὅστις δὲ πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται,
Κείνου 'στὶ δοῦλος, κἂν ἐλεύθερος μολῇ,

μετέγραφεν,

Οὐκ ἔστι δοῦλος, ἂν ἐλεύθερος μολῇ·

τῷ ἐλευθέρῳ νῦν συνεκφαίνων τὸν ἀδεῆ, καὶ μεγαλόφρονα καὶ ἀταπείνωτον. An legendum apud Laërtium εἰς Ζήνωνα? aut potiùs ὁ Πλάτων apud Plutarchum? Facilis certè horum nominum mutatio. Ita in Vita Platonis Πλάτων pro Ζήνων legitur, ut ſuo loco videbimus. Ceterùm hi verſus Sophoclei citantur & Plutarcho in Vita Pompeii, ubi de Pompeii in Ægyptum fugâ: ἐκ τῆς ἁλιάδος μεταστραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν, εἶπε Σοφοκλέους ἰαμβεῖα,

Ὅστις δὲ πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται,
Κείνου 'στι δοῦλος κἂν ἐλεύθερος μολῇ.

ὀργισθεὶς πρὸς Αἰσχίνην, &c. μνημόνευε τοίνυν, &c.] Hoc fratri dixiſſe, non verò Æſchini, auctor eſt Stobæus Serm. 82. Ἀρίστιππος ἔφη πρὸς τὸν ἀδελφὸν, μέμνησο, ὅτι τῆς μὲν διαστάσεως σὺ ἦρξω, τῆς δὲ διαλύσεως ἐγώ. Cùm Laërtio conſentit Plutarchus, cujus hæc ſunt verba libro περὶ ἀοργησίας: ὁ δ᾽ Ἀρίστιππος, ὀργῆς αὐτῷ πρὸς Αἰσχίνην γενομένης, καί τινος εἰπόντος, Ὦ Ἀρίστιππε, ποῦ ὑμῶν ἡ φιλία; Καθεύδει, φησίν. ἐγὼ δὲ αὐτὴν ἐγερῶ. καὶ τῷ Αἰσχίνῃ προσελθὼν, εἶπεν, Οὕτως σοι δοκῶ παντάπασιν ἀτυχής τις εἶναι καὶ ἀνήκεστος, ὥστε μὴ νουθεσίας τυχεῖν; ὁ δὲ Αἰσχίνης, Οὐδὲν, ἔφη, θαυμαστὸν, εἰ πρὸς πάντα τῇ φύσει μου διαφέρων, κἀνταῦθα τὸ δέον πρότερος συνεῖδες.

διαλλάξῃ;] Male Editio princeps διαλέξῃ. Vide, ſi placet, Leopardum XIV. 12.

νὴ τὴν Ἥραν] Etiam per Junonem juraſſe Socratem ſuprà in ejus Vita docuimus.

γεγόνασι δ᾽ Ἀρίστιπποι τέσσαρες] Fuit præterea Ariſtippus Argivorum Tyrannus, de quo Plutarchus in Arato: & Ariſtippus Sophiſta, contemptor Matheſeos, de quo Ariſtoteles Metaph. III. Et *A*riſtippus pictor, de quo Plinius lib. XXXV. cap. 10. Et *A*riſtippus Lariſſæus, de quo Plato in Menone ſtatim initio.

δεύτερος, ὁ τὰ περὶ Ἀρκαδίας γεγραφώς] Citatur Clementi Στρωματέων lib. I. Ἆπις τε ὁ Ἄργους βασιλεὺς, Μέμφιν οἰκίζει, ὥς φησιν Ἀρίστιππος ἐν πρώτῃ Ἀρκαδικῶν. Quæ ipſiſſima verba ex Clemente habet Euſebius de Præpar. Evang. lib. X. Meminit & Scholiaſtes Apollonii ad lib. III. & Scholiaſtes Theocriti ad Idyllium I.

τέταρτος, ὁ μητροδίδακτος] De quo Suidas in Ἀρίστιππος: διήκουσε δὲ αὐτοῦ ἡ θυγάτηρ Ἀρήτη, ἀφ᾽ ἧς ὁ παῖς αὐτῆς ὁ νέος Ἀρίστιππος, ὃς ἐκλήθη μητροδίδακτος. Strabo lib. XV. ubi de Cyrenæis: ἄνδρες δὲ ἐγένοντο γνώριμοι Κυρηναῖοι, Ἀρίστιππός τε ὁ Σωκρατικὸς, ὅς τις καὶ τὴν Κυρηναϊκὴν κατεβάλετο φιλοσοφίαν, καὶ θυγάτηρ Ἀρήτη τοὔνομα, ἥπερ διεδέξατο τὴν σχολὴν, καὶ ὁ ταύτην πάλιν διαδεξάμενος υἱὸς Ἀρίστιππος, ὁ κληθεὶς Μητροδίδακτος. Clemens Stromat. IV. Ἀρήτη δὲ, ἡ Ἀριστίππου, Κυρηναϊκὴ, τὸν Μητροδίδακτον ἐπικληθέντα ἐπαίδευσεν Ἀρίστιππον. Themiſtius Orat. I, τῷ δὲ Ἀριστίππῳ ἐξήρκεσεν ὑπὸ μητρὶ μόνῃ φιλοσοφήσῃ, τραφέντι, μητροδιδάκτῳ κληθῆναι· ἴστε ἄρα ὃν λέγω Ἀρίστιππον, οὐκ ἐκεῖνον τὸν πάνυ, τὸν Σωκράτους ὁμιλητὴν, ἀλλὰ τὸν ἐκείνου θυγατριδοῦν. Euſebius de Præparat. Evangel. libro XIV. ubi de Ariſtippo: τούτου γέγονεν ἀκουστὴς Συναλλος, (an σὺν ἄλλοις?) καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἀρήτη, ἥτις γεννήσασα παῖδα, ὠνόμασεν Ἀρίστιππον, ὃς ὑπαχθεὶς ὑπ᾽ αὐτῆς εἰς λόγους φιλοσοφίας, μητροδίδακτος ἐκλήθη. Meminit & Ælianus de Animal. III. 40.

πρὸς Λαΐδα περὶ τοῦ κατόπτρου] Lais Speculum Veneri dicavit: qua de re exſtat Platonis hoc Epigramma in Anthologia:

Ἡ σοβαρὸν γελάσασα καθ᾽ Ἑλλάδος, ἡ τὸν ἐρώντων
Ἐσμὸν ἐπὶ προθύροις Λαῒς ἔχουσα νέων,
Τῇ Παφίῃ τὸ κάτοπτρον. ἐπεὶ τοίη μὲν ὁρᾶσθαι
Οὐκ ἐθέλω· οἵη δ᾽ ἦν πάρος, οὐ δύναμαι.

quod ita Latinum fecit Auſonius Burdigalenſis:

Lais anus, Veneri ſpeculum dico, Dignum habeat ſe
Æterna æternum forma miniſterium.
At mihi nullus in hoc uſus: quia cernere talem,
Qualis ſum, nolo: qualis eram, nequeo.

Et hoc Luciani:

Ἑλλάδα νικήσασαν ὑπέρβιον ἀσπίδα Μήδων,
Λαῒς θῆκεν ἑῷ κάλλεϊ ληΐδιον.

Μωσ

Μουσῶν ἐνικήθη ὑπὸ γήρως, καὶ τὸν ἔλεγχον
Ἀνθετό σοι, Παφίη, τῆ νεότητι φίλον.
Ἣς γὰρ ἰδεῖν στυγέει πολιῆς παναληθέα μορφὴν,
Τῆς δὲ συνεχθαίρει καὶ σκιόεντα τύπον.

Ea de re fortaſſe Ariſtippus eo in libro diſſerebat.

Pag. 54. χρειῶν βία] De Chriis videndus Leopardus. Scripſerat Ariſtippus & περὶ παλαιᾶς τρυφῆς : cujus libri meminit ſuprà Laërtius in Periandro & in Socrate, ubi nos vide. Ceterùm, de Ariſtippeia dictione legendus auctor libelli περὶ ἑρμηνείας.

τέλος δ' ἀπέφαινε τὴν λείαν κίνησιν εἰς αἴσθησιν ἀναδιδομένην] Idem legas, & totidem verbis, apud Heſychium Illuſtrem.

ὧν τοὺς κορυφαιοτάτους Ερετρικοὺς ἔχειν οὕτως] Verè Caſaubonus: Ερεβρικοὺς ὠνόμαζον. ἔχει δὲ οὕτως.

Αἰθίοψ Πτολεμαεὺς] De Æthiope illo è Ptolemaïde alibi legere me non memini.

Αντίπατρος Κυρηναῖος] De quo Cicero Tuſcul. Quæſt. lib. I. *Nam illud Antipatri Cyrenaici eſt quidem paullò obſcœnius, ſed non abſurda ſententia eſt : cujus cæcitatem cùm mulierculæ lamentarentur, Quid agitis, inquit, an vobis nulla videtur voluptas eſſe nocturna ?*

ὁ Θεόδωρος, ὁ ἄθεος, εἶτα θεός] Infra in Stilpone : ὅτε καὶ Θεόδωρος, τὸν ἐπίκλην θεόν. rationem hujus cognominis mox ipſe Laërtius declarabit.

Επιτιμήδης Κυρηναῖος] De quo nihil accepimus. Suidas ; Επιτιμήδης, ὄνομα κύριον.

οὗ Παραιβάτης] Παραβάτης apud Suidam in Αννίκερις & in Αρίστιππος, utrumq; rectè.

Ηγησίας ὁ πεισιθάνατος] De eo Cicero Tuſcul. I. *A malis igitur mors abducit, non a bonis, verum ſi quærimus. Hoc quidem à Cyrenaico Hegeſia ſic copiosè diſputatur, ut is à Rege Ptolemæo prohibitus eſſet dicatur illa in ſcholis dicere, quòd multi his auditis, mortem ſibi ipſi conſciſcerent. Callimachi quidem epigramma in Ambraciotam Cleombrotum eſt : quem ait, cùm nihil ei accidiſſet adverſi, è muro ſe in mare abjeciſſe, lecto Platonis libro. Ejus autem, quem dixi, Hegeſiæ liber eſt* ἀποκαρτερῶν · *quòd è vita quidam per inediam diſcedens revocatur ab amicis : quibus reſpondens vitæ humanæ enumerat incommoda.* & Valerius Maximus VIII. 9. *Quantùm eloquentiâ valuiſſe Hegeſiam Cyrenaicum Philoſophum arbitramur ? qui ſic mala vitæ repræſentabat, ut eorum miſerandâ imagine audientium pectoribus inſertâ, multis voluntariæ mortis oppetendæ cupiditatem ingeneraret. ideoque à Rege Ptolemæo ulteriùs hac de re diſſerere prohibitus eſt.*

καὶ Αννίκερις, ὁ Πλάτωνα λυτρωσάμενος.] Annicerim Platonem redemiſſe ſcribit præterea idem Laërtius infrá in Platone : λυτροῦται δὴ αὐτὸν κατὰ τύχην παρὼν Αννίκερις ὁ Κυρηναῖος, εἴκοσι μνῶν, &c. Sed veriſimile non eſt Annicerim illum, Platonis æqualem, diſcipulum fuiſſe Parabatæ : ut refert hoc loco Laërtius : Parabatæ inquam, qui, eodem Laërtio teſte (nam aliter Suidas hoc loco proximè memorando) Epitimedis Cyrenai diſcipulus fuit ; qui quidem Epitimedes Antipatrum audiverat ; Antipater verò, Ariſtippum, Platonis æqualem. Sed neque veroſimile eſt hunc errorem erraſſe Laërtium, virum in Philoſophica Hiſtoria verſatiſſimum. Exiſtimamus igitur, hæc verba, ὁ Πλάτωνα λυτρωσάμενος, addita hîc fuiſſe à ſemidocto quodam Scriptore Librario huc advecta ex Vita Platonis. Fuere verò duo Annicerides, Cyrenæus uterque. Prior, is qui Platonem redemit in Ægina, de quo præter Laërtium dicto loco in Vita Platonis, Ariſtides Orat. II. Platonica : καὶ πωλοῦντος Πόλλιδος, Ελλήνων μὲν οὐδεὶς ὠνεῖτό σε (Platonem compellat) οὕτω πάντες κατείχοντο ὑπὸ τῶν σῶν λόγων. Λίβυς δ' ἄνθρωπος, Αννίκερος ὄνομα, (lege Αννίκερις) ὃν οὐδ' ἠπίστατο ἀνθρώπων οὐδεὶς, εἰ μὴ τῇ σαῖς συμφοραῖς ἀπεχρήσατο · νῦν δ' οὐ Πλάτωνα ἐπρίατο ἀλλὰ δόξαν αὐτῷ, καὶ τὸ γιγνώσκεσθαι. καὶ τότε ἤδη Δίων τὰ θαυμαστὰ ἐφιλανθρωπεύετο, πέμπων τὰ λύτρα τῷ Λίβυϊ. ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνος γ' ἡττήθη τοῦ Δίωνος · ἀλλ' ἀφῆκέ σε προῖκα, ὁ μηδεπώποτ' ἰδὼν πρότερον, μηδ' ὁμιλήσας μηδαμοῦ νήσων, μηδ' ἠπείρου. De eodem Anniceride accipiendus Ælianus Var. Hiſt. II. 27. Αννίκερις ὁ Κυρηναῖος ἐπὶ τῇ ἱππείᾳ μέγα ἐφρόνει, καὶ ἁρμάτων ἐλάσει · καὶ οὖν ποτε καὶ ἐβουλήθη Πλάτωνι ἐπιδείξασθαι τὴν τέχνην. ζεύξας οὖν τὸ ἅρμα, περιήλασεν ἐν Ἀκαδημίᾳ δρόμους παμπόλλους, οὕτως ἀκριβῶς φυλάττων τοῦ δρόμου τὸν στίχον ὡς μὴ παραβαίνειν τὰς ἁρματοτροχίας, ἀλλ' ἀεὶ κατ' αὐτῶν ἰέναι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ὥσπερ εἰκὸς, ἐξεπλάγησαν, ὁ δὲ Πλάτων, τὴν ὑπερβάλλουσαν αὐτοῦ σπουδὴν διέβαλεν, εἰπὼν, Ἀδύνατόν ἐστι, τὸν εἰς μικρὰ οὕτω, καὶ οὐδενὸς ἄξια τοσαύτην φροντίδα καταθέμενον, ὑπὲρ μεγάλων τινῶν σπουδάσαι, &c. Idem Lucianus in Demoſthenis Encomio : φασὶν Αννίκεριν τὸν Κυρηναῖον φιλοτιμηθῆναι πρὸς Πλάτωνά τε καὶ τοὺς ἑτέρους ; τὸν μὲν γὰρ Κυρηναῖον ἁρματηλασίαν ἐπιδεικνῦντα πολλοὺς περὶ τὴν Ἀκαδημίαν ἐξελαύνειν δρόμους ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἁρματοτροχίας ἅπαντας, μηδὲν παραβάντα ὥστ' ἑνὸς δρόμου σημεῖα κατὰ τῆς γῆς ὑπολείπεσθαι. Alter Anniceris, fuit is, qui ſectam inſtituit, ab ejus nomine, *Anniceriam* nuncupatam, de quo hoc loci Laërtius. Idem Strabo lib. XV. ubi de Cyrenais : καὶ Αννίκερις, ὁ δοκῶν ἐπανορθῶσαι τὴν Κυρηναϊκὴν αἵρεσιν, καὶ παραγαγεῖν ἀντ' αὐτῆς τὴν Αννικέρειον. & pleniùs Suidas : Αννίκερις, Κυρηναῖος Φιλόσοφος, ὃς Επικούρειος ἐγένετο, καίτοι ὢν Παραβάτου γνώριμος, τοῦ Αρισίππου ἀκηκοότος · ἦν δὲ τῷ Αννικέριδι καὶ ἀδελφὸς, Νικοτέλης ὄνομα, Φιλόσοφος. μαθητὴς δὲ αὐτοῦ ἐπιφανὴς Ποσειδώνιος · ἐκ τούτου αἵρεσις ἡ καλουμένη Αννικέρειος · ἦν δὲ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου.

τὴν μὲν, λείαν κίνησιν, τὴν ἡδονὴν · τὸν δὲ πόνον τραχεῖαν κίνεσιν] Legendum videtur, τὴν μὲν, λείαν κίνησιν · τὸν δὲ, τραχεῖαν κίνησιν. Ita mox, καὶ τὴν μὲν, εὐδοκητὴν πᾶσι ζώοις · τὸν δ' ἀποκρουστικόν. De voce ἡδονῆς Cicero de finibus bonorum & malorum libro III. *quamque Stoici, communi nomine corporis & animi* ἡδονὴν *appellant, ego malo* lætitiam *appellare; quaſi geſtientem animi elationem voluptariam.*

μηδὲ ἡδεῖόν τι εἶναι] Editio Stephanica & Baſileenſis ἴδιον. Lege cum Caſaubono ἥδιον.

ἀποκρουστικὸν] Lego ἀπόκρουστον.

Παναίτιος ἐν τῷ Περὶ αἱρέσεων] Neque aliunde ſunt, quæ paulò antè è Panætio idem Laërtius de libris Ariſtippi commemorat, ait Jonſius.

τέλος εἶναί φασι] Legendum φὰς, & ad Epicurum referendum.

δοκεῖ δ' αὐτοῖς καὶ τέλος, &c.] Conſule Aldobrand.

Pag. 55. ἡ δὲ τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις, ὡς εἴρηται παρ' Επικούρῳ, δοκεῖ αὐτοῖς μὴ εἶναι ἡδονή] Cicero libro II. de Finibus, adverſus Epicureos diſputans, qui ſummam voluptatem detractione doloris terminabant : *Hoc dixerit potiùs Ennius,*

——— *nimiùm boni eſt, cui nihil mali eſt.*

Nos beatam vitam, non depulſione mali, ſed adeptione boni judicemus. Habuit autem hoc Ennius ab Euripide, cujus hi ſunt verſus in Hecuba,

—— κεῖνος ὀλβιώτατος,
Ὅτῳ κατ' ἦμαρ τυγχάνει μηδὲν κακόν.

quod jampridem monuit Muretus Variar. Lect. V. 13.

ἐπεὶ ἡ ἀπονία, οἱονεὶ καθεύδοντός ἐστι κατάστασις] Appoſitè in hanc rem Clemens Alexandrinus Στρωματέων lib. II. οἱ δὲ Αννικέρειοι καλούμενοι, ἐκ τῆς Κυρηναϊκῆς διαδοχῆς, τοῦ μὲν ὅλου βίου τέλος οὐδὲν ὡρισμένον ἔταξαν · ἑκάστης δὲ πράξεως ἴδιον ὑπάρχειν τέλος, τὴν ἐκ τῆς πράξεως περιγινομένην ἡδονήν. οὗτοι οἱ Κυρηναϊκοὶ τὸν ὅρον τῆς ἡδονῆς Επικούρου, τουτέστι τὴν τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσιν, ἀθετοῦσιν, νεκροῦ κατάστασιν ἀποκαλοῦντες · χαίρειν γὰρ ἡμᾶς μὴ μόνον ἐπὶ ἡδοναῖς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὁμιλίαις, καὶ ἐπὶ φιλοτιμίαις · ὁ δὲ Επίκουρος, πᾶσαν χαρὰν τῆς ψυχῆς οἴεται ἐπὶ πρωτοπαθούσῃ σαρκὶ γίνεσθαι. *Qui autem vocantur Annicerei, ex ſucceſſione Cyrenaïca, nullum totius vitæ finem terminatum ſtatuerunt : uniuſcujuſque autem actionis proprium eſſe finem, nempe eam quæ ex actione efficitur, voluptatem. Hi Cyrenaici, Epicuri voluptatis terminum, hoc eſt, doloris ablationem, infirmant & abrogant, eam conſtitutionem mortui appellantes : non ſolùm enim nos gaudio affici propter voluptates, ſed etiam propter conſuetudines & honores. Epicurus autem exiſtimat omnem effici lætitiam ex carne primò affecta.*

χαρὰν ἐγγίνεσθαι] Videtur quid deeſſe, verbi gratia ὡς καὶ τοὐναντίον, aut quid ſimile : nihil enim eſt quod reſpondeat τῷ ἀλγηδόνας.

ἐκλύεται] ἐκλύεσθαι Caſ.

μέσας τῆς καταστάσεις ὠνόμαζον ἀηδονίαν καὶ ἀπονίαν] Optimè in hanc rem Sextus Empiricus adverſus Mathematicos, ex mente Cerenaïcorum : τῶν γὰρ παθῶν τὰ μέν ἐστιν ἡδέα · τὰ δὲ, ἀλγεινά · τὰ δὲ, μεταξύ · καὶ τὰ μὲν ἀλγεινά, κακά φασιν εἶναι, ὧν τέλος ἀλγηδών · τὰ δὲ ἡδέα, ἀγαθὰ, ὧν τέλος ἐστὶν ἀδιάψευστον, ἡδονή. τὰ δὲ μεταξυ, οὔτε ἀγαθὰ, οὔτε κακά, ὧν τέλος, τὸ οὔτε ἀγαθὸν, οὔτε κακόν · ὅπερ πάθος ἐστὶ μεταξὺ ἡδονῆς καὶ ἀλγηδόνος. *Ex affectionibus enim aliæ quidem ſunt jucundæ, aliæ verò aſperæ & moleſtæ, aliæ verò intermediæ. Et aſperas quidem ac moleſtas dicunt eſſe malas, quarum finis eſt dolor : jucundas autem, bonas, quarum finis qui falli non poteſt, eſt voluptas. Quæ autem ſunt intermediæ, nec ſunt bonæ, nec malæ, quarum finis nec eſt bonus, nec malus, qui quidem eſt affectio inter voluptatem & dolorem.*

πολὺ

A πολὺ μέν τοι τῶν ψυχικῶν τὰς σωματικὰς ἀμείνους εἶναι, καὶ τὰς ὀχλήσεις χείρους τὰς σωματικάς] Qua de re diſſerentem vide Maximum Tyrium Diſſertatione ultimâ, quæ inſcribitur, Πότερα χαλεπώτερα νοσήματα, τὰ τοῦ σώματος, ἢ τὰ τῆς ψυχῆς. Vide & Tullium Tuſcul. lib. Quæſt. III.

κατ' αὐτὴν αἱρετῆς οὔσης τῆς ἡδονῆς] Corrige καθ' αὐτήν. Malè κατὰ ταύτην ceteræ Editiones.

εὐδαιμονίαν ποιούντων] Lege ποιουσῶν, vel ποιοῦντα. Malè Editio Baſileenſis εὐδαιμονίαν μὴ ποιούντων: nec melius Stephanica εὐδαιμονίαν μὴ ποιοῦντα.

τά τε πάθη καταληπτά] Legendus omnino Euſebius de Præparat. Evangelica libro XIV. capite πρὸς τοὺς κατ' Ἀρίστιππον φιλοσόφους, μόνα λέγοντας τὰ πάθη εἶναι καταληπτὰ, τὰ δὲ λοιπὰ ἀκατάληπτα, & cap. B ſuperiori.

Μελέαγρος δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ δοξῶν] Quis Meleager ille fuerit, & quâ ætate vixerit, non liquet.

Κλειτόμαχος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τῶν αἱρέσεων] Hos Clitomachi de Sectis libros laudatos alibi non reperio.

τὸν Περὶ ἀγαθῶν] Caſaubonus τὸν, τὸν Περὶ ἀγαθῶν.

οὐδὲν ἄτοπον παράξει] Vetus Codex, teſte Sambuco, οὐδένα βόπον παραλλάξει. Nihil mutandum.

Pag. 56. εἶναι δὲ τὸν σοφὸν προκοπήν, &c.] Rectè Caſaubonus, εἶναι δὲ τὸν σοφόν. προκοπὴν, &c.

μήτε δὲ χάριν τι εἶναι] τινὰ εἶναι ceteræ Editiones minùs rectè.

C ἡμᾶς αὐτὰ] αὐτὰ abundat.

ἀλλὰ διὰ τὰς χρείας αὐτὰς] Ita quoque Editio princeps. Utraque Stephanica, χρείας καὶ αὐτοὺς, minùs rectè.

ἠπελάμβανον] Corrige ὑπελάμβανον.

κἂν γὰρ τὰ μέγιστα δοκῇ παρ' αὐτοῦ καρποῦσθαι] Lego παρ' ἄλλου.

τῶν τ' εὐλόγως] ἀλόγως legit Ambroſius; & ita Editio Baſileenſis. Sed εὐλόγως rectum eſt; & ita MS. Codex Regiæ Bibliothecæ, nec non Stephanicæ Editiones.

τυγχάνειν] τυγχάνει δεῖν Caſ.

κατηναγκασμένον] πιεζόμενον habent MSS. ceterique editi.

D Pag. 57. ὑπομένειν. Hîc, & linea ſequenti, rectè Caſaubonus ὑπομενεῖν reponebat.

οἱ δὲ Θεοδώρειοι κληθέντες τὴν μὲν ὀνομασίαν ἔσπασαν ἀπὸ Θεοδώρου] Suidas in Θεόδωρος ἄθεος: καὶ παραδιδοὺς αἵρεσιν ἰδίαν εὗρεν, ἥτις Θεοδώρειος ἐκλήθη.

ἦν δὲ ὁ Θεόδωρος παντάπασιν ἀναιρῶν τὰς περὶ θεῶν δόξας] De hac Theodori opinione Cicero lib. I. de Natura Deorum, Sextus Pyrrh. Hypotypoſ. lib. III. cap. 24. & lib. VIII. adverſus Mathematicos.

οὐκ ἀκαταφρονήτῳ] Dictum κατὰ λιτότητα: quo loquendi genere plus nonnumquam ſignificatur, quàm ſimplici affirmatione; ut pluribus exemplis docet ad Polybium Caſaubonus, dum probare conatur hoc Titi Livii de Polybio, Hiſtoricorum principe, elogium, *Polybius hautquaquam ſpernendus auctor*, nec frigidum eſſe, nec jejunum, quemadmo- E dum Urſinus exiſtimabat. Mihi, ut dicam quod ſentio, hæc laudatio infra tanti Scriptoris dignitatem ſemper viſa fuit. Sed fortaſſe verum eſt quod mihi olim Hugo Grotius, dum eum ea de re conſulerem, reſpondit; Titum Livium hoc loco, *auctoris* vocabulo, non *Scriptorem*, ſed *teſtem* intellexiſſe, cùm de re geſta ſermo ſit: Hunc (Syphacem) *in triumpho ductum Polybius hautquaquam*, &c. Quamquam *Jovem non contemnendum* dixiſſe Livium non ſim neſcius.

ἐξ οὗ φασιν Ἐπίκουρον τὰ πλεῖστα λαβόντα, εἰπεῖν] MS. Regius: Ἐπίκουρον λαβόντα τὰ πλεῖστα εἰπεῖν. Epicuri librum de *Sanctitate*, de quo Cicero libro I. de Natura Deorum, Laërtius innuit. Fallitur autem Franciſcus Petrarcha, qui in Triumpho Famæ cap. III. Ariſtippum Epi- F curi diſcipulum facit:

Contra' l buon Sire, che l' umana ſpeme
Alzò ponendo l' anima immortale;
S' armò Epicuro; onde ſua fama geme;
Ardito à dir, ch' ella non foſſe tale:
Così al lume fù famoſo, è lippo
Con la brigata al ſuo maeſtro equale;
Di Metrodoro parlo, e d' Ariſtippo.

A ſiquidem Theodorus ille ἄθεος, à quo plurima accepit Epicurus, diſcipulus fuit Ariſtippi τοῦ μητροδιδάκτου, Aretes filii, filiæ Ariſtippi: de quo non monuiſſe miror diſſertiſſimi illius Vatis eruditos Interpretes. Eumdem errorem erravit ex Pſeudo-Acro ad Horatii Epiſtolam 17. libri I. ubi Ariſtippum ſectæ Epicureæ fautorem appellat.

ἤκουσε δὲ καὶ Ἀννικέριδος ὁ Θεόδωρος, καὶ Διονυσίου τοῦ Διαλεκτικοῦ] Diſcipulum fuiſſe Zenonis Cittienſis, nec non Chryſonis & Pyrrhonis ſcribit Suidas. Porro Dionyſii Dialectici mentionem facit & Numenius apud Euſebium de Præparat. Evangelica libro XIV. cap. περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα πρώτης διαδοχῆς. Meminit & Stabo lib. XII. his verbis, quibus patriam ejus nos docet: ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι παιδείαν γεγόνασιν ἐν τῇ Βιθυνίᾳ, Ξενοκράτης τε φιλόσοφος, καὶ Διονύσιος ὁ Διαλεκτικός, &c. B

εἶναί τε πατρίδα τὸν κόσμον] Idem & Socrati videbatur qui, ut eſt apud Ciceronem Tuſc. Quæſt. libro V. cùm rogaretur, cujatem ſe eſſe diceret, Mundanum, inquit.

ἔλεγε δὲ καὶ εὔλογον εἶναι, τὸν σπουδαῖον μὴ ἐξαγαγεῖν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἑαυτόν] Pro Patria vivendum, non moriendum, inquiebat ille. Malè pro μὴ ἐξαγαγεῖν apud Heſychium Mileſium legitur ὑπεξαγαγεῖν.

Κλέψειν τε καὶ μοιχεύσειν, καὶ ἱεροσυλήσειν ἐν καιρῷ· μηδὲν γὰρ εἶναι τούτων αἰσχρὸν φύσει] Qua de re videndus omnino Sextus Empiricus Pyrrh. Hypotyp. lib. III. cap. 24.

C ἣ σύγκειται ἕνεκα τῆς τῶν ἀφρόνων συνοχῆς] Id eſt, *de quâ, ut imprudentes coërceret, conventum eſt.*

φανερῶς δὲ τοῖς ἐρωμένοις ἄνευ πάσης ὑφοράσεως χρήσεσθαι τὸν σοφόν] Quemadmodum Crates Philoſophus. Vide Sextum Empiricum loco laudato. Hipparchiæ veſtem in convivio ſuſtuliſſe Theodorum ἄθεον infra in Hipparchia narrat Laërtius; unde colligas facta dogmatibus ejus congruiſſe.

ἔστι δὲ χρήσιμος πρὸς τὸ πλησιάζειν] Harum vocum interpretationem omiſit Aldobrandinus.

Κολοιὸς] Id eſt, *gracculus*. *Pica* malè Aldobrandinus.

D Pag. 58. Ἀμφικράτης δὲ ἐν τῷ Περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν] Meminit hujus libri Amphicratis etiam Athenæus XIII. 5. Θεμιστοκλῆς ἐξ ἑταίρας ἦν γεγεννημένος, ὄνομα Ἀβροτόνου, ὡς Ἀμφικράτης ἱστορεῖ ἐν τῷ Περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν. Eumdem eſſe Jonſius exiſtimabat Rhetora illum Amphicratem, qui apud Tigranem, ut eſt apud Plutarchum in Lucullo, voluntariâ inediâ vitam finivit.

ἡ γὰρ τῶν Ἀθηναίων πόλις οὐ δυναμένη με φέρειν, ὥσπερ ἡ Σεμέλη τὸν Διόνυσον] Quod ipſum teſtatur & Plutarchus tractatu de Exilio, his verbis: θαυμαστὸν γὰρ εἰ Θεόδωρος ἀπαρρησίαστος ἦν, ὃς Λυσιμάχου τοῦ βασιλέως εἰπόντος πρὸς αὐτὸν, Ἡ πατρίς σε τοιοῦτον ὄντα ἐξέβαλε; Ναὶ, εἶπε, μὴ δυναμένη φέρειν, ὥσπερ ἡ Σεμέλη τὸν Διόνυσον.

πρὸς Λυσίμαχον πρεσβευτὴς] *Theodorus Lyſimacho mortem minitanti, Magnum verò, inquit, effeciſti, ſi cantharidis* E *vim conſecutus eſt.* Verba ſunt Ciceronis, V. Tuſcul. Quæſt. Meminit & lib. I. *Quid? Cyrenæum Theodorum Philoſophum non ignobilem, nonne miramur? cui cùm Lyſimachus rex crucem minaretur; Iſtis quæſo, inquit, iſta horribilia minitare Purpuratis tuis: Theodori quidem nihil intereſt, humine, an ſublime putreſcat.*

Μητροκλέα τὸν Κυνικὸν] Cujus vitam ſcripſit Laërtius.

σκάνδικας πλωοῦντα] Heſychius: σκάνδιξ. λάχανον ἄγριον. παρὸ καὶ σκανδικοπώλην τὸν Εὐριπίδην λέγουσιν, ἐπειδὴ λαχανοπωλητρίας υἱὸν αὐτὸν εἶναί φασι. De hoc oleris genere Dioſcorides II. 168.

F τελευταῖον εἰς Κυρήνην ἀπελθὼν, καὶ Μαρίῳ συμβιοὺς] Marii nomen Græcum non eſt; quare de mendo valde mihi ſuſpectus hic locus videtur. Probabili conjecturâ καὶ Μάγᾳ συμβιοὺς ſcripſiſſe Laertium Grentemenilius exiſtimabat. Fuit Magas Cyrenarum Rex, Philippi cujuſdam Macedonis, viri plebeii & ignobilis, & Berenices filius, Philadelphi frater uterinus, à quo defecit, ut eſt apud Paſaniam lib. I. Igitur tempora concordant, ſiquidem temporibus Ptolemæi & Lyſimachi vixit Theodorus.

κακῶς ποιεῖτε] καλῶς malebat H. Stephanus, quem vide in Præfatione ad Laërtium.

Σάμιος, υἱὸς Ῥοίκου] Theodorus ille Samius Rhœci filius non fuit, ſed Teleclis, ſi fides Pauſaniæ in Arcadicis: διέχεαν δὲ χαλκὸν πρῶτοι, καὶ ἀγάλματα ἐχωνεύσαντο Ῥοῖκός τε Φιλαίου, καὶ Θεόδωρος Τηλεκλέους, Σάμιοι. Θεοδώρου δὲ ἔργον ἦν καὶ ἐπὶ τοῦ λίθου τῆς σμαράγδου σφραγὶς, ἣν Πολυκράτης ὁ Σάμου τυραννήσας ἐφόρει τε τὰ μάλιστα, καὶ ἐπ' αὐτῆς περισσῶς δή τι ἠγάλλετο. Et in Phocicis: Ἐδήλωσα δὲ ἐν τοῖς προτέροις τοῦ λόγου Σαμίους Ῥοῖκον Φιλαίου (nota varietatem lectionis) καὶ Θεόδωρον Τηλεκλέους, εἶναι τοὺς εὑρόντας χαλκὸν ἐς τὸ ἀκριβέστατον τῆξαι· καὶ ἐχώνευσαν οὗτοι πρῶτοι. Θεοδώρου μὲν δὲ οὐδὲν ἔτι οἶδα ἐξευρὼν ὅσα γε χαλκοῦ πεποιημένα. Ἐν δὲ Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας πρὸς τὸ οἴκημα ἐρχομένῳ τὸ ἔχον τὰς γραφὰς, λίθου θριγκός ἐστιν ὑπὲρ τοῦ βωμοῦ τῆς Πρωτοθρονίης καλουμένης Ἀρτέμιδος, ἀγάλματα δὲ ἄλλα τε ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ, καὶ γυναικὸς εἰκὼν πρὸς τῷ πέρατι ἕστηκε, τέχνη τοῦ Ῥοίκου, Νύκτα δὲ οἱ Ἐφέσιοι καλοῦσι. Sed Rhœci filium facit quoque Diodorus Siculus lib. I. extremo: τῶν δὲ ἀγαλματοποιῶν παλαιῶν τοὺς μάλιστα διωνομασμένους διατετριφέναι παρ' αὐτοῖς (Αἰγυπτίοις) Τηλεκλέα καὶ Θεόδωρον, τοὺς Ῥοίκου μὲν υἱοὺς, κατασκευάσαντας δὲ τοῖς Σαμίοις τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου ξόανον, τοῦ γὰρ ἀγάλματος ἐν Σάμῳ μὲν ὑπὸ Τηλεκλέους ἱστορεῖται τὸ ἥμισυ δημιουργηθῆναι, κατὰ δὲ τὴν Ἔφεσον ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Θεοδώρου τὸ ἕτερον μέρος συντελεσθῆναι. συντεθέντα δὲ πρὸς ἄλληλα τὰ μέρη συμφωνεῖν οὕτως, ὥστε δοκεῖν ὑφ' ἑνὸς τὸ πᾶν σῶμα κατεσκευάσθαι· τοῦτο δὲ τὸ γένος τῆς ἐργασίας παρὰ μὲν τοῖς Ἕλλησι μηδαμῶς ἐπιτηδεύεσθαι, παρὰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις μάλιστα συντελεῖσθαι, &c. Hujus porro Theodori Samii meminit & Athenæus lib. XII. οὗ μακρὰν τε ταύτης ἀνακεῖσθαι κρατῆρα χρυσοῦν, Θεοδώρου Σαμίου ποίημα. & Plinius XXXIV. 8. his verbis: *Theodorus, qui labyrinthum fecit Sami, ipſe ſe ex ære fudit, præter ſimilitudinem mirabilem fama magnæ ſubtilitatis celebratus: dextrâ limam tenet, lævâ tribus digitis quadrigulam tenuit, tranſlatam Præneſte, tantæ parvitatis, ut totam eam currumq; & aurigam integeret alis ſimul facta muſca*: quæ tamen de Theodoro Statuario, de quo mox Laërtius, accipi poſſunt. Meminit Theodori Samii, Statuarii, & Plato Jone. Meminit quoque Theodori Samii Plinius lib. XXXV. cap. XI. ſed ut pictoris, ubi Nicoſthenis diſcipulum fuiſſe dicit. Ceterùm, hunc Laërtii locum exſcripſit ad verbum Heſychius Mileſius.

δεύτερος, Κυρηναῖος γεωμέτρης, οὗ διήκουσε Πλάτων] De quo Plato in Thæteto, & in Rivalibus. item Proclus in primo Commentario ad librum II. Euclidis.

οὗ τὸ φωνασκικὸν φέρεται, βιβλίον πάγκαλον] Ita Codex Regius: ita & Sambucus. Malè ceteræ Editiones πώμαλον, quæ vox nihili eſt. πώμαλα quidem Græcum eſt, πώμαλον non item. De Phonaſcis Quintilianus lib. I. Inſtit. Adi & Suidam in φωνασκεῖν.

ὁ περὶ τῶν νομοποιῶν πεπραγματευμένος, ἀρξάμενος ἀπὸ Τερπάνδρου] *De Legumlatoribus* interpretantur Ambroſius & Aldobrandinus, nec non Voſſius de Hiſtoricis Græcis lib. III. & Jonſius de Hiſtor. Philoſ. lib. IV. Et ſanè, Terpandrum Lacedæmoniorum Leges verſibus ſcripſiſſe docet nos Clemens ſτρωματέων I. μέλος τε αὖ πρῶτος περιέθηκε τοῖς ποιήμασι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίων νόμους ἐμελοποίησε Τέρπανδρος ὁ Ἀντισσαῖος. Sed & ad muſicæ nomos referri poſſe τὸ νομοποιῶν, vel quæ ſequuntur de Terpandro Muſico, ſuadent. Suidas quoque de Terpandro: πρῶτος ἑπτάχορδον ἐποίησε τὴν λύραν, καὶ νόμους λυρικοὺς πρῶτος ἔγραψε. Item Proclus in Chreſtomathia, ubi de Nomo, Melici Carminis genere: δοκεῖ δὲ καὶ Τέρπανδρος μὲν πρῶτος τελειῶσαι τὸν Νόμον, ἡρῴῳ μέτρῳ χρησάμενος.

ὄγδοος, Συρακούσιος, περὶ Τακτικῶν γεγραφὼς] Non meminit hujus Theodori περὶ Τακτικῶν Scriptoris Ælianus, qui capite I. libri περὶ στρατηγικῶν τάξεων Ἑλληνικῶν, Scriptoris Τακτικῶν plurimos recenſet. An fuerit Theodorus ille de quo Valerius Maximus libro & cap. 3. *In Theodoro viro graviſſimo Hieronymus Tyrannus fruſtra tortorum ma-*

A *nus fugitavit*, &c. Fuiſſe enim illum Syracuſanum conjicere eſt ex Livio libro XXIV, cap. 5. ſed ubi tamen *Theodotus* libri meliores habent, non *Theodorus*, teſte Friderico Gronovio viro doctiſſimo & κριτικωτάτῳ.

ἔνατος Βυζάντιος ἀπὸ λόγων πολιτικῶν] Lege ὁ ἀπὸ λόγων πολιτικῶν, id eſt, *in cauſiis civilibus verſatus*. Pollux IV. I. 2. Ῥητορική· ἡ αὐτὴ καὶ Πολιτική. Ῥήτωρ, Ῥητορικός· ὁ αὐτὸς καὶ Πολιτικός· Ceterùm de eo Theodoro Suidas, &c. De eo Suidas: Θεόδωρος, Βυζάντιος Σοφιστὴς, ὃς ὑπὸ Πλάτωνος Λογοδαίδαλος ἐκλήθη. ἔγραψε κατὰ Θρασυβούλου, κατὰ Ἀνδοκίδου, καὶ ἄλλα τινα. Et Dionyſius Halicarnaſſeus in Iſæo: Θεόδωρον δὲ τὸν Βυζάντιον, ἀρχαῖόν τινα, καὶ οὔτε ἐν ταῖς τέχναις ἀκριβῆ, οὔτε ἐξέτασιν ἱκανὴν ἐν τοῖς ἐναγωνίοις δεδωκότα λόγοις.

B δέκατος, ὁμοίως] Id eſt, *decimus, Rhetor quoque*, quemadmodum Theodorus Byzantius.

ἑνδέκατος, ζωγράφος, οὗ μέμνηται Πολέμων] Scripſerat Polemon περὶ ζωγράφων πρὸς Ἀντίγονον: cujus libri meminit Athenæus lib. XIII item περὶ πινάκων. Meminit idem Athenæus lib. XI. & Diogenes noſter in Chryſippo.

περὶ οὗ γράφει Μηνόδοτος] Quis ſit Menodotus ille ampliùs quærendum.

Θεοφάνης ἐν τῷ Περὶ γραφικῆς] Alibi, quod ſciam, eo in libro Theophanes ille non memoratur.

ποιητὴς Ἐπιγραμμάτων] An ille eſt de quo Suidas, Θεόδωρος, ποιητὴς, ὃς ἔγραψε διάφορα δι' ἐπῶν, καὶ εἰς

C Κλεοπάτραν δι' ἐπῶν; Fuit & Theodorus Colophonius Poëta, de quo Pollux IV. 7. 2. ἦν δὲ καὶ ἄλλο τι ᾆσμα ταῖς αἰώραις προσᾳδόμενον, Θεοδώρου ποίημα τοῦ Κολοφωνίου. Exſtant Theodori cujuſdam duo Epigrammata in Anthologia.

ἑπτακαιδέκατος, ἰατρὸς] Meminit Plinius XX. 9. & XXIV. cap. ult. Alius eſt Theodorus Medicus, ad quem ſcripſere Libanias & Chryſoſtomus, & de quo nos in Hiſtoria noſtra Medici, ubi & alios Theodoros Medicos recenſemus. Exſtat Syneſii ad Theodorum Medicum Epiſtola: item Chry. ſed quem alium eſſe ab iſto ſeries temporum docet; ſicut & quem commemorat Tzetzes Hiſtor. Chiliad.

D III. 78.

Ἀθηναίου μαθητὴς] *Athenæus* Medicus fuit Attaleus, hoc eſt, Attali ſectator. Hujus meminit Galenus lib. I. περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων, ubi contra eum diſputat. Negabat ille corpus humanum conflatum eſſe ex quatuor elementis, ut reliqua mixta, nempe terrâ, aquâ, igne, aëre; cùm tamen idem conſtare ex calido, frigido, humido, ſicco fateretur; quaſi his vocibus quidquam diverſum ab elementis ſignificaretur. Hoc nomine Galenus ἀβλεψίας eum inſimulat. Fuit Athenæus ille & ex Medicis, qui Pneumaticam ſectam profitebantur, teſte eodem Galeno libro II. de Symptomatum cauſis.

E Fuere & plures alii Theodori; Theodorus Aſinenſis, Porphyrii diſcipulus, de quo Proclus ad Platonis Politica, & ad Timæum, & Photius in Bibliotheca. Meminit & Nemeſius libro de Natura Hominis cap. 2. ubi & librum illius laudat, cui titulus Ὅτι ἡ Ψυχὴ πάντα τὰ εἴδη. is eſt enim quem ille ibi Theodorum Platonicum appellat. Fuit & Theodorus Gadarenſis, Orator, quem ſua vixiſſe ætate Strabo ait libro XVI. & de quo Suidas & Suetonius in Tiberio, & Juvenalis Sat. VII. Item Theodorus pathicus à quo ceteri pathici dicti Theodori, teſte Heſychio Grammatico in Θεόδωρος. Theodorus Samothrax, de quo Ptolomæus, Hephæſtionis filius, apud Photium; Theodorus Pana-

F ges, qui ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Κηρύκων γένους citatur in ἡμεροκαλλὲς ab Etymologici magni auctore; Theodorus Hierapolita, qui ſcripſerat περὶ ἀγώνων, teſte Athenæo X. 2. Fuit & Theodorus Iſocratis pater. Plutarchus in Iſocrate: Ἰσοκράτης Θεοδώρου μὲν ἦν παῖς τοῦ Ἐρχιέως, τῶν μετρίων πολιτῶν. Ita legendum, non ἀρχιερέως: quamquam & ἀρχιερέως quoque agnoſcunt Photii Codices in Bibliotheca Num. CCLX. Stephanus in Ἐρχία· δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς, ἀπὸ Ἐρχέως, τοῦ

ξενίσαντος

ξενίσαντος Δήμητραν. τετρασυλλάβως δὲ τοὺς Ερεχθέας φασίν. ὁ δημότης Ερεχθιδὶς. καὶ Ισοκράτης Ερεχθιδὶς ἦν. Fuit & Theodorus, Tragœdiarum actor, de quo Ariſtoteles libro VII. de Rep. extremo, & qui non alius fortè ab eo qui de voce exercenda ſcripſerat, & quem quartum hîc numerat Laërtius. Fuere & alii Theodori plures, de quibus, ſi tanti eſt, conſulendus Voſſius libro de Hiſtoricis Græcis, & Suidas in Θεόδωρος.

PHÆDO.

Pag. 59. ΗΛΕΙΟΣ] *Elidenſis* eſt apud A. Gellium II. 18. quod ἐθνικὸν non agnoſcit Stephanus, ſed ſolùm Ηλιδεῖος, aut Ηλεῖος. Ita enim ille in Ηλις: ὁ πολίτης τῆς Ηλιδος χωρικῆς ἀναλόγως Ηλίδειος, ὡς Αδωνίδειος, καὶ Εὐπολίδειος· καὶ κτητικῷ τύπῳ καθ᾽ ὑφαίρεσιν τοῦ δ᾽, Ηλίειος, καὶ Ηλεῖος.

ἐπ᾽ οἰκήματος] Optimè Aldobrandinus *in lupanari*. Heſychius: οἴκημα, τὸ δεσμωτήριον. Αττικοὶ δὲ τὸ πορνεῖον. Suidas: οἰκήματα, τὰ χαμαιτυπεῖα. ſunt autem χαμαιτυπεῖα, *lupanaria*. Exemplum addit Suidas, ut ſignificationem hanc adſtruat: καὶ ταῖς ἐπὶ τῶν οἰκημάτων ἑστώσαις ἀκωλύτως συνεῖναι (ita legendum) διεκελεύοντο. *Jubebant eos ut liberè congrederentur cum mulieribus illis, quæ in lupanari ſtabant.* De Phædone Gellius dicto loco: *Phædon Elidenſis ex cohorte illa Socratica fuit, Socratique & Platoni perfuit familiaris. Ejus nomini Plato illum librum divinum de Immortalitate animæ dedit. Is Phædon ſervus fuit, formâ atque ingenio liberali, &, ut quidam ſcripſerunt, à lenone domino puer ad merendum coactus.* Suidas quoque: τοῦτον συνέβη πρῶτον αἰχμάλωτον ὑπὸ Ινδῶν (Portius ὑπὸ λῃστῶν. fortè ὑπό τινων.) ληφθῆναι, εἶτα πραθεὶς πορνοβοσκῷ τινι, προέστη ὑπ᾽ αὐτοῦ πρὸς ἑταίρισιν ἐν Αθήναις. Quo loco legendum πρὸς ἑταίρησιν nemo non videt. & ita apud Heſychium Illuſtrem, à quo illa ad verbum ſumpſit Suidas. Adde & Origenem libro I. contra Celſum: εἰ δ᾽ ἐπὶ τῷ προτέρῳ βίῳ ὀνειδίζειν μέλλομεν τοῖς μεταβαλοῦσιν, ὅρα καὶ Φαίδωνος ἡμᾶς κατηγορεῖν καὶ φιλοσοφήσαντος. ἐπεί, ὡς ἱστορία φησίν, ἀπὸ οἰκήματος ἐτείου αὐτὸν μετήγαγεν εἰς φιλόσοφον διατριβὴν ὁ Σωκράτης. Id eſt, *Quod ſi par ſit, ut jam mutatis opprobremus vitam priſtinam, accuſandus erit & Phædon jam Philoſophus, quia, ut habetur in Hiſtoria, à meretricia cellâ in ſcholam Philoſophicam traduxerat eum Socrates.* Pro ἐτείου, quæ vox nihili eſt, Gulielmus Spencerus in eruditis illis ſuis Notis ad Origenem ἑταιρείου reponebat: quam lectionem & Guietus noſtras ad oram libri annotaverat. & ita legendum etiam mihi olim videbatur, ſive potius ἑταιρικοῦ: nunc τὸ ἑταιρείου gloſſema eſſe vocis οἰκήματος non invitus equidem exiſtimarim. Quin & hæc verba, ὡς ἱστορία φησὶν, de Hiſtoria Philoſophica Laërtiana accipienda videntur.

ἀλλὰ τὸ θύριον προστιθεὶς] τῷ θυρίῳ προστεθεὶς Caſaubonus emendabat, aut potiùs emendare conabatur. An ſcripſerit Laërtius ἀλλὰ πρὸς ἑταιρισμὸν προστεθείς? Ita videtur ex Heſychii & Suidæ locis ſuprà allatis.

τοὺς περὶ Αλκιβιάδην ἢ Κρίτωνα] Suidas: ἐντυχὼν δὲ Σωκράτει ἐξηγουμένῳ, ἠράσθη τῶν λόγων αὐτοῦ, καὶ αἰτεῖ λύσασθαι· ὁ δὲ πείθει Αλκιβιάδην πρίασθαι αὐτὸν, καὶ ἦν τὸ ἐντεῦθεν φιλόσοφος: quæ ipſiſſima verba legere eſt apud Heſychium Illuſtrem, à quo illa ſumpſit Suidas. Cebetem fuiſſe qui eum emerit ait Gellius: *Eum Cebes Socraticus, hortante Socrate, emiſſe dicitur, habuiſſeque in Philoſophiæ diſciplinis. Is poſtea Philoſophus illuſtris fuit: ſermoneſque ejus de Socrate admodum elegantes leguntur.* Idem legas apud Macrobium, Gellii compilatorem, lib. I. cap. XI.

Ιερώνυμος δ᾽ ἐν τῷ περὶ ἐποχῆς] Accipio de Hieronymo Rhodio, quamquam eum in hoc περὶ ἐποχῆς libro laudatum alibi non reperio.

καθαπτόμενος] Infrà in Ariſtotele: καὶ Τίμων αὐτοῦ καθήψατο. Ita Latinis *tangere*. Terentius in Eunucho: *Quo pacto Rhodium tetigerim in convivio.*

δοῦλον αὐτὸν εἴρηκε] Sed & alii non pauci ſervi fuerunt, qui pòſt Philoſophi clari exſtitere, inquit Gellius loco ſuprà memorato, Menippus, Pompylus, Perſeus, Diogenes Cynicus, Epictetus. Quin & Iſther, Suida teſte, librum ſcripſerat τῶν διαπρεψάντων ἐν παιδείᾳ δούλων.

διαλόγους δὲ συνέγραψε, γνησίους μὲν, Ζώπυρον] Zopyrum illum Phædonis Dialogum laudat Pollux III. 2. Huic Dialogo nomen dediſſe Zopyrum Phyſiognomona, Alcibiadis pædagogum, vero ſimile eſt, & verum exiſtimamus.

Μηδεῖον] Suidas Μήδιον, & ita quoque Editiones Stephani: at Sambucus Μηδειόνον. Ceterùm in Editione Baſileenſi hæc deſiderantur, & illa ſolùm leguntur, διαλόγους δὲ συνέγραψε, γνησίους μὲν, Ζώπυρον, Σίμωνα καὶ διστάτας· καὶ ὅσα διστάζεται. quo loci pro διστάτας ſcriptum fuiſſe πρεσβύτας, ut ſcriptum eſt in aliis editionibus, nullus dubito. Medium autem dictum hunc Dialogum à Medo aliquo, qui ſe beatum præ ceteris arbitraretur, quòd opibus & deliciis afflueret, ſuſpicabatur Nunneſius ad Vitam Ariſtot. pag. 124. Medos deliciis & luxui deditos nemo eſt qui neſciat.

οἱ δὲ Πολυαίνου] Accipio de Polyæno, magno illo Mathematico, qui Epicurum audivit, & de quo eſt apud Tullium Tuſcul. Quæſt. libro IV. & lib. I. de finibus bonorum & malorum. Mentio fit cujuſdam Polyæni, ut Philoſophi, in Vita Ariſtotelis ex Vetere tranſlatione, qui in bonis exterioribus felicitatem ponebat. Polyæni quoque cujuſdam admonitionem profert Stobæus, ubi de conſolatione.

Σκυθικοὺς λόγοις] σκυτικοὺς legiſſe videtur Aldobrandinus, vertit enim *Coriarios*: & ita Codex Regius. ſcuticâ digna lectio. Legebam olim Σωκρατικοὺς, pro quo compendioſè ſcriptum fuiſſe Σ̄τικοὺς, quod poſtea in Σκυθικοὺς abiiſſet, exiſtimabam: & ſanè Gellius, ubi de Phædone; *is poſtea Philoſophus illuſtris fuit, ſermoneſque ejus de Socrate admodum elegantes feruntur.* Nunc nihil muto. nam Suidas quoque, ubi de Æſchine, cui hos Dialogos à quibuſdam tribui ſcribit Laërtius, inter Æſchinis Dialogos ἀκεφάλους, & τοὺς Σκυθικοὺς recenſet. Videntur Veteres, quemadmodum Λιβυκοὺς, Σκυθικοὺς quoque λόγους ſcripſiſſe. ad hos, credo, alluſione facta, Simonis Athenienſis Dialogos, qui cerdo fuerat, σκυτικοὺς vocabant feſtivi homines, ut infrà in Simone videbimus. Phædonem porro ſcripſiſſe & *Simmiam*, & *Alcibiadem*, & *Critolaum* refert Suidas, quorum librorum mirum eſt Laërtium non meminiſſe.

Πλείστανος] Πλειστάνης legerat Aldobrandinus. An ſcripſerit Laërtius Πλειστώναξ? Suidas: Πλειστώναξ, ὄνομα κύριον.

ἀπὸ Στίλπωνος, καὶ ἕως μὲν τούτου Ηλειακοὶ προσηγορεύοντο· ἀπὸ δὲ Μενεδήμου, Ερετρειακοί] Strabo lib. IX. Πολλαῖς δὲ κέχρηται μεταβολαῖς ἡ τῶν Μεγαρέων πόλις· συμμένει δ᾽ ὅμως μέχρι νῦν. Εσχε δέ ποτε καὶ φιλοσόφων διατριβὰς τῶν προσαγορευθέντων Μεγαρικῶν, Εὐκλείδην διαδεξαμένων, Σωκρατικὸν ἄνδρα, Μεγαρέα τὸ γένος· καθάπερ καὶ Φαίδωνα μὲν τὸν Ηλεῖον οἱ Ηλιακοὶ διεδέξαντο, καὶ τοῦτον Σωκρατικόν. ὧν ἦν καὶ Πύρρων. Μενέδημον δὲ τὸν Ερετριέα οἱ Ερετριακοί. *Urbs Megarenſium, quamquam multas eſt paſſa mutationes, tamen etiamnum durat. Habuit aliquando etiam Scholam Philoſophorum, qui Megarici dicebantur, ſucceſſores Euclidis Socratici, patriâ Megarenſis: quomodo Phædoni Eleo Eliaci ſucceſſerunt, ipſi quoque de Socraticorum cohorte, ex qua & Pyrrho fuit; & Menedemo Eretrienſi Eretriaci.*

ἀπὸ δὲ Μενεδήμου, Ερετριακοί] Ερετριακοὺς quoque à Menedemo dictos ſcribit Strabo dicto loco. Nomen ex eo, quòd Menedemus Scholam conſtituerit Eretriæ. Idem Strabo libro X. ubi de Euboïcis Urbibus: ἀλλὰ καὶ πρότερον αὗται μέγα εἶχον ἀξίωμα καὶ πρὸς πόλεμον καὶ πρὸς εἰρήνην, ὥστε καὶ φιλοσόφοις ἀνδράσι παρασχεῖν διαγωγὴν ἡδεῖαν, καὶ ἀθόρυβον· μαρτυρεῖ δ᾽ ἥ τε τῶν Ερετρικῶν φιλοσόφων σχολὴ τῶν περὶ Μενέδημον ἐν τῇ Ερετρίᾳ γενομένη. *Sed & pridem magna & bello & pace fuit earum exiſtimatio, ut Philoſophis quoque viris ſuavem, tranquillamque vitæ degendæ præbuerint commoditatem: quod teſtatur & Eretricorum Philoſophorum Schola à Menedemo Eretriæ inſtituta,* &c.

EUCLIDES.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ] Alius à Mathematico, qui temporibus Ptolemæi, Lagi filii, vixit, ut teſtatur Proclus in II. Commentariorum, hoc eſt XC. annis poſt Euclidem hunc noſtrum Megareum. Nec obſtat quod legimus apud Valerium Maximum VIII. 12. *Platonis quoque eruditiſſimum pectus hæc cogitatio attigit,* (cuique ſcilicet in arte ſua eſſe credendum) *qui conductores ſacræ aræ,* (ita omnino legendum, non *ſacræ artis*) *de modo & forma ejus ſecum ſermonem conferre conatos ad Euclidem Geometram ire juſſit, ſcientiæ ejus cedens, immo profeſſioni.* Ibi enim nomen Euclidis Geometræ νοθεύειν certum eſt. In Editione Valerii

Maximi à Claudio Mitalerio restituti, legitur *ad Eudoxum Geometram.* quæ lectio temporum rationi optimè congruit; vixit enim Eudoxus Cnidius, nobilis ille Geometra & Astrologus, iisdem temporibus quibus Plato, cujus etiam auditor fuit, & cum quo in Ægyptum profectus est, Strabone teste libro XVII. Et sanè ita legendum esse docet Plutarchi locus ille insignis ex tractatu de Deo Socratis: ἡμεῖς δὲ καὶ τότε λέγειν καλῶς ἡγούμεθα τὸν Χόνουφιν, καὶ μᾶλλον ὁπηνίκα κομιζομένοις ἡμῖν ἀπ' Αἰγύπτου περὶ Καρίαν Δηλίων τινὲς ἀπήντησαν, δεόμενοι Πλάτωνος, ὡς γεωμετρικοῦ, λῦσαι χρησμὸν, αὐτοῖς ἄτοπον ὑπὸ τοῦ θεοῦ προβεβλημένον, ἦν δ' ὁ χρησμὸς, Δηλίοις καὶ τοῖς ἄλλοις Ελλησι παῦλαν τῶν παρόντων κακῶν ἔσεσθαι διπλασιάσασι τὸν ἐν Δήλῳ βωμόν· οὔτε δὲ τὴν διάνοιαν ἐκεῖνοι συμβάλλειν δυνάμενοι, καὶ περὶ τὴν τοῦ βωμοῦ κατασκευὴν γελοῖα πάσχοντες, (ἑκάστης γὰρ τῶν τεσσάρων πλευρῶν διπλασιαζομένης ἔλαθον τῇ αὐξήσει τόπον στερεὸν ὀκταπλάσιον ἀπεργασάμενοι, δι' ἀπειρίαν ἀναλογίας, ἣ τῷ μήκει διπλάσιον παρέχεται) Πλάτωνα τῆς ἀπορίας ἐπεκαλοῦντο βοηθόν. ὁ δὲ τοῦ Αἰγυπτίου μνησθεὶς, προσπαίζειν ἔφη τὸν θεὸν Ελλησιν, ὀλιγωροῦσι παιδείας, οἷον ἐφυβρίζοντα τὴν ἀμαθίαν ἡμῶν, καὶ κελεύοντα γεωμετρίας ἅπτεσθαι μὴ παρέργου· οὐ γάρ τοι φαῦλον οὐδ' ἀμβλὺ διανοίας ὁρώσης, ἄκρως δὲ τὰς γραμμὰς ἠσκημένης ἔργον εἶναι, καὶ δυοῖν μέσων ἀνάλογον λῆψιν, ᾗ μόνῃ διπλασιάζεται σχῆμα κυβικοῦ σώματος, ἐκ πάσης ὁμοίως αὐξόμενον διαστάσεως. τοῦτο μὲν οὖν Εὔδοξον αὐτοῖς τὸν Κνίδιον, ἢ τὸν Κυζικηνὸν Ελικῶνα συντελέσειν, &c. *Nos & tum Chonuphis sententiam probavimus: & magis etiam cùm nobis ex Ægypto avectis, & circa Cariam navigantibus occurrerunt Delii quidam, qui à Platone, utpote rerum geometricarum perito, flagitarent oraculi explicationem, quod insolens ipsis Deus edidisset.* Erat autem *Oraculi hæc sententia: Deliis & aliis Græcis calamitatum finem fore præsentium, si aram quæ in Delo erat cubica, duplicarent. Cujus cum sententiam assequi non possent, & in altaris structura ridicule hoc eis evenisset, ut pro dupla ara, ignoratione proportionis quadruplam excitarent, Platonis opem in hac difficultate explicanda imploraverunt. Ille verò Ægyptii istius recordatus, ludi à Deo Græcos dixit, qui eruditionem negligerent, eorumque insultari inscitiæ, mandarique ut seriò Geometriæ operam darent. non enim leviter aut segniter in tractandis lineis perspicacis ingenii opus esse, datis duabus lineis, alias duas, quæ continente proportione inter has intercedant, invenire. quæ quidem unica sit cubi duplicandi ratio, ex æquo omnibus ejus auctis dimensionibus. rem iis ab Eudoxo Cnidio, aut Helicone Cyziceno confectum iri.* Meminit hujus aræ, sed strictim, & idem Plutarchus in libro de EI Delphico. Meminit & Philoponus in libri primi Anal. Poster. caput septimum, pag. 24. Sed Platonem ait rem ad Discipulos retulisse. Verba ejus sunt: Δηλίοις λοιμώξασιν, ἔχρησεν ὁ Απόλλων ἀπαλλαγήσεσθαι τοῦ λοιμοῦ, εἰ τὸν βωμὸν διπλασιάσουσιν, κυβικὸν ἔχοντα σχῆμα. οἱ δ' ἐπῳκοδόμησαν προσθέντες τῷ προτέρῳ βωμῷ ἕτερον κύβον ἴσον. ἀλλ' ἡ τῶν δύο κύβων συνθήκη τὸ τοῦ κύβου σχῆμα ἠλλοίωσε. γέγονε γὰρ ἀντὶ κύβου δοκίς. τοῦ λοιμοῦ δὲ μὴ παυσαμένου, ἔχρησεν ὁ θεὸς μὴ πεποιηκέναι αὐτοὺς τὸ προσταχθέν. ὁ μὲν γὰρ προσέταξε διπλασιάσαι τὸν κύβον, τουτέστι βωμὸν κατασκευάσαι κυβικὸν τοῦ προτέρου διπλάσιον· οἱ δὲ κύβον ἐπὶ κύβῳ ἐπέθηκαν. ἦλθον οὖν πρὸς Πλάτωνα, ζητοῦντες μέθοδον πῶς ἂν τὸν κύβον διπλασιάσαιεν· ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς φησιν, Εοικεν ὑμῖν ὀνειδίζειν ὁ θεὸς ὡς ἀμελοῦσι γεωμετρίας. ὁ δὲ τοῦ κύβου διπλασιασμὸς εὑρεθήσεται, φησὶν, εἰ δύο δοθεισῶν δύο μέσαι ἀνάλογον εὑρεθεῖεν. καὶ τοῦτο τὸ πρόβλημα τοῖς μαθηταῖς προεβάλλετο. (Platonis discipulus fuit Eudoxus Cnidius, ut modò dicebamus) οἵτινες καὶ περὶ τούτου γεγράφασιν, ὡς δεδύνηται ἕκαστος, ὧν οὐδέν τι περισώζεται μέχρι τοῦ νῦν, ἀλλ' οὐδ' ὁ Γεωμέτρης περὶ τούτου ἐπεσημήνατο.

ἀπὸ Μεγάρων, τῶν πρὸς Ισθμῷ] Stephanus de Urbibus: Μέγαρα, πόλις περὶ τὸν Ισθμὸν, μέση Πελοποννήσου καὶ Αττικῆς καὶ Βοιωτίας, &c. ἦν δὲ σχολὴ φιλοσόφων Μεγαρικῶν λεγομένη, διαδεξαμένη Εὐκλείδην Μεγαρέα, Σωκρατικὸν, ὡς Στράβων ἐννάτῃ. (Locum Strabonis adduximus ad Phædonem) ἔστι δὲ καὶ Μέγαρα ἐν Θετταλίᾳ τῇ ἐν Πόντῳ, &c.

ἢ Γελῷος] Γελαῖος, non Γελῷος dicendum existimat Stephanus. Eum vide in Γέλα. Sed usus obtinuit ut dicatur Γελῷος. Auctor Descriptionis Olymp. ad Olymp. ΟΘ: τὴν Καμαρίναν Γελῷοι κατοικίζουσι. Ita Απολλόδωρος Γελῷος non semel apud Pollucem & Athenæum, & Τιμαγόρας Γελῷος infrà in Stilpone.

οὗτος καὶ τὰ Παρμενίδεια μετεχειρίζετο] Vide Aldobrandinum.

εἶτ' Εριστικοί] Auctor φιλοσόφου ἱστορίας (Plutarchi esse hoc opus affirmat Jonsius, quem vide Philos. Hist. lib. III. cap. XI.) non Euclidem, sed Zenonem Eleatem Eristicæ sectæ facit auctorem: Ζήνων δὲ ὁ Ελεάτης τῆς Εριστικῆς ἀρχηγὸς μνημονεύεται. Optimè rem conciliat Vossius de Philosophorum Sectis capite XI. Primi Parmenides, ejusque discipulus Zeno Eleates, quædam movere circa Dialecticen. Euclides autem Megareus Parmenidis librorum imprimis fuit studiosus, ut testatur hoc loco Laërtius: quare credibile est in Dialecticis secutum esse Parmenidem, ejusq; discipulum Zenonem Eleatem. Alii igitur Zenonem fecere auctorem sectæ Eristicæ, quia is primus contentiones Dialecticas movit: alii Euclidem, quia is promovit, atque auxit.

ὕστερον δὲ Διαλεκτικοί] De variis Philosophis qui *Dialectici* dicti sunt vide Jonsium de Philosophica historia lib. II. cap. I.

Διονύσιος ὁ Καρχηδόνιος] Idem Jonsius ejusdem historiæ lib. III. cap. 8. ubi de variis Dionysiis agit, addubitabat an hîc potiùs legendum Χαλκηδόνιος, ut idem sit Dionysius iste ac Dionysius Bithynus; est enim Chalcedon Bithyniæ urbs, teste Herodiano. Fuit & Dionysius ὁ Καλχηδόνιος, cujus meminit Clemens Στρωματέων lib. I.

διὰ τὸ πρὸς ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν] At Socrates interrogabat, non respondebat. Aristoteles Soph. Elench. II. 34. Σωκράτης ἠρώτα, οὐκ ἀπεκρίνετο· ὡμολόγει γὰρ μὴ εἰδέναι.

πρὸς τοῦτόν φησιν ὁ Ερμόδωρος ἀφικέσθαι Πλάτωνα, καὶ τοὺς λοιποὺς φιλοσόφους, &c.] Laërtius infrà in Platone: ἔπειτα γενόμενος ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἐτῶν, καθά φησιν Ερμόδωρος, εἰς Μέγαρα πρὸς Εὐκλείδην σὺν ἄλλοις τισὶ Σωκρατικοῖς ὑπεχώρησεν. Meminit ejus secessionis & Chrysostomus Orat. IV. de laudibus Pauli. Malè autem editio Basileensis pro μετὰ τὴν Σωκράτους τελευτὴν, habuit κατὰ τήν. Scribit Plato in Phædone extremæ illi disputationi Socratis interfuisse Euclidem.

οὗτος ἓν τὸ ἀγαθὸν ἀπεφαίνετο, &c.] Cicero Acad. Quæst. lib. I. ubi de Megaricis: *qui id bonum solum esse dicebant, quod esset unum, & simile, & idem, & semper.*

Αλλ' οὔ μοι τούτων φλεδόνων μέλει] Laërtius infrà in Antisthene: ὁ Τίμων δὲ διὰ τὸ πλῆθος ἐπιτιμῶν αὐτῷ (de scriptis Antisthenis sermo est) παντοφυῆ φλέδονα φησὶν αὐτόν.

Pag. 60. Εὐβουλίδης ὁ Μιλήσιος] De quo Athenæus.

τόν τε ψευδόμενον] Meminit hujusce argumentationis & Africanus Jurisconsultus l. 88. D. ad L. Falcid. *Qui quadringenta habebat, trecenta legavit; deinde fundum tibi dignum centum aureis sub hac conditione legavit; si legi Falcidiæ in testamento suo locus non esset: quæritur quid juris est. dixi* τῶν ἀπόρων *hanc quæstionem esse; qui tractatus apud Dialecticos* τοῦ ψευδομένου *dicitur: etenim quidquid constituerimus verum esse, falsum reperietur.* Ad quem locum magnus Cujacius, soloque Papiniano minor, Dialecticos *Stoicos* interpretatur. Et sanè Dialecticarum hujuscemodi captionum fuit amantissima Porticus. Cicero in Lucullo, ubi de sorite & pseudomeno: *quas plagas ipsi contra se Stoici texuerunt.* & in libro de Divinatione, pro Epicuro contra Stoicos differens: *hoc vos*, inquit, *Dialectici non facitis.* Et in Lucullo Antipatrum & Archidemum Stoicos propterea *Dialecticorum principes* appellat. Cleanthes quoque, qui fulcire Porticum credebatur, de inexplicabilibus istis scripserat, teste Laërtio nostro (sic enim τὰ ἄπορα Latinè non nimis incommodè dici posse putat Gellius IX. 15. & Cicero etiam ita interpretatur.) Sed, nisi me mea conjectura valde fallit, Megaricos potiùs innuere voluit Africanus: nam non modò captiosas istas argumentationes eos invenisse, verùm & *Dialecticos* fuisse appellatos scribit hoc loco Laërtius noster. Plinius quoque in Procemio operis Dialecticos à Stoicis diversos facit: *quoniam audio*, inquit, *& Stoicos & Dialecticos, Epicureos quoque, nam de Grammaticis semper exspectavi, parturire adversus libellos, quos de Grammaticâ edidi.* Et ita quoque accipienda videtur hæc vox apud Ciceronem in Oratore: *Aristoteles tradidit præcepta plurima differendi: postea, qui* Dialectici *dicuntur, spinosiora multa pepererunt.* Ceterùm auctor est Hesychius Milesius Philetam Coum præ macilentiâ vitam finiisse, dum ratiocinationem istam, quam ψευδόμενον vocant, exquirere studet. De eâ, deque ceteris, de quibus hîc Laërtius, viden-

videndus omnino Cujacius dicto loco. Scripſerat Theophraſtus περὶ τοῦ ψευδομένου. auctor Diogenes noſter in ejus Vita.

O ὑβριστικὸς Εὐβουλίδης] Rectè MS. noſter Οὐριστικὸς, pro ὁ ἐριστικὸς, *contentioſus*: quod vidit Caſaubonus.

ψευδαλαζόσι] Minùs rectè Editiones Stephani, & Baſileenſis ψευδέσ' ἀλαζόσι.

Απῆλθ' ἔχων Δημοσθένους τῆς ῥωβοστωμυλήθραν] Ita quoque Editio Stephanica. Frobeniana τὴν ῥωβοστωμυλήθραν. At Sambucus τὴν ῥομβοστομυλήθραν. τὴν ῥομβοστωμυλήθραν apud Suidam, qui hunc locum exſcripſit in ῥομβοστωμυλήθρα: ῥομβοστωμυλήθρα. Εὐβουλίδης φησὶν ἐριστικὸς κερατίνας ἐρωτῶν, ϗ ψευδαλαζόσι λόγοις τοὺς Ῥήτορας κυλίων, ἀπῆλθ' ἔχων Δημοσθένους τὴν ῥομβοστωμυλήθραν. ubi interpungendum Εὐβουλίδης (φησὶν) ἐριστικὸς. φησὶν, id eſt, *inquit ille*, Comicus ſcilicet; non enim Eubulidis hæc ſunt verba, ſed de Eubulide Comici alicujus, ut diſcimus ex Laërtio noſtro: περὶ τούτου φησί τις τῶν Κωμικῶν

Οὐριστικὸς δ' Εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτῶν, &c.

Et ex Plutarcho in Demoſthene: τῶν δὲ Κωμικῶν ὁ μέν τις αὐτὸν ἀποκαλεῖ ῥωποπερπερήθραν. ex quibus verbis apparet hîc legendum

Απῆλθ' ἔχων Δημοσθένη τὴν ῥωβοστωμυλήθραν.

hoc eſt, *abiit Eubulides adducens ſecum Demoſthenem* ῥωβοστωμυλήθραν. Emendationem illam noſtram juvant non parùm ſequentia verba Laërtii; in quibus ait, verba Comici interpretans, Demoſthenem Eubulidis auditorem fuiſſe; ἐῴκει γὰρ αὐτοῦ ϗ Δημοσθένης ἀκηκοέναι, ϗ ῥωβικώτερος ὢν παύσασθαι. Sed quid ſit ῥωβοστωμυλήθρα apud Laërtium, ῥομβοστωμυλήθρα apud Suidam, & ῥωποπερπερήθρα apud Plutarchum, & quæ lectio potior, videamus. ῥῶπος dicitur de *mercibus parvi momenti, viſq; variis.* hinc ῥωποπώλης, *qui merces illas vendit*, γελγοπώλης: & ῥωπικὸς, *qui talis eſt quales ſunt merces illæ.* Hinc etiam compoſitum ῥωποπερπερεία, à ῥῶπος & πέρπερος, pro inani & futili loquacitate: & ῥωποπερπερήθρα pro eo qui tali vitio laborat. Euſtathius ad Iliad N. pag. 927. 55. Editionis Romanæ, ubi de voce ῥῶπος: ἐκ τούτου δὲ ῥωποπερπερήθρα τις προσερρήθη ἐπὶ χυδαιότητι ϗ φλυαρίᾳ σκωπτόμενος. οὗ ἡ παραγωγὴ, κατὰ τὸ δακτυλήθρα, ϗ τὰ ὅμοια. Corrigendus obiter Varinus in Voce ῥῶπος: ἐκ τούτου δὲ ϗ ῥωποπερπερεία φράσις προσερρέθη, ἐπὶ χυδαιότητι ϗ φλυαρίᾳ σκωπτόμενος· οὗ παραγωγὴ, κατὰ τὸ δακτυλήθρα, ϗ τὰ ὅμοια. reſcribendum ex Euſtathio. ἐκ τούτου δὲ ῥωποπερπερήθρα τις προσερρήθη ἐπὶ χυδαιότητι ϗ φλυαρίᾳ σκωπτόμενος. Apud Plutarchum in Editione Baſileenſi legitur quoque vitiosè ῥωποπερήθραν. πέρπερος, quod nemo neſcit, eſt *levis, vanus, ventoſus, inanis, loquax.* Mulieres autem cùm viris ſint leves magis ac loquaces, ῥωποπερπερήθραν in genere feminino Comicos illos vocaſſe Demoſthenem vero ſimile eſt. ita Timæus Siculus γραοσυλλήκτρια *anus collectrix*, Heſychio Mileſio & Suida teſtantibus, dictus eſt, quia parvo omnia judicio in literas referebat. Quare apud Laërtium & Suidam τὴν rectum eſt, & quàm τὸν magis placet in hoc verſu,

Απῆλθ' ἔχων Δημοσθένη τὴν ῥωβοστωμυλήθραν.

Sed quid ſit ῥωβοστωμυλήθρα, ῥομβοστωμυλήθρα, aut ῥομβοστομυλήθρα dicat alius. τὴν ῥαιβοστωμυλήθραν Joſephus Scaliger ad oram libri emendaverat: quæ lectio ferri poteſt. στωμύλος eſt *garrulus, loquax, linguax, loquutuleius.* Lexicon Stephani: στωμύλος. πιθανολόγος, ἔφεδρος τοῖς λόγοις ἀπατεὼν, κόλαξ, πέρπερος. ubi obſerva στωμύλον & πέρπερον idem eſſe, hoc eſt, qui verbis veriſimilibus aliquem circumvenit, qui loquacitate ſua alicui imponit. Ergo στωμυλήθρα, quæ vox apud Athenæum libro IX. cap. 7. reperitur (αἱ στωμυλῆθραι δαιταλεῖς, ô *Convivæ loquaces*) idem erit quoque ac περπερήθρα: ut non neceſſe ſit vocem ῥωποπερήθραν apud Laërtium ex Plutarcho reponere. potuit quippe Demoſthenes à Comicis quibuſdam ῥωποπερπερήθρα, ab aliis ῥωβοστωμυλήθρα appellari. Sed an reponendum ῥωποστωμυλήθραν, ac legendum poſtea ϗ ῥωπικώτερος ὢν παύσασθαι? Non puto. ῥωπικὸς quidem, uti jam diximus, eſt *vilis, futilis, nullius precii*: ſed nihil hæc ſignificatio ad ὢν παύσασθαι, quod ſequitur. Vertit Aldobrandinus hunc locum: *Cùmque antea R. pronuntiare non poſſet, didiciſſe.* Ambroſius & Sambucus: *Et cùm R literam pronuntiare vix poſſet, emendaſſe jugi exer-*

A *citio.* quod non diſplicet. R. literâ laboraſſe Demoſthenem notum eſt ex Quintiliano lib. I. cap. 19. & Cicerone lib. I. de Oratore. notum ex eodem Cicerone & meditando perfeciſſe, ut nemo planiùs eo locutus eſſe putaretur. & hoc eſt quod ait Laërtius ϗ ῥωβικώτερος ὢν παύσασθαι. Ergo hîc ῥωβὸς & ῥωβικὸς pro eo qui literam ῥῶ pronuntiare non poteſt, & qui pro ea λ pronuntiat; quemadmodum Alcibiades, de quo Ariſtophanes in Veſpis:

Εἶτ' Ἀλκιβιάδης εἶπε πρός με, τραυλίσας,
Ολᾷς, Θέωλος τὴν κεφαλὴν κόλακος ἔχει.

οἱ γὰρ τραυλοὶ, ut inquit ad hunc locum Scholiaſtes τὸ λ ἀντὶ τοῦ ρ λέγουσιν. At qui τὸ σίγμα craſſiùs pronuntiat ψελλὸς Græcis dicitur. Heſychius: ψελλός, ὁ τὸ σίγμα

B παχύτερον λέγων.

ἐῴκει γὰρ αὐτοῦ ϗ Δημοσθένης ἀκηκοέναι] Suidas in Δημοσθένης: διηκροάσατο δὲ ϗ Εὐβουλίδου τοῦ Διαλεκτικοῦ, ϗ Πλάτωνος. Idem teſtatur & Apuleius in Apologia: *Demoſthenem verò, primarium dicendi artificem, quis eſt qui non ſciat ſemper ante ſpeculum, quaſi ante Magiſtrum, cauſas meditatum? ita ille ſummus Orator, cùm à Platone Philoſopho facundiam hauſiſſet, ab Eubulide Dialectico argumentationes edidiciſſet*, &c.

ὁ δὲ Εὐβουλίδης ϗ πρὸς Ἀριστοτέλην διεφέρετο] Etiam Athenæus lib. VIII. 13. Eubulidem & Cephiſidorum adverſus Ariſtotelem ſcripſiſſe refert. Idem ait & Themiſtius Orat. IV. his verbis: Κηφισιδώροις δὲ ϗ Εὐβουλίδας, ϗ Τιμαίοις, Δικαιάρχοις, ϗ στρατὸν ὅλον τῶν ἐπι-

C θεμένων Ἀριστοτέλει τῷ Σταγειρίτῃ πότ' ἂν καταλέξαιμι ἅπαντας, ὧν ϗ λόγοι ἐξικνοῦνται εἰς τόνδε τὸν χρόνον, διατηροῦντες τὴν ἀπέχθειαν ϗ φιλονεικίαν. Meminit & Ariſtocles Peripateticus apud Euſebium de Præparat. Evangel. lib. XV.

Ἀλεξῖνος ἐγένετο Ἠλεῖος, ἀνὴρ φιλονεικότατος, &c.] Idem legas, atque iiſdem verbis, apud Heſychium Illuſtrem.

διὸ ϗ Ἐλεγξῖνος ἐπεκλήθη] ἀπὸ τοῦ ἐλέγξαι. Ἐριστικὸς dicitur Ariſtocli dicto loco: κακὸς ἄνθρωπος Menedemo, apud Plutarchum de vitioſo pudore; ubi & Stilponi Megarenſi maledixiſſe legas.

διεφέρετο δὲ μάλιστα πρὸς Ζήνωνα] Zenonem Eleatem an Cittieum intelligit? Cittieum proculdubio, de eo

D quippe Sextus Empiricus adverſus Mathematicos lib. VIII. ἀλλ' ὅγε Ἀλεξῖνος τῷ Ζήνωνι παρέβαλε τρόπῳ τῷδε: τὸ ποιητικὸν τοῦ μὴ ποιητικοῦ, καὶ τὸ γραμματικὸν τοῦ μὴ γραμματικοῦ κρεῖττόν ἐστι· ϗ τὸ κατὰ τὰς ἄλλας τέχνας θεωρούμενας, κρεῖττόν ἐστι τοῦ μὴ τοιούτου. οὐδὲ ἓν δὲ κόσμου κρεῖττόν ἐστι· ποιητικὸν ἄρα ϗ γραμματικόν ἐστιν ὁ κόσμος· πρὸς ἣν ἀπαντῶντες παραβολὴν οἱ Στωικοὶ, φασὶν ὅτι, &c. *Sed Alexinus quidem cum Zenone comparando, conflictabatur, hoc modo: Poëticum eſt melius ac præſtantius non Poëtico, & Grammaticum non Grammatico: & quod conſideratur convenienter aliis artibus eſt melius ac præſtantius eo quod non eſt hujuſmodi. Poëticum ergo & Grammaticum eſt mundus. Cui comparationi occurrentes dicunt Stoici, quod*, &c. Argumentum eſt, ut vocant,

E ad hominem, quo nempe Alexinus hanc Zenonis rationem confutabat, quæ eſt apud Ciceronem lib. II. de Natura Deorum, *Quod ratione utitur, id melius eſt, quàm id quod ratione non utitur: nihil autem mundo melius: ratione igitur mundus utitur.*

περὶ Ἀλφεὸν] Ἀλφαιὸν hîc, & apud Heſychium Illuſtrem, reponebat Hadrianus Junius. Lege Ἀλφειόν.

θνήσει] θνήσκει error fuit Typographi. ἔθνη habuit prior Editio, ἔθανεν Editio Sambuciana.

ϗ πρὸς Ἔφορον τὸν ἱστοριογράφον] Contra quem ſcripſit quoque Strato quidam. Plinius libro I. ubi de Scriptoribus quorum auctoritate utitur libro VII. *Strato, qui contra Ephori heuremata ſcripſit*; ita legebat Jonſius, non *theore-*

F *mata.* De Ephoro Hiſtorico diximus ſuprà.

Εὔφαντος γέγονεν Ὀλύνθιος] De Euphanto Olynthio Voſſius lib. I. de Hiſtoricis Græcis cap. 8.

Ἀπολλώνιος ὁ Κρόνος, οὗ Διόδωρος Ἀμεινίου, Ἰασεὺς, ϗ αὐτὸς Κρόνος ἐπίκλην] De utroque Strabo libro XIV. ubi de Iaſſo: ἐντεῦθεν δ' ἦν ὁ Διαλεκτικὸς Διόδωρος, ὁ Κρόνος προσαγορευθεὶς, κατ' ἀρχὰς μὲν ψευδῶς· Ἀπολλώνιος γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ Κρόνος, ἐπιστατήσας ἐκείνου· μετήνεγκαν δ' ἐπ' αὐτὸν διὰ τὴν ἀδοξίαν τοῦ κατ' ἀλήθειαν Κρόνου. *Inde fuit oriundus etiam Diodorus Dialecticus cognomento* Cronus: *quod ei ab initio tributum eſt falsò; cùm eſſet cognomen Apollonii, quo is uſus fuit magiſtro: eſt autem tranſlatum in Diodorum, ob veri Croni obſcuritatem.* & lib. XVII. ubi de Cyrena: ϗ ὁ Κρόνος δὲ Ἀπολλώ-

 νιος,

νιος ἐκεῖθεν ἐστιν, ὁ τοῦ Διαλεκτικοῦ Διοδώρου διδάσκαλος, τοῦ καὶ αὐτοῦ Κρόνου προσαγορευθέντος, μετενεγκάντων τινῶν τὸ τοῦ διδασκάλου ἐπίθετον ἐπὶ τὸν μαθητήν. *Inde quoque oriundus Cronus Apollonius Diodori Dialectici magiſter, qui & ipſe* Cronus *dictus eſt, magiſtri cognomine in diſcipulum à quibuſdam tranſlato.* De Diodoro Clemens Στρωματέων ιν. Διοδώρου τοῦ Κρόνου ἐπικληθέντος, θυγατέρες πᾶσαι Διαλεκτικαὶ γεγόνασιν, ὥς φησι Φίλων ὁ Διαλεκτικὸς ἐν τῷ Μενεξένῳ· ὧν τὰ ὀνόματα παρατίθεται τάδε, Μενεξένη, Αργεία, Θεόγνις, Αρτεμισία, Παντάκλεια. *Diodori, cognomento* Croni, *filiæ omnes Dialecticæ fuerunt, ut ait Philo Dialecticus in Menexeno. harum autem nomina hæc ſunt, Menexene, Argia, Theognis, Artemiſia, Pantaclea.* Citatur Diodorus ille Gellio lib. XI. cap. 12. & Sexto Empirico paſſim. Ceterùm hîc in aliis Editionibus poſt hæc verba καὶ Απολλώνιος ὁ Κρόνος, vox οὗ deeſt, & vox Διόδωρος, quæ ſequitur, initium eſt alterius Vitæ. Vocem οὗ agnoſcit Codex Sambuci. Deeſt quoque in MS. Regio, ſed in eo Διόδωρος caput continuat, non ſeparat. De Apollonio plura hîc ſcripſiſſe Laërtium, quæ intercidêre, putabat Voſſius libro de Philoſophorum ſectis cap. XI. idem & mihi videbatur.

Ιασὰς] Ita omnes editi & MSS. Ita quoque apud Suidam in Χοιρίλος. Sed legendum utrobique Ιασεὺς, de quo etiam monuit Caſaubonus.

αὐτὸς ὁ Μῶμος] Diſtingue

——— αὐτὸς ὁ Μῶμος
Εγραφεν ἐν τοίχοις, ὁ Κρόνος ἐστὶ σοφός.

Quod εἰρωνικῶς dictum fuiſſe, hæc verba αὐτὸς ὁ Μῶμος oſtendunt.

ἦν δὲ καὶ αὐτὸς διαλεκτικὸς] διαλεκτικώτατος dicitur Sexto Empirico adverſus Mathematicos lib. I. capite ultimo, ubi refert Epigramma quoddam Callimachi ad eumdem Diodorum. *valens Dialecticus* dicitur Ciceroni, teſte Caſaubono.

καὶ δὴ καὶ Κρόνος ἤκουσεν ἐν σκώμματος μέρει] Malim καὶ δὴ καὶ ὄνος ἤκουσεν ἐν σκώμματος μέρει. Laërtius in Epigrammate quod ſequitur,

——— τοὶ γὰρ ἀρέθης Κρόνος
Εξω τε τοῦ ῥῶ, κάππα τε.

Sed & Κρόνος legi poteſt, hoc eſt, *fatuus, ſtolidus:* Scholiaſtes Ariſtophanis ad Veſpas: Κρόνους· ἀρχαίους, μωροὺς, λήρους, ἀναισθήτους.

Pag. 61. ἀθυμίᾳ τὸν βίον κατέστρεψε] Plinius VII. 53. *Pudore* (obiit) *Diodorus, Sapientiæ dialecticæ Profeſſor, luſoriâ quæſtione non protinus ad interrogationes Stilponis diſſolutâ.*

Κρόνε Διόδωρε, &c.] Sunt Iambi Trimetri cum Dimetris, qui ſic diſtinguendi,

Κρόνε Διόδωρε τίς σε δαιμόνων κακὴ
Αθυμίᾳ ξυνείρυσεν,
Ιν' αὐτὸς αὑτὸν ἐμβάλῃς εἰς τάρταρον,
Στίλπωνος οὐ λύσας ἔπη
Αἰνιγματώδη; τοὶ γὰρ ἀρέθης Κρόνος
Εξω γε τοῦ ῥῶ, κάππα τε.

Ita rectè Caſaubonus pro ἔξωθεν τοῦ ῥῶ, quod vulgò legitur.

Ιχθύας, Μετάλλου] Thraſymachi Corinthii familiaris, ut eum infrà Laërtius vocat in Stilpone. Exiſtimo non alium eſſe ab Ichthya, Philoſopho illo Megarenſi, qui memoratur ab Athenæo libro VIII. 3. Dialogi Diogenis *Ichthyas* inſcripti mentionem facit Laërtius in Indice Librorum Diogenis.

Κλεινόμαχος ὁ Θούριος] Is eſt de quo Suidas in Πύῤῥων: διήκουσε Βρύσωνος, τοῦ Κλεινομάχου μαθητοῦ.

STILPO.

ΜΕΓΑΡΕΥΣ, τῆς Ἑλλάδος] Nam plures eo nomine Urbes fuere, de quibus Stephanus. Malè apud Suidam Στίλπων. Μεγαρεὺς φιλόσοφος, legendum cum nota interpunctionis, Μεγαρεὺς, φιλόσοφος, ut monuit Reineſius in Variis III. 2.

οἱ δὲ καὶ αὐτοῦ Εὐκλείδου ἀκοῦσαι, &c.] Paſiclis Thebani diſcipulum eum facit Suidas, ſed alios eum Euclidis diſcipulum facere etiam teſtatur. Addit Suidas, Paſiclem Cratetis Cynici fratris, & Dioclidis Megarenſis diſcipulum fuiſſe: ὃς ἠκροάσατο Κράτητος τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ Διοκλείδου τοῦ Μεγαρέως· οἱ δὲ, Εὐκλείδου τοῦ Πλάτωνος γνωρίμου. Sed ibi Dioclidis nomen mendoſum eſt, pro eoque reponendum Εὐκλείδου, ut rectè monuit idem Reineſius ibidem.

ἀρεσιολογίᾳ] De hac voce videndus H. Stephanus Annotat. in Diogenem noſtrum pagina 15. & 16.

μεγαρίσαι] Id eſt, *Sectam Megaricam ſequi,* ut rectè Aldobrandinus. Vide Caſ.

Φίλιππος ὁ Μεγαρικὸς] De quo nihil ampliùs accepimus.

Μητρόδωρον τὸν θεωρηματικὸν] θεωρητικὸν videtur legiſſe Aldobrandinus, & fortaſſe non malè. Certè Theoreticæ ſectæ meminit Juſtinus Martyr in Dialogo cum Tryphone Judæo: τί ποτε δέ ἐστι φιλοσοφία, καὶ οὗ χάριν κατεπέμφθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους, λέληθεν· οὐ γὰρ ἂν Πλατωνικοὶ ἦσαν, οὐδὲ Στωϊκοὶ, οὐδὲ Περιπατητικοὶ, οὐδὲ Θεωρητικοὶ, οὐδὲ Πυθαγορικοὶ, μιᾶς οὔσης ταύτης ἐπιστήμης. Et Suidas in αἱρετώτερος: καὶ γὰρ Θεωρητικοῖς καὶ Φυσικοῖς, καὶ Λογικοῖς ἡ ζήτησις ἡ τοῦ βελτίονος· ὁ γὰρ ζητῶν πότερα βελτίων οὐσία ἡ κινουμένη, ἢ ἀκίνητος, φυσικὸν μεταχειρίζεται πρόβλημα· Λογικὸς δὲ, ὁ ζητῶν πότερον ἡ φρόνησις πρακτικώτερον, ἢ θεωρητικώτερον. Adde Heſychium Illuſtrem in Ariſtotele: οὗτος βούλεται διττὸν εἶναι τὸν κατὰ φιλοσοφίαν λόγον· τὸν μὲν, πρακτικόν· τὸν δὲ, θεωρητικόν. καὶ τοῦ πρακτικοῦ τό, τε ἠθικὸν καὶ πολιτικόν. οὗ τά τε περὶ πόλιν καὶ τὰ περὶ οἶκον ὑπογεγράφθαι. τοῦ δὲ θεωρητικοῦ, τόν τε φυσικὸν καὶ λογικόν, &c. Nihil tamen muto. Ceterùm an Metrodorus ille, is ſit qui περὶ συνηθείας ſcripſerat, & cujus libri meminit Athenæus IX. 10. & adverſus quem ſcripſit Chryſippus, teſte Laërtio in Chryſippo, & Plutarcho de contradictionibus Stoïcorum, ampliùs quærendum.

Αριστοτέλους δὲ τοῦ Κυρηναϊκοῦ] De quo infrà Laërtius in Ariſtotele.

Κλείταρχον] An Alexandri M. comitem?

Παιώνειον, &c. Δίφιλον δὲ τὸν Βοσποριανὸν] De quibus ampliùs quærendum.

καὶ Μύρμηκα τὸν Εξαινέτου] Ita etiam apud Heſychium Mileſium legitur: Sed utrobique ex optima Meurſii emendatione legendum ἐξ Ενετοῦ, & vertendum *ex Eneto*, ſive *Enetenſem*, non verò *Exæneti diſcipulum* ut vertit Aldobrandinus, aut *Exæneti filium*, ut Sambucus, & alii. Stephanus de Urbibus, hunc Diogenis noſtri locum reſpiciens: ἔστι καὶ πόλις Ενετὸς, ἀφ' ἧς ἦν Μύρμηξ ὁ Διαλεκτικὸς φιλόσοφος, ὡς Διογένης ἐν δεκάτῳ φιλοσόφου ἱστορίας. Enetus urbs eſt Paphlagoniæ, cujus meminit Strabo lib. XII. & Solinus capite 44. Fallitur Caſaubonus, qui Veterum neminem hanc urbem nominaſſe exiſtimans, Stephanum prava lectione deceptum fuiſſe contendit, atque hoc loco legendum, ut legitur, τὸν Εξαινέτου, id eſt, *Exæneti filium:* quamquam Exainetus nomen eſt proprium: & ſic vocabatur pater & filius Empedoclis. Auctori anonymo Olympiadum Olymp. ολ. etiam Exainetus quidam Agrigentinus memoratur. Quod verò addit Caſaubonus in Euclide à Laërtio Euphantum Olynthium appellari, οὐδὲν πρὸς Διόνυσον; non enim de Euphanto ſermo eſt, ſed de Myrmece. Myrmecis cujuſdam mentio fit infrà in Teſtamento Ariſtotelis.

Φρασίδημον] Phraſidemum illum Peripateticum alibi laudatum non reperio.

Φυσικὸν ἔμπειρον ὄντα] Optimè Caſ. φυσικῶν.

καὶ τὸν ῥητορικὸν Αλκιμον, ἁπάντων πρωτεύοντα, τῶν ἐν τῇ Ελλάδι Ρητόρων] Mirum hujus Alcimi, quem Laërtius Græcorum Rhetorum facilè principem appellat, neminem veterum Scriptorum meminiſſe. Laërtio quidem infrà in Platone laudatur Αλκιμος ἐν τοῖς πρὸς Αμύνταν, ſed nihil hæc ad Rhetorem. Memoratur etiam B. Hieronymo in Chronico Euſebiano ad annum Chriſti CCCLX. Alcimus quidam Rhetor, quem in Aquitania florentiſſimè docuiſſe ait, & cujus inter Profeſſores Burdigalenſes meminit quoque Auſonius, ſed quem alium eſſe à noſtro tot ſeculorum intervallum docet. Putabam olim hîc legendum καὶ τὸν ῥητορικὸν Αλκιδάμαντα πάντων πρωτεύοντα, &c. Sed cùm Alcidamas Eleates Rhetor, Gorgiæ Leontini fuerit diſcipulus, ut apud Dionyſium Halic. & Athenæum, Stilpone paulò antiquior videtur, licèt Gorgias beneficio longiſſimæ ætatis (nam centum & novem vixit annos) ultra Socratem duraverit, ut diſcimus ex Cicerone.

καὶ Ζήνωνα τὸν Φοίνικα] Infrà hîc circa finem Vitæ: τοῦτου καὶ Ηρακλείδης φησὶ τὸν Ζήνωνα ἀκοῦσαι, τὸν τῆς Στοᾶς κτιστήν.

καὶ ἑταίρᾳ συνῆν Νικαρέτῃ] Hujus nobiliſſimæ meretricis meminit Athenæus libro XIII. cap. 7. ubi & eam

Stilpo-

Stilponem audiviſſe ait: Νικαρέτη δὲ ἡ Μεγαρὶς οὐκ ἀγεννὴς ἦν ἑταίρα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ γονέων ἔνδοξος, καὶ κατὰ παιδείαν ἑτέρας ἀξία· ἠκροᾶτο δὲ Στίλπωνος τοῦ φιλοσόφου. Meminit Demoſthenes Oratione in Neæram, ſi modò Demoſthenis Oratio hæc eſt, Nicaretæ cujuſdam nobiliſſimæ lexnæ, ſed quam Chariſii Elei libertam, & Hippiæ coqui ejus uxorem appellat; quare aliam à meretrice illâ Megarenſi exiſtimamus, quam Athenæus ἀπὸ γονέων ἔνδοξον fuiſſe dicit. Mulieroſum Stilponem fuiſſe ſcribit Cicero libro de Fato: *Stilponem Megaricum Philoſophum*, inquit, *acutum ſanè hominem & probatum temporibus illis accepimus. Hunc ſcribunt ipſius familiares & ebrioſum & mulieroſum fuiſſe. Neq; hoc ſcribunt vituperantes, ſed potius ad laudem: vitioſam enim naturam ab eo ſic edomitam & compreſſam eſſe Doctrinâ, ut nemo umquam vinolentum illum, nemo in eo libidinis veſtigium viderit.*

Ονήτωρ] Meminit Suidas Onetoris cujuſdam, contra quem Demoſthenes ſcripſit, & cujus meminit quoque Iſocrates; ſed qui hoc noſtro antiquior videtur fuiſſe.

καὶ θυγατέρα ἀκόλαστον ἐγέννησεν, &c.] Quod hîc de Stilpone ejuſque filia dicitur, apud Plutarchum quoque libro de animi tranquillitate his verbis relatum eſt: ὥσπερ οὐδὲ Στίλπωνα τῶν καθ' αὐτὸν φιλοσόφων ἱλαρώτατα ζῆν ἀκόλαστος οὖσα ἡ θυγάτηρ. ἀλλὰ καὶ Μητροκλέους ὀνειδίσαντος, Ἐμὸν οὖν, ἔφη, ἁμάρτημα τοῦτό ἐστιν, ἢ ἐκείνης; εἰπόντος δὲ τοῦ Μητροκλέους, Ἐκείνης μὲν ἁμάρτημα, σὸν δὲ ἀτύχημα, Πῶς λέγεις, εἶπεν, οὐχὶ τὰ ἁμαρτήματα καὶ διαπτώματά ἐστι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. τὰ δὲ διαπτώματα, οὐχ ὧν διαπτώματα, καὶ ἀποτεύγματα; συνωμολόγησεν ὁ Μητροκλῆς. Τὰ δὲ ἀποτεύγματα, οὐχ ὧν ἀποτεύγματα, ἀτυχήματα; πράῳ λόγῳ καὶ φιλοσόφῳ κενὸν ἀποδείξας ὑλάγμα τὴν τοῦ Κυνικοῦ βλασφημίαν. *Neque Stilponem prohibuit jucundiſſimè omnium ſuæ ætatis Philoſophorum vivere intemperans filia. Quinetiam Metrocli id exprobranti, Meumne, inquit, hoc eſt peccatum, an filiæ? ac dicente Metrocle, Filiæ peccatum eſt, tuum verò infortunium. Quid ais, reſpondit? nonne peccata etiam ſunt lapſus? Omnino, aiebat Metrocles. Quid, inquit, nonne lapſus ſunt earum rerum lapſus, quibus aſſequendis excidimus? Aſſenſit. Nonne verò, inquit, iſtæ à rebus appetitis aberrationes eorum ſunt infortunia qui eas non aſſequuntur? Sic ille placido & philoſophico ſermone oſtendit vanum latratum eſſe Cynicam calumniam.*

Σιμμίας Συρακούσιος] De quo nihil ampliùs accepimus.

ἀπεδέχετο δ' αὐτὸν, φασὶ, καὶ Πτολεμαῖος ὁ Σωτήρ] Suidas ubi de Stilpone: γεγονὼς παρὰ τῷ πρώτῳ Πτολεμαίῳ.

καταλαβὼν τὰ Μέγαρα] Id eſt, *Megaris captis.* Legi poſſet & καταβαλὼν, id eſt *dirutis.* Et fortean ita ſcripſerat Diogenes. Plutarchus περὶ παίδων ἀγωγῆς: καί μοι δοκεῖ Στίλπων ὁ Μεγαρεὺς φιλόσοφος ἀξιομνημόνευτον ποιῆσαι ἀπόκρισιν, ὅτε Δημήτριος ἐξανδραποδισάμενος τὴν πόλιν εἰς ἔδαφος κατέβαλεν, καὶ τὸν Στίλπωνα ἤρετο μή τι ἀπολωλεκὼς εἴη. καὶ ὅς, οὐ δῆτα, εἶπε· πόλεμος γὰρ οὐ λαφυραγωγεῖ ἀρετήν. *Ac mihi quidem videtur dignum memoratu Stilponis Megarenſis Philoſophi dictum, qui à Demetrio, quo is tempore Megaram civibus in ſervitutem abductis ſolo æquavit, interrogatus, ecquid ſuarum rerum amiſiſſet, Nihil ſe amiſiſſe reſpondit: neq; enim Bellum Virtutem inter ſpolia capere.* Ex quibus verbis apparet hoc loco legendum ἀπολωλεκέναι, uti Caſaubonus emendavit, & quemadmodum apud Heſychium Mileſium legitur. Hujus dicti meminit & Seneca de Conſtantia Sapientis cap. 5. *Megara Demetrius ceperat, cui cognomen* Poliorcetes *fuit: ab hoc Stilpon Philoſophus interrogatus, num quid perdidiſſet, Nihil, inquit, omnia namque mea mecum ſunt.* & epiſtolâ 9. *Hic enim captâ patriâ, amiſſis liberis, amiſſa uxore, cùm ex incendio publico ſolus, & tamen beatus exiret, interroganti Demetrio, cui cognomen ab exitio urbium* Poliorcetes *fuit, Num quid perdidiſſet. Omnia, inquit, bona mea mecum ſunt. Ecce vir fortis ac ſtrenuus, ipſam hoſtis ſui victoriam vicit. Nihil, inquit, perdidi. dubitare illum coëgit an viciſſet. omnia mea mecum ſunt, juſtitia, virtus, temperantia, prudentia, hoc ipſum, nihil bonum putare quod eripi poſſit.*

μὴ γὰρ εἶναι αὐτὴν θεὸν, ἀλλὰ θεάν. θεοὺς δὲ εἶναι τοὺς ἄῤῥενας] θεὸς Græcis, ut Latinis *Deus*, dicitur de utroq; ſexu. Servius ad hæc Æneidos VII.

Nec dextræ erranti Deus abfuit:

Alecto Deum *dicit: ſicut de Venere, Deſcendo, ac ducente Deo. Nam, ut diximus, Numina utriuſq; ſexus videntur, ideo quia incorporea ſunt, & quod volunt aſſumunt corpus.* Ita Deus de Aurora in elegantiſſimo illo Q. Catuli in Roſcium epigrammate,

Conſtiteram exorientem Auroram fortè ſalutans,
Cum ſubitò à lævа Roſcius exoritur.
Pace mihi liceat Cæleſtes dicere veſtrâ,
Mortalis viſu'ſt pulcrior eſſe Deo.

Vide ſuprà in Proœmio.

ἢ ἀνασύρας αὐτῆς τὸν κόλπον ἐθεάσατο] Aliæ Editiones τὸν κῆπον. Et ita quoque MS. Regius, & H. Stephanus, & Caſaubonus. κῆπος Græcis, ut Latinis *hortus*, περὶ γυναικείου μορίου uſurpatur: Quò reſpexit Auctor illius Epigrammatis necdum editi,

Hortis Heſperidum, Sabelle, cultis
Noſtræ cultior Hortus eſt Puellæ.
Mirari ô bone deſinas Sabelle;
Hortorum Deus ipſe nam Priapus
Cunctis hunc fodit & rigat diebus.

Sed τὸ κόλπον propter τὸ ἀνασύρας magis placet.

Περὶ τούτων μὴ ἐρώτα, ἀνόητε, ἐν ὁδῷ] Fuit Stilpon parcus Deorum cultor & infrequens; immò planè ἄθεος. Narrat Athenæus x. 5. eum in Templo Matris Deûm allium cùm comediſſet, à quo delubro arcendus erat qui horum quidquam guſtaſſet, in eodem Templo obdormiiſſe, eique in ſomnis aſtantem Deam, cùm diceret, Philoſophus es, ô Stilpon, & ſacras leges violas, viſum ſibi fuiſſe hæc reſpondere, Præbe mihi quod edam, & aliis non veſcar.

χειμῶνος συγκεκαυμένον] Malebat Joſephus Scaliger συγκεκαμμένον. συγκεκαλυμμένον habent Codices Heſychii. Sed συγκεκαυμένον rectum eſt. καίειν Græci, ut Latini *urere*, de frigore dixerunt.

δοκεῖς μοι χρείαν ἔχειν ἱματίου καινοῦ] Jocus in ambiguo τοῦ καινοῦ & τοῦ καὶ νοῦ. Ita infrà in Diogene Cynico: πρός τε τὸν Ποντικὸν μειράκιον, μέλλον φοιτᾶν αὐτῷ, καὶ πυθόμενον τίνων αὐτῷ δεῖ, φησὶ βιβλιαρίου καὶ νοῦ, καὶ χαρτίου καὶ νοῦ, καὶ πινακιδίου καὶ νοῦ. Quod dictum Iſocrati à Theone Sophiſta tribuitur. Ἰσοκράτης ὁ Ῥήτωρ, inquit Theon, συνισταμένου αὐτῷ παιδίου, καὶ ἐρωτῶντος τοῦ συνιστάντος τίνος αὐτῷ δεῖ, εἶπε, πινακιδίου καὶ νοῦ, καὶ χαρτιδίου καὶ νοῦ· ἀμφιβαλλόμενον γὰρ πότερον νοῦ καὶ πινακιδίου λέγει, ἢ πινακίδος καινῆς καὶ καινοῦ χαρτιδίου.

ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς] Alluſione ad typhum Philoſophicum.

ἐρίζεσκε] ἐρίζεσκεν metri causâ. & ita ceteræ Editiones, nec non Heſychii Codices.

τὴν δ' ἀρετὴν παράγραμμα διώκοντες] Lego παράγραμμα: & ſic Editio Stephanica & Baſileenſis. Id eſt, *virtutem verbo tenus ſectantes.* pro διώκοντες, habuit Baſileenſis editio διώκοντος, quam lectionem apud Heſychium Mileſium, apud quem διώκοντες quoque legitur, Hadrianus Junius reponebat, & eam apud Laërtium agnovit Sambucus. Aldobrandiniana διώκοντες mihi magis placet. Eſt qui διώκοντες interpretatur ἀλλήλους περαίνοντες.

Pag. 63. φέρονται δ' αὐτοῦ διάλογοι ἐννέα] Non pauciores fuiſſe xx. ait Suidas.

Μόσχος] Fuit Moſchus è Phædonis ſchola. Vide mox in Menedemo.

ὑπὸ Σοφίλου τοῦ Κωμικοῦ ἐν δράμασι Γάμου] φίλου editio prior, ineptè. Pro Σοφίλου, Σωφίλου Junius & Caſaubonus reponunt. Sophilus Sicyonius, aut Thebanus, Comicus fuit Mediæ Comœdiæ, Lagidæ tempore. At cùm inter Sophili Dramata, *Nuptiarum* Fabulam non recenſeat Suidas, qui ejus Fabulas recenſet, cúmque ab Athenæo citetur Diphilus ἐν Γάμοις, accedo lubens ut credam ſcripſiſſe Laërtium ὑπὸ Διφίλου τοῦ Κωμικοῦ: & ita quoque videtur legiſſe Aldobrandinus, ut ex ejus Annotationibus apparet, in quibus disertè legitur *Diphilus Comicus in Nuptiarum Fabula.* Ceterùm pro Γάμου optimè Caſaubonus Γάμοις emendabat: nam & MS. Reg. γάμοις, quod fuit error Librarii pro Γάμοις.

βύσμαθ'] σοφίσμαθ' malebat Florens Chriſtianus.

CRITO.

ΠΕΡΙ εὐθημοσύνης] εὐθημοσύνη eſt concinna rerum digeſtio, condecens rerum deſcriptio: de qua voce videndus Leopardus v. 2. Aldobrandinus putavit idem eſſe

quod

quod ἀϑυμία. malè. Ambroſius qui *de fertilitate* vertit, videtur legiſſe περὶ εὐϑηνίας.

Τί τὸ ἐπίςαϑαι] Rectè Caſ. legendum vidit ἢ Τί τὸ ἐπίςαϑαι, vel περὶ ἐπιςήμης, τί τὸ ἐπίςαϑαι. eum vide. Scripſiſſe præterea Critonem Socratis Apologiam ſcribit Suidas, qui duos, treſve alios Critonas commemorat.

SIMO.

ΣΚΥΤΟΤΟΜΟΣ] Id eſt, *ſutor, cerdo*, & generaliter *qui coria incidit*. Joannes Chryſoſtomus σκυτοτόμον D. Paulum, is erat σκηνοῤῥάφος, vocare amat, quia tentoria ex corio fieri ſolent.

ὅϑεν Σκυτικοὺς αὐτοῦ τοὺς διαλόγους καλοῦσιν] Alluſione ad Σκυϑικοὺς λόγους. Vide nos ſuprà ad Phædonem.

περὶ τοῦ καλοῦ, Τί τὸ καλὸν] Unicus eſt Dialogus. Porro hujus noſtri Simonis & Ariſtippi Epiſtolas ἀμοιβαίας edidit Allatius inter Socraticas. Videſis Joannem Stobæum cap.XII.15. de Continentia & Sobrietate, qui partem Epiſtolæ refert.

καὶ ἕτερος ἰατρὸς] Σίμος quidam Medicus ex Co inſula memoratur Straboni lib.XIV. ubi ex hoc loco legebat Σίμον amicus quidam meus. ſed fruſtra; nam & Simi medici meminit Plinius lib. &c. cap. 22. An ibi legendum Σίμων? Fuit & alius Simon, pater Sapphûs, teſte Suida.

καί τις ἀνδριαντοποιός] Simon Ægineta, de quo Pauſanias Ἠλιακῶν primo, ſub finem.

GLAUCO.

Pag. 64. DE Glaucone illo Socratico Philoſopho altum apud Scriptores poſteriores ſilentium. Frater fuit Platonis.

SIMMIAS.

ΠΕΡΙ ἐπιμελείας] Legitur apud Suidam περὶ ἐπιμελείας ψυχῆς: Sed ibi legendum ex Laërtio περὶ ἐπιμελείας, περὶ ψυχῆς.] Fuit & alius Simmias, Rhodius, Grammaticus & Poëta, de quo Suidas.

CEBES.

ΠΙΝΑΞ] Tertullianus libro de Præſcript. adverſus Hæret. *Meus quidem propinquus ex eodem Poëta, inter cetera ſtili otia Pinacem Cebetis explicuit.* Chalcidius extremo Commentarii in Timæum profert locum ex Cebete, qui reperitur in Tabula, quæ hodie ſub Cebetis nomine exſtat, unde elegantiſſimi ejus libelli germanitatem adſtruunt Viri docti. Sed & in eo Libello mentio fit Peripateticorum, & Criticorum, & Platonis, quorum omnium antiquior Cebes; quare hæc ab imperito Librario in textum Cebetis intruſa fuiſſe iidem Viri docti verè exiſtimant. Sed de his videndus omnino Samuel Petitus Miſcell. libro & capite quarto. Præter hos tres Dialogos alia ſcripſiſſe Cebetem ait Suidas. Fuit & Cebes Cyzicenus, de quo Athenæus lib. 4.

MENEDEMUS.

ΟΙ δὲ καὶ σκηνογράφον] Rectè; & ita Codices veteres Sambuci. Ita quoque emendaverat Muretus Var. Lect. libro & capite XI. Aliæ editiones & MS. Regius σκηνοῤῥάφον minùs rectè.

καϑήψατό τις Ἀλεξίνειος] Hæc & ſequentia exſcripſit ad verbum Heſychius Illuſtris.

οὔτε σκηνὴν, οὔτε ψήφισμα προσήκει τῷ σοφῷ γράφειν] H. Stephanus in Præfatione ad Laërtium hîc legebat οὔτε σκηνὴν ῥάφειν, οὔτε ψήφισμα προσήκει τῷ σοφῷ γράφειν: & ita quoque Joſephus Scaliger ad oram libri. Sed nihil mutandum: Τὸ γράφειν & ad τὸ σκηνὴν & ad τὸ ψήφισμα refertur: neque aliter apud Heſychium Mileſium legitur.

Ἀσκληπιάδου δὲ τοῦ Φλιασίου] Hujus meminere Plutarchus libro de diſcrimine Amici & Adulatoris, Athenæus IV. 19. Diogenes noſter ſuprà in Phædone & infrà lib.VI. in Cratete, nec non Heſychius Mileſius in Menedemo, & Cicero lib.V. Tuſc. Quæſt.

A Ἐρετρικοὶ] Diximus ſuprà. De Eretriacis Philoſophis volumen olim ſcripſerat Sphærus Boſphoranus, Zenonis Cittiei diſcipulus, teſte Diogene noſtro in ejus Vita.

Κράτης] An ille ἐπιγραμματοποιός, quem nonum Diogenes noſter commemorat in Vita Cratetis?

καὶ ταῦρον Ἐρέτριαν] γαῦρον Chriſtianus emendabat. Sed fortaſſe nihil mutandum. ταῦρος de ſuperbo & feroce dici poteſt. ταυρηδὸν βλέπειν dixere Ariſtophanes & Lucianus pro *torvè intueri*. ταῦρος περιβλέπει εἰς ἑαυτὸν, καὶ καταβλέπει, inquit Polemon in Phyſiogn.

λόγον ἀναςήσας] Ita quoque apud Heſychium Mileſium. Inepta lectio, & quam vel ſola metri ratio refellit. utrobique legendum Λῆρον ἀναςήσας, id eſt, *nugarum excitator*. Idem Laërtius infrà de eodem Menedemo:
B τὰ μὲν οὖν πρῶτα κατεφρονεῖτο, κύων καὶ λῆρος ὑπὸ τῶν Ἐρετριέων ἀκούων. Legendum & hîc metri causâ ὀφρυωμένος, non ὠφρυωμένος. eſt autem ὠφρυωμένος, ut rectè Gloſſæ Heſychii, ἐπηρμένος.

οὕτω δ' ἦν σεμνὸς, &c.] Plutarchus libro de Adulatoris & Amici diſcrimine auctor eſt Menedemum Aſclepiadæ amici ſui filium, intemperantem, & diſſolutè viventem, foribus excluſum nec dignatum alloquio, in rectam vivendi viam redegiſſe.

κληϑέντα] Ad cœnam videlicet. καλεῖν ſimpliciter, eſt καλεῖν ἐπὶ δεῖπνον.

ἐπισκώπτης καὶ παῤῥησιαςής] Rectè, & ita MSS. qui-
C dam. Heſychius Mileſius, ceteræque editiones minùs rectè ἐπικόπτης. Laërtius infra in Arceſilao: ἐπισκώπτης δ' ἱκανῶς καὶ παῤῥησιαςής. ubi tamen Codex Regius ἐπικόπτης.

περαινομένου] Id eſt *perciſi*, πυγιζομένου. Ita mox τί αὐτὸν Ἀντίγονος περαίνει.

τὴν ὕβριν] ὕβρις propriè hoc contumeliæ genus Platonicis dicebatur, ut ὑβριςὴς libidinoſus amator: quod jampridem Daniel Heinſius in Notis ad Tyrium Maximum obſervavit. Vide tamen Heraldum in Salmaſii Obſervationes ad Ius Atticum & Romanum lib.II.cap.10.

Ἱεροκλέους] Hieroclem Arceſilai Philoſophi familiarem intelligit, de quo infra in Arceſilao.

τοῦ ἐπὶ τοῦ Πειραιῶς] Illud prius τοῦ rectè in editionibus Stephanicis deſideratur.

D συνανακάμπτοντος αὐτῷ ἐν Ἀμφιαράου] συνανακόπτοντος aliæ Editiones & MS. Regius. συνανακάμπτοντος rectum videtur.

ἀλλὰ καὶ ῥαφανῖδες] ῥαφανιδῶσιν, *pœnam adulterii*, innuens videlicet.

Ἀντιγόνου δὲ συμβουλευομένου, &c.] Accipiendum de Antigono, qui Γονάτας dictus eſt, filio Poliorcetæ: non enim uſque ad alterius Antigoni, qui Δώσων dictus eſt, tempora duraſſe potuit Menedemus, cùm Platonis auditor fuerit, teſte Laërtio. Sed Platonis diſcipulum non fuiſſe contendit Jonſius, vix enim decennis erat, inquit, cùm Plato mortuus eſt. Eum vide. Tamen Plutarchus, adverſus Colotem, Platonem ait ex ſociis, reip. conſtituendæ cauſſâ, Arcadibus Ariſtonymum miſiſſe, Elæis Phormionem, Pyrrhæis
E Menedemum. Cyrillus quoque lib. VI. contra Jul. Menedemum Pyrrhæum Platonis diſcipulum vocat, qui non alius, credo, à noſtro.

Ἀντιγόνου δὲ συμβουλευομένου, εἰ ἐπὶ κῶμον ἀφίκοιτο, &c.] Pleniùs apud Heſychium Mileſium, συμβουλευομένου τί εἴποι εἰ ἐπὶ κῶμον ἀφίκοιτο: & ita hîc legendum videtur.

ἀναφέροντά τι αὐτῷ εἰκαίως] Id eſt, *ei neſcio quid nihil ad rem referentem.*

παρὰ Νικοκρέοντι] Nicocreon ille, Cypri Tyrannus fuit. De eo infrà Laërtius in Anaxarcho, & Athenæus, & Plutarchus in Iſocrate.

ἐπιμήνιον ἑορτὴν τελοῦντος] ἐπιμήνιος ἑορτὴ, ſive
F τὰ ἐπιμήνια, feſtum eſt ſingulis menſibus pro felici Urbis ſtatu fieri ſolitum. Harpocration in ἐπιμήνια: ἔοικεν εἶναι Ἐπιμήνια, ἤτοι τὰ καϑ' ἕκαςον μῆνα ϑυόμενα: ἢ τὰ ὑπὲρ ὅλου μηνὸς ἅπαξ ποτὲ γιγνόμενα ϑύματα. Suidas: ἐπιμήνια. τὰ καϑ' ἕκαςον μῆνα φυόμενα. (rectè Meurſius ϑυόμενα) ἢ τὰ ὑπὲρ ὅλου τοῦ μηνὸς ἅπαξ ποτὲ γινόμενα θύματα. Adeundus idem Meurſius Attic. Lect. V. 3.

ἐπιμελοῦ] Rectè, & ita editio Frobeniana, & Heſychii Mileſii codices. Stephani editio prior ἐπιμεῦ, poſterior ἀτιτιμεῦ. minùs rectè.

καὶ κομψὸν ἰδιώτην ἀποβαλεῖν] Sic quoque apud Heſychium legitur. Fortaſſe hoc voluit dicere Menedemus ἀναίσϑητον illum, ruſticum eſſe inter Urbanos, inter Ruſticos urbanum.

ἔτι

ἔτι ϗ μᾶλλον ἀτειρότερον ἐνέκειτο] ἀσθενέστερον Editiones ceteræ, & MS. Reg.

δεικνὺς ἐπὶ τῆς θυσίας] Caſ. δεικνὺς, ὡς ἐπὶ τῆς θυσίας. id eſt, *probans per illa quæ de ſacrificio dixerat, omni tempore philoſophiæ eſſe vacandum.*

ἐκκλίτης] Ita quoque apud Heſychium Mileſium, pro quo recte Hadrianus Junius ἔκλυτος reponebat. quam emendationem probat & Caſaubonus, quem vide.

ϗ τὰ τῆς σχολῆς ἀδιάφορος] Id eſt, *parumque ſatagens rerum quæ ad Scholam ſuam pertinebant:* quod non cepit Aldobrandinus.

Pag. 66. ἀγωνιάτης] Id eſt, *timidus, anxius, ſubverecundus.* Suidas: ἀγωνιῶν, δεδιώς.

ὥστε πρότερον τέκτονι συνοικοδομοῦντες αὐτός τε ϗ ὁ Ἀσκληπιάδης] Utrumque noctu ſolitum in piſtrino molere teſtatur quoque Athenæus libro IV. capite 19. cujus verba apponere contentus ero: Μενέδημον γοῦν ϗ Ἀσκληπιάδην τοὺς φιλοσόφους, νέους ὄντας ϗ πενομένους, μεταπεμψάμενοι ἠρώτησαν, πῶς ὅλας τὰς ἡμέρας τοῖς φιλοσόφοις συσχολάζοντες, κεκτημένοι δὲ μηδὲν, εὐεκτοῦσιν οὕτω τοῖς σώμασι· ϗ οἱ ἐκέλευσαν μεταπεμφθῆναί τινα τῶν μυλωθρῶν. ἐλθόντος δὲ ἐκείνου, ϗ εἰπόντος, ὅτι νυκτὸς ἑκάστης κατιόντες εἰς τὸν μύλωνα, ϗ ἀλοῶντες, δύο δραχμὰς ἀμφότεροι λαμβάνουσι. θαυμάσαντες οἱ Ἀρεοπαγῖται, διακοσίαις δραχμαῖς ἐτίμησαν αὐτούς. *Menedemum igitur & Aſclepiadem Philoſophos, æquè juvenes & inopes, accitos cùm interrogarent, quo pacto dies totos otioſi Philoſophis operam navarent, & omnibus deſtituti facultatibus, corporis habitu ſic eſſent valido, eos poſtulaſſe è piſtrinorum dominis aliquem accerſi, qui cùm veniſſet, ac teſtatus eſſet, ſingulis noctibus in piſtrinum eos deſcendere, molereque, ac laboris ſui mercedem accipere drachmas duas; miratos Areopagitas, ducentas drachmas honoris ergò dediſſe.*

τὸν δὲ μηδὲν ἧττον τηρεῖν παριόντα ϗ ὑποκύπτοντα, Ἀγαμεμνόνειόν τε ϗ Ἡγησίπολιν ἀποκαλεῖν] H. Stephanus in Præfat. ad Laertium legit, & diſtinguit, τὸν δ᾽ μηδὲν ἧττον τηρεῖν παριόντα· ϗ ὑποκύπτοντα, Ἀγαμεμνόνειον, id eſt, *Nihilominus obſervaſſe tempus quo præteribat; & tum caput ſubmittentem Agamemnonium & Hegeſipolin appellaſſe.* Sed nihil mutandum. ὑποκύπτοντα, eſt *in pedes ſe erigentem, & caput proferentem aſpicere eos qui infrà, aut in via ſint.* Agamemnon procerâ formâ fuit, quare Crates Menedemum, qui & ipſe juſta magnitudine erat, ut mox videbitur, in pedes ſe erigentem vocabat *Agamemnonium.* Videndus omnino Meurſius ad Heſychium Mileſium.

κρεάτων ῥιπτουμένων] Accipio de carnibus morticinis.

κατά τε τὴν ἕξιν τὴν σωματικὴν, &c.] De Menedemi & Aſclepiadæ εὐεξίᾳ videndus Athenæus lib. IV. ſed præcipuè lib. X.

τετριμμένος] Legebam olim πεπηγμένος, id eſt, *pingui, ſed bene compacto corpore.* Nunc nihil muto. πίων ϗ τετριμμένος eſt, *pinguis & nitidus, & bene curatâ cute,* ut loquitur Horatius. τρῖψις eſt frictio, quæ in Palæſtris fiebat, quò flexibilius corpus redderetur. atque inde παιδοτρίβαι dicti, qui Adoleſcentes eo modo fricarent. De ea frictione Galenus fuſè in libris de Sanitate tuenda.

τὸ δὲ μέγεθος σύμμετρος] εὐμήκης Græcis unicâ voce dicitur qui eſt decorâ corporis proceritate.

ἦν δὲ ϗ φιλυπόδοχος, ϗ διὰ τὸ νοσῶδες τῆς Ἐρετρίας, πλείω συνάγων συμπόσια] Legit Caſ. ἦν δὲ ϗ φιλέκδημος διὰ τὸ νοσῶδες τῆς Ἐρετρίας· ϗ φιλυπόδοχος, ϗ πλείω συνάγων συμπόσια. id eſt, *Peregrinandi cupidus erat, quòd Eretria locus minus ſalubris eſſet. Erat & in excipiendis hoſpitio amicis liberalis, & in conviviis celebrandis frequens.* Nihil mutat Guietus, atque ita totum hunc locum interpretatur: *cæteroqui vir fuit in excipiendis hoſpitio amicis liberalior, & propter morem vitioſum Eretriæ convivia ſupra modum amantis, in agitandis frequentioribus conviviis intentior.*

ἐν οἷς ϗ ποιητῶν ϗ μουσικῶν] Ita nos Galli diceremus, *où il y avoit des Poëtes & des Muſiciens;* quemadmodum & Itali, *dove erano de' Poëti, e de' Muſici.* Exempla quædam hujus φράσεως notavit Caſaubonus ad Acta Apoſt. Poterat & addere plura.

ϗ Ἄρατον, ϗ Λυκόφρονα, τὸν τῆς Τραγῳδίας ποιητὴν ϗ τὸν Ῥόδιον Ἀνταγόραν] Aratum, Lycophronem, Apollonium è Septem illis Tragicis fuiſſe, quos Pleiada vocavere, ſcribit hoc loco Aldobrandinus; quod habuit à Tzetze in Caſſandram Lycophronis, aut à Scholiaſte Theocriti. Sed aliter Scholiaſtes Hephæſtionis: ἐπὶ τῶν χρόνων Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ἑπτὰ ἄριστοι γεγόνασι Τραγικοὶ, οὓς πλειάδας ἐκάλεσαν, διὰ τὸ λαμπροὺς εἶναι ἐν τῇ τραγικῇ, ὥσπερ ἄστρα τὰ ἐν τῇ πλειάδι. Εἰσὶ δὲ οὗτοι, Ὅμηρος, οὐχ ὁ ποιητὴς, ἀλλ᾽ ὁ Μηροῦς, τῆς Βυζαντίας πατρίδος, ϗ Σωσίθεος, ϗ Λυκόφρων, ϗ Ἀλέξανδρος, ϗ Αἰαντίδης, ϗ Σωσιφάνης, ϗ Φιλίσκος. Atque hæc ego dum ſcribo, mirari ſubit horum omnium nomina, ſi Lycophronem excipias, etiam à Viris doctis hodie ignorari. Ceterùm Aratus Menedemi & Timonis diſcipulus dicitur Suidæ.

ϗ Ἀχαιῷ] Claruit Achæus, Poëta Comicus, Olymp. 64. uſque ad Olymp. 82.

ἐν τοῖς Σατύροις] Id eſt, *in Satyricis Fabulis.*

προσεφέρετο] Caſ. προεφέρετο; & ſic apud Heſych. Mileſ.

Ἡλίσκετ᾽ ἄρα ϗ πρὸς ἀσθενῶν ταχὺς, &c.] ἄρα, id eſt, *tandem.* primam producit in hoc verſu, quod mirum eſt, cùm in penultima acutum habeat, & poſteriore ſit brevi. Sed legendum fortè ἄρα γε ϗ, ut in Excerptis Grotianis Tragicorum Veterum legitur.

ἐκ τῆς Σατυρικῆς Ὀμφάλης] Citatur quoque Athenæo lib. VI. 19. Achæus in Omphale: Ἀχαιὸς δ᾽ ἐν Ὀμφάλῃ περὶ τοῦ Σατύρου λέγων, &c. Et lib. X. cap. 5. Ἀχαιὸς δ᾽ ὁ Τραγικὸς ἐν Ὀμφάλῃ ϗ αὐτὸς περὶ γραμματικοῦ ποτηρίου ποιεῖ τοὺς Σατύρους τάδε λέγοντας. Eodem titulo docuerat etiam Ion Fabulam Satyricam; quæ memoratur Straboni libro I. Ἴων δὲ περὶ τῆς Εὐβοίας φησὶν ἐν Ὀμφάλῃ Σατυρικῇ, &c. atque Auctori Etymologici Magni in πῖθι: Ἴων ἐν Ὀμφάλῃ. Docuerat & Cratinus junior, cujus Fabulæ meminit Pollux VII. 13. ἐν δὲ τῇ νεωτέρου Κρατίνου Ὀμφάλῃ, εἴρηται, &c.

ἣν ἐν τοῖς Νεόφρονος εἶναι τοῦ Σικυωνίου φασί] Suidas: Νεόφρων, ἢ Νεοφῶν, Σικυώνιος, Τραγικός· οὗ φασιν εἶναι τὴν Εὐριπίδου Μήδειαν, &c. Sed an legendum apud Laertium ἣν ἔνιοι Νεόφρονος εἶναι φασί? Ceterùm Medeam quæ hodie inter Euripidis Fabulas exſtat, neque Euripidis illius, Mneſarchi filii, eſſe, neque Neophronis Sycyonii, contendit Samuel Petitus Miſcel. VI. 15. ſed Euripidis minoris, qui majoris è fratre fuit nepos. Eum ibi, ſi tanti eſt, vide.

τῶν δὲ διδασκάλων, τῶν περὶ Πλάτωνα] Menedemum Platonis diſcipulum fuiſſe, contra quàm Jonſius exiſtimabat, patet ex his quæ ſuprà diximus, quæ vide.

Παραιβάτην] De quo ſuprà in Ariſtippo.

δυσκαταγνόντος] *Cupo* Itali vocant: Galli *couvert.*

Pag. 67. λέγων σωνημμένα,] Stephani editio λέγων δὲ σωνημμένα, pro quo Caſaubonus reponebat λέγω δέ. λέγων σωνημμένα, & λέγω δὲ σωνημμένα, utrumque rectè.

νεκροὺς αὐτὸν ἐπισφάττειν ἔλεγε] νεκρὸν ἐπισφάττειν, νεκρὸν μαστίζειν proverbium eſt, quod in Calumniatores dici ſolet. Vide hîc Caſ.

φησὶ δ᾽ Ἀντίγονος Καρύστιος] Is vitam Menedemi ſcripſerat, teſte Athenæo. Vixit extremis Philadelphi temporibus. De eo adeundus Voſſius libro de Hiſtoricis Græcis, & Jonſius libro de Hiſtorica Philoſophia. Caryſtius dictus eſt à Caryſto urbe, ὑπὸ τῇ Ὄχῃ, ὄρει τῆς Εὐβοίας. ita legendum apud Stephanum, non πόλει τῆς Εὐβοίας: quamquam Ocham urbem Euboeæ Plinius agnoſcat.

ἐν δὲ ταῖς ζητήσεσι, φησὶν, ὧδε μάχιμος ἦν, ὥστε ὑπώπια φέρων ἀπῄει] Vide ſuprà in Socrate.

περιπέμψας] Scaliger προπέμψας. utrumque rectè.

ὡς λέγεσθαι ποιητὴν μὲν αὐτὸν εἶναι, ὑποκριτὴν δὲ Μενέδημον] Id ipſum de Lælio & Scipione dictum olim, auctorem nimirum Scipionem eſſe, Poëtam Lælium.

τριχίλια] τριχιλίας Scaliger. Supple μνᾶς, vel potiùs δραχμάς.

διαγράψαντος] διαγράψαι hîc eſt *numerare.* Harpocration: διαγράψαντος. Δείναρχος κατὰ Λυκούργου. μή ποτε ἀντὶ τοῦ καταβαλόντος ϗ καταθέντος. ἔνιοι δὲ ἀντὶ τοῦ διὰ τραπέζης ἀριθμήσαντος, ὡς λέγομεν ἐν τῇ συνηθείᾳ. quæ verba exſcripſit Suidas in διαγράψαντος. Eadem notione & Latini *ſcribere* uſurparunt. Terentius in fine Phormionis: *Næ ego perſcripſi porro illis quibus debui.* atque Horatius Serm. II. 3. *Scribe decem Nerio.*

ἐριζομένοις] Ita videtur legiſſe & Ambroſius, quod malim quàm στηριζομένους, ut habent Editiones Stephani & Baſileenſis, nec non Codices Heſychiani. & tamen

iſtud ἐρίζεσθαι in mediali ſignificatione concoquere vix poſſum.

ὅτε ϗ μετὰ χρόνον ἐλθόντος] Baſileenſis & Stephanica editio & MS. Reg. ὥστε, Caſaubonus etiam ὅτε.

ἦσαν δὲ οἱ σωματοποιήσαντες αὐτοὺς] Id eſt, *Qui autem eis res neceſſarias præberent*. σωματοποιεῖν eſt τὸ παρέχειν τὰς τοῦ σώματος χρείας, ut hanc vocem Suidas interpretatur.

τὰ δὲ συμπόσια τοῦτον ἐποιεῖτο τὸν τρόπον] Totum hunc locum exſcripſit Diogenes noſter ex Antigono Caryſtio, cujus hæc ſunt verba apud Athenæum lib. x. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Μενεδήμου βίῳ, τὴν διάταξιν διηγούμενος τοῦ παρὰ τῷ φιλοσόφῳ συμποσίου, φησὶν, ὅτι ἠρίστα μὲν δεύτερος ἢ τρίτος καθ' ἑαυτόν· ϗ ἔδει ϗ τοὺς λοιποὺς παρεῖναι δεδειπνηκότας· ἦν γὰρ τὸ τοῦ Μενεδήμου τοιοῦτον ἄριστον. μετὰ δὲ ταῦτα εἰσεκάλουν τοὺς παραγινομένους, ὧν ὡς ἔοικεν ὅτε προτερήσειαν ἔνιοι τῆς ὥρας, ἀνακάμπτοντες παρὰ τὰς θύρας ἀνεπυνθάνοντο τῶν ἐξιόντων παίδων, τί τὸ παρακείμενον εἴη, ϗ πῶς ἔχοι τῆς τοῦ χρόνου συμμετρίας τὸ ἄριστον. ὅτε μὲν οὖν ἀκούσειαν λάχανον, ἢ τάριχος, ἀνεχώρουν· ὅτε δ' ὅ, τι κρεάδιον, εἰσῄεσαν εἰς τὸν ἐπὶ τοῦτο παρεσκευασμένον οἶκον. ἦν δὲ τοῦ μὲν θέρους ἡτοιμασμένη ψίαθος ἐφ' ἑκάστης κλίνης, τοῦ δὲ χειμῶνος κώδιον. προσκεφάλαιον δὲ αὐτῶν (lego αὐτῷ) φέρειν ἕκαστον ἔδει. τὸ δὲ περιαγόμενον ποτήριον οὐ μεῖζον ἢ κοτυλιαῖον· τράγημα μὲν θέρμος, ἢ κύαμος συνεχῶς. ποτὲ δὲ ϗ τῶν ὡραίων εἰσεφέρετό τι, τοῦ μὲν θέρους ἄπιος ἢ ῥοιά· τοῦ δὲ ἔαρος, ὦχροι· κατὰ δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν, ἰσχάδες. μαρτυρεῖ δὲ περὶ τούτων Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς, γράψας Σατύρους, Μενέδημον, &c.

παραγινομένους, ϗ τοὺς] Rectè Aldobrandinus ex Athenæo παραγινομένους, ϗ τοὺς αὐτοὺς. Tamen apud Heſych. quoque παραγινομένοις, ϗ αὐτοὺς.

Pag. 68. προσκεφάλαιον αὐτῷ φέρειν ἔδει] αὐτῷ hîc pro αὐτῷ, ut alibi ſæpe. αὐτῷ apud Heſych. Ita apud Romanos mappam convivæ, hoc eſt χειρόμακτρον, adferebant ad convivia. Martialis XII. 29.

Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile è menſâ ſurpuit Hermogenes, &c.
Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit umquam,
A cœnâ ſemper retttulit Hermogenes.

ϗ τῶν ὡρίων] Ita quoque apud Heſychium. ὡραίων apud Athen.

ἢ ῥοιὰ, ἢ ὦχροι, &c.] Pleniùs apud Athen. τοῦ μὲν θέρους ἄπιος, ἢ ῥοιά· τοῦ δὲ ἔαρος ὦχροι· κατὰ δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἰσχάδες. Apud Heſychium ἄπιος, ἢ ῥοὰ, ἢ ὄχναι, ἢ νὴ δὶ ἰσχάδες. ubi pro ἢ ὄχναι reponendum ἢ ὦχροι ex Laërtio atque Athenæo. ὦχρος leguminis genus eſt, de quo Theophraſtus de cauſis plantarum IV. 2. ἄπιος autem atque ὄχναι idem.

ὁ Λυκόφρων ἐν τοῖς πεποιημένοις Σατύροις αὐτῷ, οὓς Μενέδημον ἐπέγραψεν, ἐγκώμιον τοῦ φιλοσόφου ποιήσας τὸ δρᾶμα] Non abſimiliter Heſychius Mileſius, Λυκόφρων δὲ γράψας αὐτοῦ ἐγκώμιον, περὶ τούτου φησὶν, Ὡς ἐκ, &c. Meminit & hujus dramatis, quod de Menedemo ſcripſit Lycophron, Athenæus libro x. cap. 5. μαρτυρεῖ περὶ τούτων Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς, γράψας Σατύρους, εἰς Μενέδημον, &c. Sed ironicè ſcriptum fuiſſe à Lycophrone encomium illud docet nos idem Athenæus libro II. capite 14. Λυκόφρων ὁ Χαλκιδεὺς ἐν Σατυρικῷ δράματι, ὃ ἐπὶ καταμωκήσει ἔγραψεν εἰς Μενέδημον τὸν φιλόσοφον, ἀφ' οὗ ἡ τῶν Ερετρικῶν ὠνομάσθη αἵρεσις, διασκώπτων τῶν φιλοσόφων τὰ δεῖπνα, &c. quod notandum, cùm Lycophronem carum habuerit Menedemus, ut ſuprà Laertius referebat.

ὑπὸ τοῦ Ὠρωποῦ] Plures eo nomine urbes fuere, quas commemorat Stephanus. De Oropo, Bœotiæ urbe, accipiendus Laërtius; de qua videndi Stephanus in Ὠρωπὸς, Strabo lib. IX. & Dicæarchus in Vita Græciæ.

ϗ διέτριβεν ἐν Ὠρωπῷ, ἐν τῷ τοῦ Ἀμφιάρεω ἱερῷ] Etiam Dicæarchus Oropiis eſſe templum Amphiarai teſtatur: quod tamen de Urbe ipſa minimè intelligendum; non enim in ipſa urbe fuit templum illud, ſed huic vicinum. Strabo dicto loco: ϗ ἡ Γραῖα δ' ἐστὶ τόπος Ὠρωποῦ πλησίον, ϗ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀμφιαράου. Pauſanias in Atticis ab ea duodecim ſtadiorum intervallo diſtare ait.

φησὶ δ' αὐτὸν Ἡρακλείδης] Accipit Jonſius de Heraclide Sarapionis filio, qui *Lembus* cognomine dictus fuit. Videatur ille de Philoſ. Hiſt. lib. II. cap. XI.

A ἀσιτήσαντα ἑπτὰ ἡμερῶν] Nota numerum dierum fatalem. Magnus Hippocrates libello περὶ σαρκῶν, aut potiùs περὶ ἀρχῶν, quemadmodum Julius Cæſar Scaliger hunc titulum legendum eſſe contendit: δῆλον δὲ τόδε, ὅτι ἑπτήμερος ὁ αἰὼν, εἴ τις ἐθέλει ἑπτὰ ἡμέρας φαγέειν τε ϗ πιέειν μηδέν. οἱ μὲν πολλοὶ ἀποθνήσκουσιν ἐν αὐτῇσιν· εἰσὶ δέ τινες ϗ οἳ ὑπερβάλλουσιν, ἀποθνήσκουσι δ' ὅμως. *Quòd verò hominis vita ſeptem dierum numero circumſcribatur, hoc quoque manifeſtum eſt. Plerique quidem ex his qui ſeptem diebus nihil edere aut bibere volunt, in his moriuntur. quòd ſi qui eos ſuperaverint, nihilominus tamen moriuntur.* Ulyſſes tamen per decem dies inediâ laboravit, atque in vita permanſit, ſi Homero fides Odyſſ.

B μ. Quâ de re notatur à Longino, ſummo Critico, libello illo aureo περὶ ὕψους ſect. 7. Poëtarum principem abſolvunt Fortunius Licetus tractatu de his qui diu vivunt ſine alimento, Ioubertus libro de abſtinentia Puellæ Spirenſis, Citeſius libro de abſtinentiâ Puellæ Confollentaneæ, Senertus in Praxi, ceterique Medicorum filii, qui hoc argumentum tractarunt.

Περσαίῳ] Hic eſt ille Perſæus Stoicus, Zenonis Cittiei ſervus & diſcipulus, de quo in Zenone.

μηδὲν ἐσθίων] Poſtulat metri ratio ut legatur μηδὲν ἔσθων.

Κᾆτ' ἔργον ἔρξας Ερετρικὸν, ἀλλ' ὅμως ἄνεργον] Chriſtianus ad oram libri: Κᾆτα σὺ ἔργον ἔρεξας, &c. Sed quid eſt ἔργον Ερετρικὸν? Ερετριάζειν Heſychius

C παίζειν, σκώπτειν interpretatur: Verùm hæc ſignificatio non eſt hujus loci. An *facinus Eretriacum* dixerit Laërtius pro *Philoſophico*, quia Eretriæ ſchola erat Philoſophorum?

AD LIBRUM III.

D

PLATO.

Pag. 70. KAI Περικτιόνης ἢ Ποτώνης] Ita quoque apud Suidam. Aliis Περικτιόνης ſolùm filius dicitur, Apuleio libro I. de doctrina Platonis, Æliano Variæ Hiſtoriæ X. 21. Hieronymo libro I. adverſus Jovinianum. Corruptè Ἀμφικτιόνη appellatur in Codicibus Origenis libro I. & lib. VI. contra Celſum.

ἥτις τὸ γένος ἀνέφερεν εἰς Σόλωνα] Quod idem teſtatur & Proclus ad Timæum Platonis pag. 25. ubi cognationis ſeriem narrat: Ἡ μὲν ἱστορία ἡ κατὰ τὸ Σόλωνος γένος, ϗ τὴν Πλάτωνος πρὸς αὐτὸν συγγένειαν, τοιαύτη τίς ἐστιν. Εξηκεστίδου παῖδες ἐγένοντο Σόλων ϗ Δρωπίδης· ϗ Δρωπίδου μὲν, Κριτίας, οὗ μνημονεύει ϗ Σόλων ἐν ποιήσει, λέγων,

E

Εἰπέμεναι Κριτίῃ ξανθότριχι πατρὸς ἀκούειν,
Οὐ γὰρ ἁμαρτινόῳ πείσεται ἡγεμόνι.

Κριτίου δὲ, Κάλλαισχρος, ϗ Γλαύκων. Καλλαίσχρου δὲ αὖ Κριτίας ἐστί. δηλοῖ δὲ ὁ ἐν Χαρμίδῃ Κριτίας, τὸν Γλαύκωνα, τὸν Χαρμίδου πατέρα, θεῖον ἑαυτοῦ καλῶν. Γλαύκωνος δὲ Χαρμίδης ϗ Περικτιόνη. τῆς δὲ Περικτιόνης ὁ Πλάτων· ὥστε ὁ Γλαύκων Κριτίου θεῖος ἦν, πατὴρ δὲ Χαρμίδου, Χαρμίδης δὲ, θεῖος Πλάτωνος· Σόλων δὲ, ἀδελφὸς ἐπιπάππου Κριτίου. τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς, τοιοῦτον. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος ἄλλως πῶς παραδίδωσι τὴν τοῦ γένους διαδοχήν· αὐτόθεν γὰρ τοῦ Δρωπίδου παῖδα, τὸν Γλαύκωνα ποιεῖ. ἄλλοι δὲ Καλλαίσχρου Κριτίαν ϗ Γλαύκωνα παῖδας λέγουσιν,

F ὥσπερ ϗ Θέων ὁ Πλατωνικός. καί τοι ἐν Χαρμίδῃ φησὶν ὁ Κριτίας, ὅτι παῖς ἐστὶ Χαρμίδης Γλαύκωνος τοῦ ἡμετέρου θείου, ϗ τοῖς ῥήμασιν οὑτωσὶ λέγων, ἀνεψιὸς δὲ ἐμός. οὔτ' ἄρα Δρωπίδου υἱὸς ὁ Γλαύκων, οὔτε Κριτίου τοῦ νεωτέρου ἀδελφός. *Hiſtoria de Solonis genere & Platonis cum ipſo cognatione hunc in modum ſe ſe habet. Execeſtidæ filii erant Solon & Dropides: ac Dropidæ quidem rurſum Critias, cujus meminit in Poëſi ſua Solon:*

Dic Critiæ faciles ut patri præbeat aures,
Si certum cupiet tutus habere ducem.

Critiæ verò, Callæſchrus & Glaucon; Callæſchri rurſum Critias hic: idque ipſe in Charmide Critias manifeſtum facit,

Glauconem, Charmidæ patrem, avunculum ſuum appellans. Glauconis vero, Charmides & Perictione; Perictiones autem, Plato: ut Critiæ Glauco avunculus fuerit, Charmidæ vero pater, Charmides vero Platonis avunculus, Solon autem frater Critiæ atavi. Hæc certiſſima ſunt. Sed & aliter divinus Iamblichus generis ſucceſſionem narrat. Dropidæ enim filium Glauconem facit. Alii vero, quos inter eſt Theon Platonicus, Critiam & Glauconem Callæſchri filios fuiſſe dicunt. at enim Charmidæ Critias ait, Charmidem Glauconis avunculi ſui filium eſſe, conſobrinum verò ſuum, his ipſis verbis, ἀνεψιὸς δὲ ἐμός. *Non igitur Dropidæ filius eſt Glauco, neque Critiæ junioris frater.* De Dropide videndus Meurſius libro I. de Archontib. Athen. capite 13.

ὁ δὲ Σόλων εἰς Νηλέα καὶ Ποσειδῶνα ἀνέφερε τὸ γένος] Diximus ſuprà ad Solonem. Adde locum Apulei de habitudine doctrinarum, &c. *Ei Ariſton fuiſſe pater dictus eſt. Ceterùm Perictione, Glauci filia, mater fuit: & de utroque nobilitas ſatis clara. Nam Ariſton pater per Codrum, ab ipſo Neptuno originem duxit: ab Solone ſapientiſſimo, qui legum Atticarum fundator fuit, maternus derivatus eſt ſanguis.* Minus verè igitur Seneca epiſt. 44. *Platonem non accepit nobilem Philoſophia, ſed fecit.*

κατὰ Θράσυλλον] Accipio de Thraſyllo Mendeſio, qui Auguſti & Tiberii temporibus vixit, quique Platonicus fuit, ut de Platone eum ſcripſiſſe veroſimile ſit. Juvenalis Scholiaſtes in Sat. VI. *Thraſyllus, multarum artium ſcientiam profeſſus, poſtremò ſe dedit Platonicæ ſectæ, ac deinde matheſi, quâ præcipuè viguit apud Tiberium, cum quo ſub honore ejuſdem artis familiariter vixit: quem poſtea Tiberius in inſula Rhodo præcipitare voluit in pelagum, quaſi conſcium promiſſæ dominationis: quem dolum cùm præſenſiſſet fugit.* De eo plura qui volet conſulat Gerardum Joannem Voſſium libro IV. de Hiſtoricis Græcis, & Iſmaëlem Bullialdum in Notis ad Theonem Smyrnæum. Vitioſè infra hac ipſa in Vita Θρασύλαος appellatur.

Σπεύσιππος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πλάτωνος περιδείπνῳ] Ita Editio Baſileenſis & Codex Regius. Editiones Stephani περὶ δείπνου. Utraque lectio ferri poteſt. περίδειπνον eſt *cœna parentalis.* Cœnans mortuus eſt Plato, ut de ejus cœna Speuſippum ſcripſiſſe ſit veroſimile. Tamen hic locus de mendo ſuſpectus Jonſio videbatur, cùm Speuſippi ille Πλάτωνος περὶ δείπνου liber in Elencho librorum ejus à Laërtio non memoretur, illiuſque non meminerit Hieronymus, qui hunc Laërtii locum reſpexit, libro I. contra Jovinianum, his verbis: *Speuſippus quoque ſororis Platonis filius, & Clearchus in Laude Platonis, & Anaxilides in ſecundo libro Philoſophiæ, Perictionem matrem Platonis, phantaſmate Apollinis oppreſſam ferunt, & ſapientiæ principem non aliter arbitrantur niſi de partu virginis editum.* Sed neque infrequens Laërtio in indice librorum libros omittere, quorum alibi mentionem fecerit: nec quòd Hieronymus Speuſippi librum de Platonis cœna loco laudato non laudaverit, inde ſequitur locum Laërtii eſſe mendoſum. hoc quidem dici poſſet, ſi librum alium nominaſſet Hieronymus: Speuſippum enim in aliquo libro citatum à Laërtio fuiſſe conſtat ex his verbis ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ. Tamen Speuſippus librum ſcripſit hoc titulo, Πλάτωνος ἐγκώμιον, de quo infra in Speuſippo; ut ſupra poſita Hieronymi verba *in laude Platonis* & ad Speuſippum, & ad Clearchum referri poſſint.

Κλέαρχος ἐν τῷ Πλάτωνος ἐγκωμίῳ] Clearchus Solenſis. Meminit & auctoris & libri Hieronymus loco laudato.

καὶ Ἀναξιλίδης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Φιλοσόφων] Meminit idem Hieronymus eodem loco, ſed librum hunc Anaxilidis, librum *Philoſophiæ*, non *Philoſophorum* appellat. An corrigendus ex Laërtio Hieronymus, aut ex Hieronymo Laërtius? *Philoſophicæ Hiſtoriæ* ſcripſerat fortaſſe Hieronymus: & poſtremum hoc verbum cùm excidiſſet, ex *Philoſophicæ* fecerunt Librarii *Philoſophiæ.*

παυόμενόν τε τῆς βίας ἰδεῖν τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ὄψιν] Hujus rei, præter Hieronymum, loco laudato, Scriptores plures meminere. Plutarchus Sympoſ. lib. VIII. quæſt. I. ubi de his quos Dii genuiſſe dicuntur: διὸ τῷ Ἀπόλλωνι τὴν Πλάτωνος τέκνωσιν ἀνατιθέντας οὐκ ἂν οἴμαι τινα φάναι καταισχύνειν τὸν θεὸν, ἐπὶ μείζονα πάθη καὶ νοσήματα τοῦτον ὑμῖν διὰ Σωκράτους ἰατρὸν, ὥσπερ ἑτέρου Χείρωνος, ἀπειργασμένον. ἅμα δὲ τῆς λεγομένης Ἀρίστωνι τῷ Πλάτωνος πατρὶ γενέσθαι καθ' ὕπνον ὄψεως καὶ φωνῆς ἀπαγορευούσης μὴ συγγενέσθαι τῇ γυναικὶ μηδὲ ἅψασθαι δέκα μηνῶν, ἐμνημόνευσεν. (ſupple Florus, unus è convivis) ὑπολαβὼν δὲ Τυνδάρης ὁ Λακεδαιμόνιος, Ἄξιον μὲν ἐστιν, ἔφη, περὶ Πλάτωνος ᾄδειν, καὶ λέγειν τὸ,

A ——οὐδὲ ἐῴκει
Ἀνδρός γε θνητοῦ παῖς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο.

Itaque eos qui Apollinis filium faciunt Platonem, non puto aliquam Deo contumeliam facere, qui nobis hunc majorum vitiorum & morborum medicum, Socratis, tamquam alterius Chironis operâ paravit. Simul etiam commemoravit ſomnium Ariſtonis, & vocem unà oblatam, quæ eum per decem menſes concubitu & contactu uxoris abſtinere juberet. Sub hæc Tyndares Lacedæmonius: De Platone equidem, inquit, dignum eſt canere & dicere;

Non hic creditus eſt mortali de patre natus
Eſſe; Deo genitore ſatus ſed ducere vitam.

B Et quæ ſequuntur; in quibus rem φιλοσοφικῶς μάλα, quaſi vera eſſet, examinat. Meminit & Origenes contra Celſum libro I. ſed ut Fabulæ: οὐδὲν δ' ἄτοπον πρὸς Ἕλληνας καὶ Ἑλληνικαῖς ἱστορίαις χρήσασθαι, ἵνα μὴ δοκῶμεν μόνοι τῇ παραδόξῳ ἱστορίᾳ ταύτῃ κεχρῆσθαι. ἔδοξε γάρ τισιν, οὐ περὶ ἀρχαίων τινῶν ἱστοριῶν καὶ ἡρωϊκῶν, ἀλλὰ καὶ περί τινων χθὲς καὶ πρώην γεγενημένων, ἀναγράψαι ὡς δυνατὸν, ὅτι καὶ Πλάτων ἀπὸ τῆς Ἀμφικτιόνης (γρ. Περικτιόνης) γέγονε, κωλυθέντος τοῦ Ἀρίστωνος αὐτῇ συνελθεῖν, ἕως ἀποκυήσει τὸν ἐξ Ἀπόλλωνος σπαρέντα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀληθῶς μῦθοι, κινήσαντες εἰς τὸ ἀναπλάσαι τοιοῦτό τι περὶ ἀνδρὸς, ὃν ἐνόμιζον μείζονα τῶν πολλῶν ἔχοντα σοφίαν καὶ δύναμιν, C καὶ ἀπὸ κρειττόνων καὶ θειοτέρων σπερμάτων τὴν ἀρχὴν τῆς συστάσεως τοῦ σώματος εἰληφέναι, ὡς τοῦτο ἁρμόζον τοῖς μείζοσιν ἢ κατὰ ἄνθρωπον. *Nec abſurdum fuerit cum Græcis agentes, Græcas afferre hiſtorias, ne videamur ſoli habere hanc hiſtoriam mirificam.* (ſermo eſt de Chriſti nativitate) *Libuit enim quibuſdam, non in priſcis & heroicis hiſtoriis, ſed quæ heri & nudiuſtertius geſta continent, referre tamquam rem poſſibilem, Platonem quoque natum ex matre Perictione, vetito Ariſtone cum ea ne coiret, priuſquam partum ederet ſatum ex Apolline. Sed hæc meræ ſunt fabulæ, quæ quoſdam induxerunt iſtiuſmodi aliquid fingere in ejus viri gratiam qui multorum exiſtimatione ſapientiâ præcelluit cæteros, eóque à diviniori quodam ſemine creditus eſt traxiſſe originem, quaſi hoc eum deceat, qui naturâ humanâ ſuperior ſit.* Et D libro VI. καὶ πρὸς ταῦτα φημὶ, ὅτι περὶ μὲν Πλάτωνος Ἀρίστανδρος, οἶμαι, ἀνέγραψεν, ὡς οὐκ Ἀρίστωνος υἱοῦ, ἀλλὰ φάσματος ἐν Ἀπόλλωνος εἴδει προσελθόντος τῇ Ἀμφικτιόνῃ. (Περικτιόνῃ & hîc quoque reſcribendum) καὶ ἄλλοι δὲ πλείονες τῶν Πλατωνικῶν ἐν τῇ Πλάτωνος βιοτῇ ταῦτ' εἰρήκασι. *Ad hæc reſpondeo, de Platone Ariſtandrum, ni fallor, ſcripſiſſe, non Ariſtonis eum fuiſſe filium, ſed ſpectri, quod, Apollini ſimile, complexum ſit Perictionen: atque eadem referunt plerique alii Platonici in Platonis vita.* Adde & Apuleium libro I. de Doctrina Platonis: *Sicut qui Platonem auguſtiore conceptu proſatum dicunt, cùm quædam Apollinis figuratio Perictionæ ſe miſcuiſſet.*

καὶ γίνεται Πλάτων, &c. ὀγδόῃ καὶ ὀγδοηκοστῇ ὀλ. Θαργηλιῶνος ἑβδόμῃ, καθ' ἣν Δήλιοι τὸν Ἀπόλλωνα E γενέσθαι φασί] Idem Apuleius eodem loco: *Menſe etiam, qui apud Atticos* Thargelion *dicitur, natus eſt: die, quâ apud Delum Latonem fertur Apollinem Dianamque peperiſſe. Pridie Socratem genitum accepimus.* Plutarchus Sympoſ. lib. VIII. Quæſt. I. ὁ δὲ Φλῶρος οὐδὲ Καρνεάδην ἀπαξιοῦν ἔφη μνήμης ἐν τοῖς Πλάτωνος γενεθλίοις, ἄνδρα τῆς Ἀκαδημίας εὐκλεέστατον ὀργιαστήν. Ἀπόλλωνος γὰρ ἀμφοτέρους ἑορτῇ γενέσθαι. τὸν μὲν γὰρ Θαργηλίοις Ἀθήνησι, τὸν δὲ Κάρνεια Κυρηναίων ἀγόντων. ἑβδόμῃ δὲ ἀμφοτέρας ἑορτάζουσιν, &c. *Florus autem Carneadem quoque nolebat præteriri in Platonis natalitiis, Academiæ nobiliſſimum Antiſtitem: ambos enim natos feſto Apollinis die: Platonem Athenis cùm Thargelia agerentur: Carneadem Cyrenis, cùm ibi Carnia* F *celebrarentur. utrumque ſacrificium in ſeptimum diem incidit.* Sed an legendum in verbis Plutarchi ἀμφότεροι ἑορτάζουσιν? Athenienſes ſcilicet & Cyrenæi. nihil eſt enim ad quod τὸ ἀμφοτέρας referri queat. Scio, τὸ θυσίας poſſet ſubaudiri. Verùm ἑορτάζειν θυσίαν quis umquam dixit? Quia autem ſeptimo menſis die natus erat Apollo, *Hebdomagenam* eum vocabant, diemque ſeptimum illi ſacrum eſſe dicebant, & ſeptenarium numerum conſecrabant. Proclus in Timæum Platonis lib. III. καὶ τῷ Ἀπόλλωνι τὴν ἑπτάδα ἀνεῖσαν, ὡς συνέχοντι πάσας τὰς συμφωνίας. διὸ καὶ Ἑβδομαγέταν (γρ. Ἑβδομαγένην) ἐκάλουν τὸν θεὸν, καὶ τὴν ἑβδόμην τοῦ θεοῦ ἱερὰν ἔλεγον,

Τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.

Et ad Heſiodi ἔργα καὶ ἡμέρας: ἡ δὲ ἑβδόμη, ἱερὰ Ἀπόλλωνος. ἐν αὐτῇ γὰρ ἐτέχθη. Plutarchus dicto loco: ἑβδόμῃ δὲ ἀμφοτέρας ἑορτάζουσι, καὶ τὸν θεὸν, ὡς ταύτῃ γενόμενον, ὑμεῖς, εἶπεν, οἱ Προφῆται, καὶ οἱ Ἱερεῖς Ἑβδομαγένην καλεῖτε. Ea dies autem longo poſt tempore ſingulari quotannis religione inter Academicos celebrata eſt. Plutarchus Sympoſ. VIII. I. τῇ ἕκτῃ τοῦ Θαργηλιῶνος ἱσαμένου τὴν Σωκράτους ἀγαγόντες γενέθλιον, τῇ ἑβδόμῃ τὴν Πλάτωνος ἤγομεν. Porphyrius in Vita Plotini ſe Carmen aliquod recitaſſe dicit ἐν Πλατωνίοις. Dies Academiæ memorabilis: nam Platonem & Carneadem dedit: immo Platonem etiam abſtulit, ſi verum eſt quod notavit Seneca.

τελευτᾷ δ' ὥς φησιν Ἕρμιππος, ἐν γάμοις δειπνῶν] Scribentem mortuum fuiſſe ait poſt Ciceronem Hieronymus. Vide hîc Aldobrandinum.

Νεάνθης δέ φησιν αὐτὸν τεττάρων καὶ ὀγδοήκοντα τελευτῆσαι ἐτῶν] Ergo Neanthes non convenit cum Hermippo de anno natali Platonis. nam ſi anno ætatis octogeſimo & primo deceſſit, ſequitur natum fuiſſe primo anno Olympiadis octogeſimæ octavæ: neque enim annus Olympiadis, quo extinctus eſt, in diſcrimen vocatur. hac parte non eſt in tota antiquitate quem Hermippo, quem Apollodoro opponamus. immo aſſentiuntur Plutarchus de x. Rhetoribus cap. 8. Dionyſius Halicarnaſſeus epiſt. ad Ammæum, Athenæus lib. v. cap. 13. Auctor Olympiadum, & alii. Una diſſenſio eſt de ætate Platonis, quando inceperit, non quando deſierit. Inter omnes autem qui annum citatum nativitati aſcribunt, primus, quem invenio, Hermippus fuit, quia, teſte Laërtio, Platonem perveniſſe prodidit ad annum ætatis primum & octogeſimum. Quem Hermippus numerorum ſuorum auctorem potiſſimum ſequatur, nemo hodie, opinor, in tantâ antiquitatis jacturâ facilè oſtendet: tamen non dubitandum eſt, quin omnes, qui huic ratiocinationi manum dedere, Hermippi fidem ſequantur unius Apollodori beneficio. Hunc enim illuſtrem Hiſtoriæ veteris Chronologum, ut Annalibus ſuis conſignaret natalem annum primarii Philoſophi, non alterius fide & operâ uſum fuiſſe exiſtimamus quàm Hermippi illius Smyrnæi, cujus de præſtantium Philoſophorum Vitis confecta ſingulari accuratione volumina paſſim illa tempeſtate Eruditorum omnium manibus verſabantur. Jam vide, quanto Apollodorus ſucceſſu, aliis in numerorum ratione reclamantibus, toti propemodum orbi ſententiam incertam perſuaſit. Huic Cicero, Valerius Maximus, Seneca, Quintilianus, Cenſorinus, & Latini alii ad unum omnes adhæſere, quia Apollodori Χρονικοῖς, tamquam ἀξιοπίστοις familiariſſimè utebantur: ut veteres illos Scriptores diligentiùs legentibus apparet. Verùm qui quammaximè in hac cauſa advocandi erant, Græci etiam alii, quamquam invicem diſſentiunt, Hermippo certè, ejuſque ſuffragatori Apollodoro, refragantur uno ore. Dices: Scripturus Platonis Vitam Hermippus ætatem ſtudioſiſſimè videtur indagaſſe. Sed profectò eamdem curam profitetur Neanthes Cyzicenus, quia ipſe etiam illuſtrium virorum vitas non abſque diligentia explicaſſe dicitur. quare ab Hermippo abiens Neanthes majori patientia audiendus eſt, qui cùm Platonem quarto & octogeſimo ætatis anno obiiſſe obſervet, natum eſſe oſtendit ſecundo anno Olymp. octogeſimæ VII. Hoc non abſque fundo & auctore, non abſque argumento affirmari intelligendum erit: namque ipſum annum, quem ille deſignat, ſumma mihi ratione videor alibi deprehendere. Plutarchus & Laërtius Platonem docent natum eſſe ſex annis poſt Iſocratem. atqui Iſocrates natus eſt Olympiadis ſupra octogeſimam ſextæ primo anno, quod abſque ulla diſputatione demonſtrari poterit ex Plutarcho & Dionyſio. Conſit ergo quod Neanthes voluit, parentem Academiæ ſecundo anno Olympiadis octogeſimæ ſeptimæ tamquam cœlo delapſum in terras, ad ætatis uſque quartum & octogeſimum hominibus interfuiſſe. Hanc obſervationem Marquardo Gudio acceptam fero.

βιοὺς ἔτος ἓν πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα] Idem teſtatur & Lucianus in Longævis: Πλάτων ὁ ἱερώτατος ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. & Seneca epiſt. 58. *Nam hoc ſcis puto, Platoni diligentiæ ſuæ beneficio contigiſſe, quòd natali ſuo deceſſit, & annum unum atque octogeſimum implevit, ſine ulla deductione. Ideo Magi, qui fortè Athenis erant, immolaverunt defuncto, amplioris fuiſſe ſortis quàm humanæ rati, quia conſummaſſet perfectiſſimum numerum, quem novem novies multiplicata componunt.* Cenſorinus quoque de die natali: *magnos viros non prius vita exceſſiſſe, quàm ad annum illum octogeſimum & unum pervenerint: in quo Plato finem vitæ & legitimum eſſe* A *exiſtimavit, & habuit.* Hieronymus epiſt. ad Nepot. de vita Cleric. *Plato 81. anno ſcribens mortuus eſt.* Valerius Max. VIII. 7. *altero etiam & 80. anno decedens*, &c. Athenæus v. 18. annos 82. vixiſſe ait: δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη, μετήλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ μετὰ Καλλίμαχον.

ἔστιν οὖν Ἰσοκράτους νεώτερος ἔτεσιν ἕξ] ἔτεσιν ζ', id eſt ἑπτὰ, emendabat Meurſius de Arch. Ath. III. 2. Ita Plutarchus libro de x. Rhet. in vita Iſocratis. proclivis numerorum lapſus.

ἐπὶ Λυσιμάχου] Etiam ſub Lyſimacho natum Iſocratem ſcribit Dionyſius Halicarnaſſeus in Iſocrate: Ἰσοκράτης ὁ Ἀθηναῖος ἐγεννήθη μὲν ἐπὶ τῆς ὀγδοηκοστῆς καὶ ἕκτης ὀλυμπιάδος, ἄρχοντος Ἀθήνησι Λυσιμάχου, πέμπτῳ B πρότερον ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, δυσὶ καὶ εἴκοσιν ἔτεσι νεώτερος τοῦ Λυσίου. Idem teſtatur & Plutarchus libro de x. Rhet. in Vita Iſocratis: γενόμενος δὲ κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἕκτην Ὀλυμπιάδα Λυσιμάχου Μυρρινουσίου, δύο καὶ εἴκοσιν ἔτεσιν, πρεσβύτερος δὲ Πλάτωνος ἑπτά. ubi legendum ἐπὶ Λυσιμάχου Μυρρινουσίου, δύο καὶ εἴκοσιν ἔτεσι Λυσίου νεώτερος rectè ex Halicarnaſſeo monuit Nunneſius in Notis ad Vitam Ariſtotelis. Ibidem idem Nunneſius apud Plutarchum, Halicarnaſſeum & Laërtium pro Λυσιμάχου reſcribendum exiſtimat Ναυσιμάχου. Certè Archon ille, *Nauſimachus* dicitur Diodoro libro XII. ἐπ' ἄρχοντος δὲ Ἀθήνησι Ναυσιμάχου Ἠλεῖοι ἤγαγον Ὀλυμπιάδα ἕκτην πρὸς ταῖς C ὀγδοήκοντα. Meurſius econtra, de Arch. Athen. III. 2. apud Diodorum Λυσιμάχου reponebat. Opinionum diverſitatem agnovit Auctor Olympiadum: Ὀλυμπιὰς ὀγδοηκοστὴ ἕκτη. Ναυσίμαχος Μυρρινούσιος· οἱ δὲ Λυσίμαχος.

Πλάτων δὲ ἐπὶ Ἀμεινίου γέγονεν, ἐφ' οὗ Περικλῆς ἐτελεύτησεν] Lege ἐπὶ Ἀμείνονος. Ἀμείνων nomen eſt proprium, ut Latinis *Melior*. Sub hujus Ameinonis magiſtratu mortuum Periclem ait quoque Athenæus lib. v. 18. Περικλῆς δὲ ἀποθνήσκει κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπ' Ἀμείνονος ἄρχοντος. ita ibi legendum, non ἄρχοντος Ἐπαμείνονος, rectè monet Salmaſius ad Solinum paginâ 157. Scholiaſtes Euripidis, in Argumento Hippolyti: ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Θήβαις, ἐπὶ Ἀμείνονος ἄρχοντος. ubi tamen Meur- D ſius de Arch. Athen. libro & capite tertio, reſcribit Ἐπαμείνονος ἄρχοντος, quemadmodum apud Athenæum legitur. Sed non ita legendum hic Laërtii locus clarè oſtendit, Πλάτων δὲ ἐπὶ Ἀμεινίου γέγονεν. Ἀμείνων quoque Archon ille dicitur Scriptori Olympiadum. At hîc pro ἐπὶ Ἀμεινίου reponebat Nunneſius ἐπ' Ἐπαμινώνδα. Sic Diodoro dicitur Archon ſub quo Plato natus eſt. Sed corruptè ita hoc nomen ibi ſcribitur. Athenæus dicto loco natum ſcribit Platonem archonte Apollodoro poſt Euthydemum, qui annus eſt tertius 87. Olymp. Πλάτων δὲ γεννᾶται ἐπὶ Ἀπολλοδώρου, τοῦ μετ' Εὐθύδημον ἄρξαντος. Et mox: ἀπὸ δὲ Ἀπολλοδώρου, καὶ τῆς Πλάτωνος γενέσεως, τεσσαρεσκαιδέκατός ἐστιν ἄρχων Εὔφημος. Auctor Vitæ Ariſtotelis à Nunneſio editæ. Dio- E timo Archonte natum ſcribit. Fuit autem Archon Diotimus anno I. Olymp. 88. In Chronico Euſebiano quarto anno ejuſdem Olymp. quo Archon Stratocles, & in Chronico Alexandrino anno I. Olymp. 89. quo Archon Iſarchus, natus eſſe dicitur. Quis in tanta varietate & tenebris, ut verbis Nunneſii utar, verum perſpicere poterit?

τὸν δὲ τῶν δήμων Κολλυτεύς] Malim τὸν δῆμον, Κολυττεὺς autem reponebat Meurſius lib. de Pop. Att. in Κολυττός. Et ita apud Lucianum in Timone: ἐπειδὴ Τίμων ὁ Ἐχεκρατίδου Κολυττεὺς, &c. quem locum reſpexit Suidas: Κολυτεύς· παρὰ Λουκιανῷ εἰς τὸ Τίμων ἢ μισάνθρωπος (legendum ὅθεν ὁ Τίμων ὁ μισάνθρωπος) Κο- F λυτεὺς δὲ, ὁ δῆμος τῆς Αἰγηΐδος. Lege Κολυττεὺς, & Κολυττὸς δέ. ὁ δῆμος τῆς Αἰγηΐδος. Heſychius: Κολυττός. ὄνομα δήμου. Sed hîc apud Laërtium legendum Χολλιδεὺς ex Stephano ſuſpicabatur Jonſius. Verba Stephani ſunt: Χολλίδαι. Διογένης δ' ὁ Λαερτιεὺς, ἐν δευτέρῳ φιλοσόφου ἱστορίας, Χολλιδεύς φησι. Vox hæc Χολλιδεὺς apud Laërtium libro II. non occurrit. quare ſuprà memoratus Jonſius ex Stephano apud Laërtium reſcribebat Χολλιδεὺς, pro Κολυττεύς; & apud Stephanum ex Laërtio ἐν γ, pro ἐν δ. Sed cùm vox Χολλιδεὺς alibi quoq; in hac Vita occurrat, de emendatione apud Laërtium ampliùs cogitandum.

Ἀντιλέων ἐν δευτέρῳ περὶ χρόνων] Meminit Antileonis Pollux II. 4. An alterius, an ejuſdem?

καὶ

ϰ̀ ἐχορήγησεν Ἀθήνησι, Δίωνος ἀναλίσκοντος] Idem teſtatur Plutarchus in Dione, cujus locum profert Caſaubonus.

ὥς φησιν Ἀθηνόδωρος ἐν ὀδόῳ περιπάτων] Citat & infrà in Democrito eumdem Athenodori librum VIII. φησὶ δὲ Ἀθηνόδωρος ἐν ή περιπάτων, ἐλθόντ⊕ Ἱπποκράτες πρὸς αὐτὸν, &c. Accipio de Athenodoro Tarſenſi (qui & Alexandrinus, & Cananites dictus eſt) Stoïco Philoſopho, Auguſti & Tiberii præceptore.

ἔχε δ' ἀδελφοὺς Ἀδείμαντον ϰ̀ Γλαύκωνα, ϰ̀ ἀδελφὴν Ποτώνην] Apuleius: *Ex iiſdem genitoribus Glauco & Adimantus ei fratres fuerunt.* Ubi codex Florentinus *Glaucus & Adimantus.* Apud Suidam quoque Γλαῦκ⊕ ſcribitur, non Γλαύκων: ϰ̀ ἕτεροι δὲ ἐγένοντο μετ' αὐτὸν υἱοὶ τῷ Ἀρίςωνι, Ἀδείμαντ⊕, ϰ̀ Γλαῦκος, ϰ̀ Ποτώνη θυγάτηρ. Sed Γλαύκων ſcribi debet. Ita apud Platonem & Xenophontem, & Plutarchum. Adimanti meminit Plato in libris de Rep. & Adimanti τῦ παιδίου in teſtamento. Plutarchus in libro περὶ φιλαδελφίας tertium Platonis fratrem addit, Antiphontem, natu minimum: Πλάτων τὰς ἀδελφοὺς εἰς τὰ κάλλιςα τῶν αὐτῦ συγγραμμάτων θέμεν⊕, ὀνομαστὰς ἐποίησε: Γλαύκωνα μὲν ϰ̀ Ἀδείμαντον εἰς τὴν Πολιτείαν, Ἀντιφῶντα δὲ τὸν νεώτατον εἰς Παρμενίδην.

Pag. 71. ϰ̀ ἐπαιδεύθη μὲν γράμματα παρὰ Διονυσίῳ, &c. ἐγυμνάσατο δὲ παρὰ Ἀρίςωνι τῷ Ἀργείῳ παλαιςῇ] Porphyrius apud Cyrillum lib. I. contra Julianum: ἐπαιδεύθη δὲ ὁ Πλάτων, παρὰ μὲν Διονυσίῳ γράμματα, παρὰ δὲ Ἀρίςωνι, τῷ Ἀργείῳ παλαιςῇ, τὰ κατὰ τὴν γυμναςικήν. Apuleius libro I. de doctrina Platonis: *Doctores habuit in prima literatura Dionyſium, at in palæſtra Ariſtonem, Argis oriundum.*

ἐν τοῖς Ἀντεραςαῖς] Dialogus ille apud Platonem Ἐραςαὶ, ἢ περὶ φιλοσοφίας inſcribitur. Sed vitioſi ſunt Codices Platonis, & in iis reſcribendum Ἀντεραςαί. Plato ipſe initio Dialogi, ϰ̀ ὁ ἕτερος, πλησίον γὰρ καθήμενος ἐτύγχανεν αὐτῦ, ἀντεραςὴς ὤν, &c. Laërtius infrà in hac ipſa Platonis Vita, ubi de Platonis Dialogis: τῦ δὲ λογικοῦ, ὅ,τε Πολιτικὸς ϰ̀ ὁ Κρατύλος, &c. Ἵππαρχ⊕, Ἀντεραςαί. & poſtea: Ἀντεραςαὶ ἢ περὶ φιλοσοφίας ἠθικός. & in Democrito: εἴπερ οἱ Ἀντεραςαὶ Πλάτωνός εἰσι, φησὶ Θράσυλλος, οὗτος ἂν εἴη, &c. Etiam Ἀντεραςαὶ dicitur ille Dialogus Theodoreto in libello περὶ πρακτικῆς ἀρετῆς. De qua emendatione diu eſt quod monuit eruditiſſimus Nunneſius.

ἀφ' οὗ ϰ̀ Πλάτων διὰ τὴν εὐεξίαν μετωνομάσθη, &c.] Seneca epiſt. 58. *Plato ipſe ad ſenectutem ſe diligentiâ pertulit. Erat quidem corpus validum ac forte ſortitus, & illi nomen latitudo pectoris fecerat.* Apuleius: *Platoni habitudo corporis cognomentum dedit: namque Ariſtocles prius eſt nominatus.* Suidas in Πλάτων & in Θεόφραςος: προσηγορεύετο δὲ Ἀριςοκλῆς. διὰ δὲ τὸ πλατὺς εἶναι τὸ ςέρνον, Πλάτων ἐπωνομάσθη. ἄλλοι δὲ, ὡς πλατὺν ἐν λόγοις, Πλάτωνα κληθῆναι. Sunt qui & Σαράπιν dictum fuiſſe Platonem exiſtiment, decepti his verbis Heſychii, Σαράπις, ὅτω ἐκαλεῖτο ὁ Πλάτων: ſunt enim depravata. Scripſerat doctiſſimus Grammaticus ὁ Πλούτων. Platonis κυρτότητος meminit Plutarchus in libello De audiendis Poëtis.

καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς] Eumdem Alexandrum infra teſtem quoque advocat: ubi de Platonis vita quæſtio eſt. quare in verbis Origenis ſuprà allatis è libro VI. contra Celſum, ϰ̀ πρὸς ταῦτα φημὶ, ὅτι περὶ μὲν Πλάτωνος Ἀρίςανδρος, οἶμαι, ἀνέγραψεν, ὡς ἐκ Ἀρίςων⊕ υἱοῦ, &c. legendum fortè Ἀλέξανδρος, & accipiendum de auctore illo τῶν διαδοχῶν, qui Alexander Polyhiſtor eſſe creditur, niſi malis accipere de Alexandro Platonico, (hujus meminit Marcus Imp. lib. I.) propter ſequentia verba Origenis, ϰ̀ ἄλλοι δὲ πλείονες τῶν Πλατωνικῶν ἐν τῇ Πλάτωνος βιοτῇ ταῦτ' εἰρήκασι. Tamen Ariſtander quidam, qui de portentis ſcripſerat, memoratur Plinio Elencho Auctorum.

διὰ τὴν πλατύτητα τῆς ἑρμηνείας] Ita nos Galli dicimus *parler large*, ſed alio ſenſu, pro *tardè loqui.* hoc loco πλατύτης ἑρμηνείας eſt *orationis ubertas.* Similiter γέλως πλατὺς eſt *multus riſus* apud Phrynichum in Ecloga Dictionum Atticarum.

εἰσὶ δ' οἳ ϰ̀ παλαῖσαί φασιν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, &c.] Quos inter Apuleius: *Tantoſque progreſſus exercitatio ei contulit, ut Pythia & Iſthmia deluctata certaverit. picturæ non aſpernatus artem. Tragœdis & Dithyrambis ſe utilem finxit.* & Porphyrius dicto loco: φασὶ δὲ ϰ̀ Ἴσθμιά τινες ϰ̀ Πύθια παλαῖσαι αὐτόν. Operæ pretium eſt audire quid de hoc palæſtrico

A Platonis exercitio ſentiat Cyrillus lib. VI. contra Julianum: φασὶν αὐτὸν Ἴσθμιά τινες, ϰ̀ Πύθια παλαῖσαι αὐτόν. εἶτα τί τῦ τοιῦδε τὸ βαναυσικώτερον; ἀνάσχοιτο γὰρ, ὥς γε οἶμαι, τῶν εὖ φρονέντων ὐδεὶς ἀπημφιεσμένῳ σώματι γυμνᾶς ϰ̀ ἀκρύπτως ἀσχημονεῖν ἐπὶ πλήθυος, ὅτω πολλῆς, ϰ̀ ἐπὶ σμικρῷ πε τάχα μισθῷ.

Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων] Dicæarchus Peripateticus. Ex hoc περὶ βίων opere ſunt quæ de Pythagora ex Dicæarcho citat Plutarchus Sympoſ. VIII. 2. Gellius lib. XIV. cap. XI. Laërtius in Pythagor. & Porphyrius in Vita Pythagoræ; quæ de Homero & Euripide Plutarchus libro Quòd non vivitur jucundè ſecundùm Epicurum, & de Euripide idem Plutarchus lib. de εἰ apud Delphos. Hunc περὶ βίων librum Dicæarchi ab altero ejuſdem, quem Ἑλ- B λάδ⊕ βίον vocaverat, & qui etiamnum hodie exſtat, non diſtinguit acutiſſimus Boſius ad epiſt 39. libri XIII. ad Atticum; in quo fallitur. Ἑλλάδ⊕ βί⊕ eſt opus Geographicum.

ἰσχνόφωνος] De *voce exili* intelligendus Laërtius, non verò de *linguæ hæſitantia*: nam utrumque hæc vox ſignificat. Heſychius: ἰσχνόφων⊕. λεπτόφων⊕, ἀπεχόμενος τῆς φωνῆς. Ariſtoteles Probl. XI. 30. ἡ δὲ ἰσχνοφωνία ἀπὸ τῦ μὴ δύνασθαι ταχὺ συνάψαι τὴν ἑτέραν συλλαβὴν πρὸς τὴν ἑτέραν. Plato expeditè & facilè loquebatur, & eleganter. Ἀτθίδος εὐγλώσσυ ςόμα φέρτατον dicitur in Epigrammate lib. I. Anthol. cap. LXXXVI. Dormientis in cunis labellis apes mel inſeruere. quâ re auditâ, prodigiorum Interpretes ſingularem eloquii ſuavitatem ore ejus emanatu- C ram dixerunt. Narrat Valerius Maximus libro I. cap. 6. cujus rei miror Laërtium non meminiſſe. Corrigendus obiter idem Valerius cap. 7. ejuſdem libri: *Sed quoniam divitias Midæ diſertumque Platonis ſomnum attigi.* Legendum ex codice Iſaaci & altero Heinſiano *divitis Midæ diſertique Platonis*: de qua emendatione monuit nos doctiſſimus Gudius.

ὡς ϰ̀ Τιμόθεός φησιν ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων] Laudatur idem Timotheus eodem in libro intrà quoque apud Laërtium in Speuſippo, in Ariſtotele, in Zenone Citieo. Sed qui, præter Laërtium, ejus meminerit, non temere reperias.

λέγεται δ' ὅτι Σωκράτης ὄναρ εἶδεν κύκνου νεοττὸν D ἐν τοῖς γόνασιν ἔχειν, &c.] Apuleius: *Somnium etiam Socratis ſcitum ferunt. Nam vidiſſe ſibi viſus eſt Cycni pullum ex altari, quod in Academia Cupidini conſecratum eſt, volaſſe, & in ejus gremio* (malim *in ſuo*) *reſediſſe: & poſtea olorem illum pennis cœlum petiiſſe, canore muſico auditus hominum Deorumque mulcentem. Cùm hoc Socrates in conventu hominum referret, Ariſto Platonem puerum oblaturus Socrati magiſtro commodum proſequebatur: quem ubi aſpexit ille, ingeniumque intimum de exteriore conſpicatus eſt facie, Hic ille erat, Amici, inquit, de Academia Cupidinis Cycnus.* Pauſanias in Atticis: Ἀκαδημίας δὲ οὐ πόῤῥω, Πλάτων⊕ μνῆμά ἐςιν, ᾧ προεσήμαινεν ὁ θεὸς ἄριςον τὰ ἐς φιλοσοφίαν ἔσεσθαι. προεσήμαινε δὲ οὕτω. Σωκράτης τῇ προτεραίᾳ νυκτὶ, ἢ Πλάτων ἔμελλεν ἔσεσθαι μαθητὴς, E ἐσπτῆναί οἱ κύκνον εἰς τὸν κόλπον εἶδεν ὄνειρον· ἔςι δὲ κύκνῳ τῷ ὄρνιθι μουσικῆς δόξα, ὅτι Λιγύων τῶν Ἠριδανοῦ πέραν ὑπὲρ γῆς τῆς Κελτικῆς, Κύκνον ἄνδρα μουσικὸν γενέσθαι βασιλέα φασί· τελευτήσαντα δὲ, Ἀπόλλωνος γνώμῃ, μεταβαλεῖν λέγουσιν αὐτὸν ἐς τὸν ὄρνιθα. *Non longè ab Academia Platonis eſt monimentum, cujus in Philoſophiæ ſtudio præſtantiam divinitus ſignificatam tradunt. Socratem enim ea nocte quam dies ille eſt conſecutus, quo ſe Plato in ejus diſciplinam tradidit, vidiſſe per quietem Cycnum ſibi in ſinum advolaſſe. Cycnum autem canoram maximè avem eſſe vulgò creditur. Cycnum enim Ligurum, qui in Gallia Tranſpadana ſunt, regem, Muſicæ laude clarum fuiſſe memorant; eumque cum deceſſiſſet, ab Apolline in avem mutatum.*

F ἐφιλοσόφει δὴ τὴν ἀρχὴν ἐν Ἀκαδημίᾳ]. Clemens Stromateon I: Πλάτων δὲ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἀνεχώρησε.

παρὰ τὸν Κολωνὸν] περὶ eſt in aliis Editionibus, itemque in Codice Regio. De Colono Pauſanias in Atticis, ubi de Academia: δείκνυται δὲ χῶρος, καλούμεν⊕ Κολωνὸς ἵππιος· ἔνθα τῆς Ἀττικῆς πρῶτον ἐλθεῖν λέγουσιν Οἰδίποδα.

μέλλων ἀγωνίζεσθαι τραγῳδίᾳ πρὸ τῦ Ὀλυμπιακοῦ θεάτρου, &c.] Ita quoque editio princeps. Melius Stephanicæ & M S. Regius Διονυσιακοῦ. Ælianus Variæ Hiſtoriæ II. 30. Πλάτων ὁ Ἀρίςωνος τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησεν, ϰ̀ ἡρωϊκὰ ἔγραφε μέτρα· εἶτα αὐτὰ κα-

κατέπρησεν ὑπεριδὼν αὐτῶν, ἐπεὶ τοῖς Ὁμήρου αὐτὰ ἀντικρίνων ἑώρα κατὰ πολὺ ἡττώμενα. ἐπέθετο οὖν τραγῳδίᾳ· καὶ δὴ καὶ τετραλογίαν εἰργάσατο· καὶ ἔμελλεν ἀγωνιεῖσθαι, δοὺς ἤδη τοῖς ὑποκριταῖς τὰ ποιήματα. πρὸ τῶν Διονυσίων δὲ παρελθὼν, ἤκουσε Σωκράτους· καὶ ἅπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρῆνος, τοῦ ἀγωνίσματος οὐ μόνον ἀπέστη τότε, ἀλλὰ καὶ τελέως τὸ γράφειν τραγῳδίαν ἀπέρριψε, καὶ ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίᾳ. *Plato filius Aristonis primum ad artem poëticam animum adjecit, & Heroica carmina cœpit condere. Pòſt autem ea combuſſit, nihili faciens, cùm Homeri verſibus longè inferiora videret eſſe. Proinde ad Tragœdias ſcribendas animum applicuit; & elaboratâ tetralogiâ, jam in Hiſtrionum manus Poëmata tradiderat, de palma paratus contendere. Verùm ante Bacchanalia ſemel audito Socrate, captus omnino illius ſirene, non ſolùm à certando tunc deſtitit, ſed in totum etiam ſcribendarum tragœdiarum ſtudium abjecit, philoſophiæque ſtudio ſe dedit.* Meminit ejus rei & Apuleius: *Tragœdis & Dithyrambis ſeſe utilem finxit. Iamque carminum confidentiâ elatus certatorem ſe profiteri cupiebat, niſi Socrates humilitatem cupidinis ex ejus mentibus expuliſſet, & veræ laudis gloriam in ejus animum inſerere curaſſet.* Et Euſtathius ad verſum Homericum

Ἥφαιστε πρόμολ᾽ ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει:

ὅτι παρῳδήθη ποτὲ ὑπό τινος Σοφοῦ, καύσαντος οἰκεῖα ποιήματα, δεδήλωται μὲν ἤδη οὐ πρὸ πολλῶν. ἐνταῦθα δὲ πάλιν μνηστέον τῆς ἱστορίας ἐκείνης ἐπί τι πλέον διὰ τὸ ἐντελέστερον. ὁ Σοφὸς ἐκεῖνος, ἦν δὲ ὁ μέγας Πλάτων, εἰς ποιητικὴν, φασὶν, ὁρμήσας καὶ ἡρωΐζων, κατέπρησεν ἃ ἔγραψεν, ὡς Ὁμήρου ἡττώμενα κατὰ πολύ. εἶτα ἐπιθέμενος τραγῳδίᾳ, καὶ μέλλων ἀγωνιεῖσθαι, καὶ ἀκούσας Σωκράτους, καὶ καθάπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου σειρῆνος, ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐφ᾽ ᾗ καὶ ηὐδοκίμησε πάνυ.

εἰπὼν, Ἥφαιστε πρόμολε ὧδε, Πλάτων νύ τοι σεῖο χατίζει] Reſpexit Plato ad verſum Homeri 392. Iliad. Σ.

Ἥφαιστε πρόμολ᾽ ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει,

quem etiam Metroclem, cùm Theophraſti commentarios combureret, protuliſſe refert Laërtius in Metrocle. Legendum hîc

Ἥφαιστε πρόμολ᾽ ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.

& ita Editiones Stephani & MS. Regius: & ita etiam infrà in Metrocle.

ἐκείνου δὲ ἀπελθόντος] Id eſt, *eo mortuo.* ἀπελθεῖν eſt *mori*, ἀπελθόντες *mortui.*

προσεῖχε Κρατύλῳ τε τῷ Ἡρακλειτείῳ, καὶ Ἑρμογένει, τῷ τὰ Παρμενίδου φιλοσοφοῦντι] Etiam Apuleius Heracliti ſectâ Platonem imbutum fuiſſe ſcribit, antequam Socrati ſe dediſſet, & Ariſtoteles lib. I. Metaphyſ. cap. 6. Platonem adhuc adoleſcentem uſu & conſuetudine Cratyli imbibiſſe Heracliti opiniones non abſque aculeo notavit: ἐκ νέου τε γὰρ συγγενόμενος πρῶτον Κρατύλῳ, καὶ ταῖς Ἡρακλειτείοις δόξαις, ὡς ἁπάντων τῶν αἰσθητῶν ἀεὶ ῥεόντων, καὶ ἐπιστήμης περὶ αὐτῶν οὐκ οὔσης, ταῦτα μὲν ὕστερον οὕτως ὑπέλαβε. Ad Hermogenem quod attinet, videtur non ſolùm ipſi, ſed etiam Zenoni ex ſchola Parmenidis operam dediſſe Platonem. Photius inter Excerpta ex Vita Pythagoræ: τῆς δὲ λογικῆς σπέρματα καταβαλεῖν αὐτῷ Ζήνωνα καὶ Παρμενίδην τοὺς Ἐλεάτας. καὶ οὗτοι δὲ τῆς Πυθαγόρου ἦσαν διατριβῆς. Sed ipſum Parmenidem non audivit: demonſtratum eſt Athenæo lib. V. cap. 15. neque officiunt verba Photii, qui Parmenidem Zenoni addit tantùm, ut conſtaret unde Zeno hauſerat, quæ Platoni tradidit. Videatur Laërtius in Zenone Eleate.

εἰς Μέγαρα πρὸς Εὐκλείδην σὺν ἄλλοις τισὶ Σωκρατικοῖς ὑπεχώρησεν] Chryſoſtomus Orat. IV. de laudibus Pauli: μετὰ γὰρ τὸ κώνειον τοῦ Σωκράτους, οἱ μὲν εἰς Μέγαρα ἀπῆλθον, δεδοικότες μὴ τὰ αὐτὰ πάθωσι. Vide ſuprà ad Euclidem.

πρὸς Θεόδωρον, τὸν μαθηματικὸν] Diximus ſuprà ad Ariſtippum. Apuleius quoque: *Et quòd Pythagoreorum ingenium adjutum aliis diſciplinis ſentiebat, ad Theodorum Cyrenas, ut Geometriam diſceret, eſt profectus.* A Theodoro illo etiam Geometriam didicerat Socrates. Non abs re fuerit hoc loco obſervare Draconem Athenienſem, & Metellum Agrigentinum Magiſtros in Muſica Platonem habuiſſe. auctor Plutarchus in libello de Muſica: πάνυ γὰρ προσέσχε τῇ μουσικῇ ἐπιστήμῃ Πλάτων, ἀκουστὴς γενόμενος Δράκοντος τοῦ Ἀθηναίου, καὶ Μετέλλου τοῦ Ἀκραγαντίνου.

εἰς Ἰταλίαν πρὸς τοὺς Πυθαγορικοὺς, Φιλόλαον καὶ Εὔρυτον] Apuleius: *Sed poſteaquam Socrates homines reliquit,*

A *quæſivit unde proficeret, & ad Pythagoræ diſciplinam ſe contulit*, &c. *& ad Italiam iterum venit, & Pythagoreos, Eurytum Tarentinum & ſeniorem Archytam ſectatus.* Hieronymus lib. II. epiſt. I. ad Paulinum: *Plato Ægyptum, & Archytam Tarentinum, eamque oram Italiæ, quæ quondam Magna Græcia dicebatur, laborioſiſſimè peragravit, ut qui Athenis magiſtererat, & potens, cujuſque doctrinam Academiæ gymnaſia perſonabant, fieret peregrinus, atque diſcipulus, malens aliena verecundè diſcere, quàm ſua impudenter ingerere.* Plato Archytæ Tarentini ſermoni de voluptate interfuit, cùm Tarentum veniſſet L. Camillo, P. Claudio Conſulibus. auctor Cicero in Catone Majore. Sed & idem Cicero Tuſcul. Quæſt. libro. I. *Platonem ferunt*, inquit, *ut Pythagoreos cog-*
B *noſceret, in Italiam veniſſe, & in ea cùm alios multos, tum Archytam, Timæumque cognoviſſe, & didiciſſe Pythagorea omnia; primumque de animorum æternitate non ſolùm ſenſiſſe idem quod Pythagoras, ſed rationem etiam attuliſſe.* Etiam Pythagoreos ſectatam teſtatur Ariſtoteles Metaph. lib. I. cap. 6.

εἰς Αἴγυπτον παρὰ τοὺς Προφήτας] Apuleius: *Et Aſtrologiam ad uſque Ægyptum ivit petitum, ut inde Prophetarum etiam ritus addiſceret.* Clemens in Admonitione ad Gentes, Platonem compellans: οἶδά σου τοὺς διδασκάλους, κἂν ἀποκρύπτειν ἐθέλῃς. Γεωμετρίαν παρ᾽ Αἰγυπτίων μανθάνεις, Ἀστρονομίαν παρὰ Βαβυλωνίων· ἐπῳδὰς τὰς ὑγιεῖς παρὰ Θρᾳκῶν λαμβάνεις. πολλά σε καὶ Ἀσσύριοι πεπαιδεύκασι· νόμους δὲ τοὺς ὅσοι ἀληθεῖς, καὶ δόξαν
C τὴν τοῦ θεοῦ, παρ᾽ αὐτῶν ὠφέλησαι τῶν Ἑβραίων. *Novi tuos magiſtros, etſi eos celare velis. Geometriam diſcis ab Ægyptiis, Aſtronomiam à Babyloniis, Incantationes queis morbi ſanantur, accipis à Thracibus. Multa etiam Aſſyrii te docuerunt. Leges autem quæcumque veræ ſunt, & de Deo opinio, ſuppeditata tibi ſunt ab Hebræis.* Piſo apud Ciceronem lib. V. de Finibus: *Plato in Ægyptum peragravit, ut Sacerdotibus barbaris numeros & cœleſtia acciperet.* Valerius Maximus l. VIII. cap. 7. *Ægyptum peragravit, dum à Sacerdotibus ejus gentis Geometriæ multiplices numeros, atque cœleſtium obſervationum rationem percipit. perciperet* reponebat Gudius noſter ex Harlemenſi codice, quod ſenſus, quod ipſa Latinitas requirit. Philoſtratus lib. I. Apoll. cap. I. Πλάτων βαδίσας εἰς Αἴγυπτον, καὶ πολλὰ τῶν ἐκεῖ Προφητῶν τε καὶ Ἱερέων
D ἐγκαταμίξας τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις. Eum ex Italia in Ægyptum trajeciſſe auctor eſt Laërtius. Repugnat Cicero in libris de Rep. apud Nonium in *contendere*: *Sed audiſſe te credo, tum verò Platonem, Socrate mortuo, in Ægyptum diſcendi cauſſa poſt in Italiam contendiſſe.* Apuleius videtur diſcrepantem hiſtoriam in ordinem redigere: notavit enim diſceſſum ex Italia in Ægyptum, & ex Ægypto reditum in Italiam. Itineri Ægyptio alia adhuc Orientalia ſubjungit Lactantius lib. IV. Inſtit. cap. 2. *Soleo*, inquit, *mirari, quod cùm Pythagoras, & poſtea Plato, amore indagandæ veritatis accenſi ad Ægyptios & Magos & Perſas uſque penetraſſent, ut earum gentium ritus & ſacra cognoſcerent (ſuſpicabantur enim ſapientiam in religione verſari) ad Judæos tantùm non acceſſerint, penes quos tunc ſolos erat, & quò*
E *faciliùs ire potuiſſent.* Videtur Lactantius errori proximus. excuſari tamen poterit, ſi profectionem ad Magos & Perſas de Pythagora intelligamus: nam bella & motus Aſiæ Platonem aditu prohibebant. teſtis Lactantius & Apuleius. Ceterùm, etiamſi, quod Lactantius miratur, Judæos Plato numquam acceſſerit, partem tamen ſapientiæ ſuæ præſtantiorem alii primarii Eccleſiæ Doctores eum ab Hebræis hauſiſſe contendunt. Ipſe Origenes lib. VI. contra Celſum, quæ divinè in Phædro ſcripta ſunt, ab Hebræis eſſe opinatur; & hujus generis plura ex Moſaicis voluminibus tranſlata eſſe, alibi arguit. Quæ fuit etiam aliorum Scriptorum ſacrorum ſententia. Ita Joſephus lib. II. περὶ ἀρχαιοτ. cap. 4. Irenæus lib. III. contra Hæreſ. cap. 45. Euſebius ſæpe, ſed imprimis lib. IX. προπ. cap. 3. & l. XIII. cap. 7. Theodorus lib. 2. θεραπ. Cyrillus lib. I. contra
F Julianum, Ambroſius Serm. 18. Pſalm. 118. quibus adde Juſtinum Martyrem, Tertullianum, Joh. Philoponum in Hexam. alioſque. Hinc eſt, quòd Plato apud Clementem ὁ ἐξ Ἑβραίων φιλόσοφος dicitur I. Stromateon. Hinc exclamaſſe fertur Numenius Pythagoræus, τί γάρ ἐστι Πλάτων ἢ Μωσῆς ἀττικίζων; ut poſt doctiſſimum illum στρωματέων Scriptorem Heſychius Mileſius & Suidas notarunt in Νουμήνιος. Huc reſpexit & Poeta Etruſcus cap. 3. de Fama:

Volſimi da man manca, è vidi Plato,
Che'n quella ſchiera andò più preſſo al ſegno,
Al qual aggiunge, à chi dal cielo è dato.

De

De ratione autem quâ Moſen intellexerit, alii ſatis incauti parum diſpiciunt, alii diſſentiunt. Euſebius lectam fuiſſe ab eo putat Græcam verſionem aliquam veteris Teſtamenti, quæ videtur ipſi ante lxx. Interpretes, immo ante Alexandri & Perſarum imperia extitiſſe. Euſebio ſe opponit Auguſtinus lib. VIII. de cultu Dei cap. XI. nam verſionem lxx. primam ducit, neque admittit vetuſtiorem; ſed Platonem, uti Ægyptias, ita etiam Hebræas literas per Interpretem didiciſſe exiſtimat. Ambroſius videtur voluiſſe Interpretem deſignare: credit enim Ieremiam Platoni peregrinanti notum, immo familiarem fuiſſe, deceptus, quæ eſt Gudii conjectura, quia fortè legerat de Platonis itinere ad Prophetas Ægyptios. Eamdem opinionem Ambroſii ſui fovebat aliquandiu Auguſtinus lib. II. de doctr. Chr. cap. 28. ſed huic magna tandem ratione renuntiavit, ut diximus. Ipſa tempora errorem detegunt, facilè condonandum Viro ſancto, & profectò leviſſimum, ſi inter minorum gentium turbam ſtuporem hominum aliquot novitiorum advertas, Hieronymum Donzellinum intelligo, ejuſque ſuffragatores, qui operâ etiam & ſtudio Philonis Judæi Platonem profeciſſe contendunt. nituntur priori membro jactati inter Græculos proverbii, ἢ Πλάτων φιλωνίζει, ἢ Φίλων πλατωνίζει. quid ineptius? tamen vera eſt in hac ῥήσει pars poſterior: fuit enim Philo Platonicæ doctrinæ ſtudioſiſſimus; ut ſecundus Plato diceretur. Hieronymus epiſt. ad Magnum: *Quid loquar de Philone, quem vel alterum, vel ſecundum Judæum Platonem Critici pronuntiant.* Similia habes apud Euſebium Hiſt. Eccleſ. lib. II. cap. 4. Sed hoc eſt extra oleas. Iſtiuſmodi fabellis Hiſtoria imprimis Platonica variè contaminata eſt, vitio quorumdam Chriſtianorum, qui ex Academia profecti tantum ſibi indulſere, ut Platonem ingratiis ſuis Chriſto addicerent. Confictum eſt anile ſomnium, ut ſummo eum pretio Chriſtianiſmi donarent, quod refert Nicetas in Oratione Nazianzeni, & Anaſtaſius Sinaita in Ὁδηγῷ, Quæſt. 3.

οὗ φασὶ καὶ Εὐριπίδην αὐτῷ ἀκολουθῆσαι] Plato, Eudoxus, Euripides, profectionis in Ægyptum ſocii, Planetarum curſum ab Ægyptiis didicere; & primi omnium Græcorum populares ſuos id docuerunt: Plato quidem in Timæo, Eudoxus ἐν ἐνόπτρῳ, Euripides in Thyeſte. verba ſunt magni Scaligeri in Notis ad Sphæram Manilii.

ὅθεν καὶ εἰπεῖν, Θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά] Verſus eſt ex Iphigenia Taurica Euripidis, quod in proverbium abiit. Euſtathius ad Homeri Iliad. κ. ἢ πάντως διὰ τὸ φύσει ῥυπτικὸν εἶναι τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ, εἰς τὴν ἀπέρειτον οὖν φασὶ τὰ περιττώματα ἔβαλλον· διὸ καὶ παροιμία φησὶ,

Θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά.

ἀλλὰ καὶ, καθ' Ὅμηρον, φάναι πάντας ἀνθρώποις Αἰγυπτίοις ἰατροὺς εἶναι] Locus Homeri eſt Odyſſ. δ.

Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.
Ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων
Ἀνθρώπων.

Videatur, præter Herodotum, Proſper Alpinus de Medicina Ægyptiorum.

διέγνω δὴ ὁ Πλάτων καὶ τοῖς Μάγοις συμμίξαι] Apuleius: *Atque ad Indos & Magos intendiſſet animum, niſi eum bella tunc vetuiſſent Aſiatica.*

ἀπό τινος ἥρωος ὀνομασθὲν Ἑκαδήμου] Ἀκαδήμου in ceteris Editionibus non rectè ſcriptum eſt; quod quæ ſequuntur verba clarè oſtendunt, πρότερον γὰρ διὰ τοῦ ε Ἑκαδημία ἐκαλεῖτο. Similis error apud Ulpianum in Orationem Demoſthenis contra Timocratem, ἡ μὲν Ἀκαδημία, ἀπὸ ἥρωός τινος Ἀκαδήμου, κτίσαντος τὸν τόπον: apud Horatium in Epiſtolis,

Atque inter ſilvas Academi quærere verum:

apud Harpocrationem, Ἀκαδημία, inquit, ἐκλήθη δὲ ἀπὸ τοῦ καθιερώσαντος αὐτὸ Ἀκαδήμου: & Suidam in Ἀκαδημία, ubi totidem verbis Harpocrationis locum exſcripſit. Sed rectè apud eumdem Suidam paulò ſuperiùs, γυμνάσιον ἦν ἐν Ἀθήναις προάστειον ἀλσῶδες, ἐν ᾧ διέτριβε Πλάτων, ἀπὸ Ἑκαδήμου τινὸς ἥρωος ὠνομασθέν. πρότερον δὲ διὰ τοῦ ε Ἑκαδημία ἐκαλεῖτο. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις· ἀλλ' εἰς Ἑκαδημίαν κατιὼν, &c. Rectè quoque apud Ariſtophanis Scholiaſten ad Nubes: ἦν γὰρ καὶ γυμνάσιον, ἀπὸ Ἑκαδήμου τινὸς καταλείψαντος τὴν κτῆσιν ἑαυτοῦ πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ τόπου. Etiam apud Stephanum Ἑκαδήμεια ſcribitur in Voce Ἑκαδήμεια, ubi & aliam originis rationem reddit. Ἑκαδήμεια, inquit, ἡ Ἀκαδήμεια ἀπὸ Ἑκαδήμου. (ita legendum, non Ἀκαδήμου) καὶ Ἀθήνησι τόπος ὁ κεραμικός. ὁ ἥρως δὲ διὰ τοῦ ε γέγραπται. οἱ δ' ὅτι Ἐχέδημος (ſic rectè emendat Meurſius pro eo quod vulgati codices habent Ἔχεμος) ὁ Ἀρκὰς, συστρατεύσας τοῖς Διοσκούροις, ὑποχείριον ἔσχε τὴν Ἀττικὴν, ἐξ οὗ Ἐχεδήμειον φασίν. Ita quoque rectè idem Meurſius, pro eo quod legebatur, Ἐχεμήδειον. Auctor magni Etymologici, quiſquis tandem ille ſit, (Nicam eſſe ſcribit amicus noſter Iſaacus Voſſius in Notis ad Pomponium Melam: quod an verum ſit neſcio: certè falſum eſſe ſcio, quod vir doctiſſimus Andreas Schottus, in Præfatione ad Proverbia Græcorum, exiſtimabat, auctorem hujus libri eſſe Marcum Muſurum, ſiquidem ab Euſtathio Magnum Etymologicum laudatur) Auctor inquam Etymologici conditorem Academiæ & Academum & Ecademum fuiſſe dictum ſcribit: Ἀκαδήμιον, inquit, γυμνάσιον, τόπος ἐστὶ πρὸ τοῦ ἄστεος, ἀπὸ Ἀκαδήμου ὠνομασμένος. διὸ καὶ Ἀκαδημία τότε ἐκαλεῖτο. διττὴ δὲ ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος. οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ α Ἀκάδημον· οἱ δὲ, ἀπὸ τοῦ ε, τὸν Ἑκάδημον. οὕτως Ὠρίων.

Εὔπολις ἐν Ἀστρατεύτοις] In qua Fabula citatur quoque ab Athenæo IX. 12.

ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν] δρυμοῖσιν legebat Meurſius Exercitat. Critic. Parte II. cap. 12.

τέττιξιν ἰσοχάρος] Theocritus Idyllio I. τέττιγος ἐπεὶ τύγε φέρτερον ᾄδεις. Anacreon εἰς τέττιγα:

Φιλέουσι μέν σε Μοῖσαι,
Φιλέει δὲ Φοῖβος αὐτὸς,
Λιγυρὴν δ' ἔδωκεν οἴμην,

Aliis cicadæ cantus minùs placet: unde proverbium τέττιγι μέλιτταν συγκρίνεις.

Δένδρει ἐφεζόμενοι] Δένδρῳ apud Heſychium Mileſium. Scripſerat, puto, Timon Δενδρέῳ, ut apud Heſiodum in Operibus ſcriptum eſt:

Ἦμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἠχέτα τέττιξ,
Δενδρέῳ ἐφεζόμενος, λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
Πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρῃ.

καὶ Ἰσοκράτει φίλος ἦν] Cicero de optimo genere Orat. *Quin ipſum Socratem, quem divinus auctor Plato, ſuum fere æqualem, admirabiliter in Phædro laudari fecit à Socrate,* &c. Et in Oratore: *Sic Iſocrates videtur teſtimonio Platonis aliorum judicia debere contemnere. Eſt enim, ut ſcis, quaſi in extrema pagina Phædri his ipſis verbis loquens Socrates:* Adoleſcens etiam nunc, ô Phædre, Iſocrates eſt. Sed quid de illo augurer, lubet dicere. Quid tandem? inquit ille. Majore mihi ingenio videtur eſſe, quàm ut cum Orationibus Lyſiæ comparetur: præterea ad virtutem major indoles: ut minimè mirum futurum ſit, ſi, cùm ætate proceſſerit, aut in hoc Orationum genere, cui nunc ſtudet, tantum quantum poterit, reliquis præſtet omnibus, qui unquam Orationes attigerunt: aut, ſi contentus his non fuerit, divino aliquo animi motu, majora concupiſcat. Ineſt enim naturâ philoſophia in hujus viri mente quædam. *Hæc de adoleſcente Iſocrate Socrates auguratur. at ea de ſeniore ſcribit Plato, & ſcribit æqualis, & quidem exagitator omnium Rhetorum hunc miratur unum.*

Pag. 72. Πραξιφάνης] Praxiphanis Hiſtoriam citat Marcellinus in vita Thucydidis. Praxiphanes quidam in fine hujus Vitæ à Laërtio memoratur.

Ἀριστόξενος] Ariſtoxenus Tarentinus, de quo ſuprà. Is vitam Platonis, aliorumque illuſtrium virorum ſcripſerat.

τρὶς ἐστρατεύσατο, ἅπαξ μὲν εἰς Τανάγραν, &c.] Ælianus Variæ Hiſtoriæ VII. 14. Platonem quoque in oppugnatione Tanagræ & Corinthi fuiſſe teſtatur. Sed lib. III. cap. 27. ejuſdem Hiſtoriæ, ait eum, dum, paupertate detentus, in militiam proficiſci in animo haberet, armáque præſente Socrate emeret, Socratis conſilio animum mutaſſe, & ad Philoſophiam ſeſe contuliſſe.

μίξιν τε ἐποιήσατο τῶν τε Ἡρακλειτείων λόγων, καὶ Πυθαγορικῶν, καὶ Σωκρατικῶν, &c.] Apuleius: *Nam quamvis de diverſis hæc ei eſſent philoſophiæ membra ſuſcepta, naturalis ab Heracliticis, intellectualis à Pythagoreis, rationalis atque moralis ex ipſo Socratis fonte.* Origenes ἐν φιλοσοφουμένοις ἀνεκδότοις, ubi de Platone: οὗτος τὰς τρεῖς φιλοσοφίας ἔμιξεν. A Pythagora de immortalitate animæ ſententiam habuiſſe ſcribit, poſt Ciceronem, Clemens Strom. VI. παρὰ Πυθαγόρου δὲ καὶ τὴν ψυχὴν ἀθάνατον εἶναι Πλάτων ἐσπακεν. Anonymus quoque in epigrammate, quod

libro

libro. I. Anthologiæ tit. εἰς φιλοσόφους legitur:

> Σωκρατικῷ Σάμιον κεράσας κρητῆρι φρόνημα,
> Κάλλιςον σεμνῆς σῆμα διχοςασίης,

& quod doctiſſimus Marquardus Gudius ita vertebat:

> *Socratico Samios miſcens cratere ſapores,*
> *Optima laudandi teſſera diſſidii.*

Videatur, præter Heſychium, qui totum hunc Laërtii locum iiſdem verbis, ut pleraque alia, tranſcripſit Tatianus in Oratione ad Græcos, Ariſtoteles lib. I. Metaph. cap. 6. & imprimis Photius inter Excerpta Pythagoræ. Vide & nos ſuprà.

Δίωνι ἀπέςειλεν εἰς Σικελίαν ὠνήσαϑαι τρία βιβλία Πυϑαγορικὰ παρὰ Φιλολάου μνῶν ἑκατόν] Audiendus ea de re Gellius III. 17. *Memoriæ mandatum eſt Platonem Philoſophum tenui admodum pecunia familiari fuiſſe, atque eum tamen tres Philolai Pythagorici libros decem millibus denariûm mercatum. Id ei precium donaſſe quidam ſcripſerunt amicum ejus Dionem Syracuſanum*, &c. *Timon amarulentus librum maledicentiſſimum conſcripſit, qui* Σίλλος *inſcribitur.* (malim Σίλλοι). *In eo libro Platonem Philoſophum, quem dixeramus tenui admodum pecuniâ familiari fuiſſe, contumelioſè appellat, quòd impenſo precio librum Pythagoricæ diſciplinæ emiſſet, exque eo Timæum, nobilem illum Dialogum, continuaſſet.*

Ουήτωρ] Vide nos ſuprà ad Stilponis Vitam pag. 389.

ἐν τῷ ἐπιγεγραμμένῳ, Εἰ χρηματιεῖται ὁ σοφός] Adi Suidam in Αἰσχίνης.

Αλκιμος ἐν τοῖς πρὸς Αμυύνταν] Accipit Aldobrandinus de Alcimo, qui Σικελικὰ ſcripſerat, quorum meminit Athenæus libro VII. cap. 20. Vide nos ſuprà in Stilpone.

Φαίνεται δὲ καὶ Πλάτων πολλὰ τῶν Επιχάρμου λέγων] Heſychius Mileſius: *ὠφέληται δὲ πολλὰ παρ' Επιχάρμου.* Accipit Aldobrandinus de Epicharmo Philoſopho Phyſico, quem diverſum facit à Comico. Voſſius in libello de Poëtis Græcis eumdem eſſe exiſtimabat. & ita Suidas, apud quem Epicharmum illum Philoſophum Comœdiam cum Phormo Syracuſis inveniſſe legas.

Αλλ' ἀεί τοι ϑεοὶ παρῆσαν, &c.] Verſus ſunt Trochaici tetrametri catalectici, quos, ut & ſequentes, poſt Scaligerum in ordinem coëgit Caſaubonus, quem hîc vide. Vide & Grotium in Excerptis Tragicorum & Comicorum pag. 478. ubi totum hunc Epicharmi locum & ſequentes verſibus Latinis, iiſque elegantiſſimis, reddidit. De his autem Ephicharmi verſibus ſic ad me nuper ſcripſit doctiſſimus Marquardus Gudius noſter: *Epicharmi elegantiſſimis verſibus diligentiam inſignem adhibuere Scaliger & Caſaubonus. Non autem diſſentiendi libidine à Viris omni laude meâ majoribus, ſed unius veritatis ſtudio expungendas eſſe cenſeo correctiones, quæ videntur ipſam Epicharmi ſententiam evertere. Primis quinque verſibus de rerum naturalium principiis agit. Eorum ſecundo obtruſa eſt negatio contra ſenſum, contra libros veteres: Legunt enim illi Viri docti*

> τάδε δ' ἀεὶ πάρεσϑ' ὅμοια. οὐ διὰ δὲ τῶν αὐτῶν ἀεί.

Vulgò abeſt οὐ. *Nec dubitandum quin abeſſe debeat. Loquitur Epicharmus de Diis ſuis: noſti autem Deos Epicharmi ex Menandri verſiculis,*

> Ὁ μὲν Επίχαρμος τοὺς ϑεοὺς εἶναι λέγει
> Ανέμους, ἥλιον, γῆν, ὕδωρ, πῦρ, ἀςέρας.

Hæc æterna rerum elementa, hos Deos, hæc principia abſque principio affirmabat. Eamdem Empedocles opinionem profitebatur, ſed plura iſte non advocabat, niſi illa pervulgata & nota quatuor, Δία μὲν, τὸ πῦρ λέγων. Ἥρην δὲ, τὴν γῆν· Αἰδωνέα δὲ, τὸν ἀέρα· Νῆςιν δὲ, τὸ ὕδωρ· καὶ ταῦτά, φησιν, ἀλλάττόμενα διαμπερὲς οὐδαμοῦ λήγειν, ὡς ἂν ἀϊδίου τῆς τοιαύτης διακοσμήσεως οὔσης. *Laërtius in Empedocle. Et Cicero* I. *de Nat. Deorum:* Empedocles autem multa alia peccans in Deorum opinione turpiſſimè labitur: quatuor enim naturas, ex quibus omnia conſtare vult, divinas eſſe cenſet. *Vides Empedoclem & Epicharmum, ipſius Pythagoræ auditores, ſententiam ab omni Pythagorica ſchola alieniſſimam uno propemodum ore docuiſſe. nam certè conveniunt, & parum abeſt quin inducar ut ipſum etiam Epicharmum inter Deos primarios non plura quàm eadem recepta quatuor principia agnoviſſe exiſtimem, quamvis* ἀντὶ τοῦ ἀέρος, *circumlocutione poëticâ, Menander* ἀνέμους, ἥλιον, ἀςέρας *nominaſſe videatur. Uterque conſentit de naturarum, quas immane quantum extollunt, æternitate: eas ſemper ſimiles fore: abſque ortu, abſque interitu, omnis penitus mutationis expertes eſſe. Hoc eſt quod primo alteroque verſu intelligit Epicharmus,*

> Ἀλλ' ἀεὶ τοὶ ϑεοὶ παρῆσαν, ὑπέλιπον δ' οὐ πώποκα.
> Τάδε δ' ἀεὶ πάρεσϑ' ὅμοια· διὰ δὲ τῶν αὐτῶν ἀεί.

Si cum negatione accipias membrum poſterius, ut viri docti contendunt, Epicharmo invito tota extinguetur ſublimium naturarum æternitas. ô miſelli, ô impotentes Dii, ſi dependeant aliunde! quod enim non per ſe, ſed virtute aliena exiſtit, obnoxium eſt mutationibus; neque æternum, neque ſibi ſemper ſimile eſſe poterit. Fontem fruſtrationis videre mihi videor ſequentem verſum fuiſſe: neque enim alium poterant Viri ſummi fundum habere correctionis ſuæ, quàm quod Poëta ſubjiciat, Chaos primum fuiſſe Deorum omnium. Hoc intelligebant dixiſſe, tantùm ut Deorum ſuorum originem ex rudiori illâ, inertiſſimaque materiâ petendam eſſe oſtenderet. Quod ſi verum eſt, nequaquam ex ſe ipſo prodiere, ideoque legendum erit potiùs, οὐ διὰ τῶν αὐτῶν ἀεί. *Sed omnino falſa eſt ὑπόϑεσις. totam explicationem ab ipſo ſenſu Epicharmi quam longiſſimè remotam eſſe deprehendo. Dixerat de æternitate & præſtantia Deorum ſuorum. ſupereſt ut eludat, amoveatque obſtacula, quæ videbantur officere: hinc magna ratione in exemplum vocatur,*

> Ἀλλὰ λέγεται μὰν καὶ χάος πρῶτον γενέσϑαι τῶν ϑεῶν.

Non doctrinam ſuam, ſed, quæ hanc deſtruebat, objectionem aliorum proponit, ut nimirum explodat. Quod videtur egregiè præſtitiſſe verſu quarto, quem audaciâ adhuc longè infeliciori tractatum eſſe doleo. Ita plerumque homines ex uno errore delabimur in alium numquam meliorem. Invenio apud Caſaubonum,

> Πῶς δέ; καὶ ἀμάχανόν γ' ἀπὸ μηδενὸς ὥςε τι πρῶτον μόλοι.

Nemo eſt qui non videat agi adhuc de Chao. Hoc eſt illud ἀμάχανον, *quod Ovidius Latinè dixit* indigeſtam molem. *Vellem autem explicaſſet ὁ πάνυ rationem emendationis ſuæ. Silicet, quia putabat ex ipſa mente Epicharmi eſſe, quod verſu antecedenti dictum erat, Chaos primum fuiſſe Deorum aliorum; hinc lectionem ſuam confecit,* καὶ ἀμάχανόν γ' ἀπὸ μηδενός. *Nam ſi primum eſt Chaos, certè non poteſt eſſe* καὶ ἀμάχανόν ἀπό τινος, *quod in vulgatis legitur. Sed quâ nobis ratione perſuadebit, Epicharmum exiſtimaſſe, ante Deos omnes, ante omnes naturas primum exſtitiſſe chaos? Ipſe Epicharmus hæret. quærit, miratur qui primum eſſe queat. Non ergo conceſſit. Dicam audacter, ſomniavit ſi conceſſerit. Quid enim hoc eſſet aliud quàm cucurbitas pingere? Tanto affectu Deorum ſuorum æternitatem commendarat, eamque confeſtim eodem impetu evertit funditus! Cras credam, hodie nihil. Terram, ignem, alioſque Deos ſuos ſemper extitiſſe profitetur. an ergo ex animi ſententia dictum putabo primum fuiſſe Chaos? abſurdum eſt: nam neque terra, neque ignis erat, quando immenſum, ineffigiatumque illud occuparat omnia. Quare cùm Epicharmus non admittat eorum doctrinam, qui primum eſſe Chaos contendebant, nullo argumento nituntur emendationes Viri doctiſſimi. Interea ſuo quemque ſenſu abundare facilè patior. religio mihi eſt ad libidinem diſpungere aut mutare vulgatam lectionem, quæ ſana & perſpicua eſt. Lego itaque, meliori tantùm ordine,*

> Πῶς δέ; καὶ ἀμάχανον ἀπό τινος. Μηδέν γ' ὅτι πρῶτον μόλοι.

Reſpondet ad objectionem, quæ naturæ æternitatem negabat. Qua, inquit, ratione primum eſſe poterit Chaos veſtrum? Ipſum Chaos ab aliquo ortum eſſe oportet. Nihil poterat reponi accuratius. Rationes facile in promptu erunt cogitanti. Fatentur omnes ab æterno exſtitiſſe quod non ortum eſt ab alio. Sed Chaos numquam æternum fuit: quia quod ab æterno eſt, mutari non poteſt, tantum abeſt ut deleatur. Chaos autem ſi non extinctum, omnino mutatum eſſe deprehendimus. Ergo aliquando ab aliquo ortum eſſe oportet. Ceterùm ipſi etiam qui naturalium rerum primum eſſe Chaos materiam opinantur, niſi ludunt verbis, aliquid admittunt quod antiquius, quod majus & præſtantius eſt ipſo Chao. Anaxagoras primus videtur fuiſſe auctor ſententiæ de confuſa iſta materia: nam ipſius ὕλην *nihil eſſe aliud cenſeo quàm Chaos Poëtarum Phyſicorum. Cicero lib.* II. *Acad. Quæſt. recenſent Philoſophorum diſſenſionem in rerum principiis.* Anaxagoras, *inquit*, materiam infinitam, ſed ejus particulas ſimiles inter ſe; minutas eas; primùm confuſas, poſtea in ordinem adductas mente divina. *Ita lego, & diſtinguo. vulgò ineptè, ut oſtendam alibi.* Αναξαγόρας πρῶτος τῇ ὕλῃ νοῦν ἐπέςησεν, ἀρξάμενος οὕτω τοῦ συγγράμματος, Πάντα χρήματα ἦν ὁμοῦ. εἶτα

τοῦς

νοῦς ἐλθὼν, αὐτὰ διεκόσμησε. Laërtius in Anaxagora. Νοῦς *Anaxagoræ Deus efficiens*, aut mens divina *eſt, ut Cicero interpretatur. Vides ergo ex ſententia Anaxagoræ, Deum potiùs, quam ipſum Chaos ab initio fuiſſe. Neq; aliter Ovidius:*

Hanc Deus, & melior litem Natura diremit.

Quare, quia credunt vim & cauſſam efficiendi priorem & meliorem eſſe inerti materiâ, neceſſariò falſum eſt χάος πρῶτον γενέσθαι τῶν θεῶν: *contra ea verum erit* ἀμάχανον εἶναι ἀπό τινος. *Ut tanta ſententiæ adverſæ abſurditas faciliùs appareat, quia contraria juxta ſe poſita magis magiſque eluceſcunt, ad doctrinam ſuam Epicharmus revertitur, eamque comprehendit totam verbis pauciſſimis:* Μηδέν γ᾽ ὅ, τι πρῶτον μόλοι: *quæ pari pondere reſpondent ſuperioribus* ἀλλ᾽ ἀεὶ τοὶ θεοὶ παρῆσαν. *Si enim naturæ ſunt divinæ, ſi principia æterna ſunt, ſi fuere ſemper, negari non poterit, quod adjungit*, Nihil primum eſt ortu: nulla res eſt quæ primùm prodiit. *Sed hæc* ῥῆσις *laborat inſigni ambiguitate. Poterat aliquis argutari;* Si nihil primum eſt quod extitit, facta eſſe omnia ex nihilo. *Hanc animo prævideret cavillationem Epicharmus noſter*, vafer ille Siculus, *ut eum appellat Cicero lib.* I. *Epiſt.* XIV. *ad Atticum: erat enim homo* acutus, nec inſulſus, *ut laudatur lib.*I. *Tuſcul. Quæſt. Ergo ab hac etiam parte ſtudioſiùs cavit, & planè omnem eripuit aculeum hominibus nihili. Ecce verſum,*

Οὐκ ἄρ᾽ ἔμολε πρῶτον οὐδὲν, οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον.

Prioris membri ſententiam intelligo: quia in rerum natura nihil primum fuiſſe ambiguè dixerat, verborum ſuorum ſenſum exponit, ſe omnino improbare opinionem eorum, qui nihil tamquam principium aliquod conſtituunt, ex quo omnia exiere. Sed quid eſt poſterius, οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον? *Friget, niſi me animus fallit. Si enim primum non eſt à nihilo, multò minus ſecundum erit. Quis ignorare illud potuit? Non videtur tradidiſſe adeo otioſa. Legendum eſſe arbitror,* οὐ μετὰ Δία δεύτερον. *Lapſu facili Librariis* οὐδὲ μὰ *natum eſt ex* οὐ μετά. *Epicharmum aliter non ſcripſiſſe ipſe ſenſus convincit. Non tantum in noſtris ſacris docemur omnia à Deo creata eſſe ex nihilo: fuere etiam* ἐν τοῖς ἔξω *inter Philoſophos veteres, qui planè idem exiſtimabant. Sed prolixè hanc doctrinam poſt multos alios oppugnavit Lucretius, initio doctiſſimi operis. Conferemus caput diſputationis cum Epicharmo,*

Principium hinc cujus nobis exordia ſumet,
Nullam rem è nihilo gigni divinitus umquam.

unum idemque intelligo, quod verbis tantùm aliis Epicharmus dixit, οὐκ ἔμολεν οὐδὲν μετὰ Δία δεύτερον. *Si aliquid ex nihilo divinitus creatum eſt, Deus primus erit; illud autem quod nihil eſt, ſecundum exiſtit poſt Deum, id eſt,* μετὰ Δία δεύτερον: *quod negavit Poëta Phyſicus, quia nihil turpius Phyſico eſt quàm fieri ſine materia quicquam dicere.* Hactenus Vir doctiſſimus.

Pag.73. τὴν ψυχὴν τὰ μὲν διὰ τοῦ σώματος αἰσθάνεσθαι, &c.] Optimè hæc & ſequentia interpretatus eſt Aldobrandinus.

ϗ μονάδα] Plato τὸ ἓν vocat.

ὑπάρχοι] ὑπάρχει Codex Regius.

ἀΐδιόν τε ϗ νόημα] Caſaubonus ἀΐδιόν τε νόημα. Malim ego ἀΐδιόν τε ϗ νοητόν. Plato in Timæo: τὰ μὲν γὰρ δύο ἱκανὰ ἦν ἐπὶ τοῖς ἔμπροσθεν λεχθεῖσιν. ἓν μὲν ὡς παραδείγματος εἶδος ὑποτεθὲν νοητὸν, ϗ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὄν.

ὁμοιώματα] Sic rectiùs, quàm ὁμοιότατα, ut habent Editiones Stephani; aut ὁμοιότητα, ut Baſileenſis.

Pag. 74. δοκέων γὰρ σαφίσαιμι τοῦθ᾽] Caſaubonus:

Ὡς δ᾽ ἐγὼ δοκέω· δοκέω γὰρ σαφὲς ἄμμι τοῦθ᾽ ὅτι, &c.

Grotius:

Ὡς ἐγὼ δοκέω (δοκεῖ γὰρ τοῦτο ϗ σαφὲς ἄμμι) ὅτι, &c.

σαφίσαιμι corruptum fuit ex σαφὲς ἄμμι. Editio Baſileenſis & Stephanica habent δοκέω γὰρ σαφὲς ἄμι. MS. Codex δοκέων γὰρ σαφὲς ἄμι.

περιδήσας] Corrige περιδύσας.

δοκεῖ ϗ Πλάτων ϗ τὰ Σώφρονος τοῦ μιμογράφου βιβλία, &c. ἃ ϗ εὑρεθῆναι ὑπὸ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ] Quintilianus I. 10. *Sophron Mimorum quidem ſcriptor, ſed quem Plato adeo probavit, ut ſuppoſitos capiti libros ejus, cùm moreretur, habuiſſe tradatur.* Valerius Maximus VIII. 7. *Altero etiam & octogeſimo anno decedens, ſub capite, Sophronis Mimos habuiſſe fertur.* Heſychius Mileſius in Sophronis vita, ubi de ejus Mimis: καὶ φασι Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον ἀεὶ ἐντυγχάνειν αὐτοῖς, ὡς ϗ καθεύδειν ἐπ᾽ αὐτῶν.

A Athenæus XI. 15. ϗ ὁ τοὺς Μίμους δὲ πεποιηκὼς, οὓς ἀεὶ διὰ χειρὸς ἔχειν Δοῦρίς φησι τὸν σοφὸν Πλάτωνα.

τρὶς δὲ πέπλευκεν εἰς Σικελίαν] Themiſtius Orat. IV. Πλάτωνος δὲ οὐ μέχρι νῦν καταβοῶσιν, ὡς τρὶς πλεύσαντος εἰς Σικελίαν ἐπὶ χρήμασι ϗ τραπέζῃ; *Platoni verò nonne huc uſq; exprobrare omnes ſolent, ter illum in Siciliam pecuniæ atque argentariæ causâ profectum?* Athenæus libro XI. capite ultimo: Ἀρίστιππον πρὸς Διονύσιον ἀποδημήσαντα ἔσκωπτεν, αὐτὸς τρὶς εἰς Σικελίαν ἐκπλεύσας ἅπαξ μὲν τῶν ῥυάκων χάριν, ὅτι ϗ τῷ πρεσβυτέρῳ Διονυσίῳ συγγενόμενος ἐκινδύνευσεν· δὶς δὲ πρὸς τὸν νεώτερον Διονύσιον. *Ariſtippum irridebat quòd ad Dionyſium commeaſſet, cùm in Siciliam ter ipſe trajeciſſet: ſemel* B *quidem rhyacas ſpectaturus, non citra vitæ diſcrimen tum cum ſeniore Dionyſio congreſſus: poſtea bis ad juniorem Dionyſium.* Apuleius quoque: *Ceterùm tres ejus ad Siciliam adventus, Mali quidam carpunt, diverſis opinionibus differentes. Sed ille primò hiſtoriæ gratiâ, ut naturam Ætnæ, & incendia concavi montis intelligeret: ſecundò, petitu Dionyſii, ut Syracuſanis aſſiſteret, profectus eſt, & ut municipales leges ejus provinciæ addiſceret. Tertius ejus adventus fugientem Dionem, impetratâ à Dionyſio veniâ, patriæ ſuæ reddidit.* Meminit & Ariſtides Orat. πρὸς Πλάτωνα περὶ τῶν τεττάρων, & Plato ipſe in epiſtola ad Dionis propinquos, & Photius in Biblioth. & Tzetzes Chil. Hiſt. XI.

παρέδωκε δ᾽ αὐτὸν Πόλιδι, &c.] Πόλλις dicitur Plutarcho in Vita Dionis, ubi eamdem rem, ſed aliter, C narrat: οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Δίωνα τοῦτο τέλος ᾤοντο τῆς ὀργῆς γεγονέναι, ϗ Πλάτωνα σπεύδοντα συνεξέπεμψαν ἐπὶ τριήρους, ἣ Πόλλιν ἐκόμιζεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν Σπαρτιάτην. ὁ δὲ Διονύσιος κρύφα τοῦ Πόλλιδος ἐποιήσατο δέησιν μάλιστα μὲν, ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα κατὰ πλοῦν, εἰ δὲ μὴ, πάντως ἀποδόσθαι. βλαβήσεσθαι γὰρ οὐδὲν, ἀλλ᾽ εὐδαιμονήσειν ὁμοίως, δίκαιον ὄντα, κἂν δοῦλος γένηται, διὸ ϗ λέγεται Πόλλις εἰς Αἴγιναν φέρων ἀποδόσθαι Πλάτωνα, πολέμου πρὸς Ἀθηναίους ὄντος αὐτοῖς, ϗ ψηφίσματος, ὅπως ὁ ληφθεὶς Ἀθηναίων ἐν Αἰγίνῃ πιπράσκηται. *At Dion, qui non exiſtimabat porro iram Dionyſii progreſſuram, properantem Platonem in triremi, qua Pollis Spartiates redibat in Græciam, dimiſit. Verum rogavit Dionyſius Pollim ſecretò, maximè ut in curſu oc-* D *cideret eum: ſin minus, omnino venundaret: nullam injuriam accepturum, ſed æquè beatum fore vel in ſervitute, ut qui eſſet juſtus. Itaque dicitur Platonem Pollis Æginam deportaſſe ac vendidiſſe, cùm bellum haberet ea civitas tunc cum populo Athenienſi, & plebiſcitum tuliſſe, ſi quis captus civis Athenienſis foret, ut venderetur Æginæ.* Etiam apud Suidam: Πόλλις, ὄνομα κύριον. At Πῶλις dicitur Tzetzæ. Meminit Platonis venditi & Cyrillus contra Julianum lib.II. ὁποῖός γε μὴν ὁ Πλάτων ἦν, κἂν εἰ μή τις λέγοι, διαβοήσειεν ἂν ἡ ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ Σικελίαν ἄφοδος. οὐ γὰρ ἀρεσθέντα ταῖς παρ᾽ αὐτοῦ θωπείαις τὸν Διονύσιον, ἀποδόσθαι φασὶν αὐτὸν, ὡς ἀνελευθέρῳ που πάντως ποινὴν ἐπιθέντα τὴν ἀνδραπόδῳ πρεπωδεστάτην. *Qualis autem fuerit Plato, etiam tacentibus omnibus, vel ejus Athenis in Siciliam* E *profectio declaraverit. Nam offenſum ejus aſſentationibus, ferunt Dionyſium ipſum vendidiſſe, cui ut liberaliter blandienti ſcilicet pœnam impoſuerit, mancipio planè dignam.* & Seneca epiſt. 47. *Neſcis quâ ætate Hecuba ſervire cœperit, quâ Crœſus, quâ Darii mater, quâ Plato, quâ Diogenes.*

Ἀννίκερις ὁ Κυρηναῖος εἴκοσι μνῶν] Suidas: ϗ ἐπράθη ὑπὸ τοῦ τυράννου· ἐπρίατο δὲ αὐτὸν Ἀννίκερίς τις Λίβυς, ϗ ἀφῆκε. Lactantius de falſa Sapientia libro III. cap. 25. *Denique nullas umquam mulieres philoſophari docuerunt, præter unam ex omni memoria Themiſten; neque ſervos præter unum Phædonem, quem male ſervientem redemiſſe, ac docuiſſe Cebetem tradunt. Enumerant etiam Platonem ac Diogenem: qui tamen ſervi non fuerunt, ſed his ſervitus evenerat; ſunt enim capti. Platonem quidem redemiſſe Anniceris quidam* F *traditur ſeſtertiis* VIII. *itaque inſectatus eſt convitiis redemptorem Seneca, quòd parvo Platonem æſtimaverit. furioſus, ut mihi quidem videtur, qui homini fuerit iratus quòd non multum pecuniæ perdidit. Scilicet aurum pendere debuit tamquam pro mortuo Hectore, aut tantum ingerere numorum, quantum venditor non popoſcit.* Octo ſeſtertia ſunt viginti minæ. De Anniceride Cyrenæo diximus ſuprà ad Ariſtippi Vitam.

ἀλλὰ καὶ κηπίδιον αὐτῷ τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ πεῖσθαι] Meminit hujus hortuli Apuleius: *Patrimonium in hortulo, qui Academiæ junctus fuit, & in duobus miniſtris, & in patera quâ Diis ſupplicabat, reliquit.* Et Suidas in Πλάτων: Πλάτων ὁ φιλόσοφος πένης ἦν, ϗ μόνον τὸ

ἐν Ἀκαδημίᾳ ἐκέκλητο κῆπον, ὃς μέρος ἐλάχιστον ἦν τῶν διαδοχικῶν. ὁ μὲν γὰρ κῆπος ἐγγύς τι χρυσῶν τριῶν νομισμάτων ἀπεδίδου· ἡ δὲ ὅλη πρόσοδος ὕστερον, χιλίων, ἢ καὶ πλειόνων ὀλίγων. ηὐξήθη δὲ αὕτη κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἀνθρώπων ἱερῶν τε, καὶ φιλολόγων ἄλλοτε ἄλλων ἀποθνησκόντων, καὶ κατὰ διαθήκας ἀπολειπόντων τοῖς φιλοσοφοῦσιν ἀφορμὴν τῆς ἐπὶ τῷ φιλοσόφῳ βίῳ σχολῆς καὶ γαλήνης.

ἐν Ἑλίκῃ καταποντωθῆναι] Videtur legiſſe Aldobrandinus ἐν ἕλικι, nam vertit *in vortice*. Ambroſius *in Elice*. Ἑλίκη urbs eſt Peloponneſi. Ibi demerſus eſt Pollis in mare, ab hoſtibus ſuis captus, & eo ſupplicio damnatus.

Pag. 75. αἴτων γῆν καὶ ἀνθρώποις τοὺς κατὰ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ ζησομένοις] Quo nomine ab Athenæo reprehenditur lib. XI. cap. ultimo: καὶ τὸ πόλιν δὲ θελῆσαι κτίσαι, καὶ τὸ νομοθετῆσαι, τίς οὐ φήσει πάθος εἶναι φιλοδοξίας; δῆλον δὲ ἐστι τοῦτο ἐξ ὧν ἐν τῷ Τιμαίῳ λέγει· πέπονθά τι πάθος πρὸς τὴν πολιτείαν ὥσπερ ἂν εἰ ζωγράφος ἐβούλετο τὰ ἑαυτοῦ ἔργα κινούμενα καὶ ἐνεργὰ ἰδεῖν, οὕτω κἀγὼ τοὺς πολίτας, οὓς διαγράφω. *Quòd autem civitatem condere voluerit, ac leges imponere, quis non appetentioris gloriæ hominis eum affectum animi eſſe putet? Manifeſtum hoc eſt ex iis quæ dicit in Timæo:* Ita ſum affectus erga Reip. ſtatum optimum, ut ſi pictor aliquis opera ſua videre cupiat actuoſa, & ſeſe moventia, ſic etiam Cives videre opto, quos deſcripſi. Sed & idem Athenæus ibidem Platonem arguit, quòd Leges, quæ ſervari minimè poſſent, ſcripſerit: ὁ δὲ Πλάτων πῶς οὐκ ἄτοπος, τριῶν γενομένων Ἀθηναίων νομοθετῶν, τῶν γε δὴ γνωριζομένων Δράκοντος, καὶ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος καὶ Σόλωνος, τῶν μὲν τοῖς νόμοις ἐμμένειν τοὺς πολίτας, τῶν δὲ τοῦ Πλάτωνος καὶ προσκαταγελᾶν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῆς πολιτείας, εἰ καὶ πασῶν ἐστὶν αὕτη βελτίων, μὴ πείθει δ' ἡμᾶς; τί πλέον; ἔοικεν οὖν ὁ Πλάτων μὴ τοῖς οὖσιν ἀνθρώποις γράψαι τοὺς νόμους, ἀλλὰ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ διαπλαττομένοις, ὥστε καὶ ζητεῖσθαι τοὺς χρησομένους· ἐχρῆν οὖν, ἃ πείσει λέγων, ταῦτα καὶ γράφειν, καὶ μὴ τ' αὐτὰ ποιεῖν τοῖς εὐχομένοις, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἐνδεχομένων ἀντεχομένοις. *Ineptum Platonem inde fuiſſe patet, quòd cùm illuſtres apud Athenienſes tres Legiſlatores fuerint, Draco, Solon, & ipſe Plato, illorum leges cives obſervaverint, Platonis verò nihili fecerint, ac irriſerint. Ejus verò diſputatio de Republica, etiam ſi reliquis omnibus anteponenda foret, quandoquidem neminem commovit, quam utilitatem præſtat? Videtur ſanè Plato non hominibus qui ubivis ſunt leges præſcribere, ſed iis quos imaginatione finxit; ut qui legibus iis pareant, perquirendi ſint. Debuit ergo quæ perſuadere poſſet ſcribere; nec id facere quod qui obnixè votis aliquid ſibi precantur; verùm potiùs id amplecti, & retinere quod accidit, & fit quotidie.* Inde Πλάτωνος πολιτεία in proverbium abiit, de re quæ εὐχῆς μᾶλλον ἢ ἐλπίδος ἔργον ἐστί. Cicero ad Atticum lib. II. epiſt. I. *Cato nocet interdum Reip. dicit enim tamquam in Platonis πολιτείᾳ, non tamquam in Romuli fæce, ſententiam.* M. Aurelius: μηκέτι Πλάτωνος πολιτείαν ἔλπιζε. Plotinus tamen, teſte Porphyrio in ejus Vita, Galienum Imperatorem, uxoremque ejus Saloninam, rogavit, ut dirutam in Campania urbem, Philoſophis aptam inſtauraret, regionemque circumfuſam cultæ civitati donarent concederentque civitatem habitaturis Platonis legibus gubernari, atque ipſam *Platonopolim* appellari. Addit Porphyrius, Porphyrium pollicitum ſe illuc habitatum unà cum omnibus amicis profecturum: quod impetraſſet, niſi quidam imperatoris familiares, ſive invidiâ, ſive indignatione, ſive aliâ quadam iniquâ de cauſâ reſtitiſſent.

ὡς ἀναπείθοντα Δίωνα καὶ Θεόνταν ἐπὶ τῇ τῆς νήσου ἐλευθερίᾳ] Ælianus Var. Hiſtor. III. 17. Πλάτων δὲ ὁ Ἀρίστωνος Δίωνα κατήγαγεν εἰς Σικελίαν, καὶ δι' ὧν αὐτῷ συνεβούλευε καὶ ἐδίδασκε, διὰ τούτων τυραννίδα τὴν Διονυσίου κατέλυσε. *Plato verò Ariſtonis filius Dionem reduxit in Siciliam, & conſilium modumque docuit, quo tyrannidem Dionyſii ſubverteret atque diſſolveret.* Plutarchus in Dione: ὢν δὲ καὶ πρότερον ὑψηλὸς τῷ ἤθει, καὶ μεγαλόφρων, καὶ ἀνδρώδης, ἔτι μᾶλλον ἐπέδωκε πρὸς ταῦτα, θείᾳ τινὶ τύχῃ Πλάτωνος εἰς Σικελίαν παραβαλόντος κατ' οὐδένα λογισμὸν ἀνθρώπων· ἀλλὰ δαίμων τις, ὡς ἔοικε, πόρρωθεν ἀρχὴν ἐλευθερίας παραβαλλόμενος Συρακουσίοις, καὶ τυραννίδος κατάλυσιν μηχανώμενος, ἐκόμισεν ἐξ Ἰταλίας εἰς Συρακούσας Πλάτωνα· καὶ Δίωνα συνήγαγεν εἰς λόγους αὐτῷ, νέον μὲν ὄντα κομιδῇ, πολὺ δὲ εὐμαθέστατον ἁπάντων τῶν Πλάτωνι συγγεγονότων, καὶ ὀξύτατον ὑπακοῦσαι πρὸς ἀρετήν, ὡς αὐτὸς γέγραφε Πλάτων, καὶ τὰ πράγματα μαρτυρεῖ. *Fuit antè quoque excelſo ingenio, ingentique animo & forti. Ceterum animus hic magis adolevit, cum divina ſorte appuliſſet in Siciliam Plato: nullo ille quidem conſilio humano, ſed haud dubie Deus aliquis aditum procul libertatis Syracuſanis inſtituens, & tyrannidis moliens everſionem, detulit ex Italia Platonem Syracuſas, Dionemque ad colloquium ejus adtraxit, admodum tunc quidem juvenem; verùm Diſcipulorum Platonis omnium longè ſollertiſſimum, acerrimumque ad arripiendam virtutem, ut ipſe ſcripſit Plato, & facta teſtantur.* Cicero III. de Oratore: *Quis Dionem Syracuſanum doctrinis omnibus expolivit? nonne Plato? atque eum idem ille non linguæ ſolùm, verùm etiam animi ac virtutis magiſter ad liberandam patriam impulit, inſtruxit, armavit.* Ceterùm Θεώταν hîc habent Editiones Stephani & Regius codex; ſed Θεόνταν quoque eſt in Baſileenſi editione.

Ἀπεστάλκαμεν] Lege ἀπεστάλκαμες ex idiomate Dorico.

ὑπολαμψόμενοι τὸν ἄνδρα] ὑπολαψόμενοι Editio Baſileenſis.

μέμνασο δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι περὶ πολλῶ ἐποιήσω τὰν ἄφιξιν αὐτῶ] Plinius VII. 30. *Platoni ſapientiæ Antiſtiti Dionyſius tyrannus, aliàs ſævitiæ ſuperbiæque natus, vittatam navem miſit obviam: ipſe quadrigis albis egredientem in litore excepit.* Ælianus Variæ Hiſtoriæ IV. 18. ὅτε κατῆλθε Πλάτων ἐν Σικελίᾳ κλητὸς, πολλὰ μὲν πολλοῖς ἐπιστείλαντος τοῦ Διονυσίου, καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα ὁ νέος Διονύσιος, αὐτὸς μὲν ἡνιοχῶν, παραιβάτην δὲ ποιησάμενος τὸν Ἀρίστωνος, &c. *Cùm Plato multis & crebris legationibus à Dionyſio accerſitus, in Siciliam veniſſet, Dionyſius junior in currum eum impoſuit, & ipſe aurigam egit, Platonem verò ſeſſorem fecit.*

ταῦτα γὰρ ποιῶν, δίκαια πράξεις] Ita nos Galli ad finem libellorum ſupplicum *& ferez juſtice, & ferez bien.*

ὡς Ἀρκάδες καὶ Θηβαῖοι μεγάλην πόλιν οἰκίζοντες, παρεκάλουν αὐτὸν νομοθέτην] Id ipſum teſtatur Ælianus Var. Hiſtor. II. 42. ἡ Πλάτωνος δόξα, καὶ ὁ τῆς κατ' αὐτὸν ἀρετῆς λόγος, καὶ εἰς Ἀρκάδας ἀφίκετο, καὶ Θηβαίοις. καὶ οὖν ἐδεήθησαν αὐτοῦ πρέσβεις ἀποστείλαντες, σὺν τῇ ἀνωτάτῃ σπουδῇ ἀφικέσθαι σφίσι τὸν ἄνδρα, (emendabat Tanaquillus Faber σὺν τῇ δεινοτάτῃ σπουδῇ) οὐκ ἐπὶ μόνῃ τῇ τῶν νέων προστασίᾳ, οὐδ' ἵνα αὐτοῖς συγγένηται ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς κατὰ φιλοσοφίαν· ἀλλὰ γὰρ καὶ τὸ ἔτι τούτων μεῖζον, νομοθέτην αὐτὸν ἐκάλουν· οὔκουν ἔμελλον ἀτυχήσειν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ γὰρ ἤδη ὁ τοῦ Ἀρίστωνος τῇ κλήσει· καὶ δὴ καὶ ἔμελλεν ὑπακούσεσθαι. ἤρετο μέντοι τοὺς ἥκοντας, πῶς ἔχουσι πρὸς τὸ ἴσον ἔχειν ἅπαντες· ἐπεὶ δὲ ἔμαθε παρ' αὐτῶν, ὅτι καὶ πάνυ ἀλλοτρίως, οὐδὲ πείσειν αὐτοὺς τιμᾶν τὴν ἰσονομίαν, ἀπείπατο τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπιδημίαν. *Platonis gloria & virtutis fama uſque ad Arcadas & Thebanos permanarat, qui miſſis Legatis ſummo ſtudio hominem non ſolum ad inſtituendos Juvenes, & docendam Philoſophiam, verùm etiam, quod his majus erat, ad præſcribendas Reip. leges vocarunt. Impetraturi igitur fuerant à viro rogata: magnam enim Ariſtonis filius ex hac vocatione lætitiam capiebat: verùm cùm Legatos interrogaſſet, quemadmodum ad æquabilem honorem, honorumque partitionem eſſent affecti, & comperiſſet eos hanc prorſus abominari, neque ut ſuſciperent eis perſuaderi poſſe, noluit ad eos profectionem inſtituere.* De Cyrenæis, non de Arcadibus aut Thebanis rem narrat, idque aliter, Plutarchus in libello ad Principem ineruditum, ipſo initio: Πλάτωνα Κυρηναῖοι παρεκάλουν νόμοις τε γραψάμενον αὐτοῖς ἀπολιπεῖν, καὶ διακοσμῆσαι τὴν πολιτείαν· ὁ δὲ παρῃτήσατο, φήσας χαλεπὸν εἶναι Κυρηναίοις νομοθετεῖν οὕτως εὐτυχοῦσιν· οὐδὲν γὰρ οὕτω γαῦρον, καὶ τραχὺ, καὶ δύσαρκτον, ὡς ἔφυ ἀνὴρ εὐπραγίας δοκούσης ἐπιλαμβανόμενος. *Plato à Cyrenæis rogatus ut Leges ipſis ſcriptas relinqueret, Rempublicamque conſtitueret, recuſavit, quòd diceret difficulter Cyrenæis leges poſſe poni, rebus eorum ita lætis: ac nihil ita eſſe petulans, ferox, & imperio reluctans atque eſt homo rebus, ut videtur, ſecundis fruens.*

πρῶτος τὸν κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς ζητήσεως τρόπον εἰσηγήσατο Λεωδάμαντι τῷ Θασίῳ] Conſule Caſaubonum.

καὶ ποιήματα] An legendum ποιότητα?

Pag. 76. πρὸς τὸν λόγον τοῦ Κεφάλου, &c.] Lege πρὸς τὸν λόγον τοῦ Λυσίου, τοῦ Κεφάλου. & ita ceteræ Editiones. excidit hîc τοῦ Λυσίου.

καὶ πρῶτος ἐθεώρησε τῆς Γραμματικῆς τὴν δύναμιν] Etiam Dionyſius Halicarnaſſeus libro περὶ συνθέσεως ὀνομάτων Platonem ejus partis Grammatices primum au-

ctorem

ctorem facit, quæ verborum origines ſpectat: τὰ κράτιστα δὲ νέμω, inquit, ὡς πρώτῳ τῷ ὑπὲρ ἐτυμολογίας εἰσάγοντι λόγον, Πλάτωνι τῷ Σωκρατικῷ, πολλαχῆ μὲν καὶ ἄλλοθι, μάλιστα δὲ ἐν τῷ Κρατύλῳ. Et hoc eſt quod mox ait Laërtius, διελέχθη περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος. In Cratylo ſcilicet, ubi de nominum natura ac ratione diſputat, & ex eorum origine ipſarum rerum proprietatem & naturam indagat, aut potiùs indagare conatur: ſunt enim ejus ferè omnia ψεύδετυμα, pace tanti viri liceat dixiſſe. Sed de his alibi.

πρῶτός τε ἀντειρηκὼς σχεδὸν ἅπασι τοῖς πρὸ αὐτοῦ, &c.] Parmenidem, Protagoram, Zenonem, & ceteros Phyſiologos paſſim reprehendit. Halicarnaſſeus ἐν τῷ περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος: αὐτός τε ὁ Πλάτων Παρμενίδην, καὶ Πρωταγόραν, καὶ Ζήνωνα, καὶ τῶν ἄλλων φυσιολόγων οὐκ ὀλίγους, ἡμαρτηκότας ἀποδεικνύναι βούλεται. καὶ οὐδεὶς αὐτῷ κατ' αὐτό γε τοῦτο ἐπιτιμᾷ· ἐνθυμούμενος ὅτι τῆς φιλοσόφου θεωρίας σκοπός ἐστιν ἡ τῆς ἀληθείας γνῶσις. Eidem Halicarnaſſeo Epiſt. ad Pompeium Plato dicitur ſuarum virtutum oſtentator & laudator, alienarum reprehenſor. Et Ciceroni, loco ſuperiùs allato, exagitator omnium Rhetorum.

Μούσαις εἰκόνα ἀνέθετο Πλάτωνος] Vide Caſ.

ἣν Σιλανίων ἐποίησε] Silanion, Athenienſis fuit Statuarius. Bis ejus meminit Pauſanias Ἠλιακῶν II. Meminit & Plinius XXXIV. 8. quo loco ait, in eo hoc mirabile fuiſſe, quòd nullo doctore nobilis fuit. Diſcipulos habuit Zeuxim & Iadem, teſte eodem Plinio. Σαπφὼ ἐχαλκούργησεν, ut eſt apud Tatianum in Sermone contra Gentes.

νέος ὢν οὕτως αἰδήμων, &c.] Apuleius: *Speuſippus, domeſticis inſtructus documentis, & pueri ejus acre in percipiendo ingenium, & admirandæ verecundiæ indolem laudat.*

Θεόπομπος γοῦν ἐν Αὐτοχάρι] Malè in aliis Editionibus, itemque apud Antonium Monachum Meliſſam libro I. capitibus 45. & 73. & libro II. cap. 54. Θεόπεμπτος legitur. Legendum omnino Θεόπομπος, & accipiendum de Theopompo Comico, de quo videndus Suidas. Legendum quoque ἐν Ἡδυχάρει, ut veriſſimè Caſaubonus emendavit. Hujus Theopompicæ Fabulæ, præter Athenæum libris VII. & XV. & Harpocrationem in κατακύσματα, meminit quoque Suidas in eadem Voce, & Ariſtophanis Scholiaſtes ad Plutum. Fuit & Theopompus Chius, Rhetor, Iſocratis diſcipulus, qui ſcripſit κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, ut eſt apud Athenæum libro XI. quaſi in extrema pagina.

Ἀναξανδρίδης ἐν Θησεῖ] Anaxandrides Rhodius, vel Colophonius, Poëta Comicus. Primus amores & Virginum ſtupra in ſcenam introduxit. Videatur Suidas in Ἀναξανδρίδης, & Voſſius libro de Poëtis Græcis.

Ὅτε τὰς μορίας ἔβρωγε, ὥσπερ Πλάτων] Lege ὥσπερ ὁ Πλάτων ut ſtet verſus. μορίαι autem ſunt *oleæ*. Heſychius: μορίαι, ἐλαῖαι ἱεραὶ τῆς Ἀθηνᾶς. Nominis rationem reddit Ariſtophanis Scholiaſtes ad Nubes: αἱ ἱεραὶ ἐλαῖαι τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν τῇ ἀκροπόλει, μορίαι ἐκαλοῦντο. λέγουσι γὰρ ὅτι Ἁλιρρόθιος ὁ παῖς Ποσειδῶνος, ἠθέλησεν ἐκκόψαι αὐτάς· διὰ τὸ, τῆς ἐλαίας εὑρεθείσης, κριθῆναι τῆς Ἀθηνᾶς τὴν πόλιν. ὁ δὲ ἀνατείνας τὸν πέλεκυν, καὶ ταύτης ἀποτυχὼν, ἔπληξεν ἑαυτὸν, καὶ ἀπέθανε· καὶ διὰ τοῦτο μορίαι ἐλαῖαι ἐκλήθησαν. ἢ διὰ τὸ πάντα ἄνθρωπον κεκτημένον ἐλαίας ἀναγκάζεσθαι μέρος τι παρέχειν εἰς τὰ Παναθήναια. ἔθος δὲ ἦν τοῖς ἀσκουμένοις, ἀλειψαμένοις ἐν τῷ ἡλίῳ, βρέχειν. ἄλλως. ἡττηθεὶς τῆς Ἀθηνᾶς ὁ Ποσειδῶν ἐπὶ τῇ τῆς ἐλαίας ἐπιδείξει, ἔπεμψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἁλιρρόθιον ταύτην τεμοῦντα· ὁ δὲ ἀνατείνας τὸν πέλεκυν, ταύτης μὲν ἠστόχησε· τὸν δὲ πόδα αὐτοῦ πλήξας, ἐτελεύτησε· καὶ οὕτω μορία ἡ ἐλαία, ὡς μόρου παρεκτική. Φιλόσυκος dicitur Plato Phanocrito apud Athenæum lib. VII. 2. Videtur & oleas amaſſe. Vide Laërtium infrà in Diogene Cynico.

Ὡς ἀνέπλασε Πλάτων] Legendum ἀνέπλαττε Πλάτων rectè monuit Aldobrandinus, quem vide.

Ἄλεξις Μεροπίδι &c. καὶ ἐν Ἀγκυλίωνι] Alexis Mediæ Comœdiæ Poëta fuit, patruus Menandri. Videatur Suidas. Citatum in his Fabulis alibi non reperio: neque etiam in Olympiodoro, in quo mox laudatur.

Ἄμφις Ἀμφικράτει, &c. ἐν δὲ Δεξιδημίδῃ] Laudatur Amphis Comicus in plurimis Fabulis & Athenæo & Polluci, ſed non in iſtis. Ceterùm hîc meliùs Stephanicæ editiones uno verſu,

Ὦ Δέσποτ', ἢ τὸ τοῦ Πλάτωνος ἀγαθόν. πρόσεχε δή.

etiam à MS. Regio τοῦ abeſt.

Κρατῖνος Ψευδυποβολιμαίῳ] Cratinus junior. Pollux VII. 33. 10. παρὰ δὲ τῷ νεωτέρῳ Κρατίνῳ ἐν Ὑποβολιμαίῳ, βιβλιοθήκη.

Σῶμα μὲν ἐμοῦ, &c.] Lege τὸ σῶμα μὲν ἐμοῦ θνητόν. & ita Grotius in Excerptis.

καὶ ἐν Παρασίτῳ] Laudatur quoque Alexis in Paraſito apud Athenæum libro III. cap. 34. & lib. X. cap. 5.

ἀδολεσχεῖς] ἀδολεσχεῖν aliæ Editiones, & Codex Regius.

Ἀναξίλας ἐν Βοτρυλίωνι, καὶ Κίρκῃ, καὶ Πλουσίαις] Ita quoque Editio prior. Stephanicæ Κέρκῳ non rectè. Nam Anaxilas etiam ἐν Κίρκῃ citatur Athenæo III. 15. & IX. 4. Citatur ἐν Πλουσίοις & eidem Athenæo X. 5. ac fortaſſe ita hîc ſcripſerat Laërtius, non Πλουσίαις. Laudat & Anaxilam ἐν Βοτρυλίωνι Julius Pollux libro ultimo capite penultimo.

Pag. 77. Ἀστέρας εἰσαθρεῖς, &c.] Quos verſus ita tranſtulit Apuleius in Apologia:

Aſtra vides, utinam fiam, mi ſidus, Olympus,
Ut multis ſic te luminibus videam.

& ſequentes hoc modo:

Lucifer ante meus rutilans Mortalibus Aſter,
Heſperus à fato Manibus ecce nites.

Auſonius verò:

Stella priùs Superis fulgebas Lucifer: at nunc
Extinctus, caſſis lumine Veſper eris.

Prius diſtichum Italicè ita vertit Torquatus Taſſus, Italicorum Poëtarum, meo judicio, facilè princeps:

Mentre, mia Stella, miri
I bei celeſti giri,
Il Cielo eſſer vorrei,
Perche ne gli occhi miei
Fiſo tu rivolgeſſi
Le tue dolci faville,
Io vagheggiar poteſſi
Mille bellezze tue con luci mille.

Δάκρυα, &c. Μοῖραι ἐπέκλωσαν] Nota loquendi modum inſolentem, *lacrimas nere*: cujus tamen exemplum alibi etiam occurrit.

Κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ, &c. Apuleius dicto loco:

Civibus ingenti in patria laudate jaces nunc,
Qui inſanum me animi reddis amore, Dion.

καὶ πάντῃ πᾶς τις ἐπιστρέφεται] Joſephus Scaliger ad oram libri, καὶ πάντῃ πᾶσιν ἐπιστρέφεται reſcribebat. Sed apud Apuleium etiam πᾶς τις: apud quem hos verſus ſic Latinè factos legere eſt,

Dixerit hic tantum cùm nil niſi pulcer Alexis
Exſtitit, & vertunt quilibet in te oculos,
Cur anime os canibus monſtras, angiſq; dolore
Poſt modo? non Phædro ſic priùs excidimus.

Ἀρχεάνασσαν ἔχων, &c.] In Anthologia M S. nec non in edita libro III. tribuitur hoc Epigramma Aſclepiadi. falsò, ut puto; nam & apud Athenæum XIII. 6. tribuitur quoque Platoni. In Anthologia, ubi Doricè effertur, ſecundus verſus ita legitur

Ἇς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ὁ γλυκὺς ἕζετ' ἔρως.

Apud Athenæum verò,

Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων πικρὸς ἔπεστιν ἔρως.

Tertius & quartus verſus in Anthologia ita leguntur,

Ἦν νέον ἡβήσασαν ἀποδρέψαντες ἐρασταὶ
Πρωτοβόλοι, δι' ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς;

Apud Athenæum autem ſic,

Ἆ δειλοὶ νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
Πρωτοπόρου, δι' ὅσης ἤκετε πυρκαϊῆς:

At quantò meliùs apud Laërtium πρωτοπλόου! πρωτόπλοος mulier, mulier eſt quæ primos tauros paſſa eſt. metaphoricè, à navibus quæ primùm fluctus experiuntur. Et ita etiam in Anthologia ἀνεκδότῳ:

A Ἀς νέον ἥβας ἄνθος ἀποδρέψαντες ἐρασταὶ
Πρωτοπλόου, &c.

teſte Salmaſio in Notis ad Achillem Tatium libro I. Quo loci rectè vir ille ſummus apud Achillem Tatium pag. 37. pro πρωτοκύων repoſuit πρωτοκύμων: non enim πρωτοκύων Græcum eſt. Sed minùs rectè τὸ πρωτοκύμων *primùm nans* interpretatur, quod ibi *primùm prægnans* ſignificat, ut rectiſſimè verterat Interpres. En tibi verba Achillis Tatii: ὕτω καὶ νεανίσκος ἔρωτος πρωτοκύμων οὐ δεῖται διδασκαλίας πρὸς τὸν τοκετόν. vel ipſa vox τοκετὸν Salmaſii interpretationem falſam eſſe docet. ſed & quod ſequitur: ἐὰν γὰρ ἡ ὠδὶς παραγένηται, &c. ἀρήσεις τεκεῖν, &c. πρωτοκύμων pro *primùm prægnans* dicitur B ἀπὸ τοῦ κύειν, eadem formâ quâ ἀκύμων *fœtu carens* & ἐγκύμων *fœtum habens.* Quo de lapſu Salmaſii jam diu eſt quod monueramus in Obſervationibus noſtris ad Torquati Taſſi Amyntam. Ceterum Etruſcos verſus, quos olim de Platonis elegantiſſimo illo Epigrammate expreſſimus, non gravabor hîc apponere, recreandi Lectoris ergô:

Florida è ſempre, e freſca, e vaga, e bella,
A niſſun' altra, à ſe medeſma eguale:
E quel che ſtrugge ogni coſa mortale,
Il Tempo, ſue bellezze rinovella.
Tal ebbe il crine ne l' età novella;
Tale la bocca, ebbe la guancia tale:
Spargon gli occhi ſplendor almo, immortale,
E men ſi mmeggia l' amoroſa Stella.
Se quel bel Sole, col fulgor celeſte,
Inſu'l cader più dolce e men ardente,
Gli occhi m' abbaglia, e mi conſuma il core:
O sfortunati voi, voi che'l vedeſte
A mezzo giorno, e lucido e cocente,
Qual fù l' abbaglio, e quale fù l' ardore?

τὴν ψυχὴν, Ἀγάθωνα φιλῶν, &c.] Gellius lib. XIX. cap. XI. *Celebrantur duo iſti Græci verſiculi, multorumque doctorum hominum memoriâ dignantur, quòd ſint lepidiſſimi & venuſtiſſimæ brevitatis: neque adeo pauci ſunt veteres Scriptores, qui eos Platonis eſſe Philoſophi affirmant; quibus ille, adoleſcens, luſerit, cùm Tragœdiis quoque eodem tempore faciendis* D *præluderet:*

Τὴν ψυχὴν, Ἀγάθωνα φιλῶν, ἐπὶ χείλεσιν ἔσχον·
Ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων, ὡς διαβησομένη.

Hoc diſtichon amicus meus, οὐκ ἄμουσος *adoleſcens, in plures verſiculos licentiùs liberiuſque vertit: qui quoniam mihi quidem viſi ſunt non eſſe memoratu indigni, ſubdidi:*

Dum ſemiulco ſavio
Meum Puellum ſavior, &c.

Τῷ μήλῳ βάλλω σε, &c. Virgilius:

Malo me Galatea petit, laſciva Puella.

Theocritus:

E Βάλλει τοι, Πολύφαμε, τὸ ποίμνιον ἁ Γαλάτεια.

οἱ γὰρ μηλοβολοῦντες εἰς ἔρωτα ἐπάγεσθαι βούλονται, inquit Scholiaſtes Anthologiæ ad verſus, qui proximè ſequuntur Μῆλον ἐγὼ, &c. quique lib. VII. Anthologiæ tribuuntur Philodemo, & diverſum Epigramma efficiunt ab eo quod incipit Τῷ μήλῳ βάλλω σε, &c. & profectò duo eſſe Epigrammata quis non videt?

νοεῖς] Vox mihi ſuſpecta: ſed quæ tamen in Anthologia ita legitur.

τοὺς σαγηνευθέντας] Gallicè diceremus *pris comme dans un rets.* Heſychius: σαγηνεύειν, αἰχμαλωτίζειν.

Ἄρει τὰ ςωμύλα ταῦτα] Id eſt, *Marti hæc dicenda nugamenta.* Vide Lucianum in Dialogo Veneris & Cupidinis. F Aldobrandinus, qui vertit *aufer venuſta iſthæc*, & Sambucus qui interpretatur *ludicra hæc tolle, precamur*, ἆρε legerant, ſenſu inepto.

χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν, &c.] Tributur in Anthologia Statilio Flacco hoc diſtichon: ſed Platoni, ſive Antipatro, illud,

Χρυσὸν ἀνὴρ, ὁ μὲν εὗρεν, ὁ δ' ὤλεσεν· ὧν ὁ μὲν εὑρὼν
Ῥῖψεν· ὁ δ' οὐχ εὑρὼν, λυγρὸν ἔδησε βρόχον.

Utrumque Auſonius ita eſt interpretatus:

Theſauro invento, qui limina Mortis inibat,
Liquit ovans laqueum, quo periturus erat.

A *At qui, quod terræ abdiderat, non repperit aurum,*
Quem laqueum invênit, nexuit, & periit.

Et aliter:

Qui laqueum collo nectebat, repperit aurum:
Theſaurique loco depoſuit laqueum.
At, qui condiderat, poſtquam non repperit aurum,
Aptavit collo, quem reperit, laqueum.

Μόλων] An Molo ille, de quo Ariſtophanes in Ranis? μικρὸς ἡλίκος Μόλων. Ad quem locum Scholiaſtes duos Molones fuiſſe obſervat ex Didymo & Timachida: Δίδυμος δέ φησιν, ὅτι δύο Μόλωνές εἰσιν, ὁ ὑποκριτὴς καὶ ὁ λωποδύτης· καὶ μᾶλλον λωποδύτην λέγει, ὃς ἦν σμικρὸς τὸ σῶμα. Τιμαχίδας δὲ, τὸν ὑποκριτὴν λέγεσθαι B Μόλωνα ἄλλως γράφεται μακρὸς, &c. Corrigendus obiter Suidas: Μόλων. ὄνομα κύριον. Ἀριστοφάνης μικρὸς, ἡλίκος Μόλων. ἐπὶ τῶν βραχυσωμάτων. πόσος. πόθος. μικρὸς ἡλίκος Μόλων. Μόλωνες δύο ὑποκριταὶ καὶ λωποδύται. Lege ἐπὶ τῶν βραχυσωμάτων.

Πόθος; πόσος τις; μικρὸς, ἡλίκος Μόλων.

(verſus eſt Ariſtophanis) Μόλωνες δύο, ὑποκριτὴς, καὶ λωποδύτης. Varinus: Μόλων, παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει, μεγαλόσωμος. Δίδυμός φησιν, ὅτι δύο Μόλωνές εἰσιν, ὁ ὑποκριτὴς, καὶ ὁ λωποδύτης. Meminit & Euſtathius Molonis illius μεγαλοσώμου ad Odyſſ. Σ. paginâ 1834. καὶ Μόλωνες, οἱ πολυμεγέθεις, ἀπὸ τοιούτου Μόλωνος.

C ἔοικε δὲ καὶ Ξενοφῶν πρὸς αὐτὸν ἔχειν οὐκ εὐμενῶς] Diximus ſuprà pluribus ad Xenophontem.

Pag. 78. καὶ ἐν τοῖς νόμοις ὁ Πλάτων πλάσμα φησὶν εἶναι τὴν παιδείαν αὐτοῦ, μὴ γὰρ εἶναι Κῦρον τοιοῦτον] Cicero quoque ad Q. Fratrem ſcribens, Κύρου παιδείαν non ad hiſtoriæ fidem ſcriptam eſſe, ſed ad effigiem juſti imperii ait. Idem ait & Auſonius Panegyrico ad Gratianum, & Ludovicus Vives libro V. de tradendis Diſciplinis, & Joſephus Scaliger in Prolegomenis Libri de emendatione Temporum, & Sethus Calviſius in Iſagoge Chronologica capite 26. & Manutius ad Ciceronis Epiſt. & Voſſius de Hiſtoricis Græcis. In eadem ſententia videtur fuiſſe etiam Hermogenes libro II. de formis Orat. ubi de Xenophonte: τὸ μέν τοι περὶ τὸν Ἀβραδάτην καὶ τὴν Πανθεί- D αν πᾶν ἦθός τε καὶ πάθος πολλὰς ἔχει τὰς ἡδονὰς μυθικῶς πλασθέν. *Illa autem quæ narrat de Abradata & Panthiæ moribus & affectibus, multam habent ſuavitatem & delectationem fabuloſè confictam.* Ad fidem hiſtoriæ ſcriptam eſſe contendit, qui nuper Gallico ſermone eam elegantiſſimè juxtà ac fideliſſimè eſt interpretatus, Franciſcus Carpentarius, cujus ea de re erudita Diſſertatio brevi prodibit. Certè ex Platonis loco quem Laërtius reſpexit, fabuloſam penitus eſſe Cyri Vitam minimè colligas. Verba Platonis ſunt lib. III. de Legibus: μαντεύομαι δὴ νῦν περί γε Κύρου, τὰ μὲν ἄλλ' αὐτὸν ςρατηγόν τε ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν· οἰκονομίᾳ τε οὐδὲν τὸν νοῦν προσεσχηκέναι, &c. *Ita igitur de Cyro vaticinor: in ceteris quidem ipſum & ducem bonum, & civilis vitæ amicum fuiſſe, rectam ve-* E *rò diſciplinam nullo pacto attigiſſe, nec ad rei familiaris adminiſtrationem animum umquam applicuiſſe:* Verùm id tantùm, de diſciplina Cyri aliter ſenſiſſe Platonem, aliter Xenophontem. Quod etiam obſervavit Athenæus lib. XIII. ubi eumdem Platonis locum commemorat: καὶ περὶ τοῦ Κύρου οὖν ὁ μὲν λέγει ὡς ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐπεπαίδευτο πάντα τὰ πάτρια (loquitur de Xenophonte) ὁ δὲ Πλάτων, ὥσπερ ἐναντιούμενος, ἐν τρίτῳ νόμων φησὶ, Μαντεύομαι δὲ νῦν, &c. Et Gellius libro XIV. cap. 3. ubi & ejus rei rationem affert: *Id etiam eſſe non ſinceræ atque amicæ voluntatis indicium crediderunt*, ſermo eſt de ſimultate Platonis & Xenophontis, *quòd Xenophon inclyto illi operi Platonis, quod de optimo ſtatu Reip. civitatiſque adminiſtrandæ ſcriptum eſt, lectis ex eo duobus ferè libris, qui primi in vul-* F *gus exierant, oppoſuit contra, ſcripſitque diverſum regiæ adminiſtrationis genus, quod* παιδείας Κύρου, *inſcriptum eſt. eo facto, ſcriptoque ejus uſque adeo permotum eſſe Platonem ferunt, ut quodam in libro, mentione Cyri Regis habitâ, retractandi levandique ejus operis gratiâ, verum quidem Cyrum gnavum & ſtrenuum fuiſſe dixerit,* παιδείας δ' οὐκ ὀρθῶς ἧφθαι τὸ παράπαν. *hæc enim verba ſunt de Cyro Platonis.*

πλὴν Ξενοφῶν Πλάτωνος ἐν τρίτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων] His verbis: Γλαύκωνα δὲ τὸν Ἀρίστωνος, ὅτ' ἐπεχείρει δημηγορεῖν, ἐπιθυμῶν προστατεύειν τῆς πόλεως, οὐδέπω εἴκοσι ἔτη γεγονὼς, ὄντων ἄλλων οἰκείων καὶ φίλων, οὐδεὶς ἐδύνατο παῦσαι, ἑλκόμενόν τε ἀπὸ τοῦ βήματος, καὶ καταγέλαστον ὄντα. Σωκράτης δὲ εὔνους ὢν

αὐτῷ

αὐτῷ διά τε Χαρμίδην τὸν Γλαύκωνος, καὶ διὰ Πλάτωνα, μόνος ἔπαυσεν. Fallitur ergo Gellius, qui loco ſuprà memorato negat à Xenophonte Platonis ullam umquam factam eſſe mentionem.

ἔγραψε διάλογον κατὰ Πλάτωνος, Σάθωνα ἐπιγράψας] περὶ τοῦ ἀντιλέγειν. auctor Diogenes noſter in Indice librorum Antiſthenis. Meminit hujus Dialogi & Athenæus libro XI. capite ultimo; ἀλλὰ μὴν οὐδ᾽ Ἀντισθένη ἐπαινῶ, καὶ γὰρ καὶ οὗτος πολλοὺς εἰπὼν κακῶς, οὐδ᾽ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος ἀπέσχετο· ἀλλὰ καλέσας αὐτὸν φορτικῶς Σάθωνα, τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκεν. *Non tamen ideo mihi placet Antiſthenes, qui cum maledicta ingeſſiſſet multis, à Platone non abſtinuit, ſed contumelioſè & inſolenter eum* Sathonem *vocans, eodem titulo Dialogum publicavit.* Et libro V. cap. 20. καὶ Πλάτωνα δὲ μετονομάσας Σάθωνα, ἀκύρως καὶ φορτικῶς τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν διάλογον ἐξέδωκε κατ᾽ αὐτοῦ· σάθη autem eſt ea pars corporis quâ viri ſumus; unde σάθων. Heſychius: σάθων, ὑποκόρισμα ἐπὶ παιδίων ἀῤῥένων, ἐπὶ τοῦ αἰδοίου.

οὐκ ὀλίγα γὰρ ὧν οὐκ εἴρηκε Σωκράτης, γέγραφεν ἀνήρ] Quod etiam in Platone notavit Athenæus libro XI. ἄλλοι δέ φασιν ὡς ἀναγνοὺς ὁ Γοργίας τὸν Πλάτωνος διάλογον, πρὸς τοὺς παρόντας εἶπεν, ὅτι οὐδὲν τούτων οὔτε εἶπεν οὔτε ἤκουσε παρὰ Πλάτωνος. ταὐτά φασι καὶ Φαίδωνα ἀναγνόντα τὸν περὶ ψυχῆς. διὸ καλῶς ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ ἔφη,

Ὡς ἀνέπλαττε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς.

Παρμενίδῃ μὲν γὰρ καὶ ἐλθεῖν εἰς λόγους τὸν τοῦ Πλάτωνος Σωκράτην, μόλις ἡ ἡλικία συγχωρεῖ, οὐχ ὡς καὶ τοιούτους εἰπεῖν, ἢ ἀκοῦσαι λόγους. *Referunt alii Gorgiam, cùm Platonis Dialogum legiſſet, iis dixiſſe qui aderant, nihil ejuſmodi ſe vel audiviſſe à Platone, vel apud Platonem locutum fuiſſe. Eadem etiam Phædonem dixiſſe memorant, cùm Dialogum, in quo de anima diſputatur, perlegiſſet. Itaque feſtivè de illo Timon ait,*

Fingebat Plato ſimulatorum verborum peritus.

Parmenidem certè cum Socrate Platonis confabulatum fuiſſe ætas vix permittat, nedum hos vel illos ſermones ediſſeruiſſe, aut audiviſſe. Platonem abſolvit mos Dialogorum. Cicero epiſtolâ ad Varronem de libris Academicis, quos Varroni dicavit: *puto fore, ut cùm legeris, mirere id nos locutos eſſe inter nos; quod numquam locuti ſumus: ſed noſti morem Dialogorum.*

εἶχε δὲ φιλέχθρως ὁ Πλάτων καὶ πρὸς Ἀρίστιππον· ἐν γοῦν τῷ περὶ ψυχῆς, &c.] Vide ſuprà in Ariſtippo.

καὶ πρὸς Αἰσχίνην δέ τινα φιλοτιμίαν εἶχε, &c.] Vide & ſuprà in Æſchine.

φησὶ δ᾽ Ἀριστοτέλης τὴν τῶν λόγων ἰδέαν αὐτοῦ μεταξὺ ποιήματος εἶναι καὶ πεζοῦ λόγου] Cicero in Oratore: *Itaque ideo viſum eſſe nonnullis, Platonis & Demoſthenis locutionem, etſi abſit à verſu, tamen quòd incitatiùs feratur, & clariſſimis verborum luminibus utatur, potiùs poëma putandum, quam Comicorum Poëtarum, apud quos, niſi quòd verſiculi ſunt, nihil eſt aliud quotidiani diſſimile ſermonis.* Quod in Platonis oratione notavit quoque Halicarnaſſenſis libro περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, nec non Hermogenes de formis Orat. lib. II.

φίλιππος ὁ Ὀπούντιος] Qui infrà inter Platonis diſcipulos recenſetur.

πολλάκις ἐστραμμένην εὑρῆσθαι τὴν ἀρχὴν τῆς Πολιτείας] Quod ipſum teſtatur & Quintilianus lib. VIII. capite ultimo, his verbis: *Nec aliud poteſt facere ſermonem numeroſum, quàm opportuna ordinis mutatio. Neque aliò in ceris Platonis inventa ſunt quatuor illa verba, quibus in illo pulcherrimo operum in Piræeum deſcendiſſe ſignificat, plurimis modis ſcripta, quòd eum quoque maximè facere experiretur.* & Dionyſius Halicarnaſſeus περὶ συνθέσεως ὀνομάτων: ὁ δὲ Πλάτων, τοὺς ἑαυτοῦ Διαλόγους κτενίζων καὶ βοστρυχίζων, καὶ πάντα τρόπον ἀναπλέκων, οὐ διέλιπεν ὀγδοήκοντα γεγονὼς ἔτη. πᾶσι γὰρ δήπου τοῖς φιλολόγοις γνώριμα τὰ περὶ τῆς φιλοπονίας τἀνδρὸς ἱστορούμενα, τά τε ἄλλα, καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ τὴν δέλτον, ἣν τελευτήσαντος αὐτοῦ λέγουσιν εὑρεθῆναι, ποικίλως μετακειμένην, τὴν ἀρχὴν τῆς Πολιτείας ἔχουσαν τήνδε· Κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος τοῦ Ἀρίστωνος. Videatur Muretus Var. Lect. libro XVIII. cap. 8.

ἣν Πολιτείαν Ἀριστόξενός φησι πᾶσαν σχεδὸν ἐν τοῖς Πρωταγόρου γεγράφθαι Ἀντιλογικοῖς] Quod etiam tra- A dit Phavorinus apud Laërtium infrà in hac ipſa Platonis Vitâ: τῆς μὲν Πολιτείας εἰς δέκα διαιρουμένης, ἣν καὶ εὑρίσκεσθαι σχεδὸν ὅλην παρὰ Πρωταγόρᾳ ἐν τοῖς Ἀντιλογικοῖς, φησὶ Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῆς ἱστορίας δευτέρῳ. Plura ea de re obſervaſſe vero ſimile eſt Onoſandrum, Philoſophum Platonicum, qui, teſte Suida, ὑπομνήματα εἰς Πλάτωνος Πολιτείας ſcripſerat. De Protagoræ Antilogicis infrà dicetur in Protagora.

Δικαίαρχος δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς γραφῆς ὅλον ἐπιμέμφεται, ὡς φορτικόν] Hoc Dicæarchus in libro quem Φαίδρου περιατά inſcripſerat, & cujus meminit Cicero ad Atticum XIII. 39. *Libros mihi, de quibus ad te antea ſcripſi, velim mittas, & maximè* Φαίδρου περὶ θεῶν, καὶ Ἑλλάδος.

B Pag. 79. εἰσελθόντος ποτὲ Ξενοκράτους, εἶπε μαστιγῶσαι τὸν παῖδα, &c.] De Speuſippo id narrat Plutarchus libro de Puerorum inſtitutione, ubi de Archyta Tarentino: ὁ μὲν γὰρ ἐπανελθὼν ἀπὸ τοῦ πολέμου (στρατηγῶν γὰρ ἐτύγχανε) γῆν καταλαβὼν κεχερσωμένην, τὸν ἐπίτροπον καλέσας αὐτῆς, Ὤιμωξας ἄν, ἔφησεν, εἰ μὴ λίαν ὠργιζόμην. Πλάτων δὲ δούλῳ λίχνῳ καὶ βδελυρῷ θυμωθεὶς, τὸν τῆς ἀδελφῆς υἱὸν Σπεύσιππον καλέσας, Τοῦτον (ἔφησεν ἀπελθὼν) κρότησον, (ſic diſtinguendum) ἐγὼ γὰρ πάνυ θυμοῦμαι. *Ille, cùm à bello, in quo exercitum duxerat, reverſus, agrum negligentiâ Villici corruptum animadvertiſſet, accerſito Villico, Malè, inquit, tecum ageretur, niſi ego admodum irâ exarſiſſem. Plato ſervo guloſo, & impuro iratus, vocato filio ſororis ſuæ Speuſippo, Hunc tu, inquit, verbera, ego enim animo ſum valde commotus.* Et adverſus Colotem: C ἀλλ᾽ οἶσθα, ἔφη, τὸ τοῦ Πλάτωνος, ὅτι τῷ παιδὶ χαλεπήνας, οὐκ αὐτὸς ἐνέτεινε πληγὰς, ἀλλὰ Σπεύσιππον ἐκέλευσεν, εἰπὼν αὐτὸς ὀργίζεσθαι. *Atqui, aiebat,* (ſupple Ariſtodemus) *meminiſti Platonem, cùm puero iraſceretur, non ipſum verbera ingeſſiſſe, ſed hoc Speuſippo mandaviſſe, quòd ſe animo commoto eſſe diceret.* Etiam Valerius IV. I. *Cùm adverſus delictum ſervi vehementiùs exarſiſſet, veritus ne ipſe modum vindictæ deſpicere non poſſet, Speuſippo amico caſtigationis arbitrium mandavit; deforme ſibi futurum exiſtimans, ſi commiſiſſet, ut parem reprehenſionem culpa ſervi, & animadverſio Platonis mereretur. Quo minus miror, quòd in Xenocrate diſcipulo ſuo tam conſtanter moderatus fuit. Audierat eum de ſe multa impiè locutum: ſine ulla cunctatione criminationem reſpuit. Inſtabat certo vultu index, cauſſam quæ-* D *rens cur ſibi fides non haberetur: adjecit, non eſſe credibile, ut quem tantopere amaret, ab eo invicem non diligeretur,* &c. Videatur in hanc rem apud Gellium hiſtoria lepidiſſima de Plutarchi ſervo. Is, ut hoc obiter dicam, Oneſimus vocabatur, quod nos docuit Favorinus apud Galenum libro de optimo docendi genere capite I.

καὶ πρός τινα τῶν παίδων, Μεμαστίγωσο ἂν εἶπεν, εἰ μὴ ὠργιζόμην] Dictum hoc laudat Photius Patriarcha Conſtantinopolitanus in Epiſtola ad Michaëlem Bulgariæ Principem, de officio Principis: Μηδαμῶς μηδένα μηδὲ δικαίως θυμῷ κολάσῃς· ὡς γὰρ ἂν ὁ πάσχων τὴν δίκην ὑφέξῃ, αὐτὸς ὅμως οὐδὲν ἔλαττον ἐξελεγχθήσῃ σφαλερῶς τῇ πράξει κεχρημένος. διὸ καὶ κάλλιστα τις τῶν ἀρχαίων ἀπεφθέγξατο πρὸς ἡμαρτηκότα, Ἐκόλασα ἄν σε, εἰ μὴ ἐθυμούμην. *Iratus neminem, ne quidem juſtè licet, ſuppliciis afficito. Utcunque enim tulerit ille qui punitur, tu nihilominus vituperium incurres, quòd improvidè negotium illud obiveris. Quocirca perbellè dictum ab Antiquorum aliquo fuit erga delinquentem, Certè te punirem, ſi non iraſcerer.* Archytæ tribuit Valerius IV. I. *Tarentinus Archytas, dum ſe Pythagoræ præceptis Metaponti penitus immergit, magno labore, longoque tempore ſolidum opus doctrinæ complexus; poſtquam in patriam revertitur, ac rura ſua reviſere cœpit, animadvertit negligentiâ Villici corrupta & perdita: intuenſque malè meritum, Sumpſiſſem, inquit, à te ſupplicium, niſi tibi iratus eſſem: maluit enim impunitum dimittere, quàm propter iram graviùs juſto punire.*

F ἐφ᾽ ἵππου καθίσας, εὐθέως κατέβη, φήσας εὐλαβεῖσθαι μὴ ἱπποτυφίᾳ ληφθῇ] Noſter infrà in Antiſthene: ἔσκωπτε Πλάτωνα ὡς τετυφωμένον. πομπῆς οὖν γινομένης ἵππον θεασάμενος φρυακτὴν, φησὶ πρὸς Πλάτωνα, Ἐδόκεις μοι καὶ σὺ ἵππος ἂν εἶναι λαμπρυντής. τοῦτο δὲ ἐπεὶ συνεχὲς ὁ Πλάτων ἵππον ἐπῄνει.

πίνειν δ᾽ εἰς μέθην οὐδαμοῦ πρέπον, &c.] VI. de Legibus. Videatur Gellius XV. 2. & Seneca de Tranquillitate animi cap. 15. & Athenæus lib. X.

ἐν γοῦν τοῖς Νόμοις φησὶ, Κοιμώμενος δὲ οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος] Locus eſt VII. de Legibus: καθεύδων

οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος, οὐδὲν μᾶλλον τοῦ μὴ ζῶντος. Ariſtoteles in hunc ſenſum, in libris ad Eudemum, ſi bene memini: τί γὰρ διαφέρει καθεύδειν ἀνέγερτον ὕπνον, ἢ ζῆν ὄντα φυτόν; *Profectò enim vita vigilia eſt*, inquit Plinius in Prooemio operis.

εἶναί τε ἥδιον τῶν ἀκουσμάτων τὴν ἀλήθειαν] ἥδιστον ἀκουσμάτων ἔπαινον dicebat Themiſtocles. ἥδιστον hîc habent Editiones Stephani, ſed ἥδιον quoque Baſileenſis.

Φιλίππου βασιλεύοντος, ἔτος τεισκαιδέκατον] Hoc eſt anno 1. Olymp. 108. Qua de re uno ore omnes conſentiunt.

Θεόπομπος] Theopompus Chius, qui librum ſcripſerat, κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς. Memoratur Athenæo libro XI. capite ultimo.

Μυρωνιανὸς] Myronianus Amaſtrianus, de quo ſuprà in Epimenide.

Φίλωνα παροιμίας μνημονεύειν] Quis ille Philo? nam eo nomine plures fuere. An Philo Alexandrinus, Platonis imitator ſummus, ut de eo dictum ſit ἢ Πλάτων φιλωνίζει, ἢ Φίλων Πλατωνίζει? An Philo Herennius, Grammaticus? Certiùs quid ea de re ſtatuere poſſemus, ſi quâ ætate vixerit Myronianus dubium non eſſet. Sed an potiùs hîc legendum Μύλων? Mylonis de Parœmiis libros advocat Zenobius ille, qui ſcripſit Epitomen Proverbiorum Didymi & Tarrhæi, quique ſub Adriano vixit, ut ſcribit Suidas. An apud Zenobium legendum Φίλων? ἐπέχω.

περὶ τοῦ Πλάτωνος φθειρῶν, ὡς οὕτως αὐτοῦ τελευτήσαντος] Falſò. Helladius Bezantinous in Chreſtomathia apud Photium in Bibliotheca: τρεῖς ἱστοροῦνται φθειριάσει τεθνάναι (ἔστι δὲ τὸ νόσημα μὲν, τῶν σπανίων· γίνεται δὲ ὅταν εἰς φθεῖρας ἀναλυθῇ ἅπαν τὸ σῶμα) ἀλλὰ τῶν ἐκ τῆς νόσου ταύτης τεθνεώτων, τῶν μὲν ἡρώων, Ακαστός ἐστιν ὁ Πελίου· δεύτερος, ὁ Σύρος Φερεκύδης, ὁ τὴν γενεαλογίαν συγγράψας, ὃν καὶ λέγουσι γενναίως (ita legendum) τὴν συμφορὰν ἐνεγκεῖν· τρίτος, ὁ Ρωμαίων πολλάκις ὑπατεύσας Σύλλας, ἤδη σφόδρα γηραιὸς ὤν, ὡς καὶ Επαφρόδιτος διὰ τὴν τύχην ἐπωνομάζετο. *Tres dicuntur phthiriaſi mortui eſſe. (eſt enim hic morbus ex rarioribus: fit autem cùm totum corpus in pediculos reſolvitur) Sed ex Heroibus, qui hoc morbo extincti ſunt, eſt Acaſtus, Peliæ filius: ſecundus, Pherecydes Syrus, qui Genealogiam conſcripſit, & aiunt generoſe malum hoc pertuliſſe: tertius, Romanorum ſæpe Conſul Sylla, jam ſenex; ut etiam* Felix *propter fortunam dictus ſit.* Etiam M. Aurelius Imperator libro III. τῶν εἰς ἑαυτὸν Democritum morbo pediculari obiiſſe, falsò dicit. ſed de his nos infrà ad Democritum.

ὅθεν καὶ Ακαδημαϊκὴ προσηγορεύθη ἡ ἀπ' αὐτοῦ αἵρεσις] Scripſerat Plutarchus librum, cui titulus fuit περὶ τοῦ μὴ εἶναι τὴν ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος Ακαδημίαν. auctor Lamprias in Indice librorum patris. Fortean adverſus hunc librum ſcripſerat Favorinus librum περὶ τῆς Ακαδημαϊκῆς διαθέσεως, qui Πλούταρχος inſcribebatur, cujus meminit Galenus libro περὶ τῆς ἀρίστης διδασκαλίας, cap. I.

Τὸ Ενιφιστιάδων χωρίον] Τὸ ἐν Ηφαιστιάδων ceteræ Editiones, nec non Regius Codex: &, meâ quidem ſententiâ, meliùs. Heſychius: Ηφαιστία. Αθηνᾶ, καὶ πόλις τῆς Λήμνου. Ηφαιστιάδαι, Αθηναῖοι. Stephanus: Ηφαιστία. δῆμος Ακαμαντίδος φυλῆς, ἐν ᾧ τὸ Ηφαίστου ἱερόν. ὁ δημότης, Ηφαιστιάδης. τὰ τοπικὰ, ἐξ Ηφαιστιάδων καὶ τὰ λοιπά.

ἐκ τοῦ Κηφισιάσιν ἱεροῦ] Malim Κηφισιάδων. Κηφισσίας tribus fuit, de qua Pauſanias in Bœoticis: apud quem ibidem *Cephiſſiades* Eteocles quidam dicitur. Legi poſſet & Κηφισιέων. Harpocration: Κηφισιεύς. δῆμός ἐστι τῆς Ερεχθηΐδος φυλῆς.

Αρχέστρατος Φρεάδειος] Φρεάρριος reſcribit Caſaubonus. Φρεάρριος voluit dicere. Harpocration: Φρεάρριος. Δημοσθένης ὑπὲρ Κτησιφῶντος. ἔστι δὲ δῆμος τῆς Λεοντίδος. Stephanus: Φρέαρροι. δῆμος Αθήνησι, τῆς Λεοντίδος φυλῆς, ἀπὸ Φρεάρου (γρ. Φρεάρρου) Αθήνησιν ἐπισήμου Ηρωος. ὁ δημότης, Φρεάρριος. τὰ τοπικὰ, Φρεαρρόθεν, Φρεαρρόνδε, Φρεαρροῖ. Tamen apud Heſychium, eruditiſſimum Grammaticum: Φρεάριοι. δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς. & apud Suidam: Φρεάριος. δῆμος τῆς Λεοντίδος. Δημοσθένης ὑπὲρ Κτησιφῶντος.

Χολιδεὺς] Legendum eſſe Χολλιδεὺς patet ex his quæ ſuperiùs diximus, quæ vide. Apud Harpocrationem Χολεῖδαι ſcriptum eſt: Χολεῖδαι. Λυσίας. δῆμος τῆς Λεοντίδος. Corrige Χολλίδαι.

Αδειμάντου τοῦ παιδὸς] Accipio de filio Adimanti, Platonis ex fratre nepote.

εἰς τὸ δυνατὸν] Scaliger ad oram libri εἰς τὸ δηναιόν. Sed nihil mutandum docet Caſauboni obſervatio, quam vide.

καὶ τὸ Ενεριστιάδων χωρίον] Legebat Caſaubonus ἐν Ερσιάδων, ex Stephano in Ερσιάδαι, cujus hæc ſunt verba: Εροιάδαι. δῆμος τῆς Ιπποθοωντίδος φυλῆς. ὁ δημότης, Εροιάδης. τὰ τοπικὰ, ἐξ Ερσιάδων, εἰς Εροιάδων, ἐν Ερσιάδων. Etiam Heſychius: Ερσιάδαι. δῆμος τῆς Ιπποθοωντίδος φυλῆς. nec aliter Suidas. Sed magis placet ἐν Εἰρεσιδῶν. Idem Stephanus: Εἰρεσίδαι. δῆμος τῆς Ακαμαντίδος φυλῆς. ὁ δημότης Εἰρεσίδης. τὰ τοπικὰ ἐξ Εἰρεσιδῶν, καὶ τὰ λοιπὰ οὕτω. Vide Meurſium de Pop. Att. in Voce Εἰρεσίδαι.

Δημόστρατος Ξυπετέρων] Legendum Ξυπετεὼν rectè monuit Caſaubonus: quam lectionem ad oram libri Scaliger quoque annotarat. Stephanus: Ξυπέτη. δῆμος Κεκροπίδος φυλῆς. ὁ δημότης, Ξυπετεὼν, ὡς Μακεδών. τὸ τοπικὸν, ἐκ Ξυπετεώνων, εἰς Ξυπετεώνων, καὶ ἐν Ξυπετεώνων. Φιλόχορος δὲ Ξυπετεώνων τὸν δῆμόν φησι διὰ τοῦ ω, καὶ τοῦ ο ἐν τέλει. Etiam infrà apud Laërtium in Zenone Cittieo: Ιππων Κρατιστοτέλους, Ξυπετεών. ita ibi legendum, non Ξυπετέων. Apud Harpocrationem ſcribitur Ξυπεταίων: Ξυπεταίονες. Υπερείδης κατ' Αρχεστρατίδου. δῆμος τῆς Κεκροπίδος Ξυπέτη, ἀφ' ἧς ὁ δημότης Ξυπεταίων, ὡς Διόδωρος. Et apud Suidam: Ξυπεταιωνεύς. δῆμος τῆς Κεκροπίδος Ξυπεταίου, ἀφ' ἧς ὁ δημότης Ξυπεταιών. Corrigendus Heſychius: Ξυπετέα. δῆμος τῆς Κεκροπίδος φυλῆς. Legendum Ξυπέτη, aut Ξυπεταιὼν δῆμος τῆς Κεκροπίδος φυλῆς: non enim puto Ξυπετέα eſſe in accuſandi caſu, à Ξυπετεύς.

φιάλην ἀργυρᾶν, &c. δακτύλιον χρυσοῦν καὶ ἐνώτιον χρυσοῦν] Apuleius loco toties laudato: *Patrimonium in hortulo, qui Academiæ junctus fuit, & in duobus Miniſtris, & in patera, quâ Diis ſupplicabat, reliquit: auri tantum quantum puer nobilitatis inſigne in auricula geſtavit.* Meminit inauris & Sextus Empiricus adverſus Mathematicos cap. 12. Πλάτων, ὁ φιλόσοφος, Αριστοκλῆς πρότερον ἐκαλεῖτο, καὶ ἐτέτρητο τὸ οὖς, ἐλλόβιον φορήσας ὅτ' ἦν μειρακίσκος.

Τύχων] Suidas: Τύχων Τύχωνος, ὄνομα κύριον. Heſychius: Τύχων· ἔνιοι τὸν Ερμῆν. ἄλλοι δὲ τὸν περὶ τὴν Αφροδίτην. ita emendat Meurſius Athenarum Atticarum II. 14. Vulgò legitur τυχόον.

Βίκταν] An legendum Βιθίαν? Suidas: Βιθίας· ὄνομα κύριον.

ἀντίγραφα] De hac voce dicemus infrà pluribus ad Theophraſtum, ubi de ejus teſtamento.

Pag. 80. ἐπίτροποι] Exequutores teſtamenti. Magnus Magiſter in Tractatu II. ad Africanum: *Teſtamentis conſtitui ſolent Diſpenſatores legatorum, ſive Exequutores teſtamentorum, quos etiam vocavere* ἐπιτρόπους, *ſicut Tutores pupillorum, aut Curatores adoleſcentium. Et ex ea verbi ambiguitate naſcitur quæſtio in Novella Leonis 68. an Clerici, qui ſacris Conciliis* ἐπίτροποι *eſſe vetantur, ne adminiſtratione, curâque rerum pupillarium, avocentur miniſterio ſacro, poſſint tamen eſſe* ἐπίτροποι, *id eſt, Curatores, & Exequutores teſtamentorum, quod Leo concedit.*

Ενθάδε δὴ κεῖται, &c.] In Anthologia ſcriptum eſt Ενθάδε κεῖται ἀνήρ. & mox Οὗτος ἔχει πουλύν, pro τοῦτον ἔχει πλεῖστον.

Γαῖα μὲν ἐν κόλπῳ] In Anthologia lib. III. tit. εἰς Φιλοσόφους, ubi hoc Epigramma relatum eſt, legitur ἐν κόλποις. Sed & ibidem hoc Speuſippi in Platonem diſtichum refertur, his duobus primis verſibus non abſimile:

> Σῶμα μὲν ἐν κόλποις κατέχει τόδε γαῖα Πλάτωνος,
> Ψυχὴ δ' ἰσοθέων τάξιν ἔχει μακάρων.

Εἰς Ολυμπον] ἐς Ολυμπον.

μαθηταὶ δ' αὐτοῦ, &c.] Fuere præterea & alii, non commemorati Laërtio. Vide Caſ. & Aldob.

Φίλιππος Οπουντιος] De quo ſuprà.

Δίων Συρακούσιος] De quo ſuprà.

Αμυκλος Ηρακλεώτης] Meminit quoque Ælianus inter præcipuos Platonis diſcipulos Var. Hiſt. III. 19. ſed ibi Αμύκλας ſcriptum eſt, et quidem rectiùs.

Εραστος καὶ Κόρισκος Σκήψιοι] Qui & inter Ariſtotelis diſcipulos, ut ad Ariſtotelem docebimus. Ad eos ſcripſit Plato epiſtolam, cujus infrà meminit Laërtius. Hodie non exſtat. Scepſis urbs eſt Myſiæ minoris vel Troadis.

Τιμόλαος Κυζικηνὸς] Τιμαῖος dicitur Athenæo lib. XI. cap. ultimo.

Εὐαίμων Λαμψακηνὸς] Eidem ibidem dicitur Εὐάγων.

Πλάθων

Πείθων καὶ Ηρακλείδης Αἴνιοι] Ita Editio Baſil. Πίθων Stephanica. Πύθων dicitur Demoſtheni Oratione contra Ariſtocratem, & Oratione de Haloneſo, (εἰ γνήσιος μὲν) & Plutarcho adverſus Colotem: & ita quoque apud Ariſtotelem Politic. v. 10. Victorius reponebat, ubi vitioſè ſcriptum eſt Πάρων: Πάρων δὲ καὶ Ηρακλείδης οἱ Αἴνιοι Κότυν διέφθειραν, τῷ πατρὶ τιμωρουῦντες. Python & Heraclides fratres fuere, qui à Pop. Athenienſi aureâ coronâ donati ſunt ob Cotyn Thraciæ Tyrannum interfectum. Meminit Demoſthenes dicto loco contra Ariſtocratem: τοὺς ἀποκτείναντας αὐτὸν (Κότυν) Πύθωνα καὶ Ηρακλείδην, τοὺς Αἰνείους, πολίτας ἐποιήσατε, ὡς εὐεργέτας, καὶ χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφανώσατε, &c. Ubi obſerva Αἰνείους dici, qui Laërtio & Ariſtoteli Αἴνιοι: quam lectionem agnovit Harpocration: Αἰνείους, inquit, Δημοσθένης ἐν τῷ B Αριστοκράτους. ita emendavimus. Vulgo ἐν τῷ Τιμοκράτους. Αἴνεια quoque apud Stephanum: Αἴνεια. τόπος Θρᾴκης ἀπὸ Αἰνείου, &c. ſed cujus ἐθνικὸν ait eſſe Αἰνειάτης. Αἴνειον, vero Αἰνείας civitatis Tyrrheniæ. Apud Suidam quoque Αἴνιοι ſcriptum eſt: Αἴνιον. καὶ Αἰνία, πόλις. συνέβαινε δὲ τοὺς Αἰνίους πάλαι μὲν στασιάζειν, προστάτας δὲ καταγνύειν, τοὺς μὲν πρὸς Εὐμενῆ, τοὺς δὲ πρὸς Μακεδονίαν. Fuit & urbs Thraciæ Αἶνος cujus ἐθνικὸν Αἰνίτης. Redeo ad Pythonem atque Heraclidem fratres Tyrannicidas. De his Plutarchus dicto loco etiam inter Platonis diſcipulos meminit. Verba ejus, quia Platonis diſcipulos quoſdam nominat à Laërtio prætermiſſos, placet ſubjungere: Πλάτων δὲ καὶ καλοὺς μὲν ἐν γράμμασι λόγους C περὶ νόμων καὶ πολιτείας ἀπέλιπε, πολὺ δὲ κρείττονας ἐνεποίησε τοῖς ἑταίροις, ἀφ' ὧν Σικελία διὰ Δίωνος ἠλευθεροῦτο, καὶ Θρᾴκη διὰ Πύθωνος καὶ Ηρακλείδου Κότυν ἀνελόντων. Αθηναίων δὲ Χαβρίαι στρατηγοὶ καὶ Φωκίωνες ἐξ Ακαδημίας ἀνέβαινον. *Plato in ſuis ſcriptis præclaram de legibus & Rep. doctrinam reliquit; multò autem meliora ſocios docuit: quibus uſus Dio Siciliam liberavit, Pytho & Heraclides; Coty interfecto, Thraciam. Chabrias quoque & Phocion Imperatores Athenienſium ex Academia prodierunt.*

Κάλλιππος] De quo Athenæus lib. xi. ſub finem: καὶ Κάλλιππος δὲ ὁ Αθηναῖος μαθητὴς καὶ αὐτὸς Πλάτωνος, ἑταῖρος Δίωνος, καὶ συμμαθητὴς γενόμενος, καὶ συναποδημήσας αὐτῷ εἰς Συρακούσας, ὁρῶν ἤδη τὸν Δίωνα ἐξιδιοποιούμενον τὴν μοναρχίαν, ἀποκτείνας αὐτὸν, καὶ D αὐτὸς τυραννεῖν ἐπιχειρήσας, ἐπεσφάγη.

Δημήτριος Αμφιπολίτης] Non memoratus Laërtio inter Demetrios in Demetrii Vita.

σὺν οἷς καὶ γυναῖκες δύο, Λασθένεια Μαντινικὴ καὶ Αξιοθέα Φλιασία.] Apuleius: *Multi auditorum ejus utriuſque ſexus in Philoſophia floruerunt.* Clemens Alexandrinus Stromat. lib. iv. παρὰ Πλάτωνί τε ἐφιλοσόφουν Λασθένεια ἡ Αρκαδία (lege ἡ Αρκαδική) καὶ Αξιοθέα ἡ Φλιασία. De Axiothea Themiſtius Orat. iv. cujus locum, quia eſt elegantiſſimus, ſubjiciam: Αξιοθέα μὲν γὰρ ἐπιλεξαμένη τι τῶν ξυγγραμμάτων ἃ Πλάτωνι πεποίηται περὶ πολιτείας, ᾤχετο ἀπιοῦσα Αθήναζε ἐξ Αρκαδίας, καὶ Πλάτωνος ἠκροᾶτο, λανθάνουσα ἄχρι πόῤῥω ὅτι γυνὴ εἴη, ὥσπερ ὁ Αχιλλεὺς τοῦ Λυκομήδους. ὁ δὲ Γεωργὸς E ὁ Κορίνθιος τῷ Γοργίᾳ ξυγγενόμενος, (οὐκ αὐτῷ ἐκείνῳ Γοργίᾳ, ἀλλὰ τῷ λόγῳ ὃν Πλάτων ἔγραψεν ἐπ' ἐλέγχῳ τοῦ σοφιστοῦ) αὐτίκα ἀφεὶς τὸν ἀγρὸν, καὶ τὰς ἀμπέλους, Πλάτωνι ὑπέθηκε τὴν ψυχὴν, καὶ τὰ ἐκείνου ἐσπείρετο καὶ ἐφυτεύετο. *Nam Axiothea poſtquam è Platonis libris, quos ille de Rep. ſcripſit, neſcio quem legiſſet, ſubinde ex Arcadia Athenas profecta eſt, ibique diu pro femina non agnita, ut Achilles Lycomedi, ſic Platoni operam dedit. Agricola verò ille Corinthius, cùm fortè in Gorgiam incidiſſet, (non ipſummet Gorgiam dico; ſed eum librum, quem de convicto Sophiſta idem Plato ſcripſit) illico agrum viteſque deſerens, animum ſuum excolendum Platoni tradidit, doctrinæque illius ſemina ac ſatus excepit.* De Laſthenia Athenæus libro & capite 12. φιλήδονος δ' ἦν καὶ Σπεύσιππος, ὁ Πλάτωνος συγγενὴς καὶ διάδοχος τῆς σχολῆς. Διονύσιος γοῦν ὁ τῆς Σικελίας τύραννος, ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῇ, κατὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ εἰπὼν, καὶ φιλαργυρίαν αὐτῷ ὀνειδίζει, καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Αρκαδικῆς ἔρωτα, ἥτις Πλάτωνος ἠκηκόει. *Voluptuarius quoque Speuſippus fuit, Platonis & ſucceſſor & cognatus; Itaque Dionyſius, Siciliæ Tyrannus, in ſua ad eum epiſtola, voluptatis ſtudium reprehendit, avaritiam exprobrat, & amorem Arcadicæ Laſtheneiæ, quæ Platonem audiebat.* & lib. vii. cap. 5. ἀσπάζονται δὲ οὐ μόνον οἱ Επικούρειοι τὴν ἡδονὴν, ἀλλὰ καὶ οἱ Κυρηναϊκοὶ, καὶ Μνησιστράτειοι δὲ καλού-A μενοι· καὶ γὰρ καὶ οὗτοι ζῆν μὲν ἡδέως χαίρουσιν, ὥς φησι Ποσειδώνιος· οὐ μακρὰν δὲ τούτων ἦν καὶ Σπεύσιππος, ὁ Πλάτωνος ἀκουστὴς καὶ συγγενής. Διονύσιος γοῦν ὁ τύραννος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολαῖς, καὶ τὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ διεξερχόμενος, ἔτι τε τῆς φιλαργυρίας, ἠρανίσθαι τε παρὰ πολλῶν αὐτὸν διελέγχων, ὀνειδίζει καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Σαρδικῆς ἑταίρας ἔρωτα. *Non ſolum autem Epicurei voluptatem amplexantur, verùm etiam Cyrenæi, & quos Mneſiſtratios appellant. Hi namque, ut auctor eſt Poſidonius, voluptuariâ vitâ gaudent. Ab iis Speuſippus, Platonis auditor & cognatus, procul non aberat. Itaque Dionyſius Tyrannus ſuis ad eum Epiſtolis cùm ejus avaritiam, voluptatiſq; ſtudium verbis exequutus fuiſſet, pecuniam à multis corraſiſſe objicit, Laſtheneæ Sardianæ meretricis amorem ex-* B *probrat.* Ubi pro Σαρδικῆς, quæ vox nihili eſt (dicitur enim Σαρδιανὸς & Σαρδιανικὸς à Σάρδις: Σαρδῷος, aut Σαρδόνιος, aut Σαρδονικὸς à Σαρδώ: Σαρδαῖος aut Σαρδαιεὺς à Σάρδαιον: Σαρδηνός à Σαρδηνὸς) lego Αρκαδικῆς, ut in loco libri xii. Etiam Laſtheneiam Μαντινικὴν vocat Diogenes noſter. Eſt verò Μαντίνεια urbs Arcadiæ, cujus ἐθνικὸν Stephano eſt Μαντινεὺς & Μαντινὶς, & κτητικὸν Μαντινικὸς: quare Caſaubono aſſentior Μαντινὶς hoc loco pro Μαντινικὴ reſcribenti.

Χαμαιλέων] Chamæleon Peripateticus, Heracliâ Ponticâ oriundus, de quo videndi Voſſius & Jonſius.

Πολέμων] Quis ille Polemon? nam plures fuere hoc nomine? An Hiſtoricus?

C Δημοσθένη] Idem teſtatur Cicero, cujus loca profert Aldobrandinus.

Σαβῖνος] Sabinus Sophiſta, qui ſub Hadriano vixit, de quo Suidas. Vide hîc Caſ.

Φιλοπλάτωνι δέ σοι δικαίως ὑπαρχούσῃ] Arria vocabatur femina illa, cui opus ſuum Laërtius dicavit. Hujus meminit auctor libri de Theriaca ad Piſonem cap. 2. qui liber vulgò Galeno tribuitur, ſed quem non eſſe Galeni pluribus, poſt Jonſium, probat vir multæ doctrinæ Philippus Labbæus in Elogio Hiſtorico Galeni, quod Jacobo Mentelio Medico Pariſienſi, amico noſtro, inſcripſit, & quod publici juris fecit nuper idem Mentelius. Verba auctoris de Theriaca ad Piſonem ſic Latinè ſonant: (non enim textus Græcus ad manum erat) *Amicam verò præ ceteris mihi Arriam eximiè commendatam ab ipſis Imperatoribus,* D *quòd Philoſophiæ diligenter operam daret, & Platonis lectione imprimis delectaretur, non leviter olim ægrotantem ſanarunt.* Imperatores illos, de Severo & Caracalla accipiebat Jonſius, quem vide omnino de Scriptorib. Hiſt. Philoſ. lib. iii. cap. 12. Vide & Thomam Reineſium Var. Lect. lib. ii. cap. 12. & nos ſuprà ad Laërtii Proœmium.

καὶ τὴν ἔφοδον τῆς ἐπαγωγῆς] ἀγωγῆς Caſ.

τὰ κατ' εἶδος] τὰ, id eſt ταῦτα.

διαλόγους τοίνυν φασὶ πρῶτον γράψαι Ζήνωνα τὸν Ελεάτην] Quod omiſit Laërtius in ejus Vita, ubi tamen eum, ex Ariſtotele, Dialecticæ inventorem facit. Eſt verò Dialectica Dialogo non abſimilis, ut ex definitione utriuſque, quam mox profert Laërtius, manifeſtum eſt.

Αριστοτέλης δὲ ἐν πρώτῳ περὶ Ποιητῶν Αλεξάμενον E Στυρέα, ἢ Τήϊον] Audiendus Athenæus lib. xi. cap. 15. ὁ τοὺς ἄλλους ἁπαξαπλῶς κακολογήσας, ἐν μὲν τῇ Πολιτείᾳ Ομηρον ἐκβάλλων, καὶ τὴν μιμητικὴν ποίησιν, αὐτὸς δὲ τοὺς διαλόγους μιμητικῶς γράψας, ὧν τῆς ἰδέας οὐδ' αὐτὸς εὑρετής ἐστιν· πρὸ γὰρ αὐτοῦ τοῦθ' εὗρε τὸ εἶδος τῶν λόγων ὁ Τήϊος Αλεξάμενος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ, καὶ Σωτηρίων. Αριστοτέλης δὲ ἐν τῷ περὶ Ποιητῶν οὕτως γράφει, Οὐκοῦν, οὐδὲ ἐμμέτρους τοὺς καλουμένους Σώφρονος μίμους, μὴ φῶμεν εἶναι λόγους καὶ μιμήσεις, ἢ τοὺς Αλεξαμενοῦ τοῦ Τηΐου τοὺς πρώτους γραφέντας, τῶν Σωκρατικῶν διαλόγων; ἄντικρυς φάσκων ὁ πολυμαθέστατος Αριστοτέλης πρὸ Πλάτωνος διαλόγους γεγραφέναι τὸν Αλεξάμενον. *Alios præſtantes viros prorſus* F *ac non diſſimulanter aliquando probris & maledictis inſectatus, ut qui libris de Rep. è civitate ſua Homerum expulerit, ac totam imitatricem illam rationem poeſeos, cùm ipſe Dialogos ediſſet hoc modo conſcriptos, non eorum inventor ac primus auctor. Hunc enim ſcriptionis modum ante illum repererat Alexamenus Teius, ut tradunt Nicias Nicaenſis, & Soterion. Ariſtoteles libro de Poetis,* Nonne igitur, *ait,* quos Sophronis Mimos appellant, verſibus comprehenſos, ſermones ac imitationes eſſe fatebimur, aut Alexameni Teii Socraticos Dialogos, qui primi omnium prodierunt? *Quibus certe verbis eruditiſſimus Ariſtoteles planum facit ante Platonem Dialogos ab Alexameno compoſitos fuiſſe.* Scripſerat Ariſtoteles de Poetis libros tres, quorum, præter Athenæum & Laërtium, meminit item Macrobius Sat. lib. v. Στύρα urbs eſt Eubœæ.

τῷ

τοῦ κάλλους] τοῦ καλοῦ ceteræ Editiones non rectè.

ἔστι δὲ διάλογος] Excidit vox λόγος, quam agnoſcunt aliæ Editiones: ἔστι δὲ διάλογος λόγος ἐξ ἐρωτήσεως, &c.

περί τινος τῶν φιλοσοφουμένων] Atque inde eſt quòd Dialogum *Philoſophiæ filium* appellat Lucianus in Bis Accuſato. ibi eum vide, in Diſſertatione *Prometheus es in verbis*. τὰ φιλοσοφούμενα tamen in Dialogis Caſtelvetrius minimè probat.

Διαλεκτικὴ] Adi, ſi placet, Joannem à Wouver libro de Polymathia cap. 20. & 26.

μαιευτικὸς] Reſpexit Socratis μαιευτικήν. Socrates interrogando explorabat animi ſenſa, & principia dubitandi, tamquam dolores partum præcurrentes, excitabat, iiſque deinde Homines liberabat, ad veritatem animum eorum perducens, & ut loquitur Fabius, *parturienti animo obſtetricem agebat*. Plutarchus in Quæſtionibus Platonicis: Σωκράτης ἐνδιδοὺς ἀρχὰς ἀποριῶν, ὥσπερ ὠδίνων, τοῖς νέοις ἐπήγειρε καὶ ἀνεκίνει τὰς ἐμφύτους νοήσεις. καὶ τοῦτο μαιωτικὴν τέχνην ὠνόμαζεν. Ipſe Socrates apud Platonem, in Theæteto, ſe obſtetriciam exercere ait, ſed quæ viris, non feminis, inſerviat; & quæ animos, non corpora, inſpiciat.

δραματικοὺς] Quos διηγηματικοῖς præferre videtur Cicero; ita enim ille Procemio Dialogi de Amicitia, C. Fannium inter, Q. Mucium, & Lelium: *quaſi enim ipſos induxi loquentes, ne* inquam, *&* inquit, *ſæpius interponeretur: atque ut tamquam à præſentibus coram haberi ſermo videretur*. Scripſerat Galenus περὶ τῆς ἐν τοῖς διαλόγοις συνουσίας. Videndus autem Carolus Sigonius tractatu de Dialogo, & Caſtelvetrius ad Ariſtotelis Poëticam. Hæc porro Dialogorum diviſio à Poëmatum diviſione ſumpta eſt; de qua Diomedes lib. III. *Poëmatis genera ſunt tria: aut enim activum, vel imitativum, quod Græci* δραματικὸν *vel* μιμητικὸν; *aut narrativum, vel enunciativum, quod Græci* ἐξηγητικὸν *vel* ἀπαγγελτικὸν *dicunt: aut commune vel mixtum, quod Græci* κοινὸν *vel* μικτὸν *appellant*.

Ἐπιστολαὶ] Epiſtolam tamquam alteram partem Dialogi vocabat Artemon ille qui exſcripſit Ariſtotelis Epiſtolas, auctor Dionyſius Halicarnaſſeus libro περὶ ἑρμηνείας: Ἀρτέμων μὲν οὖν ὁ τὰς Ἀριστοτέλους ἀναγράψας Ἐπιστολάς, φησὶν ὅτι δεῖ ἐν τῷ αὐτῷ τρόπῳ Διάλογόν τε γράφειν καὶ Ἐπιστολάς. εἶναι γὰρ τὴν Ἐπιστολήν, οἷον τὸ ἕτερον μέρος τοῦ Διαλόγου.

Ἐπινομὶς] Ita eleganter, quod jam monuimus, Deuteronomium vocat, Platonis ſummus imitator, Philo. Julius Scaliger Poëtices librum poſtremum ita quoque inſcripſit.

Ἀλκιβιάδης] Ἀλκιβιάδαι Editiones Stephani rectè: nam & uterque hodie ſupereſt. & ita vetus codex Sambuci, & noſter Regius. Etiam infrà mentio fit Ἀλκιβιάδου δευτέρου, & Ἀλκιβιάδου τοῦ μείζονος.

αὐτὸ τοίνυν τὸ δογματίζειν, ἐστὶ δόγμα τιθέναι, &c.] Totum hunc locum exſcripſit Suidas: δογματίζειν ἐστί, τὸ δόξαν τιθέναι, (lege τὸ δόγμα) ὡς τὸ νομοθετεῖν, νόμους τιθέναι. δόγματα δὲ ἑκατέρως καλεῖται, τό, τε δοξαζόμενον, καὶ ἡ δόξα αὐτή. τούτων δὲ τὸ μὲν δοξαζόμενον, πρότασίς ἐστιν· ἡ δὲ δόξα, ὑπόληψις. ὁ τοίνυν Πλάτων περὶ μὲν ὧν κατείληφεν, ἀποφαίνεται, τὰ δὲ ψευδῆ διελέγχει, περὶ δὲ τῶν ἀδήλων, ἐπέχει. καὶ περὶ τῶν αὐτῷ δοκούντων, ἀποφαίνεται διὰ τεσσάρων προσώπων, Σωκράτους, Τιμαίου, Ξένου. (γρ. Ξένων, non enim quatuor perſonæ eſſent, ſed tres tantùm. in Codice Regio legitur τοῦ Ἀθηνοξένου: unde ſuſpicari licet ſcripſiſſe Suidam, τοῦ Ἀθηναίου ξένου, τοῦ Ἐλεάτου ξένου, quemadmodum apud Laërtium legitur.) εἰσὶ δ᾽ οἱ Ξένοι, οὐχ, ὥς τινες ὑπέλαβον, Πλάτων καὶ Παρμενίδης, ἀλλὰ πλάσματά ἐστιν ἀνώνυμα. Περὶ δογμάτων, οἱ μέν, &c. ita legendus, & interpungendus hic locus.

καὶ περὶ μὲν τῶν αὐτῷ δοκούντων ἀποφαίνεται διὰ τεττάρων προσώπων, &c.] Sedulò igitur in Dialogis Platonis legendis diſtinguendum quæ Platonis, quæ aliorum ſit ſententia.

οἷον Θρασύμαχον, Καλλικλέα, &c.] De quibus conſule Aldobrandinum.

τῷ σῷ πατρὶ] Lego τοῦ σοῦ πατρός, ut infrà legitur.

ὁ δὲ τὸ καθόλου διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους πιστούμενος] Rectè. Non rectè autem Editio Baſileenſis, ὁ δέ, τὸ καθόλου διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους· καὶ ἔστιν, &c. & Stephani Editiones, ὁ δὲ πιστούμενος τοῦ καθόλου διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους. De quo monuerat quoque H. Stephanus.

πλείστῳ χρῆται τῷ τῆς ἐπαγωγῆς τρόπῳ] Fabius Inſtit. Orat. V. cap. XI. *Nam illa, quâ plurimùm Socrates eſt uſus, hanc habuit viam, cùm plura interrogaſſet, quæ confiteri adverſario neceſſe eſſet, noviſſimè id de quo quærebatur, inferebat, cui ſimile conceſſiſſet, id eſt inductio*, & quæ ſequuntur.

ὥσπερ δὲ τὸ παλαιὸν ἐν τῇ τραγῳδίᾳ πρότερον μὲν ὁ χορὸς διεδραμάτιζεν, &c.] Difficillimum hunc locum explicat omnium optimè acutiſſimus Caſtelvetrius ad Poëticam Ariſtotelis. Verba illius, quia non omnium manibus teritur ille liber, placet hîc adſcribere: *Cioè*, inquit, *nella Tragedia il Choro ſolo rappreſentava, intendendo per lo Choro tutte le perſone de' Rappreſentatori, che ſono introdotte nella Tragedia, ò nella Comedia operare, ſi come lo 'ntende Platone nel ſuo commune, & eſſo Ariſtotele poco appreſſo, quando dirà* καὶ γὰρ χορὸν Κωμῳδῶν ὀψέ ποτε ὁ ἄρχων ἔδωκεν: *il quale Choro Terentio domanda* gregem. *Et intende Laërtio di dire, che la Tragedia ſi rappreſentava ſenza ballo, & ſenza canto, & ſenza ſuono, non introducendoſi in palco altre perſone che l'attive, ò l'operanti, ſi come à noſtri dì alcuna volta s'è fatto. Et poi dice il detto Laërtio, che poſcia Theſpi trovò* ἕνα ὑποκριτήν, *cioè, una maniera di Contrafacitori, che egli domanda uno Contrafacitore, perciòche una perſona ſola contrafaceva ballando, cantando, & ſonando inſieme l'attione della Tragedia. & quando dico una perſona ſola, intendo ſola havendo riſpetto alle tre coſe, ballo, canto, & ſuono fatte da una ſola perſona inſieme, conciòſia coſa che foſſe una moltitudine, ciaſcuno della quale faceſſe ciò. & ſoggiugne, che Theſpi trovò queſto uno Contrafacitore, per fare che il Choro haveſſe ripoſo, nè foſſe in continua attione, ſi che, quando ſi ballava, ſi cantava, & ſi ſonava, non ſi recitava la Tragedia, ſi come diſſe Ariſtotele di ſopra & dirà di ſotto. Et appreſſo ſoggiugne, che Eſchilo trovò il ſecondo Contrafacitore, cioè una altra maniera di Contrafacitori. conciòſiacoſa che veggendo Eſchilo, come è veriſimile, che il ballo impediva il canto, e'l ſuono, facendo una perſona ſola queſte tre coſe inſieme per lo movimento, divideſſe il ballo dal canto & dal ſuono. & volle che i Ballatori ballaſſero ſolamente, & una altra maniera di Contrafacitori cantaſſe, & ſonaſſe inſieme. Et queſto è quello che intende di ſignificare Ariſtotele, quando dice, che Eſchilo tirò la moltitudine de' Contrafacitori da una à due, cioè di quella, che ballava, cantava & ſonava inſieme, laquale era una, fece due, ſeparando il ballo dal canto & dal ſuono, & volendo, che una moltitudine ballaſſe ſolamente, & un' altra cantaſſe, & ſonaſſe inſieme. Ultimamente dice il predetto Laërtio, che Sofocle trovò il terzo Contrafacitore, cioè, la terza maniera de' Contrafacitori dividendo i Cantori da' Suonatori, ſi come Eſchilo haveva diviſi i Ballatori da' Cantori, e da' Suonatori, e queſto ſteſſo afferma Ariſtotele poco appreſſo, dicendo* τρεῖς δὲ Σοφοκλῆς, *cioè, Sofocle operò, che i Contrafacitori foſſero tre, cioè, tre maniere, una de' Ballatori, un' altra de' Cantori, & un' altra de' Suonatori. dove prima per Theſpi non erano ſe non una, che conteneva Ballatori, Cantori, & Suonatori inſieme, & per Eſchilo due, cioè, una che conteneva Ballatori ſoli, & un' altra che conteneva Cantori & Suonatori inſieme*, &c.

Pag. 83. Θρασύλαος] Θρασύλος Editio Baſileenſis & Stephanica, nec non MS. Regius. Legendum Θράσυλλος, ut ſuprà monuimus, ubi plura de Thraſyllo: & ita infra legitur in Democrito; ubi & hujus Πλάτωνος τετραλογίας meminit Laertius: τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ καὶ Θράσυλλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν οὕτως, ὡσπερεὶ καὶ τὰ Πλάτωνος, κατὰ τετραλογίαν.

τέτρασι δράμασιν ἠγωνίζοντο, &c.] Non igitur ſingulis Fabulis certabant, ſed ternis vel quaternis. Si ternis, τριλογία; ſi quaternis, τετραλογία dicebatur. τετραλογίᾳ certaſſe Platonem ſcribit Ælianus Var. Hiſt lib. II. cap. 30. Tamen Sophocles ſingulis Fabulis certavit. De eo Suidas: ἦρξε τοῦ δρᾶμα πρὸς δρᾶμα ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ μὴ τετραλογίαν. Hujuſmodi autem certamina non niſi poſt Theſpidos tempora cœpiſſe refert Plutarchus in Solone. De his ſcripſerat Dicæarchus. De Dionyſiis, Lenæis, Panathenæis, Chytris videndus Meurſius in Græcia Feriata.

εἰσὶ τοίνυν, φησίν, οἱ πάντες αὐτῷ γνήσιοι διάλογοι, ἓξ καὶ πεντήκοντα, &c.] Suidas quoque: εἰσὶ δὲ οἱ γνήσιοι αὐτοῦ διάλογοι πάντες νϛʹ. ὧν οἱ μέν, φυσιολογικοί· οἱ δέ, ἠθικοί· οἱ δέ, διαλεκτικοί. καὶ ἡ μὲν Πολιτεία διαιρεῖται εἰς βιβλία ι. οἱ δὲ Νόμοι, εἰς ιβʹ. τετραλογίαι δὲ λοιπαὶ θʹ.

διπλαῖς δὲ χρῆται ταῖς ἐπιγραφαῖς ἑκάστου τῶν βιβλίων, &c.] Ita Satiræ Menippeæ Varronis erant ut plurimùm binomines.

Ιππαρχος, ἢ Φιλοκερδὴς] Malè Editio Baſilcenſis ἢ περὶ A φιλοκερδοῦς.

Pag. 84. Νυκτερινὸς σύλλογος] Hanc ἐπιγραφὴν non agnoſcunt Platonis Codices editi.

Επιςολαὶ τρισκαίδεκα] Totidem ſuperſunt, inter quas tamen deſideratur Epiſtola ad Eraſtum & Coriſcum, cujus meminit & Clemens Strom. v. ſed 13. quæ eſt ad Dionyſium, pro notha habetur. Porro de Epiſtolis Platonis audiendus Photius Patriarcha Conſtantinopolitanus Epiſt 207. ad Amphilochium Cyzici Metropol. Οἱ μὲν ἄλλοι τοῦ Πλάτωνος λόγοι τοῦ πολιτικοῦ λόγου πεφύκασι γνώμονες, πλὴν εἴ τι κατ' ἐκλογὴν ὀνομάτων ἐνιαχοῦ παρημέληται. αἱ δὲ τούτου Επιςολαὶ, ἴσον τε τῆς ἐκείνου λογιότητος, καὶ τοῦ ἐπιςολιμαίου τύπου ἀπολείπονται. Αἱ δέ γε τοῦ Αριςοτέλους, τῶν μὲν ἄλλων αὐτοῦ γραμ- B μάτων εἰσὶ πῶς λογοειδέςεραι· (ita legendum) πλὴν οὐδὲ ταῖς Πλατωνικαῖς ἐξισάζουσι. Δημοσθένους δὲ οἱ μὲν ἄλλοι πόνοι καὶ Ρητόρων καὶ Κριτικῶν ἐγκωμίοις πληροῦσι τὰ ςόματα· τὰς Επιςολὰς δὲ, οὐδὲν ἀμείνους εὑρήσεις τῶν Πλάτωνος. *Ceteri Platonis ſermones gnomones quidem ſunt ſermonis, niſi quod verborum electio nonnumquam negligitur: At Epiſtolæ ejus non minus ab ejus in dicendo facultate remotæ ſunt, quàm à forma epiſtolari. Ariſtotelis autem fere ſunt ceteris ejus operibus ad ſermonem familiarem propiùs accedentes: tamen Platonicas non exæquant. Demoſthenis opera cetera & Rhetorum & Criticorum ora implent: ſed nihilo meliores quàm Platonis, ejus Epiſtolas reperies.* Ita verti debet hic locus, quem non cepit doctiſſimus Interpres, Richardus Montacutius.

ἐν αἷς ἔγραφεν, Εὖ πράττειν (Επίκουρος δὲ, Εὖ διάγειν, Κλέων, Χαίρειν)] De Platone Plato ipſe Epiſtolâ ad Dionyſium tertiâ: Διονυσίῳ χαίρειν ἐπιςείλας, ἆρ' ὀρθῶς τυγχάνοιμι τῆς βελτίςης προσρήσεως, ἢ μᾶλλον, κατὰ τὴν ἐμὴν συνήθειαν, γράφων Εὖ πράττειν, ὥσπερ εἴωθα ἐν ταῖς ἐπιςολαῖς τοὺς φίλους προσαγορεύειν, &c. *Petis an rectiùs ponatur in ſalutationibus* Plato Dionyſio gaudere, *an, quemadmodum ego ſolitus ſum ſcribere ad amicos,* Bene agere. Hæc verba ὥσπερ εἴωθα ἐν ταῖς ἐπιςολαῖς τοὺς φίλους προσαγορεύειν, ut hoc obiter moneam, horum κατὰ τὴν ἐμὴν συνήθειαν gloſſema eſſe puto. Pergamus. Ariſtophanis Scholiaſtes ad hæc è Nubibus Πρῶτα μὲν Χαίρειν Αθηναίοισι, &c. Τὸν Κλέωνά φασιν ἀπὸ τῆς Πύλου καὶ Σφακτηρίας τοῖς Αθηναίοις ἐπιςέλλοντα, Χαίρειν D προσθεῖναι, ὅπερ γέγονεν ἐν χρήσει. Πλάτων μέν τοι ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπιςολῶν τὸ Εὖ πράττειν προὔθηκεν, οἱ δὲ Πυθαγόρειοι τὸ Υγιαίνειν. καὶ τό γε τριπλοῦν τρίγωνον, τὸ δι' ἀλλήλων τὸ πεντάγραμμον ᾧ συμβόλῳ πρὸς τοὺς ὁμοδόξους ἐχρῶντο, ὑγεία πρὸς αὐτῶν ὀνομάζετο. ἄλλως: ἀρχαῖον ἦν ἔθος προτάσσειν ἐν ταῖς ἐπιςολαῖς χαίρειν. οὐ γὰρ, ὥς τινες, Κλέων οὕτως πρῶτος ἐπέςειλεν Αθηναίοις ἐκ Σφακτηρίας. Fallitur ergo Thomas Magiſter in Ecloga Atticarum vocum, cùm ait Platonem χαίρειν primum ſuis Epiſtolis adſcripſiſſe: χαίρειν ἐν ἐπιςολῇ Πλάτων λέγεται γράψαι πρῶτος· καὶ Κλέων Αθηναίοις, μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν Πύλον· ἔνθεν καὶ τὸν Κωμικὸν ἐπισκώπτοντα εἰπεῖν, Πρῶτος γ' ἡμᾶς, ὦ Κλέων, χαίρειν προσεῖπας, πολλὰ λυπῶν τὴν πόλιν. ἰςέον δὲ E ὅτι ὡς αἱ τῶν παλαιῶν προσρήσεις, αἱ μὲν ἑωθιναὶ, χαῖρε· αἱ δ' ἑσπεριναὶ ὑγίαινε, &c. Etiam Lucianus, ubi de lapſu inter ſalutandum, Cleoni id tribuit: ἐν ἐπιςολῆς δὲ ἀρχῇ Κλέων, ὁ Αθηναίων δημαγωγὸς, ἀπὸ Σφακτηρίας πρῶτος χαίρειν προὔθηκεν, &c. Sed quiſquis tandem ille ſit qui hanc vocem primus in frontibus Epiſtolarum appoſuit, ex ea conſuetudine χάρτης nomen natum epiſtolari libro, exiſtimavit Joſephus Scaliger in Animadverſionibus illis eruditiſſimis in Guillandini Commentarium de Papyro: unde quoque Chartam epiſtolarem *Chartam ſalutatricem* Martialem vocare ſcribit. Adde & Hiſpanos Epiſtolas, etiamnum hodie, *chartas* appellare. Sanè Julius Pollux VII. 33. 10. Platonem Comicum χάρτας τοὺς F γεγραμμένους dixiſſe obſervat: unde hanc vocem in hac ſignificatione novam fuiſſe temporibus illius Comici conjicere licet. Malim tamen τὸ χάρτης, ἀπὸ τοῦ χαράσσειν deducere: ſive ἀπὸ τοῦ χαίρειν, hoc eſt τραχύνειν: à quo & τὸ χαράσσειν quoque deducit Auctor Etymologici Magni. Ad Epicurum quod attinet, non εὖ διάγειν, ut hoc loco: ſed εὖ πράττειν καὶ σπουδαίως ζῆν ἄριςον in Epiſtolis poſuiſſe ſcribit infrà Laërtius noſter in Epicuro. Verba ejus ſunt, καὶ ἐν ταῖς ἐπιςολαῖς ἀντὶ τοῦ χαίρειν, εὖ πράττειν, καὶ σπουδαίως ζῆν ἄριςον. In quibus parens Philoſophiæ, Gaſſendus, amicus noſter, pro ἀντὶ τοῦ reſcribebat ἐτίθη: falſum eſt quippe, inquiebat, Epicurum ſuis Epiſtolis χαίρειν non adſcripſiſſe, ut conſtat vel ex A iis quas profert Laërtius, nec non ex Ciceronis interpretatione. At ego ἀντὶ τοῦ rectum eſſe non conceſſerim modò, verùm etiam contenderim; nam, ut taceam quòd ita conſtanter habent omnes manuſcripti atque editi, ex his quæ ſuprà retulimus conſtat Cleonem, non verò Epicurum, χαίρειν epiſtolis appoſuiſſe. Adde locum Luciani loco memorato: Επίκουρος ἀνὴρ πάνυ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ τὴν ἡδονὴν περὶ ἁπάντων αἱρούμενος, ἐν ταῖς σπουδαιοτέραις ἐπιςολαῖς, (εἰσὶ δ' αὗται ὀλίγαι) καὶ ἐν ταῖς πρὸς φιλτάτους μάλιςα ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ προτάττει, &c. Urget Gaſſendus. Si ἀντὶ τοῦ χαίρειν legeretur, verbum phraſi neceſſarium deeſſet. Credo poſſe ſubaudiri, ſed fortaſſe ſcripſerat Laërtius, καὶ ἐν ταῖς ἐπιςολαῖς ἀντὶ τοῦ χαίρειν, εὖ πράττειν, καὶ σπουδαίως ζῆν B ἔγραφεν: aut potiùs ἀντὶ τοῦ χαίρειν καὶ εὖ πράττειν, εὖ διάγειν καὶ σπουδαίως ζῆν ἔγραφεν, ut ſibi ipſe conſtet: aut, quemadmodum Marquardo Gudio videbatur, ἤρεσκον, id-eſt, *placebant.* Quòd autem epiſtolis Epicuri ad Herodotum, ad Pythoclem, & ad Menœceum χαίρειν adſcriptum legitur, ſi non eſt τυπογραφικὸν ἁμάρτημα, eſt μνημονικὸν Laërtii, qualia pleraque apud hunc Scriptorem Caſaubonus paſſim obſervavit. De Ciceronis interpretatione idem ſtatuendum eſt.

ἔνιοι δὲ, ὧν ἐςι καὶ Αριςοφάνης ὁ γραμματικὸς, εἰς τριλογίας ἕλκουσι τοὺς Διαλόγους, &c.] Platonis Dialogos digeſſere Platonici, ut conſtaret quo ordine legi deberent, Varronis ætate eumdem ordinem habuiſſe quem nunc retinent, ſcripſit Petrus Victorius Var. Lect. lib. XVIII. cap. 2. C quem ea de re diſſerentem, ſi tanti eſt, adi. Sed de eorum ordine videatur omnino Samuel Petitus Miſcel. lib. IV. cap. 2.

Ερυξίας ἢ Ερασίςρατος] Diverſi Dialogi ſunt Suidæ, à quo Æſchini Socratico tribuuntur. eum vide in Αἰσχίνης.

Αξίοχος] Eſt verò Æſchinis hic Dialogus. Suidas in Αξίοχος: Αξίοχος. Αἰσχίνῃ τῷ Σωκρατικῷ ἐγράφη Αξίοχος καλούμενος. Πλάτωνος ἐπιγέγραπται. Meminit & in Αἰσχίνης. Harpocration quoque: Αξίοχος. Αἰσχίνῃ τῷ Σωκρατικῷ Διάλογος ἐγράφη, Αξίοχος καλούμενος.

ὧν ἡ Αλκυὼν, Λέοντός τινος εἶναι δοκεῖ, καθά φησι Φαβωρῖνος, &c.] Idem teſtatur & Nicias Nicaenſis apud D Athenæum lib. XI. ἔν τε τῷ προτέρῳ τῶν εἰς αὐτὸν Απολόγων, (ὁ γὰρ δεύτερος ὑπό τινων Ξενοφῶντος εἶναι λέγεται, ὡς καὶ ἡ Αλκυὼν Λέοντος τοῦ Ακαδημαϊκοῦ, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεύς, &c. Sed, an ille eſt Dialogus, qui inter opera Luciani editur? ita videbatur Antonio Mureto in Oratione IV. Ceterùm, mirum eſt Laërtium Platonis ὅρων non meminiſſe, qui etiamnum hodie exſtant, & quos Platonis eſſe non dubitabat Caſaubonus ad Theophraſti Characteres cap. περὶ κολακείας. Ex Platone citat quædam Ariſtoteles, quæ hodie apud Platonem non comparent, ut idem Caſaubonus ad Athenæum obſervavit.

ὀνόμασι δὲ κέχρηται ποικίλοις, πρὸς τὸ μὴ εὐσύνοπτον εἶναι τοῖς ἀμαθέσι τὴν πραγματείαν] Scripſerat Timæus Lexicon περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι λέξεων, memora- E tum Photio in Bibliotheca. Sed præter Timæum, plures περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι λέξεων tractaſſe obſervabat Marquardus Gudius, amicus noſter. Laudat Photius Βοηθοῦ λέξεων Πλατωνικῶν συναγωγὴν κατὰ ςοιχεῖον: & hanc dicit longè præſtantiorem fuiſſe ipſo opere Timæi Locus illuſtris eſt ſinem. CLIV. CLV. Bibl. Harpocration Argivus, Platonicus Philoſophus, Cæſaris convictor, præter ampliſſimos in Platonem Commentarios, verborum Platonicorum libros duos conſcripſit. auctor eſt Suidas. Huc referri debent, qui unius tantùm artis aut ſcientiæ vocabula in Platone explicarunt. Clearchus τὰ ἐν τῇ Πλάτωνος Πολιτείᾳ μαθηματικῶς εἰρημένα enodavit. Theodori Solenſis librum de Mathematicè dictis in Platone citat Plutarchus li- F bello De animæ procreatione, & libello De oraculorum defectu. Philippus Mendæus omnia loca Mathematica, quæ in operibus Platonis, præceptoris ſui, obſervaverat, ſingulatim excerpſit & expoſuit. Theon Smyrnæus etiam peculiari libro tractavit quæ Mathematica ad Platonis lectionem utilia ſint. Galenus ea quæ in Timæo Platonis ἰατρικῶς λέγονται explicavit. Meminit lib. 8. De ſcriptis Hipp. & Plat. num. 13. Ita ipſe Plutarchus vocabula quædam Platonica ſingulari tractatione illuſtraverat. περὶ τοῦ γεγονέναι κατὰ Πλάτωνα, τὸν κόσμον. ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος Θεαγένους, τὸ κατὰ Πλάτωνα τέλος, &c. Docemur ex Lampriæ catalogo.

κοινῶς δὲ λέγεται παρ' αὐτῷ σοφία καὶ ἡ πᾶσα ἐμπειρία ἐςὶ, &c.] Conſule Caſaubonum.

ὁ γοῦν φαῦλος λέγεται παρ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλοῦ,

ἧς

ὡς ϗ παρὰ Εὐριπίδῃ ἐν Λυκιμνίῳ, &c.] Meminit Auctor Etymologici in Voce φαῦλος: φαῦλον, σημαίνει δέκα. τὸ ἁπλοῦν. Εὐριπίδης Λικυμνίᾳ, (lege Λυκιμνίῳ) A

Φαῦλον, ἄκομψον, τὰ μέγισ᾽ ἀγαθά.

(Lege ἀγαθόν) ἁπλοῦν ϗ ἀπονήρευτον λέγεται (lege ϗ ἀπόνηρον, vel potiùs ϗ ἀπονήρευτον). ἔστι δ᾽ ὅτε τίθεται ϗ ἐπὶ τοῦ κακοῦ ϗ τοῦ τυχόντος. Πλάτων ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, φαῦλον πρᾶγμα ἐπὶ ζητεῖς. (lege ἔφη, ζητεῖς.) ϗ φαῦλον πρᾶγμά ἐστι, τὸ τυχὸν πρᾶγμα. ϗ ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς, πρὸς τὸ οὕτω τυχόν. Πλάτων, Πρᾶγμα δ᾽ ἔσται, ὡς ἔοικεν, οὐ φαῦλον, οὐδὲ μικρᾶς δεόμενον ἀρετῆς. τάττοιτο δ᾽ ἂν ϗ ἐπὶ τοῦ μοχθηροῦ, ὅταν ἀντιδιαστέλληται πρὸς τὸ σπουδαῖον. τεθείη αὖ ϗ ἐπὶ τοῦ μεγάλου. Σοφοκλῆς Αἰχμαλώτισιν, (Corrige Αἰχμαλώτοις) B

Εἰ μικρὸς ὢν, τὰ φαῦλα νικήσας ἔχω.

ϗ ἐπὶ τοῦ ῥαδίου. Πλάτων Πολιτικῶν πρώτῳ, ϗ φαῦλόν γε, ἔφη, ἴσως αὐτοῖς προστάξομεν, ϗ τούτων (lege τούτου) δ᾽ ἔτι ἐγὼ φαυλότερον. τάττεται δὲ ϗ ἐπὶ τοῦ μικροῦ ϗ εὐκαταφρονήτου, &c. Meminit & Suidas: φαῦλον. τὸ ἁπλοῦν. εὐχερές· ϗ Εὐριπίδης ἐν τῷ Λυκιμνίῳ,

Φαῦλον, ἄκομψον, τὰ μέγισ᾽ ἀγαθός.

(Corrige ἀγαθόν) ἁπλοῦν ϗ ἀπόνηρον λέγων. ἔστι δ᾽ ὅτε τίθεται ϗ ἐπὶ τοῦ κακοῦ. Πλάτων ἐν Φαίδωνι (in MS. Regio ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, quod idem est) φαῦλον πρᾶγμα, ἔφη, Κέβης, ζητεῖς. τεθείη δ᾽ ἂν ϗ ἐπὶ τοῦ τυχόντος· οἷον, φαῦλον πρᾶγμα. ϗ ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς τεθείη ἂν πρὸς τὸ οὕτω τυχόν. Πλάτων, Πρᾶγμα δ᾽ ἔσται, ὡς ἔοικεν, οὐ φαῦλον, μικρᾶς δεόμενον ἀρετῆς. τάττοιτο δ᾽ ἂν ϗ ἐπὶ τοῦ μοχθηροῦ, ὅταν διαστέλληται πρὸς τὸ σπουδαῖον, ὡς Πλάτων, Δοῦλοι γὰρ δεσπόταις οὐδέ ποτ᾽ ἂν γένοιντο φίλοι, οὐδ᾽ ἐν ἴσαις τιμαῖς διαγορευόμενοι, φαῦλοι ϗ σπουδαῖοι· τεθείη δ᾽ ἂν ϗ ἐπὶ τοῦ μεγάλου. Σοφοκλῆς Αἰχμαλώτισιν (lege Αἰχμαλώτοις, aut, ut legitur in Codice Regio, Αἰχμαλώτοισιν) C

Εἰ μικρὸς ὢν, τὰ φαῦλα νικήσας ἔχω.

ϗ ἐπὶ τοῦ ῥᾳδίου. Πολιτείας τετάρτῳ (πρώτῳ est apud Etymologistam) Καὶ φαῦλόν γε, ἔφη, ἴσως αὐτοῖς προστάξομεν, ϗ τούτου δ᾽ ἐγὼ ἔτι φαυλότερον. τάττεται ϗ ἐπὶ τοῦ μικροῦ, ϗ εὐκαταφρονήτου, ὡς Δημοσθένης ἐν κατὰ κόνος, &c. corrige ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος. Euripideæ Fabulæ, quæ Λυκίμνιος inſcripta fuit, præter memoratos Scriptores, meminit Scholiaſtes in Avibus, Macrobius Saturn. lib. I. cap. 18. Heſychius in θριάζειν, & Stephanus in Τανθράντιος, ſed apud quem vitiosè quoque ſcriptum fuit Λυκυμνίᾳ. D

Πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιταμνόμενον σοφίαν] Lege

Πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιταμνόμενον
Σοφίαν, &c.

ſunt enim anapæſtici verſus.

ϗ περὶ τοῦ καλοῦ] ϗ ἐπὶ τοῦ καλοῦ Editiones Stephanicæ, & Regius Codex. Caſaubonus emendabat ϗ ἐπὶ τοῦ κακοῦ. rectè, ut ex citatis Suidæ & Etymologici locis apparet: quamquam φαῦλος pro καλὸς quoque interpretatur Heſychius: φαῦλον. ἁδρὸν, καλὸν, ἀειδές. E

πολλάκις δὲ ϗ διαφέρουσιν, &c.] Suidas in Voce φαῦλος: Πλάτων κέχρηται ἐπὶ διαφερόντων σημαινομένων τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν, οἷον ὁ φαῦλος. De hac Platonis in uſurpandis nominibus ἀδιαφορίᾳ & libertate videatur omnino Heinſius ad Maximum Tyrium, Diſſertat. XI.

τὴν οὖν ἰδέαν, ϗ εἶδος ὀνομάζει, ϗ γένος, ϗ παράδειγμα, ϗ ἀρχὴν, ϗ αἴτιον] Idem Suidas: τὴν ἰδέαν ὁ Πλάτων ϗ εἶδος ὀνομάζει, ϗ γένος, ϗ παράδειγμα, ϗ ἀρχὴν, ϗ αἴτια. F

Pag. 85. ϗ σημεῖά τινα τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ παρατίθενται, &c.] De notis illis, præter Hephæſtionem cap. περὶ σημείων, videndus Epiphanius περὶ μέτρων, & Iſidorus Originum libro I. cap. 20. ex quibus diſces aliud notas illas in Philoſophorum ſcriptis innuiſſe, aliud in Poëtarum, aliud in Theologorum, & diverſis diverſimodè uſurpatas. Has depictas habes apud Iſidorum, & in calce Caſauboni Annotationum ad Laërtium noſtrum in editione Stephanica, & apud Leopardum libro XIX. Emendat. cap. 5. De his ſcripſerat Suetonius. titulus libri fuit, περὶ τῶν ἐν τοῖς βιβλίοις σημείων, ut legimus in Catalogo librorum ejus; quo titulo librum ſcripſerat, teſte Suida, & Diogenes Cyzicenus Grammaticus. Scripſerat, eodem Suida teſte, & Ariſtonicus, Alexandrinus Grammaticus, περὶ τῶν σημείων τῶν ἐν τῇ Θεογονίᾳ Ἡσιόδου. item περὶ σημείων τοῦ Ὁμήρου, teſte in Voce λύχνος Etymologici Magni auctore, cui ſimpliciter ἐν Σημείοις citatur in Vocibus ἔρωτα & ὀπή. Etiam Philoxenus Alexandrinus Grammaticus ſcripſit περὶ σημείων τῶν ἐν τῇ Ἰλιάδι, ut eſt apud eumdem Suidam in Φιλόξενος. Uſi ſunt Notis illis & Medicorum filii in libris Hippocratis. De his ſcripſerat Zeno Herophileus, (hoc eſt, qui ſectam Herophili ſequebatur) & poſt eum Apollonius Byblas (an Byblias?) Et in earum explicatione mirè ſe ſe torſerunt Veteres, ut teſtatur Galenus Comment. II. in Hippoc. lib. III. de morbis vulgaribus; qui & ipſe in earum interpretatione valde laborat. Has notas acceptas à profanis Criticis ad divina ſcripta illuſtranda contulit Origenes, ut docet Epiphanius. De his Sixtus Senenſis lib. III.

χ λαμβάνεται πρὸς τὰς λέξεις ϗ τὰ σχήματα, &c.] At apud Veteres Grammaticos τὸ χ nota culpæ fuit, ſive χιασμοῦ, ſive vocis inuſitatæ, & novo more poſitæ. Ariſtophanis Scholiaſtes ad illa φαληρικὰς ἀφύας, è Nubibus: Ἀρίσταρχος δ᾽ οὐκ ἀποδέχεται πληθυντικῶς. διὸ τὸ χ. Idem ad illa, ex eadem Fabula,

Ω θεώμενοι, κατερῶ πρὸς ὑμᾶς ἐλευθέρως.

ἐχρῆν τὴν λέξιν ὑπὸ τοῦ χ σημειοῦσθαι· ἐχρήσατο γὰρ μετοχῇ ἀντὶ ὀνόματος. Sophoclis Interpres ad Philoctetem: τὸ χ δὲ, ὅτι πάλιν Λαερτίου ἀντὶ τοῦ Λαέρτου. Et Interpres Æſchyli pag. 72. editionis Stephani: τὸ δὲ χ πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ στρατοῦ ϗ τοῦ στρατοπέδου. & pag. 248. τὸ χ δ᾽ ὅτι ἀπὸ ὄψεως παρήγαγε τὸ ὄψανον. Vide hîc Caſaubonum.

διπλῆ, πρὸς τὰ δόγματα, ϗ τὰ ἀρέσκοντα Πλάτωνι] Hujus notæ meminit Cicero ad Atticum libro VIII. epiſt. 2. *animadvertito locum, ubi erat diple.*

χ περιεστιγμένον πρὸς τὰς ἐκλογὰς καλλιγραφίας] Quæ nota χρήσιμον aut χρηστὸν ſignificabat. Unde χρηστομάθειαι dictæ Excerpta illa rerum laudabilium, quales ſunt Procli χρηστομάθειαι apud Photium in Bibliotheca. Caſſiodorus I. de divinis Lect. *Ticonius Donatiſta in eodem volumine quædam non reſpuenda ſubjunxit, quædam verò venenoſa dogmata ſuis permiſcuit. Cui tantum in bonis dictis chreſimon, in malis achreſton, quantum tranſiens valui reperire, ut arbitror competenter adfixi.* Videtur fuiſſe & duplex L nota τῶν χρηστῶν, ut rectè Joannes à Wouver obſervavit Polymathias cap. 17. Paulus Diaconus de Notis literarum: *L. L. Laudabiles loci.* item L. SENT. pro *laudabilis ſententia*, ut in aliis Notis legitur. Corrigendus obiter Iſidorus: κρίσιμον, *hæc ſola ex voluntate utriuſque ad aliquid notandum ponitur.* Lege χρήσιμον.

Διπλῆ περιεστιγμένη, πρὸς τὰς ἐνίων διορθώσεις] Hanc Iſidorus Veteres iis appoſuiſſe teſtatur, quæ Zenodotus Epheſius non rectè adjecerat, aut detraxerat, aut permutaverat. Addit & Theologos in iis eâ uſos fuiſſe. De diple πλεκτικῇ vel περιστικτῇ, & de ὠβελισμένῃ, de ſupernè delata, de verſa, de adverſa: videndus Iſidorus: de ἔσω & de ἔξω νενευκυίᾳ Scholiaſtes Ariſtophanis paſſim.

ὀβολὸς περιεστιγμένος, πρὸς τὰς εἰκαίους ἀθετήσεις] ὀβολὸς quoque Editio Baſileenſis, & MS. Codex. & ita apud Heſychium: ῥάβδοι, ὀβολοὶ οἱ περιτιθέμενοι τοῖς Ὁμήρου στίχοις. Editiones Stephani ὀβελὸς: quæ lectio magis placet. Galenus Commentario II. in librum de natura Hominis, qui Hippocrati etiam à Galeno tribuitur, ſed cujus auctor ab aliis exiſtimatur eſſe Theſſalus, Hippocratis filius: ταύτης ὅλης τῆς ῥήσεως ἑκάστου στίχου Διοσκουρίδης προέγραψε σημεῖον, ὃ καλοῦσιν ὀβελὸν, οἵῳ σημείῳ καὶ Ἀρίσταρχος ἐχρήσατο παρὰ τῷ Ποιητῇ πρὸς τοὺς ὑποπτευομένους παρ᾽ αὐτοῦ στίχους. Ulpianus ad illa Demoſthenis Oratione contra Midiam. συνέβη δὲ ὑπερημέρῳ γενομένῳ: ἀσαφὲς εἶναι δοκεῖ τοῦτο. διὸ ϗ ὠβέλισται παρὰ τῶν Κριτικῶν, καὶ ὡς ἀδιόρθωτον παραλέλειπται. Cicero Epiſtolâ quadam ad Dolabellam, quæ eſt libro IX. *Nihil enim Romæ geritur, quod te putem ſcire curare: niſi fortè ſcire vis, me inter Niciam noſtrum & Vidium, judicem eſſe. profert alter, ut opinor, duobus verſiculis expenſum Niciæ: alter Ariſtarchus hos* ὀβελίζει. *Ego, tamquam Criticus antiquus, judicaturus ſum, utrum ſint* τοῦ ποιητοῦ, *an* παρεμβεβλημένοι. Hieronymus Præfatione in Pentateuchum: *Origenes interpretationi antiquæ verſionem Theodotionis miſcuit, aſteriſco & obelo opus omne diſtinguens, dum aut eluceſcere facit, quæ minùs antè fuerant, aut ſuper-*

flua

ſlua quæque jugulat. Sed clariùs Epiphanius dicto loco περὶ μέτρων: ὀβελὸς δὲ κατὰ τὴν Ἀττικὴν χρῆσιν, ἄλλοις δὲ καλεῖται δορὺ, ὅ ἐστι λόγχη. Et Iſidorus etiam dicto loco: *Obelus, id eſt, virgula jacens, apponitur in verbis aut ſententiis ſuperfluè iteratis, ſive ubi lectio aliqua falſitate notata eſt, ut quaſi ſagitta jugulet ſupervacua, & falſa confodiat: ſagitta enim Græcè* ὀβελὸς *dicitur.*

ἀντίσιγμα περιεστιγμένον πρὸς τὰς διπλᾶς χρήσεις, καὶ μεταθέσεις τῶν γραφῶν] Iſidorus: *Antiſigma ponitur ad eos verſus quorum ordo permutandus eſt, ſicut & in antiquis Auctoribus poſitum invenitur. Antiſigma cum puncto ponitur in iis locis, ubi in eodem ſenſu duplices verſus ſunt, & dubitatur qui potiùs eligendus ſit.*

κεραύνιον, πρὸς τὴν ἀγωγὴν τῆς φιλοσοφίας] κεράννιον malè ceteræ Editiones. Idem Iſidorus: *Ceraunium ponitur quoties multi verſus improbantur nec per ſingulos obelantur:* κεραυνὸς *enim* fulmen *dicitur.*

ἀστερίσκος, πρὸς τὴν συμφωνίαν τῶν δογμάτων) Iſidorus: *Aſteriſcus apponitur in iis quæ omiſſa ſunt, ut illuceſcant per eam notam, quæ deeſſe videntur:* ſtella *enim* ἀστὴρ *Græco ſermone dicitur, à quo* aſteriſcus, ſtellula, *eſt derivatus.* Et deinde: *Aſteriſcus cum obelo: hac propriè Ariſtarchus utebatur in iis verſibus, qui non ſuo loco poſiti erant.* Euſtathius ad Iliados ε. pag. 599. καὶ τιθέασιν ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ ἀστερίσκον, ὅς ἐστιν ἀστέρος σημεῖον χιαστὸν, ἔχων ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις στιγμὰς, &c. καὶ τίθεται ἐπὶ τῶν ἄριστα ἐχόντων ἐπῶν, καὶ ἀστεροειδῶς οἱονεὶ λαμπούντων, ὡς ἐν καλῷ τόπῳ κειμένων. Eadem fere habet ad Odyſſeæ ι. pag. 1627.

Τὰ μὲν σημεῖα ταῦτα) Fuerunt & aliæ notæ, limniſcus, antigraphus, paragraphus, poſitura, cryphia, anchora ſuperior, anchora inferior, κορωνὶς, phi & rho, ἄλογον, &c. De quibus Iſidorus & Epiphanius, & Hephæſtion dicto loco. Videatur Joannes à Vvouver Polymathiæ cap. 17. & Thomas Reineſius Var. Lect. lib. III. cap. 7.

Ἀντίγονός φησιν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος] Scripſerat Philoſophorum Vitas Antigonus Caryſtius, quarum paſſim meminit Athenæus. Meminit & Hieronymus in præfatione libri de Scriptoribus Eccleſiaſticis. ἁπλῶς citatur ἐν τοῖς βίοις Diogeni noſtro.

νεωστὶ ἐκδοθέντα] M.S. Regius, ἐκδοθέντι, ἅ εἴ τις, &c. quam lectionem agnovit & Vetus Interpres, qui vertit, *ut Antigonus Caryſtius in libro quem nuper de Zenone edidit, refert.* Atq; eam in Notis potiorem ducit H. Stephanus. Sed falsò. Vixit Antigonus Caryſtius ſub Ptolomæo Lagida & Philadelpho; ut pluribus probat eruditiſſimus Voſſius. quare hîc legendum omnino: ἅπερ (Ἀντίγονός φησιν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος) νεωστὶ ἐκδοθέντα, εἴ τις ἤθελε διαγνῶναι, μισθὸν ἐτέλει τοῖς κεκτημένοις. Hoc eſt, *quæ quidem ſigna (ut ait Antigonus Caryſtius in libro de Zenone) nuper edita ſi quis cognoſcere voluiſſet, pretii aliquid annumerare debebat iis qui libros Platonis poſſiderent, cum notis illis à ſe expoſitis.*

διαγνῶναι] ἀναγνῶναι malebat Caſaubonus: quam lectionem annotatam reperi in ora MS. Regii.

Ἀθάνατον ἔλεγε τὴν ψυχὴν] Adi, ſi placet, Aldobrandinum hîc, & Plotinum περὶ ψυχῆς ἀθανασίας.

καὶ πολλὰ μεταμφιεννυμένην σώματα] τὴν εἰς τὰ σώματα κάθοδον, hoc eſt, *deſcenſum animæ*, vocabant Platonici, cui τὴν ἄνοδον, hoc eſt, *aſcenſum*, ſive *regreſſum animæ*, opponebant. De illo regreſſu librum ſcripſerat Porphyrius, memoratum D. Auguſtino lib. x. de civitate Dei capite 29. & 32. At ejus præceptor Plotinus tractatum ſcripſit περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα καθόδου τῆς ψυχῆς, qui exſtat. Corrigendus obiter Eunapius in Ædeſio pag. 71. ἡ μὲν πρόθεσις ἦν καὶ τὸ ζήτημα περὶ ψυχῆς. πολλῶν δὲ κινουμένων λόγων, ὡς ἤρξατο Σωσιπάτρα λέγειν κατὰ μικρὸν ταῖς ἀποδείξεσι διαλύουσα τὰ προβαλλόμενα· εἶτα εἰς τὸν περὶ καθόλου ψυχῆς, καὶ τί τὸ κολαζόμενον, καὶ τί τὸ ἀθάνατον αὐτῆς, ἐμπίπτουσα λόγον, &c. Scribendum περὶ καθόδου: de quâ certiſſima emendatione monuit me per literas vir ſingulari doctrina atque humanitate præditus, Emericus Bigotius, cùm Florentiæ Eunapii Codices editos cum MS. Bibliothecæ Medicææ conferret, in quo eam lectionem invenit.

τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς λογιστικὸν μέρος, περὶ τῇ κεφαλῇ καθιδρύσθαι, &c.] Apuleius: *Quare idem bene pronuntiat, hominis animam eſſe corporis dominam. At enim cùm tres partes animæ dicat eſſe: rationabilitatem, id eſt, mentis optimam portionem, ait capitis arcem tenere: iraſcentiam verò procul à ratione, ad domicilium cordis deductam eſſe, obſequique eam & in loco reſpondere ſapientiæ: cupidinem atque appetitus, poſtremam mentis portionem, internas abdominis ſedes tenere; ut popinas quaſdam & latrinarum latebras, diverſoria nequitiæ atque luxuriæ: relegatam verò iccirco longiùs à Sapientia hanc partem videri, ne importuna vicinitas & rationem conſumptam deſuper cunctorum ſaluti, in ipſa cogitationum utilitate turbaret: totum verò hominem in capite vultuque eſſe*, & quæ ſequuntur, eſt enim locus prolixior. Pro λογιστικὸν Editiones Stephani habent λογικόν.

περιέχειν δὲ ἐκ τοῦ μέσου διαπαντὸς κύκλῳ τὸ σῶμα] Videatur Plato in Timæo.

δύο δὲ τῶν πάντων ἀπέφηνεν ἀρχὰς, θεὸν καὶ ὕλην, ὃν καὶ νοῦν προσαγορεύει, καὶ αἴτιον] Immo tria principia ſtatuebat Plato. Plutarchus de placitis Philoſophorum lib. I. Σωκράτης Σωφρονίσκου, Ἀθηναῖος, καὶ Πλάτων Ἀρίστωνος, Ἀθηναῖος. αἱ γὰρ αὐταὶ περὶ παντὸς ἑκατέρου δόξαι. τρεῖς ἀρχὰς, τὸν θεὸν, τὴν ὕλην καὶ τὴν ἰδέαν. Apuleius libro I. de doctrina Platonis: *initia rerum eſſe tria arbitrabatur Plato, Deum, & materiam; rerumque formas, quas* ἰδέας *idem vocat.* Chalcidius in Timæum Platonis: *Sunt initia Deus, & ſilva, & exemplum.* Origenes in Philoſophicis necdum editis: Πλάτων ἀρχὰς εἶναι τοῦ παντὸς, θεὸν, καὶ ὕλην, καὶ παράδειγμα. Cyrillus contra Julianum lib. II. καὶ πάλιν ὁ μὲν δὴ δεινὸς καὶ διαβόητος Πλάτων τρεῖς ἀρχὰς εἶναι τοῦ παντὸς διορίζεται, θεὸν καὶ ὕλην καὶ εἶδος· καὶ θεὸν μὲν εἶναί φησι τὸν ποιητὴν· ὕλην δὲ, τὸ ὑποκείμενον· εἶδος δὲ, τὸ ἑκάστου τῶν γινομένων παράδειγμα. & deinde: τρεῖς δὲ πάλιν ὁ Πλάτων τὰς τῶν ὅλων ἀρχὰς εἶναι λέγων, θεόν τε, καὶ ὕλην, καὶ εἶδος, προστιθάγει καὶ τετάρτην, ἣν δὴ καὶ ὅλου ψυχὴν ὀνομάζει. Immo & Laërtius ipſe hoc loco tria principia enumerat, θεὸν καὶ ὕλην καὶ αἴτιον: namque hæc verba ὃν καὶ νοῦν προσαγορεύει gloſſema eſſe vocis θεὸν, nemo non videt. Deum Plato, quemadmodum Anaxagoras, *mentem* vocabat. Quare hîc omnino reſcribendum τρεῖς *pro* δύο; ut & infrà in eadem Platonis Vita, ubi legitur, ἀρχὰς μὲν οὖν εἶναι καὶ αἴτια τὰ λεχθέντα δύο, quod etiam ex proximè ſequentibus verbis manifeſtò apparet; ὧν παράδειγμα, τὸν θεὸν, καὶ τὴν ὕλην: ubi emendamus τὸ παράδειγμα. παράδειγμα, αἴτιον, & ἰδέα idem, ut ſuprà dictum eſt.

Pag. 86. εἶναι δὲ τὴν ὕλην ἀσχημάτιστον καὶ ἄπειρον, ἐξ ἧς γίγνεσθαι τὰ συγκρίματα] Malim ἄποιον. Origenes dicto loco: ὕλην δὲ τὴν πᾶσαν ὑποκειμένην ἣν καὶ δεξαμενὴν καὶ τιθήνην καλεῖ· ἐξ ἧς διακοσμηθείσης γενέσθαι τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ἐξ ὧν συνέστηκεν ὁ κόσμος, πυρὸς, ἀέρος, γῆς, ὕδατος· ἐξ ὧν καὶ τὰ ἄλλα πάντα συγκρίματα καλούμενα, ζῶά τε καὶ φυτὰ συνεστηκέναι. & deinde: τὴν δὲ ὕλην δυνάμει μὲν σῶμα, ἐνεργείᾳ δὲ οὐδέπω· ἀσχημάτιστον γὰρ αὐτὴν οὖσαν καὶ ἄποιον, προσλαβοῦσαν σχήματα καὶ ποιότητας γενέσθαι σῶμα; τὴν μὲν οὖν ὕλην ἀρχὴν εἶναι καὶ σύγχρονον τῷ θεῷ. Legendum autem videtur in priore loco Origenis, ut hoc obiter dicam, δεξαμενὴν, accentu in ultima, hoc eſt, κολυμβήθραν. Phrynichus tamen in Ecloga Dictionum Atticarum: Δεξαμενὴ, φασὶ Πλάτωνα ἐπὶ τῆς κολυμβήθρας εἰρηκέναι. ἐγὼ δὲ οὔ φημι· ἀλλὰ δεξαμένη τῷ τόνῳ εἶπεν, ὡς ποιουμένη. χρὴ οὖν καὶ ἡμᾶς κολυμβήθρα λέγειν. Legendum videtur & τιθὴν. Etiam τιθήνην legi poſſet. Sed pergamus. Cicero in Academicis Quæſtionibus: *Sed ſubjectam putant omnibus ſine ulla ſpecie, atque carentem omni illa qualitate materiam quamdam, ex qua omnia expreſſa, atque effecta* (an legendum *efficta*? hoc eſt πλασθέντα.) *quæ tota omnia accipere poſſit, omnibuſque modis mutare, atque ex omni parte, eoque interire etiam non in nihilum, ſed in ſuas partes, quæ infinitæ ſecari ac dividi poſſint.* Ferri tamen poteſt recepta lectio, quod vel ex poſtremis Ciceronis verbis apparet.

μόνην δὲ τὴν γῆν ἀμετάβολον εἶναί φησι] ἀμετάβλητον quidam MSS. Ceterum de hoc Platonis effato & ſequentibus videſis Aldobrandinum, cujus ſcripta non compilo.

κομίζων] Ita quoque Editio Baſileenſis, νομίζων Stephanicæ.

πυρὸς μὲν γὰρ εἶναι στοιχεῖον πυραμίδα, ἀέρος τὸ ὀκτάεδρον, &c.] Apuleius: *Sphæram & pyramidem figuram Ignis in ſe habere, octangulam verò Aëris, angulatam vicies ſphæram Aquæ dicatam eſſe: æquipedum verò trigonum efficere ex ſeſe quadratum cubum, quæ Terræ ſit propria*, &c.

κόσμον τε εἶναι ἕνα γεννητὸν, &c. Cicero libro I. de Natura Deorum. *Quibus enim oculis intueri potuit veſter Plato fabricam illam tanti operis, quâ conſtitui à Deo atque ædificari Mundum facit? quæ molitio, quæ ferramenta, qui vectes, quæ machinæ, qui miniſtri tanti muneris fuerunt? Quemadmodum autem obedire & parere voluntati Architecti*

ἀὴρ, ignis, aqua, terra potuerunt? Unde verò ortæ illæ quinque formæ, ex quibus reliquæ formantur, aptè cadentes ad animum efficiendum, pariendoſque ſenſus? Longum eſt iter ad omnia, quæ talia ſunt, ut optata magis quàm inventa videantur. Sed illa palmaris quidem, quòd, qui non modò natum Mundum introduxerit, ſed etiam manu pene factum, is cum dixerit fore ſempiternum, &c.

ἔμψυχόν τε εἶναι] Videatur Plotinus Ennead. IV. libro IV. capite 33. ubi mundum animal unum ratione muſica ſaltans, & ſaltando conſequenter unà ſecum omnia varians dicitur.

καὶ οὐκ ἄπειρον] Rectè Caſaubonus καὶ οὐκ ἀπείρους.

καὶ ἄφθαρτον διαμένειν] Rectè quoque idem Caſaubonus διαμενεῖν.

σφαιροειδῆ δὲ, διὰ τὸ καὶ τὸν γεννήσαντα τοιοῦτον ἔχειν σχῆμα] Vide omnino Caſaubonum hoc loco, & Timæum Locrum tractatu illo eruditiſſimo de anima mundi.

διαμένειν] διαμενεῖν idem Caſaubonus.

διὰ τὸ μὴ διαλύεσθαι εἰς τὸν θεὸν] Vide & hîc Caſaubonum.

χρόνον τε γενέσθαι εἰκόνα τοῦ ἀϊδίου] Qua de re pluribus Plotinus Ennead. III. lib. VII.

ἅμα γὰρ ὑπάρχειν αὐτῷ] αὐτὸν optimè Caſaubonus.

Pag. 87. γῆν δὲ πρεσβυτάτην μὲν εἶναι τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ θεῶν] Virgilius VII. Æneid. *primamque Deorum Tellurem.* Quia ſcilicet eſt mater Deorum, ut inquit Servius. πρεσβυτάτην τῶν ἐν οὐρανῷ σωμάτων dixit Plato: γῆν δὲ τροφὸν μὲν ἡμετέραν, εἱλουμένην δὲ περὶ τὸν διὰ παντὸς πόλον τεταμένον, φύλακα καὶ δημιουργὸν νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐμηχανήσατο, πρώτην καὶ πρεσβυτάτην σωμάτων, ὅσα ἐντὸς οὐρανοῦ γέγονε. Verba ſunt divini illius Viri, quæ ſic vertit Cicero libro de Univerſo: *Jam vero Terram altricem noſtram, quæ trajecto axe ſuſtinetur, diei noctiſque effectricem, eamdemque cuſtodem antiquiſſimam corporum voluit eſſe eorum, quæ intra cœlum gignerentur.* Etiam Timæus Locrus: πρεσβύστα δ' ἐντὶ τῶν ἐντὸς ὠρανῶ σωμάτων. Sumpſere ab Homero omnes:

Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν.

Τηθὺς quippe eſt *terra*, ut docet Euſtathius. Sed in hoc Homeri verſu, ut id obiter moneam, meliùs γενέτην quam γένεσιν legeretur, meo quidem judicio.

τὰ μὲν διαμονὴν εἶναι] Locus manifeſtò corruptus. διὰ νομὴν emendabat Samuel Petitus Obſervat. lib. II. cap. 9. id eſt, *ob incolatum*. Dixerat Laërtius in præcedentibus, ἵνα ὁ κόσμος τελειωθῇ, θεοὺς μὲν οὖν ἔχειν τὸ πολὺ πυρίνους. Hîc ſubjungit, Deos iſtos mundo attributos eſſe ob incolatum, διὰ νομὴν, non ex materiæ neceſſitate. Emendationem ſuam his Alcinoi verbis firmabat Petitus: εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι δαίμονες, οὓς καὶ καλοίη ἄν τις γεννητοὺς θεοὺς καθ' ἕκαστον τῶν στοιχείων. οἱ μὲν ὁρατοὶ, οἱ δὲ, ἀόρατοι ἔν τε αἰθέρι, καὶ πυρὶ, ἀέρι τε, καὶ ὕδατι, ὡς μηδὲν κόσμου μέρος ψυχῆς ἄμοιρον εἶναι, μηδὲ ζώου κρείττονος θνητῆς φύσεως. At Mericus Caſaubonus, Iſaaci filius, in Notis ad M. Antoninum lib. V. pag. 68. reſcribebat διὰ γνώμην, & totum locum ſic interpretabatur: *quandoquidem duæ ſunt cauſæ, quædam à divina proficiſci providentia dicendum eſt; quædam verò à neceſſitate.* γνώμη Platoni eſt *Deus*, inquit ille, quem vide.

δοκεῖ δ' αὐτῷ τὸν θεὸν ὡς καὶ τὴν ψυχὴν, ἀσώματον εἶναι, &c.] Cicero lib. I. de Natura Deorum: *Jam de Platonis inconſtantia longum eſt dicere, qui in Timæo, patrem hujus mundi nominari negat poſſe: in Legum autem libris, quid ſit omnino Deus, inquiri oportere non cenſet. Quod verò ſine corpore ullo Deum vult eſſe, ut Græci dicunt* ἀσώματον: *id quale eſſe poſſit, intelligi non poteſt; careat enim ſenſu neceſſe eſt, careat prudentiâ, careat voluptate: quæ omnia unà cum Deorum notione comprehendimus. Idem & in Timæo dicit, & in Legibus, & mundum Deum eſſe, & cœlum, & aſtra, & terram, & animos, & eos quos majorum inſtitutis accepimus: quæ & per ſe ſunt falſa perſpicuè, & inter ſeſe vehementer pugnantia.* De Platonis circa Deum ſententia videatur Conſtantinus Oratione ad Sanctorum cœtum cap. 9. Maximus Tyrius diſſertatione I. quæ eſt περὶ τοῦ τίς ὁ θεὸς κατὰ Πλάτωνα, atque Alcinous de doctrina Platonis capite 10.

τὰς δὲ ἰδέας, &c.] Quas labefactavit Ariſtoteles. Falluntur enim qui credunt Platonis atque Ariſtotelis conſentientem eſſe de Ideis ſententiam: qua de re infrà pluribus agemus ad Vitam Ariſtotelis. De Ideis pro Platone & Plotino ſcripſerat Porphyrius; ut ipſemet in Plotini Vita teſtatur: cui Longinus ſe reſpondiſſe teſtatur quoque. De his videatur Alcinoüs de doctrina Platonis cap. 9.

Pag. 88. ἐὰν μὴ τέλεον δυσπαραίτητα ὁρᾷ τὰ πράγματα ἐν ὑπερβαλλούσῃ διαφορᾷ δήμου] Caſaubonus emendat δυσπαραίτητα & διαφθορᾷ.

καὶ τὴν δικαιοσύνην, &c.] Scripſerat Porphyrius contra Amelium περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα δικαιοσύνης. auctor Suidas. Apud Stobæum Serm. VII. eſt de juſtitia hoc Platonis dictum: πᾶσά τε ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης, καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, πανουργία, ἀλλ' οὐ σοφία φαίνεται.

καὶ μετὰ θάνατον δίκας, &c.] Quod valde laudat Conſtantinus dicto loco: θαυμαστῶς δὲ, inquit, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς διδάσκει, τοὺς μὲν εὖ βιώσαντας, ψυχὰς δηλαδὴ τῶν ὁσίων τε καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν, μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἀναχώρησιν ἐν τοῖς καλλίστοις τοῦ οὐρανοῦ καθιεροῦσθαι· τοῦτο δὲ οὐ μόνον θαυμαστὸν, ἀλλὰ καὶ βιωφελές. τίς γὰρ οὐκ ἂν πεισθεὶς αὐτῷ, καὶ τὴν εὐτυχίαν ταύτην προσδοκήσας, τὸ ἄριστον βίον, δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην ἀσκήσει, τὴν δὲ κακίαν ἀποστραφήσεται; ἀκολούθως δὲ τούτοις ἐπήνεγκε, τὰς τῶν πονηρῶν ψυχὰς, Ἀχέροντός τε καὶ Πυριφλεγέθοντος ῥεύματι, ναυαγίων τρόπον φερομένας πλανᾶσθαι. *Sunt verò prorſus admiratione digna, quæ idem* (Plato) *poſtea docet; eos qui rectè vixerint, id eſt, animos bonorum ac ſanctorum virorum, ſimul atque ex corpore diſceſſerint, in pulcherrimis cœli regionibus conſecrari. Quæ quidem non ſolùm admiratione digna, ſed etiam utilia ſunt imprimis. Quis enim ejus ſermonibus fidem adhibens, & hujuſmodi felicitatem expectans, vitam non optimè inſtituat; & juſtitiam quidem ac temperantiam non conſectetur; improbitatem verò averſetur? Conſequenter etiam his ſubjunxit, improborum hominum animas Acherontis ac Pyriphlegethontis fluctibus jactatas, velut fractæ navis reliquias hac & illac ferri.*

φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης] In quo libro hæc ſcripſerit Ariſtoteles divinare difficile eſt. Ceterùm quæ ſequuntur hîc apud Laërtium, uſque ad hæc verba ὧδε καὶ τὰ πρῶτα διῄρει, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, ex Ariſtotele deſumpta ſunt.

προστιθέασι δέ τινες τετάρτην ἐρωτικήν] Horum verborum interpretationem omiſit Aldobrandinus.

Pag. 89. πολιτικὴ γάρ ἐστιν] Ita Editiones Stephanicæ. Legit πωλητὴ Aldobrandinus, nam vertit *eſt enim venale*: & ita quoque Editio princeps, & Codex Regius. πολιτικὴ omnino legendum eſt.

ἡ δὲ περὶ] Lege πρὸς, niſi περὶ quoque in ſuperiori membro legere malis.

τῆς ἰατρικῆς ἐστιν εἴδη πέντε, &c.] Tres partes duntaxat facit Celſus in Proœmio: *Poſtquam Diocles Caryſtius, deinde Praxagoras, & Chryſippus, tum Herophilus & Eraſiſtratus, ſic artem hanc exercuerunt, ut etiam in diverſas curandi vias proceſſerint: Iiſdemque temporibus in tres partes Medicina diducta eſt; ut una eſſet quæ victu, altera quæ medicamentis, tertia quæ manu mederetur. Primam,* διαιτητικήν: *ſecundam* φαρμακευτικήν: *tertiam* χειρουργικὴν *Græci nominaverunt.* Etiam Dioſcorides θηριακῶν Proœmio: παρὰ μὲν οὖν τοῖς ἀρχαίοις τοῦ θεραπευτικοῦ μέρους ὑπελαμβάνετο εἶναι ὁ τρόπος. οἱ δὲ νεώτεροι αὐτὸν ἐχώρισαν, προφυλακὴν καὶ προφυλακτικὸν ὀνομάζοντες· τοῦ δὲ ὑγιεινοῦ καὶ τοῦ θεραπευτικοῦ μέσον τάξαντες, μικρᾷ καὶ παντάπασιν ἐπιπολαίῳ πλανηθέντες πιθανότητι. φασὶ γὰρ γίνεσθαι τρεῖς καταστάσεις τοῖς ἀνθρωπίνοις σώμασιν· μίαν μὲν, καθ' ἣν ὑγιαίνουσι· ἑτέραν δὲ, καθ' ἣν νοσοῦσι· τρίτην δὲ, μέσην ἑκατέρων, καθ' ἣν δοκοῦσι μὲν ὑγιαίνειν, εὐεμπτώτως δὲ εἰς τὰ πάθη καὶ τοὺς κινδύνους ἔχουσι, διά τινα φθοροποιὸν ἐγκειμένην τοῖς σώμασι δύναμιν. Neque etiam in quinque partes Medicinam diviſit Plato, quod vult Laërtius, ſed in tres tantùm; in φαρμακευτικὴν ſcilicet, διαιτητικὴν & χειρουργικὴν, ut hoc loco rectè docet Aldobrandinus; qui tamen & νοσογνωμονικῆς Platonem meminiſſe ait. Certè βοηθητικὴ Medicinæ ſeparatum genus conſtituere minimè debet: namque, ut verbis Laërtii utar, Pharmaceutice adhibitis medicamentis opitulatur Ægrotis; Chirurgia, urendo vel ſecando eos ſanat; Diætetice, victus ratione à morbis liberat: Noſognomonice verò quòd morbos perſpiciat, morbos prohibet. Sed Laërtius βοηθητικὴν vocare videtur, quæ ſtatim, εἰς τὸ παραχρῆμα, morbo liberat. χολὴν ἄκρατον *noctu ejeci; ſtatim ita ſum levatus, ut mihi Deus aliquis medicinam feciſſe videatur: cui quidem tu Deo, quemadmodum ſoles, piè & caſtè ſatisfacias, id eſt, Apollini & Æſculapio,* inquit Cicero in epiſtolâ quâdam ad Terentiam.

ἡ δὲ διαιτητικὴ, διὰ τοῦ διαιτᾶν ἀπαλλάττει τὰς ἀρρωστίας] Quâ medicinâ maximè utebantur Germanum Medici, teſte Strabone lib. XV. τὴν δὲ ἰατρείαν διὰ σιτίων τὸ πλέον, οὐ διὰ φαρμάκων ἐπιτελεῖσθαι· τῶν φαρμάκων δὲ μάλιστα εὐδοκιμεῖν τὰ ἐπίχριστα, καὶ τὰ καταπλάσματα· τἆλλα δὲ κακουργίας πολὺ μετέχειν.

ὁ μὲν αὐτοῦ γεγραμμένος· ὁ δὲ ἄγραφος] Juſtinianus Imp.

Imp. lib. I. Inſtit. tit. 2. *Conſtat autem jus noſtrum, quo utimur, aut ſcripto, aut ſine ſcripto: ut apud Græcos τῶν νόμων οἱ μὲν ἔγγραφοι, οἱ δὲ ἄγραφοι.*

μὲ γυμνὸν πορεύεσθαι εἰς τὴν ἀγορὰν] De Adamianis narrat Epiphanius in libro de Hæreſibus, nudos eos, ὡς ἐκ μητρὸς, viros perinde ac mulieres, convenire ſolitos, atque ita lectionibus, orationibus, ac ceteris religionis officiis fungi.

μηδὲ γυναικεῖον ἱμάτιον περιβάλλεσθαι· ταῦτα γὰρ οὐδεὶς νόμος κωλύει] Prohibet Lex Moſis.

Pag. 90. διὰ τοῦ ςόματος καὶ τῶν χειρῶν] Tibullus III. 4.

Sed poſtquam fuerant digiti cum voce locuti.

Κιθαρισαὶ, & ψιλοκιθαρισαὶ dicebantur, qui citharâ modulabantur ſine voce; Κιθαρῳδοὶ autem qui & vocem adjungebant, ut ad Euſebii Chronicon Vir magnus obſervabat.

ἐὰν ὦσιν οἱ πρόγονοι καλοὶ κἀγαθοὶ, καὶ δίκαιοι] Eſt enim εὐγένεια, quomodo eam definit Ariſtoteles lib. III. de Rep. cap. 8. ἀρετὴ γένους.

ἐὰν ὦσιν οἱ πρόγονοι δεδυναςευκότες] Eſt enim εὐγένεια, ut idem Ariſtoteles ait, ἀρχαῖος πλοῦτος.

Pag. 91. οἱ δὲ κατὰ φύσιν, οἱ ἄῤῥενες, &c.] Eſt enim mulier, ut ait Ariſtoteles, ἄῤῥεν πεπηρωμένον.

οἷαν οἱ παιδαγωγοὶ τῶν παίδων ἄρχουσι] *Domeſticos Magiſtratus* Pædagogos propterea vocat alicubi Seneca.

τῶν φοιτώντων] Ita infrà in Ariſtotele φοιτῶντας pro diſcipulis uſurpat. Heſychius: φοιτητὴς, μαθητής.

τῆς ῥητορείας εἴδη ἐςὶν ἕξ, &c.] Adi Rhetoras.

πρὸς πρεσβυτέρους ἁμαρτάνοντας] Vox ἁμαρτάνοντας locum hîc non habet; quare deleatur. corrupta eſt ex voce ſequenti ἁρμόττοντας, quæ huc Librarii negligentiâ migravit.

ἀλλὰ εἶδος, ἐὰν αὐτός τις ᾖ γενναῖος τὴν ψυχὴν, ἢ μεγαλόψυχος, &c. καὶ τῆς γε εὐγενείας αὕτη κρατίςη] Seneca epiſt. 44. *Non facit nobilem atrium plenum fumoſis imaginibus. Nemo in noſtram gloriam vixit, nec quod ante nos fuit, noſtrum eſt. Animus facit nobilem, cui ex quacumque conditione ſupra fortunam licet ſurgere.* & poſtea, de Platone noſtro: *Patricius Socrates non fuit. Platonem non accepit nobilem Philoſophia, ſed fecit.* Euripides quoque:

——τοὺς γὰρ ἀνδρείους φύσιν
Καὶ τοὺς δικαίους, τῶν κενῶν δοξασμάτων,
Κἂν ὦσι δούλων, εὐγενεστέρους λέγω.

Et Juvenalis Sat. VIII.

Tota licet veteres exornent undique ceræ
Atria, nobilitas ſola eſt atque unica, virtus.

Hæc tamen nobilitas, ὑπεροχὴ potiùs quàm εὐγένεια vocanda eſt. Cicero Epiſtolâ illâ egregiâ ad Appium, in qua virtutem extollit contra inanem arrogantiam nobilitatis: *Illud idem Pauſania dicebat te dixiſſe. Quid? Appius Lentulo, Lentulus Appio proceſſit obviam, Cicero Appio noluit? Quæſo, etiamne tu has ineptias homo (meâ ſententiâ) ſummâ prudentiâ, multâ etiam doctrinâ, plurimo rerum uſu: addo urbanitatem, quæ eſt virtus, ut Stoici rectiſſimè putant, ullam Appietatem aut Lentulitatem valere apud me plus quàm ornamenta virtutis exiſtimas? cùm ea conſecutus nondum eram, quæ ſunt hominum opinionibus ampliſſima, tamen iſta veſtra nomina numquam ſum admiratus: viros eos, qui ea vobis reliquiſſent, magnos arbitrabar, &c. tu ſi aliter exiſtimas, nihil errabis, ſi paulò diligentiùs, (ut quid ſit ὑπεροχὴ, quid ſit εὐγένεια, intelligas) Athenodorus, Sandonis filius, quid de his rebus dicat, attenderis.*

Pag. 92. ὃ δυνάμεθα τῇ διανοίᾳ λογίζεσθαι καὶ ὑπονοεῖν] Lege ὃ δυνάμεθα τῇ διανοίᾳ, δεῖ λογίζεσθαι καὶ ὑπονοεῖν.

πάσχειν καὶ εὖ ποιεῖν καὶ κακῶς] An legendum πάσχειν καὶ ποιεῖν εὖ καὶ κακῶς? Ita videtur legiſſe Ambroſius, qui vertit, *quartam potentiæ diſtributionem, quâ & facere ac pati bene & malè poſſumus.*

ἓν μὲν διὰ τῆς προσηγορίας] H. Stephanus legebat διὰ τῆς εὐπροσηγορίας. Nihil mutandum. Auctor libelli ad Demonicum: γίνου φιλοπροσήγορος; quod Dionyſius Cato dixit *ſaluta libenter.*

ἐν οἷς τινες τὸν ἐντυχόντα πάντα προσαγορεύουσιν, καὶ τὴν δεξιὰν ἐμβάλλοντες χαιρετίζουσιν] Plautus in Aularia:

——*Me benigniùs*
Omnes ſalutant, quàm ſalutabant priùs.
Adeunt, conſiſtunt, copulantur dexteras:
Rogitant me ut valeam, quid agam, quid rerum geram?

ἐν ᾧ τινες φιλοδειπνισαί εἰσιν] Tacitus in Agricola: *Unde etiam habitus noſtri honos, & frequens toga. Paulatimque diſceſſum ad delinimenta vitiorum, porticus, & balnea, & conviviorum elegantiam. Idque apud imperitos humanitas vocabatur, cùm pars ſervitutis eſſet.*

ἐὰν μὴ ὄντων τῶν νόμων, ὑπὸ ἔθη καὶ ἐπιτηδεύματα χρηςῶς πολιτεύωνται] Eſt enim Conſuetudo νόμος ἄγραφος, quemadmodum Lex ἔθος ἔγγραφον.

ἂν τοῖς ὑπάρχουσι μὴ πείθωνται] Egregiè Ariſtoteles, οὐδὲν διαφέρει, νόμον ἢ μὴ κεῖσθαι, ἢ μὴ χρῆσθαι.

καὶ πᾶν τὸ χυτὸν, καὶ τὸ τοιοῦτον] Sic etiam MS. noſter. Editiones Stephani καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον.

Σέλευκος ὁ Γραμματικὸς ἐν πρώτῳ περὶ φιλοσοφίας] Accipit Jonſius de Seleuco Grammatico Alexandrino, quem Homericum appellabant, quique Romæ docuit, & de quo Suidas. Circa Tiberii tempora videtur fuiſſe.

καὶ ἄλλος περιπατητικὸς, μαθητὴς Αριςοτέλους] De quo Philoponus, in Commentario libri I. de Syllogiſmo.

καὶ ἕτερος Πραξιφάνους] Ignotus mihi. Praxiphanes quidam, ſuprà, hac ipſa in Vita, memoratur.

καὶ ὁ τῆς ἀρχαίας Κωμῳδίας ποιητὴς] Qui Olymp. LXXXI. an. II. ab Euſebio memoratur. Alius ab eo Plato Comicus junior, mediæ Comœdiæ Poëta, qui, teſte Athenæo in Fabula Συνεξαπατῶντι, & in Fabula Ανδροφόνῳ, Epicurum traduxit. Fuit & Plato quidam Sardianus, Philoſophus Epicureus, de quo Cicero ad Quintum fratrem I. 2. fuit & Plato Rhetor, de quo Stephanus in Γέρρα: ἐξ αὐτῆς Αρίςων, Ῥήτωρ ἀςεῖος, ὡς Φίλων· καὶ Κήρυκος Σοφιςής· (legendum Κήρυλος) καὶ Πλάτων νομικὸς Ῥήτωρ, πᾶσαν παίδευσιν ὡς μίαν ἀποςοματίζων, καὶ ἐν συνηγορίαις καὶ παρεδρείαις καὶ θρόνοις τὴν ὀρθότητα τῶν νόμων ἐπιτηδεύων. Memoratur & Plato quidam inter Lycaonis, qui Arcadibus imperabat, quinquaginta filios, ab Apollodoro Biblioth. lib. III. Fuere & alii plures Platones, ſexdecim enim notos ſibi teſtatur Jonſius: quibus adde illum de quo in Inſcriptione veteri apud Gruterum; M. ELPIDIUS PAMPHILUS PLATONI TATÆ SUO, BENEMERENTI FECIT.

AD LIBRUM IV.

SPEUSIPPUS.

ΣΠΕΥΣΙΠΠΟΣ Εὐρυμέδοντος, &c.] Suidas: Σπεύσιππος, Εὐρυμέδοντος, ἀδελφιδοῦς Πλάτωνος τοῦ φιλοσόφου, ἀπὸ Ποτώνης τῆς αὐτοῦ ἀδελφῆς. ἀκουςὴς αὐτοῦ Πλάτωνος καὶ διάδοχος γενόμενος τῆς Ακαδημίας.

ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοςῆς Ολυμπιάδος] Errat igitur Euſebius, qui in Chronico ad Olymp. CXVI. I. ſcribit, Μενέδημος καὶ Σπεύσιππος, φιλόσοφοι ἐγνωρίζοντο.

τὸν δὲ δῆμον Μυῤῥινούσιος ἦν] τὸν μὲν δῆμον aliæ Editiones minùs rectè. De hoc demo Stephanus: Μυῤῥινοῦς, δῆμος τῆς Πανδιονίδος φυλῆς. ὁ δημότης, Μυῤῥινούσιος, &c.

οὐ μὴν τό γε ἦθος διέμεινε τοιοῦτος· καὶ γὰρ ὀργίλος, &c.] Suidas de Speuſippo: αὐςηρὸς τὴν γνώμην, εἰς ἄκρον ὀξύθυμος. De Platonis ſemperlenitate hæc legere eſt in Conſtantini Oratione ad Sanctorum cœtum, αὐτός τε ὁ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους ἠπιώτατος Πλάτων.

Λασθενία τε ἡ Μαντινικὴ, καὶ Αξιοθέα ἡ Φλιασία] De quibus nos ſuprà ad Platonem.

καὶ Διονύσιος πρὸς αὐτὸν γράφων, τωθαςικῶς, φησι] Epiſtolæ Dionyſii meminit Athenæus, cujus locum proferunt Caſaubonus atque Aldobrandinus. τωθαςικῶς eſt σκωπτικῶς.

καθά φησι Διόδωρος ἐν ἀπομνημονευμάτων πρώτῳ] Diodori plures fuere. Accipio de Peripatetico.

καὶ πρῶτος παρὰ Ισοκράτους τὰ καλούμενα ἀπόῤῥητα

 ἐξήνεγκεν]

ἐξήνεγκεν] Quid ſint hæc ab Iſocrate vocata arcana, A
non ſatis mihi compertum eſt. Non enim ſimile quid eſſe exiſtimarim τοῖς ἀπορρήτοις, quæ apud Demoſthenem & Lyſiam memorantur: de quibus Harpocration: ἀπόρρητα τὰ ἀπειρημένα ἐν τοῖς νόμοις. Δημοσθένης ὑπὲρ Κτησιφῶντος. τίνα δὲ ἦν ἃ περ ἀπείρηται λέγειν εἰς ἀλλήλους, δεδήλωκε Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Θεομνήσου. Et Suidas in Τί ἐστι: Τί ἐστι τὸ ἐν τοῖς Δημοσθένους Φιλιππικοῖς, καὶ τὸ θρυλλούμενόν ποτε ἀπόρρητον ἐκεῖνο, Θεόπομπος ἐν λ΄α΄ δεδήλωκε. φησὶ γὰρ, Καὶ πέμπει πρὸς Φίλιππον πρεσβευτὰς, Αντιφῶντα καὶ Χαρίδημον, πράξοντας καὶ περὶ φιλίας· οἱ παραγενόμενοι, συμπείθειν αὐτὸν ἐπεχείρουν ἐν ἀπορρήτῳ συμπράττειν Αθηναίοις, ὅπως ἂν λάβωσιν Αμφίπολιν, ὑπισχνούμενοι Πύδναν· οἱ δὲ πρέσβεις οἱ τῶν Αθηναίων, εἰς μὲν τὸν δῆμον B
οὐδὲν ἀπήγγελλον, βουλόμενοι λανθάνειν τοὺς Πυδναίους, ἐκδιδόναι μέλλοντες αὐτούς· ἐν ἀπορρήτῳ δὲ μετὰ τῆς βουλῆς ἔπραττον. Infrà in Pythagora Pythagoras quidam Zacynthius memoratur, οὗ φασιν εἶναι τἀπόρρητα τῆς φιλοσοφίας. Arcana artis Rhetoricæ hîc quoque intelligere videtur Laërtius, apud quem legendum potiùs, τὰ παρ' Ἰσοκράτους καλούμενα, &c.

ὑπὸ ἀθυμίας ἑκὼν τὸν βίον μετήλλαξε] In adulterio deprehenſum, diem ſuum obiiſſe ſcribit Tertullianus Apologet. 46. *Audio & quemdam Speuſippum de Platonis ſchola in adulterio periiſſe.*

τόδε λέξαι, ὡς ἄρ' ἦν ὅς, &c.] Editio prior: τόδε λέξαι. ὃς ἦν οὐχὶ Πλάτωνι πρὸς αἵματος. & ita quoque MS. Regius. Editio Stephani: τὸ δὲ λέξαι, ὡς ἄρ' ἦν C
ὅς Οὐχὶ, &c.

Κάτθανεν, ἀλλὰ ἂν διά τι σφόδρα μικρὸν] Ita Editio Stephani & codex Regius. Baſileenſis Editio Κάτθανεν ἂν ἀλλὰ διά τι.

Πλούταρχος δέ φησιν ἐν τῷ Λυσάνδρου βίῳ, &c.] Nihil ſimile apud Plutarchum in Vita Lyſandri. memoriâ & hoc loco lapſus eſt Laërtius, ut alibi non ſemel. De his qui phthiriaſi periere, Helladii Bezantinoi locum ſuprà ad Platonem adduximus, quem vide.

φθειρσὶν ἐκζέσαι] ἐκζέσαι rectè. & ita apud Suidam in Voce ἔκζεσις.

διακεχυμένος] Id eſt, *diſſolutus*: quod verbum etiam de Polemone infrà Laërtius uſurpavit.

ὥς φησι Τιμόθεος ἐν τῷ περὶ βίων] Timotheus D
Athenienſis, in eodem de Vitis volumine ſuprà memoratus Laërtio noſtro in Platone, & infrà in Ariſtotele, & in Zenone.

καταλέλοιπε δὲ πάμπλειστα ὑπομνήματα, καὶ Διαλόγους πλείονας] Suidas: συνέγραψε πλεῖστα, καὶ μάλιστα φιλόσοφα.

Περὶ φιλοσοφίας] An ſcripſerit Laërtius περὶ φιλοσόφων? Laërtius ipſe infrà in Parmenide: λέγεται δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς πολίταις, ὥς φησι Σπεύσιππος ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων. Scripſerat Speuſippus, teſte hîc Laërtio, & librum qui Φιλόσοφος inſcriptus fuit, qui fortaſſe intelligitur in Parmenidis Vita. quamquam non infrequens eſt Diogeni noſtro, quod jam monuimus, omittere in Indicibus libros, quorum alibi ipſe meminerit. Ita hîc librum omiſit, E
quem Πλάτωνος περίδειπνον, ſive περὶ Πλάτωνος δείπνου inſcripſerat, & cujus meminit in Platone. Citatur Speuſippus ἐν τῷ πρὸς τὸν Κλεοφῶντα πρώτῳ Clementi Strom. I. qui liber & hîc omiſſus fuit.

προσκεφάλαιον α΄] πρὸς Κέφαλον ceteræ Editiones & MS. & quidem, ut mihi videtur, rectiùs: ſequitur enim Κέφαλος α΄. Etiam Vetus Interpres *ad Cephalum. Cephalum* nomen eſſe proprium quis neſcit?

Αρίστιππος α΄.] Dialogi, qui *Ariſtippus* inſcriptus fuit, jam ſuprà meminerat Laërtius: καταλέλοιπε δὲ πάμπλειστα ὑπομνήματα, καὶ διαλόγους πλείονας· ἐν οἷς καὶ Αρίστιππον τὸν Κυρηναῖον.

Πρὸς τὸν Αμάρτυρον, Πλάτωνος ἐγκώμιον] Vetus Interpres *ad Amartyrum, Platonis laudatio.* rectè. minùs rectè F
Aldobrandinus *ad expertem teſtium, Platonis laudatio.* Meminit, puto, hujus Πλάτωνος ἐγκωμίου B. Hieronymus lib. I. contra Jovinianum: *Speuſippus quoque ſororis Platonis filius & Clearchus in Laude Platonis, & Anaxylides in ſecundo libro Philoſophiæ, Perictionem matrem Platonis phantaſmate Apollinis oppreſſam ferunt*: Hæc enim verba *in Laude Platonis* & ad Speuſippum & ad Clearchum referri poſſunt. Vide tamen quæ de hoc loco diximus ſuprà ad Platonis Vitam.

Φίλιππον] Meminit Speuſippi ad Philippum Epiſtolæ Caryſtius Pergamenus in Commentariis hiſtoricis apud Athenæum lib. XI. his verbis: Σπεύσιππος πυνθανόμενος Φίλιππον βλασφημεῖν περὶ Πλάτωνος, εἰς ἐπιστολὴν ἔγραψέ τι τοιοῦτον, ὥσπερ ἀγνοοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Φίλιππος διὰ Πλάτωνος ἔσχεν, &c. *Speuſippus cùm reſciviſset Platonem à Philippo maledictis proſcindi, Epiſtolam ad eum miſit, in qua ſcriptum erat, nemini ignotum eſſe, illum Platonis operâ regnum obtinuiſſe.*

Επιστολαὶ, πρὸς Δίωνα] Meminit harum Epiſtolarum Plutarchus in Commentario de diſcernendo Amico ab Adulatore, ut bene monitum fuit Caſaubono.

Ορoι] Hæ ſunt, opinor, Definitiones, quæ falsò Platoni adſcribuntur, inquit Sambucus. Eas tamen Platonis eſſe minimè dubitabat Caſaubonus, ut ſuprà ad Platonem monuimus.

στίχοι μ΄. γ΄. δ΄. ο΄. ε΄.] Aldobrandinus horum interpretationem omiſit. Vertit Ambroſius *Verſus prope infiniti.* Tu interpretabere *verſus* 43075.

πρὸς τοῦτον γράφει καὶ Σιμωνίδης τὰς ἱστορίας] Simonides Hiſtoricus, de quo Voſſius de Hiſtoricis Græcis lib. I. cap. 8.

καὶ Σπεύσιππος ἕτερος, ἰατρὸς Ηροφίλειος, Αλεξανδρεύς] Illum eſſe puto, qui toties ἐν τοῖς ὁμοίοις citatur Athenæo, quique, eodem Athenæo teſte, περὶ ἰχθύων ſcripſerat. Herophilus, cujus ſectæ addictus fuit, notus ex Plinio, Celſo, Sexto Empirico, Tertulliano, Galeno, aliis.

XENOCRATES.

AΓΑΘΗΝΟΡΟΣ χαλκηδόνιος] Codex Florentinus Αγαθάνορος. Apud Suidam Αγάθωνος, ἢ Αγαθάνορος. Minùs rectè autem Καρχηδόνιος habent hîc Editiones Stephanicæ. Χαλκηδόνιος quoque ſcriptum fuit in Regio Codice, optimè. Ita dicitur Xenocrates Straboni, Æliano, Clementi Alexandrino, Suidæ. χαλκηδόνιος & καρχηδόνιος ſæpiſſime confunduntur, quo errore nihil frequentius apud Scriptores.

ἦν δὲ φύσιν νωθρὸς] Quod ipſum de Xenocrate teſtatur & Plutarchus libro de audiendis Poëtis. Locum profert Aldobrandinus.

τῷ μὲν μύωπος δεῖ, τῷ δὲ χαλινοῦ] Sic etiam codex Palatinus. Doctiſſimus Brodæus Miſcel. lib. XI. c. 20. reponebat, ὡς τῷ μὲν χαλινοῦ δέοι, τῷ δὲ κέντρου: cujus emendationis ratione divinarem me non poſſe equidem fateor. Ceterùm id ipſum ab Iſocrate de acerrimo Theopompi ingenio & de leviſſimo Ephori dictum fuiſſe ſcribit Cicero in libro de Claris Oratoribus. Idem quoque dictum Ariſtotelis de Calliſthene & Theophraſto habes infrà in Theophraſti Vita.

Ξενόκρατες, θῦε ταῖς Χάρισι] Eunapius de Iamblicho: ἀλλ' ὥσπερ ἔλεγε περὶ Ξενοκράτους ὁ Πλάτων, ταῖς Ερμαϊκαῖς οὐ τέθυται Χάρισιν. Et de Beroniciano atque Epigono: πλὴν ὅσα γε ὁ Βερονικιανὸς ταῖς Χάρισιν ἔθυσε, καὶ ἱκανὸς ἀνθρώποις ὁμιλεῖν. ἔστι καὶ εἴη. Ita interpungendus hic locus, quem Interpres non cepit, & quem cepiſſe non videtur ipſe Caſaubonus, qui eum hîc protulit. ἔστι καὶ εἴη, hoc eſt, *vivit, & vivat precor.* Sed ad rem. Urbanos homines litaſſe Gratiis dicebant Veteres, ut bene hoc loco obſervat Caſaubonus. Ipſi nuper in Elegias, quas vir elegantiſſimus Balthazar Viaſſius Χάριτας inſcripſit, ita ludebamus:

Ταῖς Χάρισιν καλὸν τέμενος, ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται,
Ιδρυσε· κἀν τούτῳ θῦσε ΒΙ'ΑΣ Χάρισιν.

προυνίκους] Ita quoque optimè Codex noſter Regius. Minùs rectè ceteræ Editiones πορνικούς. προύνικος ſive προύνεικος eſt *laſcivus.* De qua voce videatur magnus ille Salmaſius ad Ælium Spartianum pag. 41.

καί ποτε καὶ Φρύνην τὴν ἑταίραν, &c.] Valerius Maximus IV. 3. *Phryne, nobile Athenis ſcortum, juxta eum,* (Xenocratem) *vino gravem in pervigilio accubuit, pignore cum quibuſdam Juvenibus poſito, an temperantiam ejus corrumpere poſſet: quam nec tactu, nec ſermone aſpernatus, quoad voluerat in ſinu ſuo morari, irritam propoſiti dimiſit. factum ſapientiâ imbuti animi abſtinens; ſed meretriculæ quoque dictum perquam facetum: Deridentibus enim ſe Adoleſcentibus, quia tam formoſa, tamque elegans poti ſenis animum illecebris pellicere non potuiſſet, pactumque victoriæ pretium flagitantibus, de homine ſe cum iis, non de ſtatua pignus poſuiſſe, reſpondit,* &c. Quod dictum Zimæ tribuit Boccacius, quem vide.

Pag. 98. ἀνώμοτον μαρτυρεῖν, τούτῳ μόνῳ συνεχώρουν Αθηναῖοι] Idem Valerius libro II. capite ultimo: *Quantum porro honoris Athenis Xenocrati ſapientia pariter ac ſancti-*

A *tate claro tributum eſt? qui cùm teſtimonium dicere coactus ad aram acceſſiſſet, ut more civitatis juraret omnia ſe verè retuliſſe, univerſi Judices conſurrexerunt, proclamaruntque ne juſjurandum diceret: quodque ſibimetipſis poſtmodum dicendæ ſententiæ loco remiſſuri non erant, ſinceritati ejus concedendum exiſtimarunt.* Cicero pro Balbo: *Athenis aiunt, cùm quidam apud eos, qui ſanctè graviterque vixiſſet, teſtimonium publicè diceret,* (ſic legendus hic locus) *& ut mos Græcorum eſt, jurandi cauſâ ad aras accederet, una voce omnes Judices, ne is juraret, reclamaſſe.* Et ad Atticum I. 15. *Quæ mihi res multò honorificentior viſa eſt, quàm aut illa, cùm jurare tui cives Xenocratem teſtimonium dicentem prohibuerunt.*

B Ἀλεξάνδρου γοῦν καὶ συχνὸν ἀργύριον ἀποστείλαντος αὐτῷ, &c.] Triginta talentorum eam pecuniam fuiſſe dicunt Heſychius Mileſius & Suidas. At Cicero Tuſculanarum Quæſtionum libro v. & Plutarchus in Alexandro, nec non in Commentario de Fortuna Alexandri, teſtantur quinquaginta talentorum eam fuiſſe. Meminit hujus hiſtoriæ & Valerius Maximus IV. 3. his verbis: *Legatos ad eum* (Xenocratem) *cum aliquot talentis miſerat,* (Alexander) *quos in Academiam perductos, ſolito ſibi, id eſt, modico apparatu, & admodum parvulis copiis excepit. Poſtero die interrogantibus, cuinam adnumerari pecuniam vellet: Quid vos, inquit, heſternâ cœnâ non intellexiſtis eâ me non indigere. Ita Rex Philoſophi amicitiam emere voluit, Philoſophus Regi ſuam vendere noluit.*

C καὶ χρυσῷ στεφάνῳ τιμηθέντα ἐπ' ἄθλῳ πολυποσίας, τοῖς καταχοῦσι, &c.] Legendum omnino τοῖς Χουσι, id eſt, *feſto Choum.* Ælianus Variæ Hiſtor. II. 41. ubi de eadem hiſtoria: καὶ ἐν Διονυσίου δὲ (ita legendum rectè vidit Caſaubonus) τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ προὔκειτο ἆθλον τῷ πιόντι πλέον, στέφανος χρυσοῦς, καὶ ἐνίκησε Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος, καὶ τὸν στέφανον λαβών, ὅτε ἐπανῄει μετὰ τὸ δεῖπνον, τῷ Ἑρμῇ πρὸ τῶν θυρῶν ἑστῶτι ἐπέθηκεν αὐτόν, κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἔμπροσθεν ἡμερῶν. καὶ γὰρ τοὺς ἀνθινούς, καὶ τοὺς ἐκ τῆς μυρρίνης, καὶ τὸν ἐκ τοῦ κιττοῦ, καὶ τὸν ἐκ τῆς δάφνης ἐνταῦθα ἀνέπαυσεν καὶ ἀπέλιπε. *In Bacchi etiam feſto,* quod Choas *vocant, libationum præmium ordinatum eſt ei qui plus bibiſſet, aurea corona: quam meritus eſt Xenocrates Chalcedonius, qui ſumptâ coronâ cum à cœna reverteretur, Mercurio, qui ſtabat ante fo-* D *res, eam impoſuit juxta priſtinam conſuetudinem. Nam & florida, & myrtina, & hederacea, & laurea ſerta hîc reponere & relinquere ſolebat.* Athenæus libro & capite x. Τίμαιος δέ φησιν, ὡς Διονύσιος ὁ Τύραννος τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χόα, ἆθλον ἔθηκε στέφανον χρυσοῦν· καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος· καὶ λαβὼν τὸν χρυσοῦν στέφανον, καὶ ἀναλύων τῷ Ἑρμῇ τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς αὐλῆς ἐπέθηκεν, ᾧπερ εἰώθει καὶ τοὺς ἀνθινοὺς ἑκάστοτε ἐπιτιθέναι στεφάνους, ἑσπέρας ἀπαλλασσόμενος ὡς αὐτόν. *Timæus ſcribit Dionyſium Tyrannum Congiorum die feſto, ei qui primus congium ebiberet coronam auream præmium inſtituiſſe, Xenocratemque Philoſophum primum exhauſiſſe, & quam acceperat coronam cùm domum rediret, appoſuiſſe Mercurio ante palatium erecto, quem coronis è floribus textis ornare frequenter ſolebat, cùm veſperi* E *domum reverteretur.* Narrat ſimile factum Legatorum Romanorum apud Ptolemæum Ægypti Regem Juſtinus lib. XVIII. *Miſſi à Senatu in Ægyptum Legati, cùm ingentia ſibi à Ptolemæo Rege miſſa munera ſprevissent, interjectis diebus ad cœnam invitatis aureæ coronæ miſſæ ſunt, quas illi honoris cauſâ receptas poſterâ die Statuis Regis impoſuerunt.* Moris autem fuit Veteribus habere præ foribus ædium ſuarum ſimulachrum, & ut plurimùm Mercurii. De Feſto Choum videndus Meurſius in Græcia Feriata, & Caſaubonus ad Athenæum lib. x. cap. 10. Sed ad Xenocratem ut redeam, ſcribit Athenæus lib v. cap. 2. Philoſophis etiam curæ fuiſſe cum Juvenibus qui ad ſe ventitabant, ſtatâ quadam lege convivari, & Xenocratis in Academia συμποτικοὺς νόμους fuiſſe.

στρουθίου δέ ποτε διωκομένου, &c.] Quod ipſum narrat Ælianus Var. Hiſtor. XIII. 3. his verbis: Ξενοκράτης ὁ Καρχηδόνιος, (γρ. Χαλκηδόνιος) ὁ ἑταῖρος Πλάτωνος, τά τε ἄλλα ἦν φιλοικτίρμων, καὶ οὐ μόνον φιλάνθρωπος, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν ἀλόγων ζώων ἠλέει. καὶ οὖν ποτὲ καθημένου ἐν ὑπαίθρῳ, διωκόμενος βιαίως στρουθὸς ὑπὸ ἱέρακος, εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ κατέπτη. ὁ δὲ ἀσμένως ἐδέξατο τὸν ὄρνιν, καὶ διεφύλαξεν ἀποκρύψας ἕως ἂν ὁ διώκων ἀπῆλθεν. ἐπεὶ δὲ ἠλευθέρωσεν αὐτὸν τοῦ φόβου, ἀπλώσας τὸν κόλπον, ἀφῆκε τὸν ὄρνιν, ἐπειπών, ὅτι μὴ ἐξέδωκε τὸν ἱκέτην. Herodotus libro I. ubi de Pactya Lydo, quem à Cumæis Perſæ repoſce- A bant: πρὸς ταῦτα ὁ Ἀριστόδικος ἐκ προνοίης ἐποίεε τάδε· περιϊὼν τὸν νηὸν κύκλῳ, ἐξαίρεε τοὺς στρουθούς, καὶ ἄλλα ὅσα ἦν νενοσσευμένα ὀρνίθων γένεα ἐν τῷ νηῷ. ποιέοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα, λέγεται φωνὴν ἐκ τοῦ ἀδύτου γενέσθαι, φέρουσαν μὲν πρὸς τὸν Ἀριστόδικον, λέγουσαν δὲ τάδε, Ἀνοσιώτατε ἀνθρώπων, τί τάδε τολμᾷς ποιέειν; τοὺς ἱκέτας μου ἐκ τοῦ νηοῦ κεραΐζεις; *Poſt hæc Ariſtodicus tale quippiam de induſtria aggreditur: Templum circumiens, paſſeres, aliaſque aviculas, in nidis ibi genitas, è nidis exemit. quod cùm ille faceret, memorant vocem ex adyto auditam, quæ ad Ariſtodicum ferretur, atque hujuſmodi quædam ſonaret, Hominum ſceleſtiſſime, quænam libido te inceſſit, ut auderes meos ſupplices diripere?*

λαβὰς γὰρ οὐκ ἔχεις φιλοσοφίας] Quem locum reſpexit B Suidas in λαβαῖς: λαβαὶ φιλοσοφίας, Ἀριθμητικὴ καὶ Γεωμετρική. Notum Pythagoricum illud, & Platonicum μηδεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσίτω. Metropolim omnium Mathematicarum ſcientiarum Geometriam vocat Philo.

Παρ' ἐμοὶ γὰρ πόκος οὐ κνάπτεται] Mercurialis Var. Lect. lib. II. cap. XI. γναφάεται legendum exiſtimabat. *Xenocrates,* inquit, *eo reſponſo innuere voluiſſe videtur diſciplinas ordine quodam eſſe apprehendendas, neque adeundam Philoſophiam, niſi Mathematicæ diſciplinæ teneantur: ſicut nemo lanam nondum vellicatam ac politam ad fullonis officinam, ut tingatur, ferat. ſic etenim Arceſilai dictum illud,* οὐδεὶς πόκον εἰς γναφεῖον φέρει, *quod forſan à Xenocrate in proverbium emanavit, intelligendum eſſe longâ hac atque eleganti* C *oratione ſignificat Galenus in* II. *de differentiis pulſuum:* τὸ γὰρ τοῦ Ἀρκεσιλάου καλόν, ὡς οὐδεὶς πόκον εἰς γναφεῖον φέρει. τάξις γάρ ἐστιν, ὥσπερ ἐρίων ἐργασίας, οὕτω καὶ μαθημάτων διδασκαλίας, καὶ οὐδεὶς οὔτ' ἀναγινώσκειν διδάσκεται, πρὶν πάσας ἐκμαθεῖν τὰς συλλαβάς· οὔτ' αὐτάς, πρὶν ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῆς φωνῆς· οὔτε τὰ σύνοντα (γρ. σύντονα) παλαίσματα πρὸ τῶν ἁπλῶν καὶ ῥᾳδίων· οὐδὲ ταῦτα, πρὶν τρίψασθαι καλῶς. οὐδὲ τοῦτο, πρὶν ἀλείψασθαι γυμναστικῶς· ἀλλ' ἕκαστον αὐτῶν τὸ μὲν πρῶτον, τὸ δὲ δεύτερον, τὸ δὲ τρίτον ἐστὶν ἐν ἁπάσαις ταῖς τέχναις· οὕτω δὴ κἂν τοῖς κατὰ τὴν διαλεκτικὴν οὐκ ἐνδέχεταί τινα, πρὶν ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ οἷον στοιχείοις γυμνάσασθαι ταῖς τῶν ἑξῆς ἀποδείξεσι ἕπεσθαι. Nihil mutandum docet hîc Caſaubonus, quem videſis om- D nino.

εἰπόντος δὲ Διονυσίου πρὸς Πλάτωνα, &c. Οὐκ ἄν γε ἔφη, &c.] Et meritò: Xenocratis enim amicus erat Plato quàm qui maximè. Teſtis hiſtoria quam refert Valerius Maximus. *Audierat Plato Xenocratem de ſe multa impiè locutum: ſine ulla cunctatione criminationem reſpuit. Inſtabat certo vultu index, cauſſam quærens cur ſibi fides non haberetur. Adjecit Plato non eſſe credibile, ut quem tantopere amaret, ab eo invicem non diligeretur: affirmavit numquam Xenocratem illa dicturum fuiſſe, niſi ea dici expedire ſibi judicaſſet.*

καὶ Ἀντιπάτρου ποτὲ ἐλθόντος &c.] Totidem verbis Heſychius Mileſius. Accipiendum autem de Antipatro, qui, poſt Alexandri Magni mortem, Aridæo ejus fratri, ſive, ut aliis placet, Alexandro filio, pupillo, adminiſter E regni datus eſt, non verò de Antipatro Macedoniæ rege, qui nonus poſt Alexandrum M. regnum obtinuit, rectè hîc monet Aldobrandinus.

καὶ ὥραν μίαν, φασίν, ἀπένειμε σιωπῇ] Huc ſpectat quod de Xenocrate memorat Valerius Maximus VII. 2. *Cùm maledico ſermoni quorumdam ſummo ſilentio intereſſet, uno ex his quærente cur ſolus ita linguam ſuam cohiberet: Quia dixiſſe me, inquit, aliquando pœnituit, tacuiſſe numquam.* Quod tamen reſponſum laudabile & à Plutarcho libro de bona valetudine, & à Stobæo Serm. 31. tribuitur Simonidi.

Περὶ σοφίας] Ita rectè & Baſileenſis editio & Regius Codex. Malè Editiones Stephanicæ, & Codex Palatinus περὶ φιλοσοφίας, ſequitur enim liber hoc titulo. Pro ς' in F Palatino erat α'.

Περὶ θανάτου, α] Exſtat etiamnum hodie Xenocratis Philoſophi Dialogus ille de Morte, è Græca lingua in Latinam tranſlatus à Marſilio Ficino Florentino, cujus Interloquutores Socrates, Clinias, Axiochus. Sed an ſit genuinus ampliùs quærendum. τῶν Ξενοκράτους συναγωγὴν ſcripſerat Theophraſtus teſte Diogene noſtro in Theophraſto.

Περὶ βίων] Περὶ βίου legit Aldobrandinus, qui vertit *De Vita.* placet Περὶ βίων. Memini alicubi me legere Platonis Vitam ſcripſiſſe Xenocratem.

Ἀρχέδημος] Codex Regius Ἀρχαίδημος.

Λύσις τῶν περὶ τοὺς λόγους, α, ι] Legendum videtur Λύσεις, αι

Πυθα-

Πυθαγόρεια, α'.] Scripſerat & περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων τροφῆς, qui liber citatur Clementi Alexandrino Stromat. VII. Sed qui fortaſſe alius non eſt ab eo qui Πυθαγόρεια inſcriptus fuerat, & de quo hîc Laërtius. A

τῆς περὶ τὸ διαλέγεσθαι πραγματείας βιβλία ις, μ, &c.] MS. Regius: βιβλία δ', μ', &c.

Περὶ μαθημάτων τῶν περὶ τῆς λέξιν λογιςικῶν] Corrige περὶ τὴν λέξιν. Ita Codex Regius, & Editiones Stephani: quæ etiam, quemadmodum & Baſileenſis λογικῶν habent, non λογιςικῶν. Cum editione conſentit Palatinus codex.

βιβλία θ'] Poſt hæc verba, ſcriptum eſt in Codice Regio, in Palatino & Florentino τῶν περὶ τὴν διάνοιαν ἄλλα βιβλία δ'. τῶν περὶ τὰ μαθήματα βιβλία ς', τῶν περὶ τὴν διάνοιαν ἄλλα βιβλία δύο. Et ita habuit Codex quo uſus eſt Aldobrandinus. Editio Stephanica & Baſileenſis cum recepta lectione conſentiunt. B

Ἀθηναῖοι δ' ὅμως αὐτὸν ὄντα τοιοῦτον ἐπίπρασκόν ποτε, τὸ μετοίκιον ἀδυνατοῦντα θεῖναι, &c.] μετοίκιον, tributum eſt, quod ab Inquilinis exigitur. As iis Athenienſes drachmas duodecim exigebant. Nicephorus Gregoras: ἔθος ἦν τοῖς Ἀθηναίοις λαμβάνειν καθ' ἕκαςον ἔτος δραχμὰς δώδεκα ἐκ τῶν ἔξωθεν ἐρχομένων εἰς Ἀθήνας ξένων, κατοικίας ἕνεκα· ϗ τοῦτο ἐκαλεῖτο μετοίκιον. Harpocration: μέτοικος μέν ἐςι, ὁ ἐξ ἑτέρας πόλεως μετοικῶν ἐν ἑτέρᾳ, ϗ μὴ πρὸς ὀλίγον, ὡς ξένος, ἐπιδημῶν, ἀλλὰ τὴν οἴκησιν αὐτόθι καταςησάμενος· ἐδίδοντο δὲ ὑπ' αὐτοῦ καθ' ἕκαςον ἔτος δραχμαὶ δώδεκα, ὅπερ ὠνόμαςαι μετοίκιον. quæ ipſiſſima verba exſcripſit Suidas in μετοίκιον. Pollux III. 4. μέτοικος, ὁ τὸ μετοίκιον συντελῶν. τὸ δὲ ἦν δυοκαίδεκα τῷ δημοσίῳ δραχμαὶ, ϗ τῷ γραμματεῖ τριώβολον. Heſychius: μετοίκιον. τέλος. οὕτως ἐκαλεῖτο, ὃ ἐτίθεσαν ἐν τῇ πόλει, (lege ὃ ἐτέλουν τῇ πόλει) δραχμὰς δέκα. (lege δώδεκα, ut rectè Meurſius emendavit) τῷ δὲ τελώνῃ τριώβολον. Et deinde: μέτοικοι· οἱ ἐνοικοῦντες ξένοι ἐν τῇ πόλει, ϗ τελοῦντες ἀνὰ δραχμὰς δώδεκα τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸ δημόσιον. τελώνην dixit, quem Pollux γραμματέα. Hoc verò tributum à ſervis tantùm pendebatur. auctor Harpocration: ὅτι δὲ ϗ οἱ δοῦλοι ἀφεθέντες ὑπὸ τῶν δεσποτῶν ἐτέλουν τὸ μετοίκιον, ἄλλοι τε τῶν Κωμικῶν δεδηλώκασι, ϗ Ἀριςομένης, Μένανδρος δ' ἐν Ἀνατιθεμένῃ, &c. & ex eo Suidas in μετοίκιον. Sed hoc viros inter & feminas diſcrimen fuit; quòd illi duodecim drachmas, iſtæ ſex tantùm perſolvebant. teſtatur Iſæus apud eumdem Harpocrationem: Ισαῖος δ' ἐν τῷ κατ' Ελπαγόρου ϗ Δημοφάνους ὑποσημαίνει, ὅτι ὁ μὲν ἀνὴρ δώδεκα δραχμὰς ἐτέλει μετοίκιον, ἡ δὲ γυνὴ ἕξ· ϗ ὅτι τοῦ υἱοῦ τελοῦντος, ἡ μήτηρ οὐκ ἐτέλει· μὴ τελοῦντος δ' ἐκείνου, αὐτὴ τελεῖ. Qui autem ſolvendo non erant, ii vendebantur, ut teſtatur Demoſthenes apud eumdem Harpocrationem: οἱ μέν τοι μὴ τιθέντες τὸ μετοίκιον μέτοικοι, ἀπήγοντο πρὸς τοὺς πωλητὰς, ϗ εἰ ἑάλωσαν, ἐπιπράσκοντο, ὥς φησι Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀριςογείτονος· ἐνεβίβαζον δὲ ϗ εἰς τὰς ναῦς τοὺς μετοίκους, ὡς ὁ αὐτὸς Ῥήτωρ ἐν Φιλιππικοῖς δηλοῖ. & ut conſtat ex Laërtio hoc loco. De hoc tributo hæc fere, & plura, Meurſius ad Heſychium Mileſium. Adi & Caſaubonum ad hunc locum. Ceterùm pro ἀδυνατοῦντα quod hîc legitur, habent editiones Stephanicæ & codex Palatinus ἀπονοοῦντα. At Baſileenſis & Regius codex ἀτονοῦντα, quod magis placet. & ita quoque Caſaubonus emendabat. ἀποκνοῦντα malebat Tanaq. Faber. C D E

ϗ αὐτὸν ὠνεῖσθαι Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς] Idem atque iiſdem verbis Heſychius Mileſius. Aliter hanc hiſtoriam narrat Plutarchus, cujus verba profert hîc Aldobrandinus.

ἐπὶ Λυσιμαχίδου] Λυσιμάχου Editiones Stephani, & Baſileenſis, & Codex Regius. Sed Λυσιμαχίδην etiam hunc Archontem vocat Diodorus. Ceterùm ita diſtinguendus hic locus, καὶ ἀφηγήσατο τῆς σχολῆς πέντε ϗ εἴκοσι ἔτη, ἐπὶ Λυσιμαχίδου ἀρξάμενος κατὰ τὸ, &c. F

ἔτος ἤδη γεγονὼς δεύτερον ϗ ὀγδοηκοςὸν] Lucianus in Longævis ait vixiſſe annos 84. ſed tres & centum vixiſſe contendit Meurſius de Arch. Athen. lib. IV. cap. 12.

περιαπ]αίσας] προσκόψας Manuſcripti Stephanici, & Codex noſter, & Florentinus, & Palatinus.

γεγώς] γεγωνὼς MS. Regius. perperam. Verſus eſt Iambicus.

ἄλλοι Ξενοκράτεις ς'] Quinque tantùm enumerat: quare legendum ε'. *quinque*. Etiam MS. Regius & Florentinus πέντε. & ita vertit Ambroſius, nec non Aldobrandinus ad oram libri.

ὅ, τε τακτικὸς ἀρχαῖος σφόδρα, &c.] Alius à Xenocrate Bœotarcha, de quo Pauſanias in Bœoticis.

Pag. 110. τέταρτος] Corrige τρίτος, & poſtea τέταρτος & πέμπτος, pro πέμπτος & ἕκτος.

δῆλον] Meliùs Editio Stephani, & Regius Codex τὸ δῆλον, quomodo loquitur Ariſtophanes in Pluto.

ἀνδριαντοποιὸς] De quo ſic ſcribit Plinius XXXIV. 8. *Xenocrates Tiſicratis diſcipulus, aut, ut alii, Euthycratis, vicit utroſque copiâ ſignorum, & de ſua arte compoſuit volumina.* Teſtatur & lib. XXXV. cap. 10. quòd de Pictura ſcripſere Antigonus & Xenocrates. Sed ibi fortè legendum Hypſicrates ex Laërtio, qui in Chryſippo tres περὶ πινάκων Scriptores conjungens, Polemonem, Hypſicratem & Antigonum nominat, quæ eſt doctiſſimi Junii conjectura in tractatu de Pictura Veterum lib. II. cap. 3. Fuit & Xenocrates medicus, laudatus non ſemel Galeno in libris κατὰ τόπους.

POLEMON.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ μὲν υἱὸς] Φιλοςράτου, ἢ Φιλοςράτους eſt apud Suidam, quod Caſaubonus obſervavit.

τὸν δῆμον] τῶν δήμων Editio Baſileenſis, & Codex Regius minùs rectè.

Οἴηθεν] Harpocration: Οἴηθεν. Ισαῖος ἐν τῷ κατ' Ελπαγόρου ϗ Δημοφάνους. δῆμος τῆς Πανδιονίδος ἡ Οἴη, ὡς Διόδωρος. Οἴηθεν δὲ ἐν τόπῳ ἐπίῤῥημα. Φιλόχορος δ' ἐν τῇ τρίτῃ τὴν Οἴην, Κεφάλου μὲν θυγατέρα, Χάροπος δὲ γυναῖκα ἱςορεῖ. Ex quo Suidas: Οἴηθεν. δῆμος Πανδιονίδος Οἰείη. (Lege Οἴη) ϗ τὸ Οἴηθεν, τοπικὸν ἐπίῤῥημα. Φιλόχορος δὲ τὴν Οἴην φησὶ Κεφάλου μὲν θυγατέρα εἶναι, Χαρίππου δὲ γυναῖκα. Χάριππον dixit quem Χάροπα Harpocration appellavit.

ἀκόλαςός τε ϗ διακεχυμένος ἦν οὕτως] Suidas: ἐγεγόνει δὲ σφόδρα ἄσωτος. Origenes lib. I. contra Celſum: ἀλλὰ ϗ τὴν Πολέμωνος ἀσωτείαν, τοῦ διαδεξαμένου Ξενοκράτην, ὀνειδίσωμεν φιλοσοφίᾳ.

προσπεπλασμένον] An potiùs προσπεπηγμένον?

καί ποτε συνθέων τοῖς νέοις, &c.] Valerius Maximus VI. 9. *Perditæ luxuriæ Athenis adoleſcens Polemo, neque illecebris tantummodo, ſed etiam ipſâ infamiâ gaudens, cùm è convivio non poſt occaſum Solis, ſed poſt ortum ſurrexiſſet, domumque repetens, Xenocratis philoſophi patentem januam vidiſſet, vino gravis, unguentis delibutus, ſertis capite redimito, pellucida veſte amictus, refertam turbâ doctorum hominum Scholam ejus intravit; nec contentus tam deformi introitu conſedit etiam, ut clariſſimum eloquium, & prudentiſſima præcepta temulentiæ laſciviis eluderet. Ortâ deinde, ut par erat, omnium indignatione, Xenocrates vultum in eodem habitu continuit, omiſſiſque de quibus diſſerebat, de modeſtia ac temperantia loqui cœpit; cujus gravitate ſermonis reſipiſcere coactus Polemo, primùm coronam capite detractam projecit, paulò pòſt brachium intra pallium reduxit, procedente tempore oris convivalis hilaritatem depoſuit; ad ultimum totam luxuriam exuit, uniuſque orationis ſaluberrimâ medicinâ ſanatus, ex infami ganeone maximus Philoſophus evaſit.* Meminit hujus hiſtoriæ, ſed ſtrictim, B. Auguſtinus epiſt. 130. ad Cirtenſes: *Xenocrates Polemonem, ut ſcribitis, & nos ex illius literis recordamur, de fruge temperantiæ diſputando, non ſolùm ebrioſum, verùm & tunc ebrium ad mores alios repente convertit.* Lucianus quoque in Bis accuſato, ubi introducitur Ebrietas Academiæ litem intentans ob dimotum à ſe Polemonem: ἠδίκηται δὲ ἡ ἀθλία τὰ μέγιςα ὑπὸ τῆς Ακαδημίας ἐμοῦ. ἀνδράποδον, ὃ μόνον εἶχεν εὔνουν, ϗ πιςὸν αὐτῇ, μηδὲν αἰσχρὸν ὧν προςάξειεν οἰόμενον, ἀφαιρεθεῖσα, τὸν Πολέμωνα ἐκεῖνον. ὃς μεθ' ἡμέραν ἐκώμαζε διὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης, ψάλτριαν ἔχων, ϗ καταδόμενος, ἕωθεν εἰς ἑσπέραν μεθύων ἀεὶ, ϗ κραιπαλῶν, ϗ τὴν κεφαλὴν τοῖς ςεφάνοις διηνθισμένος. ϗ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ, μάρτυρες Ἀθηναῖοι ἅπαντες, οἳ μὴ δὲ πώποτε νήφοντα Πολέμωνα εἶδον. ἐπεὶ δὲ ὁ κακοδαίμων ἐπὶ τὰς τῆς Ακαδημίας θύρας ἐκώμασεν, ὥσπερ ἐπὶ πάντας εἰώθει, ἀνδραποδισαμένη αὐτὸν, ϗ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς μέθης ἁρπάσασα μετὰ βίας, ϗ πρὸς αὑτὴν ἀγαγοῦσα, ὑδροποτεῖν τε κατηνάγκασε, ϗ νήφειν μετεδίδαξε, ϗ τοὺς ςεφάνους περιέσπασε. *Injuriâ eſt affecta miſera illa à me Academia: mancipio, quod*

ſolum habebat benevolum ac fidele, quodque nihil turpe putabat eorum quæ ipſa imperaſſet, privata, Polemone illo, qui per medium forum interdiu temulenter ſe gerebat; Pſaltriam ſecum habens, & cantu perſtrepens, à ſummo manè ad veſperam uſque ebrius ſemper, & crapulæ indulgens, caputque corollis florum implicatum gerens. Quæ quòd vera ſint teſtes ſunt univerſi Athenienſes, qui Polemonem numquam ſobrium viderunt. Infelix ille, cùm ad Academiæ quoque fores, ut apud omnes ſolebat, temulenter ageret, illum ſibi mancipatum, atque è manibus ebrietatis vi ereptum, & ad ſe adductum, aquam bibere & ſobrium eſſe docuit, & corollas detraxit. Anno trigeſimo aquam bibere cùm cœpiſſet, ad finem uſque vitæ abſtemium fuiſſe ſcripſit Antigonus Caryſtius apud Athenæum lib. II. cap. 6.

ϗ ἁρματοτροφῆσαι] Quod fuit Divitum & Potentiorum. Xenophon in Hierone: τὸ δὲ πάντων κάλλιστον ϗ μεγαλοπρεπέστατον νομιζόμενον εἶναι ἐπιτήδευμα, ἁρματοτροφίαν ποτέρως ἂν δοκῇς μάλιστα κοσμεῖν, εἰ αὐτὸς πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ἅρματα τρέφοις τε, ϗ πέμποις εἰς τὰς πανηγύρεις, &c.

ϗ δίκην κακώσεως ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ὡς μειρακίοις συνόντα] Lex enim erat Solonis, ut eſt apud Plutarchum in Solone, dotalis feminæ maritum ter ſingulis menſibus cum ea pernoctare oportere. κακώσεως δίκη, actio eſt malæ tractationis, quæ dabatur uxoribus adverſus maritos. De ea pluribus Petitus in Commentario ad Leges Atticas pag. 445.

Νικοστράτου γοῦν ποτε] De Nicoſtrato dixi ſuprà ad Xenophontem.

Μελάνθιος ὁ ζωγράφος ἐν τοῖς περὶ ζωγραφικῆς] Melanthii inter clariſſimos pictores meminit Plinius lib. xxxv. cap. 7.

ϗ τὴν ἰγνύαν διασπάσαντος] Malè Codex Regius ϗ τὴν ἰγνύαν τινὸς διασπάσαντος: quam lectionem tamen ſequutus eſt Aldobrandinus. ἰγνύα eſt *poples*, παρὰ τὸ ἰκνεῖσθαι, ſi Grammaticis fides, quia flexo & incurvato poplite incedimus.

φησὶ γὰρ δεῖν αὐθάδειάν τινα ϗ σκληρότητα τοῖς ἔργοις ἐπιβάλλειν] Plinius xxxiv. 8. ubi de Euthycrate Statuario: *conſtantiam patris potiùs æmulatus, quàm elegantiam, auſtero maluit genere quàm jucundo placere.*

Ἀριστοφάνης περὶ Εὐριπίδου, Ὀξῶτα ϗ Στιλφῶτα] Hæc de Euripide Ariſtophanes ἐν Γήρᾳ. Legendum autem ὀξωτὰ ϗ σιλφιωτά: ut diu eſt quòd ad Solinum pag. 368. monuit Salmaſius, ὁ πάνυ. Julius Pollux vi. 10. 2. ὁ δ' Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γήρᾳ λέγει,

> Ὀξωτὰ, σιλφιωτὰ, βολβὸς, τεύτλιον,
> Πρείκομμα, θρῖον, ἐγκέφαλος, ὀρίγανον.

ita in verſus verba Ariſtophanis apud Pollucem rectè redegit idem Salmaſius ibidem. Laërtianus Codex Regiæ Bibliothecæ habuit, ut Aldobrandinianus, Ὀξωτὰ ϗ στιλφῶτα, quæ lectio ad germanam proximè accedit. Ab ea longiùs recedit lectio editionis Baſileenſis ὀξώτης ϗ στιλφώτης, nec non Stephanica ὀξώτας ϗ στιλφῶτα. ὀξωτὰ ϗ σιλφιωτὰ, id eſt, *orationem acetatam & laſeratam, orationem fucatam & jucundo ſapore conditam*: metaphorâ ſumptâ ab aceto & laſere, quibus in condimentis plurimùm utebantur Veteres. Similiter Petronius: *ſed mellitos verborum globulos, & omnia dicta factaque quaſi papavere & ſeſamo ſparſa.* σησαμωτὰ ϗ μηκωνωτὰ dicerent Græci. De ſtilo Euripidis notum quid ſenſerit Ariſtophanes.

ἅπερ, ὡς αὐτός φησι] Sunt verba Laërtii, non Ariſtophanis.

Καταπυγοσύνη ταῦτά ἐστι πρὸς κρέας μέγα] Corrige, vel metri cauſâ,

> Καταπυγοσύνη ταῦτ' ἐστὶ πρὸς κρέας μέγα.

Ceterùm Καταπυγοσύνη in nominandi caſu habent ceteræ Editiones, & codex Regius, ſed minùs rectè. Καταπυγοσύνη ταῦτ' ἐστὶ πρὸς κρέας μέγα, id eſt, eadem ſunt ac mera καταπυγοσύνη. καταπυγοσύνη eſt ἡ μαλακία, ut Suidas exponit, quam ἡδονὴν μεγάλην vocat Heſychius. Quid ſit κρέας μέγα dicere poſſim, ἀλλά με κωλύει αἰδώς.

Pag. 101. οἱονεὶ Δώριός τις οἰκονομία] Chriſtianus, ad oram libri, ἁρμονία legendum monuit. Cave quid mutes. Suidas in Δώριος, ubi locum Laërtii exſcripſit: Δώριος ὄνομα κύριον. ϗ Δώριος οἰκονομία. τήν τε ἀκακίαν, ϗ τὸν αὐχμὸν ὁ Πολέμων ἐνεδέδυτο Ξενοκράτους, ϗ τὸ βάρος, οἱονεὶ Δώριος οἰκονομία. Malè οἱονεὶ Δώριον οἰκονομίαν emendabat Suidæ Interpres. Dorius modus inter muſicos modos graviſſimus fuit; unde proverbium, ἀπὸ δωρίου ἐπὶ φρύγιον.

ἦν δὲ ϗ φιλοσοφοκλῆς, &c.] Suidas: ἔχαιρε δὲ Ὁμήρῳ τε ϗ Σοφοκλεῖ. ϗ ἴσως ἔχειν ἑκάτερον αὐτῶν σοφίας ἔλεγεν· ὥστε ϗ φάσκειν Ὅμηρον μὲν Σοφοκλέα ἐπικὸν, Σοφοκλέα δὲ, Ὅμηρον τραγικόν. Euſtathius ad Iliad. ε'. pag. 514. Edit. Romanæ Sophoclem vocat ζηλωτὴν Ὁμήρου.

κατὰ τὸν Κωμικὸν] Ita quoque MS. Regius, & Florens Chriſtianus, & Iſaacus Caſaubonus. κατὰ τῶν Κωμικῶν ceteræ Editiones.

κύων τις ἐδόκει συμποιεῖν Μολοττικός] Verſus eſt Iambicus; in quo pro συμποιεῖν, συμπονεῖν ad oram libri emendabat Joſephus Scaliger. Sed συμποιεῖν quoque ſcriptum eſt apud Suidam in κύων Μολοττικὸς, ubi hunc locum exſcripſit: Κύων Μολοττικὸς, inquit, ὅπου τὰ ποιήματα αὐτῷ κύων τις ἐδόκει συμποιεῖν μολοττικός. Eſt autem κύων μολοττικὸς: κύων μέγας ϗ ποιμενικός.

κατὰ τὸν Φρύνιχον] Phrynichum Comicum intelligit, veteris Comœdiæ Poëtam, qui, Suida teſte, floruit Olympiade 86. non Tragicum, qui vixit, eodem teſte, Olymp. 67. non Grammaticum, qui fuit ſub Marco Imperatore.

οὐ γαυσὸς, οὐδ' ὑπόχυτος, ἀλλὰ Πράμνιος] Verſus eſt. γαῦσις aliæ Editiones. γαῦξις Regius Codex. Caſaubonus & Chriſtianus οὐδὲ γλυκύς. Legendum ex optima Salmaſii emendatione ad Solinum, dicto loco,

> Οὐ γλύξις, οὐδ' ὑπόχυτος, ἀλλὰ Πράμνιος.

De qua lectione diu ante Salmaſium monuerat H. Stephanus. *Pro* γαῦσις, inquit, *legitur* γαῦξις. & item γλύξις. etiam γλύξις Codex Florentinus. Eſt autem γλύξις, ut rectè Heſychius Alexandrinus eam vocem interpretatur, ὁ ἀνειμένος οἶνος ϗ ἄγονος, ὃν ἔνιοι μὲν ἁπαλόστομον, οἱ δὲ γλεῦξιν. γλυκὺς tamen legerat quoque Suidas. Ita enim ille in Voce ὑπόχυτος: ὑπόχυτος οἶνος, ὁ γλυκύς. ἦν δὲ ὁ Πολέμων ὁ φιλόσοφος, οὐ γλυκὺς, οὐδ' ὑπόχυτος, ἀλλὰ πράμνιος. At è contrà Pramnium vinum, eſt vinum generoſum, durum, auſterum. Athenæus I. 14. γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ, φησὶν Ἐπαρχίδης, ὁ πράμνιος. ἔστι δὲ οὗτος γένος τι οἴνου. ϗ ἔστιν οὗτος, οὔτε γλυκὺς, οὔτε παχὺς, ἀλλ' αὐστηρὸς, ϗ σκληρὸς, ϗ δύναμιν ἔχων διαφέρουσαν· οἵῳ Ἀριστοφάνης οὐχ ἥδεσθαι Ἀθηναίους φησὶ λέγων, τὸν Ἀθηναίων δῆμον, οὔτε ποιηταῖς ἥδεσθαι σκληροῖς ϗ ἀστεμφέσιν, οὔτε πραμνίοις σκληροῖσιν οἴνοις, συνάγουσι τὰς ὀφρῦς τε ϗ τὴν κοιλίαν· ἀλλ' ἀνθοσμίᾳ, ϗ πέπονι νεκταροσταγεῖ. *Eparchides ſcribit naſci in Icaro Pramnium, vini genus, nec dulce, nec craſſum, ſed auſterum, durum, & inſigniter validum: quali Ariſtophanes ſcripſit non delectari Athenienſium populum.* Athenienſibus, *inquit*, nec placent aſperi & horridi Poëtæ, nec immite Pramnium vinum, quo & ſupercilium & alvus contrahitur: ſed anthoſmiam vinum probant, *lene & nectare fluens.*

ἱκανὰ συγγράμματα καταλιπών.] Suidas: ϗ πολλὰ μὲν συνέγραψε βιβλία· οὐδὲν δὲ αὐτοῦ φέρεται. Citatur ἐν τοῖς περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου συντάγμασι Clementi Alexandrino στρωματέων vi. niſi fortè alium Polemonem intelligit, nam plures fuerunt hoc nomine. Ceterùm non abs re forſan fuerit hîc obſervare, auctorem libelli de imaginibus, qui Carolo Magno tribuitur, ubi meminit hiſtoriæ hujuſce noſtri Polemonis, quæ refertur in II. Concilio Nicæno, ſe neſcire dicere quis ſit iſte Sanctus Polemon, neque ſe eum in Kalendario reperîſſe.

CRATES.

ΚΡΑΤΗΣ, πατρὸς μὲν ἦν Ἀντιγένους, Θριάσιος δὲ τῶν δήμων] Vertit Ambroſius *Crates Athenienſis, patre Antigone ortus*, &c. Legerat ergo Κράτης Ἀθηναῖος, πατρὸς μὲν ἦν Ἀντιγένους, &c. Meliùs τὸν δῆμον, quòd toties monuimus. & ita Flor. codex.

Θριάσιος] Stephanus: Θρία. δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς. λέγεται καὶ Θριώ. ὁ δημότης, Θριάσιος.

ϗ οὕτως ἀλλήλω ὠφελείτην] Lege ἐφιλείτην. Theocritus: ἀλλήλους δ' ἐφίλασαν ἴσῳ ζυγῷ. & ita poſtulat ſenſus: quamquam etiam Regius Codex ἀλλήλους ὠφελείτην. ſed Heſychius Mileſius ἐφιλήτην, vitioſe, pro ἐφιλείτην.

ἀλλὰ ϗ μέχρι σχεδὸν ἀναπνοῆς] Ita quoque apud Heſy-

Heſychium Mileſium, ad quem H. Stephanus reponebat hoc loco, μέχρι σχεδὸν τῆς τελευταίας, vel τῆς ἐσχάτης ἀναπνοῆς. Si quid mutandum, mallem μέχρι σχεδὸν ἐκπνοῆς.

Ανταγόρας] Antagoras Rhodius, qui fuit Antigoni Macedoniæ Regis temporibus, eique perfamiliaris, ut diſcimus ex Pauſania in Atticis. Memoratur mox Laërtio & in Crantore.

ἤεισεν] M S. Regius ἤισεν: unde Caſaubonus ἤιξεν. Legebat Tanaquillus Faber ὧν ἄπο μῦθοι Ἱεροὶ ἤεισαν. & poſtea ςρυφνοῖς pro ςρεπτοῖς. τρεπτοῖς habet M S. Flor. & ἴησα.

λείψανα τοῦ χρυσοῦ γένους] Ita vocabant viros bonos. Plato lib. x. de Rep. τῶν δὲ δὴ ἀποθανόντων ἐπὶ τῆς ςρατείας, ὃς ἂν εὐδοκιμήσας τελευτήσῃ, ἆρ' οὐ πρῶτον μὲν χρυσοῦ γένους εἶναι φήσομεν. Tzetzes Chil. IX. 325.

Ἐκ τούτου γένους τοῦ χρυσοῦ πάντας φαμὲν ἀνθρώπους,
Ὁπόσοι τὶ χρηςὸν εἰσὶ ἐν βίῳ εἰργασμένοι.

Auſonius:

Generi hic ſuperſtes aureo,
Satorque prolis aureæ,
Convicit Aſcræum ſenem.

Διονυσόδωρον] Sic etiam apud Heſychium. Suidas quoque: Διονυσόδωρος. ὄνομα κύριον. Legiſſe videtur Aldobrandinus Διονυσιόδωρον. De Dionyſodoro illo Plutarchus alicubi, ſi bene memini, mentionem facit.

σεμνυνόμενον ἐπὶ τῷ μηδένα τῶν κρουμάτων αὐτοῦ μήτ' ἐπὶ τείρους, μήτ' ἐπὶ κρήνης ἀκηκοέναι] Martialis:

Scribit carmina circulis Palæmon;
Raris me juvat auribus placere.

In Palatino ſcriptum eſt μὴ σεμνυνόμενον.

καθάπερ Ἰσμηνίου] Iſmeniæ tibicinis meminerunt Plutarchus in Pericle, Ælianus Var. Hiſtor. IV. Stephanus in Θίσβη, Apuleius de Deo Socratis, alii.

Pag. 120. τὰ ἢ περὶ κωμῳδίας] Unde Voſſius libro de Poëtis Græcis, Poëtis eum annumerat. Sed fruſtra. Aliud eſt Comœdias ſcribere, aliud de Comœdia.

ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής.] Qui ad Olympiadis 82. annum ſecundum ab Euſebio in Chronicis refertur. Duos Cratetas Comicos, eoſque Athenienſes, ac veteris Comœdiæ Poëtas, recenſet Suidas.

Μαλώτης, Γραμματικός] De eo Suidas: Κράτης, Τιμοκράτους, Μαλλώτης, φιλόσοφος Στωϊκὸς, ὃς ἐπεκλήθη Ὁμηρικὸς καὶ Κριτικὸς, διὰ τὴν περὶ τοὺς γραμματικοὺς καὶ ποιητικοὺς λόγους αὐτοῦ ἐπίςασιν· σύγχρονος Ἀριςάρχου τοῦ Γραμματικοῦ, ἐπὶ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος. συνέταξε διόρθωσιν Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας ἐν βιβλίοις θ', καὶ ἄλλα. Legendum verò hoc loco Μαλλώτης, quemadmodum legitur apud Suidam. Stephanus: Μάλλος. πόλις Κιλικίας, ἀπὸ Μάλλου κτίσαντος αὐτήν. ὁ πολίτης, Μαλλώτης, καὶ θηλυκὸν, Μαλλῶτις.

ἔννατος, ἐπιγραμμάτων ποιητής.] Hodie hujus ἐπιγραμματοποιοῦ epigrammata ſuperſunt nulla. Exſtat quidem lib. I. Anthologiæ Cratetis epigramma tribus verſibus conſtans, ſed quod Crateti Philoſopho tribuitur. Accipio autem de Cynico: atque hos tres verſus puto eſſe ex illius Hymno de frugalitate, cujus meminit Julianus Imperator Oratione VI. & VII.

CRANTOR.

ΕΙΣ μυριάδας ςίχων βεῖς] Lineas intelligit, ut vulgò vocant, non verſus. Ita Juſtinianus Imp. Præfatione III. Digeſtorum ſect. I. οὐ περαιτέρω τε πέντε καὶ δέκα μυριάδων ςίχων αὐτῷ δόντες. & ſuprà ibidem: ἀριθμὸν δὲ εἶχον ςίχων μυριάδων τριακοσίων. Ea notione & *verſus* Latini uſurparunt. Gellius IX. 15. de quodam Declamatore: *ſed ubi deblateratis verſuum multis millibus, finem aliquando fecit.* Cornelius Nepos in Epaminonda: *uno hoc volumine Vitas excellentium virorum complurium concludere conſtituimus: quorum ſeparatim multis millibus verſuum complures Scriptores ante nos explicarunt.* Cicero pro Rabirio: *Glaucia ſolebat, homo impurus, ſed tamen acutus, populum monere, ut cùm lex aliqua recitaretur, primum verſum attenderet.* Et epiſt. 16. libri II. ad Atticum: *quod de Q. Fratris epiſtolâ ſcribis ad me, quoque fuit* πρόσθε λέων καὶ ὄπιθεν δὲ. *quid dicam neſcio: nam ita deplorat primis verſibus manſionem ſuam.* Et epiſt. I. lib. V. ad eumdem Atticum: *nunc venio ad tranſverſum illum extremæ epiſtolæ tuæ verſiculum.* Idem Oratione pro Domo: *velitis, jubeatis, ut M. Tullio aqua & igni interdicatur. Hoc vos pati poteſtis, hoc ferre civitas, ut ſinguli cives ſingulis verſiculis è civitate tollantur.* Et pro Milone, poſtquam dixiſſet, videret Pompeius ne quid Reſp. detrimenti caperet, ſubjungit, *quo uno verſiculo ſatis armati ſemper Conſules fuerunt, etiam nullis armis datis.* Quintilianus quoque X. 3. *ne latas quidem ultra modum eſſe ceras velim, expertus Juvenem, ſtudioſum alloqui, prælongos habuiſſe ſermones, quia illos numero verſuum metiebatur, idque vitium quod frequenti admonitione corrigi non potuerat, mutatis codicibus eſſe ſublatum.*

ὅθεν νοσήσας εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον ἀνεχώρησε] Ægrotantes ſe in Æſculapii templum transferri curabant: qua de re Ariſtophanes in Pluto, & Galenus paſſim, & alii plures.

Ἐν γῆς φίλοις, &c.] Ἐν γῆς φιλῆς' Caſaubonus, quem vide.

Θεαίτητος ὁ ποιητής.] Qui doctiſſimi Voſſii diligentiam fugit in elencho Græcorum Poëtarum. Θεαιτήτου plura occurrunt Epigrammata in Anthologia, nec non Θεαιτήτου Σχολαςικοῦ, qui alius à noſtro.

ὑποδέξῃ] Caſ. ὑπεδέξω.

ἐθαύμαζε δὲ ὁ Κράντωρ πάντων δὲ μᾶλλον Ὅμηρον, &c.] Eadem habet Heſychius illuſtris.

τραγικῶς ἅμα καὶ συμπαθῶς] τραγικώτατον Euripidem vocat Ariſtoteles libello de Poëtica.

Ανταγόραν τὸν ποιητήν] Optimè Caſaubonus Ανταγόρα τοῦ ποιητοῦ.

Pag. 103. Ἐνδοίη μοι θυμὸς] Ἐν δοίῃ H. Stephanus ex Callimacho.

ἀπελέκυτον] Meliùs ἀπελέκητον, & ita H. Stephanus, nec non Codex Regius.

καί τινος ποιητοῦ σκίφης μεςοὺς εἶναι τοὺς ςίχους] Editio Baſileenſis σκίφθης μεςούς. MS. Flor. σκείφθης. Sed σκίφης quoque apud Heſychium Mileſium. Item apud Suidam in σκίφη, apud quem mendi ſuſpicionem tollit ſeries literarum: σκίφη. καί τινος ποιητοῦ τοὺς ςίχους ἔφη Κράντωρ ὁ φιλόσοφος σκίφης εἶναι μεςούς. σκίφη eſt *blatta.*

καὶ τὰς Θεοφράςου θέσεις ὀςρέῳ γεγράφθαι] Totidem verbis Heſychius ὁ βιογράφος. Scripſerat Theophraſtus θέσεις XXIV. De quibus infra dicemus ad Theophraſti Vitam.

θαυμάζεται δὲ αὐτοῦ μάλιςα βιβλίον τὸ περὶ πένθους] Adi Caſaubonum, qui egregiè hunc locum illuſtrat. Scripſerat Crantor & Commentarium in Platonem unde πρῶτος τοῦ Πλάτωνος ἐξηγητὴς dicitur Proclo in Timæum libro I.

ἡ νόσων κακίςη] ἡ νόσος MSS. quidam, quos inter Florentinus.

ARCESILAUS.

ΠΙΤΑΝΑΙΟΣ] Minùs rectè quidam Codices, teſte H. Stephano, Πιτάνης. Stephanus de Urbibus: Πιτάνη, πόλις Αἰολίδος. ὁ πολίτης, Πιταναῖος. *Pitanæus* quoque dicitur Numenio Pythagorico apud Euſebium de Præpar. Evangel. lib. XIV.

ἐπισχὼν τὰς ἀποφάσεις] Atque inde eſt quòd *ignorantiæ magiſter* dicitur Lactantio lib. III. cap. 6. & Petrarchæ cap. III. de Fama,

Mà d'ogni coſa Archeſilao dubbioſo.

De Arceſilao, ejuſque Philoſophia, pluribus differentem dictum Numenium vide apud dictum Euſebium de Præparat. Evangelica dicto loco.

ἐριςικώτερον] *Pertinacior in differendo* dicitur Ciceroni lib. V. de Finibus extremo.

καὶ τῶν μὲν ὁμομητρίων πρεσβύτερον Πυλάδην, τῶν δὲ ὁμοπατρίων] MSS. καὶ τῶν μὲν ὁμοπατρίων πρεσβύτερον Πυλάδην, τῶν δὲ ὁμομητρίων.

Αὐτολύκου τοῦ μαθηματικοῦ] Exſtat hujus Autolici liber de Sphæra: item de Siderum ortu atque occaſu libelli duo.

μεθ' ὃν Θεοφράςου διήκουσεν. ἔπειτα μετῆλθεν εἰς Ἀκαδημίαν πρὸς Κράντορα] Numenius dicto loco apud Euſebium: συμβαλὼν γὰρ ἐν παισὶ Θεοφράςῳ ἀνδρὶ πρᾴῳ καὶ οὐκ ἀφυεῖ τὰ ἐρωτικὰ, διὰ τὸ καλὸς εἶναι, ἔτι ὢν ὡραῖος τυχὼν ἐραςοῦ Κράντορος τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ, προσεχώρησε μὲν τούτῳ, &c. Polemonis diſcipulum vocat Cicero lib. V. de Finibus extremo.

ἐπείθετο]

ἐπείθετο] MS. Regius ἐπύθετο. A

προσενεγκάμενος] Caſaub. an προενεγκάμενος.

Ω παρθέν' εἰ σώσαιμί σ', εἴσῃ μὴ χάριν] Ita etiam Editio Stephani. At Baſileenſis & MS. Regius, εἴσῃ μοι χάριν. Et ita H. Stephanus atque Chriſtianus. Quæ lectio potior videtur, quamquam & altera ferri poteſt. Pro eo autem quod ſequitur Αγου με, ὦ ξένε, &c. Caſaubonus emendabat Αγε με ὦ ξένε. Eum videſis hoc loco.

Pag. 104. θνατῶν] Meliùs θνατῷ, ut habet Editio princeps, & Regius Codex. Et ita legiſſe videntur Interpretes.

Θυάτειρα] Urbs eſt Lydiæ: quare hîc pro Φρυγίῃ, ſi ſequamur Geographos, ſcribendum erit Λυδίῃ, inquit Caſaubonus: qui tamen nihil mutat, cùm hæc nomina propter locorum vicinitatem confundi ſoleant. B

Ως δεινὸς ἀνδρῶν] Supple ἔφη. Vide & hîc Caſaubonum.

Πενεςέων ἤδεα προσφιλέςερος] Qui ſint Peneſtæ docebunt te Heſychius, Harpocration, & Suidas. Πενεςέων προσφιλέςερος proverbii ſpeciem præ ſe ferre videtur.

Ιωνα δὲ καὶ ἐχαρακτήριζε νέος ὤν] Ionem Platonis Dialogum intelligit, in quo plurimus de Homero ſermo. Homerum maxime omnium Poetarum Arceſilas amplectebatur, ut ſcribit Laërtius noſter.

διὰ δὲ τὸ περὶ πάντων ἐπέχειν] Diximus ſuprà: adde locum Ciceronis illuſtrem, ex Tuſculanarum Queſtionum libro I, *Itaque Arceſilas negabat eſſe quidquam quod ſciri poſſet, ne illud quidem ipſum quod Socrates ſibi reliquiſſet. Sic omnia latere cenſebat in occulto; neque eſſe quidquam quod cerni aut intelligi poſſit: quibus de cauſis nihil oportere neque profiteri neque affirmare quemquam, neque aſſenſione approbare: cohibereque ſemper, & ab omni lapſu continere temeritatem: quæ tum eſſet inſignis cum aut falſa, aut incognita res approbaretur: neque hoc quidquam eſſe turpius, quam cognitioni & perceptioni aſſenſionem, approbationemque præcurrere*, &c. C

καὶ τὸν Πύῤῥωνα, κατά τινας, ἐζηλώκει] Numenius apud Euſebium loco laudato: Μνασέας γοῦν, καὶ Φιλόμηλος, καὶ Τίμων οἱ Σκεπτικοὶ, Σκεπτικὸν αὐτὸν προσονομάζουσιν, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ ἦσαν, ἀναιροῦντα καὶ αὐτὸν τὸ ἀληθὲς, καὶ τὸ ψεῦδος, καὶ τὸ πιθανὸν, &c. τὴν μὲν τοίνυν Πυῤῥώνειος, πλὴν τοῦ ὀνόματος· Ακαδημαϊκὸς δ' οὐκ ἦν, πλὴν τοῦ λέγεσθαι, &c. Sextus Empiricus Pyrrh. Hypoth. lib. I. cap. 33. ὁ μέν τοι Αρκεσίλαος, ὃν τῆς μέσης Ακαδημίας ἐλέγομεν εἶναι προςάτην καὶ ἀρχηγὸν, πάνυ μοι δοκεῖ τοῖς Πυῤῥωνείοις κοινωνεῖν λόγοις, ὡς μίαν εἶναι σχεδὸν τὴν κατ' αὐτὸν ἀγωγὴν καὶ τὴν ἡμετέραν, &c. D

Πρόσθε Πλάτων ὄπισθε δὲ Πύῤῥων] Rectè Caſaubonus, metro poſtulante, Πρόσθε Πλάτων, ὄπισθεν Πύῤῥων, Hujus dicti meminit & Sextus Epiricus loco laudato: ἔνθεν καὶ τὸν Αρίςωνα εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ, πρόσθεν Πλάτων, ὄπισθεν Πύῤῥων, μέσος δὲ Διόδωρος. διὰ τὸ προσκεχρῆσθαι τῇ διαλεκτικῇ τῇ κατὰ τὸν Διόδωρον· εἶναι δὲ ἀντικρὺς Πλατωνικόν.

Τῇ γὰρ ἔχων Μενέδημον] Sic quoque MSS. Stephanici. Μενέδημος Editio Baſileenſis & Stephanica. Caſaubonus emendabat Μενεδήμου, & ita apud Euſebium. E

Θήσεται] Legitur apud Euſebium θεύσεται, ex quo Theodorus Canterus faciebat ψεύσεται, id eſt, *mentitur & imitatur Pyrrhonem*. Eum vide Var Lect. I. 9. Caſaubonus Cantero non aſſentiebatur. θεύσεται, inquit, eſt *curret*, cui ſimile quod ſequitur νήξομαι εἰς Πύῤῥωνα. ſed hoc loco pro ἢ Πύῤῥωνα, ἐς Πύῤῥωνα reſcribebat.

τὸ πᾶν, κρέας] Similiter apud Theocritum Idyllio III. τὸ πᾶν, λίθος. Sermo eſt de Puella.

καὶ διαλιπὼν αὐτὸν ποιεῖ λέγοντα,

Νήξομαι εἰς Πύῤῥωνα, καὶ εἰς σκολιὸν Διόδωρον] Hæc abſunt à Baſileenſi editione, & Codice Regio.

διασάλτικὸς] διαψαλτικὸς, aut διατακτικὸς malebat Tanaquillus Faber.

καὶ εἰς σκολιὸν Διόδωρον] Malè Editiones Stephani F κολιόν.

ἐπισκώπτης] ἐπικόπτης MSS. Regii, & Stephanici. Vide ſuprà in Menedemo.

Καὶ νέον οὐ λήσεις] MS. Regius Καὶ νέον μὴ λήσῃς. Caſaubonus Καὶ νόον.

Οὐ λήψεταί τις, ἔφη, τοῦτον ἀςραγάλῳ] ἀςραγαλωτὶ ſcriptum eſt apud Heſychium Illuſtrem, qui rem, Laërtii verbis, refert: pro quo Hadrianus Junius legebat ἀςραγαλωτῇ: quæ lectio Joanni Meurſio ad Heſychium minimè diſplicebat, cùm Veteres è taxillis connexas haberent ſcuticas. Euſtathius ad Iliad. XXIII. αἱ ἀςραγαλωταὶ μάςιγες ἐκ τοιούτων τινῶν (ἀςραγάλων) ἐνειρομένων A κατεκροτοῦντο. Pollux X. 12. παρὰ δὲ Κράτητι, ἐν ταῖς Εορταῖς, καὶ ἀςραγαλωτή τις μάςιξ ὠνόμαςαι. Idem Meurſius ἀςράγαλον de tormento interpretari licere exiſtimabat, ex hoc Didori de Agathocle loco: ἐνίοις δὲ ἀςραγάλοις περιθεὶς βιαιότερον, δειναῖς ἀλγηδόσι περιέβαλλεν. inde ἀςραγαλοῦν hoc tormenti genere afficere in Africani epiſtola ad Origenem: εἶτα αἰχμάλωτοι ὄντες ἐν τῇ Βαβυλῶνι, ἀςραγαλούμενοι, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ῥιπτούμενοι. Sed de ludo aſtragalorum accipit hunc Laërtii locum Caſaubonus.

πρὸς δὲ τὸν αἰτίαν ἔχοντα περαίνεσθαι, &c.] Cùm quidam, quem opinio erat mollem atque impudicum eſſe, ad eum retuliſſet, non videri ſibi aliud alio majus, interrogavit eum numne id quidem quod decem digitos longum B eſſet, longius videretur eo quod ſex tantùm digitos longum. Quid autem ſignificaret neque difficile eſt cogitare, neque honeſtum eloqui. Verba ſunt diſertiſſimi atque eruditiſſimi Mureti Var. Lect. libro & capite XI. De voce περαίνεσθαι diximus ſuprà ad Menedemum.

τῶν ἑξαδακτύλου] Corrige τοῦ.

πότερον, &c.] παραπληρωματικῶς aliquando uſurpari hanc vocem tradit auctor libelli de Elocutione, qui Demetrio Phalereo tribuitur: & ita hoc loco uſurpatur.

παρὰ κίναιδος] παρακίναιδος unica voce Editio Stephani, & MS. Regius. rectè.

οὐδὲ τίτθης αὐτὸν χαλεπῆς τετυχηκέναι] Nam ἐκ κραιπάλης τίτθης pueruli κράκται fiunt. Ceterùm pro οὐδὲ, quam vocem planè hoc loco abſurdam eſſe exiſtimabat Tanaquillus Faber, reponebat ille νὴ Δᾶν, hoc eſt, *per Cererem*, cùm de Nutrice agatur, Ceres autem peculiari epitheto τροφὸς nuncupetur. C

πλὴν ὅταν τόκος παρῇ] Jocus in ambiguo. τόκος & *fœtum* & *uſuram* ſignificat.

ἐκ τοῦ Οἰνομάου τοῦ Σοφοκλέους] Citatur Sophocles in Oenomao & ab Athenæo lib. IX. capite ultimo, & à Julio Polluce X. 13. & ab aliis paſſim.

πρὸς Αλεξῖνόν τινα διαλεκτικὸν] Αλεξίνειον Caſaubonus rectè, id eſt *Alexini ſectatorem*. Αλεξίνιον ſcriptum eſt apud Heſychium Mileſium, quod propiùs ad veram lectionem accedit.

τὸ Φιλοξένῳ πρὸς τοὺς πλινθιακοὺς πραχθὲν εἶπεν, &c.] Totidem verbis Heſychius ὁ βιογράφος. Accipiendum autem D de Philoxeno διθυραμβοποιῷ, Euletidæ filio: nam plures fuerunt hoc nomine. Ceterùm habes apud Platonem in Charmide elegans proverbium, ὀργισθῆναι ὥσπερ ποιητὴς ὑποκριτῇ κακῶς διατιθέντι τὰ ἑαυτοῦ ποιήματα.

καὶ λαβεῖν τὴν χάριν] λαθεῖν Editio Baſileenſis, & Stephanica ſecunda, & Codex Regius, & Heſychius Mileſius: quam lectionem lubens amplector.

εἰσελθὼν οὖν ποτε πρὸς Κτησίβιον νοσοῦντα, &c.] Idem atque iiſdem verbis Heſychius Mileſius. Seneca quoque lib. II. de Beneficiis cap. 10. *Arceſilaus, ut aiunt, amico pauperi, & paupertatem ſuam diſſimulanti, ægro tamen, & ne hoc quidem deeſſe ſibi confitenti in ſumptum ad neceſſarios uſus, cùm clam ſuccurrendum judicaſſet, pulvino ejus* E *ignorantis ſacculum ſubjecit, ut homo inutiliter verecundus, quod deſiderabat, inveniret potiùs quàm acciperet.* De Apelle Chio, rem narrat Plutarchus in libro de adulatoris & amici diſcrimine, & paulò aliter. τοιοῦτος Αρκεσίλαος, inquit, περί τε τὰ ἄλλα καὶ νοσοῦντος Απελλοῦ τοῦ Χίου τὴν πενίαν καταμαθὼν, ἐπανῆλθεν μὲν αὖθις ἔχων εἴκοσι δραχμὰς, καὶ καθίσας πλησίον, ἐνταῦθα μὲν, εἶπεν, οὐδὲν, ἢ τὰ Εμπεδοκλέους ςοιχεῖα ταυτὶ,

Πῦρ καὶ ὕδωρ, καὶ γαῖα, καὶ αἰθέρος ἤπιον ὕψος.

ἀλλ' οὐδὲ κατάκεισαι σὺ δεξιῶς. ἅμα δὲ διακινῶν τὸ προσκεφάλαιον αὐτοῦ, λαθὼν ὑπέβαλε τὸ κερμάτιον. ὡς F οὖν ἡ διακονοῦσα πρεσβῦτις εὗρε, καὶ θαυμάσασα, τῷ Απελλῇ προσήγγειλε, γελάσας ἐκεῖνος, Αρκεσιλάου, εἶπε, τουτὶ τὸ κλέμμα. *Talis fuit Arceſilaus, qui, prætereo enim alia, ægrotantis Apellis Chii paupertate cognita, reverſus ad eum, drachmas unà viginti attulit: aſſidenſque ægroto, Hîc quidem, aiebat, nihil eſt præterquam Empedoclis illa elementa,*

Ignis, aqua, & tellus, atque ætheris ambitus almi:

Sed tu etiam incommodè cubas: ſimulque movens pulvinar ejus clam pecuniam ſubjecit: quam cùm Vetula, quæ ægroto miniſtrabat, reperiſſet, Apellique cum admiratione renuntiaſſet, ſubridens Apelles, Arceſilai, inquit, iſta ſunt fraus & dolus.

Εὐμενεῖ] Pergami Regi, Philetæri filio, ut cum mox appellat.

εἰς τὰς ἀργυρικὰς δείξεις ἀπήντα πρῶτος] Explicat Salmaſius Commentario de Trapez. fœnore paginâ 547. ubi eum vide.

συχνοῖς τε ἐπήρκει καὶ συνηράνιζε] Lapſus eſt memoriâ Deſiderius Heraldus, qui cap. 43. libri Obſervationum & Emendationum, hæc de Paraſito uſurpaſſe ſcribit Diogenem Laërtium. De Philoſopho dicuntur, & in ejus honorem: quæ ad convivia & comeſſationes malè referunt quidam, ut rectè idem Heraldus ibidem obſervavit.

ἀργυρώματα] Sunt vaſa argentea, ut χρυσώματα aurea. Theopompus Chius apud Athenæum VI. 4. ubi de Theocrito Chio: ἐξ ἀργυρωμάτων δὲ καὶ χρυσῶν πίνει. Philemo in Medico ibidem:

Καὶ γύλιόν τινα ἀργυρωμάτων.

Et Menander in Heautontimorumeno:

Λουτρὸν, θεραπαίνας, ἀργυρώματα.

Et in Hymnide,

Ἀλλὰ τἀργυρώμαθ' ἥκω λαβεῖν βουλόμενος.

Qui verſus in duos fortè diſtinguendus,

Ἀλλὰ τἀργυρώματα
Ἥκω λαβεῖν δεόμενος.

Sed an legendum δεόμενος? Sequitur apud Athenæum: Λυσίας δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ χρυσοῦ τρίποδος, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, ἀργυρώματά τε, ἢ χρυσώματα ἔτι ἦν διδόναι. Quæ verba reſpexit Suidas: ἀργυρώματα καὶ χρυσώματα ὁμοίως ὡς ἡμεῖς. Λυσίας: ſive potiùs illa Pollucis VII. 34. 2. ἀργυρίδες φιάλαι, καὶ σκεῦος ἀργυροῦν καὶ ἀργυρώματα ὁμοίως, παρὰ Λυσίᾳ. Pergit Athenæus: οἱ δ' ἑλληνίζοντες λέγειν δεῖν φασὶν ἀργυροῦν κόσμον, καὶ χρυσοῦν κόσμον. quam obſervationem falſam eſſe docet Pollux X. 44. φαίης δ' ἂν καὶ χρυσώματα, καὶ ἀργυρώματα, καὶ χαλκώματα ἐν μέρει τῶν σκευῶν, οὐ μόνον ἐν τῇ Ἀναβάσει Ξενοφῶντος εἰπόντος, χαλκώμασιν, ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφάνους ἐν Πελασγοῖς, χαλκώματα προσκεφάλαια. Λυσίας δὲ ἐν τῷ πρὸς Κλέωνα, ἀργυρώματα εἴρηκε, καὶ χρυσώματα.

Pag. 106. καὶ ἀποστερουμένου] καὶ οὐκ ἀποστερουμένου perperam Editio Baſileenſis. Ambroſius legiſſe videtur, καὶ ἀπορουμένου: vertit enim, *cùm verò is egenus eſſet.*

διὸ καὶ τούτῳ μόνῳ τῶν ἄλλων βασιλέων προσεφώνει] *Quamobrem ad hunc ſolum ex omnibus Regibus libros ſuos ſcribebat.* Ita hunc locum Aldobrandinus optimè interpretatur: eſt enim προσφωνεῖν βιβλία *libros dicare*: quo loquendi modo utitur & Laërtius infrà in Chryſippo. προσφωνεῖν eſt etiam *ſalutare*: quo ſenſu hîc quoque accipi poſſet, propter ſequentia, & propter hæc Heſychii Mileſii: οὐκ ἐθεράπευε δέ τινα τῶν βασιλέων. διὸ καὶ πρεσβεύων πρὸς Ἀντίγονον ὑπὲρ τῆς πατρίδος, οὐκ ἐπέτυχεν. Sed in ea notione accuſativo jungitur.

καὶ Θεοδότῃ τε καὶ Φιλαίτῃ Ἠλίδι ἑταίρᾳ συνῴκει φανερῶς] Ἠλείαις ἑταίραις ceteræ Editiones, & Codex Regius.

καταφερὴς] *Præceps in Venerem.* Idem legas apud Heſychium Mileſium.

ἐπεκάλουν αὐτὸν φθορέα, &c.] MS. Regius ἐπεκάλουν αὐτῷ. rectè. ἐπεκάλουν, id eſt, ἐνεκάλουν, *ipſum accuſabant, criminabantur.*

καὶ γὰρ καὶ Δημητρίου τοῦ πλεύσαντος εἰς Κυρήνην, ἐπὶ πλέον ἐρασθῆναι λέγεται] Nec mirum ſi Philoſophus φιλομειράκιος Principem illum deperiit; fuiſſe enim videtur eximiæ pulcritudinis: quæ tandem ei cauſa fuit exitii, nam in novercæ concubitu cæſus eſt. Hiſtoria narratur à Trogo apud Juſtinum lib. 26.

αὐτὸς μὲν θέλειν ἀνοῖξαι, ἐκεῖνον δὲ διακωλύειν] Obſcœna innuit.

ὁ τοῦ Βουγέλου] MS. noſter Regius Βουσέλου. Scribitur & Βουσελίου, & Βουσελέου, & Βουσόλου, teſte H. Stephano. Palat. Βουσέλου. Flor. Βεσελίου.

οὓς καταλαβὼν, ὑπ' ἀνεξικακίας παραχωρεῖν ἔφη] ὑπ' ἀνδρικακίας apud Heſychium Mileſium, quod malebat H. Stephanus. Ecce tibi verba Heſychii: καί ποτε τὸν ἐρώμενον αὐτῷ Δημοχάρει ὁμιλοῦντα, καταλαβὼν, ὑπ' ἀνδρικακίας παραχωρεῖν ἔφη.

παρὰ Ἱερωνύμῳ τῷ Περιπατητικῷ] οἱ περὶ Ἱερώνυμον τὸν Περιπατητικὸν Codices MSS. H. Stephani. De Hieronymo Peripatetico alius erit dicendi locus.

ἡμέραν] *Diem natalem* optimè interpretatur Aldobrandinus. Doctiſſimus Lexicographorum Heſychius: ἡμέρα, τὰ γενέθλια.

πρὸς Λεώνιδην, &c.] Heſychius Mileſius totidem verbis.

Pag. 107. περὶ σπίζα τερατοῦται] MS. Regius περισπίζατερατοῦται unicâ voce; & ita apud Heſychium Mileſium. περισπίζα τερατοῦτο Editiones Stephani. Baſileenſis περὶ σπιζεῦ τερατοῦται. Caſaubonus πέριξ σπίζαι τερατοῦται optimè: quamquam & περὶ σπίζαι τερατοῦται legi poteſt. σπίζια autem ſunt ὄρνεα ἅπαντα, ut veriſſimè Heſychius Grammaticus.

ὄχλῳ ἀρέσκειν] Ita quoque apud Heſychium. ceteræ Editiones Laërtianæ ὀχλοαρέσκης, & MS. quidam ὀχλοάρεσκος.

διαρεσουμένου] ἀρεσκομένου MSS. Stephanici.

ἐκ μὲν γὰρ ἀνδρῶν] Malè Editio Stephani & Baſileenſis ἐκ μὲν γὰρ ἀνδρός.

τρεῖς τε διαθήκας] Tria exemplaria. Vide in Theophr.

ἵν' εἴ τι γένοιτο ἀλλοῖον] *Ut, ſi quid humanitus accidat*, dicerent Juriſconſulti Latini.

ποιητὴς ἀρχαίας κωμῳδίας, ἄλλος ἐλεγείας] Qui ambo præteriti à Voſſio in Syntagmate de Poëtis Græcis.

ἕτερος ἀγαλματοποιός.] De eo Plinius XXXVI. 5. *Arceſilaum quoque magnificat Varro, cujus ſe marmoream habuiſſe leænam tradit, aligeroſque ludentes cum ea Cupidines, quorum alii religatam tenerent, alii è cornu cogerent bibere, alii calcearent ſoccos, omnes ex uno lapide.* Arceſilai pictoris meminit Pauſanias in Atticis ſtatim initio. item Arceſilai Spartani lib. II. Ἠλιακῶν, & Arceſilai Lycoruſenſis in Arcadicis.

διηκοσίαι γὰρ ὁ μισθὸς] Corrige διηκοσίαι δ' ἄρ' ὁ μισθός.

Δραχμαὶ ταὶ Παρίαι, τῶν ἐπίσημ' Ἄρατος] Gaſſendus noſter legebat, τῶν ἐπίσημ' ἄρα τὸ Σ. τὸ σίγμα, id eſt, 200. quam lectionem vel metri ratio rejicit. Cùm de hoc loco difficillimo Salmaſium per literas conſuluiſſem, ſcripſit ad me, ſcribendum ſe exiſtimare τῶν ἐπίσημ' ἄροτος. id eſt, *quarum inſigne eſt aratrum.* quod inſigne fortaſſe fuit, inquiebat, drachmarum Pariarum, ut mus Argivarum, equus Cephaleniarum, gallinaceorum pugna Dardaniarum, Rheginarum lepus, Homerus Chiarum, Aſpendiarum pugiles, Mitylenæarum Sappho, Aſiarum puer Delphino vectus, Thaſiarum Perſas: de quibus Pollux IX. 6. Teſtatur & Plutarchus in Theſeo nummorum Trœzeniorum tridentem fuiſſe ἐπίσημον. Dici etiam poſſet, inquiebat idem Salmaſius, Arati vultum fuiſſe incuſum in drachmis Pariis, ut Sapphûs in Mitylenæis, & Homeri in Chiis. Sed ſecunda in Ἄρατος, cùm nomen eſt proprium, longa eſt, ut in hoc Stratonis verſu,

Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, καθὼς εἴρηκεν Ἄρατος.

& alibi Ἄρητος pro Ἄρατος. Emendationi Salmaſianæ obſtat quòd ἄροτος pro ἄροτρον dici non poteſt: deinde, cùm ἐπίσημα ſit plurale, dicitur enim ἐπίσημον ἐπισήμου, non ἐπίσημα ἐπισήματος, vix convenire poteſt hoc plurale cum ſingulari ἄροτος quod ſequitur. Quod ſi convenire poſſet, potiùs legerem, τῶν ἐπίσημα Πάρος. Urbs ipſa Paros drachmarum Pariarum inſigne eſſe potuit, Legebat Tanaquillus Faber τῶν ἐπίσημον Ἄρης. Verùm quid Marti cum Pariis?

BION.

BΟΡΥΣΘΕΝΙΤΗΣ] De hoc ethnico videatur Stephanus de Urbibus.

αὐτὸς Ἀντιγόνῳ διασαφεῖ] Aliter Stobœus Serm. 84 Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς Βίωνα τὸν φιλόσοφον διαβληθέντα ὡς δυσγενῆ, ἤρετο,

Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;

κἀκεῖνος εἶπεν· Ἀλλ' ὀρθῶς ἔχει, ὦ βασιλεῦ, ὅταν τοξοτῶν χρείαν ἔχῃς, οὐκ ἐρωτῶντα τὸ γένος, ἀλλὰ τιθέντα τὸν σκοπὸν, τοὺς ἀρίστους τοξότας παραλαμβάνειν· οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν φίλων ἐξέταζε, οὐ πόθεν εἰσὶν, ἀλλὰ τίνες. *Antigonus Rex Bionem philoſophum de ignobilitate criminatum, interrogavit,*

Quis nam es virorum? ubi tibi civitas? ubi parentes?

Cui Bion reſpondit: Atqui rectè facis, ô Rex, cùm Sagittariis indiges, quod non interrogando genus, ſed ſcopum proponendo, optimos illorum tibi deligis. Sic igitur amicos etiam explora, non unde nati, ſed qui & quales ſint.

τῷ ἀγκῶνι ἀπομυσσόμενος] Similiter de Horatio Suetonius

tonius in ejus vita: *Horatius Flaccus Venuſinus, patre, ut ipſe tradit, libertino, & exactionum coactore: ut verò creditum eſt, Salſamentario, quum illi quidam in altercatione exprobraſſet*, Quotiens ego vidi patrem tuum cubito ſe immungentem?

ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι] Verſus Homericus ex Iliad. Z. Ad quem Euſtathius: ἐντεῦθεν καὶ ὁ Κυνικὸς Ἀντισθένης χρησάμενος, πρὸς τὸν ἀνακρίνοντα τὸ γένος αὐτοῦ εἰπὼν, ὡς ἐμοὶ πατὴρ μὲν ἦν τῷ ἀγκῶνι ἀπομυσσόμενος, ἤγουν ταριχέμπορος, καὶ τὰ ἑξῆς. Ubi memoriæ culpâ Antiſthenem pro Bione poſuiſſe Euſtathium rectè hoc loco monet Caſaubonus. Sed fortaſſe ſcriptum fuerat, καὶ Βίων ὁ Βορυσθένης compendio literarum, prò ὁ Βορυσθενίτης, ex quo factum καὶ ὁ Κύων Ἀντισθένης, & deinde καὶ ὁ Κυνικὸς Ἀντισθένης.

μήτηρ δὲ, οἵαν, &c.] Nomen ejus & patriam diſcimus ex Athenæo lib. XIII. cap. 6. καὶ Βίων δὲ ὁ Βορυσθενίτης φιλόσοφος ἑταίρας ἦν υἱὸς Ὀλυμπίας Λακαίνης, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς.

οἰκήματος] De hac voce vide nos ſuprà ad Phædonem.

καὶ σοφιστὴς ποικίλος] Sophiſtes dicitur Plutarcho, Acroni, Stobæo, aliis.

καθιππάζεσθαι] Exſcripſit hunc locum Suidas in καθιππάζεσθαι: συνελαύνειν, ἐρίζειν, συντρέχειν. ὁ δὲ Βίων ὁ σοφιστὴς ποικίλος ἦν, πλείστας ἀφορμὰς δεδωκὼς τοῖς βουλομένοις καθιππάζεσθαι φιλοσοφίας. Videatur hîc Caſaubonus.

πότιμος] Vox manifeſtò mendoſa. An legendum φιλότιμος? placet.

πλεῖστά τε καταλέλοιπεν ὑπομνήματα] Quorum plurima occurrunt apud Stobæum, à Laërtio prætermiſſa.

Ἐὰν μὲν γήμῃς αἰσχρὰν, ἕξεις ποινήν· ἂν δὲ καλὴν ἕξεις κοινήν.] Tribuitur & Antiſtheni. Vide infrà in ejus Vita. ideoque Laërtius hoc loco ſubjunxit, ἀναφέρεται γὰρ καὶ τοῦτο εἰς αὐτὸν, ut bene monitum Caſaubono. Bianti tribuit Gellius lib. V. cap. XI. Sed ubi fortè Librariorum culpa *Biantis* nomen pro *Bionis* poſitum fuit: nam & alibi in his nominibus peccatum, qua de re vide hoc loco Caſaubonum.

τὸ γῆρας ἔλεγεν ὅρμον εἶναι τῶν κακῶν] Unde Illud.

φοβοῦ τὸ γῆρας, οὐ γὰρ ἔρχεται μόνον.

τὴν δόξαν ἐτῶν μητέρα εἶναι] De jactantia ſimiliter Baconius in Sermonibus fidelibus capite 52. *inſtar vernicis videtur eſſe, quæ ligna non ſolum ſplendere facit, verùm etiam durare.*

τὸν πλοῦτον, νεῦρα πραγμάτων] Hoc dictum paſſim legas apud Scriptores. Primum illud uſurpaſſe Cleomenem auctor eſt Plutarchus in Cleomene.

κατεγίνωσκε δὲ καὶ τῶν τοὺς ἀνθρώπους κατακαόντων μὲν ὡς ἀναισθήτους, παρακαόντων δὲ ὡς αἰσθανομένους] κατακαόντων. Atticiſmus pro κατακαιόντων. Ita κλάω pro κλαίω. παρακαόντων. inepta lectio. Legebat Gaſſendus παρακλαόντων id eſt, *reprehendebat eos, qui homines quidem tanquam ſenſus expertes comburerent, eoſdem tamen quam ſentientes flerent*, quæ ſenſum quidem optimum efficiunt. παρακλαίειν alibi me legere non memini. Græcum tamen eſſe non dubito. Ita Latini *afflere* & *applorare* dixerunt. Sed malo παρακαλούντων. Mortuorum umbræ ad ſepulchra vocabantur. Virgilius.

—— maneſque vocabat
Hectoreum ad tumulum.

P.109. ὡς νέος μὲν ὢν τοὺς ἄνδρας ἀπάγοι τῶν γυναικῶν, &c.] Non abſimiliter Curio Cæſarem omnium mulierum virum, & omnium virorum mulierem appellabat, ut eſt apud Suetonium in Cæſare.

τετρημένοις] Rectè. Malè Editio Baſileenſis τετριμμένοις, & Stephanicæ τετριμμένοις, & pejus Regius Codex & Palatinus μεμετρημένοις. Legi poſſet τετρυπημένοις.

μικρολόγον] Hoc eſt, *parcum, avarum, ſordidum*: quam vocem & ea notione mox uſurpat idem Laërtius. Heſychius: μικρολόγος, ἀκριβὴς, φειδωλὸς, φειδωλόφιλος. Gloſſæ, μικρολογία, *parſimonia.* μικρολόγος, *ſordidus.* Modeſtinus l. C. l. 6. ſect. 7. D. excuſat. Tut. ubi de Philoſophis: εἰ δὲ ἀκριβολογοῖντο περὶ τῆς οὐσίας, αὐτόθεν ἤδη φανεροὶ γενήσονται μὴ φιλοσοφοῦντες. Malè Vetus Interpres, (ſive is ſit Bulgarus, Irnerii diſcipulus, ut vult Accurſius, ſive Burgundius aut Burgundio, Juriſperitus Piſanus, qui floruit circa annum 1160. ut alii exiſtimant) malè inquam Vetus Interpres, ut pejùs non potuerit, *ſi autem propriè loquantur de ſubſtantia.* Similem errorem erravit & Cunæus, vir alioqui doctiſſimus, qui hæc Juliani Imperatoris in Cæſaribus, βαβαὶ τῆς μικρολογίας· εἷς εἶναί μοι δοκεῖ τῶν διαπριόντων τὸ κύμινον ὁ πρεσβύτης οὗτος, ita eſt interpretatus, *quanta minutiarum rimatio! hunc ego ſenem, unum eſſe de iſtis puto, qui cuminum ſecant.* Etiam Ariſtoteli Ethic. IV. ἀκριβολογία in vitio ponitur, eſtque propriè *exacta expenſæ ac ſumptuum examinatio.*

Οὐχ οὗτος, ἔφη, τὴν οὐσίαν κέκτηται, ἀλλ' ἡ οὐσία τοῦτον] Similiter Seneca epiſt. 119. *Nam quod ad illos pertinet, apud quos falsò divitiarum nomen invaſit occupata paupertas, ſic divitias habent quomodo habere dicimur febrim, cùm illa nos habeat. E contrario dicere debemus, Febris illum tenet: eodem modo dicendum eſt, Divitiæ illum teneat.*

πρὸς τὸν βάσκανον ἐσκυθρωπακότα, &c.] Apud Stobæum Serm. XXXVI. Βίων, ἰδὼν φθονερὸν σφόδρα κεκυφότα, εἶπεν, Ἢ τούτῳ μέγα κακὸν συμβέβηκεν, ἢ ἄλλῳ μέγα ἀγαθόν. ἐπιχαιρεκακίαν hoc invidiæ genus eleganti voce Græci appellant.

τὴν δυσσέβειαν πονηρὸν ἔλεγε εἶναι σύνοικον τῇ παρρησίᾳ, &c.] Lego omnino τὴν δυσγένειαν. Plutarchus περὶ παίδων ἀγωγῆς initio: καλὸς παρρησίας θησαυρὸς ἡ εὐγένεια, καὶ μάλα ὀρθῶς ὁ λέγων ποιητής φησι,

Δουλοῖ γὰρ ἄνδρα, κἂν θρασύσπλαγχνός τις ᾖ,
Ὅταν συνειδῇ πατρὸς ἢ μητρὸς κακά.

pro θρασύσπλαγχνος, apud Laërtium eſt θρασύστομος.

ἦν δὲ καὶ θεατρικὸς, καὶ πολὺς ἐν τῷ γελοίῳ διαφορῆσαι] Acro ad hæc Horatii Epiſt. II. 2.

Ille Bioneis ſermonibus, & ſale nigro, &c.

BIONEIS. *Satyricis, lividis, amaris, carmine maledico. Bion autem, Sophiſtes cognominatus, mordaciſſimis verſibus eſt uſus, quibus ita omnes laceravit, ut ne Homero quidem parceret.*

ὡς πρῶτος Βίων φιλοσοφίαν ἀνθινὰ ἐνέδυσεν] Vide hîc Caſaubonum.

ἐπὶ τὰ Θεοδώρεια μετῆλθε, διακούσας Θεοδώρου τοῦ ἀθέου] Heſychius Mileſius: Βίων ὁ Βορυσθενίτης ἔλεγε μὴ εἶναι θεούς. Laërtius infrà in Epigrammate in Bionem:

Λέγειν ἀκούομεν θεοὺς, ὡς οὐδέν εἰσιν ὄντως, &c.

ceterùm, hæc verba διακούσας Θεοδώρου τοῦ ἀθέου, gloſſema eſſe exiſtimabat Tanaquillus Faber.

εὐφυὴς γὰρ ἦν καὶ παρῳδῆσαι] Id eſt, *erat enim ad parodias faciendas natus.*

Ὦ πέπον Ἀρχύτα, &c.] Ex illo Iliad. γ. 182.

Ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενὲς, ὀλβιόδαιμον.

verſus eſt rhopalicus.

τῆς ὑπάτης ἔριδος, &c.] Ex illo Iliad. α. 146.

Ἦ σὺ Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν.

καὶ ὅλως καὶ μουσικὴν καὶ γεωμετρίαν διέπαιζεν] Sed & Aſtronomiam. Stobæus Serm. 78. Βίων ἔλεγε, γελοιοτάτους εἶναι τοὺς ἀστρονομοῦντας, οἳ τοὺς παρὰ ποσὶ τοὺς ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ἰχθῦς οὐ βλέποντες, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ φάσκουσιν εἰδέναι. *Bion aiebat, maximè ridiculos eſſe Aſtronomos, qui cùm non videant piſces juxta ſe nantes in littoribus, illos qui in cœlo ſunt videre ſe dicant.*

καὶ φαντασίαν ἐπιτεχνώμενος] Rectè Aldobrandinus *oſtentationis artifex.* φαντασία eſt *oſtenſio ac pompa.* Ita in Actis Apoſt. XXV. 23. τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας. φαντάζειν eſt *oſtendere.* Heſychius: φαντάσαι, δεῖξαι. φαντάζου, φαίνου. Suidas in φαντασία: οἱ παλαιοὶ τὸ φαντάζεσθαι ἐπὶ τοῦ φαίνειν ἔλεγον. Videatur Salmaſius in Notis ad Lampridium pag. 210.

Βητίων] Flor. Βιτίων.

Pag. 110. συνδέομαι Βίωνι] συνδέωμαι ceteræ Editiones.

περίαπτα] Sic appellabant amuleta, quòd collo ſive brachio alligarentur.

Ἀντίγονος] Antigonus ſenex, cujus temporibus vixit Bion, ut apparet ex his Plutarchi verbis in libro περὶ δυσωπίας: ὥσπερ Ἀντίγονος ὁ γέρων ὑπὸ Βίωνος ἐνοχληθεὶς, &c. Ita enim veriſſimè hunc locum emendabat Cauſaubonus. Vulgò Βίαντος, contra Chronologiæ fidem.

Βίωνα τὸν Βορυσθενίτην, &c.] Sic diſtinguendi hi verſus, ut & totum Carmen, Salmaſio videbantur, ad Solinum pag. 524.

> Βίωνα τὸν Βορυσθενίτην, ὃν ἔφυσ' ἡ Σκυθὶς αἶα,
> Λέγειν ἀκούομεν θεοὺς, ὡς οὐδέν εἰσιν ὄντως, &c.

At Tanaquillus Faber qui priorem, dimetrum, poſteriorem, Anacreonticum eſſe obſervabat, nihil mutabat; ſed in primo verſu legebat Βορυσθένην, quod pro Βορυσθενίτην dici poſſe non dubitabat.

Ὃν ἔφυσεν ἡ Σκυθὶς αἶα] Apud Heſychium Mileſium,

> Βίωνα Βορυσθενίτην, ἔφυσ' ἡ Σκυθὶς αἶα.

ὄντως] Ita quoque Regius Codex. ὄντες ſcriptum fuit apud Heſychium Mileſium.

οἱ τοῖς θεοῖς] οἱ τῶν θεοῖς Editio Stephani: utrumque rectè: malè Baſileenſis οἱ θεοῖς. Pro θυήμασι, quod ſequitur, poſtulat metri ratio ut legatur θυήμασιν, & ita legitur apud Heſychium Mileſium.

Ηλιπον] Lege ἤλιτον, & ita Editiones Stephanicæ, & Baſileenſis, & Codex Regius; nec non Hadrianus Junius ad Heſychium Mileſium, ubi quoque ἤλιτον legitur.

Καὶ χεῖρ' ἔδωκεν ἀμαρῶς τράχηλον εἰς ἐπῳδήν.] Conſule hîc Caſaubonum, & Plutarchum adi in Pericle.

Καὶ σκυτίσιν βραχίονας πεπεισμένος ἔδησε] Legendum omnino, ut rectè Salmaſius emendabat,

> Καὶ κύστισι βραχίονας πεπεισμένως ἔδησε.

κύστις eſt pellicula cui includitur amuletum, ſic dicta ob veſicæ ſimilitudinem. Dioſcorides περὶ ὕλης ἰατρικῆς III. 13. ubi de de Dipſaco carduo: φασὶ δὲ καὶ μυρμηκιῶν αὐτὸ καὶ ἀκροχορδόνων ἴαμα εἶναι. οἱ δὲ τῆς κεφαλῆς σκώληκες εἰς κύστιδα ἐνδεόμενοι, καὶ περιαπτόμενοι τραχήλῳ ἢ βραχίονι, ἱστοροῦνται τεταρταϊκοὺς θεραπεύειν. Ubi tamen vitioſè quoque in quibuſdam exemplaribus ſcriptum eſt εἰς σκυτίδα. Vide Salmaſium ad Solinum dicto loco.

Ῥάμνον τε καὶ κλάδον δάφνης ὑπὲρ θύρην ἔθηκεν] De more. Mos enim fuit apud Veteres, uti bene Meurſio ad Heſychium, hoc loco, obſervatum, ut in morbis graviſſimis lauri ramum pro foribus ſuſpenderent, Apollinem mortis fatalis præſidem, cujus ea arbor, deprecaturi. Statius Syl. v. ubi de Abaſcantii, in Priſcillam uxorem pietate:

> *Ille modo infernæ nequicquam flumina lethes*
> *Incorrupta rogat: nunc anxius omnibus aris*
> *Illacrimat ſignatque fores.*

Auctor Etymologici Magni: ἀντλήνοις, τοὺς τῆς δάφνης ὅρπηκας, τοὺς περὶ τῶν θυρῶν ἱσταμένοις.

Pag. 111. ἔστι δὲ Προκοννήσιος] Meminit Clemens Stromat. VI. Προκοννήσιος Βίων, ὃς καὶ τὰ Κάδμου τοῦ παλαιοῦ μετέγραψεν κεφαλαιούμενος.

καὶ μαθηματικὸς Ἀβδηρίτης] Heſychius Mileſius: Βίων ἄλλος, Ἀβδηρίτης, ἔγραψεν εἶναί τινας οἰκήσεις, ἔνθα γίνεσθαι ἓξ μηνῶν τὴν νύκτα, καὶ ἓξ τὴν ἡμέραν. Hic eſt ille Bion Aſtrologus, qui memoratur Straboni lib. 1.

οὗ φέρεται ἐννέα βιβλία Μουσῶν ἐπιγραφόμενα] Præter Herodotum, cujus libri *Muſæ* inſcripti ſunt, (&, ſi Luciano in libro de ſcribenda Hiſtoria fides, non ab auctore, ſed ab aliis, quòd ſummopere eos libros admirarentur) multi hoc titulo libros inſcripſere. Ita vocarunt, ob numerum, novem Æſchinis Epiſtolas, ut eſt apud Photium Cod. 61. Ita P. Aurelius Opilius libros ſuos inſcripſit, ut teſtatur Gellius lib. 1. cap. 25. Hoc titulo & Cephalio quidam Gergethius, ſive Cephalo, Rhetor & Hiſtoricus, libros Ἰάδι διαλέκτῳ ſcripſerat, teſte Photio Cod. 69. & Suida in Κεφαλίων. Vixit Cephalio ille, eodem Suida teſte, ſub Hadriano: unde apparet, ut hoc obiter dicam, falſum eſſe quod non ſemel ſcripſit eruditiſſimus Gerardus Joannes Voſſius, in libro de Philoſophia, Ioniſmum & Doriſmum diu ante tempora Cæſarum in ſcriptis deſiiſſe, dum probare conatur, ante hæc tempora Aretæum Cappadocem Medicum, qui Ionicè ſcripſit, floruiſſe. Sed de his nos pluribus in Hiſtoria noſtra Medica, ubi de Aretæo.

πέμπτος, Σολεύς, Αἰθιοπικὰ γεγραφώς.] Meminit Athenæus XIII. 2 καθίστων δὲ καὶ πολλοὶ τοὺς καλλίστους βασιλέας, ὡς μέχρι νῦν οἱ ἀθάνατοι καλούμενοι Αἰθίοπες, ὥς φησι Βίων ἐν Αἰθιοπικοῖς. Teſtimonio ejus utitur & Plinius VI. 29. ubi inter illos refertur, qui menſuram Æthiopiæ tradiderunt.

ἕβδομος, μελικὸς ποιητής.] Non Memoratus Voſſio,

A Sed mirum Bionis, qui Bucolica ſcripſit, Laërtium non meminiſſe.

ὄγδοος, Μιλήσιος, ἀνδριαντοποιός.] De quo nihil præterea accepimus. Ignotus mihi & ἀγαλματοποιὸς ille Clazomenius, qui mox memoratur.

ἔνατος, ποιητὴς τραγῳδίας τῶν Ταρσικῶν λεγομένων] τῶν Σατυρικῶν legebat Theodorus Marcilius ad Perſii Proœmium fruſtra. Nihil mutandum. Ita infrà in Demetrio Phalereo, τρίτος, Ταρσικὸς, σατυρογράφος. Audiendus eruditiſſimus Caſaubonus, cujus hæc ſunt verba lib. 1. de Satyrica poëſi cap. 5. *Sicut inter Oratores exſtitere olim, qui à genere dicendi, multis in Aſia familiari, dicebantur Aſiatici: item qui ſimilem ob cauſam Rhodiaci, de quibus Græci Latinique Rhetores multa: ſic Poëtarum genus fuit, qui propter certum*

B *poëſeos characterem, quo plurimùm uſi Tarſenſes, dicti ſunt* Tarſici. *Ideam ejus poëſeos ex ſolo nomine velle divinare, fanatici ſit hominis, aut oppidò confidentis. Hoc tamen ſcimus, quod ad rem maximè facit, ætate Strabonis, quo tempore ſtudia literarum mirum in modum Tarſi florebant, extemporale genus dicendi Tarſenſibus proprium fuiſſe, tam in ſoluta quàm in aſtricta numeris oratione. Strabo lib.* XIV. *de Athenodoro Oratore Tarſenſi:* ἐπῆρεν αὐτὸν καὶ Ἀντώνιος, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ εὐχερία, ἡ ἐπιπολάζουσα παρὰ τοῖς Ταρσεῦσιν, ὥστ' ἀπαύστως (*vel* ἀπταίστως) σχεδιάζειν πρὸς τὴν δεδομένην ὑπόθεσιν. *Et paulò pòſt, de poëſi Tarſenſium extemporali, & quidem Tragicâ:* ὁ δὲ Διογένης, καὶ ποιήματα ὥσπερ ἀπεφοίβαζε τεθείσης ὑποθέσεως, τραγικὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. *ſed præter extemporalitatem, quæ & aliis in*

C *locis* ἐπεπόλασεν, *potuerunt aliæ quoque eſſe notæ hujus ideæ. Qui igitur Tarſenſium characterem imitabantur, ſive Oratores, ſive Poëtæ,* Tarſici *ſunt appellati.* Ταρσεὺς *&* Τάρσιος, *qui Tarſi natus eſt, aut Tarſi civis. At* Ταρσικὸς, *qui Tarſenſes æmulatur, ut* Ἀσιατικὸς *&* Ῥοδιακός. *Ita interpretamur Diogenis verba,* τῶν Ταρσικῶν λεγομένων: *in quibus exponendis clariſſimi viri nihil quàm luſerunt hactenus operam. Lilius Gyraldus & Hadrianus Turnebus pro* Ταρσικῶν *emendabant* θαρσικῶν: *ac quoniam* Bioneos ſermones *apud Horatium legerant,* θαρσικοὺς *Poëtas Tragœdiarum ab audacia & inſolentia ſic denominatos putarunt: in quo viros ſummos vehementer ratio fugit; repugnat enim Helleniſmo atque analogiæ, ut à* θάρσος *derivetur* θαρσικός· *quum* θαρσὺς *aut* θαρσαλέος *dicant Græci. At qui pro* Ταρσικῶν *ſcribi*

D *imperant* Σατυρικῶν, *ab ipſo Diogene ſatis refelluntur: cujus verba lib.* V. *de Demetrio:* τρίτος, Ταρσικὸς, Σατυρογράφος. *Sed dubitari non debet, verum eſſe quod diximus, exſtitiſſe olim genus & Oratorum & Poëtarum qui* Tarſici *dicerentur: inter quos hi duo numerandi Bion & Demetrius, Tragicorum & Satyricorum dramatum Poëtæ non ignobiles. Bionem hunc Æſchyli filium Gyraldus appellat: ego non ambigo multis pòſt ſeculis natum; quod* Tarſici *appellatio manifeſtò arguit; ſerò enim, nec multò ante Geographum, cœpere literarum ſtudia apud Tarſenſes florere: à quibus poſtea* οἱ λεγόμενοι Ταρσικοὶ *nomen invenerunt.* De Bione illo Æſchyli filio meminit Suidas in Αἰσχύλος, ubi illum Tragicum fuiſſe refert. Bion quidam, Ariſtophanis pater, & à Porphyrione in Horatium dicto loco commemoratur. Fuit & Bion Cæci-

E lius, de quo Plinius XVIII. 13. *Datur & equi lingua inveterata ex vino, præſentaneo medicamento, ut didiciſſe ſe ex Barbaris Cæcilius Bion tradidit.* Memoratur & Diogeni noſtro in Ariſtippo Bion quidam, qui τὰς διατριβὰς ſcripſit.

L A C Y D E S.

ΛΑΚΥΔΗΣ Ἀλεξάνδρου Κυρηναῖος] Scriptum eſt apud Suidam Ἀλεξάνδρου Κυρηναίου φιλόσοφος, minùs rectè.

ὁ τῆς νέας Ἀκαδημίας κατάρξας] Totidem verbis Suidas. *Adoleſcentiorem Academiam* dixit Cicero epiſtolâ ad

F Varronem: quomodo *junior Juriſprudentia* dicitur Juſtiniano Imperatori Tit. Inſtit. de legitima agnatorum ſucceſſione.

εὔχαρις δ' ἄλλως καὶ εὐόμιλος] Hæc duo verba, eaque elegantiſſima, M. Aurelius Antoninus conjunctim quoq; uſurpavit in libris τῶν εἰς ἑαυτόν.

τοῦτόν φασι καὶ περὶ οἰκονομίαν γλυκύτατα ἐσχηκέναι, &c.] Pluribus rem narrat ex Numenio Euſebius de Præpar. Evangelica lib. XIV. quæ omittere minimè debuit Diogenes: Περὶ δὲ Λακύδου βούλομαί τι διηγήσασθαι ἡδύ. ἦν μὲν δὴ Λακύδης ὑπογλισχρότερος, καί τινα τρόπον ὁ λεγόμενος οἰκονομικὸς, οὗτος ὁ εὐδοκιμῶν, παρὰ τοῖς πολλοῖς αὐτὸς μὲν ἀνοιγνὺς τὸ ταμεῖον, αὐ-

τὸς

τοὺς δ' ἀποκλείων. καὶ παρῄρεῖτο δὲ ὧν ἐδεῖτο, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐποίει πάντα δι' αὐτουργίας, οὔτι που αὐτάρκειαν ἐπαινῶν, οὐδ' ἄλλως πενίᾳ χρώμενος, οὐδ' ἀπορίᾳ δούλων, ᾧ γε ὑπῆρχον δοῦλοι ὁπόσοι γοῦν· τὴν δὲ αἰτίαν ἔξεστιν εἰκάζειν. ἐγὼ δὲ ὃ ὑπεσχόμην τὸ ἡδύ, διηγήσομαι. ταμιεύων γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ τὴν μὲν κλεῖδα περιφέρειν ἐφ' ἑαυτοῦ οὐκ ᾤετο δεῖν, ἀποκλείσας δὲ κατετίθει μὲν ταύτην εἴς τι κοῖλον γραμματεῖον· σημηνάμενος δὲ δακτυλίῳ, τὸν μὲν δακτύλιον κατεκύλιε διὰ τοῦ κλείθρου, ἔσω εἰς τὸν οἶκον μεθιείς, ὥσθ' ὕστερον ἐπειδὴ πάλιν ἐλθὼν ἀνοίξειε τῇ κλειδὶ δυνησόμενος ἀνελὼν τὸν δακτύλιον, αὖθις μὲν ἀποκλείειν, εἶτα δὲ σημαίνεσθαι, εἶτα δ' ἀναβάλλειν ὀπίσω πάλιν ἔσω τὸν δακτύλιον διὰ τοῦ κλείθρου. τοῦτο οὖν τὸ σοφὸν οἱ δοῦλοι καταγνόντες, ἐπειδὴ προΐοι Λακύδης εἰς περίπατον, ἢ ὅποι ἄλλοσε, καὶ αὐτοὶ ἀνοίξαντες ἄν, κἄπειτα ὡς σφίσιν ἦν θυμός, τὰ μὲν φαγόντες, τὰ δ' ἐμπιόντες, ἄλλα δὲ ἀράμενοι, ἐκ περιόδου ταῦτα ἐποίουν, ἀπέκλειον μέν, ἐσημαίνοντο δὲ καὶ τὸν δακτύλιον, πολλά γε αὐτοῦ καταγελάσαντες, εἰς τὸν οἶκον διὰ τοῦ κλείθρου ἠφίεσαν. ὁ Λακύδης οὖν πλήρη μὲν καταλιπών, κενὰ δὲ εὑρισκόμενος τὰ σκεύη, ἀπορῶν τῷ γιγνομένῳ, ἐπειδὴ ἤκουε φιλοσοφεῖσθαι παρὰ τῷ Ἀρκεσιλάῳ τὴν ἀκαταληψίαν, ᾤετο τοῦτο ἐκεῖνο αὐτῷ συμβαίνειν περὶ τὸ ταμεῖον, & quæ ſequuntur, eſt enim locus prolixior.

ἐβάσταζεν] Hoc eſt, *auferebant*, *furabantur*. Eadem notione uſurpatur in Evangelio Joannis cap. XII. ubi de Juda proditore: εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Similiter Latinis *ferre* pro *auferre*, ut in illo Virgiliano,

Omnia fert ætas, animum quoque.

portabat vertit Joannis vetus Interpres minùs rectè.

εἰς τὴν στοάν.] Id eſt, *in ſellam penariam*. Malè Aldobrandinus *in porticu*. Heſychius, doctiſſimus Gloſſographus: στοαί, τὰ ταμεῖα.

ἐν τῷ κατασκευασθέντι κήπῳ ὑπὸ Ἀττάλου τοῦ βασιλέως] De hortis Attali Plutarchus in Demetrio: Ἄτταλος δὲ ὁ φιλομήτωρ ἐκήπευε τὰς φαρμακώδεις βοτάνας, οὐ μόνον ὑοσκύαμον καὶ ἐλλέβορον, ἀλλὰ καὶ κώνειον, καὶ ἀκόνιτον, καὶ δορύκνιον αὐτὸς ἐν τοῖς βασιλικοῖς σπείρων καὶ φυτεύων, ὀπούς τε καὶ καρπὸν αὐτῶν, ἔργον πεποιημένος εἰδέναι καὶ κομίζεσθαι καθ' ὥραν. *Attalus Philometor herbas medicas colebat, non tantùm hyoſcyamum & elleborum, ſed & cicutam, aconitum, dorycnium ipſe in hortis regiis ſeminans & plantans: ſuccoſque & ſemina & fructus horum elaborabat cognoſcere, ac ſuo quæque tempore colligere.* Et Juſtinus Hiſtoricus lib. XXXVI. *Omiſſâ deinde regni adminiſtratione, hortos fodiebat, gramina ſeminabat, & noxia innoxiis permiſcebat, eaque omnia veneni ſucco infecta, velut peculiare munus amicis mittebat.*

παρέδωκε τὴν σχολὴν Τηλεκλεῖ καὶ Εὐάνδρῳ] Numenius apud Euſebium dicto loco: τούτου δὲ γίνονται ἀκουσταὶ πολλοί, ὧν εἷς ἦν διαφανὴς ὁ Κυρηναῖος Ἀρίστιππος· ἐκ πάντων δ' αὐτοῦ τῶν γνωρίμων, τὴν σχολὴν αὐτοῦ διεδέξατο Εὔανδρος, καὶ οἱ μετὰ τοῦτον. Euphorion quidam, filius Polymneti, inter Lacydis Diſcipulos à Suida in Εὐφορίων recenſetur.

παρὰ δὲ Εὐάνδρου διεδέξατο Ἡγησῖνος Περγαμηνός, ἀφ' οὗ Καρνεάδης] Hegeſilaum, non Hegeſinum vocat Clemens στρωματέων lib. I. Κράντορος δὲ μετέσχεν Ἀρκεσίλαος· ἀφ' οὗ μέχρι Ἡγησιλάου, ἤνθησεν Ἀκαδημία ἡ μέση. εἶτα Καρνεάδης διαδέχεται Ἡγησίλαον, καὶ οἱ ἐφεξῆς. Sed Hegeſinus quoque dicitur Ciceroni.

Εἶτα νῦν καιρός; Εἶτα μηδὲ νῦν] Caſ. εἶτα νῦν καιρός; ὁ δέ, εἶτα μηδὲ νῦν.

Λύσε μέλη] Meliùs legeretur Λυσιμελής.

μητιλυαῖος] Corrige μήτι Λυαῖος. & ita ceteræ Editiones, & codex Regius.

CARNEADES.

Pag. 112. ΕΠΙΚΩΜΟΥ ἢ Φιλοκώμου] Suidas: Καρνεάδης, Λίβυς, ἀπὸ Κυρήνης, υἱὸς Φιλοκώμου.

ἐπιμελέστατα τὰ Χρυσίππου, &c.] Plutarchum vide initio libri περὶ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν πρὸς τοὺς Στωϊκούς.

Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν ἐγώ.] Verſus ſenarius, ex illo, ut videtur, fictus

Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν στοά.

Cum Chryſippo diſputaturus elleboro ſe antè Carneades purgabat, ad exprimendum ingenium ſuum attentiùs, & illius refellendum acriùs. Rem narrant Gellius XVII. 15. Plinius XXV. 5. Valerius VIII. 7.

φιλόπονος δὲ ἄνθρωπος γέγονεν, εἰ καί τις ἄλλος] Valerius Max. VIII. 7. *Carneades laborioſus & diutinus Sapientiæ miles.*

ὅθεν καὶ ἐκόμα, καὶ ἔτρεφεν ὄνυχας, ἀσχολίᾳ τῇ περὶ τοὺς λόγους] Valerius dicto loco: *Carneades laborioſus & diuturnus Sapientiæ miles; ſiquidem nonaginta expletis annis, idem illi vivendi ac philoſophandi finis fuit: ita ſe mirificum doctrinæ operibus addixerat, ut cùm cibi capiendi cauſſâ recubuiſſet, cogitationibus inhærens, manum ad menſam porrigere obliviſceretur. Sed enim Meliſſa, quam uxoris loco habebat, temperato inter ſtudia non interpellandi, ſed inediæ ſuccurrendi officio, dexteram ſuam neceſſariis uſibus aptabat. Ergo animo tantummodo vitâ fruebatur, corpore verò quaſi alieno & ſupervacuo circumdatus erat.*

ὥστε καὶ τοὺς Ῥήτορας ἀπολύσαντας ἐκ τῶν σχολῶν παρ' αὐτὸν ἰέναι] Ælianus Var. Hiſtor. III. 17. ubi de Carneade & Critolao miſſis ab Athenienſibus ad Senatum Romanum, ut ab eo pacem impetrarent, tantâ gravitate dicendi Senatum eos perpuliſſe ait, ut dicerent Senatores, ἔπεμψαν Ἀθηναῖοι πρεσβεύοντας, οὐ τοὺς πείσοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς βιασομένους ἡμᾶς δρᾶσαι ὅσα θέλουσιν. *miſerunt Athenienſes Legatos, non qui ſuaderent, ſed qui cogerent nos facere quod ipſis collibitum eſſet.* Plinius quoque VII. 30. *Cato Cenſorius, in illa nobili trium Sapientiæ Procerum ab Athenis legatione, audito Carneade, quamprimùm Legatos eos cenſuit dimittendos, quoniam illo viro argumentante, quid veri eſſet haud facilè diſcerni poſſet.* ubi *argumentante* eſt λέγοντος, διαλεγομένου.

ἦν δὲ καὶ μεγαλοφωνότατος, &c.] Numenius apud Euſebium de Præpar. Evang. lib. XIV. εἴτε που ἔδει τι καὶ θαῦμα ἐχόντων λόγων, ἐξηγείρετο λάβρος, οἷα ποταμὸς ῥοώδης σφοδρῶς ῥέων, πάντα καταπιπλὰς τὰ τῇδε καὶ τὰ κεῖθι. καὶ εἰσέπιπτε, καὶ συνέσυρε τοὺς ἀκούοντας διὰ θορύβου.

οὗτός ποτε Μέντορος τοῦ Βιθυνοῦ μαθητοῦ ὄντος, &c.] Numenius apud Euſebium dicto loco: Καρνεάδου δὲ γίνεται γνώριμος Μέντωρ μὲν ὁ πρῶτος, οὐ μὴν διάδοχος. ἀλλ' ἔτι ζῶν Καρνεάδης ἐπὶ παλλακῇ μοιχὸν εὑρών, οὐχ ὑπὸ πιθανῆς φαντασίας, οὐδ' ὡς μὴ κατειληφώς, ὡς δὲ μάλιστα πιστεύων τῇ ὄψει καὶ καταλαβών, παρῃτήσατο τῆς διατριβῆς. ὁ δὲ ἀποστὰς ἀντεσοφίστευε, καὶ ἀντίτεχνος ἦν, ἐλέγχων αὐτοῦ τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀκαταληψίαν.

αὐτοῦ τὴν παλλακήν.] *Meliſſam* nomine. Valerius loco ſuprà allato.

ἀνεστράφθαι] Malim ἀπεστράφθαι.

ἡ συστήσασα φύσις, καὶ διαλύσει] Quæ verba reſpexiſſe videtur Cicero libro de Senectute, cùm ait, *Sed vivendi finis eſt optimus, cùm integra mente, certiſque ſenſibus opus ipſa ſuum eadem quæ coagmentavit Natura, diſſolvit.*

Ἀντίπατρον] Accipit Aldobrandinus de Antipatro Tyrio, Stoico, cui & vehementer aſſentior.

τελευτῶντος δ' αὐτοῦ φασιν ἔκλειψιν γενέσθαι σελήνης, &c.] Addit Heſychius Mileſius & Solem tenebris obſcuratum fuiſſe: Καρνεάδου Λίβυος, φιλοσόφου, τελευτήσαντος, ἡ σελήνη ἐξέλιπε, καὶ ὁ ἥλιος ἀμυδρὸς ἐγένετο; quæ verba exſcripſit Suidas in Καρνεάδης.

βιώσαντα ἔτη πέντε πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα] Vide Caſ.

τῷ λογαδικῷ] λογαοιδικῷ rectè Caſaubonus, & ita Codex Regius quo uſi ſumus. Vide Hephæſtionem.

Ἀμαθὴς ὃς] Ἀμαθὴς γὰρ ὃς Grotius: ſicque metri ratio poſtulat.

ἔθελε] Lege ἔθελεν metri cauſâ, ut & poſtea Ἀντίπατρός τι πιών, & χ' ὁ μὲν οὐδέν, & μολεῖν ἐς ᾅδην. Etiam μολεῖν ἐς ᾅδην Codex Regius.

ἐλλογιμώτατος δὲ Κλειτόμαχος] Numenius apud Euſebium: διάδοχος δ' αὐτοῦ τῆς διατριβῆς καθίσταται Κλειτόμαχος, μεθ' ὃν Φίλων.

γέγονε μέντοι καὶ ἄλλος Καρνεάδης ἐλεγείας ποιητὴς ψυχρός.] Non memoratus Suidæ, cui memoratur Carneades alter, Athenienſis Philoſophus, Anaxagoræ diſcipulus. Ceterùm Carneadis noſtri dictum celebre narrat Plutarchus libello de Adulatoris & Amici diſcrimine, quod prætermittere Laërtius minimè debuerat; Divitum ſcilicet ac Regum filios nihil aliud bene ac rectè diſcere quàm equitare: quippe illis

illis Magiſtri in docendo aſſentantur, & qui colluctatur, ultro ſe inclinat: equus nulla habita ratione privatus an Princeps, pauper an dives inſideat, eum qui regere non didicit, excutit præcipitem.

CLITOMACHUS.

ΚΑΡΧΗΔΟΝΙΟΣ. οὗτος ἐκαλεῖτο μὲν Ανδρούβας] Corrige Ασδρούβας, ut habent ceteræ Editiones, & Regius Codex. Plutarchus Oratione 1. de Fortuna Alexandri: θαυμάζομεν τὴν Καρνεάδου δύναμιν, εἰ Κλειτόμαχον Ασδρούβαν καλούμενον, καὶ Καρχηδόνιον τὸ γένος, ἑλληνίζειν ἐποίησε. Stephanus in Καρχηδών: ἔστι δὲ καὶ Αρμενίας Καρχηδών, ὡς Εὐτρόπιός φησιν. ὁ πολίτης, Καρχηδόνιος, σοφὸς μέγας καὶ Κλειτόμαχος ὁ Διογνήτου (inde patrem Clitomachi diſcimus) ὃς ἐκαλεῖτο Ασδρούβας, φιλόσοφος Ακαδημαϊκὸς, διάδοχος Καρνεάδου τῆς Κυρηναίου σχολῆς· ὃς κή ἔτει ἐλθὼν Αθήναζε, ἄμοιρος ὢν τῶν πρώτων στοιχείων· καὶ ταῦτα μανθάνων, ἀκροάσασθαι Καρνεάδου. Ubi legendum videtur, ὁ πολίτης Καρχηδόνιος. Καρχηδόνιος σοφὸς μέγας καὶ Κλειτόμαχος. Ceterùm Euſtathius ad Dionyſii περιήγησιν, verſ. CXCVI. etiam Clitomachum Athenas veniſſe ait annos natum XXVIII. quod à Stephano habuit, cujus locum exſcripſit, his verbis: ἐξ αὐτῆς, loquitur de Carchedone, φασὶ Κλειτόμαχον εἶναι τὸν Ακαδημαϊκὸν φιλόσοφον, τὸν καὶ Ασδρούβαν καλούμενον, ὃς ἠκροάσατο τοῦ σοφοῦ Καρνεάδου, κή ἐτῶν ἄνθρωπος ἐλθὼν Αθήναζε ἄμοιρος, φασὶ, καὶ τῶν πρώτων στοιχείων, καὶ ὅμως ὀξύτητι φύσεως, καὶ ἄκρᾳ μελέτῃ εἰς πολὺ σοφίας ἐληλακώς. Quare Laërtium, qui xl. annos natum Clitomachum ſcripſit, cùm Athenas venit, ex Stephano & Euſtathio corrigendum exiſtimabat Voſſius.

ὥστε ὑπὲρ τὰ τετρακόσια συγγράψαι] Cicero in Lucullo: *Qui illum* (Carneadem) *audierant, admodum floruerunt: è quibus induſtriæ plurimum in Cliotomacho fuit; declarat multitudo librorum: ingenii non minus in hoc, quàm in Carneade eloquentiæ, in Melanthio Rhodio ſuavitatis.* Scripſit IV. libros περὶ ἐποχῆς. teſtis idem Cicero ibidem: *A Clitomacho ſumam, qui uſque ad ſenectutem cum Carneade fuit, homo & acutus ut Pœnus, & valde ſtudioſus ac diligens, & quatuor ejus libri ſunt de ſuſtinendis aſſenſionibus,* &c. Meminit & libro IV. Acad. Quæſt. Scripſit & librum ad C. Lucilium Poëtam, teſte eodem Cicerone eodem libro IV. & alium ad L. Cenſorinum: *Explicavi paulò ante, Clitomacho auctore, quomodo iſta Carneades diceret. Accipe quemadmodum ea dicantur à Clitomacho in eo libro quem ad C. Lucilium ſcripſit poëtam, cùm ſcripſiſſet iiſdem de rebus ad L. Cenſorinum, eum, qui Conſul cum M. Manilio fuit.* Scripſerat & librum ad captivos cives ſuos. Idem Cicero Tuſcul Quæſt. III. *Legimus librum Clitomachi, quem ille eversâ Carthagine miſit conſolandi causâ ad captivos cives ſuos,* &c. Liber ejus de ſectis laudatur Laërtio ſuprà in Ariſtippo.

καὶ τὰ αὐτοῦ μάλιστα διὰ τῶν συγγραμμάτων ἐφώτισεν] Quod etiam non obſcurè innuit Cicero lib. IV. Tuſc. Quæſt. his verbis: *Cujus quidem ſententiam Carneades ita ſtudioſè defenſitabat, ut eam probare etiam videretur: quamquam Clitomachus affirmabat, numquam ſe intelligere potuiſſe, quid Carneadi probaretur.*

ἀναλίστου] Ita quoque Editio Stephani. ἀναλύστου editio Baſileenſis, & Codices quidam manu ſcripti, teſte H. Stephano, cui ἀναλίστου magis placebat, ut Academicis loquacitatem inſulſam ineſſe dicat Timon.

Condiſcipulum Clitomachus habuit Æſchinem Academicum: ut teſtatur Plutarchus libro an Seni gerenda Reſp. De Æſchine illo diximus ſuprà ad Æſchinem Socraticum. Condiſcipulum quoque, ſed & diſcipulum, habuit Charmidem, qui cum Philone quartæ Academiæ princeps ſtatuitur à Sexto Empirico Pyrrh. Hypoth. libro. I. cap. 33. & à Numenio apud Euſebium de Præpar. Evang. lib. XIV. Diſcipulum & ſucceſſorem habuit Philonem, teſte eodem Numenio dicto loco, & Cicerone in Lucullo. Videndus Jonſius lib. II. de Hiſtoria Philoſophica capite 14.

AD LIBRUM V.

ARISTOTELES.

Pag. 114. ΦΕΣΤΙΔΟΣ] Φαιστιάδος Editio Frobenii & Stephani, nec non Regius Codex, Suidas, & Anonymus in Vita ἀνεκδότῳ Ariſtotelis, quam infrà edemus. Φαιστίδος ſcriptum fuit apud Dionyſium Halic. in Epiſtola ad Ammæum; & ita quoque in Vita Ariſtotelis, quæ Ammonio ſive Joanni Philopono tribuitur: quam lectionem genuinam eſſe docet Epigramma illud quod in eadem vita refertur:

> Φαιστίδος ἦν μητρὸς καὶ Νικομάχου γενετῆρος,
> Τῶν Ασκληπιαδῶν, δῖος Αριστοτέλης.

Σταγειρίτης] Stagiriten Ariſtotelem fuiſſe omnes conſentiunt; verùm an Stagira, qua ortus fuit, urbs ſit Macedoniæ, an verò Thraciæ, magna eſt inter Scriptores diſſenſio: qua de re vide omnino Jo. Nunneſium in Notis ad Vitam Ariſtotelis ex vetere tranſlatione.

ὁ δὲ Νικόμαχος ἦν ἀπὸ Νικομάχου τοῦ Μαχάονος, τοῦ Ασκληπίου] Suidas in Νικόμαχος: Νικόμαχος, ἰατρὸς, καὶ αὐτὸς Σταγειρίτης, Μαχάονος τοῦ Ασκληπίου υἱὸς, ἐξ οὗ κατεγένετο Νικόμαχος ὁ πατὴρ Αριστοτέλους τοῦ φιλοσόφου. Eadem habet & in Αριστοτέλης: Αριστοτέλης υἱὸς Νικομάχου καὶ Φαιστιάδος. ὁ δὲ Νικόμαχος ἰατρὸς ἦν τοῦ τῶν Ασκληπιαδῶν γένους, ἀπὸ Νικομάχου τοῦ Μαχάονος ἐκ Σταγείρων πόλεως τῆς Θρᾴκης. Fallitur ergo Tzetzes, qui, in Chiliadibus, *Aſclepiadem* fuiſſe figuratè nominatum Ariſtotelem ait; quòd Medicus profeſſione fuiſſet. Id rectè obſervatum Nunneſio, qui & rectè obſervat Auctorem ſuperiùs relati Epigrammatis matrem Ariſtotelis in Aſclepiadarum familiam ſolùm retuliſſe: illam genus duxiſſe ab illis Chalcidenſibus, qui coloniam Stagirorum deduxerant, ſcribit Dionyſius Halicarnaſſeus.

καὶ συνεβίω Αμύντᾳ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ, ἰατροῦ καὶ φίλου χρείᾳ] Ammonius in Vita Ariſtotelis: υἱὸς Νικομάχου, ἰατροῦ Αμύντου, τοῦ Μακεδόνων βασιλέως. Scripſiſſe ἰατρικῶν ſex libros, unumque φυσικῶν ſcribit Suidas, Galenus quoque lib. V. de compoſ. medic. ſecundùm genera, emplaſtrum quoddam Nicomachi profert.

τραυλὸς τὴν φωνήν.] Ariſtotelis τραυλότητος meminit Plutarchus libro Quomodo Juveni audienda ſint Poëmata, Ammonius & Anonymus in Vita Ariſtotelis, & Suidas in Αριστοτέλης. Sed & ejus mentio fit in Epigrammate illo ἀνεκδότῳ,

> Σμικρὸς, φαλακρὸς, τραυλὸς ὁ Σταγειρίτης,
> Λάγνος, προγάστωρ, παλλακαῖς συνημμένος.

cui reſpondet ὁ δεῖνα,

> Αναλφάβητος οὑτοσὶ στιχογράφος,
> Ανους, ἄφρων, ἄγροικος, αὐθάδης, λάλος.

Τιμόθεος ὁ Αθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων] Sequitur mox ἔσχε δὲ υἱὸν Νικόμαχον ἐξ Ερπυλίδος τῆς παλλακῆς, ὥς φησι Τιμόθεος. Inde emendandus fortè Proclus ad hæc Heſiodi Εργων lib. II.

> Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε, βοῦν τ᾽ ἀροτῆρα,
> Κτητὴν, οὐ γαμετὴν, ἥτις καὶ βουσὶν ἕποιτο.

μάτην οὖν λέγουσιν, inquit, οἱ περὶ Τίμαιον, Ησίοδῳ τὸν Αριστοτέλην πειθόμενον μετὰ τὴν τῆς γυναικὸς τελευτὴν, Ερπυλίδῃ συνεῖναι τῇ θεραπαίνῃ, ἐξ ἧς αὐτὸν σχεῖν υἱόν. An legendum οἱ περὶ Τιμόθεον? Nihil tamen muto: nam & Suidas in Αριστοτέλης: Τίμαιός φησι κατὰ Αριστοτέλους, εἶναι αὐτὸν δύσχερῆ, θρασὺν, προπετῆ, &c. quod accipio de Timæo Siculo. Erat autem Timæus ille maledicentiſſimus, invidus & calumniator: unde à reprehendendi ſtudio ἐπιτίμαιος dicebatur, ut eſt apud Strabonem & Diodorum Siculum. Sed pro Ερπυλίδῃ legendum procul dubio Ερπυλίδι: immo Ερπυλλίδι, per duplex λ, ut & ratio nominis, & Athenæi auctoritas ſatis probant. Αριστοτέλης ὁ Σταγειρίτης, οὐκ ἐξ Ερπυλλίδος τῆς ἑταίρας ἐπαιδοποίησε Νικόμαχον, καὶ συνῆν ταύτῃ μέχρι θανάτου; verba ſunt Athenæi è libro XIII. Dipnoſ.

ἐσθῆτί τε ἐπισήμῳ χρώμενος] Idem teſtatur Ælianus Variæ Hiſtoriæ III. 9. cujus verba profert Aldobrandinus.

ἀπέστη δὲ Πλάτωνος ἔτι περιόντος] Falſum hoc eſſe ait Ammonius, ſive Philoponus, in Vita Ariſtotelis, his verbis: οὐ γὰρ ἔτι ζῶντος τοῦ Πλάτωνος ἀντῳκοδόμησεν αὐτῷ τὸ Λύκειον ὁ Αριστοτέλης, ὥς τινες ὑπολαμβάνουσι· πῶς γὰρ ἠδύνατο, μέγα τότε δυναμένων Χαβρίου τε καὶ Τιμοθέου, τῶν Αθήνησι στρατηγῶν, καὶ τῷ γένει προσηκόντων τῷ Πλάτωνι; πειρῶνται γάρ τινες λέγειν, ὅτι ἔτι ζῶντος Πλάτωνος, ἀντῳκοδόμησεν αὐτῷ τὸ Λύκειον ὁ Αριστοτέλης, ἐκ τοῦ ἐν πολλοῖς ἀντιλέγειν τῷ Πλάτωνι· πρὸς οὓς ῥητέον, ὅτι οὐχ ἁπλῶς ἀντιλέγει τῷ Πλάτωνι, ἀλλὰ τοῖς μὴ νοήσασι τὰ τοῦ Πλάτωνος, &c. *Falſum eſt autem quod quidam putant Ariſtotelem vivente adhuc Platone, Scholæ ejus contrariam in Lyceo Scholam inſtituiſſe. Qui enim fieri potuit, cum quidem eo tempore gratiâ & auctoritate plurimùm apud Athenienſes valerent Chabrias & Timotheus, qui è ducibus Athenienſium & Platonis cognatis fuerunt. Non deſunt tamen qui id affirment, eo impulſi, quòd in multis Platoni contradicit Ariſtoteles: quibus reſpondendum eſt, Ariſtotelem non ipſi ſimpliciter Platoni contradicere, ſed iis qui dicta ejus minùs rectè ſunt interpretati.* A Laërtio ſtat Ælianus Var. Hiſtor. lib. III. cap. 9. ubi eum videſis.

Αριστοτέλης ἡμᾶς ἀπελάκτισε, &c.] Idem teſtatur idem Ælianus ibidem.

καὶ μέχρι μὲν ἀλείμματος] Id eſt, *ad eam uſque horam, quæ unctioni dicata erat*, ut rectè hunc locum exponit Jonſius Diſſertatione de Hiſtoria Peripatetica.

ὅθεν Περιπατητικὸν προσαγορευθῆναι· οἱ δ᾽ ὅτι, &c.] A loco veriſimilius eſt Peripateticum fuiſſe denominatum: (nam & περίπατος de loco non minùs quàm de actione ipſa ambulandi uſurpatur. Ita *ambulationes* pro *locis ambulationum* apud Suetonium.] Suidas quoque in Αριστοτέλης: Αριστοτέλης ἦρξε ἔτη ιγ´. τῆς Περιπατητικῆς κληθείσης φιλοσοφίας, διὰ τὸ ἐν περιπάτῳ, ἤτοι κήπῳ διδάξαι ἀναχωρήσαντα τῆς Ακαδημίας, ἐν ᾗ Πλάτων ἐδίδαξεν. & in Σωκράτης ubi de Ariſtotele: αὐτὸς γὰρ ἀκροατὴς τοῦ Πλάτωνος γενόμενος εἰς κῆπόν τινα πρὸ τῆς πόλεως τὰς διατριβὰς ποιησάμενος, ἐκ τοῦ κατ᾽ αὐτὸν περιπάτου, Περιπατητικοὺς ὠνόμασε τοὺς ἀπ᾽ αὐτοῦ. His adde quæ habet Heſychius initio opuſculi de Vitis: Κυνικὴ ἐκλήθη φιλοσοφία, διὰ τὸ ἐν Κυνοσάργει τῷ γυμνασίῳ κατάρξασθαι αὐτῆς τὸν Αντισθένην· ἡ δὴ Περιπατητικὴ διὰ τὸ ἐν περιπάτῳ, ἤτοι κήπῳ, κατάρξαι αὐτῆς Αριστοτέλην. Vide nos ſuprà ad Laërtii Prooemium, & Jonſium dicto loco.

αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ξενοκράτη δ᾽ ἐᾶν λέγειν] De Iſocrate dixiſſe hoc Ariſtotele ſcribit Cicero III. de Oratore, & I. Tuſculanarum. Idem ſcribit & Quintilianus Inſtit Orat. lib. III. cap. I. cujus hæc ſunt verba: *Nam & Iſocratis præſtantiſſimi diſcipuli fuerunt in omni ſtudiorum genere, eoque jam ſeniore (octavum enim & nonageſimum implevit annum) pomeridianis ſcholis* (diſſertationes, diſputationes, præceptiones intelligit) *Ariſtoteles præcipere artem oratoriam cœpit, noto quidem illo, ut traditur, verſu ex Philoctetâ, frequenter uſus*

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ισοκράτην δ᾽ ἐᾶν λέγειν.

ita legendum, non, ut vulgò legitur, καὶ Ισοκράτην. Sequitur, *Turpe eſſe facere, & Iſocratem pati dicere*, quod eſſe gloſſema quis non videt?

καὶ πρὸς θέσιν συνεγύμναζε τοὺς μαθητὰς ἅμα καὶ ῥητορικῶς ἐπασκῶν] Quod etiam tradit Cicero in Oratore: *In hac* (theſi) *Ariſtoteles adoleſcentes, non ad Philoſophorum morem tenuiter diſſerendi, ſed ad copiam Rhetorum in utramque partem, ut ornatiùs & uberiùs dici poſſit, exercuit.*

πρὸς Ερμείαν τὸν εὐνοῦχον Αταρνέως ὄντα τύραννον, &c.] De illo Suidas: Ερμίας ὁ εὐνοῦχος, Αταρνεύς· χώρα δὲ ἐπὶ Μυσίας, τῆς πρὸς τῷ Ελλησπόντῳ, ἧς καὶ ἦρχε βασιλέως τοῦ Περσῶν ὑπήκοος. εὐνοῦχος καὶ δοῦλος γενόμενος Εὐβούλου Βιθυνοῦ δυνάστου καὶ φιλοσόφου· ἀσκηθεὶς παιδείαν πρὸς Αριστοτέλην· καὶ τὴν θετὴν αὐτοῦ θυγατέρα ἔδωκε τῷ φιλοσόφῳ. τοῦτον δὲ τὸν Ερμίαν μόνον γράφουσι διὰ τοῦ ι. ἐν δὲ τοῖς τοῦ Ιππώνακτος στίχοις ἰαμβικοῖς εὕρηται στίχος οὕτως,

Εὐνοῦχος ὢν καὶ δοῦλος ἦρχεν Ερμίας.

ἔστι καίτοι θλαδίας ὤν, ἔσπειρε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν ἐξ αὐτῆς τὴν Πυθιάδα θυγατέρα αὐτοῦ. Illius

A meminit & Plinius XXXVII. 5. & Tertullianus in Apologetico cap. 46.

τὴν θυγατέρα. ἢ ἀδελφιδῆν.] ἀδελφὴν emendat Nunneſius ex Ariſtocle Meſſenio apud Euſebium lib. XV. de Præpar. Evangelica, cujus locum placet adducere: δύο δὲ ταῦτα δοκεῖ πιστεύεσθαι, δι᾽ ἃ ψέγουσί τινες αὐτόν· ἓν μέν, ὅτι τὴν Ερμείου γήμειε φύσει μὲν ἀδελφήν, θετὴν δὲ θυγατέρα Πυθιάδα, κολακεύων αὐτόν.

Pag. 115. καὶ ἔθυεν ὑπερχαίρων τῷ γυναίῳ, ὡς Αθηναῖοι τῇ Ελευσινίᾳ Δήμητρι] Ariſtocles apud Euſebium de Præpar, Evang. dicto loco: φησὶ γὰρ (Λύκων) θύειν Αριστοτέλη θυσίαν τετελευτηκυίᾳ τῇ γυναικὶ τοιαύτην, ὁποίαν Αθηναῖοι τῇ Δήμητρι. Pro Ελευσινείᾳ

B legitur in aliis editionibus, nec non in Codice Regio, Ελευσινίδι, vitioſè pro Ελευσινιάδι.

Παιᾶνα ἔγραψεν] Pæana eſſe negat Athenæus XV. 16. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ πολυμαθεστάτου γραφὲν Αριστοτέλους εἰς Ερμείαν τὸν Αταρνέα, οὐ παιάν ἐστιν, ὡς ὁ τὴν τῆς ἀσεβείας κατὰ τοῦ φιλοσόφου γραφὴν ἀπενεγκάμενος Δημόφιλος εἰς αἰδῶ παρασκευασθεὶς ὑπ᾽ Εὐρυμέδοντος, ὡς ἀσεβοῦντος καὶ ᾄδοντος ἐν τοῖς συσσιτίοις ὁσημέραι εἰς τὸν Ερμείαν παιᾶνα. ὅτι δὲ παιᾶνος οὐδεμίαν ἔμφασιν παρέχει τὸ ᾆσμα, ἀλλὰ τῶν σκολιῶν ἕν τι, καὶ αὐτὸ εἶδός ἐστιν ἐξ αὐτῆς τῆς λέξεως, φανερὸν ὑμῖν ποιήσω,

Αρετὰ πολύμοχθε

C Γένει βροτείῳ, &c.

ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα εἴ τις τὶ κατιδεῖν ἐν τούτοις δύναται παιανικὸν ἰδίωμα, σαφῶς ὁμολογοῦντος τοῦ γεγραφότος, τετελευτηκέναι τὸν Ερμείαν, δι᾽ ὧν εἴρηται, Σᾶς γὰρ φιλίου μορφᾶς Αταρνέως ἔντροφος, ἠελίου χήρωσεν αὐγάς. οὐκ ἔχει δ᾽ οὔτε τὸ παιανικὸν ἐπίρρημα, καθάπερ ὁ εἰς Λύσανδρον τὸν Σπαρτιάτην γραφεὶς ὄντως παιάν. Athenæi rationes confutantem vide Caſaubonum hîc & ad Athenæum.

ὃς ἔνδον γέγραπται] Hoc eſt, inferiùs, ἐν τῷδε συγγράμματι, ut rectè Caſaubonus, Ita Martialis lib. III. epig. 68.

Huc eſt uſque tibi ſcriptus, Matrona, libellus.

D *Cui ſint ſcripta rogas interiora? mihi.*

& Cicero lib. III. ad Quintum Fratrem epiſt. I. *Quod interiore epiſtolâ ſcribis, me Idibus*, &c.

καὶ αἰτήσας ἀναστῆσαι αὐτοῦ τὴν πατρίδα, &c.] Ammonius, ſive Philoponus in Vita Ariſtotelis: ὅτι δὲ καὶ κοινῇ πολλοὺς εὖ ἐποίησε, δηλοῖ τό, καὶ τὴν τῶν Σταγείρων πόλιν κατασκαφθεῖσαν, πείθειν τὸν Αλέξανδρον αὖθις κτίζειν, ὅθεν καὶ οἱ Σταγειρῖται ἑορτὴν ἐπιτελοῦσιν αὐτῷ Αριστοτέλεια (ita legendum non Αριστοτέλειαν) αὐτὴν προσαγορεύοντες. καὶ τὸν μῆνα δὲ ἐν ᾧ ἡ ἑορτὴ ἐπιτελεῖται Σταγειρίτην προσαγορεύουσι. καὶ τὴν Ερεσσὸν δέ, τὴν τοῦ Θεοφράστου πόλιν, μέλλουσαν ἀδικηθῆναι ὑπὸ τοῦ βασιλέως Αλεξάνδρου ἐλύτρωσε τῆς ἀδικίας. Ubi pro ἀδικηθῆναι & ἀδικίας legendum

E videtur ἀοικηθῆναι & ἀοικίας, ut rectè monuit Nunneſius.

ὥστε κατὰ δέκα ἡμέρας ἄρχοντα ποιεῖν] Huc facit locus ille elegantiſſimus Quintiliani Inſtit. Orat. lib. I. cap. 2. *Non inutilem ſcio ſervatum eſſe a Præceptoribus meis morem, qui cùm Pueros in claſſes diſtribuerant, ordinem dicendi ſecundùm vires ingenii dabant: & ita ſuperiore loco quiſque declamabat, ut præcedere profectu videbatur. Hujus rei judicia præbebantur.* (aliàs *probabantur*; malo *proponebantur*) *Ea nobis ingens palmæ contentio: ducere verò claſſem, multò pulcherrimum. Nec de hoc ſemel decretum erat: triceſimus dies reddebat victo certaminis poteſtatem. Ita nec ſuperior ſucceſſu curam remittebat, & dolor victum ad depellendam ignominiam concitabat. Id nobis acriores ad ſtudia diſcendi faces ſub-*

F *didiſſe, quàm exhortationes docentium, pædagogorum cuſtodiam, vota parentum, quantum animi mei conjecturâ colligere poſſum, contenderim.*

συστήσας αὐτῷ τὸν συγγενῆ Καλλισθένη τὸν Ολύνθιον] Suidas in Καλλισθένης: Καλλισθένης Δημοτίμου· οἱ δὲ Καλλισθένους· Ολύνθιος, μαθητὴς Αριστοτέλους καὶ ἀνεψιδοῦς· ὃν ἔδωκεν ἕπεσθαι Αλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι· ὁ δὲ ἐν γαλεάγρᾳ σιδηρᾷ βαλών, ἀνεῖλεν ἅμα Νεάρχῳ τῷ Τραγικῷ, διότι αὐτῷ συνεβούλευε μὴ ἐπιζητεῖν ὑπὸ Αθηναίων καλεῖσθαι δεσπότης. Τινὲς δὲ αὐτὸν ὡς ἐπιβουλεύοντα Αλεξάνδρῳ ἀνῃρῆσθαί φασιν ἅμα Νεάρχῳ.

Ωκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ᾽ ἀγορεύεις] Verſus Homericus, quem Diogenes Canis quemdam ſumptuoſè

A ptuosè obſonantem compellans, ita immutavit,

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγοράζεις.

auctor Diogenes noſter infrà in Cynico cognomine. Plutarchus, in Alexandro, Ariſtotelem ait auditis iis quæ Alexandro Calliſthenes loquebatur, dixiſſe, ὅτι Καλλισθένης λέγειν μὲν ἦν δυνατὸς, νοῦν δὲ οὐκ εἶχεν.

ἐν σιδηρᾷ περιήγετο γαλεάγρᾳ, φθειριῶν καὶ ἀκόμιστος] Suidas dicto loco: Et poſtea: καὶ φέρεται λόγος ὡς ὁ Καλλισθένης ὑπὸ φθειρῶν ὑπερβλύσεως καὶ ἐκβράσεως τὸν βίον καταστρέφει· καὶ μαρτυρεῖ ὁ ἴαμβος οὗτος,

Καὶ φθειριᾶσαν, ὡς ὁ πρὶν Καλλισθένης.

Etiam phthiriaſi periiſſe Calliſthenem ἐν εἱρκτῇ φρουρούμενον, B ſcripſit Plutarchus in Sylla.

καὶ ἀκόμιστος] Deſiderius Heraldus ad oram libri καὶ ἀκόσμητος. Nihil muto. ἀκόμιστος eſt *neglectus, ſqualidus, de quo cura nulla habetur.*

καὶ τέλος λέοντι παραβληθεὶς, &c.] Vide Aldobrandinum.

Εὐρυμέδοντος, &c. ἢ Δημοφίλου Eurymedontem in caput Ariſtotelis Demophilum ſubornaſſe, εἰς αἰδῶ, id eſt, ut accuſatori major præſtaretur honos & reverentia, ſcripſit Athenæus loco ſupra adducto: unde colligebat Caſaubonus magnâ inter ſuos cives fuiſſe auctoritate Demophilum.

ἐπειδήπερ τὸν ὕμνον ἐποίησεν εἰς τὸν προειρημένον Ἑρμείαν] διά τινα δόγματα τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, inquit C Origenes lib. I. contra Celſum: οὗτος γὰρ ἰδὼν συγκροτεῖσθαι μέλλον κατ' αὐτοῦ δικαστήριον, ὡς κατὰ ἀσεβοῦς, διά τινα δόγματα τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, ἃ ἐνόμισαν εἶναι ἀσεβῆ Ἀθηναῖοι ἀναχωρήσας ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, ἐν Χαλκίδι τὰς διατριβὰς ἐποιήσατο, ἀπολογησάμενος τοῖς γνωρίμοις, καὶ λέγων, Ἀπίωμεν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, ἵνα μὴ πρόφασιν δῶμεν Ἀθηναίοις τοῦ δεύτερον ἄγος ἀναλαβεῖν παραπλήσιον τῷ κατὰ Σωκράτους, καὶ ἵνα μὴ δεύτερον εἰς φιλοσοφίαν ἀσεβήσωσιν. *Is enim cùm intellexiſſet parari ſibi judicium ut impio, propter quædam dogmata ipſius ſuſpecta impietatis Athenienſibus, diſcedens Athenis, apud Chalcidem ſcholam habuit; ſic rationem reddens Diſcipulis: diſcedamus Athenis, ne præbeamus Athenienſibus ſecundam occaſionem ſceleris, quale priùs perpetraverunt in Socratem, neve* D *iterum per impietatem violent Philoſophiam.* Peripateticorum placitum erat, preces & ſacrificia inutilia eſſe. Idem Origenes lib. II. contra Celſum: ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ Περιπάτου, μηδὲν φάσκοντας ἀνύειν εὐχὰς, καὶ τὰς ὡς πρὸς τὸ θεῖον θυσίας.

πιὼν ἀκόνιτον ἐτελεύτησεν] ἐν Χαλκίδι, addit Auctor anonymus Vitæ MS. Ariſtotelis.

Εὔμολος] Agnoſcunt hanc lectionem & Stephanicæ Editiones. Sed legendum Εὔμηλος, ut habent MSS. Regii, & Editio Baſileenſis, utque Caſaubonus emendavit.

Πλάτωνι δὲ ἑπτακαιδεκαέτης συνέστη] Optimè. Malè ceteræ Editiones ἑπτὰ καὶ δέκα ἔτη: niſi dicas ſubaudiendum γεγονώς. Sed neque ſic legi poteſt, quandoquidem E Ariſtoteles XX. annos cum Platone verſatus eſt. Origenes contra Celſum lib. II. ἐπεὶ δὲ φιλοσοφίαν περιβάλλεται ὁ Κέλσος, πυθοίμεθ' ἂν αὐτοῦ, ἤ τι ἄρα Πλάτωνος ἦν κατηγορία, τὸ μετὰ εἴκοσιν ἔτη τῆς παρ' αὐτῷ ἀκροάσεως ἀποφοιτήσαντα τὸν Ἀριστοτέλη, κατηγορηκέναι μὲν τοῦ περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς λόγου, Πλάτωνος δὲ τερετίσματα τὰς ἰδέας ὠνομακέναι; *Quoniam autem pro Philoſopho vult haberi Celſus, interrogemus eum, num Platonis erat crimen, quòd vigeſimo anno poſtquam eum audire cœperat Ariſtoteles, à præceptore deſciſcens, accuſavit, ipſius doctrinam de immortalitate animæ, & Ideas Platonis argutationes nominavit?* Videatur Nunneſius ad Vitam Ariſtotelis F pag. 67.

ὁ δὲ ὕμνος ἔχει τοῦτον τὸν τρόπον] Ex quo colligebat Julius Cæſar Scaliger Poëtices lib. I. capite 33. Ariſtotelem in Poëticis magnum fuiſſe, neque ipſo Pindaro minorem. Profert hunc Hymnum & Athenæus Dipnoſ. lib. XV. cap. 16.

Ἀρετὰ πολύμοχθε, γένει βροτείῳ] Sunt duo verſus,

Ἀρετὰ πολύμοχθε
Γένει βροτείῳ.

καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος] Apud Athenæum,

Καὶ θανεῖν ζηλωτὸς Ἑλλάδι πότμος.

Καὶ πόνοις τλῆναι μαλεροὺς ἀκάμαντας, &c.] Apud Athenæum,

Καὶ πόνους τλῆναι μαλεροὺς ἀκάμαντας τοῖον
Ἐπὶ φρένα βάλλεις
Καρπὸν τ' ἀθάνατον.

Apud Scaligerum dicto loco:

Καὶ πόνοις τλῆναι μαλεροὺς
Ἀκάμαντας. Τοῖον, &c.

Caſaubonus edidit,

Καὶ πόνοις τλῆναι [καὶ] ἀκάμαντας. τοῖον.

Χρυσοῦ τε κρεῖσσον καὶ γονέων] κρέσσω Athenæus, quod magis placet, quodque ſequitur Caſaubonus.

Σοῦ δ' ἕνεκ' ἐκ Διὸς Ἡρακλέης] Ita meliùs quàm apud Athenæum,

Σεῦθ' ἕνεκεν ὁ δῖος Ἡρακλῆς.

Ἔργοις ἀναγορεύοντες δύναμιν] Corrige ex Athenæo

Ἔργοις σὰν ἀγρεύοντες δύναμιν.

Ἀταρνέως ἔντροφος] Apud Athenæum,

Καὶ Ἀθαρνέως ἔντροφος.

ἔντροφον habet editio Baſileenſis & Stephanicæ, ἔντροπος Codex Regius. ἔντροφον probat Caſaubonus.

Pag. 116. Τοὶ γὰρ] MS. Regius Ποῖ γάρ. Caſ. Τοίγαρ.

θύγατρες] θυγατέρες Athen. malè.

βεβαίου] βεβαίας Athen. minùs rectè.

Δηοῦς] Heſychius Grammaticus: Δηὼ, Δημήτηρ.

λόγον φησὶ δικανικὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ συγγράψαι ἐπ' αὐτῇ ταύτῃ τῇ δίκῃ] Meminit hujus Orationis Athenæus dicto loco, ſed de ea dubitat eſſetne Ariſtotelis: ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ, εἰ μὴ κατέψευσται ὁ λόγος, φησὶν, Οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἑρμείᾳ θύειν ὡς ἀθανάτῳ προαιρούμενος, ὡς θνητῷ μνῆμα κατεσκεύαζεν, καὶ ἀθανατίζειν τὴν φύσιν βουλόμενος ἐπιταφίοις ἂν τιμαῖς ἐκοσμήσατο.

Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ, γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ] Verſus ex duobus hemiſtichiis Homericis conflatus. Verſus Homerici ſunt Odyſſ. η.

Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
Αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλὴ, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

Meminit Ammonius, ſive Philoponus in Vita Ariſtotelis: ἐδήλωσε δὲ καὶ Ἀντιπάτρῳ τῷ βασιλεῖ, ὅτι ἐν Ἀθήνησιν ἐνδιατρίβειν ἐργῶδες· εἶπε δὲ καὶ τὸ Ὁμηρικὸν ἐκεῖνο ἔπος,

Ὄχνη ἐπ' ὄχνῃ γηράσκει σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

ὡς ἐκ τούτων ἐλέγχων τὰς τῶν Ἀθηναίων συκοφαντίας. allusione ſcilicet vocis σῦκον ad vocem συκοφαντία. Euſtathius ad hæc Odyſſ. η. σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ: Τὸ δὲ, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ, ἀπεχρήσατό ποτε τῷ Σταγειρόθεν Σοφῷ εἰς σκῶμμα τῶν Ἀθηναίων, ὡς χαιρόντων συκοφαντίᾳ, ὅτε Σωκράτην ὑπεξήγαγον κωνείῳ, τοῦ βίου. μελετήσας γὰρ ὑποχωρῆσαι τότε ὁ Σταγειρίτης, εἶπεν ἐξ Ὁμήρου τρυγήσας τὴν ὀπώραν τῆς ἐν λόγῳ χάριτος, ὡς οὐκ ἂν μείνῃ παρὰ τοιαύτῃ πόλει ἐν ᾗ γηράσκει σῦκον ἐπὶ σύκῳ· τουτέστιν, ὅπου τὰ τῆς συκοφαντίας διηνεκῆ καὶ ἀδιάδοχα καὶ τῷ μακρῷ τοῦ χρόνου συμπαρεκτεινόμενα.

γεννηθῆναι μὲν αὐτὸν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐννάτης καὶ ἐννενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος] At in Vita ἀνεκδότῳ: ἐγεννήθη δὲ ἐν τῇ σθ'. Ὀλυμπιάδι. Sed ibi legendum ϛθ'.

διατρίψαι παρ' αὐτὸν] παρ' αὐτῷ Scaliger ad oram libri.

Πυθοδότου] Pythodorus dicitur Diodoro.

Θεόκριτος ὁ Χῖος] De quo Theocritus Syracuſius in Epigrammate, quod ejus Idylliis præponi ſolet:

Ἄλλος ὁ Χῖος· ἐγὼ δὲ Θεόκριτος ὃς τάδ' ἔγραψα,
Εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμὶ Συρακοσίων, &c.

Floruit ſub Alexandro, teſte Plutarcho libro περὶ παίδων ἀγωγῆς, & Metrodori Iſocratici diſcipulus fuit, ut eſt apud Suidam in Θεόκριτος, qui & Epigrammata ſcripſiſſe refert. Ejus Vitam ſcripſerat Ambryon ille de quo mox Laërtius, cujus mentionem alibi factam non reperio. Epigrammati Theocriti Chii, quod profert hîc Laërtius, addendum hoc diſtichum ex Plutarcho & Euſebio rectè monuit Caſaubonus,

Οι

Ὃς διὰ τὴν ἀκρατῆ γαστρὸς φύσιν εἵλετο ναίειν,
Ἀντ᾽ Ἀκαδημείας βορβόρου ἐν προχοαῖς.

ἡμεῖς δὲ καὶ διαθήκαις αὐτοῦ περιετύχομεν] In Vita Ariſtotelis, ex vetere tranſlatione, mentio fit hujus Teſtamenti, his verbis: *Mortuus eſt in Chalcide, demittens Teſtamentum ſcriptum, quod fertur ab Andronico & Ptolemæo cum voluminibus ſuorum Tractatuum.* Meminit & Athenæus lib. XIII. Ceterùm pro περιετύχομεν, ἐνετύχομεν habent hîc ceteræ Editiones, & quidem rectiùs.

ἔσται μὲν εὖ. ἐὰν δέ τι συμβαίνῃ] Si quid humanitus accidat. Ita infrà in Theophraſti teſtamento: ἔσται μὲν εὖ. ἐὰν δέ τι συμβῇ, τάδε διατίθεμαι.

ἕως δ᾽ ἂν Νικάνωρ καταλάβῃ, ἐπιμελεῖσθαι, &c.] Vide hîc Caſaubonum. Placet hæc interpretatio, *tantiſper dum redux ſit Nicanor.* Ita infrà in Stratonis teſtamento: ἐπειδὰν δὲ παραγένηται Ἀρκεσίλαος, λογισάσθω Ἱραῖος μετ᾽ Ὀλυμπικοῦ καὶ Ἐπικράτους, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελητῶν τὸ γεγονὸς ἀνάλωμα εἰς τὴν ἐκφορὰν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ νομιζόμενα. *Ubi verò Arceſilaus venerit; Iræus unà cum Olympico, & Epicrate, ac reliquis Curatoribus, rationes ſubducito, quantum ſumptus in funus, & cetera, quæ juſta ſunt, factum ſit.*

Ἵππαρχον] Deeſt hoc nomen in aliis editionibus; ſed agnoſcit illud & Codex Regius, & Vetus Interpres. Expunctum fuiſſe veroſimile eſt à Librario qui hanc vocem à præcedente Τίμαρχον diverſam non eſſe exiſtimaverat.

ἐνδεδόσθαι αὐτὴν Νικάνορι] Filia illa Ariſtotelis *Pythias* vocabatur. Tribus viris nupſit, primùm quidem Nicanori; deinde Procli, qui genus duxerat à Demarato Lacedæmoniorum Rege; & poſtea Metrodoro Medico. Auctor Sextus Empiricus adverſus Mathematicos cap. 12. Πυθιὰς δὲ ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους θυγάτηρ, τρισὶν ἀνδράσιν ἐγαμήθη· πρῶτον μὲν, Νικάνορι τῷ Σταγειρίτῃ, οἰκείῳ ὄντι Ἀριστοτέλους· δευτέρῳ δὲ, Προκλεῖ, Δημαράτου τῶν Λακεδαιμονίων βασιλέως ἀπογόνῳ, ὃς καὶ δύο ἐξ αὐτῆς τεκνοῦται παῖδας, Προκλέα τε καὶ Δημάρατον, τοὺς παρὰ Θεοφράστου φιλοσοφήσαντας· τρίτῳ δὲ, Μητροδώρῳ ἰατρῷ, Χρυσίππου μὲν τοῦ Κνιδίου μαθητῇ, Ἐρασιστράτου δὲ ὑφηγητῇ· ᾧ γίνεται παῖς Ἀριστοτέλης. Poſtrema verba turbat Plinius XXIX. 1. Eraſiſtratum Chryſippi diſcipulum, Ariſtotelis filiâ genitum aſſerens. Nicanor autem ille filius fuit Proxeni Atarnenſis, ut eſt apud Ammonium in Vita Ariſtotelis: μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν τοῦ Νικομάχου καὶ τῆς Φαιστίδος, ἀνάγεται ὁ Ἀριστοτέλης παρά τινι Προξένῳ Ἀταρνεῖ. οὗ καὶ τῆς τροφῆς διαμεμνημένος ὁ Ἀριστοτέλης, οὐ μόνον τὸν τούτου υἱὸν Νικάνορα ἀνέθρεψε, καὶ πᾶσαν παιδείαν ἐπαίδευσεν, ἀλλὰ καὶ υἱὸν αὐτὸν ᾠκειοποιήσατο· καὶ τελευτῶν ἐν ταῖς οἰκείαις διαθήκαις ἐπέτρεψε τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα Πυθιάδα δοῦναι γαμετὴν τῷ Νικάνορι. *Mortuis Nichomacho & Phæſtide educatus eſt Ariſtoteles apud Proxenum quemdam, Atarneum: cujus educationis memor Ariſtoteles Nicanorem Proxeni filium non eduxit tantùm, & omnibus honeſtis artibus erudiit: ſed & in filium ſibi adoptavit: ac cùm morti propinquus teſtamentum faceret, mandavit ut Nicanori filia ſua nuptum daretur.* Ceterùm pro ἐνδεδόσθαι, quod hîc in editione Aldobrandiniana legitur, ἐκδόσθαι habet editio Stephani, nec non Palatinus codex, & Florentinus; at Baſileenſis ἐκδεδόσθαι, quod magis placet.

ὃ μὴ γένοιτο, οὐδὲ ἔσται] *Quod abominor* hoc ſenſu dixerunt Latini. Apud Papinianum l. 41. ſect. 8. De vulg. & pup. ſubſtit. *Si, quod abominor, intra pubertatis annos deceſſerit.* Et apud Scævolam l. 88. ſect. 9. de Legatis II. *Si, quod abominor, neque filia mea, neq; nepos meus, heredes mei erunt.* Et l. 85. de heredib. inſtit. *Si mihi Titius heres eſſe noluerit, aut, quod abominor, priùs morietur, quàm meam hereditatem adierit.*

Pag. 117. Νικάνωρ κύριος ἔστω καὶ περὶ τοῦ παιδίου, καὶ περὶ τῶν ἄλλων διοικεῖν ἀξίως καὶ αὐτοῦ καὶ ἡμῶν] Omiſit Aldobrandinus horum verborum interpretationem.

ἐπιμελείσθω δὲ] Corrige δὴ. & ita Caſ.

ἐὰν δὲ βούλεται Θεόφραστος εἶναι μετὰ τῆς παιδὸς] ἐὰν δὲ καὶ βούληται, Caſ.

εἶναι δὲ καὶ Ἀμβρακίδα ἐλευθέραν] Ἀμβρακίδα Editio Stephani, & Codex Florentinus, nec non Palatinus. Editio Baſileenſis Ἀβρακίδα, quod minùs placet.

καὶ Σίμῳ χωρὶς τοῦ πρότερον ἀργυρίου αὐτῷ εἰς παῖδα ἄλλον, ἢ παῖδα πρίασθαι, ἢ ἀργύριον δοῦναι] Hunc locum ſic legit Caſaubonus: καὶ Σίμῳ χωρὶς τοῦ πρότερον ἀργυρίου αὐτῷ δοθέντος εἰς παῖδα ἄλλον, ἢ παῖδα πρίασθαι, ἢ ἀργύριον δοῦναι.

Τάχωνα] Τύχωνα aliæ Editiones rectiùs. Suidas: Τύχων Τύχωνος, ὄνομα κύριον. Vide ſuprà p. 459.

Γρυλλίωνος] Aliter Γρυλλίωνι. Non aliunde mihi notus Statuarius ille.

Ἀριμνήστου] Arimneſtus frater fuit Ariſtotelis. Suidas in Ἀριστοτέλης: καὶ ἀδελφοὺς μὲν ἔσχεν Ἀρίμνηστον καὶ Ἀριμνήστην. Eadem legas in Vita ἀνεκδότῳ. Et in Vita Ariſtotelis ex vetere tranſlatione: *Genitus autem eſt eis* (Nichomachi & Phæſtidi) *non ſolum Ariſtoteles, ſed Arimneſtus & Arimneſte.*

καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας τὴν Δήμητρα ἀναθεῖναι εἰς Νεμέαν] Caſaubonus emendabat, καὶ τὴν τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας τῇ Δημητρὶ ἀναθεῖναι εἰς Νεμέαν: eum vide. Hujus imaginis matris Ariſtotelis meminit Plinius, ubi de Protogene.

ἐν Σταγείρῃ] Aliàs Στάγειρα dicitur hæc urbs πληθυντικῶς.

ἔνιοι δὲ καὶ ἀσκίον θερμοῦ ἐλαίου ἐπιθέναι αὐτὸν τῷ στομάχῳ] Erat enim κακοστόμαχος. Cenſorinus de die Natali: *Ariſtotelem ferunt naturalem ſtomachi infirmitatem, crebraſq; morbidi corporis offenſiones adeo virtute animi diu ſuſtentaſſe, ut magis mirum ſit ad annos 63. eum vitam protuliſſe, quàm ultra non pertuliſſe.*

λέγεται δὲ καὶ λοπάδας αὐτοῦ πλείστας εὑρῆσθαι, &c.] Meminit idem Plinius lib. XXXV. *In Ariſtotelis heredum auctione lx. patinas veniſſe traditur.* φαρμακοπώλης dicitur Athenæo VIII. 13. πολλὰ δὲ ἔχων ἔτι λέγειν, περὶ ὧν ἐλήρησεν ὁ φαρμακοπώλης, παύομαι. καί τοι εἰδὼς καὶ Ἐπίκουρον τὸν φιλαληθέστατον ταῦτ᾽ εἰπόντα περὶ αὐτοῦ, ἐν τῇ περὶ ἐπιτηδευμάτων ἐπιστολῇ, ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἐπὶ στρατείαν ὥρμησε, καὶ ὅτι ἐν ταύτῃ κακῶς πράττων ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἦλθεν, &c. *Multa oratione perſequi deſino, in quibus Seplaſiarius hallucinatus eſt: haud ignarus Epicurum veritatis amantiſſimum, in Epiſtola de vitæ rationibus ac inſtitutis, prodidiſſe, illum diſſipato patrimonio, repentino quodam impetu animi ſtipendia feciſſe, & cùm parum felix ei fuiſſet militia, medicamenta vendidiſſe.*

Λύκωνα] Videatur hîc omnino Caſaubonus.

Pag. 118. καὶ ὁπότε κοιμῷτο, σφαῖραν χαλκῆν βάλλεσθαι αὐτῷ εἰς τὴν χεῖρα, λεκάνης ὑποκειμένης] Quod Ariſtotelis diſcipulum Alexandrum Magnum feciſſe quoque narrat Ammianus Marcellinus libro XVI. *Alexander æneâ conchâ ſuppoſitâ brachio extra cubile protento, pilam tenebat argenteam, ut cùm nervorum vigorem ſopor laxaſſet infuſus, geſtaminis lapſi tinnitus abrumperet ſomnum:* ad quem locum videndus Henricus Valeſius.

ἐρωτηθεὶς τί περιγίνεται κέρδος τοῖς ψευδομένοις, &c.] D. Hieronymus Epiſtolâ ad Julianum Diaconum: *Antiquus ſermo eſt, Mendaces faciunt, ut nec vera dicentibus credatur.*

ἐλεημοσύνην] Nota hanc vocem in eo ſenſu, & nos vide ad Laërtianorum librorum inſcriptionem.

Οὐ τὸν τρόπον, εἶπεν, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον ἠλέησα] Laërtius infrà de eodem Ariſtotele: πρὸς τὸν αἰτιασάμενον ὡς εἴη μὴ ἀγαθῷ ἔρανον δεδωκὼς, φέρεται γὰρ καὶ οὕτω, Οὐ τῷ ἀνθρώπῳ, φησὶν, ἔδωκα, ἀλλὰ τῷ ἀνθρωπίνῳ. Stobæus Serm. XXXV. Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος, αἰτηθείς ποτε ἔρανον ὑπὸ μοχθηροῦ, καὶ παρασχόμενος, ἐπειδὴ ἐλάβετό τις αὐτοῦ ὅτι τοιούτῳ ἔδωκεν, Οὐ τῷ ἀνθρώπῳ, ἔφη, ἀλλὰ τῷ ἀνθρωπίνῳ.

ὡς ἡ μὲν ὅρασις ἀπὸ τοῦ περιέχοντος ἀέρος λαμβάνει τὸ φῶς, ἡ δὲ ψυχὴ ἀπὸ τῶν μαθημάτων]

Διπλῶς ὁρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα,

inquit Comicus.

Τί ἐστιν ἐλπίς; Ἐγρηγορότος, εἶπεν, ἐνύπνιον] Tribuitur Pindaro apud Stobæum Serm. CIX.

τριῶν ἔφη δεῖν παιδείᾳ, φύσεως, μαθήσεως, ἀσκήσεως] Plura requirebat Hippocrates, tractatu qui Νόμος inſcribitur: χρὴ γὰρ ὅστις μέλλει ἰητρικῆς ξύνεσιν ἀτρεκέως ἁρμόζεσθαι, τῶν δέ μιν ἐπήβολον γενέσθαι, φύσιος, διδασκαλίης, τόπου εὐφυέος, παιδομαθίης, φιλοπονίης, χρόνου.

τὸ κάλλος παντὸς ἔλεγεν ἐπιστολίου συστατικώτερον] Stobæus Serm. LXIII. Ἀριστοτέλης ἔφη, τὸ κάλλος πάσης ἐπιστολῆς συστατικώτερον. Ita legendum, non σωματικώτερον. Hoc dictum Ariſtotelis hoc verſu P. Syrus incluſit,

Formoſa facies muta commendatio eſt.

Θεόκριτον] Chium videlicet.

ἐλεφαντίνην ζημίαν] Id eſt, *dammum quo delectamur*, A *ut res ex ebore ſua ſpecie nos delectant*: vel *grande inſtar elephanti*. Verba ſunt Caſauboni in Notis quas ad marginem Vitæ Ariſtotelis Laërtianæ, quæ Editioni Operum Ariſtotelis præfixa eſt, appoſuit.

Καρνεάδην αὐτοδορυφόρητον βασιλείαν] Atque inde eſt quòd Diogenes ſpecioſa ſcorta *Reginas* appellabat, quia multi facerent quæ præcipiebant. Auctor Stobæus Serm. lxiii.

Ὅσῳ, εἶπεν, οἱ ζῶντες τῶν τεθνηκότων] Seneca: *Otium ſine literis mors eſt, & hominis vivi ſepultura.* Ceterùm ad idem quæſitum aliter reſpondêre Chilo atque Ariſtippus. Vide nos ſuprà ad Chilonem.

τῶν ἀνθρώπων ἔλεγε, τοὺς μὲν οὕτω φείδεσθαι ὡς ἀεὶ B ζησομένους, &c.] Lucianus:

> Ὡς τεθνηξόμενος τῶν σῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυε·
> Ὡς δὲ βιωσόμενος, φείδεο σῶν κτεάνων.

Τυφλοῦ, ἔφη, τὸ ἐρώτημα] Stobæus Serm. lxiii. Ἀριστοτέλης ἐρωτηθεὶς, διὰ τί τῶν καλῶν ὁ ἔρως, Τυφλοῦ, εἶπεν, ἐρώτησις.

Pag. 119. τὴν δικαιοσύνην ἔφη ἀρετὴν ψυχῆς, διανεμητικὴν τοῦ κατ' ἀξίαν] Cicero: *Juſtitia eſt habitus animi, ſuam cuique tribuens dignitatem.*

κάλλιστον ἐφόδιον τῷ γήρᾳ τὴν παιδείαν ἔλεγε] Quod Bianti tribuit Baſilius.

ᾯ φίλοι, οὐδεὶς φίλος] Malebat Caſaubonus, alio ſenſu, ᾧ φίλοι, οὐδεὶς φίλος, id eſt, *cui ſunt amici, non eſt amicus.* C eum vide.

ἐν τῷ ἠθικῷ τῶν ἑβδόμων] Ita quoque Palatinus. In Editione Frobenii legitur, ἐν τῷ ἠθικῷ ἑβδόμῳ. Habent Editiones Stephanicæ ἐν τῷ ζ' τῶν Ἠθικῶν. Legendum videtur ἐν τῷ τῶν Ἠθικῶν ἑβδόμῳ.

συνέγραψε δὲ πάμπλειστα βιβλία] Sed multi in eo Indice ſunt à Laërtio præteriti, quos infrà nominabimus, & de quibus quoque in Vita Ariſtotelis ab Anonymo conſcripta, quam infrà edemus. Illud præterea in hoc Indice Laërtiano deſiderari Nunneſio meritò videbatur, ut libri Ariſtotelis, quorum argumenta inter ſe congruerent, in unum locum conferrentur: quod ab Andronico Peripatetico in digerendis libris Ariſtotelis & Theophraſti factum commemorat Porphyrius in Vita Plotini. D

Περὶ Ποιητῶν α', β', γ'.] Diximus ſuprà ad Vitam Socratis, ubi nos vide. Vide & Nunneſium ad Vitam Ariſtotelis pag. 60.

Περὶ Φιλοσοφίας α', β', γ'.] α, β', γ', δ' ſcriptum eſt in Codice Regio: & ita in Vita ἀνεκδότῳ. Exiſtimabat Muretus hos Ariſtotelis περὶ Φιλοσοφίας libros, non diverſos fuiſſe ab iis, quibus titulus περὶ τ' ἀγαθοῦ. Sed eum falli docet Petitus Miſcel. lib. 4. cap. 9. ubi duodecimum, decimum tertium, & decimum quartum Metaphyſicorum libros eſſe eos contendit.

Πολιτικοῦ α', β'.] Πολιτικῶν α'. habet idem Codex. Πολιτικὸν α' eſt quoque in ἀνεκδότῳ.

Περὶ Ῥητορικῆς, Γρύλλος, α.] MS. Regius Περὶ Πολιτικῆς, ἢ Γρύλλος. Legendum Περὶ Ῥητορικῆς, ἢ Γρύλλος: nam libri Ariſtotelis, qui *Gryllus* inſcriptus eſt, ut E libri ad Oratoriam artem pertinentis meminit Fabius in Inſtitutionibus. Tamen in ἀνεκδότῳ Vita Ariſtotelis legitur quoque Περὶ Πολιτικῆς.

Ἐρωτικὸς α'] Ita quoque Regius Codex, & Auctor Vitæ ἀνεκδότου. ἐν δευτέρῳ Ἐρωτικῶν citatur Ariſtoteles Athenæo xv. 4. quare hîc Ἐρωτικὸς, β' legendum Caſaubono videbatur.

Συμπόσιον, α.] Laudatur ab Athenæo libro eodem cap. 5. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ Συμποσίῳ φησὶν, ὅτι οὐδὲν κολοβὸν προσφέρομεν πρὸς τοὺς θεοὺς, ἀλλὰ τέλεια καὶ ὅλα.

περὶ εὐχῆς] Quem librum reſpexiſſe Varronem in his verſibus ex Eumenidibus putabat Joſephus Scaliger, F

> *Hoſpes, quid miras animo curare Serapim?*
> *Quid? quaſi non curet tantidem Ariſtoteles.*
> *Aut ambos mira, aut noli mirare de eodem.*

Eum videſis adverſus Robertum Titium ix. 12. Meminit hujus libri Simplicius in Com. lib. ii. de Cœlo, ſed ubi περὶ προσευχῆς dicitur. Hujus mentio & in Vita Ariſtotelis ex vetere Tranſlatione: *Compoſuit autem Ariſtoteles librum de Oratione: unde Simplicius*, &c.

Περὶ εὐγενείας, α'] Citatur Athenæo lib. xiii. cap. 1. & Plutarcho in Ariſtide. Sed an genuinus eſſet Ariſtotelis fœtus dubitat ibidem Plutarchus.

Ἀλέξανδρος, ἢ ὑπὲρ ἀποίκων α'] Citatur Ariſtoteles ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρου Euſtathio ad Dionyſii περιήγησιν, pag. 136. Pro ἀποίκων ἀποικιῶν legitur in Vita ἀνεκδότῳ.

Περὶ βασιλείας α'] In Vita Ariſtotelis, ex Vetere Tranſlatione, hæc legere eſt: *Ut autem & hominibus univerſaliter benefecerit, ſcripſit Alexandro Librum unum de Regno, docens ipſum qualiter oporteat Regnare.* Et in Græca Vita ab Ammonio, ut creditur, conſcripta: τῷ δ' Ἀλεξάνδρῳ καὶ περὶ βασιλείας ἔγραψεν ἐν ἑνὶ μονοβίβλῳ, παιδεύων αὐτὸν ὅπως δεῖ βασιλεύειν. Ad quos locos Nunneſius: Ammonius ἐν τοῖς προλεγομένοις Commentariis in Categor. Ariſtotelis, cùm diviſionem ejus librorum perſequitur, μερικὰ, inquit, ea ſcripta eſſe Ariſtotelis quæ privatim ad aliquem ſcripſit: cujuſmodi ſunt Epiſtolæ, & quæ interrogatus ab Alexandro Macedone de Regno, & quî oportet Colonias deducere, ſcripſit.

Περὶ παιδείας, α'.] In MS. Regio Περὶ παιδείας, ἢ Παιδευτικόν. & ita in ἀνεκδότῳ.

Περὶ τἀγαθοῦ, α, β', γ'.] In Regio Codice & in ἀνεκδότῳ Vita Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, α. Reſcribebat Samuel Petitus α, β'. Eum vide Miſcell. iv. 10. ubi Laërtium περὶ ἀρετῶν obmiſiſſe obſervat.

Οἰκονομικὸς, α'] Atqui hodie duo exſtant. Sed primum non eſſe Ariſtotelis docet Samuel Petitus Miſcell. iv. 12. ubi & de tempore quo ſecundus ſcriptus fuit, diſſerit.

Περὶ φιλίας α'] Palatinæ Membranæ Περὶ φιλοσοφίας· minùs rectè; præceſſit enim Περὶ φιλοσοφίας, α', β', γ'.

Ὑπομνήματα ἐπιχειρηματικὰ, γ'] ἐπιχειρηματικοῦ Stephanicæ Editiones: ἐπιχειρητικοῦ Frobeniana, quam lectionem amplectitur Caſaubonus. MS. quoque noſter Regius & Vita ἀνέκδοτος, Ὑπομνημάτων ἐπιχειρηματικῶν. Sed fortè nihil mutandum; nam infrà etiam θέσεις ἐπιχειρηματικαί, pro quo tamen ceteræ editiones ἐπιχειρητικαί.

Ἐνστάσεις, α] Ita quoque Editio Frobenii & Stephanicæ. Vetus Interpres Ἐνστάσεις legerat.

Περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων, ἢ κατὰ πρόσθεσιν, α'] Meminit Ariſtoteles Metaph. lib. vi. extremo: φανερὸν D δ' ἐν οἷς διωρισάμεθα περὶ τοῦ ποσαχῶς λέγεται ἕκαστον, ὅτι πολλαχῶς λέγεται τὸ ὄν. & lib. vii. initio: τὸ ὂν λέγεται πολλαχῶς, καθάπερ διειλόμεθα πρότερον ἐν τοῖς περὶ τοῦ ποσαχῶς. Et lib. x. τὸ ἓν ὅτι μὲν λέγεται πολλαχῶς, ἐν τοῖς περὶ τοῦ ποσαχῶς διῃρημένοις εἴρηται πρότερον. Quintus eſt Metaphyſicorum liber, ſecundùm vulgatam horum librorum ſeriem; quod pluribus probat Samuël Petitus Miſcellaneorum lib. iv. cap. 9. ubi eum vide. Pro κατὰ πρόσθεσιν Editio prior κατὰ πρόθεσιν, & ε', non α'. Etiam ε' Codex Palat. In Vita ἀνεκδότῳ ſcriptum fuit Ἐνστάσεις περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων, ἢ τῶν κατὰ πρόσθεσιν, α.

Περὶ κινήσεως α'] Caſ. α, β. Cum lectione edita conſentit Vita ἀνέκδοτος. Hunc librum περὶ κινήσεως reſpicit, puto, ipſe Ariſtoteles Eth. libro x, cap. 3. cùm ait E alibi accuratè à ſe de motu diſputatum fuiſſe, δι' ἀκριβείας μὲν οὖν περὶ κινήσεως ἐν ἄλλοις εἴρηται: quamquam non ignoro Viros eruditione præſtantes exiſtimare his verbis deſignare Philoſophum Phyſicorum librum v. ubi de Motu agitur.

Περὶ στοιχείων, α', β', γ'] Flor. α', β'.

Περὶ ἀρχῆς, α'] Περὶ ἀρχῶν, α, β'. Legebat Samuel Petitus, quem videſis Miſcell. lib. iv. cap. 9.

Προτέρων ἀναλυτικῶν α', β', γ', δ', ε', ζ', ς', ζ', η'.] In editione Stephanica decem numerantur; at octo ſolùm in emendatioribus Codicibus, inquit Samuel Petitus. Scribit Ammonius in Commentariis ad Categorias Ariſtotelis, in Bibliotheca Ptolemæi Philadelphi repoſitos fuiſſe xl. libros, qui τῶν Ἀναλυτικῶν Ariſtotelis nomine inſcripti erant, ſed F quorum quatuor tantùm ab Interpretibus inter legitimos agnoſcerentur: ἀμέλει, φασὶν, ἐν τῇ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν τεσσαράκοντα βίβλους· Κατηγοριῶν δὲ δύο. ἐκρίθη ὑπὸ τῶν Ἐξηγητῶν· Κατηγοριῶν μὲν, τοῦτο γνήσιον τοῦ Ἀριστοτέλους, Ἀναλυτικῶν δὲ, τέσσαρα. Plures fuiſſe legitimos quàm quatuor docet idem Petitus Obſervat. lib. & cap. 2. ubi multa præclara habet de ordine & tempore quo ſcripti ſunt libri Topicorum atque Analyticorum.

Μεθοδικὰ, &c.] Scripſit & Μεθοδικὸν, α', ut mox teſtatur Laërtius. Idem Laërtius poſtea: πρὸς μὲν οὖν τὴν εὕρεσιν, τά τε Τοπικὰ καὶ Μεθοδικὰ, παρέδωκε προτάσεων πλῆθος, ἐξ ὧν πρὸς τὰ προβλήματα πιθανῶν ἐπιχειρημάτων οἷόν τε εὐπορεῖν, πρὸς δὲ

τὴν

τὴν κρίσιν τὰ Αναλυτικὰ πρότερα καὶ ὕςερα.

Ορoι περὶ τῶν τοπικῶν] πρώτων legendum exiſtimabat Samuel Petitus Obſervat. dicto loco, ubi omnino conſulendus. Scripſit Antonius Querengus librum hoc titulo, *Quos habemus Ariſtotelis Topicorum libros, non eos videri ex quibus Cicero ac Themiſtius ſuam Locorum enumerationem deſumpſere.*

Συλλογιςικὸν, καὶ ὅροι, α'] Συλλογιςικῶν Caſ. & mox Διαιρετικῶν pro Διαιρετικόν.

Περὶ ἡδονῆς α'] Caſaub. α', β'. Suprà initio Indicis jam meminerat Laërtius libri Ariſtotelis περὶ ἡδονῆς α'. Idem argumentum ſæpius tractaſſe Ariſtotelem conſtat.

Πραγματείας τέχνης ποιητικῆς] Videatur Nunneſius ad Vitam Ariſtotelis pag. 60. & 62.

Τέχνης Ρητορικῆς, α', &c.] Audiendus Nunneſius: Ariſtoteles multos libros de Arte Rhetorica, in quibus nomen τέχνης, aut τεχνῶν inſcribebatur: ut apparet in Indice Laërtii: Τεχνῶν συναγωγῆς β'. *artium collectionis duo.* Erant fortè hi, in quos ſcribit M. Tullius in Dialogis de Orat. contuliſſe Ariſtotelem omnium Rhetorum ſententias. Τέχνης ῥητορικῆς alii duo: qui fortaſſe ſunt hi noſtri tres; ut in numero peccatum ſit, quod fieri plerumque ſolet. Τέχνη item unus, & alterius artis duo, & artis Theodectis Iſagoges, aut, ut alii legunt, συναγωγῆς unus: quem *Theodectia* vocat idem lib. III. Artis Rhetor. cujus item meminit Valerius Maximus lib. VIII. Inſcripſit quoque Gryllum de Rhetorica: in quo quid præſtiterit Ariſtoteles declarat abunde Quintilianus. Receptum autem illud eſt, ut omnes pœne Græci & Romani Scriptores, quos habemus tres libros Ariſtotelis nomine Artium Rhetoricarum laudent: ita eos citant Sextus Empiricus, & Halicarnaſſeus ſæpe, & Aſpaſius, aut quicumque ille eſt Explanator lib. II. Nicomach. & Aquila item Romanus in libro de Figuris. Hactenus Vir doctus. De Rhetorica ad Alexandrum, quæ Ariſtoteli falſò tribuitur, diximus ſuprà ad Anaximenem.

Περὶ μεγέθους, α'] Περὶ μέθης, veriſimili conjecturâ reponebat Meurſius in Commentario in Apollonium Dyſcolum cap. 25. & in Notis ad Heſychium Mileſium. Citatur Athenæo non ſemel Ariſtoteles ἐν τῷ περὶ μέθης. Περὶ μεγέθους tamen etiam in Vita ἀνεκδότῳ.

Ενθυμημάτων αἱρέσεις, α'] Malè ceteræ Editiones διαιρέσεις.

Περὶ, λέξεως, α, β'] An illi ſunt libri, qui τὰ παρὰ λέξιν inſcribebantur, quoſque Ariſtoteli à quibuſdam aſſignari ſcripſit Simplicius ad Categorias?

Συναγωγῆς α, β'.] Libros θαυμασίων ἀκουσμάτων eſſe putat Patricius, quem vide Tomo I. Peripatet. diſciplinarum lib. III.

P. 120. Πρὸς τὰ Ξενοφάνους, α'] Sic membranæ Florentinæ. Ξενοκράτους ceteræ Editiones: quam lectionem probat Caſaubonus: & ita in Vita ἀνεκδότῳ.

Πρὸς τὰ Ζήνωνος, α'] Accipe de Zenone Eleate.

Περὶ ζώων α', β', γ', δ', ε', ς', ζ', η', θ'] Hodie X. libri exſtant de Hiſtoria animalium.

Ανατομῶν, α, β', γ', δ', ε', ς', η'] Exſtat Anonymi Philoſophi antiquiſſimi Εἰσαγωγὴ Ανατομικὴ, quem pleráque ex Ariſtotelis Anatomicis deſcripſiſſe facilè crediderim. Auctor Vitæ ἀνεκδότου inter ψευδεπίγραφα Ariſtotelis, Ανατομὴν ἀνθρώπου recenſet, quam non aliam eſſe ab illa Iſagoge Anatomica facilè quoque adducor ut credam.

Εκλογὴ ἀνατομῶν α'] Citatur Ariſtoteles ἐν ταῖς Εκλογαῖς τῶν ἀνατομῶν Apollonio in Hiſtoriis admirandis. Hos libros, puto, reſpexit ipſe Ariſtoteles lib. III. de Hiſtoria Animalium cap. 2. ubi Syenneſis Cyprii Medici, Diogeniſque Apolloniatæ opiniones de ſanguine & venis, & Polybii de venarum ordine, eorumque verba profert.

Περὶ φυτῶν] In quo laudatur ab Athenæo XIV. 18. Exſtat hodie liber περὶ φυτῶν, Ariſtoteli aſcriptus, ſed quem non eſſe Ariſtotelis conſtat. Sunt centones malè aſſuti ex locis variis Ariſtotelis, & libro I. Hiſtoriæ Plantarum Ariſtotelis. De his Julius Scaliger in Commentariis ad eos libros, Bodinus ad Oppianum, & Nunneſius ad Vitam Ariſtotelis.

Ἰατρικὰ, β'] Etiam in ἀνεκδότῳ: Περὶ ἰατρικῆς, β'. Et poſtea, Περὶ ἰατρικῆς ζ'. Editio Frobeniana Τακτικὰ, quam lectionem Caſaubonus amplectitur ad oram hujuſce Vitæ, quam à ſe verſam ante Ariſtotelis opera edidit. Ἰατρικὰ tamen ſcripſiſſe Ariſtotelem verò ſimile eſt: nam ipſum Alexandro Magno Medicinæ cauſsâ gratum fuiſſe ſcribit Plutarchus in Alexandro. Ælianus quoque Var. Hiſtor. IX. 22. inter Philoſophos, qui Medicinæ operam navarunt, Ariſtotelem recenſet. Etiam Medicinæ navaſſe operam teſtatur Auctor Vitæ Ariſtotelicæ quam Nunneſius edidit: *Itaque habitus fuit quidem ejus circa Philoſophiam & Medicinam à Patre, & propriâ primâ generatione.* Adde quod Ælianus qui Τακτικῶν Scriptores in Tacticorum Prooœmio recenſet, hos inter Scriptores Ariſtotelis non meminit.

Οπτικὸν, α'] Hunc Ariſtotelis librum Andreas Bellunenſis Avicennæ Interpres à ſe lectum indicat, teſte Nunneſio ad Vitam Ariſtotelis pag. 129.

Αποφθεγμάτων Ομηρικῶν, α', β', γ', δ', ε', ς'] In ἀνεκδότῳ: Αποφθεγμάτων Ομηρικῶν ζ'. Citantur à Phrynico in Ecloga Dictionum Atticarum: Βασίλισσαν Αλκαῖόν φασι τὸν Κωμῳδοποιὸν, καὶ Αριςοτέλην ἐν τοῖς Ομήρου Αποφθέγμασιν εἰρηκέναι. In Vita Ariſtotelis quæ Ammonio aut Philopono tribuitur, Προβλήματα appellantur: in Vita Latina ex Vetere Tranſlatione *Commenta Homeri.* Scripſit & alia in Principem Poëtarum, cujus ſtudioſus videtur fuiſſe. Sed de his poſtea. Scripſit & Αποφθέγματα Ἡσιόδου α': & Αποφθέγματα Αρχιλόχου, Εὐριπίδου, Χοιρίλου ἐν βιβλίοις γ': & Αποφθεγμάτων θείων α', & Αποφθεγμάτων ποιητικῶν α', ut infrà in Vita ἀνεκδότῳ videbimus.

Φυσικῶν κατὰ ςοιχεῖον ὀκτὼ πρὸς τοῖς τεττάκοντα] In ἀνεκδότῳ: Φυσικῶν λη', κατὰ ςοιχεῖον. Caſaubonus, quamquam nihil mutat, ſcripſiſſe Laërtium ſuſpicatur κατὰ ςοιχεῖον κδ'. Samuel Petitus Miſcell. IV. receptam lectionem tuetur, & Φυσικῶν nomine intelligit eos Philoſophos quos Ariſtoteles lib. I. Φυσικῆς ἀκροάσεως, *Phyſicos* appellat, quales fuerunt Anaximander, Empedocles Anaxagoras, Democritus, alii. Horum Philoſophorum, quos *Phyſicos* ille indigitat, ſcita atque decreta his triginta & octo libris diſcripſerat, ut nobis videtur, atque refutaverat Philoſophorum maximus, ſingulos ſuo quemque libro, ordine inſtituto, non ex ætatis, quâ fuerunt, ratione, ſed ex literarum nominis cujuſque ſerie alphabetica. Ita primi Libri hujus voluminis aſſignabantur iis Philoſophis Phyſicis, quorum nomina incipiebant à litera A, ut Anaxagoras, Anaximander, Anaximenes, atque ita de reliquis κατὰ ςοιχεῖον, ordine nominum alphabetico, & ſecundùm literarum nominis cujuſque illorum ſeriem. Atque ex his Libris tres hodie, ſive potiùs eorum Fragmenta, ſupereſſe videntur, ſcilicet περὶ Ξενοφάνους, περὶ Ζήνωνος, περὶ Γοργίου. Verba ſunt Petiti.

Εγκυκλίων, α', β'] Hoc eſt, ut ego judico, atque ut omnino verum eſt, τῆς ἐγκυκλίου παιδείας. Si qui aliter interpretantur, planè ſunt πάσης ἐγκυκλίου παιδείας ἄπειροι. Unum Thomam Aquinatem excipio, cui non tam attribuenda eſt ejus rei ignoratio, quàm infelici ejus ſæculo. Verba ſunt magni illius Scaligeri adverſus Robertum Titium III. 22. Verùm, cùm τὸ Προβλημάτων proximè præcedat, & hîc hæc vox ſubaudiri quoque poteſt: nam Problemata Ariſtotelis Προβλήματα ἐγκύκλια dicuntur à Gellio XX. 4. Sed jam ſuprà Problematum mentio facta à Laërtio.

Δικαιώματα, α' β] Citatur Ariſtoteles ἐν Δικαιώμασι τῶν πολέμων apud Ammonium libro περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων, Voce νῆες. Sed ibi legendum πόλεων, quemadmodum legitur apud Euſtathium in Homeri Iliadem, quod rectè Caſaubonus obſervavit. Etiam in ἀνεκδότῳ: Δικαιώματα πόλεων, ſed α', non β'. Et in Latina Vita, ex Vetere Tranſlatione: *Et ſcriptas ab eo Juſtificationes Græcarum Civitatum, quibus lites Græcorum determinabat. Scripta autem eſt ab eo poſteriùs Hiſtoria Politiarum.*

Ατακτα] Caſ. πρότακτα.

Εξηγημένα κατὰ γένος] Caſ. Εξηγμένα.

Ολυμπιονῖκαι α'] Meminit Laërtius ipſe infrà in Empedocle, & Plutarchus in Lacon. Præceptis.

Πυθιονικῶν ἔλεγχοι] Caſ. ἔλεγχος eum: videſis diligentiſſimè.

Διδασκαλίαι α'] Laudantur Harpocrationi in Διδάσκαλος: ὅτι ὁ Πεντακλῆς ποιητὴς, δεδήλωκεν Αριςοτέλης ἐν ταῖς Διδασκαλίαις. Et Suidæ in explicatione Proverbii ὄνου σκιά· Αριςοτέλης ἐν Διδασκαλίαις καὶ δράματός τινος φέρει ἐπιγραφὴν, Ονου σκιάν. Et Ariſtophanis Enarratori ad Aves: εἴη ἂν οὖν ὁ Φιλοκλῆς τὸν ἔποπα ἐσκωδοποιηκὼς τῇ Πανδιονίδι τετραλογίᾳ ἣν καὶ Αριςοτέλης ἐν ταῖς Διδασκαλίαις ἀναγράφει.

Ibidem : Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς Διδασκαλίαις δύο φησὶ Α γεγονέναι Κινησίας. Opus egregium ; erant enim Didaſcaliæ illæ Commentarii, in quibus Διδασκάλων, hoc eſt, Dramaticorum Vetuſtiorum ac Recentiorum ad ſua uſque tempora hiſtoriam texuerat ſummus ille Magiſter, dramata ſingulorum recenſuerat, & cujuſque illorum tempora ſub quo Magiſtratu, quâ occaſione, quis certaminis poëtici præmia tuliſſet, indicaverat; ut rectè Caſaubonus ad Athenæum VI. 7. Ubi eum vide omnino. Vide et Nunneſium ad Vitam Ariſtotelis.

Παροιμίαι, α'] In quibus citatur Zenobio, & quarum nomine à Cephiſodoto Iſocratis diſcipulo reprehenditur, apud Athenæum lib. 11. quaſi operæ pretium non fecerit, cùm ea collegit : Κηφισόδοτος ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς ἐν τοῖς κατ' Ἀριστοτέλους (τέσσαρα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία) ἐπιτιμᾷ τῷ φιλοσόφῳ, ὡς οὐ ποιήσαντι λόγου ἄξιον, τὸ παροιμίας ἀθροῖσαι.

Νόμος συστατικὸς, α'] Συμποτικοὺς νόμους ſcripſerat Ariſtoteles. Athenæus V. 2. Ἀριστοτέλους συμποτικοί τινες ἦσαν νόμοι. Quare hîc reſcribendum Νόμος συνουσιαστικὸς conjiciebat ad Athenæi dictum locum Caſaubonus: quod idem fuerit ac συμποτικός. Ariſtophanes : προσμάνθανε συμποτικὸς εἶναι καὶ συνουσιαστικός. Ita Latinis *unà eſſe*: *unà hodie ſimus volo.* Sed in Vita ἀνεκδότῳ Ariſtotelis etiam Νόμων συσσιτικῶν α'.

Κατηγοριῶν, α'] Simplicius ad Categorias : *inſcriptus eſt hic liber* Categoriæ, *&* *non de* Categoriis, *quia nomen libri ſæpe in recto caſu ſcribi ſolet. Ita ſermo de Themiſtocle inſcriptus eſt* Themiſtocles, *& Sermo de Politia*, Politia. Similiter Caſaubonus ad Æneæ Tactica cap. 38. libri Ariſtotelis περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων verum titulum eſſe cenſet θαυμάσια ἀκούσματα.

Περὶ Ἑρμηνείας, α'] D. Iſidorus narrat ſuo ſæculo illud uſurpari ſolitum crebris ſermonibus, Cùm Ariſtoteles librum περὶ Ἑρμηνείας ſcribebat, calamum in mente tingebat. Huc reſpexit Anonymus apud Suidam in Ἀριστοτέλης : ὅτι Ἀριστοτέλης τῆς φύσεως γραμματεὺς ἦν, τὸν κάλαμον ἀποβρέχων εἰς νοῦν.

Πολιτεῖαι δυοῖν δεουσαῖν, ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν· &c.] In Vita Ariſtotelis quæ Ammonio tribuitur, ducentæ & quinquaginta quinque dicuntur fuiſſe. At in Latina ex vetere Tranſlatione ducentæ & quinquaginta tantum. Fieri autem poteſt, inquit Nunneſius, ut facta acceſſione Democraticarum, & reliquarum, quas ἰδίας vocat Laërtius, numerus earum amplior redderetur. Numerorum notas paſſim eſſe corruptas nemo ignorat. Pergit Nunneſius : Simplicius ἐν τοῖς προλεγομένοις in Categor. γνησίας πολιτείας noſtri Ariſtotelis laudat : quaſi & νόθαι eſſent, quæque illi falſò tribuerentur. Tzetzes quidem in Heſiodum, cùm Orchomeniorum Remp. laudat, ſuſpicionem nobis injicit, fueritne à noſtro Ariſtotele compoſita, quia illius Ariſtotelis eſſe tradit, qui Peplum ediderat. Hactenus Vir doctus. Laudantur paſſim hi Politiarum libri Polluci, Athenæo, aliis.

Ἐπιστολαὶ πρὸς Φίλιππον, &c.] Vetus Codex, teſte Caſaubono ad oram hujuſce Vitæ, Καὶ τυραννικαὶ ἐπιστολαὶ πρὸς Φίλιππον. Ἐπιστολαὶ πρὸς Φίλιππον. Σηλυμβρείων Ἐπιστολαί· πρὸς Ἀλέξανδρον τέτταρες. πρὸς Ἀντίπατρον ἐννέα, &c. Commendatitias literas ſcripſerat ad Philippum aut Alexandrum. Auctor Vitæ Ariſtotelis quæ Ammonio tribuitur : καὶ ὅτι μὲν πολλοὺς ἰδίᾳ εὖ ἐποίησε, δηλώσουσιν αἱ φερόμεναι αὐτοῦ ἐπιστολαὶ περί τινων πρὸς τὸν βασιλέα. An diverſæ ſunt Epiſtolæ illæ ad Philippum à Tractatibus ad Philippum ? Horum mentio in Vita Ariſtotelis ex Vetere Tranſlatione, his verbis : *In multis autem Athenienſibus benefecit , ut declarant Tractatus qui ſunt ad Philippum. Itaque Athenienſes in Acropoli ſtatuam illi conſtruxerunt.* Epiſtolarum Ariſtotelis ad Antipatrum mentio fit in fragmentis Ariſtoclis apud Euſebium lib. XV. In illis ſcribit Ariſtocles Ariſtotelem purgaſſe ſe diligenter de nuptiis Pythiadis. Meminit & illarum Ariſtotelis ad Antipatrum Epiſtolarum Auctor libelli περὶ ἑρμηνείας, quem eſſe Dionyſium Halicarnaſſeum ſuprà diximus, & infrà oſtendemus : Τίς γοῦν οὕτως ἂν διαλεχθῇ πρὸς φίλον, ὥσπερ ὁ Ἀριστοτέλης πρὸς Ἀντίπατρον, ὑπὲρ τοῦ φυγάδος γράφων; &c. Exempla epiſtolæ Alexandri ad Ariſtotelem, & Ariſtotelis ad Alexandrum ſumpta ex Andronici Philoſophi libro profert Gellius Noctium Atticarum lib. XX. cap. 5. ubi de libris ἐξωτερικοῖς Ariſtotelis & ἀκροαματικοῖς agit. Philippi ad Ariſtotelem literas exhibet idem Gellius. Exſtat Epiſtola Alexandri Magni ad Ariſtotelem de Mirabilibus Indiæ manuſcripta Oxoniæ in Bibl. Collegii corporis Chriſti, ſed ſuppoſititia. Ariſtotelis Epiſtolas ad Olympianum ſe miſiſſe ſcribit Gregorius Nazianzenus Epiſt. 165. Inter Antipatri Epiſtolas una fuit, quâ mortem Ariſtotelis ipſe expoſuerat. Auctor Plutarchus in Vita Coriolani; meminit & in Catone Majore. Ceterùm de Epiſtolis Ariſtotelicis ita judicabat Photius Epiſt. 207. ad Amphilocum Cyzici Metropolitam : Αἱ δέ γε τοῦ Ἀριστοτέλους, τῶν μὲν ἄλλων αὐτοῦ γραμμάτων εἰσί πως λογοειδέστεραι· πλὴν οὐδὲ ταῖς Πλατωνικαῖς ἐξισάζουσι. *Ariſtotelis autem Epiſtolæ fere ſunt ceteris ejus operibus accuratiores : & tamen Platonicas non exæquant.* Et Auctor libelli περὶ ἑρμηνείας : Ἀριστοτέλης γοῦν, ὃς μάλιστα ἐπιτετευχέναι δοκεῖ τοῦ τύπου ἐπιστολικοῦ. *Ariſtoteles ſanè, qui præter ceteros videtur conſecutus formam epiſtolarem.* Eas Artemo quidam in volumina retulerat, teſte eodem Scriptore ibidem : Ἀρτέμων μὲν οὖν, ὁ τὰς Ἀριστοτέλους ἀναγράψας ἐπιστολὰς, φησὶν, ὅτι δεῖ ἐν τῷ αὐτῷ τρόπῳ Διάλογόν τε γράφειν καὶ Ἐπιστολάς· εἶναι γὰρ τὴν Ἐπιστολὴν, οἷον τὸ ἕτερον μέρος τοῦ Διαλόγου. *Artemo igitur, qui exſcripſit Ariſtotelis Epiſtolas, ait, Oportere eodem ſtilo Dialogum ſcribere & Epiſtolas ; eſſe namque Epiſtolam tamquam alteram partem Dialogi.*

Πρὸς Ὀλυμπιάδα α'] Habes in Vita Ariſtotelis Latina ex Vetere Tranſlatione, *Multa autem potuit cum Regibus qui fuerunt tempore ſuo, Philippo, Olympiade, Alexandro, & Antipatro.*

Πρὸς Δημόκριτον α'] τὸ α' deeſt in ceteris Editionibus.

πρεσβεῦ θ' ἑκατοβόλε] Aliter πρέσβιστ' ἑκατηβόλε. Optimè Caſaubonus πρέσβισθ' ἑκατηβόλε.

Ἐλεγεῖα] Olympiodorus in Commentariis ad Gorgiam Platonis laudat Ariſtotelis ad Eudemum Elegias, ex quibus hos in laudem Platonis profert verſus ;

> Ἐλθὼν δ' ἐς κλεινὸν Κεκροπίης δάπεδον,
> Εὐσεβέως σεμνῆς φιλίης ἱδρύσατο βωμὸν
> Ἀνδρὸς, ὃν οὐδ' αἰνεῖν τοῖσι κακοῖσι θέμις.
> Ὃς μόνος, ἢ πρῶτος θνητῶν κατέδειξεν ἐναργῶς
> Οἰκείῳ τε βίῳ καὶ μεθόδοισι λόγων,
> Ὡς ἀγαθός τε καὶ εὐδαίμων ἅμα γίνεται ἀνήρ,
> Οὐ νῦν δ' ἔστι λαβεῖν οὐδενὶ ταῦτά ποτε.

Ex his conflatum fuiſſe hoc diſtichum, quod in Vitâ Ariſtotelis ab Ammonio conſcriptâ Ariſtotelem aræ, quam Platoni poſuerat, inſcripſiſſe dicitur, veriſſimè, ut mihi quidem videtur, judicavit doctiſſimus Nunneſius :

> Βωμὸν Ἀριστοτέλης ἐνιδρύσατο τόνδε Πλάτωνος,
> Ἀνδρὸς, ὃν οὔτ' αἰνεῖν τοῖσι κακοῖσι θέμις.

διττὸν εἶναι τὸν κατὰ φιλοσοφίαν λόγον· τὸν μὲν πρακτικόν· τὸν δὲ θεωρητικόν] De hoc Ariſtotelis dogmate & ſequentibus videndus Aldobrandinus.

πρὸς μὲν οὖν τὴν εὕρεσιν, τά τε Τοπικὰ καὶ Μεθοδικά.] Malè Editio Baſileenſis τά τε Ὀπτικὰ, quam lectionem agnoſcunt tamen Heſychii Mileſii Codices.

Pag. 121. πρὸς δὲ τὴν κρίσιν, τὰ Ἀναλυτικὰ πρότερα καὶ ὕστερα] Cujus exemplo idem argumentum tractarunt Diſcipuli ejus Eudemus, Phanias, Theophraſtus. Id nos docet Ammonius in Categ. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ, Εὔδημος, καὶ Φανίας, καὶ Θεόφραστος, κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου γεγραφήκασι Κατηγορίας, καὶ περὶ Ἑρμηνείας, καὶ Ἀναλυτικήν.

πρὸς δὲ τὴν χρῆσιν, τά τε ἀγωνιστικὰ, καὶ τὰ περὶ ἐρωτήσεως, &c.] Ammonius in ejus Vita : ἐν φιλοσοφίᾳ δὲ ὑπερβέβηκε τὰ ἀνθρώπινα μέτρα, μηδὲν ἐλλιπὲς περὶ αὐτῆς πραγματευσάμενος· ἀλλὰ καὶ πολλὰ αὐτῇ προσθεὶς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀγχινοίας τὴν ὅλην κατώρθωσε φιλοσοφίαν· τῇ μὲν λογικῇ προσέθηκε, διακρίνας τοὺς κανόνας ἀπὸ τῶν πραγμάτων, καὶ ποιήσας τὴν ἀποδεικτικὴν μέθοδον· οἱ γὰρ πάλαι ἀποδεῖξαι μὲν ᾔδεσαν, ἀποδείξεις δὲ ποιεῖν οὐκ ἠπίσταντο· ταὐτὸ πάσχοντες τοῖς σκυτοτομεῖν μὲν μὴ δυναμένοις, ὑποδήμασι δὲ χρῆσθαι. *In ſtudiis verò Philoſophiæ modum ingenii humani exceſſit : nullum enim Philoſophiæ partem attigit, quam non perfectè tractaverit; quinimo multa ipſe (quæ fuit ejus ſagacitas & ingenii acumen) inveniens, univerſam abſolvit Philoſophiam & conſummavit. In Logica quidem inventum ejus eſt, quòd præcepta diſputandi à rebus ipſis de quibus diſputatur, ſeparavit, & demonſtrandi viam ac rationem docuit. Nam qui eum ætate præceſſerunt, etſi demonſtrare illi quidem poterant, demonſtrationem tamen facere neſciebant : prorſus ut idem ipſis uſuveniret, quod iis qui calceos quidem conficere neſciunt, calceis tamen uti norunt.*

ἔφη δὲ τὸν σοφὸν, μὴ εἶναι μὲν ἀπαθῆ, μετριοπαθῆ δέ] In hanc rem exſtat apud Gellium XIX. 12. hiſtoria

lepidiſſima indocti ruſtici, qui cum rubis fructiferas arbores præcidit.

τήν τε φιλίαν ὡρίζετο ἰσότητα εὐνοίας ἀντίστροφον] Caſ. ἀντιστρόφου rectè.

ἔν τε τοῖς φυσικοῖς αἰτιολογικώτατος πάντων ἐγένετο, ὥστε καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων τὰς αἰτίας ἀποδιδόναι] Huc facit quod de eo narrat Ælianus: Cùm morbo teneretur, & Medicus ei quid præciperet, Ne, inquit, me cures ut Bubulcum, vel ut Foſſorem: ſed priùs cauſam ediſſere: ſic enim facili perſuaſione me morigerum reddideris: docens his, nihil ſine cauſa, temereque proferendum eſſe. Ipſe Ariſtoteles Metaphyſic. lib. III. cap. 4. Empedoclem carpit, qui tranſmutationis nullam aliam cauſam afferebat, niſi quòd ita naturâ aptum eſſet: καὶ ἅμα δὲ αὐτῆς τῆς μεταβολῆς αἴτιον οὐθὲν λέγει, ἀλλ' ὅτι οὕτως πέφυκεν. Idem Metaphyſ. libro I. capite 4. Anaxagoram τῷ νῷ tamquam machinâ uti ait ad mundi generationem: Ἀναξαγόρας τε γὰρ μηχανῇ χρῆται τῷ νῷ πρὸς τὴν κοσμοποιΐαν. Id vocat Cicero in libris de Natura Deorum, *ad cauſam primam, tamquam ad aram, confugere.* Atque inde eſt quòd Ariſtotelem rei omnis humanæ peritiſſimum Gellius XIX. 5. appellat. De rebus humanis divinè, de divinis humanè eum diſſeruiſſe ſcribit quoque magnus ille Marſilius Ficinus. Ceterùm αἰτιώτατος, non αἰτιολογικώτατος, legitur apud Heſychium Mileſium, qui hunc Laërtii locum exſcripſit.

φυσικῶν ἀπομνημονευμάτων] Caſ. emendabat ὑπομνημάτων: ſed τὸ ἀπομνημονευμάτων rectum eſt.

εἶναι δὲ παρὰ τὰ τέσσαρα στοιχεῖα καὶ ἄλλο πέμπτον] Ammonius in Vita Ariſtotelis: τῇ δέ γε φυσικῇ προσέθηκε τὴν πέμπτην οὐσίαν. Xenarchus quintam illam ab Ariſtotele invectam eſſentiam oppugnaverat, cui reſpondet Alexander Aphrodiſeus. Platonem idem cum Ariſtotele ea de re ſenſiſſe conatur docere Simplicius ex Xenocratis diſcipuli Platonis auctoritate, quâ de re eruditè Nunneſius ad Vitam Ariſtotelis pag. 127.

ἐξ οὗ τὰ αἰθέρια συνεστάναι] θηρία pro αἰθέρια ſcriptum eſt in MS. Palatino, ſenſu longè diverſo, ſed perperam.

κυκλοφορικὴν γὰρ] κυκλοφορητικὴν apud Heſychium Mileſium. Etiam Palatinus Codex κυκλοφορητικόν.

ὡς ἐν τῷ κηρῷ ὁ Ἑρμῆς ἐπιτηδειότητα ἔχοντι] Perperam ceteræ Editiones ἔχων.

Pag. 122. τὸ δυνάμει δὲ διττὸν, ἢ καθ' ἕξιν, ἢ κατ' ἐνέργειαν] τὸ δυνάμει δὲ ἧττον ἢ κατ' ἐνέργειαν aliæ Editiones: quod minùs placet propter ſequentia.

τοῖς γὰρ ὅλοις φιλοπονώτατος ἐγένετο καὶ εὑρετικώτατος, ὡς δῆλον ἐκ τῶν προγεγραμμένων συγγραμμάτων, &c.] Idem Laërtius infrà in Vita Epicuri inter πολυγραφωτάτους refert Ariſtotelem. Vide locum.

τὰ ὅσα γε ἀναμφίλεκτα] ἀναντίλεκτα Editio Baſileenſis.

γεγόνασι δ' Ἀριστοτέλεις ὀκτώ.] Pluſquam XXX. occurrunt in Scriptis Veterum, de quibus infrà.

δεύτερος, ὁ πολιτευσάμενος Ἀθήνησιν, οὗ καὶ δικανικοὶ φέρονται λόγοι χαρίεντες] λόγοι χαρίεντες ſunt Orationes non vulgares, ſed venuſtæ, doctæ, elegantes.

τρίτος, περὶ Ἰλιάδος πεπραγματευμένος] Id eſt, *qui in Iliadem ſcripſit.*

τέταρτος, Σικελιώτης ῥήτωρ, πρὸς τὸν Ἰσοκράτους Πανηγυρικὸν ἀντιγεγραφώς.] Siculum illum Ariſtotelem malè cum Stagirita confundunt Cicero, Dionyſius Halicarnaſſeus, Athenæus & Euſebius, ut bene Jonſius in Diſſertatione de Philoſophia Peripatetica obſervavit.

πέμπτος, ὁ ἐπικληθεὶς Μῦθος, Αἰσχίνου τοῦ Σωκρατικοῦ γνώριμος] De quo idem Laërtius ſuprà in Æſchine.

ἕκτος, Κυρηναῖος, γεγραφὼς περὶ ποιητικῆς] Meminit idem Laërtius ſuprà in Stilpone: παρὰ Ἀριστοτέλους τοῦ Κυρηναϊκοῦ Κλείταρχον καὶ Σιμμίαν ἀπέσπασεν. Et Ælianus Var. Hiſtor. X. 8. Ἀριστοτέλης ὁ Κυρηναῖος ἔλεγε, μὴ δεῖν εὐεργεσίαν παρά τινος προσίεσθαι, ἢ γὰρ ἀποδιδόναι πειρώμενον πράγματα ἂν ἔχειν, ἢ μὴ ἀποδιδόντα ἀχάριστον φαίνεσθαι. Et Clemens Stromat III. ubi ait Ariſtotelem illum Cyrenæum Laïdem ſolum deſpexiſſe; cùmque illi juraſſet ſe eam in patriam abducturum, ſi ei adverſus decertantes adverſarios opem tuliſſet, poſtquam id perfecit, lepidè à ſe ſcriptum jusjurandum exequens, ejus quàm ſimillimam imaginem Cyrenæ ſtatuiſſe. Id refert Clemens ex Iſtri libro de proprietate certaminum: quod & ipſum de Eubata Cyrenæo narrat Ælianus Variæ Hiſtoriæ X. 4. Hunc Ariſtotelem Cyrenæum de quo Clemens, alium facit Jonſius ab Ariſtotele Cyrenæo, de quo hoc loco Laërtius.

ἕβδομος, παιδοτρίβης, οὗ μέμνηται Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πλάτωνος βίῳ.] παιδοτρίβης, id eſt, *corporum exercitator.*

ὄγδοος, Γραμματικὸς ἄσημος, οὗ φέρεται τέχνη περὶ πλεονασμοῦ] Ariſtotelem quemdam laudat Varro libro IX. de Lingua Latina inter eos Grammaticos qui de verborum ſimilitudinibus ſcripſerunt.

Fuere præterea Ariſtoteles alii, quos recenſet Jonſius in Diſſertatione de Philoſophia Peripatetica. Ariſtoteles Rex Cyrenæorum, & Cyrenes conditor, de quo Heraclides de Politia Cyrenæorum, Pindarus Pyth. ode IV. Apollonii Scholiaſtes ad lib. IV. & alii paſſim, quos laudat idem Jonſius Diſſertatione eadem. Fuit & Ariſtoteles Timocratis filius, navium Atticarum Præfectus, cujus meminit Thucydides l. III. belli Pelopon. Ariſtoteles Athenienſis, unus è XXX. Tyrannis, de quo Zenophon libro II. Ἑλλην. Plato in Parmenide, Stagirita noſter lib. V. Polit. cap. 6. & Rhetor. l. II. cap. 23. & 24. Fuit & Ariſtoteles Lacon, dux Mercenariorum, de quo Diodorus Siculus Biblioth. XIV. 79. Ariſtoteles Rhodius, de quo noſter Oecon. l. II. Ariſtoteles Pallenenſis, filius Midylidæ, pater Habronychi, Ariſtodemi & Midylidæ; de quo Demoſthenes Orat. contra Leocharem. Ariſtoteles Præfectus claſſis Demetrii Phalerei & Dionyſii, qui Munychiam cuſtodiebat, de quo Diodorus Siculus XIX. 78. Ariſtoteles Midiæ & Pythiadis filius, de quo Laërtius infrà in Teſtamento Theophraſti, & nos ad eum locum. Ariſtoteles Argivus, de quo Polybius Megalopol. libro II. & Plutarchus in Cleomene. Ariſtoteles Chalcidenſis, qui ſcripſit περὶ Εὐβοίας, in quo libro citatur Harpocrationi in ἄργουσα. Eumdem Ariſtotelem intelligit Scholiaſtes Apollonii ad lib. I. Argon. ſect. XXII. Σουίδας καὶ Ἀριστοτέλης οἱ περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένοι. Ariſtoteles ſub Antiocho magno Chalcidis in Eubœa Præfectus, de quo Livius Decad. IV. l. VI. Ariſtoteles quidam, de quo Nearchus in Epigrammate in Zopyrum Medicum, quod Legitur in Anth. lib. II. cap. 23. 13. Atque illos Ariſtoteles recenſet Jonſius dicto loco. Hos autem de Scrip. hiſt. Philoſ. lib. I. cap. 12. Ariſtoteles, qui Philammona adoptavit, de quo Themiſtius Orat I. Ariſtoteles, qui ex Andocidæ amita filium Charmidem ſuſcepit, de quo Andocides Orat. περὶ μυστηρίων. Ariſtoteles Rhodius, qui de Panathenæis & Bendideis ſcripſit, teſte Proclo in Timæum Platonis. Ariſtoteles Dialecticus, qui ope Dianæ Abantidam interemit, teſte Plutarcho in Vita Arati. Ariſtoteles Rhodius, & Rhodiorum ad Romanos Legatus, de quo Polybius in Excerptis Legat. Ariſtoteles Medicus, de quo eſt apud Cælium Aurelianum Chron. I. 5. Ariſtotelem quemdam colloquentem introducit Plutarchus lib. De facie in Luna, & libro Quòd non poſſit jucundè vivi ſecundùm Epicurum. Etiam Ariſtoteli cuidam reſcribunt Diocletianus & Maximianus l. 14. C. De Ingenuis & Manumiſſis.

τοῦ δὴ Σταγειρίτου γεγόνασι μὲν πολλοὶ γνώριμοι] Nicander quidam Alexandrinus, teſte Suida in Αἰσχρίων, librum ſcripſerat περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν, qui utinam exſtaret. In Ariſtotelis Vita ἀνεκδότῳ hi undecim Ariſtotelis Succeſſores memorantur, Theophraſtus, Strato, Praxiteles, Lycon, Ariſto, Lyciſcus, Praxiphanes, Hieronymus, Prytanis, Phormio, Critolaus. De Theophraſto conſtat. Strato & Praxiphanes inter Theophraſti Diſcipulos recenſendi. Hieronymum Rhodium, Peripateticum fuiſſe non ambigitur: immò & Ἀριστοτέλους μαθητὴς dicitur Athenæo X. 6. Verùm, quæ eſt Jonſii ſententia, non quòd Ariſtotelis fuerit auditor, ſed quòd ejus Philoſophiæ ſtudioſus. Lyco Stratoni ſucceſſit, Ariſto Ceus Lyconi, Ariſtoni Ceo Critolaus. Lyciſcus, Praxiphanes, Prytanis non modò inter Ariſtotelis Succeſſores à nullo Scriptore recenſentur, ſed neque Peripatetici appellantur. Phormionem, Peripateticum quidem fuiſſe diſcimus ex Cicerone lib. II. de Oratore, & per ætatem auditor Ariſtotelis eſſe potuit; fuit enim æqualis Hannibalis. Ariſtotelem in Lyceo docentem audivit ἀναμφισβητήτως Calliſthenes, ejus conſobrinus; auctor Laërtius in Theophraſto. Etiam Ariſtotelis auditores fuere Ariſtoxenus Tarentinus, Gellio teſte lib. IV. cap. XI. & Stephano in Τάρας: Heraclides Ponticus, de quo infrà: Dicæarchus Meſſenius (hujus liber exſtat ad Theophraſtum Βίος Ἑλλάδος inſcriptus) Teſtes ſunt Athenæus lib. XI. & XV. Ariſtophanis Scholiaſtes in Pacem & Suidas in Δικαίαρχος. Adde ex eodem Athenæo V. 13. 14. & Erimneum & Athenionem. Item Clearchum Solenſem ex eodem Athenæo lib. VI. Etiam teſtibus Suida

&

& Auctore τῆς Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῆς, Phanias Ariſtotele magiſtro profecit. Hos inter numerandus & Adraſtus Macedo, de quo Stephanus ſive Hermolaus in Φίλιπποι: ἔνθεν ἦν Ἄδραστος ὁ Περιπατητικὸς φιλόσοφος, Ἀριστοτέλους μαθητής. Et Echecratides Methymnæus, qui Περιπατητικὸς & Ἀριστοτέλους συνήθης dicitur eidem Stephano, ſive Hermolao, in Μήθυμνα. Commemorandus venit & Theodectes Phaſelita, quod Suidas teſtatur in Θεοδέκτης. Nec tacendus Eudemus Rhodius, de quo Gellius XIII. 5. & Clitus Mileſius, de quo nos ſuprà ad Thaletem. Utriuſque meminit Auctor Vitæ Latinæ Ariſtotelis: *Dimiſit autem* (*reliquit* voluit dicere) *filium Nichomachum, & filiam Pythiada; proprios autem Diſcipulos, Theophraſtum, Phaniam, Plama, Eudemum, Clitum, Ariſtoxenum, Dicæarchum.* Pro *Plama*, quæ vox procul dubio corrupta eſt, legebat Nunneſius, *Phaniæ*, hoc eſt, *Phaniæ filii*, aut *Platonem*. Plato quidam Ariſtotelis diſcipulus memoratur à Laërtio in Vita Platonis, & à Philopono in Commentarium libri I. de Syllogiſmo, ut ſuprà monuimus. Sed fortè ibi legendum *Phanam vel Phaniam*: nam & Φανίας quoque paſſim in MSS. etiam Suida teſte, dicitur ille Phanias. Meminit & Plutarchus in Politicis Præceptis Euxithei cujuſdam, quem Ariſtotelis diſcipulum appellat. Nunneſius ad Vitam Ariſtotelis, ejuſdem Ariſtotelis diſcipulum facit Paſicratem Rhodium, filium Bonæi Rhodii, fratris Eudemi. Huic aſcribebant nonnulli librum II. Metaphyſicorum, teſte Joanne Grammatico in Metaphyſica. Hunc Galenus in libro de libris propriis in Categorias Ariſtotelis ſcripſiſſe ait. Pæne omiſeram, quem minimè omiſiſſe oportuit, Menonem illum, qui Veterum Medicorum placita, uno volumine collecta, ediderat, quæque propterea Μενώνεια appellabantur: ſed quæ Ariſtoteli tribuebantur, ut diſcimus ex Galeno, qui ea viderat. Ita ille Comm. II. ad Librum Hippocratis de Natura humana: πάρεστι τὰς τῆς ἰατρικῆς συναγωγῆς ἀναγνῶναι βίβλους, ἐπιγεγραμμένας μὲν Ἀριστοτέλει, ὁμολογουμένας δὲ ὑπὸ Μένωνος, ὃς ἦν μαθητὴς αὐτοῦ, γεγράφθαι· διὸ ϗ Μενώνεια προσαγορεύουσιν ἔνιοι ταυτὶ τὰ βιβλία. Non alios eſſe libros Ariſtotelis quos in Indice librorum Ariſtotelis Συναγωγῆς α΄, β΄, γ΄, Laërtius nominat, quàm hos τοῦ Μένωνος ἰατρικῆς συναγωγῆς, Laërtiumque è communi de ἀναφορᾷ horum εἰς Ἀριστοτέλη ſententiâ locutum, & hoc loco mancum è Galeno ſuppleri debere, exiſtimabat eruditiſſimus Reineſius Var. Lect. I. 10. qui & pro eo quod vitioſè legitur apud Plutarchum Sympoſ. VIII. 9. Μελώνεια, ubi ea Menonia citantur, Μενώνεια veriſſimè reponebat. Fuit & Theogiton quidam, Peripateticus, Ariſtotelis diſcipulus, teſte Stephano in Τραγαία. Peripateticorum nuda nomina profert Jonſius libro IV. de Scriptor. Hiſt. Phil. Librum de Claris Peripateticis ſcripſiſſe ſe teſtatur Nunneſius ad Vitam Ariſtotelis pag.153. Hunc mihi videre necdum contigit. Sed ecce tibi tandem Ariſtotelis Vitam ἀνέκδοτον, cujus toties meminimus.

Ἀριστοτέλους βίος ϗ συγγράμματα αὐτοῦ.

Ἀριστοτέλης υἱὸς Νικομάχου ϗ Φαιστιάδος· ὁ δὲ Νικόμαχος ἰατρὸς ἦν, τοῦ τῶν Ἀσκληπιαδῶν γένους, ἀπὸ Νικομάχου τοῦ Μαχάονος. ἐκ Σταγείρων πόλεως τῆς Θρᾴκης. Φιλόσοφος. μαθητὴς Πλάτωνος. τραυλὸς τὴν φωνήν. ϗ ἀδελφοὺς μὲν ἔσχεν Ἀρίμνηστον ϗ Ἀριμνήστην. θυγατέρα δὲ ἀπὸ Πυθιάδος τῆς θυγατρὸς Ἑρμείου τοῦ Εὐνούχου· ὃς ϗ θλιβίας ὢν, αὐτὴν ἔσπειρεν· γημαμένη δὲ τρισὶν ἡ Ἀριστοτέλους θυγάτηρ, τεκνώσασα προετελεύτησεν Ἀριστοτέλους τοῦ πατρός. Εἶχεν δὲ ϗ υἱὸν Νικόμαχον ἐξ Ἑρπυλλίδος παλλακῆς, ἣν μετὰ Πυθιάδα παρὰ Ἑρμείου τοῦ Εὐνούχου (ὅστις ἦν ἄρχων Ἀταρνέως· χώρα δὲ αὐτὴ Τρῳάδος, Εὐβούλου δὲ τοῦ Βιθυνοῦ δοῦλος γεγονὼς) ἔλαβεν· ϗ αὐτοῦ Ἑρμείου παιδικὰ γενομένου Ἀριστοτέλους. Ἦρξεν δὲ ἔτη ιγ΄. τῆς Περιπατητικῆς κληθείσης φιλοσοφίας, διὰ τὸ ἐν Περιπάτῳ, ἤτοι κήπῳ, διδάξαι, ἀναχωρήσαντα τῆς Ἀκαδημίας, ἐν ᾗ Πλάτων ἐδίδαξεν. ἐγεννήθη δὲ ἐν τῇ ϙθ΄ Ὀλυμπιάδι, ϗ ἀπέθανεν ἀκόνιτον πιὼν ἐν Χαλκίδι, διότι ἐκαλεῖτο πρὸς εὐθύνας· ἐπειδὴ ἔγραψεν Παιᾶνα εἰς Ἑρμείαν τὸν Εὐνοῦχον. οἱ δέ φασιν νόσῳ αὐτὸν τελευτῆσαι, βιώσαντα ἔτη ο΄, ὡς δέ τινες ξγ΄. Συνέγραψεν βιβλία ἐγγὺς υ΄. Διάδοχοι δὲ αὐτοῦ τῆς σχολῆς κατὰ τάξιν ἐγένοντο οἵδε· Θεόφραστος, Στράτων, Πραξιτέλης, Λύκων, Ἀρίστων, Λύκισκος, Πραξιφάνης, Ἱερώνυμος, Πρύτανις, Φορμίων, Κριτόλαος. Τὰ δὲ συγγράμματα αὐτοῦ ταῦτα· Περὶ Δικαιοσύνης, δ΄. Περὶ Ποιητῶν, γ΄. Περὶ Φιλοσοφίας, δ΄. Πολιτικὸν, α΄. Περὶ Πολιτικῆς, ἢ Γρύλλος, γ΄. Νήρινθος, α΄. Περὶ πλούτου, α΄. Σοφιστικῆς, α΄. Περὶ εὐχῆς. Μενέξενος, α΄. Περὶ εὐγενείας, α΄. Ἐρωτικὸς, α΄. Περὶ ψυχῆς, α΄. Προτρεπτικὸν, α΄ Περὶ ἡδονῆς, α΄. Περὶ βασιλείας, α΄. Οἰκονομικὸν, α΄. Περὶ παιδείας, ἢ Παιδευτικὸν, α΄. Συλλογισμῶν, α΄. Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ, α΄. Περὶ ἀρχῶν, ἢ φύσεως, α΄. Ἀλέξανδρος, ἢ ὑπὲρ ἀποικιῶν, α΄. Τὰ ἐκ τῶν Νόμων Πλάτωνος, β΄. Περὶ φιλίας γ΄. Περὶ ἐπιστημῶν, α΄. Περὶ εἰδῶν, α΄. Λύσεις ἐριστικαὶ, δ΄. Περὶ πάθους ὀργῆς, α΄. Διαιρέσεις Σοφιστικαὶ, α΄. Περὶ ἐναντίων, α΄. Ὑπομνημάτων ἐπιχειρητικῶν, γ΄. Προτάσεις περὶ ἀρετῆς, β΄. Περὶ στοιχείων, γ΄. Ἐνστάσεις περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων, ἢ τῶν κατὰ πρόθεσιν, α΄. Προτάσεων, α΄. Ἠθικῶν, κ΄. Περὶ ἐρωτήσεως ϗ ἀποκρίσεως, α΄. Προτάσεων ἐριστικῶν α΄. Περὶ ἰδέας, α΄. Ἀναλυτικῶν προτέρων, θ΄. Ἀναλυτικῶν ὑστέρων, β΄ Προβλημάτων μεθοδικά. Περὶ τοῦ βελτίονος, α΄. Συλλογισμῶν, β΄ Συλλογιστικῶν ὅρων, α΄. Περὶ αἱρετοῦ ϗ συμβαίνοντος, α΄. Τὰ πρὸ τῶν τόπων, α΄. Περὶ ἑκουσίων, α΄. Τοπικῶν πρὸς τοὺς ὅρους ϗ πάθη, α΄. Ὁρισμῶν βιβλία ιγ΄. Ἐπιχειρημάτων, β΄. Περὶ κάλλους, α΄. Περὶ δικαίων, β΄. Θέσεις ἐπιχειρηματικαὶ ἐν βιβλίοις κε΄. Θέσεις ἐρωτικαὶ ἐν βιβλίοις δ΄. Θέσεις φιλικαὶ ἐν βιβλίοις β΄. Θέσεις περὶ ψυχῆς ἐν βιβλίῳ, α΄. Θέσεις πολιτικαὶ, β΄. Πολιτικῆς ἀκροάσεως, κ΄. Τεχνῶν συναγωγὴ, α΄. Τέχνης Ῥητορικῆς, γ΄. Τέχνης, α΄. Τέχνης τῆς Θεοδέκτου συναγωγὴ ἐν γ΄. Τέχνης Ποιητικῆς, β΄. Ἐνθυμημάτων Ῥητορικῶν, α΄. Περὶ μεγέθους ἐνθυμημάτων ϗ αἱρέσεων. Περὶ λέξεως καθαρᾶς, α΄. Περὶ συμβουλῆς, α΄. Περὶ φύσεως, α΄. Περὶ φυσικῶν, α΄. Περὶ τῆς Ἀρχύτου φιλοσοφίας, γ΄. Περὶ τῆς Σπευσίππου ϗ Ξενοκράτους, α΄. Ἐκ τῶν Τιμαίου ϗ Ἀρχύτου, α΄. Πρὸς τὰ Μελίσσου, α΄. Πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος, α΄. Περὶ τῶν Πυθαγορείων, α΄. Πρὸς τὰ Γοργίου. Περὶ τοῦ μὴ γεννᾶν. Περὶ ζώων, θ΄. Περὶ τῶν συνθέτων ζώων, α΄. Περὶ ἀνατομῶν ς΄. Ἐκλογὴ τούτων, α΄. Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων, α΄. Περὶ φυτῶν, β΄. Φυσιογνωμονικὰ, β΄. Περὶ ἰατρικῆς, β΄. Συμμαχίας χειμώνων α΄. Περὶ μονάδος, α΄. Ἀστρονομικὸν, α΄. Περὶ κινήσεως, α΄. Ὀπτικὸν α΄. Περὶ Μουσικῆς, α΄. Πέπλον, Ἀπορημάτων Ὁμηρικῶν ζ΄. Ἀπορημάτων θείων, α΄. Ποιητικὸν, α΄. Μνημονικὸν, α΄. Φυσικῶν λη΄, κατὰ στοιχεῖον. Μεταφυσικὰ κ΄. Προβλημάτων ἐπιτεθεαμένων. Ἐγκύκλιον, β΄. Μηχανικὸν, α΄. Κύκλον περὶ Ποιητῶν, γ΄. Προβλημάτων Δημοκριτείων, β΄. Περὶ τῆς λίθου, α΄. Παραβολῶν, α΄. Διατάκτων, ιβ΄. Δικαιωμάτων πόλεων, α΄. Ἐξητασμένων κατὰ γένος, ιδ΄. Ὀλυμπιονίκας βίβλοις, α΄, ἐν ᾧ Μέναιχμον ἐνίκησεν. Περὶ Μουσικῆς, α΄. Ἐλέγχων σοφιστικῶν, ἢ περὶ ἐριστικῶν νικῶν. Διονυσιακῶν ἀστικῶν ϗ Ληναίων προοιμίων, α΄. Περὶ Τραγῳδιῶν, α΄. Περὶ διδασκαλιῶν, α΄. Νόμων συστατικῶν, α΄. Νομίμων, δ΄. Κατηγοριῶν, α΄. Περὶ ἑρμηνείας. Προτέρων Ἀναλυτικῶν, β΄. Πολιτείας πόλεων ἰδιωτικῶν, ϗ δημοκρατικῶν ϗ ὀλιγαρχικῶν ρνη΄. Συσσιτικῶν προβλημάτων, γ΄. Ἐπιστολὰς, κ΄. Ἔπη, ὧν ἀρχὴ, Ἁγνὲ θεῶν πρέσβισθ' Ἑκατηβόλε. Ἐλεγεῖα, ὧν ἀρχὴ, Καλλιτέκνου μητρὸς θυγάτερ. Περὶ τῶν Σόλωνος ἀξόνων, ε΄. Περὶ μακροβιότητος. Εἰ δέ ποτε Ὅμηρος ἐποίησεν τὰς ἡλίου βοῦς. Ἀπορήματα Ἡσιόδου ἐν α΄. Ἀπορήματα Ἀρχιλόχου, Εὐριπίδους. Χοιρίλου, ἐν βιβλίοις γ΄. Ἀπορημάτων ποιητικῶν, α΄. Αἰτίας ποιητικάς. Προβλημάτων Ὁμηρικῶν, ι΄. Φυσικῆς ἀκροάσεως, ιη΄. Περὶ γενέσεως ϗ φθορᾶς, β΄. Περὶ μετεώρων, δ΄, ἢ Μετεωροσκοπικά. Περὶ πλούτου, α΄. Περὶ τύχης, γ΄. Περὶ Ῥητορικῆς τῆς μετὰ φυσικὰ, ι΄. Περὶ ζώων ἱστορίας, ι΄. Περὶ ζώων κινήσεως, γ΄. Περὶ ζώων μορίων, γ. Περὶ ζώων γενέσεως, γ. Περὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως. Περὶ τῆς ἐν τοῖς μαθήμασιν οὐσίας. Περὶ συσσιτίων, ἢ συμποσίων. Περὶ δόξης. Περὶ ἀρετῆς. Περὶ φωνῆς. Περὶ συμβιώσεως ἀνδρὸς ϗ γυναικός. Νόμους ἀνδρὸς ϗ γαμετῆς. Περὶ ἰατρικῆς, ζ΄. Συμμίκτων ζητημάτων, οβ΄, ὥς φησιν Εὔχαιρος ὁ ἀκουστὴς αὐτοῦ. Πέπλον· περιέχει δὲ ἱστορίαν σύμμικτον. Περὶ χρόνου. Περὶ βασιλείας. Περὶ παιδείας. Περὶ ὄψεως, β΄. Περὶ ἠθῶν Νικομαχείων ὑποθήκας. Περὶ Ἀλεξάνδρου η΄. Περὶ Ῥήτορος, ἢ Πολιτικοῦ. Τέχνην ἐγκωμιαστικήν. Θαυμασίων ἀκουσμάτων. Ἐγκώμια, ἢ Ὕμνους διάφορα. Ἐρωτικῶν, ς΄. Περὶ εὐγενείας, α΄. Περὶ ἀνθρώπου φύσεως. Περὶ κόσμου γενέσεως. Νόμιμα Ῥωμαίων. Νομίμων βαρβαρικῶν συναγωγή. Ψευδεπίγραφα δὲ, Ἀνατομὴ ἀνθρώπου. Ἀπολογία ἀσεβείας πρὸς Εὐρυμέδοντα. Γεωργικά. Ἐγκώμιον λόγου. Μαγικόν. Περὶ σωφροσύνης. Ἀλεξάνδρου ἐγκλησία. Ἐγκώμιον πλούτου. Πρὸς Ἀλέξανδρον. Περὶ μεθόδου.

Σμικρὸς, φαλακρὸς, τραυλὸς ὁ Σταγειρίτης,
Λάγνος, προγάστωρ, παλλακαῖς συνημμένος.

Αναλ-

Ἀναλφάβητος ὑτοσὶ Στοιχογράφος,
Ἄνους, ἄφρων, ἄγροικος, αὐθάδης, λάλος.

Hanc Ariſtotelis Vitam incerti auctoris mecum olim communicavit Philippus Loïaltæus noſtras, quam unde habuerit mihi non liquet. Eam viderat Octavianus Ferrarius, teſte Nunneſio, qui quidem Nunneſius ea uti quondam prodiret optabat. Ceteris copioſior eſt, ad Succeſſores Ariſtotelis, libroſque ejus quod attinet. In eam breves Notas ſcripſimus, quas hoc loco inſerere placuit.

Ἀριστοτέλης, ὑὸς Νικομάχου, &c.] Hæc & ſequentia, uſque ad hæc verba ὡς δέ τινες ξγ'. leguntur αὐτολεξεὶ apud Suidam in Ἀριστοτέλης.

παιδικὰ γνωρίμου Ἀριστοτέλους] Fuit amaſius Ariſtotelis & Palæphatus Abydenus. Teſtantur Philo lib. I. de Admirabili hiſtoria, & Theodorus Ilienſis Troicorum libro II. teſte Suida in Παλαίφατος Ἀβυδηνός.

Διάδοχοι δὲ αὐτοῦ, &c.] De Diſcipulis & Succeſſoribus Ariſtotelis diximus ſuprà. His addendus Eucærus, qui infrà in hac Vita Diſcipulus Ariſtotelis appellatur: & Theodectes, de quo Suidas.

Οἰκονομικὸν, α'] Verè igitur ſuprà obſervabamus Oeconomicorum Ariſtotelis unicum fuiſſe librum.

Ἐνστάσεις περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων, ή. Τῶν κατὰ πρόθεσιν, α'.] Legendum ex Laërtio Ἐνστάσεις, α'. Περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων, ἢ κατὰ πρόθεσιν, α'.

Συμμαχίας χειμώνων] Laërtius Σημεῖα χειμώνων: quare hîc legendum omnino Σημασίας χειμώνων.

Μνημονικὸν, α'] περὶ τῆς μνήμης ſcripſiſſe teſtis eſt Gellius IX. 8.

Πέπλον] Mirum hujus libri Laërtium non meminiſſe. Meminit Euſtathius è Porphyrio. In eo Principum Græciæ, de quibus Homerus in Bœotia, genus, patriam, & claſſem recenſebat. Infrà in eadem Vita legas: πέπλον· περιέχει δὲ ἱστορίαν σύμμικτον.

Κύκλον περὶ Ποιητῶν, γ'] Lego Κύκλον, ἢ περὶ Ποιητῶν, γ'.

Περὶ τῆς λίθου] Id eſt, de Magnete.

Ὀλυμπιονίκας βίβλους, α'] Scriptum fuiſſe exiſtimo, Ὀλυμπιονίκας, βιβλίον α'.

Περὶ Μουσικῆς, α'] Hujus libri hîc ſuperiùs mentio facta eſt.

Νόμων συστατικῶν α'] Diximus ſuprà ad Ariſtotelis Vitam Laërtianam.

περὶ τῶν Σόλωνος ἀξόνων, ε'] De quibus ſcripſere quoque Didymus & Seleucus, ut ſuprà ad Solonem obſervamus.

Εἰ δή ποτε Ὅμηρος ἐποίησεν τὰς ἡλίου βοῦς] Diſſertationem intelligit de ſolis bobus, de quibus Homerus. Plura Ariſtoteles in Principem Poëtarum ſcripſerat, cujus & editionem emendaverat, quam ἐκ τοῦ νάρθηκος vocant. Sed de his in Diſſertatione noſtra περὶ Ἐξηγητῶν Ὁμήρου.

Χοιρίλου] Tres eo nomine Poëtæ fuerunt. Vide Samuelem Petitum Obſerv. libro & capite II. & nos ſuprà ad Laërtii Proœmium.

περὶ ζώων ἱστορίας, ι'.] Totidem hodie ſuperſunt: ſed Laërtius novem tantùm libros Hiſtoriæ animalium Ariſtotelis enumerat: quare decimus ſuſpectus. Vide ad eum librum Jul. Scaligerum ejuſque filium Silvium Cæſarem in Epiſtola ad Joannem Stephanum Durandum, Senatus Toloſani Principem.

Περὶ ἠθῶν Νικομαχείων ὑποθήκας] An legendum potiùs περὶ ἠθῶν Νικομαχείων. Ὑποθήκας. Quid ſint ὑποθῆκαι ſuprà explicavimus ad Solonem. Ethica τὰ Νικομάχεια inſcripta fuiſſe ab Ariſtotele Nicomacho filio, qui avi nomen referebat, ſcripſit Ammonius in Vita Ariſtotelis: ὅθεν καὶ τὸν υἱὸν, Νικόμαχον προσηγόρευσε, μνήμης ἕνεκεν τοῦ οἰκείου πατρός· πρὸς ὃν καὶ τὰ Νικομάχεια ἔγραψεν. Sed falſum hoc eſſe contendit Samuel Petitus Miſcell. IV. 10. Cicero hos libros ipſi Nichomacho attribuit lib. V. de Finibus: *Quare teneamus Ariſtotelem, & ejus filium Nichomachum: cujus accuratè ſcripti de moribus libri, dicuntur illi quidem eſſe Ariſtotelis: ſed non video, cur non potuerit patri ſimilis eſſe filius.* Quod & falſum eſſe contendit ibidem idem Petitus, qui tamen in illis Nichomachum aliquid interpolaſſe fatetur. Eum ibi vide & nos infrà ad Eudoxum.

Θαυμασίων ἀκουσμάτων] Non meminit Laërtius inter libros Ariſtotelis. Junioris eſſe Ariſtotelis exiſtimabat Vir acerrimi judicii Joannes Voſſius lib. IV. de Hiſtoricis Græcis pag. 514. Etiam non eſſe Ariſtotelis Eraſmo videbatur, quem vide in Epiſtola ad Joannem Morum de Ariſtotelis ſcriptis.

Νομίμων βαρβαρικῶν συναγωγή] Meminit Athenæus Dipnoſ. lib. XII. cap. Apollonius in Hiſtoriis Admirandis cap. XI. Stobæus Serm. de Morbis, & moleſtiarum in eis ſolutione, & Stephanus in Ethnicis, non uno loco. Ariſtoteli *Nomina barbarica* tribuit Varro lib. VI. de L. L. Sed ibi Νόμιμα βαρβαρικὰ legi debere rectè vidit Voſſius libro IV. de Hiſtor. Græcis: ubi τῶν Νομίμων βαρβαρικῶν Ariſtotelis, ejuſdem Νόμιμα Τυῤῥηνικὰ, in quibus citatur Athenæo XII. partem fuiſſe rectè quoque exiſtimat.

Ἀπολογία ἀσεβείας] Etiam Athenæus loco ſuperiùs memorato num Ariſtotelis eſſet, addubitabat.

Μαγικὸν] Diximus ſuprà ad Proœmium Laërtianum.

Præter hos Libros qui in hac Vita & in Indice Laërtiano memorantur, ſcripſerat Ariſtoteles περὶ ἀρημάτων. meminit Clemens ϛρωματέων lib. I. Παράδοξα, in quibus citatur apud Plutarchum in Parallelis capite ultimo. Citatur ἐν τῷ δ' περὶ ποταμῶν eidem Plutarcho in libro de Fluminibus, ubi de Nilo. Et Apollonio Mirabil. Hiſtor. 26. ἐν τῷ περὶ τῆς ζωῆς καὶ θανάτου. & Themiſtio Orat. IV. ἐν διαλόγῳ τῷ Κορινθίῳ. Themiſtii locum placet aſcribere: ὁ δὲ γεωργὸς ὁ Κορίνθιος τῷ Γοργίᾳ ξυγγενόμενος, (οὐκ αὐτῷ ἐκείνῳ Γοργίᾳ, ἀλλὰ τῷ λόγῳ ὃν Πλάτων ἔγραψεν ἐπ' ἐλέγχῳ τοῦ σοφιστοῦ) αὐτίκα ἀφεὶς τὸν ἀγρὸν καὶ τὰς ἀμπέλους, Πλάτωνι ὑπέθηκε τὴν ψυχὴν, καὶ τὰ ἐκείνου ἐσπείρετο καὶ ἐφυτεύετο. καὶ οὗτός ἐστιν ὃν τιμᾷ ὁ Ἀριστοτέλης τῷ διαλόγῳ τῷ Κορινθίῳ. *Agricola verò ille Corinthius, cùm fortè Gorgiam incidiſſet, (non ipſummet Gorgiam dico, ſed eum librum, quem de convicto Sophiſta idem Plato ſcripſit) illicò agrum, viteſque deſerens, animum ſuum excolendum Platoni tradidit, doctrinæque illius ſemina ac ſatus excepit. Atque is eſt, quem Ariſtoteles Dialogo illo qui* Corinthius *inſcribitur celebratum reliquit.*

Scripſit Ariſtoteles & κτίσεις, ſi Plutarcho fides, libro Quòd non vivitur jucundè ſecundùm Epicurum. Scripſit eodem Plutarcho teſte in Vita Dionis, & in Conſolatione ad Apollonium Dialogum in honorem Eudemi Cyprii, ſui familiaris, qui inſcribebatur Εὔδημος, ἢ περὶ ψυχῆς. Meminit ejuſdem Dialogi Scholiaſtes ad Platonis Phædonem. De Eudemo Cyprio Videndus Cicero lib. I. de Divinatione. Etiam in laudem Platonis Orationem ſcripſiſſe docet nos Olympiodorus ad Gorgiam Platonis. Citatur infrà à Laërtio in Empedocle ἐν τῷ Σοφιστῇ, & in Pythagora ἐν τῷ περὶ κυάμων. Citatur quoque ἐν Κυρήνῃ Julio Polluci lib. IX. cap. 6. Libri περὶ μέθης meminit Apollonius Mirab. 25. & 26. Libri περὶ ἰχθύων Athenæus VII. 15. & 19. Memini me legere alicubi ſcripſiſſe & περὶ τοῦ τῆς Ἑρμιόνης ἱεροῦ, & περὶ μετάλλων, & Τελετὰς, nec non θεολογούμενα. De Theologicis Ammonius in ejus Vita: Τῇ δὲ θεολογίᾳ εἰ καὶ μηδὲν προσέθηκεν, ἀλλ' οὖν οὐδὲν περὶ αὐτῆς ἐλλιπὲς ἐπραγματεύσατο. οὐ γὰρ τὰ ἐγκόσμια μόνα ᾔδει, ὥς τινες ὑπολαμβάνουσι, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπερκόσμια. *In Theologia etſi nullum ejus exſtat inventum, perfectè tamen ejus partes eſt omnes exequutus: non enim, ut quidam falſò putant, terreſtria tantùm & quæ ad hunc mundum pertinent, novit Ariſtoteles.*

THEOPHRASTUS.

ΕΡΕΣΙΟΣ] Stephanus: Ἐρεσός. πόλις ἐν Λέσβῳ, ἀπὸ Ἐρεσοῦ τοῦ Μάκαρος. (an Μακαρέως?) ἐξ ἧς Θεόφραστος, &c. Apud Epiphanium lib. III. adverſus Heret. pro Ἐρέσιος vitiosè ſcriptum eſt Ἐφέσιος.

Μελάντα] Μελλάντα Editio Baſileenſis. Suidas Μελάνθου, οἱ δὲ Λέοντος. Μελάντης quidam infrà in Teſtamento Theophraſti memoratur, ſed ubi aliæ Editiones & M S. Regius Μέλαντις habent.

αὐτὸς διεδέξατο τὴν σχολὴν Ὀλυμπιάδι τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ] Suprà idem Laërtius in Ariſtotelis Vita ſcripſit Ariſtotelem Chalcidem migraſſe, ibique diem ſuum obiiſſe τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος: cùm verò eodem anno quo Ariſtoteles Chalcidem migravit, ejus Scholam obtinuiſſe diſertè hoc loco tradat Laërtius, alterutrum locum corruptum eſſe neceſſe eſt. Legendum hîc Grentemenilio videbatur, Ὀλυμπιάδος τετάρτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς ἔτει γ'.

Ἀλκίππου] Ἀλλίππου habent M S S. quidam, quos inter Florentinus; & puto rectiùs. Leucippus Ereſius non fuit.

fuit. Vide hîc Aldobrandinum. Palatinus Codex Λακίππȣ.

A φέρεται δ' αὐτȣ̃ καὶ δοῦλος φιλόσοφος, ὄνομα Πομπύλος] De eo Gellius II. 18. *Alii quoque pauci ſervi fuerunt, qui poſt Philoſophi clari exſtiterunt: ex quibus ille Menippus fuit, cujus libros M. Varro in Satyris æmulatus eſt; quas alii Cynicas, ipſe appellat Menippeas. Sed & Theophraſti Peripatetici ſervus Pompylus*, &c. Idem legas apud Macrobium, Gellii ſimiam, ſed ubi vitiosè *Pompolus* pro *Pompylus* ſcriptum. Plura de eo ſervo Philoſopho ſciremus, ſi Liber Hermippi Smyrnæi περὶ τῶν διαπρεψάντων ἐν παιδείᾳ δούλων, de quo ſuperiùs, exſtaret.

Κάσανδρος] Antipatri filius, ad quem ſcripſit de Regno. Suidas: ἐτιμήθη δὲ παρὰ Κασσάνδρῳ τῷ Ἀντιπάτρου. Κάσανδρος ſeu Κάσσανδρος legas, perinde eſt.

B Pag. 123. ἀπήντων τε εἰς τὴν διατριβὴν αὐτȣ̃, μαθηταὶ πρὸς δισχιλίους] Idem legas apud Heſychium Mileſium: λέγεται εἰς τὴν Θεοφράστου διατριβὴν φοιτᾶν μαθητὰς πρὸς δισχιλίους. Ergo, quod monet Meurſius, inutilis eſt Suidæ, locus in Θεόφραστος, ubi legitur μαθητὰς δὲ ἔσχε πλείους ἢ δύο, atque addendum χιλιάδας. Suidæ Interpres legebat πλείους ἢ δ υ ο. id eſt, plures quàm 4470. erratum fuiſſe in literis numeralibus veroſimile eſt, & verum arbitror. Scripſerat forte Librarius πλείους ἢ β impoſita literæ β lineâ tranſverſâ, quæ millenarios numeros indicari ſignificaret, nec ſimplices unitates. Excidit verò deinde Librarii alterius incuriâ lineola illa, atque ita factum eſt ut tertius ſcripſerit δύο pro β.

περὶ δικαστηρίου Flor. & Palat. δεικτηρίου.

C ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ σχολαστικὸν ὠνόμασε] Puto legendum σχολαστικὸν αὐτὸν ὠνόμασε. Scholaſtici olim propriè Rhetores dicti, de qua voce nos alibi pluribus.

Σοφοκλέους τȣ̃ Ἀμφικλείδου νόμον εἰσενεγκόντος, μηδένα τῶν φιλοσόφων σχολῆς ἀφηγεῖσθαι. &c.] Pollux IX. 5. ἔστι δὲ καὶ νόμος Ἀττικὸς κατὰ τῶν φιλοσοφούντων γραφεὶς, ὃν Σοφοκλῆς Ἀμφικλείδου Σουνιεὺς, εἶπεν ἐν ᾧ τινὰ κατὰ αὐτῶν περιειπὼν, ἐπήγαγε, μὴ ἐξεῖναι μηδενὶ τῶν Σοφιστῶν διατριβὴν κατασκευάσασθαι. Athenæus XIII. 9. καὶ Σοφοκλῆς δέ τις ψηφίσματι ἐξήλασε πάντας φιλοσόφους τῆς Ἀττικῆς. Meminit & Alexis Comicus apud Athenæum ibidem. Anno tertio Olympiadis centeſimæ decimæ octavæ, Prætore Athenis Corœbo, hanc legem latam fuiſſe docet Petitus ad Leges Atticas.

D ἐπανῆλθον] Ita Editiones Stephani, & Codex Regius. Baſileenſis Editio ἐπανῆλθεν, quam lectionem ſecutus eſt Aldobrandinus.

Φιλλίωνος] MS. quo uſus eſt H. Stephanus, Φιλλίωνος. Lege Φίλωνος. Athenæus dicto loco: καὶ Σοφοκλῆς δέ τις ψηφίσματι ἐξήλασε πάντας φιλοσόφους τῆς Ἀττικῆς. καθ' οὗ λόγον ἔγραψε Φίλων Ἀριστοτέλους γνώριμος ἀπολογίαν ὑπὲρ τȣ̃ Σοφοκλέους Δημοχάρους πεποιηκότος τȣ̃ Δημοσθένους ἀνεψιοῦ. Philonem illum inter Ariſtotelis Diſcipulos omiſimus.

E Τοῦτον, Τύρταμον λεγόμενον Θεόφραστον διὰ τὸ τῆς φράσεως θεσπέσιον Ἀριστοτέλης μετωνόμασεν] Ad verbum Stephanus, ſive Hermolaus, in Ερεσός: Τύρταμος ἐλέγετο, καὶ διὰ τὸ τῆς φράσεως θεσπέσιον Θεόφραστος ἐκλήθη. Strabo lib. XIII. Τύρταμος δ' ἐκαλεῖτο πρότερον ὁ Θεόφραστος, μετονόμασε δ' αὐτὸν Ἀριστοτέλης Θεόφραστον· ἅμα μὲν φεύγων τὴν τȣ̃ προτέρου ὀνόματος κακοφωνίαν· (eſt enim Τύρταμος vox Aſſyria) ἅμα δὲ τὸν τῆς φράσεως αὐτȣ̃ ζῆλον ἐπισημαινόμενος. Suidas: οὗτος πρότερον ἐκαλεῖτο Τύρταμος· διὰ δὲ τὸ θείως φράζειν, ὑπὸ Ἀριστοτέλους ἐκλήθη Εὔφραστος, εἶτα Θεόφραστος. Plinius in Præfatione Operis: *Cui verò neſciam, adverſus Theophraſtum, hominem in eloquentia tantum, ut nomen divinum inde invenerit, ſcripſiſſe etiam feminam*, &c. Tzetzes Chil. IX. cap. 296.

F Καὶ ὁ Θεόφραστος αὐτὸς, ὁ Τύρταμος τὸ πρῶτον.

Hanc eloquentiæ laudem, ut immodicam, extenuat Seneca Lib. Quæſt. Natur. VI. 13. *In hac ſententia licet ponas Ariſtotelem, & diſcipulum ejus Theophraſtum, non ut Græcis viſum eſt, divini, tamen & dulcis eloquii virum, & nitidi ſine labore.*

οὗ καὶ τȣ̃ υἱέος Νικομάχου φησὶν ἐρωτικῶς διατεθῆναι] Suidas: ἐρώμενον δὲ ἔσχε τὸν Ἀριστοτέλους υἱὸν τȣ̃ φιλοσόφου Νικόμαχον.

ὡς τῷ μὲν χαλινοῦ δέοι, τῷ δὲ κέντρου] Diximus ſuprà.

φέρεται δ' αὐτȣ̃ ἀποφθέγματα ταυτὶ χρειώδη] Pleraque prætermiſit Laërtius: quæ apud Stobæum legere eſt.

A πρὸς δὲ τὸν ἐν τῷ συμποσίῳ σιωπῶντα, &c.] Simonidi tribuit Plutarchus libro III. Quæſt. I. Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς ἔν τινι πότῳ ξένον ἰδὼν κατακείμενον σιωπῇ, καὶ μηδενὶ διαλεγόμενον, ὦ ἄνθρωπε, εἶπεν, εἰ μὲν ἠλίθιος εἶ, σοφὸν πρᾶγμα ποιεῖς· εἰ δὲ σοφὸς, ἠλίθιος. Meliùs legeretur ἠλίθιον. *Stultus ſi tacuerit, etiam ſapiens videbitur*, inquiebat Regum ſapientiſſimus.

ἐτελεύτα δὴ γηραιὸς, βιοὺς ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα] Atqui Characteres ſcripſiſſe, cùm eſſet annorum 99. ſcribit ipſe in Epiſtola Nuncupatoria, & Tzetzes Chil. IX. 296. qua de re pluribus infrà, ubi de illis Characteribus.

B ἐπειδήπερ ὀλίγον ἀνῆκε τῶν πόνων] Suidas: καὶ τελευτᾷ κατάπονος ὑπὸ τȣ̃ ἀεὶ γράφειν γινόμενος, εἶτα ἐνδοὺς ἐπὶ βραχείας ἡμέρας διὰ μαθητȣ̃ γάμους. *Deceſſit autem aſſidua ſcriptione fatigatus, deinde verò propter Diſcipuli nuptias ad paucos dies animum relaxans.*

ἡμεῖς γὰρ ὁπότ' ἠρχόμεθα ζῆν, &c.] Hieron. Epiſt. ad Nepot. *Unde & ſapiens vir Græciæ Theophraſtus, cùm expletis centum & ſeptem annis ſe mori cerneret, dixiſſe fertur, ſe dolere, quòd tum egrederetur è vita, quando ſapere cœpiſſet.* Cicero Tuſcul. IV. *Theophraſtus autem moriens, accuſaſſe Naturam dicitur, quòd cervis & cornicibus vitam diuturnam, quorum id nihil intereſſet; hominibus, quorum maxime interfuiſſet, tam & exiguam vitam dediſſet, quorum ſi ætas potuiſſet eſſe longinquior, futurum fuiſſe, ut omnibus perfectis artibus, omni doctrinâ hominum vita erudiretur:*

C *Querebatur igitur ſe tum, cùm illa videre cœpiſſet, extingui.* Ad hoc Theophraſti dictum reſpexit Pedo Albinovanus in Elegeia in Mæcenatis obitum:

Vivere cornices multos dicuntur in annos.
Cur nos anguſtâ conditione ſumus?

Pag. 124. καὶ αὐτὸν, ὥς ὁ λόγος, Ἀθηναῖοι πανδημεὶ παρέπεμψαν ποσὶ, τὸν ἄνδρα τιμήσαντες] Legendum videtur πανδημεὶ παρέπεμψαν, οὑτωσὶ τὸν ἄνδρα τιμήσαντες: neque enim Athenienſes ſoliti erant, ni fallor, defunctos proſequi equis aut carrucis; ut nihil ad honorem Theophraſti acceſſerit, quòd ad ſepulcrum pedibus eum proſequuti ſunt, ſed quòd πανδημεί: qua in

D re eſt honoris redundantia. Atque οὑτωσὶ ἄνδρα ἐτίμησαν. Laërtius ſuprà de Platone: καὶ παρεπέμφθη πανδημεὶ πρὸς τῶν αὐτόθι.

καταλέλοιπε δὲ βιβλία καὶ αὐτὰ, &c.] Ita etiam codex Palatinus. καὶ αὐτὸς ceteræ Editiones, quod magis placet. Pro ἃ καὶ αὐτὸς quod ſequitur, ἃ καὶ αὐτὰ habent Membranæ Regiæ. De Libris Theophraſti, qui injuriâ temporis interciderunt, exſtat Meurſii Liber ſingularis, ex quo quæ ad Laërtium noſtrum faciunt, huc tranſferre non pigebit. Eos libros in Tractatus digeſſerat Andronicus Peripateticus. Auctor Porphyrius in Vita Plotini.

Ἀναλυτικῶν προτέρων, α', β', γ'] Meminit Suidas in Θεόφραστος. Citatur ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἀναλυτικῶν

E προτέρων Simplicio de Cœlo lib. III. & Alexandro Aphrodiſeo in Priora Analytica Ariſtotelis, qui & alibi paſſim in eodem Commentario hos Theophraſti libros citat.

Ἀναλυτικῶν ὑστέρων, α', β', γ', δ', ε', ς', ζ'] Galenus de Hippocr. & Plat. dogmat. lib. II. Ἀναλυτικὰ δεύτερα appellat. Suidas etiam ὕστερα.

Περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν, α'] Alexander Aphrod. in Anal. priorum lib. I. γράφει δὲ αὐτὴν μέθοδον καὶ Θεόφραστος, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν.

Ἀναλυτικῶν ἐπιτομὴ, α'. Ἀνηγμένων τόπων, α', β'] Idem ait Suidas, niſi quòd numerum non appoſuit.

F Περὶ αἰσθήσεων, α'] Meurſius reſcribebat numero ſingulari Περὶ αἰσθήσεως. Exſtat.

Περὶ τῶν Ἀναξαγόρου, &c.] In quibus de dogmatibus potiùs Anaxagoræ Anaximenis & Archelai, quàm de eorum vitis actum fuiſſe meritò exiſtimabat Jonſius.

Πρὸς Ἀναξαγόραν. α'. Περὶ τῶν Ἀναξαγόρου] Citatur Simplicio ad Phyſ. Comment. I. ἐν τῷ περὶ Ἀναξαγόρου δευτέρῳ. Exiſtimabat Meurſius reſpexiſſe Simplicium librum Theophraſti περὶ τῶν Ἀναξαγόρου, & *ſecundum* appellaſſe propter præcedentem πρὸς Ἀναξαγόραν. idem & Jonſio videbatur.

νίβον] Corrige νίτρου.

Περὶ τῶν αἰθουμένων] *De his quæ ardent.* Ceteræ Editiones Περὶ τῶν λιθουμένων *De his quæ durantur in lapides.*

pides. longè meliùs; neque enim dicitur αἰθῶδες.

Περὶ τῶν ἀτόμων γραμμῶν α′] Exſtat hodie inter Opera Ariſtotelis, cui à nonnullis tribuitur. Simplicius De Cælo Comm. III. καὶ ὡς εἰπὼν (ὁ Ἀριστοτέλης) ἐν τῷ Περὶ ἀτόμων γραμμῶν, ὅπερ τινὲς εἰς Θεόφραστον ἀναφέρουσι. Philoponus De gener. & corrupt. lib. I. εἴρηκε δὲ, (ὁ Ἀριστοτέλης) κἀν τῷ ἐπιγραφομένῳ Περὶ ἀτόμων γραμμῶν, ὅ τινες εἰς Θεόφραστον ἀναφέρουσι.

Ἀκροάσεως, α′, β′] Reſpexit Galenus de ſubſt. natur. facult. ὥσπερ οὐδ᾽ Ἀριστοτέλους, ἢ Θεοφράστου τὰ μὲν τοῖς πολλοῖς γεγραφότων· τὰς δ᾽ Ἀκροάσεις τοῖς ἑταίροις.

Περὶ ἀνέμων, α′] Exſtat. Citatur ab Alexandro Aphrod. in Metaph. lib. II.

B Περὶ βασιλείας, α′] Infrà in eodem Catalogo iterum commemoratur idem opus ſed in duos libros diſtributum. Mentio fit infrà & τοῦ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας. Putabat Meurſius idem eſſe opus, quod negligentiâ Librariorum malè bis repetitum fuiſſet, atque hîc legendum α′, β′. ſiquidem Theophraſtus ἐν τοῖς Περὶ βασιλείας numero plurali citatur Plutarcho in Themiſtocle, & Dionyſio Halicarnaſſeo lib. v. Sed diverſum eſſe putabat Περὶ βασιλείας Κυπρίων, cujus meminit Suidas in Τιάρα. Ceterùm dubitatum fuiſſe an liber De Regno ad Caſſandrum Theophraſti eſſet, docet nos Athenæus lib. IV. Θεόφραστος ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα· πολλοὶ γάρ αὐτό φασιν εἶναι Σωσιβίου, εἰς ὃν Καλλίμαχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησεν.

C περὶ βίων, α′, β′, γ′] Ex hoc opere eſſe cenſent Meurſius & Jonſius, quæ citantur ex Theophraſto à Plutarcho in Vita Lycurgi, Solonis, Periclis, Alcibiadis, Ariſtidis, Lyſandri, Niciæ, Ageſilai & Demoſthenis.

Περὶ γήρως α′] Hujus libri Fragmentum cenſebat idem Meurſius, quod ex Theophraſto profertur à Stobæo Serm. XII. Ἀνὴρ εἰς Λακεδαίμονα ἀφίκετο Χῖος, γέρων ἤδη ὢν, τὰ μὲν ἄλλα ἀλαζὼν, ᾐδεῖτο δὲ ἐπὶ τῷ γήρᾳ· καὶ τὴν τρίχα, πολιὰν οὖσαν, ἐπειρᾶτο βαφῇ ἀφανίζειν. Niſi fortè aliquis deſumptum malit ex libro Περὶ ψευδοῦς καὶ ἀληθοῦς, de quo infrà. Ex hoc de Senectute opere petitum & vocabulum Τυμβογέρων eſſe arbitrabatur Meurſius, de quo ex Theophraſto Suidas, & Etymologici Auctor in Τυμβογέροντες.

D τῆς μεταρσιολεσχίας, α′] Idem opus eſſe exiſtimabat Meurſius, quod Περὶ μεταρσίων apud Plutarchum in Quæſt. Græc. inſcribitur, & cujus fragmentum ibi ſubjungitur. Obſervandum autem librum quartum citari à Plutarcho, ac proinde apud Diogenem, qui unum tantùm nobis tradit, numerum corruptum eſſe.

Ἐρωτικὸς, α′] Citatur Athenæo XII. 2. & XIII. 2. & 8.

Περὶ ἔρωτος α′] Meminit Strabo lib. x. & reſpexere Gellius VII. 8. & Plinius IX. 8. niſi Ἐρωτικὸν potiùs reſpexiſſe malis. τὸν Ἐρωτικὸν & τὸν περὶ ἔρωτος unum eumdemque fuiſſe Gudio videbatur. Alterutrum intelligebat Scholiaſtes Theocriti ad Idyll. IV. ubi ex Theophraſto infandum ſcelus Glaucæ Chiæ refert.

E Περὶ εὐδαιμονίας, α′] Laudatur ab Athenæo lib. XII. cap. XI. & XIII. 2. nec non à Cicerone lib. v. de Finib. & Tuſcul. Quæſt. libro v. Meurſius idem opus eſſe exiſtimat, quod inferiùs Περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας appellatur, ibique malè repetitum.

Περὶ εἰδῶν, β′] Περὶ ἠθῶν, reſcribendum ſuſpicabatur Meurſius. Citatur ab Aſpaſio ad Ethic. l. IV. c. I. Theophraſtus ἐν τῷ Περὶ ἠθῶν, atque ἐν πρώτῳ Περὶ ἠθῶν a Michaele Epheſio ad Ethic. l. v. c. I. Andrantus quidam quinque libros Περὶ τῶν παρὰ Θεοφράστῳ, ἐν τοῖς περὶ ἠθῶν, καθ᾽ ἱστορίαν καὶ λέξιν ζητουμένων ſcripſerat: quos libros vendicavit ſibi quidam Hephæſtion. Auctor Athenæus l. xv.

F Περὶ ἐπιλήψεως, α′] Apuleius in Apologia: *Longum eſt, ſi velim Theophraſti quoque ſententiam de eodem morbo recenſere. Eſt enim etiam ejus egregius liber* DE CADUCIS.

Περὶ ἐνθουσιασμοῦ, α′] Athenæus XIV. 5. ὅτι καὶ νόσους ἰᾶται Μουσικὴ, Θεόφραστος ἱστόρησεν ἐν τῷ Περὶ ἐνθουσιασμοῦ. Apollonius Alexandrinus Hiſtor. Comment. c. 49. citat numero plurali Περὶ ἐνθουσιασμῶν. profertque inde verba Theophraſti, ἰᾶται ἡ καταύλησις καὶ ἰσχιάδα, καὶ ἐπιληψίαν· quæ reſpexit Athenæus dicto loco: & Plinius XXVIII. 2. *Dixit Homerus profluvium ſanguinis, vulnerato femine, Ulyſſem inhibuiſſe carmine: Theophraſtus, Iſchiadicos ſanari.*

A Περὶ ἑτεροφωνίας ζώων τῶν ὁμογενῶν, α′] Athenæus IX. 10. Θεόφραστος γοῦν, ἐν τῷ Περὶ ἑτεροφωνίας τῶν ὁμογενῶν, οἱ Ἀθήνησι, φησὶ, πέρδικες ἐπὶ τάδε τοῦ Κορυδαλοῦ, πρὸς τὸ ἄστυ, κακκαβίζουσιν· οἱ δὲ ἐπέκεινα, τιττυβίζουσιν.

Περὶ τῶν ἀθρόων φαινομένων, α′] Exſtat ejus libri fragmentum.

Περὶ τῶν δακετῶν, καὶ βλητικῶν, α′] Athenæus VII. 18. Θεόφραστος δ᾽, ἐν τῷ Περὶ τῶν δακετῶν καὶ βλητικῶν, διαπέμπεσθαί φησι τὴν νάρκην τὴν ἀπ᾽ αὐτῆς δύναμιν. Apuleius in Apologia: *Gratulor neſcire iſtos, legiſſe me Theophraſti quoque* Περὶ δακετῶν καὶ βλητικῶν.

B Περὶ τῶν ζώων ὅσα λέγεται φθονεῖν, α′] Sic quoque MS. Palat. Malè ceteræ Editiones φρονεῖν. Apuleius loco laudato: *Quibus tamen* (Theophraſtus) *in alio libro, quem* De invidentibus animalibus *conſcripſit, remedio eſſe ait exuvias ſtellionum.* φθονεῖν quoque eſt in fragmento quod ex hoc libro profert Photius in Bibliotheca. Hos Theophraſti libros reſpexit Plinius VIII. 29. 31. & 57. & Ælianus Hiſtor. Animal. III. 17.

Περὶ τῶν ἐν ξηρῷ διαμενόντων, α′] Meminit Athenæus l. VII. cap. 18. Θεόφραστος, ἐν πέμπτῳ Περὶ τῶν ἐν ξηρῷ διαιτωμένων, ἔγχελύν φησι, καὶ μύραιναν, πολὺν χρόνον δύνασθαι ἔξω τοῦ ὑγροῦ ζῆν. Et cap. 19. Ἐν δὲ τῷ Περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διατριβόντων ζώων, οὐ δέχεσθαί φησιν τοὺς πολύποδας τὴν θάλασσαν. Primo loco librum quintum citat: unde corruptum eſſe numerum apud Laërtium apparet. Sed ibi fortè legendum ex
C Laërtio ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν ξηρῷ, &c. ut viſum Caſaubono ad Athenæum.

Περὶ τῶν τὰς χρόας μεταβαλλόντων, α′] Meminit Athenæus VII. 19. Ejus libri fragmentum profert Photius in Bibliotheca. Reſpexit Plinius x. 29. Malè hîc Editio Frobenii τὰς χρείας.

Περὶ τῶν φωλευόντων, α′] Athenæus II. 22. Θεόφραστος δὲ, ἐν τῷ Περὶ φωλευόντων, οἱ κοχλίαι, φησὶ, φωλεύουσι μὲν καὶ τοῦ χειμῶνος, μᾶλλον δὲ τοῦ θέρους. Meminit iterum III. 23. & VII. 18. Scholiaſtes Theocriti ad I. Idyll. verſu 115. laudat Theophraſti & Sopatri librum περὶ ἄρκτων φωλεοῖς, quem non puto alium fuiſſe ab
D illo περὶ τῶν φωλευόντων.

Περὶ ζώων, α′, β′, γ′, δ′, ε′, ς′, ζ′] Citatur ἐν τρίτῃ Περὶ ζώων Athenæo l. IX. Meminit non ſemel Ælianus in libris de Hiſt. animalium. Inde petita quæ de perdicibus Paphlagoniæ traduntur à Gellio XVI. 15. & ab Æliano X. 35. & XI. 40.

Περὶ ἡδονῆς, α′] In quo citatur Athenæo libro XII. cap. I. & cap. 4. In ceteris Editionibus, nec non in Regio Codice, ſequitur, Περὶ ἡδονῆς ἄλλο, α′. Ceterùm librum illum Περὶ ἡδονῆς Athenæus VI. 21. Chamæleonti Pontico adſcribit: ὡς ἱστορεῖ Χαμαιλέων ἐν τῷ Περὶ ἡδονῆς (τὸ δ᾽ αὐτὸ βιβλίον καὶ ὡς Θεοφράστου φέρεται) &c.

E Θέσεις, κδ′] Theon in Progymnaſm. παραδείγματα δὲ τῶν θέσεων γυμνασίας λαβεῖν παρά τε Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου· πολλὰ γάρ ἐστιν αὐτῶν βιβλία, Θέσεων ἐπιγραφόμενα. Athenæus l. IV. Σὺ δὲ, μόνον ἐν Ἀθήναις μένων, εὐδαιμονίζεις, τὰς Θεοφράστου Θέσεις ἀκούων. Malè infrà iterum commemorari Θέσεις γ′ exiſtimabat Meurſius, & Poſitiones illas reſpexiſſe Anonymum in Altercatione Synagogæ & Eccleſiæ. *Ethica*, inquit, *inventor Socrates fuit: de qua Theophraſtus* XXIV. *Libros ſecundùm Poſitivam Juſtitiam ſcripſit.* In quibus verbis nomen Theophraſti quod exciderat rectè repoſuit idem Meurſius; quis enim umquam tale quid Socratem ſcripſiſſe ſcripſit? Numerus autem Librorum convenit cum eo quem Laërtius tradit. Ceterum opus iſtud Theophraſti oſtro ſcriptum fuiſſe dictitabat Crantor Philoſophus, ut eſt apud Laërtium in ejus Vita.

F Περὶ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, α′] Citatur Galeno Commentario I. in Hippocratis Aphoriſmos.

Περὶ ἰλίγγων, καὶ σκοτώσεων, α′] Exſtat ejus Fragmentum, quod Photio debetur; qui & fragmentum profert libri περὶ ἱδρῶτος qui ſequitur, ſed quem περὶ ἱδρώτων plurali numero appellat.

Περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, α′] Περὶ καταφάσεως ſimpliciter dicitur Alexandro Aphrodiſeo, qui hujus libri meminit l. III. in Topica, in Priora Analytica l. I. c. I. & 5. & in Metaphyſica l. IV. Plenè, ut hîc, citatur Boëthio in Librum Ariſtotelis de Interpretatione: *Sicut ſe in Affirmationibus habet, ita quoque in Negationibus, ut Theophraſtus acutiſſimè perſpexit.* Galenus in hunc Theophraſti

de Affirmatione & Negatione Librum ſingularem Commentariorum libros ſex ſcripſit, ut teſtatur ipſe in libro de libris propriis, his verbis: Εἰς τὸ Περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως Θεοφράστου, Ὑπομνήματα ἕξ. Scripſit in eumdem & Porphyrius, teſte Boëthio in Commentariis ad librum Ariſtotelis De Interpretatione. A

Καλλισθένης, ἢ Περὶ Πένθους, α΄] Cicero lib. III. Tuſc. *Theophraſtus, interitum deplorans Calliſthenis, ſodalis ſui, rebus Alexandri proſperis angitur. Itaque dicit Calliſthenem incidiſſe in hominem ſummâ potentiâ, ſummâque fortunâ, ſed ignarum quemadmodum rebus ſecundis uti conveniret.* & lib. V. *Vexatur idem Theophraſtus & libris & ſcholis omnium Philoſophorum, quòd in Calliſthene ſuo laudarit illam ſententiam,* Vitam regit Fortuna, non Sapientia. Meminit & Alexander Aphrodiſeus l. II. de Anima extremo: φανερῶ- B τατα δὲ Θεόφραστος δείκνυσι ταὐτὸν ὂν τῷ καθ' εἱμαρμένην τῷ κατὰ φύσιν, ἐν τῷ Καλλισθένει.

Περὶ κόπων, α΄] De quo Galenus Ὑγιεινῶν libro III. Εἰκὸς τοίνυν ἐστὶ πρῶτόν τε καὶ μάλιστα, καὶ συνεχέστατα περιπίπτειν ἁμαρτήματι νεανίσκον γυμναστικὸν, ὃ κόπος ἐστίν. ὑπὸ οὐ πολλάκις μὲν ἤδη πολλοῖς, οὐκ ἰατροῖς μόνον, καὶ γυμνασταῖς, ἀλλὰ καὶ φιλοσόφοις εἴρηται· ὥσπερ καὶ Θεοφράστῳ, βιβλίον ὅλον ὑπὲρ αὐτοῦ γράψαντι. Ejus libri fragmentum debemus Photio.

Περὶ κινήσεως, α΄, β΄, γ΄] Atqui citatur ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ κινήσεως Simplicio Phyſ. lib. I. Ergo hîc numeros excidiſſe verè Meurſius exiſtimabat. Infrà repetitur Περὶ κινήσεως, α΄, β΄. Malè, ut cenſet idem Meurſius. Sed fortaſſe Theophraſtus, exemplo Præceptoris ſui, Ariſtotelis, idem argumentum ſæpius tractaverat. Eorum quæ C Ariſtoteles de motu tradidit ſynopſim ſcripſiſſe Theophraſtum credidit Hermolaus Barbarus: ita enim hunc locum Themiſtii Paraphraſeos ad l. I. de Anima, ὁ δὲ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐξεταστὴς ἀνίσταται τοῖς εἰλημμένοις. οὔτε γὰρ, φησὶν, ὡς αὐτὴ κινεῖται κινήσεις, καὶ τὸ σῶμα κινεῖ, &c. ὧν ἔοικεν ἐκλελῆσθαι παντάπασι. καίτοι συνόψιν ἐκδεδωκὼς τῶν περὶ κινήσεως εἰρημένων Ἀριστοτέλει, interpretatur: *Sed reſiſtit huic loco Theophraſtus, in iis libris, in quibus tractat locos ab Ariſtotele ante tractatos,* &c. Sed verum eſt quod Petrus Petitus, eruditiſſimus Medicus Pariſienſis, exiſtimabat, hunc Ariſtotelis ἐξεταστὴν Galenum eſſe, qui in libris quos ſcripſit ἀποδείξεως, omnes Ariſtotelis demonſtrationes quæ in libris Phyſicis exſtant, excuſſerat: quo nomine Ἀριστοτέλους ἐξεταστὴς dici meruit Themiſtio. D

Περὶ λίθων, α΄] Exſtat. Citatur Athenæo libro III. c. 13. ubi ex eo opere locum profert.

Περὶ λοιμῶν α΄] Exemplo Democriti, qui librum περὶ λοιμῶν ἢ λοιμικῶν κακῶν ſcripſerat, de quo nos ad Democritum.

Περὶ λειποψυχίας α΄] Exſtat fragmentum apud Photium.

Μεγαρικὸς, α΄] Meminit ipſe Diogenes infrà in cognomine Cynico.

Περὶ μετάλλων, α΄] Olympiodorus in Met. lib. III. ubi de Ariſtotele: ὁ μέντοι τούτου μαθητὴς Θεόφραστος ἔγραψεν ἰδίᾳ περὶ ἑκάστου μετάλλου. Meminit & Suidas, ubi de Libris Theophraſti. Citatur in χεγχρεῶν & E Harpocrationi: Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Μετάλλων. Idem opus eſt, quod à Polluce X. 31. & ab Heſychio in περιφανὴ, in σκαρφῶν, & in σύζωσμα appellatur τὸ Μεταλλικὸν, & quod ab Alexandro Aphrodiſeo Περὶ τῶν μεταλλευομένων, ut verè Meurſius.

Περὶ μέλιτος, α΄] Exſtat & hujus libri fragmentum apud Photium in Bibliotheca.

Μεταρσιολογικῶν, α΄, β΄] Περὶ μεταρσίων dicitur Plutarcho in Quæſt. Græc. ubi citatur Theophraſtus ἐν τετάρτῳ Περὶ μεταρσίων. Inde obſervat Meurſius mutilatum ejus Operis librorum numerum eſſe in Diogene noſtro. Superiùs idem Diogenes inter Theophraſti libros recenſuit librum ſingularem τῆς μεταρσιολεσχίας. F

Περὶ μέθης, α΄] Citatur Athenæo X. 6. XI. 3. & 13.

Νόμων κατὰ στοιχεῖον, κδ΄. Νόμων ἐπιτομῆς ι΄] Infrà etiam commemoratur Περὶ νόμων α΄. In his de legibus libris tractaverat Theophraſtus omnium ferè civitatum, non Græciæ modò, ſed etiam Barbariæ Leges. Cicero de Finib. V. *Omnium ferè civitatum non Græciæ tantùm, ſed etiam Barbariæ ab Ariſtotele mores, inſtituta, diſciplinas; à Theophraſto Leges etiam cognovimus.* Ex illis eſſe nullus dubito quæ in Digeſtis tit. de Legibus non uno loco ex Theophraſto referuntur. Citantur ἁπλῶς Joſepho l. I. contra Appionem, Harpocrationi in Ἄρδηττος, in δώρων γραφὴ, & in κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν Athenæo VIII. 16. Polluci VIII. 6. & Zenobio Centuriâ IV. 36. in Proverbio Θεὸς ἡ Ἀναίδεια. Tertium librum citat Harpocration in Ἐφορεία; quartum in καταχειροτονία: decimum Pollux X. 2. Athenæus X. 2. & Harpocration in σκαφηφόροι. undecimum idem Harpocration in ἰσοτελής· decimum tertium idem in ὅτι οἱ ἀλόντες· decimum quintum Harpocration & Suidas in φαρμακὸς· decimum ſextum idem Harpocration in φράτορες & ὑποφονία, & Etymologiſta in φράτορες & in ὑποφονία· decimum octavum idem in ἑστίας δίκη· & vigeſimum Harpocration in ὑποβάτης. Ex his quædam refert Stobæus.

Περὶ ὀδμῶν] Exſtat; & citatur Athenæo. Ceterùm inde conſtat falli Phrynichum, qui ὀδμὴ negat Atticam eſſe vocem, quoque Xenophontem, qui eâ uſus ſit, violaſſe leges patrii ſermonis ait.

Νομοθετῶν, δ΄] Reſpexit Cicero de Leg. libro II. *Quid quod Zaleucum iſtum* (ſermo eſt de Legumlatoribus) *negat ullum fuiſſe Timæus? M. Ait Theophraſtus; auctor haud deterior, meâ quidem ſententiâ.*

Πολιτικῶν, ς΄] Harpocrationi in Λαυρεωτικὰ citatur ἐν τετάρτῳ τῶν πολιτικῶν. Putabat Meurſius idem eſſe Opuſ quod infrà memoratur Πολιτικῶν, β΄. ac numerum hîc atque illic depravatum: nam octo libri erant, quot ſunt item Ariſtotelis. Auctor Diogenes noſter indice Librorum Ariſtotelis: Πολιτικῆς ἀκροάσεως, ὡς ἡ Θεοφράστου, η΄.

Πολιτικὸν πρὸς τοὺς καιροὺς, δ΄] Πολιτικῶν MS. Regius. Et ita Harpocration in Ἐπίσκοπος: Θεόφραστος γοῦν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Πολιτικῶν πρὸς τοὺς καιροὺς, φησὶν οὕτω. Parthenius quoque librum primum citat in inſcriptione cap. 18. libri ſui Ἐρωτικῶν, ubi, quam de Neæra hiſtoriam refert, ex libro primo Politicorum Theophraſti Πρὸς τοὺς καιροὺς depromptam eſſe teſtatur: ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν α΄. τῶν πρὸς καιρούς. Citat & librum undecimum in inſcriptione cap. IX. de Polycrite: Γράφει περὶ αὐτῆς καὶ Θεόφραστος ἐν τῷ ια΄. Πρὸς τοὺς καιρούς. Sed cùm Laërtius quatuor duntaxat ejus Operis libros recenſeat, corruptum ibi locum exiſtimabat Mauſſacus ad Harpocrationem, & legendum ἐν τῷ α΄. Sanè Cornarius Parthenii Interpres legerat ἐν τῷ δ΄, ſiquidem vertit *in quarto.* Horum Librorum meminit & Suidas in Ἀρχὴ Σκυρία: ἐσφακελίσθαι δὲ πρῶτον Ἀθηναίους Θησέα ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τοῖς Πρὸς τοὺς καιρούς, ſi vera eſt Mauſſaci conjectura, ita hunc locum legentis, pro eo quod hodie legitur in vulgatis ἐν τοῖς πρώτοις καιροῖς. Sed recepta lectio recta eſt, nam & περὶ καιρῶν libros duos ſcripſerat Theophraſtus, de quibus infrà. Certè eodem momo legitur apud Apoſtolium Cent. IV. Proverb. 31. ut Meurſius obſervavit, qui vulgatam lectionem amplecti videtur. Ceterùm in his Politicorum πρὸς τοὺς καιροὺς libris tractabat Theophraſtus quæ eſſent in Rep. inclinationes rerum & momenta temporum. Obſervabat Meurſius ex Cicerone de Finib. V. *Theophraſtus* (ſcripſit) *quæ eſſent in Rep. inclinationes rerum, & momenta temporum; quibus eſſet moderandum, utcumque res poſtularet.* Ad hos verò libros librum ſingularem Plutarchus ſcripſerat. Auctor Lamprias in Elencho Librorum patris, numero LI. Περὶ Θεοφράστου πρὸς τοὺς καιρούς. id eſt, de Theophraſti libro inſcripto Πρὸς τοὺς καιρούς. Voſſius de Hiſtor. Græcis l. I. c. 9. Libros Theophraſti περὶ καιρῶν à Libris πρὸς καιροὺς non diſtinguit, in quo Vir magnus fallitur. Sed de his nos poſtea.

Περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας, α΄] Reſpexit Cicero de Leg. III. *Pleraque ſunt dicta in his libris, cùm de optima Republica quæreretur. Sed hujus loci de Magiſtratibus ſunt propria quædam à Theophraſto quæſita ſubtiliùs.* Et lib. II. De Divinatione: *His libris annumerandi ſunt ſex de Repub. quos tunc ſcripſimus, cùm Reip. gubernacula tenebamus. Magnus locus Philoſophiæque proprius, à Platone, Ariſtotele, Theophraſto, totâque Peripateticorum familiâ, tractatus uberrimè.*

Pag. 125. Προβλημάτων συναγωγῆς, α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄] Anonymus in Poſteriora Analytica l. II. Θεόφραστος δὲ, καὶ ἐπεγράψατο Περὶ τῆς συναγωγῆς τῶν ὁμοίων προβλημάτων.

Περὶ παροιμιῶν, α΄] Citatur Harpocrationi in Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι, & Apoſtolio Cent. IV. Proverb. 2. & Cent. VI. Proverb. 36. Meminit & Stobæus Serm. XIX. γνῶθι σαυτὸν, ὡς παροιμία λαμβάνεται μαρτυρεῖ Θεόφραστος ἐν τῷ Περὶ παροιμιῶν· & reſpexit Suidas in ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσιν.

Περὶ πυρὸς, α΄, β΄] Exſtat, ſed unus liber duntaxat.

Περὶ

Περὶ πνιγμάτων, α'] Περὶ πνίγματος numero ſingulari reſcribendum putabat Meurſius, atque id ipſum eſſe opus quod comparet inter Opera Ariſtotelis, ſubjunctum libris De generatione animalium. Ariſtotelis non eſſe exiſtimant Viri docti. Ut germanum opus Ariſtotelis laudatur paſſim à Julio Scaligero in Exercitationibus contra Cardanum, præſertim Exercit. cclxxiii. ſect. 1. & 2. Ejus verba ex prima ſectione merentur adſcribi: *Quid autem ſit ſpiritus is, atque unde, in perplexiſſimo Commentario potiùs reliquit nobis perpendendum quam explicuerit ipſe. Quem libellum nos ſæpe Latinum fecimus, ſæpe factum concerpſerimus. Addidimus tamen nuper etiam Commentarios, qui magno in periculo ſunt, ne eodem fungantur fato.* A

Περὶ παραλύσεως, α'] Fragmentum habes in Bibliotheca Photii. B

Περὶ πνιγμοῦ, α'] Citatur Athenæo 11. 25.

Περὶ παθῶν α'] Meminit Simplicius in Categorias.

Περὶ σημείων, α'] Exſtat, ſed malè Librarii in fruſta diſſecuerunt: qua de re videndus Meurſius. Citatur à Proclo in Timæum Platonis Comment. iv.

Τοπικῶν, β'] Laudantur non ſemel Alexandro Aphrodiſeo in Topica Ariſtotelis libro 1. & in Metaphyſica lib. iv. item Simplicio in Categorias.

Περὶ ὕδατος, γ'] Meminit Alexander Aphrod. in lib. de ſenſu & ſenſ. Item Athenæus 11. 4. qui numero plurali περὶ ὑδάτων appellat. Reſpexit Olympiodorus in Meteor. lib. 1. Θεόφραστος δὲ οὐ μόνον τὴν ψύξιν λέγει αἰτίαν τῆς τοῦ ὕδατος γενέσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν πίλησιν. Signat C Antigonus Caryſtius Hiſtor, Mirab. clxxiv. nec non Ælianus de Hiſtor. Animal. ix. 64. niſi potiùs reſpexerit ad id quod ait Theophraſtus vi. 14. de cauſis Plantarum, ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ φυόμενα, γλυκύτητί τινι καὶ ἑτέροις χυλοῖς φύεται καὶ συνίσταται, καθάπερ ἰχθὺς, καὶ τὰ ἄλλα ζῶα ἐν αὐτῇ.

Περὶ ὕπνου καὶ ἐνυπνίων, α'] Hinc petita eſſe, quæ à Plinio xxviii. 4. proferuntur, rectè conjecit Meurſius: *Ariſtoteles & Fabianus plurimum ſomniari circa vernum & autumnum tradunt: magiſque ſupino cubitu, & prono nihil. Theophraſtus, celeriùs concoqui dextri lateris incubitu, difficiliùs à ſupinis.*

Περὶ φιλίας, γ'] Memoratur à Gellio 1. 3. *Super hac quæſtione, cùm ab aliis, ſicuti dixi, multis, tum vel diligentiſſimè à Theophraſto diſputatur, Viro in Philoſophia Peripatetica modeſtiſſimo, doctiſſimoque. Eaque diſputatio ſcripta eſt, ſi rectè meminimus, in libro De Amicitia primo.* Reſpexit ſine dubio hunc librum Plutarchus in Catone Minore, ubi ait, κινδυνεύει τὸ λίαν φιλεῖν, ὥς φησι Θεόφραστος, αἴτιον τοῦ μισεῖν γίνεσθαι πολλάκις. Et D. Hieronymus in Oſee, procœmio lib. iii. *Quamquam & amor recipiat errorem, pulcrumque ſit illud Theophraſti*, τυφλὸν τὸ φιλοῦν περὶ τὸ φιλούμενον. Sed notandum obiter hoc Theophraſti dictum Platoni tribui à Stobæo Serm. xxi. qui locum Platonis profert ex libro v. de Legibus, Refertur & à Plutarcho in Quæſt. Platonicis. D

Περὶ φιλοτιμίας, β'] Cicero ad Atticum 11. 3. Θεοφράστου Περὶ φιλοτιμίας *affer mihi de libris Quincti Fratris.* E

Περὶ φύσεως, γ'] Meminit Philoponus libro 1. de Natur. auſcult.

Περὶ φυσικῶν, ιη'] Meminit paſſim Simplicius in Phyſica Ariſtotelis, & de Anima lib. iii. nec non in Categorias. Meminit & Alexander Aphrodiſeus in Metaphyſ. lib. 1. & Themiſtius lib. iii. de Anima.

Περὶ φυσικῶν ἐπιτομῆς, β'] In quam commentarios ſcripſerat Simplicius. Teſtatur ipſe in librum de Anima 11. καὶ σαφέστερόν μοι ταῦτα ἐν τῇ Ἐπιτομῇ τῶν Θεοφράστου Φυσικῶν διώρισται.

Περὶ φυσικῶν ἱστοριῶν, ι. Φυσικῶν αἰτιῶν, η'] Reſcribendum utroque loco Φυτικῶν rectè monent Viri docti Caſaubonus & Meurſius: intelligit enim libros περὶ φυτῶν ἱστορίας, F & περὶ φυτῶν αἰτιῶν. Vox φυσικῶν, quæ ter proximè præceſſerat, fraudi fuit Librario. Libri de cauſis Plantarum Φυτικὰ paſſim vocantur. Varro lib. 1. de Re Ruſtica capite 5. *Equidem innumerabiles mihi videntur, inquit Agrius, cùm lego libros Theophraſti complures, qui inſcribuntur* φυτῶν ἱστορίας, *& alteri* φυτικῶν αἰτιῶν. Athenæus 11. 14. Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ ἐν Αἰτίοις Φυτικοῖς, ὅτι θέρμος, &c. Clemens Strom. iii. Θεόφραστος γοῦν, ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν Φυτικῶν Αἰτίων, τὰ κελύφη τῶν κυάμων περὶ τὰς ῥίζας τῶν νεοφύτων δένδρων περιτιθέμενα, ξηραίνειν τὰ φυόμενα ἱστορεῖ. Ariſtophanis Enarrator ad Equites: τὰς δὲ θαλαττίας καὶ Ἀριστοτέλης ἀκαλήφας ἐν τῷ περὶ τῶν περὶ ζώων· καὶ Θεόφραστος, ἐν ἑβδόμῳ Φυτικῶν. Apollonius Alexandrinus Hiſtor. Mirab. cap. 56. Θεόφραστος, ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Φυτικῶν Αἰτιῶν. Libri de Hiſtoria Plantarum, ferè ſemper περὶ φυτῶν ἱστορίας, aut etiam ſimpliciter περὶ φυτῶν, appellantur. Sed tamen & Φυτικῶν ἱστοριῶν dici poſſunt: & ita Athenæo dicuntur iii. 4. Θεόφραστος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς Φυτικῆς ἱστορίας τάδε γράφει. Et deinde: ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς Φυτικῆς ἱστορίας, &c. Duplex opus φυτικὸν, quod perperam Librarii veteres in unum cogebant; generali nomine Apollonius Hiſtor. Mirab. xvi. 29. τὴν περὶ φυτῶν πραγματείαν vocavit. Utrumque opus uno τῶν φυτικῶν nomine Veteres deſignaſſe & citaſſe indiſtinctè exiſtimabat Meurſius, ex his Scholiaſtæ Nicandri ad Alexipharmaca verbis, Θεόφραστος μὲν οὖν, ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῶν Φυτικῶν κάρυον αὐτὸ προσηγόρευσε. Quæ ſententia ex Apollonii Harpocrationis & aliorum locis confirmari poſſet. Exiſtimabat & hoc 14. Φυτικῶν libro quartum De Cauſis Plantarum intelligi. Sed fruſtra: nam ibi legendum ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν φυτικῶν. Scripſerat Librarius ΕΝΤΩιΔ', cum iota ſubſcripto ad latus, ut fieri ſolet: illud Librarius alter cum litera numerali δ' conjunxit, unde numerus decimus quartus effectus eſt ιδ'. Sed hæc ſunt levia. Obſervandum potiùs, quod Meurſius obſervavit, ſcripſiſſe hos de Hiſtor. Plantarum Libros Theophraſtum, ſummum Athenis magiſtratum obtinente Nicodoro, hoc eſt, Olympiadis centeſimæ & decimæſextæ anno tertio, cui etiam eos dicavit, ut auctor eſt Plinius iii. 5. Ad Plinii verba videatur Meurſius.

Περὶ χυλῶν, ε'] Meminit Theophraſtus ipſe Hiſtor. Plant. 1. 19. περὶ ὧν ἁπάντων ἀκριβέστερον ἐν τοῖς Περὶ χυλῶν ῥητέον. Et Galenus libro contra Lycum, ubi Περὶ χυλοῦ vocat, numero ſingulari: οἴεται μηδεμίαν εἶναι ἐν αὐτοῖς διαφορὰν, ἀλλὰ μάτην μὲν Ἱπποκράτην διαφορὰν εἰρηκέναι, μάτην δὲ Θεόφραστον ὅλην πραγματείαν γεγραφέναι περὶ χυλοῦ.

Περὶ ψυχῆς θέσις μία] Citatur paſſim à Themiſtio Comment. ad Ariſt. libros De Anima. Commentario iii. librum ii. Theophraſti de Anima citat idem Themiſtius: quare hîc Meurſius reponebat pro θέσις μία, θέσεις μα'. hoc eſt, *Poſitiones* xli. Tamen Palat. Codex θέσις α'.

Περὶ γελοίου] Memoratur Athenæo viii.

Περὶ τῶν διαφορῶν, α'] Plinius apud Athenæum vii. 19. Περὶ τῶν κατὰ τόπους διαφορῶν.

Περὶ διαβολῆς, α'] Idem liber infrà memoratur, undè expungendus.

Περὶ ἐπαίνου. α'] Inde ſumptum putabat Meurſius quod Plutarcho memoratur in Vita Agidis & Cleomenis: φυόμεναι γὰρ ἐν τοῖς τηλικούτοις αἱ ἀρεταὶ, καὶ βλαστάνουσαι, ὥς φησι Θεόφραστος, ἐπιβεβαιοῦνται τοῖς ἐπαίνοις.

Ἐπιστολῶν, γ'] Quarum mentio apud Ptolemæum Hephæſtionis filium, in Excerptis Photii. Recenſentur infrà Ἐπιστολαὶ ἐπὶ τῷ Ἀστυκρέοντι, Φανίᾳ, Νικάνορι.

Περὶ ἐκκρίσεων, α'] Ita quoque Editio Stephani. Sed Baſileenſis & MS. Regius Περὶ ἐκκρίσεως in ſingulari numero.

Περὶ ἐνθυμημάτων, α'] Meminit Scholiaſtes Hermogenis in Prolegomenis. Θεοφράστῳ δὲ γέγραπται Τέχνη Ῥητορικὴ, Περὶ ἐνθυμημάτων.

Περὶ εὑρημάτων, β'] Citantur Clementi Strom. 1. & Euſebio De Præpar. Evangel. x. 7. Σκάμων μὲν οὖν ὁ Μιτυληναῖος, καὶ Θεόφραστος ὁ Ἐρέσιος, ἐν τοῖς Περὶ εὑρημάτων ταῦτα ἱστόρησαν. Item Scholiaſtæ Homeri ad Iliad. α'. Ὡς γάρ φησι Θεόφραστος, ἐν τῷ Περὶ εὑρημάτων, πρὶν ἢ μάθωσιν οἱ ἄνθρωποι ἀλεῖν τὸν Δημητριακὸν καρπὸν, οὕτω σώας αὐτὰς ἤσθιον. Et Pindari Olymp. xiii. Θεόφραστος δὲ, ἐν τῷ Περὶ εὑρημάτων, Ὑπέρβιον τὸν Κορίνθιόν φησιν εὑρηκέναι τὴν τοῦ κεραμικοῦ τροχοῦ μηχανήν. Cujus loci ſuprà ad Anacharſin meminimus. Ex eodem Theophraſti Opere petita eſſe, quæ de igne, à Prometheo cum Hominibus communicato, tradit nobis Scholiaſtes Apollonii ad l. ii. verè exiſtimabat Meurſius, ut & quæ de rerum inventoribus ex Theophraſto commemorat Plinius xii. 56.

Ἠθικῶν σχολῶν, α'] Ἠθικὰ ſimpliciter appellat Plutarchus in Pericle: ὁ γοῦν Θεόφραστος ἐν τοῖς Ἠθικοῖς διαπορήσας, εἰ πρὸς τὰς τύχας τρέπεται τὰ ἤθη, καὶ κινούμενα τοῖς τῶν σωμάτων πάθεσιν, ἐξίσταται τῆς ἀρετῆς, ἱστόρηκεν, &c. Et Michaël Epheſius ad Ethic. lib. v. cap. 1. ἡ δὲ παροιμία Θεόγνιδός ἐστιν, ὥς Θεόφραστός φησιν, ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἠθῶν· ἐν δὲ τῷ πρώτῳ Περὶ Ἠθικῶν,

ὡς φωκυλίδους αὐτῆς μέμνηται· ex quo loco, cùm ibi primus Ethicorum Theophraſti liber nominetur, rectè obſervat Meurſius plures uno ſcriptos fuiſſe, numerumque excidiſſe in Diogenis codicibus.

Ἠθικοὶ χαρακτῆρες, α′] Meminit Suidas, & Euſtathius ad Iliad. N. Extant hodie, ſed mutili; fallitur enim Victorius qui Theophraſti eſſe negat: quâ de re videndus omnino Caſaubonus in Prolegomenis ad hos Theophraſti Characteres. Tamen auctor in epiſtola προσφωνητικῇ ad Polyclem, ſe illos ſcripſiſſe ait cùm annos nonaginta novem jam vixiſſet. At Laërtius ſcribit Theophraſtum vixiſſe dumtaxat quinque & octoginta. Adde quod Theophraſtum inter μακροβίους non numeret Cicero, non Lucianus, non Cenſorinus. Quare Caſaubonus in dictis Prolegomenis legebat in Epiſtola illa, non ἐννενήκοντα ἐννέα, ſed, ut apud Laërtium, ἑβδομήκοντα ἐννέα. Recepta lectio confirmatur auctoritate omnium Codicum, teſte ipſo Caſaubono, & Tzetzis loco ſuprà memorato.

> Θεόφραστος συνέγραψε πάλιν τοὺς Χαρακτῆρας
> Ἐτῶν ὑπάρχων ἑκατὸν, πάρεξ ἑνὸς καὶ μόνου.

Sed & Hieronymus Epiſtolâ ad Nepotianum centum & ſeptem annos & ampliùs Theophraſtum vixiſſe ait. Verba ejus ſunt: *Unde & ſapiens vir Græciæ Theophraſtus, cùm expletis centum & ſeptem annis ſe mori cerneret, dixiſſe fertur, ſe dolere; quòd tum egrederetur è vita quando ſapere cœpiſſet.* (Ita enim ibi rectè legit Caſaubonus. Malè in vulgatis *Themiſtocles*, pro *Theophraſtus*; hoc quippe dictum præter Ciceronem tribuit Theophraſto & Laërtius, ut ſuprà vidimus.) Quare mutavit ſententiam Caſaubonus, & in Nota ad dictum locum dictæ Epiſtolæ προσφωνητικῆς, niſi diversè traditum fuit tempus quo vixit Theophraſtus, dubium non eſſe ait mendum eſſe in Laërtii Codicibus, & ibi pro οθ′ ſcribi debere ρζ′ vel ρθ′. Infrà in hoc Indice & Ἠθικοὶ Χαρακτῆρες memorantur, ubi hæc verba expungebat Meurſius. Sed fortaſſe primo loco Characteres de Virtutibus, poſteriori de Vitiis, aut vice versâ intelligit. Vidi qui ſe Theophraſti Characteres de Virtutibus vidiſſe diceret, ſed non ego credulus illi. Hermippus Theophraſti æqualis teſtatur apud Athenæum ſingularem quamdam fuiſſe Theophraſti venuſtatem & induſtriam in exprimendis effingendiſque hominum moribus: quam laudem & Menandro Theophraſti diſcipulo tribuunt Veteres.

Περὶ ἱστορίας, α′] Scripſit & ἱστορικὰ ὑπομνήματα, de quibus infrà.

Περὶ κολακείας, α′] Meminit Athenæus VI. 15.

Περὶ θαλάττης, α′] quem librum reſpexit Alexander Aphrodiſeus in Metaph. libro I. ubi de mari agens, ait, ταύτης τῆς δόξης ἐγένοντο, ὡς ἱστορεῖ ὁ Θεόφραστος, Ἀναξίμανδρός τε καὶ Διογένης. Et Antigonus Caryſtius Hiſtor. Mirab. cap. 145. Θεόφραστος δὲ, τὴν περὶ τὰς Αἰόλου νήσους (θάλατταν) ἀναζεῖν οὕτως, ἐπὶ δύο πλέθρων τὸ μῆκος, ὥστε μὴ δυνατὸν εἶναι, διὰ τὴν θερμασίαν ἐμβαίνειν εἰς ταύτην. Etiam Olympiodorus, ubi de mari differit, in Meteor. lib. II. οὐκ ἄρα ἡ ὑποκειμένη γῆ αἰτία τῆς ἁλμυρότητος γίνεται. καὶ τίς ἄρα; λέγομεν, ὅτι τὶς ἄπεπτος οὐσία παρεμπίπτουσα ἐργάζεται τὴν ἁλμυρότητα, τουτέστιν ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις, οὐκ ἐκ τῆς ὑποκειμένης γῆς ἀνιοῦσα, ὡς Θεόφραστος ἔλεγεν, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς πέριξ γῆς.

Περὶ Κωμῳδίας, α′ Memoratur Athenæo VI. 17.

Περὶ μετεώρων, α′] Olympiodorus in Meteor. lib. I. τῆς δὲ λοξῆς κινήσεως τῶν ἀνέμων, ἄλλην μὲν αἰτίαν ὁ Θεόφραστος ἐν τοῖς οἰκείοις Μετεώροις ἀποδίδωσιν.

Περὶ λέξεως, α′] Halicarnaſſeus lib. de compoſ. nom. εἴρηται δέ τινα περὶ τούτων καὶ Θεοφράστῳ τῷ φιλοσόφῳ κοινότερον, ἐν τοῖς Περὶ λέξεως. Et in Lyſia: ἐν γοῦν τοῖς Περὶ λέξεως γραφεῖσι, τῶν ἄλλων ὁ Θεόφραστος καταμέμφεται.

Περὶ μουσικῆς, α′] Meminit Plutarchus Sympoſ. I. 5: ὁ μέν τοι Σόσσιος, ἐπαινέσας ἐκείνους, εἶπεν, ὡς εἰς χεῖρον ἄν τις ἐπιχειρήσειεν ὁρμηθεὶς ἀφ᾽ ὧν Θεόφραστος εἴρηκεν περὶ μουσικῆς· καὶ γὰρ ἔναγχος, ἔφη, τὸ βιβλίον ἀνέγνων. Reſpexit Cenſorinus De Die Natali c. 12. *Nec verò incredibile eſt ad noſtros natales Muſicam pertinere. Hæc enim, ſive in voce tantummodo eſt, ut Socrates ait; ſive, ut Ariſtoxenus, in voce & corporis motu, ſive in his, & præterea animi motu, ut putat Theophraſtus; certè multum obtinet divinitatis, & animis permovendis plurimum valet.* Ex eo Theophraſti περὶ μουσικῆς opere etiam eſſe putabat Meurſius, quod profert Syrianus in Metaphyſ. lib. XIII. *Nec eſt unamquamque ipſarum reducere ad ſingulas conſonantias, ut ζ ad diateſſaron, aut ξ ad diapente, aut ψ ad diapaſon, ſed potiùs, quia tres ſunt modi probationis, per ſingulum una perficitur, hac quippe aſſignatione etiam Archinus uſus eſt, ut narrat Theophraſtus.* Idem opus uno alteroque loco reſpexiſſe Marcianum Capellam lib. de Muſica, obſervabat idem Meurſius.

Περὶ μέτρων, α′] Quem librum ſignat Victorinus Artis Grammaticæ lib. IV. ubi de vario Carminum genere: *His accedentem & conſentaneam Theophraſti opinionem eruditioribus literis haud prætermiſerim, aſſerentis, incentivum & non parvos impetus his quibus cordi eſt carmen, per metrorum numeros ſuggeri.*

Περὶ πλούτου, α′] Meminit Cicero II. de Officiis: *Miror, quid in mentem venerit Theophraſto, in eo libro quem de Divitiis ſcripſit.* Et Euſtratius, ſive Aſpaſius, in Ethic. lib. IV. cap. I. ὡς γὰρ φιλαργυρίας τῆς αὐτῆς μέμνηνται ἄλλοι τε καὶ Θεόφραστος ἐν τῷ Περὶ ἠθῶν, καὶ ἐν τῷ Περὶ πλούτου. Meurſius Reſpexiſſe putabat Porphyrium de Abſtinent. animal. lib. IV. μεῖζον δὲ τούτου τὸ, τὸν πλοῦτον ἄζηλον, ὥς φησι Θεόφραστος, καὶ ἄπλουτον ἀπεργάζεσθαι, τῇ κοινότητι τῶν δείπνων, καὶ τῇ περὶ τὴν δίαιταν εὐτελείᾳ: niſi fortè id in Vitarum libris dixerit: nam eumdem locum repræſentat etiam Plutarchus in Lycurgo.

Περὶ ποιητικῆς, α′] Inde eſſe exiſtimabat Meurſius quod à Diomede de Tragœdia lib. II. refertur: *A Theophraſto ita definita Tragœdia eſt: Tragœdia eſt* ἡρωϊκῆς τύχης περίστασις. Mox & Theophraſti περὶ ποιητικῆς volumen aliud recenſetur.

Προβλημάτων συναγωγῆς, α′] Inde petitum putabat idem Meurſius, quod à Plinio memoratur XXVIII. 6. *Theophraſtus ſenes laborioſiùs ſternuere dicit*, cùm inter Problemata Ariſtotelis Sect. XXXIII. id occurrat duodecimum: Διὰ τί οἱ πρεσβῦται χαλεπῶς πτάρνυνται;

Περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, α′] Occurrit iterum infrà, ubi delendum, velut malè repetitum, cenſet Meurſius: qui & inde eſſe cenſet quæ à Seneca Natural. Quæſt. libris III. IV. VI. ex Theophraſto producuntur.

Περὶ τέχνης Ῥητορικῆς, α′] Meminit Scholiaſtes Hermogenis in Prolegomenis: Θεοφράστῳ ὃ γέγραπται τέχνη Ῥητορική. Et Quintilianus III. I. *Theophraſtus quoque Ariſtotelis diſcipulus de Rhetoricis diligenter ſcripſit.* Reſpexit Cicero II. de Divinatione. *Ariſtoteles, itemque Theophraſtus, cum Philoſophia dicendi etiam præcepta conjunxerunt.* Et in Oratore: *Unum aderit, quod quartum numerat Theophraſtus in orationis laudibus:* & eodem libro alibi paſſim. Reſpexit idem Theophraſti opus & Dionyſius Halicarnaſſeus libro περὶ ἑρμηνείας: διόπερ Θεόφραστος παράδειγμα ἐκτέθειται μεγαλοπρεπείας: τὸ τοιοῦτον κῶλον.

Φυσικῶν δοξῶν, ιϛ′.] Taurus Commentario in Timæum Platonis, cujus fragmentum exſtat apud Philoponum, adverſus Proclum, De æternitate mundi lib. VI. cap. 8. Καὶ Θεόφραστος μέντοι ἐν τῷ Περὶ φυσικῶν δοξῶν, κατὰ Πλάτωνα, φησὶ γεννητὸν τὸν κόσμον. Quæ totidem verbis etiam poſtea repetuntur eodem lib. cap. 27. Hæc Meurſius ad verbum.

Φυσικῶν ἐπιτομῆς, α′] Reſcribit Meurſius φυσικῶν δοξῶν ἐπιτομῆς: nam fuit compendium Operis quod Theophraſtus φυσικῶν δοξῶν inſcripſerat, & in XVI. libros diviſerat. Id patet ex Galeni in Hippocratem de Natura Hominis Commentario II. καὶ Θεόφραστος δ᾽ ἂν ἐν ταῖς τῶν Φυσικῶν Δοξῶν Ἐπιτομαῖς, τὴν Ξενοφάνους δόξαν, εἴπερ οὕτως εἶχεν, ἐγεγράφει. καί σοι πάρεστιν, εἰ χαίροις τῇ περὶ τούτων ἱστορίᾳ, τὰς τοῦ Θεοφράστου βίβλους ἀναγνῶναι, καθ᾽ ἃς τὴν Ἐπιτομὴν ἐποιήσατο τῶν Φυσικῶν Δοξῶν.

Περὶ ψευδοῦς καὶ ἀληθοῦς, α′] Vide quæ diximus ſuprà, ubi de libro Περὶ γήρως.

Τῶν περὶ τὸ θεῖον ἱστορίας] Ex quo opere multa Porphyrius in libris περὶ ζώων ἀποχῆς, nec non Theodoretus Therap. VII. & X.

Περὶ θεῶν, γ′] Hinc petita videntur, quæ à Simplicio ad Epictetum referuntur: πάντες γὰρ ἄνθρωποι, καὶ Βάρβαροι καὶ Ἕλληνες, καὶ κατὰ τὸν πρότερον ἄπειρον χρόνον, καὶ νῦν, κἂν ἄλλοι κατ᾽ ἄλλας ἐννοίας, νομίζουσιν εἶναι θεὸν, πλὴν Ἀκροθωιτῶν· οὓς ἱστορεῖ Θεόφραστος, ἀθέους γενομένους, ὑπὸ τῆς γῆς ἀθρόως καταποθῆναι. Etiam Cicero de Nat. Deorum libro I.

Nec

Nec verò Theophraſti inconſtantia ferenda eſt; modò enim menti divinum tribuit principatum; modò cœlo; tum autem ſignis, ſideribuſque cœleſtibus. Et Minutius in Octavio: *Heraclides quoque Ponticus Deo divinam mentem, quamvis variè, adſcribit. Theophraſtus, & Zenon, & Chryſippus, & Cleanthes, ſunt & ipſi multiformes, ſed ad unitatem providentiæ omnes revolvuntur.*

Ἐπιχειρημάτων, α', β'] Suprà recenſuit Ἐπιχειρημάτων ιη'.

Περὶ Δημοκρίτου, α'] In quo opere de philoſophia potiùs & decretis Democriti, quàm de ejus Vita actum fuiſſe Jonſius exiſtimat.

Περὶ φύσεως, α'] Περὶ ζώων φύσεως legendum Meurſius ſuſpicatur. Meurſii conjecturam firmat non parùm locus ille Apuleii in Apologia: *Legat veterum Philoſophorum monumenta, tantùm ut intelligat, non me primum hæc requiſiviſſe, ſed jampridem majores meos, Ariſtotelem dico & Theophraſtum, qui plurimos libros de genitu animalium reliquerunt.*

Pag. 126. Περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας, α'. Πρὸς τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας, α'] MS. Regius Περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας, πρὸς τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας, α'. quæ lectio confirmatur auctoritate Aldobrandinianæ interpretationis, *De Divina beatitudine, ad eos qui ſunt ex Academia* I.

Προτρεπτικὸς, α'] Paulò poſt iterum ponitur.

Περὶ τοῦ ψευδομένου γ'] De hac argumentatione diximus ſupà ad Euclidem.

Ἀστρολογικῆς ἱστορίας, ς'] Hinc ſumpta exiſtimabat Meurſius, quæ citantur à Simplicio, De Cœlo lib. II. λέγει τοίνυν, ὅτι ἡ σφαῖρα, ἡ τὸ ἄστρον ἔχουσα, πλανᾶσθαι λεγόμενον, ἐν πολλαῖς σφαίραις, ἀνελιττούσαις καλουμέναις, ἢ, ὡς ὁ Θεόφραστος αὐτὰς καλεῖ, δηλονότι ἠστρωμένας, ἐνδεδεμένη φέρεται. Et poſtea: διὰ τοῦτ' οὖν ἐν πᾶσιν αὐτὸν ἔλεγον φέρεσθαι σφαίραις· ἃς ὁ Θεόφραστος ἀνάστρους ἐκάλει, ὡς μηδὲν ἐχούσας ἄστρον.

Ἀκίχαρος, α'] Hujus libri præter Diogenem noſtrum meminit nemo; & qualis fuerit dicere non noſtrum eſt, ſed Aruſpicis. Acicari Columnæ mentio fit à Clemente Alexandrino lib. I. στρωματέων, quam interpretatum fuiſſe ait Democritum: Δημόκριτος τοὺς Βαβυλωνίους λόγους ἠθικοὺς πεποίηται. λέγεται γὰρ τὴν Ἀκικάρου στήλην ἑρμηνευθεῖσαν τοῖς ἰδίοις συντάξαι συγγράμμασι· ad quem difficillimum locum videndus Reineſius Var. Lect. I. 22.

Ἐπιστολαὶ, αἱ ἐπὶ τῷ Ἀστυκρέοντι, Φανίᾳ, Νικάνορι] Hæc verba Ἐπιστολαὶ, αἱ ἐπὶ τῷ ſuſpecta de mendo Caſaubono videbantur. Epiſtolæ ad Phaniam meminit Scholiaſtes Apollonii ad lib. I. ubi de millepeda: Θεόφραστος δὲ, ἐν τῇ πρὸς Φανίαν Ἐπιστολῇ, καὶ ὄνον αὐτόν φησι καλεῖσθαι. Et Diogenes ipſe ſuprà in ejuſdem Theophraſti noſtri Vita: ἔστι τά τε ἄλλα, καὶ περὶ δικαστηρίου τοιαῦτα διείλεκται, ἐν τῇ πρὸς Φανίαν τὸν Περιπατητικὸν Ἐπιστολῇ. Phanias Theophraſti condiſcipulus fuit & popularis, qui & de Plantis, quemadmodum Theophraſtus, ſcripſerat. Aſtycreontem illum non novi. Nicanores plures mihi E noti ex Suida.

Περὶ καιρῶν, α', β'] Primum citat Suidas in ἀρχὴ Σκυρία: ὀστρακισθῆναι δὲ πρῶτον Ἀθήνησι Θησέα, ἱστορεῖ Θεόφραστος ἐν τοῖς πρώτοις καιροῖς; ſecundum in Κυψελιδῶν: καὶ γὰρ Θεόφραστος ἐν τῷ Περὶ καιρῶν β'. λέγει οὕτως, &c. Hos libros inter ἱστορικὰ ὑπομνήματα recenſet Voſſius libro I. de Hiſtoricis Græcis cap. 9. quo nomine arguitur à Reineſio in Variis libro & capite tertio, qui ex eorum fragmento quod à Suida in Κυψελιδῶν profertur, Ethicæ Politicæque ſcientiæ particulam fuiſſe cenſet. Addit quatuor πολιτικῶν πρὸς τοὺς καιροὺς libros Theophraſti, de quibus ſuperiùs, his duobus περὶ καιρῶν vice commentariorum ſuccenturiatos fuiſſe. Priores cum poſterioribus malè confundit Voſſius, quod ſuprà monuimus.

Περὶ ἀριθμῶν, α'] Περὶ ῥυθμῶν emendabat Meurſius, ex his Ciceronis verbis in Oratore: *In Oratione judiciali & forenſi* numerus *Latinè, Græcè* ῥυθμὸς, *ineſſe dicitur. Verſum* (Iſocrates) *in oratione vetat eſſe, numerum jubet. Theophraſtus iiſdem de rebus accuratiùs.*

Περὶ οὐρανοῦ, α'] Simplicius de Cœlo libro I. καὶ τὸν Θεόφραστον δὲ εἰς μαρτυρίαν λαμβάνει, ἐν τῷ Περὶ οὐρανοῦ.

Præter hos Theophraſti libros memoratos Laërtio, occurrunt apud alios Scriptores Meurſio obſervante & Ἱστορικὰ Ὑπομνήματα. Meminit Scholiaſtes Apollonii ad librum IV. Καὶ Θεόφραστος, ἐν Ἱστορικοῖς Ὑπομνήμασι,

A φησι, τὸν βρόμον τοῦ πυρὸς, τὸν ἀπὸ τῶν Αἰόλου νήσων, ἀκούεσθαι ἕως χίλια στάδια.

Περὶ Τυρσηνῶν. Scholiaſtes Pindari, Pyth. Od. II. τὸ γοῦν ἀνθρωποθυτεῖν φησὶν ὁ Θεόφραστος, ἐν τῷ Περὶ Τυρσηνῶν, παύσασθαι αὐτοὺς, Γέλωνος προστάξαντος.

Γεωργίας Παραγγέλματα. Julianus in Epiſtola ad Sarapionem: Θεόφραστος δὲ ὁ καλὸς, ἐν Γεωργίας Παραγγέλμασι, τὰς τῶν ἐτεροφύτων δένδρων φύσεις ἐκτιθεὶς, καὶ ὅσαι ἀλληλούχοις ἐγκεντρίσεσιν εἴκουσι, πάντων, οἶμαι, τῶν φυτῶν μᾶλλον ἐπαινεῖ τῆς συκῆς τὸ δένδρον. Varro de R. R. lib. & cap. I. de Scriptoribus rei ruſticæ agens: *Qui Græcè ſcripſerunt diſperſim, alius alia de re, ſunt plus quinquaginta. Hi ſunt, quos tu habere in conſilio* B *poteris, cùm quid conſulere voles; Hieron Siculus, & Attalus Philometor. De Philoſophis, Democritus Phyſicus, Xenophon Socraticus, Ariſtoteles & Theophraſtus Peripatetici.* Columella libro etiam & capite I. *Magna porro & Græcorum turba eſt, de Rebus Ruſticis præcipiens: cujus princeps celeberrimus vates non minimum profeſſioni noſtræ contulit, Heſiodus Bœotius. Magis deinde etiam juvêre, fontibus orti ſapientiæ, Democritus Abderites, Socraticus Xenophon, Tarentinus Architas: Peripatetici, magiſter ac diſcipulus, Ariſtoteles cum Theophraſto.* Inde quædam citat Varro libro I. capite 40. de Re Ruſtica, & Auctor Geoponicorum libro III. capite 3. & 4.

Περὶ τοῦ λόγου στοιχείων. Meminit Simplicius, De C Cœlo lib. IV. καθὸ μὲν γὰρ λέξεις, ἄλλας ἔχουσι πραγματείας· ἃς ἐν τῷ Περὶ τοῦ λόγου στοιχείων ὅ, τε Θεόφραστος ἀνακινεῖ, καὶ οἱ περὶ αὐτῶν γεγραφότες.

Περὶ φύσεως στοιχείων. Idem ibidem: αὐτὸς δὲ Ἀριστοτέλης, ἐν ἄλλοις φησί. καὶ Θεόφραστος, ἐν τῷ περὶ φύσεως στοιχείων.

Ἀνηγμένων λόγων εἰς τὰ σχήματα. Alexander Aphrodiſ. in Priora Analytica: οὐ ταὐτὸν δέ ἐστιν ἀνάγειν τε λόγους εἰς τὰ σχήματα, ὡς ἔχει τὰ Θεοφράστου δύο, τὰ ἐπιγραφόμενα, Ἀνηγμένων λόγων εἰς τὰ σχήματα, καὶ μέθοδον ὑπογράψαι, δι' ἧς πάντα τὰ προβλήματα ἀναλύειν καὶ ἀνάγειν δυνησόμεθα.

Περὶ γάμου, α'. Hieronymus adverſus Jovinianum lib. I. *Fertur aureolus Theophraſti liber De Nuptiis, in quo quæ-* D *rit, An vir ſapiens ducat uxorem.*

Τὰ μετὰ τὰ φυσικά. Exſtant, Ariſtotelis juncta operibus: Sed quidam è Scriptoribus Theophraſti eſſe negant. Videatur horum librorum Procœmium.

Περὶ ἰχθύων. Exſtat, ſed falsò ita inſcribi cenſet Caſaubonus ad Athen. VII. 18. atque ἀποσπασμάτιον libri Περὶ τῶν ἐν τῷ ξηρῷ διαιτωμένων, de quo ſuprà diximus, aut illum ipſum eſſe.

Περὶ ἀνθῶν. Plinius XXI. 3. *De floribus, extra ſuprà dictos, ſcripſit Theophraſtus apud Græcos.* ἀνθέων debuit ſcribere Meurſius. Phrynicus in Ecloga Dictionum Atticarum: ἀνθέων γράφε, ἀλλὰ μὴ ἀνθῶν· ἵνα μὴ συνεμπέσῃ τῷ ἀνθ' ὧν ἔγραψας, καὶ ἀνθ' ὧν ἔδωκας.

E Σύγκρισιν ἁμαρτημάτων. M. Antoninus τῶν εἰς ἑαυτὸν lib. II. Φιλοσόφως, ἐν τῇ Συγκρίσει τῶν ἁμαρτημάτων (ὡς ἄν τις κοινότερον τὰ τοιαῦτα συγκρίνειε) φησὶ, βαρύτερα εἶναι τὰ κατ' ἐπιθυμίαν πλημμελούμενα τῶν κατὰ θυμόν· &c. Sed fortaſſe verius eſt Comparationem illam peccatorum partem fuiſſe Librorum Theophraſti Περὶ ἠθῶν. Ut ita credam facit locus Ariſtotelis lib. VII. Moral. cap. 7. ubi id ipſum ab Ariſtotele aſſeritur, quod à Theophaſto apud Antoninum.

Περὶ βασιλείας Κυπρίων. Meminit Suidas in Τιάρα: Θεόφραστος δ' ἐν τῷ Περὶ βασιλείας Κυπρίων, τὴν κίδαριν, ὡς διάφορον.

Διαλόγους. A quibus deſtitit, cùm Platoni imparem F ſe animadverteret. Baſilius Magnus Epiſt. 167. ἐκεῖνο γὰρ πάντως συνοῖδέ σου ἡ ἀγχίνοια, ὅτι καὶ τῶν ἔξωθεν φιλοσόφων οἱ τοὺς Διαλόγους συγγράψαντες, Ἀριστοτέλης μὲν, καὶ Θεόφραστος, εὐθὺς αὐτῶν ἥψαντο τῶν πραγμάτων, διὰ τὸ συνειδέναι ἑαυτοῖς τῶν Πλατωνικῶν χαρίτων τὴν ἔνδειαν

Atque hi ſunt libri Theophraſti, qui referuntur à Scriptoribus antiquis, ex quibus apparet meritò illum à Theophylacto Simocato, Problemate Phyſico ultimo, τὴν τῆς γνώσεως θάλατταν appellari. Hos Andronicus Rhodius, quemadmodum & libros Ariſtotelis, in certa genera redegerat. Plutarchus in Sylla: καὶ μυηθεὶς ἐξεῖλεν ἑαυτῷ τὴν Ἀπελλικῶντος τοῦ Τηΐου βιβλιοθήκην, ἐν ᾗ τὰ πλεῖστα τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ Θεοφράστου βιβλίων ἦν, οὔπω τότε

σαφῶς

σαφῶς γνωριζόμενα τοῖς πολλοῖς. λέγεται δὲ κομισθείσης αὐτῆς εἰς Ῥώμην, Τυραννίωνα τὸν Γραμματικὸν συσκευάσασθαι τὰ πολλὰ, καὶ παρ᾽ αὐτοῦ τὸν Ῥόδιον Ἀνδρόνικον εὐπορήσαντα τῶν ἀντιγράφων εἰς μέσον θεῖναι, καὶ ἀναγράψαι τοὺς νῦν φερομένους πίνακας. *Myſteriis initiatus*, (Athenis ſcilicet) *deſumpſit ſibi Bibliothecam Apelliconis Teii, in quâ plerique Ariſtotelis & Theophraſti libri erant, hauddum ſatis in vulgus noti. Ex eâ, ubi deportata Romam fuit, ferunt plurima intervertiſſe Tyrannionem Grammaticum, à quo accepiſſe Andronicum Rhodium exemplaria, eaque in lucem ediſſe, & vulgaſſe has quæ nunc manibus teruntur Tabulas.* De his Tabulis earumque auctore Andronico Rhodio vide ſi placet Petrum Joannem Nunneſium in Notis ad Vitam Ariſtotelis.

τὴν Ἀριστοτέλους εἰκόνα τεθῆναι εἰς τὸ ἱερὸν] Notabis εἰς τὸ ἱερὸν pro ἐν τῷ ἱερῷ. Sed & alios quoque Scriptores ita uſurpaſſe τὸ εἰς plurimis exemplis conſtat. Ita Terentius, *in ignem poſita eſt*: & *in arcam* pro *in arca* apud Gellium.

εἰκόνα συντελεσθῆναι ἴσην] Hoc eſt, *imaginem ejuſdem magnitudinis ac ipſe eſt Nicomachus. Figuram integram* nos Galli appellamus.

ἀναθεῖναι δὲ καὶ τοὺς πίνακας, ἐν οἷς αἱ τῆς γῆς περίοδοί εἰσιν] Etiam πίνακας hujuſcemodi Tabulas Geographicas Plutarchus appellat in Theſei Vita, ſtatim initio. *Pictos mundos* dixit Propertius, ſi bene meminimus.

ὅπου ἂν δοκῇ τοῖς καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμελουμένοις] Ἐπιμεληταὶ infrà in eodem Teſtamento & in Teſtamento Stratonis appellantur Diſpenſatores legatorum, ſive Exequutores teſtamentorum. ἐπίτροποι dicuntur in Teſtamento Platonis, ubi nos vide.

Καλλίνῳ] Suidas: Κάλλιος. ὄνομα κύριον. An legendum Καλλῖνος?

τὰ δὲ βιβλία πάντα, Νηλεῖ] Meminit Plutarchus in Sylla: οἱ δὲ πρεσβύτεροι Περιπατητικοὶ φαίνονται μὲν καθ᾽ ἑαυτοὺς γενόμενοι χαρίεντες καὶ φιλολόγοι, τῶν δὲ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου γραμμάτων οὔτε πολλοῖς, οὔτε ἀκριβῶς ἐντετυχηκότες, διὰ τὸν Νηλέως τοῦ Σκηψίου κληρονόμον, ᾧ τὰ βιβλία κατέλιπε Θεόφραστος, εἰς ἀφιλοτίμους καὶ ἰδιώτας ἀνθρώπους περιγενέσθαι. *Enimverò Peripatetici antiquiores, videntur illi quidem elegantes fuiſſe & eruditi: ſed Ariſtotelis & Theophraſti ſcripta, neque pleráque neque exactè volviſſe, verùm ob heredem Nelei Scepſii, cui libros ſuos reliquit Theophraſtus, ea ad inertes homines reci-diſſe atque indoctos.* Et Strabo lib. XIII. qui etiam Nelei patrem commemorat: Ἐκ δὲ τῆς Σκήψεως οἵ τε Σωκρατικοὶ γεγόνασιν, Ἔραστος καὶ Κορίσκος, καὶ ὁ τοῦ Κορίσκου υἱὸς Νηλεὺς, ἀνὴρ Ἀριστοτέλους ἠκροαμένος καὶ Θεοφράστου, διαδεδεγμένος δὲ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Θεοφράστου, ἐν ᾗ ἦν καὶ ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους· ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης τὴν ἑαυτοῦ Θεοφράστῳ παρέδωκεν· ᾧπερ καὶ τὴν σχολὴν ἀπέλιπε, πρῶτος ὧν ἴσμεν, συναγαγὼν βιβλία, καὶ διδάξας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ βασιλέας βιβλιοθήκης σύνταξιν. Θεόφραστος δὲ Νηλεῖ παρέδωκεν· ὁ δ᾽ εἰς Σκῆψιν κομίσας, τοῖς μετ᾽ αὐτὸν παρέδωκεν ἰδιώταις ἀνθρώποις, οἳ κατάκλειστα εἶχον τὰ βιβλία, οὐδ᾽ ἐπιμελῶς κείμενα. ἐπειδὴ δὲ ᾔσθοντο τὴν σπουδὴν τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων, ὑφ᾽ οἷς ἦν ἡ πόλις, ζητούντων βιβλία εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκης, κατὰ γῆς ἔκρυψαν ἐν διώρυγί τινι· ὑπὸ δὲ νοτίας καὶ σητῶν κακωθέντα, ὀψέ ποτε ἀπέδοντο οἱ ἀπὸ τοῦ γένους Ἀπελλικῶντι τῷ Τηΐῳ πολλῶν ἀργυρίων, τά τε Ἀριστοτέλους, καὶ τὰ τοῦ Θεοφράστου βιβλία. ἦν δὲ ὁ Ἀπελλικῶν φιλόβιβλος μᾶλλον ἢ φιλόσοφος· διὸ καὶ ζητῶν ἐπανόρθωσιν τῶν διαβρωμάτων, εἰς ἀντίγραφα καινὰ μετήνεγκε, τὴν γραφὴν ἀναπληρῶν οὐκ εὖ, καὶ ἐξέδωκεν ἁμαρτάδων πλήρη τὰ βιβλία. Συνέβη δὲ τοῖς ἐκ τῶν περιπάτων, τοῖς μὲν πάλαι τοῖς μετὰ Θεόφραστον, ὅλως οὐκ ἔχουσι τὰ βιβλία πλὴν ὀλίγων, καὶ μάλιστα τῶν ἐξωτερικῶν, μηδὲν ἔχειν φιλοσοφεῖν πραγματικῶς, ἀλλὰ θέσεις ληκυθίζειν· τοῖς δ᾽ ὕστερον ἀφ᾽ οὗ τὰ βιβλία ταῦτα προῆλθεν, ἄμεινον μὲν ἐκείνων φιλοσοφεῖν, καὶ Ἀριστοτελίζειν, ἀναγκάζεσθαι μέν τοι τὰ πολλὰ εἰκότως λέγειν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν. πολὺ δὲ εἰς τοῦτο καὶ ἡ Ῥώμη προσελάβετο· εὐθὺς γὰρ μετὰ τὴν Ἀπελλικῶντος τελευτὴν, Σύλλας ἦρε τὴν Ἀπελλικῶντος βιβλιοθήκην, ὁ τὰς Ἀθήνας ἑλών· δεῦρο δὲ κομισθεῖσαν, Τυραννίων τε ὁ Γραμματικὸς ἐνεχειρίσατο φιλαριστοτέλης ὤν, θεραπεύσας τὸν ἐπὶ τῆς βιβλιοθήκης· καὶ βιβλιοπῶλαί τινες γραφεῦσι φαύλοις χρώμενοι, καὶ οὐκ ἀντιβάλλοντες, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβαίνει τῶν εἰς πρᾶσιν γραφομένων βιβλίων, καὶ ἐνθάδε, καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. *Protulit Scepſis Socraticos Eraſtum & Coriſcum, & Neleum Coriſci F. qui auditor fuit Ariſtotelis & Theophraſti: & hujus etiam Bibliothecam ſucceſſione nactus eſt; in qua Ariſtotelis etiam fuit Bibliotheca: nam Ariſtoteles ſuam Theophraſto tradidit, cui & Scholam reliquit. Primus omnium qui nobis ſunt noti, Ariſtoteles bibliothecam congeſtis libris compoſuit, idque Ægypti Reges facere docuit. Theophraſtus Bibliothecam Neleo tradidit. Is libros Scepſin tranſlatos poſteris ſuis reliquit, ineruditis hominibus, qui incurioſè poſitos ſub clavibus retinuerunt. Cumque Attalicorum Regum ſtudium intellexiſſent, quibus Scepſis parebat, conquirentium libros ad inſtruendam Pergami Bibliothecam, ſub terra ſuos in foſſa occultaverunt. Ibi ab humore & blattis vitiatos, tandem qui ex ea erant ſtirpe, Ariſtotelis Theophraſtique libros Apelliconi Teio magnâ pecuniâ vendiderunt. Tenebatur is Apellico librorum amore, quàm Philoſophiæ ſtudio majore: itaque eroſarum particularum quærens inſtaurationem, in nova libros tranſtulit exempla, lacunas non rectè implens; ediditque libros mendorum plenos. Uſu-venit Peripateticis antiquis, qui poſt Theophraſtum vixerunt, cùm omnino libris carerent, paucoſque duntaxat, præcipuè ex exotericis, haberent, ut nullâ de re, exquiſitè eam petractando, philoſophari poſſent, ſed tantùm Quæſtiones ſtudioſiùs tractarent. Poſterioribus ab eo tempore quo libri iſti ſunt editi, facilius fuit philoſophari, & Ariſtotelem imitari: quamquam ob mendorum multitudinem cogerentur multa probabiliter modò dicere. Multum huc etiam Roma contulit: ſtatim enim à morte Apelliconis, Sylla cùm Athenas cepiſſet, Bibliothecam illius recepit: quæ cùm huc eſſet allata, Tyrannio à Bibliothecæ Præfecto obtinuit, ut ſibi eorum uſus permitteretur, homo Ariſtotelis ſtudioſus; & Bibliopolæ nonnulli, ineptis uſi Librariis, neque cum exemplari deſcripta comparantes, quod & aliis accidit libris qui exſcribuntur, vendendi cauſſâ, & Romæ & Alexandriæ.* De Appelliconte Teio etiam Athenæus l. V. c. 14. quem vide.

τὸν δὲ κῆπον, καὶ τὸν περίπατον, καὶ τὰς οἰκίας τὰς πρὸς τῷ κήπῳ πάσας δίδωμι τῶν γεγραμμένων φίλων ἀεὶ τοῖς βουλομένοις συσχολάζειν καὶ συμφιλοσοφεῖν ἐν αὐτῷ] Reſpexit hanc teſtamenti Theophraſtei partem Athenæus lib. I. cap. I. πολλῶν γοῦν εἰσὶ φιλοσόφων ἐν ἄστει σύνοδοι· τῶν μὲν Διογενιστῶν, καὶ Ἀντιπατριστῶν λεγομένων, καὶ Παναιτιαστῶν. Κατέλιπε δὲ καὶ Θεόφραστος εἰς τὴν τοιαύτην σύνοδον χρήματα, μὰ Δί᾽ οὐχ ἵνα ἀκολασταίνωσι συνιόντες, ἀλλ᾽ ἵνα τοὺς κατὰ τὸ συμπόσιον λόγους σωφρόνως καὶ πεπαιδευμένως διεξάγωσι.

Στράτων] Pal. Κράτων minùs rectè.

Pag. 127. καὶ Ἀριστοτέλει, τῷ Μειδίου καὶ Πυθιάδος υἱῷ] Pro Μειδίου legendum Μητροδώρου diu eſt quòd monuerunt Nunneſius ad Vitam Ariſtotelis, & Schottus in Vit. comparat. Sextus Empiricus loco ſuperiùs allato: Πυθιὰς δὲ ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους θυγάτηρ, τρισὶν ἀνδράσιν ἐγαμήθη· πρῶτον μὲν, Νικάνορι τῷ Σταγειρίτῃ, οἰκείῳ ὄντι Ἀριστοτέλους· δευτέρῳ δὲ, Προκλεῖ, Δημαράτου τῶν Λακεδαιμονίων βασιλέως ἀπογόνῳ, ὃς καὶ δύο ἐξ αὐτῆς τεκνοῦται παῖδας, Προκλέα τε καὶ Δημάρατον, τοὺς παρὰ Θεοφράστου φιλοσοφήσαντας· τρίτῳ δὲ, Μητροδώρῳ ἰατρῷ, Χρυσίππου μὲν τοῦ Κνιδίου μαθητῇ, Ἐρασιστράτου δὲ ὑφηγητῇ· ᾧ γίνεται παῖς Ἀριστοτέλης. Fuit tamen his temporibus Midias quidam, Medicus, de quo nos pluribus in noſtra Hiſtoria Medica & infrà ad Lyconis Vitam.

ὅπως δὲ συνείρηται, μετὰ περὶ ἡμᾶς συμβάντα, περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ τὸ μνημεῖον, καὶ τὸν κῆπον, καὶ τὸν περίπατον, θεραπευόμενα, συνεπιμελεῖσθαι, &c. Magnus Salmaſius Obſervat. ad Jus Atticum & Romanum, audacter ſed feliciter, emendabat, ὅπως δὲ συνίηται, μετὰ περὶ ἡμᾶς συμβάντα περὶ τὸ ἱερὸν, καὶ μνημεῖον, καὶ τὸν κῆπον, καὶ τὸν περίπατον, ὑπὸ τῶν Ὀργεώνων. συνεπιμελεῖσθαι, &c. Volebat his verbis Theophraſtus poſt mortem ſuam Orgeonas ad monumentum ſuum convenire, ſacráque ibi facere in fano quod extructum ibidem fuerat, & cujus paulò antè in eodem teſtamento fit mentio. Emendationem Salmaſii firmat hic Harpocrationis locus in Ὀργεῶνας: Ὀργεῶνες δέ εἰσιν οἱ ἐπὶ τιμῇ θεῶν ἢ Ἡρώων συνιόντες, &c. μή ποτε δὲ ὕστερον νενόμισται τὸ ἐπὶ τιμῇ τινὰς τῶν ἀποθανόντων συνιέναι, καὶ Ὀργεῶνας ὁμοίως ὀνομάζεσθαι, ὡς ἔστι συνιδεῖν ἐκ τῶν Θεοφράστου Διαθηκῶν. ex quo apparet Ὀργεώνων mentionem in teſtamento Theophraſti exſtitiſſe, quæ nulla exſtaret, niſi ita Theophraſti verba legerentur.

Παρμένοντα] Nomen ſervi apud Terentium in Eunucho. Ratio nominis, quòd ſedulò adſit domino.

Σωματάλην ϗ τὴν παιδίσκην] Ita quoque MS. A Regius. Malim tamen Σωματάλην παιδίσκην, ut habet Editio Frobeniana. Ceterùm vel ex hoc loco refelli poteſt Phrynichus, qui in Ecloga Dictionum Atticarum negat Veteres uſurpaſſe vocem παιδίσκην pro *ancilla*, ſed ſolùm pro *adoleſcentulâ*. Eâ notione uſurpatur & in Geneſi XII. & in Deuter XXVIII. & apud Lucianum in Aſino, & in Evangelio Joannis XVIII. 17. & apud Mathæum XXVI. 69. & Marcum XIV. 66. & Lucam XXII. 56.

Μάνην] Euſtathius ad Iliad E. pag. 536. Μάνης, δουλικὸν ὄνομα παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Suidas: Μάνης. ὄνομα κύριον οἰκέτου. Ἀριστοφάνης Ὄρνισι· Νῦν δ' ἀνδράποδα ἠλιθίους Μάνας. Ita vocabatur & ſervus Diogenis Cynici, de quo infrà in Vita Diogenis. Fuit & ancillarum appellatio Μανία, ut videre eſt apud Athenæum lib. XIII. cap. 5. & Plutarchum in Demetrio. Eſt autem Μάνης vox Babylonia, quæ σκεῦος, id eſt, *vas* ſignificat, ſi Epiphanio fides in Hæreſi Manichæorum. Phrygiacam eſſe ait Macon Comicus apud Athenæum dicto loco, & Strabo lib. VII. Strabonis verba placet apponere: ἐξ ὧν γὰρ ἐκομίζετο (ἀνδράποδα) ἢ τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις ὁμωνύμως ἐκάλουν τοὺς οἰκέτας, ὡς Λυδὸν ϗ Σύρον, ἢ τοῖς ἐπιπολάζουσιν ἐκεῖ ὀνόμασι προσηγόρευον, ὡς Μάνην ἢ Μίδαν, τὸν Φρύγα· Τίβιον δὲ, τὸν Παφλαγόνα.

Εὔβιον] Εὔβοον Codex Regius, & Palatinus.

Κτήσαρχος] Palat. Κτήμαρχος.

αἱ διαθῆκαι κεῖνται ἀντίγραφα τῷ Θεοφράστου δακτυλίῳ σεσημασμέναι] Heraldus Obſervat. Juris capite C ultimo, vocem ἀντίγραφα putat eſſe è gloſſemate, cùm teſtamenta illa omnia eſſent authentica, quia omnia clauſa & obſignata teſtibus adhibitis, atque apud diverſos depoſita, ut plura exemplaria exſtarent, omnia authentica, & quæ Theophraſti voluntatem teſtarentur, ut ſi aliquâ temporis injuriâ, aut alio modo perirent, vel unum ſupereſſet, ſecundùm cautionem à Juſtiniano obſervatam. Salmaſius ad Jus Atticum & Romanum cap. 7. negat quid mutandum, atque hoc loco Laërtium τὸ ἀντίγραφα dixiſſe ait per appoſitionem: aut ſi quid mutandum, legendum αἱ διαθῆκαι κεῖνται ἀντίγραφοι. Salmaſii interpretationem & emendationem arguit Heraldus in Animadverſionibus in Salmaſii Obſervationes ad Jus Atticum & Romanum lib. II. cap. 5. ubi multa lectu digna περὶ ἀντιγράφων.

τῷ Θεοφράστου δακτυλίῳ σεσημασμέναι] *Proprio ſigno,* D *propriâque cerâ conſignare* dixit Juſtinianus Tit. Inſtit. de pupillari ſubſtitutione. Porro hæc verba αἱ διαθῆκαι ἀντίγραφα τῷ Θεοφράστου δακτυλίῳ σεσημασμέναι. Theophraſti negat eſſe Salmaſius, contendit Heraldus: utriuſque rationes, ſi tanti eſt, vide dictis locis.

Πελανδὶς] Legendum omnino Παλληνεὺς· & mox Ὑβάδης, non Ὑβαίης. Vide Meurſium lib. de Pop. Atticæ, Voce Παλλήνη & Voce Ὑβάδαι. Ὑβαῖος ſcriptum fuit in Palatino.

Εὐωνυμεὺς] Heſychius: εὐώνυμον. ἀριστερόν. ϗ δῆμος φυλῆς Ἐρεχθηΐδος.

Ἀδείμαντος] De Adimanto ſuprà ad Platonem.

Pag. 128. Ἀείμνηστος Κλεοβούλου] Aldobrandinus, qui vertit *Aimneſtus, Cleobulus*, legerat Ἀείμνηστος, Κλεόβουλος: & ita Editio Baſileenſis. Sed pro Ἀείμνηστος an potiùs E legendum Ἀρίμνηστος. Arimneſtus frater fuit Ariſtotelis, de quo nos ſuprà in Ariſtotele.

ἐκ Κεραμέων] Hoc eſt *Cerameus*. Malè interpretes *ex fictoribus*. Suidas Κεραμῖς (lege Κεραμεῖς) δῆμός ἐστι φυλῆς τῆς Ἀκαμαντίδος. εἴληφε δὲ τοὔνομα ἀπὸ τῆς κεραμικῆς, ϗ τοῦ θύειν Κεράμῳ τινὶ ἥρωϊ. Harpocration, à quo illa habuit Suidas: Κεραμεῖς. Ὑπερίδης ἐν τῷ ὑπὲρ Ξενοφίλου πρώτῳ· δῆμός ἐστι φυλῆς τῆς Ἀκαμαντίδος Κεραμεῖς, ὥς φησι Διόδωρος. φησὶ δὲ Φιλόχορος ἐν τῇ τρίτῃ εἰληφέναι τούτους τοὔνομα ἀπὸ τῆς κεραμευτικῆς τέχνης, ϗ τοῦ θύειν Κεράμῳ τινὶ Ἥρωϊ.

Ἐπικηφήσιος] Stephanus: Ἐπικηφισία, δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς. ὁ δημότης, Ἐπικηφήσιος.

ἀκοῦσαι δ' αὐτοῦ ϗ Ἐρασίστρατον τὸν ἰατρὸν] De Eraſiſtrato nos pluribus in Hiſtoria Medica. Habuit diſcipulum Theophraſtus & Lynceum Samium. Athenæus VIII. Λυγκεὺς ὁ Σάμιος, ὁ Θεοφράστου μὲν μαθητὴς, Δούριδος δὲ ἀδελφὸς, τοῦ τὰς ἱστορίας γράψαντος, ϗ τυραννήσαντος τῆς πατρίδος. Idem legas apud Suidam: Λυγκεὺς Σάμιος, Γραμματικὸς, Θεοφράστου γνώριμος, ἀδελφὸς Θούριδος (corrige Δούριδος) ϗ Ἱστοριογράφου, τοῦ ϗ τυραννήσαντος Σάμου.

STRATO.

ΔΙΕΔΕΞΑΤΟ δ' αὐτοῦ τὴν σχολὴν Στράτων Ἀρκεσιλάου, &c. Suidas: Στράτων. Λαμψακηνὸς φιλόσοφος, Θεοφράστου γνώριμος, διάδοχος· υἱὸς δὲ Ἀρκεσιλάου, ἢ Ἀρκεσίου· ὃς ἐπεκλήθη φυσικὸς, διὰ τὸ παρ' ὁντινοῦν ἐπιμεληθῆναι τῆς φυσικῆς θεωρίας. καθηγήσατο δὲ ϗ Πτολεμαίου, τοῦ ἐπικληθέντος Φιλαδέλφου. *Peripateticorum* κορυφαιότατος dicitur Plutarcho Libro contra Coloten, & *Peripateticorum optimus* Simplicio ad lib. I. φυσ. ἀκρ. com. 23. Cicero tamen libro I. Acad. Quæſt. & libro v. De finibus germanum Peripateticum fuiſſe negat. B Quod ipſum teſtatur & Plutarchus dicto loco. *Phyſicum* eum appellat & Cicero. Ciceronis loca profert Aldobrandinus.

Περὶ ἀρχῶν, γ'] Περὶ ἀρχῆς γ'. ἢ δύο Editio Baſil. & Codex Regius.

Περὶ βίων] Hiſtoricus fuerit iſte de Vitis liber an Ethicus, incertum eſt.

Περὶ φιλοσοφίας] Sic quoque editio Stephani. At Baſileenſis, nec non Codex Regius, Περὶ βασιλείας φιλοσοφίας· quæ lectio confirmatur interpretatione Aldobrandini, *De regno Philoſophiæ*: & Veteris Interpretis, *De Regia Philoſophia.*

Περὶ ἐνυπνίων] Signat Tertullianus lib. de Anima cap. C 46. ubi de ſomnis agens, ait, *Quanti autem commentatores & adſirmatores in hanc rem, Artemon, Antiphon, Strato, Philochorus, Epicharmus, Serapion, Cratippus, & Dionyſius Rhodius, Hermippus tota ſeculi literatura.*

Περὶ τῶν μεταλλικῶν μηχανημάτων] Editio Baſileenſis, & MS. Regius, Περὶ τῶν μεταλλικῶν μηχανικῶν. μηχανικὸν legit Aldobrandinus, nam vertit *De Metallicis mechanicum.* Fortè legendum Περὶ τῶν μεταλλικῶν. Μηχανικόν. Μηχανικὸν ſcripſit Ariſtoteles, Περὶ μετάλλων Theophraſtus.

Περὶ λιμοῦ ϗ σκοτώσεων] Conjunxerat hæc duo Strato, quòd unum ſit cauſa alterius, nempe fames vertiginis. Hippocrates lib. de Priſca Medicina: τοῦτο δὲ εἰ ἀριστᾶν μεμαθηκώς τις, ϗ οὕτως αὐτέῳ ξυμφέρον, μὴ ἀριστήσῃ, ὅταν τάχιστα παρέλθῃ ἡ ὥρη, εὐθὺς ἀδυναμίη δεινὴ, τρόμος, ἀψυχίη· ἐπὶ τούτοισιν, ὀφθαλμοὶ D χλωρότεροι· οὖρον παχὺ ϗ θερμὸν, στόμα πικρὸν, ϗ τὰ σπλάγχνα οἱ δοκέει κρεμᾶσθαι· σκοτοδίνη, δυσοργίη, δυσθυμίη. *Ad hæc ſi quis prandere conſuetus, cuique prandere conducat, non prandeat, protinus ubi tempus præteriit, ſtatim gravis impotentia exoritur, tremor, & animi defectio. Ad hæc oculi pallidiores fiunt, urina craſſa & calida redditur, os amarulentum evadit, viſcera ei pendêre videntur, tenebricosâ vertigine corripitur, vehementer iraſcitur, & mœret.*

Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων] Quo titulo & librum ſcripſerat Stagirites.

Περὶ τοῦ προτέρου ϗ ὑστέρου] Librum hunc laudat Simplicius ad Categorias.

E Εὑρημάτων ἔλεγχοι δύο] Meminit Clemens Strom. I. quod opus Stratoni Peripatetico, octavo inter cognomines, falsò tribuit Voſſius in libris de Hiſtoricis Græcis.

Ἐπιστολαὶ, &c.] Videtur excidiſſe numerus, nam Vetus Interpres *Epiſtolæ*, &c. *quadraginta quinquaginta.*

Ἀρσινόῃ] Ptolemæi Philadelphi uxori & ſorori.

εἰ μὴ προσεχρήσατο χρησμοῖς] Inepta lectio. Corrige χρισμοῖς. Ita legendum vidit & Hugo Grotius, qui vertit,

Vir macer hic, niſi ſe ſemper feciſſet inungi.

F Horum verborum, utpote corruptorum, interpretationem omiſit Aldobrandinus.

Λαμψακηνὸν] Gloſſema eſt, quemadmodum & vox θανάτου quæ ſequitur; quare deleantur. θανάτου quoque deeſt in Codice Regio. Lampſacenum Stratonem facit & Suidas loco allato.

τρίτος, ἰατρὸς, μαθητὴς Ἐρασιστράτου] Deo Erotianus in ἄμβην: Στράτων μὲν ὁ Ἐρασιστράτειός φησι τὴν ἄμβην μοχλὸν σφαιροειδῆ εἶναι, &c. Eumdem intelligit Galenus lib. de Venæ ſectione adverſùs Eraſiſtratum, ſtatim initio: ἀλλὰ τὰ μὲν ὑπό τε Ἀπολλωνίου ϗ Στράτωνος εἰρημένα καταγέλαστα· ϗ γὰρ τὸ χαλεπὸν τὴν φλέβα δύσκολον εἶναι φασιν, ϗ τὸ διαγνῶναι, ϗ τὸ διαιρῆσαι τὴν ἀρτηρίαν αὐτὴν, &c. Apollonius quidam,

dam, ὁ ἀπὸ Στράτωνος, hoc eſt, Stratoneius Medicus, qui ſcripſit περὶ σφυγμῶν, eidem Galeno memoratur libro IV. De Pulſuum differentia.

Τρόφιμος] Corrige τρόφιμος, & verte *alumnus*. Falſus eſt Aldobrandinus, qui nomen proprium eſſe putavit.

τέταρτος ἱστορικὸς, &c.] Quem tempore Ptolomæi Philometoris, & Perſei ultimi Macedoniæ Regis, vixiſſe exiſtimabat Voſſius, quia bellum, quod Romani cum Perſeo, & Patre ejus Philippo, geſſerunt, tractandum potiſſimùm ſuſceperat.

Excidit quintus Strato. Stratonis Amaſeni, Philoſophi meminit Suidas, quem ſub Tiberio vixiſſe, & Geographiam ſcripſiſſe ait. Eum eſſe qui hîc deſideratur, putabat Voſſius; niſi potiùs apud Suidam pro Στράτων, legendum Στράβων; nam Amaſenus quoque fuit Strabo, & Geographus, & ſub Tiberio vixit: quod veriſimilius ipſi Voſſio videbatur, quàm quod ſomniabat Franciſcus Patritius Tom. 1. Diſcuſſ. Peripat. lib. III. Stratonis Geographiam intercidiſſe, ac libros illos ſeptemdecim Geographiæ, qui Strabonis nomine veneunt, Stratonis eſſe, non Strabonis. Ipſe potiùs hîc excidiſſe putarim Stratonem Comicum, mediæ Comœdiæ Poëtam, de quo Suidas.

ἕκτος, ποιητὴς ἐπιγραμμάτων] Qui Sardianus erat. Hujus plurima epigrammata ἀνέκδοτα penes nos habemus, elegantiſſima illa quidem, ſed obſcœniſſima.

ἕβδομος, ἰατρὸς ἀρχαῖος, ὥς Ἀριστοτέλης φησίν·] In operibus Ariſtotelis quæ hodie exſtant, Stratonis illius antiqui Medici nomen non comparet. Pro Ἀριστοτέλης legerat hoc loco Vetus Interpres Ἀριστοκλῆς, nam vertit *ut ait Ariſtocles*. Ἀριστοτέλης tamen habent omnes editi & ſcripti codices.

Præter hos Stratones memoratos Laërtio, fuere & alii, Strato Comicus, & Strato Geographus, de quibus ſuperiùs diximus. Fuit & Strato, Plutarchi familiaris, de quo Plutarchus in Sympoſiacis.

Pag. 129. ἐάν τι πάσχω] Videatur Caſaubonus.

μηδὲν μήτε περίεργον ποιοῦντες, μήτ' ἀνελεύθερον] Similiter infrà in Teſtamento Lyconis, ὅπως μήτ' ἀνελεύθερος γένηται, μήτε περίεργος.

καλῶς δ' ἂν ποιοῖεν καὶ οἱ λοιποὶ συγκατασκευάζοντες τοῦτο] Etiam in Teſtamento Lyconis: συγκατασκευαζέτωσαν δὲ καὶ οἱ λοιποὶ γνώριμοι.

Ἱπποκράτης] Quis fuerit Hippocrates ille dixerit alius. In antiqua Hiſtoria Hippocrates circiter viginti reperiri teſtis eſt Jonſius libro 1. de Script. Hiſtor. Philoſ. cap. 2.

οἱ δὲ, ἄσχολοι] εὔσχολοι videtur legiſſe Aldobrandinus, qui vertit *otioſi*.

καὶ τῶν παίδων ἕνα ὃν ἂν δοκῇ. Ἀρκεσιλάῳ δὲ πρῶτον μὲν, &c.] Sic diſtinguendus hic locus, καὶ τῶν παίδων ἕνα ὃν ἂν δοκῇ Ἀρκεσιλάῳ. καὶ πρῶτον μὲν, &c. Ita infrà, ὃν δοκιμάζῃ Ἀρκεσίλαος. & deinde, ὡς ἂν δοκῇ Ἀρκεσιλάῳ καὶ Ὀλυμπικῷ καὶ Λύκωνι. Rectè Vetus Interpres: *& unum ex pueris, quemcumque Arceſilaus judicabit.* Malè Aldobrandinus, *unumque ex pueris, qui eis videatur. Arceſilaum autem primum quidem*, &c.

Ἱερίου] Ἱεροῦ Codex Florentinus.

ἐπειδὰν δὲ παραγένηται Ἀρκεσίλαος] Diximus ſuperiùs ad Teſtamentum Ariſtotelis.

Ἀρίστων ὁ οἰκεῖος] Ita quoque Editiones Stephani: quam lectionem agnovit & Vetus interpres, qui vertit *Ariſto ejus neceſſarius*. Sed legendum omnino Ἀρίστων ὁ Κεῖος, ut habet Editio Frobenii, & Regius Codex. Ariſto Ceus præfuit Scholæ Peripateticæ Olympiade circiter 140. De eo Cicero libro V. de Finibus, & Plutarchus libro de Exilio. Meminit & Lyco infrà in Teſtamento. Vertit Aldobrandinus *Ariſto Chius*, ac proinde legerat ὁ Χῖος. Sed alius eſt Ariſto Chius ab Ariſtone Ceo. De Ariſtone Chio alibi erit dicendi locus.

LYCON.

De Lycone videatur Athenæus libro & capite 12. & Cicero lib. III. Tuſc. Quæſt.

τὸ δ' ἐκφραστικὸν αὐτοῦ καὶ περιγεγονός.] Rectè Caſaubonus περιγεγωνός. Euſtathius ad Homerum: γεγωνὸς ἐπιῤῥηματικῶς ἀντὶ τοῦ μέγα· καὶ γεγωνὸς λόγος, ὁ περιφορικὸς, καὶ τρανὴς, καὶ μέγας, πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐνδιαθέτου· καὶ κλίνεται γεγωνοῦ, ὡς οἰωνὸς οἰωνοῦ.

τοὺς τε βουλομένους ὀρθῶς, &c.] Rectè quoque idem Caſ. οὐκ ὀρθῶς.

ἦν δὲ καὶ καθαρώτατος τὴν στολὴν, &c.] Notabis στολὴν de veſte virili etiam uſurpari, ut apud Herodotum lib. 1. M. Antoninum item lib. 1. & Xenophontem.

ἀλλὰ καὶ γυμναστικώτατος ἐγένετο, καὶ εὐέκτης τὸ σῶμα, τήν τε πᾶσαν σχέσιν ἀθλητικὴν ἐπιφαίνων] Ad hoc Lyconis robur reſpexit Horatius, cùm ait Epiſtola 1. ad Mecænatem,

Nec quia deſperes invicti membra Glyconis,
Nodoſâ corpus nolis prohibere chiragrâ.

quod rectè Heinſius obſervavit; nam Lycon, etiam Glycon dictus eſt, ut monuit hoc loco Laërtius: ὅτι ἐν μὲν τῷ λέγειν γλυκύτατος ἦν, παρὸ καί τινες τὸ γάμμα αὐτοῦ τῷ ὀνόματι προσετίθεσαν.

ὠτοθλαδίας καὶ ἐμπινὴς ὤν. καθά φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος] Reſpexit hunc locum Suidas: ὠτοθλαδίας τε καὶ ἐμποινὴς ὤν, ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος: ſed ibi ex hoc loco legendum ἐμπινής; quæ vox ad haphen palæſtræ referenda eſt, ut rectè quoque Heinſius obſervavit. Obſervabat idem vir doctiſſimus malè apud Heſychium ὠτοκάταξιν exponi τὰ ὦτα τεθλασμένον: eſt enim, inquiebat, ὠτοκάταξις ipſa mutilatio, quæ Platoni Comico ὠτόγλυφις dicitur. Sed minùs rectè hæc obſervabat; cùm plurima ſint cùm apud Græcos, tùm apud Latinos nomina, actionem denotantia, quæ adjectiva ſunt. Atque id ipſum quod habet Heſychius, legere eſt & apud Suidam: ὠτοκάταξις. τὰ ὦτα τεθλασμένος ἐν παλαίστρᾳ. Etiam apud Lucianum in Lexiphane: Μεγαλώνυμός τε ὁ δικοδίφης, καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέχνων, ὁ κατὰ νώτου ποικίλος, καὶ ὁ ὠτοκάταξις Εὔδημος. Ita enim ibi legendum. Vulgò perperam ὠοκάταξις. Athletarum aures multis ictibus contuſæ erant. Notum illud Virgilii eſt in V. divini operis

—— erratque aures & tempora circum
Crebra manus: duro crepitant ſub vulnere malæ.

Atque inde Lacedæmonii ab Athenienſibus propter palæſtræ ſtudium οἱ τὰ ὦτα κατεαγότες dicebantur: qua de re videatur Heinſius dicto loco. Ceterùm etiam Athenæus lib. & cap. 12. Antigonum Caryſtium teſtem advocat, ubi de Lycone agit.

διὰ τοῦτο καὶ παλαῖσαι λέγεται τότε ἐν τῇ πατρίδι Ἰλεία] Ἰλεία Editio Stephani. Baſileenſis & Codex Regius ἴλεια. Legiſſe videtur Aldobrandinus Ἤλεια, nam vertit *Heleis certaminibus*. Legendum omnino Ἴλεια: erant autem Ἴλεια certamina in honorem Ili, à quo Ilium. Fuit Lycon è Troade.

καὶ σφαιρίσαι] Athenæus loco laudato: ἦν δὲ ὁ Λύκων καὶ σφαιριστὴς ἀγαθὸς καὶ ἐπιδέξιος.

οὕτω δὲ ἦν ἐχθρὸς Ἱερωνύμῳ τῷ Περιπατητικῷ, &c.] Fuit ergo Lyconi æqualis Hieronymus Rhodius peripateticus. Dicitur tamen Ἀριστοτέλους μαθητὴς Athenæo X. 6. non quòd Ariſtotelis reverà fuerit auditor, ſed ejus Philoſophiæ ſtudioſus, ut commodè Athenæi verba interpretatur Jonſius contra Voſſium, qui de Hieronymo ante Philadelphi tempora egit.

καὶ Πανθοίδου διήκουσε τοῦ Διαλεκτικοῦ] Dialectici dicebantur quidam Philoſophi. Vide nos ſuprà ad Euclidem, & Jonſium de Script. Hiſt. Philoſ. lib. II. cap. 1. qui plures Dialecticos nominat.

Οὐ μὰ τὸν] ἐλλειπτικῶς. Scholiaſtes Ariſtophanis ad hæc in Ranis, Μὰ τὸν, ἐγὼ μὲν οὐδ' ἂν εἴ τις ἔλεγέ μοι. Ἐλλειπτικῶς ὀμνύει, καὶ οὕτως ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἀρχαίοις ἐνίοτε μὴ προστιθέναι τὸν θεὸν, εὐλαβείας χάριν. Scholiaſtes Pindari: εὐλαβείᾳ τοῦ ὀμνύειν, οἱ Ἀρχαῖοι παρελίμπανον τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν.

ἂν πρὶν] In Anthologia lib. III. cap. 6. ubi hoc Epigramma ſine nomine Auctoris legitur, ſcriptum eſt ἆ πρὶν, quod eſt admirandi adverbium. ἂν habet Codex Regius. Magis placet ἂν, id eſt, *ſi*.

πρῶτος, Πυθαγορικός.] Ille eſt procul dubio, de quo Athenæus X. 4. Πυθαγόρας ὁ Σάμιος μετρίᾳ βορᾷ ἐχρῆτο, ὡς ἱστορεῖ Λύκων ὁ Ἰασεὺς ἐν τῷ Περὶ Πυθαγόρου. De eodem accipit Jonſius hæc Laërtii verba in Ariſtotele, καὶ Λύκωνά λέγειν, ὡς ἐν πυέλῳ θερμοῦ ἐλαίου λοῦοιτο, καὶ τοὔλαιον διαπωλεῖτο.

τρίτος, ἐπῶν ποιητής. τέταρτος, ἐπιγραμμάτων ποιητής.] Omiſſus uterq; Voſſio. Ἐπιγραμματοποιοῦ nulla hodie Epigrammata ſuperſunt in Anthologia.

Fuit & Lycon ὁ ἐργολάβος, de quo Theophraſtus in Charact. cap. περὶ λογοποιΐας. & Lycon Comicus, de quo Plutarchus in Vita Alexandri, nec non lib. II. de Fortuna Alexandri.

Pag.

Pag. 130. Ἀςυάνακτι] Ita vocabatur & pater Lyconis. Fuit Lycon è Troade, ubi propter Aſtyanactem Hectoris filium, familiare hoc nomen fuiſſe vero ſimile eſt.

δίδωμι Λύκωνι, διὰ τὸ καὶ τοὔνομα φέρειν ἡμῶν] Ita Latinis *nomen ferre*. Videatur Lex *Sed ſciendum* 7. & Lex *Facta* 63. ſect. 10. D. ad Senatuſc. Trebellianum.

τὸν δὲ περίπατον καταλείπω τῶν γνωρίμων τοῖς βουλομένοις] Supple συσχολάζειν καὶ συμφιλοσοφεῖν ἐν αὐτῷ, ut ſuperiùs ſcriptum eſt in Teſtamento Theophraſti. *Ambulationem* hoc ſenſu uſurpaſſe Ciceronem ad Atticum rectè obſervat Aldobrandinus: *Noſtram ambulationem velim cùm poteris inviſas.*

τῶν δὲ ἐν Αἰγίνῃ μοι γενομένων μερῶν] Scaliger ad oram libri μορῶν.

εἰς ἐλαιοχρηςίαν] Vide Caſ.

τιμησάτω δὲ καὶ τοὺς ἰατροὺς Πασίθεμιν καὶ Μειδίαν, &c.] Non mihi aliunde notus Paſithemis ille Medicus. Ad Mediam quòd attinet, (nam Μηδίαν hoc loco legendum exiſtimo, & ita legendnm videtur quoque exiſtimaſſe, Aldobrandinus, qui vertit *Mediæ honorem habeto*) frater fuit Cretoxenes, matris Eraſiſtrati. Teſtatur Suidas in Ἐρασίςρατος: Ἐρασίςρατος, Ἰουλίτης, ἀπὸ Ἰουλιάδος πόλεως (lege Ἰουλίδος) Κέω τῆς νήσου χρηματίζει οὖν Κῆιος. υἱὸς Κρητοξένης τῆς Μηδίου τοῦ ἰατροῦ ἀδελφῆς, καὶ Κλεομβρότου. Μήδιος dicitur Galeno libro de Venæ ſectione adverſus Eraſiſtrateos, ſtatim initio, Ita enim ille, de Chryſippo Cnidio agens, qui Venæ ſectionem penitus ſuſtulit: ἠκολούθησαν δ᾽ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ Μήδιός τε καὶ Ἀριςογένης, ἔνδοξοι καὶ αὐτοὶ παρ᾽ Ἕλλησι γενόμενοι. Sed ibi fortè legendum Μηδίας.

θηρικλείων ζεῦγος] Par Thericleorum poculorum. Sic dicta illa pocula à Thericle. Plinius XVI. 4. *Celebratur & Thericles nomine, calices ex terebintho ſolitus facere torno, per quem probatur materies.* Athenæus XI. 7. Θηρίκλειος ἡ κύλιξ αὕτη ἐγκάθηται περὶ τὰς λαγόνας, ἱκανῶς βαθυνομένη, ὦτά τε ἔχει βραχέα. ὡς ἂν κύλιξ οὖσα, &c. ὅτι δὲ κύλιξ ἐςὶν ἡ θηρίκλειος, σαφῶς παρίςησι Θεόφραςος ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱςορίᾳ. διηγούμενος γὰρ περὶ τῆς τερμίνθου, φησὶ τορνεύεσθαι καὶ ἐξ αὐτῆς κύλικας θηρικλείους, ὥςε μηδένα διαγνῶναι πρὸς τὰς κεραμέας. κατασκευάσαι δὲ λέγεται τὴν κύλικα ταύτην Θηρικλῆς ὁ Κορίνθιος κεραμεὺς, ἀφ᾽ οὗ καὶ τοὔνομα ἔχει, γεγονὸς τοῖς χρόνοις κατὰ τὸν Κωμικὸν Ἀριςοφάνη, &c. ἄλλοι δὲ ἱςοροῦσι θηρίκλειον ὀνομασθῆναι τὸ ποτήριον διὰ τὸ δορὰς θηρίων αὐτῷ ἐντετυπῶσθαι & quæ ſequuntur, quæ vide. *Thericleum poculum ad latera depreſſum eſt, ſatis profundum, auribus hinc illinc prominentibus, ut in vulgari calice,* &c. *Calices thericlea pocula fuiſſe apertè declarat Theophraſtus in libris de Hiſtoria Plantarum, quo loco de terebintho verba facit, atque ex ejus ligno calices formari thericleos, quos à fictilibus nemo diſcernat. Eos calices fama eſt à Corinthio figulo Thericle factos, unde & impoſitum nomen,* &c. *Alii tradunt thericleum poculum dictum, quòd in eo ſculptæ ferarum pelles eſſent,* &c. Heſychius: θηρίκλειος. κύλικος εἶδος, ἀπὸ Θηρικλέους κεραμέως. Erant igitur initio thericlea fictilia, ut rectè Caſaubonus ad Athenæi citata verba obſervat: nam etiam Araros, æqualis aut ſuppar Thericlis, apertè eum fictorem figulinorum facit, apud Athenæum dicto loco:

> Ὦ γαῖα κεραμῖτις σ᾽ ὁ Θηρικλῆς ποτὲ
> Ἔτευξε κοίλης λαγόνος εὐρωπίας βάθος.

Etiam Lexiphanes apud Lucianum: ποτήρια γήϊνα πολλὰ, οἷα Θηρικλῆς ὤπτα εὐρυχαδῆ. Et falli credo Theophraſtum atque Plinium, qui tornatorem, non figulum, Thericlem volunt fuiſſe. Poſtea è ligno, argento & auro fieri cœpere; atque iſtorum ferè mentio apud Scriptores. Etiam è vitro, teſte Suida, qui θηρίκλειον ποτήριον ὑαλινὸν exponit.

καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ῥοίσκων ζεῦγος, ψιλοτάπιδα, ἀμφίταπον, περίςρωμα, προσκεφάλαια δύο, τὰ βέλτιςα τῶν καταλειπομένων] Exſcripſit hunc locum Suidas in Voce ῥοίακες: δίδωμι δὲ τῷ Καλλινίκῳ (legendum ex hoc loco, τῷ Καλλίνου παιδίῳ) ῥοιάκων ζεῦγος, ψιλοτάπιδα ἀμφίταπον, περίςρωμα, προσκεφάλαια δὲ δύο τῶν καλλίςων. ῥοιάκων legiſſe Suidam apud Laërtium arguit ſeries literarum. Et ſanè agnoſcunt hanc lectionem Regius Codex, Editiones Stephanicæ, & Baſileenſis. ῥυάκων legendum adnotaverat Scaliger ad oram libri; credo, quia apud Heſychium legerat, ῥύαξ, προσκεφάλαια, πύργος. MSS. Stephanici habent quoque ῥοίσκων, ut hîc legitur. Salmaſius ad Solinum paginâ 241. legebat ῥίσκων: quam lectionem agnovit & Aldobrandinus, qui ad oram adpoſuit *riſcorum.* ῥίσκου nomen uſurpatum notat Pollux pro ciſta vel arcula: locus eſt lib. VII. cap. 33. καὶ κιβωτὸς, καὶ κιβωτοποιὸς, ὡς Δείναρχος. κιβώτιον· τάχα δ᾽ ἂν καὶ ῥίσκος, κίςη, κοίτη. & cap. 19. ejuſdem libri, quod eſt de veſtium vaſorum nominibus: εἰς ἃ κατετίθεντο τὰς ἐσθῆτας ταύτας, χηλοὶ μὲν καθ᾽ Ὅμηρον κοῖλαί τε καὶ κιβωτοὶ, καὶ κίςαι, καὶ ζυγάςρια· παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις καὶ ῥίσκοι, καὶ κανδύτανες. Idem lib. X. cap. 31. quod item eſt de vaſis veſtium: ἵνα δὲ ἀποτίθενται αἱ ἐσθῆτες, χηλοὶ, κιβωτοὶ, κιβώτια, κίςαι, καὶ κιςίδες, &c. παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις, ῥίσκοι, ὡς Ἀντιφάνης ἐν Κυβευταῖς, ῥίσκος ἦν, ὃν εἶπεν. Gloſſarium Vetus Latino-Græcum: *riſcus*, κιβωτὸς μεγάλη Gloſſarium Græco-Latinum: λάρναξ, *arca, riſcus.* Gloſſæ Latinæ: *ſcrinium, riſcus.* Mentio fit & in lib. 25. ſect. 4. D. de auro & arg. leg. *Mundus muliebris eſt, quo mulier mundior fit. Continentur eo ſpecula, matulæ, unguenta, vaſa unguentaria, & ſiqua ſimilia dici poſſunt, veluti labatio, riſcus.* Nomen eſſe Phrygium ait Donatus ad hæc Terentii in Eunucho IV. 6. *ubi ſita'ſt? in riſco.* IN RISCO: *ciſta pelle contecta: nomen Phrygium.* Pro ἀμφίταπον MSS. Stephani, nec non Frobeniana editio, habent ἀμφίταπιν. Utrumque rectum eſt ἀμφίταπος invenitur apud Athenæum & Heſychium. ἀμφίταπις autem dici poteſt, quemadmodum dicitur ψιλόταπις, pro quo & ψιλοδάπις legitur apud Pauſaniam.

ἀμνημονεύοντες] Scaliger ad oram libri ἀμνημονοῦντες.

οὕτως ἐξάγω] Nota ἐξάγειν in eâ ſignificatione, imitatio autem eſt Platonis in Phædone.

ἀφίημι τὰ λύτρα] Hoc eſt, *libertatis causâ impoſitorum gratiam facio*, ut rectè Caſaubonus ex Modeſtino.

καὶ παιδευσάτω, ἀπὸ τοῦ νῦν χρόνου ἓξ ἔτη· καὶ Χάρητα ἀφίημι ἐλεύθερον. καὶ θρεψάτω Λύκων αὐτόν.] Deeſt apud Aldobrandinum horum verborum interpretatio, Ita autem Latinè ſonant, *& eum à præſenti tempore erudiat ſpatio ſex annorum: & Charetem manumitto: eum verò Lycon nutriat.*

καὶ εἴ τι μοι ὀφείλει, ἀφίημι αὐτῷ] αὐτὸν ceteræ Editiones, minùs rectè.

Pag. 132. Ἑρμιονεὺς] Videatur Stephanus in Ἑρμιον.

Παιανιεὺς] Heſychius: Παιανιέα. ἀπὸ δήμου τῆς Ἀττικῆς. Suidas: Παιανιεῖς καὶ Παιονίδαι, δῆμοι διττοί εἰσι Παιανίων (lege Παιανιέων) τῆς Πανδιονίδος φυλῆς. ὡς Διόδωρος καλεῖσθαί φησι Παιανιέαν (ita legendum, non Παιανιαίαν) καθύπερθεν, καὶ Παιανιέαν ὑπένερθεν· τὸν δὲ δημότην ἑκατέρου δήμου καλεῖσθαι ὁμοίως Παιανιέα. διαφέρουσι δὲ οὗτοι τῶν Παιανίδων. (corrige Παιονιδῶν.) δῆμος δέ ἐςι καὶ οὗτος τῆς Λεοντίδος. Hæc Suidas ex Harpocratione. Hunc conſule in Παιανιεῖς.

DEMETRIUS.

ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΟΥ] Suidas: Δημήτριος, Φανοςράτου, Φαληρεύς. (Φάληρον δὲ, λιμὴν τῆς Ἀττικῆς, ὃς τὸ πρῶτος Φανὸς ἐκαλεῖτο).

δημηγορῶν δὲ παρ᾽ Ἀθηναίοις] Strabo lib. IX. Cicero III. de Legibus, & de Finibus V. Ælianus Var. Hiſt. III. 17. & Plutarchus in Demetrio.

ἠξιώθη χαλκῶν ἑξήκοντα πρὸς ταῖς τριακοσίαις] Eumdem ſtatuarum Demetrii numerum fuiſſe dicit Varro:

> *Hic Demetrius æneas tot aptu'ſt,*
> *Quod luces habet annus abſolutus.*

Et Plinius XXXIV. 6. *Columnarum ratio erat attolli ſupra ceteros mortales: quod & arcus ſignificant, novitio invento: primus tamen honos cœpit à Græcis: nulli que arbitror plures ſtatuas dicatas, quàm Phalereo Demetrio Athenis: ſiquidem* CCCLX. *ſtatuêre, quas mox laceraverunt, nondum anno hunc numerum dierum excedente.* Trecentas dicit Cornelius Nepos in Miltiade. Ampliùs trecentis fuiſſe ſcribit Strabo lib. IX. cujus locum mox adferemus.

πολλὰ δὲ καὶ κάλλιςα τῇ πατρίδι ἐπολιτεύσατο] De quibus Cicero II. de Legibus: *Sed ait rurſus idem Demetrius, increbuiſſe eam funerum, ſepulcrorumque magnificentiam, quæ nunc fere Romæ eſt: quam conſuetudinem lege minuit ipſe: fuit enim hic vir, ut ſcitis, non ſolùm eruditiſſimus,*

ſed

ſed etiam civis è Republica maximè, tuendæque civitatis peritiſſimus. Iſte igitur ſumptus minuit, non ſolum pœnâ, ſed etiam tempore; ante lucem enim juſſit efferri. Sepulcris autem novis finivit modum. Nam ſuper terræ tumulum noluit quidquam ſtatui; niſi columellam tribus cubitis non altiorem, aut menſam, aut labellum: & huic procurationi certum magiſtratum præfecerat. Mortuos ante lucem efferri antea ſanciverat Solon, ut eſt apud Demoſthenem ἐν τῷ πρὸς Μακάρτατον, & id ſolùm renovavit Phalereus. Atticæ incolas recenſuiſſe centeſimâ & decimâ Olympiade, inventaſque Athenienſium duas myriadas fuiſſe ac inſuper mille inquilinos decies mille, ſervorum autem quadraginta myriadas ſcribit Cteſicles in Chronicis apud Athenæum VI. 20. Etiam Ælianus Var. Hiſtor. III. 17. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς καὶ Ἀθήνησιν ἐπιφανέστατα ἐπολιτεύσατο. Sed ὁ τοῖς ἄλλοις τιθέμενος θεσμοὺς Δημήτριος, καὶ τοὺς βίους τάττων, ἀνομοθέτητον ἑαυτῷ τὸν βίον κατεσκεύαζεν, ut ait Duris apud Athenæum lib. XII. cap XI.

καίπερ ὢν δυσγενὴς ὤν· ἦν γὰρ ἐκ τῆς Κόνωνος οἰκίας] Quod idem teſtatur Ælianus Var. Hiſtor. XII. 43. Δημήτριον δὲ τὸν Φαληρέα οἰκότριβα γενέσθαι λέγουσιν, ἐκ τῆς οἰκίας Τιμοθέου καὶ Κόνωνος. Erat Conon Timothei pater, Cononi autem uxor fuit meretrix, genere Thracia. Athenæus XIII. 5. Τιμόθεος δ' ὁ στρατηγήσας Ἀθηναίων ἐπιφανῶς, ἑταίρας ἦν υἱὸς, Θρᾴττης τὸ γένος, σεμνῆς δ' ἄλλως τοὺς τρόπους, &c. ὁ δὲ Τιμόθεος καὶ σκωπτόμενός ποτε ὅτι τοιαύτης εἴη μητρὸς, Καὶ χάριν γε αὐτῇ, φησὶν, οἶδα, ὅτι δι' αὐτὴν Κόνωνός εἰμι υἱός.

C ἀλλὰ ἀστῇ καὶ εὐγενεῖ συνῴκει Λαμίᾳ τῇ ἐρωμένῃ] Lamiæ meretricis meminit Ælianus Var. Hiſtor. XII. 17. & XIII. 9. nec non Plutarchus in Demetrio. Meminit & & Athenæus XIII. 5. ubi & eam perditè amatam fuiſſe ait à Demetrio Poliorcete, qui ex ea gnatam Philam ſuſcepit. Malè Interpres Dalecampius de Demetrio Phalereo interpretatur. Filia fuit Cleanoris Athenienſis, ut ibidem ex Polemone tradit idem Athenæus. An eadem eſt ac illa nobilis femina, quam amabat Phalereus?

ἀλλὰ καὶ ὑπὸ Κλέωνος πεπονθέναι] Huc ſpectant, quæ ſcribit Suidas, οὕτω δὲ ἦν σφόδρα εὐπρεπὴς, ὥστε καὶ διαβολὴν λαβεῖν, ὅτι γέγονεν ἐρώμενος νέος. Sed & ipſe pueros amavit. Videatur Athenæus libro XII. cap. XI.

D Δίδυμος δὲ ἐν Συμποσιακοῖς, καὶ Χαριτοβλέφαρον, καὶ Λαμπετὼ καλεῖσθαι αὐτόν φησιν, ὑπό τινος ἑταίρας] Heſychius Mileſius: Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς τοσοῦτον ἦν εὐπρεπὴς, ὡς ὑπὸ τινῶν προσαγορευθῆναι Λαμπετὼ, καὶ Χαριτοβλέφαρος. Athenæus XIII. 7. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς Λαμπιτοῦς τῆς Σαμίας ἑταίρας ἐρασθεὶς, ἡδέως καὶ ἑαυτὸν Λαμπιτὼ προσηγορεύσατο, ὥς φησι Δίυλλος. ἐκαλεῖτο δὲ Χαριτοβλέφαρος. Legendum apud Athenæum Δίδυμος pro Δίυλλος, rectè ex Laërtio monuerunt Viri docti Caſaubonus ad Laërtium & Athenæum, & Meurſius ad Heſychium. Didymi Συμποσιακὰ citantur Stephano in Ητία. Clementi Alexandrino Stromat. IV. & Etymologici Magni auctori in Σκολιά.

E λέγεται δὲ ἀποβαλόντα αὐτὸν τὰς ὄψεις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κομίσασθαι αὖθις παρὰ τοῦ Σαράπιδος] Vide Caſ.

ἐπιβουλευθεὶς γὰρ, &c. κατασπάσαντες αὐτοῦ τὰς εἰκόνας, καὶ τὰς μὲν ἀποδόμενοι, τὰς δὲ βυθίσαντες, τὰς δὲ κατακόψαντες εἰς ἀμίδας] Teſtatur & Strabo lib. IX. ἀλλ' οὕτως ὁ φθόνος ἴσχυσε, καὶ ἡ πρὸς ὀλίγους ἀπέχθεια, ὥστε μετὰ τὴν Κασάνδρου τελευτὴν, ἠναγκάσθη φυγεῖν εἰς Αἴγυπτον· τὰς δ' εἰκόνας αὐτοῦ πλείους ἢ τριακοσίας κατασπάσαντες οἱ ἐπαναστάντες, καὶ κατεχώνευσαν· ἔνιοι δὲ προστιθέασιν, ὅτι καὶ εἰς ἀμίδας. *Verum invidia, atque Oligarchiæ odium, tantum valuerunt, ut Caſſandro mortuo fugere in Ægyptum fuerit coactus; ſtatuaſque ejus ampliùs trecentis, factâ ſeditione, adverſarii dejecerunt, conflaveruntque: addunt quidam & conflaſſe in matulas.*

F παρὰ Πτολεμαῖον ἐλθεῖν] Ælianus Var. Hiſtor. III. 17. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς, καὶ Ἀθήνησιν ἐπιφανέστατα ἐπολιτεύσατο, ἔστ' ἂν αὐτὸν ὁ συνήθης Ἀθηναίοις φθόνος ἐξέωσε· καὶ ἐν Αἰγύπτῳ δὲ συνὼν τῷ Πτολεμαίῳ, νομοθεσίας ἦρξε. *Demetrius Phalereus ſummâ cum dignitate Remp. Athenienſium rexit; donec eum Athenienſibus conſueta ſolitáque invidia ejecit: ſed in Egypto etiam apud Ptolemæum Regem in rogandis ferendiſque legibus primas tenebat.*

καὶ πως ὑπνώττων, ὑπ' ἀσπίδος τὴν χεῖρα δηχθεὶς τὸν βίον μετέθηκε] Quæ verba αὐτολεξεὶ exſcripſit Suidas. Sed & idem teſtatur Cicero Oratione pro Rabirio *Video Demetrium & ex Rep. Athen. quam optimè digeſſerat, & ex doctrina nobilem & clarum, qui Phalereus vocitatus eſt, in eodem iſto Ægypti regno aſpide ad corpus admotâ vitâ eſſe privatum.* Ceterùm ex hoc Laërtii loco evincebat Scaliger Demetrium Phalereum curatorem Bibliothecæ Philadelphi nec fuiſſe, neque ex ejus ſuggeſtu ſacros Hebræorum libros converſos eſſe, cùm ſtatim initio regni Philadelphi perierit, & maximo in odio ei ſemper ſub Ptolemæo Lagi fuerit. Eum vide omnino in animadverſionibus ad Euſebii Chronicum.

ἐν τῷ Βουσιρίτῃ νομῷ, πλησίον Διοσπόλεως] His conſentanea habet Suidas: ἐτάφη ἐν τῷ Βουσιρίτῃ νομῷ, πλησίον Διοσπόλεως, τῆς ἐν τοῖς ἕλεσι. Ex his verbis τῆς ἐν τοῖς ἕλεσι patet Dioſpolim illam in quâ ſepultus eſt Demetrius, non eſſe magnam Dioſpolim, id eſt, Thebas Ægyptias, quæ à mari procul aberat, ſed alteram Dioſpolim prope Mendetem & Leontopolim & Buſirim, quam præter Nili alveos Buſirithem & Athribithem varii lacus cingebant, ut docet Strabo his verbis: πλησίον δὲ Μένδητος Διόσπολις, καὶ αἱ περὶ αὐτὴν λίμναι, καὶ Λεοντόπολις· εἶτ' ἀποτέρω ἡ Βούσιρις πόλις ἐν τῇ Βουσιρίτῃ νομῷ. Videndus Vir magnus de Geographia Sacra libro & capite primo. Buſiris oppidum fuit Ægypti, de quo Plinius libro V. cap. 10. & Stephanus in Βούσιρις: unde & huic Præfecturæ nomen. Ægyptum in Præfecturas diviſam fuiſſe ignorat nemo.

παρ' ἡμῖν] Rectè hæc verba delenda eſſe exiſtimabat Scaliger dicto loco. Verſus ſunt Trimetri & Dactylici, qui ſic diſtinguendi,

> Ανεῖλεν ἀσπὶς τὸν σοφὸν Δημήτριον,
> Ἰὸν ἔχουσα πολὺν,
> Ἄσμηκτον, οὐ στίλβουσα φῶς ἀπ' ὀμμάτων,
> Ἀλλ' ἀΐδην μέλανα.

Μένανδρος ὁ Κωμικὸς παρ' ὀλίγον ἦλθε κριθῆναι δι' οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὅτι φίλος ἦν αὐτῷ] De Phalereo & Menandro Phædrus libro V. cujus verba, ut ea emendemus, placet adſcribere:

> *Demetrius qui dictus eſt Phalereus,*
> *Athenas occupavit imperio improbo.*
> *Ut mos eſt vulgi, paſſim & certatim ruunt.*
> FELICITER, *ſubclamant ipſi principes:*
> *Illam oſculantur, quâ ſunt oppreſſi manum,*
> *Tacitè gementes triſtem fortunæ vicem.*
> *Quin etiam reſides & ſequentes otium*
> *Ne defuiſſe noceat, repetunt ultimi;*
> *In queis Menander nobilis Comœdiis,*
> *Quas, ipſum ignorans, legerat Demetrius,* &c.

pro *repetunt*, ſcribendum *repunt*, (quam emendationem acceptam fero Ioanni Tarino noſtrati, Viro optimo & doctiſſimo, & quem Libri bene ſcripſiſſe, Diſcipuli bene docuiſſe teſtantur) aut *reptant*, ut Tanaquillus Faber emendavit.

πλήθει δὲ βιβλίων καὶ ἀριθμῷ στίχων σχεδὸν ἅπαντας παρελήλακε τοὺς κατ' αὐτὸν Περιπατητικούς] Suidas: συνέγραψε δὲ συχνὰ βιβλία. & ſuprà: γέγραφε φιλόσοφά τε καὶ ἱστορικὰ, καὶ πολιτικὰ καὶ περὶ ποιητῶν.

ἀλλὰ μὴν καὶ λόγων Αἰσωπείων συναγωγαί] Recenſetur & infrà inter libros Phalerei, Αἰσωπείων, α'.

Περὶ τῆς Ἀθήνησι νομοθεσίας, ε'. Περὶ τῶν Ἀθήνησι πολιτῶν, β'.] Laudantur Straboni lib. IX. ubi de Caſſandro Rege: ἐπέστησε γὰρ τῶν πολιτῶν Δημήτριον τὸν Φαληρέα, τὸν Θεοφράστου τοῦ φιλοσόφου γνώριμον· ὃς οὐ μόνον οὐ κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπηνώρθωσε· δηλοῖ δὲ τὰ ὑπομνήματα, ἃ συνέγραψε περὶ τῆς πολιτείας ταύτης ἐκεῖνος. *Urbique præfecit Demetrium Phalereum, Theophraſti Philoſophi diſcipulum; qui non modo non deſtruxit, ſed inſtauravit potiùs popularem Reip. ſtatum: quod ejus de hoc Reip. genere ſcripti Commentarii declarant.*

Περὶ Ἰλιάδος, β'. Περὶ Ὀδυσσείας, δ'. &c. Ὁμηρικὸς, α'] Primum Homeriſtas in theatrum produxiſſe Demetrium Phalereum auctor eſt Athenæus lib. XIV. cap. 3. Etiam ſcripſiſſe Commentarios in Callimachum diſcimus ex Stephano, cujus hæc ſunt verba in Κορόπη: οἱ δὲ ὑπομνηματίσαντες αὐτὸν, loquitur de Callimacho, Θέων καὶ Πλούταρχος, καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς, &c. Sed cùm Callimacho poëta Demetrium qui Phalereus eſt cognominatus conſtet eſſe aliquanto antiquiorem, ibi hæc vox Φαληρεὺς omnino νοθεύει, & de alio Demetrio accipiendus; Stephanus.

Σωκράτης

Σωκράτης, α´] Infrà in Democrito & in Heraclito citatur Demetrius Phalereus ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ: qui liber non alius fortè ab iſto qui *Socrates* inſcribebatur.

Περὶ τοῦ δοκοῦ, α´] Περὶ τόκου legendum ſuſpicabatur Lucas Holſtenius, Germanorum longè doctiſſimus; de quo me monuit per literas Emericus Bigotius noſter.

Pag. 134. Περὶ γήρως, α´] Meminit ſuprà Laërtius in Anaxagora. Sed mirum non meminiſſe hoc loco τῆς τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῆς, in quo libro bis ipſe Laërtius citat Demetrium in Vita Thaletis: & ſemel in Anaxagora. Hujus & mentio fit apud Marcellinum in Vita Thucydidis. Vulgò Demetrio Phalereo libellum illum aureum περὶ ἑρμηνείας tribuunt. Verùm non Demetrii, ſed Dionyſii Halicarnaſſei eſſe diu eſt quòd multis probavit doctiſſimus Henricus Valeſius in Notis ad Excerpta Nicolai Damaſceni pag. 65. & 66. Tribuuntur ei quoque à Stobæo Serm. 111. Septem Sapientum Apophthegmata.

χαρακτὴρ δὲ φιλόσοφος, εὐτονίᾳ ῥητορικῇ καὶ δυνάμει κεκραμένος] Aliter de ſtilo Demetrii judicat Cicero. Ita enim ille in Bruto: *Phalereus ſucceſſit eis ſenibus adoleſcens; eruditiſſimus ille quidem horum omnium; ſed non tam armis inſtitutus, quàm palæſtræ. Itaque delectabat magis Athenienſes, quàm inflammabat. Proceſſerat enim in ſolem & pulverem, non ut è militari tabernaculo, ſed ut è Theophraſti, doctiſſimi hominis, umbraculis. Hic primus inflexit orationem, & eam mollem teneramque reddidit: & ſuavis, ſicut fuit, videri maluit, quàm gravis; ſed ſuavitate eâ, quâ perfunderet animos, non quâ perfringeret.* Et de Officiis 1. *Nemini video Græcorum adhuc contigiſſe, ut idem utroque in genere laboraret, ſequereturque & illud forenſe, & hoc quietum diſputandi genus: niſi fortè Demetrius Phalereus in hoc numero haberi poteſt, Diſputator ſubtilis, Orator parùm vehemens, dulcis tamen, ut Theophraſti Diſcipulum poſſis agnoſcere.*

ἔλεγε, μὴ μικρὸν εἶναι μέρος τὰς ὀφρῦς· ὅλῳ γοῦν ἐπισκοτῆσαι δύνασθαι τῷ βίῳ] Eruditiſſimus Pricæus ad Lucam cap. 111. legendum cenſet, ἔλεγε μὲν μικρὸν εἶναι μέρος (ſive potiùs μέλος) τὰς ὀφρῦς. ὅλῳ γὰρ (ſive potiùs δὲ) ἐπισκοτῆσαι δύνασθαι τῷ βίῳ. Etiam τὸ μὴ deeſt in Editione Frobenii.

οὐ μόνον τὸν πλοῦτον ἔφη τυφλὸν] Videatur Ariſtophanes in Pluto.

τοσοῦτον ἐν πολιτείαις ἰσχύειν λόγον] δῶρον habent ſcripti quidam libri, teſte H. Stephano: quam lectionem agnovit & Aldobrandinus ad oram libri.

τετράγωνος Ἑρμῆς] Quare quadratus Mercurius, explicat optimè Suidas in Ἑρμῶν: Ἑρμαῖ ἦσαν ἐν τῇ Ἀθηναίων πόλει λίθινοι ἐν προθύροις καὶ ἐν ἱεροῖς· ἐπειδή φασι τὸν Ἑρμῆν λόγου καὶ ἀληθείας ἔφορον εἶναι. διὰ τοῦτο καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ τετραγώνους καὶ κυβοειδεῖς κατεσκεύαζον, αἰνιττόμενοι τὸ τοιοῦτον σχῆμα, ἐφ᾽ ἃ μέρη πέσῃ, πανταχόθεν βάσιμον καὶ ὄρθιον εἶναι· οὕτω καὶ ὁ λόγος, καὶ ἡ ἀλήθεια ὁμοία ἐστὶ πανταχόθεν αὐτὴ ἑαυτῇ· τὸ δὲ ψεῦδος πολύχουν, καὶ πολυειδὲς, καὶ ἑαυτῷ μάλιστα ἀσύμφωνον. *Hermæ* (id eſt, Mercurii ſtatuæ) *lapideæ Athenis erant in veſtibulis & templis: quia dicunt Mercurium eſſe orationis & veritatis inſpectorem. Propterea etiam ipſius effigies quadratas & cubi ſpeciem habentes conficiebant, obſcurè ſignificantes hujuſmodi figuram, in quamcumque partem ceciderit, undique ſtabilem & rectam eſſe. Sic etiam oratio & veritas eſt ipſa ſibi ipſi undique ſimilis: mendacium verò, varium, & multiplex, & ſecum ipſum minimè conſentiens.*

ἔχων σῦρμα, κοιλίαν, αἰδοῖον, πώγωνα] Stobæus Serm. 11. Φίλιππος τοὺς Ἀθηναίους εἴκαζε τοῖς ἑρμαῖς, ὡς στόμα μόνον ἔχουσι καὶ αἰδοῖα μεγάλα. *Philippus Athenienſes comparabat Statuis Mercurii, quæ nihil aliud quàm os habebant & magna pudenda.* Plutarchus libello Εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον extremo: διὸ καὶ τῶν ἑρμῶν τοὺς πρεσβυτέρους, ἄχειρας καὶ ἄποδας, ἐντεταμένους δὲ τοῖς μορίοις, δημιουργοῦσιν, αἰνιττόμενοι τῶν γερόντων ἐλάχιστα δεῖσθαι διὰ τοῦ σώματος ἐνεργούντων, ἐὰν τὸν λόγον ἐνεργὸν, ὡς προσήκει, καὶ γόνιμον ἔχωσιν. *Eam ob cauſam etiam Mercurios ſeniores ſine manibus & pedibus, ſed rigente faſcino effingunt, hoc ænigmate indicantes, minimè hoc à Senibus requiri, ut corpore efficaces ſint; modò iis ratio, ut convenit, efficax ſit & fœcunda.* Adde & Herodotum lib. 11. qui hoc Græcos non ab Ægyptiis mutuatos eſſe ait, ſed à Pelaſgis: τοῦ δὲ Ἑρμέω τὰ ἀγάλματα ὀρθὰ ἔχειν τὰ αἰδοῖα ποιεῦντες, οὐκ ἀπ᾽ Αἰγυπτίων μεμαθήκασι, ἀλλ᾽ ἀπὸ Πελασγῶν.

γεγόνασι δὲ Δημήτριοι ἀξιόλογοι εἴκοσι] Quinquaginta duo Jonſio memorantur.

τρίτος, Βυζάντιος Περιπατητικός] Citatur Athenæo lib x. Demetrius Byzantius ἐν τετάρτῳ Περὶ Ποιητῶν. Et lib. xII. ἐν τῷ Περὶ ποιημάτων, nec non ἐν τετάρτῳ Περὶ ποιήματος. Sed cùm Demetrii Byzantii duo exſtiterint; unus, Philoſophus Peripateticus, de quo hoc loco Laërtius; alter Hiſtoricus, de quo mox idem Laërtius, uter ab Athenæo intelligatur, incertum eſt. Eò inclinat Voſſius, ut de Peripatetico loqui credat, cujus Laërtius nullum nominat ſcriptum: eumdemque exiſtimat ſignatum à Laërtio, cùm in Socratis Vita quædam de Socrate ex Demetrio Byzantio adfert.

ἕκτος, Καλαντιανὸς, ὁ γεγραφὼς περὶ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης] Καλατιανὸς Editiones Stephanicæ. Utraque lectio recta eſt, quod ſuperiùs monuimus. De eo Demetrio Strabo libro 1. Δημήτριος Καλατιανὸς τοὺς καθ᾽ ὅλην τὴν Ἑλλάδα ποτὲ γενομένους σεισμοὺς διηγούμενος. Marcianus Heracleota verſu 117.

Δημητρίῳ τε Καλατιανῷ συγγραφεῖ, &c.

Et verſu 728.

Ὁ Καλατιανὸς συγγραφεὺς Δημήτριος.

Stephanus in Ἀντίκυραι: Ἀντίκυραι, πόλεις δύο· ἡ μία Φωκίδος, ὡς Δημήτριος ὁ Καλλατιανός. Corrige Καλατιανός. Meminit & Dionyſius Halicarnaſſeus libro περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, ubi de ejus ſtilo judicat. Citatur & Laërtio in Longævis, ſed ubi corruptè Καλλιστιανὸς appellatur, quod rectè monuit Voſſius.

ὄγδοος, ὁ διατρίψας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, &c.] Favorini amicus. Galenus de Præcognitione ad Epigenem cap. 5. Δημήτριος Ἀλεξανδρεὺς, ἑταῖρος Φαβωρίνου, δημοσίᾳ λέγων ἑκάστης ἡμέρας εἰς τὰ προβαλλόμενα, κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς Φαβωρίνου λέξεως. *Demetrius Alexandrinus, Favorini amicus, qui quotidie juxta exemplar verborum Favorini, quæſtiones publicè diſputabat.*

ἔνατος, Ἀδραμυττηνὸς, Γραμματικὸς, ἐπικληθεὶς Ἰξίων, διὰ τὸ ἀδικῆσαί τι δοκεῖν περὶ τὴν Ἥραν] Heſychius Mileſius: Δημήτριός τις ἕτερος, Ἰξίων ἐπεκλήθη, διότι λεπίδας χρυσᾶς κλέπτων τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Ἥρας ἀγάλματος, ἐφωράθη. Vixit Auguſti temporibus, teſte Suida, qui & hujus cognominis alias cauſas commemorat: Δημήτριος, ὁ ἐπίκλην Ἰξίων, Γραμματικὸς Ἀτραμυττηνὸς, (γρ. Ἀδραμυττηνὸς) γεγονὼς κατὰ τοὺς Αὐγούστου τοῦ Καίσαρος χρόνους· ὃς διέτριψεν ἐν Περγάμῳ. ἐπεκλήθη δὲ τοῦτο, ὡς μέν τινες, διότι λεπίδας χρυσᾶς κλέπτων τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Ἥρας ἀγάλματος ἐφωράθη· ὡς δὲ ἄλλοι, ὅτι ἀπεσύλησεν Εὐριπίδειον Φιλότιμον τὸ δρᾶμα ἔχον τὸν Ἰξίονα. ἕτεροι δὲ, ὅτι τῷ διδασκάλῳ Ἀριστάρχῳ ἀντήρισεν, ὥσπερ ὁ Ἰξίων εὐεργετήσασιν αὐτὸν τοῖς θεοῖς ἀχαριστεῖν ἐπεχείρησεν· ἔγραψε δὲ περὶ τῶν εἰς [μι] ληγόντων ῥημάτων, καὶ ἄλλα περὶ ἀντωνυμιῶν· εἰς Ὅμηρον ἐξήγησιν, εἰς Ἡσίοδον ὁμοίως. Citatur & Ariſtophanis Enarratori ad Aves, ἐν ταῖς Ἀττικαῖς λέξεσιν: Δημήτριον δὲ, καὶ πάντες τὸν Ἰξίονα λέγουσιν, ἐν ταῖς Ἀττικαῖς λέξεσιν: ὡς γλῶσσαν ἐξηγεῖσθαι, ὅτι λαικαστρίας ἐστὶν, ὁ ἀκρατὴς περὶ τὰ ἀφροδίσια. Et Athenæo lib. ix. cap. xi. ἐν τῷ Περὶ τῆς Ἀλεξανδρέων διαλέκτου. & lib. 111. cap. 1. ἐν πρώτῃ ἐτυμολογουμένων.

ἑνδέκατος, Σκήψιος] Citatur ἁπλῶς Athenæo 11. 6. iv. 19. Et xiv. 22. ἐν δευτέρῳ Τρωϊκοῦ. Et 111. 6. ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Τρωϊκοῦ διακόσμου: in quo Tractatu citatur eidem Athenæo & alibi ſæpe. Memoratur idem Demetrius & auctori Magni Etymologici in χεράδες: φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Σκήψιος τὴν διάλεκτον Ἀπολλωνιατῶν εἶναι.

δωδέκατος, Γραμματικὸς Ἐρυθραῖος, &c.] Meminit Suidas in Τυραννίων: διήκουσε καὶ Διονυσίου τοῦ Θρᾳκὸς ἐν Ῥόδῳ. ἀντεσοφίσατο Δημητρίῳ τῷ Ἐρυθραίῳ.

τρισκαιδέκατος, Βιθυνὸς, Διφύλου τοῦ Στωϊκοῦ υἱὸς, μαθητὴς δὲ Παναιτίου τοῦ Ῥοδίου] Diphyli illius Philoſophi Stoïci alibi, quod ſciam, mentio non occurrit. Corrige Διφίλου. Ceterùm Demetrii Bithyni epigramma in Myronis bovem exſtat Anthologiæ lib. iv. 7. ſed quem ab illo noſtro Bithyno diverſum putat Jonſius, quia priores illos xiv. Demetrios ſolutâ oratione ſcripſiſſe docet Laërtius.

καὶ οὗτοι μὲν, λογικοί] Vertit Aldobrandinus: *Atque hi quidem ſubtiles.* Vetus Interpres: *Atque iſti quidem proſâ oratione ſcripſerunt.* Pro Aldobrandino facit, quòd inter Demetrios qui ſequuntur, ſint etiam nonnulli qui proſa oratione ſcripſere. Pro Vetere Interprete, quòd inter eos qui præceſſere, ſint quoque qui non Logici exſtiterint. Magis

placet poſterior interpretatio: ſequitur enim ποιηταὶ δὲ, &c. & quatuor deinde Poëtas commemorat Laërtius. Nec obſtat quòd poſtea & Statuarium, & Erythræum, qui Rhetoricos Hiſtoricoſque libros compoſuerat, recenſeat; non enim ad eos ſpectant hæc verba ποιηταὶ δὲ, verùm ad priores quatuor. Neque id mirum videri debet iis qui plura alia ἀσύςατα apud Scriptorem noſtrum animadverterunt. Jonſio non adſentior, qui etiam poſteriores illos duos Demetrios verſibus ſcripſiſſe putabat.

τρίτος, Ταρσικὸς, Σατυρογράφος] Diximus ad Bionem.

πέμπτος, ἀνδριαντοποιὸς, οὗ μέμνηται Πολέμων] Scripſerat Polemon περὶ πινάκων: qui liber infrà à Laërtio in Chryſippo memoratur. Plenius Περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων dicitur Athenæo XIII. 2. & Περὶ τῶν ἐν τοῖς προπυλαίοις πινάκων Harpocrationi in λαμπάς: atque hi libri partes fuiſſe videntur Operis Περὶ πινάκων. Scripſerat & Περὶ ζωγράφων πρὸς Ἀντίγονον, teſte eodem Athenæo XI. 6. & quatuor libros Περὶ τῶν ἀναθημάτων, τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει, ut diſcimus ex Strabone lib. IX. Hujus Polemonis meminit ſuprà & Laërtius in Ariſtippo. At Demetrii Statuarii mentionem facit quoque Plinius XXXIV. 8. *Demetrius Lyſimachen, quæ Sacerdos Minervæ fuit, annis 64. Idem & Minervam, quæ Muſica appellatur, quoniam dracones in Gorgone ejus, ad ictus citharæ, tinnitu reſonant. Idem Equitem Sarmenem, qui primus de Equitatu ſcripſit.*

ἕκτος, Ἐρυθραῖος, &c.] Alius à Demetrio illo Erythræo Grammatico, qui ſuprà duodecimus memoratur.

Præter hos Demetrios à Diogene recenſitos, & alii quamplurimi occurrunt.

Alexandrinus Cynicus, cujus meminit Suetonius in Veſpaſiano, & Lucianus libro adverſus Indoctum, &c. Laërtius infrà in Metrocle, & Seneca de Beneficiis VII. cap. 1. & 7. & Epiſt. 20. & 62. & ſæpius alibi.

Platonicus, de quo M. Antoninus τῶν εἰς ἑαυτὸν VIII. 22. & Lucianus libello περὶ τοῦ μὴ ῥᾳδίως πιστεύειν διαβολῇ, alius à Demetrio Amphipolita ſuperiùs à Laërtio inter Platonis Diſcipulos memorato.

Lacon, Epicureus, de quo Laërtius infrà in Epicuro, & Strabo lib. XIV.

Demetrius Pugil, ὁ πύκτης, citatur ἐν τῷ περὶ Διαλέκτου Etymologiſtæ in μώλωψ.

Demetrius Magnes, qui de Homonymis ſcripſit, & de quo ſuperiùs diximus. Vitioſè *Magnus* apud Photium in Bibliotheca appellatur.

Trœzenius. Meminit Athenæus IV. 7. & Auctor Agonis Heſiodi & Homeri.

Odeſſenus, qui de Odeſſo, Ponti civitate, patriâ ſuâ, Commentarium ſcripſit. Auctor eſt Stephanus in Ὀδησσός.

Cyzicenus, qui de ſui ævi rebus aliqua prodidit, teſte Joanne Curopalate, & Georgio Cyziceno.

Syrus, Ciceronis magiſter, teſte ipſo Cicerone in Bruto.

Gadarenſis, Pompei libertus, in cujus gratiam Pompeius Gadaram dirutam reſtauravit, teſte Joſepho Antiquit. Judaic. XIV. 8. Meminit illius & Seneca de Tranquillitate cap. 8. & Plutarchus in Catone Uticenſi.

Tarſenſis Grammaticus, cujus meminit Plutarchus De Oracul. defectu.

Pepagomenus. Hujus liber exſtat Græcè de Podagra, quem ab eo petivit Michaël Palæologus Imperator.

Demetrius quidam M. Antonini ἀρχίατρος memoratur apud Galenum lib. & cap. 1. De Antidotis & apud Auctorem libri de Theriaca ad Piſonem cap. 4. Alius eſt Demetrius Bithynus Medicus, de quo eſt apud eumdem Galenum lib. IV. de Compoſitione Medic. ſecundum genera cap. 7.

Demetrius Eucerus, Antiochi Gripi filius, Rex Damaſci; de quo Joſephus.

Demetrius Nicanor, Rex; de quo idem Joſephus.

Chlorus Grammaticus, apud Scholiaſten Nicandri in Theriacis, & Sextum Empiricum contra Mathemat. cap. 7.

Demetrius Euthydemi filius, Bactriorum Regis; de quo Strabo lib. XI.

Pharius. De eo idem Strabo lib. VII. & Polybius itidem lib. VII.

Ætolicus. de quo idem lib. X.

Demetrius Rathemi, Mathematicus. Meminit idem Strabo lib. XII.

Sunieus, Cynicus, qui cum Antiphilo Alopecenſe Medico in Ægyptum ſub Vero peregrinabatur, teſte Luciano in Toxari.

Salaminius, meminit Stephanus in Καρπασία.

Sagalenſis, qui Παρθονικικὰ ſcripſit, teſte eodem Luciano libro Quomodo Hiſtoria ſcribenda. Et alii plures, de quibus Jonſius lib. II. de Scriptoribus Hiſtor. Philoſ. cap. 18.

Demetrius, Alexandriæ Epiſcopus, de quo Photius in Bibliotheca Tmemate CXVIII.

HERACLIDES.

ΕΥΘΥΦΡΟΝΟΣ &c.] Euphronis filius dicitur Suidæ, qui & genus duxiſſe addit à Damide: Ἡρακλείδης Εὔφρονος, φιλόσοφος, Ἡρακλείας τῆς ἐν Πόντῳ. τὸ γένος ἄνωθεν ἀπὸ Δάμιδος, ἑνὸς τῶν ἡγησαμένων τῆς εἰς Ἡράκλειαν ἐκ Θηβῶν ἀποικίας.

καὶ τὰ Πλάτωνος ἐζηλώκει] Platonis diſcipulum facit Cicero lib. I. de Divinat. & III. de Legibus.

Περὶ δικαιοσύνης, γʹ.] Meminit Athenæus lib. XII cap. 4. Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης &c. Et cap. 5. Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν δευτέρῳ περὶ δικαιοσύνης, &c.

Περὶ τῶν οὐρανῶν] Editiones Stephanicæ Περὶ τῶν ἐν οὐρανῷ.

Περὶ βίων] Inde ſunt quæ de Solone, de Themiſtocle, de Pericle ex Heraclide profert Plutarchus in eorum Vitis. Heraclidem Archimedis vitam ſcripſiſſe teſtis eſt Eutocius, Commentario in Archimedis librum περὶ τῆς τοῦ κύκλου μετρήσεως, his verbis: ἀλλ᾽ ὅτι μὲν τοῦτο τὸ βιβλίον, ὥς φησιν Ἡρακλείδης ἐν τῷ Ἀρχιμήδους βίῳ, πρὸς τὰς τοῦ βίου χρείας ἀναγκαῖον. Hæc de Heraclide noſtro accipiunt Meurſius in Notis ad Chalcidium, & Voſſius de Hiſtor. Græcis lib. I. cap. 9. At Jonſius eorum ſententiam falſam eſſe putat, idque propterea, quòd Archimedes anno 1. Olymp. 142. occiſus ſit, cujus vitam ab Heraclide Pontico, qui Platonem & Speuſippum audivit, ſcriptam eſſe non eſt veroſimile. Suſpicatur autem auctorem illius Vitæ eſſe Heraclidem Lembum, qui paulò poſt Archimedem vixit.

Ἀκούσιος ἐρωτικὸς, καὶ Κλεινίας αʹ.] Heraclidis Pontici librum Περὶ ἐρωτικῶν citat Athenæus lib. XIII. cap. 8. Ceterum hoc loci apud Laërtium legebat Tanaquillus Faber Ἀκούσιος ἢ Ἐρωτικός.

Περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἡλικίας, αʹ, βʹ. Περὶ Ἀρχιλόχου καὶ Ὁμήρου, αʹ. &c. Λύσεων Ὁμηρικῶν, αʹ, βʹ.] Exſtat hodie ſub nomine Heraclidis Pontici liber, Ἀλληγορίαι Ὁμηρικαὶ inſcriptus, & quem Geſnerus, qui eum vertit, noſtri Heraclidis Pontici genuinum eſſe fœtum exiſtimat, atque olim Λύσεων Ὁμηρικῶν inſcriptum. Sed omnino falli conſtat, ſiquidem in eo libello mentio fit multorum qui poſt Heraclidem Ponticum vixerunt, ut Arati, Callimachi, Ariſtotelis, Apollodori, Cratetis, ejuſque diſcipuli Herodici, & aliorum. Fuit & alter Heraclides Ponticus, qui Caii, Claudii & Neronis temporibus vixit, de quo Suidas in Ἀντέρως, & in Ἡρακλείδης. Et tertius, Hiſtoricus, cujus meminit Stephanus in Ὀδησσός. Secundi illius, vel tertii Heraclidis Pontici, eſſe illum librum, qui nunc inſcribitur Ἀλληγορίαι Ὁμηρικαὶ, exiſtimabat Voſſius. Ex Bibliotheca Vaticana Heracliti cujuſdam libellus περὶ ἀπίστων prodiit nuper operâ Leonis Allatii. Exiſtimabat verò vir ille doctus, non alium eſſe Heraclitum illum ab auctore Allegoriarum Homericarum. Idem & Lucæ Holſtenio videbatur, qui ad Porphyrium in Vita Pythagoræ, ita hunc Allogoriarum Homericarum Scriptorem ab Euſtathio ad 1. Iliados, nec non in ſcriptis Codicibus quibuſdam, appellari teſtatur. Ceterùm operis Heraclidis Pontici de Homero meminit Plutarchus in libro Quòd non vivitur jucundè ſecundùm Epic. & Dio Orat. 53. citaturque idem Heraclides ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ὁμήρου Euſtrathio lib. III. Ethicorum cap. 1.

Περὶ μουσικῆς, αʹ, βʹ.] Tertium citat Athenæus lib. X. ὥς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς. Et iterum lib. XIV. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ποντικὸς ἐν τρίτῳ περὶ μουσικῆς οὐδ᾽ ἁρμονίαν φησὶ δεῖν καλεῖσθαι τὴν Φρύγιον, καθάπερ οὐδὲ τὴν Λύδιον. Quare Meurſius ad Chalcidium reſcribebat hoc loco περὶ μουσικῆς αʹ, βʹ, γʹ.

Περὶ τῶν Πυθαγορείων.] Ut qui Pythagoreos audiverat.

Omiſit Laërtius in Elencho librorum Heraclidis librum ejus

ejus Περὶ τῆς ἄπνου, cujus ipſe meminerat in Procemio, ubi nos pluribus de eo Volumine. Omiſit & librum Περὶ πολιτείας, cujus etiamnum hodie exſtat Epitome. Item librum Περὶ χρησηρίων, cujus meminit Clemens Strom. I μέμνηται τούτων Ηρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ χρησηρίων. Item περὶ ἡδονῆς, quem laudat Athenæus lib. XII. non ſemel. Heraclidis κτίσεις citat & Clemens in Protreptico.

Τούτων τὰ μὲν κωμικῶς πέπλακεν, ὡς τὸ Περὶ ἡδονῆς, ϗ Περὶ σωφροσύνης] Libri Περὶ ἡδονῆς meminit Athenæus non uno loco.

δοκεῖ δὲ ϗ πατρίδα τυραννουμένην ἐλευθερῶσαι, τὸν μόναρχον κτείνας] Vide Caſ.

Pag. 136. θρέψαι αὐτὸν, δράκοντα ἐκ νέου, &c.] ἐκ νέου referri debet ad draconem, non ad Heraclidem. Meminit hujus draconis & Suidas: ὅτι ϗ δράκοντα ἔθρεψε ϗ ἡμέρωσε, ϗ εἶχε συνδιαιτώμενον αὐτῷ, ϗ συγκαθεύδοντα. ὃς ϗ μόνος ἐπὶ τῆς κλίνης εὑρέθη, τοῦ Ηρακλείδου κατακλιθέντος μὲν ὑγιοῦς, οὐχ εὑρεθέντος δέ. ϗ ἄλλοι μὲν αὐτὸν ἀπηθανατίσθαι ἐνόμισαν· ἄλλοι δὲ ἐν φρέατι αὐτὸν ἐμβεβληκέναι. In quibus verbis legendum videtur, ϗ ἄλλοι μὲν αὐτὸν ἀπαθαναθῶσθαι ἐνόμισαν· ἄλλοι δὲ ἐς φρέαρ τι αὐτὸν ἐμβεβληκέναι.

τὸ σῶμα κατακρύψαι] κατακαῦσαι emendabat Caſaubonus ex his Varronis verbis in Cycno, ſive περὶ ταφῆς, quæ à Nonio Marcello in Tractatu de indiſcretis generibus referuntur: *Quare Heraclides Ponticus plus ſapit, qui præcipit ut comburerent, quàm Democritus, qui ut in melle ſervarent: quem ſi vulgus ſecutus eſſet, peream ſi centum denariis calicem mulſi emere poſſimus.*

ϗ μεταξὺ περιπεμπόντων Ηρακλείδην] Hoc eſt, Heraclidis imaginem.

θεωρὸς] Heſychius: Θεωροὶ, οἱ Θεοπρόποι ϗ οἱ Θεώμενοι, ἢ οἱ φροντίζοντες περὶ τὰ θεῖα.

καταλιθέντες διεφθάρησαν] κατακυλισθέντες ſcriptum eſt in Palatino Cod. MS.

Χαμαιλέων τε τὰ παρ' ἑαυτῷ φησὶ κλέψαντα αὐτὸν, τὰ περὶ Ησιόδου ϗ Ομήρου γράψαι] A Scholiaſte Apollonii in lib. II. citatur Chamæleon ἐν πέμπτῳ περὶ Ιλιάδος, quod nihil aliud eſt, quàm *in* V. *ſuper Iliade.* Etiam Tatiano, in Sermone ad Græcos, inter eos qui de genere, ætate & poëſi Homeri ſcripſerunt, Chamæleon recenſetur: περὶ γὰρ, inquit, τῆς ποιήσεως τοῦ Ομήρου, γένους τε αὐτοῦ, ϗ χρόνου καθ' ὃν ἤκμασεν, προηρεύνησαν οἱ πρεσβύτατοι, Θεαγένης τε ὁ Ῥήγιος, κατὰ Καμβύσην γεγονὼς, Στησίμβροτός τε ὁ Θάσιος, ϗ Αντίμαχος, ὁ Κολοφώνιος, Φιλόχορος ὁ Αθηναῖος, Μεγακλείδης τε ϗ ὁ Χαμαιλέων οἱ Περιπατητικοί. Ita enim ex Euſebio de præparat. Evangel. X. 2. ubi locus ille citatur, legenda Tatiani verba, ut rectè monuit Jonſius. Malè vulgò Μεγακλείδης τε ὁ Χαμαιλέων. Neque enim doctiſſimi Reineſii ſententiæ accedo, qui ex Megaclide & Chamæleonte unicum facit Scriptorem Var. lect. III. 2. ubi eum vide. Ceterùm quæ de Artemone è Chamæleonte adferuntur ab Athenæo XII. 9. eadem ex Heraclide Pontico citat Plutarchus in Pericle, ut non immeritò Heraclidem Chamæleon plagii inſimulaverit.

Αντόδωρος Επικούρειος] Mihi aliunde ignotus. Αὐτόδωρος habet Codex Palatinus, & puto rectiùs.

Διονύσιος ὁ Μεταθέμενος] De Dionyſio illo, cognomento *Transfuga*, dicetur inferiùs ad Zenonem Citticum.

ἐπέστειλεν ἰδεῖν τὴν παραστιχίδα· ϗ εἶχε Πάγκαλον] MS. Regius πὰν καλός. Sed legendum omnino, ut habet Farneſianus Codex, Πάσκαλος. Malè Codex Palat. nec non Editio Stephanica πασκάλως, & pejùs Frobeniana πᾶν καλόν. παγκάλως tamen etiam apud Suidam. Exſcripſit ille hunc Laërtii locum in παραστιχίς: Ηρακλείδης ὁ Ποντικὸς, inquit, εἴ τι τῶν ἰδίων συγγραμμάτων ἐχρῆτο μαρτυρίαν, ὡς Σοφοκλέα. αἰσθόμενος δὲ ὁ Διονύσιος ἐμήνυσεν αὐτῷ τὸ γεγονός· τοῦ δὲ ἀρνουμένου, ϗ ἀπιστοῦντος, ἐπέστειλεν ἰδεῖν τὴν παραστιχίδα. ϗ εἶχε παγκάλως. Legendum ex Laërtio εἴς τι τῶν ἰδίων συγγραμμάτων ἐχρῆτο μαρτυρίοις ὡς Σοφοκλέους. εἴς τι τῶν συγγραμμάτων pro ἔν τινι. Legendum & Πάγκαλος. Πάσκαλος nomen fuit Pueri formoſi, quem Dionyſius ille cognomento *Transfuga* amabat, & cujus nomen per acroſtichidas initio ſui illius Dramatis adſcripſerat. Ita Epicharmus παραστιχίδια ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ὑπομνημάτων πεποίηκεν, οἷς διασαφεῖ, ὅτι αὐτοῦ ἐστι τὰ συγγράμματα, ut eſt apud Diogenem noſtrum in ejus Vita. Sic etiam Ennius, ut à Cicerone proditum eſt, verſus quoſdam ſcripſerat, quorum ex primis literis efficiebatur C. ENNIUS FECIT. Videatur Muretus in Variis lib. IX. extremo. Idem μηχάνημα etiam Auctor libri, qui *Polydori Somnium* inſcriptus eſt, excogitaverat. Philoſtorgius quoque XII. libros ſcripſerat, quorum principes literæ Philoſtorgii nomen efficiebant, ut obſervatum Photio in Bibliotheca.

Γέρων πίθηκος οὐχ ἁλίσκεται πάγῃ] Quod in proverbium abiit, ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ χρόνου πλῆθος ἐμπείρων ϗ δυσαλώτων. Proverbii meminere Zenobius, Diogenianus, & Suidas, ſed apud quos ἀλώπηξ, non πίθηκος ſcriptum eſt. Petrarcha in iis Verſibus quos rejecit:

Mà nova rete vecchio augel non prende.

Pag. 137. Αλίσκεται μὲν, μετὰ χρόνον δ' ἁλίσκεται] Suidas τετραμέτρως protulit: γέρων πίθηκος ἁλίσκεται μὲν, μετὰ χρόνον δ' ἁλίσκεται. Επὶ τῶν ἅπαξ δυστυχησάντων. Ovidius in hunc ſenſum:

Capta vides ſerò Pergama, capta tamen.

γεγόνασι δ' Ηρακλεῖδαι τεσσαρεσκαίδεκα] Circiter XXX. numerat Jonſius, quem vide.

τρίτος, Κυμαῖος, γεγραφὼς Περσικὰ] Etiam Athenæus IV. Ηρακλείδης δ' ὁ Κυμαῖος, ὁ τὰ Περσικὰ συγγράψας. Citatur mox ibidem eidem Athenæo ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων παρασκευαστικῶν, quos libros præmiſiſſe Hiſtoriæ ſuæ Perſicæ cenſet Voſſius. Citatur quoque ἐν τῷ δευτέρῳ Περσικῶν Etymologo in δαυάκης.

πέμπτος, Καλλιτιανὸς, ἢ Αλεξανδρεὺς] Addi poſſet, ἢ Οξυρυγχίτης: nam Oxyrynchitem eum facit Suidas. Eſt autem Oxyrynchus Ægypti civitas. Callatiam in Mœſia minori eſſe ſuprà diximus, atque hîc legendum Καλλατιανὸς, ſive Καλλαντιανός.

τὴν διαδοχὴν ἐν ἓξ βιβλίοις] Sotionis ſcilicet de Succeſſionibus libros in compendium redegerat, ut diſcimus ex ipſo Laërtio in Demetrio, ubi Heraclides citatur ἐν τῇ ἐπιτομῇ τοῦ Σωτίωνος διαδοχῶν; Hæc enim de Heraclide Lembo accipienda eſſe patet ex his ejuſdem Laërtii verbis in Pythagora, Ηρακλείδης ὁ Σαραπίωνος ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ.

ϗ Λεμβευτικὸν λόγον, ὅθεν ϗ Λέμβος ἐκαλεῖτο] Athenæus III. 20. & Suidas, & Feſtus Pompeius in V. *Romam*, etiam ei dant *Lembi* cognomentum. Solus Laërtius cauſſam nominis explicat.

ὄγδοος, ἰατρὸς τῶν ἀπὸ Ικεσίου] Eum eſſe puto Hiceſium, qui ἐν τοῖς Περὶ ὕλης citatur Athenæo VII. 12. & cujus meminit idem Athenæus III. 30. Sed an potiùs hîc legendum ἀπὸ Ηροφίλου? nam Heraclides quidam Erythræus, Medicus fuit Herophileus; Meminit Galenus lib. IV. de Different. pulſuum cap. 10. ubi ejus librum de Herophili ſecta ſeptimum citat, & Chryſermi diſcipulorum clariſſimum appellat. Meminit & lib. de Arte Med. cap. I. itemque Strabo lib. IV. ubi eum Apollonii Muris Medici condiſcipulum appellat, ſuaque ætate floruiſſe dicit.

ἔννατος, ἰατρὸς Ταραντῖνος, Εμπειρικὸς] Etiam Empiricum eum vocat Galenus lib. II. Method. Med. cap. 7. Magiſtrum habuiſſe Manteam Herophileum diſcimus ex eodem Galeno lib. II. de Compoſit. Medic. ſecundùm genera cap. I. Scripſit tres libros contra Bacchium Herophileum Medicum, quibus octodecim oppoſuit Apollonius Citieus Medicus, teſte Erotiano. Scripſit & librum ad Aſtydamantem, & librum de Serpentibus. Primum laudat Galenus de Antidotis II. 13. alterum eodem libro II. cap. 14. Citat & ejus σκευασίας ϗ δοκιμασίας φαρμάκων idem Galenus lib. VI. de facultat. Simplic. Med. in Præfatione, & librum ejus ſecundum Interiorum Curationum Cælius Aurelianus I. 4. III. 8. Meminit hujus Galenus & Commentario I. in librum de Humoribus, & alibi paſſim. Meminere & Celſus, & Plinius, & Cælius Aurelianus. Hæc fere è Jonſio.

δέκατος, ποιητικὸς, Παραινέσεις γεγραφὼς] Legebam olim, Ποιητὴς, ὁ Παραινέσεις γεγραφώς; nunc nihil muto: nam & Porphyrius in Vita Plotini eamdem vocem uſurpavit: συνῆν δὲ ϗ Ζωτικὸς, κριτικός τε ϗ ποιητικὸς, ὃς ϗ τὰ Αντιμάχου διορθωτικὰ πεποίηται. ποιητικὸς, id eſt, qui τὰ ποιητικὰ tractat: ut ἰατρικὸς, qui τὰ ἰατρικά: quâ voce utitur eâ notione & idem Porphyrius ibidem.

ἑνδέκατος, ἀνδριαντοποιὸς, Φωκαεὺς] Heraclidis Macedonis inter Pictores meminit Plinius lib. XXXV. cap. XI. ſed ab eo hujuſce Demetrii Statuarii factam mentionem non reperio.

δωδέκατος, Επιγραμμάτων ποιητὴς] Heraclidis cujuſdam Sinopenſis exſtant Epigrammata in Anthologia.

AD LIBRUM VI.

ANTISTHENES.

Pag. 138. ΕΛΕΓΕΤΟ δ' οὐκ εἶναι ἰθαγενής.] Suidas: υἱὸς δὲ ὢν ὁμωνύμου πατρὸς, μητρὸς δὲ τὸ γένος Θρᾴσσης. Vertit Wolfius, *fuit autem obſcuri patris filius*, ac proinde legit ἀνωνύμου. Tamen Regius Codex etiam ὁμωνύμου.

ὅθεν πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα, &c.] Plutarchus in libro de Exſilio: τὸ δὲ τοῦ Ἀντισθένους οὐκ ἐπαινεῖς; πρὸς τὸν εἰπόντα, ὅτι Φρυγία σου ἐστὶν ἡ μήτηρ, καὶ γὰρ ἡ τῶν θεῶν. Seneca in libro de Conſtantia Sapientis cap. 18. *Antiſtheni mater barbara & Thraſſa objiciebatur, reſpondit, & Deorum matrem Idæam.* Ita legendus hic locus, ut rectè viſum Lipſio.

ὅθεν καὶ ἐν Τανάγρᾳ κατὰ τὴν μάχην εὐδοκιμήσας, ἔδωκε λέγειν Σωκράτει, ὡς οὐκ ἂν ἐκ δυοῖν Ἀθηναίοιν, &c.] Laërtius ipſe in Socrate; εἰπόντος γοῦν τινος αὐτῷ, ὡς εἴη Ἀντισθένης μητρὸς Θρᾴττης, Σὺ δ' ᾤου, ἔφη, οὕτως ἂν γενναῖον ἐκ δυοῖν Ἀθηναίοιν γενέσθαι.

ἐν τῇ Ἀληθείᾳ, καὶ τοῖς Προτρεπτικοῖς] Libri Antiſthenis, de quibus inferiùs.

πλείστους ἐκ τῶν πόλεων] Sic Pal. At Baſileenſis Editio πλείους ἐκ τῆς πόλεως.

κατῆρξε πρῶτος τοῦ κυνισμοῦ] Pollux lib. v. cap. xi. nomina à voce κύων formata recenſens: Ἀριστογείτων δὲ ὁ Κυδιμάχου, κύων διὰ τὴν τόλμαν ἐκαλεῖτο, καὶ κύνες οἱ ἀπ' Ἀντισθένους. Heſychius Mileſius, initio Operis: Κυνικὴ ἐκλήθη φιλοσοφία διὰ τὸ ἐν Κυνοσάργει τῷ γυμνασίῳ κατάρξασθαι αὐτῆς τὸν Ἀντισθένην. Laërtius infra in hac Vita: αὐτός τε ἐπεκαλεῖτο Ἁπλοκύων. Antiſthenes ipſe apud Auſonium:

Inventor primus Cynices ego: quæ ratio iſthæc?
Alcides multò dicitur eſſe prior.
Alcida quondam fueram doctore ſecundus;
Nunc ego ſum Cynices primus, & ille Deus.

διὰ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους] Juvenalis Sat. ii.

—— Sed pejores, qui talia verbis
Herculis invadunt, & de virtute locuti
Clunem agitant.

Apud Lucianum ἐν βίων πράσει rogatus à Mercatore Diogenes, quem imitaretur, Herculem reſpondet: cui Mercator, Τί οὖν οὐχὶ καὶ λεοντῆν ἀμπέχῃ; τὸ μὲν γὰρ ξύλον, ἔοικας αὐτῷ. Mercatori reſpondet Diogenes: τουτί μοι λεοντῆ τὸ τριβώνιον. στρατεύομαι δὲ ὥσπερ ἐκεῖνος ἐπὶ τὰς ἡδονὰς, οὐ κελευστὸς, ἀλλ' ἑκούσιος, ἐκκαθᾶραι τὸν βίον προαιρούμενος. Julianus Imperator Orat. vi. ἡγεμόνα μὲν οὐ ῥᾴδιον εὑρεῖν, ἐφ' ὃν ἀνενεγκεῖν χρὴ πρῶτον αὐτό· εἰ καί τινες ὑπολαμβάνουσιν Ἀντισθένει τοῦτο καὶ Διογένει προσήκειν. τοῦτο γοῦν ἔοικεν Οἰνόμαος οὐκ ἀτόπως λέγειν· ὁ Κυνισμὸς, οὔτε Ἀντισθενισμός ἐστιν, οὔτε Διογενισμός· λέγουσι μὲν γὰρ οἱ γενναιότεροι τῶν κυνῶν, ὅτι καὶ ὁ μέγας Ἡρακλῆς, ὥσπερ οὖν τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἡμῖν τις αἴτιος κατέστη, οὕτω δὲ καὶ τούτου τοῦ βίου παράδειγμα τὸ μέγιστον ἐστι κατέλιπεν ἀνθρώποις. *Principio Sectæ illius conditorem ac principem inveſtigare difficile eſt: etſi nonnullis placet auctorem fuiſſe Antiſthenem aut Diogenem. Verùm, quod non inſcitè dixiſſe mihi videtur Oenomaus, Cyniſmus, neque Antiſtheniſmus eſt, neque Diogeniſmus. Ac generoſiores quidam ex illo Canum grege dictitant, magnum illum Herculem, uti ceterorum nobis auctorem bonorum fuiſſe, ſic ejus vitæ maximum mortalibus exemplum reliquiſſe.* Vide infrà in Diogene Cynico.

καὶ τοῦ Κύρου] Perperam Editio prior καὶ τοῦ Θεύρου. Stephanica τὸν μὲν & τὸν δὲ, pro eo quod modò hîc ſequitur τὸ μὲν & τὸ δέ.

Μανείην μᾶλλον, ἢ ἡσθείην] Igitur de Antiſthene accipiendus Sextus Empiricus lib. x. adverſus Mathematicos, cùm ait, ὁ μὲν Ἐπίκουρος ἀγαθὸν εἶναι φησιν. ὁ δὲ εἰπών, Μανείην μᾶλλον ἢ ἡσθείην, κακόν. Theodoretus Serm. xii. de Virtute activa: Καὶ Ἀντισθένης δὲ ὁ Κυνικὸς, Σωκρατικός γε καὶ οὗτος, τοῦ ἥδεσθαι τὸ μαίνεσθαι κρεῖττον

A εἴρηκεν εἶναι. Infra in hac eadem Vita: πρὸς τὸν ἐπαινοῦντα τρυφὴν, Ἐχθρῶν παῖδες, ἔφη, τρυφήσειαν.

βιβλιαρίου καὶ νοῦ] Vide nos ſuprà ad Stilponem.

Ἂν μὲν καλὴν ἕξεις, κοινὴν, &c.] Et de eo nos ſuprà ad Vitam Bionis.

Pag. 139. Βασιλικὸν, ἔφη, καλῶς ποιοῦντα, κακῶς ἀκούειν] Marcus Antoninus lib. vii. Ἀντισθενικὸν, Βασιλικὸν μὲν εὖ πράττειν, κακῶς δὲ ἀκούειν. Hoc Cyro dixiſſe Antiſthenem ſcribit Arrianus in Epictetum lib. iv. cap. 6. Τί οὖν λέγει Ἀντισθένης, οὐδέ ποτ' ἤκουσας; Βασιλικὸν, ὦ Κῦρε, πράττειν μὲν εὖ, κακῶς δ' ἀκούειν. At Plutarchus id ipſum protuliſſe refert Alexandrum, cùm ejus amici ei obtrectarent: καὶ κατὰ μικρὸν οὕτως προῆλθον εἰς τὸ

B βλασφημεῖν καὶ κακῶς λέγειν αὐτόν. ὁ δὲ καὶ πάνυ πρᾴως ἐν ἀρχῇ πρὸς ταῦτα διέκειτο, φάσκων, Βασιλικὸν εἶναι τὸ κακῶς ἀκούειν εὖ ποιοῦντα.

ὅτι ἀργυρέᾳ αὐτοὺς ἐκβάλλω ῥάβδῳ] οὐκ ἐκβάλλω legit Caſaubonus, quem vide.

Ἑκάτων ἐν ταῖς χρείαις] An Hecaton Rhodius Stoicus, Panætii diſcipulus, de quo Cicero iii. de Officiis?

εἰς κόρακας, ἢ εἰς κόλακας ἐμπεσεῖν] Quò reſpexiſſe videtur Palladas in Anthologia lib. i. Tit. εἰς κόλακας:

Ῥῶ καὶ λάμβδα μόνον κόρακας κόλακάς τε διΐστη.
Οὐκοῦν ταὐτὸ κόραξ, βωμολόχος τε κόλαξ.
Τοὔνεκά μοι βέλτιστε τόδε ζῶον πεφύλαξο,
Εἰδὼς καὶ ζώντων τοὺς κόλακας, κόρακας.

C Tribuitur hoc dictum Diogeni ab Athenæo lib. vi. cap. 15. ubi de adulatione differens, ait, περὶ ἧς καλῶς ὁ Διογένης ἔλεγε, πολὺ κρεῖττον εἶναι ἐς κόρακας ἀπελθεῖν, ἢ ἐς κόλακας· οἳ ζῶντας ἔτι τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν κατεσθίουσι. Non omittendum quod Phrynichus obſervavit παρασίτους non uſurpaſſe Veteres in contumelioſa ſignificatione, ſed pro his dixiſſe κόλακας. Et verè id obſervavit; nam Paraſiti, ut Septemviri Epulones, ad religionem pertinebant.

ἐρωτηθεὶς τί μακαριώτερον ἐν ἀνθρώποις; ἔφη, Εὐτυχοῦντα ἀποθανεῖν] Petrarcha Parte ii. Epigr. 10.

O che bel morir era, hoggi è terz' anno.

ἔδει γὰρ, ἔφη, ἐν τῇ ψυχῇ αὐτὰ, καὶ μὴ ἐν ταῖς χάρταις γράφειν] Quo loquendi modo uſus eſt & Seneca Pater in Præfatione libri primi Controverſiarum, ubi de Porcio La-

D trone: *In illo non tantùm naturalis memoriæ felicitas erat, ſed ars ſumma, & ad adprehendenda quæ tenere debebat, & ad cuſtodienda; adeo ut omnes Declamationes ſuas quaſcumque dixerat, teneret. Jam itaque ſupervacuos ſibi fecerat codices. Aiebat ſe ſcribere in animo.* Uſus eſt & Terentius in Andria Act. i. Sc. v.

—— O Myſis, Myſis, etiam nunc mihi
Scripta illa dicta ſunt in animo Chryſidis
De Glycerio.

Oenopides cùm adoleſcentulum multos libros habentem videret, *Non arcæ*, inquit, *ſed pectori.* Refert Stobæus Serm. ccx. his verbis, Οἰνοπίδης ὁρῶν μειράκιον πολλὰ βιβλία κτώμενον, ἔφη, Μὴ τῇ κιβωτῷ, ἀλλὰ τῷ στήθει. Ubi

E poſt στήθει ſi addas βάλου, verſus erit trimeter: &, puto, Stobæus ita ſcripſerat. Pro γράφειν, habent hîc Editiones Stephanicæ & Codex Palatinus καταγράφειν.

τοὺς φθονεροὺς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἤθους κατεσθίεσθαι] Poëta Anonymus in Anthologia:

Ὁ φθόνος αὐτὸς ἑαυτὸν ἑοῖς βελέεσσι δαμάζει.

Non abſimilia habet Pindarus Pyth. Ode ii.

τοὺς βουλομένους ἀθανάτους εἶναι, ἔφη δεῖν ζῆν εὐσεβῶς καὶ δικαίως] Non ſolùm Chriſtianis, verùm etiam τοῖς ἔξωθεν, vivere dicuntur in æternum, qui poſt piè traductam vitam ſervantur; contrà mori, qui ob nefariè actam vitam damnantur. Callimachus:

F Τῇδε Σάων ὁ Δίκωνος Ἀκάνθιος ἱερὸν ὕπνον
Κοιμᾶται· θνήσκειν μὴ λέγε τοὺς ἀγαθούς.

ἀγωνιῶ μήτι κακὸν εἴργασμαι.] Inferiùs in eadem Antiſthenis Vitâ: πρὸς τὸν εἰπόντα, Πολλοί σε ἐπαινοῦσι. Τί γὰρ, ἔφη, κακὸν πεποίηκα; tribuitur Phocioni à Plutarcho.

Τοιαῦτα δεῖν ἔφη διαποιεῖσθαι ἐφόδια, ἃ καὶ ναυαγήσαντι συγκολυμβήσει] Tribuit Galenus Ariſtippo. Diximus ad Ariſtippum.

ὀνειδιζόμενός ποτε ἐπὶ τῷ πονηροῖς συγγίνεσθαι, &c.] Paulò aliter Diogenes apud Stobæum Serm. xi. Διογένης, Ἀττικοῦ τινος ἐγκαλοῦντος αὐτῷ, διότι Λακεδαιμονίους μᾶλλον ἐπαινῶν, παρ' ἐκείνοις οὐ διατρίβει; Οὐδὲ γὰρ ἰατρὸς

ἰατρὸς, εἶπεν, ὑγείας ὢν ποιητικὸς, ἐν τοῖς ὑγιαίνουσι A τὴν διατριβὴν ποιεῖται. *Cùm Athenienſis quidam Diogeni objiceret, cur non inter Lacedæmonios, quos magnopere laudabat, viveret: Medicos etiam, dixit, qui aliorum ſanitati ſtudent, minimè inter ſanos verſari.*

μετὰ τῶν νοσούντων] Ita quoque Palat. Codex, nec non Stephanici manuſcripti. Baſileenſis Editio & Stephanica ἀσθενούντων.

τοὺς πονηροὺς] τοὺς φθονεροὺς ceteræ Editiones minùs rectè. Etiam πονηροὺς exhibent MSS. Stephanici, & Palatinus Codex, & Florentinus.

ἐρωτηθεὶς, τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, &c.] At verò Ariſtippus ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, τὸ δύνασθαι πᾶσι θαῤῥούντως ὁμιλεῖν. B Verba ſunt Diogenis noſtri in Ariſtippo.

ἐρωτηθεὶς τί τῶν μαθημάτων ἀναγκαιότατον, ἔφη, Τὸ περιαιρεῖν, φησὶ, τὸ ἀπομανθάνειν] Editio Baſileenſis & Stephanica, ἔφη, τὸ κακὰ ἀπομαθεῖν: hoc eſt, *mala dediſcere*; & ita Codex Regius. Vox ἔφη hîc παρέλκει. Scriptum fuit in MS. Henrici Stephani μαθητῶν, non μαθημάτων. id eſt, *eorum quæ diſcibilia ſunt.*

πρὸς τὸν Πλάτωνα, Ἐδόκεις μοι καὶ σὺ ἵππος ἂν εἶναι λαμπρωτής, &c.] Vide nos ad Platonem.

καὶ στρατηγοὶ, φησὶ, γίνονται ποτ᾽ ὑμῖν, &c.] παρ᾽ ἡμῶν ceteræ Editiones. Lege παρ᾽ ὑμῶν, & ita Regiæ Membranæ.

Pag. 140. στρέψαντος αὐτοῦ τὸ διεῤῥωγὸς τοῦ τρίβωνος εἰς τὸ περιφανὲς, Σωκράτης ἰδὼν, φησὶν, Ὁρῶ σου διὰ τοῦ τρίβωνος τὴν φιλοδοξίαν] Idem & totidem verbis legas C ſuprà in Socrate. At paulo aliter apud Ælianum Var. Hiſt. IX. 35. ὁ δὲ Σωκράτης ἰδὼν τὸν Ἀντισθένη τὸ διεῤῥωγὸς ἱματίου μέρος ἀεὶ ποιοῦντα φανερὸν, Οὐ παύσῃ, ἔφη, ἐγκαλλωπιζόμενος ἡμῖν.

ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ] Palat. Codex ὑπὸ αὐτοῦ. ab illo, id eſt, à Socrate. Sed fortè legendum ὑπό του. id eſt, ὑπό τινος, *ab aliquo.* Ita Attici loquebantur. Joannes Chryſoſtomus in Oratione quâ oſtendit lædi ab alio non poſſe qui ſibi injuriam non facit: Ὅταν μαστιχθῇ παρά του. *Si quis cæſus ab aliquo.*

πρὸς τὸ παραγγματίζον αὐτοῦ τῷ πλάσῃ μειράκιον] Caſ. ἑαυτό. Etiam Scaliger αὐτὸ ad oram libri emendaverat. Quid ſi legamus αὐτοῦ τῷ πλάσματι? vel αὐτὸ τῷ πλάσματι? Poſtea, pro ἐπὶ τίνι ἂν σεμνυνθείης, emendabat Caſ. σεμνυνθήσεται, vel ἐπὶ τίνι οἴει ἂν σεμνυν- D θῆναι. Et ita videtur legiſſe Aldobrandinus, qui vertit, *quânam ipſum de re gloriaturum putas?*

Τῆς δὲ αἰτούσης, τὸ διάφορον] τὸ διάφορον, hoc eſt, *impenſa.* Heſychius: διάφορον, ἀμφίλεκτον, καὶ ἀνάλωμα, διάφορον. Suidas: διάφορα, ἀναλώματα.

εἰ τὸ πλοῖον ἀφίκοιτο] Ita apud Juriſconſultos; *Si navis ex Aſia venerit.*

κατὰ κλέος τοῦ Σωκράτους ἀφιγμένοις] Ita ſuprà in Ariſtippo. ἀφιγμένος δὲ Ἀθήναζε κατὰ κλέος Σωκράτους.

ἐν ἤθει] Gallicè diceremus *en Morale.*

διδακτὴν ἀπεδείκνυσε τὴν ἀρετὴν τοὺς αὐτοὺς, &c.] Vitioſè Codex Palat. διδακτικὴν ἀπεδείκνυσε τὴν ἀρετὴν, καὶ τοὺς αὐτοὺς, &c. Etiam Editio Stephani καὶ τοὺς αὐ- E τούς. Hujus porro effati Cynicorum meminit inter eorum placita Suidas in κυνισμός: ἀρέσκει δ᾽ αὐτοῖς καὶ τὸ, διδακτὴν τὴν ἀρετὴν εἶναι, καὶ ἀναπόβλητον: qua de re infrà in Menedemo. Exſtat Plutarchi liber hoc titulo.

Διοκλῆς] Diocles Magnes, qui περὶ βίων Φιλοσόφων ſcripſit, & de quo ſuprà.

τῷ γὰρ σοφῷ ξένον οὐδὲν, οὐδ᾽ ἄπο. ἀξιέραστος ὁ ἀγαθός.] Henricus Stephanus in Præfatione ad Laërtium pro οὐδ᾽ ἄπο legebat οὐδ᾽ ἄπορον. At Joannes Sambucus: τῷ γὰρ σοφῷ ξένον οὐδέν· οὐδ᾽ ἀποαξιέραστος ὁ ἀγαθός. Heſychius Mileſius in Antiſthene: τῷ σοφῷ ξένον οὐδέν. ἀξιέραστος ὁ ἀγαθός. Nihil mutandum.

πρὸς ὀλίγους μάχεσθαι] Sic quoque apud Heſychium Mileſium. Placet Joſephi Scaligeri emendatio πρὸς ὀλίγους ἀγαθούς. Ita ille ad oram libri.

ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἡ αὐτὴ ἀρετή.] Senſerunt hoc adeo etiam Stoici, pæne Cynici, qui, ut eſt apud Lactantium Divinarum Inſtitutionum lib. III. cap. 25. *& mulieribus philoſophandum eſſe dixerunt.*

Pag. 141. τεῖχος ἀσφαλέστατον] Proverbialis loquendi modus, de quo hîc Caſaubonus.

διελέγετο δ᾽ ἐν τῷ Κυνοσάργει, &c.] Heſychius Mileſius initio Operis: Κυνικὴ ἐκλήθη φιλοσοφία, διὰ τὸ ἐν Κυνοσάργει τῷ γυμνασίῳ κατάρξασθαι αὐτῆς τὸν Ἀντισθένην. Suidas in Voce Ἀντισθένης: ὅθεν οὖν καὶ τῆς Κυνικῆς κατήρξατο φιλοσοφίας, ἥτις οὕτως ἐκλήθη, διὰ τὸ ἐν A Κυνοσάργει τῷ γυμνασίῳ διδάξαι αὐτόν. De hoc Gymnaſio Heſychius Grammaticus, qui & nominis rationem reddit: Κυνόσαργες, τόπος ἱερός. ὠνομάσθη δὲ ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. Διόμου, φασὶ, θύοντος τῷ Ἡρακλεῖ κύων ἁρπάσας (lege κύων λευκὸς ἁρπάσας) τὰ μηρία, ἔφυγε διωκόμενος. ἐκλήθη δὲ ὁ τόπος οὕτως, ἢ ἀπὸ τῆς λευκότητος τοῦ κυνὸς, ἢ ἀπὸ τοῦ τάχους. Suidas: Κυνόσαργες· τόπος τίς ἐστι παρ᾽ Ἀθηναίοις, καὶ ἱερὸν Ἡρακλέους, κατ᾽ αἰτίαν τοιαύτην· Δίδυμος ὁ Ἀθηναῖος (Ita quoque Regiæ Membranæ, ſed legendum Διόμος ex Stephano & Heſychio) ἔθυεν ἐν τῇ ἑστίᾳ· εἶτα κύων λευκὸς παρὼν, ἥρπασε τὸ ἱερεῖον· καὶ ἀπελθὼν εἴς τινα τόπον ἀπέθετο· ὁ δὲ, περιδεὴς ἦν· ἔχρησε δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς, ὅτι εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, οὗ τὸ ἱερεῖον ἀπέθετο, Ἡρακλέους βω- B μὸν ὀφείλει ἱδρύσασθαι· ὅθεν ἐκλήθη Κυνόσαργες· ἐπειδὴ ἦν ὁ Ἡρακλῆς δοκεῖ νόθος εἶναι, διὰ τοῦτο ἐκεῖ οἱ νόθοι ἐγυμνάζοντο, οἱ μή ποτε πρὸς μητρὸς, μήτε πρὸς πατρὸς πολῖται. Ubi pro ἐγυμνάζοντο, legendum ἐκρίνοντο, jam diu eſt quòd Viri docti monuerunt. Legi poſſet & ἐξητάζοντο. Idem Suidas in ἐς κυνόσαργες: Ἐς Κυνόσαργες. οἱονεὶ Κυνόσαρκες. ἀπὸ τοῦ, θυσίας πλησίον γενομένης εἰσελθόντα κύνα, καὶ ἁρπάσαντα κρέας τοῦ θύματος ἀγαγεῖν ἐκεῖσε· ἐν ᾧ καὶ ναὸς ἐκτίσθη· καὶ οἱ νόθοι ἐνταῦθα ἐκρίνοντο, εἰ τῷδε ὄντως γέγονεν υἱός· ἐκάλουν δὲ Ἀθηναῖοι καὶ τοὺς ἀπελευθέρους, νόθους. Nonnus ad Gregorium Nazianzenum contra Julianum: Κυνόσαργες. τόπος ἦν ἐν Ἀθήναις, ἐν ᾧ οἱ νόθοι ἐκρίνοντο, εἰ τῷδε ὄντως γέγονεν υἱός. ἐκάλουν δὲ παρὰ Ἀθηναίοις καὶ τοὺς ἀπε- C λευθέρους νόθους. νόθοι γὰρ καὶ οὗτοι πρὸς τοὺς ἐκ γεννητῆς ἐλευθέρους· καὶ οὗτοι δὲ ἐκρίνοντο, καὶ ἐδοκιμάζοντο εἰ ὅλως ἐλευθερώθησαν. Κυνόσαργες δὲ ἤκουσεν ὁ τόπος ἀπὸ τούτου· θυσίας πλησίον γινομένης, εἰσελθὼν κύων ἥρπασε κρέα τοῦ θύματος, καὶ ἤγαγεν ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ· καὶ ἐκεῖ ἐκτίσθη τις νεὼς, καὶ ἐκλήθη Κυνόσαργες, οἷον Κυνόσαρκες, ἀπὸ τῶν σαρκῶν καὶ τοῦ κυνός· ὕστερον δὲ τοῦ Κ ἐξελθόντος, εἰσῆλθε τὸ Γ, διὸ καὶ Κυνόσαργες καλεῖται. Stephanus: Κυνόσαργες· γυμνάσιον ἐν τῇ Ἀττικῇ, καὶ δῆμος, ἀπὸ Διώμου, ἀφ᾽ οὗ ὁ χορὸς Διώμεια καλεῖται. Δίωμος γὰρ Ἡρακλεῖ, ὡς θεῷ θύων, τὰ * * ξενώσων ἱερᾷ Ἡρακλεῖ ἥρωϊ ἔδειξε, καὶ κύων λευκὸς ἁρπάσας τὰ μηρία, εἰς τοῦτο τὸ χωρίον εἰσέφερεν. Κυνόσαργες dictum fuiſſe exiſtimabat Franciſcus Guyetus quaſi τὴν τοῦ κυνὸς, ſeu τὴν τῶν κυνῶν σαργάνην. ἡ τῶν κυνῶν σαργάνη eſt ὁ τῶν νόθων οἶκος. D Alii Cynicos, à canibus, quorum vitam imitantur, nomen traxiſſe volunt, quos inter Lactantius De falſa Sapientia lib. II. cap. 15. cujus verba ad Hipparchiam adducimus. Item, Moſchopulus: Κυνικοὶ, διὰ τὸ σκώπτειν, καὶ οἱονεὶ δάκνειν, ὥσπερ κύνες Adde Nonnum ad Grægorium Nazianzenum; Διογένης Κυνικὸς ἦν φιλόσοφος. Κυνικὸς δὲ ἤκουσεν ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν χερσαίων κυνῶν. ὥσπερ γὰρ οἱ κύνες οὗτοι ἔχουσί τι καὶ φυλακτικὸν καὶ διακριτικὸν, (διακρίνουσι τοὺς οἰκείους τῶν ξένων, καὶ φυλάττουσι τοὺς οἰκείους) οὕτω καὶ οὗτος ἐμιμεῖτο τὸ διακριτικὸν καὶ φυλακτικόν· καὶ ἐφύλαττε μὲν τὰ τῆς φιλοσοφίας δόγματα· διέκρινε δὲ τοὺς ἐπιτηδείους καὶ ἀνεπιτηδείους πρὸς φιλοσοφίαν. More ſuo nugatur Nonnus.

E αὐτός τε ἐπεκαλεῖτο Ἁπλοκύων] Totidem verbis Heſychius Mileſius. Vertit Aldobrandinus *ſimplex canis.* H. Stephanus in Theſauro Linguæ Græcæ, *Cynicus ſimplici veſte utens.* Eſt qui credat Laërtium ſcripſiſſe ἁπλῶς Κύων hoc eſt, *ſimpliciter & abſolute Canis vocabatur.*

καὶ πρῶτος ἐδίπλωσε τὸν τρίβωνα] Nota quæ ſequuntur, καθά φησι Διοκλῆς. Alii quippe Diogenem primùm duplicaſſe pallium volunt. Noſter in Diogene: τρίβωνα διπλώσας πρῶτος, κατά τινας, διὰ τὸ ἀνάγκην ἔχειν, καὶ ἐνδιδείν αὐτῷ. De eo Horatius Epiſtolarum lib. I. Epiſt. 17.

Contrà, quem duplici panno patientia velat,
Mirabor, vitæ via ſi converſa decebit.

F βάκτρον τε ἀνέλαβε καὶ πήραν] Vide hîc Caſaubonum. Erat autem Antiſthenis baculus validus, atque ex oleaſtro factus, ſi Luciano fides in Dialogo Cratetis & Diogenis. Baculum geſtare invidioſum fuit Athenis. Vide Caſaub. ad Theophraſti Characteres cap. περὶ ἀρεσκείας.

πρῶτον δ᾽ καὶ Νεάνθης, φησὶν, ἁπλῶσαι θοιμάτιον] Διπλῶσαι legebat Salmaſius in Notis ad Tertullianum de Pallio. Quid enim, inquiebat, tam contrarium τῷ διπλῶσαι τὸν τρίβωνα, quod primum feciſſe Antiſthenem modò ex Dioclis ſententia obſervabat Laërtius, quàm ἁπλῶσαι τὸ θοιμάτιον? Salmaſii emendationem firmat quod ſuperiùs de Antiſthene ſcribebat Laërtius, Διογένει χιτῶνα αἰτοῦντι, πτύξαι

πτύξαι προσέταξε θοιμάτιον: *Diogenem tunicam petentem complicare pallium juſſit.*

Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον] Philoſophum Pythagoricum.

καὶ πώγωνα καθεῖναι, καὶ βάκτρῳ καὶ πήρᾳ χρῆσθαι] Horum verborum interpretationem omiſit Aldobrandinus.

Θεόπομπος] Theopompi plures fuere: Theopompus Chius Hiſtoricus, Theopompus Comicus, Theopompus Colophonius ἐποποιός, &c. De quo intelligendus ſit Laërtius, incertum eſt. Fortè de Hiſtorico, qui cùm, teſte Athenæo, κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς ſcripſerit, videtur & de ceteris Socraticis ſcripſiſſe.

Ἀθηναῖος ὁ Ἐπιγραμματοποιὸς] Qui Voſſii diligentiam fugit in Syntagmate de Poëtis Græcis. Meminit inter Epigrammatarios Iſaacius Tzetzes ἐν τοῖς προλεγομένοις εἰς τοὺς ποιητὰς, quæ Lycophronis ἐκδόσει præfixa ſunt: Ἐπιγραμματογράφοι δὲ ποιηταὶ, Σιμωνίδης ὁ παλαιὸς, οὗ Ἡρόδοτος μέμνηται· Ἀλκαῖος ὁ νέος, ὃς ἐπὶ Οὐεσπασιανοῦ τοῦ Ῥωμαίου, καὶ Τίτου· Ἀθηναῖος, Πρόκλος, Παλλαδᾶς, Ἀγαθίας, καὶ ἕτεροι μυρίοι. Citatur infrà & à Laërtio in Vita Zenonis Stoici, ubi & id ipſum Epigramma adducit.

Αἴας, ἢ Αἴαντος λόγος] Accipio de Ajacis adverſus Ulyſſem Oratione.

Ὀδυσσεὺς, ἢ Περὶ Ὀδυσσέως] Emendavit Caſaubonus ἢ ὑπὲρ Ὀδυσσέως. Scripſerat, puto, Laërtius ἢ Περὶ Ὀδυσσείας.

Ὀρέστου ἀπολογία περὶ τῶν δικογράφων] Ita omnes ſcripti editi Codices. Sed Aldobrandinus qui vertit *Oreſtis Apologia. De his qui dicas ſcribunt*, legerat Ὀρέστου ἀπολογία. Περὶ τῶν δικογράφων.

Προτρεπτικὸς, πρῶτος, δεύτερος, τρίτος] Meminit ſuprà idem Laërtius initio hujuſce Vitæ: ὅθεν τὸ ῥητορικὸν εἶδος ἐν τοῖς Διαλόγοις ἐπιφέρει, καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ἀληθείᾳ, καὶ τοῖς Προτρεπτικοῖς.

Τόμος δ', ἐν ᾧ Κῦρος, Ἡρακλῆς ὁ μείζων, ἢ περὶ ἰσχύος] Suprà initio Vitæ: καὶ ὅτι ὁ πόνος ἀγαθὸν συνέστησε διὰ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους, καὶ τοῦ Κύρου. Meminit infrà & libri, cui titulus, Ἡρακλῆς, ἢ Μίδας; & alterius hoc titulo; Ἡρακλῆς, ἢ Περὶ φρονήσεως, ἢ ἰσχύος.

Τόμος ε', ἐν ᾧ Κῦρος, ἢ Περὶ βασιλείας] Meminit Cicero ad Atticum XII. 37. Κῦρος δ', ε', *mihi ſic placuit, ut cetera Antiſthenis, hominis acuti magis quàm eruditi.* Τόμος autem hîc nihil aliud eſt quàm χάρτης. Videatur Scriverius ad hæc Martialis I. 66.

Scriptura quanti conſtet, & tomus vilis.

Ἀσπασία] Diximus pluribus ad Platonis Vitam.

Τόμος ε', ἐν ᾧ Ἀλήθεια] Meminit ſuprà loco mox laudato.

Περὶ τοῦ διαλέγεσθαι ἀντιλογικός] Hunc librum reſpexit, puto, Ariſtoteles in libro I. Dialecticæ, ubi ait, οὐκ ἔστιν ἀντιλέγειν, καθάπερ ἔφη Ἀντισθένης.

Σάθων] Et de eo libro nos pluribus ad Platonem. In eo Platonis vitia expoſuit.

Περὶ τοῦ ἀποθανεῖν, Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου] Palat. Codex Περὶ τοῦ ἐν ᾅδου. Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Sequitur ibidem & Περὶ τοῦ ἀποθανεῖν, & Περὶ τῶν ἐν Ἅδου, & Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Vitiosè ut puto.

Pag. 142. Περὶ φύσεως, α', β'] Cicero de natura Deorum lib. I. *Antiſthenes in eo libro qui* Phyſicus *inſcribitur*, &c. Et Lactantius lib. de ira Dei: *Antiſthenes autem in Phyſico unum eſſe naturalem Deum dixit.*

Περὶ Ἐξηγητῶν] Qui ſcilicet veteres Poëtas Commentariis ſuis illuſtrarint. Ita nos Diatribam περὶ τῶν Ἐξηγητῶν Ὁμήρου ſcripſimus. Sed etiam ἐξηγηταὶ dicuntur οἱ περὶ ἱερείων καὶ διοσημείων ἐξηγούμενοι, ut eſt apud Heſychium.

Περὶ Κάλχαντος] De Calchante Homerico.

Περὶ κατασκόπου] Et hic liber Homerum ſpectabat, ut & ſequentes, Περὶ τῆς ῥάβδου, Ἀθηνᾶ, ἢ Περὶ Τηλεμάχου, &c.

Περὶ τοῦ κυνός] De cane Ulyſſis ſcilicet.

παντοφυῆ φλεδόνα] Idem Timon de Euclide ſuprà in ejus Vita: Ἀλλ' οὔ μοι τούτων φλεδόνων μέλει.

ὅτε καὶ Διογένης εἰσιὼν, &c.] Suidas: ἀῤῥωστοῦντι Ἀντισθένει μακρὰν καὶ δυσανάληπτον (ita legendum) ἀῤῥωστίαν ὁ Διογένης ξιφίδιον ἐπιδέδωκεν, εἰπὼν, εἰ φίλου χρῄζεις ὑπουργίας· οὕτως ᾤετο ἐκεῖνος οὐδὲν ἀλγεινὸν τὸν θάνατον, ὥστε γίνεσθαι τὴν ἀῤῥωστίαν τρυφὴν αὐτόχρημα, ἀντὶ τοῦ παντελῶς ὅμοιον. *Antiſtheni, qui longo & inſanabili morbo laborabat, Diogenes porrexit pugionem, petens, an amici miniſterio indigeret. Adeo ille mortem acerbam non putabat, ut morbus ipſi prorſus in deliciis eſſet, cumque deliciis ſimulem exiſtimaret.* Quæ verba exſcripſit Suidas ex Juliani Imperatoris Oratione VI.

Τίς ἂν ἀπολύσῃ τῶν πόνων] Codex Palat. ἀπολύσῃ με τῶν πόνων;

ἐδόκει γάρ πως μαλακώτερον φέρειν τὴν νόσον ὑπὸ φιλοζωΐας· καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον] Heſychius Mileſius in Antiſthene: Διογένης, ὁ Λαέρτιος σκώπτει αὐτὸν, ὡς φιλόζωον, ἐν Ἐπιγράμματι οὕτως ἔχοντι, &c.

Ἡρακλείτειος, εἷς· ἕτερος, Ἐφέσιος] De quibus nihil accepimus. Ad Epheſium referendum ſuſpicabatur Voſſius libros Meleagridos, in quorum tertio Antiſthenes quidam citatur Plutarcho lib. de Fluminibus.

καὶ Ῥόδιός τις ἱστορικός] Eum eſſe putat Voſſius, qui τῶν Φιλοσόφων διαδοχὰς ſcripſit, quarum Laërtius noſter meminit in Thalete, in Socrate, in Ariſtippo, in Menedemo, & alibi: & qui à Plinio XXXVI. 12. inter eos recenſetur qui de Pyramidibus Ægyptiis ſcripſerunt: nec alium eſſe qui *Peripateticus Philoſophus* dicitur Phlegonti Mirab. cap. 3. Idem & Jonſio videbatur. Falsò Suidas Peripateticum fuiſſe dicit, ὅστις Περιπατητικὸς ἐκλήθη πρῶτον, εἶτα ἐκύνισεν: Ariſtotelem enim, à quo Peripatetici, ætate anteceſſit. Rhodii eſſe Μαγικὸν illum librum, quem Cynico tribuit Suidas, & qui ab aliis Ariſtoteli & Rhodoni tribuebatur, exiſtimabat Jonſius.

DIOGENES.

ΔΙΟΓΕ'ΝΗΣ] ὃς πρῶτος Κλέων ἐπεκλήθη, inquit Suidas: quod unde habuerit diu fruſtra quæſivi. Sed ibi fortè legendum πρῶτος Κύων, aut πρώτως

Σινωπεὺς] Strabo lib. XII. ubi de Sinope: Ἄνδρας δὲ ἐξήνεγκεν ἀγαθοὺς, τῶν μὲν Φιλοσόφων, Διογένη τὸν Κυνικὸν, καὶ Τιμόθεον τὸν Πατρίωνα· τῶν δὲ Ποιητῶν, Δίφιλον τὸν Κωμικόν· τῶν δὲ Συγγραφέων, Βάτωνα τὸν πραγματευθέντα τὰ Περσικά. Pomponius Mela I. 19. *Chalybes proximi urbium clariſſimas habent Amiſon, & Sinopen, Cynici Diogenis patriam.*

ἐν τῷ Ποδάλῳ] Πορδάλῳ Palat. Flor. & Regius. Legendum Πορδάλει, aut Παρδάλει. Laërtius ipſe in Indice librorum Diogenis Πάρδαλιν bis nominat. Ibi nos vide.

Τὸ πολιτικὸν νόμισμα οὐ συνεὶς, τὸ τέρμα κιβδηλεύσας &c.] Barthius Adverſar. lib. XV. cap. 19. legit τὸ πολιτικὸν νόμισμα μολύνειν· τὸ τέρμα, &c. Legendum exiſtimo τὸ πολιτικὸν νόμισμα συνεὶς, τὸ κέρμα κιβδηλεύσας, &c. ſive potiùs, τὸ πυθικὸν νόμισμα οὐ συνεὶς; τὸ κέρμα κιβδηλεύσας, &c. Dixerat Apollo Pythius Diogeni Cynico παραχάραξον τὸ νόμισμα, Vulgi opinionem videlicet, & conſuetudinem minimè ſequendam innuens: (Nam & νόμος & νόμισμα *conſuetudinem & opinionem* ſignificant: ut pluribus infrà ad Democriti Vitam oſtendemus) Quod dictum, ſive præceptum Pythicum, cùm Diogenes non intelligeret, ac de nummo, (nam & νόμισμα *nummum* ſignificat) illud interpretaretur, pecuniam adulteravit. Suidas in γνῶθι σαυτόν: γνῶθι σαυτὸν, καὶ, τὸ νόμισμα παραχάραξον παραγγέλματα πυθικά· τουτέστι, τῆς τῶν πολλῶν δόξης ὑπερόρα, καὶ παραχάραττε, μὴ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ τὸ νόμισμα. Julianus Imperator Oratione VI. quæ eſt adversùs imperitos Cynicos: ἀλλὰ ἀπόχρη μόνον δύο ταῦτα τοῦ πυθίου παραινοῦντος ἀκοῦσαι, τὸ, Γνῶθι σαυτὸν, καὶ Παραχάραξον τὸ νόμισμα. πέφηνε γοῦν ἡμῖν ἀρχηγὸς τῆς Φιλοσοφίας, ὅσπερ, οἶμαι, τοῖς Ἕλλησι κατέστη τῶν καλῶν ἁπάντων αἴτιος, ὁ τῆς Ἑλλάδος κοινὸς ἡγεμὼν καὶ νομοθέτης καὶ βασιλεὺς, ὁ ἐν Δελφοῖς θεός. ὃν ἐπειδὴ μὴ θέμις ἦν τι διαλαθεῖν, οὐδὲ ἡ Διογένους ἐπιτηδειότης ἔλαθε. προὔτρεψε δὲ αὐτὸν οὐχ ὥσπερ τοὺς ἄλλους ἔπεισεν ἐντείνων τὴν παραίνεσιν, ἀλλὰ ἔργῳ διδάσκων, ὅτι βούλεται συμβολικῶς διὰ δυοῖν ὀνομάτοιν παραχάραξον, εἰπὼν, τὸ νόμισμα, &c. quæ vide. *Verum duo iſta duntaxat ab Apolline Pythio admoneri ſufficit,* Noſce te ipſum, *&* Nummum falſa. *Quocirco Philoſophiæ nobis auctor eſt oblatus idem ille, à quo cetera in Græcos bona derivata ſunt, communis Græciæ dux, legiſlator, atque rex, Delphicus Deus: quem cùm latere nihil omnino poſſet, ne Diogenis quidem ipſe indolem ac facultatem ignorabat: Proinde, non eum, uti reliquos ſolebat, verſibus hortatus eſt, ſed re ipſa quid vellet indicans, duarum vocum involucris adumbravit,* Nummum, *inquit,* falſato. Τὸ κέρμα etiam exhibent Editiones Stephanicæ: & ita disertè

ſcriptum

ſcriptum eſt in Codice Palatino, nec non in Florentino. Ceterùm hoc factum Diogenis reſpexit Plutarchus, cùm Oratione Priore de virtute vel fortuna Alexandri, ſub perſona Alexandri, qui ab eo æmulus Diogenis introducitur, ait, δεῖ κἀμὲ νόμισμα παρακόψαι καὶ παραχαράξαι τὸ βαρβαρικὸν θέσει κατεσκιασμένον, Ἑλληνικῇ πολιτείᾳ: Quod Interpretes non cepere. Meminit & Suidas in Διογένης: ἐρομένῳ δὲ αὐτῷ πῶς ἂν πρωτεύσειεν, (ἐπολιτεύετο γὰρ) ὁ θεὸς ἀνεῖλεν, εἰ παραχαράξειεν. ὁ δὲ, τὸ νόμισμα παρεχάραξεν, ἐφ' ᾧ φυγὼν, ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. Et Laërtius infrà in hac ipſa Diogenis Vita: Τοιαῦτα διελέγετο, καὶ ποιῶν ἐφαίνετο, ὄντως νόμισμα παραχαράττων, μηδὲν οὕτω τοῖς κατὰ νόμον, ὡς τοῖς κατὰ φύσιν διδούς. Hoc eſt: *Talia igitur, & diſſerebat, & facere videbatur, verè nummum adulterans, hoc eſt, publicam conſuetudinem; & non tam conſuetudini ſeſe accommodans, quàm naturæ.*

Pag. 143. γενόμενος δὲ Ἀθήνησι, Ἀντισθένει παρέβαλε] Suidas: καὶ Ἀντισθένει παραβαλὼν τῷ Κυνικῷ, ἠράσθη τοῦ ἐκείνου βίου, καὶ τὴν Κυνικὴν φιλοσοφίαν ἠσπάσατο. Et poſtea: ἐντυχὼν δὲ Ἀντισθένει κατὰ δόξης διαλεγομένῳ, ἐφιλοσόφησε.

τοῦ δὲ διωθουμένου, διὰ τὸ μηδένα προσίεσθαι, ἐξεβιάζετο τῇ προσεδρείᾳ, &c.] Ad hunc locum, & ad proximè ſequentes, videatur Aldobrandinus.

τρίβωνα διπλώσας πρῶτος] Vide nos ſuprà ad Antiſthenem. Adde locum Hieronymi contra Jovinianum lib. II. *Refert Satyrus, qui illuſtrium Virorum ſcripſit hiſtoriam, quòd Diogenes palliolo duplici uſus ſit propter frigus.* Etiam Crates pallio duplici utebatur. Tertullianus in libro de Pallio: *At enim pallio nihil expeditius, etiam ſi duplex, quod Cratetis.*

Ὀλυμπιόδωρος ὁ Ἀθηναίων προστατήσας] De hoc Olympiodoro, & homonymis aliis, videatur Jonſius l. III. de Scriptor. Hiſt. Philoſ. cap. 18.

Πολύευκτος ὁ ῥήτωρ] De quo Plutarchus in Demoſthene. Vide ſuprà in Vita Socratis.

τὸν ἐν τῷ Μητρῴῳ πίθον ἔσχεν οἰκίαν] Origenes lib. II. contra Celſum: ἀλλὰ καὶ Διογένης δι' ὑπερβάλλουσαν εὐτέλειαν πίθον ᾤκει, καὶ παρ' οὐδενὶ τῶν νοῦν ἐχόντων κἂν μέτριον, τούτου γε χάριν Διογένης ἐν κακοῖς ἦν. Juvenalis Sat. XIV.

——dolia nudi
Non ardent Cynici: ſi fregeris, altera fiet
Cras domus, aut eadem plumbo commiſſa manebit.
Senſit Alexander, teſtâ cùm vidit in illâ
Magnum habitatorem: quantò felicior hic, qui
Nil cuperet, quàm qui totum ſibi poſceret orbem,
Paſſurus geſtis æquanda pericula rebus.

Teſtaceum non fuiſſe Diogenis dolium, ſed ligneum, illud convicerit, quòd illæſum, ne otioſus eſſet, ſæpe verſaret; de quo eſt apud Lucianum in libello, Quomodò conſcribenda ſit hiſtoria. Quamquam teſtaceum dolium verſari & circumagi potuit; in fimeto, puta, vel ſolo ſubacto, vel reſtibilibus agris, vel in æquato etiam pavimento; cùm præſertim ampla illa & capacia dolia pro amplitudinis modo ſolida fuiſſe & ſpiſſa credibile ſit.

καὶ θέρους μὲν ἐπὶ ψάμμου ζεστῆς ἐκυλινδεῖτο &c.] Quod de Gymnoſophiſtis narrat Plinius VII. 2. *Philoſophos autem eorum quos Gymnoſophiſtas vocant, ab exortu ad occaſum perſtare immobilibus oculis: ferventibus arenis alternis pedibus inſiſtere.* De Diogenis tolerantia Arrianum vide Commentariorum de Epicteti Diſputationibus cap. 24. & Julianum Imperatorem Orat. VI. Et ſanè, ut ait Epictetus apud Arrianum lib. III. cap. 22. quod eſt περὶ Κυνισμοῦ, tantâ tolerantiâ Cynicum eſſe decet, ut ſenſus expers, immo & lapis eſſe videatur. Igne non uſum fuiſſe Diogenem teſtatur Plutarchus in Tractatu de aquæ & ignis comparatione.

χειμῶνος δὲ ἀνδριάντας κεχιονισμένους περιελάμβανε, &c.] Quam ob rem deriſus fuit à Lacone quodam. Plutarchus in Laconum Apophthegm. ἰδών τις Λάκων Διογένην τὸν κύνα περιλαμβάνοντα ἀνδριάντα χαλκέον, ψύχους ὄντος σφοδροῦ, ἐπύθετο εἰ ῥιγῴη· ἀρνησαμένου δὲ, Τί οὖν, ἔφη, μέγα ποιεῖς; *Laco Diogenem Canem videns ſtatuam æneam amplecti, cùm eſſet acre frigus, interrogavit, An riges? neganti: Quid ergo, inquit, magnum facis?* Hoc genus ἀσκήσεως improbat Epictetus apud Arrianum: κἂν ἀσκῆσαί ποτε πρὸς πόνον θέλῃς, ἄσκει σεαυτῷ, καὶ μὴ τοὺς ἀνδριάντας περιλάμβανε.

ἑαυτὸν συνασκῶν] Deſiderius Heraldus ad oram libri emendabat σωμασκῶν. Sed nihil mutandum eſt. Ita infrà in Pythagora: συνασκῶν καὶ συνετίζων εἰς εὐκολίαν βίου τοὺς ἀνθρώπους.

καὶ τοὺς δημαγωγοὺς, ὄχλου διακόνους.] Quod & infrà totidem verbis inter dicta ejus refertur. Nec audiendus Petrus Nannius Miſcellaneorum lib. VIII. qui vocem διακόνους corruptam eſſe, Laërtiumque διαγωγοὺς ſcripſiſſe exiſtimat. Nannii emendationem refellit & Æliani locus ille Var. Hiſt. IX. 19. ἠρίστα ποτὲ Διογένης ἐν καπηλείῳ· εἶτα παριόντα Δημοσθένην ἐκάλει· τοῦ δὲ μὴ ὑπακούσαντος, αἰσχύνῃ, ἔφη, Δημόσθενες, παρελθεῖν εἰς καπηλεῖον; καὶ μὴν ὁ κύριός σου καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐνθάδε εἴσεισι, τοὺς δημότας λέγων, καὶ τοὺς καθ' ἕνα δηλῶν· ὅτι οἱ δημηγόροι καὶ οἱ ῥήτορες δοῦλοι τοῦ πλήθους εἰσί.

καὶ ἰατροὺς] Alia fuit mens Eruditùli illius apud Athenæum XV. I. qui Grammaticis nihil ſtultius, exceptis Medicis, eſſe aiebat.

συνεχέστερον νομίζειν ἔλεγεν, εἰς τὸν βίον παρασκευάζεσθαι δεῖν λόγον ἢ βρόχον] Tribuitur Antiſtheni à Plutarcho in libro de Stoicorum repugnantiis: ἀλλ' ἐν αὐτοῖς τούτοις (loquitur de libris Chryſippi) ποτὲ μὲν τοῦ Ἀντισθένους ἐπαινῶν (Chryſippus videlicet) προφέρεται τὸ, δεῖν κτᾶσθαι νοῦν ἢ βρόχον.

ἐλάας ὀψώμενον] ἁψάμενον ceteræ Editiones, & MSS. Palatinus, Regius, & Florentinus: quod magis placet. Florentinus ἐλαίας. ἐλάας dicere amant Attici. Platonem oleas amaſſe ſuprà ad ejus Vitam, ſi bene memini, obſervabam.

Pag. 144. Πατῶ τὸν Πλάτωνος τῦφον· τὸν δὲ φάναι, Ἑτέρῳ γε τύφῳ, Διόγενες] Tertullianus in Apolog. cap. 46. *Ecce lutulentis pedibus Diogenes ſuperbos Platonis toros aliâ ſuperbiâ deculcat.* Meminit & in libro de Pallio: *Quòd ſi jam tunc locorum Diogenes latraret, non cœnulentis pedibus, ut thori Platonici ſciunt,* &c. Egregiè in hance rem Marcus Imperator lib. XII. τῶν εἰς ἑαυτὸν ſect. 22. ὁ γὰρ ὑπὸ ἀτυφίᾳ τῦφος τυφόμενος, πάντων χαλεπώτατος. *Faſtus, qui ſuperbiæ vacuitatem oſtendendo, exercetur, omnium eſt graviſſimus.*

παῖδας δὲ ἐν Λακεδαίμονι] Reſpiciens ſcilicet ad Bomonicas in ara Dianæ Orthiæ: de quibus Pauſanias in Laconicis, & Sextus Empiricus Hypotheſeon III. 24. Infrà quoque in eadem Vita: ἐπανήρχετο ἐκ Λακεδαίμονος εἰς Ἀθήνας· πρὸς οὖν τὸν πυθόμενον, Ποῖ καὶ πόθεν; Ἐκ τῆς ἀνδρωνίτιδος, εἶπεν, εἰς τὴν γυναικωνῖτιν.

περὶ μὲν τοῦ παρορύττειν καὶ λακτίζειν, ἀγωνίζεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, &c.] Reſpiciens videlicet palæſtrica certamina. Athletis uſurpatum olim ὀρυχῆς in palæſtra certamen: & cùm quis adverſarium ruendo præverteret in foſſa quadam, quæ arenâ multâ aſperſa erat, ne lubrici eſſent decertantium pedes, id παρορύττειν dicebatur: Lucianus in libello de Gymnaſiis ſtatim initio: ἀλλ' ἀφανίσαντες τὸ χρῖσμα, καὶ τοῦ βορβόρου ἀναπλησθέντες, ἐν ἱδρῶτι ἅμα πολλῷ γέλωτα ἐμοὶ γοῦν παρέχουσιν, ὥσπερ οἱ ἐγχέλυες ἐκ τῶν χειρῶν διολισθαίνοντες. ἕτεροι δὲ ἐν τῷ αἰθρίῳ τῆς αὐλῆς τὸ αὐτὸ τοῦτο δρῶσιν. οὐκ ἐν πηλῷ οὗτοί γε, ἀλλὰ ψάμμον ταύτην βαθεῖαν ὑποβαλλόμενοι ἐν τῷ ὀρύγματι, πατάττουσί τε ἀλλήλους, καὶ αὐτοὶ ἑκόντες πάττουσι τὴν κόνιν, ἀλεκτρυόνων δίκην, ὡς ἀφυκτότεροι εἶεν ἐν ταῖς συμπλοκαῖς, οἶμαι, τῆς ψάμμου τὸν ὄλισθον ἀφαιρούσης, καὶ βεβαιοτέραν ἐν ξηρῷ παρεχούσης τὴν ἀντίληψιν. *Verùm deleta unctione, obductoque cœno, mihi riſum pariunt, quòd ſudore multo perfuſi, velut anguillæ, è manibus elabantur. Rurſus alii in atrio hoc ipſum faciunt: atque hi quidem, non in luto, ſed profundam arenam in foſſa ſubjicientes, alii alios conturbant; ipſique ultro, gallorum inſtar, pulverem aſpergunt, quo minùs, ut puto, in complexibus effugiant, arenâ demente lubricitatem, & firmiorem in arido præbente comprehenſionem.* Athenæus XII. 3. ἐν Κρότωνι δὲ σκάπτοντί τινι τῶν ἀθλούντων κόνιν, ἐπιστάντες τινὲς Συβαριτῶν, ἐθαύμαζον, λέγοντες, εἰ τηλικαύτην ἔχοντες πόλιν, οἰκέτας μὴ κέκτηνται τοὺς σκάψοντας ἑαυτοῖς τὴν παλαίστραν. *In Crotone quidam, ex iis qui publicis muneribus ad certamina committebantur, dum ad luctam pulverem effoderet, adſtantes aliquot Sybaritæ mirabantur, quòd in tam populoſa civitate ſervos non haberent, qui ad palæſtram pulverem egererent.* Arrianus Diſſertationum Epicteti III. 15. θέλω ὀλύμπια νικῆσαι· ἀλλὰ σκόπει τὰ καθηγούμενα αὐτοῦ, καὶ τὰ ἀκόλουθα· καὶ οὕτως ἄν σοι λυσιτελῇ, ἅπτου τοῦ ἔργου· δεῖ σε εὐτακτεῖν, ἀναγκοφαγεῖν, ἀπέχεσθαι πεμμάτων, γυμνάζεσθαι πρὸς ἀνάγκην, ὥρᾳ τεταγμένῃ ἐν καύματι, ἐν ψύχει, μὴ ψυχρὸν πίνειν· μὴ οἶνον ὅτ' ἔτυχεν ἁπλῶς· ἰατρῷ γὰρ παραδεδωκέναι σεαυτὸν, τῷ ἐπιστάτῃ· εἶτα ἐν τῷ ἀγῶνι παρορύσσεσθαί ἐστιν. ἔστιν ὅτι χεῖρα ἐμβαλεῖν, ὀφρὺν στρέψαι, πολλὴν ἀφὴν καταπιεῖν,

μαςιγωθῆναι, ϗ μετὰ τούτων πάντων ἔσθ' ὅτε νικηθῆναι. *Cupio vincere Olympia. Conſiderato antecedentia & conſequentia: & ſic, ſi è re tua fuerit, rem aggreditor. Eſt tibi accurato ordine opus: edendum neceſſariò, bellariis abſtinendum, exercendum corpus vel invito: idque horâ præfinitâ, in æſtu, in frigore: non bibenda frigida: aliquando ne vinum quidem: denique laniſtæ, tamquam medico, te tradas oportebit. Deinde in pulvere palæſtrico incido præverti contingit: contingit & manum lædi, diſtorqueri lumbos, multum pulveris deglutiri, flagris cædi, & cum his omnibus interdum vinci.* Quare & σκαπάνη apud Theocritum, & σκαφεῖα apud Plutarchum, & *rutrum* apud Feſtum Pompeium, inter Athletarum inſtrumenta, ut eruditè ad Theocritum cap. VI. Caſaubonus adnotavit, cui partem plurimam hujuſce obſervationis debemus. Ad vocem λακτίζειν quod attinet, palæſtritas ſpectaſſe notius eſt quàm ut probatione indigeat: temperare tamen mihi non poſſum quin hîc hunc Luciani locum è libello de Gymnaſiis, proferam: οἱ δὲ, ὀρθοςάδην κεκονιμένοι, ϗ αὐτοὶ παίουσιν ἀλλήλους προσπεσόντες, ϗ λακτίζουσιν.

Τούς τε Γραμματικοὺς ἐθαύμαζε, τὰ μὲν τοῦ Ὀδυσσέως, &c. ϗ τοὺς Μουσικοὺς, &c.] Quo reſpexiſſe videtur Seneca epiſt. 88. *Quæris Ulyſſes ubi erraverit, potiùs quàm efficias, ne nos ſemper erremus?* &c. *Ad Muſicum tranſeo. Doces me, quomodo inter ſe acutæ ac graves voces conſonent: quomodo nervorum diſparem reddentium ſonum fiat concordia. Fac potiùs, quomodo animus meus ſecum conſonet, nec conſilia mea diſcrepent. Monſtras mihi qui ſint modi flebiles; monſtra potiùs, quomodo inter adverſa non emittam flebilem vocem. Metiri me Geometres docet latifundia: potiùs doceat, quomodo metiar quantum homini ſit ſatis. Numerare docet me Arithmetica, & avaritiæ commodare digitos: potiùs doceat nihil ad rem pertinere iſtas computationes: non eſſe feliciorem cujus patrimonium Tabularios laſſat: immo quàm ſupervacua poſſideat, qui infeliciſſimus futurus eſt, ſi quantam habeat, per ſe computare cogatur. Quid mihi prodeſt, ſcire agellum in partes dividere, ſi neſcio cum fratre dividere? Quid prodeſt colligere ſubtiliter pedes jugeri, & comprehendere etiam ſi quid decempedam effugit, ſi triſtem me facit vicinus potens, & aliquid ex meo abradens? Doces me, quomodo nihil perdam ex finibus meis: at ego diſcere volo, quomodo totos hilaris amittam.* Noſter infrà in hac eadem Diogenis Vita: ἰδὼν ἄφρονα ψαλτήριον ἁρμοζόμενον, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, τοὺς μὲν φθόγγους τῷ ξύλῳ προσαρμόττων, τὴν δὲ ψυχὴν εἰς τὸν βίον μὴ ἁρμόττων;

ἐκίνει δ' αὐτὸν ϗ τὸ θύειν μὲν τοῖς θεοῖς ὑπὲρ ὑγιείας, ἐν αὐτῇ δὲ τῇ θυσίᾳ κατὰ τῆς ὑγιείας δειπνεῖν] Perſius Sat. II. ubi de his qui valetudinem proſperam à Diis petunt & Bacchanalia vivunt:

Poſcis opem nervis, corpuſque fidele ſenectæ?
Eſto, age. ſed grandes patinæ tucetáque craſſa
Annuere his Superos vetuere, Jovemque morantur.

Maximus Tyrius in eumdem ſenſum: εὐλαβούμενοι νόσους, τῶν νοσερῶν οὐκ ἀπέχονται.

ἐτήρει τοὺς μέλλοντας γαμεῖν, ϗ μὴ γαμεῖν, &c.] Turnebus ϗ μὴ γαμοῦντας, & ſic de ceteris. Ceterùm Diogenem Laidem duxiſſe auctor eſt Lucianus in Vera Hiſtoria lib. II. Διογένης μὲν ὁ Σινωπεὺς τοσοῦτον μετέβαλε τοῦ τρόπου, ὥςε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαί τε ὑπὸ μέθης ἀνιςάμενον, ϗ παροινεῖν.

Φησὶ δὲ Μένιππος ἐν τῇ Διογένους πράσει, &c. ἀνδρῶν ἄρχειν] Diogenes ipſe apud Lucianum ἐν βίων πράσει, Mercatori quid ille agere ſciret interroganti, reſpondet, ἀλλὰ θεραπευτής εἰμι τῶν ἀνδρῶν, ϗ ἰατρὸς τῶν παθῶν. Quod ipſum teſtatur infrà & Laertius: εἰς Κρήτην ἀπαχθεὶς ἐπιπράσκετο· ϗ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος τί οἶδε ποιεῖν, ἔφη, Ἀνθρώπων ἄρχειν. Et A. Gellius II. 18. *Diogenes etiam Cynicus, ſervitutem ſervivit: ſed is ex libertate in ſervitutem venum ierat; quem cùm emere vellet Xeniades Corinthius, & quid is artificii noviſſet percunctatus; Novi, inquit Diogenes, hominibus liberis imperare. Tum Xeniades reſponſum ejus demiratus, emit, & manumiſit; filioſque ſuos ei tradens, Accipe, inquit, liberos meos, quibus imperes.* Ceterum pro Μένιππος quidam Codices manu exarati habent Ἕρμιππος, teſte Sambuco, qui & eam lectionem eſt amplexus: & fortean receptâ verior eſt. Nam inter Menippi libros, τῆς Διογένους πράσεως mentionem nullam facit Laërtius: ſcripſit autem Hermippus Vitas Philoſophorum, ut ſuperiùs docuimus.

Pag. 145. οἱ χύτραν μὲν ϗ λοπάδα ὠνούμενοι σκοποῦμεν, &c.] κομποῦμεν legendum monuimus ſuprà ad Ariſtippum. Nihil verius: atque hæc lectio Palatini Codicis & Florentini confirmatur auctoritate.

Εὔβουλος δέ φησιν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ, Διογένους πρᾶσις] Non aliunde mihi notus Eubulus ille: non enim, puto, Comicum intelligit Laërtius. Sed an legendum Εὐβουλίδης φησὶν, &c. Suprà initio hujus Vitæ teſtem advocavit Eubulidem ἐν τῷ περὶ Διογένους. De Eubulide diximus ſupra non uno loco.

εἰσαγαγόντος τινὸς αὐτὸν εἰς οἶκον πολυτελῆ, &c.] Quod ipſum de Diogene teſtatur quoque Galenus in Protreptico: ἑςιώμενος παρά τινι, τῶν μὲν ἑαυτοῦ πάντων ἀκριβῶς προνενοημένῳ, μόνου δ' ἑαυτοῦ παντάπασιν ἠμεληκότι, χρεμψάμενος ὡς πτύσων, εἶτ' ἐν κύκλῳ περισκοπήσας, εἰς οὐδὲν μὲν τῶν πέριξ ἔπτυσε, αὐτῷ δὲ μόνῳ προσέπτυσε τῷ δεσπότῃ τῆς οἰκίας· ἀγανακτοῦντος δ' αὐτοῦ, ϗ τὴν αἰτίαν ἐρωτῶντος, οὐδὲν, ἔφησεν, ὁρᾷν οὕτως ἠμελημένον τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν, ὡς ἐκεῖνον· τοὺς γὰρ τοίχους ἅπαντας ἀξιολόγοις γραφαῖς κεκοσμῆσθαι· τὸ δ' ἔδαφος ἐκ ψήφων πολυτελῶν συγκεῖσθαι, θεῶν εἰκόνας ἔχον ἐξ αὐτῶν διατετυπωμένας, ἅπαντα τὰ σκεύη λαμπρὰ ϗ καθαρὰ, ϗ τὴν ςρωμνὴν, ϗ τὰς κλίνας εἰς κάλλος ἐξησκῆσθαι· μόνον δ' ἐκεῖνον ὁρᾷν ἠμελημένον· εἰθίσθαι δ' ἅπασιν ἀνθρώποις εἰς τοὺς ἀτιμοτάτους τῶν παρόντων τόπων ἀποπτύειν. μὴ τοίνυν ἐάσῃς, ὦ μειράκιον, ἄξιον τοῦ προσπτύεσθαι γενέσθαι σεαυτὸν, μηδ' ἂν ἅπαντά σοι τἆλλα κάλλιςα διακεῖσθαι δοκῇ. *Is apud quemdam convivio exceptus, qui ceteris rebus accuratè proviſis ſeipſum neglectui habuit, primò quaſi ſputaturus ſcreavit; dein undique circumſpiciens, cùm locum nullum reperiret in quem expueret, in ipſum domus dominum exſpuit. Stomachanti illi, cauſamque requirenti, reſpondit, per totam ſe domum nihil illo ſordidius vidiſſe: parietes omnes picturis eximiis decoratos, pavimentum teſſellis pretioſis concinnatum, variiſque Deorum imaginibus diſtinctum, ſupellectilem puram ac nitentem, ſtragulas, lectos pulcherrimè elaboratos eſſe: ſolum ipſum incultum conſpici: hominibus autem id eſſe moris, quem locum præ aliis ſordidiſſimum videant, ut in illum exſpuant. Te ipſum igitur, mi Adoleſcens, qui conſpuare, ne dignum præbeas, cùm reliqua tua pulcherrimè ſint conſtituta.* Laërtium videſis ſuprà in Vita Ariſtippi.

Φασὶ δὲ ϗ Ἀλέξανδρον εἰπεῖν, ὡς εἴπερ Ἀλέξανδρος μὴ ἐγεγόνει, &c.] Qua de re etiam Plutarchus in Oratione de fortuna vel virtute Alexandri: Διογένει δὲ αὐτῷ περὶ Κόρινθον εἰς λόγους ἐλθὼν, οὕτως ἔφριξε ϗ κατεπλάγη τὸν βίον ϗ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀνδρὸς, ὥςε πολλάκις αὐτοῦ μνημονεύων λέγειν, Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην· τουτέςιν, ἠσχολούμην ἂν περὶ λόγους, εἰ μὴ δι' ἔργων ἐφιλοσόφουν. Οὐκ εἶπεν, Εἰ μὴ βασιλεὺς ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην· οὐδ' Εἰ μὴ πλούσιος ϗ Ἀργεάδης· (οὐ γὰρ προέκρινε τὴν τύχην τῆς σοφίας, οὐδὲ τὴν πορφύραν ϗ τὸ διάδημα τῆς πήρας ϗ τοῦ τρίβωνος) ἀλλ' εἶπεν, Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην· τουτέςιν, Εἰ μὴ τὰ βαρβαρικὰ τοῖς Ἑλληνικοῖς κεράσαι διενοούμην, ϗ πᾶσαν ἤπειρον ἐπιὼν ἐξημερῶσαι, ϗ πέρατα γῆς ἀνερευνῶν ϗ θαλάττης, ὠκεανῷ προσερεῖσαι Μακεδονίαν, ϗ τὴν Ἑλλάδα σπεῖραι, ϗ καταχέασθαι γένους παντὸς δικαιοσύνην ϗ εἰρήνην, οὐκ ἐν ἀπράκτῳ τρυφῶν ἐξουσίᾳ καθήμην, ἀλλ' ἐζήλουν ἂν τὴν Διογένους εὐτέλειαν, &c. *Cum ipſo Diogene apud Corinthum collocutus, ita obſtupuit & attonitus eſt Viri vitâ & gravitate, ut ſæpenumero ejus mentionem faciens, dixerit, Niſi eſſem Alexander, Diogenes vellem eſſe: hoc eſt, operam dediſſem, & ocium impendiſſem diſputationibus, niſi rebus gerendis philoſopharer. Non hoc dixit, Niſi rex eſſem, Diogenes eſſe vellem: neque Si non dives, etiam Argeades: non enim formam ſapientiæ præferebat, neque purpuram & diadema pallio ac peræ. Sed hoc dicebat, Niſi Alexander eſſem, Diogenes eſſe vellem: hoc eſt, Niſi inſtituiſſem gentes Barbaricas cum Græcis commiſcere, omneſque terras obeundo cicurare, ſcrutatuſque continentis fines, Macedoniam ad Oceanum propagare, Græciamque ſerere, & omnis generis juſtitiam atque pacem diſſeminare: non equidem in ocio deſidens potentiam meam ad luxuriandum contuliſſem, ſed frugalitatem Diogenis æmulatus fuiſſem.*

ἀναπήρους ἔλεγε, &c.] Luſus in voce.

Μητροκλῆς ἐν ταῖς χρείαις] An Metrocles Peripateticus, cujus Vitam ſcripſit Laërtius?

εἰς λεύκωμα] Ineptè Vetus Interpres *in Leucone.* Verte cum Aldobrandino *in albo.* λεύκωμα eſt πινάκιον. Heſychius: πινάκιον, τὸ λεύκωμα.

ἐγὼ μὲν οὖν, εἶπεν, ἄνδρας, σὺ δὲ ἀνδράποδα] Infrà in eadem Vita: Ὀλυμπιάσι τοῦ κήρυκος ἀνειπόντος, Νικᾷ Διώξιππος· Οὗτος μὲν δὴ ἀνδράποδα, ἄνδρας δὲ ἐγώ.

Pag. 146. ϗ ὠμὰ δὲ κρέα ἐπεχείρησε φαγεῖν] Vide infrà, ubi de morte Diogenis. Julianus Imperator in Oratione adverſus imperitos Cynicos: οὐκ ἄρα τὴν ὠμοφαγίαν βδελύττεσθε. ὠμηςαὶ erant plerique Cynicorum.

ἀλλ'

ἀλλ' οὐ διῴκησε] Id eſt, *ſed concoquere non potuit*, ut rectè Leopardus Emendat. I. 12.

κατέλαβέ ποτε Δημοσθένην τὸν ῥήτορα ἐν πανδοχείῳ ἀριστῶντα· τοῦ δ' ὑποχωροῦντος, &c.] Aliter omnino Ælianus Var. Hiſt. lib. IX. cap. 19. ἠρίστα ποτὲ Διογένης ἐν καπηλείῳ· εἶτα παριόντα Δημοσθένην ἐκάλει· τοῦ δὲ μὴ ὑπακούσαντος, αἰσχύνῃ, ἔφη, Δημόσθενες, παρελθεῖν εἰς καπηλεῖον; καὶ μὴν ὁ κύριός σου καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐνθάδε εἴσεισι, τοὺς δημότας λέγων, καὶ τοὺς καθ' ἕνα δηλῶν· ὅτι οἱ δημηγόροι καὶ οἱ ῥήτορες δοῦλοι τοῦ πλήθους εἰσί. *Diogenes aliquando prandium in caupona ſumebat; cumque videret prætereuntem Demoſthenem, eum ut accederet, invitabat: qui cùm renueret, Putas, inquit, ô Demoſthenes, hoc eſſe tibi dedecori, ſi in cauponam ingrediaris, cùm nulla dies prætereat, quin Dominus tuus intrò veniat? populum intelligens, & de plebe ſingulos: quoniam Concionatores, & Oratores multitudinis quodammodò ſervi exiſtunt.* Ad quem locum Joannes Schefferus pro ἀριστῶντα, quod hîc apud Laërtium legitur, legendum conjiciebat ἀριστῶν, ut Laërtius ab Æliano non diſſentiret. Sed hæc emendatio minùs convenit cum ſequentibus verbis Laërtii, τοῦ δ' ὑποχωροῦντος, τοσούτῳ, ἔφη, μᾶλλον ἐν πανδοχείῳ. Quare nihil mutandum exiſtimamus. Laërtii lectionem confirmat Plutarchus in libello, Quomodo quis ſuos in virtute paranda ſentire poſſit profectus: χάριεν γὰρ τὸ τοῦ Διογένους πρός τινα νεανίσκον ὀφθέντα ἐν καπηλείῳ, καταφυγόντα δ' εἰς τὸ καπηλεῖον, Ὅσῳ γὰρ, εἶπεν, ἐνδοτέρω φεύγεις, μᾶλλον ἐν τῷ καπηλείῳ γίνῃ.

τὸν μέσον δάκτυλον ἐκτείνας] Quod fuit inſignis contumeliæ atque convicii indicium. Juvenalis Sat. X.

> *— cùm fortunæ ipſe minaci*
> *Mandaret laqueum, mediumq; oſtenderet unguem.*

Laërtius noſter ſtatim: τοὺς πλείστους ἔλεγε παρὰ δάκτυλον μαίνεσθαι. ἐὰν οὖν τις τὸν μέσον προτείνας πορεύηται, δόξῃ μαίνεσθαι· ἐὰν δὲ τὸν λιχανὸν, οὐκέτι: ſed ubi legendum conjiciebamus: ἐὰν οὖν τις τῷ μέσῳ παρά τινος προδείκνυται, δόξῃ μαίνεσθαι, aut quid ſimile. Certè tale quid Laërtium ſcripſiſſe, (fateor enim emendationem hanc meam à recepta lectione non nihil recedere) teſtatur locus ille Arriani Diſſertationum Epicteti lib. III. cap. 2. οὐκ οἶδας, ὅτι Διογένης τὸν Σοφιστῶν τινα οὕτω ἔδειξεν, ἐκτείνας τὸν μέσον δάκτυλον; εἶτα, ἐκμανέντος αὐτοῦ, Οὗτός ἐστιν, ἔφη, ὁ δεῖνα. ἔδειξα ὑμῖν αὐτόν. ἄνθρωπος γὰρ δακτύλῳ οὐ δείκνυται, ὡς λίθος, ἢ ὡς ξύλον· ἀλλ' ὅταν τις τὰ δόγματα αὐτοῦ δείξῃ, τότε αὐτὸν, ὡς ἄνθρωπον, ἔδειξε. *An ignoras Diogenem ſic demonſtraſſe Sophiſtam quemdam, medio digito extento? Deinde, illo furore percito, Hic, inquit, ille eſt: monſtravi eum vobis; homo enim digito, ut lapis aut lignum, non demonſtratur. Sed ſi quis opiniones ejus demonſtrarit, tunc eum, ut hominem, demonſtravit.*

Οὗτος ἡμῖν, ἔφη, &c.] Legitur in Florentino Οὗτος ὑμῖν.

ἐκβαλόντος δὲ ἄρτον] Legendum omnino, quemadmodum in Editionibus Stephanicis legitur, ἐκβαλόντος δέ τινος ἄρτον.

τοῦ δ' εἰπόντος, Ἄνω ποταμῶν χωροῦσι παγαί.] Proverbium, de quo fusè Parœmiographi, & ad eos Andreas Schottus. Sumptum eſt ex Euripidis Medea, ubi Chorus,

> Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωροῦσι παγαί,
> Καὶ δίκη καὶ πάντα πάλιν στρέφεται.

θεασάμενός ποτε παιδίον ταῖς χερσὶ πῖνον, ἐξέρριψε, &c.] Simplicius ad Enchiridion Epicteti cap. 46. τοσαύτη δὲ ἦν σπουδὴ θείοις ἀνδράσι πρὸς τὸ περιττὸν ἅπαν ἀποσκευάσασθαι, ὥστε τὸν Διογένην φασὶ σκύφος ξύλινον ἀεὶ περιφέροντα ἐν τῇ πήρᾳ, ᾧ τὸ ὕδωρ ἀρυόμενος ἔπινεν, ἐπειδὴ ποταμὸν διαβαίνων ἐθεάσατό τινα ταῖς χερσὶν ἀρυόμενον καὶ πίνοντα, ἔρριψε τὸ σκύφος εἰς τὸν ποταμὸν, εἰπὼν, (Corrige ῥῖψαι τὸ σκύφος εἰς τὸν ποταμὸν, εἰπόντα) μηκέτι δεῖσθαι αὐτοῦ, τῶν χειρῶν τὴν χρείαν ποιουσῶν. *Tanto autem ſtudio tales divini viri ſupervacanea omnia repudiarunt, ut Diogenem dicant ligneum ſcyphum ſemper circumferentem in pera, è quo hauſtam aquam potaret, quum per flumen tranſiens, quemdam manibus haurientem bibentemque vidiſſet, ſcyphum in flumen projeciſſe: quòd eo ſibi nihil eſſet opus, volâ eumdem uſum præbente.* Seneca Epiſt. XC. *Quomodo oro te convenit, ut Diogenem mireris & Dædalum? uter ex his ſapiens tibi videtur, qui ſerram commentus eſt: an ille, qui cùm vidiſſet puerum cava manu bibentem aquam, fregit protinus exemptum è perula calicem, hac objurgatione ſui, Quàm diu homo ſtultus ſupervacuas ſarcinulas habui? qui ſe complicuit in dolio, & in eo cubitavit?* Plutarchus in libello, Quomodo quis ſuos in virtute paranda ſentire poſſit profectus: Διογένης δὲ τὸν πίνοντα ταῖς χερσὶ θεασάμενος, ἐξέβαλε τῆς πήρας τὸ ποτήριον. Hieronymus adverſus Jovinianum lib. II. ubi de Diogene: *Quodam verò tempore habens ad potandum cavum ligneum, vidit puerum manu concava bibere, & eliſiſſe illud fertur ad terram, dicens,* Neſciebam quòd Natura haberet poculum.

τῷ κοίλῳ ἄρτῳ τοῦ ψωμίου] Regius Codex & Florentinus τῷ κοίλῳ τοῦ ψωμίου. rectè; ψώμιον quippe fruſtulum eſt panis; fruſtulum autem illud panis excavatum, unicâ voce μυστίλη Græcis dicitur.

συνελογίζετο οὕτως· τῶν θεῶν ἐστι πάντα· φίλοι δὲ οἱ σοφοὶ τοῖς θεοῖς· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· πάντα ἄρα ἐστὶ τῶν σοφῶν] Quod infrà in hac eadem Vita totidem verbis repetit Laërtius: & quod ab eo mutuatus eſt Clemens Alexandrinus in Admonitione ad Gentes, non longè à fine: εἰ δὲ κοινὰ τὰ τῶν φίλων· θεοφιλὴς δὲ ὁ ἄνθρωπος τῷ θεῷ· καὶ γὰρ οὖν φίλος, μεσιτεύοντος τοῦ Λόγου· γίνεται δὴ οὖν τὰ πάντα τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι τὰ πάντα τοῦ θεοῦ· καὶ κοινὰ ἀμφοῖν τοῖν φίλοιν τὰ πάντα, τοῦ θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. *Si autem ſunt communia ea quæ ſunt amicorum; eſt autem homo Deum amans: ergo & Dei amicus, Verbo intercedente: ſunt ergo omnia Hominis, quia ſunt Dei omnia: & ſunt omnia utriuſque communia, Dei & Hominis.*

Ζωΐλος ὁ Περγαῖος] Quem ſub Ptolemæo Philadelpho vixiſſe exiſtimat Jonſius lib. I. Hiſt. Philoſ. cap. 9.

πάντα γάρ ἐστιν αὐτοῦ πλήρη] Simile dictum Heracliti refert Gellius in Præfatione: *Ego verò cùm illud Heracliti Epheſii, viri ſummè nobilis, verbum cordi haberem, quod profectò ita eſt:* Introite, nam & hîc Dii ſunt.

εἰώθει δὲ λέγειν τὰς τραγικὰς ἀρὰς αὐτῷ συνηντηκέναι· εἶναι γοῦν Ἄπολις, ἄοικος, &c.] Meminit, ſed obiter, Julianus Imperator Epiſtolâ ad Themiſtium Philoſophum: ἢ τὸν Διογένους ἐκεῖνον,

> Ἄπολιν, ἄοικον, πατρίδος ἐστερημένον.

Et Orat. VI. ἀρὰ σοι μικρὰ φαίνεται, ἀνὴρ

> Ἄπολις, ἄοικος, πατρίδος ἐστερημένος.

οὐκ ὀβολὸν, οὐ δραχμὴν, οὐκ οἰκέτην ἔχων. Ubi fortè legendum ἀραὶ σοι. Habuit autem Laërtius ab Æliano, cujus hæc ſunt verba lib. III. Var. Hiſt. cap. 19. Διογένης ὁ Σινωπεὺς συνεχῶς ἐπέλεγεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὅτι τὰς ἐκ Τραγῳδίας ἀρὰς αὐτὸς ἐκπληροῖ καὶ ὑπομένει· εἶναι γὰρ πλάνης, ἄοικος, πατρίδος ἐστερημένος, πτωχὸς, δύσειμων, βίον ἔχων τὸν ἐφήμερον.

βίον ἔχων τοὐφημέραν] Atque inde ἡμερόβιος vocatur Diogenes Divo Hieronymo adverſùs Jovinianum lib. II. *Refert Satyrus, qui illuſtrium Virorum ſcripſit Hiſtoriam, quòd Diogenes palliolo duplici uſus ſit propter frigus, peram pro cellario habuerit, ſecumque portarit clavam ob corpuſculi fragilitatem, quâ jam ſenex membra ſuſtentare ſolitus erat: & ἡμερόβιος vulgò appellatus ſit, in præſentem horam poſcens à quolibet, & accipiens cibum,* &c. Hunc Hieronymi locum exſcripſit Joannes Salesberienſis lib. 5. de Nugis Curial. cap. 17. ſed ubi *emerathios* vitiosè legitur pro *hemerobios*. Adde Julianum dicto loco.

Pag. 147. ἐν τῷ Κρανείῳ] Cupreſſorum lucus è regione Corinthi, ubi gymnaſium. Pauſanias in Corinthiacis, non longè ab initio: πρὸ δὲ τῆς πόλεως κυπαρίσσων ἐστὶν ἄλσος, ὀνομαζόμενον Κράνειον. Laërtius infrà in hac Vita: ἐν τῷ Κρανείῳ τῷ πρὸ τῆς Κορίνθου γυμνασίῳ.

ἡλιουμένῳ αὐτῷ Ἀλέξανδρος ἐπιστάς φησιν, &c.] Meminit Plutarchus in Alexandro. Verba Plutarchi operæ precium eſt adponere: εἰς δὲ τὸν Ἰσθμὸν τῶν Ἑλλήνων συλλεγέντων, καὶ ψηφισαμένων ἐπὶ Πέρσας μετ' Ἀλεξάνδρου στρατεύειν, ἡγεμὼν ἀνηγορεύθη. πολλῶν δὲ καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ φιλοσόφων ἀπηντηκότων αὐτῷ, καὶ συνηδομένων, ἤλπιζε καὶ Διογένη τὸν Σινωπέα ταὐτὸ ποιήσειν, διατρίβοντα περὶ Κόρινθον. ὡς δὲ ἐκεῖνος ἐλάχιστον Ἀλεξάνδρου λόγον ἔχων, ἐν τῷ Κρανείῳ σχολὴν ἦγεν, αὐτὸς ἐπορεύετο πρὸς αὐτόν· ἔτυχε δὲ κατακείμενος ἐν ἡλίῳ, καὶ μικρὸν μὲν ἀνεκάθισεν, ἀνθρώπων τοσούτων ἐπερχομένων, καὶ διέβλεψεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον. ὡς δὲ ἐκεῖνος ἀσπασάμενος καὶ προσειπὼν αὐτὸν ἠρώτησεν εἴ τινος τυγχάνει δεόμενος·

Μικρὸν, εἶπεν, ἀπὸ τοῦ ἡλίου μετάστηθι· πρὸς τοῦτο λέγεται τὸν Ἀλέξανδρον οὕτω διατεθῆναι, καὶ θαυμάσαι καταφρονηθέντα τὴν ὑπεροψίαν καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ἀνδρὸς, ὥστε τῶν περὶ αὐτὸν, ὡς ἀπῄεσαν, διαγελώντων καὶ σκωπτόντων· Ἀλλὰ μὴν ἐγὼ, εἶπεν, εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην. *Agentibus conventum Græcis in iſthmo, ubi bellum cum Alexandro contra Perſas decrevere, dux eſt declaratus. Quem cùm Viri reſp. tractantes, Philoſophique frequentes obviam irent ſalutatum, gratulatumque, idem officium expectavit ab Sinopenſi Diogene, qui apud Corinthum agebat. Ut hic in Cranio otium agens nihil de Alexandro laboravit, profectus ipſe ad illum eſt. Fortè apricabatur tunc ſtratus. Paululum autem allevavit ſe ſeſſum, tantâ hominum accedente catervâ, atque Alexandrum intuitus eſt. Qui ubi eum ſalutavit, affatuſque requiſivit, ecqua re haberet opus: Recede, inquit, paulisper, ex ſole. Perhibetur hinc in tantum permotus Alexander fuiſſe, & obſtupuiſſe contemptus deſpicientiam hominis & animi celſitudinem, ut cum comites ſui inter abeundum ipſum riderent, luderentque, Atqui ego, inquit, niſi Alexander eſſem, Diogenes eſſe vellem.* Simplicius ad Epicteti cap. 21. Ἀλεξάνδρου γὰρ ἐρωτήσαντος τί βούλεται; ἀπόστηθι, ἔφη, τοῦ ἡλίου· ἔτυχε γὰρ αὐτὸν θερμαινόμενος· ὥστε θαυμάσαντα τὴν μεγαλοφροσύνην τοῦ ἀνδρὸς τὸν Ἀλέξανδρον εὔξασθαι, εἰ μὲν δυνατὸν, τὸν Διογένη γενέσθαι· εἰ δὲ μὴ, μεῖναι Ἀλέξανδρον. Joannes Chryſoſtomus in Oratione de Sancto Babyla & contra Gentiles: ἐλαύνοντι τῷ Μακεδόνι ποτὲ ἐπὶ τὸν Πέρσην, ἐπιστάντι τε αὐτῷ, καὶ ἀπαγγεῖλαι προστρέψαντι εἴ τινος δέοιτο. Οὐδενὸς, ἔφη, πλὴν τοῦ μὴ ἐπισκοτεῖν αὐτῷ τὸν βασιλέα. καὶ γὰρ ἔτυχε τότε ἡλίῳ θερμαινόμενος ὁ φιλόσοφος, &c. *Proficiſcenti cum exercitu adverſus Perſas Macedoni, eidemque Philoſophum magnâ inſtantiâ hortanti, diceret, ſi qua re indigeret: nullâ, ille inquit, niſi quod regem rogavit, ſibi a Sole ne obſtaret. Acciderat enim tum jam ut Philoſophus à Solis radiis calefieret.* Valerius Maximus IV. 3. *Alexander verò cognomen invicti aſſecutus, continentiam Diogenis Cynici vincere non potuit: Ad quem, cùm in ſole ſedentem acceſſiſſet, hortareturque ut ſi qua ſibi vellet præſtari, indicaret: quemadmodum erat in crepedine collocatus, ſordidæ appellationis, ſed robuſtæ vir præſtantiæ: Mox, inquit, de ceteris: interim à ſole mihi velim non obſtes. Quibus verbis illa nimirum inhæſit ſententia: Alexander Diogenem gradu ſuo divitiis pellere tentat; celeriùs Darium armis.* Cicero in quinta Tuſculana: *At verò Diogenes liberiùs, ut Cynicus, Alexandro roganti, ut diceret ſi quid opus eſſet: Nunc quidem, inquit, paululum à ſole abſis: offecerat videlicet apricanti.*

πρὸς τὸν συλλογισάμενον, &c.] Narrat Gellius XVIII. 13. quomodo etiam alium Sophiſtam captioſè argumentantem eluſerit Diogenes. *Libet autem dicere, quàm facetè Diogenes ſophiſma id genus, quod ſuprà dixi, à quodam Dialectico ex Platonis diatriba per contumeliam propoſitum remuneratus ſit. Nam cùm ita rogaſſet Dialecticus:* quod ego ſum, id tu non es, *& Diogenes annuiſſet: atque ille addidiſſet,* homo autem ego ſum: *cùm id quoque aſſenſus eſſet, & contrà Dialecticus ita concluſiſſet;* homo igitur tu non es. *Hoc quidem, inquit Diogenes, falſum eſt: & ſi verum id fieri vis, à me incipe.*

καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα, ὅτι κίνησις οὐκ ἔστιν, ἀναστὰς περιεπάτει] Igitur de Diogene Cynico accipiendum, quod ait Sextus Empiricus Pyrrh. Hypot. lib. II. cap. 22. ταῦτά τοι καὶ ἐρωτηθεὶς φιλόσοφος, τὸν κατὰ τῆς κινήσεως λόγον, σιωπῶν περιεπάτησεν. *Ideoque cùm propoſita eſſet Philoſopho oratio motum negans, tacitus ambulare cœpit.* Et lib. III. cap. 8. διὸ καὶ τῶν Κυνικῶν τις ἐρωτηθεὶς κατὰ τῆς κινήσεως λόγον, οὐδὲν ἀπεκρίνατο· ἀνέστη δὲ καὶ ἐβάδισεν· ἔργῳ καὶ διὰ τῆς ἐνεργείας (an ἐναργείας?) παριστὰς, ὅτι ὑπαρκτή ἐστιν ἡ κίνησις. *Ideoque quidam ex Cynicis, cùm ei propoſita eſſet contra motum oratio, nihil reſpondit; ſed ſurgens ambulare cœpit, opere & actu oſtendens exiſtere motum.*

ἀνέγνου μοχθηροῦ, ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν, Μηδὲν εἰσίτω κακόν· Ὁ οὖν κύριος, ἔφη, τῆς οἰκίας ποῦ εἰσέλθοι;] Clemens Alexandrinus Στρωματέων VII. ἀστείως πάνυ ὁ Διογένης ἐπὶ οἰκίᾳ μοχθηροῦ τινος εὑρὼν ἐπιγεγραμμένον, Ὁ Καλλίνικος Ἡρακλῆς ἐνθάδε κατοικεῖ, μηδὲν εἰσίτω κακόν· καὶ πῶς, ἔφη, ὁ κύριος εἰσελεύσεται τῆς οἰκίας; Theodoritus Sermone VI. de Dei providentia: οὗτος πάλιν οὗτος αὐτὸς, (loquitur de Diogene) ἐν οἰκίᾳ τινὸς μοχθηροῦ ἐπιγεγραμμένον εὑρὼν

Ὁ τοῦ Διὸς παῖς Καλλίνικος Ἡρακλῆς
Ἐνθάδε κατοικεῖ· μηδὲν εἰσίτω κακόν.

πῶς, ἔφη, ὁ κύριος εἰσελεύσεται τῆς οἰκίας; At Laërtius noſter infrà dictum illud de Callinico aliter narrat: νεογάμου, inquit, ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν, Ὁ τοῦ Διὸς παῖς Ἡρακλῆς Καλλίνικος ἐνθάδε κατοικεῖ, μηδὲν εἰσίτω κακόν· ἐπέγραψε, Μετὰ τὸν πόλεμον ἡ συμμαχία. Clemens & Theodoritus videntur duo dicta Diogenis confudiſſe. Ceterùm & hoc dictum tribuit Caſtruccio Caſtracani Machiavellus: *Vedendo che uno aveva ſcritto ſopra la caſa ſua in lettere latine, che Diola guardaſſe da' cattivi, diſſe, E biſogna che non v' entre' egli.*

τῷ μύρῳ τοὺς πόδας ἀλειψάμενος, ἀπὸ μὲν τῆς κεφαλῆς εἰς τὸν ἀέρα ἀπιέναι τὸ μύρον, ἀπὸ δὲ τῶν ποδῶν εἰς τὴν ὄσφρησιν.] Idem videbatur & Nigrino Philoſopho Platonico: de quo ita Lucianus in Nigrino: σολοικισμὸν οὖν ἐκάλει τὸ τοιοῦτο τῶν ἡδονῶν. ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς γνώμης κἀκεῖνα ἔλεγεν, ἀτεχνῶς τοῦ Μώμου τὸν λόγον μιμησάμενος. ὡς γὰρ ἐκεῖνος ἐμέμφετο τοῦ ταύρου τὸν δημιουργὸν θεὸν, οὐ προθέντα τῶν ὀφθαλμῶν τὰ κέρατα· οὕτω δὴ καὶ αὐτὸς ᾐτιᾶτο τῶν στεφανουμένων, ὅτι μὴ ἴσασι τοῦ στεφάνου τὸν τόπον. εἰ γάρ τοι, ἔφη, τῇ πνοῇ τῶν ἴων τε καὶ ῥόδων χαίρουσιν, ὑπὸ τῇ ῥινὶ μάλιστα ἐχρῆν αὐτοὺς στέφεσθαι, παρ' αὐτὴν, ὡς οἷόν τε, τὴν ἀναπνοὴν, ἵν' ὡς πλεῖστον ἀνέσπων τῆς ἡδονῆς. *Solœciſmum igitur vocabat hoc genus voluptatum. Ceterum & illa ex eadem ſententia dicebat, prorſus Momi illius verba imitatus. Ut enim ille reprehendebat tauri artificem Deum, qui non præpoſuiſſet oculis cornua: ſic & ipſe accuſabat eos qui coronas geſtabant, quòd locum neſcirent, ubi eas adhibere deberent. Nam ſi violarum & roſarum odore delectantur, ſub naribus potiſſimùm eos coronari oportebat, juxta ipſam, quantum fieri poteſt, reſpirationem, ut voluptatis inde quamplurimum attraherent.* Eadem mens fuit & Minucii Felicis, cujus hæc ſunt verba in Octavio: *Sanè quòd caput non coronamus, ignoſcite; auram boni floris naribus ducere, non occipito, capilliſve ſolemus haurire.* Eadem & Septimii. Ita ille in libro de Corona. *Ceterùm in capite quis ſapor floris? qui coronæ ſenſus? niſi vinculi tantum, quò neque color cernitur, neque odor ducitur, nec temeritas commendatur. Tam contra naturam eſt florem capite ſectari, quàm cibum aure quàm ſonum nare.*

Γελοῖον, ἔφη, εἰ Ἀγησίλαος μὲν καὶ Ἐπαμινώνδας ἐν τῷ βορβόρῳ διάξουσιν, εὐτελεῖς δέ τινες ἐν ταῖς μακάρων νήσοις ἔσονται.] Quod ipſum refert & Plutarchus in libro πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν, ſed paulò aliter, his verbis: δεῖ καὶ τῷ Διογένει καὶ πρὸς τὸν Σοφοκλέα χρήσασθαι. πολλὰς γὰρ ἀνθρώπων μυριάδας ἐμπέπληκεν ἀθυμίας περὶ τῶν μυστηρίων ταῦτα γράψας,

——— ὡς τρισόλβιοι
Κεῖνοι βροτῶν, οἳ ταῦτα δερχθέντες τέλη,
Μόλωσ' ἐς ᾅδου· τοῖσδε γὰρ μόνοις ἐκεῖ
Ζῆν ἐστι, τοῖς δ' ἄλλοισι πάντ' ἐκεῖ κακά.

Διογένης δὲ ἀκούσας τι τοιοῦτον, Τί λέγεις; (ἔφη) κρείττονα μοῖραν ἕξει Παταικίων ὁ κλέπτης ἀποθανὼν, ἢ Ἐπαμινώνδας, ὅτι μεμύηται; *Eodem Diogene & contra Sophoclem uti debemus. Multos enim homines deſperatione implevit, cùm de myſteriis ipſe dixiſſet:*

——— Felices nimis
Initia quotquot iſta cùm conſpexerint,
Eunt ad orcum: namque eos ſolos manet
Ibi vita; reliquos, miſerias præter, nihil.

Diogenes autem cùm tale quid audiiſſet, Quid, ait, meliore igitur loco poſt mortem erit Patæcio fur Epaminondâ, quòd ille fuerit initiatus?

ἐγὼ γὰρ ἐπανῆλθον ἐπὶ τοὺς πεπρακότας] Meminit hujus dicti & Ælianus Var. Hiſt. XIV. 33. Διελέγετο ὑπέρ τινων ὁ Πλάτων, παρὼν δὲ ὁ Διογένης ὀλίγον αὐτῷ προσεῖχεν. ἠγανάκτησεν οὖν ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀρίστωνος, καὶ ἔφη, Ἐπάκουσον τῶν λόγων, κύον. καὶ ὃς οὐδὲν διαταραχθεὶς, Ἀλλ' ἐγὼ, εἶπεν, οὐκ ἐπανῆλθον ἐκεῖθεν, ὅθεν ἐπράθην, ὥσπερ οἱ κύνες· αἰνιττόμενος αὐτοῦ εἰς τὴν Σικελίαν ὁδόν. *Diſſerebat de quibuſdam rebus Plato, preſente Diogene, parùm attendente. Moleſtè id tulit Ariſtonis filius, aitque, Audi verba mea, Canis. Minimè perturbatus Diogenes reſpondit, Atqui ego in illa loca non redii, in quibus venditus ſum, quod Canes facere conſueverunt: obſcure tangens ipſius in Siciliam reditum.* De Canibus Varro lib. II. de Re Ruſtica cap. 9. *P. Aufidius Pontianus Amiterninus, cùm greges ovium emiſſet in Umbria ultima, quibus gregibus ſine paſtoribus canes acceſſiſſent: paſtores ut deducerent in Metapontinos ſaltus, & Heracleæ emporium: inde cùm domum rediſſent qui ad locum deduxerant, è deſiderio hominum diebus paucis poſtea canes ſua ſponte, cùm dierum multorum via intereſſet, ſibi ex agris cibari*

quæ,

quæſierunt, atque in Umbriam ad Paſtores redierunt.

πρὸς τὸν πυθόμενον ποίᾳ ὥρᾳ δεῖ ἀριστᾶν, Εἰ μὲν πλούσιος, &c.] Tribuit Machiavellus Caſtruccio Caſtracani, ut & alia pleráque Diogenis, quod factum nolim: *Domandato, quando era bene mangiare à volere ſtare ſano, riſpoſe; Se uno è ricco, quando egli hà fame; ſe uno è povero, quando è può.*

ἐν Μεγαρεῦσιν ἰδὼν τὰ μὲν πρόβατα τοῖς δέρμασιν ἐσκεπασμένα, &c.] Quod fiebat, ut mollior eſſet lana: ideoque Horatius vocavit *pellitas oves Galeſi*. Varro de R.R. libro & capite 2. *Pleráque ſimiliter faciendum in ovibus pellitis, quæ propter lanæ bonitatem, ut ſunt Tarentinæ & Atticæ, pellibus integuntur, ne lana inquinetur.*

Λυσιτελέστερόν ἐστι Μεγαρέως εἶναι κριὸν ἢ υἱόν] Quod ipſum teſtatur Ælianus Var. Hiſt. XII. 56. Διογένης ὁ Σινωπεὺς ἔλεγε πολλὰ, τὴν ἀμαθίαν καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν τῶν Μεγαρέων διαβάλλων. καὶ ἐβούλετο Μεγαρέως ἀνδρὸς κριὸς εἶναι μᾶλλον ἢ υἱός. ᾐνίττετο δὲ, ὅτι τῶν θρεμμάτων ποιοῦνται πρόνοιαν οἱ Μεγαρεῖς, τῶν παίδων δὲ οὐχί. Meminit etiam Plutarchus in libro de Cupiditate divitiarum, ſed ubi diverſam ab ea quam hìc ponit Laërtius, rationem adducit, avaritiam nempe: οὐ γὰρ μόνον κατὰ τὸν Εὐριπίδην, Ἀκόλαστα πάντα γίνεται δούλων τέκνα, ἀλλὰ καὶ μικρολόγων· ὥς που καὶ Διογένης ἐπέσκωψεν, εἰπὼν, Μεγαρέως ἂν ἀνδρὸς βέλτιον εἶναι κριὸν ἢ υἱὸν γενέσθαι. Huic dicto Cynici Diogenis affine eſt dictum quod Auguſto de Herode tribuit Macrobius Saturnal II. 4. *Cùm audiſſet inter pueros, quos in Syria Herodes Rex Judæorum intra bimatum juſſit interfici, filium quoque ejus occiſum, ait*, Meliùs eſt Herodis porcum eſſe quàm filium. In Megarenſes dictum aliud protulit idem Diogenes: *Megarenſes obſonant, quaſi craſtina die morituri; ædificant verò, quaſi numquam morituri.* refertur à Tertulliano in Apologetico.

λύχνον μεθ' ἡμέραν ἅψας, Ἄνθρωπον, φησὶ, ζητῶ] Tertullianus adverſùs Marcionem lib. I. *Num illa Canicula Diogenes hominem invenire cupiebat, lucernam meridie circumferens.* Philo Judæus in libro de Gigantibus: ὄντως ὁ ἀληθινὸς οὗτός ἐστιν, ὃν καὶ τῶν παλαιῶν λύχνον τὶς μεσημβρίας ἁψάμενος, πρὸς τοὺς πυνθανομένους, ἄνθρωπον, ἔφη, ζητεῖν.

ἀλλὰ καὶ Μειδίου κονδυλίσαντος αὐτὸν, &c.] Demoſtheni quoque Midias ille colaphum duxit. Auctor Plutarchus in Vita Demoſthenis.

Λυσίου τοῦ φαρμακοπώλου πυθομένου εἰ θεοὺς νομίζει, πῶς δὲ, &c] Epictetus apud Arrianum III. 22. Διογένης πρὸς τὸν εἰπόντα, Σὺ εἶ ὁ Διογένης, ὁ μὴ οἰόμενος εἶναι θεούς; Καὶ πῶς, ἔφη, σε θεοῖς ἐχθρὸν νομίζω. Similiter apud Ariſtophanem in Equitibus Act. I. Sc. I.

— ἐτεὸν ἡγεῖ γὰρ θεούς;
ΝΙ. Ἔγωγε. ΔΗ. ποίῳ χρώμενος τεκμηρίῳ;
ΝΙ. ὅτι ἡ θεοῖσιν ἐχθρὸς εἰμ' οὐκ εἰκότως.

Et apud Ciceronem in Lucium Piſonem: *Quid eſt, Cæſar, quòd te ſupplicationes toties decretæ tot dierum tantopere delectent? in quibus homines errore ducuntur, quas Dii negligunt; qui ut noſter divinus ille dixit Epicurus, neque propitii cuiquam eſſe ſolent, neque irati. Nam facies fidem ſcilicet, cùm hæc diſputabis: tibi enim & eſſe & fuiſſe videbis iratos.* Ælianus Var. Hiſt. II. 31. inter eos qui Deos eſſe negabant, Diogenem quemdam Phrygium numerat.

οἱ δὲ, Θεόδωρον εἰπεῖν τοῦτο] Laërtius ſuprà in Ariſtippo.

Διώξιππος] Athleta Athenienſis, de quo infrà in hac Vita. Meminit & Ælianus Var. Hiſt. X. 22. & XII. 58. & Curtius, & Diodorus, & Plinius.

Διονύσιος ὁ Στωϊκός] De quo Cicero Tuſcul. Quæſt. lib. II. ubi ait illum multos verſus admiſcere orationi ſolere, ſed nullo delectu, nullâ elegantiâ.

καὶ ἐρωτηθεὶς τίς εἴη, Κατάσκοπος, ἔφη, τῆς σῆς ἀπληστίας] Paulò aliter refert Plutarchus in libro Quomodo aſſentator ab amico dignoſcatur: εὖ δὲ καὶ Διογένης, ὃς ἐπεὶ παρελθὼν εἰς τὸ τοῦ Φιλίππου στρατόπεδον, ὅτε τοῖς Ἕλλησιν ἐβάδιζε μαχούμενος, ἀνήχθη πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἀγνοῶν, ἠρώτησεν εἰ κατάσκοπός ἐστι· Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, κατάσκοπος, ὦ Φίλιππε, τῆς ἀβουλίας σου καὶ τῆς ἀνοίας, δι' ἣν, οὐδενὸς ἀναγκάζοντος, ἔρχῃ περὶ βασιλείας καὶ τοῦ σώματος ὥρᾳ μιᾷ διακυβεύσων. *Rectè etiam Diogenes, qui in caſtra Philippi in bellum contra Græcos proficiſcentis cùm veniſſet, eſſetque ad Regem adductus, & non agnitus, interrogaretur ab eo nunquid explorator eſſet? Omnino, inquit, ſum tuæ, Philippe, ſtultitiæ atque amentiæ explorator, qui, nullâ neceſſitate urgente, de regno & corpore tuo venis unâ horâ*

A *fortunæ aleam ſubiturus.* Meminit & Arrianus ad Epictetum lib. III. cap. 22. quod eſt de ſecta Cynica: καὶ ὡς ὁ Διογένης ἀπαχθεὶς πρὸς Φίλιππον, μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην κατάσκοπος εἶναι. τῷ γὰρ ὄντι κατάσκοπός ἐστιν ὁ Κυνικὸς, τοῦ τίνα ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις φίλα, καὶ τίνα πολέμια. καὶ δεῖ αὐτὸν ἀκριβῶς κατασκεψάμενον, ἐλθόντ' ἀπαγγεῖλαι τ' ἀληθῆ, μήθ' ὑπὸ φόβου ἐκπλαγέντα, ὥστε τοὺς μὴ ὄντας πολεμίους δεῖξαι, μήτε τινὰ ἄλλον τρόπον ὑπὸ τῶν φαντασιῶν παραταραχθέντα, ἢ συγχυθέντα. *Sicut Diogenem poſt Chæronenſem cladem, pro exploratore ad Philippum adductum eſſe ferunt: revera enim explorator eſt Cynicus: Quænam hominibus jucunda ſint, quæ inviſa, ſpeculatur: quæ ubi accuratè indagarit, vera renuntianda ſunt, nec metu per-*
B *culſum, ut eos qui hoſtes non ſunt, pro hoſtibus oſtendat; nec alio quovis modo à viſis ſeductum, aut confuſum.* Quò reſpexit idem Arrianus lib. I. cap. 24. περί σου κατάσκοπος ἀποσταλεὶς Διογένης ἄλλα ἡμῖν ἀπήγγελκεν, ὅτι ὁ θάνατος οὐκ ἔστι κακός· οὐδὲ γὰρ αἰσχρόν. Vide Philoſtratum lib. VII. de Vita Apollonii cap. I. & 2.

Ἀθλίας παρ' Ἀθλίου, δι' Ἀθλίου, πρὸς Ἄθλιον] Ludus in voce. Vitioſè ſuprà Ἀθλία, pro Ἀθλίου.

Περδίκκου ἀπειλήσαντος, εἰ μὴ ἔλθοι πρὸς αὐτὸν, &c.] Ad Theodorum & Lyſimachum refert Cicero Tuſcul. Quæſt. libro V. *Theodorus Lyſimacho mortem minitanti, Magnum verò, inquit, effeciſti, ſi cantharidis vim conſecutus es.*

ἐβόα πολλάκις λέγων τὸν ἀνθρώπων βίον ῥᾴδιον ὑπὸ
C τῶν θεῶν δεδόσθαι, ἀποκεκρύφθαι δὲ αὐτὸν ζητούντων, &c.] Reſpiciens videlicet illud Heſiodi;

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισιν.

Verè autem ἐβόα. Stobæus Serm. XI. ex Diogenis Diatribis. *Diogenes aliquando in Antiſthenem incidens, reprehendit ipſum, ut in dicendo remiſſiorem ſe multò, & qui vix etiam altum clamans exaudiretur. Se ipſum verò tubam conviciorum appellabat. Qui verbis ſe ulciſcens Antiſthenes, pro tuba ſe ſimilem eſſe veſpis reſpondit, quæ ſonum quidem aliis haud magnum edant, ſpiculum autem habeant acerrimum. Plurimùm verò Antiſthenes liberæ Diogenis linguæ promptitudine delectabatur.* Stobæi Græca ſic Latinè ſonant.

θεασάμενός ποτε μειράκιον λίθοις βάλλον ἐπὶ σταυ-
D ρὸν, Εὖγε, εἶπε· τεύξῃ γὰρ τοῦ σκοποῦ] Ad oram horum verborum in Laërtio Florentis Chriſtiani ſcriptum fuit hoc diſtichum ad Crucipetam:

Qui ſaxis, tenſoque Crucem petis improbus arcu,
Dignus es optato qui potiare ſcopo.

κύων τεῦτλα οὐκ ἐσθίει] Infrà in eadem Vita: δύο μαλακῶν περικρυπτομένων αὐτὸν, ἔφη, Μὴ εὐλαβεῖτε· κύων τεῦτλα οὐ τρώγει. Ibi nos vide.

Κακοδαίμων μὲν οὖν ἐστιν, εἶπεν, ὃς καὶ ἀριστᾷ καὶ δειπνεῖ, ὅταν Ἀλεξάνδρῳ δόξῃ] De Ariſtotele & de Philippo hoc dixiſſe Digenem auctor eſt Plutarchus in libro de Exſilio: τὸ τοῦ Διογένους, Ἀριστοτέλης ἀριστᾷ, ὅταν δοκῇ Φιλίππῳ· Διογένης, ὅταν Διογένει.

ἐπ' ἀγορᾶς ποτε χειρουργῶν, Εἴθε, ἔφη, καὶ τὴν κοι-
E λίαν ἦν παρατρίψασθαι μὴ πεινῆν] Idem teſtatur Athenæus IV. 15. Διογένης τε πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας αὐτῷ ἀποτειβομένῳ, ἔλεγεν, Εἴθ' ἠδυνάμην καὶ τὴν γαστέρα τρίψας, τῆς πείνης καὶ τῆς ἐνδείας παύσασθαι. Et Plutarchus De Stoicorum repugnantiis: ἐπαινεῖ τὸν Διογένην, loquitur de Chryſippo, τὸ αἰδοῖον ἀποτριβόμενον ἐν φανερῷ, καὶ λέγοντα πρὸς τοὺς παρόντας, Εἴθε καὶ τὸν λιμὸν οὕτως ἀποτρίψασθαι τῆς γαστρὸς ἠδυνάμην. Meminit & Galenus de locis affectis lib. VI. Διογένης οὖν ὁ Κυνικὸς ἑταίρᾳ ποτὲ συνθέμενος, ὥς φασιν, ὅπως αὐτὸν ἀφίκηται (Lege ὅπως πρὸς αὐτὸν apud ſolos enim Poëtas, idque rarò, verbum ἀφικνοῦμαι præpoſitione caret) βραδυνούσης αὐτῆς, ἀπετρίψατο τὸ σπέρμα, προσαπτόμενος τῇ χειρὶ τὸ αἰδοῖον· καὶ μετὰ ταῦτα παραγενομένην ἀπέπεμψεν, εἰπὼν, τὴν
F χεῖρα φθάσαι, τὸν ὑμέναιον ᾆσαι. Huc ſpectat, quod ait Agathias lib. VII. Anthologiæ in Epigrammate de diverſa ſectandi amoris via:

Πάντ' ἄρα Διογένης ἔφυγεν τάδε· τὸν δ' ὑμέναιον
Ἤειδεν παλάμῃ, Λαΐδος οὐ χατέων.

Videatur Dion Chryſoſtomus, Orat. VI. & Joannes Chryſoſtomus in Babyla Martyre. Meminit & infrà Laërtius in hac Vita, ubi nos vide.

χειρουργῶν] Reſpexit hunc locum Varinus: δεφόμενοι· οἱ ταῖς χερσὶν ἀσελγαίνοντες, ὧν ἡ ἀσέλγεια καὶ χειρουργία λέγεται.

εἰ μὴ ἀνασυράμενος δείξειε πότερον γυνή ἐστιν ἢ ἀνήρ] Vide nos infrà ad Hipparchiam.

πρὸς

πρὸς τὸ κοτταβίζον ἐν τῷ βαλανείῳ μειράκιον, &c.] Neminem eſſe puto paulò eruditum, cui notus non ſit celeberrimus Antiquorum in conviviis *κοτταβισμοῦ* luſus: quare de eo dicere ſuperſedeo. Qui de eo plurima ſcire volet, adeat Meurſium in libro de Ludis Græciæ. A

Pag. 149. *τρισανθρώπους ἀπεκάλει, ἀντὶ τοῦ τρισαθλίους*] Homine enim nihil miſerius atque ſuperbius, ut veriſſimè Plinius ait. Dixerat priùs Homerus,

Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

τὸν πλούσιον ἀμαθῆ, πρόβατον εἶπε χρυσόμαλλον] Aliter Theon Sophiſta in Progymnaſmatis: *Διογένην τὸν Κυνικὸν φιλόσοφον ἰδόντα μειράκιον πλούσιον, ἀπαίδευτον, φασὶν εἰπεῖν, Οὗτός ἐστι ῥύπος περιηργυρωμένος,* hoc eſt, *argentatæ ſordes.* Idem legas apud Maximum in Sententiis. Exſtat etiam Græcus ſenarius: B

Ῥύπος πέφυκε γυμνὴ ἠργυρωμένος.

Sunt tamen qui legant cùm apud Theonem tum apud Maximum, *ἵππος περιηργυρωμένος.* Stobæus Serm. II. tribuit Socrati: *Σωκράτης ἰδὼν μειράκιον πλούσιον καὶ ἀπαίδευτον, Ἰδοὺ, ἔφη, χρυσοῦν ἀνδράποδον.*

πρὸς πάντων μεμφομένου] Nota *μέμφομαι* in ſignificatione paſſiva.

μειρακίου διαδειχνυμένου] Videtur legiſſe Aldobrandinus *διαδειπνυμένου*, aut *δεδειπνισμένου*: nam vertit, *convivium agente.*

θέρμων ἔκαμπτε] Codex Regius *ἔκαπτε*, *devorabat.* Optimè. Quâ de lectione Claudius Mitalerius ad oram libri monuerat. Etiam Florentinus *ἔκοπτε*, vitioſè pro *ἔκαπτε*, unâ literâ minùs. C

λέγοντος δὲ αὐτῷ τινος ἰσχυρῶς δεισιδαίμονος, &c. *Ἐγὼ δέ γε, εἶπε, παρὼν ἐξ ἀριστερῶν, βρέμειν σε ποιήσω*] Legendum ex Codice Regio *πταρὼν ἐξ ἀριστερῶν*, *à ſiniſtris ſternutans.* Quam veriſſimam emendationem, quemadmodum & præcedentem, etiam Bigotius noſter ad oram libri notaverat. Superſtitioſi homines è ſternutamento augurium captaſſe res eſt notiſſima. Appoſitè ad Laërtium Plutarchus libro de Genio Socratis: *Μεγαρικοῦ τινος ἤκουσα (Τερψίωνος δὲ ἐκεῖνος) ὅτι τὸ Σωκράτους δαιμόνιον, πταρμὸς ἦν, ὅ, τε παρ' αὐτοῦ καὶ ὁ παρ' ἄλλων· ἑτέρου μὲν πταρόντος ἐκ δεξιᾶς* (Ita legendum, non *παρόντος*, ut vulgò ſcriptum eſt: atque obiter obſerva, cùm apud Laërtium, tum apud Plutarchum, in eodem vocabulo peccatum eſſe) *εἴτ' ὄπισθεν, εἴτ' ἔμπροσθεν, ὁρμᾶν αὐτὸν ἐπὶ τὴν πρᾶξιν· εἰ δ' ἐξ ἀριστερᾶς, ἀποτρέπεσθαι,* &c. *Terpſionem audivi Megaricum dicentem, Genium Socratis fuiſſe ſternutationem, cùm ipſius, tum aliorum: alio quidem ſternutante à dextra, ſive ante ſive poſt ipſum, ſolitum ſe fuiſſe ad agendum conferre: ſin à ſiniſtra fieret, ceſſaſſe.* Adde Originem contra Celſum lib. IV. extremo. D

καὶ πάλιν, εἰπόντος τινὸς, Σινωπεῖς σου φυγὴν κατέγνωσαν· Ἐγὼ δέ γε, εἶπεν, ἐκείνων μονήν] Quod idem teſtatur Plutarchus in libello de Exſilio: *διὸ καὶ Διογένης ὁ κύων πρὸς τὸν εἰπόντα, Σινωπεῖς σου φυγὴν ἐκ Πόντου κατέγνωσαν. Ἐγὼ δὲ, εἶπεν, ἐκείνων ἐν Πόντῳ μονὴν, Ἀκραῖς ἐπὶ ῥηγμῖσιν Εὐξείνου Πόντου.* Verſum eſſe ex Iphigenia Taurica Euripidis ait Leopardus in Diogenis Vita: ſed ego ibi eum non reperi. Ut ſtet verſus, legendum *Εὐξείνου πόρου·* Pergamus. Diogenes ipſe in Epiſt. ad Sinop. *Ὑμεῖς μὲν ἐμοῦ φυγὴν κατεψηφίσασθε· ἐγὼ δὲ ὑμῶν μονήν· οἰκήσετε γοῦν διὰ τοῦτο, ὑμεῖς μὲν Σινώπην, ἐγὼ δὲ Ἀθήνας· τουτέστιν ὑμεῖς μὲν μετὰ τῶν ἐμπόρων, ἐγὼ δὲ μετὰ Σόλωνος καὶ τῶν τὴν Ἑλλάδα ἠλευθερωκότων ἀπὸ τῶν Μηδικῶν,* &c. Arrianus Epicteti Diſſertat. III. cap. 22. quod eſt de ſecta Cynicorum. *φεῦγε. καὶ ποῦ; δύναταί τις ἐκβαλεῖν ἔξω τοῦ κόσμου; οὐ δύναται. ὅπου δ' ἂν ἀπέλθω, ἐκεῖ ἥλιος, ἐκεῖ σελήνη, ἐκεῖ ἄστρα, ἐνύπνια, οἰωνοὶ, ἡ πρὸς θεοὺς ὁμιλία.* *Ito in exſilium. Quò? Poteſtne quiſquam exulare extra mundum? Non poteſt. Quocumque abiero, ibi erit Sol, ibi Luna, ibi Stellæ, ſomnia, auguria, colloquia cum Deo.* E

ἀπὸ τῶν Ὀλυμπίων ἐπὶ τὰ Νέμεα] Ludus in voce *Νέμεα*, quam *ἀπὸ τοῦ νέμειν*, id eſt, *à paſcendo*, fingit eſſe dictam. F

ἐρωτηθεὶς διὰ τί οἱ ἀθληταὶ ἀναίσθητοί εἰσιν, ἔφη, ὅτι κρέασιν ὑείοις καὶ βοείοις ἀνῳκοδόμηνται] Quod Diogenis dictum miror omiſiſſe Galenum in Protreptico, ubi tam multa habet adverſùs Athletas: quamquam ille ibi hæc non abſimilia ponit: *σαρκῶν γὰρ ἀεὶ καὶ αἵματος ἀθροίζοντες πλῆθος, ὡς ἐν βορβόρῳ πολλῷ τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν ἔχουσι κατεσβεσμένην, οὐδὲν ἀκριβὲς νοῆσαι δυναμένην, ἀλλ' ἄνουν ὁμοίως τοῖς ἀλόγοις ζώοις.* *Nam carnis ſanguiniſque molem ſibi aggerentes, animam nacti ſunt quaſi cœno immerſam, quæ nec accuratè cogitat quidquam, nec minùs quàm belluarum animæ, ſtupida vecorſque eſt.*

ἐρωτηθείς ποτε ὑπὸ τοῦ τυράννου, ποῖος ἂν εἴη ἀμείνων χαλκὸς εἰς ἀνδριάντα, ἔφη, Ἀφ' οὗ Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐχαλκεύθησαν] Antiphonti tribuit Plutarchus in libello de Adulatoris & Amici diſcrimine: *κακῶς δὲ καὶ Ἀντιφῶν, παρὰ Διονυσίῳ ζητήσεως οὔσης καὶ λόγου, Ποῖος χαλκὸς ἄριστος, Ἐκεῖνος, εἶπεν, ἐξ οὗ κατεσκεύασαν Ἀθηναῖοι τὰς Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος εἰκόνας.*

μελετῶ, εἶπεν, ἀποτυγχάνειν] Narrat idem & Plutarchus in libro περὶ *δυσωπίας*: *Διογένης μὲν οὖν τοὺς ἀνδριάντας ᾔτει περιιὼν ἐν Κεραμεικῷ, καὶ πρὸς τοὺς θαυμάζοντας ἔλεγε ἀποτυγχάνειν μελετᾶν.*

νεογάμου ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν, Ὁ τοῦ Διὸς παῖς Ἡρακλῆς Καλλίνικος ἐνθάδε κατοικεῖ, μηδὲν εἰσίτω κακόν· ἐπέγραψε, Μετὰ τὸν πόλεμον ἡ συμμαχία] Narrat paulò aliter Clemens Alexandrinus, qua de re paulò ſuprà dicebamus.

Εἰ οὕτως ἠρίστας, οὐκ ἂν οὕτως ἐδείπνεις] Refertur & à Maximo Gnomologo, qui & ſimillimum huic dictum Platonis narrat.

τὴν φιλαργυρίαν εἶπε μητρόπολιν πάντων τῶν κακῶν] Tribuitur Bioni à Stobæo Serm. VIII. *Βίων ὁ σοφιστὴς τὴν φιλαργυρίαν μητρόπολιν ἔλεγε πάσης κακίας εἶναι.* Similiter D. Paulus I. ad Timotheum VI. 10. avaritiam appellat omnium malorum radicem: *ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία.* Similiter & Timon apud Stobæum aiebat *στοιχεῖα τῶν κακῶν εἶναι ἀπληστίαν καὶ φιλοδοξίαν*: *elementa eſſe malorum omnium inſatietatem & ambitionem.*

μητρόπολιν] Nota loquendi modum, quem & alios Scriptores uſurpaſſe obſervabam. Magnus Hippocrates lib. περὶ *ἀρχῶν*: *ὁ δὲ ἐγκέφαλός ἐστι μητρόπολις τοῦ ψυχροῦ καὶ τοῦ κολλώδεος.* Philo apud Plutarchum Sympoſ. VIII. 2. *μάλιστα δὲ γεωμετρία, κατὰ τὸν Φίλωνα, ἀρχὴ καὶ μητρόπολις οὖσα τῶν ἄλλων,* &c. Ita Chryſippus apud Athenæum lib. III. Archeſtrati libros περὶ *τῆς γαστρολογίας*, Epicuri philoſophiæ metropolim appellabat: & vinum Pontianus quidam *πάντων τούτων τῶν δεινῶν μητρόπολιν*, apud eumdem Athenæum lib. X.

Pag. 150. *τὸν ἔρωτα, σχολαζόντων ἀσχολίαν*] Etiam Theophraſtus, apud Stobæum, amorem vocabat *πάθος ψυχῆς σχολαζούσης.* *Amor otioſæ cauſſa ſollicitudinis*, Inquit P. Syrus. Et Petrarcha cap. I. de Amoris triumpho: *Ei nacque d'ozio, e di laſcivia umana*; quod habuit ab auctore Tragœdiæ, quæ Octavia inſcripta eſt, ſive ille ſit Florus, ut viſum Gerardo Voſſio; ſive Scæva Memor, ut Joſephus Scaliger exiſtimabat.

Vis magna mentis, blandus atque animi calor
Amor eſt: juventâ gignitur: luxu, otio
Nutritur inter læta Fortunæ bona.

Noti ſunt in hanc rem Ovidii verſus in libro de Remedio amoris.

ἐρωτηθεὶς τί τῶν θηρίων κάκιστα δάκνει, ἔφη, Τῶν μὲν ἀγρίων, συκοφάντης· τῶν δὲ ἡμέρων, κόλαξ] Eadem de re interrogatus, aliàs reſpondit, *In montibus urſi & leones, in urbibus verò publicani & delatores.* Exſtat apud Antonium Gnomologum.

ἰδών ποτε δύο Κενταύρους κάκιστα ἐζωγραφημένους, ἔφη, Πότερος τούτων χείρων ἐστί;] Jocus in voce *χείρων*, quæ & *Centauri* nomen, & τὸ *pejor* deſignat. Similiter Ariſtides Oratione in Aſclepiadas, ubi de Æſculapio: *γενομένους δ' αὐτοὺς τρέφει ὁ πατὴρ ἐν Ὑγιείας κήποις· καὶ ἐπειδὴ ἐδέχετο ἡ ἡλικία, οὐκ ἐδιδάξατο τὴν τέχνην ἰατρικήν· ἀλλ' ἐδίδαξεν αὐτός. οὐ γὰρ ἔτι ἐν Χείρωνος ἔδει βαδίζειν, ἔχοντας οἴκοι ἐπιστάτην, οὐ πολὺ δὴ κατ' ἐπωνυμίαν Χείρων ἤδη ἦν δεύτερος.* *Eos pater, ut nati fuerunt, in Horto Sanitatis educavit: provectiores autem factos non curavit ab alio in arte medica inſtituendos; ſed ipſe eos docuit. Nec enim ad Chironem itare oportebat eos, qui domi præceptorem haberent, quo Chiron etiam, juxta nomen ſuum, longè erat inferior.* Et Sidonius Epiſt. lib. II. epiſt. 12. ubi de Juſto quodam, Medico: *Sanè contubernio noſtro, jure amicitiæ, Juſtus adhibebitur; quem ſi jocari liberet in triſtibus, facilè convincerem, Chironicâ magis inſtitutum arte, quàm Machaonicâ.* Noſter quoque infrà in hac ipſa Diogenis Vita: *εὐμόρφῳ μειρακίῳ ἀπιόντι εἰς συμπόσιον, ἔφη, χείρων ἐπανήξεις· τοῦ δὲ ἐπανελθόντος, καὶ τῇ ἑξῆς εἰπόντος, Καὶ ἀπῆλθον, καὶ χείρων οὐκ ἐγενόμην, ἔφη, Χείρων μὲν οὔ, Εὐρυτίων δέ.* Quem locum ſuo loco exponemus.

τὴν γαςέρα, χάρυβδιν ἔλεγε τοῦ βίου] τοῦ βίου, id eſt, victuum.

ἀκούσας ποτὲ, ὅτι Διδύμων ὁ μοιχὸς συνελήφθη, Ἄξιος, ἔφη, ἐκ τοῦ ὀνόματος κρεμᾶσθαι] Nam δίδυμοι ſunt teſtes, qui quidem cremaſteribus ſuſpenduntur. Meminit hujus dicti & Theon Sophiſta in Progymnaſmatis: Δίδυμος ὁ αὐλητὴς ἁλοὺς ἐπὶ μοιχείᾳ, ἐκ τοῦ ὀνόματος ἐκρεμάσθη. Et iterum: Διδύμου τοῦ αὐλητοῦ ἁλόντος ἐπὶ μοιχείᾳ, καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος κρεμασθέντος. Ex quibus locis diſcimus Mœchum illum fuiſſe Tibicinem. Δίδυμος Theoni dicitur, qui hîc & infrà Διδύμων à Laërtio noſtro appellatur. Διδύμων aptiorem joco anſam præbet, & ita apud Theonem reponendum videtur. Διδύμων ἐκ τοῦ ὀνόματος, hoc eſt, ἐκ τῶν διδύμων, ἄξιος κρεμᾶσθαι.

ἐρωτηθεὶς διὰ τί τὸ χρυσίον χλωρόν ἐστιν, ἔφη, Ὅτι πολλοὺς ἔχει τοὺς ἐπιβουλεύοντας.] Similiter Comicus quidam apud Scholiaſten Ariſtophanis ad Plutum Act. I. Sc. 2. Καί τις τῶν Κωμικῶν φησι,

> Τί ποτ' ἐστὶ χλωρὸν ἀντιβολῶ τὸ χρυσίον·
> Δέδοικ' ἐπιβουλευόμενον ὑπὸ πάντων ἀεί.

ἰδὼν δραπέτην ἐπὶ φρέατι καθήμενον, ἔφη, Μειράκιον, βλέπε μὴ ἐμπέσῃς.] Luſus in voce. φρέαρ eſt & *puteus*, & δικαστηρίου nomen apud Athenienſes. Pollux VIII. 10. Τὸ ἐν φρεάττοι· ἐν τούτῳ ἐκρίνετο, εἴ τις τῶν φευγόντων ἐπ' ἀκουσίου φόνου αἰτίας, δευτέραν αἰτίαν ἑκουσίου προσλάβοι. Videtur luſiſſe & in voce ἐμπίπτειν. ἐκπίπτειν δίκης eſt *cauſâ cadere*: &, puto, βλέπε μὴ ἐκπέσῃς ſcripſerat Laërtius. Nihil tamen muto; nam & μὴ ἐμπέσῃς rectè legi poteſt: nempe εἰς τοὺς διώκοντας, & εἰς τὸ φρέαρ.

ἱματιοκλέπτην ἐν τῷ βαλανείῳ, ἔφη, Ἐπ' ἀλειμμάτιον ἢ ἐπ' ἄλλο ἱμάτιον] Id eſt, *ad unctiunculam, an ad aliud veſtimentum*? Luſus in voce, qui erit melior, ſi legatur ἢ ἐπ' ἀλλ' ἱμάτιον. De furibus balneariis Juriſconſulti noſtri affatim.

ἰδών ποτε γυναῖκας ἀπ' ἐλαίας ἀπηγχονισμένας, Εἴθε γὰρ, ἔφη, πάντα τὰ δένδρα τοιοῦτον καρπὸν ἤνεγκεν] Ei confine eſt illud apud Ciceronem in libro II. de Oratore: *Salſa ſunt etiam quæ habent ſuſpicionem ridiculi abſconditam: quo in genere eſt illud Siculi, cui cùm familiaris quidam quereretur, quòd diceret uxorem ſuam ſuſpendiſſe ſe de ficu: Amabò te, inquit, da mihi de iſta arbore quos ſeram ſurculos*: de quo mentionem fecit & Quintilianus lib. VI. cap. de Riſu.

λωποδύτην] Hoc eſt, veſtium in monumentis, furem: à nomine inuſitato λῶπος quod *veſtem* ſignificabat, & verbo δύειν, id eſt ſurripere.

τίπτε σὺ ὧδε φέριστε, &c.] Iliad. K. 343. & 387. legitur hic verſus. Ἤ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνηώτων. Hæc autem verba, τίπτε σὺ ὧδε φέριστε, ſunt Diogenis Cynici: volui dicere non eſſe Homeri.

τίς σε ἐξοίσῃ] Sic Terentius *effertur*.

ὁ χρήζων τῆς οἰκίας] Quantò meliùs Demonax apud Lucianum: ὀδμή με θάψει. *fœtor me ſepeliet*.

μειράκιον εὔμορφον ἀφυλάκτως ἰδὼν κοιμώμενον, νύξας, Ἐπέγειραι, ἔφη, Μή τίς σοι εὕδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ] Legendum omnino μεταφρένῳ. volebat Leopardus in Vita Diogenis. Carmen, inquit, Homericum Iliad. Θ.

> Μή τίς τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ,

quo Diomedes fugientem Ulyſſem compellat, accommodavit Diogenes, mutatâ dictione φεύγοντι *fugienti*, in εὕδοντι *dormienti*, & dictione μεταφρένῳ, id eſt, *loco medio inter ſcapulas*, in μεταφρένῳ, id eſt, *loco medio inter renes*. Nihil mutarim: nam μετάνεφρον vox inſolens eſt; neque πρωκτὸν multò ſignantius notat, quàm μετάφρενον, quæ vox eam dorſi partem ſignificat, quæ τῷ φρεσὶν, hoc eſt, *præcordiis* oppoſita eſt: quo ſenſu eumdem haberet ſitum ac μετάνεφρον. Adde μεταφρένου ſignificationem ad totam corporis poſteriorem partem facilè extendi, ut pars pro toto uſurpetur. δόρυ uſurpavit pro ea corporis parte quæ honeſtè nominari non poteſt. Similiter Auſonius in Centone, Virgilii verſum παρῳδιάζων,

> *Intorquet ſummis annixus viribus haſtam.*

Tale quoque illud Veſpaſiani ex Homero, *de quodam proceræ ſtaturæ, improbiúſque vaſato*,

> —— μακρὰ βιβὰς, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.

Ita legendus hic locus apud Suetonium, non, ut vulgò legitur, *improbiúſque nato*, Joanne Rutgerſio, viro elegantiſſimo juxtà & doctiſſimo, videbatur, Var. Lect. lib. & cap. II. ubi eum vide. Plautus in Caſin. eam partem *gladium* vocat, Catullus *ſiculam*; *telum* dicitur in Catalectis. Etiam apud Heſychium ὅπλον exponitur τὸ αἰδοῖον.

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγοράζεις] Parodia ad verſum Homericum, Iliad. Σ. 95. οἷ' ἀγορεύεις in οἷ' ἀγοράζεις feſtivè commutando.

Πλάτωνος περὶ ἰδεῶν διαλεγομένου, καὶ ὀνομάζοντος τραπεζότητα, &c.] Ammonius in Porphyrium hoc dictum tribuit Antiſtheni: ὁ Ἀντισθένης ἔλεγε τὰ γένη καὶ τὰ εἴδη ἐν ψιλαῖς ἐπινοίαις εἶναι, λέγων ὅτι ἵππον μὲν ὁρῶ, ἱππότητα δὲ οὐχ ὁρῶ.

ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, Ποῖός τίς σοι, Διόγενες, δοκεῖ Σωκράτης; εἶπε, Μαινόμενος.] Cùm primùm in hunc locum incidi, exiſtimabam hoc de Socrate dictum Diogenis, εἰρωνικῶς accipiendum: abſit enim ut credam Diogenem seriò locutum, cùm Socratem, omnis Philoſophiæ parentem, quique Hominum ſapientiſſimus ab Oraculo eſt judicatus, *furentem* appellavit. Deinde cùm hæc verba in Editione Baſileenſi, in Regio Codice, & in Florentino deſiderari animadvertiſſem, additamentum eſſe non dubitavi. Et profectò ita eſt. Ea ad oram horum verborum Πλάτωνος περὶ ἰδεῶν, &c. quæ proximè præceſſere, Sciolus quidam adnotaverat: ſed non ut hodie leguntur. Scripſerat quippe, ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος, Plato ſcilicet, Ποῖός τις σοι Διογένης δοκεῖ; Σωκράτης, εἶπε, Μαινόμενος. Ex quo poſtea imperiti Librarii, qui hæc verba in textum recepere, fecerunt, ποῖός τις σοι, Διόγενες, δοκεῖ Σωκράτης; cùm de Diogenis, non de Platonis dictis hîc ageretur. Habuit autem Sciolus ille hoc Platonis de Diogene dictum ab Æliano, cujus hæc ſunt verba Var. Hiſt. lib. XIV. cap. 33. εἰώθει δὲ, φασὶν, ὁ Πλάτων, περὶ Διογένους λέγειν, ὅτι μαινόμενος οὗτος Σωκράτης ἐστίν. *Solebat enim, ut vulgò fertur, de Diogene Plato dicere, illum eſſe Socratem furentem.*

ἐρωτηθεὶς ποίῳ καιρῷ δεῖ γαμεῖν, ἔφη, Τοὺς μὲν νέους μηδέποτε, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους μηδεπώποτε] Ridiculè bis idem dicit, inquit Leopardus, cùm prima facie videatur diverſum dicere. Fruſtra. Legendum τοὺς μὲν νέους μηδέπω, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους μηδεπώποτε. Idem Laërtius de Thalete: καὶ λέγουσιν ὅτι τῆς μητρὸς ἀναγκαζούσης αὐτὸν γῆμαι, Νὴ Δία, ἔλεγεν, οὐδέπω καιρός· εἶτα ἐπειδὴ παρήβησεν, ἐγκειμένης, εἶπεν, οὐκέτι καιρός.

ἐρωτηθεὶς τί θέλοι κονδύλου λαβεῖν, Περικεφαλαίαν, ἔφη.] Tribuit Caſtruccio Caſtracani Nicolaus Macchiavellus: *Sendo ancora ſotto lo imperio di Meſſer Franceſco Guinigi, è dicendoli uno ſuo equale, che vuoi tu che io ti dia, è laſciamiti dare una ceſſata? riſpoſe Caſtruccio, uno elmetto.* Vide ſuprà ſimile dictum ejuſdem Diogenis.

μειράκιον ἰδὼν καλλωπιζόμενον, ἔφη, Εἰ μὲν πρὸς ἄνδρας, ἀτυχεῖς· εἰ δὲ πρὸς γυναῖκας, ἀδικεῖς] Baſilius Magnus in Oratione ad Adoleſcentes de profanarum literarum utilitate, meminit hujus dicti: κουρὰς δὲ καὶ ἀμπεχόνας, ἔξω τῶν ἀναγκαίων, περιεργάζεσθαι, ἢ δυστυχούντων ἐστὶ, κατὰ τὸν Διογένους λόγον, ἢ ἀδικούντων.

ἰδών ποτε μειράκιον ἐρυθριῶν, Θάρρει, ἔφη, τοιοῦτόν ἐστι τῆς ἀρετῆς τὸ χρῶμα] Notiſſimus eſt in hanc rem verſus Menandri,

> Ἐρυθριῶν πᾶς χρηστὸς εἶναί μοι δοκεῖ.

δυοῖν ποτε νομικοῖν ἀκούσας, τοὺς δύο κατέκρινεν, εἰπὼν, τὸν μὲν κεκλοφέναι, τὸν δὲ μὴ ἀπολωλεκέναι.] Perſimilis exſtat ſimii inter lupum & vulpem ſententia apud Phædrum lib. I.

> *Tu non videris perdidiſſe quod petis:*
> *Te credo ſubripuiſſe quod pulchrè negas.*

ἐρωτηθεὶς ποῖον οἶνον ἡδέως πίνει, ἔφη, Τὸν ἀλλότριον] Magnus, unus è Convivis apud Athenæum lib. III. cap. 29. ubi de Cynicis: οὗτοι ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι, ἀερίοικοι, κατὰ τὸν Κωμικὸν Εὔβουλον, ἀνόσιοι, λάρυγγες, ἀλλοτρίων κτεάνων παραδειπνίδες.

Πρὸς τὸν εἰπόντα, Πολλοί σου καταγελῶσιν, Ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη, οὐ καταγελῶμαι] Idem atque iiſdem verbis narrat Plutarchus in Fabio Maximo: ἀλλ' ὥσπερ Διογένης ὁ σοφὸς, εἰπόντος τινὸς πρὸς αὐτὸν, Οὗτοί σου καταγελῶσιν, Ἀλλ' ἐγὼ, εἶπεν, οὐ καταγελῶμαι· μόνους ἡγούμενος καταγελᾶσθαι τοὺς ἐνδιδόντας, καὶ πρὸς τὰ τοιαῦτα διαταραττομένους. *Sicut Diogenes ille ſapiens, cùm ei quidem diceret, Iſti derident te; Ego enim vero, inquit, non derideor: illos derideri ſolos exiſtimans, quos obſtupefacerent & terrerent iſta.*

πρὸς

πρὸς τὸν εἰπόντα κακὸν εἶναι τὸ ζῆν, Οὐ τὸ ζῆν, εἶπεν, ἀλλὰ τὸ κακῶς ζῆν.] Ad verbum Joannes Stobæus Serm. cxviii. Διογένης, εἰπόντος τινὸς, χαλεπόν ἐστι τὸ ζῆν, Οὐκ, εἶπεν, ἀλλὰ τὸ κακῶς ζῆν.

Γελοῖον, ἔφη, εἰ Μάνης μὲν χωρὶς Διογένους ζῇ, Διογένης δὲ χωρὶς Μάνου οὐ δυνήσεται] Seneca de Tranq. *Diogeni ſervus unicus fûgit, nec eum reducere, cùm monſtraretur, tanti putavit: Turpe eſt, inquit, Manem ſine Diogene poſſe vivere, Diogenem ſine Mane non poſſe. Videtur mihi dixiſſe: Age tuum negotium, Fortuna,* &c. Ælianus Var. Hiſt. xiii. 28. Διογένης ἡνίκα ἀπέλιπε τὴν πατρίδα, εἷς αὐτῷ τῶν οἰκετῶν ἠκολούθει, ὄνομα Μάνης· ὃς οὐ φέρων τὴν μετ' αὐτοῦ διατριβὴν, ἀπέδρα. προτρεπόντων δέ τινων ζητεῖν αὐτὸν, ἔφη, Οὐκ αἰσχρὸν, Μάνην μὲν μὴ δεῖσθαι Διογένους, Διογένην δὲ Μάνους; Addit Ælianus, ſervum illum oberrantem, cùm Delphos perveniſſet, à canibus diſtractum fuiſſe, ſicque fugæ pœnam heri Diogenis nomini perſolviſſe. De voce Μάνης diximus ſuprà pluribus ad Theophraſti Vitam. His adde, Muſonium in libro de Alimentis apud Stobæum Serm. xv. Μάνην pro quolibet ſervo uſurpaſſe. Vide & Brodæum ad Anthologiam lib. iii. Tit. εἰς δούλους.

Pag. 151. ἀριστῶν ἐλάας, πλακοῦντος εἰσενεχθέντος, ῥίψας, φησὶν, Ω ξένε, τυράννοις ἐκποδὼν μεθίστασο] Verſus eſt Euripidis, ex Phœniſſis, non longè ab initio. Sed rem aliter narrat ex Telete Joannes Stobæus in Sermone xv. ὁ Διογένης, inquit, καθαρὸν λαβὼν ἄρτον ἐξέβαλε τῆς πήρας τὸν αὐτόπυρον, εἰπὼν,

Ω ξένε, τυράννοις ἐκποδὼν μεθίστασο.

Diogenes panem album nactus, è pera cibarium ejecit, hunc verſum proloquens,

Hoſpes Tyrannis è via decedito.

Aliter quoque refert Gregorius Theologus in priore Invectiva contra Julianum Imperatorem, his verbis: καὶ τῆς Διογένους στωμυλίας, τοῦ τὸν πίθον οἰκοῦντος, ὑφ' ἧς τοὺς ξένους ὑπεξίστησι τοῖς τυράννοις, ἐκ τῆς Τραγῳδίας, τοὺς εὐτελεῖς ἄρτους τοῖς σησαμοῦσι. *Atque Diogenis ſcurrilitate: Diogenis inquam illius, qui dolium inhabitabat: quâ quidem ſcurrilitate ille Hoſpites, ut eſt in Tragœdia, jubet cedere Tyrannis, hoc eſt, viles & plebeios panes placentis.* Ad quem locum, ineptè, ut ſolet, Nonnus Scholiaſtes; ita ut ineptius nihil excogitari queat: λέγεται ὅτι ἐν τῷ χειμῶνι Διογένης πίθον ᾤκει, ἐν ᾧ ἑσπέρας εἰσῄει διὰ τὸ κρύος, ἡμέρας δὲ ἐξῄει διὰ τὸν ἥλιον. διὸ καί ποτε θερμαινομένου αὐτοῦ ἐν τῷ ἡλίῳ, ἐπέστη ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν, ἀποσκοτῶν αὐτῷ τοῦ μὴ θερμαίνεσθαι αὐτὸν ἐν τῷ ἡλίῳ, καὶ λέγων, Εἰπὲ, Διόγενες, τί θέλεις σοι χαρίσομαι; Ο δὲ εἶπε, Τοῦτό μοι χάρισαι, τὸ μικρὸν ὑποστῆναί μου, ἵνα θερμανθῶ, &c. Καὶ ἡ μὲν ἱστορία αὕτη. ἡ δὲ σύνταξίς ἐστιν οὕτω· Καὶ τῆς Διογένους στωμυλίας, ὑφ' ἧς τοὺς ξένους ὑπεξίστησιν· ἵν' ᾖ ὅτι Διογένης διὰ τῆς στωμυλίας ἐποίει ἀποχωρεῖν τοὺς τὴν σκιὰν αὐτῷ ποιοῦντας. τοῖς τυράννοις δὲ λέγει, ἀντὶ τοῦ, τοῖς λόγοις τοῖς τυραννικοῖς, ποιῶν ἀναχωρεῖν τοὺς ἐντυγχάνοντας. ἢ οὖν μιᾶς οὔσης τῆς κατὰ τὴν στωμυλίαν καὶ τὸν πίθον ἡ σύνταξις συνδέδεται ἢ δύο οὐσῶν τῶν ἱστοριῶν, συντάξαι δεῖ τὴν Διογένους στωμυλίαν μετὰ τοῦ ὑφ' ἧς. Οτι δὲ τυράννους καλοῦσι τοὺς θρασεῖς λόγους, καὶ αὐτὸς ὁ θεῖος ἀνὴρ Γρηγόριος εἶπεν, ὡς ἐκ τῆς Τραγῳδίας· μάλιστα γὰρ οἱ Τραγικοὶ τῇ τοιαύτῃ κέχρηνται τροπῇ. Τὸ δὲ, τοὺς εὐτελεῖς ἄρτους τοῖς σησαμοῦσιν, ἐστὶν αὐτοῦ παρῴδησις. ἔστι μὲν τοιοῦτόν τι παρὰ Τραγικοῖς, μᾶλλον δὲ παρὰ Κωμικοῖς λεγόμενον· ὅτι διὰ τῶν ἡδυτέρων ἄρτων τοὺς εὐτελεῖς ἀποφαυλίζουσιν ἄρτους· καταπαίζει οὖν ὁ θεῖος Γρηγόριος τῇ παρῳδήσει χρώμενος· ὅτι, φησὶ, διὰ τῆς στωμυλίας τῆς ἡδυνούσης ἐν τῷ φθέγγεσθαι, ἀπεφαύλιζε τοὺς παρατυγχάνοντας διελέγχων ἄρτους. κατὰ δὲ τὴν ἐμὴν κρίσιν, μίαν ἡγημαι τὴν κατὰ τὴν στωμυλίαν καὶ τὸν πίθον ἱστορίαν. Verùm & alterius dicti Diogenis, cum placentam comederet, meminit Athenæus iii. 28. quod huc bellè facit. Διογένης, inquit, πλακοῦντά ποτε ἐσθίων ἐν δείπνῳ λάβρως, πρὸς τὸν πυνθανόμενον, ἔλεγεν, ἄρτον ἐσθίειν καλῶς πεποιημένον. *Diogenes cùm avidiùs in cœna placentam voraret, interroganti quidnam comeſſet, reſpondit, panem probè confectum ſe comedere.* Hunc locum obſcuriorem ſic optimè expoſuit Caſaubonus. Gulæ deditis hominibus placentæ olim in deliciis fuere. Hieronymus ad Marcellam: *Non ſunt ſuaves epulæ, quæ non placentam redolent.* Propterea dicebat Bion, *non poſſe aliquem vulgò omnibus placere, niſi placenta fieret aut vinum Thaſium.* Igitur placenta hominibus frugi ad oblectationem, & tanquam ἥδυσμα, edebatur: panis verò, ad nutritionem, & tanquam ἔδεσμα. Cùm ergo Diogeni, ſeveriorem vitam profitenti, utpote Cynico, vitio daretur quòd placentam avidiùs devoraret, feſtivè reſpondit, non ſe placentam, ſed panem probè confectum, id enim eſt placenta, comedere.

μάστιξεν δ' ἐλάαν] Parodia de Homeri verſu 366. Iliad. E. & 45. Iliad. Θ. Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην· quibus verbis Homerus ſignificat equos ad fugam ſcuticis concitatos; Diogeni verò eadem verba ſignificabant, *abjecit autem oleam.* Hujus παρῳδίας meminit Euſtathius ad Homeri Iliad. Λ. pag. 860. Edit. Rom. δῆλον δ' ὅτι τὸ, Μάστιξεν δ' ἐλάαν, παρῴδησε Διογένης παρωσάμενος μὲν προκειμένας ἐλάας, ἤγουν καρποὺς ἐλαίας, ἁψάμενος δὲ ὄψου πολυτελοῦς. Et ad Iliad. N. pag. 949. καὶ ὁ κατὰ Διογένην ἀστεϊσμὸς τοῦ, Μάστιξεν δ' ἐλάαν. Idem dictum uſurpavit & Philoxenus, quod teſtatur Athenæus lib. vi. cap. 7. Φιλόξενος ὁ παράσιτος, Πτερνοκόπις δ' ἐπίκλην, παρὰ Πύθωνι ἀριστῶν παρακειμένων ἐλαῶν, καὶ μετὰ μικρὸν προσενεχθείσης λοπάδος ἰχθύων, πατάξας τὸ τρυβλίον, ἔφη, Μάστιξεν δ' ἐλάαν.

Ερωτηθεὶς ποταπὸς εἴη κύων, ἔφη, Πεινῶν, Μελιταῖος· χορτασθεὶς δὲ, Μολοττικός] Id eſt, *in fame blandus: ſatur, mordax & aſper.* Melitæi canes parvi erant. Heſychius: Μελιταῖον, κυνίδιον μικρόν. Erant & blanduli, quare Satyrio quidam apud Lucianum in Lapithis Alcidamantem Cynicum, adulatorem, Μελιταῖον κυνίδιον appellat. Μελιταίων κυνιδίων mentio paſſim apud Scriptores, apud Stephanum in Μελίτη, apud Theophraſtum in Charact. cap. περὶ μικροφιλοτιμίας, apud Strabonem, Callimachum, Plinium & Athenæum. Athenæus lib. xii. Μελιταῖα κυνάρια vocat, quod ideo moneo, quia κυνίδιον, non κυνάριον dici oportere vult Phrynichus. Melitas duas commemorant Geographi, alteram in Libyco mari, ſive Siculo, eſt enim inter Siciliam & Libyam; alteram in ſinu Adriatico, Epirum inter & Italiam, quam Ptolemæus nomine paululùm diverſo, *Melitinen* appellat. Ab utra Melita catuli illi Melitæi adveherentur, incertum eſt. A priore eſſe dictos Strabo ait: Callimachus, Plinius & Stephanus à poſteriore.

ἐρωτηθεὶς, εἰ σοφοὶ πλακοῦντα ἐσθίουσι, Πάντ', εἶπεν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι] Idem, ſed aliter, dixit Demonax apud Lucianum: ἐρομένῳ δέ τινι εἰ καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐσθίει, Οἴει οὖν, ἔφη, τοῖς μωροῖς τὰς μελίττας τιθέναι τὰ κηρία; *Sciſcitanti cuidam, num & ipſe placentis veſceretur, num quid exiſtimas, inquit, apes fatuis ſuos favos facere?*

ἐρωτηθεὶς, διὰ τί προσαίταις μὲν ἐπιδιδόασι, φιλοσόφοις δὲ οὔ.] Eadem habes apud Stobæum: ſed nunc locus ad manum non eſt.

ἐλπίζουσι] Similiter apud Virgil. *tantum ſperare dolorem.* Suidas: ἐλπίσας. οὐ μόνον ἐπ' ἀγαθῶν, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπὶ τῇ τοῦ μέλλοντος ἐκβάσει λέγεται παρ' Ἀττικοῖς.

κλείσατε τὰς πύλας, μὴ ἡ πόλις ὑμῶν ἐξέλθῃ] Nicolaus Macchiavellus de Caſtruccio Caſtracane: *Paſſando per una via, dove era una caſa picciola che aveva una porta grande, diſſe, Quella caſa ſi fuggirà per quella porta.*

θεασάμενός ποτε πορφυροκλέπτην περφωραμένον, ἔφη, Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή] Verſus eſt Homericus Iliad. ε. 83. cujus apud Euſtathium exſtat non diſſimilis παρῳδία in Infectorem, qui quod in purpurâ tingenda doloſè & fraudulenter verſatus eſſet, ad mortem fuerat damnatus: γνωστὸν δὲ ἐξ ἱστορίας ἐστὶν, ὅτι πορφυρεύς τις δολιευσάμενος ἐν βαφῇ, καὶ ἀπαγόμενος εἰς θάνατον κατ' ἔθος, περιεκαλέσατό ποθεν, εἰς ἀστεῖον σκῶμμα ἐκ τοῦ Ὁμήρου, τὸ, Τὸν δ' ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή. Theocritus Sophiſta de Alexandro Magno uſurpavit, cùm, patrio habitu mutato & Perſico aſſumpto, juberet ex Ionia mitti purpuras ſibi: ſcilicet innuere volebat Theocritus actum eſſe de Alexandro, poſtquam cultum patrium mutaſſet. Eumdem verſum & de ſe uſurpavit Julianus Imperator cùm Cæſar eſt creatus, ut eſt apud Ammianum Marcellinum lib. xv. Tranſtulit Clemens Alexandrinus ad mulieres molles & delicatas, quæ purpureis veſtibus immane quantum delectantur. Si quis verba ejus videre deſiderat, locus eſt in Pædagogi libro ſecundo.

Κρατεροῦ] Is eſt Craterus Macedo, de quo Plutarchus in Eumene, Halicarnaſſeus in libello de Elocutione ſect. 308. Q. Curtius, alii.

Αναξιμένει τῷ Ῥήτορι] De quo diximus.

Πλάτων θεασάμενος αὐτὸν λάχανα πλύνοντα] Tribuunt alii Ariſtippo. Vide nos ad Ariſtippum.

οἱ δὲ, τοῦτο Διαγόρου φασὶ τοῦ Μηλίου] Quos inter eſt Cicero in libris de Natura Deorum: *At Diagoras, cùm Samothraciam veniſſet, Atheos ille qui dicitur, atque ei quidam*

amicus

amicus dixiſſet; Tu, qui Deos putas humana negligere, nonne animadvertis ex tot tabellis pictis, quàm multi votis vim tempeſtatis effugerint, in portumque ſalvi pervenerint? Ita ſit, inquit: illi enim nuſquam picti ſunt, qui naufragium fecerunt, in mariq; perierunt.

εὐμόρφῳ μειρακίῳ] Meminit & alterius dicti Diogenis in formoſum puerum Auctor libelli de Eloquutione, quod hîc, quia Cyniſmum ſpectat, ponere non gravabor: Καὶ τὸ πρὸς τὸν καλὸν ῥηθὲν αὐτῷ, ſermo eſt de dictis Diogenis, περιπαλαίων γὰρ καλῷ παιδὶ Διογένης, διεκινήθη πως τὸ αἰδοῖον. τοῦ δὲ παιδὸς φοβηθέντος, καὶ ἀποπηδήσαντος· Θάρρει, ὦ παιδίον, ἔφη, οὐκ εἰμὶ ταύτῃ ὅμοιος· γελοῖον γὰρ τὸ πρόχειρον τοῦ λόγου· δεινὴ δ' ἡ κλαθομένη ἔμφασις. Καὶ ὅλως συνελόντι φράσαι, πᾶν τὸ εἶδος τοῦ Κυνικοῦ λόγου σαίνοντι ἅμα ἔοικε, καὶ δάκνοντι. *Et quod in formoſum dictum fuit ab ipſo: cùm enim luctaretur cum formoſo puero Diogenes, commota aliquo modo natura ejus eſt: Puero autem perterrefacto, ſaltuque ab eo abſtracto:* bono animo ſis Puer, *inquit*, non enim huic ſimilis ſum. *Ridiculum enim eſt quod in promptu eſt ejus dicti: gravis autem quæ latet illic vis. Et omnino, ut breviter dicam, omnis ſpecies Cynicæ orationis blandienti ſimul alicui ſimilis eſt, & mordenti.*

Χείρων μὲν οὔ· Εὐρυτίων δὲ] Id eſt, non Chiron ille Centaurus, Heroum præceptor; ſed Eurytion, ebrioſus ille Centaurus: ad cujus nomen alludendo, *εὐρέωνα, lixiorem*, hoc eſt, εὐρύπρωκτον, fuiſſe Adoleſcentem illum ſignificare voluit Cynicus. De alluſione ad vocem Χείρων diximus ſuprà.

Pag. 152. Ἐκ τῆς ἀνδρωνίτιδος, εἶπεν, εἰς τὴν γυναικωνῖτιν.] Antiſtheni tribuitur à Theone Sophiſta in Progymnaſmatis.

Τοὺς ἀσώτους εἶπε παραπλησίους εἶναι συκαῖς ἐπὶ κρημνῷ πεφυκυίαις, &c.] Paulò aliter apud Stobæum Serm. xc. τοὺς δὲ πολλοὺς τῶν πλουσίων ὡμοίου τοῖς ἐπὶ τῶν δυσβάτων καὶ ἀποκρήμνων φυομένοις δένδρεσι, καὶ ἀμπέλοις. τόν τε γὰρ τούτων καρπὸν ἀνθρώποις μὴ λαμβάνειν· κόρακας δὲ, καὶ παραπλήσια τούτων ζῶα, καταναλίσκειν· ἐκείνους τε τὸν πλοῦτον εἰς μὲν τὰ ἐπιεικῆ τῶν πραγμάτων οὐ κατατίθεσθαι, κόλαξι δὲ καὶ πόρναις, καὶ ταῖς αἰσχροτάταις ἡδοναῖς, καὶ κενωτάταις δόξαις χορηγεῖν. *Pleroſque autem divites comparabat arboribus & vitibus quæ in locis inviis ac præruptis naſcuntur: quòd iſtarum fructus non uſui ſint hominibus, ſed à corvis & ſimilibus animalium conſumantur. Itemque divites non ad honeſtas res divitiis utantur, ſed adulatoribus, meretricibus, & turpiſſimis voluptatibus, vaniſſimæque gloriæ pecunias præbeant.*

Φρύνης Ἀφροδίτην χρυσῆν ἀναθείσης ἐν Δελφοῖς, τοῦτο ἐπιγράψαι, Τῆς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας] Crateti hoc tribuit Plutarchus Orat. 11. de fortuna vel virtute Alexandri: ὁ μὲν οὖν Κράτης, ἰδὼν χρυσῆν εἰκόνα Φρύνης τῆς ἑταίρας ἑστῶσαν ἐν Δελφοῖς, ἀνέκραγεν, ὅτι τοῦτο τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας τρόπαιον ἕστηκε. Item Athenæus lib. XIII. cap. 6. qui & ſtatuam illam auream, non à Phryne, ſed ὑπὸ τῶν περικτιόνων, poſitam ait. Verba ejus ſunt: αὐτῆς δὲ τῆς Φρύνης οἱ περικτίονες ἀνδριάντα ποιήσαντες, ἀνέθηκαν ἐν Δελφοῖς χρύσεον ἐπὶ κίονος Πεντηλικοῦ· κατεσκεύασε δὲ αὐτὸν Πραξιτέλης· ὃν καὶ θεασάμενος Κράτης ὁ Κυνικὸς, ἔφη, τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας ἀνάθημα. Idem teſtatur Ælianus Var. Hiſt. 9. 32. Φρύνην τὴν ἑταίραν ἐν Δελφοῖς ἀνέστησαν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ κίονος εὖ μάλα ὑψηλοῦ. οὐκ ἐρῶ δὲ ἁπλῶς τοὺς Ἕλληνας, ὡς ἂν μὴ δοκοίην δι' αἰτίας ἄγειν πάντας, οὓς φιλῶ πάντων μάλιστα· ἀλλ' οἱ τῶν Ἑλλήνων ἀκρατέστεροι. τὸ δὲ ἄγαλμα χρυσοῦν ἦν. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Plutum rem narrat de Diogene & Laïde: δόξειε δ' ἂν ἐρᾶσθαι τῆς Λαΐδος, loquitur de Theopompo, ἐκείνης ὑπαγομένης αὐτόν· οὐ γὰρ ἐκείνου ἠράσθη Λαΐς· ἧ Διογένης ὁ φιλόσοφος ἐπιγράφει τῆς Ἑλληνικῆς ἀκρασίας τὸ τρόπαιον. Laïdem amavit Diogenes, ut ſuprà docuimus. Ceterum hîc apud Laërtium pro τῆς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας, malim ἀπὸ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας.

Ἀλεξάνδρου ποτὲ ἐπιστάντος αὐτῷ, καὶ εἰπόντος, Ἐγώ εἰμι Ἀλέξανδρος, ὁ μέγας βασιλεύς· Κἀγὼ, φησὶ, Διογένης ὁ κύων] Apuleius in Apologia: *Hoc Diogeni & Antiſtheni pera & baculus, quod Regibus diadema, quod Imperatoribus paludamentum, quod Pontificibus galerum, quod lituus Auguribus. Diogenes quidem Cynicus cum Alexandro Magno de veritate regni certabundus, baculo, ſceptri vice, gloriabatur.*

ἰδὼν Ὀλυμπιονίκην εἰς ἑταίραν πυκνότερον ἀτενίζοντα, &c.] Dioxippus vocabatur Olympionices ille. Teſtatur Ælianus, qui rem ita narrat, Var. Hiſt. lib. XII. cap. 58.

A Διώξιππος Ὀλυμπιονίκης ἀθλητὴς ὁ Ἀθηναῖος, εἰσήλαυνεν εἰς τὰς Ἀθήνας κατὰ τὸν νόμον τῶν ἀθλητῶν. συνέρρει τοίνυν τὰ πλήθη, καὶ ἄλλος ἀλλαχόθεν ἐκκρεμαννύμενος ἐθεῶντο αὐτόν· ἐν δὲ τοῖς καὶ γυνὴ κάλλει διαπρέπουσα ἀπήντησε τῇ θέᾳ. ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Διώξιππος, παραχρῆμα ἡττήθη τοῦ κάλλους, καὶ διετέλεσεν ἀποβλέπων τὴν ἄνθρωπον, καὶ ἐπιστρεφόμενος, καὶ εἰς πολλὰς τὸ πρόσωπον ἀλλάττων χροιάς. ἐκ δὴ τούτων πολλοῖς ἐγένετο κατάφωρος, μὴ ἀργῶς ἰδὼν τὴν ἄνθρωπον. μάλιστα δὲ δι' αὐτοῦ τὸ πάθος κατέγνω (χρυσοῦν κάτοπτρον Κορινθιουργὲς ἐπιπράσκετο) Διογένης ὁ Σινωπεύς· καὶ πρὸς τοὺς πλησίον, Ὁρᾶτε, εἶπε, τὸν ἀθλητὴν ὑμῶν τὸν μέγαν ὑπὸ παιδίσκης ἐκτραχηλιζόμενον. *Dioxippus pugil Olympionices Athenienſis, cùm more pugilum Athenas introiret eques, magnâque hominum multitudo conflueret, atque alius aliunde ſpectandi cupiditate dependeret, in iis femina, formâ decentiſſimâ, viſum accurrerat. Quam videns Dioxippus, ſubitò pulcritudine victus, indeſinenter fixos in mulierem oculos habuit, converſúſque, & vultu in plurimos colores mutato, animadverſus eſt ab omni multitudine, non oſcitanter, neque otioſè, feminam contemplari. Maximè verò hunc ejus affectum redarguit Diogenes Sinopenſis: etenim aureum ſpeculum operis Corinthii vendebatur, in quo ille, demonſtrato pugile, dicebat ad proximos; En pugilem veſtrum magnum, quemadmodum Puella ei cervicem confringit.* Meminit & Plut. lib. de Cur. his verbis: ὁ μὲν Διογένης θεασάμενος εἰσελαύνοντα τὸν Ὀλυμπιονίκην Διώξιππον ἐφ' ἅρματος, καὶ γυναικὸς εὐμόρφου θεωμένης τὴν πομπὴν, ἀποσπάσαι τὰς ὄψεις μὴ δυνάμενον, ἀλλ' ὑποβλέποντα καὶ παρεπιστρεφόμενον, Ὁρᾶτε, εἶπε, τὸν ἀθλητὴν ὑπὸ παιδισκαρίου τραχηλιζόμενον. *Diogenes cùm videret Dioxippum Olympico certamine victorem curru invectum; à muliercula formoſa, quæ pompam ſpectabat, oculos non poſſe avellere, ſed rejecto vultu eam intueri; Videte, inquit, athletam, cui Puella cervicem intorquet.*

δύο μαλακῶν περικρυπτομένων αὐτὸν, ἔφη, Μὴ εὐλαβεῖσθε, κύων τεῦτλα οὐ τρώγει] Ita conſtanter editi & manu exarati. Sed quid περικρυπτομένων αὐτὸν ſignificet, fateor me non intelligere. Adde quod περικρύπτομαι in Lexicis non invenitur. Legi poſſet optimo ſenſu ὑποκρυπτομένων αὐτοὺς, *ſeſe abſcondentibus. Betam* de molli uſurparunt: unde *betiſſare*, vox ficta ab Auguſto, pro *languere*, ut eſt apud Suetonium. Catullus: *Languidior tenerâ cui pendens ſicula betâ.* Nam *languidus* de molli atque effeminato paſſim dicitur. Uſurparunt & *betam* de fatuo & inſipido: quia betæ fatuæ ſunt & inſipidæ. Martialis:

Ut ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ,
O quàm ſæpe petet vina piperque Cocus!

Vide Eraſmum in Adagiis.

παιδὸς πεπορνευκότος ἐρωτηθεὶς, πόθεν εἴη, Τεγεάτης, ἔφη.] Ludens in voce Τεγεάτης: τέγος enim *lupanar* ſignificat, & *Tegea, Arcadiæ urbem.*

ἀφυῆ παλαιστὴν θεασάμενος ἰατρεύοντα, ἔφη, Τί τοῦτο; ἢ ἵνα τοὺς ποτέ σε νικήσαντας νῦν καταβάλῃς;] Martialis lib. VIII. in hunc ſenſum:

Hoplomachus nunc es, fueras Ophthalmicus antè.
Feciſti Medicus, quod facis Hoplomachus.

Et alibi:

Chirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus:
Cœpit, quo poterat Clinicus eſſe modo.

Item:

Nuper erat Medicus, nunc eſt Veſpillo Diaulus.
Quod Veſpillo facit, fecerat & Medicus.

Ἡ μὲν μάχαιρα, ἔφη, καλή· ἡ δὲ λαβὴ, αἰσχρά.] Luſus in voce λαβὴ, quæ & *enſis capulum*, & *accepti muneris occaſionem* ſignificat. Non abſimiliter idem Diogenes apud Stobæum Serm. VIII. Avaros vita velut gladio uti dicebat: οἱ φιλάργυροι, καθάπερ μαχαίρᾳ, τῷ βίῳ χρῶνται, πάντα ποιοῦντες κατὰ τὴν λαβήν.

ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη, Κοσμοπολίτης, ἔφη.] Mercator ad Diogenem apud Lucianum in Vitarum auctione: τὸ πρῶτον, ὦ βέλτιστε, ποδαπός; Cui Diogenes, παντοδαπός· τοῦ κόσμου πολίτην ὁρᾷς. Hoc alii ad Socratem referunt. Vide nos ſuprà in Socrate. τὸ κοσμοπολίτης vertit Cicero, *cujus eſt oppidum mundus totus.*

Τοὺς ἄλλους ἐνάριζ' ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας] Verſus eſt Homericus,

Τοὺς ἄλλους ἐνάριζ' ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας.

Malè hîc Editiones Stephanicæ & Baſileenſis, & Codex Florentinus ἐνάριζε. Sed & hîc legendum ὑπὸ δέκτορος. Homeri verſum reformavit Diogenes, & ad id accommodavit de quo agebatur: quâ in converſione literarum eſt acumen. Heraldum vide Obſervat. cap. 44.

τὰς ἑταίρας, ἔφη βασιλέων εἶναι βασιλίσσας· αἰτεῖν γὰρ ὅτι ἂν δόξῃ αὐταῖς.] Stobæus Serm. lxiii. Διογένης τὰς εὐμόρφους τῶν ἑταιρῶν ἐκάλει βασιλίσσας· πολλὰς γὰρ πράττειν, ἃ ἂν προστάττωσι. βασιλίδα, ſive βασίλειαν, dici oportere, non βασίλισσαν, monet Phrynichus in Ecloga Dictionum Atticarum.

Pag. 153. Διόνυσον] *Liberum Patrem.* Voluit Alexander ſe à Græcis pro Deo haberi. Aliis aliter ſtatuentibus, Lacedæmonii decretum ejuſmodi fecerunt: *Quoniam Alexander Deus eſſe vult, eſto Deus.* Λακωνικῶς τε ἅμα καὶ κατὰ τὸν ἐπιχώριον σφίσι τρόπον, ἐλέγξαντες τὴν ἔμπληξιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῦ Ἀλεξάνδρου, inquit Ælianus Var. Hiſt. II. 19.

Καὶ γὰρ ἥλιος, ἔφη, εἰς τοὺς ἀποπάτους, ἀλλ' οὐ μιαίνεται.] Origines contra Celſum lib. VI. παραπλήσιόν τι ποιῶν τοῖς οἰομένοις τὰς αὐγὰς τοῦ ἡλίου μιαίνεσθαι ἐν τοῖς βορβόροις καὶ τοῖς δυσώδεσι σώμασι.

ῥυπαρῶν ἄρτων] ῥυπαρὸς ἄρτος eſt panis ſecundarius, Gallicè *du pain bis*: eſt enim is ſordidus, ut rectè H. Stephanus, præ illo qui σιλιγνίτης appellatur. Athenæus lib. VI. cap. 12. εἰωθότος δ' αὐτοῦ ῥυπαροὺς ἄρτους ἐπὶ τὰ δεῖπνα φέρεσθαι, ἐνεγκαμένου τινὸς ἔτι μελαντέρους, οὐκ ἄρτους ἔφη αὐτὸν ἐνηνοχέναι, ἀλλὰ τῶν ἄρτων σκιάς. C *Sordidum panem cœnaturis ille ſolebat apponere*: (ſermo eſt de Corydo) *atriores autem quidam cùm attuliſſet, eum non quidem panes, ſed panum umbras dixit præbuiſſe.* Meminit ῥυπαρῶν ἄρτων & idem Athenæus III. 28. Πλάτων δ' ὁ Κωμῳδοποιὸς ἐν Νυκτὶ Μακρᾷ τοὺς μεγάλους ἄρτους καὶ ῥυπαροὺς, Κιλικίους ὀνομάζει, διὰ τούτων,

> Κ' ἆτ' ἄρτους ἧκε πριάμενος μὴ τῶν καθαρυλλῶν,
> ἀλλὰ μεγάλους Κιλικίους.

Et Galenus in Lexico, in συγκομιστοὶ ἄρτοι.

πρὸς τὸν συνιστάντα τὸν παῖδα, καὶ λέγοντα ὡς εὐφυέστατός ἐστι, καὶ τὰ ἤθη κράτιστος, Τί οὖν, εἶπεν, ἐμοῦ χρῄζει;] Quod refert hoc loco Diogenes Laertius de patre D qui filium Diogeni Cynico commendabat, mihi in memoriam reducit, quod de eodem Diogene retulit Arrianus Diſſertationum Epicteti II. 3. Καλῶς ὁ Διογένης, πρὸς τὸν ἀξιοῦντα γράμματα παρ' αὐτοῦ λαβεῖν συστατικά, ὅτι εἰ μὲν ἄνθρωπος, φησὶν, εἶ, καὶ ἰδὼν γνώσεται· εἰ δ' ἀγαθὸς ἢ κακὸς, εἰ μὲν ἔμπειρός ἐστι διαγνῶναι τοὺς ἀγαθοὺς καὶ κακοὺς, γνώσεται· εἰ δ' ἄπειρος, οὐδ' ἂν μυριάκις γράψω αὐτῷ. ὅμοιον γάρ, ὥσπερ εἰ δραχμὴ συσταθῆναί τινι ἠξίου, ἵνα δοκιμασθῇ. εἰ ἀργυρογνωμονικός ἐστι, σὺ σαυτὴν συστήσεις. *Rectè Diogenes ad eum, qui commendatitias ab eo literas petebat: Te quidem, inquit, eſſe hominem cùm primùm viderit, agnoſcet. An verò bonus aut malus ſis, ſiquidem peritus eſt bonos & malos diſcernendi, cognoſcet. Sin imperitus, non cognoſcet etiam ſi millies ſcripſero.* E *Nam perinde eſt, ac ſi drachma ſe commendari alicui vellet, ut exploraretur. Si is argenti cognoſcendi peritus eſt, tu te ipſam commendabis.*

εἰς θέατρον εἰσῄει ἐναντίος τοῖς ἐξιοῦσιν, &c.] Cùm in Stoa ambularet retrorſum, & quidam ideo riderent, *An non pudet,* inquit, *vos vitæ viam retrogradam ambulantes, qui meam in ambulando reprehendatis?* Auctor eſt Joannes Stobæus in Eclogis, Serm. II.

ἰδών ποτε νεανίσκον θηλυνόμενον, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, χείρονα τῆς φύσεως περὶ σεαυτοῦ βουλευόμενος, &c.] Quod ipſum refert Athenæus lib. XIII. Διογένης δὲ ἰδών τινα οὕτως ἔχοντα τὸ γένειον, (nudatum ſcilicet) ἔφησεν, μή τι ἔχεις ἐγκαλεῖν τῇ φύσει, ὅτι ἄνδρα σε ἐποίησε, καὶ οὐ γυναῖκα; Addit Athenæus quod Laërtius omiſit: ἕτερον δέ τινα ἐπὶ ἵππου ἰδὼν παραπλησίως ἔχοντα, καὶ μεμυρισμένον, καὶ τούτοις ἀκολούθως ἠμφιεσμένον, πρότερον μὲν ἔφησε ζητεῖν, τί ἐστιν ὁ ἱππόπορνος, νῦν δὲ εὑρηκέναι. *Alterum idem contuitus ſic depilem, in equo ſedentem, unguentis delibutum, ac veſte indutum quæ tali mollitiei conveniret, pridem à ſe quæſitum dixit, quidnam foret Equiſcortum, tum demum verò inveniſſe.* Omiſit & ſcomma illud Diogenis in mollem, quod refert Clemens Alexandrinus Pædagogi lib. I. cap. 3. ἕνα τινὰ τούτων τῶν ἀγεννῶν παιδαγωγικῶς ἐπιπλήττων ὁ Διογένης ὁπηνίκα ἐπιπράσκετο, ἀνδρείως σφόδρα, Ἧκε, εἶπεν, μειράκιον· ἄνδρα ὤνησαι σαυτῷ· ἀμφιβόλῳ λόγῳ τὸ πορνικὸν ἐκείνου σωφρονίζων. *Quemdam ex iis quos verè degeneres vocare poſſis* A *meritò, pædagogi ritu increpans Diogenes, cùm venderetur, magno & forti animo dixit: Veni adoleſcens: eme tibi virum: ancipiti oratione meretricium ejus animum caſtigans.*

ἰδὼν ἄφρονα ψαλτήριον ἁρμοττόμενον, &c.] Diximus ſuperiùs.

πρὸς τὸν καταφρονοῦντα τοῦ πατρὸς, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, καταφρονῶν τούτου δι' ὃν μέγα φρονεῖς] Platoni tribuit Stobæus Serm. lxxvii. Πλάτων θρασυνόμενον ἰδών τινα πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, Οὐ παύσῃ, μειράκιον, εἶπε, τούτου καταφρονῶν, δι' ὃν μέγα φρονεῖν ἀξιοῖς;

πρὸς τὸν ἐνσείσαντα αὐτῷ δοκόν, &c.] Suprà: πρὸς τὸν ἐντινάξαντα αὐτῷ τὴν δοκὸν, εἶτα εἰπόντα, Φύλαξαι· B Πάλιν γάρ με, ἔφη, παίειν μέλλεις;

ἐρωτηθεὶς διὰ τί ἀνδράποδα ἐκλήθη, Ὅτι, φησὶ, τοὺς πόδας ἀνδρῶν εἶχον] Aliter Euſtathius ad Odyſſ. α. pag. 1416. 23. Edit. Rom. ἀνδράποδα. δι' ὧν δοῦλοι σημαίνονται ὑποκείμενοι δεσπόταις, καὶ ὄντες αὐτοῖς ὅπερ οἱ καταλάττω πόδες ὅλῳ τῷ ἄνω σώματι. Idem legas ad verſum Iliad. η. 475. Ἄλλοι δ' ἀνδραπόδεσσι τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν. Ubi ex Ariſtophane & Zenodoto Grammaticis hunc verſum ſpurium eſſe obſervat, cùm vox ἀνδράποδα ſit νεωτερική, atque Homero junior.

ἄσωτον ᾔτει μνᾶν, &c.] Stobæus XIII. Διογένης ἄσωτον ᾔτει μνᾶν· τοῦ δὲ εἰπόντος, Διά τι τοὺς ἄλλους τριώβολα, ἐμὲ δὲ μνᾶν ζητεῖς; ἔφη, Παρὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐλ- C πίζω πάλιν, παρὰ δέ σου, οὐκέτι.

ἰδὼν τοξότην ἀφυῆ, &c.] Antonius Monachus in Meliſſa hoc refert ad Stratonicum.

Pag. 154. τὴν παιδείαν, εἶπε, τοῖς μὲν νέοις σωφροσύνην, &c.] Cicero pro Archia Poëta, ubi de Poëtice: *Hæc ſtudia adoleſcentiam agunt, ſenectutem oblectant, ſecundas res ornant, adverſis perfugium ac ſolatium præbent.*

πρὸς Διδύμωνα, &c. Ὅρα, φησὶ, μὴ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς παρθένου ἰατρεύων, τὴν κόρην φθείρῃς] Ludus in voce κόρης, quæ vox & *puellam,* & *pupillam oculi* ſignificat. Similiter Xenophon in libro de Lacedæmonum Republica: αἰδημονεστέρους δ' ἂν αὐτοὺς ἡγήσαιο καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων. Et Timæus: ὅ τις ἂν ἐποίησεν, ἐν ὀφθαλμοῖς κόρας, μὴ πόρνας ἔχων. Quod u- D trumque, ut frigidum, damnat Longinus in libello περὶ ὕψους, ſect. 3. Timæi dictum reſpexit Plutarchus initio Commentarioli περὶ δυσωπίας, ubi de ſignificatione hujus vocis δυσωπίας agens, ait: ὡς γὰρ τὴν κατήφειαν ὁρίζονται, λύπην κάτω βλέπειν ποιοῦσαν, οὕτω τὴν αἰσχυντηλίαν μέχρι τοῦ μηδὲ ἀντιβλέπειν τοῖς δεομένοις ὑπείκουσαν, δυσωπίαν ὠνόμασαν. ὅθεν ὁ μὲν Ῥήτωρ τὸν ἀναίσχυντον οὐκ ἔφη κόρας ἐν τοῖς ὄμμασιν ἔχειν, ἀλλὰ πόρνας. Ceterùm & hîc Δίδυμον legendum videtur, ut ſuprà.

ἐρωτηθεὶς, τί κάλλιστον ἐν ἀνθρώποις, ἔφη, Παῤῥησία] Non omittenda Marci Antonini verba lib. XI. τῶν εἰς ἑαυτόν: Μετὰ δὲ τὴν τραγῳδίαν ἡ ἀρχαία Κωμῳδία παρήχθη, παιδαγωγικὴν παῤῥησίαν ἔχουσα, καὶ τῆς ἀτυφίας E οὐκ ἀχρήστως δι' αὐτῆς τῆς εὐθυῤῥημοσύνης ὑπομιμνήσκουσα· πρὸς οἷόν τι καὶ Διογένης ταυτὶ παρελάμβανε. *Poſt Tragœdiam vetus Comœdia invecta, pædagogicam uſurpans libertatem, eáque ipſâ libertate, ad reprimendum faſtum non inutilis: quem fere in finem etiam Diogenes illâ uſus eſt.* Diogenis Cynici aliquot libertatis exempla profert Philo Judæus, quæ apud eum, ſi tanti eſt, vide.

εἰσελθὼν εἰς διδασκάλου, καὶ Μούσας μὲν ἰδὼν πολλὰς, μαθητὰς δὲ ὀλίγους, Σὺν θεοῖς, ἔφη, διδάσκαλε, πολλοὺς μαθητὰς ἔχεις] Simile Stratonici Citharœdi dictum habes apud Athenæum lib. VIII. cap. 19. διδάσκων γὰρ Κιθαριστὰς ἐπειδὴ ἐν τῷ διδασκαλείῳ εἶχεν ἐννέα μὲν εἰκόνας τῶν Μουσῶν, τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος μίαν, μαθητὰς δὲ δύο, πυνθανομένου τινὸς πόσους ἔχοι μαθητὰς, ἔφη, Σὺν F τοῖς θεοῖς δώδεκα. Nec abſimile eſt illud Epigrammatarii ἀνωνύμου in Anthologia ἀνεκδότῳ:

> Χαίρετ' Ἀριστείδου τοῦ Ῥήτορος ἑπτὰ μαθηταί,
> Τέσσαρες οἱ τοῖχοι, καὶ τρία συμψέλια.

Notandum autem Diogenem his verbis σὺν θεοῖς luſiſſe in ambiguo: nam ſignificant & *gratia Diis,* & καὶ *cum Diis.*

εἰώθει δὲ πάντα ποιεῖν ἐν τῷ μέσῳ, καὶ τὰ Δήμητρος καὶ τὰ Ἀφροδίτης] Quod &, ejus exemplo, diſcipulus ejus Crates factitabat. Sextus Empiricus Pyrrh. Hypoth. lib. III. cap. 24. Καὶ τὸ δημοσίᾳ γυναικὶ μίγνυσθαι, καίτοι παρ' ἡμῖν αἰσχρὸν εἶναι δοκοῦν, παρά τισι τῶν Ἰνδῶν,

οὐκ

ἐκ αἰσχρὸν εἶ) νομίζεται. μίγνυωῆαι οὖν ἀδιαφόρως δη-μοσίᾳ καθάπερ κὴ περὶ τῦ ΚράτητΘ- Φιλοσόφου ἀκηκόαμεν. *Inſuper verò & publicè cum uxore congredi, quamvis apud nos turpe eſſe videatur, apud quoſdam ex Indis non videtur eſſe turpe: congrediuntur enim indifferenter publicè: quemadmodum etiam de Cratete Philoſopho accepimus.* Idem de Peregrino, Diogenis & Cratetis æmulo, narrat Lucianus in libello quem de ejus morte conſcripſit: ἐν πολλῷ δὲ τῶν περιεςώτων δήμῳ ἀναφλῶν τὸ αἰδοῖον, κὴ τῶν ἀδιαφόρων δὲ τῦτο καλουμένων ἐπιδεικνύμενΘ-. εἶτα παίων κὴ παιόμενος νάρθηκι εἰς τὰς πυγὰς, κὴ ἄλλα πολλὰ νεανικώτερα θαυματοποιῶν. De Ægyptiis ſcribit Herodotus, quòd domi ventrem exonerant, & foris in viis comedunt: cujus rei hanc reddunt rationem, quòd quæ ſunt turpia, ſed neceſſaria, ea in occulto fieri debent, palam verò, quæ non ſunt turpia.

ἔδέν γε μlὼ ἔλεγε τοπαρά͂παν ἐν τῷ βίῳ χωρὶς ἀσκήσεως κατορθοῦσθαι, &c.] Arrianus I. 24. ubi de Diogene: τὸ δὲ γυμνάσιον λέγει, ὅτι κρεῖσσόν ὅδι πάσης περιπορφύρου. *De exercitatione id dicit, eam præſtantiorem eſſe quâvis togâ prætextâ.*

περὶ τlὼ ἄνοιαν] Lege παρὰ, quemadmodum legitur in Regio Codice, & in Florentino.

ὅνπερ κὴ Ηρακλῆς] Diximus ad Antiſthenem.

ἐρωτηθεὶς εἰ κακὸς ὁ θάνατΘ-, Πῶς, εἶπε, κακὸς, ὃ παρόντος ἐκ αἰσθανόμεθα;] Propterea Epicurus mortem nihil ad nos pronuntiavit: nam quod diſſolutum eſt, ſenſu caret: quod ſenſu caret, nihil ad nos.

Pag. 155. ἀγ͂ευείας δὲ κὴ δόξας, &c.] Arrianus lib. I. Diſſertat. Epicteti cap. 24. λέγει, (Diogenes ſcilicet) ὅτι ἀδοξία ψόφος ὅδι μαινομένων ἀνθρώπων. Sed hîc pro ἀγ͂ευείας & δόξας commodiùs legeretur ἀγ͂ευείαν & δόξαν.

κὴ κοινὰς εἶ) δεῖν τὰς γυναῖκας] Quod, & Plato exiſtimavit.

γάμον μηδὲ ὀνομάζων] Aldobr. *Nuptias ne nominabat quidem.* Quantò meliùs ceteræ Editiones μηδὲν ὀνομάζων, *nuptiaſque nihili & inane eſſe vocabulum.* Et ita Regius Codex.

πάντα ἐν πᾶσι κὴ διὰ πάντων εἶ)] Quæ fuit Anaxagoræ ſententia: ſed quam refellit Lucretius lib. I.

> *Id quod Anaxagoras ſibi ſumit, ut omnibus omnes*
> *Res putet immiſtas rebus latitare: ſed illud*
> *Apparere unum, cujus ſint pluria miſta, &c.*

μηδ' ἀνόσιον εἶναι τὸ κὴ τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν γεύσασθαι] Quod non Barbaris ſolùm, ſed & Stoicis placuit. Sextus Empiricus Pyrrh. Hypoth. lib. III. cap. 24. ἀλλὰ κὴ τὸ ἀνθρωπείων γεύσασθαι σαρκῶν, παρ' ἡμῖν μὲν ἄθεσμον, παρ' ὅλοις δὲ βαρβάροις ἔθνεσιν ἀδιάφορόν ὅδι. κὴ τί δεῖ τοὺς βαρβάρους λέγειν, ὅπου κὴ ὁ Τυδεὺς τὸν ἐγκέφαλον τῦ πολεμίου λέγεται φαγεῖν; κὴ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς ἐκ ἄτοπον εἶναί φασι τὸ, σάρκας τινὰ ἐσθίειν, ἄλλων τε ἀνθρώπων, κὴ ἑαυτῦ; *Nec non humanas carnes edere, apud nos quidem eſt illicitum: at ſunt quædam nationes Barbaræ, in quibus omnes ad unum pro re indifferenti hoc habent. Et quid Barbaros commemorare oportet, cùm Tydeus ipſe cerebrum hoſtis ediſſe dicatur? Et Stoici à ratione alienum non eſſe dicant, ut quis carnes edat cùm aliorum, tùm verò ſuas?* Vide infrà in Zenone Cittieo.

κὴ γὰρ ἐν τῷ ἄρτῳ κρέως εἶναι, κὴ ἐν τῷ λαχάνῳ ἄρτου] κρέας & ἄρτον legendum adnotaverat Scaliger ad oram libri. ſed nihil opus; pars ponitur in genitivo.

εἶγε αὐτῦ αἱ Τραγῳδίαι, κὴ μὴ Φιλίσκου τῦ Αἰγινήτυ, ἐκείνου γνωρίμου, ἢ Πασιφῶντος τῦ Λουκιανῦ] Julianus Imperator Orat. VI. εἴτε γὰρ θρυλλέμεναι Διογένους Τραγῳδίαι, Φιλίσκου τινὸς Αἰγινήτου λέγονται. κὴ εἰ Διογένους δὲ εἶεν, ἐδὲν ἄτοπόν ὅδι τὸν Σοφὸν παίζειν. Idem Orat. VII. τὰς ἀναφερομένας δὲ εἰς τὸν Διογένη Τραγῳδίας, ἔσας μὲν κὴ ὁμολογεμένας Κυνικοῦ τινος συγγράμματα· ἀμφισβητουμένας δὲ κτ͂ τῦτο μόνον, εἴτε τῦ διδασκάλου τῦ Διογένους εἰσὶν, εἴτε τῦ μαθητῦ Φιλίσκε, τίς ἐπελθὼν βδελύξαιτο, κὴ νομίσειτο ὑπερβολlὼ ἀῤῥητεργίας ἐδὲ τ͂ ἑτέραις (an ἑταίραις?) ἀπολελεῖφθαι. ταῖς Οἰνομάε δὲ ἐντυχὼν, &c. Quo poſtremo loco legendum ex priori loco, nec non ex Laërtio & ex Suida, Φιλίσκου. Citatur autem Diogenis Tragici locus aliquantò prolixus ex Semele ab Athenæo lib. XIV. cap. 4. Citatur & Clementi Alexandrino Stromat. II. Diogenes ἔν τινι Τραγῳδίᾳ, ex qua tres verſus profert. Profert & Diogenis non paucos verſus Joannes Stobæus in Eclogis. De Philiſco Ægineta nos iterum infrà.

μουσικῆς τε κὴ γεωμετρικῆς κὴ ἀςρολογίας κὴ τῶν τοιέτων ἀμελεῖν] Codex Florentinus μουσικῆς κὴ ἀςρολογικῆς ἱςορίας κὴ τῶν τοιέτων.

A Σκίρπαλος] Αρπαλος Dicitur Ciceroni lib. III. de Natura Deorum: *Diogenes Cynicus dicere ſolebat Harpalum, qui temporibus illis felix habebatur, contra Deos teſtimonium dicere, quòd in illa fortuna tam diu viveret.* Σκίρταλος Suidæ in Διογένης: γηραιὸς δὲ ὢν, ὑπὸ πειρατῦ Σκιρτάλε ἐλήφθη.

ἐπιπεράσκετο, &c. Τέτῳ με πώλει· ἔτος δεσπότου χρήζει, &c.] Suidas: πλέων δὲ, ὑπὸ καταποντιςῶν ληφθεὶς, ἐπράθη· κηρυττόμενΘ- δὲ, κὴ ἐρωτώμενος τί εἰδείη, ἄρχειν ἀνθρώπων, ἔφη. κὴ θεασάμενΘ- Κορίνθιον πλέσιον, ἄνθρωπον ἄσωτον, τέτῳ με, ἔφη, πώλησον· δεσπότε γὰρ δεῖται. ὁ δὲ ὠνεῖται, κὴ εἰς Κόρινθον ἄγει, κὴ τῶν παίδων ἀποδείκνυσι παιδαγωγόν. ἔλεγε δὲ δαίμονα ἀγαθὸν εἰς τ͂ οἰκίαν εἰσεληλυθέναι. Muſonius apud Stob. Serm. XXXVIII.

B σὺ δ' εἰπέ μοι, ὦ ἑταῖρε, ὅτε Διογένης φεύγων lὼ Αθlὼησιν, ἢ ὅτε πραθεὶς ὑπὸ τῶν ληςῶν ἦλθεν εἰς Κόρινθον, ἆρα τότε πλείω παῤῥησίαν ἄλλΘ- τις ἐπεδείξατο Διογένους, ἢ ΑθlὼαῖΘ-, ἢ ΚορίνθιΘ-; τί δ' ἐλευθεριώτερος ἄλλος τις, ἢ Διογένης τῶν τότε ἀνθρώπων lὼ; ὃς κὴ Ξενιάδε τῦ πριαμένε αὐτὸν, ὡς δεσπότης δούλου ἦρχε. Meminit Sextus Empiricus lib. VII. adverſus Mathematicos Xeniadæ cujuſdam Corinthii, qui omnia eſſe falſa pronuntiabat, quique omne viſum atque omnem opinionem eſſe fallacem exiſtimabat. Sed alius fuit à Xeniade illo Corinthio, qui Diogenem emit: nam, hic vir ſtolidus: ille, philoſophus, & cujus Democritus meminerat, ut eſt apud eumdem Sextum ibidem: quod & alium fuiſſe à Diogenis Mercatore evincit: fuit enim Democritus Diogene antiquior.

C Κλεομένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Παιδαγωγικῷ] Jonſius lib. IV. de Script. Hiſt. Phil. non alium eſſe putat Cleomenem illum ab eo quem περὶ Ησιόδε egiſſe, docet Clemens Alexandrinus ςρωματέων lib. I. Quod an verum ſit neſcio. Sed profectò idem eſt ac Cleomenes ille qui à Laërtio intrà inter Metroclis Cynici diſcipulos recenſetur. Quare alium conſtat eſſe à Cleomene, cujus Epiſtolam ad Alexandrum citat Athenæus lib. IX. cap. XI.

Ονησίκειτόν τινα Αἰγινήτlὼ] Hujus Vitam ſcripſit Laërtius.

πέμψαι εἰς Αθήνας, δυοῖν ὄντοιν υἱοῖν, τὸν ἕτερον Ανδροσθένlὼ ὃν ἀκέσαντα τῦ Διογένοις αὐτόθι προσμεῖναι· τὸν δ' ἐπ' αὐτὸν κὴ τὸν ἕτερον ἀποςεῖλαι, τὸν πρεσβύτερον, Φιλίσκον τὸν προειρημένον, &c.] Suidas in Φιλίσκος Αἰγινήτης Philiſcum priùs Athenas profectum dicit:

D ὃς κτ͂ θέαν ἐλθὼν τῶν Αθlὼαίων, ἀκούσας Διογένοις, ἐφιλοσόφησεν. ὁ δὲ τέτε πατὴρ, ἀπέςειλεν ἐπ' αὐτὸν τὸν ἀδελφὸν· κὴ ταυτὸν ἔπαθε κὴ ἔτΘ-. κὴ ὁ πατὴρ πάλιν ἐπ' ἀμφοτέρους ἐλθὼν, ἐφιλοσόφησε κὴ αὐτός.

Pag. 156. τοιαύτη τις προσῆν ἴυγξ Διογένοις τοῖς λόγοις] Exſcripſit hunc locum Suidas in V. ἴυγξ, τοιαύτη τις προσῆν ἴυγξ Διογένοις τοῖς λόγοις τῦ κυνός.

ἤκουσε δὲ αὐτῦ κὴ Φωκίων, ὁ ἐπίκλlὼ χρηςός] Suidas hæc verba ad Philiſcum, cujus mentionem mox faciebat Laërtius, retuliſſe videtur. Ita enim ille in Φιλίσκος: ἐγένετο δὲ κὴ αὐτῦ ὁμιλητὴς κὴ Φωκίων ὁ χρηςός. Ad Diogenem omnino referenda ſunt. Tamen pro ἤκουσε δὲ αὐτῦ

E ſcriptum eſt in Palatino Codice ἠκολούθησε δὲ αὐτῶν. Ceterùm Plutarchus quoque in Phocione, Phocionem cognomen *Boni* habuiſſe ſcribit, quod ſe mirari ait, cùm vir & aſper & triſtis ſupra modum fuerit.

κὴ Στίλπων ὁ Μεγαρεὺς] Stilponis auditorem Philiſcum facit Suidas, auctore Hermippo. Φιλίσκος Αἰγινήτης, inquit, ὁ διδάξας γράμματα Αλέξανδρον τὸν Μακεδόνα. αὐτὸς δ' ἀκεςὴς lὼ τῦ Κυνὸς Διογένοις· κτ͂ δὲ Ερμιππον, ΣτίλπωνΘ-. ἔγραψε Διαλόγους, ὧν ὅδι Κόδρος.

περὶ δὲ τῦ θανάτε διάφοροι λέγονται λόγοι] Febre periiſſe ſcripſit Hieronymus lib. II. adverſus Jovinianum; cujus rei miror non meminiſſe Laërtium. Sed ipſum Hieronymũ audiamus: *Virtutem ejus & continentiam mors quoque indicat:*

F *nam cùm ad agonem Olympiæ, qui magnâ frequentiâ Græciæ celebrabatur, jam ſenex pergeret, febri in itinere dicitur apprehenſus accubuiſſe in crepidine viæ, volentibuſque eum amicis aut in jumentum aut in vehiculum tollere, non acquievit; ſed tranſiens ad arboris umbram, locutus eſt; Abite quæſo, & ſpectatum pergite, hæc me nox aut victorem probabit aut victum, ſi febrem vicero, ad agonem veniam: ſi me vicerit, ad inferna deſcendam. Ibique per noctem eliſo gutture, non tam mori ſe dit, quàm febrem morte excludere.*

οἱ μὲν γὸ βοὸς πόδα φαγόντα ὠμὸν, χολερικαῖς ληφθῆναι] Et ſanè carnes bubulas inter carnes χολέρας γεννητικὰς recenſet Hippocrates in libro de Victu in acutis. Sed fruſtra hæc obſervamus: nam locus Laërtii mendoſus eſt. Pene puer πολύποδα legendum obſervabam.

Athenæus lib. VIII. cap. 5. ubi de morte Diogenis: καὶ Διογένης ὁ κύων ὠμὸν πολύποδα καταφαγὼν, ἐπιθεμένης αὐτῷ τῆς γαστρὸς, ἀπέθανε. Lucianus ἐν βίων πράσει ſub perſona Diogenis: καὶ τέλος, ἣν σοι δοκῇ, πολύποδα ὠμὸν, ἢ σηπίαν, φαγὼν, ἀπέθανε. Julianus ὁ παραβάτης Orat. VI. quæ eſt in τοὺς ἀπαιδεύτους κύνας, ſtatim initio, ubi de Cynico quodam: ἀλλὰ καὶ τὴν ἐδωδὴν τοῦ πολύποδος κωμῳδεῖ. Καί φησι τὸν Διογένη τῆς ἀνοίας καὶ κενοδοξίας ἐκτετικέναι δίκας, ὥσπερ ὑπὸ κωνείου, τῆς τροφῆς διαφθαρέντα. Plutarchus in libello περὶ τοῦ πότερον ὕδωρ καὶ πῦρ χρησιμώτερον: Καὶ Διογένης δὲ ὁ κύων ἥκιστα προσεχρῆτο πυρὶ, ὥστε καὶ πολύποδα καταπιὼν ὠμὸν, οὕτως ὑπὸ ἡμῶν (γρ. ὑμῶν) εἶπεν, ὦ ἄνδρες, παραβάλλομαι. Tatianus initio Orationis ad Græcos: Διογένης πιθάκνης καυχήματι τὴν αὐτάρκειαν σεμνυνόμενος, πολύποδος ὠμοβορείᾳ, πάθει συσχεθεὶς ἰλεῷ, διὰ τὴν ἀκρασίαν ἀποτέθνηκεν. Sotades apud Stobæum in Sermone XCVI. πολύποδα φαγὼν ὁ Διογένης ὠμὸν, τέθνηκεν. Scripſerat Sotades verſus de morte Diogenis.

χολερικῶς ληφθῆναι] Id eſt, *cholerâ morbo correptum*. Cenſorinus de Die natali: *Et contrà Diogenes Cynicus cibi cruditate in choleram ſolutus eſt.* Interpretes minùs propriè, *bile correptum.* Non enim *bilis* morbi nomen eſt, ſed cauſſa. χολὴ eſt bilis: χολέρα morbus: affectus videlicet ventriculi peracutus, cùm bilis vel excernitur vel evomitur. Heſychius: χολέρα, ἔκκρισις κάτωθεν διὰ γαστρὸς, καὶ ἄνωθεν διὰ στόματος ἔμετος. Sic autem hunc morbum primi nominarunt è Cnido Medici, teſte Galeno lib. II. μεθόδου θεραπευτικῆς: qua de re Petrus Petitus, Medicus Pariſienſis, in ſuis ad Aretæum Obſervationibus, quæ brevi prodibunt, & quas in nomine meo, quæ ejus eſt humanitas, apparere voluit. Latinis tamen *cholera* etiam pro bile uſurpatur. Ælius Lampridius in Alexandro Severo: *Addit Septimius, qui vitam ejus non mediocriter exequutus eſt, tanti ſtomachi fuiſſe Alexandrum in eos Judices, qui furtorum famâ laboraſſent, etiam ſi damnati non eſſent, ut ſi eos caſu aliquo videret, commotione animi, ſtomachi choleram evomeret.* Etiam Vegetius Veterin. lib. III. cap. 53. bilem à vulgo choleram dici ait. Tatianus dicto loco Diogenem propter eſum crudi polypi ἰλεῷ correptum fuiſſe ſcripſit: quem morbum ſi eumdem eſſe ac χολέραν exiſtimavit, falſus eſt. ἰλεὸς, ſeu εἰλεὸς, eſt morbus inteſtinorum, in quo flatus frigidus in inteſtina inſinuatus, nec per ſuperiora nec per inferiora egredi poteſt, ſed μίμνει ἐπιπολὺ ἐλιττόμενος ἐν ὀλίγησι τῶν ἄνω ἑλίξεσι, ut loquitur Aretæus; qui & inde εἰλεὸν dictum fuiſſe ſcribit. Neque χολέρα morbus à χολάς, hoc eſt, *inteſtinum*, quod vult Alexander Trallianus lib. VII. ſed à χολὴ, hoc eſt, *bilis*, nomen ſumpſit, ut rectè exiſtimavit Celſus lib. IV. cap. XI. & Galenus lib. II. Methodi cap. I. Ceterùm pro χολερικῶς, legebat hîc Caſaubonus χολερικῷ, ſupple πάθει: quod non diſplicet. χολερικῶς tamen habent omnes editi & manu exarati: &, ut plenus eſt idiotiſmis Laërtius tam in phraſi quàm in verbis, quemadmodum Salmaſio obſervatum in Tractatu de lingua Helleniſtica, non aliter fortean ſcripſerat. εἰς χολέραν περιτρέπεσθαι & χολέρᾳ ἁλίσκεσθαι dixit Sextus Empiricus Pyrrh. Hypoth. l. I. Hæc obſervaveram cùm ſimilem loquendi modum apud Sextum Empir. Hypoth. lib. I. reperi: Χρύσερμος δὲ ὁ Ἡροφίλειος εἴποτε πέπερι προσηνέγκατο, καρδιακῶς ἐκινδύνευε. Quare χολερικῶς ληφθῆναι rectum eſt.

Κερκίδας ὁ Μεγαλοπολίτης, ἢ Κρής] Megalopolitanus etiam dicitur Athenæo lib. & cap. VIII. & lib. XII. cap. ultimo: quo poſtremo loco citatur ἐν τοῖς ἰάμβοις: qui liber non alius à Meliambis, qui hoc loci à Laërtio memorantur. Cercidas ſimpliciter dicitur Polluci. Alius eſt de quo Ariſtoteles lib. IV. de Generat. animal. Ceterùm & Cercidas ille Megalopolitanus omiſſus fuit à Voſſio in Elencho Græcorum Poëtarum.

αἰθεριβόσκας] αἰθεριβόσκος Florentinus. Lege αἰθεροβόσκας. Similiter ἀερίοικοι dicebantur Cynici Eubulo Comico apud Athenæum III. 24. Eubuli verba ſuprà retulimus.

ἦν γὰρ ἀληθέως] εἰς γὰρ Editio Baſileenſis, & Codex Regius, Florentinus ἧς. Legendum εἷς, id eſt, *unus*, ut vertit Aldobrandinus.

νυκταλὸς καὶ ὑπνηλὸς] Reſpexit hunc locum Suidas in νυκταλός: νυκταλός. ὁ νυκτὰ φιλῶν. περὶ Διογένους τοῦ κυνός φησιν· Οὐδὲ γὰρ ἦν τις νυκταλὸς καὶ ὑπνηλός.

ἀφικομένων δὲ τῶν πατέρων καὶ τῶν ὑπερεχόντων] Non patres γνωρίμων intelligit, ſed Ἀστυνόμους, ſive Curatores Verbis. Ulpianus ad Orationem Demoſthenis contra Timocratem: ἀστυνόμος. ὁ ἐπὶ τοῦ τὴν καθαρὰν τὴν πόλιν ἀγόμενος, ὁ παρ' ἡμῖν πατήρ. Sed hoc ex Latinæ linguæ conſuetudine: neque enim Græci Veteres ſic loquebantur. *Patres Civitatis* dicuntur ab Imperatore Leone in l. 3. Cod. De iis qui ſponte munera ſuſceperunt, & à Juſtiniano Nov. 17. 75. 104. 128. & 160.

παρὰ τῇ πύλῃ τῇ φερούσῃ εἰς Ἰσθμόν.] Pauſanias in Corinthiacis: ἀνιοῦσι δὲ ἐς Κόρινθον, καὶ ἄλλα ἐστὶ κατὰ τὴν ὁδὸν μνήματα. καὶ πρὸς τῇ πύλῃ Διογένης τέθαπται ὁ Σινωπεὺς, ὃν κύνα ἐπίκλησιν καλοῦσιν Ἕλληνες.

καὶ ἐπ' αὐτῷ λίθου Παρίου κύνα] Suidas in Φίλισκος hæc verba exſcripſit: Τελευτήσας δὲ ἐν Κορίνθῳ κεῖται. καὶ κύων ἐστὶν ἐπὶ τῷ μνήματι. ἐτιμήθη δὲ εἰκόνι παρὰ Σινωπέων. καὶ ἐν Ἐπιγράμματι

Γηράσκει καὶ χαλκὸς, &c.

Sed quæ in Διογένης, non in Φίλισκος, ponenda erant. Hujus marmorei canis qui ſuper Diogenis tumulum poſitus fuit, meminit Poëta incertus in Anthologia lib. III. Tit. εἰς φιλοσόφους. Hunc Canem ſic interrogat Hoſpes quiſpiam.

> Εἰπὲ, Κύον, τίνος ἀνδρὸς ἐφεστὼς σῆμα φυλάσσεις;
> Τοῦ Κυνός. Ἀλλὰ τίς ἦν οὗτος ἀνὴρ ὁ κύων;
> Διογένης. γένος εἰπὲ, Σινωπεύς. ὃς πίθον ᾤκει.
> Καὶ μάλα· νῦν δὲ θανὼν ἀστέρας οἶκον ἔχει.

Quos verſus ita æmulatus eſt Auſonius:

> *Dic, Canis, hic cujus Tumulus? Canis. At Canis hic quis?*
> *Diogenes. Obiit? Non obiit, ſed abiit*
> *Diogenes, cui pera penus, cui dolia ſedes,*
> *Ad Manes abiit? Cerberus ire vetat.*
> *Quonam igitur? clari flagrat quà ſtella Leonis,*
> *Additus eſt juſtæ nunc Canis Erigonæ.*

Canem autem Diogenis Tumulo, ad denotandam ejus ſectam, impoſuerunt. Ita Iſocratis Tumulo Siren inſculpta fuit, cui propter orationis ſuavitatem comparabatur. Narrat id Plutarchus in Iſocrate. Idem de Sophocle narrat Scriptor ejus Vitæ. φασὶ δὲ, inquit, ὅτι καὶ τῷ μνήματι αὐτοῦ σειρῆνα ἐπέστησαν. Addit, οἱ δὲ χελιδόνα χαλκῆν: pro quo mallem ἀηδόνα: Luſciniæ enim ſuaviſſimè, Hirundines minùs ſuaviter canunt. Immo & hirundinum cantum pro inepta garrulitate uſurpari paſſim apud Auctores videre eſt. Ariſtophanes in Ranis:

> Ἐπιφυλλίδες ταῦτ' ἐστὶ καὶ στωμύλματα,
> Χελιδόνων μουσεῖα, λωβηταὶ τέχνης.

Ad quem locum Scholiaſtes: Χελιδόνων μουσεῖα. ἀντὶ τοῦ βάρβαρα καὶ ἀσύνετα. καὶ γὰρ παροιμία ἐπὶ τῶν βαρβάρων καὶ πολυλόγων καὶ ἐπαχθῶν ἐστὶ ταττομένη. τοιοῦτον γὰρ τὸ χελιδόνων γένος, πλέον διὰ τὸ πολὺ τῆς ᾠδῆς ἀνιῶν τοὺς ἀκούοντας, ἢ διὰ τὸ μέλος εὐφραῖνον. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, Οὐ περιβρέμεται Θρηκία χελιδών. Idem Enarrator ad hunc verſum ex Avibus,

> Εἰ μὴ βαδίζειν, ὥσπερ αἱ χελιδόνες.

Αἰσχύλος τὸ βαρβαρίζειν, χελιδονίζειν. φησὶ καὶ Ἴων ἐν Ὀμφάλῃ τοὺς βαρβάρους χελιδόνας. Heſychius: χελιδόνων μουσεῖον, ὡς βάρβαρα καὶ ἀσύνετα ποιούντων τῶν Τραγικῶν. Nihil tamen muto: Nam & nonnullis Scriptoribus ſuavis eſt hirundinum cantus. Moſchus in Carmine illo elegantiſſimo quo mortem Bionis deflet, illum hirundines docuiſſe dicit:

> Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε Μοῖσαι·
> Ἀηδονίδες, πᾶσαί τε χελιδόνες, ἅς πόκ' ἔτερπεν,
> Ἃς λαλέειν ἐδίδασκε.

Achilles Tatius lib. I. ὄρνιθες δὲ, οἱ μὲν χειροήθεις περὶ τὸ ἄλσος ἐνέμοντο, οὓς ἐκολάκευον αἱ τῶν ἀνθρώπων τροφαί. οἱ δὲ ἐλεύθερον ἔχοντες τὸ πτερὸν, περὶ τὰς τῶν δένδρων κορυφὰς ἔπαιζον· οἱ μὲν ᾄδοντες τὰ ὀρνίθων ᾄσματα· οἱ δὲ τῇ τῶν πτερῶν ἀγλαϊζόμενοι στολῇ. οἱ ᾠδοὶ δὲ τέττιγες καὶ χελιδόνες· οἱ μὲν τὴν Ἠοῦς ᾄδοντες εὐνὴν, οἱ δὲ τὴν Τηρέως τράπεζαν. Lucianus Veræ Hiſt. lib. I. ἐπειδὰν δὲ οὗτοι παύσωνται ᾄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων. Idem in Peregrino ποίας μὲν οὐ μελίττας ἐπιστήσεσθαι ἐπὶ τὸν τόπον, τίνας δὲ τέττιγας οὐκ ἐπᾴσεσθαι, τίνας χελιδόνας οὐκ ἐπιπτήσεσθαι, καθάπερ ἐπὶ Ἡσιόδου τάφον; Ita enim hoc loco legendum, non, ut vulgò legitur, τίνας δὲ κορώνας. Atque hæc obiter ad oblectandos Legentium animos, ſuperiorum obſervationum lectione minùs jucundâ feſſos.

Κῆδος

Κῆδος] Corrige Κῦδος.

προκελευσματικῷ μέτρῳ] Diomedes lib. III. *Proceleuſmaticum metrum eſt quale fecit Serenus,*

Animula miſerula properiter obiit.

Hoc conſtat proceleuſmatico, qui eſt ex quatuor brevibus. In imo recipit triſyllabum pedem incertum, quem quidem in ultima ſyllaba varium obſervandum eſſe, ſuprà dictum eſt. Similia legas apud Donatum cap. de pedibus, Marium Victorinum Artis Grammaticæ lib. I. capite item de pedibus, & lib. II. de metro proceleuſmatico, & in tractatu de Carmine heroïco, Terentianum de Metris, Atilium Fortunatianum cap. de proceleuſmatico, Hephæſtionem & alios Grammaticos. Igitur hîc pro eo quod legitur εἰς ἄϊδος, legendum, metro poſtulante, εἰς ἄϊδος: & ita legitur apud Suidam in Διογένης: ubi illud Laërtii Epigramma profert, quod διὰ βραχέων appellat. φέρεται, inquit, ϗ Ἐπίγραμμα εἰς αὐτὸν,

Διόγενες, ἄγε, λέγε, &c.

Τὸ δὲ Ἐπίγραμμα διὰ βραχέων. Etiam Hephæſtionis Scholiaſtes προκελευσματικὰ μέτρα, μέτρα πυῤῥιχιακὰ appellat.

ϗ ἐντείλασθαι ἄταφον ῥῖψαι] Quod etiam teſtatur Cicero Tuſcul. Quæſt. lib. I. *Durior Diogenes, & idem quidem ſentiens: ſed, ut Cynicus, aſperius: projici ſe juſſit inhumatum. Tum Amici: Volucribúſne & feris? Minime verò, inquit: ſed bacillum prope me, quo abigam, ponitote. Qui poteris? inquiunt illi: non enim ſenties. Quid igitur mihi ferarum laniatus oberit nihil ſentienti?*

ἢ εἴς γε βόθρον συνῶσαι, ϗ ὀλίγην κόνιν ἐπαμῆσαι· οἱ δὲ, εἰς τὸν Ελισσον ἐμβαλεῖν, ἵνα τοῖς ἀδελφοῖς χρήσιμος γένηται] Pro Ελισσον legendum videtur Ιλισσον ex Æliano. Ita enim ille Var. Hiſt. lib. VIII. cap 14. Διογένης ὁ Σινωπεὺς, ὅτε λοιπὸν ἐνόσει ἐπὶ θανάτῳ, ἑαυτὸν φέρων μόλις, ἔῤῥιψε κατά τινος γεφυρίου πρὸς γυμνασίῳ ὄντος, ϗ προσέταξε τῷ παλαιστροφύλακι, ἐπειδὰν αἴσθηται ἀποπεπνευκότα αὐτὸν, ῥῖψαι εἰς τὸν Ιλισσον. οὕτως ἄρα ὀλίγον ἔμελε Διογένει ϗ θανάτου ϗ ταφῆς. *Diogenes Sinopenſis, cùm jam lethali morbo eſſet affectus, vix ſe ipſum ſuſtinens, dejecit ſe de ponte, qui prope Gymnaſium erat: mandavitque Cuſtodi palæſtræ, ut cùm ipſe expiraſſet, ſe abjiceret in Iliſſum: adeò pro nihilo duxit mortem & ſepulturam Diogenes.* Eſt verò Iliſſus, fluvius Atticæ, quod nemo neſcit. At in flumen conjectus Diogenes Canis, fratribus ſuis, hoc eſt, Canibus, utilis minimè fuiſſet: ſed piſcibus, quemadmodum de Æthiopibus ἰχθυοφάγοις narrat Sextus Empiricus, qui mortuos in paludes conjiciunt, piſcibus eſcam futuros: Αἰθιόπων δὲ οἱ ἰχθυοφάγοι, εἰς τὰς λίμνας ἐμβάλλουσιν αὐτοὺς, ὑπὸ τῶν ἰχθύων βρωθησομένους. Locus eſt in lib. III. Pyrrh. Hypot. cap. 24. Vidit hoc Aldobrandinus, qui hæc verba, οἱ δὲ εἰς τὸν ἔλισσον ἐμβαλεῖν, vertit, *ſupra ſtercus projici.* Ea olim παραβεβλημμένον eſſe exiſtimabam, ex Æliano ad oram Laërtii ab eruditulo Librario adnotatum, quod poſtea aliorum Librariorum inſcitiâ in textum, ut fieri ſolet, irrepſiſſet: nam plenus eſt Laërtius gloſſematis. Scripſiſſe autem illum putabam, ἢ εἴς γε βόθρον συνῶσαι, ϗ ὀλίγην κόνιν ἐπαμῆσαι, ἵνα τοῖς ἀδελφοῖς χρήσιμος γένηται. Sed cùm Iliſſus flumen ſit Atticæ, ut modò dicebamus, Diogenem verò Corinthi diem ſuum obiiſſe, vel ex ipſo Laërtio, conſtet, vox Ιλισσος apud Ælianum locum habere non poteſt. Nunc ergo exiſtimo cùm apud Laërtium, tum apud Ælianum legendum εἰς τὸν ἔλειον, id eſt, *in locum paludoſum.* Suidas: ἔλειος. ὁ κάθυδρος ϗ σύνδενδρος τόπος. Novum non eſt adjectiva poni ſine ſubſtantivis, quæ ſubaudiuntur. Ita ſuprà apud eumdem Laërtium ex Caſauboni emendatione χολερικῷ ληφθῆναι, ſupple πάθει. Favet non parùm huic meæ conjecturæ Codex Florentinus manu exaratus, ubi disertè legitur εἰς τὸν εἴλισον. Iliſſus fluvius, dicitur Εἴλισσος Ptolemæo & Pauſaniæ. Ex ἔλειον factum eſt primùm εἴλιον, & poſtea εἴλισον, & deinde Εἴλισσον, & poſtremò Ιλισσον, quod idem eſt. Huic autem lectioni cauſam dedit apud Ælianum, quod ibi ſcriptum fuit, ἑαυτὸν φέρων μόλις, ἔῤῥιψε κατά τινος γεφυρίου πρὸς γυμνασίῳ ὄντος: cùm enim ibi ſermo eſſet de ponte, de Iliſſo flumine in ſequentibus mentionem quoque fieri imperiti Librarii exiſtimarunt. At etiam paludoſa loca ponticulos habent. De ſepultura non curaſſe Diogenem teſtatur & Stobæus Serm. CXX. ſed loco mutilo, & corrupto: ἔλεγεν ὁ Διογένης, ὅτι ἂν μὲν κύνες αὐτὸν σπαράξωσιν, Ὑρκανία ἔσται ἡ ταφή. ἂν δὲ γύπες* ἄπειον. ἂν δὲ μηδεὶς προσέλθῃ, ὁ χρόνος καλλίων τῇ ταφῇ διὰ τῶν πολυτελεστάτων, ἡλίου ϗ ὄμβρου. Hyrcani mortuos canibus vorandos exponebant, Indi vulturibus. Sextus Empiricus Pyrrh. Hypoth. dicto loco: Ὑρκανοὶ δὲ κυσὶν αὐτοὺς (ſermo eſt

A de mortuis) ἐκτίθενται βορὰν· Ινδῶν δὲ ἔνιοι, γυψί. Plutarchus in libello, An vitioſitas ad infelicitatem ſufficiat: Ὑρκανῶν δὲ κύνες, Βακτριανῶν δὴ ὄρνιθες νεκροὺς ἐσθίουσιν κατὰ νόμους. Theodoretus ad Græcos infideles Sermone IX. οὐκ ἔτι δ' οὔτε Ὑρκανοὶ, οὔτε Κάσπιοι τοὺς κύνας τοῖς τῶν τεθνεώτων ἐκτρέφουσι σώμασιν. Quare poſt hæc verba ἂν δὲ γύπες, de Indorum ſepultura Stobæum locutum nulla dubitatio eſt. Putarim ſcripſiſſe, ἂν δὲ γύπες, Βακτριανή. Eadem quæ Diogenis, mens fuit & Demonactis, Philoſophi quaſi Cynici, quique Diogenem Canem ſummopere mirabatur; quodam enim illum interrogante, de ſepultura quid imperas? Ne hujus rei ſatagatis, inquit; etenim fœtor me ſepeliet. Reſpondente autem illo, Quid igitur, an non turpe fuerit, ſi tanti viri corpus volucribus & cani-B bus dilaniandum objiciatur? Atqui nihil eſt abſurdum, ſi mortuus quoque nonnullis animalibus utilis ſum futurus. Græca Luciani verba ſic ſe habent: ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς ἐρομένου τινὸς, Περὶ ταφῆς τί κελεύεις; Μὴ πολυπραγμονεῖτε, ἔφη· ἡ γὰρ ὀδμή με θάψει. φαμένου δὲ ἐκείνου, Τί οὖν οὐκ αἰσχρὸν ὀρνέοις ϗ κυσὶ βορὰν προτεθῆναι τηλικούτου ἀνδρὸς σῶμα; Καὶ μὴν οὐδὲν ἄτοπον, ἔφη, τοῦτο, εἰ μέλλω, ϗ ἀποθανὼν, ζώοις τισὶ χρήσιμος ἔσεσθαι. Qui locus mirè cùm Laërtiano congruit. His ſimilia habet & Seneca epiſt. 92. *Sed ut ex barba capillos detonſos negligimus, ita ille divinus animus egreſſurus hominem, quo receptaculum ſuum conferatur, ignis illud exurat, an feræ diſtrahant, an terra contegat, non magis ad ſe judicat pertinere, quàm ſecundas ad editum infantem. Utrum projectum aves diffe-*C *rant, an conſumatur,* canibus data præda marinis, *quid ad illum? Qui tunc quoque, cùm inter homines eſt, nullas minas timet; ul'áſne timebit poſt mortem minas eorum, quibus uſque ad mortem timeri parum eſt? Non conteret, inquit, me, nec uncus, nec projecti ad contumeliam, cadaveris laceratio, fœda viſuris. Neminem de ſupremo officio rogo: nulli reliquias meas commendo. Ne quis inſepultus eſſet, rerum Natura proſpexit. Quem ſævitia projecerit, dies condet. Diſertè Mecænas ait:*

Nec tumulum curo; ſepelit Natura relictos.

τῆς αὐτῆς ἡμέρας Ἀλέξανδρον μὲν ἐν Βαβυλῶνι, Διογένην δ' ἐν Κορίνθῳ τελευτῆσαι] Idem teſtatur Plutarchus Sympoſ. VIII. I. ἐμνήσθησαν δὲ ϗ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως τελευτῆς, ϗ τῆς Διογένους τοῦ κυνὸς, ἡμέρᾳ D μιᾷ γενομένης.

ἦν δὲ γέρων κατὰ τὴν τρίτην ϗ δεκάτην ϗ ἑκατοστὴν Ολυμπιάδα] Meurſius Attic. Lect. II. 12. legendum contendit κατὰ τὴν τετάρτην ϗ δεκάτην, &c. Eum addito.

Pag. 157. Διάλογοι κεφαλαίων] Vertit uterque Interpres, *Dialogi capitum.* Vertiſſe debuit: *Dialogi: Cephalion,* & legiſſe Διάλογοι· Κεφαλίων. Κεφαλίωνα ipſe Laërtius hunc Dialogum mox nominabit.

Ιχθύας, Πάρδαλις] Malè in Cod. Flor. ἰχθύες. De Ichthya, Diogenis Dialogo, diximus ſuprà ad Diodorum; & de Pardali ad initium Vitæ Diogenis, ubi Πόρδαλις appellatur. πόρδαλις, ſi Etymologo fides, dicitur de pardo, πάρδαλις de ejus pelle: ſi Suidæ, πόρδαλις, eſt τὸ ζῶον ἄρσεν· E πάρδαλις, τὸ θηλυκόν.

Πολιτεία] Citatur Athenæo IV. 15. Διογένης δ' ἐν τῇ ἑαυτοῦ Πολιτείᾳ νόμισμα εἶναι νομοθετεῖ ἀστραγάλους. *Diogenes in ſua Rep. pro nummis ut ſint tali pecudum, lege ſanxit.*

Κολοιὸς] *Gracculus* Vetus Interpres rectè. *Corvus* minùs rectè Aldobrandinus: quamquam gracculus eſt ex genere corvorum, ut alibi docuimus, non verò avis illa quæ à Gallis noſtris *Geay* appellatur.

Ἐπιστολαὶ] In quibus citatur à Laërtio ſuprà in hac ipſa Vita: τὸν ἐν τῷ Μητρῴῳ πίθον ἔσχεν οἰκίαν, ὡς ϗ αὐτὸς ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς διασαφεῖ. Exſtant hodie Diogenis Epiſtolæ, ſed ſuppoſititiæ.

τραγῳδίαι ἑπτὰ, Ἑλένη, &c.] Sed quas Philiſci Ægi-F netæ, Diogenis Diſcipuli, eſſe aiebat Satyrus, ut mox ſubjicit Laërtius. Ad eumdem Philiſcum, vel ad Paſiphontem, Luciani filium, eas quoque referebat Favorinus, teſte Laërtio ſuprà. Citantur verſus aliquot ex quadam Tragœdia Diogenis à Clemente Alexandrino. Et ejuſdem nonnullos verſus profert Stobæus.

Ἑλένη] Citatur Athenæo XIV. 4. Diogenes Tragicus ἐν τῇ Σεμέλῃ. An hîc legendum Σεμέλη; An apud Athenæum Ἑλένη;

Θυέστης] Noſter ſuprà in hac ipſa Vita: ὡς δῆλον ἐν τῷ Θυέστῃ ποιεῖ· εἴγε αὐτοῦ αἱ Τραγῳδίαι, ϗ μὴ Φιλίσκου ἐκείνου γνωρίμου, ἢ Πασιφῶντος τοῦ Λουκιανοῦ, &c.

Ἡρακλῆς]

Ηρακλῆς] Quod drama reſpexiſſe videtur Tertullianus, cùm ait in Apologetico ſect. 14. *Sed & Diogenes neſcio quid in Herculem ludit: & Romanus Cynicus Varro trecentos Joves, ſive Jupiteres, ſine capitibus introducit.*

Χρύσιππος] Chryſippus ille de quo Fabulam docuit Diogenes, videtur fuiſſe Chryſippus, filius Pelopis, quem rapuit Laïus; is qui primus puerorum amore arſit, ut eſt apud Ælianum Var. Hiſt. XIII. 5. Eodem Æliano teſte lib. II. ejuſdem Hiſtoriæ cap. 21. Euripides in gratiam Agathonis Chryſippum Tragœdiam ſcripſiſſe dicitur.

Σωκράτης δ' ἐν πρώτῳ τῆς διαδοχῆς.] Lege cum Caſaubono Σωσικράτης.

Φιλίσκου εἶναι τοῦ Αἰγινήτου] Philiſtus vitioſè in Juliani Codicibus. Suidas Philiſcum Hiſtoricum, & Philiſcum & Philiſtum appellat.

πρῶτος, Ἀπολλωνιάτης, φυσικός] De quo nos infrà ad ejus Vitam.

λόγου παντὸς ἀρχόμενον δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι τὴν ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον παρέχεσθαι] Pindarus Olymp. Ode VI. ἀρχομένου δ' ἔργου, πρόσωπον χρὴ θέμεν τηλαυγές. Cicero II. de Oratore: *Prima commendatio Orationis eſt in principio, quod continuò debet allicere.*

δεύτερος, Σικυώνιος] Non mihi aliunde notus.

τέταρτος, Στωϊκός, γένος Σελευκεὺς, καλούμενος δὲ Βαβυλώνιος, διὰ τὴν γειτονίαν] Mentio ejus fit apud Ciceronem lib. I. de Natura deorum: *Diogenes Babylonius, in eo libro qui inſcribitur* Minerva: *partum Jovis ortumque Virginis, ad phyſiologiam traducens, disjungit à fabula.* Et apud Quintilianum lib. & cap. I. *Siquidem Leonides, Alexandri pædagogus, ut à Babylonico Diogene traditur, quibuſdam eum vitiis imbuit, quæ robuſtum quoque, & jam maximum regem, ab illa inſtitutione puerili ſunt proſecuta.* Et apud Senecam lib. III. de Ira cap. 38. *Contumeliam tibi fecit aliquis, numquid majorem quàm Diogeni, Philoſopho Stoico? cui cùm, de ira differenti, adoleſcens protervus inſpuit, tulit hoc ille leniter ac ſapienter.* Non quidem, *inquit*, iraſcor: ſed dubito tamen an iraſci oporteat. De ejus genere dicendi vide Gellium VII. 14. ubi & Stoicus appellatur. Citatur in libris de Nobilitate, & in libris de Legib. Athenæo. Epicureus, non Stoicus, quod valde notandum, dicitur eidem Athenæo lib. V. cap. 13. Ejus verba, quia emendatione noſtra egent, adſcribenda putavi. Διογένης ὁ Ἐπικούρειος ἕξιν ἔχων ἱκανὴν ἐν οἷς μετεχειρίζετο λόγοις, τὸ μὲν γένος ἦν ἐκ Σελευκείας, τῆς ἐν Βαβυλῶνι. ἀναδοχῆς δ' ἐτύγχανε παρὰ τοῦ βασιλέως, καίτοι τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς λόγοις χαίροντι. Lego χαίροντος. Hoc ipſo loco, in quo Diogenes Athenæo dicitur Epicureus, Stoicum fuiſſe conſtat: nam eo nomine Regi acceptus erat. Quare pro ὁ Ἐπικούρειος, legendum videtur ὁ Ζηνώνειος. De patria teſtatur quoque Lucianus in Longævis: Διογένης δὲ ὁ Σελευκεὺς ἀπὸ Τίγριος, Στωϊκὸς φιλόσοφος, ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. Et Strabo lib. XVI. τὴν Σελεύκειαν ἐπὶ τῷ Τίγρητι πλησίον τῆς Βαβυλῶνος ἐν τριακοσίοις τοῖς σταδίοις ἐτείχισε Σελευκὸς ὁ Νικάτωρ. Et poſtea: ὥσπερ δὲ Βαβυλωνίαν τὴν χώραν καλοῦμεν, οὕτω καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκεῖθεν Βαβυλωνίους καλοῦμεν, οὐκ ἀπὸ τῆς πόλεως, ἀλλ' ἀπὸ τῆς χώρας. ἀπὸ δὲ τῆς Σελευκείας ἧττον κἂν ἐκεῖθεν ὦσι, καθάπερ Διογένη τὸν Στωϊκὸν φιλόσοφον. Quæ Strabonis verba, hæc Laërtii διὰ τὴν γειτονίαν, mirè illuſtrant. Notabis tamen ea in Florentinis membranis deſiderari.

πέμπτος, Ταρσεὺς, γεγραφὼς περὶ ποιητικῶν ζητημάτων, ἃ λύειν ἐπιχειρεῖ] Meminit ejuſdem idem Laërtius in Epicuro: Διογένης ὁ Ταρσεὺς, ὁ τὰς ἐπιλέκτους σχολὰς συγγράψας. Ibidem Ἐπιτομὴν τῶν Ἐπικούρου Ἠθικῶν ſcripſiſſe ait. De eo etiam Strabo lib. XIV. ubi de Tarſo civitate: τῶν δ' ἄλλων φιλοσόφων,

> Οὓς κεν ἐΰ γνοίην, καὶ τοὔνομα μυθησαίμην,

Πλουτιάδης τε ἐγένετο, καὶ Διογένης τῶν περιπολιζόντων, καὶ σχολὰς διατιθεμένων εὐφυῶς. ὁ δὲ Διογένης καὶ ποιήματα ὥσπερ ἀπεφοίβαζε, τεθείσης ὑποθέσεως, τραγικὰ ὡς ἐπιτοπολύ.

> *De reliquis autem Philoſophis,*
> *Quos quidem ego norim, quos nomine dicere poſſum,*

Plutiades fuit, & Diogenes, qui Urbes profecti, Scholas dextrè inſtituerunt. Verſus etiam Diogenes quocumq; argumento propoſito, tamquam Apollinis inſtinctu concitatus, pronuntiabat, Tragicos ut plurimùm. Ceterùm συγγραμμάτων, non ζητημάτων, habent hîc apud Laërtium Editiones nonnullæ, nec non Codex Palatinus. Sed ζητημάτων rectum eſt. Ita ζητήματα Ὁμηρικὰ ſcripſit Porphyrius.

ἃ λύειν ἐπιχειρεῖ] Inde Λυτικοὶ & Ἐπιλυτικοὶ Grammatici, qui talia ζητήματα ſolvebant. Athenæus XI. 12.

A ὁ θαυμάσιος Λυτικὸς Σωσίβιος. Suidas: Σωσίβιος, Λάκων, Γραμματικὸς τῶν Ἐπιλυτικῶν καλουμένων. Euſtathius Iliad. ἰ. Οἱ δὲ παλαιοὶ Λυτικοὶ λέγουσι πολλὰ καὶ ἄλλα εἰς λύσιν τῆς ῥηθείσης ἀπορίας.

Ἀθηνόδωρός φησιν ἐν ὀγδόῃ Περιπάτων] Athenodorus ille, Cæſaris Auguſti præceptor fuit, & poſtea Tiberio præpoſitus ab eodem Auguſto. Ejus Περιπάτων libros infrà quoque in Democrito teſtes adducit Laërtius. De eo multa Voſſius lib. II. de Hiſt. Græcis cap. 5.

τὸν δὴ φιλόσοφον, &c. ἀεὶ στιλπνὸν φαίνεσθαι διὰ τὸ ἀλείφεσθαι] Hæc alieno loco poſita ſunt, & ſapiunt gloſſema: deinde ad quem Diogenem referri debeant, non ſatis conſtat; fuere enim tres philoſophi hoc nomine. Simile quid de Cynico narrat Arrianus diſſertat. Epicteti III. 22. στίλβων γὰρ
B περιήρχετο, καὶ καθ' αὐτὸ τὸ σῶμα ὑπέστρεφε τοὺς πολλούς. *Pellucens etenim obambulabat, & per corpus ipſum multos in ſe convertit.*

Mirum verò, uti rectè Voſſius obſervavit, omiſiſſe Laërtium, in elencho Diogenum, Diogenem Cyzicenum, qui libros de patriæ ſuæ Inſulis reliquit, & quorum meminit Stephanus in Βέσβικος, in Ἀδράστεια, & in Ζέλεια. De eo Suidas: Διογένης, ἢ Διογενιανὸς, Κυζικηνὸς, Γραμματικός. ἔγραψε πάτρια Κυζίκου. Περὶ τῶν ἐν τοῖς βιβλίοις σημείων. Περὶ στοιχείων. Hi libri, τὰ πάτρια Κυζίκου inſcripti, erant numero ſeptem. Stephanus in Βέσβικος: Βέσβικος. νησίδιον περὶ Κύζικον, ὡς Διογένης ὁ Κυζικηνὸς ἐν πρώτῃ τῶν ἑπτὰ περὶ τῆς πατρίδος νήσων λέγων. Neque enim hos
C ab illis diverſos puto. Idem Stephanus in Ζέλεια: Διογένης ἐν τρίτῃ Κυζίκου. Et in Ἀδράστεια: Διογένης ἐν πρώτῃ Κυζίκου. Omiſit Laërtius & Diogenem Athenienſem, de quo Plinius XXXV. 5. & Diogenem, Medicum, cujus meminit Galenus lib. III. de Compoſit. medicam. κατὰ τόπους cap. 3. ubi de narium ulceribus agens medicamentum hujuſce Diogenis Medici pro narium ulceribus deſcribit, hoc titulo, Διογένους φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Item lib. IX. cap. 7. ubi de remediis hæmorrhoidum, Diogenem cujuſdam medicamenti auctorem nominat. Fuit & Diogenes Bœotarcha, de quo Pauſanias in Phocicis; & Diogenes Macedonici præſidii Dux, de quo idem Pauſanias in Corinthiacis; & Diogenes Phrygius ἄθεος, de quo Ælianus Var. Hiſt. II. 31. & Tragœdus, de quo idem Ælianus III. 30. & Diogenes Ameſtrianus, de quo Philoſoſtratus in Chreſto Sophiſta. Ta-
D ceo de Diogene Juliani Imperatoris æquali, de quo Julianus epiſt. 35. cùm illius meminiſſe, ut pote illo antiquior, Laërtius noſter non potuerit. Meminit in Zenone Diogenis Ptolemæenſis, quem hîc quoque omiſit.

MONIMUS.

P. 157. ΚΑΘΑ' φησι Σωκράτης] Σωσικράτης rectè emendabat Caſaubonus: quâ in voce peccatum in his libris non ſemel. Soſicrates Rhodius ſcripſit de Succeſſionibus Philoſophorum, de quo ſæpe monuimus.

ἔν τινι γοῦν τῶν δραμάτων, ἐν τῷ Ἱπποκόμῳ] Rectè
E quoque hæc verba ἐν τῷ Ἱπποκόμῳ, gloſſema eſſe exiſtimabat idem Caſaubonus. Ea tamen agnoſcunt omnes editi & manu ſcripti.

Μόνιμός τις ἦν ἄνθρωπος φιλόσοφος] hos verſus corruptiſſimos ita emendabat, in Notis ſuis ad Excerpta ex Tragicis, Hugo Grotius, Vir incomparabilis:

> ——Μόνιμος ἄνθρωπος ἦν τις φιλόσοφος
> Ἀδοξότερος. μίαν δὲ μὴ πήραν ἔχων,
> Πήρας μὲν οὖν τρεῖς. ἀλλὰ κυνὸς ἐν σχήματι
> Ἐφθέγξατ' οὐδὲν ἐμφερὲς, μὰ τὸν Δία,
> Τῷ γνῶθι σαυτὸν οὐδὲ τοῖς βιωμένοις
> Τούτοις· ὑπὲρ ταῦτ' οὐ προσαιτῶν, οὐ ῥυπῶν·
> Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τυφλὸν εἶναι πᾶν ἔφη.

F Hoc eſt, eodem Grotio interprete,

> *Fuit olim Monimus ſanè Philoſophus,*
> *Sed ignobilior. Pera huic una non erat:*
> *At enim verò tres. Is, caninum habitum ferens,*
> *Nihil dicebat ſimile iſtis ſententiis,*
> *Puta, Te ipſum noſce, quæque coacta ejuſmodi.*
> *Sed nec mendicans quicquam, nec ſorde obſitus,*
> *Non conſtat, inquit, ea de re quæ ſumitur.*

τὸ ὑποληφθὲν, ſive ὑπολαμβανόμενον, inquiebat Vir ille magnus, eſt id quod opinamur. Id cæcum eſt. id eſt; non eſt certum, non conſtat. Hunc ergo ſenſum Philoſophicum habebat dictum Monimi. At Menander innuebat, quidquid furtò

aliis

aliis ſubducitur, id alios latere: nam furto vivebat Monimus, obvia in tres peras corradens. Hactenus Vir ampliſſimus, qui pro

Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη,

legebat,

Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τυφλὸν εἶναι πᾶν ἔφη.

Sed pace tanti Viri liceat dixiſſe, in hoc poſtremo verſu nihil omnino mutandum. Nam præter quàm quòd in omnibus editis & manu ſcriptis libris ita conſtanter legitur, à quibus levi de cauſa non eſt recedendum, conſtat è Sexto Empirico, id fuiſſe Monimi Cynici effatum, τῦφον εἶναι τὰ πάντα. Ille enim lib. VII. adverſus Mathematicos tract. 2. cap. εἰ ἔστι τι ἀληθὲς, poſtquam dixit Xeniadem Corinthium exiſtimare nihil eſſe verum, ſubjungit, τάχα δὲ καὶ ὁ Μόνιμος ὁ Κύων, τῦφον εἶναι τὰ πάντα. quod ita interpretatur, ὅπερ οἴησίς ἐστι τῶν οὐκ ὄντων, ὡς ὄντων. Idem eodem libro, tract. 1. de Philoſophia, cap. quod inſcribitur, εἰ ἔστι κριτήριον ἀληθείας, inter eos qui κριτήριον ſuſtulerunt, Monimum recenſet. Et poſtea: οὐκ ὀλίγοι δὲ ἦσαν, ὡς προσεῖπον, οἱ καὶ τοὺς περὶ Μητρόδωρον καὶ Ἀνάξαρχον, ἔτι καὶ Μόνιμον φήσαντες ἀνῃρηκέναι τὸ κριτήριον. ἀλλὰ Μητρόδωρον μὲν, ὅτι εἶπεν, Οὐδὲν ἴσμεν· οὐδ' αὐτὸ τοῦτο ἴσμεν, ὅτι οὐδὲν ἴσμεν. Ἀνάξαρχον δὲ καὶ Μόνιμον, ὅτι σκιογραφίᾳ ἀπείκασεν τὰ ὄντα, τοῖς τε κατὰ ὕπνους, ἢ μανίαν προσπίπτουσι ταῦτα ὡμοιῶσθαι ὑπέλαβον. *Non fuerunt autem pauci, ut priùs dixi, qui, & Metrodorum, & Anaxarchum, & præterea Monimum, dixerint ſuſtuliſſe id quod judicat. Et Metrodorum quidem, quoniam dixerit nos nihil ſcire: & ne hoc ipſum quidem ſcire quòd nihil ſciamus. Anaxarchum autem & Monimum, quoniam ea quæ ſunt aſſimilarunt adumbratæ picturæ, & exiſtimarunt ea eſſe ſimilia iis quæ incurrunt in ſomno & furore.* Etiam Marcus Antoninus Imperator lib. II. περὶ τῶν εἰς ἑαυτὸν ſect. 13. ὅτι πᾶν ὑπόληψις· δῆλα μὲν γὰρ τὰ πρὸς τὸν Κυνικὸν Μόνιμον λεγόμενα. quod idem ſignificat ac illud Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν, τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη: omnia ſcilicet in opinione ſita eſſe. Ex iſtis autem Marci verbis πρὸς τὸν Κυνικὸν Μόνιμον λεγόμενα, vidi qui crederent eum adverſus Monimum Cynicum ſcripſiſſe. Addubitabat Anglicus Interpres, num Marcus ibi Dialogum aliquem innueret, in quo adverſus Monimum differens quis introduceretur: an verò πρὸς, hoc loci *apud* ſignificaret. Fortean ſcripſerat Marcus παρὰ τοῦ Κυνικοῦ Μονίμου λεγόμενα: quod a recepta lectione minùs longè recedit. Redeo ad Grotii emendationem. Quis dixit Ampliſſimo Viro Monimum furem fuiſſe obviáque omnia in tres peras corradere ſolitum? Certè Laërtius virum illuſtrem adeò evaſiſſe ait, ut de eo Menander mentionem fecerit: ἐγένετο δὴ ἀνὴρ ἐλλόγιμος, ὡς καὶ Μένανδρον αὐτοῦ τὸν Κωμικὸν μεμνῆσθαι. Quare in Menandri verſibus pro ἀδοξότερος putarim legendum ἐνδοξότερος, niſi ἀδοξότερος ibi ſit ἀφιλόδοξος, *contemptor gloriæ*, qualis à Laërtio Monimus deſcribitur: quod non puto. Nihil igitur mutandum in hoc poſtremo verſu: ſed neque in voce βοωμένοις, pro qua Grotius reponit βιωμένοις. βοώμενα, ſunt πολυθρύλλητα, *decantata*, &, ut loquitur Cicero *cantatiſſima*. Ceteras Viri Ampliſſimi emendationes probo, laudo, amplector. Pro

Μόνιμός τις ἦν ἄνθρωπος, φιλόσοφος,

habent Editiones Stephanicæ

Μόνιμός τις ἦν ἄνθρωπος, ὦ Φίλων, σοφός·

quæ lectio confirmatur auctoritate Codicum Palatini & Florentini, & utriuſque Regii. & quam potiorem duco. Pro μικρῷ δὲ ὁ τὴν πήραν ἔχων, habent Stephanicæ Editiones μικρὰν δὲ πήραν ἦν ἔχων. At Codex Florentinus μίαν οὐκ, ſenſu optimo. Rectè igitur Grotius μίαν δὲ μὴ πήραν ἔχων. Legi poſſet quoque, μίαν δ' οὐ τὴν πήραν ἔχων, & puto Menandrum ita ſcripſiſſe. Pro ἀλλὰ καὶ εἰκόνος ῥήματι, ſcriptum eſt in Palat. MS. ἐν εἰκόνος μέρει, quod non diſplicet. id eſt, *in parte aliqua ſuæ imaginis*. ῥῆμά τι habet Florentinus. Reponebat Grotius ἀλλὰ κυνὸς ἐν σχήματι. Etiam legi poſſet ἀλλ' ἐκεῖνος ῥῆμά τι. Pro ὑπὲρ δὲ ταῦτα ὁ προσαιτῶν, &c. Scaliger ad oram libri legendum adnotaverat ὑπερεῖδε ταῦτα. Grotius legit ὑπὲρ ταῦτ', οὐ προσαιτῶν, οὐ ῥυπῶν. Recepta lectio non diſplicet. Pro ὑπολειφθὲν, habet Editio princeps ὑποληφθέν· & ita omnino legendum, ut è Sexti Empirici loco ſuperiùs laudato apparet.

γέγραφε δὲ παίγνια σπουδῇ λεληθυίᾳ μεμιγμένα] Quod ſcribendi genus Cynicorum fuiſſe obſervat Auctor libelli περὶ ἑρμηνείας. Addit: τὰ γὰρ τοιαῦτα γελοῖα χρείας λαμβάνει τάξιν καὶ γνώμης. *Hujuſmodi ridicula præcepti vicem ſubeunt, admonitionis & ſententiæ.* Quò reſpexit Horatius:

——ridiculum acri
Fortiùs & meliùs magnas plerumque ſecat res.

καὶ Περὶ ὁρμῶν, δύο, καὶ Προτρεπτικὸν] Citatur & Monimus quidam ἐν τῇ τῶν θαυμασίων συναγωγῇ apud Clementem Alexandrinum in Admonitione ad Gentes, & apud Cyrillum lib. IV. contra Julianum, ſed quem alium eſſe exiſtimamus ab hoc noſtro Cynico.

ONESICRITUS.

P. 158. ΑΣΤΥΠΑΛΕ'Α] Lege Ἀστυπαλαιεὺς. Apollo in Oraculo, quod refertur à Theodorito. Serm. X. de Oraculis: Ὕστατος Ἡρώων Κλεομήδης Ἀστυπαλαιεύς. Ἀστυπαλαιεὺς nomen eſt ἐθνικὸν inſulæ & urbis Ἀστυπαλαίας, de quibus Stephanus. Fallitur Suidas, qui Ἀστυπαλαιεὺς proprium nomen eſſe ait.

οὗτος δὲ Ἀλεξάνδρῳ] Quod etiam teſtatur Plutarchus Oratione I. de Fortuna & virtute Alexandri: Ὀνησίκριτον δὲ τὸν Διογένους τοῦ κυνὸς μαθητὴν, ὅτι ἄρχοντα τῶν κυβερνητῶν κατέστησεν, ὑπὸ πλειόνων ἱστόρηται. Et Lucianus in libello de Morte Peregrini: ἐκεῖνοι γὰρ οὐκ ἐμπηδῶσιν εἰς τὸ πῦρ, ὡς Ὀνησίκριτος ὁ Ἀλεξάνδρου κυβερνήτης, ἰδὼν Καλλανὸν καόμενον. Qui locus genus mortis Oneſicriti nos docet.

πλὴν ὅτι ὡς ἀπόγραφος ἐξ ἀρχετύπου δευτερεύει.] Reſpexit hunc Laërtii locum Suidas in Ὀνησίκριτος: Ὀνησίκριτος. ὄνομα κύριον. ὁ δὲ Ὀνησίκριτος, ἀπόγραφος ἐξ ἀρχετύπου δευτερεύει, τουτέστι, τοῦ Ξενοφῶντος.

Μένανδρος, Διογένους μαθητὴς, ὁ ἐπικαλούμενος Δρυμός] Mihi non aliunde notus, ſicut neque Hegeſæus Sinopenſis, cui cognomen *laqueus*. De Philiſco Ægineta diximus non uno loco ad Diogenis Vitam, ubi nos vide.

CRATES.

ΚΡΑ'ΤΗΣ Ἀσκώνδου, Θηβαῖος, &c.] Similia habet Suidas: Κράτης Ἀσκώνδου, Θηβαῖος, φιλόσοφος Κυνικὸς, μαθητὴς Διογένους καὶ Βρύσωνος τοῦ Ἀχαιοῦ. Et in Ἱππαρχία: γυνὴ Κράτητος τοῦ Κυνικοῦ, ὃς ἦν Ἀθηναῖος Βρύσωνος μαθητὴς τοῦ Ἀχαιοῦ. ubi vitioſè Ἀθηναῖος pro Θηβαῖος. De Briſone iſto Achæo, aliiſque Bryſonibus, videatur Jonſius de Scriptor. Hiſt. Philoſ. lib. II. cap. I.

τούτου παίγνια φέρεται τάδε, Πήρη τις πόλις, &c.] Imitatus Homericum illud ex Odyſſea η & ρ.

Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
Καλὴ, καὶ πίειρα, περίρρυτος, ἐν δ' ἄνθρωποι
Πολλοὶ, &c.

Meminit Apuleius in Apologia: *Sed eumdem ornatum dignè geſtarem, quem Crates ultro divitiis abjectis appetivit: Crates, inquam, ſi quid credis, Æmiliane, vir domi inter Thebanos proceres dives & nobilis, amore hujus habitus, quem mihi objectas, rem familiarem largam & uberem populo donavit. Multis ſervis à ſeſe remotis ſolitatem delegit: arbores plurimas & frugiferas præ uno baculo ſprevit: villas ornatiſſimas unâ perulâ mutavit; quam poſtea, compertâ utilitate, etiam Carmine laudavit, flexis ad hoc Homericis verſibus, quibus ille Cretam inſulam nobilitat. Principium dicam, ne me hæc ad defenſionem putes confinxiſſe,*

Πήρη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
Καλὴ, καὶ πίειρα.

Jam cætera tam mirifica: quæ ſi tu legiſſes, magis mihi peram quàm nuptias Pudentillæ invidiſſes. Ubi pro πόντῳ, legendum τύφῳ. Meminit hujus Cratetis παιγνίου & Dionyſius Halicarnaſſeus in libello περὶ ἑρμηνείας, his verbis: καί τοί ἐστι πολλαχοῦ ἐκ παιδιᾶς παραμεμιγμένης δεινότης ἐμφαινομένη τις, οἷον ἐν ταῖς Κωμῳδίαις· καὶ πᾶς ὁ Κυνικὸς τρόπος· ὡς τὰ Κράτητος,

Πήρη τις γαῖ' ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ.

Et ſanè multis locis ex joco admixto perſpicitur exiſtere gravitas quædam. Veluti in Comœdiis; & omnis Cynicus modus: ut illa Cratetis, Πήρη, &c. ubi obiter obſervandum γαῖα legi non πόλις, ut hoc loco, quod minùs placet: quamquam & ita apud Apuleium.

περίῤῥυτος] H. Stephanus περίῤῥυπος, hoc eſt, *ſordida*, reponebat, quod probat Caſaubonus. Idem & mihi videbatur. τὸ περίῤῥυπος cum voce καλὴ in ore Cynici optimè convenit.

ἐπαγαλλόμενος] Malè Editio prior ἐπαγελλόμενος.

θύμον] Id eſt, *cæpe*. *Animum* ineptè Vetus Interpres. Curionis Editio *lupinum*, id eſt, θέρμον, agnoſcit, teſte Leopardo lib. VIII. Emendat. cap. 2.

τίθει μαγείρῳ μνᾶς δέκα, &c.] Verſus ſunt Iambici, qui ita legendi & diſtinguendi:

Τίθει Μαγείρῳ μνᾶς δέκ', Ἰατρῷ δραχμὴν,
Κόλακι τάλαντα πέντε, Συμβούλῳ καπνὸν,
Πόρνῃ τάλαντον, Φιλοσόφῳ τριώβολον.

Ita rectè Codex Regius, & Stephanici, & Palatinus, & Florentinus. Ita & Farneſianus, teſte Mureto lib. IX. Var. Lect. cap. ultimo. Malè vulgò legitur Κόλακι τάλαντα δέκα, metro reclamante. Si per illud liceret, pro καπνὸν, quæ vox hîc locum habere vix poteſt, χαλκὸν legerem lubens.

ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Θυρεπανοίκτης, &c.] Paria habet Suidas: ἐπεκλήθη Θυρεπανοίκτης, διὰ τὸ ἀδεῶς εἰσέρχεσθαι εἰς παντὸς οὗπερ ἠβούλετο οἶκον. Adde & Plutarchum Sympoſ. lib. II. Quæſt. I. Κράτητα δὲ τὸν φιλόσοφον εἰς πᾶσαν οἰκίαν εἰσιόντα μετὰ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης τῶν δεχομένων, Θυρεπανοίκτην ἐκάλουν. Et Apuleium, quem vide Florid. IV.

ἔστιν αὐτοῦ καὶ τόδε, Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔμαθον, &c.] Quod ἐπαρῴδησεν ex verſibus qui Sardanapali tumulo inſcripti ſunt. Plutarchus in libro De ſui laude ad Herculanum: πάνυ δὲ χαριέντως καὶ ὁ Κράτης πρὸς τὸ,

Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔφαγον, καὶ ἐφύβρισα, καὶ μετ' ἔρωτος
Τέρπν' ἔπαθον,

ἀντέγραψε τὸ,

Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔμαθον, καὶ ἐφρόντισα, καὶ μετὰ Μουσῶν
Σέμν' ἐδάην.

Inſcriptum autem Sardanapali tumulo tale fuit Epigramma, ut legere eſt apud Strabonem libro XIV.

Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, σὸν θυμὸν ἄεξε
Τερπόμενος θαλίῃσι· θανόντι τοι οὔ τις ὄνησις·
Καὶ γὰρ ἐγὼ σποδός εἰμι, Νίνου μεγάλης βασιλεύσας.
Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ μετ' ἔρωτος
Τέρπν' ἔπαθον. τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια κεῖνα λέλειπται.
Ἥδε σοφὴ βιότοιο παραίνεσις ἀνθρώποισιν.

Addit Strabo meminiſſe hujus Epigrammatis etiam Chœrilum, ſed vulgò quidem ita jactari:

Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ μετ' ἔρωτος
Τέρπν' ἔπαθον. τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια κεῖνα λέλειπται.

Et ita citatur à Theodorito ad Græcos Infideles Ser. XII. Paulò aliter refertur à Dione Chryſoſtomo in IV. de Regno: τὸ τοῦ Σαρδαναπάλου περιφέρεται πολλάκις ἐλεγεῖον,

Τόσσ' ἔχω ὅσσ' ἔφαγον, καὶ ἐφύβρισα, καὶ μετ' ἐρώτων
Τέρπν' ἔπαθον· τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ὄλβια πάντα λέλειπται.

Ubi notabis obiter, verſus heroicos ἐλεγεῖον appellari. Sed ibi τὸ ἐλεγεῖον eſt *parvum poëma*, *minutum quoddam opuſculum*, ut rectiſſimè ad Perſium Caſaubonus. Chœrilus illud Epigramma verſibus aliis expreſſerat, quos habes apud Athenæum l. XII. c. 7. Sardanapali illius tumuli meminit & Ariſtoteles, & Cicero. Tuſcul. Quæſt. lib. V. qui ſuprà poſitos duos verſus ita Latinè reddidit:

Hæc habeo quæ edi, quæque exſaturata libido
Hauſit: at illa jacent multa & præclara relicta.

Ceterum & nos Cratetis exemplo illos ita ad Philonem ἐπαρῳδήσαμεν:

Πᾶν ὃ φίλοις χαρίσαιο, Φίλων, ἀναφαίρετόν ἐστι.
Ταῦτ' ἔχω ὅσσα ἔδων, τ' ἄλλα δ' ἔμαρψε Τύχη.

καὶ ὅτι ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ περιγένοιτο, Θέρμων τε χοῖνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν] Plutarchus in libro de Animi tranquillitate: Κράτης δὲ πήραν ἔχων καὶ τρίβωνα, παίζων καὶ γελῶν ὥσπερ ἐν ἑορτῇ τὸν βίον διετέλεσε.

Ἔρωτα παύει λιμός, &c.] Julianus Imperator Orat. VI. οἱ Διογένους νόμοι καὶ Κράτητος ὑπὸ τούτων οὐκ ἀτιμαστέον, ἔρωτα λύει λιμός· ἂν δὲ τούτῳ χρῆσθαι μὴ δύνασθαι,

A βρόχος. Theodoritus Sermone XII. de Virtute activa, ubi de Cratete: οὗτος εἰώθει λέγειν, τῆς εἰς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς κατάπαυμα, λιμὸν εἶναι. In verſu Cratetis pro τέτοισι legendum τούτοις, metro poſtulante: & ita Editiones Stephani.

θεασάμενον ἔν τινι τραγῳδίᾳ Τήλεφον σπυρίδιον ἔχοντα, &c. Tragœdia illa fuit Euripidis. Hujus meminit Ariſtophanes in Nubibus, nec non in Acharnenſibus, cujus nomine utrobique Euripidem deridendum propinat. In ea Telephus, Rex Myſiæ, pauper & mendicus, & ſportulam tenens introducebatur. De ſportula, præter Laërtium, teſtatur Ariſtophanes in Acharnenſibus Actu. II. Sc. 4.

Ἐς τὸ σπυρίδιον ἰσχνά μοι φυλλεῖα δός.

B De paupertate idem Ariſtophanes paſſim in dictis Acharnenſibus & in Nubibus. Etiam ejus Enarrator ad hæc verba è Nubibus Actu III. Sc. 2.

Καί τοι πρότερόν γ' ἐπτώχευες,
Τήλεφος εἶναι Μυσὸς φάσκων
Εὐριπιδίου, &c.

διαβάλλει Εὐριπίδην, ὡς πτωχὸν εἰσενηνοχότα τὸν Τήλεφον· τοῦτον γὰρ ὡς πτωχὸν εἰσήγαγε· περὶ οὗ καὶ κωμῳδεῖται.

ἐξαργυρισάμενόν τε τὴν οὐσίαν, καὶ γὰρ ἦν τῶν ἐπιφανῶν, &c.] Plutarchus in tractatu de Vitando ære alieno: Κράτης δὲ ὁ Θηβαῖος ὑπ' οὐδενὸς ἀπαιτούμενος, οὐδὲ ὀφείλων, αὐτὰς δὲ τὰς οἰκονομίας καὶ φροντίδας καὶ περισπασμοὺς δυσχεραίνων, ἀφῆκεν οὐσίαν ὀκτὼ ταλάντων· καὶ τρίβωνα

C καὶ πήραν ἀναλαβὼν, εἰς φιλοσοφίαν καὶ πενίαν κατέφυγεν. *Thebanus autem Crates, cùm nemo ab ipſo exigeret, cùm nemini quidquam deberet, ipſam rei familiaris diſpenſationem, curaſque & occupationes averſatus, rem VIII. talentorum deſerit, ſumptiſque palliolo & perâ, ad Philoſophiam & Paupertatem confugit.* Origenes contra Celſum lib. II. περὶ δὲ τοῦ Κράτητος, ἑαυτὸν ἐλευθερώσαντος, διὰ τοῦ τοῖς Θηβαίοις χαρίσασθαι τὸ ὑπὲρ πάσης τῆς κτίσεως πραθείσης δοθὲν αὐτῷ ἀργύριον. Ubi τὸ ἐλευθερώσαντος minùs rectè Interpres vertit, *quò liberiùs philoſopharetur*. Et in Mathæum XIX. Κράτητα γὰρ τὸν Θηβαῖον ἑλόμενον δι' ἐλευθερίαν καὶ παράδειγμα ἁπλοῦς βίου, καὶ ὡς ᾤετο, μακάριον ἑαυτὸν βουλόμενον παραστῆσαι τοῖς Ἕλλησι, μηδενὸς χρῄζοντα, φασὶν ἀποδόμενον πᾶσαν τὴν οὐσίαν τῷ Θηβαίων δήμῳ

D δεδωρῆσθαι, μετὰ τοῦ εἰρηκέναι, Ὅτι σήμερον ὁ Κράτης Κράτητα ἐλευθεροῖ. Philoſtratus in Vita Apollonii lib. I. cap. 10. ὅτε δὴ τὸν μὲν Κλαζομένιον Ἀναξαγόραν ἀγέλαις τε καὶ καμήλοις τὰ ἑαυτοῦ ἀνέντα, προβάτοις ἔφη, ſupple Apollonius, μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις φιλοσοφῆσαι· τὸν δὲ Θηβαῖον Κράτητα καταποντώσαντα τὴν οὐσίαν, οὔτε ἀνθρώποις γενέσθαι ἐπιτήδειον, οὔτε προβάτοις. Simplicius in Enchiridium Epicteti cap. 10. καὶ πενία δὲ, εἴποι ἂν ὁ Ἐπίκτητος, οὐδὲν δεινὸν, ἐπεὶ καὶ Κράτητι ἂν ἔδοξε τῷ Θηβαίῳ δεινὸν, ὃς τὰ ἑαυτοῦ τῇ πόλει παραχωρήσας, καὶ εἰπὼν

Κράτης Κράτητα χρημάτων ἀποστερεῖ.

τότε ἔδοξεν ἐλευθεροῦσθαι, καὶ στέφανον ὡς ἐπ' ἐλευθερίας

E περιεβάλετο, ὅτι τὴν πενίαν ἀντὶ τῆς ἀπορίας ἠλλάξατο. Videſis Apuleium in Floridis & in Apologia.

ἀθροίσαντα πρὸς τὰ ἑκατὸν διακόσια τάλαντα, τοῖς πολίταις ἀνεῖναι ταῦτα] Ælianus Var. Hiſtor. III. 6. Κράτης ὁ Θηβαῖος, τά τε ἄλλα μεγαλόφρων ὢν πεφώραται, καὶ καταφρονητικὸς τῶν ὑπὸ τοῦ πλήθους θαυμαζομένων· ἀτὰρ οὖν καὶ χρημάτων, καὶ πατρίδος, ὅτι μὲν οὖν τῆς οὐσίας ἀπέστη τοῖς Θηβαίοις, τοῦτο μὲν καὶ εἰς πάντας ἐξεφοίτησε. Stephanus περὶ πόλεων, in Ἀθῆναι. Athenas Bœotas foſſâ muniiſſe Cratetem dicit: ὀγδόη Βοιωτίας, (loquitur de pluribus Athenis) ἡ ἐκ τῆς λίμνης ἀναφανεῖσα, μετὰ τὸ πρότερον ἐπικλυσθῆναι τῆς Κωπαΐδος, ὅτε Κράτης αὐτὴν διετάφρευσεν. Quæ, ne quis ea de Cratete

F Thebano accipiat, quoniam Thebæ, ejus patria, ſunt in Bœotia, moneo accipienda eſſe de Cratete Foſſore, qui fuit cum Alexandro, & qui tertius à Laërtio noſtro recenſetur, ubi de variis Cratetibus egit in Vita Cratetis Academici.

Pag. 159. τὴν οὐσίαν μηλόβοτον ἀνεῖναι] Plura apud Suidam: οὗτος καταλιπὼν τὴν οὐσίαν μηλόβοτον, ἀρθεὶς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, εἶπεν,

Ἐλευθεροῖ Κράτητα Θηβαῖον Κράτης.

Et apud Nonnum in Expoſitione Hiſtoriarum quarum meminit Gregorius Nazianzenus in priori Invectiva contra Julianum Imperatorem: Κράτης Θηβαῖος ἦν τῆς Βοιωτίας

τὸ

τὸ γένος. οὗτος φιλοσοφῆσαι θέλων τὴν κυνικὴν φιλοσοφίαν, λαβὼν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἔρριψε τῷ δήμῳ, κηρύξας οὕτω· Κράτης ἀπολύει τὰ Κράτητος, ἵνα μὴ τὰ Κράτητος κρατήσῃ τὸν Κράτητα· καὶ τὰ χωρία αὐτοῦ εἴασε γενέσθαι μηλόβοτα. Meminit & Sanctus Chryſoſtomus in Exhortatione ad Viduam juniorem: ἀλλ᾽ ἀκριβέστερον ἡμῶν οἶδας αὐτὴ τὸν Επαμινώνδαν, τὸν Σωκράτην, τὸν Αριστείδην, τὸν Διογένην, τὸν Κράτητα, τὸν μηλόβοτον ἀνέντα τὴν χώραν τὴν αὐτοῦ. *Ipſa enim longè meliùs quàm ego, noſti Epaminondam, Socratem, Ariſtidem, Diogenem & Cratetem, qui ſuaſmet poſſeſſiones incultas reliquit ac depoſuit.*

καὶ εἴ τι ἀργύριον εἴη, εἰς θάλατταν βαλεῖν] Idem Suidas: οὗτος κατεπόντωσε τὴν οὐσίαν, ὡς λέγει Φιλόστρατος ἐν τῷ βίῳ Απολλωνίου τοῦ Τυανέως.

καὶ Κράτητος μὲν (φησὶν) ὁ οἶκος ὑπὸ Αλεξάνδρου, Ιππαρχίας δὲ ὑπὸ Φιλίππου] Deeſt quid: niſi potiùs ſcripſerat Laërtius, καὶ Κράτητος μὲν κατεσκάφη ὁ οἶκος, &c. Thebas, patriam Cratetis, Alexander evertit. Quod infrà in hac Vita teſtatur ipſe Laërtius. Veriſimile eſt quoque Philippum Maroniam, patriam Hipparchiæ, vaſtaſſe, ut pote qui bellum in Thracia, ubi Maronia ſita eſt, geſſerit. Sed quando de Cratetis domo mentio injecta eſt, non pigebit hîc adſcribere, quod de ea ſcripſit Julianus Imperator in Oratione VI. Græcos videlicet ejus veſtibulo inſcripſiſſe, εἴσοδος Κράτητι ἀγαθῷ δαίμονι.

Μηδενὸς γὰρ ἐκείνους δεήσεσθαι φιλοσοφοῦντας] Optima ratione. Ita Modeſtinus Juriſconſultus in l. 1. D. de excuſat. tut. & curat. περὶ δὲ τῶν Φιλοσόφων ἡ αὐτὴ διάταξις τοῦ Πίου οὕτω λέγει· Φιλοσόφων δὲ οὐκ ἐτάχθη ἀριθμὸς, διὰ τὸ σπανίους εἶναι τοὺς φιλοσοφοῦντας· οἶμαι δὲ ὅτι οἱ πλούτῳ ὑπερβάλλοντες ἐθελοντὶ παρέξουσι τὰς ἀπὸ τῶν χρημάτων ὠφελείας ταῖς πατρίσιν· εἰ δὲ ἀκριβολογοῖντο περὶ τὰς οὐσίας, αὐτόθεν ἤδη φανεροὶ γενήσονται μὴ φιλοσοφοῦντες. *De Philoſophis autem eadem Conſtitutio D. Pii ita dicit: Philoſophorum autem non conſtitutus eſt numerus, quia rari ſunt qui philoſophantur. Exiſtimo autem quòd qui divitiis ſuperabundant, voluntariè tribuent pecuniam in utilitates patriæ. Si autem de pecunia nimiùm ſint ſolliciti, inde jam manifeſti fient non philoſophantes.* Papinianus l. 8. ſect. 4. D. de vacat. & excuſat mun. *Philoſophis, qui ſe frequentes atque utiles per eamdem ſtudiorum ſectam contendentibus præbent, tutelas, item munera ſordida corporalia remitti placuit: non ea, quæ ſumptibus expediuntur: etenim verè philoſophantes pecuniam contemnunt; cujus retinendæ cupidine fictam adſeverationem detegunt.* Diocletianus & Maximinianus l. 6. C. de Munerib. patrim. *Profeſſio & deſiderium tuum inter ſe diſcrepant: nam cùm Philoſophum te eſſe proponas, vinceris avaritiâ, rapacitate; & onera quæ patrimonio tuo injunguntur, ſolus recuſare conaris.* Valentinianus & Valens l. 8. C. de Profeſſoribus: *Reddatur unuſquiſque patriæ ſuæ, qui habitum Philoſophiæ indebitè & inſolenter uſurpare cognoſcitur; exceptis iis qui à probatiſſimis approbati, ab hac debent colluſione ſecerni. Turpe enim eſt, ut patriæ functiones ferre non poſſit, qui etiam fortunæ vim ſe ferre profitetur.* Seneca de Beneficiis cap. 17. *Res eſt intolerabilis poſſcere nummos & contemnere. Indixiſti pecuniæ odium; hoc profeſſus es: hanc perſonam induiſti, agenda eſt, &c.*

ἐπ᾽ οἴκημα παιδίσκης, &c.] Vetus Interpres *ad ancillæ domum.* Aldobrandinus in *in muliërculæ domum.* Magis placet prior interpretatio. πατρῷον γάμον vocat, quod Clemens Alexandrinus τὰ Κυνογάμια appellat. Ejus locum ad Hipparchiam adducemus.

τοὺς δὲ τῶν μοιχευόντων ῥαγικοὺς, &c. Et hîc ſubolet aliquid deeſſe. Sanè non integer eſt locus.

τούτου γέγονε, &c.] τούτου, id eſt, Cratetis, non Paſiclis ejus filii. Et Paſiclem fratrem habuit Crates, & Paſiclem filium.

ἔλεγε τὸ ἀδύνατον, &c.] Crates videlicet, non Paſicles ejus frater.

ἀδύνατον εἶναι ἀδιάπτωτον εὑρεῖν] ποῦ γὰρ ὁ ἀμετάπτωτος; inquit Marcus, Imperator ὁ φιλοσοφικώτατος.

πιττάκιον] πινάκιον emendabat ad oram libri Florens Chriſtianus: quæ lectio ferri poteſt. Diogenes Laërtius ſuprà in Vita Diogenis Cynici: μετὰ δὲ ἐγγράψας εἰς λεύκωμα τὰ ὀνόματα τῶν κατάξαντων περιῄει ἐξημμένος. Eſt autem λεύκωμα, ut rectè Heſychius interpretatur; idem ac πινάκιον. Sed πιττάκιον etiam rectum eſt.

Νικόδρομος ἐποίει] Reſpiciens Pictores & Sculptores. Egregiè Plinius in Præfatione divini operis: *Et ne in totum videar Græcos inſectari, ex illis nos velim intelligi pingendi fingendique conditoribus, quos in libellis his invenies, abſoluta opera, & illa quoque quæ mirando non ſatiamur, pendenti*

A *titulo inſcripſiſſe: ut* Apelles faciebat, *aut* Polycletus: *tamquam inchoatâ ſemper arte, & imperfectâ, ut contra judiciorum varietates ſupereſſet artifici regreſſus ad veniam, velut emendaturo quidquid deſideretur, ſi non eſſet interceptus. Quare plenum verecundiæ illud eſt, quòd omnia opera tamquam noviſſima inſcripſere, & tamquam ſingulis fato adempti. Tria non amplius, ut opinor, abſolutè traduntur inſcripta,* ILLE FECIT, *quæ ſuis locis reddam: quo apparuit, ſummam artis ſecuritatem auctori placuiſſe, & ob id magna invidia fuere omnia ea.* Sed hoc factum Socrati, non Crateti tribuit Baſilius Magnus in Oratione quam ad Adoleſcentes ſcripſit de fructu quem ex literis profanis capere poſſent: ἔτυπτέ τις τὸν Σωφρονίσκου Σωκράτην, εἰς αὐτὸ τὸ πρόσωπον ἐμπεσὼν ἀφειδῶς· ὁ δὲ οὐκ ἀντῆρεν, ἀλλὰ παρεῖχε τῷ παροινοῦντι τῆς ὀργῆς
B ἐμφορεῖσθαι, ὥστε ἐξοιδεῖν ἤδη, καὶ ὕπουλον αὐτῷ τὸ πρόσωπον ὑπὸ τῶν πληγῶν εἶναι. ὡς δ᾽ οὖν ἐπαύσατο τύπτων, ἄλλο μὲν οὐδὲν ὁ Σωκράτης ποιῆσαι, ἐπιγράψαι δὲ τῷ μετώπῳ λέγεται, ὥσπερ ἀνδριάντι τὸν δημιουργὸν, Ο ΔΕΙΝΑ ΕΠΟΙΕΙ, καὶ τοσοῦτον ἀμύνασθαι. *Cædit quidam Sophroniſci filium Socratem, in faciem ipſam inſolenter impetum facit: is ne verbo quidem propulſat injuriam, verùm ſeſe debacchanti præbet, ut iracundiam omnem explere facilè poſſit. Jam igitur ex plagis tumet, & ſubputrida tota facies cernitur. Ubi verò is verberandi finem fecit, Socrates quidem non alia ratione ulciſcitur injuriam, niſi quòd inſcribit in fronte, ut in ſtatua fieri ſolet,* ILLE FECIT. A Diogene Laërtio tribuitur etiam Diogeni Cynico in ejus Vita: εἰσελθών ποτε
C ἡμιξύρητος εἰς νέων συμπόσιον, &c. μετὰ δὲ ἐγγράψας τὰ ὀνόματα εἰς λεύκωμα τῶν πληξάντων, περιῄει ἐξημμένος, &c. Refert ad Antiſthenem Gregorius Nazianzenus lib. 1. contra Julianum: μέγας ὁ Αντισθένης, ὅτι τὸ πρόσωπον συντριβεὶς ὑπό τινος τῶν ὑβριστῶν καὶ θρασέων, ἐπιγράφει τῷ μετώπῳ μόνον, ὥσπερ ἀνδριάντι δημιουργὸν, τὸν παίσαντα, ἴσως ἵνα κατηγορήσῃ θερμότερον. Nonnus ejus Scholiaſtes: Οὗτος ὁ Ἀντισθένης, Κυνικὸς ἦν φιλόσοφος· ὃς τυφθεὶς καὶ πληγεὶς τὸ πρόσωπον, λαβὼν χαρτίον, καὶ ἐγγράψας τὸν τύψαντα, ἐκόλλησεν εἰς τὸ ἑαυτοῦ μέτωπον, καὶ οὕτω περιῆγε.

Δημήτριον τὸν Φαληρέα πέμψαντα αὐτῷ ἄρτους καὶ οἶνον, ὠνείδισεν, εἰπών, Εἴθε γὰρ αἱ κρῆναι καὶ ἄρτους ἔφερον] Habet ab Athenæo, Athenæus à Soſicrate. Hæc ſunt verba Athenæi lib. X. cap. 5. καὶ Κράτης ὁ Κυνικὸς,
D ὥς φησι Σωσικράτης ἐν ταῖς Διαδοχαῖς, ἐπεῤῥάπισε Δημήτριον τὸν Φαληρέα, σὺν τῇ πήρᾳ τῶν ἄρτων καὶ λάγυνον πέμψαντα οἴνου, Εἴθε γὰρ, ἔφη, τὰς κρήνας καὶ ἄρτους ἦν φέρειν. Ubi ἐπιῤῥαπίζειν eſt *objurgare*. Heſychius: ῥαπίζει. σκώπτει, παίζει. Malè Dalecampius de inflicto colapho interpretatur. Nam, ut rectè Caſaubonus ait ad Athenæi dictum locum, etſi impudens Crates fuit, ut Canis, numquam tamen virum tantâ auctoritate percutere eſſet auſus: & Diogenes Laërtius in eadem re uſus eſt verbo ὀνειδίζειν.

δῆλον οὖν ὡς ὕδωρ ἔπινεν] Nam maximè frugalis fuit, atque etiam de frugalitate Hymnum ſcripſit. Auctor Julianus Imperator in Oratione VI. ubi ex illo Hymno hos verſus profert:

E
> Χαῖρε θεὰ δέσποινα, σοφῶν ἀνδρῶν ἀγάπημα,
> Εὐτέλεια, κλεινῆς ἔκγονε Σωφροσύνης.

ὑπὸ τῶν Αθήνησιν Ἀστυνόμων, &c.] Vertit Vetus Interpres *ab Athenienſibus juris civilis peritis*: prorſus imperitè. Aldobrandinus non ita malè, *ab Ædilibus*. Nam quamvis diverſi ſint Ædiles Romanorum ab Aſtynomis Athenienſium, ut docuit præſtantiſſimus Cujacius in Obſervatione 31. libri XXII. tamen ut uni quandoque duo aut plura munera civilia deferuntur, Aſtynomus pro Agoranomo, ſive Ædile, interdum uſurpatur. Optimæ Gloſſæ: Ἀστυνομία, *Ædilatus*. Et propterea in inſcriptione legis primæ D. de Via publica, & ſi quid in ea factum eſſe dicatur, quam ex libro
F Papiniani, cui titulus Ἀστυνομικοὶ, & cujus mentio fit in Indice Juſtinianæo, deſumptam eſſe non dubitamus, legitur, *ex libro ſingulari Papiniani de Officio Ædilium*. Propriè tamen diverſi ſunt Agoranomi, ſive Ædiles, ab Aſtynomis: quare hoc loci *Aſtynomi* vertendum exiſtimamus. Agoranomi ſive Ædiles, ſunt ad quos propriè pertinebat cura rerum venalium. Heſychius: ἀγορανόμος. δικαστὴς, ὁ ἐν τῇ ἀγορᾷ νέμων τὸ δίκαιον. Ulpianus ad Orationem Demoſthenis contra Timocratem: ἔστι δὲ ὁ ἀγορανόμος, ὁ ἐπόπτης τῶν ὠνίων τῆς ἀγορᾶς. Harpocration: ἀγορανόμοι. οἱ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὤνια διοικοῦντες Ἄρχοντες. Suidas: ἀγορανομίας. λογιστίας. εἴρηται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπισκοπούντων τὰ τῶν πόλεων ὤνια. Ubi ἐπισκοποῦντες τὰ ὤνια, ſunt, *qui rerum venalium curam habent, qui res venales conſiderant & ſpeculantur.* Inde

Epiſcopi, qui præſunt pani, & ceteris venalibus rebus, quæ Civitatum populis ad cotidianum victum uſui ſunt, ut eſt apud Arcadium Chariſium in l. 18. D. Muneribus & honoribus. Sequitur apud Suidam: καὶ ἀγορανόμοι, οἱ τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὤνια διοικοῦντες Ἄρχοντες. Ἀριστοφάνης Ἀχαρνεῦσιν,

> Ἀγορανόμους δὲ τῆς ἀγορᾶς καθίσταμαι,
> Τρεῖς τοὺς λαχόντας τούσδ' ἱμάντας ἐκ λεπρῶν.

τουτέστι, λώρους, φραγγέλια. τὸ γὰρ παλαιὸν φραγγελίοις ἔτυπτον οἱ λογισταὶ τοὺς τῆς ἀγορᾶς. Ita legenda hæc poſtrema verba tum apud Suidam, cùm apud Scholiaſten Ariſtophanis ad Acharnenſes, à quo illa ſumpſit Suidas: quemadmodum & priora ex ejuſdem Scholiis ad Veſpas. Atque hæc de Agoranomis. Ad Aſtynomos quòd attinet, curam viarum, & purgandæ urbis habuere. Gloſſæ Antiquæ: *Viocurus*: ἀστυνόμος. Ulpianus ad Demoſthenem dicto loco: ἔστι δὲ ὁ ἀγορανόμος, ὁ ἐπόπτης τῶν ὠνίων. ἀστυνόμος δὲ, ὁ ἐπὶ τοῦ εἶναι καθαρὰν τὴν πόλιν ἀσχολούμενος· ὁ παρ' ἡμῶν πατήρ. His curæ fuerunt & Tibicinæ & Pſaltriæ. Harpocration in Ἀστυνόμος: δέκα φησὶν εἶναι τοὺς Ἀστυνόμους Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ· πέντε μὲν ἐν Πειραιεῖ, πέντε δ' ἐν ἄστει. τούτοις δέ φησι μέλειν, περί τε τῶν αὐλητρίδων, καὶ ψαλτειῶν, καὶ τῶν τοιούτων. Quæ verba exſcripſit Suidas in Ἀστυνόμος: Rectè autem καὶ τῶν τοιούτων; nam ἀστυνόμος plura alia, quæ erant Urbis, curabat: & generaliter erat ὁ διοικῶν κατὰ τὸ ἄστυ, ut ait Heſychius. Videtur ex hoc Laërtii loco & veſtitus curam habuiſſe: quemadmodum & Γυναικοκόσμοι, de quibus Pollux, qui muliebri mundo Præfecti erant, & mulieres inornatas mulctabant. Ex eodem Laërtii loco intelligimus etiam eos qui operam tonſoribus dabant, ſindonibus, quod & hodie fit, fuiſſe involutos: eſt enim ſindon veſtis linea, de qua præclara multa vide apud Caſaubonum in Exercitatione XVI. contra Baronium. Adi & Samuelem Petitum Obſervat. lib. II. cap. 8.

Ἑλκε ποδὸς τεταγὼν, &c. Verſus Homericus, quem nos quoque nuper ἐπαρῳδήσαμεν in imaginem Joannis Launoii, Theologi præſtantiſſimi, *addita qui Faſtis Numina falſa docet*, ut de eo Feramuſius noſter cecinit:

> Τὸν Λαυνοῖον ὁρᾷς, ὃς συρφετὸν Οὐρανιώνων
> Ῥίψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο.

καὶ ἐδόκει χρησιμεύειν] Vide Caſ.

ἦν δὲ καὶ τὴν ὄψιν αἰσχρὸς] Erat diſtortis cruribus, & gibboſus, teſte Juliano in Oratione VI. De gibbo teſtatur Laërtius noſter, ſed id ætati tribuit: ἦν γὰρ κυφὸς ὑπὸ χρόνου.

Pag. 160. ἐρήμοις ἔλεγε τοὺς μετὰ κολάκων ὄντας, &c.] Stobæus Serm. XII. Κράτης πρὸς νέον πλούσιον πολλοὺς κόλακας ὑποσυρόμενον, Νεανίσκε, εἶπεν, ἐλεῶ σου τὴν ἐρημίαν.

Βαίνεις εἰς ἀΐδαο, &c.] Lege cum Caſaubono,

> Βαίνεις τ' εἰς ἀΐδαο δόμοις, κυφὸς διὰ γῆρας.

πρὸς Ἀλέξανδρον πυθόμενον εἰ βούλεται αὐτοῦ τὴν πατρίδα ἀνορθωθῆναι, &c.] Ælianus Var. Hiſt. III. 6. paulò aliter narrat: ἀπαλλαττόμενος τῶν Θηβῶν οἰκισθεισῶν πάλιν, ἔφη, οὐ δέομαι πόλεως, ἣν Ἀλέξανδρος κατασκάψει, ἢ ἄλλος. Ubi legendum ex Laërtio noſtro: ἣν Ἀλέξανδρος κατασκάψει ἄλλος, meliore ſenſu & venuſtiore. Meminit hujus dicti & Philoſtratus lib. VII. de Vita Apollonii cap. 1. ὁ δὲ (Κράτης) ἀνοικιεῖν Θήβας Ἀλεξάνδρου δι' αὐτὸν φήσαντος, οὐκ ἂν, ἔφη, δεηθῆναι πατρίδος, ἣν κατασκάψει τὶς ὅπλοις ἰσχύσας.

καὶ Διογένους εἶναι πολίτης] Reſpiciens puto Diogenis libros de Republica, de quibus ſuprà.

Μένανδρος ἐν Διδύμοις] Citatur Menander ἐν Διδύμαις apud Athenæum IX. 4. An corrigendus ex Athenæo Laërtius? an ex Laërtio Athenæus?

καὶ θυγατέρ' ἐξέδωκε μαθηταῖς αὐτοῦ, &c.] Verſus eſſe Menandri, non verba Laërtii exiſtimabat Hugo Grotius, quos ita emendabat Vir ille Magnus in Excerptis Comicorum:

> Καὶ θυγατέρ' ἐξέδωκε κεῖνος, ὡς ἔφη
> Αὐτὸς, ἐπὶ πεῖρᾳ δοὺς τριάκονθ' ἡμέρας.

Totum autem locum ſic interpretabatur:

> *Mecum ambulabis trito pallio obſita,*
> *Ut Cynicus ductitavit uxorem Crates.*
> *Idem elocavit Gnatam, lege hac additâ,*
> *Periclum ut ejus fieret triginta dies.*

At Samuel Petitus Obſervat. lib. II. cap. 8. reſcribebat.

> —— Καὶ θυγατέρ' ἐξέδωκε
> Χοίνιξ, ἐπὶ πήρᾳ δοὺς τριάκονθ' ἡμέρας.

Τωθασμὸς *eſt, inquit, & jocus non vulgaris elegantiæ. Dicit enim Menander, non Cratetem, ſed Chœnicem elocaſſe filiam Cratetis. Minima dos Athenis Atticis erat trium ſeſquiminarum, quarum fœnus annuum erat drachmarum octodecim, quot drachmis vænibant quadraginta octo chœnices; id eſt, unus hordei medimnus. Atqui Crates, dotem non dixit, non dedit, niſi chœnicem, id eſt,* σιτηρέσιον ἔμμηνον. Heſychius: χοίνικες. αἱ ἀπὸ μηνὸς τροφαί. Hactenus Vir doctus. Ipſe, pace tantorum Virorum liceat dixiſſe, dicta verba, Laërtii eſſe exiſtimo, ſed illum ea ex Menandro proferre, non ſervatâ, ut fieri ſolet, verſuum menſurâ. Ea autem ſic legenda non invitus credo: Καὶ θυγατέρ' ἐξέδωκε μαθηταῖς αὐτοῦ, κείνοις (malim ἐκείνοις) ὡς αὐτὸς ἔφη, ἐπὶ πείρᾳ δοὺς τριάκονθ' ἡμέρας. ὡς αὐτὸς ἔφη, id eſt, *ut ait Menander*, quem immediatè antè teſtem laudaverat. ἐπὶ πείρᾳ δοὺς, id eſt, filiam eis concedens in concubinatum, periculum ut ejus fieret. Gallicè diceremus *il la leur donna à l'eſſay.*

μαθηταῖς αὐτοῦ] Hæ voces μαθηταῖς αὐτοῦ abſunt ab Editione Baſileenſi, & Stephanica, & Codice Regio. Cratetis Vitam ſcripſerat Plutarchus, teſte Juliano Imperatore in Oratione VI. nec non Lampria in Indice librorum patris: cujus rei non meminiſſe Laërtium planè demiror.

METROCLES.

Ὃς πρότερον ἀκούων Θεοφράστου] Audivit & Xenocratem. Teles apud Stobæum Serm. XCV. Καὶ Μητροκλῆς δὲ ἐκεῖνος, ὅτε μὲν παρὰ Θεοφράστῳ καὶ Ξενοκράτει σχολάζοι, πολλῶν αὐτῷ ἐξ οἴκου ἀποστελλομένων, φοβεῖσθαι μὴ τῷ λιμῷ ἀποθάνοι, καὶ ἀεὶ σπανίζειν, καὶ ἐνδεὴς εἶναι· μεταβὰς δὲ ὕστερον πρὸς Κράτητα κἂν ἄλλον προστρέφειν μηδενὸς πεμπομένου, & quæ ſequuntur, quæ vide; eſt enim locus prolixior.

διέφθαρτο] Vox mihi ſuſpecta de mendo. Conſulendi veteres Codices; legi poſſet non incommodè ἐδυσωπεῖτο: & fortaſſe ita ſcripſerat Laërtius. διέφθαρτο tamen fieri poteſt: puſilli enim & abjecti eſt animi tantillam rem tam ægre ferre.

τέρας γὰρ ἂν γεγονέναι εἰ μὴ καὶ τὰ πνεύματα κατὰ φύσιν ἀπεκρίνετο] Quod etiam viſum Stoicis, à Cynicis tunicâ tantùm diſtantibus: nam illi aiebant, ut eſt apud Ciceronem in Epiſtola illa verecundiſſima ad Pætum, crepitus æquè ac ructus liberos eſſe oportere. Unde colligere licet, ructus liberos illis temporibus apud Romanos, aut Græcos, fuiſſe, ut ſunt hodie in Hiſpania. Etiam Claudius Imperator dicitur meditatus edictum, quo veniam daret flatum, crepitumq; ventris in convivio emittendi.

οὐδὲ λῆρος] Verba ſunt Laërtii.

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε] Vide quæ diximus ad Vitam Platonis.

τὸν πλοῦτον βλαβερὸν, &c.] Plutarchum audiamus in libello, An vitioſitas ad infelicitatem ſufficiat: Τύχη, πενίαν ἀπειλεῖς; καταγελᾷ σου Μητροκλῆς, ὃς χειμῶνος ἐν τοῖς προβάτοις καθεύδων, καὶ θέρους ἐν τοῖς προπυλαίοις τῶν ἱερῶν, τὸν ἐν Βαβυλῶνι χειμάζοντα, καὶ περὶ Μηδίαν θερίζοντα Περσῶν βασιλέα περὶ εὐδαιμονίας εἰς ἀγῶνα προυκαλεῖτο. *Fortuna, minaris paupertatem? Deridet te Metrocles, qui hyeme inter oves, æſtate in veſtibulis templorum dormiens, provocat ad certamen de felicitate Perſarum regem, Babylone hyemantem, & æſtivo tempore in Media degentem.* Quo loco, pro ἐν τοῖς προβάτοις, reponendum videtur ἐν τοῖς βαλανείοις. Teles apud Stobæum XCV. de eodem Metrocle: καὶ ἐκάθευδε τὸ μὲν θέρος, ἐν τοῖς ἱεροῖς· τὸν δὲ χειμῶνα, ἐν τοῖς βαλανείοις. Tamen hæc lectio ἐν τοῖς προβάτοις ferri poteſt. Id eſt, *in ovilibus*. Significare poſſet & in foro pecuario, ubi oves divenduntur. Uſitatum Atticis à rebus venalibus nomen locis dare. Pollux X. 2. οἱ Ἀττικοὶ ἀπὸ τῶν πιπρασκομένων καὶ τὰ χωρία ὠνόμαζον· λέγοντες, εἰς τοὖψον· καὶ, εἰς τὰ μύρα· καὶ, εἰς τὸν χλωρὸν τυρόν· καὶ, εἰς τὰ ἀνδράποδα. Sed hæc poſtrema interpretatio huic loco minùs convenit.

Pag. 163. Δημήτριος ὁ Ἀλεξανδρεὺς] Suprà in Demetrio, octavus recenſetur Demetrius qui Alexandriæ verſatus

eſt,

eſt, Sophiſtes, qui Rhetoricam artem ſcripſit, ſed quem alium eſſe ab hoc noſtro Alexandrino exiſtimamus. Ille enim Rhetor, hic Philoſophus Cynicus. Quid autem magis contrarium Philoſophiæ Cynicæ, quàm eloquentiæ profeſſio? De eo Rhetore diximus pluribus ad Demetrium. Diximus ibidem & de hoc Philoſopho Cynico. Adde locum Philoſtrati in Vita Apollonii lib. IV. cap. 8. Theombrotus, Cleomenes, Timarchus, Echecles aliunde mihi non ſunt noti.

ἐγένετο καὶ Μένιππος Σινωπεὺς ἐν αὐτοῖς ἐπιφανής] Falsò Menippus *Σινωπεὺς* dicitur Laërtio, nam fuit Gadarenſis, ut mox ad ejus Vitam oſtendemus. Tentabam olim *Γαδαρεὺς* pro *Σινωπεύς*. Verùm hæc lectio à receptâ nimiùm remota eſt.

HIPPARCHIA.

ΙΠΠΑΡΧΙ'Α] Lactantius Divinarum Inſtitutionum lib. III. cap. 25. nullas umquam mulieres philoſophatas ait, præter unam ex omni memoria Themiſten: quod quàm falſum ſit, vel hic Laërtii locus oſtendit. Sed præter Hipparchiam, philoſophatæ ſunt, Aſpaſia, Theano, ejuſque filiæ Myia & Arignote, Arria, de quibus omnibus Laërtius noſter. Item Gemina, ejuſque filia, & Amphicleia, de quibus ſic Porphyrius in Vita Plotini: *ἔσχε δὲ γυναῖκας σφόδρα προσκειμένας, Γεμίναν τε, ἧ ἐν τῇ οἰκίᾳ κατῴκει, καὶ τὴν ταύτης θυγατέρα Γεμίναν, ὁμοίως τῇ μητρὶ καλουμένην, Αμφίκλειάν τε τὴν Αρίστωνος, τοῦ Ιαμβλίχου υἱοῦ γεγονυῖαν γυναῖκα σφόδρα φιλοσοφίᾳ προσκειμένας.* Taceo Hippen, Chironis filiam, quæ, ut eſt apud Cyrillum lib. IV. contra Julianum, Æolo marito naturalem Philoſophiam tradidiſſe dicitur. Taceo Diodori Croni quinque filias dialecticas, de quibus Clemens Strom. IV. Quin & Apollonius Chalcedonius librum ſcripſerat de Mulieribus Philoſophis.

Μαρωνῖται δ' ἦσαν] Clemens Alexandrinus *στρωματέων* IV. quo loco de feminis doctrina claris agit, *μέμνημαι*, inquit, *καὶ Κυνικῆς τινος· Ιππαρχία δὲ ἐκαλεῖτο, ἡ Μαρωνῖτις, ἡ Κράτητος γυνή, ἐφ' ᾗ καὶ τὰ Κυνογάμεια ἐν τῇ Ποικίλῃ ἐτετέλεστο.* Theodoritus Sermone XII. de Virtute activa, ubi de Cratete: *ἀλλὰ τοῦ πάθους ἐπαναστάντος, Ιππαρχίαν τὴν Μαρωνεῖτιν δημοσίᾳ ἔγημε.* *Verùm is libidine inſurgente, Hipparchiam Maronitida publico in proſpectu uxorem cognovit.* Adde & Suidam in *Ιππαρχία*. Maronea urbs eſt Thraciæ. Sed quando de Hipparchia, quæ ex urbe Maronea fuit, ſermo eſt, non abs re forſan fuerit hoc loco obſervare, urbem Maroneam, etiam *Hipparchiam* fuiſſe appellatam, ut videre eſt in Epiſtola Diogenis ad Cives ejus urbis.

καὶ ἤρα τοῦ Κράτητος, &c.] Arrianus ad Epictetum III. 22. *ἀλλὰ Κράτης ἔγημε. περίστασίν μοι λέγεις ἐξ ἔρωτος γινομένην, γυναῖκα τίθης ἄλλον Κράτητα.* *At Crates uxorem duxit. Rem mihi narras amoris occaſione factam, & mulierem ſingularem quæ alter Crates eſſet.*

ἀλλὰ πάντα ἦν Κράτης αὐτῇ. Vide Caſaubonum. Alter Crates dicitur Arriano dicto loco.

ἀναστὰς καὶ ἀποθέμενος τὴν ἑαυτοῦ σκευὴν ἄντικρυς αὐτῆς, &c.] Quod idem teſtatur Apuleius Floridorum II.

καὶ ἐν τῷ φανερῷ συνεγίνετο] Sextus Empiricus Pyrrh. Hypoth. lib. I. cap. de Decimo modo: *οἱ μὲν πολλοὶ ἄνθρωποι ἀναχωροῦντες μιγνύονται ταῖς ἑαυτῶν γυναιξί· ὁ δὲ Κράτης τῇ Ιππαρχίᾳ, δημοσίᾳ.* Et lib. III. c. 24. *καὶ τὸ δημοσίᾳ γυναικὶ μίγνυσθαι, καίτοι παρ' ἡμῖν αἰσχρὸν εἶναι δοκοῦν, παρά τισι τῶν Ινδῶν οὐκ αἰσχρὸν εἶναι νομίζεται· μίγνυνται οὖν ἀδιαφόρως δημοσίᾳ· καθάπερ καὶ περὶ τοῦ φιλοσόφου Κράτητος ἀκηκόαμεν.* Huc ſpectat quod ait Lactantius De Falſa Sap. III. 15. *Nam quid ego de Cynicis loquar? quibus in propatulo coire cum conjugibus mos fuit. Quid mirum? ſi à canibus, quorum vitam imitantur, etiam vocabulum nomenque traxerunt.* Adde locum Theodoriti ſuprà laudatum.

καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα ἀπῄει] Id inſolens in Græcia, ubi in convivium non adhibebatur materfamilias niſi propinquorum. Verba ſunt Cornelii Nepotis.

σόφισμα προτείνασα τοιοῦτον· ὃ ποιῶν Θεόδωρος, &c.] Meminit & Suidas in *ἤρα*, ubi hunc locum exſcripſit: *Ιππαρχία ἤρα τῶν λόγων Κράτητος. οὐδενὸς ἄλλου ἐπιστρεφομένη πράγματος· ἥτις εἰς συμπόσιον ἐλθοῦσα σὺν Κράτητι, Θεόδωρον τὸν ἄθεον ἤλεγξεν, σόφισμα προτείνασα τοιοῦτο· ὃ ποιῶν Θεόδωρος, οὐκ ἂν ἀδικεῖν λέγοιτο, οὐδ' Ιππαρχία ποιοῦσα τοῦτο, ἀδικεῖν λέγοιτο ἄν. Θεόδωρος τύπτων ἑαυτὸν οὐκ ἀδικεῖ· οὐδ' Ιππαρχία Θεόδωρον τύπτουσα ἀδικεῖ. ὁ δὲ πρὸς τὸ λεχθὲν οὐκ ἀπήντησεν· ἀνεσύρατο δ' αὐτῆς τὸ ἱμάτιον.*

ἀνέσυρε δ' αὐτῆς θοἰμάτιον] Gallicè diceremus, *il lui leva la jupe.* Vide nos ſuprà ad Diogenem & ad Stilponem.

ἀλλὰ καὶ εἰπόντος αὐτοῦ αὐτῇ, Τίς τὰς παρ' ἱστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας;] Mirè hîc variant Codices. Suidas, qui hunc locum reſpexit in *Θεόδωρος*, ita habet: *οὗτος εἶπε πρὸς Ιππαρχίαν τὴν γυναῖκα Κράτητος· αὕτη ἐστὶν ἡ τὰς πρὸς ἱστοὺς ἐκλιποῦσα κερκίδας, καὶ τρίβωνα φοροῦσα.* Codex Regius & Palatinus: *ἀλλὰ καὶ εἰπόντος αὐτοῦ τινι τὰς παρ' ἱστοῖς, &c.* Florentinus: *ἀλλὰ καὶ εἰπόντος αὐτοῦ αὐτῇ, αὕτη ἐστὶν ἡ τὰς παρ' ἱστοῖς, &c.* Codex Sambuci: *καὶ εἰπόντος αὐτοῦ αὐτῇ,*

Τίς ἡ τὰς παρ' ἱστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας;

Fuit & lectio altera annotata hujus Codicis, nimirum hæc *αὐτή ἐστιν ἡ τὰς*, ex qua Theodorus Canterus Var. Lect. lib. I. cap. 6. legendum exiſtimabat, *ἀλλὰ καὶ εἰπόντος αὐτοῦ, αὐτὴ ἐστὶν*

Η *τὰς παρ' ἱστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας.*

cui emendationi aſſentitur Caſaubonus, & ipſe quoque lubens aſſentior. Eſt autem verſus Euripidis ex Bacchis, ubi Agave ſic Cadmum patrem alloquitur:

> Πάτερ, μέγιστον κομπάσαι πάρεστί σοι,
> Πάντων ἀρίστας θυγατέρας σπεῖραι μακρῷ
> Θνητῶν. ἁπάσας εἶπον, ἐξόχως δ' ἐμέ,
> Η τὰς παρ' ἱστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας,
> Εἰς μεῖζον' ἥκω, θῆρας ἀγρεύειν χεροῖν.

> *Pater, maximè gloriari licet tibi,*
> *Quod genueris filias longè præſtantiſſimas*
> *Mortalium: omnes dico, præcipuè verò me,*
> *Quæ juxta telas relictis radiis,*
> *Ad majora veni, feras ut vener manibus.*

περὶ αὑτῆς] Nota *αὐτῆς* pro *ἐμαυτῆς*.

φέρεται δὲ τοῦ Κράτητος βιβλίον Επιστολαί, &c.] Extant hodie Cratetis Epiſtolæ quædam, ſed ſuppoſititiæ. Sed quorſum iſta hoc loco de Cratete, de quo ſermo non eſt, & in cujus Vita de ejus Epiſtolis nihil Laërtius: Putarim Laërtium ſcripſiſſe, *φέρεται δὲ πρὸς τὸν Κράτητα βιβλίον Επιστολαί*: Ita ut hæc ad Hipparchiam referantur. Ad quam etiam referri debet quod ſequitur, *γέγραφε καὶ Τραγῳδίας, &c.* Et poſtea, ubi ſcriptum eſt, *ἐτελεύτησε δὲ γηραιός, καὶ ἐτάφη ἐν Βοιωτίᾳ*, legendum quoque exiſtimarim, *ἐτελεύτησε δὲ γηραιά.* Sed præter Epiſtolas, & alia Hipparchiam ſcripſiſſe diſcimus ex Suida: cujus hæc ſunt verba in *Ιππαρχία*: *Ιππαρχία. ἀδελφὴ Μητροκλέους τοῦ Κυνικοῦ. Μαρωνεῖτις, φιλόσοφος Κυνική· γυνὴ Κράτητος τοῦ Κυνικοῦ, ὃς ἦν Θηβαῖος.* (ita legendum, non *Αθηναῖος*, ut ſuprà monuimus) *Βρύσωνος μαθητὴς τοῦ Αχαιοῦ. ἢ, ὥς τινες, Διογένους. ἔγραψε Φιλοσόφους Υποθέσεις, καί τινα Επιχειρήματα, καὶ Προτάσεις πρὸς Θεόδωρον, τὸν ἐπικληθέντα ἄθεον. ἤκμασεν ἐπὶ τῆς ρια' Ολυμπιάδος.*

MENIPPUS.

P. 164. ΜΕ'ΝΙΠΠΟΣ, *καὶ οὗτος Κυνικός*] M. Terentius Varro:

> *Menippus ille, nobilis quondam Canis,*
> *Heic liquit omnes Homines in terræ pila.*

Videatur Lucianus in Dialogo Diogenis & Pollucis, Menippi & Cerberi, Charontis & Menippi, & in Dialogo qui *Icaromenippus* inſcribitur, & alibi paſſim. In Bis Accuſato Menippum *τῶν παλαιῶν κυνῶν μάλα ὑλακτικὸν καὶ κάρχαρον* vocat. Meminit Menippi & Philo Judæus in libro *περὶ φυτουργίας*, ſed loco corrupto: *καὶ προσέτι ὁ ἀπὸ τῆς κυνικῆς αἱρέσεως ὁρμηθεὶς φιλόσοφος Αρίστιππος καὶ Διογένης.* Lege *Μένιππος καὶ Διογένης.*

ἀνέκαθεν ἦν Φοῖνιξ] Ortu autem Gadarenſis. Stephanus in *Γάδαρα*: *πόλις κοίλης Συρίας, ἥ τις Αντιόχεια καὶ Σελεύκεια ἐκαλεῖτο. ἐντεῦθεν ἦν Μένιππος ὁ σπουδογέλοιος.* Et Strabo lib. XVI. *ἐκ δὲ τῶν Γαδάρων Φιλόδημός τε ὁ Επικούρειος γεγονώς, καὶ Μελέαγρος, καὶ Μένιππος ὁ σπουδογέλοιος, καὶ Θεόδωρος ὁ καθ' ἡμᾶς Ῥήτωρ.* Falsò *Σινωπεὺς* dicitur ſuprà Laërtio in Metrocle. Voſſius

in libro de Hiſtoricis Græcis Menippum Cynicum diverſum facit à Gadarenſi qui σπουδογέλοιος dicitur Straboni & Stephano: nos eumdem eſſe exiſtimamus. Idem & Caſaubono & Jonſio videbatur. Rationes quibus in hanc ſententiam adducti ſumus, hæ ſunt: Primò, quia σπουδογέλοιος dicitur Stephano & Straboni, qualis à Laërtio & à Luciano Menippus canis deſcribitur: deinde quia hîc Laërtius, ubi de variis Menippis agit, Gadarenſis non meminit: quamquam in Elencho Homonymorum, non ſemel quoſdam omiſit, quorum alibi meminit.

Ἀχαϊκὸς ἐν Ἠθικοῖς] Qui & eodem in libro citatur à Theodorito Serm. VIII. ad Græcos Infideles: ξυμμαρτυρεῖ δὲ τούτῳ καὶ Ἀχαϊκὸς ἐν τοῖς Ἠθικοῖς.

ἀτηρότερον δὲ αἰτιῶν ὑπὸ φιλαργυρίας] ἀτηρότερον quoque ſcriptum fuit in Regiis Membranis, ſed ſuprà manu recentiori ἀυστηρότερον. Ita ſuperiùs in Menedemo, ubi Editio Romana ἔτι καὶ μᾶλλον ἀτειρότερον ἐνέκειτο, &c. habent ceteræ editiones Stephani ἀυστηρότερον. ἀτειρότερον utrobique magis placet.

φέρει μὲν οὖν σπουδαῖον οὐδέν· τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ πολλοῦ καταγέλωτος γέμει] σπουδογέλοιος dicitur Stephano & Straboni dictis locis, & χλευαστὴς αὐτῆς τῆς ἐπικήρου καὶ ἐφημέρου τῶν ἀνθρώπων ζωῆς, Marco Antonino lib. VI. τῶν εἰς ἑαυτόν. Menippum Lucianus in Bis Accuſato Canem vocat, qui ridendo mordeat. Auctor libelli de Eloquutione, loco à nobis ſuprà allato, omnem ſpeciem Cynicæ Orationis blandienti ſimul alicui & mordenti, ſimilem eſſe ſcripſit.

καί τι ἴσον τοῖς Μελεάγρου, τοῦ κατ' αὐτὸν γενομένου] Qui & ipſe Gadarenſis fuit, & Cynicus: ὁ πρόγονος ὑμῶν Μελέαγρος ὁ Γαδαρεὺς ἐν ταῖς Χάρισιν ἐπιγραφομέναις, ἔφη, τὸν Ὅμηρον, Σύρον ὄντα τὸ γένος, κατὰ τὰ πάτρια ἰχθύων ἀπεχομένους ποιῆσαι τοὺς ἀρχαίους, δαψιλείας πολλῆς οὔσης κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον. ἢ μόνον ἀνέγνωτε σύγγραμμα αὐτοῦ τὸ περιέχον λεκίθου καὶ φακῆς σύγκρισιν; Verba ſunt Nicii Scorti ad Cynulcum illum Carneum Megarenſem & reliquos Cynicos Dipnoſophiſtas apud Athenæum lib. IV. cap. 14. quæ ſic Latinè ſonant: *Avus veſter Meleager Gadarenſis in Opere quod* Gratias *vocavit, ſcribit Homerum genere Syrum, patriæ ſuæ more priſcos Heroas fingere piſcibus abſtinuiſſe, cùm eorum magna ſit in Helleſponto copia. An verò ejus opus tantum legiſtis, quod lentis & piſi comparationem continet?* Meleagri Cynici Συμπόσιον citat Athenæus XIV. 7.

ἡμεροδανειστὴν] Pactionis de uſura in dies ſingulos meminit Theophraſtus in Characteribus cap. περὶ ἀπονοίας. Et Plautus in Epidico.

ἐξενεχυριάζειν] Id eſt, *pignora capere.* nos Galli dicimus, *preſter ſur gage.*

ὑπ' ἀθυμίας βρόχῳ τὸν βίον μεταλλάξαι] De ejus ſepultura nihil hîc Laërtius. Scripſerat Varro Satyram cui titulus ταφὴ Μενίππου, & quæ citatur non ſemel Nonio Marcello.

Φοίνικα τὸ γένος, &c.] Sententia hujus Epigrammatis hæc eſt: Menippum, cùm vim pecuniarum grandem fœnore confeciſſet, eas amiſiſſe furto, perfoſſis ab expilatore parietibus loci quo incluſæ ſervabantur, mœrore verò amiſſæ pecuniæ vitam finiiſſe: nec intellexiſſe quæ natura canis eſſet, hoc eſt, Cynici Philoſophi, qualem profitebatur. Verba ſunt Salmaſii in libro de Modo uſurarum, ubi ſequentes verſus ſic diſtinguit & emendat:

Φοίνικα τὸ γένος, ἀλλὰ Κρητικὸν κύνα,
Ἡμεροδανειστήν, τοῦτο γὰρ ἐπεκλήζετο,
Οἶσθα Μένιππον ἴσως;
Θήβῃσιν οὗτος ὡς διωρύγη ποτὲ,
Καὶ πάντ' ἀπέβαλεν οὐδ' ἐνόει φύσιν κυνὸς,
Αὑτὸν ἀνεκρέμασεν.

Κρητικὸν κύνα] De Cretenſium canum præſtantia videndus Ælianus lib. III. de Animal. cap. 2. Xenophon junior cap. 3. Gratius in Cynegetico, & ad Gratium Joannes Ulitius.

Διονυσίου καὶ Ζωπύρου τῶν Κολοφωνίων] Dionyſios & Zopyros varios recenſet Voſſius in lib. de Hiſtor. Græcis, ubi tamen de Colophoniis illis mentionem nullam facit.

γεγόνασι δὲ Μένιπποι ἕξ.] Fuit & Menippus, Megarei filius, de quo Pauſanias in Atticis, & Menippus Comicus qui Κέρκωπας ſcripſit & alia, de quo Suidas. Et Menippus belli dux ſub Pericle. Meminit Plutarchus in præceptis gerendæ Reip. & in Pericle. Et Menippus, Medicus, de quo Galenus I. de Antidot.

πρῶτος, ὁ γράψας τὰ περὶ Λυδῶν, καὶ Ξάνθον ἐπιτεμόμενος] Xanthum, Candauli regis filium, intelligit, qui ſcripſerat Lydiacorum libros quatuor, & de quo diximus ad Prooemium Laërtianum.

βῖτος, Στρατονικεὺς, σοφιστής, Κὰρ τὸ ἀνέκαθεν] Plutarchus Carem vocat: nempe, inquit Voſſius, quia Stratonicea Cariæ urbs eſt, teſte Plinio V. 29. & Strabone XIV. Sed num potiùs quia, ut ait Laërtius, Κὰρ τὸ ἀνέκαθεν erat? nam & ibidem Strabo Stratonicenſes non eſſe generis Carici affirmat. Sed & ibidem Menippi Stratonicenſis meminit, his verbis: κἀνταῦθα δ' ἀνὴρ ἀξιόλογος γεγένηται Ῥήτωρ Μένιππος, κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν Κατόκας ἐπικαλούμενος, (aliter Κοτόκας) ὃν μάλιστα ἐπαινεῖ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ῥητόρων, ὧν ἠκροάσατο Κικέρων, ὥς φησιν ἔν τινι γραφῇ αὐτοῦ, συγκρίνων Ξενοκλεῖ, καὶ τοῖς κατ' ἐκεῖνον ἀκμάζουσιν. *Inde fuit Menippus Rhetor præclarus, cognomento Catocas, qui parentum noſtrorum ætate vixit. Hunc Cicero in quodam libro Xenocli, & qui unà viguerunt comparans, omnibus quos ipſe audiviſſet Aſianis Oratoribus anteponit.* Locus Ciceronis eſt in Bruto. Verba autem hæc ſunt: *Poſt à me Aſia tota peragrata eſt, cum ſummis quidem Oratoribus quibuſcum exercebar ipſis lubentibus: quorum erat princeps Menippus Stratonicenſis, meo judicio, totâ Aſiâ, illis temporibus diſertiſſimus: &, ſi nihil habere moleſtiarum, nec ineptiarum Atticorum eſt, hic Orator numerari rectè poteſt.*

εἰκάδας]Epicurei εἰκάδι cujuſque menſis memoriam magiſtri ſui Epicuri recolebant, unde *Eicadiſtæ* dicti. Sed de his nos infrà pluribus ſuo loco.

καὶ ἄλλα] Ab Athenæo libro XIV. citatur Menippus in Dialogo cui Titulus *Arceſilaus*: & in Diogenis Venditione à Laërtio in Diogenis Cynici Vita, ubi nos vide.

Fuit præterea, quod monere oblitus fueram, haſce enim Obſervationes raptim ſcribimus, Menippus Pergamenus, Geographus, memoratus non ſemel Stephano. Fuit & Menippus alter Philoſophus Cynicus, de quo Eunapius in Prooemio: Καρνεάδης ἦν κατὰ τούτους τοὺς χρόνους, καὶ τῶν κατὰ κυνισμὸν οὐκ ἀφανής, εἴ τινα καὶ κυνισμοῦ χρὴ λόγον ποιεῖσθαι· παρ' οἷς ἦν Μουσώνιος, καὶ Δημήτριος, καὶ Μένιππος, καὶ ἕτεροί γέ τινες πλείους· οὗτοι δὲ ἦσαν ἐπιφανέστεροι. Is eſt qui Menippus Lycius dicitur Philoſtrato in Vita Apollonii. Ceterùm Varro Menippi noſtri ſcripta eſt æmulatus: qua de cauſa *Cynicus Romanus* dicitur Tertulliano in Apologet. Inde quoq; & *Menippeus* cognominatus: nam ita cognominatum fuiſſe teſtis eſt Athenæus lib. IV.

MENEDEMUS.

ΚΩΛΩΤΟΥ τοῦ Λαμψακηνοῦ μαθητής] Alius videtur eſſe Colotes ille Menedemi præceptor, à Colote Epicureo, contra quem ſcripſit Plutarchus. Habuit autem Menedemus diſcipulum Cteſibium Chalcidenſem, teſte Athenæo, qui & de eo rem facetam narrat: Κτησίβιος δ' ὁ Χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώριμος (ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς Βίοις) ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ, ἔφη, Ἀσυμβόλως δειπνεῖν. διὸ καὶ ὁ Τίμων πού πρὸς αὐτὸν ἔφη,

Δειπνομανὲς, νεκροῦ ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἀκύλιστον.

οὗτος, καθά φησιν Ἱππόβοτος, εἰς τοσοῦτον τερατείας ἤλασεν, ὥστε Ἐριννύος, &c.] Exſcripſit integrum hunc locum Suidas in voce φαιός; ſed ubi hæc Menippo, non Menedemo tribuit. Verba ejus ſunt: φαιός. Μένιππος ὁ Κυνικὸς, ἐπὶ τοσοῦτον τερατείας ἤλασεν, ὡς Ἐριννύος ἀναλαβεῖν σχῆμα λέγων, ἐπίσκοπος ἀφῖχθαι τῶν ἁμαρτανομένων ἐξ ᾅδου· καὶ πάλιν κατιὼν, ἀπαγγέλλειν ταῦτα τοῖς ἐκεῖ δαίμοσιν· ἦν δὲ ἡ ἐσθὴς αὕτη, φαιὸς χιτὼν ποδήρης, περὶ αὐτὸν ζώνη Περσικὴ, καὶ πῖλος Ἀρκαδικὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχων ἐνυφασμένα τὰ ιβ' στοιχεῖα, ἐμβάται τραγικοὶ, πώγων ὑπερμεγέθης, ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ μειλίνη. Exiſtimavi aliquando reſcribendum apud Suidam Μενέδημος pro Μένιππος. Sed obſtat quod ipſe ait in Μένιππος: Μένιππος ὁ Κυνικός. ἔστιν ἐν τῷ φαιός. Nihil igitur mutandum in loco Suidæ. Sed dicendum, Suidam memoriæ lapſu ad Menippum tranſtuliſſe, quæ de Menedemo ſcripſerat Laërtius. Ita quæ de Diogene Cynico idem Laërtius tradiderat, ad Philiſtum Æginetam tranſtuliſſe eumdem Suidam ſuperiùs obſervabamus.

ἐπίσκοπος ἀφῖχθαι] An κατάσκοπος? Vide ſuprà in Diogene.

ζώνη Φοινικῆ] Περσικὴ eſt apud Suidam.

πῖλος Ἀρκαδικὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς] Pilei Arcadici & Laconici meminit Dio Pruſæus in Orat. XXXV. Meminit

Laco-

Laconici & Syneſius in Oratione de Regno, quos cùm Pueri in ſtatuis ſpectarent, eos ludibrio habuiſſe teſtatur; propter eorum magnitudinem videlicet. Erotianus: πῖλοι καλοῦνται παρὰ Λάκωσι τὰ σκεπάσματα σκιᾶς χάριν πεποιημένα.

ἔχων ἐνυφασμένα τὰ δώδεκα στοιχεῖα] δώδεκα στοιχεῖα, id eſt, *duodecim ſigna Zodiaci*: non verò, ut vertit uterque Interpres, *duodecim literas*, ſive *Elementa*. Vox στοιχεῖον ea notione reperire eſt apud Epiphanium in Hæreſi Phariſæorum, & in Hæreſi Pythagoræorum. Item apud Diodorum in Euſebio lib. I. de Præparat. Evangel. & apud Euſebium ipſum Hiſtor. Eccleſ. lib. III. cap. 3. ad quem locum videndus Valeſius. Videndus & Salmaſius in Tractatu de Annis Climactericis pag. 576.

πώγων εὐμεγέθης] *Barba boni ponderis, & philoſophicæ denſitatis*, ut loquitur Arnobius adverſus Gentes.

ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ μειλίνη] Ex oleaſtro fuit Antiſthenis baculus, ut in ejus Vita monuimus. Qualis fuerit Protei Cynici baculus, neſcio. Scio talento væniiſſe. Id nos docuit Lucianus.

καὶ ὅπερ τινὲς ἐπὶ Σωκράτους, &c.] Diximus ſuprà ad Socratem.

Γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις, Εὖ δ' οἶκος, οὐ ψαλμοῖς τε καὶ τερετίσμασιν] Verſus Euripidis nonnihil mutati. Dixerat Euripides,

Γνώμαις γὰρ ἀνδρὸς εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις.
Εὖ δ' οἶκος εἰς τ' αὖ πόλεμον ἰσχύει μέγα.

Citantur à Stobæo in Eclogis, & à Plutarcho in Vita Homeri.

ἐπεὶ καὶ κοινωνία τις τῶν δύο ταύταις αἱρέσεσίν ἐστιν] Unde Satyricus Sat. XIII.

Et qui nec Cynicos, nec Stoica dogmata curat,
A Cynicis tunicâ diſtantia.

ὅθεν καὶ τὸν κυνισμὸν εἰρήκασι σύντομον ἐπ' ἀρετὴν ὁδόν.] Stoici ſcilicet. Eorum princeps Zeno infrà apud Laërtium noſtrum dicet, τὸν σοφὸν αὐτὸν κυνιεῖν· εἶναι γὰρ κυνισμὸν σύντομον ἐπ' ἀρετὴν ὁδόν. Hos Laërtii locos reſpexit Suidas in Voce Κυνισμός: Κυνισμός, αἵρεσις φιλοσόφων. ὁ δὲ ὁρισμὸς αὐτοῦ, σύντομος ἐπ' ἀρετὴν ὁδός. τέλος δὲ τοῦ Κυνισμοῦ τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν, ὡς Διογένης καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεύς. ἤρεσκε δ' αὐτοῖς, λιτῶς βιοῦν, αὐτάρκεσι χρωμένοις σιτίοις, πλούτου καὶ δόξης καὶ εὐγενείας καταφρονεῖν. ἔνιοι δὲ βοτάναις καὶ ὕδατι ψυχρῷ ἐχρῶντο, σκέπαις τε ταῖς τυχούσαις, καὶ πίθοις: καὶ ἔφασκον, θεοῦ γὰρ ἴδιον τὸ μηδενὸς δεῖσθαι· τῶν δὲ θεῷ ὁμοίων, τὸ ὀλίγων χρῄζειν· ἀρέσκει δ' αὐτοῖς τὸ, διδακτὴν τὴν ἀρετὴν εἶναι, καὶ ἀναπόβλητον. Poſt hæc verba διδακτὴν τὴν ἀρετὴν εἶναι: ſequitur apud Laërtium καὶ ἀναπόβλητον ὑπάρχειν, ἀξιέραστόν τε τὸν Σοφὸν, καὶ ἀναμάρτητον, &c. Unde apparet Suidam (id jam monuit eruditiſſimus Reineſius in Variis Lectionibus) duo effata, eaque diverſiſſima confudiſſe. Cappucinis noſtris, ſi pietatem & verecundiam exciperes, Cynicos comparabat Lipſius in Manuductione ad Philoſophiam Stoicam I. 12.

παραιτοῦνται δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα] Quod etiam viſum Stoicis: Zenoni imprimis, qui, ut ait Laërtius in ejus Vita, ſtatim initio librorum de Rep. τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἄχρηστον ἀποφαίνει. Sed de Stoicis alius erit dicendi locus. De Cynicis Diogenes Cynicus apud Lucianum in Vitarum Auctione: οὐ γάρ σοι δεήσει παιδείας, καὶ λόγων, καὶ λήρων, ἀλλ' ἐπίτομος αὕτη σοι πρὸς δόξαν ἡ ὁδός. Quæ ſint ἐγκύκλια μαθήματα docent Octav. Ferrarius in libro de Encycliis Diſciplinis, Joannes à Wouver in Tractatu de Polymathia cap. 24. Henricus Valeſius ad Euſebium, alii.

πλούτου καὶ δόξης, &c.] Paupertatem vocabat Diogenes αὐτοδίδακτον ἀρετήν. Auctor Stobœus Serm. XCIII.

καθάπερ Διογένης, ὃς ἔφασκε θεῶν μὲν ἴδιον εἶναι μηδενὸς δεῖσθαι· τῶν δὲ θεοῖς ὁμοίων, τὸ ὀλίγων χρῄζειν] Reſpexit hoc dictum Diogenis S. Baſilius in Oratione ad Adoleſcentes τῷ δὲ Θεόγνιδι πρὸς ταῦτα διδασκάλῳ χρηστέον λέγοντι

Οὐκ ἔραμαι πλουτεῖν, οὔτ' εὔχομαι· ἀλλά μοι εἴη
Ζῆν ἀπὸ τῶν ὀλίγων, μηδὲν ἔχοντι κακόν.

Ἐγὼ δὲ καὶ Διογένους ἄγαμαι τὴν πάντων ὁμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων ὑπεροψίαν, ὅς γε καὶ βασιλέως τοῦ μεγάλου ἑαυτὸν ἀπέφηνε πλουσιώτερον, τῷ ἐλαττόνων, ἢ ἐκεῖνος, κατὰ τὸν βίον προσδεῖσθαι. Cenſorinus de Die Natali cap. I. illud refert ad Xenophontem: *Quod enim Xenophon Socraticus dicit: nihil egere, eſt Deorum: quàm minimè autem, proximum à Diis.* Atque id quoque reperitur apud Xenophontem lib. I. Memorab. ἐγὼ δὲ νομίζω, τὸ μὲν μηδενὸς δέεσθαι, θεῖον εἶναι· τὸ δ' ὡς ἐλαχίστων, ἐγγυτάτω τοῦ θείου. Eſt autem Divûm natura, ut verbis Lucretii utar,

Ipſa ſuis pollens opibus, nihil indiga noſtri.

Ceterùm hunc locum Laërtii reſpexit Suidas loco ſuprà allato; ſed ubi Cynicis generatim omnibus tribuit, quod Laërtius ſolum Diogenem dixiſſe refert.

ἀδιάφορα λέγουσι] Id eſt, *indifferentia vocant*. Cicero III. de Finibus cap. 42. *Quod Stoici ἀδιάφορον dicunt, id mihi ita occurrit, ut indifferens dicerem.*

καὶ οὗτοι μὲν οἱ Κυνικοί] Quorum ſecta Apollinaris Sidonii ævo videtur defeciſſe. Ita enim ille in enumeratione Sectarum:

Excluſi prope jam Cynici, ſed limine reſtant.

Viguiſſe conſtat ſub Juliano Imperatore, qui & ipſe germanus Cynicus fuit. Ejus nullam habendam rationem ait Eunapius in Prooemio: Καρνεάδης δὲ ἦν κατὰ τούτους τοὺς χρόνους, loquitur de temporibus Apollonii Tyanæi, καὶ τὸν κατὰ κυνισμὸν οὐκ ἀφανὴς, εἴ τινα καὶ κυνισμοῦ χρὴ λόγον ποιεῖσθαι.

AD LIBRUM VII.

ZENO.

Pag. 164. ΜΝΑΣΕΟΥ ἢ Δημέου] Suidas: Μνασέου ἢ Δημίου. Codex Florentinus: Μνασέου ἢ Δημαίου. Infrà Μνασαίου ſcribitur. Et ita quoque apud Theodoritum Serm. IV. ad Græcos. Μνασέου apud Plutarchum lib. I. de Placitis Philoſophorum 4. Apud Pauſaniam in Corinthiacis Ζήνωνα τὸν Μνασέα ſcriptum eſt vitioſè pro τὸν Μνασέου. ita rectè legitur in Atticis. Cleanthem Tyrium Zenonis patrem nominat Epiphanius in Stoicorum Hæreſi: ἔσχον δὲ Ζήνωνα ἀρχηγὸν τῆς Στοᾶς, περὶ οὗ πολὺς θρυλλεῖται λόγος. οἱ μὲν γὰρ αὐτὸν ἔφασαν Κλεάνθου τινὸς τοῦ ἀπὸ Τύρου ὁρμωμένου. ἄλλοι δὲ φάσκουσιν αὐτὸν Κιτιέα τῆς Κύπρου νησιώτην. Addit & Romæ eum vixiſſe nonnullos exiſtimare; nec deeſſe qui duos Zenones, Citienſem & Eleatem, diſtinguant: & an diverſi ſint videtur addubitare, ſupinâ ſanè ignorantiâ: ἐν Ῥώμῃ δὲ βεβιωκέναι χρόνον, ὕστερον δὲ ἐν Ἀθήναις προσνησάμενον τουτὶ τὸ δόγμα ἐν τῇ Στοᾷ οὕτω καλουμένῃ· τινὲς δέ φασι δύο Ζήνωνας εἶναι, τόντε Ἐλεάτην, καὶ τὸν προειρημένον. ὅμως οἱ ἀμφότεροι οὕτως ἐδογμάτισαν, εἰ καὶ δύο εἶεν.

Κιτιεὺς, ἀπὸ Κύπρου, πολίσματος Ἑλληνικοῦ, Φοίνικας ἐποίκους ἐσχηκότος.] Strabo lib. XIV. ubi de Cleidibus quæ ſunt in Cypro: εἶτα κολπώδης καὶ ῥαχὺς παράπλους ὁ πλείων εἰς Κίτιον· ἔχει δὲ λιμένα κλειστόν. ἐντεῦθέν ἐστι Ζήνων τε ὁ τῆς Στωϊκῆς αἱρέσεως ἀρχηγέτης, καὶ Ἀπολλώνιος ἰατρός. Κιττιεὺς per duplex τ habet Codex Florentinus, nec non editio Baſileenſis. Κίτιον modò, modò Κίττιον dicitur oppidum illud unde natus Zeno: quod etiam πόλιν Κύπρου vocat Suidas, ad differentiam ſcilicet Citii Macedoniæ urbis, de qua Livius lib. 42. unde & Cyprius dicitur Zeno nonnullis Scriptoribus. Patriam habuiſſe Cittium, Macedoniæ oppidum magno errore Cujacius lib. III. Obſervat. cap. 38. ſcriptum reliquit.

καὶ Ἀπολλώνιός φησιν ὁ Τύριος] Is Stoicorum hiſtoriam & libros recenſuerat, teſte Strabone lib. XVIII. ἐκ Τύρου δὲ Ἀντίπατρος, καὶ μικρὸν πρὸ ἡμῶν Ἀπολλώνιος, ὁ τὸν πίνακα ἐκθεὶς τῶν ἀπὸ Ζήνωνος φιλοσόφων, καὶ τῶν βιβλίων. *Tyro oriundi ſunt Antipater, &, qui paulo ante nos vixit, Appollonius, qui Indicem fecit Philoſophorum Zenoniorum, eorumque librorum.* Mox citatur ἐν πρώτῳ περὶ Ζήνωνος, & ἐν τοῖς περὶ Ζήνωνος.

ἰσχνὸς ἦν, ὑπομήκης, μελάγχρως. ὅθεν τις αὐτὸν εἶπεν Αἰγυπτίαν κληματίδα] *Ægyptium palmitem* vertit Vetus Interpres, Aldobrandinus *Ægyptium malleolum*. Tu, verte, *Ægyptiam clematida*. Plinius lib. XXIV. cap. 15. ubi de Clematidum generibus: *Eſt & alia Clematis*, Ægyptia *cognomine, quæ ab aliis* Daphnoides, *ab aliis* Polygonoides *vocatur*;

folio

folio lauri, longa tenuiſque. Quòd autem ſit Clematis Ægyptia ſubnigra, tale eſt enim lauri folium, tenuiſque & longa, de longis, gracilibus & fuſcis, in proverbium abiit: cujus proverbii meminerat Chryſippus ἐν πρώτῳ παροιμιῶν, ut teſtatur hoc loco Laërtius. Meminit & Auctor libelli illius elegantiſſimi περὶ ἑρμηνείας. ſect. 174. Περὶ δὲ σκωμμάτων μὲν οὖν εἰκασία τίς ἐστιν· ἡ γὰρ ἀντίθεσις ἀπρόσπελος. χρήσονταί τε τῶν τοιαύταις εἰκασίαις· ὡς Αἰγυπτία κληματὶς, μακρὸν ϗ μέλανα. Et Suidas in Αἰγυπτία κληματίς: Αἰγυπτία κληματίς. ἐπὶ τῶν ἰσχνῶν ϗ ὑπομηκῶν, ὁποῖος ἦν Ζήνων ὁ Κιτιεύς. Addere debuit ϗ μελάνων.

Χρύσιππος ἐν πρώτῳ παροιμιῶν.] Chryſippus libros Proverbiorum duos ſcripſerat, qui infrà à Laërtio in ejus librorum indice memorantur.

παχύκνημός τε, ϗ ἀπαγὴς, ϗ ἀσθενής.] ἀπαγὴς ceteræ Editiones: quod magis placet: meliùs enim convenit cum ἀσθενής: ſed minùs bene cum παχύκνημος, pro quo ideo malim κακόκνημος. Gracilis fuit Zeno, ut è ſuperioribus conſtat.

Περσαῖος ἐν Ὑπομνήμασι συμποτικοῖς] Cujus libri meminit & Athenæus lib. IV. cap. 17. Δύο δὲ συγγράμμασι τοῦ Περσαίου ἀπηντήκαμεν τῆς σοφῆς ταύτης πραγματείας, τοιοῦτον ἔχουσι τὸ ἐπίγραμμα, Συμποσιακῶν διαλόγων. Et lib. XIII. cap. 8. καίτοι Περσαίου τοῦ Κιττιέως ἐν τοῖς Συμποτικοῖς Ὑπομνήμασι βοῶντος, ϗ λέγοντος περὶ ἀφροδισίων ἁρμοςὸν εἶναι ἐν τῷ οἴνῳ μνείαν ποιεῖσθαι. Non enim, puto, diverſi erant Dialogi illi Convivales à Commentariis Convivalibus. De Perſæo nos infrà pluribus in hac Vita differemus.

ἔχαιρε δὲ (φασὶ) σύκοις χλωροῖς ϗ ἡλιοκαΐαις.] Vertit Aldobrandinus; *ficis viridibus, ut aiunt, & apricationibus gaudebat*: qui tamen vocem ἡλιοκαΐα præterquam hoc loco nuſquam ſe legiſſe ait. Videtur legiſſe Ambroſius ἡλιοκαέσι; vertit enim *ad ſolem paſſis.* Ita apud Dioſcoridem uva ſole torrefacta, dicitur ςαφυλὴ θειλοπεδευθεῖσα. σῦκα χλωρὰ ſunt *ficus recentes*, quemadmodum χλωρὸς τύρος *caſeus recens*. Heſychius: χλωραὶ σύκαι. χλωρὸς τύρος. Excidiſſe videtur interpretatio: neque enim puto, χλωραὶ & χλωρὸς ſimpliciter & abſolutè, pro ficubus recentibus & caſeo recenti reperire eſt. Quin & idem Heſychius eodem loco χλωρὸν τύρον, ἁπαλὸν interpretatur, quemadmodum Pollux VI. 9. Vide tamen nos ſuprà, ubi de morte Diogenis Canis. Ceterùm hoc loci apud Laërtium legendum putabat Tanaquillus Faber σύκοις χλωροῖς ϗ ἐλαίαις, *ficis viridibus & olivis*: quæ lectio non diſplicet, quamquam nullius MS. Codicis auctoritate confirmetur.

εἶτα ϗ Στίλπωνος ἀκοῦσαί φασιν αὐτὸν ϗ Ξενοκράτους ἔτη δέκα] Scilicet unumquemque decem annos: ſequitur enim, τῶν προειρημένων ἤκουσεν ἕως ἐτῶν εἴκοσι.

Τιμοκράτης ἐν τῷ Δίωνι] Scriptor & liber mihi ignoti. An de Timocrate Lacedæmonio, qui librum περὶ τῆς σφαιριστικῆς ſcripſerat, memoratum Athenæo, accipiendus Laërtius? Non enim accipiendus de Timocrate Metrodori Epicurei fratre.

ἀλλὰ ϗ Πολέμωνος] Abſunt hæc verba à Codice Florentino. Minùs rectè: nam & Suidas: μαθητὴς ἦν Κράτητος τοῦ Κυνικοῦ, εἶτα Πολέμωνος τοῦ Ἀθηναίου. Etiam Cicero I. Acad. Quæſt. & lib. IV. de Finibus bonorum & malorum, Zenonem audiiſſe Polemonem teſtatum reliquit.

ἀποκρίνασθαι τὸν θεὸν, εἰ συγχρωτίζοιτο τοῖς νεκροῖς] Suidas in Ζήνων: ἐχρήσθη δὲ αὐτῷ πυνθανομένῳ περὶ βίου, συγχρωτίζεσθαι τοῖς νεκροῖς, ὅπερ ἦν τοῖς ἀρχαίοις, διὰ τῶν βιβλίων. Eadem habet in Αἰγυπτία κληματὶς, alieno prorſus loco.

ἀνελθὼν δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας] Epiphanius Zenonem Stoicæ ſectæ auctorem, Romæ priùs vixiſſe ſcribit quàm Athenas veniret, ut modò retulimus.

εὔτονος πρὸς φιλοσοφίαν] Malè ceteræ Editiones εὐτόνως.

βουλόμενος αὐτοῦ ϗ τοῦτο θεραπεῦσαι] Editio Frobeniana, & Stephanica princeps: βουλόμενος αὐτοῦ ϗ τοῦτο. Legendum αὐτὸν ϗ τοῦτο: & ita Codex Florentinus: quam lectionem etiam Florens Chriſtianus ad oram libri adnotaverat: Legi quoque poſſet, αὐτῷ ϗ τοῦτο, ut habet Stephanica altera.

τί φεύγεις Φοινικίδιον;] Id eſt, *Phœniciole*: ineptè Aldobrandinus *parva purpura*. *Phœnix* Zeno vocabatur. Suidas: Φοῖνιξ δ' ἐπεκλήθη, ὅτι Φοίνικες ἔποικοι τοῦ πολιχνίου ἐγένοντο. Cicero IV. de Finibus; ubi de Zenone: *Poſtea tuus ille Pœnulus, ſcis enim Citieos clientes tuos è Phœnicia*

A *profectos*, &c. Addatur Themiſtius, loco quem proximè adducemus. Meurſius teneræ frontis homines, & qui facilè erubeſcerent, φοινικιδίοις vocatos volebat.

Pag. 165. ὅτε ϗ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ γράψαντος, τινὲς ἔλεγον παίζοντες, ἐπὶ τῆς τοῦ κυνὸς οὐρᾶς αὐτὴν γεγραφέναι] An quia hos de Rep. libros ſcripſerat extremo tempore quo Cratete Cane magiſtro utebatur? quæ eſt Aldobrandini interpretatio. An verò, ut vult Caſaubonus, quòd parùm verecundè, ut eſt apud Ciceronem, ſcripti erant hi libri? Ceterùm horum librorum meminit Cicero non uno in loco, Plutarchus libello de Alexandri fortuna, Athenæus lib. XIII. cap. 1. Theodoritus Sermone III. πρὸς Ἕλληνας, & quis non?

B Περὶ τοῦ καθήκοντος] Quo titulo librum poſtea ſcripſere Cleanthes, Chryſippus, Panætius. *De Officiis*, numero multitudinis, maluit Cicero interpretari: qua de re ſic ipſe ad Atticum lib. XIII. Epiſt. 11. *Quod de inſcriptione quæris, non dubito quin* καθῆκον officium *ſit: niſi quid tu aliud. Sed inſcriptio plenior*, De Officiis. Græci ſemper in numero ſingulari περὶ τοῦ καθήκοντος. Tamen apud Lucianum in Herodoto περὶ καθηκόντων. Sed ubi Lucianum ſcripſiſſe περὶ καθήκοντος nullus dubito: quamquam καθήκοντα quoque ſcriptum reperiatur apud Suidam in καθήκοντα, & infrà in hac vita apud Laërtium. An autem quod Græci καθῆκον, id rectè *officium* Latinè diceretur, Atticus dubitabat. Diſcimus ex Cicerone dicto libro XVI. ad Atticum Epiſt. 14. *Mihi non eſt dubium*, inquit, *quin quod Græci* καθῆκον, *nos* officium. *Id autem quid dubitas, quin etiam in remp. præclarè caderet?*
C *nonne dicimus* Conſulum officium, Senatus officium? *præclarè convenit; aut da melius.*

Πυθαγορικά. Καθολικά.] M S. Regius Πυθαγορικὰ καθολικὰ, conjunctim.

Προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε] Quos libros reſpexit Strabo, cùm ait libro I. Ζήνων δ' ὁ ἡμέτερος ϗ γράφει οὕτως,

Αἰθίοπας θ' ἱκόμην, ϗ Σιδονίους Ἀραβάς τε.

Zenonem Stoicorum Principem, ſuum vocat Strabo, quia & ipſe Stoicus erat.

Ἔςι δ' αὐτοῦ ϗ Τέχνη] Ἐρωτικὴ videlicet, de qua infrà idem Laërtius in hac ipſa Zenonis Vita: περί τε ἐρωτικῶν διείλεκται κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιγραφομένης Ἐρωτι-
D κῆς Τέχνης. Omiſit hîc Laërtius plures Zenonis libros, quorum ipſe alibi meminit, & de quibus nos infrà agemus.

Νῦν εὔπλοηκα, ὅτε νεναυάγηκα, &c. Εὖγε ποιεῖ ἡ Τύχη προσελαύνουσα ἡμᾶς φιλοσοφίᾳ] Seneca in libro de Tranquillitate animi: *Nuntiato naufragio Zeno noſter, cùm omnia ſua audiret ſubmerſa; Jubet, inquit, me Fortuna expeditiùs philoſophari.* Plutarchus in libello De capienda ex hoſtibus utilitate. Ζήνων δὲ τῆς ναυκληρίας αὐτῷ συντριβείσης, πυθόμενος, εἶπεν, Εὖγε, ὦ Τύχη, ποιεῖς, εἰς τὸν τρίβωνα συνελαύνουσα ἡμᾶς. *Zeno cùm nunciaretur navim ipſius qua negotiabatur fractam, Bene facis, inquit, Fortuna, quæ nos intra palliolum compellis.* Et in libro de Animi tranquillitate: Ζήνωνι τῷ Κιτιεῖ μία ναῦς περιῆν φορτηγός·
E πυθόμενος δὲ ταύτην αὐτόφορτον ἀπολωλέναι συγκλυσθεῖσαν, Εὖγε, εἶπεν, ὦ Τύχη ποιεῖς, εἰς τὸν τρίβωνα ϗ τὴν ςοὰν συνελαύνουσα ἡμᾶς. *Zeno Cittienſis, audito navem onerariam, quam unicam reliquam habebat, unà cum mercibus eſſe vi fluctuum obrutam, atque demerſam, Bene pol feciſti*, inquit, *ô Fortuna, quæ nos in palliolum & porticum redigis.* Meminit & Nonnus ad Greg. Naz.

ἐν τῇ ποικίλῃ ςοᾷ, τῇ ϗ Πεισιανακτείῳ καλουμένῃ, ἀπὸ δὲ τῆς γραφῆς τῆς Πολυγνώτου, ποικίλῃ.] Suidas: ἐπεκλήθη δὲ ϗ αὐτὸς Στωϊκὸς, διὰ τὸ ἐν τῇ ςοᾷ τῇ ἐν Ἀθήναις διδάξαι αὐτὸν, ἥτις πρότερον μὲν Πεισιανάκτειος, ὕςερον δὲ ζωγραφηθεῖσα, ποικίλη ἐκλήθη. Pauſanias in Atticis: ἰοῦσι δὲ πρὸς τὴν ςοὰν: ἣν ποικίλην ὀνομάζουσιν ἀπὸ τῶν γραφῶν. Plinius XXXV. 9. ubi de Po-
F lygnoto: *Hic Delphis ædem pinxit: hic & Athenis porticum, quæ* Pœcile *vocatur, gratuitò, cùm partem ejus Mycon mercede pingeret: unde major huic auctoritas: ſiquidem Amphictyones, quod eſt publicum Græciæ Concilium, hoſpitia ei gratuita decrevere.* Inde Stoa dicitur Mercurio, apud Lucian. in Bis Accuſato, ἡ κατάγραφος, ἡ τὰ ποικίλα. De Pœcile etiam Etymologus: Στωϊκοί. οἱ φιλόσοφοι. ἐκ τῆς ςοᾶς. ἐκεῖ γὰρ ἦν αὐτῶν τὸ διδασκαλεῖον. Ζήνων ὁ Κιτιεὺς διέτριβεν ἐν τῇ ςοᾷ τῇ καλουμένῃ ποικίλῃ· ὅθεν λαβεῖν τὴν αἵρεσιν ϗ τοὔνομα συνέβη, κατ' ἐπαύξησιν τοῦ ο εἰς τὸ ω. Adhuc temporibus Arcadii & Honorii viſebatur Athenis hæc Porticus cum ſuis Tabulis: ſed Stoicos venerationem ei loco majorem prope quàm Superûm templis tribuentes non tulit

Proconſul

Proconſul quidam Achaïæ. Is locum deturbavit, & Tabulas abſtulit: eoque facto Stoicorum ſupercilium non mediocriter retudit, ut ait Syneſius. Verba ſunt magni Caſauboni ad hæc è Satyra III. Perſii,

Quæque docet ſapiens braccatis illita Medis
Porticus.

De Polygnoto Suidas in Πολύγνωτος.

ἐπὶ γὰρ τῶν βιάκοντα, τῶν πολιτῶν πρὸς τοὺς χιλίους τετρακοσίοις ἀνῄρηντο: ἐν αὐτῇ] Emendat Caſaubonus, ἐπὶ γὰρ τῶν τριάκοντα, πρὸς τοῖς χιλίοις τετρακόσιοι ἀνῄρηντο ἐν αὐτῇ.

καθά φησι καὶ Επίκουρος ἐν Επιστολαῖς] Abſunt hæc à Florentino Codice.

καὶ πρότερόν γε Στωϊκοὶ ἐκαλοῦντο οἱ διατρίβοντες ἐν αὐτῇ Ποιηταί] Ita dicti & Grammatici quidam. Heſychius Grammaticus: Στωϊκοί· οὐ μόνον οἱ ἀπὸ Ζήνωνος φιλόσοφοι, ἀλλὰ καὶ τινες Γραμματικοί.

ἐτίμων δὴ οὖν Αθηναῖοι σφόδρα τὸν Ζήνωνα, &c.] Etiam civitate donarunt. Themiſtius Orat. XIV. ἀλλὰ καὶ Ζήνων μὲν ὁ τῆς στοᾶς ἀρχηγέτης, καίπερ τὰ ἄλλα σεμνὸς ὢν καὶ ὑψηλολόγος, ὅμως ἐγαννύσκετο καὶ ἐλαμπρύνετο, ἐπειδὴ αὐτὸν Αθηναῖοι ξένον ὄντα καὶ Φοίνικα, ἐπὶ τοῖς λόγοις δημοποίητον ἐποιήσαντο. At Plutarchus in libro de Stoicorum repugnantiis, Zenonem noluiſſe civem Athenienſem fieri ſcribit ex Antipatro, ne in ſuam patriam injurius videretur: καὶ μὴν Αντίπατρος ἐν τῷ περὶ τῆς Κλεάνθους καὶ Χρυσίππου διαφορᾶς ἱστόρηκεν, ὅτι Ζήνων καὶ Κλεάνθης οὐκ ἠθέλησαν Αθηναῖοι γενέσθαι, μὴ δόξωσιν τὰς αὐτῶν πατρίδας ἀδικεῖν.

ὡς καὶ τῶν τειχῶν αὐτῷ τὰς κλεῖς παρακαταθέσθαι, καὶ χρυσῷ στεφάνῳ τιμῆσαι, &c.] Rarus honos in id hominum genus. Meminit Baptiſta Fulgoſius Dictorum Factorumque memorabilium lib. II. cap. 5. *Quæ regna, aut quæ victoriæ tantum majeſtatis in homine aliquo potuit, quantum integritas bonitaſque Zenoni Cittieo Cyprio Philoſopho peperit? Apud eum enim dum Athenis moratus eſt, cives portarum urbis claves poſuerunt, tutiore eas eſſe loco quàm quovis in templo putantes. Certius illi quamvis peregrino communem ſalutem, quàm ulli concivium ſuorum credentes: cujus virtutem, ut Populus Athenienſis, quanti à ſe facta eſſet, teſtaretur, aureâ ſtatuâ coronâ inſigni donavit.*

ἀπεδέχετο αὐτὸν καὶ Αντίγονος, καὶ εἴ ποτε Αθήναζε ἥκοι, ἤκουεν αὐτοῦ] De Antigoni Gonatæ (de eo enim intelligendus Laërtius) erga Zenonem Cittieum reverentia & cultu, videndus Ælianus Var. Hiſt. IX. 26. & de utriuſque congreſſu Arrianus Diſſertationum Epecteti II. 13.

Pag. 166. οἷος γὰρ ἂν ὁ ἡγούμενος ᾖ, τοιούτους εἰκὸς ὡς ἐπιτοπολὺ γίνεσθαι καὶ τοὺς ὑποτεταγμένους] *Hæc enim conditio ſuperiorum eſt, ut quidquid faciunt, præcipere videantur, & pernicioſiſſimus eſt malæ rei maximus quiſque auctor*; ut ait Quintilianus Declamat. III.

τῆς ἀληθινῆς] Ulpianus in l. I. D. de Juſtitia & jure: *Veram, niſi fallor philoſophiam, non ſimulatam affectantes.* Papinianus in l. 8. ſect. 4. De vacat. & excuſat. muner. *Verè philoſophantes pecuniam contemnunt.* Marcus Antoninus τῶν εἰς ἑαυτὸν lib. I. τὸ τιμητικὸν τῶν ἀληθῶς φιλοσοφούντων. Huc pertinent quæ in Tabula ſcripſit Cebes περὶ ψευδοπαιδείας.

Αριστόβουλον] Αριστόδημον MSS. quidam.

Ιππων Κρατιστοτέλους, Ξυπετέων] Ita quoque Editio Baſileenſis, & Codex Regius, rectè.

Θράσων Θράσωνος] Antigoni Legatus: ſic eum infrà appellat Laërtius.

Ανακλιεὺς] Lege Ανακαιεὺς, ut habent ceteræ Editiones, & Codex Regius. Stephanus de Urbibus: Ανακαία. δῆμος τῆς Ιπποθοωντίδος φυλῆς. ὁ δημότης, Ανακαιεύς. Mox quoque vitioſè Ανακλιεὺς pro Ανακαιεύς: errore ſolemni Exſcriptorum, qui fere plerumque Λ pro Α pingebant.

τύχῃ τῇ ἀγαθῇ] Vide Caſ.

Pag. 167. οἰκοδομῆσαι δὲ αὐτῷ καὶ τάφον ἐπὶ τοῦ Κεραμεικοῦ.] Ubi eos qui in bello occubuerant, publico ſumptu ſepeliebant: quare Ceramicum δημόσιον σῆμα dicitur Thucydidi. Non ſolùm autem eos qui in bello occubuerant, ſed & alios quibus honorem habitum vellent, publicè in Ceramico ſepeliebant. De ſepulcris autem quæ in Ceramico, videndus Pauſanias in Atticis, & Meurſius in Περὶ δήμων.

Μέδων Αχαρνεὺς] Μέλων MS. Regius, & Palatinus. Μέλλων ceteræ Editiones.

Συμπαλληττεὺς.] MS. Regius Συμαλλητιεύς. Lege

A Συπαλητεὺς, ut rectè ex Stephano Caſaubonus emendavit. Rectiùs tamen Συμπαλήττιος legeretur. Stephanus: Συπαληττός. δῆμος Κεκροπίδος φυλῆς. ὁ δημότης, Συπαλήττιος. Corrigendus Heſychius. Συπαλετίττειος, δῆμος φυλῆς Κεκροπίδος. Lege Συπαλήττιος. Habes apud eumdem Heſychium: Συπαλήττιοι, κακοῦργοι. Lege Συπαλήττιοι. Sypalittii malè audiebant.

προσθεῖναι] προστεθῆναι Editio Stephani rectiùs, nec non MS. Regius, & Palatinus.

καὶ ὀλίγου ἐνώδους οἰναρίου] ὀλίγον Editio Stephanica, & Codex Regius.

παιδαρίοις τε ἐχρῆτο σπανίως, ἅπαξ ἢ δίς που παιδισκαρίῳ τινὶ, ἵνα μὴ δοκοίη μισογύνης εἶναι] Aliter Antigonus
B Caryſtius in ejus Vita apud Athenæum XII. 2. οὐδέποτε γυναικὶ ἐχρήσατο, παιδικοῖς δ' ἀεί.

εὐσυμπεριφορος] Gallicè *accommodant.* Laërtius infrà in hac Vita, ubi de officiis. συμπεριφέρεσθαι φίλοις.

Κλεάνθης ἐν τῷ Περὶ χαλκοῦ] Quem librum omiſit Laërtius in Indice librorum Cleanthis, ubi nos vide.

Δημοχάρους δὲ τοῦ Λάχητος, &c.] Vide Caſ.

ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί θαυμάζει, &c.] Habes totidem verbis apud Heſychium Mileſium.

Pag. 168. γύργαθος] Heſychius, γύργαθον. σκεῦος πλεκτὸν ἐν ᾧ βάλλουσιν τὸν ἄρτον οἱ ἀρτοκόποι. Gloſſarium Vetus: *reticulum*, γύργαθος. Apoſtolius Byzantius: γύργαθον φυσᾷς. ἐπὶ τῶν μάτην πονούντων. σημαίνει δὲ τὸ δίκτυον. Significat & *lectum* apud Suidam: γύργαθος. καὶ
C παροιμία, γύργαθον φυσᾷς, ἐπὶ τῶν μάτην πονούντων. γύργαθος οὖν κλίνη, ἐν ᾗ τοὺς παρέτους καὶ δαιμονιώδεις στροβοῦσι. Unde Aldobrandinus hunc Timonis locum de lecto exponebat: quaſi Timon ſignificare vellet Zenonem inſanum eſſe, ut qui in lecto jaceret, in quo decumbere ſolent qui à dæmonibus aut ab inſania vexantur. Sed vereor ne mendoſi ſint Suidæ codices. In his ſcribendum crediderim, κράβατος δ' ἦν κλίνη, &c. Et totum locum deſumptum eſſe reor ab aliquo Scriptore, qui vocem γύργαθος & vocem κράβατος expoſuiſſet: niſi potiùs ſcripſerit Suidas γύργαθος καὶ κλίνη, ἐν ᾗ τοὺς παρέτους καὶ δαιμονιώδεις στροβοῦσι. *Hoc eſt, γύργαθος quoque lectum ſignificat, in quo paralyticos & dæmoniacos verſant.* Hîc ergo in verſibus Timonis γύργαθος acci-
D piendum de rete. Captioſas Stoicorum argumentationes retibus aſſimilabant alii Scriptores. Cicero in Lucullo, ubi de Sorite & Pſeudomeno: *quas plagas ipſi contra ſe Stoici texuerunt.*

νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο] Exſcripſit hunc locum Suidas in σκινδαψός: σκινδαψός. ὄργανον μουσικόν. περὶ Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως· ὁ δ' ἔρρει γύργαθος αὐτοῦ (lege αὐτῆς) μικρὸς ἰών. νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο. σκινδαψός. ἀφάνα. Etiam Heſychius σκινδαψὸν organum muſicum eſſe ait in βλιτύριον: βλιτύριον. Ιόβας τὸν σκινδαψὸν, ὄργανον ὂν μουσικὸν, ἐπιδίδωσι. τὸ δὲ βλίτυρι, χορδῆς μίμημα. Meminit hujus vocis & Artemidorus Onirocrit. IV. 3. cujus verba infrà adducimus, ubi de voce βλίτυρι agimus.

E πρὸς Φίλωνα τὸν Διαλεκτικόν] Diodori Croni diſcipulum, Zenonis condiſcipulum, Carneadis magiſtrum. Philonis Dialectici meminit Clemens Str. IV. ubi eum citat ἐν Μενεξένῳ. Clementis locum adduximus ſuprà ad Euclidem, ubi nos vide. Meminit & Hieronymus lib. I. contra Jovinianum.

ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ νεωτέρου] Accipit Aldobrandinus de Zenone Sidonio: Jonſius de Zenone ipſo Cittieo, qui, cùm Philone Dialectico ejus condiſcipulo junior eſſet, cum eo diſceptabat & exercebatur, nec eum minùs quàm Diodorum Cronum, communem Magiſtrum, admirabatur. Zenonem Diodoro operam dediſſe teſtatur infrà Laërtius.

ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν καὶ γυμνορρύπαροί τινες] Reſpexit hunc locum Suidas: γυμνορρύπαροι. οἱ σοφισταί. ἦσαν περὶ αὐτὸν γυμνορρύπαροί τινες.

F πενεστάων σύναγμα νέφος] Ita νέφος μαρτύρων, *nubem teſtium*, dixit Paulus Apoſtolus Epiſtolâ ad Hebræos XII. I. Et Virgilius *nimbum peditum.*

αὐτὸν δὲ συνωχόν τε εἶναι καὶ πικρὸν, καὶ τὸ πρόσωπον συνεσπασμένον] Atque ideo fronte contracta pingebatur. Apollinaris Sidonius Epiſt. IX. libri IX. *Neque te ſatis hoc æmulari, quod per gymnaſia pingantur Areopagitica, vel Prytaneum, curva cervice Speuſippus, Aratus panda, Zenon fronte contracta, Epicurus cute diſtenta, Diogenes barba comante, Socrates coma candente, Ariſtoteles brachio exerto, Xenocrates crure collecto, Heraclitus fletu oculis clauſis, Democritus riſu labris apertis, Chryſippus digitis propter numerorum indicia conſtrictis, Euclides propter menſurarum ſpatia laxatis, Cleanthes propter utrumque corroſis,*

μικρολογίας

μικρολογίας] De hac voce diximus ſuprà pluribus ad Bionem.

εἰ δέ τινα ἐπισκόπτοι] MS. Regius ἐπικόπτοι. Scaliger ἐπισκώπτοι.

ὀχέτιον] ὀχημάτιον legerat Vetus Interpres; qui *vehiculum* interpretatus eſt. ὀχέτιον genuina eſt lectio.

Καὶ τῶν ἰατρῶν ἀκούω τῶν ἀγαθῶν, κράτιστον εἶναι φάρμακον πρὸς τὰ φλεγμαίνοντα ἡσυχίαν.] Alexander Aphrodiſæus Problemat. lib. I. ἐμάθομεν δὲ μέγιστον ἴαμα παντὸς πάσχοντος μέρους τὴν ἀκινησίαν ὑπάρχειν.

δυοῖν δ' ὑπερανακειμένοιν ἐν πότῳ, καὶ τοῦ ὑφ' αὐτὸν τὸν ὑφ' ἑαυτὸν σκιμαλίζοντος τῷ ποδί] Etiam hunc locum exſcripſit Suidas in σκιμαλίσω: σκιμαλίσω. ἐξουδενώσω, χλευάσω, τῷ μέσῳ δακτύλῳ τῶν γυναικείων πυγῶν ἅψομαι. λέγεται δὲ καὶ σκιμαλίζειν κυρίως, τὸ τῷ μέσῳ δακτύλῳ ἀποπειρᾶσθαι εἰ ᾠοτοκοῦσιν αἱ ἀλεκτορίδες. δυοῖν ὑπερανακειμένοιν ἐν πότῳ τοῦ Ζήνωνος, καὶ τοῦ ὑφ' αὐτὸν, τὸν ὑφ' ἑαυτὸν σκιμαλίζοντος τῷ ποδὶ, αὐτὸς ἐκεῖνον τῷ γόνατι. ἐπιστραφέντος δὲ, Τί οὖν οἴει τὸν ὑποκάτω σοῦ πάσχειν ὑπὸ σοῦ; Ita legendum hic locus ex Laërtio, apud quem legebat Caſaubonus δυοῖν δ' ὑπερανακειμένου, Ζήνωνος videlicet. Certè quid ſimile ſcripſerat Laërtius. Sed an potiùs δυοῖν δ' ὑπανακειμένοιν? ἀνακεῖσθαι eſt *accumbere*. Ariſtoteles in Ritibus Tyrrhenorum, apud Athenæum I. 19. οἱ δὲ Τυῤῥηνοὶ δειπνοῦσι μετὰ τῶν γυναικῶν ἀνακείμενοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ. δυοῖν δ' ὑπανακειμένοιν ergo erit, *duobus infra ſe accumbentibus*: quod cum ſequentibus optimè convenire videtur: non item recepta lectio.

ὁμοίους εἶναι τῷ ἀργυρίῳ Ἀλεξανδρίνῳ] Alexandrinæ monetæ meminit Pollux IX. 6. & Athenæus VIII. I. & Laërtius infrà in Philolao.

ἀδύνατον εἰπεῖν εἰ μή σε ὁ πατὴρ μεθύων ἐγέννησε] Tribuitur Diogeni à Plutarcho in libello de Puerorum inſtitutione, à quo & paulò aliter narratur: Διογένης, inquit, μειράκιον ἐκστατικὸν ἰδὼν, καὶ παραφρονοῦν, νεανίσκε, ἔφησεν, ὁ πατήρ σε μεθύων ἔσπειρε.

ὅθεν αὐτὸν καὶ λάλον ἀπεκάλει, βραχυλόγος ὤν] Gellius I. 15. ubi de hominibus ſtulta & immodica blaterantibus: *quorum lingua tam prodiga infreniſque ſit, ut fluat ſemper, æſtuetque colluvione verborum teterrima: quod genus homines a Græcis ſignificantiſſimo vocabulo* λάλους *appellatos. Valerium Probum, Grammaticum illuſtrem ex familiari ejus docto viro comperi Salluſtianum illud*, Satis eloquentiæ, ſapientiæ parum, *brevi antequam vitâ decederet, ſic legere cœpiſſe, & ſic à Salluſtio relictum affirmaſſe*, ſatis loquentiæ, ſapientiæ parum: *quòd* loquentia *novatori verborum Salluſtio maximè congrueret*, eloquentia *cum inſipientia minimè conveniret.* Idem Zeno, Stobæo teſte Serm. XXXIV. è Diſcipulis ſuis aliquos eſſe aiebat φιλολόγους, alios verò λογοφίλους. Ad hanc Zenonis βραχυλογίαν reſpexit Lucianus in Bis Accuſato, cùm Stoam introduxit, ſe ipſam vocantem οὐ πάνυ τοῖς μακροῖς τῶν λόγων χαίρουσαν.

πρὸς δὲ τὸν ὀψοφάγον, &c.] Habet Laërtius ab Antigono Caryſtio, qui Zenonis Vitam ſcripſerat, & cujus hæc ſunt verba apud Athenæum lib. VIII. Ζήνων δὲ ὁ Κιτιεὺς, ὁ τῆς στοᾶς κτίστης, τὸν ὀψοφάγον, ᾧ συνέζη ἐπὶ πλείονα χρόνον, καθά φησιν Ἀντίγονος Καρύστιος ἐν τῷ Ζήνωνος βίῳ, μεγάλου τινὸς κατὰ τύχην ἰχθύος παρατεθέντος, ἄλλου δ' οὐδενὸς παρεσκευασμένου, λαβὼν ὅλον ὁ Ζήνων, ἀπὸ τοῦ πίνακος οἷος ἦν κατεσθίειν. τοῦ δὲ ἐμβλέψαντος αὐτῷ, Τί οὖν, ἔφη, τοὺς συζῶντάς σοι οἴει πάσχειν (addendum putat Leopardus καθ' ἡμέραν) εἰ σὺ μίαν ἡμέραν μὴ δεδύνησαι ἐνεγκεῖν ὀψοφαγίαν; Unde apparet legendum apud Laërtium οἷός τ' ἦν, ut Leopardo & Caſaubono viſum, & ut legitur in Editione Romana; & poſtea εἰ μὴ δύνασαι σὺ μίαν ἡμέραν ἐνεγκεῖν, &c. ut Leopardus reponebat, qui XIV. 2. totum hunc locum ita vertit: *Zeno, hellvone obſoniorum nihil convictoribus relinquente, appoſito quandoque prægrandi piſce, ſublatum quantum potuit devorabat. Intuenti autem ſe, Quid igitur, inquit, putas quotidie convictores tuos pati, ſi ne die quidem uno potes edacitatem meam ferre?* Huic phraſi οἷός τε ἦν κατεσθίειν, ſimilis eſt illa Plutarchi in Alcibiade. οἷός τε ἦν διαφαγεῖν τὰς χεῖρας, ut idem vir doctus obſervabat.

Pag. 169. χρείαν Σοφοκλέους προενεγκάμενος] Commodiùs legeretur χρείαν Ἀντισθένους: non enim, puto, χρείαν Σοφοκλέους ſcripſerat Antiſthenes: at verò de libris Antiſthenis hîc ſermo eſſe videtur.

οὐδὲν, ἔφη, ὑμῶν ἀθλιώτερον ἔσεσθαι τῶν καλῶν] Addendum omnino ex Heſychio Mileſio, εἰ μὴ ἡμεῖς ἐρασθησόμεθα: quod & Junius & Meurſius obſervarunt. Heſychii Mileſii verba hæc ſunt: οὗτος πρὸς τὸν καλὸν εἰπόντα, ὅτι οὐ δοκεῖ ἐρασθήσεσθαι ὁ σοφὸς, Οὐδὲν ἀθλιώτερον, ἔφη, ὑμῶν ἔσαι τῶν καλῶν, εἰ μὴ ἡμεῖς ἐρασθησόμεθα.

τὰ μὲν πολλὰ ἀσόφους εἶναι, τὰ δὲ μικρὰ καὶ τυχηρὰ ἀμαθεῖς] Videtur legendum τὰ μὲν μεγάλα σοφοὺς εἶναι.

τοῦ Καφησίου] Aulœdi, de quo id ipſum narrat Athenæus lib. x. cap. 6. Οὐ κακῶς δὲ καὶ Καφησίας ὁ αὐλητὴς ἐπιβαλλομένου τινὸς τῶν μαθητῶν αὐλεῖν μέγα, καὶ τοῦτο μελετῶντος, πατάξας, εἶπεν, Οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ, τὸ εὖ κείμενον εἶναι, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ, τὸ μέγα.

ἐπὶ τὰ κεκονιμένα τῶν βάθρων] Ita quoque rectè Editio prior. Malè Stephanica, & Regius Codex, & Florentinus, κεκομμένα.

δεῖν τε ἔλεγε τοὺς νέους πάσῃ κοσμιότητι κεχρῆσθαι, καὶ πορείᾳ, καὶ σχήματι, καὶ περιβολῇ] Caſaubonus ad Athenæum I. 18. malebat ἐν πάσῃ, &c. Placet lectio Stephanicæ Editionis & Codicis Regii: τοὺς νέους πάσῃ κοσμιότητι χρῆσθαι ἐν πορείᾳ, καὶ σχήματι, καὶ περιβολῇ.

τοὺς ἐπὶ τοῦ Καπανέως Εὐριπίδου στίχους, ὅτι Βίος, &c.] Meurſius in Elencho Tragœdiarum Euripidis, Voce Καπανεύς, ita hos verſus reſtituebat,

——ὅτι βίος πολὺς
Αὐτῷ μὲν ἦν, ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν,
Φρόνημα δ' οὔτι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης
Ἀνήρ.

Quantò meliùs Caſaubonus:

——βίος μὲν ἦν αὐτῷ πολὺς,
Ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν, φρόνημα δὲ
Οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ.

Ita enim leguntur apud Euripidem in Supplicibus, niſi quod vox αὐτῷ Poëtæ non eſt.

ἔλεγε δὲ μηδὲν εἶναι τῆς ποιήσεως ἀλλοτριώτερον πρὸς κατάληψιν τῶν ἐπιστημῶν] Mericus Caſaubonus in eruditis Notis ad Marcum Antoninum, τῆς οἰήσεως legendum exiſtimabat: quæ lectio cum præcedentibus verbis de elatione congruere videtur. Nos tamen nihil mutandum exiſtimamus, propter ſequentia, μηδενός τε ἡμᾶς οὕτως εἶναι ἐνδεεῖς ὡς χρόνου. Zeno ingenuas artes, quas inter Poëtice, inutiles aſſerebat, ut mox videbimus.

μηδενός τε ἡμᾶς οὕτως εἶναι ἐνδεεῖς ὡς χρόνου] Meminit Stobœus Serm. XCVI. Ζήνων ἔλεγεν, οὐδενὸς ἡμᾶς οὕτω πένεσθαι, ὡς χρόνου. βραχὺς γὰρ ὄντως ὁ βίος· ἡ δὲ τέχνη μακρὴ, καὶ μᾶλλον ἡ τὰς τῆς ψυχῆς νόσους ἰάσασθαι δυναμένη. Apparet ex Stoicorum libris, ut verè ad Perſii Satiram. v. Caſaubonus obſervabat, familiare in ore Stoicorum fuiſſe preceptum, *Parce tempori.*

δοῦλον ἐπὶ κλοπῇ (φασὶν) ἐμαστίγου] An de alieno ſervo intelligendus Laërtius? Nam Seneca Zenonem nullum habuiſſe ſervum dicit in Conſolat. ad Helvid. cap. 12. *unum fuiſſe Homero ſervum, nullum Zenoni, à quo cœpit Stoicorum rigida & virilis ſapientia, ſatis conſtat.*

Pag. 170. πρὸς τὸ φλυαροῦν μειράκιον, Διὰ τοῦτο, εἶπε, δύο ὦτα ἔχομεν, στόμα δὲ ἓν, ἵνα πλείω μὲν ἀκούωμεν, ἥττονα δὲ λέγωμεν.] Quod ipſum teſtatur Stobæus Serm. XXXIV. Ζήνων πρὸς τὸν πλείω λαλεῖν θέλοντα ἢ ἀκούειν, Νεανίσκε, εἶπεν, ἡ φύσις ἡμῖν γλῶτταν μὲν μίαν, δύο δὲ ὦτα παρέσχε ἵνα διπλάσιον ὧν λέγομεν, ἀκούωμεν. Etiam petulantiæ verborum coërcendæ vallum eſſe oppoſitum dentium luculentè dixit Homerus, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; ut loquendi temeritas non cordis tantùm cuſtodiâ, ſed & quibuſdam quaſi excubiis in ore poſitis ſepiatur. Verba ſunt Gellii Noctium Atticarum lib. I. cap. 15.

ἐν συμποσίῳ κατακείμενος σιγῇ, τὴν αἰτίαν ἠρωτήθη, &c.] Narrat eamdem hiſtoriam Stobæus Serm. XXXI. his verbis: Ζήνων, Ἀντιγόνου πρέσβεις Ἀθήναζε πέμψαντος, κληθεὶς ὑπ' αὐτῶν σὺν ἄλλοις φιλοσόφοις ἐπὶ δεῖπνον, κἀκείνων παρὰ πότον σπουδόντων ἐπιδείκνυσθαι τὴν αὐτῶν ἕξιν, αὐτὸς ἐσίγα· τῶν δὲ πρέσβεων ζητούντων τί ἀπαγγείλωσι περὶ αὐτοῦ πρὸς Ἀντίγονον, Τοῦτ' αὐτὸ, ἔφη, ὃ βλέπετε· δυσκρατέστατον γὰρ πάντων ὁ λόγος.

ἡ δὲ ψυχὴ παρὰ Στίλπωνι] Noſter ſuprà in Stilpone: καὶ τὸν Ῥητορικὸν Ἄλκιμον ἁπάντων πρωτεύοντα τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι Ῥητόρων, Κράτητά τε, καὶ ἄλλους πλείστους καὶ ὅσους ἐθήρασε· καὶ δὴ καὶ Ζήνωνα τὸν Φοίνικα μετὰ τούτων ἀφείλετο.

Οὐ λανθάνεις, ὦ Ζήνων, ταῖς κηπαίαις παρεισρέων θύραις] Id eſt, *Megaricorum inſtitutis imbutus*. Megarici enim in Horto docebant, unde ab Ariſtotele οἱ ἀπὸ κήπου dicuntur. Fuit autem Diodorus Cronus è Megaricorum familia, ut diſcere eſt ex Laërtio.

Διαλε-

Διαλεκτικόν] Diodorum Cronum.

ἐν τῷ θερίζοντι λόγῳ] Meminit hujuſce argumentationis Lucianus in Vitarum Auctione, ubi de Stoicis Philoſophis: πολλοί γε, καὶ τοῦ ὥμους καρτεροὶ, καὶ τοῦ θερίζοντος λόγου ἄξιοι. Videtur autem ſic dicta, inquit Aldobrandinus, quòd adverſarium dejiceret, & quaſi demeteret: eſt enim θερίζειν dejicere, Metaphorâ ſumptâ à Meſſoribus, qui ſegetum manipulos demetunt. Fallitur Aldobrandinus. Nomen accepit à metendi ratione, quæ in hoc Syllogiſmo uſurpatur. Id nos docuit Ammonius in librum Ariſtotelis Περὶ ἑρμηνείας ſect. 2. cap. 10. Ammonii verba ſunt: εἰ θεριεῖς φησιν, οὐχὶ, τάχα μὲν θεριεῖς, τάχα δὲ οὐ θεριεῖς· ἀλλὰ πάντως θεριεῖς. Καὶ, εἰ μὴ θεριεῖς, ὡσαύτως οὐχὶ τάχα μὲν θεριεῖς, τάχα δὲ οὐ θεριεῖς· ἀλλὰ πάντως οὐ θεριεῖς. ἀλλὰ μὴν ἐξ ἀνάγκης ἤτοι θεριεῖς, ἢ οὐ θεριεῖς· ἀνῄρηται ἄρα τὸ ΤΑ'ΧΑ, εἴπερ μήτε κατὰ τὴν ἀντίθεσιν τοῦ θεριεῖν πρὸς τὸ μὴ θεριεῖν ἔχει χώραν. *Si meſſurus es, non fortaſſe metes, fortaſſe non metes: ſed metes omnino. Ac pari modo, Si non es meſſurus, non, fortaſſe metes, fortaſſe non metes: ſed profus non metes. Atqui ut vel metas, vel non metas, ex neceſſitate eventurum eſt. Quare ipſum* fortaſſe perit, *tolliturve: cùm neque in metendi, neque in non metendi oppoſitione locum obtineat.*

φασὶ δὲ καὶ πρῶτον καθῆκον ὠνομακέναι] Quod & infrà in hac Vita repetit idem Laërtius: κατωνομάσθη δὲ οὕτως ὑπὸ πρώτου Ζήνωνος τὸ καθῆκον, &c. Huc reſpexit Suidas in καθῆκον: φασὶ πρῶτον ὠνομακέναι τὸν Ζήνωνα τὸν Κιττιέα, καὶ λόγον περὶ αὐτοῦ (γρ. αὐτοῦ) πεποιηκέναι.

καὶ λόγον περὶ αὐτοῦ πεποιηκέναι] De quo ſuprà in Elencho librorum.

τούς τε Ἡσιόδου στίχους μεταγράφειν οὕτω, &c.] Dixerat Heſiodus,

> Κεῖνος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ.
> Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.

Ad quem locum Proclus Zenonem ſic eos verſus immutaſſe etiam obſervat: Ζήνων μὲν ὁ Στωϊκὸς ἐνήλλαττε τοὺς στίχους, λέγων,

> Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
> Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει.

τῇ εὐπειθείᾳ τὰ πρωτεῖα διδοὺς, τῇ φρονήσει δὲ τὰ δευτερεῖα. Ἀρίστιππος δὲ ἀπ' ἐναντίας ὁ Σωκρατικὸς ἔλεγε, συμβουλεύειν δεῖσθαι χεῖρον εἶναι τοῦ προσαιτεῖν. Notabis autem hoc loco legi ὃς αὐτὸς πάντα νοήσει, pro eo quod apud Heſiodum ſcribitur ὃς αὐτῷ.

Καὶ οἱ θέρμοι πικροὶ ὄντες, βρεχόμενοι γλυκύνονται] Galenus libro Quòd animi mores ſequantur temperamentum corporis: καὶ Ζήνων, ὥς φασιν, ἔλεγεν, ὅτι καθάπερ οἱ πικροὶ θέρμοι βρεχόμενοι τῷ ὕδατι γίνονται γλυκεῖς, οὕτω καὶ αὐτὸν ὑπ' οἴνου διατίθεσθαι. Meminit & Athenæus lib. II. διὸ καὶ Ζήνων ὁ Κιττιεὺς σκληρὸς ὢν καὶ πάνυ θυμωτικὸς πρὸς τοὺς γνωρίμους ἐπὶ πλεῖον τοῦ οἴνου σπάσας, ἡδὺς ἐγίνετο καὶ μείλιχος. πρὸς τοὺς πυνθανομένους οὖν τοῦ τρόπου τὴν διαφορὰν, ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς θέρμοις πάσχειν. καὶ γὰρ ἐκείνους πρὶν διαβραχῆναι, πικροτάτους εἶναι, ποτισθέντας δὲ γλυκεῖς καὶ προσηνεστάτους.

κρεῖττον εἶναι τοῖς ποσὶν ὀλισθεῖν ἢ τῇ γλώττῃ] Quod Joannes Baptiſta Manſus, Scriptor Vitæ Torquati Taſſi, ad Torquatum Taſſum retulit, ut & pleráque alia dicta Veterum. ὀλισθογνωμεῖν, pro eo quod eſt *mente labi*, dixit Lexiphanes apud Lucianum.

τὸ εὖ, γίνεσθαι μὲν παρὰ μικρὸν, οὐ μὴν μικρὸν εἶναι] Legendum videtur τὸ εὖ ἄρχεσθαι. Vide ſuprà in Socrate.

Pag. 171. Φιλήμων φησὶν οὕτως ἐν δράματι Φιλοσόφοις] Citatur ab Athenæo XII. 3. Philemon Comicus ἐν δράματι Δελφοῖς. An ibi legendum Φιλοσόφοις? ita videtur. Nihil tamen muto.

οἱ γε μὴν Κωμικοὶ, &c.] Quod ipſum teſtatur & Clemens Alexandrinus στρωματέων lib. II. Ζήνωνι τῷ Στωϊκῷ τὴν διδασκαλίαν μαρτυροῦσι καίτοι διασύροντες οἱ Κωμικοὶ ὧδέ πως.

> Φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος φιλοσοφεῖ.
> Πεινῆν διδάσκει, καὶ μαθητὰς λαμβάνει.
> Εἷς ἄρτος, ὄψον ἰσχὰς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.

In quibus verſibus obſervare eſt & alium ordinem, & diverſam lectionem.

ἤδη δὲ καὶ εἰς παροιμίαν σχεδὸν ἐχώρησεν, &c.] Etiam Suidas: καὶ παροιμία, Ζήνωνος ἐγκρατέστερος. οὗτος γὰρ ἄκραν εἶχε δίαιταν, καὶ λιτὴν, ὥστε καὶ εἰς παροιμίαν χωρῆσαι φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτος ἐφιλοσόφει: ubi ex Diogene Laërtio, & ex Clemente Alexandrino, legendum φιλοσοφεῖ.

Ποσείδιππος Μεταφερομένοις] Cujus Dramatis meminit Athenæus lib. III. cap. 22. ſed in numero ſingulari: Κυβίων δὲ, inquit, μνημονεύει Ποσείδιππος ἐν Μεταφερομένῳ.

τῷ γὰρ ὄντι πάντας ὑπερέβαλλετο, &c.] Quæ verba ad verbum exſcripſit Suidas.

ὀκτὼ γὰρ πρὸς τοῖς ἐννενήκοντα βιοὺς ἔτη] Quod etiam Lucianus confirmat in Macrobiis, loco quem ſtatim adducemus.

ἄνοσος καὶ ὑγιὴς διατελέσας] Plinius VII. 40. *Pro miraculo, & id ſolitarium reperitur exemplum, Xenophilum Muſicum centum & quinque annis vixiſſe ſine ullo corporis incommodo.*

ἐτελεύτα δὲ οὕτως· ἐκ τῆς σχολῆς, &c.] Lucianus dicto loco: Ζήνων δὲ, ὁ τῆς Στωϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς, ὀκτὼ καὶ ἐννενήκοντα, ὅν φασιν εἰσερχόμενον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ προσπταίσαντα, ἀναφθέγξασθαι, Τί με βοᾷς, καὶ ὑποστρέψαντα οἴκαδε, καὶ ἀποσχόμενον τροφῆς τελευτῆσαι τὸν βίον.

Ἀντίπατρος ὁ Σιδώνιος] Cujus exſtant hodie plurima Epigrammata in Anthologia. Claruit eo tempore quo Romani cum Mithridate bellum gerebant. Videndus Scaliger in Animadverſionibus ad Euſebium. Ceterùm Antipatrum illum Sidonium eumdem facit ac Tarſenſem Jonſius Hiſt. Phil. II. I. & *Sidonium* dictum arbitratur, quòd Sidon, Phœniciæ Metropolis, coloniam Tarſum miſerit.

Κιττίῳ] Lege metri causâ Κιτίῳ. & ita Codex Regius.

Ἄβατον μούσου εὗρε] Caſaubonus Ἀτραπὸν ὃς μοῦνος εὗρε Lege Ἀτραπιτὸν μούσου.

Ζηνόδοτος ὁ Στωϊκὸς, Διογένους μαθητὴς] Alius & à Zenodoto Epheſio, qui præfuit Bibliothecæ Alexandrinæ, & ab Alexandrino, de quibus Suidas. Exſtat Zenodoti elegans Epigramma in Anthologia lib. I. Tit. εἰς Ἔρωτα: ſed cujus Zenodoti, (nam & Epheſius Poëta fuit) dixerit Vates; non ego. Diogenes autem ille Zenodoti præceptor accipiendus videtur de Diogene Stoico.

Κτήσας] Ceteræ Editiones, nec non Codex Regius Ἐκτίσας, quod malo.

ἀνεθλήσω] Stephanici Cdices, Florentinus & Regius, ἐνηθλήσω, rectiùs.

Εἰ δὲ πάτρα Φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος, &c.] Exſcripſit hoc diſtichum Suidas in Κάδμος. Sed Suidæ locus corruptè editus eſt: Κάδμος ὁ Μιλήσιος, εὑρετὴς τῶν γραμμάτων. Ἐπιγράμματι Ζήνωνος. (Voluit dicere ἐν Ἐπιγράμματι περὶ Ζήνωνος: niſi potiùs ſcripſerat, Ἐπίγραμμα περὶ Ζήνωνος)

> Εἰ δὲ πάτρα Φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος; ὃν καὶ Κάδμος
> Κεῖνος ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα.

Emendandum ex Laërtio, Εἰ δὲ πάτρα Φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος; ἦν καὶ ὁ Κάδμος. Supple Φοῖνιξ. Vel legendum utrobique ἔνθεν ὁ Κάδμος. Ceterùm, & hæc Suidæ, Κάδμος ὁ Μιλήσιος, falſa eſſe rectè vidit Tanaquillus Faber; non enim Cadmus ille literarum inventor, Mileſius fuit, ſed Phœnix: quod adeo notum eſt, ut Exſcriptoris errorem eſſe dubitare debeat nemo. Exſcriptorem fefellit, quod proximè ſequitur apud Suidam: Κάδμος Πανδίονος, Μιλήσιος Ἱστορικός. Et deinde: Κάδμος, Ἀρχελάου, Μιλήσιος, Ἱστορικὸς νεώτερος. Tentabat Faber Κάδμος ὁ φοῖνιξ. Eum videſis ad Anacreontis Oden primam.

Ἀθηναῖος ὁ Ἐπιγραμματοποιός] Vide nos ſuprà ad Antiſthenem.

Κιττιᾶ] Corrige cum Caſaubono Κιτιᾶ.

οἱ δὲ, νῆστιν ἄσιτος] Lucianus loco laudato: καὶ ἀποσχόμενον τροφῆς τελευτῆσαι.

ἄρχομαι δή· τί καλεῖς με;] Membranæ Regiæ τί δὴ καλεῖς με; metro repugnante. Grotius ἥκω· τί καλεῖς με; quod non diſplicet.

Pag. 172. ὤμνυε δὲ (φασὶ) καὶ κάππαριν, καθάπερ Σωκράτης τὸν κύνα] Exſcripſit hæc verba Suidas in κάππαρις· ὁ δὲ Ζήνων ὁ Κιττιεὺς ὤμνυε κάππαριν, καθάπερ Σωκράτης τὸν κύνα. Athenæus IX. 3. Καὶ οὐ παράδοξον εἰ κατὰ τῆς κράμβης τινὲς ὤμνυον, ὁπότε καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ὁ τῆς στοᾶς κτίστωρ, μιμούμενος τὸν κατὰ τῆς κυνὸς ὅρκον Σωκράτους, καὶ αὐτὸς ὤμνυε τὴν κάππαριν, ὥς Ἐμπόδος φησιν ἐν Ἀπομνημονεύμασιν. Etiamnum hodie Itali, Florentini præcipue, *caperi* dicunt, ſed pro eo quod Latini *papæ, babæ, hui*.

οἱ περὶ Κάσιον τὸν Σκεπτικόν] Vertit Aldobrandinus *Caſius Scepſius*, ac proinde Σκήψιος videtur legiſſe. Σκήψιος, eſt *Scepſi natus*. Κάσιον τὸν Κλεπτικὸν, habuit Editio prior. Sed omnino legendum eſt Κάσιον τὸν Σκεπτικὸν, ut hîc legitur, nec non in Palatino Codice: ſive potiùs Κάσσιον, ut mox appellatur. Caſſii plures occurrunt in libris Veterum. Caſſii illius Pyrrhonii meminit Galenus in libro quo figuram Empirici adumbravit, ubi & ejus librum citat.

τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἄχρηστον ἀποφαίνει] Cynicorum

exemplo. Laërtium vide ad finem libri VI. & nos ad eum locum. Non tamen omnes Stoici in ea fuere ſententia. Habes infrà in hac ipſa Zenonis Vita: ἐυχρηστεῖν δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματά φησιν ὁ Χρύσιππος.

πάντας τοὺς μὴ σπουδαίους] Sic quoque Palatinus. Malè ceteræ Editiones τοὺς σπουδαίους.

κοίνας τε τὰς γυναῖκας δογματίζειν] Exemplo Platonis. Sed & Chryſippus in libris de Rep. dogma hoc poſuerat: Patrem ex filia, & matrem ex filio, & fratrem ex ſorore liberos procreare licere, teſte Sexto Empirico Pyrrh. Hypoth. lib. III. cap. 24. & 25.

ὁμοίως ἐν τῇ Πολιτείᾳ, καὶ κατὰ τοὺς διακοσίους] Ita conſtanter omnes editi libri & manu ſcripti. Sed qui ſunt ducenti illi? An legendum καὶ κατὰ τοὺς ἀνοσίους, id eſt, *juxta Impios?* An κατὰ τοὺς Επικουρείους? aut, quæ eſt Henrici Valeſii conjectura, κατὰ τοὺς Διαγορείους? id eſt, *juxta Diagoræ Melii*, τοῦ ἀθέου, *ſectatores*. Minimè. Nihil mutandum. Sed reponenda vox στίχους, quæ excidit, cùm compendioſè, ut fieri ſolet, ſcripta eſſe. Id confidenter ex eodem Laërtio audemus affirmare, cujus hæc ſunt verba in Chryſippo in re non diſſimili: ἐν μὲν γὰρ τῷ Περὶ ἀρχαίων φυσολόγων συγγράμματι αἰσχρῶς τὰ περὶ τὴν Ἥραν καὶ τὸν Δία ἀναπλάττει, λέγων, κατὰ τοὺς ἑξακοσίους στίχους, ἃ μηδεὶς ἠτυχηκὼς μολύνειν τὸ στόμα εἴποι ἄν. Et poſtea: ἐν δὲ τῷ γ' Περὶ δικαίου, κατὰ τοὺς χιλίους στίχους, καὶ τοὺς ἀποθανόντας κατεσθίειν κελεύων. Κατὰ τοὺς διακοσίους στίχους, hoc eſt, *ducentis verſibus*, ſive *lineis*. Solebant Veteres Librorum lineas numerare. Noſter infrà de Chryſippo: ἡ δὲ παρεδρεύουσα πρεσβῦτις αὐτῷ ἔλεγεν ὡς πεντακοσίους γράφει στίχους ἡμερησίους. Et ſupra in Speuſippo: στίχοι μ', γ', δ', ο', ε'. Has librorum lineas numeratas invenire eſt & apud Aſconium Pedianum in Ciceronis Orationes.

μήτε ἱερὰ, &c.] Idem teſtatur & Origines contra Celſum lib. I. προσθήσομεν δὲ καὶ ἡμεῖς, ὅτι καὶ Ζήνω ὁ Κιττιεὺς ἐν τῇ Πολιτείᾳ φησὶν, ἱερά τε οἰκοδομεῖν οὐδὲν δεήσει. ἱερὸν γὰρ οὐδὲν χρὴ νομίζειν, οὐδὲ πολλοῦ ἄξιον καὶ ἅγιον, οἰκοδόμων τε ἔργον καὶ βαναύσων. Et Clemens Alexandrinus Στρωματέων V. λέγει δὲ καὶ Ζήνων, ὁ τῆς Στωϊκῆς κτίστης αἱρέσεως, ἐν τῷ τῆς Πολιτείας βιβλίῳ, μήτε ναοὺς δεῖν ποιεῖν, μήτε ἀγάλματα· μηδὲν γὰρ εἶναι τῶν θεῶν ἄξιον κατασκεύασμα. καὶ γράφειν οὐ δέδιεν αὐταῖς λέξεσι τάδε· ἱερά τε οἰκοδομεῖν οὐδὲν δεήσει· ἱερὸν γὰρ μὴ πολλοῦ ἄξιον καὶ ἅγιον, οὐδὲν χρὴ νομίζειν. οὐδὲν δὲ πολλοῦ ἄξιον καὶ ἅγιον, οἰκοδόμων ἔργον καὶ βαναύσων. Et Theodoritus Serm. III. καὶ Ζήνων ὁ Κιττιεὺς ἐν τῷ τῆς Πολιτείας ἀπαγορεύει βιβλίῳ, καὶ ναοὺς οἰκοδομεῖν, καὶ ἀγάλματα τεκταίνειν· οὐδὲν γὰρ εἶναι τούτων, φησὶ, θεῶν ἄξιον κατασκεύασμα. Eadem habet Plutarchus in lib. de Stoicis repugn.

καὶ μηθὲν μόριον ἀποκεκρύφθαι] His etiam abſurdiora & turpiora protulit Zeno: nempe, à ratione alienum & abhorrens minimè eſſe matris ſuæ naturam fricare: pædicare licere: immo & fellare. Sextus Pyrrh. Hypoth. III. 24. Ἀλλὰ καὶ ὁ Κιττιεὺς Ζήνων φησὶ, μὴ ἄτοπον εἶναι τὸ μόριον τῆς μητρὸς τοῖς ἑαυτοῦ μορίοις τρῖψαι (ita legendum) καθάπερ οὐδὲ ἄλλο τι μέρος τοῦ σώματος αὐτῆς τῇ χειρὶ τρῖψαι φαῦλον ἂν εἴποι τις εἶναι, &c. τό, τε αἰσχρουργεῖν, ἐπάρατον ὂν παρ' ἡμῖν, ὁ Ζήνων οὐκ ἀποδοκιμάζει. Et cap. 25. ejuſdem libri, ubi de Stoicis: οἷον γοῦν ὁ αἱρεσιάρχης αὐτῶν Ζήνων ἐν ταῖς Διατριβαῖς φησι περὶ παίδων ἀγωγῆς, ἄλλα τε ὅμοια καὶ τάδε, διαμερίζειν (lege διαμηρίζειν) μηδὲν μᾶλλον μηδὲ ἧσσον παιδικὰ ἢ μὴ παιδικὰ, μηδὲ θήλεα ἢ ἄρρενα. οὐ γάρ ἐστι παιδικοῖς ἄλλα ἢ μὴ παιδικοῖς, οὐδὲ θηλείαις ἢ ἄρρεσιν· ἀλλὰ ταῦτα πρέπει τε καὶ πρέποντά ἐστι· περὶ δὲ τῆς εἰς τοὺς γονεῖς ὁσιότητος, ὁ αὐτὸς ἀνήρ φησιν εἰς τὰ περὶ τὴν Ιοκάστην καὶ τὸν Οἰδίποδα, ὅτι οὐκ ἦν δεινὸν τρίβειν τὴν μητέρα· καὶ εἰ μὲν ἀσθενοῦσαν ἕτερόν τι μέρος τοῦ σώματος τρίψας ταῖς χερσὶν ὠφελεῖ, οὐδὲν αἰσχρόν· εἰ ἕτερα μέρη τρίψας, εὐφραίνειν ὀδυνωμένην παύσας, καὶ παῖδας ἐκ τῆς μητρὸς γενναίους ἐποίησεν, αἰσχρόν; Cùm autem tam turpia facta minimè damnarent Stoici, mirum non eſt ſi obſcœnas voces non improbabant, negantes obſcœnitatem ineſſe verbis; hac potiſſimum ratione: ſi duo vocabula idem ſignificant, aut ambo pariter obſcœna eſſe, aut neutrum. Hos refellentem vide Ciceronem lib. I. de Officiis, & lib. IX. Epiſtolarum epiſtolâ quadam ad Pætum: item Fabium Inſtit. Orat. lib. IX. cap. 3.

ὅτι δ' αὐτοῦ ἐστιν ἡ Πολιτεία, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ περὶ Πολιτείας φησί] Quod confirmat Plutarchus.

διήλεκται] Corrige διείλεκται: & ita ſcriptum in Codice Regio. διείλεκται Atticè pro διαλέλεκται.

Ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς Διατριβαῖς] Quem librum omiſit ipſe

A Laërtius in indice librorum Zenonis. Meminit Sextus Empiricus adverſus Mathematicos pag. 469. his verbis: καὶ μὴν περὶ μὲν παίδων ἀγωγῆς ἐν ταῖς Διατριβαῖς ὁ αἱρεσιάρχης Ζήνων. Item loco ſuprà laudato.

Ισιδώρῳ τῷ Περγαμηνῷ Ῥήτορι] De quo nihil aliud comperi. An legendum Απολλοδώρῳ? Apollodorus Pergamus Rhetor notus eſt ex Strabone, Suetonio, Quintiliano.

Αθηνοδώρου, τοῦ Στωϊκοῦ] Fallitur Aldobrandinus, qui Athenodorum illum Stoïcum accipit de Tarſenſi, Sandonis filio, Auguſti præceptore, de quo eſt apud Lucianum in Longævis, & apud Suidam in Αθηνόδωρος: & quem cum Athenodoro Rhodio, cujus ut Rhetoris meminit Quintilianus II. 18. malè confundit Turnebus ad Quintiliani dictum locum. Accipiendus eſt de Athenodoro Solenſi, cujus B mentio ſuprà facta eſt inter Diſcipulos Zenonis. Ante Auguſti tempora Bibliotheca Pergamenta Romam tranſlata fuerat.

τρίτος, Ῥόδιος, τὴν ἐντόπιον γεγραφὼς ἱστορίαν ἐννέα] Meminit Diodorus lib. V. περὶ μὲν οὖν τῶν ἀρχαιολογουμένων παρὰ Ροδίοις οὕτω τινὲς μυθολογοῦσιν· ἐν οἷς ἐστι καὶ Ζήνων, ὁ τὰ περὶ ταύτης συνταξάμενος. Nec alium eſſe putabat Voſſius Zenonem illum, quem Cephalæon apud Euſebium in Chronicorum. I. unà cum Hellanico Lesbio & Herodoto teſtem laudat de Babylone à Semiramide muris circumdatâ.

ἱστορίαν ἐννέα.] Codex Florat. ἐννέα· ἑνιαίαν Editiones Stephanicæ, & Baſileenſis. optimè. ἑνιαίαν, id eſt, μοναδικὴν, *ſingulari volumine contentam*, utì hanc vocem è Suida interpretatur Caſ. Legi quoque poſſet ἐν ια'. id eſt, *in* XI. *libris.*

τέταρτος, ἱστορικὸς, τὴν Πύῤῥου γεγραφὼς ἱστορίαν εἰς Ιταλίαν καὶ Σικελίαν.] Lego, ex optima lectione MSS. C Regii, & Palat. τὴν Πύῤῥου γεγραφὼς στρατείαν εἰς Ιταλίαν καὶ Σικελίαν. De qua lectione etiam Stephanus monuit.

πέμπτος, Χρυσίππου μαθητὴς] De eo Suidas: Ζήνων, Διοσκουρίδου, Ταρσεὺς, ὡς δέ τινες, Σιδώνιος, φιλόσοφος, μαθητὴς Χρυσίππου τοῦ Ταρσέως, φιλοσόφου Στωϊκοῦ, καὶ διάδοχος. Et Euſebius Præpar. Evang. lib. XV. τὸν μὲν γὰρ τούτου μαθητὴν, (loquitur de Chryſippo) καὶ διάδοχον τῆς σχολῆς Ζήνωνά φασιν ἐπισχεῖν περὶ τῆς ἐκπυρώσεως τῶν ὅλων. Citatur & Laërtio infra hac ipſa in Vita: ἄλλοι δὲ οὐ τοῦ λόγου ταῦτα μέρη φασὶν, ἀλλ' αὐτῆς φιλοσοφίας, ὡς ὁ Ζήνων ὁ Ταρσεύς.

ἕκτος, ἰατρὸς Ἡροφίλειος] Hoc eſt, è ſecta Herophili. Citatur Galeno in Expoſitione Vocum Hippocratis, Voce κάμμορον. Meminit & Celſus lib. V. in Prooemio. Librum D ſcripſerat περὶ σημείων Hippocratis, teſte Galeno in Commentario II. in Hippocratis lib. III. Επιδημιῶν, ſive de Morbis vulgaribus. Videtur alius eſſe à Zenone Laodicenſi, cujus theriacam ad rabioſorum morſus profert Galenus in libro I. de Antidotis. Sed & Zeno ille Laodicenſis, cujus meminit Galenus, alius videtur eſſe à Zenone Laodicenſi, de quo Strabo l. XIV. hic enim orator à Strabone nominatur: quamquam Galenus in his libris etiam aliorum quàm Medicorum medicamenta profert.

ἕβδομος, Γραμματικὸς, οὗ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Επιγράμματα φέρεται] Accipit Caſaubonus de Zenone Myndio, cujus præter Clementem in Admonitione ad Gentes, & Stephanum in Voce Μύνδος, & Etymologum in μωρίαν, & Zenobium Centur. II. proverb. 30. meminit & Euſebius lib. II. de Præparat. Evang. cap. 6. & Theodoritus Serm. VIII. ad Græcos. Meminit & Arnobius lib. VI. adverſus Gentes, E ſed loco corrupto, qui facili negotio à nobis emendabitur. *Leucophrynæ monumentum in Fano apud Magneſiam Dianæ eſſe Myndius profitetur, ac memorat Zeno*. Legendum omnino *Zeno Myndius profitetur ac memorat*: non enim diverſi ſunt Zeno & Myndius; quod tamen vir doctiſſimus juxta ac nobiliſſimus in Commentario in Ibin Ovidii exiſtimabat. idque vel Theodoriti locus, quem citat, manifeſtum facit. Verba ſunt hæc ipſa Theodoriti: τὴν δὲ Λυκοφρόνην ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Μαγνησίᾳ ταφῆναι Ζήνων ὁ Μύνδιος ἔφη. Sed in his recte idem vir doctiſſimus & nobiliſſimus Λευκοφρύνην ex Arnobio reponebat. τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσεν. Habuit autem Theodoritus à Clemente, cujus hæc ſunt verba in Admonitione ad Gentes: ἐνταῦθα F τῆς Λευκοφρύνης τὸ μνημεῖον, οὐκ ἄξιον παρελθεῖν, ἑπομένους Ζήνωνι τῷ Μυνδίῳ· ἣ ἐν ἱερῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Μαγνησίᾳ κεκήδευται.

ὄγδοος, Σιδώνιος τὸ γένος, φιλόσοφος Επικούρειος] De quo Cicero lib. I. de Natura Deorum: *Zeno quidem, non eos ſolum qui tum erant, Apollodorum Syllum, ceteroſque figebat maledictis; ſed Socratem ipſum, parentem Philoſophiæ, Latino verbo utens, ſcurram Atticum fuiſſe dicebat: Chryſippum, numquam niſi* Cheſippum *vocabat*. De Epicuro enim Zenone hunc locum accipiendum eſſe, hæc verba à Cicerone præmiſſa oſtendunt, *Sed cùm tantum Epicuri hortus habuerit licentiæ*. Dicitur *Corypheus Epicureorum* eidem Ciceroni ibidem

dem. Meminit ejus & Lactantius de Falſa Sapientia III. 19. Et Laërtius noſter infrà in Epicuro, ubi ait audiiſſe Apollodorum, diſcipulum Epicuri. Eum integro volumine refutavit Poſidonius Apameenſis, aliàs Rhodius, teſte Proclo libro 3. ad I. Euclidis: Ζήνων, inquit, ὁ Σιδώνιος, τῆς Ἐπικούρου μετέχων αἱρέσεως, πρὸς ὃν ϗ ὁ Ποσειδώνιος ὅλον γέγραφε βιβλίον, δεικνὺς σαθρὰν αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἐπίνοιαν. Fuit & alius Zeno Sidonius, de quo Suidas: Ζήνων Μουσαίου, Σιδώνιος, φιλόσοφος Στωϊκὸς, μαθητὴς Διοδώρου, τοῦ κληθέντος Κρόνου· διδάσκαλος δὲ ϗ αὐτὸς Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως. ἔγραψεν ἀπολογίαν ὑπὲρ Σωκράτους, ϗ Σιδωνιακά. Sed verba Suidæ de mendo ſuſpecta ſunt, immo mendoſa prorſus. Zenon ille Sidonius qui illic Philoſophus Stoicus appellatur, dicitur ibidem & Zenonis Cittiei magiſter, qui quidem Zeno Cittieus Stoicam ſectam condidit. Putarim legendum pro φιλόσοφος Στωϊκὸς, φιλόσοφος Ἐριστικός. Diodorus Cronus, cujus diſcipulus fuit Zeno ille Sidonius, Philoſophus fuit Eriſticus, ſive Dialecticus, aut Megaricus, quod idem eſt, ut diſcere eſt ex Laërtio noſtro ſuprà in Vita Euclidis Megarici. Megaricæ autem ſectæ primùm addictus fuit Zeno Cittieus. Laërtius narrat ex Hippoboto, operam eum dediſſe Diodoro Crono, apud quem ſeſe in Dialecticis exercuit: cumque in Philoſophia multùm jam profeciſſet, adhuc tamen Polemonem, quòd minimè elatus erat, audiiſſe: quocirca illi dixiſſe, Οὐ λανθάνεις, ὦ Ζήνων, ταῖς κηπαίαις παρεισρέων θύραις, ϗ τὰ δόγματα κλέπτων φοινικικῶς μεταμφιεννύς: his verbis Megaricum eſſe innuens, ut ad hunc locum docuimus. Cùm ergo Megaricæ ſectæ addictum conſtet Zenonem primùm fuiſſe, & Diodorum Cronum audiiſſe, potuit audiiſſe & Zenonem illum Sidonium, Philoſophum Megaricum, ſive Dialecticum aut Eriſticum. Videbatur autem Aldobrandino idem eſſe Sidonius ille Zeno de quo Suidas, ac Zeno ille qui ſuprà à Laërtio *junior* appellatur: ἐπιμελῶς δὲ πρὸς Φίλωνα τὸν διαλεκτικὸν διεκρίνετο, ϗ συνεσχόλαζεν αὐτῷ· ὅθεν ϗ θαυμασθῆναι ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ νεωτέρου, οὐχ ἧττον Διοδώρου τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ. Idem & mihi videbatur. Ecce tibi & Diodori Croni diſcipulus dicitur apud Laërt. ille Zeno, quemadmodum apud Suidam. Sed quare νεώτερος? An ad differentiam Zenonis Eleatæ Philoſophi quoque διαλεκτικωτάτου, immo & Dialecticæ inventoris, & à quo Megarici, qui & ipſi Dialectici dicebantur, maximè diſſentiebant, ut patet ex eo quod de Alexino Eleo Philoſopho Megarico narrat Laërtius in Euclide? Ampliùs cogitandum. Quod autem Laërtius in Elencho Zenonum, Zenonis illius Sidonii Philoſophi Eriſtici non meminerit, cujus tamen alibi meminit, nihil moror, ut qui ſimilia σφάλματα plurima apud illum deprehenderim. Ceterùm præter octo hos Zenones Laërtio memoratos, fuere & alii quamplurimi. Zeno Cotyla, Philadelphenſium Tyrannus, de quo eſt apud Joſephum Antiquitatum Judaicarum lib. XIII. cap. 15. & lib. VII. de Bello Judaïco cap. 2. Zeno Cretenſis, Saltator, Artaxerxi carus, cujus meminit Athenæus I. 19. Uterque Zeno Laodicenſis, de quibus ſuprà. Fuit & Zeno Alexandrinus, & Zeno Procli ſocius, de quibus Suidas. Et Zeno Cyprius de quo Eunap.

Pag. 173. Περσαῖος. Δημητρίου, Κιτιεὺς, &c.] Suidas: Περσαῖος Κιτιεύς. φιλόσοφος Στωϊκός. ἐπεκλήθη δὲ ϗ Δωρόθεος. ἦν δὲ ἐπὶ τῶν χρόνων Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ, υἱοῦ Δημητρίου· μαθητὴς ϗ θρεπτὸς Ζήνωνος τοῦ φιλοσόφου. ἱστορία. Corrige υἱὸς Δημητρίου. Sed & pro τοῦ φιλοσόφου. ἱστορία, legendum fortaſſis ἐκ φιλοσόφου ἱστορίας. ita Laërtii liber vocabatur, ut docuimus ad ejus Proœmium. Verba autem Suidæ ex hoc Laërtii loco deſumpta videntur.

ὃν οἱ μὲν γνώριμον αὐτοῦ, οἱ δὲ, οἰκέτην, &c.] Unde ſcomma Bionis Boryſthenitæ apud Athenæum IV. 17. χαριέντως γὰρ ἔφη Βίων ὁ Βορυσθενίτης θεασάμενος αὐτοῦ χαλκῆν εἰκόνα, ἐφ᾽ ἧς ἐπεγέγραπτο, ΠΕΡΣΑΙΟΝ ΖΗΝΩΝΟΣ ΚΙΤΙΕΑ· πεπλανῆσθαι εἶπε τὸν ἐπιγράψαντα· δεῖν γὰρ οὕτως ἔχειν, ΠΕΡΣΑΙΟΝ ΖΗΝΩΝΟΣ ΟΙΚΙΤΙΕΑ. ἦν γὰρ οὗτος οἰκέτης γεγονὼς τοῦ Ζήνωνος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ ἐν τῇ περὶ τῶν φιλοσόφων Ἱστορίᾳ, ϗ Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν ταῖς Διαδοχαῖς. Etiam Zenonis ſervum fuiſſe teſtatur Origenes contra Celſum lib. III. τί δὲ τοὺς οἰκότριβας οὐ βούλονται φιλοσοφεῖν; ἢ ϗ ἡμεῖς μέλλομεν ἐγκαλεῖν Φιλοσόφοις οἰκότριβας ἐπ᾽ ἀρετὴν προτρεψαμένοις, Πυθαγόρᾳ μὲν τὸν Ζάμολξιν, Ζήνωνι δὲ τὸν Περσαῖον, ϗ χθὲς ϗ πρώην τοῖς προτρεψαμένοις Ἐπίκτητον. Et Gellius II. 18. Sub Antigono militavit, qui eum Corinthi præſidii ducem præfecit, ubi, Antigoni præſidio per Aratum ex Corinthi arce ejecto, occiſus eſt. Refert id Pauſanias in Corinthiacis: Κόρινθον δὲ ἔχοντος Ἀντιγόνου, ϗ φρουρᾶς Μακεδόνων ἐνούσης, τοὺς Μακεδόνας τῷ αἰφνιδίῳ τῆς ἐπιθέσεως κατέπληξε, ϗ ἄλλους τε κρατήσας μάχῃ διέφθειρε, ϗ Περσαῖον ἐπὶ τῇ φρουρᾷ τεταγμένον, ὃς παρὰ Ζήνωνα τὸν Μνασέα (legendum τὸν Μνασέου, ut ſuprà monuimus) κατὰ μάθησιν σοφίας ἐφοίτησεν. Meminit & in Achaïcis. Memoratur Perſæus ille & Minucio Felici in Octavio. Cùm Menedemo Cynico æternum illi bellum ſuſceptum eſſe ſuprà ſcripſit Laërtius.

διάπειραν δή ποτε βουληθεὶς λαβεῖν αὐτοῦ ὁ Ἀντίγονος] Hunc Laërtii locum exſcripſit ad verbum Heſychius Mileſius in Zenone Cittieo, de quo, quod valde notandum, non verò de Perſæo, uti noſter Laërtius, id narrat. Heſychii verba, quia ex iis ſupplendus Laërtius, non gravabor adſcribere: τούτου λέγοντος, ὡς οὐ λυπηθήσεται ὁ Σοφὸς, διάπειραν βουληθεὶς λαβεῖν ὁ βασιλεὺς Ἀντίγονος, ἐποίησεν αὐτῷ πλαστῶς ἀγγελῆναι, ὡς εἴη τὰ χωρία αὐτοῦ πρὸς τῶν πολεμίων ἀφῃρημένα, ϗ ἡ γυνὴ, ϗ οἱ παῖδες. τοῦ δὲ σκυθρωπάσαντος, ὁρᾷς, ἔφη, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ πλοῦτος ἀδιάφορον; Supplendum inde videtur apud Laërtium, τούτου λέγοντος, ὡς οὐ λυπηθήσεται ὁ Σοφός.

Πολιτεία Λακωνική.] Meminit Athenæus lib. IV. 8. ὡς Περσαῖος ἱστορεῖ ἐν τῇ Λακωνικῇ Πολιτείᾳ. Ita legendum, non, ut vulgò editum eſt, ὥσπερ Σαῖος: & ita legitur in Codice Bibliothecæ Palatinæ, teſte Caſaubono.

Ἀρίστων Μιλτιάδους Χῖος] Malè Editio Stephani; & Codex Regius, Μιλτιάδης.

ὁ τὴν ἀδιαφορίαν εἰσηγησάμενος] Quæ hîc commemorat Laërtius de Ariſtonis, Herilli, & Dionyſii decretis, eadem infrà repetuntur loco commodiore, ubi nos vide.

Κλεάνθης Φανίου Ἄσιος] Legendum Ἄσσιος nemo non vidit.

ὃν ϗ ἀφωμοίου ταῖς σκληροκήροις δέλτοις] Hoc de ſe Cleanthem & Xenocratem uſurpaſſe auctor eſt Plutarchus in libro de Audiendis Poëmatiis: ὥσπερ ὁ Κλεάνθης ϗ ὁ Ξενοκράτης βραδύτεροι δοκοῦντες εἶναι τῶν συσχολαστῶν, οὐκ ἀπεδίδρασκον ἐκ τοῦ μανθάνειν, οὐδ᾽ ἀπέκαμνον, ἀλλὰ φθάνοντες εἰς ἑαυτοὺς ἔπαιζον. ἀγγείοις τε βραχυστόμοις, ϗ πινακίσι χαλκαῖς ἀπεικάζοντες, ὡς μόλις μὲν παραδεχόμενοι τοὺς λόγους, ἀσφαλῶς δὲ ϗ βεβαίως τηροῦντες. Idem Plutarchus de Catone: ὡς οὖν εἰς τὸ μανθάνειν ἧκε, νωθρὸς ἦν ἀναλαβεῖν, ϗ βραδύς· ἀναλαβὼν δὲ, κάτοχος ϗ μνημονικός. Cujus rei rationem reddit Philoſophus, in libro de memoria & Reminiſcentia cap. I. διὸ, inquit, ϗ τοῖς μὲν ἐν κινήσει πολλῇ διὰ τὸ πάθος, ἢ δι᾽ ἡλικίαν οὖσιν οὐ γίνεται μνήμη, καθάπερ ἂν εἰς ὕδωρ ῥέον ἐμπιπτούσης τῆς κινήσεως, ϗ τῆς σφραγῖδος· τοῖς δὲ διὰ τὸ ψύχεσθαι, καθάπερ τὰ παλαιὰ τῶν οἰκοδομημάτων ϗ διὰ σκληρότητα τοῦ δεχομένου τὸ πάθος οὐκ ἐγγίνεται ὁ τύπος.

Κάλλιππος Κορίνθιος] Eſt qui legat Καλλιφῶν ὁ Κορίνθιος & eumdem eſſe putet ac eum de quo Cicero Academ. Quæſt. l. II. c. 122. *Calliphon voluptatem & honeſtatem fines eſſe cenſuit.* Et cap. 129. *Calliphontis ſententiam Carneades ita ſtudiosè defenſitabat, ut eam probare etiam videretur.* Et Clemens Alexandrinus στρωμ. II. Δεινόμαχος δὲ ϗ Καλλιφῶν, τέλος εἶναι ἔφασαν, πᾶν τὸ καθ᾽ αὐτὸν ποιεῖν ἕνεκα τοῦ ἐπιτυγχάνειν ἡδονῆς, ϗ τυγχάνειν. Sed obſtat quòd dogma illud Challiphontis de voluptate cum ſchola Stoica minùs convenit. Zeno cenſuit voluptatem eſſe indifferens, id eſt, neutrum, neque bonum, neque malum: quod ipſe Græco vocabulo ἀδιάφορον appellavit. Verba ſunt Gellii IX. 5. Vide nos tamen infrà in Ariſtone.

Ποσειδώνιος Ἀλεξανδρεὺς] De quo Suidas: Ποσειδώνιος Ἀλεξανδρεύς. φιλόσοφος Στωϊκός· μαθητὴς Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως. ἔγραψεν ἱστορίαν τὴν μετὰ Πολύβιον ἐν βιβλίοις νβʹ, ἕως τοῦ πολέμου τοῦ Κυρηναϊκοῦ, ϗ Πτολεμαίου· ϗ Μελέτας Ῥητορικάς· εἰς Δημοσθένην Ὑποθέσεις· ϗ οἶμαι ταῦτα μᾶλλον Ποσειδωνίου Σοφιστοῦ εἶναι, τοῦ Ὀλβιοπολίτου. Quod ait Suidas Poſidonium Alexandrinum Hiſtoriam ſuam incepiſſe, ubi deſierat Polybius, falſum eſt. Deceſſerat Poſidonius ille Alexandrinus (nam fuiſſe Zenonis Citiei diſcipulum conſtat ex hoc loco, & ex Suida) multò ante natum Polybium: qua de re videndus eruditiſſimus Voſſius de Hiſt. Græcis lib. I. cap. 24. Poſidonium Alexandrinum Stoicum Suidas confundit cum Poſidonio Apameenſi, itidem Stoico, Ciceronis & Pompeii Magni magiſtro, qui illas Hiſtorias ſcripſerat.

Ἀθηνόδωρος Σολεὺς] Ex Laërtio duntaxat mihi notus.

τριμερῆ φασιν εἶναι τὸν κατὰ φιλοσοφίαν λόγον.] Vide Aldobr.

Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ἐν τῷ Περὶ λόγου] Quem librum omiſit Laërtius in Elencho librorum Zenonis. Meminit & infrà hac ipſa in Vita.

Ἀπολλόδωρος ὁ Ἔφιλλος] ὁ Ἔφηλος MSS. quidam teſte Sambuco. ὁ Σύλλος legit Aldobrandinus ex hoc Ciceronis loco de Natura Deorum, jam ſuprà à nobis allato: *Zeno quidem* (Epicureus videlicet) *non eos ſolùm qui tum erant, Apollodorum Syllum, ceteroſque figebat maledictis*: ubi tamen Jonſius Phil. Hiſt. II. 15. malebat legere interjecto diſtinctionis ſigno, *Apollodorum, Syllum*. Idem & Reineſio videbatur Var. Lect. lib. III. cap. 2. ubi & nomen Σύλλος non fuiſſe inſolens, eoque quemdam è Pythagoreis Crotoniatis appellatum fuiſſe docet ex Iamblicho lib. I. de Vita Pythagoræ cap. 28. Ceterùm Apollodori hujus noſtri, Phyſica & Ethica citantur in hac Vita: quare Jonſius eumdem eſſe putabat, cujus φυσιολογικὴν εἰσαγωγὴν commentario illuſtravit Theo Alexandrinus, Philoſophus Stoicus ſub Auguſto, teſte Suida, in Θέων. Nec diverſum eſſe exiſtimabat Athenienſem illum Apollodorum, cujus Συναγωγὴν τῶν δογμάτων citat Laërtius in Chryſippo: quo Opere de Chryſippi plagio minùs honeſtè loquebatur.

Εὔδρομος ἐν τῇ ἠθικῇ στοιχειώσει] Eudromi illius, Philoſophi Stoici, mentio fit frequens in hac Vita. Non mihi aliunde notus eſt.

Διογένης ὁ Βαβυλώνιος] De eo diximus ad Diog.

καὶ Ποσειδώνιος] Accipit Aldobrandinus de Poſidonio Alexandrino, Zenonis diſcipulo, de quo ſuprà. An potiùs accipiendum de Poſidonio patriâ Apameenſi, ſed qui Rhodius dictus eſt, quoniam Rhodi docuit & remp. geſſit. Ita videtur, & Poſidonium ἁπλῶς nominatum à Laërtio, propter tanti viri famam: nam & ἀνὴρ τῶν καθ' ἡμᾶς φιλοσόφων πολυμαθέστατος Straboni dicitur lib. XVI. & magnus Aſtrologus, idemque Philoſophus S. Auguſtino lib. V. de Civitate Dei cap. 2. & 5. Floruit ſub Julii Cæſaris principatu, ut vel ex ſuperiori Strabonis loco conſtat. Etiam apud eumdem Strabonem libro XI. legimus Pompeium Magnum, cùm ad bellum Mithridaticum proficiſcens, Rhodum veniſſet, ibi Poſidonium diſſerentem audiviſſe, cumque rogaret diſcedens, ecquid mandaret, Poſidonium hoc verſu Homeri reſpondiſſe,

Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.

Meminit quoque illius Cicero non ſemel, ut æqualis & familiaris. Immo & illum Rhodi docentem audivit, ut eſt apud Plutarchum in Cicerone. Inde falli conſtat Athenæum qui lib. & cap. XII. & lib. XIX. cap. 21. Poſidonium Scipionem Africanum Alexandriam comitatum fuiſſe ſcribit. De quo errore jam diu eſt quòd monuerunt Marſilius Cagnatus Var. Obſervat. lib. III. cap. 20. Voſſius lib. I. de Hiſtoricis Græcis cap. 24. & Jonſius lib. II. cap. 16. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. Scipionem Africanum A. V. DCXXXIII. ſive Olymp. CLXII. 3. in Ægyptum comitatus eſt Panætius, Philoſophus itidem Stoicus, ut eſt apud Ciceronem in Lucullo, & lib. IX. ad Atticum ep. 14. nec non Plutarchum in Præceptis Politicis: quare utrobique apud Athenæum legendum olim exiſtimabam Παναίτιος ὁ Στωϊκὸς, ſive ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς. Sed cùm libros Hiſtoriarum non ſcripſerit Panætius, in quibus tamen laudatur Poſidonius ille ab Athenæo dicto libro & cap. XII. Hiſtorias autem ſcripſiſſe conſtet Poſidonium Rhodium, vel ex Athenæo, qui illas innumeris locis teſtes adducit: cumque idem Athenæus dicto capite 21. libri XIV. ſe ſæpius Poſidonii illius mentionem feciſſe dicat, Panætii autem niſi ſemel aut bis meminerit, mutavi ſententiam: nuncque in utroque loco Athenæi nihil mutandum exiſtimo.

εἰκάζουσι δὲ ζώῳ τὴν φιλοσοφίαν] Paulò aliter Sextus Empiricus lib. VII. adverſus Mathematicos: ὁ δὲ Ποσειδώνιος, ἐπεὶ τὰ μὲν μέρη τῆς φιλοσοφίας ἀχώριστά ἐστιν ἀλλήλων, τὰ δὲ φυτὰ τῶν καρπῶν ἕτερα θεωρεῖται, καὶ τὰ τείχη τῶν φυτῶν κεχώρισται, ζώῳ μᾶλλον εἰκάζειν ἠξίου τὴν φιλοσοφίαν· αἵματι μὲν καὶ σαρκὶ τὸ φυσικόν· ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις τὸ λογικόν· ψυχῇ δὲ τὸ ἠθικόν. *Poſidonius autem, quoniam Philoſophiæ partes ſunt inter ſe inſeparabiles, plantæ autem cernuntur aliæ à fructibus, & parietes ſeparati ſunt à plantis, maluit Philoſophiam aſſimilare animali: ſanguini quidem & carnibus partem naturalem: oſſibus autem & nervis Logicam: animæ autem, eam partem quæ pertinet ad mores.*

ταῦτα δὲ τὰ μέρη ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος τόπους καλεῖ] Quem loquendi modum etiam Strabo, germanus Stoicus, initio libri octavi uſurpavit: ἄλλοι δ' εἰς τὸν φυσικὸν τόπον καὶ τὸν μαθηματικὸν προσελάβοντό τινα τῶν τοιούτων, καθάπερ Ποσειδώνιος καὶ Ἵππαρχος. Suidas: τόπος. τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἐστί. λέγεται γὰρ τόπος ὁ φυσικός· καὶ τὸ μόριον· καὶ ἡ ἑκάστου λόγου περίοδος. οἱ δὲ παρ' Ἀριστοτέλει τόποι, διὰ τὸ ἔχειν τινὰ ὁμοιότητα τῷ φυσικῷ τόπῳ λέγονται· τόποι δέ εἰσιν, ἀρχὴ καὶ ἀφορμὴ διαφόρων ἐπιχειρημάτων· Τοπικὰ δὲ ἐπιγράφεται ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους πραγματεία, ἀπὸ τοῦ τόπους τινὰς ἐν αὐτοῖς παραδίδοσθαι, & quæ ſequuntur, quæ vide. Vide & Caſaubonum ad Laërtium in Vita Chryſippi.

ἢ πάλιν ᾠῷ] Idem Sextus ibidem: οἱ δὲ ᾠῷ φασιν αὐτὴν εἶναι παραπλήσιον. ἔοικε γὰρ τῇ μὲν λεκίθῳ (ἥν τινες νεοττὸν ὑπάρχειν λέγουσι) τὰ ἠθικά. τῷ δὲ λευκῷ (ὃ δὴ τροφή ἐστι τῆς λεκίθου) τὰ φυσικά. τῷ δὲ ἔξωθεν ὀστρακώδει, τὰ λογικά. *Alii autem dicunt eam eſſe ovo ſimilem. Nam vitello quidem, quem nonnulli dicunt eſſe pullum, ſimilem eſſe eam quæ pertinet ad mores: album autem, quod eſt alimentum vitelli, partem naturalem: externæ autem teſtæ, logicam.* Nota & hîc diſcrimen Laërtii & Sexti Empirici.

ἢ ἀγρῷ παμφόρῳ] Idem Sextus ibidem, ubi de Stoicis: ἔνθεν δὲ ἀπιθάνως ὁμοιοῦσι τὴν φιλοσοφίαν παγκάρπῳ ἀλωῇ, ἵνα τῇ μὲν ὑψηλότητι τῶν φυτῶν εἰκάζηται τὸ φυσικόν· τῷ δὲ νοστίμῳ τῶν καρπῶν, τὸ ἠθικόν· τῇ δὲ ὀχυρότητι τῶν τειχῶν, τὸ λογικόν. *Hinc autem admodùm probabiliter, Horto fructiferis arboribus conſito aſſimilant Philoſophiam; ut arborum quidem proceritati comparetur pars naturalis: fructuum autem maturitati & ſuavitati, pars ea quæ pertinet ad mores: parietum autem firmitati, logica.*

τὸν μὲν περιβεβλημένον φραγμὸν, τὸ λογικόν] Cicero lib. I. de Legibus extremo: *atque hæc omnia quaſi ſepimento aliquo vallabit diſſerendi ratione, veri & falſi judicio & ſcientiâ.* Ut autem Logicam *Philoſophiæ ſepem* Stoici vocabant, ita, quam nos Theologiam Scholaſticam vulgò dicimus, *Theologiæ ſepem* appellabat, quem honoris cauſſâ nomino, Dionyſius Petavius, Vir undecumque doctiſſimus, cùm me ad illius ſtudium, à quo non mediocriter abhorrebam, excitare vellet.

Pag. 174. ἄλλοι δὲ πρῶτον μὲν τὸ λογικὸν τάττουσι, &c.] Sextus Empiricus adverſus Mathematicos pag. 141. οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, καὶ αὐτοὶ ἄρχειν μέν φασι τὰ λογικά· δεύτερεύειν τὰ ἠθικά· τελευταῖα δὲ τετάχθαι τὰ φυσικά. Plutarchus de contradict. Stoicorum: ὁ Χρύσιππος οἴεται δεῖν τῶν Λογικῶν πρῶτον ἀκροᾶσθαι τοὺς νέους, δεύτερον δὲ τῶν Ἠθικῶν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν φυσικῶν.

Ἀρχέδημος] Cujus præter Ciceronem Academ. IV. & Senecam Epiſt. 121. & Stobæum in Eclogis Phyſicis, meminit non ſemel Arrianus in Epictetum lib. III. cap. 2. ubi eum vide. Meminit & Clemens Alexandrinus στρωματέων II. & VIII. Scripſerat librum de Voce, qui à Laërtio citatur aliquoties in hac Vita. Ad Parthos abiit, ac Babylone, quod notabile eſt, Stoicæ Scholæ ſucceſſionem reliquit. Auctor Plutarchus in libro de Exſilio: ὁ δὲ Ἀθηναῖος Ἀρχέδημος εἰς τὴν Πάρθων μεταστὰς, ἐν Βαβυλῶνι τὴν Στωϊκὴν διαδοχὴν κατέλιπε. An legendum apud Plutarchum ὁ δὲ Θαρσεὺς? nam Tarſenſem è Cilicia eum facit Strabo lib. XIV. ἄνδρες δὲ ἐξ αὐτῆς γεγόνασι τῶν μὲν Στωϊκῶν Ἀντίπατρός τε, καὶ Ἀρχέδημος, καὶ Νέστωρ. Θαρσὸς, pro Ταρσὸς, etiam ſcribi diſcimus ex Stephano, qui & Ταρσηνὸς pro Ταρσεὺς dici apud Eratoſthenem obſervavit. Legi quoque poſſet apud Plutarchum, ὁ δὲ Ζηνώνειος Ἀρχέδημος. Exiſtimabat Lipſius in Manuductione I. 12. duos fuiſſe Archedemos Stoïcos, Athenienſem & Tarſenſem: quod non puto.

Εὔδρομος] Ita MS. Regius & Stephanici. Εὔδημος ceteræ Editiones, minùs rectè.

Παναίτιος δὲ] Patriâ Rhodius, teſte Strabone lib. XIV. Mallotis Grammatici diſcipulus, teſte eodem ibidem. *Stoicorum prope princeps* dicitur Ciceroni in Lucullo. De eo plura Jonſius, quem vide de Scriptor. Hiſt. Philoſ. lib. II. cap. 13.

ὁ γὰρ Πτολεμαεὺς Διογένης] Omiſſus à Laërtio in indice variorum Diogenum.

Φανίας ὁ Ποσειδωνίου γνώριμος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ποσειδωνείων σχολῶν] Alius à Phania Ereſio, Peripatetico Philoſopho, de quo diximus ad Theophraſtum: cui minùs rectè has Poſidoneas Scholas tribuit Voſſius lib. I. de Hiſt. Græcis cap. 9. ut rectè Jonſius obſervavit. Poſidonius, cujus auditor fuit Phanias ille noſter, Philoſophus Stoicus Ciceronis & Pompeii Magni magiſter fuit. At Phanias Ereſius, Ariſtotelis auditor, & Theophraſti condiſcipulus. Ceterùm hîc γνώριμος eſt *diſcipulus*; non *ſodalis*, ut vertit Al-

Aldobrandinus. Heſychius: γνώριμοι, μαθηταί. Suidas: γνώριμοι, φοιτηταί.

εἰς τὸ ὁρικὸν εἶδος] ὁριστικὸν MSS. Stephanici, & Palatinus: & ita paulò pòſt. Vox εἶδος abeſt in aliis Editionibus. Agnoſcit eam Codex Palatinus.

ἔνιοι δὲ τὸ ὁρικὸν παραδιαιροῦσι.] παραιροῦσι habet Editio prior: & ita legiſſe videtur Aldobrandinus. Non diſplicet Aldobrandini lectio, modò hæc verba parentheſi includantur.

πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας] Sic quoque Palatinus. διάκρισιν Stephani Codices.

τήν τε ῥητορικὴν ἐπιστήμην οὖσαν τοῦ εὖ λέγειν περὶ τὸν ἐν διεξόδῳ λόγον] Sextus Empiricus lib. II. adverſus Mathematicos: Ξενοκράτης δὲ ὁ Πλάτωνος ἀκουστὴς, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς Φιλόσοφοι, ἔλεγον Ῥητορικὴν ὑπάρχειν B ἐπιστήμην τοῦ εὖ λέγειν· ἄλλως μὲν Ξενοκράτους τὴν ἐπιστήμην λαμβάνοντος, καὶ ἀρχαϊκῷ νόμῳ, ἀντὶ τῆς τέχνης· ἄλλως δὲ τῶν Στωϊκῶν, ἀντὶ τοῦ βεβαίας ἔχειν καταλήψεις, ἐν Σοφῷ μόνῳ φυομένην. *Xenocrates autem auditor Platonis, & Stoici Philoſophi dicebant, Rhetoricam eſſe bene dicendi ſcientiam: aliter quidem Xenocrate accipiente ſcientiam, ex antiquâ conſuetudine, pro arte: aliter autem Stoicis, pro eo quod eſt habere firmas ac ſtabiles comprehenſiones; quæ quidem in ſolo exiſtit Sapiente.* Et deinde: τὸ δὲ λέγειν, ἐν μήκει, καὶ διεξόδῳ θεωρούμενον, Ῥητορικῆς ἐτύγχανεν ἴδιον. *Dicere autem, conſideratum in prolixa, & amplè copioſéque perſequente ac pertractante oratione, eſt proprium Rhetoricæ.* Unde Zeno, à quo diſciplina Stoicorum eſt, manu demonſtrare ſolebat, quid inter Dialecticam & Rhe- C toricam intereſſet: Nam cùm compreſſerat digitos, pugnumque fecerat, Dialecticam aiebat ejuſmodi eſſe: cùm autem diduxerat, & manum dilataverat, palmæ illius ſimilem Eloquentiam eſſe dicebat. Verba ſunt Ciceronis in libro de Oratore, quibus paria habet Sextus Empiricus loco proximè laudato. Subjungit Cicero: *Atque etiam ante hunc (Zenonem) Ariſtoteles principio Artis Rhetoricæ dicit illam artem quaſi ex altera parte reſpondere Dialecticæ: ut hoc videlicet differant inter ſe, quòd hæc ratio dicendi latior ſit, illa loquendi contractior.* Ceterùm Plato in Gorgia Rhetoricam ita definiebat: Ῥητορική ἐστι, πειθοῦς δημιουργὸς διὰ λόγων, ἐν αὐτοῖς τοῖς λόγοις τὸ κῦρος ἔχουσα· πειστική, οὐ διδασκαλική. Ariſtoteles autem ſic lib. I. de Rhetorica: Ῥητορική ἐστι τέχνη λόγων. de quibus definitionibus videndus D Sextus Empiricus dicto loco. Verùm & hoc modo Rhetorice ab Ariſtotele definitur: δύναμις περὶ ἕκαστον τοῦ θεωρῆσαι τὸ ἐνδεχόμενον πιθανόν. *Facultas videndi in unoquoque, quod contingat ad perſuadendum conducere.*

καὶ τὴν Διαλεκτικὴν, τοῦ ὀρθῶς διαλέγεσθαι περὶ τῶν ἐν ἐρωτήσει καὶ ἀποκρίσει λόγων. ὅθεν καὶ οὕτως αὐτὴν ὁρίζονται, ἐπιστήμην ἀληθῶν, καὶ ψευδῶν, καὶ οὐδετέρων] Suidas in Διαλεκτική: Διαλεκτική ἐστιν ἐπιστήμη ἀληθῶν, καὶ ψευδῶν, καὶ οὐδετέρων· τυγχάνει δ' αὐτὰ ἐπισημαίνοντα καὶ σημαινόμενα. ἢ οὕτω· μέθοδος δι' ἐνδόξων περὶ παντὸς τοῦ προκειμένου συλλογιστική. καλεῖται δὲ Διαλεκτικὴ, ἀπὸ τοῦ διαλέγεσθαι. τὸ δὲ διαλέγεσθαι, ἐν ἐρωτήσει τε, καὶ ἀποκρίσει. Et in διεξοδικούς: Περὶ Διαλεκτικῆς φησιν ὁ Ἀφροδισιεὺς Ἀλέξανδρος, ὅτι διαφέρει ἡ Διαλεκτικὴ τῆς Ῥητορικῆς, τῷ τὴν Διαλεκτικὴν περὶ πᾶσαν ὕλην τῇ δυνάμει χρῆσθαι, καὶ μὴ διεξοδικοὺς ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, ἀλλ' ἐν ἐρωτήσει καὶ ἀποκρίσει· ἀπὸ γὰρ τούτου καὶ ὅλον τὸ ὄνομα αὐτῇ. καὶ καθολικωτέρας καὶ κοινοτέρας τὰς ἀποφάσεις ποιεῖσθαι. τήν τε Ῥητορικὴν, μήτε περὶ πᾶσαν ὕλην ὁμοίαν εἶναι τῇ Διαλεκτικῇ. περὶ γὰρ τὴν Πολιτικὴν μᾶλλον ὁ Ῥήτωρ, καὶ διεξοδικῶς γε ὡς ἐπιτοπλεῖστον χρῆσθαι λόγῳ· καὶ περὶ τῶν καθ' ἕκαστα μᾶλλον λέγειν πρὸς περιστάσεις, καὶ τύχας, καὶ καιροὺς, καὶ τὰ πρόσωπα, καὶ τοὺς τόπους, καὶ τὰ τοιαῦτα τοὺς λόγοις σχηματίζει, ἅπερ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστά ἐστι· περὶ τούτων γὰρ αἵ τε συμβουλαὶ, καὶ τὰ ἐγκώμια, καὶ αἱ δίκαι. Etiam Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos pag. 469. ubi de Stoicis: καὶ αὐτοὶ δὲ τὴν F Διαλεκτικὴν ἔφασαν, ἐπιστήμην ἀληθῶν τε καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέρων.

καὶ τῶν ἐκ τούτων ὑφισταμένων λεκτῶν ἀξιωμάτων, &c.] Quid ſit ἀξίωμα dicemus infrà pluribus.

καὶ τὴν μὲν Ῥητορικὴν αὐτὴν εἶναι λέγουσι τριμερῆ, &c.] Similiter Ariſtoteles tres facit partes Orationis, Judicialem, Deliberativam, Demonſtrativam.

τὸν δὲ ῥητορικὸν λόγον, εἴς τε τὸ προοίμιον]. Etiam Ariſtoteli Rhetor. III. 20. Orationis partes ſunt quatuor: ſed iſtæ. Exordium, Propoſitio, Fides ſeu Contentio, & Peroratio.

A ψευδομένοις λόγους, &c.] Vide nos ſuprà ad Euclidem, & magnum Cujacium Tractatu v. ad Africanum.

Pag. 175. καὶ ἐπιφορᾶς] Id eſt, *illatione*, ſeu *concluſione*.

τὸν δὲ συλλογισμὸν, &c.] Ariſtoteles quid ſyllogiſmus eſſet, his verbis definivit: λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν, ἕτερόν τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει διὰ τῶν κειμένων. Ejus definitionis non videbatur haberi incommodè interpretatio facta hoc modo: *Syllogiſmus eſt oratio, in qua conſenſis quibuſdam & conceſſis, aliud quid, quàm quæ conceſſa ſunt, per ea quæ conceſſa ſunt, neceſſariò conficitur.* Verba ſunt Gellii Noct. Atticarum lib. xv. cap. 26.

τὴν δὲ ἀπόδειξιν, λόγον, &c.] Similis ἀποδείξεως definitio apud Ciceronem Academ. II. *Itaque argumenti con-* B *cluſio, quæ eſt Græcè ἀπόδειξις, ita definitur: Ratio, quæ ex rebus perceptis ad id, quod non percipiebatur, adducit.* Aliter apud Suidam, quem vide in ἀπόδειξις. Propriè ἀπόδειξις accipitur ab Ariſtotele pro Syllogiſmo ex neceſſariis propoſitionibus aliquid neceſſariò concludente, qui & ἐπιστημονικὸς, videlicet quòd ſcientiam pariat, dicitur eidem Ariſtoteli I. Poſter. Analytic. cap. 2. Ita & Alcinous τὸ ἀποδεικτικὸν ait verſari περὶ τὸν ἀναγκαῖον συλλογισμόν: quibus verbis Demonſtrationem indicat. Non ſum tamen neſcius interdum ſumptam hanc vocem ab Ariſtotele pro ſimplici probatione, ut in primo Analyticorum cap. 8. ὅταν τὸ μὲν καθόλου, κατηγορικὸν, τὸ δ' ἐν μέρει στερητικὸν, οὐχ ὁμοίως ἔσται ἡ ἀπόδειξις· ubi ἀπόδειξις pro qualibet probatione.

C τὴν δὲ φαντασίαν, εἶναι τύπωσιν ἐν ψυχῇ, τοῦ ὀνόματος οἰκείως μετενηνεγμένου ἀπὸ τῶν τύπων ἐν τῷ κηρῷ ὑπὸ τοῦ δακτυλίου γινομένων] Audiendus omnino Sextus Empiricus, qui omnium optimè de ea Stoicorum circa phantaſiam opinione diſſerit, lib. VII. adverſus Mathematicos: φαντασία οὖν ἐστι κατ' αὐτοὺς, τύπωσις ἐν ψυχῇ· περὶ ἧς εὐθὺς καὶ διέστησαν. Κλεάνθης μὲν γὰρ ἤκουσε τὴν τύπωσιν, κατὰ εἰσοχήν τε καὶ ἐξοχὴν, ὥσπερ καὶ διὰ τῶν δακτυλίων γινομένην τοῦ κηροῦ τύπωσιν. Χρύσιππος δὲ ἄτοπον ἡγεῖτο τὸ τοιοῦτον. πρῶτον μὲν γάρ φησι, τῆς διανοίας ὑφ' ἓν ποτε τρίγωνόν τι καὶ τετράγωνον φαντασιουμένης, δεήσει τὸ αὐτὸ σῶμα, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, διαφέροντα ἔχειν περὶ αὐτὸ σχήματα, ἅμα τε τρίγωνον καὶ τετράγωνον γίνεσθαι, ἢ καὶ περιφερὲς, ὅπερ ἐστὶν D ἄτοπον. εἶτα πολλῶν ἅμα φαντασιῶν ὑφισταμένων ἐν ἡμῖν, παμπληθεῖς καὶ τοὺς σχηματισμοὺς ἕξειν τὴν ψυχήν. ὅπερ προτέρου χεῖρόν ἐστιν· αὐτὸς οὖν τὴν τύπωσιν εἰρῆσθαι ὑπὸ τοῦ Ζήνωνος ὑπενόει, ἀντὶ τῆς ἑτεροιώσεως. *Phantaſia ergo, ut ipſi volunt, eſt impreſſio in anima: de qua ſtatim diſſident. Nam Cleanthes quidem intelligit impreſſionem per depreſſionem, & eminentiam, quomodo etiam, quæ per annulos ceræ fit impreſſionem. Chryſippus autem exiſtimabat hoc eſſe abſurdum. Nam primum, inquit, cùm cogitatio aliquando ſimul apprehendat triangulum & quadratum, oportebit idem corpus eodem tempore diverſas in ſe habere figuras, quod quidem eſt abſurdum. Deinde cùm ſimul in nobis multæ conſiſtant phantaſiæ, animam quoque habere complures effigies; quod quidem eſt priori deterius. Ipſe ergo exiſtimabat à Zenone dictam eſſe impreſſio-* E *nem pro alteratione.* Reliqua vide apud Sextum à pag. 180. uſque ad 184. ſunt enim lectu digniſſima, & quæ ad Laërtium noſtrum apprimè faciunt. Ad Stoicorum de imaginatione opinionem ſpectant hæc verba Alexandri Aphrodiſ. in libro de Anima: Χρὴ δὲ τοῦ τύπου κοινότερον ἐστὶ τῆς φαντασίας ἀκούειν. κυρίως μὲν γὰρ τύπος, τὸ κατ' εἰσοχήν τι καὶ ἐξοχήν. ἢ τὸ τοῦ τυπωθέντος ἐν τῷ τυπωμένῳ σχῆμα γινόμενον, ὡς ὁρῶμεν τὰ ἐπὶ τῶν σφραγίδων ἔχοντα. οὐχ οὕτω δὲ τὰ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἐγκαταλείμματα γίνεται ἐν ἡμῖν. οὐδὲ γὰρ τὴν ἀρχὴν κατὰ σχῆμά τι ἡ τῶν αἰσθητῶν ἀντίληψις· ποῖον γὰρ σχῆμα τὸ λευκὸν, ἢ ὅλως τὸ χρῶμα. ἢ ποῖον σχῆμα ἡ ὀσμή. ἀλλὰ δι' ἀπορίαν κυρίου τινὸς ὀνόματος, τὸ ἴχνος καὶ ἐγκατάλειμμα τοῦ ὑπομένον ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἐν ἡμῖν τύπον καλοῦμεν μεταφέροντες. F Quibus verbis ſententiam Cleanthis de imaginatione confutat. Ceterùm cùm Zeno definiebat φαντασίαν eſſe *impreſſionem in anima*, τύπωσιν ἐν ψυχῇ, ψυχῆς nomine intellexit ejus principalem partem, quam ἡγεμονικὸν Stoici appellant. Ut perperam Galenus Chryſippum perſtrinxerit, quòd ψυχὴν dixiſſet pro ἡγεμονικῷ. Qua de re videndus Salmaſius in Epictetum & Simplicium.

τῆς δὲ φαντασίας, τὴν μὲν, καταληπτικήν· τὴν δὲ, ἀκατάληπτον] Apud Sextum, ex mente Stoicorum, phantaſiarum aliæ quidem ſunt probabiles, aliæ verò non probabiles: aliæ autem neque probabiles, neque improbabiles. Probabilium aut improbabilium phantaſiarum, aliæ quidem ſunt veræ, aliæ verò falſæ; aliæ autem neque veræ, neque falſæ. Ex veris

autem

autem aliæ quidem ſunt comprehendentes, aliæ verò non. Eum vide omnino. Vide & Aldobrandinum.

καταληπτικὴν μὲν, ἣν κριτήριον εἶναι τῶν πραγμάτων φασί] Sextus Empiricus adverſus Mathematicos pag. 180. ubi de Stoicis: *κριτήριον τοίνυν φασὶν ἀληθείας εἶναι οἱ ἄνδρες οὗτοι τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν.* Et pleniùs pag. 184. *ἀλλὰ γὰρ οἱ μὲν ἀρχαιότεροι τῶν Στωϊκῶν κριτήριόν φασιν εἶναι τῆς ἀληθείας, τὴν καταληπτικὴν ταύτην φαντασίαν· οἱ δὲ νεώτεροι προσετίθεσαν, καὶ τὸ μηδὲν ἔχουσαν ἔνστημα.*

αὐτὴν δὲ τὴν Διαλεκτικὴν ἀναγκαίαν εἶναι, καὶ ἀρετὴν ἐν εἴδει περιέχουσαν ἀρετάς.] Dialectica Stoicis virtus, quemadmodum & Phyſica, ceteræque Scientiæ Cicero III. de Finibus: *Dialecticam etiam adjungunt, & Phyſicam, eaſque ambas virtutum nomine appellant.* Virtutis nomine appellant & Urbanitatem. Cicero Epiſtolâ ad Appium Pulchrum: *addo urbanitatem, quæ eſt virtus, ut Stoici rectiſſimè putant.* Plutarchus quoque poſtquam dixit Virtutum quoddam examen Stoicos peperiſſe, addit, *οὕτω παρὰ τὸν χαρίεντα, χαριεντότητα· καὶ παρὰ τὸν ἐσθλὸν, ἐσθλότητα· καὶ παρὰ τὸν μέγαν, μεγαλότητα· καὶ παρὰ τὸν καλὸν, καλότητα· ἑτέρας τε τοιαύτας ἐπιδεξιότητας, εὐαπαντησίας, εὐτραπελίας ἀρετὰς τιθέμενος.*

τήν τε ἀπροπτωσίαν, ἐπιστήμην τοῦ πότε δεῖ συγκατατίθεσθαι, καὶ μή] Nota verbum Stoicorum *συγκατατίθεσθαι.* Si mens aſſentiatur *τῇ φαντασίᾳ*, tum fit *συγκατάθεσις*, hoc eſt, *approbatio*, & ipſe animus *προσεπιδοξάζει*, hoc eſt, ſibi perſuadet id verum eſſe quod ipſi ſuggeſtum eſt ab illis viſis primo veluti impulſu, ut rectè Gellius lib. XIX. cap. I. ex Arriano. Verba ejus ſunt: *Atque ibi coram* (loquitur de quodam Philoſopho, interrogato quam ob cauſam maris tempeſtate palluerat) *ex ſarcinula ſua librum protulit Epicteti Philoſophi quintum Διαλέξεων, quas ab Arriano digeſtas congruere ſcriptis Ζήνωνος & Chryſippi non dubium eſt. In eo libro, Græcâ ſcilicet oratione, ſcriptum ad hanc ſententiam legimus: Viſa animi, quas φαντασίας Philoſophi appellant, quibus mens hominis primâ ſtatim ſpecie accidentis rei pellitur, non voluntatis ſunt, neque arbitraria, ſed vi quadam ſua inferunt ſeſe hominibus noſcitanda. Probationes autem, quas συγκαταθέσεις vocant, quibus eadem viſa noſcuntur ac dijudicantur, voluntaria ſunt, fiuntque hominum arbitratu. Propterea cùm ſonus aliquis formidabilis aut cœlo, aut ex ruina, aut repentinus neſcius periculi nuncius, vel quid aliud ejuſmodi factum, Sapientis quoque animum pauliſper moveri, & contrahi, & palleſcere neceſſum eſt: ſed quibuſdam motibus rapidis & inconſultis officium mentis atque rationis prævertentibus: mox tamen ille Sapiens ibidem τὰς τοιαύτας φαντασίας, viſa iſtæc animi ſui terrifica non approbat: hoc eſt, οὐ συγκατατίθεται, οὐδὲ προσεπιδοξάζει: ſed abjicit, reſpuitque: nec ei metuendum eſſe in his quicquam videtur. Atque hoc inter Inſipientis Sapientiſque animum differre dicunt, quòd Inſipiens, qualia ſibi eſſe primo animi ſui pulſu viſa ſunt ſæva & aſpera, talia eſſe verò putat: & eadem incepta, tamquam jure metuenda ſint, ſua quoque aſſenſione approbat, καὶ προσεπιδοξάζει: hoc enim verbo Stoici, cùm ſuper iſta re diſſerunt, utuntur. Sapiens autem cùm breviter & ſtrictim colore atque vultu motus eſt, οὐ συγκατατίθεται: ſed ſtatum vigoremque ſententiæ ſuæ retinet, quam de hujuſcemodi viſis ſemper habuit, ut de minimè metuendis, ſed fronte falſa & formidine inani territantibus.*

αὐτήν τε τὴν ἐπιστήμην φασὶν ἢ κατάληψιν ἀσφαλῆ, &c.] Quid de Scientia judicarint Stoici, omnium optimè expoſuit Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos pag. 166. *τρία γὰρ εἶναί φασιν ἐκεῖνοι* (loquitur de Stoicis) *τὰ συζυγοῦντα ἀλλήλοις, ἐπιστήμην, καὶ δόξαν, καὶ τὴν ἐν μεθορίῳ τούτων τεταγμένην κατάληψιν. ὧν ἐπιστήμην μὲν εἶναι τὴν ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν καὶ ἀμετάθετον ὑπὸ λόγου κατάληψιν. δόξαν δὲ τὴν ἀσθενῆ καὶ ψευδῆ συγκατάθεσιν. κατάληψιν δὲ, τὴν μεταξὺ τούτων, ἥτις ἐστὶ καταληπτικῆς φαντασίας συγκατάθεσις, &c.*

οὐκ εἶναι ὁδῷ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνασθαι] *ὁδῷ ἐρωτᾶν*, eſt *rectè atque ordine interrogare*: *ὁδῷ ἀποκρίνασθαι*, *rectè atque ordine reſpondere.* Plato in Phædro: *οὐκοῦν μέλλοντα τέχνην ῥητορικὴν μετιέναι, πρῶτον μὲν δεῖ ταῦτα ὁδῷ διῃρῆσθαι.* *καθ᾽ ὁδὸν* pro eodem dixit idem Plato lib. IV. de Legibus: *ἀλλ᾽, ἔφη, καθ᾽ ὁδόν τε λέγεις, καὶ ποιεῖν χρὴ οὕτως.* Viam eadem notione Cicero uſurpavit libro de Claris Oratoribus: *via & arte dicere.* Et de Oratore: *quæ res duplicem habuit docendi viam.* Dixit & *viâ progredi*, in libris de Natura Deorum, ut Græci *ὁδῷ βαδίζειν*, pro *rectà progredi, ratione rectâ procedere, & non aberrare diſputando.* Etiam Terentius: *Ego adeò primus hanc inveni viam.* Id eſt *methodum.*

ἀνδρὸς εἶναι ἐν οὖν τοῖς λογικοῖς. ταῦτα, &c.] Sic

A interpungendum, *ἀνδρὸς εἶναι. Ἐν οὖν τοῖς λογικοῖς ταῦτα, &c.*

Διοκλῆς ὁ Μάγνης ἐν τῇ Ἐπιδρομῇ τῶν Φιλοσόφων] Cujus tertium citat Laërtius in in Epicuro. Scripſerat idem Diocles *Περὶ βίων Φιλοσόφων*, cujus libri frequens mentio in his libris Laërtianis.

Pag. 176. *διαφέρει δὲ φαντασία καὶ φάντασμα· φάντασμα μὲν γάρ ἐστι δόκησις διανοίας, &c.*] Suidas *αὐτολεξεὶ* ex hoc loco Laërtii, in Voce *φαντασία*: *φαντασία καὶ φάντασμα διαφέρει. φάντασμα μὲν γάρ ἐστι, δόκησις διανοίας, οἷα γίνεται κατὰ τοὺς ὕπνους· φαντασία δὲ, τύπωσις ἐν ψυχῇ, τουτέστιν, ἀλλοίωσις· οὐ γὰρ δεκτέον τὴν τύπωσιν, οἱονεὶ τύπον σφραγιστῆρος, ἐπεὶ ἀνένδεκτόν ἐστι πολλοὺς τύπους κατὰ τὸ αὐτὸ περιγίνεσθαι. νοεῖται δὲ* B *φαντασία, ἡ ἀπὸ ὑπάρχοντος. κατὰ τὸ ὑπάρχον ἐναπομεμαγμένη καὶ ἐναποτετυπωμένη, καὶ ἐναπεσφραγισμένη, οἵα οὐκ ἂν γένοιτο ἀπὸ μὴ ὑπάρχοντος. τῶν δὲ φαντασιῶν, αἱ μέν εἰσιν αἰσθητικαί αἱ δὲ, οὔ. αἰσθητικαὶ μὲν, αἱ δι᾽ αἰσθητηρίου ἢ αἰσθητηρίων λαμβανόμεναι· οὐκ αἰσθητικαὶ δὲ, αἱ διὰ τῆς διανοίας, καθάπερ καὶ τῶν ἀσωμάτων καὶ τῶν ἄλλων λόγῳ λαμβανομένων.* Doctrinam Stoicorum paulò aliter exponit Nemeſius in libello *Περὶ φύσεως ἀνθρώπου* capite VI. quod eſt *περὶ τοῦ φανταστικοῦ*: *οἱ δὲ Στωϊκοὶ τέσσαρα ταῦτά φασι· φαντασία, φανταστὸν, φανταστικὸν, φάντασμα· φαντασίαν μὲν λέγοντες, τὸ πάθος τῆς ψυχῆς τὸ ἐνδεικνύμενον αὐτό τε καὶ τὸ πεποιηκὸς φανταστόν· ὅταν γὰρ λευκὸν ἴδωμεν, ἐγγίνεταί τι πάθος* C *τῇ ψυχῇ ἐκ τῆς λήψεως αὐτοῦ· ὡς γὰρ ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις ἐγγίνεται πάθος, ὅταν αἰσθάνηται· οὕτω καὶ ἐν τῇ ψυχῇ, ὅταν ἐννοήσῃ· εἰκόνα γὰρ ἐν ἑαυτῇ δέχεται τοῦ νοητοῦ· φανταστὸν δὲ, τὸ πεποιηκὸς τὴν φαντασίαν αἰσθητὸν, οἷόν τι λευκὸν καὶ πᾶν ὅτι δύναται κινεῖν τὴν ψυχήν· φανταστικὸν δὲ, τὸν διάκενον διελκυσμὸν ἄνευ φανταστοῦ· φάντασμα δὲ, ὃ ἐφελκόμεθα κατὰ τὸ φανταστικὸν διάκενον ἑλκυσμὸν, ὡς ἐπὶ τῶν μεμηνότων καὶ μελαγχολώντων.* Quod accepit & *αὐτολεξεὶ* Nemeſius à Plutarcho lib. IV. de Placitis Philoſophorum cap. 12. Plutarchus à Chryſippo: Verba quidem Plutarchi hæc ſunt: *Χρύσιππος διαφέρειν ἀλλήλων φησὶ τέτταρα ταῦτα· φαντασία μὲν οὖν ἐστι πάθος ἐν τῇ ψυχῇ γινόμενον, ἐνδεικνύμενον ἑαυτό τε καὶ τὸ πεποιηκός. οἷον, ἐπειδὰν δι᾽ ὄψεως θεωρῶμεν τὸ λευκὸν, ἐστὶ πάθος τὸ ἐγγεγενημένον διὰ τῆς ὁράσεως* D *ἐν τῇ ψυχῇ· καὶ τοῦτο τὸ πάθος εἰπεῖν ἔχομεν, ὅτι ὑπόκειται λευκὸν, κινοῦν ἡμᾶς ὁμοίως καὶ διὰ τῆς ἁφῆς καὶ τῆς ὀσφρήσεως· εἴρηται δὲ φαντασία ἀπὸ τοῦ φωτός· καθάπερ γὰρ τὸ φῶς αὐτὸ δείκνυσι, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐν αὐτῷ περιεχόμενα, καὶ ἡ φαντασία δείκνυσιν ἑαυτὴν καὶ τὸ πεποιηκὸς αὐτήν. φανταστὸν δὲ, τὸ ποιοῦν τὴν φαντασίαν· οἷον, τὸ λευκὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν δύνηται κινεῖν τὴν ψυχὴν, τοῦτ᾽ ἐστι φανταστόν· φανταστικὸν δ᾽ ἐστι διάκενος ἑλκυσμὸς, πάθος ἐν τῇ ψυχῇ ἀπ᾽ οὐδενὸς φανταστοῦ γινόμενον· καθάπερ ἐπὶ τοῦ σκιαμαχοῦντος καὶ κενὰς ἐπιφέροντος τὰς χεῖρας. τῇ γὰρ φαντασίᾳ ὑπόκειταί τι φανταστὸν, τῷ δὲ φανταστικῷ οὐδέν. φάντασμα δέ ἐστιν, ἐφ᾽ ὃ ἑλκόμεθα κατὰ τὸν φανταστικὸν διάκενον ἑλκυσμόν. ταῦτα δὲ γίνεται ἐπὶ τῶν μελαγχο-* E *λώντων καὶ μεμηνότων, &c.* Etiam Sextus Empiricus *διάκενον ἑλκυσμὸν* verbum eſſe Stoicorum notavit in libro adverſùs Mathematicos pag. 182.

εἰσὶ δὲ τῶν φαντασιῶν καὶ ἐμφάσεις, αἱ ὡς αἱ ἀπὸ ὑπαρχόντων γινόμεναι. ἔτι τῶν φαντασιῶν αἱ μὲν λογικαί, &c.] Editio Stephanica princeps *ἕως ἂν ἀπό*. altera, nec non Codex Palat. *ἕως ἂν ὑπαρχόντων.* Regiæ Membranæ *αἱ ὡς ἂν ἀπὸ*, &c. Legebat Huëttius noſter *αἱ ὡσεὶ ἀπὸ ὑπαρχόντων.* Notabis autem hæc verba *καὶ ἐμφάσεις*, & quæ ſequuntur, in Editione Baſileenſi deſiderari, & in ea legi dumtaxat, *εἰσὶ δὲ τῶν φαντασιῶν αἱ μὲν λογικαὶ, αἱ δὲ ἄλογοι.* Notabis quoque *τὸ ἔμφασιν* vocem eſſe Aca- F demicorum, non Stoicorum. Sextus Empiricus adverſùs Mathemat. pag. 169. ubi de phantaſiis: *ὧν ἡ μὲν φαινομένη ἀληθὴς, ἔμφασις καλεῖται παρὰ τοῖς Ἀκαδημαϊκοῖς, καὶ πιθανότης, καὶ πιθανὴ φαντασία· ἡ δ᾽ οὐ φαινομένη ἀληθὴς, ἀπέμφασίς τε προσαγορεύεται, καὶ ἀπειθὴς, καὶ ἀπίθανος φαντασία.*

ἄλλως γοῦν θεωρεῖται ὑπὸ τεχνίτου εἰκὼν, καὶ ἄλλως ὑπὸ ἀτέχνου] *Quàm multa vident Pictores in umbris & in eminentia, quæ nos non videmus?* inquit Tullius Academ. Quæſt. IV. Huc facit quod narrat Ælianus Var. Hiſt. XIV. 47. *Ζεῦξις ὁ Ἡρακλεώτης ἔγραψε τὴν Ἑλένην. Νικόστρατος οὖν ὁ ζωγράφος ἐξεπλήττετο τὴν εἰκόνα. καὶ τεθηπὼς τὸ γράμμα δῆλος ἦν. ἤρετο οὖν τις αὐτὸν προσελθὼν, τί δὴ παθὼν οὕτω θαυμάζει τὴν τέχνην. ὁ δὲ,*

οὐκ ἄν με ἠρώτησας, εἶπεν, εἰ τοὺς ἐμοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκέκτησο· ἐγὼ δ' ἂν φαίην τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν λόγων, ἀλλ' εἴ τις ἔχει πεπαιδευμένα ὦτα, ὥσπερ οἱ χειρουργοὶ τεχνικὰ ὄμματα. *Zeuxis Heracleota cùm Helenam pinxiſſet, Nicoſtratus pictor ſtupefactus, imaginem intuebatur, ſic ut manifeſtum eſſet eum picturam admirari. Accedens itaque quidam rogabat, Quid iſti contigit ut adeò artem admiretur? At ille: Non, inquit, id me rogares, ſi meos oculos haberes. Ego verò idem de oratione dixerim, niſi qui eruditas habeat aures, ſicut opifices, oculos artis peritos, minùs utcumque artificioſam mirabitur.* Τεχνικὰ ὄμματα dixit, quod Cicero in Paradoxis *oculos eruditos*: Et πεπαιδευμένα ὦτα, quod idem Cicero in Epiſtola quadam ad Papirium Pætum, *aures elegantes*.

αἴσθησις δὲ λέγεται κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς, τό, τ' ἀφ' ἡγεμονικοῦ πνεῦμα, καὶ ἐπὶ τὰς αἰσθήσεις διῆκον, &c.] Quam Stoicorum de ſenſu opinionem reſpexit Nemeſius in lib. de Natura Hominis cap. 6. ἔστι δὲ αἴσθησις οὐκ ἀλλοίωσις, ἀλλὰ διάγνωσις ἀλλοιώσεως. ἀλλοιοῦται μὲν γὰρ τὰ αἰσθητήρια, διακρίνει δὲ τὴν ἀλλοίωσιν ἡ αἴσθησις· καλεῖται δὲ πολλάκις αἴσθησις καὶ τὰ αἰσθητήρια. ἔστι δὲ αἴσθησις, ἀντίληψις τῶν αἰσθητῶν· δοκεῖ δὲ οὗτος ὁ ὅρος οὐκ αὐτῆς εἶναι τῆς αἰσθήσεως, ἀλλὰ τῶν ἔργων αὐτῆς· διὸ καὶ οὕτως ὁρίζονται τὴν αἴσθησιν, πνεῦμα νοερὸν ἀπὸ τοῦ ἡγεμονικοῦ ἐπὶ τὰ ὄργανα τεταμένον· ἔτι δὲ καὶ οὕτως, δύναμις ψυχῆς ἀντιληπτικὴ τῶν αἰσθητῶν· αἰσθητήριον δὲ, ὄργανον τῆς ἀντιλήψεως τῶν αἰσθητῶν, &c. Similiter Medici ſenſus negant inſtrumentis ſentiendi infixos eſſe, ſed à cerebro ad ipſa derivari. Galenus lib. VII. de Decretis Hippocratis & Platonis: κοινὸν μὲν οὖν ἁπασῶν τῶν αἰσθητικῶν δυνάμεων ἀπ' ἐγκεφάλου τὴν ἀρχὴν ἐχουσῶν φέρεσθαι διὰ τῶν νεύρων ἄχρι τῶν οἰκείων ὀργάνων. Non omnino tamen Stoicis aſſentiuntur Medici: Stoici enim ipſum ſpiritum ſenſum eſſe dicunt: Medici à ſpiritu ſenſum diſtinguunt, huncque ab illo, ceu vectore, deferri ad ſenſuum organa exiſtimant.

πηροὶ γίνονται] Ita quoque rectè Palatinus. πονηροὶ minùs rectè ceteræ Editiones.

τῶν γὰρ νοουμένων τὰ μὲν κατὰ περίπτωσιν ἐνοήθη, &c.] Quam ἐμπέλασιν τῶν ἐναργῶν vocat Sextus Empiricus adverſus Mathematicos pag. 372. Ejus verba, quia mirè totum hunc Diogenis locum illuſtrant, infra ponere non pigebit: καθόλου τε τὸ ἐπινοούμενον πᾶν, ἤτοι κατ' ἐμπέλασιν τῶν ἐναργῶν νοεῖται, ἢ κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν ἐναργῶν μετάβασιν· καὶ τοῦτο ποικίλως· ὁτὲ μὲν κατὰ ὁμοιότητα, ὁτὲ δὲ κατὰ ἐπισύνθεσιν, ὁτὲ δὲ κατὰ ἀναλογίαν· καὶ ταύτην δὲ ἤτοι αὐξητικὴν, ἢ μειωτικήν. κατ' ἐμπέλασιν μὲν οὖν τῶν ἐναργῶν νοεῖται, ὡς λευκὸν καὶ μέλαν, καὶ γλυκὺ καὶ πικρόν. ταῦτα γὰρ εἰ καὶ αἰσθητά ἐστιν, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον νοεῖται. κατὰ δὲ τὴν ἀπὸ τῶν ἐναργῶν μετάβασιν, ὁμοιωτικῶς μὲν νοεῖται, οἷον, ἀπὸ μὲν τῆς Σωκράτους εἰκόνος, ὁ μὴ παρὼν Σωκράτης. συνθετικῶς δὲ, οἷον ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἵππου, ὁ μήτε ἄνθρωπος ὢν, μήτε ἵππος. σύνθετος δὲ, ἐξ ἀμφοτέρων Ἱπποκένταυρος. κατὰ δὲ ἀναλογίαν αὐξητικὴν ἢ μειωτικήν· οἷον ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν τὸν κοινὸν κατὰ μέγεθος ἄνθρωπον καὶ ὑποπίπτοντα, αὐξήσαντες μὲν ταῖς φαντασίαις, ἐνοήσαμεν τὸν Κύκλωπα, ὃς οὐκ ἐῴκει

Ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι.

μειώσαντες δὲ, ἐσπάσαμεν ἔννοιαν τοῦ πυγμαίου ἀνθρώπου, &c. *In ſumma autem quidquid mente concipitur, aut intelligitur per applicationem evidentium, aut per tranſitum ab evidentibus: idque variè. Aliquando quidem per ſimilitudinem: aliquando verò per compoſitionem: aliquando verò per analogiam ſeu proportionem; eamque; aut augentem, aut minuentem. Atque intelligitur quidem per applicationem evidentium, ut album & nigrum, & dulce & amarum. Ea enim etſi ſunt ſenſilia, nihilominus percipiuntur intelligentiâ. Per tranſitum autem ab evidentibus, aſſimilativè quidem intelliguntur: ut ex imagine Socratis Socrates non præſens. Per compoſitionem verò: ut ex homine & equo, is qui neque eſt homo nec equus: ex ambobus autem compoſitus eſt Hippocentaurus. Per analogiam autem, ſeu praportionem augentem aut minuentem: ut ex eo quod videamus hominem magnitudine communem & depreſſum, viſione quidem augentes, mente concepimus Cyclopem, qui Viro pane veſcenti non eſt ſimilis, ſed nemoroſo promontorio. Minuentes autem, attraximus Pygmæi in mente notionem.* Sed quam hoc loco ἐμπέλασιν τῶν ἐναργῶν Sextus vocavit, alibi περίπτωσιν τῶν ἐγνωσμένων vocat, quemadmodum Laërtius. Quem locum & hîc adſcribere operæ precium eſt: nec enim minùs quàm ſuperior Laërtio noſtro lucem adfert. πᾶσα γὰρ νόησις, inquit, ἀπὸ αἰσθήσεως γίνεται, ἢ οὐ χωρὶς αἰσθήσεως, καὶ ἢ ἀπὸ περιπτώσεως, ἢ οὐκ ἄνευ περιπτώσεως· ὅθεν οὐδὲ τὰς λεγομένας ψευδεῖς φαντασίας, οἷον τὰς καθ' ὕπνους, ἢ τὰς κατὰ μανίαν, εὑρήσομεν ἀπηρτημένας τῶν διὰ τῆς αἰσθήσεως κατὰ περίπτωσιν ἡμῖν ἐγνωσμένων. καὶ γὰρ ὁ κατὰ μανίαν Ἐριννύας αὐτῷ ἀναπλάσσων,

Τὰς αἱματώδεις καὶ δρακοντώδεις κόρας,

(verſus eſt ex Oreſte Euripidis) ἐκ τῶν πεφηνότων αὐτῷ σύνθετον μορφὴν νοεῖ. ὡσαύτως δὲ ὁ πτηνὸν ἄνθρωπον καθ' ὕπνους ὀνειροπολούμενος, οὐ δίχα τοῦ πτηνόν τι ἑωρακέναι, καὶ ἄνθρωπον ὀνειροπολεῖται. καὶ καθόλου, οὐδέν ἐστιν εὑρεῖν κατ' ἐπίνοιαν, ὃ μὴ ἔχει τι αὑτῷ κατὰ περίπτωσιν ἐγνωσμένον. τοῦτο γὰρ ἢ κατὰ ὁμοιότητα τῶν ἐν περιπτώσει πεφηνότων ληφθήσεται, ἢ κατὰ παραύξησιν, ἢ κατὰ μείωσιν, ἢ κατ' ἐπισύνθεσιν. καθ' ὁμοιότητα μὲν οὖν, οἷον ὅταν ἀπὸ τῆς θεωρηθείσης Σωκράτους εἰκόνος, τὸν μὴ ἑωραμένον Σωκράτην ἐπινοῶμεν. κατὰ παραύξησιν δὲ, ὅταν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἀνθρώπου κινούμενοι νοῶμεν, οἷον, ὃς οὐκ ἐῴκει

Ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
Ὑψηλῷ νοερῷν.

(legendum Ὑψηλῷ, σκιερῷ, aut potiùs ὑψηλῶν ὀρέων) κατὰ μείωσιν δὲ, ἐπειδὰν συνελόντες πάλιν τὸ μέγεθος τοῦ κοινοῦ ἀνθρώπου, νοήσει λαμβάνωμεν πυγμαῖον. κατ' ἐπισύνθεσιν δὲ, ὅταν ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ ἵππου, τὸν μηδέποτε ὑποπεπτωκότα ἡμῖν Ἱπποκένταυρον νοῶμεν, &c. *Omnis enim intelligentia oritur à ſenſu, aut non ſine ſenſu: aut ex incurſione, aut non ſine incurſione. Unde etiam falſa quæ dicuntur viſa, ut quæ ſunt in ſomnis & in furore, inveniemus pendere ex iis quæ per ſenſum nobis cognita ſunt ex incurſione. Etenim qui in furore ſanguinolentas ſibi effingit Furias & Puellas ſerpentinas, ex iis quæ ipſi apparuerunt, compoſitam formam mente agitat: ita etiam qui in ſomnis hominem ſomniat volucrem, non abſque eo quòd aliquid viderit volucre, hominem quoque ſomniat volucrem. Et ut in ſumma dicam, nihil poterit cogitando inveniri, quod non habet aliquid ſibi cognitum ex incurſione. Id enim aut ſumitur ex ſimilitudine eorum quæ apparuerunt in incurſione, aut ex incremento, aut ex decremento, aut ex compoſitione. Atque ex ſimilitudine quidem, ut quando viſo ſimulacro Socratis, cogitamus non viſum Socratem: ex incremento verò, ut quando ex communi homine non communem cogitamus, ut hominem mente agitantes, qui ſimilis erat non homini quidem, ſed ſaltuoſis montium jugis. Ex decremento autem, quondo rurſus communis hominis contracta magnitudine, Pygmæum apprehenderimus, mentis agitatione. Ex compoſitione autem, quandò ex homine & eqno cogitamus Hippocentaurum, qui nondum nobis incurrit.* Idem ibidem pag. 479. παντὸς γοῦν πράγματος αἰσθητοῦ ἢ νοητοῦ γίνεται κατάληψις, ἤτοι κατὰ ἐνάργειαν περιπτωτικῶς, ἢ κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν περιπτωτικῶς πεφηνότων ἀναλογιστικὴν μετάβασιν· καὶ ταύτην, ἤτοι ὁμοιωτικὴν, ὡς ὅταν ἀπὸ τῆς Σωκράτους εἰκόνος γνωρίζηται ὁ μὴ παρὼν Σωκράτης· ἢ συνθετικήν· ὡς ὅταν ἀπ' ἀνθρώπου καὶ ἵππου κατ' ἐπισύνθεσιν νοῶμεν τὸν ἀνύπαρκτον Ἱπποκένταυρον· ἢ κατὰ ἀναλογίαν, ὡς ὅταν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἀνθρώπου παραυξητικῶς μὲν λαμβάνηται ὁ Κύκλωψ, ὃς οὐκ ἐῴκει

Ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι.

μειωτικῶς δὲ ὁ πυγμαῖος ἄνθρωπος, &c. *Cujuſlibet enim rei ſenſilis, aut quæ cadit ſub intelligentiam comprehenſio, fit, aut incurrendo per evidentiam, aut per reputantem & ratiocinantem tranſitum ab incurrentibus quæ apparuerunt: eumque, aut aſſimilantem, ut quando ab imagine Socratis cognoſcitur Socrates qui non adeſt: aut componentem, ut quando ab homine & equo per compoſitionem intelligimus Hippocentaurum qui non eſt: aut ex proportione, ut quando ex communi homine amplificando ſumitur Cyplops, qui non erat ſimilis homini veſcenti pane, ſed nemoroſo promontorio. Diminuendo autem, Pygmæus.* Non abſimilia habes apud Ciceronem, de quibus hîc Aldobrand.

Pag. 177. κριτήριον δὲ τῆς ἀληθείας φασὶ τυγχάνειν, τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν] Sextus Empiricus Hypotypoſeon lib. I. cap. 34. οἱ δὲ περὶ Φίλωνά φασιν, ὅσον μὲν ἐπὶ τῷ Στωϊκῷ κριτηρίῳ, τουτέστι τῇ καταληπτικῇ φαντασίᾳ, ἀκατάληπτα εἶναι τὰ πράγματα.

Ἀντίπατρος] Accipio de Antipatro Tarſenſi, Philoſopho Stoico, qui floruit circa Olymp. CLVI. de quo Plutarchus in libro de Garrulitate, & in libro de Exſilio; & Cicero non uno in loco, qui præceptorem habuiſſe Diogenem Babylonium Stiocum ait lib. III. de Officiis, & Panætium diſcipulum lib. I. de Divinat. Frequens in his libris teſtis adducitur à Laërtio. Ejus nomen fortaſſe νοθεύει apud Nemeſium de Natura Hominis cap. 35. εἰσὶ δὲ τῶν Στωϊκῶν Χρύσιππός τε καὶ Φιλοπάτωρ, καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ λαμπροί. Et

poſtea

poſtea ὁ Φιλοπάτωρ ἐν τοῖς Περὶ εἱμαρμένης. Philopatri illius Soici celebris, ut eum Nemeſius appellat, præter Nemeſium, ſi bene memini, meminit nemo. An igitur ſcripſerit Ἀντίπατρος?

ἔστι δὲ ἡ πρόληψις, ἔννοια φυσικὴ τῶν καθ᾽ ὅλου] Suidas in πρόληψις· ὁ δὲ Χρύσιππος ἐν τῷ ιβ΄ τῶν Φυσικῶν λόγων, δύο φησὶν εἶναι κριτήρια, αἴσθησιν, γνῶσιν, καὶ πρόληψιν· ἔστι δὲ πρόληψις, ἔννοια φυσικὴ τῶν καθ᾽ ὅλου· Ἐπίκουρος δὲ ὁ φιλόσοφος λέγει πρόληψιν, οἱονεὶ κατάληψιν, ἢ δόξαν ὀρθὴν, ἢ ἔννοιαν, ἢ καθολικὴν νόησιν ἐναποκειμένην· τουτέστι μνήμην τοῦ πολλάκις ἔξωθεν φανέντος.

ἔστι δὲ φωνὴ, ἀὴρ πεπληγμένος] Gellius V. 15. *Sed vocem Stoici corpus eſſe contendunt, eamque eſſe dicunt ictum aëra. Plato autem non eſſe vocem corpus putat: non enim percuſſus, inquit, aër, ſed plaga ipſa atque percuſſio vox eſt*, &c. Theon Alexandrinus in Arati Phænomena: Στωϊκοὶ ὑποτίθενται, μᾶλλον δὲ πάντες οἱ ὅρον φωνῆς γράψαντες, πεπληγμένον ταύτην ἀέρα καλοῦσι. Origines contra Celſum lib. II. καὶ γὰρ τοιαύτη ἐστὶν ἡ θεία φωνὴ, ἀκουομένη μόνοις ἐκείνοις, οὓς βούλεται ἀκούειν ὁ λέγων. οὐδέπω δὲ λέγω, ὅτι οὐ πάντως ἐστὶν ἀὴρ πεπληγμένος, ἢ πληγὴ ἀέρος, ἢ ὅ, τι ποτὲ λέγεται ἐν τοῖς Περὶ φωνῆς. Et lib. VI. ἀληθῶς γὰρ οὐκ ἔσται τῷ θεῷ φωνή· εἴπερ ἐστὶν ἡ φωνὴ, ἀὴρ πεπληγμένος, ἢ πληγὴ ἀέρος, ἢ εἶδος ἀέρος, ἢ ὅ, τι δή ποτε ὁρίζονται εἶναι τὴν φωνὴν, οἱ περὶ ταῦτα δεινοί. Nemeſius de Natura Hominis cap. VI. ἀὴρ γάρ ἐστιν ἡ τῆς φωνῆς οὐσία, ἢ ἀέρος πληγή. Etiam Ariſtoteles lib. II. de Anima cap. 8. vocem plagam aëris eſſe dixit: ὥστε ἡ πληγὴ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος ὑπὸ τῆς ἐν τούτοις τοῖς μορίοις ψυχῆς πρὸς τὴν καλουμένην ἀρτηρίαν, φωνή ἐστι. Et Pollux II. 4. 26. φωνὴ, ἀὴρ πεπληγμένος· πλήττει γὰρ τὴν ἐπιγλωττίδα. ἡ πλῆξις ἀέρος· πλήττεται γὰρ τοῖς φωνητηρίοις, καὶ ὡς διὰ τῆς ἐξηχεῖ. Vide omnino Plutarchum lib. IV. de Placitis Philoſophorum cap. 19.

ζώου μέν ἐστι φωνὴ] Vocem tamen propriè de brutis dici poſſe negat Plato apud Plutarchum dicto loco.

Διογένης ὁ Βαβυλώνιος ἐν τῇ Περὶ φωνῆς τέχνῃ, &c. Ἀρχέδημός τε ἐν τῇ Περὶ φωνῆς] Quos libros reſpexiſſe videtur Origenes locis ſuprà memoratis.

καὶ σῶμα δέ ἐστιν ἡ φωνὴ κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς] Idem legas apud Plut. dicti lib. IV. cap. 20. οἱ δὲ Στωϊκοὶ, σῶμα τὴν φωνήν. πᾶν γὰρ τὸ δρώμενον, ἢ καὶ ποιοῦν, σῶμα· ἡ δὲ φωνὴ ποιεῖ, καὶ δρᾷ· ἀκούομεν γὰρ αὐτῆς, καὶ αἰσθανόμεθα προσπιπτούσης τῇ ἀκοῇ, καὶ ἐκτυπούσης, καθάπερ δακτύλιον εἰς κηρόν. Gellium adde loco memorato, & Galenum in Tractatu de Præcognitione ad Epigenem c. V. Stoicis omnia erant corporea. Lucianus in Hermotimo: καὶ ὅταν ὑμεῖς λέγητε, Sermo eſt ad Stoicos, σώματα εἶναι ἅπαντα. Sextus Empiricus adverſus Mathematicos pag. 267. ὁρῶμεν δὲ ὡς εἰσί τινες οἱ ἀνῃρηκότες τὴν ὕπαρξιν τῶν λεκτῶν, καὶ οὐχ οἱ ἑτερόδοξοι μόνον, οἷον οἱ Ἐπικούρειοι μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ Στωϊκοὶ, ὡς οἱ περὶ τὸν Βασιλείδην, οἷς ἔδοξε μηδὲν εἶναι ἀσώματον. *Videmus autem, quòd ſunt quidam qui peremerunt eſſentiam eorum quæ dicuntur: nec ſolùm ii qui ſunt diverſæ ſententiæ, ut Epicurei, ſed etiam Stoici, ut Baſilides, qui in hac fuit opinione, ut exiſtimaret nihil eſſe incorporeum.* Auctor Φιλοσοφουμένων, quæ vulgò Origeni tribuuntur, ut de Stoicis: σώματα δὲ πάντα ὑπέθεντο, καὶ σῶμα διὰ σώματος μὴ χωρεῖν, ἀλλὰ ἀνάστασιν εἶναι, καὶ πεπληρῶσθαι πάντα, καὶ μηδὲν εἶναι κενόν.

λέξις δέ ἐστι, &c.] Rectè Caſaubonus, λέξις δέ ἐστι ὥς φησι Διογένης, φωνὴ ἐγγράμματος· οἷον ἩΜΈΡΑ λόγος δέ ἐστι φωνὴ σημαντικὴ, ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη οἷον ἩΜΈΡΑ ἘΣΤΙ΄. Reſpexit hunc locum Suidas in Voce λόγος: λόγος, inquit, ἐστὶ φωνὴ σημαντικὴ, ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη.

διάλεκτος δὲ, ἐστι λέξις κεχαραγμένη ἐθνικῶς τε καὶ ἑλληνικῶς· ἢ λέξις ποταπὴ, τουτέστι ποιὰ κατὰ διάλεκτον] Grammaticis Græcis Dialectus definitur, λέξις, ἴδιον χαρακτῆρα τόπου ἐμφαίνουσα. Addidit Philoponus ἢ κοινὸν, ut inter Dialectos Communem Linguam admitteret: quod ineptum eſſe oſtendit Salmaſius in Diſſertatione de Helleniſtica cap. 1.

τῆς δὲ λέξεως στοιχεῖά ἐστι τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα, &c.] Sed veteres ſexdecim tantùm literis utebantur, ut eſt apud Plutarchum in Quæſtionibus Platonicis, quæſtione nonâ & ultima. στοιχεῖα dicuntur, quia vox omnis generatur ex iis primò, inque ea poſtremo reſolvitur: γράμματα autem, quia lineis ac figuris quibuſdam exprimuntur. Dionyſius Halicarnaſſeus in libro de Conſtructione nominum: γράμματα μὲν λέγεται, ὅτι γραμμαῖς τισι σημαίνεται. στοιχεῖα

A δὲ, ὅτι πᾶσα φωνὴ τὴν γένεσιν ἐκ τούτων λαμβάνει πρῶτον, καὶ τὴν διάλυσιν εἰς ταῦτα ποιεῖται τελευταίαν.

τριχῶς δὲ λέγεται, τὸ γράμμα· ὅ, τε χαρακτὴρ &c.] Emendabat Galeſius, cui aſſentitur Caſaubonus, ὅ, τε χαρακτὴρ τοῦ στοιχείου, τό, τε στοιχεῖον, καὶ τὸ ὄνομα.

ἄφωνα δέ, &c.] Ita quoque Conſonantes dicuntur Platoni in Cratylo & in Theæteto, quaſi *ſoni expertes*. Grammaticis vulgo *Conſonæ* appellantur, quòd junctæ vocalibus ſonum edant. Omiſit Diogenes aſpiritas φ, χ, θ.

λέξις μὲν γὰρ ἄσημος γίνεται, ὡς ἡ βλίτυρι] Conſule Caſaubonum, ex quo diſces & βλήτυρι ſcribi & βλίτυρι. Adde & βρίτυρι, niſi mendoſi ſunt Codices Artemidori, cujus hæc ſunt verba, lib. 4. cap. 3. οὕτως δὲ καὶ ὁ νόμος καὶ τὸ ἔθος,
B οὐκ αὐτὰ καθ᾽ ἑαυτά ἐστιν ὀνόματα, ὡς τὲ ΒΡΙΤΥΡΙ καὶ ΣΚΙΝΔΑΨΟΣ ἀλλά τινος νόμος καί τινος ἔθος. Ceterùm & hunc Laërtii locum adduxit Suidas in Voce λόγος· λόγος, inquit, ἐστὶ φωνὴ σημαντικὴ, ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη. λόγος δὲ σημαίνει ϛ΄. διαφέρει δὲ λέξις καὶ λόγος. λέξις μὲν γὰρ ἄσημος γίνεται, ὡς τὸ βλίτυρι· λόγος δὲ οὐδαμῶς. διαφέρει δὲ καὶ τὸ λέγειν τοῦ προφέρεσθαι. προφέρονται μὲν γὰρ, αἱ φωναί· λέγεται δὲ, τὰ πράγματα, ἃ δὴ καὶ λεκτὰ τυγχάνει. In quibus verbis, ex ſequentibus Laërtii, videtur legendum λόγου δ᾽ ἐστὶ μέρη ϛ΄. pro eo quod legitur, λόγος δὲ σημαίνει ϛ΄. Sex autem orationis partes ait eſſe Suidas, non verò quinque, quemadmodum Laërtius, propter id quod addit idem Laërtius, his quinque τὴν μεσότητα Antipatrum addidiſſe.

τοῦ δὲ λόγου ἐστὶ μέρη πέντε, &c.] Cautè addidit ὥς
C φησι Διογένης, καὶ Χρύσιππος: antiquiores enim Stoici, puta Zeno & Cleanthes, Stoicæ ſectæ ἀρχηγοὶ, orationis quatuor tantùm partes faciebant. Id me docuit Dionyſius Halicarnaſſeus lib. 1. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων: cujus ſunt verba: ταῦτα δὲ, (loquitur de orationis membris, ſive elementis) Θεοδέκτης καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ οἱ κατ᾽ ἐκείνους φιλοσοφήσαντες τοὺς χρόνους, ἄχρι τριῶν προσήγαγον, ὀνόματα, καὶ ῥήματα, καὶ συνδέσμους, πρῶτα μέρη τῆς λέξεως ποιοῦντες. οἱ δὲ μετ᾽ αὐτοὺς γινόμενοι, καὶ μάλιστα οἱ τῆς Στωϊκῆς αἱρέσεως ἡγεμόνες, ἕως τεττάρων προὐβίβασαν, χωρίσαντες ἀπὸ τῶν συνδέσμων τὰ ἄρθρα. εἶθ᾽ οἱ μεταγενέστεροι τὰ προσηγορικὰ διελόντες ἀπὸ τῶν ὀνομαστικῶν, πέντε ἀπεφήναντο τὰ πρῶτα μέρη. ἕτεροι δὲ καὶ τὰς ἀντωνυμίας ἀποζεύξαντες ἀπὸ τῶν ὀνομάτων, ἕκτον στοι-
D χεῖον τοῦτο ἐποίησαν· οἱ δὲ καὶ ἐπιρρήματα διεῖλον ἀπὸ τῶν ῥημάτων, καὶ τὰς προθέσεις ἀπὸ τῶν συνδέσμων, καὶ τὰς μετοχὰς ἀπὸ προσηγορικῶν· οἱ δὲ καὶ ἄλλας τινὰς εἰσάγοντες τομὰς, πολλὰ τὰ πρῶτα μόρια τῆς λέξεως ἐποίησαν. *Hæc verò Theodectes & Ariſtoteles, & qui eorum temporibus philoſophabantur, ad ternarium reduxere: nomina, verba, & conjunctiones, quæ primas orationis partes ſtatuere. Qui verò poſtea ſequuti, ac præcipuè Stoicæ ſectæ principes, articulos à conjunctionibus ſeparando, ad quaternarium uſque proceſſerunt. Recentiores autem, ſejungendo appellativa à nominibus ipſis, quinque primas eſſe partes oſtendebant. Aliqui verò, & pronomina disjungendo à nominibus, ſextum fecere elementum. Alii item & adverbia diviſere à verbis, & præpoſitiones à conjunctionibus, & participia à*
E *nominibus appellativis. Aliqui, & alias inducendo ſectiones, multas fecere vocum partes.* Etiam Priſcianus Stoicos dicit partes orationis quinque ſtatuiſſe: *Partes orationis ſunt ſecundùm Dialecticos duæ, Nomen & Verbum: quia hæ ſolæ etiam per ſe conjunctæ plenam faciunt orationem: alias autem partes Syncategoremata, hoc eſt,* Conſignificantia, *appellabant. Secundum Stoicos verò, quinque ſunt ejus partes; Nomen, Appellatio, Verbum, Pronomen ſive Articulus, Conjunctio. Nam Participium connumerantes Verbis,* Participiale Verbum *vocabant, vel* Caſuale: *nec non etiam Adverbia Nominibus vel Verbis connumerabant, & quaſi Adjectiva Verborum ea nominabant: Articulis autem Pronomina connumerantes* finitos Articulos *appellabant: ipſos autem Articulos, quibus nos caremus,* Infinitos Articulos *dice-*
F *bant: vel, ut alii dicunt, Articulos connumerabant pro Nominibus, &* Articularia *eos* Pronomina *vocabant; in quo illos adhuc ſequimur Latini, quamvis integros in noſtra non invenimus Lingua. Præpoſitionem quoque Stoici Conjunctioni copulantes,* Præpoſitivam Conjunctionem *vocabant. Quidam autem novem dicebant eſſe partes orationis, Apellationem addentes, ſeparatam à Nominibus. Alii decem etiam, Infinitata Verba ſeorſum partem ponentes. Alii undecim, quia pronomina, quæ non poſſunt adjungi Articulis, per ſe numerabant. His alii addebant etiam Vocabulum, & Interjectionem apud Græcos, quam nos adhuc ſervamus. Apud Latinos verò Articulum addebant, quem purum per ſe apud eos non inveniri docuimus.* Locus eſt in libro II. Notandum autem hoc

loco

loco Priſcianum Dialecticos à Stoicis alios facere. Confer quæ diximus ſuprà ad Euclidem. Sed pro *Dialecticos* legendum fortè *Platonicos*: fuit enim Platonis opinio, duas tantùm orationis eſſe partes, nomen & verbum: qua de re videndus omnino Plutarchus in Quæſtionibus Platon. quæſtione IX. & Apuleius in lib. περὶ ἑρμηνείας. Niſi potiùs Peripateticos intellexit: nam & Ariſtoteles principes partes orationis duas tantùm eſſe ponuntiavit. Varro lib. VII. de L.L. *Ariſtoteles duas partes orationis eſſe dicit; Vocabula & Verba: ut homo & equus: & legit & currit.* Quare de his ſolis egit in libro de Interpretatione; quamvis in libro de Poëtica quatuor orationis partes fecerit; Nomen, Verbum, Conjunctionem & Articulum. Mirum autem hoc loco à Diogene mentionem nullam fieri adverbii, quod πανδέκτην Stoici vocabant. Auctor Cariſius Soſipater lib. II. Inſtit. Grammat. *Qui eam orationis partem Adverbii totam eſſe voluerunt: quorum ſi quis defenſionem ineat: tamen quòd idcirco πανδέκτης à Stoicis, ea pars orationis habeatur, eodem illo ſummoveri reſpiciet, unde confidit: nam cùm πανδέκτης jure dicatur, cur non alligat conſortium ſui?* Et deinde: *Abſurdum utique, nec ſocium iſti πανδέκτῃ, dignumque quòd Interjectionis propria vis & poteſtas agnoſcat,* &c. *Cùm Adverbium Stoici, ut aliàs diximus,* pandecten *vocent: nam omnia in ſe capit, quaſi collata per ſaturam, conceſſâ ſibi rerum variâ poteſtate.* Præter Dionyſium Halicar. meminit Adverbii etiam Quintilianus inter partes orationis quas Stoici ſtatuere. Locus eſt lib. I. cap. 4. quem, quia inſignis eſt, & maximè ad Laërtii locum, quem illuſtrandum ſuſcepimus, facit, non gravabor adponere: *Veteres,* inquit, *quorum fuerunt Ariſtoteles quoque, atque Theodectes, Verba modò, & Nomina, & Conjunctiones tradiderunt: videlicet, quòd in Verbis vim ſermonis, in Nominibus materiam (quia alterum eſt, quod loquimur, alterum, de quo loquimur) in Conjunctionibus autem complexum eorum eſſe judicaverunt: quas* Conjunctiones *à pleriſque dici ſcio; ſed hæc videtur ex* συνδέσμῳ *magis propria tranſlatio. Paullatim à Philoſophis, ac maximè Stoicis, auctus eſt numerus: ac primùm Conjunctionibus Articuli adjecti; pòſt Præpoſitiones: Nominibus Appellatio; deinde Pronomen; deinde miſtum Verbo Participium: ipſis Verbis Adverbia. Noſter ſermo articulos non deſiderat; ideoque in alias partes orationis ſparguntur. Sed accedit ſuperioribus Interjectio. Alii tamen ex idoneis dumtaxat Auctoribus octo partes ſequuti ſunt: ut Ariſtarchus, & ætate noſtra Palæmo, qui vocabulum, ſive Appellationem, Nomini ſubjecerunt, tamquam ſpecies ejus. At ii, qui aliud Nomen, aliud Vocabulum faciunt, novem. Nihilominus fuerunt, qui ipſum adhuc Vocabulum ab Appellatione diducerent, ut eſſet Vocabulum, corpus viſu tactuque manifeſtum;* domus, lectus: *Appellatio, cui vel alterum deeſt, vel utrumque;* ventus, cœlum, Deus, virtus. *Adjiciebant & Aſſervationem, ut* heu: *& Adtractionem, ut* faſceatim: *quæ nihil non approbantur.*

ὄνομα, προσηγορία] Id eſt, *Nomen, appellatio. Nomina propria* & *appellativa* Latini ſimiliter appellant. Quintilianus I. 4. etiam *appellationis* voce uſus eſt: Vocabulum, *an* appellatio *dicenda ſit* προσηγορία, *& ſubjicienda nomini, necne, quia parvi refert, liberum opinaturis relinquo.*

Pag. 178. Ἑλληνισμός] Etiam Rhetores Græci inter partes Oratoriæ facultatis ἑλληνισμὸν primum ponunt: ſed recentiores, ſi credimus Tzetzæ. Ita enim ille Hiſt. Chiliad. XI. 369.

> Αἱ ἀρεταὶ δὲ τέσσαρές εἰσι διηγημάτων,
> Σαφὲς, μεγαλοπρέπεια, σύντομον, πιθανόν τε.
> Ἑλληνισμὸν οἱ νέοι δὲ φάσκουσι τῶν Ῥητόρων,
> Οὐχὶ μεγαλοπρέπειαν, κατὰ τοὺς πρὶν Ῥητόρων.

συντομία δέ ἐστι, λέξις αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα, &c. *Integram brevitatem* eleganter Fabius appellavit.

ἐκπεφευγυῖα τὸν ἰδιωτισμόν] Petronius Arbiter: *Effugiendum eſt ab omni verborum, ut ita dicam, vilitate, & ſumendæ voces à plebe ſummotæ: ut fiat,*

> *Odi profanum vulgus, & arceo.*

ὁ δὲ βαρβαρισμὸς, ἐκ τῶν κακιῶν λέξις ἐστὶ παρὰ τὸ ἔθος τῶν εὐδαιμονούντων Ἑλλήνων] Voſſius lib. & cap. I. de Vitiis ſermonis legit εὐδοκιμούντων, hoc eſt, *probatorum.* Quam lectionem confirmat Suidas: in βαρβαρίζει. ἔστι δὲ, inquit, βαρβαρισμὸς, ἐκ τῶν κακιῶν λέξις παρὰ τὸ ἔθος τῶν εὐδοκιμούντων: quæ ſunt ipſiſſima verba Laërtii. Sed idem Suidas in σολοικισμὸς, ubi eadem Laërtii verba refert, τὸ εὐδαιμονούντων agnoſcit. Ad quem locum, ut hoc obiter dicam, malè λέξεως pro λέξις Notator reponebat. Εὐδαιμονοῦντες ſunt οἱ χαρίεντες: quare εὐδαιμονούντων rectum eſt. Ceterùm, ut etiam hoc obiter dicam, id vocabulum, quod dicitur vulgò *barbariſmus*, qui ante

A Auguſti Imp. ætatem purè atque integrè loquuti ſunt, non uſurpavere. Id vitium ſermonis non barbarum eſſe, ſed ruſticum, & cum eo vitio loquentes, ruſticè loqui dictitabant. auctor Gellius XII. 6. qui & V. 20. apud Græcorum idoneos βαρβαρισμὸν non inveniri ait, ſed βάρβαρον.

σολοικισμὸς δέ ἐστι, λόγος ἀκαταλλήλως συντεταγμένος] Plenius apud Suidam dicto loco: σολοικισμὸς δέ ἐστι, λόγος ἀκαταλλήλως συντεταγμένος· ὡς τὸ, Ἐγὼ περιπατοῦντος ὁ τοῖχος ἔπεσεν. Apollonius Dyſcolus lib. I. περὶ συντάξεως cap. 2. ἐπειδὰν τὰ μὴ δέοντα τῶν λέξεων συναφθῇ, τὸ τοιοῦτον καλοῦμεν σολοικισμὸν, ὡς τῶν στοιχείων τοῦ λόγου ἀκαταλλήλως συνελθόντων κακία, ἐστὶν ὁ βαρβαρισμός· ἐπιπλοκῆς δὲ λέξεων ἀκαταλλήλων, B ὁ σολοικισμός. Solœciſmum Sinnius Capito apud Gellium ita definiebat: *Solœciſmus eſt impar & inconveniens compoſitura partium orationis.* Inde *imparilitas* appellatur à vetuſtioribus Latinis, teſte eodem Gellio ibidem; qui σολοικὸν dixiſſe Græcorum idoneos ait, non σολοικισμόν; quique *ſolœciſmum* in Græca aut Latina Lingua probè dici negat.

ποίημα δέ ἐστιν, &c. λέξις ἔμμετρος ἢ εὔρυθμος μετὰ σκευῆς τὸ λογοειδὲς ἐκβεβηκυῖα] Codex Regius ἔρρυθμος μετὰ σκευῆς. Legendum omnino ἔνρυθμος μετὰ σκευῆς, τὸ λογοειδὲς ἐκβεβηκυῖα.

ποίησις δέ ἐστι σημαντικὸν ποίημα μίμησιν περιέχον θείων καὶ ἀνθρωπείων] Aliis ποίησις dicitur λόγος ἔμμετρος, μύθοις περιέχων.

C ὅρος δέ ἐστιν (ὥς φησιν Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὅρων) λόγος κατὰ ἀνάλυσιν ἀπαρτιζόντως ἐκφερόμενος· ἢ (ὡς Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ ὅρων) ἡ ἀπόδοσις. ὑπογραφὴ δὲ, &c.] Reſpexit hunc locum Suidas in Voce ὅρος: ὅρος ἐστὶ λόγος κατὰ ἀνάλυσιν ἀπαρτιζόντως ἐκφερόμενος· ἢ ἡ ἀπόδοσις. ὑπογραφὴ δέ ἐστι λόγος τυπωδῶς εἰσάγων εἰς τὰ πράγματα. ἢ ὅρος ἁπλούστερον τὴν τοῦ ὅρου δύναμιν προσενηνεγμένος. διαφέρει δὲ ὅρος ἀποδείξεως. Sed ubi legendum videtur ἢ ὅρος ἁπλούστερον, τὸ τοῦ ὅρου δύναμιν προενηνεγμένον. Non abs re forſan fuerit hîc obſervare Definitionum amantiſſimos fuiſſe Stoicos. Auctor τῶν φιλοσοφουμένων ἀνεκδότων, quæ Origeni tribuuntur: Στωϊκοὶ καὶ αὐτοὶ μὲν ἀπὸ συλλογιστικώτερον τὴν φιλοσοφίαν ηὔξησαν, καὶ σχεδὸν ὅροις περιέλαβον. Laërtius noſter infrà in Pythagora: τοῦτον ὁ Φαβωρῖνός φησιν ὅροις D χρήσασθαι διὰ τῆς μαθηματικῆς ὕλης, ἐπὶ πλέον δὲ Σωκράτην καὶ τοὺς ἐκείνῳ πλησιάσαντας· καὶ ταῦτα Ἀριστοτέλην καὶ τοὺς Στωϊκούς. Id autem vel ex illa congerie Definitionum, quas in hac Zenonis Vita profert Laërtius, manifeſtò apparet. In definiendis rebus multam quoque Plato operam poſuit: immo nimiam; nam, quòd omnia definire voluiſſet, à Theopompo Rhetore accuſabatur, ut eſt apud Arrianum in Diſſertationibus Epicteti lib. II. cap. 17. Primum autem ad Definitiones mentem applicaſſe Socratem auctor eſt Ariſtoteles lib. I. Metaphyſ. cap. 6. & lib. XIII. cap. 4. Ceterum pro eo quod hîc legitur Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ὅρων, ſcriptum eſt in Palat. Codice Περὶ λόγων, ſanè, quàm vitioſe.

E γένος δέ ἐστι πλειόνων καὶ ἀναφερέτων ἐννοημάτων σύλληψις, &c.] ἀναφερέτων conſtanter legitur in omnibus editis & manu ſcriptis Codicibus: quam vocem alibi non memini me legere; neque Græcam eſſe arbitror. Malim igitur ἀναφερομένων. Legi poſſet & διαφερόντων. Ita apud Porphyrium in Iſagoge: γένος εἶναι λέγοντες τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἴδει, &c. De genere & γενικωτάτῳ, deque ſpecie & εἰδικωτάτῳ idem Porphyrius ibidem.

ὡς ὁ Κρῖνις] Cave quid mutes. Κρῖνις nomen eſt proprium. Ceterùm de illo Crinide Philoſopho Stoico meminit Arrianus Diſſert. Epicteti lib. III. cap. 2. ἄπελθε νῦν, καὶ ἀναγίνωσκε Ἀρχέδημον. εἶτα μῦς ἂν καταπέσῃ καὶ ψοφήσῃ, ἀπέθανες· τοιοῦτος γάρ σε μένει θάνατος, οἷος καὶ F τόν τινά ποτ' ἐκεῖνον τὸν Κρῖνιν. καὶ ἐκεῖνος μέγα ἐφρόνει, ὅτι ἐνόει Ἀρχέδημον. τάλας, οὐ θέλεις ἀφεῖναι ταῦτα τὰ μηδὲν πρός σε; *Abi nunc, & lege Archedemum. Deinde ſi mus deciderit, excitato ſtrepitu, mortuus es. Talis enim te mors manet, qualis, quem tamdem? Crinidem illum ſcilicet. Atque multum is ſibi tribuebat, quòd Archedemum intelligeret. Miſer, non vis iſta quæ ad te nihil attinent, miſſa facere?* Meminit & Suidas Crinidis cujuſdam, ſacerdotis Apollinis. Is eſt de quo Pſeudo-Didymus ad Iliad. I. 39. ἐν Χρύσῃ, πόλει τῆς Μυσίας, Κρῖνις τις ἱερεὺς ἦν τοῦ κεῖθι Ἀπόλλωνος.

ἀμφιβολία δέ ἐστι λέξις δύο ἢ καὶ πλείονα πράγματα σημαίνουσα, &c.] Ad verbum Sextus Empiricus Pyrrh. Hypoth. lib. II. cap. 23. εἰ γὰρ ἡ ἀμφιβολία λέξις ἐστὶ,

ἐςὶ, δύο καὶ πλείω σημαίνουσα, &c.

Pag. 179. οἷον, Αὐλητρὶς πέπτωκε, &c.] Quod exemplum profert & Fabius VII.9. ubi de Amphibolia agit: *Inde αὐλητρὶς illa vulgata, cùm quæritur, utrum aula quæ ter ceciderit, an Tibicina, ſi ceciderit, debeat publicari.* Profert & Theon Sophiſta in Progymnaſmatis: ἀσαφῆ δὲ τὴν ἑρμηνείαν ποιεῖ καὶ ἡ λεγομένη ἀμφιβολία πρὸς τῶν Διαλεκτικῶν, παρὰ τὴν κοινὴν τοῦ ἀδιαιρέτου τε καὶ διῃρημένου. ὡς ἐν τῷ, Αὐλητρὶς πεσοῦσα, δημοσία ἔστω. ἓν μὲν γάρ τί ἐςι τοῦθ' ἓν καὶ ἀδιαίρετον, αὐλητρὶς ἔσω πεσοῦσα, δημοσία· ἕτερον δὲ τὸ διῃρημένον, αὐλὴ τρὶς παῖς οὖσα, ἔσω δημοσία. Meminerint autem Legentes aliam amphiboliæ rationem à Theone adduci, ab ea quam Fabius & Diogenes adducunt: hi enim amphiboliam eſſe aiunt in Αὐλητρὶς, quod *Tibicinam*; & in αὐλὴ τρὶς, quod *aulam* & *ter* ſignificat: ille verò amphiboliam eſſe ait in voce πεσοῦσα, quæ *cadentem* ſignificat, & in παῖς οὖσα, id eſt, *quæ puella eſt*. Unde & obiter obſervare licet, etiam temporibus Theonis αι & ε eumdem ſonum habuiſſe. Ceterùm Laërtii locum exſcripſit Suidas in αὐλητρὶς πέπτωκεν: αὐλητρὶς πέπτωκεν. ἀμφιβολία λέξεως, δύο ἢ καὶ πλείονα πράγματα σημαίνουσα λεκτικῶς καὶ κυρίως. δηλοῦται γὰρ δι' αὐτῆς ὅτι καὶ οἰκία τρὶς πέπτωκε. καὶ ὅτι ἡ κιθαρῳδὸς ἡ αὐλοῦσα. καὶ ἔστιν ἐν τῷ Αμφιβολία. Et in ἀμφιβολία: ἀμφιβολία. λέξις δύο ἢ καὶ πλείονα πράγματα σημαίνουσα λεκτικῶς καὶ κυρίως· ὥσθ' ἅμα πλείονα ἐκδέξασθαι κατὰ τὴν αὐτὴν λέξιν. οἷον, αὐλητρὶς πέπτωκε. δηλοῦται γὰρ δι' αὐτῆς, καὶ ὅτι ἡ οἰκία τρὶς πέπτωκε, καὶ ὅτι ἡ κιθαρῳδὸς ἡ αὐλοῦσα. Ex quibus poſtremis verbis ἐκδέξασθαι pro ἐκλέξασθαι, quod hîc apud Laërtium legitur, veriſſimè Caſaubonus emendabat.

Διαλεκτικὴ δέ ἐστιν, ὥς φησι Ποσειδώνιος, ἐπιστήμη ἀληθῶν καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέρων] Sextus Empiricus πρὸς Μαθηματικοὺς pag. 469. ubi de Stoicis: καὶ αὐτοὶ δὲ τὴν Διαλεκτικὴν ἔφασαν, ἐπιστήμην ἀληθῶν τε καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέρων.

φασὶ δὲ τὸ λεκτὸν εἶναι τὸ κατὰ φαντασίαν λογικὴν ὑφιστάμενον, &c.] Ad verbum Sextus Empiricus adverſus Mathemat. lib. II. pag. 232. ἠξίουν οἱ Στωϊκοὶ κοινῶς ἐν λεκτῷ τὸ ἀληθὲς εἶναι καὶ τὸ ψεῦδος· λεκτὸν δὲ ὑπάρχειν φασὶ τὸ κατὰ λογικὴν φαντασίαν ὑφιστάμενον. λογικὴν δὲ εἶναι φαντασίαν, καθ' ἣν τὸ φαντασθὲν ἐςι λόγῳ παραστῆσαι. τῶν δὲ λεκτῶν, τὰ μὲν ἐλλιπῆ καλοῦσι τὰ δὲ, αὐτοτελῆ, &c. Laërtii locum protulit Suidas in Voce κατηγόρημα. Suidæ verba in proximè ſequenti Obſervatione proferemus.

ἔςι δὲ κατηγόρημα, τὸ κατά τινος ἀγορευόμενον, &c.] Suidas dicto loco: κατηγόρημά ἐςι τὰ κατά τινος ἀγορευόμενον, ἢ πρᾶγμα συντακτικὸν περί τινος, ἤ τινων. ἐν γὰρ τῷ περὶ πραγμάτων καὶ σημαινομένων τόπῳ, τέτακται ὁ περὶ λεκτῶν αὐτοτελῶν ἀξιωμάτων καὶ συλλογισμῶν. καὶ ὁ περὶ ἐλλιπῶν κατηγορημάτων καὶ ὀρθῶν. λεκτὸν δὲ φασι τὸ κατὰ φαντασίαν λογικὴν ὑφιστάμενον. τῶν δὲ λεκτῶν τὰ μὲν, εἰσὶν ἐλλιπῆ, οἷον ΓΡΑ'ΦΕΙ. ζητοῦμεν γὰρ ΤΙ'Σ. τὰ δὲ αὐτοτελῆ καὶ ἀπηρτισμένην ἔχοντα τὴν διάνοιαν, οἷον ΓΡΑ'ΦΕΙ 'Ο ΣΩΚΡΑ'ΤΗΣ. ἐν μὲν τοῖς ἐλλιπέσι τέτακται τὰ κατηγορήματα· ἐν δὲ τοῖς αὐτοτελέσι τὰ ἀξιώματα, καὶ οἱ συλλογισμοὶ, καὶ τὰ ἐρωτήματα, καὶ τὰ πύσματα.

τῶν δὲ κατηγορημάτων τὰ μέν ἐστι συμβάματα, &c.] Locus mutilus. Supplere conatur Aldobrandinus, quem vide. Adde Suidam in σύμβαμα: συμβαμα. κατὰ Γραμματικοὺς πρότασις ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος, αὐτοτελῆ διάνοιαν ἀπαρτίζουσα· οἷον, Ιωάννης περιπατεῖ. παρασύμβαμα δὲ, πρότασις ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος, οὐκ αὐτοτελῆ διάνοιαν ἀπαρτίζουσα· οἷον, Ιωάννῃ μέλει· φήσας γὰρ, Ιωάννης περιπατεῖ, οὐδενὸς ἄλλου ἔχρῃζε. εἰπὼν δὲ Ιωάννῃ μέλει, περί τινος παρέλειψεν εἰπεῖν. Et Priſcianum lib. XVIII. *Sciendum, quòd has quidem conſtructiones, quæ per nominativum abſolvuntur, Stoici* ἀξιώματα *vel* συμβάματα, *id eſt*, dignitates, *vel* congruitates *vocabant: ut* Ego Priſcianus ſcribo, Apollonius ambulat, Cato philoſophatur. *Illas verò quibus tranſitiones ab alia ad aliam fiunt perſonam, in quibus neceſſe eſt cum nominativo etiam obliquum aliquem caſum proferri*, παρασυμβάματα *dicebant, hoc eſt*, minûs quàm congruitates: *ut* Cicero patriam ſervat. *Quando verò ex duobus obliquis conſtructio fit*, ἀσυμβάματα, *id eſt*, incongruitates, *dicebant: ut*, Placet mihi venire ad te; *ſive nominibus ipſis tantùm, ſive verbis hoc exigentibus.* Etiam Apollonius lib. I. περὶ συντάξεως cap. 8. ἅπαξ γὰρ ἐκεῖνό ἐστι διαλαβεῖν, ὡς πᾶν ἀπαρέμφατον ὄνομά ἐστι ῥηματικόν· εἴγε καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς αὐτὸ μὲν καλοῦσι ῥῆμα· τὸ δὲ, περιπατεῖ ἢ γράφει, κατηγόρημα ἢ σύμβαμα, &c. Et lib.

A III. cap. 32. μεταμέλει γὰρ Σωκράτει, καὶ ἔτι μέλει τῆς ὀρθῆς οὐ συνούσης· διὸ καὶ παρασυμβάματα αὐτὰ ἐκάλεσαν οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, τῶν ἄλλων ῥημάτων κατὰ τὰς συμβαινούσας διαθέσεις παρ' αὐτοῖς συμβαμάτων προσαγορευομένων, ἢ καὶ ἔτι κατηγορημάτων· καὶ τὸ μὲν ἀπαρτίζον τὴν διάνοιαν, παρασύμβαμα. λέγω τὸ, μέλει Σωκράτει· τὸ δὲ ἐλλεῖπον, ἤτοι παρασύμβαμα· λέγω δὴ τὸ, μέλει καὶ μεταμέλει.

αὐτοπεπονθότα δέ ἐςιν ἐν τοῖς ὑπτίοις, ἀνύπτια ὄντα· ἐνεργήματα δέ ἐςιν, οἷον Κείρεται· ἐμπεριέχει γὰρ ἑαυτὸν ὁ κειρόμενος] ἀντιπεπονθότα habent ceteri Editi, omneſque manu exarati Codices. Aldobrandinus tamen, quem vide, αὐτοπεπονθότα de ſuo auſus eſt reponere. Revocanda

B omnino vetus lectio. Similiter apud Philonem Judæum in libro de Caino: ὥσπερ γὰρ τὸ κείρεσθαι διπλόν· τὸ μὲν, ὡς ἀντιπεπονθὸς, κατὰ ἀντέρεισιν· τὸ δὲ, ὡς ὑπεῖκον καθ' ὑπόπτωσιν. πρόβατον μὲν γὰρ, ἢ δέρμα, ἢ τὸ λεγόμενον κώδιον, οὐδὲν ἐνεργοῦν ἐξ αὑτοῦ, πάσχον δὲ μόνον ὑφ' ἑτέρου, κείρεται. ὁ δ' ἄνθρωπος συνδρῶν, καὶ σχηματίζων, καὶ ἐπιτήδειον παρέχων ἑαυτὸν, ἀνακιρνᾷ τῷ πάσχειν τὸ ποιεῖν. Et apud Originem lib. VI. contra Celſum, ubi de voce πείθεσθαι: τὸ πείθεσθαι, ὡσπερεὶ τῶν καλουμένων ἀντιπεπονθότων, ἐςὶν ἀνάλογον τῷ κείρεσθαι ἄνθρωπον, ἐνεργοῦντα τὸ παρέχειν ἑαυτὸν τῷ κείροντι. Ita interpungendus hic locus, quem non cepit Interpres. Mirè autem ad Laërtium noſtrum facit, apud quem ex Origene legendum ἐμπαρέχει γὰρ ἑαυτὸν ὁ κειρόμενος.

C ἀξίωμα δέ ἐςιν, ὅ ἐςιν ἀληθὲς ἢ ψεῦδος, ἢ πρᾶγμα αὐτοτελὲς, ἀπόφαντον ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, &c.] Antequam axiomatis definitionem illam utramque explicemus, pauca de voce ipſa præmittenda ſunt. Diverſis Scriptoribus diverſa ſignificat. Ariſtoteli quidem lib. I. de Demonſtratione cap. 2. & 8. ἀξίωμα eſt principium certum & notum, quod à quovis homine ſine ullo admonitore intelligitur: qualia ſunt communia illa principia diſciplinarum, quæ à Græcis vocantur κοιναὶ ἔννοιαι, id eſt, *communes notiones*. Verbi gratia: *De omni re eſt vera affirmatio aut negatio: Totum eſt ſua parte majus: Si ab æqualibus æqualia auferantur, quæ relinquuntur ſunt æqualia*, & alia ejuſdem generis. Quod rectè monuit Joannes Baptiſta Monlorius, Vir ſanè doctiſſimus, in Paraphraſi & Scholiis ad Priora Analytica Ariſtotelis: &

D quod ante eum monuerat Proclus in Commentario II. & III. ad Euclidem. Verba Ariſtotelis dicto capite 2. hæc ſunt: ἣν δ' ἀνάγκη ἔχειν (ſupple πρότασιν) τὸν ὁτιοῦν μαθησόμενον, ἀξίωμα. ἔςι γὰρ ἔνια τοιαῦτα, ἃ οἴκοθεν ὁ μανθάνων προβάλλεται καθ' ἑκάστην ἐπιστήμην. τοῦτο γὰρ μάλιςα ἐπὶ τοῖς τοιούτοις εἰώθαμεν λέγειν ὄνομα. Appellantur autem hujuſcemodi principia ἀξιώματα, hoc eſt, *dignitates*, quia maximè digna ſunt, ut ait Themiſtius, quibus potiſſimùm credatur, & quæ principem obtineant locum. Vel, ut ait Proclus III. Commentario in Euclidem, quòd omnes ita ſe habere exiſtiment, & dignentur, ut de ipſis dubitet nemo. Quod rectè quoque monuit idem Monlorius ibidem. Stoicis autem Philoſophis ἀξίωμα ſignificat omnem enuntiationem, tam probabilem, quàm neceſ-

E ſariam; ut idem ſit ἀξίωμα quod πρότασις & ἀπόφασις. Proclus in II. ad Euclidem, ubi de differentia inter ὑποθέσεις, αἰτήματα & ἀξιώματα ex mente Ariſtotelis: πολλάκις δὲ καὶ ταῦτα πάντα καλοῦσιν ὑποθέσεις. ὥσπερ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς ἀξίωμα πᾶσαν ἀπόφασιν ἁπλῆν· ὥςε κατὰ μὲν τούτους καὶ αἱ ὑποθέσεις, ἀξιώματα. Ammonius in proœmio ad librum Ariſtotelis περὶ ἑρμηνείας: τὸν δὲ ἀποφαντικὸν λόγον ἀξίωμα καλοῦσιν οἱ Στωϊκοί. Atque hoc ſanè modo ἀξίωμα ſemper accipit Cicero, Stoicos ſequutus. Eadem notione utitur & Plutarchus in Quæſtionibus Platonicis, quæſtione VII. & ultimâ. Varro aliàs *profatum*, aliàs *proloquium* dixit, teſte Gellio XVI. 8. Cicero Tuſcul. I. *pronuntiatum* appellavit: quo ille tamen vocabulo tantiſper uti ſe atteſtatus eſt, quoad melius inveniat. *An tu*, inquit,

F *Dialecticis ne imbutus quidem es? In primis enim hoc traditur, Omne pronuntiatum (ſic enim mihi in præſentia occurrit, ut appellarem* ἀξίωμα: *utar poſt alio, ſi invenero melius*, &c.) In Lucullo *effatum* vocat; in libro de Fato *enuntiationem*. Dicitur autem hoc ſenſu ἀξίωμα ἀπὸ τοῦ ἀξιοῦσθαι, ἢ ἀθετεῖσθαι, ut hoc loco ait Laërtius; quòd probetur, vel improbetur. Proclus dicto loco innuere videtur Stoicos primùm uſurpaſſe hoc verbum pro omni oratione enuntiante, cùm Ariſtoteles illud propriè acceperit pro principio notiſſimo & indemonſtrabili. Verùm, ut rectè Monlorius obſervabat, etiam ante Stoicos Ariſtoteles ea voce uſus fuerat pro quavis enuntiatione: ut VIII. Topic. cùm ait, χρήσιμον δὲ καὶ τὸ μὴ συνεχῆ τὰ ἀξιώματα λαμβάνειν, ἐξ ὧν οἱ συλλογισμοί. Id eſt, *confert autem non accipere continua ipſa pronuntiata, ex*

quibus

quibus constant Syllogiſmi. Ubi nomine ἀξιώματος, quæcumque pronuntiata intelliguntur, quibus utitur Dialecticus: ut rectè Alexander Aphrodiſæus obſervavit. Idem Ariſtoteles eodem libro cap. 2. multò apertiùs: ὅταν δὲ ᾖ πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν πρότασιν, μεῖζον ἔργον διαλεγῆναι, ἢ τὴν θέσιν, διαπορήσειεν ἄν τις πότερον θετέον τὰ τοιαῦτα ἢ οὔ. *Cùm autem difficilius fuerit in axioma & propoſitionem diſputare, quàm in Quæſtionem propoſitam, dubitaverit aliquis, num hujuſmodi ponenda ſit necne.* Ad quem præfatus Alexander itidem obſervabat, dixiſſe Ariſtotelem ἀξίωμα καὶ πρότασιν, quia unum & idem ſunt. Etiam Ariſtoteles alibi vocem ἀξιοῦν, ἀντὶ τοῦ προτείνειν, hoc eſt, *pronuntiare*, uſurpavit, ut videre eſt apud toties nominatum Monlorium. Ut autem Ariſtoteles ἀξίωμα pro *effato*, quemadmodum Stoici, uſurpavit; etiam Stoici ea voce, quemadmodum Ariſtoteles, pro *principio evidenti*, & *ſecundùm communes notiones vero*, uſi ſunt, teſte Simplicio ad Epict. Enchiridion cap. 58. ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν, ἢ νύξ ἐστιν, ὡς ἀξίωμα· τουτέστιν, ὡς ἐναργῶς καὶ κατὰ τὰς κοινὰς ἐννοίας ἀληθὲς παραλαμβάνεται· ταῦτα γὰρ ἀξιώματα ἐκάλουν οἱ Στωϊκοί. Fides ſit penes auctorem. Venio de definitiones axiomatis. ἀξίωμα δέ ἐστιν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἢ ψεῦδος, inquit noſter ex mente Stoicorum. Similiter apud Ciceronem Tuſculanarum Quæſt. dicto loco: *id ergo eſt pronuntiatum, quod aut verum, aut falſum eſſe dicitur.* Addit Laërtius alteram axiomatis definitionem: πρᾶγμα αὐτοτελὲς, ἀπόφαντον ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ. Eamdem profert Gellius dicto capite 8. libri XVI. *Commentarium de Proloquiis L. Ælii, docti hominis, qui magiſter Varronis fuit, ſtudioſè quæſivimus: eumque in Pacis Bibliotheca repertum legimus. Sed in eo nihil edocenter, neque ad inſtituendum explanatè ſcriptum eſt: feciſſeque videtur eum librum Ælius ſui magis admonendi, quàm aliorum docendi gratiâ. Redimus igitur neceſſariò ad Græcos libros, ex quibus accipimus ἀξίωμα eſſe his verbis:* λεκτὸν αὐτοτελὲς, ἀπόφαντον ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ. *Hoc ego ſuperſedi vertere, quia novis & inconditis vocibus utendum fuit; quas pati aures per inſolentiam vix poſſent.* Etiam Sextus Empiricus Hypotheſeon lib. II. cap. XI. καὶ τὸ μὲν ἀξίωμά φασιν εἶναι (loquitur de Stoicis) λεκτὸν αὐτοτελὲς, ἀπόφαντον ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ. Ceterùm hunc Laërtii locum exſcripſit more ſuo Suidas in Voce ἀξίωμα: Τοῦτο, inquit, ἐκ κατηγορήματος ὀρθοῦ ἢ πλαγίου ἔχει τὴν γένεσιν· ἀξίωμα δέ ἐστιν ἤτοι ἀληθὲς, ἢ ψευδές· (Corrige ex Laërtio, ἀξίωμα δέ ἐστιν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς, ἢ ψευδὲς) ἢ πρᾶγμα αὐτοτελὲς, ἀπόφαντον ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, ἢ κατάφαντον. οἷον, Ἡμέρα ἐστί· Δίων περιπατεῖ· ὠνόμασται δὲ ἀξίωμα παρὰ φιλοσόφοις ἀπὸ τοῦ ἀξιοῦσθαι ἢ ἀθετεῖσθαι· ὁ γὰρ λέγων, Ἡμέρα ἐστὶν, ἀξιοῦν δοκεῖ τὸ Ἡμέραν εἶναι. οὔσης μὲν οὖν ἡμέρας, ἀληθὲς γίνεται τὸ προκείμενον ἀξίωμα. μὴ οὔσης δὲ, ψεῦδος. Ex quibus verbis hoc loco apud Laërtium Caſaubonus legendum exiſtimabat, ἢ πρᾶγμα αὐτοτελὲς, ἀπόφαντον ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, ἢ κατάφαντον, ὡς ὁ Χρύσιππός φησιν ἐν τοῖς Διαλεκτικοῖς ὅροις.

διαφέρει δὲ ἀξίωμα, καὶ ἐρώτημα, καὶ πύσμα, προσακτικὸν, καὶ προσαγορευτικὸν] Habent ceteræ Editiones, itemque MS. Regius & Farneſianus, προσακτικὸν, καὶ ὁρκικὸν, καὶ ἀρατικὸν, καὶ ὑποθετικὸν, καὶ προσαγορευτικόν· niſi quod in Editione Baſileenſi eſt ὁρμικὸν, & in Codice Farneſiano, teſte Aldobrandino, ὁρικόν. Etiam Florentinus & Palat. προσακτικὸν, καὶ ὁρικὸν, καὶ ἀρατικὸν, καὶ προσαγορευτικόν. At Suidas in ἀξίωμα: διαφέρει δὲ ἀξίωμα, καὶ ἐρώτημα, καὶ πύσμα. ἔστι γὰρ προστακτικὸν, ὁρκικὸν, ἀρατικὸν, ὑποθετικὸν, προσαγορευτικόν. Laërtius in ſequentibus neque ὁρκικοῦ, (ita enim legendum, non ὁρμικοῦ, aut ὁρικοῦ) neque ἀρατικοῦ, neque ὑποθετικοῦ definitiones affert, ſed ſolùm ἀξιώματος, ἐρωτήματος, πύσματος, προστακτικοῦ, & προσαγορευτικοῦ. Quare veriſimili conjectura exiſtimabat Aldobrandinus has voces ὁρκικὸν, ἀρατικὸν, ὑποθετικὸν ex Ammonio, qui earum meminit in Commentario ad librum Ariſtotelis περὶ ἑρμηνείας, huc tranſlatas fuiſſe. Verba Ammonii non prætereunda exiſtimamus: καλοῦσι δὲ, inquit, οἱ Στωϊκοὶ τὸν μὲν ἀποφαντικὸν λόγον, ἀξίωμα· τὸν δὲ εὐκτικὸν, ἀρατικόν. τὸν δὲ κλητικὸν, προσαγορευτικόν· προστιθέντες τούτοις ἕτερα πέντε λόγων εἴδη, σαφῶς πρός τινα τῶν ἀπηριθμημένων ἀναφερόμενα. λέγουσι γὰρ τὸ μὲν εἶναι ὀμοτικόν· οἷον, Ἴστω νῦν τόδε γαῖα, τὸ δὲ ἐκθετικόν· οἷον Ἔστω εὐθεῖα γραμμὴ ἥδε. τὸ δὲ ὑποθετικόν· οἷον, Ὑποκείσθω τὴν γῆν κέντρον εἶναι τῆς τοῦ ἡλίου σφαίρας. τὸ δὲ ὅμοιον ἀξιώματι· οἷον, Ὡς ὡραΐζεται ἡ τύχη ἐν τοῖς βίοις, &c. πέμπτον δέ τι πρὸς τούτοις εἶναί φασι τὸ ἐπαπορητικόν· οἷον, Λαὸς πάρεστι· τί δέ ποτ' ἀγγελῶν ἄρα; Similia habes apud Philonem Judæum in libro περὶ γεωργίας: καὶ πάλιν τῶν ἀσωμάτων τὰ μὲν τέλεια· τὰ δὲ, ἀτελῆ. καὶ τῶν τελείων, τὰ μὲν ἐρωτήματα καὶ πύσματα, ἐρωτικά τε αὖ καὶ ὁρκικὰ, καὶ ὅσαι ἄλλαι τῶν κατ' εἶδος ἐν ταῖς περὶ τούτων στοιχειώσεσιν ἀναγράφονται διαφοραί. Ubi legendum monemus, καὶ πάλιν τῶν ἀξιωμάτων, &c. ἀρατικά τε αὖ καὶ ὁρκικά. Sed de toto hoc loco audiendus omnino Sextus Empiricus: ἠξίουν οἱ Στωϊκοὶ κοινῶς ἐν λεκτῷ τὸ ἀληθὲς εἶναι καὶ τὸ ψεῦδος: λεκτὸν δὲ ὑπάρχειν φασὶ τὸ κατὰ λογικὴν φαντασίαν ὑφιστάμενον. λογικὴν δὲ εἶναι φαντασίαν, καθ' ἣν τὸ φαντασθέν ἐστι λόγῳ παραστῆσαι. τῶν δὲ λεκτῶν, τὰ μὲν ἐλλιπῆ καλοῦσι, τὰ δὲ, αὐτοτελῆ· ὧν τὰ μὲν ἐλλιπῆ παρείσθω νῦν. τῶν δὲ αὐτοτελῶν πλείους εἶναί φασι. καὶ γὰρ προστακτικὰ καλοῦσί τινα, ἅπερ προστάσσοντες λέγομεν· οἷον

Δεῦρ' ἴθι, Νύμφα φίλη.

καὶ ἀποφαντικὰ, ἅπερ ἀποφαινόμενοί φαμεν, οἷον, ὁ Δίων περιπατεῖ· καὶ πύσματα, ἅπερ λέγοντες πυνθανόμεθα· οἷον, Ποῦ οἰκεῖ Δίων; Ονομάζεται δέ τινα παρ' αὐτοῖς καὶ ἀρατικὰ, ἅπερ λέγοντες ἀρώμεθα,

Ὧδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι, ὡς ὅδε οἶνος,

καὶ εὐκτικὰ, ἅπερ λέγοντες εὐχόμεθα, ὁποῖόν ἐστι;

Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Δὸς νίκην Αἴαντι, καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι.

προσαγορεύουσι δέ τινα τῶν αὐτοτελῶν καὶ ἀξιώματα, ἅπερ λέγοντες, ἤτοι ἀληθεύομεν, ἢ ψευδόμεθα. ἔστι δέ τινα καὶ πλείονα ἢ ἀξιώματα· οἷον τὸ μὲν τοιοῦτο,

Πριαμίδῃσιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος,

(Lege τοῖς Πριαμίδῃσιν ut ſtet verſus) ἀξίωμά ἐστιν· ἢ γὰρ ἀληθεύομεν λέγοντες αὐτὸ, ἢ ψευδόμεθα, &c. Notabis autem Sextum τὸ εὐκτικὸν & τὸ ἀρατικὸν diverſa facere, quæ una eademque facit Ammonius.

ἀξίωμα μὲν γάρ ἐστιν, ὃ λέγοντες, ἀποφαινόμεθα, &c.] Quæ ipſiſſima verba retulit Suidas in ἀξίωμα: ἀξίωμα μὲν γάρ ἐστιν, inquit, ὃ λέγοντες ἀποφαινόμεθα, ἢ ἀληθὲς, ἢ ψευδές. ἐρώτημα δέ ἐστι, πρᾶγμα αὐτοτελὲς μὲν ὡς καὶ τὸ ἀξίωμα, αἰτιατικὸν δὲ ἀποκρίσεως (Laërtius αἰτητικὸν) οἷον, Ἆρα γε ἡμέρα ἐστί. τοῦτο δὲ, οὔτε ἀληθές ἐστιν, οὔτε ψεῦδος· ὥστε τὸ μὲν Ἡμέρα ἐστὶν, ἀξίωμα· τὸ δὲ Ἆρά γε ἡμέρα, ἐρώτημα· πύσμα δέ ἐστι, πρᾶγμα πρὸς ὃ συμβολικῶς οὐκ ἔστιν ἀποκρίνασθαι, ὡς ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος, Ναί· ἀλλὰ εἰπεῖν, Οἰκεῖν ἐν τῷδε τῷ τόπῳ. Conſulendus autem Aldobrandinus ad hunc Laërtii locum, & proxime ſequentes.

Pag. 180. Σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐπ' Ἰνάχου ῥοάς] Aldobrandinus verſum ait eſſe ex Oedipo Tyranno: ſed ego eum ibi non reperi, neque in Oedipo Coloneo.

ὁ τὴν εἰσφοράν] Corrige ἐκφοράν.

ἔξω πίπτει τοῦ γένους τῶν ἀξιωμάτων] Sextus loco laudato vocat πλείονα ἢ ἀξιώματα, id eſt, *plus quàm axiomata.*

ἔστι δὲ καὶ ἐπαπορητικόν τι πρᾶγμα] Ammonius dicto loco: πέμπτον δέ τι πρὸς τούτοις εἶναί φασι τὸ ἐπαπορητικόν· οἷον,

Λαὸς πάρεστι, τί ποτ' ἀγγελῶν ἄρα;

ὅπερ ἐναργῶς ταὐτὸν ὂν τυγχάνει τῷ ἐρωτηματικῷ, πλὴν ὅτι προστίθησι τὴν πρότασιν τῆς ἐρωτήσεως.

Ἆρ' ἔστι συγγενές τι λύπη καὶ βίος] Verſus ex Menandri Cithariſtria. Vide Caſ. Vertit Grotius in Stobæi Excerptis,

Res ſunt cognatæ Vita & Anxietudines.

Vertere debuit,

Num ſunt cognatæ Vita & Anxietudines?

τῶν ἀξιωμάτων τὰ μὲν ἐστιν ἁπλᾶ· τὰ δ' οὐχ ἁπλᾶ, &c. Philo Judæus in libro περὶ γεωργίας: τὰ δὲ πάλιν, ἃ Διαλεκτικοῖς ἔθος ἐστὶν ὀνομάζειν ἀξιώματα. καὶ τούτων, τὰ μὲν ἁπλᾶ· τὰ δὲ, οὐχ ἁπλᾶ. καὶ τῶν οὐχ ἁπλῶν, τὰ μὲν συνημμένα· τὰ δὲ, παρασυνημμένα τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον· καὶ προσέτι διεζευγμένα, καὶ ἄλλα τοιουτότροπα, & quæ ſequuntur.

ὥς φασιν οἱ περὶ Χρύσιππον, ἢ Ἀρχέδημον, καὶ Ἀθηνόδωρον, καὶ Ἀντίπατρον, καὶ Κρῖνιν] Ita ſcriptum præferunt omnes Editiones atque Membranæ. Malim tamen καὶ Ἀρχέδημον.

ἁπλᾶ μὲν οὖν ἐστι τὰ συνεστῶτα ἐξ ἀξιώματος μὴ διαφορουμένου, ἢ ἐξ ἀξιωμάτων, &c.] De toto hoc loco eruditè,

eruditè, ut ſolet, Sextus Empiricus adverſùs Mathemat. pag. 236. εἴπερ τὸ ἀληθὲς ἀξίωμά ἐστι πάντως, ἢ ἁπλοῦν ἐστιν ἀξίωμα, ἢ οὐχ ἁπλοῦν ἢ καὶ ἁπλοῦν καὶ οὐχ ἁπλοῦν. τῶν γὰρ ἀξιωμάτων πρώτην σχεδὸν καὶ κυριωτάτην ἐκφέρουσι διαφορὰν οἱ Διαλεκτικοὶ, καθ' ἣν τὰ μέν ἐστιν αὐτῶν ἁπλᾶ, τὰ δ' οὐχ ἁπλᾶ. καὶ ἁπλᾶ μὲν, ὅσα μήτ' ἐξ ἑνὸς ἀξιώματος δὶς λαμβανομένου συνέστηκε, μήτ' ἐξ ἀξιωμάτων διαφερόντων, διά τινος ἢ τινων συνδέσμων· οἷον, Ημέρα ἐστὶν, ἢ νύξ ἐστι· Σωκράτης διαλέγεται· πᾶν ὃ τῆς ὁμοίας ἐστὶν ἰδέας. ὥσπερ γὰρ τὸν στήμονα ἁπλοῦν λέγομεν, καίπερ ἐκ τριχῶν συνεστῶτα, ἐπεὶ οὐκ ἐκ στημόνων, οἵτινες εἰσὶν ὁμογενεῖς, πέπλεκται· οὕτως ἁπλᾶ λέγεται ἀξιώματα, ἐπεὶ οὐκ ἐξ ἀξιωμάτων συνέστηκεν, ἀλλ' ἐξ ἄλλων τινῶν· οἷον τὸ, Ημέρα ἐστὶν, ἁπλοῦν ἐστι, παρ' ὅσον οὔτε ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐστι λήμματος, δὶς λαμβανομένου, οὐδὲ ἐκ διαφερόντων συνέστηκεν. ἐξ ἄλλων δέ τινων συγκέκριται· οἷον τοῦ, Ημέρα, καὶ τοῦ, Εστι· καὶ μὴν οὐδὲ σύνδεσμός ἐστιν ἐν αὐτῷ. οὐχ ἁπλᾶ δὲ ἐτύγχανε τὰ, οἷον διπλᾶ· καὶ ὅσα δὲ ἀξιώματος δὶς λαμβανομένου, ἢ ἐξ ἀξιωμάτων διαφερόντων συνέστηκε, διὰ συνδέσμου τε, ἢ συνδέσμων· οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστιν· Εἰ νύξ ἐστι, σκότος ἐστί. καὶ, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστιν, ἤτοι ἡμέρα ἐστὶν, ἢ νύξ ἐστι. τῶν δὲ ἁπλῶν τινα μὲν, ὡρισμένα ἐστίν· τινὰ δὲ, ἀόριστα· τινὰ δὲ, μέσα. ὡρισμένα μὲν, τὰ κατὰ δεῖξιν ἐκφερόμενα· οἷον, Οὗτος περιπατεῖ, Οὗτος κάθηται· δείκνυμι γάρ τινα τῶν ἐπὶ μέρους ἀνθρώπων. ἀόριστα δέ ἐστι κατ' αὐτοὺς ἐν οἷς ἀόριστόν τι κυριεύει μόριον· οἷον, Τὶς κάθηται· μέσα δὲ, τὰ οὕτως ἔχοντα, Ανθρωπος κάθηται, ἢ Σωκράτης περιπατεῖ. τὸ μὲν οὖν, Τὶς περιπατεῖ, ἀόριστόν ἐστιν. ἐπεὶ οὐκ ἀφώρικέ τινας τῶν ἐπὶ μέρους περιπατούντων. κοινῶς γὰρ ἐφ' ἑκάστου αὐτῶν ἐκφέρεσθαι δύναται. τὸ δὲ, Οὗτος κάθηται, ὡρισμένον ἐστίν· ἐπείπερ ἀφώρικε τὸ δεικνύμενον πρόσωπον. τὸ δὲ, Σωκράτης κάθηται, μέσον ὑπῆρχεν· ἐπείπερ οὔτε ἀόριστόν ἐστιν· ἀφώρικε γὰρ τὸ εἶδος· οὔτε ὡρισμένον· οὐ γὰρ μετὰ δείξεως ἐκφέρεται. ἀλλ' ἔοικε μέσον ἀμφοτέρων ὑπάρχειν τοῦ τε ἀορίστου, καὶ τοῦ ὡρισμένου. γίνεσθαι δέ φασι τὸ ἀόριστον ἀληθὲς, τὸ, Τὶς περιπατεῖ, ἢ, Τὶς κάθηται, ὅταν τὸ ὡρισμένον ἀληθὲς εὑρίσκηται, τὸ, Οὗτος κάθηται, ἢ, Οὗτος περιπατεῖ· μηδενὸς γὰρ ἐπὶ μέρους καθημένου, οὐ δύναται ἀληθὲς εἶναι τὸ, Τὶς κάθηται, ἀόριστον. *Si verum eſt omnino pronuntiatum, id eſt aut ſimplex pronuntiatum, aut non ſimplex: pronuntiatorum enim primam & maximè propriam differentiam efferunt Dialectici, per quam alia quidem ex iis ſunt ſimplicia, alia autem non ſimplicia. Et ſimplicia quidem, quæ neque conſtant ex uno pronuntiato bis ſumpto, neque ex differentibus pronuntiatis per aliquam aut aliquas conjunctiones: ut,* Dies eſt, *aut* Nox eſt: Socrates diſputat, *& quidquid eſt huic ſimile. Quoniam enim ſtamen ſimplex dicimus, etiam ſi conſtet ex pilis, quoniam non eſt contextum ex ſtaminibus, qui quidem ſunt ejuſdem generis: ita ſimplicia dicuntur pronuntiata, quoniam non conſtant ex pronuntiatis, ſed ex aliquibus aliis: ut,* Dies eſt, *eſt ſimplex, quoniam nec eſt ex eadem bis ſumpta propoſitione, neque conſtat ex diverſis: conſtata eſt autem ex aliquibus aliis, utpote* Dies, *&* Eſt. *Sed neque in eo eſt conjunctio. Non ſunt autem ſimplicia quæ ſunt veluti duplicia, & quæ conſtant ex pronuniato bis ſumpto, aut ex differentibus pronuntiatis, per conjunctionem aut conjunctiones: ut,* Si dies eſt, lux eſt: Si nox eſt, ſunt tenebræ. *Et,* Si dies eſt, & lux eſt, aut eſt dies, aut nox eſt. *Ex ſimplicibus autem aliqua quidem ſunt definita, aliqua verò indefinita, aliqua verò media. Definita quidem, quæ indicando efferuntur: ut,* Iſte ambulat, Iſte ſedet: *oſtendo enim aliquem ex ſingularibus hominibus. Indefinita ſunt ex eorum ſententia in quibus dominatur aliquid indefinitum & non terminatum: ut,* Sedet quiſpiam. *Media autem ſunt, quæ ſic habent,* Homo ſedet: *aut* Homo ambulat. *Atque illud quidem,* Ambulat quiſpiam, *eſt indefinitum: non enim definit ac terminat aliquem ex ſingularibus hominibus qui ambulant: Communiter enim poteſt in ſe efferri.* Iſte autem ſedet, *eſt definitum ac terminatum; quoniam definit certam perſonam, quæ indicatur. Hoc autem* Socrates ſedet *eſt medium; quoniam nec eſt indefinitum; definit enim ac terminat ſpeciem. Nec finitum ac terminatum, non effertur enim cum oſtenſione, ſed videtur eſſe medium inter utrumque, nempe inter indefinitum & finitum. Dicunt autem indefinitum eſſe verum: nempe illud,* Ambulat aliquis; *aut* Aliquis ſedet: *quando definitum ac terminatum invenitur verum: nempe* Iſte ſedet, *aut* Iſte ambulat. *Nam ſi nullus ſedeat ex ſingularibus, non poteſt indefinitum illud eſſe verum,* Sedet aliquis. Igitur hoc loco διαφορούμενον ἀξίωμα eſt, quod bis ſumitur. Et ita quoque uſurpatur apud eumdem Sextum dicto loco pag. 239. ubi τὸ συνημμένον, definit, τὸ συνεστὼς ἐξ ἀξιώματος διαφορουμένου, ἢ ἐξ ἀξιωμάτων διαφερόντων, διὰ τοῦ Εἰ, ἢ, Εἴπερ, συνδέσμου. Alexander Aphrodiſæus in Priora Analytica διφορούμενον vocat. Quare Henricus Valeſius in Annotationibus ad lib v. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Euſebii Pamphili, tam apud Sextum, quàm apud Laërtium malebat ſcribere διφορούμενον; quod idem eſt ac δὶς λαμβανόμενον. Idem vir doctus ex dicto loco Sexti Empirici, ubi exemplum connexi, quod fit ex pronuntiato διαφορουμένου hoc affert Sextus, Εἰ ἡμέρα ἐστὶν, ἡμέρα ἐστὶν, & ſimiliter apud Laërtium noſtrum legendum verè exiſtimabat; pro eo quod legitur dumtaxat, Εἰ ἡμέρα ἐστίν. Repetitio harum vocum ἡμέρα ἐστὶν Librarium in errorem induxit. Idem exemplum ejuſdem connexi affertur quoque ab eodem Sexto Hypotheſeon lib. II. cap. XI.

ἐν δὲ τοῖς ἁπλοῖς ἀξιώμασίν ἐστι τὸ ἀποφατικόν, &c.] MS. Regius ἀποφαντικὸν, rectiùs. ἀποφατικὸν tamen & ὑπεραποφατικὸν infrà quoque hîc legere eſt: ſed ubi ceteræ Editiones & Codex Regius ἀποφαντικὸν & ὑπεραποφαντικόν. ἀποφαντὸν & καταφαντὸν à verbis ἀποφαίνομαι & καταφαίνομαι ducta ſunt, & pro τοῖς ἀποφατὸν & καταφατὸν à Stoicis uſurpata. Sextus loco laudato ſimplicia Pronuntiata dividi ait à Dialecticis trifariam, in ὡρισμένα, ἀόριστα, μέσα.

ἐν δὲ τοῖς οὐχ ἁπλοῖς τὸ συνημμένον, καὶ τὸ παρασυνημμένον] Philo Judæus dicto loco: καὶ τῶν οὐχ ἁπλῶν τὰ μὲν, συνημμένα· τὰ δὲ, παρασυνημμένα μᾶλλον ἢ ἧττον.

καὶ τὸ συμπεπλεγμένον καὶ τὸ διεζευγμένον] Huc ſpectat, quod ex incerto quodam Scriptore Chriſtiano profert Euſebius Hiſtoriæ Eccleſiaſt. lib. v. cap. 28. ἐξετάζουσι πότερον συνημμένον ἢ διεζευγμένον δύναται ποιῆσαι σχῆμα συλλογισμοῦ.

Pag. 181. *τῶν δὲ οὐχ ἁπλῶν ἀξιωμάτων συνημμένον μέν ἐστι, &c.*] Videatur Sextus Empiricus adverſus Mathematicos pag. 239. eſt enim locus prolixior quàm ut hîc exſcribi poſſit.

ἔτι τῶν ἀξιωμάτων κατά τε ἀλήθειαν καὶ ψεῦδος ἀντικείμενα ἀλλήλοις ἐστὶν, &c.] Et de eo videndus idem Sextus Hypotheſeon lib. II. cap. XI. & adverſus Mathematicos pag. 240. & ſequentibus.

Pag. 182. *λῆμμα μὲν γὰρ, τὸ Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστί.*] Suidas in λῆμμα: τὸ δὲ διὰ τῶν δύο μμ γραφόμενον λῆμμα, καὶ λήμματα αἱ προτάσεις παρὰ Ἀριστοτέλει, τουτέστιν ἡ ἐρώτησις· αἰτία γὰρ ἀποκρίσεως· ἥτις ἐστὶν ἐξ ἧς ὁ συλλογισμός· ἣν καὶ λῆμμα λέγουσι. Καὶ μονολήμματος πρότασις· οἷον, Αναπνεῖς, ζῇς ἄρα· πρόδηλον γὰρ τὸ παραλελειμμένον, τὸ Πᾶν τὸ ἀναπνέον ζῇν. τοιαῦτά ἐστι τὰ ἐνθυμήματα, Οὗτοι κολάσεως ἄξιοι· ἱερόσυλοι γάρ. παρεῖται γὰρ τὸ, Τοὺς ἱεροσύλους ἀξίους εἶναι κολάσεως. Sequitur apud Laërtium: λογότροπος δέ ἐστι, τὸ ἐξ ἀμφοτέρων σύνθετον· οἷον, εἰ ζῇ Πλάτων, ἀναπνεῖ Πλάτων. Vide Sextum Empiricum πρὸς τοὺς Μαθηματικοὺς, pag. 260.

τρόπος δέ ἐστιν, οἱονεὶ σχῆμα λόγου· οἷον ὁ τοιοῦτος, Εἰ τὸ α, τὸ β &c.] Sextus Empiricus adverſus Mathematicos pag. 261. τρόποι δὲ λόγων, καὶ ὡσπερεὶ σχήματα ἐν οἷς ἠρώτηνται οἱ οὕτως ἔχοντες τοῦ μὲν πρώτου ἀναποδείκτου, Εἰ τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον· τὸ δὲ πρῶτον, τὸ ἄρα δεύτερον. τοῦ δὲ δευτέρου, εἰ τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον· οὐχὶ δέ γε τὸ δεύτερον, οὐκ ἄρα τὸ πρῶτον. τοῦ δὲ τρίτου, Οὐχὶ καὶ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον· τὸ δέ γε πρῶτον, οὐκ ἄρα τὸ δεύτερον. Vide Suidam in λογότροπος. Convenientiùs autem Stoicæ Philoſophiæ ſcriptum eſt apud Sextum Εἰ τὸ πρῶτον, &c. quàm apud Laërtium Εἰ τὸ α, &c. Stoici enim in Argumentationibus numeros uſurpabant: ut, *Si primum ſecundum. Atqui primum: ſecundum igitur:* quod nos docuit Apuleius in libro de Doctrina Platonis.

τῶν δὲ λόγων, οἱ μὲν ἀπέραντοι· οἱ δὲ περαντικοὶ, &c.] De quibus Sextus adverſus Mathematicos pag. 299. & ſequentibus.

κατά τι τῶν θεμάτων] Id eſt, τῶν λημμάτων. Sextus Empiricus in libris adverſus Mathematicos pag. 275. cap. περὶ ἀποδείξεως: λήμματα δὲ καλοῦμεν, οὐ θέματά τινα, ἃ συναρπάζομεν· ἀλλ' ἅπερ ὁ προσδιαλεγόμενος, τῷ ἐμφανῆ εἶναι δίδωσι καὶ παραχωρεῖ.

Pag. 183. *Εἰ περιπατεῖ Δίων κινεῖται ἄρα Δίων.*] Apud Sextum contra Mathematicos, pag. 276. Εἰ περιπατεῖ Δίων, κινεῖται Δίων· περιπατεῖ δὲ Δίων, κινεῖται ἄρα Δίων. Notabis autem συνακτικοὺς à Sexto dici, qui hîc à Laërtio περαντικοὶ appellantur. Eum videſis pag. 296.

ἀληθεῖς μὲν οὖν εἰσι λόγοι, οἱ δι' ἀληθῶν συνάγοντες, &c.] Sextus Hypotheſeon II. XII. τῶν δὲ συνακτικῶν,

οἱ μέν εἰσιν ἀληθεῖς· οἱ δὲ, οὐκ ἀληθεῖς. ἀληθεῖς μὲν, ὅταν μὴ μόνον τὸ συνημμένον ἐκ τῆς τῶν λημμάτων συμπλοκῆς καὶ τῆς ἐπιφορᾶς, ὡς προειρήκαμεν, ὑγιὲς ᾖ, ἀλλὰ καὶ τὸ συμπέρασμα καὶ τὸ διὰ τῶν λημμάτων αὐτοῦ συμπεπλεγμένον ἀληθὲς ὑπάρχῃ, ὅ ἐστιν ἡγούμενον ἐν τῷ συνημμένῳ. ἀληθὲς δὲ συμπεπλεγμένον ἐστὶ τὸ πάντα ἔχον ἀληθῆ. ὡς τὸ, Ημέρα ἐστὶ, καὶ, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστι. οὐκ ἀληθεῖς δὲ, οἱ μὴ οὕτως ἔχοντες, & quæ ſequuntur.

εἰσὶ δὲ καὶ ἀναπόδεικτοί τινες, &c.] Apud Sextum ibidem: πάλιν δὲ τῶν ἀληθῶν λόγων, οἱ μέν εἰσιν ἀποδεικτικοί· οἱ δὲ οὐκ ἀποδεικτικοί. καὶ ἀποδεικτικοὶ μὲν, οἱ διὰ προδήλων ἄδηλόν τι συνάγοντες· οὐκ ἀποδεικτικοὶ δὲ, οἱ μὴ τοιοῦτοι· οἷον, ὁ μὲν τοιοῦτος λόγος, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστι· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἄρα ἐστὶν, οὐκ ἔστιν ἀποδεικτικός. τὸ γὰρ φῶς εἶναι, ὅπερ ἐστὶν αὐτοῦ συμπέρασμα, πρόδηλόν ἐστιν, &c.

τῷ μὴ χρῄζειν ἀποδείξεως] Idem adverſus Mathemat. pag. 260. ἀναπόδεικτοι λέγονται διχῶς, οἵτε μὴ ἀποδεδειγμένοι, καὶ οἱ μὴ χρείαν ἔχοντες ἀποδείξεως, τῷ αὐτόθεν εἶναι περιφανὲς ἐπ᾽ αὐτῶν τὸ ὅτι συνάγουσιν, &c.

παρὰ δὲ τῷ Χρυσίππῳ πέντε] Tres videlicet ἁπλοῦς, duos verò οὐχ ἁπλοῦς: ut diſcimus è Sexto, quem vide omnino.

ἀλλὰ μὴν νύξ ἐστι] Sextus habet οὐχὶ δέ γε φῶς ἐστί, quod idem eſt.

ἐπ᾽ ἀληθεῖ δὲ ἀληθὲς ἕπεται κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς, &c.] Toties memoratus Sextus Hypotheſeon lib. II. cap. XI. τὸ γὰρ συνημμένον ἤτοι ἄρχεται ἀπὸ ἀληθοῦς καὶ λήγει ἐπὶ ἀληθές· οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστὶ, φῶς ἐστιν. ἢ ἄρχεται ἀπὸ ψεύδους, καὶ λήγει ἐπὶ ψεῦδος· οἷον, Εἰ πέταται ἡ γῆ, πτερωτή ἐστιν ἡ γῆ. ἢ ἄρχεται ἀπὸ ἀληθοῦς, καὶ λήγει ἐπὶ ψεῦδος· οἷον, Εἰ ἔστιν ἡ γῆ, πέταται ἡ γῆ· ἢ ἄρχεται ἀπὸ ψεύδους καὶ λήγει ἐπὶ ἀληθές· οἷον, Εἰ πέταται ἡ γῆ, ἔστιν ἡ γῆ. Et libro VII. adverſus Mathematicos pag. 290. εἰ μὲν γὰρ μόνον κατ᾽ αὐτοὺς τῷ ἀληθεῖ εἵπετο ἀληθές, &c.

καὶ ἄποροι δέ τινές εἰσι λόγοι] περὶ τῶν ἀπόρων diximus ſuprà pluribus ad Euclidem. Adde & Cujacium Tractatu V. ad Africanum.

P. 184. ἔστι δὲ ἐγκεκαλυμμένος, οἷον ὁ τοιοῦτος, Οὐχὶ τὰ μὲν δύο ὀλίγα ἐστὶ, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τρία, &c.] Immo id Soritæ exemplum eſt, non ἐγκεκαλυμμένου. Eſt enim Sorites, cavillatio, quæ ab evidenter veris, per breviſſimas mutationes, diſputationem ad ea quæ evidenter falſa ſunt, conducit. Verba ſunt Ulpiani in lib. 177. D. de Verbor. ſignif. & Juliani in l. 65. D. de Regulis Juris. Exemplum ἐγκεκαλυμμένου hoc eſt: *An noſti patrem tuum? Novi. An hunc noſti, qui linteo coopertus eſt? Non novi. Atquin hic pater tuus eſt. Patrem igitur tuum non noſti.* Quâ de re Lucianus ἐν βίων πράσει, ubi de Chryſippo. Atque inde nomen ἐγκεκαλυμμένου: cujus captioſæ argumentationis meminit & Themiſtius in Paraphraſi Poſteriorum Analyticorum. Eadem videtur eſſe ratio διαλεληθότος, ut rectè Cujacius conjiciebat. Et fortè disjunctim legendum hoc loco ἐγκεκαλυμμένοι ἢ διαλεληθότες, pro eo quod legitur conjunctim καὶ διαλεληθότες. Igitur mutilum eſſe locum Laërtii rectè quoque idem vir magnus animadvertebat. Suppleri poſſet hoc modo: ἔστι δὲ ἐγκεκαλυμμένος, οἷον, Τὸν πατέρα οἶδας τὸν σεαυτοῦ; ναί. τὸν ἐγκεκαλυμμένον τοῦτον οἶδας, μηδαμῶς. ἀλλὰ μὴν αὐτὸς οὗτός ἐστιν ὁ πατὴρ ὁ σός. πατέρα σου ἄρα οὐκ οἶδας. Σωρείτης δ᾽ ἐστὶν ὁ τοιοῦτος· Οὐχὶ τὰ μὲν δύο ὀλίγα ἐστίν; οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τρία; οὐχὶ δὲ ταῦτα μέν; οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τέσσαρα; καὶ οὕτω μέχρι τῶν δέκα· τὰ δὲ δύο ὀλίγα ἐστί. καὶ τὰ δέκα ἄρα. Deſideratur & exemplum κερατίδων.

Οὔτις δ᾽ ἐστὶ λόγος συνακτικὸς, καὶ ἐξ ἀορίστου, καὶ ὡρισμένου συνεστὼς, πρόληψιν δὲ καὶ ἐπιφορὰν ἔχων. οἷον, Εἴ τίς ἐστιν ἐνταῦθα, οὐκ ἔστιν ἐκεῖνος ἐν Ῥόδῳ] Et hanc definitionem κερατίδος eſſe potiùs quàm οὔτιδος putabat toties laudatus Cujacius: qui & Indice librorum Chryſippi alios eſſe περὶ Οὔτιδος obſervat, alios περὶ τοῦ ἐξ ἀορίστου καὶ ὡρισμένου. Legendum autem συνθετικός hoc loco, non συνακτικός. Euſtathius ad Odyſſ. IX. pag. 1634. Edit. Rom. ἔστι δὲ τὸ σόφισμα Οὔτις, οὐ παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν κατά τινας, ἀλλὰ παρὰ σύνθεσιν μᾶλλον, καὶ διαίρεσιν, τοῦ μὲν Κύκλωπος κύριον νοήσαντος καὶ σύνθετον καὶ ἁπλοῦν, τὸ Οὔτις, ὡς κλινόμενον Οὔτιδος. Οὔτις cavillatio eſt ex Homero ſumpta, & conflata ex conjunctione & disjunctione. Nam interrogatus Polyphemus, cui Ulyſſes, antequam ei effoderet oculum, perſuaſerat ſe Οὖτιν nominari, μήτις αὐτὸν κτείνει δόλῳ, ἢ βίᾳ, reſpondet; Οὔτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίᾳ. ex quo colligunt qui Οὔτις accipiunt diſtinctè, Nemo igitur excæcavit te vi vel dolo: quod tamen Polyphemus accipiebat conjunctim pro nomine proprio, & Οὖτιν ſe quidem excæcaſſe aiebat, non vi, ſed dolo. Verba ſunt Cujacii. Euſtathius dicto loco: ἐκ δὲ τοιούτου Ὁμηρικοῦ σοφίσματος, οἱ φιλόσοφοι τοὺς παρ᾽ αὐτοῖς Οὔτιδας πλέκουσι παραλογισμούς. Subjungit: ἔστι δὲ τὸ σόφισμα, οὐ παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν κατά τινας, ἀλλὰ παρὰ σύνθεσιν μᾶλλον καὶ διαίρεσιν, τοῦ Κύκλωπος κύριον νοήσαντος, καὶ σύνθετον ἁπλοῦν, τὸ οὔτις, ὡς κλινόμενον οὔτιδος. Ceterùm & poſt hæc Laërtiana, Εἴ τίς ἐστιν ἐνταῦθα, οὐκ ἔστιν ἐκεῖνος ἐν Ῥόδῳ, addendum videtur, ἄνθρωπός ἐνταῦθά ἐστιν· οὐκ ἄρα ἐστὶν ἄνθρωπος ἐν Ῥόδῳ. Meminit & aliorum Sophiſmatum Gellius XVIII. 13. *Quod nix eſt, hoc grando non eſt: nix autem alba eſt: grando igitur alba non eſt. Quod homo eſt, hoc non eſt equus: homo autem animal eſt: equus igitur animal non eſt. Quòd ego ſum, id tu non es: homo autem ego ſum: homo igitur tu non es.* Quod poſtremum ſophiſma, ut hoc obiter dicam, Diogeni Cynico à quodam Dialectico per contumeliam propoſitum, ita ille remuneratus eſt: *Hoc quidem falſum eſt: & ſi verum id fieri vis, à me incipe.*

καὶ τοιοῦτοι μὲν ἐν τοῖς λογικοῖς οἱ Στωϊκοὶ, ἵνα μάλιστα κρατύνωσι Διαλεκτικὸν μόνον εἶναι τὸν Σοφόν] Sed & ſolum Poëtam, Oratorem, Juriſconſultum aiebant Stoici eſſe Sapientem ſuum. Strabo lib. I. οἱ δὲ ἡμέτεροι (Stoicos innuit; fuit enim Stoicus Strabo, quod antea monuimus) καὶ μόνον ποιητὴν ἔφασαν εἶναι τὸν Σοφόν. Laërtius infrà: ὁμοίως δὲ ἀρχικοὺς, δικαστικούς τε, καὶ ῥητορικοὺς μόνους εἶναι· τῶν δὲ φαύλων οὐδένα. Immo & ſolum divitem, ſolum Regem, omnium denique rerum ſolum eſſe dominum: unde jocus Sophili Comici: Στωϊκὸν δόγμα ἐστὶν, ὅτι πάντα εὖ ποιήσει ὁ Σοφός· καὶ φακῆν φρονίμως ἀρτύσει. Conſulendus Lipſius in Manuduct. ad Stoicam Philoſ. lib. III. Diſſertatione XI. XII. XIII. & XIV. Stoicis etiam Dialectica inter virtutes, ut eſt apud Ciceronem III. de Finibus, Plutarchum lib. I. de Placitis Philoſ. & Stobæum in Collectaneis Stoicorum dogmatum. Immo & Dialectici κατ᾽ ἐξοχὴν fuerunt appellati: quod nomen, ceu gentile patrimonium ab Euclideis adierunt, qui Dialectici appellabantur, ut pluribus ſuprà ad Euclidem docuimus: quare eos ad differentiam Stoicorum, veteres Dialecticos videtur Seneca Epiſt. 117. appellare. Sanè Chryſippus, ſi Laërtio fides, trecentos ſeptuaginta & unum τόπους Dialecticos conſcripſerat. Nonnulli tamen inter Stoicos Dialecticam contempſere, ut Seneca, Epictetus, Marcus Imperator. Etiam Ariſto Chius tres libros contra Dialecticos ſcripſit, teſte Laërtio: Illiuſque convicia quædam adverſùs Logicam exſtant apud Stobæum Serm. 81. ſolam quippe Moralem philoſophiam exercendam cenſuit, ut eſt apud eumdem Diogenem Laërtium & Sextum Empiricum. Eadem mens fuit & vetuſtiſſimorum Theologorum, quibus inimiciſſima ars Sophiſtica: qua de re videndus Gregorius Nyſſenus in Dialogo de Anima. Facere non poſſum, quin hîc referam, quæ de Beato Auguſtino, viro Διαλεκτικωτάτῳ, quique de Logica plures libros reliquit, tradit Beatus Ambroſius Serm. 92. illius ſcilicet pertinaciam & diſputationis acrimoniam Supplicationibus publicis compeſcendam, & quaſi averruncandam exiſtimaſſe.

καὶ Διογένην] τὸν Βαβυλώνιον.

τὴν δὲ πρώτην ὁρμήν φασι τὸ ζῶον ἴσχειν ἐπὶ τὸ τηρεῖν ἑαυτὸ, &c.] Adi Aldobrandinum.

ἐπιγέννημα] Verbum Stoicorum, quod & ἐπιγεννηματικὸν & ἐπιγινόμενον dicitur. *Poſterum* & *conſequens* Cicero appellat lib. III. de Finibus. Sic autem vocarunt ea quæ ſubſequuntur; ut lætitiam & gaudium, triſtitiam & angorem: quæ non propter ſui naturam aut aſſumenda aut vitanda exiſtimabant; ſed tamquam acceſſionis vice. Ita Zeno noſter infrà, perturbationes judicia eſſe negabat: ſed quod ex judiciis conſequeretur, τὸ ἐπιγινόμενον κρίσεσι, ut eſt apud Galenum. *Acceſſionem* vertit Seneca lib. de Vita beata cap. 9. & ἐπιγεννᾶσθαι *ſupervenire*. *Sicut in arvo*, inquit, *quod ſegeti proſciſſum eſt, aliqui flores internaſcuntur; non tamen huic herbulæ, quamvis delectet oculos, tantum operis inſumptum eſt: aliud fuit ſerenti propoſitum, hoc ſupervenit. Sic voluptas non eſt merces, nec cauſſa virtutis, ſed acceſſio: nec quia delectat, placet: ſed quia placet, delectat.* Habent autem hoc verbum Stoici, ut alia pleráque, ab Ariſtotele: quod eruditè Caſaubonus ad Perſium obſervabat. Ad res naturales illud tranſtulit Marcus Imperator lib. III. περὶ τῶν εἰς ἑαυτόν: χρὴ καὶ τὰ τοιαῦτα παραφυλάσσειν, ὅτι καὶ τὰ ἐπιγινόμενα τοῖς φύσει γινομένοις, ἔχει τι

εὔχαρι

εὔχαρι καὶ ἐπαγωγόν· οἷον ἄρτου ὀπτωμένου παραῤῥήγνυ- A ταί τινα μέρη. Apud Medicos τὰ ἐπιγεννήματα, ſive ἐπιγινόμενα, ſunt ſymptomata, quæ ipſius morbi augeſcentis ratione ſupervenire ſolent.

ὅταν αὐτὴν καθ' αὑτὴν ἡ φύσις ἐπιζητήσασα] αὐτὴ καθ' αὑτὴν emendabat Salmaſius ad Simplicium pag. 54. Non enim referendum, inquit, ad ἡδονὴν, cùm Stoici negent animal primo illo ac naturali appetitu, qui eſt inſitus, ad voluptatem tendere. Ita quoque legiſſe videtur Aldobrandinus; qui vertit, *poſteaquam ipſa ſe ipſam exquirens Natura.*

οὐδέν τε (φασὶ) διήλλαξεν ἡ φύσις ἐπὶ τῶν φυτῶν καὶ ἐπὶ τῶν ζώων, ὅτι χωρὶς ὁρμῆς καὶ αἰσθήσεως κἀκεῖνα οἰκονομεῖ, καὶ ἐφ' ἡμῶν τινα φυτοειδῶς γίνεται] Idem Vir doctus ibidem pag. 123. hîc etiam emendabat ἢ B ὅτι χωρίς. hoc eſt, *non diſcreviſſe in plantis & animalibus naturam, niſi quatenus plantæ hoc ſine motu & ſenſu faciunt.*

Pag. 185. διοκεῖσθαι] Corrige διοικεῖσθαι.

τὸ κατὰ λόγον ζῆν ὀρθῶς γίνεσθαι τοῖς κατὰ φύσιν] Legendum τὸ κατὰ φύσιν. Ut in animalibus rationis expertibus dixit τὸ κατὰ τὴν ὁρμὴν ζῆν idem eſſe quod κατὰ φύσιν, ita in homine rationis capace τὸ κατὰ λόγον ζῆν idem planè eſt quod κατὰ φύσιν. Inde ipſi ſtatim τὸ τέλος hominis definitur τὸ ὁμολογουμένως ζῆν. Verba ſunt magni illius Salmaſii ad Simplicium pag. 54.

ὁ Ζήνων ἐν τῷ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως] Quo titulo exſtat Nemeſii liber.

τέλος εἶπε, τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, &c.] Finis, C ſive ultimum bonum, Stoicis, eſt ſecundùm Naturam vivere: quod modò ὁμολογίαν τῇ φύσει, modò ὁμολογουμένως ζῆν, ſive συμφώνως aut ἀκολούθως appellant. Laërtianis non abſimilia leges apud Stobæum in Stoicis: τὸ τέλος μὲν Ζήνων οὕτως ἀπέδωκε, Τὸ ὁμολογουμένως ζῆν· τοῦτο δ' ἐστὶ καθ' ἕνα λόγον καὶ σύμφωνον ζῆν, ὡς τῶν ἀλόγων ζώων κακοδαιμονούντων. οἱ δὲ μετὰ τοῦτον προσδιαρθροῦντες οὕτως ἐξέφερον, Ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν· ὑπολαβόντες ἔλαττον εἶναι κατηγόρημα τὸ ὑπὸ Ζήνωνος ῥηθέν. Κλεάνθης γὰρ πρῶτος διαδεξάμενος αὐτοῦ τὴν αἵρεσιν, προσέθηκε, τῇ φύσει· ὅπερ ὁ Χρύσιππος σαφέστερον βουλόμενος ποιῆσαι, ἐξήνεγκεν τὸν τρόπον τοῦτον, Ζῆν κατ' ἐμπειρίαν τῶν φύσει συμβαινόντων. Διογένης δὲ, εὐλογιστίαν ἐν τῇ τῶν κατὰ φύσιν ἐκλογῇ, καὶ ἀπεκλογῇ. Ἀρχέδημος δὲ, πάντα καθήκοντα ἐπιτελοῦντα ζῆν. Eadem, D ſed paulò aliter, habes apud Clementem Alexandrinum ϛρωματέων II. Ζήνων Στωϊκὸς τέλος ἡγεῖται, Τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν· Κλεάνθης δὲ, Τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, ἐν τῷ εὐλογιστεῖν· (an legendum ἢ τὸ εὐλογιστεῖν;) ὃ ἐν τῇ κατὰ φύσιν ἐκλογῇ κεῖσθαι διελάμβανεν. ὅ, τε Ἀντίπατρος, ὁ τούτου γνώριμος, τὸ τέλος κεῖσθαι ἐν τῷ διηνεκῶς καὶ ἀπαραβάτως ἐκλέγεσθαι μὲν τὰ κατὰ φύσιν, ἀπεκλέγεσθαι δὲ τὰ παρὰ φύσιν. Ἀρχέδημος, ἐκλεγόμενον τὰ κατὰ φύσιν μέγιστα καὶ κυριώτατα, οὐχ οἷόν τε ὄντα ὑπερβαίνειν. Παναίτιος, τὸ ζῆν κατὰ τὰς δεδομένας ἡμῖν ἐκ φύσεως ἀφορμάς. Ποσειδώνιος, τὸ ζῆν θεωροῦντα τὴν τῶν ὅλων ἀλήθειαν καὶ τάξιν. In verbis Clementis diſſenſum aliquem à Stobæanis & Laërti- E anis obſervare eſt: præcipuè verò, quòd hanc ὁμολογίας interpretationem, εὐλογιστίαν ἐν τῇ τῶν κατὰ φύσιν ἐκλογῇ καὶ ἀπεκλογῇ Cleanthi adſcribit, quam tamen Diogenis Babylonii faciunt Laërtius & Stobæus. Putabat Juſtus Lipſius non ſcripſiſſe hoc Clementem, doctum hominem & accuratum, ſed Exſcriptorem depravaſſe: ſequitur quippe, ὅ, τε Ἀντίπατρος, ὁ τούτου γνώριμος: conſtat autem Antipatrum non Cleanthem, ſed Diogenem Babylonium audiviſſe. Diſſentit quoque à Laërtio Stobæus, ut Caſaubono bellè obſervatum, quòd ille Zenonem ait primum τέλος definiiſſe, τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν: hic vero tantum, τὸ ὁμολογουμένως ζῆν: cui definitioni vocem φύσει addiderit Cleanthes. Ceterùm proximè memoratos locos Stobæi & Clementis, atque hunc Laërtii, perſpicuè F juxtà & eruditè declaratos vide apud eumdem Lipſium l. II. Manuductionis ad Stoicam Philoſophiam, Diſſertatione 14, 15, 16, 17, & 18.

Ἑκάτων] Is eſt, Hecaton Rhodius, Philoſophus Stoicus, Panætii diſcipulus. De eo Cicero de Officiis lib. III. *Hecatonem quidem Rhodium, diſcipulum Panætii, video in his libris, quos de Officiis ſcripſit Q. Tuberoni, dicere ſapientis eſſe, nihil contra mores, leges, inſtituta facientem, habere rationem rei familiaris.*

κατ' ἐμπειρίαν τῶν φύσει συμβαινόντων ζῆν] Vertit Cicero lib. III. de Finibus, *vivere, ſcientiam adhibentem earum rerum quæ naturâ eveniant.* Conſule Aldobrandinum.

A μέρη γάρ εἰσιν αἱ ἡμέτεραι φύσεις τοῦ ὅλου, &c.] Quod Stoicorum effatum reſpexit Marcus Antoninus lib. II. τῶν εἰς ἑαυτόν, Stoicus & ipſe: ὑβρίζει ἑαυτὴν ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχή· μάλιστα μὲν, ὅταν ἀπόστημα, καὶ οἷον φῦμα, κόσμου, ἐφ' ἑαυτῷ γένηται. τὸ γὰρ δυσχεραίνειν τινὶ τῶν γινομένων, ἀπόστασίς ἐστι τῆς φύσεως, ἧς ἐν μέρει ἑκάστου τῶν λοιπῶν φύσεις περιέχονται. Et clariùs ſuprà eodem libro II. τούτων ἀεὶ δεῖ μεμνῆσθαι, τίς ἡ τῶν ὅλων, καὶ τίς ἡ ἐμὴ, καὶ πῶς αὕτη πρὸς ἐκείνην ἔχουσα, καὶ ὁποῖόν τι μέρος ὁποίου τοῦ ὅλου οὖσα· καὶ ὅτι οὐδεὶς ὁ κωλύων τὰ ἀκόλουθα τῇ φύσει, ἧς μέρος εἶ, πράσσειν τε ἀεὶ καὶ λέγειν. Et lib. X. ἤτοι ἄτομοι, ἢ φύσις. πρῶτον κείσθω, ὅτι μέρος εἰμὶ τοῦ ὅλου ὑπὸ φύσεως διοικουμένου. ἔπειτα, ὅτι ἔχω πῶς οἰκείως πρὸς τὰ ὁμογενῆ μέρη, &c. Etiam Cice- B ro de Finib. III. *Nec verò poteſt quiſquam de bonis & malis verè judicare, niſi omni cognita ratione Naturæ, & vitæ etiam Deorum, & utrum conveniat necne natura hominis cum univerſa.*

καὶ εὔροιαν βίου] Verbum Stoicorum. Sextus Empiricus lib. X. contra Mathematicos: εὐδαιμονία ἐστὶν, ὥς οἵ τε περὶ τὸν Ζήνωνα καὶ Κλεάνθην καὶ Χρύσιππον ἀπέδοσαν, εὔροια βίου. Epictetus in Enchiridio cap. 13. μὴ ζήτει τὰ γινόμενα γίνεσθαι ὡς θέλεις, ἀλλὰ θέλε τὰ γινόμενα ὡς γίνεται, καὶ εὐροήσεις. Marcus Imperator lib. II. τῶν εἰς ἑαυτὸν ſect. 4. ὁρᾷς, πῶς ὀλίγα ἐστὶν ὧν κρατήσας τις, δύναται εὔρουν, καὶ θεουδῆ βιῶσαι βίον; Et X. 6. τούτων δὲ οὕτω περαινομένων ἀνάγκη τὸν βίον εὐροεῖν. Utitur & lib. V. ſect XI. Et ad id reſpexit Seneca Epiſt. 120. C *Hinc intellecta eſt illa beata vita, ſecundo defluens curſu. Probè fluere* ad verbum dixit Auctor Dialogi de Claris Oratoribus: *cujus vis & utilitas,* (loquitur de Eloquentia) *rebus probè fluentibus, aliorum præſidio & tutelâ intelligitur. Rebus proſperis, & ad voluntatem noſtram fluentibus,* dixit Tullius I. de Officiis.

κατὰ τὴν συμφωνίαν τοῦ παρ' ἑκάστῳ δαίμονος] Et hoc ad mentem Stoicorum. Marcus Antoninus lib. II. 15. μὴ αἰσθομένου δὲ ὅτι ἀρκεῖ πρὸς μόνῳ τῷ ἔνδον ἑαυτοῦ δαίμονι εἶναι. Et. III. 4. ubi de viro bono & ſapiente: ἱερεύς τις καὶ ὑπουργὸς θεῶν, χρώμενος καὶ τῷ ἔνδον ἱδρυμένῳ αὐτοῦ. Et ſectione ſequenti: ἔτι δὲ ὁ ἐν σοὶ θεὸς, ἔστω προστάτης ζώου ἄῤῥενος, καὶ πρεσβύτου, καὶ πολιτικοῦ, καὶ Ῥωμαίου, καὶ ἄρχοντος. Et poſtea: εἰ δὲ μηδὲν κρεῖττον φαίνεται αὐτοῦ τοῦ ἐνιδρυμένου ἐν σοὶ δαίμονος. D Et lib. III. extremo. τὸν δὲ ἔνδον ἐν τῷ στήθει ἱδρυμένον δαίμονα. Idem V. 19. συζῆν θεοῖς. συζῇ δὲ θεοῖς ὁ συνεχῶς δεικνὺς αὐτοῖς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ἀρεσκομένην μὲν τοῖς ἀπονεμομένοις, ποιοῦσαν δὲ ὅσα βούλεται ὁ δαίμων, ὃν ἑκάστῳ προστάτην καὶ ἡγεμόνα ὁ Ζεὺς ἔδωκεν ἀπόσπασμα ἑαυτοῦ. οὗτος δέ ἐστιν, ὁ ἑκάστου νοῦς καὶ λόγος. Eadem mens fuit & Platonicorum. Plotinum vide Enneadis III. lib. IV. περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος.

τήν τε ἀρετὴν, διάθεσιν εἶναι ὁμολογουμένην] Stobæus: σύμφωνον αὑτῇ περὶ ὅλον τὸν βίον.

τῇ γε σωφροσύνῃ] τῇ ἀφροσύνῃ ceteræ Editiones, & Codex Regius, perperam.

E καθάπερ τῇ φαύλου οἰκονομίᾳ τὴν ἰσχὺν ἐπιγίνεσθαι] Palatinus & Florentinus οἰκοδομίᾳ. Rectè.

P. 186. Ἀπολλοφάνης] Qui infrà eidem Laërtio memoratur. Meminit Stephanus in Ἀντιόχεια, ubi de diverſis Antiochiis: ἑβδόμη Μεσοποταμίας, Μυγδονία καλουμένη, ἥτις παρὰ τῶν ἐπιχωρίων Ἀσίβη καλεῖται· ὅθεν Ἀπολλοφάνης ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος, Ἀσιβηνός. Et Tertullianus in libro de Anima: *Dividitur autem in partes; nunc in duas à Platone; nunc in tres à Zenone; nunc in quinque & in ſex à Panætio; in ſeptem à Sorano: etiam octo penes Chryſippum: etiam in novem penes Apollophanem; ſed in duodecim penes quoſdam Stoicorum; & in duas ampliùs apud Poſidonium.* Hæc ſcripſeram, cùm in Varias Lectiones Reineſii lib. III. cap. 2. incidi, à quo didici hujus Apollophanis mentionem quoque feciſſe Athenæum F lib. VII. 6. ſed loco corrupto: Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος, μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ Χίου, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι παρεμφαίνει τὸν διδάσκαλον, &c. Καὶ Ἀφάνης δὲ (γνώριμος δὲ ἦν καὶ οὗτος τοῦ Ἀρίστωνος) ἐν τῷ Ἀρίστωνι καὶ αὐτὸς οὕτως ἐπιγράψας τὸ σύγγραμμα, ἐμφανίζει τὴν τοῦ διδασκάλου φιληδονίαν. Scriptum fuiſſe ab Athenæo Ἀπολλοφάνης rectè vidit præfatus Reineſius: qui & Apollophanem illum Philoſophum Stoicum eumdem eſſe ac Apollophanem Medicum Antiochi, quem laudat Plinius XXII. 2. & Celſus V. 18. & de quo Polybius lib. V. veriſimili quoque conjecturâ exiſtimabat: quamquam diverſos faciat Jonſius de Scriptor. Hiſtor. Philoſ. II. 6. ubi & Ἀπολλοφάνης in loco Athenæi legendum monuit.

καὶ

ϗ ἀδικίαν, ϗ ἀκολασίαν, πρώτας] Meliùs ἐν ταῖς πρώταις, ut ſcriptum exhibent Stephanicæ Editiones, propter ſequentia ἐν ταῖς ὑπὸ ταύταις. Codex Regiæ Bibliothecæ neque τὸ ἐν πρώταις, neque τὸ πρώτας agnoſcit: ſed in eo poſt ἀκολασίαν, ſequitur ϗ ἀκρασίαν ϗ βραδυνοίαν.

εἶναι δὲ ἀνοίας, &c.] Legendum omnino ἀγνοίας; quod vel ipſa vox ἐπιστῆμαι, quæ proximè ſequitur, manifeſtum facit. Et ita Codex Regius & Florentinus & Palatinus. Sic etiam videtur legiſſe Aldobrandinus.

ἀγαθὸν δὲ κοινῶς μὲν, τό τι ὄφελος· ἰδίως δὲ, ἤτοι ταὐτὸν ἢ οὐχ ἕτερον ὠφελείας] Confirmat, atque explicat Sextus Empiricus lib. x. adverſus Mathematicos pag. 442. οἱ μὲν οὖν Στωϊκοὶ τῶν κοινῶν, ὡς εἰπεῖν, ἐννοιῶν ἐχόμενοι, ὁρίζονται τἀγαθὸν τρόπῳ τῷδε· ἀγαθόν ἐστιν ὠφέλεια, ἢ οὐχ ἕτερον ὠφελείας. ὠφέλειαν μὲν λέγοντες, τὴν ἀρετὴν ϗ τὴν σπουδαίαν πρᾶξιν· οὐχ ἕτερον δὲ ὠφελείας τὸν σπουδαῖον ἄνθρωπον ϗ τὸν φίλον. ἡ μὲν γὰρ ἀρετὴ πῶς ἔχοι ἡγεμονικὸν καθεστηκυῖα, ϗ ἡ σπουδαία πρᾶξις ἐνέργειά τις οὖσα κατ' ἀρετὴν, ἀντικρύς ἐστιν ὠφέλεια. ὁ δὲ σπουδαῖος ἄνθρωπος ϗ ὁ φίλος, πάλιν τῶν ἀγαθῶν ὄντες ϗ αὐτοὶ, οὔτε ὠφέλεια λεχθεῖεν ἂν ὑπάρχειν, οὔθ' ἕτεροι ὠφελείας, δι' αἰτίαν τὴν αὐτήν. τὰ γὰρ μέρη, φασὶ παῖδες Στωϊκῶν, οὔτε τὰ αὐτὰ τοῖς ὅλοις ἐστὶν, οὔτε ἑτεροῖα τῶν ὅλων· οἷον ἡ χείρ· οὔτε ἡ αὐτὴ ἐστὶν ὅλῳ ἀνθρώπῳ· οὐ γὰρ ὅλος ἄνθρωπός ἐστιν ἡ χείρ· οὔτε ἑτέρα τοῦ ὅλου. σὺν γὰρ τῇ ὅλῃ χειρὶ, ὅλος ὁ ἄνθρωπος νοεῖται ἄνθρωπος. ἐπεὶ οὖν ϗ τοῦ σπουδαίου ἀνθρώπου ϗ τοῦ φίλου μέρος ἐστὶν ἀρετή· τὰ δὲ μέρη οὔτε ταὐτὰ τοῖς ὅλοις ἐστὶ, οὔτε ἕτερα τῶν ὅλων, εἴρηται ὁ σπουδαῖος ἄνθρωπος ϗ ὁ φίλος οὐχ ἕτερος ὠφελείας. *Atque Stoici quidem communibus, ut ita dicam, hærentes notionibus, Bonum hoc modo definiunt: Bonum eſt utilitas, aut non diverſum ab utilitate. utilitatem quidem dicentes virtutem, & quæ eſt ex virtute actionem: ab utilitate autem non diverſum hominem bonum & amicum. Nam virtus quidem, cùm ſit quodammodo affecta pars animæ, tenens principatum, & bona quædam ex virtute operatio, apertè eſt utilitas. Bonus quoque homo & amicus, cùm rurſus ſint ipſi quoque ex bonis, neque dici debent utilitas, neque diverſi ab utilitate propter hanc cauſam. Partes enim, aiunt Stoici, neque eædem ſunt quæ tota, neque diverſæ à totis: ut, manus neque eadem eſt quæ totus homo (non eſt enim manus totus homo) neque diverſa à toto. Nam cum tota manu totus intelligitur homo. Quoniam ergo viri boni & amici pars eſt virtus, partes autem neque eædem ſunt quæ tota, neque diverſæ à totis, dictus fuit vir bonus & amicus non diverſus ab utilitate.* Et lib. III. cap. 20. Hypotheſeon: φασὶν οὖν οἱ Στωϊκοὶ ἀγαθὸν εἶναι, ὠφέλειαν, ἢ οὐχ ἕτερον ὠφελείας· ὠφέλειαν μὲν λέγοντες τὴν ἀρετὴν ϗ τὴν σπουδαίαν πρᾶξιν· οὐχ ἕτερον δὲ ὠφελείας, τὸν σπουδαῖον ἄνθρωπον ϗ τὸν φίλον, & quæ ſequuntur. Clemens Alexandrinus Pædagogi lib. I. cap. 8. τὸ δὲ ἀγαθὸν, ᾗ ἀγαθόν ἐστιν, οὐδὲ ἄλλο ποιεῖ, ἢ ὅτι ὠφελεῖ.

ϗ τὸ μετέχον αὐτῆς ἀγαθὸν τριχῶς οὕτω λέγεσθαι, &c.] Rectè vidit Lipſius hæc eſſe mutila: namque tripartitò bonum dici à Stoicis ait hoc loco Laërtius: at ipſius duplex eſt diviſio. Deinde exempla quæ affert, peccant. Suppleri poteſt Laërtius è Sexto Empirico, cujus hæc ſunt verba lib. x. adverſus Mathematicos pag. 443. ubi de Stoicis: ἔνθεν ϗ κατ' ἀκολουθίαν τριχῶς εἰπόντες ἀγαθὸν προσαγορεύεσθαι, ἕκαστον σημαινομένων κατ' ἰδίαν πάλιν ἐπιβολὴν ὑπογράφουσι· λέγεται γὰρ ἀγαθὸν (φασὶ) καθ' ἕνα μὲν τρόπον, τὸ ὑφ' οὗ, ἢ ἀφ' οὗ ἐστιν ὠφελεῖσθαι· ὃ δὴ ἀρχικώτατον ὑπῆρχε (an ὑπάρχει?) ϗ ἀρετή. ἀπὸ γὰρ ταύτης, ὥσπερ τινὸς πηγῆς, πᾶσα πέφυκεν ἀνίσχειν ὠφέλεια· καθ' ἕτερον δὲ, τὸ καθὸ συμβαίνει ὠφελεῖσθαι. οὕτως οὐ μόνον αἱ ἀρεταὶ λεχθήσονται ἀγαθὰ, ἀλλὰ ϗ αἱ κατ' αὐτὰς πράξεις. εἴπερ ϗ κατὰ ταύτας συμβαίνει ὠφελεῖσθαι. κατὰ δὲ τὸν τρίτον ϗ τελευταῖον τρόπον λέγεται ἀγαθὸν, Τὸ οἷόν τε ὠφελεῖν, ἐκ περιλαμβανούσης τῆς ἀποδόσεως ταύτης, τάς τε ἀρετὰς, ϗ τὰς ἐναρέτους πράξεις, ϗ τοὺς φίλους, ϗ τοὺς σπουδαίους ἀνθρώπους, θεούς τε ϗ σπουδαίους δαίμονας, &c. *Hinc etiam ex conſequentia cùm trifariam bonum dixerint appellari, unum quodque ſignificatum rurſus deſcribunt propriâ mentis conceptione. Dicitur autem Bonum (inquiunt) uno quidem modo, id eſt, ex quo & à quo licet juvari, quod quidem in primis & præcipuè eſt virtus. Ab ea enim, tamquam ab aliquo fonte, naturaliter univerſa oritur utilitas. Alio autem dicitur, id per quod accidit ut juvemur. Ita non ſolum virtutes dicentur bona, ſed etiam quæ fiunt ex eis actiones; ſi quidem per eas quoque accidit ut juvemur. Tertio autem & ultimo modo dicitur Bonum* A *quod poteſt juvare, comprehendente hac definitione & virtutes, & ex virtute actiones, & amicos, & bonos viros, Deoſque, & bonos dæmones.* Item ex Stobæo, apud quem ex mente Stoicorum Bonum etiam trifariam dividitur: à quo utilitas, ἀφ' οὗ συμβαίνει ὠφελεῖσθαι: per quod utilitas, ὑφ' οὗ συμβαίνει ὠφελεῖσθαι: & utibile, ſive quod poteſt utile eſſe, τὸ οἷον ὠφελεῖσθαι. Sed de eâ boni, ſecundum Stoicos, diviſione, aliiſque diviſionibus videndus omnino Lipſius lib. II. Manuductionis ad Stoicam Philoſophiam Diſſert. 22.

ἄλλως δὲ οὕτως ἰδίως ὁρίζονται τὸ ἀγαθὸν, τὸ τέλειον κατὰ φύσιν λογικοῦ, ἢ ὡς λογικοῦ] Eſt hæc Diogenis Babylonii definitio. Cato apud Ciceronem lib. III. de Finibus: *Boni definitiones paullùm oppidò inter ſe differunt,* B *& tamen eodem ſpectant. Ego aſſentior Diogeni, qui bonum definierit, quod eſſet naturâ abſolutum.* Additum Diogenianæ huic definitioni τὸ λογικοῦ, rei explicandæ aut terminandæ cauſſâ. Nam, ut rectè Lipſius, ſimpliciter κατὰ φύσιν ſi dicas, videtur cavillo locus, & in Infantibus etiam Bonum eſſe, quod negat Seneca. Senecæ verba ſunt epiſt. ultimâ. *Quid eſt ſecundùm Naturam? quod contingit & protinus nato, non dico Bonum, ſed initium Boni. Atqui non magis Infans adhuc Boni capax eſt, quàm arbor, aut mutum aliquod animal. Quare autem Bonum in iſtis non eſt? quia nec ratio. Ob hoc in Infante quoque non eſt; nam & huic deeſt. Eſt aliquod Irrationale animal, eſt aliquod nondum Rationale, eſt Rationale, ſed imperfectum. In nonnullo horum, Bonum. Ratio iſtud ſecum adfert. Quid ergo inter iſta, quæ retuli, diſtat?* C *Numquam erit Bonum in eo, quod Irrationale eſt, in eo quod nondum Rationale eſt, tunc eſſe Bonum, in imperfecto, jam poteſt eſſe Bonum, ſed non eſt.*

Pag. 187. ἐπιγεννήματα δὲ, τὴν τε χαρὰν ϗ τὴν εὐφροσύνην, &c.] Ariſtoteles I. Ethicor. cap. 9. aliâ voce, ſed eodem ſenſu, Voluptatem περίαπτον, *appendicem,* appellat: οὐδὲν δὴ προσδεῖται τῆς ἡδονῆς ὁ βίος αὐτῶν (loquitur de ſtudioſis) ὥσπερ περιάπτου τινὸς, ἀλλ' ἔχει τὴν ἡδονὴν ἐν ἑαυτῷ. De voce ἐπιγέννημα diximus ſuprà pluribus.

ϗ τὰ παραπλήσια, ὡσαύτως] Quæ verba, & ſequentia, uſque ad ϗ τὰ ὅμοια abſunt ab Editione Baſileenſi.

τῶν ἀγαθῶν, τὰ μὲν εἶναι κατὰ ψυχὴν· τὰ δὲ, D ἐκτὸς, &c.] Emenda περὶ ψυχήν. Et ita MSS. quidam. Ceterùm de toto hoc loco videndus Stobæus in Eclogis Ethic. Ita etiam bona dividit Ariſtoteles lib. I. Ethicor. cap. 9. φαίνεται δ' ὅμως ϗ τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν προσδεομένη εὐδαιμονία.

τὸ αὐτὸν ἑαυτὸν εἶναι σπουδαῖον ϗ εὐδαίμονα] Corrige ἑαυτῷ, quemadmodum legitur in Editionibus Stephani, & in Codice Regio. In Editione Baſileenſi ſex lineæ hoc loco deſiderantur.

ἔτι τῶν ἀγαθῶν, τὰ μὲν, εἶναι τελικά· τὰ δὲ, ποιητικά, &c.] Cato apud Ciceronem III. de Finibus: *Sequitur illa diviſio, ut Bonorum alia ſint ad illud ultimum pertinentia: (ſic enim appello, quæ τελικὰ dicuntur) alia autem Efficientia, quæ Græci ποιητικὰ: alia utrumque. De Pertinentibus;* E *nihil eſt Bonum, præter actiones honeſtas. De Efficientibus, nihil præter Amicum. Sed & Pertinentem & Efficientem Sapientiam volunt eſſe. Nam quia Sapientia eſt conveniens Actio, ex illo Pertinenti genere eſt. Quòd autem honeſtas Actiones affert & efficit, ideo Efficiens dici poteſt.*

ἀλυπίαν, ϗ πᾶσαν, ϗ τὴν κατ' ἀρετὴν, &c.] Corrige ϗ πᾶσαν τὴν κατ' ἀρετήν. Et ita Membranæ Regiæ.

ποιητικὰ δὲ ϗ τελικὰ εἶναι ἀγαθά] Poſt vocem ἀγαθὰ, addendum exiſtimabat Lipſius ex Stobæo τὰς ἀρετάς. Ecce tibi verba Stobæi: αἱ δὲ ἀρεταὶ πᾶσαι ϗ ποιητικά ἐστιν ἀγαθὰ, ϗ τελικά· ϗ γὰρ ἀπογεννῶσι τὴν εὐδαιμονίαν, ϗ συμπληροῦσι, μέρη αὐτῆς γινόμενα. Vide Lipſium Manud. ad Philoſ. Stoicam II. F XXII.

ὁμοίως δὲ ϗ τῶν κακῶν τὰ μὲν εἶναι, &c.] Et hæc omnia uſque ad ἔτι τῶν περὶ ψυχὴν, hoc eſt, novem ad minus lineæ, in Editione Frobeniana non comparent. Ex quo conjicere licet in his libris παραβεβλημένα multa eſſe: quamquam hæc non rectè abſunt. Ceterum ex hoc loco conſtat, etiam in malis *finis* appellationem uſurpaſſe Stoicos. Eorum exemplo M. Tullius libros quinque ſcripſit hoc titulo, *De finibus bonorum & malorum*: quod tamen improbat Julius Scaliger, Ciceronemque eo nomine caſtigat Exercitatione CCL. contra Cardanum. *Omnis,* inquit, *finis eſt in genere bonorum. Quocirca non decuit M. Tullium vocem hanc tam ad mala quàm ad bona retuliſſe, in ſuorum librorum inſcriptione.*

ἀμφο-

ἀμφοτέρως δὲ ἔχοντα] Deeſt exemplum.

ἔτι τῶν περὶ ψυχὴν ἀγαθῶν τὰ μέν εἰσιν ἕξεις· τὰ δὲ, διαθέσεις, τὰ δὲ, &c.] Aliter apud Stobæum, quem vide. Vide & Lipſium.

Pag. 188. παρὰ τὸ πάντας ἀπέχειν τοὺς ἐπιζητουμένους ἀριθμοὺς ὑπὸ τῆς φύσεως] Numeros virtuti tribuebant Stoici. Cicero III. de Officiis. *Illud autem quod* rectum *Stoici appellant, perfectum atque abſolutum eſt, &, ut iidem dicunt, omnes numeros habet.* Et III. de Finibus: *Quæ autem nos aut rectè facta dicamus, ſi placet, illi autem appellant κατορθώματα, omnes numeros virtutis continent.* Huc ſpectat quod ait Seneca Epiſt. 71. *Idem eſſe dicebat Socrates veritatem & virtutem. Quomodo illa non creſcit, ſic ne virtus quidem. habet numeros ſuos: plena eſt.* Et Epiſt. 95. *Non poteſt quiſquam niſi ab initio formatus, & tota ratione compoſitus, omnes exequi numeros, ut ſciat quando oporteat, & in quantum, & cum quo, & Quemadmodum.* Marcus τῶν εἰς ἑαυτὸν lib. III. ſtatim initio, τοὺς τοῦ καθήκοντος ἀριθμοὺς dixit. Et lib. VI. ſect. 24. πᾶν καθῆκον ἐξ ἀριθμῶν τινων συμπληροῦται. *Omne officium quibuſdam numeris conſtat.*

λέγουσι δὲ μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν εἶναι] *Stoici, qui noſtro dogmati in pleriſque concordant, nihil apellant Bonum, niſi ſolam boneſtatem,* inquit Hieronymus in Eſaiæ caput XI. Tacitus quoque Hiſt. IV. ubi de Helvidio Priſco, Stoico: *Doctores Sapientiæ ſequutus, qui ſola bona quæ honeſta, mala tantùm quæ turpia, potentiam, nobilitatem, ceteráque extra animum, neque bonis, neque malis annumerant.* Στωϊκῶς ergo Marcus Imp. lib. I. extremo: ἐγὼ δὲ τεθεωρηκὼς τὴν φύσιν τοῦ ἀγαθοῦ, ὅτι καλὸν, καὶ τοῦ κακοῦ, ὅτι αἰσχρόν. Uno verbo καλοκἀγαθὸν appellabant: quam vocem quòd ſemper in ore haberent, urbanè ab aliis διακαλοκἀγαθίζεσθαι dicebantur, ut vir elegantiſſimus, Daniel Heinſius obſervabat. Eos autem hæc à Platone, ut & multa alia, accepiſſe, obſervat Patrum Græcorum doctiſſimus Clemens Alexandrinus ϛρωματέων lib. V. ubi eum videas velim.

δοκεῖ δὲ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἴσα εἶναι, &c.] Paradoxum Stoicum, de quo Cicero (quod etiam Aldobrandinus obſervavit) III. de Finibus: *Hoc autem ipſum Bonum non acceſſione, neque creſcendo, aut cum ceteris comparando, ſed propriâ vi ſuâ & ſentimus & appellamus,* &c. *Alia eſt igitur propria æſtimatio virtutis, quæ genere, non creſcendo valet,* &c. *Itaque conſentaneum eſt bis quæ dicta ſunt, ratione illorum, qui illum bonorum finem, quod appellamus extremum, creſcere putant poſſe, iiſdem placere eſſe alium alio ſapientiorem, itemque alium magis alio pel peccare, vel rectè facere. Quod nobis non licet dicere, qui creſcere bonorum finem non putamus.* Et poſtea: *Sed quamquàm negent nec virtutes nec vitia creſcere, attamen utrumque eorum fundi quodam modo, & quaſi dilatari putant.* Huic Paradoxo Stoico affine eſt & illud itidem Stoicum, *omnia peccata eſſe paria,* de quo infrà. Ceterùm pro δέχεσθαι, quod hoc loco legitur, legendum cum Palat. MS. ἐπιδέχεσθαι.

τῶν δὲ ὄντων φασὶ, τὰ μὲν ἀγαθὰ εἶναι· τὰ δὲ, κακά· τὰ δὲ, οὐδέτερα.] Adi Lipſium in Manuct. II. XXII. & Aldobrandinum hoc loco. Adi & Gellium II. 7.

εὐδοξία] Editio Stephanica & Codex Regius δόξα. εὐδοξία magis placet; quamquam & δόξα rectum eſt.

ὠφελεῖν δέ, ἐστι κινεῖν ἢ ἴσχειν, κατ' ἀρετήν· βλάπτειν δὲ, κινεῖν ἢ ἴσχειν κατὰ κακίαν] Et hoc loco conſulendus Aldobran.

P. 189. διχῶς δὲ λέγεσθαι ἀδιάφορα, &c.] Cum Laërtio conſentit Seneca Ep. 82. & Stobæus in Excerptis è Stoicorum libris, quæ à Chryſippo magna ex parte habuiſſe veriſimili conjectura exiſtimabat Lipſius. At Sextus Empiricus Indifferentia trifariam à Stoicis dividi ait; & præter duos modos memoratos Diogeni noſtro, addit ἀδιάφορον, ad quod quidem fertur appetitio: ſed non magis ad hoc quàm ad illud, ut drachmis duabus poſitis, charactere & nitore paribus, cùm alteram oporteat eligere & velim, non magis ad hanc quàm ad illam feror. Indifferentia curioſè & ſubtiliter examinarunt Stoici: qua de re Lipſius in Manuductione II. XXIII.

τὰ μήτε ἀφορμῆς κινητά] Ita quoque Editio prior. Quantò meliùs Stephanica, & Regiæ Membranæ, & Codex Palatinus! τὰ μήτε ὁρμῆς, μήτε ἀφορμῆς κινητικά. Et ita ſtatim Laërtius: ὁρμῆς γάρ ἐστιν ἐκεῖνα καὶ ἀφορμῆς κινητικά.

ὡς ἔχει τὸ ἀρτίας ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τρίχας ἢ περιττάς] Quo exemplo uſus quoque eſt Seneca dictâ Epiſt. 82. *Eſt & horum,* inquit, *quæ appellamus* media, *grande diſcrimen. Non enim ſic mors indifferens eſt, quomodo utrum capillos pares habeas. Mors inter illa eſt, quæ mala quidem non ſunt, tamen habent mali ſpeciem.*

ἢ ἐκτεῖναι τὸν δάκτυλον ἢ συστεῖλαι] Et hoc exemplũ affert Sextus Empiricus Hyp. III. 24. ubi ex mente Stoicorum περὶ ἀδιαφόρων loquitur, quæ neque προηγμένα ſunt, neq; ἀποπροηγμένα. Verba ejus in ſequenti Obſervatione proferemus.

τῶν ἀδιαφόρων, τὰ μὲν λέγουσι προηγμένα· τὰ δὲ, ἀποπροηγμένα, &c.] Sextus dicto loco: οἷον γοῦν οἱ μὲν Στωϊκοὶ, τῶν ἀδιαφόρων φασὶ τὰ μὲν προηγμένα εἶναι· τὰ δὲ, ἀποπροηγμένα· τὰ δὲ, οὔτε προηγμένα, οὔτε ἀποπροηγμένα. προηγμένα μὲν, τὰ ἱκανὴν ἀξίαν ἔχοντα, ὡς ὑγίειαν, πλοῦτον· ἀποπροηγμένα δὲ, τὰ μὴ ἱκανὴν ἔχοντα ἀξίαν, ὡς πενίαν, νόσον. μήτε δὲ προηγμένα, μήτε ἀποπροηγμένα, ὡς τὸ ἐκτεῖναι ἢ συγκάμψαι τὸν δάκτυλον. τινὲς δὲ, οὐδὲν τῶν ἀδιαφόρων φύσει προηγμένον ἢ ἀποπροηγμένον εἶναι λέγουσιν· ἕκαστον γὰρ τῶν ἀδιαφόρων παρὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις, ὅτε μὲν προηγμένον φαίνεσθαι, ὅτε δὲ ἀποπροηγμένον. εἰ γοῦν, φασὶν, οἱ μὲν πλούσιοι ἐπιβουλεύοιντο ὑπὸ τυράννου, οἱ δὲ πένητες εἰρηνεύοιντο, πᾶς ἂν ἕλοιτο εἶναι πένης μᾶλλον ἢ πλούσιος· ὡς ἀποπροηγμένον γίνεσθαι τὸν πλοῦτον. *Producta* & *Rejecta* Cicero appellat. De his vide omnino Lipſium in Manuductione ad Stoicam Philoſophiam Diſſert. 23. & 24. Eas voces, & differentiam inter ἀδιάφορα aperiret, Zenonem primum procudiſſe obſervat Stobæus in Eclogis Ethic.

ἀποπροηγμένα δὲ ἀπὸ μὲν τῶν ψυχικῶν, ἀφυΐαν, ἀτεχνίαν, καὶ τὰ ὅμοια] Deſiderantur hæc verba in ceteris Editionibus. Sed ea rectè agnoſcunt & Suidas, & Codex Regius, & Palatinus. Et ea etiam habuit Veteris Interpretis Codex, ut patet ex ejus interpretatione. Scaliger ad oram libri aliquid deeſſe notaverat quoque. Etiam in Editione Baſileenſi eſt aſteriſcus locum mutilum eſſe ſignificans. Vide Leopardum XVII. 5. & hîc Caſaubonum. Ceterùm pro ἀπὸ legendum ἐπὶ, quemadmodum & apud Suidam & in Regiis Membranis legitur.

ἔτι δὲ καθῆκόν φασιν εἶναι, ὃ προαχθὲν] Similiter apud Suidam. Legendum utrobique πραχθὲν è Sexto Empirico, cujus hæc ſunt verba lib. VII. adverſus Mathematicos pag. 167. τὸ δὲ κατόρθωμα εἶναι, ὅπερ πραχθὲν, εὔλογον ἔχει τὴν ἀπολογίαν. Male quoque apud Stobæum παραχθέν· ὁρίζεται δὴ τὸ καθῆκον, τὸ ἀκόλουθον ἐν ζωῇ, ὃ παραχθὲν, εὔλογον ἀπολογίαν ἔχει.

κατωνομάσθαι δὲ οὕτως ὑπὸ πρώτου Ζήνωνος τὸ καθῆκον] Quod ſuprà monuerat.

Pag. 190. τὰ δὲ, παρὰ τὸ καθῆκον] Addendum videtur ex ſequentibus: τὰ δὲ, οὔτε καθήκοντα, οὔτε παρὰ τὸ καθῆκον. Quæ verba ad oram libri Aldobrandinus annotaverat: ut mihi, qui eum librum vidit, teſtatus eſt amicus noſter Emericus Bigotius. Ea agnoſcit & Suidas, qui totum hunc locum exſcripſit in vocibus καθῆκον & καθήκοντα.

καὶ ἀεὶ μὲν καθήκει τὸ ἐρωτᾶν, τὸ ἀποκρίνεσθαι, καὶ περιπατεῖν] Ita quoque Editio prior, & Codex Palat. & Florentinus: niſi quòd in his MSS. pro τὸ ἀποκρίνεσθαι, eſt καὶ ἀποκρίνεσθαι. Sed legendum omnino, quemadmodum legitur in Editione Stephanica, καὶ ἀεὶ μὲν καθήκει, τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν· οὐκ ἀεὶ δὲ, τὸ ἐρωτᾶν, &c.

ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς μέσοις, &c.] *Officium medium* Cicero appellat. Vide Aldobr.

φασὶ δὲ τὴν ψυχὴν εἶναι ὀκταμερῆ, &c.] Chryſippus ſcilicet, & qui eum ſequuti ſunt. Tertullianus de Anima cap. 14. *Dividetur autem in partes, nunc in duas à Platone, nunc in tres à Zenone, nunc in quinque & in ſex à Panætio, in ſeptem à Sorano, etiam in octo penes Chryſippum, etiam in novem penes Apollophanem, ſed & in decem apud quoſdam Stoicorum, & in duas ampliùs apud Poſidonium, qui à duobus exorſus titulis, principali quod aiunt ἡγεμονικὸν, & à rationali, quod aiunt λογικὸν, in duodecim exinde proſecuit.* Fallitur ergo Nemeſius, qui hanc animæ ὀκταμερῆ diviſionem ad Zenonem retulit. Ζήνων, inquit, ὁ Στωϊκὸς ὀκταμερῆ φησιν εἶναι τὴν ψυχήν· διαιρῶν αὐτὴν εἰς τὸ ἡγεμονικὸν, καὶ εἰς τὰς πέντε αἰσθήσεις, καὶ εἰς τὸ φωνητικὸν, καὶ τὸ σπερματικόν. Quod de Stoicis legerat, id Zenonis (à quo Stoici) eſſe exiſtimavit. Id autem legerat apud Plutarchum, cujus ſcripta compilare ſolet. Verba ſunt Plutarchi in IV. de Placitis Philoſophorum: οἱ Στωϊκοὶ ἐξ ὀκτὼ μερῶν τὴν ψυχήν φασι συνεστάναι· πέντε μὲν τῶν αἰσθητικῶν, ὁρατικοῦ, ἀκουστικοῦ, ὀσφρητικοῦ, γευστικοῦ, ἁπτικοῦ· ἕκτου δὲ φωνητικοῦ· ἑβδόμου, σπερματικοῦ· ὀγδόου, αὐτοῦ τοῦ ἡγεμονικοῦ. De animæ partibus erudita multa congeſſit ad Simplicium Salmaſius. Ceterum totum hunc Laërtii locum reſpexit, immo ad verbum exſcripſit Suidas in πάθος: cujus verba, ut emendentur, ſunt enim corruptiſſima, hîc apponere operæ precium eſt: τῆς ψυχῆς μέρη τὰ πέντε αἰσθητήρια, καὶ τὸ φωνητικὸν μόριον, καὶ τὸ διανοητικὸν, ὅπερ ἐστὶν ἡ διάνοια. (Excidit καὶ τὸ γεννητικὸν, quod ſupplendum ex Laërtio) ἐκ δὲ τῶν ψευδῶν ἐπὶ γίνεσθαι (corrige ἐπιγίνεσθαι) τὴν διαστροφὴν ἐπὶ τὴν διάνοιαν· ἀφ' ἧς πολλὰ πάθη βλαστάνειν καὶ ἀκαταστασίας αἴτια. ἔστι δὲ αὐτὸ τὸ

τὸ πάθος, ἡ ἄλογος ϗ παρὰ φύσιν ψυχῆς κίνησις, ἢ ὁρμὴ πλεονάζουσα. τῶν παθῶν τὰ ἀνωτάτω γένη τέσσαρα, λύπη, φόβος, ἐπιθυμία, ἡδονή. δοκεῖ δὲ τὰ πάθη κρίσεις εἶναι (Lege κρίσεις εἶναι.) ἥτε γὰρ φιλαργυρία, ὑπόληψίς ἐστι τοῦ τὸ ἀργύριον καλὸν εἶναι· ϗ ἡ μέθη δὲ ϗ ἡ ἀκολασία ὁμοίως· ϗ τὰ ἄλλα· ϗ τὴν μὲν (Lege ϗ τὴν λύπην) εἶναι συστολὴν ἄλογον. εἴδη δὲ αὐτῆς, ἔλεος, φθόνος, ζῆλος, ζηλοτυπία, ἄχθος, ἐνόχλησις, ἄνοια (Lege ἀνία) ὀδύνη, σύγχυσις. ἔλεον μὲν (excidit εἶναι λύπην) ὡς ἐπὶ ἀναξίως κακοπαθοῦντι. φθόνον δὲ, λύπην ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς. ζῆλον δὲ, λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρεῖναι ὧν ϗ αὐτὸς ἔχει (Supplendum ex Laërtio ὧν αὐτὸς ἐπιθυμεῖ. ζηλοτυπίαν δὲ, λύπην ἐπὶ τῷ ϗ ἄλλῳ παρεῖναι ἃ ϗ αὐτὸς ἔχει.) ἄχθος, λύπην βαρύνουσαν. ἐνόχλησιν, λύπην στενοχωροῦσαν ϗ δυσχωρίαν παρασκευάζουσαν. ἄνοιαν, (lege ἀνίαν) λύπην ἐκ διαλογισμῶν μένουσαν, ἢ ἐπιτεινομένην λύπην ἐπίπονον σύγχυσιν (lege ἢ ἐπιτεινομένην ὀδύνην, λύπην ἐπίπονον.) σύγχυσιν, λύπην ἄλογον, ἀποκναίουσαν ϗ κωλύουσαν τὰ παρόντα συνορᾶν. Apud Laërtium pro ἀποκλείουσαν, ſcriptum eſt ἀποκναίουσαν.

ϗ τὸ φωνητικὸν μόριον] Sic etiam Suidas & Codex Palatinus. φωνητικὸν ὄργανον ceteræ Editiones.

καθά φησιν Ἑκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ παθῶν] Poſt hæc verba, legitur in Editione Stephanica, necnon in MS. Regio & in Palatino, ϗ Ζήνων ἐν τῷ Περὶ παθῶν, εἶναι γένη, &c.

δοκεῖ δὲ αὐτοῖς τὰ πάθη κρίσεις εἶναι, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ παθῶν] Rectè addidit καθά φησι Χρύσιππος. Nam Chryſippus quidem perturbationes cenſuit eſſe judicia, hoc eſt, in judiciis eſſe eas poſitas: at verò Zeno perturbationes non ipſa judicia eſſe ſanxit, ſed quæ ex judiciis conſequerentur, τὰ ἐπιγινόμενα κρίσεσι: nempe contractiones, demiſſiones, morſus, elationes ac diffuſiones. Id diſcimus ex Galeno, cujus hæc ſunt verba lib. IV. de dogmatis Hippocratis & Platonis: ϗ γὰρ Ζήνωνι κατά γε τοῦτο ϗ ἑαυτῷ ϗ πολλοῖς ἄλλοις μάχεται τῶν Στωϊκῶν, loquitur de Chryſippo, οἳ οὐ τὰς κρίσεις αὐτὰς τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ ϗ τὰς ἐπὶ ταύταις ἀλόγους συστολὰς, ϗ ταπεινώσεις, ϗ δήξεις, ἐπάρσεις τε ϗ διαχύσεις ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τὰ τῆς ψυχῆς πάθη. Cicero Tuſcul. Quæſt. lib. IV. ubi de perturbationibus ex mente Stoicorum agit, utramque opinionem videtur confudiſſe. *Sed quæ judicia*, inquit, *quaſque opiniones perturbationum eſſe dixi, non in eis perturbationes ſolùm poſitas eſſe dicunt, verùm illa etiam quæ efficiuntur perturbationibus: ut ægritudo quaſi morſum aliquem doloris efficiat; metus, receſſum quemdam animi & fugam; lætitia, profuſam hilaritatem.* Videndus Salmaſius ad Simplicium pag. 59. & 60.

ϗ τὴν μὲν λύπην εἶναι συστολὴν ἄλογον, &c.] Quem locum reſpexit Suidas in λύπη: συστολὴ εὔλογος (lege ἄλογος) ψυχῆς· διὸ οὐ λυπηθήσεσθαι τὸν σπουδαῖον δεῖ· (Hæc poſtrema verba in Laërtio infrà comparent.) εἴδη δὲ αὐτῆς, φθόνος, ζῆλος, ζηλοτυπία, ἔχθος, ἐνόχλησις, ἄνοια, ὀδύνη, σύγχυσις. Lege ἀνία.

ἔλεον μὲν οὖν, &c.] Vide Aldobrandinum hanc definitionem, & ſequentes, Ciceronianis locis egregiè illuſtrantem.

ζῆλον δὲ, λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρεῖναι ὧν αὐτὸς ἐπιθυμεῖ· ζηλοτυπίαν δὲ, λύπην ἐπὶ τῷ ϗ ἄλλῳ παρεῖναι] In Editione Baſileenſi totus hic locus mancus eſt. Sed neque integer eſt in aliis. Leopardus Emendat. VII. 5. poſt hæc verba ὧν αὐτὸς ἐπιθυμεῖ, addendum conjiciebat ex Stephani Lexico Ciceroniano, ϗ οὐκ ἔχει. Poſt hæc verò λύπην ἐπὶ τῷ ἄλλῳ παρεῖναι, illa: ὧν αὐτὸς ἐπεθύμησε, ϗ ἔχει. Ciceronis verba ſunt in IV. Tuſcul. Quæſt. *Æmulatio eſt ægritudo, ſi eo quod concupierit alius, potiatur, ipſe careat. Obtrectatio autem eſt ea quam intelligi Zelotypiam volo, ægritudo ex eo quo alter quoque potiatur, quod ille ipſe concupierit.*

Pag. 191. ὁ δὲ φόβος, ἐστὶ προσδοκία κακοῦ] Vertit Cicero Tuſcul. IV. *Metus eſt opinio impendentis mali, quod intolerabile eſſe videatur.* προσδοκίαν ergo minùs rectè hoc loco *expectationem* reddunt Interpretes: nam ſi ita redderemus, vulgaris eſſet & plebeia definitio illa metus, non digna Philoſopho, inquit Salmaſius. προσδοκίαν hoc ſenſu uſurpavit Theophraſtus in Characteribus, cap. περὶ ἀλαζονείας: ἀλαζονεία δὲ δόξειεν εἶναι προσδοκία τινῶν ἀγαθῶν οὐκ ὄντων. Ubi Vides προσδοκίαν ἀγαθῶν οὐκ ὄντων, eſſe opinationem, quâ ἀλαζὼν ſibi adrogat ſuo ipſius judicio & exiſtimatione bona quæ non habet. Etiam Gloſſæ Veteres: προσδόκιμος. *opinatus, expectatus.* Hæc & plura Salmaſius ad Simplicium. Non prætereunda ſunt Ulpiani

A verba in l. 5. D. Quod metus cauſſâ, &c. *Metum accipiendum eſſe Labeo dicit, non quemlibet timorem, ſed majoris malitatis.*

εἰς δὲ τὸν φόβον ἀνάγεται ϗ ταῦτα, δεῖμα, ὄκνος, αἰσχύνη, ἔκπληξις, θόρυβος, ἀγωνία] Pleniùs apud Ciceronem dicto loco: *Sub metum autem ſubjecta ſunt, pigritia, pudor, terror, timor, pavor, exanimatio, conturbatio, formido.* Nemeſius, quemadmodum Laërtius, ſex etiam perturbationes tantùm enumerat, quæ metui ſubjectæ ſint: ſed non omnino eaſdem. Ita enim ille cap. 20. de Natura Hominis, διαιρεῖται δὲ ϗ ὁ φόβος εἰς ἕξ· εἰς ὄκνον, εἰς αἰδῶ, εἰς αἰσχύνην, εἰς κατάπληξιν, εἰς ἀγωνίαν, εἰς ἔκπληξιν. At Stobæus: ὑπὸ δὲ τὸν φόβον, ὄκνοι, ϗ ἀγωνίαι, ϗ αἰσχύναι, ϗ θόρυβοι, ϗ ἐκπλήξεις, ϗ B δεισιδαιμονίαι, ϗ δέος, ϗ δείματα.

δεῖμα μὲν οὖν ἐστὶ φόβος δέος ἐμποιῶν] At Cicero ibidem definit pavorem, *metum mentem loco moventem*: Andronicus Rhodius, φόβον ὑφορώμενον: Stobæus verò, φόβον ἐκ λόγου.

αἰσχύνη δὲ, φόβος ἀδοξίας] Andronicus Rhodius & Stobæus ſimiliter: αἰσχύνη δὲ, φόβος ἀδοξίας. Nemeſius dicto loco: αἰδὼς δὲ, φόβος ἐπὶ προσδοκίᾳ ψόγου· κάλλιστον δὲ τοῦτο τὸ πάθος. αἰσχύνη δὲ, φόβος ἐπ' αἰσχρῷ πεπραγμένῳ. οὐδὲ τοῦτο δὲ ἀνέλπιστον εἰς σωτηρίαν. ταύτῃ δὲ διαφέρει αἰδὼς αἰσχύνης, ὅτι ὁ μὲν αἰσχυνόμενος ἐφ' οἷς ἔπραξε, καταδύεται· ὁ δὲ αἰδούμενος, φοβεῖται περιπεσεῖν ἀδοξίᾳ τινί. καλοῦσι δὲ οἱ παλαιοὶ πολλάκις ϗ τὴν αἰδῶ αἰσχύνην, ϗ τὴν αἰσχύνην αἰδῶ, C καταχρώμενοι τοῖς ὀνόμασι. Paulò aliter apud Gellium XIX. 6. *Adhuc enim quæri poteſt, quam ob cauſam pudor ſanguinem diffundat, timor contrahat; cùm ſit pudor ſpecies timoris, atque ita definiatur: timor juſtæ reprehenſionis. Ita enim Philoſophi definiunt, αἰσχύνη, ἐστὶ φόβος δικαίου ψόγου.*

ὄκνος δὲ, φόβος μελλούσης ἐνεργείας] Ad verbum Nemeſius, & Stobæus: ἔστι δὲ ὄκνος μὲν φόβος μελλούσης ἐνεργείας. Cicero Tuſcul. IV. *Pigritia, metus conſequentis laboris.*

ἔκπληξις δὲ, φόβος ἐκ φαντασίας ἀσυνήθους πράγματος] Nemeſius ſimiliter, & Stobæus: ἔκπληξις δὲ, φόβος ἐξ ἀσυνήθους φαντασίας. At Cicero Terrorem dixit, *metum concutientem, ex quo fit ut pudorem rubor, terrorem pallor & tremor, & dentium crepitus conſequatur.*

θόρυβος δὲ, φόβος μετὰ κατεπείξεως φωνῆς] Ita apud D Andronicum & Stobæum: θόρυβος δὲ, φόβος μετὰ φωνῆς κατεπείγων.

ἀγωνία δὲ, φόβος ἀδήλου πράγματος] At Nemeſius: ἀγωνία δὲ, φόβος διαπτώσεως, τουτέστιν ἀποτυχίας· φοβούμενοι γὰρ ἀποτυχεῖν τῆς πράξεως, ἀγωνιῶμεν. Etiam Stobæus: ἀγωνία δὲ, φόβος διαπτώσεως. ϗ ἑτέρως φόβος ἥττης. Accepit uterque ab Andronico, cujus hæc ſunt verba: ἀγωνία δὲ, φόβος διαπτώσεως· ἢ φόβος ἥττης· ἢ φόβος ἐμποιητικὸς ἐναντίων ἐλπίδων, περὶ ὧν ὄρεξιν σφοδρὰν ἔχομεν. Expreſſius Ariſtoteles ſect. 11. Problemat. 13. ἡ ἀγωνία, φόβος τίς ἐστι πρὸς ἀρχὴν ἔργου, *metus quidam ſuper re inchoanda.*

ἐπιθυμία δὲ ἐστὶν ἄλογος ὄρεξις] Aliàs, ſed quod idem E eſt, ἐπιθυμία definitur à Stoicis, ὄρεξις ἀπειθὴς λόγῳ. Stobæus in Eclogis: τὴν μὲν οὖν ἐπιθυμίαν λέγουσιν ὄρεξιν εἶναι ἀπειθῆ λόγῳ. Ἄλογος, hoc eſt, ἀπειθὴς λόγῳ, *rationi non conveniens*: non verò, *rationis expers*. Cicero lib. III. Tuſculanarum: *Altera cupiditas, quæ rectè vel libido dici poteſt, quæ eſt immoderata appetitio opinati magni boni, rationi non obtemperans.* Et lib. IV. *Libido, vel cupiditas effrænata, quæ adverſâ ratione incitata eſt vehementiùs.* ἄλογον, quod verè Salmaſius ad Simplicium obſervabat, Στωϊκῶν παῖδες aliter paulò ſolebant uſurpare quam vulgus Græciæ. Stobæus: τὸ δὲ ἄλογον, ϗ τὸ παρὰ φύσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν ἄλογον, ὅσον τὸ ἀπειθὲς τῷ λόγῳ.

ὑφ' ἣν τάττεται ϗ ταῦτα, σπάνις, μῖσος, &c.] Cicero Tuſcul. IV. *Libidini ſubjecta ſunt, ira, excandeſcentia,* F *odium, inimicitia, diſcordia, indigentia, deſiderium, & cetera ejuſmodi.* Joannes Stobæus in Eclogis Ethicis cap. de affectibus: ὑπὸ μὲν οὖν τὴν ἐπιθυμίαν ὑπάγεται τὰ τοιαῦτα, ὀργὴ, ϗ τὰ εἴδη αὐτῆς, θυμὸς, ϗ χόλος, ϗ μῆνις, ϗ κότος, ϗ πικρίαι, ϗ τὰ τοιαῦτα, ἔρωτες σφοδροὶ, ϗ πόθοι, ϗ ἵμεροι, ϗ φιληδονίαι, ϗ φιλοπλουτίαι, ϗ φιλοδοξίαι, ϗ τὰ ὅμοια. Iram igitur ſub ἐπιθυμίᾳ, ceu ſpeciem, conſtituebant Stoïci. At Ariſtoteles longè aliter, ἡ μὲν λύπη ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ, ἡ δὲ ὀργὴ ἐν τῷ θυμοειδεῖ, inquit ille in quarto Topicorum.

ἔστι δὲ ἡ μὲν σπάνις ἐπιθυμία τις ἐν ἀποτεύξει, &c.] At Cicero: *Indigentia, libido inexplebilis.*

μῖσος δὲ ἐστιν ἐπιθυμία τις τοῦ κακῶς εἶναί τινι] At Ciceroni odium definitur, *ira inveterata*.

φιλονεικία δὲ, ἐπιθυμία τις περὶ αἱρέσεως] Aliter Cicero: *Diſcordia, ira acerbior intimo odio & corde concepta.*

ὀργὴ δὲ, ἐπιθυμία τιμωρίας, τοῦ δοκοῦντος ἠδικηκέναι οὐ προσηκόντως] Ad verbum Andronicus: ὀργὴ μὲν οὖν ἐστιν ἐπιθυμία τιμωρίας τοῦ ἠδικηκέναι δοκοῦντος. ἢ λύπη μεθ' ὑπολήψεως τοῦ ὀλιγωρεῖσθαι. Etiam Ariſtoteles Rhetor. II. ὀργὴν definivit ὄρεξιν τιμωρίας. Propterea Euſtathius exiſtimabat ὀργὴν dici ἀπὸ τοῦ ὀρέγειν, hoc eſt, *concupiſcere*: quaſi nihil aliud ſit Ira quàm appetitus vindictæ. Illum videſis ad Iliad. I. pag.8. Rom. Edit. Etiam Cicero Tuſcul. IV. *Quæ autem libidini ſubjecta ſunt, ea ſic definiunt, ut Ira ſit libido puniendi ejus, qui videatur læſiſſe injuriâ.* Adde & Nemeſium dicto loco: ἔστι δ' ὅτε καὶ ὁ θυμός, (ita iram appellat) ἐστιν ὄρεξις ἀντιτιμωρήσεως· ἀδικούμενοι γὰρ, ἢ νομίζοντες ἀδικεῖσθαι, θυμούμεθα· καὶ γίνεται τότε μικτὸν τὸ πάθος ἐξ ἐπιθυμίας καὶ θυμοῦ. Et Stobæum in Eclogis Ethicis: ὀργὴ μὲν οὖν ἐστιν ἐπιθυμία τιμωρήσασθαι τὸν δοκοῦντα ἠδικηκέναι.

ἔρως δὲ, &c. ἔστι γὰρ ἐπιβολὴ φιλοπονίας Legendum omnino φιλοποιΐας. Idem Laërtius in ſequentibus: εἶναι δὲ τὸν ἔρωτα, ἐπιβολὴν φιλοποιΐας, διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον. Nam & ibi ita legendum, non, ut vulgò perperam legitur, φιλοποιΐας. Lectionem noſtram firmant Sexti Empirici verba adverſus Mathematicos pag. 182. ὡς γὰρ ὁ λέγων τὸν ἔρωτα ἐπιβολὴν εἶναι φιλοποιΐας, συνεμφαίνει τὸ, νέων ὡραίων, καὶ εἰ μὴ κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦτο ἐκφέρῃ· (οὐθεὶς γὰρ γερόντων, καὶ ἀκμῆς ὥραν μὴ ἐχόντων, ἐρᾷ.) Etiam apud Stobæum in Eclogis l. II. ἔρως δὲ ἐπιβουλὴ φιλοποιΐας διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον. Sed ubi legendum è Sexto & ex Laërtio, ἐπιβολή. Non prætereunda ſunt Ciceronis verba Tuſculanarum Quæſtionum lib. IV. extremo, cùm maximè ad hunc Laërtii locum faciant: *Stoici verò & ſapientem amaturum eſſe dicunt, & amorem ipſum, conatum amicitiæ faciundæ ex pulchritudinis ſpecie definiunt:*

μῆνις δὲ ἐστιν ὀργή τις πεπαλαιωμένη καὶ ἐπίκοτος, &c.] Apud Andronicum: ὀργὴ εἰς παλαίωσιν ἀποτιθεμένη. Apud Stobæum: μῆνις δὲ, ὀργὴ εἰς παλαίωσιν ἀποτιθεμένη, ἢ ἐναποκειμένη. Scholiaſtes anonymus ad primum verſum Iliados: μῆνιν. ὀργὴν, χόλον ἐπίμονον. Euſtathius ad Iliad. α. p.8. Edit Rom. μῆνις κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ ἐπιμένουσα ὀργή. ἐκ τοῦ ΜΕΝΕΙΝ, οὐ μὴν ἐκ τοῦ ΜΑΙΝΕΣΘΑΙ· ἀπὸ τούτου γὰρ ἡ μανία γίγνεται· οὐκ ἔτι μῆνις αὐτὴ οὖσα· οὐδὲ ἄλλο τι εἶδος ὀργῆς· ἀλλὰ φρενῶν ἔκστασις. τινὲς δὲ ΜΗΝΙΝ φασὶ παρὰ τὸ ΜΗ ΕΝ· στερεῖ γὰρ τῆς ἑνότητος διϊστῶσα τοὺς ἐρίζοντας. Et ad Iliad. ξ. pag. 992. ὁ χόλος ἀντὶ τοῦ μῆνις κεῖται ἐν τῷ, Οὕνεκα Ἀχιλλεὺς μένει κεχολωμένος ἦτορ, ὃ καὶ τὴν μῆνιν ὑπεμφαίνει ἐκ τοῦ, μένει κεχολωμένος. ἀπὸ τοῦ μένειν γὰρ ἡ μῆνις. αὐτὴ δὲ οὐδὲν ἄλλο (ita legendum) ἢ μένων χόλος ἐστί. Nemeſius cap. 21. μῆνις δὲ, χολὴ εἰς παλαίωσιν ἀγομένη. εἴρηται γὰρ παρὰ τὸ μένειν καὶ τῇ μνήμῃ παραδεδόσθαι. *Odium* Cicero tranſtulit. *Odium*, inquit Tuſcul. IV. *ira inveterata.*

ὁ δὲ θυμός, ἐστιν ὀργὴ ἀρχομένη] Andronicus & Stobæus ſimiliter: θυμὸς δὲ, ὀργὴ ἐναρχομένη. Cicero dicto loco: *Excandeſcentia autem ira naſcens & modò exiſtens: quæ θύμωσις Græcè dicitur.* Gregorius Nazianzenus in libello qui Ὅροι παχυμερεῖς inſcribitur.

Θυμὸς μέν, ἐστιν ἀθρόος ζέσις φρενός.
Ὀργὴ δὲ, θυμὸς ἐμμένων. ὁ δὲ εἰς κακὸν
Μνήμων, λόχων τε, Μνησικακία τυγχάνει.

Quare Euſtathius ad ſuprà memoratum locum Iliad. α, θυμὸν dici putabat ἀπὸ τοῦ θύειν, quod eſt ὁρμᾶν, hoc eſt, *ſubitò commoveri*, ſeu *furere*. Sed Plato in Cratylo deducit ἀπὸ τῆς θύσεως καὶ ζέσεως τῆς ψυχῆς, hoc eſt, à fervore, ab æſtu.

ἡδονὴ δὲ ἐστιν ἄλογος ἔπαρσις, &c.] Exſcripſit totum hunc locum Suidas in ἡδονή: ἡδονὴ δέ ἐστιν ἄλογος ἔπαρσις ἐφ' ἑτέρῳ δοκοῦντι ὑπάρχειν ὑφ' ἣν τάττεται κήλησις, ἐπιχαιρεκακία, τέρψις, διάχυσις· κήλησις μὲν οὖν ἐστιν ἡδονὴ δι' ὤτων κατακηλοῦσα· ἐπιχαιρεκακία δὲ, ἡδονὴ ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς· τέρψις δὲ, οἷον τρέψις, καὶ προτροπή τις ψυχῆς (Corrige τῆς ψυχῆς) ἐπὶ τὸ ἀνειμένον· διάχυσις δὲ, ἀνάλυσις ἀρετῆς. Reſpexit & in ἀπάθεια, cujus verba mox adducimus. Similiter apud Ciceronem II. de Finibus: *Sed hoc intereſt quòd voluptas etiam dicitur in animo vitioſa res, ut Stoici putant, qui eum ſic definiunt, ſublationem animi ſine ratione, opinantis ſe magno bono frui.* Et Tuſcul. III. *Biſariam quatuor perturbationes diſtributæ ſunt; nam duæ ſunt ex opinione boni, quarum altera voluptas geſtiens, id eſt, præter modum elata lætitia, opinione præſentis alicujus boni.* Similiter & Philo Judæus II. Alleg. ὁ ὄφις ἡ ἡδονή, ἔπαρσις ἄλογος ψυχῆς. & Origenes in Matthæum: ἡδονὴ ἄλογος οὖσα ἔπαρσις τῆς ψυχῆς.

ὑφ' ἣν τάττεται κήλησις, ἐπιχαιρεκακία, τέρψις, διάχυσις] Stobæus: ὑπὸ δὲ τὴν ἡδονὴν, ἐπιχαιρεκακία, καὶ ἀσμενισμοί, καὶ γοητεῖαι.

κήλησις μὲν οὖν ἐστιν ἡδονὴ δι' ὤτων κατακλῶσα] Cicero: *Delectatio: voluptas ſuavitate auditus animum deliniens: & qualis eſt hæc aurium, tales ſunt oculorum, & tactionum, & odorationum, & ſaporum, quæ ſunt omnes unius generis, ad perfundendum animum tamquam illiquefactæ voluptates.* Legendum autem hoc loco κατακηλοῦσα. Et ita legit Ambroſius. Sic etiam H. Stephanus in Lexico Ciceroniano & Suidas dicto loco. Adde Andronicum Rhodium in libello περὶ παθῶν: κήλησις δὲ, inquit, ἡδονὴ δι' ἀκοῆς κατακηλοῦσα· ἤ, ἡδονὴ ἐκ λόγου τε καὶ μουσικῆς, ἢ δι' ἀκοῆς γινομένη, ἢ ἀπάτης. Pro hujus vocis acceptione eſt etiam auctoritas Pindari in Ode I. Pythionic.

——κῆλα δὲ καὶ
δαιμόνων θέλγει φρένας,

ubi Scholiaſtes notat, κῆλα ibi per contractionem uſurpari pro κηλήματα, quod interpretatur τὰ ὑπὸ τῆς μουσικῆς θέλγματα.

ἐπιχαιρεκακία δὲ, ἡδονὴ ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς] Eadem, & totidem verbis, legas apud Stobæum. Apud Andronicum verò χαιρεκακία, ἡδονὴ ἐπὶ τοῖς τῶν πέλας ἀτυχήμασι. *Malevolentiam* Cicero appellavit: quam definivit, *voluptatem ex malo alterius.* Virgilius ad verbum (quamquam alii aliter) *mala mentis gaudia* Æneid. VI.

Tum conſanguineus Lethi Sopor, & mala mentis
Gaudia, mortiferumque adverſo in limine Bellum.

Hunc affectum eumdem eſſe atque invidiam cenſuit Ariſtoteles in II. Rhetor. ὁ αὐτὸς, inquit, ἐπιχαιρέκακος καὶ φθονερός.

ὡς δὲ λέγεταί τινα ἐπὶ τοῦ σώματος ἀῤῥωστήματα· οἷον, ποδάγρα, &c.] Etiam Cicero Tuſcul. Quæſt. IV. *Quemadmodum enim cùm ſanguis corruptus eſt, aut pituita redundat, aut bilis in corpore, morbi, ægrotationeſque naſcuntur: ſic pravarum opinionum conturbatio, & ipſarum inter ſe repugnantia, ſanitate animam ſpoliat, morbiſque perturbat. Ex perturbationibus autem primùm morbi conficiuntur, quæ vocant illi νοσήματα, eáque quæ ſunt eis morbis contraria, quæ habent ad res certas vitioſam offenſionem, atque faſtidium: deinde ægrotationes, quæ appellantur à Stoicis ἀῤῥωστήματα: hiſque item oppoſitæ contrariæ offenſiones. Hoc loco nimiùm operæ conſumitur à Stoicis, maximè à Chryſippo, dum morbis corporum comparatur morborum animi ſimilitudo,* &c.

τὸ γὰρ ἀῤῥώστημα, ἐστι νόσημα μετὰ ἀσθενείας· τὸ δὲ νόσημα, οἴησις σφόδρα δοκοῦντος αἱρετοῦ] Vertit Cicero dicto loco: *Ægrotatio, morbus cum imbecillitate. Animi ægrotatio, opinatio vehemens de re non expetenda, tamquam valde expetenda ſit, inhærens & penitus inſita.* Apud Stobæum: νόσημα δ' εἶναι δόξαν ἐπιθυμίας ἐῤῥυηκυῖαν εἰς ἕξιν καὶ ἐνσκιῤῥωμένην, καθ' ἣν ὑπολαμβάνουσι τὰ μὴ αἱρετὰ, σφόδρα αἱρετὰ εἶναι· οἷον, φιλογυνίαν, φιλοινίαν, φιλαργυρίαν.

καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ σώματος εὐεμπτωσίαι τινὲς λέγονται, οἷον κατάῤῥοις καὶ διάῤῥοια· οὕτω κἀπὶ τῆς ψυχῆς εἰσιν εὐκαταφορίαι, οἷον φθονερία, ἀνελεημοσύνη, &c.] ἀκαταφθορίαι vitioſe apud Stobæum in Excerptis Ethicis: ἕξεις δὲ μόνον τὰς δ' ἀκαταφθορίας, οἷον τὴν φθορίαν, τὴν ἐπιλυπίαν, καὶ τὰ ὅμοια. Legendum, ut apud noſtrum, εὐκαταφορίας. Vitioſè quoque τὴν φθορίαν, pro φθονερίαν. Rectè apud eumdem Stobæum ibidem: εὐεμπτωσίαν δ' εἶναι εὐκαταφορίαν εἰς πάθος, εἴς τι τῶν παρὰ φύσιν ἔργων· οἷον, ἐπιλυπίαν, ὀργιλότητα, φθονερίαν, ἀκροχολίαν, καὶ τὰ ὅμοια. Verùm & apud Laërtium noſtrum pro ἀνελεημοσύνη legendum ἐλεημοσύνη. Non enim veriſimile eſt Stoicos inter morbos, aut propenſiones ad morbos, poſuiſſe affectum ſeu habitum non miſerendi, cùm ſuprà ex eorum dogmatibus in cenſu perturbationum, quas morbos vocabant, ἔλεον poſuerit Laërtius, & miſericordiam cadere in Sapientem negarint Stoici, ut notiſſimum eſt. ἀνελεημοσύνην ſcripſere Librarii, ſuam potiùs, quàm Stoicorum opinionem ſecuti.

εἶναι δὲ εὐπαθείας φασὶ τρεῖς, χαρὰν, εὐλάβειαν, βούλησιν, &c.] Quæ verba ad verbum retulit Suidas in ἀπάθεια: ἀπάθεια, inquit, διάχυσις, καὶ ἄνεσις τῆς ψυχῆς, καὶ τρυφή· ἡ ἀπάθεια διαιρεῖται εἰς χαρὰν, εὐλάβειαν,

A βειαν, βούλησιν. καὶ τὴν μὲν χαρὰν ἐναντίαν εἶναι τῇ λύπῃ φασίν, οὖσαν εὔλογον ἔπαρσιν, τὴν δὲ εὐλάβειαν τῷ φόβῳ, οὖσαν εὔλογον ἔκκλισιν· φοβηθήσεσθαι μὲν γὰρ τὸν Σοφὸν οὐδαμῶς, εὐλαβηθήσεσθαι δέ. τῇ δὲ ἐπιθυμίᾳ ἐναντίαν εἶναι τὴν βούλησιν, οὖσαν εὔλογον ὄρεξιν· καθάπερ οὖν ὑπὸ τὰ πρῶτα πάθη πίπτει τινὰ, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τὰς πρώτας εὐπαθείας· καὶ ὑπὸ μὲν τὴν βούλησιν, εὔνοιαν, εὐμένειαν, ἀσπασμὸν, ἀγάπησιν· ὑπὸ δὲ τὴν εὐλάβειαν, αἰδῶ, ἁγνείαν· ὑπὸ δὲ τὴν χαρὰν, τέρψιν, εὐφροσύνην, εὐθυμίαν.

καὶ τὴν μὲν χαρὰν ἐναντίαν φασὶν εἶναι τῇ ἡδονῇ, οὖσαν εὔλογον ἔπαρσιν] Idem legas apud Suidam in χαρά. Suidæ verba mox afferemus.

τὴν δὲ εὐλάβειαν, τῷ φόβῳ, οὖσαν εὔλογον ἔκκλισιν] B Similiter apud Ciceronem: *Quomodoque bona appetimus, ſic à malis naturâ declinamus: quæ declinatio, ſi cum ratione fiet, cautio appellatur.* Et apud Andronicum Rhodium εὐλάβεια, εὔλογος ἔκκλισις, ἡ φυλακὴ κακοῦ, ἡ ἐπιμέλεια φυλακῆς.

φοβηθήσεσθαι μὲν γὰρ τὸν σοφὸν οὐδαμῶς, εὐλαβηθήσεσθαι δέ] Cicero Epiſtolâ quâdam ad Brutum: *Neque metuam quidquam, & cavebo omnia.*

P.192. ὑπὸ δὲ τὴν χαρὰν, τέρψιν, εὐφροσύνην, &c.] Juſtus Lipſius in Manuductione III. 5. vocem τέρψιν, aut delendam putat, cùm jam antè in contraria parte, ubi de Voluptate, habuerit locum: ὑφ᾽ ἡδονὴν τάττεται κήλησις, ἐπιχαιρεκακία, τέρψις, διάχυσις: aut pro ea reponendum θάρσος, id eſt, *fiduciam.* Tamen Τέρψις quoque ſcriptum reperitur apud Suidam in loco ſuprà allato; & in Vo- C ce χαρά. χαρὰ, inquit, ἡδονὴ, εὐφροσύνη, τέρψις. τινὲς φασὶ κατὰ τὸ ὑποκείμενον, ταὐτὸν σημαινόμενον εἶναι· Πρόδικος δὲ ἐπειρᾶτο ἑκάστῳ τῶν ὀνομάτων τούτων ἴδιόν τι σημαινόμενον ὑποτάσσειν· ὥσπερ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, χαρὰν μὲν λέγοντες, εὔλογον ἔπαρσιν· τέρψιν δὲ, τὴν διὰ θεωρίας ἡδονήν· εὐφροσύνην δὲ, τὴν διὰ λόγων ἡδονήν. nihil igitur mutandum.

φασὶ δὲ ἀπαθῆ εἶναι τὸν σοφὸν, διὰ τὸ ἀνέμπτωτον εἶναι] Nihil teſtatius in libris Veterum hoc Stoicorum decreto. Vide tamen Gellium XIX. 12. & XII. 5. præcipuè verò Lipſium in Manuductione III. 7. Peripatetici econtrà & Platonici τὸν σοφὸν μετριοπαθῆ μὲν εἶναι, ἀπαθῆ δὲ οὐκ εἶναι dicebant. Ceterùm & hunc locum exſcripſit Suidas in ἀπαθῆ.

D εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἀπαθῆ τὸν φαῦλον, ἐν ἴσῳ λεγόμενον τῷ σκληρῷ καὶ ἀτέκτῳ] ἀτρέπτῳ Editio Stephanica. Lege cum MS. Regio ἀτέγκτῳ. Homo ἄτεγκτος dicitur, cujus cor emolliri nequit nec verbis nec lacrimis. Etiam ἀτέγκτῳ ſcriptum eſt apud Suidam, qui hæc verba retulit in Voce ἀπαθῆ.

ὅς ἐστι φαῦλος] Lege ὅ ἐστιν φαῦλον, ex Suida, qui hunc Laërtii locum retulit in ἀτυφία: ἄτυφόν φασιν εἶναι τὸν σοφόν· ἴσως γὰρ ἔχει πρός τε τὸν ἔνδοξον καὶ ἄδοξον. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἄτυφον κατὰ τὸν εἰκαῖον τεταγμένον, ὅ ἐστι φαῦλον.

καὶ αὐστηροὺς δέ φασιν εἶναι πάντας τοὺς σπουδαίους, τῷ μήτε αὐτοὺς πρὸς ἡδονὴν ὁμιλεῖν, μήτε παρ᾽ ἄλλων τὰ πρὸς ἡδονὴν προσδέχεσθαι] Stobæus in Eclogis Ethicis E pag. 183. αὐστηρόν τε λέγεσθαι τὸν σπουδαῖον, καθ᾽ ὅσον οὔτε προσφέρει τινὶ, οὔτε προσίεται τὸν πρὸς χάριν λόγον. *Auſterum quoque Sapientem ponunt, quatenus ad gratiam ſermonem nec profert, nec admittit.* Perſius Sat. V. de eo qui audire & dicere verum libenter ſolet:

Stoïcus hic aurem mordaci lotus aceto.

Exſcripſit hunc Laërtii locum Suidas in Voce αὐστηρὸς, ſed paulò aliter. Ibi legitur: αὐστηροὺς εἶναί φασι πάντας τοὺς σοφοὺς καὶ σπουδαίους, τῷ μήτε αὐτοὺς κατὰ ἡδονὴν ὁμιλεῖν, μήτε παρ᾽ ἄλλοις τὰ καθ᾽ ἡδονὴν παραδέχεσθαι.

καὶ ἄλλον δὲ εἶναι αὐστηρόν] Idem Caſaubonus ad cumdem Perſium Sat. I. legendum monet, καὶ ἄλλως δὲ εἶναι αὐ- F στηρόν. Sed nihil opus hac emendatione. Noſter ſuprà: εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἀπαθῆ. Et poſtea: εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἄτυφον. Etiam apud Suidam, qui hunc locum retulit in αὐστηρὸς, legitur καὶ ἄλλον.

παραπλησίως λεγόμενον τῷ αὐστηρῷ οἴνῳ, ᾧ πρὸς μὲν φαρμακοποιίαν χρῶνται, πρὸς δὲ πρόποσιν οὐ πάνυ] Galenus lib. περὶ εὐχυμίας καὶ κακοχυμίας: ἕνεκα γὰρ τούτου καὶ τοῦ συστῆσαι ῥεουμένην γαστέρα χρώμεθα τοῖς αὐστηροῖς οἴνοις· ἄλλως οὐκ ἂν χρησάμενοι, διὰ τὸ, μήτ᾽ ἀναδόσει τροφῆς, μήθ᾽ αἱματώσει, μήτ᾽ εὐχυμίᾳ, μήτ᾽ οὔρων εὐροίᾳ, μήθ᾽ ἱδρώτων ἐκκρίσει, μήτε γαστρὸς ὑπαγωγῇ συντελεῖν αὐτούς.

ἀκιβδήλους τοὺς σπουδαίους, &c.] Exſcripſit hunc locum Suidas in ἀκίβδηλον: ἀκίβδηλον, καθαρόν. Καὶ ἀκιβδήλους φασὶν εἶναι τοὺς σπουδαίους· φυλακτικούς τε εἶναι τοὺς ἐπὶ τὸ βέλτιον τὰ περὶ αὐτοὺς παριστάναι διὰ παρασκευῆς δυναμένους. καὶ τὰ φαῦλα μὲν ἀποκρυπτούσης, τὰ δὲ ὑπάρχοντα ἀγαθὰ φαίνεσθαι ποιούσης ἀπλάστως. περιῃρηκέναι γὰρ ἐν τῇ φωνῇ τὸ πλάσμα καὶ τῷ εἴδει. Qui locus corruptiſſimus ex Laërtio noſtro emendandus. In Palatino Laërtii Codice ſcriptum eſt: φυλακτικούς τε εἶναι αὐτοὺς ἐπὶ τὸ βέλτιόν τι περὶ αὐτῶν παριστάναι.

ἀπράγμονάς τε εἶναι, &c.] Et hunc locum retulit Suidas in ἀπράγμων: ἀπράγμονας δεῖ εἶναι (an δὲ εἶναι?) τοὺς σπουδαίους. ἐκκλίνειν τε τὸ πράττειν τι παρὰ τὸ καθῆκον· καὶ οἰνωθήσεσθαι μὲν, &c.

τὸ πλάσμα] Rectè. & ita Suidas. τῷ πλάσματι minùs rectè ceteræ Editiones. Ceterùm de voce ſimiliter Plutarchus in Vita Ciceronis; ἡ δὲ φωνὴ, πολλὴ μὲν ἀγαθή· σκληρὰ δὲ, ἄπλαστος. Et ibidem: ἥ τε φωνὴ καὶ λαμβάνουσα πλάσιν.

καὶ οἰνωθήσεσθαι μὲν, οὐ μεθυσθήσεσθαι δέ] Cujus decreti ratio adfertur in Stobæanis Eclogis: οὐχ οἷόν τε μεθυσθήσεσθαι τὸν νοῦν ἔχοντα· τὴν γὰρ μέθην ἁμαρτητικὸν περιέχειν· λήρησιν εἶναι παρὰ τὸν οἶνον· ἐν μηδενὶ δὲ τὸν σπουδαῖον ἁμαρτάνειν. *Non poſſe ebrium fieri, mente præditum: nam Ebrietatem aliquid peccati habere & addere, atque eſſe delirationem à vino: in nullo autem peccare Sapientem.* Non placuit Senecæ Stoico hoc Stoicum dogma. Ita enim ille Epiſt. 83. *Nam ſi argumentaberis Sapientem multo vino inebriari & retinere rectum tenorem, etiamſi temulentus ſit, licèt colligas nec veneno poto moriturum, nec ſopore ſumpto dormiturum, nec elleboro accepto, quidquid in viſceribus hærebit, ejecturum dejecturumque. Sed ſi tentantur pedes, lingua non conſtat, quid eſt, quare illum exiſtimes in parte ſobrium eſſe, in parte ebrium?* Qua de re videndus Lipſius in Manud. III. 18. Idem tamen Seneca libro de Tranquillitate cap. 15. *Nonnumquam & uſque ad ebrietatem veniendum; non ut mergat nos, ſed ut deprimat.* ubi particula *uſque* cum excluſione accipienda eſt. Illud Stoicum decretum reſpexit Philo Judæus in libro περὶ φυτουργίας, ubi de Noëmo, qui vineam plantavit, & vinum bibit, & inebriatus eſt: ὥστε, inquit, ἀναγκαῖον τὰ προσήκοντα περὶ μέθης εἰπεῖν. εὐθὺς γὰρ εἰσόμεθα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ παρέχοντος αὐτῇ τὰς ἀφορμὰς φυτοῦ. τὰ μὲν οὖν εἰρημένα τῷ νομοθέτῃ περὶ μέθης εἰσόμεθα ἐπ᾽ ἀκριβείας αὖθις· νυνὶ δὲ ἐξερευνήσομεν ὅσα καὶ τοῖς ἄλλοις ἔδοξεν. ἐσπουδάσθη δὲ παρὰ πολλοῖς τῶν φιλοσόφων ἡ σκέψις οὐ μετρίως· προτείνεται δὲ οὕτως, εἰ μεθυσθήσεται ὁ σοφός· ἔστι τοίνυν τὸ μεθύειν διττὸν, ἓν μὲν ἴσον τι τῷ οἰνοῦσθαι· ἕτερον δὲ ἴσον τῷ ληρεῖν ἐν οἴνῳ. τῶν δὲ ἐπιχειρισάντων τῇ προτάσει, οἱ μὲν ἔφασαν μήτε ἀκράτῳ πλείονι χρῆσθαι τὸν σοφὸν, μήτε ληρήσειν· τὸ μὲν γὰρ ἁμάρτημα, τὸ δὲ ἁμαρτήματος εἶναι ποιητικὸν, ἑκάτερον δὲ ἀλλότριον κατορθοῦντος· οἱ δὲ τὸ μὲν οἰνοῦσθαι καὶ σπουδαίῳ προσῆκον ἀπεφήναντο· τὸ δὲ ληρεῖν ἀνοίκειον. τὴν γὰρ ἐν αὐτῷ φρόνησιν ἱκανὴν εἶναι τοῖς βλάπτειν ἐπιχειροῦσιν ἀντιστατῆσαι, καὶ τὸν ἐπὶ τῇ ψυχῇ νεωτερισμὸν αὐτῶν καθελεῖν. δύναμιν δὲ περιβεβλῆσθαι φρόνησιν παθῶν σβεστήριον, εἴτε ὑπὸ φλεγμαίνοντος ἔρωτος οἴστρῳ ἀνερριπισμένων, εἴτε ὑπὸ πολλοῦ καὶ ζέοντος ἐξημμένων οἴνου, δι᾽ ἣν ὑπεράνω στήσεται· ἐπεὶ καὶ τῶν κατὰ ποταμοῦ βάθος ἢ θαλάττης δυομένων, οἱ μὲν ἄπειροι τοῦ νήχεσθαι διαφθείρονται· οἱ δὲ τοῦ πράγματος ἐπιστήμονες τάχιστα διασώζονται· καὶ μὴν ὥσπερ χειμάρρους, ὁ πολὺς ἄκρατος ἐπικλύζων τὴν ψυχὴν, τοτὲ μὲν βρίθουσαν εἰς ἀμαθείας ἔσχατον βυθὸν κατέρριψε· τοτὲ δὲ ὑπὸ τῆς σωτηρίου παιδείας ἐπικουφιζομένην καὶ ἐπελαφριζομένην οὐδὲν ἴσχυσε βλάψαι. Ceterùm & hunc locum Laërtii exſcripſit Suidas in ἀπράγμων.

οὐδὲ μανήσεσθαι· προσπεσεῖσθαι μέντοι ποτὲ αὐτῷ φαντασίας ἀλλοκότους, &c.] Meminit Cicero in III. Tuſculana: *Furorem autem rati ſunt mentis ad omnia cæcitatem, quod cùm majus eſſe videatur quàm inſania, tamen ejuſmodi eſt, ut furor in Sapientem cadere poſſit, non poſſit inſania.* Vide Aldobr.

οὐδὲ μὴν λυπήσεσθαι τὸν σοφὸν, διὰ τὸ, τὴν λύπην, ἄλογον εἶναι συστολὴν ψυχῆς] Suidas in λύπη: συστολὴ εὔλογος ψυχῆς. διὸ οὐ λυπηθήσεσθαι τὸν σπουδαῖον δεῖ.

θείους τε εἶναι· ἔχειν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς οἱονεὶ θεόν] De dæmone qui in nobis eſt, diximus ſuprà.

εἶναι δὲ τὴν εὐσέβειαν, ἐπιστήμην θεῶν θεραπείας] Ad verbum Sextus Empiricus lib. VIII. adverſus Mathematicos p. 330. ἔστι γὰρ εὐσέβεια, ἐπιστήμη Θεῶν θεραπείας. Et Stobæus in Eclogis Ethicis: εὐσέβειαν δὲ, ἐπιστήμην θεῶν θεραπείας. At Hermes apud Lact. Divin. Inſt. II. 6. ἡ γὰρ εὐσέβεια, γνῶσίς ἐστι τοῦ θεοῦ. Locum Laërtii reſpexit Suidas in εὐσέβεια: εὐσέβεια, inquit, ἐπιστήμη θεοῦ θεραπείας· σπουδαῖοι τοιγαροῦν θύειν θεῷ ἁρμόδιοι, ἁγνοὶ τυγχάνοντες· ἀφιστᾶσι γὰρ τὰ περὶ

 θεὸν

θεὸν ἁμαρτήματα· καὶ τὸ θεὸν ἀγαθοὺς αὐτούς· ὁσίους τε γὰρ εἶναι καὶ δικαίους· καὶ μὲν τούτους ἱερέας εἶναι. ἐπεσκέφθαι γὰρ περὶ θυσιῶν, ἱδρύσεων, καὶ καθαρμῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς τὸ θεῖον οἰκείων. Ubi obſervare eſt ἀγνοεῖν vitioſè legi, pro eo quod apud noſtrum legitur ἐκνοεῖν.

μόνους ἱερέας τοὺς σοφούς.] Pleniùs apud Stobæum in Eclogis Ethicis: λέγουσι δὲ καὶ ἱερέα μόνον εἶναι τὸν σοφὸν, φαῦλον δὲ μηδένα. τὸν γὰρ ἱερέα εἶναι δεῖ ἔμπειρον νόμων τῶν περὶ θυσίας, καὶ εὐχὰς, καὶ καθαρμοὺς, καὶ ἱδρύσεις, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄλλους, διά τε τὸ εὐσεβείας δεῖσθαι, καὶ ἐμπειρίας, τῆς τῶν θεῶν θεραπείας, καὶ ἐντὸς εἶναι τῆς φύσεως τῆς θείας· μηδενὶ τούτων ὑπάρχειν τῶν φαύλων· διὸ καὶ πάντας εἶναι τοὺς ἄφρονας, ἀσεβεῖς· τὴν γὰρ ἀσέβειαν, κακίαν οὖσαν, ἄγνοιαν εἶναι θεῶν θεραπείας· τὴν δ' εὐσέβειαν, ὡς εἴπομεν, ἐπιστήμην θεῶν θεραπείας· ὁμοίως δὲ ἀνοσίους εἶναι τοὺς φαύλους· τὴν γὰρ ὁσιότητα ὑπογράφεσθαι δικαιοσύνην πρὸς θεούς· τοὺς δὲ φαύλους παρεκβαίνειν πολλὰ τῶν πρὸς θεοὺς δικαίων· παρὸ καὶ ἀνοσίους εἶναι, καὶ ἀκαθάρτους, καὶ μιαροὺς, καὶ ἀνεορτάστους. τὸ γὰρ ἑορτάζειν ἀστείους φησὶν εἶναι, τῆς ἑορτῆς οὔσης χρόνου τινὸς, ἐν ᾧ χρὴ περὶ τὸ θεῖον γίνεσθαι τιμῆς χάριν, καὶ καθηκούσης ἐπισημασίας· ὅθεν καὶ τὸν ἑορτάζοντα συγκαθηκέναι δεῖ μετ' εὐσεβείας εἰς τὴν τοιαύτην τάξιν. Videndus Caſpar Schioppius in Elementis Stoicæ Philoſophiæ Moralis cap. 126.

ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς ἴσα ἡγεῖσθαι τὰ ἁμαρτήματα] Quo nomine Stoicorum filios deridendos propinat Tullius in Oratione pro Muræna: *Omnia peccata eſſe paria; omne delictum ſcelus eſſe nefarium: nec minùs delinquere eum, qui gallum gallinaceum, cùm opus non fuerit, quàm qui patrem ſuffocaverit.* De hoc Paradoxo Stoico videſis Lipſium in Manud. III. 31.

Χρύσιππος ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν Ηθικῶν ζητημάτων] Plutarcho in libro be Contradictionibus Stoicorum citatur Chryſippus ἐν τῷ ἕκτῳ τῶν Ηθικῶν Ζητημάτων.

καὶ Ζήνων] Cujus rationes vide apud Sextum Empiricum adverſus Mathemat. pag. 216.

καὶ γὰρ ὁ ἑκατὸν σταδίους ἀπέχων Κανώβου, καὶ ὁ ἕνα, ἐπίσης οὐκ εἰσὶν ἐν Κανώβῳ] Seneca alicubi, non enim vacat locum quærere: *Qui prope eſt, etiam extra eſt.* Vide hîc Aldobr.

Ηρακλείδης μέντοι ὁ Ταρσεὺς] Non memoratus ipſi Laërtio in Vita Heraclidis, ubi varios Heraclidas recenſet.

Pag. 193. πολιτεύεσθαί φασι τὸν σοφὸν, ἂν μή τι κωλύῃ.] Corrige πολιτεύσεσθαι, quemadmodum edidit H. Stephanus in Ciceroniano Lexico, & ut ſcriptum reperitur in nonnullis MSS. Laërtianis. Hoc Stoicorum decretum & ſequentia reſpexit Cicero III. de Finibus: *ut Sapiens velit gerere & adminiſtrare Remp. atque, ut è natura vivat, uxorem adjungere, & velle ex ea liberos procreare, &c.*

Χρύσιππος ἐν πρώτῳ Περὶ βίων] Quod opus quatuor libris conſtabat, teſte Plutarcho in libro de Contradictionibus Stoicorum: μία σύνταξις περὶ βίων, τέτταρα βιβλία. Sed de eo libro infrà pluribus ad Indicem librorum Chryſippi.

ἔτι τε μὴ δοξάσειν τὸν σοφόν. τουτέστι ψεύδει μὴ συγκαταθήσεσθαι μηδενί] Similiter in Stobæanis Eclogis: ψεῦδος δὲ ὑπολαμβάνειν οὐδέποτέ φασι τὸν σοφόν· οὐδέποτε παράπαν ἀκαταλήπτῳ τινὶ συγκατατίθεσθαι· διὰ τὸ μηδὲ δοξάζειν αὐτὸν, μηδὲ ἀγνοεῖν μηδέν. Et apud Lactantium Divinat. Inſtit. III. 4. *Rectè Zeno & Stoici, opinationem repudiarunt. Opinari enim quod neſcias, non eſt Sapientis, ſed temerarii potiùs ac ſtulti.* Rectè autem hoc Zenoni tribuit, cùm hujus decreti primus auctor fuerit. *Nemo enim ſuperiorum,* ait Cicero IV. Academ. *non modò expreſſerat, ſed ne dixerat quidem poſſe hominem nihil opinari: nec ſolum poſſe, ſed ita neceſſe eſſe Sapienti.* Hæc, & plura, Lipſius in Manud. III. 8. ubi eum vide.

κυνιεῖν τε αὐτόν] Quod etiam teſtatur Cicero III. de Finibus: *Cynicorum autem rationem atque vitam alii cadere in Sapientem dicunt,* (de Stoicis loquitur) *ſi quis ejuſmodi forte caſus inciderit, ut id faciendum ſit: alii nullo modo.* Et Stobæus in Eclogis Ethicis pag. 184. κυνιεῖν τε τὸν Σοφὸν λέγουσιν, ἴσον τῷ ἐπιμένειν τῷ κυνισμῷ, οὐ μὴν Σοφὸν ὄντα ἀνάρξασθαι τοῦ κυνισμοῦ. De Stoicæ ſectæ ſocietate cum Cynica, dixi ſuprà ad Menedemum, quò Legentes remitto. Videndus & Arrianus in Diſſertationibus.

εἶναι γὰρ κυνισμὸν εὔτονον ἐπ' ἀρετὴν ὁδόν] Sic quoque Palatinus Codex. σύντονον Editio Frobeniana. σύντομον Stephanica; quod malo: & ita etiam legitur ſuprà libro VI. extremo. σύντομος ὁδὸς eſt *via compendiaria,* quæ & abſolutè ἡ σύντομος dicitur Ariſtoteli lib. IV. de Generat. Animal. σύντονος rectè de inceſſu uſurpari poteſt. Ita σύντονον πορείαν ἐπ' ἀρετὴν, id eſt, *inceſſum ad virtutem vehementem & concitatum,* dixit Plutarchus in Eroticis. At de via, minùs propriè tum εὔτονος, cùm σύντονος, meâ quidem ſententiâ, uſurparetur.

γεύσεσθαί τε καὶ ἀνθρωπίνων σαρκῶν, κατὰ περίστασιν] Sextus Hypotheſeon III. 24. ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνθρωπείων γεύσασθαι σαρκῶν, παρ' ἡμῖν μὲν ἄθεσμον, παρ' ὅλοις δὲ βαρβάροις ἔθνεσιν ἀδιάφορόν ἐστι. καὶ τί δεῖ τοὺς βαρβάρους λέγειν, ὅπου καὶ ὁ Τυδεὺς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ πολεμίου λέγεται φαγεῖν; καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς οὐκ ἄτοπον εἶναί φασι τὸ, σάρκας τινὰ ἐσθίειν, ἄλλων τε ἀνθρώπων καὶ ἑαυτοῦ. *Nec non humanas carnes edere, apud nos quidem eſt illicitum: at ſunt quædam Nationes Barbaræ, in quibus omnes ad unum hoc pro re indifferenti habent. Et quid Barbaros commemorare oportet, cùm Tydeus ipſe cerebrum hoſtis ediſſe dicatur? Et Stoici à ratione alienum non eſſe dicant, ut quis carnes edat, tum aliorum cùm verò ſuas.* Et capite ſequenti: καὶ ἀνθρωποφαγεῖν ἐν τοῖς αὐτοῖς Συντάγμασι (loquitur de Chryſippo, deque ejus libris de Rep.) ἡμῖν ἐπεισάγει. φησὶ γοῦν, Καὶ ἐὰν τῶν ζώντων ἀποκοπῇ τι μέρος πρὸς τροφὴν χρήσιμον, μήτε κατορύττειν αὐτὸ, μήτε ἄλλως ῥίπτειν· ἀναλίσκειν δὲ αὐτὸ, ὅπως ἐκ τῶν ἡμετέρων ἕτερον μέρος γένηται. *Quin etiam in iiſdem libris humanarum carnium eſum inducit; ait enim: Quòd ſi ex vivis abſcindatur aliqua pars ad eſum utilis, neque defodere illam, neque temere projicere: ſed eam conſumere, ut ex noſtris alia pars fiat.*

μόνον τε ἐλεύθερον· τοὺς δὲ φαύλους δούλους] Et de hoc Paradoxo Stoico videndus Lipſius in Manud. III. 12. Laërtii totum hunc locum exſcripſit Suidas in Voce δοῦλοι: καὶ δοῦλοι, οἱ φαῦλοι, τῶν κακῶν· οἱ δὲ σπουδαῖοι, ἐλεύθεροι, &c. Ita interpungenda Suidæ verba. δοῦλοι τῶν κακῶν, ſunt *ſervi peccati,* ut loquitur Paulus Apoſtolus.

εἶναι γὰρ ἐλευθερίαν, ἐξουσίαν αὐτοπραγίας, &c.] Optimè in hanc rem Arrianus Diſſertationum Epicteti lib. IV. cap. 1. quod eſt περὶ ἐλευθερίας, ſtatim initio: ἐλεύθερός ἐστιν, ὁ ζῶν ὡς βούλεται, ὃν οὔτ' ἀναγκάσαι ἐστὶν, οὔτε κωλῦσαι, οὔτε βιάσασθαι· οὗ αἱ ὁρμαὶ ἀνεμπόδιστοι, αἱ ὀρέξεις ἐπιτευκτικαὶ, αἱ ἐκκλίσεις ἀπερίπτωτοι. *Liber eſt, qui vivit ut vult: qui nec cogi, nec prohiberi, nec vim pati poteſt: cujus appetitiones non impediuntur, deſideria non fruſtrantur, averſationes non ſunt irritæ.* Et meliùs Cicero Parad. V. *Quid eſt enim libertas? poteſtas vivendi, ut velis. Quis igitur vivit ut vult, niſi qui recta ſequitur; qui gaudet officio? cui vivendi via conſiderata atque proviſa eſt? qui legibus non propter metum paret? nihil dicit, nihil facit, nihil cogitat denique, niſi libenter ac liberè?*

εἶναι δὲ καὶ ἄλλην δουλείαν, τὴν ἐν ὑποτάξει, &c.] Suidas dicto loco: εἶναι δὲ καὶ ἄλλην δουλείαν τὴν ἐν ὑποτάξει· καὶ τρίτην ἐν κτήσει ἢ ἀντιτίθεται ἡ δεσποτεία, φαύλη οὖσα καὶ αὐτή, &c.

οὐ μόνον δὲ ἐλευθέρους εἶναι τοὺς σοφοὺς, ἀλλὰ καὶ βασιλέας, &c.] Cujus Paradoxi meminit quoque Plutarchus in libello quo Stoicos magis inopinata quàm Poëtas protuliſſe ait, & Horatius paſſim. De eo plura Lipſius in Manud. III. 13. Exſcripſit & hunc locum Suidas dicto loco: οὐ μόνον δὲ ἐλευθέρους εἶναι τοὺς σπουδαίους, ἀλλὰ καὶ βασιλέας· ὁ γὰρ βασιλεὺς ἀρχὴ ἀνυπεύθυνος· ἥτις περὶ μόνους ἂν σοφοὺς συσταί. Mendoſam eſſe ultimam hanc vocem nemo non videt. Pro ea legendum videtur συσταίη. Et ſic quoque reponendum apud Laërtium, apud quem ſcriptum eſt σταίη. Sed apud Suidam quoque ex Laërtio legere mallem ἡ γὰρ βασιλεία.

Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ τοῦ κυρίως κεχρῆσθαι Ζήνωνα τοῖς ὀνόμασιν] Nam Zeno, ut ait Cicero lib. III. de Finibus, *non tam rerum inventor fuit, quàm novorum verborum.*

ὁμοίως τε καὶ ἀρχικοὺς, δικαστικούς τε καὶ ῥητορικοὺς μόνους εἶναι] Plutarchus de Communibus Notionibus contra Stoicos: μόνους βασιλεῖς, καὶ μόνους πλουσίους, καὶ καλοὺς αὐτοὺς καὶ πολίτας καὶ δικαστὰς μόνους. Sed ea de re jam pluribus ſuprà.

ἀβλαβεῖς τε εἶναι· οὐ γὰρ ἄλλους βλάπτειν, οὔτε ἑαυτούς] Paria habet Stobæus in Ethicis pag. 182. λέγουσι δὲ καὶ τὸν σοφὸν ἀνύβριστον εἶναι· οὔθ' ὑβρίζεσθαι γὰρ, οὔθ' ὑβρίζειν. Rationem addit: διὰ τὸ τὴν ὕβριν ἀδικίαν εἶναι καταισχύνουσαν, καὶ βλάβην· μήτε δὲ ἀδικεῖσθαι, μήτε βλάπτεσθαι τὸν σπουδαῖον, &c.

ἐλεήμονάς τε μὴ εἶναι, συγγνώμην τε ἔχειν μηδενί, &c.]

Etiam

Etiam Stobæus in Eclogis Ethicis ; & in Serm. xlIV. ubi & rationem aliam affert : φασὶ μηδέποτε συγγνώμην ἔχειν, καὶ νομίζειν τὸν ἡμαρτηκότα μὴ παρ' αὐτὸν ἡμαρτηκέναι, πάντων ἁμαρτανόντων παρὰ τὴν ἰδίαν κακίαν. διὸ καὶ δεόντως λέγεσθαι τὸ μὴ συγγνώμην ἔχειν τοῖς ἁμαρτάνουσι. Et Seneca II. de Clementia , ubi & ipſe rationem aliam reddit : *Venia* : inquit, *eſt pœnæ meritæ remiſſio. Ergo ei ignoſcitur, qui puniri debuit : Sapiens autem nihil facit quod non debet , nihil prætermittit quod debet: itaque pœnam, quam exigere debet, non donat.* Hinc Zenonius *herus* apud Athenæum IV. 16. pro inclementi & immiſericordi. Seneca dicto loco dura iſta , ut videntur, & inhumana mitigat : *Sed illud, quod ex venia conſequi vis, honeſtiore tibi via tribuit. Parcit enim Sapiens, conſulit , & corrigit. Idem facit quod ſi ignoſceret. nec ignoſcit : quoniam qui ignoſcit , fatetur aliquid ſe , quod fieri debuit , omiſiſſe.* Nequaquam igitur à Tullio in Oratione pro Muræna tantopere agitari merebatur hoc Stoicorum decretum. Sed id condonandum Oratori , qui cauſſæ ſuæ patrocinabatur. Quin & ipſe Cicero fatetur, illa ſibi apud Imperitos dicta, & coronæ aliquid datum eſſe. Ciceroni Oratori Ciceronem Philoſophum opponit Schioppius. Ita enim ille IV. Tuſculanarum Peripateticis reſpondet : *Cur miſereare potiùs quàm feras opem, ſi id facere poſſis ? an ſine miſericordia liberales eſſe non poſſumus ? non enim ſuſcipere ipſi ægritudines propter alios debemus : ſed alios, ſi poſſumus , levare ægritudine.* Lipſium adito in Manud. III. 19. & Schioppium in Elementis Stoicæ Philoſophiæ Moralis cap. 127. Tamen humaniſſimus Imperator Marcus Antoninus , ſectâ licèt Στωϊκώτατος, paſſim ſuis aureis libellis φιλανθρωπίαν laudat. Et ſanè nimis rigidè id negarunt Stoici generi humano , quod ab eo , ut loquitur Daniel Heinſius, nomen habet. Marci Imperatoris locus eſt inſignis lib. II. τῶν εἰς ἑαυτὸν ſect. XI. τὰ μὲν γὰρ ἐκ θεῶν, αἰδέσιμα, δι' ἀρετήν. τὰ δὲ ἐξ ἀνθρώπων, φίλα, διὰ συγγένειαν· ἔστι δὲ ὅτε καὶ τρόπον τινὰ ἐλεεινὰ, δι' ἄγνοιαν ἀγαθῶν καὶ κακῶν. Cautè addit τρόπον τινὰ, ne à ſecta longiùs diſcederet. Corrigendus obiter Cyprianus Epiſt. 52. *Alia eſt Philoſophorum & Stoicorum ratio, qui dicunt omnia peccata paria eſſe, & virum gravem non facilè flecti oportere.* Legendum videtur *Philoſophorum Stoicorum.*

ἐπεὶ τό γε εἴκειν, καὶ ὁ ἔλεος, αὐτή τε ἡ ἐπιείκεια, οὐδεμιᾶς ἐστι ψυχῆς πρὸς κολάσεις προσποιουμένη χρηστότητα, &c.] Legendum videtur cum Caſaubono , αὐτή τε ἡ ἐπιείκεια οὐδεμία ἐστὶ ψυχῇ πρὸς κολάσεις προσποιουμένη χρηστότητα, id eſt, *Quippe indulgentia, & miſericordia, atque ipſa æquitas nulla animo ineſt , quæ aliquam ipſi afferat benignitatem ſeu molliciem exigendis pœnis, faciatque videri pœnas duriores.* Favet Caſaubonianæ emendationi Editio prior, ubi legitur ψυχῇ & προσποιουμένη : nec non Regius Codex, in quo ψυχῇ quoque ſcriptum eſt.

τὸν σοφὸν οὐδὲν θαυμάζειν τῶν δοκούντων παραδόξων] Quò reſpexiſſe videtur Horatius in Epiſtola ad Numicium :

> *Nil admirari, propè res eſt una, Numici,*
> *Soláque, quæ poſſit facere & ſervare beatum.*

Huc facit quod de Pythagora narrat Plutarchus in libello περὶ τοῦ ἀκούειν. Interrogatus quid ſibi è Philoſophiæ ſtudio ſupereſſet, *Nihil admirari,* inquit. Hanc admirationis vacuitatem, ἀθαυμαστίαν uno verbo vocant Græci.

χαρώνεια] Sunt loca quæ odores peſtilentes exhalant. πλουτώνεια aliis dicuntur. A Latinis *Oſtia Ditis* appellantur. Horum meminere Lucretius , Cicero , Strabo , Plinius, Galenus, alii. Conſule Caſaubonum & Strabonis librum V.

ἀμπώτιδας] Exſcripſit integrum hunc locum , & ad verbum, Suidas in Voce ἄμπωτις : ἄμπωτις. λῆξις· ἢ ξηρασία. ἢ πλημμύρα. Τὸν σπουδαῖον οὐ δεῖ θαυμάζειν τῶν δοκούντων τι παραδόξων, οἷον χαρώνεια, καὶ ἀμπώτεις, καὶ πηγὰς θερμῶν ὑδάτων, καὶ πυρὸς ἀναφυσήματα. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐν ἐρημίᾳ βιώσεται ὁ σπουδαῖος, κοινωνικὸς ὢν φύσει καὶ πρακτικός.

κοινωνικὸς γὰρ φύσει καὶ πρακτικός] Nemeſius de Natura Hominis cap. I. φύσει γὰρ συναγελαστικὸν καὶ πολιτικὸν ζῶον γέγονεν ὁ ἄνθρωπος. εἷς γὰρ οὐδεὶς αὐτάρκης ἑαυτῷ πρὸς ἅπαντα. δῆλον οὖν ὡς αἱ πόλεις διὰ τὰ συναλλάγματα καὶ τὰ μαθήματα συνέστησαν. Habent omnes ab Ariſtotele ; cujus hæc ſunt verba Polit. lib. I. cap. 2. ἐκ τούτων οὖν φανερὸν, ὅτι τῶν φύσει ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὅτι ἄνθρωπος φύσει πολιτικὸν ζῶον.

εὔξεταί τε (φασὶν) ὁ σοφὸς, αἰτούμενος τὰ ἀγαθὰ παρὰ τῶν θεῶν] Nam & Deos precandos, erant ex Philoſophis qui negarent , etiam ex iis qui Deos eſſe credebant. A Vide Maximum Tyrium in Diſſertatione huic rei deſtinata , Περὶ τοῦ εἰ εὐκτέον, & Juvenalem Sat. X.

Ἑκάτων ἐν τρισκαιδεκάτῳ Περὶ παραδόξων] Palat. ἐν τῷ γ' Περὶ παραδόξων.

λέγουσι δὲ καὶ τὴν φιλίαν ἐν μόνοις τοῖς σπουδαίοις εἶναι] Quæ eſt etiam Ciceronis ſententia. Ita enim ille in Dialogo de Amicitia : *Sed hoc primum ſentio niſi in bonis amicitiam eſſe non poſſe.* Et poſtea : *Ita verum fuit illud, quod initio dixi, amicitiam niſi inter bonos eſſe non poſſe.*

φασὶ δὲ αὐτὴν κοινωνίαν τινὰ εἶναι τῶν κατὰ βίον] Sic etiam rectè Codex Palatinus. Minùs rectè ceteræ Editiones , immo perperam, αὐτοῖς.

καὶ τὴν πολυφιλίαν ἀγαθόν] Aliter Ariſtoteles Ethicorum lib. IX. cap. 10.

B πάντας τε τοὺς ἄφρονας μαίνεσθαι] Cicero IV. Tuſc. *Stoici videbantur monſtra dicere. Nunc autem ita diſſerunt : Omnes ſtultos inſanire : ut malè olere cœnum , at non ſemper. Commove, ſenties.* Et lib. III. *Omnes perturbationes animi , Morbos Philoſophi appellant : negantque Stultum quemquam his morbis vacare. Qui autem in morbo ſunt, ſani non ſunt : Et omninum Inſipientium animi in morbo ſunt. Omnes Inſipientes igitur inſaniunt.* Spectat verò hoc Stoicorum dogma ad paritatem peccatorum. De eo conſulendus Lipſius in Manud. III. 20.

πάντα τε εὖ ποιεῖν τὸν σοφὸν, &c.] Adeò ut nec eum fugere dicant. Teſtatur Cicero in Epiſtola ad Brutum 14. *Cedebas enim, Brute cedebas : quoniam Stoici veſtri negant fugere Sapientes.* Editio Stephanica pro πάντα, habet πάντας.

C Et ita legit Vetus Interpres, qui vertit, *Sapientem omnibus benefacere.* Vitioſè prorſus. Stobæus in Ethicis pag. 169. λέγουσι δὲ καὶ πάντ' εὖ ποιεῖν τὸν σοφὸν, ἃ ποιεῖ. δῆλον· ὃν τρόπον γὰρ λέγομεν πάντ' εὖ ποιεῖν τὸν αὐλητὴν, ἢ κιθαρῳδὸν, συνυπακουομένου τοῦ ἔτι τὰ μὲν κατὰ τὴν αὔλησιν, τὰ δὴ κατὰ τὴν κιθαρῳδίαν· τὸν αὐτὸν τρόπον πάντα εὖ ποιεῖν τὸν φρόνιμον, καὶ ὅσα ποιεῖ, καὶ οὐ μὰ Δία καὶ ἃ μὴ ποιεῖ. & quæ ſequuntur. Qui locus huic noſtro Laërtiano omnino affinis eſt.

τὸν Ἰσμηνίαν] Tibicinem, cujus meminit Ælianus Var. Hiſt. IV. 16. Plutarchus in Demetrio, & in Libello, cui titulus *Non poſſe ſuaviter vivi ſecundùm Epicurum,* & alii. Vide ſuprà in Cratete lib. IV.

D Pag. 194. τὰς δὲ ἀρετὰς λέγουσιν ἀντακολουθεῖν ἀλλήλαις, &c.] Contrà Ariſtoteles : τάς τε ἀρετὰς ἔφη μὴ ἀντακολουθεῖν , inquit noſter in ejus Vita. Quem locum Laërtii non de moralibus virtutibus accipiendum , ut ipſe accipit , ſed de naturalibus, rectè vidit Aldobrandinus : Morales enim virtutes inter ſe connexas eſſe, diſertis verbis affirmat Ariſtoteles Eth. VI. non item naturales.

καὶ τὸν μίαν ἔχοντα, πάσας ἔχειν· εἶναι γὰρ αὐτῶν τὰ θεωρήματα κοινά, &c.] Eadem legere eſt apud Stobæum in Eth. Dignus verò locus, ut integer hîc, quamquam prolixior, apponatur : πάσας δὲ τὰς ἀρετὰς ὅσαι ἐπιστῆμαι εἰσὶ καὶ τέχναι, κοινά τε θεωρήματα ἔχειν, καὶ τέλος, ὡς εἴρηται, τὸ αὐτὸ, διὸ καὶ ἀχωρίστους εἶναι· τὸν γὰρ μίαν ἔχοντα, πάσας ἔχειν, καὶ τὸν κατὰ μίαν πράττοντα, κατὰ πάσας

E πράττειν. διαφέρειν δ' ἀλλήλων καὶ τοῖς κεφαλαίοις· φρονήσεως μὲν εἶναι κεφάλαια, τὸ μὲν θεωρεῖν καὶ πράττειν, ὃ ποιητέον, προηγουμένως· κατὰ δὲ τὸν δεύτερον λόγον, τὸ θεωρεῖν, καὶ ἃ δεῖ ἀπονέμειν χάριν τοῦ ἀδιαπτώτως πράττειν, ὃ ποιητέον· τῆς δὲ σωφροσύνης ἴδιον κεφάλαιόν ἐστι, τὸ παρέχεσθαι τὰς ὁρμὰς εὐσταθεῖς, καὶ θεωρεῖν αὐτὰς προηγουμένως· κατὰ δὲ τὸν δεύτερον λόγον τὰς ὑπὸ τὰς ἄλλας ἀρετὰς, ἕνεκα τοῦ ἀδιαπτώτως ἐν ταῖς ὁρμαῖς ἀναστρέφεσθαι· καὶ ὁμοίως τὴν ἀνδρείαν προηγουμένως μὲν πᾶν ὃ δεῖ ὑπομένειν· κατὰ δὲ τὸν δεύτερον λόγον τὰ ὑπὸ τὰς ἄλλας· καὶ τὴν δικαιοσύνην προηγουμένως μὲν, τὸ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ σκοπεῖν· κατὰ δὲ τὸν δεύτερον λόγον καὶ τὰ λοιπά.

τὸν γὰρ ἐνάρετον] Non prætereundum quod de hac

F voce in Ecloga Vocum Atticarum Phrynichus obſervabat , eam videlicet eſſe Stoicorum , ac minùs antiquam : ἐνάρετος· πολὺ παρὰ Στωϊκοῖς κυκλεῖται τοὔνομα, οὐκ ὂν ἀρχαῖον.

ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς μηδὲν μέσον εἶναι ἀρετῆς καὶ κακίας· τῶν Περιπατητικῶν, &c.] Quod etiam, ſed aliâ ſimilitudine, adſtruit Horatius Sat. II. 3.

> *Quem mala ſtultitia, & quemcumque inſcitia veri*
> *Cæcum agit, Inſanum hunc Chryſippi porticus & grex*
> *Autumat. hæc populos, hæc magnos formula Reges,*
> *Excepto Sapiente, tenet. Nunc accipe, quare*
> *Deſipiant omnes, æquè ac tu, qui tibi nomen*
> *Inſano poſuere. Velut ſilvis, ubi paſſim*

Palantes

Palantes error certo de tramite pellit:
Ille ſiniſtrorſum, hic dextrorſum abit: unus utrique
Error, ſed variis illudit partibus: hoc te
Crede, modo inſanum, nihilo ut ſapientior ille,
Qui te deridet, caudam trahat.

Adſtruit id ipſum & aliâ ſimilitudine Cicero IV. de Finibus; ex mente Stoicorum videlicet, nam ibidem poſtea refellit, aut ſaltem refellere conatur: *Nihil adjuvat procedere & progredi in virtute quò minùs miſerrimus ſit, antequam ad eam pervenerit: quoniam in aqua nihilo magis reſpirant, qui jam ad ſummam eam adpropinquant, quàm qui ſunt in profundo: & quoniam catuli, qui jam deſpecturi ſunt, cæci æquè, ut ii qui modò nati. Platonem quoque neceſſe eſt, quoniam nondum videbat ſapientiam, æque cæcum animo ac Phalarim fuiſſe.* Vide Lipſium in Manud. III. 20. Ceterùm pro μηδὲν μέσον εἶναι, habent Editiones Stephanicæ μηδὲν μεταξὺ εἶναι. Ita quoque apud Stobæum pag. 169. ἀρετῆς δὲ καὶ κακίας οὐδὲν εἶναι μεταξύ.

τῶν Περιπατητικῶν μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας εἶναι λεγόντων τὴν προκοπήν] Quam opinionem adverſùs Stoicos tuetur Plutarchus in libello de profectu in virtute, ubi eum vide. Ariſtoteles autem in libro Categoriarum cap. de contrariis, inter φαῦλον & σπουδαῖον medium quidem ſtatuit quid, ſed quod nomine careat.

καὶ μὴν τὴν ἀρετὴν Χρύσιππος μὲν, ἀποβλητήν. Κλεάνθης δὲ, ἀναπόβλητον· ὁ μὲν, ἀποβλητὴν, διὰ μέθην καὶ μελαγχολίαν· ὁ δὲ, ἀναπόβλητον, διὰ βεβαίους καταλήψεις] Cleanthis ſententia placuit Senecæ. Ita enim ille Epiſt. I. *Eo majore animo ad emendationem noſtri debemus accedere, quòd ſemel traditi Boni perpetua poſſeſſio eſt. Non dediſcitur Virtus: contraria enim Mala in alieno hærent; ideo expelli & exſtirpari poſſunt: fideliter ſedent quæ in locum ſuum venerunt. Virtus ſecundùm Naturam eſt, &c. Virtutes receptæ exire non poſſunt.* Sed contrà Ariſtoteles Virtutem amitti poſſe exiſtimavit in Categoriis cap. de Qualitate: διαφέρει δὲ ἕξις διαθέσεως, τῷ χρονιώτερον εἶναι καὶ μονιμώτερον. τοιαῦται δὲ αἵ τε ἐπιστῆμαι καὶ αἱ ἀρεταί· ἥ τε γὰρ ἐπιστήμη δοκεῖ τῶν παραμονιμωτέρων εἶναι, καὶ δυσκινήτων, ἐὰν καὶ μετρίως ἐπιστήμην τις λάβῃ, ἐάν γε μὴ μεγάλη μεταβολὴ γένηται ὑπὸ νόσου, ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου· ὡσαύτως καὶ ἡ ἀρετή. Quæ ſummi Philoſophi ſententia, de amiſſione Scientiæ & Virtutis, Platonis verbis declarari poteſt, quæ in Timæo ſcripta ſunt in hunc modum: ὅτου γὰρ ἂν ἢ τῶν ὀξέων καὶ τῶν ἁλυκῶν φλεγμάτων, ἢ καὶ ὅσοι πικροὶ καὶ χολώδεις χυμοὶ κατὰ τὸ σῶμα πλανηθέντες, ἔξω μὲν μὴ λάβωσιν ἀναπνοὴν, ἐντὸς δὲ ἑλκόμενοι τὴν ἀπ' αὐτῶν ἀτμίδα τὸ τῆς ψυχῆς διαθέσει σφόδρα συμμίξαντες ἀνακερασθῶσι, παντοδαπὰ νοσήματα τῆς ψυχῆς ἐμποιοῦσι, &c. Nam ſi vitioſi corporis humores, cùm redundant, morbos, hoc eſt, vitia, animo ingenerant, neceſſe eſt ab iiſdem virtutes corrumpi & expelli. Multa in eamdem ſententiam habet Galenus in libro Quòd animi mores, &c.

αὐτάρκη τε εἶναι αὐτὴν πρὸς εὐδαιμονίαν] Videatur Cicero in Paradoxo, cui titulus Ὅτι αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν. Contrà Ariſtoteles. Noſter in ejus Vita: τήν τε ἀρετὴν, μὴ εἶναι αὐτάρκη πρὸς εὐδαιμονίαν· προσδεῖσθαι γὰρ τῶν τε περὶ σῶμα καὶ τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν· ὡς κακοδαιμονήσοντος τοῦ σοφοῦ, κἂν ἐν πόνοις ᾖ, κἂν ἐν πενίᾳ, καὶ τοῖς ὁμοίοις· τὴν μέντοι κακίαν, αὐτάρκη πρὸς κακοδαιμονίαν, κἂν ὅτι μάλιστα παρῇ αὐτῇ τὰ ἐκτὸς ἀγαθὰ, καὶ τὰ περὶ σῶμα.

φύσει τε τὸ δίκαιον εἶναι, καὶ μὴ θέσει, ὡς καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον] Addere potuiſſet, καὶ τὰ ὀνόματα. Origenes lib. I. contra Celſum: λεκτέον δὲ καὶ πρὸς τοῦτο, ὅτι ἐμπίπτει εἰς τὸ προκείμενον λόγος βαθὺς, καὶ ἀπόρρητος, ὁ περὶ φύσεως ὀνομάτων. πότερον, ὡς οἴεται Ἀριστοτέλης, θέσει εἰσὶ τὰ ὀνόματα· ἢ, ὡς νομίζουσιν οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, φύσει, μιμουμένων τῶν πρώτων φωνῶν τὰ πράγματα καθ' ὧν τὰ ὀνόματα, καθὸ καὶ στοιχεῖά τινα ἐτυμολογίας εἰσάγουσιν; ἢ, ὡς διδάσκει Ἐπίκουρος ἑτέρως ἢ ὡς οἴονται οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, φύσει εἰσὶ τὰ ὀνόματα, ἀπορρηξάντων τῶν πρώτων ἀνθρώπων τινὰς φωνὰς κατὰ τῶν πραγμάτων; *Reſpondendum & ad hoc, præſentem diſputationem de natura nominum altiorem eſſe & reconditiorem: utrum, ſicut placet Ariſtoteli, ex inſtituto impoſita ſunt rebus vocabula? an, ut Stoici malunt, naturâ primis vocibus res ipſas, quibus ſunt nomina, imitantibus, quam ob cauſam etiam elementa quædam etymologiæ & notationis inducunt? an, ſicut Epicurus aliter docet quàm putent Stoici, naturâ quidem ſunt nomina, ſed quatenus primi homines quaſdam voces de rebus ipſis temere ejectarunt?* Pyrrhoniis econtrà

A Turpe & Honeſtum, Juſtum & Injuſtum, omnia denique, νομιστὰ erant καὶ πρός τι, non verò φύσει. Qua de re fuſè, & eruditè, & eleganter Sextus Empiricus Hypotheſeon lib. III. cap. 24. Sed & Ariſtoteles Ethicor. lib. & cap. I. pœne in eorum ſententiam concedit, qui Juſtum aut Injuſtum arbitrarium exiſtimabant, non a Natura poſitum: τὰ δὲ καλὰ, inquit, καὶ τὰ δίκαια, περὶ ὧν ἡ Πολιτικὴ σκοπεῖται, τοιαύτην ἔχει διαφορὰν καὶ πλάνην, ὥστε δοκεῖν νόμῳ μόνον εἶναι, φύσει δὲ μή.

δοκεῖ δὲ αὐτοῖς μήτε τὴν διαφωνίαν ἀφίστασθαι φιλοσοφίας· ἐπεὶ τῷ λόγῳ τούτῳ προλείψειν ὅλον τὸν βίον] Regiæ Membranæ etiam παραλείψειν. Et ita legiſſe Ambroſium patet ex ejus interpretatione, quæ ſic habet: *Videtur*
B *autem eis, nec diſſonantiam quidem à Philoſophia diſcedere: hac enim ratione priùs defecturam omnem vitam, quàm defecturam Philoſophiam.* Legerat Aldobrandinus προλήψειν; nam ſic vertit: *Videtur ipſis etiam à Philoſophia non abeſſe diſſenſionem: alioquin univerſam vitam hac ratione anticipatione comprehenſuram fuiſſe.*

Pag. 195. εὐχρηστεῖν δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματά φησιν ὁ Χρύσιππος] Contrà quàm Zeno, & Cynici exiſtimarunt: qua de re diximus ſuprà. At Ariſtoteles ſimiliter ac Chryſippus, cenſebat εὔχρηστα εἶναι καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα πρὸς ἀρετῆς ἀνάληψιν. Verba ſunt Laërtii noſtri in ejus Vita.

ἔτι ἀρέσκει αὐτοῖς μηδὲν εἶναι ἡμῖν δίκαιον πρὸς τὰ
C ἄλλα ζῶα] Similiter Cicero III. de Finibus, ubi de Stoicis: *Et quomodo hominum inter homines juris eſſe vincula putant, ſic homini nihil juris eſſe cum beſtiis.*

καὶ ἐρασθήσεσθαι δὲ τὸν σοφὸν τῶν νέων τῶν ἐμφαινόντων διὰ τοῦ εἴδους τὴν πρὸς ἀρετὴν εὐφυΐαν] Quod etiam teſtatur Stobæus in Eclogis Ethicis pag. 169. ὁμοίως τε τῇ ἐρωτικῇ τὴν συμποτικὴν παραλαμβάνουσιν εἰς τὰς ἀρετάς. Et Cicero lib IV. de Finibus bonorum & malorum: *Ne amores quidem ſanctos à Sapiente alienos eſſe arbitrantur.* Et in Tuſculanis libro item IV. *Stoici Sapientem amaturum eſſe dicunt: & amorem ipſum, conatum amicitiæ faciundæ ex pulchritudinis ſpecie definiunt.*

εἶναι δὲ τὸν ἔρωτα, ἐπιβολὴν φιλοποιίας] Corrige φιλοποιΐας. Qua de emendatione diximus ſuprà. Adde locum
D Stobæi pag. 169. τὸν δὲ ἔρωτα οὔτε ἐπιθυμίαν εἶναι, οὔτε τινὸς φαύλου πράγματος, ἀλλ' ἐπιβολὴν φιλοποιίας διὰ κάλλους ἔμφασιν.

Θρασωνίδην] Θρασωνίδης nomen eſt viri: quare hîc legendum videtur, Θρασωνίδα, aut poſtea τὸν ἐρώμενον.

τὴν ἐρωμένην] Id eſt, *Amicam, Concubinam:* quam ab uxore legitima & à ſcorto ſeparabant. Plutarchus in Antonio: Ὀκταβίαν μὲν γὰρ πραγμάτων ἕνεκα διὰ τὸν ἀδελφὸν συνελθεῖν, καὶ τὸ τῆς γαμετῆς ὄνομα καρποῦσθαι. Κλεοπάτραν δὲ, τοσούτων ἀνθρώπων βασιλεύουσαν, ἐρωμένην Ἀντωνίου καλεῖσθαι.

καὶ μὴ εἶναι συνουσίας, ἀλλὰ φιλίας] φιλοσοφίας ſcriptum eſt ſuprà in Vita Ariſtotelis: εἶναι δὲ καὶ τὸν ἔρωτα μὴ μόνον συνουσίας, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφίας. Quæ lectio
E non diſplicet: quamquam τὸ φιλίας rectum eſt: & ita quoque apud Stobæum in Eclogis Ethicis.

Βίων δὲ, τριῶν ὄντων, θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ καὶ λογικοῦ, τὸν τρίτον φασὶν αἱρετέον] Ariſtoteles τὸν θεωρητικὸν potiorem ducebat. Noſter in ejus Vita: Βίων δὲ τριῶν ὄντων, θεωρητικοῦ, πρακτικοῦ, ἡδονικοῦ, τὸν θεωρητικὸν προέκρινεν. Pro vita contemplativa contra activam ſcripſit Diſſertationem Maximus Tyrius, & aliam pro activa contra contemplativam.

εὐλόγως τέ φασιν ἐξάγειν ἑαυτὸν τοῦ βίου τὸν σοφὸν, καὶ ὑπὲρ πατρίδος, καὶ ὑπὲρ φίλων· κἂν ἐν σκληροτέρᾳ γένηται ἀλγηδόνι, ἢ πηρώσεσιν, ἢ νόσοις ἀνιάτοις] Nota Stoicorum loquendi genus, ἐξάγειν ἑαυτόν. *Emittere* vertit Seneca Epiſt. 70. Virgilius *projicere animas* dicere
F maluit Æneidos ſexto. Hinc Stoicorum filiis εὔλογος ἐξαγωγὴ, juſta cauſſa ſeipſum è vita educendi: quod etiam ἡ θύρα ἤνοικται dicebant, ut colligere eſt ex Arriano in Epictetum non uno in loco. Cauſſas autem juſtas hîc noſter recenſet, patriam & amicos, acerbos dolores, membrorum mutilationes, & morbos ægrè curandos. At Ulpianus tædium vitæ vel valetudinis adverſæ impatientiâ vel jactatione. Verba ejus ſunt in lib. VI. D. de injuſto, rupto, irrito facto teſtamẽto. *Quòd ſi quis tædio vitæ, vel valetudinis adverſæ impatientiâ, vel jactatione, ut quidam Philoſophi, mortem ſibi conſciverunt, in ea cauſſa ſunt, ut eorum teſtamenta valeant.* Senectutem addit Seneca Epiſt. 58. Et pudorem æris alieni Paulus Juriſconſultus in l. 45. ſect. 2. D. De jure Fiſci. Περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς

εἰσαγωγῆς librum ſcripſit Plotinus, qui etiamnum exſtat. De hoc Stoicorum decreto plura Lipſius in Manuductione ad Philoſophiam Stoicam Diſſertat. 22. & 23. quem vide. Vide & Gallutium Sabinum in Vindicationibus Virgilianis.

καὶ ὑπὲρ πατρίδος καὶ ὑπὲρ φίλων.] Horatius:

Non ille pro caris Amicis,
Aut Patria, timidus perire.

Διογένης ὁ Κυνικὸς] Suprà in Menedemo.

Καὶ Πλάτων] Libro v. de Rep.

πολιτείαν δὲ ἀρίστην, τὴν μικτὴν ἔκ τε δημοκρατίας καὶ βασιλείας καὶ ἀριστοκρατίας] Quod fieri poſſe negat Bodinus noſtras lib. II. de Republica cap. I. Ariſtoteles Politicorum v. 8. εὖ κεκραμένην πολιτείαν appellat.

καὶ τετάρτων] πρώτων Editio Stephani, & MS. Regius, & Florentinus.

οἷον, πῶς ὁρῶμεν] Quâ de re ipſe Laërtius infrà.

δοκεῖ δ' αὐτοῖς ἀρχὰς εἶναι τῶν ὅλων δύο, τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον, &c.] Quod teſtatur, & explicat Seneca Ep. 65. *Dicunt, ut ſcis, Stoici noſtri, duo eſſe in rerum natura, ex quibus omnia fiant: Cauſſam & Materiam. Materia jacet iners, res ad omnia parata, ceſſatura ſi nemo moveat. Cauſſa autem, id eſt, Ratio, Materiam format, & quocumque vult, verſat. Ex illa varia opera producit. Eſſe debet ergo unde aliquid fiat, deinde A quo fiat. Hoc Cauſſa eſt, illud Materia.* Et poſtea: *Quærimus quid ſit Cauſa, Ratio faciens, id eſt, Deus,* &c. *Nempe univerſa ex Materia, & ex Deo conſtant.* Etiam Cicero: *Naturam dividebant in res duas: ut altera eſſet Efficiens, altera autem quaſi huic ſe præbens, ex qua efficeretur aliquid. In eo quod efficeret, Vim eſſe cenſebant: in eo quod efficeretur, Materiam quamdam, in utroque tamen utrumque. Neque enim Materiam ipſam cohærere potuiſſe, ſi nulla Vi contineretur, neque Vim ſine aliqua Materia. Nihil eſt enim, quod non alicubi eſſe cogatur.* Et Lactantius, Ciceronis ſimia, Divinar. Inſtit. lib. VII. cap. 3. *Stoici Naturam in duas dividunt partes: unam quæ efficiat: alteram quæ ſe ad faciendum tractabilem præſtet. In illa prima, eſſe Vim faciendi, in hac Materiam, nec alterum ſine altero eſſe poſſe,* &c. Videndus Lipſius Phyſiologiæ Stoicorum II. 4.

διαφέρειν δέ φασιν ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα, &c.] Quod etiam Platonici atque Peripatetici, contra Thaletis ſententiam, exiſtimarunt. Plutarchus de Placitis Philoſophorum lib. I. cap. 2. οἱ μὲν οὖν περὶ Ἀριστοτέλην καὶ Πλάτωνα διαφέρειν ἡγοῦνται ἀρχὴν καὶ στοιχεῖα. Θαλῆς δὲ ὁ Μιλήσιος ταὐτὸν νομίζει ἀρχὴν καὶ στοιχεῖα. πλεῖστον δὲ ὅσον διαφέρει ἀλλήλων· τὰ μὲν γὰρ στοιχεῖά ἐστι σύνθετα· τὰς δὲ ἀρχὰς φαμὲν εἶναι οὔτε συνθέτους, οὔτε ἀποτελέσματα, &c. Quæ ipſiſſima verba exſcripſit Stobæus in Eclogis Phyſicis cap. 13.

τὰ δὲ στοιχεῖα κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν φθείρεσθαι] De ecpyroſi, ſive de Mundi interitu per ignem dicemus in ſequentibus.

ἀλλὰ καὶ σώματα εἶναι τὰς ἀρχὰς καὶ ἀμόρφους· τὰ δὲ, μεμορφῶσθαι] ἀσώματα legebat Aldobrandinus. Alii, teſte Lipſio, καὶ ἀσωμάτους εἶναι τὰς ἀρχάς. At Caſaubonus ἀλλὰ καὶ σώματα εἶναι (nempe τὰ στοιχεῖα) τὰς δ' ἀρχὰς ἀσωμάτους εἶναι καὶ ἀμόρφους. Τὸ σώματα rectum eſſe contendit Lipſius Phyſiologiæ Stoicorum lib. II. cap. 5. nam Deus & Materia corpora Stoicis, quod pluribus exemplis confirmat ibidem. Aldobrandinianæ emendationi favet Seneca, cujus ſunt verba, *Quiſquis formator univerſi fuit, ſive ille Deus eſt potens omnium, ſive incorporalis Ratio ingenitorum operum artifex, ſive divinus ſpiritus per omnia intenſus.* Caſaubonianam tuetur Suidas, qui hunc Laërtii noſtri locum ſic retulit in Voce ἀρχή: ἀρχή. ἀρχαὶ τῶν ὅλων δύο· τὸ ποιοῦν, καὶ τὸ πάσχον. τὸ μὲν οὖν πάσχον, εἶναι τὴν ἄποιον οὐσίαν, γῆν, ὕλην. τὸ ποιοῦν δὲ, τὸν ἐν αὐτῇ λόγον, τὸν θεόν. διαφέρουσι δὲ ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα, τῷ τὰς μὲν εἶναι ἀγενήτους καὶ ἀφθάρτους· τὰ δὲ στοιχεῖα κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν φθείρεσθαι· ἀλλὰ καὶ τῷ ἀσωμάτους μὲν εἶναι τὰς ἀρχὰς, καὶ ἀμόρφους· τὰ δὲ, μεμορφῶσθαι. Caſauboniana lectio mihi magis placet: immo ſola placet.

σῶμα δ' ἐστὶ, &c. τὸ τριχῇ διαστατὸν, εἰς μῆκος, εἰς πλάτος, εἰς βάθος] Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos pag. 98. εἰ γὰρ σῶμά ἐστιν, ὥς φασιν οἱ Γεωμέτραι, τὸ τὰς τρεῖς ἔχον διαστάσεις, μῆκος, πλάτος, βάθος.

ἐπιφάνεια δ' ἐστὶ σώματος πέρας. ἢ τὸ μῆκος καὶ πλάτος μόνον ἔχον, βάθος δὲ οὔ] Euclides ſtatim initio: ἐπιφάνεια δ' ἐστὶν, ὃ μῆκος καὶ πλάτος μόνον ἔχει.

A Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos pag. 155. γραμμῆς ῥυείσης, πλάτος ἐποιήσαμεν, ὅπερ ἐστὶν ἐπιφάνειά τις ἀβαθής.

γραμμὴ δ' ἐστὶν ἐπιφανείας πέρας, ἢ μῆκος ἀπλατὲς, ἢ τὸ μῆκος μόνον ἔχον] Euclides: γραμμὴ μῆκος ἀπλατές. Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos loco proximè laudato: στιγμῆς γὰρ ῥυείσης, γραμμὴν φαντασιούμεθα, ἥτις ἐστὶ μῆκος ἀπλατές.

στιγμὴ δ' ἐστὶ γραμμῆς πέρας, ἥτις ἐστὶ σημεῖον ἐλάχιστον] Totidem verbis Suidas in στιγμή.

ἕν τε εἶναι θεὸν, καὶ νοῦν, καὶ εἱμαρμένην, καὶ Δία, πολλαῖς τε ἑτέραις ὀνομασίαις προσονομάζεσθαι] De Deo Stoicorum Epiphanius in eorum Hæreſi: Καὶ Στωϊκοὶ B μὲν φρονοῦσι περὶ θεότητος τοῦτο, φάσκοντες εἶναι νοῦν τὸν θεὸν, ἢ παντὸς τοῦ ὁρωμένου κύτους, οὐρανοῦ τέ φημι καὶ γῆς καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἐν σώματι ψυχή. μερίζουσι δὲ οἱ αὐτοὶ τὴν μίαν θεότητα εἰς πολλὰς μερικὰς οὐσίας, εἰς ἥλιον, καὶ σελήνην, καὶ ἄστρα, εἰς ψυχὴν καὶ ἀέρα, καὶ τὰ ἄλλα. *Quod ad Stoicos pertinet, hæc eſt eorum de Deo opinio: Deum eſſe mentem aſſerunt, quæ totius aſpectabilis molis, cæli nimirum ac terræ, ceterarumque rerum velut corporis anima ſit. Rurſus divinitatem unam in plures ac particulares naturas diſtribuunt; Solem videlicet, Lunam, ac ſtellas, animam, aërem, reſque ceteras.* Meliùs in Apologetico Tertullianus & ad mentem Laërtii: *Apud veſtros quoque ſapientes,* ΛΟΓΟΝ, *id eſt, Sermonem atque Rationem conſtat artificem videri univerſitatis. Hunc enim Zeno determinat factitatorem, qui cuncta in* C *diſpoſitione formaverit. eumdem & Fatum vocari, & Deum, & animum Jovis, & neceſſitatem omnium rerum,* &c. Eadem habes apud Lactantium III. 5. *Chryſippus naturalem vim divina ratione præditam, interdum divinam neceſſitatem Deum nuncupat. Item Zenon divinam naturalemque legem. Horum enim omnium ſententia, quamvis ſit incerta, eodem tamen ſpectat, ut providentiam unam eſſe conſentiant. Sive enim Natura, ſive Æther, ſive Ratio, ſive Mens, ſive fatalis Neceſſitas, ſive divina Lex, ſive quid aliud dixeris, idem eſt quod à nobis dicitur Deus. Nec obſtat appellationum diverſitas, cùm ipſa ſignificatione ad unum omnia revolvantur.* Eadem quoque repetit Laërtius in ſequentibus, ubi & eum & nos vide.

ἔστι δὲ στοιχεῖον, ἐξ οὗ πρώτου γίνεται τὰ γινόμενα, D καὶ εἰς ὃ ἔσχατον ἀναλύεται, &c.] Integrum hunc locum exſcripſit Suidas in στοιχεῖον: στοιχεῖον. ἐξ οὗ πρώτου γίνεταί τι, καὶ εἰς ὃ ἔσχατον ἀναλύεται· τὰ δὴ τέτταρα στοιχεῖα εἶναι ὁμοῦ, τὴν ἄποιον οὐσίαν τὴν ὕλην. εἶναι δὲ τὸ μὲν πῦρ, θερμόν· τὸ δὲ ὕδωρ, ὑγρόν· τὸν ἀέρα, ψυχρόν· τὴν γῆν, ξηράν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἔτι ἐν τῷ ἀέρι εἶναι τὸ αὐτὸ μέρος· ἀνωτάτω μὲν οὖν εἶναι τὸ πῦρ· ὃ δὴ αἰθέρα καλεῖσθαι· ἐν ᾧ πρώτην τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν γεννᾶσθαι. εἶτα τὴν τῶν πλανωμένων· μεθ' ἣν τὸν ἀέρα· εἶτα τὸ ὕδωρ· ὑποστάθμην δὲ πάντων τὴν γῆν μέσην ἁπάντων οὖσαν. Legendum apud Laërtium ex Suida ὃ δὴ αἰθέρα καλεῖσθαι, pro eo quod hîc legitur ὃν δὴ, &c. Sed ex Laërtio legendum quoque videtur apud Suidam, εἶναι δὲ τὸ μὲν πῦρ, τὸ θερμόν· τὸ δὲ ὕδωρ, E τὸ ὑγρόν. τόν τε ἀέρα τὸ ψυχρόν· καὶ τὴν γῆν, τὸ ξηρόν.

Pag. 197. τὸ δὲ ὕδωρ, τὸ ὑγρόν· τόν τε ἀέρα, τὸ ψυχρόν.] De aëre idipſum teſtatur Plutarchus in Diſſertatione de primo Frigido ad Favorinum: οἱ μὲν Στωϊκοὶ, τῷ ἀέρι τὸ πρώτως ψυχρὸν ἀποδιδόντες· Ἐμπεδοκλῆς δὲ καὶ Στράτων τῷ ὕδατι. Et poſtea: ἐπεὶ καὶ Χρύσιππος οἰόμενος τὸν ἀέρα πρώτως ψυχρὸν εἶναι, διότι καὶ σκοτεινὸν, &c. Balbus Stoicus apud Ciceronem lib. II. de Natura Deorum: *Ipſe verò aër qui naturâ eſt maximè frigidus, minimè eſt expers caloris.* Frigidum verò, non humidum, tribuit aquæ Ariſtoteles in libris de Cœlo, & alibi paſſim: At Galenus in libris de Simplicium facultatibus, quemad- F modum Stoici, vim ſummam humectandi aquæ ineſſe dicit.

καὶ τὴν γῆν, τὸ ξηρόν] Unde ξηρὰ & *arida* ἁπλῶς dicitur.

καὶ ἔτι ἐν τῷ ἀέρι εἶναι τὸ αὐτὸ μέρος] τὸ αὐτὸ μέρος referri debet ad τὸ θερμόν. Balbus apud Ciceronem dicto loco: *ipſe verò aër, qui naturâ eſt maximè frigidus, minimè eſt expers caloris.* Vide hîc Aldobr.

αὐτόν τε τὸν θεὸν, τὸν ἐκ τῆς ἁπάσης οὐσίας ἰδίως ποιόν] Rectè Caſaubonus ex Suida ἰδιοποιόν. Suidæ verba habentur in Voce κόσμος, ubi totum hunc locum Laërtii exſcripſit, ab his verbis λέγουσι δὲ κόσμον τριχῶς, uſque ad illa σύμπνοιαν καὶ συντονίαν; quæ fere integram pagellam complectuntur.

λέγουσι δὲ κόσμον τριχῶς] Aliis ſexfariam κόσμος dicitur.

dicitur. Diodorus: *κόσμος ἐστὶ σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τῶν μεταξὺ φύσεων. πάλιν, κόσμος ἐστὶν οἰκητήριον θεῶν. νῦν οὖν τὸ πλήρωμα λέγεται ἐκτὸς τῶν ἐν αὐτῷ. τρίτον, ὁ κόσμος ἐστὶ σύστημα ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων. τοῦτο μόνον τῷ βίῳ· ὡς εἴ τις λέγοι, πόλις ἐστὶν ἐξ ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων. τέταρτον, κόσμος ἐστὶν αἰθήρ. οὗτος δὲ πῦρ εἰλικρινὲς ὢν κατώτερός ἐστι τοῦ φυσικοῦ κόσμου. πέμπτον, κόσμος ἐστὶν ἡ τῶν ἀπλανῶν σφαῖρα. τούτου καὶ Πλάτων ἐν Τιμαίῳ μέμνηται. ἕκτον, κόσμος ἐστὶν, ὁ διακοσμήσας τὰ πάντα· ἔοικε δὲ νῦν ἡ πρόνοια λέγεσθαι·* Etiam trifariam accipi notat Philo Judæus. Ejus verba mox adducemus. At quadrifariam in Scriptura Sacra uſurpari obſervat Suidas in *κόσμος*: *σημαίνει δὲ*, inquit, *ὁ κόσμος τέσσαρα, εὐπρέπειαν, τὸ δὲ τὸ πᾶν, τὴν τάξιν, τὸ πλῆθος παρὰ τῇ γραφῇ.*

αὐτόν τε τὸν θεόν] Didymus apud Euſebium lib. xv. de Præparat. Evangelica: *οἱ Στωϊκοὶ δὲ ὅλον τὸν κόσμον, σὺν τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ, προσαγορεύουσι θεόν.* Origenes contra Celſum lib. v. *σαφῶς δὴ τὸν ὅλον κόσμον λέγουσιν εἶναι θεὸν, Στωϊκοὶ μὲν τὸν πρῶτον· οἱ δ' ἀπὸ Πλάτωνος, τὸν δεύτερον· τινὲς δ' αὐτῶν τὸν τρίτον.* Seneca, germanus Stoicus, Epiſt. 97. *Totum hoc, quo continemur, & unum eſt, & Deus eſt: & ſocii ejus, & membra ſumus.* Manilius lib. I. & ipſe ſectæ addictus Stoicæ:

Qua pateat Mundum divino numine verti,
Atque ipſum eſſe Deum.

Et alibi eodem libro I.

Materiæque datum eſt cogi, ſed cogere Mundo.

Hoc eſt, *Materiam pati, Deum agere*: Videndus Lipſius in Phyſiologia I. 5.

δημιουργὸς ὢν τῆς διακοσμήσεως] Septimius in Apologetico dicto loco: *Apud veſtros quoque Sapientes*, *λόγον*, *id eſt, Sermonem atque Rationem conſtat artificem videri univerſitatis: hunc enim Zeno determinat factitatorem, qui cuncta in diſpoſitione formaverit.*

κατὰ χρόνων ποιὰς περιόδους ἀναλίσκων εἰς ἑαυτὸν τὴν ἅπασαν οὐσίαν, καὶ πάλιν ἐξ ἑαυτοῦ γεννῶν] Quò reſpexit Origenes contra Celſum lib. IV. *ἵνα γνῷ τινὰ τρόπον ἀρχαιότερος ἦν Μωϋσῆς τῶν κατὰ χρόνων μακρὰς περιόδους κατακλυσμοὺς καὶ ἐκπυρώσεις φησάντων γίνεσθαι ἐν τῷ κόσμῳ.* Et poſtea: *πότερον μὲν οὖν εἰσὶ περίοδοι, καὶ κατὰ περιόδους κατακλυσμοὶ ἢ ἐκπυρώσεις, ἢ μή εἰσι.*

καὶ αὐτὴν δὲ τὴν διακόσμησιν τῶν ἀστέρων, κόσμον εἶναι λέγουσι] Ita quoque accipit Plinius initio Hiſtoriæ Naturalis: *Mundum, & hoc quod nomine alio* cœlum *appellare libuit, cujus circumflexu teguntur cuncta.* Et Plato in Timæo: *διὰ ταῦτα οὔτε δύο, οὔτ' ἀπείρους ὁ ποιῶν κόσμους, ἀλλ' εἷς ὅδε μονογενὴς οὐρανὸς γεγονὼς, ἔστι καὶ ἔσται.*

καὶ τρίτον, τὸ συνεστηκὸς ἐξ ἀμφοῖν] *ἐξ ἀμφοῖν*, id eſt, ex Deo & Cœlo. Ex Cœlo & Eſſentia dixit Philo Judæus: quod idem eſt: nam Eſſentia illa tota Deus eſt Stoicis, ut rectè monuit Lipſius Phyſiol. II. 6. ubi eum vide. Philonis verba operæ precium eſt hîc adponere. Ea ergo ſic ſe habent in libro de Æternitate Mundi: *λέγεται ὁ κόσμος καθ' ἓν μὲν πρῶτον, σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἄστρων, κατὰ περιοχὴν γῆς, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ζώων καὶ φυτῶν. καθ' ἕτερον δὲ, μόνος οὐρανός. κατὰ δὲ τρίτον, ὡς δοκεῖ τοῖς Στωϊκοῖς, διήκουσα ἄχρι τῆς ἐκπυρώσεως οὐσία τις ἢ διακεκοσμημένη ἢ ἀδιακόσμητος, ἧς τῆς κινήσεώς φασιν εἶναι χρόνον διάστημα.* *Primò mundus dicitur, compoſitio ex cœlo & aſtris terram ambientibus & animantia ac ſtirpes. Secundò, ſolum ipſum Cœlum. Tertiò, ut Stoicis viſum, Eſſentia quædam ad exuſtionem Mundi perveniens duranſque, ſive digeſta, ſive indigeſta, cujus motus intervallum Tempus eſſe dicunt.*

ὥς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ Μετεωρολογικῇ Στοιχειώσει, σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τῶν ἐν τούτοις φύσεων] Poſidonium igitur innuere videtur Origenes lib. VI. contra Celſum, cùm ait, *εἰ δὲ κόσμον, τὸ ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς σύστημα ὀνομάζει τις*, &c. Laërtii locum reſpexiſſe videtur Suidas in *κόσμος*. *κόσμος*, inquit, *τὸ ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τῶν ἐν μέσῳ, σύστημά τε καὶ σύγκραμα.* Hanc ipſam *κόσμου* definitionem habes & apud Diodorum, & apud Philonem Judæum locis ſuprà memoratis.

καὶ τῶν ἕνεκα τούτων γεγονότων] Lactantius de Ira Dei cap. 13. *Vera eſt ſententia Stoicorum, qui aiunt noſtrâ cauſſâ Mundum eſſe conſtructum: omnia enim quibus conſtat, quæque generat ex ſe Mundus, ad utilitatem Hominis accommodata ſunt*, &c. Sed & Cicero lib. II. de Natura Deorum: *Quorum igitur cauſſâ quis dixerit effectum eſſe Mundum? Eorum ſcilicet animantium, quæ ratione utuntur. Hi ſunt Dii & Homines, quibus profectò nihil eſt melius.* Qui locus Ciceronis Laërtiano omnino affinis eſt: utrobique enim de Diis atque Hominibus fit mentio. At apud Lactantium de Hominibus ſolùm.

οὐρανὸς δέ ἐστιν ἡ ἐσχάτη περιφέρεια, ἐν ᾗ πᾶν ἵδρυται τὸ θεῖον] Suidas *αὐτολεξεὶ* in *οὐρανός*.

τὸν δὴ κόσμον οἰκεῖσθαι κατὰ νοῦν καὶ πρόνοιαν] Sic etiam legitur apud Suidam. Meliùs legeretur *διοικεῖσθαι*: & ita ſcriptum eſt in Codice Florentino. Mundum providentiâ adminiſtrari ex Stoicorum ſententia, tam tritum eſt quàm quod tritiſſimum: & id Scriptorum teſtimoniis probare velle, hominis eſſet & ſuo & Lectorum otio abutentis.

καθά φησι Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ προνοίας] MS. Florentinus *ἐν τοῖς ε Περὶ προνοίας*. Fortean ſcripſerat Laërtius *ἐν τῷ ε*, hoc eſt, *in quinto*. Gellio Noctium Atticarum lib. VI. cap. 1. & 2. citatur Chryſippus in libro *Περὶ προνοίας* quarto.

εἰς ἅπαν αὐτοῦ μέρος διήκοντος τοῦ νοῦ, καθάπερ ἐφ' ἡμῶν, τῆς ψυχῆς] Hoc eſt quod ait Virgilius:

Spiritus intus alit, totamque infuſa per artus
Mens agitat molem.

Etiam Cicero Academic. IV. *Mundum eſſe ſapientem, & habere mentem, quæ & ſe & ipſum fabricata ſit, & omnia moderetur, moveat, regat.* Eſt igitur, ut rectè Lipſius Phyſiologiæ I. 7. magni hujus mundi ſua quædam anima, ut in parvo hæc noſtra.

ἔχειν ἡγεμονικὸν μὲν τὸν αἰθέρα, &c. *Κλεάνθης δὲ, τὸν ἥλιον.*] Auctor Fragmenti, quod tribuitur Cenſorino: *Et conſtat quidem* (Mundus) *quatuor elementis, terrâ, aquâ, igne, aëre: cujus principalem Solem quidam putant, ut Cleanthes, ut Chryſippus, Æthera.* Lege *principale*. Apud Plinium legas, *Sol non temporum modò terrarumque, ſed ſiderum ipſorum cœlique rector. Hunc Mundi eſſe totius Animam, ac planiùs Mentem: hunc principale Naturæ regimen ac Numen credere decet.* Adi Lipſium Phyſiol. II. 13.

ἕνα τὸν κόσμον εἶναι] Plutarchus de Placit. Philoſ. I. 5. *οἱ μὲν ἀπὸ Στοᾶς ἕνα κόσμον ἀπεφήναντο.*

σχῆμα ἔχοντα σφαιροειδές] Cyrillus contra Julianum lib. II. *οἱ μὲν Στωϊκοὶ, σφαιροειδῆ τὸν κόσμον, ἄλλοι δὲ κωνοειδῆ· οἱ δὲ, ᾠοειδῆ.* Quod *αὐτολεξεὶ* ſumpſit ex Plutarcho lib. & cap. 2. de Placitis Philoſ. Cicero quoque lib. de Univerſitate: *Formam autem & maximè ſibi cognatam & decoram dedit: à quo enim animante omnes reliquos contineri vellet animantes, hunc eâ formâ figuravit: quâ unâ omnes reliquæ formæ concluduntur; & globoſus eſt fabricatu, quod* *σφαιροειδὲς* *Græci vocant, cujus omnis extremitas paribus à medio radiis attingitur; idque ita tornavit, nihil ut effici poſſit rotundius; nihil ut aſperitatis haberet, nihil offenſionis, nihil inciſum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunoſum, omneſque partes ſimillimæ omnium, quòd ejus præſtabat judicio diſſimilitudini ſimilitudo.* Quod habuit à Platone in Timæo.

πρὸς γὰρ τὴν κίνησιν ἁρμοδιώτατον τὸ τοιοῦτον] Eruditè, ut ſolet, Ariſtoteles lib. II. de Cœlo cap. 8. textu 51. *διὸ καὶ εὐλόγως ἂν δόξειεν ὅ, τε ὅλος οὐρανὸς σφαιροειδὴς εἶναι καὶ ἕκαστον τῶν ἄστρων· πρὸς μὲν γὰρ τὴν ἐν αὐτῷ κίνησιν, ἡ σφαῖρα τῶν σχημάτων χρησιμώτατον· οὕτω γὰρ ἂν καὶ τάχιστα κινοῖτο, καὶ μάλιστα κατέχοι τὸν αὐτὸν τόπον· πρὸς δὲ τὴν εἰς τὸ πρόσθεν, ἀχρηστότατον· ἥκιστα γὰρ ὅμοιον τοῖς δι' αὑτῶν κινητικοῖς· οὐδὲν γὰρ ἀπηρτημένον ἔχει, οὐδὲ προέχον, ὥσπερ τὸ εὐθύγραμμον· ἀλλὰ πλεῖστον ἀφέστηκε τῷ σχήματι τῶν πορευτικῶν σωμάτων. ἐπεὶ οὖν δεῖ τὸν μὲν οὐρανὸν κινεῖσθαι τὴν ἐν αὐτῷ κίνησιν, τὰ ἄλλα δ' ἄστρα μὴ προϊέναι δι' αὑτῶν, εὐλόγως ἂν ἑκάτερον εἴη σφαιροειδές. οὕτω μὲν γὰρ μάλιστα, τὸ μὲν κινηθήσεται, τὸ δὲ, ἠρεμήσει.* Id eſt, *Quapropter & rationabiliter utique videbitur & totum Cœlum ſphæricum eſſe, & aſtrorum unumquodque: ad eum enim qui in ſeipſo fit, motum, ſphæra figurarum maximè utilis eſt. ſic enim utique velociſſimè movebitur, & maximè occupabit eumdem locum. Ad eum autem qui in ante fit, ineptiſſima. nequaquam enim ſimilis eſt per ſe ipſa motivis: nihil enim depreſſum habet, neque eminens, ut rectilineum; ſed plurimùm à figura corporum, quæ progrediuntur, diſtat. Quoniam igitur oportet Cœlum quidem moveri eo qui in ipſo eſt motu, alia autem aſtra non progredi per ſeipſa, rationabiliter utique utrumque erit ſphæricum; ſic enim maximè hoc quidem movebitur, hoc autem quieſcet.* Idem Philoſophus in libello de Me-

chanicis Circulum propterea miraculorum omnium principium eſſe dicebat. De rotunda figura etiam Galenus lib. I. de officio partium: τῶν σχημάτων πρὸς δυσπάθειαν ἀκριβῶς παρεσκευάσθαι τὸ κυκλοτερὲς, ὡς ἂν μηδεμίαν ἔχειν γωνίαν ἀποθραυσθῆναι δυναμένην.

ἔξωθεν δ' αὐτοῦ περικεχυμένον εἶναι τὸ κενὸν ἄπειρον] Quod ipſum legere eſt apud Plutarchum in libello de Communibus Notitiis adverſùs Philoſophos Stoicos: κενὸν γὰρ ἄπειρον ἔξωθεν τῷ κόσμῳ περιθέντες, οὔτε σῶμα τὸ πᾶν, οὔτε ἀσώματον εἶναι λέγουσι: quod & ineptiſſimum omnium, quæ à Stoicis dicta ſunt, appellat. Noſter ſtatim: ἐν δὲ τῷ κόσμῳ μηδὲν εἶναι κενὸν, ἀλλ' ἡνῶσθαι αὐτόν. Etiam Philoponus in Commentariis ad librum IV. Phyſic. Ariſtotelis, Stoicos obſervat, inane in mundo nullum eſſe, aſſerere, ſed extra mundum: quod rectè hoc loco Aldobrandinus obſervabat.

ἀσώματον δὲ τὸ οἷόντε κατέχεσθαι ὑπὸ σωμάτων, οὐ κατεχομένου] Legendum omnino οὐ κατεχόμενον; & ita in Regio Codice. Etiam Sextus Empiricus Pyrrhon. Hypotypoſ. lib. III. cap. 15. ubi de vacuo: οἱ Στωϊκοί φασι κενὸν μὲν εἶναι τὸ οἷόντε ὑπὸ ὄντος κατέχεσθαι, μὴ κατεχόμενον δέ.

Pag. 198. ἔτι δὲ καὶ τὸν χρόνον ἀσώματον] Idem, ſed aliter, Epicurei: Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos pag. 418. ἀλλὰ γὰρ ἐκ τούτων φανερὸν, ὅτι ὁ Ἐπίκουρος ἀσώματον οἴεται τὸν χρόνον ὑπάρχειν· οὐ παραπλησίως δὲ τοῖς Στωϊκοῖς. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, ὡς λέλεκται, ἀσώματόν τι καθ' αὑτὸ νοούμενον ὑπεστήσαντο τὸν χρόνον. Ἐπίκουρος δὲ, συμβεβηκός τισιν, &c. *Verum enim verò ex his eſt perſpicuum, quòd Epicurus Tempus opinatur eſſe incorporeum, ſed non eo modo quo Stoici. Nam illi quidem ut dictum eſt, ſtatuerunt Tempus eſſe quidpiam incorporeum: ſi per ſe intelligatur. Epicurus autem, ut quod aliquibus accidat.* Plutarchus de Placitis Philoſophorum lib. I. cap. 21. οἱ Στωϊκοὶ καὶ Ἐπίκουρος, διαφέρειν κενὸν, τόπον, χώραν· καὶ τὸ μὲν κενὸν, εἶναι ἐρημίαν σώματος· τὸν δὲ τόπον, τὸ ἐχόμενον ὑπὸ τοῦ σώματος. τὴν δὲ χώραν, τὸ ἐκ μέρους ἐχόμενον, ὥσπερ ἐπὶ τῆς τοῦ οἴνου πιθάκνης. *Stoici & Epicurus differre volunt Inane, Locum, Capacitatem. Et definiunt Inane, vacuitatem corporis: Locum, quod à corpore occupatur: Capacitatem, quod partim à corpore impletur, ut dolium à vino.*

διάστημα ὄντα τῆς τοῦ κόσμου κινήσεως] Quæ Temporis definitio tribuitur Platoni à Plutarcho lib. I. de Placitis Philoſ. cap. 21. Πυθαγόρας τὸν χρόνον, τὴν σφαῖραν τοῦ περιέχοντος εἶναι· Πλάτων αἰῶνος εἰκόνα κινητὴν, ἢ διάστημα τῆς τοῦ κόσμου κινήσεως· Ἐρατοσθένης τὴν τοῦ ἡλίου πορείαν. *Pythagoras ſenſit, Tempus eſſe globum ambientis corporis. Plato, mobilem æternitatis imaginem, aut motus mundi intervallum. Eratoſthenes, Solis motum.* Idem Plutarchus capite ſequenti, quod eſt de natura ſeu ſubſtantia Temporis, ſcribit, pleroſque Stoicorum ſubſtantiam Temporis eſſe exiſtimare ipſum motum, quam opinionem refellit Themiſtius ad librum IV. Phyſicorum Ariſtotelis; quo loco in varias Veterum de Tempore opiniones ſtudioſè inquirit.

ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς καὶ φθαρτὸν εἶναι τὸν κόσμον, &c.] Similiter Philo Judæus in libro περὶ κόσμου ἀφθαρσίας: δύναται δὲ κατὰ Στωϊκοὺς ὁ μέν τις κόσμος ἀΐδιος, ὁ δέ τις φθαρτὸς λέγεσθαι. φθαρτὸς μὲν, ὁ κατὰ διακόσμησιν· ἀΐδιος δὲ, ὁ μετὰ τῆς ἐκπυρώσεως παλιγγενεσίαις καὶ περιόδοις ἀθανατιζόμενος οὐδέποτε ληγούσαις. *Poteſt, ſecundùm Stoicos, Mundus aliquis æternus dici, & aliquis corruptibilis. Iſte quidem, juxta ornatum, ut nunc eſt: ille autem, qui poſt exuſtionem iterum naſcetur, iterumque certis periodis, & numquam deſituris.* Nec abſimiliter Didymus apud Euſebium l. XV. de Præparat. Evangelica: ubi poſtquam dupliciter Mundum dici ait, ſubjungit: καὶ τὸ ἐκ πάσης τῆς οὐσίας ποιὸν, καὶ τὸ κατὰ διακόσμησιν τὴν τοιαύτην καὶ διάταξιν ἔχον. διὸ κατὰ μὲν τὴν προτέραν ἀπόδοσιν ἀΐδιον τὸν κόσμον εἶναί φασι· κατὰ δὲ τὴν διακόσμησιν, γενητὸν καὶ μεταβλητόν. *Et illud quod ex tota Natura tale exiſtit: & illud quod ornatum & conſtitutionem jam talem habet. Ideo priore ſignificatione, Mundum æternum dicunt: poſteriore, natum, & mutabilem, & periturum.* Videatur Lipſius Phyſiologiæ lib. II. Diſſert. XX.

ἐξαυχμοῦται γὰρ καὶ ἐξυδατοῦται.] Vertit Cenſorinus ad verbum *exigneſcere* & *exaqueſcere*. Stoici Mundum dupliciter interire aiebant: igne, quod ἐκπύρωσιν vocabant: & aquâ, quod κατακλυσμόν. Qua de re videndus omnino Lipſius in Phyſiologia Stoicorum lib. II. Diſſertatione XXI. XXII. & XXIII. Non tamen id omnes Stoici exiſtimarunt, non Boëthus, non Poſidonius, non Panætius; ut patet ex Philonis locó quem in ſequenti Obſervatione adducemus. His quatuor quintum ex Numenio addit Lipſius, Zenonem Sidonium. Verba Numenii ſunt: τοῦτο τὸ δόγμα τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως οἱ πρῶτοι καὶ πρεσβύτατοι προσήκαντο, Ζήνων τε καὶ Κλεάνθης καὶ Χρύσιππος· τὸν μὲν γὰρ τούτου μαθητὴν καὶ διάδοχον τῆς σχολῆς Ζήνωνά φασιν ἐπισχεῖν περὶ τῆς ἐκπυρώσεως τῶν ὅλων. Hanc autem περὶ τῆς ἐκπυρώσεως opinionem habuere Stoici ab Heraclito, de quo Laërtius in ejus Vita: ἕνα εἶναι κόσμον, γεννᾶσθαί τε αὐτὸν ἐκ πυρὸς, καὶ πάλιν ἐκπυροῦσθαι κατά τινας περιόδους ἐναλλὰξ τὸν σύμπαντα αἰῶνα. Sive potiùs utramque à Platonicis. Cicero in Somnio Scipionis: *Propter eluviones, exuſtioneſque terrarum, quas accidere tempore certo neceſſe eſt, non modò non æternam, ſed ne diuturnam quidem gloriam aſſequi poſſumus.*

Παναίτιος δὲ ἄφθαρτον ἀπεφήνατο τὸν κόσμον, &c.] Quod quidem de Panætio, præter Philonem dicto loco, teſtatur Cicero II. de Natura Deorum: *Eventurum noſtri* (loquitur de Stoicis) *putant id, de quo Panætium addubitare dicebant, ut ad extremum omnis Mundus igneſceret.* Et Stobæus in Phyſicis: Παναίτιος πιθανωτέραν εἶναι νομίζει, καὶ μᾶλλον ἀρέσκουσαν αὐτῷ τὴν ἀϊδιότητα τοῦ κόσμου, ἢ τὴν τῶν ὅλων εἰς πῦρ μεταβολήν. Notabilis autem contra hance Panætii de immortalitate Mundi opinionem eſt hic Lactantii locus Divinarum Inſtit. lib. II. cap. 6. *Quod ſi neque cœlum, neque terra, neque mare, quæ Mundi partes ſunt, Dii eſſe non poſſunt: ergo ne Mundus quidem totus Deus eſt: quem iidem Stoici & animantem, & ſapientem eſſe contendunt, & propterea Deum. In quo tam inconſtantes fuerunt, ut nihil dictum ſit ab his, quod non ab iiſdem fuerit everſum. Sic enim argumentantur: Fieri non poſſe, ut ſenſu careat, quod ſenſibilia ex ſe generat: Mundus autem generat Hominem qui eſt ſenſu præditus: ergo & ipſum ſenſibilem eſſe. Item: Sine ſenſu eſſe non poſſe, cujus pars habeat ſenſum: igitur quia Homo ſenſibilis eſt, etiam Mundo, cujus pars Homo eſt, ineſſe ſenſum. Propoſitiones quidem veræ ſunt: Et ſenſibile eſſe, quod ſenſu præditum ſignat: Et habere ſenſum, cujus pars ſenſu aucta ſit. Sed aſſumptiones falſæ ſunt, quibus argumenta concludunt: quia neque Mundus generat Hominem, neque Mundi Homo pars eſt.* Et quæ ſequuntur.

τὸ γὰρ ζῶον τοῦ μὴ ζώου κρεῖττον· οὐδὲν δὲ τοῦ κόσμου κρεῖττον· ζῶον ἄρα ὁ κόσμος] Zenonis argumentatio apud Ciceronem III. de Natura Deorum: *Zeno ita concludit: Quod ratione utitur melius eſt quàm id quod ratione non utitur: nihil autem Mundo melius: ratione igitur Mundus utitur.*

Βοηθὸς δέ φησιν, &c.] Lege Βόηθος accentu in antepenultima. Boëthum autem hunc noſtrum, quod ſuprà obſervare oblitus fueram, namque illius ſuprà jam meminit Laërtius, inter primarios Stoicos recenſet Philo Judæus in libro de Æternitate Mundi. Verba ejus præteriri minimè debent. Βόηθος, inquit, καὶ Ποσειδώνιος, καὶ Παναίτιος, ἄνδρες ἐν τοῖς Στωϊκοῖς δόγμασιν ἰσχυκότες, ἅτε θεόληπτοι, τὰς ἐκπυρώσεις, καὶ παλιγγενεσίας καταλιπόντες, πρὸς θειότερον δόγμα τῆς ἀφθαρσίας τοῦ κόσμου παντὸς ηὐτομόλησαν. *Boëthus, & Poſidonius, & Panætius, viri in Stoicis dogmatis primarii, tamquam à Numine correpti, relictis exuſtionibus, ad divinius dogma de immortalitate Mundi transfugerunt.* Profert idem Philo Judæus in ſequentibus ejuſdem Boëthi & Stoici ἀπόδειξιν de Mundo non interituro. Citatur à Diogene Laërtio Boëthus infrà in hac ipſa Zenonis Vita ἐν τῇ Περὶ φύσεως, & ἐν ια' Περὶ εἱμαρμένης. Videtur ſcripſiſſe & Περὶ ψυχῆς: Nam ab Euſebio Pamphili libro decimo-quinto de Præparatione Evangelica affertur Porphyrii Fragmentum ἀπὸ τῶν πρὸς Βόηθον Περὶ ψυχῆς. Horum Porphyrii librorum, ἐν οἷς ἀντέγραψε Βοήθῳ Περὶ ψυχῆς, meminit & idem Euſebius ibidem lib. XIV. ubi quoque ex illis locum producit. Ceterùm & Boëthi Stoici meminit Cicero lib. I. de Divinatione his verbis: *Quis igitur elicere cauſas præſenſionum poteſt? Etſi video Boëthum Stoicum eſſe conatum, qui hactenus aliquid egit, ut earum rationem rerum explicaret, quæ in mari cœlove fierent.* Et lib. II. *Prognoſticorum cauſas perſecuti ſunt & Boëthus Stoicus, qui eſt à te nominatus, & noſter etiam Poſidonius.* Citatur & Plutarcho Boëthus ſimpliciter lib. de Placit. Philoſ. III. 2.

τὸ δὲ πᾶν λέγεται, &c. ὅ, τε κόσμος, καὶ καθ' ἕτερον τρόπον τὸ ἐκ τοῦ κόσμου, καὶ τοῦ ἔξωθεν κενοῦ σύστημα] Quod etiam Plutarchus ſcribit l. II. de Placitis Philoſophorum c. I. οἱ Στωϊκοὶ διαφέρειν τὸ πᾶν καὶ τὸ ὅλον. πᾶν μὲν γὰρ εἶναι τὸ σὺν κενῷ ἄπειρον, ὅλον δὲ χωρὶς τοῦ κενοῦ τὸν κόσμον· ὥστε οὐ τὸ αὐτὸ εἶναι τὸ ὅλον καὶ τὸν κόσμον. *Stoici diſcrimen ſtatuunt inter Univerſum & Mundum. Univerſum enim eſſe infinitum adjuncto Inani: totum Mundum ſeorſim ab Inani ſubſiſtere: ita ut idem non ſit Mundus & Univerſum.*

Quæ ipſiſſima verba habes apud Cyrillum lib. II. contra Julianum.

τῶν δὲ ἄςρων, τὰ μὲν ἀπλανῆ συμπεριφέρεσθαι τῷ ὅλῳ οὐρανῷ· τὰ δὲ πλανώμενα κατ' ἰδίας κινεῖσθαι κινήσεις] Aliter Ariſtoteles. Is enim non ſolùm aſtra quæ errantia non ſunt, verùm & errantia ſuis orbibus affixa eſſe exiſtimavit: ideoque non motu proprio, ſed orbis ſui motu transferri. Quod pluribus diſputat lib. II. de Cœlo cap. 8. Ariſtotelis ſententiæ ſubſcripſit Ptolemæus, & pleriq. Veterum: atque ex recentioribus Clavius in Sphæram Joannis de Sacrobosco.

τὸν δὲ ἥλιον λοξὴν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι διὰ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου· ὁμοίως καὶ τὴν σελήνην ἑλικοειδῆ εἶναι]. De Sole id negat Iſidorus Orig. lib. III. cap. 55. *Luna ideo obliquo, & non recto incedit curſu, ut Sol, ne incidat in centrum* (lege *umbram*) *terræ, & frequenter patiatur eclipſim.* Quod non ita intelligendum eſt, quaſi neget, Solem motu obliquo ferri per Zodiacum, ſed ut oſtendat diſcrimen inter motum Solis & Lunæ. Sol gradiendo per Zodiacum, numquam declinat ab ecliptica; à quâ & Luna & alii planetæ declinant. Luna per Zodiacum obliquo curſu incedit, modò ad Aquilonem aſcendens, modò deſcendens ad Auſtrum, ac mediam lineam, per quam Sol vehitur, hinc acutis, illinc obtuſis angulis ſecans. De his Lunæ curſibus videndus Martianus Capella. Ceterùm Auctor incertus vitæ Pythagoræ apud Photium in Bibliotheca, Zodiacum ipſum oblique ferri, eumque motum ab Ariſtotele primum deprehenſum fuiſſe ſcribit.

καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῷ ιζ.] Florent. ἐν τῷ ἑβδόμῳ: Quam lectionem & Sambucus ex Veteri Cod. ad oram libri adnotavit. Iota ſubſcriptum τοῦ omega, cùm ad ejus latus appoſitum eſſet, coaluiſſe videtur cum ſequenti zeta.

καὶ μείζονα τῆς γῆς] Quod idem de Luna exiſtimabant. Stobæus in Eclogis Phyſicis: Ποσειδώνιος, καὶ οἱ πλεῖςοι τῶν Στωϊκῶν, μικτὴν ἐκ πυρὸς καὶ ἀέρος, καὶ μείζονα τῆς γῆς ὡς τὸν ἥλιον. Solem Mathematici veteres, ut refert Cicero, ampliùs duodeviginti partibus majorem eſſe, quàm Terram confirmant. Hos ſecutus eſt Philoponus. At recentiorum Mathematicorum ſolertia longe ampliorem Solis molem eſſe oſtendit. Iidem oſtendunt Lunam majorem eſſe dumtaxat, quam dimidiam partem Terræ. De variis autem Philoſophorum ſententiis circa Solis magnitudinem videndus Plutarchus lib. II. de Placitis Philoſ. 21. item Plinius lib. II. XI.

πῦρ μὲν οὖν εἶναι, ὅτι τὰ πυρὸς πάντα ποιεῖ] Hoc eſt, quia illuminat & urit. Cicero II. de Nat. Deorum: *Sidera eſſe tota ignem duorum ſenſuum teſtimonio confirmari Cleanthes putat, tactus & oculorum.* At Ariſtoteles Solis naturam ab Ignis natura diſtinguit: quòd Ignis nullum animal generat, Sol verò generat. Eum videſis lib. & cap. II. de Generat. animal. Vide & Fernelium in libris de Abditis Rerum cauſſis, ubi Ariſtotelis opinionem acerrimè propugnat. De Stoicorum opinione videndus Lipſius in Phyſiologia lib. II. Diſſertat. 14.

γεωδεςέραν δὲ τὴν σελήνην, ἅτε καὶ προσγειοτέραν οὖσαν] Quare ignem turbidum & fæculentum eam appellabant. Plutarchus in libro de Facie Lunæ: πῦρ θολερὸν, ὥσπερ οἱ Στωϊκοὶ λέγουσι, καὶ τρυγῶδες. Inde & γῆ ὀλυμπία, & ἄςρον γεῶδες dicta, teſte eodem Plutarcho in libro de Oraculorum defectu. Etiam *æthercam terram* Macrobius Lunam apellat. Immo & eam eſſe terram multarum urbium & montium Xenophanes exiſtimavit, ut eſt apud Ciceronem in VI. Academicarum Quæſtionum.

Τρέφεσθαι δὲ τὰ ἔμπυρα ταῦτα, καὶ τὰ ἄλλα ἄςρα] Seneca, ὁ Στωϊκώτατος, lib. II. Quæſt. Nat. cap. 5. *Ex cœlo & terra elimenta omnibus animalibus, omnibus ſatis, omnibus ſtellis dividuntur. Hinc quidquid eſt virium ſingulis: hinc ipſi Mundo tam multa poſcenti, ſubminiſtratur: hinc profertur, quo ſuſtineantur tot ſidera, tam exercitata, tam avida, per diem noctemque, ut in opere, ita & in paſtu.* Plinius (& ille ſæpius Stoïciſſat) lib. II. cap. 9. *Sidera verò haud dubiè humore terreno paſci.* Et cap. 68. *Oceanus omnes fundens recipienſque aquas, ac Sidera ipſa, tot & tantæ magnitudinis, paſcens.* Cotta apud Ciceronem III. de Natura Deorum: *Quid enim? non eiſdem vobis* (Balbum Stoicum compellat) *placet omnem ignem paſtu indigere, nec permanere ullo modo poſſe, niſi alatur? ali autem Solem, Lunam, reliqua aſtra, aquis alia dulcibus, alia marinis.* Addit verò: *Eamque cauſam Cleanthes affert, cur ſe ſol referat, nec longiùs progrediatur ſolſtitiali orbe, itemque brumali, ne longiùs diſcedat à cibo.*

τὸν μὲν ἥλιον, ἐκ τῆς μεγάλης θαλάττης,] Porphyrius in libro de Antro Nympharum: τοῖς δ' ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἥλιον μὲν τρέφεσθαι ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναθυμιάσεως ἐδόκει· σελήνην δ' ἐκ τῶν πηγαίων καὶ ποταμίων ὑδάτων· τὰ δ' ἄςρα, ἀπὸ τῆς ἐκ γῆς ἀναθυμιάσεως. καὶ διὰ τοῦτο ἄμμα μὲν νοερὸν εἶναι τὸν ἥλιον ἐκ θαλάσσης· τὴν δὲ σελήνην, ἐκ ποταμίων ὑδάτων· τοὺς δ' ἀςέρας, ἐξ ἀναθυμιάσεως τῆς ἀπὸ τῆς γῆς. Qui locus huic Laërtiano planè affinis eſt. Sed in eadem, quâ Stoici ſententiâ, fuere & Poëtæ. Lucanus lib. IX.

Quod rapidus Titan, ponto ſua lumina paſcens,
Æquora ſubduxit Zonæ vicina peruſtæ.

Ex lib. X.

Necnon Oceano paſci Phœbumque, polumque
Credimus.

Anacreon ſimiliter:

Πίνει θάλασσα δ' αὔρας·
Ὁ δ' ἥλιος θάλασσαν.

Videndus Cicero de Nat. Deor. lib. II.

P. 199. νοερὸν ὄντα ἄναμμα] Etiam Plutarchus de Placitis Philoſophorum II. 20. ubi de Sole: οἱ Στωϊκοὶ, ἄναμμα νοερὸν, ἐκ θαλάττης. Quæ ipſiſſima verba legas apud Stobæum ex Cleanthe.

τὴν δὲ σελήνην ἐκ ποτίμων ὑδάτων] Ex Chryſippo, qui apud Stobæum Lunam dicebat eſſe, τὸ ἀθροισθὲν ἔξαμμα, μετὰ τὸν ἥλιον, ἐκ τοῦ ἀπὸ τῶν ποτίμων ὑδάτων ἀναθυμιάματος. Plin. II. c. I. *Sed in dulcibus aquis Lunæ alimentum eſſe, ſicut in marinis Solis.* Adde Ciceronem dicto loco.

δοκεῖ δὲ αὐτοῖς σφαιροειδῆ εἶναι καὶ τὰ ἄςρα] Ita communiter Stoici. At Cleanthes coni figurâ eſſe exiſtimavit. Plutarchus de Placitis Philoſ. II. 14. οἱ Στωϊκοὶ σφαιρικοὺς τοὺς ἀςέρας, καθάπερ κόσμον καὶ ἥλιον καὶ σελήνην. Κλεάνθης κωνοειδεῖς. Eadem legas apud Stobæum in Phyſicis Eclogis. Cleanthis ſententiam potiorem ducit Lipſius in Phyſiologia II. 14. ubi eum vide. Sed Ariſtoteles quoque rotunda eſſe aſtra exiſtimavit in libris de Cœlo, & Plato in Timæo: quam opinionem Poëtæ ſecuti ſunt.

καὶ τὴν γῆν ἀκίνητον οὖσαν] Contrà Pythagorei. Vide infrà in Philolao.

τὴν σελήνην οὐκ ἴδιον ἔχειν φῶς, ἀλλὰ παρ' ἡλίου λαμβάνειν ἐπιλαμπομένην] *Luna de Sole flammatur*, inquit Auctor Fragmenti, quod ad calcem libri Cenſorini de Die Natali editum eſt. Inde *Lunam* dictam Iſidorus III. 60. exiſtimavit, à voce *Lucina*, ablatâ mediâ ſyllabâ: Lucinam autem *à luce Solis*, eo quòd ab eo lumen accipiat. Etiam Cicero II. de Natura Deorum Lunam à lucendo nominatam ait. Falſò uterque. Vox *Luna* Græcæ eſt originis. A Græco λουνὴ, hoc eſt, *ſplendens, lucens*, eſt Latinum *Luna*. Heſychius: λουνόν. λαμπρόν. Inde *Lunus* Deus. Ab eo ſplendore *Noctiluca* dicitur Horatio Luna:

Rite creſcentem face Noctilucam:

Et *Lucina* Virgilio: *Caſta fave Lucina*. Inde & Græcis σελήνη, ἀπὸ τοῦ σέλας. Ceterùm nonnulli Philoſophorum Lunam proprium lumen habere exiſtimarunt, præcipuè verò Anaximander. Plutarchum adi in Placit. Philoſ. II. 28. Pythagorici idem cum Stoicis cenſuerunt. Vide infrà in Pythagora.

ἐκλείπειν δὲ τὸν μὲν ἥλιον, ἐπιπροσθούσης αὐτῷ σελήνης] ἐπίπροσθεν οὔσης emendat Joannes Sambucus, ſive potiùs emendare conatur; nam ἐπιπροσθούσης rectum eſt.

φαίνεται γὰρ ὑπερχομένη ταῖς συνόδοις καὶ ἀποκρύπτουσα αὐτὸν καὶ πάλιν παραλλάττουσα] ὑπερχομένη ſcriptum eſt in Codice Regio: & ita quoque Editio prior. Sed ὑπερχομένη etiam Editiones Stephanicæ. Utraq; lectio recta eſt. ὑπερχομένη ταῖς συνόδοις, id eſt, *prætenſa* (ſupple ἡλίῳ) *in conjunctionibus.* ὑπερχομένη, id eſt, *ſubjecta*, ut rectè Aldobrandinus ex Cicerone: cujus ſunt verba lib. II. de Natura Deorum, ubi de Luna differit in perſona Balbi Stoici: *Sed tum congrediens cum Sole, tum digrediens, & eam lucem, quam à Sole accipit, mittit in terras, & varias ipſas mutationes lucis habet: atque etiam tum ſubjecta, atque oppoſita Soli, radios ejus & lumen obſcurat.* συνοδεύειν Luna dicitur, quando cum Sole coit. Theon Arati Scholiaſtes: συνοδεύουσα γὰρ, πλησίον τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν ἑσπέραν φαίνεται. Unde σύνοδος pro eo tempore uſurpatur. Id Latini vocant *interlunium*, & *ſilentia Lunæ*. παραλλάττειν autem dicitur de Luna, cùm non eſt Soli ſubjecta, ſed prope Solem eſt, à latere ejus. Martianus Capella, ex emendatione Salmaſii: *unde ſi ab Aquilone rediens ad Solem,*

in

in latere proximè poſita, non obſiſtit, παράλλαξιν ἐν συνόδῳ *facere perhibetur: Quæ ſi à latere Septemtrionis tranſcurrens coit, nec obſiſtit,* παράλλαξιν ἐν βορείῳ συνόδῳ *facere memoratur. Si ab Auſtro veniens, nec obſiſtens lumen acceperit,* παράλλαξιν ἐν συνόδῳ νοτίῳ *feciſſe dicitur,* &c.

ὅθεν καὶ ταῖς πανσελήνοις ἐκλείπειν μόναις, καίπερ κατὰ διάμετρον ἱσαμένην κατὰ μῆνα τῷ ἡλίῳ] Plutarchus de Facie in orbe Lunæ: ἐπὶ μίαν μὲν εὐθεῖαν τῶν τριῶν σωμάτων γινομένων, γῆς καὶ ἡλίου καὶ σελήνης αἱ ἐκλείψεις συντυγχάνουσιν. ἡ γὰρ γῆ τῆς σελήνης, ἢ πάλιν ἡ σελήνη τῆς γῆς ἀφαιρεῖται τὸν ἥλιον. ἐκλείπει γὰρ ὁ μὲν σελήνης, σελήνη δὲ γῆς ἐν μέσῳ τῶν τριῶν ἱσαμένης. ὧν γίνεται, τὸ μὲν ἐν συνόδῳ, τὸ δὲ ἐν διχοτομίᾳ. Nam ibi διχοτομία, eſt διχομηνία. διχομηνία autem, eſt *plenilunium.* Heſychius: διχομηνία. τὸ ἥμισυ τοῦ μηνὸς τῆς σελήνης· ὅτε πλησισέληνος. ἔστι διχομηνία, ὅτε πεντεκαιδεκαταία. Iſidorus Originum lib. III. cap. 58. *Eclipſis Lunæ eſt, quoties in umbram Terræ Luna incurrit. Non enim ſuum lumen habere, ſed à Sole illuminari putatur. unde & defectum patitur ſi inter ipſam & Solem umbra Terræ interveniat. Patitur autem hoc decimâ quintâ lunâ, eouſque quàm diu centrum atque umbra obſtantis terræ exeat, videatque Solem, vel à Sole videatur.* Minùs rectè igitur Sambucus pro μόναις, hîc legebat μηνὶ: quamquam ita in Florentino Codice ſcriptum eſt.

θεὸν δὲ, εἶναι ζῷον ἀθάνατον, &c.] Balbus Stoicus apud Ciceronem in II. de Natura Deorum: *Sed cùm talem eſſe Deum certâ notione animi præſentiamus, primùm ut ſit animans, deinde ut in omni natura nihil eo ſit præſtantius: ad hanc præſenſionem notionemque noſtram, nihil video, quod potiùs accommodem, quam ut primum hunc ipſum Mundum, quo nihil fieri excellentius poteſt, animantem eſſe & Deum judicem.* Et poſtea: *Ita efficitur, animantem, ſenſus, mentis, rationis Mundum eſſe compotem, qua ratione, Deum eſſe Mundum concluditur.*

μὴ εἶναι μέντοι ἀνθρωπόμορφον] Contrà Epicurus Deorum formas eſſe humanas aiebat; qua de re eſt apud Ciceronem lib. I. de Natura Deorum, & apud Sextum Empiricum Hypoth. III. 24. De Stoicis Lactantius: *Stoici negant ullam formam habere Deum.*

εἶναι δὲ τὸν μὲν, δημιουργὸν τῶν ὅλων, καὶ ὥσπερ πατέρα πάντων] Diximus ſuprà. *Ovidius quoque in principio præclari operis, ſine ulla diſſimulatione, à Deo, quem fabricatorem Mundi, quem rerum opificem vocat, Mundum fatetur inſtructum.* Verba ſunt Lactantii Firmiani Divinar. Inſtit. lib. I. cap. 5. *Effector Mundi, molitorque* Deus quoque dicitur Ciceroni in libro de Univerſo.

κοινῶς τε, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ διῆκον διὰ πάντων] Sextus Empiricus Hypotypoſeon III. 24. ubi de variis circa Deum opinionibus: Στωϊκοὶ δὲ, πνεῦμα, διῆκον δὲ καὶ διὰ τῶν εἰδεχθῶν. Huc ſpectat quod ait Septimius adverſus Hermogenem: *Stoici enim volunt Deum ſic per materiam decurriſſe, quomodo mel per favos.* Et Virgilius:

——Deum namque ire per omnes
Terraſque tractuſque maris, cœlumque profundum.

τὸ διῆκον διὰ πάντων Cicero vertit, *Rationem quamdam per omnem Naturam pertinentem,* lib. I. de Natura Deorum, ubi de hac Stoicorum circa Deos opinione. Eam autem à Pythagoricis Stoici habuere. Cicero ibidem: *Pythagoras, qui cenſuit Deum animum eſſe per naturam rerum omnium intentum & commeantem.* Bene autem Jo. Damaſcenus cap. XVI. αὐτὸς ὁ θεὸς διὰ πάντων ἀμιγῶς διήκει, καὶ πᾶσι μεταδίδωσι τῆς ἑαυτοῦ ἐνεργείας, κατὰ τὴν ἑκάστου ἐπιτηδειότητα καὶ δεκτικὴν δύναμιν. *Deus ipſe omnia pervadit, ſed ſine mixtione, & omnibus vim & efficaciam ſuam participat, ſed pro cujuſque aptitudine & captu.*

ὃ πολλαῖς προσηγορίαις προσονομάζεται κατὰ τὰς δυνάμεις] Diximus ſuprà. Adde, Veteribus πολυώνυμον idem eſſe quod πολυδύναμον. Notus eſt in hanc rem locus Callimachi de Diana:

Δός μοι παρθενίην αἰώνιον, ἄππα, φυλάσσειν
Καὶ πολυωνυμίην.

Et Virgilii de Alecto:

——tibi nomina mille
Mille nocendi artes.

Δία μὲν γάρ φασι, δι' ὃν τὰ πάντα] Falſò, ne dicam ineptè. Nec veriùs, aut aptiùs Plato in Cratylo: οἱ μὲν γὰρ, Ζῆνα· οἱ δὲ, Δία καλοῦσι. συντιθέμενοι δ' εἰς ἓν δηλοῖ τὴν φύσιν τοῦ θεοῦ· ὃ δὴ προσήκειν φαμὲν ὀνόματι οἵῳ τε εἶναι ἀπεργάζεσθαι· οὐ γάρ ἐστιν ἡμῖν καὶ τοῖς

A ἄλλοις πᾶσιν ὅστις ἐστὶν αἴτιος μᾶλλον τοῦ ζῆν, ἢ ὁ ἄρχων τε καὶ βασιλεὺς τῶν πάντων. συμβαίνει οὖν ὀρθῶς ὀνομάζεσθαι οὗτος, τὸ θεὸς εἶναι δι' ὃν ζῆν ἀεὶ πᾶσι τοῖς ζῶσιν ὑπάρχει. διείληπται δὲ δίχα (ὥσπερ λέγω) ἓν ὂν τὸ ὄνομα, τῷ Διὶ καὶ Ζηνί. *Quidam* Ζῆνα, *quidam* Δία *vocant. Quæ partes in unum compoſitæ naturam Dei ipſius oſtendunt, quod maximè debet nomen efficere poſſe. Nulla enim nobis ceteriſque omnibus vivendi magis cauſſa eſt, quàm princeps, rexque omnium. Quapropter decens nomen eſt hic Deus ſortitus, per quem vita ſemper viventibus omnibus ineſt. ſectum autem in duo eſt unum, ut dicebam, nomen,* Δία *videlicet atque* Ζῆνα. Δία accuſativus eſt ex antiquo Δὶς, quem pro Ζεῦν Scriptores uſurparunt. Euſtathius ad Odyſſ. A. pag. 1387. 26. Edit. Rom. Δὶς γὰρ, οὗ γενικὴ Διὸς, καὶ Ζὴν καὶ
B Ζὰν, καὶ Ζὰς, καὶ Ζὴς παρὰ Φερεκύδῃ καὶ Βοιωτικῶς Ζεὺς καὶ Δὰν (legendum Δεὺς καὶ Δὰν) καὶ ὅτι τοῦ Ζεὺς ἐστὶ καὶ αἰτιατικὴ παρὰ Πολυκράτει τῷ Σοφιστῇ μονοσύλλαβος τὸν Ζεῦν.

Ζῆνα δὲ καλοῦσι, παρ' ὅσον τοῦ ζῆν αἴτιός ἐστιν, ἢ διὰ τοῦ ζῆν κεχώρηκεν] Lipſius Phyſiol. lib. I. Diſſert. IX. pro ἢ διὰ τοῦ ζῆν κεχώρηκεν reſcribendum volebat ἢ διὰ τὸ ζεῖν κεχώρηκεν. Duplex enim, inquiebat, etymon adſignant Stoici, vel à *vita*, vel à *fervore*. Quam emendationem confirmabat his Athenagoræ verbis: Ζεὺς, ἡ ζέουσα οὐσία, κατὰ τοὺς Στωϊκούς. Sed τὸ κεχώρηκεν cum τῷ ζεῖν minùs convenit. Quare nihil mutandum exiſtimamus. Sed fortaſſe ſcripſerat Laërtius, Ζῆνα δὲ καλοῦσι, παρ' ὅσον τοῦ ζῆν αἴτιός ἐστιν, ἢ διὰ τοῦ ζῆν κεχώρηκεν, ἢ διὰ τοῦ
C ζεῖν. Ceterùm Ζῆνα dictum, quia vitæ auctor ſit, ſcripſit quoque Didymus apud Euſebium lib. XV. de Præparat. Evangel. cap. 15. διὸ δὴ καὶ Ζεὺς λέγεται ὁ κόσμος, ἐπειδὴ τοῦ ζῆν αἴτιος ἡμῖν ἐστι. Utriuſque ἐτυμολογίας, tùm ἀπὸ τοῦ ζῆν, cùm ἀπὸ τοῦ ζεῖν meminit Etymologus. Aliam quoque adfert, ſcilicet ἀπὸ τοῦ διαίνειν: cujus meminit & Euſtathius pag. 153. necnon pag. 436.

Ἀθηνᾶν δὲ, κατὰ τὴν εἰς αἰθέρα διάτασιν τοῦ ἡγεμονικοῦ αὐτοῦ] Aliter Plato: quaſi Θεονόην ſcilicet, id eſt, *divina cognoſcentem*: vel quaſi Ἠθονόην, ὡς τὴν ἐν τῷ ἤθει νόησιν, *ut intelligentiam, quæ in more ſit.* Vide locum Platonis in Cratylo, ſi tanti eſt; piget enim tam ineptas, tam futiles, licet Philoſophorum Dei, ita Platonem Cicero appellat, etymologias hîc tranſcribere. Nec
D meliùs Euſtathius Ἀθηνᾶν pro Ἀθήνην dictam volebat, quaſi ἀθήλην, hoc eſt, μὴ θηλάσασαν. Locus eſt pag. 83. Edit. Rom. ad Iliados α. Allegoricè autem Minervam pro æthere uſurpari rectè obſervat idem Euſtathius ad eumdem librum pag. 123. Ætheris ſphæra Minervæ adſignatur. Saluſtius de Diis: καὶ σφαίρας δὲ τούτων ἐστὶν ἰδεῖν, Ἑστίας μὲν γῆν, Ποσειδῶνος ὕδωρ, Ἥρας ἀέρα, Ἡφαίστου δὲ πῦρ. ἓξ δὲ τὰς ἀνωτέρας, ὧν ἔθος νομίζειν θεῶν. Ἀπόλλωνα γὰρ καὶ Ἄρτεμιν ἀντὶ ἡλίου καὶ σελήνης ληπτέον. τὴν Κρόνου δὲ Δήμητρι δοτέον, καὶ Ἀθηνᾷ τὸν αἰθέρα. ὁ δὲ οὐρανὸς πάντων κοινός. αἱ μὲν οὖν τάξεις καὶ δυνάμεις, καὶ σφαῖραι τῶν δώδεκα θεῶν οὕτως ἑρμηνεύονταί τε καὶ ὑμνοῦνται. *Eorum quoque Sphæras videre*
E *eſt, Veſtæ terram, Neptuni aquam, Junonis aërem, Vulcani ignem: ſex autem ſuperiores illorum Deorum, quibus de more adſignantur; quandoquidem Apollinem & Dianam pro Sole & Luna accipi par eſt. At Saturni Sphæra Cereri adjudicanda eſt, ætheris Minervæ. Cœlum verò in commune omnibus datur. Ordines igitur ac potentiæ, ſphæráque duodecim Deorum hoc modo explicantur & celebrantur.*

Ἥραν δὲ, κατὰ τὴν εἰς ἀέρα] Aliter Plato: Ἥρα δὲ, ὡς ἐρατή τις, ὥσπερ οὖν καὶ λέγεται ὁ Ζεὺς αὐτῆς ἐραστὴς ἔχειν. Sed & ſimiliter; ἴσως δὲ μετεωρολογῶν ὁ νομοθέτης τὸν ἀέρα Ἥραν ὠνόμασεν, ἐπικρυπτόμενος, θεὶς τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τελευτήν. γνοίης δ' ἄν, εἰ πολλάκις λέγοις τὸ τῆς Ἥρας ὄνομα. Ἥρα *verò, id eſt,* Juno, *quaſi* ἐρατὴ, *id eſt,* amabilis, *propter amorem quo Juppiter in eam afficitur. Forte etiam ſublime ſpectans, qui hoc*
F *nomen inſtituit, aërem* Ἥραν *denominavit, & obſcurè locutus eſt, ponens in fine principium.* Similiter & Athenagoras in Legatione pro Chriſtianis, ubi de appellationibus Deorum ex Stoicorum mente: Ἥρα ὁ ἀὴρ, καὶ τοῦ ὀνόματος, εἰ αὐτὸ αὑτῷ συνάπτοιτο, συνεκφωνουμένου, *id eſt, Juno aer, quod vel nomen ejus Græcum approbare poteſt.* Ἥρα *enim Juno eſt, cujus vocabuli eædem literæ diſſolutæ, ſi alio modo conjungantur,* ἀὴρ *ſonabunt.* Stoicæ ἐτυμολογίας meminit Cicero lib. II. de Natura Deorum: *Aër, autem, ut Stoici diſputant, interjectus inter mare & cœlum, Junonis nomine conſecratur: quæ eſt ſoror & conjux Jovis, quòd ei ſimilitudo eſt ætheris, & cum eo ſumma conjunctio.*

effeminarunt autem eum, Junonique tribuerunt, quòd nihil eſt eo mollius. Addit: *Sed Junonem à juvando credo nominatam.* Falſò omnino. JUNO nomen eſt Græcum. Ζανῶ, eſt uxor τοῦ Ζανὸς, id eſt, Jovis, qui Ζὰν à Doribus dicitur. Ὧδε θανὼν κεῖται Ζὰν, ὃν Δία κικλήσκουσιν. Verſus eſt ex Epigrammate, quod tumulo Jovis Pythagoras inſcripſerat, qui refertur in Porphyrio in Vita Pythagoræ. Inde Ætolis ὁ Ζανὸς: ex quo Romani ſuum Janum fecerunt, quem eumdem eſſe ac Jovem ex Antiquorum libris aſſerit Auguſtinus. Id nos docuit Claudius Salmaſius in Libello quem ſcripſit de Herode Infanticidâ, Danielis Heinſii Tragœdia; quem olim, quæ ejus fuit humanitas, nobis inſcripſit.

καὶ Ἥφαιςον, κατὰ τὴν εἰς τὸ τεχνικὸν πῦρ] Non ſatis capio ἐτύμου rationem. Ἥφαιςον dictum volebat Plato in Cratylo, quaſi φάεος ἵςορα, *luminis præſidem*: Etymologus verò, παρὰ τὸ ἅπτω, quaſi ἄψαςος τις ὤν, (corrige ἄφαπτος) quòd ignis tangi non poſſit. Nugæ. Nomen eſt Phœnicium: quod nos docuit Virorum optimus, modeſtiſſimus & doctiſſimus Samuel Bochartus lib. I. de Colon. Phœniciorum cap. 12. *Vulcanus*, inquit, *Græcè dicitur*, Ἥφαιςος, *Doricè* Ἄφαιςος, *id eſt* אב אשתא Af-eſto, *pater, ſeu inventor ignis.* Non prætereundum, quod ad Simplicium Salmaſius obſervavit, Ægyptiis antiquis Φθᾶ dictum, qui Græcis Ἥφαιςος.

καὶ Ποσειδῶνα, κατὰ τὴν εἰς τὸ ὑγρόν.] Hoc eſt, quod ex Stoicorum Etymologiis ſcribit Athenagoras: Ποσειδῶν, ἡ πόσις. Ποσειδῶνα dictum volebat Plato dicto loco, ὅτι αὐτὸν βαδίζοντα ἐπέσχεν ἡ τῆς θαλάττης φύσις, καὶ οὐκέτι εἴασε προελθεῖν, ἀλλ' ὥσπερ δεσμὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐγένετο. τὸν οὖν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ταύτης θεὸν ὠνόμασε Ποσειδῶνα, ὡς ποσίδεσμον ὄντα. τὸ δὲ ε ἔγκειται ἴσως εὐπρεπείας ἕνεκα. Id eſt, *quia euntem ipſum maris natura detinuit, neque progredi ultra permiſit, ſed quaſi vincula pedibus ipſius injecit. Maris itaque Principem* Ποσειδῶνα *vocavit*, (loquitur de eo qui primus hanc vocem uſurpavit) *quaſi* ποσίδεσμον ὄντα, *id eſt, pedum vinculum habentem.* ε *verò decoris gratiâ fortè adjectum fuit.* Addit & alias ἐτυμολογίας: τάχα δὲ, οὐκ ἂν τοῦτο λέγοι, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ σ δύο λλ τὸ πρῶτον ἐλέγετο, ὡς πολλὰ εἰδότος τοῦ θεοῦ. ἴσως δὲ ἀπὸ τοῦ σείειν ὁ σείων ὠνόμασαι. πρόσκειται δὲ καὶ τὸ π, καὶ τὸ ο, καὶ τὸ δ. *Forſitan non hoc ſibi vult, ſed pro* σ, *duplex* λλ *primò fuit poſitum, quaſi dicatur* πολλὰ εἰδὼς, *id eſt*, multa noſcens Deus. *Fortaſſis ab eo quod dicitur* σείειν (*id eſt*, quatere) σείων, *id eſt*, quatiens, *eſt nominatus: cui* π & δ *fuit adjectum.*

καὶ Δήμητραν, κατὰ τὴν εἰς γῆν] Aliter Plato: Δημήτηρ μὲν φαίνεται, κατὰ τὴν δόσιν τῆς ἐδωδῆς, διδοῦσα ὡς μήτηρ. Fallitur Plato. Δημήτηρ eſt γῆς μήτηρ, *mater Telluris*, quaſi γημήτηρ. Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos pag. 340. ἡ γὰρ Δημήτηρ, φασὶν, οὐκ ἄλλο τί ἐστιν, ἢ γῆ μήτηρ. Hoc rectè quoque Cicero lib. II. de Natura Deorum. Quod veriloquium retulit Auctor Etymologici Magni. Etiam Euſtathius pag. 765. 23.

ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἄλλας προσηγορίας ἐχόμενοί τινος οἰκειότητος ἀπέδοσαν] Cetera nomina Deorum intelligit. Cicero III. de Natura Deorum: *Magnam ſuſcepit moleſtiam, & minimè neceſſariam Zeno primus, pòſt Cleanthes, deinde Chryſippus, commentitiarum fabularum reddere rationem, & vocabulorum, cur quidque ita appellatum ſit, cauſſas explicare.* Sed & omnium vocabulorum etymologias ſtudiosè Stoici ſectabantur. Cicero lib. I. de Officiis: *Fundamentum autem Juſtitiæ eſt fides, id eſt, dictorum conventorumque conſtantia & veritas; ex quo (quamquam hoc videbitur fortaſſe durius) tamen audeamus imitari Stoicos, qui ſtudiosè exquirunt unde verba ſint ducta: credamuſque, quia fiat quod dictum eſt, appellatam* FIDEM. Verùm in ducendis illis nominum originibus licentiores ac propemodum inepti erant; quo nomine idem Tullius eos traducit. OPPIDUM, inquit, *ut imiter ineptias Stoicorum, quòd opem daret.* Sed nec ipſum in hoc illis feliciorem fuiſſe arguunt quas de Deorum nominibus, exemplo Stoicorum, profert origines in libro de Natura Deorum ſecundo.

φύσιν δὲ, ποτὲ μὲν ἀποφαίνονται τὴν συνέχουσαν τὸν κόσμον, ποτὲ δὲ τὴν φύουσαν τὰ ἐπὶ γῆς. ἔςι δὲ φύσις ἕξις, &c.] Quem locum retulit Suidas in Voce φύσις: φύσις ἐστὶν, ἥτε συνέχουσα τὸν κόσμον, καὶ ἡ φύουσα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἢ οὕτως· ἕξις ἐξ αὐτῆς κινουμένη κατὰ τοὺς σπερματικοὺς λόγους, ἀποτελοῦσά τε καὶ συνέχουσα τὰ ἐξ αὐτῆς ἐν ὡρισμένοις χρόνοις, καὶ τοιαῦτα δρῶσα, ἀφ' οἵων ἀπεκρίθη· ταύτην δὲ καὶ τοῦ συμφέροντος ςοχάζεσθαι, ὡς δῆλον ἐκ τῆς οὐρανοῦ δημιουργίας. Ubi obſervare eſt apud Suidam legi, ταύτην δὲ τοῦ συμφέροντος ςοχάζεσθαι, ὡς δῆλον ἐκ τῆς τοῦ οὐρανοῦ δημιουργίας, pro

A eo quod apud Noſtrum legitur, ταύτην δὲ καὶ τοῦ συμφέροντος ςοχάζεσθαι, καὶ ἡδονῆς, ὡς δῆλον ἐκ τῆς τοῦ ἀνθρώπου δημιουργίας. Ceterùm Laërtiano huic loco conſentanea habes apud Ciceronem lib. II. de Natura Deorum: quod rectè Aldobrandinus obſervabat, quem vide.

Pag. 200. καθ' εἱμαρμένην δέ φασι τὰ πάντα γίνεσθαι, &c.] Res notiſſima: quare teſtimoniis Scriptorum ſuperſedeo. Verba tamen Auctoris τῶν φιλοσοφουμένων ἀνεκδότων præterire nefas duxerim. Ea autem ſic ſe habent: καὶ αὐτοὶ δὲ τὸ καθ' εἱμαρμένην εἶναι πάντη διεβεβαιώσαντο· παραδείγματι χρησάμενοι τοιούτῳ· ὅτι, ὥσπερ ὀχήματος ἐὰν ᾖ ἐξηρτημένος κύων, ἐὰν μὲν βούληται ἕπεσθαι, καὶ ἕλκεται, καὶ ἕπεται ποιῶν, καὶ τὸ αὐτεξούσιον μετὰ τῆς ἀνάγ- B κης, οἷον τῆς εἱμαρμένης. ἐὰν δὲ μὴ βούληται ἕπεσθαι πάντως ἀναγκασθήσεται. τὸ αὐτὸ δήπου καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων· καὶ μὴ βουλόμενοι γὰρ ἀκολουθεῖν ἀναγκασθήσονται πάντως εἰς τὸ πεπρωμένον εἰσελθεῖν. Heraclitus quoque fato omnia fieri exiſtimavit. Vide Plutarch. de Placitis Philoſ. I. 27.

Βόηθος δὲ ἐν ιαʹ Περὶ εἱμαρμένης] Palat. ἐν αʹ Περὶ εἱμαρμένης.

ἔςι δὲ εἱμαρμένη αἰτία τῶν νόμων εἰρομένη, &c.] τῶν ὄντων habent Stephanicæ Editiones. Apud Suidam, qui hunc locum exſcripſit in εἱμαρμένη, legitur τῶν ὅλων. Ἔςι δὲ εἱμαρμένη, inquit, αἰτία τῶν ὅλων εἰρομένη· ἢ λόγος καθ' ὃν ὁ κόσμος διεξάγεται. ἢ εἱρμός τις καὶ ἐπισύνδεσμος ἀπαράβατος, διὰ αἰτίαν ἀναπόδραςον· ἢ δύναμις C κινητικὴ τῆς ὕλης. τῶν νόμων non diſplicet. Plutarchus in libro de Fato: εἱμαρμένη τε γὰρ προσαγορεύεται ὡς ἂν εἰρομένη τις· θεσμὸς δὲ καὶ νόμος ὑπάρχει, τῷ τὰ ἀκόλουθα τοῖς γινομένοις πολιτικῶς διατετάχθαι. Videndus Cicero libro de Fato, & Plutarchus libro itidem de Fato, & de Placitis Philoſ. I. 27. & Auguſtinus de Civitate Dei lib. V. cap. I. & Plotinus Ennead. III. lib. I.

καὶ μὴν καὶ μαντικὴν ὑφεςάναι πᾶσάν φασιν, εἰ καὶ πρόνοιαν εἶναι, &c.] ἢ καὶ πρόνοιαν habet Editio Stephani, necnon Regius Codex. De Divinatione Stoicorum Cicero lib. I. de Divinat. *Quæ verò aut conjecturâ explicantur, aut eventis animadverſa & notata ſunt, ea genera divinandi, ut ſuprà dixi, non naturalia, ſed artificioſa dicuntur, in quo Aruſpices, Augures, Conjectoreſque numerantur. Hæc improbantur* D *à Peripateticis, à Stoicis defenduntur.* Et deinde: *Animi enim integri, non vitioſi corporis eſt Divinatio. Quam quidem eſſe re vera, hac Stoicorum ratione concluditur: Si ſunt Dii, neque antè declarant Hominibus quæ futura ſunt, aut non diligunt Homines, aut quid eventurum ſit ignorant, aut exiſtimant nihil intereſſe Hominum ſcire quid futurum ſit, aut non cenſent eſſe ſuæ majeſtatis præſignificare Hominibus quæ ſunt futura, aut ea ne ipſi quidem Dii ſignificare poſſunt. At neque non diligunt nos, ſunt enim benefici, generique Hominum amici: neque ignorant ea quæ ab ipſis conſtituta & deſignata ſunt: neque noſtrâ nihil intereſt ſcire ea quæ eventura ſunt; erimus enim cautiores, ſi ſciemus: neque hoc alienum ducunt majeſtate ſua; nihil eſt enim beneficentiâ præſtantius: neque non poſſunt futura prænoſcere: non igitur & ſunt Dii, nec ſignificant futura.* E *Sunt autem Dii: ſignificant ergo: Et non, ſi ſignificant, nullas vias dant nobis ad ſignificationis ſcientiam: fruſtra enim ſignificarent: nec ſi dant vias, non eſt Divinatio: eſt igitur divinatio. Hac ratione & Chryſippus, & Diogenes, & Antipater utitur.* Qui locus mirè hunc Laërtianum illuſtrat. Stoicorum circa Divinationem opinionis meminit & Septimius lib. de Anima cap. 46. his verbis: *Sed & Stoici, Deum malunt, providentiſſimum humanæ inſtitutioni, inter cetera præſidia divinatricum artium & diſciplinarum, ſomnia quoque nobis indidiſſe, peculiare ſolatium naturalis oraculi.* Etiam τὸ ὀνειροπολικὸν, quod omiſit Laërtius, inter partes Divinationis poſuiſſe Stoicos teſtatur Plutarchus lib. V. de Placit. Phil. cap. I. Πλάτων καὶ οἱ Στωϊκοὶ τὴν μαντικὴν F εἰσάγουσι κατὰ τὸ ἔνθεον, ὅπερ ἐςὶν ἐνθουσιαςικὸν κατὰ θειότητα τῆς ψυχῆς· ὅπερ εἶπεν ἐνθουσιαςικὸν, καὶ τὸ ὀνειροπολικὸν, οὗτοι τὰ πλεῖςα μέρη τῆς μαντικῆς ἐγκρίνουσιν.

Χρύσιππος ἐν τοῖς δύο Περὶ μαντικῆς] In Palatino ἐν τῷ βʹ Περὶ μαντικῆς. Non diſplicet recepta lectio; quam confirmat Cicero lib. I. de Divinat. *Sed cùm Stoici omnia ferè illa defenderent, quod & Zeno in ſuis Commentariis quaſi ſemina eorum quædam ſparſiſſet, & ea Cleanthes paulò uberiora feciſſet: acceſſit acerrimo vir ingenio Chryſippus, qui totam de Divinatione duobus libris explicavit ſententiam.*

ὁ μὲν γὰρ Παναίτιος ἀνυπόςατον αὐτὴν φησι] Quod etiam teſtatur Cicero lib. I. de Divinat. his verbis: *Sed à Stoicis, vel Principibus ejus diſciplinæ, Poſidonii doctor, diſcipulus Antipatri degeneravit Panætius. Nec tamen auſus* eſt

eſt negare vim eſſe divinandi, ſed dubitare ſe dixit.

ὀυσίαν δὲ φασι τῶν ὄντων ἁπάντων τὴν πρώτην ὕλην] Similiter in Stobæanis Phyſicis ex Zenone: ὀυσίαν εἶναι τὴν τῶν ὄντων πρώτην ὕλην. Additur: ταύτην δὲ πᾶσαν αἰδίον, ὄυτε πλείω γιγνομένην, ὄυτε ἐλάττω: quod etiam hîc habes apud Laërtium his verbis: ἡ μὲν οὖν τῶν ὅλων ὄυτε πλείων, ὄυτε ἐλάττων γίνεται. Quia enim prima illa Materia Stoicis eſt æterna, eam neque creſcere volunt, neque decreſcere. Exemplo Stoicorum Materiam æternarunt etiam ex Chriſtianis Marcion & Hermogenes Hæretici; quos ideo *Materiarios* in libro adverſus Hermogenem Tertullianus appellat. Marcionem & Hermogenem refutat idem Tertullianus ibidem, & alibi paſſim: Stoicos verò Philo Judæus, Origenes, Euſebius, Lactantius, alii.

ὕλη δὲ ἐστιν ἐξ ἧς ὁτιδηποτοῦν γίνεται] Aliam Materiæ definitionem profert Plutarchus de Placit. Philoſ. I. 9. ὕλη ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον πρῶτον γενέσει καὶ φθορᾷ, καὶ ταῖς ἄλλαις μεταβολαῖς. *Materia, eſt primum ortus interituſque ſubjectum, aliarumque mutationum.*

ἡ δὲ, τῶν ἐπὶ μέρους] Addendum καὶ πλεῖον καὶ ἐλάττων, quemadmodum ſcriptum eſt in Editionibus Stephanicis.

σῶμα δὲ ἐστι κατ᾽ ἀυτοὺς ἡ ὀυσία] Ita in Stobæanis Eclogis: οἱ Στωϊκοὶ σῶμα τὴν ὕλην ἀποφαίνονται: quod quomodo intelligi debeat, docet Lipſius in Phyſiologia lib. & cap. 2.

καὶ πεπερασμένη] Contrà Platonici infinitam Materiam aſſerebant. Apuleius lib. de Dogmat. Platonis: *Infinitam verò idcirco, quòd ei ſit interminata magnitudo: nam quod infinitum eſt, indiſtinctum magnitudinis habet finem.* Utrique rectè: Stoici, quia finiri poteſt, & finitur: Platonici, quia in ſe conſiderata (exempli cauſſâ ante mundum conditum) fines certos non habet. Verba ſunt Lipſii.

καὶ ἀπαθητή] Lego indubitanter καὶ παθητὴ: quod ſequentia poſtulant. Ita quoque Regiæ Membranæ & Florentinæ. Ita etiam H Stephanus & Caſaubonus hîc, & Lipſius in Phyſiologia lib. & cap. II. Et ſic uterque Interpres. Igitur Materia, patibilis Stoicis. Manilius, quem Stoicis addictum eſſe ſuprà monuimus,

Materiæque datum eſt cogi, ſed cogere Mundo.

Etiam Plato Materiam ait, rationem habere feminæ & matris: λόγον ἔχειν θήλεός τε καὶ μητέρος. Videndus Lipſius dicto loco. At Democritus ἀπαθῆ τὰ πρῶτα exiſtimavit: qua de re Plutarchus de Placitis Philoſ. I. 9.

ἔνθεν κἀκείνως ἥ τε τομὴ εἰς ἄπειρόν ἐστιν] Similiter Academici. Cicero l. I. Academ. Quæſt. *Materiam eſſe, ex qua expreſſa atque efficta ſint, eoque etiam interire non in nihilum, ſed in ſuas partes, quæ infinitè ſecari ac dividi poſſunt; cùm ſit nihil in rerum natura minimum quod dividi non queat.* Sed aliter Epicurei, quibus corpuſcula quædam ſunt individua, quæ ἀτόμους ideo appellant. Hæc nunc ſtrictim dicta, apertiora fient infrà ad Epic.

εἰ γὰρ ἦν ἄπειρος, &c.] Quod non admittebant Stoici. Plutarchus de Placit. Philoſ. I. 9. οἱ ἀπὸ Θάλεω καὶ Πυθαγόρου καὶ οἱ Στωϊκοὶ τρεπτὴν, καὶ ἀλλοιωτὴν, καὶ μεταβλητὴν, καὶ ῥευστὴν, ὅλην δι᾽ ὅλου τὴν ὕλην. *Qui Thaletem, Pythagoramque ſequuntur, & Stoici, mutabilem fluxamque totâ ſuapte naturâ per univerſum Materiam ſtatuunt.*

ὀυκ ἄπειρόν φησιν ὁ Χρύσιππος] MS. Regiæ Bibliothecæ ἦν ἄπειρον: & ita legit uterque Interpres.

ἀλλὰ ἀκατάληκτός ἐστι] Perperam Vetus Interpres, *verùm finita eſt.* Rectè Aldobrandinus: *ſed ipſa numquam deſinit diviſio.* *Continuam* dixit Seneca lib. de Vita Beata. Stoicis ergo Materia, ut dividua, ita etiam continua. At Epicureis, ut individua, ita etiam diducta. Vide Lipſium dicto loco.

καὶ τὰς κράσεις δὲ διόλου γίνεσθαι, &c. καὶ μὴ κατὰ περιγραφὴν καὶ παράθεσιν] Vide Aldobr.

φασὶ δὲ εἶναι καί τινας δαίμονας, ἀνθρώπων συμπάθειαν ἔχοντας, ἐπόπτας τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων] Stoicè igitur Epictetus apud Arrianum lib. I. cap. 14. ὁ δ᾽ ὀυδὲν ἧττον καὶ ἐπίτροπον ἑκάστῳ παρέστησε, loquitur de Jove, τὸν ἑκάστου δαίμονα· καὶ παρέδωκε φυλάσσειν ἀυτὸν ἀυτῷ, καὶ τοῦτον ἀκοίμητον καὶ ἀπαραλόγιστον. τίνι γὰρ ἄλλῳ κρείττονι καὶ ἐπιμελεστέρῳ φύλακι παραδέδωκεν ἡμῶν ἕκαστον; ὥσθ᾽ ὅταν κλείσητε τὰς θύρας, καὶ σκότον ἔνδον ποιήσητε μέμνησθε μηδέποτε λέγειν ὅτι μόνοι ἐστέ· ὀυδὲ ἐστέ· ἀλλ᾽ ὁ θεὸς ἔνδον ἐστὶ, καὶ ὁ ὑμέτερος δαίμων ἐστὶ, &c. *Nihilominus tamen etiam Procuratorem unicuique ad-*

A *didit Genium cujuſque, eumque illi cuſtodiendum tradidit: & tali quidem, qui nec dormiat, nec decipiatur. Cuidam enim præſtantiori & diligentiori Cuſtodi unumquemque noſtrûm commiſit. Cùm igitur fores clauſeritis, & conclave tenebroſum effeceritis, cavete, ne umquam dicatis, vos eſſe ſolos: neque enim eſtis. Sed Deus intus eſt: veſter Genius intus eſt.* Quod etiam in Stoicis notavit Seneca Epiſt. III. *Sepone,* inquit, *in præſentia, quæ quibuſdam placent:* (Stoicos ſuos ingelligit) *unicuique noſtrûm Pædagogum dari Deum; non quidem ordinarium; ſed hunc inferioris notæ, ex eorum numero, quos Ovidius ait de plebe Deos.* Subjungit: *ita tamen hoc ſeponas volo, ut memineris Majores noſtros, qui crediderunt hoc, Stoicos fuiſſe; ſingulis enim Genium & Junonem dederunt.* Genium ſcilicet Viris, Junonem feminis. Plinius II. 7. *Singuli ex ſemetipſis*
B *totidem Deos faciunt, Genios Junoneſque adoptando ſibi.* Per *Majores* autem, an Homerum, Heſiodum, Platonem, alios intelligit? Homerus paſſim Genios formâ humanâ ſe Hominibus miſcentes, cumque illis loquentes introducit: atque in ejus libris faciliùs Deum quàm Hominem invenias. Heſiodus lib. I. de Operibus & Diebus Genios vocat Hominum Cuſtodes:

Αὐταρ ἐπεί κεν τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν
(Legitur apud Platonem in Cratylo,
——— ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ μοῖρ᾽ ἐκάλυψεν.)
Τοὶ μὲν Δαίμονές εἰσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλὰς
(Apud Platonem
C Οἱ μὲν, Δαίμονες ἁγνοὶ ἐπιχθόνιοι καλέονται.
Ἐσθλοὶ, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων,)
(Apud Platonem
Ἐσθλοὶ, ἀλεξίκακοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.)
Οἵ ῥα φυλάσσουσί τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ᾽ αἶαν,
Πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήιον ἔσχον.

Ad quem locum Proclus: φύλακας τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων Δαίμονας καλεῖ, παρὰ τὸ δαῆναι τὰ πάντα, ἢ μερίζειν τὰ ἀγαθὰ καὶ κακὰ τοῖς ἀνθρώποις. Addit: Δαίμονας δὲ, τοὺς ἐφορῶντας τὰ ἀνθρώπινα, ὡς καὶ Πλάτων φησίν. Plato Genium vocat itidem, φύλακα τοῦ βίου καὶ ἀποπληρωτὴν τῶν αἱρεθέντων. *Cuſtodem vitæ, & adjutorem con-*
D *ſummatoremque eorum quæ quiſque elegiſſet.* Non prætereunda ſunt ejus verba in Politico, ubi de ætate aurea: καὶ δὴ καὶ τὰ ζῶα κατὰ γένη καὶ ἀγέλας, οἷον νομεῖς θεῖοι, διειλήφεσαν Δαίμονες, ἀυτάρκης εἰς πάντα ἕκαστος ἑκάστοις ὢν οἷς ἀυτὸς ἔνεμεν. *Animalium quoque genera gregatim diſtincta Dæmones quidam tamquam divini Paſtores ſortiti ſunt, quorum quiſque ad munus ſuum obeundum ſufficiens cùm eſſet, ſinguli ſingulis, ſic ut ille voluit, præficiebantur, quibus præerat ipſe.* Ab eo fonte etiam Menander:

Ἅπαντι Δαίμων ἀνδρὶ συμπαραστατεῖ
Εὐθὺς γενομένῳ, μυσταγωγὸς τοῦ βίου.

Pluſcula de Geniis ſi ſcire aves, conſule Lipſium in Phyſiologia Stoicorum lib. I. cap. 19, & 20.

καὶ ἥρωας, τὰς ὑπολελειμμένας τῶν σπουδαίων ψυχάς]
E Similiter Lucanus:

Quodque patet terras inter Lunæque meatus
Semidei Manes habitant: quos ignea virtus
Innocuos vitâ, patientes ætheris imi
Fecit, & æternos animam collegit in orbes.

Paullò aliter apud Plutarchum de Placitis Philoſ. lib. I. cap. 8. εἶναι δὲ καὶ ἥρωας τὰς κεχωρισμένας ψυχὰς τῶν σωμάτων· καὶ ἀγαθοὺς μὲν, τὰς ἀγαθάς· κακοὺς δὲ, τὰς φαύλας. *Heroes quoque eſſe animas à corporibus ſeparatas: bonos, ſi bonæ: malos, ſi malæ.* Conſulendus in eam ſententiam Philoſtratus in Heroïcis.

χειμῶνα μὲν εἶναί φασι τὸν ὑπὲρ γῆς ἀέρα κατεψυγμένον, &c.] Plutarch. de Placit. Philoſ. III. 8. Ἐμπεδο-
F κλῆς καὶ οἱ Στωϊκοὶ χειμῶνα μὲν γίνεσθαι τοῦ ἀέρος ἐπικρατοῦντος τῇ πυκνώσει καὶ εἰς τὸ ἀνωτέρω βιαζομένου· θερείαν δὲ, τοῦ πυρὸς, ὅταν εἰς τὸ κατωτέρω βιάζηται. *Empedocles & Stoici hyemem fieri, cùm aër ſua denſitate obtinet, & ſurſum vi eluctatur: æſtatem, igne deorſum vi tendente.* Vide infrà in Pythagora.

τοῦ παλινδρομίᾳ τοῦ ἡλίου ἀφ᾽ ἡμῶν γίνεσθαι] Poſt hæc verba in Editione Baſileenſi & in Stephanica eſt aſteriſcus, locum mutilum eſſe ſignificans; eum ſic ſuppleri poſſe, πνεύματα δὲ ἀέρος εἶναι ῥύσιν· τὰς δὲ ἐπωνυμίας ἀλλάττειν παρὰ τοὺς τόπους ἀφ᾽ ὧν ῥέουσι, ex Plutarcho veriſimili conjecturâ exiſtimavit Caſaubonus. Plutarchi verba ſunt lib. III. de Placit. Philoſ. cap. 7. οἱ Στωϊκοὶ πᾶν πνεῦμα

ἀέρος κατὰ ῥύσιν· ταῖς τῶν τόπων δὲ παραλλαγαῖς τὰς ἐπωνυμίας παραλλάττουσιν· οἷον, ἀπὸ τοῦ ζόφου καὶ τῆς δύσεως, Ζέφυρον· ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς καὶ τοῦ ἡλίου, Ἀπηλιώτην· τὸν δὲ ἀπὸ τῶν ἄρκτων, εἶναι Βορέαν· τὸν δὲ ἀπὸ τῶν νοτίων, Λίβα. *Stoici omnem ventum eſſe fluxum, ſed nomina mutare pro locorum rationibus: verbi gratiâ, à caligine & occaſu, Zephyrum; à Sole & Ortu, ſubſolanum; à Septemtrione, Aquilonem; à Meridie, Africum.*

Ἶριν δὲ, εἶναι αὐγὰς, &c.] Inde ἶρις dicta ἀπὸ τῆς ἕλης, hoc eſt, à *ſplendore*. ἕλη, ſeu εἵλη de ſolari ſplendore dicitur. Ex εἵλη factum eſt primùm εἵρη. Heſychius: εἵρη. ἡ ἐκ τοῦ ἡλίου γινομένη ταῖς νεφέλαις χρόα, τὸ καλούμενον, τόξον: deinde εἶρις, & poſtea ἶρις, ſeu ἴρις.

ὥς φησι Ποσειδώνιος, &c. ἔμφασις ἡλίου τμήματος] Legendum omnino ex contextu ἔμφασιν: & poſtea, φανταζομένην: quemadmodum Caſaubonus emendavit: quam lectionem etiam adnotatam reperi in ora Regii Codicis. Ceterùm hæc ipſa Iridis definitio, quam ex Poſidonio hoc loco profert Laërtius, totidem verbis legitur in libro de Mundo, qui Ariſtoteli tribuitur: ἶρις μὲν οὖν ἐστιν ἔμφασις ἡλίου τμήματος, ἢ σελήνης, ἐν νέφει νοτερῷ, καὶ κοίλῳ, καὶ συνεχεῖ πρὸς φαντασίαν, ὡς ἐν κατόπτρῳ, θεωρουμένη, κατὰ κύκλου περιφέρειαν: quare Poſidonii eum librum eſſe exiſtimabat Aldobrandinus. Tribuitur Nicolao Damaſceno à Victorio & aliis. Certè Ariſtotelis non eſſe conſtat: quod multis atque invictiſſimis argumentis oſtendit vir politioris literaturæ Daniel Heinſius in Oratione huic rei deſtinata. De variis Philoſophorum circa Iridem opinionibus videndus Plutarchus III. de Placit. Philoſ. cap. 5.

κομήτας δὲ καὶ πωγωνίας καὶ λαμπαδίας πυρὰ εἶναι ὑφεστῶτα εἰς τὸν αἰθερώδη τόπον ἀνενεχθέντος] Vide Plutarchum de Placit. Philoſ. III. 2. & Plinium II. 25.

Pag. 201. σέλας δὲ, πυρὸς ἀθρόου ἔξαψιν ἐν ἀέρι φερομένου ταχέως, καὶ φαντασίαν μήκους ἐμφαίνοντος] Plinius II. 43. *Si in nube luctetur flatus aut vapor, tonitrua edi: ſi erumpat ardens, fulmina; ſi longiore tractu nitatur, fulgetra.*

ὑετὸν δὲ, ἐκ νέφους μεταβολὴν εἰς ὕδωρ, &c.] Vide de Plutarch. de Placitis Philoſophorum III. 4. & Plin. II. 42.

καταψυχθὲν δὲ τοῦτο, πάχνην καλεῖσθαι· χάλαζαν δὲ, νέφος πεπηγός, &c.] Plinius II. 60. *Grandinem conglaciato imbre gigni, & nivem eodem humore molliùs coacto: pruinam autem ex rore gelido.* Ariſtoteles Μετεωρ. I. ὅταν παγῇ τὸ νέφος, χιών ἐστιν· ὅταν δὲ ἡ ἀτμὶς, πάχνη.

ἀστραπὴν δὲ, ἔξαψιν νεφῶν παρατριβομένων, ἢ ῥηγνυμένων ὑπὸ πνεύματος, &c.] Quæ fuit Chryſippi ſententia. Stobæus in Eclogis Phyſicis: Χρύσιππος ἀστραπὴν, ἔξαψιν νεφῶν ἐκτριβομένων ἢ ῥηγνυμένων ὑπὸ πνεύματος. Sequitur ibidem: βροντὴν δὲ εἶναι τὸν τούτων ψόφον: quæ ipſiſſima verba leguntur hîc apud Laërtium. Pergit Stobæus: ἅμα δὲ γίγνεσθαι ἡμᾶς διὰ τὸ τῆς ἀκοῆς ὀξυτέραν εἶναι τὴν ὅρασιν, ὅταν δ' ἡ τοῦ πνεύματος φορὰ σφοδροτέρα γένηται καὶ πυρώδης, κεραυνὸν ἀποτελεῖσθαι· ὅταν δὲ ἀθρόον ἐκπέσῃ τὸ πνεῦμα, καὶ ἧττον πεπυρωμένον, πρηστῆρα γίγνεσθαι· ὅταν δέ τι ἧττον πεπυρωμένον, τυφῶνα. Et poſtea: οἱ Στωϊκοὶ, βροντὴν μὲν προσκρουσμὸν νεφῶν· ἀστραπὴν δὲ, ἔξαψιν ἐκ παρατρίψεως· κεραυνὸν δὲ, σφοδροτέραν ἔκλαμψιν· πρηστῆρας νωθεστέραν. Quæ ipſiſſima verba legere eſt apud Plutarchum lib. & cap. III. de Placitis Philoſ. ubi de Variis Veterum circa tonitrua, fulgura, fulmina, preſteres, typhones, opinionibus.

πρηστῆρα, νέφος περισχεθὲν πυρὶ μετὰ πνεύματος εἰς τὰ κοιλώματα τῆς γῆς, ἢ καθειρχθέντος πνεύματος ἐν τῇ γῇ, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ η. εἶναι δ' αὐτῶν τοὺς μὲν, σεισματίας· τοὺς δὲ, χασματίας· τοὺς δὲ, καυματίας· τοὺς δὲ, βρασματίας] In Editione Baſileenſi poſt vocem μετὰ eſt aſteriſcus, locum mutilum ſignificans: & certè quæ ſequuntur preſteri minimè conveniunt; ſed hæc tantùm, νέφος περισχεθὲν πυρὶ μετὰ πνεύματος. Plinius II. 41. Turbinem *vocant proxima quæque poſternentem. Idem ardentior, accenſuſque dum furit,* Preſter *vocatur, amburens contacta pariter & proterens.* Stobæus in Phyſicis pag. 75. ἐὰν δὲ ἡμίπυρον ᾖ (πνεῦμα) σφόδρον ἄλλως, καὶ ἀθρόον, πρηστήρ. Suidas, qui Laërtii locum, ut ſolet, reſpexit: πρηστήρ. πῦρ ἀπ' οὐρανοῦ, ἢ νέφος περισχεθὲν πυρὶ μετὰ πνεύματος. Nota obiter apud Suidam legi περισχεθέν: apud Laërtium verò in Editione Romana, Codice Florent. περισχεθέν: in Stephanica & Baſileenſi περιχυθέν. Rectè conjecit Aldobrandinus hîc aliquid de Terræ motu deeſſe. Firmat Aldobrandini conjecturam Suidas, qui in Voce σεισμὸς hunc Laërtii locum retulit his verbis: σεισμός. πνεύματος εἰς τὰ κοιλώματα τῆς γῆς ἐγκατειρχθέντος. εἶναι δ' αὐτῶν, τοὺς μὲν χασματίας· τοὺς δὲ, βρασματίας. Suppleri poſſet hoc modo: πρηστῆρα, νέφος περισχεθὲν πυρὶ μετὰ πνεύματος. Τοὺς σεισμοὺς δὲ γίγνεσθαι πνεύματος εἰς τὰ κοιλώματα τῆς γῆς εἰσδύοντος, ἢ καθειρχθέντος πνεύματος ἐν τῇ γῇ, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ η. εἶναι δ' αὐτῶν, &c. Auctor libelli de Mundo (quem eſſe Poſidonium Stoicum exiſtimabat Aldobrandinus, ut ſuprà obſervabamus) cap. 4. πολλάκις δὲ καὶ συγγενὲς πνεῦμα ἄκρατον ἐν γῇ παρωσθὲν εἰς μυχίους σύριγγας αὐτῆς, ἔξεδρον γενόμενον ἐκ τῶν οἰκείων τόπων, πολλὰ μέρη συνεκράδανε. πολλάκις δὲ πολὺ γενόμενον ἔξωθεν, ἐγκατειλήφθη τοῖς ταύτης κοιλώμασι, καὶ ἀποκλεισθὲν ἐξόδου, μετὰ βίας αὐτὴν συνετίναξε, ζητοῦν ἔξοδον ἑαυτῷ, καὶ ἀπειργάσατο πάθος τοῦτο, ὃ καλεῖν εἰώθαμεν σεισμόν. τῶν δὲ σεισμῶν, οἱ μὲν εἰς πλάγια σείοντες κατ' ὀξείας γωνίας, Ἐπικλίνται καλοῦνται· οἱ δὲ ἄνω ῥιπτοῦντες, καὶ κάτω κατ' ὀρθὰς γωνίας, Βράσται· οἱ δὲ συνιζήσεις ποιοῦντες εἰς τὰ κοιλώματα, Χασματίαι· οἱ δὲ χάσματα ἀνοίγοντες, καὶ γῆν ἀναρρηγνύντες, Ῥῆκται καλοῦνται. τούτων δὲ, οἱ μὲν, καὶ πνεῦμα προσαναβάλλουσιν· οἱ δὲ, πέτρας· οἱ δὲ, πηλόν· οἱ δὲ πηγὰς φαίνουσι τὰς πρότερον οὐκ οὔσας· οἱ δὲ ἀναπάλλοντες, καὶ ταῖς εἰς ἑκάτερον ἐγκλίσεσι καὶ ἀναπάλσεσι διορθοῦντες ἀεὶ τὸ σειόμενον, Παλματίαι λέγονται, βρόμῳ πάθος ὅμοιον ἀπεργαζόμενοι. γίνονται δὲ καὶ Μυκητίαι σεισμοὶ, σείοντες τὴν γῆν μετὰ βρόμου. πολλάκις δὲ χωρὶς σεισμοῦ γίνεται μύκημα γῆς, ὅταν τὸ πνεῦμα, σείειν μὲν μὴ αὔταρκες, ἐνειλούμενον δὲ ἐν αὐτῇ, κόπτηται μετὰ ῥοθίου βίας. συσσωματοποιεῖται δὲ τὰ εἰσιόντα πνεύματα καὶ ὑπὸ τῶν τῇ γῇ ὑγρῶν κεκραμένων. Vertit Apuleius, aut quiſquis ille eſt cui Interpretationem Latinam hujus libelli debemus. *Atqui ſæpe accidit, ut nativi ſpiritus per Terræ concavas partes errantes, concutiant ſolida terrarum: ſæpius ut ſpiritus, creſcente violentia, & inſinuantes ſe Telluris anguſtiis, nec invenientes exitum, Terram moveant. Horum motuum tam varia ſunt nomina quàm diverſi eſſe videntur. Namque obliquis lateribus proxima quæque jactantes, & acutis angulis mobiles,* Epiclintæ *Græcè appellantur. Et qui ſubſiliunt excutientes onera, & reciprocantes directis angulis mobiles* Braſtæ *vocitantur. Illi autem qui abſtrudere videntur,* Chaſmatiæ *dicti. Quorum impulſu diſſilit Tellus,* Rhectæ *ſunt nominati. His paſſionibus contingit, ut quædam Terræ expirent halitus, aliæ vomant ſaxa, nonnullæ cœnum. Sunt quæ fontes pariunt inſolentibus locis, peregrinorum fluminum ſulcantes vias.* Oſtæ *ſunt motus, quibus ſolum quatitur.* Palmatiæ *verò appellantur, quorum pavitatione illa quæ trepidant, ſine inclinationis periculo nutabant, cùm directi tamen rigoris ſtatum retinent.* Mycetias *vocatur tetri ruderis inquietudo terrena. Audiuntur mugitus, interioribus gemitibus expreſſis, cùm ſpiritus invalidus ad Terram movendam per aperta Telluris inventis itineribus progreditur.* Multùm iſta Laërtium noſtrum juvant. Nec obſtat quod de Terræ pulſibus aliter cenſebant Stoici apud Plutarchum de Placit. Philoſ. 4. 15. οἱ δὲ, inquit, Στωϊκοί φασι, Σεισμός ἐστι τὸ ἐν τῇ γῇ ὑγρὸν εἰς ἀέρα διακρινόμενον καὶ ἐκπῖπτον. *Stoici autem dicunt Terræ motum eſſe, cùm humor in Terra incluſus excernitur, inque aërem excidit:* notum quippe quam variè de eadem re ejuſdem αἱρέσεως Philoſophi pronuntiarint. Ceterùm apud Laërtium pro σεισματίας meliùs forſeàn legeretur παλματίας, aut μυκηματίας: ſive potiùs κλιματίας. Pro καυματίας autem ſcriptum eſt in Codice Florentino κυματίας: quam lectionem notavit & H. Stephanus. Certè ferri poteſt: ſunt enim κύματα, ὑδάτων ἐπιδρομαὶ βίαιοι, ut rectè Heſychius hanc vocem interpretatur: fiunt autem terræ motus, & impulſu aquarum. Sed & καυματίας quoque rectum eſt: nam & Terræ motus etiam ab igne. De terræ motibus, præter Plutarchum & Auctorem libri de Mundo, & Stobæum in Phyſicis Eclogis pag. 68. dictis locis, audiendus omnino Ammianus Marcellinus libro decimo ſeptimo: *Accidunt autem, ut opiniones exiſtimant, inter quas Ariſtoteles æſtuat & laborat, aut in cavernis minutis Terrarum, quas Græcè* ſyringas *appellamus, impulſu crebriore aquis undabundis: aut certè, ut Anaxagoras affirmat, ventorum vi ſubeuntium ima Terrarum: qui cùm ſoliditatibus concruſtantibus inciderint, eruptiones nullas reperientes, eas partes ſoli convibrant, quas ſubrepſerint humidi. Unde plerumque obſervatur, Terra tremente, ventorum apud nos ſpiramina nulla ſentiri, quòd in ultimis ejus ſeceſſibus occupantur. Anaximander ait, areſcentem nimiâ æſtuum ſiccitate, aut poſt madores imbrium, Terram rimas pandere grandiores, quas penetrat ſupernus aër violentus & nimius, ac per eas ve-*

hementis

hementi ſpiritu quaſſatam cieri propriis ſedibus. Qua de cauſa terrores hujuſmodi vaporatis temporibus, aut nimiâ aquarum cœleſtium ſuperfuſione contingunt. Ideoque Neptunum humentis ſubſtantiæ poteſtatem, Enoſigæon *&* Siſicthona *Poetæ veteres & Theologi nuncuparunt.* Subjungit Terræ motuum differentias: qui locus, quia Laërtiano lucem non modicam adfert, quamquam prolixiorem, non gravabor infrà ponere: *Fiunt autem Terrarum motus modis quatuor: aut cùm* Braſmatiæ *ſunt, qui humum moleſtiùs ſuſcitantes, ſurſum propellunt immaniſſimas moles, ut in Aſia Delos emerſit, & Hiera, & Anaphe, & Rhodus, Ophiuſa & Pelagia prioribus ſæculis dictitata, aureo quondam imbri perfuſa, & Eleuſis in Bœotia, & apud Tyrrhenos Vulcaniæ, Inſulæque plures: aut* Climatiæ, *qui limes ruentes & obliqui, urbes, ædificia, monteſque complanant: aut* Chaſmatiæ, *qui grandiori motu patefactis ſubitò voratrinis, Terrarum partes abſorbent: ut in Atlantico mari, Europæo orbe ſpatioſior Inſula, & in Criſſæo ſinu Helice & Bura; & in Ciminia Italiæ parte oppidum Succumum ad Erebi profundos hiatus abacta, æternis tenebris occultantur. Inter hæc tria genera Terræ motuum* Mycematiæ *ſonitu audiuntur minaci, cùm diſſolutis elementa compagibus ultro adſiliunt, vel relabuntur concidentibus terris. Tunc enim neceſſe eſt, velut taurinis reboare mugitibus fragores fremitibus terrenos.*

μέσην τὴν γῆν κέντρου λόγον ἐπέχουσαν] Quam fuiſſe quoque Thaletis ſententiam ſcribit Plutarchus de Placit. Philoſ. III. 10. Fuiſſe & Anaximandri ſuprà teſtificatus eſt Noſter. Mediam eſſe Mundi totius Terram haud dubiis conſtat argumentis, ſed clariſſimè Æquinoctii paribus horis, inquit Plinius, quem vide lib. I. Naturalis Hiſtoriæ cap. 69.

τὸ ὕδωρ σφαιροειδές] Quod etiam de Terra exiſtimarunt. Plutarch. de Plac. Phil. III. 10. Θαλῆς, καὶ οἱ Στωϊκοὶ, καὶ οἱ ἀπ᾽ αὐτῶν, σφαιροειδῆ τὴν γῆν. De Aqua id ipſum teſtificatur Balbus Stoicus apud Ciceronem II. de Nat. Deorum: *Eademque ratione Mare, cùm ſupra Terram ſit, medium tamen Terræ locum expetens, conglobatur undique æqualiter, neque redundat unquam, neque effunditur.* De forma terræ, & aquæ rotunditate videndus Plinius lib. II. cap. 64. & 65.

ὥστε τὴν γῆν ἐν ὕδατι εἶναι] Rationem reddit Plinius II. 65. *Ergo totas, omnique ex parte aquas vergere in centrum: ideoque non decidere: quoniam in interiora nitantur. Quod ita formaſſe artifex Natura credi debet, ut cùm Terra arida & ſicca conſtare per ſe ac ſine humore non poſſet, nec rurſus ſtare Aqua, niſi ſuſtinente Terra, mutuo implexu jungerentur: hac ſinus pandente, illâ verò permeante totam, intrà, extrà, ſuprà venis, ut vinculis, diſcurrentibus, atque etiam in ſummis jugis erumpente.*

μετὰ τὸ ὕδωρ δὲ, ἀέρα ἐσφαιρωμένον] De ejus ſitu Cicero libro de Natura Deorum II. *Aër autem, ut Stoici diſputant, interjectus inter Mare & Cœlum, Junonis nomine conſecratur: quæ eſt ſoror & conjux Jovis, quòd ei ſimilitudo eſt Ætheris, & cum eo ſumma conjunctio.*

κύκλους δὲ εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ πέντε, ὧν πρῶτον ἀρκτικὸν, &c.] Tzetzes Chiliad VIII. 188.

> Πέντε τοῦ οὐρανοῦ φασι τοὺς πόλους πεφυκέναι
> Τὸν ἀρκτικὸν, καὶ βόρειον, &c.
> Ἄλλοι δὲ πόλους οὐ φασι, κύκλους καλοῦσι ταῦτα,

περὶ τὸ αὐτὸ κέντρον] περὶ τὸν αὐτὸν πόλον ceteræ Editiones, & MS. Regius.

τρίτη, ἀοίκητος ὑπὸ καυμάτων] Ad verbum Ovidius Metamorph. I. ubi de quinque Zonis:

> *Quarum quæ media eſt, non eſt habitabilis æſtu.*

δοκεῖ δὲ αὐτοῖς τὴν μὲν φύσιν εἶναι πῦρ τεχνικὸν, ὁδῷ βαδίζον εἰς γένεσιν] Ad verbum Cicero II. de Nat. Deorum: *Zeno igitur ita Naturam definit, ut eam dicat Ignem eſſe artificioſum ad gignendum progredientem viâ.*

διὸ καὶ σῶμα εἶναι, καὶ μετὰ θάνατον ἐπιμένειν] Auctor τῶν φιλοσοφουμένων: τὴν δὲ ψυχὴν λέγουσι μὲν ἀθάνατον· εἶναι δὲ σῶμα. Nemeſius in libro de Natura Hominis cap. 2. Δημόκριτος καὶ Ἐπίκουρος, καὶ πᾶν τὸ τῶν Στωϊκῶν Φιλοσόφων σύστημα, σῶμα τὴν ψυχὴν ἀποφαίνονται. Addit Chryſippus apud Plutarchum de Contrarietatibus Stoicorum ἀραιότερον καὶ λεπτομερέστερον, id eſt, *rariore & tenuiore filo:* quod habuit ab Anaxagoreis, qui, ut eſt apud eumdem Plutarchum de Plac. Philoſ. IV. 3. Animam corpus eſſe cenſuerunt, ſed aëreæ naturæ. Stoicos hac in re ſequutus eſt Tertullianus, quem vide omnino in libro de Anima. Stoicorum opinionem refutavit Plotinus in Tractatu, quem inſcripſit, Ὅτι οὐ δύναται σωματικὴ εἶναι ἡ

A ψυχὴ, & cujus fragmenta aliquot habemus apud Euſebium.

πνεῦμα ἔνθερμον εἶναι τὴν ψυχὴν] Quod idem teſtatur Cicero Acad. Quæſt. lib. I. *Zenoni Stoico animus ignis videtur.* Et Plutarchus de Placit. Philoſ. lib. IV. cap. 3. ubi de Anima: οἱ Στωϊκοὶ πνεῦμα θερμόν. Et Nemeſius in libro de Natura Hominis cap. 2. οἱ μὲν Στωϊκοὶ πνεῦμα λέγουσιν αὐτὴν ἔνθερμον καὶ διάπυρον. Tamen Origenes, aut quiſquis ille eſt auctor τῶν φιλοσοφουμένων, inter Stoica poſuit, ψυχὴν γίνεσθαι ἐκ τῆς περιψύξεως τοῦ ἀέρος τοῦ περιέχοντος· διὸ καὶ καλεῖσθαι ψυχήν. Quod habuit à Chryſippo, qui, Plutarcho teſte in libro de Stoicorum repugnantiis, ἐν τῇ γαστρὶ φύσει τρέφεσθαι νομίζει, καθάπερ φυτόν· ὅταν δὲ τεχθῇ ψυχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀέρος, καὶ στομούμενον τὸ πνεῦμα μεταβάλλειν, καὶ γίνεσθαι ζῶον. ὅθεν οὐκ ἀπὸ τρόπου τὴν ψυχὴν ὠνομάσθαι παρὰ τὴν ψύξιν. *Fetum hominis in utero ait à natura ali, tanquam plantam, partu autem editum ab aere refrigerari ac durari, & mutato ſpiritu fieri animal: itaque non abs re* ψυχὴν *à* refrigeratione *dici.* Quæ ψυχῆς etymologia refertur quoque ab Ariſtotele lib. I. de Anima cap. 2. & à Tertulliano in libro etiam de Anima capite 27. Etiam Epiphanius in Epiſtola ad Joannem Epiſcopum Hieroſolymorum, quæ exſtat inter Epiſtolas Hieronymi, ubi de Origenis erroribus, aſſerit Animas juxta Græcam etymologiam ψυχὰς, ἀπὸ τοῦ ψύχεσθαι, idcirco vocitatas, quia de cœleſtibus ad inferiora venientes, calorem priſtinum amiſerint. Anima ex

C ſe calida eſt, vel potiùs calor ipſe, ut exiſtimabat Democritus, teſte Ariſtotele dicto loco: Sed quia ſine refrigeratione conſiſtere nequit, (nam, ut ait Hippocrates in libro de Natura Pueri, πᾶν τὸ θερμὸν τῷ ψυχρῷ τρέφεται τῷ μετρίῳ) idcirco nomen ei Græcè inditum à refrigeratione; Latinè, à vento: nam *animus* eſt ἄνεμος.

Κλεάνθης μὲν οὖν πάσας ἐπιδιαμένειν μέχρι τῆς ἐκπυρώσεως· Χρύσιππος δὲ, τὰς τῶν Σοφῶν μόνων.] Stoici longævas, non æternas Animas eſſe cenſebant. Hoc eſt, quod modò Laërtius dicebat, καὶ μετὰ θάνατον ἐπιμένειν ψυχὴν, φθαρτὴν δὲ ὑπάρχειν. Cicero I. Tuſcul. *Stoici uſuram nobis largiuntur, tamquam cornicibus: diu manſuros aiunt Animos, ſemper negant.* Quæ opinio de Anima reperitur quoque apud Platonem in Phædone. Sed variant

D ſuper hac re Stoici. Cleanthes omnes Animas permanere exiſtimabat uſque ad conflagrationem Mundi: Chryſippus ſolas Sapientum, ut diſcimus ex Laërtio noſtro. Minùs accurate ergo Plutarchus id tribuit omnibus Stoicis. Verba ejus ſunt lib. IV. de Placit. Philoſ. cap. 7. οἱ Στωϊκοὶ ἐξιοῦσαν τῶν σωμάτων ὑποφέρεσθαι, τὴν μὲν ἀσθενεστέραν ἅμα τοῖς συγκρίμασι γίνεσθαι (ταύτην δὲ εἶναι τῶν ἀπαιδεύτων) τὴν δὲ ἰσχυροτέραν, οἷα ἐστὶ περὶ τοὺς σοφοὺς, καὶ μέχρι τῆς ἐκπυρώσεως. *Stoici exeuntem è corpore ſimul cum concreto interire, eam ſcilicet quæ ſit imbecillior, quales ſunt, ineruditorum animæ: validiores, quales ſunt Sapientum, durare uſque ad conflagrationem.* A Chriſippi partibus ſtat Seneca in Conſolat. ad Marciam cap. ultimo: *Nos quoque felices Animæ, & æterna ſortitæ, cùm Deo viſum erit iterum*

E *iſta moliri, labentibus cunctis, & ipſi parva ruinæ ingentis acceſſio, in antiqua elementa vertemur.* Item Numenius apud Euſebium, ubi de Stoicis: τὴν δὲ ψυχὴν γενητήν τε, καὶ φθαρτήν· οὐκ εὐθὺς δὲ τοῦ σώματος ἀπαλλαγεῖσαν φθείρεσθαι, ἀλλ᾽ ἐπιμένειν τινὰς χρόνους καθ᾽ ἑαυτήν· τὴν μὲν τῶν σπουδαίων μέχρι τῆς εἰς πῦρ ἀναλύσεως τῶν πάντων· τῶν δὲ ἀφρόνων, πρὸς ποσούς τινας χρόνους. *Animam natam, & mortalem eſſe: non ſtatim tamen interire, ſed manere apud ſe ipſam. Sapientum quidem, uſque ad conflagrationem omnium: Stultorum, ad breve aliquod tempus.* Adde Tacitum in Agricola, ut nihil equidem, quod noverim, prætercam: *Si, ut Sapientibus placet, non cum corpore exſtinguuntur magnæ Animæ.* At fuere quoque ex Stoicis qui animas ſtatim interire exiſtimarent: ut Panætius teſte Cicero-

F ne lib. I. Tuſculan. Quæſt. Sed Panætium non moror, quia degeneravit à Stoicis, eodem Cicerone teſte. Verùm & in eadem ſententia fuiſſe videtur Epictetus, germaniſſimus Stoicus. Ita enim ille apud Arrianum III. 13. ἄλλος παρέχει τροφὰς, ᾧ μέλει· ἄλλος ἐσθῆτα· ἄλλος αἰσθήσεις ἔδωκεν· ἄλλος προλήψεις· ὅταν δὲ μὴ παρέχῃ τἀναγκαῖα, τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνει, τὴν θύραν ἤνοιξε, καὶ λέγει σοι, ἔρχου. ποῦ; εἰς οὐδὲν δεινὸν, ἀλλ᾽ ὅθεν ἐγένου, εἰς τὰ φίλα καὶ συγγενῆ, εἰς τὰ στοιχεῖα. ὅσον ἦν ἐν σοὶ πῦρ, εἰς πῦρ ἄπεισιν· ὅσον ἦν γηδίου, εἰς γήδιον· ὅσον πνευματίου, εἰς πνευμάτιον· ὅσον ὑδατίου, εἰς ὑδάτιον. *Alius præbet victum, cujus id munus eſt: alius veſtem: alius ſenſus dedit, alius anticipationes. Cùm verò ea quibus opus*

eſt,

eſt, non ſuppeditat, receptum nempe canit, januam aperit, A *tibique dicit*, Veni. *Quò? Non ad aliquid grave, ſed ad illa è quibus ortus es, ad amica & cognata, ad elementa. Quantum ignis in te fuit, ad ignem redit: quantum terræ, ad terram: quantum venti, ad ventum: quantum aquæ, ad aquam.* In eadem opinione fuiſſe videtur & Marcus Antoninus, & ipſe ἐν τοῖς μάλιστα Στωϊκοῖς. Verba ejus ſunt lib. IV. ſect. 13. Εἰ διαμένουσιν αἱ ψυχαὶ, πῶς αὐτὰς ἐξ ἀϊδίου χωρεῖ ὁ ἀὴρ; πῶς δὲ ἡ γῆ τὰ τῶν ἐκ τοσούτου αἰῶνος θαπτομένων σώματα; ὥσπερ γὰρ ἐνθάδε ἡ τούτων πρὸς ποσήν τινα ἐπιδιαμονὴν μεταβολὴ καὶ διάλυσις χώραν ἄλλοις νεκροῖς ποιεῖ· οὕτως αἱ εἰς τὸν ἀέρα μεθιστάμεναι ψυχαὶ (meliùs μεθεσταμέναι à præterito μεθέστηκα) ἐπὶ ποσὸν συμμείνασαι, μεταβάλλουσι, καὶ χέονται, B καὶ ἐξάπτονται, εἰς τὸν τῶν ὅλων σπερματικὸν λόγον ἀναλαμβανόμεναι καὶ τοῦτον τὸν τρόπον χώραν ταῖς προσυνοικιζομέναις (lege προσσυνοικιζομέναις] παρέχουσι· τοῦτο δ' ἄν τις ἀποκρίναιτο ἐφ' ὑποθέσει τοῦ τὰς ψυχὰς διαμένειν. *Si permanent Animæ, quomodo eas ab æterno capit Aër? Et quomodo Terra ab ævo uſque humatorum corpora recipit? Quemadmodum enim hîc corpora, cùm aliquandiu in terra delituere, mutantur, diſſipatáque ſpatium aliis cadaveribus præbent: ſic Animæ in aërem ſubvectæ, cùm aliquandiu ibi perſtiterunt, mutantur: & ad Mentem omnium aliarum genitricem adjunctæ, aut funduntur, aut incenduntur: eaque ratione aliis adventantibus locum cedunt. Hoc reſponderi poteſt, poſito Animas eſſe corporibus ſuperſtites.* Reſpexit hunc Marci locum Tzetzes Chiliad VII. Hiſt. 147. C qui & illum mortalem Animam exiſtimaſſe, ait:

Ὁ Μάρκος αὐτοκράτωρ δὲ τὸν ἄνθρωπόν φησί που
Μυξάριον, ἑλκύδριον, παρέστειψιν ὑδρίου.
Καὶ τὴν ψυχὴν δὲ ὁ αὐτὸς θνητόψυχος ὑπάρχων
Αναθυμίασίν φησιν αἵματος πεφυκέναι,
Φθείρεσθαι, καὶ μὴ μένειν δὲ τοιουτοτρόπως λέγων·
Εἰ παραμένουσι ψυχαὶ, ἤγουν εἰσὶν ἄφθαρτοι,
Πῶς ἐξ αἰῶνος ὁ ἀὴρ ταύτας χωρεῖν ἰσχύει;

Quam Marci de Animæ mortalitate opinionem innuit & Chiliad. VIII. Hiſt. 180.

Αἰσχύλος, ὡς ὁ Ὅμηρος, θνητόψυχος ὑπάρχων,
Αναθυμίασιν αὐτὴν δοξάζει τῶν αἱμάτων,
Ὡς ἐν ὑστέροις χρόνοις δὲ καὶ Μάρκος αὐτοκράτωρ. D

Quin & ipſe Seneca conqueritur alicubi æternitatem Animorum promitti magis à magnis Viris, quàm probari; ut dubium non ſit apud illum in dubio eſſe animæ immortalitatem. Ceterùm fuere & nonnulli Stoici, qui tam diu durare Animam exiſtimarunt, quàm diu durat & corpus. Teſtatur Servius ad hæc verba Æneidos III. *Animamque ſepulcro condimus*, his verbis: *Rite ergo redditâ legitimâ ſepulturâ, redit Anima ad quietem ſepulcri, quam Stoici herciſcundi, id eſt, medium ſecuti, tam diu durare dicunt, quàm diu durat & corpus. Unde Ægyptii, periti Sapientiæ, condita diutius reſervant cadavera: ſcilicet ut Anima multo tempore perduret, & corpori ſit obnoxia, nec citò ad alia tranſeat.* Ex hac Stoicorum E opinione nata illa diſtinctio τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς & τῆς ἐπιδιαμονῆς, quæ diverſa ſunt. Origenes in Matthæum: οἱ Σαδδουκαῖοι μέν τοι λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν σαρκὸς ἤθελον, ἀλλὰ καὶ πολυτελῶς ἀνῄρουν τὴν τῆς ψυχῆς οὐ μόνον ἀθανασίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπιδιαμονὴν, οἰόμενοι μηδαμῶς ἐν τοῖς Μωσέως γράμμασι σημαίνεσθαι τὴν τῆς ψυχῆς μετὰ ταῦτα ζωήν.

Pag. 202. μέρη δὲ ψυχῆς λέγουσιν ὀκτώ· τὰς πέντε αἰσθήσεις, καὶ τοὺς ἐν ἡμῖν σπερματικοὺς λόγους, καὶ τὸ φωνητικὸν, καὶ τὸ λογιστικὸν, &c.] Στωϊκῶς ergo Varro lib. VIII. de L. L. *Quid ergo cùm omnes Animæ Hominum ſint diviſæ in octonas partes, inter ſe non proportione ſimiles? Quinque quibus ſentimus: ſexta, quâ cogitamus: ſeptima, quâ progeneramus: octava, quâ voces emittimus.* Sed de hac Animæ in octonas partes diviſione diximus ſuprà pluribus, ubi nos F vide.

ὁρᾷν δὲ, τοῦ μεταξὺ τῆς ὁράσεως καὶ τοῦ ὑποκειμένου φωτός. &c.] Plutarchus de Placitis Philoſ. lib. IV. cap. 15. poſtquam videri poſſe tenebras ſecundùm Stoicos, dixit, addit: Χρύσιππος, κατὰ τὴν συνέντασιν τοῦ μεταξὺ ἀέρος ὁρᾷν ἡμᾶς, νυγέντος μὲν ὑπὸ τοῦ ὁρατικοῦ πνεύματος, ὅπερ ἀπὸ τοῦ ἡγεμονικοῦ μέχρι τῆς κόρης διήκει, μετὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ παρακείμενον ἀέρα ἐπιβολὴν ἐντείνοντος αὐτὸν κωνοειδῶς, ὅταν ᾖ ὁμογενὴς ὁ ἀήρ. *Chryſippus ſecundùm intentionem intermedii aëris videre nos, icto quidem & perfoſſo à ſpiritu viſui deſtinato, qui è principe animi parte uſque ad pupillam pertinet: ſed poſt appulſum ad vicinum aerem intendente ſeipſum turbinis in formam.* Videndus idem Plutarchus eodem libro, cap. 13. A quod eſt de viſu, & quomodo videmus.

ἀκούειν δὲ, τοῦ μεταξὺ τοῦ τε φωνοῦντος, &c. καὶ ταῖς ἀκοαῖς προσπίπτοντος, ὡς κυματοῦται τὸ ἐν τῇ δεξαμενῇ ὕδωρ κατὰ κύκλους ὑπὸ τοῦ ἐμβληθέντος λίθου] De auditu, & quomodo audimus, videndus Plutarchus dicto libro IV. de Placitis Philoſophorum cap. 16.

τὸν δὲ ὕπνον γίνεσθαι, &c.] Videndus Ariſtoteles in libro de Somno & Vigilia.

σπέρμα δὲ λέγουσιν εἶναι, τὸ οἷόν τε γεννᾷν τοιαῦτα ἀφ' οἷου καὶ αὐτὸ ἀπεκρίθη] Id eſt, *Quod gignere potens eſt ſimilia illis, à quibus ipſum genitum & avulſum eſt.* Ariſtoteles ut omnia præclarè, ſic hoc breviter, ἔοικε τὸ γενόμενον τῷ γεννήσαντι. Locus eſt lib. IV. de generat. animal. B cap. 1.

μεθ' ὑγροῦ συγκιρνᾶσθαι τοῖς τῆς ψυχῆς μέρεσι] Non tamen Rationali, quæ ex Stoicorum ſententia & poſt partitionem & extrinſecus advenit. Videndus Lipſius Phyſiologiæ Stoicorum lib. III. diſſertatione 6. 7. & 8. Septem aliis Animæ partibus ſemen mixtum eſſe exiſtimabant οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς.

κατὰ μίγμὸν τοῦ τῶν προγόνων λόγου] Pleniùs & clariùs in Numenio apud Euſebium lib. XV. de Præparat. Evangelica: σπέρμα φησὶν ὁ Ζήνων εἶναι, ὃ μεθίησιν ἄνθρωπος μεθ' ὑγροῦ, ψυχῆς μέρος καὶ ἀπόσπασμα, τοῦ σπέρματος τοῦ τῶν προγόνων κέρασμα, καὶ μίγμα τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν συνεληλυθός. *Semen ait Zeno eſſe, quod vir emittit* C *cum humido, Animæ partem & avulſionem, ſeminis progenitorum temperiem, & mixturam occultam Animæ partium.*

εἶναι δὲ αὐτὸ, &c. πνεῦμα κατὰ τὴν οὐσίαν.] Quo reſpexit Seneca Quæſt. Natur. l. II. cap. 6. *Conſideremus quam ingentem vim per occultum agant parvula admodum ſemina: & quorum exilitas in commiſſura lapidum vix locum inveniat, in tantum convaleſcunt, ut ingentia ſaxa diſtrahant, & monumenta diſſolvant. Hoc quid eſt aliud, quàm intenſio ſpiritus, ſine qua nil validum, & contra quam nil validius eſt?* Quare ψυχῆς ἀπόσπασμα à Zenone dicebatur. Plutarchus de Placit Philoſ. V. 4. Λεύκιππος καὶ Ζήνων, σῶμα· ψυχῆς γὰρ εἶναι ἀπόσπασμα: accipiendus enim videtur Zeno ille, de noſtro Zenone Cittieo, non de Eleate. Sed & Epicuro ſe- D men erat, ψυχῆς καὶ σώματος ἀπόσπασμα, teſte eodem Plutarcho eodem libro c. 3. Qua de re nos infrà ad Epicurum. Interim audiendus Tertullianus cap. 27. libri de Anima: *In illo ipſo ultimæ voluptatis æſtu, quo genitale virus expellitur, nonne aliquid de Anima quoque ſentimus exire? atque adeo marceſcimus & devigeſcimus, cum lucis detrimento?* Tertullianum traduci Animam exiſtimaſſe nemo eſt qui neſciat.

ὡς δῆλον εἰς τὴν γῆν καταβαλλομένων σπερμάτων, ἃ παλαιωθέντα οὐκ ἔτι φύεται, ὡς δῆλον διαπεπνευκυίας αὐτοῖς τῆς δυνάμεως] Suſpicabatur Lipſius Phyſiologiæ Stoicorum lib. I. cap. 6. cùm hîc de ſemine humano ſermo eſſet, Laërtium τοὺς δερομένους innuiſſe. Sed obſtat huic interpretationi vox παλαιωθέντα: tam enim verum E eſt Hominis ſemen terræ mandatum, ibique inveteratum, ἄγονον eſſe, ut ridiculum foret id aſſerere. Quod ſi recens quidem ſparſum eſſet, quamquam neque tunc γεννητικὸν poſſet eſſe, id tamen affirmare, nonnullam haberet rationem. Valde memorabilis in hanc ſententiam eſt locus Averrois lib. I. Collig. cap. 10. cujus hæc ſunt verba: *Et poſtquam legi libros Ariſtotelis, ego quæſivi à multis mulieribus de hoc, & reſponderunt, quòd plures imprægnatæ fuerunt abſque ſpermatizatione. Et etiam vidi quamplures ex iſtis imprægnatas, quæ fuerant à maſculis violatæ. Et vicina quædam mea, de cujus ſacramento confidere multùm bene poteramus, juravit in anima ſua, quòd imprægnata fuerat ſubitò in balneo lavelli aquæ calidæ, in quo ſpermatizaverant mali homines, cùm eſſent balneati illo balneo.* Igitur omnino intelligendus Laërtius de frugum ſeminibus, quæ inveterata fruſtra ſeri norunt rei ruſticæ periti. Plinius F lib. XVIII. c. 24. *Semen optimum anniculum, bimum deterius, trimum peſſimum, ultra ſterile.* Juvant & hanc interpretationem Laërtii verba in numero multitudinis prolata: εἰς τὴν γῆν καταβαλλομένων σπερμάτων: quæ de ſemine humano accipi non poſſunt, præſertim cùm de eo πληθυντικῶς in præcedentibus verbis mentio facta non ſit: ἀνθρώπου δὲ σπέρμα, &c. εἶναι δὲ αὐτὸ πνεῦμα κατὰ τὴν οὐσίαν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν εἰς τὴν γῆν καταβαλλομένων σπερμάτων. Debuiſſet dicere Laërtius, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ εἰς τὴν γῆν καταβαλλομένου. Similter Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos pag. 118. poſtquam de Hominis ſemine in numero ſingulari locutus eſt: οὐ γὰρ ἔχομεν λέγειν εἴτε ἅμα τῇ θέσει τοῦ σπέρματος γέγονεν ἡ σύλληψις, εἴτε καὶ μή. δύναται μὲν γὰρ καὶ ἅμα νοήματι τοῦτο συμβαίνειν·

ὥσπερ

ὥσπερ καὶ τὸ προσαχθὲν τοῖς διαπύροις τῶν κλιβάνων στέαρ. τοῦτο γὰρ εὐθὺς κολλᾶται· δύναται δὲ μετὰ χρόνον, id eſt, *Neque enim poſſumus dicere, an ſimul cum dejectione ſeminis facta fuerit conceptio, an non. Poteſt enim hoc evenire vel cum ſola cogitatione; ſicut adeps, quæ ardentibus clibanis eſt immiſſa. Nam ſtatim conglutinatur. Poteſt etiam poſt aliquod tempus*, de ſeminibus frugum loquitur poſtea in plurali: ἐπείπερ καὶ τὰ εἰς τὴν γῆν καταβαλλόμενα τῶν σπερμάτων, οὐκ εὐθὺς ῥιζοβολοῦντα συμπλέκεται ταῖς ὑποκειμέναις βώλοις. *Nam ſemina etiam quæ jaciuntur in terram, non ſtatim agentia radices connectuntur cum ſubjectis ceſpitibus.* Qui locus mirè Laërtiano congruit, non ſolùm propter verba, ſed etiam propter ſeminis humani cum ſeminibus frugum comparationem.

καὶ ἀφ' ὅλων δὲ τῶν σωμάτων αὐτό φασι καταφέρεσθαι οἱ περὶ τὸν Σφαῖρον] Quæ fuit quoque Democriti ſententia: Δημόκριτος, ἀφ' ὅλων τῶν σωμάτων καὶ τῶν κυριωτάτων μερῶν ὁ γόνος τῶν σαρκικῶν ἰνῶν. Verba ſunt Plutarchi de Placit. Philoſ. v. 3. Idem cenſuit Hippocrates, aut Polybus, aut quicumque tandem auctor eſt Libelli περὶ γονῆς: τὴν δὲ γονὴν φημι, inquit, ἀποκρίνεσθαι ἀπὸ παντὸς τοῦ σώματος, καὶ ἀπὸ τῶν στερεῶν, καὶ ἀπὸ τῶν μαλθακῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ παντὸς τοῦ ἐν τῷ σώματι. *At verò genituram ex toto corpore, & ex ſolidis & mollibus partibus, & ex univerſo corporis humido ſecerni aſſevero.* Et ſuprà: ἡ δὲ γονὴ τοῦ ἀνδρὸς ἔρχεται ἀπὸ παντὸς τοῦ ὑγροῦ, τοῦ ἐν τῷ σώματι ἐόντος, τὸ ἰσχυρότατον ἀποκριθέν. *At verò viri genitura ex univerſo humido, quod in corpore continetur, proficiſcitur, ubi id quod validiſſimum eſt, excernitur.* Rationem reddit, quòd ubi rem veneream exercemus, tantillo emiſſo, imbecilles evadimus: qui tamen maximam ſeminis partem è capite ſecundùm aures in ſpinalem medullam ferri ibidem fatetur. Aliam rationem reddit Noſter hoc loco: πάντων γονοῦ γεννητικὸν εἶναι τῶν τοῦ σώματος μερῶν: *quocirca in ipſo quoque eam ineſſe vim, ut omnes corporis partes gignere poſſit.* Nam & vitia & dotes partium ſæpe effingit. Appoſitè in hanc ſententiam Pſeudo-Triſmegiſtus: ὅταν ἡ γένεσις ἀποθησαυρίζει γόνον, συμβαίνει πως εἰσπνέειν ἐκ τοῦ σώματος ὅλου μελῶν οὐσίαν τινὰ κατὰ θείαν ἐνέργειαν, ὡς τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου γινομένου. *Cùm generatio ſemen ſeponit, evenit ut ex omnibus corporis partibus eſſentia quædam influat & inſpiret divinâ operatione, ut in Hominis fit ortu.*

τὸ δὲ τῆς θηλείας, ἄγονον ἀποφαίνονται. ἄτονόν τε γὰρ εἶναι καὶ ἄλογον, καὶ ὑδατῶδες] Cujus Stoicorum de ſemine opinionis meminit & Cenſorinus de Die Natali cap. 5. *Illud quoque ambiguam facit inter Auctores opinionem, utrumne ex patris tantummodo ſemine partus naſcatur, ut Diogenes* (Phyſicum intelligit) *& Hippon, Stoicique ſcripſerunt: an etiam ex matris, quod Anaxagoræ, & Alcmæoni, necnon Parmenidi, Empedoclique, & Epicuro viſum eſt.* Item Plutarchus de Placit. Philoſ. lib. & cap. v. Πυθαγόρας, Ἐπίκουρος, Δημόκριτος καὶ τὸ θῆλυ προΐεσθαι σπέρμα· ἔχει γὰρ παραστάτας ἀπεστραμμένως· (meliùs ἀπεστραμμένους) διὰ τοῦτο καὶ ὄρεξιν ἔχει περὶ τὰς χρήσεις. Ἀριστοτέλης καὶ Ζήνων, ὕλην μὲν ὑγρὰν προΐεσθαι, οἱονεὶ ἀπὸ τῆς συγγυμνασίας ἱδρῶτας, οὐ μὴν σπερματικόν. Ἵππων προΐεσθαι μὲν σπέρμα τὰς θηλείας οὐχ ἧκιστα τῶν ἀρρένων, μὴ μέντοι γε εἰς ζωογονίαν τοῦτο συμβάλλεσθαι, διὰ τὸ ἐκτὸς πίπτειν τῆς ὑστέρας. ὅθεν ὀλίγας προΐεσθαι πολλάκις δίχα τῶν ἀνδρῶν σπέρμα, καὶ τὰς μάλιστα χηρευούσας· καὶ εἶναι τὰ μὲν ὀστᾶ παρὰ τοῦ ἄρρενος, τὰς δὲ σάρκας παρὰ τῆς θηλείας. *Feminas etiam ſemen habere affirmaat Pythagoras, Epicurus, Democritus: habere enim adſtites teſticulares, ſed inverſo modo: ideoque eas etiam præter uſum appetere. Ariſtoteles & Zeno humidam materiam emitti ab iis, ſicut ab exercitatione ſudores eliciuntur: non tamen vim habere ſeminis. Hippon haud minùs ſeminis eas, quàm mares, emittere; ſed id non facere ad prolem generandam, quia extra uterum excidat: ideoque quaſdam ſepænumerò abſque viris ſemen effundere, maximè viduas: & oſſa à mare, carnes à mulieribus origenem habere.* Per Zenonem enim, Zenonem Cittieum, puto, non Eleatem, intelligit Plutarchus. In eadem opinione quâ Stoici fuere, fuiſſe & Ariſtotelem verè quidem ille ſcripſit, ut patet ex lib. I. de Generat. animal. cap. 19. & 20. Tamen aliter de Ariſtotele Lactantius de Opificio Dei cap. 12. *Conceptum igitur Varro & Ariſtoteles ſic fieri arbitrantur. Aiunt enim non tantùm maribus ineſſe ſemen, verùm etiam feminis, & inde plerumque matribus ſimiles procreari.* Reſpexiſſe videtur Patrum elegantiſſimus, ut ad Cenſorinum vir doctus obſervabat, hæc Philoſophi verba lib. IV. de Generat. animal. cap. I. διαφέρει δὲ τὸ

A τοῦ ἄρρενος σπέρμα, ὅτι ἔχει ἀρχὴν ἐν αὐτῷ τοιαύτην, οἵαν κινεῖν καὶ ἐν τῷ ζώῳ, καὶ διαπέττειν τὴν ἐσχάτην τροφήν· τὸ δὲ τοῦ θήλεος, ὕλην μόνον. *Maris autem ſemen differt, quòd principium in ſe continet tale quo moveat, & alimentum in animali ultimum concoquat: feminæ ſemen materiam tantùm præbet.* Sed καταχρηστικῶς hoc loco *ſeminis* verbum Philoſophus uſurpavit, pro eo quod in mulieribus vice ſeminis eſt. Stoicorum ſententiæ contrarius eſt Hippocrates, ſive Polybus, aut quiſquis auctor eſt libelli περὶ γονῆς· μετίει δὲ καὶ ἡ γυνὴ, inquit, ἀπὸ τοῦ σώματος ὁτὲ μὲν εἰς τὰς μήτρας· αἱ δὲ μῆτραι ἰκμαλέαι γίνονται· ὁτὲ δὲ καὶ ἔξω. ἢν χάσκωσιν αἱ μῆτραι μᾶλλον τοῦ καιροῦ. *Semen verò è corpore etiam emittit mulier: interdum quidem in uterum, ex quo humidus redditur; nonnumquam verò foras, ſi*
B *plus æquo dehiſcat.*

ἡγεμονικὸν δὲ εἶναι, τὸ κυριώτατον τῆς ψυχῆς, ἐν ᾧ αἱ φαντασίαι γίνονται, καὶ ὅθεν ὁ λόγος ἀναπέμπεται] Laërtio paria habet Plutarchus lib. IV. de Placitis Philoſ. cap. 21. οἱ Στωϊκοί φασιν εἶναι τῆς ψυχῆς τὸ ἀνώτατον μέρος τὸ ἡγεμονικὸν, τὸ ποιοῦν τὰς φαντασίας καὶ τὰς συγκαταθέσεις, καὶ αἰσθήσεις, καὶ ὁρμάς· καὶ τοῦτο λογισμὸν καλοῦσι. Conjunctim τὸ ἡγεμονικὸν καὶ κυριεῦον τῆς ψυχῆς μέρος uſurpavit Marcus Imperator lib. V. περὶ τῶν εἰς ἑαυτόν. A Cicerone dicitur *Principatus*. Ita enim ille libro de Natura Deorum ſecundo: PRINCIPATUM *id dico, quod Græci ἡγεμονικὸν, quo nihil in quoque genere nec poteſt, nec debet eſſe perfectius. Regalem animi partem* Apulei-
C us appellat in Apologia. *Principale* vertit Seneca: qua voce utitur & Tertullianus in libro de Anima cap. 15. ubi & *ſummum in anima gradum* vocat. Non alienum erit ab hoc loco ejus verba apponere: *In primis an ſit aliquis ſummus in anima gradus vitalis & ſapientialis, quod ἡγεμονικὸν appellant, id eſt,* principale. *Si negetur, totus animæ ſtatus periclitatur. Denique qui negant principale, ipſam priùs animam nihil cenſuerunt,* & quæ ſequuntur: in quibus eruditè juxta & acriter, ut ſolet, eos refellit, qui Principale in anima eſſe negabant. Sed neque alieum à ſermone noſtro exiſtimo Lectorem monere, exſtare in Bibliotheca Regis Chriſtianiſſimi librum manuſcriptum Ptolemæi περὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ, qui brevi in lucem prodibit cum Interpretatione & Notis Iſmaëlis Bullialdi, viri undicumque doctiſſimi.

ὅπερ εἶναι ἐν καρδίᾳ] Quod etiam confirmat Plutarchus
D lib. IV. de Placitis Philoſophorum cap. 5. ubi varias Philoſophorum de ſede ἡγεμονικοῦ opiniones recenſet: οἱ Στωϊκοὶ πάντες, inquit, ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ, ἢ ἐν τῷ περὶ καρδίαν πνεύματι. Etiam Pollux lib. II. cap. 4. ſect. 45. Μέρη δὲ ψυχῆς, νοῦς, ἐπιθυμία, θυμός. καὶ ὁ μὲν νοῦς, καὶ λογισμὸς, καὶ ἡγεμονικόν· εἴτε περὶ ἐγκεφάλῳ κατὰ Πυθαγόραν καὶ Πλάτωνα ἱδρυμένος· εἴτε παρ' ἐγκεφάλῳ ἢ μήνιγξιν, ὡς πολλοῖς τῶν ἰατρῶν δοκεῖ· εἴτε κατὰ τὸ μεσόφρυον, ὡς ἔλεγε Στράτων· εἴτε περὶ τὸ αἷμα, ὡς Ἐμπεδοκλῆς τε καὶ Ἀριστοτέλης· εἴτε περὶ τὴν καρδίαν, ὡς ἡ Στοά. Et Theodoritus Sermone v. ad Græcos, qui eſt de Natura Hominis: Ἐμπεδοκλῆς δὲ, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ τῶν Στωϊκῶν ἡ ξυμμορία, τὴν καρδίαν μὲν τούτῳ· (τῷ ἡγεμονικῷ) Καὶ τούτων δ' αὖ πάλιν, οἱ
E μὲν, ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς καρδίας· οἱ δὲ, ἐν τῷ αἵματι· καὶ οἱ μὲν, ἐν τῷ περικαρδίῳ ὑμένι· οἱ δὲ, ἐν τῷ διαφράγματι. Stoicorum ſententiam probabat, aut potiùs probare conabatur Chryſippus, hac argumentatione: Quòd Natura ipſa doceat Mentis vim in corde eſſe; quoniam ſponte Homines cùm de ſe loquuntur, *Ego* pronuntiantes, manum cordi admovent, & labia inferiora ad pectus demittunt. Teſtatur Galenus lib. II. de Placitis Hippocratis & Platonis cap. 2. his verbis: οὕτως δὲ καὶ τὸ ἘΓΩ λέγομεν κατὰ τοῦτο, δεικνύντες αὐτοὺς ἐν τῷ ἀποφαίνεσθαι τὴν διάνοιαν εἶναι, τῆς δείξεως φυσικῶς, καὶ οἰκείως ἐνταῦθα φερομένης, καὶ ἄνευ δὲ κατὰ τὴν χεῖρα τοιαύτης δείξεως νεύοντες εἰς αὐτοὺς τὸ ἘΓΩ λέγομεν· εὐθὺς καὶ τῆς ἘΓΩ φωνῆς τοιαύτης οὔσης, καὶ κατὰ τὴν ἑξῆς ὑπογε-
F γραμμένην δεῖξιν συνεκφερομένης. τὸ γὰρ ἘΓΩ προφερόμεθα κατὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν κατασπῶντες τὸ κάτω χεῖλος εἰς αὐτοὺς δεικτικῶς, ἀκολούθως δὲ τῇ γενείου κινήσει καὶ ἐπὶ τὸ στῆθος νεύσει· καὶ τῇ τοιαύτῃ δείξει ἡ ἑξῆς συλλαβὴ παράκειται, οὐδὲν ἀποστηματικὸν παρεμφαίνουσα, ὅπερ ἐπὶ τοῦ ἐκεῖνος συντέτευχε. Ridet argumentum Chryſippi Galenus: quis enim talia argumenta non rideat? Addit Plutarchus Diogenem, (Phyſicum, puto, intelligit) in arterioſa cordis cavea, quæ eſt ſpiritualis, τὸ ἡγεμονικὸν collocare: alios verò in collo cordis: alios in membrana cor ambiente: Parmenidem & Epicurum in toto pectore: alios in ſepto tranſverſo. Addit & Empedoclem in ſanguinis ſubſtantia Principale conſtituere: quod

de cordi circumfuſo ſanguine intelligendum eſt. Cicero I. Tuſcul. *Empedocles animum eſſe cenſet cordi circumfuſum ſanguinem.* Chalcidius: *Empedocles quidem principalem Animæ vim conſtituit in corde, ſic dicens*, Sanguine cordis enim noſter viget intellectus. Meminit & Tertullianus de Anima cap. 15. *ut & ille verſus Orphei vel Empedoclis:* Namque homini ſanguis circumcordialis, eſt ſenſus. Verſus Empedoclis ita ſe habet apud Porphyrium: Αἷμα γὰρ ἀνθρώποις περικάρδιόν ἐστι νόημα. Quod etiam Rigaltius obſervavit. Ejus verò ſententiam reſpexit Lactantius cap. XV. de Opificio Dei his verbis: *aut in illo ſanguine bipartito, qui eſt incluſus in corde:* & falſus eſt Lipſius, in Phyſiol. lib. III. diſſert. 18. qui ea retulit ad Stoicorum opinionem. Hæ autem omnes ſententiæ à Stoica non longè abeunt. Stoicis concordant & Chriſtiani: ut non immeritò Hieronymus Stoicam Diſciplinam Chriſtianæ religioni ſimillimam pronuntiaverit. Idem Hieronymus Epiſt. 128. ad Fabiolam: *Quæritur ubi ſit Animæ principale. Plato in cerebro: Chriſtus monſtrat in corde:* BEATI MUNDO CORDE, &c. Quod habuit à Septimio, cujus hæc ſunt verba in libro de Anima cap. 15. ubi adversùs Dicæarchum, Andream & Aſclepiadem, qui Principale tollebant, diſputat: *Jamque omnibus plures Chriſtiani, qui apud Deum de utroque ducimur, & eſſe Principale in anima, & certo in corporis receſſu conſecratum. Si enim ſcrutatorem & diſpectorem cordis Deum legimus, ſi etiam Prophetes ejus occulta cordis traducendo probatur: ſi Deus ipſe recogitatus cordis in populo prævenit*, Quid cogitatis in cordibus veſtris nequam? *ſi & David*, Cor mundum conde in me, Deus. *Et Paulus*, Corde, *ait*, credi in juſtitiam. *Et Joannes*, Corde, *ait*, ſuo unumquemque reprehendi: *ſi poſtremò*, Qui viderit feminam ad concupiſcendum, jam adulteravit in corde; *ſimul utrumque dilucet; & eſſe Principale in anima, quo intenſio divina conveniat, id eſt, vim ſapientialem atque vitalem; quod enim ſapit, vividum eſt; & in eo theſauro corporis haberi, ad quem Deus reſpicit.* Dictus Plutarchus dicto loco ait Democritum & Platonem principem Animæ partem in toto capite conſtituere: Stratonem in ſuperciliorum intercapedine: Eraſiſtratum circa membranam cerebri, quam ἐπικρανίδα nominat: Herophilum in cavo ſeu fundo cerebri: Pythagoram circa caput. Audiendus in hanch rem Tertullianus dicto capite XV. *ut neque extrinſecus*, inquit, *agitari putes Principale iſtud ſecundùm Heraclitum; neque per totum corporis ventilari ſecundùm Moſchionem; neque in capite concludi ſecundùm Platonem; neque in vertice potiùs præſidere ſecundùm Xenocratem, neque in cerebro cubare ſecundùm Hippocratem; ſed nec circa cerebri fundamentum, ut Herophilus; nec in membranulis, ut Strato & Eraſiſtratus; nec in ſuperciliorum meditullio, ut Strato Phyſicus; nec in tota lorica pectoris, ut Epicurus*, &c. Videndus quoque Lactantius lib. de Opificio Dei, capite XVI. quod eſt de Mente & ejus ſede, & Theodoritus loco proximè memorato.

ARISTO CHIUS.

ΑΡΙ'ΣΩΝ ὁ Χῖος, ὁ Φάλανθος, ἐπικαλούμενος Σειρὴν] Ita omnes editi & manu ſcripti Codices, miro conſenſu. Etiam infrà in verſibus Laërtii.

Τί δὴ γέρων ὢν καὶ φάλανθος Ἀρίστων:

pro quo tamen in Florentino ſcriptum fuit ὁ φίλανθος· quam lectionem amplexus eſt Sambucus. Aldobrandinus ad oram libri quem vidit Bigotius, emendaverat ὁ φαλακρὸς: puto quia ipſe Laërtius ſcribit infrà: τοῦτον λόγος φαλακρὸν ὄντα ἐγκαυθῆναι ὑπὸ ἡλίου, καὶ ὧδε τελευτῆσαι. Sed nihil mutandum. φαλακρὸς & φάλανθος, ſive φαλανθὸς, idem. Heſychius, doctiſſimus Grammaticus: φαλανθόν· πολιόν· καὶ ἡ Νέστορος κάρα· οἱ δὲ φαλακρόν. Suidas quoque, qui & nominis rationem reddit: φάλανθοι· φαλακροί· ἄνθος γὰρ, ἡ λευκὴ θρίξ. Fallitur Suidas, aut quiſquis ille eſt, à quo hæc tranſcripſit. φαλακρός & φαλανθὸς ejuſdem ſunt originis, ἀπὸ τοῦ φάλος, quod eſt *albus*. φάλος, φάλαξ, φάλακος, φαλακρός· φάλος, φάλας, φάλανθος, φαλανθός. Euſtathius ad Homeri Iliad. γʹ. pag. 424. φάλος δὲ κόρυθος, ἀσπιδίσκιον· ὡς καὶ διαχοῦ φανεῖται ἢ ἀστερίσκος τις, προμετωπίδιος λευκὸς καὶ λαμπρὸς, ἐκ τοῦ φάλιον, τοῦ λευκόν· αὐτὸ δὲ παρὰ τὸ φάειν λίαν· ὅθεν καὶ φαλακρὸς, ὁ κάρα φάλιος, ἤτοι λαμπρὸς· ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ σκώπτει τις τὸν Ὀδυσσέα. Καὶ πέτρα δὲ φαληριῶσα παρὰ Λυκόφρονι, ἡ Λύκη νῆσος. Καὶ κύματα παρ' Ὁμήρῳ φαληριόωντα, τὰ λευκά. Item ad Odyſſ. Σ. pag. 1850. 7. ἐπεὶ καὶ φαλάκρα λέ-

A γεται, διὰ τὸ φάλιον ἢ φάλον, ὅ ἐστι λαμπρὸν τὸ περὶ τὴν κάραν. Meminit & ad Iliad. αʹ. pag. 87. & ad εʹ pag. 601. & ad πʹ pag. 1048. 30.

τέλος ἔφησεν εἶναι τὸ ἀδιαφόρως ἔχοντα ζῆν, &c.] Clemens στρωματέων II. τί δή σοι Ἀρίστωνα καταλέγοιμι; τέλος οὗτος εἶναι τὴν ἀδιαφορίαν ἔφη· τὸ δὲ ἀδιάφορον ἁπλῶς ἀδιάφορον ἀπολείπει. Cicero de Finib. bonorum & malorum lib. IV. *Atque ut Ariſtonis eſſet exploſa ſententia, dicentis nihil differre aliud ab alio, nec eſſe res ullas præter virtutes & vitia, inter quas quidquam omnino intereſſet.* Laërtii hunc locum & ſequentem exſcripſit Suidas in τέλος.

εἶναι γὰρ ὅμοιον τῷ ἀγαθῷ ὑποκριτῇ τὸν σοφόν· ὃς ἄν τε Θερσίτου, ἄν τε Ἀγαμέμνονος πρόσωπον ἀναλάβῃ] Quâ comparatione utuntur Scriptorum non pauci. Arrianus in Epicteti Enchiridio cap. 23. (Arriani enim eſt hic liber, non Epicteti, ut diſcimus ex Simplicio.)
B μέμνησο, ὅτι ὑποκριτὴς εἶ δράματος, οἵου ἂν θέλῃ ὁ διδάσκαλος· ἂν βραχὺ, βραχέος· ἂν μακρὸν, μακροῦ. ἂν πτωχὸν ὑποκρίνεσθαί σε θέλῃ, ἵνα καὶ τοῦτον εὐφυῶς ὑποκρίνῃ· ἂν χωλὸν, ἂν ἄρχοντα, ἂν ἰδιώτην. σὸν γὰρ τοῦτ' ἐστι, τὸ δοθὲν ὑποκρίνασθαι πρόσωπον καλῶς· ἐκλέξασθαι δ' αὐτὸ, ἄλλου. *Actorem eſſe te Fabulæ talis, qualis Magiſtro probata fuerit, te memento: ſi brevis, brevis: ſi longa, longa. Si medicum agere te voluerit, fac eam quoque perſonam ingenioſè repræſentes. Ita ſi claudum, ſi principem, ſi plebeium: hoc enim tuum eſt, datam perſonam bene effingere: eam autem eligere, alterius.* Temperare mihi non poſſum
C quin quæ habet Simplicius ad hæc Arriani, hîc adducam. Sed quia locus prolixior eſt, adducam Latinè redditum: *Nunc eamdem Scenæ ſimilem Vitam facit, & eos qui in ea verſantur ut Fabulæ Actores: Deum verò ut Ædilem & Magiſtrum deſcribit: in qua eam perſonam quæ aſſignetur, vel accipere vel repudiare non ſit noſtrum. Omnino enim neceſſe eſt eam accipere, qualia multa ſunt quæ à Fato dependent. Etſi enim penes nos eſt aſpernari divitias, paupertatem tamen aut morbum vitare, non omnino penes nos eſt. Item licet nobis non eſſe Dominis aut Magiſtratibus: at quo minus ſerviamus aut pareamus, non eſt noſtri juris. Quare in his noſtri arbitrii eſt uſus; & bonum, aut malum noſtrum quod ad hoc attinet, non in accipiendo, aut non accipiendo, ut antè dictum eſt, ſed in appetitu & uſu eſt ſitum: qui noſtri juris eſt, ut ea, vel benè vel malè tractemus. Nam benè morbum aut paupertatem ferre,*
D *& iis uti quæ vel ultro vel coactus acceperis, in tua poteſtate eſt. At in Scena, ſingulis Hiſtrionibus aptam Fabulæ perſonam imponere, ſive Regis, ſive Servi, ſive Inſani, qualis eſt Oreſtis, ejus eſt qui fabulam edit, quique tam Perſonarum quæ in ea ſunt, quam Hiſtrionum ingenia perſpecta habet. Sed impoſitam perſonam bellè repræſentare deſignati Hiſtrionis erit. Quare ſæpe Servus, aut Mendicus, aut Furioſus probatur in Fabula: Dives autem, aut Imperator, aut Rex improbatur, cùm illi datam perſonam bellè exprimunt; hi verò ſuam malè, prout utrique in eo elaborarunt*, &c. Uſurpat & eamdem Vitæ cum Scena comparationem Teles Philoſophus in libro περὶ περιστάσεων apud Stobæum Sermone CVI. ἡ τύχη, ὥσπερ ποιήτριά τις οὖσα, παντοδαπὰ ποιεῖ πρόσωπα·
E ναυαγοῦ, πτωχοῦ, φυγάδος, ἐνδόξου, ἀδόξου· δεῖ οὖν τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, πᾶν ὅ, τι αὐτῇ προσθῇ, καλῶς ἀγωνίζεσθαι. ναυαγὸς γέγονας, δεῦρο τὸν ναυαγόν. πένης ἐξ εὐπόρου, δεῦρο τὸν πένητα. *Fortuna, ceu Poëtria quædam, multas inducit perſonas, Naufragi, Mendici, Exulis, Illuſtris, Inglorii. Itaque decet Virum bonum rectè agere quamcumque ei Fors dederit perſonam. Naufragus es factus, bene repræſentato Naufragum. Pauper ex Divite, bene agito pauperem.* Et in libro περὶ αὐταρκείας apud eumdem Stobæum Serm. ---- δεῖ ὥσπερ τὸν ἀγαθὸν ὑποκριτὴν, ὅ, τι ἂν ὁ ποιητὴς περιθῇ πρόσωπον, τοῦτο ἀγωνίζεσθαι καλῶς· οὕτω καὶ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, ὅ, τι ἂν περιθῇ ἡ τύχη. Etiam Bion apud eumdem Serm. ---- ἡ μὲν τύχη, ὥσπερ ποιήτρια, ὁτὲ μὲν
F πρωτολόγου, ὁτὲ ὑστερολόγου περιτίθησι πρόσωπον, καὶ ὁτὲ μὲν βασιλέως, ὁτὲ δὲ ἀλήτου· μὴ οὖν βούλου δευτερολόγος ὢν, τὸ πρωτολόγου πρόσωπον· εἰ δὲ μὴ, ἀνάρμοστόν τι ποιήσεις. Videndus Maximus Tyrius Diſſertat. XXXVII.

τόν τε φυσικὸν τόπον, καὶ τὸν λογικὸν ἀνῄρει· λέγων, τὸν μὲν εἶναι ὑπὲρ ἡμᾶς, τὸν, δ' οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, &c.] Quod ipſum confirmat Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos lib. VII. καὶ Ἀρίστων δὲ ὁ Χῖος, οὐ μόνον, ὥς φασι, παρῃτεῖτο τήν τε φυσικὴν καὶ λογικὴν θεωρίαν, διὰ τὸ ἀνωφελὲς καὶ πρὸς κακοῦ τοῖς φιλοσόφοις ὑπάρχειν. Etiam Cicero Acad. Quæſt. lib. IV. nihil eorum quæ ſupra nos ſunt, ſciri poſſe exiſtimaſſe ſcribit Ariſtonem. Laërtio conſentanea habet Stobæus Serm. LXXVIII. Ἀρίστων ἔφη τῶν ζητουμένων παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, τὰ μὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς, τὰ δὲ

μηδὲν

μηδὲν πρὸς ἡμᾶς, τὰ δ' ὑπὲρ ἡμᾶς· περὶ ἡμᾶς μὲν, τὰ ἠθικά· μὴ πρὸς ἡμᾶς δὲ, τὰ διαλεκτικά· μὴ γὰρ συμβάλλεσθαι πρὸς ἐπανόρθωσιν βίου· ὑπὲρ ἡμᾶς δὲ, τὰ φυσικά· ἀδύνατα γὰρ ἐγνῶσθαι, καὶ οὔτε παρέχειν χρείαν. Pæne præterii quod de Ariſtone refert idem Stobæus Serm. 11. Eos ſcilicet qui relictâ Philoſophiâ τοῖς ἐγκυκλίοις μαθήμασιν vacarent, ſimiles Procis Penelopes eſſe, qui cùm Dominâ potiri non poſſent, Ancillis miſcebantur: quod de Philoſophia morali accipiendum, vel de Ariſtone Peripatetico intelligendus Stobæus. Ceterùm & Socrates ante Ariſtonem, *Quæ ſupra nos nihil ad nos*, pronunciaverat, cùm de cœleſtibus rogaretur. Auctor Minucius Felix in Octavio.

μόνον δὲ τὸν ἠθικὸν εἶναι πρὸς ἡμᾶς] Cujus tamen & locos quoſdam circumſcripſit. Idem Sextus ibidem: ἀλλὰ καὶ τοῦ ἠθικοῦ τόπους τινὰς συμπεριέγραφε, καθάπερ τόν τε παραινετικὸν, καὶ τὸν ὑποθετικὸν τόπον· τούτους γὰρ εἰς τίτθας, καὶ παιδαγωγοὺς πίπτειν· ἀρκεῖσθαι δὲ πρὸς τὸ μακαρίως βιῶναι, τὸν οἰκειοῦντα μὲν πρὸς ἀρετὴν λόγον, ἀπαλλοτριοῦντα δὲ κακίας· κατατρέχοντα δὲ τὸν μεταξὺ τούτων, περὶ ἃ οἱ πολλοὶ πτοηθέντες κακοδαιμονοῦσιν. *Sed etiam ejus partis quæ verſatur in moribus, circumſcripſit quoſdam locos, nempe locum ſuaſorium & admonitorium: eos enim cadere in Nutrices & Pædagogos: ſatis autem eſſe ad benè beatéque vivendum orationem, quæ virtuti conjungit, redditque familiarem, alienat autem à vitio. In ea autem quæ ſunt intermedia, invehitur, quorum permulti admiratione perculſi vitam agunt infelicem.*

ἐοικέναι δὲ τοὺς διαλεκτικοὺς λόγους τοῖς ἀραχνίοις, ἃ καίτοι δοκοῦντα τεχνικόν τι ἐμφαίνειν, ἄχρηστά ἐστιν] Quod ipſum de Ariſtone teſtificatur Stobæus Serm. LXXX. Ἀρίστων τοὺς λόγους τῶν Διαλεκτικῶν τοῖς τῶν ἀραχνίων ὑφάσμασιν εἴκαζεν, οὐδὲν μὲν χρησίμους, λίαν δὲ τεχνικούς. Idem Stobæus ibidem: Ἀρίστων ἔλεγε ἐοικέναι τὴν Διαλεκτικὴν τῷ ἐν ταῖς ὁδοῖς πηλῷ· πρὸς οὐδὲν γὰρ οὐδ' ἐκεῖνον χρήσιμον ὄντα, καταβάλλειν τοὺς βαδίζοντας. *Ariſton Dialecticam aiebat luto viarum ſimilem eſſe: quod inutile cùm ſit, tranſeuntes tamen proſternit.* Sed ubi pro καταβάλλειν legendum videtur καταπάσσειν, id eſt, *ita ut qui prætereunt luto reſperſi abeant.*

ἀρετάς τε, οὔτε πολλὰς εἰσῆγεν, ὡς ὁ Ζήνων] Laërtius ſuprà in Zenone: ἀρετὴ δέ τοι, ἡ μὲν τις κοινῶς παντὶ τελείωσις, ὥσπερ ἀνδριάντος· καὶ ἡ ἀθεώρητος, ὥσπερ ὑγίεια· καὶ ἡ θεωρηματικὴ, ὡς φρόνησις, & quæ ſequuntur.

ὅτι μίαν πολλοῖς ὀνόμασι καλουμένην, ὡς οἱ Μεγαρικοὶ] Idem Laërtius in Euclide, Megaricorum parente: οὗτος ἓν τὸ ἀγαθὸν ἀπεφαίνετο πολλοῖς ὀνόμασι καλούμενον· ὁτὲ μὲν γὰρ φρόνησιν ὁτὲ δὲ θεὸν, καὶ ἄλλοτε νοῦν, καὶ τὰ λοιπά.

Pag. 185. οὕτως δὲ φιλοσοφῶν καὶ ἐν Κυνοσάργει διαλεγόμενος, ἴσχυσεν αἱρετιστὴς ἀκοῦσαι, &c.] Sed illius ſententiæ & placita brevi evanuerunt, ut ait Cicero lib. v. Tuſcul. Quæſt. qui & lib. 1. de legibus ejus ſectam difficilem atque arduam, ſed jam tamen fractam & convictam appellat. Etiam Ariſtonis nullam ſucceſſionem ſuis temporibus ſuperfuiſſe ſcribit Strabo lib. 1. Eratoſthenem & Apollophanem diſcipulos habuiſſe, a quibus ſcripti fuere Tractatus, quos de ipſius nomine inſcripſerunt, & in quibus voluptuarium eum fuiſſe tradebant, diſcimus ex Athenæo, cujus hæc ſunt verba VII. 6. Καὶ τῶν Στωϊκῶν δέ τινες συνεφήψαντο ταύτης τῆς ἡδονῆς· Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος, μαθητὴς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ Χίου, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι παρεμφαίνει τὸν διδάσκαλον, ὡς ὕστερον ὁρμήσαντα εἰς τρυφὴν, λέγων ὧδε· ἤδη δέ ποτε καὶ τοῦτον πεφώρακα τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μεσότοιχον διορύττοντα, καὶ ἀναφαινόμενον παρὰ τῇ ἡδονῇ. Καὶ Ἀπολλοφάνης δὲ, (ita legendum, non ut hodie legitur Ἀφάνης, ſupra obſervavimus) γνώριμος δὲ ἦν καὶ οὗτος τοῦ Ἀρίστωνος, ἐν τῷ Ἀρίστωνι, (καὶ αὐτὸς οὕτως ἐπιγράψας τὸ σύγγραμμα) ἐμφανίζει τὴν τοῦ διδασκάλου φιληδονίαν. *Ex Stoicis quidam etiam voluptatis blanditiis ducebantur. Eratoſthenes Cyrenæus, diſcipulus Ariſtonis Chii, è Stoicis unus, in Opere quod* Ariſtonem *inſcripſit, Magiſtrum ſuum, jam ſeneſcentem ad voluptatem animum applicuiſſe, his verbis tradit:* Jam & eum deprehendi nonnumquam ſuffoſſo Virtuti ac Voluptati intergerino & interjecto pariete apud voluptatem viſum fuiſſe. *Apollophanes quoque, Ariſtonis etiam familiaris, in libro cui* Ariſtonis *titulum ſimiliter præfixit, voluptuarium fuiſſe doctorem ſuum oſtendit.* Ne autem, ut hoc obiter dicam, mirum videatur Lectori, quod dicto loco ait Athenæus, Ariſtonem Stoicum, ejuſque Sectatores Voluptatem ſectatos fuiſſe, (erant enim Stoici hoſtes Voluptatis) obſervo Auguſtinum lib XIX. de Civitate Dei ſcribere, Cynicorum quoddam genus extitiſſe, qui cum Epicureis ſummum bonum in voluptate collocarent: erant verò Cynici Voluptatis longè adhuc quàm Stoici acerbiores inimici. De illis Cynicis qui plura ſcire deſiderat, conſulat, Virum numquam ſine laude nominandum, Jacobum Sirmondum ad Apollinaris Sidonii Panegyricum Anthemio dicatum.

ὄχλῳ πεποιημένος] Id eſt, *auribus vulgi accommodatus.* Gallicè itidem diceremus *fait pour le peuple.*

μάλιστα δὲ προσεῖχε Στωϊκῷ δόγματι, τῷ, τὸν σοφὸν ἀδόξαστον εἶναι] Optimè; & ita Scaliger ad oram libri. Perperam ceteræ Editiones δοξαστόν.

πρὸς ὁ Περσαῖος] Cujus fuit adulator. Athenæus lib. VI. Τίμων ὁ Φλιάσιος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Σίλλων, Ἀρίστωνά φησι τὸν Χῖον, Ζήνωνος δὲ τοῦ Κιτιέως γνώριμον, κόλακα γενέσθαι Περσαίου φιλοσόφου, ὅτι ἦν ἑταῖρος Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως.

διδύμων ἀδελφῶν] Sunt enim, ut plurimùm, gemelli fratres facie indiſcretâ. Temperare mihi non poſſum quin hoc loco referam, quod ait Galenus lib. XI. de Medicament. compoſit. per genera: Eos ſcilicet, qui herbas & plantas noſſe volunt, frequenter eas inſpicere debere, nec non diverſis temporibus; ſcilicet dum è terra exeunt, dum augeſcunt, dum vigent, dum deficiunt: quoniam ſenſibilium rerum cognitio ſedulâ inſpectione perficitur: & hujus rei evidentiſſimum indicium eſſe, quòd Gemini per omnia ſimiles videantur, quando rarò illos inſpicimus; diſſimiles, cùm frequenter. Nec tacendum, quod ait Hierocles in Facetiis: Cùm gemellorum fratrum unus diem obiiſſet, Scholaſticum obviam factum ſuperſtiti, illum interrogaſſe, ipſene mortuus eſſet, an frater ejus.

ἐπετείνετο δὲ πρὸς Ἀρκεσίλαον] Laërtius ipſe ſuprà in Arceſilao: φιλομειράκιός τε ἦν καὶ καταφερής· ὅθεν οἱ περὶ Ἀρίστωνα τὸν Χῖον ἐπεκάλουν αὐτῷ, φθορέα τῶν νέων, καὶ κιναιδολόγον, καὶ θρασὺν ἀποκαλοῦντες.

θεασάμενος ταῦρον τερατώδη μήτραν ἔχοντα] Conjungendum ταῦρον cum τερατώδη, quod fecit uterque Interpres. Ex eo autem quòd taurus ille monſtroſus matricem haberet, quæ vaccarum propria cenſetur, poterat Arceſilaus argumentum ſumere contra ſexuum evidentiam. Is in utramque partem primus diſſeruit, teſte Laërtio in ejus Vita.

Τίς σε ἐτύφλωσεν (ἔφη) τίς ἀφείλετο λαμπάδος αὐγάς] Cujus Poëtæ ſit hic verſus, nec dum mihi compertum eſt. Dictus videtur ad Polyphemum à quodam è Cyclopibus.

Ἐρωτικαὶ Διατριβαί] Citatur aliquoties apud Athenæum Ariſto Ceus Peripateticus ἐν τῷ Περὶ ἐρωτικῶν ὁμοίων, ut infrà oſtendemus: unde ſuſpicari licet, has Ἐρωτικὰς Διατριβὰς Ariſtonis illius Peripatetici eſſe, non vero hujus noſtri Stoici: præcipuè cùm mox idem Laërtius ſcribat, Panætium & Soſicratem, ſolas Epiſtolas eſſe Ariſtonis Stoici, ſcriptum reliquiſſe, reliqua omnia quæ ſub ejus nomine circumferebantur, eſſe Ariſtonis Peripatetici. Tamen Cicero Scripta Ariſtonis Chii ſanè multa eſſe dicit. Ciceronis locum ſtatim afferemus.

Πρὸς τοὺς Ῥήτορας) Inde eſſe putat Jonſius quod de Demoſthene judicium Theophraſti profert ex Ariſtone Chio Plutarchus in Parall. Demoſth. & quæ ibidem de morte Demoſthenis adfert ex eodem Ariſtone idem Plutarchus. Citatur Ariſto ἐν τῷ Περὶ Ἡρακλείτου à Diogene noſtro in Vita Heracliti: quod de Ariſtone Chio ſuprà memoratus Jonſius accipit, quia Ariſtonis Chii diſcipulus Cleanthes ſimiliter δύο τῶν Ἡρακλείτου ἐξηγήσεις ſcripſerat, teſte eodem Diogene in Cleanthe. Etiam Ariſtonis Chii Θέσεις citat Scholiaſtes Ariſtophanis ad Nubes, nec non Scholiaſtes Apollonii. Quod enim apud Scholiaſten Ariſtophanis Ἀριστίας ὁ Χῖος ſcriptum eſt, ὑπογραφικὸν fuit ἁμάρτημα. Apud utrumque autem ἐν ταῖς Θέσεσι vitiosè legitur, pro ἐν ταῖς Κτίσεσι: quod rectè jampridem monuit Janus Rutgerſius Var. Lect. IV. 18. Erat autem hic liber, quo κτίσεις ἐθνῶν καὶ πόλεων, proſecutus fuerat. Citatur & ab Ammonio, in libello de ſimilibus & differentibus Vocabulis in Voce γέρων, Ariſto ἐν τῷ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, καὶ αὐξήσεως ἄχρι γήρως. Quod de Ariſtone Chio accipiendum videtur. Certè Ariſtonem Chium de ſenectute ſcripſiſſe conſtat ex Tullio in Dialogo de ſenectute. *Omnem autem ſermonem*, inquit, *tribuimus non Tithono, ut Ariſto Chius, ne parum eſſet auctoritatis in fabula: ſed M. Catoni ſeni, quò majorem auctoritatem haberet oratio.* De ſcriptis autem Ariſtonis Chii ita idem Tullius lib. V. de Finibus: *Concinnus deinde & elegans Ariſto: ſed ea, quæ deſideratur à magno Philoſopho, gravitas in eo non fuit. Scripta ſanè multa & polita: ſed neſcio quo pacto auctoritatem oratio non habet.* Quare Ariſtonis Chii eſſe exiſtimarim librum illum Ariſtonis, Λύκων inſcriptum, cujus ut fabuloſi meminit Plutarchus in libro πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν, ſtatim initio.

τῷδε τῷ τρόπῳ] τόνδε τὸν τρόπον ceteræ Editiones & MS. Regius: quod eſt ἑλληνικώτερον.

ἰάμβῳ τῷ χωλῷ] Hoc eſt, Sazonte,

Qui claudicante fortiùs currit pede,

ut hunc Julii Cæſaris Scaligeri de Scazonte Iambum elegantiſſimum uſurpem.

γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ἀρίστων Ἰουλιήτης, Περιπατητικός] Malè Ἰλιήτης aliæ Editiones. Ἰουλιήτης, id eſt, ex Julide, Cei oppido. Stephanus apud Hermolaum in Ἰουλίς· Ἰουλίς· πόλις ἐν Κέῳ τῇ νήσῳ, ἀπὸ Ἰουλίδος κρήνης· ἀφ' ἧς Σιμωνίδης ἐστὶν ὁ μελοποιὸς, καὶ Βακχυλίδης, ὁ ἀδελφιδοῦς ἐκείνου, καὶ Ἐρασίστρατος ἰατρός. μετ' αὐτὸν, καὶ Ἀρίστων ὁ Περιπατητικός, οὗτοι Ἰουλιῆται. Idem Ariſto ἐν Κέῳ dicitur Plutarcho in libro de Exſilio: quod malè Interpres *Chium* reddidit. Præfuit Scholæ Peripateticæ Olympiade circiter cxl. Legendus Plutarchus in Tractatu de Exſilio, & Cicero in lib. v. de Finibus bonorum & malorum. Illum eſſe puto, qui Critolai Peripatetici diſcipulus dicitur Quintiliano lib. 11. cap. 15. Porro hujus Ariſtonis Peripatetici meminit & Sotion in Collectione Miraculorum, quæ ſparſim de Fluminibus & Lacubus narrantur, quam Græcè edidit H. Stephanus, quamque Latinam fecit Dionyſius Salvagnius Boëſſius, Vir natalium ſplendore nobiliſſimus, & in ſuprema Rationum Fiſci apud Delphinates Curia Præſes primarius; ſed in quo natales & dignitas minimum conferunt, tantò plus in ipſo eſt. Verba Sotionis operæ præcium eſt hîc adponere: Ἀρίστων δὲ ὁ Περιπατητικὸς φιλόσοφος, ἐν τῇ Χίῳ (an legendum Κέῳ?) πηγήν φησιν ὕδατος εἶναι, ἀφ' ἧς τοὺς πίνοντας ἀναισθήτους γίνεσθαι ταῖς ψυχαῖς· εἶναι δὲ καὶ ἐπὶ ταύτης Ἐπίγραμμα τοιόνδε.

Ἡδεῖα ψυχροῖο ποτοῦ λιβὰς, ἣν ἀναβάλλει
Πηγὴ, ἀλλὰ νόῳ πέτρος ὁ τῆσδε πιών.

Id eſt, interprete Salvagnio: *Ariſto autem Philoſophus Peripateticus in Chio fontem eſſe dicit, ex quo qui biberint, eos hebetes atque inſipientes fieri, atque ibi Epigramma inſcriptum eſſe tale:*

Jucundum gelidæ laticem Fons projicit undæ:
Aſt animus ſaxi, ſi bibis, inſtar habet.

Meminit Ariſtonis Peripatetici & Themiſtius Orat. 1. Sed an hujus, an Alexandrini, qui ſextus à Laërtio memoratur, (nam uterque Peripateticus fuit) dixerit alius, non ego. Ariſtonem inter antiquos Categoriarum Interpretes nominat Simplicius in Categ. qui & ibidem contra Ariſtotelis Categoriarum librum Dubia propoſuiſſe ait. An de Ariſtone Alexandrino Peripatetico intelligendus Simplicius? ita ſanè mihi videtur. Hujus meminit Apuleius lib. 111. de Doctrina Platonis extremo: *Ariſto autem Alexandrinus, & nonnulli peripatetici juniores, quinque alios modos præterea ſuggerunt; univerſales Illationes,* & quæ ſequuntur. Citatur Ariſto Ceus Peripateticus ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ τῶν ἐρωτικῶν ὁμοίων Athenæo lib. xii. 2. & lib. xv. 4. & lib. x. 4. Præter Ariſtones Laërtio memoratos, fuit & Ariſto Citharœdus, de quo lepidam hiſtoriam narrat Antigonus Mirabil. cap. 1. Et Ariſto Oeteus, Dux militum, de quo Plutarchus in libro de ſera Numinis vindicta. Idem in libro de Iſide & Oſiride Ariſtonem quemdam memorat, qui Coloniam Athenienſium ſcripſit. Fuit & Ariſto, Platonis pater: & Ariſto Theſſalus, Vates, de quo Clemens Alexand. στρωματ. 1. ut meritò Lucianus in Lexiphane multos Ariſtones fuiſſe ſcripſerit.

HERILLUS.

ΤΕΛΟΣ εἶπε τὴν ἐπιστήμην] Clemens στρωματέων 11. τὸ κατ' ἐπιστήμην ζῆν, τέλος εἶναι τίθησιν Ἥριλλος. Locum Laërtii reſpexit Suidas in τέλος: οἱ δὲ, εἶπον τέλος εἶναι τὴν ἐπιστήμην, τὸ μετ' ἐπιστήμης ζῆν, καὶ μὴ τῇ ἀγνοίᾳ διαβεβλημένον. Hujus Herilli ſententiæ meminit Cicero lib. 11. de Finibus bonorum & malorum: *Herillus autem ad Scientiam omnia revocans, unum quoddam bonum vidit, ſed nec optimum, nec quo vita gubernari poſſit: itaque hic ipſe jampridem eſt rejectus.* Et lib. iv. Acad. Quæſt. *Omitto & illa quæ relicta jam videntur: & Herillum, qui in Cognitione & Scientia ſummum bonum ponit: qui cùm Zenonis auditor eſſet, vides quantum ab eo diſſenſerit,* &c. Et lib. v. *Et Herillus, ſi ita ſenſit, nihil eſſe bonum præter Scientiam, omnem conſilii capiendi cauſam, inventionemque officii ſuſtulit.*

διαφέρειν δὲ, τέλος καὶ ὑποτελίδα] Et hæc Laërtii exſcripſit idem Suidas dicto loco: διαφέρει δὲ τέλος, καὶ ὑποτελίς. τῆς μὲν γὰρ καὶ τοὺς μὴ Σοφοὺς στοχάζεσθαι· τοῦ δὲ, μόνον τὸν Σοφόν· τὰ δὲ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας ἀδιάφορα εἶναι. Quæ verba Portus, Suidæ Interpres, malè ad Ariſtonem Chium retulit, de quo in præcedentibus Suidæ verbis mentio facta fuerat.

Pag. 204. ὀλιγόστιχα μὲν, δυνάμεως δὲ μεστά.] παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως.

ὃς ἀποβρέψαι βουλόμενος ὁ Ζήνων ἠνάγκασε ξυρᾶσθαι] Sunt enim capilli non minimum formæ decus. Noti ſunt in hanc rem verſus Ovidiani & Petroniani. Similiter, ſed aliam ob cauſam, ob zelotypiam videlicet, Polycrates Sami Tyrannus, Smerdiam, ſeu Smerdin, quem amabat, raſit, cùm Anacreontem, qui Puerum verſibus celebrarat ab eo amari crederet.

Μαιδήλιος] Ita Telephus quidam, Pergamenus Grammaticus, & quo uſus eſt Verus in Græcis literis, teſte Capitolino, librum Ὠκυτόκιον inſcripſerat. Suidas in ὠκυτόκιον Τηλέφου: Ὠκυτόκιον Τηλέφου. τοῦτο δέ ἐστι βιβλίον ἄξιον κτήσεως, πρὸς εὐπορίαν φράσεως, καὶ ἐράσμιον. Meminit & in Τήλεφος inter Telephi libros: Ὠκυτόκιον. ἔστι δὲ συναγωγὴ ἐπιθέτων εἰς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἁρμοζόντων πρὸς ἕτοιμον εὐπορίαν φράσεως· βιβλία δέκα. ὠκυτόκια ſunt remedia partum accelerantia: parere autem dicuntur Scriptores cum quid componunt. *Parturienti animo obſtetricari* dixit alicubi Quintilianus: qua de re diximus ſuprà ad Platonem.

DIONYSIUS HERACLEOTES.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ δὲ ὁ Μεταθέμενος τέλος εἶπε τὴν ἡδονήν] Legendus Lucianus in Bis Accuſato, ubi Stoa Voluptati litem intentat ob dimotum à ſe Dionyſium Heracleoten. Etiam Honeſti inane nomen eſſe, Voluptatem eſſem ſummum bonum, poſtquam à Zenone Magiſtro defecit, exiſtimaſſe Dionyſium noſtrum ſcribit Cicero Acad. Quæſt. lib. iv. Sed & Μεταθέμενον, hoc eſt, *Transfugam*, cognominatum ſcribit quoque Athenæus loco qui mox à nobis adducetur.

διὰ περίστασιν ὀφθαλμίας] Quod ipſum teſtificatur Cicero lib. v. de finibus bonorum & malorum extremo: *Nobis Heracleotes ille Dionyſius flagitiosè deſciviſſe videtur à Stoicis propter oculorum dolorem. Quaſi verò hoc didiciſſet à Zenone, non dolere, cùm doleret. Illud audierat, nec tamen didicerat malum illud non eſſe, quia turpe non eſſet, & eſſet ferendum viro. Hic ſi Peripateticus fuiſſet, permanſiſſet, credo, in ſententia; quoniam dolorem dicunt malum eſſe: de aſperitate autem ejus fortiter ferenda eadem præcipiunt quæ Stoici.* At verò non oculorum dolorem, ſed renum, in cauſſa fuiſſe cur a Stoicis deſciverit, ſcribit idem Cicero lib. 111. Tuſcul. Quæſt. his verbis: *Homo ſanè levis Heracleotes Dionyſius, cùm à Zenone fortis eſſe didiciſſet, à dolore devictus eſt. Nam cùm ex renibus laboraret, ipſo in ejulatu clamitabat, falſa eſſe illa, quæ antea de dolore ipſe ſenſiſſet. Quem cùm Cleanthes condiſcipulus rogaret, Quænam ratio eum de ſententia deduxiſſet, reſpondit, Quia, cùm tantum operæ Philoſophiæ dediſſem, dolorem tamen ferre non poſſem; ſatis eſſe argumenti; malum eſſe dolorem: plurimos autem annos in Philoſophia conſumpſi, nec ferre poſſum. Malum eſt igitur dolor. Tum Cleanthem, cùm pede terram percuſſiſſet, verſum ex Epigonis ferunt dixiſſe,*

Audiſne hæc Amphiarae ſub terram abdite?

Zenonem ſignificabat, à quo illum degenerare dolebat. Lucianus genus morbi non nominat.

ἤκουσε δὲ &c. πρῶτον μὲν Ἡρακλείδου τοῦ πολίτου] Heraclidem Ponticum intelligit, qui fuit Ἡρακλεώτης, ἐκ Πόντου. Vide ſuprà in ejus Vita.

καὶ Μενεδήμου.] Quod de Menedemo Socratico, non de Cynico accipiendum.

ἀποστὰς δὲ τοῦ Ζήνωνος, πρὸς τοὺς Κυρηναϊκοὺς ἀπετράπη] Immo ad Epicureos, ſi Luciano credimus, apud quem Epicurus Dionyſii cauſam pro Voluptate agit. Sed parum intereſt; nam tam Cyrenaici, quàm Epicurei ſummum bonum in voluptate collocabant.

παντοδαποῖς ἐπεχείρει ποιήμασιν] Παρθενοπαῖον ſcripſit, quem cùm Sophocli affinxiſſet, ejus teſtimonio poſtea tamquam Sophoclei Poëmatis uſus eſt Heraclides Ponticus. Vide ſuprà in Heraclide Pontico.

καὶ εἴς τε τὰ χαμαιτυπεῖα εἰσῄει, καὶ τἆλλα ἀπαρακαλύπτως ἡδυπάθει] Inſignis in hanc rem eſt locus Athenæi x. 10. Ἀντίγονος δὲ ὁ Καρύστιος ἐν τῷ Περὶ τοῦ

Διο-

Διονυσίου βίου τοῦ Ἡρακλεώτου τοῦ ἐπικληθέντος Μεταθεμένου, φησὶ, τὸν Διονύσιον τοῖς οἰκέταις συνεορτάζοντα, ἐν τῇ τῶν Χόων ἑορτῇ, ϗ μὴ δυνάμενον διὰ γῆρας χρῆσθαι ἣ παρειλήφεσαν ἑταίρᾳ, ὑποστρέψαντα εἰπεῖν πρὸς τοὺς συνδειπνοῦντας, Οὐ δύναμαι τανύσαι, λαβέτω δὲ ϗ ἄλλος. ἦν δὲ ὁ Διονύσιος ἔτι ἐκ νέου, ὥς φησι Νικίας ὁ Νικαεὺς ἐν ταῖς Διαδοχαῖς, πρὸς τὰ ἀφροδίσια ἐκμανὴς, ϗ πρὸς τὰς δημοσίας εἰσῄει παιδίσκας ἀδιαφόρως. καί ποτε πορευόμενος μετὰ τινῶν γνωρίμων, ὡς ἐγένετο κατὰ τὸ παιδισκεῖον, εἰς ὃ τῇ προτεραίᾳ παρεληλυθὼς ὤφειλε χαλκοῦς, ἔχων τότε κατὰ τύχην, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, πάντων ὁρώντων ἀπεδίδου. *Antigonus Caryſtius in Vita Heracleotis Dionyſii, quem* Transfugam *cognominabant, tradit, Dionyſium cum Domeſticis, diebus feſtis congiorum, ferias illas agentem, cùm ob ſenectutem meretrice, quam adduxerant, uti non poſſet, ad Convivas reſpiciendo, dixiſſe,* Arrigere nequeo, ſumat alius. *Fuit autem Dionyſius ille, ut ait Nicias Nicæenſis libro de Succeſſionibus, jam ab adoleſcentia tam immani furioſáque libidine percitus, ut ſine diſcrimine cum publicis ſcortis coiret. Quin & cum Diſcipulis aliquando inambulans, ubi ad Meretricum ædes venit quas pridie adierat, aliquot obolos quos uni ex illis debebat, caſu tum forte in loculis habens, diſtentâ manu coram omnibus numeravit.* Ad ſonos tibiarum in nuptiis Alexandri Dionyſium ceniniſſe ſcribit idem Athenæus XII. 9. Quod autem ſuperiùs ex Nicia retulit, eum jam ab adoleſcentia πρὸς τὰ ἀφροδίσια ἐκμανῆ fuiſſe, minùs convenit cum eo quod Stoa apud Lucianum ait, σώφρονα primum fuiſſe.

CLEANTHES.

KΛΕΑ'ΝΘΗΣ Φανίου, Ἄσσιος] Strabo lib. XIII. ἔστι δὲ ἡ Ἄσσος ἐρυμνὴ, ϗ εὐτειχὴς, ἀπὸ θαλάσσης ϗ τοῦ λιμένος ὀρθίαν ϗ μακρὰν ἀνάβασιν ἔχουσα· ὥστ᾽ ἐπ᾽ αὐτῆς οἰκείως εἰρῆσθαι δοκεῖ τὸ τοῦ Στρατονίκου τοῦ κιθαριστοῦ,

Ἄσσον ἴθ᾽, ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ᾽ ἵκηαι.

ὁ δὲ λιμὴν χώματι κατεσκεύασται μεγάλῳ. Ἐντεῦθεν ἦν Κλεάνθης ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος, ὁ διαδεξάμενος τὴν Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως σχολὴν, καταλιπὼν δὲ Χρυσίππῳ. Stephanus de Urbibus: Ἄσσος πόλις Λυκίας, πλησίον Ἀτάρνης, ἐφ᾽ ὑψηλοῦ ϗ ὀξέος ϗ δυσανόδου τόπου· πρὸς ὃν Νικόστρατος κιθαρῳδὸς ἔλεγε παίζων,

Ἄσσον ἴθ᾽, ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ᾽ ἵκηαι.

&c. ἐκ δὲ τῆς Ἄσσου Κλεάνθης ἦν ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος διάδοχος τῆς σχολῆς Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως, ἣν καταλέλοιπε Χρυσίππῳ. Meminerint autem Legentes, Stephano Nicoſtratum dici, qui Straboni eſt Stratonicus. Stratonici Citharistæ, ut hominis faceti, meminit Athenæus, qui etiam plurima ejus dicta refert: quare lectio Strabonis meritò Caſaubono potior videbatur. Simplicius cap. ult. in Epictetum ſtatuam Cleanthis admirabilem vidiſſe ſe teſtatur in ipſa Aſſo, Senatus Romani decreto ejus honori dedicatam. Verba ejus, quia emendatione noſtra egent, afferemus: ἀνδριάντα θαυμαστὸν ἐν αὐτῇ Ἄσσῳ ἐθεασάμην, δόγματι τῆς Ῥωμαίων συγκλήτου, πρὸς τιμὴν τοῦ ἀνδρὸς ἀνατεθέντα. Sic legendum, non ut editum eſt, δεῖγμα τῆς Ῥωμαίων. ὁ Πισαδεὺς dicitur Cleanthes Clementi Alexandrino in Admonitione ad Gentes; quod quid ſit neſcio Verba Clementis corrupta eſſe nulla dubitatio eſt. Lege ὁ Ἀσσεύς. Vitioſe quoque apud Suidam legitur Κλεάνθης ὁ Κάσσιος, χρηματίσας Φανίου Ἄσσιος. Legendum Κλεάνθης, χρηματίσας Φανίου, ὁ Ἄσσιος.

οὗτος πρῶτον ἦν πύκτης] Similia habet Suidas.

ϗ νύκτωρ μὲν ἐν τοῖς κήποις ἤντλει, &c. ὅθεν ϗ Φρεάντλης ἐκλήθη.] Suidas in Φρεάντλης: οὕτως ἐκαλεῖτο Κλεάνθης ὁ φιλόσοφος· μὴ ἔχων γὰρ ὅθεν τραφείη, τὰς μὲν νύκτας ἤντλει ὕδωρ· μεθημέραν δὲ τοῖς βιβλίοις ἐσχόλαζε. Eadem habet in Κλεάνθης. Valerius Maximus VIII. 7. *Te quoque, Cleanthe, tam laborioſè haurientem, & tam pertinaciter tradentem ſapientiam, numen ipſius Induſtriæ ſuſpexit: cùm adoleſcentem quæſtu extrahendæ aquæ nocturno tempore inopiam tuam ſuſtentantem, diurno Chryſippi præceptis percipiendis vacantem, eumdemque ad undecenteſimum annum attentâ curâ erudientem Auditores tuos videret,* &c. Seneca Ep. 44. *Cleanthes aquam traxit, & rigando hortulo locavit manus.* Nonnus ad hæc verba Gregorii Nazianzeni lib. I. contra

A Julianum, ΚΑΙ᾽ ΤΟ᾽ ΚΛΕΑ'ΝΘΟΥΣ ΦΡΕ'ΑΡ: Κλεάνθης εἷς ἦν ϗ αὐτὸς τῶν Κυνικῶν φιλοσόφων: (Στωϊκῶν voluit dicere) οὗτος ἔν τινι φρέατι ἑαυτὸν στήσας, ἠρύετο ὕδωρ τοῖς παριοῦσι, ϗ διδοὺς πιεῖν, ἐλάμβανε παρ᾽ αὐτῶν ἄρτον, ϗ ἤσθιε· θαυμάζεται δὲ παρὰ τῶν φιλοσόφων ἐν τούτῳ ϗ οὗτος ὡς καρτερικός. Unde Henricus Valeſius legebat apud Juvenalem Sat. II.

Et jubet archetypos puteum ſervare Cleanthas,

pro eo quod vulgò legitur *pluteum.* Ingenioſè, ſi non verè.

ϗ εἰς δικαστήριον ἀχθῆναι] ἀργίας δίκη.

ϗ τὴν ἀλφιτόπωλιν, παρ᾽ ἣ τὰ ἄλφιτα ἔπεττεν] Molam verſaſſe ſcribit quoque Plutarchus loco quem infrà
B adducemus.

Pag. 205. ἐφ᾽ ᾧ κρότῳ τιμηθῆναι] Codex Flor. χρώτῳ. Palat. κροτῷ. Editio Stephanica: ἐφ᾽ ᾧ κεκροτῆσθαι τιμηθῆναι. Vertit Aldobrandinus *plauſu honeſtatum eſſe*: Ambroſius *plauſu exceptum.* Favet receptæ lectioni quod ſequitur, ἔμεινεν ἐπὶ ταυτοῦ σχήματος· ἐφ᾽ ᾧ ἀγασθέντες οἱ ἀκροαταὶ, τὸν μὲν ἐκρότησαν, τὸν δὲ Σωσίθεον ἐξέβαλον. Solebat Populus plauſu excipere, quibus favebat. Ita de Alcibiade narrat Plutarchus, Populum ei plauſiſſe, cùm donativum dediſſet. Idem de Ariſtophane, cùm Νεφέλας docuiſſet, narrat Ælianus Var. Hiſt. II. 13.

ἄτοπον εἶναι τὸν μὲν Διόνυσον ϗ τὸν Ἡρακλέα φλυαρουμένους ὑπὸ τῶν Ποιητῶν μὴ ὀργίζεσθαι] Ariſtophanis
C Ranas videtur innuere, in quibus & Bacchus & Hercules traducuntur: quamquam & ad alios quoque Comicos pertinere poteſt, cùm ex Ariſtophane ipſo conſtet, ab iis ſæpius traductos fuiſſe Bacchum & Herculem.

φασὶ δὲ ϗ Ἀντίγονον αὐτοῦ πυθέσθαι ὄντα ἀκροατὴν, διὰ τί ἀντλεῖ· τὸν δ᾽ εἰπεῖν, Ἀντλῶ γὰρ μόνον; τί δ᾽ οὐχὶ σκάπτω; τί δ᾽ οὐκ ἄρδω, ϗ πάντα ποιῶ φιλοσοφίας ἕνεκα;] Refert aliter Plutarchus in Tractatu de vitando ære alieno: Κλεάνθην δὲ βασιλεὺς Ἀντίγονος ἠρώτα, διὰ χρόνου θεασάμενος ἐν ταῖς Ἀθήναις, Ἀλεῖς ἔτι Κλεάνθες; Ἀλῶ, φησὶν, ὦ βασιλεῦ· ὃ ποιῶ ἕνεκα τοῦ ζῆν· μόνος δὲ ἀποστῆναι μηδὲ φιλοσοφίας· ὅσον τὸ φρόνημα τοῦ ἀνδρὸς, ἀπὸ τοῦ μύλου ϗ τῆς μάκτρας πε-
D πέσση χειρὶ ϗ ἀλέσῃ γράφειν περὶ θεῶν, ϗ σελήνης, ϗ ἄστρων, ϗ ἡλίου. *Cleanthem Antigonus Rex cum longo interpoſito tempore vidiſſet Athenis, interrogavit, Etiamnumne molis, Cleanthe? Ego verò, reſpondit ille, ô Rex; idque vitæ tolerandæ gratiâ facio, facturus quidvis aliud dum ne avellar à Philoſophia. En tibi ingentem viri animum, qui à piſtrino & mactra digreſſus, eâ ipſâ manu, quâ molam verſaverat, & farinam coquendo pani ſubegerat, de Diis, Luna, Sole, ſideribus ſcriberet!* Sed ubi legendum malim, μᾶλλον δὲ, ἐπὶ τῷ μὴ ἀποστῆναι τῆς φιλοσοφίας.

ὅθεν δὴ ϗ δεύτερος Ἡρακλῆς Κλεάνθης ἐκαλεῖτο] Suidas: ἐλθὼν δὲ εἰς Ἀθήνας, ἠράσθη φιλοσοφίας, ϗ τοσοῦτον γέγονε φιλόπονος, ὥστε δεύτερος Ἡρακλῆς κληθῆναι.

E ἀφυσικὸς δὲ] Id eſt, *minimè ingenioſus.* φύσις pro *ingenio* uſurpatur priſcis Scriptoribus. Ita apud Thucydidem, teſte H. Stephano, φύσεως ἰσχὺς, *vis ingenii.* Ita Plato in Phædro: δοκεῖ μοι ἀμείνων ἢ κατὰ τοὺς περὶ Λυσίαν εἶναι λόγους τὰ τῆς φύσεως. Id eſt, Cicerone Interprete: *Majore mihi ingenio videtur eſſe quàm ut cum Orationibus Lyſiæ comparetur.* Sed ἀφυσικὸς novè dictum hoc ſenſu: & Scriptorum ſolus Lucianus, quantum ego quidem ſciam, eâ voce uſus eſt. Sic vernaculè dicimus, *Il n'a point de naturel*: & econtrà, *Il a un beau naturel.*

Τίς δὲ οὗτος κτίλος ὡς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν, &c.] Parodia ad verſum Homeri 196. Iliad. γ. de Ulyſſe:

Αὐτὸς δὲ κτίλος ὡς, ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν.

F ὀνειδιζόμενος ὡς δειλὸς, Διὰ τοῦτο εἶπεν ὀλίγα ἁμαρτάνω] Notum illud Thucydidis, quod retulit Lucianus in Epiſtola ad Nigrinum: ἡ ἀμαθία μὲν, θρασεῖς· ὀκνηροὺς δὲ, τὸ λελογισμένον ἀπεργάζεται. *Imperitia audaces, res autem conſiderata timidos efficit.*

τὸν ἑαυτοῦ βίον τοῦ τῶν πλουσίων] πλησίον ceteræ Editiones. Sed πλουσίων quoque Membranæ Regiæ; & ita omnino legendum.

εἰ γὰρ ϗ λόγῳ τὸ καθῆκον ἀναιρεῖ τοῖς γοῦν ἔργοις αὐτὸ τιθεῖ.] Huc ſpectat quod ait Stobæus Serm. lxxx. Κλεάνθης ἐρωτώμενος διὰ τί παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὐ πολλῶν φιλοσοφησάντων, ὅμως πλείους διέλαμψαν ἢ νῦν· ὅτι, εἶπε, τότε μὲν ἔργον ἠσκεῖτο, νῦν δὲ λόγος. *Cleanthes interrogatus*

rogatus, cur inter Veteres cùm non multi philoſophati eſſent, plures tamen quàm nunc clari evaſiſſent: Quoniam, reſpondit, tunc quidem res ipſa exercebatur, nunc autem verba ſolùm.

τὸ ἐκ τῆς Ηλέκτρας.] Verſus eſt ex Oreſte Euripidis, ſed ubi Electra loquitur: quare legendum indubitanter τὸ τῆς Ηλέκτρας. Etiam Vetus Interpres: *Illud ait Electræ.*

Αἵματος εἷς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος] Verſus Homeri 611. Odyſſ. δ. εἷς, id eſt, *es.* Perperam Aldobrandinus: *Sanguine unus homo, care Nate:* quaſi legeretur εἷς.

Εἰ ὁ εἰς τὴν γαστέρα τύπτων γαστρίζει, &c.] Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos cap. x. εἴπερ γὰρ τοῦ ὁμοίου θεωρητικοὶ καθεστήκασιν, ἐπεὶ τὸ, εἰς ἀντικνήμιον τύπτεσθαι, ἀνάλογόν ἐστι τὸ, εἰς τὴν ῥῖνα τύπτεσθαι, καὶ τὸ, εἰς τὴν γαστέρα· λέγεται δὲ τὸ πρῶτον, ἀντικνημιάζειν, ἀναλόγως καὶ τὸ γαστρίζειν, ἢ μυκτηρίζειν. Suidas: γαστρίζομαι, τύπτομαι εἰς τὴν γαστέρα. Ἀριστοφάνης· Ω πόλις ὑφ' οἵων θηρίων γαστρίζομαι; Locus Ariſtophanis eſt in Equitibus Act. 1. Sc. 3.

Ω πόλις καὶ δῆμ' ὑφ' οἵων θηρίων γαστρίζομαι;

Ad quem locum Enarrator: γαστρίζομαι δὲ εἶπεν, ὡς πληγεὶς τῷ σκέλει εἰς τὴν γαστέρα τύπτομαι. Uſurpavit & hanc vocem eadem notione idem Comicus & alibi, videlicet in Veſpis:

Στρόβει· παράβαινε κύκλῳ, καὶ γάστριζον σεαυτόν.

Heſychius: γαστρίσαι. εἰς τὰ στέρνα πλῆξαι. Aliàs γαστρίσαι eſt χορτάσαι, λαβρότερον τρέφεσθαι.

τοὺς διαμηρισμοὺς] Quæ vox de crurum diductionibus ἐν τῇ συνουσίᾳ uſurpatur. Heſychius: διαμηρίσαι. τοῦτο καὶ ἐπὶ παίδων ἀῤῥένων καὶ θηλειῶν ἔλεγον. Plutarchus III. Simpoſ. quæſt. 6. ὡς ἔγωγε, νὴ τὸν κύνα, καὶ τοῦ Ζήνωνος ἂν ἐβουλόμην, ἔφη, διαμηρισμοὺς ἐν συμποσίῳ τινὶ καὶ παιδιᾷ μᾶλλον ἢ σπουδῆς τοσαύτης ἐχομένῳ συγγράμματι τῇ πολιτείᾳ κατατετάχθαι. Hinc διαμηρίζεσθαι apud Ariſtophanem in Avibus, pro συνουσιάζειν.

Εγὼ διαμηρίζοιμ' ἂν αὐτὴν ἡδέως.

Ad quem verſum Scholiaſtes: διαμηρίζοιμ' ἄν· συνουσιάσαιμι. Inde Merioni Cretenſi nomen. Sextus Empir. Pyrrh. Hypotyp. III. 24. λέγεται καὶ παρὰ Θηβαίοις τὸ παλαιὸν οὐκ αἰσχρὸν τοῦτο εἶναι δόξαι. (Loquitur de maſcula Venere) καὶ τὸν Μηριόνην τὸν Κρῆτα οὕτω κεκλῆσθαί φασι, δι' ἔμφασιν τοῦ Κρητῶν ἔθους.

Σωσιθέου τοῦ ποιητοῦ] Soſitheus, Poëta fuit Tragicus, unus è ſeptem illis egregiis, qui πλειὰς dicebantur: de quo videndus Suidas.

ἔμεινεν ἐπὶ ταυτοῦ σχήματος, &c.] Simile quid de Socrate narratur, cùm eum Ariſtophanes in Nebulis traduxit: qua de re legendus Ælianus Var. Hiſt. II. 13. & VI. 8.

αὐτὸς διαδέξασθαι τὴν σχολὴν] Clemens Alexand. στρωματ. lib. I. Κράτητος δὲ, Ζήνων ὁ Κιτιεὺς, ὁ τῆς Στωϊκῆς ἄρξας αἱρέσεως, γίνεται μαθητής. τοῦτον διαδέχεται Κλεάνθης· ὃν Χρύσιππος, καὶ οἱ μετ' αὐτόν. Strabo loco laudato: Κλεάνθης ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος, ὁ διαδεξάμενος τὴν Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως σχολὴν, καταλιπὼν δὲ Χρυσίππῳ. Etiam μαθητὴς καὶ διάδοχος Ζήνωνος dicitur Luciano in Longævis. Falſus eſt Valerius Maximus qui lib. VIII. cap. 7. Chryſippi diſcipulum facit. *Stoicæ eminentiſſimus* dicitur Solino cap. 40. *Pater Stoicorum* Ciceroni III. de Natura Deorum, & *quaſi majorum gentium Stoicus* eidem lib. IV. Academ. Quæſt.

Περὶ τῆς τοῦ Ζήνωνος φυσιολογίας] Palat. φυσιολόγου.

δύο τῶν Ηρακλείτου ἐξηγήσεις] Idem Codex ἐξηγήσεων.

Περὶ τέχνης] Artem Rhetoricam, puto, intelligit, de qua Cicero de Finibus bonorum & malorum lib. IV. *Scripſit Artem Rhetoricam Cleanthes; Chryſippus etiam: ſed ſic, ut, ſi quis obmuteſcere concupierit, nihil aliud legere debeat.* Hos Cleanthis & Chryſippi libros reſpexit Quintilianus lib. III. cap. 1. cum ait: *Theophraſtus quoque Ariſtotelis diſcipulus de Rhetorice ſcripſit: atque hinc vel ſtudioſiùs Philoſophi quàm Rhetores, præcipuèque Stoicorum ac Peripateticorum Principes.*

Περὶ θεῶν] Quem librum reſpexiſſe videtur Plutarchus in libro de Vitando ære alieno, loco à nobis proximè allato, & Cicero lib. de Natura Deorum tertio: *Cleanthes quatuor modis formatas in animis Hominum putat Deorum eſſe notiones.* Item l. II. *Cleanthes quidem noſter quatuor de cauſis dixit in animis Hominum informatas Deorum eſſe notiones.* Citatur Clementi Alexandrino στρωματ. VI. ἔν τινι ποιήματι περὶ τοῦ θεοῦ, ex quo plures verſus profert. Adducit & Cleanthis aliquot verſus Stobæus Serm. XL. & Arrianus in Enchiridio.

Περὶ Ποιητοῦ] An *de Homero*, qui κατ' ἐξοχὴν Poëta apud Græcos appellatur, ut apud Latinos Virgilius? An potiùs de *Officio Poetæ*? Id ſuadent hæc Clementis Alexandrini στρωματ. V. Καὶ ἡ Κλεάνθους, δὲ τοῦ Στωϊκοῦ φιλοσόφου ποιητικὴ, ὧδέ πως τὰ ὅμοια γράφει,

Μὴ πρὸς δόξαν ὅρα, ἐθέλων σοφὸς αἶψα γενέσθαι, &c.

Περὶ ἡδονῆς] Citatur Clementi Alexandrino στρωματ: lib. II. ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ἡδονῆς, & Laërtio ſuprà in Zenone.

Περὶ κατηγορημάτων] Quæ λεκτὰ appellabat. Clemens Alexandrinus Stromat. lib. VIII. λεκτὰ γὰρ τὰ κατηγορήματα καλοῦσι Κλεάνθης καὶ Ἀρχέδημος.

ταῦτα αὐτῷ τὰ βιβλία] Omiſit Laërtius librum περὶ χαλκοῦ, de quo ipſe ſuprà in Zenone; ſed ubi fortè legendum περὶ χρόνου: qui liber hîc à Laërtio inter Cleantheos recenſetur. Omiſit & librum περὶ μεταλήψεως *de ſumptionibus*, memoratum Athenæo X. 4. Κλεάνθης δ' ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ Περὶ μεταλήψεως, ἀπὸ τῶν κατασκευασάντων φησὶν ὀνομασθῆναι τήν τε Θηρίκλειον κύλικα, καὶ τὴν Δεινιάδα. Et lib. XI. cap. 6. Κλεάνθης δ' ἐν τῷ Περὶ μεταλήψεως συγγράμματί φησι, &c. Item τὰ Μυθικὰ, quorum meminit Athenæus XIII. 4. ſed quæ fortaſſe diverſa non ſunt à libris Ἀρχαιολογίας, de quibus hoc loco Laërtius. Νόμιμα ſcripſiſſe ſcripſit Wouverius Polymathiæ cap. IX. ſed ſine teſte id ſcripſit.

Ομοιόν τι πάσχειν ταῖς λύραις, αἳ καλῶς φθεγξάμεναι, αὐτῶν οὐκ ἀκούουσι] Refertur ad Diogenem Cynicum à Joanne Stobæo Serm. XXI. Διογένης ἔφη τῶν ἀνθρώπων ἐνίους τὰ δέοντα λέγοντας, ἑαυτῶν οὐκ ἀκούειν, ὥσπερ καὶ τὰς λύρας καλὸν φθεγγομένας, οὐκ αἰσθάνεσθαι.

ἀπαγορεύσαντων] Paulò aliter Lucianus in Longævis; qui etiam in numero annorum, quos vixiſſe fertur Cleanthes, à Laërtio diſſentit: Κλεάνθης δὲ ὁ Ζήνωνος μαθητὴς, καὶ διάδοχος. ἐννέα καὶ ἐνενήκοντα ἔτως γεγονὼς ἔτη, φῦμα ἔσχεν ἐπὶ τοῦ χείλους καὶ ἀποκαρτερῶν, ἐπελθόντων αὐτῷ παρ' ἑταίρων τινῶν γραμμάτων, προσενεγκάμενος τροφὴν, καὶ πράξας περὶ ὧν ἠξίουν οἱ φίλοι, ἀποσχόμενος αὖθις τροφῆς, ἐξέλιπε τὸν βίον. *Cleanthes, Zenonis diſcipulus & ſucceſſor, novem nonaginta annos natus, tuberculum in labiis habuit: cùmque decreviſſet inediâ mori, allatis ipſi literis ab amicis quibuſdam, ſumpto cibo præſtitit quæ Amici poſtulabant: exinde iterum abſtinens vita migravit.* Ad undecenteſimum annum perveniſſe ſcriptum reliquit Valerius Maximus loco laudato. Ceterùm præter Stoicum, plures alii Cleanthes fuere: Cleanthes Samius, qui, Plutarcho teſte, in libro de Facie in orbe Lunæ, Terram in orbem moveri exiſtimavit: Cleanthes Corinthius, Pictor, de quo Athenæus & Strabo lib. VIII. Cleanthes Tarentinus, qui inter convivandum eloquebatur omnia verſibus, & de quo idem Athenæus lib. I. ſtatim initio.

δύο ἡμέρας ἀπέσχετο τροφῆς· καὶ πως ἔσχε καλῶς, &c.] Similiter Pomponius Atticus, *cùm biduum cibo ſe abſtinuiſſet, ſubitò febris deceſſit, leviorque morbus eſſe cœpit: tamen propoſitum nihilo ſecius peregit.* Verba ſunt Cornelii Nepotis in Vita Attici.

SPHÆRUS.

P. 207. ΤΟΥΤΟΥ, &c. ἤκουσε μετὰ Ζήνωνα καὶ Σφαῖρος ὁ Βοσποριανός. &c.] De Sphæro Boſphorano audiendus omnino Plutarchus in Vita Cleomenis: λέγεται δὲ καὶ λόγων φιλοσόφων τὸν Κλεομένην μεταχεῖν ἔτι μειράκιον ὄντα, Σφαίρου τοῦ Βορυσθενίτου παραβάλλοντος εἰς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ περὶ τοὺς νέους καὶ τοὺς ἐφήβους οὐκ ἀμελῶς διατρίβοντος· ὁ δὲ Σφαῖρος ἐν τοῖς πρώτοις ἐγεγόνει τῶν Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως μαθητῶν, καὶ τοῦ Κλεομένους ἔοικε τῆς φύσεως τὸ ἀνδρῶδες ἀγαπῆσαί τε, καὶ προεκκαῦσαι τὴν φιλοτιμίαν. *Perhibent inſuper non expertem Philoſophiæ adoleſcentem etiamnum Cleomenem fuiſſe, cùm Sphærus Boryſthenites Lacedæmonem appuliſſet, ibique Juventutem non perfunctoriè doceret. Fuit Sphærus inter Zenonis Citienſis Diſcipulos non unus è multis: Cleomeniſque ingenium præſtans dilexiſſe, eumque ad gloriam inflammaſſe videtur.* Sphærus quidam cum Areo Philoſopho memoratur apud Suetonium in Vita Auguſti; ſed ubi hoc nomen νοθεύει.

βουλόμενος ὁ βασιλεὺς ἐλέγξαι αὐτὸν κηρίνας ῥόας ἐκέ-

λευσε

λίθοις παρατεθῆναι, &c.] Similiter apud Athenæum VIII. 13. οὐκ ἀχαρίτως δὲ καὶ Σφαῖρον τὸν συσχολάσαντα μὲν Χρυσίππῳ παρὰ Κλεάνθει· μεταπεμπτὸν δὲ γενόμενον εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου, κηρίνων ποτὲ ἐν τῷ δείπνῳ παρατεθεισῶν ὀρνίθων, ἐκτείναντα τὰς χεῖρας ἐπισχεθῆναι ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ὡς ψεύδει συγκατατεθέμενον· τὸν δ᾽ εὐστόχως ἀποφήνασθαι εἰπόντα οὐ τούτῳ συγκατατίθεσθαι, ὅτι εἰσὶν ὄρνεις, ἀλλ᾽ ὅτι εὔλογόν ἐστι ταύτας ὄρνεις εἶναι· διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν τοῦ εὐλόγου· τὴν μὲν γὰρ ἀδιάψευστον εἶναι. τὸ δὲ εὔλογον, ἄλλως ἀποβαίνειν. Rectè Cauſaubonus conjiciebat Nemeſium ad hanc hiſtoriam reſpexiſſe, cùm cap. de Viſu ſcripſit, ὅταν οὖν κήρινον μῆλον νομίσωμεν ἀληθινὸν εἶναι μῆλον, οὐχ ἡ ὄψις ἐστὶν ἐξαπατωμένη, ἀλλ᾽ ἡ διάνοια· ἡ γὰρ ὄψις ἐν τοῖς ἰδίοις αἰσθητοῖς οὐ διεσφάλη· τό, τε γὰρ χρῶμα καὶ τὸ σχῆμα συνεῖδεν.

τοιοῦτον δὲ ὄντα τὸν Πτολεμαῖον, καὶ βασιλέα εἶναι] Locus integer, quidquid dicat Caſaubonus, cujus hic ſenſus eſt: Ptolemæum Sphærus Regem non eſſe dicebat, hoc eſt, non idcirco Regem eum eſſe dicebat, quòd Rex ſalutaretur, & Ægyptiis imperaret, & Regia ornamenta geſtaret, & Regiâ poteſtate polleret; Sed quòd talis eſſet, qualis erat, nimirum ſapiens, propterea eum Regem eſſe. Uno verbo, à ſe, ſuâque ſapientiâ Ptolemæus habebat, ut Rex eſſet, non à Regia dignitate & populi conſenſu. Jam locus perſpicuus eſt, & proclivis ſententia: οὐκ εἶναι, ἔφη, Πτολεμαῖον βασιλέα, δηλονότι διὰ τὴν βασιλικὴν δύναμιν, καὶ ἀξιότητα· τοιοῦτον δὲ ὄντα, τουτέστι σοφὸν, καὶ ἑαυτοῦ καὶ τῶν παθῶν κυριεύοντα, καὶ ἐξουσιάζοντα, καὶ βασιλέα εἶναι.

Περὶ ἐλαχίστων] Quid ſint hæc Minima, diſces ex Plutarcho de Placitis Philoſophorum lib. I. cap. 13. & 17.

Διατριβῶν. Περὶ βασιλείας.] Vocem Διατριβῶν non agnoſcunt ceteræ Editiones, nec Codex Regius.

Περὶ Λυκούργου καὶ Σωκράτους γ᾽] Teſtis adducitur à Plutarcho in Lycurgo: ſed ubi libros de Lacedæmonum Rep. reſpexiſſe potiùs crediderim: quàm libros de Lycurgo.

Περὶ Λακωνικῆς πολιτείας] Lacedæmone vixerat, ut conſtat ex Plutarchi loco ſuperiùs laudato. Citatur ἐν τρίτῳ Λακωνικῆς πολιτείας ab Athenæo IV. 8.

Περὶ τῶν Ἐρετριακῶν Φιλοσόφων] De his Philoſophis ſuprà in Menedemo.

CHRYSIPPUS.

ΧΡΥΣΙΠΠΟΣ Ἀπολλωνίου] Ἀπολλωνίδου ſcriptum eſt apud Suidam in Χρύσιππος: quod etiam Caſaubonus obſervavit.

Σολεὺς ἢ Ταρσεύς] Solenſem facit Solinus cap. 41. *Soloe antiquum oppidum Ciliciæ fuit, Patria Chryſippi, Stoicæ Sapientiæ potentiſſimi.* Et Galenus in Protreptico cap. 3. Et Origenes contra Celſum lib. IV. Etiam Strabo lib. XIV. Chryſippum Solenſem definit, ſed patrem ejus Tarſenſem fuiſſe ait. Civis Athenienſis factus eſt, teſte Plutarcho, quem vide in libro de Stoicorum repugnantiis.

μαθητὴς Κλεάνθους] Falſus eſt ergo Valerius Maximus, ut ſuprà obſervabamus, qui Cleanthis Magiſtrum fuiſſe ſcripſit. Nec veriùs Socratis ſectator dicitur Cyrillo contra Julianum. Sed ibi fortè pro Σωκράτους legendum Κλεάνθους.

ἀνὴρ εὐφυὴς καὶ ὀξύτατος] *Acerrimo ingenio* dicitur Ciceroni lib. II. de Natura Deorum. Audiendus Seneca lib. I. de Beneficiis cap. 3. *Chryſippus quoque, penes quem ſubtile illud acumen eſt, & in imam penetrans veritatem.* Et capite ſequenti: *Chryſippum magnum me hercule virum, ſed tamen Græcum, cujus acumen nimis tenue retunditur, & in ſeſe ſæpe replicatur: etiam cùm agere aliquid videtur, pungit, non perforat.* Dicitur & εὐφυέστατος Damaſcio in Vita Iſidori apud Photium.

καὶ ἐν τοῖς πλείστοις διηνέχθη πρὸς Ζήνωνα, ἀλλὰ καὶ πρὸς Κλεάνθην] Scripſerat Antipater Περὶ τῆς Κλεάνθους καὶ Χρυσίππου διαφορᾶς, *de Diſcordia Cleanthis & Chryſippi*: in quo libro citatur à Plutarcho in libello de Stoicorum repugnantiis.

οὕτω δ᾽ ἐπίδοξος ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ἐγένετο, ὥστε δοκεῖν τοὺς πλείους, ὅτι εἰ παρὰ θεοῖς ἦν ἡ Διαλεκτικὴ, οὐκ ἂν ἦν ἄλλη ἢ Χρυσίππειος] Quare διαλεκτικώτατος dicitur Tzetzæ in Chiliad. Frigidos tamen ejus Syllogiſmos vocat Jupiter apud Lucianum in Icaro Menippo: τοιγαροῦν ψυχροτέρους ἄν μου τοὺς βωμοὺς ἴδοις τῶν Πλάτωνος νόμων, ἢ τῶν Χρυσίππου συλλογισμῶν.

πλεονάσας δὲ τοῖς πράγμασι, τὴν λέξιν οὐ κατώρθωσε] Id ipſum in Chryſippo notavit Seneca dicto cap. 3. libri I. de Beneficiis: *Chryſippus quoque, penes quem ſubtile illud acumen eſt, & in imam penetrans veritatem, qui rei agendæ cauſsâ*

A *loquitur, & verbis non ultrà, quàm ad intellectum ſatis eſt, loquitur.*

πονικώτατος, &c. ὑπὲρ πέντε καὶ ἑπτακόσιά ἐστιν] Suidas: συντέταχε βιβλία πλείω ἢ Ψ, Φιλόσοφά τε, καὶ Ἱστορικὰ, καὶ Γραμματικά. Dicitur & Φιλοπονώτατος Damaſcio dicto loco.

Pag. 208. Ἑκάτων δέ φησιν ἐλθεῖν αὐτὸν ἐπὶ Φιλοσοφίαν, τῆς οὐσίας αὐτοῦ εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληφθείσης] Idem legas apud Heſychium Mileſium, atque iiſdem verbis. εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληφθείσης vertit Aldobrandinus *conſumpto in regium uſum Patrimonio*: neque aliter Vetus Interpres: At Hadrianus Junius, Heſychii Mileſiii Interpres: *poſtquam in fiſcum Regis tota paterna ſubſtantia diffluxiſſet.* Tu

B verte: *poſtquam ejus bona Fiſco addicta fuerunt.* Cur autem addicta fuerint ejus bona Fiſco, dixerit ille,

Ὃς θεσπιῳδεῖ τρίποδος ἐκ χρυσηλάτου.

An quia fœnerator? Fœneratorem Chryſippum fuiſſe diſcimus ex Luciano in Vitarum Auctione: immò & fœnoris fœnus accepiſſe.

ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἐν Κεραμεικῷ] Meminit hujus Statuæ Cicero I. de Finibus. *Statua*, inquit, *eſt in Ceramico Chryſippi ſedentis, porrectâ manu.* Meminit & Pauſanias in Atticis, qui eam locat non longè à foro, in Gymnaſio, quod à conditore *Ptolemæum* appellabatur. Quare

C apud Ciceronem & Laërtium per Ceramicum, Ceramicum interiorem accipere debemus.

ὅθεν αὐτὸν ὁ Καρνεάδης Χρύψιππον ἔλεγεν] Ita quoque Editio Stephanica. Sed legendum omnino Κρύψιππον, quemadmodum legitur in Editione Baſilieenſi, & MS. Regio.

Ει τοῖς πολλοῖς, εἶπε, προσεῖχον, οὐκ ἂν ἐφιλοσόφησα] Huc faciunt Modeſtini verba in l. VI. Sect. 7. D. de Excuſat. Περὶ τῶν φιλοσόφων ἡ αὐτὴ διάταξις τοῦ Πίου οὕτω λέγει· Φιλοσόφων δὲ οὐκ ἐτάχθη ἀριθμὸς, διὰ τὸ σπανίους εἶναι τοὺς φιλοσοφοῦντας. De *Philoſophis autem eadem Conſtitutio Pii ita dicit: Philoſophorum autem non conſtitutus eſt*

D *numerus, quia rari ſunt qui philoſophantur.*

Οἴμοι κασίγνητ᾽ &c.] Verſus ſunt ex Oreſte Euripidis: quorum poſteriorem ita rectè emendabat Caſaubonus,

Ταχὺ δὲ μετέθου λύσαν ἄρτι σωφρονῶν.

Οἶος πέπνυται. τοὶ δὲ, σκίαι ἀΐσσουσι] Verſus ex Odyſſ. K. qui paſſim apud Scriptores de viro præ aliis eximio uſurpatur: ſed apud Homerum ſcriptum eſt,

Τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἴῳ πεπνῦσθαι· τοὶ δὲ, σκίαι ἀΐσσουσιν.

Sermo eſt de Tireſia Vate.

Εἰ μὴ γὰρ ἂν ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν Στοά] Si-

E militer Cicero Academ. Quæſt. lib. IV. *Chryſippum, qui fulcire putatur Porticum Stoicorum.* Et Origenes contra Celſum lib. IV. ὁ Σολεὺς Χρύσιππος, ὁ τὴν Στοὰν τῶν Φιλοσόφων πολλοῖς συγγράμμασι συνετοῖς κεκοσμηκέναι νομιζόμενος. *Stoicæ Princeps Philoſophiæ* dicitur Gellio VI. 2. Τῆς Στοᾶς ἡγεμὼν Athenæo lib. VIII. & Marciano in l. 2. D. de Legibus *Philoſophus ſummæ Stoicæ Sapientiæ.* Samuel Petitus, ut hoc obiter moneam, ad LL. Atticas pag. 96. putabat τὸ *ſummæ* in dictis verbis Marciani adverbium eſſe *ſummè*, quod ſcribi per æ diphthongum non eſt, inquit, inſolens. An potiùs ſcripſerit Marcianus *Philoſophus ſummus Stoicæ Sapientiæ.* Similiter apud Solinum ſuprà memorato capite 41. *Chryſippi Stoicæ Sapientiæ potentiſſimi.* & cap. 40. *Cleanthes Stoicæ eminentiſſimus.* Legi poſſet & *ſummas*, id eſt,

F *primarius, princeps.* Sed magis eſt ut ſcripſerit Marcianus *Philoſophus ſummæ Sapientiæ*, vox autem *Stoicæ* addita fuerit à librario. Ita apud Plinium VII. 19. *auctores maximæ Sapientiæ, Diogenem Cynicum, Pyrrhonem, Heraclitum, Temonem.*

δι᾽ ἣν αἰτίαν, καὶ κατὰ τῆς συνηθείας, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς οἷον ἐπεχείρησε, καὶ περὶ μεγεθῶν καὶ πληθῶν, τῇ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν στάσει χρησάμενος] Scripſit Chryſippus contra Conſuetudinem ad Metrodorum, & de Conſuetudine ad Gorgippidem, ut in indice librorum ejus teſtatur Laërtius. Sed quorſum δι᾽ ἣν αἰτίαν? hæc ſanè cum præcedentibus minùs cohærent. Vide tamen nos infrà. Ceterùm, vox οἷον

in

in Editione Stephanica deſideratur, necnon in Regiis Membranis; in quibus quoque συστάσει ſcriptum eſt, non στάσει: & ita in Codice Florentino.

ἐν τῷ Ὠιδείῳ] Id eſt, *in Odeo*, Suidas: Ὠιδεῖον. Ἀθήνησιν ὥσπερ θέατρον, ὃ πεποίηκεν, ὥς φασι, Περικλῆς, εἰς τὸ ἐπιδείκνυσθαι τοὺς μουσικούς· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ Ὠιδεῖον ἐκλήθη, ἀπὸ τῆς ᾠδῆς· ἔστι δὲ ἐν αὐτῷ δικαστήριον τοῦ Ἄρχοντος· διεμετρεῖτο δὲ καὶ ἄλφιτα ἐκεῖ.

προσενεγκάμενον γλυκὺν ἄκρατον, καὶ ἰλιγγιάσαντα] Quod notatu dignum; ſiquidem vinum dulce id habet peculiare, quòd caput minùs tentat. Obſervat Ariſtoteles cap. 9. lib. de Miſtorum affectionibus, qui vulgò quartus Meteororum inſcribitur: οἶνός τε ὁ μὲν γλυκὺς θυμιᾶται· πίων γάρ· καὶ γὰρ ταὐτὰ ποιεῖ τῷ ἐλαίῳ· οὔτε γὰρ ὑπὸ ψύχους πήγνυται, καίεταί τε· ἔστι δὲ ὀνόματι οἶνος, ἔργῳ δὲ οὐκ ἔστιν· οὐ γὰρ οἰνώδης ὁ χυμός. διὸ καὶ οὐ μεθύσκει. Apud Suidam vox γλυκὺν deſideratur: ὑπὸ τοῦ πιεῖν ἄκρατον, &c.

ἀπελθεῖν ἐξ ἀνθρώπων] Quo de genere loquendi diximus ſuprà.

Pag. 209. τρία καὶ ἑβδομήκοντα βιώσαντα ἔτη] Apud Lucianum in Macrobiis: ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Sed apud Suidam quoque: καὶ τελευτήσας ὀ καὶ γ' ἐτῶν.

κατὰ τὴν τρίτην καὶ τεσσαρακοστὴν Ὀλυμπιάδα] Error eſt annorum 400. Excidit vox ἑκατοστήν. Legendum itaq; κατὰ τὴν ἑκατοστὴν καὶ τεσσαρακοστὴν τρίτην Ὀλυμπιάδα: & ita apud Suidam. Videndus Voſſius de Sc. Græcis I, 17.

Ἰλιγγίασε βάκχον, &c.] Quos verſus Salmaſius in Iambos & Semiiambos ita diſtinguebat:

Ἰλιγγίασε βάκχον ἐκπιὼν χανδὸν
Χρύσιππος, οὐδ' ἐφείσατ'
Οὐ τῆς Στοᾶς, οὐδ' ἧς πάτρης, οὐ τῆς ψυχῆς·
Ἀλλ' ἦλθε δῶμ' ἐς Ἀΐδεω.

ἔνιοι δέ φασι γέλωτι συσχεθέντα αὐτὸν τελευτῆσαι, &c.] Ita P. Craſſum riſu mortuum teſtatur Tertullianus in lib. de anima. Auctor eſt quoque Verrius Flaccus Zeuxidem pictorem mortuum eſſe, cùm pictam à ſe Vetulam effuſiùs rideret. Idem traditur de Philemone.

προσπεφώνηκεν] *Inſcripſit*: quâ voce, ſi bene memini, uſus eſt ſuprà Laërtius in eadem ſignificatione.

ἠρκεῖτό τε γραϊδίῳ μόνῳ] De hac Vetula idem Laërtius ſuprà: ἡ δὲ παρεδρεύουσα πρεσβῦτις αὐτῷ ἔλεγεν ὡς πεντακοσίους γράφει στίχους ἡμερησίους. Et Plutarchus in libro de Communibus Notitiis. λέγει δὲ καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ τοῦ Διὸς συγγράμματι, καὶ τῷ τρίτῳ Περὶ θεῶν, ψυχρὸν εἶναι καὶ ἄτοπον, καὶ ἀλλότριον, τὰ τοιαῦτα τῶν ἀπ' ἀρετῆς συμβαινόντων ἐπαινεῖν, ὅτι δῆγμα μυίας ἀνδρείως ὑπέμεινε, καὶ δυσθανατούσης γραὸς ἀπέσχετο σωφρόνως. *Scribit etiam Chryſippus in Commentario de Jove, & libro de Diis tertio, frigidum eſſe, abſurdum & inſolens, hujuſmodi virtutis acta laudare, quòd muſcæ morſum fortiter pertulerit, & quòd caſtè ſe abſtinuerit à moribunda Vetula.* Ceterùm, quod ait hoc loco Laërtius, Chryſippum Vetulâ unâ fuiſſe contentum, minùs convenit cum eo quod refert Suidas in Ἀριστογένης: ſcilicet Ariſtogenem Cnidium, Medicum, Chryſippi Philoſophi ſervum, in exercenda Medicina operam ſuam navaſſe Antigono, cognomento Gonatæ. Sed ibi fortè παρέλκει vox φιλοσόφου, & intelligendus Suidas, aut quiſquis ille fuit, à quo illa ſumpſit, de Chryſippo Cnidio, Medico, de quo infrà. Id ſuadent & patria & profeſſio; nec tempora repugnant.

συνεκρότησε] Adi Caſaubonum.

γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Χρύσιππος Κνίδιος, ἰατρός, παρ' οὗ φησιν Ἐρασίστρατος πολλὰ ὠφελῆσθαι] Plinius XXIV. 1. *Horum placita*, loquitur de Hippocrate & diſcipulo ejus Prodico, *Cryſippus ingenti garrulitate mutavit, plurimumque etiam ex Chryſippo diſcipulus ejus Eraſiſtratus.* Hujus meminit & XX. 9. *Braſſicæ laudes longum eſt exequi, cùm & Chryſippus Medicus privatim volumen ei dicaverit.* Meminit & Sextus Empiricus adversùs Mathemat. cap. 12. ubi etiam Eraſiſtrati magiſtrum vocat. Sexti verba adſcribenda putavi: Πυθιὰς δὲ ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους θυγάτηρ, τρισὶν ἀνδράσιν ἐγαμήθη· πρώτῳ μὲν, Νικάνορι τῷ Σταγειρίτῃ, οἰκείῳ ὄντι Ἀριστοτέλους· δευτέρῳ δὲ, Προκλεῖ, Δημαράτου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως ἀπογόνῳ, ὃς καὶ δύο ἐξ αὐτῆς τεκνοῦται παῖδας, Προκλέα τε καὶ Δημάρατον, τοὺς παρὰ Θεοφράστου φιλοσοφήσαντας· τρίτῳ δὲ, Μητροδώρῳ ἰατρῷ, Χρυσίππου μὲν τοῦ Κνιδίου μαθητῇ, Ἐρασιστράτου δὲ ὑφηγητῇ· ᾧ γίνεται παῖς Ἀριστοτέλης. Alius eſt qui Erinei filius dicitur Laërtio in Eudoxo: τούτου, inquit, διήκουσε Χρύσιππος Ἐρίνεω, Κνίδιος, τά τε περὶ θεῶν καὶ κόσμου καὶ τῶν μετεωρολογουμένων· τὰ δὲ ἰατρικὰ παρὰ Φιλιστίωνος τοῦ Σικελιώτου· κατέλιπε δὲ καὶ ὑπομνήματα κάλλιστα. τούτου γέγονε παῖς Ἀρισταγόρας, οὗ Χρύσιππος, Ἀεθλίου μαθητής· οὗ τὰ θεραπεύματα φέρεται. P. Caſtellanus in Vitis Medicorum, cùm Chryſippum Gnidium Medicum deſcribere ſe putat, ſupino errore adplicat ei omnia quæ de Chryſippo Solenſi Stoico dicuntur à Diogene noſtro, quod rectè monuit doctiſſimus Reineſius Var. Lect. lib. III.

καὶ ἕτερος υἱὸς τούτου, ἰατρὸς Πτολεμαίου, &c.] Chryſippi illius, qui Cnidii filius, & Ptolemæi Medicus erat, præter Laërtium, quod ſciam, meminit nemo.

ἄλλος, μαθητὴς Ἐρασιστράτου] De hoc tantumdem eſt quod ſcio.

καί τις, γεωργικὰ γεγραφώς] Quem inter rei ruſticæ Scriptores Varro & Columella non recenſent, qui quamplurimos alios recenſent. Quod ideo obſervamus, quia hæc vox τὶς minùs nobilem fuiſſe innuit. Ceterùm, præter ſuprà memoratos Chryſippos, fuit & Chryſippus filius Pelopis, quem rapuit Laïus, is qui primus Puerorum amore arſit, ut eſt apud Ælianum Var. Hiſt. XIII. 5. Meminit quoque Athenæus lib XIII. & Plutarch. in Parallel. Fuit & Chryſippus Tyaneus, qui Ἀρτοκοπικὸν ſcripſit, de quo idem Athenæus non uno in loco. Fuere & alii, de quibus Jonſius.

ὃ ἔστιν ἐν τῇ πόλει, τοῦτο ἐν τῇ οἰκίᾳ, &c.] Retinenda lectio Editionis Stephanicæ: ὃ οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει, οὐδ' ἐν τῇ οἰκίᾳ. Tamen Suidas, qui integrum hunc locum exſcripſit, ab his verbis ὁ δὴ φιλόσοφος καὶ τοιούτους τινὰς ἠρώτα λόγους, uſque ad illa, οἱ δὲ Εὐβουλίδου, Aldobrandinianam lectionem agnoſcit.

Ἔστι τις κεφαλή· ἐκείνην δὲ οὐκ ἔχεις. ἔστι δέ γέ τις κεφαλή] Poſt hæc verba, ſupplendum ex Suida ἣν οὐκ ἔχεις. Etiam in Editione Forbeniana eſt aſteriſcus, qui locum mutilum eſſe ſignificat.

τοῦτο σοῦ διὰ τοῦ στόματος] Commodiùs legitur in ceteris Editionibus διὰ τοῦ στόματός σου. Tamen apud Suidam quoque, σοῦ διὰ τοῦ, &c.

Εἴ τι οὐκ ἀπέβαλες, τοῦτο ἔχεις, κέρατα δὲ οὐκ ἀπέβαλες· κέρατα ἄρα ἔχεις.] De hac interrogatione ita ſcriptum eſt apud Gellium XVI. 2. *Quicquid non perdidiſti habeasne, an non habeas, poſtulo ut aias, aut neges. Utrumcumque breviter reſponderit, capietur. Nam ſi non habere ſe negaverit, quod non perdidit; colligetur oculos eum non habere, quos non perdidit: ſin verò ſe habere dixerit, colligetur eum habere cornua, quæ non perdidit. Rectiùs igitur cautiúſque ita reſpondebitur: Quicquid habui, id habeo, ſi id non perdidi.*

οἱ δὲ Εὐβουλίδου τοῦτό φασιν] Laërtius ipſe ſuprà in Euclide.

εἰσὶ δὲ οἳ κατατρέχουσι τοῦ Χρυσίππου] κατατρέχουσι id eſt, *perſequuntur, vexant, laceſſunt*; quâ notione uſurpatur in Argumento librornm Athenæi: Ῥητόρων τις ἦν ἄγυρις, τῶν Κυνικῶν κατ' οὐδὲν ἀπολειπομένη· ὧν κατέτρεχε, μετὰ καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι τι ἐφθέγγοντο, Οὐλπιανὸς ὁ Τύριος. *Adfuit & Oratorum cœtus, haud minùs quàm Cynicorum numeroſus. Hos, & quicumque verba facerent, laceſſebat Ulpianus Tyrius.* Ita nos Galli vernaculè dicimus *courir ſus à quelqu'un.* Notandum autem quod notat Suidas, verbum κατατρέχειν, cùm de animatis ſermo eſt, genitivo gaudere, cùm de inanimatis accuſativo.

αἰσχρῶς τὰ περὶ τὴν Ἥραν καὶ τὸν Δία ἀναπλάττει] Huc ſpectat quod apud Originem lib. IV. contra Celſum legimus: Καὶ τί με δεῖ καταλέγειν τὰς περὶ θεῶν ἀτόπους Ἑλλήνων ἱστορίας, αἰσχύνης αὐτόθεν ἀξίας, καὶ ἀλληγορουμένας; ὅπου γε ὁ Σολεὺς Χρύσιππος, ὁ τὴν Στοὰν τῶν φιλοσόφων πολλοῖς συγγράμμασι συνετοῖς κεκοσμηκέναι νομιζόμενος, παρερμηνεύει γραφὴν τὴν ἐν Σάμῳ, ἐν ᾗ ἀρρητοποιοῦσα ἡ Ἥρα τὸν Δία ἐγέγραπτο. *Et quid me opus eſt enumerare abſurdas de Diis hiſtorias Græcorum, pudendas & ex ſe, & per allegoriam; quando Chryſippus Solenſis, qui plurimis Scriptis Porticum Philoſophorum ornaſſe creditur, interpretatur Picturam in Samo, ubi Juno depicta eſt, morem gerens Jovis non nominandæ libidini.* Propriè autem αἰσχρῶς dixit Laërtius. αἰσχρουργεῖν ſæpius vocant Græci, quod Latini *fellare*: Nam & aliquando pro ἀναφλᾶν ſeu δέφεσθαι uſurpant: unde Hæretici quidam δεφόμενοι, de quibus Epiphanius, αἰσχροὶ appellabantur. Uſurpant & pro ἀνανίζειν. teſtis idem Epiphanius in Simonianorum & Gnoſticorum Hæreſi, οἳ ἐμίγνοντο μὲν ταῖς γυναιξὶ, οὐκ ἐγκατέσπειρον δέ; quod erat propriè Onanis flagitium.

εἰ καὶ] Caſ. ἣν καὶ.

παρὰ τοῖς περὶ πινάκων γράψασι καταχωρισμένην] περὶ πινάκων, id eſt, *de Tabulis Pictorum*, ut rectè Meurſius ad Antigoni Hiſtorias Mirabiles, & Franciſcus Junius de Pictura Veterum lib. II. cap. 3. Minùs rectè hîc Caſaubo-

nus de librorum Indicibus accipit, nec rectiùs de Virtutum & A Vitiorum Tabulis, qualis eſt Tabula Cebetis, Amicus quidam meus accipiebat.

μήτε γὰρ παρὰ Πολέμωνι, μήτε παρ' Υψικράτει· ἀλλὰ μηδὲ παρ' Ἀντιγόνῳ] De Polemone illo Tabularum Scriptore, vide & nos ſuprà ad Ariſtippum, & ſuperiùs laudatum Junium dicto loco. Scripſerat inter alia opera librum περὶ ζωγράφων πρὸς Ἀντίγονον, teſte Athenæo XI. 6. Qui quidem Antigonus non alius fortaſſe ab hoc noſtro, quem de Pictura ſcripſiſſe, ut & Xenocratem, diſcimus ex Plinio XXXV. 10. quo loci toties laudatus Junius ex Laërtio legendum *Hypſicratem* exiſtimabat.

ἐν δὲ τῷ Περὶ πολιτείας, καὶ μητράσι λέγει συνέρχεσθαι.] Sextus Empiricus Pyrrh. Hypot. lib. III. cap. 24. Χρύσιπ- **B** πος ἐν τῇ Πολιτείᾳ δογματίζει, τόν τε πατέρα ἐκ τῆς θυγατρὸς παιδοποιεῖσθαι, καὶ τὴν μητέρα ἐκ τοῦ παιδὸς, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἐκ τῆς ἀδελφῆς. Et cap. 25. τούτοις δὲ ὁμογνωμονεῖ καὶ ὁ Χρύσιππος· ἐν γοῦν τῇ Πολιτείᾳ φησί. δοκεῖ δέ μοι ταῦτα οὕτω διεξάγειν, καθάπερ καὶ νῦν οὐ κακῶς παρὰ πολλοῖς εἴθισται· ὥστε καὶ τὴν μητέρα ἐκ τοῦ υἱοῦ τεκνοποιεῖσθαι καὶ τὸν πατέρα ἐκ τῆς θυγατρὸς, καὶ τὸν ὁμομήτριον ἐκ τῆς ὁμομητρίας. Meminit & Origenes lib. IV. contra Originem.

ἐν δὲ τῷ Περὶ τῶν μὴ δι' ἑαυτὰ αἱρετῶν] Cujus libri meminit Athenæus VII. 8. Scripſerat Chryſippus & librum Περὶ τῶν δι' αὑτὰ μὴ αἱρετῶν, in quo citatur ab eodem Athenæo IV. 51.

ἐν δὲ τῷ γ' Περὶ δικαίου, &c. καὶ τοὺς ἀποθανόντας κατεσθίειν κελεύων] Id ipſum in iiſdem libris de Rep. ſcrip- **C** ſiſſe Chryſippum ſcribit idem Sextus eodem capite 25. καὶ ἀνθρωποφαγεῖν ἐν τοῖς αὐτοῖς συντάγμασιν ἡμῖν ἐπεισάγει. Citatur ibidem Chryſippus ἐν τῷ Περὶ δικαιοσύνης; nec non à Diogene noſtro in Zenone Cittieo, ἐν τῷ πρώτῳ τῆς δικαιοσύνης: qui liber non alius videtur eſſe à libro illo Περὶ δικαίου. Scripſit Plutarchus Περὶ δικαιοσύνης πρὸς Χρύσιππον βιβλία γ'. Teſtatur Lamprias in Indice librorum patris.

ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Περὶ βίου καὶ πορισμοῦ, προνοεῖν λέγων ὅπως ποριστέον τῷ Σοφῷ, &c.] Integrum hunc locum, uſque ad hæc verba ἐπεὶ δὲ ἐνδοξότατα, exſcripſit ad verbum Heſychius Mileſius.

καταχωρίσαι] Id eſt, *in ordine collocare, diſponere*: quâ in ſignificatione à Xenophonte uſurpatur non ſemel. Ipſe **D** Laërtius ſuprà: παρὰ τοῖς περὶ πινάκων γράψασι καταχωρισμένην.

Ὅρων διαλεκτικῶν πρὸς Μητρόδωρον, ς'.] ἕ Palat. Codex & Florent.

συνημμένων πιθανῶν πρὸς Διοσκουρίδην, δ'.] γ' iidem Codices.

σύνταξις πρώτη] Meminit harum Συντάξεων Arrianus in Epictetum lib. II. cap. 17. οὐδ' ἐγγὺς ἐσόμεθα τῷ προκόψαι· κἂν πάσας τὰς Συναγωγὰς καὶ τὰς Συντάξεις τὰς Χρυσίππου μετὰ τῶν Ἀντιπάτρου καὶ Ἀρχεδήμου διέλθωμεν.

Περὶ τῶν κατὰ στέρησιν λεγομένων, β'] τὸ β' abeſt à Florentino & Palatino. **E**

πρὸς Δίον, α', β', γ'.] Lege audacter πρὸς Δίωνα, quemadmodum legitur in Palat. Codice, & in Stephanica Editione. Ita in ſequentibus: Περὶ τῆς κατὰ τὰς λέξεις ἀνωμαλίας πρὸς Δίωνα. Coaluit primum alpha cum proximè ſequenti, & omega poſtea in omicron abiit.

Αἵρεσις πρὸς Γοργιππίδην] An potiùs Αἱρέσεις, id eſt, *Sectæ*? Scripſiſſe Chryſippum librum Περὶ δογμάτων didicimus ex Stobæo, qui liber libro de Sectis affinis eſt. Malè, ut puto, in ceteris Editionibus pro Αἵρεσις legitur Διαίρεσις. Error natus ex proximè præcedenti delta. Tamen infrà Περὶ τῶν διαιρέσεων.

περὶ δυνατῶν, πρὸς Κλεῖτον, δ'] γ' Codex Palat. Ceterùm hos Chryſippi libros reſpexit Cicero lib. IX. Epiſt. 4. ad Varronem: Περὶ δυνατῶν *me ſcito* κατὰ Διόδωρον κρίνειν. *quapropter, ſi venturus es, ſcito neceſſe eſt te venire: ſi autem* **F** *non es,* τῶν ἀδυνάτων *eſt te venire. Nunc vide, utra te* κρίσις *magis delectat, hæc an* Χρυσίππεια, (ita legendum videtur) *quam noſter Diodorus non concoquebat. Sed de his etiam rebus, otioſi cùm erimus, loquemur.* hoc *etiam eſt* κατὰ Χρύσιππον δυνατόν. De Clito diximus ſuprà ad Thaletem. Citatur Chryſippus ἐν τῷ τετάρτῳ Περὶ δυνατῶν apud Plutarchum in libro de Oraculorum defectu, & in libro de Stoicorum repugnantiis.

Πρὸς τὸ Περὶ σημασιῶν Φίλωνος, α'] Quis ſit Philo ille, cujus libro de Verborum ſignificatione alium Chryſippus oppoſuit, non ſatis conſtat: nam Philones fuere valde multi, de quibus Voſſius, Allatius, Jonſius. Sed quiſquis tandem ille ſit, contra ejuſdem librum Περὶ τρόπων, & alium **A** oppoſuit idem Chryſippus, ut in ſequentibus apparebit.

Περὶ ἐρωτήσεων] ἐρωτήσεως Codex Palat. Et ita legendum ſequentia oſtendunt: Ἐπιτομὴ Περὶ ἐρωτήσεως καὶ πεύσεως.

Περὶ πεύσεως, δ'] γ' Palat.

Περὶ ἀποκρίσεως, δ'] γ' Palat.

Περὶ ὀρθῶν καὶ ὑπτίων, πρὸς Φίλαρχον, α'] β' Florent.

Περὶ τῶν πέντε πτώσεων, α'] Vox πέντε deeſt in aliis Editionibus. Scriptum eſt autem in Flor. Codice Περὶ τῶν α', β', γ', πτώσεων, α'.

Περὶ τῆς κατὰ τὰς λέξεις ἀνωμαλίας πρὸς Δίωνα, δ'] **B** Meminit Varro lib. VIII. de L. L. *Tam neſciunt docere, quàm diſcere quæ ignorant. In quo fuit Crates, nobilis Grammaticus, qui fretus Chryſippo, homine acutiſſimo, qui reliquit ſex libros* Περὶ τῆς ἀνωμαλίας: *heis libreis contra Analogiam atque Ariſtarchum eſt nixus: ſed ita, ut ſcripta indicant ejus, ut neutrius videatur pervidiſſe voluntatem. Quod & Chryſippus de Inæqualitate cùm ſcribit ſermones, propoſitum habet oſtendere ſimiles res diſſimilibus verbeis, & ſimilibus diſſimiles eſſe vocabuleis notatas.* Notabis à Varrone ſex libros nominari: quare apud Laërtium Jonſius reponebat ς'. Scriptum eſt in codicibus MSS. α', β', γ'. Si genuina eſt hæc lectio, reponendum *tres libros* apud Varronem.

Pag. 211. Περὶ τῶν πρὸς τὰς φωνὰς σωρειτῶν λόγων, γ'] ὑπερθετικῶν λόγων emendabat Caſaubonus ad Perſium, aut **C** potiùs emendare conabatur. σωρειτῶν λόγων rectum eſt. Ita infra in hoc ipſo indice, Περὶ οὐτίδος λόγου. Multùm in eo Chryſippus ſudaverat, ut finitorem acervi inveniret: unde Perſius Sat.

— *Inventus, Chryſippe, tui finitor acervi.*

Ad quem locum videndus omnino Caſaubonus.

Περὶ σολοικιζόντων λόγων πρὸς Διονύσιον, α'] MSS. nonnulli Περὶ σολοικισμῶν: quam lectionem falſi arguunt hæc Gellii verba, è capite 20. libri V. jam à nobis ſuperiùs allata: *Cum Græcum autem vocabulum ſit* Solœciſmus, *an Attici homines, qui elegantiùs locuti ſunt, uſi eo ſint, quæri ſolet. Sed nos neque* Solœciſmum, *neque* Barbariſmum *apud Græcorum idoneos adhuc invenimus. Nam ſicut* βάρβαρον, *ita* **D** σόλοικον *dixerunt. Noſtri quoque antiquiores* Solœcum *facilè,* Solœciſmum *haud ſcio an umquam dixerint. Quod ſi ita eſt, neque in Græca, neque in Latina* Solœciſmus *probè dicitur.* Legi poſſet Περὶ τῶν σολοίκων λόγων, & puto Chryſippum ita librum inſcripſiſſe. Tamen infrà in hoc ipſo librorum Indice σολοικισμοῦ voce utitur Diogenes.

Λόγοι παρὰ τὰς συνηθείας α'] Palat. Περὶ τάς. Legendum videtur Περὶ τῆς συνηθείας. Nec obſtat, quòd infra liber Chryſippi ſub eodem titulo recenſetur: Περὶ τῆς συνηθείας πρὸς Γοργιππίδην, ζ': plures enim libros de Conſuetudine Chryſippum ſcripſiſſe conſtat; quod ſuperiùs obſervabamus.

Περὶ τῆς συντάξεως τῶν λεγομένων δ'. Περὶ τῆς συντάξεως καὶ στοιχείων τῶν λεγομένων πρὸς Φίλιππον, γ'] **E** Meminit Halicarnaſſeus Dionyſius in libro de Structura verborum: qui & cujus fuerint argumenti nos docet: ὡς δὲ Χρύσιππος καταλέλοιπε Συντάξεις διττὰς, ἐπιγραφὴν ἐχούσας περὶ τῆς συντάξεως τῶν τοῦ λόγου μερῶν, οὐ ῥητορικὴν θεωρίαν ἐχούσας, ἀλλὰ διαλεκτικὴν, ὡς ἴσασιν οἱ τὰς βίβλους ἀνεγνωκότες, ὑπὲρ ἀξιωμάτων συντάξεως, ἀληθῶν τε, καὶ ψευδῶν, καὶ δυνατῶν, καὶ ἀδυνάτων, ἐνδεχομένων τε, καὶ μεταπιπτόντων, καὶ ἀμφιβόλων, καὶ ἄλλων τινῶν τοιουτοτρόπων, οὐδεμίαν οὔτε χρείαν, οὔτ' ὠφέλειαν τοῖς πολιτικοῖς λόγοις συμβαλλομένων, εἰς γοῦν ἡδονὴν ἑρμηνείας, ὧν δεῖ στοχάζεσθαι τὴν σύνθεσιν. *Geminum verò illud de Structura opus à Chryſippo relictum, quorum utrumque de partium orationis collocatione inſcribitur, non rhetoricam, ſed dialecticam conſiderationem habet, ut ſciunt, qui eos libros legêre: nempe ubi agatur de compoſitione enunciationum* **F** *verarum & falſarum, poſſibilium & impoſſibilium, contingentium, & migrantium, & ambiguarum, aliarumque ejuſmodi; quæ nullum uſum ſermoni adferunt civili, nec elocutioni præſtant voluptatem, aut elegantiam, ad quæ collocatio præcipuè debet collimare.* Ceterùm pro eo quod hîc legitur Περὶ τῆς συντάξεως τῶν λεγομένων, δ' ſcriptum eſt ἕ in quibuſdam MSS.

Περὶ ἀμφιβολιῶν πρὸς Ἀπολλᾶν, β'] Ita infrà, Λύσις τῶν Ἡδύλου ὑποθετικῶν, πρὸς Ἀριστοκρέοντα καὶ Ἀπολλᾶν, α'. Sed ubi Editiones Stephanicæ habet Ἀπελλᾶν. Utraque lectio recta eſt. *Apellas* quemadmodum *Apelles*, nomen eſt proprium. Apellas quidam Cyrenæus, Geographus, memoratur in Epitome Artemidori Epheſii; & apud Clemen-

tem Alexandrinum Apellas, qui Delphica ſcripſit. Exſtat & apud Ælium Ariſtidem in Apellam, Frontonis filium, Genethliaca Oratio. Etiam apud Ciceronem lib. x. Epiſt. 17. legas: *Lepidus tandem, quod ego deſiderabam, fecit, ut Apellam ad me mitteret*: ubi vitioſè Editio Patiſſonis *Appellam*. Horatius Serm. I. 5. *Credat Judæus Apella, non ego.* Minùs rectè optimæ Gloſſæ de recutito, quaſi *ſine pelle*, interpretantur. Quam interpretationem vel ipſa προσῳδία reſpuit: longa enim eſſet prima ſyllaba in voce *Apella* ſi à particula ἀ & ſubſtantivo *pellis* formata eſſet. Dicitur & *Apollas*. Occurrit hoc nomen apud Athenæum lib. IX. Απολλᾶς ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων. Sed & Απολλῶς dixere. utrumque contractum ex Απολλόδωρος. Ita Ερμᾶς eſt Ερμόδωρος· Μητρᾶς, Μητρόδωρος· Νυμφᾶς, Νυμφόδωρος· Ηρᾶς, Ηρόδωρος· Αρτεμᾶς, Αρτεμίδωρος, ut Salmaſius in Diſſertatione quam de Herode Infanticida, Heinſii Tragœdia, ad nos ſcripſit, doctè, ut ſolebat, obſervavit.

Περὶ ἀντιστρεφόντων λόγων καὶ συνημμένων, ά] de argumentis, quæ Græcè ἀντιστρέφοντα, Latinè *reciproca* appellantur, legendus Gellius v. 10. & IX. 16.

Περὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν συλλογισμῶν, ά] Id eſt, *de Syllogiſmorum reſolutione*. Minùs rectè Xylander συλλογισμοὺς ἀναλύειν *ſyllogiſmos diſſolvere* apud Marcum Antoninum lib. I. eſt interpretatus. Quid ſit autem ſyllogiſmos reſolvere, omnium optimè explicat Alexander Aphrodiſæus in lib. I. Priorum Analyt. Ariſtotelis, quem ibi vide.

Πρὸς τοὺς Αμείνους διαζευκτικούς, ά] Codex Palatinus Πρὸς τοὺς Αμεινίους. Editio Stephanica & Codex Regius Πρὸς τοὺς Αμεινίου: quam poſtremam lectionem lubens amplector. Αμεινίας nomen eſt proprium. Laërtius ſuprà in Platone: Πλάτων δὲ ἐπὶ Αμεινίου γέγονεν: ubi tamen Αμείνονος legendum monuimus. Sed clarè in Euclide: Απολλώνιος ὁ Κρόνος, ὁ Διόδωρος Αμεινίου, &c.

Περὶ ὑποθέσεων, πρὸς Μελέαγρον, γ'] An Meleagrum Cynicum, de quo ſuprà in Minippo?

Λύσις τῶν Ηδύλλου ὑποθετικῶν, β'.] Ita infrà: Λύσις τῶν Ηδύλλου ὑποθετικῶν πρὸς Αριστοκρέοντα καὶ Απολλᾶν, ά. Sed utrobique legendum ex Regio Codice Ηδύλου per unicum λ. Ne dubita. Ita hoc nomen efferendum oſtendunt verſus Martialis lib. IX. epig. 58.

Nil eſt tritius Hedyli lacernis:
Cujus tritior Hedyli lacernis.

Περὶ τῆς εἰς τὸν ψευδόμενον εἰσαγωγῆς πρὸς Αριστοκρέοντα, ά] Ariſtocreontis mentio facta eſt ſuprà, inter Chryſippi diſcipulos.

Περὶ τοῦ παρὰ μικρὸν λόγου,] Hoc eſt, *de Sorite*, ut rectè Caſaubonus ad Perſium dicto loco: fit enim Sorites, cùm aliquid minutatim & gradatim additur, aut demitur: unde & nomen *Acervalis*: ita enim Latino verbo, ſi neceſſe ſit, Soriten poſſe appellari ſcripſit Tullius lib. II. de Divinatione, ubi eum vide: Videſis & lib. IV. Academ. Quæſt.

Περὶ τῶν εἰς τὰς ὑπολήψεις λόγων, καὶ ἡσυχαζόντων, πρὸς Ονήτορα, έ] Anxiè quærebat finitorem acervi Chryſippus, quem cùm invenire deſperaret, excogitavit τὸν ἡσυχάζοντα λόγον: qui fiebat, cùm interrogatus ſuſtinebat ſe, priuſquam ad finem interrogatus perveniret. Cicero in Academicis Quæſtionibus: *Placet Chryſippo, cùm gradatim interrogetur, (verbi causâ, tria pauca ſint, anne multa) aliquantò priuſquam ad multa perveniat, quieſcere. id eſt quod ab iis dicitur* ἡσυχάζειν. Sextus Empiricus Hypotypoſ. lib. II. cap. 22. καὶ ὅγε οἱ περὶ τὸν Χρύσιππον Δογματικοὶ ἐν τῇ συνερωτήσει τοῦ σωρείτου, προϊόντος τοῦ λόγου φασὶ· δεῖν ἵστασθαι καὶ ἐπέχειν, ἵνα μὴ ἐκπέσωσιν εἰς ἀτοπίαν, &c. Ridet illud inventum Carneades apud Ciceronem dicto loco: *Per me ſtertas licet, inquit Carneades, non modò quieſcas. Sed quid proficis? ſequitur enim qui te ex ſomno excitet, & eodem modo interroget; quo in numero conticuiſti, ſi ad eum numerum, unum addidero, multane erunt? progrediere rurſus, quoad videbitur. Quid plura? hoc enim fateris, neque ultimum te paucorum, neque primum multorum reſpondere poſſe. Cujus generis error ita manat, ut non videam quò non poſſit accedere. Nihil me lædit, inquit. Ego enim, ut agitator callidus, priùs, quàm ad finem veniam, equos ſuſtinebo, eoque magis, ſi locus is quo ferentur equi, præceps erit. Sic me, inquit, ante ſuſtinebo, nec diutiùs captioſè interroganti reſpondebo*, &c. Tamen ipſe Carneades ſoriticè multa rogat apud Sextum Empiricum adverſùs Mathemat. pag. 339. & 340. dum probare ſatagit non eſſe Deos. Onetoris meminit ſuprà idem Laërtius in Platone, & in Silpone.

Περὶ τοῦ ἐγκεκαλυμμένου, &c.] Videndus Lucianus in Vitarum Auctione, ubi de Chryſippo.

Κατὰ τῆς συνηθείας πρὸς Μητρόδωρον, ς'] Scripſerat quippe Metrodorus περὶ συνηθείας: cujus libri meminit Athenæus IX. 10. Horum Chryſippi librorum contra Conſuetudinem meminit Plutarchus in libro de Stoicorum repugnantiis, ubi & ſex numero fuiſſe etiam teſtificatur. Addit, Stoicos eorum nomine ita ſuperbire, ut non vereantur dicere, Omnes omnium ſimul Academicorum Diſputationes in unum congeſtas minimè dignas eſſe quæ cum illis libris conferantur: A quos tamen ipſe deſpicit. Igitur Chryſippi libros contra Academicos ſcriptos fuiſſe veroſimiliter conjiciebat Jonſius: atque huc ſpectat quod ſuperiùs de Chryſippo ſcripſit Laërtius ex Sotione, eum tum philoſophari cœpiſſe cùm Arceſilaus & Lacydes Academiæ præeſſent, atque ideo & contra Conſuetudinem & pro ipſa diſſeruiſſe. Scripſit Plutarchus Περὶ συνηθείας πρὸς τοὺς Στωϊκούς, ut eſt apud Lampriam in indice librorum Plutarchi. Is cùm Academicus eſſet, videtur Metrodori contra Stoicos patrocinium ſuſcepiſſe, quod rectè idem Jonſius exiſtimabat: qui & Metrodorum illum accipit de Metrodoro Theorematico Stilponis diſcipulo, de quo Laërtius ſuprà de Stilpone. Plura alia ſcripſerat Chryſippus adversùs Metrodorum illum, ut ex hoc Chryſippi librorum Indice claret.

B Υπογραφὴ τοῦ λόγου, τοῦ πρὸς Θεόπορον, ά] Citatur Chryſippus ἐν τῇ ὑπογραφῇ τοῦ λόγου apud Stobæum in Eclogis Ethicis pag. 184. Sed ubi legendum ex hoc loco Laërtii ἐν τῇ ὑπογραφῇ.

Περὶ τῶν ὁμοίων πρὸς Αριστοκλέα, β'] Alius videtur eſſe Ariſtocles ille, ab Ariſtocle Stoico, qui Commentarium ſcripſit ad Chryſippi librum Περὶ τοῦ Πῶς ἕκαστα λέγομεν καὶ διανοούμεθα. qua de re mox ſuo loco.

Περὶ τῶν Ετυμολογικῶν πρὸς Διοκλέα ζ'. Ετυμολογικῶν πρὸς Διοκλέα, δ'] Quid de Stoicorum Etymologiis C ſentiendum, diximus ſuprà ad Zenonem.

Περὶ παροιμιῶν, πρὸς Ζηνόδοτον] In quibus citatur à Diogene noſtro in Cynico cognomine.

Περὶ τοῦ Πῶς δεῖ τῶν ποιημάτων ἀκούειν, β' Quo titulo exſtat liber Plutarchi, in quo citatur Chryſippus, ubi de loco Homeri quæſtio eſt.

P. 213 Περὶ τοῦ Πῶς ἕκαστα λέγομεν καὶ διανοούμεθα, ά] Ad quem librum Expoſitionem libris quatuor ſcripſit Ariſtocles Lampſacenus, Philoſophus Stoicus, teſte Suida in Αριστοκλῆς. Libros Chryſippi Interpretem deſideraſſe diſcimus ex Arriano in Enchiridio cap. 73. verba Arriani, quia digna ſunt ubique legi, non gravabor hîc adponere. Ὅταν τις ἐπὶ τῷ νοεῖν καὶ ἐξηγεῖσθαι δύνασθαι τὰ Χρυσίππου βιβλία σεμνύνηται, λέγε αὐτὸς πρὸς ἑαυτὸν, ὅτι εἰ μὴ Χρύσιππος ἀσαφῶς ἐγεγράφει, οὐδὲν ἂν εἶχεν οὗτος, ἐφ' ᾧ σεμνύνηται. D ἐγὼ δὲ τί βούλομαι καταμαθεῖν; τὴν φύσιν, καὶ ταύτῃ ἕπεσθαι· ζητῶ οὖν, τίς ἐστιν ὁ ἐξηγούμενος, καὶ ἀκούσας ὅτι Χρύσιππος, ἔρχομαι πρὸς αὐτόν· ἀλλ' οὐ νοῶ τὰ γεγραμμένα· ζητῶ οὖν τὸν ἐξηγούμενον, καὶ μέχρι τούτων οὔπω σεμνὸν οὐδέν· ὅταν δὲ εὕρω τὸν ἐξηγούμενον, ἀπολείπεται χρῆσθαι τοῖς παρηγγελμένοις· τοῦτο αὐτὸ μόνον σεμνόν ἐστιν· ἂν δὲ αὐτὸ τοῦτο ἐξηγεῖσθαι θαυμάσω, τί ἄλλο ἢ Γραμματικὸς ἀπετελέσθην ἀντὶ Φιλοσόφου; πλὴν γε δὴ, ὅτι ἀντὶ Ομήρου, Χρύσιππον ἐξηγούμενος· μᾶλλον οὖν, ὅταν τις εἴπῃ μοι, Επανάγνωθί μοι Χρύσιππον, ἐρυθριῶ, ὅταν μὴ δύνωμαι ὅμοια τὰ ἔργα καὶ σύμφωνα ἐπιδεικνύειν τοῖς λόγοις. *Si quis intelligentiâ & explicandi facultate librorum Chryſippi gloriatur, ipſe tibi dic: Niſi obſcurè* E *ſcripſiſſet Chryſippus, nihil haberet ille quo gloriaretur. Ego verò quid cognoſcere ſtudeo? Naturam, & hanc ſequi. Quæro igitur, quis ſit ejus Interpres. Cùm audiero Chryſippum eſſe, eum conveno. At ſcripta non intelligo. Quæro igitur Enarratorem. Et hactenus quidem nihil præclari. Cùm autem Enarratorem invenero, reliquum eſt uti præceptis: id quod ſolum præclarum eſt. Sin ipſam Enarrationem admiratus fuero, quid aliud niſi Grammaticus Philoſophi loco evaſi? eo dumtaxat excepto, quòd pro Homero Chryſippum enarro. Magis igitur, cùm quis à me petierit prælegi Chryſippum, erubeſco: cùm facta nequeo ſimilia verbis & conſentanea præſtare.*

Περὶ ὑπολήψεως πρὸς Πυθώνακτα, ά, β'.] Ceteræ Editiones & Membranæ Regiæ ά, β', γ'.

Περὶ καταλήψεως καὶ ἐπιστήμης καὶ ἀνοίας] Pro ἀνοίας reponere auſim ex Codice Regio & Florentino ἀγνοίας. F Non ſemel in his libris Laërtianis peccatum in hac voce.

Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ λόγου, πρὸς Λεπτίναν] Meminit Plutarchus in libro de Stoicorum repugnantiis: σκόπει γὰρ οἷα περὶ τοῦ Μεγαρικοῦ λόγου γέγραφεν, (loquitur de Chryſippo) ἐν τῷ Περὶ λόγου χρήσεως.

Περὶ τοῦ ἐγκρίνειν τοὺς ἀρχαίους τὴν Διαλεκτικὴν σὺν ταῖς ἀποδείξεσι, πρὸς Ζήνωνα.] Ita Editio prior. Stephanicæ συγκρίνειν: quæ lectio Regii Codicis confirmatur authoritate.

Περὶ τῆς Ρητορικῆς, πρὸς Διοσκουρίδην, δ´] Citatur ἐν τῷ Περὶ Ρητορικῆς apud Plutarchum in libro de Stoicorum Repugnantiis. Horum librorum meminit Tullius IV. de Finibus: *Scripſit autem Rhetoricam Cleanthes: Chryſippus etiam: ſed ſic, ut ſi quis obmuteſcere concupierit, nihil aliud legere debeat.* Eoſque innuere videtur Fabius, quod ſuprà obſervabamus, cùm lib. III. cap. 1. ait Stoicorum Principes ſcripſiſſe de Rhetorica.

Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀρετῶν, πρὸς Διόδωρον, δ´.] In quo libro bis citatur à Galeno in Epilogo libri Quod animi mores, &c.

Περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, πρὸς Αριστοκρέοντα, ἰ] Quorum librorum meminit Gellius XIV. 4. *Condignè mehercle & condecorè Chryſippus in librorum, qui inſcribuntur περὶ καλοῦ καὶ ἡδονῆς, primo, os & oculos juſtitiæ, vultumque ejus totum ſeveris atque venerandis verborum coloribus depinxit*, &c. Meminit Athenæus III. 12. IX. 4. & XIV. 2. Quartus citatur XIII. 2. & Quintus VIII. 2. Meminit idem Athenæus IV. 15. Chryſippei libri Περὶ τοῦ καλοῦ: nec non Plutarchus de Contrad. Stoicorum, & Laërtius in Zenone Cittieo; qui liber non alius fortè ab hoc libro Περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς.

Περὶ τῶν λεγομένων] Poſt vocem λεγομένων, additur in Regiis Membranis ὑπὸ τῆς: deinde cetera deeſſe annotantur. Deſunt autem multa, plurimi ſcilicet tomi Morales, omneſque Phyſici: quin & Volumina 431. tantum recenſentur a Laërtio, qui tamen Chryſippum plura quam 705. ſcripſiſſe ſupra monuit. Titulorum Elenchum mutilum, ex antiquis Scriptoribus reſarcire conatus eſt Jonſius. Jonſianum Elenchum operæ pretium duximus infra ponere: cui etiam aliquot librorum Titulos addidimus. Ecce tibi Libros Morales qui hîc deſiderantur.

Περὶ δικαιοσύνης, πρὸς Πλάτωνα. Primum citat Plutarchus in libro de Communibus Notitiis adverſùs Stoicos.

Περὶ δικαιοσύνης. Plutarch. de Contrad. Stoicor. Gellius XIV. 4. Sextus Empiricus contra Mathemat. pag. 676. Primus citatur Plutarcho de Contrad. Stoic. & Laërtio noſtro ſupra in Zenone. Tertius eidem Plutarcho ibidem: qui & hiſce Chryſippi de juſtitia libris alios hoc titulo oppoſuit: Περὶ δικαιοσύνης πρὸς Χρύσιππον βιβλία γ´. Teſtatur Lamprias in indice, ut ſupra monuimus. Sed hi libri Περὶ δικαιοσύνης, quod etiam ſupra obſervabamus, non diverſi videntur a libris Περὶ δικαιοσύνης πρὸς Πλάτωνα: neque etiam fortaſſis diverſi erant a libro Περὶ δικαίου.

Περὶ δικαίου. Tertius citatur à Laërtio ſupra de hac Vita.

Περὶ ἀγαθῶν. Meminit Plutarchus in libro de Contrad. Stoicor. Primus & ſecundus ab eodem Plutarcho citantur in libro de Communib. Notitiis. Hunc librum à ſequenti non alium eſſe exiſtimamus.

Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν Εἰσαγωγή. Citatur Chryſippus ab Origine lib. IV. contra Celſum, ἐν τῇ Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν Εἰσαγωγῇ, & ab Athenæo IV. 5. & II. 3. ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ εἰς τὴν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείαν.

Περὶ τῶν δι' αὑτὰ αἱρετῶν. Plutarchus di Contrad. Stoic. Athenæus VII. 8.

Περὶ τῶν δι' αὑτὰ μὴ αἱρετῶν. Athenæus IV. 15. Laërtius ſupra in hac Vita.

Περὶ καλοῦ. Idem Plutarchus ibidem, Laërtius in Zenone Cittieo, & Athenæus IV. 15. Sed hic liber, ut ſupra dicebamus, fortè non alius eſt à libro Περὶ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, quem Laërtius recenſuit.

Περὶ παθῶν. Citantur à Laërtio in Zenone Cittieo. Meminit & Galenus in libris de Decretis Hippocratis & Platonis, qui & lib. VIII. cap. 1. eorum tres fuiſſe dicit. Quod planiùs docet lib. III. de locis affectis cap. 1. Verba ejus ſunt: Χρύσιππος φιλόσοφος ἔγραψεν περὶ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν. ἓν μὲν τὸ θεραπευτικὸν βιβλίον, ὃ μάλιστα χρήζουσιν εἰς τὴν ἴασιν αὐτῶν· ἕτερα δὲ τρία λογικὰς ἔχοντα ζητήσεις. Primus citatur ab eodem Galeno lib. IV. de Placitis Plat. & Hippocr. cap. 4. & lib. V. cap. 1.

Τὸ περὶ παθῶν θεραπευτικόν. Citatur a Galeno lib. & cap. 4. de Decretis Hippocratis & Platonis. Ab eodem cum præcedentibus libris innuitur in libro de cognoſcendis & curandis propriis cujuſque affectibus cap. 1. γέγραπται μὲν οὖν, inquit, καὶ Χρυσίππῳ, καὶ ἄλλοις πολλοῖς τῶν φιλοσόφων, θεραπευτικὰ συγγράμματα τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν. Citatur & ab Origene lib. I. & VIII. contra Celſum.

Περὶ τέλους. Plutarchus de Communib. Notitiis & Cicero

A Academ. IV. Primus citatur à Laërtio ſupra in Zenone, & à Plutarcho in libro de Contradict. Stoicorum.

Τὰ κατορθώματα. Primus liber citatur eidem Plutarcho ibidem.

Τὰ Περὶ καθήκοντος. Sextus Empiricus Hypotypoſ. III. 25. necnon adverſùs Mathematicos pag. 676 Sextus & Septimus citantur a Plutarcho dicto loco de Stoicorum Repugnantiis.

Ηθικὰ Ζητήματα. Quartus citatur Diogeni noſtro ſupra in Zenone, & Sextus Plutarcho in toties memorato libro de Contradictionibus Stoicorum.

Τὸ Περὶ ἔρωτος. Meminit & ſupra Laërtius in Zenone.

τὸ πρῶτον Περὶ ἀρετῶν. Idem Laërtius ibidem.

B Περὶ τοῦ δικάζειν. Idem Plucarchus ibidem.

Περὶ ὁμονοίας. Athenæus VI. 19.

Περὶ φιλίας. Secundus citatur Plutarcho de Stoicor. Repugnantiis.

Τὰ Προτρεπτικά. Plutarchus ibidem. Ab eodem Plutarcho citatur Primus in libro de Communibus Notitiis, & Tertius in libro de Contradictionib. Stoicor. Citatur & Primus Περὶ τοῦ προτρέπεσθαι eidem dicto libro de Communib. Notitiis: quem non alium eſſe à Primo τῶν Προτρεπτικῶν veroſimiliter exiſtimabat Jonſius.

Περὶ πολιτείας. Plutarchus de Contradict. Stoicorum, Sextus Empiricus Hypotypoſ. III. 25. & adverſùs Mathematicos pag. 470. & 676. Laërtius ſupra in Zenone, & in Chryſippo noſtro.

C Περὶ Νόμου. Martianus L. II. D. de Legibus: *Sed & Philoſophus ſummæ Stoicæ Sapientiæ Chryſippus ſic incipit libro, quem fecit* Περὶ Νόμου: ὁ νόμος πάντων ἐστὶ βασιλεὺς θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, &c.

Νόμοι. Epiphanius in Compendio Fidei.

Περὶ βίου καὶ πορισμοῦ. Secundus citatur à Laërtio noſtro ſupra in hac ipſa Vita.

Περὶ παίδων ἀγωγῆς. Quintilianus Inſtit lib. I. cap. 1. *Ante omnia, ne ſit vitioſus ſermo Nutricibus: quas, ſi fieri poſſet, ſapientes Chryſippus optavit.* Et cap. ſequenti: *Meliùs autem, qui nullum tempus vacare curâ volunt, ut Chryſippus: nam is, quamvis Nutricibus triennium dederit, tamen ab illis quoque jam informandum quamoptimis inſtitutis mentem infantium judicat.*

D Et apertiùs cap. 19. *Et certe, quod facere oporteat, non indignum eſt diſcere, cum præſertim hæc Chironomia, quæ eſt, ut nomine ipſo declaratur, lex geſtus, & ab illis temporibus heroicis orta ſit, & à ſummis Græciæ viris, & ab ipſo etiam Socrate probata, & à Platone quoque in parte civilium poſita virtutum, & à Chryſippo in Præceptis de liberorum educatione compoſitis non omiſſa.* Item cap. 10. *Chryſippus etiam nutricum quæ adhibentur infantibus, allectationi ſuum quoddam carmen adſignat.*

Περὶ θεῶν. Primum laudat Cicero lib. I. de Natura Deorum, & Laërtius ſupra in Zenone. Secundum Cicero dicto loco, & Plutarchus de Contradict. Stoicorum. Tertium idem Plutarchus ibidem & lib. de Communibus Notitiis. Undecimum Laërtius ſupra in Zenone. Hos libros ſignant Plutarchus de audiendis Poëmatis, Macrobius Saturnal. I. 17. & Origenes lib. IV contra Celſum.

E Περὶ τοῦ Διὸς σύγγραμμα. Plutarchus & Cicero dictis locis.

Περὶ Ηρας. Galenus lib. III. de Hippocratis & Platonis Decretis cap. 8.

Περὶ προνοίας. Plutarchus de Contradict. Stoicorum, & Lactantius Divinarum Inſtit. lib. VII. cap. 23. Primus citatur eidem Plutarcho ibidem, & Laërtio noſtro ſupra in Zenone. Quartus Gellio VI. 1. & 2.

Περὶ εἱμαρμένης. Noſter ſupra in Zenone, Cicero libro de Fato, Euſebius de Præparat. Evangel. Theodoritus Therapeut. VI. Fulgentius Mytholog. lib. 1. Primus citatur ab Euſebio de Præparat. Evangel. VI. 2. & Secundus ab eodem ibidem.

Περὶ μαντικῆς, β´ Cicero lib. I. de Divinatione: *Chry-*
F *ſippus totam de Divinatione duobus libris explicavit ſententiam, uno præterea de Oraculis, uno de Somniis.* Meminit Euſebius Pamphili in Præparat. IV. 2. οὕτω τὴν ἀπόδειξιν ἡμῖν Χρύσιππος κεκόμικε, δι' ἀλλήλων κατασκευάζων ἑκάτερα· τὸ μὲν γὰρ πάντα γίνεσθαι καθ' εἱμαρμένην, ἐκ τοῦ μαντικὴν εἶναι δεικνύναι βούλεται· τὸ δὲ εἶναι μαντικὴν, &c. Secundus citatur à Lactantio I. 6. & à Laërtio noſtro ſupra in Zenone.

Περὶ χρησμῶν. Meminit Cicero lib. I. & II. de Divinatione, Suidas in νεοττὸν, & Apoſtolius in Proverbio νεοττοῦ οὐδέν μοι δίδως. Videtur ſcripſiſſe de Beneficiis. Vide Senecam lib. I. de Benefic. cap. 3.

Atque hæc ſunt Chryſippi ad Moralem Philoſophiam ſpectantia

ſtantia Voluminia, quibus auctior fieri poteſt Index Laërtianus. A Quæ autem ad Phyſicen ſpectant, hæc ferme ſunt:

Περὶ οὐσίας. Plutarchus de Contradict. Stoicorum.

Αἱ φυσικαὶ τέχναι. Plutarchus de Contradict. Stoicorum. Primus citatur.

Τὰ φυσικά. Primus, Secundus, Tertius & Duodecimus Chryſippi τῶν φυσικῶν citantur a Laërtio ſupra in Zenone.

Περὶ φύσεως. Plutarchus de Contradict. Stoicor. Citatur Secundus ab eodem Plutarcho in libro de Communibus Notitiis, Tertius dictis locis, & Quintus lib. de Contradict. Stoicor.

Φυσικὰ Ζητήματα. Idem Plutarchus de Contradict. Stoicor. & de Communib. Notitiis.

Περὶ κινήσεως. Idem Plutarchus de Contradict. Stoicorum. B

Περὶ κενοῦ. Laër. ſupra in Zenone, & Plutarchus loco proximè allato.

Περὶ ψυχῆς. Tertullianus lib. de Anima cap. 14. Citatur ἐν πρώτῳ a Galeno lib. IV. de Hippocratis & Platonis Decretis cap. 1. 3. & 8. necnon ἐν δυοδεκάτῳ a Laërtio ſupra in Zenone.

Περὶ ἐνυπνίων. Cicero lib. I. & II. de Divinatione, cujus verba ſupra retulimus.

Περὶ αὐξανομένου. Hic liber diligentiam fugit Jonſii. Meminit Philo Judæus in libro de Æternitate Mundi.

Hactenus Chryſippi libri de Morali Philoſophia & de Phyſice, quorum tituli in Indice Laërtiano deſiderantur. Sed & in eodem Indice deſiderantur Chryſippi alii libri, qui ad Dialecticam, ſive Grammaticam, aut etiam ad Hiſtoriam ſpectare videntur. Sunt autem iſti. C

Περὶ τῆς Διαλεκτικῆς. Citatur in Tertio a Plutarcho in libro de Stoicorum Repugnantiis. Neque hujus libri meminit Jonſius.

Περὶ ἀνομολογίας. Qui liber & a Jonſio omiſſus fuit. Meminit Plutarchus in libro de Virtute Morali.

Περὶ βίων, δ′] Primus citatur a Laërtio ſupra in Zenone, & a Plutarcho de Contradict Stoicorum. Quartus citatur ab eodem Plutarcho ibidem; ubi & quatuor fuiſſe Chryſippi libros Περὶ βίων indicat: μία σύνταξις, inquit, ἡ Περὶ βίων, τέτταρα βιβλία.

Σύγγραμμα περὶ τῶν ἀρχαίων Φυσιολόγων. Meminit Noſter ſupra in hac Vita. Partem fuiſſe Operis Περὶ βίων veriſimili conjectura exiſtimabat Voſſius lib. 1. de Hiſtoricis Græcis cap. 17. Solebant enim Scriptores Græci, ut rectè Caſaubonus ad Polybium obſervabat, operum majorum D ſingulas partes, λόγους, aut τόμους, aut συγγράμματα appellare

Περὶ δογμάτων. In quo citatur a Joanne Stobæo in Eclogis Ethicis pag. 184. & hic liber omiſſus fuit a Jonſio, quemadmodum & ſequens.

Λογικὰ ζητούμενα. Citantur a Galeno in Epilogo libri Quod animi mores, &c.

Περὶ τοῦ κυρίως κεχρῆσθαι Ζήνωνα τοῖς ὀνόμασιν. Laërtius ſupra in Zenone.

Αἱ πρὸς Ἀρκεσίλαον ἀντιγραφαί. Plutarchus de Contradict. Stoicorum, & de Oraculorum defectu.

Meminit Lamprias, in indice, Plutarchi libri Περὶ τοῦ πρώτου ἑπομένου πρὸς Χρύσιππον, Hoc eſt, *de Prima illatione, contra Chryſippum*: unde conjicere licet ſcripſiſſe etiam Chryſippum Περὶ τοῦ πρώτου ἑπομένου.

Videtur ſcripſiſſe & Περὶ μεγεθῶν καὶ πληθῶν. Ipſe E Laërtius ſupra: τέλος δὲ Ἀρκεσιλάῳ καὶ Λακύδῃ, καθά φησι Σωτίων ἐν τῷ ὀγδόῳ, παραγενομένοις ἐν Ἀκαδημίᾳ συνεφιλοσόφησε. δι' ἣν αἰτίαν καὶ κατὰ τῆς συνηθείας, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἐπεχείρησε, καὶ περὶ μεγεθῶν καὶ πληθῶν, τῇ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν συστάσει χρησάμενος.

AD LIBRUM VIII.

PYTHAGORAS.

Pag. 214. ΜΝΗΣΑΡΧΟΥ δακτυλιογλύφου, ὥς φησιν Ἕρμιππος, ἤ, ὡς Ἀριστόξενος] Lege cum MS. Regiæ Bibliothecæ, ὥς φησιν Ἕρμιππος, Σάμιος, ἢ ὡς Ἀριστόξενος, Τυρρηνὸς, ἀπὸ μιᾶς, &c. Hanc B lectionem confirmat Clemens Alexandrinus Stromat. I. Πυθαγόρας μὲν οὖν, Μνησάρχου, Σάμιος, ὥς φησιν Ἱππόβοτος· ὡς δὲ Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πυθαγόρου βίῳ καὶ Ἀρίσταρχος, καὶ Θεόπομπος, Τυρρηνὸς ἦν, ὡς δὲ Νεάνθης, Σύριος ἢ Τύριος. Ceterùm Pythagoras matrem habuit Pythaïda, Samiam. Auctor Porphyrius, Iamblichus, Tzetzes.

δακτυλιογλύφου.] Qui Mneſarchum annulorum ſculptorem faciat, neminem alium, quem quidem legerit, præter Laërtium eſſe, ait Aldobrandinus. Non legerat vir doctiſſimus Apuleium, cujus hæc ſunt verba Floridorum 1. *Profugit ex Inſula* (Samo) *clanculò Pythagoras, patre Mneſarcho nuper amiſſo: quem comperio inter ſellularios artifices, gemmis faberrimè ſculpendis, laudem magis quàm opem quæſiſſe.* Idem teſtatur Suidas in Πυθαγόρας: Μνησάρχου υἱὸς δακτυλιογλύφου. Et Tzetzes Chiliad. XI. 369. C

Ὁ Πυθαγόρας ὁ Σοφὸς, Σάμιος ἦν τῷ γένει.
Σαμείας (l. Σαμίας) Πυθαΐδος μὲν, ὡραίας ὑπὲρ φύσιν
Καὶ τοῦ Μνησάρχου δὲ υἱός· ὃς Μνήσαρχος ὑπῆρχε.
Τὴν τέχνην μετερχόμενος, τὴν δακτυλιογλυφόνων.

Corrige δακτυλιογλύφων. Mercatorem frumenti fuiſſe, conjicere eſt ex Porphyrio atque Iambicho. Ignobili genere fuiſſe dicit Lactantius Divinarum Inſtitut. III. 18. *niſi fortè*, inquit, *credamus inepto illi ſeni, qui ſe in priori vita Euphorbum fuiſſe mentitus eſt. Hic, credo, quod erat ignobili genere natus, familiam ſibi ex Homeri carminibus adoptavit.*

ὥς φησιν Ἕρμιππος] in Vitis ſcilicet. Non prætereunda ſunt de Hermippo Joſephi verba lib. I. contra Apionem, ubi de Pythagora: πολλοὶ δὲ τὰ περὶ αὐτὸν ἱστορήκασι, καὶ τούτων ἐπισημότατός ἐστιν Ἕρμιππος, ἀνὴρ περὶ πᾶσαν D ἱστορίαν ἐπιμελής.

ὡς Ἀριστόξενος] Ariſtoxenum Tarentinum, qui vulgò Muſicus, Xenophili Pythagorei primùm & deinde Ariſtotelis diſcipulum, intelligit, quique Vitam Pythagoræ, deque ejus Diſcipulis ſcripſerat. Meminere hujus libri, præter Laërtium noſtrum, Athenæus X. 4. Gellius IV. 11, Clemens dicto loco, Porphyrius atque Iamblicus in Vita Pythagoræ, alii. Qui liber pars fuit Operis de Vitis Virorum Illuſtrium, cujus meminere Plutarchus libro Quod non poſſit ſuaviter vivi ſecundùm Epicurum, & S. Hieronymus in Præfat. de Scriptor. Eccleſ.

Τυρρηνὸς] Scriptum eſt apud Clementem loco citato: ὡς δὲ Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πυθαγόρου βίῳ, καὶ Ἀρίσταρχος, καὶ Θεόπομπος, Τυρρηνὸς ἦν· ὡς δὲ Νεάνθης, Σύριος, ἢ Τύριος· ὥστε εἶναι κατὰ τοὺς πλείστους τὸν Πυθαγόραν βάρβαρον τὸ γένος. Clementis locum reſpexit Theodoritus E Serm. 1. θεραπ. his verbis, τὸν δὲ Πυθαγόραν Ἀριστόξενος καὶ Ἀρίσταρχος καὶ Θεόπομπος Τυρρηνὸν εἶναί φασιν. Reſpexit & Euſebius lib. X. de Præparat. Evangelica, ubi de patria Pythagoræ. Adde & Malchum, ſive Porphyrium in vita Pythagoræ: Συμφωνεῖται μὲν δὴ παρὰ τοῖς πλείστοις Μνησάρχου γεγονέναι παῖς· περὶ δὴ τοῦ γένους τοῦ Μνησάρχου διαπεφώνηται· οἱ μὲν γὰρ Σάμιον αὐτὸν εἶναί φασι· Κλεάνθης δὲ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν μυθικῶν Σύρον ἐκ Τύρου τῆς Συρίας. Ita rectè hunc locum reſtituit Lucas Holſtenius. Ceterùm Joſephus libro II. contra Apionem ait, æquè difficile eſſe Pythagoræ patriam indicare, atque Homeri.

F Μαρμάκου] Caſaubonus legit Μαμέρκου, conjecturâ ductâ ex eo quòd apud Feſtum filius Pythagoræ ſic vocatur. Sic vocatur & apud Plutarchum in Numa: τεσσάρων υἱῶν βασιλεῖ Νουμᾷ, ἕνα Μάμερκον ἐπὶ τῷ Πυθαγόρου παιδὶ προσηγόρευσεν.

τοῦ Ἱππάσου, τοῦ Εὐθύφρονος, τοῦ Κλεωνύμου, φυγάδος ἐκ Φλιοῦντος, &c.] At Pauſanias in Corinthiacis Mneſarchum patrem habuiſſe dicit, avum Euphronem, & proa-

vum Hippaſum, qui pulſus à Phliunte Samum ſeceſſerit.

ἀπὸ μιᾶς τῶν νήσων, ἃς κατέσχον Ἀθηναῖοι, Τυῤῥηνοὺς ἐκβαλόντες] Inſulæ illæ fuere, Lemnos, Imbros, Scyros. Auctor eſt Ariſtoxenus apud Porphyrium, ſive Malchum, de Vita Pythagoræ, ubi ait Mneſarchum, Pythagoræ patrem, Tyrrhenum genere fuiſſe, ex iis Tyrrhenis qui in Lemno, Imbro, & Scyro habitarunt. Tyrrhenos apud Lemnum & Imbrum incoluiſſe ſcribunt Apollonius Argonautic. IV. Plutarchus de Virtutibus Mulierum, & Quæſt. Græc. 21. & Polyænus VII. Stratag. Tyrrhenos etiam Lesbon tenuiſſe, & Cyzicon, & Æanem ex antiquis Scriptoribus docet, Vir Literarum veterum diligentiſſimus, Samuel Bochartus lib. I. de Colonia Phœnicum cap. 33. ubi eum vide.

τοῦ τρία φοτήεια] ϗ τρία ceteræ Editiones, nec non Regiæ Membranæ.

ἔσχε δὲ ἀδελφοὺς, πρεσβύτερον μὲν, Εὔνομον· μέσον δὲ, Τυῤῥηνόν.] Quod etiam teſtatur ex Cleanthe Porphyrius; ſed qui priorem Εὔνοστον, non Εὔνομον, appellat: B καταλέγει δ' αὐτῷ ϗ ἀδελφοὺς δύο, Εὔνοστον ϗ Τυῤῥηνὸν, πρεσβυτέρους. Et poſtea, ex Diogene in libro de Incredibilibus ultra Thulen. βιοῦντα δ' ἐν ἀφθόνοις, loquitur de Mneſarcho, ἀνατρέφειν τὸ παιδίον, Ἀστραῖον καλέσαντα μετὰ τῶν αὐτοῦ παίδων, τριῶν ὄντων, Εὐνόστου, ϗ Τυῤῥηνοῦ, ϗ Πυθαγόρου.

ϗ δοῦλον Ζάμολξιν, ᾧ Γέται θύουσι, Κρόνον νομίζοντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος.] De Zamolxi audiendus Auctor Etymologici: Ζάμολξις, Πυθαγόρα δουλεύσας, ὡς Ἡρόδοτος δ'. Σκύθης ὃς ἐπανελθὼν, ἐδίδαξε περὶ τοῦ ἀθάνατον εἶναι τὴν ψυχήν. Μνασέας δὲ, παρὰ Γέταις τὸν Κρόνον τιμᾶσθαι ϗ καλεῖσθαι Ζάμολξιν. Ἑλλάνικος δὲ ἐν C τοῖς Βαρβαρικοῖς Νόμοις φησὶν, ὅτι Ἑλληνικός τις γεγονὼς, [an legendum Ἑλληνικοῦ τις γένους, vir quidem Græci generis) τελετὰς κατέδειξε Γέταις τοῖς ἐν Θρᾴκῃ· ϗ ἔλεγεν, ὅτι οὐκ ἂν αὐτὸς ἀποθάνοι, οὐθ' οἱ μετ' τούτου, ἀλλ' ἕξουσιν πάντα ἀγαθά· ἅμα δὲ ταῦτα λέγων, ᾠκοδόμει οἴκημα κατάγαιον· ἔπειτα ἀφανισθεὶς αἰφνίδιον ἐκ Θρᾳκῶν, ἐν τούτῳ διῃτᾶτο· οἱ δὲ Γέται ἐπόθουν αὐτόν· τετάρτῳ δὲ ἔτει πάλιν φαίνεται· ϗ οἱ Θρᾷκες αὐτῷ πάντα ἐπίστευσαν· Λέγουσι δέ τινες, ὡς ὁ Ζάμολξις ἐδούλευσε Πυθαγόρᾳ Μνησάρχου Σαμίῳ, ϗ ἐλευθερωθεὶς ταῦτα ἐσοφίζετο· ἀλλὰ πολὺ πρότερος δοκεῖ ὁ Ζάμολξις Πυθαγόρου γενέσθαι· ἀθανατίζουσι δὲ ϗ Τέριζοι, ϗ Κρόβιζοι, ϗ τοὺς ἀποθανόντας ὡς Ζάμολξίν φασιν D οἴχεσθαι· ἥξειν δὲ αὖθις· ϗ ταῦτα ἀεὶ νομίζουσιν ἀληθεύειν· θύουσι δὲ ϗ εὐωχοῦνται, ὡς αὖθις ἥξοντος τοῦ ἀποθανόντος. Quæ ipſiſſima verba exſcripſit Suidas in Ζάμολξις. Ceterùm etiam à Getis Zamolxin pro Deo habitum ſcripſit Strabo lib. XVI. ubi & Pythagoreum vocat: quod ideo obſervo, quia Herodotus in Melpomene Zamolxin multis ante Pythagoram annis exſtitiſſe dicit. Sed & ibidem refert Getas eum Γεβελεΐζιν eſſe exiſtimare; οἱ δὲ αὐτέων τοῦτον νομίζουσι Γεβελεΐζιν: quare vox Κρόνον apud Laërtium mendoſa Caſaubono videbatur. Mihi potiùs videntur hæc verba, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, eſſe addititia: nam & Mnaſeas apud Etymologicum dicto loco, etiam Zamolxin E apud Getas Κρόνον nuncupari, ſcriptum reliquit. Sed fortaſſe pro Ἡρόδοτος legendum Ἱππόβοτος. Scripſerat Hippobotus τὴν τῶν φιλοσόφων ἀναγραφὴν quâ ſæpe utitur Laërtius noſter. Quin etiam de Pythagóra ex eo locum adferunt Porphyrius in Vita Pythagoræ extrema, Iamblicus itidem in Vitâ Pythagoræ cap. 51. & Clemens Alexandrinus στρωματ. lib. I. Porphyrius autem dicto loco pro Hercule Zamolxin apud Getas cultum fuiſſe ait, ubi & nominis etymologiam duplicem adfert. Vide locum.

οὗτος ἤκουσε μὲν, καθάπερ εἴρηται, Φερεκύδου τοῦ Συρίου] Clemens Alexandrinus Stromat. lib. I. ubi de Thalete: διδάσκαλος δὲ αὐτοῦ οὐδεὶς ἀναγράφεται· ὥσπερ οὐδὲ Φερεκύδου τοῦ Συρίου, ᾧ Πυθαγόρας ἐμαθήτευσεν. Quod ipſum teſtatur & Porphyrius loco quem in obſervatione ſequenti adducimus, & Cicero I. Tuſcul. & Euſebius de Præp. Evangelic. X. 4. Tatianus Pythagoricam Philoſophiam Φερεκύδους κληρονομίαν propterea appellat: γελῶ ϗ τὴν Φερεκύδους γραολογίαν, ϗ τοῦ Πυθαγόρου τὴν περὶ τὴν δόξαν F κληρονομίαν, ϗ τὴν τοῦ Πλάτωνος, κἂν τινες μὴ θέλωσι, τὴν περὶ τοῦτο μίμησιν.

ϗ ἤκουσεν Ἑρμοδάμαντος τοῦ ἀπογόνου Κρεοφίλου] Apuleius Leodamantem vocat. Verba ejus ſunt in Floridis: *Fertur & penes Anaximandrum Mileſium naturabilia commentatus; nec non & Cretenſem Epimenidem, inclytum Fatiloquum & Poëtam, diſciplinæ gratiâ ſectatus; itemque Leodamantem, Creophyli diſcipulum: qui Creophylus memoratur Poëtæ Homeri hoſpes, & æmulator canendi fuiſſe.* Quare Λεωδάμαντος Hîc legendum putabat Caſaubonus: quam lectionem &

A Scaliger ad oram libri adnotaverat. Sed Hermodamas quoque, ille Pythagoræ præceptor, vocatur à Porphyrio: ἐπανελθόντα, inquit, εἰς τὴν Ἰωνίαν ἐντεῦθεν, τὸν Πυθαγόραν πρῶτον μὲν Φερεκύδῃ τῷ Συρίῳ ὁμιλῆσαι· δεύτερον δ' Ἑρμοδάμαντι τῷ Κρεοφυλίῳ, ἐν Σάμῳ ἤδη γηράσκοντι. Et deinde: διακοῦσαι δ' οὐ μόνον Φερεκύδου ϗ Ἑρμοδάμαντος ἀλλὰ ϗ Ἀναξιμάνδρου φησὶν ἔτος. Et poſtea: νοσήσαντα δὲ τὸν Φερεκύδην ἐν Δήλῳ θεραπεύσας ὁ Πυθαγόρας, ϗ ἀποθανόντα θάψας, εἰς Σάμον ἐπανῆλθε, πόθῳ τοῦ συγγενέσθαι Ἑρμοδάμαντι τῷ Κρεοφυλίῳ. Etiam Ἑρμοδάμαντος ſcriptum invenimus in Codice Laërtiano, qui in Bibliotheca Regia adſervatur. Quare hîc ita legendum, & Apuleium potiùs ex Laërtio & Porphyrio, quàm Laërtium & Porphyrium ex Apuleio corrigendum exiſtimamus. Notabis autem, qui Κρεόφιλος & hoc loco & Sophoclis Scholiaſtæ ad Trachinias p. 628. Edit. Pauli Stephani dicitur, Κρεόφυλον à Porphyrio dictis locis B nuncupari. At Κρεώφυλος Straboni dicitur: cujus hæc ſunt verba lib. XIV. Σάμιος δ' ἦν ϗ Κρεώφυλος, ὅν φασι δεξάμενον ξενίᾳ ποτὲ Ὅμηρον, λαβεῖν δῶρον τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ποιήματος, ὃ καλοῦσιν Οἰχαλίας Ἅλωσιν. Καλλίμαχος δὲ τοὐναντίον ἐμφαίνει δι' ἐπιγράμματός τινος, ὡς ἐκείνου μὲν ποιήσαντος, λεγομένου δ' Ὁμήρου διὰ τὴν λεγομένην ξενίαν.

Τοῦ Σαμίου πόνος εἰμὶ, δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὅμηρον
 Δεξαμένου· κλαίω δ' Εὔρυτον ὅσσ' ἔπαθεν,
Καὶ ξανθὴν Ἰόλειαν· Ὁμήρειον δὲ καλεῦμαι
 Γράμμα· Κρεωφύλῳ, Ζεῦ φίλε, τοῦτο μέγα.

C Τινὲς δὲ διδάσκαλον Ὁμήρου τοῦτόν φασιν· οἱ δ' οὐ τοῦτον ἀλλ' Ἀριστέαν τὸν Προκοννήσιον. Nec aliter ab Euſtath. appellatur, qui ab B. Iliad. pag. 350. & 351. Edit. Rom. dictum Strabonis locum ad verbum exſcripſit; ſed ubi vitioſè, ut hoc obiter dicam, pro Ἀριστέαν τὸν Προκοννήσιον, ſcriptum eſt Ἀρισταῖον τὸν Προκοννήσιον. Etiam poſt vocem Δεξαμένου, ſupplendum ex Strabone, κλαίω δ' Εὔρυτον ὅσσ' ἔπαθεν· Καὶ ξανθὴν Ἰόλειαν. Pergamus. Sed & Pauſanias in Meſſenicis Κρεώφυλον appellat. Ibi citatur Creophylus ἐν Ἡρακλείᾳ, pro quo legendum ἐν Οἰχαλίᾳ non dubitamus; eſt enim ſermo de Oechalia, quo titulo Creophylum Poëma ſcripſiſſe ex ſuprà memorato Strabonis loco vidimus. In ſupra citatis Apuleii verbis etiam *Creophyli* ſcriptum eſt. Igitur auD dacter Κρεωφύλου hîc ſcribendum aſſerimus: quam lectionem vel ipſa metri ratio in Epigrammate Callimachi manifeſtam facit, Γράμμα, Κρεωφύλῳ, &c. eſt enim & ſecunda brevis & tertia in Κρεοφίλῳ: quamquam & tertia produci queat. Ceterùm meminit hujus Epigrammatis & Sextus Empiricus, apud quem in primo verſu legitur,

Κρεωφύλου πόνος εἰμὶ, δόμῳ ποτὲ θεῖον ἀοιδόν.

& in poſtremo: Γράμμα Κρεωφύλου, &c. In Codice Laërtiano Regiæ Bibliothecæ, Κρεωφίλου ſcriptum fuit.

νέος δὲ ὢν ϗ φιλομαθὴς, ἀπεδήμησε τῆς πατρίδος &c. Qua de re Themiſtius Orat. IV.

E ὁπηνίκα ϗ Πολυκράτης, &c] Clemens Stromat. I. Πυθαγόρας δὲ, κατὰ Πολυκράτη τὸν τύραννον, περὶ τὴν ἑξηκοστὴν δευτέραν ὀλυμπιάδα. Apuleius in Floridis: *Fuit ferme Pythagoras id ævi quo Polycrates Samo potiebatur.*

ἐξέμαθε τὴν φωνὴν αὐτῶν] Quin & Judæorum ſcripta æmulatum fuiſſe, multaſque Judæorum leges in ſuam Philoſophiam tranſtuliſſe, ſcribit ex Hermippo Joſephus lib. II. contra Apionem. Etiam ab Ægyptiis, à Moſe, à Zoroaſtre, à Nazarato Aſſyrio multa ſumpſiſſe refert Clemens Alexandrinus, Cujus verba tranſcripſit Euſebius lib. VIII. de Præparat. Evangelica cap 6. Similia legas apud Theodoritum in Sermone contra Græcos: ubi & ab Ægyptiis circumciſum fuiſſe refert. Ceterùm, notandum φωνὴν hoc loci, ut & alibi ſæpe, pro ſermone ſeu lingua uſurpari.

Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν ἀρετῇ πρωτευσάντων] Eadem, & fere iiſdem verbis, habes apud Porphyrium: quò Lectorem remitto; eſt enim locus prolixior.

F ἐν Κρήτῃ σὺν Ἐπιμενίδει κατῆλθεν εἰς τὸ Ἰδαῖον ἄντρον, ἀλλὰ ϗ ἐν Αἰγύπτῳ εἰς τὰ ἄδυτα] Porphyrius, ubi de Pythagoræ in Cretam adventu: εἰς δὲ τὸ Ἰδαῖον καλούμενον ἄντρον καταβὰς, ἔρια ἔχων μέλανα, τὰς νενομισμένας τρὶς ἐννέα ἡμέρας ἐκεῖ διέτριψε, ϗ καθήγισε τῷ Διῒ, τόν τε στορνύμενον αὐτῷ κατ' ἔτος θρόνον ἐθεάσατο. *Inde ubi in Idæum antrum nigrâ lanâ amictus deſcendit, & dies termovenos ex more recepto iſtic exegit, & Jovi luſtratus eſt, & pulvinar vidit, quod quotannis ei ſternitur.*

εἶτα ἐπανῆλθεν εἰς Σάμον, ϗ εὑρὼν τὴν πατρίδα τυραννουμένην

ϱαννουμένlω ὑπὸ Πολυκϱάτυς, ἀπῆϱεν εἰς Κϱότωνα, &c.] Quod etiam confirmat Strabo lib. xiv. ubi de Polycrate Sami Tyranno: Ἐπὶ τύτου ἢ, ϗ Πυϑαγόϱαν ἱϛϱοῦσι φυομϑύlω ἰδόντα τlὼ τυϱαννίδα, ἐκλιπεῖν τlὼ πόλιν· ϗ ἐπελϑεῖν εἰς Αἴγυπτον ϗ Βαβυλῶνα, φιλομαϑίας χάϱιν· ἐπανιόντα δ' ἐκεῖϑεν, ὁϱῶντα ἔτι συμμένουσαν τ̃ τυϱαννίδα, πλδύσαντα εἰς Ιταλίαν, ἐκεῖ διατελέσαι τὸν βίον. *Ejuſdem ætate ferunt Pythagoram, cum gliſcentem in patria videret tyrannidem, Samo exceſſiſſe, inque Ægyptum & Babylonem diſcendi ſtudio abiviſſe: cumque reverſus eam videret durare, in Italiam navigaſſe, atque ibi vitæ reliquum confeciſſe.* Iamblicus 1.18. φασὶν, ἀφικέσϑαι τὸν Πυϑαγόϱαν ἐξ Ιωνίας ϗ Σάμου κτ̀ τlὼ Πολυκϱάτυς τυϱαννίδα ἀκμαζούσης Ιταλίας,

οἱ πεϱὶ τὺς τϱιακοσίους ὄντες] Pluſquam ſexcentos fuiſſe ait infrà idem Laërtius: τῶν τε ἑξακοσίων ὐκ ἐλάττους ἐπὶ τlὼ νυκτεϱινlὼ ἀκϱόασιν ἀπήντων αὐτῦ. Idem teſtatur & Suidas in γνώϱιμοι: γνώϱιμοι. φοιτηταί. Πυϑαγόϱας ὁ Σάμι❀ γνωϱίμους ἔχε πλείους ἢ ἑξακοσίους. Quare & hîc olim legendum exiſtimabam ἑξακοσίους. Sed τϱιακοσίοις quoque Athenagoras: ὕτω ϗ Πυϑαγόϱας μὲν ἅμα τϱιακοσίοις ἑτέϱοις (lege ἑταίϱοις) κατεφλέχϑη. Et Lucianus in Vitarum Auctione Pythagoram emi facit à trecentis hominibus Italis.

Ηϱακλείδης ὁ Ποντικὸς] Qui, teſte Laërtio noſtro in ejus Vita, ſcripſerat πεϱὶ τῶν Πυϑαγοϱείων: quos libros innuit Porphyrius in libris de Abſtinentia ab eſu animatorum.

P. 215 ἐπέδειξεν lὼ Μενέλα❀ ἀνέϑηκεν ἀσπίδα, &c.] De hoc Clypeo aliter omnino Tertullianus in libro de Anima: *Sed clypeum Euphorbi olim Delphis conſecratum recognovit, & ſuum dixit, & de ſignis vulgò ignotis probavit.* Etiam Ovidius in Metamorphoſi:

Cognovi clypeum lævæ geſtamina noſtræ
Nuper Abantæis templo Junonis in Argis.

Et Horatius Carm. lib. 1. Ode 28. ad Archytam.

——— *h. bentque*
Tartara Panthoïden, iterum Orco
Demiſſum: quamvis clypeo Trojana refixo
Tempora teſtatus, nihil ultra
Nervos atque cutem morti conceſſerat atræ;
Judice te, non ſordidus Auctor
Naturæ, Verique.

ἐπειδὴ δὲ Εϱμότιμ❀ ἀπέϑανε, γενέσϑαι Πύϱϱον τὸν Δήλιον ἁλιέα, &c.] Tertullianus dicto loco: *Quomodo credam non mentiri Pythagoram, qui mentitur ut credam? Quomodo mihi perſuadebit Æthalidem, & Euphorbum, & Pyrrhum piſcatorem, & Hermotimum ſe retro ante Pythagoram fuiſſe, ut perſuadeat Vivos ex Mortuis effici, qui iterum ſe Pythagoram pejeravit? quantò enim credibiliùs ipſe ex ſemetipſo ſemel rediſſet in vitam, quàm totiens alius atque alius?* Etiam Πύϱϱ❀ dicitur Porphyrio: ἀνέφεϱεν δ' αὐτὸν εἰς τὺς πϱότεϱον γεγενότας· πϱῶτον μὲν Εὔφοϱβ❀ λέγων γενέσϑαι, δεύτεϱον δ' Αἰϑαλίδης, τϱίτον Εϱμότιμ❀, τέταϱτον δὲ Πύϱϱ❀, νῦν δὲ Πυϑαγόϱας. & Origeni in Philoſophicis, & Pyrrhus S. Hieronymo in Apologia ad Rufinum. Emendandus ergo Sophoclis Scholiaſtes, qui ad Electram Πύϑιον appellat. Ceterùm paulò aliter hanc de Pythagora hiſtoriam narrat Gellius lib. iv. cap. xi. *Pythagoram verò ipſum, ſicuti celebre eſt, Euphorbum primò ſe fuiſſe, dictitaſſe, ita hæc remotiora ſunt his, quæ Clearchus & Dicæarchus memoriæ tradiderunt, fuiſſe eum poſtea Pyrandrum, deinde Callideam, deinde feminam pulchra facie meretricem, cui nomen Alce.* Narrat aliter & Hieronymus in Apologia ad Rufinum, ubi *Callidem* vocat, quem Gellius *Callideam*. Legendum videtur utrobique ex Laërtio & Porphyrio *Æthalidem*.

ἔνιοι μὲν οὖν Πυϑαγόϱαν μηδὲ ἓν καταλιπεῖν σύγγϱαμμά φασι διαπαίζοντες] Id ipſum tamen ſeriò affirmant Plutarchus in Alexandro, Joſephus in 1. contra Apionem, Claudianus Mamertus lib. 11. de Statu Animæ cap. 3. Lucianus lib. de Lapſu in Salutatione, & Hieronymus in Epiſtola contra Rufinum. Ceterùm, pro διαπαίζοντες, Scaliger ad oram libri legendum adnotaverat διαπταίοντες. Nobis τὸ διαπαίζοντες magis placet.

Πυϑαγόϱας Μνησάϱχου ἱστοϱίlω ἤσκησεν ἀνϑϱώπων μάλιϛα πάντων] Id eſt, ut rectè Caſaubonus, omnium hominum maximè fuit polyhiſtor. Adi Caſ. Pro κακοτεχνίlω autem, καλοτεχνίlω idem vir doctus hoc loco reponebat.

Οὐ μὰ τὸν ἀέϱα τὸν ἀναπνέω, ὐ μὰ τὸ ὕδωϱ τὸ πίνω] Sic loquuntur Græcobarbari. In re non ambigua exemplis ſuperſedeo. Sed & Dores τόν, τάς, τῦς, pro ὅν, ἅς, ὕς uſurpaſſe conſtat; quare nihil mutandum in verbis Laërtii.

γέγϱαπται δὲ τῷ Πυϑαγόϱᾳ συγγϱάμματα γ', παιδδυτικὸν, πολιτικὸν, φυσικόν] Inde corrigendus Suidas in Πυϑαγόϱας: συνέγϱαψε δὲ, inquit, ὁ Πυϑαγόϱας μόνα τϱία βιβλία· παιδδυτικὸν, πολιτικόν. Excidit τὸ φυσικόν.

Τὸ δὲ φεϱόμενον ὡς Πυϑαγόϱου, Λύσιδός ἐστι τῦ Ταϱαντίνου, &c.] Aurea Carmina fortean ſignificat. Aliter tamen exiſtimaſſe videtur Suidas, qui poſtquam hæc Laërtii verba τὸ δὲ φεϱόμενον. &c. retulit, addit, τινὲς δὲ ἀνατιϑέασιν αὐτῷ ϗ τὰ Χϱυσᾶ Ἔπη. Cujus autem auctoris ſint Aurea illa Carmina, incertum eſt. Certè Pythagoræ non eſſe conſtat; quâ de re legendus Theodorus Marcilius in Commentario ad illa Carmina. Lyſida Thebis vixiſſe, ibique Epaminondæ Magiſtrum fuiſſe, ſcribit etiam Porphyrius: ὁ Λύσις ἐν Ελλάδι ᾤκησεν, Επαμινώνδᾳ τε συγγέγονεν, ὗ διδάσκαλ❀ γέγονε. Et Iamblicus: qui addit ab Epaminonda patrem fuiſſe appellatum: ὁ δὲ Λύσις μισήσας τlὼ ὀλιγαϱχίαν, ἀπῆϱεν εἰς τlὼ Ελλάδα, ϗ ἐν Αχαΐᾳ διέτϱιβε τῇ Πελοποννησιακῇ. ἔπειτα εἰς Θήβας μετῳκήσατο (lege μετῴκησεν) σπουδῆς τινὸς γενομένης, ὅπεϱ ἐγένετο Επαμινώνδας ἀκϱοατὴς, ϗ πατέϱα τὸν Λύσιν ἐκάλεσεν· ὧδε ϗ τὸν βίον κατέστϱεψεν. Thebanum quoque Epaminondam à Lyſide Pythagoreo eruditum fuiſſe teſtificatur Cicero lib. 11. de Officiis, & lib. 111. de Oratore, Cornelius Nepos in Epaminonda, & Diodorus Siculus in Excerptis à Valeſio publicatis.

Ηϱακλείδης ὁ τῦ Σαϱαπίων❀, ἐν τῇ Σωτίων❀ Επιτομῇ] De quo diximus ſuprà.

δεύτεϱον, τὸν Ιεϱὸν Λόγον, ὗ ἡ ἀϱχὴ, &c.] Quem librum ad Cercopem Pythagoreum Epigenes referebat. Id nos docet Clemens Stromat. lib. 1. his verbis: Επιγένης δὲ ἐν τοῖς πεϱὶ τῆς εἰς Οϱφέα ποιήσεως, Κέϱκωπ❀ εἶναι λέγει τῦ Πυϑαγοϱείου τlὼ εἰς ᾅδου Κατάβασιν, ϗ τὸν Ιεϱὸν Λόγον· τὸν δὲ Πέπλον, ϗ τὰ Φυσικὰ, Βϱοντίνου. Sed Pythagoræ tribuit quoque Iamblichus cap. 28. aut ejus filio Telaugi. Verba Iamblichi, quia tituli hujuſce libri rationem reddit, infra ponere non gravabor: ὐκ ἔτι δὴ ἓν ἀμφίβολον γέγονε, τὸ τὰς ἀφοϱμὰς παϱὰ Οϱφέως λαβόντα Πυϑαγόϱαν, συντάξαι τὸν πεϱὶ Θεῶν Λόγον, ὃν ϗ Ιεϱὸν διὰ τῦτο ἐπέγϱαψαμεν, ὡς ἂν ἐκ τῦ μυστικωτάτυ ἀπηνϑισμένον πεϱὶ Οϱφεῖ τόπυ, εἴτε ὄντως τῦ ἀνδϱὸς, ὡς οἱ πλεῖστοι λέγυσι, σύγγϱαμμά ἐστιν, εἴτε Τηλαύγυς, ὡς ἔνιοι τῦ διδασκαλείυ ἐλλόγιμοι ϗ ἀξιόπιστοι διαβεβαιῦνται, ἐκ τῶν Υπομνημάτων τῶν Δαμοῖ τῇ ϑυγατϱὶ ἀπολειφϑέντων ὑπ' αὐτῦ Πυϑαγόϱυ. Tribuerunt & Arignotæ, teſte Suida in Αϱιγνώτη. Memoratur Euſtathio ad Iliad. N. pag. 948. & alibi. Citatur & à Stobæo in Phyſicis. Meminit & ſuprà memoratus Iamblichus cap. ultimo de Vita Pythagoræ. Alius fuit liber ab ἱεϱατικοῖς βιβλίοις, in adytis Ægyptiorum reconditis, de quibus Clemens Strom. vi.

Ηλοϑαλῆ τὸν Επιχάϱμου τῦ Κῴου πατέϱα] Ipſe Laërtius infrà in Epicharmo, ubi nos vide.

ϗ ἄλλους] Πϱογνωστικὰ ſcripſiſſe ſcripſit Tzetzes Chiliad 11.55.

Ο Πυϑαγόϱας δὲ, υἱὸς Μνησάϱχου τῦ Σαμίου,
Οὐ μόνον πϱοεγίνωσκε καλῶς αὐτὸς τὰ πάντα,
Αλλά γε ϗ τοῖς χϱῄζουσι τὰ μέλλοντα γινώσκειν,
Πϱογνωστικὰ κατέλειψε διάφοϱα βιβλία.

Citat & ejus Orationem ad Abarim Proclus lib. 111. in Timæum Platonis. Quis ſit autem Abaris ille diſces ex Herodoto, Strabone, Porphyrio & Iamblicho. Citatur quoque Pythagoras in libro de Mari Erythræo ab Æliano lib. xvii. de Animal. cap. 8. & ab Athenæo v 25. Sed qui alius videtur à noſtro. Scripſiſſe de Herbis Magicis teſtatur Plinius xxiv. 17. Quod Volumen à quibuſdam Cleemporo Medico adſcribi ait. *Sed Pythagoræ, inquit, pertinax fama antiquitaſque vindicant: & id ipſum authoritatem volumini affert, ſi quis alius curâ ſuæ opus, illo viro dignum judicavit: quod feciſſe Cleemporum, cùm alia ſuo & nomine ederet, quis credat?* Hiſtoriam belli inter Cyrum & Samios geſti ſcripſiſſe refert Cedrenus: Sed omnino fallitur Cedrenus.

πολλοὺς δὲ ϗ ὑπὸ Αστων❀ τῦ Κϱοτωνιάτου γϱαφέντας ἀνατεϑῆναι Πυϑαγόϱᾳ] Aſtonis illius Crotoniatæ, Philoſophi Pythagorici, non meminit Iamblichus, qui in Vita Pythagoræ lib. 1 cap. ultimo, illuſtres omnes Pythagoricos Crotoniatos recenſet. Meminit quidem Αἴμων❀ & Αἴγων❀: quæ nomina proximè ad nomen Αστων❀ accedunt.

φησὶ

φησὶ δὲ καὶ Ἀριστόξενος τὰ πλεῖστα τῶν ἠθικῶν δογμάτων λαβεῖν τὸν Πυθαγόραν παρὰ Θεμιστοκλείας τῆς ἀδελφῆς] Malim cum Aldobrandino τῆς ἐν Δελφοῖς, hoc eſt, *quæ Sacerdos fuit Apollinis apud Delphos*, quemadmodum infrà in hac ipſa Vita legitur: ὁ δ' αὐτός φησιν (ſermo eſt de eodem Ariſtoxeno) ὡς προείρηται, καὶ τὰ δόγματα λαβεῖν αὐτὸν παρὰ τῆς ἐν Δελφοῖς Θεμιστοκλείας: quamquam ibi Caſaubonus, ex hoc loco, τῆς ἀδελφῆς audacter reponit; accuſatque incogitantiæ Ambroſium, Diogenis Laërtii Interpretem, qui receptam lectionem ſequutus ſit. Etiam Scaliger ad oram libri τῆς ἀδελφῆς legendum adnotaverat: quam lectionem agnoſcunt, fateor, & Suidæ Codices. Sed ut dixi, magis placet τῆς ἐν Δελφοῖς, non una de cauſa. Primùm, quia antiqui Legiſlatores ſoliti erant fingere ſe à Diis ipſis Leges ſuas accepiſſe. Ita Lycurgus Apollinem Delphicum conſulebat, Romulus Conſum, quem Conſiliorum Deum finxit, Numa Nympham Ægeriam. Credibiliùs igitur eſt Pythagoram Decreta ſua ad Apollinis Sacerdotem, cum id magnam authoritatem faceret, quàm ad ſororem ſuam, quod authoritatem nullam feciſſet, retuliſſe. Deinde ſi tam doctam atque eruditam ſororem habuiſſet Pythagoras, ut ad eam dogmata ejus referri veroſimiliter potuiſſent, nemo illius non meminiſſet. At illius meminit nemo, non Porphyrius, non Iamblichus, non Auctor incertus (de quo in Photii Bibliotheca, Codice cclix.) qui omnes Pythagoræ Vitam conſcripſere.

Ἴων δὲ ὁ Χῖος ἐν τοῖς Τριαγμοῖς, φησὶν αὐτὸν ἔνια ποιήσαντα, ἀνενεγκεῖν εἰς Ὀρφέα.] ἐν τοῖς Τριαγμοῖς. Optimè. Et ita Membranæ Regiæ, necnon Scaliger ad oram libri. Harpocration in Ἴων: ἔγραψε δὲ Μέλη πολλὰ, καὶ Τραγῳδίας, καὶ φιλόσοφόν τι σύγγραμμα, τὸν Τριαγμὸν ἐπιγραφόμενον, ὅπερ Καλλίμαχος ἀντιλέγεσθαί φησιν, ὡς ἐπιγένους. Ἐν ἐνίοις δὲ καὶ πληθυντικῶς ἐπιγράφεται Τριαγμοὶ, καθὰ Δημήτριος ὁ Σκήψιος καὶ Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεύς. Addit: ἀναγράφουσι δὲ ἐν αὐτῷ τάδε, Ἀρχὴ δέ μοι τοῦ λόγου πάντα τρία, καὶ πλέον τῶνδε, πλέον ἐλάσσων τούτων τριῶν ἑνὸς, ἑκάστου ἀρετὴ τριὰς, Σύνεσις, καὶ Κράτος, καὶ Τύχη: unde nominis rationem diſcimus. Ex eo autem Τριαγμῶν libro deſumptum eſſe ſuſpicamur, quod ex Ione Chio refert Tzetzes Chiliad. III. Hiſtor. 115. quomodo Hercules habuerit tres ordines dentium. Perperam hîc ceteræ Editiones ἐν τοῖς τριαγίνοις: & pejus Clemens Alexandrinus I. Stromat. ἐν τοῖς τριγράμμοις. Verba ejus, quia Laërtianis conſentanea ſunt, merentur adſcribi: Ἴων δὲ ὁ Χῖος ἐν τοῖς τριγράμμοις, καὶ Πυθαγόραν εἰς Ὀρφέα ἀνενεγκεῖν τινα ἱστορεῖ. Porro de Ione Chio præter Platonem, videndus & Ariſtophanis Enarrator ad Pacem, & Suidas in Ἴων: apud quos minùs rectè Leopardus II. 20. hæc verba υἱὸς Ὀρθομένους, ἐπίκλησιν Ξούθου, de mendo ſuſpecta habet; nam & ea agnoſcit Harpocration dicto loco: Ἴων Χῖος μὲν γένος, inquit, υἱὸς δὲ Ὀρθομένους, ἐπίκλησιν δὲ Ξούθου. Ionis Chii meminit & Pauſanias in Atticis. Citatur Julio Polluci II. 4. 21. & Athenæo lib. x.

αὐτοῦ λέγουσι καὶ τοὺς Κατασκοπιάδας] Editio Stephanica Σκοπιάδας, Forbeniana Κοπιάδας, MS. Regius καὶ τὰς Κοπιάδας.

Pag. 216. Μὴ ἀναίδου μηδενὶ] Emendabat Grentemeniliius, μὴ ἀνάδου. Hoc eſt, *adligatus ſis nemini, nemini ſis obnoxius*. Tanaquillus Faber μὴ ἀηδοῦ. hoc eſt, *moleſtus ſis nemini*. Placet poſterior emendatio.

Σωκράτης δὲ ἐν Διαδοχαῖς] Legendum omnino Σωσικράτης: quam lectionem adſtruunt & MSS. nonnulli teſte H. Stephano. Pluries in hac voce peccatum.

ἐρωτηθέντα ὑπὸ Λέοντος τοῦ Φλιασίων τυράννου, Τίς εἴη φιλόσοφος, εἰπεῖν· καὶ τὸν βίον ἐοικέναι πανηγύρει, &c.] Id ipſum ſuprà in Prooemio ex Heraclide Pontico, non verò, ut hîc, ex Soſicrate, retulit idem Laërtius: φιλοσοφίαν δὲ, inquit, πρῶτος ὠνόμασε Πυθαγόρας, καὶ ἑαυτὸν φιλόσοφον, ἐν Σικυῶνι διαλεγόμενος Λέοντι τῷ Σικυωνίων τυράννῳ ἢ Φλιασίων, καθά φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῇ περὶ τῆς ἄπνου. Quod ipſum ex eodem Heraclide, copioſè juxta & eleganter, & aptè ad hunc Laërtii locum retulit quoque Cicero Tuſcul. Quæſt. lib. v. Verba ejus ſunt: *Quem* (Pythagoram) *ut ſcribit auditor Platonis Ponticus Heraclides, vir doctus in primis, Phliuntem ferunt veniſſe, eumque cum Leonte principe Phliaſiorum doctè & copioſè diſſeruiſſe quædam: cujus ingenium & eloquentiam cùm admiratus eſſet Leon, quæſiviſſe ex eo quâ maximè arte confideret: at illum, artem quidem ſe ſcire nullam, ſed eſſe Philoſophum: admiratum Leontem novitatem nominis, quæſîſſe, Quinam eſſent Philoſophi, & quid inter eos & reliquos intereſſet: Pythagoram autem reſpondiſſe, ſimilem ſibi videri vitam Hominum, & mercatum eum qui haberetur maximo ludorum apparatu, totius Græciæ celebritate. Nam ut illic alii corporibus exercitatis gloriam & nobilitatem coronæ peterent, alii emendi aut vendendi quæſtu & lucro ducerentur; eſſet autem quoddam genus eorum, idque vel maximè ingenuum, qui nec plauſum, nec lucrum quærerent, ſed viſendi causâ venirent, ſtudioſèque perſpicerent quid ageretur, & quo modo: item nos quaſi in mercatus quamdam celebritatem ex urbe aliqua, ſic in hanc vitam ex alia vita & natura profectos, alios gloriæ ſervire, alios pecuniæ, raros eſſe quoſdam, qui ceteris omnibus pro nihilo habitis, rerum naturam ſtudioſè intuerentur: hos ſe appellare Sapientiæ ſtudioſos; id eſt enim* Philoſophos: *& ut illic liberaliſſimum eſſet ſpectare, nihil ſibi acquirentem: ſic in vita longè omnibus ſtudiis contemplationem rerum, cognitionemque præſtare.* Suſpicabar olim ſcripſiſſe hoc loco Laërtium, Ἡρακλείδης δὲ, &, cùm poſtea hæc verba in Σωσικράτης δὲ abiiſſent, additum poſtremo fuiſſe ab eruditulo Librario, ἐν Διαδοχαῖς. Sed quam de Pythagora & Leonte Heraclides Ponticus in libro Περὶ τῆς ἄπνου retulerat hiſtoriam, veroſimile eſt & relatam fuiſſe à Soſicrate in libro Succeſſionum: quare nihil mutandum.

οὐκ ἐᾷ δ' εὔχεσθαι ὑπὲρ ἑαυτῶν, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὸ συμφέρον.] Eleganter Comicus, quod ſupra memini me obſervaſſe:

Μή μοι γένοιθ' ἃ βούλομαι, ἀλλ' ἃ συμφέρει.

Exſtat in hanc rem elegans Maximi Tyrii Diſſertatio, quò Lectorem non ſemel jam remiſimus.

C τὴν μέθην ἐν ἄνθει νοὸς βλάβην καλεῖ] Locus corruptus, Editio Baſilieenſis, ἐν ἄνθει νοὸς, βλάβην. Stephanica, ἐν ἀνθ' ἑνὸς, βλάβην. Legendum exiſtimo, τὴν μέθην ἐν ἀνθ' ἑνὸς νοὸς βλάβην καλεῖ. Hoc eſt, *& Ebrietatem & mentis detrimentum pro uno eodemque uſurpat*: aut potiùs, τὴν μέθην εἰώθει νοὸς βλάβην καλεῖν. *Ebrietatem ſolitus erat* mentis detrimentum appellare. De ebrietate autem ita judicaſſe Pythagoram docet nos Stobæus Serm. XVIII. Πυθαγόρας ἔλεγε, τὴν μέθην μανίας εἶναι μελέτην.

μὴ παραβαίνειν μήτε τῶν πόνων μήτε τῶν σιτίων μηδένα τὴν συμμετρίαν] Rectè Caſaub. τῶν πότων: quam lectionem adnotatam reperi in Codice Scaligeriano. Auctor Aureorum Carminum:

D Ἀλλὰ πότου τε μέτρον, καὶ σίτου, γυμνασίων τε
Ποιεῖσθαι.

ἀφροδίσια χειμῶνος ποιεῖσθαι, μὴ θέρους] Quod de Viris, non de Mulieribus accipiendum: ſunt enim æſtate ad venerem viri imbecillimi, ſalaciſſimæ verò mulieres.

Ἦμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἠχέτα τέττιξ
Δενδρέῳ ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
Πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρῃ,
Τῆμος πιόταταί τ' αἶγες, καὶ οἶνος ἄριστος·
Μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαυρότατοι δέ τε ἄνδρες
Εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει,
E Αὐαλέος δέ τε χρὼς ὑπὸ καύματος,

inquit Heſiodus Operum & Dierum II. Quem locum Heſiodi reſpexit Plinius. lib XXII. cap. 23. ubi de frutice ſcolymo: *urinam ciere præcipuè traditur: ſanare lichenas & lepras ex aceto: venerem ſtimulare in vino, Heſiodo & Alcæo teſtibus, qui florente ea cicadas acerrimi cantus eſſe, & mulieres libidinis avidiſſimas, viroſque in coitum pigerrimos ſcripſere, velut providentiâ Naturæ hoc adjumento tunc valentiſſimo.* Reſpexit & Ariſtoteles in Problematibus Sect. IV. quæſt. 26. Διὰ τί ἐν τῷ θέρει οἱ μὲν ἄνδρες ἧττον, δύνανται ἀφροδισιάζειν· αἱ δὲ γυναῖκες, μᾶλλον, καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς λέγει ἐπὶ τοῦ σκολύμου,

F Μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαυρότατοι δέ τε ἄνδρες.

Quare Amicus quidam meus, vir doctus inprimis, legendum contendebat in loco Plinii, *Heſiodo & Ariſtotele teſtibus*. Sed profectò fruſtra id contendebat Amicus ille meus, vir doctiſſimus, quem nominari in ea parte quâ à me reprehenditur, incivile prorſus foret, ne dicam inhumanum. Id enim & Alcæum ſcripſiſſe, præter Plinium teſtatur quoque Proclus, qui & Alcæi verſus profert ad Heſiodi dictum locum: Μαχλόταται δὲ γυναῖκες· ὡς ψυχρότεραι τὴν κρᾶσιν. καὶ διὰ τοῦτο βράδιον ὀργῶσαι ἀναθερμαινόμεναι· οἱ δὲ ἄνδρες, ἀφαυρότεροι, διὰ τῆς ἔξωθεν θέρμης ἀναφαινόμενοι, φύσει θερμότεροι ὄντες καὶ ξηρότεροι τῶν γυναικῶν: τοιαῦτα δὲ καὶ τὸν Ἀλκαῖον ᾄδειν

τέγγε

τέγγε πνεύμονας οἴνῳ· τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται· ἁ δὲ ὥρα χαλεπὰ (ſequitur apud Athenæum πάντα δὲ διψᾷ ὑπὸ καύματος) ἀχεῖ δ' ἐκ πετάλων ** τάδε ἂν τέττιξ (an legendum ἠχέτα τέττιξ, aut potiùs ἔνθα καὶ ἔνθ' ὁ τέττιξ) ἀνθεῖ δὲ καὶ σκόλυμος· νῦν δὲ μιαρώταται (an μαλερώταται, æſtuantes, ardentes, ſubantes?) γυναῖκες· λεπτοὶ δέ τοι ἄνδρες. Adde quòd in Elencho librorum Plinii, ubi Scriptores, quorum authoritate uſus eſt in libro XXII. recenſentur, hos inter recenſetur Alcæus; qui tamen alibi in hoc libro XXI. præterquam loco ſuprà memorato non citatur.

ἐρωτηθεὶς πότε δεῖ πλησιάζειν, Ὅτε βούλει γενέσθαι σαυτοῦ ἀσθενέστερος] Non prætereunda ſunt in hanc rem Stobæi verba in Sermone XV. Πυθαγόρας παρῄνει, μὴ πυκνὰ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, μὴ δεῖν συνεχῶς ἀφροδισιάζειν αἰνιττόμενος. *Pythagoras admonebat, ne ſæpe homo ab homine: hoc ænigmate frequenti venereorum uſu interdicens.* B

διαιρεῖται δὲ καὶ τὸν τοῦ ἀνθρώπου βίον οὕτως· παῖς, εἴκοσι ἔτεα & γέρων, κ'.] Legit Aldobrandinus γέρων, ί. Sed κ' quoque habent ceteræ Editiones, & Membranæ Regiæ γέρων εἴκοσι. Et ita omnino videtur legendum. Plato quoque, qui & ipſe olim Pythagoræ magis addictus erat, in octogeſimo anno finem vitæ legitimum eſſe exiſtimabat, ut eſt apud Cenſorinum de Die Natali.

εἶπέ τε πρῶτος, ὥς φησι Τίμαιος, Κοινὰ τὰ φίλων εἶναι· καὶ φιλίαν ἰσότητα.] Porphyrius ſimiliter: κοινά μὲν τὰ τῶν φίλων εἶναι πρῶτος ἀποφηνάμενος. τὸν δὲ φίλον, ἄλλον ἑαυτόν. Et Cicero I. de Legibus: *Rectè que Socrates exſecrari eum ſolebat; qui primus utilitatem ab honeſtate ſejunxiſſet. Id enim querebatur caput eſſe exitiorum omnium. unde illa Pythagorea vox,* τὰ τῶν φίλων κοινὰ, & φιλίαν ἰσότητα. C Idem lib. I. de Officiis: *In quibus enim eadem ſtudia ſunt, eædem voluntates, in iis fit, ut æquè quiſque altero delectetur, ac ſe ipſo: efficiturque id, quod Pythagoras ultimum in amicitia putavit, ut unus fiat ex pluribus.* Sed quis Timæus ille, quem in hanc rem laudat hoc loco Laërtius noſter? An Timæus Locrus, de quo Plato, quem Pythagoricum fuiſſe conſtat? Ita videtur, ſi fides Suidæ, qui illum de Vita Pythagoræ ſcripſiſſe teſtatur. Sed hæc Vita Pythagoræ, quod rectè Jonſius exiſtimabat, tribuenda potiùs Timæo Siculo Tauromenitæ, cujus hiſtoriarum libros ad Vitam Pythagoræ, & Pythagorici Empedoclis explicandam non raro D adducit Laërtius. Idem & Ritterhuſio videbatur, ſed aliter Reineſio, quem videſis Var. Lect. III. 2.

καὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ κατετίθεντο τὰς οὐσίας εἰς ἓν ποιούμενοι] Gellius I. 9. *Sed id quoque non prætereundum eſt, quòd omnes ſimul qui à Pythagora in cohortem illam Diſcipulorum recepti erant, quod quiſque Familiæ pecuniæque habebat, in medium dabant, & coibatur ſocietas inſeparabilis, tamquam illud fuerit antiquum conſortium, quod re erat, atque verbis appellabatur* κοινόβιον. Etiam Porphyrius: ἔτι καὶ τὰς οὐσίας κοινὰς ἔθεντο. Meminit & Zenobius Centur IV. 79. ubi explicans hoc proverbium κοινὰ τὰ τῶν φίλων, ait: Τίμαιός φησιν, ὅτι προσιόντας Πυθαγόρᾳ μαθητὰς περὶ τὴν Ἰταλίαν, E ἔπειθεν ὁ φιλόσοφος κοινὰς τὰς οὐσίας ποιεῖσθαι. ὅθεν εἰς παροιμίαν ἡ συμβουλὴ τοῦ Πυθαγόρου ἦλθεν. Obiter obſervabis Zenobium etiam hujus rei teſtem Timæum adducere. Propter hæc Pythagoreorum ſodalitia, quorum meminit & Juſtinus in libro XX. ſcribit Iamblichus I. 6. κοινοβίους dictos fuiſſe Pythagoræ ſectatores.

πενταετίαν τε ἡσύχαζον, &c.] Qua de re audiendus omnino Gellius loco proximè memorato: *Ordo atque ratio Pythagoræ, ac deinceps familiæ ſucceſſionis ejus, recipiendi, inſtituendique Diſcipulos hujuſcemodi fuiſſe traditur. Jam à principio Adoleſcentes, qui ſeſe ad diſcendum obtulerant,* ἐφυσιογνωμόνει. *Id verbum ſignificat, mores naturaſque hominum, contrectatione quadam de oris & vultus ingenio, deque totius corporis filo atque habitu, ſciſcitari. Eum, qui exploratus ab eo idoneuſque fuerat, recipi in diſciplinam ſtatim jubebat, & tempus certum facere: non omnes idem; ſed alius aliis tempus pro æſtimato captu ſolertiæ. Is autem qui tacebat, quæ dicebantur ab aliis audiebat: neque percunctari, ſi parum intellexerat, neque aliud quàm commentari quæ audierat, fas erat.* F *Sed non minùs quiſquam tacuit quam biennium. Hi prorſus appellabantur intra tempus tacendi audiendique* Ἀκουστικοί. *Aſt ubi res didicerant rerum omnium difficillimas, tacere audireque; atque eſſe jam cœperant ſilentio eruditi, cui erat nomen* ἐχεμυθία, *tum verba facere, & quærere, quæque audiſſent ſcribere, & quæ ipſi opinarentur expromere poteſtas erat. Hi dicebantur in eo tempore* Μαθηματικοὶ: *ab his ſcilicet artibus, quas jam diſcere atque meditari inceptaverant: quoniam Geometriam & Gnomonicam, Muſicam, ceteraſque item diſciplinas altiores* A *μαθήματα veteres Græci appellabant. Vulgus autem, quos gentilitio vocabulo Chaldæos dicere oportet, Mathematicos dicit. Exinde his ſcientiæ ſtudiis ornati ad perſpicienda Mundi opera, & principia Naturæ procedebant: ac tunc denique nominabantur* φυσικοί. De ſilentio Pythagoricorum Porphyrius & Iamblichus in Vita Pythagoræ, Lucianus in Vitarum auctione, Apollinaris, Suetonius, Plutarchus in libro de Curioſitate, & quis non?

ἀπείχοντο δὲ καὶ σοροῦ κυπαρισσίνης, διὰ τὸ τοῦ Διὸς σκῆπτρον ἐντεῦθεν πεποιῆσθαι] Qui Jovis ſceptrum è cupreſſo factum fuiſſe dicat, Scriptorem alium non temere reperias, præter Laërtium noſtrum, atque Iamblichum. Locus Iamblichi eſt in Vita Pythagoræ cap. 28. κυπαρίσσινον γεγονέναι τὸ τοῦ Διὸς σκῆπτρον. Sermo eſt de dictis Pythagoræ. Id autem Poëtas finxiſſe exiſtimabat hoc loco Aldobrandinus, quia in Creta, quæ Jovi ſacra eſt, plurimæ cupreſſi gignantur, quam idcirco Plinius XVI. 33. patriam cu- B preſſuum appellat. At Bochartus lib. I. Geographiæ Sacræ cap. 4. non alia de cauſa id fictum à Poëtis putat, quàm quia Cupreſſus,

Quæ nec ſæcula centies peracta,
Nec longæ cariem timet ſenectæ,

videbatur ſignificare Jovis imperium eſſe æternum. Propter hanc hujus ligni perennitatem, & ut loquitur Thucydidis Scholiaſtes, διὰ τὸ ἄσηπτον εἶναι, apud Athenienſes econtra arcæ, quibus eorum oſſa efferebantur, qui in bello pro patria occubuerant, è cupreſſu fiebant. Auctor Thucydides in libro II. De Sceptro Jovis Pauſanias in Eliacis, ubi de Jovis Olym- C pii ſigno, ex auro & ebore à Phidia facto: τῇ δὲ ἀριστερᾷ τοῦ θεοῦ χαρίεν ἐστὶ σκῆπτρον μετάλλοις τοῖς πᾶσιν ἠνθισμένον.

καὶ γὰρ καὶ σεμνοπρεπέστατος λέγεται γενέσθαι] Quin & de ſeipſo ipſe dicebat, ſe præſtantiori ortum ſemine, quàm ut mortalitati eſſet obnoxius. Refert Ælianus Var. Hiſt. IV. 17.

καὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ δόξαν εἶχον περὶ αὐτοῦ, ὡς εἴη Ἀπόλλων ἐξ Ὑπερβορέων ἀφιγμένος.] Ælianus Var. Hiſt. II. 26. Ἀριστοτέλης λέγει ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν τὸν Πυθαγόραν Ἀπόλλωνα Ὑπερβόρειον προσαγορεύεσθαι. Et Porphyrius in Vita Pythagoræ: τὸ μὲν γὰρ ὅτι τὸν μηρὸν χρυσοῦν ἐπέδειξεν Ἀβάριδι τῷ Ὑπερβορέῳ, εἰκάσαντι αὐτὸν Ἀπόλλωνα εἶναι τὸν ἐν Ὑπερβορέοις, οὗπερ ἦν D ἱερεὺς ὁ Ἄβαρις, βεβαιοῦντα ὡς τοῦτο ἀληθές, τεθρύλληται. Eadem habet Iamblichus I. 28. atque iiſdem verbis. Hinc Lucianus in Dialogis Mortuorum inducit Menippum ſic Pythagoræ dicentem, χαῖρε, ὦ Εὔφορβε, ἢ Ἄπολλον, ἢ, ὅ, τι ἂν ἐθέλεις.

λόγος δέ ποτε αὐτοῦ παραγυμνωθέντος τὸν μηρὸν ὀφθῆναι χρυσοῦν] Quò reſpexit Lucianus in Vitarum Auctione, ubi Emptorem ita cum Pythagora loquentem inducit: καλῶς πάντα ἔφης καὶ ἱεροπρεπῶς· ἀλλ' ἀπόδυθι, καὶ γυμνὸν γάρ σε ἰδεῖν βούλομαι. ὦ Ἡράκλεις· χρυσοῦς αὐτῷ ὁ μηρός ἐστι· θεός, οὐ βροτὸς εἶναι φαίνεται. E Adde præter loca ſuperiùs allata ex Porphyrio & Iamblicho, Plutarchum in Numa, Lucianum in Gallo; & Ælianum Var. Hiſt. II. 26. Aureum hi omnes Pythagoræ femur fuiſſe dicunt: at eburneum Origenes lib. VI. contra Celſum: περὶ δὲ Πυθαγόρου, πλεῖστα ὅσα τερατωσαμένου, καὶ δείξαντος μὲν ἐν πανηγύρει Ἑλλήνων ἐλεφάντινον τὸν μηρόν.

καὶ ὅτι Νέσσος ὁ ποταμὸς διαβαίνοντα αὐτὸν προσαγορεύσαι] Idem tradit Iamblichus I. 28. Νέσσον ποτὲ τὸν ποταμὸν σὺν πολλοῖς τῶν ἑταίρων διαβαίνων προσεῖπε τῇ φωνῇ. καὶ ὁ ποταμὸς μεγωνός τι καὶ τρανὸν ἀπεφθέγξατο, πάντων ἀκουόντων, χαῖρε Πυθαγόρα. Porphyrius Καύκασον appellat. Verba ejus ſunt: Καύκασον δ' ἔφασαν τὸν ποταμὸν σὺν πολλοῖς τῶν ἑταίρων διαβαίνοντά ποτε προσειπεῖν, καὶ ὁ ποταμὸς μεγωνός τι καὶ τρανὸν ἀπεφθέγξατο, πάντων ἀκουόντων, χαῖρε Πυθαγόρα. In quibus Meurſius ad Apollonium ex Laërtio noſtro legendum exiſtimabat, Καὶ Νέσσον δ' ἔφασαν. Sed Æliano quid fiet, F cui fluvius ille Κώσας dicitur dicto loco ποικίλης ἱστορίας? λέγει δὲ ὁ αὐτὸς, ſermo eſt de Ariſtotele, ὅτι ὑπὸ τὸν Κώσαν ποταμὸν διαβαίνων προσερρήθη, καὶ πολλοὺς φησιν ἀκηκοέναι τὴν πρόσρησιν ταύτην. Ad quem locum Joannes Schefferus, vir ſanè doctus, emendandum putabat, ὑπὸ τοῦ κατὰ Σάμον ποταμοῦ: quia ita apud Apollonium legitur, qui & ipſe, quemadmodum Ælianus, id refert ex Ariſtotele. Idem viſum priùs Caſaubono, quem videſis ad hunc Laërtii locum. Locus Apollonii eſt cap. VI. Hiſtoriæ Commentitiæ. Verba ejus ſunt: ὑπὸ τοῦ κατὰ Σάμον ποταμοῦ διαβαίνων σὺν ἄλλοις, ἤκουσε φωνὴν μεγάλην ὑπὲρ ἀνθρώπων,

θρώπων, Πυθαγόρα χαῖρε. Sed cùm hæc emendatio a recepta lectione longiſſimè abſit, cùmque fluvius ille a Porphyrio *Caucaſus* appelletur, (quod vocabulum ad τὸ Κῶσαν proximè accedit) de ea ampliùs cogitandum. Adde quòd apud eumdem Ælianum lib. IV. cap. 17. etiam Κόσας (nota varietatem lectionis) fluvius ille dicitur: ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ Κόσα τοῦ ποταμοῦ διαβαίνων προσερρήθη, τοῦ ποταμοῦ εἰπόντος αὐτῷ, χαῖρε Πυθαγόρα. Meurſius ad locum Apollonii, Neſſum Sami fluvium eſſe dicit, ſed ſine auctore. Duas Samos Scriptores commemorant, Aſiaticam & Thracicam. In Samo Aſiatica nullus fluvius Neſſus, nullus Coſas aut Caucaſus: Sed Imbraſus, qui & Parthenius. Samus Thracica nullum habet fluvium, ut ex deſcriptione Chriſtophori de Buondelmontibus videre eſt, quæ exſtat in Bibliotheca Thuanæa. Ceterùm apud Ælianum II. 26. legendum ὑπὸ τοῦ Κώσα ποταμοῦ, quemadmodum legitur IV. 17. & ut ſenſus requirit. Poſt hæc verba ἀκηκοέναι τὴν πρόσρησιν ταύτην, addendum quoque ex Laërtio, Porphyrio, Iamblicho, Apollonio, immo & ex ipſo Æliano, χαῖρε Πυθαγόρα.

τὰς συνοικούσας ἀνδράσι, θεῶν ἔχειν ὀνόματα, κόρας, νύμφας, εἶτα μητέρας] An quia Proſerpina κόρη appellatur; Muſæ verò, & aliæ Deæ, Νύμφαι; Ceres autem Δημήτηρ? De Proſerpina & Cerere id notius eſt quam ut exemplis confirmari debeat. De Muſis id teſtatur Heſychius: κόραι, inquit, καὶ αἱ νεόγαμοι κόραι, καὶ Μοῦσαι, καὶ θεαί. Quâ notione a Lydis uſurpatam hanc vocem diſcimus ex Suida: καὶ αἱ Μοῦσαι δὲ, inquit, ὑπὸ Λυδῶν, Νύμφαι. Ceterùm obſervandum, κόρην non tantùm de innupta puella & a viro intacta dici, ſed etiam de ea, quæ virum experta ſit. Exempla paſſim obvia. Quod idem de voce *puella* apud Tibullum, Ovidium, & alios eſſe ſcio.

καὶ γεωμετρίαν ἐπὶ πέρας ἀγαγεῖν, Μοίριδος πρώτου εὑρόντος τὰς ἀρχὰς τῶν στοιχείων αὐτῆς] Quod de Mœride, Ægypti Rege, & de quo eſt apud Herodotum in Euterpe, rectè, ut mihi videtur, accipit Aldobrandinus. Geometriam enim ab Ægyptiis inventam, & inde ad Græcos traſlatam ſcribit Herodotus itidem in Euterpe. Neceſſitate autem ab iis inventa fuit, cùm Nilus annuâ inundatione ſuâ agros confunderet. Servius in Eclogam III. *Inventa hæc eſt ars tempore, quo Nilus plus æquo creſcens confudit terminos poſſeſſionum: ad quos innovandos adhibiti ſunt Philoſophi, qui lineis diviſerunt agros: inde Geometria dicitur, cùm non tantum terræ, ſed & maris, & cœli, & aëris ſpatia metiri conſueverit.* Eadem ſcribit Strabo lib. XVII. ubi de Ægypto: ἐδέησε δὲ τῆς ἐπ᾽ ἀκριβὲς καὶ κατὰ λεπτὸν διαιρέσεως, διὰ τὰς συνεχεῖς τῶν ὅρων συγχύσεις, ἃς ὁ Νεῖλος ἀπεργάζεται κατὰ τὰς αὐξήσεις, ἀφαιρῶν καὶ προστιθεὶς, καὶ ἐναλλάττων τὰ σχήματα, καὶ τἄλλα σημεῖα ἀποκρύπτων, οἷς διακρίνεται τό, τε ἀλλότριον, καὶ τὸ ἴδιον· ἀνάγκη δὴ ἀναμετρεῖσθαι πάλιν καὶ πάλιν· ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὴν Γεωμετρίαν συστῆναί φασιν, ὡς τὴν Λογιστικὴν καὶ Ἀριθμητικὴν παρὰ Φοινίκων, διὰ τὰς ἐμπορίας. Habuit utrumque ab Herodoto, cujus hæc ſunt verba memorato libro II. εἰ δέ τινος τοῦ κλήρου ὁ ποταμός τι παρέλοιτο, ἐλθὼν ἂν πρὸς αὐτὸν (βασιλέα) ἐσήμαινε τὸ γεγενημένον· ὁ δὲ, ἔπεμπε τοὺς ἐπισκεψομένους, καὶ ἀναμετρήσοντας ὅσῳ ἐλάσσων ὁ χῶρος γέγονε, ὅκως τοῦ λοιποῦ κατὰ λόγον τῆς τεταγμένης ἀποφορῆς τελέοι· δοκέει δέ μοι ἐντεῦθεν Γεωμετρίη εὑρεθεῖσα, ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπανελθεῖν· (corrige ἐπελθεῖν.) πόλον μὲν γὰρ, καὶ γνώμονα, καὶ τὰ δυώδεκα μέρεα τῆς ἡμέρης παρὰ Βαβυλωνίων ἔμαθον Ἕλληνες. Alii non Mœrin, Ægyptiorum Regem, Geometriæ inventorem faciunt, ſed Theut, quod Numinis Ægyptium eſt nomen. Sic Plato in Phædro. Thalem Mileſium ex Ægypto in Græciam Geometricen primùm tranſtuliſſe ſcripſit Diogenes noſter in ejus Vita; quibus conſentanea habet Apuleius in Floridis. Sed & Pythagoram Geometriam in lucem protuliſſe auctor eſt quoque Iamblichus in ejus Vita lib. cap. 18. cujus verba operæ precium eſt hîc adponere: λέγουσι δὲ οἱ Πυθαγόρειοι ἐξενηνέχθαι Γεωμετρίαν οὕτως· ἀποβαλεῖν τινα τὴν οὐσίαν τῶν Πυθαγορείων· ὡς δὲ τοῦτο ἐτύχησε, δοθῆναι ἀνθρώπῳ χρηματίσασθαι ἀπὸ Γεωμετρίας. *Narrant Pythagorei illum Geometriam in lucem protuliſſe, hoc modo: abjeciſſe Pythagoreorum quemdam ſubſtantiam: quod cùm accidiſſet, datum fuiſſe homini, ut ab Geometria quæſtum faceret.* Addit Iamblichus Geometriam a Pythagora ἱστορίαν fuiſſe appellatam.

ὥς φησιν Ἀντικλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξάνδρου] Hoc eſt, *de Alexandro magno.* Meminit hujus Anticlidis Plutarchus in Vita Alexandri, ubi eum inter plurimos alios qui de geſtis Alexandri ſcripſere, recenſet.

μάλιστα δὲ σχολάσαι τὸν Πυθαγόραν περὶ τὸ ἀριθμητικὸν εἶδος αὐτῆς] Dicebat Pythagoras, qui numeros reperiſſet, fuiſſe omnium hominum ſapientiſſimum: poſt illum verò, eum, qui rebus nomina impoſuiſſet. Auctor Ælianus Var. Hiſt. IV. 17. & Theodorus in Eclogis. Arithmeticæ ſtudioſos fuiſſe Pythagoreos, ex Moderato Gaditano, qui Pythagoreorum placita XI. libris eruditiſſimè complexus fuerat, ſcribit Porphyrius in Vita Pythagoræ. Refert quoque Iamblichus I. de Vita Pythagoræ 29, ſolitum dicere Pythagoram, τῷ ἀριθμῷ δέ τε πάντ᾽ ἐπέοικεν: cujus Pythagorici dicti meminit & Theon Smyrnæus in Mathematicis cap. 38. & Sextus Empiricus adverſus Mathem. pag. 104. quem ibi videſis.

τόν τε κανόνα τὸν ἐκ μιᾶς χορδῆς εὑρεῖν] Sunt & qui Muſices auctorem Pythagoram faciunt: quod quomodo intelligendum, optimè explicat Voſſius lib. de Muſice cap. 4. ſcilicet prout hæc θεωρίαν propoſitam habet, non verò prout πρᾶξιν.

οὐκ ἠμέλησε δὲ οὐδ᾽ ἰατρικῆς] Ælianus Var. Hiſt. IV. 17. ἐπιστρεφομένου δὲ τὰς πόλεις αὐτοῦ, διέρρει λόγος, ὅτι Πυθαγόρας ἀφίκετο, οὐ διδάξων, ἀλλ᾽ ἰατρεύσων. *Cumque Pythagoras civitates luſtraret, dicebant homines eum non docendi, ſed medendi causâ veniſſe.* Idem Ælianus in eadem Hiſtoria lib. IX. cap. 22. Pythagoræ ſectatores etiam Medicinæ fuiſſe ſtudioſos obſervat: λέγουσι, inquit, τοὺς Πυθαγορείους πάνυ σφόδρα περὶ τὴν ἰατρικὴν σπουδάσαι τέχνην. Qua de re audiendus omnino Iamblichus lib. I. c. 29. τῆς δὲ ἰατρικῆς μάλιστα μὲν ἀποδέχεσθαι τὸ διαιτητικὸν εἶδος. καὶ εἶναι ἀκριβεστάτους ἐν τούτῳ· καὶ πειρᾶσθαι πρῶτον μὲν καταμανθάνειν σημεῖα συμμετρίας, πότων τε καὶ σιτίων, καὶ ἀναπαύσεως· ἔπειτα περὶ αὐτῆς τῆς κατασκευῆς τῶν προσφερομένων σχεδὸν πρώτους ἐπιχειρῆσαί τε πραγματεύεσθαι καὶ διορίζειν· ἅπτεσθαι δὲ καὶ καταπλασμάτων ἐπὶ πλείω τοὺς Πυθαγορείους τῶν ἔμπροσθεν· τὰ δὲ περὶ τὰς φαρμακείας ἧττον δοκιμάζειν. αὐτῶν δὲ τούτων τοῖς πρὸς τὰς ἑλκώσεις μάλιστα χρῆσθαι, τὰ δὲ περὶ τὰς τομάς τε, καὶ καύσεις ἥκιστα πάντων ἀποδέχεσθαι· χρῆσθαι δὲ καὶ ταῖς ἐπῳδαῖς πρὸς ἔνια τῶν ἀρρωστημάτων· ὑπελάμβανε δὲ καὶ τὴν Μουσικὴν μεγάλα συμβάλλεσθαι πρὸς ὑγείαν, ἄν τις αὐτῇ χρῆται κατὰ τοὺς προσήκοντας τρόπους· ἐχρῶντο δὲ καὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου λέξεσι διεκλελεγμέναις πρὸς ἐπανόρθωσιν ψυχῶν. *Medicinæ verò maximè quidem recipere ſolent ſpeciem, quæ de vivendi ratione ac modo tractat. Atque in hac parte conſtat eſſe longè exactiſſimos: & conari primùm perdiſcere ſigna temperamenti, & cibi, & potus, & quietis: deinde de ipſa confectione medicamentorum pene primos conatos eſſe & commentari & definire. Ceterùm & Pythagorei præ illis qui ante illos fuere, ſolent ut plurimum uti remediis quæ applicantur. Illa autem quæ ſpectant ad pharmaca, minùs probant. Ex illis porro ipſis quæ applicantur remediis maximè utuntur ad ulcerationes: ad inciſiones autem atque ad uſtiones minimè ea recipiunt. Soliti vero etiam ſunt carminibus uti ad infirmitates & invaletudines nonnullas pellendas. Ipſe etiam Pythagoras Muſicem magnopere conducere judicabat parandæ ſanitati, ſi quis eâ juſtis & conſentaneis modis uteretur. Homeri verò etiam & Heſiodi dictionibus ſelectis & exquiſitis ad animorum emendationem utebantur Pythagorici.* Eadem ferè legere eſt & cap. 25. ejuſdem libri. Pythagoræ quoque ut Medicinæ periti meminit Cornelius Celſus in Præfatione; *Ideoque multos ex Sapientiæ Profeſſoribus peritos ejus fuiſſe accepimus: clariſſimos verò ex his Pythagoram, & Empedoclem, & Democritum.*

Pag. 217. Ἀπολλόδωρος ὁ Λογιστικὸς] De quo ſupra.

ἑκατόμβην θῦσαι, &c.] Videndus hîc Caſaubonus atque Aldobrandinus.

καὶ πρῶτος κρέασιν ἀσκῆσαι ἀθλητάς· καὶ πρῶτόν γε Εὐρυμένην, &c. τὸν πρότερον ἰσχάσι ξηραῖς καὶ τυροῖς ὑγροῖς, ἀλλὰ καὶ πυροῖς σωμασκούντων αὐτούς] Sed quod ad Pythagoram Aliptam referri debet, ut rectè mox Laërtius. Etiam Porphyrius: χρόνον δέ τινα αὐτοῦ (Ἑρμοδάμαντος) διατρίβων, Εὐρυμένους τοῦ Σαμίου ἀθλητοῦ ἐπεμελεῖτο· ὃς τῇ Πυθαγόρου σοφίᾳ, καίτοι σμικρὸς τὸ σῶμα ὢν, πολλῶν καὶ μεγάλων ἐκράτει, καὶ ἐνίκα ὀλυμπιάσιν· τῶν γὰρ ἄλλων ἀθλητῶν κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἔτι τρόπον τυρὸν καὶ σῦκα σιτουμένων, οὗτος Πυθαγόρου πειθόμενος, πρῶτος κρέας τεταγμένον ἐσθίων ἐφ᾽ ἑκάστην τὴν ἡμέραν, ἰσχὺν τῷ σώματι περιεποιήσατο. *Cùmque aliquamdiu cum Hermodamante vixiſſet, Eurymeni Samio athletæ operam impendit. Is, licèt ſtaturâ exiguâ eſſet, Pythagoræ ſapientiâ multos procero corpore ſuperavit, & Olympia vincit. Nam cùm ceteri athletæ adhuc ex veteri inſtituto caſeo & ficubus veſcerentur, hic de Pythagoræ conſilio primus certum quotidie carnis pondus comedens, magnum ſibi corporis robur paravit.* Et Iamblichus I. 5. Καὶ ἀπὸ τοῦδε οὕτως ἑάλω ὑπὸ τῶν μαθημάτων, ὥστε μόνος

Σαμίων συνεπῆρε Πυθαγόρᾳ ὁμώνυμος ὢν αὐτῷ, Ἐρατοκλέους δὲ υἱός· τούτου δὴ καὶ τὰ ἀλειπτικὰ συγγράμματα φέρεται· καὶ ἡ ἀντὶ ἰσχάδων τοῖς τότε ἀθληταῖς κρεάδους τροφῆς διάταξις, οὐ καλῶς εἰς Πυθαγόραν τοῦ Μνημάρχου (corrige Μνησάρχου) τούτων ἀναφερομένων. *Atque ex eo tempore ita literarum amore captus eſt, ut Samiorum ſolus unà cum Pythagora cognomine, qui Eratoclis erat filius, peregrinatus ſit. Hujus verò etiam Commentarii feruntur* ἀλειπτικοί. *Et circa Athletas illius temporis conſtitutio de eſu carnium loco caricarum, malè ad Pythagoram Mneſarchi filium ab nonnullis refertur.* Adde Plinium lib XXIII. cap. 7. ubi de ſiccis ficubus: *Corpus & vires adjuvant: ob id antè athletæ hoc cibo paſcebantur. Pythagoras Exercitator, primus ad carnes eos tranſtulit.*

τοῦτον συστῆσαι τρόπον] σιτίσαι ceteræ Editiones & MS. Regius; quod malim.

καὶ βωμὸν προσκυνῆσαι μόνον ἐν Δήλῳ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ γενέτορος, &c.] Scribe τὸν Ἀπόλλωνος τοῦ γενέτορος. Iamblichus I. 5. λέγεται δὲ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον θαυμασθῆναι αὐτὸν περὶ τὴν Δῆλον, προσελθόντα πρὸς τὸν ἀναίμακτον λεγόμενον, καὶ τοῦ γενέτορος Ἀπόλλωνος βωμόν. Corrige ibi quoque τὸν τοῦ γενέτορος Ἀπόλλωνος.

ὅς ἐστιν ὄπισθεν τοῦ Κερατίνου] Conſule Caſaubonum.

διὰ τὸ πυροὺς καὶ κριθὰς, καὶ τὰ πόπανα μόνα τίθεσθαι ἐπ' αὐτοῦ ἄνευ πυρὸς] Talis Mercurius, de quo Antipater in Anthologia lib. II. εἰς θεούς:

> Εὔκολος Ἑρμείας, ὦ ποιμένες· ἐν δὲ γάλακτι
> Χαίρων, καὶ δρυΐνῳ σπενδόμενος μέλιτι, &c.

De Pythagoræ hujuſcemodi victimis incruentis habes apud Philoſtratum lib. & cap. I. de Vita Apollonii.

καὶ πρῶτόν τέ φασι τοῦτον ἀποφῆναι τὴν ψυχὴν, κύκλον ἀνάγκης ἀμείβουσαν, ἄλλοτε ἄλλοις ἐνδεῖσθαι ζώοις] Suprà in eadem Vita: καὶ τὴν τῆς ψυχῆς περιπόλησιν. ὡς περιεπολήθη, καὶ εἰς ὅσα φυτὰ καὶ ζῶα παρεγένετο. Vide hîc Aldobrandinum.

καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἕλληνας μέτρα καὶ σταθμὰ εἰσηγήσασθαι] Id Phidoni Argivo tribuit Plinius VII. 56. Palamedi Athanaſius in Orat. adversùs Gentes: τῶν δὲ γραμμάτων τὴν σύνταξιν, καὶ ἀριθμοὺς, καὶ μέτρα, καὶ στάθμια Παλαμήδης εὗρε.

πρῶτόν τε, Ἕσπερον καὶ Φωσφόρον τὸν αὐτὸν εἰπεῖν, ὥς φησι Παρμενίδης] Stobæus in Phyſicis Eclogis pag. 55. Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ θεῶν, Πυθαγόρειαν εἶναι δόξαν, τὸν αὐτὸν εἶναι φωσφόρον τε καὶ Ἕσπερον. ita legendus hic locus. Plinium adde lib. II. cap. 8. *Infra ſolem ambit ingens ſidus, appellatum Veneris, alterno meatu vagum, ipſiſque cognominibus æmulum Solis ac Lunæ: præveniens quippe, & ante matutinum exoriens, luciferi nomen accipit, ut Sol alter, diem maturans: contra ab occaſu refulgens nuncupatur Veſper, ut prorogans lucem, vicemque, lunæ reddens. Quam naturam ejus Pythagoras Samius primus deprehendit, Olympiade circiter quadrageſima ſecunda, qui fuit urbis Romæ annus centeſimus quadrageſimus ſecundus.*

οὕτω δὲ ἐθαυμάσθην, ὥστε ἔλεγον τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ παντοίας θεοῦ φωνάς] Putabat Caſaubonus aliquid hîc deeſſe. Non putabat Ritterhuſius, ſed legebat, ὥστε λέγειν τὰς γνώμας αὐτοῦ, &c. Extat in hanc ſententiam Philoſtrati locus egregius lib. I. de Vita Apollonii cap. I. ἑαυτῷ δὲ τόν τε Ἀπόλλω ἥκειν, ὁμολογοῦντα ὡς αὐτὸς εἴη· ξυνεῖναι δ' ἂν καὶ μὴ ὁμολογοῦντας, τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ τὰς Μούσας, καὶ θεοὺς ἑτέρους, ὧν καὶ τὰ εἴδη, καὶ τὰ ὀνόματα οὔπω τοὺς ἀνθρώπους γινώσκειν· καὶ ὅ, τι ἀποφήναιτο ὁ Πυθαγόρας, νόμον τοῦτο οἱ ὁμιληταὶ ἡγοῦντο, καὶ ἐτίμων αὐτὸν ὡς ἐκ Διὸς ἥκοντα. *Sibi autem Apollinem manifeſte ſolitum apparere: Præterea Palladem & Muſas, non manifeſtè tamen ſecum loqui conſueviſſe; alios inſuper Deos, quorum neque facies, neque nomina adhuc hominibus nota eſſent. Illud quoque inter Pythagoræ laudes numerant; quicquid ab eo ipſum prolatumque eſſet, id tamquam legem ab ejus Diſcipulis obſervari conſueviſſe: ipſumque tamquam ab Jove profectum venerabantur.*

ὥς φησι Παρμενίδης] Ingenioſè & verè Caſaubonus, οἱ δέ φασι Παρμενίδου. Eum vide.

μέχρι δὲ Φιλολάου οὐκ ἦν τι γνῶναι Πυθαγόρειον δόγμα, &c.] Similiter Iamblichus de Vita Pythagoræ cap. 31. Καλὸν δὲ καὶ τὸ, πάντα Πυθαγόρᾳ ἀνατιθέναι, καὶ μηδεμίαν περιποιεῖσθαι δόξαν ἰδίαν ἀπὸ τῶν εὑρισκομένων, εἰ μή πού τι σπάνιον. πάνυ γὰρ δή τινες εἰσὶν ὀλίγοι, ὧν ἴδια γνωρίζεται Ὑπομνήματα. θαυμάζεται δὲ καὶ ἡ τῆς φυλακῆς ἀκρίβεια. ἐν γὰρ τοσαύταις γενεαῖς ἐτῶν οὐθεὶς οὐδενὶ φαίνεται τῶν Πυθαγορείων Ὑπομνημάτων περιτετευχὼς πρὸ τῆς Φιλολάου ἡλικίας,

A ἀλλ' οὗτος πρῶτος ἐξήνεγκε τὰ θρυλλούμενα ταῦτα τρία βιβλία, ἃ λέγεται Δίων ὁ Συρακούσιος ἑκατὸν μνῶν πρίασθαι, Πλάτωνος κελεύσαντος, εἰς πενίαν τινὰ μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν ἀφικομένου τοῦ Φιλολάου· ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἦν ἀπὸ συγγενείας τῶν Πυθαγορείων· καὶ διὰ τοῦτο μετέλαβε τῶν βιβλίων. *Plura autem, & in primis egregia res eſt, omnia Pythagoræ adſcribere, nullamque propriam, privatamque gloriam de illis quas quis inveniebat, niſi admodum rarò, ſibi vindicare. Pauci enim ſunt, quorum monumenta ſeorſum cognoſcuntur. Admirationi autem etiam eſt exacta illa cuſtodiendi, ſuaque premendi ratio. Nam inter tam multa annorum pericula & ætates, nullum umquam Pythagoricorum Commentariorum à quoquam Pythagoreo factum apparet ante Phi-*
B *lolai ætatem, qui primus in lucem edidit hoſce tres vulgò ſatis jactatos Libellos, quos Dion ille Syracuſanus centum fertur minis emiſſe, Platone ita jubente, Philolai intellecta paupertate, in quam cùm magnam, tùm gravem, extremamque inciderat, Siquidem & ipſe Philolaus* (malè interpres ad Dionem refert) *de cognatione Pythagoreorum erat; & ita Pythagoreorum librorum fiebat particeps.*

τῶν τε ἑξακοσίων οὐκ ἐλάττους, &c.] Vide quæ ad hunc locum ſuprà obſervamus.

Μεταποντῖνοί γε μὴν τὴν μὲν οἰκίαν αὐτοῦ, Δήμητρος ἱερὸν ἐκάλουν· τὸν δὲ στενωπὸν, μουσεῖον.] De Crotoniatis, non de Metapontinis, id narrat, & paulò aliter, Porphyrius: τὴν δ' οἰκίαν, Δήμητρος ἱερὸν ποιῆσαι τοὺς Κροτωνιάτας· τὸ δὲ στενωπὸν καλεῖν Μουσεῖον. Etiam Ju-
C ſtinus ad Metapontinos retulit: *Pythagoras, cùm annos* XX. *Crotone egiſſet, Metapontum migravit, ibique deceſſit: cujus tanta admiratio fuit, ut ex domo ejus templum facerent, eumque pro Deo colerent.*

ἔλεγόν τε καὶ οἱ ἄλλοι Πυθαγόρειοι μὴ εἶναι πρὸς πάντας πάντα ῥητὰ] Jurabant Pythagorici ſe aliis quàm Pythagoricis Pythagoricæ diſciplinæ libros non vendituros. Tzetzes Chiliad. X. 335.

> Ὅρκια γὰρ ἦν δίδοσθαι ταῦτα Πυθαγορείοις,
> Ἑτέροις μὴ πωλεῖσθαι δὲ Πυθαγορείων βίβλοις.

De Pythagoreorum arcana Diſciplina locus eſt valde illuſtris apud Clementem Alexandrinum Στρωματέων lib. V. cujus hæc ſunt verba: Φασὶ γοῦν Ἵππαρχον τὸν Πυθαγόρειον αἰτίαν ἔχοντα γράψασθαι τὰ τοῦ Πυθαγόρου σα-
D φῶς, ἐξελαθῆναι τῆς Διατριβῆς, καὶ στήλην ἐπ' αὐτῷ γενέσθαι, οἷα νεκρῷ· διὸ καὶ ἐν τῇ βαρβάρῳ Φιλοσοφίᾳ νεκροὺς καλοῦσι τοὺς ἐκπεσόντας τῶν δογμάτων, καὶ καθυποτάξαντας τὸν νοῦν τοῖς πάθεσι τοῖς ψυχικοῖς. *Aiunt certè Hipparchum Pythagoreum accuſatum, quòd apertè ſcripſiſſet Decreta Pythagoras, expulſum fuiſſe è Schola, & ob id ipſum, tamquam mortuo, impoſitam Columnam fuiſſe. Quocirca etiam in barbara Philoſophia vocant mortuos, eos qui exciderunt à dogmatibus, & mentem ſubjecerunt animæ perturbationibus.* Hæc poſtrema verba mihi in mentem Pythagoreorum morem revocant, Cenotaphia ponendi iis qui à Diſciplina ſua defecerant, de quo ſic Origenes lib. III. contra Celſum: Καὶ τὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων σεμνὸν διδασκάλιον κενοτάφια τῶν ἀποστάντων τῆς σφῶν Φιλοσοφίας κατεσκεύ-
E αζε, λογιζόμενον νεκροὺς αὐτοὺς γεγονέναι. *Et Pythagoreorum quidem veneranda Schola ponebat Cenotaphia Diſciplinæ ſuæ Deſertoribus: nimirum quod haberet eos pro mortuis.*

Pythagoricæ Philoſophiæ arcanorum meminit Philoſtratus de Vita Apollonii lib. 6. cap. 6.

καὶ Ξενόφιλον τὸν Πυθαγορικόν] De quo Lucianus in Longævis: Ξενόφιλος δὲ ὁ Μουσικὸς, ὥς φησιν Ἀριστόξενος, προσχὼν τῇ Πυθαγόρου φιλοσοφίᾳ, ὑπὲρ τὰ πέντε καὶ ἑκατὸν ἔτη Ἀθήνησιν ἐβίωσε.

Pag. 218. ἄλλους τε κατὰ τὴν Ἰταλίαν, &c.] Editiones Stephani, & Codex Regius, ἄλλους τε πολλούς.

καὶ Ζάλευκον καὶ Χαρώνδαν τοὺς νομοθέτας] Suidas in Ζάλευκος: Ζάλευκος. Λοκρὸς ἐκ Θουρίου, Πυθαγόρειος φιλόσοφος, καὶ νομοθέτης. Porphyrius: ὡς δ' ἐπιδημήσας Ἰταλίᾳ τε καὶ Σικελίᾳ κατέλαβε πόλεις
F δεδουλωμένας ὑπ' ἀλλήλων, τὰς μὲν πολλῶν ἐτῶν τὰς δὲ νεωστὶ, φρονήματος ἐλευθερίου πλήσας διὰ τῶν ἐφ' ἑκάστης ἀκουστῶν αὐτοῦ, ἠλευθέρωσε, Κρότωνα καὶ Σύβαριν, καὶ Κατάνην, καὶ Ῥήγιον, καὶ Ἱμέραν, καὶ Ἀκράγαντα, καὶ Ταυρομένιον, καὶ ἄλλας τινὰς, αἷς καὶ νόμους ἔθετο διὰ Χαρώνδα τε τοῦ Καταναίου, καὶ Ζαλεύκου τοῦ Λοκροῦ, δι' ὧν ἀξιοζήλωτοι τοῖς περιοίκοις ἄχρι πολλοῦ γεγόνασι. *Quaſcumque verò civitates in itinere ſuo per Italiam atque Siciliam, partim quidem jam à multis annis, partim recens adeò, ſervitute à ſe invicem oppreſſas offendit, animo ad libertatem aſpirante complens, per Auditores ſuos, quos è ſingulis civitatibus habebat, in libertatem aſſeruit: Crotonem ſcilicet, & Sybarim, Catanam, Rhegium, Himeram,*

Agri-

Agrigentum, & Taurominium, aliaſque nonnullas, quibus etiam leges ſcivit per Charondam Cataneum & Zaleucum Locrum; quarum gratiâ vicini longo tempore ipſarum inſtituta ſequi ac æmulari voluerunt. Exſcripſit hunc Porphyrii locum Iamblichus lib. 1. de Vita Pythagoræ cap. 7. ſed ubi corruptè Ἡμέραν legitur, pro Ἱμέραν: corruptè quoquè Ταραμενὰς pro Ταυρομένην, ſive potiùs Ταυρομένιον. Stephanus: Ταυρομένιον. πόλις Σικελίας. Eamdem urbem Strabo quoque lib. VI. inter alias civitates Siculas recenſet, & cum Catana conjungit. Meminit hujus urbis & Suidas.

ἦν δὲ αὐτῷ τὰ σύμβολα, τάδε] De Symbolis Pythagoræ ita Porphyrius: ἔλεγε δέ τινα καὶ μυστικῷ τρόπῳ συμβολικῶς, ἃ δὴ ἐπὶ πλέον Ἀριστοτέλης ἀνέγραψεν· οἷον, ὅτι τὴν θάλατταν μὲν ἐκάλει εἶναι δάκρυον· (legendum ἐκάλει Κρόνου δάκρυον, ut rectè monuit amicus noſter, Tanaquillus Faber in Epiſtolâ quadam ad amicum itidem noſtrum, Hyppolytum Julium Menarderium) τὰς δὲ ἄρκτους, Ῥέας χεῖρας· τὴν δὲ πλειάδα, Μουσῶν λύραν· τοὺς δὲ πλάνητας, κύνας τῆς Περσεφόνης· τὸ δὲ ἐκ χαλκοῦ κρουομένου γινόμενον ἦχον, φωνὴν εἶναί τινος τῶν δαιμόνων, ἐναπειλημμένην τῷ χαλκῷ· ἦν δὲ ἄλλο εἶδος τῶν συμβόλων τοιοῦτον· Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, τουτέστι, μὴ πλεονεκτεῖν, &c. Hæc Symbola Ænigmata vocat Plutarchus in libro de Liberis educandis. De his, præter Ariſtotelem, ſcripſerat Alexander Polyhiſtor, in quibus citatur Clementi Alexandrino στρωματέων primo; item Androcydas, qui ἐν τῷ Περὶ Πυθαγορικῶν συμβόλων laudatur Iamblicho in libro de Vita Pythagoræ cap. 28. Ceterùm, pro τάδε in hoc Laërtii loco emendabat Caſaubonus τοιάδε. Sed τάδε quoque ſcriptum eſt apud Suidam.

Ἐλαδίῳ εἰς θᾶκον μὴ ὀμόργνυσθαι] Scriptum eſt apud Iamblichum, δᾳδίου θᾶκον μὴ ἀπόμασσε: quod exponunt *faculæ ſedem ne extergito.* Et in Expoſitione, δᾳδίῳ θᾶκον μὴ ἀπόμασσε. Atque ita quoque hîc legendum Expoſitio illa nos docet. Eam vide.

πρὸς ἥλιον τετραμμένον μὴ ὀμιχεῖν] Habuit ab Heſiodo, cujus ſunt hi verſus Operum II.

> Μήτ' ἄντ' ἠελίοιο τετραμμένος ὀρθὸς ὀμιχεῖν.
> Αὐτὰρ ἐπεί κε δύῃ, μεμνημένος ἔς τ' ἀνιόντα.
> Μήτ' ἐν ὁδῷ, μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσεις.

Malè autem hoc Laërtii loco Codices Palatinus & Florentinus μὴ ὁμιλεῖν ſcriptum exhibent: quam tamen lectionem ſecutus eſt Lilius Gregorius Giraldus.

ἐκτὸς λεωφόρου μὴ βαδίζειν] Scribendum omnino ἐντὸς λεωφόρου μὴ βαδίζειν, aut ἐκτὸς λεωφόρου βαδίζειν, aut καὶ τὰς λεωφόρους μὴ βαδίζειν. Porphyrius: τάς τε λεωφόρους μὴ βαδίζειν· διὰ οὗ ταῖς τῶν πολλῶν ἕπεσθαι γνώμαις ἐκώλυεν. Athenæus lib. IX. λεωφόρους ὁδοὺς μὴ στείχειν, ἀντὶ τοῦ γνώμῃ πολλῶν μὴ ἀκολουθεῖν. Clemens στρωματ. quinto: καὶ Πυθαγόρας οὐκ ὀκνεῖ ἀπαγορεύειν τὰς λεωφόρους ὁδοὺς βαδίζειν, παρεστάττων μὴ δεῖν ταῖς τῶν πολλῶν ἕπεσθαι γνώμαις ἀκρίτοις καὶ ἀνομολογουμέναις οὔσαις. Ælianus Var. Hiſt. IV. προσέταττε δὲ ὁ αὐτὸς Πυθαγόρας καρδίας ἀπέχεσθαι, λεωφόρους μὴ βαδίζειν. Adde & Philonem Judæum in libro Περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον, ſtatim initio: τὸν μὲν οὖν τῶν Πυθαγορείων ἱερώτατον θίασον λόγος ἔχει μετὰ πολλῶν καὶ ἄλλων καλῶν, καὶ τοῦτ' ἀναδιδάσκειν, ταῖς λεωφόροις μὴ βαδίζειν ὁδοῖς· οὐχ ἵνα κρημνοβατῶμεν· οὐ γὰρ ποσὶ κάματον παρήγγειλεν, ἀλλ' αἰνιττόμενος διὰ συμβόλου· τὸ μήτ' ἔργοις, μήτε λόγοις δημώδεσι καὶ πεπατημένοις χρῆσθαι. Et Iamblichum lib. II. τὰς λεωφόρους ὁδοὺς ἐκκλίνων, διὰ τῶν ἀτραπῶν βάδιζε. Idem in Expoſitione hujus Symboli: καὶ γὰρ τοῦτο τὴν μὲν δημώδη καὶ ἀνθρωπίνην ζωὴν ἀφιέναι παραγγέλλει· τὴν δὲ χωριστὴν καὶ θείαν μεταδιώκειν ἀξιοῖ· Videndus Brodæus Miſcell. II. 20. & Ritterhuſius ad Malchum.

ἤθελε δὲ αὐτῷ, τὸ μὲν Πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν, δυναστῶν ὀργὴν καὶ οἰδοῦντα θυμὸν μὴ κινεῖν] Porphyrius ſimiliter: Μὴ τὸ πῦρ τῇ μαχαίρᾳ σκαλεύειν· ὅπερ ἦν Μὴ τὸν ἀνοιδοῦντα καὶ ὀργιζόμενον κινεῖν λόγοις παρατεθηγμένοις. Plutarchus quoque in libro περὶ παίδων ἀγωγῆς: Πῦρ σιδήρῳ μὴ σκαλεύειν, ἀντὶ τοῦ, μὴ ἐρεθίζειν θυμούμενον, (οὐ γὰρ προσῆκεν) ἀλλ' ὑπείκειν τοῖς ὀργιζομένοις. Athenæus: τεθυμωμένον ἄνδρα μὴ ἐρεθίζειν· πῦρ γὰρ ὁ θυμός· ἡ δὲ ἔρις, μάχαιρα.

τὸ δὲ, Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, τουτέστι τὸ ἴσον καὶ δίκαιον μὴ ὑπερβαίνειν] Aliter Porphyrius: Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, τουτέστι, μὴ πλεονεκτεῖν. hoc eſt, *avaritiam fugiendam.* A Laërtio ſtat Plutarchus in libro de Liberis educandis: Μηδὲ ζυγὸν ὑπερβαίνειν, ὅτι δεῖ τῆς δικαιοσύνης πλεῖστον ποιεῖσθαι λόγον, καὶ μὴ ταύτην ὑπερβαίνειν. Item Iamblichus in Protreptico cap. 21. τὸ δὲ, Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, δικαιοπραγεῖν παρακελεύεται, καὶ προτιμᾶν ἰσότητα καὶ μετριότητα θαυμαστῶς, (an potiùs καὶ μετριότητα τῶν πάντων?) καὶ τὴν τελειοτάτην ἀρετὴν γινώσκειν δικαιοσύνην, &c. Et Clemens στρωματ. quinto: Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, τουτέστι, μὴ παρέρχεσθαι τὸ πρὸς τὰς διανομὰς ἴσον. τιμῶντας τὴν δικαιοσύνην, & quæ ſequuntur.

Ἐπί τε χοίνικος μὴ καθίζειν, ἐν ἴσῳ τοῦ ἐνεστῶτος φροντίδα ποιεῖσθαι καὶ τοῦ μέλλοντος] Et id quoque aliter Porphyrius interpretatur: Μηδ' ἐπὶ χοίνικος καθέζεσθαι· οἷον, μὴ ἀργὸν ζῆν: ſed quod eodem recidit. Plutarchus dicto loco: Μηδὲ ἐπὶ χοίνικα καθίσαι· φεύγειν ἀργίαν, καὶ προνοεῖν ὅπως τὴν ἀναγκαίαν παρασκευάσωμεν τροφήν: & Sympoſ. VIII. 4. μετὰ τῆς Πυθαγορικῆς χοίνικος, ἐφ' ἧς ἀπηγόρευε καθῆσθαι, διδάσκοντος ἡμᾶς ἀεί τι τοῦ παρόντος εἰς τὸ μέλλον ὑπολιπεῖν, καὶ τῆς αὔριον ἐν τῇ σήμερον μνημονεύειν. Etiam Athenæus lib X. illud Pythagoricorum, Μὴ ἐπὶ χοίνικος καθῆσθαι, interpretatur, μὴ σκοπεῖν τὰ ἐφ' ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἀεὶ προσδέχεσθαι. Meminit & Theodoritus Sermone VIII.

διὰ δὲ τοῦ Καρδίαν μὴ ἐσθίειν, ἐδήλου μὴ τὴν ψυχὴν ἀνίαις καὶ λύπαις κατατήκειν] Porphyrius: Μὴ καρδίαν ἐσθίειν· οἷον, Μὴ λυπεῖν ἑαυτὸν ἀνίαις. Plutarchus loco laudato: Μὴ ἐσθίειν καρδίαν· μὴ βλάπτειν τὴν ψυχὴν, ταῖς φροντίσιν αὐτὴν κατατρύχοντα. Habuit autem ab Homero, cujus eſt hic verſus de Bellerophonte.

> Ἣν κραδίην κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων.

Sed aliter longè hoc Symbolum interpretatur Iamblichus: τὸ δὲ, Καρδίαν μὴ τρῶγε, σημαίνει τὸ μὴ δεῖν τὴν ἕνωσιν τοῦ παντὸς καὶ τὴν συμπνοίαν διασπᾶν· καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ, μὴ ἴσθι βάσκανος ἀλλὰ φιλάνθρωπος καὶ κοινωνικός.

ἡ γὰρ χοῖνιξ, ἡμερήσιος τροφή.] Heſychius: χοίνικες· αἱ ἀπὸ μέρους τροφαί. Legendum videtur, ut jam pridem viri docti emendarunt, αἱ ἡμερήσιοι τροφαί. Hinc Caſſandri Macedoniæ Regis frater Alexarchus, qui loquendi peculiares modos invexit, chœnicem ἡμεροτροφίδα appellabat, teſte Athenæo III. 20. Etiam apud Herodotum lib. III. & VII. χοῖνιξ frumenti tantum eſt, quantum homini uno die ſatis ſit.

διὰ δὲ τοῦ Εἰς ἀποδημίαν βαδίζοντα μὴ ἐπιστρέφεσθαι, παρῄνει ἀπαλλαττομένοις τοῦ βίου, μὴ ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τοῦ ζῆν] Porphyrius: μήδ' ἀποδημοῦντα ἐπιστρέφεσθαι· μὴ ἔχεσθαι τοῦ βίου τούτου ἀποθνήσκοντα. Apud Iamblichum ſcriptum eſt, ἀποδημῶν τῆς οἰκίας μὴ ἐπιστρέφου· Ἐρινύες γὰρ μετέρχονται. Eum vide in Expoſitione Symboli XV. Meminit hujuſce Symboli & Plutarchus in libro de Liberorum educatione: Μὴ ἐπιστρέφεσθαι ἐπὶ τοὺς ὅρους ἐλθόντας· τουτέστι μέλλοντας ἀποθνήσκειν, καὶ τὸν ὅρον τοῦ βίου πλησίον ὄντα ὁρῶντας, φέρειν εὐκόλως, καὶ μὴ ἀθυμεῖν. Meminit & Hieronymus in Apologia contra Ruffinum.

φορτίον συγκαθαιρεῖν, καὶ μὴ συνεπιτιθέναι] ſcripſerat procul dubio Laërtius, φορτίον μὴ συγκαθαιρεῖν, συνεπιτιθέναι δέ. Id eſt, *Homines onera imponendo non detrahendo juvato.* Porphyrius: φορτίον δὲ συνανατιθέναι μὲν τοῖς βαστάζουσιν, συγκαθαιρεῖν δὲ μή· δι' οὗ παρῄνει, μηδενὶ πρὸς ῥᾳστώνην, ἀλλὰ πρὸς ἀρετὴν καὶ πόνους συμπράττειν. Iamblichus de Vita Pythagoræ I. 18. φορτίον μὴ συγκαθαιρεῖν· (οὐ γὰρ δεῖ αἴτιον γίνεσθαι τοῦ μὴ πονεῖν) συναναιτιθέναι δέ. Et in Protreptico cap. 21. ἀνδρὶ ἐπανατιθεμένῳ μὲν φορτίον συνέπαιρε· μὴ συγκαθαίρει δὲ ἀποτιθεμένῳ. Et poſtea in Expoſitione Symboli XI. τὸ δὲ, φορτίον συναναιτιθέναι, συγκαθαιρεῖν δὲ μὴ, εἰς ἀνδρείαν προτρέπει· πᾶς μὲν γὰρ ἀνατιθέμενος φορτίον πόνου, καὶ ἐνεργείας σημαίνεται πρᾶξιν· ὁ δὲ καθαιρούμενος, ἀναπαύσεως, καὶ ἀνέσεως. Clemens Stromat. I. Ἐν γοῦν τοῖς Νόμοις ὁ ἐξ Ἑβραίων φιλόσοφος Πλάτων, κελεύει τοὺς γεωργοὺς μὴ ἐπαρδεύσαι, μηδὲ λαμβάνειν ὕδωρ παρ' ἑτέρων, ἐὰν μὴ πρότερον ὀρύξαντες παρ' αὐτῶν ἄχρι τῆς παρθενίου καλουμένης, ἄνυδρον εὕρωσι τὴν γῆν· ἀπορίᾳ γὰρ μὴ ἐπαρκεῖν (ita legendum) οὐ δίκαιον· ἀργίαν δὲ ἐφοδιάζειν, οὐ καλόν· ᾗ καὶ φορτίον συνεπιθεῖναι μὲν, εὔλογον· συγκαθαιρεῖν δὲ, οὐ προσήκειν ὁ Πυθαγόρας ἔλεγεν. Huc reſpexit Hieronymus in Apologia: *Oneratis ſupponendum onus, deponentibus non communicandum. id eſt, ad virtutem incedentibus augenda præcepta, tradentes ſe otio relinquendos.*

καὶ τὰ ἄλλα πρὸς ταῦτα λοιπὸν ὅσον ἐκλαμβάνειν]. De quibus omnibus videndus Porphyrius in Vita Pythagoræ, Plutarchus in libro de Pueris educandis, Clemens

Alexandrinus ϛρωματέων v. præcipuè verò Iamblichus in Protreptico cap. 21. Et, ſi tanti eſt, Lilius Giraldus in Symbolis Pythagoricis.

μήτε ἐρυθῖνον ἐσθίειν, μήτε μελάνουρον] Iamblichus de Vita Pythagoræ: *καὶ μελανούρου δὲ ἀπέχεσθαι παρήγγελλε· χθονίων γάρ ἐστι θεῶν· καὶ ἐρυθρῖνον μὴ προσλαμβάνειν, δι' ἕτερα τοιαῦτα αἴτια.* Plutarchus, in libro qui eſt, *περὶ παίδων ἀγωγῆς* inſcriptus: *μὴ γεύεσθαι μελανούρων· τουτέστι, μὴ συνδιατρίβειν μέλασιν ἀνθρώποις, διὰ κακοήθειαν.* Sunt autem erythinus ſive erythrinus, & melanurus, piſces, ita dicti à colore: Id ignoraſſe videntur Iamblichi & Plutarchi Interpretes, qui vertêre, *rubrum aliquid ne ſuſcipias, & qui nigrantes caudas habent, guſtari non oportere:* quomodo & Marſilius Ficinus verterat, teſte Lilio Giraldo, quem vide in Expoſitione Ænigmatum Pythagoræ.

Ἀριστοτέλης δέ φησι καὶ μήτρας, καὶ τρίγλης ἐνίοτε] Plutarchus apud Gellium lib. IV. Noctium Atticarum cap. XI. *Ἀριστοτέλης δὲ μήτρας, καὶ καρδίας, καὶ ἀκαλήφης, καὶ τοιούτων ἄλλων ἀπέχεσθαί φησι τοὺς Πυθαγορικοὺς, χρῆσθαι δὲ τοῖς ἄλλοις.* De vulva id ipſum teſtificatur Hierocles, qui & rationem reddit: *μήτραν ζώου μὴ ἐσθίειν· τοῦτο δὲ οὑτωσὶ λεγόμενον, ἑνός τινος ἀφίστησιν ἡμᾶς τῶν περὶ γῆν, καὶ τούτου σμικροτάτου· ἐὰν δὲ εἰς τὸ πολύνουν τῆς Πυθαγορικῆς βαθύτητος ἀπίδῃς, τὴν ὅλην τῆς φύσεως ἀποχὴν, δι' ἑνός τινος διδαχθήσῃ, καὶ ὡς ἐν βρώμασι τοῦτο οὐ προσοισόμεθα.* *Animantis vulvam comedi prohibet. Quòd cùm ita dicitur, à certa quadam re, eâque tenuiſſimâ, nos removet. Sin autem ad Pythagoricæ profunditatis ſenſum multiplicem adſpicias, unius certè rei nomine, & quâ veſci prohibet, totius rei venereæ tibi ſignificatur abſtinentia.* Ceterùm in Editione Stephanica legitur *καὶ μήτρας, τρίγλης· ἐνίοτε αὐτὸν, &c.* quam lectionem exhibet & Codex Suidæ.

αὐτὸν δὲ ἀρκεῖσθαι, μέλιτι μόνῳ φασί τινες ἢ κήρῳ ἢ ἄρτῳ, &c.] Ita quoque Editio Baſileenſis & Suidas: ſed legendum omnino *κηρίῳ*, quemadmodum legitur apud Porphyrium: *τῆς δὲ διαίτης τὸ μὲν ἄριστον ἦν κηρίον ἢ μέλι.* De melle & pane teſtatur Athenæus lib. 11. *καὶ τῶν Πυθαγορικῶν τροφὴ ἦν ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὥς φησιν Ἀριστόξενος.* Qui & lib IV. Alexidis verſus citat, ex quibus Pythagoreos vinum nec bibiſſe apparet: quod rectè hoc loco monuit Aldobrandinus. Etiam olera plerumque obſonaviſſe Pythagoram tum elixa, tum cruda, teſtis eſt Porphyrius: *δεῖπνον δ' ἄρτος ἐκ κέγχρων, ἢ μάζα, καὶ λάχανα ἑφθὰ καὶ ὠμά.* Addit pluſcula, Pythagoræ ſobrietatem teſtantia, quæ hîc adponere ſuperſedeo. Quomodo autem Pythagoræ ſectatores ad abſtinentiam ſe ipſi formarent, docet Diodorus Siculus in Excerptis Valeſianis, cujus verba prætermitti non debent: *ἐποιοῦντο καὶ τῆς ἐγκρατείας γυμνασίαν τόνδε τὸν τρόπον· παρασκευασάμενοι πάντα τὰ κατὰ λαμπροτάτας ἑστιάσεις παρατιθέμενα, πολὺν αὐτοῖς ἐνέβλεπον χρόνον, εἶτα διὰ τῆς θέας τὰς τῆς φύσεως ἐπιθυμίας πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν ἐκκαλεσάμενοι, τὰς τραπέζας ἐκέλευον αἴρειν τοὺς παῖδας, καὶ παραχρῆμα ἄγευστοι τῶν παρατεθέντων ἐχωρίζοντο.* *Ad abſtinentiam ſe ipſi formabant hujuſmodi exercitatione: Apparato omni genere cupediarum, quæ in ſolemnioribus conviviis apponi ſolent, cùm diutiſſimè oculos ſuos paviſſent, eoque ſpectaculo cupiditates naturâ inſitas ad eſum provocaſſent, ſtatim menſam tolli jubebant, atque ita impranſi diſcedebant.*

στολὴ δὲ αὐτῷ λευκὴ, καθαρὰ, καὶ στρώματα λευκὰ ἐξ ἐρίων] Iamblichus cap. XXI. *ἐσθῆτι δὲ χρῆσθαι καὶ καθαρῇ· ὡσαύτως δὲ καὶ στρώμασι λευκοῖς καὶ καθαροῖς· εἶναι δὲ τὰ στρώματα ἱμάτια λινᾶ· κωδίοις γὰρ οὐ χρῆσθαι.* De villoſis veſtibus ſimiliter Porphyrius. De albis veſtibus teſtatur Ælianus Var. Hiſt. XII. 32. *Πυθαγόρας ὁ Σάμιος λευκὴν ἐσθῆτα ἠσθῆτο, καὶ ἐφόρει στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἀναξυρίδας.* De puris Diodorus Siculus: *παρήγγελλε πρὸς τοὺς θεοὺς προσιέναι τοὺς θύοντας, μὴ πολυτελεῖς, ἀλλὰ λαμπρὰς καὶ καθαρὰς ἔχοντας ἐσθῆτας· ὁμοίως δὲ μὴ μόνον τὸ σῶμα καθαρὸν παρεχομένους πάσης ἀδίκου πράξεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ἁγνεύουσαν.* Veſtes ex morticinis animalibus confectas non tuliſſe Pythagoram infrà ex Philoſtrato obſervamus. Puritatem maxime colebant Pythagorici. Exſtat in hanc rem locus ſingularis apud M. Antoninum lib. XI. *περὶ τῶν εἰς ἑαυτὸν*, qui hoc loco omitti non debet: *οἱ Πυθαγόρειοι, ἕωθεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀφορᾶν, ἵν' ὑπομιμνησκώμεθα τῶν ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως τὸ ἑαυτῶν ἔργον διανυόντων, καὶ τῆς τάξεως, καὶ τῆς καθαρότητος, καὶ τῆς γυμνότητος, οὐδὲν γὰρ προκάλυμμα ἄστρου.* *Pythagorei mane nos cœlum aſpicere jubent, ut recordemur eorum, qui ſemper ſuum officium præſtant: item ordinis, puritatis, & ſimplicitatis nudæ: aſtris enim nullum eſt velamentum.*

τὰ γὰρ λίνα οὔπω εἰς ἐκείνους ἀφίκετο τοὺς τόπους] Ex Ægypto ſcilicet, ubi Sacerdotes byſſinas ſeu lineas veſtes geſtabant. Veroſimiliter autem exiſtimavit Caſaubonus hoc loco damnari à Laërtio eos qui Pythagoram veſte uſum lineâ ſcripſere; quos inter Apuleius in Apologia. *Quippe lana*, inquit, *ſegniſſimi corporis excrementum, pecori detracta, jam inde Orphei & Pythagoræ ſcitis, profanus veſtitus eſt.*

οὐδέ πώποτε ἐγνώσθη οὔτε διαχωρῶν, οὔτε ἀφροδισιάζων, οὔτε μεθυσθείς] *διαχωρῶν*, hoc eſt, *ventrem exonerans*; quod non videre Interpretes.

ὀργιζόμενός τε, οὔτε οἰκέτην ἐκόλαζεν, οὔτε ἐλεύθερον οὐδένα.] Irati neminem cædebant Pythagorei. Obſervat Iamblichus de Vita Pythagoræ cap. 31. *λέγεται δὲ καὶ τάδε περὶ τῶν Πυθαγορείων, ὡς οὔτε οἰκέτην ἐκόλασεν οὐθεὶς αὐτῶν ὑπὸ ὀργῆς ἐχόμενος, οὔτε τῶν ἐλευθέρων ἐνουθέτησέ τινα, ἀλλὰ ἀνέμενεν ἕκαστος τὴν τῆς διανοίας ἀποκατάστασιν.*

ἐκάλει δὲ τὸ νουθετεῖν, πελαργᾶν] Ad verbum Suidas in *πελαργᾶν*: *πελαργᾶν, τὸ νουθετεῖν ἐκάλει ὁ Πυθαγόρας.* Et in *Πυθαγόρας*: *ἐκάλει δὲ τὸ νουθετεῖν, πελαργᾶν.*

ἔξω τῆς διὰ λιβάνου] *λιβανωτοῦ* reponebat Ritterhuſius è Porphyrio, cujus hæc ſunt verba: *ἀφίκετο δὲ πρὸς Αἰγυπτίους, φησὶν*, (Diogenes ſcilicet in libro de Incredibilibus, ultra Thulen) *ὁ Πυθαγόρας, καὶ πρὸς Ἄραβας, καὶ Χαλδαίους, καὶ Ἑβραίους, παρ' ὧν καὶ τὴν περὶ ὀνείρων γνῶσιν ἠκριβώσατο· καὶ τῇ διὰ λιβανωτοῦ μαντείᾳ πρῶτος ἐχρήσατο.* Sed *λιβάνου* quoque rectum eſt; & ſic etiam Suidas. Porro qui hoc divinandi genere per thus utebantur, dicuntur Homero *θυοσκόοι*.

Pag. 219. *θυσίαις τε ἐχρῆτο ἀψύχοις.*] An ſcripſerat Laërtius *σιτίοις τε ἐχρῆτο ἀψύχοις*? Id certè ſuadent tum ſequentia, *ὅ γε μὴν Ἀριστόξενος, πάντα μὲν τὰ ἄλλα συγχωρεῖν αὐτὸν ἐσθίειν ἔμψυχα, &c.* cùm hæc Gellii IV. 2. *Porculis quoque minuſculis & hœdis tenerioribus victitaſſe, idem Ariſtoxenus refert.* Nihil tamen muto: nam apud Porphyrium ſimiliter ſcriptum eſt: *σπανίως δὲ κρέας ἱερείων θυσίμων, καὶ τοῦτο οὐδ' ἐκ παντὸς μέρους·* & alibi, *θύων τε θεοῖς ἀνεπαχθὴς ἦν, ἀλφίτοις τε, καὶ ποπάνῳ, καὶ λιβανωτῷ, καὶ μυῤῥίνῃ τοὺς θεοὺς ἐξιλασκόμενος, ἐμψύχοις δ' ἥκιστα, πλὴν εἰ μή ποτε ἀλεκτορίσιν, καὶ τῶν χοίρων ἀπαλωτάτοις.* Etiam Suidas, qui tres integras paginas ex hac Pythagoræ Vita Laërtiana exſcripſit, τὸ *θυσίαις* agnoſcit.

οἱ δέ φασιν ὅτι ἀλέκτορσιν μόνον καὶ ἐρίφοις καὶ γαλαθηνοῖς, τοῖς λεγομένοις ἀπαλίαις, ἥκιστα δὲ ἄρνασιν.] Corrige *ἀπαλίοις*. Porphyrius loco proximè laudato: *καὶ τῶν χοίρων ἀπαλωτάτοις.* Heſychius: *ἀπάλιον θῦμα. δελφάκιον.* *δέλφαξ* & *δελφάκιον* eſt *porcellus*.

ὅ γε μὴν Ἀριστόξενος, πάντα μὲν τὰ ἄλλα συγχωρεῖν αὐτὸν ἐσθίειν ἔμψυχα] Quod ipſum, ſed paullò aliter, ex eodem Ariſtoxeno, teſtatur Gellius lib IV. cap. 11. *Ariſtoxenus Muſicus, vir literarum veterum diligentiſſimus, Ariſtotelis Philoſophi auditor, in libro, quem de Pythagora reliquit, nullo ſæpius legumento Pythagoram dicit uſum quàm fabis, quoniam is cibus, & ſubduceret ſenſim alvum & lævigaret. Verba iſta Ariſtoxeni ſubſcripſi:* *Πυθαγόρας δὲ τῶν ὀσπρίων μάλιστα τὸν κύαμον ἐδοκίμασε, λίαν κινητικόν τε εἶναι, καὶ διαφορητικόν· διὸ καὶ μάλιστα κέχρηται αὐτῷ.* *Porculis quoque minuſculis & hœdis tenerioribus victitaſſe idem Ariſtoxenus refert, quam rem videtur cognoviſſe ex Xenophilo Pythagorico, familiari ſuo, & ex quibuſdam aliis natu majoribus, qui ab ætate Pythagoræ haud multùm aberant. Ac de animalibus Alexis etiam Poëta, in Comœdia, quæ* Pythagorizuſa (ita legendum) *inſcribitur, docet.* Et Athenæus lib. X. *καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος μετρίᾳ τροφῇ ἐχρῆτο, ὡς ἱστορεῖ Λύκων ὁ Ἰασεὺς ἐν τῷ Περὶ Πυθαγόρου· οὐκ ἀπείχετο δ' ἐμψύχων, ὡς Ἀριστόξενος εἴρηκεν.*

μόνον δὲ αὐτὸν ἀπέχεσθαι, ἀροτῆρος βοὸς, καὶ κριοῦ] Similiter apud Athenienſes lege prohibitum mactari boves aratorios refert Ælianus Var. Hiſt. V. 14. *βοῦν ἀρότην καὶ ὑπὸ ζυγὸν πονήσαντα σὺν ἀρότρῳ, ἢ καὶ σὺν τῇ ἁμάξῃ μηδὲ τοῦτον θύειν, ὅτι καὶ οὗτος εἴη ἂν γεωργὸς, καὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις καμάτων κοινωνός.* *Bovem aratorem, qui jugum trahit, vel cum aratro vel cum plauſtro, ne mactes: quoniam ille etiam agricola eſt, & humano generi laborum ſocius.* Idem juris apud Romanos obtinuiſſe diſcimus ex Plinio: ita enim ille lib. VIII. cap. 45. *Socium laboris agrique culturæ habemus hoc animal, tantæ apud priores curæ, ut ſit inter exempla damnatus à*

Pop.

Pop. Romano, qui concubino procaci rure omaſum ediſſe ſe negante, occiderat bovem; actuſque in exilium tamquam colono ſuo interempto. Huc ſpectat & Conſtitutio Valentis, de qua ſic Hieronymus lib. II. adversùs Jovinianum: *Imp. Valens nuper legem per Orientem dederat, ne quis vitulorum carnibus veſceretur, utilitati agriculturæ providens.* Hæc Cujacius Obſervatione 20. libri IV. Obſervationum: quibus addo, etiamnum hodie vitulorum carnibus apud Moſcovitas, ut vocant, veſci prohibitum. Sed ad Pythagoram ut redeam, ita de boum mactatione illum loquentem inducit Ovidius in Metamorphoſi.

Quid meruere boves, animal ſine fraude doloque,
Innocuum, ſimplex, natum tolerare labores?
Immemor eſt demum, nec frugum munere dignus
Qui potuit curvi dempto modo pondere aratri
Ruricolam mactare ſuum, qui trita labore
Illa quibus toties durum renovaverat arvum,
Tot dederat meſſes, percuſſit colla ſecuri.

κριὸς eſt aries. *hircum* malè reddidit Aldobrandinus.

τὴν δὲ Ὁμήρου, &c. ἀνθ' ὧν εἶπε περὶ θεῶν] Suidas & MS. Regius εἶπον. optimè: nam de Heſiodo non minùs quàm de Homero ſermo eſt. Adversùs utrumque ſcripſerat Xenophanes, ea reprehendens, quæ ab utroque de Diis dicta erant: quâ de re infrà ad Xenophanis Vitam.

Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος ἐν τῷ Περὶ φυσιολογιῶν [Quem librum omiſit Laertius in Indice librorum Ariſtippi.

Πυθαγόραν αὐτὸν ὀνομασθῆναι, ὅτι τὴν ἀλήθειαν ἠγόρευεν οὐχ ἧττον τοῦ Πυθίου] Quem locum reſpexit Suidas his verbis: Πυθαγόρας ὁ Σάμιος φιλόσοφος, τὴν ἀλήθειαν ἠγόρευεν οὐχ ἧττον τοῦ Πυθίου. Aliter Iamblichus lib. & cap. I. Ἐν δὲ Σιδόνι τῆς Φοινίκης, ἀποτεκούσης αὐτῆς, (Sermo eſt de Parthenide, matre Pythagoræ, quæ Pythais poſtea à Sacerdote Apollinis dicta eſt) τὸν γενόμενον υἱὸν Πυθαγόραν προσηγόρευσαν, ὅτι ἄρα ὑπὸ τοῦ Πυθίου προσηγορεύθη αὐτῷ: id eſt, *quòd ipſi ab Apolline Pythio prædictus eſſet talis fœtus.*

λέγεται παρεγγυᾶν αὐτὸν ἑκάστοτε τοῖς μαθηταῖς, τάδε λέγειν εἰς τὸν οἶκον εἰσιοῦσι, Πῇ παρέβην, &c.] Conſule Aldobrandinum.

μόνον δὲ τὸν ἀναίμακτον βωμὸν προσκυνεῖν] De hac ara incruenta meminit quoque Iamblichus I. 24. καὶ αὐτὸς οὕτως ἔζησεν, ἀπεχόμενος τῆς ἀπὸ τῶν ζώων τροφῆς, καὶ τοὺς ἀναιμάκτους βωμοὺς προσκυνῶν. Et I. 5. λέγεται δὲ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον θαυμασθῆναι αὐτὸν περὶ τὴν Δῆλον, προσελθόντα πρὸς τὸν ἀναίμακτον λεγόμενον τὸν τοῦ γενέτορος Ἀπόλλωνος βωμόν. Etiam Clemens Alexandrinus Στρωματέων ſeptimo: ἀλλὰ τὸν μὲν ἀρχαιότατον βωμὸν ἐν Δήλῳ ἁγνὸν εἶναι τεθρυλλήκασι· πρὸς ὃν δὴ μόνον καὶ Πυθαγόραν προσελθεῖν φασι φόνῳ καὶ θανάτῳ μὴ μιανθέντα. Et Porphyrius Περὶ ἐμψ. ἀποχῆς II.

Μηδὲ ὀμνύναι θεούς. ἀσκεῖν γὰρ αὐτὸν δεῖν ἀξιόπιστον παρέχειν.] Diodorus Siculus: Πυθαγόρας παρήγγελλε τοῖς μανθάνουσι, σπανίως μὲν ὀμνύναι, χρησαμένοις δὲ τοῖς ὅρκοις πάντως ἐμμένειν. *Pythagoras Diſcipulis ſuis præcipiebat, ut ad jurandum rarò ac tardè accederent; ubi verò ſemel juraſſent, ut prorſus ſacramenti fidem ſervarent.* Ipſe tamen per quaternarium numerum jurabat, Pathagorici verò per ipſum Pythagoram: qua de re legendus omnino Joannes Meurſius in Denario Pythagorico verò cap. 6.

τούς τε πρεσβυτέρους.] Id eſt, *Majores.* Vide Caſaubonum. Accedat Iamblichus I 21. ἔθος δὲ ἦν τὸν μὲν νεώτατον ἀναγινώσκειν, τὸν δὲ πρεσβύτατον ἐπιστατεῖν, ὃ δεῖ ἀναγινώσκειν, καὶ ὡς δεῖ, &c.

τὸ προηγούμενον τῷ χρόνῳ, τιμιώτερον ἡγουμένους] Ariſtoteles Metaphyſic. I. 3. τιμιώτατον μὲν γὰρ τὸ πρεσβύτερον.

καὶ θεοὺς μὲν δαιμόνων προτιμᾶν· ἥρωας δὲ, ἀνθρώπων· ἀνθρώπων δὲ μάλιστα, γονέας.] Porphyrius: παρῄνει δὲ περὶ μὲν τοῦ θείου καὶ δαιμονίου καὶ ἡρώου γένους εὔφημον εἶναι, καὶ ἀγαθὴν ἔχειν διάνοιαν· γονεῦσι δὲ καὶ εὐεργέταις εὔνουν. Eadem atque iiſdem verbis legas apud Iamblichum.

ἴδιόν τε μηδὲν ἡγεῖσθαι] Suprà in hac ipſa Vita: καὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ κατετίθεντο τὰς οὐσίας, εἰς ἓν ποιούμενοι. Ad quem locum plura notabamus: quibus adde hæc Diodori Siculi: ἐπειδὰν τινὲς τῶν συνήθων ἐκ τῆς οὐσίας ἐκπέσοιεν, διῃροῦντο τὰ χρήματα αὐτῶν ὡς πρὸς ἀδελφούς· οὐ μόνον δὲ πρὸς τοὺς καθ'

A ἡμέραν συμβιοῦντας τῶν γνωρίμων τοιαύτην εἶχον τὴν διάθεσιν, ἀλλὰ καθόλου πρὸς πάντας τοὺς τῶν πραγμάτων τούτων μετασχόντας. *Pythagorici, ſi quis ſodalium facultatibus exciderat, bona ſua velut cum fratre dividebant. Neque verò erga eos ſolùm id præſtabant, quorum in convictu quotidie verſabantur; ſed in univerſum erga omnes qui eamdem diſciplinam ſectabantur.* Subjungit Diodorus: Κλινίας, Ταραντῖνος τὸ γένος, εἷς δὲ τῶν ἐκ τοῦ προειρημένου συστήματος ὢν, πυθόμενος Πρῶρον τὸν Κυρηναῖον διά τινα πολιτικὴν περίστασιν ἀπολωλεκότα τὴν οὐσίαν, καὶ τελέως ἀπορούμενον, ἐξεδήμησεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς Κυρήνην μετὰ χρημάτων ἱκανῶν, καὶ τὴν οὐσίαν ἀπεκατέστησε τῷ προειρημένῳ, οὐδέποτε τοῦτον ἑωρακὼς, ἀκούων δὲ μόνον ὅτι Πυθαγόρειος ἦν· καὶ ἄλ-
B λοι δὲ πολλοὶ τὸ παραπλήσιον πεποιηκότες διαμνημονεύονται· οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ τῶν χρημάτων ἐπιδόσει, τοιούτους αὐτοὺς παρείχοντο τοῖς γνωρίμοις, ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἐπισφαλεστάτους καιροὺς συνεκινδύνευον. *Clinias quidam, Tarentinus, ex illo ſodalitio, cum accepiſſet Prorum Cyrenæum, caſu quodam facultatibus ſuis ſpoliatum, in ſumma omnium rerum penuria eſſe, ex Italia Cyrenas profectus eſt cum grandi pecunia, & patrimonii jacturam antedicto homini reſarcivit; quem numquam tamen antea viderat, ſed tantum auditu acceperat Pythagoreum eſſe. Plures quoque alii idem feciſſe memorantur. Neque verò ſolùm in conferenda pecunia tales ſe erga ſodales ſuos exhibebant, ſed & difficillimis temporibus cum iis periclitari non recuſabant.*

νόμῳ βοηθεῖν· ἀνομίᾳ πολεμεῖν] Totidem verbis Iam-
C blichus dicto loco: νόμῳ τε βοηθεῖν, καὶ ἀνομίᾳ πολεμεῖν.

φυτὸν ἥμερον μήτε φθείρειν, μήτε σίνεσθαι] Idem Iamblichus ibidem: παυσάντων δὲ ὁ πρεσβύτατος παρήγγελλε τάδε, ἥμερον φυτὸν καὶ ἔγκαρπον, μήτε βλάπτειν, μήτε φθείρειν. Similiter Porphyrius: φυτὸν ἥμερον καὶ ἔγκαρπον, ἀλλὰ μηδὲ ζῶον, ὃ μὴ βλαβερὸν εἶναι πέφυκε τῷ ἀνθρωπείῳ γένει, μήτε φθείρειν, μήτε βλάπτειν.

αἰδῶ καὶ εὐλάβειαν εἶναι] τὸ εἶναι ſuſpectum eſt. Sic tamen editi omnes & manu ſcripti: & ſic quoque apud Suidam. ἀσκεῖν, reponebat Caſaubonus. An potius reponendum αἰδοῖ καὶ εὐλαβείᾳ συνεῖναι?

Μνήμην ἀσκεῖν] Quod etiam notavit Diodorus Siculus, qui & quomodo Pythagorei memoriam exercerent,
D ſubjungit: οἱ Πυθαγόρειοι καὶ τῆς μνήμης μεγίστην γυμνασίαν ἐποιοῦντο, τοιοῦτόν τινα τρόπον τῆς μελέτης ὑποστησάμενοι· οὐ πρότερον ἐκ τῆς εὐνῆς ἠγείροντο, πρὶν ἂν πρὸς ἑαυτοὺς ἀνθωμολογήσαντο τὰ κατὰ τὴν προτέραν ἡμέραν αὐτοῖς πραχθέντα, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς πρωΐας, τὴν δὲ τελευτὴν ἕως ἑσπέρας ποιούμενοι· εἰ δ' ἀναστροφὴν ἔχοιεν καὶ πλείονα σχολὴν ἄγοιεν, καὶ τρίτῃ καὶ τετάρτῃ, καὶ ταῖς ἔτι πρότερον ἡμέραις πραχθέντα προσανελάμβανον· τοῦτο πρὸς ἐπιστήμην καὶ φρόνησιν· ἔτι δὲ τῶν πάντων ἐμπειρίαν τε τοῦ δύνασθαι πολλὰ μνημονεύειν. *Pythagorei maximam exercendæ memoriæ curam habebant: & hujuſmodi fere exercitio utebantur; Numquam è cubili aſſurgebant, quin prius omnia ſua pridie facta memoriâ repeterent, à matutino tempore ſumpto initio in*
E *veſperum deſinentes. Quod ſi fortè otio abundarent, quæcumque etiam nudius-tertius quartuſve egerant, in memoriam revocabant: ac retro etiam amplius cùm ad ſcientiam ac prudentiam & plurimarum rerum memoriam complectendam id conducere exiſtimarent.* Adde & Ciceronem libro de Senectute, ſub perſona Marci Catonis: *Jus Augurum Pontificum civile tracto: multùm etiam Græcis literis utor; Pythagoreorumque more, exercendæ memoriæ gratiâ, quid quoque die dixerim, audiverim, egerim, commemoro veſperi.*

Μαντικὴν πᾶσαν τιμᾶν] Falſum. Vide Caſaubonum. Andro in Tripode res à Pythagoræ prædictas collegerat. Auctor Porphyrius apud Euſebium Præparationis Evangelicæ lib. x. cap. 3. Ἄνδρων γὰρ, ἐν τῷ Τρίποδι, περὶ Πυθαγόρου τοῦ Φιλοσόφου τὰ περὶ τὰς προρρήσεις ἱστο-
F ρηκότος, εἰπόντος τε, ὡς διψήσας ποτὲ ἐν Μεταποντίῳ, καὶ ἔκ τινος φρέατος ἀνιμήσας, καὶ πιὼν προεῖπεν, ὡς εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσοιτο σεισμός. *Cùm enim Andro in Tripode, res à Pythagora Philoſopho prædictas collegiſſet, interque cetera commemoraſſet, cùm aliquando Metaponti ſitientem, cùm hauſtam ex quodam puteo aquam bibiſſet, terræ motum ante diem tertium futurum prædixiſſe.*

Ὠδαῖς χρῆσθαι πρὸς λύραν] Iamblichus I. 25. ὀργάνῳ δὲ χρῆσθαι λύρᾳ· τοὺς γὰρ αὐλοὺς ὑπελάμβανεν ὑβριστικόν τε καὶ πανηγυρικὸν, καὶ οὐδαμῶς ἐλευθέριον τὸν ἦχον ἔχειν.

τῶν δὲ κυάμων ἀπηγόρευεν ἔχεσθαι] Lege ἔδεσθαι. Callimachus apud Gellium lib IV. cap. XI. ex Stephanica emendatiome:

Καὶ

Καὶ κυάμων ἄπο χεῖρας ἔχειν καὶ ἄναιμον ἔδεσθαι,
Κἀγὼ, Πυθαγόρας ὡς ἐκέλευε, λέγω.

Legitur apud Suidam, τῶν δὲ κυάμων ἀπέχεσθαι: & fortaſſe ita ſcripſerat Laërtius.

διὰ τὸ πνευματώδεις ὄντας μάλιστα μετέχειν τοῦ ψυχικοῦ] M. Cicero in libro de Divinatione primo: *Jubet igitur Plato ſic ad ſomnum proficiſci corporibus affectis, ut nihil ſit quod errorem animis perturbationemque afferat. Ex quo etiam Pythagoricis interdictum putatur, ne faba veſcerentur: quòd habet inflationem magnam is cibus, tranquillitati mentis quærentis vera contrariam.* Plinius XVIII. 12. *Quin & priſco ritu fabatia ſuæ religionis Diis in ſacro eſt, prævalens* B *pulmentari cibo, & hebetare ſenſus exiſtimata, inſomnia quoque facere. Ob hæc Pythagoricâ ſententiâ damnata: ut alii tradidere, quoniam mortuorum animæ ſint in ea, qua de cauſa parentando utique aſſumitur: Varro & ob hæc Flaminem eâ non veſci tradit, & quoniam in flore ejus literæ lugubres reperiantur.* Sed Ariſtoxenus nullo ſæpius legumento Pythagoram dicit uſum, quàm fabis; quoniam is cibus & ſubduceret ſenſim alvum, & lævigaret. Verba ſunt Gellii, qui & iſta Ariſtoxeni verba profert: Πυθαγόρας δὲ τῶν ὀσπρίων μάλιστα τὸν κύαμον ἐδοκίμασε· λίαν κινητικὸν γὰρ εἶναι, καὶ διαφορητικόν· διὸ καὶ μάλιστα κέχρηται αὐτῷ.

καὶ ἄλλως, κοσμιωτέρας ἀπεργάζεσθαι τὰς γαστέρας, μὴ παραληφθέντας] Locus obſcurus, &, meo judicio, mendoſus. Ita quoque tamen apud Suidam, niſi quòd pro τὰς γαστέρας μὴ παραληφθέντας, ſcriptum eſt μὴ παραληφθέντας τὰς γαστέρας. Putarim hæc infititia eſſe, (minùs enim conveniunt cum ſuperioribus, immo planè illis adverſantur) atque addita à quodam qui in proximè memoratis Ariſtoxeni verbis legerat, fabis uti ſolitum Pythagoram, quia is cibus & ſubduceret ſenſim alvum, & lævigaret. Sed turbant hæc verba μὴ παραληφθέντας.

καὶ τὰς καθύπνους φαντασίας] καθ' ὕπνους rectè Membranæ Regiæ: & ita quoque ſcriptum eſt apud Suidam.

Pag. 220. Ἀρχὴν μὲν τῶν ἁπάντων, μονάδα.] Theodoritus Therap. II. καὶ Πυθαγόρας δὲ ὁ Μνησάρχου, ἀρχὴν τῶν πάντων ἔφησε τὴν μονάδα. Hermias in Irriſione Philoſ. Gent. ἄλλοι πάλιν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς φυλῆς, Πυθαγόρας, καὶ οἱ τούτου συμφυλέται, σεμνοὶ, καὶ σιωπηλοὶ παραδιδόασιν ἄλλα μοι δόγματα, ὥσπερ μυστήρια· καὶ τοῦτο δὴ τὸ μέγα, καὶ ἀπόρρητον, τὸ, Αὐτὸς ἔφη· Ἀρχὴ τῶν πάντων ἡ μονάς. Huc ſpectat quod ait Simplicius ad Phyſ. lib. I. οἱ Πυθαγόρειοι τοὺς ἀπὸ μονάδος ἄχρι δεκάδος ἀριθμοὺς ἀρχὰς ἔλεγον τῶν ἁπάντων. Et quod Alexander Aphrodiſæus ad Metaphyſ. lib. III. *Quæ quidem in eos dicta ſunt, quibus numeros omnium rerum principia & elementa eſſe placebat, ut etiam magnitudinum eſſent principia. In hac autem ſententia fuerunt Pythagorici.* Videndus Meurſius in Denario Pythagorico cap. I. & Aldobrandinus ad hunc Laërtii locum.

ἐκ δὲ τῶν ἐπιπέδων τὰ στερεὰ σχήματα] Abſunt hæc ab aliis Editionibus non rectè. Ea agnoſcit cùm Suidas, tum Regius Codex.

ἐκ δὲ τούτων, τὰ στερεὰ σώματα] τὰ αἰσθητὰ habet Editio Baſilieenſis, & Codex Regius, & Suidas: & ita quoque legit Aldobrandinus, qui vertit *corpora ſub ſenſum cadentia*: & ita omninò legendum.

εἶναι δὲ καὶ Ἀντίποδας· καὶ τὰ ἡμῖν κάτω, ἐκείνοις ἄνω.] Plurimi autem Veterum ac Recentiorum Antipodas, quod mirum, negavere; Lactantius, Auguſtinus, Baſilius, Chryſoſtomus, alii, de quibus legendus Jacobus Mazzonius in Dantem. Narrat Lucianus Demonactem Philoſophum de Antipodibus Phyſicum quemdam differentem ad puteum deduxiſſe, illique, umbrâ in aqua demonſtratâ, dixiſſe, Numquid tales eſſe Antipodas aſſeris? quod ipſum refertur à Joanne Tzetze in Chiliadibus.

ὧν κατ' ἐπικράτειαν θερμοῦ μὲν, θέρος γίνεσθαι· ψυχροῦ δὲ, χειμῶνα.] Id Empedocli, Pythagoræ diſcipulo, tribuit Plutarchus de Placitis Philoſoph. III. 8. à quo id Stoici accepere: Ἐμπεδοκλῆς καὶ οἱ Στωϊκοὶ χειμῶνα μὲν γίνεσθαι, τοῦ ἀέρος ἐπικρατοῦντος τῇ πυκνώσει καὶ εἰς τὸ ἀνωτέρω βιαζομένου· θερείαν δὲ, τοῦ πυρὸς, ὅταν εἰς τὸ κατωτέρω βιάζηται.

ἐὰν δὲ ἰσομοιρῇ, τὰ κάλλιστα εἶναι τοῦ ἔτους] Hinc eſt quòd autumnus morboſus eſt, propter ejus inæqualitatem; ver autem ſalubre, propter ejus æquabilem temperiem. Qua de re Hippocrates in Aphoriſmis III. 8. ἐν τοῖσι καθεστεῶσι καιροῖσιν, ἢν ὡραίως τὰ ὡραῖα ἀποδιδῶσιν,

A εὐσταθέες καὶ εὐκρινέες αἱ νοῦσοι γίνονται· ἐν δὲ τῇσιν ἀκαταστάτοισιν ἀκατάστατοι καὶ δύσκριτοι. Quod etiam lib. II. de Morbis Vulgaribus ſect. I. repetit, ubi & Perinthum, Thraciæ oppidum, propter ejuſmodi inæqualitates, morboſam eſſe dicit. Confer quæ habet Vitruvius lib. I. ubi de Mitylene.

οὗ τὸ μὲν θάλλον, ἔαρ ὑγιεινόν· τὸ δὲ φθίνον, φθινόπωρον νοσερόν] Idem Hippocrates in Aphoriſmis III. 9. ἐν φθινοπώρῳ ὀξύταται αἱ νοῦσοι, καὶ θανατωδέσταται τὸ ἐπίπαν· ἦρ δὲ ὑγιεινότατον, καὶ ἥκιστα θανατῶδες: quæ eadem habet II. de Morbis Vulgaribus 7. De ſalubritate veris appoſitè ad id quod ſuperiùs de tempeſtatum inæqualitate dicebamus, Galenus lib. I. de Temperamentis: φαίνεται τὸ ἔαρ ἀκριβῶς μέσον ἁπασῶν τῶν ὑπερβολῶν· οὔτε B γὰρ ὡς ἐν χειμῶνι πλεονεκτεῖ τὸ ψυχρὸν ἐν αὐτῷ τοῦ θερμοῦ· οὔθ' ὡς ἐν θέρει πλεονεκτεῖται· κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ξηρότητος καὶ ὑγρότητος ἰσομοιρία τίς ἐστιν ἐν αὐτῷ, μήθ' ὡς ἐν θέρει κρατοῦντος τοῦ ξηροῦ, μήθ' ὡς ἐν χειμῶνι τοῦ ὑγροῦ· διὰ τοῦτο ὀρθῶς εἴρηται πρὸς Ἱπποκράτους, Ἦρ δὲ ὑγιεινότατον καὶ ἥκιστα θανατῶδες.

τὸ δὲ φθίνον, φθινόπωρον] Autumno enim ὁ ἐνιαυτὸς ἐς δείλην, ut loquitur idem Hippocrates de Morbis Vulgaribus VI. 7. 14. qui & libro II. ejuſdem operis ſect. I. δείλην ſumit pro autumno: αἱ ἀσκαρίδες δείλης. hoc eſt, *autumno præcipuè fiunt vermes.*

φθίνειν δὲ τὴν ἑσπέραν· ὅθεν καὶ νοσερωτέραν εἶναι.] C Idem de Morbis Vulgaribus lib. VI. ſect. I. 14. πρὸς τὰς ἀρχὰς τοὺς παροξυσμοὺς σκέπτεσθαι, καὶ ἐν ἁπάσῃ τῇ νούσῳ, οἷον τὸ ἐς δείλην παροξύνεσθαι.

ἥλιόν τε καὶ σελήνην, καὶ τοὺς ἀστέρας, εἶναι θεούς.] De Sole in hanc ſententiam verſus ſunt Menandri apud Clementem in Admonit. ad Gentes:

Ἥλιε, σὲ γὰρ δεῖ προσκυνεῖν πρῶτον θεῶν,
Δι' ὃν θεωρεῖν ἔστι τοὺς ἄλλους θεούς.

Quos ita reddidit Hugo Grotius;

Sol, nam Deorum colere te primum decet,
Cujus beneficio alios ſpectamus Deos.

εἱμαρμένην τῶν ὅλων, καὶ τὰ κατὰ μέρος] Lege cum D Suida & Codice Regio, καὶ κατὰ μέρος. Legi poſſet quoque, καὶ τῶν κατὰ μέρος.

καὶ εἰς τὰ βάθη δύεσθαι] Apud Suidam καὶ εἰς βένθεα.

διὸ καὶ τὰ φυτὰ ζῶα εἶναι.] In qua ſententia fuit & Anaxagoras, teſte Ariſtotele lib. I. de Plantis, ſtatim initio: Ἀναξαγόρας μὲν οὖν, καὶ Ἐμπεδοκλῆς, ἐπιθυμίᾳ ταῦτα κινεῖσθαι λέγουσιν, αἰσθάνεσθαί τε καὶ λυπεῖσθαι καὶ ἥδεσθαι διαβεβαιοῦνται· ὧν ὁ μὲν Ἀναξαγόρας, καὶ ζῶα εἶναι, καὶ ἥδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι εἶπε, τήν τε ἀπόρροιαν τῶν φύλλων, καὶ τὴν αὔξησιν τοῦτο ἐκλαμβάνων. *Anaxagoras itaque & Empedocles deſiderio eas duci aiunt: ſentire item, ac triſtitiâ, voluptateque affici affirmant. Et Anaxagoras quidem,* E *animalia ipſas eſſe, & voluptate ac dolore moveri docuit, è foliorum ſcilicet defluvio, & ex incremento iſtud colligens.*

ἀθάνατόν τε εἶναι αὐτὴν, ἐπειδήπερ καὶ τὸ ἀφ' οὗ ἀπέσπασται, ἀθάνατόν ἐστι] Similiter Plutarchus de Placitis Philoſoph. lib. IV. cap. 7. quod eſt de animæ immortalitate: Πυθαγόρας, Πλάτων ἄφθαρτον εἶναι τὴν ψυχήν· ἐξιοῦσαν γὰρ εἰς τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν, ἀναχωρεῖν πρὸς τὸ ὁμογενές. De Pythagoreorum circa animæ immortalitatem opinione habes apud Ciceronem lib. I. Tuſcul. Quæſt. & Lactantium lib. III. Divinarum Inſtit. cap. 18. & ubi non?

τὸ δὲ σπέρμα, εἶναι σταγόνα ἐγκεφάλου] Conſule Aldobrandinum.

μορφοῦσθαι δὲ τὸ μὲν πρῶτον, παγὲν ἐν ἡμέραις τεσσαράκοντα] F At Hippocrates in libro de Natura Pueri marem triginta diebus formari ait, feminam quadraginta duobus, ut maxime. Verba ejus ſunt: οὕτω δὲ καὶ ἡ γονὴ καὶ σὰρξ διαρθροῦται, καὶ ἔρχεται ἕκαστον ἐν αὐτῇ ἐς τὸ ὅμοιον ὡς τὸ ὅμοιον· ταῦτα δέ μοι ἐς τοῦτο εἴρηται. καὶ γέγονεν ἤδη παιδίον, καὶ εἰς τοῦτο ἀφικνέεται· τὸ μὲν θῆλυ τὴν πρώτην πῆξιν, ἐν τεσσαράκοντα ἡμέρῃς καὶ δύο, τὸ μακρότατον· τὸ δὲ ἄρσεν ἐν τριήκοντα ἡμέρῃσι, τὸ μακρότατον· ὡς γὰρ ἐπιπολὺ ξυμβαίνει ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἢ ὀλίγῳ μείονι, ἢ ὀλίγῳ πλείονι, ταῦτα διαρθροῦσθαι. Cujus ſententiæ rationes profert in ſequentibus, quas videſis. S. Cyrillus vero marem intra dies xl. formari dicit feminam intra octoginta, teſte Theodoro Metochite in Hiſtoria Romana: ὁ θειότατος Κύριλλος ἐν ἡμέραις μὲν εἴ-

δο-

ἀποτεῖσθαι τὸ ἄῤῥεν φησὶ μ΄· τὸ θῆλυ δ᾽ αὖ ἡμερῶν π΄· δέχεσθαι πρός γε τὴν εἰς εἶδος τὸ ἀνθρώπινον πάροδον. Cenſorinus de Die Natali cap. XI. diſtinguit inter majorem partum, ſeu decemmeſtrem, & minorem, ſeu ſeptemmeſtrem. Hunc triginta quinque diebus formari, &, ut ipſe loquitur, *membrari* ait: illum, diebus fere quadraginta. Verba ejus, quia ad Pythagoricam Philoſophiam ſpectant, quamquam locus prolixior eſt, non gravabor infra ponere: *Generaliter duos partus eſſe dixit:* (Pythagoras ſcilicet) *alterum minorem, quem vocant* ſeptemmeſtrem, *qui decimo & ducenteſimo die poſt conceptionem exeat ab utero; alterum majorem*, decemmeſtrem, *qui edatur die* cclxxiv. *quorum prior ac minor ſenario maximè continetur numero. Nam quod ex ſemine conceptum eſt, ſex, ut ait, primis diebus humor eſt lacteus: deinde proximis octo, ſanguineus: qui octo, cùm ad primos ſex acceſſerunt, faciunt primam ſymphoniam* διὰ τεσσάρων *tertio gradu novem dies accedunt, jam carnem facientes. Hi cum ſex illis primis collati, ſeſcuplam faciunt rationem, & ſecundam ſymphoniam* διὰ πέντε. *tum deinceps ſequentibus duodecim diebus, fit corpus jam formatum. Horum quoque ad eoſdem ſex collatio, tertiam* διὰ πασῶν *reddit ſymphoniam, duplici ratione ſubjectam. Hi quatuor numeri* VI. VIII. IX. XII. *conjuncti, faciunt dies* XXXV. *Nec immerito ſenarius fundamentum gignendi eſt: nam eum* τέλειον *Græci, nos autem* perfectum *vocamus: quòd ejus partes tres, ſexta & tertia, & dimidia, id eſt, unus & duo & tres, eumdem ipſum perficiunt. Sed, ut initia ſeminis, & lacteum illud conceptionis fundamentum, quod eſt quinque & triginta dierum, ſexies ductum, cùm ad diem* ccx. *pervenit, maturum procreatur. Alter autem ille partus qui major eſt, majori numero; ſeptenario ſcilicet, quo tota vita humana finitur, ut & Solon ſcribit, & Judæi in dierum omnium numeris ſequuntur, & Etruſcorum libri Rituales videntur indicare. Hippocrates quoque, aliique Medici, in corporum valetudinibus non aliud oſtendunt: namque ſeptimum quemque diem* κρίσιμον *obſervant. Itaque, ut alterius partus origo in ſex eſt diebus, poſt quos ſemen in ſanguinem vertitur, ita hujus in ſeptem: &, ut ibi quinque triginta diebus infans membratur, ita hîc pro portione diebus ferè quadraginta. Quare in Græcia dies habent quadrageſimos inſignes, &c.* Eamdem diſtinctionem adhibet quoque, quamquam de numero dierum aliter definiat Ariſtides Quintilianus in libro de Muſica: φέρε δὴ, inquit, καὶ τὰς τῶν λοιπῶν ζώων γενέσεις, ὅπως ταῖς κατὰ μουσικὴν ἀναλογίαις συμπεπόνθασιν, ἐπιδείξωμεν· τὴν μὲν οὖν καθ᾽ ἑπτάμηνον περιφορὰς τετελεσιουργημένην κατὰ τοὺς ἁρμονικοὺς θεωρήσομεν γινομένην λόγους· εἰ γὰρ λαβόντες τὸν ἓξ πρῶτον ὄντα γενέσεως σύμβολον ἐφεξῆς συνθείημεν ἀριθμοὺς τοὺς τῶν ἁρμονικῶν ἀναλογιῶν πρὸς αὐτὸν ἐπιδεικτικοὺς ἐπιτρίτου τε καὶ ἡμιολίου καὶ διπλασίου, ἔσονται μὲν ἡμῖν κείμενοι κατὰ τὸ ἑξῆς ἀριθμοὶ οἵδε, ς΄, η΄, θ΄, ιβ΄· τούτους δὲ συνθέντες καὶ ποιήσαντες τὸν λε΄, καθ᾽ ὅν φασι τὰ ἑπτάμηνα διαπλάττεσθαι· εἰ κατὰ τὸν ς΄ πολυπλασιάσαιμεν αὐτὸν ἰσάριθμον ταῖς τῶν ἑπταμήνων περιόδοις ἡμερησίαις· πάλιν δὲ εἰ τοῖς αὐτοῖς ὅροις τοὺς ῥυθμικοὺς προσθέντες λόγους ἴσον τε καὶ διπλασίονα, καὶ ἡμιόλιον, καὶ ἐπίτριτον ἀπὸ μονάδος ἀρξόμεθα, συγκείσονται μὲν ἀριθμοὶ οἵδε, α΄, β΄, γ΄· ὧν ὁ μὲν εἰς οὐδένα προτεταγμένον ἔχων ἀριθμὸν, τὸν ἴσον πρὸς ἑαυτὸν ἕξει λόγον. Ὁ δὲ β΄ πρὸς τὸν α΄ τὸν διπλασίονα· ὁ δὲ γ΄ πρὸς τὸν δύο, τὸν ἡμιόλιον· ὁ δὲ δ΄ πρὸς τὸν γ΄, τὸν ἐπίτριτον· οὓς ἀλλήλοις μὲν προσθέντες, τὸν δέκα πληροῦμεν ἀριθμόν· τοῦτον δὲ τῷ λε΄ συνθέντες, ποιήσομεν τὸν με΄, καθ᾽ ὅν φασι μορφοῦσθαι τὰ ἐννεάμηνα· τῷ δὲ ἓξ πάλιν ὡς τελείῳ τὸν με΄, πολυπλασιάσαντες, τὸν τῶν ἐννεαμήνων ἀριθμὸν ἕξομεν σο΄. τοσαύταις γὰρ ἡμερῶν περιπολήσεσι ζωογονεῖσθαι συμβαίνει τοὺς προειρημένους· τοὺς δ᾽ ἑκταμηναίους ἰδεῖν ἔστι γινομένους μὲν, τῷ μετέχειν ἐλαχίστων λόγων· ὅτι δὲ μὴ πάντων, οὐδαμῶς ζωογονουμένους.

κατὰ δὲ τοὺς τῆς ἁρμονίας λόγους, ἐν ἑπτὰ, ἢ ἐννέα, ἢ δέκα τὸ πλεῖστον μησὶ τελειωθὲν, ἀποκυΐσκεσθαι τὸ βρέφος] Cenſorinus de Die Natali c.9 *Pythagoras autem (quod erat credibilius) dixit, partus eſſe genera duo, alterum ſeptem menſium, alterum decem: ſed priorem aliis dierum numeris conformari, aliis poſteriorem: eos verò numeros, qui in uno quoque partu aliquid afferant mutationis, dum aut ſemen in ſanguinem, aut ſanguis in carnem, aut caro in hominis figuram convertitur, inter ſe collatos rationem habere eam, quam voces habent, quæ in Muſica* σύμφωνοι *vocantur.* Et dicto cap. xi. *His expoſitis, forſitan obſcurè, ſed quàm potui lucidiſſimè, redeo ad propoſitum; ut doceam, quid Pythagoras de numero dierum ad partus pertinentium ſenſerit. Primùm, ut ſuprà memoravi, generaliter duos eſſe partus dixit; alterum minorem, quem vocant* ſeptemmeſtrem, *qui decimo & ducenteſimo die poſt conceptionem exeat ab utero; alterum majorem*, decemmeſtrem, *qui edatur die* cclxxiv, & quæ ſequuntur, quæ vide omnino. Vide & Carolum Annibalem Fabrotum, J. C.torum ſuæ ætatis facilè principem, in Diſquiſitione de juſto Partu, quam in nomine meo apparere voluit.

Pag. 221. νοῦν δὲ, ἔστιν ἐν οἷς ἡλίου πύλας καλεῖ τοὺς ὀφθαλμούς] Quò reſpexit Heſychius, cùm ait, ἡελίου πύλας, τοὺς κύκλους δι᾽ ὧν τὰς πορείας ποιεῖ ὁ ἥλιος. οἱ δὲ ἀλληγορικῶς τοὺς ὀφθαλμούς. Id rectè Caſaubonus obſervabat.

φρένας δὲ, μόνον ἐν ἀνθρώπῳ.] Rationem in ceteris animantibus etiam reperiri diſces ex Diſſertatione, quam ea de re conſcripſit Marinus Çurellus Camerarius. Adde & Michaëlem Montanum in Conatibus. Sed & Porphyrius lib. III. de Abſtinentia ab animatis ratione non carere animantes oſtendit. Illum videſis.

εἶναι δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ψυχῆς, ἀπὸ καρδίας μέχρις ἐγκεφάλου] Quod ita exprimit Plutarchus de Placitis Philoſ. IV.5. Πυθαγόρας τὸ μὲν ζωτικὸν περὶ τὴν καρδίαν· τὸ δὲ λογικὸν καὶ νοερὸν περὶ τὴν κεφαλήν. Vide Pollucem II.IV.47.

σταγόνας δὲ ἀπὸ τούτων, τὰς αἰσθήσεις] Placet conjectura Caſauboni, reſcribentis σταγόνας δὲ εἶναι, vel potiùs εἶπεν εἶναι.

τρέφεσθαι τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ αἵματος] Vide hîc Aldobrandinum.

τὸν δὲ Ἑρμῆν, ταμίαν εἶναι τῶν ψυχῶν· καὶ διὰ τοῦτο Πομπέα, &c.] Horatius:

Tu pias lætis Animas reponis
Sedibus, virgâque levem coërces
Aurea turbam.

Virgilius:

Tum virgam capit, hac Animas ille evocat Orco
Pallentes; alias ſub triſtia Tartara mittit.

Petronius: *Mercurius, qui animas ducere & reducere ſolet:* Quare & ψυχαγωγὸς dicitur. Heſychius: ψυχαγωγός· ὁ κατάγων τὰς ψυχὰς εἰς ᾅδου. & ψυχοπομπὸς, teſte Phurnuto. Mercurii χθονίου meminit Plutarchus in Quæſtionibus. Πομπαῖον Suidas vocat in Πομπαῖος, non Πομπέα. Πομπαῖος, inquit, ὁ ἀπὸ τῶν γηΐνων εἰς τὰ οὐράνια πέμπων· καὶ Πομπαῖος Ἑρμῆς, ὁ τὰς ψυχὰς εἰς τὸν ᾅδην καταπέμπων καὶ παραπέμπων.

εἶναί τε πάντα τὸν ἀέρα ψυχῶν ἔμπλεον· καὶ τούτους δαίμονάς τε καὶ ἥρωας νομίζεσθαι] In qua ſententia fuit quoque Thales Mileſius. Noſter ſuprà in Thalete: καὶ τὸν κόσμον ἔμψυχον, καὶ δαιμόνων πλήρη. De illo & de Pythagora id ipſum teſtatur Plutarchus de Placitis Philoſophorum lib. I. cap. 8. his verbis: Θαλῆς, Πυθαγόρας, Πλάτων, οἱ Στωϊκοὶ δαίμονας ὑπάρχειν οὐσίας ψυχικάς· εἶναι δὲ καὶ ἥρωας τὰς κεχωρισμένας ψυχὰς τῶν σωμάτων· καὶ ἀγαθοὺς μὲν, τὰς ἀγαθάς· κακοὺς δὲ, τὰς φαύλας. Vide hîc Aldobrandinum.

τήν τε ἀρετὴν, ἁρμονίαν εἶναι, καὶ τὴν ὑγίειαν, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἅπαν, καὶ τὸν θεόν· διὸ καὶ καθ᾽ ἁρμονίαν συνεστάναι τὰ ὅλα] Deum & numerum & harmoniam eſſe dicebat Pythagoras: qua de re eſt apud Lucianum ἐν βίων πράσει.

Τιμὰς θεοῖς δεῖν νομίζειν] Auctor Aureorum Carminum.

Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεοὺς νόμῳ, ὡς διάκειται,
Τίμα.

☞ Iamblichus I.28. καὶ ἐν παντὶ καιρῷ μνήμην ἐποιεῖτο καὶ τιμὴν τῶν θεῶν. Porphyrius: προσκυνεῖν δὲ μὴ ἐκ παρέργου τοὺς θεοὺς, ἀλλ᾽ οἴκοθεν ἐπὶ τοῦτο ὡρμημένους.

P. 222. θνησειδίων τε κρεῶν] Quod ab Hebræis deſumpſiſſe veriſimili conjecturâ exiſtimat Lilius Gregorius Giraldus. Sed & veſtitum ex morticina materia confectum renuebat, ἐσθῆτά τε τὴν ἀπὸ θνησειδίων παρῃτεῖτο. Verba ſunt Philoſtrati lib. & cap. I. de Vita Apollonii: qui & lib. & cap. VI. id ipſum in Apollonio, Pythagoræ ſimia, obſervat.

καὶ αἰῶν] καὶ ᾠῶν ſcriptum eſt in ceteris Editionibus: item in Membranis Regiis: & fortaſſe rectiùs; ſequitur enim καὶ τῶν ᾠοτόκων. De ovibus tamen ipſe Pythagoras apud Ovidium Metamorph. XV.

Quid

A *Quid meruiſtis, Oves, placidum pecus, inque tuendos*
Natum Homines, pleno quæ fertis in ubere nectar?
Mollia quæ nobis veſtras velamina lanas
Præbetis, vitâque magis quàm morte juvatis?

φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ κυάμων] Exiſtimat Caſaubonus locum hunc ab aliquo imperito fuiſſe interpolatum, cùm ſcripſiſſet Laërtius, φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης περὶ τῶν κυάμων, hoc eſt, *Quantum ad fabas attinet, Ariſtoteles.* Similiter, ſed nihil in textu Laërtiano delens, hunc locum exponit doctiſſimus Reineſius Var. Lect. lib. & cap. III. ubi & Meurſium reprehendit, qui Ariſtotelem de Fabis ſcripſiſſe ex his Laërtii verbis in Notis ad Apollonii Hiſtoriam Commentitiam probare inſtituit. Eodem nomine & Lilium Giraldum reprehendere poterat, à quo etiam Ariſtoteles in libro de Fabis citatur. Caſauboni & Reineſii interpretationem juvat, quòd nullibi ejus libri Ariſtotelici Περὶ κυάμων fiat mentio; non in Elencho librorum ejus apud Laërtium, non in Vita ejus incerto Scriptore, quam edendam curavi- B mus. Id verò quod ex Ariſtotele hîc adfert Diogenes, veroſimiliter ſcripſerat Ariſtoteles in libris de Pythagorica Philoſophia, in quibus laudatur ab Iamblicho, aut in libris Περὶ τῶν Πυθαγορείων, quos ſcripſiſſe teſtatur Laërtius noſter, & in quibus laudatur ab Æliano Var. Hiſt. II. 26. ab Appollonio Hiſtor. Mirab. cap. 6. à Plutarcho apud Gellium lib. IV. cap. XI. & à Simplicio, nec ſemel, ad librum II. Ariſtoteles de Cœlo. Citatur quoque Ariſtoteles ἐν τῷ Πυθαγορικῷ à Theone Smyrnæo lib. I. Mathemat. cap. 5. ſed quem librum non alium eſſe à libro Περὶ Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας rectè, ut mihi videtur, conjicit Jonſius. Scripſiſſe & Πρὸς τοὺς Πυθαγορείους diſcimus ex Laërtio.

ἤτοι ὅτι αἰδοίοις εἰσὶν ὅμοιοι.] Huc facit Gellianus locus lib. IV. Noctium Atticarum cap. XI. *Videtur autem de* C *κυάμῳ non eſitato cauſam erroris fuiſſe, quia in Empedoclis Carmine, qui diſciplinas Pythagoræ ſecutus eſt, verſus hic invenitur.*

Δειλοὶ, πάνδειλοι, κυάμων ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι.

opinati enim ſunt plerique κύαμον *legumentum vulgo dici. Sed qui diligentiùs anquiſitiúſque Carmina Empedocli arbitrati ſunt,* κυάμους *hoc in loco* teſticulos *ſignificare dicunt, eoſque more Pythagoræ, opertè atque ſymbolicè* κυάμους *appellatos, quia ſint* εἰς τὸ κυεῖν δεινοὶ, καὶ αἴτιοι τοῦ κύειν, *&* *genituræ humanæ vim præbeant: iccircoque in Empedocli verſu iſto non à fabulo edendo, ſed à rei Venereæ proluvio, voluiſſe homines deducere.*

ἢ ὅτι ᾅδου πύλαις· ἀγόνατον γὰρ μόνον] ἄχρονον reponebat Joſephus Scaliger: ſed nihil mutandum docent Aldo- D brandini & Caſauboni obſervationes.

ἢ ὅτι φθείρει] Iamblichus in Expoſitione Symboli XXXVII. Τὸ δὲ, Κυάμων ἀπέχου, συμβουλεύει φυλάττεσθαι πᾶν ὅσον ἐστὶ φθαρτικὸν τῆς πρὸς θεοὺς ὁμιλίας, καὶ τῆς θείας μαντικῆς. Apollonius Dyſcolus Hiſtor. Commentitiæ cap. XLVI. Θεόφραστος ἐν τῇ ε τῶν Φυσικῶν Αἰτιῶν φησι κελύφη τῶν κυάμων περὶ τὰς ῥίζας τῶν δένδρων περιτιθέμενα, ξηραίνειν τὰ φυόμενα· καὶ αἱ κατοικίδιαι δὲ ὄρνιθες, συνεχῶς ταῦτα ἐσθίουσαι, ἄτοκοι γίγνονται· ὅθεν καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, τάχα δὲ καὶ δι' ἄλλας, οἱ Πυθαγόρειοι ἀπηγορεύκασιν τῷ κυάμῳ χρῆσθαι· καὶ γὰρ πνευματοποιὸν, καὶ δύσπεπτον, καὶ τοὺς ὀνείρους τεταραγμένους ἡμῖν ἐμποιεῖ. Locus Theophraſti eſt lib. V. de E Cauſis Plantarum c. 21. ubi voce φθείρειν ſimiliter ac Laërtius atque Iamblichus, utitur. φθείρει γὰρ, inquit, τῶν κυάμων κελύφη, περιβαλλόμενα ταῖς ῥίζαις καὶ τοῖς βλαστοῖς, οὐ πάντα, ἀλλὰ τὰ ἄρτι ἀναφυόμενα.

ἢ ὅτι τῇ τοῦ ὅλου φύσει ὅμοιον] Huc ſpectat, quod ait Origenes in Philoſophicis, Zaretam Chaldæum (is fuit Pythagoræ Præceptor) has afferre cauſas, cur à fabis eſſet abſtinendum, quia omnium quæ in terra conſiſtunt, comparationem quamdam & principium faba habere videtur: conjecturamque hanc ille afferebat, quòd ſi macerata ad Solem per aliquod temporis ſpatium dimittatur, ſeminis humani odorem contrahere: quòdque ea florente, unà cum flore in olla circumlita ſi concludatur, humique obruatur, & poſt aliquot dies effodiatur, pudendi muliebris effigiem F habere reperietur, & mox etiam puerilis capitis. Verba ipſa Origenis, quia necdum edita ſunt, infrà poſui: κυάμους δὲ λέγεται παραγγέλλειν μὴ ἐσθίειν, αἴτιον τοῦτο Ζαράταν εἰρηκέναι κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ σύγκρισιν τῶν πάντων συνισταμένης τῆς γῆς ἔτι καὶ συσσεσημμένης, γενέσθαι τὸν κύαμον· τούτου δὲ τεκμήριον, φησὶν, εἴ τις καταμασησάμενος λεῖον τὸν κύαμον καταθείη πρὸς ἥλιον χρόνον

A τινὰ, τοῦτο γὰρ εὐθέως ἀντιλήψεται, προσφέρει ἀνθρωπίνου γόνου ὀσμήν· σαφέστερον δὴ λέγει καὶ ἕτερον παράδειγμα· εἰ ἀνθοῦντος τοῦ κυάμου, λαβόντες τὸν κύαμον καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ, καὶ καταθέντες εἰς χύτραν, ταύτην τε καταχρίσαντες, εἰς γῆν κατορύξαιμεν, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνακαλύψαιμεν, ἴδοιμεν αὐτὸ, εἶδος ἔχον, τὸ μὲν πρῶτον ὡς αἰσχύνην γυναικὸς, μετὰ δὲ ταῦτα κατανοούμενον παιδίου κεφαλὴν συμπεφυκυῖαν.

ἢ ὅτι ὀλιγαρχικόν· κληροῦνται γοῦν αὐτοῖς] Plutarchus lib. de Educatione puerorum: Κυάμων ἀπέχεσθαι· ὅτι οὐ δεῖ πολιτεύεσθαι· κυαμευταὶ γὰρ ἦσαν ἔμπροσθεν αἱ ψηφοφορίαι, δι' ὧν πέρας ἐπετίθεσαν ταῖς ἀρχαῖς. Et Lucianus in Vitarum Auctione: ΑΓΟΡ. τίνος ἕνεκα μυσάττῃ τοὺς κυάμους; ΠΥΘΑΓ. οὐκ, ἀλλ' ἱροί εἰσι, καὶ ἢν ἀποδύσῃς κύαμον, ἔτι χλωρὸν ἐόντα, ὄψεαι τοῖσιν ἀνδρείοισι μορίοισιν ἐμφερέα τὴν φυήν. ἑψηθέντα δὲ ἢν ἐπαφῇς ἐς τὴν σεληναίην νυξὶ μεμετρημένῃσιν, αἷμα ποιήσεις· τὸ δὲ μεῖζον, Ἀθηναίοισι B νόμος, κυάμοισι τὰς ἀρχὰς αἱρέεσθαι. Pro κληροῦνται γοῦν malebat Ritterhuſius κληροῦνται γάρ.

Sed & multæ aliæ cauſſæ afferuntur propter quas Pythagoras fabis abſtinendum decreverat, de quibus videndus Lilius Gregorius Giraldus in Syntagmate de Pythagoricis Symbolis. Quòd verò tot cauſſæ hujuſce prohibitionis afferuntur, id ipſum argumento eſt veram ignorari. Nec mirum, cùm hoc præceptum abditum occultumque Profanis eſſe voluerit Pythagoras: adeò ut Timycha Pythagorica, cùm eam Dionyſius cogeret id myſterium revelare, ipſa arcanum nè proderet, mordicus ſibi linguam præcidens, in faciem Tyranni exſpuiſſe dicatur. Rem narrat Iamblichus in Vita Pythagoræ, & Olympiodorus ad Platonis Phædonem.

τὰ δὲ πεσόντα μὴ ἀναιρεῖσθαι, ὑπὲρ τοῦ ἐθίζεσθαι μὴ ἀκολάστως ἐσθίειν· ἢ ὅτι ἐπὶ τελευτῇ τινος] Pleniùs apud C Suidam, & puto rectiùs: τὰ δὲ πεσόντα ἀπὸ τραπέζης. Vide hîc Caſaubonum.

Ἀριστοφάνης δὲ, τῶν Ἡρώων φησὶν εἶναι τὰ πίπτοντα, λέγων ἐν τοῖς Ἥρωσι, Μηδὲ γεύεσθ' ἅττ' ἂν καταπέσῃ τῆς τραπέζης ἐντός] Legendum ἐκτὸς, quemadmodum ſcriptum eſt apud Suidam, & quemadmodum Caſaubonus hîc, & Canterus in Indice Comœdiarum Ariſtophanis, jampridem ememdarunt. Porro hujus Ariſtophanicæ Fabulæ, præter Athenæum, meminere Pollux, Harpocration & Etymologus nec non Stephanus de Urbibus in Ἀργόλας.

ἀλεκτρυόνος μὴ ἅπτεσθαι λευκοῦ, ὅτι ἱερὸς τοῦ Μηνὸς καὶ ἱκέτης· τὸ δ' ἦν τῶν ἀγαθῶν· τῷ τε Μηνὶ ἱερός· σημαίνει γὰρ τὰς ὥρας] Legit Caſaubonus ἀλεκτρυόνος μὴ ἅπτεσθαι λευκοῦ, ὅτι ἱερὸς τοῦ Διὸς (vel Ζηνὸς) καὶ ἱκέτης· τῷ τε Μηνὶ ἱερός· σημαίνει γὰρ ὥρας. Sed D proba eſt recepta lectio, ὅτι ἱερὸς τοῦ Μηνὸς καὶ ἱκέτης. Iamblichus de Vita Pythagoræ lib. I. cap. 8. γυναῖκα οὐ δεῖ διώκειν τὴν αὐτοῦ, &c. μηδὲ ἀλεκτρυόνα λευκόν· ἱκέτης γὰρ ἱερὸς (legendum monuit Salmaſius ad Spartianum καὶ ἱερὸς ex Laërtio) τοῦ Μηνός· διὸ καὶ σημαίνουσιν ὥραν· (Legendum & ibi videtur ex eodem Laërtio,) διὸ καὶ σημαίνει τὴν ὥραν: quamquam τὸ σημαίνουσιν ferri poteſt. Addendus Plinius, qui vertit *Menſi ſacrum*, teſte Salmaſio dicto loco; nec dum enim Plinii locum reperire potui. Μηνὸς Dei, ejuſque templorum mentio non ſemel apud Strabonem. Sed quis ille Μὴν, aut Menſis, Deus? idem videtur eſſe ac Ἥλιος. Iamblichus dicto libro I. cap. 28. ἱερὸν ἡγεῖτο εἶναι τὸν ἀλεκτρυόνα ἡλίῳ. Et lib. II. E in Expoſitione Symboli XVIII. ἀλεκτρυόνα τρέφε μὲν, μὴ θύε δέ· Μήνῃ γὰρ καὶ ἡλίῳ καθιέρωται. (Corrige obiter Μηνὶ γὰρ καὶ Ἡλίῳ) Etiam Suidas in Πυθαγόρας: μήτε λευκὸν ἀλεκτρυόνα ἐσθίειν, ὡς ἱερὸν τοῦ Ἡλίου, καὶ τὰς ὥρας μηνύοντα. Adde quòd ex Μὴν factum eſt Μήνη, quemadmodum Ζανὸς ex Ζάν. Sed quid hæc Laërtiana ſibi volunt, τὸ δ' ἦν τῶν ἀγαθῶν? Putârim ſpuria eſſe, hîc addita, propter id quod proximè ſequitur, καὶ τὸ μὲν λευκὸν τῆς ἀγαθοῦ φύσεως. Certè ea non agnoſcunt Ambroſius & Suidas.

τῶν ἰχθύων μὴ ἅπτεσθαι, ὅσοι ἱεροί] Piſcibus omnibus rarò uſos Pythagoreos refert Iamblichus de Vita Pythagoræ lib. I. cap. 21. τῶν δὲ θαλασσίων ὄψων σπανίως χρῆσθαι. Cauſam reddit Euſtathius ad Odyſſ. M. pag. 1720: 31. F ἦν δὲ τοῖς Πυθαγορισταῖς ἀπειρημένον τὸ ἰχθυοφαγεῖν, εἰς σύμβολον τοῦ ἐχεμυθεῖν· ἐπειδὴ θεῖον ἡγοῦντο τὴν σιωπήν· σιγηλὸν γὰρ ὁ ἰχθὺς, δίχα γε τοῦ σκάρου, &c. De piſcibus ſacris legendus Athenæus lib. VII.

καὶ τὸ μὲν λευκὸν, τῆς ἀγαθοῦ φύσεως· τὸ δὲ μέλαν, τοῦ κακοῦ] Pythagorici omnia dividebant in bonum & malum. Vide Varron. IV. de L.L. Philoponus in I. Περὶ φυσικῆς ἀκροάσ. ἰστέον γὰρ ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι πάντα τὰ ὄντα,

ϗ πάσας τὰς ἐναντιώσεις εἰς δύο συστοιχίας ἀνῆγον· τὴν τε τοῦ ἀγαθοῦ, ϗ τὴν τοῦ κακοῦ. τῇ μὲν τοῦ ἀγαθοῦ συστοιχίᾳ τὸ κρεῖττον τῶν ἐναντίων ἀπένεμον· τῇ δὲ τοῦ κακοῦ, τὸ χεῖρον· οἷον λευκὸν ϗ μέλαν. Nigrum pro malo accipi, album pro bono, non eſt inſolens: qua de re ſuprà diximus: quibus adde, Pythagoram omnium maximè rerum vetuiſſe μὴ ἐσθίειν τὸν μελάνουρον, quod Plutarchus interpretatur, μὴ συνδιατρίβειν μέλασιν ἀνθρώποις διὰ κακόηθειαν. Huc ſpectat quod ſuprà legitur apud Laërtium, ubi de Gallo gallinaceo albo ſermo eſt, τὸ δὲ λευκὸν τῶν ἀγαθῶν. Vide locum.

ἄρτον μὴ καταγνύειν, ὅτι ἐπὶ ἕνα οἱ πάλαι τῶν φίλων ἐφοίτων, καθάπερ ἔτι ϗ νῦν οἱ βάρβαροι, &c.] Per Barbaros hoc loco Laërtium Chriſtianos innuiſſe, qui ad unum ſacrum & cœleſtem panem in primitiva, quod vocant, Eccleſia conveniebant, ſcribit Lilius Gregorius Giraldus. Sed de verè Barbaris intelligendum Laërtium evincunt hæc verba Iamblichi lib. 1 de Vita Pythagoræ cap. 18. περὶ τοῦ τὸν ἄρτον μὴ καταγνῦναι, ὅτι πρὸς τὴν ἐν ᾅδου κρίσιν συμφέρει, &c. ϗ περὶ τοῦ νῦν λεχθέντος, διὰ τί οὐ δεῖ καταγνύναι τὸν ἄρτον. οἱ μὲν γάρ φασιν, ὅτι οὐ δεῖ τὸν συνάγοντα διαλύειν· τὸ δὲ ἀρχαῖον βαρβαρικῶς πάντες ἐπὶ ἕνα ἄρτον συνῄεσαν οἱ φίλοι. οἱ δ', ὅτι οὐ δεῖ οἰωνὸν ποιεῖσθαι τοιοῦτον ἀρχόμενον καταγνύντα ϗ συντρίβοντα. Qui locus non parùm hæc ſequentia Laërtii verba illuſtrat: μηδὲ διαιρεῖν, ὃς συνάγει αὐτούς· οἱ δὲ, πρὸς τὴν ἐν ᾅδου κρίσιν· οἱ δὲ, ἐς πόλεμον δειλίαν ποιεῖν· οἱ δὲ, ἐπεὶ ἀπὸ τούτου ἄρχεται τὸ ὅλον. Sed quorſum hæc præcedentia, οἱ πάλαι τῶν φίλων? Ejiciendum illud τῶν φίλων· quod ex ſequenti voce ἐφοίτων, bis per incuriam poſita, natum videtur.

ϗ ταῦτα μέν φησιν Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς Πυθαγορικοῖς ὑπομνήμασιν εὑρηκέναι] Alexander Polyhiſtor. Ex hoc autem loco, item ex ſuperiori in hac ipſa Pythagoræ Vita, φησὶ δὲ ϗ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν ταῖς τῶν Φιλοσόφων Διαδοχαῖς ϗ ταῦτα εὑρηκέναι ἐν Πυθαγορικοῖς ὑπομνήμασι, minùs rectè Meurſius in Notis ad Chalcidium, & Voſſius lib. 1. de Hiſt. Græcis cap. 22. huic Alexandro Hypomnemata iſta Pythagorica tribuebant: quo nomine rectè à Jonſio reprehenduntur lib. 11. cap. 16. de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ.

Πυθαγόρην τε γοητείας ἀποκλεινὸν ἐπίδοξον] Ita quoque Editio Frobeniana: ſed Stephanica, γόητας ἀποκλίναντ' ἐπιδόξην. Legendum γόητος ἀποκλίναντ' ἐπὶ δόξαν, quemadmodum Caſaubonus reſtituit: quam lectionem & ad oram libri Scaligeriani adnotatam reperi. Meminit & horum Timonis verſuum Plutarchus in Numa, ubi de Numæ & Pythagoræ inſtitutorum ſimilitudine: ϗ γὰρ ἐκεῖνος, ſermo eſt de Pythagora, ἀετόν τε δοκεῖ πραΰναι φωναῖς τισιν ἐπιστήσας ϗ καταγαγὼν ὑπερπτάμενον, τόν τε μηρὸν ἀποφῆναι χρυσοῦν Ὀλυμπιάσι διαπορευόμενος τὴν πανήγυριν. ἄλλας τε τερατώδεις μηχανὰς αὐτοῦ ϗ πράξεις ἀναγγέλλουσιν· ἐφ' αἷς ϗ Τίμων ὁ φλιάσιος ἔγραψε,

> Πυθαγόρην δὲ γόητα ἀποκλίνοντ' ἐπὶ δόξας,
> Θήρῃ ἐπ' ἀνθρώπων, σεμνηγορίης ὀαριστήν.

Ubi quoque emendandum γόητος. Pythagoram Magicæ artis peritum fuiſſe etiam teſtatur Lucianus in Vitarum Auctione: MERCATOR: τὸ μὲν εἶδος, οὐκ ἀγεννής· τί δὲ μάλιστα οἶδεν; MERCURIUS: ἀριθμητικὴν, ἀστρονομίαν, τερατείαν, γεωμετρίαν, μουσικὴν, γοητείαν· μάντιν ἄκρον βλέπεις. Plinium adde XXIV. 17. & XXX. 1. Negat Philoſtratus libro & capite primo de Vita Apollonii Tyanei: Ἐμπεδοκλῆς τε γὰρ, ϗ Πυθαγόρας αὐτὸς, ϗ Δημόκριτος, ὁμιλήσαντες Μάγοις, ϗ πολλὰ δαιμόνια εἰπόντες, οὔπω ὑπήχθησαν τῇ τέχνῃ.

P. 223. Καί ποτέ μιν, &c.] Ita rectiùs quàm quod in Anthologia lib. 1. Tit. εἰς Φιλοσόφους legitur, Δή ποτε. Etiam Καί ποτε apud Suidam in Ξενοφάνης, ubi totum hunc Laërtii locum retulit.

Κρατῖνος μὲν ἐν Πυθαγοριζούσῃ] Sic etiam apud Suidam in Ξενοφάνης, cujus verba mox adducimus. ἐν τοῖς Πυθαγορικοῖς ſcriptum eſt in Editione Stephanica & Frobeniana, necnon in Regio Codice. Sed cave quid mutes. Fabulam Πυθαγορίζουσαν ſcripſerat Cratinus, quemadmodum Alexis. De Alexide teſtatur Athenæus lib. III. 34. & lib. IV. 17. Item Gellius lib. IV. cap. 11. ſed loco corrupto: *Alexis etiam Poëta in Comœdia quæ* Pythagoræ Vita *inſcribitur*. Legendum *quæ* Pythagorizuſa *inſcribitur*: quod veriſſimè monuit doctiſſimus Reineſius Var. Lect. lib. & cap. III. De Cratino id conſtans eſſe ait hoc

A loco Caſaubonus: ſed qui Cratinum ἐν Πυθαγοριζούσῃ laudaret, necdum Scriptorem, præter Laërtium, reperi. Citatur mox à Laërtio ἐν Ταραντίνοις, in quibus quoque laudatus alibi non reperitur. Scripſerat hoc titulo Fabulam ſuprà memoratus Alexis, in qua citatur ab Athenæo lib. IV. 4. & 17. lib. XI. 3. & XIII. 6. Quare Caſaubonus hoc loco pro ἀλλὰ ϗ ἐν Ταραντίνοις ſcriptum fuiſſe ſuſpicabatur ἀλλὰ ϗ Ἄλεξις ἐν Ταραντίνοις. Videtur memor à lapſus Laërtius, & utramque Fabulam, quæ Alexidis erat, Cratino tribuiſſe: quamquam nil obſtat quò minùs & his titulis Cratinus quoque Fabulas docuerit. Certè ἀλλὰ ϗ Ἄλεξις Laërtium non ſcripſiſſe Suidæ Codices evincunt, in quibus, in V. Ξενοφάνης, ſcriptum eſt, ἔσκωψε δ' B αὐτὸν ϗ Κρατῖνος ἐν Πυθαγοριζούσῃ, ϗ ἐν Ταραντίνοις.

διαπειρώμενον] διαπειρωμένοις emendabat Joſephus Scaliger ad oram libri. Nihil mutandum. διαπειρώμενον quoque Suidas.

τῆς τῶν λόγων ῥώμης, ταράττειν ϗ κυκᾶν, &c.] Ita legendi & diſtinguendi hi verſus videbantur Grotio ad Comicos Veteres:

> Τῆς τῶν λόγων ῥώμης, ταράττειν, ϗ κυκᾶν
> Τοῖς ἀντιθέτοις, τοῖς πέρασι, τοῖς παρισώμασι,
> Τοῖς ἀπλανέσι, τοῖς μεγέθεσιν, νουβυστικῶς.

Recitat Comicus vocabula artis Pythagoricæ in Rhetoricis, in Dialecticis, Geometricis, Aſtronomicis. Canterus Var. C Lect. lib. 1. cap. 22. νουβυστικῶς quoque legendum monuerat. Id ipſum & hìc monuit Caſaubonus ex Suida, apud quem in dicta voce Ξενοφάνης legitur, τοῖς ἀπὸ πλάνης, τοῖς μεγέθεσι, νουβυστικῶς. Eſt autem νουβυστικῶς idem ac συνετῶς, ut rectè hanc vocem, quâ uſus Ariſtophanes in Ἐκκλησιαζούσαις, interpretatur Suidas in νουβυστικῶς. Emendandus autem & ex Laërtio Suidas, apud quem vitioſè ſcriptum τοῖς ἀπὸ πλάνης, pro ἀποπλάνοις, quod malim quàm τοῖς ἀπλανέσι.

Μνησίμαχος Λαμμαίωνι] Editio princeps Δαλμάωνι. Neutra harum fabularum mihi nota. An legendum Ἀλκμαίωνι? Alcmæon Crotoniates, de quo infrà, Philoſophus fuit Pythagoricus. Mneſimachus autem mediæ Comœdiæ Poëta fuit, de quo ſuprà ad Socratem me minime dixiſſe.

Ὡς Πυθαγοριστὴ θύομεν τῷ Λοξίᾳ] Videtur legendum Ὡς D Πυθαγορισταί.

Ἀριστοφῶν Πυθαγοριστῇ] Ex qua Fabula fragmenta habes apud Athenæum VI. 9. & XIII. 2. Meminit & Suidas in Πυθαγόρας· ſed ubi vitioſè Ἀριστοφάνης ſcriptum eſt pro Ἀριστοφῶν. Ἀριστοφάνης, inquit, λέγει περὶ τῶν Πυθαγοριστῶν· καταβὰς εἰς τὴν δίαιταν, &c. Citatur tamen Ariſtophanes ἐν τοῖς Πυθαγορείοις apud Athenæum IV. 17. Sed ibi fortè pro Ἀριστοφάνης legendum quoque Ἀριστοφῶν. Ceterùm de Pythagoricorun, Pythagoreorum & Pythagoriſtarum differentia ita apud Photium Scriptor incertus Vitæ Pythagoræ: ϗ οἱ αὐτῷ τῷ Πυθαγόρᾳ συγγινόμενοι, ἐκαλοῦντο Πυθαγορικοί· οἱ δὲ τούτων μαθηταὶ, Πυθαγόρειοι· οἱ δὲ ἄλλως ἔξωθεν ζηλωταὶ, Πυθαγορι-E σταί. Eadem verba habes apud Suidam in Πυθαγόρας, & Scholiaſten Theocriti ad Idyll. XIV. Sed & apud Iamblichum lib. 1. de Vita Pythagoræ cap. 18. hæc legere eſt: κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον, τοὺς μὲν Πυθαγορείους καλέσας, τοὺς δὲ Πυθαγοριστάς· ὥσπερ Ἀττικούς τινας ὀνομάζομεν, ἑτέρους δὲ Ἀττικιστάς· διελὼν οὕτω πρεπόντως τὰ ὀνόματα, τοὺς μὲν γνησίους εἶναι ἐνεστήσατο, τοὺς δὲ ζηλωτὰς τούτων δηλοῦσθαι ἐνομοθέτησε.

ἄχρηστον θεὸν λέγεις] Verba ſunt alterius interlocutoris.

ἐσθίουσί τε, &c.] Rectè hos verſus ita diſtinguebat Caſaubonus,

> ——— ἐσθίουσί τε
> Λάχανα, ϗ πίνουσιν ἐπὶ τούτοις ὕδωρ,
> Φθεῖρας δὲ ϗ τρίβωνα, τήν τ' ἀλουσίαν
> F Οὐδεὶς ἂν ὑπομείνειε τῶν νεωτέρων.

Similiter & Grotius in Excerptis ex Tragœdiis & Comœdiis Græcis, niſi quòd pro Λάχανα, ϗ πίνουσιν, ſcribebat Λάχανά τε, ϗ πίνουσιν· rectiùs, & ita ſcriptum invenimus in Codice Laërtiano, qui in Bibliotheca Regis Chriſtianiſſimi adſervatur.

ἐτελεύτα δ' ὁ Πυθαγόρας τοῦτον τὸν τρόπον· συνεδρεύοντος μετὰ τῶν συνήθων ἐν τῇ Μύλωνος οἰκείᾳ] Corrige Μίλωνος οἰκίᾳ, quemadmodum ſcriptum exhibent Regiæ Membranæ. Ita quoque apud Porphyrium: τουτῶν δὲ θεν δ' οἱ μέν φασι τῶν ἑταίρων τοῦ Πυθαγόρου συνηγμένων ἐν τῇ Μίλωνος οἰκίᾳ τοῦ ἀθλητοῦ, &c. Et apud Tzetzem Hiſt. Chiliad. XI. 366.

— φρυγάνοις πυρπολεῖται
Ἐν πόλει μὲν τῇ Κρότωνι, Μίλωνος δὲ οἰκίᾳ,
Τοῦ παλαιστοῦ τοῦ Μίλωνος, τοῦ πᾶσι θρυλλουμένου.

Igitur etiam vitioſè apud Iamblichum Μύλλωνος, & Μήλωνος apud Suidam, qui inde corrigendi. Sed & obiter corrigendus Epiphanius in Hæreſi VII. ubi legitur mortuum in Media Pythagoram eſſe: οὗτος δὲ τέλειος ἐν τῇ Μηδίᾳ τὸν βίον καταστρέφει. Emendabat Petavius τελέως ἐν τῇ Ιταλίᾳ. Tentabam olim τελέως ἐν τῇ Μίλωνος οἰκίᾳ, pro quo primùm ſcriptum fuiſſe ſuſpicabar, ΜΗ'ΛΩΝΟΣ Ο'ΙΚΙ'Α, quod poſtea, ut τῷ Λ affine eſt τὸ Δ, in ΜΗΔΙ'Α abiiſſet. Sed hæc lectio à receptâ longiùs recedit: ſicut & quæ nunc mihi in mentem venit, ἐν τῷ Μεταποντίῳ τὸν βίον καταστρέφει· aut οὗτος δ' ἀπελθὼν εἰς τὸ Μεταπόντιον, τὸν βίον καταστρέφει. Milonis Crotoniatæ, Athletarum celeberrimi, meminit, ut Pythagoræ diſcipuli, Strabo lib. VI. qui addit, eum aliquando cùm in Schola Philoſophorum eſſet, in columnæ locum quæ ruinam minabatur ſubiiſſe, ſicque & Philoſophos omnes ſervaſſe, & ſeſe poſtea ſubduxiſſe.

ὑπό τινος τῶν μὴ παραδοχῆς ἀξιωθέντων, διὰ φθόνον ὑποπρησθῆναι τὴν οἰκίαν συνέβη] Atque huc referri debent quæ habentur apud Heſychium Grammaticum in V. Ἰταλιώτης·

Οὐδ' Ἰταλιώτης, οὐδ' ἀλαζὼν οὐδαμῶς·

ἐπεὶ οἱ Πυθαγορικοὶ ἐν Ἰταλίᾳ διέτριβον, ἔνθα φασὶν αὐτοὺς ἐμπρησθῆναι. Legendus, præter Porphyrium & Iamblichum, Tzetzes dicto loco, Arnobius lib. I. Polybius lib. II. Juſtinus lib. XX. Auſonius Idyll. XV. & Plutarchus in libro de Socratis Dæmonio, qui planè ab aliis diſſentit.

C ϗ πρός τινι χωρίῳ γενόμενος πλήρει κυάμων, ἵνα αὐτόθι ἔστη, εἰπών, ἁλῶναι μᾶλλον, ἢ πατῆσαι, &c.] Tertullianus lib. de Anima cap. 31. *Pythagoras verò ne per fabalia quidem tranſeundum Diſcipulis ſuis tradidit.*

περὶ τοὺς τετταράκοντα] πρὸς τοὺς πέντε ϗ τριάκοντα fuiſſe infrà ex Hermippo refertur.

διαφυγεῖν δ' ὀλίγους, ὧν ἦν ϗ Ἀρχύτας ὁ Ταραντῖνος, ϗ Λύσις ὁ προειρημένος] Duos tantùm effugiſſe, Archippum ſcilicet & Lyſida, ſcribit Porphyrius ex Neanthe: δύο ἐκφυγόντων ἐπὶ τῆς πυρᾶς, Ἀρχίππου τε ϗ Λύσιδος, ὥς φησι Νεάνθης. Item Iamblichus I. 35. κατέκαυσαν τοὺς ἄνδρας, πλὴν δυοῖν, Ἀρχίππου τε ϗ Λύσιδος. Et poſtea: τῶν δὲ δύο τῶν περισωθέντων, ἀμφοτέρων Ταραντίνων ὄντων, ὁ μὲν Ἄρχιππος ἀνεχώρησεν εἰς Τάραντα· ὁ δὲ Λύσις μισήσας τὴν ὀλιγωρίαν, ἀπῆρεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ϗ ἐν Ἀχαΐᾳ διέτριβε τῇ Πελοποννησιακῇ. Etiam Origenes in Philoſophicis: τῶν δὲ μαθητῶν αὐτοῦ οἱ διαφυγόντες τὸν ἐμπρησμὸν, Λύσις ἦν ϗ Ἄρχιππος, ϗ ὁ τοῦ Πυθαγόρου οἰκέτης, Ζάμολξις, ὃς ϗ τοὺς παρὰ Κελτοῖς Δρυΐδας λέγεται διδάξαι φιλοσοφεῖν τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν. An legendum apud Laërtium ὧν ἦν ϗ Ἄρχιππος ὁ Ταραντῖνος?

D φησὶ δὲ Δικαίαρχος τὸν Πυθαγόραν ἀποθανεῖν καταφυγόντα εἰς τὸ ἐν Μεταποντίῳ ἱερὸν τῶν Μουσῶν, τετταράκοντα ἡμέρας ἀσιτήσαντα] Porphyrius ex eodem Dicæarcho: ἐν δὲ τῇ περὶ Μεταπόντιον ϗ Πυθαγόραν αὐτὸν λέγουσι τελευτῆσαι, καταφυγόντα ἐπὶ τὸ Μουσῶν ἱερὸν, σπάνει τῶν ἀναγκαίων τεσσαράκοντα ἡμέρας διαμείναντα. Vertit præſtantiſſimus Holſtenius: *Ceterùm in Metapontina factione ipſum Pythagoram obiiſſe dicunt, cùm ad Muſarum ædem confugiens amicorum inopiâ quadraginta dies illic permanſiſſet.* Vertere debuit *rerum neceſſariarum inopiâ*, quod ex hoc Laërtii loco, & ſequentibus Themiſtii & Tzetzæ, manifeſtò apparet. Themiſtius Euphrades Orat. IV. ubi de Pythagoræ obitu: οὗ δὴ ϗ ἐτελεύτησεν ἐν τῷ τεμένει τῶν Μουσῶν, loquitur de Metapontio, τετταράκοντα, ὥς φασιν, ἡμέρας φεισάμενος σίτου. Tzetzes loco ſuprà memorato:

E
Οὕτω τὸ πῦρ ὥς λέγουσιν ἐκπεφευγὼς τοτότε,
Φυγών τε πρὸς Μετάποντον, Μουσῶν ἐν τῷ τεμένει
Ἐκεῖ τε συγκρυπτόμενος, ἄρτον φαγεῖν οὐκ ἔχων
Ἐφ' ὅλαις τεσσαράκοντα ἡμέραις, λιμῷ θνήσκει,
Ἐτῶν ὑπάρχων ἑκατὸν, πλὴν ἔτους ἑνὸς μόνου.

F Arnobius quoque dicto loco in fano, ſed vivicremio, non fame, obiiſſe dicit: *Pythagoras Samius ſuſpicione dominationis injuſtâ vivus concrematus in fano eſt.*

μετὰ τὸ θάψαι Φερεκύδην ἐν Δήλῳ] Diodorus Siculus in Excerptis: Πυθαγόρας πυθόμενος τὸν Φερεκύδην,

A τὸν ἐπιστάτην αὐτοῦ γεγενημένον, ἐν Δήλῳ νοσεῖν, ϗ τελέως ἐσχάτως ἔχειν, ἔπλευσεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Δῆλον· ἐκεῖ δὲ χρόνον ἱκανὸν τὸν ἄνδρα γηροβοσκήσας, πᾶσαν εἰσενέγκατο σπουδὴν ὥστε τὸν πρεσβύτην ἐκ τῆς νόσου διασῶσαι· κατισχύσαντος (lege κατισχυθέντος) δὲ τοῦ Φερεκύδου διὰ τὸ γῆρας ϗ διὰ τὸ μέγεθος τῆς νόσου, περιέστειλεν αὐτὸν κηδεμονικῶς, ϗ τῶν νομιζομένων ἀξιώσας ὡσανεί τις υἱὸς πατέρα, πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν. *Pythagoras cum accepiſſet Pherecydem, qui ejus præceptor fuerat, in Inſula Delo graviſſimè ægrotare, confeſtim ex Italia Delum navigavit: ubi cùm aliquamdiu ſenem foviſſet, ſtudiumque ſuum omne adhibuiſſet, quo ad priſtinam valetudinem eum revocaret, tandem tum præ ſenectute, tum morbi vi ſuperatum Pherecydem ſedulò ſepeliit; cùmque ei tamquam patri filius juſta perſolviſſet, rurſus in Italiam reverſus eſt.* Porphyrius, ubi de Cyloniana, ſive

B Cydoniana conjuratione: τοὐντεῦθεν δ' οἱ μὲν, φασὶ, τῶν ἑταίρων τοῦ Πυθαγόρου συνηγμένων ἐν τῇ Μίλωνος οἰκίᾳ τοῦ ἀθλητοῦ, παρὰ τὴν Πυθαγόρου ἀποδημίαν, (ὡς γὰρ Φερεκύδην τὸν Σύριον, αὐτοῦ διδάσκαλον γενόμενον, εἰς Δῆλον ἐπεπόρευτο, νοσοκομήσων αὐτὸν, περιπετῆ γενόμενον τῷ ἱστορουμένῳ τῆς φθειριάσεως πάθει, ϗ κηδεύσων) πάντας πανταχῆ ἐνέπρησαν. Quæ ipſiſſima verba habes apud Iamblichum. Vide ſuprà in Pherecyde, & quæ ibi adnotamus.

Κύλωνος τοῦ Κροτωνιάτου] Sic quoque Editio Frobeniana & Codex Regius. Stephanica Μύλωνος. Sed & hîc quoque, ut ſuprà, legendum Μίλωνος.

Pag. 224. ϗ ἄλλο τι περὶ Πυθαγόρου φησὶν ὁ Ἕρμιππος· λέγει γὰρ ὡς γενόμενος ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ γῆς οἰκίσκον ποιῆσαι, ϗ τῇ μητρὶ, &c.] Ad quod Pythagoræ factum his Electræ verſibus Sophoclem reſpexiſſe, veriſſimâ conjecturâ exiſtimavit Caſaubonus:

C
Ἤδη γὰρ εἶδον πολλάκις ϗ τοὺς Σοφοὺς
Λόγῳ μάτην θνήσκοντας· εἶθ' ὅταν δόμοις
Ἔλθωσιν, αὖθις ἐκτετίμηνται πλέον.

Sed & ante Caſaubonum Sophoclis Scholiaſtes id obſervarat: Πυθαγόρας, inquit, καθείρξας ἑαυτὸν ἐν ὑπογείῳ, λογοποιεῖν ἐκέλευσε τὴν μητέρα ὡς τεθνηκὼς εἴη· ϗ μετὰ ταῦτα ἐπιφανεὶς, περὶ παλιγγενεσίας ϗ τῶν καθ' ᾅδου τινὰ ἐτερατεύετο διηγούμενος πρὸς τοὺς ζῶντας περὶ τῶν οἰκείων οἷς ἐν ᾅδου συντετυχηκέναι ἔλεγεν. ἐξ ὧν τοιαύτην ἑαυτῷ δόξαν περιέθηκεν, ὡς πρὸ μὲν τῶν Τρωϊκῶν Αἰθαλίδης ἦν ὁ Ἑρμοῦ, εἶτα Εὔφορβος, εἶτα Ἑρμότιμος, εἶτα Πύθιος (legendum Πύρρος) ὁ Δήλιος, εἶτα ἐπὶ πᾶσι Πυθαγόρας. εἰς τοῦτο οὖν ἔοικεν ἀποτείνεσθαι ὁ Σοφοκλῆς.

ϗ ἐπίστευον εἶναι τὸν Πυθαγόραν θεῖόν τινα] Diodorus:

D ἴσα θεοῖς παρὰ τοῖς Κροτωνιάταις ἐτιμᾶτο. Sed pro θεῖόν τινα, quod hoc loco legitur, malim θεόν τινα.

τὰς ϗ Πυθαγορικὰς κληθῆναι] Πυθαγορίδας eas Iamblichus appellat lib. I. de Vita Pythagoræ extremo, ubi & illuſtriores nominat, uſque ad XVII.

ἦν δὲ τῷ Πυθαγόρᾳ ϗ γυνὴ, Θεανὼ ὄνομα] Porphyrius: ἄλλοι δὲ ἐκ Θεανοῦς τῆς Πυθώνακτος, τὸ γένος Κρήσσης, υἱὸν Τηλαύγη Πυθαγόρου ἀναγράφουσι, ϗ θυγατέρα Μυῖαν· οἱ δὲ ϗ Ἀριγνώτην, &c. Iamblichus quoque I. 27. Theano conjugem Pythagoræ appellat, & Julius Pollux X. 3. De ea Suidas: Θεανώ· Κρῆσσα, φιλόσοφος, θυγάτηρ μὲν Πυθώνακτος, γαμετὴ δὲ τοῦ μεγάλου Πυθαγόρου, ἐξ οὗ ἔσχε Τηλαύγην, ϗ Μνήσαρχον, ϗ Μυῖαν, ϗ Ἀριγνώτην. Τινὲς δὲ Κρατίνου (corrige Βροντίνου) γυναῖκα τοῦ Πυθαγορείου. γράφουσι δὲ ϗ τὸ γένος Κροτωνιᾶτιν. Ἔγραψεν Ὑπομνήματα φι-

E λόσοφα, ϗ Ἀποφθέγματα, ϗ Ποίημά τι δι' ἐπῶν. Ex Crotone fuiſſe, ac mulierum primam philoſophatam, & verſus ſcripſiſſe, diſcimus ex Clemente Alexandrino Stromat. lib. I. Δίδυμος, inquit, ἐν τῷ Περὶ Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας, Θεανὼ τὴν Κροτωνιᾶτιν πρώτην γυναικῶν φιλοσοφῆσαι, ϗ ποιήματα γράψαι, ἱστορεῖ. Pythagorâ defuncto, ejus Scholam, cum Telauge ac Mneſarcho filiis, regendam ſuſcepiſſe ſcribit Theodoritus Therapeut. II. De ea plura Ritterhuſius & Holſtenius ad Vitam Pythagoræ à Porphyrio conſcriptam collegerunt.

Βροντίνου τοῦ Κροτωνιάτου θυγάτηρ· οἱ δὲ, γυναῖκα μὲν εἶναι Βροντίνου, μαθήτριαν δὲ Πυθαγόρου] Thea-

F nos duas commemorat Iamblichus loco proximè memorato, unam Brontini, alteram Pythagoræ uxorem. Etiam cap. ultimo Theanûs meminit, ut Brontini Metapontini uxoris. Sed Pythagoræ uxorem vocat quoque Theodoritus dicto loco. At filiam ejus fuiſſe, quod diligenter notandum, ſcribit apud Photium Auctor anonymus Vitæ Pythagoræ: ϗ ἡ Θεανὼ δὲ λέγεται οὐ μαθήτρια μόνον, ἀλλὰ ϗ μία τῶν θυγατέρων αὐτοῦ εἶναι. etſi id quoque alibi memini

me

me legere. Suidas, quemadmodum Iamblichus etiam, duas Theanos facit. De Pythagoræ uxore verba ejus ſuprà retulimus. De Brontini, ſive Brotini, nam utroque modo hoc nomen ſcriptum reperitur; ita ille: Θεανὼ Μεταποντίνη, ἢ Θουρία, Πυθαγορεία, θυγάτηρ Λεώφρονος, γαμετὴ δὲ Καρύστου, ἢ Κρότωνος, ἢ Βροτίνου τοῦ Πυθαγορείου· αὕτη ἔγραψε Περὶ Πυθαγόρου, Περὶ ἀρετῆς Ἱπποδάμῳ Θουρίῳ, Παραινέσεις γυναικείας, καὶ Ἀποφθέγματα Πυθαγορείων,

ἣν αὐτῷ καὶ θυγάτηρ Δαμώ] Hujus meminit Iamblichus de Vita Pythagoræ lib. I. cap. 28. cujus verba mox adducimus. Habuit autem Pythagoras & duas alias filias, Myiam & Arignoten. Clemens ςρωματέων IV. ἐφιλοσόφει Μυῖα ἡ Θεανοῦς θυγάτηρ τὰ Πυθαγόρεια, καὶ Ἀριγνώτη, ἡ τὰ περὶ Διονυσίου (lege Διονύσου) συγγραψαμένη. Adde Porphyrium atque Iamblichum locis ſuprà memoratis. De Arignote autem ita Suidas: Ἀριγνώτη· μαθήτρια Πυθαγόρου τοῦ μεγάλου, καὶ Θεανοῦς, Σαμία, φιλόσοφος Πυθαγορική· συνέταξε τάδε· Βακχικά· (ἔστι δὲ περὶ τῶν τῆς Δήμητρος μυστηρίων Ἐπιγράμματα· γράφεται δὲ καὶ Ἱερὸς Λόγος·) ἔγραψε δὲ καὶ Τελετὰς Διονύσου, καὶ ἄλλα φιλόσοφα. Ceterùm & Saram filiam Pythagoræ nominat Pythagoræ Vitæ Scriptor incertus apud Photium: καὶ Σάρα, καὶ Μυῖα, αἱ θυγατέρες.

ὥς φησι Λύσις ἐν Ἐπιστολῇ πρὸς Ἵππασον] Ἵππαρχον ceteræ Editiones: ſed Ἵππασον quoque Regiæ Membranæ. Exſtat hæc Epiſtola.

καὶ Δαμασίᾳ φιλοσοφεῖν] Corrige cum Caſaubono, δημοσίᾳ φιλοσοφεῖν. Ita rectè Codex Regius: ex quo & poſtea legendum Τιμιωτέρας ἐμμισθίω.

παρακαταθέμενος τὰ ὑπομνήματα, ἐκέλευσε μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τᾶς οἰκίας παραδιδόμεν, &c.] Iamblichus loco laudato, ubi de libro qui *Sermo Sacer* inſcriptus erat, & de quo ſuprà diximus: εἴτε ὄντως τοῦ ἀνδρὸς, id eſt, Pythagoræ, ὡς οἱ πλεῖστοι λέγουσι, σύγγραμμά ἐστιν, εἴτε Τηλαύγους, ὡς ἔνιοι τοῦ διδασκαλείου ἐλλόγιμοι καὶ ἀξιόπιστοι διαβεβαιοῦνται, ἐκ τῶν Ὑπομνημάτων τῶν Δαμοῖ τῇ θυγατρὶ ἀπολειφθέντων ὑπ᾽ αὐτοῦ Πυθαγόρου (ἀδελφῇ δὲ Τηλαύγους) ἅπερ μετὰ θάνατον ἱστοροῦσι δοθῆναι Βιτάλῃ τε τῇ Δαμοῦς θυγατρὶ, καὶ Τηλαύγει, ἡλικίᾳ γενομένῳ υἱῷ μὲν Πυθαγόρου, (legendum ἐν ἡλικίᾳ γενομένῳ, υἱῷ μὲν Πυθαγόρου) ἀνδρὶ δὲ τῆς Βιτάλης· κομιδῇ γὰρ νέος ὑπὸ τὸν Πυθαγόρου θάνατον ἀπολελειμμένος ἦν. Beſſarion Cardinalis lib. I. contra Calumniatorem Platonis cap. 2. *Nulla exſtant, nec umquam viſa traduntur Scripta Pythagoræ. Nihil enim ille ſcriptum reliquit; & ſi quid pauxillum ſcripſit, id* Damæ *filiæ moriens commendavit, monuitque ut ſecretum cuſtodiret: quod illa, quamvis mulier, diligentiſſimè ſervavit, & quamquam prægrandi pecuniâ vendere Opuſculum potuiſſet, noluit. Tenuit id clam omnibus, præterquam Patris Diſcipulis, ac nemini eorum Opus umquam credidit. Sententias verò ejus iis dumtaxat expoſuit, qui viſi ſunt patri Pythagoræ doctrinâ & moribus dignè ſucceſſiſſe.* Sed aliter Hieronymus in Apologia ultima ad Rufinum, ut rectè obſervat Aldobrandinus: *Igitur, etiamſi docere non poſſem ipſius Pythagoræ exſtare monimenta, nec à filio ejus ac filia, aliiſque diſcipulis prolata convincerem.* Legendum porro in ſuprà poſitis Laërtii verbis τὰ ὑπομνάματα, Doricâ conſuetudine.

σύγγραμμα δὲ φέρεται τοῦ Τηλαύγους οὐδέν· τῆς δὲ μητρὸς αὐτοῦ Θεανοῦς τινα ἄλλα] Theanûs Epiſtolam ad Timaretam memorat Julius Pollux X. 3. Exſtant jamdudum tres Epiſtolæ ſub ejus nomine: prima ad Eubulam, περὶ τέκνων ἀναγωγῆς· altera ad Nicoſtratam, πρὸς τὴν ζηλοτυποῦσαν παραμυθική· & tertia ad Calliſto, περὶ θεραπαινῶν προστασίας ὑποθετική. Quatuor aliæ ſub ejuſdem nomine in MS. quodam Vaticano non ita diu repertæ ſunt, quas publici juris fecit clariſſimus Holſtenius in Obſervationibus ad Vitam Pythagoræ à Malcho conſcriptam.

καί φασιν αὐτὴν ἐρωτηθεῖσαν ποσταία γυνὴ ἀπ᾽ ἀνδρὸς καθαρεύει, φάναι, Ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου, παραχρῆμα· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου, οὐδέποτε] Similiter Clemens Alexandrinus Stromat. IV. τί δαί; οὐχὶ Θεανὼ ἡ Πυθαγορικὴ εἰς τοσοῦτον ἧκεν φιλοσοφίας, ὡς πρὸς τὸν περιέργως ἀπιδόντα, καὶ εἰπόντα, Καλὸς ὁ πῆχυς, Ἀλλ᾽ οὐ δημόσιος, ἀποκρίνασθαι; Τῆς αὐτῆς φέρεται σεμνότητος κἀκεῖνο τὸ ἀπόφθεγμα· ἐρωτηθεῖσα γὰρ, ποσταία γυνὴ ἀπὸ ἀνδρὸς εἰς τὸ Θεσμοφόριον κάτεισιν, Ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου, καὶ παραχρῆμα, ἔφη· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου, οὐδεπώποτε. Et Theodoritus Serm. XII. Θεανὼ ἡ Πυθαγορικὴ, ἀποβλέψαντός τινος εἰς αὐτὴν, καὶ εἰπόντος, Καλὸς ὁ πῆχυς, Ἀλλ᾽ οὐ δημόσιος, ἀπεκρίνατο. ἐρωτηθεῖσα δὲ πάλιν, Ποσταία γυνὴ ἀπὸ ἀνδρὸς εἰς τὸ Θεσ-

A μοφόριον κάτεισιν, Ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου, παραχρῆμα, ἔφη· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου, οὐδέποτε. Similiter quoque, immo & iiſdem verbis, Stobæus Serm. LXXII. Θεανὼ ἐρωτηθεῖσα, ποσταία γυνὴ ἀπ᾽ ἀνδρὸς καθαρεύει, Ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου, εἶπε, παραχρῆμα· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου, οὐδέποτε. Sed paullò aliter Iamblichus de Vita Pythagoræ lib. I. cap. 26. ὡς ἔστι καὶ τὸ καλὸν καὶ περίβλεπτον ῥῆμα, τὸ, τὴν γυναῖκα δεῖν θύειν αὐθήμερον ἀνισταμένην ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ ἀνδρός. Theanûs alia apophthegmata vide apud Stobæum loco citato.

ἔτη βιοὺς ἐννενήκοντα] ἐννενήκοντα ἐννέα legendum conjiciebat Caſaubonus ex his Tzetzæ verbis in Chiliad. XI. 366.

—— λιμῷ θνήσκει

B Ἐτῶν ὑπάρχων ἑκατὸν, πλὴν ἔτους ἑνὸς μόνου.

Centum & quatuor annis vixiſſe ſcribit apud Photium Auctor Vitæ ejus anonymus: Auctor lib. de Med. par. fac. centum & ſeptemdecim: ut mirum ſit Lucianum & Phlegonta Trallianum, qui de Longævis ſcripſere, inter Longævos Pythagoram non numeraſſe. Sed pauciores annos vixiſſe ſcribunt Heraclides Sarapionis filius, Euſebius, alii.

Pag. 225. Ἀσπίδος Εὐφόρβου βλέψον ἐς ὀμφαλόον] Lege ἐς ὀμφαλόεν· aut potiùs ἐς ὀμφάλιον. ὀμφάλιον eſt *umbo*.

ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα] Cyrillus contra Julianum l. I. ἑξηκοστῇ δευτέρᾳ Ὀλυμπιάδι Πυθαγόρας γενέσθαι λέγεται. Similiter Tatianus, Πυθαγόρας

C περὶ ξβ'. Euſebius Hieronymi in Chronico: *Olymp.* LXV. *Pythagoras Phyſicus Philoſophus clarus habetur.*

καὶ αὐτὸ τὸ σύστημα διέμεινε μέχρι γενεῶν ἐννεακαίδεκα] Error fœdus in numero, quem Lipſius quoque animadvertit lib. I. Manuduct. diſſertat. 6. Floruiſſe ait Laërtius Pythagoram LX. Olymp. ejuſque Collegium novemdecim ætatibus permanſiſſe, cùm ultimi Pythagoreorum fuerint quos Ariſtoxenus vidit, Xenophilus, Phanton, Echecrates, Diocles, Polymnaſtus. At verò Ariſtoxenus vixit temporibus Alexandri Magni, hoc eſt circa Olympiadem CXX. Quomodo igitur tot ætates? Nam ætates ſecundùm quoſdam 100. annis, ſecundùm alios, (id veriùs) 30. annis definiuntur. Scriptum reperi in Regio Codice ἐννέα ἢ καὶ δέκα. Ita legendum omnino, id eſt, *novem vel etiam*

D *decem ætatibus.* Obſervabat Lipſius dicto loco dixiſſe Laërtium σύστημα Pythagoreorum, id eſt, Collegium & Corpus, non ultrà manſiſſe: nam quin ſinguli & ſparſi diu poſtea fuerint, non eſſe ambigendum. Sed diu poſt Pythagoræ mortem in Magna Græcia Scholas habuiſſe ſcribit Origenes lib. I. contra Celſum. Eâdem voce utitur & Diodorus Siculus in Excerptis, ubi de Cylone Crotoniata: παροξυνθεὶς οὖν τῷ συστήματι τῶν Πυθαγορείων, &c. Συνέδρια Polybius dixit Hiſtoriarum lib. II. Strabo libro VI. συσσίτια. ὁμακόϊον autem propriè Pythagoreorum Schola dicebatur. Clemens ςρωματέων I. ubi de Pythagora: Χαλδαίων καὶ Μάγων ἀρίστοις συνεγένετο, καὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν νῦν οὕτω καλουμένην, τὸ παρ᾽ αὐτῷ ὁμακόϊον αἰνίττεται. Eam vocem uſurpant Porphyrius & Iamblichus in Vita Pythagoræ, Hierocles ad Aurea Carmina, & Proclus lib. I. in Timæum: ſignificat autem propriè *auditorium*.

E τελευταῖοι γὰρ ἐγένοντο τῶν Πυθαγορείων οὓς καὶ Ἀριστόξενος εἶδε] Gellius lib. IV. cap. XI. *Porculis quoque minuſculis & hœdis tenerioribus victitaſſe idem Ariſtoxenus refert. quam rem videtur cognoviſſe ex Xenophilo Pythagorico familiari ſuo, & ex quibuſdam aliis natu majoribus, qui ab ætate Pythagoræ haud multùm aberant.* Suidas in Ἀριστόξενος· ἀκουστὴς τοῦ τε πατρὸς, καὶ Λαμπροῦ τοῦ Ἐρυθραίου, εἶτα Ξενοφίλου τοῦ Πυθαγορείου, καὶ τέλος, Ἀριστοτέλους.

Ξενόφιλός τε ὁ Χαλκιδεὺς, ἀπὸ Θρᾴκης] Legerat Ambroſius ἐκ Θουρίης, vertit enim *ex Thuria*: perperam. Iamblichus I. 35. Ξενόφιλος δὲ Χαλκιδεὺς τῶν ἀπὸ Θρᾴκης Χαλκιδέων.

καὶ Φάντων ὁ Φλιάσιος, καὶ Ἐχεκράτης, καὶ Διοκλῆς, καὶ

F Πολύμναστος, Φλιάσιοι καὶ αὐτοί] Similiter Iamblichus capite ultimo: ΦΛΙΑ'ΣΙΟΙ· Διοκλῆς, Ἐχεκράτης, Πολύμναστος, Φάντων. Et cap. 35. ἦσαν δὲ οἱ σπουδαιότατοι τε Φάντων, καὶ Ἐχεκράτης, καὶ Πολύμναστος, καὶ Διοκλῆς, Φλιάσιοι.

Εὔρυτε] Meminit Iamblichus lib. I. de Vita Pythagoræ cap. 23. Meminit & cap. 28. & cap. ultimo, ſed ubi vitiosè pro Εὔρυτος ſcriptum eſt priori loco Ἔκρητος, & poſteriori Ἄρυτος.

γεγόνασι δὲ Πυθαγόραι τέτταρες, &c.] De variis Pythagoris Diſſertatio olim exſtitit in libro quem cavillatur Gellius XIV. 6. Viginti novem enumerat Jonſius, quem vide lib. IV. de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ.

εἷς μὲν Κροτωνιάτης, τυραννικὸς ἄνθρωπος] De quo nihil accepimus. Fuit & alius Pythagoras Tyrannus Epheſius, de quo plura Suidas in Πυθαγόρας Ἐφέσιος.

ἕτερος, Φλιάσιος, σωμασκητὴς, ἀλείπτης, ὥς φασί τινες] Eratoclis filius. De eo videſis Iamblichum lib. I. de Vita Pythagoræ cap. 4. & nos ſuprà. *Pythagoras Exercitator* dicitur Plinio XXIII. 7.

τρίτος, Ζακύνθιος, οὗ φασιν εἶναι τἀπόῤῥητα τῆς φιλοσοφίας, αὐτῶν διδάσκαλος] Similiter Numenius, teſte Euſebio lib. XIII. de Præparat. Evangelica cap. 4. ſcripſerat τὰ παρὰ Πλάτωνι ἀπόῤῥητα, & Porphyrius τῶν Φιλοσόφων τὰ ἀπόῤῥητα καλυπτόντων ἀσαφείᾳ, καθάπερ Ποιητῶν τοῖς μύθοις, teſte Eunapio in ejus Vita.

ἐφ᾽ οὗ καὶ τὸ Αὐτὸς ἔφα παροιμιακὸν εἰς τὸν βίον ἦλθεν] Magni Pythagoræ ſectatoribus tribuit Cicero I. de Nat. Deorum, Quintilianus in Inſtitut. Clemens Alexandrinus Stromat. lib. II. Nazianzenus Invectivâ I. in Julianum, Cyrillus lib. III. Comment. in Iſaiam cap. 32. Hermias in Irriſione Gentilium Philoſophorum, alii. Ad ipſummet Pythagoram refert Suidas: Αὐτὸς ἔφα· τοῦτο παροιμιακὸν ἐπὶ Πυθαγόρου τοῦ Φιλοσόφου εἰσῆλθεν εἰς τὸν βίον· οὗτος γὰρ ἀποσεμνυνῶν τὸν ἑαυτοῦ λόγον καὶ βίον, ἐν ταῖς ὁμιλίαις ἔλεγεν, Αὐτὸς ἔφα, ἀντὶ εἶπεν, (ita legendum) οὐκ ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ λόγος ἐστίν. Ceterùm hujuſce Pythagoræ Zacynthii meminit Athenæus XIV. 9. his verbis: περὶ τοῦ τρίποδος καλουμένου (ὄργανον δὲ καὶ τοῦτο μουσικὸν) ὁ προειρημένος Ἀρτέμων γράφει οὕτως· ὅθεν πολλὰ τῶν ὀργάνων οὐδ᾽ εἰ γέγονέ ποτε γινώσκεται, καθάπερ ὁ Πυθαγόρου τοῦ Ζακυνθίου τρίπους. Ex quibus veroſimiliter Jonſius conjiciebat, hunc Zacynthium à Scholiaſte Heſiodi in Theogoniam intelligi, qui ubi de Muſicis agit, Pythagoram quemdam & Ptolemæum Philadelphum lib. III. ἁρμονικῶν advocat. Dubitat autem vir ille datus idem ſit necne Pythagoras ille cujus meminit Ariſtoxenus lib. II. ἁρμον. στοιχ. ubi de Muſicis eum ſcripſiſſe obſcurè indicat.

οἱ δὲ καὶ ἄλλον ἀνδριαντοποιὸν Ῥηγῖνον γεγονέναι φασὶ Πυθαγόραν, πρῶτον δοκοῦντα ῥυθμοῦ καὶ συμμετρίας ἐστοχάσθαι] Vixit Olymp. LXXXVII. vicitque Myronem, teſte Plinio lib. XXXIV. cap. 8. Meminit hujus Pauſanias in II. Eliacorum; ubi de Euthymo Locro pugile: ὁ δὲ οἱ ἀνδριὰς τέχνη τέ ἐστιν Πυθαγόρου, καὶ θέας ἐς τὰ μάλιστα ἄξιος. Europæ egregiam imaginem ex ære Tarenti fecit, ut eſt apud Varronem lib. IV. de L. L. Fuit verò & alius Pythagoras Rheginus, item Statuarius, qui vixit Olymp. CVIII. & de quo Pauſanias dicto II. Eliacorum, ubi de Leontiſco: τὸν δὲ ἀνδριάντα Πυθαγόρας ἐποίησεν ὁ Ῥηγῖνος, εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἀγαθὸς τὰ εἰς πλαστικήν· διδαχθῆναι δὲ παρὰ Κλεάρχῳ, Ῥηγίνῳ μὲν καὶ αὐτῷ, μαθητῇ δὲ Εὐχείρου, &c.

καὶ ἄλλον, ἀνδριαντοποιὸν, Σάμιον] De quo Plinius XXXIV. 8. ubi de claris Statuariis: *Fuit & alius Pythagoras Samius, initio pictor, cujus ſigna ad ædem Fortunæ hujuſce diei ſunt, ſeminuda: & inde laudata ſunt.* Pythagoræ Parii pictoris meminit Pauſanias in Bœoticis: ſed ubi pro Πυθαγόρου Παρίου legendum videtur ex Plinio & Laërtio, Πυθαγόρου Σαμίου.

καὶ ἕτερον Ῥήτορα μοχθηρόν] Meminit ejus Philoſtratus in Sophiſta Nicete, ubi eum Cyrenæum fuiſſe indicat.

καὶ ἰατρὸν ἄλλον, τὰ περὶ σκύλλης γεγραφότα, καί τινα περὶ Ὁμήρου συντεταγμένον] Editiones Frobeniana & Stephanica, necnon Regiæ Membranæ, περὶ κήλης, hoc eſt, *de hernia*, ſcriptum exhibent. In Codice Farneſiano ſcriptum fuit περὶ κίλλης· unde Muretus Variarum lib. IX. cap. ultimo, περὶ σκίλλης emendabat, quia apud Plinium in capite quinto libri XIX. ubi de generibus ſcillæ agitur, ſcriptum eſt his verbis: *Unum de his Volumen condidit Pythagoras Philoſophus, colligens Medicas vires, quas proximo reddemus libro.* Quam emendationem hîc quoque amplexus eſt Caſaubonus. Sed omnino rejicienda eſt: de Pythagora enim Philoſopho loquitur Plinius, Laërtius autem de Medico: quod ante nos Thomas Reineſius obſervavit. Hujus Voluminis Pythagoræ magni meminit idem Plinius XX. 9. *Pythagoras ſcillam in limine quoque januæ ſuſpenſam malorum medicamentorum introitum pellere tradit.* Auctor eſt Porphyrius, Pythagoram fami arcendæ compoſuiſſe cibum quemdam ex ſemine papaveris & ſeſamo, ac cortice ſcillæ probè lotæ, donec à ſucco exteriori repurgaretur, & ex aliis id genus.

κομήτην] Magnus Pythagoras comatus & erat & dicebatur. Iamblichus lib. I. cap. 2. καὶ τὸν ἐν Σάμῳ κομήτην ἡ ἐν παροιμίᾳ πολλοὶ πολλαχοῦ τὸν νεανίαν ἐπευφημοῦντες ἐξεθείαζον. Et cap. 6. διόπερ ἔτι καὶ νῦν ἡ παρ-A οιμία, τὸν ἐν Σάμῳ κομήτην, ἐπὶ τῷ σεμνοτάτῳ διακηρύττει. Quò ſpectant hæc Luciani in Vitarum Auctione: MERCATOR. τίνα θέλεις πρῶτον παραγάγωμεν; JUPPITER. τουτονὶ τὸν κομήτην, τὸν Ἰωνικὸν, ἐπεὶ καὶ σεμνός τις εἶναι φαίνεται. Meminit hujus proverbii ἐν Σάμῳ κομήτης Heſychius Grammaticus, ſed ubi falli eos dicit qui illud ad Philoſophum referant. Verba ejus ſunt: ἐν Σάμῳ κομήτας. ἔνιοι Πυθαγόραν τὸν Σοφόν φασι τὴν πυκτικὴν ἀσκῆσαι, καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ τὴν παροιμίαν λέγεσθαι, ἁμαρτάνοντες. Meminit quoque Auctor Proverbiorum è Vaticana Appendice Centur. I. 87. B ſed Pythagoræ Samio, pugili, id tribuit: ἐν Σάμῳ κομήτης. Πυθαγόρας πύκτης Σάμιος ἐκόμα· καταφρονηθεὶς οὖν παραδόξως ἐνίκησεν. ἐλέχθη ἐπὶ τῶν οὐδὲν χαρίεν λεγόντων. S. Auguſtinus Tom. II. Epiſt. III. ad Voluſ. Pythagoram athletam priùs fuiſſe indicat: quod an verum eſſe poſſit tractat Jonſius in libro de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ, ubi eum vide. Sed & Pythagoram prolixam barbam habuiſſe diſcimus ex his Martialis verſibus lib. IX. epig. 48.

> *Sic quaſi Pythagoræ loqueris ſucceſſor & heres;*
> *Præpendet mento nec tibi barba minor.*

ubi vir politiſſimus, & mihi amiciſſimus, Nicolaus Heinſius, legebat,

> *Præpendet Samiâ nec tibi barba minor:*

ex veteribus Codicibus videlicet, quorum nonnulli *ſane*, alii *tamen* pro *mento* habent.

Πυθαγόρην τινὰ, ὦ ξεῖνε, κομήτην] Corrige, Πυθαγόρην τινὰ, Πυθαγόρην, ὦ ξεῖνε, κομήτην. Et ita Editio Stephani & Codex Regius.

C ἐπὶ πλέον δὲ Σωκράτην, καὶ τοὺς ἐκείνῳ πλησιάσαντας· καὶ μετὰ ταῦτα, Ἀριστοτέλην, καὶ τοὺς Στωϊκούς] Vide quæ in hanc rem ſuprà obſervamus ad Zenonem Citieum, ubi de definitionibus Stoicorum. Diviſionis, non Definitionis, laudem tribuit Socrati Apollinaris Sidonius lib. IV. Epiſt. 3. cujus verba libentiùs adducemus, quia in his quoque Pythagoræ noſtri fit mentio: *Sentit ut Pythagoras, dividit ut Socrates, explicat ut Plato, implicat ut Ariſtoteles*, &c.

Pag. 226. καὶ τὸν οὐρανὸν πρῶτον ὀνομάσαι κόσμον] Quod etiam teſtatur Pſeudo-Didymus ad Iliad. γ'. ſtatim initio: ΚΟΣΜΗΘΕΝ· διετάχθησαν, ἐκοσμήθησαν· D ὁ τρόπος μεταφορὰ ἀπὸ τοῦ κόσμου· ὅθεν καὶ ἡ κόσμου τάξις ὑπὸ Πυθαγόρου εἴρηται. Et Scriptor Vitæ Pythagoræ anonymus apud Photium: πρῶτος Πυθαγόρας οὐρανὸν ΚΟΣΜΟΝ προσηγόρευσε, διὰ τὸ τέλειον εἶναι, καὶ πᾶσι κεκοσμῆσθαι τοῖς τε ζώοις, καὶ τοῖς καλοῖς. An legendum καὶ τοῖς ἄστροις? Adde Galenum: Πυθαγόρας πρῶτος ὠνόμασε τὴν τῶν ὅλων περιοχὴν κόσμον, ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ τάξεως. Ita & Latinis *mundus* pro *cælo*, ut Græcis κόσμος pro οὐρανός. & quia mundus, id eſt *cælum*, ab ornatu dictus eſt, inde etiam Latinis *mundus muliebris* ab ornatu.

τούτῳ φασὶν ἀντιπαρατάσσεσθαι Κύδωνα] Ipſe Laërtius ſuprà in Socrate: τούτῳ τὶς, καθά φησιν Ἀριστοτέ-E λης ἐν τρίτῳ Περὶ ποιητικῆς, ἐφιλονείκει Ἀντίλοχος Λήμνιος, καὶ Ἀντιφῶν ὁ τερατοσκόπος, ὡς Πυθαγόρᾳ Κύδων Κροτωνιάτης. Ita enim ibi legendum docuimus, pro eo quod antea legebatur Κύδων καὶ Ὀνάτας. Κύδων ille Κύλων dicitur Porphyrio in Vita Pythagoræ, ubi conjurationem Cylonianam ita narrat: Κύλων, ἀνὴρ Κροτωνιάτης, κατὰ μὲν τὸ γένος, καὶ δόξαν προγονικὴν, καὶ βίου περιουσίαν, πάντας ὑπερβάλλων τοὺς πολίτας, χαλεπὸς δ᾽ ἄλλως, καὶ τυραννικὸς, τῇ τε τῶν φίλων περιβολῇ, καὶ τῇ τοῦ πλούτου δυνάμει πρὸς ἰσχὺν ἀδικημάτων χρώμενος· οὗτος τῶν τ᾽ ἄλλων ἁπάντων, ἃ ἐδόκει καλὰ, ἑαυτὸν ἠξίου. ἡγεῖτο δὲ καὶ τῆς Πυθαγόρου φιλοσοφί-F ας ἀξιώτατον εἶναι μετασχεῖν. πρόσεισι τῷ Πυθαγόρᾳ ἑαυτὸν ἐπαινῶν, καὶ βουλόμενος συνεῖναι αὐτῷ. ὁ δ᾽ εὐθὺς φυσιογνωμονήσας τὸν ἄνδρα, καὶ ὁποῖος ἦν συνιδὼν ἐκ τῶν σημείων, ἃ διὰ τοῦ σώματος ἐθήρα τῶν προσιόντων, ἀπιέναι ἐκέλευσε, καὶ τὰ ἑαυτοῦ πράττειν. τοῦτο τὸν Κύλωνα οὐ μετρίως ἐλύπησεν, ὥσπερ ὑβρισμένον, καὶ τὰ ἄλλα χαλεπὸν ὄντα καὶ ὀργῆς ἀκρατῆ· συναγαγὼν οὖν τοὺς φίλους διέβαλλε τὸν Πυθαγόραν, καὶ παρεσκεύαζεν, ὡς ἐπιβουλεύσων αὐτῷ τε καὶ τοῖς γνωρίμοις. τοὐντεῦθεν δ᾽ οἱ μέν φασι τῶν ἑταίρων τοῦ Πυθαγόρου συνηγμένων ἐν τῇ Μίλωνος οἰκίᾳ τοῦ ἀθλήτου, παρὰ τὴν Πυθαγόρου ἀποδημίαν (ὡς γὰρ Φερεκύδην τὸν Σύριον, αὐτοῦ διδάσκαλον γενόμενον, εἰς Δῆλον ἐπεπόρευτο, νοσοκομήσων αὐτὸν περιπετῆ γενόμενον τῷ ἱστορουμένῳ τῆς φθειριάσεως πάθει, καὶ κηδεύσων,) πάντας πανταχῇ ἐνέπρησαν αὐτούς τε, καὶ κατέλευσαν. *Cylo Crotoniates, genere quidem & ma-*

jorum gloriâ opibuſque facilè totius civitatis princeps, ceterùm aſperis moribus, & dominandi cupidus, tum amicorum copiâ divitiarumque adminiculo ad injuſtitiam improbitatemque abuſus: is cùm ceteris præclaris rebus omnibus dignum ſeſe exiſtimaret, tum verò longè digniſſimum judicabat qui Pythagoricæ Philoſophiæ particeps eſſet. accedit Pythagoram ſemet ipſum deprædicans, & converſationem ejus expetens. at ille cùm naturam moreſque hominis continuò exploraſſet, atque ex indiciis, quæ ex accedentium corpore captabat, quali ingenio eſſet perſpexiſſet, juſſit ipſum abire, & ſuas ſibi res agere. Id non mediocri dolore Cylonem commovit, ac ſi contumeliâ affectus fuiſſet, virum aliàs ſatis aſperum & animi impotentioris. Coactis ergo in unum amicis Pythagoram criminari cœpit, & inſidias ipſi & amicis ejus parare. ac proinde, ut nonnulli referunt, Pythagoræ familiares in Milonis Athletæ ædibus congregatos, abſente tum Pythagora (nam ad Pherecydem Syrium, quo præceptore olim fuerat uſus, in Delum diſceſſerat, ut pediculari morbo correpto adeſſet, & ſepulturæ curam gereret) omnes igne immiſſo exuſſerunt, & ibi lapidibus obruerunt. Obſervabis obiter legi apud Iamblichum lib. I. de Vita Pythagoræ cap. 35. καὶ πάντας πανταχῇ ἐνέπρησαν, αὐτοί τε ὑπὸ τῶν Ἰταλιωτῶν κατελεύσθησαν ἐπὶ τέλει, καὶ ἐξερρίφησαν ἄταφοι. Ceterùm Laërtianis & Porphyrianis ſimilia habet dictus Iamblichus dicto loco, cujus verba ad Socratem adduximus, in quibus Κύλων quoque nominatur. *Gillus* dicitur Apuleio in Floridis, & Γύλων Themiſtio Orat. IV. locis à me itidem ad Socratis Vitam allatis. Quare verius eſt ut eum Diogenes noſter utrobique Κύλωνα appellarit. Ita quoque eum appellat Diodorus Siculus in Excerptis Valeſianis; qui & ita Conjurationem contra Pythagoreos narrat: Κροτωνιάτης τις, Κύλων ὄνομα, τῇ οὐσίᾳ καὶ δόξῃ πρῶτος τῶν πολιτῶν, ἐπεθύμησε Πυθαγόρειος γενέσθαι. ὢν δὲ χαλεπὸς καὶ βίαιος τὸν τρόπον, ἔτι δὲ στασιαστὴς καὶ τυραννικὸς, ἀπεδοκιμάσθη. παροξυνθεὶς οὖν τῷ συστήματι τῶν Πυθαγορείων, ἑταιρείαν μεγάλην συνεστήσατο, καὶ διετέλει πάντα καὶ λέγων καὶ πράττων κατ' αὐτῶν. *Cylo quidam Crotoniata, vir & famâ & opibus civitatis facilè princeps, cùm in Pythagoreorum Collegium adſcribi poſtulaſſet, repulſam paſſus eſt, eò quòd naturâ violentus atque intractabilis eſſet, ac præterea ſeditionum ac dominandi avidus. Quâ repulſâ ille exacerbatus, maximam manum Factioſorum adverſùs ſodalitatem Pythagoreorum collegit, atque exinde nihil non contra illos dicere ac moliri cœpit.* Ceterùm apud Laërtium in Socrate legi quoque poſſet, ὡς Πυθαγόρᾳ Κύδων (ſive Κύλων) καὶ Νίνων Κροτωνιᾶται. Nam & Iamblichus dicto loco Ninonem quemdam, ut Pythagoreorum inimicum, cum Cylone memorat: τὰς δημηγορίας κατηγορούντων αὐτῶν ἐκ τῶν ῥητόρων Κύλων καὶ Νίνων.

καθάπερ Ἀντίδοκον Σωκράτει] Ita quoque Editio Stephanica. Sed Frobeniana & Regiæ Membranæ Ἀντίδικον: & ita legit Aldobrandinus. Ἀντιόλοχος dicitur in Vita Socratis, ubi nos vide.

ΠΥΘΑΓΟ'ΡΑΣ ΑΝΑΞΙΜΕ'ΝΕΙ.] Solam hanc Pythagoræ exſtare Epiſtolam putat Ritterhuſius.

οἱ ὀνησοὶ τὰς πόλεις, &c.] ὀνήϊστοι rectè Caſaubonus: quam emendationem probat & Ritterhuſius. Laërtius noſter infrà in Heraclito: ἡμέων μηδὲ εἷς ὀνήϊστος ἔστω. Uſurpaverat hanc vocem & ſuprà, loco à Caſaubono allato. Legendum verò & hîc τὰς πόλιας. ſcripſit enim Ionicè Pythagoras, utpote Samius: & ita ſcriptum reperimus in Codice Regio.

καὶ ἐγὼ δὲ οὐ πάντα περὶ τοὺς ἐμεωυτοῦ μύθους, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμοις, οὓς διαφέρουσιν εἰς ἀλλήλους Ἰταλιῶται] Bellis componendis ſcilicet, non enim umquam bellum geſſit Pythagoras, ſi Tertulliano fides, cujus hæc ſunt verba in libro de Anima cap. 31. *Ecce enim, Euphorbum militarem & bellicam animam ſatis conſtat, vel de ipſa gloria clypeorum conſecratorum: Pythagoram verò tam reſidem & imbellem, ut prælia tunc Græciæ vitans, Italiæ maluerit quietem, Geometriæ & Aſtrologiæ & Muſicæ devotus, alienus ſtudio & affectu Euphorbi.* Suſtuliſſe penitus omnes diſcordias, non à notis ſolùm & familiaribus, eorumque poſteris ad aliquot ſæcula, ſed ab omnibus omnino Italiæ atque Siciliæ civitatibus, tam inteſtinas quàm externas, auctor eſt Porphyrius in ejus Vita: qui addit, hoc apophthegma crebrò ei in ore fuiſſe, Fugandum omni conatu, & igni atque ferro, & quibuſcumque denique machinis præcidendum, à corpore quidem morbum, ab anima ignorantiam, à ventre luxuriam, à civitate ſeditionem, à familia diſcordiam.

περὶ Ἐμπεδοκλέους πρῶτον· κατὰ γάρ τινας, Πυθαγόρου διήκουσεν] Quos inter Timæus apud Laërtium in Empedocle, & Iamblichus in Vita Pythagoræ lib. I. cap. 23.

EMPEDOCLES.

ΗΡΑΚΛΕΙ'ΔΗΣ ἐν τῷ Περὶ νόσων] Ita Editio Stephanica & Codex Regius: & ita quoque infrà in hac ipſa Vita: Ἡρακλείδης δὲ ἐν τῷ Περὶ νόσων, φησὶ καὶ Παυσανίᾳ, &c. Sed Περὶ νήσων Editio Frobeniana: & ita legit uterque Interpres.

Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις] Cujus operis meminit quoque ſuprà in Pythagora. Primum ejus librum citat Athenæus lib. IV. 13.

τὴν πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα] Erratum videtur in numero: cùm enim Empedocles Olymp. LXXXIV. floruerit, vix temporis ratio admittit, ut avus ejus primâ & ſeptuageſimâ Olympiade vicerit. An legendum ἑξηκοστήν? Tamen etiam infrà ἑβδομηκοστήν. Vide locum.

μάρτυρι χρώμενος Ἀριστοτέλει] Qui & ipſe Olympionicarum Elenchum ſcripſerat, teſte eodem Laërtio in ejus Vita, & Plutarcho in Lycurgo.

Γλαῦκος] Is eſt Glaucus Rheginus, qui, teſte Plutarcho in libro de Muſica, de Veteribus Poëtis & Muſicis librum ſcripſerat; ſed qui, eodem Plutarcho teſte lib. de X. Rhetoribus in Vita Antiphontis, Antiphonti à nonnullis tribuebatur. Ex hoc Opere ſumpſiſſe Laërtium quæ hîc de Empedocle, Poëta Phyſico, è Glauco profert Laërtius, verè, ut mihi videtur, Jonſius exiſtimabat. Fuit Democriti æqualis, ut diſcimus ex Laërtio noſtro, cujus hæc ſunt verba in Vita Democriti: πάντως μέν τοι τῶν Πυθαγορικῶν τινας ἀκοῦσαί φησιν αὐτὸν Γλαῦκος ὁ Ῥηγῖνος, κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αὐτῷ γεγονώς. Vicit κέλητι, ſive Equo ſingulari, teſte Anonymo in deſcriptione Olympiadum.

Pag. 227. ἔτι τε Ἡράκλειτον] Ἡράκλειτος Editio Stephanica, longè diverſo ſenſu.

Ἐξαινέτου] Vitiosè apud Suidam Ξενέτου, de quo jam monuerunt Aldobrandinus & Caſaubonus ad hunc locum, & Rutgerſius Var. Lect. lib. VI. cap. 14.

ὅτι καὶ βοῦν ἔθυσε τοῖς θεωροῖς ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐκ μέλιτος καὶ ἀλφίτων] Idem refert Athenæus lib. I. qui & rationem addit: Ἐμπεδοκλῆς δ' ὁ Ἀκραγαντῖνος ἵπποις Ὀλύμπια νικήσας, Πυθαγορικὸς ὢν καὶ ἐμψύχων ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ, καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας, διένειμε τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν. Vide Porphyrium ἐν τῷ Περὶ ἐμψύχων ἀποχῆς. Meminit hujus bovis & Philoſtratus de Vita Apollonii lib. & cap. I. ubi Empedoclem Pythagoræ imitatorem fuiſſe obſervans, ait: καὶ ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ βοῦς, ὃν λέγεται πέμμα ποιησάμενος θῦσαι, τὰ Πυθαγόρου ἐπαινοῦντος εἴη ἄν.

Ἀρχινόμου εἶναι υἱόν] Quò reſpexit Suidas: Ἐμπεδοκλῆς. Μέτωνος· οἱ δὲ Ἀρχινόμου.

Ναῖετ' ἂν ἄκρα πόλεως] Scribendum & hîc, & infrà, ἄκρα πόληος, quemadmodum ſcriptum eſt in Anthologia. Sic etiam infrà in Codice Laërtiano Bibliothecæ Regis Chriſtianiſſimi ſcriptum eſt.

αὐτὸν ἤκουσεν] Scribe αὐτοῦ.

μεμνῆσθαι δὲ καὶ αὐτοῦ Πυθαγόρου λέγοντα, Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδὼς, &c.] Meminit Porphyrius in Vita Pythagoræ, ubi plures verſus profert: τούτοις καὶ Ἐμπεδοκλῆς μαρτυρεῖ, λέγων περὶ αὐτοῦ,

Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδὼς,
Ὃς δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον,
Παντοίων τε μάλιστα σοφῶν ἐπιήρανος ἔργων.
Ὁππότε γὰρ πάσῃσιν ὀρέξαιτο πραπίδεσσι,
Ῥεῖά γε τῶν ὄντων πάντων λεύσσεσκεν ἕκαστα,
Καί τε δέκ' ἀνθρώπων καὶ τ' εἴκοσιν αἰώνεσσι.

Subjungit, hos verſus exponens: τὸ γὰρ περιώσια, καὶ τῶν ὄντων λεύσσεσκεν ἕκαστα, καὶ πραπίδων πλοῦτον, καὶ τὰ ἐοικότα, ἐμφατικὰ μάλιστα τῆς ἐξαιρέτου καὶ ἀκριβεστέρας παρὰ τοὺς ἄλλους διοργανώσεως ἔν τε τῷ ὁρᾶν, καὶ τῷ ἀκούειν, καὶ τῷ νοεῖν τοῦ Πυθαγόρου. Eadem, & ferè iiſdem verbis, habet Iamblichus itidem in Vita Pythagoræ lib. I. cap. 15. ſed aliquantùm corrupta: quare ex Porphyrio emendanda.

τὴν γὰρ περιφερομένην πρὸς Τηλαύγους ἐπιστολὴν, &c. μὴ εἶναι ἀξιόπιστον] Telaugis nullum ſcriptum exſtitiſſe ſcribit in Pythagora.

Ἀλκιδάμας δ' ἐν τῷ Φυσικῷ] De hoc Alcidamante memini ſuprà me dixiſſe. Vide tamen Suidam in Ἀλκιδάμας.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ Σοφιστῇ] Cujus libri ſuprà meminit

nit in Indice Librorum Ariſtotelis, ſicut & libri Περὶ Ποιητῶν, in quo mox citatur idem Ariſtoteles.

πρῶτον Ἐμπεδοκλέα Ῥητορικὴν εὑρεῖν] Fabius lib. III. cap. I. *Nam primus poſt eos quos Poëtæ tradiderunt, moviſſe aliqua circa Rhetoricen Empedocles dicitur.* Sextus Empiricus lib. VII. adverſùs Mathematicos pag. 139. Ἐμπεδοκλέα μὲν γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης φησὶ πρῶτον Ῥητορικὴν κεκινηκέναι.

ὅτι ϗ Ὁμηρικὸς ὁ Ἐμπεδοκλῆς] Ὁμηρικὸς τὴν φράσιν ſcilicet.

Pag. 228. ϗ Προοίμιον εἰς Ἀπόλλωνα] Id eſt *Hymnum in Apollinem.* Pindarus Pythior. Ode I. Lyram Apollinis compellans:

> Πείθονται δ' ἀοιδοὶ σάμασιν,
> Ἁγησιχόρων ὁπόταν προοιμίων
> Ἀμβολὰς τεύχῃς ἐλελιζομένα.

Thucydides lib. III. ϗ ἀγὼν ἐποιεῖτο αὐτόθι ϗ γυμνικὸς, ϗ μουσικός· χοροὺς τε ἀνῆγον αἱ πόλεις. δηλοῖ δὲ μάλιστα Ὅμηρος ὅτι τοιαῦτα ἦν, ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε, ἅ ἐστιν ἐκ Προοιμίου Ἀπόλλωνος. Et poſtea: ὅτι δὲ ϗ Μουσικῆς ἀγὼν ἦν, ϗ ἀγωνιούμενοι ἐφοίτων, ἐν τοῖσδε αὖ δηλοῖ, ἅ ἐστιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ Προοιμίου. Ad quem locum Scholiaſtes: ἐκ Προοιμίου· ἐξ Ὕμνου· Ὕμνους γὰρ τὰ Προοίμια ἐκάλουν.

τὰ δὲ Περσικὰ, &c.] Ea laudat Ariſtoteles Problemat. ſect. XXI. Problem. 22.

ϗ ἰατρὸς ἦν ϗ ῥήτωρ ἄριστος] Suidas de Parmenide: αὐτοῦ δὲ διάδοχοι ἐγένοντο Ἐμπεδοκλῆς τε, ϗ Φιλόσοφος, ϗ Ἰατρὸς, &c.

Γοργίαν γοῦν τὸν Λεοντῖνον αὐτοῦ γενέσθαι μαθητὴν] Quintilianus lib. III. cap. I. *Gorgias Leontinus Empedoclis, ut traditur, diſcipulus.* Id ipſum teſtatur & Suidas.

ὅν φησιν Ἀπολλόδωρος, ἐν Χρονικοῖς, ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιῶναι] Similiter Quintilianus lib. III. Inſtitutionum cap. I. Gorgiam Leontinum centum & novem annos vixiſſe ſcribit. Philoſtratus in Gorgia Leontino centum & octo dicit. centum & ſeptem Cicero in libro illo aureo de Senectute.

παλίντιτα] παλίντονα habet Suidas, quod Caſaubonus obſervavit.

ϗ γὰρ ἐτησίων ποτὲ σφοδρῶς πνευσάντων, &c. λήξαντος δὲ, Κωλυσανέμαν κληθῆναι] Rem narrat paullò aliter Plutarchus in libro Περὶ Πολυπραγμοσύνης· Ὁ δὲ Φυσικὸς Ἐμπεδοκλῆς, inquit, ὄρους τινὰ διασφάγα βαρὺν ϗ νοσώδη κατὰ τῶν πεδίων Νότον ἐμπνέουσαν, ἐμφράξας, λοιμὸν ἔδοξεν ἐκκλεῖσαι τῆς χώρας. *Empedocles Phyſicus cùm animadvertiſſet gravem quemdam & peſtiferum Auſtrum per montis ſciſſuram in campos mitti, obſtructâ eâ, peſtem à loco avertiſſe viſus eſt.* Et in libro contra Colotem: Ἐμπεδοκλῆς δὲ τούς τε πρώτους τῶν πολιτῶν ὑβρίζοντας ϗ διαφοροῦντας τὰ κοινὰ ἐξελέγξας, ἀπήλλαξεν ἀκαρπίας ϗ λοιμοῦ, διασφάγας ὄρους ἀποτειχίσας, δι' ὧν ὁ Νότος εἰς τὸ πεδίον ὑπερέβαλλε. Etiam Suidas in Ἐμπεδοκλῆς· ἐπεκλήθη δὲ ϗ Κωλυσανέμας, διὰ τὸ ἀνέμου πολλοῦ ἐπιθεμένου τῇ Ἀκράγαντι, ἐξελάσαι αὐτὸν, δορὰς ὄνων περιθέντα τῇ πόλει. Meminit & in Voce ἄπνους, ubi Laërtii locum ad verbum exſcribit. Meminit & Clemens Alexandrinus VI. στρωματ. & Philoſtratus lib. VIII. de Vita Tyanei cap. 3. ubi eos vide. Porphyrius & Iamblichus non Κωλυσανέμαν vocatum ſcribunt Empedoclem, ſed Ἀλεξάνεμον, quod idem eſt. Pro λήξαντος ſcriptum eſt in Codice Regio λύσαντος: unde quidam legebat κωλύσαντος. Sed λήξαντος rectum eſt. Ita infrà in Empedocle: οὕτω δὴ λήξαντος τοῦ λοιμοῦ.

τὴν γοῦν ἄπνουν ὁ Ἡράκλειτός φησι τοιοῦτόν τι εἶναι, ὡς τριάκοντα ἡμέρας συντηρεῖν ἄπνουν ϗ ἄσηπτον] Plura in hunc locum obſervamus ad hujuſce Operis Proœmium, quò Lectores remitto.

Pag. 229. στέφεσί τε θαλείης] Codex Regius θαλείοις. Ita quoque in Anthologia, ſed ubi Scholiaſtes, γράφεται ϗ θαλείαις, ϗ θαλίαις.

Μύριοι] In Anthologia H. Stephani Μυρίοι.

φησι Ποταμίλλα] τὸ Ποταμίλλα non agnoſcunt ceteræ Editiones. Agnoſcunt Regiæ Membranæ. Ignoratiſſima autem mihi omnium feminarum hæc Potamilla. Palat. Codex habet Ποταμὸν ἄλλοι.

ὅθεν τὸν Ἐμπεδοκλέα εἰπεῖν· τρυφώντων αὐτῶν, Ἀκραγαντῖνοι τρυφῶσι μὲν, ὡς αὔριον ἀποθανούμενοι· οἰκίας δὲ κατασκευάζονται, ὡς πάντα τὸν χρόνον βιωσόμενοι] Platoni tribuit Ælianus Variæ Hiſtor. lib. XII. cap. 29. Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἰδὼν Ἀκραγαντίνους ϗ οἰκοδομοῦντας πολυτε-

A λῶς, ϗ ὁμοίως δειπνοῦντας, εἶπεν, ὅτι ἄρα Ἀκραγαντῖνοι οἰκοδομοῦσι μὲν, ὡς ἀεὶ βιωσόμενοι· δειπνοῦσι δὲ, ὡς ἤδη (ita legendum, non ἀεὶ) τεθνηξόμενοι. Ad Diogenem Cynicum de Megarenſibus retulit Tertullianus in Apologetico c. 37. ad Stratonicum Citharœdum de Rhodiis Plutarchus in libello de Avaritia. Tertulliani verba ſic ſe habent: *De nobis ſcilicet Diogenis dictum eſt, Megarenſes obſonant, quaſi craſtinâ die morituri; ædificant verò, quaſi numquam morituri.* Plutarchi autem hæc ſunt: ὁ Στρατόνικος ἐπέσκωπτε τοὺς Ῥοδίους εἰς πολυτέλειαν, οἰκοδομεῖν γὰρ, ὡς ἀθανάτους, λέγων· ὀψωνεῖν δὲ, ὡς ὀλιγοχρονίους.

αὐτοὺς δὲ τούτους τοὺς Καθαρμοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ ῥαψῳδῆσαι λέγεται Κλεομένην τὸν Ῥαψῳδὸν, ὡς ϗ Φαβωρῖνος, &c.] Quod ipſum ex Dicæarcho refert Athenæus lib. XV. 3. τοὺς δὲ Ἐμπεδοκλέους Καθαρμοὺς ἐρραψῴδησεν Ὀλυμπίασι Κλεομένης ὁ Ῥαψῳδὸς, ὥς φησι Δικαίαρχος ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ.

B ἐκέλευσε γὰρ ἢ πίνειν ἢ καταχεῖσθαι τῆς κεφαλῆς] Vide hîc Caſaubonum, & Meurſium in Græcia Ludibunda in Voce ἑωλοκρασία.

Ἄκρωνος τοῦ ἰατροῦ] De Acrone illo Medico videndus Suidas in Ἄκρων. Meminit Plinius lib. XXIX. cap. I. *Alia factio*, inquit, *ab experimentis ſe cognominans Empiricen cœpit in Sicilia, ab Acrone Agrigentino, Empedoclis Phyſici auctoritate commendato*: quibus verbis Plinium ad Empedoclis de Acrone Epigramma reſpexiſſe Caſaubonus rectè obſervavit. Meminit & Plutarchus in libro de Iſide & Oſiride, quod & ipſum obſervavit Caſaubonus. Verba Plutarchi

C ſunt: Ἄκρωνα γοῦν τὸν ἰατρὸν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὸν μέγαν λοιμὸν εὐδοκιμῆσαι λέγουσι, πῦρ κελεύοντα παρακαίειν τοῖς νοσοῦσιν· ὤνησε γὰρ οὐκ ὀλίγους.

ἐλεγεῖον] Nota ἐλεγεῖον de diſticho: qua de hujus vocis ſignificatione ſuprà dixiſſe me memini.

Ἄκρον ἰητρὸν Ἄκρων Ἀκραγαντῖνον πατρὸς ἄκρου, &c.] Malim ἰατρὸν, ut & poſtea ἀκροτάτας· ſcripſit enim Doricâ linguâ Empedocles, non ſolùm ut Agrigentinus, ſed etiam ut Pythagoricus: Pythagorici quippe Doricam Dialectum ceteris præferebant; qua de re legendus Iamblichus lib. I. de Vita Pythagoræ cap. 34. Etiam ἰατρὸν legere eſt apud Heſychium Mileſium. Ceterùm tales annominationes adeò amabat Gorgias Leontinus, ut Γοργιασμὸν pro eo ſcribendi genere Veteres Critici uſurparint. Id autem ab Empedocle ejus præceptore accepiſſe, hoc Empedoclis de Acrone Epigramma ſuadere videtur.

τοῦτόν τινες] Corrige τοῦτο. Refertur ad ἐλεγεῖον, non ad στίχον. & ita Codex Regius.

Χαίρετ' ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητὸς, Πωλεῦμαι] Quod quomodò ſit accipiendum docet Sextus

D Empiricus adverſùs Mathematicos pag. 60. ὁ μὲν γὰρ Γραμματικὸς ϗ ὁ ἰδιώτης, ὑπολήψονται κατ' ἀλαζονείαν, ϗ τὴν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὑπεροψίαν, ταῦτ' ἀναφθέγξασθαι τὸν φιλόσοφον· ὅπερ ἀλλότριόν ἐστι τοῦ κἂν μετρίαν ἕξιν ἐν φιλοσοφίᾳ ἔχοντος, οὐχ ὅτι γε τοσούτου ἀνδρός. ὁ δὲ ἀπὸ φυσικῆς ὁρμώμενος θεωρίας σαφῶς γινώσκων ὅτι ἀρχαῖον ὅλως τὸ δόγμα ἐστὶ, Τοῖς ὁμοίοις τὰ ὅμοια γινώσκεσθαι, ὅπερ ἀπὸ Πυθαγόρου δοκοῦν κατεληλυθέναι, κεῖται μὲν ϗ παρὰ Πλάτωνι ἐν τῷ Τιμαίῳ, εἴρηται δὲ πολὺ πρότερον ὑπ' αὐτοῦ Ἐμπεδοκλέους,

> Γαίῃ μὲν γὰρ γαῖαν ὀπώπαμεν, ὕδατι δ' ὕδωρ,
> Ἠέρι δ' ἠέρα δῖον, ἀτὰρ πυρὶ πῦρ ἀΐδηλον,
> E Στοργὴν δὲ στοργῇ, νεῖκος δέ τε νείκεϊ λυγρῷ·

συνήσει ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς θεὸν ἑαυτὸν προσηγόρευσεν, ἐπεὶ μόνος καθαρὸν ἀπὸ κακίας τηρήσας τὸν νοῦν ϗ ἀνεπιθόλωτον, τῷ ἐν ἑαυτῷ θεῷ, τὸν ἐκτὸς κατείληφεν. *Grammaticus quidem, rudiſque quiſpiam & imperitus, hæc Philoſophum exiſtimabit dicere per arrogantiam. quod quidem eſt alienum ab eo qui vel mediocriter verſatus eſt in Philoſophia, tantum abeſt ut id cadat in tantum virum. Qui autem rei phyſicæ cognitione imbutus eſt, apertè ſciens antiquum*

F *eſſe dogma, Similibus ſimilia cognoſci, quod quidem deſcendiſſe videtur à Pythagora, ſitum eſt autem apud Platonem in Timæo, dictum eſt autem longè antea ab ipſo Empedocle,*

> *Terram nam terrâ, atque undâ conſpeximus undam;*
> *Aëre divinum nos aëra vidimus, igne*
> *Clarum ignem; lite eſt lis, viſus amore*
> *Eſt & amor;*

intelliget, quòd Empedocles ſeipſum appellavit Deum, quoniam cùm ſolus conſervaſſet mentem à vitio puram & imperturbatam, eo qui in ſe erat Deo, Deum qui erat extrinſecùs comprehendit.

Le-

Legendum autem in verſu Empedoclis Χαίρετ᾽ : ἐγὼ δ᾽ ὔμμιν. Ita Siculi loquebantur : & ita ſcriptum invenimus apud Philoſtratum de Vita Apollonii libro & capite primo.

Pag.230. ϗ τὰ ἑξῆς] Quæ vide ſuprà, & in Anthologia lib. 1. Tit. εἰς φιλοσόφους.

ἐπιστροφῆς ἠξιοῦτο πλείονος] Hoc eſt, *omnes in illum ora obvertebant ſua.* Minùs rectè Aldobrandinus, *magno cultu dignatus eſt.*

αὐτοῦ καθάπτεται] Ita Latinis *tangere* pro σκώπτειν, quod ſuprà ex Terentio obſervaſſe me memini.

Κηλητὴς ἐπέων] Sic quoque Editio Frobeniana, & Regius Codex. Stephanica Κλητὴς, prorſus vitioſé. Aldobrandinus videtur legiſſe Κυλητὴς, vertit enim *Volutor*.

Ἡρακλείδης μὲν γὰρ τὰ περὶ τῆς ἄπνου διηγησάμενος] Heraclidem Ponticum ſignificat, non Heraclidem Sarapionis filium, qui *Lembus* cognominabatur. Vide nos ad Procemium Laërtianum.

εἷς τις ἔφη μέσων νυκτῶν φωνῆς ὑπερμεγέθους ἀκοῦσαι προσκαλουμένης Ἐμπεδοκλέα] Simile quid de Philolao narratur, Eurytum ſcilicet dicere, Paſtorem quemdam ſibi commemoraſſe cùm ſuper Philolai monumentum paſceret, ſe quemdam in ſepulchro canentem exaudiiſſe, ut eſt apud Iamblichum lib. 1. de Vita Pythagoræ cap.28.

ἐπὶ τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς ἐναλέσθαι, ϗ ἀφανισθῆναι· βουλόμενον τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην βεβαιῶσαι ὅτι γεγόνοι θεός] Notiſſimi ſunt in hanc rem Horatii verſus in Epiſtola ad Piſones :

——— Dicam, Siculique Poëtæ
Narrabo interitum. Deus immortalis haberi
Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Ætnam
Inſiluit. ſit jus liceatque perire Poëtis.

Meminit hujuſce mortis Empedoclis Lucianus in Dialogo Menippi & Æaci : ΜΕΝΙΠΠΟΣ. ὁ δὲ σποδοῦ πλέως, ὥσπερ ἐγκρυφίας ἄρτος, ὁ ταῖς φλυκταίναις ὅλος ἐξηνθηκὼς, τίς ἐστιν ; ΑΙΑΚΟΣ. Ἐμπεδοκλῆς, ὦ Μένιππε, ἡμίεφθος ἀπὸ τῆς Αἴτνης παρών. ΜΕΝ. ὦ χαλκόπου βέλτιστε, τί παθὼν σαυτὸν εἰς τοὺς κρατῆρας ἐνέβαλες ; ΕΜΠ. Μελαγχολία τις, ὦ Μένιππε. ΜΕΝ. οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ κενοδοξία, ϗ τῦφος, ϗ πολλὴ κόρυζα· ταῦτά σε ἀπηνθράκωσεν αὐταῖς κρηπῖσιν οὐκ ἄξιον ὄντα. πλὴν ἀλλ᾽ οὐδέν σε τὸ σόφισμα ὤνησεν· ἐφωράθης γὰρ τεθνεώς. Meminit & in Morte Peregrini, & in Vera Hiſtoria lib.11. & in Icaromenippo. Meminit & Tertullianus in libro de Anima cap. 31. his verbis : *Sed enim Empedocles, quia ſe Deum delirarat; idcirco opinor dedignatus aliquem ſe heroum recordari*, Thamnus & piſcis fui, *inquit. Cur non magis & pepo, tam inſulſus ; & chamæleon, tam inflatus ? Planè ut piſcis, nè aliquâ ſepulturâ conditiore putreſceret, aſſum ſe maluit, in Ætnam præcipitando.* Reſpexit hanc mortem & Ovidius in Ibin his verſibus ;

Aut tu Trinacrii ſalias ſuper ora gigantis,
Plurima quâ flammas Sicanis Ætna vomit.

Quo loco Vir doctiſſimus & nobiliſſimus eamdem mortem procul dubio intellexiſſe Ulpianum ait in L. Si quis filio D. de injuſto, rupto, irrito facto teſtamento, his verbis : *Quòd ſi qui tædio vitæ, vel valetudinis adverſæ impatientiâ, vel jactatione, ut quidam Philoſophi, mortem ſibi conſciverunt, in ea cauſa ſunt, ut eorum teſtamenta valeant.* Addit Accurſium idem animadvertiſſe. Id certè Accurſius ex Ioanne animadvertit, & poſt Accurſium Alciatus. Sed hæc Interpretatio menti Juriſconſulti omnino contraria eſt ; ſi enim quis ſe vanâ ambitione, & dum Deus haberi vellet, ut Empedocles, in Ætnam aut quemvis alium locum ſe projiceret, in ea cauſa non eſſet ut teſtamentum ejus valeret : non enim eſt ea cauſa εὔλογος ἐξαγωγὴ, ut Stoicorum verbis utar ; qua de re nos ſuprà ad Zenonem Citieum. Vide L. 111. D. De bonis eorum qui ante ſententiam vel mortem ſibi conſciverunt, vel accuſatorem corruperunt. Valde eſt notabilis in hanc ſententiam Philoſtrati locus lib. VII. de Vita Apollonii cap. 5. Φιλοσοφίᾳ δὲ, οἶμαι, προσήκει, (Demetrium Cynicum loquentem inducit) ἢ πόλιν ἐλευθεροῦντα ἀποθανεῖν, ἢ γονεῦσι τοῖς ἑαυτοῦ, ϗ παισὶ ϗ ἀδελφοῖς, ϗ τῇ ἄλλῃ ξυγγενείᾳ ἀμύνοντα, ἢ ὑπὲρ φίλων ἀγωνιζόμενον, οἳ ξυγγενείας αἱρετώτεροι σοφοῖς ἀνδράσιν· ἢ ἠμπολημένον ἐξ ἔρωτος. (ita legendum videtur) τὸ δὲ μὴ ἐπαληθεῦσι, κεκομψευμένοις δ᾽ ἀποθανεῖν, ϗ παρασχεῖν τῷ Τυράννῳ Σοφοῦ δόξαν, (& ita videtur hoc loco legendum) πολλῷ βαρύτερον, ἢ εἴ τις, ὥσπερ φασὶ τὸν Ἰξίονα, μετέωρος ἐπὶ τροχοῦ κνάμπτοιτο. *Philoſophia namque, ut arbitror, conveniens mors eſt, ſi civitatem ſuam in libertatem vendicans aliquis moriatur, aut parentes,* A *& filios, agnatoſve ulciſcens, aut amicorum cauſâ decertans, quos cognatis præferunt Sapientes : Item ſi quis libidinis ergò veneat. Sin verò quis fictis de cauſis, & jactantiæ gratiâ mortem quærat, & ut Sapiens videatur ſeſe Tyranno ſubjiciat, multò dementior putari debet, quàm ſi in rota circumferatur, ſicut de Ixione Fabulæ narrant.* Igitur τὸ *jactatione* hoc loco de jactatione mentis, ſive de adverſa fortuna accipi debet. Ita apud præſtantiſſimum Poëtarum :

—— Multum ille & terris jactatus & alto ;
Vi Superùm.

Adde quòd *jactationis* legitur in Pandectis Florentinis, non *jactatione* ; & ita omnino legendum videtur. Ceterùm κρατῆρες ſunt quas Latini *fauces*, ſive *ora* appellant. Lucretius in VI. ubi de Ætna :

In ſummo ſunt vertice item crateres, ut ipſi
Nominitant; nos quos fauces *perhibemus & ora.*

B ὕστερον δὲ γνωσθῆναι, ἀναρριπισθείσης αὐτοῦ μιᾶς τῶν κρηπίδων· χαλκᾶς γὰρ εἴθιστο ὑποδεῖσθαι] Atque hinc χαλκόπους Luciano dicitur dicto loco. Confer quæ habet Lucianus ibidem. Adde & Strabonem loco infrà memorando, ex cujus verbis, ὡς ἀνερριμμένην ὑπὸ τῆς βίας τοῦ πυρὸς, legendum videtur hoc loco ἀναρριφθείσης. Etiam Ælianus Variæ Hiſtoriæ XII. 32. Empedoclem calceos æneos geſtaſſe ſcribit : Ἐμπεδοκλῆς δὲ ὁ Ἀκραγαντῖνος ἁλουργεῖ ἐχρήσατο, ϗ ὑποδήμασι χαλκοῖς. Item Tertullianus in libro de Pallio cap.4. *Audio enim & in purpura philoſophatum. Si Philoſophus in purpura, cur non & in baxa ? Tyrium calceari non ſi auro, minimè Græcatur. Dicet, atquin alius & ſericatus & crepidam æratus inceſſit ? Dignè quidem, ut bacchantibus indumentis aliquid ſubtinniret, cymbalo inceſſit,* C ad quem locum legendus Salmaſius. Meminit & Suidas in Ἀμύκλαις· ἀμύκλαι, inquit, κόσμιόν τι, ὅπερ ἐν ποσὶν εἶχεν Ἐμπεδοκλῆς· εἶχε γὰρ ἀμύκλας ἐν τοῖς ποσὶ χαλκᾶς. Quæ verba non eum ſenſum habere videntur quem eis dat Caſaubonus, qui inde æneas illas Empedoclis crepidas ἀμύκλας vocatas exiſtimat : nihil enim aliud ſignificant quàm pedis indumentum eſſe, ſive ſit ex ære, ſive ex alia qualibet materia. Immo, ſi Suidam audimus, nè indumentum quidem pedis erat, ſed ornamentum, κόσμιον. idque ſatis veriſimile eſt : quò enim ærea calceamenta ? Sed Comici, ut γελωτοποιοὶ, rem, ut fit, in majus auxerunt. Heſychius ; ἀμυκλαΐδες, εἶδος ὑποδήματος πολυτελοῦς Λακωνικοῦ. Sic legendum ex Meurſio in Laconicis.

πρὸς τοῦτο ὁ Παυσανίας ἀντέλεγε] Nec non & Strabo, cujus verba merentur adſcribi ; ſunt autem libro VI. νομίζειν δ᾽ ἐκ τῆς τοιαύτης ὄψεως (loquitur de his qui Ætnam D conſcenderant) πολλὰ μυθεύεσθαι, ϗ μάλιστα οἷά φασί τινες περὶ Ἐμπεδοκλέους, ὅτι καθάλλοιτο εἰς τὸν κρατῆρα, ϗ καταλίποι τοῦ πάθους ἴχνος, τῶν ἐμβάδων τὴν ἑτέραν, ἃς ἐφόρει χαλκᾶς· εὑρεθῆναι γὰρ ἔξω, ἐν μικρὸν ἄπωθεν τοῦ χείλους τοῦ κρατῆρος, ὡς ἀνερριμμένην ὑπὸ τῆς βίας τοῦ πυρός. οὔτε γὰρ πρόσιτον εἶναι τὸν τόπον, οὔθ᾽ ὁρατόν· εἰκάζειν τε μηδὲ καταρριφῆναί τι δύνασθαι ἐκεῖσε, ὑπὸ τῆς ἀντιπνοίας τῶν ἐκ βάθους ἀνέμων, ϗ τῆς θερμότητος, ἣν προαπαντᾶν εὔλογον πόρρωθεν πρὶν ἢ τῷ στομίῳ τοῦ κρατῆρος προσπελάσαι. εἰ δὲ καταρριφθείη, φθάνοι ἂν διαφθαρὲν πρὶν ἀναρριφθῆναι πάλιν, ὁποῖον παρελήφθη πρότερον. τὸ μὲν οὖν ἐκλείπειν ποτὲ τὰ πνεύματα ϗ τὸ πῦρ, ἐπιλειπούσης ποτὲ τῆς ὕλης, οὐκ ἄλογον· οὐ μὴν ἐπὶ τοσοῦτόν γε, ὥστ᾽ ἀντὶ τῆς τοσαύτης βίας ἐφικτὸν ἀνθρώπῳ γενέσθαι E τὸν πλησιασμόν. *Hac autem ex inſpectione ipſos cenſuiſſe multas fabulas eſſe petitas, maximè qualis à nonnullis de Empedocle narratur : eum deſiliiſſe in craterem, ac veſtigium ſui caſûs reliquiſſe alterum calceorum, quos geſtabat æreos ; hunc enim foris fuiſſe repertum non procul à labro crateris, ſcilicet ſurſum vi ignis ejectum : etenim locum illum neque adiri poſſe, neque conſpici ; & conjecturam ſe facere, nè injici quidem poſſe eò quidquam, ob adverſam ventorum ex profundo ſpirationem, & calorem, quem conſentaneum ſit procul occurrere antequam ad os crateris appropinquetur. quòd ſi quid omnino injicietur, multò antè ejus formam corruptum iri quâ erat injectum, quàm ipſum ruſus ejiceretur. neque verò abſurdum eſſe, deficiente aliquando materiâ, ſpiritus quoque & ignem aliquando ceſſare : ſed eam intermiſſionem tantam non eſſe, ut contra iſtam vim accedere homo aliquis poſſit.*

Διόδωρος δὲ ὁ Ἐφέσιος περὶ Ἀναξιμάνδρου γράφων] Non mihi aliunde notus.

Τραγικῶν ἀσκῶν τῦφον, ϗ σεμνὴν ἀναλαβὼν ἐσθῆτα] Vide hîc Caſaubonum.

τοῖς δὲ Σελινουντίοις] Populis Siciliæ.

Πῶς οὖν (φησὶν) εἰς τοὺς κρατῆρας ἥλατο, ὧν συνεγγὺς

γυς ὄντων οὐδὲ μνείαν ποτὲ ἐπεποίητο;] Inepta ratio- A cinatio.

μηδὲ γὰρ ἄλλων πολλῶν] Quemadmodum Pompeii.

γραπ]αὶ μὲν γάρ εἰσί τινες, καὶ νῦν περιφέρονται] Nota γραπ]αὶ pro γραφαὶ, id eſt, *effigies.* ſubauditur εἰκόνες. De nudis & velatis Statuis Plinii hæc ſunt verba lib. XXXIV. c. 5. *Græca res eſt, nihil velare: at contrà Romana ac militaris, thoracas addere.*

Νεάνθης δ' ὁ Κυζικηνὸς, ὁ καὶ περὶ τῶν Πυθαγορικῶν εἰπῶν] Neanthes Cyzicenus, qui temporibus Attali floruit, ut eſt apud Athenæum XV. 17. præter librum Περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, memoratum Stephano in Κρασὸς, ſcripſerat ſeorſim & Περὶ Πυθαγορικῶν, ut conſtat ex hoc loco. Ex hac Hiſtoria Pythagorica deſumpta eſſe rectè vidit Jonſius quæ de Pythagora ex Cleanthe refert Clemens Alexandrinus Stromat. lib. I. Theodoritus Therap. Serm. I. Porphyrius in Vita Pythagoræ, Iamblichus itidem in Vita Pythagoræ cap. 31. & Heſychius Mileſius in Empedocle. Quare B quod apud Porphyrium ſtatim initio Vitæ Pythagoræ legitur, Κλεάνθης δὲ ἐν τῷ πέμπ]ῳ τῶν Μυθικῶν Σύρον ἐκ Τύρου τῆς Συρίας, corruptum eſſe exiſtimo, & legendum Νεάνθης δὲ ἐν τῷ πέμπ]ῳ τῶν Πυθαγορικῶν· præcipuè verò cùm id ipſum ex Neanthe referat Clemens Stromat. I. Πυθαγόρας μὲν οὖν Μνησάρχου, Σάμιος, ὥς φησιν Ἱππόβοτος· ὡς δὲ Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πυθαγόρου βίῳ, καὶ Ἀρίσταρχος, καὶ Θεόπομπος, Τυῤῥηνὸς ἦν· ὡς δὲ Νεάνθης, Σύριος ἢ Τύριος. & Theodoritus Serm. I. τὸν δὲ Πυθαγόραν Ἀριστόξενος καὶ Ἀρίσταρχος καὶ Θεόπομπος Τυῤῥηνὸν εἶναί φασιν· ὁ δὲ Νεάνθης Τύριον ὀνομάζει. Quamquam non ignoro Μυθικὰ ſcripſiſſe Cleanthem, in quibus citatur ab Athenæo, ut ſuprà ad Cleanthem obſervamus.

ἔτι τε πολλὰς τῶν πολιτίδων ἀπροίκους ὑπαρχούσας C αὐτὸν προικίσαι, διὰ τὸν παρόντα πλοῦτον] Idem, & totidem verbis, Heſychius Mileſius, qui & præcedentia & ſequentia pleraque tranſcripſit.

διὸ δὴ πορφύραν τε ἀναλαβὼν, καὶ στρόφιον ἐπιθέσθαι χρυσοῦν] Ælianus Var. Hiſt. XII. 32. ἁλουργεῖ ἐχρήσατο, καὶ ὑποδήμασι χαλκοῖς.

Δημήτριος δὲ ὁ Τροιζήνιος ἐν τῷ κατὰ Σοφιστῶν βιβλίῳ] Sic Editio Stephanica. At Frobeniana & Codex Regius Δημόκριτος. Utra lectio præferenda fruſtrà quæras apud Laërtium in Demetrio & Democrito; neque enim aut iſtic Democriti Trœzenii, aut illic Demetrii meminit. Sed legendum omnino Δημήτριος patet ex Athenæo IV. 7. Δίδυμος ὁ Γραμματικὸς (καλεῖ δὲ τοῦτον Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος βιβλιολάθαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδέδωκε συγγραμμάτων) &c. Idipſum patet & ex Auctore Ho- D meri & Heſiodi ἀγῶνος, ubi teſtis adducitur Democritus Trœzenius, qui patrem Homeri Δαήμονα appellatum dixerit.

καθ' Ὅμηρον] Id eſt, *Homeri verbis utens.* Non placet Aldobrandini interpretatio, *ut tradit Homerus.*

λέγεται αὐτὸν εἰς θάλατ]αν ὑπὸ γήρως ὀλισθήσαντα, τελευτῆσαι] Proba eſt hæc lectio, neque eam ſollicitamus: ſed tamen εἰς τὰν Αἴτναν in Epiſtola illa Telaugis (nam Doricè conſcripta erat) ſcriptum fuiſſe ſuſpicari quis poſſet: quod cùm ex illa Epiſtola in Laërtianum Codicem pro εἰς τὴν Αἴτνην irrepſiſſet, poſtea in εἰς θάλατ]αν deformatum videtur. Favet huic ſuſpicioni quod legitur in ſequenti E Diogenis Epigrammate,

Οὐκ ἐρέω δ' ὅτι σαυτὸν ἑκὼν βάλες ἐς ῥόον Αἴτνης·
Ἀλλὰ λαθεῖν ἐθέλων, ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων.

quibus verſibus fuiſſe qui Empedoclem in Ætnam cecidiſſe aſſererent, ſatis conſtat. At de hoc genere mortis Empedoclis, niſi hoc loco εἰς τὴν Αἴτνην ſcripſerit Laërtius, apud ipſum nihil. Adde quòd Empedoclem tali morte obiiſſe innuit Lucianus in Dialogo qui *Piſcator* inſcribitur, ubi Platoni ab Empedocle ſciſcitanti, quo genere mortis puniendum Lucianum cenſeret, reſpondet Empedocles, ἐς τοὺς κρατῆρας ἐμπεσεῖν αὐτὸν, ὡς μάθοι μὴ λοιδορεῖσθαι τοῖς κρείτ]οσι. F

Pag. 232. Πῦρ ἀπὸ κρητήρων ἔκπιες] Ita apud Martialem — *ardentes bibit ore favillas.*

καὶ πίε τὸ ζῆν] Id eſt, *immortalitatem,* ut rectè Brodæus. Plato: ὥσπερ εἰς ἕτερον ζῆν ἀποθανούμενος.

Στοιχεῖα μὲν εἶναι τέτ]αρα, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα] Lucretius;

Adde etiam, qui conduplicant primordia rerum,
Aëra jungentes igni, terramque liquori:
Et qui quattuor ex rebus poſſe omnia rentur,
Ex igni, terrâ atque animâ, procreſcere, & imbri.
Quorum Acragantinus cum primis Empedocles eſt,
Inſula quem triquetris terrarum geſſit in oris.

Vide Aldobrandinum.

φιλίαν τε ᾗ συγκρίνεται, καὶ νεῖκος ᾧ διακρίνεται] Clemens Alexandrinus in Admonitione ad Gentes, ubi de Principiis diſſerit: Ἐμπεδοκλῆς γὰρ ὁ Ἀκραγαντῖνος, εἰς πλῆθος ἐμπεσὼν, πρὸς τοῖς τέτ]αρσι στοιχείοις τούτοις νεῖκος καὶ φιλίαν καταριθμεῖται. Legendus Ariſtoteles lib. VIII. Phyſicorum, & hîc Aldobrandinus.

φησὶ δ' οὕτω, Ζεὺς ἀργὴς, Ἥρη τε φερέσβιος, &c.] Sextus Empiricus contra Mathematicos pag. 433. ubi de rerum principiis: ἐκ τεσσάρων δὲ ὁ Ἐμπεδοκλῆς,

Τέσσαρα γὰρ πάντων ῥιζώματα πρῶτον ἄκουε,
Ζεὺς ἀργὴς, Ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' Ἀϊδωνεύς·
Νῆστις θ', ἣ δακρύοις τέγγει κρουνώματα βρότειον.

Nota varietatem lectionis.

Νῆστιν δὲ, τὸ ὕδωρ] Baptiſta Pius Annot. Poſter. cap. 92. nomen hoc ab Empedocle fictum putat, & factum à particula privativa νη, quòd lubrica ſit aqua, numquam conſiſtat, & in perpetuo ſit fluxu. Ego à verbo νάω factum exiſtimo, à quo & *Nereus* & *Nereides.*

καὶ τὸν μὲν ἥλιον, &c. uſque ad φησὶ γοῦν] Conſule Aldobrandinum.

φησὶ γοῦν, Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε Θάμνος τ' οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθύς] C Sic in Anthologia lib. I. Tit. εἰς Φιλοσόφους. Ubi Scholiaſtes: καὶ γὰρ Ἐμπεδοκλέα βαδίσαι φασὶ τὴν ὁδὸν Πυθαγόρου· quod à Philoſtrato habuit, cujus hæc ſunt verba lib. & cap. I. de Vita Apollonii Tyanei: καὶ μὴν καὶ τὸν Ἀκραγαντῖνον Ἐμπεδοκλέα βαδίσαι ταύτην τὴν φιλοσοφίαν. ſermo eſt de Philoſophia Pythagoræ. Citantur iidem verſus ab Athenæo lib. VIII. extremo, ſed ubi pro ἔμπυρος ſcriptum eſt ἔμπνοος. Apud Clementem, qui & eos citat Stromat. VI. legitur καὶ εἰν ἁλὶ ἔλλοπος ἰχθύς· apud Cyrillum contra Julian. φαίδιμος ἰχθύς. Eos ſuggillat Baſilius in Hexaëmeron: ἐγὼ δὲ, εἰ μὲν ἐγένοντό ποτε ἰχθῦς, οὐκ ἂν εἴποιμι· ὅτι δὲ ἐν ᾧ ταῦτα ἔγραφον τῶν ἰχθύων ἦσαν ἀλογώτεροι, καὶ πάνυ εὐτόνως διατεινάμην. Et Tertullianus in libro de Anima cap. 32. *Sed enim Empedocles, quia ſe Deum deliraret, idcirco opinor dedignatus aliquem ſe Heroum recordari, Thamnus &* D *piſcis fui, inquit. Cur non magis & pepo, tam inſulſus; & chamæleon, tam inflatus? Planè ut piſcis, nè aliquâ ſepulturâ conditiore putreſceret, aſſum ſe maluit, in Ætnam præcipitando.* Primum citat Philoſtratus lib. & cap. I. de Vita Apollonii.

τὰ μὲν οὖν περὶ φύσεως αὐτῷ καὶ οἱ Καθαρμοὶ εἰς ἔπη τείνουσι πεντακισχίλια] Fragmenta ex Poëſi Philoſophica collegit H. Stephanus. Ea Collectanea auctiora fieri poſſent verſibus Empedoclis, quos Philoſtratus lib. & cap. I. de Vita Apollonii, & Pachymerius in Ariſtotelem adducunt: quod Voſſius in libello de Poëtis Græcis obſervabat. Exſtat ho- E die libellus de ſideribus octavi orbis, qui *Empedoclis Sphæra* inſcribitur; ſed quem non eſſe Empedoclis illud evicerit, quòd ejus Phyſica fuerunt heroico verſu ſcripta, hic autem libellus Iambis conſtat. Demetrii Triclinii eſſe, cujus Scholia habemus in Sophoclem, exiſtimabat dicto loco idem Voſſius.

ὁ δὲ ἰατρικὸς λόγος, &c.] Erat enim etiam Medicus, ut ſuprà Laërtius teſtatum reliquit: atque ut Medici meminit Plinius XX. 9.

EPICHARMUS.

F ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ Ἡλοθαλοῦς, Κῷος] Suprà quoque in Pythagora ex Heraclide Sarapionis filio refert Laërtius Pythagoram librum ſcripſiſſe, cui titulus Ἡλοθαλῆς ὁ Ἐπιχάρμου τοῦ Κῴου πατήρ. At apud Iamblichum de Vita Pythagoræ cap. 34. Thyrſus Epicharmi pater memoratur: καὶ Μητρόδωρός τε ὁ Θύρσου τοῦ πατρὸς Ἐπιχάρμου, καὶ τῆς ἐκείνου διδασκαλίας τὰ πλείονα πρὸς τὴν ἰατρικὴν μετενέγκας, ἐξηγούμενος τοὺς τοῦ πατρὸς λόγους.

Συρηκοσίων] Corrige Συρακοσίων. Sic rectè in Anthologia lib. III. Tit. εἰς Φιλοσόφους.

οὗτος Ὑπομνήματα καταλέλοιπεν, ἐν οἷς φυσιολογεῖ, γνωμολογεῖ, ἰατρολογεῖ] Fragmenta ex ejus Philoſophica Poëſi collegit H. Stephanus. Fabulæ ejus multæ celebrantur. Voſſium vide in Syntagmate de Poëtis Græcis, multa de Epicharmo notatu digna obſervantem.

καὶ παραστιχίδια τοῖς πλείστοις τῶν Ὑπομνημάτων πεποίηκεν, οἷς διασαφεῖ, ὅτι αὐτοῦ ἐστι τὰ συγγράμματα.] Dixi ad Heraclidem.

βιοὺς δὲ ἔτη ἐνενήκοντα] Septem & nonaginta dicit Lucianus in Macrobiis: unde eſt, inquit Voſſius, quòd aliqui eum Perſicis temporibus, alii antea vixiſſe memorant.

ARCHYTAS.

Pag. 233. ΩΣ δὲ Ἀριστόξενος, Ἑστιαίου] Archytæ Vitam ſcripſerat Ariſtoxenus. Eam laudat Athenæus lib. & cap. XII.

οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνα ῥυσάμενος δι' ἐπιστολῆς, παρὰ Διονυσίου μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι] Tzetzes Chiliad. XI. 362.

Ἐκ Πώλιδος Ναυάρχου μὲν, γένει δὲ Σπαρτιάτου,
Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον ὠνήσατο Ἀρχύτας,
Φιλόσοφος καὶ οὗτος μὲν, ἀλλ' ἐκ Πυθαγορείων, &c.

Qua de re & nos ſuprà ad Platonem.

καὶ δὴ ἑπτάκις τῶν πολιτῶν ἐστρατήγησε, τῶν ἄλλων μὴ πλέον ἐνιαυτοῦ στρατηγούντων, διὰ τὸ κωλύειν τὸν νόμον] ἑξάκις dicit Ælianus Var. Hiſtor. VII. 14. ubi de Philoſophis qui militarunt, & res publicas geſſerunt: Ἀρχύταν μὲν εἵλοντο ἑξάκις στρατηγὸν οἱ Ταραντῖνοι. Strabo lib. VI. ubi de Tarentinis: ἀπεδέξαντο δὲ καὶ τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν· διαφερόντως Ἀρχύτας, ὃς καὶ προέστη τῆς πόλεως πολὺν χρόνον. Suidas: τοῦ κοινοῦ δὲ τῶν Ἰταλιωτῶν προέστη, στρατηγὸς αἱρεθεὶς αὐτοκράτωρ ὑπὸ τῶν πολλῶν, καὶ τῶν περὶ ἐκεῖνον τὸν τόπον Ἑλλήνων. Syneſius ad Pæonium: καὶ μάλα ἐν δίκῃ· παρ' οἷς ἐνομοθέτει μὲν Χαρώνδας καὶ Ζάλευκος· ἐστρατήγουν δὲ Ἀρχύται καὶ Φιλόλαοι.

πρὸς τοῦτον καὶ Πλάτων γέγραφεν ἐπιστολὰς δύο] Exſtat utraque inter Platonis opera.

Ἀρχύτας Πλάτωνι ὑγιαίνειν] Nota ὑγιαίνειν. Lucianus de Lapſu inter ſalutandum: ὁ μέγιστος θεσπέσιος Πυθαγόρας, εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὐτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Ὠκέλλῳ καὶ Ἀρχύτᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιληταῖς αὐτοῦ τεκμαίρεσθαι, οὔτε τὸ, χαίρειν προὔγραφεν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν ἄρχεσθαι ἐκέλευεν. ἅπαντες γοῦν οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλήλοις ἐπιστέλλοντες, ὁπότε σπουδαῖόν τι γράφοιεν, ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ παρεκελεύοντο. Vide nos ſuprà ad Platonem, & infrà ad Epicurum.

καίτοι περὶ Δάμησκον] Doricè, pro καὶ οἱ περὶ Δάμησκον, id eſt, *Dameſcus*. quare diviſim legendum καὶ τοί.

περὶ δὲ τῶν Ὑπομνημάτων] Nulla ejus ſcripta commemorat Laërtius. ſcripſit tamen plurima. Τὸ Ἁρμονικὸν, cujus meminit Nicomachus lib. I. de Arithmetica, ubi ex eo Opere inſignem locum profert. Περὶ τοῦ παντὸς, quem librum laudat Simplicius in Præfatione ad Prædicamenta Ariſtotelis. Citatur & in libro Περὶ νόμου καὶ δικαιοσύνης, necnon in libro Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ εὐδαίμονος à Stobæo. Item in libro Περὶ νοῦ καὶ αἰσθήσεως, & in Περὶ ὄντος ab eodem. Exſtat Fragmentum ex ejus libro Περὶ τᾶς ἠθικᾶς παιδείας ad calcem Diogenis Laërtii ab H. Stephano editum. Libri de Legibus & libri de Univerſo meminit ipſe in hac Epiſtola. Exſtat etiamnum hodie liber Περὶ τοῦ παντὸς φύσεως.

τοῖς Ὀκέλλω ἐκγόνοις] Sic Editio Stephani. Baſileenſis Οὐκέλω. Regiæ Schedæ Ὀκκέλω. Οἴκελλος Lucianus. Ὄκελος Sextus contra Mathemat. pag. 433. & Iamblichus de Vita Pyth. cap. ultimo. Ὄκελλος Philo lib. Περὶ ἀφθαρσίας κόσμου. Et ita vulgò dicitur. Corrigendus Cenſorinus lib. de Die Natali cap. 3. *Sed prior illa ſententia, quâ ſemper humanum genus fuiſſe creditur, habet Pythagoram Samium, & Certium Lucanum, & Archytam Tarentinum.*

καὶ τᾶς τῶν πάντων γενέσιος] Placet lectio Editionis Stephanicæ τῶ παντὸς, quam confirmat locus Simplicii ſuprà memoratus, necnon Codex Palatinus.

αἱ δέκα ἀρέσθη] Corrige αἱ δέ κα· & ita Stephani Editio.

τῶν παλαιῶν προγόνων] Venuſtiùs apud Platonem τῶν πάλαι.

Μυραῖοι] Eſt apud Platonem μύριοι, *decem millia*. Myra urbs eſt Lyciæ.

περὶ δὲ τῆς φυλακῆς ἀμφότεροι συμφωνοῦμεν] De cuſtodia Commentariorum Aldobrandinus interpretatur. Ampliùs cogitandum.

δεύτερος, Μιτυληναῖος, Μουσικός.] Is eſt, qui Archytas Harmoniacus dicitur Athenæo XIII. 8. Ἀρχύτας δὲ ὁ Ἁρμονιακὸς, ὥς φησι Χαμαιλέων, Ἀλκμᾶνα γεγονέναι τῶν ἐρωτικῶν μελῶν ἡγεμόνα, &c.

περὶ δὲ τοῦ Μουσικοῦ φέρεται καὶ τόδε, ὡς ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῷ μὴ ἐξακούεσθαι, εἴποι, Τὸ γὰρ ὄργανον ὑπὲρ ἐμοῦ διαγωνιζόμενον λαλεῖ] Heſychius Mileſius ad verbum: Ὁ Μουσικὸς Ἀρχύτας ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῷ μὴ ἐξακούεσθαι, εἶπε, Τὸ γὰρ ὄργανον ὑπ' ἐμοῦ ὀνειδιζόμενον λαλεῖ.

τρίτος, περὶ γεωργίας συγγεγραφώς] Archytam illum qui de Agricultura ſcripſit, non diverſum faciunt ab Archyta Tarentino tum Varro de R. R. lib. & cap. I. tum Columella itidem lib. & cap. I. de R.R.

τέταρτος, Ἐπιγραμματοποιός] Præteritus à Voſſio in Elencho Græcorum Poëtarum. Nulla ejus in Anthologia exſtant Epigrammata.

καὶ τοὺς αὐτίκα ληφθῆναι] Videtur quid deeſſe. Fortè ſcripſerat Laërtius, καὶ τοὺς στρατιώτας αὐτίκα ληφθῆναι.

οὗτος πρῶτος τὰ μηχανικὰ ταῖς μηχανικαῖς προσχρησάμενος ἀρχαῖς ἐμεθώδευσε] Inſignis in hanc rem eſt locus Gellii X. 12. *Sed id quod Archytam Pythagoricum commentum eſſe atque feciſſe traditur, neque minùs admirabile, neque tamen vanum æquè videri debet. Nam & plerique nobilium Græcorum, & Favorinus Philoſophus memoriarum veterum exſequentiſſimus, affirmatiſſimè ſcripſerunt, ſimulachrum columbæ è ligno ab Archyta ratione quadam diſciplinâque mechanicâ factum volaſſe. Ita erat ſcilicet libramentis ſuſpenſum, & aurâ ſpiritus incluſâ atq; occultâ concitum. Libet hercle ſuper re tam abhorrenti à fide ipſius Favorini verba ponere:* Ἀρχύτας Ταραντῖνος, φιλόσοφος ἅμα καὶ μηχανικὸς ὢν, ἐποίησε περιστερὰν ξυλίνην, πετομένην, ἥτις εἴποτε καθίσειεν, οὐκέτι ἀνίστατο.

ἔνιοι καὶ πέμπτον ἀρχιτέκτονά φασιν] Quibus ſextum addit Aldobrandinus, qui Athenæo lib. I. 5. ὀψοφάγος appellatur.

διαγράμματι γεωμετρικῷ, &c. καὶ γεωμετρίᾳ πρῶτος κύβον εὗρεν] Etiam ut Geometræ præſtantiſſimi meminit Horatius Ode 28. libri I.

Te maris & terræ numeroque carentis arenæ
Menſorem cohibent, Archyta,
Pulveris exigui prope litus parva Matinum
Munera; nec quidquam tibi prodeſt
Aërias tentaſſe domos, animoque rotundum
Percurriſſe polum morituro.

Etiam inter claros Mathematicos numerat eum Proclus lib. II. ad I. Euclidis.

ALCMÆON

Pag. 234. ΚΑὶ οὗτος Πυθαγόρου διήκουσε] Ariſtoteles Metaphyſ. I. 5. καὶ γὰρ ἐγένετο τὴν ἡλικίαν Ἀλκμαίων ἐπὶ γέροντι Πυθαγόρᾳ.

δοκεῖ δὲ πρῶτος φυσικὸν λόγον συγγεγραφέναι, καθά φησι Φαβωρῖνος] Idipſum ait & Clemens Stromat. lib. I. Ἀλκμαίων γοῦν Περίθου Κροτωνιάτης, πρῶτος φυσικὸν λόγον συνέταξεν· οἱ δὲ, Ἀναξαγόραν Ἡγησιβούλου Κλαζομένιον, πρῶτον διὰ γραφῆς ἐκδοῦναι βιβλίον ἱστοροῦσιν. & Theodoritus Serm. I. Ἀλκμαίων ὁ Πειρίθου Κροτωνιάτης, ὃν πρῶτόν φασι περὶ φύσεως συγγράψαι λόγον. Ex ejus Phyſicis erat, quod ex eo retulit Ariſtoteles lib. I. de Hiſtoria animalium, capras auribus ſpirare: quo nomine eum mendacii inſimulat.

λέγων, Δύο τὰ πολλά ἐστι τῶν ἀνθρωπίνων] Quod idem teſtificatur Ariſtoteles loco ſuprà proximè memorato: φησὶ γὰρ εἶναι δύο τὰ πολλὰ τῶν ἀνθρωπίνων, λέγων τὰς ἐναντιότητας· οὐχ ὥσπερ οὗτοι, de Pythagoricis loquitur, διωρισμένας, ἀλλὰ τὰς τυχούσας· οἷον, λευκὸν, μέλαν· γλυκὺ, πικρόν· ἀγαθὸν, κακόν· μικρὸν, μέγα, &c.

καὶ τὴν σελήνην καθόλου ταύτην ἔχειν ἀΐδιον φύσιν] Clemens in Admonitione ad Gentes: ὁ γάρ τοι Κροτωνιάτης Ἀλκμαίων, θεοὺς ᾤετο τοὺς ἀστέρας εἶναι, ἐμψύχους ὄντας. Cicero I. de Nat. Deorum: *Crotoniates autem*

Alcmæo, qui Soli & Lunæ, reliquiſque ſideribus, animoque præterea divinitatem dedit, non ſenſit ſeſe mortalibus rebus immortalitatem dare.

Ἀλκμαίων Κροτωνιήτης] Legendum videtur Κροτωνιάτης· Alcmæon enim, & ut Crotoniates, & ut Pythagoricus, (amabant Doricam linguam Pythagorici, ut ſuprà obſervamus) Doricâ dialecto videtur ſcripſiſſe. Κροτωνιήτης tamen omnes Editi & MSS. An Alcmæon in gratiam Pythagoræ præceptoris, qui Ionicè, ut Samius, ſcripſit, Ionicè quoque ſcripſerit? quemadmodum ferunt Hippocratem, Doricus cùm eſſet, in gratiam Democriti Ionis Ionicâ linguâ libros ſuos conſcripſiſſe, ut eſt apud Ælianum Var. Hiſt. IV. 20.

ἦν δὲ Πειρίθου υἱός] Theodoritus ſimiliter: at Clementi Πέριθος dicitur.

Βροτίνῳ] Βροντῖνος & Βροτῖνος paſſim ſcriptum reperias. De illo diximus ſuprà.

καὶ Λέοντι] De quo Proclus in II. ad I. Euclidis, ubi de claris Mathematicis: Λεωδάμαντος δὲ νεώτερος ὁ Νεοκλείδης, καὶ ὁ τούτου μαθητὴς Λέων, οἳ πολλὰ προσευρόντες τοῖς πρὸ αὐτῶν· ὥστε τὸν Λέοντα καὶ τὰ στοιχεῖα συνθεῖναι, τῷ τε πλήθει, καὶ τῇ χρείᾳ τῶν δεικνυμένων ἐπιμελέστερον· καὶ διορισμὸν εὑρεῖν πότε δυνατόν ἐστι τὸ ζητούμενον πρόβλημα, καὶ πότε ἀδύνατον. De eodem Leonte habes ſuprà in Vita Platonis, ubi nos videſis. De Bathyllo nihil comperi.

Morbo pediculari obiiſſe Alcmæonem ſcripſit ex Ariſtotele Antigonus Caryſtius Hiſtor. Mirab. cap. XCV. Ἐν δὲ τῷ σώματι τῶν ἀνθρώπων γίνεσθαι οἷον ἴονθους μικρούς· τούτους δὲ ἐάν τις κεντήσῃ, ἐξέρχεσθαι φθεῖρας· καὶ ἐάν τις ἐάσῃ, C εἰς νόσημα τοῦτο ἐμπίπτει· ὥσπερ Ἀλκμαίωνι τῷ φυσικῷ, καὶ Φερεκύδει τῷ Συρίῳ. *In hominis corpore exiſtere veluti puſtulas exiguas, quas ſi quis perforet, exire pediculos: & ſi quis omittat, in pedicularem morbum incidere, quo Alcmæon Phyſicus & Pherecydes Syrus confecti ſunt.* Sed, ut rectè ad hunc locum Meurſius obſervabat, memoriâ lapſus eſt Antigonus, qui de Alcmæone Phyſico dixit, quod de Alcmane Poëta dixerat Ariſtoteles. Locus Ariſtotelis eſt Hiſtor. Animal. V. 31. καὶ διεφθάρησάν τινες ἤδη τοῦτον τὸν τρόπον, ὥσπερ Ἀλκμᾶνά τε ποιητὴν, καὶ Φερεκύδην τὸν Σύριον. Niſi potiùs exiſtimemus verba Antigoni mendoſa eſſe, & in iis legendum ὥσπερ Ἀλκμᾶνι τῷ Μελικῷ, D pro ὥσπερ Ἀλκμαίωνι τῷ Φυσικῷ. Similiter tamen apud Theodoritum Serm. I. & V. Ἀλκμὰν pro Ἀλκμαίων appellatur.

ἔφη δὲ τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, καὶ κινεῖσθαι αὐτὴν συνεχὲς ὡς τὸν ἥλιον] Theodoritus Serm. V. Θαλῆς τοίνυν κέκληκε τὴν ψυχὴν ἀκίνητον φύσιν· Ἀλκμὰν δὲ αὐτὴν αὐτοκίνητον εἴρηκεν.

HIPPASUS.

ΙΠΠΑΣΟΣ, Μεταποντῖνος] Alii Crotoniatem faciunt. Iamblichus de Vita Pythagoræ cap. 18. τὸν δὲ Ἵππασον, οἱ μὲν, Κροτωνιάτην φασίν· οἱ δὲ, Μεταποντῖνον. Ignem pro Deo coluit. Clemens Alexandrinus E in Protreptico: τὸ πῦρ, θεὸν ὑπειλήφατον Ἵππασός τε ὁ Μεταποντῖνος, καὶ ὁ Ἐφέσιος Ἡράκλειτος. Quod de illo narrat Cœlius Aurelianus, tacere non convenit: *Aiunt Hippaſum, Pythagoricum Philoſophum, interrogatum quid ageret, reſpondiſſe, Nondum nihil: nondum quidem mihi invidetur.*

καὶ ἕτερος γεγραφὼς ἐν εʹ βιβλίοις Λακώνων πολιτείαν· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς Λάκων] Omiſſus à Voſſio in Syntagmate de Hiſtoricis Græcis: nec memoratus Meurſio in Laconicis lib. IV. cap. 19. ubi de Scriptoribus qui de rebus Lacedæmoniorum ſcripſerunt tractat.

PHILOLAUS.

ΠΑΡΑ' τούτου Πλάτωνα ὠνήσασθαι τὰ βιβλία τὰ Πυθαγορικὰ Δίωνι γράφει] Non exſtat id in Epiſtolis F Platonis ad Dionem, quæ hodie ſuperſunt. Habuit Laërtius à Satyro. Idem Laërtius ſuprà in Platone: λέγουσι δέ τινες (ὧν ἐστι καὶ Σάτυρος) ὅτι Δίωνι ἐπέστειλεν εἰς Σικελίαν ὠνήσασθαι τρία βιβλία Πυθαγορικὰ παρὰ Φιλολάου μνῶν ἑκατὸν, &c. Ubi ex hoc loco legendum videtur τὰ βιβλία, non τρία βιβλία. Etiam mox Laërtius Philolaum librum unum ſcripſiſſe teſtatur, quem Plato de Philolai propinquis emerit. Tamen Gellius, loco mox afferendo: *tres Philolai Pythagorici libros*, &c. Quare nihil mutandum.

δοκεῖ δὲ αὐτῷ πάντα ἀνάγκῃ καὶ ἁρμονίᾳ γίνεσθαι] Ejus autem de Deo ſententiam habes apud Philonem Judæum in libro περὶ Κοσμοποιίας· μαρτυρεῖ δέ μου τῷ λόγῳ καὶ

A Φιλόλαος ἐν τούτοις, Ἔστι γὰρ, φησὶν, ὁ ἡγεμὼν καὶ ἄρχων ἁπάντων θεὸς, εἷς ἀεὶ ὢν, μόνιμος, ἀκίνητος, αὐτὸς αὐτῷ ὅμοιος, ἕτερος τῶν ἄλλων.

καὶ τὴν γῆν κινεῖσθαι κατὰ κύκλον πρῶτον εἰπεῖν] Atque hinc eſt quòd Iſmaël Bullialdus, quos de Motu Terræ libros, doctos Juppiter! & laborioſos, conſcripſit, *Philolaum* inſcripſit, ſive *De vero Mundi Syſtemate.*

οἱ δὲ, Ἱκέταν Συρακούσιόν φασι] Nicetam vocat Tullius Acad. Quæſt. IV. *Nicetas Syracuſius, ut ait Theophraſtus, cœlum, ſolem, lunam, ſtellas, ſupera denique omnia, ſtare cenſet, neque præter terram rem ullam in mundo moveri: quæ cùm circum axem ſe ſummâ celeritate convertat & torqueat, eadem effici omnia, quaſi ſtante terrâ cœlum moveretur. atque hoc etiam Platonem in Timæo dicere quidam arbitrantur, ſed paullò ob-* B *ſcuriùs.* An ibi *Hicetam*, aut hîc Νικέταν reponendum? Putarim ibi *Hicetam* potiùs: quod Mureto quoque Var. XI. 14. videtur. Et revera Hicetas nomen proprium eſt, quo plurimi inter Siculos vocati ſunt, ut ex Hiſtoria conſtat. Etiam hoc dogma Cleanthes quidam Samius olim aſſeruit, quo nomine violatæ religionis ab Ariſtarcho accuſatus fuit. Auctor Plutarchus in libro de Facie in orbe Lunæ: μόνον, εἶπεν, ὦ 'ταν, μὴ κρίσιν ἡμῖν ἀσεβείας ἐπαγγείλῃς· ὥσπερ Ἀρίσταρχος ᾤετο δεῖν Κλεάνθη τὸν Σάμιον ἀσεβείας προσκαλεῖσθαι τοὺς Ἕλληνας, ὡς κινοῦντα τοῦ κόσμου τὴν ἑστίαν, ὅτι φαινόμενα σώζειν ἀνὴρ ἐπειρᾶτο, μένειν τὸν οὐρανὸν ὑποτιθέμενος, ἐξελίττεσθαι δὲ κατὰ λοξοῦ κύκλου τὴν γῆν, ἅμα καὶ περὶ τῆς αὐτῆς ἄξονα δινουμένην. *Heus tu, inquit, noli nos impietatis reos facere, eo pacto quo* C *Ariſtarchus putavit Cleanthem Samium violatæ religionis à Græcis debuiſſe poſtulari, tamquam ſi Univerſi lares Veſtamque loco moviſſet: quòd is homo conatus ea quæ in cœlo apparent tutari certis ratiocinationibus, poſuiſſet cœlum quieſcere, terram per obliquum evolvi circulum, & circa ſuum verſari interim axem.* Sed in verbis Plutarchi legendum omnino, ὥσπερ Ἀρίσταρχον τὸν Σάμιον ᾤετο Κλεάνθης δεῖν ἀσεβείας προκαλεῖσθαι τοὺς Ἕλληνας. Conſtat quippe Ariſtarchum Samium terram crediſſe moveri Sole immoto. Meminit Archimedes in Pſammite pag. 449. ταῦτα γὰρ ἐν ταῖς γραφομέναις παρὰ τῶν Ἀστρολόγων διακρίσας Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος ὑποθεσίων τινῶν ἐξέδωκεν γράψας, ἐν αἷς ἐκ τῶν ὑποκειμένων συμβαίνει τὸν κόσμον πολλαπλάσιον εἶμεν τοῦ νῦν εἰρημένου· ὑποτίθεται γὰρ τὰ μὲν ἀπλανῆ τῶν ἄστρων, D καὶ τὸν ἅλιον κατὰ κύκλου περιφέρειαν, ὅς ἐστιν ἐν μέσῳ τῷ δρόμῳ κείμενος. *Ea verò quæ habentur ab Aſtronomis ſcripta diſcutiens Ariſtarchus Samius, Hypotheſes quaſdam ſcriptis prodidit, ex quibus ſuppoſitis conſequitur, Mundum multiplicem eſſe ejus qui mox præſcriptus eſt. Supponit enim inerrantia Sidera & Solem non moveri, Terram verò ferri in gyrum circa Solem qui in medio ſtadio jacet.* Hujus Ariſtarchi Samii exſtat etiamnum hodie libellus de magnitudinibus & diſtantiis Solis & Lunæ. Exſtat & ſub ejus nomine Tractatus de Mundi ſyſtemate, ſed qui Robervalii eſt, qui eum Ariſtarcho Samio affixit. Hodie receptior eſt illa de circulari Terræ motu opinio, eámque præcipuè amplexi ſunt, Copernicus, Galilæus, Keplerus, Robervalius, Gaſſendus, & Bullialdus.

γέγραφε δὲ βιβλίον ἕν] Vide Caſ.

Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον παραγινόμενον εἰς Σικελίαν E πρὸς Διονύσιον, ὠνήσασθαι παρὰ τῶν συγγενῶν τοῦ Φιλολάου, &c.] Cujus rei meminit Gellius III. 17. *Memoriæ mandatum eſt, Platonem Philoſophum tenui admodum pecuniâ familiari fuiſſe; atque eum tamen tres Philolai Pythagorici libros decem millibus denariûm mercatum. Id ei precium donaſſe quidam ſcripſerunt amicum ejus Dionem Syracuſanum,* &c. *Timon amarulentus librum maledicentiſſimum conſcripſit, qui* Σίλλος (*meliùs* Σίλλοι) *inſcribitur. In eo libro Platonem Philoſophum, quem dixeramus tenui admodum pecuniâ familiari fuiſſe, contumelioſè appellat, quòd impenſo precio librum Pythagoricæ diſciplinæ emiſſet, exque eo Timæum nobilem illum Dialogum continuaſſet,* &c. An potiùs *contexuiſſet*? Meminit & Tzetzes Chiliad. X. Hiſtor. 355.

F Ὁ Πλάτων ὁ φιλόσοφος αὐτοῦ τοὺς Διαλόγους,
Τουτέστι τὰ συγγράμματα ἅπερ αὐτὸς ἐποίει,
Ἔχοντα ἐρωτήσεις τε ὁμοῦ καὶ ἀποκρίσεις,
Ἐπίπρασκε τῷ Δίωνι καὶ τῷ Διονυσίῳ,
Καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς θέλουσιν ἐκ Σικελῶν ὠνεῖσθαι.
Πλείονα καὶ ἀναργύρως δὲ οὐδὲν αὐτῶν ἐδίδου,
Οὐδὲ τῷ Δίωνι αὐτῷ, ὃς εὐηργέτει τοῦτον.
Καὶ τὸ τοῦ Φιλολάου δὲ, τὸ τοῦ Πυθαγορείου
Ἀπὸ χηρῶν ὠνήσατο βιβλίον πενομένων.
Ὅρκια γὰρ ἦν δίδοσθαι ταῦτα Πυθαγορείοις,
Ἑτέροις μὴ πωλεῖσθαι δὲ Πυθαγορείων βίβλους.
Ὅμως ὡς χαριζόμενος τῷ Πλάτωνι ἐκεῖνος,
Ὠνεῖται τὸ βιβλίδιον ἐκ γυναικῶν, ὡς ἔφην.

Εἰς

Εἰς μνᾶς πλούσας ἑκατὸν, οὐχ ἥττονας εἰς μέτρον·
Καὶ τοῦτο δὲ χαρίζεται Πλάτωνι ὡς ποθοῦντι,
Ἀφ' οὗ γράφει τὸν Τίμαιον καὶ τὰ λοιπὰ ὁ Πλάτων.

Plato Philoſophus ſuos Dialogos ,
Hoc eſt, Volumina quæ ipſe faciebat ,
Habentia Interrogationes ſimul atque Reſponſiones,
Vendidit Dioni atque Dionyſio ,
Et reliquis volentibus à Siculis emere.
Gratis autem & abſque argento nihil horum dabat :
Neque Dioni ipſi, qui beneficiis illum afficiebat.
Et illum Philolai, illum, inquam, illius Pythagorici
A Viduis emit Librum pauperibus.
Juſjurandum enim interceſſerat datum iri libros illos Pythagoræis ,
Ceteris autem numquam vendendos.
Tamen, ut rem ille gratam Platoni faceret ,
Emit Libellum à Mulieribus , ut dixi ,
Non minùs minis centum :
Et hunc donat Platoni , utpote illius cupido ;
Ex quo ſcripſit Timæum & reliqua Plato.

Vide Chiliad. XI. Hiſt. 362.

καὶ ἐντεῦθεν μεταγεγραφέναι τὸν Τίμαιον] Timæus ille Locrus non leviter Pythagoricæ diſciplinæ imbutus fuit. Hierocles ſtatim initio Commentarii in Aurea Carmina Pythagoræ : ὥς φησιν ὁ Πλάτων Τίμαιος, τῶν Πυθαγορείων δογμάτων ὁ ἀκριβὴς διδάσκαλος.

ἀργυρίου Ἀλεξανδρινῶν μνῶν μ'] Decem millibus denariûm, dicit Gellius. Tzetzes εἰς μνᾶς τελούσας ἑκατόν. De moneta Alexandrina vide nos ſuprà, & Joſephum Scaligerum in Libello de Re Nummaria.

πρῶτον ἐκδοῦναι τῶν Πυθαγορικῶν Περὶ φύσεως] Quidam ejus eſſe Carmina illa Aurea, quæ Pythagoræ nomine circumferuntur, exiſtimarunt. Vide Auguſtinum in libris De Civitate Dei.

EUDOXUS.

ΑΣΤΡΟΛΟΓΟΣ] Suidas in Εὔδοξος : καὶ ἔσχε πρὸς ἀστρολογίαν ὑπερφυῶς. Cicero II. de Divinat. *Eudoxus, Platonis auditor, in Aſtrologia, judicio doctiſſimorum hominum , facilè princeps.* Gellius XVII. 21. *Neque multò poſtea Eudoxus Aſtrologus in terra Græcia nobilitatus eſt.* Hinc illa Cæſaris gloriatio apud Lucanum :

Nec meus Eudoxi vincetur faſtibus annus.

φάσεις ἀπλανῶν, καὶ ἐπισημασίας in Aſia, Sicilia & Italia obſervavit. Non tacendum quod de eo narrat Plutarchus in libro Quòd ſecundùm Epicurum ſuaviter vivi non poteſt , eum ſcilicet Phaëthontis modo comburi exoptaſſe, dummodò D Solem propiùs inſpicienti liceret & figuram ejus & magnitudinem perdiſcere.

νομοθέτης] Idem Laërtius infrá : ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιφανέστατος ἐγένετο, γράψας τοῖς ἰδίοις πολίταις νόμους. Plutarchus adversùs Colotem : Εὔδοξος δὲ Κνιδίοις, καὶ Ἀριστοτέλης Σταγειρίταις, Πλάτωνος ὄντες συνήθεις, νόμους ἔγραψαν. Igitur corrigendus Theodoritus Serm. IX. καὶ ἵνα τοὺς ἄλλους νομοθέτας παρῶ, Ἄπιν τῶν Ἀργείων, καὶ Μνήσωνα τῶν Φωκέων καὶ τὸν Κυρηναίων, καὶ Παγώνδην τῶν Ἀχαιῶν, καὶ τῶν Κνιδίων Ἀρχίαν καὶ Εὔδοξον τῶν Μιλησίων, &c. Legendum, καὶ τῶν Κνιδίων Ἀρχίαν καὶ Εὔδοξον τὸν Κνίδιον.

τὰ δὲ ἰατρικὰ, Φιλιστίωνος τοῦ Σικελιώτου] Philiſtionis Locri, perveteris Medici, meminit Plutarchus Sympoſ. lib. VII. Quæſt. I. Gellius Noctium Atticarum XVII. 11. E Nec alium eſſe exiſtimamus, cujus ut Medici meminit quoque Plinius XX. 12. & quem inter ὀψαρτυτικῶν Scriptores recenſet Athenæus XII. 3. Aſſentior autem Aldobrandino opinanti , Philiſtionem illum Siculum Medicum non diverſum eſſe à Philiſtione Locro. Æqualis Eudoxo fuit Philiſtus Syracuſius : quare amicus quidam meus legebat hoc loco Φιλίστου τοῦ Σικελιώτου. Verùm Philiſtus ille Syracuſius Hiſtoricus fuit, non Medicus.

Καλλίμαχος ἐν τοῖς Πίναξι] Qui liber Suidæ in Καλλίμαχος memoratur inter libros Callimachi ; Πίνακες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμψάντων, καὶ ὧν συνέγραψαν ἐν βιβλίοις ρ' καὶ ρ'. Meminit quoque Athenæus VI. 10. XIII. 6. XIV. 13. & Auctor Etymologici in Πίναξ. De his F Callimachi Tabulis videndus omnino Jonſius lib. II. de Scriptoribus Hiſtor. Philoſ. cap. 4.

καὶ Πλάτωνα αὐτὸν ἀκοῦσαι] Suidas : Πλάτωνος ἡλικιώτης. Plutarchus : Πλάτωνος συνήθης. Proclus : ἑταῖρος δὲ τῶν περὶ Πλάτωνα γενόμενος. Cicero : *Eudoxus Platonis auditor.* Ritterhuſius in Notis ad Porphyrium pro *Platonis* legebat *Socratis.* Sed nihil mutandum docet locus Laërtii quem præ manibus habemus. Vide Voſſium de A Hiſtoricis Græcis I. 6. De Eudoxi adventu in Siciliam ut Platonem apud Dionyſium inviſeret, videndus Ælianus Var. Hiſt. VII. 17.

Θεομέδοντι τῷ ἰατρῷ] Non mihi aliunde notus Medicus ille Theomedon. Θερμέδοντι habent nonnulli Codices, teſte Sambuco.

εἰς Αἴγυπτον ἀπᾶραι μετὰ Χρυσίππου τοῦ ἰατροῦ] Strabo lib. XVII. cum Platone dicit profectum. Verba ejus operæ precium eſt adſcribere · ἐκεῖ οὖν ἐδείκνυντο οἵ τε τῶν ἱερέων οἶκοι, loquitur de Ægypto , καὶ Πλάτωνος καὶ Εὐδόξου διατριβαί· συνανέβη γὰρ δὴ τῷ Πλάτωνι ὁ Εὔδοξος δεῦρο, καὶ συνδιέτεινεν τοῖς ἱερεῦσιν ἐκεῖνοι ἐνταῦθα τρισκαίδεκα ἔτη, ὥς εἴρηταί τισι. Sed Laërtius in Platone Platonem ait fuiſſe in hac peregrinatione Euripidis comitem. De hoc Chryſippo Medico diximus ſuprà ad Chryſippum Philoſophum. Adde quæ de eo Jonſius lib. II. de B Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ cap. 8.

συστατικὰς φέροντα παρ' Ἀγησιλάου πρὸς Νέκταβιν] Νεκτάναβιν ceteræ Editiones & Schedæ Regiæ.

ξυρόμενόν τε ἥβην καὶ ὀφρῦν] Scaligero aſſentior reſcribenti ὑπήνην καὶ ὀφρῦν. Eum videſis lib. II. de Emendat. Temp. pag. 69. Ita legiſſe videtur & Ambroſius, qui vertit *mento attonſo atque ſupercilio.*

τὴν ὀκταετηρίδα κατά τινας συγγράψαι] Perperam uterque Interpres *octo annorum hiſtoriam.* Eudoxi Octaëteris Opus fuit Mathematicum, non Hiſtoricum. Cenſorinus de Die Natali cap. 18. *Hanc* ὀκταετηρίδα *vulgò creditum eſt ab Eudoxo Cnidio inſtitutam. Sed hanc Cleoſtratum Tenedium primum ferunt compoſuiſſe, & poſtea alios aliter, qui menſibus variè intercalandis ſuas* ὀκταετηρίδας *protulerunt : ut fecit Harpalus, Nauteles, Mneſiſtratus, item alii, in quîs Doſitheus ; C cujus maximè* ὀκταετηρὶς, *Eudoxi inſcribitur.* Octaëterida Eudoxi laudat etiam Suidas : ἔγραψέ τε πλεῖστα τοῦ εἴδους τούτου· καὶ ὀκταετηρίδα· ἔτι δὲ δι' ἐπῶν Ἀστρονομίαν.

συμπόσιον ἔχοντι τῷ Πλάτωνι αὐτὸν ἡμικύκλιον κατάκλησιν, πολλῶν ὄντων, εἰσηγήσασθαι] Quod hemicyclium poſtea à figura ſemirotunda τοῦ *Sigma* C (nam ita pingebant, ut ex inſcriptionibus certum eſt) fuit appellatum. Vitioſè autem hîc in omnibus Editionibus κατάκλησιν. Legendum κατάκλισιν, quemadmodum ſcriptum exhibent Membranæ Regiæ : quam lectionem & Sambucus ad oram libri notavit.

φησὶ δ' αὐτὸν Νικόμαχος ὁ Ἀριστοτέλους τὴν ἡδονὴν λέγειν τὸ ἀγαθόν.] De Eudoxo ita Ariſtoteles in Moralibus ad Nicomachum lib. X. cap. 2. Εὔδοξος μὲν οὖν τὴν ἡδονὴν τἀγαθὸν ᾤετο εἶναι, διὰ τὸ πάνθ' ὁρᾶν ἐφιέμενα αὐτῆς, καὶ ἔλλογα, καὶ ἄλογα· ἐν πᾶσι δ' εἶναι τὸ αἱρετὸν, ἐπιεικές· καὶ τὸ μάλιστα, κράτιστον· τὸ δὲ πάντ' ἐπὶ τὸ αὐτὸ φέρεσθαι, ὡς πᾶσιν ἄριστον μηνύειν· ἕκαστον γὰρ τὸ αὑτῷ ἀγαθὸν εὑρίσκειν, ὥσπερ καὶ τροφήν. τὸ δὴ πᾶσιν ἀγαθὸν, καὶ οὗ πάντ' ἐφίεται, τἀγαθὸν εἶναι. ἐπιστεύοντο δ' οἱ λόγοι, διὰ τὴν τοῦ ἤθους ἀρετὴν μᾶλλον, ἢ δι' αὐτούς· διαφερόντως γὰρ ἐδόκει σώφρων εἶναι. *Eudoxus quidem Voluptatem bonum ipſum eſſe exiſtimabat, propterea quod omnia videbat eam appetere , tam quæ prædita eſſent ratione, quàm quæ eâ carerent : atque in omnibus quod eſt expetibile , id honeſtum ; & quod maximè hujuſmodi , id præſtantiſſimum eſſe cernebat : quòd autem omnia ad idem ferantur, omnibus id eſſe optimum indicare. Unumquemque enim quod ſibi bonum eſſet , invenire, non ſecus atque alimentum. Quod igitur omnibus eſſet bonum, quódque omnia appeterent , ipſum eſſe bonum conficiebat. cujus ſanè rationibus ob morum virtutem ,* E *magis quàm propter ſe ipſas, fides adhibebatur : præcipuè enim temperans eſſe videbatur.* Quare ex hoc Laërtii loco colligi poſſe Aldobrandinus exiſtimabat , Laërtium in ea fuiſſe ſententia ut exiſtimaret Nicomachum , Ariſtotelis filium, auctorem eſſe Moralium ad Nicomachum , quæ ſub Ariſtotelis nomine circumferuntur. Qua in ſententia fuiſſe putant nonnulli & Ciceronem , cujus hæc ſunt verba lib. V. de Finibus bonorum & malorum : *Quare teneamus Ariſtotelem, & ejus filium Nicomachum ; cujus accuratè ſcripti de Moribus libri , dicuntur illi quidem eſſe Ariſtotelis , ſed non video cur non potuerit patris ſimilis eſſe filius.* Conſentiens tamen & una vox eſt Ariſtotelis Interpretum , horum librorum auctorem eſſe Ariſtotelem ipſum. Scripſit quidem Nicoma- F chus de Moribus , ſed ſex tantùm libros , ut eſt apud Suidam. Νικόμαχος , inquit, Σταγειρίτης φιλόσοφος, υἱὸς μὲν Ἀριστοτέλους τοῦ φιλοσόφου, μαθητὴς δὲ Θεοφράστου· ὡς δέ τινες καὶ παιδικά· ἔγραψεν Ἠθικῶν βιβλία ἕξ , καὶ Περὶ τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Sunt autem libri de Moribus Ariſtotelis ad Nicomachum numero decem. Adde quòd ex Ariſtocle refert Euſebius in libris de Præparatione Evangelica, Nicomachum pupillum educatum fuiſſe à Theophraſto ,

poſteáque in bello, cùm adoleſcentulus eſſet, diem ſuum obiiſſe. Eſt verò hoc Opus hominis in diſciplinis conſummatiſſimi. Orta ex eo videtur hæc opinio, quòd Νικομάχεια Ἠθικὰ inſcripti ſunt hi libri, quia eos Nicomacho filio pater προσεφώνησε· nomina autem hujuſmodi κτητικὰ, ut rectè Nunneſius ad Vitam Ariſtotelis obſervabat, tam in Auctore operis, quàm in eo cui dicatum eſt, dici poſſunt. Sic Alexander Aphrodiſæus in Commentariis ad lib. II. Topicorum, laudat Εὐδήμεια ἀναλυτικὰ, ἢ Εὐδήμου περὶ ἀναλυτικῶν, quaſi τὰ Εὐδήμεια in Auctore uſurpentur.

καὶ ἀστρολογούμενα] Quæ φαινόμενα inſcripſerat. Scriptor Vitæ Arati anonymus: καὶ γὰρ Εὔδοξος ὁ Κνίδιος ἔγραψε φαινόμενα, καὶ Λάσος ὁ Μάγνης. Hipparchus in Aratum lib. I. ἐμπειρότερον δὲ Εὔδοξος τὴν αὐτὴν τῷ Ἀράτῳ περὶ τῶν φαινομένων σύνταξιν ἀναγέγραφεν. Erat verò hoc Opus in libros duos diſtributum, quorum primo titulus Ἔνοπτρον, alteri φαινόμενα, ut rectè Meurſius ad Apollonium ex eodem Hipparcho obſervavit. Hipparchi verba ſunt dicto loco: ἀναφέρεται δὲ εἰς τὸν Εὔδοξον δύο βιβλία περὶ τῶν φαινομένων, σύμφωνα κατὰ πάντα σχεδὸν ἀλλήλοις, πλὴν ὀλίγων σφόδρα. τὸ μὲν οὖν ἓν αὐτῶν ἐπιγράφεται ἘΝΟΠΤΡΟΝ· τὸ δὲ ἕτερον, ΦΑΙΝΌΜΕΝΑ. Ἔνοπτρον laudatur in eodem Hipparchi Commentariorum libro: καὶ γὰρ ὁ Εὔδοξος, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐνόπτρῳ, τὸν θερινὸν τέμνεσθαί φησιν οὕτως, &c. Κάτοπτρον vocat Auctor Vitæ Arati anonymus: προστετάχθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰ φαινόμενα γράψαι, τοῦ βασιλέως Εὐδόξου ἐπιγραφόμενον βιβλίον ΚΆΤΟΠΤΡΟΝ δόντος αὐτῷ. Scripta autem fuerunt hæc Phænomena δι' ἐπῶν, ſive carmine hexametro, ſi fides Suidæ.

καὶ γεωμετρούμενα] In Codice Euclidis manu exarato, qui in Bibliotheca Iulii Mazarini Cardinalis adſervatur, quintus liber Euclidis Eudoxo tribuitur, his verbis: τοῦτο τὸ βιβλίον λέγεται εἶναι Εὐδόξου τοῦ Κνιδίου. Sed de Eudoxo noſtro audiendus Proclus in II. ad I. Euclidis: Εὔδοξος δὲ ὁ Κνίδιος, Λέοντος μὲν ὀλίγῳ νεώτερος, ἑταῖρος δὲ τῶν περὶ Πλάτωνα γενόμενος, πρῶτος τῶν καθόλου θεωρημάτων τὸ πλῆθος ηὔξησε, καὶ ταῖς τρισὶν ἀναλογίαις ἄλλας τρεῖς προσέθηκε· καὶ τὰ περὶ τὴν τομὴν ἀρχὴν λαβόντα παρὰ Πλάτωνος εἰς πλῆθος προήγαγεν, καὶ ταῖς ἀναλύσεσιν ἐπ' αὐτῶν χρησάμενος.

καὶ ἕτερ' ἄττα ἀξιόλογα] Scripſit Γῆς περίοδον· qui liber mox citatur à Laërtio noſtro, ubi de eo nos plura.

ἔσχε δὲ καὶ θυγατέρας τρεῖς, Ἀκτίδα, Φιλτίδα, Δελφίδα] Suidas: ᾧ τρεῖς ἐγένοντο θυγατέρες, Ἀκτὶς, Δελφὶς, Φιλτίς.

Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς πρὸς Βάτωνα] Legerat Vetus Interpres πρὸς Ἑκάτωνα, nam vertit *Eratoſthenes in libris ad Hecatonem.* Palatinus Codex habet πρὸς Κάτωνα, quod ad Ἑκάτωνα propè accedit. An ſcripſerit Laërtius πρὸς Πλάτωνα? Scripſerat Eratoſthenes ad Platonem: in quo libro citatur à Theone Smyrnæo Mathematicorum cap. I. Ἐρατοσθένης μὲν γὰρ, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πλατωνικῷ, φησὶ ὅτι Δηλίοις, &c. & cap. 30. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν τῷ Πλατωνικῷ φησι, μὴ ταυτὸν εἶναι διάστημα, &c. Atque inde eſt fortaſſe, quòd eum *Platonem alterum* vocarent. Suidas in Ἐρατοσθένης· οἱ δὲ καὶ δεύτερον, ἢ νέον Πλάτωνα, ἄλλοι πένταθλον ἐκάλεσαν. Batonis cujuſdam Sinopenſis meminit Athenæus X. 10. Βάτων ὁ Σινωπεὺς ἐν τοῖς Περὶ Ἴωνος τοῦ ποιητοῦ, φιλοπότην φησὶ γενέσθαι καὶ ἐρωτικώτατον τὸν Ἴωνα.

τοῦτον δὲ μεθερμηνεύσαντα, &c.] Aliud agebat Aldobrandinus cùm vertit, *Ariſtoxenum verò interpretatum*, &c.

τούτου διήκουσε Χρύσιππος Ἐρίνεω, Κνίδιος] De quo hoc tantùm ſcio.

τούτου γέγονε παῖς Ἀρισταγόρας, οὗ Χρύσιππος Αἐθλίου μαθητής] Æthlius ille idem ſit ac Æthlius qui de Samiorum finibus ſcripſit, addubitat Jonſius. diverſum eſſe ab Æthlio de quo ſuprà Laërtius in Diogene, non dubitat.

Pag. 236. ἕτερος, Ῥόδιος, ἱστορίας γεγραφώς] Cujus meminit Apollonius Hiſtoriæ Commentitiæ c. XXIV. Εὔδοξος ὁ Ῥόδιος περὶ τὴν Κελτικὴν εἶναί τι ἔθνος φησὶν, ὃ τὴν ἡμέραν, οὐ βλέπει· τὴν δὲ νύκτα, ὁρᾷ. Item Etymologus in Ἀδρίας: Εὔδοξος δὲ ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἱστοριῶν, τὸ πέλαγος καὶ τὴν πόλιν ὀνομασθῆναι Ἀδρίαν φησὶν, ἀπὸ Ἀδρίου τοῦ Μεσσαππίου Παύσωνος.

τρίτος, Σικελιώτης, παῖς Ἀγαθοκλέους, ποιητὴς Κωμῳδίας, &c.] De quo accipiendus Pollux VII. 33: τὸ δὲ ὄνομα τοῦτο εἴρηκέ τις τῶν νέων Κωμῳδῶν Εὔδοξος, ἐν Ναυκλήρῳ δράματι. Fuit & Eudoxus Cyzicenus, de quo Strabo lib. II. & Plinius lib. itidem II. cap. 67.

Εὔδοξος ἐν Γῆς Περιόδῳ] Multis id Opus libris conſtabat. Primum citat Laërtius noſter in Pyrrhone, Sextus Empiricus Hypotypoſeon lib. I. ubi de decimo modo, & Stephanus in Ἀρμενία, & Athenæus lib. IX. Secundum idem Stephanus in Ἄσδωις, & Clemens Alexandrinus in Protreptico. Quartus commemoratur eidem Stephano in Ἄβδηρα, & Scholiaſtæ Apollonii ad librum I. Apollonii. Sextum laudat idem Stephanus in Ἀζανία, in Αἴγιον, & in Ἀσίνη, necnon Athenæus lib. VII. Septimum citat Apollonius Dyſcolus Hiſtoriæ Commentitiæ cap. 38. Octavum Harpocration in Λιπάρα. Quare Περιόδους plurali numero Plutarchus I. contra Colotem hoc Opus appellavit. Strabo lib. II. τὴν περὶ τὸν Εὔδοξον Ἱστορίαν vocat: unde conjicere licet multa hiſtorica & ad gentium ritus pertinentia in eo fuiſſe aſperſa. Citatur ἁπλῶς Diogeni noſtro in Procemio, & Scholiaſtæ Apollonii ad lib. IV.

ἀκμάσαι κατὰ τὴν γ' καὶ ο' Ὀλυμπιάδα] Florentinus κατὰ τὴν γ' καὶ ρ'. Euſebius in Chronicis floruiſſe dicit initio Olympiadis XCVII. hoc eſt, ſeptennio poſt Socratis mortem: quod verum eſſe non poteſt, cùm Platonis fuerit diſcipulus, ut viſum ſuprà. Veriùs igitur floruerit circa Olympiadem CIII. ut eſt apud Anonymum ἐν Ὀλυμπιάδων ἀναγραφῇ. De Euſebii iſtac allucinatione videndus Voſſius lib. I. de Hiſtoricis Græcis cap. 6. Vide & hîc Aldobrandinum.

ὅτε δὲ συνεγένετο ἐν Αἰγύπτῳ Ἰχόνουφι τῷ Ἡλιουπολίτῃ] Clemens Στρωματέων lib. I. ἱστορεῖται δὲ Πυθαγόρας μὲν Σώγχηδι τῷ Αἰγυπτίῳ μαθητεῦσαι· Πλάτων δὲ, Σεχνούφιδι τῷ Ἡλιοπολίτῃ· Εὔδοξος δὲ ὁ Κνίδιος, Κονούφιδι, τῷ καὶ αὐτῷ Αἰγυπτίῳ. Corrige Χονούφιδι. Ita Ægyptius ille Sophus dicitur Plutarcho in libro de Genio Socratis: & ita dici debet. τὸ iota ad latus τοῦ omega, ut fieri ſolebat, adpoſitum, cum ſequenti voce Χόνουφυ coaluit apud Laërtium noſtrum, apud quem reſcribendum ex Clemente & Plutarcho Χονούφιδι. Heliopolis urbs eſt Ægypti.

ἐν Μέμφει λόγος, &c.] Verſus ſunt Ionici ἀπὸ τοῦ ἐλάσσονος pentametri catalectici, exceptis duobus mediis, qui tetrametri ſunt, cum duobus aliis trimetris ſtyphallicis. Hos ita reſtituebat Salmaſius ad Solinum pag. 441.

Ἐνὶ Μέμφει λόγος ἐστὶ προμαθεῖν τὴν ἰδίαν πρόσθε μοῖραν
Εὔδοξον παρὰ τοῦ καλλικέρω ταύροιο, κοὐδέν γ' ἔλεξε
Πόθεν, οὐ γὰρ βοῒ φωνὴ, φύσις οὐ δῶκε μόσχῳ
Ἄπιδι στόμ', ἀλλὰ
Παρὰ δ' αὐτῷ λέχριος στὰς ἐλίχμησε τὸ λῶπος,
Προφανῶς τοῦτο διδάσκων ἀποδύσει βιοτὴν ὅσον οὔπω.
Διὸ καὶ οἱ ταχέως ἦλθε μόρος δὴ δεκάκις πέντε καὶ τρεῖς
Ἐσιδόντι παῖδας.

Annos παῖδας vocat Diogenes, quia anni παῖδες ſunt ſæculi τῆς γενεᾶς, ut dies menſis, menſes anni. Apim idem appellat μόσχον, βόα, ταῦρον. Verba ſunt præſtantiſſimi Salmaſii. De Apidis Oraculo habes apud Pauſaniam in Achaïcis, & Ammianum Marcellinum lib. XXII. Ceterùm Phanocritus de Eudoxo noſtro librum ſcripſerat. Id nos docet Athenæus VII. 2. φιλόσιτος ἦν Πλάτων ὁ φιλόσοφος, ὡς ἱστορεῖ Φανόκριτος ἐν τῷ Περὶ Εὐδόξου. Cùm enim Platonicus Philoſophus eſſet Eudoxus noſter, quin de eo accipiendus ſit Athenæus nulla dubitatio eſt.

AD LIBRUM IX.

HERACLITUS.

HPA'ΚΛΕΙΤΟΣ Βλύσωνος, ἢ, ὥς τινες, Ἡρακίοντος] Manuſcriptus unus Bibliothecæ Regiæ Βλόσωνος. uterque Ἡρακίωντος. Suidas: Βλόσωνος ἢ Βαύτωνος· οἱ δὲ Ἡρακίνου. Clemens Stromat. I. Βαύσωνος.

Ἐφέσιος] Epheſius quoque dicitur Ciceroni, Straboni, Gellio, Origeni, Suidæ, aliis. At Juſtinus Martyr in Exhortatione ad Græcos, non longè ab initio, Metapontinum facit. Ἡράκλειτος, inquit, ὁ Μεταπόντιος ἀρχὴν τῶν πάντων τὸ πῦρ εἶναι λέγει, ἐκ τοῦ πυρὸς γὰρ πάντα γίνεσθαι, καὶ ἐς τὸ πῦρ τὰ πάντα τελευτᾶν.

κατὰ τὴν ἐννάτην καὶ ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα] Schedæ Regiæ κατὰ τὴν θ' καὶ ξ' Ὀλυμπιάδα.

Πολυμαθίη νόον οὐ διδάσκει] Gellius in Præfatione Operis, quæ pro capite ultimo libri ultimi edita eſt: *Ego verò cùm illud Heracliti Epheſii, viri ſummè nobilis, verbum cordi haberem, quod profectò ita eſt,* πολυμαθίη νόον οὐ διδάσκει. Ita enim legitur in Codicibus antiquis. Meminit hujus dicti & Julianus Imperator in Oratione VI. πολυμαθία γὰρ, φασὶ, νόον οὐ διδάσκει. & Democrates in Sententiis: πολλοὶ πολυμαθέες νοῦν οὐκ ἔχουσι. πολυνοΐην, οὐ πολυμαθίην ἀσκέειν χρή. Simile eſt illud Comici,

Ὡς οὐδὲν ἡ μάθησις, ἂν μὴ νοῦς παρῇ.
&,
Γράμματα μαθεῖν δεῖ, καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν.

Nec abſimile illud Hipponis apud Athenæum lib. XIII. ſi bene memini:

Πουλυμαθημοσύνης οὐδὲν κενεώτερον ἄλλο.

Adde Minucium Felicem in Octavio: *unde apparet ingenium non dari facultatibus, nec ſtudio parari, ſed cum ipſa mentis formatione generari.* Corrigendus Clemens Alexandrinus Stromat. l. I. κἂν τῷ Δημοδόκῳ (εἰ δὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ σύγγραμμα) Μὴ δὲ ἡγοῦ τὸ φιλοσοφεῖν λέγειν περὶ τὰς τέχνας κυπτάζοντας ζῆν, οὐδὲ πολυμαθοῦντα, ἀλλὰ ἄλλο τι· ἐπεὶ ἔγωγε ᾤμην καὶ ὄνειδος εἶναι· ᾔδει γὰρ, οἶμαι, ὡς ἄρα ἤδη πολυμαθῆ νόον ἔχει· ὃ διδάσκει καθ' Ἡράκλειτον. Legendum prorſus ᾔδει γὰρ, οἶμαι, ὡς ἄρα ἡ πολυμάθεια νόον οὐχὶ διδάσκει, καθ' Ἡράκλειτον. Sed & pro κυπτάζοντας, reponendum quoque κύπταζοντα.

εἶναι γὰρ ἓν τὸ σοφὸν ἐπίστασθαι γνώμην, ὅτε ἡ ἐγκυβερνήσει πάντα διὰ πάντων] Editio Stephani ἥτε οἱ ἐγκυβερνήσει, quæ lectio magis placet. Eſt autem hic locus difficillimus, quem ſic interpretatur doctiſſ. Mericus Caſaubonus in Notis ad librum V. Marci Antonini: *Omnem ſapientiam in eo conſiſtere uno, ut Deum agnoſcamus unum, qui omnia, minima, maxima, nutu ſuo temperat, & providentiæ ſuæ rationibus accommodat.* Scilicet γνώμην hoc loco *Deum* ſignificare contendit. Eum vide.

ἐπὶ τῷ τὸν ἑταῖρον ἐκβαλεῖν Ἑρμόδωρον· ἐν οἷς φησιν, Ἄξιον Ἐφεσίοις ἡβηδὸν ἀποθανεῖν, &c. οἵ τινες Ἑρμόδωρον ἑαυτῶν ὀνήϊστον ἐξέβαλον, λέγοντες, Ἡμέων μηδὲ εἷς ὀνήϊστος ἔστω· εἰ δέ τις τοιοῦτος, ἄλλη τε καὶ μετ' ἄλλων] Ad verbum Strabo lib. XIII. ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι γεγόνασιν ἐν αὐτῇ (loquitur de Epheſo) τῶν μὲν παλαιῶν Ἡράκλειτός τε ὁ Σκοτεινὸς καλούμενος, καὶ Ἑρμόδωρος· περὶ οὗ ὁ αὐτὸς οὗτός φησιν· Ἄξιον Ἐφεσίοις ἡβηδὸν ἀπάγξασθαι, οἵ τινες Ἑρμόδωρον, ἄνδρα ἑωυτῶν ὀνήϊστον, ἐξέβαλον, φάντες, Ἡμέων μηδεὶς ὀνήϊστος ἔστω· εἰ δὲ μὴ, ἄλλη τε καὶ μετ' ἄλλων. Δοκεῖ δὲ οὗτος ὁ ἀνὴρ νόμους τινὰς Ῥωμαίοις συγγράψαι. Et Cicero Tuſcul. V. *Eſt apud Heraclitum Phyſicum de Principe Epheſiorum Hermodoro. univerſos ait Epheſios eſſe morte multandos, quòd, cùm civitate expellerent Hermodorum, ita locuti ſunt; Nemo de nobis unus excellat: ſed, ſi quis exſtiterit, alio in loco, & apud alios ſit.* Vide inter Epiſtolas Græcanicas, Epiſtolam Heracliti ad Hermodorum, & Darii ad Epheſios. Meminit & Pomponius in l. 2. D. de Origine Juris, ubi de Legibus XII. Tab. *Quarum ferendarum auctorem fuiſſe Decemviris Hermodorum quemdam Epheſium, exulantem in Italia, quidam retulerunt.* Et Plinius

A XXXIV. 5. *Fuit & Hermodori Epheſii in comitio, Legum, quas Decemviri ſcribebant, Interpretis, publicè dicata ſtatua.*

ὀνήϊστος] Vox Ionica, de qua nos ſuprà, & Caſaubonus ad Strabonem dicto loco.

μετὰ τῶν παίδων ἠστραγάλιζε] Quò reſpexiſſe videtur Lucianus in Vitarum Auctione: ΑΓΟΡ. τί γάρ ὁ αἰών ἐστι; ΗΡΑΚΛ. παῖς παίζων, πεσσεύων, διαφερόμενος.

Μισανθρωπήσας, καὶ ἐκπατήσας] ἐκπατήσας, id eſt, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων, ut rectè Caſaubonus. Heracliti, ut μισανθρώπου, meminit quoque Plinius VII. 19. *Ferunt Craſſum, avum Craſſi in Parthis interempti, numquam riſiſſe, ob id Agelaſtum vocatum: ſicuti nec fleſſe multos. Socratem, clarum ſapientiâ, eodem ſemper viſum vultu, nec aut hilari magis, aut turbato. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quemdam, torvitatemque naturæ duram & inflexibilem, affectuſ-*
B *que humanos adimit, quales* apathes *Græci vocant, multos ejus generis experti: quodque mirum ſit, authores maximæ ſapientiæ, Diogenem Cynicum, Pyrrhonem, Heraclitum, Timonem, hunc quidem in totius odium generis humani evectum.* Melancholico morbo correptum alia quidem inchoata, alia verò aliter ſcripſiſſe ait infrà Laërtius ex Theophraſto.

πόας σιτούμενος καὶ βοτάνας] Videtur unum atque idem eſſe πόα & βοτάνη. Heſychius: πόα· βοτάνη ἐκάστη. Quin & utraque vox eamdem habet originem: πόα enim ἀπὸ τοῦ πάειν, & βοτάνη ἀπὸ τοῦ βοτεῖν· quod utrumque *paſcere* ſignificat.

περιτραπεὶς εἰς ὕδερον] Heſychius Mileſius περιπεσών. καὶ τῶν ἰατρῶν αἰνιγματωδῶς ἐπυνθάνετο, εἰ δύναιντο ἐξ ἐπομβρίας αὐχμὸν ποιῆσαι] Quò reſpexit Aretæus lib.
C II. de cauſis & ſignis morborum acutorum, ubi de καύσῳ, ſive de febre ardenti: ἢν δὲ ἐς ἄκρον ξηρότητος καὶ θερμασίης ἥκῃ ἡ φύσις, τὸ μὲν θερμὸν ἐς ψυχρὸν, ὁ δὲ αὐχμὸς εἰς ἐπομβρίην τρέπεται.

αὑτὸν εἰς βούστασιν κατορύξας] Ita quoque Editio princeps. Stephanica & Codex Regius uterque βούστασιν, rectiùs.

Pag. 238. Ἐσβεσεν ἐκ βλεφάρων] MSS. Regii & Florentinus, necnon Heſychius Mileſius, ἐν βλεφάροις.

ὑγρὸν ἐξερᾶσαι] Editiones Stephani ἐξᾶραι. Heſychius Mileſius ἐξερῆσαι. ἐξερᾶσαι rectum eſt. Suidas: ἐξεράσατε τοὺς λίθους. ἐκκενώσατε, ἐκβάλλετε, ἀπορρίψατε: πεποίηται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῆς ἔρας, ὅ ἐστι γῆς. Habuit Suidas ab Ariſtophanis Scholiaſte, cujus hæc ſunt verba ad Veſpas pag. 501. ΕΞΕΡΑ'ΣΩ. ἀντὶ τοῦ εἰς γῆν μεταβαλῶ
D ταβαλῶ τὰς ψήφους· ἔρα γὰρ ἡ γῆ. Et ad Acharn. pag. 388. ΕΞΕΡΑ'ΣΑΤΕ. ἀντὶ τοῦ ἐκκενώσατε, ἐκβάλλετε, ἀπορρίψατε· πεποίηται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῆς ἔρας, τουτέστι τῆς γῆς.

θεῖναι αὐτὸν εἰς τὸν ἥλιον, καὶ κελεύειν τοὺς παῖδας βολίτοις καταπλάττειν, &c.] Tertullianus ad Martyras: *Heraclitus, qui ſe bubulo ſtercore oblitum exuſſit.* Marcus Antoninus l. III. τῶν εἰς ἑαυτὸν ſect. 3. Ἡράκλειτος περὶ τῆς τοῦ κόσμου ἐκπυρώσεως τοσαῦτα φυσιολογήσας, ὕδατος τὰ ἐντὸς πληρωθεὶς, βολβίτῳ καταικεχρισμένος, ἀπέθανεν. Tatianus Orat. ad Græcos: τοῦτον μὲν οὖν τὴν ἀμαθίαν ὁ θάνατος διήλεγξεν· ὕδρωπι γὰρ συσχεθεὶς, καὶ ἰατρικὴν, ὡς φιλοσοφίαν, ἐπιτηδεύσας, βολβίτοις τε περιπλάσας
E ἑαυτὸν τῆς κόπρου κρατυνθείσης, συνολκάς τε τοῦ παντὸς ἀπεργασαμένης σώματος, σπασθεὶς ἐτελεύτησε. Adde Suidam in Ἡράκλειτος.

ὅτε καὶ νέος ὢν ἔφασκε, μηδὲν εἰδέναι, τέλειος μέντοι γενόμενος, πάντα ἐγνωκέναι] Ita Editio Frobeniana. At Stephanica μηδὲν εἰδέναι, quod magis placet. Meminit Origenes in Philoſophicis: αὐτὸν μὲν γὰρ ἔφασκε τὰ πάντα εἰδέναι, τοὺς δὲ ἄλλους ἀνθρώπους οὐδέν. Stobæus Serm. XIX. ex Ariſtonis ſcriptis: Ἡράκλειτος νέος ὢν, πάντων γέγονε σοφώτερος, ὅτ' ᾔδει ἑαυτὸν μηδὲν εἰδότα. Ariſto iſte ſcripſerat περὶ Ἡρακλείτου, ut mox videbimus.

ἤκουσέ τε οὐδενὸς, ἀλλ' αὐτὸν ἔφη διζήσεσθαι, καὶ μαθεῖν
F πάντα παρ' ἑαυτοῦ] Codex Regius διζήσασθαι. rectè: ſequitur enim μαθεῖν, non μανθάνειν. Hoc autem dictum Heracliti minùs cepiſſe Diogenem noſtrum verè Caſaubonus obſervabat. Eum vide. Loco Plutarchi quem refert Caſaubonus, addo locum Juliani Imp. in Oratione VI. ἀκούω, inquit, ὁ μὲν ἐν Δελφοῖς θεὸς, τὸ Γνῶθι σαυτὸν προαγορεύει; Ἡράκλειτος δὲ, Ἐδιζησάμην ἐμεωυτόν. Etiam Tatianus Heraclitum ſe non alio magiſtro quàm ſemetipſo edoctum dixiſſe teſtatur, his verbis: τὸν γὰρ Ἡράκλειτον οὐκ ἂν ἀποδεξαίμην, Ἐμαυτὸν ἐδιδαξάμην εἰπόντα, διὰ τὸ αὐτοδίδακτον εἶναι καὶ ὑπερήφανον.

Ξενοφάνους αὐτὸν ἀκηκοέναι] Addit Suidas & Hippaſum: τινὲς δὲ αὐτὸν ἔφασαν διακοῦσαι Ξενοφάνους καὶ Ἱππάσου Πυθαγορείου.

Ἀρί-

Ἀρίστωνα ἐν τῷ Περὶ Ἡρακλείτου] Accipit Jonſius de Ariſtone Chio, Stoico Philoſopho, quòd condiſcipulus ejus Cleanthes ſimiliter δύο τῶν Ἡρακλείτου ἐξηγήσεις ſcripſit, teſte Laërtio in Cleanthe; quódque Sphærus itidem Stoicus quinque Diatribas de Heraclito edidit, teſte eodem Laërtio: ita nimirum Stoici diverſi eamdem tractabant materiam, quod pluribus exemplis probat idem Jonſius.

τὸ δὲ φερόμενον αὐτοῦ βιβλίον, &c.] Heracliti libros commemorat Plutarchus in Commentario contra Coloten, τὸν Ζωροάστρην, τὸ Περὶ τῶν ἐν ᾅδου, τὸ Περὶ τῶν φυσικῶς ἀπορουμένων. Scripſerat & libros Περὶ πολιτείας, ut infrà habet Laërtius ex Diodoto Grammatico, qui Volumen Περὶ φύσεως Heracliti eſſe negabat.

ἀνέθηκε δὲ αὐτὸ εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν.] Quod etiam, ſed pleniùs, refert Tatianus in Oratione contra Græcos: οὔτ᾽ ἂν ἐπαινέσαιμι, inquit de Heraclito verba faciens, κατακρύψαντα τὴν ποίησιν ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ναῷ, μυστηριωδῶς ὅπως ὕστερον ἡ ταύτης ἔκδοσις γένηται· καὶ γὰρ οἷς μέλον ἐστὶ περὶ τούτων, φασὶν Εὐριπίδην, τὸν Τραγῳδοποιὸν, κατιόντα, καὶ ἀναγινώσκοντα, διὰ μνήμης κατ᾽ ὀλίγον τὸ Ἡρακλείτου σκότος σπουδαίως παραδεδωκέναι. *Neque hoc in eo laudaverim, quòd Carmina ſua in fano Dianæ occultavit, ut olim veluti per myſterium ederentur. Nam quibus iſta curæ ſunt, Euripidem, Poëtam Tragicum, ædem Dianæ frequentaſſe, & paulatim tenebras iſtas Heracliti relegendo, memoriæ prorſus infixiſſe produnt.* Obiter obſervabis librum Heracliti Περὶ φύσεως *poëſim* à Tatiano appellari, ut non immeritò à Lilio Giraldo Poëtis Heraclitus annumeretur. Etiam Suidas eum πολλὰ ποιητικῶς ſcripſiſſe ait: quod tamen pertinere potiùs ad dictionem ποιητικωτέραν, quæ proſæ conveniat, quàm ad Poëmata, exiſtimabat Voſſius in Syntagmate de Poëtis Græcis.

ἐπιτηδεῦσαι δ᾽ ἀσαφέστερον γράφειν, ὅπως οἱ δυνάμενοι προσίοιεν αὐτῷ, καὶ μὴ ἐκ τοῦ δημώδους εὐκαταφρόνητον ᾖ] Clemens Stromat. v. καὶ μυρία ἐπὶ μυρίοις εὕροιμεν ἂν ὑπό τε Φιλοσόφων, ὑπό τε Ποιητῶν αἰνιγματωδῶς εἰρημένα· ὅπου γε καὶ ὅλα βιβλία ἐπικεκρυμμένην τὴν τοῦ συγγραφέως βούλησιν ἐπιδείκνυνται· ὡς καὶ τὸ Ἡρακλείτου Περὶ φύσεως· ὃς καὶ δι᾽ αὐτὸ τοῦτο, Σκοτεινὸς προσηγόρευται. *Et innumerabilia invenimus tam apud Philoſophos quàm apud Poëtas dicta ænigmaticè; cùm etiam toti libri indicent abditam Scriptoris voluntatem: cujuſmodi eſt liber Heracliti de Natura, qui etiam propterea appellatus eſt* Σκοτεινός. Seneca Epiſt. XII. *Ideo Heraclitus, cui cognomen Scoteinon fecit orationis obſcuritas*, &c. Tullius de Finibus bonorum & malorum lib. II. *Et tamen vide, nè ſi ego non intelligam quid Epicurus loquatur, cùm Græcè, ut videor, luculenter ſciam, ſit aliqua culpa ejus qui ita loquatur, ut non intelli-* D *gatur. quod duobus modis ſine reprehenſione fit: aut ſi de induſtria facias, ut Heraclitus qui cognomento* Σκοτεινὸς *perhibetur, quia de Natura nimis obſcurè memoravit*, &c. Et lib. de Natura Deorum primo: *nec conſultò dicis occultè, tamquam Heraclitus.* Et lib. III. *Sed omnia veſtri, Balbe, ſolent ad igneam vim referre, Heraclitum, ut opinor, ſequentes: quem ipſum non omnes interpretantur uno modo. qui quoniam quid diceret, intelligi noluit, omittamus.* Ex hoc libro Περὶ φύσεως Meurſius, in Notis ad Heſychium Mileſium in Heraclito, cenſebat eſſe quod de Heraclito in Voce βιὸς refert Etymologus: ἔοικε δὲ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὁμωνύμως λέγεσθαι βιὸς, τὸ τόξον, καὶ ἡ ζωή. Ἡράκλειτος οὖν ὁ Σκοτεινὸς, τῷ οὖν τόξῳ ὄνομα βιός· ἔργον δὲ, θάνατος. Hujus dicti, ut hoc obiter dicam, meminit & Euſtathius ad Iliad. α΄. pag. 41.

E Τοῖς δ᾽ ἔνι κυκηστὴς, &c.] κοκκυστὴς Stephani Editio, & Regii Codices, & Palatinus. Heſychius Mileſius μιμητήν. Lego κυκητὴς, id eſt, *permixtor*. Ita Epicuro dictus Heraclitus. Noſter infrà in Epicuro: Ἡράκλειτόν τε, κυκητὴν ἐκάλει. Reſpiciebat videlicet Epicurus ad opinionem Heracliti, quâ ſtatuebat ἀλλαχῶς εἰς κυκεῶνα πάντα συνελεῖσθαι, ut eſt apud Lucianum in Vitarum Auctione. Gaſſendus, qui *perturbatorem* interpretatur, reſpexiſſe putabat Epicurum ad acta ab Heraclito circa Epheſum: quod minùs placet.

Ἀντισθένης φησὶν ἐν Διαδοχαῖς] Ita omnes editi & manuſcripti Codices. Sed in ora Codicis Regii ſcriptum fuit ἐν ταῖς Διατριβαῖς. perperam.

F ἐκχωρῆσαι γὰρ τἀδελφῷ τῆς βασιλείας] Vox βασιλείας non debet hoc loco ſumi pro regno, ſed pro quodam magiſtratu, ſic dicto apud Epheſios: cujus nominis Sacerdotium erat & apud Athenienſes, uti & apud Romanos *Rex Sacrificulus.*

Τοσαύτην δὲ δόξαν ἔσχε τὸ σύγγραμμα, ὡς καὶ αἱρετιστὰς ἀπ᾽ αὐτοῦ γενέσθαι τοὺς κληθέντας Ἡρακλειτείους] Heracliteorum meminit Sextus Empiricus Hypoth. 1.29. Etiam Laërtius infrà Pauſaniam quemdam commemorat, qui *Heracliſta* appellatus eſt.

ἐκ πυρὸς τὰ πάντα συνεστάναι καὶ εἰς τοῦτο ἀναλύεσθαι] Habes mox infrà: πῦρ εἶναι στοιχεῖον, καὶ πυρὸς ἀμοιβήν. Cicero Acad. Quæſt. lib. IV. ubi de principiis rerum, quæ diverſi Phyſici poſuere: *Empedocles, hæc pervulgata & nota quatuor. Heraclitus ignem.* Et lib. III. de Natura Deorum, loco citato: *Sed omnia veſtri, Balbe, ſolent ad igneam vim referre, Heraclitum, ut opinor, ſequentes.* Habuit Heraclitus ab Hippaſo Metapontino. Ariſtoteles Metaphyſ. lib. I. cap. 3. ubi etiam de rerum principiis: Ἵππασος δὲ πῦρ ὁ Μεταποντῖνος, καὶ Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος. Plutarchus de Placitis Philoſoph. 1.3. Ἡράκλειτος καὶ Ἵππασος ὁ Μεταποντῖνος ἀρχὴν τῶν ὅλων τὸ πῦρ· ἐκ πυρὸς γὰρ τὰ πάντα γίνεσθαι, καὶ εἰς πῦρ πάντα τελευτᾷν λέγουσι. B Sed & ignem pro Deo uterque habuit. Diſcimus ex Clemente in Protreptico: Παρμενίδης δὲ ὁ Ἐλεάτης θεοὺς εἰσηγήσατο τὸ πῦρ καὶ γῆν· θάτερον δὲ αὐτοῖν μόνοιν, τὸ πῦρ, θεὸν ὑπειλήφατον Ἵππασός τε ὁ Μεταποντῖνος, καὶ ὁ Ἐφέσιος Ἡράκλειτος.

πάντα τε γίνεσθαι καθ᾽ εἱμαρμένην] Vide Aldobrandinum.

καὶ διὰ τῆς ἐναντιοτροπῆς ἡρμόσθαι τὰ ὄντα] Ariſtoteles lib. VIII. de Moribus cap. 2. Εὐριπίδης μὲν φάσκων, Ἐρᾷν μὲν ὄμβρου γαῖαν ξηρανθεῖσαν· ἐρᾷν δὲ σεμνὸν οὐρανὸν πληρούμενον ὄμβρου, πεσεῖν εἰς γαῖαν· καὶ Ἡράκλειτος, τὸ ἀντίξουν συμφέρον, καὶ ἐκ τῶν διαφερόντων καλλίστην ἁρμονίαν, καὶ πάντα κατ᾽ ἔριν γίνεσθαι. Sequitur mox apud Laërtium, ubi de Heracliti placitis: γίνεσθαι πάντα κατ᾽ ἐναντιότητα.

καὶ πάντα ψυχῶν εἶναι καὶ δαιμόνων πλήρη] Dixi ad C Prooemium Laërtianum, & ad Pythagoræ Vitam. Adde Ariſtotelem lib. I. de Partib. animal. cap. 5. καὶ καθάπερ Ἡράκλειτος λέγεται πρὸς τοὺς ξένους εἰπεῖν τοὺς βουλομένους αὐτῷ ἐντυχεῖν, οἳ ἐπειδὴ προσιόντες εἶδον αὐτὸν θερόμενον πρὸς τῷ ἰπνῷ, ἔστησαν· ἐκέλευσε γὰρ αὐτοὺς εἰσιέναι θαρροῦντας· εἶναι γὰρ καὶ ἐνταῦθα θεούς. *Et quod Heraclitum dixiſſe ferunt ad eos qui, cùm alloqui eum vellent, quòd fortè in caſa furnaria quadam, caloris gratiâ, ſedentem vidiſſent, accedere temperarunt: ingredi eos fidenter juſſit; quoniam, inquit, nè huic quidem loco Dii deſunt immortales.* Quod Heracliti dictum in vulgatis Gellii Editionibus lib. & cap. ultimo hoc modo citatum reperitur, *Introite, nam & hìc Dii ſunt.* At hæc verba Auctoris non eſſe, ſed Librarii, jam ſuprà monuimus.

ὅτι τε ὁ ἥλιός ἐστι τὸ μέγεθος, οἷος φαίνεται] Plutarchus de Placitis Philoſophorum lib. II. cap. 21. quod eſt de D magnitudine Solis, hanc opinionem tribuit Epicuro, aliam autem Heraclito. Verba ejus ſunt: Ἡράκλειτος εὖρος ποδὸς ἀνθρωπείου. Ἐπίκουρος πάλιν φησὶν ἐνδέχεσθαι τὰ προειρημένα πάντα, ἢ τηλικοῦτον ἡλίκος φαίνεται, μικρῷ μείζων ἢ ἐλάττων.

λέγεται δὲ καὶ ψυχῆς πειρατέον, ὃν οὐκ ἂν ἐξεύροι ὁ πᾶσαν ἐπιπορευόμενος ὁδὸν, &c.] Legit Caſaubonus, λέγεται καὶ ψυχῆς πέρι εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἂν ἐξεύροι ὁ πᾶσαν ἐπιπορευόμενος ὁδόν. Ut ſit ſenſus, *De anima dixiſſe fertur, non poſſe ullâ viâ aut ratione inveniri*; (ſcilicet quid ſit) *adeo eſt obſcura ejus ratio.* At Lipſius lib. III. de Phyſiologia Stoicorum cap. 9. legebat, λέγει δὲ καὶ ψυχῆς πέρι, ἐατέον, ὡς ἂν οὐκ ἐξεύροι ὁ πᾶσαν ἐπιπορευόμενος ὁδόν. id eſt, *De anima omittendum, quia nemo reperiet, etiamſi omnem viam ineat: adeo profundam eam rationem eſſe.*

E τήν τε οἴησιν, ἱερὰν νόσον ἔλεγε] *Arrogantiam* οἴησιν rectè Aldobrandinus eſt interpretatus. Vide Mericum Caſaubonum in Notis ad Marcum Antoninum pag. 16. Galenus lib. XIII. Meth. δυσοποιόν τι πρᾶγμ᾽ ἐστὶν ἀμαθεία σφόδρα, καὶ μᾶλλον ὅταν ἀλαζονείᾳ μιχθῇ.

καὶ τὴν ὅρασιν, ψεύδεσθαι] Audi Sextum Empiricum adversùs Mathematicos lib. VII. pag. 161. ὁ δὲ Ἡράκλειτος, ἐπεὶ πάλιν ἐδόκει δυσὶν ὠργανῶσθαι ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας γνῶσιν, αἰσθήσει τε καὶ λόγῳ, τούτων τὴν αἴσθησιν, παραπλησίως τοῖς προειρημένοις Φυσικοῖς, ἄπιστον εἶναι νενόμικε· τὸν δὲ λόγον ὑποτίθεται κριτήριον. ἀλλὰ τὴν μὲν αἴσθησιν ἐλέγχει, λέγων κατὰ F λέξιν, Κακοὶ μάρτυρες ἀνθρώποισιν ὀφθαλμοὶ καὶ ὦτα βαρβάρους ψυχὰς ἐχόντων· ὅπερ ἴσον ἦν, τῶν βαρβάρων ἐστὶ ψυχῶν ταῖς ἀλόγοις αἰσθήσεσι πιστεύειν. τὸν δὲ λόγον κριτὴν τῆς ἀληθείας ἀποφαίνεται, οὐ τὸν ὁποιονδήποτε, ἀλλὰ τὸν κοινὸν καὶ θεῖον. *Heraclitus autem, quoniam rurſus homo videbatur eſſe duobus inſtrumentis munitus ad cognoſcendam veritatem, nempe ſenſu & ratione, ex iis ſenſum, ſicut Phyſici illi de quibus priùs diximus, exiſtimavit non*

eſſe

eſſe fide dignum. Rationem autem ponit eam eſſe quæ judicat. Sed ſenſum quidem refellit, dicens ad verbum, Mali ſunt teſtes hominibus oculi & aures barbaras habentium animas. Quod perinde eſt ac ſi dicas, Eſt barbararum animarum credere ſenſibus, qui ſunt rationis expertes. Rationem autem veritatis judicem pronuntiat, non quamcumque, ſed communem & divinam.

λαμπρῶς τε ἐνίοτε ἐν τῷ συγγράμματι καὶ σοφῶς ἐκβάλλει, &c.] Legendum καὶ σαφῶς· & ita in duobus Regiis. Sed pro ἐκβάλλει, &c. ſcriptum eſt, ἐκβόλως τε καὶ τὸν νωθέστατον ῥᾳδίως γνῶναι. Heſychius Mileſius: λαμπρὸς δὲ ἐν τοῖς συγγράμμασι, καὶ σαφὴς, ὥστε καὶ τὸν νωθέστατον ῥᾳδίως γνῶναι, καὶ δίαρμα ψυχῆς λαβεῖν· ἥ τε βραχύτης καὶ τὸ βάρος τῆς ἑρμηνείας, ἀσύγκριτον.

Pag. 239. καὶ ῥεῖν τὰ ὅλα ποταμοῦ δίκην] Socrates apud Platonem in Theæteto: παγκάλως ἄρα σοι εἴρηται, ὅτι ἐπιστήμη οὐκ ἄλλο τί ἐστιν ἢ αἴσθησις. καὶ εἰς ταυτὸν συμπέπτωκε, κατὰ μὲν Ὅμηρον καὶ Ἡράκλειτον, καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον φῦλον, οἷον ῥεύματα (an ῥεύματι?) κινεῖσθαι τὰ πάντα, &c. *Egregiè igitur ipſe dicebas, Scientiam nihil aliud eſſe quàm ſenſum. In idem ſanè hæc concurrunt, ſecundùm Homerum quidem & Heraclitum, & omne id genus, univerſa decurrere, fluminis inſtar.* Idem Plato in Cratylo: λέγει που Ἡράκλειτος, ὅτι πάντα ῥεῖ, καὶ οὐδὲν μένει· καὶ ποταμοῦ ῥοῇ ἀπεικάζων τὰ ὄντα, λέγει, ὡς δὶς εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης. Seneca Epiſt. 58. *Ego ipſe dum loquor mutari iſta, mutatus ſum. Hoc eſt quod ait Heraclitus*, In idem flumen bis non deſcendimus. *Manet idem fluminis nomen, aqua tranſmiſſa eſt.* Sextus Hypot. III. 15. τὸν δὲ Ἡράκλειτον, ὀξείᾳ ποταμοῦ ῥύσει τὴν εὐκινησίαν τῆς ἡμετέρας ὕλης ἀπεικάζειν. Marcus Antoninus τῶν εἰς ἑαυτὸν lib. V. hanc Heracliti ſententiam reſpexit, cùm ait, ἥ τε γὰρ οὐσία, οἷον ποταμὸς, ἐν διηνεκεῖ ῥύσει.

καὶ ἕνα εἶναι τὸν κόσμον] Aliter Clemens Stromat. V. τὸν μέν τινα κόσμον, ἀΐδιον εἶναι δοκιμάσας· τὸν δέ τινα, φθειρόμενον, τὸν κατὰ τὴν διακόσμησιν εἰδώς· οὐχ ἕτερον ὄντα ἐκείνου πῶς ἔχοντος.

καὶ πάλιν ἐκπυροῦσθαι κατά τινας περιόδους ἐναλλὰξ τὸν σύμπαντα αἰῶνα] Clemens dicto loco: οὐ παραπέμπομαι καὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα, ὃς φυσικῶς οὕτως τῆς τῶν πάντων ἀναλήψεως μέμνηται, ὡς ἐσομένης ποτὲ εἰς τὴν τοῦ πυρὸς οὐσίαν μεταβολῆς. σαφέστατα Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος ταύτης ἐστὶ τῆς δόξης. Heracliti ἐκπυρώσεως meminit Sextus Empiricus Hypot. I. 29. Marcus Antoninus lib. III. ſect. 3. & quis non?

τῶν δὲ ἐναντίων, τὸ μὲν ἐπὶ τὴν γένεσιν ἄγον, καλεῖσθαι πόλεμον καὶ ἔριν, &c.] Vide Aldobrandinum hæc & ſequentia egregiè illuſtrantem. Totam autem hanc pagellam tranſcripſit ad verbum Heſychius Mileſius.

τὴν δὲ σελήνην προσγειοτέραν οὖσαν, μὴ καθαροῦ φέρεσθαι τόπου.] Corrige μὴ διὰ καθαροῦ φέρεσθαι τόπου, quemadmodum habent Editiones Stephanicæ & Regii Codices, nec non Heſychius Mileſius.

καὶ μῆνας, καὶ ὥρας, καὶ ἐνιαυτοὺς, αἰτείους, ὑετούς τε καὶ πνεύματα] Deeſt τὸ αἰτείους in Baſileenſi Editione: & ſanè deeſſe poteſt ſine ſenſûs detrimento. Editiones Stephani, καὶ ὥρας ἐτείους, καὶ ἐνιαυτοὺς, ὑετούς τε καὶ πνεύματα, optimo ſenſu. Quam lectionem Junius quoque apud Heſychium Mileſium reponebat, pro eo quod ibi legitur καὶ ὥρας αἰτείους.

καθά φησιν Ἀρίστων] ἐν τῷ Περὶ Ἡρακλείτου ſcilicet; de quo ſuprà.

Σέλευκος μέν τοί φησιν ὁ Γραμματικὸς] Seleuci Grammatici plures fuere. Alexandrinus, cognomento Homericus, qui Romæ docuit, & Emiſenus; de quibus Suidas. Fuit & Seleucus Tarſenſis, qui Ἁλιευτικὰ ſcripſit, de quo eſt apud Athenæum I. 10. & VII. 20. Accipiendus videtur Laërtius de Alexandrino: nam is Περὶ βίων pluribus libris ſcripſerat, quorum primum citat Harpocration in Ὀμηρίδαι.

Δηλίου τινὸς δεῖσθαι κολυμβητοῦ, &c.] Totum hunc locum tranſcripſit Suidas in Δηλίου κολυμβητοῦ.

οἱ μὲν Μούσας] Scriptores plures qui libros ſuos *Muſas* inſcripſere recenſet Voſſius lib. I. de Hiſtoricis Græcis cap. 3. ubi de Herodoto. His Heraclitum noſtrum addas licet.

Pag. 240. Διόδοτος δὲ] Diodotus Grammaticus, de quo in ſequentibus.

Ἀκριβὲς οἰάκισμα πρὸς στάθμην βίου] Iambicus ſenarius, quod rectè Caſaubonus obſervavit.

Ἐπόθησε δὲ αὐτοῦ καὶ Δαρεῖος μεταχεῖν] Clemens Stromat. I. Ἡράκλειτος γὰρ ὁ Βαύσωνος Μελαγκόμαν τὸν τύραννον ἔπεισεν ἀποθέσθαι τὴν ἀρχήν. οὗτος

A βασιλέα Δαρεῖον παρακαλοῦντα ἥκειν εἰς Πέρσας, ὑπερεῖδεν. *Heraclitus enim Bauſonis filius perſuaſit Melanchomæ Tyranno ut deponeret Tyrannidem. Hic deſpexit Regem Darium adhortantem ut veniret ad Perſas.*

τῶν δὲ πλείστων ἐποχὴν ἔχοντα, &c.] Videndus omnino Sextus Empiricus Hypotypoſeon Pyrrhoniarum lib. I. cap. 29. cui titulus, ὅτι διαφέρει ἡ Σκεπτικὴ ἀγωγὴ τῆς Ἡρακλείτου φιλοσοφίας.

Ἕλλανες] Corrige Ἕλληνες.

ἀνεπισήμαντοι] ἀνεπισήμαντος eſt *non inſignitus notâ aliquâ, quâ notior fiat.* Polybius: οὐκ ἄξιον ἀνεπισήμαντον παραλιπεῖν τὸν Ἀσδρούβαν, ἄνδρα ἀγαθὸν γενόμενον. Fallitur Suidas qui in hoc Polybii loco ἀκλεᾶ & ἄδοξον exponit.

B ὑπερηφανίας] Lege ὑπερήφανος.

καταφρονούμενόν τε ὑπὸ τῶν Ἐφεσίων] Qui & ipſum exilio damnarunt. Athenagoras in legatione: Ἡράκλειτος δὲ καὶ Δημόκριτος, ὁ μὲν τῶν Ἐφεσίων πόλεως ἠλαύνετο· ὁ δὲ τῶν Ἀβδηριτῶν, ἐπικατηγορούμενος μεμηνέναι· nam ibi omnino legendum Δημόκριτος γὰρ καὶ Ἡράκλειτος.

ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος ἐν τῇ Σωκράτους Ἀπολογίᾳ] Cujus libri meminit Plutarchus, itemque Laërtius noſter, non uno in loco. De eo pluribus Jonſius de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ I. 18.

Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς] Idem Laërtius ſuprà in Indice librorum Heraclidis Pontici: Ἡρακλείτου ἐξηγήσεις, δ'.

C Κλεάνθης τε ὁ Ποντικὸς, &c.] Non mihi notus, ſicut neque Pauſanias Heracliſtiſta, neque Nicomedes & Dionyſius. Addubitabat Aldobrandinus num hic Nicomedes idem eſſet ac Nicomedes ille qui Περὶ Ὀρφέως tractavit, cujus operis librum primum citat Athenæus in XIV.

καὶ Σφαῖρος ὁ Στωϊκὸς] Meminit ſuprà Laërtius in ejus Vita.

Σκυθῖνον, τὸν τῶν ἰάμβων ποιητὴν] Meminit hujus Iamborum Scriptoris Stephanus in Τέως· ἀφ' οὗ ὁ Πρωταγόρας Τήϊος, καὶ Σκυθῖνος, ἰάμβων ποιητὴς Τήϊος. Exſtat ejus περὶ φύσεως Fragmentum apud Stobæum in Eclogis Phyſicis cap. XI.

διὰ μέτρου ἐκβαλεῖν] Vetus Interpres *metro jocari*: Aldobrandinus *verſibus explodere*: perperam uterque. Verte *poëtico excurſu explanare.* Idem Laërtius ſuprà in hac ipſa

D Vita: λαμπρῶς τε ἐνίοτε ἐν τῷ συγγράμματι καὶ σαφῶς ἐκβάλλει. Heſychius: ἐκβολὴ λόγου παρέκβασις. Adde quòd hîc ſermo eſt de Scriptoribus qui Heracliti Volumen explanaverunt. Ex hoc Laërtii loco malè intellecto, Scythinum adversùs Heraclitum ſcripſiſſe ſcribit Voſſius in libello de Poëtis Græcis.

Ἡράκλειτος ἐγώ· τί με ὦν κάτω ἕλκετ' ἄμουσοι;] τιμαίω MSS. Regii. Heſychius Mileſius τί με ὦ. & ita in Anthologia editum. Sed ὦν rectum eſt: ὦν pro οὖν Ionicè.

P. 241. Εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος, τρισμύριοι· οἱ δ' ἀνάριθμοι, Οὐδείς] Cicero in Bruto ſimile quid narrat de Antimacho: *Nec enim poſſet idem Demoſthenes dicere, quod dixiſſe Antimachum Clarium Poëtam ferunt, qui cùm convocatis auditoribus*

E *legeret eis magnum illud, quod noviſtis, Volumen ſuum, & eum legentem omnes præter Platonem reliquiſſent, Legam, inquit, nihilominus: Plato enim mihi unus inſtar eſt multorum millium.* Item de Democrito & de Epicuro Seneca Epiſt. 7. *Democritus ait*, Unus mihi pro populo eſt, & populus pro uno. *Bene & ille quiſquis fuit, (ambigitur enim de auctore) cùm quæreretur ab illo, quò tanta diligentia artis ſpectaret ad pauciſſimos perventuræ:* Satis ſunt, *inquit*, mihi pauci, ſatis eſt unus, ſatis eſt nullus. *Egregiè hoc tertium. Epicurus cùm uni ex conſortibus ſtudiorum ſuorum ſcriberet*, Hæc, *inquit*, ego non multis, ſed tibi: ſatis enim magnum alter alteri theatrum ſumus.

ταῦτ' ᾄδω] ᾄδω quoque Editio prior. Sed Stephanicæ & MSS. Regii αὐδῶ· & ita ſcriptum eſt in Anthologia, &

F apud Heſychium Mileſium.

ἐπ' ὀμφαλὸν εἴλεο βίβλον] Editiones Stephanicæ, MSS. Regii, & Heſychius Mileſius, εἴλεε. At in Anthologia lib. I. Tit. εἰς Φιλοσόφους ſcriptum eſt εἴλυε. Proba eſt utraque lectio. Quid ſit *librorum umbilicus* neminem paullò eruditiorem eſſe puto qui ignoret.

τέφρα πάλαι σποδιή] Legebam olim τέφρα τε καὶ σποδιή. Nunc lego, ut in Anthologia editum eſt, utque hîc habent Editiones Stephanicæ & Regii Codices, τετράπαλαι. τετράπαλαι, ut τρίπαλαι, δεκάπαλαι, apud Ariſtophanem.

Τρίπαλαι κάθημαι βουλόμενος διεργετεῖν,

inquit

inquit ille: cui reſpondet alter;

Ἐγὼ δὲ δεκάπαλαι, ἢ καὶ χιλιόπαλαι, &c.

Hæ voces δεκάπαλαι & χιλιόπαλαι à ludente Comico ſictæ ſunt: & falſus eſt Suidas in δεκάπαλαι, qui hanc vocem ἀντὶ τοῦ πρὸ πολλοῦ πάνυ à Scriptoribus Atticis uſurpari ſolitam ſcribit. At verò τρίπαλαι & τετράπαλαι vocabula fuere ab Athenienſibus uſurpari ſeriò ſolita.

δεύτερος, ποιητὴς Λυρικὸς, οὗ ἐστι τῶν δώδεκα θεῶν ἐγκώμιον] Hujus Heracliti mentionem alibi non temere reperias.

τρίτος, Ἐλεγείας ποιητὴς, Ἁλικαρνασσεὺς, εἰς ὃν Καλλίμαχος πεποίηκεν οὕτως] Hujus meminit Strabo lib. XIV. ubi & Halicarnaſſeum & Callimachi ſocium fuiſſe itidem dicit. Malè in Anthologia lib. III. Tit. εἰς φιλοσόφους hoc Callimachi Epigramma editum eſt, ut ſcriptum in Heraclitum Philoſophum.

ἐμνήσθην δ' ὁσσάκις ἀμφότεροι Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατελύσαμεν] Lege ἐμνήσθην, & κατεδύσαμεν, quemadmodum ſcriptum eſt in Editione Stephanica, necnon in Anthologia.

Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν] Dion Chryſoſtomus in Diogene I. ἀλλὰ καταδύεις τὸν ἥλιον περὶ πάντων ἐρωτῶν. Virgilius Eclogâ IX.

> —— *Sæpe ego longos*
> *Cantando puerum memini me condere Soles.*

Ubi *condere Soles* eſt *ſepelire, finire.* Horatius:

> *Condit quiſque diem collibus in ſuis.*

Idem Virgilius:

> *Ante diem clauſo componet Veſper olympo.*

Verſui Callimachi ſimilis eſt Verſus ille Perſii:

> *Tecum etenim longos memini conſumere Soles.*

Αἱ δὲ τεαὶ ζώουσιν ἀηδόνες] Dulces Elegiarum cantus.

τέταρτος, Λέσβιος, γεγραφὼς Μακεδονικήν] Editiones Stephanicæ, necnon MSS. Regii & Palatinus, Ἱστορίαν γεγραφὼς Μακεδονικήν. atque ita prorſus legendum. De hoc Heraclito Lesbio nihil aliud inveni.

πέμπτος, σπουδογέλοιος, ἀπὸ κιθαρῳδίας μεταβεβηκὼς εἰς τὸ εἶδος] Legendum videtur εἰς τοῦτο τὸ εἶδος. Id eſt, *quintus, Ridiculorum, ſed quibus ſeria admixta ſunt, Scriptor, qui à Citharœdi profeſſione ad ſcriptionis hoc genus tranſiit.*

His quinque Heraclitis quos memorat Laërtius, adde Heraclitum Tyrium, familiarem Antiochi, qui Clitomachum multos annos & Philonem audierat, & de quo Cicero lib. IV. Academ. Quæſt. Adde & Heraclitum Sicyonium, cujus ſecundum de Lapidibus librum laudat Plutarchus in libro de Fluminibus cap. de Scamandro. Item Heraclitum Perineum, de quo Suidas: θᾶττον ὁ τόκος Ἡρακλείτου Περινέως βέχει. οὗτος ἐθαυμάσθη ἐπὶ τάχει· εἴρηται οὖν ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν δανειζομένων διὰ τὸν τόκον. Ita enim hunc locum legit Andreas Schottus, qui vertit *Fœnus celeriùs currit Heraclito Perineo.* Codex Regius habet Ἡρακλεῖ τῷ Περινέῳ. Fuit & Heraclitus alius, auctor ſcilicet Allegoriarum Homericarum, quæ falsò Heraclidi Pontico tribuuntur, ut ſuprà ad Heraclidem pluribus oſtendimus, ubi nos vide. De eo Euſtathius ad Iliad. α'. pag. 40. εἰ δὲ καὶ ἡ κλαγγὴ τῶν τοῦ Ἀπόλλωνος οἰστῶν ὡς ἡλίου ἦχον δηλοῖ τινα ἐμμελῆ ἀποτελούμενον ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς σφαίρας ἐν τῷ κινεῖσθαι, ὁ Πυθαγόρας μὲν ἤθελε λυρεῖν, ἄλλοι δὲ ἀντέστρεψαν. ζητητέον καὶ ἐν τοῖς Ἡρακλείτου εἰς τὸν Ὅμηρον. Ejuſdem Heracliti eſſe Περὶ ἀπίστων librum, qui ex Bibliotheca Vaticana Romæ prodiit anno 1641. operâ Leonis Allatii, idem Leo Allatius veroſimiliter exiſtimabat. Hujus porrò tam Scriptoris quàm libri meminit Euſtathius ad Odyſſ. δ'. pag. 1504. 56. ὁ Ἡράκλειτος, οὐχὶ ὁ Σκοτεινὸς, ἀλλ' ἕτερός τις, ὁ τοῖς ἀπίστοις προθέμενος ἐμφῆναι πίστιν.

XENOPHANES.

ΔΕΞΙΟΥ] Δεξίνου Lucianus in Macrobiis.

Ὀρθομένους] Ὀρθομένους υἱὸς dicitur quoque Pſeudo-Origeni in Philoſ. & Theodorito θεραπ. Serm. IV.

Κολοφώνιος] Strabo lib. XIV. Ἄνδρες δ' ἐγένοντο Κολοφώνιοι τῶν μνημονευομένων, Μίμνερμος, αὐλητὴς ἅμα καὶ ποιητὴς ἐλεγείας· καὶ Ξενοφάνης, ὁ φυσικὸς, ὁ τοὺς Σίλλους ποιήσας διὰ ποιημάτων.

A ἐπαινεῖται πρὸς τοῦ Τίμωνος· φησὶ γοῦν Ξενοφάνην ὑπάτυφον, Ὁμηρεπάτην, ἐπικόπτην] Apud Sextum Empiricum Hypotypoſeon lib. I. cap. 33. legitur hic verſus in nominandi caſu: ἐν πολλοῖς γὰρ αὐτὸν ἐπαινέσας τὸν Ξενοφάνην, loquitur de Timone, ὡς καὶ τοὺς Σίλλους αὐτῷ ἀναθεῖναι, ἐποίησεν αὐτὸν ὀδυρόμενον, καὶ λέγοντα,

> Ὡς καὶ ἐγὼν ὄφελον, &c.

διὰ τοῦτο γοῦν καὶ ὑπάτυφον αὐτὸν λέγει, καὶ οὐ τέλειον (malim οὐ τελείως) ἄτυφον· δι' ὧν φησι,

> Ξενοφάνης ὑπάτυφος Ὁμηραπάτης ἐπισκώπτης.

Et ita hîc legendum. Legendum quoque hoc loco è Sexto ὑπάτυφον· nam poſtquam citavit Sextus hunc verſum, B ſubjungit, ὑπάτυφον μὲν γὰρ εἶπε τὸν κατά τι ἄτυφον. Et poſtea: Ὁμηραπάτην δὲ ἐπισκώπτην, ἐπεὶ τὴν παρ' Ὁμήρῳ ἀπάτην διέσυρεν. ex quibus verbis etiam hoc loco reſcribendum Ὁμηραπάτην, ut habet Editio Stephanica. Pro ἐπικόπτην malebat etiam Henricus Stephanus ἐπισκώπτην. primò, quia ita apud Sextum: deinde, quia ſtatim ſequitur apud Laërtium, γέγραφε δὲ καὶ ἐν Ἔπεσι, καὶ Ἐλεγείας, καὶ Ἰάμβους καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπισκώπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα· ita enim in omnibus veteribus exemplaribus ſe vidiſſe ſcriptum affirmat. Joſephus Scaliger ad oram libri ἐπισκώπτην quoque emendaverat. Caſaubonus econtra mavult ἐπικόπτην· nam ἐπικόπτειν, inquit, ut ἐνδατεῖσθαι, pro διασύρειν· & ita ſæpe apud C Timonem in Sillis, & apud Laërtium ipſum in Menedemo & in Arceſila. Caſauboni rationibus addenda metri ratio, quæ τὸ ἐπισκώπτην non admittit. Ceterùm hîc Ξεινοφάνης rectiùs legitur, quàm apud Sextum Ξενοφάνης.

Βότωνος Ἀθηναίου] Qui nobis ignotiſſimus.

γέγραφε δὲ καὶ ἐν Ἔπεσι, καὶ Ἐλεγείας, καὶ Ἰάμβους] Sillos quoque ſcripſiſſe teſtatur Strabo loco citato: atque horum, teſte Voſſio in Syntagmate de Poëtis Græcis, meminit Ariſtophanis Scholiaſtes. Apud Hieronymum in Chronico Euſebiano Scriptor Tragœdiarum appellatur: *Simonides Lyricus & Phocylides clari habentur, & Xenophanes Phyſicus, Scriptor Tragœdiarum.* Sed falsò omnino; nihil enim tale de Xenophane ullus Veterum: quod ipſum ante nos & Scaliger ad hunc Euſebii locum, & Voſſius dicto Syntagmate, D veriſſimè obſervarunt. An ſcripſerit Hieronymus, *Xenophanes Phyſicus, Scriptor Elegeiarum?* Ita ſanè videtur. An verò Xenophanis nomen ibi νοθεύει? nam de Xenophane jam in ſuperioribus mentionem fecerat Euſebianus Hieronymus his verbis: *Xenophanes Colophonius clarus habetur.* Xenophanes ἐν τῷ Συλλογικῷ citatur ab Athenæo lib. X. ſed fortaſſe alius eſt à noſtro. Elegeiarum noſtri meminit ſuprà Laërtius noſter in Pythagora, & Athenæus lib VIII. non longè ab initio. Citatur ab eodem Athenæo II. 13. ἐν Παρῳδαῖς. An legendum Παρῳδίαις, & de Sillis intelligendum? Silli parodiis ut plurimùm referti erant, ut ex Fragmentis Sillorum Timonis obſervare eſt. Fragmenta Xenophanis in Poëſi Philoſophica collegit H. Stephanus.

καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα] Meminit Sextus Empiricus adversùs E Mathematicos pag. 341. ἔνθεν καὶ ὁ Ξενοφάνης διελέγχων τοὺς περὶ Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον, φησὶ,

> Πάντα θεοῖς ἀνέθηκαν Ὅμηρος θ' Ἡσίοδός τε,
> Ὅσσα παρ' ἀνθρώποισιν ὀνείδεα καὶ ψόγος ἐστὶ,
> Κλέπτειν, μοιχεύειν τε, καὶ ἀλλήλους ἀπατεύειν.

Et pag. 57. Ὅμηρος δὲ καὶ Ἡσίοδος κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη,

> Οἱ πλεῖστ' ἐφθέγξαντο θεῶν ἀθεμίστια ἔργα,
> Κλέπτειν, μοιχεύειν τε, καὶ ἀλλήλους ἀπατεύειν.

F Etiam Pythagoram, cùm in inferos deſcendiſſet, Heſiodi animam æreis vinculis columnæ religatam ſtridentemque vidiſſe; Homeri verò ex arbore ſuſpenſam, ſerpentibuſque ſeptam, pro iis quæ de Diis dixiſſent, ex Hieronymo retulit ſuprà Diogenes noſter in Pythagora.

μακροβιώτατός τε γέγονεν, ὥς που καὶ αὐτός φησιν, Ἤδη δ' ἑπτά τ' ἔασι] Inde corrigendus Lucianus in Macrobiis, apud quem legitur, Ξενοφάνης δὲ ὁ Δεξίνου μὲν υἱὸς, Ἀρχελάου δὲ τοῦ φυσικοῦ μαθητὴς, ἐβίωσεν ἔτη ἓν καὶ ἐνενήκοντα. Quo tempore hos verſus ſcribebat Xenophanes, natus erat annos nonaginta duo. Ergo ultra XCII. annum vixit. Vide magnum Scaligerum in Animadverſionibus ad Chronicum Euſebii.

βληστρί-

βληστρίζοντες] Heſychius: βληστρισμὸς. ῥιπτασμὸς, καὶ ἀλυσμός. Ita legendum ex Meurſii emendatione Atticar. Lect. lib. IV. cap. 20.

κόσμους δ' ἀπείρους, ἀπαραλλάκτους δὲ] Origenes in Philoſophicis: καὶ ἀπείρους ἡλίους εἶναι, καὶ σελήνας. Ceterùm hîc MSS. plures pro ἀπαραλλάκτους habent οὐ παραλλάκτους.

περιέχον] *Aër ambiens.*

οὐσίαν θεοῦ, σφαιροειδῆ, μηδὲν ὅμοιον ἔχουσαν ἀνθρώπῳ, &c.] Quod etiam teſtatur Sextus Empiricus Hypotypoſ. lib. I. cap. 33. ἐδογμάτιζε δὲ ὁ Ξενοφάνης παρὰ τὰς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων προλήψεις, ἓν εἶναι τὸ πᾶν, καὶ τὸν θεὸν συμφυῆ τοῖς πᾶσι· εἶναι δὲ σφαιροειδῆ, καὶ ἀπαθῆ, καὶ ἀμετάβλητον, καὶ λογικόν. Et Origenes in Philoſophicis: φησὶ δὲ καὶ τὸν θεὸν εἶναι ἀΐδιον, καὶ ἕνα, καὶ ὅμοιον πάντη, καὶ πεπερασμένον, καὶ σφαιροειδῆ, καὶ πᾶσι τοῖς μορίοις αἰσθητικόν. Ciceronem adde in Lucullo: *Xenophanes paullò etiam antiquior, unum eſſe omnia, neque id eſſe mutabile, & id eſſe Deum, neque natum uſquam quidquam, & conglobatâ figurâ.* Adde & Sextum: ξὺ γ' οὖν καὶ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος, διδάσκων ὅτι εἷς καὶ ἀσώματος ὁ θεὸς, ἐπιφέρει,

Εἷς θεὸς ἔν τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισι μέγιστος,
Οὔτι δέμας θνητοῖσιν ὁμοίιος, οὐδὲ νόημα.

ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον φθαρτόν ἐστι] Πᾶν τοι γινόμενον κατθανεῖν ὀφείλεται, inquit Comicus.

ἔφη δὲ καὶ τὰ πολλὰ ἥττω νοῦ εἶναι] Verba mihi de mendo ſuſpecta. An legendum ἥττω ἑνὸς, *multa minus poſſe quàm unum?* Ceterùm poſt ea verba, in Stephani Editionibus legere eſt iſta, καὶ τοῖς τυράννοις ἐντυγχάνειν, ἢ ὡς ἥκιστα, ἢ ὡς ἥδιστα, quæ hîc deſiderantur.

Pag. 242. φησὶ δὲ Σωτίων πρῶτον αὐτὸν εἰπεῖν ἀκατάληπτα εἶναι τὰ πάντα, πλανώμενος] Sotioni adſtipulatur Cicero in Lucullo: *Parmenides, Xenophanes, minùs bonis quamquam verſibus, ſed tamen illis verſibus, increpant eorum arrogantiam quaſi irati, qui, cùm ſciri nihil poſſit, audeant ſe ſcire dicere.* Item Origenes in Philoſophicis: οὗτος ἔφη πρῶτος ἀκαταληψίαν εἶναι πάντων, εἰπὼν οὕτως,

Εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα τύχοι τετελεσμένον εἰπὼν,
Αὐτὸς ὅμως οὐκ οἶδε, δόκος δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται.

A Laërtio, qui Sotionem falli ait, ſtare videtur Sextus Empiricus, quem ea de re eruditè, ut ſolet, differentem videſis adversùs Mathematicos pag. 156, & 157.

καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα] Juniorem facit Sextus Empiricus adversùs Mathematicos pag. 51. Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἐγένετο περὶ τὴν τεσσαρακοστὴν Ὀλυμπιάδα. Item Euſebius in Chronicis, qui eum refert ad Olymp. lvi. an. iv. Minùs verè. Ex Athenæi lib. II. liquet ſcripſiſſe poſtquam Darius in Græciam irrupiſſet. Etiam Origenes in Philoſophicis: οὗτος ἕως Κύρου διέμεινεν. Tamen Clemens Στρωματέων I. τῆς δὲ Ἐλεατικῆς ἀγωγῆς Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος κατάρχει· ὅν φησι Τίμαιος κατὰ Ἱέρωνα τὸν Σικελίας δυνάστην, καὶ Ἐπίχαρμον τὸν ποιητὴν, γεγονέναι· Ἀπολλόδωρος δὲ, κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν Ὀλυμπιάδα γενόμενον, παρατετακέναι ἄχρι τῶν Δαρείου τε καὶ Κύρου χρόνων. Meliùs legeretur Κύρου τε καὶ Δαρείου χρόνων.

Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ Περὶ γήρως] Cujus libri meminit ipſe Laërtius ſuprà in Demetrio, necnon in Anaxagora.

καθάπερ καὶ Ἀναξαγόραν] Ipſe Laërtius ſuprà in Anaxagora.

δοκεῖ δὲ πεπρᾶσθαι ὑπὸ τῶν Πυθαγορικῶν Παρμενίσκου καὶ Ὀρεστάδου] Parmeniſci illius Pythagorici meminit Athenæus lib. XIV. ſtatim initio: Παρμενίσκος δὲ ὁ Μεταποντῖνος, ὥς φησι Σῆμος ἐν πέμπτῃ Δηλιάδος, καὶ γένει καὶ πλούτῳ πρωτεύων, εἰς Τροφωνίου καταβὰς, καὶ ἀνελθὼν, οὐκ ἔτι γελᾶν ἐδύνατο, & quæ ſequuntur. Reſtituendum hoc nomen apud Iamblichum lib. I. de Vita Pythagoræ capite extremo, ubi Pythagorici Metapontini recenſentur: ΜΕΤΑΠΟΝΤΙΝΟΙ. Βροντῖνος, Παρμίσκος, Ἀρεστάδας, &c. Corrige ex Athenæo & Laërtio Παρμενίσκος. An verò apud Laërtium reponendum ex Iamblicho Ἀρεστάδας, aut apud Iamblichum ex Laërtio Ὀρεστάδας, incertum eſt. Ut ſunt Iamblici Codices depravatiſſimi, magis placet lectio Laërtiana.

γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ξενοφάνης, Λέσβιος, ποιητὴς ἰάμβων] Is eſt fortaſſe Xenophanes, qui *Phyſicus*, & *Scriptor Tragœdiarum* dicitur Euſebio in Chronicis. Sed, ut rectè ad Euſebii locum Vir magnus, ſi Iambos ſcripſit, non propterea tamen Tragœdias ſcripſiſſe conſequens eſt: neque ſi Tragœdias ſcripſiſſet, eumdem eſſe ac Phyſicum. Fuit & alius Xenophanes, Heracleopolites ſcilicet, de quo Fulgentius lib. I. Mythologicon.

PARMENIDES.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ ἐν τῇ Ἐπιτομῇ] Scripſit Theophraſtus Ἐπιτομὴν τῆς Πλάτωνος πολιτείας, β'. Νόμων Ἐπιτομὴν, ι'. Περὶ φυσικῶν Ἐπιτομὴν, β'. Φυσικῶν Ἐπιτομὴν, α'. Ἐπιτομῶν Ἀριστοτέλους. De qua Epitome intelligendus Laërtius non conſtat. Putarim de Phyſicorum Epitome. Ipſe Laërtius mox infrà: καθὰ μέμνηται καὶ Θεόφραστος ἐν τοῖς Φυσικοῖς, πάντων σχεδὸν ἐκτιθέμενος τὰ δόγματα.

διήκουσε Ξενοφάνους] Clemens Stromat. I. Παρμενίδης τοίνυν Ξενοφάνους ἀκουστὴς γίνεται· τούτου δὲ Ζήνων· εἶτα Λεύκιππος· εἶτα Δημόκριτος. Adde Sextum Empiricum loco infrà memorando.

πρῶτος δὲ οὗτος τὴν γῆν ἀπέφηνε σφαιροειδῆ, &c.] Quam primus quoque diviſit in 5. Zonas, teſte Poſidonio apud Strab. lib. I. De ejus dogmatibus Origenes in Philoſ. Καὶ γὰρ καὶ Παρμενίδης ἓν μὲν τὸ πᾶν ὑποτίθεται, ἀΐδιόν τε, καὶ ἀγέννητον, καὶ σφαιροειδές· οὐδ' αὐτὸς ἐκφεύγων τὴν τῶν πολλῶν δόξαν, πῦρ λέγων καὶ γῆν τὰς τοῦ παντὸς ἀρχὰς, τὴν μὲν γῆν, ὡς ὕλην· τὸ δὲ πῦρ, ὡς αἴτιον, καὶ ποιοῦν. τὸν κόσμον εἶπε φθείρεσθαι· ᾧ δὲ τρόπῳ οὐκ εἶπεν. ὁ αὐτὸς δὲ εἶπεν ἀΐδιον εἶναι τὸ πᾶν, καὶ οὐ γινόμενον, καὶ σφαιροειδὲς, καὶ ὅμοιον, οὐκ ἔχον δὲ τόπον ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἀκίνητον, καὶ πεπερασμένον. Clemens in Protreptico: Παρμενίδης δὲ ὁ Ἐλεάτης θεοὺς εἰσηγήσατο τὸ πῦρ καὶ γῆν.

γένεσίν τε ἀνθρώπων ἐξ ἡλίου πρῶτον γενέσθαι] Sol & homo generant hominem, inquit Ariſtot. Phyſic. II. 2. Pro ἐξ ἡλίου ſcriptum eſt in Edit. Baſil. ἐξ ἰλύος· quam lectionem ſecutus eſt in Commentariis Aldobrandinus. & ſanè ita videtur ſcripſiſſe Laërtius: nam infrà, ex Zenonis Eleatis ſententia, γένεσιν ἀνθρώπων ἐκ γῆς εἶναι etiam teſtatur.

διττήν τε ἔφη τὴν φιλοσοφίαν, &c.] Vide Caſ.

ἠμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεκὲς ἦτορ, Ἠδὲ βροτῶν δόξας, ταῖς οὐκ ἔτι πίστις ἀληθής] Apud Proclum in Platonis Timæum lib. II. pro εὐπειθέος ſcriptum eſt εὐφεγγέος. Sed εὐπειθέος quoque apud Sextum Empiricum adversùs Mathematicos pag. 158. apud quem, ut apud Proclum, legitur ταῖς οὐκ ἔτι πίστις ἀληθής. rectè. minùs rectè apud Laërtium τῶν οὐκ ἔτι.

κριτήριον δὲ τὸν λόγον εἶπε· τάς τε αἰσθήσεις μὴ ἀκριβεῖς ὑπάρχειν· φησὶ γοῦν, Μή σε θεὸς πολύπειρον ὁδὸν, &c.] Qua de re ita Sextus Empiricus adversùs Mathematicos pag. 157. ὁ δὲ γνώριμος αὐτοῦ (Xenophanis) Παρμενίδης, τοῦ μὲν δοξαστοῦ λόγου κατέγνω· φημὶ δὲ, τοῦ ἀσθενεῖς ἔχοντος ὑπολήψεις· τὸν δ' ἐπιστημονικὸν, τουτέστι τὸν ἀδιάπτωτον, ὑπέθετο κριτήριον, ἀποστὰς καὶ τῆς τῶν αἰσθήσεων πίστεως. ἐναρχόμενος γοῦν τοῦ Περὶ φύσεως, γράφει τὸν τρόπον τοῦτον,

Ἵπποι ταί με φέρουσιν, &c.
Μηδέ σ' ἔθος πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα, καὶ ἠχήεσσαν ἀκοὴν,
Καὶ γλῶσσαν· κρῖνον δὲ λόγῳ πολύπειρον ἔλεγχον
Ἐξ ἐμέθεν ῥηθέντα· μόνος δ' ἔτι θυμὸς ὁδοῖο
Λείπεται.

Obſerva varietatem lectionum. In Sextianis rectè Μηδέ σ' ἔθος, pro eo quod malè apud Laërtium Μή σε θεός. ἀκουὴν legendum apud Sextum, metri causâ. Sed apud Laërtium etiam, vel metri causâ, legendum πολύδηριν ἔλεγχον, quemadmodum habent Editiones Stephanicæ, MSS. Regii, & Florentinus. πολύδηριν quoque Editio Baſileenſis. Legi poteſt & πολύπειρον, quemadmodum legitur apud Sextum: apud quem legendum videtur κρῖναι δὲ λόγῳ, ut hîc; nam in ſequentibus, ubi Parmenidis verſus exponit, ſcriptum eſt κρῖνε δὲ λόγῳ, pro κρῖναι, vitioſè prorsùs; quod vel ipſa proſodia manifeſtum facit.

εἰς τοῦτον καὶ Πλάτων τὸν διάλογον γέγραφε, Παρμενίδην ἐπιγράψας, ἢ Περὶ ἰδεῶν] *Magnus* appellatur à Platone in Sophiſta: quod etiam Clemens Stromat. V. obſervabat.

κατὰ τὴν θ' καὶ ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα] Editio Stephani καὶ εἰκοστήν. Scaliger ad oram libri καὶ ἑβδομηκοστήν. Heraldus quoque in Adverſar. lib. I. cap. 2.

Pag. 243. οἱ δὲ, Πυθαγόρειον] Vide in Pythagora.

λέγεται δὲ καὶ τοὺς νόμους θεῖναι τοῖς πολίταις] Meminit Plutarchus contra Colotem. Vide Caſ.

ὥς φησι Σπεύσιππος ἐν τῷ Περὶ Φιλοσόφων] Quem librum Laërtius in Indice librorum Speuſippi non recenſet. Sed non infrequens eſſe Laërtio jam antea obſervavimus, omittere libros in Elenchis, eóſque alibi citare. In Elencho librorum Speuſippi enumerat tamen libros vicinæ appellationis hujuſce libri Περὶ Φιλοσόφων, ſcilicet librum Περὶ Φιλοσοφίας, & librum cui titulus Φιλόσοφος. qui poſtremus liber hîc fortè intelligitur.

καὶ πρῶτος ἐρωτῆσαι τὸν Ἀχιλλέα λόγον, ὥς Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ] Zenoni Eleati Ariſtoteles & Laërtius noſter hoc tribuunt. Ariſtoteles Phyſicor. lib. VI. cap. 9. ubi de quatuor rationibus quibus Zeno Eleates motum tollebat: δεύτερος δὲ, ὁ καλούμενος Ἀχιλλεύς. ἔστι δ' οὗτος, ὅτι τὸ βραδύτερον οὐδέποτε καταληφθήσεται θέον ὑπὸ τοῦ ταχίστου· ἔμπροσθεν γὰρ ἀναγκαῖον ἐλθεῖν τὸ διῶκον, ὅθεν ὥρμησε τὸ φεῦγον· ὥστ' ἀεί τι προέχειν ἀναγκαῖον τὸ βραδύτερον. *Secunda autem* (ratio) *ea quæ vocatur* Achilles. *Eſt autem hæc, quòd tardius numquam apprehendetur currens à velociſſimo: antè enim neceſſe eſt eat perſequens; unde impetum cœpit fugiens: quare ſemper aliquo id quod tardius eſt antecedere neceſſe eſt.* Laërtius mox in Zenone Eleate: οὗτος καὶ τὸν Ἀχιλλέα πρῶτος λόγον ἠρώτησε· Φαβωρῖνος δέ φησι Παρμενίδην, καὶ ἄλλους συχνούς. Vulgus hoc Argumentum, quòd ſit inſuperabile veluti Achilles, ſic dictum putat. Falſó. A tali adſumptione nomen accepit: An Achilles currendo teſtudinem adſequi poteſt? Admodum. Atquin ſi motus eſt, Achilles teſtudinem non adſequetur: Non eſt igitur motus. Simplicius ad Ariſtotelis dictum locum: Ἀχιλλεὺς οὖν ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ παραληφθέντος ἐν αὐτῷ Ἀχιλλέως ἐκλήθη, ὃν ἀδύνατόν φησιν ὁ λόγος τὴν χελώνην διώκοντα καταλαβεῖν. Themiſtius ſimiliter: δεύτερός ἐστιν ὁ λόγος, ὁ καλούμενος Ἀχιλλεὺς, τετραγῳδημένος καὶ τῷ ὀνόματι· οὐ γὰρ ὅπως φησὶν τὸν Ἕκτορα καταλήψεται ὁ ποδωκέστατος Ἀχιλλεὺς, ἀλλ' οὐδὲ τὴν βραδυτάτην χελώνην. Simile eſt quod à Plutarcho, in libello de Stoicorum repugnantiis, Stoicis objicitur de Adraſti equo inſectante teſtudinem. Ceterùm Parmenidem Dialecticæ non imperitum fuiſſe teſtatur Sextus Empiricus contra Mathematicos pag. 139. Παρμενίδης δὲ οὐκ ἂν δόξαι τῆς Διαλεκτικῆς ἀπείρως ἔχειν.

MELISSUS.

ΜΈΛΙΣΣΟΣ, Ἰθαγένους, Σάμιος] Editio prior, & Stephanica, necnon Schedæ Regiæ & Palatinæ, Ἰθαιγένους. Ἰθαγένης & Ἰθαιγένης dici annotat Euſtathius. Apud Theodoritum autem in Therapeutice Serm. III. (quod Caſaubonus notavit) ſcriptum eſt Μέλισσος Ἰθαγένους, Μιλήσιος. Meliùs Ἰθαγένους· & ita apud Plutarchum in Pericle. An verò meliùs quoque Μιλήσιος? Minimé. Meliſſum fuiſſe Samium etiam teſtatur graviſſimus auctor Plutarchus dicto loco, cujus verba in ſequenti Obſervatione adducimus.

ὅθεν ναύαρχος αἱρεθεὶς, ἔτι καὶ μᾶλλον ἐθαυμάσθη, διὰ τὴν οἰκείαν ἀρετήν] Ælianus Var. Hiſt. lib. VII. cap. 14. quod eſt de Philoſophis qui militarunt & reſpublicas geſſerunt: Ἀρχύταν εἵλοντο ἑξάκις στρατηγὸν Ταραντῖνοι· Μέλισσος δὲ ἐναυάρχησε. Plutarchus contra Colotem: Μέλισσος δὲ τῆς πατρίδος στρατηγῶν, Ἀθηναίους κατεναυμάχησε. & in Pericle: πλεύσαντος γὰρ αὐτοῦ, Μέλισσος ὁ Ἰθαγένους, ἀνὴρ φιλόσοφος, στρατηγῶν τότε τῆς Σάμου, καταφρονήσας τῆς ὀλιγότητος τῶν νεῶν, ἢ τῆς ἀπειρίας τῶν στρατηγῶν, ἔπεισε τοὺς πολίτας ἐπιθέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις. Meminit & in Themiſtocle: καίτοι Στησίμβροτος Ἀναξαγόρου τε διακοῦσαι τὸν Θεμιστοκλέα φησὶ, καὶ περὶ Μέλισσον σπουδάσαι τὸν φυσικόν· οὐκ εὖ τῶν χρόνων ἁπτόμενος. Περικλεῖ γὰρ, ὃς πολὺ νεώτερος ἦν Θεμιστοκλέους, Μέλισσος μὲν ἀντεστρατήγει πολιορκοῦντι Σαμίους.

ἐδόκει δὲ αὐτῷ τὸ πᾶν ἄπειρον εἶναι, καὶ ἀναλλοίωτον, καὶ ἀκίνητον, καὶ ἓν, ὅμοιον ἑαυτῷ, καὶ πλῆρες, &c.] Quæ ipſiſſima verba tranſcripſit Heſychius in Meliſſo. De Meliſſo autem Hermias in Philoſ. Gentil. Irriſione: ἀλλ' ἀνθίστανται τούτου (Anaxagoræ) Μέλισσος καὶ Παρμενίδης. ὅ γε μὴν Παρμενίδης καὶ ποιητικοῖς ἔπεσιν ἀνακηρύσσει τὴν οὐσίαν ἓν εἶναι, καὶ ἀΐδιον, καὶ ἄπειρον, καὶ ἀκίνητον, καὶ παντὶ ὅμοιον. Et Suidas in γεννητική. Μέλισσος ᾤετο τὸ μὴ γινόμενον οὐκ ἔχειν ἀρχήν. ψεῦδος δέ ἐστι· πολλὰ γὰρ ἀγέννητα ὄντα, ἀρχὰς ἔχει. Similia habet Theodoritus, Serm. III. Μέλισσος δὲ ὁ Ἰθαγένους ὁ Μιλήσιος, τούτου μὲν ἑταῖρος ἐγένετο. (Parmenidis ſcilicet) τὴν δὲ παραδοθεῖσαν διδασκαλίαν ἀκήρατον οὐκ ἐτήρησεν· ἄπειρον γὰρ οὗτος ἔφη τὸν κόσμον, ἐκείνων φάντων πεπερασμένον· quæ habuit à Platone, cujus hæc ſunt verba in Theæteto: ὀλίγου δ' ἐπελαθόμην, ὦ Θεόδωρε, ὅτι ἄλλοι αὖ τἀναντία τούτοις ἀπεφήναντο· οἷον ἀκίνητον τελέθει τῷ παντὶ ὄνομα εἶναι· καὶ ὅσα Μέλισσοί τε καὶ Παρμενίδαι, ἐναντιούμενοι πᾶσι τούτοις, διϊσχυρίζονται. Vide Ariſtotelem lib. I. Phyſicorum cap. 2. & 3. & ad Ariſtotelem ejus Interpretes.

κίνησίν τε μὴ εἶναι, δοκεῖν δὲ εἶναι] Sextus Empiricus Pyrrh. Hypotypoſeon lib. III. cap. 7. τρεῖς δὲ, οἶμαι, γεγόνασιν αἱ ἀνωτάτω περὶ κινήσεως στάσεις. ὁ μὲν γὰρ Βίας, καί τινες τῶν Φιλοσόφων, εἶναι κίνησιν ὑπολαμβάνουσιν· μὴ εἶναι δὲ, Παρμενίδης τε καὶ Μέλισσος, καὶ ἄλλοι τινές· μὴ μᾶλλον δὲ εἶναι, ἢ μὴ, κίνησιν ἔφασαν οἱ Σκεπτικοί. *Tres autem, ni fallor, fuerunt omnium antiquiſſimæ de Motu inter ſe diſcrepantes opiniones. Nam Bias, & aliqui Philoſophi, eſſe motum exiſtimant. at Parmenides & Meliſſus, & alii quidam, negant. Sceptici verò non magis eſſe motum, quàm non eſſe, dixerunt.* Et adverſùs Mathemat. pag. 387. γνωστέον ὅτι τρεῖς γεγόνασι στάσεις κατὰ τὸ ἀνωτάτω περὶ κινήσεως. οἱ μὲν γάρ φασι κίνησιν εἶναι· οἱ δὲ, μὴ εἶναι· οἱ δὲ, οὐ μᾶλλον εἶναι ἢ μὴ εἶναι. καὶ εἶναι μὲν, ὁ, τε Βίας, τοῖς φαινομένοις προσέχων, καὶ οἱ πλείους τῶν φυσικῶν, ὥσπερ οἱ περὶ Πυθαγόραν καὶ Ἐμπεδοκλέα καὶ Ἀναξαγόραν, Δημόκριτόν τε καὶ Ἐπίκουρον· οἷς καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Περιπάτου, ἔτι δὲ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς συναπεγράψαντο, καὶ ἄλλοι παμπληθεῖς. μὴ εἶναι δὲ, οἱ περὶ Παρμενίδην καὶ Μέλισσον, οὓς ὁ Ἀριστοτέλης Στασιώτας τε τῆς φύσεως καὶ Ἀφυσίκους κέκληκεν. Στασιώτας μὲν, ἀπὸ τῆς στάσεως· Ἀφυσίκους δὲ, ὅτι ἀρχὴ κινήσεώς ἐστιν ἡ φύσις. *Sciendum eſt tres ad ſummum fuiſſe ſectas de Motu. Nam alii quidem dicunt eſſe Motum: alii verò non eſſe: alii autem non magis eſſe, quàm non eſſe. Et eſſe quidem, & Bias, attendens ea quæ cernuntur, & complures ex Phyſicis, ut Pythagoras, Empedocles & Anaxagoras, Democrituſque & Epicurus: quorum ſententiæ ſubſcripſerunt Peripatetici & Stoici, & alii permulti. Non eſſe autem, Parmenides & Meliſſus, quos Ariſtoteles vocavit* Statorios *&* Aphyſicos. Statorios *quidem*, à ſtatione; Aphyſicos *autem, id eſt, non Naturales, quoniam natura eſt principium motûs.* Locus Philoſophi quem ſignat Empiricus, ubi *non Phyſici* Parmenides & Meliſſus appellantur, videtur eſſe in I. libro Phyſicorum cap. 2. ſtatim initio. ἀνάγκη δὲ, inquit, ἤτοι μίαν εἶναι τὴν ἀρχὴν, ἢ πλείους. καὶ εἰ μίαν, ἤτοι ἀκίνητον, ὥσπερ φησὶ Παρμενίδης καὶ Μέλισσος· ἢ κινουμένην, ὥσπερ οἱ Φυσικοί. Ubi autem Στασιώτας illos appellat nondum invenire potui.

ZENO ELEATES.

ΤΟΥΤΟΝ Ἀπολλόδωρός φησιν εἶναι ἐν Χρονικοῖς Πύριθος, τὸν δὲ Παρμενίδην, φύσει μὲν, Τελευταγόρου· θέσει δὲ, Παρμενίδου.] Legendum omnino Πύρρητος, quemadmodum ſcriptum exhibent Editio Frobeniana & Stephanica: aut Πύρητος, quemadmodum habent Schedæ Regiæ. Sed & poſtea rectè Caſaubonus emendabat θέσει δὲ, Πύρρητος. Laërtius ſuprà in Parmenide: Παρμενίδης, Πύρητος, Ἐλεάτης. Theodoritus Therapeut. Serm. IV. καὶ Παρμενίδης δὲ ὁ Πύρρητος ὁ Ἐλεάτης, ὁ Ξενοφάνους ἑταῖρος γενόμενος. Suidas in Παρμενίδης· Παρμενίδης, Πύρητος, Ἐλεάτης φιλόσοφος. At in Ζήνων, Zenonem Eleatem Teleutagoræ filium facit, non Parmenidem.

οὐκ ἀλαπαδνὸν Ζήνωνος Πλατωνεπιλήπτορος] Legendum ex Plutarcho Ζήνωνος πάντων ἐπιλήπτορος. rectè quoque vidit idem Caſaubonus.

παύρων γε μὲν εἴσω] Codex Regius ἥσσω· & ita legit Aldobrandinus, qui vertit *paucis inferiorem.*

ὁ δὴ Ζήνων διακήκοε Παρμενίδου, καὶ γέγονεν αὐτοῦ παιδικά· καὶ εὐμήκης ἦν, καθά φησι Πλάτων ἐν τῷ Παρμενίδῃ] Verba Platonis in Parmenide hæc ſunt: ἔφη δὲ δὴ ὁ Ἀντιφῶν, λέγειν τὸν Πυθόδωρον, ὅτι ἀφίκοντό ποτε εἰς Παναθήναια τὰ μεγάλα Ζήνων τε καὶ Παρμενίδης. τὸν μὲν οὖν Παρμενίδην, εὖ μάλα ἤδη πρεσβύτην εἶναι, σφόδρα πολιὸν, καλὸν δὲ καὶ ἀγαθὸν τὴν ὄψιν, περὶ ἔτη μάλιστα πέντε καὶ ἑξήκοντα· Ζήνωνα δὲ, ἐγγὺς ἐτῶν τετταράκοντα τότε εἶναι, εὐμήκη δὲ, καὶ χαρίεντα ἰδεῖν· καὶ λέγεσθαι αὐτὸν παιδικὰ τοῦ Παρμενίδου γεγονέναι. *Dicebat ergo Antiphon,*

Pythodo-

Pythodorum narraſſe, Zenonem atque Parmenidem veniſſe quondam ad magnorum Panathenæorum celebritatem: & Parmenidem jam ſenem, atque canum, aſpectu decorum fuiſſe; annos ferme quinque & ſexaginta ætatis agentem; Zenonem verò annos penè quadraginta natum; procero inſuper & grato corporis habitu: dicebatur autem in deliciis Parmenidi fuiſſe. Meminit pulcritudinis Zenonis & Apuleius in Apologia: *Zenonem illum antiquum, Veliâ oriundum, qui primus omnium dictionem ſolertiſſimo artificio ambifariam diſſolverit: eum quoque Zenonem longè decoriſſimum fuiſſe, ut Plato autumat.* Videndus in XI. Athenæus, à quo graviter Plato reprehenditur, quòd nullâ compulſus neceſſitate ſcripſerit Zenonem Parmenidis παιδικὰ fuiſſe.

ὁ δ' αὐτὸς ἐν τῷ Σοφιστῇ καὶ Ἐλεατικὸν Παλαμήδην αὐτὸν καλεῖ] Nihil tale de Zenone Eleate in Sophiſta Platonis reperias: ſed nec alibi de illo tale apud Platonem. In Phædro quidem meminit Palamedis Eleatis, his verbis: τὸν οὖν Ἐλεατικὸν Παλαμήδην λέγοντα οὐκ ἴσμεν τέχνῃ, ὥστε δοκεῖν φαίνεσθαι τοῖς ἀκούουσι τὰ αὐτὰ ὅμοια καὶ ἀνόμοια, καὶ ἓν καὶ πολλά, μένοντά τε αὖ καὶ φερόμενα. *Enimvero Eleatem Palamedem artificio ſuo efficere ſolitum accepimus, ut eadem audientibus ſimilia & diſſimilia, unum & multa, manentia & fluentia viderentur.* Sed quæ, non de Zenone Eleate, verùm de Alcidamante intelligenda ſunt, ſi fides Quintiliano. Ita enim ille lib. III. Inſtitut. Oratoriarum cap. I. ubi de Scriptoribus Artis Rhetoricæ: *& Hippias Elæus, &, quem Palamedem Plato appellat, Alcidamas Eleates.*

φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης εὑρετὴν αὐτὸν γενέσθαι Διαλεκτικῆς, ὥσπερ Ἐμπεδοκλέα Ῥητορικῆς] Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos lib. VII. pag. 193. Παρμενίδης δὲ οὐκ ἂν δόξαι τῆς Διαλεκτικῆς ἀπείρως ἔχειν, ἐπείπερ πάλιν Ἀριστοτέλης τὸν γνώριμον αὐτοῦ Ζήνωνα, Διαλεκτικῆς ἀρχηγὸν ὑπείληφεν. Suidas: τοῦτόν φασιν εὑρετὴν εἶναι Διαλεκτικῆς, ὡς Ἐμπεδοκλέα τῆς Ῥητορικῆς. Laërtius in Procemio: ἀπὸ δὲ Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου, τὸ Διαλεκτικόν. Tribuitur eidem & Dialogorum inventio. Idem Laërtius in Platone: διαλόγους τοίνυν φασὶ πρῶτον γράψαι Ζήνωνα τὸν Ἐλεάτην. De Empedocle dixi ad ejus Vitam.

φέρεται δὲ αὐτοῦ βιβλία πολλῆς συνέσεως γέμοντα] Suidas: ἔγραψεν Ἔριδας, Ἐξήγησιν τῶν Ἐμπεδοκλέους, Πρὸς τοὺς Φιλοσόφους, Περὶ φύσεως.

καθελεῖν δὲ θελήσας Νέαρχον τὸν τύραννον (οἱ δέ, Διομέδοντα) συνελήφθη, &c.] Nearchum vocant Diodorus Siculus in Excerptis à Valeſio publicatis, Philoſtratus lib. VII. Fabularum Apollonianarum, & Valerius Maximus lib. & cap. III. Fuit autem Nearchus ille Myſus, & Eleatarum tyrannus. Demylum appellat Plutarchus in libro Περὶ Στωϊκῶν ἐναντιωμάτων, & adverſùs Colotem Epicureum, necnon Clemens Alexandrinus Stromat. lib. IV. Quare Valeſius, ad Ammianum Marcellinum, reſcribendum hoc loco putabat, οἱ δὲ Δήμυλον. Sed Διομέδοντα quoque omnes MSS. Laërtiani, omnes Editi, & Suidas in Ζήνων. Dionyſium vocat Tertullianus ſub finem Apologetici: *Zeno Eleates conſultus à Dionyſio, Quidnam Philoſophia præſtaret: cùm reſpondiſſet, Contemptum mortis, flagellis Tyranni ſubjectus, ſententiam ſuam ad mortem uſque ſignabat.* Atqui antiquior Zeno Eleates Dionyſio Tyranno centum quinquaginta annis circiter. Ergo, aut hæc verba, *à Dionyſio*, inſititia ſunt, quod Rigaltio videbatur, quem de hoc loco per Epiſtolam olim conſului; aut *Demylo* ibi, pro *Dionyſio*, legendum, quod magis reor; aut Tertullianus erraverit neceſſe eſt, quod ei ſæpius evenit. Ammianus Marcellinus lib. XIV. à Cyprio Rege Zenonem tortum ait: *Et ducebatur intrepidus*, (loquitur de Euſebio quodam) *temporum iniquitati inſultans; imitatus Zenonem illum veterem Stoicum, qui ut mentiretur quædam, laceratus diutiùs, avulſam ſedibus linguam ſuam cum cruento ſputamine in oculos interrogantis Cyprii Regis impegit.* In quo falſus eſt: non enim à Nicocreonte, Cypriorum Rege, tortus eſt Zeno, ſed Anaxarchus: de quo Diogenes noſter in Anaxarcho, Cicero Tuſcul. II. Ovidius in Ibin, Plinius VII. 23. & Plutarchus in Alexandro. Marcellinum decepiſſe videtur locus ille Ciceronis lib. I. de Natura Deorum: *Anaxarchum Democriteum à Cyprio Tyranno excarnificatum accepimus, Zenonem Eleæ in tormentis necatum.* Exiſtimavit ſcilicet hoc voluiſſe Ciceronem, tam Anaxarchum quàm Zenonem à Cyprio Tyranno fuiſſe excarnificatos: quod tamen ex verbis Ciceronis non neceſſariò ſequitur. Zenonem Eleatem magno errore cum Zenone Citieo etiam confundit Marcellinus: ſed fortè pro *Stoicum* ſcripſerat *Phyſicum*: niſi potiùs τὸ *Stoicum* additum fuit ab imperito Librario; A quod Valeſio videbatur. Contrà, ex uno Zenone Eleate duos facit Valerius Maximus dicto loco, quod rectè monuit idem Valeſius ad Marcellinum. Hujus porrò Zenonis Eleatæ facti, præter Auctores ſuprà memoratos, meminit quoque Cicero lib. II. Tuſculanarum Quæſtionum, & lib. I. de Natura Deorum: item Philo Judæus in libro Quòd omnis probus liber, & Euſebius in libris de Præparat. Evangelica.

καθά φησιν Ἡρακλείδης ἐν τῇ Σατύρου Ἐπιτομῇ] ἐν τῇ Σωτίωνος Ἐπιτομῇ reponebat Caſaubonus ſuprà ad Heraclidem. Nihil mutandum. Heraclides, Sarapionis filius, cognomento Lembus, Sotionis libros de Succeſſionibus in compendium quidem redegerat; ſed & Satyri libros de Vitis illuſtrium Virorum etiam contraxerat. Noſter ſuprà in Pythagora: B Ἡρακλείδης ἐν τῇ τοῦ Σατύρου Ἐπιτομῇ. & in Empedocle: Ἡρακλείδης ἐν τῇ Ἐπιτομῇ· Satyri ſcilicet, cujus Περὶ βίων Operis paullò antè meminerat. Perperam autem Editio princeps hoc loco, ἐν τῇ Σατύρων Ἐπιτομῇ.

περὶ τῶν ὅπλων, ὧν ἦγεν εἰς Λιπάραν] An potiùs ὅπλιτῶν, niſi ἄγειν pro φέρειν eſt poſitum? inquit Caſaubonus. ἄγειν potiùs pro φέρειν poſitum exiſtimamus.

Pag. 244. Σὺ ὁ τῆς πόλεως ἀλητήριος] Ita omnes Editi. Lege ἀλιτήριος· & ita Schedæ Regiæ.

καὶ γὰρ οὗτος, τὴν πρότερον μὲν Ὕλην, ὕστερον δὲ Ἐλέαν, Φωκαέων οὖσαν ἀποικίαν, &c.] Strabo lib. VI. ſtatim initio: κάμψαντι δ' ἄλλος συνεχὴς κόλπος, C ἐν ᾧ πόλις, ἣν οἱ μὲν κτίσαντες Φωκαιεῖς Ὑέλην, οἱ δὲ Ἔλην, ἀπὸ κρήνης τινός· οἱ δὲ νῦν Ἐλέαν ὀνομάζουσιν· ἐξ ἧς Παρμενίδης καὶ Ζήνων ἐγένοντο, ἄνδρες Πυθαγόρειοι. δοκεῖ δέ μοι καὶ δι' ἐκείνους, καὶ ἔτι πρότερον, εὐνομηθῆναι. *Inde ubi curſum flexeris, alius eſt contiguus ſinus; inque eo urbs, quam Phocæenſes cùm conderent Hyelam, alii Ellam, à fonte quodam: noſtro tempore Eleam appellant. Hæc eſt patria Parmenidis & Zenonis, Pythagoreorum. Videtur autem mihi cùm propter hos viros, tum jam antè etiam, ea urbs bonis floruiſſe legibus.* Ex quo Strabonis loco hîc legendum Ὑέλην cenſebat Caſaubonus, tum in Notis ad Laërtium, cùm in Caſtigationibus ad Strabonem. Etiam Ὑέλη apud Herodotum. Velia dicitur hæc urbs Apuleio in Apologia: *item Zenonem illum antiquum, Veliâ oriundum, qui primus* D *omnium dictionem ſolertiſſimo artificio ambifariam diſſolverit: eum quoque Zenonem longe decoriſſimum fuiſſe, ut Plato autumat.* Minùs rectè Lipſius atque Urſinus *Elia* reſcribendum ibi exiſtimarunt. Ita *Velia*, urbs Italiæ, quæ priùs *Elia*. Servius ad VI. Æneidos: *Velia autem dicta eſt à paludibus quibus cingitur, quas Græci* ἕλη *dicunt. Fuit ergo* Helia: *ſed accepit digammon, & facta* Velia, *ut* Enetus, Venetus. Stephanus quoque: Ἐλέα. πόλις Ἰταλίας, ὡς εἴρηται. ἐκαλεῖτο δὲ Βύλη. ὠνομάσθη δὲ Ἐλέα, ἀπὸ τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ, ἡ νῦν Βελέα. Sed ubi legendum putamus ἐκαλεῖτο δὲ Ὕλη, quemadmodum ſcriptum eſt apud Laërtium: aut Ὑέλη, quemadmodum habent Strabo atque Herodotus. Mendum inde ortum videtur, quòd primò ſcriptum fuerat Ϝύλη, aut Ϝυέλη, propter aſpirationem: veteres quippe Græci ante vocabula E omnia quæ à vocali incipiunt digamma præfigere ſolebant, ut docet Halicarnaſſeus Dionyſius lib. Ἀρχαιολ. primo. Velia quoque & Helia apud Plinium. Ceterùm fuit & Ὕλη urbs Bœotiæ, de qua Homerus Iliad. B. & Iliad. E. quod fortaſſe quoque in cauſa fuit, cur Ὕλη, pro Ὑέλη, ſcripſerunt Librarii apud Laërtium.

αὐτοῦ δὲ πατρίδα, πόλιν εὐτελῆ, &c. ἠγάπησε μᾶλλον τῆς Ἀθηναίων μεγαλαυχίας] *Nemo patriam ſuam amat, quia magna eſt, ſed quia ſua*, inquit Seneca.

καὶ μόνον ἄνδρας ἀγαθοὺς τρέφειν ἐπισταμένην] Strabo dicto loco: ἐξ ἧς Παρμενίδης καὶ Ζήνων ἐγένοντο, ἄνδρες Πυθαγόρειοι. δοκεῖ δέ μοι καὶ δι' ἐκείνους, καὶ ἔτι πρότερον, εὐνομηθῆναι. Ex Elea fuere & Alcidamas Rhe- F tor, & Leucippus.

οὗτος καὶ τὸν Ἀχιλλέα πρῶτος λόγον ἠρώτησε] Dixi ad Parmenidem.

κόσμους εἶναι κενόν τε μὴ εἶναι] κόσμον minùs rectè apud Heſychium Mileſium, qui totum hunc Laërtii locum ad verbum tranſcripſit.

ἤκμαζε δὲ οὗτος κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα] Ceteræ Editiones κατὰ τὴν ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. Minùs rectè. Suidas: Ζήνων, Τελευταγόρου, Ἐλεάτης, φιλόσοφος τῶν ἐγγιζόντων Πυθαγόρᾳ καὶ Δημοκρίτῳ κατὰ τοὺς χρόνους· ἦν γὰρ ἐπὶ τῆς οη' Ὀλυμπιάδος, μαθητὴς Ξενοφάνους, ἢ Παρμενίδου. id eſt, Olympiade LXXVIII.

LEUCIPPUS.

ΩΣ δέ τινες, Αὐδηρίτης] Ita quoque infrà ſcriptum eſt in Vita Democriti, tum in omnibus Editis, cùm in manu exaratis, necnon apud Suidam, atque alibi paſſim. Inde apparet jam diu eſſe, quòd τὸ αυ perinde ut τὸ *af* pronuntiatur: cui tamen pronuntiationi immane quantum reclamant delicatuli illi Græcæ linguæ Magiſtri. Reſcribendum omnino utrobique Ἀβδηρίτης. Abderitem quoque Leucippum fecit Auctor Φιλοσόφου Ἱστορίας, quæ vulgò perperam Galeno tribuitur.

κατ' ἐνίους δὲ, Μήλιος] Mileſius dicitur Clementi in Protreptico, necnon Epiphanio adverſùs Hæreſes lib. III. An ibi legendum Μήλιος, aut hîc Μιλήσιος, incertum eſt. Magìs placet ut apud noſtrum legatur Μιλήσιος. atque ita legit Vetus Interpres, qui vertit *Mileſius*.

οὗτος ἤκουσε Ζήνωνος.] Cujus tamen dogmata non ſervavit. Origenes in Philoſophicis: Λεύκιππος δὲ Ζήνωνος ἑταῖρος, οὐ τὴν αὐτὴν δόξαν διετήρησεν. Legendum puto, οὐ τὴν αὐτοῦ δόξαν διετήρησεν.

ἤρεσκε δὲ αὐτῷ, ἄπειρα εἶναι τὰ πάντα, καὶ εἰς ἄλληλους μεταβάλλειν· τό, τε πᾶν εἶναι κενὸν, καὶ πλῆρες, &c.] Idem Origenes ibidem: Λεύκιππος δὲ Ζήνωνος ἑταῖρος, οὐ τὴν αὐτοῦ δόξαν (ita legendum monuimus) διετήρησεν· ἀλλά φησιν ἄπειρα εἶναι, καὶ ἀεὶ κινούμενα, καὶ γένεσιν καὶ μεταβολὴν συνεχῶς οὖσαν. στοιχεῖα δὲ λέγει τὸ πλῆρες, καὶ κενόν· κόσμους δὲ γενέσθαι λέγει, ὅταν εἰς μετάκοινον ἐκ τοῦ περιέχοντος ἀθροισθῆ πολλὰ σώματα, καὶ συῤῥυῆ προσκρούοντα ἀλλήλοις, συμπλέκεσθαι τὰ ὁμοιοσχήμονα, καὶ παραπλήσια τὰς μορφὰς, καὶ περιπλεχθέντα εἰς ἕτερα γίνεσθαι· αὔξειν δὲ καὶ φθίνειν διὰ τὴν ἀνάγκην. τίς δ' ἂν εἴη ἡ ἀνάγκη, οὐ διώρισεν. Epiphanius dicto loco: Λεύκιππος ὁ Μιλήσιος, κατὰ δέ τινας Ἐλεάτης, καὶ οὗτος ἐριστικὸς ἐν ἀπείρῳ. Clemens loco itidem proximè memorato: ὁ Μιλήσιος Λεύκιππος καὶ ὁ Χῖος Μητρόδωρος διττὰς, ὡς ἔοικεν, καὶ αὐτὼ ἀρχὰς καταλελοίπετην, τὸ πλῆρες, καὶ τὸ κενόν. Conſule Aldobrandinum, & Heſychium Mileſium adi, qui totum hunc Laërtii locum ad verbum tranſcripſit.

σχῆμά τε αὐτῆς τυμπανοειδὲς εἶναι] Plutarchus de Placitis Philoſophorum lib. III. cap. 10. quod eſt de figura terræ: Θαλῆς, καὶ οἱ Στωϊκοὶ, καὶ οἱ ἀπ' αὐτῶν, σφαιροειδῆ τὴν γῆν· Ἀναξίμανδρος λίθῳ κίονι τὴν γῆν προσφερῆ τῶν ἐπιπέδων· Ἀναξιμένης, τραπεζοειδῆ· Λεύκιππος, τυμπανοειδῆ.

πρῶτός τε ἀτόμους ἀρχὰς ὑπεστήσατο] Quod etiam teſtificatur Cicero I. de Natura Deorum: *Iſta enim flagitia Democriti, ſive etiam ante Leucippi, eſſe corpuſcula, quædam lævia, alia aſpera*, &c. Lactantius Divinarum Inſtitutionum lib. III. cap. 17. ubi de atomis: *Ubi enim ſunt, aut unde iſta corpuſcula? Cur illa nemo præter unum Leucippum ſomniavit? à quo Democritus eruditus, hæreditatem ſtultitiæ reliquit Epicuro.* Meminit hujus Leucippei dogmatis & in libro de Ira Dei cap. 10. ubi eum vide. Adde & Auctorem Φιλοσόφου Ἱστορίας· τούτου δὲ (Zenonis) Λεύκιππος Ἀβδηρίτης ἀκουστὴς, τὴν τῶν ἀτόμων εὕρεσιν ἐπινενόηκε πρῶτος. Moſcho Phœnici tribuitur hæc inventio à Poſidonio apud Sextum lib. XVI. contra Phyſicos.

κόσμους τε ἐκ τούτων ἀπείρους εἶναι] Theodoritus Therapeut. Serm. IV. καὶ γὰρ δὴ τὸν κόσμον, Θαλῆς μὲν, καὶ Πυθαγόρας, καὶ Ἀναξαγόρας, καὶ Παρμενίδης, καὶ Μέλισσος, καὶ Ἡράκλειτος, καὶ Πλάτων, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ Ζήνων ἕνα εἶναι ξυνωμολόγησαν· Ἀναξίμανδρος δὲ, καὶ Ἀναξιμένης, καὶ Ἀρχέλαος, καὶ Ξενοφάνης, καὶ Διογένης, καὶ Λεύκιππος, καὶ Ἐπίκουρος πολλοὺς εἶναι καὶ ἀπείρους ἐδόξασαν.

Pag. 245. τοῦτο δὲ οἷον ὑμένα ἀφίστασθαι, περιέχοντα ἐν ἑαυτῷ παντοῖα σώματα] Plutarchus de Placitis Philoſophorum lib. II. cap. 7. Λεύκιππος καὶ Δημόκριτος χιτῶνα κύκλῳ, καὶ ὑμένα περιτείνουσι τῷ κόσμῳ.

κατὰ τὴν ἐπέκεισιν] Lege ἐπέκρυσιν, quemadmodum ſcriptum exhibent ceteræ Editiones, & Codex Regius. Heſychius Mileſius habet ἐπικράτησιν.

εἶτ' ἐκπηρωθέντα] Ita Editio Stephanica. Sed Frobeniana ἐκπυρωθέντα· & ſic quoque Schedæ Regiæ, necnon Heſychius Mileſius, & ita omnino legendum.

κεκλίσθαι τὴν γῆν πρὸς μεσημβρίαν· τὰ δὲ πρὸς ἄρκτον ἀεί τε νίφεσθαι, καὶ κατάψυχρα εἶναι, καὶ πήγνυσθαι] Plutarchus de Placitis Philoſophorum lib. III. cap. 12. quod eſt de terræ inclinatione: Λεύκιππος παρεκπεσεῖν τὴν γῆν εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη, διὰ τὴν ἐν τοῖς μεσημβρινοῖς ἀραιότητα, ἅτε δὴ πεπηγότων τῶν βορείων, διὰ τὸ κατεψύχθαι τοῖς κρυμοῖς, τῶν δὲ ἀντιθέτων πεπυρωμένων.

κατά τινα ἀνάγκην, ἣν ὁποία ἐστὶν, διασαφεῖ] Legendum omnino οὐ διασαφεῖ, quemadmodum exhibet Editio Stephanica. Vitioſè quoque διασαφεῖ apud Heſychium Mileſium. Origenes loco ſuprà citato: τίς δ' ἂν εἴη ἡ ἀνάγκη, οὐ διώρισεν. Hanc Neceſſitatem ἀντιτυπίαν vocaſſe Leucippum conjiciebat Aldobrandinus, quem vide.

Scripſerat Leucippus Περὶ νοῦ, qui liber citatur à Joanne Stobæo in Eclogis Phyſicis cap. 8. Theophraſtus τὸν Μέγαν Διάκοσμον illius fuiſſe dixit, teſte Laërtio in Democriti Vita.

DEMOCRITUS.

ΔΗΜΟ'ΚΡΙΤΟΣ, Ἡγησιστράτου· οἱ δὲ, Ἀθηνοκρίτου· τινὲς, Δαμασίππου] Similiter Suidas: Δημόκριτος, Ἡγησιστράτου· οἱ δὲ, Ἀθηνοκρίτου, ἢ Δαμασίππου. Damaſippi filium facit Ælianus Var. Hiſt. IV. 20. & Theodoritus Θεραπ. Serm. IV. ſtatim initio, & Pſeudo-Origenes in Philoſophicis.

Αὐδηρίτης] Pomponius Mela lib. & cap. II. ubi de Abdera: *Sed ea magis id memorandum habet, quòd Democritum Phyſicum tulit, quàm quòd ita condita eſt.* Solinus cap. X. *Inde non procul urbs Abdera, quam Diomedis ſoror & condidit, & à ſe ſic vocavit. Mox Democriti domus Phyſici: ac, ſi verum rimere, ideo nobilior.*

καὶ Χαλδαίων, Ξέρξου τοῦ βασιλέως ἐπιστάτας τῷ πατρὶ αὐτοῦ καταλιπόντος, ἡνίκα ἐξενίσθη παρ' αὐτοῦ, καθά φησι καὶ Ἡρόδοτος] Meminit hujuſce hoſpitii & Valerius Maximus VIII. 7. *Democritus, cùm divitiis cenſeri poſſet, quæ tantæ fuerunt, ut pater ejus Xerxis exercitui epulum dare ex facili potuerit.*

λέγειν Δημόκριτον περὶ Ἀναξαγόρου, &c. ἐχθρῶς ἔχοντα πρὸς αὐτὸν, &c.] Laërtius ipſe ſuprà in Anaxagora: ἔδοξε δέ πως καὶ Δημοκρίτῳ ἀπεχθῶς ἐσχηκέναι, ἀποτυχὼν τῆς πρὸς αὐτὸν κοινολογίας. Anaxagoram tamen laudat Democritus apud Sextum in libris contra Mathematicos.

Pag. 246. ἀποδημῆσαι αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, &c.] Suidas: ἦλθε καὶ εἰς Πέρσας, καὶ Ἰνδοὺς, καὶ Αἰγυπτίους, καὶ τὰ παρ' ἑκάστοις ἐπαιδεύθη σοφά. Ælianus Var. Hiſt. IV. 20. καὶ πολλὴν ἐπῄει γῆν. ἧκεν οὖν καὶ πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πρὸς τοὺς Μάγους, καὶ τοὺς Σοφιστὰς τῶν Ἰνδῶν. Diodorus Siculus Bibliothecæ Hiſtor. lib. I. circa finem: Πυθαγόραν τε τὰ κατὰ τὸν Ἱερὸν Λόγον, καὶ τὰ κατὰ Γεωμετρίαν θεωρήματα, καὶ τὰ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς, ἔτι δὲ τὴν εἰς πᾶν ζῶον τῆς ψυχῆς μεταβολὴν μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων. ὑπολαμβάνουσι δὲ καὶ Δημόκριτον παρ' αὐτοῖς ἔτη διατρῖψαι πέντε, καὶ πολλὰ διδαχθῆναι τῶν κατ' Ἀστρολογίαν. Heſychius Mileſius: οὗτος νειμάμενος τὴν οὐσίαν τῷ ἀδελφῷ, καὶ τὴν ἐλάττω μοῖραν ἑλόμενος, τοῖς Γυμνοσοφισταῖς συνέμιξε, καὶ εἰς Ἰνδίαν ἀπῆρε, καὶ Αἰθιοπίαν. Magnam partem Aſiæ peragraſſe ſcribit Strabo lib. XV. & Julianus Imperator Epiſtolâ 37. Darium, Aſiæ Regem, ex uxoris morte mœrentem, conſolatoriis quibuſdam ſermonibus recreaſſe. Sed de Democriti peregrinationibus audiendus ipſemet Democritus apud Clementem στρωματέων lib. I. Ἐγὼ δὲ τῶν κατ' ἐμαυτὸν ἀνθρώπων γῆν πλείστην ἐπεπλανησάμην, ἱστορέων τὰ μήκιστα· καὶ ἀέρας τε καὶ γέας πλείστας εἶδον· καὶ λογίων ἀνθρώπων πλείστων ἐσήκουσα· καὶ γραμμέων συνθέσιος μετὰ ἀποδείξιος (corrige συνθέσι & ἀποδείξι) οὐδείς κώ με παρήλλαξεν, οὐδ' οἱ Αἰγυπτίων καλεόμενοι Ἀρπεδονάπται· σὺν τοῖς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἐπ' ἔτεα ὀγδώκοντα ἐπὶ ξείνης ἐγενήθην. *Ego ex iis qui meo tempore fuerunt plurimas terras peragravi, ea quæ procul erant remota inquirens; & aëris & terræ vidi regiones plurimas, & homines doctos audivi plurimos; & in componendis cum demonſtratione lineis nemo me adhuc ſuperavit, non qui Ægyptiorum vocantur Arpedonaptæ. Cum his autem poſtremò octoginta annis fui in terra aliena.* Addit Clemens: ἐπῆλθε γὰρ Βαβυλῶνά τε καὶ Περσίδα καὶ Αἴγυπτον, τοῖς τε Μάγοις καὶ τοῖς ἱερεῦσι μαθητεύων. Subjungit Ælianus: διὰ ταῦτα καὶ Θεόφραστος αὐτὸν ἐπῄνει, ὅτι περιῄει, κρείττονα ἀγερμὸν ἀγείρων Μενελάου καὶ Ὀδυσσέως. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἠλῶντο, Φοινίκων ἐμπόρων μηδὲν διαφέροντες· χρήματα γὰρ ἤθροιζον, καὶ τῆς περιόδου, καὶ τοῦ περίπλου ταύτην εἶχον τὴν πρόφασιν. *Propterea laudatus eſt à Theophraſto, quòd circumiens, meliora collegerit quàm vel Menelaus vel Ulyſſes. Nam illi circumerrabant, non aliter quàm mercatores Phœniciæ; pecunias enim cumulabant; & hæc cauſa*

illis

illis fuit tum pedeſtrium, tum navalium itinerum.

τρίτον δὲ ὄντα ἀδελφὸν, νείμαθαι τὴν οὐσίαν. καὶ οἱ μὲν πλείους φασὶ τὴν ἐλάττω μοῖραν ἑλέσθαι, &c.] Similiter Ælianus loco citato, τὴν παρὰ τοῦ Δαμασίππου τοῦ πατρὸς οὐσίαν εἰς τρία μέρη νεμηθεῖσαν τοῖς ἀδελφοῖς δι' αὐτοῦ τοῖς τρισὶ, τ' ἀργύρειον μόνον λαβὼν ἐφόδιον τῆς ὁδοῦ, τὰ λοιπὰ τοῖς ἀδελφοῖς εἴασε. Aliter Valerius Maximus lib. VIII. cap. 7. *Democritus, cùm divitiis cenſeri poſſet, quæ tantæ fuerunt, ut pater ejus Xerxis exercitui epulum dare ex facili potuerit, quò magis vacuo animo ſtudiis eſſet operaturus, parvâ admodum ſummâ retentâ, patrimonium ſuum patriæ donavit.* Quod ait Valerius, parvam admodum hanc ſummam fuiſſe, minùs convenit cum eo quod ex Demetrio mox refert Laërtius, exceſſiſſe centum talenta. Ceterùm hoc Democriti factum aliter refert Horatius Epiſtolâ 12. libri primi:

Miramur, ſi Democriti pecus edit agellos,
Cultáque, dum peregre eſt animus ſine corpore velox.

Horatio ſimilia habet Origenes lib. II. contra Celſum, & Philo Judæus in Diſſertatione de Vita Speculativa. Fratres autem habuit Democritus Herodotum & Damaſum: quâ de re in ſequentibus.

καὶ μὴ σπουδάσαι γνωσθῆναι, δόξης καταφρονῶν] Ælianus Var. Hiſt. IV. 20. Δημόκριτον τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει τά τε ἄλλα γενέσθαι σοφὸν, καὶ δὴ καὶ ἐπιθυμῆσαι λαθεῖν, καὶ ἐν ἔργῳ θέσθαι σφόδρα πάνυ τοῦτο. *Democritum Abderitam fama eſt tum in aliis ſingulari fuiſſe ſapientiâ, tum in hoc, quòd ignorari & latere cupiebat.* Epicuri, qui Democriti fontibus hortulos ſuos irrigavit, hæc fuit, ut quibuſdam placet, ſententia, Λάθε βιώσας.

Εἴπερ οἱ Ἀντερασταὶ Πλάτωνός εἰσι, φησὶ Θράσυλλος, &c.] De hoc Platonis Dialogo, deque hoc Thraſyllo, ſuprà ad Platonem dixiſſe me memini. Citatur mox Thraſyllus ille ἐν τῷ Περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Δημοκρίτου βιβλίων, *in his quæ ante Democriti lectionem legenda ſunt*, ſive, ut habent Stephani Editiones, ἐν τῷ Περὶ τῆς ἀναγνώσεως, &c.

τῶν περὶ Οἰνοπίδην] Is eſt Oenopides Chius, de quo Plutarchus lib. II. de Placitis Philoſophorum cap. 12. Πυθαγόρας πρῶτος ἐπινενοηκέναι λέγεται τὴν λόξωσιν τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ἥντινα Οἰνοπίδης ὁ Χῖος ὡς ἰδίαν ἐπίνοιαν σφετερίζεται. Et Diodorus Siculus lib. I. extremo, ubi de Sacerdotibus & Aſtrologis Ægyptiis: τόν τε Οἰνοπίδην ὁμοίως συνδιατρίψαντα τοῖς Ἱερεῦσι καὶ Ἀστρολόγοις, μαθεῖν ἄλλα τε, καὶ μάλιστα τὸν ἡλιακὸν κύκλον, ὡς λοξὴν μὲν ἔχει τὴν πορείαν, ἐναντίαν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄστροις τὴν φορὰν ποιεῖται. Quos Plutarchi & Diodori locos addi velim iis quæ de Signiferi obliquitate ſuperiùs ad Zenonis Citiei Vitam obſervavi. Meminit hujus Oenopidis & Proclus in II. ad I. Euclidis: Οἰνοπίδης ὁ Χῖος, ὁ τὸν τοῦ μηνίσκου τετραγωνισμὸν εὑρών. Meminit & Sextus Hypot. III. 4. & adversùs Mathemat. pag. 367. & Diodorus Siculus non ſemel Bibliothecæ Hiſtoriæ lib. I. & Ælianus Ποικίλης ἱστορίας X. 7.

ὡς πεντάθλῳ ἔοικε ὁ φιλόσοφος] Vide Platonis locum in Rivalibus. πένταθλον vocabant Græci, qui quinque certaminibus certabat. Similiter Latini *quinquertionem*.

τὰ γὰρ φυσικὰ, &c.] Rectè ex Suida in πένταθλος ſupplet Caſaubonus, ἤσκητο γὰρ τὰ φυσικὰ, &c. Id viſum & Petro Fabro Sanjoriano Agoniſticorum lib. I. cap. 30. Atque hanc emendationem probat Voſſius in Diſſertatione de Gymnaſtica ſect. 78.

τοῦτου ἐστὶ καὶ τὸ, Λόγος ἔργου σκιή] Ineptè Magnenus libri titulum putavit eſſe. Tribuitur hoc dictum Simonidi à Michaële Pſello in libello de Dæmonibus, non longè ab initio: εἰ γὰρ, κατὰ τὸν Σιμωνίδην, ὁ λόγος τῶν πραγμάτων εἰκών ἐστιν. Iſidorus Peluſiota lib. III. Epiſt. 232. refert ad Lacedæmonios: παρὰ Λακεδαιμονίοις, τοῖς σκιὰς τῶν πράξεων τοὺς λόγους εἶναι εἰκότως ὁρισαμένοις, τὸν αἰσχρῶς βεβιωκότα, οὐδὲ γνώμην ἀγαθὴν ἀποφήνασθαι ἐξῆν. *Apud Lacedæmonios, qui ſermones actionum umbras non immeritò definierunt, ei qui vixiſſet turpiter, ne bonam quidem ſententiam pronuntiare licebat.* Eadem habet Epiſtolâ 259. ejuſdem libri. Sed Democrito tribuitur quoque à Plutarcho, graviſſimo Scriptore, in libro de Puerorum Educatione: καὶ μέντοι καὶ τῆς αἰσχρολογίας ἀπακτέον τοὺς υἱεῖς· λόγος γὰρ ἔργου σκιὴ, κατὰ Δημόκριτον. Corruptè autem apud Suidam in πένταθλος ſcriptum eſt, λόγος ἐρμοῦ αἰκίη.

Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ Σωκράτους Ἀπολογίᾳ] De hoc Demetrii Phalerei libro dicebam ſuprà ad Heraclitum.

πάντα δὲ δοκεῖν] Lege δοκεῖ cum Caſaubono.

A Γλαῦκος ὁ Ῥηγῖνος] De eo nos ſuprà pluribus ad Empedoclem.

ἐρημάζων ἐνίοτε, καὶ τοῖς τάφοις ἐνδιατρίβων] Quæ ipſiſſima verba legas apud Heſychium Mileſium. Sed idem quoque de Democrito teſtatur Lucianus in Philopſ. καθείρξας ἑαυτὸν εἰς μνῆμα ἔξω πυλῶν, ἐνταῦθα διετέλει γράφων καὶ συντάττων καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν.

Pag. 247. ὑπὸ τἀδελφοῦ Δαμάσου] Meminit hujus Damaſi Plinius XVIII. 35. *Tradunt eumdem Democritum, metente fratre ejus Damaſo, ardentiſſimo æſtu, oraſſe ut reliquæ ſegeti parceret.* Item Clemens Strom. VI. ὑποδεξαμένου γοῦν αὐτὸν (Democritum) φιλοφρόνως Δαμάσου τοῦ ἀδελφοῦ, τεκμηράμενος ἔκ τινων ἀστέρων, πολὺν ἐσόμενον προεῖπεν ὄμβρον. Emendandus Suidas in Δημό-
B κριτος: καὶ τοῖς ἀδελφοῖς συνῆν Ἡροδότῳ καὶ Δαμάστῃ· & Heſychius Mileſius: ἐτρέφετό τε διὰ τὴν ἀπορίαν ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς Δαμάσου. Legendum apud Suidam, καὶ Δαμάσῳ, & apud Heſychium, τοῦ ἀδελφοῦ. Alter Democriti frater fuit Herodotus, ut diſcimus ex Æliano Var. Hiſt. IV. 20.

ὡς δὲ προειπών τινα τῶν μελλόντων εὐδοκίμησε] Clemens Alexandrinus Στρωματέων lib. VI. Δημόκριτος δὲ ἐκ τῆς τῶν μεταρσίων παρατηρήσεως πολλὰ προλέγων, Σοφία προσωνομάσθη. *Democritus autem, quòd ex ſublimium rerum obſervatione multa prædiceret, cognomen Sapientiæ invenit.*

νόμου δὲ ὄντος, τὸν ἀναλώσαντα τὴν πατρῴαν οὐσίαν, μὴ ἀξιοῦσθαι ταφῆς ἐν τῇ πατρίδι, &c. ἀναγνῶναι αὐτοῖς τὸν Μέγαν Διάκοσμον] Athenæus lib. IV. 19. paullò
C aliter narrat: nam accuſatum à civibus ſuis Democritum, ait, hunc librum ſuum, qui Μέγας Διάκοσμος inſcribebatur, & alterum Περὶ τῶν ἐν ᾅδου, Judicibus exhibuiſſe, ſicque abſolutum ac dimiſſum fuiſſe: καὶ Δημόκριτον δ' Ἀβδηρῖται δημοσίᾳ κρίνοντες, ὡς κατεφθαρκότα τὰ πατρῷα, ἐπεὶ ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν Μέγαν Διάκοσμον, καὶ τὰ Περὶ τῶν ἐν ᾅδου, εἰπὼν εἰς ταῦτα ἀνηλωκέναι, ἀφείθη. Vetus Commentator Horatii ad Epiſtolam 12. libri primi: *Democritus, Abderites Philoſophus, atomorum inventor, & errorum multorum, dum Philoſophiæ intentus eſſet, neglexit agros ſuos; adeo ut Vicinorum pecora ibi liberè paſcerentur: tandem dementiæ apud Judicem reus factus, obtulit Libros de re Phyſica à ſe conſcriptos; ob quam cauſam liberatus eſt, & præmium accepit.*

D Ἀριστόξενος δ' ἐν τοῖς Ἱστορικοῖς] Codex Palatinus ἐν τοῖς Φυσικοῖς. τὸ Ἱστορικοῖς genuina eſt lectio. Scripſerat Ariſtoxenus Ὑπομνήματα ἱστορικά. Suidas in Ἀριστόξενος· συνετάξατο δὲ Μουσικά τε καὶ Φιλόσοφα, καὶ Ἱστορίας, καὶ παντὸς εἴδους καὶ παιδείας.

Ἀμύκλαν δὲ καὶ Κλεινίαν τοὺς Πυθαγορικοὺς] Cliniæ Pythagorici meminit Baſilius in Orat. ad Adoleſcentes de Literarum profanarum utilitate, cujus verba ad Pythagoram tranſcripſimus. Meminit & Iamblichus de Vita Pythagoræ cap. 33. & ultimo; unde Tarentinum fuiſſe diſcimus. Amyclas Heracleotes, unus ex Platonis ſodalibus, inter claros Mathemat. refertur à Proclo in II. ad I. Euclidis.

πάντων γὰρ σχεδὸν τῶν ἀρχαίων μεμνημένος ὁ Πλά-
E των, οὐδαμοῦ Δημοκρίτου διαμνημονεύει] Ita Andreas Laurentius lib. VIII. Anatomiæ, Quæſt. 30. Ariſtotelem ingratum appellat, quòd cùm multa ab Hippocrate ſumpſerit, nullibi tamen ejus mentionem fecerit. Sed fallitur; eum enim nominat libro de Rep. VII. cap. 4. immò & honorificè appellat, his verbis: δεῖ δὲ μᾶλλον μὴ εἰς τὸ πλῆθος, εἰς δὲ δύναμιν ἀποβλέπειν· ἔστι γάρ τι καὶ πόλεως ἔργον· ὥστε τὴν δυναμένην τοῦτο μάλιστα ἀποτελεῖν, ταύτην οἰητέον εἶναι μεγίστην. οἷον Ἱπποκράτην, οὐκ ἄνθρωπον, ἀλλ' ἰατρὸν εἶναι μείζω φήσειεν ἄν τις. De Platonis malignitate videndus Athenæus XI. 15.

δῆλον εἰδὼς ὡς πρὸς τὸν ἄριστον οὕτω τῶν φιλοσόφων ἔσοιτο] Poſt vocem ἔσοιτο addendum ὁ ἀγὼν rectè exiſtimavit Caſaubonus, quem vide.

F Ἀμφίνοον λέχην] Ut non immeritò ſcripſerit Callimachus Librum, cui titulus Πίναξ τῶν Δημοκρίτου γλωσσῶν καὶ συνταγμάτων. Meminit Suidas in Καλλίμαχος. Ex hoc Callimachi Opere eſſe putat Jonſius, quod habet Favorinus in Lexico: (habuit autem Favorinus ab Heſychio) ἀσκληρές. ἰσόπλευρον παρὰ Δημοκρίτῳ. Gloſſis illis Democriti annumeranda vox σοῦς, quam ſignificare Democrito τὴν κίνησιν τῶν ἄνω φερομένων σωμάτων diſcimus ex Ariſtotele lib. IV. de Cœlo cap. 6. Sed Democritum tamen minimè obſcurè ſcripſiſſe teſtis eſt Cicero lib. II. de Divinatione: *Valde Heraclitus obſcurus, minimè Democritus.* Hegeſianacta Grammaticum Περὶ τῆς Δημοκρίτου λέξεως ſcripſiſſe diſcimus ex Hermolao, Stephani Abbreviatore, in Τρωάς.

γέγονε

γέγονε δὲ τοῖς χρόνοις, &c.] Gellius XVI. 21. *Inter hæc tempora nobiles celebreſque erant, Sophocles, deinde Euripides, Tragici Poetæ; & Hippocrates Medicus, & Democritus Philoſophus: quibus Socrates Athenienſis natu quidem poſterior fuit; ſed quibuſdam temporibus iiſdem vixerunt.* Mortuus eſt Democritus juxta Diodorum Siculum lib. XIV. & Anonymum in Olympiadum Deſcriptione, anno primo Olympiadis 94. vel anno quarto juxta Euſebium in Chronicis.

συντετάχθαι δέ φησι τὸν Μικρὸν Διάκοσμον ἔτεσιν ὕστερον τῆς Ιλίου ἁλώσεως τριάκοντα καὶ ἑπτακοσίοις] Eâ Epochâ antiqui Scriptores in annis ſuis numerandis utebantur. Exempla paſſim obvia.

ὡς δὲ Θράσυλλος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τὰ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Δημοκρίτου βιβλίων] Editiones Stephani, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Περὶ τῆς ἀναγνώσεως, &c.

μέμνηται δὲ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἑνὸς δόξης, &c.] Caſ. καὶ τῆς περὶ τοῦ ἑνὸς δόξης.

ἐλθόντος Ιπποκράτους πρὸς αὐτὸν, &c.] Exſtant hodie Hippocratis de ſua ad Democritum profectione Epiſtolæ, ſed ſuppoſititiæ, licèt perantiquæ. De primo eorum congreſſu ita Ælianus Var. Hiſt. IV. 20. κατεγέλα δὲ πάντων ὁ Δημόκριτος, καὶ ἔλεγεν αὐτοὺς μαίνεσθαι, ὅθεν καὶ Γελάσινον αὐτὸν ἐκάλουν οἱ πολῖται. λέγουσι δὲ οἱ αὐτοὶ τὸν Ιπποκράτην περὶ τὴν πρώτην ἔντευξιν ὑπὲρ τοῦ Δημοκρίτου δόξαν λαβεῖν, ὡς μαινομένου· προϊούσης δὲ αὐτοῖς τῆς συνουσίας εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσαι τὸν ἄνδρα. λέγουσι δὲ Δωριέα ὄντα τὸν Ιπποκράτην, ἀλλ᾽ οὖν καὶ τοῦ Δημοκρίτου χάριν, τῇ Ιάδι φωνῇ συγγράψαι τὰ συγγράμματα. Ex quibus verbis Coos Doricè locutos apparet. Certè eorum civitas inter duodecim Ioniæ civitates ab eodem Æliano Var. Hiſt. VIII. 5. non recenſetur. Immò & inter quinque Doricas à Scholiaſte Theocriti ad Idyllium XVII. recenſetur: ἡ τῶν Δωριέων πεντάπολις, Λίνδος, Αλυσος (lege Ιήλυσος) Κάμηρος, (corrige Κάμιρος) Κῶς, Κνίδος. Atque etiam quod hodie exſtat ad Artaxerxem Coorum ſuppoſititium Reſponſum, Doricè conſcriptum eſt. Fruſtra igitur locum Æliani ſollicitat doctiſſimus Schefferus. Democriti diſcipulum Hippocratem quoſdam crediditſe refert Celſus in Præfatione.

καὶ θεασάμενον τὸ γάλα, εἰπεῖν καὶ αἰγὸς πρωτοτόκου καὶ μελαίνης] Caſaubonus ex Suida εἰπεῖν εἶναι αἰγός. Mihi placet nihil mutare. ſubauditur εἶναι. Quæ ſit autem differentia inter lac capræ candidæ & lac nigræ, dixerit Democritus. Illud ſolum dicam, lac nigræ ſalubrius cenſeri: quod & Ariſtoteles de lacte mulierum tradit lib. III. de Hiſtoria Animalium cap. 21.

Pag. 248. τῇ δ᾽ ἐχομένῃ] Florens Chriſtianus ad oram libri legendum monuerat ἑπομένῃ, ſive potiùs ἐρχομένῃ Sed ἐχομένῃ rectum eſt; & ſic quoque apud Suidam. Heſychius: ἐχόμενα βίβου. πλησίον, ἐγγυτάτω. Idem: ἐχόμενοι. ἐγγίζοντες.

τὴν οὖν ἀδελφὴν λυπεῖσθαι, ὅτι ἐν τῇ Θεσμοφορίων ἑορτῇ μέλλοι τεθνήξεσθαι, &c. καὶ κελεῦσαι αὐτῷ προσφέρειν ἄρτους θερμοὺς ὁσημέραι· τούτους δὴ ταῖς ῥισὶ προσφέρων, &c.] Qua de re audiendus Athenæus, qui rem paullò aliter narrat lib. II. Δημόκριτον τὸν δὲ τὸν Αβδηρίτην λόγος ἔχει, διὰ γῆρας ἐξάξαι αὐτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν, καὶ ὑφαιροῦντα τῆς τροφῆς καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν, ἐπεὶ αἱ τῶν Θεσμοφορίων ἡμέραι ἐνέστησαν, δεηθεισῶν τῶν οἰκείων γυναικῶν μὴ ἀποθνήσκειν κατὰ τὴν πανήγυριν, ὅπως ἑορτάσωσι, πεισθῆναι, κελεύσαντα μέλιτος ἀγγεῖον αὐτῷ πλησίον παρατεθῆναι· καὶ διαζῆσαι ἡμέρας ἱκανὰς τὸν ἄνδρα τῇ ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἀναφορᾷ μόνῃ χρώμενον· καὶ μετὰ τὰς ἡμέρας βασταχθέντος τοῦ μέλιτος ἀποθανεῖν. ἔχαιρε δὲ ὁ Δημόκριτος αἰεὶ τῷ μέλιτι καὶ πρὸς τὸν πυθόμενον, πῶς ἂν ὑγιῶς τις διάγοι, ἔφη, εἰ τὰ μὲν ἐντὸς μέλιτι βρέχοι, τὰ δ᾽ ἐκτὸς ἐλαίῳ *Democritum Abderiten ob tædium ſenectutis, cùm mortem ſibi conſciſcere decrevisſet, fama eſt, de quotidiano cibo aliquid detrahentem, inſtantibus jam feſtis diebus Theſmophoriorum, rogantibus domeſticis mulieribus nè per id celebritatis tempus moreretur, ſibi ut liceret ſolemnes ac feſtivos illos dies agere, annuiſſe, & mellis vas ſibi juſſiſſe propiùs admoveri; atque ſic in multos dies vitam prorogaſſe, ſolo mellis odore & halitu continuatam; interiiſſéque diebus pòſt aliquot aſportato melle, quo ſemper is delectatus fuerat: adeò ut cuidam percontanti, quâ ratione vitam ſanus degeret, is reſponderit, ſi corporis interiora melle rigaret, exteriora oleo.* Laërtii locum deſcripſit Suidas in Δημόκριτος.

ἐπεὶ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι, (τρεῖς δὲ ἦσαν)] Tzetzes in Chiliadibus III. 61.

> Τοῦτον οὖν τὸν Δημόκριτον, πάνσοφον ὑπηργμένον,
> Αλλα μυρία λέγουσι δρᾶσαι τῶν τεραστίων,
> Καί γε τὸν ᾅδην καταχεῖν τρεῖς ὅλας ἐφ᾽ ἡμέρας·
> Αρτων θερμοῖς ἐν ἄσθμασι τοῦτον ξενοδοχοῦντα.

De numero dierum per quos celebrabantur Theſmophoria conſule hîc Caſaubonum, & Meurſium in Græcia Feriata.

ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιούς] Lucianus & Phlegon in Longævis, ἔτη ἑκατὸν τέσσαρα. quare Meurſius de Archont. Athen. III. 13. reſcribebat hoc loco ρδ´ ἔτη βιούς. Diodorus Siculus Bibliothecæ Hiſtor. lib. XIV. ἐννενήκοντα dicit. Sed ibi corruptum numerum exiſtimamus. Inediâ obiiſſe teſtantur quoque Phlegon & Lucianus dictis locis. Idem teſtatur & Lucretius lib. III.

> *Denique Democritum poſtquam matura vetuſtas*
> *Admonuit memorem, motus langueſcere mentis,*
> *Sponte ſuâ leto caput obvius obtulit ipſe.*

At Marcus Antoninus φθειριάσει· Ejus enim ſunt hæc verba lib. III. Περὶ τῶν εἰς ἑαυτὸν ſect. 3. Ηράκλειτος, περὶ τῆς τοῦ κόσμου ἐκπυρώσεως τοσαῦτα φυσιολογήσας, ὕδατος τὰ ἐντὸς πληρωθεὶς, βολβίτῳ κατακεχρισμένος ἀπέθανεν. Δημόκριτον δὲ οἱ φθεῖρες· Σωκράτην δὲ, ἄλλοι φθεῖρες ἀπέκτειναν· quæ ſic convertit Xylander: *Heraclitus, multa de natura rerum & incendio finem univerſo allaturo quum diſputaſſet, ipſe intercute aquâ diſtentus, ſtercore bubulo oblitus mortem obiit. Democritum pediculi, Socratem cicuta abſumpſit.* Dum hiſtoriam ſequitur vir doctiſſimus, à ſenſu Marci immane quantum aberrat. Ludit ille ambiguo verborum ſenſu. Democritum, inquit, pediculi occiderunt, Socratem pediculorum aliud genus: Sycophantæ ſcilicet, Anytus, Melitus, Lycon, ejus accuſatores. Id verbum Ariſtophanes quoque in Pace de vili hominum genere, quales ſolent eſſe Delatores, qui accuſatoriam vitam vivunt, uſurpavit:

> Πρῶτον ῥάκια τοὺς αὐτπάλοις μόνος ἀνθρώπων κατέπαυσεν,
> Εἰς τὰ ῥάκια σκώπτοντας ἀεὶ, καὶ τοῖς φθειρσὶ πολεμοῦντας.

Ubi Scholiaſtes: Καὶ τοῖς φθειρσίν· ἀντὶ τοὺς εὐτελεῖς καὶ ἀδόξους ἄνδρας. Etiam Plautus in Curculione:

> *Item genus eſt Lenonium, inter homines, meo quidem animo,*
> *uti muſcæ, cimices, culices, pedeſque, puliceſque.*
> *Odio & malo & moleſtiæ; bono uſuique eſtis nulli.*

Simili loquendi modo Pantilius *cimex* dicitur Horatio lib. I. Sat. 10. Fortè autem φθεῖρας Marcus vocavit Sycophantas ac Delatores, quia, non ſecus ac pediculi, delectantur humano ſanguine. Sed ad Democritum ut redeam, ejus nomen, verè ut dicam, corruptum eſſe puto in Marci loco, cùm eum φθειριάσει conſumptum nemo alius ſcripſerit: non ipſe Helladius, qui, in Chreſtomathia apud Photium, eos qui hoc morbo perierunt recenſet, his verbis: τρεῖς ἱστοροῦνται φθειριάσει τεθνάναι (ἔστι δὲ νόσημα μὲν τῶν σπανίων· γίνεται δὲ ὅταν εἰς φθεῖρας ἀναλυθῇ ἅπαν τὸ σῶμα.) ἀλλὰ τῶν ἐκ τῆς νόσου ταύτης τεθνεώτων, τῶν μὲν Ηρώων, Ακαστός ἐστιν ὁ Πελίου· δεύτερος, ὁ Σύρος Φερεκύδης, ὁ τὴν γενεαλογίαν συγγράψας, ὃν καὶ λέγουσι γυναικῶς τὴν συμφορὰν ἐνεγκεῖν· τρίτος, ὁ Ρωμαίων πολλάκις ὑπατεύσας Σύλλας, &c. Φερεκύδην hoc morbo periiſſe non unus ſcribit: ſed hæc lectio ab edita longiùs recedit, quàm ut à nobis amplecti poſſit.

ἡμεῖς τε εἰς αὐτὸν ἐν τῇ Παμμέτρῳ τοῦτον ἐποιήσαμεν τὸν τρόπον, Καὶ τίς ἔφυ Σοφὸς, &c.] Refert hoc Epigramma Tzetzes loco proximè memorato, ſed corruptè:

> Επιγραμματογράφος τέ τις γράφει τὸ τοῦ ᾅδου.

(Laërtium ſignificat)

> Καὶ τίς Σοφὸς ὧδε, &c.
> Ος θάνατον παριόντα, &c.

Emendandum ex Laërtio, Καὶ τίς ἔφυ Σοφὸς ὧδε, & , Ος θάνατον παρεόντα.

τοιοῦτος μὲν ὁ βίος τἀνδρός] De Democrito multa omiſit Laërtius, quæ hîc referre operæ pretium exiſtimo.

I. Inveniſſe dicitur fornicem, & quemadmodum ebur poliretur, quemadmodum decoctus calculus in ſmaragdum converteretur. Seneca Epiſt. XC. *Democritus, inquit,* (Poſidonius) *inveniſſe dicitur fornicem, ut lapidum curvatura paulatim inclinatorum*

clinatorium medio ſaxo alligaretur. Hoc dicam falſum eſſe: neceſſe eſt enim ante Democritum, & pontes, & portas fuiſſe, quarum ferè ſumma curvantur. Excidit porro vobis eumdem Democritum inveniſſe quemadmodum ebur poliretur, quemadmodum decoctus calculus in ſmaragdum converteretur: quâ hodiéque cocturâ inventi lapides coctiles colorantur.

II. Semper in publico riſit. Idem Seneca lib. II. de Ira cap. 10. *Heraclitus quoties prodierat, & tantum circa ſe malè viventium, immo malè pereuntium, viderat, flebat, miſerebatur omnium qui ſibi læti feliceſque occurrebant, miti animo, ſed nimis imbecillo: & ipſe inter deplorandos erat. Democritum contrà aiunt, numquam ſine riſu in publico fuiſſe; adeo nihil illi videbatur ſerium eorum quæ ſeriò gerebantur.* Et in libro de Tranquillitate cap. 15. *In hoc itaque flectendi ſumus, ut omnia vulgi vitia non inviſa nobis, ſed ridicula videantur: & Democritum potiùs imitemur, quàm Heraclitum. Hic enim quoties in publicum proceſſerat, flebat; ille ridebat: huic omnia quæ agimus, miſeriæ; illi ineptiæ videbantur.* Adde Ælianum Var. Hiſt. IV. 20. & Juvenalem Sat. X.

III. Oculis ſuâ ſponte ſe privavit. Gellius X. 17. *Democritum Philoſophum, in monumentis Hiſtoriæ Græcæ ſcriptum eſt, virum præter alios venerandum, auctoritateque antiquâ præditum, luminibus oculorum ſuâ ſponte ſe privaſſe, quia exiſtimaret cogitationes commentationeſque animi ſui in contemplandis Naturæ rationibus vegetiores & exactiores fore, ſi eas videndi illecebris & oculorum impedimentis liberaſſet*, & quæ ſequuntur, quæ vide. Tertullianus in Apologetico: *Democritus oculis ſe privavit, quòd mulieres ſine cupiditate intueri non poſſet.* Sed falſum id eſſe ſcribit graviſſimus auctor Plutarchus in libro Περὶ πολυπραγμοσύνης· ἐκεῖνο μὲν ψεῦδός ἐστι, τὸ Δημόκριτον ἑκουσίως σβέσαι τὰς ὄψεις, ἀπερεισάμενον εἰς ἔσοπτρα πυρωθέντα, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῶν ἀνάκλασιν δεξάμενον, ὅπως μὴ παρέχωσι θόρυβον, τὴν διάνοιαν ἔξω καλοῦσαι πολλάκις, ἀλλ' ἐῶσιν ἔνδον οἰκουρεῖν καὶ διατρίβειν πρὸς τοῖς νοητοῖς, ὥσπερ παρόδιοι θυρίδες ἐμφραγεῖσαι. Ut de re dubia ſcribit Cicero, lib. 5. de Finibus bonorum & malorum: *Cur ipſe Pythagoras & Ægyptum luſtravit, & Perſarum Magos adiit? cur tantas regiones Barbarorum pedibus obiit? tot maria tranſmiſit? cur hæc eadem Democritus; qui (verè, falsóne, quæreremus) dicitur oculis ſe privaſſe, certè ut quamminimè animus à cogitationibus abduceretur?*

IV. Coitum, parvam epilepſiam appellabat. Clemens Alexandrinus Pædagog. lib. II μικρὰν ἐπιληψίαν τὴν συνουσίαν ὁ Ἀβδηρίτης ἔλεγε Σοφιστής. Hæc enim verba, ὁ Ἀβδηρίτης Σοφιστὴς, de Democrito accipienda, non de Protagora, docet Galenus Commentario primo in librum tertium Epidemiorum Hippocratis: Τίς γὰρ, inquit, ἀνάγκη γράφειν, Δημόκριτον μὲν εἰρηκέναι μικρὰν ἐπιληψίαν εἶναι τὴν συνουσίαν, &c. Effatum hoc Hippocrati tribuit Gellius XIX. 2. *Hippocrates autem, divinâ vir ſcientiâ, de coitu venereo ita exiſtimabat, partem eſſe quamdam morbi teterrimi, quem noſtri* comitialem *dixerunt: namque ipſius verba hæc traduntur,* τὴν συνουσίαν εἶναι μικρὰν ἐπιληψίαν. Item Macrobius in Saturnalibus lib. II. cap. ultimo. Sed cùm hæc verba in Scriptis Hippocratis quæ hodie exſtant non reperiantur, memoriâ lapſum Gellium exiſtimamus, ſi non vitioſi ſunt ejus codices: Macrobium enim, qui Gellii verba ad verbum exſcripſit, nihil moror. Potuit tamen hoc dictum etiam ad Hippocratem referri, quando & ad Eryximachum à Stobæo refertur.

V. Veritatem dixit in profundo penitus eſſe abſtruſam. Cicero Acad. IV. & Laërtius in Pyrrh.

VI. Aliis operosè hominem definientibus, dixit *eſſe id quod omnes ſcimus.* Refert Empiricus lib. I. adversùs Logicos, & lib. II. Hypot. cap. 5.

ἀρχὰς εἶναι ἀτόμους καὶ κενόν] Nihil teſtatius apud Scriptores hoc Democriti dogmate: quare in re non ambigua Scriptorum teſtimoniis ſuperſedemus. *Inane* tamen propriè principium appellari non debet, ſed *Atomus* tantùm: qua de re Gaſſendus in Phyſiologia Epicuri, & nos infrà ad Epicurum.

τὰ δ' ἄλλα πάντα νενομίσθαι δοξάζεσθαι] Id eſt, *reliquáque ex iis fieri.* Inde τὰ ποιητὰ infrà vocat νόμιμα, quibus φύσιν opponit. Verba ſunt Ampliſſimi Gaulmini ad Theodor. Prodromum pag. 557. Verùm, quod pace tanti Viri liceat dixiſſe, verba Laërtii longè aliud ſignificant; nimirum, præter Atoma atque Inane, quæ quidem ſunt principia, & verè exiſtunt, reliqua omnia ſita eſſe in opinione, & ex hominum inſtituto tantùm eſſe. Sextus Empiricus adversùs Mathematicos pag. 163. Δημόκριτος δὲ, ὅτι μὲν ἀναιρεῖν τὰ φαινόμενα ταῖς αἰσθήσεσι, καὶ τούτων λέγει μηδὲν φαίνεσθαι κατ' ἀλήθειαν, ἀλλὰ μόνον κατὰ

A δόξαν· ἀληθὲς δὲ ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν, τὸ ἀτόμους εἶναι καὶ κενόν. νόμῳ γὰρ, φησὶ, γλυκὺ, καὶ νόμῳ πικρὸν, νόμῳ θερμὸν, νόμῳ ψυχρὸν, νόμῳ χροιή· αἰτίῃ (lege ἐτεῇ) δὲ, ἄτομα καὶ κενόν. ὅπερ νομίζεται μὲν εἶναι καὶ δοξάζεται τὰ αἰσθητά· οὐκ ἔστι δὲ κατ' ἀλήθειαν ταῦτα· ἀλλὰ τὰ ἄτομα μόνον, καὶ τὸ κενόν. *Democritus autem ea quidem tollit quæ apparent ſenſibus: & ex iis dicit nihil verè apparere, ſed ſolùm ex opinione. verum autem eſſe in iis quæ ſunt: eſſe autem Atomos & Inane. Opinione enim eſt, inquit, dulce, & opinione amarum; opinione calidum, & opinione frigidum; opinione color: verè autem Atoma & Inane. Quæ autem eſſe exiſtimantur & reputantur ſenſilia, ea non ſunt revera: ſola autem ſunt Atoma & Inane.* Qui locus Sexti locum Laërtii mirè illuſtrat. Confer & cap. XXX. lib. I.
B Hypotypoſeon, & quæ habet Plutarchus contra Colotem, & Laërtius in Pyrrh. Sed & ipſe Laërtius ſibi ipſi lucem affert. Ita enim ille in ſequentibus: ποιητὰ δὲ νόμιμα εἶναι· φύσει δὲ ἄτομα καὶ κενόν. ubi planè cæcutierunt Interpretes. ποιητὰ vocat res omnes factas, quas Atomis & Inani opponit, πάντων ποιητικοῖς ſcilicet, id eſt, rerum omnium principiis, & ex quibus cetera fiunt. Niſi potiùs ſcripſerat Laërtius αἰσθητὰ δὲ νόμιμα εἶναι· φύσει δὲ ἄτομα καὶ κενόν. Id ſuadere videntur Sexti verba proximè allata: ὅπερ νομίζεται μὲν εἶναι καὶ δοξάζεται τὰ αἰσθητά· οὐκ ἔστι δὲ κατ' ἀλήθειαν ταῦτα· ἀλλὰ τὰ ἄτομα μόνον, καὶ τὸ κενόν. Et hæc ejuſdem Sexti, itidem adversùs Mathematicos pag. 135. οἵ γέ τοι περὶ τὸν Δημόκριτον καὶ Πλάτωνα πᾶν αἰσθητὸν ἀναιροῦντες, συναναιροῦσι καὶ τὴν φωνήν. Tamen ποιητὰ
C ſcriptum eſt etiam apud Heſychium Mileſium. Legi quoque poſſet ποιότητας νόμιμα εἶναι, id eſt, *qualitates res eſſe quæ opinione tantum exiſtant.* Plutarchus in libro contra Colotem: ἐγκλητέος οὖν ὁ Δημόκριτος, οὐχὶ τὰ συμβαίνοντα ταῖς ἀρχαῖς ὁμολογῶν, ἀλλὰ λαμβάνων ἀρχὰς αἷς ταῦτα συμβέβηκεν. ἔδει γὰρ ἀμετάβλητα μὴ θέσθαι τὰ πρῶτα, θέμενον δὲ, μὴ συνορᾶν ὅτι ποιότητος οἴχεται πάσης γένεσις. Laërtius noſter infrà in Pyrrhone: Δημόκριτος δὲ τὰς ποιότητας ἐκβάλλων, ἵνα φησὶ Νόμῳ ψυχρὸν, νόμῳ θερμόν· ἐτεῇ δὲ ἄτομα καὶ κενόν. καὶ πάλιν, Ἐτεῇ δὲ οὐδὲν ἴδμεν· ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀλήθεια. Ceterùm νομίζεσθαι idem eſſe ac δοξάζεσθαι nemo neſcit: quare legendum omnino in loco Laërtii quem præ manibus habemus, τὰ δ' ἄλλα πάντα
D νενομίσθαι, ἢ δοξάζεσθαι, quemadmodum legitur in verbis Empirici ſuprà allatis: ὅπερ νομίζεται μὲν εἶναι καὶ δοξάζεται τὰ αἰσθητά. Aut, quod potiùs reor, ejicienda vox δοξάζεσθαι, quæ fuiſſe videtur interpretamentum vocis νενομίσθαι, à Librario ad oram appoſitum: idque ſuadent omnino Heſychii Mileſii Codices, in quibus hæc vox deſideratur.

ἀπείρους τε εἶναι κόσμους, καὶ γεννητοὺς καὶ φθαρτούς.] Origenes in Philoſophicis: ἀπείρους δὲ εἶναι κόσμους, καὶ μεγέθει διαφέροντας· ἔν τισι δὲ μὴ εἶναι ἥλιον, μηδὲ σελήνην· ἔν τισι δὲ μείζω τῶν παρ' ἡμῖν, καὶ ἔν τισι πλείω· εἶναι δὲ τῶν κόσμων ἄνισα τὰ διαστήματα· καὶ τῇ μὲν πλείους, τῇ δὲ ἐλάττους· καὶ τοὺς μὲν αὔξεσθαι, τοὺς δὲ ἀκμάζειν, τοὺς δὲ φθίνειν· καὶ τῇ μὲν γίνεσθαι, τῇ δὲ
E λείπειν· φθείρεσθαι δὲ αὐτοὺς ὑπ' ἀλλήλων προσπίπτοντας· εἶναι δὲ ἐνίους κόσμους ἐρήμους ζώων καὶ φυτῶν, καὶ παντὸς ὑγροῦ· τοῦ δὲ παρ' ἡμῖν κόσμου πρότερον τὴν γῆν τῶν ἄστρων γενέσθαι· εἶναι δὲ τὴν μὲν σελήνην κάτω, ἔπειτα τὸν ἥλιον, εἶτα τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας· τοὺς δὲ πλάνητας οὐδ' αὐτοὺς ἔχειν ἴσον ὕψος, ἀκμάζειν δὲ κόσμον ἕως ἂν μηκέτι δύνηται ἔξωθέν τι προσλαμβάνειν.

μηδέν τε ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι, μηδὲ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι] Plutarchus adversùs Colotem, ubi de ſententiis Democriti: ἐκ μὲν γὰρ τοῦ μὴ ὄντος οὐκ εἶναι γένεσιν, ἐκ δὲ τῶν ὄντων μηδὲν ἂν γενέσθαι, τῷ μήτε πάσχειν, μήτε μεταβάλλειν τὰς ἀτόμους ὑπὸ στερρότητος. Eamdem fuiſſe ſententiam & Diogenis Apolloniatæ mox videbi-
F mus. Sed & Perſius III.

De nihilo nihil, in nihilum nil poſſe reverti.

Legendus Gaſſendus noſter in Animadverſionibus ad librum X. Laërtii de Phyſiologia Epicuri.

τόν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἐκ τοιούτων λείων καὶ περιφερῶν ὄγκων] Editio Frobeniana ἐκ τοιούτων τινῶν, Stephanica δινῶν. Utraque malé. Legendum prorſus λείων, quemadmodum hîc legitur. De atomis levibus & aſperis, hamatis & uncinatis, alius erit dicendi locus.

ὁρᾶν δ' ἡμᾶς κατ' εἰδώλων ἐμπτώσεις] *A corporibus enim ſolidis & à certis figuris vult fluere imagines,* inquit Tull. l. II.

de

de Divinatione, ubi de Democrito. Vide eumdem Tullium libro A xv. Epiſtolarum, Epiſtolâ 16. & ad Atticum lib. 11. Epiſt. 3. & lib. 1. de Finibus.

πάντα τε κατ' ἀνάγκην γίνεσθαι, τῆς δίνης αἰτίας οὔσης τῆς γενέσεως πάντων, ἣν ἀνάγκην λέγει] Quam ſententiam improbat Sextus adversùs Mathematicos pag. 329. his verbis : ὥστε κατ' ἀνάγκην μὲν καὶ ὑπὸ δίνης, ὡς ἔλεγον οἱ περὶ τὸν Δημόκριτον, οὐκ ἂν κινοῖτο ὁ κόσμος. In ea fuiſſe Democritum teſtificatur quoque Cicero in libro de Fato : *Hoc Democritus auctor atomorum accipere maluit, neceſſitate omnia fieri, quàm à corporibus individuis naturales motus avellere.*

καὶ τὰς ἀτόμους δὲ ἀπείρους εἶναι κατὰ μέγεθος καὶ πλῆθος, &c.] Quò reſpexit Lucianus in Vitarum Auctione, ubi Democritus ait : κενὰ δὲ τὰ πάντα, καὶ ἀτόμων φορὴ, καὶ ἀπειρίη. Videndus Gaſſendus loco ſuprà memorato. B

διὰ τὴν στερρότητα,] De atomorum ſoliditate, egregiè, ut cetera, idem Gaſſendus ibidem.

τέλος δὲ εἶναι τὴν εὐθυμίαν, &c. καλεῖ δ' αὐτὴν καὶ εὐεστώ, καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὀνόμασι] Cicero de Finibus bonorum & malorum lib. v. ubi de Democrito : *agros deſeruit incultos, quid quærens aliud niſi beatam vitam? quam etiamſi in rerum cognitione ponebat, tamen ex illa inveſtigatione naturæ conſequi volebat, ut eſſet bono animo, id enim ille ſummum bonum,* εὐθυμίαν, *& ſæpe* ἀταραξίαν *appellat, id eſt, animum terrore liberum.* Clemens Strom. lib. 11. Δημόκριτος μὲν ἐν τῷ Περὶ τέλους τὴν εὐθυμίαν, ἣν καὶ εὐεστὼ προσηγόρευσεν, βίου τέλος εἶναι ἔφη· καὶ πολλάκις ἐπιλέγει, Τέρψις γὰρ καὶ ἀτερπίη οὖρος τῶν συμφερόντων. Theodo- C ritus Therapeut. Serm. xi. ὁ μὲν οὖν Ἐπίκουρος, τὸ ἥδιστα ζῆν ὡρίσατο τέλος· τέλεον γὰρ ἀγαθὸν μόνην ἡγεῖτο τὴν ἡδονήν. Δημόκριτος δὲ ὁ Ἀβδηρίτης, ὁ τῶν τούτου δογμάτων πατὴρ, ἀντὶ τῆς ἡδονῆς τὴν εὐθυμίαν τέθεικεν· ὀνομάτων, οὐ δογμάτων, ἐναλλαγὴν ποιησάμενος. Ita legendus hic locus. Perperam vulgò legitur τὴν ἐπιθυμίαν. Obiter autem obſervandum, quod ait Theodoritus, Democriti de fine ſententiam, non re, ſed verbis tantùm diſcrepare à ſententia Epicuri, qui finem in Voluptate ponebat, his Laërtii verbis adverſari, οὐ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῇ ἡδονῇ, ὡς ἔνιοι παρακούσαντες ἐξεδέξαντο. Pergamus. Addit Clemens dicto loco : Ἑκαταῖος δὲ, αὐτάρκειαν· καὶ δὴ Ἀπολλόδοτος ὁ Κυζικηνὸς, τὴν ψυχαγωγίαν. καθάπερ Ναυσιφάνης τὴν κατάπληξιν· ταύτην γὰρ D ἔφη ὑπὸ Δημοκρίτου ἀθαμβίην λέγεσθαι· ubi legendum omnino ἀκατάπληξιν. Strabo lib. 1. προστιθέασι δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν μεταστάσεων μεταβολὰς, ἐπιπλέον τὴν ἀθαυμαστίαν ἡμῖν κατασκευάζειν ἐθέλοντες, ἣν ὑμνεῖ Δημόκριτος, καὶ οἱ ἄλλοι Φιλόσοφοι πάντες. Ergo Democritus τὴν εὐθυμίαν, & εὐεστὼ, & ἀταραξίην, & ἀθαμβίην, & ἀθαυμαστίην appellabat : & hoc eſt quod ait Laërtius, multis nominibus eam indigetaſſe. De voce εὐεστὼ Suidas in εὐεστώ· τὸ δὲ ἐστὼ, εὐδαιμονία καλεῖται· ὥσπερ τὸ ἀεὶ ἐστὼ, ἐπὶ τῆς ἀϊδιότητος. Lege unicâ voce εὐεστὼ, & ἀειεστώ. Ille ipſe Suidas in ἀειεστώ· Ἀειεστώ. Ἀντιφῶν τὴν ἀϊδιότητα, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ ἑστάναι· ὥσπερ καὶ εὐεστὼ ἡ εὐδαιμονία καλεῖται. ἡ λέξις παρὰ τῷ Διογνιανῷ ἐν Ἀληθείας δευτέρῳ. Habuit hæc Suidas ab Harpocratione, cujus verba E ſunt in Lexico Rhetorum : καὶ εὐεστὼ ἡ εὐδαιμονία καλεῖται. ἡ λέξις παρὰ τῷ Διογνιανῷ ἐν Ἀληθείας δευτέρῳ. Heſychius : εὖ ἔστω, εὐθηνία, ἀπὸ τοῦ εὖ εἶναι· εὐδαιμονία, ἐπὶ τοῦ εὖ ἑστάναι τὸν οἶκον· ἢ ἀπὸ τοῦ δαψιλεῖν τὰ πρὸς τὸ ἐσθίειν εὐετηρία. Lege ſimiliter unicâ voce εὐεστώ.

καθ' ἣν γαληνῶς καὶ εὐσταθῶς ἡ ψυχὴ διάγει, ὑπὸ μηδενὸς ταραττομένη φόβου, ἢ δεισιδαιμονίας, ἢ ἄλλου τινὸς πάθους] Similiter Tranquillitatem deſcribit Seneca in libro de Tranquillitate animi cap. 2. *Hanc ſtabilem animi ſedem Græci* εὐθυμίαν *vocant, de qua Democriti volumen egregium eſt. ego* Tranquillitatem *voco : nec enim imitari & transferre verba ad illorum formam neceſſe eſt : res ipſa, de qua agitur, aliquo ſignanda nomine eſt quod appellationis Græcæ vim debet habere, non faciem. Ergo quærimus, quomodo animus ſemper* F *æqualis, ſecundoque curſu eat, propitiuſque ſibi ſit, & ſua lætus adſpiciat ; & hoc gaudium non interrumpat, ſed placido ſtatu maneat, nec attollens ſe umquam, nec deprimens. id Tranquillitas erit.* τεταραγμένη habet Suidas, qui totum hunc locum exſcripſit in Voce εὐεστώ. Sed ταραττομένη quoque ſcriptum eſt apud Heſychium Mileſium, qui & ipſe locum Diogenis tranſcripſit.

φύσει δὲ ἄτομα καὶ κενόν] Quod ipſe ἐτεῇ appellabat. Sextus Empiricus Pyrrhonianarum Hypotypoſ. lib. 1. cap. 30. ubi de differentia Sceptices & Philoſophiæ Democriteæ : περιφανεστάτη δὲ γίγνεται ἡ διάκρισις, ὅταν ὁ Δημόκριτος λέγῃ, ἐτεῇ δὲ ἄτομα καὶ κενόν· ἐτεῇ μὲν γὰρ λέγει, A ἀντὶ τοῦ ἀληθείᾳ· κατ' ἀλήθειαν δὲ ὑφεστάναι λέγων τάς τε ἀτόμους, &c. Adde Laërt. in Pyrrh.

τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ καὶ Θράσυλλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν, ὡσπερεὶ καὶ τὰ Πλάτωνος, κατὰ τετραλογίαν] Vide nos ſuprà ad Platonem.

Πυθαγόρης] Cujus libri meminit idem Laërtius ſuprà, his verbis : ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ Πυθαγόρου μέμνηται, θαυμάζων αὐτὸν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ συγγράμματι. quæ verba non cepere Interpretes.

Περὶ τῶν ἐν ᾅδῃ] Si quid video, ſcripſerat Laërtius ἐν ᾅδου, quemadmodum ſcriptum eſt apud Suidam, & apud Athenæum iv. 19. loco à nobis ſuprà allato. Reſpexit hunc Democriti librum Auctor Epiſtolæ quæ ſub Senatûs Populique Abderitani nomine ad Hippocratem ſcripta eſt : ζητεῖ δὲ ὁ ἀνὴρ καὶ περὶ τῶν ἐν ᾅδου, καὶ γράφει ταῦτα.

Τριτογένεια. (τοῦτο δέ ἐστιν, ὅτι τρία γίνεται ἐξ αὐτῆς, ἃ πάντα τὰ ἀνθρώπινα συνέχει)] Τριτογένεια, id eſt, *Pallas.* Hunc Democriti librum, quod neminem puto animadvertiſſe, reſpexit Iſaacius Tzetzes ad Lycophronis Alexandram, ubi de variis vocis Τριτογενείας etymologiis agens, ait : Τριγέννητος· ἡ Ἀθηνᾶ, μυθικῶς, ὅτι ἐν τῷ Τρίτωνι, ποταμῷ Λιβύας, ἐγεννήθη, ὡς Ὅμηρός φησι, κἂν οὐ μυθικῶς·

— Διὸς θυγάτηρ, κυδίστη Τριτογένεια.

καὶ Αἰσχύλος, μυθικῶς·

Εἶτ' ἀμφὶ χεῦμα γενεθλίου πόρου,
Τρίτωνος ἐν τόποις Λιβυστικοῖς.

ἢ ὅτι, κατὰ Καλλισθένην, τρίτῃ δὴ τοῦ μηνὸς ἐγεννήθη· διὸ παρ' Ἀθηναίοις ἡ τρίτη ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς. ἢ ὅτι ἐκ τῆς τριτοῦς, ἤγουν τῆς κεφαλῆς, τοῦ Διὸς ἐγεννήθη· τριτὼ γὰρ Βοιωτικοῖς ἡ κεφαλή : ἢ ὅτι ἡ αὐτή ἐστι τῇ σελήνῃ· ἡ δὲ σελήνη ἀπὸ συνόδου τριταία φαίνεται. ἢ ὅτι ἡ αὐτή ἐστι τῇ ψυχῇ· τριμερὴς δὲ ἡ ψυχή· ἔχει γὰρ θυμικὸν, ἐπιθυμικὸν, καὶ λογικόν. ἢ ὅτι ἡ αὐτή ἐστι τῷ ἀέρι· τρίτος δὲ ὁ ἀήρ· γίνεται γὰρ καὶ μετατρέπεται ἔαρι, θέρει, χειμῶνι· τὸ γὰρ παλαιὸν τριμερὴς ἦν ὁ χρόνος. ἢ ὅτι αὐτή ἐστι τῇ φρονήσει· γεννηθεῖσα δὲ ἐκ τῆς τριτοῦς καὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς (meliùs legeretur, ut ſuprà, ἤγουν τῆς κεφαλῆς) τρεῖν παρέχει τοῖς ἐναντίοις. ἢ ὅτι, κατὰ Δη- D μόκριτον, τρία ταῦτα χαρίζεται, βουλεύειν καλῶς, κρίνειν ὀρθῶς, πράττειν δικαίως. Et apertiùs Euſtathius ad Iliad. θ'. pag. 696. 37. Τριτογένεια δὲ ἀλληγορικῶς ἡ φρόνησις, ἐπεὶ κατὰ Δημόκριτον τρία γίνεται ταῦτα ἐξ αὐτῆς, τὸ εὖ λογίζεσθαι, τὸ λέγειν καλῶς τὸ νοηθὲν, καὶ τὸ ὀρθῶς πράττειν αὐτό· τελείας γὰρ ὄντως φρονήσεως, τὸ νοῆσαι, τὸ εἰπεῖν, τὸ ποιῆσαι, καὶ πάντα καλῶς.

Περὶ ἀνδραγαθίας] Lege ἀνδραγαθίης. Ita rectè Schedæ Regiæ; in quibus rectè quoque ſequentes librorum Democriteorum tituli Ionicè efferuntur : Περὶ Εὐθυμίης, Περὶ Γεωμετρίης, Περὶ Ποιήσιος, &c. nam Abderites ille noſter ἰώνιζεν.

Ἀμαλθείας κέρας] Quo titulo non pauci alii libros E ſcripſere. Gellius in Præfatione, ubi de variis Librorum inſcriptionibus : *namque alii* Muſarum *inſcripſerunt ; alii* Silvarum : *ille* κηρίον· *alius* κέρας Ἀμαλθείας, &c. Plinius itidem in Præfatione : *Inſcriptionis apud Græcos mira felicitas :* κηρίον *inſcripſere, quod volebant intelligi* favum ; *alii* κέρας Ἀμαλθείας, *quod* Copiæ cornu, &c.

Περὶ εὐθυμίας, Ὑπομνημάτων, ἢ οἴκων· ἡ γὰρ Εὐεστὼ οὐχ εὑρίσκεται] Conjungit Codex Regius, Περὶ εὐθυμίης ὑπομνημάτων ἢ οἴκων. Scripſerat Democritus & librum Περὶ τέλους, qui fortè diverſus non fuit à libro Περὶ εὐθυμίης. Meminit Clem. Alex. loco citato : Δημόκριτος μὲν ἐν τῷ Περὶ τέλους τὴν εὐθυμίαν, ἣν εὐεστὼ προσηγόρευσεν, βίου τέλος εἶναι ἔφη. Libri Περὶ εὐθυμίης principium retulit Seneca in libro de Tranquillitate animi : *Hoc ſecutum puto* F *Democritum ita cœpiſſe, Qui tranquillè volet vivere, nec privatim agat multa, nec publicè.* Græca habes apud Stobæum Serm. ci. qui eſt de Felicitate : τὸν εὐθυμεῖσθαι μέλλοντα, χρὴ μὴ πολλὰ πρήσσειν, (lege πρήσσειν) μήτε ἰδίῃ, μήτε ξυνῇ, μηδ' ὅσ' ἂν πρήσσῃ ὑπέρ τε δύναμιν αἱρεῖσθαι τὴν ἑωυτοῦ καὶ φύσιν· ἀλλὰ τοσαύτην ἔχειν φυλακὴν, ὥστε καὶ τῆς τύχης ἐπιβαλλούσης, καὶ ἐς τὸ δέον ὑπαγεομένης τῷ δοκεῖν καταρτίθεσθαι, καὶ μὴ πλέω προσάπτεσθαι τῶν δυνατῶν· ἡ γὰρ εὐογκίη ἀσφαλέστερον τῆς μεγαλογκίης. *Tranquillum futurum non multa agere oportet, neque privatim, neque publicè ; nec omnia quæ adfuerint ſupra facultatem & naturam ſuam ſumere : ſed tantam ſui curam habere, ut quamvis præſentem fortunam, & quidquid opinio deſiderat ſuppeditaturam,*

ſuppeditaturam, declinet, ac non plura aſſumat quàm quibus ferendo eſt: molis enim commoditas tutior eſt quàm ejus magnitudo. Refert & hoc Democriti dictum laudátque Marcus Antoninus lib. IV. ſect. 16. ὀλίγα πρῆσσε, φησὶν, εἰ μέλλεις εὐθυμήσειν. Meminit & Plutarchus in libro de Tranquillitate, ſed illud damnans: ὁ μὲν οὖν εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν εὐθυμεῖν μέλλοντα, μήτε πολλὰ πρήσσειν, μήτε ἰδίῃ, μήτε ξυνῇ, πρῶτον μὲν ἡμῖν πολυτελῆ τὴν εὐθυμίαν καθίστησι, γινομένην ὤνιον ἀπραξίας. Sed quare hic liber Democriti *Domus* inſcriptus fuit? Puto, quia in eo Democritus ſcripſerat, eum qui tranquillè vellet vivere, neque privatim, neque publicè multa debere agere, ſed domi tantùm rem familiarem curare. Id ſuadere videntur verba Plutarchi citato loco, ubi dictum Democriti improbans, ait, ἔπειτα, καὶ ψεῦδός ἐστι τὸ εὐθυμεῖν τοὺς μὴ πολλὰ πράσσοντας· ἔδει γὰρ εὐθυμοτέρας εἶναι γυναῖκας ἀνδρῶν, οἰκουρίᾳ τὰ πολλὰ συνούσας. *Deinde, id quoque falſum eſt, animo tranquillo eſſe eos qui non agant multa: oportebat enim mulieres viris eſſe animo quietiore, plerumque domi in re familiari curanda deſidentes.* Firmant conjecturam noſtram & verba Heſychii Grammatici ſuperiùs allata: εὐεστώ· εὐθηνία, ἀπὸ τοῦ εὖ εἶναι· καὶ εὐδαιμονία, ἀπὸ τοῦ εὖ ἑστάναι τὸν οἶκον. Joannes Chryſoſtomus Magnenus, in Democrito Reviviſcente, Domos hîc interpretatur libros de Oeconomica Diſciplina.

ἡ γὰρ Εὐεστὼ οὐχ εὑρίσκεται] Meminerint Legentes id referre Laërtium ex Thraſyllo. Igitur jam Thraſylli temporibus perierat Volumen illud Democriti, cui titulus Εὐεστώ. Inde apparet diverſum fuiſſe à libro Περὶ εὐθυμίης, qui ad Senecæ ævum perveniſſe, ex ſuprà allatis Senecæ verbis, apparet.

Μέγας Διάκοσμος] Palmarium Democriti Opus, de quo ſuprá.

ὃν οἱ περὶ Θεόφραστον Λευκίππου φασὶν εἶναι] Scripſerat Theophraſtus Περὶ Δημοκρίτου librum ſingularem, cujus meminit Noſter in Syllabo Librorum ejus. In eo libro quod hîc ex Theophraſto refertur, ſcilicet Magnum Diacoſmum Leucippi eſſe, non Democriti, ſcripſiſſe Theophraſtum veroſimile eſt, & verum arbitror. Ut legitimus Democriti partus citatur ab Epicuro infrà in Epiſtola ad Herodotum.

Κοσμογραφίη] A Strabone, ipſo Operis initio, reponitur Democritus in Philoſophorum numero qui primi poſt Homerum Geographiam attigerunt.

Pag. 249. Περὶ τῶν πλανήτων] Spectat hunc librum quod ait Seneca Natural. Quæſt. libro ultimo cap. 3. *Democritus quoque, ſubtiliſſimus antiquorum omnium, ſuſpicari ait ſe, plures ſtellas eſſe quæ currant: ſed nec numerum illarum poſuit, nec nomina, nondum comprehenſis quinque ſiderum curſibus.*

Περὶ ἀνθρώπου φύσεως] Exſtat etiamnum hodie περὶ φύσιος ἀνθρώπου Epiſtola Democriti ad Hippocratem, ſed ſuppoſititia.

Περὶ χυμῶν] Quo titulo exſtat Tractatus Hippocratis. An fuerit Democriti? Certé ejus eſſe librum de Morbo ſacro, qui hodie exſtat inter opera Hippocratis, exiſtimabat Cæſalpinus lib. V. Art. Med. cap. I. necnon Antonius Ponce Santa-Cruz in Prælectionibus Valliſoletanis, ſeu Commentariis in hunc librum. Utriuſque rationes, ſi tanti eſt, vide apud utrumq;

Περὶ τῶν διαφερόντων ῥυσμῶν] ῥούσμων habent quidam MSS. Codices, teſte Sambuco. *De differentibus rugis* vertit Aldobrandinus. Igitur legerat Περὶ τῶν διαφερόντων ῥυσῶν. Cur autem verterit Ambroſius *De differentibus fragoribus* divinare non poſſum. ῥυσμῶν vera eſt lectio. Eſt autem ῥυσμὸς vox Abderitana, & Democritica, quæ *formam & typum* ſignificat. Id nos docet Suidas in ῥυσμός· ῥυσμὸς, inquit, κατὰ Ἀβδηρίτην διάλεκτον, σημαίνει τὸ σχῆμα. καὶ ἑτέραις δὲ λέξεσιν οὐχ Ἑλληνικαῖς οἱ περὶ τὸν Ἀβδηρίτην Δημόκριτον χρῶνται· φασὶ γὰρ τροπὴν, καὶ διαθιγήν· καὶ σημαίνει τούτοις ἡ μὲν τροπὴ, τὴν θέσιν· ἡ δὲ διαθιγὴ, τὴν τάξιν. Ergo Περὶ τῶν διαφερόντων ῥυσμῶν verti debet, *De differentibus figuris.* Quod de variis atomorum figuris accipiendum oſtendit locus ille Ariſtotelis lib. primo Metaphyſicorum cap. 4. ad quem reſpexit Suidas: Λεύκιππος δὲ, καὶ ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ Δημόκριτος, στοιχεῖα μὲν τὸ Πλῆρες καὶ τὸ Κενὸν εἶναί φασι· λέγοντες οἷον, τὸ μὲν ὂν, τὸ δὲ μὴ ὄν. τούτων δὲ τὸ πλῆρες καὶ στερεὸν, τὸ ὄν· τὸ δὲ κενόν γε καὶ μανὸν, τὸ μὴ ὄν. διὸ καὶ οὐθὲν μᾶλλον τὸ ὂν τοῦ μὴ ὄντος εἶναί φασιν, ὅτι οὐδὲ τὸ κενὸν τοῦ σώματος. αἴτια δὲ τῶν ὄντων ταῦτα, ὡς ὕλη. καὶ καθάπερ οἱ ἓν ποιοῦντες τὴν ὑποκειμένην οὐσίαν, τὰ ἄλλα τοῖς πάθεσιν αὐτῆς γεννῶσι, τὸ μανὸν καὶ τὸ πυκνὸν ἀρχὰς τιθέμενοι τῶν παθημάτων· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οὗτοι τὰς διαφορὰς αἰτίας τῶν ἄλλων εἶναί φασι. ταύτας μέντοι τρεῖς εἶναι λέγουσι, σχῆμά τε, καὶ τάξιν, καὶ θέσιν· διαφέρειν γάρ φασι τὸ ὂν ῥυσμῷ καὶ διαθιγῇ καὶ τροπῇ μόνον. τούτων δὲ, ὁ μὲν ῥυσμὸς σχῆμά ἐστιν· ἡ δὲ διαθιγὴ, τάξις· ἡ δὲ τροπὴ, θέσις. Etiam Dionyſius in Περιηγήσει vocem ῥυσμὸς eâ notione uſurpavit, in his verſibus,

Τοίη μὲν Λιβύης μορφὴ καὶ σχῆμα τέτυκται.
Εἰ δὲ καὶ Εὐρώπης ἐθέλεις τύπον, οὔ σε κεύσω·
Ωὖτος μὲν Λιβύης ῥυσμὸς πέλει, ἀλλὰ μετ' ἄρκτους
Ἐστραπται, καὶ τοῖος ἐπ' ἀντολίην πάλιν ἕρπει,
Οἷος καὶ νοτίης Λιβύης ἐπὶ τέρμα βέβηκεν.

Ad quem locum Euſtathius: ὅτι τὸν αὐτὸν εἶναι ῥυσμόν φησι τῇ Εὐρώπῃ, οἷός ἐστι καὶ ὁ τῆς Λιβύης. (Atque inde, ut hoc obiter moneam, legendum videtur apud Dionyſium, Ωὖτος μὲν Λιβύῃ, id eſt, τῆς Εὐρώπης ῥυσμὸς ὁ αὐτὸς τῇ Λιβύῃ ἐστί.) Pergit Euſtathius: ῥυσμὸν δὲ, τὴν ἔκτασιν λέγει, τὴν θέσιν, τὴν διάστασιν, ἢ, ὡς αὐτὸς εἶπε, τὸν τύπον. ταὐτὸν γὰρ εἰπεῖν, Εὐρώπης τύπον, καὶ Λιβύης ῥυσμόν. καὶ προϊὼν δὲ τὴν τοιαύτην λέξιν ἐρεῖ ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τῷ,

Σχῆμα δέ τοι Ἀσίης ῥυσμὸς πέλει ἀμφοτέρων.

Ἐστι δὲ καὶ ἐκεῖ ῥυσμὸς, τὸ σχῆμα, ὁ τύπος, ἡ θέσις. Addit nominis originem: γίνεται δὲ ὁ ῥυσμὸς ἐκ τοῦ ῥύω, τὸ ἑλκύω· ἐξ οὗ καὶ τόξου ῥυτὴρ, ὁ τοξότης· καὶ ῥυτὴρ δὲ, ὁ χαλινός. διὸ καὶ ὁ Διονύσιος ἐν τοῖς ἑξῆς εἰπὼν ῥυσμὸν, εἶτα, οἷον ἐτυμολογῶν τὴν λέξιν, ἐρεῖ, ἑλκόμενον κατὰ βιαιόν· ὡς ταὐτὸν ὂν εἰπεῖν, ῥυσμὸν, καὶ ἑλκυσμόν. Ita nos Galli oris lineamenta *tractûs vultûs*, & ipſam effigiem, *protractum* appellamus.

Περὶ ἀμειψιρρυσμιῶν] Horum verborum interpretationem omiſit Vetus Interpres. *De rugarum permutatione* vertit Aldobrandinus. Igitur legerat Περὶ Ἀμειψιρυσῶν. Vertendum exiſtimo ex ſuperiori Obſervatione *De mutationibus figurarum.* Verti poſſet quoque *De fluxuum permutationibus.* Sextus Empiricus adversùs Mathem. pag. 163. ubi de Democrito: Ἐν δὲ τῷ Περὶ ἰδεῶν, γιγνώσκειν τε χρὴ, φησὶν, ἄνθρωπον τῷδε τῷ κανόνι, ὅτι ἐτεῆς ἀπήλλακται. Καὶ πάλιν· Δηλοῖ μὲν δὴ καὶ οὗτος ὁ λόγος, ὅτι αἰτίη (legendum ἐτεῇ) οὐδὲν ἴσμεν περὶ οὐδενός· ἀλλ' ἐπιρυσμίη ἑκάστοισιν ἡ δόξις. Heſychius, ἐπιρρύσμιον ἐπίρρυτον.

Κρατυντήρια, ὅπερ ἐστὶν, ἐπικρατητικὰ τῶν προειρημένων] In quibus citatur apud Sextum adversùs Mathemat. pag. 163. ἐπικραντικὰ legebat Joſephus Scaliger ad oram libri. Sed legendum omnino ἐπικριτικὰ, quemadmodum habent hîc Membranæ Regiæ. ἐπικρίνειν eſt *judicio confirmare.*

Περὶ λοιμῶν κανὼν α', β', γ'] Editio Baſilcenſis Περὶ λογικῶν, quod malebat Gaſſendus, quia, quæ ex hoc opere citat Sextus adversùs Mathematicos pag. 163. Logica eſſe prorſus videntur, & ad peſtem nihil attinentia. Verba Sexti hæc ſunt: ἐν δὲ τοῖς Κανόσι, δύο φησὶν εἶναι γνώσεις· τὴν μὲν εἶναι διὰ τῶν αἰσθήσεων· τὴν δὲ, διὰ τῆς διανοίας, &c. Etiam Magius Miſcell. IV. 9. legendum exiſtimabat Περὶ λοιμῶν, ἢ λογικῶν κακῶν· *De peſtibus, aut de Rationabilium* (id eſt, hominum) *morbis.* Sed non dubium eſt quin λοιμῶν retineri debeat. Atque hanc lectionem adſtruit Gellius, cujus hæc ſunt verba lib. IV. Noctium Atticarum cap. 13. *Ergo nuperrimè in Libro Theophraſti ſcriptum inveni, viperarum morſibus tibicinem ſcitè modulatéque adhibitum mederi. Refert etiam idem Democriti Liber qui inſcribitur* Περὶ λοιμῶν, ἢ λοιμικῶν κακῶν· *in quo docet plurimis hominum morſibus medicinam fuiſſe incentiones tibiarum.*

Αἰτίαι περὶ σπερμάτων, καὶ φυτῶν, καὶ καρπῶν] Petronius: *Omnium herbarum ſuccos Democritus expreſſit: & nè lapidum virgultorúmque vis lateret, ætatem inter experimenta conſumpſit.* Plinius XXV. 2. *Homerus & alias nominatim herbas celebrat, quas ſuis locis dicemus. Ab eo Pythagoras, clarus ſapientiâ, primus volumen de earum effectu compoſuit, Apollini, Æſculapióque, & in totum Diis immortalibus inventione & origine aſſignatâ. Compoſuit & Democritus, ambo peragratis Perſidis, Arabiæ, Æthiopiæ, Ægyptique Magis.* Et XXIV. 17. *In promiſſo herbarum mirabilium, occurrit aliqua dicere & de Magicis. Quæ enim mirabiliores ſunt? Primi eas in noſtro orbe celebravere Pythagoras atque Democritus, conſectati Magos.*

Περὶ τῆς λίθου] Suprà ex Seneca Democritum inveniſſe vidimus quemadmodum decoctus calculus in ſmaragdum converteretur. Adde locum Petronii ſuprà allatum. Eſt autem ἡ λίθος *magnes.*

Ii Περὶ

Περὶ Γεωμετρίας, Γεωμετρικόν] Lego Περὶ Γεωμετρίης, ἢ Γεωμετρικόν. Ita infrà Περὶ διαίτης, ἢ Διαιτητικὸν, & Περὶ Γεωργίης, ἢ Γεωργικόν.

Μέγας ἐνιαυτὸς, ἢ Ἀςρονομίη, Παράπηγμα] Legendum Μέγας ἐνιαυτὸς, ἢ Ἀςρονομίης παράπηγμα. Unum idémque fuit Scriptum, cui titulus Μέγας ἐνιαυτὸς, & cui titulus Ἀςρονομίης παράπηγμα. Ἀςρολογίης παράπηγμα Tabula fuit, quæ Aſtrologiam continebat Magni illius anni quem compoſuerat Democritus. Qui periodos ex multis annis compoſitas ediderunt Aſtrologi, earum παράπηγμα ſimul etiam publicare ſolebant, hoc eſt, Tabulâ in publico adfixâ Canonem proponere ortuum & occaſuum Stellarum inerrantium, defectuum Solis & Lunæ, æquinoctiorum & ſolſtitiorum, variarum cœli tempeſtatum, & ſimilium. Vitruvius IX. 7. *Siderum occaſus & ortus, tempeſtatúmque ſignificatus, Eudoxus, Euctemon, Calippus, Meton, Phaïnus, Hipparchus, Aratus, ceterique ex Aſtrologia, Parapegmatorum diſciplinis infixerunt, & eas Poſteris explicatas reliquerunt.* Vide Salmaſium ad Solinum pag. 741.

Ἅμιλλα, Κλεψύδρα] Ceteræ Editiones Ἅμιλλα κλεψύδρας. quod Magnenus in Democrito Reviviſcente interpretatur *Certamen Clepſydræ*, ſive *Examen motûs Clepſydræ cum motu Cœli.*

Πολογραφίη] Ipſe Democritus in Epiſtola ad Hippocratem: ἐπῆλθες ἡμῖν ὡς μεμηνόσιν, ὦ Ἱππόκρατες, ἐλλέβορον δώσων, πεισθεὶς ἀνοήτοις ἀνδράσι, παρ' οἷς ὁ πόνος τῆς ἀρετῆς μανίη κείνεται. ἐτυγχάνομεν δὲ τότε, περὶ κόσμου διαθέσεως, καὶ πολογραφίης· ἔτι δὲ ἄστρων οὐρανίων ξυγγράφοντες.

C Περὶ ποιήσεως] Ex quo libro deſumptum eſſe non dubitamus quod de Poëta ex Democrito refert Clemens libro VI. Στρωματέων extremo: εἶτα περὶ μὲν Ποιητικῆς Πλάτων, Κοῦφον γάρ τι χρῆμα καὶ ἱερὸν Ποιητὴς, γράφει· καὶ οὐχ οἷός τε ποιεῖν, πρὶν ἂν ἔνθεός τε καὶ ἔκφρων γένηται. Καὶ ὁ Δημόκριτος ὁμοίως, Ποιητὴς δὲ ἅσσα μὲν ἂν γράφῃ μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἱεροῦ πνεύματος, καλὰ κάρτα ἐστίν.

Περὶ εὐφώνων καὶ δυσφώνων πραγμάτων] Ita quoque Editio Stephanica. Quantò meliùs Frobeniana & MS. Regius, γραμμάτων? & ſic legerat Aldobrandinus, qui convertit *de literis bene maléque ſonantibus.*

D Περὶ ῥημάτων Ὀνομαςικόν] Meliùs legeretur Περὶ ῥημάτων, ἢ Ὀνομαςικόν. Legi poſſet & Περὶ ῥημάτων, Ὀνομαςικὸν, diviſim, quemadmodum editum eſt in Editione Baſileenſi.

Πρόγνωσις, Περὶ διαίτης, ἢ Διαιτητικὸν, ἢ ἰατρικὴ γνώμη] Democriti, ut Medici, meminit Cornelius Celſus in Præfatione: *Multos ex Sapientiæ Profeſſoribus peritos Medicinæ fuiſſe accepimus; clariſſimos verò ex his Pythagoram, & Empedoclem, & Democritum.* Legendum autem hîc ἰητρικὴ γνώμη, ut habet Codex Florentinus.

Περὶ γεωργίης, ἢ Γεωμετρικόν] Emendandum non dubitamus, Περὶ γεωργίης, ἢ Γεωργικόν. Jam ſuperiùs τοῦ Γεωμετρικοῦ meminit. Democritus frequens citatur Conſtantino in Geoponicis. Meminit inter Philoſophos qui de Re Ruſtica ſcripſere, Varro I. 2. de R. R. & Columella itidem I. 2.

E Περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἱερῶν γραμμάτων] Euſeb. Præparat. X. 4. Δημόκριτος τοὺς Βαβυλωνίων λόγους Ἠθικοὺς πεποιῆσθαι λέγεται. Quod habuit à Clemente Str. I. Δημόκριτος τοὺς Βαβυλωνίους Ἠθικοὺς πεποίηται· λέγεται γὰρ τὴν Ἀκικάρου στήλην ἑρμηνευθεῖσαν τοῖς ἰδίοις συντάξαι συγγράμμασι. De quo obſcuriſſimo loco legendus omnino doctiſſimus Reineſius Var. Lect. I. 22. ubi & Babylonem, de qua hoc loco Laërtius, de Babylone Ægypti oppido, memorato apud Strabonem lib. XVII. interpretatur: tum quia ἱερὰ γράμματα in ſolis Ægyptiorum rebus nominantur, tum quia ſequitur apud eumdem Laërtium, Περὶ τῶν ἐν Μερόῃ ἱερῶν γραμμάτων· ita enim legitur in ceteris Editionibus. Malè in Aldobrandiniana Περὶ τῶν ἐν Μερόῃ ὠκεανοῦ περίπλους. ſunt quippe diverſi librorum tituli F Ὠκεανοῦ περίπλους, & Περὶ τῶν ἐν Μερόῃ ἱερῶν γραμμάτων. Hæc verba Ὠκεανοῦ περίπλους in Editione Baſileenſi deſiderantur.

Χέρνιβα, ἢ Προβλήματα] Χέρνικα ceteræ Editiones: pro quo χειροκίνητα reſcribendum putabat Caſaubonus ex his Plinii verbis l. XXIV. c. 17. *Democriti certè Chirocineta eſſe conſtat. At in his ille poſt Pythagoram Magorum ſtudioſiſſimus, quantò portentoſiora tradit?* Legendum utrobique χειρόκμητα ex optima emendatione Salmaſii: itémque apud Vitruvium. Locus Vitruvii eſt lib. IX. cap. 3. Verba ejus hæc ſunt ex ejuſdem emendatione: *Multas res attendens, admiror*

A *etiam Democriti de rerum natura Volumina, & ejus Commentarium quod inſcribitur* Χειροκμήτων, *in quo utebatur annulo, ſignans cerâ molli quæ eſſet expertus.* Antiqui Critici locis dubiis & de quibus ampliùs quærendum eſſet, aut etiam notabilibus, adfigebant fruſtula ex cera, quæ παραπλάσματα dicebantur. Heſychius: παραπλάσματα· τὰ κηρία τὰ ἐπιτιθέμενα τοῖς ζητήμασιν ἐν τοῖς βιβλίοις. Et alio loco: παρερρυπωμένα βιβλία, οἷς κηροὺς προσπλάσσομεν, πρὸς τὸ ζητῆσαί τινα. Democritus in eo Commentario quo rerum naturalium arcana & abdita ſcrutabatur, iis paradoxis quæ ipſe vera expertus erat notas illas è cera adfigere ſolebat, & annulo ſuo ſignatas. Annulus autem χειρόκμητον dicebatur, hoc eſt, manu ſculptum, manu elaboratum. Heſy- B chius: χειρόκμητα· χειροποίητα, ἤγουν ὑπὸ χειρῶν γεγλυμμένα. Eudemus Rhetor in Lexico: χειρόκμητα· ἀπὸ χειρῶν γεγλυμμένα, ἢ κατειργασμένα. Suidas: χειρόκμητα. ἀπὸ χειρῶν γεγλυμμένα, ἢ κατεξεσμένα. Hinc igitur libro Democriti titulus Χειρόκμητα, vel Χειροκμήτων, quòd totus eſſet ex illis quæſtionibus quas ipſe experimento veras eſſe didicerat, & quibus propterea cerulas annulo ſuo ſignatas adpoſuerat. Verba ſunt Salmaſii ad Solinum pag. 1100. ubi & aliam hujuſce tituli rationem reddit, quòd ſcilicet omnia quæ in illo libello tractabat Democritus, manu ipſiuſmet facta erant, & experimento proprio comprobata. Quod magìs placet: verè enim ut dicam, loca à Salmaſio allata, utì probet χειρόκμητον de annulo ſignatorio uſurpari, id non C probant. Neque ſi id probarent, inde ſequeretur χειρόκμητα appellari quæ hoc annulo ſignata eſſent. At χειρόκμητα, de iis rebus quæ manu propriâ factæ ſunt, uſurpari, docent verba Heſychii Grammatici & Eudemi Rhetoris ſuperiùs allata. Adde quòd ex Petronii verbis, etiam ſuprà allatis, ætatem Democritum inter experimenta conſumpſiſſe certum eſt. Sed obſtare videtur, quod ait Plinius dicto loco, Democritum in hoc libello portentoſiſſima multa tradidiſſe. quomodo enim tot portentis refertus erat libellus ille, ſi rebus conſtabat quas ipſe Auctor experimento veras eſſe didicerat? Sed potuit & alias res continere; & potuit quoque Auctor Lectoribus imponere, ut erat Magicæ arti addictiſſimus, quod in ſequenti Obſervatione monſtra- D bitur.

τὰ δ' ἄλλα ὅσα τινὲς ἀναφέρουσιν εἰς αὐτὸν, &c.] Exempli gratiâ, liber de Vi & Natura Chamæleontis, qui Democrito à Plinio tribuitur in Naturalis Hiſtoriæ viceſimo octavo; ſed quem Democrito planè indignum cenſet Gellius Noctium Atticarum X. 12. Verùm de his Democriti libris audiendus ille idem Plinius in Prooemio libri XXX. ubi de Magica arte: *Certè Pythagoras, Empedocles, Democritus, Plato ad hanc diſcendam navigavere, exiliis veriùs quàm peregrinationibus ſuſceptis: hanc reverſi prædicavere: hanc in arcanis habuere. Democritus Apollonicem Captidenem & Dardanum è Phœnice illuſtravit, voluminibus Dardani è ſepulchro ejus petitis, ſuis verò ex diſciplina eorum editis: quæ recepta ab aliis, hominum atque tranſiiſſe per memoriam, æquè ac* E *nihil in vita, mirandum eſt. In tantum fides iſtis faſque omne deeſt; adeo ut ii qui cetera in viro illo probant, hæc ejus eſſe opera inficientur; ſed fruſtra: hunc enim maximè affixiſſe animis eam dulcedinem conſtat.* Scripſit Democritus & Περὶ ἰδεῶν· cujus libri, memorati à Sexto Empirico adversùs Mathematicos pag. 163. nulla hîc facta eſt à Diogene mentio. Scripſiſſe & Epiſtolas teſtatur Suidas in Δημόκριτος· ubi præter illas Epiſtolas, Magnum Diacoſmum, & librum de Natura Mundi, opus aliud nullum, ut genuinum, agnoſcere videtur. γνήσια δὲ, inquit, αὐτοῦ βιβλία εἰσὶ δύο· ὅ, τε Μέγας Διάκοσμος, καὶ τὸ Περὶ φύσεως κόσμου· ἔγραψε δὲ καὶ Ἐπιςολάς.

γεγόνασι δὲ Δημόκριτοι ἕξ·] Fuere præterea, Democritus Naxiorum triremibus Præfectus, de quo Herodotus F lib. VIII. Democritus, Demophontis filius, Anagyraſius, ab Athenienſibus ad Philippum Legatus, de quo Demoſthenes in Oratione pro Cteſiphonte. Democritus, Nicomedienſis Philoſophus, de quo in Argumento ad Athenæum. Democritus quidam, Plutarchi familiaris, & quem cum Agia loquentem introducit idem Plutarchus Sympoſ. II. 9, 10. Democritus Platonicus, de quo Porphyrius in Vita Plotini. Et Democritus Sicyonius, quem Allieno Proconſuli commendat accuratè Tullius epiſtolâ penultimâ libri decimi tertii Epiſtolarum ad Familiares.

δεύτερος, Χῖος Μουσικὸς, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον] Cujus meminit Suidas in χιάζειν· Πραξιδάμας Δημόκριτον τὸν

Χῖον,

Χῖον, καὶ Θεοξενίδην τὸν Σίφνιον, πρώτας ἐπὶ χρώματος τάξαι τὴν ἰδίαν ποίησιν, ὡς Ισοκράτης ἐν τοῖς πρὸς Εἰδοθέαν, ὡς παρ' Αριστοφάνει τεταγμένον. ὑποτείνει δὲ τις αὐτὸν βωμολοχεῦσαι, αὐτὸς δείξας ἐν ἁρμονίαις χιάζων, ἢ σιφνιάζων. Item Pollux lib. IV. cap. 9. quod eſt de harmoniis: Τὸ μέντοι σιφνιάζειν καὶ χιάζειν, τὸ περιέργοις μέλεσι χρῆσθαι, ἀπὸ Δημοκρίτου τοῦ Χίου, καὶ Φιλοξένου τοῦ Σιφνίου, ὃς καὶ Υπερτονίδης ἐκαλεῖτο. Ubi ex Suida pro Υπερτονίδης, legendum fortè Θεοξενίδης. Meminit & Ariſtoteles Rhetoric. III. 9. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ περίοδοι αἱ μακραὶ οὖσαι, λόγος γίνεται, καὶ ἀναβολῇ ὅμοιον· ὥστε γίνεται ὃ ἔσκωψε Δημόκριτος ὁ Χῖος εἰς Μελανιππίδην, ποιήσαντα ἀντὶ τῶν ἀντιστρόφων ἀναβολάς.

Οἷ τ' αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ, ἄλλῳ κακὰ τεύχων, &c. Sunt autem ἀναβολαὶ procemia Muſicorum: quâ voce utitur Pindarus Pythior. Ode I. ſtatim initio: ἀμβολὰς τεύχῃς ἐλελιζομένα· (Lyram Apollinis alloquitur) inde ἀναβάλλεσθαι apud Homerum Odyſſ. α'. pro *chordas pollice prætentare*;

Ητοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.

Τείτος, ἀνδριαντοποιὸς, οὗ μέμνηται Αντίγονος] Is eſt, ut puto, Democritus Sicyonius, de quo Pauſanias Ηλιακῶν II. Ιππωνα Ηλεῖον πυγμῇ παῖδας κρατήσαντα ἐποίησε Δημόκριτος Σικυώνιος, ὃς ἐς πέμπτον διδάσκαλον ἀνῄει τὸν Αττικὸν Κριτίαν. Πτόλιχος μὲν γὰρ ἔμαθεν ὁ Κορκυραῖος παρ' αὐτῷ Κριτίᾳ· Πτολίχου δὲ ἦν μαθητὴς Αμφίων· Πίσων δὲ, ἀνὴρ ἐκ Καλαυρείας, ἐδιδάχθη παρ' Αμφίονι· ὁ δὲ παρὰ τῷ Πίσωνι Δημόκριτος. *Hipponem Eleum pugilatu Pueros vincentem fecit Democritus Sicyonius, qui ad quintum à ſe retrò Magiſtrum Atticum Critian refertur. Ptolichus enim Corcyræus ab ipſo didicit Critia: is Amphionem docuit: Amphionis diſcipulus fuit Piſon è Calaurea; à quo artem Democritus didicit.* Meminit Democriti Statuarii etiam Plinius XXXIV. 8. cujus Daïphoron laudat. Alius ab hoc Democrito Sicyonio, Statuario, videtur eſſe Democritus Sicyonius, quem accuratè Allieno Proconſuli commendat Tullius Epiſt. penult. lib. XIII. & de quo ſuprá.

τέταρτος, περὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Εφέσῳ γεγραφὼς, καὶ τῆς πόλεως Σαμοθράκης] De eo Athenæus XII. 5. Καὶ περὶ αὐτῶν δὲ τῶν Εφεσίων Δημόκριτος Εφέσιος, ἐν τῷ προτέρῳ περὶ τοῦ ἐν Εφέσῳ ναοῦ, &c. Ita Menodotus Samius ſcripſerat Περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ηρας, teſte eodem Athenæo XIV. 20.

πέμπτος, ποιητὴς Επιγραμμάτων σαφὴς καὶ ἀνθηρός] Hujus eſt Epigramma, quod ſub nomine Democriti lib. VII. Anthologiæ in Venerem ἀναδυομένην legitur: elegans omnino & amœnum; ut meritò Poëtam dilucidum & floridum Diogenes noſter Democritum illum appellarit.

ἕκτος, Περγαμηνὸς, ἀπὸ Ρητορικῶν λόγων] Non mihi aliunde notus.

PROTAGORAS.

ΠΡΩΤΑΓΟ'ΡΑΣ Αρτέμωνος] Ita apud Suidam. Mæandri filius eſt Philoſtrato. Sic enim ille in ejus Vita: πατὴρ μὲν ἦν αὐτῷ Μαίανδρος, πλούτῳ κατεσκευασμένος παρὰ πολλοὺς τῶν ἐν τῇ Θρᾴκῃ. δεξάμενος δὲ τὸν Ξέρξην οἰκίᾳ τε καὶ δώροις, τὴν ξυνουσίαν τῶν Μάγων τῷ παιδὶ παρ' αὐτοῦ εὕρετο· οὐ γὰρ παιδεύουσι τοὺς μὴ Πέρσας Πέρσαι Μάγοι, ἢν μὴ ὁ βασιλεὺς ἐφῇ. *Pater ei Mæander fuit, qui divitiis majoribus inſtructus quam plerique qui in Thracia degebant. Cùm verò Xerxem domo ac muneribus excepiſſet, ejus beneficio familiaritatem cum magis filio comparavit. Non enim Perſarum Magi inſtituunt eos qui Perſæ non ſunt, niſi Rex permiſerit.* At Democriti filium facit Ælianus Var. Hiſt. I. 23. ſi fides ejus Interpreti. *Veterum Græcorum ætate,* inquit, *gloriâ floruerunt, Gorgias Leontinus Philolai filius, & Protagoras filius Democriti.* Sed Græca Æliani longè aliud ſonant: ἐν τοῖς Ελλησι τοῖς πάλαι, μακρῷ τῇ δόξῃ διέπρεπε Γοργίας ὁ Λεοντῖνος Φιλολάου, καὶ Πρωταγόρας Δημοκρίτου· hoc eſt, *Inter Græcos veteres præ Philolao gloriâ excelluit Gorgias Leontinus, præ Democrito Protagoras.* Sequitur apud Ælianum, τῇ δὲ σοφίᾳ τοσοῦτον ἐλείποντο, ὅσον ἀνδρῶν παῖδες· quod interpretationem noſtram omnino adſtruit. Adde quòd Gorgias Leontinus filius fuit Charmantidis, ut eſt apud Suidam in Γοργίας.

Δίνων ἐν Περσικοῖς] Δίων ceteræ Editiones, itémque Schedæ Regiæ. Sed Δίνων, ſive Δείνων, nam utroque mo-

A dò id nomen effertur, germana eſt lectio. Dinonem Perſica ſcripſiſſe conſtat. Athenæus lib. II. Δείνων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ. Cornelius Nepos in Vita Cononis; *Contra ea Dinon Hiſtoricus, cui nos plurimum de Perſicis rebus credimus, effugiſſe Cononem ſcribit.*

Αβδηρίτης, καθά φησιν Ηρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τοῖς Περὶ νόμων] Abderitem fuiſſe teſtatur quoque Cicero I. de Natura Deorum, Fabius III. I. Gellius V. 3. Sextus adversùs Mathematicos pag. 148. Minutius Felix, Stephanus in Αβδηρα, Philoſtratus in ejus Vita, & alii. Libri Heraclidis Pontici Περὶ νόμων meminit ſuprà Laërtius in Indice librorum Heraclidis.

Εὔπολις ἐν Κόλαξι] In qua Fabula citatur ab Athenæo, & à Julio Polluce, non ſemel.

B Τήϊος] Suidas: τινὲς δὲ αὐτὸν καὶ Τήϊον ἔγραψαν.

P. 250. ἔτος, καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, λόγους ἀναγινώσκοντες ἠρανίζοντο] Plato in Theage: ἔπειτα εἰ ἄρα τῆς μὲν πολιτικῶν ἀνδρῶν συνουσίας Θεάγης ὅδε καταφρονεῖ, ἄλλους δέ τινας ζητεῖ οἳ παιδεύειν ἐπαγγέλλονται οἷοί τε εἶναι νέους ἀνθρώπους, ἔστιν ἐνταῦθα καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, καὶ Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, καὶ Πῶλος ὁ Ακραγαντῖνος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ, οἳ οὕτω σοφοί εἰσιν, ὥστε εἰς τὰς πόλεις ἰόντες, πείθουσι τῶν νέων τοὺς γενναιοτάτους τε καὶ πλουσιωτάτους, οἷς ἔξεστι τῶν πολιτῶν ᾧ ἂν βούληται προῖκα, τούτους πείθουσιν, ἀπολείποντας τὰς ἐκείνων συνουσίας αὐτοῖς συνεῖναι, προσκατατιθέντας ἀργύριον πάνυ πολὺν μισθὸν, καὶ χάριν πρὸς τούτοις εἰδέναι. *Verum ſi civilium virorum conſuetudines Theages iſte contemnit, alióſque quærit qui inſtituere juventam profitentur, eſt hîc Prodicus Chius, & Gor-*
C *gias Leontinus, & Polus Agrigentinus, aliique permulti, qui adeò ſapientes ſunt, ut cùm urbes adeunt, nobiliſſimos & ditiſſimos alliciant ad ſe Juvenes: quibus cùm vel optimorum quorumcumque familiaritate gratis uti liceret, eorum aſſuetudine relictâ, perſuaſi ad illos conferunt ſe, pretium, atque id ingens, offerentes ultrà, & gratiam inſuper maximam habentes.* Ita Platonis verba Latinè reddidit Marſilius Ficinus. Sed malè illi Prodicus *Chius* dicitur, qui *Ceius* debuit appellari. Χῖος eſt, *Chius*: Κεῖος, *Ceius*, ab Inſula quæ Κέως dicta eſt. A Κέως eſt Κέϊος triſyllabum, & craſi Κεῖος. A Κεῖος autem, Latini *Cius*, vel *Ceus*, aut *Ceius* ducunt. Similis error Codices Quintiliani lib. III. cap. I. invaſit: *Thraſymachus Chalcedonius cum hoc, & Prodicus Chius, & Abderites Protagoras.*
D Corrige *Cius*. Simile quid ſuprà ad Ariſtonis Chii Vitam obſervaſſe me memini. Ceterùm hæc verba ὁ Κεῖος hîc non agnoſcunt Editio Frobenii & Aldobrandini Interpretatio. Agnoſcunt Regiæ Membranæ.

καὶ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ φησὶ βαρύφωνον εἶναι τὸν Πρόδικον] Quorſum hæc? Spuria ſunt, noli dubitare, & ad hæc verba, καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, &c. à Librario inepto addita, qui apud Platonem in Protagora legerat, καί μοι λιπαρῶς εἶχον ἀκούειν τοῦ Προδίκου· πάνσοφος γάρ μοι δοκεῖ ἀνὴρ εἶναι καὶ θεῖος· ἀλλὰ διὰ τὴν βαρύτητα τῆς φωνῆς βόμβος τις ἐν τῷ οἰκήματι γιγνόμενος, ἀσαφῆ ἐποίει τὰ λεγόμενα. *Quamquam vehementer audire Prodicum affectabam; ſapientiſſimus enim divinúſque vir mihi eſſe videtur: ſed ſonitus quidam ex vocis ipſius gravitate ſub*
E *fornice continuè revolutus, verba ſingula confundebat.* Similia de Prodico in ejus Vita habet Philoſtratus: πρεσβεύων δὲ παρὰ Αθηναίοις, παρελθὼν ἐς τὸ βουλευτήριον, ἱκανώτατος ἔδοξεν ἀνθρώπων, καίτοι δυσήκοον καὶ βαρὺ φθεγγόμενος. *Cùm Legatus eſſet apud Athenienſes, profectus in Senatum, vir omnium exactiſſimus eſt habitus, licet diſſonè & injucundè loqueretur.*

ἐκαλεῖτό τε Σοφία] Immo Λόγος vocabatur: Democritus verò Σοφία. Ælianus Var. Hiſt. IV. 20. οἱ Αβδηρῖται ἐκάλουν τὸν Δημόκριτον Φιλοσοφίαν· τὸν δὲ Πρωταγόραν, Λόγον. Clemens Στρωματέων ſexto: Δημόκριτος δὲ ἐκ τῆς τῶν μεταρσίων παρατηρήσεως πολλὰ προλέγων, Σοφία ἐπωνομάσθη. Suidas in Δημόκριτος· ἐκλήθη δὲ Σοφία ὁ Δημόκριτος, καὶ Γελασῖνος. Et in
F Πρωταγόρας· καὶ μισθὸν ἔπραξε τοὺς μαθητὰς, μνᾶς ἑκατόν· διὸ καὶ ἐπεκλήθη Λόγος ἔμμισθος. Quare hæc verba ἐκαλεῖτό τε Σοφία addita apud Laërtium à Sciolo ad oram vocis Δημοκρίτου non dubitandum. Laërtium gloſſematis refertum eſſe, non ſemel à nobis jam obſervatum. Rectè porro apud Ælianum doctiſſimus Schefferus Σοφίαν pro Φιλοσοφίαν reponebat.

πρῶτος ἔφη δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματος ἀντικειμένους] Clemens Stromat. VI. καὶ ἐπειδὴ Ελληνές φασι, Πρωταγόρου προκατάρξαντος, παντὶ λόγῳ λόγον ἀντικείμενον παρεσκευάσθαι. Ita legendus hic locus. Malè vulgò, ἀντικεῖσθαι, παρεσκευάσθαι. De Protagora id ipſum quoque teſtificatur Stephani

Abbreviator Hermolaus in Ἄβδηρα· πλεῖστοι δ' Ἀβδηρῖται ὑπὸ τῶν Πινακογράφων ἀναγράφονται, Νικαίνετος Ἐποποιὸς, καὶ Πρωταγόρας, ὃν Εὔδοξος ἱστορεῖ τὸν ἥττω καὶ κρείσσω λόγον πεποιηκέναι, καὶ τοὺς μαθητὰς δεδιχέναι τὸν αὐτὸν ψέγειν καὶ ἐπαινεῖν.

Πάντων χρημάτων μέτρον, ἄνθρωπος· τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἔστι· τῶν δὲ οὐκ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν] Sextus adversùs Mathematicos pag. 148. καὶ Πρωταγόραν δὲ τὸν Ἀβδηρίτην ἐγκατέλεξάν τινες τῷ χορῷ τῶν ἀναιρούντων τὸ κριτήριον φιλοσόφων· ἐπεί φησι πάσας τὰς φαντασίας καὶ τὰς δόξας ἀληθεῖς ὑπάρχειν, καὶ τῶν πρός τι εἶναι τὴν ἀλήθειαν, διὰ τὸ πᾶν τὸ φανὲν ἢ δόξαν τινὶ, εὐθέως πρὸς ἐκεῖνον ὑπάρχειν· ἐναρχόμενος γοῦν τῶν καταβαλλόντων, ἀνεφώνησε, Πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ἄνθρωπος· τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἔστι· τῶν δὲ οὐκ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστι, &c. Et Pyrrhoniarum Hypotyposeon lib. I. cap. 32. Καὶ ὁ Πρωταγόρας δὲ βούλεται πάντων χρημάτων εἶναι μέτρον τὸν ἄνθρωπον· τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἔστι· τῶν δὲ οὐκ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστι. μέτρον μὲν λέγων τὸ κριτήριον· χρημάτων δὲ, τῶν πραγμάτων. ὡς δυνάμει φάσκειν πάντων πραγμάτων κριτήριον εἶναι τὸν ἄνθρωπον· τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἔστι· τῶν δὲ οὐκ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστι, &c. Ariſtocles apud Euſebium lib. XIV. Præparat. Evangel. cap. 20. ubi de Protagora: οὗτος γὰρ ἔφη μέτρον εἶναι πάντων χρημάτων τὸν ἄνθρωπον· τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἔστι· τῶν δ' οὐκ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν, & quæ ſequuntur, quæ vide. Vide & Platonem in Theæteto hanc Protagoræ opinionem refellentem.

καὶ πάντα εἶναι ἀληθῆ] Cicero lib. IV. Academic. Quæſt. *Aliud judicium Protagoræ eſt, qui putat id cuique verum eſſe, quod cuique videatur.* Meminit & Sextus Empiricus adversùs Mathematicos pag. 209. Et hanc Protagoræ ſententiam pluribus confutat Plato in Theæteto, necnon Ariſtoteles Metaphyſ. lib. III. cap. 5.

καὶ ἀλλαχοῦ δὲ τοῦτον ἤρξατο τὸν τρόπον, Περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι, εἴθ' ὡς εἰσὶν, εἴθ' ὡς οὐκ εἰσὶν, &c.] Meminit Cicero lib. I. de Natura Deorum: *Quid? Diagoras*, atheos *qui dictus eſt, poſteaque Theodorus, nonne apertè Deorum naturam ſuſtulerunt? Nam Abderites quidem Protagoras, cujus à te modò mentio facta eſt, Sophiſtes temporibus illis vel maximus, cùm in principio libri ſui ſic poſuiſſet*, De Diis, neq; ut ſint, neq; ut non ſint, habeo dicere, *Athenienſium juſſu urbe atque agro eſt exterminatus, librique ejus in Concione combuſti.* Item Sextus Empiricus adversùs Mathematicos pag. 319. ὁ δὲ Πρωταγόρας ῥητῶς ὑπογράψας, Περὶ Θεῶν, οὔτε εἰ εἰσὶν, οὔθ' ὁποῖοί τινές εἰσι, δύναμαι λέγειν· πολλὰ γάρ ἐστι τὰ κωλύοντά με. Id autem ex Perſica diſciplina hauſiſſe Protagoram ſcribit in ejus vita Philoſtratus: τὸ δὲ ἀπορεῖν φάσκειν εἴτε εἰσὶ θεοὶ, εἴτε οὐκ εἰσὶ, δοκεῖ μοι Πρωταγόρας ἐκ τῆς Περσικῆς παιδεύσεως παρανομῆσαι. Μάγοι γὰρ ἐπιθειάζουσι μὲν, οἷς ἀφανῶς δρῶσι· τὴν δὲ ἐκ φανεροῦ δόξαν τοῦ θείου καταλύουσιν, οὐ βουλόμενοι δοκεῖν παρ' αὐτοῦ δύνασθαι. *Quòd autem dictitaret Protagoras ſe dubitare, Dei ne eſſent, an non, mihi videtur ex Perſica diſciplina perversè profanéque locutus. Magi enim Numen celebrant, ubi occultè operantur: ſed palam de Numine opinionem rejiciunt, cùm videri nolint ſe ejus beneficio quid poſſe.*

διὰ ταύτην δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ συγγράμματος, ἐξεβλήθη πρὸς Ἀθηναίων· καὶ τὰ βιβλία αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν τῇ ἀγορᾷ] Idem Sextus ibidem: παρ' ἣν αἰτίαν θάνατον αὐτοῦ καταψηφισαμένων τῶν Ἀθηναίων, διαφυγὼν, καὶ κατὰ θάλατταν πταίσας, ἀπέθανε. μέμνηται δὲ ταύτης τῆς ἱστορίας καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Σίλλων, ταῦτα διεξερχόμενος, (ſequentes verſus in ordinem redegimus)

——Ὡς καὶ μετέπειτα Σοφιστῶν
Οὔτ' ἀλιγυγλώσσῳ, οὔτ' ἀσκόπῳ, οὔτ' ἀκυλίστῳ
Πρωταγόρῃ. ἔθελον δὲ τέφρην συγγράμματι θεῖναι,
Ὅττι Θεοὺς κατέγραψ' οὔτ' εἰδέναι, οὔτε δύνασθαι
Ὁπποῖοί τινές εἰσι καὶ οἵτινες ἀθρήσασθαι,
Πᾶσαν ἔχων φυλακὴν ἐπιεικείης. τὰ μὲν οὖν οἱ
Χραίσμησ'· ἀλλὰ φυγῆς ἐπεμαίετο, ὄφρα μὴ οὕτως
Σωκρατικὸν πίνων ψυχρὸν ποτὸν, ἄϊδι δύῃ. (Meliùs ἀΐδα.)

Et Minutius Felix in Octavio: *Cùm Abderitem Protagoram Athenienſes Viri, conſultè potiùs quàm profanè de divinitate diſputantem, & expulerint ſuis finibus, & in Concione ejus Scripta deuſſerint*, &c. Joſephus lib. II. contra Appionem: καὶ Πρωταγόρας, εἰ μὴ θᾶττον ἔφυγε, συλληφθεὶς ἂν ἐτεθνήκει, γράψαι τι δόξας οὐχ ὁμολογούμενον τοῖς Ἀθηναίοις περὶ θεῶν. Euſebius de Præparat. Evangelica XIV. 19. Τὸν δὲ Πρωταγόραν λόγος ἔχει κεκλῆσθαι

A ἄθεον. γράφων γέ τοι καὶ αὐτὸς περὶ Θεῶν, εἰσβολῇ τοιᾶδε ἐχρήσατο, Περὶ μὲν οὖν Θεῶν οὐκ οἶδα, οὔθ' ὡς εἰσὶν, οὔθ' ὁποῖοί τινες ἰδέαν· πολλὰ γάρ ἐστι τὰ κωλύοντά με ἕκαστον τούτων εἰδέναι. τοῦτον Ἀθηναῖοι φυγῇ ζημιώσαντες, τὰς βίβλους αὐτοῦ δημοσίᾳ ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ κατέκαυσαν. Meminit & Suidas: τοῦ δὲ Πρωταγόρου τὰ βιβλία ὑπὸ Ἀθηναίων ἐκαύθη, διότι λόγον ποτὲ εἶπεν οὕτως ἀρξάμενος, Περὶ θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι, οὔτε ὡς εἰσὶν, οὔτε ὡς οὐκ εἰσί. Et Philoſtratus in ejus Vita: διὰ μὲν δὴ τοῦτο πάσης γῆς ὑπὸ Ἀθηναίων ἠλάθη, ὡς μέν τινες, κριθείς· ὡς δὲ ἐνίοις δοκεῖ, ψήφου ἐνεχθείσης μὴ κριθέντι. νήσους δὲ ἐξ ἠπείρων ἀμείβων, καὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις φυλαττόμενος πάσαις θαλάτταις ἐνεσπαρμένας, κατέδυ πλέων ἐν ἀκατίῳ μικρῷ. *Propte-*
B *reà certè omni ſolo ab Athenienſibus expulſus, cùm judicio, ut quidam volunt, condemnatus fuiſſet: ut verò aliis videtur, cùm ſententia, indictâ causâ, data eſſet. Ex Epiro in Inſulas tranſmiſſurus, cùm Athenienſium triremes, toto mari diſperſas, caveret, ſubterfugiens parvâ cymbâ navigavit.*

οὗτος πρῶτος μισθὸν εἰσεπράξατο μνᾶς ἑκατὸν] Suidas ſimiliter. Fabius III. I. à Protagora Euathlum diſcipulum Artem didiciſſe ſcribit decem denariorum millibus. Meminit hujus διδάκτρου & Gellius V. 3. *Is tamen Protagoras inſincerus quidem Philoſophus, ſed acerrimus Sophiſtarum fuit. pecuniam quippe ingentem cùm à Diſcipulis acciperet annuam, pollicebatur ſe id docere, quanam verborum induſtriâ cauſa infirmior fieret fortior. quam rem Græcè ita dicebat*, τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν. Et Plato in Theæteto:
C οἶδα γὰρ ἄνδρα ἕνα Πρωταγόραν, πλείω χρήματα κτησάμενον ἀπὸ ταύτης τῆς σοφίας, ἢ Φειδίαν γε, ὃς οὕτω περιφανῶς καλὰ ἔργα εἰργάζετο, καὶ ἄλλους δέκα τῶν ἀνδριαντοποιῶν. *Novi enim virum unum Protagoram, qui plures ob hanc ſapientiam pecunias cumulavit, quàm aut Phidias ille, cujus tam conſpicua pulcráque opera exſtant, aut decem alii Sculptores.* Videndus idem Plato in Protagora. Adde Philoſtratum in ejus Vita: τὸ δὲ μισθοῦ, inquit, διαλέγεσθαι, πρῶτος μὲν εὗρε. Subjungit Philoſtratus: πρῶτος δὲ παρέδωκεν Ἕλλησι πρᾶγμα οὐ μεμπτόν· ἃ γὰρ σὺν δαπάνῃ σπουδάζομεν, μᾶλλον ἀσπαζόμεθα τῶν προῖκα. *Ac proinde primus rem non reprehenſibilem Græcis tradidit. nam ea ſtudia quæ ſumptu comparamus, longè cupidiùs complectimur quàm ea quæ gratis exequimur.* Scrip-
D ſerat Protagoras librum cui titulus Δίκη ὑπὲρ μισθοῦ. Meminit Noſter infrà in Elencho librorum Protagoræ.

καὶ λόγων ἀγῶνας ἐποιήσατο, &c.] ἐθεάσατο ceteræ Editiones, pro quo Caſaubonus ἔθετο reponebat. ἐποιήσατο rectum eſt: & ita Codex Regius. Ita quoque apud Suidam, cujus locum juvat adſcribere: καὶ ἐπεκλήθη πρῶτος οὗτος Σοφιστής· πρῶτος δὲ οὗτος τοὺς ἐριστικοὺς λόγους εὗρε, καὶ ἀγῶνα λόγων ἐποιήσατο.

καὶ πρῶτος κατέληξε τὰς πρὸς τὰς θέσεις ἐπιχειρήσεις] κατέδειξε meliùs ceteræ Editiones. ἐπέδειξε habent Regiæ Membranæ.

Ἀρτεμίδωρος ὁ Διαλεκτικὸς ἐν τῷ πρὸς Χρύσιππον] De Philoſophis qui *Dialectici* fuere nuncupati legendus Jonſius.

E καὶ πρῶτος τὴν καλουμένην τύλην, ἐφ' ἧς τὰ φορτία βαστάζουσιν, εὗρεν] κοτύλην legerat Suidas, quod rectè Caſaubonus animadvertit: ita enim ille in κοτύλη· καὶ ἐφ' ἧς τὰ φορτία βαστάζουσιν, ἣν πρῶτος ἐφεῦρε Πρωταγόρας· φορτοφόρος γὰρ ἦν. Sed inciderat in vitioſos Codices: quin enim τύλην legi debeat, nulla dubitatio eſt. Eſt verò τύλη hoc loco, *culcita, lodix.* Ita Lucilius in Epigrammate lib. II. Anthol. Tit. εἰς Κλέπτας·

Εἴσιδεν Ἀντίοχος τὴν Λυσιμάχου ποτὲ τύλην·
Κ' οὐκ ἔτι τὴν τύλην εἴσιδε Λυσίμαχος.

Ubi Scholiaſtes τύλην exponit στρῶμα. Pollucem videſis X. 8. & Suidam in τύλη. Aliàs τύλη idem eſt quod τύλος
F & τύλωμα, id eſt *callus*, qualis evenire ſolet eorum humeris qui crebrò onera bajulant: ὁποῖος πολλάκις ἐπὶ τοῦ ὤμου γίνεται τοῖς ἀχθοφόροις, ἐκ τοῦ βαστάζειν τι συνεχῶς, inquit Ariſtophanis Scholiaſtes ad Acharn. Hujus ſignificationis meminit & Pollux VII. 26. τύλη δ' ἐκαλεῖτο, ἡ ἐπὶ τοῖς τραχήλοις αὐτῶν (Bajulorum) ὑπὸ τῶν ἀχθέων γινομένη τριβή. Quæ poſtrema hujus vocis ſignificatio, cùm de Bajulis hoc loco ſermo eſſet, Aldobrandinum interpretem in errorem induxit.

Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ παιδείας] Cujus libri meminit ſuprà Noſter in Indice librorum Ariſtotelicorum.

φορμοφόρος γὰρ ἦν, ὡς καὶ Ἐπίκουρός που φησί· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἤρθη πρὸς Δημόκριτον, ξύλα δεδεκὼς ὀφθείς]

Id

Id Epicurus ſcripſit in Epiſtola quadam. Teſtatur Athenæus lib. VIII. 13. his verbis: Ἐν δὲ τῇ αὐτῇ Ἐπιστολῇ ὁ Ἐπίκουρος, καὶ Πρωταγόραν φησὶ τὸν Σοφιστὴν, ἐκ φορμοφόρου καὶ ξυλοφόρου, πρῶτον μὲν γενέσθαι γραφέα Δημοκρίτου· θαυμασθέντα δ' ὑπ' ἐκείνου ἐπὶ ξύλων τινῶν ἰδίᾳ συνθέσει, ἀπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς ἀναληφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ διδάσκειν ἐν κώμῃ τινὶ γράμματα, ἀφ' ὧν ἐπὶ τὸ σοφιστεύειν ὁρμῆσαι. Meminit hujus hiſtoriæ & Gellius V. 3. Verba hæc ſunt, quæ ſuper ea re fecit elegantiſſima: *Protagoram, virum in ſtudiis doctrinarum egregium, cujus nomen Plato libro illi ſuo incluto inſcripſit, adoleſcentem aiunt, victûs quærendi gratiâ, in mercedem miſſum, vecturáſque onerum corpore ſuo factitaviſſe: quod genus Græci* βαστάζοντας *vocant, Latinè* Bajulos *appellamus. Is de proximo rure in Abderam oppidum, cujus popularis fuit, caudices ligni plurimos funiculo brevi circumdatos portabat. Tum forte Democritus, civitatis ejuſdem civis, homo ante alios virtutis & Philoſophiæ gratiâ venerandus, cùm egrederetur extra urbem, videt eum cum illo genere oneris tam impedito ac tam incohibili facilè atque expeditè incedentem: & propè accedit, & vinctúram poſiturámque ligni ſcitè peritéque factam conſiderat, petitque ut paulùm acquieſcat. quod ubi Protagoras, uti erat petitum, fecit, atque itidem Democritus acervum illum & quaſi orbem caudicum brevi vinculo comprehenſum, ratione quadam quaſi geometricâ librari contineríque animadvertit, interrogavit quis id lignum ita compoſuiſſet: & cùm ille à ſe compoſitum dixiſſet, deſideravit uti ſolveret, ac denuò in modum eumdem collocaret: at poſtquam ille ſolvit, ac ſimiliter compoſuit, tum Democritus, animi aciem ſolertiámque hominis non docti demiratus, Mi Adoleſcens, inquit, cùm ingenium bene faciendi habeas, ſunt majora melioráque quæ facere mecum poſſis: abduxitque eum ſtatim, ſecúmque habuit, & ſumptum miniſtravit, & philoſophias docuit, & eſſe eum fecit quantus poſtea fuit.* Adde Suidam in Πρωταγόρας· οὗτος πρότερον ἦν φορτοβαστάκτης· ἐντυχὼν δὲ Δημοκρίτῳ, ἠράσθη λόγων, καὶ φιλοσοφήσας, ἐπὶ ῥητορείαν ἐτράπη. Rectè porro Caſaubonus διδακτικῶς hoc loco apud Noſtrum emendabat. Notabis obiter φορτοφόρος apud Suidam ſcriptum eſſe. Sed φορμοφόρος rectum eſt: & ita apud Athenæum loco allato; itemque apud Laërtium, cujus hæc ſunt verba infrà in Epicuro: φορμοφόρον τε Πρωταγόραν (ἐκάλει) καὶ γραφέα Δημοκρίτου, καὶ ἐν κώμαις γράμματα διδάσκειν· quæ Heſychius Mileſius ſimiliter deſcripſit. Igitur ita quoque reponendum apud Suidam. Suidas ipſe in φορμοφόρος· φορμοφόρος ἦν Πρωταγόρας ὁ Φιλόσοφος.

διεῖλέ τε τὸν λόγον πρῶτος εἰς τέτταρα, εὐχωλὴν, &c.] Eadem legas apud Suidam. Fabius III. 4. *Protagoram tranſeo, qui interrogandi, reſpondendi, mandandi, precandi, quod* εὐχωλὴν *dixit, partes ſolas putat.*

εἰς τῶν τετρακοσίων] πεντακοσίους novi, ex Polluce VIII. 8. 5. & Βουλὴν τοὺς ἑξακοσίους, è Sexto contra Mathemat. pag. 43. τετρακοσίους non novi.

Pag. 251. Περὶ τῆς ἐν ἀρχῇ καταστάσεως] Convertit Aldobrandinus *De prima commendatione*, ac proinde videtur legiſſe συστάσεως.

πλέοντος αὐτοῦ εἰς Σικελίαν, τὴν ναῦν καταποντισθῆναι] Meminit Sextus loco ſuprà memorato.

βιώσαντα ἔτη πρὸς τὰ ἐνενήκοντα. Ἀπολλόδωρος δέ φησιν ἑβδομήκοντα· σοφιστεῦσαι δὲ τεσσαράκοντα, καὶ ἀκμάζειν κατὰ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα] Quod à Platone habuit Apollodorus, cujus hæc ſunt verba in Menone: οἶμαι γὰρ αὐτὸν ἀποθανεῖν (Protagoram) ἐγγὺς ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονότα· τετταράκοντα δὲ ἐν τῇ τέχνῃ ὄντα.

Καί σε, Πρωταγόρη] Legendum Καὶ σύ. Ita optimè Codex Regius.

λέγεται δέ ποτε αὐτὸν ἀπαιτοῦντα τὸν μισθὸν Εὔαθλον τὸν μαθητὴν, ἐκείνου εἰπόντος, Ἀλλ' οὐδέπω νενίκηκα, &c.] Paullò aliter apud Gellium lib. V. cap. 10. cujus locum, quamquam prolixiorem, infrà ponere non gravabor, eſt enim elegantiſſimus: *Euathlus Adoleſcens dives eloquentiæ diſcendæ cauſarúmque orandi cupiens fuit. Is in diſciplinam Protagoræ ſe dedit, daturúmque promiſit mercedem grandem pecuniam, quantam Protagoras petiverat: dimidiúmque ejus jam tunc dedit ſtatim priùs quàm diſceret; pepigitque ut reliquum dimidium daret, quo primo die cauſam apud Judices oraſſet, & viciſſet. Poſtea cùm diutulè Auditor Aſſectatorque Protagoræ fuiſſet, & in ſtudio quidem Facundiæ abundè promoviſſet, cauſas tamen non reciperet, tempúſque jam longum tranſcurreret, & facere id videretur ne reliquum mercedis daret; capit conſilium Protagoras, ut tum exiſtimabat, aſtutum. Petere inſtituit ex pacto mercedem: litem cum Euathlo conteſtatur. & cùm ad Judices conjiciendæ conſiſtendæque cauſæ*

A *gratiâ veniſſent, tum Protagoras ſic exorſus eſt; Diſce, inquit, ſtultiſſime Adoleſcens, utroque id modo fore ut reddas quod peto, ſive contra te pronuntiatum erit, ſive pro te. Nam ſi contra te lis data erit, merces mihi ex ſententia debebitur, quia ego vicero: ſin verò ſecundùm te judicatum erit, merces mihi ex pacto debebitur, quia tu viceris. Ad ea reſpondit Euathlus: Potui, inquit, huic tuæ tam ancipiti captioni iſſe obviam, ſi verba non ipſe facerem, atque alio patrono uterer. Sed majus mihi in iſta victoria prolubium eſt, cùm te non in cauſa tantùm, ſed in argumento quoque iſto vinco. Diſce igitur tu quoque, Magiſter ſapientiſſime, utroque modo fieri uti non reddam quod petis, ſive contra me pronuntiatum erit, ſive pro me. Nam ſi Judices pro cauſa mea ſenſerint, nihil tibi ex ſententia debebitur, quia ego vicero: ſin contra me pronuntiaverint, nihil tibi ex pacto debe-*
B *bo, quia non vicero. Tum Judices dubioſum hoc inexplicabiléque eſſe, quod utrimque dicebatur, rati, nè ſententia ſua, utramcumque in partem dicta eſſet, ipſa ſeſe reſcinderet, rem injudicatam reliquerunt, cauſamque in diem longiſſimam diſtulerunt. Sic ab adoleſcente Diſcipulo Magiſter diſciplinæ eloquentiæ inclutus ſuo ſibi argumento confutatus eſt, & captionis verſutè excogitatæ fruſtratus eſt.* Narrat eamdem hiſtoriam & Apuleius in Floridis, his verbis: *Protagoras quidam Sophiſta fuit longè multiſcius, & cum primis Rhetoricæ repertis perfacundus, Democriti Phyſici civis æquævus. Inde ei ſuppeditata doctrina eſt. Eum Protagoram aiunt cum ſuo ſibi diſcipulo Euathlo mercedem nimis uberem conditione temerariâ pepigiſſe; ut ſibi tum demum id argenti daret, ſi primo tirocinio agendi penes Judices viciſſet. Igitur Euathlus poſtquam cuncta illa exorabula*
C *Judicantium, & diſcipula adverſantium, & artificia dicentium, verſutus alioquin & ingeniatus ad aſtutiam, facile perdidicit; contentus ſcire quod cupierat, cœpit nolle quod pepigerat: ſed callidè nectendis moris fruſtrari Magiſtrum, diutuléque nec aſſerere velle, nec reddere, uſque dum Protagoras eum ad Judices provocatum, expoſitâque conditione quâ docendum receperat, anceps argumentum ambifariam propoſuit. Nam, ſive ego vicero, inquit, ſolvere mercedem debebis, ut condemnatus: ſeu tu viceris, nihilominus reddere debebis, ut pactus; quippe qui hanc primam cauſam penes Judices viceris. Ita ſi vincis, in conditionem incidiſti: ſi vinceris, in damnationem. Quid quæris? Ratio concluſa Judicibus acriter & invincibiliter videbatur. Enimverò Euathlus, utpote tanti veteratoris perfectiſſimus diſcipulus, biceps illud argumentum retorſit. Nam, ſi ita eſt, inquit, neutro*
D *modo quod petis debeo: aut enim vinco, & judicio dimittor; aut vincor, & pacto abſolvor, ex quo non debeo mercedem, ſi hanc primam cauſam fuero penes Judices victus. Ita me omni modo liberat, ſi vinco, conditio; ſi vincor, ſententia.* Simile quid de Corace narrat Sextus Empiricus adversùs Mathematicos pag. 81. νεανίας πόθῳ ῥητορικῆς καταχεθεὶς, προσῆλθεν αὐτῷ, τὸν ὁρισθησόμενον ὑπ' αὐτοῦ μισθὸν δώσειν ἐπαγγελλόμενος, ἂν τὴν πρώτην νικήσῃ δίκην. συμφωνίας δὲ γενομένης, καὶ τοῦ μειρακίου ἱκανὴν ἕξιν ἐμφαίνοντος ἤδη, ὁ μὲν Κόραξ ἀπῄτει τὸν μισθόν· ὁ δ' ἀντέλεγε. ἀμφότεροι δὲ παρελθόντες εἰς τὸ δικαστήριον, ἐκρίνοντο. ὅτε καὶ πρῶτόν φασι τὸν Κόρακα τοιαύτῃ τινὶ χρῆσθαι ἐπιχειρήσει, λέγοντα, ὡς ἐάν τε νικήσῃ, ἐάν τε μὴ, λαβεῖν ὀφείλει τὸν μισθόν· νικήσας μὲν, ὅτι ἐνίκησεν·
E λειφθεὶς δὲ, κατὰ τὸν τῆς συμφωνίας λόγον· ὡμολόγησε γὰρ αὐτῷ ὁ ἀντίδικος ἀποδώσειν τὸν μισθὸν, ἐὰν τὴν πρώτην νικήσῃ δίκην, ἣν αὐτόθεν νικήσας, ὀφείλει τὴν ὑπόσχεσιν χρεολυτεῖν. θορυβησάντων δὲ τῶν δικαστῶν, ὡς δίκαια λέγοντος αὐτοῦ, παραλαβὼν τοὺς λόγους ὁ νεανίας, τῷ αὐτῷ ἐπιχειρήματι, μηδὲν μεταθεὶς, ἐχρῆτο. ἐάν τε γὰρ νικήσω, φησὶν, ἐάν τε νικηθῶ, οὐκ ὀφείλω τὸν μισθὸν ἀποδοῦναι Κόρακι· νικήσας μὲν, ὅτι ἐνίκησα· λειφθεὶς δὲ, κατὰ τὸν τῆς συμφωνίας λόγον· ὑπεσχόμην γὰρ τὸν μισθὸν, ἐὰν τὴν πρώτην νικήσω δίκην· λειφθεὶς δὲ, οὐκ ἀποδώσω. εἰς ἐποχὴν δὲ καὶ ἀπορίαν ἐλθόντες οἱ δικασταὶ, διὰ τὴν ἰσοσθένειαν τῶν ῥητορικῶν λόγων, ἀμφοτέρους ἐξέβαλον τοῦ δικαστηρίου, ἐπιφωνήσαντες τὸ, Ἐκ κακοῦ κόρακος, (delenda videtur particula
F Ἐκ) κακὸν ᾠόν. *Cùm Adoleſcens teneretur deſiderio Rhetoricæ, ad eum (Coraca) acceſſit; promittens ſe ei daturum mercedem quæ ab ipſo fuiſſet conſtituta, ſi primam viciſſet litem. Pacto autem convento, & jam oſtendente Adoleſcente ſe ſatis eruditum, Corax quidem poſcebat mercedem: ille autem contradicebat: ambo autem ad Tribunal accedentes, litigabant. Quo tempore dicunt primum Coracem tali uſum eſſe argumentatione, dicendo, quòd ſeu vicerit, ſeu non vicerit, debeat accipere mercedem: ſi vicerit quidem, quia vicit; ſi autem victus ſit, propter pactum conventum: ſpopondit enim Adverſarius ſe ei daturum mercedem, ſi viciſſet primam litem, quam ex eo quòd vicerit, debet ex promiſſo ſe liberare debito. Cùm autem ſtrepitum edidiſſent Judices, ut qui juſta diceret, reſpondens Adoleſcens,*

ſcens, eodem argumento, nihil mutans, uſus eſt: *Nam ſive vicero, inquit, ſive victus fuero, non debeo dare mercedem Coraci. Si vicerim quidem, quia vici: ſi victus autem fuero, ex pacto convento: promiſi enim me daturum mercedem, ſi primam litem vicero; victus autem, non reddam. Aſſenſionem autem ſuſtinentes, & rei exitum non invenientes Judices, propterea quòd Rhetoricæ Orationes eſſent ejuſdem ponderis, utrumque à Tribunali ejecerunt, acclamantes, Mali Corvi malum ovum.* Corax ille Rhetor fuit Siculus, & Protagora antiquior. Id diſcere eſt ex Quintiliano lib. III. cap. I.

γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Πρωταγόρας, &c.] Fuit & Protagoras Euagoræ filius, de quo Xenophon Ἑλλην. II. 4. & Pauſanias in Atticis.

DIOGENES.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ'ΤΗΣ] Viginti quinque fuere Apolloniæ. Ex qua Diogenes Phyſicus fuerit, difficile dictu abſque Stephano eſſet, à quo didicimus fuiſſe ex Apollonia quæ erat in Creta: εἰκοστὴ δ' ἐστὶ Κρήτης, ἡ πάλαι Ἐλεύθερα, Κλίνου πατρίς· ἐκ ταύτης ὁ Φυσικὸς Διογένης. Smyrnæus aliis dicitur. Immo & ipſi Diogeni in Anaxarchi quæ ſequitur Vitâ; qui hujus rei meminiſſe hîc debuit: ſed ibi fortaſſe hæc verba τοῦ Σμυρναίου addita fuere à Librario.

στοιχεῖον εἶναι τὸν ἀέρα, &c.] Cicero I. de Natura Deorum: *Quid? aër, quo Diogenes Apolloniates utitur Deo, quem ſenſum habere poteſt? aut quam formam Dei?* Euſebius lib. I. de Præparat. Evangelica cap. 8. Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης ἀέρα ὑφίσταται στοιχεῖον· κινεῖσθαι δὲ τὰ πάντα, ἀπείρους τε εἶναι τοὺς κόσμους. κοσμοποιεῖ δὲ οὕτως· ὅτι τοῦ παντὸς κινουμένου, καὶ ᾗ μὲν ἀραιοῦ, ᾗ δὲ πυκνοῦ γινομένου, ὅπου συνεκύρησε τὸ πυκνὸν, συστροφὴν ποιῆσαι, καὶ οὕτω τὰ λοιπὰ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον· τὰ κουφότατα τὴν ἄνω τάξιν λαβόντα, τὸν ἥλιον ἀποτελέσαι. *Diogenes Apolloniata Aërem elementum ponit; moveri autem univerſa, & infinitos eſſe mundos affirmat. Ceterùm ejuſmodi ſomniat eorum molitionem: ſcilicet cùm Univerſum ita moveretur, ut rarius hîc, alibi denſius fieret, ubicumque major denſitas contingeret, ibi convolutionem quamdam effeciſſe, tum ſimilem in modum cetera: quæ autem omnium leviſſimæ partes eſſent, eas regione ſuperiori occupatâ Solem produxiſſe.* Habuit autem Diogenes Apolloniata hanc de aëre ſententiam ab Anaximene. Clemens in Admonitione ad Gentes: στοιχεῖα μὲν οὖν ἀρχὰς ἀπέλειπον ὑμνήσαντες, Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, τὸ ὕδωρ· καὶ Ἀναξιμένης, ὁ καὶ αὐτὸς Μιλήσιος, τὸν ἀέρα· ᾧ Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης κατηκολούθησεν. *Principia itaque à ſe laudata reliquerant, Thales Mileſius aquam; & Anaximenes, qui & ipſe quoque fuit Mileſius, aërem: quem Diogenes Apolloniates eſt poſtea conſecutus.*

τόν τε ἀέρα πυκνούμενον καὶ ἀραιούμενον, γεννητικὸν εἶναι τῶν κόσμων] Lipſius in Manuductione I. 8. legendum cenſet τῶν ἐν κόσμῳ· qui & ibidem hos Apollinaris Sidonii verſus, in Epithalamio Polemioni & Araneolæ dicto, de Diogene noſtro Apolloniate accipit:

> *Quartus Anaxagoras Thaletica dogmata ſervat,* &c.
> *Junior huic junctus reſidet Collega; ſed idem*
> *Materiam cunctis creaturis aëra credens,*
> *Judicat inde Deum, faceret quo cuncta, tuliſſe.*

οὐδὲν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι, οὐδὲ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι] Quod habuit à Democrito. Vide ſuprà in Democrito.

λόγου παντὸς ἀρχόμενον, δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι τὴν ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον παρέχεσθαι· τὴν δὲ ἑρμηνείαν, ἁπλῆν καὶ σεμνήν] Quod ipſum jam ſuprà retulerat Laërtius in Vita Diogenis Cynici extrema.

ANAXARCHUS.

ΑΒΔΗΡΙ'ΤΗΣ] Etiam Abderites dicitur Plutarcho Sympoſ. VII. 5.

οὗτος ἤκουσε Διομένους τοῦ Σμυρναίου] Corrige Διογένους. Euſebius de Præparat. Evang. XIV. 17. Ξενοφάνους δὲ ἀκουστὴς γέγονε Παρμενίδης, τούτου Μέλισσος· οὗ Ζήνων, οὗ Λεύκιππος, οὗ Δημόκριτος, οὗ Πρωταγόρας καὶ Νεσσᾶς, οὗ Διογένης, οὗ Ἀνάξαρχος. Epiphanius adverſùs Hæreſes III. Διογένης ὁ Σμυρναῖος, κατὰ δέ τινας Κυρηναῖος, τὰ αὐτὰ τῷ Πρωταγόρᾳ ἐδόξασε. Clemens Stromat. I. Δημοκρίτου δὲ ἀκουσταὶ, Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρίτης, καὶ Μητρόδωρος ὁ Χῖος· οὗ Διογένης ὁ Σμυρ-

A ναῖος, οὗ Ἀνάξαρχος. Notandum autem Diogenem Smyrnæum à Laërtio hoc loco appellari, qui ſuprà Apolloniates eidem dictus fuit, non enim diverſi ſunt Smyrnæus & Apolloniates. Is & *Cyrenæus* quibuſdam dicebatur, teſte Epiphanio loco citato.

οἱ δὲ, Μητροδώρου τοῦ Χίου] Suidas in Δημόκριτος· μαθητὴς δὲ αὐτοῦ διαφανὴς ἐγένετο, Μητρόδωρος ὁ Χῖος· οὗ πάλιν ἀκροαταὶ, Ἀνάξαρχος, καὶ Ἱπποκράτης ὁ ἰατρός· Corrigendus in Πύρρων· καὶ διήκουσε Βρύσωνος τοῦ Κλεινομάχου μαθητοῦ· εἶτα Ἀλεξάνδρου, τοῦ Μητροδώρου μαθητοῦ τοῦ Χίου· οὗ διδάσκαλος ἦν Μητρόδωρος ὁ Ἀβδηρίτης. Lege εἶτα Ἀναξάρχου, τοῦ Μητροδώρου μαθητοῦ τοῦ Χίου· οὗ διδάσκαλος ἦν Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρίτης.

B ὃς ἔλεγε μηδὲ αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι, ὅτι οὐδὲν οἶδε] Cicero Acad. Quæſt. lib. IV. *Chius Metrodorus initio libri qui eſt de Natura: Nego, inquit, ſcire nos, ſciamúſne aliquid, an nihil ſciamus; ne id ipſum quidem neſcire, aut ſcire, ſcire nos; nec, omnino ſitne aliquid, an nihil ſit.* Inter eos qui κριτήριον ſuſtulerunt, etiam Metrodorus ab Empirico recenſetur adversùs Mathemat. pag. 146. & 153. Ceterùm & hoc dictum tribuitur Socrati ab eodem Laërtio in Vita Socratis. Addititium hoc loci videtur eſſe; neque enim de Metrodori dogmatibus ſermo erat.

Νέσσου τοῦ Χίου] Νέσσου Editio Frobeniana, necnon Regiæ Membranæ. Stephanica Νασσᾶ. Νεσσᾶς dicitur Euſebio loco proximè memorato.

ὁ δ' οὖν Ἀνάξαρχος καὶ Ἀλεξάνδρῳ συνῆν] Sequitur C mox, καί ποτε ἐν συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐρωτήσαντος, &c. Alexandri Paraſitum vocat Lucianus in Paraſito. Talentis centum ab Alexandro fuit donatus, Plutarcho teſte in Apophthegmatis. Sub eo militaſſe ſcribit Ælianus Var. Hiſt. IX. 30.

P. 252. συλλαβὼν αὐτὸν, καὶ εἰς ὅλμον βαλὼν, ἐκέλευσε σιδηροῖς ὑπέροις τύπτεσθαι, &c.] Ovidius in Ibin:

> *Aut, ut Anaxarchus, pilâ minuaris in altâ,*
> *Jactáque pro ſolitis frugibus oſſa ſonent.*

Ad quem locum Vetus Scholiaſtes: *Anaxarchus in mortario poſitus fuit, & ſicut ſinapi contritus.* Plutarchus in Tractatu de Virtute morali, ubi de Anaxarcho: ὁ μὲν γὰρ (Nicocreon) ὑπέροις σιδηροῖς κατέπτισε καὶ κατέκοπτεν ἐκεῖνον. Ter-
D tullianus in Apologetico: *Anaxarchus cùm in exitium ptiſanæ pilo tunderetur, Tunde, tunde, aiebat, Anaxarchi follem; Anaxarchum enim non tundis.* Origenes contra Celſum lib. VII. γενναῖος μὲν οὖν ὁ Ἀνάξαρχος, λέγων τῷ τῆς Κύπρου τυράννῳ Νικοκρέοντι, Πτίσσε, πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον. μονογενὲς δὲ τοῦτο περὶ Ἀναξάρχου ἴσασι θαυμαζόμενον Ἕλληνες. Celſus contra Chriſtianos ibidem: Ἀνάξαρχον γοῦν, (ſubauditur εἶχετε) ὃς εἰς ὅλμον ἐμβληθεὶς, καὶ παρανομώτατα συντριβόμενος, εὖ μάλα κατεφρόνει τῆς κολάσεως, λέγων, Πτίσσε, πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον, αὐτὸν γὰρ οὐ πτίσσεις. θείου τινὸς, ὡς ἀληθῶς, πνεύματος ἡ φωνή. ἀλλὰ καὶ τούτῳ φθάσαντές τινες ἠκολούθησαν Φυσικοί. Clemens Stromat. IV. τὸ γὰρ Ἀναξάρχου σιωπῶ, Πτίσσε, ἐπιβοῶντος, τὸν Ἀναξάρχου θύ-
E λακον· Ἀνάξαρχον γὰρ οὐ πτίσσεις· ὁπηνίκα πρὸς τοῦ Τυράννου ὑπέροις σιδηροῖς ἐπτίσσετο. Gregorius Nazianzenus Epiſt. 58. ὁ μὲν Ἀνάξαρχος, ἐν ὅλμῳ κοπτομένων αὐτοῦ κρεῶν, οὕτω τοῦ Τυράννου κελεύοντος, πτίσσειν τὸν Ἀναξάρχου θύλακον διεκελεύετο τοῖς βασανισταῖς· Τί τοῦτο; λέγων· τὸ μοχθηρὸν ἡμῶν σαρκίον· ὡς Ἀναξάρχου γε οὐ πτισσομένου τῆς φιλοσόφου ψυχῆς. Theodoritus Serm. VIII. οὐδέ γε Ἀνάξαρχος ἐκεῖνος, ὃς ὑπέροις πτισσόμενος σιδηροῖς, ἔλεγεν, ὥς φασι, Πτίσσε, πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον· Ἀνάξαρχον γὰρ οὐ πτίσσεις. Meminit Nemeſius de Natura Hominis cap. 30. ſed qui tormenti cauſam aliam reddit: Ἀνάξαρχος ὁ Φιλόσοφος ὑπομείνας πτίσσεσθαι ὑπὸ Νικοκρέοντος τοῦ Τυράννου ὑπὲρ τοῦ μὴ προδοῦναι τοὺς φίλους. Ex his omnibus locis legendum apparet in hoc Laërtii loco,
F Πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον, non Πτύσσε: & poſtea, Ἀνάξαρχον δὲ οὐ πτίσσεις, non verò οὐ πλήττεις. Quam lectionem adſtruit & qui in ſequenti Obſervatione à nobis proferetur Philonis Judæi locus.

κελεύσαντος δὲ τοῦ Νικοκρέοντος, καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ἐκτμηθῆναι, λόγος ἀποτραγόντα ἐμπτύσαι αὐτῷ] Quod etiam teſtatur Philo Judæus in libro Quòd omnis probus liber: τοιγαροῦν ὁ μὲν κρεμάμενος καὶ κατατεινόμενος ὑπὲρ τοῦ τι τῶν ἀρρήτων ἐκλαλῆσαι, πυρὸς, σιδήρου, τῶν ἐν τῇ φύσει κραταιοτάτων, φανεὶς δυνατώτερος, ἀποτρώγων τοῖς ὀδοῦσι τὴν γλῶτταν, εἰς τὸν βασανιστὴν ἠκόντισεν, ἵνα μηδ' ἄκων λόγον ἡσυχῇ φθέγξηται βιασθείς. ὁ δὲ πληκτικώτατα εἶπε, Πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου ἀσκόν· Ἀνάξαρχον γὰρ οὐκ ἂν δύναιο. Ubi

obiter

obiter obſervandum, Philonem minùs propriè ἀσκὸν dixiſſe, quod alii Scriptores θύλακον appellarunt: eſt enim θύλακος, ſeu θυλάκιον, *ſiliqua*, *loculamentum*, *folliculus leguminum.* Gloſſarium Vetus: θυλάκιον ὀσπρίου, *ſiliqua*: quæ vox optimè convenit cum voce πτίσσειν. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Acharnenſes, & ex eo Suidas in περιεπτισμένοι· πτίσσειν ἐστὶ τὸ κριθὰς ἢ ἄλλο τι λεπίζειν, καὶ καθαροποιεῖν. Addunt: ἔνθεν καὶ πτισάνη λέγεται, λελεπισμένη, περιεξεσμένη, καὶ κεκαθαρμένη κριθή. ut non impropriè de Anaxarcho dixerit Vetus Ovidii Scholiaſtes, dicto loco: *Anaxarchus in mortario poſitus fuit, & ſicut ſinapi contritus.* ἀσκὸς autem nihil ad πτίσσειν. Ceterùm de Anaxarcho idem quod Laërtius & Philo, teſtatur & Valerius Maximus III. 3. *Anaxarchus cùm à Tyranno Cypriorum Nicocreonte torqueretur, nec ullâ vi inhiberi poſſet quò minùs amariſſimorum eum maledictorum verberibus invicem ipſe torqueret, ad ultimum amputationem linguæ minitanti, Non erit, inquit, effeminate Adoleſcens, hæc quoque pars corporis mei tuæ ditionis: protinuſque dentibus abſciſſam & commanducatam linguam in os ejus irâ patens expuit. Multorum autem aures illa lingua, & in primis Alexandri Regis, admiratione ſui attonitas habuerat, dum terræ conditionem, ambitum maris, ſiderum motus, totius denique mundi naturam prudentiſſime & facundiſſimè exprompſit: pene tamen occidit glorioſius quàm viguit, quia tam forti fine illuſtrem profeſſionis actum comprobavit, Anaxarchique non vitam modò deſeruit, ſed mortem reddidit clariorem.*

Πτίσσετε, Νικοκρέων, ἔτι καὶ μάλα, θύλακός ἐστι] Editio utraque: Πτύσσετε, μᾶλλον ἔτι, καὶ μᾶλλον, θύλακός ἐστι. Legendum & hic Πτίσσετε.

Καί σε διαστεῖλαι ὀλίγον τὰ δυσνεφῆ τάδε λέξει] διαστείλας Palatinus & Florentinus. Legebat Tanaquillus Faber veriſimili conjecturâ,

> Καί σε διαστείλασ' ὄπιθεν τάδε δυσκλέα λέξει
> Ῥήματα Περσεφόνη, &c.

Id eſt, *Et te diſtringens mox hæc probroſa dicet verba Proſerpina, Male pereas*, &c

ἔρρεε μυλωθρὲ κακή] Abſunt hæc verba à Baſileenſi Editione. Habent Editiones Stephanicæ ἔρρεε μελωθρὲ κακή. Sambuciani Codices ἔρρε μύλωτρε κάκαι. Legendum ἔρρε μυλωθρὲ κακέ· id eſt, *abi molitor improbe*, ut rectè convertit Aldobrandinus.

οὗτος διὰ τὴν ἀπάθειαν καὶ εὐκολίαν τοῦ βίου, Εὐδαιμονικὸς ἐκαλεῖτο] Ita dicitur Sexto Empirico adverſùs Mathemat. pag. 146. necnon Æliano Variæ Hiſtoriæ lib. IX. cap. 27. Ita dicitur & Plutarcho in Oratione prima de Fortuna, ſive de Virtute Alexandri, ſed loco corrupto: καὶ πῶς μὲν εἶχε πρὸς Ἀριστοτέλην, εἴρηται, loquitur de Alexandro, καὶ ὅτι τὸν μὲν ἁρμονικὸν Ἀνάξαρχον, ἐντιμότατον τῶν φίλων ἐνόμιζε. Reſcribendum omnino καὶ ὅτι τὸν Εὐδαιμονικὸν Ἀνάξαρχον. Anaxarchum noſtrum magnâ apud Alexandrum fuiſſe auctoritate, ex ſuperioribus conſtat. Adde quòd in Plutarchi loco ſermo eſt de Philoſophis quos Alexander adamavit. Philoſophorum qui Εὐδαιμονικοὶ vocarentur, meminit ſuprà Laërtius in Proœmio.

τὸν γοῦν Ἀλέξανδρον οἰόμενον εἶναι θεὸν ἐπέστρεψεν] Regiæ Membranæ ἐπέτρεψεν, & quidem rectiùs.

ἐπειδὴ γὰρ ἔκ τινος πληγῆς εἶδεν αὐτῷ καταῤῥέον αἷμα, δείξας τῇ χειρὶ πρὸς αὐτὸν, φησὶ, Τουτὶ μὲν αἷμα, καὶ οὐκ ἰχὼρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι.] Seneca Pater Suaſoriâ I. tribuit hoc dictum Calliſtheni, Athenæus verò lib. VI. Dioxippo Pancratiaſtæ. Ælianus dicto loco, Alexandrum qui Deus videri volebat, ab Anaxarcho deriſum etiam narrat, ſed alio dicterio. Verba Æliani ſunt: Ἀνάξαρχος ὁ ἐπικληθεὶς Εὐδαιμονικὸς, κατεγέλα Ἀλεξάνδρου, ἑαυτὸν ἐκθεοῦντος. ἐπεὶ δὲ ἐνόσησέ ποτε Ἀλέξανδρος, εἶτα προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἰατρὸς ῥόφημα σκευασθῆναι, γελάσας ὁ Ἀνάξαρχος, Τοῦ μέν τοι θεοῦ ἡμῶν, εἶπεν, ἐν τρυβλίου ῥοφήματι αἱ ἐλπίδες κεῖνται. *Anaxarchus, cognomento Eudæmonicus, ridebat Alexandrum, quòd ſeipſum Deum faceret. Cùm autem aliquando in morbum incidiſſet Alexander, & ei Medicus ſorbitionem fieri imperaret, ridens Anaxarchus, At noſtro Deo, inquit, in catini ſorbitione ſpes ſita eſt.*

Πλούταρχος δὲ αὐτὸν Ἀλέξανδρον τοῦτο λέξαι πρὸς τοὺς φίλους φησὶν] In libro de Fortuna Alexandri, & in Vita Alexandri.

ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε προπίνοντα αὐτῷ τὸν Ἀνάξαρχον, δεῖξαι τὴν κύλικα, καὶ εἰπεῖν, Βληθήσεταί δὴ θεῶν βροτησίᾳ χερί] Refert aliter, & veroſimiliùs, Plutarchus in Præfatione libri IX. Sympoſiacon; καὶ Ἀνάξαρχος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου μήλοις βαλλόμενος παρὰ δεῖπνον, ἐπαναστὰς καὶ εἰπὼν, Βεβλήσεταί τις θεῶν βροτησίᾳ χερί. Eſt autem hic verſus ex Euripidis Oreſte; ubi interrogativè ita ſcribitur, Βεβλήσεταί τις θεῶν βροτησίᾳ χερί; quare & hoc loco ita ſcribendus: & ita quoque Editiones Stephanicæ, interrogatione exceptâ. Malè Editio Frobeniana, Βληθήσεται δή τις θεῶν βροτησίᾳ χειρί. Notabis autem diphthongum αι in βεβλήσεται in hoc Euripidis verſu corripi: cujus licentiæ plura alia exempla collegit Iſaacus Caſaubonus in Lectionibus Theocriticis cap. 18. quamquam & Synizeſis ω poteſt eſſe in θεῶν.

PYRRHO.

ΗΛεῖος] Vitiosè in Origenis Philoſophicis dicitur ὁ Καδήμιος, quæ vox nihili eſt. Scripſerat Origenes ὁ Ἠλεῖος· ſive potiùs ὁ Ἀκαδημαϊκός. Nonnullos extitiſſe qui Academicam Philoſophiam à Sceptica diverſam non eſſe exiſtimarent, diſces è Sexto Empirico, Pyrrhoniarum Hypotyposeon lib. 7. cap. 33.

ΠΛΕΙΣΤΑΡΧΟΥ μὲν υἱὸς] Πιστοκράτους filium vocat Pauſanias Ἠλιακῶν II. Κατὰ δὲ τῆς στοᾶς τὸ ἐς τὴν ἀγορὰν, ἕστηκε Πύῤῥωνος τοῦ Πιστοκράτους εἰκὼν, σοφιστοῦ τε ἀνδρὸς, καὶ ἐς βέβαιον ὁμολογίαν ἐπὶ οὐδενὶ λόγῳ καταστάντος. ἔστι δὲ καὶ μνῆμα τῷ Πύῤῥωνι οὐ πόῤῥω τοῦ Ἠλείων ἄστεως. Potior videtur lectio Laërtiana, quam adſtruunt & Suidæ Codices in Πύῤῥων.

πρότερον ἦν ζωγράφος] Suidas: καὶ πρότερον μὲν ἦν ζωγράφος. Ipſe Laërtius mox infrà: Ἀντίγονος δέ φησιν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Πύῤῥωνος τάδε περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὴν ἀρχὴν ἄδοξός τε ἦν, καὶ πένης, καὶ ζωγράφος· σώζεσθαί τε αὐτοῦ ἐν Ἤλιδι ἐν τῷ γυμνασίῳ λαμπαδιστὰς μετρίως ἔχοντας. Ariſtocles apud Euſebium lib. XIV. de Præparat. Evangel. cap. 18. ὁ μὲν οὖν Πύῤῥων Ἀναξάρχου τινὸς ἐγένετο μαθητὴς, ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἦν ζωγράφος, οὐδ' οὕτως εὐτυχής. Adde Lucianum in Bis Accuſato, apud quem Pictura λειποταξίου Pyrrhonem accuſat.

καὶ ἤκουσε Δρύσωνος τοῦ Στίλπωνος] Lege Βρύσωνος. Suidas: ὕστερον δὲ ὥρμησεν ἐπὶ φιλοσοφίας, καὶ διήκουσε Βρύσωνος τοῦ Κλεινομάχου μαθητοῦ. Sequitur apud Suidam: εἶτα Ἀλεξάνδρου τοῦ Μητροδώρου μαθητοῦ τοῦ Χίου· οὗ διδάσκαλος ἦν Μητρόδωρος ὁ Ἀβδηρίτης, pro eo quod hîc legitur apud Noſtrum, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς· εἶτα Ἀναξάρχῳ ξυνακολουθῶν πανταχοῦ. Legendum apud Suidam εἶτα Ἀναξάρχου τοῦ Μητροδώρου μαθητοῦ τοῦ Χίου· οὗ διδάσκαλος ἦν Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρίτης, jam ſuprà monuimus.

Ἀσκάνιος ὁ Αὐδηρίτης] Neſcio quis fuerit, albus an ater homo.

οὐδὲν γὰρ ἔφασκεν οὔτε καλὸν, οὔτε αἰσχρὸν, οὔτε δίκαιον, οὔτε ἄδικον] Totidem verbis Heſychius Mileſius. Suidas: ἐδόξασε δὲ μηδὲν φύσει αἰσχρὸν ἢ καλὸν, ἀλλὰ ἔθει καὶ λόγῳ.

καὶ ὅσα, μηδὲν, &c.] Lege καὶ ὅσα τοιαῦτα μηδὲν, &c. quemadmodum ſcribitur in Editione Stephanica.

καθά φασιν οἱ περὶ τὸν Καρύστιον Ἀντίγονον] Qui tamen Antigonus Caryſtius circa Pyrrhonis tempora vivebat, quíque ejus Vitam conſcripſit. Ariſtocles apud Euſeb. lib. XIV. de Præparat. Evang. cap. 18. ubi de Pyrrhone: Ἀντίγονος γὰρ ὁ Καρύστιος κατὰ τοὺς αὐτοὺς γενόμενος χρόνους, καὶ ἀναγράψας αὐτῶν τὸν βίον, φησὶ τὸν Πύῤῥωνα, &c. Lego ἀναγράψας αὐτοῦ τὸν βίον.

Pag. 253. Αἰνεσίδημος δὲ] Floruit Æneſidemus Alexandriæ, quæ eſt in Ægypto. Scepticorum ſectam reſtauravit. Vixit paullò ante Ariſtoclem. Ariſtocles ipſe apud Euſebium dicto loco, ubi de Scepticis: μηδενὸς δ' ἐπιστραφέντος αὐτῶν, ὡς εἰ μηδὲ ἐγένοντο τοπαράπαν, ἐχθὲς καὶ πρώην ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ κατ' Αἴγυπτον, Αἰνησίδημός τις ἀναζωπυρεῖν ἤρξατο τὸν ὕθλον τοῦτον. Pyrrhoniorum libros VIII. ſcripſit, quos Lucio quidam Tuberoni, ſive Neroni, nobili Romano, ejuſdem ſectæ Philoſopho, inſcripſit. Horum Excerpta habes apud Photium in Bibliotheca Cod. CCXII. ubi ὁ ἐξ Αἰγῶν dicitur. Gnoſſius dicitur infrà Laërtio in Timone.

ἐκπατεῖν τε αὐτὸν, καὶ ἐρημάζειν] Id eſt, *Hominum vitaſſe commercia, & in ſolitudine degere conſueviſſe.* Idem Laërtius ſuprà in Heraclito: καὶ τέλος, μισανθρωπήσας, καὶ ἐκπατήσας, ἐν τοῖς ὄρεσι διῃτᾶτο, πόας σιτούμενος καὶ βοτάνας.

ἀεί τε εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ καταστήματι] Ita Socrates toto die perſtabat immobilis. In Gymnoſophiſtis id quoque notavit

notavit Plinius lib. VII. cap. 2. *Philoſophos*, inquit, *eorum, quos* A *Gymnoſophiſtas vocant, ab exortu ad occaſum perſtare contuentes Solem immobilibus oculis; ferventibus arenis toto die alternis pedibus inſiſtere.*

φησί] Antigonus Caryſtius ſcilicet.

ϗ συνεπορεύετο οἷς τισιν ἤθελεν] συνερέμβετο habet uterque Codex Regiæ Bibliothecæ: & ita quoque ſcriptum eſt apud Heſychium Mileſium, qui Laërtium noſtrum more ſuo tranſcripſit.

Ναυσιφάνην] Nauſiphanem Teïum, Epicuri auditorem, de quo infrá.

οὕτω δὲ αὐτὸν ὑπὸ τῆς πατρίδ☉ τιμηθῆναι, ὥστε ϗ Αρχιερέα καταστῆσαι αὐτὸν, &c.] Heſychius Mileſius: ϗ Αρχιερεὺς κατέστη, ϗ δι' ἐκεῖνον πᾶσι τοῖς Φιλοσόφοις ἀτέλεια ἐψηφίσθη. Ceterùm & inde Franciſcus Mo- B thæus Væærius rectè colligebat, falſum eſſe quod de Pyrrhone noſtro ſcripſerat Caryſtius Antigonus, nihil quidquam vitaſſe, nihil caviſſe, omnia ſubiiſſe; plauſtra, ſi ſors obtuliſſet, & prærupta loca, & canes non declinaſſe: non enim veroſimile eſt tantum honorem viro tam imprudenter ſingula agenti detuliſſe Eleos.

ϗ ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησιν οὕτως ἐν τῷ Πύθωνι] ἐν τῷ Πύῤῥωνι malebat Grentemenilius noſter. Sed ἐν τῷ Πύθωνι etiam in ſequentibus: ϗ ὁ Τίμων δὲ διασαφεῖ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ, ἐν οἷς πρὸς Πύθωνα διέξεισιν. & poſtea: σημαίνει οὖν ἡ φωνὴ (καθά φησιν ὁ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνι) τὸ μηδὲν ὁρίζειν, &c. & deinde: ὅθεν ϗ ὁ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνί φησι μὴ ἐκβεβηκέναι τὴν συνήθειαν. Euſebius quoque de Præparat. Evangel. XIX. 18. C Ογε μὴν Τίμων, ἐν τῷ Πύθωνι, διηγεῖται μακρόν τινα καταθεῖναι λόγον, ὡς ἐντύχοι τῷ Πύῤῥωνι βαδίζοντι Πυθοῖδε, παρὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Αμφιαράου, &c.

ἔκλυσιν εὗρες] Ita quoque Frobeniana: ſed Stephanica ἔκδυσιν, itémque Regiæ Membranæ. Utraque lectio proba eſt.

Ελλάδ' ἔχουσι, πόθεν τε ϗ εἰς ὅ, τι κυρεῖ ἕκαστα] Caſ. πόθεν τε ϗ εἰς ὃ κυρεῖ τὰ ἕκαστα.

ἐν τοῖς Ινδαλμοῖς] In quo libro citatur & infrà ab eodem Laërtio: ſed cujus tamen ipſe non meminit in Elencho librorum Timonis; ſicut neque proximè memorati libri quem Πύθωνα auctor inſcripſit.

ῥᾷστα μεθ' ἡσυχίη] μεθ' ἡσυχίας ceteræ Editiones, & MS. unus Regiæ Bibliothecæ. Alter μεθ' ἡσυχίης· ita D quoque & Palat. & Florent. Quam lectionem aſtruit Sextus, apud quem ῥῆστα quoque legitur optimé.

Μοῦν☉ ἐν ἀνθρώποισι θεοῦ βόπον ἡγεμονεύων] θεοῦ βόπον, id eſt, *Solis inſtar*: quod ſcire, abſque Sexto Empirico eſſet, potuiſſet nemo. Ita ille adversùs Mathemat. pag. 61. Τίμων☉ δὲ τοῦ Φλιασίου, τὸν Πύῤῥωνα ἡλίῳ ἀπεικάζοντ☉, ἐν οἷς φησι,

Μοῦν☉ δ' ἀνθρώποισι Θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύεις,
Ος περὶ πᾶσαν ἑλῶν γαῖαν ἀναστρέφεται,
Δεικνὺς εὐτόρνου σφαίρας πυρικαύτορα κύκλον.

Obiter varietatem lectionum obſervabis.

Αθηναῖοι δὲ ϗ πολιτείᾳ αὐτὸν ἐτίμησαν, (καθά φησι Διοκλῆς) ἐπὶ τῷ Κότυν τὸν Θρᾷκα διαχρήσασθαι] E Athenienſes non hunc honorem Pyrrhoni Eleo, ſed Pythoni Ænio, Platonis Diſcipulo, ob interfectum Cotym, detulerunt. Clarè id narrat Plutarchus in Politicis, & in libro De laudando ſeipſo; item Demoſthenes κατ' Αριστοκράτους, & Philoſtratus in Vita Apollonii lib. VII. Rem illam notiſſimam tum Laërtium, tum Dioclem ignoraſſe, non eſt veroſimile. Quare nullus dubito hæc verba addita fuiſſe à Sciolo quodam ad oram loci qui proximè præceſſit, in quo de Pythone mentio: ϗ ὁ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησιν οὕτως ἐν τῷ Πύθωνι. & maximè cùm ibi quoque de honore quo Pyrrhonem Cives ſui affecerunt, mentio injecta fuiſſet.

καθά φησιν Ερατοσθένης ἐν τῷ περὶ Πλούτου ϗ Πενίας] Quo in opere citatur à Plutarcho in Vita Demoſthenis: ὁ δ' F Ερατοσθένης ἐν τοῖς πλούτου. Legendum ἐν τῷ Περὶ πλούτου· non verò ἐν τῷ Περίπλῳ, ut Viro de Literis bene merito, Gerardo Joanni Voſſio, lib. 1. de Hiſt. Græcis cap. 17. videbatur.

ϗ τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας καθαίρει ἀδιαφόρως] Id eſt, *utenſilia domûs promiſcuè tergebat atque mundabat.* Legendum autem ἐκάθαιρεν, quemadmodum apud Heſychium ſcriptum eſt.

P. 254. ϗ χολήσας τι περὶ τῆς ἀδελφῆς, Φιλίστα δὲ ἐκαλεῖτο, πρὸς τὸν, &c.] Quod ipſum, & pleniùs, narrat Ariſtocles apud Euſebium: Φιλίστης δὲ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ θυούσης, ἔπειτα τῶν φίλων τινὸς ὑποσχομένου τὰ πρὸς τὴν θυσίαν, ϗ μὴ παρασχομένου· τοῦ μέντοι Πύῤῥων☉ πριαμένου, ϗ ἀγανακτοῦντ☉, ἐπειδὴ ὁ φίλ☉ ἔλεγεν, ὡς οὐ ποιήσαιτο σύμφωνα τοῖς λόγοις, οὐδ' ἄξια τῆς ἀπαθείας· εἰπεῖν αὐτὸν, Εν γοῦν γυναικὶ οὐ δεῖ τὴν ἀπόδειξιν αὐτῆς ποιεῖσθαι. καίτοι δικαίως ἂν εἶπεν ὁ φίλ☉, ὅτι ματαία ϗ ἐν γυναικὶ, ϗ κυνὶ, ϗ πᾶσιν. *Præterea, cùm Philiſta ejus ſoror ſacrificium adornaret, quemdam ex amicis, qui res ad illud neceſſarias pollicitus fuerat, promiſſis non ſtetiſſe. Pyrrhonem igitur eos ſumptus facere coactum, graviter id acerbéque cùm ferret, ex ſuo illo amico audiiſſe, parùm ſe omnino ſuorum ex decretorum præſcripto facere, atque ab omni perturbatione vacuum oſtendere. Tum enimvero Pyrrhonem homini repoſuiſſe, Hujus rei fidem in mulierculæ cauſa fieri non debere. Cui ſanè amicus ille ſuus meritò reſponderet, In muliere, in cane, in reliquis omnibus inane totum hoc diſputandi genus futurum.*

ϗ κυνός ποτε ἐπενεχθέντ☉ διασοβηθέντα, εἰπεῖν πρὸς τὸν αἰτιασάμενον, Ως χαλεπὸν εἴη ὁλοσχερῶς ἐκδῦναι τὸν ἄνθρωπον] Toties memoratus Ariſtocles apud Euſebium loco toties memorato: Αντίγον☉ γὰρ ὁ Καρύστι☉ κατὰ τοὺς αὐτοὺς γενόμεν☉ χρόνοις, ϗ ἀναγράψας αὐτοῦ τὸν βίον, φησὶ τὸν Πύῤῥωνα διωκόμενον ὑπὸ κυνὸς, ἀναφυγεῖν ἐπί τι δένδρον· σκωπτόμενον δ' ὑπὸ τῶν παρόντων, εἰπεῖν, ὡς χαλεπὸν εἴη τὸν ἄνθρωπον ἐκδῦναι. Iiſdem verbis Aphthonius in Progymnaſmatis: ὁ Πύῤῥων διωκόμεν☉ ὑπὸ κυνὸς ἀνέφυγεν ἐπί τι δένδρον· σκωπτόμεν☉ δ' ὑπὸ παρόντων, εἶπεν, ὡς χαλεπὸν εἴη τὸν ἄνθρωπον ἐκδῦναι. *Hominem exuere* dixit & Minutius Felix in Octavio, ſed alio ſenſu: *Hercules, ut hominem exuat, Oetæis ignibus concrematur.*

ἀλλὰ ϗ Φίλων ὁ Αθηναῖ☉, γνώριμ☉ αὐτοῦ γεγονώς] γνώριμ☉, id eſt, *Diſcipulus*, quod ſuprà non ſemel obſervavi. Philon ille, cujus & infrà mentionem facit Laërtius, à Luciano in Dialogo qui *Vitarum Auctio* inſcribitur introductus eſt: ΕΡΜ. τίς λοιπὸς ἡμῖν καταλέλειπται; ὁ Σκεπτικὸς οὗτ☉. σὺ ὁ Πυῤῥίας πρόσιθι, ϗ ἀποκηρύττω κατὰ τάχ☉· ἤδη μὲν ὑποῤῥέουσιν οἱ πολλοὶ, ϗ ἐν ὀλίγοις ἡ πρᾶσις ἔσται· ὅμως δὲ τίς ϗ τοῦτον ὠνεῖται; ΑΓΟΡ. ἔγωγε· ἀλλ' οὖν πρῶτον εἰπέ μοι, σὺ τί ἐπίστασαι; ΦΙ. οὐδέν. ΑΓΟΡ. πῶς τοῦτο ἔφησθα; ΦΙ. ὅτι οὐδὲν ὅλως εἶναί μοι δοκεῖ. ΑΓΟ. οὐδὲ ἡμεῖς ἄρα ἐσμέν τινες; ΦΙ. οὐδὲ τοῦτο οἶδα. ΑΓΟ. οὐδ' ὅτι σὺ τίς ὢν τυγχάνεις; ΦΙ. πολὺ μᾶλλον ἔτι τοῦτ' ἀγνοῶ, & quæ ſequuntur. *Pyrrhian* vocat Philonem, quia Pyrrhonis erat ſectator. Malè autem in Editione Salmurienſi pro ΦΙ. quod eſt ΦΙ'ΛΩΝ, ſcriptum eſt ΦΙΛΟ'ΣΟΦΟΣ. quod nomen & in titulo illius Dialogi in Editione utraque Baſileenſi legitur: Διὸς, Ερμοῦ, Αγορητοῦ, Πυθαγόρου, Δημοκρίτου, Ηρακλείτου, Σωκράτους, Διογένους, (excidit Αριστίππου, Αριστοτέλους, Επικούρου) Χρυσίππου ϗ Φιλοσόφου· ἢ Βίων Πρᾶσις. Legendum ϗ Φίλων☉. Philoſophi tamen cujuſdam, qui *Philoſophus* vocabatur, meminit Suidas in Φιλόσοφ☉, ſed qui Platonicus fuit, non Scepticus, qualis erat qui à Luciano in Vitarum Auctione introducitur. Verba Suidæ, quia de illo Philoſopho altum apud Veteres ſilentium, minimè hîc prætereunda exiſtimamus: Φιλόσοφ☉, ὃς τοὺς Πλάτων☉ Νόμους διεῖλεν εἰς βιβλία ιβ'. τὸ γὰρ ιγ' αὐτὸς προσθεῖναι λέγεται· ϗ ἦν Σωκράτους ϗ αὐτοῦ Πλάτων☉ ἀκουστὴς, σχολάσας τοῖς μετεώροις· ὢν δὲ κατὰ Φίλιππον τὸν Μακεδόνα, συνεγράψατο τάδε, Περὶ τῆς ἀποστάσεως ἡλίου ϗ σελήνης, &c.

ἐμέμνητο μάλιστα μὲν Δημοκρίτου] Tamen in ejus libris nihil boni Pyrrhonem reperiſſe ait apud Euſebium Ariſtocles: τοῖς Δημοκρίτου βιβλίοις ἐντυχὼν, χρηστὸν μὲν οὐδὲν οὔτε εὗρεν, οὔτε ἔγραψε. Legendum videtur, ὅτι χρηστὸν οὐδὲν εὗρεν, ἔγραψε· aut, χρηστὸν μὲν οὐδὲν εὗρον, ἐπέγραψε.

εἶτα δὲ ϗ Ομήρου, θαυμάζων αὐτὸν] Homeri ſtudioſum fuiſſe teſtatur quoque Sextus adversùs Mathematicos pag. 56. τῶν δὲ Γραμματικῆς κατηγόρων, ὁ μὲν Πύῤῥων παρ' ἕκαστα τὴν Ομηρικὴν διετύλισσε ποίησιν· οὐ πάντως διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν, ἀλλὰ τάχα μὲν ψυχαγωγίας χάριν, ϗ ὡς εἰ Κωμῳδῶν ἠκροᾶτο· τάχα δὲ ϗ τοὺς ποιητικοὺς παρατηρῶν τρόπους ϗ χαρακτῆρας· λέγεται γὰρ αὐτὸν ϗ ποίησιν εἰς τὸν Μακεδόνα Αλέξανδρον γράψαντα μυρίοις χρυσοῖς τετιμῆσθαι. *Ex Grammaticæ autem accuſatoribus, Pyrrho quidem in ſingulis Homericam evolvit poëſim, non omnino propter priùs dictam cauſam, ſed fortè quidem gratiâ delectationis, & perinde ac ſi audiret Comœdos: fortaſſe autem etiam poëticos obſervans tropos & figuras. Dicitur enim, cùm Poëma ſcripſiſſet ad Regem Alexandrum, decies mille aureorum munere fuiſſe honoratus.* Et pag. 54. αὐτοὺς δὲ εὑρήσομεν τοὺς τῆς Γραμματικῆς κατηγόρους, Πύῤῥωνά τε ϗ Επίκουρον, ἐξομολογουμένους τὸ ἀναγκαῖον αὐτῆς·

ὢν

ὢν ὁ μὲν Πύῤῥων ἱϛορεῖται τὴν Ὁμηρικὴν διὰ παντὸς ποίησιν ἀναγινώσκων· μὴ ἄν ποτε τοῦτο ποιήσας, εἴπερ μὴ ἐγίνωσκεν αὐτὴν χρησίμην, ϗ διὰ τοῦτο τὴν Γραμματικὴν ἀναγκαίαν. *Inveniemus autem ipſos etiam accuſatores Grammaticæ, Pyrrhonem & Epicurum, confiteri ejus neceſſitatem. Ex quibus narratur quidem Pyrrho perpetuò legiſſe Poëſim Homericam; hoc numquam facturus, niſi cognoviſſet utilem eſſe Grammaticam, & propterea neceſſariam.*

ϗ συνεχὲς λέγων, Οἵηπερ φύλλων γενεὴ, τοίηδε ϗ ἀνδρῶν] Verſus Homericus 146. Iliad. Z. quem de Cauniis feſtivè olim uſurpavit feſtivus Stratonicus. Strabo lib. XIV. Στρατόνικος ὁ Κιθαριϛὴς, ἰδὼν ἐπιμελῶς χλωροὺς τοὺς Καυνίους, τοῦτ᾽ εἶναι ἔφη τὸ τοῦ Ποιητοῦ,

Οἵηπερ φύλλων γενεὴ, τοίηδε ϗ ἀνδρῶν.

Μεμφομένων δὲ, ὡς σκώπτοιτο αὐτῶν ἡ πόλις ὡς νοσερὰ, Ἐγὼ, ἔφη, ταύτην θαῤῥήσαιμι λέγειν νοσερὰν, ὅπου ϗ οἱ νεκροὶ περιπατοῦσι; Meminit & Stephani Abbreviator Hermolaus in Καῦνος, & Euſtathius ad memoratum Homeri locum.

Ἀλλὰ φίλος θάνε ϗ σύ· τί δὴ ὀλοφύρεαι αὔτως;] Regiæ Membranæ ϗ σὺ τί δή. Legendum ϗ σὺ τίη, quemadmodum apud Homerum Iliad. Φ. 106. legitur. Et ita quoque hìc Editio Sambuciana.

Κάτθανε ϗ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων] Quem Homeri verſum notiſſimum, cùm Alexandri abs ſe animum alienatum Calliſthenes percepiſſet, dixiſſe refert Plutarchus in Alexandro. Eumdem & Callianax, Medicus Herophileius, Ægro, qui mori metuebat, occinit. Refert id Galenus Commentario IV. ad Hippocratis Epidemicorum libros, quo loco præcipit Medicos cautos eſſe debere in verbis quæ cum Ægrotis habent· ἔνιοι μὲν γὰρ αὐτῶν ἐσχάτως εἰσὶν ἀβέλτεροι, τοιοῦτοί τινες ὄντες, οἷον ὁ Ζεῦξίς φησι ὑπὸ Βακχείου γεγράφθαι, Καλλιάνακτα γεγονέναι τὸν Ἡροφίλειον, ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν Ἡροφίλου τε ϗ τῶν ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· νοσοῦντος γάρ τινος, εἶτ᾽ εἰπόντος τῷ Καλλιάνακτι, Τεθνήξομαι; φασὶν αὐτὸν ἐπιφωνῆσαι τόδε τὸ ἔπος,

Εἰ μή σε Λητὼ καλλίπαις ἐγείνατο.

ἑτέρῳ δὲ ταὐτὸ τοῦτ᾽ εἰπόντι, φάναι,

Κάτθανε ϗ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.

δείξας ἐν τῷ πλοίῳ χοιρίδιον ἐσθίον, ϗ εἰπὼν, ὡς χρὴ τὸν Σοφὸν ἐν τοιαύτῃ καθεϛάναι ἀταραξίᾳ] At porcellus ille grunnitus magnos verberatus edidiſſet. id bene viſum Michaëli Montano, qui & ipſe Scepticen, quam ceteris Philoſophorum Sectis prætuliſſe videtur, ſcriptis ſuis non mediocriter illuſtravit.

μόνος δὲ Νουμήνιος ϗ δογματίσαι φησὶν αὐτὸν] Diverſus à Numenio Apameenſi Syro, Philoſopho Pythagorico & Platonico.

Εὐρύλοχος] Hujus Eurylochi, quod ſciam, mentio nobis, extra hunc locum, apud Veteres non occurrit.

ἀποῤῥήξας θοιμάτιον] ἀποῤῥίψας Codex uterque Regius.

ἦν οὖν πολεμιώτατος τοῖς Σοφιϛαῖς, ὡς ϗ Τίμωνά φασιν] Ita quoque Editio princeps. Stephanica & Schedæ Regiæ ὡς ϗ Τίμων φησί· & ita videtur legendum.

ὁ δὲ Φίλων τὰ πλεῖϛα διελέγετο] Editio prior ὁ δὲ Τίμων. Legendum omnino ὁ δὲ Φίλων, qui ſequitur, probat Timonis verſus.

Οὐκ ἐμπαζόμενον δόξης ἐρίδων τὸν Φίλωνα.

Ἢ τὸν ἀπ᾽ ἀνθρώπων ἀπόχολον] Placet Caſauboni emendatio, ἀπάνθρωπον ϗ ἀπόχολον.

αὐτολαλητὸν] αὐτολαλητὴν Editiones Stephani, & Regiæ Membranæ. Ceterùm hæc appoſita ἀπάνθρωπος & αὐτολαλητὸς, de Pyrrhone potiùs quàm de Philone à Timone uſurpata non invitus crediderim: ſi quidem Pyrrhonem hominum vitaſſe conſuetudinem, ac ſecum loqui conſueviſſe, conſtat ex ſuperioribus.

διήκουε τοῦ Πύῤῥωνος Ἑκαταῖός τε ὁ Ἀβδηρίτης] Quem alium eſſe ab Hecatæo Abderita Hiſtorico ſuſpicatur Jonſius, quamquam & eumdem eſſe poſſe fateatur, cùm tempora non repugnent.

ϗ Τίμων ὁ Φλιάσιος, &c.] Ariſtocles: ἐγένετο δὲ μαθητὴς αὐτοῦ Τίμων Φλιάσιος· ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἐχόρευεν ἐν τοῖς θεάτροις· ἔπειτα δ᾽ ἐντυχὼν αὐτῷ, συνέγραψεν ἀργαλέας Παρῳδίας ϗ βωμολόχους, ἐν αἷς βεβλασφήμηκε πάντας τοὺς πώποτε φιλοσοφήσαντας. οὗτος γὰρ ἦν ὁ τοὺς Σίλλους γράψας, ϗ λέγων,

Σχέτλιοι ἄνθρωποι, κάκ᾽ ἐλέγχεα, &c.

Ναυσιφάνης Τήϊος, ὃ φασί τινες ἀκοῦσαι Ἐπίκουρον] Vertit Aldobrandinus, *quem dicunt quidam Epicuri auditorem fu-*

A *iſſe*, ac proinde legerat ὅν φασί τινες ἀκοῦσαι Ἐπικούρου. Legendum prorſus ὃ φασί τινες ἀκοῦσαι Ἐπίκουρον. Clemens Stromat. I. Δημοκρίτου δὲ ἀκουσαὶ, Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρίτης, ϗ Μητρόδωρος ὁ Χῖος· οὗ Διογένης ὁ Σμυρναῖος· οὗ Ἀνάξαρχος· τούτου δὲ, Πύῤῥων· οὗ Ναυσιφάνης· τούτου φασὶν ἔνιοι μαθητὴν Ἐπίκουρον γενέσθαι. Laërtius ipſe infrà in Epicuro: ϗ αὐτὸν Ἐπίκουρον ἐν ταῖς Ἐπιϛολαῖς περὶ Ναυσιφάνους λέγειν· ταῦτα ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ἔκϛασιν τοιαύτην, ὥϛε μοι λοιδορεῖσθαι, ϗ ἀποκαλεῖν διδάσκαλον. Ibi nos vide.

Πυῤῥώνειοι μὲν, ἀπὸ τοῦ διδασκάλου, &c. Ζητητικὴ μὲν οὖν Φιλοσοφία, &c.] Delenda videtur vox Φιλοσοφία, & legendum Ζητητικοὶ, Σκεπτικοὶ, Ἀπορητικοί. Ita certè apud Suidam legitur, qui totum hunc locum, uſque ad

B hæc verba οὐ μὴν ἀλλὰ ϗ Ξενοφάνης, ad verbum deſcripſit. Illa autem Ζητητικὴ, Σκεπτικὴ, Ἀπορητικὴ huc migraſſe videntur è Sexto, cujus hæc ſunt verba Hypotyposeon I. 3. ἡ Σκεπτικὴ τοίνυν ἀγωγὴ καλεῖται μὲν ϗ Ζητητικὴ, ἀπὸ ἐνεργείας τῆς κατὰ τὸ ζητεῖν ϗ σκέπτεσθαι· ϗ Ἐφεκτικὴ, ἀπὸ τοῦ μετὰ τὴν ζήτησιν περὶ τῶν σκεπτομένων γινομένου πάθους· ϗ Ἀπορητικὴ, ἤτοι ἀπὸ τοῦ περὶ παντὸς ἀπορεῖν, ϗ ζητεῖν, ὡς ἔνιοί φασιν· ἢ ἀπὸ τοῦ ἀμηχανεῖν πρὸς συγκατάθεσιν ἢ ἄρνησιν· ϗ Πυῤῥώνειος, ἀπὸ τοῦ φαίνεσθαι ἡμῖν Πύῤῥωνα, σωματικώτερον ϗ ἐπιφανέϛερον τῶν πρὸ αὐτοῦ προσεληλυθέναι τῇ σκέψει.

οἷον δόγματος] Modus loquendi Juriſconſultis familiaris, quod Caſaubonus hoc loco obſervabat. Ita in L. Si Uſuſfructus D. Quibus modis Uſuſf. amittitur, Modeſtinus ait,

C quaſi morte intercidere uſumfructum. De Pyrrhonia ſecta in hanc mentem Ariſtocles apud Euſebium: ὅτι μὲν οὖν τὴν τοιαύτην εἴτε αἵρεσιν, εἴτε ἀγωγὴν λόγων, εἴτε ὅπῃ ϗ ὅπως ἐθέλῃ τις καλεῖν αὐτὴν, οὐδεὶς ἂν τῶν φρονούντων ὀρθὴν εἶναι φαίη, δῆλον. ἐγὼ μὲν οὐδὲ φιλοσοφίαν οἴομαι δεῖν ὀνομάζειν αὐτὴν, ἀναιροῦσάν γε δὴ τὰς τοῦ φιλοσοφεῖν ἀρχάς. *Et quidem hujus vel Sectæ, vel Diſciplinæ, vel quocumque nomine hanc appellare libeat, qui laudator eſſe velit, neminem futurum ſatis conſtat. Ego verò ne Philoſophiam quidem eam vocarim, cùm ipſa philoſophandi principia funditus convellat.* De eo autem, an Scepticus aliqua dogmata habeat, videndus Sextus Empiricus in I. Hypotypoſeon cap. 7. huic quæſtioni deſtinato. Idem capite ſequenti, An ſectam habeat Scepticus, diſputat.

D Pag. 255. Πυῤῥώνειοι δὲ, ἀπὸ Πύῤῥωνος] Spuria ſunt hæc, ac proinde ejicienda: proximè quippe dictum à Laërtio, Πυῤῥώνειοι μὲν, ἀπὸ τοῦ διδασκάλου. Id rectè vidit Caſaubonus, cujus ſententia Suidæ confirmatur auctoritate, qui totum hunc locum retulit, quique hæc verba non retulit. E Sexto Empirico huc migrarunt. Sexti locum ſuprà retulimus.

Θεοδόσιος δὲ ἐν τοῖς Σκεπτικοῖς Κεφαλαίοις] Hujus Theodoſii, horúmque Scepticorum Capitum meminit Suidas in Θεοδόσιος· Θεοδόσιος φιλόσοφος. ἔγραψε Σφαιρικὰ, ἐν βιβλίοις τρισίν· Ὑπόμνημα εἰς τὰ Θεύδα κεφάλαια· Περὶ ἡμερῶν ϗ νυκτῶν, δύο· Ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους Ἐφόδιον· Διαγραφὰς οἰκιῶν, ἐν βιβλίοις γ᾽· Σκεπτικὰ Κεφάλαια ἀϛρολογικὰ περὶ οἰ-

E κήσεων. Lege cum nota diſtinctionis, Σκεπτικὰ Κεφάλαια· Ἀϛρολογικά· Περὶ οἰκήσεων. Is eſt Theodoſius Tripolites, cujus exſtant libri tres *de Figura Sphærica*, quos Græcè edidit & Latinè vertit Joannes Pena, Mathematicus Regius, & quorum loco allato meminit Suidas. Exſtant manu ſcripti etiamnum hodie libri illi duo *De diebus & noctibus* in Bibliotheca Regis Chriſtianiſſimi. Eos Latinè Argentorati edi curavit Petrus Daſypodius anno 1572. Exſtare & librum Περὶ οἰκήσεων in Bibliotheca Florentina manu exaratum docuit me Bigotius meus. Quamquam autem Theodoſius hic inſcribatur *Tripolites*, non dubitat tamen Voſsius, in Commentario de Scientiis Mathematicis, quin idem ſit ac Bithynus ille Theodoſius, profeſsione Philoſophus, quem Ma-

F thematicis diſciplinis, utì & filios ejus, præſtitiſſe, ſcribit Strabo lib. XII. Ut Pompeii Magni tempore vixiſſe videatur. Nec obſtat, inquit ille, quòd dicatur Bithynus: nam fortaſſe ex Bithynia Tripolin in Africam abiit, atque ibi ſedem fixit. Quo modo Hipparchus eidem Straboni eſt Bithynus, qui Ptolemæo & aliis eſt Rhodius. Fallitur vir doctiſsimus. Theodoſius hic noſter Tripolites longè poſterior fuit Bithyno, ſiquidem, teſte Suida, ſcripſit in Capitula Theudæ, quem paullò ante Sextum Empiricum, hoc eſt, circa Marci tempora, vixiſſe diſces ex Diogene noſtro infrà in Vita Timonis. Ceterùm Suidas alium facere videtur Theodoſium Tripoliten à Theodoſio illo noſtro qui Σκεπτικὰ Κεφάλαια ſcripſerat. Eum vide.

ὔ φησι δεῖν Πυῤῥώνειον καλεῖσθαι τὴν Σκεπτικήν. εἰ γὰρ τὸ καθ' ἑκάτερον, &c.] Apud Suidam: ὔ φησι Πυῤῥώνειον καλεῖσθαι τὸν Σκεπτικόν. εἰ γὰρ τὸ καθ' ἕτερον. Etiam ἕτερον MSS. Regii, ſed in quorum uno annotata eſt prior lectio manu recentiori.

ὁμοτρόπως] ὁμότροπος Suidas: item Regius uterque Codex. Tamen in uno ὁμότρόπως ſuprà adnotatum invenimus.

καὶ οὐδὲν ὁρικῶς δογματίζει] ὁριστικῶς Suidas.

Τοῖς ἀνθρώποισι νοῦς, Γλαῦκε Λεπτίνεω παῖ, Γίνεται θνητοῖς, ὁκοίην Ζεὺς ἐπ' ἡμέρην ἄγει] Scriptum eſt apud Suidam, Τοῖς ἀνθρώποις νοῦς γίνεται θνητοῖς ὁ κοίνην Ζεὺς ἡμέρην ἄγει. Legendum utrobique Τοῖς ἀνθρώποισι νοῦς, ὦ Γλαῦκε, παῖ Λεπτίνεω, Γίνεται θνητοῖς, ὁκοίην Ζεὺς ἐπ' ἡμέρην ἄγει. Eſt autem referenda vox ὁκοίην non ad νοῦς, ut eam uterque Interpres retulit, ſed ad ἡμέρην. Homerus ſimiliter, à quo Archilochus hanc ſententiam habuit:

Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Nam & ibi vox οἷον ad ἦμαρ, non ad νόος referenda; quod rectè, poſt doctiſſimum Mericum Caſaubonum in Diſſertatione ſuper hac ipſa Homeri ſententia, monuit doctiſſimus Jacobus Duportus in Homeri Gnomologia. Sententiæ tum Homericæ cùm Archilochiæ meminit Sextus adversùs Mathematicos pag. 162. ἐμφαίνει δὲ τὸ τοιοῦτον πολὺ πρόσθεν Ὅμηρος, εἰπών,

Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

καὶ Ἀρχίλοχος δέ φησι τοὺς ἀνθρώπους τοιαῦτα φρονεῖν, ὁποίην (corrige ὁκοίην) Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγει.

Εὐριπίδης δὲ] In Supplicibus. Ceterùm ſequentes verſus ita emendabat Theodorus Canterus Var. Lect. 1.6.

Ὦ Ζεῦ, τί δῆτα τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς
Φρονεῖν λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα·
Δρῶμέν τε τοιαῦθ' ἂν σὺ τυγχάνῃς θέλων.

Paullò aliter Caſaubonus hîc. Eos autem ita Latinè reddebat Hugo Grotius in Excerptis ex Euripide:

Miſeros quid Homines, ô Deûm Rex & Pater,
Sapere arbitramur? pendet è nutu tuo
Res noſtra, faciamúſque illa quæ viſum tibi.

ἐν οἷς Ξενοφάνης μὲν φησι, Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσται Εἰδώς] Sextus Empiricus adversùs Mathematicos pag. 146. ubi de iis qui κριτήριον ſuſtulerunt: ἐν τούτοις δέ εἰσι καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Σκέψεως, ὧν Ξενοφάνης μὲν κατά τινας εἰπὼν πάντα ἀκατάληπτα, ἐπὶ ταύτης ἐστὶ τῆς φορᾶς, ἐν οἷς γράφει,

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσται
Εἰδώς, ἀμφὶ θεῶν τε, καὶ ἅσσα λέγω περὶ πάντων.
Εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα τύχοι τετελεσμένον εἰπών,
Αὐτὸς ὅμως οὐκ οἶδε, δόκος δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται.

διὰ τούτων γὰρ σαφὲς μὲν ἔοικε λέγειν τ' ἀληθὲς καὶ τὸ γνώριμον, καθὸ λέγεται,

Ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ.

Meminit & pag. 157. adversùs eoſdem Mathematicos: Ξενοφάνης δὲ κατὰ τοὺς ὡς ἑτέρως αὐτὸν ἐξηγουμένους, ὅταν λέγῃ,

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν· οὐδέ τις ἔσται, &c.

φαίνεται μὴ πᾶσαν κατάληψιν ἀναιρεῖν, ἀλλὰ τὴν ἐπιστημονικήν τε καὶ ἀδιάπτωτον· ἀπολείπειν δὲ τὴν δοξαστήν· τοῦτο γὰρ ἐμφαίνει, τὸ, δόκος δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται· ὥστε κριτήριον γίνεσθαι κατὰ τοῦτον, τὸν δοξαστὸν λόγον, τουτέστι, τὸν τοῦ εἰκότος, ἀλλὰ μὴ τὸν τοῦ παγίου ἐχόμενον. Obſervat Caſaubonus legi apud Plutarchum,

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις γένετ', οὔτε τις ἔσται
Εἰδώς.

Priorem lectionem germanam lectionem eſſe exiſtimamus.

Ζήνων δὲ τὴν κίνησιν ἀναιρεῖ, λέγων, Τὸ κινούμενον οὔτε ἐν ᾧ ἐστι τόπῳ κινεῖται, οὔτε ἐν ᾧ μή ἐστι] Sextus adversùs Mathematicos pag. 421. καὶ μὴν καὶ ὁ περὶ τῆς κινήσεως λόγος ποικίλως ἄπορος δέδεικται, διὰ τὸ μήτε ἐν ᾧ τί ἐστι τόπῳ δύνασθαι κινεῖσθαι, μήτε ἐν ᾧ μή ἐστι.

Δημόκριτος δὲ τὰς ποιότητας ἐκβαλών· ἵνα φησὶ, Νόμῳ ψυχρὸν, νόμῳ θερμόν· αἰτίῃ δὲ ἄτομα καὶ κενόν. Καὶ πάλιν, Αἰτίῃ δὲ οὐδὲν ἴδμεν] De hac Democriti ſententia diximus ſuprà pluribus ad Democritum, ubi & hoc loco ἐτεῇ legendum monuimus.

ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀλήθεια] Cicero Academ. Quæſt. lib. v. *Naturam accuſa, quæ in profundo veritatem, ut ait Democritus, penitus abſtruſerit.* Vulgò τὸ ἐν βυθῷ *in puteo* interpretatur. non malè: eſt enim *puteus* ἀπὸ τοῦ βυθοῦ.

Καὶ Πλάτωνα τὸ μὲν ἀληθὲς θεοῖς τε καὶ θεῶν παισὶν ἐκχωρεῖν· τὸν δὲ εἰκότα λόγον ζητεῖν.] Hic locus, ubi Plato inter Philoſophos (non quidem nomine, ſed re) Scepticos

B à Laërtio recenſetur, me admonet, ut locum in Bibliotheca Photii corruptiſſimum indicem. Ita ille ibi, ubi de Æneſidemi Libris: οἱ μὲν τοῦ Αἰνησιδήμου λόγοι πρὸς τοῦτον ἀγῶνα κανονίζονται· ὅτι δὲ ματαιότης αὐτῶν, καὶ πολλὴ λέξῃ ἡ σπουδὴ, Πλάτωνί τε καὶ πολλοῖς ἄλλοις τῶν πρὸ ἡμῶν τὸν ἔλεγχον ἔδοσαν, καὶ ὅτι μηδὲν εἰς δόγμα συντελεῖ. Vocem Πλάτωνι in mendo cubare nemo non videt: non enim adversùs Æneſidemi libros ſcripſit Plato; neque per ætatem ſcribere potuit. An ſcripſerit Photius Πλατωνικοῖς? Οὐδὲν ὁρίζω, ut Scepticorum noſtrorum verba uſurpem. Ceterùm an Platonica Diſciplina à Sceptica differat, tractantem egregiè Sextum vide Hypot. 1.33.

καὶ Εὐριπίδην λέγειν, Τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν· Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζεται βροτοῖς;]

C Citat hos Euripidis Verſus & Sextus Pyrrhoniarum Hypotypoſeon lib. III. cap. 24. ſed paullò aliter: καὶ τὸν θάνατον δὲ αὐτὸν οἱ μὲν δεινὸν καὶ φευκτὸν εἶναι νομίζουσιν· οἱ δὲ οὐ τοιοῦτον· ὁ γοῦν Εὐριπίδης φησὶν,

Τίς δ' οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν·
Τὸ κατθανεῖν δὲ, ζῆν κάτω νομίζεται;

Citantur & ab Origene lib. VII. contra Celſum, hoc modo:

Τίς οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν,
Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν;

Ariſtophanis Scholiaſtes ad Ranas eos ait eſſe ex Hippolyto Euripidis; quod de Euripidis Hippolyto Καλυπτομένῳ, ſive

D de Hippolyto Στεφανηφόρῳ, qui periere, intelligendum: non enim comparent in Euripidis Hippolyto qui hodie exſtat. Ceterùm poſterior verſus ſic apud illum Enarratorem legitur;

Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν, ὕπνου δὲ τὸ κατθανεῖν·

qui & aliter quoque apud Sextum. Sed apud Stobæum ſimiliter ac apud Laërtium. Euripidis locum reſpexit Tullius, cùm ſcripſit, *Veſtra verò quæ dicitur vita, mors eſt.* Decet hoc loco non ſileri, quod de Pyrrhone noſtro refert Stobæus Sermone CXVIII. Πύῤῥων ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν ζῆν, ἢ τεθνάναι· καί τις ἔφη πρὸς αὐτὸν, Τί οὖν σὺ οὐκ ἀποθνήσκεις; ὁ δὲ, Ὅτι, εἶπεν, οὐδὲν διαφέρει. *Pyrrhon aiebat, nihil intereſſe inter vitam & mortem. Et cùm quidam ad eum diceret, Cur igitur ipſe non moreris? Quia nihil intereſt,*

E *reſpondit.*

ἀλλὰ καὶ Ἐμπεδοκλέα, οὕτως ἐπεὶ οὐδ' ὁρατὰ τάδ' ἀνδράσιν, οὔτ' ἐπακουστὰ, Οὔτε νόῳ περιληπτά.] Emendat Caſaubonus,

Οὕτως οὔτ' ἐπιδερκτὰ τάδ' ἀνδράσιν, οὔτ' ἐπακουστὰ,
Οὔτε νόῳ περιληπτὰ,

optimè: & ita MSS. noſtri. Ita quoque hi verſus leguntur apud Sextum adversùs Mathemat. pag. 160. niſi quòd ἐπὶ δερκτὰ diviſim ibi vitioſè ſcriptum eſt. Vox οὕτως apud Plutarchum in libro de Puerorum Educatione malè quoque ab Empedoclis verbis ſeparatur: quod bene Caſaubono obſervatum; qui & rectè monet pertinere ad Empedoclis verba quod apud Tullium legimus in Lucullo: *Et*

F *tamen iſti Phyſici raro admodum cùm hærent aliquo loco, exclamant quaſi mente concitati. Empedocles quidem, ut interdum mihi furere videatur, abſtruſa eſſe omnia, nihil nos ſentire, nihil cernere: nihil omnino quale ſit poſſe reperiri.*

καὶ ἐπάνω, Αὐτὸ μόνον πεισθὲν τῷ προσέκυρσεν ἕκαστος] Regiæ Membranæ πεισθὲν τὸ τῷ. Lege,

Αὐτὸ μόνον πεισθέντες, ὅτῳ προσέκυρσεν ἕκαστος,

quemadmodum legere eſt apud Sextum dicto loco.

ἔτι μὲν Ἡράκλειτον, Μὴ εἰκῆ περὶ τῶν μεγίστων συμβαλλώμεθα] Cujus tamen Philoſophiam à Sceptica Inſtitutione longè differre oſtendit Sextus Hypotypoſeon lib. I. cap. 29.

καὶ

ϗ Ἱπποκράτlω ἔπειτα ἐνδιαςῶς ϗ ἀνθρωπίνως ἀποφαίνεσθαι] Corrige ἐνδοιαςῶς, quemadmodum habent libri manuſcripti, & ceteri editi. An verò celebre ſit Hippocrati ſententias ſuas ambiguè efferre, alius viderit. Certè ejus Aphoriſmos, βίβλον, ut ait Suidas, ἀνθρωπίνlω ὑπερβαίνουσαν συνέσιν, de rebus quæ ὡς ἐπιτοπολὺ accidunt, accipiendos nemo eſt qui neſciat. Hippocrati addere poſſumus Ariſtotelem, qui & ipſe his verbis, ἴσως, δοκεῖ εἶναι, plerumque, licèt Dogmaticus, ſua decreta aſſerit. Poſſumus addere & Juriſconſultos, quibus τὸ *videtur* frequens in ore: quem tamen loquendi modum non eſſe dubitantis oſtendit magnus Cujacius in libro Obſervationum, libro ſimiliter ἀνθρωπίνlω ὑπερβαίνοντι συνέσιν. Etiam *apud Avicennam idem de eodem dicitur* eſt, & non eſt, *& omnia per* fortaſſe *ſolvuntur.* Verba ſunt Symphoriani Campegii in Apologetica Diſceptatione, An ſanguis mitti debeat in Cauſone, & ſub cane, aut prope canem, *&c.*

ἐπέων δὲ πολὺς νόμ☉ ἔνθα ϗ ἔνθα] Iliad. Υ. 249. Heſiodus autem ſimiliter in Operibus lib. II.

Ἀχρεῖ☉ δ' ἔςαι ἐπέων νόμ☉.

Legendum autem utrobique νομὸς, accentu in ultima, id eſt, νέμησις, *partitio, diſtributio in utramque partem.* νόμ☉ accentu in penultima, quæ vox *legem* ſignificat, apud Homerum non reperitur: quod, præter Grammaticos, notavit etiam Joſephus lib. II. contra Appionem.

P. 256. αὐτοὶ δὲ ὐδὲν ἀποφαίνοντες δογματικῶς· ἕως δὲ τοῦ περιφέρεσθαι τὰ τῶν ἄλλων, ϗ διηγεῖσθαι, μηδὲν ὁρίζοντες, μηδ' αὐτὸ τοῦτο] Qua de re audiendus Gellius lib. XI. cap. 5. *Quos Pyrrhonios Philoſophos vocamus, ii Græco cognomento* Σκεπτικοὶ *appellantur. id ferme ſignificat quaſi* Quæſitores *&* Conſideratores: *nihil enim decernunt, nihil conſtituunt; ſed in quærendo ſemper conſiderandóque ſunt, quidnam ſit omnium rerum de quo decerni conſtituique poſſit. ac ne videre quoque planè quicquam, neque audire ſeſe putant, ſed ita pati afficique quaſi videant vel audiant. eáque ipſa quæ affectiones iſtas in ſeſe efficiant, qualia & cujuſmodi ſint cunctantur atque inſiſtunt; omniúmque rerum fidem veritatémque mixti confuſique ſignis veri atque falſi ita incomprehenſibilem videri aiunt, ut quiſquis homo eſt non præceps, neque judicii ſui prodigus, his uti verbis debeat, quibus auctorem Philoſophiæ iſtius Pyrrhonem eſſe uſum tradunt:* ὐ μᾶλλον ὕτως ἔχει τόδε ἢ ἐκείνως, ἢ ὐδετέρως. *Judicia enim rei cujuſque & ſinceras proprietates negant poſſe noſci & percipi, idque ipſum docere atque oſtendere multis modis conantur. ſuper qua re Favorinus quoque ſubtiliſſimè argutiſſiméque decem libros compoſuit, quos* Πυῤῥωνείων τρόπων *inſcribit. Vetus autem quæſtio, & à multis Scriptoribus Græcis tractata eſt, in quid & quantum Pyrrhonios & Academicos Philoſophos interſit: utrique enim* Σκεπτικοὶ, Ἐφεκτικοὶ, Ἀπορητικοὶ *dicuntur; quoniam utrique nihil affirmant, nihilque comprehendi putant: ſed ex omnibus rebus proinde viſa fieri dicunt, quas* φαντασίας *appellant, non ut rerum ipſarum natura eſt, ſed affectio animi corporiſque eſt eorum ad quos ea viſa perveniunt. Itaque omnes omnino res quæ ſenſus hominum movent* τῶν πρός τι *eſſe dicunt. Id verbum ſignificat, nihil eſſe quicquam quod ex ſeſe conſtet, nec quod habeat vim propriam & naturam, ſed omnia prorſum ad aliquid referri, taliáque videri eſſe, qualis ſit eorum ſpecies dum videntur, qualiáque apud ſenſus noſtros, quò pervenerunt, creantur, non apud ſeſe, unde profecta ſunt. Cùm hæc autem conſimiliter tam Pyrrhonii dicant quàm Academici, differre tamen inter ſeſe & propter alia quædam, & vel maximè propterea exiſtimati ſunt, quòd Academici quidem ipſum illud nihil poſſe comprehendi, quaſi comprehendunt, & nihil poſſe decerni, quaſi decernunt: Pyrrhonii, nè id quidem ullo pacto videri verum dicunt, quòd nihil eſſe verum videtur.*

Οὐδὲν ὁρίζομεν] Sextus Pyrrh. Hypotypoſ. I. 23. Ὁρίζειν εἶναι νομίζομεν, ὐχὶ τὸ ἁπλῶς λέγειν τι, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἄδηλον προφέρεσθαι μετὰ συγκαταθέσεως. ὕτω γὰρ ὐδὲν ὁρίζων ὁ Σκεπτικὸς τάχα εὑρεθήσεται, ὐδὲ αὐτὸ τὸ, Οὐδὲν ὁρίζω· ὐ γάρ ἐστι δογματικὴ ὑπόληψις, τουτέστιν ἀδήλῳ συγκατάθεσις, ἀλλὰ φωνὴ πάθους ἡμετέρου δηλωτική. ὅταν οὖν εἴπῃ ὁ Σκεπτικὸς, Οὐδὲν ὁρίζω, τοῦτό φησιν, Ἐγὼ ὕτω πέπονθα νῦν, ὡς μηδὲν τῶν ὑπὸ τlὼ ζήτησιν τήνδε πεπτωκότων, τιθέναι δογματικῶς ἢ ἀναιρεῖν· τοῦτο δέ φησιν, λέγων τὸ ἑαυτῷ φαινόμενον περὶ τῶν προκειμένων, ὐκ ἀπαγγελτικῶς μετὰ πεποιθήσεως ἀποφαινόμεν☉, ἀλλ' ὃ πάσχει διηγέμεν☉. DEFINIRE *eſſe putamus, non ſimpliciter dicere aliquid, ſed rem incertam pronuntiare cum aſſenſu. Ita enim nihil definire Scepticus forſitan reperietur, nè hoc quidem,* NIHIL DEFINIO: *non eſt enim dogmatica opinio, id eſt, quâ incertæ rei aſſentiamur, ſed vox noſtræ affectionis index. Cùm ergo dicit Scepticus,* NIHIL DEFINIO, *hoc dicit, Ego ita nunc affectus ſum, ut nihil eorum quæ ſub hanc quæſtionem cadunt, ponam dogmaticè aut tollam. Hoc autem ait, dicens quid ſibi appareat de rebus propoſitis, non enuntiativè cum perſuaſione pronuntians, ſed affectionem ſuam exprimens.*

ὁμοίως δὲ ϗ διὰ τῆς Οὐδὲν μᾶλλον, ϗ τῆς Παντὶ λόγῳ λόγ☉ ἀντίκειται] De eo quod dicunt Sceptici Οὐδὲν μᾶλλον, ſive Οὐ μᾶλλον, ſive etiam Τί μᾶλλον τόδε ἢ τόδε; (his enim tribus modis hoc efferunt) legendus Sextus dicto libro I. Hypotypoſeon capite decimo nono. De eo autem quod dicunt Παντὶ λόγῳ λόγ☉ ἀντίκειται, ſive potiùs Παντὶ λόγῳ λόγ☉ ἴσ☉ ἀντίκειται, (excidiſſe enim hîc vocem ἴσ☉ exiſtimo, quamquam eam non agnoſcit Suidas, qui totum hunc locum retulit in Οὐδὲν μᾶλλον) egregiè, more ſuo, diſſerit idem Sextus cap. 27. ubi & videndus.

ϗ ταῖς ὁμοίαις] Verbi gratiâ, Ἐπέχω, Πάντα ἐςὶν ἀόριςα, Πάντα ἐςὶν ἀκατάληπτα, Ἀκαταληπτῶ, Οὐ καταλαμβάνω, de quibus Sextus Pyrrh. Hypotypoſ. lib. I. cap. 22, 24, 25, & 26.

ὡς ὅταν φῶμεν] λέγωμεν Regius, Florentinus, Palatinus, necnon Suidas.

κατ' ἴσον τοῖς καθαρτικοῖς, ἃ τlὼ ὕλlω προεκκρίναντα, ϗ αὐτὰ ὑπεκκρίνεται ϗ ἐξαπόλλυται] Quam comparationem fatuam vocat, qui & eam ſic refutat, Ariſtocles apud Euſebium: ἐκεῖνο μὲν γὰρ ϗ παντάπασίν ἐστιν ἠλίθιον, ἐπειδὰν λέγωσιν, ὅτι καθάπερ τὰ καθαρτικὰ φάρμακα συνεκκρίνει μετὰ τῶν περιττωμάτων ϗ ἑαυτὰ, τὸν αὐτὸν τρόπον ϗ ὁ πάντα ἀξιῶν εἶναι λόγ☉ ἄδηλα, μετὰ τῶν ἄλλων ἀναιρεῖ ϗ ἑαυτόν. εἰ γὰρ αὐτὸς αὑτὸν ἐλέγχοι, ληροῖεν ἂν οἱ χρώμενοι τούτῳ. βέλτιον οὖν ἡσυχίαν ἄγειν αὐτὲς, ϗ μηδὲ τὸ ςόμα διαίρειν. Ἀλλὰ μlὼ ὐδ' ὅμοιον ἔχει τι τὸ καθαρτικὸν φάρμακον, ϗ ὁ τούτων λόγ☉. τὸ μὲν γὰρ φάρμακον ἐκκρίνεται, κἀν τοῖς σώμασιν ὐχ ὑπομένει· τὸν μέντοι λόγον ἐν ταῖς ψυχαῖς ὑπάρχειν δεῖ τὸν αὐτὸν ὄντα, ϗ πιςευόμενον ἀεί· μόν☉ γὰρ ὗτ☉ εἴη ἂν ὁ ποιῶν ἀσυγκαταθέτυς. *Quod enim addunt, extremæ cujuſdam ſtultitiæ eſt: Quemadmodum pharmaca, in quibus purgandi vis eſt, ſeſe cum excrementis ipſis pariter ac ſimul excernunt; ita quæ ratio incerta eſſe omnia conficiat, eam ſe quoque perinde ut reliqua funditus convellere. Nam ſi refutat ipſa ſeſe, inſulsè faciet eâ qui utetur. Quieſcant igitur iſti, ac nè hiſcant quidem. Tametſi nec pharmaco illi quo purgamur iſtorum ratio ſimile quicquam habet. Nam ita pharmacum excernitur, ut in corpore minimè reſideat: hæc ratio & eadem hæreat in mente ſemper, & fidem à nobis perpetuam impetret, neceſſe eſt, quòd ea nos ſola nè cuiquam aſſentiamur efficiat.* Vide Sextum contra Math. pag. 308.

μόνον οὖν διακονίαις ἐχρῶντο τοῖς λόγοις] Ita Codex unus Regiæ Bibliothecæ. alter, & Editio utraque, διακόνοις, & quidem rectiùs.

ἔςιν οὖν ὁ Πυῤῥώνειος λόγ☉, μνήμη τὶς τῶν φαινομένων ἢ τῶν ὁπωσοῦν νουμένων] Galeſius, teſte Caſaubono, μlώυσις τῶν φαινομένων. Nihil verius.

καθά φησιν Αἰνεσίδημ☉ ἐν τῇ εἰς τὰ Πυῤῥώνεια Ὑποτυπώσει] Cujus Libri meminit quoque Ariſtocles apud Euſebium: ὁπόταν γε μlὼ Αἰνησίδημος, ἐν τῇ Ὑποτυπώσει, τὲς ἐννέα διεξίῃ τρόπους. Ubi ὁδοῦ πάρεργον obſervabis, apud Euſebium, quemadmodum apud Photium dicto loco, ſcriptum eſſe Αἰνησίδημος, non, ut apud Noſtrum, Αἰνεσίδημος. Ceterùm & hoc titulo libros tres ſcripſit Sextus Empiricus, qui etiamnum hodie exſtant.

P. 257. κατὰ δέκα τόπους, &c.] De quibus librum ſcripſerat Plutarchus, teſte Lampria, in Indice librorum patris. τρόπους hîc habent ceteræ Editiones, & MSS. Regii: & ita apud Sextum Pyrrhoniarum Hypotyp. lib. I. cap. 14. περὶ τῶν δέκα τρόπων· quod caput *verè aureum* meritò vocat, qui Pyrrhoniam ſectam plurimis ſcriptis, iiſque eruditis juxtà & ingenioſis, illuſtravit, Vaïerius Motheus noſter. τρόπους ſimiliter legas apud Ariſtoclem in Excerptis Euſebianis: ubi, ut hoc obiter dicam, novem tantùm τρόπους ſtatuiſſe Ænesidemum ait. Sed puto ſcriptum fuiſſe δέκα. Ad rem redeo. τόπους quoque apud Lampriam: Περὶ τῶν Πύῤῥων☉ δέκα τόπων. Utraque lectio proba eſt. Sextus Hypotypoſeon I. 14. παραδίδονται τοίνυν συνήθως παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις Σκεπτικοῖς τρόποι δι' ὧν ἡ Ἐποχὴ συνάγεσθαι δοκεῖ, δέκα τὸν ἀριθμόν· οὓς ϗ ΛΟ'ΓΟΥΣ, ϗ ΤΟ'ΠΟΥΣ συνωνύμους, καλοῦσιν. Ita emendo. Vulgò ϗ τύπους.

τούτους δὲ τοὺς δέκα τόπους καθ' οὓς τίθησιν ἐν πρῶτον, &c.] Hunc locum corruptum eſſe cenſet Caſaubonus, & verba illa καθ' οὓς ex ſuperiori verſu ineptè repetita. Sed nec iis ſublatis, inquit, reliqua ſatis benè habebunt. Legendum igitur exiſtimat, τούτων δὲ τῶν δέκα τόπων, οὓς τίθησιν, εἷς πρῶτος, ὁ, &c.

ὡς τὰ πυρίβια] Negat tamen Ariſtoteles in libro de Miſtorum affectionibus, qui vulgò quartus Meteororum inſcribitur, animalia ulla reperiri quæ in aëre ſolùm aut igni vivant. Qua in re ſibi adverſari videtur; nam in libro v. Hiſtoriarum de Animalibus refert in Inſula Cypro beſtiolas quaſdam inveniri quæ in ærariis fornacibus gignantur, pérque ignem ſaliant atque ambulent. Hanc de pyrauſtis in Cypriis fornacibus hiſtoriam à Philoſopho recitatam ſunt qui fabuloſam exiſtiment, quia Galenus, qui eas fornaces viſit, de ea re nihil ſcriptum reliquit: ſed hoc plebeium ſimul & temerarium argumentum refellit, qui eam hiſtoriam veram eſſe contendit, Julius Scaliger in Exercitatione xxiii. contra Cardanum.

καὶ ὁ Ἀράβιος φοίνιξ] Quam fabuloſam Docti exiſtimant. De ea Plinius, Tacitus, Achilles Tatius, Lactantius, alii.

τὰ δ' ἐξ ἐπιπλοκῆς] *συμπλοκῆς* meliùs apud Sextum, ubi de primo modo: *περὶ μὲν οὖν τὰς γενέσεις, ὅτι τῶν ζώων, τὰ μὲν χωρὶς μίξεως γίνεται, τὰ δ' ἐκ συμπλοκῆς*, & quæ ſequuntur, quæ vide; ſunt enim lectu digniſſima, & maximè Laërtium noſtrum illuſtrant.

ὡς κίρκοι μὲν, ὀξύτατοι] *ὀξύτατοι* accipit hîc Caſaubonus pro *ὠκύτατοι*. Certum eſt *ὀξὺ* pro *ὠκὺ* poſſe accipi. Sextus Empiricus Hypotypoſ. iii. 15. *τὸ δὲ Ἡράκλειτον, ὀξείᾳ ποταμοῦ ῥύσει τὴν εὐκινησίαν τῆς ἡμετέρας ὕλης ἀπεικάζειν.* Anacreon Ode vii.

Διὰ δ' ὀξέων μ' ἀνάυρων, &c.

Id eſt, *per rapidos torrentes*. Sed fruſtrà hoc loci hanc vocem eâ notione Caſaubonus accipiebat: nam legendum prorſus *ὀξυδερκέστατοι*, cùm de ſenſibus ſermo ſit; quod hæc manifeſtò oſtendunt, *διὸ καὶ τῇ αἰσθήσει διαφέρει*, & quæ ſequuntur.

ὀφρονηκώτατοι] Editio Baſileenſis *ὀσφηκότατοι*. Lege *ὀσφρητικώτατοι*, quemadmodum ſcriptum exhibent Editiones Stephanicæ, & MSS. Regii. De acri Canum odoratu Virgilius:

——— *& odora Canum vis.*

καὶ τῇ μὲν αἰγὶ τὸν θαλλὸν εἶναι ἐδώδιμον, ἀνθρώπῳ δὲ πικρόν] *τὸν θαλλὸν*, id eſt, *oleæ ramum*. Scholiaſtes Theocriti ad Idyll. iv. *θαλλὸς ἁπλῶς λέγεται, πᾶν τὸ τεθηλός· κυρίως δὲ, ὁ τῆς ἐλαίας βλαστός.*

καὶ τὸ κώνειον ὄρτυγι μὲν τρόφιμον, ἀνθρώπῳ δὲ θανάσιμον] Sextus: *τὸ γοῦν κώνειον πιαίνει τοὺς ὄρτυγας, καὶ ὁ ὑοσκύαμος τὰς ὗς.* Id de ſturnis tradit Galenus libro iii. de Simplicium facultatibus: *ἐπεὶ τόγε κώνειον οὐ μόνον οὐ καταψύξει τοὺς ψᾶρας, οὐδὲ ἀναιρεῖ, καθάπερ ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τρέφει καὶ θερμαίνει δηλονότι.* Elleborum quoque & capras & coturnices impinguat. Lucretius lib. iv.

At capris adipes & coturnicibus auget.

δεύτερος, ὁ παρὰ τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις, κατὰ ἔθνη καὶ συγκρίσεις] De nationibus non hîc quæſtio eſt, ſed de proprietatibus temperamentorum: quare omnino legendum *κατὰ ἰδιοσυγκρισίας.* & ita apud Sextum Hypotypoſeon lib. i. cap. 14. ubi de ſecundo modo: *κατὰ δὲ ἰδιοσυγκρισίας διαφέρομεν· ὡς ἐνίοις κρέα βόεια πετραίων ἰχθυδίων ῥᾷον πέττειν*, &c. poſt quæ hiſtorias de Demophonte & de Androne refert, quas & hîc recenſet Laërtius.

Δημοφῶν γ' οὖν ὁ Ἀλεξάνδρου τραπεζοκόμος, ἐν σκιᾷ ἐθάλπετο, ἐν ἡλίῳ δὲ ἐρρίγου] *τραπεζοποιὸς* dicitur Sexto, qui rem paullò pleniùs narrat: *Καὶ Δημοφῶν μὲν, ὁ Ἀλεξάνδρου τραπεζοποιὸς, ἐν ἡλίῳ γενόμενος, ἢ ἐν βαλανείῳ, ἐρρίγου· ἐν σκιᾷ δὲ, ἐθάλπετο.*

Ἄνδρων δὲ ὁ Ἀργεῖος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, διὰ τῆς ἀνύδρου Λιβύης ὥδευεν ἄποτος] Sextus Hypotypoſeon i. cap. 14. ubi de ſecundo modo: *Ἄνδρων δὲ ὁ Ἀργεῖος οὕτως ἄδιψος ἦν, ὡς διὰ τῆς ἀνύδρου Λιβύης ὁδεύειν αὐτὸν, μὴ ἐπιζητοῦντα ποτόν.* Hoc autem Ariſtoteles tradiderat in libro de Ebrietate, quod nos docet Apollonius Dyſcolus Hiſtoriæ Commentitiæ cap. xxv. *Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Περὶ μέθης, Ἄνδρων, φησὶν, Ἀργεῖος ἐσθίων πολλὰ, καὶ ἁλμυρὰ, καὶ ξηρὰ, δι' ὅλου τοῦ βίου ἄδιψος καὶ ἄποτος διετέλεσεν· ἔτι δὲ πορευθεὶς εἰς Ἄμμωνα, διὰ τῆς ἀνύδρου ὁδοῦ, ἄλφιτα ξηρὰ σιτούμενος, οὐ προσηνέγκατο ὑγρόν. τοῦτο δὲ ἐποίησε δι' ὅλου τοῦ βίου.*

καὶ ὁ μὲν ἰατρικῆς, ὁ δὲ γεωργίας, ἄλλος ἐμπορείας ὀρέγεται] Pleniùs apud Sextum: *ὁ μὲν γὰρ Πίνδαρός φησι,*

Ἀελλοπόδων μέν τιν' εὐφραίνουσιν ἵππων καὶ στέφανοι·
Τοὺς δ' ἐν πολυχρύσοις θαλάμοις βιοτά·
Τέρπεται δὲ καί τις ἐπ' οἶδμα ἅλιον ναῒ θοᾷ σῶς διαστείβων.

ὁ δὲ Ποιητὴς λέγει,

Ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.

& quæ ſequuntur. Pindari verſus, ut legendi nobis videntur, non ut apud Sextum leguntur, deſcripſimus.

τέταρτος, ὁ παρὰ τὰς διαθέσεις, καὶ κοινῶς, παραλλαγάς.] Lego è Sexto Empirico, *καὶ κοινῶς, περιστάσεις.* Ita enim ille, ubi de quarto modo: *ἔστι δ' οὗτος ὁ παρὰ τὰς περιστάσεις καλούμενος· περιστάσεις λεγόντων ἡμῶν τὰς διαθέσεις.*

Θέων δὲ ὁ Τιθωρεὺς ὁ Στωϊκὸς, κοιμώμενος περιεπάτει ἐν τῷ ὕπνῳ] Simile quid de ſe narrat Galenus libro ii. de Motu muſculorum, his verbis: *ἐν ᾧ γὰρ ἄν τι τοιούτων (σχήματι) καταστήσας τὸ κῶλον, τοῖς τονικῶς ἐνεργοῦσιν ἀμφ' αὐτὸ μυσὶν, ἐπιτρέψεις τὴν φυλακὴν τοῦ σχήματος, ὧδε φυλάττουσιν, ὥστε καὶ καθήμενοι πολλάκις ἐκοιμήθησάν τινες, καὶ περιπατοῦντες ἔνιοι. καὶ τοῦτο ἐγὼ μὲν ἀκούων, ἔμπροσθεν οὐκ ἐπίστευον. ὡς δὲ ἐδεήσεν ποτε δι' ὅλης νυκτὸς ὁδοιπορῆσαι, τῇ πείρᾳ τἀληθὲς ἔμαθον, ἠναγκάσθην πιστεύειν. σχεδὸν γάρ τι στάδιον ὅλον διῆλθον κοιμώμενός τε καὶ ὄναρ θεωρῶν, καὶ οὐ πρότερον ἐπηγέρθην πρὶν προσπταῖσαι λίθῳ.* *In quacumq; enim talium* (figurâ) *conſtituens membrum, muſculis circa ipſum tonicè agentibus, commiſeris, figuram ſic ſervant; adeo ut ſedentes ſæpe quidam dormierunt, & nonnulli deambulantes: & hoc equidem audiens antea non credebam. Cùm autem fuit opus aliquando per totam noctem iter facere, experientiâ rem ipſam edoctus, coactus ſum credere: ferme enim ſtadium integrum dormiendo peregi, & ſomnia videns: nec priùs excitatus ſum quàm in lapidem impegerim.* Legendum autem in verbis Laërtii *Τιθορεὺς* docebit te Stephanus in *Τιθορέα.*

καὶ Περικλέους δοῦλος ἐπὶ τοῦ τέγους ἄκρου] Eum eſſe puto, cujus meminit Plinius xxii. 17. *Vernula, charus Pericli Athenienſium Principi, cùm is in arce templum ædificaret, repſiſſetque ſuper altitudinem faſtigii, & inde cecidiſſet, hâc herbâ* (Parthenio) *dicitur ſanatus, monſtratâ Pericli ſomnio à Minerva. Quare* parthenium *vocari cœpta eſt: aſſignatúrque ei Deæ. Hic eſt Vernula, cujus effigies ex ære fuſa eſt, & nobilis ille Splanchnoptes.* Mneſicles vocabatur. auctor Plutarch. in Pericle: *τὰ δὲ προπύλαια τῆς Ἀκροπόλεως ἐξειργάσθη μὲν ἐν πενταετίᾳ, Μνησικλέους ἀρχιτεκτονοῦντος. τύχη δὲ θαυμαστὴ συμβᾶσα περὶ τὴν οἰκοδομίαν ἐμήνυσε τὴν θεὸν οὐκ ἀποστατοῦσαν, ἀλλὰ συνεφαπτομένην τοῦ ἔργου καὶ συνεπιτελοῦσαν. ὁ γὰρ ἐνεργότατος καὶ προθυμότατος τῶν τεχνιτῶν, ἀποσφαλεὶς, ἐξ ὕψους ἔπεσε, καὶ διέκειτο μοχθηρῶς, ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἀπεγνωσμένος. ἀθυμοῦντος δὲ τοῦ Περικλέους, ἡ θεὸς ὄναρ φανεῖσα συνέταξε θεραπείαν, ᾗ χρώμενος ὁ Περικλῆς, ταχὺ καὶ ῥᾳδίως ἰάσατο τὸν ἄνθρωπον. ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα τῆς Ὑγείας Ἀθηνᾶς ἀνέστησεν ἐν Ἀκροπόλει παρὰ τὸν βωμὸν, ὃς καὶ πρότερον ἦν, ὡς λέγουσιν.* *Arcis abſoluta propylæa intra quinquennium fuerunt, architecto Mneſicle. Mirifica verò fortuna quæ in hac ædificatione accidit, ſignificavit non invitâ Deâ, ſed propitiâ & ſecundâ, perpetratam. Promptiſſimus enim & maximè ſedulus artifex, cùm offendiſſet, delapſus ex alto eſt; atque ita fuit afflictus, ut haberetur à Medicis pro deplorato. Minerva in ſomnio ſe inopi conſilii Pericli offerens, præſcripſit medicinam, quâ uſus, ille hominem citò & facilè curavit. quamobrem Salutaris Minervæ ſignum æreum in arce poſuit juxta aram, quam antè memorant ibi fuiſſe.*

Pag. 258. *καὶ τὰς μυθικὰς πίστεις*] Editio princeps *καὶ τὰς μουσικὰς πίστεις.* quam lectionem ſecutus eſt Aldobrandinus; nam vertit, *ex muſicis argumentis.* Sed omnino retinendum *τὸ μυθικάς.* Sextus, ubi de decimo modo: (illi enim decimus modus, qui Laërtio quintus) *δέκατός ἐστι τρόπος, ὃς καὶ μάλιστα συνέχει πρὸς τὰ Ἠθικά· ὁ παρὰ τὰς ἀγωγὰς καὶ τὰ ἔθη, καὶ τοὺς νόμους, καὶ τὰς μυθικὰς πίστεις, καὶ τὰς δογματικὰς ὑπολήψεις.* Et poſtea: *μυθικὴ δὲ πίστις ἐστὶ, πραγμάτων ἀγενήτων τε καὶ πεπλασμένων παραδοχή.*

καὶ τεχνικὰς συνθήκας] Emendo *καὶ ἐθνικὰς συνθήκας* è Sexti verbis ſuprà allatis.

περὶ τοῦ τ' ἀγαθοῦ] Lege cum Stephanica editione *περὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν.*

τὸ γοῦν αὐτὸ παρ' οἷς μὲν δίκαιον, παρ' οἷς δὲ ἄδικον] Qua de re pluribus Sextus Hypot. iii. 24.

Πέρσαι μὲν οὖν οὐκ ἄτοπον ἡγοῦνται, θυγατρὶ μίγνυσθαι, &c.] Idem Sextus i. Hyp. ubi de decimo modo: *καὶ παρ' ἡμῖν μὲν ἀπηγορεῦσθαι μητράσι μίγνυσθαι, παρὰ δὲ τοῖς Πέρσαις ἔθος εἶναι μάλιστα οὕτως γαμεῖν.* Vide nos ſuprà ad Laërtii Procœmium.

καὶ Μασσαγέται μὲν (*ὥς φησι καὶ Εὔδοξος ἐν τῇ πρώ-*

γὴ τῆς Περιόδου) κοινὰς ἔχουσι τὰς γυναῖκας· Ἕλληνες δὲ, οὔ.] Sextus ibidem: καὶ παρ᾽ ἡμῖν τὸ μὲν μοιχεύειν ἀπείρηται· παρὰ δὲ Μασσαγέταις, ἀδιαφορίας ἔθει παραδέδοται, ὡς Εὔδοξος ὁ Κνίδιος ἱστορεῖ ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Περιόδου. Et lib. III. cap. 24. νόμος δὲ παρ᾽ ἡμῖν κελεύει μιᾷ συνοικεῖν ἕκαστον· Θρᾳκῶν δὲ καὶ Γαιτούλων (Λιβύων δὲ ἔθνος τοῦτο) πολλαῖς ἕκαστος συνοικεῖ.

Κίλικές τε λῃστείᾳ ἔχαιρον, ἀλλ᾽ οὐχ Ἕλληνες] Zenobius Centur. IV. 53: Κιλίκιος ὄλεθρος. οἱ Κίλικες λῃστείαις χρώμενοι, ἐπ᾽ ὠμότητι διεβέβληντο· καὶ οἱ Ἀττικοὶ δὲ τὰς πικρὰς τιμωρίας, Κιλικίους καλοῦσιν. Heſychius: Κιλίκιος ὄλεθρος. πονηρός· πονηροὶ γὰρ οἱ Κίλικες. Et poſtea: Κιλικίοις. πικρὰς τιμωρίας. Sextus Empiricus Hypotyp. III. 24. τό τε λῃστεύειν, παρ᾽ ἡμῖν μὲν παράνομον καὶ ἄδικόν ἐστι· παρὰ δὲ πολλοῖς τῶν Βαρβάρων οὐκ ἄτοπον. φασὶ δὲ ὅτι καὶ εὐκλεὲς τοῦτο οἱ Κίλικες ἐνόμιζον εἶναι· ὡς καὶ τοὺς ἐν λῃστείᾳ τελευτήσαντας τιμῆς ἀξίους εἶναι δοκεῖν. καὶ ὁ Νέστωρ δὲ παρὰ τῷ Ποιητῇ μετὰ τὸ φιλοφρονήσασθαι τοὺς περὶ τὸν Τηλέμαχον, φησὶ πρὸς αὐτοὺς,

— ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε
Οἷά τε λῃστῆρες.

καίτοι εἰ ἄτοπον ἦν τὸ λῃστεύειν, οὐκ ἂν οὕτως αὐτοὺς φιλοφρονησάμενος, διὰ τὸ ὑποπτεύειν μὴ ἄρα τοιοῦτοί τινες εἶεν, &c.

θάπτουσι δὲ Αἰγύπτιοι μὲν, ταριχεύοντες· Ῥωμαῖοι δὲ, καίοντες· Παίονες δὲ, εἰς τὰς λίμνας ῥιπτοῦντες] Sextus Pyrrhon. Hypot. III. 24. ἔνιοι δὲ καίουσι τοὺς τετελευτηκότας· ὧν οἱ μὲν ἀναλαβόντες αὐτῶν τὰ ὀστέα, κηδεύουσιν· οἱ δὲ ἀφροντίστως καταλείπουσιν ἐρριμμένα. Πέρσας δέ φασιν ἀνασκολοπίζειν τοὺς ἀποθανόντας καὶ νίτρῳ ταριχεύειν, εἶθ᾽ οὕτω τελαμῶσι συνειλεῖν. *Aliqui etiam mortuos comburunt: ex quibus alii oſſa eorum ſumentes, recondita aſſervant; alii temere projecta relinquunt. A Perſis autem aiunt ſuſpendi mortuos, & nitro condiri, ac tum demum faſciis involvi.* Videſis quæ in hanc rem ex Nicolai libro de Moribus Gentium profert Stobæus Serm. cxx. qui eſt de Sepultura.

καὶ τὸ ἡμέτερον χρῶμα, ἀλλοῖον ὑπὸ τῇ μεσημβρίᾳ φαίνεται, καὶ ὁ ἥλιος] καὶ τὸ ἡμέτερον σῶμα legerat Aldobrandinus: convertit quippe, *Et corpus noſtrum, atque adeo Sol, meridie non idem videtur.* Retinendam vocem χρῶμα docent hæc Sexti verba, ubi de ſexto modo: τὸ γοῦν ἡμέτερον χρῶμα ἀλλοῖον μὲν ὁρᾶται ἐν ἀλεεινῷ ἀέρι, ἀλλοῖον δὲ ἐν τῷ ψυχρῷ· καὶ οὐκ ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν ὁποῖόν ἐστι τῇ φύσει τὸ χρῶμα ἡμῶν, ἀλλ᾽ ὁποῖον σὺν ἑκάστῳ τούτων θεωρεῖται. *Nam color noſter diverſus cernitur in calido aëre ab eo qui in frigido cernitur. nec dicere poſſimus qualis ſit naturâ color noſter, ſed qualem eum cum utrolibet horum contemplemur.* In verbis Laërtii, pro καὶ ὁ ἥλιος, legendum videtur, καὶ ὑπὸ δείλην, aut quid ſimile. recepta lectio omnino mendoſa eſt.

καὶ ὁ ἐν ἀέρι ὑπὸ δυοῖν κουφιζόμενος λίθος, ἐν ὕδατι ῥᾳδίως μετατίθεται] Sextus: καὶ τὸ σῶμα ὑπὸ ὕδατος μὲν περιεχόμενον, κοῦφόν ἐστιν· ὑπὸ δὲ ἀέρος, βαρύ.

ἕβδομος, ὁ παρὰ τὰς ὑποστάσεις, καὶ ποιὰς θέσεις, καὶ τοὺς τόπους, καὶ τὰ ἐν τοῖς τόποις] Regii Codices ἀποστάσεις. Lege omnino παρὰ τὰς διαστάσεις. Sextus: πέμπτος ἐστὶ λόγος, ὁ παρὰ τὰς θέσεις καὶ τὰ διαστήματα, καὶ τοὺς τοπούς. Sexto Empirico eſt quintus locus, qui Laërtio ſeptimus.

κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τὰ δοκοῦντα εἶναι μεγάλα, μικρὰ φαίνεται.] Exſtat Plotini liber hoc titulo, Πῶς τὰ πόρρω ὁρώμενα, μικρὰ φαίνεται.

τὰ τετράγωνα, στρογγύλα] Petronius Arbiter:

Fallunt nos oculi, vagique ſenſus
Oppreſſâ ratione mentiuntur.
Nam turris propè quæ quadrata ſurgit,
Attritis procul angulis rotatur, &c.

Sextus: καὶ ὁ αὐτὸς πύργος πόρρωθεν μὲν φαίνεται στρογγύλος· ἐγγύθεν δὲ, τετράγωνος.

ὁ γοῦν ἥλιος παρὰ τὸ διάστημα πόρρωθεν φαίνεται] Deeſt quid. An ſcripſerat Diogenes παρὰ τὸ διάστημα διπόδης φαίνεται? Sol bipedalis nobis apparet.

ὅ, τε τῆς περιστερᾶς τράχηλος, παρὰ τὴν στροφήν.] Sextus: καὶ οἱ τράχηλοι δὲ τῶν περιστερῶν παρὰ τὰς διαφόρους ἐπικλίσεις διάφοροι φαίνονται κατὰ χρῶμα.

ὁ γοῦν οἶνος, μετρίως μὲν ληφθεὶς, ῥώννυσι· πλείων δὲ, παρίησιν, &c.] Sextus ſimiliter, ubi de ſeptimo modo: καὶ A ὁ οἶνος σύμμετρος μὲν πινόμενος, ῥώννυσιν ἡμᾶς· πλείων δὲ λαμβανόμενος, παραλύει τὸ σῶμα. καὶ ἡ τροφὴ παραπλησίως παρὰ τὴν ποσότητα διάφορον ἐπιδείκνυται δύναμιν· πολλάκις γοῦν διὰ τὸ πολὺ προσενεχθῆναι, καθαίρει τὸ σῶμα, διά τε ἀπεψιῶν καὶ χολερικῶν παθῶν.

Σέξτος] Sextus Empiricus, de quo infrà in Timone.

τὸν ἔνατον Φαβωρῖνος ἢ.] Fuit Favorinus ſectæ addictus Pyrrhoniæ. Immo Galenus in libro contra Academicos eum ait eò uſque Epochen produxiſſe, ut negaret vel illud intellectu comprehendi, Solem eſſe. Scripſit decem libros Πυρρωνείων τρόπων, quorum honorificè meminit Gellius lib. XI. cap. 5. Πυρρωνείους λόγους eos vocat Philo- B ſtratus in ejus Vita, ubi eos valde laudat.

Pag. 259. ὁ κατὰ τὴν πρὸς ἄλληλα σύμβλησιν, &c. ὡς πρός τι] Gellius XI. 5. ubi de Scepticis: *Itaque omnes omnino res quæ ſenſus hominum movent*, τῶν πρός τι *eſſe dicunt. Id verbum ſignificat, nihil eſſe quidquam quod ex ſeſe conſtet; nec quod habeat vim propriam & naturam; ſed omnia prorſum ad aliquid ferri, taliaque videri eſſe, qualis ſit eorum ſpecies dum videntur, qualiaque apud ſenſus noſtros, quò pervenerunt, creantur; non apud ſeſe, unde profecta ſunt.* Confer quæ habet Sextus de octavo modo.

οἱ δὲ περὶ Ἀγρίππαν τούτοις ἄλλους πέντε προσεισάγουσι] Hos Agrippæ Sectatores νεωτέρους Σκεπτικοὺς vocat Empiricus lib. I. Hypotypoſeon cap. 15. Οἱ δὲ νεώτεροι Σκεπτικοὶ παραδιδόασι τρόπους τῆς ἐποχῆς πέν- C τε τούσδε. πρῶτον, τὸν ἀπὸ τῆς διαφωνίας· δεύτερον δὲ, εἰς ἄπειρον ἐκβάλλοντα· τρίτον, τὸν ἀπὸ τοῦ πρός τι· τέταρτον, τὸν ὑποθετικόν· πέμπτον, τὸν διάλληλον.

καὶ τὸν δι᾽ ἀλλήλων] τὸν διάλληλον Sextus.

ὁ δὲ πρός τι, οὐδέν φησι καθ᾽ ἑαυτὸ λαμβάνεσθαι, ἀλλὰ μεθ᾽ ἑτέρου] κατὰ πάντα λαμβάνεσθαι, &c. Regii Codices, & Palatinus.

ὁ δ᾽ ἐξ ὑποθέσεως τρόπος] De quo pluribus Sextus adverſus Mathemat. pag. 289.

ἀνῄρουν δ᾽ οὗτοι καὶ πᾶσαν ἀπόδειξιν, καὶ κριτήριον, καὶ σημεῖον, καὶ αἴτιον, καὶ κίνησιν, καὶ μάθησιν, καὶ γένεσιν, καὶ τὸ φύσει τι εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακόν] Omnia denique tollebant, quò reſpexit Quintilianus XII. 2. cùm ait; *Pyrrho quidem quas in hoc opere partes habere poteſt, cui Judices eſſe apud quos* D *verba faciat, & reum pro quo loquatur, & Senatum in quo ſit dicenda ſententia, non liquebit?*

καὶ κίνησιν] Tamen de Æneſidemo, Philoſopho Sceptico; Sextus adverſus Mathematicos pag. 386. οἱ δὲ πλείους, ἐν οἷς εἰσι καὶ οἱ περὶ τὸν Αἰνησίδημον, διττήν τινα κατὰ τὸ ἀνωτάτω κίνησιν ἀπολείπουσι· μίαν μὲν, τὴν μεταβλητικήν· δευτέραν δὲ, τὴν μεταβατικήν. *Plures autem, in quibus eſt etiam Æneſidemus, duplicem relinquunt motum in ſumma: unum quidem, mutationis; alterum verò, tranſitûs.*

ἢ καὶ ἑνὸς μόνου διστάζομένου] διαστιζομένου Reg. Schedæ.

Pag. 260. εὐήθεις δὲ τοὺς Δογματικοὺς ἀπέφαινον] Sed & viciſſim Dogmatici Scepticos ſtultos eſſe aſſerebant. Audiendus Epictetus apud Arrianum lib. I. cap. 5. adverſus Academicos: ἄν τις, φησὶν, ἐνίστηται πρὸς τὰ ἄγαν ἐκ- E φανῆ, πρὸς τοῦτον οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν εὑρεῖν λόγον, δι᾽ οὗ μεταπείσει τις αὐτόν. τοῦτο δ᾽ οὔτε παρὰ τὴν ἐκείνου γίνεται δύναμιν, οὔτε παρὰ τοῦ διδάσκοντος ἀσθένειαν· ἀλλ᾽ ὅταν ἀπαχθεὶς ἀπολιθωθῇ, πῶς ἔτι χρήσεταί τις αὐτῷ διὰ λόγου; ἀπολιθώσεις δ᾽ εἰσὶ διτταί· ἡ μὲν, τοῦ νοητικοῦ ἀπολίθωσις· ἡ δὲ, ἐντρεπτικοῦ· ὅταν τις παρατεταγμένος ᾖ, μὴ ἐπινεύειν τοῖς ἐναργέσι, μηδ᾽ ἀπὸ τῶν μαχομένων ἀφίστασθαι, &c. *Si quis, inquit, res evidentiſſimas oppugnat, adversùs hunc nulla facilè ratio reperietur, quâ deducatur à ſententia ſua. Neque verò illud accidit vel facultate illius, vel imbecillitate docentis: ſed cùm quis captus atque in lapidem converſus fuerit, quonam ille pacto deinceps oratione tractabitur? Sunt autem converſionis in lapidem duo genera: unum rationis, alterum reformidationis; cùm quis ita eſt offirma-* F *to animo, ut rebus evidentibus aſſentiendum eſſe non putet, nec à pugnantibus recedendum.* Et lib. II. cap. 20. ἐσθίων, ποῦ φέρεις τὴν χεῖρα; εἰς τὸ στόμα, ἢ εἰς τὸν ὀφθαλμόν; λουόμενος, ποῦ ἐμβαίνεις; πότε τὴν χύτραν εἶπες λοπάδα, ἢ τὴν τορύνην ὀβελίσκον; Εἰ ἤμην δοῦλος ἡμῶν, εἰ καὶ ἔδει με καθ᾽ ἡμέραν ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐκδέρεσθαι, ἐγὼ ἂν ἐστρέβλουν αὐτόν. βάλε ἐλάδιον, παιδάριον, εἰς τὸ βαλανεῖον· ἔβαλον ἂν γάριον, καὶ ἀπελθὼν κατὰ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κατέχεον. Τί τοῦτο; φαντασία μοι ἐγένετο ἐλαίου ἀδιάκριτος ὁμοιοτάτη, νὴ τὴν σὴν τύχην. δὸς ὧδε τὴν πτισάνην· ἤνεγκα ἂν αὐτῷ γεμίσας παροψίδα ὀξυγάρου. οὐκ ᾔτησα τὴν πτισάνην; ναὶ, κύριε· τοῦτο πτισάνη ἐστί. τοῦτο οὐκ ἔστιν ὀξύγαρον; τί μᾶλλον ἢ πτισάνη;

λέ-

λάβε καὶ ὀσφράνθητι, λάβε καὶ γεῦσαι. πόθεν οὖν οἶδας, εἰ αἱ αἰσθήσεις ἡμᾶς ψεύδονται, τρεῖς, τέσσαρας τῶν συνδούλων εἰ εἶχον ὁμονοοῦντας, ἀπάγξασθαι ἂν αὐτὸν ἐποίησα ῥηγνύμενον, μεταθέσθαι. *Inter comedendum, quò manum applicas? an ori, an oculo? Cùm lavas, quò ingrederis? Numquid ollam patinam dicis, aut cochleare veru? Si alicujus coruum ſervus eſſem, etiamſi quotidie vapulandus eſſem, tamen eum torquerem. Puer, conjicito oleum in balneum: caperem garum, & in caput ejus effunderem. Quid iſtud? Phantaſia, per tuam fortunam juro, perculit animum meum, garum oleo ita eſſe ſimile, ut ab eo diſcerni non poſſit. Age, affer ptiſanam. Afferrem illi patinam oxogaro plenam. Non petii ptiſanam? Petiiſti, Domine. hæc ptiſana eſt. Non hoc eſt oxogarum? Qui verò magis quàm ptiſana? Cape, olfac: cape, guſta. Unde ergo nôſti, ſi nos ſenſus decipiant? Si tres aut quatuor Conſervos aſſenſores haberem, aut ad laqueum illum adigerem, aut à ſententia deducerem.* Ariſtoclem adde apud Euſebium: ἐπεὶ νῦν γε μεμήνασι, loquitur de Pyrrhoniis, πόῤῥω τέχνης ἅμα μὲν ἡμῖν διακελευόμενοι μὴ δοξάζειν, ἅμα δὲ κελεύοντες αὐτὸ τοῦτο ποιεῖν. *Nam inſaniunt illi profectò, dum ſuæ ipſorum artis obliti, nos opinari quicquam jubent ſimul atque vetant; iidémque pronuntiant aliquid de rebus, qui tamen nihil pronuntiandum eſſe ſtatuunt.*

οὐ σκέψεως, ἀλλὰ θέσεως ἔχει λόγον] Sic Sextus θέσιν uſurpat ſæpius, ut pag. 307. adversùs Mathematicos: ἐπεὶ ψιλὴν θέσιν λόγων ποιοῦνται. Et pag. 275. λήμματα δὲ καλοῦμεν, οὐ θέματά τινα, ἃ συναρπάζομεν· ἀλλ' ἅπερ ὁ προσδιαλεγόμενος, τῷ ἐμφανῆ εἶναι, δίδωσι καὶ παραχωρεῖ.

ἀνῄρουν δὲ καὶ τὸ κριτήριον] Quâ de re Sextus non uno loco.

εἰ δὲ κέκριται, ἐν τῶν κατὰ μέρος γενήσεται κρινόμενον.] MSS. Regii ἐν τῷ κατὰ μέρος. ἓν τῶν magis placet: ſed ſi ita legas, legendum videtur κρινομένων.

τῶν μὲν, τὸν ἄνθρωπον κριτήριον εἶναι λεγόντων] Ut Protagoras, qui πάντων χρημάτων μέτρον εἶναι ἄνθρωπον dixit, quod ſuprà ad ejus Vitam obſervabamus: quamquam ille à quibuſdam inter Philoſophos qui κριτήριον ſuſtulerunt numeretur, Empirico teſte, quem vide adversùs Mathemat. pag. 148.

τῶν δὲ, τὰς αἰσθήσεις] Quos ſenſus, rationis expertes operationes vocat Sextus contra Math. pag. 146. καὶ τῶν ἀπολειπόντων κριτήριον τρεῖς αἱ ἀνωτάτω γεγόνασι στάσεις. οἱ μὲν γὰρ ἐν λόγῳ τοῦτο ἀπέλιπον· οἱ δὲ, ἐν ταῖς ἀλόγοις ἐνεργείαις· οἱ δὲ, ἐν ἀμφοτέροις.

Pag. 261. ἄλλων, τὸν λόγον] Ut Empedocles. Teſtatur Sextus adversùs Mathemat. pag. 160. ἄλλοι δὲ ἦσαν οἱ λέγοντες κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα, κριτήριον εἶναι τῆς ἀληθείας, οὐ τὰς αἰσθήσεις, ἀλλὰ τὸν ὀρθὸν λόγον. Qua in ſententia fuit & Heraclitus. Idem Sextus ibidem pag. 161. ὁ δὲ Ἡράκλειτος, ἐπεὶ πάλιν ἐδόκει δυσὶν ὠργανῶσθαι ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας γνῶσιν, αἰσθήσει τε καὶ λόγῳ, τούτων τὴν αἴσθησιν παραπλησίως τοῖς προειρημένοις φυσικοῖς ἄπιστον εἶναι νενόμικε· τὸν δὲ λόγον ὑποτίθεται κριτήριον. ἀλλὰ τὴν μὲν αἴσθησιν ἐλέγχει, λέγων κατὰ λέξιν, Κακοὶ μάρτυρες ἀνθρώποισιν ὀφθαλμοὶ, καὶ, ὦτα βαρβάρους ψυχὰς ἐχόντων· ὅπερ ἴσον E ἦν, Τῶν βαρβάρων ἐστὶ ψυχῶν ταῖς ἀλόγοις αἰσθήσεσι πιστεύειν. τὸν δὲ λόγον κριτὴν τῆς ἀληθείας ἀποφαίνεται, οὐ τὸν ὁποιονδήποτε, ἀλλὰ τὸν κοινὸν καὶ θεῖον, &c. *Heraclitus autem, quoniam rurſus videbatur eſſe duobus inſtrumentis munitus ad cognoſcendam veritatem, nempe Senſu & Ratione, ex iis Senſum, ſicut ii quos priùs diximus, exiſtimavit non eſſe fide dignum: Rationem autem ponit eam eſſe quæ judicat. Sed Senſum quidem refellit, dicens ad verbum,* Mali ſunt teſtes hominibus oculi, &, aures barbaras habentium animas. *Quod perinde eſt ac ſi dicas,* Eſt barbararum animarum credere ſenſibus rationis expertibus. *Rationem autem veritatis judicem pronuntiat, non quamcumque, ſed communem & divinam.*

ἐνίων, τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν] Vide Sex- F tum.

αἱ δὲ αἰσθήσεις ψεύδονται] De errore ſenſuum Septimius in libro de Anima cap. 17. & Sextus paſſim.

σημεῖόν τε οὐκ εἶναι] ἐνδεικτικὸν ſcilicet, ὑπομνηστικὸν enim relinquebant. Legendus omnino Sextus lib. VII. adversùs Mathematicos, ubi de ſigno, & de non manifeſtarum rerum differentiis.

καὶ τὸ μὲν αἰσθητὸν κατὰ διαφοράν· τὸ δὲ σημεῖον, τῶν πρός τι] Sextus adversùs Mathemat. pag. 249. τῶν οὖν ὄντων, φασὶν οἱ ἀπὸ τῆς Σκέψεως, τὰ μέν ἐστι κατὰ διαφοράν· τὰ δὲ, πρός τι πῶς ἔχοντα. καὶ κατὰ διαφορὰν μὲν, ὁπόσα κατ' ἰδίαν ὑπόστασιν καὶ ἀπολύτως νοεῖται· οἷον, λευκὸν, μέ-

A λαν, γλυκὺ, πικρὸν, πᾶν τὸ τούτοις παραπλήσιον· ψιλοῖς γὰρ αὐτοῖς καὶ κατὰ περιγραφὴν ἐπιβάλλομεν, καὶ δίχα τοῦ ἑτερόν τι συνεπινοεῖν. πρός τι δ' ἔνεστι τὰ κατὰ τὴν ὡς πρὸς ἕτερον σχέσιν νοούμενα, καὶ οὐκέτι ἀπολελυμένως λαμβανόμενα· τουτέστι, κατ' ἰδίαν· οἷον, τὸ λευκότερον, καὶ μελάντερον, καὶ γλυκύτερον, καὶ πικρότερον, καὶ πᾶν εἴ τι τῆς αὐτῆς ἐστιν ἰδέας. οὐ γὰρ ὃν τρόπον τὸ λευκὸν ἢ τὸ μέλαν, ἢ τὸ πικρὸν κατ' ἰδίαν ἐνοεῖτο περιγραφὴν, οὕτω καὶ τὸ λευκότερον ἢ μελάντερόν ἐστιν· ἀλλ' ἵνα τοῦτο νοήσωμεν, συνεπιβάλλειν δεῖ καὶ ἐκείνῳ, τῷ οὗ λευκότερόν ἐστιν, ἢ τῷ οὗ μελάντερόν ἐστιν. καὶ ἐπὶ τοῦ γλυκυτέρου καὶ πικροτέρου ὁ αὐτὸς λόγος. *Ex iis ergo quæ ſunt, aiunt Sceptici, alia quidem ſunt ex differentia, alia autem quæ quodammodo referuntur ad aliquid. Et ex differentia quidem* B *ſunt, quæ ex propria intelliguntur ſubſtantia, & abſolutè; ut, album, nigrum, dulce, amarum, & quidquid eſt his ſimile: ad ea enim nuda & per ſe ſola nos applicamus, & ex circumſcriptione, & abſque eo quòd aliquid aliud ſimul cogitemus. Ad aliquid autem referuntur, quæ intelliguntur ex habitudine & relatione ad alterum, & non ſumuntur abſolutè, hoc eſt, ſeorſum ac ſeparatim; ut, albius, & nigrius, & dulcius, & amarius, & quicquid eſt ejus generis. Non enim quomodo album, aut nigrum, aut amarum ex propria intelligebatur circumſcriptione, ita etiam albius aut nigrius; ſed ut hoc intelligamus, ſimul quoque adjicere oportet & illud, Non eſt albius, aut illud, Non eſt nigrius: & in dulciori & amariori eadem eſt ratio.*

φαινόμενον δὲ ἀφανοῦς οὐκ ἔστιν, ὅτι τὸ σημεῖον, τῶν C πρός τι ὂν, συγκαταλαμβάνεσθαι ὀφείλει τῷ οὗ ἐστι σημεῖον] Sextus adversùs Math. pag. 250. τοίνυν ἐπεὶ καὶ τὸ σημεῖον τῶν πρός τί ἐστιν, ὡς παρεμυθησάμεθα, συγκαταληφθήσεται τῷ σημείῳ τὸ οὗ ἐστι σημεῖον· τὸ συγκαταλαμβανόμενον δὲ αὐτῷ οὐκ ἔσται σημεῖον αὐτοῦ. & quæ ſequuntur.

ἀναιροῦσι δὲ τὸ αἴτιον ὧδε. τὸ αἴτιον τῶν πρός τί ἐστι· πρὸς γάρ τῷ αἰτιατῷ ἐστι· τὰ δὲ πρός τι ἐπινοεῖται μόνον, ὑπάρχει δὲ οὔ.] Sextus contra Mathemat. pag. 343. τὸ αἴτιον τοίνυν, φασὶ, τῶν πρός τί ἐστι· τινὸς γάρ ἐστιν αἴτιον· καὶ οἷον τὸ σμίλιόν τινος μέν ἐστιν αἴτιον, καθάπερ τῆς τομῆς· τινὶ δὲ, καθάπερ τῇ σαρκί. τὸ δέ γε πρός τι, ἐπινοεῖται μόνον, ἀλλ' οὐχ ὑπάρχει, καθὼς ἐν τοῖς περὶ ἀποδείξεως παρεστήσαμεν. καὶ τὸ αἴτιον ἄρα D ἐπινοηθήσεται μόνον, οὐχ ὑπάρξει δὲ, &c. *Cauſa ergo, inquiunt, eſt ex iis quæ referuntur ad aliquid: eſt enim alicujus Cauſa. Ita ſcalpellum eſt alicujus cauſa, nempe ſectionis: alicui autem, nempe carni. Quod autem refertur ad aliquid, mente tantùm cogitatur; non eſt autem, ut oſtendimus cùm ageremus de Demonſtratione. Ergo Cauſa quoque mente tantùm cogitabitur, non erit autem.* Locus ubi ea de re egit, cùm de Demonſtratione ageret, eſt pag. 303. Legendum autem in loco Laërtiano πρὸς γὰρ τὸ αἰτιατόν.

οὔτε γὰρ γενέσει, οὔτε φθορᾷ, οὔτε ἄλλο τι] Meliùs Editiones Stephani, γένεσις, φθορά. Sextus contra Mathemat. pag. 344. ἀλλὰ μὴν οὐκ ἔχει τὸ αἴτιον οὗ ἐστιν αἴτιον, διὰ τὸ μήτε γένεσιν, μήτε φθορὰν, μήτε ποίησιν, μήτε κοινῶς κίνησιν ὑπάρχειν.

καὶ μὴν εἰ ἔστιν αἴτιον, ἤτοι σῶμα σώματός ἐστιν αἴτιον, ἢ ἀσώματον ἀσωμάτου, &c.] Idem Sextus ibidem pag. 344. καὶ μὴν εἰ ἔστιν αἴτιον, ἤτοι σῶμα σώματός ἐστιν αἴτιον, ἢ ἀσώματον ἀσωμάτου, ἢ σῶμα ἀσωμάτου, ἢ ἀσώματον σώματος. οὔτε δὲ σῶμα σώματος, ὡς παραστήσομεν· οὔτε ἀσώματον ἀσωμάτου, οὔτε σῶμα ἀσωμάτου, οὔτε ἐναλλὰξ ἀσώματον σώματος. οὐκ ἄρα ἐστὶν αἴτιον. *Præterea ſi eſt Cauſa, aut corpus eſt cauſa corporis, aut incorporeum incorporei, aut corpus incorporei, aut incorporeum corporis. Sed nec corpus eſt cauſa corporis, ut oſtendemus; neque incorporeum incorporei, neque corpus incorporei, neque contrà incorporeum corporis. Non eſt ergo Cauſa.*

P. 262. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κίνησίς ἐστι· τὸ γὰρ κινούμενον, ἤτοι ἐν ᾧ ἐστι τόπῳ κινεῖται, ἢ ἐν ᾧ μή ἐστιν, &c.] Dixi ſu- F prà ad hæc verba ex hac ipſa Pyrrhonis Vita, Ζήνων δὲ τὴν κίνησιν ἀναιρεῖ, λέγων, Τὸ κινούμενον οὔτε ἐν ᾧ ἐστι τόπῳ κινεῖται, οὔτε ἐν ᾧ μή ἐστι.

ἀνῄρουν δὲ καὶ μάθησιν, &c.] Qua de re Sextus adversùs Mathematicos pag. 474. & ſequentibus.

φύσει τε μὴ εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακόν· εἰ γάρ τί ἐστι φύσει ἀγαθὸν καὶ κακὸν, πᾶσιν ὀφείλει ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὑπάρχειν, &c.] Sextus contra Mathemat. pag. 450. εἰ ἔστι τι φύσει ἀγαθὸν, τοῦτο πρὸς ἅπαντάς ἐστιν ἀγαθόν· καὶ εἴ ἐστι τι φύσει κακὸν, τοῦτο πρὸς ἅπαντάς ἐστι κακὸν, &c.

ἐπεὶ τὸ αὐτὸ ὑφ' οὗ μὲν δοξάζεται ἀγαθὸν, ὡς ἡ ἡδονὴ ὑπὸ Ἐπικούρου· ὑφ' οὗ δὲ κακὸν, ὑπὸ Ἀντισθένους] Similiter Sextus

Sextus loco proximè memorato p.451. εἰ γὰρ πᾶν τὸ ὑπό τινος δοξαζόμενον ἀγαθὸν λέγομεν ἀγαθὸν, ἐπεὶ ταὐτὸν ὑπὸ ἑτέρου δοξάζεται κακὸν, καὶ ὑπὸ ἄλλου ἀγαθὸν, καὶ ὑπὸ διαφέροντος δοξάζεται ἀδιάφορον, δώσομεν τὸ αὐτὸ ἅμα καὶ κακὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ ἀδιάφορον ὑπάρχειν. οἷον τὴν ἡδονὴν ὁ μὲν Ἐπίκουρος ἀγαθὸν εἶναί φησιν· ὁ δὲ εἰπὼν, Μανείην μᾶλλον ἢ ἡσθείην, κακόν· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἀδιάφορον, καὶ οὐ προηγμένον.

οἷς ἀντιλέγοντες οἱ Δογματικοί φασιν αὐτοὺς καταλαμβάνεσθαι καὶ δογματίζειν· ἐν ᾧ γὰρ δοκοῦσι διελέγχειν, καταλαμβάνονται] Eadem legere eſt apud Sextum pag. 219. contra Mathematicos : ἀλλ' εἰώθασιν ἀνθυποφέροντες οἱ Δογματικοὶ ζητεῖν πῶς ποτε καὶ ὁ Σκεπτικὸς τὸ μηδὲν εἶναι κριτήριον ἀποφαίνεται· ἤτοι γὰρ ἀκρίτως τοῦτο λέγει, ἢ μετὰ κριτηρίου. καὶ εἰ μὲν ἀκρίτως, ἄπιστος B γενήσεται· εἰ δὲ μετὰ κριτηρίου, περιτραπήσεται· καὶ λέγων μηδὲν εἶναι κριτήριον, ὁμολογήσει εἰς τὴν τούτου παράστασιν κριτήριον παραλαμβάνειν.

αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Πύῤῥων οὐδὲν ἀπέλιπεν] Ariſtocles : ἀλλ' αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἐν γραφῇ καταλέλοιπεν. Poëma ad Alexandrum ſcripſiſſe, pro quo mille aureos acceperit, ait Sextus.

οἱ μέντοι συνήθεις αὐτοῦ] De Pyrrhonis quodam Familiari rem non tacendam narrat Athenæus x. 4. Πύῤῥων δ' ὁ Ἠλεῖος, τῶν γνωρίμων τινὸς αὐτὸν ὑποδεξαμένου, πολυτελῶς δὲ, Εἰς τὸ λοιπὸν, εἶπεν, οὐχ ἥξω πρός σε, ἂν οὕτως ὑποδέχῃ, ἵνα μήτε ἐγώ σε ἀηδῶς ὁρῶ καταδαπανώμενον οὐκ ἀναγκαίως, μήτε σὺ θλιβόμενος κακοπαθῇς· μᾶλλον γὰρ ἡμᾶς τῇ μεθ' ἑαυτῶν συνουσίᾳ προσῆκόν ἐστιν C εὐεργετεῖν ἢ τῷ πλήθει τῶν παρατιθεμένων, ὧν οἱ διακονοῦντες τὰ πλεῖστα δαπανῶσι. *Pyrrhon Eleus à Familiari quodam ſuo magnificè & ſumptuoſè tractatus, Poſthac, inquit, ad te non accedam, ſi ita epulari pergas, nè illibenter videam te, ubi neceſſum non eſt, impenſam facere, ac nè tibi gravato incommodus & moleſtus ſit hic ſumptus : magis enim decet mutuâ nos conſuetudine noſtram in amicos benevolentiam declarare, quàm ferculorum multitudine, quorum majorem partem miniſtri abſumant.*

Τὸ μὲν γὰρ ὅτι ὁρῶμεν, ὁμολογοῦμεν, καὶ τὸ ὅτι τόδε νοοῦμεν, γινώσκομεν· πῶς δὲ ὁρῶμεν, ἢ πῶς νοοῦμεν, ἀγνοοῦμεν, &c.] Sextus : φαίνεται ἡμῖν γλυκάζειν τὸ μέλι· τοῦτο συγχωροῦμεν· γλυκαζόμεθα γὰρ αἰσθητικῶς. εἰ δὲ καὶ γλυκύ ἐστιν, ὅσον ἐπὶ τῷ λόγῳ, ζητοῦμεν, & cetera, D quæ vide Hypotypoſeon lib. 1. cap. 10. ubi τοὺς ἀπὸ Σκέψεως phænomena minimè tollere oſtendit.

Pag. 263. Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον παντὶ σθένει, οὗπερ ἂν ἔλθῃ] Quem Timonis verſum adducit & Sextus adversùs Mathemat. pag. 143.

καὶ ἐν τοῖς περὶ αἰσθήσεων] An liber integer, an pars libri ? iſtud potiùs. Id ipſum de Tractatu κατὰ Σοφίας, & de alio περὶ Ζητήσεως, de quibus mox, ſtatuendum exiſtimo.

Αἰνεσίδημος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Πυῤῥωνείων λόγων] Citatur in IV. à Sexto adversùs Mathemat. pag. 258. De his Æneſidemi libris diximus ſuprà. Meminit & Laërtius infrà in Timone.

Ζεῦξις ὁ Αἰνεσιδήμου γνώριμος ἐν τῷ Περὶ διττῶν λόγων] Accipio de Zeuxi Medico, qui præfuit Scholæ Hero- E phileæ, ut eſt apud Strabonem lib. XII. quique citatur Galeno in Expoſitione Vocum Hippocratis, V. κάμμορον, & in libris κατὰ τόπους. Plures Medici Pyrrhoniſmum profeſſi ſunt, Timon Phliaſius, Menodotus Nicomedienſis, Sextus Saturninus, ut eſt apud Laërtium noſtrum in Timone. Item Sextus Empiricus. Præter nomen Empirici, id ipſum teſtatur ipſe Sextus adversùs Mathemat. pag. 51. his verbis : τὸν ἀρχηγὸν ἡμῶν τῆς ἐπιστήμης Ἀσκλήπιον κεκεραυνῶσθαι λέγουσιν. Ceterùm de Zeuxi illo meminit & Laërtius infrà in Timonis quæ ſequitur Vita.

Ἀντίοχος ὁ Λαοδικεύς] Ἀντίλοχος MSS. quidam : & ita legit Aldobrandinus. Vide infrà in Timone.

Ἀπελλᾶς ἐν τῷ Ἀγρίππᾳ] Hic eſt ille Agrippa, Philoſophus Scepticus, de quo ſuprà in hac ipſa Vita : οἱ δὲ περὶ F Ἀγρίππαν τούτοις ἄλλους πέντε προσεισάγουσι. Sed quis ille Apellas ? Fateor me neſcire. De nomine *Apellas* vide nos ſuprà ad Chryſippi Vitam.

ἔστιν οὖν κριτήριον κατὰ τοὺς Σκεπτικοὺς τὸ φαινόμενον] Sextus Hypotypoſeon lib. 1. cap. XI. κριτήριον τοίνυν φαμὲν εἶναι τῆς Σκεπτικῆς ἀγωγῆς τὸ φαινόμενον, δυνάμει τὴν φαντασίαν οὕτω καλοῦντες.

Τέλος δὲ οἱ Σκεπτικοί φασι τὴν Ἐποχὴν, ᾗ σκιᾶς τρόπον ἐπακολουθεῖ ἡ ἀταραξία] Sextus Hypotyp. 1. 12. paullò aliter : φαμὲν δὲ ἄχρι νῦν τέλος εἶναι τοῦ Σκεπτικοῦ τὴν ἐν τοῖς κατὰ δόξαν ἀταραξίαν, καὶ ἐν τοῖς κατηναγκασμένοις μετριοπάθειαν· & quæ ſequuntur, quæ vide, ſunt enim A lectu digniſſima. Et tandem : ὑπῆρξε δὲ αὐτοῖς οἷον τυχικῶς ἡ ἀταραξία παρηκολούθησεν, ὡς σκιὰ σώματι. Sed & poſtea : τινὲς δὲ τῶν δοκίμων Σκεπτικῶν προσέθηκαν τούτοις καὶ τὴν ἐν ταῖς ζητήσεσιν Ἐποχήν.

ὥς φασιν οἵ τε περὶ τὸν Τίμωνα καὶ Αἰνεσίδημον] At verò Æneſidemus omnino Finem non eſſe exiſtimabat. Photius, ubi de libro ejus VIII. ὁ δ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι, καὶ ὄγδοος, κατὰ τοῦ Τέλους ἐνίσταται, μήτε τὴν εὐδαιμονίαν, μήτε τὴν ἡδονὴν, μήτε τὴν φρόνησιν, μήτ' ἄλλο τι Τέλος ἐπιχωρῶν εἶναι, ὅπερ ἄν τις τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεων δοξάσειεν· ἀλλ' ἁπλῶς οὐκ εἶναι Τέλος τὸ πᾶσιν ὑμνούμενον.

ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην, οὐ δυνάμεθα φεύγειν· ὡς τὸ πεινῆν, διψῆν, ἀλγεῖν] Sextus dicto loco : οὐ μὴν ἀόχλητον B πάντη τὸν Σκεπτικὸν εἶναι νομίζομεν, ἀλλ' ὀχλεῖσθαί φαμεν ὑπὸ τῶν κατηναγκασμένων· καὶ γὰρ ῥιγοῦν ποτε ὁμολογοῦμεν, καὶ διψῆν, καὶ τοιουτότροπά τινα πάσχειν. ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις οἱ μὲν ἰδιῶται δισσαῖς συνέχονται περιστάσεσιν, ὑπό τε τῶν παθῶν αὐτῶν, καὶ οὐχ ἧττον ὑπὸ τοῦ τὰς περιστάσεις ταύτας κακὰς εἶναι φύσει δοκεῖν. ὁ δὲ Σκεπτικὸς, τὸ προσδοξάζειν ὅτι ἐστὶ κακὸν τούτων ἕκαστον ὡς πρὸς τὴν φύσιν περιαιρῶν, μετριώτερον καὶ ἐν τούτοις ἀπαλλάσσει. διὰ τοῦτο οὖν ἐν μὲν τοῖς δοξαστοῖς, ἀταραξίαν τέλος εἶναί φαμεν τοῦ Σκεπτικοῦ· ἐν δὲ τοῖς κατηναγκασμένοις, μετριοπάθειαν. *Neque tamen omnino quietum eſſe, & ab omni moleſtia abeſſe Scepticum exiſtimamus, ſed externorum quorumdam impulſu inquietari dicimus. Nam algere nonnumquam eum & ſitire, & hujuſmodi alia pati fatemur. Sed in his etiam vulgo hominum* C *duo contingunt adverſa, & ex iis quæ patitur, & quòd ea quæ ſibi accidere videt, mala eſſe naturâ judicet. At verò Scepticus non addens illam opinationem, videlicet horum unumquodque naturâ malum eſſe, hæc etiam fert moderantiùs quàm alii. propterea igitur in illis quidem quæ ex opinatione pendent, ataraxiam dicimus finem eſſe Sceptici : at in coactis, metriopathiam.*

P.264. τινὲς δὲ, καὶ τὴν ἀπάθειαν] μετριοπάθειαν dixit Sextus. Ceterùm, præter Pyrrhonem Heleum, fuit & Liparæus, de quo Plutarchus in Quæſt. Rom. &, ſi credimus Gaſſendo, Pyrrhon, ad quem conſolatoriam de Doſithei patris morte Epicurus ſcripſit, ut eſt apud eumdem Plutarchum in libro Quòd non poteſt ſuaviter vivi ſecundùm Epicurum. Ita enim illum appellat Gaſſendus lib. 1. de Vita D & moribus Epicuri cap. 8. In vulgatis Plutarchi Codicibus Πύθων, non Πύῤῥων, appellatur.

TIMON.

TΙ'ΜΩΝ Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς, ὁ παρ' ἡμῶν, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τοὺς Σίλλους Ὑπομνημάτων, ἃ προσφωνεῖ Τιβερίῳ Καίσαρι] Vox Τίμων tituli locum occupare debet : deinde legendum Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς ὁ πρὸ ἡμῶν· hoc eſt, *qui anteceſſit ſeculum noſtrum, qui ante tempora noſtra vixit.* Voſſium vide lib. II. de Hiſt. Græcis cap. 13. necnon Inſtitut. Poëtic. lib. II. cap. 20. & Jonſium Hiſtor. Philoſ. lib. & cap. III. In Editione Stephanica pro E Τίμων legitur Σίμων. Sed legendum omnino Τίμων· quæ vox, ut diximus, lemma eſt.

Φλιάσιον δὲ τὸ γένος] Hermolaus, Stephani Abbreviator, in Φλιοῦς· καὶ Τίμων ὁ περὶ Σίλλων γεγραφὼς, Φλιάσιος ἐχρημάτισε.

καὶ ἰατρικὴν ἐδίδαξε, καὶ διάδοχον τοῦ βίου κατέλιπε] τοῦ βίου, id eſt, τέχνης ἰατρικῆς. *Artem* enim βίος quoque ſignificat, ut bene monitum Heſiodi Scholiaſtæ in illud Heſiodi,

Ὧ τινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται.

Sed διάδοχον τοῦ βίου κατέλιπε, rectè etiam interpretari poſſis, *bonorum ſucceſſorem reliquit.* Similiter apud Athenæum lib. XIII. ubi de Sophocle Tragico : Ἀρχίππην F ἠγάπησε τὴν ἑταίραν, καὶ τοῦ βίου κληρονόμον κατέλιπεν. *Archippam meretricem amavit, & bonorum ſuorum hæredem reliquit.*

νέον δὲ καταλειφθέντα χορεύειν] Ariſtocles apud Euſebium, ubi de Pyrrhone : ἐγένετο δὲ μαθητὴς αὐτοῦ Τίμων Φλιάσιος, ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἐχόρευεν ἐν τοῖς θεάτροις· ἔπειτα δ' ἐντυχὼν αὐτῷ, συνέγραψεν ἀργαλέας Παρῳδίας καὶ βωμολόχους, ἐν αἷς βεβλασφήμηκε πάντας τοὺς πώποτε φιλοσοφήσαντας.

Ποιήματα συνέγραφε, καὶ Ἔπη, καὶ Τραγῳδίας, καὶ Σατύρους, καὶ Δράματα Κωμικὰ τριάκοντα, Τραγικὰ δὲ ἑξήκοντα, Σίλλους τε καὶ Κιναίδους] Citatur ſuprà ἐν Πύθωνι. item ἐν Ἰνδαλμοῖς. Prius Opus verſibus hexametris ſcri-

ptum

ptum fuit, poſterius elegiacis. Corrigendus ὁ δὲ πάρεργον A Sextus contra Mathem. pag. 442. καθάπερ καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖσι δήμοις ἔοικε δηλοῦν. Legendum omnino ἐν τοῖς Ἰνδαλμοῖς.

φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ καταλογάδην βιβλία] Quos inter fortè libri περὶ Αἰσθήσεων, & περὶ Ζητήσεως, & κατὰ Σοφίας, quorum mentio ſuprá: item liber qui *Arceſilai Epulum funebre* inſcribebatur, cujus infrà fit mentio.

τῶν δὲ Σίλλων τρία ἐστίν] Suidas: Τίμων Φλιάσιος, καὶ αὐτὸς Φιλόσοφος τῆς Πύῤῥωνος ἀγωγῆς, ὁ γράψας τοὺς καλουμένους Σίλλους, ἤτοι ψόγους τῶν φιλοσόφων, βιβλία γ'. In hos Sillos, præter memoratum Apollonidem Nicenum, ſcripſerat & Sotion Alexandrinus. Auctor Athenæus l. VIII. 3. ὡς Σωτίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ Τίμωνος Σίλλων. B His libris de Timonis Sillis Sotionem Philoſophos purgaſſe, quos Timon convitiis ſuis maculaverat, ſuſpicatur Jonſius Hiſtor. Philoſ. lib. II. cap. 10. Ita adverſus Didymi Sillos, quorum meminit Ammianus Marcellinus lib. XXII. his verbis, *Chalcenterus Didymus, multiplicis ſcientiæ cœpti memorabilis, qui in illis ſex libris, ubi nonnumquam imperfectè Tullium reprehendit, Sillographos imitatus, Scriptores maledicos, judicio doctarum aurium incuſatur; ut immania frementem leonem putredulis vocibus vanus catulus longiùs circumlatrans*, ſcripſerat Suetonius Tranquillus. Teſtatur Suidas in Τράγκυλλος· ubi Suetonii libros recenſens, ait, Περὶ τῆς Κικέρωνος πολιτείας α'. ἀντιλέγει δὲ τῷ Διδύμῳ.

ἐν οἷς, ὡς ἂν Σκεπτικὸς ὤν, πάντας λοιδορεῖ καὶ σιλλαίνει τοὺς Δογματικούς] C Atque inde nomen Sillis. Pollux II. 4. 7. Ἱπποκράτης δὲ ὀφθαλμὸν ἰλλαίνειν φησί, τὸν διάστροφον γινόμενον καὶ ἀνίλλωμα, τὸ ἀνάβλεμμα· οἱ δὲ καὶ ἴλλους τοὺς ὀφθαλμοὺς Ἰωνικῶς ὠνόμασαν· σιλλαίνειν δὲ τὸ ἐπιχλευασμῷ σείειν τοὺς ὀφθαλμούς, ὅθεν καὶ τὸ χλευαστικὸν ποίημα Σίλλος. Voſsius Inſtit. Poëtic. lib. II. cap. 20. & cap. 19. vocem Σίλλοι factam volebat ex Σιληνοί· ut quemadmodum à Satyris drama dictum Σάτυροι, ita à Sillis dicti ſint Σίλλοι. Favent Voſſianæ etymologiæ Sancti Patres, qui Sillos Xenophanis, de quibus in Obſervatione ſequenti, *Sillenos* vocant. Scribebantur Silli tum carmine heroico, tum etiam elegiaco, & iambico, ut diſcimus ex Diogene noſtro in Xenocratis Vita.

φαίνεται γοῦν ἀνακρίνων Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον, D &c.] Qui & ipſe Sillos ſcripſerat. Euſtathius in Iliad. B. pag. 204. Edit. Rom. οἱ παλαιοὶ παρασημειοῦνται ἐνταῦθα, ὅτι οὐ μόνον Ξενοφάνης πεποίηκε Σίλλους, ἐν οἷς ἐδοκίμησεν, ἀλλὰ καὶ τούτου εἴδους πρῶτος κατῆρξεν Ὅμηρος. Ejus quoque, ut Σιλλογράφου, meminit Strabo lib. XIV. Corrigendus Apuleius in Floridis: *Canit Empedocles Carmina, Plato Dialogos, Socrates Hymnos, Epicharmus Modos, Xenophon Hiſtorias, Xenocrates Satyras.* Lege cum Caſaubono *Xenophanes Satyras.*

ἐν παρῳδίας εἴδει] Quod paſſim in eorum Fragmentis obſervare eſt. Hæc Fragmenta, cum cæteris Timonis Verſibus, collegere H. Stephanus, & Daniel Heinſius.

Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονές ἐστε Σοφισταί] Homerica imitatio. Dixerat Homerus Iliad. β'. E

Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι.

τοῦτον ἐγὼ καὶ ἐτερόφθαλμον ἤκουσα, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς αὐτὸν Κύκλωπα ἐκάλει.] Philippus verò, Alexandri pater, qui & ipſe deficoculus erat, excandeſcebat, ſi quis, præſente illo, *Cyclopem* vel *oculum* nominaſſet. Refert auctor libelli περὶ ἑρμηνείας.

Pag. 265. γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Τίμων, ὁ μισάνθρωπος] Qui & ipſe Philoſophus fuit, ſi fides Suidæ. Τίμων, inquit, ὁ μισάνθρωπος, καὶ αὐτὸς φιλόσοφος, ἀποστρεφόμενος πᾶσαν αἵρεσιν. quod ideo obſervo, quia addit Laërtius ὁ δ' οὖν φιλόσοφος, &c. *Philoſophi* nomine, Timonem τὸν μισάνθρωπον à Timone Phliaſio diſtinguens. F Sequitur apud Suidam, Τίμων Φλιάσιος, καὶ αὐτὸς φιλόσοφος τῆς Πύῤῥωνος ἀγωγῆς, &c. Putarim ſcripſiſſe Suidam, Τίμων ὁ μισάνθρωπος. καὶ ἄλλος, φιλόσοφος, ἀποστρεφόμενος πᾶσαν αἵρεσιν, Τίμων Φλιάσιος, τῆς Πύῤῥωνος ἀγωγῆς, &c. Præter hos duos Timones, fuit & Timon Ægyptius, pater Helenæ Pictricis, tempore belli Iſſici, de quo Photius Eclog. CXC. Ceterùm Timoni τῷ μισανθρώπῳ tribuit vetus Commentator Horatianum illud,

——— ut quidam memoratur Athenis,
Sordidus ac dives populi contemnere voces
Sic ſolitus: Populus me ſibilat: at mihi plaudo
Ipſe domi, ſimul ac nummos contemplor in arca.

De Timone, inquit, *Athenienſi dicit, qui cùm odium generi humano indixiſſet, ipſe tamen pecuniâ ſuâ lætatus eſt.* De illo Timone legendus Lucianus in Timone.

Μετεδίδου δὲ τῶν Τραγῳδιῶν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ὁμήρῳ] Homero ſcilicet juniori, Myrûs filio, uno ex VII. Tragicis qui Pleiadis nomine ſignabantur. Meminit Scholiaſtes Hephæſtionis pag. 93. ἐπὶ τῶν χρόνων Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, (vixit iiſdem temporibus Timon noſter, ut ſuprà retulit Laërtius) ἑπτὰ ἄριστοι γεγόνασι Τραγικοί, οὓς Πλειάδας ἐκάλεσαν, διὰ τὸ λαμπροὺς εἶναι ἐν τῇ Τραγικῇ, ὥσπερ ἄστρα τὰ ἐν τῇ πλειάδι. Εἰσὶ δὲ οὗτοι, Ὅμηρος, οὐχ ὁ Ποιητής, ἀλλ' ὁ Μυροῦς, τῆς Βυζαντίας πατρίδος, &c. Ita rectè emendat Gerardus Joannes Voſſius, pro eo quod vulgo legitur Ὁμηροῦς. Suidas in Σωσίθεος· τῶν τῆς πλειάδος εἷς· ἀνταγωνιστὴς Ὁμήρου τοῦ Τραγικοῦ, τοῦ υἱοῦ Μυροῦς τῆς Βυζαντίας. Et in Μυρώ· Μυρὼ, Βυζαντία· ποιήτρια Ἐπῶν, καὶ Ἐλεγειῶν, καὶ Μελῶν, Ὁμήρου τοῦ Τραγικοῦ θυγάτηρ, (corrige μήτηρ) γυνὴ Ἀνδρομάχου, ἐπικληθέντος Φιλολόγου. Patriâ fuit Hieropolitanus ex Caria, teſte Stephano in Ἱεράπολις. Alexander autem ille, de quo hîc Laërtius, accipiendus de Alexandro Ætolo, Grammatico, qui & ipſe in ſeptem Tragicorum Pleiade repoſitus fuit, Suida teſte.

φασὶ δὲ καὶ Ἄρατον πυθέσθαι αὐτοῦ πῶς τὴν Ὁμήρου ποίησιν ἀσφαλῆ κτήσαιτο· τὸν δὲ εἰπεῖν, Εἰ τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγράφοις ἐντυγχάνοι, καὶ μὴ τοῖς ἤδη διωρθωμένοις] Atque hoc dictum illi, qui ipſe inter Homeri Correctores. Nam ut Homeri quædam erat διόρθωσις Ἀριστάρχειος & Ἀριστοφάνειος, ita & Ἀράτειος· quemadmodum in Arati Vita refert Hipparchus. Ipſéque etiam Aratus à Correctoribus multa vulnera accepit, ut ibidem legas: ἐλυμήναντο δὲ πολλοὶ τοῦτο τὸ Ποίημα Ζωγράφοι, καὶ Ἀστρονόμοι, καὶ Γραμματικοί, καὶ Γεωμέτραι· ἕκαστος αὐτῶν πρὸς τὸ βούλημα τὸ ἴδιον γραφὰς καὶ ἐξηγήσεις ποιούμενοι. Verba ſunt præſtantiſſimi Gerardi Joannis Voſſii lib. I. de Arte Grammatica pag. 6. Hoc dictum de Homeri exemplaribus ad Aratum, temporum ſupinâ ignorantiâ, Timoni Nicæenſi, de quo ſuprà, & quem ſuos ad Sillos Timonis Phliaſii Commentarios Tiberio Cæſari inſcripſiſſe ait Laërtius, tribuit poſt Guillandinum Hofmannus: quo nomine rectè uterque à Reineſio Epiſtolâ XV. reprehenditur. Sed & ipſe Reineſius reprehendendus, quemadmodum & Voſſius in libro de Hiſt. Græcis, & Schottus ad Diogenianum Centuriâ VIII. 18. qui Timonem quemdam Nicæenſem exſtitiſſe exiſtimarunt. Ceterùm rectè hoc loci obſervabat Caſaubonus ex Joſepho, Homerum ſua Poëmata ſcripta non reliquiſſe, ſed διαμνημονευόμενα multò pòſt ſcripta fuiſſe. Locus Joſephi eſt in lib. I. contra Appionem: ὅλως δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οὐδὲν ὁμολογούμενον εὑρίσκεται γράμμα τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρεσβύτερον· οὗτος δὲ καὶ τῶν Τρωϊκῶν ὕστερον φαίνεται γενόμενος. καί φασιν οὐδὲ τοῦτον ἐν γράμμασι τὴν αὐτοῦ ποίησιν καταλιπεῖν, ἀλλὰ διαμνημονευομένην ἐκ τῶν ᾀσμάτων ὕστερον συντεθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς ἐν αὐτῇ σχεῖν τὰς διαφωνίας. *Conſtat autem quòd apud Græcos nullum invenitur Scriptum Poëmate Homeri vetuſtius: & hunc etiam poſt bella Trojana fuiſſe manifeſtum eſt. Et aiunt neque ſcriptum ſuum Poëma reliquiſſe; ſed cantibus memoriâ reſervatum, poſtea fuiſſe compoſitum, & proptcrea multas in ſe habere diſſonantias.*

Ζωπύρῳ τῷ Ῥήτορι] Zopyri Clazomenii Rhetoris meminit Quintilianus lib. III. cap. 6. quem non alium ab hoc Zopyro eſſe exiſtimamus. Citatur Zopyrus quidam Stephano in Ἀφροδισιάς, ſed alius ab hoc Rhetore.

Τοσοῦτον ἦν ἀδιάφορος, ἀλλὰ καὶ εὔρους, ὡς μηδὲ ἀριστᾶν συγχωρεῖν.] τὸ εὔρους ſuſpectum eſt. Habent MSS. nonnulli, ἀλλὰ καὶ τοσοῦτον ἦν ἀδιάφορος, ὡς μηδὲ ἀριστᾶν συγχωρεῖν. συγχρονεῖν habet Editio princeps, & Membranæ Regiæ.

διὰ τῶν Κερκώπων ἰόντα] *Per medios aſſentatores euntem* vertit Aldobrandinus. Optimè; ſequitur enim, καὶ σὺ δεῦρο, ἔνθαπερ ἡμεῖς οἱ ἐλεύθεροι. Κέρκωψ autem *adulatorem* etiam ſignificat: κερκωπίζειν *adulari*. Suidas: κέρκωπες· πανοῦργοι, δόλιοι, ἀπατεῶνες, κόλακες. Zenobius Centur. IV. 50. κερκωπίζειν· ἡ παροιμία ἀπὸ τῶν προσσαινόντων τῇ κέρκῳ (ita legendum, non τὴν κέρκον, ut vulgò legitur) ζώων μετενήνεκται. Eadem, atque iiſdem verbis, legere eſt apud Suidam. Similiter Syneſius Epiſt. 100. ad Pylæmenem κέρκωπα opponit τῷ ἐλευθέρῳ· ἑτέρως δὲ, inquit, οὐκ ἔστι πλουτεῖν ἐν ταῖς καθ' ὑμᾶς ἀγοραῖς, μὴ πάντα μιγνύντα καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα

δίκαια

δίκαια, καὶ κέρκωπα ἀντ' ἐλευθέρου γινόμενον.

συνῆλθεν Ἀτταγᾶς τε καὶ Νουμήνιος] Proverbialis loquendi modus. Diogenianus Centuriâ VIII. 18. συνῆλθον Ἀτταβᾶς καὶ Νουμήνιος· ἐπὶ δύο κλεπτῶν τοῦτο· An ibi legendum Ἀτταγᾶς, aut hîc Ἀτταβᾶς ?

Ινα ὑμᾶς ἀναπεπταμένους ὁρῶν, γελῶ] Vertit Aldobrandinus, *ut volitantes vos cernens viderem.* Ambroſius, *ut vos in aperto intuens, viderem.* Magis placet poſterior interpretatio. immo ſola placet. ἀναπεπταμένους, id eſt, *expanſos, apertos, patentes.* Gallicè diceremus *à découvert*.

τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρκεσιλάου Περιδείπνῳ.] περίδειπνον eſt *cœna parentalis.* Vide nos ſuprà ad hæc è Platonis Vita, Σπεύσιππος δὲ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πλάτωνος Περιδείπνῳ. Pyrrhonem Arceſilaus æmulabatur, teſte Laërtio in Arceſilao; ut de eo ſeparatim ſcripſiſſe Timonem, Pyrrhonis diſcipulum, non ſit mirum.

τούτου διάδοχος, ὥς μὲν Μηνόδοτός φησι, γέγονεν οὐδείς· ἀλλὰ διέλιπεν ἡ ἀγωγὴ, &c.] *Pyrrho, Ariſto, Herillus jam diu abjecti,* inquit Cicero lib. II. de Finibus. Ariſtocles apud Euſebium, ubi de Pyrrhone & Timone: μηδενὸς δ' ἐπιστραφέντος αὐτῶν, ὡς εἰ μηδὲ ἐγένοντο τοπαράπαν, ἐχθὲς καὶ πρώην ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τῇ κατ' Αἴγυπτον, Αἰνησίδημός τις ἀναζωπυρεῖν ἤρξατο τὸν ὕθλον τοῦτον: De Menedoto illo mox dicemus.

Πτολεμαῖος ὁ Κυρηναῖος]Ptolemæum, Philoſophum Peripateticum novi è Sexto adverſus Grammaticos pag. 13. Pyrrhonium non novi.

καθά φησι Φύλαρχος ἱστορῶν] De Phylarcho Hiſtorico habes apud Voſſium de Hiſtoricis Græcis I.17.

διήκουσαν αὐτοῦ Διοσκουρίδης, &c.] Quibus adde Pyrrhonem Phliaſium. Suidas : Πύῤῥων Φλιάσιος, Τιμάρχου παῖς, μαθητὴς Τίμωνος φιλοσόφου.

Νιώλοχος Ῥόδιος, &c.] Sic Editio prior. at Νικόλοχος MSS. Regii, & Editiones Stephanicæ: & ita legendum videtur. Sed non magis mihi notus Nicolochus ille Rhodius, ſive Niolochus, quam Dioſcorides Cyprius, Euphranor Seleucenſis, Praylus è Troade, Eubulus Alexandreus, Ptolemæus, Sarpedon, & Heraclides, de quibus hoc loco Laërtius.

μηδὲ λόγου τοὺς πολίτας ἀξιῶσαι] καταξιῶσαι Regiæ Membranæ, & Stephanica Editio.

Αἰνησίδημος Κνώσιος, ὃς καὶ Πυῤῥωνείων λόγων ὀκτὼ συνέγραψε βιβλία] Alexandrinus videtur fuiſſe Ariſtocli apud Euſebium, loco ſuperiùs, nec ſemel, memorato: ἐχθὲς καὶ πρώην ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ κατ' Αἴγυπτον, Αἰνησίδημός τις ἀναζωπυρεῖν ἤρξατο τὸν ὕθλον τοῦτον. Diſcrimen Laërtium inter & Ariſtoclem ſic bene compoſuit Caſaubonus. Æneſidemus patriâ fuit Gnoſſius, floruit verò Alexandriæ. ἐξ Αἰγῶν dicitur Photio, ut ſuprà monuimus; pro quo tentabam ἐξ Αἰγύπτου, propter Ariſtoclis locum ſuprà à nobis ex Euſebio allatum. Ceterum de his Æneſidemi Pyrrhonicorum Sermonum octo libris diximus ſuprà, ubi nos vide.

Pag. 266. οὗ Ζεύξιππος ὁ Πολίτης] Non mihi aliunde notus Zeuxippus ille Polites.

οὗ Ζεῦξις ὁ Γωνιόπους] De eo ſuprà.

οὗ Ἀντίοχος Λαοδικεὺς ἀπὸ Λύκου] Sic uterque MS. Regius. Sed in uno Ἀντίγονος erat adnotatum: & ita Editio Stephanica, necnon Frobeniana; pro quo Ἀντίλοχος, aut Ἀντίλογος H. Stephanus reſcribebat.

τούτου δὲ Μηνόδοτος ὁ Νικομηδεὺς, ἰατρὸς Ἐμπειρικός] Menodoti, ut Empirici Medici, meminit pluribus verbis Galenus in libro de Adumbrata Figura Empirici, quem juvenis ante annum ætatis XXXVII. tempore M. Antonini ſcripſit, vel ipſo Galeno teſte in libro de libris propriis, cap. I. Eum & inter Empiricos laudat Auctor libri qui *Introductio* ſeu *Medicus* inſcribitur, & Galeno vulgò tribuitur.

καὶ Θειώδας Λαοδικεύς.] MSS. Regii Θειόδας. Aldobrandinus videtur legiſſe Θειώδης. Θεῦτας dicitur Galeno dicto loco, ubi inter Empiricos eum recenſet. Sed & apud Galenum, & apud Laërtium legendum omnino Θευδᾶς· quod nomen formatum eſt ex Θεόδωρος, quemadmodum Ἀπολλᾶς ex Ἀπολλόδωρος, Ζηνᾶς ex Ζηνόδωρος, &c. Theudæ cujuſdam mentio & apud Lucam in Actis Apoſtolorum, & apud Joſephum lib. XX, cap. 2. Ceterum Theudas ille noſter Laodicenſis librum ſcripſerat cui titulus *Doctrina Partium*, teſte eodem Galeno. In illum Theudam ſcripſit Theodoſius Pyrrhonius, Σκεπτικὰ Κεφάλαια, de quibus ſuprà in Pyrrhone.

Ηρόδοτος, Ἀριέως, Ταρσεύς] Arei illius, qui & ipſe Tarſenſis fuit, ut Medici Aſclepiadei, meminit non ſemel Galenus in libris κατὰ τόπους. Herodoti librum *Medicum* citat idem Galenus VI. Epid. ſect. II. com. 43. quare à nonnullis ei tribuitur Liber qui *Introductio* ſeu *Medicus* inſcribitur, & qui vulgò Galeno adſcribitur, ut ſuprà à nobis obſervatum.

Ηροδότου δὲ διήκουσε Σέξτος ὁ Ἐμπειρικός] Herotum etiam Sexti Chæronenſis magiſtrum facit Suidas: ſed quem Philadelphenſem, non Tarſenſem, appellat. Μαθητὴς, inquit, Ηροδότου τοῦ Φιλαδελφαίου. Legendum τοῦ Φιλαδελφηνοῦ, ſive Φιλαδελφέως. Ita enim dici τὸν πολίτην τῆς Φιλαδελφείας diſces è Stephano in Φιλαδέλφεια. Legi poſſet & τοῦ Φιλαδέλφου, id eſt, *Philadelphi filii.*

οὗ καὶ τὰ δέκα τῶν Σκεπτικῶν, καὶ ἄλλα κάλλιστα.] Suidas Sextum Chæronenſem, Plutarchi ex ſorore nepotem, Herodoti Philadelphæi diſcipulum fuiſſe ait, ſectæq; Pyrrhoniæ, & decem libros Scepticos conſcripſiſſe: Σέξτος Χαιρωνεὺς, ἀδελφιδοῦς Πλουτάρχου, γεγονὼς κατὰ Μάρκον Ἀντονῖνον τὸν Καίσαρα φιλόσοφος, μαθητὴς Ηροδότου τοῦ Φιλαδελφαίου· ἦν δὲ Πυῤῥωνείου ἀγωγῆς· καὶ τοσοῦτον πρὸς τιμῆς τῷ βασιλεῖ ἦν, ὥστε καὶ συνδικάζειν αὐτῷ. ἔγραψεν Ηθικὰ, καὶ Σκεπτικὰ (ita legendum, non ut vulgò ἐπισκεπτικὰ) βιβλία δέκα. Quare Sextum illum Chæronenſem non alium eſſe ab hoc noſtro Empirico, cujus etiamnum hodie adverſus reliquas Philoſophorum ſectas libros habemus, nonnulli exiſtimarunt. Diverſum tamen faciunt Viri doctiſſimi ad Capitolinum in Marco, Iſaacius Caſaubonus & Claudius Salmaſius. Caſaubonus quidem, tum quia nuſquam aliter Empiricus quàm ὁ Σέξτος Ἐμπειρικὸς in MSS. quem habuit, nominatur, tum etiam quia ille Empiricus, nullius dogmatis approbator, ne dum auctor, omnium fuit everſor. At Marcus in primo τῶν εἰς ἑαυτὸν doctum ſe à Sexto ait, (Chæronenſem autem intelligit) τὸ καταληπτικῶς, καὶ ὁδῷ ἐξευρετικόν τι καὶ τακτικὸν, τῶν εἰς βίον ἀναγκαίων δογμάτων. Salmaſius verò, tum quia idem Suidas paullò pòſt alium Sextum commemorat, Philoſophum Afrum, quem Σκεπτικὰ Πυῤῥώνεια libris decem conſcripſiſſe ait, quemque in MSS. Suidæ Codicibus Ἐμπειρικὸν vocari teſtatur: tum quia Empirici mentionem faciat, Sexto Chæronenſi æqualis, Galenus: ut videatur Empiricus paullò antiquior Chæronenſi. Etiam Jonſius lib. III. cap. 12. Hiſtoriæ Philoſophicæ Sextum Chæronenſem & Empiricum diverſos facit, non una de cauſa. I. quia Suidas Sextos hoſce diverſos recenſet. II. quia diverſos habuere præceptores. III. quia diverſæ fuere ſectæ juxta omnes, ſi Suidam excipias; Sextus enim Plutarchi ex ſorore nepos, Stoicus fuit, ut conſtat ex his Capitolini verbis in Marco. *Audivit & Sextum Chæronenſem Plutarchi nepotem, Junium Ruſticum, Claudium Maximum, & Cinnam Catullum, Stoicos;* Empiricus verò Pyrrhonius fuit, omnium conſenſu. His Triumvirorum literatorum adducti rationibus, diverſos eſſe Chæronenſem & Empiricum non dubitamus. Exiſtimamus verò, tum hæc verba, μαθητὴς Ηροδότου τοῦ Φιλαδελφαίου· ἦν δὲ Πυῤῥωνείου ἀγωγῆς, tum illa, καὶ Σκεπτικὰ βιβλία δέκα addita fuiſſe apud Suidam à Lectore quopiam qui Chæronenſem Sextum eumdem eſſe credebat ac Empiricum. Exiſtimamus quoq; Herodotum illum Philadelphenſem non alium eſſe ab Herodoto Sexti Empirici præceptore, ac propterea legendum in ſuperioribus verbis Laërtii, Ηρόδοτος Ἀριέως Ταρσέως, non Ταρσεύς: ut patriâ fuerit Philadelphenſis, patre verò Arieo Tarſenſi. Certe Arieus ille Galeno, in libris κατὰ τόπους, dicitur Tarſenſis, quod ſuprà obſervabamus. Sextum Empiricum Galeni æqualem, vel eo paullò juniorem fuiſſe obſervat Jonſius dicto loco. Præter hos decem libros τῶν Σκεπτικῶν, quorum hic meminit Laërtius, quique hodie exſtant, ſcripſit & tres libros Πυῤῥωνείων Ὑποτυπώσεων, qui etiam exſtant Scripſit & alia pulcherrima, ut inquit Laërtius. Citat ſe ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς Ὑπομνήμασι pag. 1,6. adverſus Mathematicos. Ἐν τοῖς Πυῤῥωνείοις ibidem, & pag. ſequenti, necnon pag. 56. Ἐν τοῖς Περὶ τῆς Σκεπτικῆς ἀγωγῆς pag. 143. Ἐν τοῖς Ἐμπειρικοῖς Ὑπομνήμασιν pag. 13. Ἐν τῷ Πρὸς τοὺς Γραμματικοὺς, καὶ ἐν τῷ Πρὸς τοὺς Φυσικοὺς pag. 104. Ἐν τοῖς Σκεπτικοῖς Ὑπομνήμασι pag. 135. Sed quorum librorum pars major, partes ſunt potius librorum, quam integri libri. Medicum fuiſſe Sextum Empiricum ſuperius jam obſervavimus. Hîc nunc obſervamus, præter Laërtium, & Suidam, & Galenum, ſi fides Salmaſio, Veterem neminem illius meminiſſe: quod plane mirum; cùm ejus Libris nihil ſit elegantius, nihil doctius, nihil abſolutius. In eos ut Obſervationes ſcriberem, me nuper impenſiùs hortabatur, quem nominare, laudare eſt, am-

pliſſimus Buninghenius, Reipublicæ Batavæ apud nos Legatus. Tanto viro morem gerere equidem velim, an poſſim dubito. Hæc obſervaveram, cùm incidi in locum Agathæ, ubi mentio Sexti Empirici : locus eſt lib. II. verba ſunt : ἠβούλετο μὲν γὰρ (ſermo eſt de Uranio quodam Syro, pſeudophiloſopho) τὴν ἐφεκτικὴν καλουμένην ζηλοῦν ἐμπειρίαν, κατά τε Πύῤῥωνα καὶ Σέξτον τὰς ἀποκρίσεις ποιεῖσθαι· καὶ τέλος ἔχειν τὴν ἀταραξίαν, τῷ μηδὲν ὅπουν οἴεσθαι ληπτὸν καθεστάναι.

Σέξτου δὲ διήκουσε Σατορνῖνος ὁ Κυθηνᾶς, Ἐμπειρικὸς καὶ αὐτός.] Sic quoque Editio Baſileenſis & Stephanica. MSS. Regii Σατουῤῥῖνος ὁ Κυθηνᾶς. Caſſius quidam, ut Pyrrhonius Philoſophus, memoratur à Galeno in libro quo figuram Empirici adumbravit ; ſed cùm Laërtius ejus non meminerit, veroſimile eſt non adeo illuſtrem eum fuiſſe. Pyrrhoniam ſectam jam ſuo tempore extinctam, & Pyrrhoniorum pleroſque libros intercidiſſe, ſcribit Julianus Imperator in Fragmento, pag. 551.

AD LIBRUM X.

EPICURUS.

Pag. 267. DEcimum hunc Laërtii librum, hoc eſt Vitam Epicuri, Latinè vertit, & Notis accuratis, & Commentariis luculentis illuſtravit Petrus Gaſſendus, vir omnium Sectarum, Epicureæ imprimis, peritiſſimus. Eò brevior ero in hujus decimi libri expoſitione. Quid enim de Epicuri Decretis quiſquam proferre poſſit, quod ille non viderit ; poſt quem tacere modeſtiſſimum foret, niſi quædam in Textus Laërtiani enarratione Vir diligentiſſimus non tam omiſiſſet, quàm nobis reliquiſſet.

Νεοκλέους καὶ Χαιρεστράτης] Menander Comicus Anthologiæ lib. III. ubi Epicurum cum Themiſtocle confert, qui & ipſe patrem nomine Neoclem habuit :

> Χαῖρε Νεοκλείδα δίδυμον γένος· ὧν ὁ μὲν ὑμῶν
> Πατρίδα δουλοσύνας ῥύσαθ', ὁ δ' ἀφροσύνας.

Athenæus, ὁ Ἐπιγραμματοποιός, apud Noſtrum infrà :

> Τοῦτο Νεοκλῆος πινυτὸν τέκος ἢ παρὰ Μουσῶν
> Ἔκλυεν, ἢ Πυθοῦς ἐξ ἱερῶν τριπόδων.

Adde Strabonem, & Ciceronem, & Conſtantinum Imperatorem locis mox memorandis. De Chæreſtrata teſtatur Suidas : Ἐπίκουρος, Νεοκλέους, Ἀθηναῖος, Γαργήττιος τὸν δῆμον, μητρὸς Χαιρεστράτης.

Ἀθηναῖος] Lucretius lib. VI. ubi de Epicuro :

> *Primæ frugiferos fœtus Mortalibus ægris*
> *Dididerunt quondam præclaro nomine Athenæ,*
> *Et recreaverunt vitam, legeſque rogarunt,*
> *Et primæ dederunt ſolatia dulcia vitæ,*
> *Cùm genuere virum tali cum corde repertum,*
> *Omnia viridico qui quondam ex ore profudit.*

τὸν δῆμον Γαργήττιος] Hermolaus, Stephani Abbreviator : Γαργηττός· πόλις, καὶ δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς· ὁ δημότης, Γαργήττιος· Ἐπίκουρος Νεοκλέους Γαργήττιος. Cicero Epiſtolarum lib. XV. Epiſtola 15. ad Caſſium, qui Epicuri ſectam ſequebatur : *Nam te ne fugiat, Catius Inſuber Epicureus, qui nuper eſt mortuus, quæ ille Gargettius, etiam antè Democritus,* εἴδωλα, *hic ſpectra nominat.* Ælianus ποικίλ. ἱστορ. IV. 13. Ἐπίκουρος ὁ Γαργήττιος ἔλεγεν, ᾧ ὀλίγον οὐχ ἱκανόν, ἀλλὰ τούτῳ γε οὐδὲν ἱκανόν. Statius lib. II. Sylvarum :

> *Hîc ſeu ſidereas exercet Pollius artes,*
> *Seu volvit monitus, quos dat Gargetticus Author.*

Γαργήττειος vitioſè ſcriptum eſt apud Suidam pro Γαργήττιος.

κληρουχησάντων Ἀθηναίων τὴν Σάμον, ἐκεῖ τραφῆναι ὀκτωκαιδεκαέτη ἐλθεῖν εἰς Ἀθήνας.] Strabo lib. XIV. ait partim Sami, partim Tei educatum, paupertatem egiſſe Athenis, cùm Menander Comicus unà adoleſceret : Ἀθηναῖοι δὲ πρότερον μὲν πέμψαντες στρατηγὸν Περικλέα καὶ σὺν αὐτῷ Σοφοκλέα τὸν Ποιητὴν, πολιορκίᾳ κακῶς διέθηκαν ἀπειθοῦντας τοὺς Σαμίους· ὕστερον δὲ καὶ κληρούχους ἔπεμψαν δισχιλίους ἐξ ἑαυτῶν, ὧν ἦν καὶ Νεοκλῆς, ὁ Ἐπικούρου τοῦ φιλοσόφου πατὴρ, Γραμματοδιδάσκαλος, ὥς φασι· καὶ δὴ καὶ τραφῆναι φασὶν ἐνθάδε, καὶ ἐν Τέῳ, καὶ ἐφηβεῦσαι Ἀθήνησι· γενέσθαι δ' αὐτῷ συνέφηβον Μένανδρον τὸν Κωμικόν. *Athenienſes priùs quidem miſſo Pericle Prætore, & unà Sophocle Poëta, rebellantes Samios obſidione gravi adflixerunt. Pòſt etiam duo Civium millia eò in coloniam miſerunt : è quibus fuit Neocles, Epicuri Philoſophi pater, quem Ludimagiſtrum aiunt fuiſſe. Aiunt & Epicurum Sami educatum, atque etiam Tei, & pubertatem egiſſe Athenis, & æqualem habuiſſe Menandrum Comicum.* Meminit hujus Samiæ commemorationis & Tullius lib. I. de Natura Deorum, ubi de Epicuro, qui gloriebatur ſe Magiſtrum habuiſſe nullum : *Pamphilum quemdam Platonis auditorem ait à ſe Sami auditum. Ibi enim adoleſcens habitabat cum patre & fratribus, quòd in eam pater ejus Neocles agripeta venerat. Sed cùm agellus eum non ſatis aleret, ut opinor, Ludi Magiſter fuit.* Et Suidas : πρῶτον μὲν ἐν Σάμῳ διατρίψας σὺν τοῖς γονεῦσιν, &c. Hinc eſt quòd Samius dicitur Conſtantino Porphyrogennetæ lib. I. de Mathemat. *Ex hac* (Samo) *prodierunt Viri ſapientiæ laude inſignes, Pythagoras Samius, Mneſarchi filius, & Epicurus Neoclis, & Meliſſus, aliique non pauci.* Et Timoni in hoc verſu, qui mox à Laërtio memoratur:

> Ὕστατος αὖ φυσικῶν, καὶ κύντατος ἐκ Σάμου ἐλθών.

Eadem de cauſa & Lampſacenum quodammodo fuiſſe ait Strabo lib. XIII. quia ſcilicet Lampſaci commoratus eſt, & præſtantiſſimorum ibi Virorum uſus eſt amicitiâ Idomenei & Leontei.

ἐφάψασθαί τε φιλοσοφίας αὐτός φησιν, ἔτη γεγονὼς τέτταρα καὶ δέκα] Duodecim dicit Suidas : φιλοσοφίας δὲ ἤρξατο ἀπὸ ἐνιαυτῶν ιβ'. Idem dicit & mox Laërtius.

Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου] Hic eſt quem Κηποτύραννον infra Laërtius appellat, qui & eum Zenonis Sidonii magiſtrum fuiſſe ait. Inde ætatem ejus cognoſcimus : nam Zenonem illum & Cicero, & Atticus Athenis audiverunt, ut indicat ipſe Cicero lib. II. et V. de Finibus, lib. III. Tuſcul. Quæſt. et lib. I. Academ.

καταγνόντα τῶν Σοφιστῶν καὶ Γραμματιστῶν] Regius uterque καταγνόντα τῶν Γραμματιστῶν : quam lectionem meritò amplexus eſt Gaſſendus : nam et ita ſcriptum eſt apud Sextum Empiricum, cujus verba in ſequenti Obſervatione adducimus.

ἐπειδὴ μὴ ἐδυνήθησαν ἑρμηνεῦσαι αὐτῷ τὰ περὶ τοῦ παρ' Ἡσιόδῳ χάους] Quod etiam, atque luculentiùs, teſtatur Sextus Empiricus adversùs Mathematicos p. 383. ὁ μὲν εἰπὼν,

> Ἤτοι μὲν πρώτιστα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
> Γαῖ' εὐρύστερνος πάντων ἕδος,

ἐξ αὐτοῦ περιτρέπεται· ἐρομένου γάρ τινος αὐτὸν, ἐκ τίνος γέγονε τὸ χάος, οὐχ ἕξει λέγειν. Καὶ τοῦτο φασὶν ἔνιοι αἴτιον γεγονέναι Ἐπικούρῳ τῆς ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν ὁρμῆς· κομιδῆ γὰρ μειρακίσκος ὢν, ἤρετο τὸν ἐπαναγινώσκοντα αὐτῷ Γραμματιστὴν, ἤτοι μὲν πρώτιστα χάος γένετ' (ἐκ τίνος τὸ χάος ἐγένετο) εἴπερ πρῶτον ἐγένετο· τούτου δὲ εἰπόντος μὴ αὐτοῦ ἔργον εἶναι τὰ τοιαῦτα διδάσκειν, ἀλλὰ τῶν καλουμένων φιλοσόφων· τοίνυν ἔφησεν ὁ Ἐπίκουρος, ἐπ' ἐκείνους μοι βαδιστέον ἐστὶν, εἴπερ αὐτοὶ τῶν ὄντων ἀλήθειαν ἴσασιν. *Qui enim dixit,*

> *Exortum primum Chaos eſt, dein pectore lata*
> *Tellus, cunctorum ſedes,*

ex ſe ipſo evertitur. Nam ſi quiſquam eum roget ex quo ortum ſit Chaos, non poterit dicere. Idque nonnulli dicunt fuiſſe cauſam Epicuro cur ſe contulerit ad Philoſophiam. Nam cùm eſſet adhuc adoleſcens, rogavit Grammaticum, illud ſibi prælegentem, ex quonam Chaos exortum eſſet, ſi quidem primum exortum erat. Dicente illo, talia dicere non eſſe ſui muneris, ſed illorum eſſe, qui vocarentur Philoſophi. Igitur, inquit Epicurus,

Epicurus, ad illos mihi accedendum eſt, quando ipſi ſunt, qui rerum veritatem perſpectam habent.

Γραμματοδιδάσκαλον αὐτὸν γεγονέναι] Exemplo patris, qua de re & nos ſuprà ex Strabone & Cicerone, & Laërtius infrà.

ἐντυχόντα τοῖς Δημοκρίτου βιβλίοις, ἐπὶ φιλοσοφίαν ᾆξαι] ἧξαι reponebat Junius ex Heſychio Mileſio, apud quem ita legitur: Rectè: atque hanc lectionem ſecutus eſt Gaſſendus. Sed & ἧξαι legi poteſt, quod Attici pro ᾆξαι uſurparunt, quodque apud Ariſtophanem reperire eſt, ut ſuperiùs ad Solonis vitam obſervabamus.

Υστατος αὖ φυσικῶν, καὶ ὕστατος ἐκ Σάμου ἐλθὼν) Legendum cum MSS. cæteriſque Editionibus καὶ κύντατος, ut rectè monitum Gaſſendo; non quia repugnet metri ratio, ut ipſe ait; non enim repugnat. Aliud agebat Vir doctus cùm hæc ſcripſit.

καὶ οἱ ἀδελφοὶ τρεῖς ὄντες, Νεοκλῆς, Χαιρέδημος, Ἀριστόβουλος] Duos tantùm commemorat Suidas in Ἐπίκουρος, Neoclem & Chæredemum: ſed ubi videtur Ariſtobuli nomen excidiſſe, nam poſtea Epicuro tres fratres fuiſſe ait idem Suidas. Ariſtobulum quoque cum Chæredemo, eos inter quos defunctos ſcriptis celebravit Epicurus, nominat Plutarchus in libello, An rectè dictum ſit Λάθε βιώσας: quod dictum, ut hoc obiter dicam, ad Neoclem illum, Epicuri fratrem, referri ſcribit Suidas in Νεοκλῆς· Νεοκλῆς, inquit, Ἀθηναῖος φιλόσοφος, ἀδελφὸς Ἐπικούρου, ἔγραψεν ὑπὲρ τῆς ἰδίας αἱρέσεως· καὶ Νεοκλέους ἐστὶ τὸ, Λάθε βιώσας. Ad Pythagoram refert Marinus in Vita Procli: οἱ Πυθαγόρειοι, Τὸ Λάθε βιώσας παράγγελμα τοῦ καθηγεμόνος ἀσάλευτον φυλάττοντες. Julianus Imperator ad ipſum Epicurum. Locus eſt in Epiſtola ad Themiſtium. Ceterùm de tribus illis Epicuri fratribus videſis Gaſſendum in libro de Vita & moribus Epicuri.

καθά φησι Φιλόδημος ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ δεκάτῳ τῆς τῶν Φιλοσόφων συντάξεως] Hujus Philodemi plures Veterum meminere. Strabo lib. XVI. ἐκ δὲ τῶν Γαδάρων Φιλόδημός τε ὁ Ἐπικούρειος γεγονὼς, καὶ Μελέαγρος, καὶ Μένιππος ὁ σπουδογέλοιος, καὶ Θεόδωρος ὁ καθ' ἡμᾶς Ῥήτωρ. Cicero de Finibus libro II. extremo: *Syronem dicis & Philodamum* (meliùs *Philodemum*) *cum optimos viros, tum doctiſſimos homines:* Et in Oratione contra L. Piſonem: *Eſt quidam Græcus, qui cum iſto vivit, homo verè ut dicam, ſic enim cognovi, humanus, ſed tam diu quàm diu cum aliis eſt, aut ipſe ſecum.* Ad quem locum Aſconius Pedianus: *Philodemum ſignificat, qui fuit Epicureus illa ætate nobiliſſimus; cujus & Poëmata ſunt laſciva.* Horatius lib. I. Sat. II.

Gallis hanc Philodemus ait: ſibi quæ neque magno
Stet pretio, neque cunctetur, cùm eſt juſſa, venire.

Ad quos verſus Vetus Commentator: *Philodemus fuit Poëta Epicureus, qui Græcè ſcripſit multa Epigrammata.* Exſtant etiamnum hodie in Anthologia aliquot ex illis Epigrammatis, quibus ego judico nihil terſius, nihil elegantius, nihil rotundius. Meminit S. Ambroſius lib. III. Epiſtolarum Epiſtola 25. ad Vercellenſem Eccleſiam, Paſtoris ſolatio deſtitutam, Philomari cujuſdam Epicurei Philoſophi, pro cujus nomine nomen Philodami fortaſſe reſcribendum; qui quidem Philodamus non alius eſt à Philodemo, ut ex loco Ciceronis ſuperiùs allato manifeſtum eſt. Ambroſii verba, ſi quis ea requirat, infrà apponam: *Ipſe quoque Epicurus, quem iſti magis ſequendum quàm Apoſtolos putant, aſſertor voluptatis, etſi neget invictricem mali eſſe voluptatem, non negat tamen ex ea fieri quædam, ex quibus generentur mala. Denique nec Luxurioſorum vitam reprehenſibilem videri quæ repletur delectationibus, niſi vel doloris vel mortis quatiatur metu. Atque hic quàm alienus à vero ſit, etiam hinc deprehenditur, quòd voluptatem in Homine Deo auctore creatam aſſerit principaliter, ſicut Philomarus ejus Sectator in Epitomis ſuis diſputat, & huic allegat Stoicos eſſe auctores ſententiæ.*

ἀλλὰ καὶ δοῦλος, Μῦς ὄνομα] Meminit honorificè Gellius II. 18. *Sed & Theophraſti Peripatetici ſervus Pompylus, & Zenonis Stoici ſervus, qui Perſeus vocatus eſt, & Epicuri, cui nomen Mys fuit, Philoſophi non incelebres vixerunt.* Item Macrobius, Gellii ſimia, Sat. lib. I. cap. XI. Liberum eum dimiſit Epicurus in Teſtamento. Apollonium Myn, Medicum Herophileum celebrat Strabo lib. XIV. Myn Cælatorem commemorat & Pauſanias lib. I. & Myn Europenſem lib. IX. Fuit & P. Decius, Q. F. Mus, collega T. Manlii Torquati in tertio conſulatu: quod ideo moneo, ne Muris nomen novum aut inauditum videatur.

καθά φησι Μυρωνιανὸς ἐν τοῖς Ἱστορικοῖς Κεφαλαίοις]

(A) De hoc Myroniano, deque his Hiſtoricis Capitulis diximus ſuprà ad Epimenidem.

Διότιμος δὲ ὁ Στωϊκὸς δυσμενῶς ἔχων πρὸς αὐτὸν πικρότατα αὐτὸν διαβέβληκεν, Ἐπιστολὰς φέρων πεντήκοντα ἀσελγεῖς, ὡς Ἐπικούρου] Quo nomine accuſatus à Zenone Sidonio, capitis damnatus eſt. Refert Athenæus XIII. 9. ex Demetrio Magnete: Διότιμος, (ita legendum rectè monent Viri docti, non Θεότιμος ut vulgò legitur) ὁ γράψας τὰ κατ' Ἐπικούρου βιβλία ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ Ἐπικουρείου ἐξαιτηθεὶς, ἀνῃρέθη, ὥς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς Ὁμωνύμοις. Etiam crimine illo ἀσελγείας Epicurum Tullius liberat lib. III. Tuſcul. Quæſt. *Quid? Ergo tu Epicurum exiſtimas iſta turpia ſcilicet voluiſſe, aut libidinoſas ejus fuiſſe ſententias? Ego verò minimè. Video enim ab eo dici multa ſeverè, multa præclarè.*

(B) καὶ Σωτίων ἐν τοῖς δώδεκα τῶν ἐπιγραφομένων Διοκλείων ἐλέγχων, ἅ ἐστι περὶ τῆς κδ'.] Eum eſſe putat Jonſius qui Sotion Alexandrinus dicitur, & cujus Περὶ διαδοχῶν τῶν Φιλοσόφων librum toties teſtem adducit Diogenes noſter. Legendum porro cum Gaſſendo ἐν τῷ δωδεκάτῳ τῶν ἐπιγραφομένων. Eum vide.

Pap. 268. καὶ σὺν τῷ πατρὶ γράμματα διδάσκειν λυπροῦ τινος μισθαρίου] Diximus ſuprà ex Tullio & ex Strabone.

Λεοντίᾳ τε συνεῖναι τῇ ἑταίρᾳ] Legendum omnino Λεοντίῳ, quemadmodum ſcriptum exhibent MSS. Regii, & quemadmodum meretricem illam appellat Plutarchus in Λάθε βιώσας, & in I. contra Colotem, Athenæus lib. XIII. & Cicero I. de Natura Deorum. Λεόντιον eâdem formâ dicitur, quâ Μύρτιον, Κλωνάριον, Μουσάριον,
(C) Χελιδόνιον in Dialogis Meretriciis apud Lucianum, & Ἐρώτιον, Μαρμάριον, Νικίδιον inferiùs apud Diogenem noſtrum. Ita Πανδρόσιον, femina illa appellatur, cui libros ſuos Pappus nuncupavit. Similiter apud Methodium in Dialogo de Virginitate, ex Interlocutoribus una Παρθένιον nuncupatur: quod Virginis nomen in Παρθένιος, Viri nomen, mutari minimè debuit. Sed ad Leontium, Epicuri amicam, ut redeam, fuit & ejus Diſcipula, teſte Athenæo lib. XIII. 6. οὗτος οὖν Ἐπίκουρος οὐ Λεόντιον εἶχεν ἐρωμένην, τὴν ἐπὶ ἑταιρείᾳ διαβόητον γενομένην, ἣ δὲ οὐχ ὅτι φιλοσοφεῖν ἤρξατο, ἐπαύσατο ἑταιροῦσα, πᾶσί τε τοῖς Ἐπικουρείοις συνῆν ἐν τοῖς κήποις· Ἐπικούρῳ δὲ ἀναφανδὸν, ὡς ἐκεῖνον πολλὴν φροντίδα ποιούμενον αὐτῆς, τοῦτ' ἐμφανίζειν διὰ τῶν πρὸς Ἑρμαρχον
(D) ἐπιστολῶν· Quin & librum ſcripſit adverſus Theophraſtum. Meminit Cicero lib. I. de Natura Deorum: *Iſtiſne fidentes ſomniis non modo Epicurus & Metrodorus & Hermachus contra Pythagoram, Platonem, Empedoclemque dixerunt, ſed meretricula etiam Leontium contra Theophraſtum ſcribere auſa eſt, ſcito quidem illa ſermone & Attico,* &c. Et Plinius in præfatione: *Seu verò neſciam, adverſus Theophraſtum, hominem in Eloquentia tantum, ut nomen divinum inde invenerit, ſcripſiſſe etiam feminam, & proverbium inde natum, ſuſpendio arborem eligendi.* Idem Plinius lib. XXXV. cap. XI. ſcribit cogitantem à Theodoro depictam fuiſſe: quod ipſum argumento eſt Philoſophicis meditationibus fuiſſe deditam. Filiam habuit Danaen, & ipſam meretricem, Sophronis Epheſii Amaſiam, teſte eodem Athenæo
(E) ibidem.

τὰ δὲ Δημοκρίτου περὶ τῶν ἀτόμων, καὶ Ἀριστίππου περὶ τῆς ἡδονῆς, ὡς ἴδια λέγειν] Atque hinc eſſe puto, quòd Lucianus ἐν Βίων Πράσει Epicurum Democriti atque Ariſtippi Diſcipulum faciat. Similiter Themiſtius ad librum III. φυσικῆς ἀκροάσεως doctrinam de Atomis à Democrito accepiſſe ait, eamque interpolaſſe ut ſua videretur. Democriti fontibus hortulos ſuos Epicurum irrigaſſe, prope notius eſt, quàm ut indicandum ſit. Vide tamen Ciceronem lib. I. & IV. de Finibus, & lib. I. de Natura Deorum, & Plutarchum in II. contra Colotem. Ceterùm ad Ariſtippum quod attinet, non omittendum Pſeudo-Acronem ad Epiſtolam primam libri primi Epiſtola-
(F) rum Horatii; quia ſummum bonum in voluptate conſtituebat, Epicureum eum appellare.

μὴ εἶναί τε γνησίως ἀστὸν, ὡς Τιμοκράτης φησὶ καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ Περὶ Ἐπικούρου ἐφηβείας] Is eſt Herodotus Epicuri familiaris, ad quem ejuſdem Epicuri exſtat hic Epiſtola. Quis verò ſit Timocrates ille incertum eſt; nam duo fuere eo nomine Epicuri Diſcipuli; Timocrates Lampſacenus, Metrodori frater, & Timocrates, Demetrii filius, Potamius, de quibus poſtea.

Μίθρην τε αἰσχρῶς κολακεύειν τὸν Λυσιμάχου διοικητὴν, ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς Παιᾶνα καὶ ἄνακτα καλοῦντα]

Μίθρον editio Stephanica. Nihil mutandum: atque ita infrà, ubi de libris Epicuri: Περὶ νόσων δόξαι, πρὸς Μίθρην. Meminit & ſuprà in Ariſtippo, ubi & Lyſimachi Procuratorem appellat. Non alium eſſe exiſtimamus à Mithre Syrio, de quo Plutarchus in I. & II. contra Colotem.

τοῦ ἐκπυστὰ αὐτοῦ τὰ κρύφια ποιήσαντας] De arcanis Epicureorum Clemens Alexandrinus Στρωματέων lib. V. οὐ μόνοι ἄρα Πυθαγόρειοι καὶ Πλάτων τὰ πολλὰ ἐπεκρύπτοντο, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἐπικούρειοί φασί τινα καὶ παρ' αὐτοῖς ἀπόρρητα εἶναι, καὶ μὴ πᾶσιν ἐπιτρέπειν ἐντυγχάνειν τούτοις τοῖς γράμμασιν. *Non ſoli autem Pythagorei & Plato multa occultabant, ſed etiam Epicurei dicunt quædam eſſe apud ſe arcana, nec cuivis ſe permittere ut ea legat.*

καὶ κολακεύειν) Athenæus VII. 6. Περὶ δὲ τοῦ Ἐπικούρου Τίμων ἐν τρίτῃ Σίλλων φησί,

Γαστρὶ χαριζόμενος, τῆς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν.

Ταύτης γὰρ ἕνεκεν ὁ ἀνὴρ καὶ τῆς ἄλλης τῆς κατὰ σάρκα ἡδονῆς ἐκολάκευε καὶ Ἰδομενέα καὶ Μητρόδωρον.

Παιὰν ἄναξ, Λεοντάριον, οἵου κροτοθορύβου ἡμᾶς ἐνέπλησεν ἀναγνόντας σου τὸ ἐπιστόλιον.] Exſcripſit hunc locum Suidas in κροτοθορύβου, ſed paullò aliter quàm hîc legitur: Παιὰν ἄναξ, φίλον Λεοντάριον, οἵου κροτοθορύβου ἡμᾶς ἐνέπλησας, ἀναγνόντας σου τὸ ἐπιστόλιον. Legendum apud Suidam ex Laërtio ἀναγνόντας σοι τὸ Ἐπιστόλιον, quamquam & σοι quoque ſcriptum exhibet Laërtii Editio Frobeniana. Sed legendum item apud Laërtium ex Suida ἐνέπλησας, & addenda vox φίλον ante vocem Λεοντάριον: quam etiam agnoſcunt Editio Frobeniana & Stephanica. Hanc Epicuri Epiſtolam reſpexit Plutarchus cùm in libello de Auditione ſcribit, καὶ γὰρ Ἐπίκουρος ἐπὶ τοῖς τῶν φίλων ἐπιστολίοις, κροτοθορύβους γίνεσθαι παρ' αὐτῶν λέγων, ἀηδής ἐστιν. Et in libro contra Colotem: τινὶ προσείπωμεν ἀξίως ὀνόματι τοὺς ὑμετέρους βρόμους, καὶ ὀλολυγμούς, καὶ κροτοθορύβους, καὶ σεβάσεις, καὶ ἐπιθειάσεις, αἷς περιέπετε καὶ καθυμνεῖτε τὸν ἐπὶ ἡδονὰς παρακαλοῦντα. Ceterùm eruditè ad hunc Laërtii locum Caſaubonus obſervat, Epicurum mirificè ſolitum delectari inter ſcribendum iſtiuſmodi exclamationibus. Eum videſis omnino. Vide & Epiſtolam Leontii ad Lamiam, libro II. Alciphronis, ubi Epicuri octuagenarii erga ſe amorem, ejuſque ad ſe literas amatorias deridet.

Λεοντάριον] ὑποκορισμὸς, Epicuro familiaris. Plutarchus contra Colotem, ſtatim initio: Κολώτης, ὃν Ἐπίκουρος εἰώθει Κολωτάραν ὑποκορίζεσθαι, καὶ Κολωτάριον.

πρὸς δὲ Θεμίσταν τὴν Λεόντου γυναῖκα] Legendum Λεοντέως, quemadmodum Gaſſendus edidit. Clemens Στρωματέων IV. ναὶ μὴν καὶ Θεμιστὼ (corrige Θεμίστη) ἡ Ζωΐλου, ἡ Λαμψακηνή, ἡ Λεοντέως γυνὴ τοῦ Λαμψακηνοῦ, τὰ Ἐπικούρεια ἐφιλοσόφει, καθάπερ Μυῖα, ἡ Θεανοῦς θυγάτηρ, τὰ Πυθαγόρεια. Laërtius ipſe infrà: Λεοντεύς τε Λαμψακηνὸς ὁμοίως, καὶ ἡ τούτου γυνὴ Θεμίστα, πρὸς ἣν καὶ γέγραφεν ὁ Ἐπίκουρος. Et poſtea: ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι Ἐπικούρειοι τρεῖς, ὅ, τε Λεοντέως υἱὸς καὶ Θεμίστας. &c. Etiam Λεοντεὺς dicitur Plutarcho in II. contra Colotem. Themiſtæ meminit honorificè Cicero in L. Piſonem: *Tu eruditior quàm Piſo, prudentior quàm Cotta, abundantior conſilio, ingenio, ſapientia quàm Craſſus,* &c. *Neque verò contempſiſti, licèt ſis Themiſtâ ſapientior.* Item Lactantius Divin. Inſtit. III. 25. *Denique nullas umquam mulieres philoſophari docuerunt, præter unam ex omni memoria Themiſten.*

καθά φησι Θεόδωρος ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν πρὸς Ἐπίκουρον] Θεόδοτος ceteræ Editiones. Sed Θεόδωρος germana eſt lectio. Noſter ſuprà in Ariſtippo: οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Θεόδωρος ἐν τῷ Περὶ αἱρέσεων ἐκάκισεν αὐτόν.

καὶ ἄλλαις δὲ πολλαῖς ἑτέραις γράφειν] Marmario, Hediæ, Erotio, Nicedio, Boïdio, de quibus mox Noſter, & Plutarchus in I. contra Colotem, & in Λάθε βιώσας. Pro ἑτέραις legendum hîc ἑταίραις, nemo non vidit, nemo non videt.

ἧς καὶ Μητρόδωρον ἐρασθῆναι] Quam & in concubinam habuit. Laërtius infrà: καὶ Λεόντιον τὴν Ἀττικὴν ἑταίραν ἀναλαβὼν, εἶχε παλλακήν.

ἔν τε τῷ Περὶ τέλους γράφειν οὕτως, Οὐ γὰρ ἔγωγε ἔχω τι νοήσω τἀγαθὸν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ χυλῶν ἡδονὰς, &c.] Quod ferè iiſdem verbis refert Athenæus XII. 12. οὐ μόνος δὲ Ἀρίστιππος καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τὴν κατὰ κίνησιν ἡδονὴν ἠσπάζοντο, ἀλλὰ καὶ Ἐπίκουρος, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ· καὶ ἵνα μὴ τοὺς ΚΑΤΑΙΓΙΣΜΟΥΣ λέγω, καὶ τὰ ΕΠΕΝΤΡΩΜΑΤΑ, ἅπερ πολλάκις προφέρεται ὁ Ἐπίκουρος, καὶ τοὺς ΓΑΡΓΑΛΙΣΜΟΥΣ, καὶ ΝΥΓΜΑΤΑ· ἃ ἐν τῷ Περὶ τέλους εἴρηκε, τούτων μνησθήσομαι· φησὶ γὰρ, Οὐ γὰρ ἔγωγε δύναμαι νοῆσαι τἀγαθὸν, ἀφαιρῶν μὲν τὰς διὰ τῶν χειλῶν ἡδονὰς, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀφροδισίων, ἀφαιρῶν δὲ τὰς δι' ἀκροαμάτων, ἀφαιρῶν δὲ καὶ τὰς διὰ μορφῆς κατ' ὄψιν ἡδείας κινήσεις. Meminit & Cicero in III. Tuſculanarum: *Quid tergiverſamur, Epicure; nec fatemur eam nos dicere voluptatem, quam tu idem, cùm os perfricuiſti, ſoles dicere? Sunt hæc tua verba, necne? In eo quidem libro, qui continet omnem diſciplinam tuam, (fungar enim jam Interpretis munere, ne quis me putet fingere) dicis hæc, Nec equidem habeo quod intelligam bonum, detrahens eas voluptates, quæ ſapore percipiuntur: detrahens eas quæ auditu & cantibus: detrahens eas etiam, quæ ex formis percipiuntur oculis, ſuaves motiones, ſive quæ aliæ voluptates in toto homine gignuntur quolibet è ſenſu.* An legendum apud Laërtium διὰ χυλῶν, quemadmodum apud Athenæum legitur? An potiùs ex Laërtio emendandus Athenæus, cùm verterit Tullius *quæ ſapore percipiuntur*?

Παιδείαν δὲ πᾶσαν, μακάριε φεῦγε] Meminit Quintilianus Inſtit. lib. II. cap. 18. *Nam de Epicuro, qui Diſciplinas omnes fugit, nihil miror.* Et lib. XII. cap. 2. *Nam Epicurus in primis nos à ſe ipſe dimittit, qui fugere omnem Diſciplinam navigatione quam velociſſima jubet.* Plutarchus in libro de Audiendis Poëtis: πότερον οὖν τῶν νέων, ὥσπερ τῶν Ἰθακησίων, κηρῷ τινι τὰ ὦτα ἀτέγκτῳ καταπλάσσοντες, ἀναγκάζωμεν αὐτοὺς τὸ Ἐπικούρειον ἀκάτιον ἀραμένους, Ποιητικὴν φεύγειν, καὶ παρεξελαύνειν; In margine Codicis MS. Laërtiani ſcriptum fuit hoc loco τε κατι δι ἐραμεν, unde Gaſſendus legendum veriſſimè conjecit τὸ ἀκάτιον ἀράμενος· quas voces, poſt illas μακάριε φεῦγε, etiam in textum recepit. Ceterum pro μακάριε φεῦγε eſt qui legat hoc loci μακρὰν φεῦγε. Sed nihil mutandum docent verba Athenæi XIII. 6. Καὶ πρῶτόν γε μνησθήσομαι τοῦ φιλαληθεστάτου Ἐπικούρου ὅστις ἐγκυκλίου παιδείας ἀμύητος ὢν ἐμακάριζε καὶ τοὺς ὁμοίως αὐτῷ ἐπὶ φιλοσοφίαν παρερχομένους, τοιαύτας φωνὰς προϊέμενος, Μακαρίζω σε, ὦ οὗτος, ὅτι καθαρὸς πάσης αἰτίας ἐπὶ φιλοσοφίαν ὥρμησας· ὅθεν αὐτὸν καὶ ὁ Τίμων φησὶν,

Γραμματοδιδασκαλίδην, ἀναγωγότατον ζωόντων.

Ἐπίκτητός τε κιναιδολόγον αὐτὸν καλεῖ, καὶ τὰ μάλιστα λοιδορεῖ.] Nihil tale hodie in Arriani ad Epictetum Diſſertationibus, quamquam multa ibi adversùs Epicurum & Epicureos. Vide caput 7. libri III. & caput 20. libri II.

Μνᾶν τε ἀναλίσκειν ἡμερησίαν εἰς τὴν τράπεζαν] Epicuri coquum talenta quatuor emeruiſſe biennio & menſibus decem, narrat ex Damoxeno Comico Athenæus Deipnoſophiſtarum III. 22.

καὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φιλοσόφους.] Sexto Empirico in libris contra Mathematicos ſtatim initio citatur Epictetus ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φιλοσόφους Ἐπιστολῇ. unde ſuſpicari licet ſcripſiſſe hîc Laërtium καὶ ἐν τῇ, non verò καὶ ἐν ταῖς. Scholam habuit Epicurus in Mitylene, ut infrà dicitur.

ἑταίρας καὶ ἄλλας Μαρμάριον καὶ Ἡδεῖαν καὶ Ἐρώτιον, καὶ Νικίδιον] Νικήδιον ſcriptum eſt apud Plutarchum in I contra Colotem, & ita ſcribendum. De his Meretricibus diximus ſuprà. Ceterùm rectè hîc Caſaubonus emendat ἑταίρας τε ἄλλας.

καὶ αὐτὸν Ἐπίκουρον ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς περὶ Ναυσιφάνους λέγειν, Ταῦτα ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ἔκστασιν τοιαύτην, ὥστε μοι λοιδορεῖσθαι, καὶ ἀποκαλεῖν ἑαυτόν μου διδάσκαλον] Epicurum tamen Nauſiphanis fuiſſe diſcipulum non unus dixit. Noſter ſuprà in Pyrrhone: Ναυσιφάνης Τήϊος, ὅν φασί τινες ἀκοῦσαι Ἐπίκουρον: ità enim ibi legendum ex Clemente Alexandrino ad hunc locum obſervabamus. Ciceronem adde lib. I de natura Deorum, ubi de Epicuro: *In Nauſiphane Democriteo tenetur: quem cùm à ſe neget auditum, vexat tamen omnibus contumeliis.* Item Sextum Empiricum adversùs Mathemat. ſtatim initio, ubi quoque de Epicuro: οὐκ ἀπέοικε δὲ καὶ διὰ τὴν πρὸς Ναυσιφάνην, τὸν Πύρρωνος ἀκουστὴν, ἔχθραν· πολλοὺς γὰρ τῶν νέων συνεῖχε, καὶ τῶν μαθημάτων σπουδαίως ἐπεμελεῖτο, μάλιστα δὲ Ῥητορικῆς. γενόμενος οὖν τούτου μαθητὴς ὁ Ἐπίκουρος, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν αὐτοδίδακτος εἶναι καὶ αὐτοφυὴς φιλόσοφος, ἠρνεῖτο ἐκ παντὸς τρόπου, τήν τε περὶ αὐτοῦ φήμην ἐξαλείφειν ἔσπευδε, πολύς τε ἐγίνετο τῶν μαθημάτων κατήγορος ἐν οἷς ἐκεῖνος ἐσεμνύνετο, *Eſt etiam ſatis veriſimile, quòd id fecerit*

propter

propter inimicitias quæ ei intercedebant cum Nauſiphane, Pyrrhonis Auditore. Multos enim apud ſe habebat Adoleſcentes, & Diſciplinarum valde erat ſtudioſus, maximè autem Rhetoricæ. Cùm ergo Epicurus ejus fuiſſet Diſcipulus, ut videretur eſſe non ab alio quàm à ſeipſo edoctus, ſuoque ingenio & induſtriâ exſtitiſſe Philoſophus, omnino ibat inficias, ejusque famam & exiſtimationem delere contendebat, & in reprehendendis inſectandiſque Diſciplinis, in quibus ille gloriabatur, multum verſabatur.

Pag. 269. πλεύμονά τε αὐτὸν ἐκάλει.] Cauſam reddit Sextus Empiricus dicto loco: φησὶ γοῦν ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φιλοσόφους Ἐπιστολῇ, Οἶμαι δὲ ἔγωγε τοὺς βαρυστόνους ϗ μαθητήν με δόξειν τοῦ Πλεύμονος εἶναι, μετὰ μειρακίων τινῶν κραιπαλώντων ἀκούσαντα· νῦν Πλεύμονα καλῶν τὸν Ναυσιφάνην, ὡς ἀναίσθητον.

ϗ ἀγράμματον, ϗ ἀπατεῶνα, ϗ πόρνον.] Et πονηρὸν ἄνθρωπον. Sextus ibidem.

τούς τε περὶ Πλάτωνα, Διονυσοκόλακας] Moram Platonis in aula Dionyſii notans ſcilicet: Laërtium adi in Diogene Cynico. Ceterùm occurrit vox hæc Διονυσοκόλακες & apud Athenæum XII. 9. ϗ ἐκτοτε οἱ πρότερον καλούμενοι Διονυσοκόλακες, Ἀλεξανδροκόλακες ἐκλήθησαν, &c.

ϗ αὐτὸν Πλάτωνα χρυσοῦν,] Faſtum, ut puto, innuere volens, quem faſtu alio Diogenes calcarat, inquit Gaſſendus lib. V. de Vita & moribus Epicuri cap. 3. Vide eumdem Gaſſendum in Notis ad hanc Epicuri Vitam. Ego Platonem ab Epicuro ita appellatum crediderim propter ejus divitias. Similiter Tullius in Epiſtola ad Trebatium Juriſconſultum: *moriar, ni, quæ tua gloria eſt, puto te malle à Cæſare conſuli, quàm inaurari.*

ϗ Ἀριστοτέλην, ἄσωτον, καταφαγόντα τὴν πατρῴαν οὐσίαν, στρατεύεσθαι, ϗ φαρμακοπωλεῖν] Id verò Epicurus ſcripſerat in Epiſtola Περὶ ἐπιτηδευμάτων, hoc eſt, de Vitæ rationibus, ſive inſtitutis. Diſcimus ex Athenæo lib. VIII. Deipnoſoph. & Euſebio lib. XV. Præparat. Evangel. cap. 2. Athenæi verba ſunt: καί τοι ϗ Ἐπίκουρον τὸν φιλαληθέστατον ταῦτ' εἰπόντα περὶ αὐτοῦ, ἐν τῇ Περὶ ἐπιτηδευμάτων Ἐπιστολῇ, ὅτι καταφαγὼν τὰ πατρῷα ἐπὶ στρατείαν ὥρμησε, ϗ ὅτι ἐν ταύτῃ κακῶς πράττων ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἦλθεν. Euſebii verò hæc ſunt ex Ariſtocle Peripatetico in libro de Philoſophia ſeptimo, πῶς γὰρ οἷόν τε, καθάπερ φησὶν Ἐπίκουρος ἐν τῇ Περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων Ἐπιστολῇ, νέον μὲν ὄντα καταφαγεῖν αὐτὸν τὴν πατρῴαν οὐσίαν, ἔπειτα δὲ ἐπὶ τὸ στρατεύεσθαι συνεῶσαι; κακῶς δὲ πράττοντα ἐν τούτοις, ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἐλθεῖν.

φορμοφόρον τε Πρωταγόραν, ϗ γραφέα Δημόκριτον] Corrige fidenter Δημοκρίτου. Sic Athenæus IX. ὁ Ἐπίκουρος ϗ Πρωταγόραν φησὶ τὸν Σοφιστὴν ἐκ φορμοφόρου ϗ ξυλοφόρου πρῶτον μὲν γενέσθαι γραφέα Δημοκρίτου, &c. Sic quoque apud Heſychium Mileſium, qui Laërtium tranſcripſit. Sic denique MSS. Codices. Id viſum & Gaſſendo noſtro, & ante eum Meurſio ad nominatum Heſychium. De voce φορμοφόρος diximus ad Protagoram.

Ἡράκλειτόν τε, κυκητήν.] Reſpiciens ſcilicet ad opinionem Heracliti, ἀλλὰ εἰς κυκεῶνα πάντα συνείλεσθαι, ut ait Lucianus in Vitarum Auctione, non verò ad acta ab Heraclito circa Epheſum, ut Gaſſendus de Vita Epicuri lib. V. cap. 3. exiſtimabat. Vide nos ſuprà ad Heraclitum.

ϗ Δημόκριτον, Ληρόκριτον] Legitur apud Heſychium Mileſium Λημόκριτον, hoc eſt, *gramiis laborantem*: & ita hîc quoque omnino legendum. Cicero Tuſcul. V. *Democritus luminibus amiſſis, alba ſcilicet & atra diſcernere non poterat: at verò bona, mala; æqua, iniqua: honeſta, turpia; utilia, inutilia; magna, parva poterat: & ſine varietate colorum licebat vivere beatè.*

ϗ Ἀντίδωρον, Σαννίδωρον.] Legendum Σαινίδωρον, ut legitur apud Heſychium, id eſt, *donis adblandientem*. Hujus Antidori meminit Plutarchus lib. I. contra Colotem, item Laërtius in Heraclide, ſed ubi vitioſè ſcriptum eſt Αὐτόδωρος Ἐπικούρειος, pro Ἀντίδωρος. Ejus nomine librum ſcripſit Epicurus. Vide infrà in Indice librorum.

τούς τε Κυζικηνοὺς, ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδος.] De Philoſophis, non de nationibus hîc ſermo eſt: quare Κυρηναϊκοὺς legebat Gaſſendus de Vita Epicuri V. 3. Κυνικοὺς Reineſius Var. Lect. III. 2. quæ poſterior emendatio magis placet, cùm Cynici voluptatis eſſent hoſtes acerrimi, quam & Cyrenaici, & Epicurei, licèt non eâdem viâ, ſequebantur. Adde inter decreta Epicuri eſſe μὴ κυνιεῖν, *Cynicorum rationem non eſſe ſequendam*, ut infrà habes in Effatis de Sapiente.

ϗ τοὺς Διαλεκτικοὺς, πολυφθόρους] Megaricos intelligit, homines φιλονεικοτάτους, contra quos ſcripſiſſe Epicurum diſcimus ex Syllabo ejus librorum. Hi Megarici *Dialectici* vocabantur, quâ de re nos ſuprà pluribus ad Euclidem.

Πύρρωνα δὲ, ἀμαθῆ ϗ ἀπαίδευτον] Propter ejus ἀποχήν.

οἵ τε φίλοι, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος, ὡς μηδ' ἂν πόλεσιν ὅλαις μετρεῖσθαι.] *Neque verò* (amicitias) *oratione ſolùm, ſed multò magis vitâ, & factis, & moribus comprobavit. Quod quàm magnum ſit Veterum Fabulæ declarant, in quibus tam multis tamque variis ab ultima antiquitate repetitis, tria vix amicorum paria reperiuntur, ut ad Oreſtem pervenias profectus à Theſeo. At verò Epicurus, una in domo, & eâ quidem anguſtâ, quàm magnos quantâque amoris conſpiratione conſentientes tenuit amicorum greges? quod fit etiamnum ab Epicureis,* inquit Tullius lib. I. de Finibus ubi de Epicuro, Et Academic. IV. *Suſtinuero Epicureos tot meos familiares, tam bonos, tam inter ſe amantes viros.*

ὡς μηδ' ἂν πόλεσιν ὅλαις μετρεῖσθαι δύνασθαι] Similem loquendi modum uſurpavit Joannes Evangeliſta: ἔστι δὲ ϗ ἄλλα πολλὰ, ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία.

τοῦ δ' ἀνδρὸς μάρτυρες ἱκανοί] Baſileenſis Editio & Regiæ Schedæ τῶν γὰρ ἀνδρῶν· unde Gaſſendus emendabat τῷ γὰρ ἀνδρί.

οἵ τε γνώριμοι πάντες, ταῖς δογματικαῖς αὐτοῦ σειρῆσι προσκαταχεθέντες.] Seneca Epiſt. 33. *Apud iſtos,* (Epicureos) *quidquid dicit Hermachus, quidquid Metrodorus, ad unum refertur. Omnia quæ quiſquam in illo contubernio locutus eſt, unius ductu & auſpiciis dicta ſunt.* Themiſtius quoque Orat. IV. ea quæ ab Epicuro ſunt conſtituta, non ſecus quàm Solonis leges Athenienſi, aut Lycurgi Lacedæmonio ſervari ait. Adde locum inſignem Numenii Pythagorici apud Euſebium Præparationis Evangelicæ lib. XIV. cap. 5. ϗ γάρ με δάκνει, ὅτι μὴ πᾶν ἔπαθόν τε ϗ ἔδρων, ſermo eſt de Platonicis, σώζοντες τῷ Πλάτωνι κατὰ πάντα πάντη πᾶσαν ὁμοδοξίαν· καί τοι ἄξιος ἦν αὐτοῖς ὁ Πλάτων, οὐκ ἀμείνων μὲν Πυθαγόρου τοῦ μεγάλου, οὐ μέντοι ἴσως οὐδὲ φλαυρότερος ἐκείνου· ᾧ συνακολουθοῦντες, σεφθέντες τε οἱ γνώριμοι, ἐγένοντο πολυτιμητίζεσθαι αἰτιώτατοι τὸν Πυθαγόραν. τοῦτο δὲ οἱ Ἐπικούρειοι, οὐκ ὤφελον μὲν, μαθόντες δ' οὖν, ἐν οὐδενὶ μὲν ὤφθησαν Ἐπικούρῳ ἐναντία θέμενοι οὐδαμῶς, ὁμολογήσαντες δὲ εἶναι Σοφῷ συνδεδεμένοι, ϗ αὐτοὶ διὰ τοῦτο ἀπέλαυσαν τῆς προσρήσεως εἰκότως· ὑπῆρξέ τε ἐκ τούτου ἐπὶ πλεῖστον τοῖς μετέπειτα Ἐπικουρείοις, μηδ' αὐτοῖς εἰπεῖν πω ἐναντίον οὔτε ἀλλήλοις, οὔτε Ἐπικούρῳ μηδὲν, ὅτου ϗ μνησθῆναι ἄξιον. ἀλλ' ἔστιν αὐτοῖς παρανόμημα, μᾶλλον δὲ ἀσέβημα, ϗ κατέγνωσται τὸ καινοτομηθέν. Καὶ διὰ τοῦτο οὐδεὶς οὐδὲ τολμᾷ κατὰ πολλὴν δὲ εἰρήνην αὐτοῖς ἠρεμεῖ τὰ δόγματα, ὑπὸ τῆς ἐν ἀλλήλοις αἰεί ποτε συμφωνίας· ἔοικέ τε ἡ Ἐπικούρου διατριβὴ πολιτείᾳ τινὶ ἀληθεῖ, ἀστασιαστοτάτῃ, κοινὸν ἕνα νοῦν, μίαν γνώμην ἐχούσῃ· ἀφ' ἧς ἦσαν, καί εἰσι, ϗ ὡς ἔοικεν ἔσονται φιλακόλουθοι. τὰ δὲ τῶν Στωϊκῶν ἐστασίασται, ἀρξάμενα ἀπὸ τῶν ἀρχόντων, ϗ μηδέπω τελευτῶντα ϗ νῦν, &c. *Dolet enim profectò mihi, eos omnia molitos non eſſe, ut plenam ſibi atque integram in omnibus cum Platone conſenſionem defenderent. Et ea quidem Plato dignus erat, qui magno illo Pythagora ut melior non fuerit, non fuit tamen fortaſſe deterior: quem Diſcipuli quod ſequuti omnes ac venerati fuerint, id etiam egere potiſſimum, ut ſummo apud omnes in pretio habeatur. Hoc ipſum Epicurei, perperam illi quidem, ſed tamen cùm intelligerent, nullâ umquam in re ab Epicuro diſſidere viſi ſunt, ſed potiùs eadem omnino ſe cum Sapiente ſuo ſentire profeſſi, jure propterea id nominis habuere. Quin etiam, qui longiſſimo deinceps intervallo conſequuti Epicurei ſunt, ii nec abs ſeſe mutuò, nec ab eodem Epicuro tantillùm, quod quidem meminiſſe attineat, diſceſſere. Immo ſceleris apud eos, vel potiùs impietatis ille damnetur, qui novi quippiam invexerit. Quare nemo prorſus id audeat. Sed eorum dogmata ob conſtantem illam omnium inter ſe perpetuamque concordiam, in altiſſima quadam & tranquilliſſima pace verſantur. Ita hæc Epicuri Secta veræ cuidam Reip. perſimilis eſt, quam ab omni ſeditione remotiſſimam, mens quædam una communis, unaque ſententia moderetur. Quam illi diſciplinam & antea ſequuti ſunt multi perlibenter, & ſequuntur etiamnum; atque adeo, ut ſimillimum veri eſt, in poſterum ſequentur. At Stoicos inter factiones extitere, quæ ab ipſis eorum commiſſæ principibus, ad nos uſque propagatæ ſunt.* Sed ad Laërtium noſtrum ut redeam, hæc verba οἵ τε γνώριμοι πάντες, ταῖς δογματικαῖς αὐτοῦ σειρῆσι

προσκαταχεθέντες

προσκατασχεθέντες ita convertit Aldobrandinus, *tum Diſcipuli omnes illius decretis, quaſi detenti catenis*, ac proinde videtur legiſſe σειραῖς, non σειρῆσι.

πλὴν Μητροδώρου τοῦ Στρατονικέως πρὸς Καρνεάδην ἀποχωρήσαντος.] Carneades Academicus ne natus quidem erat moriente Epicuro, ſiquidem mortuus eſt anno IV. Olympiadis clx. natus annos octaginta quinque, ut ſuprà ex Apollodoro retulit Laërtius in ejus vita, vel, ut Cicero habet, nonaginta, hoc eſt anno ultra quinquageſimum à morte Epicuri, quæ contigit Olymp. cxxxvII. Fuit quidem alter Carneades Epicuri æqualis, de quo Cicero lib. v. de Finibus extremo: *Et quidem Arceſilas tuus, etſi fuit in diſſerendo pertinacior, tamen noſter fuit. erat enim Polemonis. is cùm arderet podagriæ doloribus, viſiſſetque hominem Carneades Epicuri perfamiliaris, & triſtis exiret, Mane, quæſo, inquit, Carneade noſter: Nihil illinc huc pervenit. oſtendit pedes & pectus.* Sed præterquam quòd fuit Epicuri perfamiliaris, ut ex citatis Ciceronis verbis conſtat, adeo ut proinde fieri ad ipſum non potuerit celebris defectio, inquit Gaſſendus de Vita Epicuri IV. 8. conſtat Metrodorum Stratoniceum Auditorem ejus non fuiſſe, ſed Carneadis illius qui mediam primus conſtituit Academiam. De eo Cicero lib. IV. Academ. *Bene autem noſſe Carneadem Stratoniceus Metrodorus putabatur.* Et lib. I. de Oratore: *Erat etiam Metrodorus, qui cum illis* (de Clitomacho, & Æſchine ſermo eſt) *unà ipſum illum Carneadem diligentiùs audierat.* Pergit Gaſſendus, Si Metrodorus vivo Epicuro ab eo defeciſſet: quæſitum non fuiſſe ab Arceſila, qui quidem 12. annis Epicuro ſupervixit, cur homines à cæteris ad Epicureos, ab Epicureis verò ad cæteros non migrarent, ut eſt apud Laërtium in Arceſila. Gaſſendi argumentis addendum quod Jonſius obſervabat, non poſſe Metrodorum Stratonicenſem fuiſſe Epicuri familiarem, cùm Stratonice urbs, è quâ Metrodorus oriundus, paullò ante mortem Epicuri à Seleuco Nicanore in honorem Stratonices uxoris condita fuerit. Exiſtimabat verò Gaſſendus Laërtium ſic accipiendum, quaſi voluerit dicere, ex omnibus qui Epicureæ ſectæ aliquando nomen dediſſent, neminem umquam defeciſſe præter Metrodorum Stratoniceum, qui ex Epicuri caſtris ad Carneadem Academicum tranſit. Huic interpretationi non invitus accederem, niſi obſtaret quod ſequitur apud eumdem Laërtium, τάχα βαρυνθέντος ταῖς ἀνυπερβλήτοις αὐτοῦ χρηστότησιν· quæ verba, quidquid dicat Gaſſendus, ea ſcilicet accipienda eſſe de bonitate quam Epicurus tametſi mortuus ſpirabat adhuc in ſumma illa conſenſione, caritate, & ſui memoria apud Sectatores, ſuadent Laërtium de Carneade & Metrodoro ſic locutum, quaſi Epicuri ætate vixiſſent.

ἥτε διαδοχὴ, πασῶν σχεδὸν ἐκλιπουσῶν τῶν ἄλλων, ἐσαεὶ διαμένουσα, καὶ ἀνηρίθμους ἀρχὰς ἀπολύουσα ἄλλην ἐξ ἄλλης τῶν γνωρίμων] Exſtat in hanc rem locus inſignis apud Suidam in Ἐπίκουρος: καὶ διέμεινεν ἡ αὐτοῦ Σχολὴ ἕως Καίσαρος τοῦ πρώτου ἔτη σλζʹ. ἐν οἷς Διάδοχοι αὐτῆς ἐγένοντο ιδʹ. *Ejuſque Schola permanſit uſque ad primum Cæſarem annos 237. quibus ipſius Scholæ quatuordecim Succeſſores fuerunt.* Luciani temporibus Epicureorum Sectam viguiſſe teſtis eſt ipſe Lucianus, his verbis in Eunucho· συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς οἶσθα, ἐκ βασιλέως, M. Antoninum intelligit, μισθοφορά τις οὐ φαύλη κατὰ γένη τοῖς Φιλοσόφοις· Στωϊκοῖς λέγω, καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι καὶ τοῖς ἐκ τοῦ Περιπάτου, τὰ ἴσα τούτοις ἅπασιν. ἔδει δὲ, ἀποθανόντος αὐτῶν τινος, ἄλλον ἀντικαθίστασθαι δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων· καὶ τὰ ἆθλα, οὐ βοεῖη τις κατὰ τὸν Ποιητὴν, οὐδ' ἱερεῖον, ἀλλὰ μυρίαι (ſupple δραχμαὶ) κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ἐφ' ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. *Scis, Pamphile, ſalarium, idque neutiquam exiguum, ab Imperatore fuiſſe conſtitutum ſingulis Philoſophorum generibus, puta Stoicis, Platonicis, Epicureis, præterea Peripateticis: ita ut unicuique Sectæ præmium eſſet æquale. Ceterùm demortuo ex his quopiam, alius in ejus locum ſubrogandus erat, qui eſſet Optimatum calculis comprobatus. Porro præmium, non erat pellis bubula juxta Poëtam, nec porcellus, verùm ſingulos in annos decem millia drachmarum, quæ accipiunt, uti doceant Juventutem.* In verbis Laërtii pro ἀπολύουσα, quæ vox locum habere ibi non poteſt, reſcripſit Gaſſendus ἀποδιδοῦσα.

καὶ ἡ πρὸς ἀδελφοὺς εὐποιΐα] Unde eum viciſſim fratres magnâ reverentiâ proſecuti ſunt. Auctor Plutarchus in libello de Fraterno amore. φαίνεται δὲ πολλὴ καὶ πρὸς Ἐπίκουρον αἰδὼς τῶν ἀδελφῶν, δι' εὔνοιαν αὐτοῦ καὶ κηδεμονίαν εἴς τε τὰ ἄλλα, καὶ Φιλοσοφίαν τὴν ἐκείνου συνενθουσιασάντων· καὶ γὰρ εἰ διήμαρτον δόξης εὐθὺς ἐκ παίδων πεπεισμένοι, καὶ λέγοντες, ὡς οὐδεὶς γέγονεν Ἐπικούρου σοφώτερος, ἄξιόν ἐστι θαυμάζειν, καὶ τοῦ διατιθέντος οὕτως, καὶ τῶν διατιθεμένων. *Conſpicua eſt etiam magna fratrum erga Epicurum reverentia, ipſius erga eos curâ & benevolentiâ parta, cùm aliis in rebus, tum quod philoſophandi rationem ejus quaſi divino quodam perciti furore ſectati ſunt, ſtatim à teneris unguiculis pro certo hoc habentes, & profitentes, Neminem exſtitiſſe Epicuro ſapientiorem: tamen dignum eſt mirari, & eum qui ipſos ſic animavit, & ipſos ita affectos.*

καθόλου δὲ ἡ πρὸς πάντας αὐτοῦ φιλανθρωπία] Cicero Tuſcul. II. *Epicurus homo minimè malus, vel potiùs vir optimus.*

τῆς μὲν γὰρ πρὸς θεοὺς ὁσιότητος] Qua de re conſulendus omnino Gaſſendus lib. IV. de Vita & moribus Epicuri cap. 3. & 4.

ὑπερβολῇ γὰρ ἐπιεικείας, οὐδὲ πολιτείας ἥψατο] Sed nec mirum, cùm ſtatueret πολιτεύεσθαι non oportere. Vide Ciceronem lib. VIII. Epiſtolarum epiſt. 12. ad Trebatium, & Plutarchum in Pyrrho, & Laërtium infrà.

καὶ χαλεπωτάτων δὲ καιρῶν κατασχόντων τηνικάδε τὴν Ἑλλάδα, &c.] Difficillima autem illa tempora, quæ eſt Gaſſendi conjectura, videntur potiſſimùm fuiſſe, quibus Demetrius obſedit Athenas circa annum Epicuri xlIV. His temporibus magna fames civitatem oppreſſit. Eam deſcribens Plutarchus in Demetrio, ait patrem & filium uno in Domicilio rebus ſuis deploratis ſediſſe, cùm verò ex tecto mus mortuus eſſet delapſus, ambos exiliiſſe, de eoque inter ſe decertaſſe. Addit, τότε καὶ τὸν φιλόσοφον Ἐπίκουρον ἱστοροῦσι διαθρέψαι τοὺς συνήθεις, κυάμους πρὸς ἀριθμὸν μετ' αὐτῶν διανεμόμενον. *Tunc etiam Epicurum Philoſophum eos qui eſſent è Secta ſua memoriæ tradunt ſuſtinuiſſe, fabarum numerum cum iis partitum.* Ceterùm hoc loco apud Laërtium rectè emendabat Caſaubonus καὶ τὸ χαλεπώτατον, hiante alioqui ſententia.

Διοκλῆς δὲ ἐν τῇ τρίτῃ τῆς Ἐπιδρομῆς] Diocles Magnes, auctor Περὶ βίων φιλοσόφων, quos libros frequens citat Laërtius. Hanc ejus Ἐπιδρομὴν τῶν φιλοσόφων etiam ſuprà in Zenone Citieo citavit.

εὐτελέστατα καὶ λιτότατα διαιτώμενοι] Corrige διαιτωμένους.

κοτύλῃ γοῦν, φησὶν, οἰνιδίου ἠρκοῦντο· τὸ δὲ πᾶν ὕδωρ ἦν αὐτοῖς ποτόν.] Quod etiam teſtatur Seneca Epiſt. 21. his verbis: *Eò libentius Epicuri dicta commemoro, ut iſtis qui ad illa confugient, ſpe malâ inducti, qui velamentum ſeipſos ſuorum vitiorum habituros exiſtimant, probem, quocumque ierint, honeſtè eſſe vivendum. Cùm adierint hos Hortulos, & inſcriptum Hortulis: Hoſpes hîc bene manebis; hîc ſummum bonum voluptas eſt: paratus erit iſtius domicilii Cuſtos, hoſpitalis, humanus, & te polentâ excipiet, & aquam quoque largè adminiſtrabit, & dicet: Ecquid bene acceptus es? Non irritant, inquam, hi Hortuli famem, ſed extingunt; nec majorem ipſis potionibus ſitim faciunt, ſed naturali & gratuito remedio ſedant. in hac voluptate conſenui.*

καὶ συμβίουν αὐτῷ ἐν τῷ κήπῳ, καθά φησι καὶ Ἀπολλόδωρος· ὃν καὶ ὀγδοήκοντα μνῶν πρίασθαι.] Unde, cùm Epicurus in hortis philoſopharetur, οἱ ἀπὸ τῶν κήπων Epicurei dicuntur Sexto Empirico. Similiter Themiſtius Orat. IV. ὅτῳ μέλει ὁ κῆπος, pro *Epicureo Philoſopho* uſurpavit. Horum hortorum meminit Plinius lib. XIX. cap. 4. cujus verba placet adſcribere: *Jam quidem in ipſa urbe delicias, agros, villaſque poſſident. Primus hoc inſtituit Athenis Epicurus, otii magiſter. Uſque ad eum, moris non fuerat in oppidis habitari rura.* Meminit Pauſanias in Atticis urbis regiunculæ quam *Hortos* fuiſſe appellatam ait. Eam veriſimili conjecturâ, propter Plinii verba ſuperius allata, de Hortis Epicuri accipiebat Gaſſendus lib. I. de Vita Epicuri cap. 6. ubi & pretium minarum lxxx. quibus Hortos illos comparaſſe Epicurum ſcribit Laërtius, aureorum Solatorum quingentorum quinquaginta, quales nobis uſui ſunt, eſſe obſervabat.

τόν τε Ἐπίκουρον μὴ ἀξιοῦν εἰς τὸ κοινὸν κατατίθεσθαι τὰς οὐσίας, καθάπερ τὸν Πυθαγόραν, κοινὰ τὰ τῶν φίλων λέγοντα· ἀπιστούντων γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον, &c.] Magiſtri Exemplum non ſequuti ſunt Polyſtratus & Hippoclides, Epicurei. De his enim ita Valerius Maximus lib. I. cap. 8. *Hoc loco aptè referuntur Polyſtratus & Hippoclides, Philoſophi, eodem die nati, ejuſdem præceptoris Epicuri ſectam ſecuti, patrimonii etiam poſſidendi, alendæque Scholæ communione conjuncti, eodemque momento temporis ultimâ ſenectute exſtincti. Tam æqualem fortunæ pariter, atque amicitiæ ſocietatem, quis non ipſius cæleſtis Concordiæ ſinu*

genitam,

genitam, nutritam, atque finitam putet?

ὕδατι μόνον ἀρκεῖσθαι, καὶ ἄρτῳ λιτῷ] Etiam de Epicuro Cicero lib. v. Tuſcul. *Hic verò ipſe quàm parvo eſt contentus?* Et Seneca Epiſt. 18. *Et quidem gloriatur non toto aſſe ſe paſci: Metrodorum, qui non tantum profecerit, toto.* Sed & de ejus frugalitate Porphyrius lib. I. de Abſtinentia ab animatis: καθόλου δὲ ὀρθῶς ὁ Ἐπίκουρος ἔφασκεν, εὐλαβητέον εἶναι θοίνην, ἣν ἀπολαῦσαι μὲν ποθοῦμεν καὶ διώκομεν, συντελεσθεῖσαν δ' ἐν ἀχαρίστῳ τίθεμεν.

Καὶ πέμψον μοι τυροῦ, φησὶ, κυθειδίου] Reſcripſit Gaſſendus Κυθηνειδίου, id eſt, ἐκ τοῦ Κυθήρου; quod, teſte Heſychio, oppidum fuit ex tribu Pandionide; unde fortè, inquit, caſeus adferri ſolitus. Reſcriberem potiùs Κυθνίου, id eſt, ex Cythno inſula. Cythnii caſei meminit Stephanus in Κύθνος, &, Julius Pollux VI. 10. I. Legebam olim Γυθιαίου, aut Γυθιακοῦ, id eſt, *ex Cythio*, unde caſeum adferri etiam ſolitum diſcimus ex Luciano in Dialogis Meretriciis, Dialogo Dorionis & Myrtales. καὶ τυρόν ποτε μέμνημαι τὸν μέγαν ἐκ Γυθίου. Et poſtea: οὐ σανδάλια Παταρικὰ, καὶ τυρὸν Γυθιακόν. Et deinde: κρόμμυα γάρ αὐτῇ οἴσεις ἐκ Κύπρου, καὶ τυρὸν, ὅταν ἐκ Γυθίου καταπλέῃς. Legi poſſit & χυθριδίου, id eſt, *in ollis aſſervato*: aut χυδαίου, id eſt, *vili*: quo ſenſu dicitur χυδαῖος ἄρτος viliſſimus panis: quæ eſt Iſaaci Voſſii Viri undecumque doctiſſimi, & patre Joanne Gerardo Voſſio digniſſimi filii conjectura, in Epiſtola quam de Laërtii loco olim ad me ſcripſit.

τοιοῦτος ἦν ὁ τὴν ἡδονὴν εἶναι τέλος δογματίζων] Petronius ex optima Scaligeri & Gaſſendi emendatione:

Ipſe pater Veri doctis Epicurus in Hortis
Juſſit, & hoc vitam dixit habere τέλος.

Ἄνθρωποι μοχθεῖτε τὰ χείρονα] Meliùs τί χείρονα, quemadmodum habet Editio Stephanica.

Pag. 270. μάλιστα δὲ ἀπεδέχετο, φησὶ Διοκλῆς, τὸν ἀρχαῖον Ἀναξαγόραν, &c.] Meliùs fortè legeretur τῶν ἀρχαίων: quamquam plures Anaxagoras exſtitiſſe non ignoremus, quorum antiquior Anaxagoras ille Clazomenius, de quo hîc ſermo eſt.

ἐγύμναζε δὲ, φησὶ, τοὺς γνωρίμους, καὶ διὰ μνήμης ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα] Huc ſpectant hæc Ciceronis verba ad Torquatum: *Quis enim veſtrûm non edicit Epicuri* κυρίας δόξας, id eſt, *maximè ratas?* Ipſe Epicurus infrà in Epiſtola ad Pythoclem: καὶ διὰ μνήμης ἔχων, *&c.*

τοῦτον Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς Λυσιφάνους ἀκοῦσαι φησὶ καὶ Πραξιφάνους] Sic Editio princeps, at Stephanica & Codex uterque Regius, Ναυσιφάνους ἀκοῦσαι, &c. ſed in quorum altero adnotatum reperimus Λυσιφάνους. Λυσιφάνους malebat Gaſſendus, quia paullò pòſt Epicurus dicatur ἀκοῦσαι Ναυσιφάνους. Verùm hæc ratio nihili eſt.

αὐτὸς δὲ οὔ φησιν, ἀλλ' ἑαυτοῦ] Cicero de Natura Deorum I. *Iſta enim à vobis quaſi dictata redduntur: quæ Epicurus oſcitans allucinatus eſt, cùm quidem gloriaretur, ut videmus in ſcriptis, ſe magiſtrum habuiſſe nullum, quod & non prædicanti tamen facile equidem credam, ſicut mali ædificii domino glorianti ſe architectum non habuiſſe: nihil enim olet ex Academia, nihil ex Lyceo, nihil ex puerilibus quidem Diſciplinis.* Sextus Empiricus adverſus Mathematicos, ſtatim initio: γενόμενος οὖν τούτου (Nauſiphanis) μαθητὴς ὁ Ἐπίκουρος, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν αὐτοδίδακτος εἶναι καὶ αὐτοφυὴς Φιλόσοφος, ἠρνεῖτο ἐκ παντὸς τρόπου, τήν τε περὶ αὐτοῦ φήμην ἐξαλείφειν ἔσπευδε, &c. Adde Plutarchum lib. II adverſùs Colotem.

ἐν τῇ πρὸς Εὐρύδικον Ἐπιστολῇ] Regius Codex recentior Εὐρύλοχον· quæ lectio non diſplicet, cùm Eurylochi nomine liber Epicuri fuerit inſcriptus, ut infrà in Indice librorum ejus videbimus.

ἀλλ' οὐδὲ Λεύκιππόν τινα γεγενῆσθαι φιλόσοφον] Hoc eſt Epicurum adeò ſublimè ſenſiſſe de Democrito, ut non putarit Magiſtrum ullum, ac ne Leucippum quidem fuiſſe, à quo ſuas illas opiniones ipſe adeo ſolers ac induſtrius Democritus accepiſſet. Ita hunc locum accipit Gaſſendus l. v. de Vita Epicuri cap 6.

Δημήτριος δέ φησιν ὁ Μάγνης, καὶ Ξενοκράτους αὐτὸν ἀκοῦσαι] Quod etiam ait Cicero lib. I. de Natura Deorum: *Xenocratem audire potuit: quem virum Dii immortales! & ſunt qui putant audiviſſe. ipſe non vult. credo plus nemini.*

κέχρηται δὲ λέξει κυρίᾳ κατὰ τῶν πραγμάτων, ἣν ὅτι ἰδιωτάτη ἐστὶν, Ἀριστοφάνης ὁ Γραμματικὸς αἰτιᾶ-

A ται] ἰδιωτάτη, hoc eſt, *popularis, plebeia.* ab ἴδιος ſunt ἰδίωμα & ἰδιώτης. Minùs rectè Gaſſendus lib. VII. de Vita Epicuri cap. 7. vertebat *quòd maximè propria, ſeu familiariſſima eſſet.* Sed potiùs legendum ἰδιωτικωτάτη.

σαφὴς δ' ἦν οὕτως, ὡς καὶ ἐν τῷ Περὶ τῆς Ῥητορικῆς ἀξιοῖ μηδὲν ἄλλο ἢ σαφήνειαν ἀπαιτεῖν] De Epicuro Cicero lib. I. de Finibus: *Vide quantum fallare, Torquate, Oratio me iſtius Philoſophi non offendit: nam & complectitur verbis quod vult, & dicit planè quod intelligam.* Et deinde: *Epicurus necnon vult, ſi poteſt, planè & apertè loqui.* Plura in hanc rem collegit Gaſſendus lib. VIII. de Vita Epicuri cap. 9.

B καὶ ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς ἀντὶ τοῦ Χαίρειν, Εὖ πράττειν, καὶ Σπουδαίως ζῆν ἄριστον] Εὖ διάγειν Epiſtolis ſuis Epicurum adſcripſiſſe, Platonem verò εὖ πράττειν, ſuprà in Platone Laërtius ipſe teſtatur. Unde Suidas in εὖ διάγειν· οὕτως ἐπέγραφεν Ἐπίκουρος· χαίρειν δὲ ὁ Κλέων, καὶ Εὖ πράττειν ὁ Πλάτων. Quare nos ad dictum Laërtii locum hîc legendum exiſtimabamus, καὶ ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς ἀντὶ τοῦ χαίρειν καὶ Εὖ πράττειν, Εὖ διάγειν καὶ Σπουδαίως ζῆν: & pro ἄριστον, quæ vox hic locum habere non poteſt, ἔγραφεν aut ἤρεσκεν. Ibi nos vide quæſo. Lucianus, ubi de lapſu inter ſalutandum, Epicurum Epiſtolis ſuis σπουδαιοτέραις præmiſiſſe ait μάλιστα ὑγιαίνειν. Verba ejus ſunt: Ἐπίκουρος, ἀνὴρ πάνυ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ τὴν ἡδονὴν πρὸ ἁπάντων αἱρούμενος, ἐν ταῖς σπουδαιοτέραις Ἐπιστολαῖς (εἰσὶ δ' αὗται C ὀλίγαι) καὶ ἐν ταῖς πρὸς φιλτάτους μάλιστα ὑγιαίνειν εὐθὺς ἐν τῇ ἀρχῇ προστάττει.

οἱ δέ φασιν ἐν τῷ Ἐπικούρου βίῳ τὸν Κανόνα γράψαι αὐτὸν ἐκ τοῦ Ναυσιφάνους Τρίποδος] Tripus ille, liber fuit inſcriptus à Nauſiphane. Simili titulo librum fecerat Andron Epheſius, de quo nos pluribus ad Thaletis Vitam, quò legentes remittimus.

ἀλλὰ καὶ Παμφίλου τοῦ Πλατωνικοῦ ἐν Σάμῳ] Cicero I. de Nat. Deorum. *Pamphilum quemdam Platonis Auditorem ait (Epicurus) à ſe Sami auditum. ibi enim adoleſcens habitabat cum patre & fratribus, quòd in eam pater ejus Neocles agripeta venerat. Sed cùm agellus eum non ſatis aleret, ut opinor, Ludi Magiſter fuit. Sed hunc Platonicum mirificè contemnit Epicurus. ita metuit, ne quid umquam di-*

D *dicîſſe videatur.* Suidas: ἀκούσας δὲ Ναυσιφάνους τοῦ Δημοκριτείου, καὶ Παμφίλου τοῦ Πλατωνικοῦ μαθητοῦ. Plutarchus in libro, cui titulus Non poſſe ſuaviter vivi ſecundùm Epicurum: τί δὲ οὐκ ἔμελλεν αὐτὸν οὕτως σπαργῶν καὶ σφαδάζων πρὸς δόξαν, ὥστε μὴ μόνον ἀπολέγεσθαι τοὺς καθηγητὰς, μηδὲ Δημοκράτει (Corrige Δημοκρίτῳ) τῷ τὰ δόγματα ῥήμασιν αὐτοῖς ὑφαιρουμένῳ ζυγομαχεῖν περὶ συλλαβῶν καὶ κεραιῶν. Σοφὸν δὲ μηδένα φάναι πλὴν αὐτοῦ γεγονέναι ἐπὶ τῶν μαθητῶν. Lucretius:

Pectore parta ſuo, quæſitaque præmia liquit.

Huc pertinent Athenæi verſus ex Epigrammate quod ſuprà Laërtius protulit:

Τοῦτο Νεοκλῆος πινυτὸν τέκος ἢ παρὰ Μουσῶν
E Ἕλκυεν, ἢ Πυθοῦς ἐξ ἱερῶν τριπόδων.

ἄρξασθαί τε φιλοσοφεῖν ἐτῶν ὑπάρχοντα δυοκαίδεκα] Diximus ſuperiùs.

ἐγεννήθη δὲ (φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς) κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς οθ'. καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, &c.] Fallitur ergo Suidas, cujus hæc ſunt verba: γέγονε δὲ ἐπὶ τῆς οθ' Ὀλυμπιάδος μετὰ ἑπτὰ ἐνιαυτοὺς τῆς Πλάτωνος τελευτῆς, καὶ παρέτεινεν ἐπὶ τῶν διαδόχων Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ. Sed ibi reſcribendum omnino ἐπὶ τῆς ρθ' ut veriſſimè Gaſſendus emendabat. At Euſebio quid faciemus, qui Epicurum florentem facit Olympiade CXII. quo tempore vix pueritiam exegerat?

F ἔτεσιν ὕστερον τῆς Πλάτωνος τελευτῆς] Qui fuit decimus Sextus annus Alexandri Macedonis.

ἐν Μιτυλήνῃ καὶ Λαμψάκῳ, πρῶτον συστήσασθαι σχολὴν ἔτη πέντε· ἔπειθ' οὕτως εἰς Ἀθήνας μετελθεῖν] Suidas: πρῶτον μὲν ἐν Σάμῳ διατρίψας σὺν τοῖς γονεῦσιν, εἶτα σχολαρχήσας ἐν Μιτυλήνῃ ἐνιαυτὸν ἕν· εἶτα ἐν Λαμψάκῳ. καὶ οὕτως ἐν Ἀθήναις ἐν ἰδίῳ κήπῳ· ubi pro ἐνιαυτὸν ἓν legendum rectè monet Scholiaſtes ἐνιαυτὸν ἕνα. Sed & poſtea legendum exiſtimamus εἶτα δ' ἐν Λαμψάκῳ, id eſt, *Lampſaci quatuor*, ut Suidas à Laërtio non diſcrepet.

εἰς Ἀθήνας μετελθεῖν.] Archonte ſcilicet Anaxicrate, ut ſuprà Laërtius retulit,

καὶ

καὶ τελευτῆσαι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑβδόμης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος ἐπὶ Πυθαράτου] Atqui ſuprà dixit natum Epicurum anno tertio centeſimæ nonæ Olympiadis. Mortuus igitur ſit annos novem antequam naſceretur. Quare hîc legendum prorſus κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑβδόμης καὶ εἰκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, quemadmodum Caſaubonus ad Theophraſti Characteres pag.98.emendabat. Et ſic quoque hîc Codices Regii, & Joſephus Scaliger ad oram libri: ut eam lectionem meritò in textum receperit Gaſſendus.

ἐπὶ Πυθαράτου, ἔτη βιώσαντος δύο πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα] Id ipſum teſtatur Tullius in libello de Fato, quod bellè Caſaubonus hîc obſervavit: *Ita & ſemper verum fuit: morietur Epicurus, cùm duos & ſeptuaginta annos vixerit, Archonte Pytharato.*

Ἕρμαχον Ἀγεμάρχου] Ἀγεμάρτου Codex Regius. Infrà in Teſtamento Epicuri ſcriptum eſt Ἕρμαχος Ἀγεμόρτου, & ita ibi Regiæ Membranæ. Sed Ἀγεμάρχου quoque habet Editio Stephanica & Frobeniana.

Θερμὴν ἐς πύελον] Apud Heſychium Mileſium ſcriptum eſt Χαλκῆν. Sed omnino θερμὴν utrobique legendum, propter vocem ψυχρὸν, quæ ſequitur.

Κατὰ τάδε δίδωμι] Reſcribit Gaſſendus Κατὰ τάδε διατίθεμαι. Δίδωμι. Eum vide in Notis ad hanc Vitam.

Βατῆθεν] Id eſt, ex oppido Bate, in φυλῇ Ægeïde. Heſychius: Βατῆθεν· ἐκ δήμου Βατῆς τῇ Αἰγνίδος φυλῆς. Corrige Βατῆθεν, ἐκ δήμου Βατῆς, τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς. Stephanus: Βατή· δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς, ὅθεν ἦν Ἄβρων, ὁ Καλλίου Ἐξηγητὴς, περὶ ἑορτῶν καὶ θυσιῶν γεγραφώς. τὸ ἐθνικὸν ἐπιῤῥηματικῶς, Βατῆθεν.

Pag. 271. Ποταμίῳ] Id eſt, *ex oppido Potamo*, in φυλῇ Leontide. Varinus: Ποταμός. δῆμος τῆς Λεοντίδος, οὗ ὁ δημότης Ποτάμιος. Vide Meurſium de Populis Atticæ.

τὴν δὲ οἰκίαν τὴν ἐν Μελίτῃ] Meminit hujus domus Cicero at Atticum v. 19. *De Patrone & tuis Condiſcipulis, quæ de parietinis in Melite laboravi, ea tibi grata eſſe gaudeo.* Ita feliciter hunc locum emendavit Gaſſendus, pro eo quod vulgò legebatur, *De Patrone, & tuis Condiſcipulis, quæ de Tarentinis in militia laboravi*, &c. Gaſſendianæ emendationis rationes qui deſiderat, legat Epiſtolam primam libri Familiarium decimi tertii, & Epiſtolam undecimam libri ad Atticum quinti.

σκοπούμενοι, εἰς τὸ τὰ ἐναγίσματα] Legendum conjunctim σκοπούμενοι εἰς τὸ patet ex Ciceronis verbis in ſequenti Obſervatione afferendis.

ὥστε καὶ εἰς τὴν γινομένην σύνοδον ἑκάστου μηνὸς ταῖς εἰκάσι, τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν, εἰς τὴν ἡμῶν τε καὶ Μητροδώρου μνήμην κατατεταγμένην] Quò reſpexit Cicero, libro II. de Finibus: *Quæro autem quid ſit, quod cùm reliqui nihil ſit omnino quod pertineat ad nos, tam accuratè tamque diligenter caveat & ſanciat,* (Epicurus) *ut Amynomachus & Timocraecs, hæredes ſui, de Hermachi ſententia dent, quod ſatis ſit ad diem agendum natalem ſuum quotannis menſe Gamelione: itemque omnibus menſibus viceſimo die Lunæ, dent ad eorum Epulas, qui unà ſecum philoſophati ſint, ut & ſui & Metrodori memoria colatur. Hæc ego non poſſum dicere non eſſe hominis & belli & humani: ſapientis verò nullo modo, Phyſici præſertim, quem ſe ille eſſe vult, putare ullum eſſe cujuſquam diem natalem. Quid? verène poteſt eſſe dies, ſæpius, qui ſemel fuit? Certè non poteſt. An ejuſdem modi? ne id quidem, niſi cùm multa annorum interceſſerint millia, & omnium ſiderum eodem, unde profecta ſint, fiat ad unum tempus reverſio. Nullus eſt igitur cujuſquam dies natalis. At habetur. Et ego ſcilicet id neſciebam. Sed ut ſit, etiam poſt mortem coletur? idque teſtamento cavebit is, qui vobis quaſi oraculum ediderit, nihil poſt mortem ad nos pertinere? Hæc non erat ejus, qui innumerabiles mundos, infinitaſque regiones, quarum nulla eſſet ora, nulla extremitas, mente peragravíſſet. Nunquid tale Democritus? ut alios omittam, hunc appello, quem ille unum ſecutus eſt. Quòd ſi dies notandus fuit, eumne potiùs, quo natus: an eum, quo ſapiens factus eſt? Non potuit, inquies, fieri ſapiens, niſi natus eſſet. Iſto modo ne ſi avia quidem ejus nata non eſſet. Res tota, Torquate, non doctorum hominum, velle poſt mortem epulis celebrari memoriam ſui nominis.* Ea de re ſcribens Plinius xxxv. 2. annis à morte Epicuri 350. ait: *Natali ejus viceſimâ Lunâ ſacrificant, feriaſque omni menſe cuſtodiunt, quas* Icadas *vocant.* Hinc Εἰκαδισταὶ dicti Epicurei. Athenæus Dipnoſophiſtarum VII. 13. Ἐπικούρειος δέ τις Εἰκαδιστὴς τῶν συνδειπνούντων, &c. Sunt qui putant ita dictos ἀπὸ τῆς εἰκόνος, quia Epicuri imagine Epicureorum nullus deſtituebatur, ut eſt apud Plinium dicto loco: *vultus Epicuri per cubicula geſtant, ac circumferunt ſecum.* Et apud Ciceronem lib.v. de Finibus, ſub perſona Attici: *Nec tamen Epicuri licet obliviſci, ſi cupiam, cujus imaginem non modò in tabulis noſtri familiares, ſed etiam in poculis & annulis habent.* Sed illi immane quantùm falluntur: nam ab εἰκὼν dici Εἰκαδισταὶ Analogia non patitur, ſed Εἰκονισταί: neque hujus non ſanæ opinionis hoc loco meminiſſem, niſi eam non improbans retuliſſet Gaſſendus lib. II. de Vita Epicuri cap 4. Ceterùm in verbis Laërtianis pro ὥστε καὶ rectè Caſaubonus reponebat ἔτι δὲ καὶ, ex his Ciceronis *itemque omnibus menſibus.*

τοῦ υἱοῦ τοῦ Μητροδώρου Ἐπικούρου] Qui omiſſus infrà à Laërtio, ubi de ὁμωνύμοις Epicuris.

Νικάνορος] Hujus Nicanoris nomen, inter Epicuri Diſcipulos, non alibi, credo, facilè invenies.

Pag. 272. ἐὰν δέ τι τῶν ἀνθρωπίνων περὶ Ἕρμαχον γίνηται] Similiter Latini, *ſi quid humanitus accidat.* occurrit paſſim hic loquendi modus in Pandectis.

ἤδη δὲ τελευτῶν, γράφει πρὸς Ἰδομενέα τήνδε ἐπιστολὴν, &c.] Ad Hermachum ſcriptam fuiſſe hanc Epiſtolam ſcribit Cicero lib. II. de Finibus, *Audi, ne longè abeam, moriens quid dicat Epicurus: & intellige facta ejus cum dictis diſcrepare.* EPICURUS HERMACHO S. Cùm ageremus, *inquit*, vitæ beatum, & eumdem ſupremum diem, ſcribebamus hæc: Tanti autem morbi aderant veſicæ & viſcerum, ut nihil ad eorum magnitudinem poſſet accedere: *Ecce miſerum hominem, ſi dolor ſummum malum eſt. dici aliter non poteſt. Sed audiamus ipſum.* Compenſabatur tamen, *inquit*, cum his omnibus animi lætitia, quam capiebam ex memoria rationum, inventorumque noſtrorum. Sed tu, ut dignum eſt tuâ erga me & erga Philoſophiam voluntate, ab adoleſcentia ſusceptâ, fac ut Metrodori tueare liberos, &c. quæ vide. Fortaſſe ſcripta fuit ad utrumque, propter τὸ ὑμῖν, inquit Gaſſendus in Apologia Epicuri lib. & cap. II. vel ad Idomeneum potiùs, quàm ad Hermachum, quòd Metrodori liberi fatis fuiſſent teſtamento commendati. Addit Gaſſendus, Hermachum, ſucceſſorem proximum, non videri fuiſſe abſentem, cùm etiam Epicuri mortem Literis miſſis deſcripſerit. Addit & illum à pueritia ad Rhetoricam potiùs, quàm ad Philoſophiam ſeſe comparaſſe, ut conſtat ex Laërtio. Ceterum Epicurei hujuſce dicti meminit & Seneca Epiſt. 29. his verbis; *Quid porro non æquè incredibile videtur, aliquem in ſummis cruciatibus poſitum dicere,* Beatus ſum. *Atqui hæc vox in ipſa officina Voluptatis eſt audita.* Beatiſſimum, *inquit*, & ultimum diem ago, *Epicurus: cùm illum hinc urinæ difficultas torqueret, hinc inſanabilis exulcerati dolor ventris.*

Μαθητὰς δὲ ἔσχε πολλοὺς μὲν, σφόδρα δὲ ἐλλογίμους, Μητρόδωρον Ἀθηναῖον, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Σάνδην Λαμψακηνόν.] Metrodorum fuiſſe Lampſacenum ait Strabo lib. XIII. ἐκ Λαμψάκου δὲ Χάρων τε ὁ Συγγραφεὺς, καὶ Ἀδείμαντος, καὶ Ἀναξιμένης ὁ Ῥήτωρ, καὶ Μητρόδωρος, ὁ τοῦ Ἐπικούρου ἑταῖρος. Non fuiſſe Athenienſem ſcribit Cicero lib. v. Tuſcul. Quæſt. *Qui enim beatior Epicurus, quòd in patria vivebat, quàm Metrodorus, quòd Athenis?* Quare legebat hoc loco Caſaubonus, Μητρόδωρον, Ἀθηναῖον: quaſi *Athenæus* nomen eſſet Philoſophi Epicurei. Gaſſendus vero lib. de Vita Epicuri I. cap.8. voces illas Ἀθηναῖον, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Σάνδην, ut ſpurias, expungendas eſſe cenſebat. Quippe eas ſi detraxeris, inquit, reliqua optimè cohærent: ſi admiſeris, prorſus diſſonant. Metrodorus ſcilicet fuit, quem verè dicas Λαμψακηνὸν, & cui alia omnia, quæ ſequuntur, conveniant: non verò Sandes, de quo, præter cetera, falſum eſt Epicurum teſtamento meminiſſe, ut hoc loco dicitur. Et quamvis Caſaubonus putet Ἀθηναῖον eſſe poſſe nomen vir proprium, mirum tamen, quomodo nuſquam aliàs tam de Athenæo, quàm de Sande, ut Epicureis, aliquid audiatur, cùm hîc Laërtius recenſeat illuſtriores Epicuri Diſcipulos. His certè detractis tres iidem, puta Metrodorus, Polyænus, Hermachus, continuâ ſerie deſcribuntur, quos etiam Seneca Epiſtola VI. ut ἐλλογίμους Epicuri μαθητὰς, conjunxit. Ad Timocratem quod ſpectat, ille obiter, ubi de Metrodoro, ut illius frater, poſtea memoratur; ac proinde eo loci præter rem interpoſitus videtur. Hactenus Gaſſendus: cujus opinioni lubens accedo, quamquam Jonſius lib. I. de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ cap. 20. receptam Laërtii ſcripturam tueatur; & Metrodorum fuiſſe Athenienſem contendat; quia ſcilicet,

vel ipſo Laërtio teſte, Timocrates, hujus Metrodori frater, fuit Ποτάμιος; erat autem Ποταμὸς populus Athenienſis, Leontidis tribus, ut ſuprà docuimus. Ad Ciceronis verò & Strabonis auctoritatem quod attinet, qui Metrodorum faciunt Lampſacenum, reſpondet Jonſius, Lampſacenum & dictum fuiſſe & habitum, quia Epicurum Lampſaci docentem diu audiverat, ibique habitaverat: unde & Strabo Epicurum, qui Athenis natus eſt, quodammodo Lampſacenum eſſe dicit. Sed ſit ut hoc verum, et aliis rationibus Gaſſendi emendatio nititur, quæ me, iterum dico, in ejus ſententiam non invitum trahunt. Pæne omiſeram eumdem Gaſſendum, in Notis ad hanc noſtram Epicuri Vitam, ἐλλόγιμον hîc pro ἐλλογίμους legere, tum quòd Metrodorus revera celeberrimus omnium Epicuri Diſcipulorum fuerit, tum quòd tametſi alii quoque ἐλλόγιμοι recenſendi fuerint, nimis tamen multa de Metrodoro interponuntur, ut hoc accuſandi caſu comprehendi poſ- B ſint. Adde quòd peractâ Metrodori mentione, non ſequitur καὶ Πολύαινον, ut neceſſe foret; ſed Ἦν δὲ καὶ Πολύαινος.

μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ Τιμοκράτης] Placet mirum in modum Gaſſendi emendatio ἐν τῷ τρίτῳ Τιμοκράτει. Scripſerat Epicurus tres libros Timocratis nomine inſcriptos, quorum infrà meminit Laërtius in Indice librorum Epicuri.

ὢν τε ἀκατάπληκτος πρός τε τὰς ὀχλήσεις καὶ τὸν θάνατον] Sitim tamen minùs æquo animo tuliſſe cùm intercute morbo laboraret, ſcribit Cornelius Celſus: cujus hæc ſunt verba lib. III. cap. 21. *Metrodorum tamen, Epicuri Diſcipulum, cùm hoc morbo tentaretur, neque animo ferret neceſſariam ſitim, ubi diu abſtinuerat, bibere ſolitum, deinde evomere.*

C φασὶ δὲ καὶ πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν αὐτοῦ τελευτῆσαι, πεντηκοστὸν τρίτον ἔτος ἄγοντος] Optimè Gaſſendus, poſt Ambroſium, ἄγοντα· ad Metrodorum enim hæc referri debent.

ἔχει δὲ καὶ τὸν προειρημένον οἰκεῖόν τινα ἀδελφὸν τοῦ Μητροδώρου Τιμοκράτην.] Quem Timocratem Metrodori fratrem, malè Adramyttenum fuiſſe putat Voſſius lib. IV. de Hiſtoricis Græcis cap. 3. cùm Timocrates ille Adramyttenus alius omnino ſit ab hoc noſtro Timocrate: quemadmodum & diverſus eſt Timocrates ille Heracleota Epicureus, tempore M. Antonini, apud Lucianum in Ψευδομάντι. Verba ſunt Jonſii lib. I. de Scriptoribus Hiſtoriæ cap. 20. Citatur à Laërtio, in hac ipſa Vita, Timocrates ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Εὐφραντοῖς: qui non alius eſt à noſtro. Sed an diverſus non ſit Timocrates D ille, qui ab eodem Laërtio in Zenone Cittieo citatur ἐν τῷ Δίωνι, quemadmodum exiſtimat Voſſius, ampliùs cogitandum. Adversùs hunc noſtrum Timocratem ſcripſit frater ejus Metrodorus: nam Metrodori librum πρὸς Τιμοκράτην laudat in hac Vita Laërtius. Etiam Proclus ad Heſiodi Operum & Dierum librum primum, Timocratem & Metrodorum fratres ſcriptis inter ſe certaſſe ait: Τιμοκράτην δὲ καὶ Μητρόδωρον, τοὺς Ἐπικουρείους, ἀδελφοὺς ὄντας, καὶ προσκρούσαντας ἀλλήλοις ἐκδοῦναι κατ᾽ ἀλλήλων συγγράμματα. Ciceronem adde lib. I. de Natura Deorum: *Accuſat Timocratem fratrem ſuum Metrodorus, quòd dubitet omnia, quæ ad beatam vitam pertineant, ventre metiri.* Et Plutarchum in libro Quòd non poſſit vivi ſuaviter ſecundùm Epicurum: ἢ γὰρ οὐ τούτοις ἔοικε τὰ Μητροδώρου, πρὸς τὸν ἀδελφὸν γράφοντος; Οὐδὲν δεῖ σώζειν τοὺς Ἕλληνας, οὐδ᾽ ἐπὶ σοφίᾳ στεφάνων παρ᾽ αὐτῶν τυγχάνειν, ἀλλ᾽ ἐσθίειν, καὶ πίνειν οἶνον, Τιμόκρατες, ἀβλαβῶς τῇ γαστρὶ καὶ κεχαρισμένως, &c. quæ ipſiſſima verba adducit & in libro contra Colotem, niſi quòd E pro τῇ γαστρὶ ſcriptum eſt ibi τῇ σαρκὶ· minùs rectè, ut videtur.

Πρὸς τοὺς Διαλεκτικούς] Megaricos.

Πρὸς τοὺς Σοφιστὰς ἐννέα] Meminit Plutarchus in libro Quòd non vivitur jucundè ſecundùm Epic. ὥς φησι Μητρόδωρος ἐν τοῖς Πρὸς τοὺς Σοφιστάς. Ad hos novem Metrodori contra Sophiſtas libros ſcripſerat Galenus. Teſtatur id ipſe Galenus in libro de libris propriis cap. 17. ſed loco corrupto: Περὶ τῶν πρὸς τοὺς Σοφιστάς, ἕν. Μητροδώρου Ἐπιστολὴ πρὸς Κέλσον Ἐπικούρειον. Ἐπιστολὴ Πυδεγπανοῦ Ἐπικουρείου. Legendum ex certiſſima Jonſii conjectura, Περὶ τῶν πρὸς τοὺς Σοφιστὰς ἐννέα Μητροδώρου. Ἐπιστολὴ πρὸς Κέλσον Ἐπικούρειον, &c. Celſus enim ille Epicureus Luciani æqualis fuit, utpote ad quem ipſe Lucianus Hiſtoriam de Alexandro Pſeudomante ſcripſerit. Etiam Origenes, qui adverſùs eum ſcripſit, vixiſſe ait ſub Nerone. Non igitur ad eum ſcribere potuit Metrodorus. De variis

A Metrodoris legendus Jonſius lib. I. de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ cap. 20. Hos inter fuit & Metrodorus alius, itidem Lampſacenus, Anaxagoræ familiaris, de quo ſuprà in Anaxagora. Ceterùm omiſit Diogenes noſter in Elencho librorum Metrodori, librum Περὶ Ποιητῶν, quem citat Plutarchus in Commentario Quòd non vivitur ſuaviter ſecundùm Epicurum, & librum Περὶ φιλοσοφίας, memoratum eidem Plutarcho in libro contra Colotem extremo: ἃ δὲ Μητρόδωρος ἐν τῷ Περὶ Φιλοσοφίας, &c. ſed qui forſan diverſus non eſt à libro Περὶ τῆς ἐπὶ Σοφίαν πορείας, quem recenſuit hoc loco Laërtius. Emendabimus obiter dictum Plutarchum in dicto Commentario. Quòd non vivitur ſuaviter ſecundùm Epicurum: ὁ δὲ Μητρόδωρος ἄντικρυς περὶ Φιλοσοφίας εἴρηκεν, ὡς εἰ μὴ καθηγήσατο Δημόκριτος, οὐκ ἂν προῆλθεν Ἐπίκουρος ἐπὶ τὴν σοφίαν. ſcriptum fuiſſe exiſtimamus, ὁ δὲ Μητρόδωρος B ἄντικρυς ἐν τῇ Περὶ Φιλοσοφίας, &c. Omiſit Laërtius & librum contra Timarchum, cujus meminit idem Plutarchus in libello contra Colotem: & librum Περὶ τοῦ μείζονα εἶναι τὴν παρ᾽ ἡμᾶς αἰτίαν πρὸς εὐδαιμονίαν τῆς ἐκ τῶν πραγμάτων, memoratum Clementi Alexandrino in II. Στρωματέων.

ὢν καὶ Πολύαινος Ἀθηνοδώρου Λαμψακηνός, &c.] Meminit, ut magni Mathematici, Cicero lib. IV. Academ. Quæſt. *Ne illud quidem Phyſici eſt credere aliquid eſſe minimum quod profectò nunquam putaviſſet*, (Epicurus) *ſi à Polyæno familiari ſuo Geometriam diſcere maluiſſet, quàm illam dedocere.* Etiam Plutarchus in utroque libro contra Colotem illius, nec ſemel, meminit.

Ἕρμαρχος] Cujus plurima mentio in Epicuri teſtamento.

C Περὶ τῶν μαθητῶν] Argutè Caſaubonus, Περὶ τῶν μαθημάτων.

ἐτελεύτα δὲ παρὰ Λυσίᾳ] An ſcripſerit Laërtius παραλύσει? Ita exiſtimo: nihil tamen muto.

Λεοντεὺς τε Λαμψακηνός] Plutarchus contra Colotem II. καὶ Λεοντεὺς εἷς τῶν ἐπ᾽ ἄκρον Ἐπικούρου μαθητῶν, πρὸς Λυκόφρονα γράφων, &c. De Leonteo illo vide nos ſuprà. Etiam Lampſacenum fuiſſe teſtatur Strabo lib. XIII.

Pag. 273. ἔτι τε Κολώτης] Scripſerat librum hoc titulo, Ὅτι κατὰ τὰ τῶν ἄλλων φιλοσόφων δόγματα οὐδὲ ζῆν ἐστιν. Huic libro duos oppoſuit Plutarchus: primum, Ὅτι οὐδὲ ζῆν ἐστιν ἡδέως κατ᾽ Ἐπίκουρον; alterum, Πρὸς Κολώτην.

καὶ Ἰδομενεὺς] Clarus literis quas ad eum ſcripſit Epicu- D rus. Qua de re Seneca Epiſt. XXI. *Exemplum enim Epicuri referam. Cùm Idomeneo ſcriberet, & illum à vita ſpecioſa ad fidelem ſtabilemque gloriam revocaret, rigidæ tunc potentiæ magiſtrum, & magna tractantem*, Si gloriâ, *inquit*, tangeris, notiorem te Epiſtolæ meæ facient, quàm omnia iſta quæ colis, & propter quæ coleris. *Quis Idomenea noſſet, niſi Epicurus illum ſuis literis incidiſſet? Omnes illos Megiſtanas, & Satrapas, & Regem ipſum, ex quo Idomenei titulus petebatur, oblivio alta ſuppreſſit.*

καὶ αὐτοὶ Λαμψακηνοί] Idomeneum fuiſſe Lampſacenum teſtatur & Strabo lib. XIII.

καὶ Πολύστρατος, ὁ διαδεξάμενος Ἕρμαρχον] Polyſtrati Epicurei meminit Valerius Maximus, loco à nobis ſuperiùs memorato, ubi de Epicureorum amicitia agebamus. Sed an idem ſit ac Polyſtratus ille Hermachi in Schola Epicuri ſuc- E ceſſor, aliis examinandum relinquo.

ὃν διεδέξατο Διονύσιος] Accipio de Dionyſio τῷ μεταθεμένῳ, de quo ſuprà in ejus Vita.

ὃν Βασιλείδης] Baſilidem Stoicum novi è Sexto Empirico contra Mathem. pag. 267. & Baſilidem Grammaticum, Homeri Enarratorem, ex Etymologo. At Baſilidem Epicureum niſi ex hoc Laertii loco non novi.

καὶ Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Κηποτύραννος] Sic dictum putat Gaſſendus, quòd ſic in hortis Epicuri regnaret, quemadmodum in Judiciis regnaſſe Demoſthenes dictus eſt Optimè. Ita Virgilius:

Thucydides Tyrannus Atticæ febris.

F id eſt, ut rectè Pithœus, qui in Attica peſte deſcribenda regnum oris exercuit. Sic Anacreon:

Ἄγε ζωγράφων ἄριστε,
Ῥοδίης Τύραννε τέχνης.

Similiter *regnum loquendi* Manilius dixit: *Regem ſermonum* Lucianus: *regnum forenſe*, & *regnare in foro* Cicero.

ὃς ὑπὲρ τετρακόσια συνέγραψε βιβλία] Quos inter Περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου· quem librum ſuprà memoravit Laertius.

δύο τε Πτολεμαῖοι Ἀλεξανδρεῖς, &c.] Non mihi noti aliunde.

Ζήνων τε ὁ Σιδώνιος] Diximus ad Zenonem Citticum.

καὶ Δημήτριος, ὁ ἐπικληθεὶς Λάκων] Diſcipulus Protarchi Epicurei Bargyleenſis, teſte Strabone lib. xɪv. Ἐκ δὲ τῶν Βαργυλίων ἀνὴρ ἐλλόγιμος ἦν ὁ Ἐπικούρειος Πρώταρχος, ὁ Δημητρίου καθηγησάμενος, τοῦ Λάκωνος προσαγορευθέντος. Meminit, ut Epicurei celebris, Sextus Empiricus contra Mathemat. pag. 285. Δημήτριος δὲ ὁ Λάκων τῶν κατὰ τὴν Ἐπικούρειον αἵρεσιν ἐπιφανῶν, &c. Citatur eidem Sexto lib. ɪɪɪ. Pyrrhon. Hypotypoſ. cap. 17. & adversùs Mathemat. p. 417. Citatur & Erotiano in Voce κλαγγώδη· Δημήτριος μὲν ὁ Ἐπικούρειος κλαγγώδη ὄμματα ἐνόμισε τὰ εὐκίνητα, δεινῶς ἁμαρτάνων.

Διογένης τε ὁ Ταρσεὺς, ὁ τὰς ἐπιλέκτους Σχολὰς συγγράψας] Veteres Græci σχολὰς vocabant *Diſputationes.* Cicero Tuſcul. ɪ. *Itaque dierum quinque ſcholas, ut Græci appellant, in totidem libros contuli.* Ibidem : *ut jam etiam ſcholas Græcorum more habere auderemus.* Vocabant & σχόλια breves quaſdam Annotationes. Hujuſmodi fuere Scholiorum libri centum ab Amelio Philoſopho compoſiti, quorum meminit Porphyrius in Plotini Vita. Ejuſdem argumenti fuiſſe videntur libri ἐπιλέκτων Σχολῶν à Diogene Tarſenſi compoſiti, inquit Valeſius ad lib. ɪv. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Euſebii. Harum Selectarum Scholarum librum primum, quintum & viceſimum citat Noſter in hac ipſa Vita. Meminit & Strabo lib. xɪv. τῶν δ' ἄλλων Φιλοσόφων,

Οὓς κεν ἐὺ γνοίην, καὶ τοὔνομα μυθησαίμην,

Πλουτιάδης τε ἐγένετο, καὶ Διογένης τῶν σχολαζόντων καὶ Σχολὰς διατιθεμένων εὐφυῶς. Quæ verba non aſſecutus eſt Interpres, qui vertit, *Plutiades, & Diogenes, qui urbes profecti Scholas dextrè inſtituerunt.* Scripſerat idem Diogenes Tarſenſis Ἐπιτομὴν τῶν Ἐπικούρου Ἠθικῶν δογμάτων, teſte hîc eodem Laërtio.

Ὠρίων] Non mihi aliunde notus.

ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι Ἐπίκουροι, τρεῖς] Præter hos tres Epicuros, fuere & tres alii : Epicurus, Metrodori filius, de quo Epicurus in Teſtamento : Epicurus Lachetis pater, de quo Thucydides : & Epicurus Demophili ſocius, de quo Plutarchus.

γέγονε δὲ πολυγραφώτατος, πάντας ὑπερβαλλόμενος πλήθει βιβλίων, &c.] Chryſippo excepto. Ipſe Laërtius in Prooemio : πολλὰ δὲ Ζήνων, πλείω Ξενοφάνης, πλείω Δημόκριτος, πλείω Ἀριστοτέλης, πλείω Ἐπίκουρος, πλείω Χρύσιππος. Huc ſpectat quod ait Origenes contra Celſum lib. ɪ. neminem, quæ Epicuri ſunt, omnia noſſe poſſe.

ἐζήλου δὲ αὐτὸν Χρύσιππον, &c.] Vide ſuprà ad Chryſippum. Vide & Heſychium Mileſium, qui integrum hunc locum ad verbum exſcripſit.

εἰ γάρ τι γράψαι ὁ Ἐπίκουρος] Caſaub. γράψας, quemadmodum etiam legitur in Editione Stephanica. γράψαιτο Gaſſendus.

καὶ τὸ ἐπελθὸν καὶ ἀδιόρθωτα εἷλκε τῷ ἐπείγεσθαι] ἀδιόρθωτον Gaſſendus.

καθάπερ καὶ παρὰ Ζήνωνι ἔστιν εὑρεῖν καὶ παρὰ Ἀριστοτέλει.] Iniquè facit Laërtius, inquit Nunneſius in Notis ad Vitam Ariſtotelis, qui Ariſtoteli eamdem notam, quam Stoicis inurat : cùm Stoici, ut ſcribit Galenus, teſtimoniis Poëtarum ſua paſſim confirmarent, immo & integris Poëmatis aliquando ſua aſſererent. quod nuſquam ab Ariſtotele factum videmus. ſed ut ſuam ſententiam, & veritatem magis confirmet, aliorum decreta, & argumenta, quibus illa confirmarent, profert, ac diligenter refellit. neque omnia quidem, ſed ea tantum quæ εὔλογα viderentur, & aut rationum pondere, aut philoſophorum auctoritate poterant aliquem conturbare.

Περὶ Φύσεως, λζ.] Meminit Galenus Commentario in librum ɪ. Hippocratis de Natura humana. Citatur inferiùs à Laërtio, primus, undecimus, duodecimus, decimus quartus, & decimus quintus.

Περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ] Quem Cleomedes lib. ɪɪ. cap. ɪ. videtur appellare τὰς τῶν ὅλων ἀρχὰς, inquit Gaſſendus in Apologia.

Ἐπιτομὴ τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς] Duplex autem fuit, magna & parva. Parva ſcripta eſt ad Herodotum. Vide infrà.

πρὸς τοὺς Μεγαρικοὺς διαπορίαι] Διαπορίαι ſimpliciter dicuntur Plutarcho lib. adverſus Colotem extremo.

A Κύριαι δόξαι] De his Cicero de Finibus l. ɪɪ. *In alio verò libro, ubi breviter comprehenſis graviſſimis ſententiis, quaſi oracula edidiſſe Sapientiæ dicitur,* (Epicurus) *ſcribit his verbis, quæ nota tibi profectò, Torquate, ſunt ; quis enim veſtrûm non edidicit Epicuri* κυρίας δόξας, *id eſt, maximè ratas ? quia graviſſimæ ſint ad beatè vivendum breviter enuntiatæ Sententiæ.* Et lib. 7. de Natura Deorum : *In illis ſelectis ejus* (Epicuri) *brevibuſque Sententiis, quas appellatis* κυρίας δόξας, *hæc, ut opinor, prior Sententia eſt, Quod beatum & immortale eſt, id nec habet, nec exhibet cuiquam negotium.* τὰς ῥητὰς λέξεις vocat Empiricus contra Mathematicos pag. 320. τάχα δὲ, inquit, οἱ ἀπὸ τοῦ κήπου, ὡς αἱ ῥηταὶ τοῦ Ἐπικούρου λέξεις μαρτυροῦσι, θεὸν ἀπολείπουσι. Non prætereundum quod de eo libro refert A-
B nonymus apud Suidam : εἶχε δὲ τὸ βιβλίον τὰς Ἐπικούρου δόξας, ἃς ἐκεῖνοι κυρίας οὕτω καλοῦσιν· Ἐπικούρου κακὰ γνωρίσματα· ἐν αἷς καὶ τόδε ἦν, ὅτι καὶ τόδε τὸ πᾶν φέρεται τύχῃ τινὶ, οὐ μὴν βουλήσει, καὶ κρίσει θεῶν.

Περὶ αἱρέσεων] Vertit uterque Interpres *de Sectis* : item Jonſius lib. ɪ. cap. 20. de Scriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ. At Gaſſendus *de Electionibus* : quod in hoc libro Epicurus proſequutus non videatur Sectarum hiſtoriam, ſed moralem inſtitutionem, quæ circa delectum rerum occupabatur, ut Laërtius ipſe indicat ſub finem Epiſtolæ ad Menœceum : ubi & docet genus Ethicum totum eſſe περὶ αἱρέσεως καὶ φυγῆς. Adde quòd in MSS. Regiæ Bibliothecæ conjungitur hic liber cum ſequenti, ſic, Περὶ αἱρέσεων καὶ περὶ φυτῶν. In quibuſdam ſcriptum eſt Περὶ αἱρέσεως καὶ φυτῶν. Quare non diſplicet Gaſſendiana emendatio, Περὶ αἱρέσεων καὶ
C φυγῶν id eſt, *de Electione & fuga* : immo mirum in modum placet.

Περὶ τέλους] Citatur à Plutarcho in Commentario contra Colotem. *De finibus bonorum & malorum* Cicero appellat, quod rectè Gaſſendus obſervabat.

Περὶ κριτηρίου, ἢ κανών] Vertit Cicero lib. ɪ. de Natura Deorum, *de Regula & Judicio.*

Χαιρέδημος, ἢ Περὶ θεῶν] Chæredemus ille, cujus nomine librum de Diis Epicurus inſcripſit, fuit ejus frater, ut diſcere eſt ex Laërtio ſuprà, initio hujuſce Vitæ. Ejus, & Metrodori & Ariſtobuli mortuorum memoriam ſcriptis coluiſſe obſervat Plutarchus in libello de Occultè vivendo, his verbis, ubi de Epicuro : τί δὲ αἱ τοσαῦται
D μυριάδες στίχων ἐπὶ Μητρόδωρον, ἐπὶ Ἀριστόβουλον, ἐπὶ Χαιρέδημον γραφόμεναι καὶ συντασσόμεναι φιλοπόνως ; ἵνα μὴ ἀποθανόντες λάθωσιν. Etiam Ariſtobuli fratris, & Metrodori Diſcipuli nomine libros inſcripſerat, de quibus mox Laërtius.

Περὶ ὁσιότητος, ἢ Ἡγησιάναξ] Meminit hujus Hegeſianactis Plutar. in Commentario Quod non poteſt vivi ſuaviter ſecundùm Epicurum : ταῦτα γὰρ ἐν ἄλλοις τε πολλοῖς Ἐπίκουρος εἴρηκε, καὶ περὶ τῆς Ἡγησιάνακτος τελευτῆς, πρὸς Δοσίθεον γράφων τὸν πατέρα, καὶ Πύρσωνα τὸν ἀδελφὸν τοῦ τεθνηκότος. Hujus autem libri de Sanctitate meminit Tullius lib. ɪ. de Natura Deorum : *At etiam de Sanctitate, de pietate adversùs Deos libros ſcripſit.*

E Περὶ βίων, δ'] *De vita & moribus* interpretatur Gaſſendus, quem vide. Etiam infrà Περὶ βιωτικῶν.

Νεοκλῆς, πρὸς Θέμισταν] Neocles ille, frater fuit Epicuri. De eo nos ſuprà, quemadmodum & de Themiſta.

Συμπόσιον] Citatur à Plutarcho Sympoſiac. lib. ɪ. quæſt. ɪ. & libro Quòd non poſſit vivi ſuaviter ſecundùm Epicurum. Meminit & Athenæus lib. v.

Περὶ ἀφῆς] Accipit Gaſſendus de Atomorum tangibilitate : quippe Inane appellabat Epicurus τὸ ἀναφές.

Περὶ φαντασίας] Quo nomine intelligitur, ut rectè hoc loco Gaſſendus animadvertit, impreſſio ejus, quod apparet in facultate cognoſcente, non verò ipſa facultas, ut
F vulgò hæc vox in Scholis accipitur.

Περὶ δώρων καὶ χάριτος] Meminit Empiricus contra Mathematicos pag. xɪ. ἐν γοῦν τῷ Περὶ δώρων καὶ χάριτος ἱκανῶς πειρᾶται διδάσκειν, (Epicurus) ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστι τοῖς Σοφοῖς μανθάνειν γράμματα.

Πολυμήδης] Epicuri, ut videtur Gaſſ. familiaris.

Περὶ νότων δόξαι, πρὸς Μίθρην] Περὶ νόσων Gaſſendus, quem videſis hoc loci, & in Apologia.

Καλλιστόλας] Et hunc etiam ex Epicuri familiaribus fuiſſe veroſimiliter exiſtimat Gaſſendus.

Περὶ βασιλείας] Citatur à Plutarcho in Commentario Quòd non poteſt vivi ſuaviter, &c.

Ἀναξιμένης]

Ἀναξιμένης] Rectè Gaſſendus accipit de Anaximene Lampſaceno, de quo Strabo lib. XIV. cujus verba ſuprà retulimus.

Ἐπιστολαί] Vide omnino Gaſſendum.

Ceterum præter hos memoratos à Laërtio Epicuri libros, ſcripſerat Epicurus & librum Περὶ Ῥητορικῆς, commemoratum à Scholiaſte Hermogenis, his verbis: ὁ δέ γε Ἐπίκουρος ἐν τῷ Περὶ Ῥητορικῆς αὐθαδέστερον οἶμαι λέγων φησὶν αὐτὸς μόνος εἰρηκέναι τέχνην πολιτικῶν λόγων. Item libros Πρὸς Θεόφραστον, quorum ſecundus citatur à Plutarcho in libro contra Colotem. Ariſtoteli infenſum fuiſſe Epicurum ſcribit Empiricus in Præfatione contra Mathematicos. Etiam alibi Ariſtotelicis Epicureos contradicere, ut Epicureis Stoicos, ille nos docet. Quod & Proclus Commentario II. in I. Euclidis animadvertit: ut proinde mirum non ſit ſcripſiſſe Epicurum adversùs Theophraſtum, Ariſtotelis præcipuum Diſcipulum, & Scholæ ejus ſucceſſorem. Scripſit Epicurus & librum de Voluptate, teſte Cicerone lib. II. de Divinatione. Hunc ſignificaſſe Laërtium putabat Gaſſendus, cùm ſcripſit ſuprà, Democriti de Atomis libros & Ariſtippi de Voluptate ſuos eſſe dixiſſe. Scripſit & alia, quæ vide apud Gaſſendum in Apologia Epicuri lib. I. cap. ultimo.

μίαν δὲ αὐτῶν, εἰ δοκεῖ ἐν αὐτοῖς, ἐκθέσθαι πειράσομαι, &c.] Locus corruptus. Lege cum Caſaubono Ἐπιτομὴν δὲ αὐτῶν, εἰ δοκεῖ, ἐκθέσθαι πειράσομαι: vel cum Gaſſendo, Συντομίαν δὲ αὐτῶν, εἰ δοκεῖ, ἐκθέσθαι πειράσομαι. Hæc porro verba ἐν αὐτοῖς rectè in MSS. & in ceteris editionibus deſiderantur.

ὥστε σε πανταχόθεν καταμαθεῖν τὸν ἄνδρα] Mulierem illam compellat Laërtius, cui opus ſuum dicavit, de qua vide nos ſuprà ad Proœmium Laërtii, & ad Platonis Vitam.

ἐν ἑνὶ τῷ ἐπιγραφομένῳ Κανών] Quo nomine & Statuam & Librum fecerat Polycletus. De Statua teſtatur Plinius lib. XXXIV. cap. 8. ubi de Polycleti Statuis: *Fecit & quem Canona Artifices vocant, lineamenta artis ex eo petentes, velut à lege quadam: ſoluſque hominum artem ipſe feciſſe, artis opere judicatur.* Et Galenus in libro de Temperamentis: καὶ πού τις ἀνδριὰς ἐπαινεῖται, Πολυκλείτου Κανὼν ὀνομαζόμενος, ἐκ τοῦ πάντων τῶν μορίων ἀκριβῆ τὴν πρὸς ἄλληλα συμμετρίαν ἔχειν, ὀνόματος τοιούτου τυχών. Meminit & Ælianus Var. Hiſtor. XIV. 8. ſed obſcuriùs: Δύο εἰκόνας εἰργάσατο Πολύκλειτος κατὰ τὸ αὐτό· τὴν μὲν, τοῖς ὄχλοις χαριζόμενος· τὴν δὲ κατὰ τὸν νόμον τῆς τέχνης. De Statua, & de Libro ſimul, teſtatur Galenus libro V. de Placitis Hippocratis & Platonis: καθάπερ ἐν τῷ Πολυκλείτου Κανόνι γέγραπται· πάσας γὰρ ἐκδιδάξας ἡμᾶς ἐν ἐκείνῳ τῷ συγγράμματι τὰς συμμετρίας τοῦ σώματος, ὁ Πολύκλειτος ἔργῳ τὸν λόγον ἐβεβαίωσε, δημιουργήσας ἀνδριάντα κατὰ τὰ τοῦ λόγου προστάγματα, καὶ καλέσας δὴ καὶ αὐτὸν τὸν ἀνδριάντα, καθάπερ καὶ τὸ σύγγραμμα, Κανόνα.

Pag. 274. καὶ ταῖς Ἐπιστολαῖς κατὰ στοιχεῖον] κατὰ στοιχεῖον, hoc eſt στοιχειωδῶς, ut infrà loquitur Laërtius: καὶ ταῦτα δὲ περὶ τῆς διαιρέσεως, καὶ τοῦ κριτηρίου στοιχειωδῶς. Στοιχείωσις eſt διατύπωσις, ἡ πρώτη μάθησις, ut ait Heſychius. Horatius lib. I. epiſt. I.

Reſtat ut his ego me ipſe regam, ſolerque elementis.

Male Aldobrandinus, *literarum ordine.*

τὴν Διαλεκτικὴν, ὡς παρέλκουσαν, ἀποδοκιμάζουσιν] Audiendus Sextus Empiricus contra Mathematicos pag. 140. Ἐπὶ τὸ Λογικὸν κατηνέχθησαν μέρος, οἱ περὶ Πανθοΐδην, καὶ Ἀλεξῖνον, καὶ Εὐβουλίδην, καὶ Βρύσωνα, Διονυσόδωρόν τε καὶ Εὐθύδημον Θούριον· ὧν μέμνηται καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Εὐθυδήμῳ· τῶν δὲ διμερῆ τὴν φιλοσοφίαν ὑποστησαμένων, Ξενοφάνης μὲν ὁ Κολοφώνιος τὸ Φυσικὸν ἅμα καὶ Λογικὸν, ὥς φασί τινες, μετήρχετο. Ἀρχέλαος δὲ ὁ Ἀθηναῖος τὸ Φυσικὸν καὶ Ἠθικόν· μεθ' οὗ τινες καὶ τὸν Ἐπίκουρον τάττουσιν, ὡς καὶ τὴν Λογικὴν θεωρίαν ἐκβαλόντα· ἄλλοι δὲ ἦσαν, οἵ φασι μὴ κοινῶς αὐτὸν τὴν Λογικὴν παρῃτῆσθαι, μόνην δὲ τὴν τῶν Στωϊκῶν· ὥστε δυνάμει, τριμερῆ πάλιν ἀπολείπειν τὴν φιλοσοφίαν. *Ad Logicam autem delati ſunt partem Panthoïdes, & Alexinus, & Eubulides, & Briſon, & Dionyſodorus, & Euthydemus Thurius; quorum Plato quoque meminit in Euthydemo. Ex iis autem qui ſtatuerunt Philoſophiam habere duas partes, Xenophanes quidem Colophonius perſecutus eſt, ut dicunt nonnulli, Naturalem ſimul partem & Logicam. Archelaus autem Athenienſis, & Naturalem, & eam quæ verſatur in moribus, cum quo ponunt etiam nonnulli Epicurum, ut qui Logicam expelleret contemplationem. Alii autem fuerunt, qui dicebant non eum communiter recuſare Logicam, ſed ſolùm Logicam Stoïcorum: adeò ut poteſtate relinquat tres partes habere Philoſophiam.*

ὅθεν καὶ περὶ τῶν ἀδήλων ἀπὸ τῶν φαινομένων χρὴ σημειοῦσθαι] Quod οὐκ ἀντιμαρτύρησιν Epicurei appellant. Id nos docuit Sextus Empiricus adversùs Mathemat. pag. 177. cujus verba mox adducimus.

οἷον τὸ, Τοιοῦτόν ἐστιν ἄνθρωπος· ἅμα γὰρ τῷ ῥηθῆναι ἄνθρωπος, εὐθὺς κατὰ πρόληψιν καὶ ὁ τύπος αὐτοῦ νοεῖται] Appoſitè in hanc ſententiam Sextus Empiricus adversùs Mathematicos pag. 187. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἐπίκουρον, καὶ δεικτικῶς ᾠήθησαν δύνασθαι τὴν ἐπίνοιαν τοῦ ἀνθρώπου παρίστασθαι, λέγοντες, ἄνθρωπός ἐστι, τοιουτονὶ μόρφωμα μετ' ἐμψυχίας. *Epicurei autem exiſtimarunt ſe poſſe vel judicando ſtatuere hominis notionem; dicentes, Homo eſt, id quod eſt tali forma præditum cum animatione.*

δεῖ γὰρ κατὰ πρόληψιν ἐγνωκέναι ποτὲ ἵππου καὶ βοὸς μορφήν· &c.] Idem Sextus ibidem pag. 186. εἴπερ οὖν καταληπτόν ἐστι τοῦτο τὸ κριτήριον, πολὺ πρότερον ὀφείλει ἐπινοεῖσθαι παρ' ὅσον πάσης καταλήψεως ἐπίνοια προηγεῖται. *Si ergo comprehendi poteſt hoc quod judicat, longè priùs debet haberi ejus notio, quandoquidem omnem comprehenſionem præcedit notio.*

καὶ τὸ Δοξαστόν.] Δοξασθὲν Giphanius. Cave quid mutes.

Pag. 275. τὴν δὲ δόξαν, καὶ ὑπόληψιν λέγουσιν· ἀληθῆ τέ φασι καὶ ψευδῆ, &c.] Quod etiam teſtificatur Sextus Empiricus adversùs Mathematicos pag. 177. οὐκοῦν τῶν δοξῶν, κατὰ τὸν Ἐπίκουρον, αἱ μὲν ἀληθεῖς εἰσιν, αἱ δὲ ψευδεῖς· ἀληθεῖς μὲν, αἵτε ἐπιμαρτυρούμεναι, καὶ οὐκ ἀντιμαρτυρούμεναι πρὸς τῆς ἐναργείας· ψευδεῖς δὲ αἵτε ἀντιμαρτυρούμεναι, καὶ οὐκ ἐπιμαρτυρούμεναι πρὸς τῆς ἐναργείας. ἔστι δὲ ἐπιμαρτύρησις μὲν, κατάληψις δι' ἐναργείας τοῦ τὸ δοξαζόμενον τοιοῦτον εἶναι, ὁποῖόν ποτε ἐδοξάζετο· οἷον Πλάτωνος μακρόθεν προσιόντος, εἰκάζω μὲν καὶ δοξάζω παρὰ τὸ διάστημα, ὅτι Πλάτων ἐστί· προσπελάσαντος δὲ αὐτοῦ, προσεμαρτυρήθη ὅτι Πλάτων ἐστὶ, συναιρεθέντος τοῦ διαστήματος· καὶ ἐπιμαρτυρήθη δι' αὐτῆς τῆς ἐναργείας. Οὐκ ἀντιμαρτύρησις δέ ἐστιν, ἀκολουθία τοῦ ὑποσταθέντος καὶ δοξασθέντος ἀδήλου τῷ φαινομένῳ· οἷον ὁ Ἐπίκουρος λέγων εἶναι κενὸν, ὅπερ ἐστὶν ἄδηλον, πιστοῦται δι' ἐναργοῦς πράγματος τοῦτο τῆς κινήσεως· μὴ ὄντος γὰρ κενοῦ, οὐδὲ κίνησις ὤφειλεν εἶναι, τόπον μὴ ἔχοντος τοῦ κινουμένου σώματος εἰς ὃν περιστήσεται, διὰ τὸ πάντα πλήρη εἶναι καὶ ναστά. &c. *Ex Epicuri ergo ſententia, opinionum aliæ quidem ſunt veræ, aliæ verò falſæ. Veræ quidem, quibus adteſtatur evidentia: falſæ verò, adversùs quas fertur teſtimonium, & non adteſtatur evidentia. Eſt autem adteſtatio quidem, comprehenſio per evidentiam, quòd id quod opinamur, tale ſit quale opinamur, ut Platone procul accedente, conjicio quidem & opinor ex intervallo quòd ſit Plato. Cùm autem ipſe appropinquarit, fit adteſtatio quòd ſit Plato; ſublato intervallo: tulit autem teſtimonium ipſa evidentia. Adversùs aliquid autem non ferre teſtimonium, eſt conſequentia ejus quod conſtituitur & quod venit in opinionem, quod eſt incertum & non evidens, per id quod apparet: ut Epicurus dicens eſſe Inane, quod quidem eſt incertum & non evidens, hoc probat per rem evidentem, nempe per motum. Nam ſi non ſit Inane, nec debet eſſe motus; cùm corpus quod movetur, non habet locum in quo ſe ſiſtat; cùm omnia ſint plena & ſolida.*

ΕΠΙ'ΚΟΥΡΟΣ ΗΡΟΔΟ'ΤΩ.] Hujus Epiſtolæ meminit Epicurus ipſe infrà in Epiſtola ad Pythoclem, necnon Achilles Tatius in Prolegomenis ad Arati Phænomena.

τὸν τύπον τῆς ὅλης πραγματείας τὸν κατεστοιχειωμένον δεῖ μνημονεύειν] Emenda τῷ τύπῳ ὅλης πραγματείας τῶν κατεστοιχειωμένων. MSS. Regii habent κατεστοιχειωμένων.

βαδιστέον μὲν οὖν καὶ ἐπ' ἐκεῖνα, καὶ συνεχῶς ἐν τῇ μνήμῃ τοσοῦτον ποιητέον] Gaſſendus rectè, καὶ ἐπέκεινα συνεχῶς ἐν τῇ μνήμῃ τοσοῦτον ποιητέον. Eum vide.

τοῖς οἰκειωμένοις Φυσιολογίᾳ] Ita apud M. Antoninum lib. I. τῶν εἰς ἑαυτὸν ſect. 3. οἰκειωθῆναι Φιλοσοφίᾳ.

Pag. 176. συνορᾶν ἤδη] Gaſſendus συνορᾶν δεῖ.

οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ὄντος] Addit Gaſſendus καὶ οὐδὲν φθείρεται εἰς τὸ μὴ ὄν. ingenioſè prorſus. Eum vide, & nos ſuprà ad Democritum.

καὶ μὴν καὶ τὸ πᾶν ἀεὶ τοιοῦτον ἦν, οἷον νῦν ἐστι, καὶ ἀεὶ

τοιοῦτον ἔςαι] Euſebius Præparationis Evangelicæ lib. I. cap. 8. A Ἐπίκουρος Νεοκλέους Ἀθηναῖος, τὸν περὶ θεῶν τύφον πειρᾶται καταςέλλειν· ἀλλὰ καὶ οὐθὲν, φησὶ, γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ὅτι τὸ πᾶν ἀεὶ τοιοῦτον ἦν καὶ ἔςαι τοιοῦτον· ὅτι οὐδὲν ξένον ἀποτελεῖται ἐν τῷ παντὶ, παρὰ τὸν ἤδη γεγενημένον χρόνον ἄπειρον· ὅτι πᾶν ἐστι σῶμα, καὶ οὐ μόνον ἀμετάβλητον, ἀλλὰ καὶ ἄπειρον· ὅτι τέλος τῶν ἀγαθῶν ἡδονή. Conſule Gaſſendum, qui in ſequentibus rectè emendat καὶ παρὰ τὸ πᾶν, pro eo quod vulgò legitur παρὰ γὰρ τὸ πᾶν.

ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐπιτομῇ, &c.] Aliter legit hunc locum Gaſſendus. Eum videſis.

εἰ μὴ ἦν ὃ κενὸν καὶ χώραν καὶ ἀναφῆ φύσιν ὀνομάζομεν] Egregiè, ut ſolet, Sextus adverſùs Mathematicos pag. 380. ubi de loco: B διὸ περιληπτέον, ὅτι κατὰ τὸν Ἐπίκουρον τῆς ἀναφοῦς καλουμένης φύσεως, τὸ μέντοι ὀνομάζεται Κενόν· τὸ δὲ, Τόπος· τὸ δὲ, Χώρα· μεταλαμβανόμενον δὲ κατὰ διαφόρους ἐπιβολὰς τῶν ὀνομάτων. ἐπείπερ ἡ αὐτὴ φύσις ἔρημος μὲν καθεστηκυῖα παντὸς σώματος, Κενὸν προσαγορεύεται· καταλαμβανομένη δὲ ὑπὸ σώματος, Τόπος καλεῖται· χωρούντων δὲ δι' αὐτῆς σωμάτων, Χώρα γίνεται· κοινῶς μέντοι φύσις ἀναφὴς εἴρηται παρὰ τῷ Ἐπικούρῳ, διὰ τὸ ἐστερῆσθαι κατὰ ἀντίβασιν ἁφῆς. *Quamobrem priùs ſumendum eſt, quòd ex ſententia* Epicuri, *non tactilis quæ vocatur Naturæ, alia quidem appellatur* Inane, *alia verò* Locus, *alia verò* Regio, *pro variis applicationibus mutatis & variè ſumptis nominibus. Quandoquidem eadem Natura, ab omni quidem corpore deſerta, appellatur* Inane: *ſi autem à corpore comprehendatur*, Locus; *corporibus autem* C *per eam tranſeuntibus*, Regio. *Communiter quidem certè apud Epicurum dicta eſt* Natura non tactilis: *propter privationem incurſus in tactum.* Ceterum in textu Laërtii emendat Gaſſendus, εἰ δὲ μὴ ἦν, ὃ καὶ Κενόν.

παρὰ δὲ ταῦτα οὐθὲν ἔτι ἐπινοηθῆναι δυνάται, &c.] παρὰ δὲ ταῦτα οὐθὲν ἐπινοηθῆναι δύναται Gaſſendus: qui & mox legit, εἰ μὲν αὐτὰ ἦν, ὡς καθ' αὐτὰς φύσεις.

συμπτώματα, ἢ συμβεβηκότα] *Conjuncta & Eventa* Lucretius appellat. Conſule Gaſſendum. Adde locum Sexti Empirici adverſùs Mathemat. 417. Ἐπίκουρος δὲ, ὡς αὐτὸν Δημήτριος ὁ Λάκων ἐξηγεῖται, τὸν χρόνον, σύμπτωμα συμπτωμάτων εἶναι λέγει, παρεπόμενον ἡμέραις τε καὶ νυξὶ, καὶ ὥραις καὶ πάθεσι, καὶ ἀπαθείαις καὶ D κινήσεσι καὶ μοναῖς· πάντα γὰρ ταῦτα συμπτώματά ἐστί τισι συμβεβηκότα· καὶ ὁ χρόνος πᾶσι τούτοις συμπαρεπόμενος, εἰκότως ἂν λεχθείη σύμπτωμα συμπτωμάτων. *Epicurus autem, ut ipſe Demetrius Lacon exponit tempus, dicens id eſſe accidens accidentium, conſequens & dies & noctes, & horas & affectiones, & impatibilitates, & motus, & manſiones. Omnia enim hæc accidentia aliquibus accidunt, & Tempus hæc omnia conſequens, meritò dici poterit accidens accidentium.*

καὶ μὴν καὶ τῷ πλήθει τῶν σωμάτων ἄπειρόν ἐστι τὸ Πᾶν, καὶ τῷ μεγέθει τοῦ Κενοῦ.] Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos pag. 363. ὁ δὲ Ἐπίκουρος ἀδιαφόρως τήν τε τῶν σωμάτων καὶ τὴν τοῦ κενοῦ φύσιν ὅλον τε καὶ πᾶν προσαγορεύειν εἴωθεν· ὅτε μὲν γάρ φησιν, ὅτι ἡ τῶν ὅλων φύ- E σις, σώματά ἐστι καὶ κενόν· ὅτε δὲ, ὅτι τὸ πᾶν κατὰ ἀμφότερα ἄπειρόν ἐστι κατά τε σώματα καὶ τὸ κενόν· τουτέστι, κατά τε τὸ πλῆθος τῶν σωμάτων, καὶ κατὰ μέγεθος τοῦ κενοῦ, ἀντιπαρηκουσῶν ἀλλήλαις τῶν καθ' ἑκάτερον ἀπειριῶν. *Epicurus autem, citra ullum diſcrimen, Corporum & Inanis naturam ſolitus eſt appellare Totum & Univerſum. Nam aliquando quidem dicit, quòd Totius natura ſunt Corpora & Inane: aliquando autem, quòd Univerſum in ambobus eſt infinitum, nempe in Corporibus & Inani: hoc eſt, & in multitudine Corporum, & in magnitudine Inanis, in utroque ex adverſo ſe inter ſe porrigentibus Infinitatibus.*

Pag. 277. οὐκ ἂν εἶχε τὰ ἄπειρα σώματα ὅπου ἐνέςη] Scaliger ad oram libri ἂν ἔςη. Optimè: atque eam lecti- F onem amplexus eſt Gaſſendus.

κινοῦνταί τε συνεχῶς αἱ ἄτομοι] De Motu Atomorum videndus omnino Gaſſendus ad hunc locum.

φησὶ δὲ ἐνδοτέρω καὶ ἰσοταχῶς κινεῖσθαι τοῦ κενοῦ.] Cujus Epicureæ ſententiæ meminit Sextus Empiricus adverſùs Mathematicos pag. 402. πάλιν ὑποκείσθω πηχυαῖον διάςημα, καὶ φερέσθω τινα σώματα ἀφ' ἑκατέρου τῶν ἄκρων ἰσοταχῶς, ὡς αἱ κατ' Ἐπίκουρον ἄτομοι. *Rurſus ponatur ſpatium cubitale; & ferantur aliqua corpora ab utroque extremo pari celeritate, ut ex Epicuri ſententia Atomi.*

καὶ αἱ μὲν, εἰς μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων διϊςάμεναι· αἱ δὲ, αὐτὸν, &c.] Totum hunc locum ſic legit Gaſſendus: καὶ αἱ μὲν, εἰς μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων διϊςάμεναι· αἱ δὲ σχεδὸν τὸν παλμὸν ἴσχουσιν, ὅταν τύχωσι, τὴν περιπλοκὴν κεκλιμέναι, ἢ ςεγαζόμεναι ὑπὸ τῶν περιπλεκτῶν, ἥτε γὰρ τοῦ κενοῦ φύσις, ἡ διορίζουσα ἑκάςην αὐτὴν, τοῦτο παρασκευάζει, τὴν ὑπέρεισιν οὐχ οἵα τε οὖσα ποιεῖσθαι· ἥτε ςερεότης ἐνυπάρχουσα, &c. ἀρχὴ δὲ τούτων οὐκ ἔςιν ἀϊδίων τῶν ἀτόμων, &c.

ἐν ταῖς δώδεκα Στοιχειώσεσι] Quem Epicuri librum omiſit Laërtius ſuprà in Indice Librorum ejus.

ἀλλὰ μὴν καὶ κόσμοι ἄπειροί εἰσιν, εἴθ' ὅμοιοι τούτῳ, εἴτ' ἀνόμοιοι] Gaſſendus ex fide MSS. Codicum: οἵθ' ὅμοιοι τούτῳ, οἵτ' ἀνόμοιοι. Et deinde, ex conjectura: δι' ἀπείρου φέρονται, καὶ πόῤῥω τούτου, καὶ ἄλλυδις ἄλλαι, εἰς ἀπεργασίαν κόσμων ἀπείρων συνέρχονται. Οὐ γὰρ, &c. Mundos infinitos, præter Epicurum noſtrum, aſſeruere, Anaximander, Anaximenes, Archelaus, Xenophanes, Diogenes, Leucippus, Democritus, Zeno Eleates, Anaxarchus, Metrodorus uterque, alii. Qua de opinione eruditè hîc Gaſſendus noſter. Quia autem infinitos mundos ſtatuebant Epicurei, hinc factum eſſe, ut Lucretius Epicureus τὸ *cælos* numero multitudinis, quæ vox ἑνικῶς ſemper dicitur, teſte Cornelio Frontone apud Gellium lib. XIX. cap. 8. Tanaquillus Faber ad Lucretium obſervabat. Ingenioſè. τὸ *cæli* tamen πληθυντικῶς occurrit in hoc verſu vetuſtiſſimi Poëtæ:

Jupiter in cælis, Cæſar regit omnia terris.

ὡς ἄρτι ἀπεδείχθη] Id eſt, *ut paullò antè oſtenſum eſt.* Minùs rectè Aldobrandinus, *ut nuper.*

κατὰ τὰς κατεργασίας] Vox κατὰ deſideratur in ceteris Editionibus. Caſaubonus emendabat ἐς τὰς κατεργασίας. rectè. τὸ ἐς omiſſum fuit propter ultimam ſyllabam præcedentis vocis ἐπιτηδειότητες.

τούτους δὲ τοὺς τύπους εἴδωλα προσαγορεύομεν] *Imagines* Cicero appellat, Catius *ſpectra*, Lucretius *ſimulacra* & *effigies*, Quintilianus *figuras*. Vide Gaſſendum.

Pag. 278. κατὰ τοὺς διὰ λόγου θεωρητοὺς χρόνους κατὰ τὸ φερόμενον σῶμα] Gaſſendus veroſimiliter, ſi non verè; κατὰ τοὺς διὰ λόγου θεωρητοὺς χρόνους τὸ ἀντικοπτόμενον σῶμα, &c. Sed & in ſequentibus plurima immutat. Eum vide.

ἂν βλέπῃ τίς τινα τρόπον τὰς ἐνεργείας] Legendum cum MS. Regiæ Bibliothecæ τὰς ἐναργείας. Vitioſè D quoque infrà τὰ κατὰ ἐνεργείας, pro ἐναργείας.

συμπαθείας] συνηθείας Editio Princeps. συμπαθείας vera eſt lectio.

δεῖ δὲ καὶ νομίζειν] Rectè. Non rectè ceteræ Editiones εἰ δεῖ.

ἐπεισιόντος τινὸς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, τὰς μορφὰς ὁρᾷν ἡμᾶς, καὶ διανοεῖσθαι] Gellius V. 16. *Epicurus affluere (an effluere?) ſemper ex omnibus corporibus ſimulacra quædam corporum ipſorum, eáque ſeſe in oculos inferre, atque ita fieri ſenſum videndi putat.* Macrobius Saturnal. VII. 14. *Epicurus ab omnibus corporibus jugi fluore quædam ſimulacra manare, nec umquam tantulam moram intervenire, quin ultro ferantur inani figura cohærentes corporum exuviæ, quarum receptacula in noſtris oculis ſunt, & ideo ad deputatam ſibi à* E *natura ſedem proprii ſenſus recurrant*, &c. *Quia in audiendo, guſtando, & odorando, atque tangendo, nihil è nobis emittimus, ſed extrinſecus accipimus, quod ſenſum ſui moveat: quippe & vox ad aures ultro venit; & auræ in nares influunt; & palato ingeritur, quod gignat ſaporem; & corpori noſtro applicantur tactu ſentienda. Hinc putavit & ex oculis noſtris nihil foras proficiſci, ſed imagines rerum in oculos ultro manare.* Huc reſpexit Cicero lib. II. ad Atticum Epiſt. 3. *Vides enim cætera: nam ſi* κατ' εἰδώλων ἐμπτώσεις *videremus, valde laborarent* εἴδωλα *in anguſtiis. nunc ſit lepidè illa* ἔκχυσις *radiorum.*

ἀπὸ χροῶν τε καὶ ὁμοιομόρφων] Gaſſendus καὶ ὁμοῦ μορφῶν. Eum vide, ubi de colore & luce, ſine quibus ima- F gines non ſunt, neque viſum movent.

καὶ ἣν ἂν λάβωμεν φαντασίαν] καὶ ἣν ἀναλάβωμεν Codices Regii. Gaſſendus optimè καταλάβωμεν. Quæ ſequuntur luxata ſunt. His Medicinam adhibere conatur Gaſſendus, quem videſis.

Pag. 279. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἀκούειν γίνεται πνεύματός τινος φερομένου ἀπὸ τοῦ φωνοῦντος, ἢ ἠχοῦντος, ἢ ψοφοῦντος, &c.] ῥεύματος pro πνεύματος reſcribit Gaſſendus certiſſimâ conjecturâ: ſequitur enim τὸ δὲ ῥεῦμα τοῦτο, &c. Adde Plutarchum de Placitis Philoſophorum lib. IV. cap. 19. Ἐπίκουρος τὴν φωνὴν εἶναι, ῥεῦμα

ἐκπεμπόμενον ἀπὸ τῶν φωνούντων, ἢ ἠχούντων, ἢ ψοφούντων· τοῦτο δὲ ῥεῦμα εἰς ὁμοιοσχήμονα θρύπτεσθαι θραύσματα· ὁμοιοσχήμονα δὲ λέγεται τὰ στρογγύλα τοῖς στρογγύλοις, καὶ σκαληνὰ, καὶ τρίγωνα τοῖς ὁμοιογενέσι. Τούτων δ᾽ ἐμπιπτόντων ταῖς ἀκοαῖς, ἀποτελεῖσθαι τὴν αἴσθησιν τῆς φωνῆς· φανερὸν δὲ τοῦτο γίνεσθαι ἀπὸ τῶν ἀσκῶν ἐκρεόντων, καὶ τῶν ἐμφυσώντων κναφέων τοῖς ἱματίοις. *Epicurus, vocem eſſe fluxum emiſſum à rebus vocalibus, aut ſonantibus, aut ſtrepentibus: eum fluxum in fruſta confringi ejuſdem formæ. conformia dicuntur teretia teretibus, inæqualium laterum, & triangula cum ſui generis formis comparata. His conformibus fruſtis in aures incidentibus ſentiri Vocem. Hoc manifeſtum fieri ex utribus qui perfluunt, & ex fullonibus qui veſtes inflant.* De eo quòd auditio peragitur per incurrentem conſimiliter ſonum, legendus hîc Gaſſendus.

πολλὴν γὰρ ἔνδειαν ἕξει τοῦτο πάσχων ὑπ᾽ ἐκείνης] Totum hunc locum ſic legit Gaſſendus: σχηματίζεσθαι (πολλὴν γὰρ ἔνδειαν ἕξει τοῦτο πάσχων ὑπ᾽ ἐκείνης) ἀλλ᾽ εὐθὺς, &c. καὶ τὸ πάθος τὸ ἀκουστικὸν ἡμῖν παρασκευάζεσθαι. Sed & idem paullò ſuprà poſt vocem συμπαθείας, addit, καὶ ἑνότητος· ex ſuperioribus ſcilicet, ἅμα τινὰ διασώζοντας συμπάθειαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἑνότητα, &c. atque etiam ex Lucretio.

καὶ μὴν καὶ τὴν Ὀσμὴν νομιστέον, ὥσπερ καὶ τὴν ἀκοὴν, &c.] Appoſitè emendabat Gaſſendus, ὡς εἶπον κατὰ τὴν ἀκοήν· quod fiat comparatio odoris cum voce aut ſono, non cum ipſo ſenſu auditus, quîcum ipſe olfaciendi ſenſus potiùs foret comparandus.

ποιότης γὰρ πᾶσα μεταβάλλει, &c.] Plurima de ſuo hîc addit Gaſſendus, ut commodum ex his verbis, quæ mendoſa proculdubio ſunt, eliciat ſenſum. Eum vide.

ὁ τὰς μεταβολὰς οὐκ εἰς τὸ μὴ ὂν ποιήσεται.] ποιήσαιτο concinniùs legeretur, quemadmodum legit Gaſſendus.

οὐδ᾽ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ἀλλὰ κατὰ μεταθέσεις ἐν πολλοῖς, τινῶν δὲ καὶ πρὸς ὅλοις καὶ ἀφ᾽ ὅλου.] Rectiùs ceteræ Editiones καὶ προσόδοις καὶ ἀφόδους, ut ex Lucretiano verſu videri eſt:

Quorum abitu aut aditu, mutatoq; ordine mutant.

Quam lectionem amplexus eſt Gaſſendus; qui & hoc loci pro ἐν πολλοῖς, emendat μὲν πολλῶν, tum propter particulam δὲ, quæ ſequitur, tum quia diſtributio hîc ſit Atomorum.

ὅθεν ἀναγκαῖον τὰ μὴ μετατιθέμενα ἄφθαρτα εἶναι] Sextus adverſùs Mathematicos pag. 332. ubi de Diis: εἰ γὰρ ἅπαξ ποτὲ ἦσαν, καὶ νῦν εἰσιν· ὥσπερ εἰ ἄτομοι ἦσαν, καὶ νῦν εἰσιν· ἄφθαρτα γὰρ καὶ ἀγέννητα τὰ τοιαῦτά ἐστι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν σωμάτων. *Nam ſi ſemel aliquando fuerunt, nunc quoque ſunt, ut ſi fuerunt Atomi, nunc quoque ſunt: in eos enim non cadit ortus & interitus convenienter notioni corporum.*

καὶ τὴν τοῦ μεταβάλλοντος φύσιν οὐκ ἔχοντα, ὄγκους δὲ καὶ σχηματισμοὺς ἰδίους· τοῦτο γὰρ, &c.] Et multa hîc addit, mutatque Gaſſendus; totum hunc locum videlicet ſic conſtituens: καὶ ὁμοῦ τοὺς τὴν τοῦ μεταβάλλοντος φύσιν οὐκ ἔχοντας ὄγκους τε, καὶ σχηματισμοὺς ἰδίοις· τούτους γὰρ, &c. Et poſtea: αὐτὸ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος ἐνυπάρχον λαμβάνεται· αἱ δὲ ποιότητες οὐκ ἐνυπάρχουσαι καὶ μὴ ἴδιαι, ἐν τῷ μεταβάλλοντι οὐχ ὥσπερ ἐκεῖναι καταλείπονται, ἀλλ᾽ ἐξ ὅλου τοῦ σώματος ἀπόλλυνται.

Pag. 280. Ἱκανὰ οὖν τὰ ὑπολειπόμενα ταῦτα τὰς τῶν συγκρίσεων διαφορὰς ποιεῖν· ἐπειδήπερ ὑπολείπεσθαί γέ τινα ἀναγκαῖον, καὶ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι] Gaſſendus: Ἱκανὰ οὖν τὰ ὑπολειπόμενα ταῦτα (ἅμα καὶ τὸ βάρος) τὰς τῶν συγκρίσεων διαφορὰς ποιεῖν, &c. καὶ εἰς τὸ μὴ ὂν μηδὲν φθείρεσθαι. Sed & poſtea legit, Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ δεῖ, ſenſu poſtulante, ſicque ſuadentibus MSS. Regiis, qui habent ἀλλὰ μὴν οὐδέ. Et deinde: οὔτε ἀφῖχθαι μέλλει καὶ πρὸς ἡμᾶς ὁρατὰς ἀτόμους· τὸ γὰρ οὔτε, &c.

ὥστε οὐ μόνον τὴν εἰς ἄπειρον τομὴν ἐπὶ τοὔλαττον ἀναιρετέον, ἵνα μὴ πάντα ἀσθενῆ ποιῶμεν] Quemadmodum Stoici. Sextus contra Mathematicos p. 404. Πρὸς μὲν οὖν εἰς ἄπειρον τέμνεσθαι λέγοντας, τά τε σώματα καὶ τοὺς τόπους, καὶ τοὺς χρόνους, οὗτοι δέ εἰσιν οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ταῦθ᾽ ἥρμοζε λέγειν: οἱ δὲ πάντα εἰς ἀμερῆ καταλήγειν ὑπειληφότες, ὡς οἱ περὶ τὸν Ἐπίκουρον, νεωτερικωτέραις μᾶλλον ἐνέχονται ταῖς ἀπορίαις. *Atque hæc quidem convenit dicere adverſùs eos qui dicunt & corpora, & loca, & tempora ſecari in infinitum: ii autem ſunt Stoici. Qui autem dicunt omnia deſinere in individua, ut Epicuri, implicantur majoribus dubitationibus.*

A καὶ τὴν περιλήψεσιν τῶν ἀθρόων] Emendabat Gaſſendus καὶ ὡς ἐν ταῖς περιλήψεσι τῶν ὄγκων. ita ſcilicet ſuadere videntur tum hæc quæ præcedunt verba, πάντα ἀσθενῆ ποιῶμεν, tum illa quæ ſequuntur, τὰ ὄντα θλίβοντες καταναλίσκειν.

Μηδὲ τοὔλαττον] Lege cum Gaſſendo, μηδ᾽ ἐπὶ τοὔλαττον· & poſtea ἔν τινι cum MSS. non ut vulgò, ἔν τισι, propter vocem μέγεθος, quæ ſequitur, quæ ſingularis eſt numeri

Πηλίκοι γάρ τινες, &c.] Gaſſendus: Εἴτε γὰρ πηλίκοι τινὲς ἄπειροι ὦσιν ὄγκοι, εἴτε καὶ οὗτοι ἐξ ὧν ὁπηλικοιοῦν ποτε ὦσιν, δῆλον, ὡς ἄπειρον ἂν καὶ τὸ μέγεθος. Et deinde: Ἄκρον δὲ ἔχοντος τοῦ πεπερασμένου διαληπτὸν, εἰ μὴ καὶ τὸ καθ᾽ ἑαυτὸ θεωρητέον,

B οὐκ ἔστι μὴ καὶ τὸ ἑξῆς τούτου πιστὸν νοεῖν, καὶ οὕτω κατὰ τὸ ἑξῆς εἰς τοὔμπροσθεν βαδίζοντα, εἰς τὸ ἄπειρον οὐκ ἂν ὑπάρξει ποτὲ εἰς τοιοῦτόν τι ἀφικνεῖσθαι τῇ ἐννοίᾳ.

Τό τε ἐλάχιστον, &c.] Locus manifeſtò corruptus, de quo conſule Gaſſendum: qui, ex Regiis Membranis, pro πάντων, rectè hoc loco πάντως reponebat.

τὸ ἴσον ἡμῖν, &c.] Gaſſendus: τὸ δ᾽ ἐπὶ μέσον. Et poſtea: Ἑξῆς τε καταμετροῦμεν πάντα ἀπὸ τοῦ πρώτου καταρχόμενοι· καὶ οὐ μὲν τὸ αὐτὸ οὔτε μέρεσι μερῶν ἅπτομεν, ἀλλὰ τῇ ἰδιότητι τῇ ἑαυτῶν, τὰ μεγέθη καταμετροῦμεν, τὰ πλείω πλείονι, καὶ τὰ ἐλάττω ἐλάττονι.

C ἀναλογίᾳ δὲ τῇ αὐτῇ κεχρῆσθαι.] Emenda cum Gaſſendo κέχρηται.

Pag. 281. ἐπείπερ καὶ ὅτι μέγεθος ἔχει ἡ ἄτομος, &c.] Gaſſendus: ἐπείπερ καί τι μέγεθος ἔχει ἄτομος, καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἀναλογίαν κατηγορήσαμεν, μικρόν τι ὡς μόνον μακρὸν ἐκβάλλοντες. Et poſtea: ἔτι τε τὰ ἐλάχιστα καὶ ἀμιγῆ πρῶτα δεῖ νομίζειν τὸ τῶν μηκῶν καταμέτρημα.

τῇ διαλόγου θεωρίᾳ ἐπὶ τῶν ἀοράτων.] Sic quoque malè Palatinus: & pejùs Editio princeps διάλογον. Caſaubonus optimè τῇ διὰ λόγου: & ita ſcriptum exhibent Membranæ Regiæ. Ita & Gaſſendus edidit.

ὑπάρχουσι] Gaſſendus ἐνυπάρχουσι.

D : οὐ δεῖ κατηγορεῖν τὸ ἄνω ἢ κάτω· ἴσμεν τοι τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς, ὅθεν ἂν στῶμεν εἰς ἄπειρον ἄγειν ὄν, &c.] Ita Regius Codex vetuſtior. At recentior: εἰς μὲν ἂν στῶμεν εἰς ἄπειρον ἄγειν ὄν. Editio Frobeniana & Stephanica: οὐ δεῖ κατηγορεῖν· τὸ ἄνω ἢ κάτω μέν τοι τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς· ὅθεν ἂν τὸ μὲν εἰς ἄπειρον ἄγειν. Gaſſendus: οὐ δεῖ κατηγορεῖν τὸ ἄνω ἢ κάτω ὡς ἂν εἴη τι μὲν ἀνωτάτω, τι δὲ κατωτάτω, τὸ μὲν τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς νοηθέντος εἰς ἄπειρον μηδέποτε φέρεσθαι· τὸ δὲ ὑποκάτω νοηθέντος μὴ εἰς ἄπειρον ἄγεσθαι, ὡς ἅμα ἂν εἴη ἄνω τε καὶ κάτω πρὸς τὸ αὐτό.

οὔτε γὰρ τὰ βαρέα θᾶττον οἰσθήσεται τῶν μικρῶν καὶ κούφων, &c.] Multa quoque hîc Gaſſendus, more ſuo, delet, addit, immutat: ſicque totum hunc locum legit: οὔτε

E γὰρ αἱ βαρεῖς θᾶττον οἰσθήσονται τῶν κούφων, ὅταν γε δὴ μηδὲν ἀπαντᾷ αὐταῖς. Et poſtea: οὐδ᾽ ἡ κάτω διὰ τῶν ἰδίων βαρῶν τῇ ταχύτητι διαφέρει. Ἐφ᾽ ὁπόσον γὰρ ἡ ἄτομος οὐκ ἂν κατίσχῃ ἐκατέρωθεν, ἐπὶ τοσοῦτον ἅμα νοήματι τὴν φορὰν σχήσει.

ἀλλὰ μὲν καὶ κατὰ τὰς συγκρίσεις] Ceteræ Editiones, ἀλλὰ μηδὲ καὶ τά. Codex Regius uterque & Florentinus, ἀλλὰ μὴν καί. Palatinus, ἀλλὰ μὲν καί. Gaſſendus, ἀλλὰ μὴν καὶ μηδὲ κατὰ τὰς συγκρίσεις. Et poſtea: κατὰ τὸν αἰσθητὸν συνεχῆ χρόνον, καὶ τὴν ἤτε ἐφ᾽ ἕνα, ἤτε ἐπὶ πλείους κατὰ τοὺς λόγῳ θεωρητοὺς χρόνους, ἀλλὰ ῥητέον μόνον, ὅτι ἀντικόπτουσιν, ἕως ἂν, &c.

ὅτι ἡ ψυχὴ σῶμά ἐστι λεπτομερὲς, παρ᾽ ὅλον τὸ ἄθροισμα παρεσπαρμένον] Sextus adverſùs Mathemat. p. 321.

F καὶ γὰρ οὐδὲ τὰς ψυχὰς ἔνεστιν ὑπονοῆσαι κάτω φερομένας· λεπτομερεῖς γὰρ οὖσαι καὶ οὐχ ἧττον πυρώδεις, ἢ πνευματώδεις, εἰς τοὺς ἄνω μᾶλλον τόπους κουφοφοροῦσι· καὶ καθ᾽ αὑτὰς δὲ διαμένουσι· καὶ οὐχ, ὡς ἔλεγεν ὁ Ἐπίκουρος, ἀπολυθεῖσαι τῶν σωμάτων, καπνοῦ δίκην σκίδνανται, &c. *Neque enim licet Animas ſuſpicari deorſum ferri. Nam cùm ſint ſubtiles, & non minùs igneæ quàm ſpirituales, ſua levitate magis feruntur in loca ſuperiora. Quin etiam per ſe permanent. Neque, ut dicebat Epicurus, ſolutæ à corporibus diſperguntur inſtar fumi.* Ceterùm præter Epicurum, non ſolùm Philoſophorum plurimi, ſed ex ſanctis Patribus nonnulli, corpoream Animam eſſe exiſtimarunt: qua de opinione legendus omnino Gaſſendus hoc loco. Epicurus ipſe infrà: οἱ λέγοντες ἀσώματον

εἶ

τὴν ψυχὴν, ματαιάζουσιν. ἄθροισμα, *maſſam*, ſeu *corpus*, Gaſſendus interpretatur.

Pag. 282. τοῦτο δὲ πᾶν αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς δῆλον.] Gaſſendus δηλοῦσι. Et poſtea, ὧν λοιπῶν, pro eo quod ſimpliciter legitur ὧν.

ἐστεγάζετο πῶς] Etiam Poſidonius apud Achillem Tatium Epicureos ait τὰς ψυχὰς ὑπὸ σωμάτων συνέχεσθαι. διακρατεῖσθαι dixit Sextus Empiricus.

κατὰ τὴν κίνησιν σύμπτωμα, &c.] Ita optime Codex Regius recentior. Perperam Editio Baſileenſis & Stephanica δύναμιν. Mox κατὰ δὲ τὴν legit Gaſſendus, pro κατὰ τὴν: ita ſcilicet ſenſu exigente.

διὸ δὴ καὶ ἐνυπάρχουσα ἡ ψυχή] Gaſſendus: ἐνυπαρχούσης τῆς ψυχῆς.

ἀλλὰ ἂν καὶ ταύτῃ ξυναπόλληται, &c.] Idem Gaſſendus: ἀλλὰ ἂν καὶ ταύτῃ ξυναπόλλυται ὀξὺ καὶ ἡ αἴσθησις τοῦ στεγάζοντος λυθέντος, εἴθ᾽ ὅλου, εἴτε καὶ μέρους τινὸς, ἐν ᾧπερ διαμένῃ.

καὶ μὴν καὶ λυομένου τοῦ ὅλου ἀθροίσματος, ἡ ψυχὴ διασπείρεται] Sextus dicto loco: καὶ οὐχ, ὡς ἔλεγεν ὁ Επίκουρος, ἀπολυθεῖσαι τῶν σωμάτων (ψυχαὶ) καπνοῦ δίκην σκίδνανται. Habuit Epicurus hanc comparationem à Cebete, qui apud Platonem in Phædro contra Socratem de diſceſſu animæ à corpore differens, ait, ὥσπερ πνεῦμα ἢ καπνὸς διασκεδασθεῖσα οἴχηται διαπταμένη.

ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε λέγει ἐν ἄλλοις, &c.] Gaſſendus: (τόδε μὲν λέγει καὶ ἐν ἄλλοις.) Αλλὰ μὴν καὶ ἐξ ἀτόμων αὐτὴ συγκεῖται, λειοτάτων τε, καὶ στρογγυλωτάτων, οὐ πολλῷ τινι διαφερουσῶν τῶν τοῦ πυρός. Procul dubio legendum οὐ πολλῷ τινι, non, ut vulgò ſcriptum eſt, πολλῷ τινι: fuit enim Democriti ſententia πῦρ τε καὶ θερμὸν ψυχὴν εἶναι, ut eſt apud Ariſtotelem lib. I. de Anima cap. 2. Additur apud Ariſtotelem, ex ſententia Democriti, ἀπείρων γὰρ ὄντων σχημάτων, καὶ ἀτόμων τὰ σφαιροειδῆ πῦρ, καὶ ψυχὴν εἶναι.

καὶ ἐξ ἀτόμων αὐτὴν συγκεῖσθαι λειοτάτων καὶ στρογγυλωτάτων] Sextus Empiricus Pyrrh. Hypotypoſ. III. 23. φησὶ τὴν ψυχὴν, (Επίκουρος) ἐπεὶ καὶ πάντα, ἐξ ἀτόμων συνεστάναι. Huc reſpexiſſe vult Dionyſius Gothofredus Alfenum Juriſconſultum in L. 76. D. de Judiciis: *Quòd ſi quis putaret, partibus commutatis, aliam rem fieri: fore, ut ex ejus ratione nos ipſi non idem eſſemus, qui ab hinc anno fuiſſemus: propterea quòd, ut Philoſophi dicerent, ex quibus particulis minimis conſtiteremus,* (aliàs *conſiſteremus*, & rectiùs) *hæc cotidie ex noſtro corpore decederent, aliæque extrinſecus in earum locum accederent: quapropter cujus rei ſpecies conſiſteret, rem quoque eamdem eſſe exiſtimari.* Ibi enim corpus hominis pro ipſo homine ſumitur. At Cujacius *Philoſophos* hoc loco, non de Epicuro, aut Democrito, aut Leucippo, qui ex atomis exiſtimarunt fieri quæ ſunt, quaque cernuntur omnia; ſed de Heraclitiis & Stoicis accipit, qui corpora noſtra rapi dixerunt fluminum more, & in aſſidua diminutione atque adjectione eſſe; nec quemquam eſſe manè qui fuit pridie. Eum videſis Obſervat. lib. XXIII. cap. ultimo.

παρεσπαρθρεῖ] Codices Regii παρεσπαρθρεῖ. Gaſſendus παρέζεται.

τὸ δὲ λογικὸν, ἐν τῷ θώρακι] Tertullianus de Anima cap. XV. ubi de variis Philoſophorum & Medicorum ſententiis circa ſedem τοῦ ἡγεμονικοῦ: *Nec in ſuperciliorum meditullio, ut Strato Phyſicus: nec in tota lorica pectoris, ut Epicurus.* Plutarchus de Placitis Philoſophorum lib. IV. cap. 4. Δημόκριτος, Επίκουρος, διμερῆ τὴν ψυχὴν, τὸ μὲν λογικὸν ἔχουσαν ἐν τῷ θώρακι καθιδρυμένον, τὸ δὲ ἄλογον καθ᾽ ὅλην τὴν σύγκρισιν τοῦ σώματος διεσπαρμένον. Et cap. 5. Παρμενίδης ἐν ὅλῳ τῷ θώρακι, καὶ Επίκουρος. Vide nos ſuprà ad Zenonem Citieum.

ὕπνον τε γίνεσθαι τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν, τῶν παρ᾽ ὅλην τὴν σύγκρισιν παρεσπαρμένων, &c.] Gaſſendus: ὕπνος τε γίνεται. Et poſtea: ἢ τε καὶ συμπιπτόντων τινῶν. Poſt hæc verba τοῖς ἐσπαρμένοις, addit, τὰ μὲν ἐξωθουμένων, τὰ δὲ συντεραττόντων: ex Lucretio videlicet, cujus hi ſunt verſus lib. IV.

Principio, ſomnus fit, ubi eſt diſtracta per artus
Vis animæ, partimque foras ejecta receſſit,
Et partim contruſa magis conceſſit in altum;
Diſſolvuntur enim tum demum membra, fluuntque.
Nam dubium non eſt, animai quin opera ſit
Senſus hic in nobis, quem cùm ſopor impedit eſſe,
Tum nobis animam perturbatam eſſe putandum eſt,
Ejectamque foras; non omnem; namque jaceret
Æterno corpus perfuſum frigore leti, &c.

A τό, τε σπέρμα ἀφ᾽ ὅλων τῶν σωμάτων φέρεσθαί γε δεῖ, &c.] Emendat Gaſſendus: τό, τε σπέρμα ἀφ᾽ ὅλων τῶν σωμάτων φέρεται· καὶ τῷ γε δεῖ προσκατανοεῖν ὅτι πῶς ἀσώματον. Λέγω δὲ κατὰ τὴν πλείστην ὁμιλίαν τοῦ ὀνόματος, ἐπὶ τοῦ καθ᾽ ἑαυτὸ νοηθέντος ἀσωμάτου.

ἀφ᾽ ὅλων τῶν σωμάτων] Quæ fuit Democriti opinio. Plutarchus de Placitis Philoſ. lib V. cap. 3. ubi de ſeminis natura: Επίκουρος, ψυχῆς καὶ σώματος ἀπόσπασμα. Δημόκριτος, ἀφ᾽ ὅλων τῶν σωμάτων καὶ τῶν κυριωτάτων μερῶν ὁ γόνος τῶν σαρκικῶν ἰνῶν. Idem viſum & magno Hippocrati, cujus hæc ſunt verba in libello de Genitura, ſtatim initio: ἡ δὲ γονὴ τοῦ ἀνδρὸς ἔρχεται ἀπὸ παντὸς τοῦ ὑγροῦ, τοῦ ἐν τῷ σώματι ἐόντος, τὸ ἰσχυ-
B ρότατον ἀποκριθέν.

Pag. 283. μνημονεύων τῶν ἐν ἀρχῇ ῥηθέντων, &c.] Gaſſendus: μνημονεύων τε καὶ τῶν ἐν ἀρχῇ, &c. Et poſtea: εἰς τὸ τὰ κατὰ μέρος.

ὡς ἂν εἰς αὐτὰ βεβηκότα, &c.] Caſaubonus ex Galeſio, ὡσανεὶ συμβεβηκότα. Gaſſendus: ὡσανεὶ αὐτοῦ συμβεβηκότα, ἤτοι πάντα ἢ ἐν τοῖς ὁρατοῖς, ἤτοι καὶ ἐν τοῖς αἰσθήσεσιν ἄλλαις γνωστοῖς, οὔθ᾽ ὡς καθ᾽ ἑαυτάς. Et deinde: οὔθ᾽ ἕτερα τὰ ἐπέρχοντα, pro eo quod legitur, ὡς οὔθ᾽ ἕτερα τὰ προϋπάρχοντα.

καθ᾽ ὅλου μὲν τούτων] καθ᾽ ὅλου ἐκ τούτων Gaſſendus. Idem ſtatim legit, ἰδίαν, non ἀΐδιον: & ita in ſequentibus aliquoties. Eum vide.

C οὐχ οἷόν τ᾽ εἶναι] Gaſſendus: οὐχ οἷόν τι μέν. Et ſtatim: ἤτοι τῶν καθ᾽ ὅλου μεγεθῶν, ἃ συνῆ ἔκ τινων ἐλαττόνων. Et rurſus ſtatim ἰδίαν, pro ἀΐδιον.

καὶ οὐκ ἀΐδιον παρακολουθεῖν, &c.] Idem Gaſſendus: καὶ οὐκ ἴδια παρακολουθεῖν, ὧν μέν τοι ἀόρατα ἦν τινα, καὶ ἀσώματα.

κατὰ τὸ ἀθρόον, &c.] Gaſſendus: καὶ τὸ ἀθρόον. Et ſtatim: ἰδίων, pro ἀϊδίων. Et rurſus, παρακολουθοῦν τὸ ἀθρόον ἑκάστοις, pro παρακολουθοῦντος τοῦ ἀθρόου ἕκαστα. Ac præterea ſemel, iterumque, & tertium ἰδίων, pro ἀϊδίων. Et ταῦτα καὶ τὰ, pro πάντα τὰ. Et ἰδίως, pro ἀϊδίων.

καὶ μὴν καὶ τὸ δέ γε δεῖ] Ceteræ Editiones καὶ μὴν καὶ
D τό γε δή. Gaſſendus καὶ μὴν καὶ τό γε δεῖ.

ἀνάγοντες ἐπὶ τὰς βλεπομένας παρ᾽ ἡμῖν αὐτοῖς προσλήψεις] Ceteræ Editiones προλήψεις. Gaſſendus: ἀνάγοντες ἐπὶ τὰς τῶν βλεπομένων παρ᾽ ἡμῖν αὐτοῖς προλήψεις. Et aliquanto pòſt τούτῳ, pro τοῦτο, propter adverbium συγγενικῶς. Ac rurſus κατ᾽ αὐτοῦ, pro καθ᾽ ἑαυτοῦ.

Pag. 284. ἴδιόν τι σύμπτωμα περὶ ταῦτα πάλιν αὐτὸ τοῦτο ἐννοοῦντες καθὸ χρόνον ὀνομάζομεν] Sextus Empiricus adverſus Mathemat. pag. 418. ἀλλὰ γὰρ ἐκ τούτων φανερὸν, ὅτι ὁ Επίκουρος ἀσώματον οἴεται τὸν χρόνον ὑπάρχειν· οὐ παραπλησίως δὲ τοῖς Στωϊκοῖς. ἐκεῖνοι γὰρ, ὡς λέλεκται, ἀσώματόν τι καθ᾽ αὐτὸ νοούμενον ὑπεστήσαντο τὸν χρόνον. Επίκουρος δὲ, συμβεβηκός τισιν. *Verum enimvero ex his eſt perſpicuum,*
E *quòd Epicurus tempus opinatur eſſe incorporeum, ſed non eo modo quo Stoici. Nam illi quidem, ut dictum eſt, ſtatuerunt tempus eſſe quidpiam incorporeum, ſi per ſe intelligatur. Epicurus autem, ut quod aliquibus accidat.*

φησὶ δὲ καὶ ἐν τῇ β᾽ τοῦτο Περὶ φύσεως] Lege cum MSS. Regiis, φησὶ δὲ τοῦτο καὶ ἐν τῇ β᾽ Περὶ φύσεως.

καὶ ἐν ἄλλοις τὴν γῆν τῷ ἀέρι ἐποχεῖσθαι] Legit Gaſſendus φησὶ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις, deletque τὴν γῆν τῷ ἀέρι ἐποχεῖσθαι, quæ remittit inferiùs, quod intempeſtivè hîc interſerantur, omniaque conturbent. Eamdem ob cauſam verba illa, ἐν τῇ ιβ᾽ περὶ τούτου φησὶν, quæ illico interſeruntur poſt vocem αὐτοὺς, præmiſſis vocibus τοῦτο δὲ, reponit poſt vocem ἔχειν. Sed & alia & mutat, & addit; hoc ſcilicet modo: φησὶ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις. (Ver-
F ba ſunt Laërtii. Hæc verò Epicuri) Ετι δὲ καὶ τοὺς κόσμους οὔτε ἐξ ἀνάγκης δεῖ νομίζειν ἕνα σχηματισμὸν ἔχοντας, ἀλλὰ καὶ διαφόρους αὐτούς. τοὺς μὲν, σφαιροειδεῖς, καὶ ᾠοειδεῖς ἄλλους, καὶ ἀλλοιοσχήμονας ἑτέρους· οὐ μέν τοι πᾶν σχῆμα ἔχειν. Καὶ μὴν καὶ τὴν γῆν τῷ ἀέρι ἐποχεῖσθαι, ὡς συγγενῆ οὖσαν, ὥσπερ καὶ τὰ ζῶα τῇ γῇ· οὐδὲ γὰρ τὰ ζῶα εἶναι ἐξ ἀνάγκης ἀποκριθέντα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, οὐδὲ προσπεπτωκότα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. Audax ſanè emendatio, ſed neceſſaria; ſi ſenſum commodum ex textu Laërtiano elicere velis.

ὡς μὲν τῷ τοιούτῳ, καὶ οὐκ ἂν, &c.] Gaſſendus: ὡς ἐν τῷ μὲν τοιούτῳ ἐμπεριελήφθη τὰ τοιαῦτα σπέρματα, ἐξ ὧν ζῶά τε, καὶ φυτὰ, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα θεωρούμενα συνίσταται· ἐν δὲ τῷ τοιούτῳ, οὐκ ἂν ἐδυνήθη

ἐμπε-

ἐμπεριληφθῆναι, ὥστε ταῦτα συνίστασθαι, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν-γραφῆναι· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῆς γῆς νομιστέον.

καὶ ἐν μέν τισι περιόδοις καὶ χρόνοις ἀπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, ἐν δέ τισι κατ' ἐλάττους, &c.] Gaſſendus: καὶ ἐν μέν τισι κατὰ μείζους χρόνους τοῦτο ἀποτελεῖν, ἐν δέ τισι κατ' ἐλάττους· nimiâ ſanè licentiâ, quod ipſe Gaſſendus non diffitetur. Sed is videndus, ejuſque rationes perpendendæ.

ὅθεν καὶ τὰ ὀνόματα ἐξ ἀρχῆς μὴ θέσει γενέσθαι, ἀλλ' αὐτὰς τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων καθ' ἕκαστα ἔθνη ἴδια πασχούσας πάθη, καὶ ἴδια λαμβανούσας φαντάσματα] Similiter Stoicis nomina ſunt φύσει. Ariſtoteli ſunt θέσει· qua de re diximus ſuprà ad Zenonem Citieum, quò legentes remitto. Videndus & hîc Gaſſendus.

Pag. 285. οὐ γὰρ συμφωνοῦσι πραγματεῖαι, καὶ φροντίδες, καὶ ὀργαὶ, καὶ χάριτες μακαριότητι] Atque hoc eſt quod ait Lucretius de Natura divina:

Nam privata dolore omni, ſejuncta periclis,
Ipſa ſuis pollens opibus, nihil indiga noſtri,
Nec bene promeritis capitur, nec tangitur irâ.

Et Seneca lib. & cap. IV. de Beneficiis ex ſententia Epicuri: *Deus nihil agit, nec magis illum beneficia, quàm injuriæ tangunt.* Adde Ciceronem lib. I. in Piſon. ubi quoque de Epicuri circa Deos opinione: *Dii neque propitii cuiquam eſſe ſolent, neque irati,* & Lactantium lib. de Ira Dei cap. 4. *De Schola Epicuri eſt, ſicut iram in Deo non eſſe, ita nec gratiam quidem. Nam cùm putaret Epicurus alienum eſſe à Deo malum facere, atque nocere, quod ex affectu iracundiæ plerumque naſcitur, ademit ei etiam beneficientiam, quoniam videbat conſequens eſſe, ut ſi habeat iram Deus, habeat & gratiam. Itaque ne vitium concederet, etiam virtutis fecit expertem.*

μήτε αὖ λυπηρὰ ἅμα, &c.] Gaſſendus: μήτε αὖ λυπηροῦ ἅμα τούτου, καὶ ἀνεστραμμένου τὸ τὴν μακαριότητα κεκτημένον. Et paullo pòſt, ἐξ ὧν μηδ' ὑπεναντίαι γίνωνται, pro, ἐὰν μηδ' ὑπεναντίαι ἐξ αὐτῶν.

ἐνταῦθα] Gaſſend. ἐντεῦθεν. Et poſtea: καὶ ἐν τῷ μάλιστά τινες φύσεις, &c. interpoſito ſcilicet μάλιστα, ut ſit aliqua ſententiæ cohæſio.

πρὸς τὴν εἰς τοῦτο ἀκρίβειαν, &c.] Gaſſend. πῶς τούτοις ἀκριβοῦν, κατὰ τὸ, Εἶναι μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις τὸ Πλεοναχῶς, καὶ τὸ Ενδεχομένως, καὶ τὸ Αλλως πῶς ἔχειν.

καὶ τοῦτο καταλαβεῖν] Gaſſend. καὶ γὰρ τοῦτο.

μὴ δυνήσεται] Sic Palatinus. Florentinus & Stephani Editio μὴ δύνηται. Gaſſendus δύναται: & mox κατὰ τὴν, pro καὶ τήν.

τοιούτων τρόπων ὥσπερ] Idem Gaſſendus τοιούτων ὥσπερ. Mox verò παρ' ἡμῖν, pro κατὰ μέρος, quæ verba hîc locum habere non poſſunt. Et poſtea ἀκρίβειαν χρείαν, pro χρείαν ἀκρίβειαν.

ἀφρονοῦντας τῶν οὐδὲ μοναχῶς ἔχον ἢ γινόμενον γνωριζόντων, &c.] Idem: καταφρονοῦντας δὲ τῶν οὔτε τὸ μοναχῶς ἔχον ἢ γινόμενον γνωριζόντων, οὔτε τὸ πλεοναχῶς συμβαῖνον, μόνον δὲ τὴν ἐκ τῶν ἀποστημάτων φαντασίαν παραδιδόντων, ἔτι τε ἀγνοούντων ἐν ποίοις ἐστὶν, ἢ οὐκ ἔστιν ἀταρακτῆσαι. Et poſtea: καὶ ἐπὶ τοῦτο, pro καὶ ἐφ' οἵοις.

Pag. 286. ἐν τῷ ταῦτα μακάριά τε δοξάζειν, καὶ ἄφθαρτα, &c.] Idem: ἐν τῷ τὰ μακάριά τε δοξάζειν, καὶ ἄφθαρτα εἶναι, καὶ ὑπεναντίας ἅμα ἔχειν τούτοις καὶ βουλήσεις καὶ πράξεις, καὶ πάθη. καὶ ἐν τῷ αἰώνιον, &c.

εἴτε κατὰ ταύτην τὴν ἀναισθησίαν, &c.] Idem: (καὶ κατὰ ταύτην μὲν ἀναισθησίαν τὴν ἐν τῷ τεθνάναι φοβουμένοις, ὥσπερ ὄντας καὶ ἐπ' αὐτοὺς) καὶ ἐν τῷ, &c.

μὴ δόξαις ταῦτα πάσχειν] Idem: μὴ δόξαις ὀρθαῖς ἴσχειν. Et poſtea: ὥστε μὴ ὁρίζοντάς τι ὄντως δεινόν. Et deinde: τῷ εἶναι ἃ ἐδόξαζον, pro τῷ εἰ καὶ ἐδόξαζον.

καὶ ὁ φόβος ἐγίνετο] Gaſſendus: καὶ ὁ φόβος γίνεται. Et poſtea: ὅσα φοβεῖ, non verò καὶ ὅσα φοβεῖ.

ταῦτά σοι, ὦ Ηρόδοτε, ἐστι κεφαλαιωδέστατα ὑπὲρ τῆς τῶν ὅλων φύσεως ἐπιτετμημένα] Atque hinc eſt quòd ipſe Epicurus, infrà in Epiſtola ad Pythoclem, vocat *parvam Epitomen* hanc Epiſtolam ad Herodotum. Codex Florentinus habet, ἐστὶ κεφαλαιωδέστατα ὑπὲρ τῆς τῶν ὅλων φύσεως ἐπιτεταγμένα.

δυνατὸς, κραταχθῇ] Gaſſendus: κατὰ τὸ δυνατὸν κατασχεθείς.

ἀσύγκριτον] Palat. & Florent. ἀσύμβλητον.

καὶ γὰρ καὶ καθαρὰν ἀφ' ἑαυτοῦ ποιήσει] Gaſſendus: Καὶ γὰρ καὶ καθαρὰ ἀφ' ἑαυτοῦ ποιήσει πολλὰ τῶν κατὰ μέρος ἐξακριβουμένων κατὰ τὴν ὅλην, &c.

καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐν μνήματι θέμενος] Cod. Florent. ἐν μνήμῃ τιθέμενος. Gaſſend. ἐν μνήμῃ τιθεμένοις, vel τιθέμενα.

συνεχῶς βοηθήσει] Gaſſendus: συνεχῶς ἑαυτῷ βοηθήσει. Et poſtea: καὶ τοὺς τελείως, pro ἢ καὶ τελείως, & ἀναβαίνοντας, pro ἀναλύοντας.

περιοδῶν] περιοδειῶν Palatinus Codex, & Regiæ Membranæ, & Stephanica Editio: quam lectionem alteri prætulit Gaſſendus, qui & mox περιοδείαν legit, non περίοδον.

ὅσοι δὲ μὴ παντελῶς, &c.] Gaſſendus: Οσοι δὲ καὶ παντελῶς αὐτῶν ἀποτετελεσμένοι ἐν τούτοις εἰσὶν, οἳ καὶ κατὰ τὸν ἄνευ φθόγγου τρόπον, &c.

Pag. 287. περὶ τῶν μετεώρων] Rectè Gaſſendus obſervabat hac voce hoc loci non ea ſolùm comprehendi quæ in aëre apparent ac fiunt, ſed illa etiam maximè quæ in æthere, ſeu cælo viſuntur: videlicet ſidera, & quæ varia iis accidunt.

βαστάζειν] Caſaub. βαστάζεις. Gaſſend. βαστάζοιντο.

νομίζειν] Gaſſendus: νομίζειν δεῖ. Idem mox βεβαίαν, pro βέβαιον, propter πίστιν. ſed nihil opus. βέβαιος Atticis θηλυκῶς etiam uſurpatur. Noſter infrà pag. 29, etiam ἀβέβαιον αἰτίαν dixit.

καὶ τοῖς εἰς ἀσχολίας βαθυτέρας τῶν ἐγκυκλίων τινὸς ἐμπεπλεγμένοις] Hæc deſiderantur in Frobeniana Editione. Agnoſcuntur à ceteris Editionibus, necnon à MSS.

καὶ διὰ μνήμης ἔχον) Exercuiſſe Epicurum Diſcipulos ſuos ſua Scripta ut memoriæ mandarent, ſuprà vidimus. Infrà: ταῦτα δὴ πάντα μνημόνευσον.

ὑπάρχειν] Gaſſendus ὑπάρχει. Idem non multò pòſt, κενὰ, non καινά. Optimè. κενὰ etiam Regiæ Membranæ. Adde quòd mox ſequitur καὶ κενῆς δόξης.

ἀσείστως κατὰ πάντων, κατὰ πλεοναχὸν τρόπον ἐκκαθαιρομένων, &c.] Gaſſendus: ἀσείστως κατὰ πλεοναχὸν τρόπον ἐκκαθαιρόμενα.

φέρειν τῶν παρ' ἡμῖν τινα φαινομένων] Gaſſendus: φέρειν δεῖ ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν γινομένων.

τῷ δὲ κόσμῳ ἐν ᾧ λῆγον] Idem: ὁ δὲ κόσμος ἐν ᾧ λήγει.

κόσμος ἐστὶ περιοχή τις οὐρανοῦ, ἄστρα τε καὶ γῆν, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα περιέχουσα] De mundi definitione diximus ſuprà ad Zenonem Citieum.

καὶ οὗ λυομένου, &c.] Gaſſendus (οὗ καὶ λυομένου ἐν αὐτῷ σύγχυσιν λήψεται.) Et poſtea: καὶ λήγουσα ἢ ἐν περιαγομένῳ, ἢ ἐν στάσιν ἔχοντι.

καὶ ἐν κόσμῳ καὶ μετακοσμίῳ] Gaſſendus ſimpliciter, καὶ ἐν μετακοσμίῳ. Et poſtea, καὶ ἐν πολυκένῳ, pro eo quod ſimpliciter ſcriptum eſt ἐν πολυκένῳ. Et deinde: καὶ ἐν μεγάλῳ εἰλικρινεῖ κενῷ, pro καὶ οὐκ ἐν μεγάλῳ εἰλικρινεῖ, καὶ κενῷ. Et rurſus: καίτοι οὐ καθάπερ τινές φασιν. In Florentino Codice ſcriptum eſt καθάπερ τινὰ φύσιν.

δεινόν] MSS. Regii δῖνον: & ita omnino legendum patet ex Obſervatione ſequenti.

καθάπερ τῶν φυσικῶν καλουμένων φησί τις] Videtur eſſe Leucippus, ut rectè Gaſſendus conjiciebat. Laërtius ſuprà in Vita Leucippi: ἤρεσκεν αὐτῷ, φέρεσθαι κατ' ἀποτομὴν ἐκ τῆς ἀπείρου πολλὰ σώματα παντοῖα τοῖς σχήμασιν εἰς μέγα κενόν· ἅπερ ἀθροισθέντα δίνην ἀπεργάζεσθαι μίαν, καθ' ἣν προσκρούοντα καὶ παντοδαπῶς κυκλούμενα, διακρίνεσθαι χωρὶς τὰ ὅμοια πρὸς τὰ ὅμοια.

οὐ καθ' αὐτά] Male Ceteræ Editiones, & MSS. Regii καθ' αὐτά. Vide Gaſſendum.

κατὰ προσκρίσεις] Sic rectè MSS. Regiæ Bibliothecæ. Minùs rectè ceteræ Editiones τὰ κατὰ προσκρίσεις.

ἢ τὸ συναμφότερον] Gaſſendus: ἤτοι συναμφοτέρων: qui & verba illa καὶ ὅσα γε δὴ σώζει, quæ vulgò habentur poſt vocem κόσμου, reponit poſt iſta, ὁμοίως δὲ καὶ γῆ, καὶ θάλαττα.

τὸ δὲ μέγεθος ἡλίου τε καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρων κατὰ μέντοι πρὸς ἡμᾶς, τηλικοῦτόν ἐστιν, ἡλίκον ὁποῖον φαίνεται] Cicero Academ. IV. ubi de Sole: *Epicurus autem poſſe putet etiam minorem eſſe eum, quàm videatur, ſed non multò. ne majorem quidem multò putat eſſe, vel tantum eſſe quantus videatur: ut oculi aut nihil, aut non multùm mentiantur.* Plutarchus de Placitis Philoſophorum II. 21. ubi de magnitudine Solis: Επίκουρος, τηλικοῦτον ἡλίκος φαίνεται, μικρῷ μείζων ἢ ἐλάττων. Sudat hîc multùm Gaſſendus, fruſtraque laborat, ut Epicurum ſuum inſcitiæ culpâ in Aſtronomicis abſolvat. Abſolvere autem præcipuè conatur propter hæc verba κατὰ μέντοι πρὸς ἡμᾶς. eum vide. Ceterùm pro ἡλίκον ὁποῖον φαίνεται, legit hoc loco ἡλίκον φαίνεται. Veroſimile eſt Scriptorem Librarium in margine addidiſſe καὶ τοῖον, ὁποῖον, propter id

quod

quod ſequitur de Solis colore: quæ verba cùm in textum poſtea irrepſiſſent, excidiſſe videtur καὶ τοῖον, propter horum verborum cum ſequenti ὁποῖον ſimilitudinem. Codex Florentinus, quod valde notandum, vocem ὁποῖον non agnoſcit.

ἢ τηλικοῦτον οὐχ ἅμα.] Gaſſendus: καὶ τηλικοῦτον οὐχ ὑπάρχει.

ἀνατολὰς καὶ δύσεις, &c. δυνάστ] Idem: ἀνατολαὶ καὶ δύσεις, &c. δύνανται. Et poſtea καθ' ἑκατέρους, non καὶ καθ' ἑτέρους· καθ' ἑκαθέρους Regiæ Membranæ. Malè. Sed de ortu & occaſu ſiderum ex Epicuri & aliorum philoſophorum ſententia videndus omnino toties memoratus, & toties memorandus, ὁ φιλοσοφικώτατος Gaſſendus.

κατ' ἐκφάνειαν] Emenda κατ' ἐμφάνειαν.

Pag. 289. εἶτα τῇ θερμασίᾳ κατά τινα ἐπινέμησιν τοῦ πυρὸς] Vertit uterque Interpres: *Ignis calore, per quandam diſtributionem.* Quantò meliùs Gaſſendus, *ob calorem, atque idcirco aviditatem pabuli, in conſequentia verſùs occaſum loca ad depaſtionem procedente.* Ceterùm, ſic locus ille legitur in Editione Baſileenſi: εἶτα τῇ θερμασίᾳ τοῦ πυρὸς ἀεὶ, &c.

ἢ καὶ ὕλης ἀεὶ ἐπιτηδείως ἐχομένης καὶ ἐμπιπραμένης] Regius Codex uterque, ἐπιτηδείας ἐμπιπραμένης. Florentinus: ἐπιτηδείας ἐχομένης, καὶ ἐμπιπραμένης. Gaſſendus: ἢ καὶ ὕλης ἀεὶ ἐπιτηδείας ἐχομένης, καὶ τῆς μὲν ἐμπιπραμένης, propter id quod ſequitur τῆς δὲ καταλιπούσης.

μὴ φοβούμενος τὰς ἀνδραποδώδεις Ἀστρολόγων τεχνιτείας] Obſervat hoc loco Gaſſendus notari ab Epicuro, non Aſtrologiam Judiciariam, (necdum enim Epicuri temporibus in Græcia percrebuerat, utcumque ſtatim à Beroſo in eam invecta fuerit) ſed operoſas illas quas vocant Planetarum Theorias, ſeu Hypotheſes, quarum exemplum in Eudoxo, Callippo & Ariſtotele habebat. Non quòd viſus fuerit ſpeciatim ullam damnare Hypotheſin, (verba ſunt Gaſſendi) ſed quòd patienter non tulerit, haberi ullam ita ratam, ut ceteræ non cenſerentur paris cum ea eſſe probabilitatis. Hoc enim eſt, quod eſſe cenſuit ἀνδραποδῶδες, mancipii videlicet more uni cuipiam addictum eſſe.

καὶ καταστροφὴν τοῦ σώματος, &c.] Argutè Gaſſendus καὶ κατὰ στροφὴν, disjunctim. Legit deinde μοναχὸν, pro μοναχῇ, quemadmodum non multò pòſt habetur. Et poſtea ἤτε, pro οὔτε. Et ſtatim μὴ δύναιτο, pro καί τι ἀδύνατον. Et ſtatim rurſus ἐπιθυμοῖ, non ἐπιθυμῶν.

ἐνδέχεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἡλίου] Gaſſendus: ἐνδέχεται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου.

καὶ τὰς ἀκολούθους αὐτοῖς ὑποθέσεις] Idem: καὶ τὰς ἀκολούθους αὐτῷ; referri enim debet ad πλεοναχὸν τρόπον. Legit & mox ἄλλοθι, pro ἄλλο τε.

καὶ ὅσοι πάντα] Gaſſendus: καὶ ὅσοι πάντῃ.

ἐπὶ πάντων γὰρ τῶν μετεώρων τὴν τοιαύτην ἰχνεύειν οὐ προσθετέον] Gaſſendus: τὴν τοιαύτην ἰχνεύειν ὁδὸν προσθετέον. Et poſtea: ἣν γάρ τις μαχόμενος ᾖ, non, ut hîc legitur, ἣν γάρ τισι μαχομένοις.

καὶ τὰς ἅμα συγκρίσεις] συγκυρήσεις Codex Florentinus. Nihil mutandum.

Διογένης ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἐπιλέκτων] De illo Diogene, deque illo ejus libro diximus ſuprà in hac ipſa Vita.

Pag. 290. ἀλλὰ κατ' ἀναχώρησιν] Addit Gaſſendus, πάλιν ἐκλάμπεσθαι.

ἅπασα ἡ τῶν μετεώρων ἀντιλογία ματαία ἔσται] Sic Palat. Codex. Baſileenſis Editio, ἅπασα περὶ τῶν μετεώρων, &c. Regiæ Membranæ, ἅπασα ἡ περὶ τῶν. Gaſſendus: ἅπασα ἡ περὶ τῶν μετεώρων αἰτιολογία, &c. Optimè. Idem paullò pòſt legit φερομένοις, non φερομένους; & δυναμένοις, non δυναμένους: poſt quam ultimam vocem, addit hæc verba μήτε διανοουμένοις, quæ excidiſſe videntur ob affinitatem, creditamque cum præcedentibus μὴ δυναμένοις, identitatem.

μήκη νυκτῶν καὶ ἡμερῶν παραλλάττοντα] Addit Gaſſendus, ἐνδέχεται. Legit vero poſtea: καὶ πάλιν βραδείας ὑπέρ τε, καὶ ὑπὸ γῆς, παρὰ τὸ τὰ μήκη τόπων παραλλάττειν. Καὶ παρὰ τὸ, τόπους τινὰς περαιοῦσθαι τάχιον, ἢ βραδύτερον, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τινα θεωρεῖται. Et deinde: ὃ δυνατὸν, non εἰ δυνατόν.

ἐπεὶ σημασίαι] Editio Baſileenſis ἐπεισημασίαι. Legendum omnino Ἐπισημασίαι. Sunt vero ἐπισημασίαι τῶν ἀστέρων, præſignificationes aſtrorum, ſeu indicationes, ac pronuntiationes pluviarum, ventorum, æſtuum, ſiccitatum, aliarumque mutationum aëris, prout oriuntur aut occidunt Sidera. Vide Ariſt. in Prob. xxvi. 13. Rectè ſuprà ſcriptum eſt, αἱ δ' ἐπισημασίαι αἱ γινόμεναι ἐπί τισι ζώοις, κατὰ σύγκύρημα γίνονται τοῦ καιροῦ.

καὶ κατὰ συγκυρήσεις] Optimè: & ita codex Palatinus & Florentinus. Perperam συγκρίσεις Editio Frobeniana & Stephanica. Etiam infrà συγκύρημα legitur, loco in proximè ſuperiori Obſervatione allato.

καὶ παρ' ἑτέροις ὡσαεὶ ἀέρος καὶ μεταβολῆς] Caſaubonus putabat legendum καὶ παρ' ἕτερα, ὡσεὶ ἀέρος μεταβολήν: aut potiùs quid deeſſe. Et certè quid deeſt. Id ſupplet Gaſſendus ex mente Epicuri; legitque: καὶ κατὰ συντυχίας αἰτίων τινῶν, ἅμα ταῖς τῶν ἄστρων ἀνατολαῖς, καὶ δύσεσι, τινὸς τοῦ ἀέρος μεταβολῆς. Legit quoque poſtea: ποῖον παρὰ τοῦτο, ἢ τοῦτο αἴτιον, pro ποίοις παρὰ τοῦτο, ἢ τοῦτο τὸ αἴτιον.

συνώσεως:] Gaſſendus: συνώσει.

ἤδη δὲ ἐξ αὐτῶν] Idem: ἤδη δ' ἐπ' αὐτῶν. Et poſtea ὑετὸν, non ὕδατα.

ἔπι τε πνεύματα, κατὰ ἀποφορὰν, &c.] Idem: ἔτι τε πνεύματα γίνεσθαι δύναται κατὰ ἀποφοράν. Supplet et mox vocem ἀτόμων poſt vocem κινουμένων.

καθάπερ ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀγγείοις] An reſpexerit Epicurus vaſa illa Theatralia, quibus in Seneca tonitru excitabatur, et quorum meminit Hero in Automatis?

καὶ τάξεις, πῆξιν, &c.] Argutè et verè Gaſſendus: καὶ πατάξεις, &c. Habet Frobeniana Editio κατάξεις, quod proximè ad πατάξεις accedit. λόξεις habent Codices cùm Palatinus, tum Florentinus.

κατὰ παράτριψιν καὶ σύγκρουσιν νεφῶν, &c.] Reſpexit opinionem Democriti, qui apud Stobæum in Eclogis Phyſicis fulgur ait eſſe, colliſionem nubium, quâ corpuſcula ignis effectricia variis affrictionibus per inania rerum multiplicia in unum coëuntia velut percolentur. Sed et Stoici Tonitru συγκρουσμὸν νεφῶν, fulgur, ἔξαψιν ἐκ παρατρίψεως definiebant, ut eſt apud Plutarchum de Placitis Philoſophorum lib. et cap. III. Videndus Comicus ἐν Νεφέλαις.

καὶ κατ' ἐκριπισμὸν ἐκ τῶν νεφῶν ὑπὸ πνευμάτων τοιούτων σωμάτων] Quæ fuit Heracliti et Metrodori ſententia. Legendus hîc Gaſſendus, qui etiam ex fide MSS. Codicum reſcribit ὑπὸ πνευμάτων τῶν τοιούτων. Editio Baſileenſis has voces τῶν τοιούτων non agnoſcit.

ἐκπιασμὸν] Gaſſendus ἐκπιεσμὸν: quod idem eſt.

καὶ κατὰ ἐμπερίληψιν ἢ τοῦ ἀπὸ τῶν ἄστρων κατεσπειραμένου φωτός] Codex Palatinus et Stephanicæ Editiones κατὰ περίληψιν. Sed ἐμπερίληψιν quoque Editio Frobeniana. Optimè. Reſpexit Epicurus Empedoclis opinionem, de qua ſic Ariſtoteles Meteorol. lib. II. cap. 9. καίτοι τινὲς λέγουσιν ὡς ἐν τοῖς νέφεσιν ἐγγίνεται πῦρ· τοῦτο δ' Ἐμπεδοκλῆς μέν φησιν εἶναι, τὸ ἐμπεριλαμβανόμενον τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων. Et poſtea: ἄλογος δὲ καὶ ἡ τοῦ πυρὸς ἐμπερίληψις, &c.

καὶ κατὰ ῥήξεις τε νεφῶν ὑπὸ πνευμάτων καὶ ἔκπτωσιν τῶν πυρὸς ἀποτελεστικῶν ἀτόμων] Innuere videtur Clidemi ſententiam, de qua Philoſophus dicto loco: εἰσὶ δέ τινες, οἳ τὴν ἀστραπὴν, ὥσπερ καὶ Κλείδημος, οὐκ εἶναί φασιν, ἀλλὰ φαίνεσθαι, παρεικάζοντες ὡς τὸ πάθος ὅμοιον ὂν καὶ ὅταν τὴν θάλατταν τις ῥάβδῳ τύπτῃ· φαίνεται γὰρ τὸ ὕδωρ ἀποστίλβον τῆς νυκτός· οὕτως ἐν τῇ νεφέλῃ, ῥαπιζομένου τοῦ ὑγροῦ, τὴν φαντασίαν τῆς λαμπρότητος εἶναι τὴν ἀστραπήν. *Sunt autem quidam, quemadmodum Clidemus, qui Coruſcationem non eſſe aiunt, ſed apparere: veluti cùm mare quis virgâ percuſſerit: videtur enim aqua effulgens nocte: ſic in nube, flagellato humido, apparentiam ſplendoris eſſe aiunt coruſcationem.*

προτερεῖ δὲ ἀστραπὴ τῆς βροντῆς] Ariſtoteles citato loco: γίνεται δὲ (ἀστραπὴ) μετὰ (malim κατὰ) τὴν πληγὴν, καὶ ὕστερον· ἀλλὰ φαίνεται πρότερον, διὰ τὸ τὴν ὄψιν προτερεῖν τῆς ἀκοῆς· δηλοῖ δ' ἐπὶ τῆς εἰρεσίας τῶν τριήρων· ἤδη γὰρ ἀναφερόντων πάλιν τὰς κώπας, ὁ πρῶτος ἀφικνεῖται ψόφος τῆς κωπηλασίας. *Fit autem Coruſcatio poſt percuſſionem, & poſterius Tonitruo, ſed videtur priùs, quia viſus anticipat auditum. Patet autem in remigatione triremium; jam enim ſurſum ferentibus iterum remos, primus pertingit ſonus remigii.*

καὶ κατ' αἴγλησιν] Lege cum ceteris Editionibus καὶ κατείλησιν. κατέλησιν habet Codex Florentinus.

καὶ ῥήξεως πολλῆς πνευμάτων γινομένης] Legendum prorſus ῥύσεως; atque ita Codices Regii.

ὅταν κράδασον τῇ γῇ παρασκευάζῃ] κραδασμὸν emendat Caſaubonus: quam lectionem ſequitur et Gaſſendus: κράδασιν ſcriptum eſt in Codice Florentino. Ceterùm, totum hunc locum ſic componit Gaſſendus: Σεισμοὺς ἐνδέχεται

δέχεται γίνεσθαι, καὶ κατὰ πνεύματος ἐν τῇ γῇ ἀπό- A
ληψιν, καὶ παρὰ συχνοὺς πόρους αὐτῆς παρείσδυσιν, καὶ συνεχῆ κίνησιν, ὥστε κραδασμὸν τῇ γῇ παρασκευάζει. Καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἔξωθεν ἐμπεριλαμβάνειν ἐκ τοῦ πίπτειν εἰς ἐδάφη, ἢ εἰς ἀντροειδεῖς τόπους τῆς γῆς τὸν ἤδη ὑπὸ πνευμάτων ἄλλων πεπιλημένον, καὶ διὰ τοῦτο ὁρμητικόν τε, καὶ κινητικὸν γινόμενον ἀέρα. Καὶ κατὰ τὴν δὲ διάδοσιν τῆς κινήσεως, &c.

Pag. 292. τὰ δὲ πνεύματα συμβαίνει γίνεσθαι κατὰ χρόνον, &c.] Gaſſendus ingenioſè: τὰ δὲ νάματα συμβαίνει γίνεσθαι κατὰ κρουνῶν, καὶ ἀλλοφυλίαι. Et poſtea ἐξ ὀλίγων, pro καὶ ὀλίγων. Eum videſis, quæſo.

καὶ καταμέρισιν, καὶ πῆξιν, &c.] Gaſſendus: καὶ κατὰ μέρισιν, καὶ πῆξιν μετεωρέραν, &c. καὶ τὴν διάρρηξιν, &c. Etiam πῆξιν ſcriptum exhibent Membranæ Florenti- B
næ. Obſervabis obiter hæc verba, καὶ καταμέρισιν, καὶ πῆξιν μετεωρέραν, ὑδατοειδῶν τινῶν in Editione Baſileenſi deſiderari.

πάντοθεν τῶν ἄκρων ἀποτικομένων, καὶ ἐν τῇ συστάσει, &c.] ἀποκομένων Editio Stephanica, necnon Palatinus Codex & Florentinus. Editio Frobeniana: πάντοθεν τῶν ἄκρων καὶ ἐν τῇ συστάσει πάντοθεν ὡς λέγεται, καὶ τὰ μέρη, &c. Caſaubonus ἀποκεκομμένων, ſive ἀποκοπτομένων, qui & Ambroſium legiſſe ἀπτομένων obſervat. ἀποκοπτομένων quoque Gaſſendus. Sed & poſtea: καὶ ἐν τῇ συστάσει πάντοθεν, ὡς λέλεκται, κατὰ μέρη, &c. ἀποπικομένων habent Schedæ Regiæ.

ἐκ τῶν νεφῶν διαφόρων συμμετρίως, &c.] συμμετρίας Codices Regii. Gaſſendus feliciter: ἐκ τῶν νεφῶν δι' ἀ- C
φρῶν συμμετρίας.

καὶ ὑπομνήματος φορᾶς] Legit Caſaubonus καὶ ὑπὸ πνεύματος φορᾶς. Gaſſendus retinet vocem φορᾶς, & legit ὑπὸ πνευμάτων.

καὶ κατὰ πῆξιν δ' ἐν τοῖς νέφεσιν ὁμαλὴν ἀραιότητα ἔχουσα τοιαύτη περιαίρεσις, &c.] Sic Editio Frobeniana. Stephanica & Codex Palat. ἔχουσα τοιαύτην, &c. Codex Florentinus: ἔχουσα τοιαύτη πρόεσις. Gaſſendus: ἔχουσα τοιαύτην πρόσκρισις, &c.

ἃ οἱονεὶ σωώσιν ποιούμενα] Longè diverſa eſt lectio Codicis Florentini, ubi legere eſt, ἃ λεῖον εἰς σωώσιν, ἀλλὰ τὸ ἐκτετυπωμένον βέλτιον δοκεῖ ποιούμενα.

ἀποτιλετικά] Corrige ἀποτελεστικά.

ἀπὸ νοτερῶν] Perperam ceteræ Editiones ἀπονοτέ- D
ρων.

ἐν τοῖς τόποις] Gaſſendus ἐν τοῖς ἄνω τόποις. Ita legendum ſuadent ſequentia, καὶ πάλιν φορὰν ἐπὶ τοὺς κάτω τόπους.

τῶν δρόσων τούτων πῆξιν, &c.] Ante hæc verba addit Gaſſendus, Πάχνη δὲ συντελεῖται.

ἃ συνελασθέντα, &c.] Gaſſendus συνελαθέντα.

κατ' ἀέρος φύσιν] Optimè Gaſſendus κατὰ φύσιν. Et poſtea: ἢ τὰ τῶν χρωμάτων τούτων ἰδιώματα ποιήσῃ, εἴτε πάντα, εἴτε κωνοειδὲς, ἀφ' οὗ, &c.

τὰ δὲ τῆς περιφερείας, &c.] Gaſſendus τὸ δὲ, &c. refertur enim ad φάντασμα.

λαμβανουσῶν τῶν ἐν τῷ ἀέρι τομῶν, ἢ ἐν τοῖς νέφεσιν E
ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀέρος προσφερομένου πρὸς τὴν σελήνην, ἀποφερομένων ἀτόμων, &c.] Aliter omnino legitur hic locus in Editione Baſileenſi, ſcilicet hoc modo, λαμβανουσῶν τῶν ἐν τῷ ἀέρι τομῶν, ἢ ἐν τοῖς νέφεσιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀέρος προσφερομένου πρὸς τὴν σελήνην· ἢ τὰ ἀπ' αὐτῆς ῥεύματα ἀποφερόμενα ὁμαλῶς ἀναστέλλοντα ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ὅσον κύκλῳ περὶ τῆς εἰς τὸ νεφοειδὲς τοῦτο, καὶ μὴ τὸ παράπαν, &c. Reſcribit Gaſſendus: λαμβανουσῶν τῶν ἐν τῷ ἀέρι, ἢ ἐν τοῖς νέφεσιν ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἀποφερομένων ἀτόμων, ὥστε εἰς σύγκρισίν τινα καθέσθαι εἰς περιφέρειαν τοιαύτην.

καὶ κατὰ πάντοθεν ἀέρος προσφερομένου, &c.] Gaſſendus: καὶ τοῦ πάντοθεν ἀέρος περιφερομένου πρὸς τὴν F
σελήνην, ὅταν ἀπ' αὐτῆς ἀποφερόμενα ῥεύματα ὁμαλῶς ἀναστέλλοντα ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ὅσον κύκλῳ περὶ αὐτῆς εἰς τὸ νεφοειδὲς τοῦτο, καὶ μὴ τὸ παράπαν, διακρίνῃ, ἢ καὶ τοῦ πέριξ αὐτῆς ἀέρος ἀναστελλομένου συμμέτρως πάντοθεν.

περιστάσεως γινομένης, ἰδίαν τινὰ, &c.] Gaſſendus: περιστάσεως γινομένης· ἤτοι ἰδίαν, &c. Supplet & poſtea vocem ἐνδέχεται poſt hæc verba τήν τε ἀφάνισιν τούτων.

ὅτι τινὰ, &c.] Gaſſendus; οἷον ὅτι τινὰ ἀναστρέφεται αὐτοῖς, &c.

περὶ ὃ τὸ λοιπὸν ἀναστρέφεται, &c.] Sic Editio Stephanica. Baſileenſis, ἀναγράφεται. Codex Palat. ἀναφέρεται. Gaſſendus: περὶ ὃ τὸ λοιπὸν στρέφεται, &c. & poſtea αὐτοῖς προσιστάναι: non αὐτῷ περιεστάναι, ut habet Editio Romana, aut αὐτῷ περιεστάναι, ut habet Editio Baſileenſis & Stephanica.

ἡ κωλυτικὴ γίνεται τοῦ περιπολεῖν] Addit Gaſſendus αὐτά. Legit & poſtea ὡς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ, pro eo quod hîc legitur ἐν δὲ τούτῳ τῷ τόπῳ.

τινὰ δὲ μὴ κινεῖσθαι] Rectè Gaſſendus τινὰ δὲ μὴ πλανᾶσθαι. Legit quoque poſtea καὶ παρὰ τὸ, τῷ κύκλῳ κινούμεναι. In Codice Florentino ſcriptum fuit, καὶ παρὰ τὸ κύκλῳ κινούμενα. in Palatino, καὶ παρὰ τῶν.

καὶ καθ' οὓς τρόπους] Gaſſendus τόπους.

ὁμαλῶς τε ἐκκαύσας] Idem Gaſſendus: ὁμαλῶς τε κινούσας.

Pag. 294. διὰ τὴν κατάλιαν] Codices Regii κατ' ἄλησιν. κατάλησιν Codex Florentinus: quam lectionem amplexus eſt Gaſſendus. An potiùs κατείλησιν? Quid enim ſit κατάλησις fateor me ignorare.

ἡ τοιαύτη μωρία ἐκπέσῃ, μὴ ὅτι εἰς παντελῆ, &c.] Gaſſendus: ἐμπέσῃ, μηκέτι εἰς τὸ παντελῆ εὐδαιμονίαν κεκτημένον.

περιεπωήσαντο] Gaſſendus περιεπωήσαντο. περιποιήσαντο voluit dicere.

τὰ μὲν ἡμᾶς ἐκφεύγειν, τὰ δ' αἱρεῖσθαι] Commodiûs legitur in MSS. Regiæ Bibliothecæ, inverſo ordine, τὰ μὲν ἡμᾶς αἱρεῖσθαι, τὰ δ' ἐκφεύγειν.

βλάβας ἐξ ἀνθρώπων, ἢ διὰ μῖσος, ἢ διὰ φθόνον, ἢ διὰ καταφρόνησιν γίνεσθαι, ὧν τὸν Σοφὸν λογισμῷ περιγίνεσθαι] Seneca in libro de Conſtantia Sapientis cap. xv. *Epicurus, quem vos patronum inertiæ veſtræ aſſumitis, putatiſque mollia ac deſidioſa præcipere, & ad voluptatem ducentia, Rarò, inquit, Sapienti intervenit fortuna*, &c. *Quòd ſi Epicurus quoque, qui corpori plurimùm indulſit, adversùs injurias exſurgit, quid apud nos incredibile videri poteſt, aut ſupra humanæ naturæ menſuram? Nec eſt, quòd dicas hoc naturæ repugnare. Non negamus rem incommodam eſſe verberari, & impelli, & aliquo membro carere; ſed omnia iſta negamus injurias eſſe. Non ſenſum illis doloris detrahimus, ſed nomen injuriæ, quod non poteſt recipi virtute ſalva. Uter verius dicat, videbimus. Ad contemptum quidem injuriæ uterque conſentit. Quæris quid inter duos interſit? quod inter Gladiatores fortiſſimos, quorum alter premit vulnus, & ſtat in gradu; alter reſpiciens ad clamantem populum, ſignificat nihil eſſe, & intercedi non patitur. Non eſt, quòd putes magnum, quo diſſidemus.*

ἀλλὰ καὶ τὸν ἅπαξ γενόμενον Σοφὸν, μηκέτι τὴν ἐναντίαν λαμβάνειν διάθεσιν] Cujus Epicurei dogmatis meminit & Plutarchus in Commentario adversùs Colotem, his verbis: ἓν γάρ ἐστι τῶν Ἐπικούρου δογμάτων, τὸ, Μηδὲν ἀμεταπείστως πεπεῖσθαι μηδένα, πλὴν τὸν Σοφόν. *Eſt enim unum de Epicuri decretis, Nihil cuiquam itaque certò perſuaſum eſſe, ut de ſententia deduci non poſſit, excepto Sapiente.*

Pag. 295 μηδὲ πλάττειν ἑκόντα πάθεσι μᾶλλον συγχωρήσεσθαι, &c.] Gaſſendus: Μηδὲν πλάττειν ἑκόντα, ἀληθέσι μᾶλλον συγχωρῆσαί τε, καὶ οὐκ ἂν ἐμποδίσαι πρὸς τὴν σοφίαν.

οὐδ' ἐν παντὶ ἔθει] ἔθνει ceteræ Editiones: quam lectionem ſequitur Gaſſendus; probatque, quòd Epicurus apud Clementem Alexandrinum lib. I. Στρωματέων ſolos Græcos philoſophari poſſe exiſtimet.

κἂν στρεβλωθῇ δ' ὁ Σοφὸς, εἶναι αὐτὸν εὐδαίμονα] Meminit Cicero Tuſcul. lib. v. *An Epicuro, qui tantummodo induit perſonam Philoſophi, & ſibi ipſe hoc nomen inſcripſit, dicere licebit (quod quidem, ut habet ſe res, me tamen applaudente dicit) nullum Sapienti eſſe tempus, etſi uratur, torqueatur, ſecetur, quin poſſit exclamare, Quàm pro nihilo puto*, &c. Et lib. II. *Epicurus verò ea dicit, ut mihi quidem riſus captare videatur: affirmat enim quodam loco, ſi uratur Sapiens, ſi crucietur: exſpectas fortaſſe, dum dicat, patietur, perferet, non ſuccumbet: magna mehercule laus, & eo ipſo, per quem juravi, Hercule digna: ſed Epicuro homini aſpero & duro non eſt hoc ſatis. In Phalaridis tauro, ſi erit, dicet, Quàm ſuave eſt hoc! quàm hoc non curo!* &c. Meminit & Lactantius Divinarum Inſtit. III. 26. *Epicurus multò fortiùs: Sapiens, inquit, ſemper beatus eſt, & vel incluſus in Phalaridis tauro hanc vocem emittet; Suave eſt, & nihil curo*, &c. Et Seneca Epiſt. 92. *Poteram reſpondere, quod Epicurus ait, Sapientem, ſi in Phalaridis tauro peruratur, exclamaturum, Dulce eſt, & ad me nihil attinet*, , &c. Ceterùm, ſequitur mox apud Laërtium, ὅτε μέν τις στρεβλοῦται, ἔνθα καὶ μύζει καὶ οἰμώζει

μώζει: quæ verba, poſt ſuperiora *κἂν ςρεβλωθῇ δ' ὁ Σοφὸς, εἶναι αὐτὸν εὐδαίμονα*, reponenda exiſtimavit Gaſſendus. Idem legit ibidem: *ὅτε μέντοι ςρεβλωθῇ, τότε καὶ μύζειν, καὶ οἰμώζειν.* De Gaſſendiana emendatione ampliùs cogitandum. Interim monuiſſe ſatis ſit, legi in Codice Florentino *οὐδ' οὐχ, ὅτε μέντοι ςρεβλοῦται, καὶ μύζει, καὶ οἰμώζει.* Etiam *μέντοι* ſcriptum exhibet Codex Regius.

μόνον τε χάριν ἕξειν τὸν Σοφὸν] Seneca Epiſt. 81. *Itaque negamus, quemquam ſcire gratiam referre, niſi ſapientem; non magis, quàm beneficium dare quiſquam ſcit, niſi Sapiens; his ſcilicet, qui magis dato gaudet, quàm alius accepto. Hoc aliquis inter illa numerat, quæ videmur inopinata omnibus dicere,* B *(παράδοξα) Græci vocant) & ait, Nemo ergo ſcit præter Sapientem referre gratiam; ergo nec quod debet creditori ſuo reponere quiſquam ſcit alius; nec cùm emit aliquam rem pretium venditori perſolvere? Sed ne nobis fiat invidia, ſcito idem dicere Epicurum. Metrodorus certè ait, Solum Sapientem referre gratiam ſcire.*

φίλοις καὶ παροῦσι, καὶ ἀποῦσιν, ὁμοίως, διά τε ὁδοῦ] Gaſſendus conjungit hæc cum ſuperioribus, ac legit, ſanè nimis audacter, *ὁμοίως δὲ καὶ ἀποθανοῦσιν.* Ego exiſtimo aliud Effatum eſſe à ſuperiori, & hoc loco quid deeſſe: quin enim hæc verba *διά τε ὁδοῦ*, ſint Laërtii, dubitare nos non ſinunt illa, *καὶ ἀποῦσιν ὁμοίως.* In manu exarato Codice Regiæ Bibliothecæ legitur, *καὶ ἐπὶ φίλοις καὶ παροῦσι*, &c.

C *γυναικί τε οὐ μιγήσεσθαι τὸν Σοφὸν ᾗ οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσιν*] Hoc Effatum reſpexit Origenes lib. VII. contra Celſum; ſed ubi illud invidioſè interpretatur: *ἐκκλίνουσι τὸ μοιχεύειν οἱ τὰ τοῦ Κιτιέως Ζήνωνος φιλοσοφοῦντες, ἀλλὰ καὶ οἱ τὰ Ἐπικούρου, τινὲς δὲ καὶ τῶν παντελῶς ἰδιωτῶν. ἀλλ' ὅρα, ὅση διαφωνία ἐστὶ περὶ τῆς τοῦ μοιχεύειν ἐκκλίσεως τῶν τοσούτων· οἱ μὲν, διὰ τὸ κοινωνικὸν καὶ παρὰ φύσιν εἶναι τῷ λογικῷ ζώῳ, νοθεύειν τὴν ὑπὸ τῶν νόμων ἑτέρῳ προκαταληφθεῖσαν γυναῖκα, καὶ φθείρειν τὸν ἄλλου ἀνθρώπου οἶκον· οἱ δὲ ἀπὸ Ἐπικούρου, οὐ διὰ τοῦτο οὐ μοιχεύουσιν, ὅτε ἀπέχονται τοῦ μοιχεύειν, ἀλλὰ διὰ τὸ νενομικέναι τέλος τὴν ἡδονήν. πολλὰ δ' ἀπαντᾷ κωλυτικὰ τῆς ἡδονῆς τῷ εἴξαντι μιᾷ τῇ τοῦ μοιχεύειν ἡδονῇ, καὶ ἔσθ' ὅτε φυλακὰς ἢ φυγὰς, ἢ θανάτους συμβαίνειν, πολλάκις δὲ* D *πρὸ τούτων καὶ κινδύνους· κατὰ τὸ ἐπιτηρεῖν τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἔξοδον ἀπὸ τῆς οἰκίας, καὶ τῶν τὰ ἐκείνου φρονούντων· ὥς εἰ καθ' ὑπόθεσιν μοιχεύοντα οἷόν τ' ἦν λαθεῖν καὶ τὸν ἄνδρα τῆς γυναικὸς, καὶ τοὺς οἰκείους πάντας αὐτοῦ, καὶ τοὺς παρ' οἷς τις ἐκ τοῦ μοιχεύειν ἀδοξεῖ· κἂν ἐμοίχευσε διὰ τὴν ἡδονὴν ὁ Ἐπικούρειος· εἰ δὲ καὶ ὁ ἰδιώτης ποτὲ, παρὸν μοιχεύειν, οὐ μοιχεύει, εὑρεθείη ἂν ἐνίοτε διὰ τὸν ἐνεστῶτα ἐκ τοῦ νόμου φόβον καὶ τὰς κολάσεις οὐ μοιχεύων· καὶ οὐ διὰ τὸ θηρᾶσθαι πλείονας ἡδονὰς, ὁ τοιοῦτος ἀπέχοιτ' ἂν τοῦ μοιχεύειν.* *Vitant adulterium Philoſophi, qui Zenonem Citienſem ſectantur: vitant & quibus Epicurus placet Magiſter: nonnulli etiam ex illiterata plebecula. Sed vide quàm variæ ſint horum voluntates in fugiendo adulterio. Illi peccari contra* E *naturam & ſocietatem humanam putant, ſi quis vitiet mulierem legitimè conjunctam alteri, & familiam ejus adulteret. Epicurei verò non hac de cauſa abſtinent, ſed quia omnes actiones ſuas ad unum ſcopum, voluptatem, dirigunt. Multis autem ſe ipſum fraudat difficultatibus, qui huic uni ſuccumbit. Interdum etiam in carceres, exilia, mortes incidit: & ante factum non caret periculo, dum obſervat mariti è domo exitum, & aliorum qui illi favent. Itaque fac eum fallere poſſe maritum, domeſticos ejus, & ceteros, à quibus ſibi timet opprobrium, quantum attinet ad voluptatem, etiam adulter Epicureus fieret: quòd verò etiam idiota non mœchatur cùm datur facultas, in cauſa eſt legum ac pœnarum metus, non contemptus voluptatum.*

οὔτε κολάσειν οἰκέτας, ἐλεήσειν μέντοι καὶ συγγνώμην τινὶ ἕξειν τῶν σπουδαίων] Veriſſimè Caſaubonus, *τούς τε οἰκέτας κολάσειν.* Legendus hoc loco Gaſſen- F dus.

ἐρασθήσεσθαι τὸν Σοφὸν οὐ δοκεῖ αὐτοῖς] Secus ac Stoicis: qua de re nos ſuprà ad Zenonem Citieum. Intelligi autem hîc ab Epicuro amorem, qui ſit rerum venerearum vehemens appetitio, rectè monet Gaſſendus ex Suida. Suidæ verba hæc ſunt in *ἔρως*: *διαφέρομεν γὰρ τὸν ἔρωτα εἴς τε σύντονον ὄρεξιν ἀφροδισίων, ὡς Ἐπίκουρος λέγει, ὃν οὐχ οἷόν τε ἀστεῖον εἶναι, καὶ εἰς ἐπιβολὴν φιλοπονίας,* (corrige *φιλοποιΐας*) *διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον, ὡς οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς.* A partibus Epicuri ſtat Tullius, cujus hæc ſunt verba

A Tuſcul. Quæſt. lib. IV. *Ad magiſtros virtutis Philoſophos veniamus, (Stoicos intelligit) qui amorem negant ſtupri eſſe, & in eo litigant cum Epicuro, non multum, ut opinio mea fert, mentiente. Quis eſt enim amor iſte amicitiæ? Cur neque deformem Adoleſcentem quiſquam amat, neque formoſum Senem?*

οὐδὲ ταφῆς φροντιεῖν] Hoc eſt, ut benè Gaſſendus, de ſepultura ſollicitum nimis eſſe non oportere: non enim Epicurum omnem penitus ſepulturæ curam voluiſſe abjici, patet ex his Plutarchi verbis in libro: An rectè dictum ſit *Λάθε βιώσας*: *Ἐπίκουρε, μὴ γράφε τοῖς ἐν Ἀσίᾳ, μηδὲ φίλοις τοῖς ἀπ' Αἰγύπτου ξενολόγει, μηδὲ Λαμψακηνῶν ἐφήβους δορυφόρει, μηδὲ διάπεμπε* B *βίβλους πᾶσι καὶ πάσαις, ἐπιδεικνύμενος τὴν σοφίαν, μηδὲ διατάσσου περὶ ταφῆς.* *Epicure, non ſcribe ad Amicos in Aſia, non ex Ægypto hoſpitibus te præbe, non ſtipator eſto Lampſacenis Ephebis, non libros ad omnes utriuſque ſexus homines mitte, ſapientiam oſtentans, neque de ſepultura aliquid præſcribe.*

οὐδὲ θεόπεμπτον εἶναι τὸν ἔρωτα] Non ſuo loco hæc poſita ſunt. Poni debent, quod vidit Gaſſendus, poſt illa, *ἐρασθήσεσθαι τὸν Σοφὸν αὐτοῖς*· niſi fortè inſititia ſunt, huc advecta ex Zenonis Citiei Vita, ubi ſic habetur: *καὶ ἐρασθήσεσθαι δὲ Σοφὸν τῶν νέων τῶν ἐμφαινόντων διὰ τοῦ εἴδους τὴν πρὸς ἀρετὴν εὐφυΐαν*, &c. *εἶναι δὲ τὸν ἔρωτα, ἐπιβολὴν φιλοποιΐας, διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον· καὶ μὴ εἶναι συνουσίας, ἀλλὰ φι-* C *λίας· τὸν γοῦν Θρασωνίδην, καίπερ ἐν ἐξουσίᾳ ἔχοντα τὴν ἐρωμένην, διὰ τὸ μισεῖσθαι, ἀπέχεσθαι αὐτῆς· εἶναι οὖν τὸν ἔρωτα φιλίας*, &c. *καὶ μὴ εἶναι θεόπεμπτον αὐτόν.* Ita ibi legendum contendimus. Malè vulgò *καὶ μὴ εἶναι ἐπίμεμπτον.* Præter Laërtii locum quem præ manibus habemus, firmat ſententiam noſtram & Suidas, qui Laërtii verba ex Vita Zenonis *αὐτολεξεὶ* ita deſcripſit in *ἔρως*: *τὸν ἔρωτά φασιν, ἐπιβολὴν εἶναι φιλοποιΐας, διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον· καὶ μὴ εἶναι συνουσίας, ἀλλὰ φιλίας· τὸν γοῦν Θρασωνίδην, καίπερ ἐξουσίαν ἔχοντα τῆς ἐρωμένης, διὰ τὸ μισεῖσθαι, ἀπέχεσθαι αὐτῆς· εἶναι οὖν τὸν ἔρωτα φιλίας, μὴ εἶναι θεόπεμπτον· εἶναι δὲ τὴν ὥραν ἄνθος ἀρετῆς.*

D *οὐδὲ ῥητορεύσειν καλῶς*] Cautè addidit *καλῶς*, quod de affectatis orationis floſculis Gaſſendus rectè interpretatur: non enim Rhetoricam Epicurus prorſus abjecit. Gaſſendum lege lib. VIII. de Vita & Moribus Epicuri c. 9.

συνουσίη δὲ (φασὶν) ὤνησε μὲν οὐδέποτε, ἀγαπητὸν δὲ εἰ μὴ καὶ ἔβλαψεν] Meminit Galenus Commentario I. in librum III. Epidemiorum Hippocratis: *τίς γὰρ ἦν ἀνάγκη γράφειν, Δημόκριτον μὲν εἰρηκέναι μικρὰν ἐπιληψίαν εἶναι τὴν συνουσίαν, Ἐπίκουρον δὲ μηδέποτε μὲν ὠφελεῖν ἀφροδισίων χρῆσιν, ἀγαπητὸν δ' εἰ μὴ βλάψειεν;* Et in libro Medicæ Artis cap. 86. *ἀφροδισίων, κατὰ μὲν Ἐπίκουρον, οὐδεμία* (an *οὐδέποτε*?) *χρῆσις ὑγιεινή· κατὰ δὲ τὸ ἀληθὲς, ἐκ διαλειμμάτων.* Item Cicero Tuſcul. V. *Hoc loco multa ab Epicureis* E *diſputantur, hæque voluptates ſigillatim extenuantur, quarum genera non contemnunt, quærunt tamen copiam. Nam & obſcœnas voluptates, de quibus multa ab illis habetur oratio, faciles, communes, in medio ſitas eſſe dicunt; eaſque, ſi natura requirat, non genere, aut loco, aut ordine, ſed formâ, ætate, figurâ metiendas putant; ab iisque abſtinere minimè eſſe difficile, ſi aut valetudo, aut officium, aut fama poſtulet: omninoque hoc genus voluptatum, optabile eſſe, ſi non obſit, prodeſſe nunquam.* Adde Plutarchum Sympoſ. III. 6. Refert & illud ipſum Effatum, ſed ſine auctoris nomine, Clemens Alexandrinus Pædag. lib. II. *εὖ γοῦν τις εἰρηκέναι φαίνεται· Συνουσία ὤνησε μὲν οὐδένα· ἀγαπητὸν δὲ, εἰ μὴ ἔβλαψεν.* Eadem, atque eiſdem verbis, habes apud Porphyrium lib. I. de Abſtinentia ab inanimatis. *συνουσία*, non *συνουσίη*, legendum in Laërtio.

καὶ μὴν καὶ γαμήσειν, μηδὲ τεκνοποιήσειν,] Caſaubonus F optimè, *καὶ μηδὲ γαμήσειν, μηδὲ τεκνοποιήσειν.* Epictetus apud Arrianum III. 7 *ἐπινοεῖς Ἐπικουρείων πόλιν· ἐγὼ οὐ γαμῶ· οὐδ' ἐγώ· οὐ γὰρ γαμητέον· ἀλλ' οὐδὲ παιδοποιητέον· ἀλλ' οὐδὲ πολιτευτέον· τί οὖν γένηται; πόθεν οἱ πολῖται; τίς αὐτοὺς παιδεύσει; τίς ἐφήβαρχος; τίς γυμνασίαρχος;* &c. *Epicuream civitatem cogitas. Ego uxorem non duco. nec ego. neque enim uxor ducenda eſt. neque liberi procreandi: ac ne Reſpublica quidem capeſſenda. Quid autem ſequitur? Unde erunt cives? quis eos inſtituet? quis erit Adoleſcentum Præfectus? quis Gymnaſiarcha?* Et lib. I. cap. 23. ad Epicurum: *διατί ἀποσυμβουλεύεις τῷ Σοφῷ τεκνοτροφεῖν; τί φοβῇ;*

μὴ

μὴ διὰ ταῦτα εἰς λύπας ἐμπέσῃ; &c. ἀλλ' ὁ μὴ εἰδὼς ταῦτα, τολμᾷ λέγειν, ὅτι μὴ ἀναιρώμεθα τέκνα, &c. *Quamobrem diſſuades Sapienti ne alat liberos? Quid metuis? ne propter eos incidat in moleſtias*, &c. *Qui verò hæc ignorat, dicere audet, non ſuſcipiendos eſſe liberos.* Habuit Epicurus à Democrito, ut pleraque alia. Teſtatur Theodoritus Serm. XII. qui eſt de Virtute activa: Δημοκρίτῳ δὲ καὶ Ἐπικούρῳ λίαν μεμφόμεθα, παραιτεῖσθαι καὶ τὸν γάμον καὶ τὴν παιδογονίαν κελεύουσι· τὴν γάρ τοι ἡδονὴν ὁρισάμενοι τέλος, τὰ φροντίδας ἔχοντα καί τινας ἀηδίας, παντελῶς ἀπεκήρυξαν· οἱ δὲ τῆς Ποικίλης, μέσην τινὰ ὁδὸν ὥδευσαν· τοῖς γὰρ ἀδιαφόροις τὸν γάμον καὶ τὴν παιδογονίαν συνέζευξαν. *Democritum verò & Epicurum non parum accuſamus, qui & à nuptiis & à liberorum procreatione homines dehortantur. Qui enim humanam felicitatem voluptate ſolâ finiebant, quidquid vel curarum aliquid, vel faſtidii afferre poſſet, rejiciebant atque damnabant. Stoici autem, media quadam via inceſſerunt: conjugia enim ac liberorum ſuſceptionem rebus indifferentibus annumerabant.* Teſtatur & Clemens Alexandrinus lib. II. Stromateon, unde ſuperiora ſumpſit Theodoritus: Δημόκριτος δὲ, inquit, γάμον καὶ παιδοποιΐαν παραιτεῖται, διὰ τὰς πολλὰς ἐξ αὐτῶν ἀηδίας τε καὶ ἀφολκὰς ἀπὸ τῶν ἀναγκαιοτέρων· συγκατατάττεται δὲ αὐτῷ καὶ Ἐπίκουρος, καὶ ὅσοι ἐν ἡδονῇ καὶ ἀοχλησίᾳ, ἔτι δὲ καὶ ἀλυπίᾳ τἀγαθὸν τίθενται· ἔτι κατὰ μὲν τοὺς ἀπὸ τῆς Στοᾶς, ἀδιάφορον ὅ, τε γάμος, ἥτε παιδοτροφία· κατὰ δὲ τοὺς ἐκ τοῦ Περιπάτου ἀγαθόν. *Democritus autem repudiat matrimonium, & procreationem liberorum, propter multas quæ ex ipſis oriuntur moleſtias, & quòd abſtrahant ab iis quæ ſunt magis neceſſaria. Ei autem Epicurus quoque aſſentitur, & quicumque in voluptate, moleſtiæque & doloris vacuitate Bonum collocant. Præterea ex Stoicorum quidem ſententia eſt indifferens & matrimonium & liberorum ſuſceptio: ex Peripateticorum verò, bonum.*

κατὰ περίστασιν δέ ποτε βίου, γαμήσειν καὶ διατραπήσεσθαι] καὶ τεκνοποιήσειν reſcribebat Gaſſendus ex ſuperioribus.

οὐδὲ μὴν τηρήσειν ἐν μέθῃ, φησὶν ὁ Ἐπίκουρος ἐν τῷ Συμποσίῳ] Locus manifeſtò mendoſus. Reſcribit Gaſſendus Οὐδὲ νυκτερεύσειν ἐν μέθῃ, *non pernoctaturum in compotatione.*

οὐδὲ πολιτεύσεσθαι] Cicero Epiſtolâ quadam ad Trebatium Juriſconſultum: *Indicavit mihi Panſa meus, Epicureum te eſſe factum. ô caſtra præclara!* &c. *Sed quonam modo Jus Civile defendes, cùm omnia tuâ causâ facias, non civium? ubi porro illa erit formula fiduciæ,* Ut inter Bonos bene agier oportet? *Quis eſt enim Bonus, qui facit nihil, niſi ſuâ causâ? Quod jus ſtatues Communi dividundo, cùm commune nihil poſſit eſſe apud eos, qui omnia voluptate ſua metiuntur? Quomodo autem tibi placebit Jovem lapidem jurare, cùm ſcias Jovem iratum eſſe nemini poſſe? Quid fiet porro Populo Ulubrano, ſi tu ſtatueris* πολιτεύεσθαι *non oportere.* Adde locum Epicteti ex Arriani Diſſertationibus lib. III. cap. 7. ſuprà allatum. Sed quomodo hoc Epicuri Effatum ſit accipiendum, docet Seneca in libello de Otio Sapientis cap. 30. his verbis: *Duæ maximæ hac in re diſſident Sectæ, Epicureorum & Stoicorum; ſed utraque ad otium diverſâ viâ mittit. Epicurus ait:* Non accedet ad Remp. Sapiens, niſi ſi quid intervenerit. *Zeno ait:* Accedet ad Remp. niſi ſi quid impedierit. *Alter otium ex propoſito petit, alter ex cauſa.*

οὐδὲ κυνιεῖν] Et hoc ſecus etiam ac Stoici, quorum fuit dogma, κυνιεῖν Σοφόν· εἶναι γὰρ τὸν Κυνισμὸν σύντονον ἐπ' ἀρετὴν ὁδόν. Utriuſque Sectæ Effata reſpexiſſe videtur Cicero lib. III. de Finibus, dum ait: *Cynicorum autem rationem, atque vitam alii cadere in Sapientem dicunt, ſi quis ejuſmodi fortè caſus inciderit, ut id faciendum ſit; alii nullo modo.*

ἀλλὰ καὶ πηρωθεὶς τὰς ὄψεις μεθέξειν αὐτὸν τοῦ βίου] Poſt vocem βίου, addit Gaſſendus vocem εὐδαίμονος. Optimè. Clemens Stromat. IV. ex Platone: κἂν στρεβλῶται ὁ δίκαιος, καὶ ἐξορύττηται τὼ ὀφθαλμὼ ὅτι εὐδαίμων ἐστι. Sed de Epicuro ipſo Senecam audire præſtat. Ita ille Epiſtolâ IX. *Si quis oculum caſus excuſſerit, reliquiæ illi ſuæ ſatisfacient: & erit imminuto corpore tam lætus, quàm integro fuit.* Item Tullium lib. V. Tuſcul. *Non ſine cauſa igitur Epicurus auſus eſt dicere, ſemper in pluribus bonis eſſe Sapientem, quia ſemper ſit in voluptatibus: ex quo effici putat ille, quod quærimus, ut Sapiens ſemper beatus ſit. Etiamne ſi ſenſibus carebit oculorum, ſi aurium? Etiam: nam iſta ipſa contemnit. Primùm enim horribilis iſta cæcitas,*

A *quibus caret voluptatibus?* &c. *Animo autem multis modis, variiſque delectari licet, etiamſi non adhibeatur adſpectus. Loquor autem de docto homine, & erudito, cui vivere eſt cogitare. Sapientis enim cogitatio non ferme ad inveſtigandum adhibet oculos advocatos. Etenim ſi nox non adimit vitam beatam, cur dies nocti ſimilis adimat?* Et quæ ſequuntur, quæ vide.

καὶ λυπηθήσεσθαι] Reſpexit hoc Epicuri Effatum Plutarchus, cùm in Commentario contra Colotem, Epicurus ait, τὴν εἰς τὸ ἀπαθὲς καθεστῶσαν ἀλυπίαν ὑφ' ἑτέρου κακοῦ μείζονος ὑπάρχειν, ὠμότητος, καὶ δοξοκοπίας ἀκράτου, καὶ λύσσης· διὸ πάσχειν τι βέλτιον εἶναι, καὶ λυπεῖσθαι, καὶ μὴ διαλιπαίνειν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τήκεσθαι, καὶ ὅσα δὴ παθαινόμενοι, καὶ γράφοντες ὑγροί τινες εἶναι, καὶ φιλικοὶ δοκοῦσι. *Illam mœroris detractionem, quæ paſſionis expertem reddat, ab alio majore malo proficiſci, immanitate ſcilicet, ac*
B *immoderata ambitione, & rabie. Itaque præſtabilius eſſe, paſſionem quamdam experiri, mœrore quopiam affici, oculos non pati turgere, ſed in lacrimas fluere, & quæcumque ii patiuntur, aut fingunt, qui affectu tenero eſſe, amanteſque videri volunt.*

Διογένης ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Ἐπιλέκτων] MS. Regius ἐν τῇ ιε. Iota ad latus τοῦ η appoſitum coaluit cum ε ſequenti.

οὐ πανηγυριεῖν δέ] Epicurus ipſe apud Senecam Epiſt. 29. *Numquam volui populo placere; nam quæ ego ſcio, non probat populus; quæ probat populus, ego neſcio.* De Epicuro ipſe Seneca Epiſt. 79. *Hic ignotus ipſis Athenis fuit, circa quas delituerat. Multis itaque jam annis Metrodoro ſuo ſuperſtes, in quadam Epiſtola, cùm amicitiam ſuam, & Metrodori, gratâ commemoratione ceciniſſet, hoc noviſſimè adjecit, Nihil ſibi, & Metrodoro inter bona tanta nocuiſſe, quòd ipſos illa nobilis Græcia non ignotos ſolùm habuiſſet, ſed*
C *pæne inauditos.*

κτήσεως προνοήσεσθαι, καὶ τοῦ μέλλοντος· φιλαργυρήσειν] Gaſſendus, ex Codice Regio, καὶ κτήσεως προνοήσεσθαι καὶ τοῦ μέλλοντος. Et poſtea, ex conjectura, οὐ φιλαργυρήσειν δέ. Juvat conjecturam Gaſſendi locus ille Æliani Var. Hiſt. IV. 13. Ἐπίκουρος ὁ Γαργήττιος ἔλεγεν, ᾧ ὀλίγον οὐχ ἱκανὸν, ἀλλὰ τούτῳ γε οὐδὲν ἱκανόν. *Epicurus Gargettius dicere ſolebat, Cui pauca non ſufficiunt, illi nihil eſt ſatis.* Cujus Epicureæ ſententiæ meminit & Stobæus iiſdem verbis Serm. XV. de Continentia & Sobrietate: ubi & illud Epicuri refert: Ἐπίκουρος ἐρωτηθεὶς, πῶς ἄν τις πλουτήσειεν, οὐ τοῖς οὖσι προστιθεὶς, ἔφη, τῶν δὲ χρειῶν τὰ πολλὰ περιτέμνων. *Interrogatus Epicurus, quâ quis arte diteſceret; Non ſi præſentibus adjecerit, reſpondit, ſed ſi multa ex iis quibus uti ſolet, detraxerit.* Adde Senecam
D Epiſt. 9. *Et ipſe Stilponis objurgator Epicurus, ſimilem illi vocem emiſit, quam tu boni conſule, etiamſi hunc diem jam expunxi.* Si cui, *inquit*, ſua non videntur ampliſſima, licèt totius mundi Dominus ſit, tamen miſer eſt.

φίλον τε οὐδένα κτήσεσθαι] Minùs convenit hoc Effatum cum Epicuri πολυφιλίᾳ. Quare Gaſſendus emendabat φίλον τε οὐ δεινὸν κτήσεσθαι. *Amicum difficilem non ſibi Sapientem quæſiturum.* Nihil mutandum putat Caſaubonus. An legendum, φίλον τε εἰ δέοι, vel εἰ δεῖ? Id eſt, φιλίαν εἶναι διὰ τὰς χρείας.

εὐδοξίας ἐπὶ τοσοῦτον προνοήσεσθαι, ἐφ' ὅσον μὴ καταφρονήσεσθαι] Ille ipſe Epicurus apud Plutarchum, in Commentario contra Colotem, non diffitetur etiam ex bona fama nonnullas voluptates proficiſci: καὶ μὴν ἀπὸ δόξης γίνεσθαί τινας ἡδονάς.

μᾶλλόν τε εὐφρανθήσεσθαι τῶν ἄλλων ἐν ταῖς θεωρίαις]
E Audiendus Plutarchus in libro Quòd non poteſt ſuaviter vivi ſecundùm Epicurum: Μουσικὴν δὲ, ὅσας ἡδονὰς καὶ χάριτας ὅσας φέρουσαν, ἀποστρέφονται καὶ φεύγουσι, βουλόμενος οὐκ ἄν τις ἐκλάθοιτο, δι' ἀτοπίαν ὧν Ἐπίκουρος λέγει, φιλοθέωρον μὲν ἀποφαίνων τὸν Σοφὸν ἐν ταῖς Διαπορίαις, καὶ χαίροντα παρ' ὁντινοῦν ἕτερον ἀκροάμασι καὶ θεάμασι Διονυσιακοῖς, &c. *Muſicam verò (quantarum voluptatum & elegantiarum fertilem!) eos vitare & fugere, ne ſi velis quidem, ignorare poſſis: ita abſurda ſunt quæ hac de re Epicurus tradidit. Pronuntiat enim in Quæſtionibus Dubiis Sapientem ſpectaculis debere eſſe deditum, ludiſque Scenicis præter ceteros gaudere.*

F ἁμαρτήματα, ἄνισα εἶναι] Secus ac Stoici, quâ de re nos ſuprà ad Zenonem Citieum.

καὶ τὴν ὑγείαν, τισὶ μὲν, ἀγαθὸν, τισὶ δὲ, ἀδιάφορον] Conſule Gaſſendum.

τὴν δὲ ἀνδρείαν φύσει μὴ γίνεσθαι, &c.] Et de hoc Effato videndus Gaſſendus.

καὶ τὴν φιλίαν διὰ τὰς χρείας· δεῖν μέν τοι, &c.] Legit Gaſſendus: Καὶ τὴν φιλίαν διὰ τὰς χρείας εἶναι μὲν, καὶ προσκαλάζεσθαι, καθὰ καὶ τὴν γῆν σπείρομεν, συνίστασθαι

τὴν αὐτὴν κατὰ κοινωνίαν ταῖς ἐν ἡδοναῖς. Quod ita interpretatur, *Eſſe, ac parari Amicitiam ob uſus, utilitatemve, eo modo, quo ſerimus terram, ob proventus futuri ſpem. Cohærere autem, ſive perſeverare in mutua voluptatum, ſive bonorum, quibus, donec in vita ſumus, frui licet, participatione.* Eum hîc vide de amicitia ex mente Epicuri præclara multa congerentem.

τὴν εὐδαιμονίαν διχῆ νοεῖσθαι, , &c.] Totum hunc locum ſic legit Gaſſendus: τὴν εὐδαιμονίαν διχῆ νοεῖσθαι, τήν τε ἀκροτάτην, οἵα ἐστὶ περὶ τὸν θεὸν, ἐπίτασιν καὶ ἄνεσιν οὐκ ἔχουσαν· τὴν δὲ ὑπάλληλον, οἵα ἐστὶ περὶ τοὺς ἀνθρώπους, ἅπερ ἔχουσαν, καὶ προσθήκην, καὶ ἀφαίρεσιν ἡδονῶν.

εἰκόνας τε ἀναθήσειν, εἰ ἔχοι, ἀδιαφόρως ἂν σχοίης] Gaſſendus: ἀδιαφόρως ἐν στοαῖς,

μόνον τε τὸν Σοφὸν ὀρθῶς ἂν περὶ τῆς Μουσικῆς καὶ Ποιητικῆς διαλέξεσθαι] Non ergo Epicurus Poëticen omnino damnavit, quod volunt Veterum quamplurimi: Plutarchus in libro de Audiendis Poëmatis, Cicero in I. de Finibus, Sextus Empiricus adversùs Mathematicos, & Pſeudo-Heraclides Ponticus in libello de Allegoriis Homericis: ſed quâ parte pernicioſa eſt, aut minùs utilis. *An ille*, inquit Torquatus Epicureus apud Ciceronem dicto loco, *tempus in Poëmatis evolvendis conſumeret, in quibus nulla ſolida utilitas, omniſque puerilis eſt delectatio.* Quin & ejus proſam orationem verſibus numeroſam fuiſſe volunt quidam: quo nomine à Theone Sophiſta reprehenditur in Progygmnaſmatis. Ipſa Theonis verba, quia locus à Gaſſendo prætermiſſus eſt, infrà ponere non gravabor: ἐπιμελητέον δὲ καὶ τῆς συνθέσεως τῶν ὀνομάτων πάντα διδάσκοντα ἐξ ὧν διαφεύξονται τὸ κακῶς συντιθέναι, καὶ μάλιστα δὲ τὴν ἔμμετρον καὶ εὔρυθμον λέξιν, ὡς τὰ πολλὰ τοῦ Ηγησίου τοῦ Ῥήτορος, καὶ τῶν Ασιανῶν καλουμένων Ῥητόρων, καί τινα τῶν Ἐπικούρου, οἷά που καὶ πρὸς Ἰδομενέα γράφει, ΩʹΣ ΠΑ'ΝΤΑ Τ'ΑΜΑ' ΚΙΝΗ'ΜΑΤΑ ΤΕΡΠΝΑ' ΝΟΜΙ'ΣΑΣ 'ΕΚ ΝΕ'ΟΥ. καὶ τῶν περιφερομένων δ' ὡς ἐκείνου· ἡμεῖς δ' οὐδέ πω καὶ νῦν αὐτὰ εὑρίσκομεν ἐν τοῖς Συγγράμμασιν αὐτοῦ· ΛΕ'ΓΕ ΔΗ' ΜΟΙ ΠΟΛΥ'ΑΙΝΕ, ΣΥΝΠΕΡΙΜΕΝ ΜΕΓΑ'ΛΗ ΧΑΡΑ' ΓΕΝΗΤΑΙ. Laërtio contraria tam de Muſica quàm de Poëtice, ex mente Epicuri, ſcribit Plutarchus in libello Quòd non poteſt vivi ſuaviter ſecundùm Epicurum: Μουσικὴν δὲ, ὅσας ἡδονὰς καὶ χάριτας οἵας φέρουσαν, ἀποστρέφονται, βουλόμενος οὐκ ἄν τις ἐκλάθοιτο, δι' ἀτοπίαν ὧν Ἐπίκουρος λέγει· φιλοθέωρον μὲν ἀποφαίνων τὸν Σοφὸν ἐν ταῖς Διαπορίαις, καὶ χαίροντα παρ' ὁντινοῦν ἕτερον ἀκροάμασι καὶ θεάμασι Διονυσιακοῖς, προβλήμασι δὲ μουσικοῖς, καὶ Κριτικῶν φιλολόγοις ζητήμασιν· οὐδὲ παρὰ πότον διδοὺς χώραν, ἀλλὰ καὶ τοῖς φιλομούσοις τῶν βασιλέων παραινῶν στρατηγικὰ διηγήματα, καὶ φορτικὰς βωμολοχίας ὑπομένειν μᾶλλον ἐν τοῖς συμποσίοις, ἢ λόγους περὶ μουσικῶν καὶ ποιητικῶν προβλημάτων περαινομένους· ταυτὶ γὰρ ἐτόλμησε γράφων ἐν τῷ Περὶ βασιλείας, ὥσπερ Σαρδαναπάλῳ γράφων, ἢ Ναράτῳ τῷ σατραπεύσαντι Βαβυλῶνος, &c. *Muſicam verò (quantarum voluptatum & elegantiarum fertilem!) eos vitare & fugere, ne ſi velis quidem ignorare poſſis: ita abſurda ſunt quæ hac de re Epicurus tradidit. Pronuntiat enim in Quæſtionibus Dubiis, Sapientem ſpectaculis debere eſſe deditum, ludisque Scenicis præter ceteros gaudere: ſed muſicis quæſtionibus, & eruditis diſquiſitionibus eorum, qui judicium ſibi de hac re ſumunt, nec inter pocula quidem locum concedit. Immo Regibus Muſicæ ſtudioſis auctor eſt, ut in conviviis narrationes militares, & importunas ſcurrilitates potiùs tolerent, quàm diſputationes de muſicis aut poëticis quæſtionibus inſtitutas. Hæc enim auſus eſt ſcribere in libro de Regno: tamquam ſi ad Sardanapalum ſcriberet, aut ad Naratum Babylonis Satrapam.* Et poſtea: τί λέγεις, ὦ Ἐπίκουρε; κιθαρῳδῶν καὶ αὐλητῶν ἕωθεν ἀκροασόμενος εἰς τὸ θέατρον βαδίζεις, ἐν δὲ συμποσίῳ Θεοφράστου περὶ συμφωνιῶν διαλεγομένου, καὶ Ἀριστοξένου περὶ μεταβολῶν, καὶ Ἀριστοφάνους περὶ Ὁμήρου, τὰ ὦτα καταλήψῃ ταῖς χερσὶ, δυσχεραίνων καὶ βδελυττόμενος; &c. *Quid ais, Epicure? primâ luce in theatrum progrederis, Citharœdos auditurus & Tibicines: in convivio ſi Theophraſtus de concentibus vocem diſſerat, aut eorum de mutationibus Ariſtoxenus, & Ariſtophanes de Homero, manibus aures occupabis, indignans & abominans?*

ποιήματά τε ἐνεργεῖν, οὐκ ἂν ποιῆσαι] Legit Gaſſendus: ποιήματά τε ἀγνοήσειν, οὐκ ἂν ποιήσειν: quod

A interpretatur, *Poëmata, ſive figmenta Poëtarum, ignoraturum; necdum aliqua elucubraturum.* Sed pace tanti viri liceat dixiſſe, nihil omnino mutandum. ποιήματα ἐνεργεῖν, eſt *res agere*: ποιήματα ποιῆσαι, eſt *res fingere*.

οὐκ εἶναί τε ἕτερον ἑτέρου σοφώτερον] Gaſſendus: καὶ εἶναι τε, &c. Eſt enim præter mentem Epicuri, ut non ſit alius alio ſapientior.

χρηματίσεσθαί τε, ἀλλ' ἀπὸ μόνης Σοφίας ἀπορήσαντα] Meminit Porphyrius in I. de Abſtinentia ab inanimatis; ubi de Epicureis loquens, ait: δεῖν οὐκ ἑτοιμασάμενον τὰ ἀναγκαῖα προσθήκῃ τῇ Φιλοσοφίᾳ χρῆσθαι. *Oportere eum, qui parata non habet neceſſaria, adhibere ipſam, quaſi in ſubſidium, Philoſophiam.*

καὶ μόναρχον ἐν καιρῷ θεραπεύσειν] Legendus Plutarchus in Tractatu Ὅτι μάλιστα τοῖς ἡγεμόσι δεῖ τὸν Φιλόσοφον διαλέγεσθαι.

B Pag. 296. δογματιεῖν τε, καὶ οὐκ ἀπορήσειν] Atque hinc eſt, quòd Pyrrhonem indoctum, ineruditumque nominabat, ut ſuprà retulit Laërtius. De Scepticis Lucretius Epicureus lib. IV.

Denique nil ſciri ſi quis putat, id quoque neſcit,
An ſciri poſſit, quum ſe nil ſcire fatetur, &c.

καὶ ὑπὲρ φίλου ποτὲ τεθνήξεσθαι] Quâ in re cum Stoicis conveniebat. Vide nos ſuprà ad Vitam Zenonis Citiei, ubi de Stoicorum εὐλόγῳ ἐξαγωγῇ. Dolores graviſſimos pro Amicis Epicurum ſubiiſſe; Epicurum inquam, qui voluptatis causâ amicitiam expetendam eſſe exiſtimabat,

C diſcimus ex Plutarcho.

Μήτε νέος τις ὢν μελλέτω φιλοσοφεῖν· μήτε γέρων ὑπάρχων, κοπιάτω φιλοσοφῶν, &c.] Refert, & laudat hæc Epicuri verba Clemens Alexandrinus Στρωματέων IV. καλῶς οὖν καὶ Ἐπίκουρος Μενοικεῖ γράφων, Μήτε νέος τις ὢν μελλέτω φιλοσοφεῖν· μήτε γέρων ὑπάρχων, κοπιάτω φιλοσοφῶν· οὔτε γὰρ ἄωρος οὐδείς ἐστιν, οὔτε πάρωρος πρὸς τὸ κατὰ ψυχὴν ὑγιαίνειν· ὁ δὲ λέγων, μήπω τοῦ φιλοσοφεῖν ὑπάρχειν ὥραν, ἢ παρεληλυθέναι τὴν ὥραν, ὅμοιός ἐστι τῷ λέγοντι, πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μήπω παρεῖναι τὴν ὥραν, ἢ μηκέτ' εἶναι τὴν ὥραν· ὥστε φιλοσοφητέον καὶ νεωτέρῳ καὶ γέροντι· τῷ μὲν, ὅπως γηράσκων νεάζῃ τοῖς ἀγαθοῖς, διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων· τῷ δὲ, ὅπως νέος ἅμα καὶ

D παλαιὸς ᾖ, διὰ τὴν ἀφοβίαν τῶν μελλόντων. Huc reſpexiſſe videtur Horatius, ſectæ addictus Epicureæ, cùm lib. I. Epiſtolarum epiſt. I. ait,

—— ingratáque tempora, quæ ſpem
Conſiliumque morantur agendi gnaviter id, quod
Æquè Pauperibus prodeſt, Locupletibus æquè:
Æquè neglectum Pueris, Senibuſque nocebit.

πρὸς τὸ κατὰ ψυχὴν ὑγιαῖνον] Apud Clementem ſcriptum eſt ὑγιαίνειν. Utraque lectio proba eſt.

ἢ μὴ παρεῖναι τὴν ὥραν, &c.] Meliùs apud Clementem, ἢ μήπω παρεῖναι, ἢ μηκέτι εἶναι τὴν ὥραν.

E καὶ νέῳ καὶ γέροντι] Apud Clementem, καὶ νεωτέρῳ, &c. Magis placet lectio Laërtiana.

πρῶτον μὲν τὸν θεὸν, ζῶον ἄφθαρτον καὶ μακάριον, &c.] Legendus omnino Gaſſendus ad hunc locum, & lib. IV. de Vita & moribus Epicuri cap. 1. 2. 3. & 4. qui omnia ibi diligenter collegit, quæ circa Deum & contra Epicurum & pro Epicuro ſparſa habentur apud varios Scriptores.

οἵους δ' αὐτοὺς πολλοὶ νομίζουσιν] Gaſſendus: οἱ πολλοὶ, ut intelligatur vulgarium ingeniorum multitudo. Rectè: ſequitur ἀλλ' ὁ τὰς τῶν πολλῶν δόξας, &c. αἱ τῶν πολλῶν ὑπὲρ θεῶν ἀποφάσεις, &c. ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν.

ἔνθεν αἱ μέγισται βλάβαι, αἴτιαι τοῖς κακοῖς ἐκ θεῶν ἐπάγονται καὶ ὠφέλειαι] Gaſſendus: Ενθεν καὶ

F μεγίστας βλάβας τοῖς κακοῖς ἐκ θεῶν ἐπάγεσθαι, καὶ ὠφελείας τοῖς ἀγαθοῖς.

συνέθιζε δὲ ἐν τῷ νομίζειν μηδὲν πρὸς ἡμᾶς εἶναι τὸν θάνατον, ἐπεὶ πᾶν ἀγαθὸν καὶ κακὸν ἐν αἰσθήσει, &c.] Sextus Empiricus Pyrrh. Hypot. III. 24. καὶ ὁ Ἐπίκουρος δέ φησιν, Ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τὸ γὰρ διαλυθὲν, ἀναισθητεῖ· τὸ δὲ ἀναισθητοῦν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. Hunc Epicuri Syllogiſmum reprehendit Plutarchus. Epicurum adversùs Plutarchum defendit Gellius lib. II. Noctium Atticarum cap. 8. Gellii verba non gravabor adponere: *Plutarchus ſecundo librorum quos de Homero compoſuit,*

compoſuit, imperfectè atque præpoſterè atque inſcitè Syllogiſmo eſſe uſum Epicurum dicit : verbaque ipſa Epicuri ponit : Ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τὸ γὰρ διαλυθὲν ἀναισθητεῖ· τὸ δὲ ἀναισθητοῦν, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. *Nam prætermiſit, inquit, quod in prima parte ſumere debuit,* Ὁ θάνατος ψυχῆς καὶ σώματος διάλυσις, *tum deinde eodem ipſo, quod omiſerat, quaſi poſito conceſſoque, ad confirmandum aliud, utitur : progredi autem hic, inquit, Syllogiſmus, niſi illo priùs poſito, non poteſt. Verè hoc quidem Plutarchus de forma & ordine Syllogiſmi ſcripſit : nam ſi, ut in diſciplinis traditur, ita colligere & ratiocinari velis, ſic dici oportet :* Ὁ θάνατος ψυχῆς καὶ σώματος διάλυσις· τὸ γὰρ διαλυθὲν ἀναισθητεῖ· τὸ δὲ ἀναισθητοῦν, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. *Sed Epicurus, cujuſmodi homo eſt, non inſcitiâ videtur partem illam Syllogiſmi prætermiſiſſe, neque id ei negotium fuit Syllogiſmum tamquam in Scholis Philoſophorum cum numeris omnibus & cum ſuis finibus dicere. Et profectò, quia ſeparatio animi & corporis evidens eſt, non eſt ratus neceſſariam eſſe ejus admonitionem, quod omnibus prorſus erat obvium. Sicuti etiam, quòd concluſionem Syllogiſmi non in fine poſuit, ſed in principio : nam id quoque non imperitè factum quis non videt ? Apud Platonem quoque multis in locis reperias Syllogiſmos repudiato converſoque ordine iſto, qui in docendo traditur, cum eleganti quadam reprehenſionis contentione poſitos eſſe.* Epicurum meritò à Plutarcho reprehenſum, frigide eum atque ineptè defendere Gellium conatum fuiſſe ſcribit Muretus Variarum Lect. lib. XI. cap.16. non quòd Epicurus prætermiſiſſet illud lemma, Ὁ θάνατος ψυχῆς καὶ σώματος διάλυσις, ut inquit Gellius, quo addito nihilo magis efficietur, quod Epicurus voluit : ſed quòd, ſtupiditate quadam, & craſſitudine ingenii, non pervidiſſet, quantùm inter id quod diſſolutum eſt, & ipſam diſſolutionem intereſſet. Verba ſunt Gallorum Latinè elegantiſſimi. Sed quæ addit, omiſiſſe, flagitium exiſtimem : *Nactus eſt autem Epicurus*, inquit, *patronum tali prorſus cliente dignum Gellium : qui dum alienam ſtultitiam tegere vult, prodit ſuam. Tantùm enim abeſt ab eo defendendo, ut ne intellexiſſe quidem videatur, quid in eo reprehenderetur. Neque enim difficile eſt conjicere, ita eum à Plutarcho reprehenſum, ut ab eruditiſſimo Ariſtotelis Interprete Alexandro Aphrodiſienſi reprehenditur ; cujus hæc ſunt ex Commentario in primum Topicorum:* τοιοῦτος καὶ ὁ περὶ τοῦ θανάτου, ὑπὸ Ἐπικούρου λόγος εἰρημένος· οὐ γὰρ ἐκ τῶν λεγουσῶν προτάσεων, τὸ διαλυθὲν ἀναισθητεῖ, τὸ ἀναισθητοῦν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, συνάγεται τὸ, Ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, ὡς αὐτὸς ἡγεῖται· ἀλλ' ὅτι τὸ διαλυθὲν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· ἀλλ' οὐδὲ ὁ θάνατος τὸ διαλυθέν ἐστιν, ἀλλ' ἡ διάλυσις. οὐκ ἔδωκε δὲ ὁ δοὺς τὸ διαλυθὲν ἀναισθητεῖν, καὶ τὸ τὴν διάλυσιν γίνεσθαι ἀναισθήτως, &c. quæ vide. Epicuri ratiocinationem ſuggillat & Ambroſius lib. III. Epiſtolarum Epiſtolâ 25. ſed alio modo ac Plutarchus, aut Alexander : *Epicurei*, inquit, *dicunt, aſſertores voluptatis, quia mors nihil ad nos : quod enim diſſolvitur, inſenſibile eſt ; quod autem inſenſibile, nihil ad nos. Quo demonſtrant corpore ſe tantùm, non mente vivere ; nec animæ fungi, ſed carnis ſolius munere ; qui ſeceſſione animæ, corporiſque diſſolutione munus ſuæ vitæ omne exiſtimant perire, merita virtutum, atque animæ omnem vigorem : totos ſe deficere cum corporis ſenſu ; nihil reliquiarum ſupereſſe animæ ; cùm ipſum corpus non ſtatim reſolvatur. Priùs ergo diſſolvitur anima quàm corpus ; cùm ſecundùm ſuam opinionem, vel carnem, & oſſa conſiderare debeat, quæ poſt mortem ſuperſunt.* Item Lactantius Divinar. Inſtitut. III. 17. *Quàm argutè nos fefellit !* (Epicurus) *Quaſi verò tranſacta Mors timeatur, quia jam ſenſus ereptus eſt, ac non ipſum eſt mori, quo ſenſus eripitur. Eſt enim tempus aliquod, quo & nos jam non ſumus, & Mors tamen nondum eſt ; idque ipſum videtur miſerum eſſe, cùm & Mors eſſe incipit, & nos eſſe deſinimus. Nec fruſtra dictum eſt*, Mors miſera non eſt, aditus ad Mortem eſt miſer : *hoc eſt, morbo tabeſcere, ictum perpeti, ferrum corpore excipere, ardere igni, dentibus beſtiarum laniari. Hæc ſunt quæ timentur ; non quia mortem afferant, ſed quia dolorem magnum : quæ res potiùs efficit, ut dolor malum ſit.* Omnium, *inquit*, malorum maximum eſt. *Qui ergo poſſum non timere, ſi id quod mortem antecedit, aut efficit, malum eſt ? Quid ? quod totum illud argumentum falſum eſt ? quia non intereunt Animæ*, &c.

οὐκ ἄπειρον προσθεῖσα χρόνον] ἀπείρων ſcriptum eſt in Florentinis Membranis : atque ita legiſſe videtur Aldobrandinus, qui vertit, *non infinitum illa quidem tempus adjiciens.*

A τὸ φρικωδέστατον οὖν τῶν κακῶν ὁ θάνατος, &c.] Ariſtoteles lib. III. de Moribus cap. XI. φοβερώτατον δ' ὁ θάνατος. πέρας γάρ· καὶ οὐδὲν ἔτι τῷ τεθνεῶτι δοκεῖ, οὔτε ἀγαθὸν, οὔτε κακὸν εἶναι. Reſpexit autem hun Epicuri locum Lactantius loco ſuprà allato.

ἐπειδήπερ ὅταν μὲν ἡμεῖς ὦμεν, ὁ θάνατος οὐ πάρεστιν· ὅταν δὲ ὁ θάνατος παρῇ, τόθ' ἡμεῖς οὐκ ἐσμεν, &c] Similiter Auctor Dialogi qui *Axiochus* inſcribitur, quique Platoni adſcribitur : ὡς οὖν ἐπὶ τῆς Δράκοντος ἢ Κλεισθένους πολιτείας, οὐδὲν περὶ σὲ κακὸν ἦν, (ἀρχὴν γὰρ οὐκ ἦς περὶ ὃν ἂν ἦν) οὕτως οὐδὲ μετὰ τὴν τελευτὴν γενήσεται· σὺ γὰρ οὐκ ἔσῃ περὶ ὃν ἔσται. *ut enim cùm Draco, Cliſtheneſque gubernabant Rempublicam, nihil te mali habebat, (necdum enim cœperas eſſe, ut malè tibi*
B *quid accidere poſſet) ita neque poſt mortem erit : nullus enim, ut malè tibi eſſe quidquam poſſit, es futurus.* Plura ibi habentur in hanc ſententiam, quæ lege ; ſunt enim lectu digniſſima.

Pag.297. οὔτε πρὸς τοὺς ζῶντάς ἐστιν, οὐδὲ πρὸς τετελευτηκότας, ἐπειδὴ περὶ οὓς μὲν, &c.] Huc reſpexiſſe videtur Cicero Tuſcul. I. *Natura ſic ſe habet ut quo modo initium nobis rerum omnium ortus noſter afferat, ſic exitum mors : quæ ut nihil pertinuit ad nos ante ortum, ſic nihil poſt mortem pertinebit. In quo quid poteſt eſſe mali, cùm mors nec ad vivos pertineat, nec ad mortuos ? Alteri nulli ſunt, alteros non attingit.* Habuiſſe autem illa videtur Epicurus à Prodico, cujus hæc ſunt verba apud Auctorem ſuprà memorati Dialogi : Ἤκουσα δέ ποτε καὶ τοῦ Προδίκου λέγοντος, ὅτι ὁ θάνατος οὔτε περὶ τοὺς ζῶντάς ἐστιν, οὔτε περὶ τοὺς μετηλλαχότας. Α. Πῶς φῂς, ὦ Σώ-
C κρατες ; Σ. Ὅτι περὶ μὲν τοὺς ζῶντας οὐκ ἔστιν, οἱ δὲ ἀποθανόντες οὐκ εἰσίν· ὥστε περὶ σὲ νῦν ἐστιν, (οὐ γὰρ τέθνηκας) οὔτε, εἴ τι πάθοις ἔσται περὶ σὲ, σὺ γὰρ οὐκ ἔσῃ. Μάταιος οὖν ἡ λύπη περὶ τοῦ μήτε ὄντος, μήτε ἐσομένου περὶ Ἀξίοχον, Ἀξίοχον ὀδύρεσθαι, καὶ ὅμοιον, ὡς εἰ περὶ τῆς Σκύλλης, ἢ τοῦ Κενταύρου τὶς ὀδύροιτο, τῶν μήτε ὄντων, μήτε ὕστερον, περὶ τὴν τελευτὴν ἐσομένων. Τὸ γὰρ φοβερὸν τοῖς οὖσίν ἐστι· τοῖς δ' οὐκ οὖσιν πῶς ἂν εἴη ; & quæ ſequuntur. *Audivi etiam Prodicum quandoque dicentem, quòd nihil quidquam neque ad viventes Mors, neque ad defunctos pertinet.* AX. *Quomodo dicis iſta Socrates ?* S O C. *Quoniam neque circa viventes eſt. Hi verò qui obierunt, non ſunt amplius. Itaque*
D *neque apud te eſt : nondum enim obiiſti, neque ſi quid tibi accidat, eſt circa te futura. non enim eris. Stultus eſt igitur dolor de Axiocho, qualis neque eſt, neque futurus ſit, Axiochum mente torqueri, ſitque ſimile veluti ſi Scyllam, aut ſi quis Centaurum reformidet, quæ neque jam immineant tibi, neque ſint unquam ad exitium tuum affutura. exiſtentium enim rerum eſt metus. quæ non ſunt autem, nemo eſt qui pertimeſcat.* Ceterùm in Textu Epicuri περὶ τοὺς μὲν legebat Gaſſendus, non περὶ οὓς μέν.

ὡς ἀνάπαυσιν τῶν τοῦ ἐν ζῆν] Ceſſationem interpretatur Gaſſendus, non malorum quibus in vita obnoxii ſumus, ſed rerum omnium quibus in vita fruimur, & actionum quibus fungimur. Eum vide.

Οὔτε φοβεῖται τὸ μὴ ζῆν· οὔτε γὰρ αὐτῷ προσί-
E σταται τὸ ζῆν· οὔτε δοξάζεται κακὸν εἶναι τὸ μὴ ζῆν] Gaſſendus emendabat : Μάτην δὲ φοβεῖ τὸ μὴ ζῆν· οὐ γὰρ αὐτῷ προσίσταται τὸ ζῆν, ἐν ᾧ δοξάζηται κακὸν εἶναί τι τὸ μὴ ζῆν. Etiam Codex Florentinus, κακὸν εἶναί τι τὸ μὴ ζῆν.

ὥσπερ δὲ τὸ σιτίον, οὐ τὸ πλεῖον πάντως, ἀλλὰ τὸ ἥδιστον αἱρεῖται, οὕτω καὶ χρόνον, οὐ τὸν μήκιστον, ἀλλὰ τὸν ἥδιστον καρπίζεται] Plutarchus in hanc rem Conſolat. ad Apollonium : οὐχ ὁ μακρότατος βίος ἄριστος, ἀλλ' ὁ σπουδαιότατος : ſuaviter enim vivere, & ex virtute, idem Epicuro. Noſter infrà, ubi de Ratis Sententiis Epicuri : οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἄνευ τοῦ φρονίμως· καὶ δικαίως, ἄνευ τοῦ ἡδέως. Id rectè hoc loci Gaſſendus obſervabat.

F καρπίζεται] Hunc Epicuri locum in animo habuiſſe Horatium, cùm in Ode ad Leuconoën ſcripſit, *Carpe diem, quàm minimùm credula poſtero*, veriſimili conjecturâ exiſtimabat ad dictam Oden amœniſſimi vir ingenii, Daniel Heinſius. Sed quod ibidem addit, Latinum *carpere* à Græco καρπίζειν factum eſſe, notatur à Salmaſio in Tractatu de Modo Uſurarum cap. XIX. quem ibi vide. Sed vide & Gerardum Joannem Voſſium in Etymologico, qui in ſententia eſt Heinſii.

πολὺ δὲ χεῖρον καὶ ὁ λέγων, Καλὸν μὲν μὴ φῦναι, Φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι] Is eſt Theognis. Plura habet Sextus Empiricus Pyrrh. Hypot. III. 24 hæc ſcilicet :

Ἀρχὴν

Ἀρχὴν μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἄριστον,
Μηδ' ἐσιδεῖν αὐγὰς ὀξέος ἠελίου·
Φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας Ἀΐδαο περῆσαι,
Καὶ κεῖσθαι πολλὴν γαῖαν ἐφεσσάμενον.

Qui verſus leguntur & apud Stob. ſed paullò aliter.

ἀναλογιστέον δὲ ὡς τῶν ἐπιθυμιῶν, αἱ μὲν εἰσι φυσικαί· αἱ δὲ, κεναί· καὶ τῶν φυσικῶν, αἱ μὲν, ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ, φυσικαὶ μόνον.] Cupiditates Cicero dividit ſimiliter lib. II. de Finibus. Sed de Epicurea Cupiditatum diviſione nos infrà pluribus ad Ratas Sententias Epicuri.

αἱ δὲ, πρὸς τὴν τοῦ σώματος, &c.] Gaſſendus: (ὡς αἱ πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἀοχλησίαν.)

οὐκ ἔχοντος τοῦ ζώου βαδίζειν, ὡς πρὸς ἐνδέον τι] Gaſſendus: οὐκ ἔχοντος τοῦ ζώου πρός τι, ὡς ἐνδέον βαδίζειν.

ὅταν ἐκ τοῦ μὴ παρεῖναι τὴν ἡδονὴν ἀλγῶμεν οὐκ ἔτι, &c.) Gaſſendus poſt hæc verba, τὴν ἡδονὴν ἀλγῶμεν, addit, ὅταν δὲ μὴ ἀλγῶμεν, οὐκέτι, &c.

διὰ τοῦτο τὴν ἡδονὴν ἀρχὴν καὶ τέλος λέγομεν εἶναι τοῦ μακαρίως ζῆν] Vitam beatam in Voluptate, hoc eſt, tranquillitate mentis, & indolentia corporis poſuiſſe Epicurum, notius eſt quàm ut probari debeat. Si quis tamen ea de re teſtimonia deſiderat, adeat Gaſſendum. Nobis ſufficiat Legentes monuiſſe, ſcripſiſſe Galenum libellos duos hoc titulo, Περὶ τῆς κατ' Ἐπίκουρον εὐδαίμονος καὶ μακαρίου βίου.

Pag. 298. καὶ τὴν αὐτάρκειαν δὲ ἀγαθὸν μέγα νομίζομεν, &c.] Clemens Stromateon ſexto: Ἐπίκουρος ἄντικρυς φησι, Πλουσιώτατον αὐτάρκεια πάντων. Juvenalis Sat. XIV.

——— *Menſura tamen quæ*
Sufficiat cenſûs, ſi quis me conſulat, edam:
In quantum ſitis, atque fames, & frigora poſcunt;
Quantum, Epicure, tibi parvis ſuffecit in hortis.

Et Sat. XIII.

——— *Quis non Epicurum*
Suſpicit, exigui lætum plantaribus Horti?

Adde Senecam epiſt. II. *Hodiernum hoc eſt, quod apud Epicurum nactus ſum: ſoleo enim & in aliena caſtra tranſire, non tamquam transfuga, ſed tamquam explorator.* Honeſta, *inquit*, res eſt honeſta paupertas, &c.

καὶ μᾶζα καὶ ὕδωρ] Epicurus ipſe apud Stobæum Serm. XVII. βρυάζω τῷ κατὰ τὸ σωμάτιον ἡδεῖ, ὕδατι, καὶ ἄρτῳ χρώμενος, καὶ προσπτύω ταῖς ἐκ πολυτελείας ἡδοναῖς. De Epicuro idem Stobæus Serm. XV. Ἐπίκουρος ὁ Γαργήττιος κέκραγε λέγων, ᾧ ὀλίγον οὐχ ἱκανὸν, τούτῳ γε οὐδὲν ἱκανόν. ἔλεγε δὲ ἑτοίμως ἔχειν, καὶ τὸ δὴ ὑπὲρ εὐδαιμονίας δεῖ ἀγωνίζεσθαι, μᾶζαν ἔχων καὶ ὕδωρ. Sed ubi legendum, καὶ τῷ Διῒ ὑπὲρ εὐδαιμονίας ἀγωνίζεσθαι. Eadem, atque iiſdem verbis, habes apud Ælianum ποικίλης ἱστορίας lib. IV. cap. 13. unde habuit Stobæus. Addit Ælianus: ταῦτ' οὖν ἐννοῶν ὁ Ἐπίκουρος, τί βουλόμενος ἐπῄνει τὴν ἡδονὴν, εἰσόμεθα ἄλλοτε. Adde tu Ciceronem lib. II. de Finibus, ubi de Epicuro: *Negat enim tenuiſſimo victu, id eſt, contemptiſſimis eſcis, & potionibus minorem voluptatem percipi, quàm rebus exquiſitiſſimis ad epulandum.* Et poſtea: *Non minor voluptas percipitur ex viliſſimis rebus, quàm ex pretioſiſſimis.* Legendus omnino Porphyrius lib. I. de Abſtinentia ab Inanimatis, ubi multa habet, eáque præclara, de ratione victus cùm ex mente Epicuri, tum ex Epicureorum ſententia.

καὶ ὑγιείας ἐστὶ συμπληρωτικόν] Syneſius in Epiſtola ad Theodorum Medicum: Ἀγαθὸν ἀναγκαῖον ἡ ὀλιγοσιτία, ἣν ἕτερος μὲν ἄν τις καὶ σκώψειε· σοὶ δὲ οὐ θέμις, Ἱπποκράτην αὐχοῦντι, ὃς ἀφορίζων τὴν ἔνδειαν, ἔφη, ὑγιείας εἶναι μητέρα. Quod dictum Hippocratis, ut hoc obiter dicam, in ejus, quæ nunc exſtant, operibus non reperitur: ſed illud, ἄσκησις ὑγιής, ἀκορίη τροφῆς, ἀοκνίη πόνων: quod legere eſt lib. VI. de Morbis vulgaribus ſect. 7. art. 20. Ex hac voce ἀφορίζων conjiciebat Theodorus Marcilius ad Suetonium in Veſpaſiano, Hippocratem in Aphoriſmis hanc ſententiam olim ſcripſiſſe. ſed fruſtra. Eam porro commendat & Iſidorus Peluſiota lib. I. epiſt. 277. verùm nullo addito auctoris nomine. & lib. III. epiſt. 192. ubi eam Medicorum filiis tribuit.

καὶ πρὸς τὰς ἀναγκαίας τοῦ βίου χρήσεις ἄοκνον ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον] Horatius in hunc ſenſum Sat. II. 2. ubi ad integrum hunc Epicuri locum reſpexiſſe, rectè vidit Gaſſendus:

——— *quin corpus onuſtum*
Heſternis vitiis, animum quoque prægravat unà,
Atque affigit humo divinæ particulam auræ.
Alter, ubi dicto citiùs curata ſopori
Membra dedit, vegetus præſcripta ad munera ſurgit.

ὅταν οὖν λέγωμεν ἡδονὴν τέλος ὑπάρχειν, οὐ τὰς τῶν ἀσώτων ἡδονὰς, &c. ἀλλὰ τὸ μήτε ἀλγεῖν κατὰ σῶμα, μήτε ταράττεσθαι κατὰ ψυχὴν, &c.] Quò reſpexit Plutarchus libello de Audiendis Poëtis extremo, cùm ait: ἧττον ταράττονται καὶ δυσκολαίνουσι παρὰ τοῖς Φιλοσόφοις ἀκούοντες, ὡς ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· καὶ, Ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος ὥρισται· καὶ, Τὸ εὐδαῖμον καὶ μακάριον, οὐ χρημάτων πλῆθος, οὐδὲ πραγμάτων ὄγκος, οὐδὲ ἀρχαί τινες ἔχουσιν, οὐδὲ δυνάμεις, ἀλλ' ἀλυπία καὶ πραότης παθῶν, καὶ διάθεσις ψυχῆς, τὸ κατὰ φύσιν ὁρίζουσα. *Minùs perturbantur aut offenduntur apud Philoſophos audientes, Mortem nihil ad nos attinere: Naturæ divitias eſſe definitas: Felicitatem & Vitam beatam non in multitudine pecuniæ aut opum mole, aut principatu, potentiâque conſiſtere: ſed in vacuitate doloris, affectuum moderatione, animique affectione Naturæ finibus res omnes circumſcribente.*

τούτων δὲ πάντων ἀρχὴ καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν, φρόνησις] Quam etiam ἀγαθὸν, ποιητικὸν τῆς εὐδαιμονίας exiſtimabat. Plutarchus in libro de Stoicorum repugnantiis, ubi de Chryſippo: εἰ μὲν οὖν τὴν φρόνησιν ἡγεῖτο ποιητικὸν εἶναι τῆς εὐδαιμονίας τὸ ἀγαθὸν, ὥσπερ ὁ Ἐπίκουρος, &c.

ὡς οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν ἄνευ τοῦ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως] Poſt hæc verba, addendum οὐδὲ φρονίμως, καὶ καλῶς, καὶ δικαίως rectè monuit H. Stephanus in Lexico Ciceroniano, ex his Ciceronis verbis in I. de Finibus, ſub perſona Torquati: *Clamat Epicurus, is quem vos voluptatibus eſſe deditum dicitis, non poſſe jucunde vivi, niſi ſapienter, honeſtè, juſtéque vivatur; nec ſapienter, honeſtè, juſtè, niſi jucundè.* Similis error habetur infrà, in Ratis Sententiis.

βραχίστην δὲ] Corrige βραχεῖς τὴν δὲ, quemadmodum ſcriptum exhibent Regiæ Membranæ, necnon Florentinæ.

ὑπό τινων δεσπότιν εἰσαγομένην πάντων ἀγγέλλοντος, ἃ μὲν ἀπὸ τύχης, ἃ δὲ παρ' ἡμᾶς] Excidit vox ἀνάγκην. Gaſſendus veriſſimè: ὑπό τινων εἰσαγομένην πάντων Ἀνάγκην, μὴ εἶναι τοῦτον ἀγγέλλοντος, ὧν ἐστι τὰ μὲν ἀπὸ τύχης, τὰ δὲ παρ' ἡμᾶς. De Fati neceſſitate ſimilia habes apud Gellium VI. 2. ubi poſtquam Fati definitionem ex Chryſippo attulit, *aliarum autem*, inquit, *Opinionum, Diſciplinarumque Auctores huic definitioni ita obſtrepunt: Si Chryſippus, inquiunt, fato putat omnia moveri & regi, nec declinari tranſcendique poſſe agmina Fati & volumina; peccata quoque Hominum & delicta non ſuſtentanda, neque condicenda ſunt ipſis voluntatibuſque eorum: ſed neceſſitati cuidam & inſtantiæ, quæ oritur ex Fato, omnium quæ ſit rerum Domina, & arbitrio, per quam neceſſe ſit fieri quidquid futurum eſt.* Non tamen hîc Epicurum Stoicos innuiſſe exiſtimabat Gaſſendus, ſed potiùs Phyſicos illos antiquiores, Democritum, Heraclitum, Empedoclem, Parmenidem, (qui & ipſi omnia Neceſſitate fieri cenſuerunt) quia ſtatim ſequitur, præſtabilius eſſe de Diis fabulas ſequi, quàm Phyſicorum fato ſervire. ita ſcilicet Gaſſendus hæc verba, ἐπεὶ κρεῖττον ἦν τῷ περὶ θεῶν μύθῳ κατακολουθεῖν, ἢ τῇ τῶν φυσικῶν εἱμαρμένῃ δουλεύειν, interpretatur. Optimè. Epicurus ipſe ſuprà in Epiſtola ad Pythoclem: καθάπερ τῶν φυσικῶν καλουμένων φησί τις. Perperam uterque interpres, *naturalium rerum Fato ſervire.*

τὴν δὲ τύχην οὔτε θεὸν, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν] Juvenalis Sat. X.

——— *ſed te*
Nos facimus, Fortuna, Deam, cœloque locamus.

Pag. 299. ὑπολαμβάνων] Gaſſendus ὑπελάμβανε· & ita legerat Aldobrandinus. Legi quoque poſſet ὑπολαμβάνει, quemadmodum legit Ambroſius. Idem Gaſſendus legit poſtea οἴονται, pro οἴεται: & parentheſim claudit poſt vocem χορηγεῖσθαι.

μελέτα διαπαντὸς ἡμέρας καὶ νυκτός] Obſervo Epicurum ſæpe his vocibus uti, μελέτα, μνημόνευσον, μνημονευτέον, & ſimilibus. Ita Epictetum crebrò voce μέμνησο uti obſervat Simplicius ad ejus Enchiridium.

πρὸς

A πρὸς ἑαυτὸν] Gaſſend. πρὸς σεαυτόν.

καὶ οὐδέποτε οὔθ' ὕπαρ, οὔτ' ὄναρ διαταραχθήσῃ] Vide ſuprà, ubi de Effatis Epicuri.

Μαντικὴν δὲ ἅπασαν ἐν ἄλλοις ἀναιρεῖ, ὡς καὶ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἐπιτομῇ] Nihil ſimile de Divinatione Epicurus in Epiſtola ad Herodotum, quam *Parvam Epitomen* vocari docuimus : quare reſcribebat hoc loco Gaſſendus ἐν τῇ Μακρᾷ Ἐπιτομῇ, certiſſimâ, ut mihi quidem videtur, conjecturâ. Divinationem omnem ſuſtuliſſe Epicurum etiam Cicero teſtatur lib. II. de Natura Deorum : *Nihil*, inquit, *tam irridet Epicurus, quàm Prædictiones rerum futurarum.* Et lib. I. ſub perſona Velleii, Balbum alloquentis: *Sequitur* Μαντικὴ *veſtra, quæ Latinè* Divinatio *dicitur, quâ tantâ imbueremur ſuperſtitione, ſi vos audire vellemus, ut Aruſpices, Augures, Harioli, & Conjectores nobis eſſent colendi. His terroribus ab Epicuro ſoluti, & in libertatem vindicati.* Suſtulit & Divinationem
B per ſomnum. Irriſit & oſtenta & oracula : de quibus omnibus conſulendus Gaſſendus hoc loco.

περὶ τῶν βιωτικῶν] Rectè Vetus Interpres, *de iis quæ Vitam informant.* Rectè quoque Gaſſendus, *de Vitæ inſtituendæ ratione.* Perperam Aldobrandinus, *de his quæ ad ætatem degendum pertinent.*

διαφέρεται δὲ πρὸς τοὺς Κυρηναϊκοὺς περὶ τῆς ἡδονῆς· οἱ μὲν γὰρ τὴν καταστηματικὴν οὐκ ἐγκρίνουσι, μόνην δὲ τὴν ἐν κινήσει] Quâ de re ſic Clemens Alexandrinus Στρωματέων lib. II. Ἐπίκουρος δὲ ἐν τῷ μὴ πεινῆν, μηδὲ διψῆν, μήτε ῥιγοῦν, τὴν εὐδαιμονίαν τιθέμενος, τὴν ἰσόθεον ἐπεφώνησε φωνήν, ἀσεβῶς εἰπών, ἐν τούτοις κἂν Διὶ πατρὶ μάχεσθαι· ὥσπερ ὑῶν σκατοφάγων, καὶ οὐχὶ τῶν Λογικῶν καὶ Φιλοσόφων,
C τὴν μακαρίαν νίκην δογματίζων· τῶν γὰρ ἀπὸ τῆς ἡδονῆς ἀρχομένων, τούς τε Κυρηναϊκοὺς καὶ τὸν Ἐπίκουρον· τούτους γὰρ τέλος εἶναι λέγειν διαῤῥήδην τὸ ἡδέως ζῆν· τέλειον δὲ ἀγαθόν, μόνον τὴν ἡδονήν· ὁ δὲ Ἐπίκουρος, καὶ τὴν τῆς ἀλγηδόνος ὑπεξαίρεσιν ἡδονὴν εἶναι λέγει· αἱρετὸν δὲ εἶναί φησιν, ὃ πρῶτον ἐξ ἑαυτοῦ ἐφ' ἑαυτὸ ἐπισπᾶται· πάντως δηλονότι ἐν κινήσει ὑπάρχων, &c. Et poſtea : οὗτοι οἱ Κυρηναϊκοί, τὸν ὅρον τῆς ἡδονῆς Ἐπικούρου, τουτέστι τὴν τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσιν, ἀθετοῦσιν· νεκροῦ κατάστασιν ἀποκαλοῦντες· χαίρειν γὰρ ἡμᾶς μὴ μόνον ἐπὶ ἡδοναῖς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὁμιλίαις, καὶ ἐπὶ φιλοτιμίαις· ὁ δὲ Ἐπίκουρος, πᾶσαν χαρὰν τῆς ψυχῆς οἴεται ἐπὶ προπεπονθυίᾳ τῇ σαρκὶ γίνεσθαι· ὅτε Μητρόδωρος ἐν
D τῷ Περὶ τοῦ μείζονα εἶναι τὴν παρ' ἡμᾶς αἰτίαν πρὸς εὐδαιμονίαν τῆς ἐκ τῶν πραγμάτων· Ἀγαθόν, φησί, ψυχῆς τι ἄλλο, ἢ τὸ σαρκὸς εὐσταθὲς κατάστημα, καὶ τὸ περὶ ταύτης πιστὸν ἐλπισμα. In priori loco Clementis, pro αἱρετὸν δὲ εἶναί φησιν, legendum videtur αἱρετὸν δὲ εἶναί φασιν : non enim Epicurus Voluptatem quæ in motu eſt, amplectebatur, ſed Cyrenaïci, ut hoc Laërtii loco diſertiſſimis verbis habetur. Adde ipſummet Clementem loco proximè allato. Et falſus eſt omnino Athenæus, qui hanc opinionem Epicuro, ſimiliter ac Ariſtippo, tribuit. Verba ejus ſunt XII. 12. οὐ μόνον δὲ Ἀρίστιππος, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ, τὴν κατὰ κίνησιν ἡδονὴν ἠσπάζοντο, ἀλλὰ καὶ Ἐπίκουρος, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ,
E &c. Vide hîc Gaſſendum, & nos ad Ariſtippum.

τοὺς θεοὺς λόγῳ θεωρητούς, &c.] Plutarchus de Placitis Philoſoph. lib. I. cap. 7. Ἐπίκουρος ἀνθρωποειδεῖς μὲν πάντας τοὺς θεούς, λόγῳ δὲ πάντας τούτῳ θεωρητοὺς διὰ τὴν λεπτομέρειαν τῆς τῶν εἰδώλων φύσεως. Cicero lib. de Natura Deorum primo : *Epicurus autem, qui res occultas, & penitus abditas non modò viderat, ſed etiam ſic tractat, ut manu ducat, docet primùm, eam eſſe vim & naturam Deorum, ut non ſenſu, ſed mente cernatur : nec ſoliditate quadam, nec ad numerum, ut ea, quæ ille propter firmitatem* στερέμνια *appellat ; ſed imaginibus, ſimilitudine & tranſitione perceptis : deinde cùm infinita ſimillimarum imaginum ſpecies ex innumerabilibus individuis exſiſtat ; & ad nos affluat, cùm maximis voluptatibus in eas imagines mentem intentam, infixamque noſtram intelligentiam, capere quæ ſit & beata*
F *Natura & æterna.*

ἀνθρωποειδεῖς] Plutarchus dicto loco : Ἐπίκουρος ἀνθρωποειδεῖς μὲν πάντας τοὺς θεούς. Rationem habes apud Empiricum contra Mathemat. pag. 312. Ἐπίκουρος δὲ ἐκ τῶν κατὰ τοὺς ὕπνους φαντασιῶν οἴεται τοὺς ἀνθρώπους ἔννοιαν ἐσπακέναι θεοῦ· μεγάλων γὰρ εἰδώλων, φησί, καὶ ἀνθρωπομόρφων κατὰ τοὺς ὕπνους προσπιπτόντων, ὑπέλαβον καὶ ταῖς ἀληθείαις ὑπάρχειν τινὰς τοιούτους θεοὺς ἀνθρωπομόρφους. *Epicurus autem putat, ex iis quæ in ſomnis occurrunt viſionibus, Dei notionem attraxiſſe Homines. Magnis enim, inquit, & humanâ formâ præditis ſimulachris in ſomnis incurrentibus, exiſtimarunt eſſe revera hujuſmodi Deos Hominis formâ præditos.*

ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τὸ γὰρ διαναλυθέν, &c.] Diximus ſuprà, quò legentes remitto. Addo locum Empirici adverſùs Mathemat. pag. 56. τό, τε τὸν θάνατον μὲν μηδὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς, εἴρηται μὲν ἴσως τῷ σώφρονι, ἀποδέδεικται δὲ Ἐπικούρῳ· καὶ ἔστιν οὐ τὸ εἰπεῖν, ἀλλὰ τὸ ἀποδεῖξαι, θαυμαστόν· εἶτα, οὐδὲ κατὰ τοῦτο ἔφησεν ὁ Ἐπίκουρος τὸν θάνατον μηδὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς, καθὸ ἀδιάφορόν ἐστιν, ἢ ζῆν ἢ μή· πολλῷ γὰρ αἱρετώτερον τὸ ζῆν, διὰ τὸ αἰσθανομένων εἶναι τὸ ἀγαθόν· ἀλλ' ἐν ἀναισθησίᾳ οὔτε κακόν τι εἶναι, οὔτε ἀγαθόν· τὸ μὲν γὰρ ἀναισθητεῖν τὰ νεκρὰ τῶν σωμάτων, οὐχ ὁ Ποιητὴς μόνος οἶδεν, ἀλλὰ καὶ ὁ σύμπας βίος. Quæ verba Gentianus Hervetus ita eſt interpretatus: *Et quòd mors quidem ad nos nihil ſit, dictum quidem fortaſſe eſt ab Epicharmo, ſed demonſtratum fuit ab Epicuro: & eſt mirabile, non quòd dixerit, ſed quòd demonſtraverit. Deinde non ideo dixit Epicurus Mortem ad nos nihil eſſe, quòd nihil referat vivaſne, an non: vivere enim eſt longè magis optandum, propterea quòd bonum ſit eorum qui ſentiunt : in ſenſus autem defectu nec bonum ſit, nec malum. Nam quòd non ſentiant Corpora mortua, non ſolus novit Poëta, ſed etiam univerſa Hominum vita.* Quare autem τὸ σώφρονι *Epicharmum* fuerit interpretatus, divinare equidem non poſſum. Legendum omnino Σώφρονι, & accipiendus Sophro ille Poëta, de Sophrone Syracuſano Mimographo : non enim accipi poteſt de Sophrone Comico, ſiquidem paullò junior Epicuro fuit Comicus ille, ut qui Danaën, cui Leontium, Epicuri Amica, mater fuit, amaverit, ut eſt apud Athenæum. Legi poſſet & Σοφοκλεῖ. Legendum autem hîc διαλυθέν, quemadmodum & ſuprà, & apud Stobæum legitur, qui hæc ipſiſſima Epicuri verba retulit in Sermone Περὶ θανάτου, καὶ ὡς εἴη ἄφυκτος.

ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν, ἡ παντὸς τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις] Meminit Cicero I. de Finibus : *Omnis autem privatione doloris putat Epicurus terminari ſummam voluptatem.* Item Sextus contra Mathematicos pag. 56. ὁ δὲ Ἐπίκουρος οὐκ ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν εἴληφε τὸν ὅρον τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν· μακρῷ γὰρ διαφέρει τὸ λέγειν, ὅτι ἐπαύσαντό τινες πίνοντες καὶ ἐσθίοντες, καὶ τὴν αὐτῶν ἐπιθυμίαν πληροῦντες· ταυτὸ γάρ ἐστι τό,

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,

τοῦ φάναι ὅρον εἶναι τῶν περὶ τὰς ἡδονὰς μεγεθῶν, τὴν τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσιν· τοῦτο γὰρ οὐ πάντως κρέασι καὶ οἴνῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς λιτοτάτοις πέφυκε γίνεσθαι· ἄλλως τε, ὁ μὲν Ποιητής, ἐπὶ προσφερομένων μόνων ἐποιήσατο τὴν ἀπόφασιν, Ἐπίκουρος δὲ ἐπὶ πάντων τῶν ἀπολαυστῶν, ἐν οἷς ἐστι καὶ ἡ ἀφροδίσιος μῖξις· περὶ ἧς πάντες ἴσασιν οἵαν ἔσχε γνώμην Ὅμηρος. Ita legendus hic locus, qui ſic Latinè ſonat : *Epicurus autem non ſumpſit ab Homero terminum magnitudinis voluptatum. Multùm enim differt dicere, ceſſaſſe aliquos bibere & comedere, ſuumque ſatiaſſe appetitum. Nam,*

Sed poſtquam potuſq; cibiq; exempta cupido,

idem eſt ac ſi diceret, terminum magnitudinum in voluptatibus, eſſe ablationem doloris. Hoc enim non fit omnino carnibus & vino, ſed etiam rebus tenuiſſimis. Alioqui Poëta quidem hoc enuntiavit in iis ſolis quæ comeduntur. Epicurus autem, in omnibus quibus fruimur, in quibus eſt etiam coïtus venereus : de quo ſciunt omnes quæ fuerit Homeri ſententia. Meminit & Gellius lib. II. cap. 9. ubi propter hæc verba παντὸς τοῦ ἀλγοῦντος, Epicurum à Plutarcho evidenti calumnia reprehenſum ait. Verba ipſa Gellii infrà ponere non gravabor : *In eodem libro idem Plutarchus eumdem Epicurum reprehendit, quòd verbo uſus ſit parum proprio, & alienæ ſignificationis. ita enim ſcripſit Epicurus :* ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν, ἡ παντὸς τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις. *Non, inquit,* παντὸς τοῦ ἀλγοῦντος, *ſed* παντὸς τοῦ ἀλγεινοῦ *dicere oportuit. detractio enim ſignificanda eſt doloris, inquit, non dolentis. Nimis minutè, ac propè etiam ſubfrigidè Plutarchus in Epicuro accuſando* λέξεις τηρεῖ. *has enim curas vocum, verborumque elegantias non modò non ſectatur Epicurus, ſed etiam inſectatur.* A partibus Plutarchi ſtat Muretus lib. IX. Var. cap. 16. Mureti verba, propter eorum ſummam elegantiam, hîc quoq; lubenter deſcribemus : *Neque minus iſte*, (Epicurus)

ac

ac graviter reprehenditur ab eodem Plutarcho, quòd τὸ ἀλγοῦν A poſuiſſet ἀντὶ τοῦ ἀλγεινοῦ. Cujus enim ſtuporis eſt, confundere id quod dolorem excipit ac patitur, cum eo quod dolorem facit? At iſtas curas vocum, verborumque elegantias, aìt Gellius, non modò non ſectatur Epicurus, ſed etiam inſectatur. Noſtrâ ſanè nihil intereſt, quid ille aut ſectetur aut inſectetur. Sed qui tam ſæpe monuerat, diligenter videndum eſſe, quæ vis, quis notio unicuique voci ſubjecta eſſet, tam negligens eſſe in loquendo non debuit, ut aliud ſentiret, aliud diceret. Neque ſi Epicuro eſſe negligenti licuit, cauſa ulla eſt, cur aliis diligentibus eſſe non liceat. τὸ ἀλγεῖν activè uſurpaſſe videtur Epicurus, quemadmodum τὸ λυπεῖν activè uſurpatur.

ὁ δὲ, ἀμφότερα] Meliùs ἀμφοτέρας, ut Gaſſendus emendabat.

κὴ ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φίλους Ἐπιστολῇ] Gaſſendo aſſentior Φιλοσόφους reſcribenti. De hac Epicuri B ad Philoſophos, qui erant Mitylenæ, Epiſtola, diximus ſuprà.

Διογένης ἐν τῇ ἑπτακαιδεκάτῃ] Sic Baſileenſis Editio. at Stephanica ἑκκαιδεκάτῃ.

Δημόκριτος ἐν τῷ Τιμοκράτει] Emenda, Μητρόδωρος ἐν τῷ Τιμοκράτει, quemadmodum ſcriptum exhibent ceteræ Editiones, necnon MSS. plures.

οἱ μὲν γὰρ, χείρους τὰς σωματικὰς ἀλγηδόνας τῶν ψυχικῶν, &c. ὁ δὲ, τὰς ψυχικάς] Exſtat in hanc rem Diſſertatio Maximi Tyrii, hoc titulo, Πότερα χαλεπώτερα νοσήματα, τὰ τοῦ σώματος, ἢ τὰ τῆς ψυχῆς: & Plutarchi, Πότερον τὰ τῆς ψυχῆς, ἢ τὰ τοῦ σώματος πάθη χείρονα. C

τὴν γοῦν σάρκα τὸ παρὸν μόνον χειμάζειν· τὴν δὲ ψυχὴν, κὴ τὸ παρελθὸν, κὴ τὸ παρὸν, κὴ τὸ μέλλον] Quem locum reſpexit Cicero lib. I. de Finibus ſub perſona Torquati: *Nec ob eam cauſam non multò majores eſſe & voluptates & dolores animi quàm corporis: nam corpore nihil niſi præſens, & quod adeſt, ſentire poſſumus: animo autem & præterita & futura.*

τῷ τὰ ζῶα, ἅμα τῷ γεννηθῆναι, τῇ μὲν εὐαρεστεῖσθαι, τῷ δὲ πόνῳ προσκρούειν φυσικῶς, κὴ χωρὶς λόγου.] Idem Torquatus ibidem, de Epicuro loquens: *Omne animal, ſimulatque natum ſit, voluptatem appetere, eâque gaudere, ut ſummo bono; dolorem aſpernari, ut ſummum malum, &, quantum poſſit, à ſe repellere: idque facere nondum de-* D *pravatum, ipſâ Naturâ incorruptè atque integrè judicante. Itaque negat opus eſſe ratione, neque diſputatione, quamobrem voluptas expetenda, fugiendus dolor ſit. Sentiri hoc putat, ut calere ignem, nivem eſſe albam, dulce mel: quorum nihil oportere exquiſitis rationibus confirmare: tantùm ſatis eſſe admonere,* &c. Sextus Empiricus Pyrrh. Hypotypoſ. III. 24. ὅθεν κὴ οἱ Ἐπικούρειοι δεικνύναι νομίζουσι, φύσει αἱρετὴν εἶναι τὴν ἡδονήν· τὰ γὰρ ζῶά φασιν, ἅμα τῷ γενέσθαι, ἀδιάστροφα ὄντα ὁρμᾶν μὲν ἐπὶ τὴν ἡδονὴν, ἐκκλίνειν δὲ ἀλγηδόνας.

ἵνα κὴ ὁ Ἡρακλῆς καταβιβρωσκόμενος ὑπὸ τοῦ χιτῶνος, βοᾷ, Δάκνων, ἰύζων ἀμφὶ δ᾽ ἔστενον πέτραι, &c.] Verſus ſunt ex Trachiniis Sophoclis, ſed ubi ita leguntur:

Βοῶν, ἰύζων· ἀμφὶ δ᾽ ἐκτύπουν πέτραι,
Λοκρῶν ὄρειοι πρῶνες, Εὐβοίας τ᾽ ἄκραι.

Putarim ſcripſiſſe Laërtium Βοᾷ δεινῶς, ἰύζει: ſicque verſum immutaſſe, ut eum ad orationem ſuam accommodaret.

διὰ δὲ τὴν ἡδονὴν κὴ τὰς ἀρετὰς αἱρεῖσθαι, οὐ δι᾽ αὐτὰς, ὥσπερ τὴν ἰατρικὴν διὰ τὴν ὑγίειαν] Reſpexit & hunc locum Cicero dicto lib. I: de Finibus his verbis: *Præterea & appetendi, & fugiendi, & omnino rerum gerendarum initia proficiſcuntur aut à voluptate, aut à dolore. quod cùm ita ſit, perſpicuum eſt omnes rectas res atque laudabiles eò referri, ut cum voluptate vivatur. Quoniam autem id eſt vel ſummum, vel ultimum, vel extremum, quod Græci* τέλος *nominant, quòd ipſum nullam ad aliam rem, ad id autem* F *res referuntur omnes: fatendum eſt, ſummum eſſe bonum jucundè vivere. Id qui in una virtute ponunt, & ſplendore nominis capti, quid Natura poſtulet non intelligunt: errore maximo, ſi Epicurum audire voluerint, liberantur. iſtæ enim veſtræ eximiæ, pulchræque virtutes, niſi voluptatem efficerent, quis eas aut laudabiles, aut expetendas arbitraretur? ut enim Medicorum ſcientiam, non ipſius artis, ſed bonæ valetudinis causâ: & Gubernatoris ars, quia bene navigandi rationem habet, utilitate, non arte, laudatur; ſic Sapientia, quæ ars vivendi putanda eſt, non expeteretur, ſi nihil efficeret. nunc expetitur, quòd eſt tamquam artifex conquirendæ & comparandæ voluptatis*, &c. Meminit hujus Epicureæ ſententiæ & Plutarchus lib. Quòd non poteſt jucundè vivi ſecundùm Epicurum, & Athenæus lib. XII. Meminit & Seneca lib. IV. de Benef. cap. 2. ubi eam refellit.

Pag. 300. ὁ δ᾽ Ἐπίκουρος κὴ ἀχώριστόν φησι τῆς ἡδονῆς τὴν ἀρετὴν μόνον· τὰ δ᾽ ἄλλα χωρίζεσθαι, οἷον βρωτά] Igitur Epicuro Virtutes erant bona immortalia: quò ſpectat ejus Effatum; de quo ſuprà, Illum qui ſemel ſapiens revera ſolidéque exſtiterit, nunquam deinceps in conditionem oppoſitam degenerare.

τὸν κολοφῶνα (ὡς ἂν εἴπῃ τὶς) ἐπιθῶμεν τοῦ παντὸς συγγράμματος] Inde manifeſtò patet, Diogenem Laërtium Opus hoc ſuum de Vitis Philoſophorum Epicuri Vitâ finiiſſe: quod etiam ipſe ſuprà in Vita Pythagoræ teſtatum reliquit his verbis: ῥητέον περὶ τῶν ἐλλογίμων Πυθαγορικῶν· μεθ᾽ οὓς περὶ τῶν σποράδην κατά τινας φερομένων· ἔπειθ᾽ οὕτως ἐξάψομεν τὴν διαδοχὴν τῶν ἀξίων λόγου, ἕως Ἐπικούρου, καθὰ κὴ προειρήκαμεν. Cur autem nullius Epicureorum ſeparatim Vitam ſcripſerit, in cauſſa eſſe puto, quòd præcipuorum, hoc eſt ipſius Epicuri Diſcipulorum, in hac ipſa Vita non perfunctoriè meminerit. Ceterùm de variis circa hunc proverbialem loquendi modum, τὸν κολοφῶνα ἐπιτιθέναι, ſententiis, videndus Strabo lib. XIV. & Suidas in τὸν κολοφῶνα ἐπέθηκε, & Tzetzes Hiſt. Chiliad. XII. 402.

τὰς Κυρίας αὐτοῦ Δόξας] De hoc Epicuri libro diximus ſuprà pluribus, ubi de libris ejus agebamus. Addo locum Luciani eximium ex Pſeudomanti: εὑρὼν γὰρ τὰς Ἐπικούρου Κυρίας Δόξας, τὸ κάλλιστον, ὡς οἶσθα, τῶν βιβλίων, κὴ κεφαλαιωδῶς περιέχον τῆς τ᾽ ἀνδρὸς σοφίας τὰ δόγματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσην, ἔκαυσεν ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέγων, κὴ τὴν σποδὸν ἐς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔτι κὴ χρησμὸν ἐπιφθεγξάμενος,

Πυρπολέειν κέλομαι Δόξας ἀλαοῖο γέροντος.

Οὐκ εἰδὼς ὁ κατάρατος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βιβλίον ἐκεῖνο τοῖς ἐντυχοῦσιν αἴτιον γίγνεται, ὅσην αὐτοῖς εἰρήνην, κὴ ἀταραξίαν, κὴ ἐλευθερίαν ἐνεργάζεται δειμάτων μὲν, κὴ φασμάτων, κὴ τεράτων ἀπαλλάττον, κὴ ἐλπίδων ματαίων, κὴ περιττῶν ἐπιθυμιῶν, νοῦν δὲ, κὴ ἀλήθειαν ἐντιθὲν, κὴ καθαῖρον ὡς ἀληθῶς τὰς γνώμας, οὐχ ὑπὸ δᾳδὶ, κὴ σκίλλῃ, κὴ ταῖς τοιαύταις φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, κὴ ἀληθείᾳ, κὴ παῤῥησίᾳ. *Ratas Sententias Epicuri nactus, Librum, ut noſti, pulcherrimum, & qui ſummatim Decreta ſapientiæ ſummi viri complectitur, in medium forum deportavit, lignis cremavit ficulneis, ut ſi Auctorem ipſum cremaſſet, ac cineres in mare abjecit, pronuntiato etiam Oraculo,*

Hæc luſci Decreta Senis comburere mando.

Non agnoſcens, ſceleſtus ille, quantorum bonorum ſit cauſa hujuſmodi Libellus iis, qui in ipſum inciderint, quantamque illis & quietem, & tranquillitatem, & libertatem pariat, abigens pavores, & ſpectra, & prodigia, & ſpes vanas, & cupiditates ſupervacaneas; ac luſtrans omnino animi conſilia, non ſanè tædâ, neque ſquillâ, neque id genus aliis nugamentis; ſed rectâ ratione, & veritate, & confidentiâ. Scribit Gaſſendus ad hunc ipſum Laërtii locum, ſcribere Simplicium, Epicteti Enchiridion contextum fuiſſe non ab ipſomet Epicteto, ſed ab Arriano, qui id ex ipſis Epicteti Diſſertationibus excerpſerit, ad eum modum, quo Ratæ Sententiæ ex variis Epicuri libris, ceu florilegio, collectæ ſunt. Memoriâ lapſus eſt Gaſſendus; nihil enim habet Simplicius de hac Epicteti Enchiridii cum Epicureis Ratis Sententiis comparatione. Locus Simplicii eſt in Prooemio Commentariorum in Epicteti Enchiridion.

κὴ τοῦ βίου τοῦ Φιλοσόφου] An Epicurum hîc κατ᾽ ἐξοχὴν *Philoſophum* appellat Laërtius? Certè ita ſe ipſum appellaſſe didici ex his Ciceronis verbis lib. V. Tuſcul. Quæſtionum: *An Epicuro, qui tantummodo induit perſonam Philoſophi, & ſibi ipſe hoc nomen inſcripſit, dicere licebit,* &c. Etiam Epicureos ἁπλῶς *Philoſophos* vocat Alfenus in L. 76. D. de Judiciis: ſi modo ejus quæ ſequuntur verba de Epicureis, ut vult Dionyſius Gothofredus, accipienda ſunt: *Propterea, quòd ut Philoſophi dicerent, ex quibus particulis minimis conſiſteremus, hæ cottidie ex noſtro corpore decederent,* &c. Item Plutarch. libro de Aud. Poët. extremo, cujus verba mox afferemus.

τὸ μακάριον κὴ ἄφθαρτον, οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει, οὔτε ἄλλῳ παρέχει.] Meritò ab hac Sententia, Ratarum

Epicuri

Epicuri Sententiarum collectionem incipit Laërtius; fuit enim illarum prima, ut diſcimus ex Cicerone lib. I. de Natura Deorum: *Novi ego*, inquit, *Epicureos omnia Sigilla venerantes: quamquam video nonnullis videri Epicurum, ne in offenſionem Athenienſium caderet, verbis reliquiſſe Deos, re ſuſtuliſſe. Itaque in illis Selectis ejus, brevibusque Sententiis, quas appellatis* Κυρίας Δόξας, *hæc, ut opinor, prior Sententia eſt, Quod beatum & immortale eſt, id nec habet, nec exhibet cuiquam negotium.* Id ipſum etiam teſtatur in libris de Legibus, item Plutarchus in libro adverſus Colotem. Hujus autem Sententiæ meminit non nemo. Seneca in Ludo de Morte Claudii Cæſaris: *Modò dic nobis, qualem Deum iſtum fieri velis*: Ἐπικούρειος θεὸς *non poteſt eſſe*: οὔτε αὐτὸς πρᾶγμα ἔχει, οὔτε ἄλλοις παρέχει. Sextus Empiricus Hypotypoſ. III. 24. τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον, μήτε αὐτὸ πράγματα ἔχει, μήτε ἑτέροις παρέχει. Maximus Tyrius Diſſert. XXIX. τὸ ἀθάνατον οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει, οὔτε ἄλλῳ παρέχει. Nemeſius de Natura Hominis cap. 44. Δημόκριτος δὲ καὶ Ἡράκλειτος καὶ Ἐπίκουρος οὔτε τῶν καθόλου, οὔτε τῶν καθ' ἕκαστα πρόνοιαν εἶναι βούλονται. Ἐπίκουρος γοῦν ἔλεγε, Τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον, οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει, οὔτε ἄλλῳ παρέχει· ὥστε οὔτε ὀργαῖς, οὔτε χάρισι συνέχεται· ἐν ἀσθενείᾳ γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα· ὀργὴ θεῶν ἀλλότριον, ἐπὶ γὰρ ἀβουλήτῳ γίνεται· θεῷ δὲ οὐδὲν ἀβούλητον. Cicero de Natura Deorum lib. I. ſub perſona Velleii: *Verè expoſita illa Sententia eſt ab Epicuro, Quod æternum, beatumque ſit, id nec habere ipſum negotii quidquam, nec exhibere alteri. Itaque neque irâ, neque gratiâ teneri, quod, quæ talia eſſent, imbecilla eſſent omnia.* Auſonius:

> *Quod eſt beatum, morte & æternum carens,*
> *Nec ſibi parit negotium, nec alteri.*

Meminit & Lactantius de Ira Dei cap. 4.

ὥστε οὔτε ὀργαῖς, οὔτε χάρισι συνέχεται] Diximus ſuprà. Adde Plutarchum in libro adverſus Colotem: τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον οὔτε ὀργαῖς, οὔτε χάρισιν συνέχεται. Adde & locum Ciceronis ex lib. I. de Natura Deorum in ſuperiori Obſervatione allatum.

ἐν ἄλλοις δέ φησι] Laërtii eſſe verba rectè obſervat Gaſſendus: qui & rectè quoque ſtatim legit οὐ μὴν, pro οὐς μὴν; & ὡς δὲ, pro οὐς δέ.

οὐ χρονίζει τὸ ἀλγοῦν συνεχῶς ἐν τῇ σαρκί· &c] Hujus Epicureæ ſententiæ nou unus Veterum meminit. Cicero II. de Finibus: *Doloris medicamenta illa Epicurea, tamquam è narthecio promant, Si gravis, brevis; ſi longus, levis.* Plutarchus de Audiendis Poëtis circa finem: ἐπιῤῥητέον δὲ καὶ τῷ Αἰσχύλῳ,

> Θάρσει· πόνου γὰρ ἄκρον οὐκ ἔχει χρόνον.

ὅτι τοῦτό ἐστι τὸ παρ' Ἐπικούρῳ θρυλλούμενον ἀεὶ καὶ θαυμαζόμενον, ὡς οἱ μεγάλοι πόνοι συντόμως ἐξάγουσιν· οἱ δὲ χρόνιοι, μέγεθος οὐκ ἔχουσιν. Marcus Antoninus τῶν εἰς ἑαυτὸν lib. VII. ſect. 38. Ἐπὶ μὲν τοι τῶν πλείστων πόνων, καὶ τὸ τοῦ Ἐπικούρου σοι βοηθείτω, ὅτι οὔτε ἀφόρητον, οὔτε αἰώνιον, ἐὰν τῶν ὅρων μνημονεύῃς, καὶ μὴ προσδοξάζῃς.

τὸ δὲ μόνον ὑπερτεῖνον· τὸ ἡδόμενον κατὰ σάρκα, οὐ πολλὰς ἡμέρας συμβαίνει] Reſcribit Gaſſendus: τὸ δὲ μόνον ὑπερτεῖνον, ἀλλὰ τοῦ ἡδομένου κατὰ σάρκα οὐ πολλάς, &c.

οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἄνευ τοῦ φρονίμως, καὶ καλῶς· καὶ δικαίως, ἀλλὰ τοῦ ἡδέως, &c.] Legendum ex Cicerone, οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἄνευ τοῦ φρονίμως, καὶ καλῶς, καὶ δικαίως· οὐδὲ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως, ἄνευ τοῦ ἡδέως· ὥστε ὅτῳ μὴ ὑπάρχει τὸ ζῆν φρονίμως, καὶ καλῶς, καὶ δικαίως, οὐκ ἔστι τοῦτον ἡδέως ζῆν· qua de emendatione vide nos ſuprà ad Epiſtolam ad Menœceum. Exſtat Plutarchi liber hoc titulo, Ὅτι οὐδὲ ζῆν ἐστιν ἡδέως κατ' Ἐπίκουρον, πρὸς Κολώτην. Ceterùm in hanc Epicuri ſententiam multa præclara hoc loci collegit Gaſſendus, quæ videſis.

ἕνεκα τοῦ θαῤῥεῖν ἐξ ἀνθρώπων, ἢ κατὰ φύσιν, &c.] Reſcribit Gaſſendus ex conjectura: Ἕνεκα τοῦ θαῤῥεῖν ἐξ ἀνθρώπων (καὶ κατὰ φύσιν ἀρχῆς, καὶ βασιλείας, ἐξ ὧν ἀγαθὸν τοῦτο οἴονται παρασκευάζεσθαι) ἔνδοξοι καὶ περίβλεπτοί τινες ἐβουλήθησαν γενέσθαι, τὴν ἐξ ἀνθρώπων ἀσφάλειαν οὕτω νομίζοντες περιποιήσασθαι· οἱ δὲ, εἰ μὲν ἀσφαλὴς ὁ τούτων βίος, &c.

ἀλλὰ τὰ τινῶν ἡδονῶν ποιητικά] Scripſerat Galenus librum hoc titulo, Ὅτι τὰ ποιητικὰ τῆς ἡδονῆς ἐλλιπῶς Ἐπικούρῳ λέλεκται, ut ipſemet teſtatur in Commentario de libris propriis.

καὶ περὶ οὐδὲν τὸ ἄθροισμα ὑπῆρχεν ἢ τὰ κυριώτατα μέρη τῆς φύσεως, οὐκ ἄν, &c.] Idem Gaſſendus: καὶ περιόδῳ, ἄθροισμα ὑπῆρχεν καθὰ καὶ τὰ κυριώτατα μέρη τῆς φύσεως, καὶ οὐκ ἄν, &c.

οὐκ ἄν ποτε διέφερεν ἀλλήλων αἱ ἡδοναί] Sic quoque Cyrenaici μὴ διαφέρειν ἡδονὴν ἡδονῆς, μηδὲ ἥδιόν τι εἶναι, exiſtimarunt, ut eſt apud Diogenem noſtrum in Ariſtippo.

εἰ τὰ ποιητικὰ τῶν περὶ τοὺς ἀσώτους ἡδονῶν ἔλυε τοὺς φόβους τῆς διανοίας, &c.] Meminit hujus ſententiæ, atque iiſdem verbis, Cicero lib. II. de Finibus: *In alio verò libro, ubi breviter comprehenſis Sententiis quaſi Oracula edidiſſe Sapientiæ dicitur, ſcribit* (Epicurus) *his verbis, quæ nota tibi profectò, Torquate, ſunt. quis enim veſtrûm non edidicit Epicuri* Κυρίας δόξας, *id eſt, maximè ratas? quia graviſſimæ ſint ad beatè vivendum breviter enuntiatæ ſententiæ. Animadverte igitur, rectène hanc ſententiam interpreter. Si ea quæ ſunt Luxurioſis efficientia voluptatum liberarent eos Deorum, & mortis, & doloris metu, docerentque qui eſſent fines cupiditatum: nihil haberem quod reprehenderem, cùm undique complerentur voluptatibus, nec haberent ulla ex parte aliquid aut dolens, aut ægrum, id eſt, aut malum,* & quæ ſequuntur; eſt enim locus prolixior quàm ut hîc integer adferri debeat.

εἰ μηθὲν ἡμᾶς αἱ τῶν μετεώρων ὑποψίαι, &c.] Ex Plutarcho Gaſſendus emendabat: Εἰ μηθὲν ἡμᾶς αἱ ὑπὲρ τῶν μετεώρων ὑποψίαι ἠνώχλουν, αἱ περὶ θανάτου, μήποτε πρὸς ἡμᾶς ᾖ τι, ἔτι τ' ἐδυνάμεθα νοεῖν ὅρους τῶν ἀλγηδόνων, καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν, οὐκ ἂν προσεδεόμεθα φυσιολογίας. Plutarchi verba ſi quis requirat, ſunt ex Commentario contra Colotem: Εἰ μηδὲν ἡμᾶς αἱ ὑπὲρ τῶν μετεώρων ὑποψίαι ἠνώχλουν· ἔτι τὰ περὶ θανάτου, καὶ ἀλγηδόνων οὐκ ἄν ποτε προσεδεόμεθα φυσιολογίας εἰς τοῦτο.

Pag. 301. οὐκ ἦν τὸ φοβούμενον λύειν, ὑπὲρ τῶν κυριωτάτων] Gaſſendus: οὐκ ἦν τὸν φοβούμενον, &c. Expreſſit hanc Epicuri ſententiam Torquatus Epicureus apud Ciceronem lib. I. de Finibus, his verbis: *E phyſicis & fortitudo ſumitur contra mortis timorem: & conſtantia contra metum religionis; & ſedatio animi, omnium rerum occultarum ignoratione ſublata, & moderatio cupiditatum, natura generibusque earum explicatis.* Inde egregiè Virgilius, & ipſe Epicureæ addictus ſectæ, quod Servius non uno loco obſervavit:

> *Felix, qui potuit rerum cognoſcere cauſas,*
> *Atque metus omnes, & inexorabile fatum*
> *Subjecit pedibus, ſtrepitumque Acherontis avari.*

ἀλλ' ὑποπτευόμενόν τι τῶν κατὰ τοὺς μύθους.] Legendus Cicero lib. II. de Divinatione, & conſulendus Gaſſendus hoc loco.

ἀκεραίας τὰς ἡδονάς] *Liquidam puramque voluptatem* dixit Lucretius.

ἐξεριστικῇ] ἐξαιρετικῇ Gaſſendus rectè emendat, ex Epicuro ipſo, cujus hæc ſunt verba apud Senecam: *Si vis Pythoclea divitem facere, non pecuniæ adjiciendum, ſed cupiditatibus detrahendum eſt.* Et poſtea: *Si vis Pythoclea honeſtum facere, non honoribus adjiciendum, ſed cupiditatibus detrahendum. Si vis Pythoclea eſſe in perpetua voluptate, non voluptatibus adjiciendum, ſed cupiditatibus detrahendum. Si vis Pythoclea ſenem facere, & implere vitam, non annis adjiciendum eſt, ſed cupiáitatibus detrahendum.* Huc ſpectat quod de Epicuro ſcribit Stobæus Serm. XV. περὶ ἐγκρατείας· Ἐπίκουρος ἐρωτηθεὶς, πῶς ἄν τις πλουτήσειεν· οὐ τοῖς οὖσι προστιθεὶς, ἔφη, τῆς δὲ χρείας τὰ πολλὰ περιτέμνων.

ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος καὶ ὥρισται, καὶ εὐπόριστός ἐστιν, &c.] Similiter Torquatus, Epicureus, apud Ciceronem lib. I. de Finibus: *Natura divitias, quibus contenta eſt, & parabiles, & terminatas habet: inanium autem cupiditatum nec modus ullus, nec finis inveniri poteſt.* Athenæus, ὁ Ἐπιγραμματοποιὸς, in Epigrammate de Epicuro, ſuperiùs à Diogene in hac Vita allato:

> Τᾶς φύσιος δ' ὁ πλοῦτος ὅρον τινὰ βαιὸν ἐπάγει·
> Αἱ δὲ κεναὶ κρίσιες, τὰν ἀπέραντον ὁδόν.

Ad hanc Epicuri Sententiam reſpexit Plutarchus in libro de audiendis Poëtis extremo, cum ait: ἧττον ταράττονται καὶ δυσκολαίνουσι παρὰ τοῖς Φιλοσόφοις ἀκούον-

τες, ὡς ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· καὶ, Ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος ὥρισται· καὶ, Τὸ εὐδαῖμον καὶ μακάριον, οὐ χρημάτων πλῆθος, οὐδὲ πραγμάτων ὄγκος, οὐδὲ ἀρχαί τινες ἔχουσιν, οὐδὲ δυνάμεις, ἀλλ' ἀλυπία καὶ πρᾳότης παθῶν, καὶ διάθεσις ψυχῆς τὸ κατὰ φύσιν ὁρίζουσα. Meminit & Porphyrius lib. I. περὶ ἀποχῆς· Ὥρισται γὰρ, φασὶν (Epicurei ſcilicet) ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος, καὶ ἔστιν εὐπόριστος· ὁ δὲ ἐκ τῶν κενῶν δοξῶν, ἀόριστός τε ἦν, καὶ δυσπόριστος, &c. Unde Gaſſendus poſtea emendabat, ὁ δὲ ἐκ τῶν κενῶν δοξῶν, pro eo quod legitur ſolùm, ὁ δὲ τῶν κενῶν δοξῶν.

βραχέα Σοφῷ τύχη παρεμπίπτει· τὰ δὲ μέγιστα καὶ κυριώτατα ὁ λογισμὸς διῴκει, &c.] Gaſſendus: Βραχέα Σοφῷ τύχη παρεμπίπτει· τὰ δὲ μέγιστα καὶ κυριώτατα· ὁ λογισμὸς κατὰ τὸν τοῦ βίου συνεχῆ χρόνον διοικεῖ. Eum vide. Ceterùm hujus Epicureæ Sententiæ meminit Cicero I. de Finibus: *Optimè verò Epicurus, quòd exiguam dicit fortunam intervenire Sapienti; maximaſq; ab eo & graviſſimas res conſilio ipſius & ratione adminiſtrari.* Item Vitruvius Præfat. libri ſexti: *Epicurus verò non diſſimiliter ait, Pauca Sapientibus fortunam tribuere: quæ autem maxima, & neceſſaria ſunt; animi mentiſque cogitacionibus gubernari.*

ὁ δίκαιος, ἀταρακτότατος· ὁ δ' ἄδικος, πλείστης ταραχῆς γέμων] Ad hanc Epicuri Sententiam reſpexit Clemens Alexandrinus Στρωματέων lib. VI. αὖθις τοῦ Ἀριστοφάνους γράφοντος,

> Βέβαιον ἕξεις τὸν βίον δίκαιος ὤν,
> Χωρὶς τοῦ θορύβου καὶ φόβου ζήσεις καλῶς,

ὁ Ἐπίκουρος λέγει, Δικαιοσύνης καρπὸς μέγιστος ἀταραξία. Sed eam αὐτολεξεὶ refert Diodorus Siculus in Eclogis libri XXV. loco eximio, qui Gaſſendi diligentiam fugit: Ἐπίκουρος ὁ φιλόσοφος ἐπὶ τῶν ἐπιγεγραμμέναις ὑπ' αὐτοῦ Κυρίαις Δόξαις ἀπεφήνατο, τὸν μὲν δίκαιον βίον ἀτάραχον ὑπάρχειν, τὸν δὲ ἄδικον πλείστης ταραχῆς γέμειν. Prætermitti non debet quod addit idem Diodorus: βραχεῖ παντελῶς λόγῳ πολλὴν ἀληθῆ νοῦν περιλαβὼν, καὶ (τὸ σύνολον) δυνάμενον τὴν κακίαν τῶν ἀνθρώπων διορθοῦσθαι· ἡ γὰρ ἀδικία, μητρόπολις οὖσα τῶν κακῶν, οὐ μόνον τοῖς ἰδιώταις, ἀλλὰ καὶ συλλήβδην ἔθνεσι καὶ δήμοις καὶ βασιλεῦσι τὰς μεγίστας ἀπεργάζεται συμφοράς. *Brevi dicto multum veræ ſententiæ, &, ut ſummatim dicatur, id quod hominum improbitatem probè corrigere queat, complexus. Injuſtitia enim, metropolis omnium malorum, non infimæ tantùm conditionis hominibus; ſed ſemel ut comprehendamus omnia, etiam gentibus, & civitatum populis, & Regibus, maximas affert calamitates.* Senecam adi epiſt. 97.

οὐκ ἐπαύξεται ἡ ἡδονὴ ἐν τῇ σαρκὶ, ἐπειδὰν τὸ κατ' ἔνδειαν ἀλγοῦν ἐξαιρεθῇ, ἀλλὰ μόνον ποικίλλεται] Ad verbum Torqaatus apud Ciceronem lib. I. de Finibus: *Omnis autem privatione doloris putat Epicurus terminari ſummam voluptatem: ut poſtea variari voluptas, diſtinguique poſſit; augeri, amplificarique non poſſit,* &c. *Cùm omnis dolor detractus eſſit, variari, uon augeri voluptatem.* Et poſtea Cicero ipſe, adversùs Torquatum diſputans: *Quid, ſi efficio, ut fateare, me non modò quid ſit voluptas, ſcire, (eſt enim jucundus motus in ſenſu) ſed etiam quid eam tu velis. Tum enim eam ipſam vis, quam modò ego dixi, & nomen imponis in motu, ut ſit, & faciat aliquam varietatem: tum aliam quamdam ſummam voluptatem, cui addi nihil poſſit: eam tu adeſſe, cùm dolor omnis abſit, eamque ſtabilem appellas.*

ὁ ἄπειρος χρόνος ἴσην ἔχει τὴν ἡδονὴν] Cicero lib. I. de Finibus, ſub perſona Torquati: *Non majorem voluptatem ex infinito tempore ætatis percipi poſſe, quàm ex hoc percipiatur, quod videamus eſſe finitum.* Et lib. II. *Negat Epicurus diuturnitatem temporis ad beatè vivendum aliquid afferre, nec minorem voluptatem percipi in brevitate temporis, quàm ſi illa ſit ſempiterna.* Et poſtea: *Negat infinito tempore ætatis voluptatem fieri majorem, quàm finito & modico.*

ἡ μὲν σὰρξ ἀπέλαβε τὰ πέρατα τῆς ἡδονῆς ἄπειρα, καὶ ἄπειρος αὐτὴν χρόνος παρεσκεύασεν, &c.] Locus corruptus, quem ſic Gaſſendus emendare conabatur: Ἡ μὲν σὰρξ ἀπέλαβε τὰ πέρατα τῆς ἡδονῆς, ἀπέραντον δὲ ἀπείρου πόθος χρόνου παρεσκεύασεν· ἡ δὲ διάνοια τοῦ τῆς σαρκὸς τέλους καὶ πέρατος λαβοῦσα τὸν ἐπιλογισμὸν, καὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ αἰῶνος πόθους ἐκκλείσασα, τὸν παντελῆ βίον παρεσκεύασε, καὶ οὐθὲν ἔτι τοῦ ἀπείρου χρόνου προσεδεήθημεν. Hujus emendationis rationes videſis apud Gaſſendum ipſum.

ὁ τὰ πέρατα τοῦ βίου κατειδὼς, &c. ὥστε οὐδὲν προσδεῖται πραγμάτων ἀγῶνας κεκτημένων] Huc ſpectant illa Lucretii ex libro V.

> *Ergo hominum genus incaſſum, fruſtraque laborat,*
> *Semper, & in curis conſumit inanibus ævum.*
> *Nimirum, quia non cognovit, quæ ſit habendi*
> *Finis, & omnino quoad creſcat vera voluptas.*

τὸ ὑφεστηκὸς δὲ τέλος ἐπιλογίζεσθαι, καὶ πᾶσαν, &c.] Legit Gaſſendus: τὸ ὑφεστηκὸς δὲ τέλος δεῖ ἐπιλογίζεσθαι, κατὰ πᾶσαν, &c.

καὶ μὴ διαιρῇς εἰς τὸ δοξαζόμενον, καὶ τὸ προσμενόμενον, &c.] Idem legit: καὶ μὴ διαιρῇς τὸ δοξαζόμενον, κατὰ τὸ προσμενόμενον, καὶ τὸ παρὸν ἔτι δὲ κατὰ τὰς αἰσθήσεις, καὶ τὰ πάθη, &c.

καὶ πᾶσαν ῥῆσιν τοῦ ὀρθῶς, ἢ μὴ ὀρθῶς] Sic Editio Frobenii. Stephanica, quam ſequitur Gaſſendus, καὶ πᾶσαν κρίσιν. Similiter & Codex Florentinus: & Palatinus poſt hæc verba, ἢ μὴ ὀρθῶς, addit Gaſſendus vocem δοξαζομένου.

εἰ μὴ παρὰ πάντα καιρὸν ἐπανοίσεις ἕκαστον τῶν πραττομένων ἐπὶ τὸ τέλος τῆς φύσεως, &c.] Sed & omnia facere tamquam ſpectaret aliquis, Diſcipulos ſuadebat Epicurus: quâ de re Senecam videſis epiſt. 25.

Pag. 302· τῶν ἐπιθυμιῶν ὅσαι μὴ ἐπ' ἀλγοῦν ἐπανάγουσιν, &c.] Hæc ſunt alieno looo poſita. Poni debet hoc loco Sententia quæ incipit ab his verbis τῶν ἐπιθυμιῶν, αἱ μέν εἰσι φυσικαὶ, &c. uſque ad hæc verba, ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου κενοδοξίαν· poſt qnæ addi debet hæc quam præ manibus habemus. Id argutè obſervavit Gaſſendus, qui & ipſe eo ordine prædictas Sententias edi curavit.

ἀλλ' ἐνδιάχυτον τὴν ὄρεξιν ἔχουσιν] Editio Baſileenſis, ἀλλ' ἐνδιαδόχητον. Regiæ Membranæ, ἀλλ' ἀδιάχυτον. Codex Palatinus, ἀλλὰ διάχυτον. Iſaacio Voſſio legendum videbatur, ἀλλ' εὐδιάλυτον. Gaſſendus nihil mutat. Et profectò nihil mutandum docet Plutarchus in Gryllo, ubi meminit Cupiditatum ὑπὸ δόξης κενῆς ἐπικεχυμένων.

ὅταν δυσπόριστοι, ἢ βλάβος ἀπεργαστικαὶ δόξωσιν εἶναι.] Editio Frobeniana: ἢ βλάβης ἀπέργαστοι, &c, Stephanica: ἢ βλάβης ἀπεργαστικαί. Gaſſendus: ἢ καὶ βλάβης ἀπεργαστικαί. Ex Nemeſio ſcilicet, cujus hæc ſunt verba in libro de Natura Hominis cap. 18. ubi de temulentia & ſalacitate: οὔτε γὰρ εἰς διαδοχὴν τοῦ γένους ἡμῶν συμβάλλονται, οὔτε εἰς σύστασιν τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ προσβλάπτουσι· quibus addit hæc Epicuri, in his quæ ſuprà Sapienti attribuit, εἰ μὴ καὶ ἔβλαψεν.

ὧν ἡ σοφία παρασκευάζεται εἰς τὴν τοῦ ὅλου βίου μακαριότητα, πολὺ μέγιστόν ἐστιν ἡ τῆς φιλίας κτῆσις] Ad verbum Torquatus apud Ciceronem lib. I. de Finibus: *Omnium rerum, quas ad beatè vivendum Sapientia comparaverit, nihil eſſe majus amicitia, nihil uberius, nihil jucundius.* Præclara multa in hanc Sententiam collegit hoc loco Gaſſendus, quæ videſis.

ἡ αὐτὴ γνώμη θαῤῥεῖν τε ἐποίησεν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν αἰώνιον εἶναι δεινὸν, μηδὲ πολυχρόνιον· καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς τοῖς ὡρισμένοις ἀσφάλειαν φιλίας μάλιστα κατεῖναι συντελουμένην] Cicero ad verbum lib. I. de Finibus: *Eadem ſcientia confirmavit animum, ne quod aut ſempiternum, aut diuturnum timeret malum: quæ perſpexit in hoc ipſo vitæ ſpatio amicitiæ præſidium eſſe firmiſſimum.* Ex Cicerone legendum prorſus apud Laërtium κατανοῆσαι, pro κατεῖναι: quod vidit H. Stephanus in Ciceroniano Lexico. Sed num etiam ex Laërtio legendum apud Ciceronem *Eadem Sententia*? Ita videtur. Vide tamen Petrum Gaſſendum, receptam Ciceronis lectionem hoc loco illuſtrantem.

τῶν ἐπιθυμιῶν, αἱ μέν εἰσι φυσικαὶ, καὶ οὐκ ἀναγκαῖαι: αἱ δὲ, οὔτε φυσικαὶ, οὔτε ἀναγκαῖαι, ἀλλὰ παρὰ κενὴν δόξαν γινόμεναι] Locus mutilus: quem ita ſupplendum rectè vidit H. Stephanus in Ciceroniano Lexico: τῶν ἐπιθυμιῶν, αἱ μέν εἰσι φυσικαὶ, καὶ ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ φυσικαὶ, καὶ οὐκ ἀναγκαῖαι. De qua emendatione dubitare nos non ſinunt hæc Torquati apud Ciceronem verba lib. I. de Finibus: *Quæ eſt enim aut utilior, aut ad bene vivendum aptior partitio, quàm illa quâ uſus eſt Epicurus; qui unum genus poſuit earum cupiditatum, quæ eßent & naturales, & neceſſariæ: alterum, quæ naturales eſſent, nec tamen neceſſariæ: tertium, quæ nec naturales, nec neceſſariæ.* Adde illa Ciceronis lib. II. *Tria genera cupiditatum: naturales, & neceſſarias: naturales, non neceſſarias: nec naturales, nec neceſſarias:* Et

lib. v.

lib. v. Tuſcul. Quæſt. *Vides credo*, inquit, *ut Epicurus* A *Cupiditatum genera diviſerit non nimis fortè ſubtiliter, utiliter tamen: partim eſſe naturales & neceſſarias: partim naturales & non neceſſarias, partim neutrum.* Adde & Euſtrathium ad caput II. libri III. Nicomach. Ἐπίκουρος, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ, διαιροῦσι· τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἡδονῶν, αἱ μὲν, φυσικαὶ, καὶ ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ, φυσικαὶ μὲν, οὐκ ἀναγκαῖαι δέ· αἱ δὲ, οὔτε ἀναγκαῖαι, οὔτε φυσικαί. Ita enim ibi legendum veriſſimè monuit amicus noſter, Petrus Gaſſendus, pro eo quod vulgò perperam legitur, τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἡδονῶν, αἱ μὲν τινες ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ φυσικαὶ μὲν, &c. Simili modo ac Laërtium, Athenæum quoque corrigendum, rectè monuit idem Gaſſendus. Athenæi verba ſunt lib. XII. I. ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ τῆς Πολιτείας ὁ αὐτὸς Πλάτων πρότερος ὑπέδειξε τὸ ὑπὸ τῶν Ἐπικουρείων θρυλλούμενον, ὅτι τῶν μὲν ἐπιθυμιῶν, αἱ μὲν εἰσὶ φυσικαὶ μὲν, οὐκ ἀναγκαῖαι δέ. αἱ δὲ, οὔτε φυσικαὶ, οὔτε ἀναγκαῖαι, &c. B Ceterùm hanc Cupiditatum factam ab Epicuro diviſionem damnat Cicero lib. II. de Finibus his verbis: *Quomodo Philoſophus loquitur? Tria genera Cupiditatum; Naturales, & neceſſarias: naturales, non neceſſarias. nec naturales, nec neceſſarias. Primum, diviſit ineleganter: duo enim genera quæ erant, fecit tria. hoc eſt, non dividere, ſed frangere.* Addit: *Qui ſi diceret, cupiditatum eſſe duo genera, Naturales & inanes: Naturalium quoque item duo, neceſſarias & non neceſſarias, confecta res eſſet*, &c. Quæ Ciceroniana Cupiditatum diviſio eadem planè eſt ac Epicurea, de qua ſuprà Epicurus ipſe in Epiſtola ad Menœceum: Ἀναλογιστέον δὲ, inquit, ὡς τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσὶ φυσικαί· αἱ δὲ, κεναί. καὶ τῶν φυσικῶν, αἱ μὲν ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ, φυσικαὶ μόνον. Priorem Cupiditatum diviſionem ſequutus eſt Nemeſius lib. de Natura Hominis cap. 18. αἱ μὲν, inquit, εἰσὶν ἀναγκαῖαι ἅμα καὶ φυσικαί· αἱ δὲ, φυσικαὶ μὲν, οὐκ ἀναγκαῖαι δέ· αἱ δὲ, οὔτε ἀναγκαῖαι, οὔτε φυσικαί.

οὐ διὰ χρείαν τινὰ, ἀλλὰ παρὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου κενοδοξίαν] MSS Regii: οὐ διαχέονται, ἀλλὰ, &c. Optimè. Plutarchus in Gryllo: τὸ δὲ τῶν μήτε ἀναγκαίων, (ἐπιθυμιῶν) μήτε φυσικῶν, ἀλλ' ἔξωθεν ὑπὸ δόξης κενῆς δι' ἀπειροκαλίαν ἐπικεχυμένων γένος, ὑμῶν μὲν ὀλίγου δεῖν τὰς φυσικὰς ἀπέκρυψεν ὑπὸ πλήθους ἁπάσας. *Sed ex appetitiones, quæ neque à Natura, neque à Neceſſitate oriuntur, ob imperitiam autem recti foris ex inani quadam opinione intro ſuperfuſæ ſunt; parum abeſt quin ſua multitudine veſtras naturales Cupiditates obruerint univerſas.*

τὸ τῆς φύσεως δίκαιον, ἐστὶ σύμβολον τοῦ συμφέροντος, εἰς τὸ μὴ βλάπτειν ἀλλήλους, μηδὲ βλάπτεσθαι] Non abſimiliter Plato tum cœpiſſe leges ait, cùm utile viſum eſt, ξυνθέσθαι ἀλλήλοις μήτ' ἀδικεῖν, μήτε ἀδικεῖσθαι.

ὅσα τῶν ζώων μὴ ἠδύνατο συνθήκας ποιεῖσθαι τὰς ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν, ἀλλὰ μηδὲ βλάπτεσθαι, &c] Ingenioſè Gaſſendus, ὑπὲρ τοῦ μὴ βλάπτειν ἄλληλα, μηδὲ βλάπτεσθαι. Ad Sententiam quòd attinet, ſimilia habes apud Plutarchum libro de Solertia animalium: ὁ Ζεὺς, καθ' Ἡσίοδον, τὰς φύσεις διελὼν, καὶ θέμενος ἰδίᾳ τῶν γενῶν ἑκάτερον,

Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς,
Ἐσθέμεν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶ μετ' αὐτοῖς·
Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην πρὸς ἀλλήλους.

Quo loco vocem Ζεὺς, quæ in vulgatis Plutarchi Codicibus deſideratur, ex Porphyrio lib. I. Περὶ τῆς ἀποχῆς Gaſſendus rectè ſupplebat. Addo ego, hæc verba πρὸς ἀλλήλους ſuſpecta eſſe. & ex ſuperioribus iſtis, Ἐσθέμεν ἀλλήλους, repetita videri. Heſiodi verò non eſſe, neminem eſſe puto qui non ſciat. Quare autem dixerit Epicurus ὅσα τῶν ζώων, quaſi aliqua eſſent animalia pactionis ineundæ capacia, pluribus diſſerit Gaſſendus, quem vide.

οὐκ ἦν τι καθ' ἑαυτὸ δικαιοσύνη, &c.] Etiam Ariſtippus nihil eſſe juſtum naturâ exiſtmavit, ſed lege & conſuetudine, ut ſuprà retulit Laërtius. Idem viſum & Scepticis: qua de re Sextus Empiricus Pyrrh. Hypot. lib. III. cap. 24.

ἡ ἀδικία, οὐ καθ' ἑαυτὴν κακὸν, ἀλλ' ἐν τῇ κατὰ τὴν ὑποψίαν φόβῳ, εἰ μὴ λήσει ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐφεστηκότας κολαστάς] Epictetus apud Arrianum lib. III. cap. 7. τὸ γὰρ κλέψαι οὐδ' αὐτὸ ὁ Ἐπίκουρος ἀποφαίνει κακὸν, ἀλλὰ τὸ ἐμπεσεῖν, καὶ ὅτι πίστιν περὶ τοῦ λαθεῖν λαβεῖν ἀδύνατον· διὰ τοῦτο λέγει, Μὴ κλέπτετε. *Quippe Epicurus, ne furari quidem reputat per ſe malum, verùm deprehendi, nec ſecuritatem perpetuò latendi poſſe accipere: unde &, Ne furemini, inquit.* Quò ſpectat locus ille apud Sextum Empiricum Hypotypoſ. III. 24. ἀλλὰ καὶ κλέπτειν τὸ παρ' ἡμῖν μὲν ἄδικον, καὶ παράνομόν ἐστιν. οἱ δὲ καὶ κλεπτίστατον εἶναι θεὸν λέγοντες τὸν Ἑρμῆν, οὐκ ἄδικον τοῦτο νομίζεσθαι ποιοῦσι. πῶς γὰρ ἂν θεὸς εἴη κακός; φασὶ δέ τινες, ὅτι καὶ οἱ Λάκωνες τοὺς κλέψαντας ἐκόλαζον, οὐ διὰ τὸ κεκλοφέναι, ἀλλὰ διὰ τὸ πεφωρᾶσθαι. *Furari quoque apud nos quidem legibus contrarium, & injuſtum habetur: at qui Mercurium dicunt furaciſſimum eſſe Deum, faciunt ut injuſtum hoc non cenſeatur: nam quomodo Deus ſit malus? Adde quòd aiunt ſolitos Lacedæmonios punire fures, non quòd furati, ſed quòd in furto deprehenſi eſſent.*

Οὐκ ἔστι τὸν λάθρᾳ τι ποιοῦντα ὧν συνέθεντο πρὸς ἀλλήλους εἰς τὸ μὴ βλάπτειν, μηδὲ βλάπτεσθαι, πιστεύειν ὅτι λήσει, κἂν μυριάκις ὑπὸ τοῦ παρόντος λανθάνῃ, &c.] Legendum ἐπὶ τοῦ παρόντος, *in præſentia.* Ceterùm, hujus ſententiæ meminit Seneca Epiſt. 97. *Eleganter itaque ab Epicuro dictum puto*, Poteſt no- C centi contingere ut lateat, latendi fides non poteſt. *Aut ſi hoc modo meliùs hunc explicari poſſe judicas ſenſum:* Ideo non prodeſt latere peccantibus, quia latendi etiamſi felicitatem habent, fiduciam non habent. *Ita eſt. tuta ſcelera eſſe poſſunt, ſecura non poſſunt*, &c. Item Clemens Alexandrinus Στρωματέων IV. Καὶ ὅ γε Ἐπίκουρος ἀδικεῖν ἐπὶ κέρδει τινὶ βούλεσθαί φησι· τὸν κατ' αὐτὸν Σοφὸν πίστιν γὰρ λαβεῖν περὶ τοῦ λαθεῖν οὐ δύναται, ὥστε εἰ ἐπιστήσεται λήσειν, ἀδικήσει κατ' αὐτόν.

κατὰ μὲν κοινόν] Gaſſendus meliùs, κατὰ μὲν τὸ κοινὸν eadem ratione quâ ſtatim ſcriptum eſt, κατὰ δὲ τὸ ἴδιον.

τὸ μὲν ἐπιμαρτυρούμενον, ὅτι συμφέρει, &c.] Corruptiſſimum hunc locum emendare ſic tentabat Gaſſendus: D Τὸ μὲν ἐπιμαρτυρούμενον ὅτι συμφέρει ἐν ταῖς χρείαις τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας τῶν νομισθέντων εἶναι δικαίων, τὴν τοῦ δικαίου φύσιν ἔχει, ἐὰν μὲν τὸ αὐτὸ πᾶσι γένηται· ἐὰν δὲ τὸ αὐτὸ μὲν θῆταί τις, μὴ ἀποβαίνῃ δὲ κατὰ τὸ συμφέρον τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας, &c.

ἔνθα μὴ καινῶν γινομένων, &c.] Editio Frobeniana ἔνθα μὴ κοινῶν. Stephanica & Codex Palat. ἔνθα μὴ κενῶν. Caſaubonus reponebat, ἔνθα μὲν κενῶν. ἔνθα μὴ καινῶν vera eſt lectio.

Pag. 303. ὁ τὸ μὴ θαρρεῖν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν] Sic Palatinus. Editio Baſileenſis: ὁ τὸ θαρροῦν: unde Gaſſendus: ὁ τὸ θαρρεῖν· qui & ſtatim legit, καὶ ἀλλόφυλα E ἡγήσατο· καὶ μὴν τοῖς πολλοῖς δυνατοῖς ἀνεπίμικτος ἐγένετο, καὶ ἐξωρίσατο ὅσων τε οὐκ ἐλυσιτελεῖ κρατεῖν, nimiâ profectò, quod ipſe fatetur, licentiâ. ἐξωρίσατο habet quoque Editio Stephanica, pro quo in Palat. Codice ſcriptum eſt ἐξορίσαιτο. At Baſileenſis Editio, ut hîc, ἐξηρίσατο.

ὅσοι τὴν δύναμιν ἔσχον τοῦ θαρρεῖν, &c.] Reſcribebat idem Gaſſendus, non minori licentia: Ὅσοι τὴν δύναμιν ἔσχον τὸ θαρρεῖν μάλιστα ἐκ τῶν ὁμονοούντων παρασκευάσασθαι, οὗτοι καὶ ἐβίωσαν μετ' ἀλλήλων ἥδιστον, βεβαιότατον πίστωμα ἔχοντες, καὶ πληρεστάτην οἰκειότητα ἀπολαβόντες, οὐκ ὀδυρόμενοι εἵλοντο ἀντὶ τοῦ τελευτήσαντος προκαταστρέφειν. At Caſaubonus pro οὐκ ὀδύροντι ὡς ἔλεον, &c. ut habent Editiones F Stephani, emendabat, οὐκ ὠδύροντο, ὡς ἐλεεινὸν τὴν τοῦ τελευτήσαντος προκαταστροφήν.

FINIS.

ADDENDA ET MUTANDA.

SUPERIORES in Diogenem Laërtium Obſervationes raptim à me atque in ipſa præli feſtinatione ſcriptæ fuere. Eo factum eſt, ut in his plurima notatu digna prætermiſerim; quædam etiam ſecus quàm oportuit, poſuerim. Quòd ſi illas iterum edi contingat, hæc in illis ſuo loco inſeri velim.

AD PROOEMIUM.

PAG. I. 1. B. quo titulo Porphyrius librum ſcripſerat, ADDATUR: item Damaſcius, teſte Suida in ἱερακρατίδες, in Δῶρος, & in Δαμάσκιος.

PAG. II. 1. B. aut quem habemus vel planiorem vel ampliorem exoptaverit, ADDATUR: Etiam Joſephus Scaliger in Appendice ad Conjectanea in Varronem pag. 189. Laërtium, eruditiſſimum Scriptorem vocat.

E. Audio & Florentiæ in Bibliotheca Medicæa aliam Interpretationem Anonymi adſervari, Ambroſianâ antiquiorem. DELEATUR HOC. C

prodiit Antuerpiæ Joannis Sambuci Latina Laërtii Interpretatio, plurimis in locis reſtituta ex vetuſtis exemplaribus. LEGENDUM: prodiit Antuerpiæ Ambroſii Latina Laërtii Interpretatio, cum variis, ex vetuſtis exemplaribus, Joannis Sambuci lectionibus.

2. C. & ita quoque Sambucus. DELE.

Diodoro Siculo Νειλεύς. ADDATUR HÆC OBSERVATIUNCULA:

ἧς τοὺς προφήτας, ἱερέας εἶναι καὶ προφήτας] *Propheta* apud Ægyptios vocabatur ſummus Sacerdos, qui reliquis Sacerdotibus & Paſtoribus præerat. Epiphanius lib. III. adversùs Hæreſes: παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις προφῆται καλούμενοι, τῶν ἀδύτων τε καὶ ἱερῶν, ἀρχηγοί. Videndus Valeſius ad lib. IV. Hiſtor. Eccleſiaſticæ Euſebii. Meminit & Prophetarum Ægyptiorum idem Laërtius infrà in Platone.

PAG. III. 2. E. καθάπερ οἱ Ἕλληνες, ADDE: Et Strabo lib. XV. Πέρσαι τοίνυν ἀγάλματα καὶ βωμοὺς οὐχ ἱδρύονται.

IBID. Theodoritus Serm. III. de affect. Græcorum. ADDE: Eadem de Numa teſtatur Plutarchus. Verba

A ejus ſunt: Ἐστι δὲ καὶ τὰ περὶ τῶν ἀφιδρυμάτων νομοθετήματα παντάπασιν ἀδελφὰ τῶν Πυθαγόρου δογμάτων. οὔτε γὰρ ἐκεῖνος αἰσθητὸν ἢ παθητὸν, ἀόρατον δὲ καὶ ἀκήρατον καὶ νοητὸν ὑπελάμβανεν εἶναι τὸ πρῶτον· οὗτος δὲ διεκώλυσεν ἀνθρωποειδῆ καὶ ζωόμορφον εἰκόνα θεοῦ Ῥωμαίοις νομίζειν. οὐδ' ἦν παρ' αὐτοῖς οὔτε γραπτὸν, οὔτε πλαστὸν εἶδος θεοῦ πρότερον, ἀλλ' ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τοῖς πρώτοις ἔτεσι ναοὺς μὲν οἰκοδομούμενοι διετέλουν, καὶ καλιάδας ἱερὰς ἱστῶντες, ἄγαλμα δὲ οὐδὲν ἔμμορφον ποιούμενοι διετέλουν· ὡς οὔτε ὅσιον ἀφομοιοῦν τὰ βελτίονα τοῖς χείροσιν, οὔτε ἐφάπτεσθαι θεοῦ δυνατὸν ἄλλως ἢ νοήσει. *Jam hujus de ſtatuis ſcita, undequaque Pythagoræ placitorum ſunt germana. Neque enim ille ſenſui aut ulli dolori expoſitum rerum principium eſſe,*
B *ſed inviſibile, incorruptum, ſola mente exiſtimavit apprehenſibile. Hic vetuit Romanis hominis vel beſtiæ formam tribuere Deo: Neque fuit ulla apud eos antè vel picta, vel ficta imago Dei, ſed primos centum ſexaginta annos templa extruxerunt & cellas Diis, ſimulacrum per id temporis nullum habuerunt, nefas putantes, auguſtiora exprimere humilioribus, neque aſpirari aliter ad Deum quàm mente poſſe.*

PAG. IV. 2. D. de qua Strabo lib. 17. ADDE: Etiam accipitrem ab Ægyptiis coli teſtatur Diodorus Siculus lib. 1.

F. exiſtimat etiam Flavius Joſephus. ADDE: De Arithmeticæ & Geometriæ ſtudio apud Ægyptios videndus quoque Diodorus Siculus lib. 1.

C PAG. VI. 1. D. in Diſſertatione de Philoſophia Peripatetica, ubi eum vide. ADDE: Secus Auctor Φιλοσόφου Ἱστορίας, quæ Galeno falsò tribuitur: ἡ δὲ ἐξ ἐνεργείας, ὡς ἡ Περιπατητική· τὸν γὰρ Ἀριστοτέλην κατὰ τὰς περιπάτους συνουσίας πρὸς ὁμιλητὰς ποιούμενον τῆς ἐπωνυμίας ταύτης κατηξίωσε τὴν κατ' αὐτὸν φιλοσοφίαν. Notandum autem obiter quod de voce περιπατεῖν ex Dicæarcho notat Plutarchus in libro de Reip. gerendæ præceptis, eos ſcilicet περιπατεῖν propriè dici, qui in porticibus ſpatia ſurſum deorſumque conficerent, non verò eos qui in agrum aut ad amicos irent.

D E. Meminit Galenus cap. 1. libri περὶ αἱρέσεων. ADDENDUM: item Sextus Empiricus.

2. E. quod ſe feciſſe alibi gloriatur. ADDE: Etiam Quintilianus Inſtitutionum lib. III. cap. 1. de ſe ait: *Neque enim me cujuſquam Sectæ, velut quadam ſuperſtitione imbutus addixi.*

AD LIBRUM I.

THALES.

PAG. VIII. 1. D. *prædixiſſe fertur.* ADDE : Etiam Tzetzes Chiliad. 11. 55.

Ἐκλείψεις, ϖερὶόδους τε σελήνης εὗρε πρῶτος.

2. F. Voſſium de Hiſtoricis Græcis lib. 11. cap. 7. ADDE : Alia eſt Pamphilia, Latoï filia, quæ primùm bombycia in Co inſula texiſſe dicitur, ut eſt apud Ariſtotelem lib. v. de Hiſtor. Animal. cap. 19.

PAG. XI. 1. A. διδῶσιν] MSS. διδοῦσιν. rectè. ADDE : Fruſtra quippe Phrynicus obſervabat διδόασι dicendum, non διδοῦσι. Callimachus, Poëta elegans :

Αἰεὶ γὰρ σμικροῖς σμικρὰ διδοῦσι θεοί.

2. C. ἀνεῖλεν ἀμφοτέροις ἡ Πυθία,, &c. ADDE: Suidas quoque : ἀνεῖλεν, ἀντὶ τοῦ ἐμαντεύσατο. Vox eſt Jonum. Corinthus ἐν τῷ Περὶ τῆς Ἰάδος διαλέκτου· καὶ τὸ μαντεύεσθαι, ἀνελεῖν.

PAG. XII. 1. B. τὸν Ἡφαιστότευκτον ἀμφορέα. ADDE : & ad Odyſſeam.

Apollodorus lib. 1. ADDE : ubi de Orione : ἀλλὰ τῷ μὲν Ποσειδῶνι ἡφαιστότευκτον ὑπὸ γῆν κατεσκεύασεν οἶκον. Auctor Etymologici Magni : αἰγίς. τὸ τοῦ Διὸς ἡφαιστότευκτον ὅπλον.

2. E. οὐ λήσεις δὲ θεοὺς οὐδὲ λογιζόμενος. ADDE : Et Euripides in Phrixo apud Sextum adverſùs Mathematicos pag. 54.

Ὅστις δὲ θνητῶν οἴεται καθ' ἡμέραν
Κακόν τι πράσσων, τοὺς θεοὺς λεληθέναι,
Δοκεῖ πονηρὰ· καὶ δοκῶν, ἁλίσκεται,
Ὅταν σχολὴν ἄγουσα τυγχάνῃ Δίκη.

PAG. XIII. 1. B. καὶ πληροῦσθαι τὸν Νεῖλον. ADDE : Diodorus Siculus lib 1. Θαλῆς μὲν οὖν εἷς τῶν ἑπτὰ Σοφῶν ὀνομαζόμενος, φησὶ τοὺς ἐτησίας ἀντιπνέοντας ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ποταμοῦ, κωλύειν εἰς θάλασσαν προχεῖσθαι τὸ ῥεῦμα, καὶ διὰ τοῦτ' αὐτὸν πληρούμενον ἐπικλύζειν, ταπεινὴν οὖσαν καὶ πεδιάδα, τὴν Αἴγυπτον. Improbat verò poſtea hanc Thaletis opinionem; aliorumque Philoſophorum veroſimiliores, ut ſibi videtur, profert. D Etiam vetus Scriptor anonymus, fortè Phlegon Trallianus, in Tractatu Περὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως, qui manu ſcriptus ſervatur in Bibliotheca Veneta, & cujus exemplum mecum communicavit Emericus Bigotius, meminit hujuſce opinionis : Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, εἷς τῶν ἑπτὰ Σοφῶν, φησὶ διὰ τοὺς ἐτησίας γίνεσθαι τὴν ἀναπλήρωσιν· πνεῖν γὰρ αὐτοὺς ἐναντίους τῷ ποταμῷ· καὶ τὰ ϛόματα κεῖσθαι κατὰ τὴν πνοὴν αὐτῶν· τὸν μὲν οὖν ἄνεμον ἐξ ἐναντίας πνέοντα, κωλύειν τὴν ἔκβασιν τοῦ ποταμοῦ ἐμπίπτειν εἰς τὴν θάλασσαν· τὸ δὲ κῦμα προσπίπτον τοῖς ϛόμασι καὶ οὔριον ὄν, αἴτιον ἀνακόπτειν τὸν ποταμὸν, καὶ ἀναπλήρωσιν οὕτως φησὶν γίνεσθαι τοῦ ποταμοῦ. Ceterùm de hac Thaletis, & aliorum,

D. & Arrianus dicto loco. LEGE : & Arrianus & Phlegon dictis locis.

E. Vide Voſſium de Scriptoribus Græcis. ADDE : Scripta autem fuiſſe verſibus Iambicis hæc Apollodori Chronica docuit nos Henricus Valeſius, magnum Galliæ noſtræ lumen : qua de re ille in libris Animadverſionum necdum editis, ſed qui brevi edentur.

2. C. de quo Plutarchus lib. περὶ Μουσικῆς. ADDE : & Pauſanias in Atticis.

F. *Quod in columna jam tenetur Delphica.* ADDE : Heſychius Lexicographus : γνῶθι σαυτόν. ἀπόφθεγμα Χείλωνος.

PAG. XV. 1. B. καὶ τὸν Ἀργεῖον Ἀκουσίλαον. ADDE : & Strabo lib. x. Ἀκουσίλαος δὲ Ἀργεῖος, &c.

SOLON.

2. F. Heſychius : ADDENDUM : Grammaticus.

PAG. XVI. 1. A. publicè in eam rem inſtituiſſe. ADDE : His addo, σεισάχθειαν vocem fuiſſe Atticorum. Mœris Atticiſta : σεισάχθειαν, Ἀττικοῖς· χρεῶν ἀποκοπὴν, Ἕλλησι.

A PAG. XIX. 1. F. πρεσβύτου, γέροντος, &c. ADDE : Audiendus & Cenſorinus de Die Natali cap. 14. *Hippocrates, Medicus, in ſeptem gradus ætates diſtribuit. Finem primæ putavit* VII. *annorum : ſecundæ,* XIV. *tertiæ,* XXVIII. *quartæ,* XXXV. *quintæ,* XLII. *ſextæ,* LVI. *ſeptimæ, noviſſimum annum vitæ humanæ. Solon autem partes fecit decem, & Hippocrates gradum tertium, & ſextum, & ſeptimum, ſingulos bifariam diviſit, ut unaquæque ætas annos haberet ſeptenos. Staſeas Peripateticus ad hos Solonis decem hebdomadas addidit, & ſpatium plenæ vitæ quatuor & octaginta annorum eſſe dixit : quem terminum ſi quis præterit, facere idem quod* Σταδιοδρόμοι *ac Quadrigæ faciunt, cùm extra finem procurrunt.*

PAG. XX. 2. A *facilè vendituram putavit.* ADDE : Idem tamen ſolis ingenuis παιδεραστεῖν permiſit. Chry-B ſoſtomus Homiliâ v. in Epiſtolam ad Titum : καὶ παρ' αὐτοῖς ὁ θαυμαστὸς αὐτῶν φιλόσοφός τις ἐνομοθέτει, δούλῳ ἐξεῖναι μηδὲ παιδεραστεῖν, μήτε ξηραλοιφεῖν, ὡς ἐναρέτου τοῦ πράγματος ὄντος, καὶ πολλὴν ἔχοντος τιμήν. διὰ τοῦτο καὶ ἐπ' οἰκήματος εἰσήκεισαν φανερῶς τοῦτο ποιοῦντες. Et Homiliâ IV. in Epiſtolam ad Romanos : καὶ νομοθέτης τις παρ' αὐτοῖς οἰκέτας ἐκέλευσε μήτε ξηραλοιφεῖν, μήτε παιδεραστεῖν, τοῖς ἐλευθέροις τῆς προεδρείας παραχωρήσας ταύτης, μᾶλλον δὲ τῆς ἀσχημοσύνης· ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐνόμισαν ἀσχημοσύνην εἶναι τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὡς σεμνῶν καὶ μεῖζον ἢ κατ' οἰκετῶν ἀξίωμα, τοῖς ἐλευθέροις ἐπέτρεψαν· καὶ τοῦτο ἐπέτρεψεν ὁ σοφώτατος τῶν Ἀθηναίων δῆμος, καὶ ὁ μέγας παρ' αὐτοῖς Σόλων. Legis meminit Plutarchus in Solone & in Ἐρωτικῷ, & Æſchines ἐν τῷ κατὰ Τι-C μάρχου. Eam autem de amore honeſto intelligendam putabat Samuel Petitus in Commentario in Leges Atticas; quod Chryſoſtomi locis planè contrarium eſt.

PAG. XXIII. 2. B. Suidas : ὑποθῆκαι, παραινέσεις. ADDE : Heſiodo tribuitur liber hoc titulo. Teſtatur Quintilianus libro & capite primo : *Quidam literis inſtituendos, qui minores ſeptem annis eſſent, non putaverunt, quòd illa primùm ætas & intellectum diſciplinarum capere, & laborem pati non poſſit : in qua ſententia Heſiodum eſſe plurimi tradunt, qui ante Grammaticum Ariſtophanem fuerunt : nam is primus* Ὑποθήκας, *iu quo libro ſcriptum hoc invenitur, negavit eſſe hujus Poëtæ.*

CHILON.

PAG. XXV. 2. C. quem Χίλωνα appellat. ADDE : Etiam Polybio lib. IV. Lacedæmonius quidam, Χίλων dicitur. Et apud Harpocrationem legimus : Χίλων ὄνομα κύριον. Αἰσχίνης.

D. Πάγητος. ADDATUR HÆC NOTULA,

Λακεδαιμόνιος] Joannes Hantrillenſis Neuſtrius, in Architħrenio, ubi de VII. Sapientibus :

——— *Spartæ Chilon illuxit, Athenis*
Sol hominum Solon.

Ita rectè in Laconicis Meurſius hunc locum emendabat. Malè vulgò *Spartæ Philon.*

E PAG. XXVI. 1. B. hoc enim foret falſiſſimum. ADDE : Ephori enim à Rege Theopompo primùm inſtituti, aut à Lycurgo, ut à Cragio docetur in libro de Rep. Lacedæm.

C. de prima Ephororum inſtitutione, ADDE : ut intellexit Meurſius in Laconicis 11.4.

PAG. XXVII. 2. D. & Sambuco Interpretibus. DELEATUR HOC.

PAG. XXVIII. 1. A. *proſequuta eſt.* ADDE : Tertullianus lib. de Anima. ſect. 52. *Nam etſi præ gaudio quis ſpiritum exhalet, ut Chilon Spartanus, dum victorem Olympiæ filium amplectitur.*

F Ibid. πυγμῆς ἀσπαζόμενος. ADDATUR HÆC OBSERVATIUNCULA:

τόνδε δορυστέφανος Σπάρτα] Spartani haſtâ eminebant. Procopius in Epiſtola ad Muſæum : ἄλλοις μὲν γὰρ ἄλλος μέγα φρονεῖ· ὁ Λυδὸς χρυσῷ· ὁ Σπαρτιάτης τῷ δόρατι· χορδαῖς Ἀρίων.

PITTACUS.

F. Lege Καΐκου ἢ Ὑῤῥαδίου. ADDE : Idem Suidas in ὕῤῥα. ὕῤῥα παῖς. ὁ Πιττακός. καὶ Ὑῤῥάδιος, ὁ αὐτός. καὶ Ὑῤῥαδιανὸς, ὄνομα κύριον. Etiam Heſychius ὕῤῥα, παιδίον

παιδίον interpretatur: ὑῤῥάδιος, inquit, ἀπό τινος τῶν A
προγόνων, ἄδοξος, ἢ εἰκαῖος. ὕῤῥα. παιδίον. Sed &
Varinus Ὑῤῥάδιον, Pittaci patrem exponit: Ὑῤῥάδιος.
κύριον. ὁ πατὴρ τοῦ Πιττακοῦ.

2. B. ſine dubio Scaliger. ADDE: Vitioſè apud Iſidorum Peluſiotam Φρύνων ille Φρύων appellatur. Verba ejus hæc ſunt in Epiſtola ſexta libri quinti: φασὶ γὰρ ὡς Πιττακὸς λαβὼν τὴν ἀρχὴν παρὰ Μυτιληναίων, νενικηκὼς Φρύωνα μονομαχίᾳ, τὸν ἄρχοντα Ῥηγίου, ἀπεδίδου τὴν ἀρχήν. τῶν δὲ μὴ βουλομένων κομίσασθαι ἐβιάσατο, μὴ βουλόμενος τύραννος, ἀλλ' ἰδιώτης εἶναι, &c. ubi & pro ἄρχοντα Ῥηγίου legendum ἄρχοντα Ἀθηναίων.

PAG. XXIX. 1. E. οὐκ ἂν εἶπεν, ὡς χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι. ADDE: Meminit & Baſilius in Exhortatione ad Adoleſcentes: ἀληθὴς ὁ τοῦ Πιττάκου λόγος, ὃς χαλεπὸν ἔφησεν ἐσθλὸν ἔμμεναι. Et pleniùs Zenobius Centuriâ VI. Proverb. 38. χαλεπὰ τὰ καλά. παροιμία, ἧς μέμνηται καὶ Πλάτων. ἐλέχθη δὲ ἐντεῦθεν Περίανδρον τὸν Κορίνθιον κατ' ἀρχὰς μὲν εἶναι τὸν δημοτικὸν, ὕστερον δὲ τὴν προαίρεσιν μεταβαλεῖν, καὶ τυραννικὸν ἀπὸ δημοτικοῦ γενέσθαι· καὶ ταῦτα Πίττακον πυθόμενον τὸν Μιτυληναῖον, καὶ δείσαντα περὶ τῆς αὐτῆς γνώμης, φυγεῖν τότε τυραννοῦντα Μυτιληναίων. ἀλλὰ πυνθανομένων διὰ τὴν αἰτίαν ἀφίστατο τῆς ἐξουσίας, εἰπεῖν τὸν Πίττακον, Ὡς ἄρα χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι· νομίσαντα διὰ τὰ συμβάντα τῷ Περιάνδρῳ δυσχερέστατον εἶναι τηρῆσαι τὴν ἑαυτοῦ γνώμην· Σόλωνα δὲ ταῦτα πυνθανόμενον, εἰπεῖν, Χαλεπὰ τὰ καλά. καὶ ἐντεῦθεν εἰς παροιμίαν ἐλθεῖν. ἄλλοι δὲ τὸ χαλεπὸν ἀκούουσιν ἐπὶ ἀδυνάτου· ἀδύνατον οὖν εἶναι ἐφ' ἅπαντα ἀγαθόν. C

2. C. *lædere hanc caveto.* ADDE: Similia habet Diodorus Siculus. Nemeſim autem Latinum nomen non habere ait Plinius.

E. ἤδη ὑπέργηρως. ADDE: Ex κόντα ἤδη factum eſt κομιδῆ facili lapſu.

PAG. XXX. 2. B. ἔνιοι δὲ φωΐδας. ADDE: Pollux. II. 4. 30. χειριᾷν δὲ ὀκάλουν, τὸ κατεῤῥῆχθαι τὰς χεῖρας, ἢ ἀλγεῖν ἐκ κόπου· ὅθεν καὶ χειρόποδες, οἱ τοὺς πόδας κατεῤῥηγμένοι.

D

BIAS.

PAG. XXXII. 2. E. ἐν δὲ τῷ γήρᾳ σοφίαν. ADDE: Et pleniùs apud Baſilium in Oratione ad Adoleſcentes de Profanorum librorum lectione: ὁ μὲν οὖν Βίας τῷ υἱεῖ πρὸς Αἰγυπτίους ἀπαίροντι, καὶ πυνθανομένῳ, τί ἂν ποιῶν αὐτῷ κεχαρισμένα πράττοι, ἐφόδιον, ἔφη, πρὸς γῆρας κτησάμενος· τὴν ἀρετὴν δὴ τὸ ἐφόδιον λέγων, μικροῖς ὅροις αὐτὴν περιγράφων, ὅς γε ἀνθρωπίνῳ βίῳ τὴν αὐτῆς ὠφέλειαν ὡρίζετο.

CLEOBULUS.

PAG. XXXIII. 1. D. Voſſius lib. I. de Hiſtoricis Græcis cap. 3. ADDE: Hic verſus:

Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ, E

citatur à Longino in Libello περὶ ὕψους ſect. 33. ſed ſine Auctoris nomine.

F. Petavium vide de Doctrina Temporum. ADDATUR HÆC NOTA:

Εἷς ὁ πατὴρ, παῖδες δὲ δυώδεκα] Pſeudo-Didymus ad Odyſſ. K. ſtatim initio: τινὲς δὲ ἀλληγοροῦντες, Αἴολον μὲν λέγουσι, τὸν ἐνιαυτόν· δώδεκα δὲ παῖδας, τοὺς μῆνας.

2. C. *e di ſaver jia Donna*: ADDE: Auſonius: *meritis anus eſt, ætate puella*: IBID. Ovidius de Puellis:

F

Nec pudeat linguas edidiciſſe duas.

Vide hîc Caſaubonum. LEGE: Ovidius de Puellis: lib. II. de Arte amandi:

Nec levis, ingenuas pectus coluiſſe per artes,
Cura ſit; & linguas edidiciſſe duas.

Vide hîc Caſaubonum.

PERIANDER

PERIANDER.

PAG. XXXIV. 1. F. Ariſtotelem. ADDE: Lucianum in Lexiphane.

ANACHARSIS.

PAG. XXXVII. 1. A. Poſt vocem *ANACHARSIS*, ADDATUR HÆC OBSERVATIUNCULA.

ὁ Σκύθης] Atque ex Galactophagis, teſte Nicolao Damaſceno apud Stobæum.

B. βασιλεὺς Σκυθῶν. ADDE: Tamen Memmianus B Suidæ Codex Σύδας ſcriptum exhibet.

D. τοῦτο ἀπὸ Σκυθῶν. ADDE: Et Lucianus in Dialogo Chelidonii & Droſes: τὰ μὲν ἄλλα, ἡ ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσις.

E. Plutarchus in Solone. ADDE: & apud Tzetzen Chiliad. IV. 19.

2. F. Verum, ut rectè Mimographus, *A morte ſemper homines tantundem abſumus.* DELE ut rectè Mimographus, ET LEGE: Mimographus:

A morte ſemper homines tantundem abſumus.

ad quem locum videndus Joſephus Scaliger.

PAG. XXXVIII. 1. C. Plutarchus in Alexandro. ADDE: De navigantibus dictum Biantis non abſimile habes apud Scriptorem Dialogi qui Axiochus inſcribitur, ἀλλὰ τὸν πλωτικὸν καταλεξώμεθα, περαινόμενον διὰ τοσῶνδε κινδύνων· καὶ μήτε, ὡς ἀπεφήνατο Βίας, ἐν τοῖς τεθνηκόσιν ὄντα, μήτε ἐν τοῖς βιοῦσι. *At Nautam dicamus, per tanta penetrantem pericula; quique, quemadmodum Bias ait, neque inter mortuos eſt, neque inter vivos.*

D. Origenes lib. I. contra Celſum. ADDE: Fallitur ergo Serenus apud Stobæum Serm. XXXVII. περὶ πατρίδος, qui hoc dictum tribuit ipſi Seriphio. Σερίφιος, inquit, ὀνειδιζόμενος ὑπὸ Ἀθηναίου τῇ μικροπολιτείᾳ· ἐμοὶ μὲν, ἔφη, ἡ πατρὶς ὄνειδος· σὺ δὲ, τῇ πατρίδι.

EPIMENIDES.

PAG. XXXIX. 2. D. Phæſtos urbs eſt Cretæ: ADDE: Tztetzes Chiliad. V. 18. Ἐπιμενίδης Φαίστιός τις, ἐκ Φαίστου τῆς Κρήτης. Euſtathius ad Dionyſium Alexandrinum de Situ orbis, etiam Epimenidem ex Phæſta ortum dicit. Βώλου filium facit Apollonius Hiſtoriæ Commentitiæ cap. 1. Eſt autem Βῶλος nomen proprium, ne quis in ea voce mendum ſubeſſe credat. Stephanus in Ἄψυνθος· Ἄψινθος. πόλις Θρᾴκης· Ἀψινθὶς δὲ, ἡ χώρα. τὸ ἐθνικὸν, Ἀψύνθιος, καὶ Ἀψινθιεύς. ἔστι δὲ εἶδος φυτοῦ, περὶ οὗ Βῶλος ὁ Δημοκρίτειος. In Indice Scriptorum, quorum teſtimoniis uſus eſt Stephanus, perperam ſcriptum eſt Βῆλος· & pejùs Ῥῶλος apud Scholiaſten Nicandri ad Theriaca pag. 35. Ῥῶλος δὲ ὁ Δημοκρίτειος ἐν τῷ Περὶ συμπαθῶν καὶ ἀντιπαθῶν, Πέρσας φησὶν ἔχοντας θανάσιμον φυτὸν, εἰς Αἴγυπτον πέμψαι, &c. Meminit hujus Democritei Philoſophi & Suidas: Βῶλος, inquit, Δημοκρίτειος φιλόσοφος· ἱστορίαν καὶ τέχνην ἰατρικήν· ἔχει δὲ ἰάσεις φυσικὰς ἀπό τινων βοηθημάτων τῆς φύσεως. Memorat idem Suidas & alium Bolum. E

PAG. XLI. 1. A. *fatigaturus ſit civitatem.* ADDE: Tzetzes Chiliad. V. 19.

Ἐπιμενίδης Φαίστιός τις, ἐκ Φαίστου τῆς Κρήτης,
Ὡς εἰς Ἀθήνας ἐπελθὼν εἶδε τὴν Μουνυχίαν,
Πλησίον τοῦ λιμένος δὲ χωρίον ἐστὶν αὐτῆς,
Κατανοήσας ἐξ αὐτοῦ βλάβην τοῖς Ἀθηναίοις,
Προφητικῶς προείρηκε τάδε κατ' ἔπος λέγων:
F Εἰ Ἀθηναῖοι ᾔδεισαν, ὅσα ἡ Μουνυχία
Εἰς βλάβην συντελέσειε τῆς Ἀθηναίων χώρας,
Ἐν τοῖς ὀδοῦσιν ἂν αὐτὴν κατέφαγον ὡς ἄρτον.

B. καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ φυλάττουσι Λακεδαιμόνιοι] ADDE: Pauſanias in Laconicis: ἔστι δὲ καὶ Ἑρμῆς Ἀγοραῖος, Διόνυσον φέρων παῖδα· καὶ τὰ ἀρχεῖα, καλούμενα Ἐφορεῖα· ἐν δὲ αὐτοῖς, Ἐπιμενίδου τοῦ Κρητὸς μνῆμα.

C. Hiſtoriæ Philoſophicæ. ADDENDUM:

γεγόνασι δὲ καὶ Ἐπιμενίδαι ἄλλοι δύο] His adde Epimenidem, Heroëm Atticum, qui primus boves aratro junxit;

junxit; quod nos docuit doctiſſimus Grammaticus Heſychius. Βουζύγης, inquit, Ἥρως Ἀττικὸς, ὁ πρῶτος βοῦς ὑπὸ ἄροτρον ζεύξας. ἐκαλεῖτο δὲ Ἐπιμενίδης.

PHERECYDES.

2. C. Libro de Politiis, cujus locum mox proferemus. ADDE:

2. καὶ ναῦν οὐριοδρομοῦσαν ἰδόντα, εἰπεῖν, ὡς μετ' οὐ πολὺ καταδύσεται] Paullò aliter Apollonius Dyſcolus Hiſtoriæ Commentitiæ cap. v. πάλιν δὲ εἰς τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν, ἰδεῖν πλοῖον εἰς τὸν λιμένα καταγόμενον, καὶ εἰπεῖν τοῖς συνεστῶσιν, ὡς οὐκ εἰσελεύσεται B ἐντὸς τοῦ λιμένος· ἐπὶ δὲ λέγοντος αὐτοῦ, καταῤῥαγῆναι γνόφον, καὶ τέλος ἀφανισθῆναι τὴν ναῦν. *Rurſum, Samum profectum ad Junonis templum, vidiſſe navem portum ſubeuntem, ac dixiſſe adſtantibus, eam intra portum non perventuram: ipſoque adhuc loquente, nimbum de cælo præcipitem actum, navemque periiſſe.*

F. an aliud frequentius occurrat in libris manu ſcriptis. ADDE:

καὶ Λακεδαιμονίοις εἰπεῖν, μήτε χρυσὸν τιμᾶν, μήτε ἄργυρον] Avari audiebant Lacones. quin & Spartam avaritiâ perituram oraculo prædictum Apollonis Pythii. Cicero lib. II. de Officis: *Itaque quod Apollo Pythius oraculo edidit, Spartam nulla re alia, niſi avaritiâ, perituram, id videtur non ſolùm Lacedæmoniis, ſed & omnibus* C *opulentis populis prædixiſſe.* Scholiaſtes Ariſtophanis ad Pacem: ὅτι δὲ αἰσχροκερδεῖς καὶ σμικρολόγοι οἱ Λάκωνες, δῆλον ἐκ τοῦ Χρησμοῦ,

Ἁ φιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο δὲ οὐδέν.

Plura in hanc rem congeſſit Joannes Meurſius Miſcellaneorum Laconicorum lib. III. cap. 2.

PAG. XLII. 1. F. ὁ Φερεκύδης φησίν. ADDE. Ceterùm morbo pediculari Pherecydem obiiſſe ſcribunt quoque Ariſtoteles v. 31. de Hiſtor. Animalium, Plutarchus in Sylla, Ælianus Var. Hiſt. IV. 2. Serenus Medicus, alii. At Plinius VII. 51. itemque Apuleius II. Floridorum, non pediculis, ſed copiâ ſerpentium ex corpore illius erumpente mortuum ſcribunt: quem morbum à pediculari ali- D um eſſe ſunt qui putent. Eumdem eſſe docet Mercurialis Var. Lect. v. 6. ex Diodoro Siculo, qui Hiſt. Biblioth. lib. & cap. 3. de Acridophagorum morbo ſermonem habens, modò φθεῖρας, modò ἑρπετὰ pediculos appellat.

2. F. ἡλιοτρόπιον θερινὸν ἐν Πνυκί. ADDE: ut diſcimus ex Suida in Μέτων.

PAG. XLIII. 1. C. *Pherecydes Syro ex inſula oriundus.* ADDE: Et Apollonius Dyſcolus Hiſtor. Comment. cap. v. τὰ δὲ περὶ Φερεκύδην τοσαῦτά τινα ἱστορεῖται, ἐν Σύρῳ ποτὲ νήσῳ, &c. Ita enim ibi legendum, non, ut mendosè editum eſt, Σκύρῳ. Et Servius ad illud III. Æneid.

——— *Mycone celsâ, Gyaroque relictis:* E

Quidam per hiſtoriam dictum putant: nam & inter Myconem & Gyarum, Syrum, unam de Cycladibus, eſſe dicunt, unde fuit Pherecydes Philoſophus. Ita Servii locum P. Pithœus ex MS. exemplari, in Notis ad Collationem Legum Moſaïcarum, emendabat. Aliter legitur in editis.

AD LIBRUM II.

ANAXIMANDER.

2. *D.* Μιλήσιος] ADDE: Plinius II. 79. *Præclara quædam & immortalis in eo (ſi credimus) divinitas perhibetur Anaximandro Mileſio Phyſico,* &c. F

PAG. XLIV. 1. F. Xenophontis temporibus verſimile eſt. ADDE: Quin etiam Anacreon, qui paullò poſt Anaximandrum vixit, eadem voce eadem notione uſus eſt:

Μεσονυκτίοις ποθ' ὥραις
Στρέφεται ὅτ' ἄρκτος ἤδη, &c.

2. A. ſine doctrina obliquitatis Zodiaci. ADDE.

καὶ γῆς καὶ θαλάσσης περίμετρον πρῶτος ἔγραψεν] Strabo lib. I. Ἀναξίμανδρος, ὁ Θαλοῦ μαθητὴς καὶ πολίτης, πρῶτος γεωγραφικὸν πίνακα ἐξέδωκεν· Ἑκαταῖος δὲ, σύγγραμμα.

ANAXIMENES.

C. In Phyſica Ariſtotelis: ADDE: & Origeni in Philoſophicis.

D. Sed cave quid mutes. ADDE: Origines in Philoſophicis, ubi de Anaximene, οὐ κινεῖσθαι δὲ ὑπὸ γῆν τὰ ἄστρα λέγει, καθὼς ἕτεροι ὑπειλήφασιν, ἀλλὰ περὶ γῆν. ὡς περὶ τὴν ἡμετέραν κεφαλὴν στρέφεσθαι τὸ πιλίον, κρύπτεσθαί τε τὸν ἥλιον, οὐχ ὑπὸ γῆν γενόμενον, ἀλλ' ὑπὸ τῶν τῆς γῆς ὑψηλοτέρων μερῶν σκεπόμενον, καὶ διὰ τὴν πλείονα ἡμῶν αὐτοῦ γενομένην ἀπόστασιν. Etiam apud Stobæum in Eclogis cenſet Anaximenes, οὐχ ὑπὸ τὴν γῆν, ἀλλὰ περὶ αὐτὴν στρέφεσθαι τοὺς ἀστέρας.

F. pluribus differentem vide. ADDE: De eodem Anaximene accipiendus videtur Diodorus in his verbis libri XV. ὑπῆρξαν δὲ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἄνδρες κατὰ παιδείαν ἄξιοι μνήμης, Ἰσοκράτης τε ὁ Ῥήτωρ, καὶ οἱ τούτου γενόμενοι μαθηταὶ, καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὁ Φιλόσοφος, ἔτι καὶ Ἀναξιμένης ὁ Λαμψακηνὸς καὶ Πλάτων ὁ Ἀθηναῖος.

PAG. XLV. 1. C. qui *Magnæ Græciæ* nomen retinuit. ADDE: Auctor libelli Περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων, qui vulgò Ammonio tribuitur, Italos inter & Italiotas hoc diſcrimen ſtatuit; quòd Itali ſint, οἱ ἀρχῆθεν τὴν χώραν οἰκοῦντες Italiotæ verò, ὁπόσοι τῶν Ἑλλήνων ἐπῴκησαν μετὰ ταῦτα.

ANAXAGORAS.

E. πρῶτος τῇ ὕλῃ νοῦν ἐπέστησεν] ADDE: Socrates apud Platonem in Phædone: ἀλλ' ἀκούσας μέν ποτε ἐκ βιβλίου τινὸς, ὡς ἔφη, Ἀναξαγόρου ἀναγιγνώσκοντος, καὶ λέγοντος, ὡς ἄρα νοῦς ἐστιν ὁ διακοσμῶν τε καὶ πάντων αἴτιος, &c.

F. *alibi animæ addicit.* ADDE: Proclus in Timæum Platonis, ſtatim initio: Ἀναξαγόρας, ὅς δὴ δοκεῖ, καθευδόντων τῶν ἄλλων, τὸν νοῦν πρῶτον αἴτιον τῶν γιγνομένων ἰδεῖν. Meminit & Ariſtoteles in Metaphyſicis.

2. F. ovibus potiùs quàm hominibus fuiſſe philoſophatum. ADDE: Atque huc ſpectat quod legimus apud Ariſtotelem Eudem. lib. v. cap. 7. Ἀναξαγόραν καὶ Θαλῆν, καὶ τοὺς τοιούτους, σοφοὺς μὲν, φρονίμους δ' οὔ, φάσιν εἶναι, ὅταν ἴδωσιν ἀγνοοῦντας τὰ συμφέροντα αὐτοῖς· καὶ περιττὰ μὲν, καὶ θαυμαστὰ, καὶ χαλεπὰ, καὶ δαιμόνια εἰδέναι αὐτούς φασιν, ἄχρηστα δ', ὅτι οὐ τὰ ἀνθρώπινα ἀγαθὰ ζητοῦσιν· ἡ δὲ φρόνησις περὶ τὰ ἀνθρώπινα καὶ περὶ ὧν ἐστι βουλεύσασθαι, & quæ ſequuntur.

PAG. XLVI. 1. *A. rebus publicis, delectavit.* ADDE: Alius igitur fuerit ab Anaxagora noſtro Anaxagoras ille, qui ab Æliano Var. Hiſt. IV. 14. citatur ἐν τῷ Περὶ βασιλείας.

C. τὸν ἥλιον μύδρον εἶναι διάπυρον] ADDE: Xenophon Memorab. lib. IV. ubi de Anaxagora: φάσκων δὲ τὸν ἥλιον λίθον διάπυρον εἶναι, καὶ τοῦτο ἠγνόει, ὅτι λίθος μὲν, ἐν πυρὶ ὢν, οὔτε λάμπει, οὔτε πολὺν χρόνον ἀντέχει· ὁ δὲ ἥλιος, τὸν πάντα χρόνον πάντων λαμπρότερος ὢν, διαμένει.

2. C. Ἀναξαγόρας τὴν σκιὰν τῆς γῆς. ADDE: Sed in eo falli, præter Laërtii & Origenis loca, docent hæc verba Philoſophi lib. I. Meteorol. cap. 8. οἱ δὲ περὶ Ἀναξαγόραν καὶ Δημόκριτον, φῶς εἶναι τὸ γάλα λέγουσιν ἄστρων τινῶν· τὸν γὰρ ἥλιον ὑπὸ τὴν γῆν φερόμενον, οὐχ ὁρᾶν ἔνια τῶν ἄστρων· ὅσα μὲν οὖν ὁρᾶται ὑπ' αὐτοῦ, τούτων μὲν οὐ φαίνεσθαι τὸ φῶς· κωλύεσθαι γὰρ ὑπὸ τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων· ὅσοις δ' ἀντιφράττει ἡ γῆ, ὥστε μὴ ὁρᾶσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τὸ τούτων οἰκεῖον φῶς, φασὶν εἶναι τὸ γάλα. Hanc autem Anaxagoræ περὶ τοῦ γάλακτος opinionem improbat Ariſtoteles loco dicto, ubi eum vide.

D. cujus hi ſunt verſus, ADDE: apud Galenum ad dictum locum Hippocratis lib. VI. Epidem.

E. ut ait Ariſtoteles Metaphyſicorum libro I. capite 3. ADDE: Sed & Parmenides quoque in ea fuit ſententia. Teſtatur Galenus loco memorato: ὁ μὲν γὰρ Παρμενίδης οὕτως ἔφη· Δεξιτεροῖσι μὲν κούρους, λαιοῖσι δ' αὖ κούρας.

PAG. XLVII. 2. D. ſaxeam pluviam à Jove fertur impetraſſe. ADDE : His addo lapidem, qui hodiè Aquis Sextiis oſtenditur, quique è cœlo pariter cecidiſſe fertur: ſed quem ex proximis fuiſſe excuſſum montibus docet Gaſſendus noſter in libro de Meteoris. Ibi eum videſis, huic lapidi Anaxagoreum illum in omnibus congruiſſe, extruſione, tralatione, & lapſu exiſtimantem.

F. καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής. ADDE : Et Diodorus Siculus lib. I. ubi de Nili incremento : Ἀναξαγόρας δ' ὁ φυσικὸς ἀπεφήνατο τῆς ἀναβάσεως αἰτίαν εἶναι τὴν τηκομένην χιόνα κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν : ᾧ καὶ Εὐριπίδης ὁ Ποιητὴς, μαθητὴς ὢν, ἠκολούθησε, &c. Et Euſebius de Præparat. Evangel. lib. X. cap. 14. Ἀναξαγόρου δὲ ἐγένοντο γνώριμοι τρεῖς, Περικλῆς, Ἀρχέλαος, Εὐριπίδης. Περικλῆς μὲν οὖν, Ἀθηναίων πρῶτος ἐγένετο, καὶ πλούτῳ, καὶ γένει τῶν καθ' ἑαυτὸν διήνεγκεν: Εὐριπίδης δὲ, ἐπὶ Ποιητικὴν μεταβὰς, ὑπὸ πάντων Σκηνικὸς φιλόσοφος ἐκλήθη.

IBID. teſte Athenæo. LEGE, teſte, præter Diodorum, Athenæo, & Clemente Alexandrino lib. V. Στρωματέων, & Euſebio dicto loco.

PAG. XLVIII. 2. D. Cicero in Bruto, &c. LEGE : Cicero in Bruto & in Oratore lib. III. & Quintilianus lib. XII. cap. 2. & Demoſthenes in Oratione Amatoria, εἰ γνήσιος ὁ λόγος. Igitur de Pericle & Anaxagora intelligendus Chryſoſtomus Homil. VIII. in Epiſtolam Pauli ad Coloſſ. λέγεταί τις δημαγωγός ποτε ἐν Ἀθήναις ταῦτα πεπονθέναι· εἶτα φιλόσοφός τις ἐκείνου διδάσκαλος ἰδὼν, ἐπετίμησεν, ἐμέμψατο, ἔδακεν, ἐκωμῴδησεν.

2. F. ſciebam eſſe mortalem. ADDE : Ælianus Var. Hiſtor. III. 2. Ἀναξαγόρᾳ τῷ Κλαζομενίῳ σπουδάζοντι πρὸς τοὺς ἑταίρους προσελθών, ἔφη τεθνηκέναι οἱ τοὺς δύο παῖδας, οὕσπερ οὖν καὶ εἶχε μόνους ὁ Ἀναξαγόρας· ὁ δὲ, μηδὲν διαταραχθεὶς, εἶπεν, ᾔδειν θνητοὺς γεγεννηκότας.

SOCRATES.

PAG. LI. 2. E. ἡ Πυθὼ eſt urbs Pytho. LEGE : ἡ Πυθὼ eſt urbs Delphi.

PAG. LII. 2. A. jam monuerat Caſaubonus. ADDE: Etiam Σκόπας ſcriptum eſt apud Polybium lib. V. pag. 360. & Lucianum in Lexiphane. Alius eſt autem Scopas ille Cranonius de quo hic Laërtius, à Scopa Cranonio, Simonidis æquali, de quo Cicero lib. II. de Oratore, & Quintilianus lib. XI. cap. 2. Ceterùm hæc verba, Σκώπα τοῦ Κρανωνίου, καὶ Εὐρυλόχου τοῦ Λαρισσαίου, perperam interpretatus eſt Aldobrandinus *Scopam Cranonii & Eurylochum Lariſæi filium* : ſignificant enim, ut rectè vetus Interpres, *Scopam Cranonium, Eurylochumque Lariſæum*. Theocriti Scholiaſtes ad Idyllium XVI. 36. οἱ δὲ Σκοπάδαι, Κρανώνιοι τὸ γένος. Κράνων δὲ πόλις Θετταλίας, ὅθεν Σκόπας ὁ Κρανώνιος, Κρέοντος καὶ Ἐχεκρατίας υἱός· καὶ Σιμωνίδης ἐν Θρήνοις· Σκοπάδαι οὖν, οἱ Θετταλοί. Quintilianus dicto loco. *Tum Simonides dicitur, memor ordinis quo quiſque diſcubuerat, corpora ſuis reddidiſſe. Eſt autem magna inter Auctores diſſenſio, Glaucone Caryſtio, an Leocrati, an Agatharcho, an Scopæ ſcriptum ſit id carmen; & Pharſali fuerit hæc domus, ut ipſe quodam loco ſignificare Simonides videtur, atque Apollodorus, & Eratoſthenes, & Euphorion, & Lariſſæus Eurypilus tradiderunt: an Granone*, (corrige *Cranone*) *ut Apollas Callimachus, quem ſecutus Cicero, hanc famam latiùs fudit. Scopam nobilem Theſſalum periiſſe in eo convivio conſtat: adjicitur ſororis filius: putant & ortos pleroſque ab illo Scopa, qui major ætate fuerit*, &c.

PAG. LIV. 1. B. nos ſuprà ad Solonem. ADDE : Addo Craſſi dictum elegans, quodque à dicto Socratis non longè abit : *Mihi enim liber eſſe non videtur, qui non aliquando nihil agit*. Refert Tullius lib. II. de Oratore.

PAG. LV. *morti damnatum eſſe?* ADDE : Quod τῷ δεῖνα Socratem reſpondiſſe ſcribit Laërtius, id ipſum Neroni Demetrium Cynicum dixiſſe refert Arrianus Diſſertat. Epicteti lib. I. cap. 25. ὁ Δημήτριος εἶπε τῷ Νέρωνι· ἀπειλεῖς μοι θάνατον, σοὶ δ' ἡ φύσις.

PAG. LVII. 1. A. Πολύευκτος] LEGE : Polyeucti illius meminit non ſemel Plutarchus in Demoſthene. Alter eſt à Polyeucto illo Comico.

E. apud eumdem Pauſaniam. ADDE :

ἡ δ' ἀντωμοσία δίκης τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον, &c. Ἀδικεῖ Σωκράτης, &c.] Nota accuſationis formulam.

A Non abſimilis ea actionis formula, quæ Alcibiadi intentata eſt, & de qua Plutarchus in Alcibiade.

F. *publicas omnes tabulas aſſervabant*. ADDE : Pollux III. 2. I. ἐλέγετο δέ τι καὶ Μητρῷον Ἀθήνησι, τὸ τῆς Φρυγίας θεοῦ ἱερόν· καὶ μητρίζειν, τὸ ταῦτα τελεῖν, ἢ ἐπ' αὐτῇ ἀγείρειν· καὶ μητραγύρτης, ὁ τελεστής.

2. C. Tertulliani Interpretem. LEGE Tertulliani Enarratorem.

Æſchines Socraticus infrà in Ariſtippo. ADDE : Jurat & per Palladem Demetrius Cynicus apud Philoſtratum lib. VII. de Vita Apollonii cap. 5. itemque Hermogenes apud Xenophontem in Convivio.

ἀλλὰ μὴ θεοὺς ὀμνύη. ADDE : Exſtat in hanc rem locus eximius apud Suidam in χῆνα ὀμνύναι· χῆνα ὀμνύναι· ὑπὲρ τοῦ μὴ τοὺς θεοὺς ἐπὶ πᾶσιν ὀνομάζειν Ῥα-
B δάμανθος ἐκέλευε κατὰ χηνὸς καὶ κριοῦ ὀμνύναι, οὐχ ὥς τινες, Σωκράτης. Hujus Rhadamantii jusjurandi meminit quoque Heſychius Alexandrinus : Ῥαδαμάντιος ὅρκος. τὸν ἐπὶ χηνὶ, καὶ κυνὶ, καὶ τοῖς τοιούτοις ὅρκον.

PAG. LVIII. 2. B. Mors eſſet illi expetenda. ADDE: An autem cicuta illa, publica Athenienſium pœna, quâ Socrates, Phocion, Theramenes, alii, exſtincti ſunt, merus ſuccus cicutæ fuerit, an verò venenum cicutâ temperatum, cui virulentius quid ineſſet, quærit Guido Patinus, Medicus Pariſienſis celeberrimus, idemque Profeſſor Regius, in Epiſtola quadam ad Gaſſendum, Epiſtolarum ad Gaſſendum pag. 537. & in Epiſtola alia ad Licetum, editâ inter Liceti Antiqua Schemata gemmarum annularium, cap. 172. Exiſtimat verò, venenum
C cicutâ temperatum fuiſſe. Contrà Licetus, putat meram cicutam fuiſſe. quod pluribus argumentis probantem videſis dicto loco. Adde & Scaligerum Exercitatione CLI. contra Cardanum.

D. Alii nihil ſcripſiſſe volunt : ADDE : quos inter Cicero, cujus hæc ſunt verba l. III. de Oratore, ubi de Socrate : *cujus ingenium, varioſque ſermones immortalitati ſcriptis ſuis Plato tradidit, cùm ipſe literam Socrates nullam reliquiſſet*.

IBIDEM. alibi tamen reperiri ſcio. ADDE : Similiter, in re diſſimili, εἶναι ἐν ἀνθρώποις. Pſeudo-Didymus ad Odyſſ. Ψ. 198. Ἑρμῆς ὁ Διὸς καὶ Μαίας παῖς, ἔτι ὢν ἐν ἀνθρώποις.

PAG. LIX. 2. F. ἑβδομήκοντα, καὶ πλείω. ADDE:
D Chryſoſtomus Homiliâ IV. in Epiſtolam priorem Pauli ad Corinthios : οὐ τοίνυν τοῦτο θαυμαστὸν εἰ κώνειον ἔπιεν ἐκεῖνος, καὶ μηκέτι κύριος ὢν τοῦ μὴ πιεῖν, καὶ πρὸς ἔσχατον γῆρας ἐληλακώς· καὶ γὰρ ἔλεγεν ἐτῶν ἑβδομήκοντα εἶναι, ὅτε κατεφρόνησε ζωῆς, εἴγε καὶ τοῦτο καταφρονῆσαί ἐστιν.

XENOPHON.

PAG. LXIII. 1. C. Pollux libro & capite quinto : ADDE : Ælianus Var. Hiſt. IX. 39. filium habuiſſe, qui canem deperibat.

D. cum aliquot Epiſtolarum fragmentis. ADDE : Pla-
E tonis Alcibiades Secundus à quibuſdam ad Xenophontem referri ſcribit M. Antonius Muretus in Orat. VI.

E. Cicero in Bruto. ADDE : *Cyri Infantiam* Sanctus Hieronymus.

F. Anonymum in ejus Vita : ADDE : Etiam Pantænus, Clementis Alexandrini magiſter, ipſi Clementi Alexandrino Σικελικὴ μέλιττα appellatur.

Hermogenes de Formis Oratoriis lib. I. ADDE : Scripſerat Longinus τὰ περὶ Ξενοφῶντος, quorum librorum ipſe meminit in libro περὶ ὕψους.

ÆSCHINES.

F

PAG. LXIV. 1. B. *ex tribu Acamantide*. ADDE: Diodorus Siculus libro XV. Αἰσχίνης, ὁ Σφήττιος, ὁ Σωκρατικός.

E Περσαῖος] Perſæi cujuſdam, qui Λακεδαιμονίαν πολιτείαν ſcripſit, meminit Athenæus lib. IV. LEGE :

Περσαῖος] De quo infrà pluribus in Zenone Citieo.

F. & Suidas in Αἰσχίνης. ADDE :

Μιλτιάδης] Meminit Lucianus in Paraſito. Luciani verba infrà adducemus.

PAG. LXV. *publicè cecinerit*. ADDE : Ceterùm hujuſce Æſchinis ad Dionyſium in Siciliam profectionis

meminit quoque Lucianus in Paraſito, his verbis: Αἰσχίνης μέντοι ὁ Σωκρατικὸς, ὁ τοὺς μακροὺς καὶ ἀστείους Διαλόγους γράψας, ἧκέ ποτε εἰς Σικελίαν, κομίζων αὐτοὺς, ὅπως εἰ δύναιτο δι᾽ αὐτῶν γνωσθῆναι Διονυσίῳ τῷ Τυράννῳ· καὶ τὸν Μιλτιάδην ἀναγνοὺς, καὶ δόξας εὐδοκιμηκέναι, λοιπὸν ἐκάθητο ἐν Σικελίᾳ, παράσιτος τῷ Διονυσίῳ, καὶ ταῖς Σωκράτους διατριβαῖς ἐῤῥῶσθαι φράσας.

PAG. LXVI. 1. A. Ἠλιακῶν lib. 11. ADDE. Et Æſchines, Nothonis filius, Eretrienſium primarius, de quo Herodotus lib. VI. ſect. 100.

EUCLIDES.

PAG. LXXIV. 2. C. de Laudibus Pauli. *ADDE:* & in Sermone ad Pauli Epiſtolam ad Coloſſ. & Libanius in Apologia.

F. *quos de Grammatica edidi:* ADDE: Item Priſcianus lib. 11. *Partes Orationis ſunt ſecundùm Dialecticos duæ, Nomen & Verbum: ſecundùm Stoicos verò, quinque ſunt*, &c.

STILPO.

PAG. LXXVI. 2. D. ut Sambucus. CORRIGE: ut Ambroſius.

PAG. LXXVII. 2. B. *Noſtræ cultior*, &c. CORRIGE:

Veſtræ cultior hortus eſt Lupercæ.
Mirari ô bone deſino Sabelle:
Hortorum Deus ipſe quæſtuoſum
Et cunctis fodit & rigat diebus.

E. Vide mox in Menedemo. ADDE:

σπιὼν γὰρ ἤλασε] ἤλασε, id eſt, *periit, obiit.* Vide Caſaubonum ad Suetonium in Nerone Claudio.

SIMO.

PAG. LXXVIII. 1. quia tentoria ex corio fieri ſolent. ADDE: Vox fuit Attica. Mœris Atticiſta: σκυτοτόμον, Ἀττικοί· σκυτέα, Ἕλληνες.

MENEDEMUS.

PAG. LXXX. 2. B. qui hoc argumentum tractarunt. ADDE: Audiendus Plinius lib. VII. cap. ultimo: *Homini non utique ſeptimo die letalis inedia. duraſſe & ultra undecimum pleroſque certum eſt.*

AD LIBRUM III.

PLATO.

D. Contra Celſum. ADDE: Πωτώνη Suidæ, in Voce Πωτώνη, dicitur ἀδελφὴ Πλάτωνος τοῦ φιλοσόφου.

PAG. LXXXI. 1. C. *cœna parentalis:* ADDE: Inde proverbium, de quo Suidas: Οὐκ ἐπαινεθείης οὐδ᾽ ἐν περιδείπνῳ, in homines nullius precii: quia in funeralibus conviviis ſolebant laudari homines etiam improbi.

E. & ad Clearchum etiam referri poſſint. ADDE: Similiter Timon librum ſcripſerat ἐπιγραφόμενον, Ἀρκεσιλάου Περίδειπνον. Meminit Laërtius infrà in ejus Vita.

PAG. LXXXII. 1. F. Cenſorinus quoque de Die Natali. ADDE: cap. XV.

2. D. Scriptori Olympiadum. ADDE: Hoc inquam rectè Salmaſius. Sed quod addit, Græcos nunquam uſurpare ἄρχοντος τοῦ δεῖνα, verùm præpoſitionem ἐπὶ ſemper adjicere, minus rectè hoc addit, ut pluribus exemplis docet Petavius cap. VII. Miſcell. Exercit. contra ipſum Salmaſium.

A PAG. LXXXIII. 2. C. ex codice Iſaaci. ADDE: Voſſii.

PAG. LXXXIV. 2. B. εἰς Αἴγυπτον παρὰ τοὺς Προφήτας] ADDE: Quintilianus 1. 20. *Non contentus diſciplinis quas præſtare poterant Athenæ; non Pythagoreorum, ad quos in Italiam navigaverat, Ægypti quoque Sacerdotes adiit, atque eorum arcana perdidicit.*

C. *cœleſtia acciperet.* ADDE: Idem legere eſt & in quarta Tuſculana.

PAG. LXXXV. 1. D. quod in proverbium. LEGE, qui in proverbium.

2. B. οὕτως Ὠρίων. Ceterùm in Academia ridendi poteſtatem non fuiſſe ſcribit Ælianus Var. Hiſt. III. 35.

2. F. Πλάτων ἔοικεν. ADDE: & Chryſoſtomus Homil. IV. in Acta Apoſtolorum, παρὰ μὲν ἑτέρου τὴν μετεμψύχωσιν ἐδέξατο.

PAG. LXXXVII. 1. D. Hactenus Vir doctiſſimus.

B ADDE:

Καὶ γὰρ τὸ θῆλυ τῶν ἀλεκτορίδων γένος, &c. ἀλλ᾽ ἐπῳάζον ποιεῖ ψυχὴν ἔχειν] Ennius ad verbum hos Epicharmi verſus tranſtulit. Varro lib. IV. de L. L. *Ova parire ſolet genus penneis condecoratum; non animas, ut ait Ennius. Et poſt: Inde venit divinitus pulleis inſinuans ſe ipſa anima.* Epicharmi quædam περὶ παλιγγενεσίας interpretatus fuerat Ennius, unde *Epicharmum* opus illud ſuum inſcripſerat, ut ad recitatum Varronis locum magnus Scaliger monuit, ubi illum videſis. Interim obſervabis Phrynichum obſervare in Tragœdia quidem & in Comœdia inveniri vocem ἀλεκτορὶς, verùm ἀλεκτρυὼν Veteres dixiſſe tam de mari quàm de femina, atque ita loquendum.

C Πεπαίδευται γὰρ αὐτᾶς ταύτας ὕπο] Eſt qui legat αὐτᾶς ὕπο. id eſt, ὑφ᾽ ἑαυτῆς, ſupple ἀλεκτορίδος, quæ lectio ferri poſſet. Sed recepta rectior videtur. ταύτας ὕπο, ſupple φύσεως, quæ vox in ſuperiori verſu præceſſit.

2. A. τὸν σοφὸν Πλάτωνα. ADDE: Suidas: Σώφρων, Συρακούσιος, Ἀγαθοκλέους καὶ Δαμνασυλλίδος· τοῖς δὲ χρόνοις ἦν κατὰ Ξέρξην καὶ Εὐριπίδην· καὶ ἔγραφε Μίμους ἀνδρείους· Μίμους γυναικείους· εἰσὶ δὲ καταλογάδην διαλέκτῳ Δωρίδι· καὶ φασὶ Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον ἀεὶ ἐντυγχάνειν αὐτοῖς, ὡς καὶ καθεύδειν ἐπ᾽ αὐτῶν ἔσθ᾽ ὅτε.

D. At Πῶλις dicitur Tzetzæ. ADDE: Sed Πόλιν quoque Regem Syracuſanum vocat Julius Pollux lib. & cap. 2.

D PAG. LXXXVIII. A. ab hoſtibus ſuis captus. LEGE: ab hoſtibus captus.

D. μηκέτι Πλάτωνος πολιτείαν ἐλπίζε. ADDE: Juppiter apud Lucianum in Icaro-Menippo: τοιγαροῦν ψυχροτέρους ἂν μου τοὺς βωμοὺς ἴδοις τῶν Πλάτωνος νόμων, ἢ τῶν Χρυσίππου συλλογισμῶν.

E. Porphyrium pollicitum LEGE; Plotinum pollicitum.

IBID. iniquâ de cauſâ reſtitiſſent. ADDE: Ceterùm de Platonis Republica locus eſt eximius apud Polybium lib. VI. quem hîc omiſiſſe piaculum exiſtimarim: Καὶ μὴν οὐδὲ τὴν Πλάτωνος Πολιτείαν δίκαιον παρεισαγαγεῖν· ἐπειδὴ καὶ ταύτην τινὲς τῶν φιλοσόφων ἐξυμνοῦσιν· ὥσπερ γὰρ οὐδὲ τῶν τεχνιτῶν, ἢ τῶν ἀθλητῶν τοὺς

E γε μὴ νενεμημένους, ἢ σεσωμασκηκότας, παρίεμεν εἰς τοὺς ἀθλητικοὺς ἀγῶνας· οὐδὲ ταύτην χρὴ παρεισαγαγεῖν εἰς τὴν τῶν πρωτείων ἅμιλλαν, ἐὰν μὴ πρότερον ἐπιδείξηταί τι τῶν ἑαυτῆς ἔργων ἀληθινῶς· μέχρι δὲ τοῦ νῦν παραπλησίως ἂν ὁ περὶ αὐτῆς φανείη λόγος, ἀγόμενος εἰς σύγκρισιν πρὸς τὴν Σπαρτιατῶν, καὶ Ῥωμαίων, καὶ Καρχηδονίων πολιτείαν, ὡς ἂν εἴ τις τῶν ἀγαλμάτων τι ἐν προθέμενος, τοῦτο συγκρίνοι τοῖς ζῶσι καὶ πεπνυμένοις ἀνδράσι· καὶ γὰρ ἂν ὅλως ἐπαινετὸν ὑπάρχῃ κατὰ τὴν τέχνην τήν γε σύγκρισιν τῶν ἀψύχων τοῖς ἐμψύχοις ἐνδεῆ καὶ τελείως ἀπεμφαίνουσαν, εἰκὸς προσπίπτειν τοῖς θεωμένοις. *Sed nec Platonis Rempublicam (nam & hanc Philoſophi nonnulli dilaudant) ad comparationem adducere*

F *æquum fuerit. ut enim artifices, aut athletas, qui recepti in album non fuerint, neque ad id corpus præparaverint, ad athleticos agones, & certamina non admittimus: ſic neque hæc Reſpublica admitti per gratiam debet ad contendendum cum ceteris de loco principe, niſi priùs aliquod opus ſuum verè demonſtraverit. ut enim res ſe habet ad hunc uſque diem, ſi quis quæ de illa ſunt ſcripta contendere inſtituerit cum Spartanorum, Romanorum & Carthaginienſium Republica, perinde fuerit, ut ſi quis ſtatuam aliquam deligat, & cum vivis ſpirantibuſque hominibus eam comparet. licèt enim ad artem quod attinet, laudem omni ex parte ſtatua illa mereatur, comparati-*

onem

onem tamen inanimatarum cum animatis imperfectam, ac A
prorſus non convenientem viſum iri ſpectantibus probabile eſt.

PAG. LXXXIX. 1. B. Meminit & ADDE : Plutarchus in libro de Audiendis Poëtis, item

C. Monachum Meliſſam LEGE : Monachum Meliſſæ.

D. ἱεραὶ τῆς Ἀθηνᾶς. ADDE : Pollux I. 12. 14. ἡ δὲ ἱερὰ ἐλαία, μορία. Meminit idem Pollux & alibi.

E. ὡς μόρου πυρεκτική. ADDE : Item Etymologus : μορίαν· οἱ μὲν, πᾶσαν ἐλαίαν οὕτω καλοῦσιν· οἱ δὲ, τὰς ἱερὰς τῷ θεῷ· (corrige τῇ θεῷ) ὅτι δημοσίαν μοῖραν ἐκ τῶν καρπῶν ἐλάμβανον. Ζήνων δὲ ὁ Μυνδιος, ὅτι τὸ βρύον τῶν ἐλαιῶν ἐκάλουν μόρον. ἔνθεν αἱ ἀνθοῦσαι ἐλαῖαι, μορίαι ἐλέγοντο. τινὲς δέ φασι διὰ τὸ ἐπὶ Ἀλιρροθίου μῦθον· ὃν Ἄρης ἀνεῖλε πελέκει βιασάμενον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἀλκίππην. ἀπὸ οὖν τοῦ περὶ αὐτὸν μόρου, ὅτι ἀνῃρέθη κόπτων τὰς ἐλαίας, μορία ἐκλήθη. Σέλευκος· μορίαι, τῆς Ἀθηνᾶς ἱεραὶ ἐλαῖαι. B

PAG. LXXXX. 1. C. *e quale fù l'ardore?* LEGE : *e quanto fù l'ardore?*

F. & Sambucus, CORRIGE : & Vetus Interpres,

PAG. LXXXXI. 1. D. ſuprà in Æſchine. ADDE : ζηλοτύπως πρὸς ἅπαντας διακείμενος dicitur Joanni Chryſoſtomô Homiliâ IX. in Acta Apoſtolorum.

PAG. LXXXXII. 1. A. τοῦ μὴ ζῶντος. ADDE: quem reſpexit Julianus Imperator Orat. II. his verbis : ἀληθῶς γὰρ οὐδεὶς οὐδενὸς εἰς οὐδὲν ἄξιος καθεύδων ἀνὴρ, ἢ καὶ ἐγρηγορὼς τοῖς καθεύδουσιν ἐμφερῶς.

B. capite ultimo. ADDE : Is Platonem accuſabat, quòd definire omnia voluiſſet, auctor Simplicius ad Epi- C
ctetum II. 17.

2. C. Vulgò legitur τυχὸν. ADDE : Meurſii emendationem confirmat Auctor Collectionis Vocum, quæ pro diverſo accentu diverſa ſignificant, τύχων, ωνος. ὁ περὶ τὴν Ἀφροδίτην θεός.

PAG. LXXXXIII. 1. A. Plutarcho adverſus Colotem. ADDE : & Philoſtrato de Vita Apollonii VII. 1:

2. D. ad Laërtii Procemium. ADDE : Ceterùm occurrit vox φιλοπλάτων apud Suidam, ſed ſine interpretatione. Damaſcius autem, quemadmodum Laërtius noſter, ſcripſerat Φιλόσοφον Ἱστορίαν, ut ſuprà ad Procemium monuimus. Hujus Hiſtoriæ Philoſophicæ partem eſſe Iſidori Vitam, quam Photius è Damaſcio excerpſit, exiſti- D
mabat Jonſius. Quod ideo hîc obſervamus, quia Vitam illam Iſidori, etiam feminæ (Theodora vocabatur) inſcripſerat Damaſcius, ut indicat memoratus Photius.

PAG. LXXXXIV. 1. A. in Diſſertatione. LEGE : & in Diſſertatione.

2. E. κατὰ τετραλογίαν. ADDE.

καὶ κατὰ τὴν τραγικὴν τετραλογίαν] Integrum hunc locum tranſcripſit Suidas in τετραλογία, uſque ad hæc verba, δευτέρα τετραλογία : poſt quæ ſubjungit : καὶ ἐφεξῆς ἐν τῷ βιβλίῳ Λαερτίου Διογένους τῶν βίων Φιλοσόφων.

PAG. LXXXXV. 1. E. αἱ δ' ἑσπεριναὶ, ὑγίαινε, &c. ADDE : Sed puto eum ſcripſiſſe, χαίρειν ἐν ἐπιστολῇ λέγεται γράψαι πρῶτος Κλέων Ἀθηναίοις. Ita E
enim legas apud Mœrin Atticiſtam in Dictionibus Atticis necdum editis, à quo illa habuit Thomas Magiſter. Χαίρειν, inquit, ἐν ἐπιστολῇ πρῶτον λέγεται γράψαι Κλέων Ἀθηναίοις, μετὰ τὸν πύλον· (corrige τὴν Πύλον) ἔνθεν καὶ τὸν Κωμικὸν ἐπισκώπτοντα εἰπεῖν, Πρῶτος γὰρ ἡμᾶς, ὦ Κλέων, χαίρειν προσείπας, (corrige προσειπὲς) πολλὰ λυπῶν τὴν πόλιν.

προὔθηκεν, &c. ADDE : & Suidas in εὖ διάγειν· οὕτως ἐπέγραφεν Ἐπίκουρος· χαίρειν δὲ ὁ Κλέων, καὶ εὖ πράττειν ὁ Πλάτων.

2. C. Samuël Petitus Miſcell. lib. IV. 2. ADDE :

νοθεύονται δὲ τῶν Διαλόγων ὁμολογουμένως Μίδων, &c.] Sed & Phædonem ſunt qui Panætii Stoici eſſe contendant. Quin & Alcibiades Secundus à nonnullis ad F
Xenophontem refertur, teſte Mureto in Orat. VI.

Ἀξίοχος καλούμενος : ADDE.

Δημόδοκος] De quo addubitat Clemens Alexandrinus Stromat. lib. I. κἂν τῷ Δημοδόκῳ· εἰ δὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ σύγγραμμα.

F. ex Lampriæ Catalogo. ADDE : His addo Metrophanem Lebadenſem, Sophiſtam, Corneliani Rhetoris filium, qui Περὶ τῶν χαρακτήρων Πλάτωνος ſcripſit, teſte Suida in Μητροφάνης. Ceterùm ex Timæi aut Boëti Lexico περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι λέξεων, deſumptum videtur, quod ſcribit Auctor Etymologici magni in ἀγανακτεῖν. ἀγακτεῖν, ἀντὶ τοῦ στένειν παρὰ Πλάτωνι.

PAG. LXXXXVIII. 2. E. τοῖς σώμασι δυνάμει. ADDE : Et Theudas. Galenus in Adumbrata Figura Empirici, ex verſione Latini Interpretis, Græcè enim necdum is Galeni liber editus eſt : *Nunc ad Theudam :* (ita legendum, non *Theutham*, infrà ad Timonis Vitam oſtendemus) *quippe qui totius Medicinæ tres ſtatuit partes, ut altera in ſignorum cognitione, altera in curandi doctrina, tertia in tuendæ ſanitatis ratione conſiſteret.* Et poſtea : *Itaque Theudas in principio libri, cui titulus eſt Doctrina Partium, Ita, inquit, partes Medicinæ (alias quoque diviſiones admittentes) dicimus eſſe ſignorum peritiam, curativam, & tuendæ ſanitatis habitum.*

PAG. LXXXXIX. 1. A. *digiti cum voce locuti.* ADDE: ἁρμόττουσαν τῷ μέλει τῆς κιθάρας ᾠδὴν, dixit Diodorus lib. III. ubi de certamine Marſyæ & Apollinis.

Vir magnus obſervabat. ADDE: Ammonius in κίθαρις· κιθαριστὴς μέν ἐστιν ὁ μόνον ψάλλων· κιθαρῳδὸς δὲ, ὁ ᾄδων, καὶ ψάλλων. *Canere aſſa voce* dicuntur Latinis, qui nullis admiſtis inſtrumentis ſolâ voce canunt. ἄφωνα κρούματα vocat Pauſanias, quæ ſunt ſine voce. ψιλοκιθαριστῶν meminit Athenæus lib. XII.

2. C. BENE MERENTI FECIT. ADDE : & Platonem Medicum, memoratum Galeno in libris κατὰ τόπους pag. 264.

AD LIBRUM IV.

SPEUSIPPUS.

F. Ἠπιώτατος Πλάτων. ADDE :

καὶ ἡδονῶν ἥττων ἦν] Athenæus lib. VII. 5. Ἀσπάζονται δὲ οὐ μόνον οἱ Ἐπικούρειοι τὴν ἡδονὴν, ἀλλὰ καὶ οἱ Κυρηναϊκοὶ, καὶ Μνησιστράτειοι δὲ καλούμενοι· καὶ γὰρ καὶ οὗτοι ζῆν μὲν ἡδέως χαίρουσιν, ὥς φησι Ποσειδώνιος· οὐ μακρὰν δὲ τούτων ἦν καὶ Σπεύσιππος, ὁ Πλάτωνος ἀκουστὴς καὶ συγγενής. Διονύσιος γοῦν ὁ Τύραννος ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν Ἐπιστολαῖς, καὶ τὰ τῆς φιληδονίας αὐτοῦ διεξερχόμενος, ἔτι τε τῆς φιλαργυρίας ἐρανίζεσθαί τε παρὰ πολλῶν αὐτὸν διελέγχων, ὀνειδίζει καὶ τὸν Λασθενείας τῆς Σαρδιανῆς ἑταίρας ἔρωτα, &c. *Non ſolùm autem Epicurei voluptatem amplectebantur, verùm etiam Cyrenæi, & quos* Mneſiſtratios *appellant. Hi namque, ut auctor eſt Poſidonius, voluptuariâ vitâ gaudebant. Ab his Speuſippus, Platonis auditor & cognatus, procul non aberat. Itaque Dionyſius Tyrannus ſuis ad eum Epiſtolis, cùm ejus avaritiam, voluptatiſque ſtudium verbis executus fuiſſet, pecuniam à multis corraſiſſe objicit, & Laſthenææ Sardianæ Meretricis amorem exprobrat.*

PAG. C. 1. B. Ἰσοκράτους καλούμενα, &c. ADDE :

συναντῆσαι Διογένει, &c.] Aliter Stobæus Serm. CXVI. Σπευσίππῳ παραλυθέντι τὰ σκέλη, Διογένης ἐξαγαγεῖν αὐτὸν παρῄνει τοῦ βίου· ὁ δὲ, οὐ τοῖς σκέλεσιν, ἔφη ζῶμεν, ἀλλὰ τῷ νῷ.

XENOCRATES.

2. C. nihil frequentius apud Scriptores. ADDE : Strabonis locus eſt in libro XII. verba ejus ſunt : ἄνδρες δ' ἀξιόλογοι κατὰ παιδείαν γεγόνασιν ἐν τῇ Βιθυνίᾳ, Ξενοκράτης τε ὁ φιλόσοφος, καὶ Διονύσιος ὁ Διαλεκτικὸς, καὶ Ἵππαρχος, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ Μαθηματικοὶ, Κλεοφάνης τε Ῥήτωρ ὁ Μυρλεανὸς, Ἀσκληπιάδης τε Προυσιεὺς, ἰατρός.

E. ΒΙ'ΑΣ χάρισιν. ADDE : Ità ludebamus & in Corinnam :

Ταῖς Χάρισιν, φίλε Θεσσαλὴ, τεὰ θῦσε Κόριννα.
Θῦσε μέν· ἀλλὰ θύος δυσχέρανον Χάριτες.

IBID. ad Ælium Spart. pag. 41. ADDE : & Petavius ad Epiphanium Hæreſi XXV. Nicolaïtarum, Vir & ipſe ſummus, aut certè ſummo proximus.

PAG. CI. 2. B. vocat Philo. ADDE : apud Plutarchum Sympoſ. VIII. 2.

PAG. CII. 2. A. ὃ, ὁ τακτικὸς ἀρχαῖος σφόδρα, &c.] LEGE: ὃ, ὁ τακτικὸς ἀρχαῖος σφόδρα καὶ συγγενὴς ἅμα καὶ πολίτης τῷ προειρημένῳ Φιλοσόφῳ.] Hujuſce Xenocratis Tactici meminit Strabo l. XII. cujus Hecatæum Mileſium, & Menecratem Elaitam diſcipulos fuiſſe ait. ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα, loquitur de Demetrio Sceptio, τὴν Ἑκαταίου τοῦ Μιλησίου, καὶ Μενεκράτους τοῦ Ἐλαΐτου, τῶν Ξενοκράτους γνωρίμων ἀνδρῶν δόξαν. Alius eſt à Xenocrate Bœotarcha, de quo Pauſanias in Bœoticis.

B. laudatus non ſemel Galeno in libris κατὰ τόπους. LEGE: laudatus Galeno in libris κατὰ τόπους, & lib. x. de Simpl. Medicam. cap. I. Meminit & Plinius lib. &. cap. 22. Fuit præterea Xenocrates Agrigentinus, in cujus laudem ſcripſit Pindarus Iſthmionicarum Odam ſecundam.

P O L E M O N.

PAG. CIII. A. apud Athenæum lib. II. cap. 6. ADDE: Sed & ipſius Polemonis viſâ fortuitò imagine, Scortillum projectiſſimæ libidinis verecundiâ tactum reſipuiſſe narrat Nazianzenus, his verſibus:

> Οὐδ᾽ ὁ Πολέμων ἔμοιγε συγχωρήσεται·
> Καὶ γὰρ τὸ θαῦμα τῶν ἄγαν λαλουμένων.
> Ἦν μὲν τὸ πρόσθεν οὗτος οὐκ ἐν σώφροσι,
> Καὶ σφόδρα γ᾽ αἰσχρὸς ἡδονῶν ὑπηρέτης.

PAG. CIV. 1. D. ab Euſebio in Chronicis refertur. ADDE: Is eſt, cujus meminit Ariſtoteles in libello de Poëtica cap. v. his verbis: τὸ δὲ μύθους ποιεῖν, Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις ἦρξαν· τὸ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ἐκ Σικελίας ἦλθε· τῶν δὲ Ἀθήνησιν Κράτης πρῶτος ἦρξεν, ἀφέμενος τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας, καθόλου ποιεῖν λόγους, ἢ μύθους.

recenſet Suidas. ADDE:

τρίτος, παρώνυχος, Ἀλεξάνδρῳ συνών.] Meminit Stephani Abbreviator Hermolaus in Ἀθῆναι· ὄγδόη, Βοιωτίας (loquitur de pluribus Athenis) ἡ ἐκ τῆς λίμνης ἀναφανεῖσα, μετὰ τὸ πρότερον ἐπικλυσθῆναι τῆς Κωπαΐδος, ὅτε Κράτης αὐτὴν διετάφρευσεν.

E. Julianus Imperator Oratione VI. & VII. ADDE: Fuit & Crates Pergamenus, de quo Plinius VII. 2. *Crates Pergamenus in Helleſponto circa Parium, genus hominum fuiſſe tradit, quos* Ophiogenes *vocat, ſerpentum ictus contactu levare ſolitos, & manu impoſitâ venena extrahere corpori.*

A R C E S I L A U S.

2. E. ΠΙΤΑΝΑΙΟΣ. ADDE: τῆς Αἰολίδος.

de Præpar. Evangel. lib. XIV. ADDE: Pomponius Mela I. 18. *Caïcus inter Elæam decurrit & Pitanen, illam quæ Arceſilam tulit, nihil affirmantis Academiæ clariſſimum antiſtitem.* Strabo lib. XIII. ἐκ δὲ τῆς Πιτάνης ἐστὶν Ἀρκεσίλαος, ὁ ἐκ τῆς Ἀκαδημίας Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως συσχολαστὴς παρὰ Πολέμωνι. Addidit Laërtius τῆς Αἰολίδος, ad differentiam Pitanæ, urbis Laconicæ. Ex ea Pitane Laconica natum Arceſilam falsò ſcripſit Solinus cap. VII. *Therapnæ, unde primùm cultus Dianæ. Pitanæ, quam Arceſilas Stoïcus* (an *Scepticus*?) *inde ortus, prudentiæ ſuæ merito in lucem extulit.*

IBIDEM. de Præparat. Evangelica dicto loco. ADDE:

πρῶτος δὲ καὶ εἰς ἑκάτερον ἐπεχείρησε, &c.] Cicero lib. de Oratore: *Arceſilas primum, qui Polemonem audierat, ex variis Platonis libris, ſermonibuſque Socraticis hoc maximè arripuit, nihil eſſe certi, quod aut ſenſibus, aut animo percipi poſſit: quem ferunt eximio quodam uſum lepore dicendi, aſpernatum eſſe omne animi ſenſuſque judicium; primumque inſtituiſſe, (quamquam id fuit Socraticum maximè) non quid ipſe ſentiret oſtendere, ſed contra id quod quiſque ſe ſentire dixiſſet, diſputare.*

F. lib. v. de Finibus extremo. ADDE: & libro III. de Oratore, dicto loco.

PAG. CVI. 1. E. ἐπεκάλουν αὐτὸν φθορέα, &c.] LEGE: οἱ περὶ Ἀρίστωνα τὸν Χῖον Στωϊκὸν ἐπεκάλουν αὐτὸν φθορέα, &c.

criminabantur. ADDE: Laërtius infrà in Ariſtone Chio: ἀπετείνετο δὲ πρὸς Ἀρκεσίλαον.

B I O N.

PAG. CVII. 1. D. hoc loco Caſaubonum. ADDE: Ceterum ad hoc dictum reſpexiſſe videtur Chryſoſtomus Homilia I. in Epiſtolam Pauli ſecundam ad Timotheum: ὁ καλὴν ἔχων γυναῖκα, οὐδὲν χεῖρόν φησι τοῦ καλὴν ἔχειν γυναῖκα (ἀπορίας τὸ πρᾶγμα γέμει καὶ ἐπιβουλῆς), ὁ δυσειδῆ, οὐδὲν χεῖρόν φησι τοῦ ἄμορφον ἔχειν γυναῖκα· ἀηδίας γὰρ τὸ πρᾶγμα ἐμπέπλησται.

E. Ita Latini *adflere* & *adplorare* dixerunt. ADDE: Horatius in Epiſtola ad Piſones:

> *Ut ridentibus arrident, ita flentibus adflent*
> *Humani vultus. Si vis me flere, dolendum eſt*
> *Antè tibi*

Ita rectè hunc locum emendabant Michaël Piccartus in ſuis Periculis Criticis, Theodorus Marcilius ſuis ad Horatium Commentariis, & Tanaquillus Faber lib. I. Epiſtolarum Criticarum epiſtolâ LVIII. Malè vulgò *adſunt*, inepto ſenſu, ſive potiùs nullo. Uſus eſt voce *adflere* etiam Plautus in Perſa, necnon in Pœnulo: & voce *adplorare* idem Horatius, ut rectè monuit dictus Faber dicto loco.

PAG. CVIII. 2. A. Laërtium non meminiſſe. ADDE: Sed ſcripſerat fortaſſe Laërtius βουκολικὸς, quod compendiosè ſcriptum in μελικὸς poſtea abiit. Facilis eſt τοῦ β εἰς τὸ μ mutatio, quod norunt qui manu ſcriptos Codices tractare ſoliti ſunt.

E. qui τὰς διατριβὰς ſcripſit. ADDE: & Bion Hiſtoricus Agathiæ lib. I.

L A C Y D E S.

F. in libris τῶν εἰς ἑαυτόν. LEGE: lib. I. τῶν εἰς ἑαυτὸν ſect. 13. ἔτι δὲ τὸ ἀδόμιλον, καὶ ἀδ᾽ χαρὶ ἐκ καταπόρως.

C A R N E A D E S.

PAG. CIX. 2. A. Valerius VIII. 7. ADDE: ſed Plinius Zenonem nominat, non Chryſippum.

AD LIBRUM V.

A R I S T O T E L E S.

PAG. CXI. 1. D. Cicero III. de Oratore: ADDE: *Itaque ipſe Ariſtoteles, cum florere Iſocratem nobilitate Diſcipulorum videret, quòd ipſe ſuas Diſputationes à cauſis forenſibus & civilibus ad inanem ſermonis elegantiam tranſtuliſſet, mutavit repente totam formam prope diſciplinæ ſuæ, verſumq; quemdam de Philoctetа paullò ſecus dixit. Ille enim turpe ſibi ait eſſe tacere cum Barbaris: hic autem cùm Iſocratem pateretur dicere.* Et Tuſcul. I. *Sed ut Ariſtoteles, vir ſummo ingenio, ſcientiâ, copiâ, cùm motus eſſet Iſocratis Rhetoris gloriâ, dicere etiam cœpit, Adoleſcentes docere, & prudentiam cum eloquentia jungere.*

1. F. θυγατέρα αὐτοῦ. ADDE: Et Harpocration: Ἑρμίας, ὄνομα κύριον· οὗτός ἐστιν εὐνοῦχος ὁ Τρίπεραττος. οἰκείως δὲ διέκειτο πρὸς Ἀριστοτέλην· καὶ τὴν θετὴν αὐτοῦ θυγατέρα ἔδωκεν τῷ φιλοσόφῳ. Subjungit: τοῦτον δὲ τὸν Ἑρμίαν μόνον γράφουσι διὰ τοῦ ι. Eadem legere eſt & apud Etymologicum in Ἑρμῆς.

2. A. Tertullianus in Apologetico cap. 46. ADDE: Meminit & Auctor libri περὶ ἑρμηνείας. Scripſerat Apellicon Teius, Philoſophus Peripateticus, librum hoc titulo, *De Hermiæ & Ariſtotelis familiaritate.* Auctor Ariſtocles Peripateticus apud Euſebium de Præparat. Evangel. XV. I.

PAG. CXII. 1. D. Anonymus Vitæ MS. Ariſtotelis. ADDE: Mortuum fuiſſe mœrore, quòd Euripi Euboïci naturam comprehendere non poſſet, ſcribit Juſtinus Martyr,

tyr, & Gregorius Nazianzenus. Sed quàm falſò, docentem vide Tanaquillum Fabrum lib. 1. Epiſtolarum Criticarum epiſtolâ XIV.

PAG. CXIII. 1. F. καὶ βέλτιον, Caſ. ADDE:

Μύρμηκος τοῦ παιδίου] Notandum Μύρμηξ nomen eſſe proprium. Μύρμηκος, Philoſophi Dialectici, mentio ſuprà apud Diogenem noſtrum in Stilpone. Inde & Μυρμηκίδαι, & Μυρμηκιάδαι. Μυρμηκίδης Mileſius, operum minutorum ex ebore artifex, memoratur Varroni lib. VI. de L.L. Plinio VII. 21. Æliano Var. Hiſt. I. 17. & Suidæ in Φειδίας. Μυρμηκίδου Athenienſis meminit Galenus in Protreptico.

2. D. ad Laërtianorum librorum inſcriptionem. ADDE: Notandus in hanc rem & hic Juliani Imperatoris locus Orat. VII. contra Pſeudo-Cynicos: ἴσως δὲ καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἡμῖν εἶναι πρόχειρα τοῦ φορτολογεῖν ἀπροσώπως, ὁποῖον ἐκείνοις· ἣν λέγουσιν, οὐκ οἶδ' ὅπως, ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΝ.

E. inquit Comicus. ADDE:

Τῆς παιδείας ἔφη τὰς μὲν ῥίζας εἶναι πικρὰς, γλυκεῖς δὲ τοὺς καρπούς] Aggenus Urbicus Commentario in Frontinum de Limitibus Agrorum, ſtatim initio: *Primævæ ætati quàm ſint radices amariſſimæ literarum, ſcientes literas non ignorant.*

ἐρωτηθεὶς, τί γηράσκει ταχὺ, χάρις, ἔφη.] Quò reſpexiſſe videtur Joannes Chryſoſtomus in Expoſitione Epiſtolæ S. Pauli ad Coloſſ. μὴ τοίνυν ἐκείνους ζητῶμεν εὐεργετεῖν τοὺς ἀνταποδοῦναι ἡμῖν δυναμένους, μηδὲ ἐπὶ τοιαύταις αὐτοὺς ἐλπίσιν εὐεργετῶμεν· ψυχρὰ αὕτη ἡ διάνοια· τὸν φίλον ἂν καλέσῃς, μέχρι τῆς ἑσπέρας ἡ χάρις. διὰ τοῦτο τῶν καταβαλλομένων, ἢ τῶν χειρῶν, δαπανᾶται φιλία.

PAG. CXIV. 1. A. Auctor Stobæus Serm. LXIII. ADDE: Paullò aliter Noſter infrà in Diogene Cynico.

E. Fabius in Inſtitutionibus. ADDE: lib. 11. cap. 18.

Περὶ Πολιτικῆς. ADDE: Gryllus filius fuit Xenophontis. Vide ſuprà in Xenophonte.

F. Topicorum atque Analyticorum. ADDE: De Ariſtotelica Ἀναλυτικῶν inſcriptione videndus Joſephus Blancanus in locorum Ariſtotelis, quæ ad Matheſin pertinent, Expoſitione.

PAG. CXV. 1. ſuprà ad Anaximenem. ADDE: De tribus libris Ariſtotelis de Arte Rhetorica, qui hodie exſtant, videndus Muretus Oratione VI.

E. de Hiſtoria animalium. ADDE: Plinius VIII. 16. fere quinquaginta fuiſſe ait: *Ariſtoteles diverſa tradit, vir, quem in iis magna ſecuturus ex parte præfandum reor. Alexandro Magno rege inflammato cupidine animalium naturas noſcendi, delegataque hac commentatione Ariſtoteli, ſummo in omni doctrina viro, aliquot millia hominum in totius Aſiæ, Græciæque tractu parere juſſa; omnium, quos venatus, aucupia, piſcatuſque alebant: quibuſque vivaria, armenta, alvearia, piſcinæ, aviaria in cura erant: ne quid uſquam gentium ignoraretur ab eo: quos percunctando quinquaginta ferme Volumina illa præclara de Animalibus condidit.* Antigonus Hiſt. Animal. cap. 66. ſeptuaginta circiter fuiſſe dicit: πλὴν ὅγε Ἀριστοτέλης, χωρὶς τῆς περὶ τοὺς βίους τῶν ζώων ἐντρεχείας, καὶ τοιαῦτά τινα διεξέρχεται πάνυ πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημένος ἐν τοῖς πλείστοις αὐτῶν, καὶ τῷ ἔργῳ, οὐ παρέργῳ χρώμενος τῇ περὶ τούτων ἐξηγήσει· τά γ' οὖν πάντα σχεδὸν ἑβδομήκοντα περὶ αὐτῶν καταβέβληται βιβλία· καὶ πεπείραται ἐξηγητικώτερον, ἢ ἱστορικώτερον, ἐν ἑκάστοις ἀναστρέφεσθαι. Ad hunc Antigoni locum verba Meurſii placet deſcribere: *Variat numerus,* inquit, *emendandus hîc, aut illic:* (apud Antigonum ſcilicet, aut Plinium) *ſi non etiam utrobique. Ecce enim,* Περὶ ζώων *libri tantùm novem dicuntur à Diogene Laërtio, qui nunc integri item exſtant, ſed in libros decem tribuit. Idem Diogenes commemorat nobis,* Ὑπὲρ συνθέτων ζώων, ά. Ὑπὲρ τῶν μυθολογουμένων ζώων, ά. *His ſi addas (qui item exſtant)* Περὶ ζώων μορίων, δ'. Περὶ ζώων πορείας, ά. Περὶ ζώων κινήσεως, ά. Περὶ ζώων γενέσεως, έ, *habes libros univerſim* XXII. *Quòd ſi his accenſeantur* Ἀνατομῶν, ή. Ἐκλογὴ Ἀνατομῶν, ά. *Qui Diogeni referuntur, erunt ſummùm* XXXI. *Longè utrumque infrà iſtum Plinii numerum, aut Antigoni. Veruntamen, ubi mendum, difficulter affirmaveris. Omnes autem iſti libri in partes duas tributi erant; quarum una,* Περὶ τῶν ζώων, *altera,* Περὶ τῶν ζωϊκῶν *inſcripta. Obſerva apud Apollonium Hiſtor. Mirab.* XXVII. Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς Ζωϊκοῖς (δύο γάρ εἰσιν αὐτῷ πραγματεῖαι, ἡ μὲν, Περὶ ζώων· ἡ δὲ, Περὶ τῶν ζωϊκῶν) οἱ φθεῖρες, &c.

IBID. adducor ut credam. ADDE: Quæ de Anatome ſcripſit Ariſtoteles, ea ex aliorum relationibus ſcripſiſſe exiſtimabat Mercurialis Var. Lect. II. 10. quandoquidem non ſemel id in libris de Animalibus innuit, & præſertim in primo, his verbis: περὶ γὰρ λυγγίων, τῶν καλουμένων ἐπταπλεύρων, οὐθενός πως ἀξιοπίστου ἀκηκόαμεν.

PAG. CXVI. 1. B. τὸ παροιμίας ἀθροῖσαι. ADDE: Hunc Ariſtotelis Parœmiarum librum reſpexit Pſeudo-Didymus ad Odyſſ. X. 19. ubi, ex Ariſtotele, proverbialis hujus verſus

Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου,

expoſitionem refert.

F. & ἀκροαματικοῖς agit. ADDE: Profert utramque & Themiſtius in Commentario ad 1. Φυσικῆς ἀκροάσεως.

2. B. deeſt in ceteris Editionibus. ADDE: Agnoſcunt Membranæ omnes, Regiæ, Palatinæ, Florentinæ. Sed quî fieri potuit ut ad Democritum Ariſtoteles epiſtolas ſcripſerit? Ariſtotelis enim Epiſtolas recenſet hoc loco Laërtius. An pro Δημόκριτον, ά, reponendum Θεμίσωνα; Ad Themiſonem, Cypriorum Regem, προτρεπτικὸν ſcripſiſſe Ariſtotelem diſcimus ex Telete apud Stobæum Serm. XCIII. qui eſt de Laude paupertatis. Teletis verba hæc ſunt: Ζήνων ἔφη Κράτητα ἀναγινώσκειν ἐν σκυτείῳ καθήμενον τὸν Ἀριστοτέλους Προτρεπτικὸν, ὃν ἔγραψε πρὸς Θεμίσωνα, τὸν Κυπρίων βασιλέα, λέγων, ὅτι οὐδενὶ πλείω ἀγαθὰ ὑπάρχει πρὸς τὸ φιλοσοφῆσαι· πλοῦτόν τε γὰρ πλεῖστον αὐτὸν ἔχειν, ὥστε δαπανᾷν εἰς ταῦτα· ἔτι δὲ δόξαν ὑπάρχειν αὐτῷ. ἀναγινώσκοντος δὲ αὐτοῦ, τὸν σκυτέα ἔφη προσέχειν ἅμα ῥάπτοντα, καὶ τὸν Κράτητα εἰπεῖν, Ἐγώ μοι δοκῶ, ὦ Φιλίσκε, (nomen fuit Sutoris) γράφειν εἰς σὲ Προτρεπτικόν· πλείω γὰρ ὁρῶ σοι ὑπάρχοντα πρὸς τὸ φιλοσοφῆσαι, ὧν ἔγραψεν Ἀριστοτέλης. *Zenon ait Cratetem in ſutrina ſedentem Ariſtotelis Protrepticon legiſſe, quod ille ſcripſit ad Themiſonem, Cypriorum Regem, inquiens, nemini tot commoditates ad philoſophandum obtigiſſe: nam opes eum habere plurimas, unde ſumptus in hæc facere poſſet, & gloria celebrem eſſe. Hæc eo legente, ſutorem auſcultaſſe, calceos interim conſuendo. Tum Cratetem dixiſſe: Operæ pretium facturus videor, Philiſce, ſi ad te Protrepticum ſcripſero, quoniam plus commoditatis tibi ad philoſophandum eſſe video, quàm Themiſoni Ariſtoteles obtigiſſe ſcripſerit.* Ex Θεμίσωνα facili lapſu Δημοκρίτονα fieri potuit; quod poſtea in Δημόκριτον, ά abierit.

PAG. CXVII. 1. A. ἀντιστρόφου rectè. ADDE:

ταύτης δὲ, τὴν μὲν, εἶναι συγγενικήν· τὴν δὲ, ἐρωτικήν· τὴν δὲ, ξενικήν] Stobæus in Eclogis Ethicis ubi de amicitia, ex Stoïcorum mente φιλίαν εἶναι κοινωνίαν βίου· συμφωνίαν δὲ, ὁμοδογματίαν περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον. τῆς δὲ φιλίας εἶναι γνωριμότητα μὲν φιλίαν ἐγνωσμένων· συνήθειαν δὲ, φιλίαν συνειθισμένων· ἑταιρίαν δὲ, φιλίαν καθ' αἵρεσιν, ὡσὰν ὁμηλικῶν· ξενίαν δὲ, φιλίαν ἀλλοδαπῶν· εἶναι δὲ καὶ συγγενικήν τινα, ἐκ συγγενῶν, καὶ ἐρωτικήν, (ita legendum) ἐξ ἔρωτος.

F. ἀχάριστον φαίνεσθαι. ADDE. Meminit & Stobæus Serm. CLXXIII. qui eſt de Mulieribus: Ἀριστοτέλης ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος, ἐρωτηθεὶς, εἰ ὁ ἔρως ἕνεκα συνουσίας γίνεται, Οὔτ', ἔφη, διὰ τοῦτο, οὔτ' ἄνευ τούτου.

2. A. Apollonii Scholiaſtes ad lib. IV. ADDE, Callimachi Scholiaſtes ad Hymnum in Apollinem.

F. ex eodem Athenæo lib. VI. ADDE: & ex Julio Polluce lib. II. cap. 4. ſect. 31.

PAG. CXIX. 1. D. περὶ Ἐξηγητικῶν Ὁμήρου. ADDE: Interim hîc obſervamus, huc referenda videri, quæ ſcribit Scholiaſtes Theocriti ad Idyll. 1. ὅθεν Ἀριστοτέλης ἐν Ὁμήρῳ ἔγραψεν· Κυάνεαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον, οὐκ ἐθειράδες.

F. ad Joannem Morum de Ariſtotelis ſcriptis. ADDE: Vide & Joannem Bodæum à Stapel ad Theophraſti Hiſtoriam Plantarum pag. 124. qui eos libros non eſſe Ariſtotelis exiſtimat quoque, ſed recentioris cujuſdam Scriptoris, qui vixerit cùm malus medica *citrus* dicta eſt. Ut Ariſtotelis tamen citantur à Suida in Κοτίνῳ στεφάνῳ: quæ enim ibi ex Ariſtotele adducit, leguntur κατὰ λέξιν in Libello Περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων. Tribuuntur etiam Ariſtoteli ab Stephano in Τελωνὸς, in Γέρμαρα, in Οἶνα, & alibi paſſim.

2. D. ἐν τῷ Περὶ κυάμων. ADDE: Scripſiſſe volunt & *de Inſulis*, ex Plinio lib. IV. cap. 12. ubi de Delo. Cita-

tur

tur ἐν τοῖς Πυθαγορικῆς Φιλοσοφίας ab Iamblicho in Vita Pythagoræ: item ἐν τῷ Περὶ τῆς Πυθαγόρου φιλοσοφίας πρώτῳ à Stobæo in Phyſicis.

THEOPHRASTUS.

PAG. CXX. 1. C. Palat. δεικτηρίου. ADDE: Οὐ γὰρ ὅτι πανήγυριν, ἀλλ᾽ οὐδὲ συνέδριον ῥᾴδιον, οἷόν τις βούλεται λαβεῖν] Syneſius in Dione δικαστήριον vocat ἀγνωμονέστερον τὸ θέατρον.

IBID. nos alibi pluribus. ADDE: Item Advocati poſterioribus temporibus.

E. ſcripſiſſe etiam feminam, &c. ADDE: Fabius lib. x. cap. 1. *Nam & in Theophraſto tam eſt loquendi nitor ille divinus, ut ex eo quoque nomen traxiſſe dicatur.*

PAG. CXXII. 1. B. fragmentum debemus Photio. ADDE: Eum verò fere totum ex Ariſtotelis Problematibus conflatum eſſe, quemvis judicare poſſe ſcribit Hieronymus Mercurialis Var. Lect. lib. 1. cap. 9.

E. ut verè Meurſius. ADDE: Ariſtotelis ſit an Theophraſti dubitat Pollux VII. 24. ubi de Metallis, & metallorum foſſoribus: τὸ δὲ ἀγγεῖον ἐν ᾧ τὸν σίδηρον κατακεράννυσαν, ΠΕΡΙ´ΟΔΟΣ κέκληται ἐν τῷ Περὶ μετάλλων, εἴτε Ἀριστοτέλους ἐστὶ τὸ βιβλίον, εἴτε Θεοφράστου.

PAG. CXXV. 1. C. diximus ſuprà ad Euclidem. ADDE: Sed fortaſſe, quæ eſt Jacobi Cujacii conjectura, Tractatu v. ad Africanum, hi Theophraſti libri Περὶ τοῦ ψευδομένου, non de ea argumentatione, ſeu potiùs cavillatione, fuerunt, ſed de quacumque oratione falſa: quo ſenſu etiam Ariſtoteles VI. Ethicorum: ἔτι ὁ σοφιστικὸς λόγος ψευδόμενος, ἀπορία. Nam neque de Sorite, neque de Pſeudomeno Stoïco quidquam ſcribere potuit Ariſtoteles, Stoïci cùm nondum fuiſſent.

PAG. CXXVI. 1. B. *Figuram integram* nos Galli appellamus. ADDE: Obiter hîc obſervamus, quod Lucianus in libro de Imaginibus obſervavit, Olympicis Victoribus minimè licuiſſe ſtatuas corporibus majores erigere; atque Hellanodicis curæ fuiſſe, ut ne unius quidem ſtatua Victoris ſtaturam excederet; quin & ſtatuarum illarum examen, ipſo de Athletis judicio fieri accuratiùs conſueviſſe.

PAG. CXXVII. 1. A. & Lucam XXII. 56. ADDE: Addo locum inſignem Mœridis Atticiſtæ: παιδίσκην, καὶ τὴν ἐλευθέραν, καὶ τὴν δούλην Ἀττικοῖς· τὴν δούλην μόνον Ἕλλησι.

IBID. Τίβιον δὲ, τὸν Παφλαγόνα. *ADDE*:

Δόνακα] Cognomen *Donacis* legitur in Lapide Neapolitano apud Gruterum pag. 797. 8. & in Romano pag. 699. Item *Donaces* in Lapide Tarraconenſi pag. 395. 8.

C. αἱ διαθῆκαι κεῖνται ἀντίγραφα τῷ Θεοφράστου δακτυλίῳ σεσημασμέναι] *ADDE*: Audiendus Caſaubonus ad Suetonium in Auguſto: *Teſtamentum facere pluribus codicibus, apud I. C.* plurimis locis, *eſt plura exemplaria ejuſdem teſtamenti relinquere. Suetonius paullò aliter lib. tertio*: Teſtamentum duplex fecit, ſed eodem exemplo. *Attici hoc venuſtè dicunt* τὰς διαθήκας ἀντίγραφα ποιήσασθαι. *ut Demoſthenes* κατὰ Στεφάνου *Oratione altera. ubi quod negat* διαῤῥήδην *Orator, factum umquam, ut teſtamenti ſui plura exemplaria aliquis relinqueret, oratoria fide dictum eſſe, vel Theophraſti unius exemplum arguit: qui ultimæ ſuæ voluntatis tria, ut veteres Græci loquuntur,* ἀντίγραφα, *ut recentiores,* ἰσότυπα, *vel* ἴσα, *confecit, ac ſuo annulo obſignata totidem amicis ſervanda tradidit. auctor Laërtius.*

IBID. lectu digna περὶ ἀντιγράφων. *ADDE*: Quibus adde quod Mœris Atticiſta obſervavit, ἀντίγραφα ſcilicet dici πληθυντικῶς apud Atticos, ἀντίγραφον verò ἑνικῶς apud Hellenes.

STRATO.

2. E. in libris de Hiſtoricis Græcis. *ADDE*: Reineſium vide Var. Lect. lib. II. cap. 6.

IBID. εἰ μὴ προσεχρήσατο χρησμοῖς] Inepta lectio. Corrige, &c. LEGENDUM: Inepta lectio. Horum verborum, utpote corruptorum, interpretationem omiſit Aldobrandinus. Legebat Hugo Grotius χρισμοῖς, & vertebat,

Vir macer hic, niſi ſe ſemper feciſſet inungi.

Sed χρισμὸς, ſive χρισμὸν, pro χρῖσμα, dici poſſe non puto. An potiùs ſcriptum fuerit, εἰ καὶ προσεχρήσατο χραίσμαις? χραίσμη eſt *auxilium, adjumentum, remedium.* Nicander in Theriacis: Μηδέ σέ γε χραίσμη πολιοῦ λάθοι, ἠὲ κέδροιο.

PAG. CXXVIII. 1. C. ἐάν τι πάσχω] LEGE: *Si moriar: Si quid mihi humanitus accidat.* Demoſthenes Philippicâ 1. καὶ γὰρ ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε. Videatur hîc Caſaubonus.

2. C. Vulgò perperam ὠτοκάταξις. ADDE: Et apud Etymologum in ὠτιαφόροι· ὠτιοφόροι δὲ, οἱ τὰ ὦτα συντεθλασμένοι· οἷον, ὠτοκαταξίδες. ἦσαν δὲ τοιοῦτοι ἀπὸ παλαίστρας. Sed neque verum eſt à Platone Comico ὠτοκάταξιν, hoc eſt, ipſam mutilationem, ὠτογλυφὶν appellari. Locus Pollucis, ex quo id verum eſſe Vir elegantiſſimus exiſtimavit, eſt in libro II. 4. 17. cujus hæc ſunt verba: ἐπὶ δὲ τῶν ἐν γυμνασίοις πληγῶν, τὰ ὦτα κατεαγέναι· ὠτοκάταξις· ὠτογλυφὶς δὲ εἴρηται παρὰ Πλάτωνι τῷ Κωμικῷ ἐν Συμμαχίᾳ, &c. Nec enim hæc ὠτογλυφὶς δὲ, &c. ad τὸ ὠτοκάταξις referri debent, ſed initium ſunt alterius periodi.

IBID. ubi de Lycone agit. ADDE:

καὶ ἐμπινὴς ὤν] ἐμπινὴς, id eſt, qui πίνῳ, ſive oleo palæſtrico ſæpe unctus & ſordidatus fuit. Hinc ἐμπινῆ *politum* reddunt Gloſſæ Veteres. Hinc quoque ἀπινὴς pro *rudi* & *impolito*, metaphoricè, ut ἀπάλαιστος. Et κακοπινὴς, ὁ ἐπὶ κακῷ ἐμπινὴς καὶ τριβακός. Sophocles in Ajace Ulyſſem vocat κακοπινέστατον ἄλημα στρατοῦ. Verba ſunt Salmaſii in Confutatione Animadverſionum Cercoëtii pag. 182.

PAG. CXXIX. 2. B. *nomen Phrygium.* ADDE: ſed τὸ ῥοΐσκων rectum eſſe contendit Vir doctiſſimus juxtà ac elegantiſſimus Stephanus Monachius: quæ vox veluti gemmæ quoddam genus, punicorum malorum ſpecie (quod in mundo muliebri locum habuiſſe veroſimile eſt) ſignificat. Occurrit autem hæc vox non ſemel in Exodo cap. 28. Καὶ ποιήσεις ὑπὸ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν, ὡσεὶ ἐξανθούσης ῥόας, ῥοΐσκους ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας. Et poſtea: τὸ αὐτὸ εἶδος ῥοΐσκους χρυσοῦς, &c. Παρὰ ῥοΐσκον χρυσοῦν κώδωνα, &c. Et cap. XXXVI. 8. Καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ ἀνὰ μέσον τῶν ῥοΐσκων· κώδων χρυσοῦς καὶ ῥοΐσκος ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ, &c. Item in Cantico Canticorum IV. 3. Ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη σου, καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία, ὡς λέπυρον ῥόας μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου. Occurrit & apud Epiphanium in Hæreſi Scribarum XV. ῥοΐσκους γάρ τινας ἐπὶ τὰ τέσσαρα πτερύγια τοῦ τρίβωνος ἕκαστος εἶχεν, ἐξ αὐτοῦ τοῦ στήμονος καταδεδεμένους, ἐν ᾧ χρόνῳ ἐνεκρατεύετο, ἢ παρθενίαν ἤσκει.

DEMETRIUS.

F. Cornelius Nepos in Miltiade. ADDE: & Plutarchus in libro de Reip. gerendæ præceptis.

PAG. CXXX. 1. D. Etymologici Magni auctori in Σχόλια. ADDE: Ceterùm & alia Neæra, Attica, Χαριτοβλέφαρος cognominatur in veteri Inſcriptione, quam profert Pignorius in Epiſtolis Symbolicis:

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
ΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΤΗ ΝΕΜΕΣΕΙ
ΡΑΜΝΟΥΝΤΟΘΕΝ ΝΕΑΙΡΑ
ΑΘΗΝΑΙΑ ΧΑΡΙΤΟΒΛΕΦΑ-
ΡΟΣ ΑΝΕΘΗΚΕΝ.

F. *primas tenebat.* ADDE: Meminit & Diodorus Siculus lib. XX.

2. Ægyptum in Præfecturas diviſam fuiſſe ignorat nemo. ADDE: Eas autem ipſi Ægyptii νομοὺς appellabant. Epiphanius lib. 1. in Hæreſi Baſilidis: ἐν τῇ τῶν Αἰγυπτίων χώρᾳ στειλάμενος τὴν πορείαν. ἐκεῖσε τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο· εἶτα ἔρχεται εἰς τὰ μέρη τοῦ Προσωπίτου καὶ Ἀθριβίτου· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν Σαΐτην, καὶ Ἀλεξάνδρειαν, καὶ Ἀλεξανδροπολίτην χώραν, ἤτοι νομόν· νομὸν γὰρ οἱ Αἰγύπτιοί φασι τὴν ἑκάστης πόλεως περιοικίδα, ἤτοι περίχωρον.

2. E. καὶ περὶ ποιητῶν. *ADDE*:

τὰ δὲ, περὶ ποιητῶν] Grammaticorum probatiſſimus dicitur Tertulliano in Apologet. ſect. 18.

PAG. CXXXI. 1. *A.* qui *Socrates* inſcribebatur. *ADDE*:

Περὶ

Περὶ τῆς δεκαετίας] Accipio de decennio Trojanæ A obſidionis.

IBID. Emericus Bigotius noſter. *ADDE* : Legendum malim Περὶ τῆς δόξης. hoc eſt, De Opinione : quæ vox ea notione apud Sextum Empiricum pluries occurrit.

B. Nicolai Damaſceni p. 65. & 66. *ADDE* : Demetrio *A*lexandrino tribuebat M. *A*ntoninus Muretus Oratione VI.

IBID. Septem Sapientum *A*pophthegmata. *ADDE* : De numero quaternario volumen ſcripſiſſe Demetrium auctor eſt Plinius XXVIII. 6. Sed an de Phalereo intelligendus Plinius, non ſatis conſtat.

E. *minimè conſentiens.* *ADDE* : Verùm aliter Vetus Homeri Commentator ad Odyſſ. Ψ. 198. Ἑρμῆς ὁ Διὸς καὶ Μαίας τῆς Ἄτλαντος παῖς, ἔτι ὢν ἐν ἀνθρώποις, τέσσαρα μέγιστα εὕρετο, Γράμματα, καὶ Μουσικὴν, καὶ B Παλαίστραν, καὶ Γεωμετρίαν· ὅθεν καὶ τοὺς Ἕλληνας τετράγωνον αὐτὸν ἀσκῆσαι, καὶ οὕτως ἐν γυμνασίοις ἀναθεῖναι.

2 C. *publicè diſputabat.* *ADDE* : Fortaſſe is eſt, de quo *A*mmonius in libros *A*riſtotelis de Interpretatione, ſtatim initio : Δημήτριος δὲ τὸ περὶ Λογογραφικῆς ἰδέας, βιβλίον ἐγγράψας.

E. Ἀπολλωνιάτων ἦν. *ADDE* : Meminit & Plinius XXXVI. 6. *Hic eſt Mamurra Catulli Veronenſis carminibus proſciſſus, quem Metrodorus Scepſius, clariùs quàm Catullus, dixit habere quidquid habuiſſet Comata Gallia. Namque eum primum totis ædibus nullam niſi è marmore columnam habuiſſe.* Ita legendus hic locus ex optima Joſephi Scaligeri emendatione, qui de ea videndus in Caſtigationibus ad Catullum. Ex eo autem Plinii loco Metrodori Scepſii ætatem diſcimus ; C eum ſcilicet Cæſarianis vixiſſe temporibus. Item ex loco Epiſtolæ Bruti ad Cæſarem apud Chariſium, ubi eum Brutus familiarem ſuum appellat. Dictus fuit μισορωμαῖος. Plinius XXXIV. 7. *Metrodorus Scepſius, cui cognomen à Romani nominis odio inditum eſt.* Quò reſpexit Poëtarum ingenioſiſſimus Naſo lib. IV. de Ponto :

Non loca, ſed mores, ſcriptis vexavit amaris
Scepſius Auſonios, actáque Romarea eſt.

PAG. CXXXII. 1. C. & ſæpius alibi. *ADDE* : Huic Demetrio, quod ſuprà monuimus, libellum de Eloquutione tribuit Muretus Orat. VI.

D. Strabo lib. XIV. *ADDE* : & Erotianus in γλαγγώδη.

in μώλωψ. *ADDE* : & in Δημήτριος. D

2. Tmemate CXVIII. *ADDE* :

Fuit & Demetrius, de quo Horatius Sat. 1. 10.

——— *Demetri, teque, Tigelli,*
Diſcipulorum inter jubeo plorare cathedras.

& de quo Vetus Interpres ad hæc ejuſdem Satiræ,

——— *Neque ſimius iſte*
Nil præter Calvum & doctus cantare Catullum :

Notat M. quemdam Demetrium, quem ſimium *nominat propter deformitatem, & brevem ſtaturam. Erat autem* Δραματοποιὸς, *hoc eſt,* Modulator, Hiſtrio, Actor *Fabularum ; ad nihil aliud doctus quàm ad Carmina Lucii Calvi, & Valerii* E *Catulli decantanda.* Meminit Heſychius Grammaticus : Δημήτριος, Τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς, καὶ ἴσως ὑπεκρίθη τὸν Ἀγαμέμνονος θάνατον, πελέκει κατὰ πολλοὺς ψώμενον. Obſervabis obiter in loco veteris ad Horatium Interpretis, Δραματοποιὸν, quæ vox propriè de Poëta Dramatico uſurpatur, de Hiſtrione accipi, quemadmodum alibi Κωμῳδοποιὸς & Τραγῳδοποιὸς. *A*uctor Libelli περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων : Κωμῳδὸς καὶ Τραγῳδὸς λέγεται ὁ χορευτὴς καὶ ὑποκριτής. Κωμῳδοποιὸς δὲ καὶ Τραγῳδοποιὸς, οἱ ποιηταί· ἐνίοτε δὲ συγχέουσι τὴν διαφοράν.

HERACLIDES. F

E. ad I. Iliados. *ADDE* : pag. 40. Edit. Rom.

PAG. CXXXIII. 1. *A.* Clemens in Protreptico. *ADDE* : Heraclidis opus, Ἄβαρις inſcriptum, memorat Plutarchus, initio libri de *A*udiend. Poëmat. καὶ τὸν Ἄβαριν τὸν Ἡρακλείδου, καὶ τὸν Λύκωνα τὸν Ἀρίστωνος διερχόμενοι. Sed cùm plures fuerint Heraclidæ, de quo accipiendus Plutarchus incertum eſt.

E. Αὐτόδωρος Ἐπικούρειος] Mihi aliunde ignotus. Αὐτόδωρος habet Codex Palatinus, & puto rectiùs. LEGE : Αὐτόδωρος Ἐπικούρειος] Αὐτόδωρος habet Codex Palatinus. Legendum Ἀντίδωρος, quemadmodum ſcriptum eſt infrà in Epicuro.

2. B. numerat Jonſius, quem vide. *ADDE* : His adde Heraclidem, patrem Hippocratis : non magni illius Medici, ſed alterius, cujus nonnulli & *A*phoriſmos & Prognoſticum eſſe exiſtimarunt, teſte Galeno Commentario III. in III. Epidem.

E. Hæc fere è Jonſio. *ADDE* : ſcripſerat Galenus librum, hoc titulo, σύνοψις Ἡρακλειδείων βιβλίων· quem librum ad hunc Heraclidem, Medicum, aut ad ſuperiorem pertinuiſſe exiſtimamus. Idem dicendum videtur & de Oribaſii libro Περὶ βρόχων ἐκ τῶν Ἡρακλᾶ. Sed de his nos, Deo dante, pluribus in Hiſtoria noſtra Medica.

AD LIBRUM VI.

ANTISTHENES.

PAG. CXXXIV. 2. E. Pindarus Pyth. Ode II. *ADDE* : Legitur & verſus ille παροιμιώδης apud Marium Plotium, veterem Grammaticum :

Δίκαιος ὁ φθόνος, τὸν γὰρ φθονοῦντα δάκνει.

PAG. CXXXV. 2. B. exiſtimabat Jonſius. *ADDE* : Ceterùm illius Antiſthenis Rhodii pluribus meminit Diodorus Siculus lib. XIII. & Polybius in Excerptis Peireſcianis pag. 69. & 70. Fuit & *A*ntiſthenes Medicus, de quo *A*riſtophanes ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις, & ibi ejus Scholiaſtes.

DIOGENES.

C. aut πρώτως. ADDE : quamquam πρώτως eleganter Græcè dici negat Phrynichus. Sed Laertius has elegantias non ſectatur.

PAG. CXXXVII. 2. C. *omnium eſt graviſſimus.* ADDE : Et Ariſtoteles Nicomach. lib. IV. cap. 7. οἱ δὲ τὰ μικρὰ, καὶ τὰ φανερὰ προσποιούμενοι, βαυκοπανοῦργοι λέγονται· καὶ εὐκαταφρόνητοί εἰσι· καὶ ἐνίοτε ἀλαζονεία φαίνεται· οἷον ἡ τῶν Λακώνων ἐσθής· καὶ γὰρ ἡ ὑπερβολὴ, καὶ ἡ λίαν ἔλλειψις, ἀλαζονική. *Qui autem parva, & manifeſta ſimulant,* verſutè glorioſi *dicuntur ; & contemnendi ſunt. & aliquando arrogantia videtur, ut Lacedæmoniorum veſtitus. nam exceſſus pariter, & defectus nimius, arrogantiæ ſpeciem habet.*

PAG. CXXXVIII. 1. A. καὶ λακτίζουσιν. ADDE : περὶ δὲ καλοκἀγαθίας οὐδένα] Similiter apud Syneſium in Oratione de Regno : καὶ γὰρ αἰσχρὸν, ἔφη τις, διακοντίζεσθαι μὲν δημοσίᾳ, καὶ διαπληκτίζεσθαι, καὶ στεφάνους εἶναι τοῖς ταῦτα νικῶσι· μὴ διασωφρονίζεσθαι δὲ μηδένα, μηδὲ διαρετίζεσθαι. *Etenim turpe eſt, inquit aliquis, jaculandi, pugnandique ſolùm certamina eſſe publica : immo etiam coronam ab iis, qui ita vicerint, reportari ; temperantiæ autem & virtutis eſſe nulla.*

2. C. *pulcherrimè ſint conſtituta.* ADDE : Item Joannes Chryſoſtomus Homiliâ XI. in Epiſtolam Pauli ad Romanos : εἰ δὲ οὐκ ἀνέχῃ τῶν παρ' ἐμοῦ λεγομένων, ἄκουσον τί τῶν ἔξωθέν τις ἐποίησε, καὶ αἰσχύνθητι τὴν γοῦν ἐκείνων φιλοσοφίαν. λέγεται γάρ τις ἐκείνων εἰς οἰκίαν λαμπρὰν εἰσιὼν, πολλῷ μὲν καταλαμπομένην χρυσίῳ, πολλῷ δὲ ἀπαστράπτουσαν τῷ τῶν μαρμάρων καὶ τῶν κιόνων κάλλει, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἔδαφος εἶδε πανταχοῦ τάπητας ἔχον ἐστρωμένους, εἰς τὴν ὄψιν ἐμπτύσαι τοῦ τῆς οἰκίας δεσπότου. εἶτα ἐγκαλούμενος, εἶπε, διὰ τὸ μηδαμοῦ τῆς οἰκίας ἑτέρωθι τοῦτο ἐξεῖναι ποιῆσαι, εἰς τὴν ὄψιν ἀναγκασθῆναι ὑβρίσαι τὴν ἐκείνου.

IBID. in Vita Ariſtippi. ADDE : Ceterùm exſtat in hanc rem, in Collectione veterum Epigrammatum, hoc Epigramma :

Quòd tua mille domus ſolidas habet alta columnas,
Quòd tua marmoreo janua poſte nitet :

Aurea

Aurea quòd ſummo ſplendent laquearia tecto: A
Imum cruſta tegit quòd precioſa locum:
Atria quòd circa dives tegit omnia cultus,
Hoc animos tollit nempe, Batave, tuos.
Ædibus in totis gemmæ licèt omnia claudant,
Turpe eſt, nil domino turpius eſſe ſuo.

Adde & locum Apuleii de Deo Socratis: *Villas opiparè extruunt, & domos ditiſſimè exornant, & familias numeroſiſſimè comparant: ſed in iſtis omnibus, in tanta affluentia rerum, nihil eſt præterquam ipſe dominus pudendum.*

Ἀνθρώπους ἐκάλεσα, οὐ καθάρματα] Similiter Paulus in Epiſtola priori ad Corinthios IV. 13. homines nequam & abjectos καθάρματα appellat: ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι.

PAG. CXXXIX. 2. A. quòd Natura haberet poculum. B
ADDE: Sed ubi, pro *cavum ligneum*, legendum *caucum ligneum*, ut rectè Sirmondus in Notis ad Ennodium pag. 91. reſcribebat. Eſt autem *caucus* poculi genus. Item Auſonius in Epigrammatis:

Pera, polenta, tribon, baculus, ſcyphus, arcta ſupellex
Iſta fuit Cynici: ſed putat hanc nimiam.
Namque cavis manibus cernens potare bubulcum,
Cur, ſcyphe, te, dixit, geſto ſupervacuum?

C. nam & hîc Dii ſunt. ADDE: Sed hæc in MSS. non comparent, pro quibus ſcriptum eſt, πολυμαθίη νόον οὐ διδάσκει· atque ita ſcribi debet.

PAG. CXL. 1. D. *offecerat videlicet apricanti.* ADDE: C
Huc referenda Varronis in Marcipore verba apud Nonium Marcellum libro de Varia ſignificatione Sermonum, in voce OPTARE: *Et Diogenes Cynicus, qui ab Alexandro Rege juſſus optare quid vellet ſe facturum.*

2. E. *quòd ille fuerat initiatus?* ADDE: Patæcionis illius meminit, ut hoc obiter dicam, Harpocration in Lexico, ſed ubi *Pattæcio* appellatur. Παττακίων, inquit, ὄνομα κύριον, κλέπτης καὶ τοιχωρύχος.

PAG. CXLI. 1. C. ἄνθρωπον, ἔφη, ζητεῖν. ADDE: Habuit Diogenes ab Æſopo, ſi verum eſt quod de Æſopo refert Phædrus lib. III.

——— *Quidam è turba garrulus,* D
Æſope, medio ſole quid cum lumine?
Hominem quæro, inquit.

2. F. in Babyla Martyre. ADDE: & Homiliâ XXXIV. in Matthæum.

PAG. CXLII. 2. C. κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία. ADDE: Utriuſque dicti meminit Joannes Chryſoſtomus Homil. LXIV. in Matthæum: διὰ τοῦτο οἱ μὲν ἔξωθεν μητρόπολιν τῶν κακῶν τὴν φιλαργυρίαν ἐκάλεσαν. (Diogenes videlicet & Bion) ὁ δὲ μακάριος Παῦλος βέλτιον καὶ ἐμφατικώτερον ῥίζαν αὐτὴν ἁπάντων τῶν κακῶν εἰπών, &c. Malè in Vulgatis ἀκρόπολιν editum eſt, quod vel ipſa Aniani, veteris Scriptoris, interpretatio manifeſtum facit, qui vertit *metropolim.*

IBID. οὖσα τῶν ἄλλων, &c. ADDE: Diodorus Siculus in Eclogis lib. XXV. ἡ γὰρ ἀδικία, μητρόπολις οὖσα τῶν κακῶν. E

PAG. CXLVIII. 2. A. ἱππότητα δὲ οὐχ ὁρῶ. ADDE: Etiam Tzetzes Hiſt. Chil. VII. 143.

Τῶν ἰδεῶν δὲ λέγουσι τρεῖς δόξας πεφυκέναι·
Ψίλας ἐννοίας γάρ φησι ταύτας ὁ Ἀντισθένης·
Λέγων, Βλέπωμεν ἄνθρωπον, καὶ ἵππον δὲ ὁμοίως·
Ἱππότητα οὐ βλέπω δέ, οὐδ' ἀνθρωπότητά γε.

Sed ubi legendum Βλέπω μὲν, non Βλέπωμεν.

E. τοιοῦτόν ἐστι τῆς ἀρετῆς τὸ χρῶμα] ADDE: Tribuitur Theophraſto à Stobæo Serm. CI. Θεόφραστος ἰδὼν μειράκιον ἐρυθριάσαι, ἔφη· Θάρρει· τοιοῦτον γὰρ ἡ ἀρετὴ ἔχει τὸ χρῶμα. Dicti illius, ſed ſine auctoris F
nomine, meminit Syneſius in Oratione de Regno: τό τοι χρῶμα τοῦτο, τὴν ἐκ μετανοίας ἀρετὴν ὑπισχνεῖται.

PAG. CXLV. 1. C. Antiſtheni tribuitur à Theone Sophiſta in Progymnaſmatis. ADDE: Idem de Romanis & Perſis dixiſſe Alexandrum, cui cognomentum *Moloſſo* fuit, refert Gellius lib. XVII. cap. ultimo. *Eum Moloſſum,* inquit, *cùm in Italiam tranſiret, dixiſſe accepimus, ſe quidem ad Romanos ire, quaſi in* ἀνδρωνῖτιν*: Macedonem iſſe ad Perſas, quaſi in* γυναικωνῖτιν.

2. C. *ſeſe abſcondentibus*: ADDE: aut, ut Monachio videbatur, περικυκλωμένων αὐτόν.

PAG. CXLVI. 1. E. Stobæus in Eclogis, Serm. II. ADDE: ἐπεὶ δὲ, inquit, ἐν τῇ στοᾷ ἀνάπαλιν περιπατοῦντος αὐτοῦ ἐγέλων τινές· εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, εἶπεν, ὑμεῖς τὴν ἐν τῷ βίῳ ὁδὸν ἀνάπαλιν πορευόμενοι, ἐμοῦ τὴν ἐν τῷ περιπατεῖν κατεγνωκότες;

2. B. παίειν μέλλεις. ADDE: Non longè abit Catonis dictum, de quo Cicero lib. II. de Oratore: *Cùm Cato percuſſus eſſet ab eo, qui arcam ferebat, cùm ille diceret, cave, rogavit, unmquid aliud ferret præter arcam.*

PAG. CXLVIII. 1. D. quod non diſplicet. ADDE: Diodorus Siculus Eclogâ II. ex libro XXXVI. ubi de Pompeio: καὶ καταληφθεὶς κυνάγχικῷ πάθει.

E. Ariſtoteles lib. IV. de Generat. animal. ADDE: Alius eſt quoque Cercidas Megalopolitanus Dux, de quo Polybius lib. II.

PAG. CXLIX. 1. F. ponticulos habent. ADDE: Legi quoque poſſet, εἰς τὸ ἄλσος: quæ eſt Stephani Monachii, viri acutiſſimi & doctiſſimi conjectura.

2. A. ἐκτρέφουσι σώμασι. ADDE: Porphyrius lib. IV. de Abſtinentia ab animatis: Τιβαρηνοὶ δὲ ζῶντας κατακρημνίζουσι τοὺς ἐγγυτάτω γέροντας. Ὑρκάνιοι δὲ καὶ Κάσπιοι· οἱ μὲν οἰωνοῖς καὶ κυσὶν παραβάλλουσι ζῶντας· οἱ δὲ τεθνεῶτας, &c. Καὶ Βάκτριοι μέντοι κυσὶ παραβάλλουσι ζῶντας τοὺς γεγηρακότας.

E. πάρδαλις, τὸ θηλυκόν. ADDE: Eadem legere eſt apud Heſychium. πάρδαλις, inquit, ὁ ἄρσην· ἡ δὲ θήλεια, πάρδαλις. ὁ μὲν, ἀπὸ τοῦ πηδάλεσθαι· ἡ δὲ, ἀπὸ τοῦ παράλεσθαι.

PAG. CL. 1. A. Tragœdiam ſcripſiſſe dicitur. ADDE: Chryſippum Fabulam docuit & Attius, vetus Poëta Latinus.

F. *Scholas dextre inſtituerunt.* LEGE: *Scholas feliciter compoſuerunt.*

2. D. quem hîc quoque omiſit. ADDE: Omiſit & Diogenem pictorem, qui cum Demetrio Rege vixit, & de quo Plinius lib. XXXV. cap. XI. & Diogenem Suſianæ Præfectum, de quo Polybius lib. V. Item Diogenem Mediæ Prætorem, de quo Stephanus in Ἄβιλη, ubi dicitur ὁ διασημότατος Σοφιστής.

PAG. CLI. 2. C. τοῦ Ξενοφῶντος. ADDE: Oneſicritus quidam citatur à Plinio lib. II. cap. 73.

C R A T E S.

PAG. CLII. 1. E. ad Perſium Caſaubonus. ADDE: Noſter infrà in Empedocle: τί δὲ ἐπιγεγράψομεν ἐλεγεῖον, ἢ τοῦτο, &c. Auſonius:

Punica turgentes redimibat zona papillas
Hermiones: zonæ textum elegeion erat.

2. A. & ita Editiones Stephani. ADDE. Apud Stobæum Serm. CLXXXIV. qui eſt de Mulieribus, hi verſus ſic referuntur, ſub nomine incerti Auctoris:

Ἔρωτα παύει λιμός· εἰ δὲ μή, χρόνος.
Ἐὰν δὲ μηδὲ ταῦτα τὴν φλόγα σβέσῃ,
Θεραπεία σοι τὸ λοιπὸν ἡ ἀγχόνη βρόχος.

IBID. cujus nomine LEGE: quo nomine.

M E N I P P U S.

PAG. CLVI. 1. F. Xenophon Junior cap. 3. ADDE: Julius Pollux lib. & cap. V. ſect. 1.

M E N E D E M U S.

PAG. CLVII. 1. A. in Tractatu de Annis Climactericis pag. 576. ADDE: Joannes Chryſoſtomus Homil. LVIII. in Matthæum, de Luna loquens, eamdem vocem eadem notione uſurpavit. Verba ejus ſunt: ὁ γὰρ δαίμων ἐπὶ διαβολῇ τοῦ στοιχείου καὶ ἐπιτίθεται τοῖς ἁλοῦσι, καὶ ἀνίησιν αὐτοὺς κατὰ τοὺς τῆς σελήνης δρόμους· οὐχ ὡς ἐκείνης ἐνεργούσης, ἄπαγε· ἀλλ' αὐτὸς τοῦτο κακουργῶν, εἰς τὴν τοῦ στοιχείου διαβολήν. Item Sermone VI. in Epiſtolam Pauli ad Coloſſ. Κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν. Τέως τοῦ ἐλέγχου ἅπτεται τῆς τῶν ἡμερῶν παρατηρήσεως, στοιχεῖα

χεῖα κόσμου, ἥλιον καὶ σελήνην λέγων, καθάπερ καὶ A ἐν τῇ πρὸς Γαλάτας ἔλεγε. Et in Epiſtolam ad Galatas: ἐπειδὴ δὲ ἔτι νηπιωδέστερον διεκείμεθα, ἀφῆκεν ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου εἶναι, τουτέστι, νουμηνίας καὶ σάββατα· αὗται γὰρ ἡμῖν αἱ ἡμέραι ἀπὸ δρόμου σελήνης καὶ ἡλίου γίνονται. Τῶν ἄστρων στοιχεῖον dixit quoque Philoſophus lib. II. de Generat. cap. 4. Uſurpavit, quod notandum, & pro Sole & Luna Latinam vocem *elementum* S. Hieronymus Epiſtolâ cl. ad Hedibiam, Quæſt. IV. ubi de prima, ſecunda, tertia, quarta, quinta, & ſexta Sabbati, Sermonem habens, ait, *quam Ethnici Idolorum & Elementorum nominibus appellant.* Idola ſunt Mars, Mercurius, Jupiter, Venus: Elementa verò, Sol & Luna.

2. B. *ſed limine reſtant.* ADDE: Immo & S. Chryſoſtomi temporibus: Ita enim illa Homilia XXXIV. in B Matthæum: καὶ τὰ Κυνικὰ καθάρματα ὥσπερ ὄναρ καὶ σκιὰ παρῆλθεν.

IBID. viguiſſe conſtat ſub Juliano Imperatore, qui & ipſe germanus Cynicus fuit. DELEATUR HOC.

AD LIBRUM VII.

ZENO.

PAG. CLIX. 1. C. Rarus honos in id hominum genus. DELE.

D. *corona inſigni donavit.* ADDE: Rarus honos in id hominum genus. Similiter Epiſcopi Gallici (id obiter obſervamus) ſimul ac Antiſtites conſtituti erant, portarum ſuæ urbis claves ſibi oblatas accipiebant, & ſaltem bello apud ſe conditas ſervare conſueverant, ut in Rerum Francic. lib XII. Hadrianus Valeſius, Hiſtoriæ Francicæ pater, obſervavit. Auctor libelli de Vita Rigoberti, Remorum Archiepiſcopi: *Accidit tum ut Carolus* (Major domus, cognomine Martellus) *Remorum urbem præ-* D *teriens, totam circumiret, donec ad eam pervenit portam, in qua Sanctus Rigobertus congruis exſtructis ædibus degebat. Hæc autem porta à pleriſque* Collaticia, *ab aliis hodieque* Baſilicaris *vocatur: ibique portarum ceterarum totius urbis claves apud ſe reconditas ſervabat. Quem Carolus hujuſmodi compellavit vocibus: Domine Rigoberte, jube portam civitatis aperiri, ut liceat ire precatum ad S. Mariam,* &c. Etiam Frodoardus in libri II. Hiſtoriarum Eccleſiæ Remenſis capitulo 12. ſcribit, à Rigoberto portam urbis Carolo non eſſe patefactam. Nec aliam ob cauſſam Aprunculus Lingonicus Antiſtes Burgundionibus, Voluſianus & Verus Turonici Epiſcopi, ac Quintilianus Rutenenſis Gothis ſuſpecti fuere, urbes ſuas Francis tradere voluiſſe. E Et Bertchramnus Burdigalenſis, Palladius Santonicus, Theodorus Maſſilienſis, Nicaſius Ecoliſmenſis, Anthedius Aginenſis Gundobaldum oppidis ſuis recepiſſe dicuntur à Gregorio Turonico Epiſcopo in lib. VIII. cap. 2. Huc ſpectant & Fortunati verba in libri de Vita Germani, Pariſiorum Epiſcopi, cap. 13. *Cui ante* IV. *ferè annorum curricula ipſa Epiſcopatûs ſui cauſa non eſt abſcondita.* (ſermo eſt de S. Germano) *Itaque poſitus in ſopore, inſpicit à quodam ſene claves ſibi portæ Pariſiacæ porrigi. Sed interrogans ad quid hoc fieret, accepit reſponſum, ut ſalvos eos faceret. Ac pòſt Civitatis Epiſcopo decedente: cùm præcellentiſſimo Regi Childeberto occurriſſet, in ejus electione mox effectum illa vox cœleſtis promeruit.* Illa videlicet clavium urbis traditio in ſomnis viſa Germanum Pariſiorum Epiſcopum futurum indicabat. F

2. D. χορδῆς μίμημα. ADDE: & Stephanus Byzantius in Γαληψός· σκινδαψός. ὀργάνου ὄνομα, καὶ κύριον.

PAG. CLXII. 1. A. Exemplo Platonis. ADDE: de quo Chryſoſtomus Homiliâ v. in Epiſtolam Pauli ad Titum: ἕτερος δέ τις φιλόσοφος ὁ κορυφαῖος αὐτῶν καὶ εἰς πολέμους αὐτὰς ἐξάγει, καὶ κοινὰς εἶναι κελεύει, ὡς μαστροπός τις ὤν, καὶ προαγωγός.

PAG. CLXVII. 2. A. ex Oreſte Euripidis. ADDE: ſed ubi legitur τὰς αἱματωποὺς, quemadmodum apud Longinum, qui hunc verſum recitat ſect. XIII.

A E. de quibus hîc Aldobrandinus. ADDE: Similia habes & apud Claudium Ptolemæum in libro Περὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ· ἔπειτα τῶν μηδ᾽ ὅλως δι᾽ αἰσθήσεως διανενοημένων εἴδωλα καὶ φαντάσματα διατείνονται μεθ᾽ ἡμέραν τε καὶ νύκτωρ· αἱ μὲν ἀπό τινος ὁμοιότητος καὶ ἀναλογίας, ὡς αἱ τῶν δαιμονίων μορφῶν· αἱ δὲ ἀπὸ συνθέσεως, ὡς αἱ τῶν γιγάντων, ἢ τῶν καλουμένων νάνων, καὶ εἴ τι παραπλήσιον. *Poſtea verò noctu & interdiu rerum, quæ per ſenſum numquam in mentem venerunt, idola ac phantaſmata porriguntur: quorum alia, ut formarum divinarum, à ſimilitudine quadam ortum habent: alia verò, qualia ſunt Gigantum, eorumque qui* Nani *appellantur, quæque his ſimilia fuerunt, à compoſitione originem ducunt.*

PAG. CLXVIII. 1. C. ἀρτηρίαν, φωνὴ ἐστιν. ADDE. B Pollucem adde: II. 4. 26. φωνὴ, ἀὴρ πεπληγμένος· πλήττει γὰρ τὴν ἐπιγλωττίδα. ἢ πλῆξις ἀέρος· πλήττεται γὰρ τοῖς φωνητηρίοις, καὶ ὡς διηχὴς ἐξηχεῖ. Atque inde eſt quòd Grammatici τὸ VERBA, *ab aëre verberato* dici exiſtimaverunt: cujus ineptæ Etymologiæ meminit Quintilianus lib. 1. cap. 6.

PAG. CLXIX. 1. F. ἀδιαμονεύντων rectum eſt ADDE. Sic autem definitur Barbariſmus apud Sextum contra Mathematicos pag. 42. βαρβαρισμός ἐστι παράπτωσις ἐν ἁπλῇ λέξει παρὰ τὴν κοινὴν συνήθειαν.

2. B ἀκαταλλήλων, ὁ σολοικισμός. ADDE: Sextus Empiricus adverſus Mathematicos pag. 42. Σολοικισμός ἐστι παράπτωσις ἀσυνήθης κατὰ τὴν ὅλην σύνταξιν, καὶ ἀνακόλουθος. Quintilianus lib. 1. cap. 5. *Eſt enim Solœciſmus, in oratione comprehenſionis unius ſe-* C *quentium ac priorum inter ſe inconveniens poſitio.*

PAG. CLXXVII. 2. C. δικαίου ψόγου. ADDE: Ceterùm de differentia τοῦ αἰδοῦς & τοῦ αἰσχύνη videndus Auctor Libelli Περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων.

PAG. CLXXVIII. 1. B. ἔρως δὲ, &c. ἐστι γὰρ ἐπιβολὴ φιλοποιίας] ADDE: Sic quoque apud Suidam in ἔρως· διαιροῦμεν γὰρ τὸν ἔρωτα εἰς τὴν σύντονον ὄρεξιν ἀφροδισίων, ὡς Ἐπίκουρος λέγει, ὃν οὐχ οἷόν τε ἀστεῖον εἶναι, καὶ εἰς ἐπιβολὴν φιλοποιίας, διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον, ὡς οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς. Sed utrobique

IBID. perperam legitur, φιλοποιίας: ADDE: quamquam & φιλοποιίας quoque ſcriptum eſt apud Suidam, qui Laërtii locum deſcripſit in dicta voce ἔρως.

D E. μνησικακία τυγχάνει. ADDE: Ammonius, aut quicumque auctor eſt Libelli Περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων· Θυμὸς μέν, ἐστι πρόσκαιρος· ὀργὴ δὲ, πολυχρόνιος μνησικακία.

IBID. hoc eſt à fervore, ab æſtu: ADDE: Etiam Iſidorus Peluſiota: cujus hæc ſunt verba lib. IV. Epiſt. 223. θυμὸς καὶ ὀργὴ, δοκεῖ μὲν ἕν τι εἶναι τὸ αὐτὸ τάχα· ἀλλ᾽ ὁ μὲν, μηνύει τὴν ὀξεῖαν τοῦ πάθους κίνησιν, τὴν καὶ τὰς ἐννοίας κλέπτουσαν· ἡ δὲ, τὴν χρονίαν ἐν τῷ πάθει διατριβήν· διὸ ὁ μὲν παρὰ τὴν ἀναθυμίασιν εἴρηται· τὸ δὲ παρὰ τὸ ὀργᾶν, καὶ ἀμύνης ἐρᾶν.

2. C. ἐπιχαιρέκακος καὶ φθονερός. ADDE: qui & φθόνον ſimiliter definit, ἡδονὴν ἐπὶ ἀλλοτρίοις κα- E κοῖς.

PAG. CLXXIX. 2. B. Non placuit. ADDE: Perſæo apud Athenæum XIII. 9. ubi ait, καὶ ὁ καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ μεθυσθείη ἄν. Sed neque placuit.

PAG. CLXXXII. 2. D. aut poſtea τὸν ἐρώμενον. ADDE: Θρασωνίδην tamen etiam Suidas, qui totum hunc locum retulit in ἔρως· τὸν ἔρωτά φασι, (Stoici videlicet) ἐπιβολὴν εἶναι φιλοποιίας (corrige φιλοποιίας) διὰ κάλλος ἐμφαινόμενον· καὶ μὴ εἶναι συνουσίας, ἀλλὰ φιλίας· τὸν γοῦν Θρασωνίδην, καίπερ ἐξουσίαν ἔχοντα τῆς ἐρωμένης, διὰ τὸ μισεῖσθαι, ἀπέχεσθαι αὐτῆς· εἶναι οὖν τὸν ἔρωτα φιλίας, μὴ εἶναι θεόπεμπτον· εἶναι δὲ τὴν ὥραν, ἄνθος ἀρετῆς.

F καὶ μὴ εἶναι ἐπίμεμπτον] Meliùs apud Suidam θεόπεμπτον.

PAG. CLXXXIV. 2. A. αὐτολεξεὶ in οὐρανός, ADDE: Aliter Vulgus hoc vocabulum uſurpat. Galenus Commentario ſecundo in primum Epidem. Οὐρανὸν εἴρηκε κατὰ τὸ τῶν ἰδιωτῶν ἔθος, τὸν ὑπὲρ ἡμᾶς ἀέρα μέχρι τῆς χώρας τῶν νεφελῶν· ὁ δ᾽ ὑπὸ τῶν Ἀστρονόμων τε καὶ Φιλοσόφων Οὐρανὸς ὀνομαζόμενος, ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν σελήνην ἄρχεται τόπων.

PAG. CLXXXVIII. 1. D. οὐκ ἄλλο τί ἐστιν, ἢ γῆ μήτηρ. ADDE: Diodorus Siculus lib. 1. τὴν δὲ γῆν, ὥσπερ ἀγγεῖόν τι τῶν φυομένων ὑπολαμβάνοντας,

(loquitur de Ægyptiis) μητέρα προσαγορεῦσαι· ϗ τοὺς Ελλίωας δὲ ταύτίω παραπλησίως Δήμητρα καλεῖν, βραχὺ μετατεθείσης διὰ τὸν χρόνον τῆς λέξεως· τὸ γὰρ παλαιὸν ὀνομάζεσθαι Γῆν Μητέρα· καθάπερ ϗ τὸν Ορφέα προσμαρτυρεῖν, λέγοντα,

Γῆ μήτηρ πάντων Δημήτηρ πλουτοδότειρα.

Δῆ eſt γῆ. Theocritus Idyllio VII. Οὐ δᾶν, hoc eſt, *Non per Terram*.

PAG. CLXXXXIII. 2. B. *ſi plus æquo dehiſcat.* ADDE: Eadem cum Stoicis Ægyptii cenſuerunt. Diodorus Siculus lib. 1. νόθον δ' οὐδένα τῶν γεννηθέντων νομίζουσιν, οὐδ' ἂν ἐξ ἀργυρωνήτου μητρὸς γεννηθῇ. καθόλου γὰρ ὑπειλήφασι τὸν πατέρα μόνον αἴτιον εἶναι τῆς γενέσεως· τὴν δὲ μητέρα, τροφὴν ϗ χώραν παρέχεσθαι τῷ βρέφει· ϗ τῶν δένδρων, ἄῤῥενα μὲν καλοῦσι τὰ καρποφόρα· θήλεα δὲ, τὰ μὴ φέροντα τοὺς καρποὺς, ἐναντίως τοῖς Ελλησι.

PAG. CLXXXXIV. 1. A. Quod etiam Rigaltius obſervavit. ADDE: Refertur & ab Auctore Etymologici in αἷμα· Ἐμπεδοκλῆς· Αἷμα γὰρ ἀνθρώποισι περικάρδιον νόημα· αἷμα ἡ ψυχὴ κατὰ Εμπεδοκλῆν. Sed ibi legendum ex Porphyrio: Αἷμα γὰρ ἀνθρώποις περικάρδιόν ἐστι νόημα.

PAG. CLXXXXVI. 1. D. & lib. X. 4. ADDE: Ariſtonis Opus quoddam, de Lyconis nomine inſcriptum, memorat Plutarchus initio libri de Aud. Poëtis: ϗ τὸν Αβαριν τοῦ Ηρακλείδου, ϗ τὸν Λύκωνα τὸν Αρίστωνος διερχόμενοι. Ariſtonis Peripatetici fuiſſe hoc Opus exiſtimamus, cùm Lycon Philoſophus fuerit Peripateticus.

CLEANTHES.

PAG. *CLXXXXVII.* 1. E. non, ut editum eſt, δεῖγμα τῆς Ρωμαίων. ADDE: legi poſſet & τάγματι τῆς Ρωμαίων Συγκλήτου.

PAG. CLXXXXVII. 2. E. Scriptorum ſolus Lucianus, CORRIGE: Scriptorum ſolus Laërtius.

PAG. CLXXXXVIII. 1. *C.* λαβρότερον τρέφεσθαι. *ADDE*: Falsò igitur Phrynichus negabat, γαστρίζειν pro γαστέρα τύπτειν ab Atticis uſurpari. Verba ejus ſunt in Ecloga Atticarum lib. 1. γαστρίζειν ἐπὶ τοῦ ἐμπιπλᾶσθαι λέγουσιν Αθίωαῖοι, οὐκ ἐπὶ τοῦ τίω γαστέρα τύπτειν· μήποτε δὲ, ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, χρῶνται οἱ ἀρχαῖοι ϗ ἐπὶ τοῦ τὴν γαστέρα τύπτειν.

CHRYSIPPUS.

PAG CC. 2. B. non uno in loco. *ADDE*: & Caſaubonus ad Athenæum XIV. 15.

PAG. CCII. 2. A. Athenæus IX. 10. *ADDE*: & Nicandri Scholiaſtes ad Theriaca pag. 29.

C. in Cynico cognomine. *ADDE*: & à Scholiaſte Pindari ad Iſthm. Oden 11. non longè ab initio.

AD LIBRUM VIII.

PYTHAGORAS.

PAG. CCIV. 1. A. *PYTHAGORAS: ADDATUR HÆC NOTULA.*

ϗ περὶ τῆς Ιταλικῆς διαλάβωμεν, ἧς ἦρξε Πυθαγόρας] Atque inde eſſe exiſtimamus, quòd Socrati Pythagoram Romani prætulere. Plinius XXXIV. 6. ubi de Statuis: *Invenio & Pythagoræ & Alcibiadi in cornibus Comitii poſitas, cùm bello Samniti Apollo Pythius fortiſſimo Græcorum gentis juſſiſſet, & alteri ſapientiſſimo, ſimulacra celebri loco dicari, donec Sylla Dictator ibi Curiam faceret: mirumque, illos Patres Socrati cunctis ab eodem Deo ſapientiâ prælato Pythagoram prætuliſſe, aut tot aliis virtute Alcibiadem, aut quemquam utroque Themiſtocli.* Idem legere eſt & apud Plutarch. in Numa.

B. Σύριος ἢ Τύριος. ADDE; Item Lucianus in Lexiphane; ϗ κατὰ τὸν Μνησάρχου τὸν Σάμιον, σιωπὴν, ϗ γλωτταργίαν ἡμῖν ἐπιβάλλει.

PAG. CCV. 1. E. Vide locum. ADDE: Scriptâ hac Obſervatiunculâ, & editâ, monuit me per literas Stephanus Monachius, tranſpoſita ſibi videri Laërtii verba: & pro ὧ Γέται θύουσι, Κρόνον νομίζοντες, ὥς φησιν Ηρόδοτος, legendum ſibi videri, ὧ Γέται θύουσι, (ὥς φησιν Ηρόδοτος) Κρόνον νομίζοντες. Zamolxin pro Deo à Getis haberi ſcribit Herodotus.

PAG. CCV. 2. E. ab Ægyptiis circumciſum fuiſſe refert. ADDE: Fuiſſe in Ægypto regnante rege Sanneſerto ſcribit Diodorus Siculus in Biblioth. Hiſtor. & Plinius XXXVI. 9.

PAG. CCVI. 2. B. ADDE: Igitur de Lyſide accipiendum, quod ſcribit idem Diodorus Hiſtor. Bibl. lib. XVI. τοῦ δ' Επαμινώνδου, Πυθαγόρειον ἔχοντος φιλόσοφον ἐπιστάτίω, συντρεφόμενος ὁ Φίλιππος μετέσχεν ἐπὶ πλεῖον τῶν Πυθαγορείων λόγων. De Epaminonda dixerat paullò antè: μετέσχε γὰρ ἐπὶ πολὺ πάσης παιδείας, ϗ μάλιστα τῆς Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας.

C. ὑπ' αὐτοῦ Πυθαγόρου. ADDE: Pythagoræ tribuitur quoque à Diodoro Siculo Scriptore graviſſimo. Ita enim ille lib. 1. extremo: Πυθαγόραν δὲ κατὰ τὸν Ιερὸν Λόγον, ϗ τὰ κατὰ Γεωμετρίαν θεωρήματα, ϗ τὰ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς, ἔτι δὲ τίω εἰς πᾶν ζῶον τῆς ψυχῆς μεταβολίω μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων.

PAG. CCVII. 1. B. qui omnes Pythagoræ Vitam conſcripſere. ADDE: Hæc adnotaveram, cùm incidi in locum eximium Diodori Siculi, cujus hæc ſunt verba è libro 1. Bibliothecæ Hiſtoricæ, ubi de Mnevi, Legumlatore Ægyptiorum: προσποιηθῆναι δὲ αὐτῷ τὸν Ερμῆν δεδωκέναι τούτους, ὡς μεγάλων ἀγαθῶν αἰτίους ἐσομένους· καθάπερ παρ' Ελλησι ποιῆσαί φασιν· ἐν μὲν τῇ Κρήτῃ Μίνωα· παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις Λυκοῦργον· τὸν μὲν, παρὰ Διὸς· τὸν δὲ, παρ' Απόλλωνος φήσαντα τούτους εἰληφέναι· ϗ παρ' ἑτέροις δὲ, πλείοσιν ἔθνεσι παραδέδοται τοῦτο τὸ γένος τῆς ἐπινοίας ὑπάρξαι, ϗ πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον γενέσθαι τοῖς πεισθεῖσι. παρὰ μὲν γὰρ τοῖς Αριμασποῖς Ζαθραύστίω ἱστοροῦσι τὸν Αγαθὸν Δαίμονα προσποιήσασθαι τοὺς νόμους αὐτῷ διδόναι· παρὰ δὲ τοῖς ὀνομαζομένοις Γέταις, Ζάμολξιν ὡσαύτως τὴν κοινὴν Εστίαν· παρὰ δὲ τοῖς Ιουδαίοις Μωσῆν, τὸν ΙΑΩ ἐπικαλούμενον θεόν· εἴτε θαυμαστὴν ϗ θείαν ὅλως ἔννοιαν εἶναι κρίναντας τὴν μέλλουσαν ὠφελήσειν ἀνθρώπων πλῆθος, εἴτε ϗ πρὸς τὴν ὑπεροχὴν ϗ δύναμιν τῶν εὑρεῖν λεγομένων τοὺς νόμους ἀποβλέψαντα τὸν ὄχλον, μᾶλλον ὑπακούσεσθαι διαλαβόντας. *Leges à Mercurio ſibi traditas, unde ingentia vitæ bona promanarent, ſimulavit. Quod apud Græcos, in Creta quidem Minos, apud Lacedæmonios Lycurgus factitavit: quorum iſte Jovi, hic Apollini ſuas vendicavit. Id commenti genus apud plures quoque alias gentes adhibitum, multorum cauſa bonorum perſuaſis exſtitiſſe ferunt. Nam apud Ariſmaſpos Zathrauſtes Bonum Genium; apud Getas Zamolxis Communem Veſtam: apud Judæos Moſes Deum qui IAO dicitur, legum auctorem ſuarum finxiſſe perhibetur: Sive quòd admirandum prorſus & divinum eſſe judicarent commentum illud quod in commodum ſocietatis humanæ exiret: ſive quòd vulgus ad majeſtatem & potentiam illorum qui leges inveniſſe dicerentur, reſpectans, dicto magis audiens fore exiſtimarent.*

2. A. *cognitionemque præſtare.* ADDE: De comparatione vitæ cum mercatu meminit quoque Longinus ſect. XXXI. libri Περὶ ὕψους· ἡ φύσις οὐ ταπεινὸν ἡμᾶς ζῶον, οὐδ' ἀγεννὲς ἔκρινε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡς εἰς μεγάλίω τινὰ πανήγυριν, εἰς τὸν βίον, ϗ εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον ἐπάγουσα, θεατάς τινας τῶν ὅλων αὐτῆς ἐσομένους, ϗ φιλοτιμωτάτους ἀγωνιστάς, &c. Ceterùm

PAG. CCIX. 2. A. quem ibi videſis. ADDE: Boëtius in Elementis Geometricis inventionem notarum illarum, quibus nunc ad numerandum utimur, quaſque *cifras* appellamus, Pythagoricis tribuit. Certè eos antiquiores eſſe quàm vulgus Eruditorum credit, probat Iſaacus Voſſius in eruditis Obſervationibus quas ſcripſit ad Pomponium Melam.

PAG. CXCII. 2. C. *Ariſtoxenus refert.* ADDE, Etiam Heſychius Lexicographus: ἄψυχος· ὁ τῶν Πυθαγορικῶν βίος.

PAG. CCXIV. 2. C. ἥλιόν τε ϗ σελήνίω, ϗ τοὺς ἀστέρας, εἶναι θεοὺς] ADDE: Id ipſum exiſtimarunt & alii plerique: unde & θεοὺς ἀπὸ τοῦ θεῖν, quia Aſtra currunt, dictos voluere. Clemens Alexandrinus in Ad-

monitioon

monitione ad Gentes, ubi de varia circa Deos opinione: A οἱ μὲν γὰρ ἀθέως ἀμφὶ τὴν οὐρανοῦ θέαν ἀπατώμενοι, καὶ ὄψει μόνῃ πεπιστευκότες, τῶν ἀστέρων τὰς κινήσεις ἐπιθεώμενοι, ἐθαύμασάν τε, καὶ ἐξεθείασαν, θεοὺς ἐκ τοῦ ΘΕΙ͂Ν ὀνομάσαντες τοὺς ἀστέρας· καὶ προσεκύνησαν ἥλιον, ὡς Ἰνδοί· καὶ σελήνην, ὡς Φρύγες. Simplicius ad Enchirid. Epicteti cap. 38. ἀρχὴ δὲ τῆς σκέψεώς ἐστιν, εἰδέναι πρῶτον, τί σημαίνει τὸ τοῦ θεοῦ ὄνομα. Καὶ ἰστέον, ὅτι οἱ πρῶτον θέντες αὐτὸ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ περιπολοῦντας, παρὰ τὸ ΘΕΙ͂Ν, τουτέστι ΤΡΕ'ΧΕΙΝ, ἢ ΟΞΕ'ΩΣ ΚΙΝΕΙ͂ΣΘΑΙ, οὕτως ὠνόμασαν· χρόνῳ δὲ ὕστερον, καὶ ἐπὶ τὰς ἀσωμάτους καὶ νοητὰς τῶν ὄντων αἰτίας ἀνήγαγον τὸ ὄνομα, καὶ μέχρι τῆς μιᾶς τῶν πάντων ἀρχῆς καὶ αἰτίας· ὥστε δηλοῦν τὸ ὄνομα ἀρχὴν τῶν ὄντων, καὶ αἰτίαν νοητὴν πρωτίστην καὶ κυριωτάτην. Et deinde: Καὶ αὐτὸ γοῦν, ὡς εἴρηται, τὸ τοῦ θεοῦ ὄνομα ἀπὸ τῶν οὐρανίων μετῆκται, ὡς ὀξέως κινουμένων, καὶ θεόντων. B

PAG. CCXVI. 2. E. apud Lucianum ἐν βίων πράσει. ADDE:

διὸ καὶ καθ' ἁρμονίαν συνεστάναι τὰ ὅλα] Quintilianus 1. 10. *Atque claros nomine Sapientiæ viros nemo dubitaverit ſtudioſos Muſices fuiſſe, cùm Pythagoras, atque eum ſecuti, acceptam ſine dubio antiquitus opinionem vulgaverint, Mundum ipſum ejus ratione eſſe compoſitum, quam poſtea ſit Lyra imitata.*

PAG. CCXVII. 1. E. ubi quoque emendandum γόητος. ADDE: De Pythagoræ præſtigiis etiam Chryſoſtomus Homiliâ 11. in Joannis Evangelium: Πυθαγόρας δὲ τὴν μεγίστην Ἑλλάδα καταλαβὼν, καὶ γοητείας ἐπιδείξας εἴδη μυρία· τὸ γὰρ βουσὶ διαλέγεσθαι, (καὶ γὰρ καὶ τοῦτό φασιν αὐτὸν πεποιηκέναι) οὐδὲν ἕτερον ἢ γοητεία ἦν, καὶ δῆλον μάλιστα ἐκεῖθεν· ὁ γὰρ τοῖς ἀλόγοις οὕτω διαλεγόμενος, τὸ τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν ὠφέλησε γένος, ἀλλὰ καὶ μάλιστα ἔβλαψε· καί τοιγε ἐπιτηδειοτέρα πρὸς φιλοσοφίας λόγον ἡ φύσις ἡ τῶν ἀνθρώπων ἦν. ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνος ἀετοῖς μὲν καὶ βουσὶ διελέγετο, καθάπερ φασὶ, γοητεύων· οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλογον λογικὴν ἐποίησε φύσιν, (οὐδὲ γὰρ δυνατὸν ἀνθρώπῳ τοῦτο) ἀλλὰ μαγγανείαις τοὺς ἀνοήτας ἠπάτα· καὶ ἀνθρώπους ἀφεὶς διδάξαι τι τῶν χρησίμων, ἐπαίδευσεν ὅτι ἴσον ἦν, κυάμους φαγεῖν, καὶ τὰς τῶν γεννητόρων κεφαλάς· καὶ τοὺς συνόντας ἔπειθεν, ὅτι δὴ ἡ τοῦ διδασκάλου ψυχὴ, ποτὲ μὲν θάμνος ἐγίνετο, ποτὲ δὲ κόρη, ποτὲ δὲ ἰχθύς. Præſtigiis annumerandum videtur & quod de Pythagoræ quodam titulo refert Suidas in Θετταλὴ γυνὴ, nec non Ariſtophanis Scholiaſtes D in Νεφέλαις. Verba Scholiaſtæ ſunt hæc: ἔστι δὲ καὶ Πυθαγόρου παίγνιον διὰ τοῦ κατόπτρου τοιοῦτο. πανσελήνου τῆς σελήνης οὔσης, εἴ τις ἔσοπτρον ἐπιγράψειεν αἵματι ὅσα βούλεται, καὶ προειπὼν ἑτέρῳ σταίη κατόπιν αὐτοῦ, δεικνὺς πρὸς τὴν σελήνην τὰ γράμματα, κἀκεῖνος ἀτενίσειεν ὁ πλησίον εἰς τὸν τῆς σελήνης κύκλον, ἀναγνοίη πάντα τὰ ἐν τῷ κατόπτρῳ γεγραμμένα, ὡς ἐπὶ τῆς σελήνης γεγραμμένα. Ita legendus hic locus ex optima emendatione Claudii Gaſparis Bacheti Mezeriaci, quem de ea videſis in Hypſipyles ad Jaſonem Ovidianam Epiſtolam.

PAG. CCXVIII. 1. A. εἰς τὸ Μεταπόντιον, τὸν βίον καταστρέφει. ADDE: Tentabat Monachius τῇ ἐνδείᾳ, id eſt, *inediâ*: quæ lectio ad receptam propiùs accedit.

2. D. ubi & illuſtriores nominat, uſque ad xvi 1. ADDE: Earum Catalogum ſcripſerat Philochorus. Suidas in Φιλόχορος, ubi de ejus libris: συναγωγὴν Ἡρωΐδων, ἤτοι Πυθαγορείων γυναικῶν.

PAG. CCXIX. 2. D. idem videtur eſſe ac Ἡλιος. LEGE: idem ac Ἥλιος.

E. Ambroſius & Suidas. ADDE: Scriptum fuiſſe à Laërtio ſuſpicabatur Monachius, ὅτι ἱερὸς τοῦ Μηνὸς, καὶ ἱκέτης τῷ Μηνὶ τῶν ἀγαθῶν· τῷ δὲ Μηνὶ ἱερὸς, σημαίνει γὰρ τὰς ὥρας. Id eſt; quia Soli ſacer eſt, & ipſi ſupplicat pro fructibus Terræ, &c.

PAG. CCXIX. 2. C. καὶ αὐτὸ τὸ σύστημα διέμεινε μέχρι γενεῶν ἐννεακαίδεκα] Error fœdus in numero, quem F &c. TOTAM HANC OBSERVATIUNCULAM ITA CONSTITUI VELIM. Hunc Laërtii locum corruptum putabat Lipſius lib. 1. Manuductionis ad Philoſophiam Stoicam, diſſertat. 6. eumque emendare conabatur. Verba ejus operæ pretium eſt hîc apponere: *Atque hæc, quod indignere, tam laudabilis ſecta* (loquitur de ſecta Pythagoræ) *acriter quidem, ſed non diu viguit:* & ſcholam ejus duraſſe non niſi ad novam & decimam A generationem *Laërtius ſcripſit, quæ Græcè concepta,* Καὶ αὐτοῦ τὸ σύστημα διέμεινε μέχρι γενεῶν ἐννεακαίδεκα. *Unà, inquam, voce* novemdecim, *iſtæ* generationes, *ſive ætates copulantur, temporum fœdo errore. Nam addit ipſe,* extremos fuiſſet, quos Ariſtoxenus viderit, Xenophilum, atque alios, ex Philolai & Euryti diſciplina. *At verò iſti compares, aut leviter ſuppares Ariſtotelis & Alexandri ævo. Quomodò igitur tot ætates? Enimvero ipſe Diogenes numerat ab Olympiade 60. &, age, produc ad 120. quò cenſere licet eos dictos perveniſſe. Si communi more* γενεὰς, *ſive ætates, triginta annis definis, vides quantùm abes. Itaque verius diviſim legi* ἐννέα, καὶ δέκα, *& accipere* novem, vel decem. *Sed notes etiam dixiſſe Laërtium,* σύστημα (*id eſt,* collegium & corpus) *illud non ultra manſiſſe: nam quin ſinguli & ſparſi diu poſtea fuerint, non eſt fortaſſis ambigendum,* &c. Hactenus Vir doctus: cujus emendationi B favet nonnihil Codex Laërtianus Regiæ Bibliothecæ, ubi legitur, ἐννέα, ἢ καὶ δέκα. Sed tamen hæc emendatio, pace tanti Viri dixiſſe liceat, ferri non poteſt. Γενεαὶ quidem, ſive *ætates*, ſecundùm quoſdam, 100. annis, at ſecundùm alios, 30. annis potiſſimùm definiuntur, ut ad hunc Homeri de Neſtore verſum Euſtathius obſervavit,

Τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων.

Si γενεὰν in hoc Laërtii loco 30. annis cum Lipſio definis, decem iſtæ generationes 300. annos efficient, quibus ſecundùm Laërtium, duraſſe Pythagoreorum ſyſtema non potuit, ſiquidem ait ultimos Pythagoreorum fuiſſe, quos Ariſtoxenus vidit; qui quidem Ariſtoxenus vixit temporibus Alexandri Magni, ut mox probabimus, hoc eſt, circa Olympiadem cxx. quod temporis interval- C lum 190. annos ſolùm efficit, ut mox quoque oſtendemus. Adde quòd hæc verba, ἐννέα, καὶ δέκα, *novem, & decem* ſonant, non verò *novem, vel decem*; pro quibus ſcribendum foret ἐννέα, ἢ δέκα. Verùm γενεὰ & 20. & 25. annis quoque definitur, ut Heſychius in ea Voce obſervavit. τὴν δὲ γενεὰν, inquit, ὑφίσανται ἐτῶν, οἱ μὲν κ'. οἱ δὲ, κε'. οἱ δὲ, λ'. Immo & ſeptem apud Medicos. Suidas: γενεὰ, κατ' ἐνίους μὲν ἔτη ζ'. ὅθεν καὶ λέγουσιν οἱ ἰατρικοὶ τῶν δύο γενεῶν μὴ δεῖν φλεβοτομεῖν, τὸν τεσσαρεσκαιδέκατον λέγοντες· ὡς ἔτι προσδεόμενον αἵματος, καὶ οὐδέπω ἔχοντα περιττὸν αἷμα. Decem annis definitur in capite vi. Prophetiæ Baruch, ubi Judæos, qui captivi erant apud Babylonios, poſt ſeptem generationes liberandos vaticinatur Jeremias; conſtat enim 70. annos ibi eos captivos fuiſſe. De hoc D eximio loco monuit me per literas Stephanus Monachius, qui & Laërtium γενεᾶς nomine ſimiliter decem annos intellexiſſe veroſimiliter contendit: ſiquidem à Pythagoræ temporibus uſque ad Alexandri tempora, ſunt anni 190. quas ἀρτίως efficient novemdecim illæ generationes, ſi ſingulas decem annis definiveris. Sed cùm alibi apud Scriptores Græcos γενεὰ decem annis non definiatur, potiùs exiſtimarim erratum fuiſſe à Scriptoribus Librariis in numero annorum, in quibus ab iis ſæpiſſimè erratur, dum annos literis ſingulis, non verbis integris notant. Ceterùm & Diodorus Siculus lib. xv. etiam Pythagoricorum extremos circa Alexandri tempora fuiſſe ait. Verba ejus ſunt: ὑπῆρξαν δὲ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἄνδρες κατὰ παιδείαν ἄξιοι μνήμης, Ἰσοκράτης τε ὁ Ῥήτωρ, καὶ οἱ τούτου γενόμενοι μαθηταὶ, καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος, ἔτι καὶ Ἀναξιμένης ὁ Λαμψακηνὸς, καὶ Πλάτων ὁ E Ἀθηναῖος· ἔτι δὲ τῶν Πυθαγορικῶν φιλοσόφων οἱ τελευταῖοι. *Hac equidem ætate, viri propter eruditionem ſempiterna gloria digni exſtiterunt, Iſocrates Rhetor, & Diſcipuli ejus: tum Ariſtoteles Philoſophus, & Anaximenes Lampſacenus, & Plato Athenienſis: Pythagoricorum inſuper Philoſophorum poſtremi.* Obſervabat Lipſius, dixiſſe Laërtium σύστημα Pythagoreorum, id eſt, Collegium & Corpus, non ultra manſiſſe: nam quin ſinguli & ſparſi diu poſtea fuerint, non eſſe ambigendum. Addebat, poſt Socraticos Philoſophos, deſitam & emortuam illam Pythagoricam Sectam, etiam in Italia ipſa. Tamen diu poſt Pythagoræ mortem Pythagoricos in Magna Græcia F Scholas habuiſſe ſcribit Origenes lib. 1. contra Celſum. An de renovatione Pythagoricæ ſectæ intelligendus Origenes? eam enim ſectam longo intervallo revocare conatum Nigidium Figulum diſcimus ex his Ciceronis in libro de Univerſo: *Denique ſic judico, poſt illos nobiles Pythagoreos, quorum diſciplina exſtincta eſt quodammodo, cùm in Italia, Siciliaque viguiſſet, hunc exſtitiſſe, qui illam renovaret.* Porro voce συστήματος utitur & Diodorus Siculus in Excerptis, de Schola Pythagoreorum loquens:

παρεξωσθεὶς οὖν (Cylo Crotoniata) τοῦ συστήματι τῶν Πυθαγορείων. Συνέδρεια eas Pythagoreorum Scholas Polybius lib. II. appellavit, Strabo lib. VI. συστήματα. Ὁμακοΐα autem propriè dicebantur. Clemens Στρωματ. I. ubi de Pythagora: Χαλδαίων ϗ Μάγων ἀρίστοις συνεγένετο, ϗ τὴν ἐκκλησίαν τὴν νῦν οὕτω καλουμένην, τὸ παρ' αὐτῷ ὁμακοΐον αἰνίττεται. Eam vocem uſurpant paſſim Porphyrius & Iamblichus in Vita Pythagoræ, Hierocles ad Aurea Carmina, & Proclus lib. I. in Timæum: ſignificat autem *Auditorium*.

PAG. CCXX. 1. A. *Pythagoras Exercitator* dicitur Plinio XXXII. 7. ADDE: Alius eſt Pythagoras Lacon, qui ſtadio vicit anno tertio Olympiadis decimæ ſextæ, ut diſcimus ex Dionyſio Halicarnaſſeo Antiquit. Rom. lib. II. ἀπέστειλε τοὺς παραληψομένους τὸν ἄνδρα ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἐνιαυτῷ τρίτῳ τῆς ἑκκαιδεκάτης Ολυμπιάδος, ἐν ᾗ ἐνίκα στάδιον Πυθαγόρας Λάκων. Hic eſt ille Pythagoras, qui Numam in conſtituendo regno adjuvit, ut eſt apud Plutarchum in Numa: Πυθαγόραν δὲ (φασὶ) τὸν Σπαρτιάτην, Ολύμπια νενικηκότα στάδιον ἐπὶ τῆς ἑκκαιδεκάτης Ολυμπιάδος, ἧς ἔτει τρίτῳ Νουμᾶς τὴν βασιλείαν κατέστη, πλανηθέντα περὶ τὴν Ἰταλίαν, συγγενέσθαι τῷ Νουμᾷ, ϗ συνδιακοσμῆσαι τὴν βασιλείαν· ὅθεν οὐκ ὀλίγα τοῖς Ρωμαϊκοῖς ἐπιτηδεύμασι τῶν Λακωνικῶν ἀναμεμίχθαι, Πυθαγόρου διδάξαντος. Contra fidem Hiſtoriæ de magno Pythagora id retulit Naſo, ſed à Poëtis veritas hiſtorica non exigenda.

D. *& inde laudata ſunt.* ADDE: Et Varro lib. IV. de L. L. *quorum egregiam imaginem ex ære Pythagoras Tarenti fecit.*

2. D. An legendum ϗ τοῖς ἄστροις? ADDE: aut potiùs ϗ τοῖς κύκλοις? id eſt, *oribus, ſphæris cæleſtibus.*

PAG. CCXXII. 1. A. *Hymnum in Apollinem.* ADDE: Similiter Plato in Phædone, τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλω προοίμιον Hymnum in laudem Apollinis dixit. item Themiſtius Orat. XIV. ut ad Socratem obſervabamus.

B. Προοίμια ἐκάλουν. LEGE: Notabit obiter Lector, Hymnos illos veteres, quos Homero falsò tribui plurimi putant, ut Homericos Thucydidem agnoſcere.

F. Ποταμὸν ἄλλοι. ADDE:

ἐπεὶ μυριάδες αὐτὸν κατῴκουν ὀγδοήκοντα] Erratum in numero ſuſpicatur Samuel Bochartus: & κ', id eſt, *viginti*, non π', id eſt, *octoginta*, ſcriptum fuiſſe à Laërtio colligit ex his Diodori verbis lib. XIII. Ακραγαντῖνοι μὲν ἦσαν πλείους τῶν διςμυρίων (lege δεκακισμυρίων) σὺν τοῖς κατοικοῦσι ξένοις οὐκ ἐλάττους τῶν εἴκοσι μυριάδων. *Agrigentini quidem erant plures decem hominum myriadibus, & cum inquilinis advenis non minùs viginti myriadibus.* Dictum Bochartum videſis lib. IV. Geographiæ Sacræ cap. XX.

2. C. ὤνησε γὰρ οὐκ ὀλίγους. ADDE: Etiam Hippocrates Græciam prope univerſam peſte vexatam crebris ignibus accenſis liberavit: quod remedium ab Acrone accepiſſe credit Mercurialis Var. Lect. II. 18. necnon Voſſius in Syntagmate de Medicis.

IBID. ſuprà dixiſſe me memini. ADDE: ad Cratetem Cynicum.

IBID. Ceterùm tales annominationes adeò amabat Gorgias Leontinus, ut Γοργιασμὸν pro eo ſcribendi genere Veteres Critici uſurparint. Id autem, &c. RESCRIBE: Tamen, ut erat Agrigentum Jonum colonia, teſte Strabone, Agrigentini, licèt Siculi, qui quidem Siculi Dores erant, Ionico ſermone fortean utebantur. Ceterùm, tales annominationes adeo amabat Gorgias, ut Γοργιασμὸν pro eo ſcribendi genere Veteres Critici uſurparint. Etiam Syneſius epiſt. 82. τὸ ψυχρὸν & Γοργιαῖον conjungit; quamquam, ut ad hunc locum Petavius annotabat, τὸ Γοργιάζειν apud Philoſtratum epiſt. 13. eſt *ornatè ac Rhetoricè loqui.* Has autem annominationes Acronem.

PAG. CCXXIII. 2. A. *Vi Superûm.* ADDE: Et alibi.

> *Quas ego te terras, & quanta per æquora vectum*
> *Accipio! quantis jactatum, Nate, periclis?*

C. ex. Meurſio in Laconicis. ADDE: De his crepidis Pollux VII. 22. ἀμυκλαΐδες δὲ, ἐλευθεριώτερον ὑπόδημα μὲν· δηλοῖ δὲ κλήσει τὸν τόπον. Ceterùm hanc Empedoclis hiſtoriam reſpexiſſe videtur Chryſoſtomus Homil. VII. in Epiſtolam priorem S. Pauli ad Theſſal. εἰπέ μοι, τί ἀκολώτερον, τὸ οἰκεῖον σῶμα ἀναλαβεῖν, ἢ τὸ ἀλλότριον; ἄλλοι πάλιν φασὶν ὑπὸ πυρὸς ἀναλίσκεσθαι, ϗ ἱματίων ἀνάστασιν γίνεσθαι, ϗ ὑποδημάτων, ϗ οὐ καταγελῶνται.

PAG. CCXXIV. 2. A. Vide Aldobrandinum. ADDE: Illa autem Elementa, ἀγέννητα exiſtimaſſe Empedoclem, diſcere eſt ex Heſychio Lexicographo, cujus hæc ſunt verba: ἀγέννητα. στοιχεῖα παρὰ Εμπεδοκλεῖ.

D. cap. 1. de Vita Apollonii: ADDE: Ceterùm hujus metamorphoſeos meminit & Chryſoſtomus Homiliâ II. in Joannem: ϗ τοὺς συνόντας ἔπειθεν, ; (loquitur de Pythagora) ὅτι δὴ ἡ τοῦ διδασκάλου ψυχὴ, ποτὲ μὲν θάμνος ἐγίνετο, ποτὲ δὲ κόρη, ποτὲ δὲ ἰχθύς· in quibus verbis obſervandum, Empedoclem Pythagoræ magiſtrum dici, qui fuit ejus diſcipulus.

ϗ τὸ μὲν ἥλιόν φησι πυρὸς ἄθροισμα μέγα] Et quem ἀνταύγειαν εἶναι τοῦ περὶ τὴν γῆν πυρὸς dicebat. Verba ſunt Plutarchi lib. II. de Placitis Philoſophorum cap. 20. ubi de Empedocle. Idem Plutarchus in Tractatu de Pyth. Orac. ὑμεῖς δὲ, τοῦ μὲν Εμπεδοκλέους καταγελᾶτε. φάσκοντος τὸν ἥλιον περὶ γῆν ἀνακλάσει φωτὸς οὐρανίου γενόμενον, αὖθις

Ανταυγεῖν τὸν Ὄλυμπον ἀταρβήτοισι προσώποις.

EPICHARMUS.

F. τοὺς τοῦ πατρὸς λόγους. ADDE:

τριμηνιαῖος δ' ὑπάρχων, ἀπηνέχθη τῆς Σικελίας εἰς Μέγαρα· ἐντεῦθεν δὲ εἰς Συρακούσας.] Etiam *Siculus* dicitur Horatio:

> *Plautus ad exemplam Siculi propiare Epicharmi.*

(Ita ibi legendum diu eſt quod in Originibus noſtris Gallicis monuimus.) Et Ariſtoteli in Libello de Poëtica cap. III. διὸ ϗ ἀντιποιοῦνται τῆς τε τραγῳδίας ϗ τῆς κωμῳδίας οἱ Δωριεῖς· τῆς μὲν κωμῳδίας οἱ Μεγαρεῖς οἵ τε ἐνταῦθα, ὡς ἐπὶ τῆς παρ' αὐτοῖς δημοκρατίας γενομένης, ϗ οἱ ἐκ Σικελίας· ἐκεῖθεν γὰρ ἦν Επίχαρμος ὁ ποιητής.

IBID. Tit. εἰς Φιλοσόφους. ADDE:

οὗτος ὑπομνήματα καταλέλοιπεν, &c.] Citatur Epicharmus ἐν Μεγαρίδι, item ἐν Λόγῳ, ab Hephæſtione.

PAG. CCXXV. 1. A. alii antea vixiſſe memorant. ADDE: Multò ante Chonnidem & Magnetem fuiſſe ait Ariſtoteles dicto cap. III. libelli de Poëtica.

ARCHYTAS.

C. ἐστρατήγουν δὲ Αρχύτου ϗ Φιλόλαοι. LEGE: Auctor Λόγου Ερωτικοῦ, qui Demoſtheni vulgò tribuitur: τοῦτο δὲ Αρχύταν, τὸν τὴν Ταραντίνων πόλιν οὕτω καλῶς ϗ φιλανθρώπως διοικήσαντα, ϗ κύριον αὐτῆς καταστάντα, ὥς εἰς ἅπαντας τὴν ἐκείνου μνήμην διελθεῖν· ὃς ἐν ἀρχῇ καταφρονούμενος, ἐκ τοῦ Πλάτωνι πλησιάσαι, τοσαύτην ἔλαβεν ἐπίδοσιν.

PHILOLAUS.

PAG. CCXXVI. 1. E. PHILOLAUS. ADDE:

Πυθαγορικός] Archytæ Tarentini auditor, teſte Tullio lib. III. de Oratore:

2. A. *De vero Mundi Syſtemate.* ADDE: Ceterùm de Philolao quaſi id ipſum quoque teſtatur Plutarchus lib. III. de Placitis Philoſophorum, capite 13. quod eſt de Motu Terræ: Οἱ μὲν ἄλλοι, μένειν τὴν γῆν· Φιλόλαος δὲ ὁ Πυθαγόρειος, κύκλῳ περιφέρεσθαι περὶ τὸ πῦρ κατὰ κύκλου λοξοῦ, ὁμοιοτρόπως ἡλίῳ ϗ σελήνῃ. Quod ſic videtur accipiendum, inquit Gaſſendus, ut Philolaus cenſuerit Terram percurrere Zodiacum, ac perinde ferri circa Solem, ut vulgò ferri Sol & Luna exiſtimantur circa Terram. De hac Pythagoreorum de motu Terræ opinione, non omittenda ejuſdem Plutarchi verba in Numa: Νουμᾶς δὲ λέγεται ϗ τὸ τῆς Εστίας ἱερὸν ἐγκύκλιον περιβαλέσθαι τῷ ἀσβέστῳ πυρὶ φρουράν· ἀπομιμούμενος, οὐ τὸ σχῆμα τῆς γῆς, ὡς Εστίας οὔσης, ἀλλὰ τοῦ σύμπαντος κόσμου, οὗ μέσον οἱ Πυθαγορικοὶ τὸ πῦρ ἱδρῦσθαι νομίζουσι, ϗ τοῦτο Εστίαν καλοῦσι ϗ μονάδα· τὴν δὲ γῆν, οὔτε ἀκίνητον, οὔτε ἐν μέσῳ τῆς περιφορᾶς οὖσαν, ἀλλὰ κύκλῳ περὶ τὸ πῦρ αἰωρουμένην, οὔτε

τῶν

τῶν τιμιωτάτων, οὐδὲ τῶν πρώτων τοῦ κόσμου μορίων ὑπάρχειν· ταῦτα δὲ καὶ Πλάτωνά φασι πρεσβύτην γενόμενον διανενοῆσθαι περὶ τῆς γῆς, ὡς ἐν ἑτέρᾳ χώρᾳ καθεστώσης, τὴν δὲ μέσην καὶ κυριωτάτην ἑτέρῳ τινὶ κρείττονι προσήκουσαν. *Ferunt Numam ædem quoque Veſtæ ſacro igni orbicularem circumjeciſſe, ut ibi aſſervaretur; adumbrans non effigiem Terræ, quaſi ea Veſta ſit, ſed univerſi Mundi, cujus in medio ignis ſedem locant Pythagorei, eamque Veſtam nominant & unitatem. Terram verò non putant immobilem, neque mediam tenere regionem globi, ſed eſſe in gyrum circum ignem ſuſpenſam, neque numerari inter elementa mundi præcipua & prima. Eadem Platonem volunt jam ſenem de Terra ſenſiſſe, alio eam loco reponentem, medium verò domicilium alteri cuipiam attribuiſſe præcellentiori.* Eadem de Platone teſtificatur idem Plutarchus in Quæſtionibus Platonicis, cujus verba mox afferemus.

D. *qui in medio ſtadio jacet.* ADDE. Plutarchus ipſe in Quæſtionibus Platonicis: πῶς λέγει τὰς ψυχὰς ὁ Τίμαιος εἰς τὴν γῆν καὶ σελήνην, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ὄργανα χρόνου σπαρῆναι; πότερον οὕτως ἐκίνει τὴν γῆν, ὥσπερ ἥλιον καὶ σελήνην, καὶ τοὺς πέντε πλανήτας, οὓς ὄργανα χρόνου διὰ τὰς τροπὰς προσηγόρευε; καὶ ἔδει τὴν γῆν ἰλλομένην περὶ τὸν διὰ πάντων πόλον τεταγμένον, μὴ μεμηχανῆσθαι συνεχομένην καὶ μένουσαν, ἀλλὰ στρεφομένην καὶ ἀνειλουμένην νοεῖν; ὡς ὕστερον Ἀρίσταρχος καὶ Σέλευκος ἀπεδείκνυσαν· ὁ μὲν, ὑποτιθέμενος μόνον· ὁ δὲ Σέλευκος, καὶ ἀποφαινόμενος. Θεόφραστος δὲ καὶ προσιστορεῖ τῷ Πλάτωνι πρεσβυτέρῳ γενομένῳ μεταμελεῖν ὡς οὐ προσήκουσαν ἀποδόντι τῇ γῇ τὴν μέσην χώραν τοῦ παντός. *Quomodo ait Timæus animas in Terram, Lunam, & quæ alia ſunt inſtrumenta temporis, diſperſas eſſe? An hoc modo moveri ſtatuebat Terram, quo Solem, Lunam, & quinque Planetas, quos converſionum causâ appellat inſtrumenta temporis? & oportuit Terram devinctam circa axem univerſi, non ita fabricatam intelligi, ut uno contenta loco maneret, ſed quæ converteretur & circumageretur? poſtmodò Ariſtarchus & Seleucus oſtenderunt. Sane hoc ille ita ut ſupponeret tantùm, hic etiam pronuntians. Theophraſtus porro etiam id narrat, Platonem jam natu grandem pœnitentiâ fuiſſe ductam, quòd Terram in medio univerſi, non ſuo loco collocaviſſet.*

EUDOXUS.

PAG. CCXXVII. 2. A. Ælianus Var. Hiſt. VII. 17. ADDE: Syneſius in Dione Eudoxum vocat Diſcipulorum Ariſtotelis facilè principem: falsò omnino.

B. Hiſtoriæ Philoſophicæ c. 8. ADDE: Eudoxi peregrinationis in Ægyptum meminit & Diodorus Siculus lib. I. extremo, his verbis: παραπλησίως δὲ καὶ τὸν Εὔδοξον ἀστρολογήσαντα παρ' αὐτοῖς, (Αἰγυπτίοις) καὶ πολλὰ τῶν χρησίμων εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκδόντα, τυχεῖν ἀξιολόγου δόξης.

IBID. *mento attonſo atque ſupercilio.* ADDE: Presbyteros Ægyptios cilia raſiſſe teſtatur quoque Syneſius in libello de Laude Calvitici, his verbis: ἤδη δὲ ἐγὼ κατενόησα καὶ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ θεραπευτὰς τοῦ θεοῦ, μηδὲ τῶν ἐπιβλεφαρίδων ἀνεχομένους τριχῶν. *Ego verò Presbyteros Ægyptios etiam ab iis, quæ in genis naſcuntur, ciliis abhorrere animadverti.* Herodotus in Euterpe totum corpus dicit. Locus eſt in Euterpe, cujus verba, quia Laertianæ receptæ lectioni non parum favent, infrà ponere non gravabor: οἱ δὲ ἱρέες ξυρεῦνται πᾶν τὸ σῶμα διὰ τρίτης ἡμέρας, ἵνα μήτε φθεὶρ, μήτε τι ἄλλο μυσαρὸν μηδὲν ἐγγίγνηταί σφι θεραπεύουσι τοὺς θεούς.

AD LIBRUM IX.

HERACLITUS.

PAG. CCXXXI. 1. A. *ſed communem & divinam.* ADDE: Viſum tamen auditu veriorem multò eſſe adſtruebat. Diſcimus ex Polybio lib. XII. δυοῖν γὰρ ὄντων κατὰ φύσιν ὡσανεί τινων ὀργάνων ἡμῖν, οἷς πάντα

A πυνθανόμεθα καὶ πολυπραγμονοῦμεν, ἀκοῆς καὶ ὁράσεως, ἀληθινωτέρας δ' οὔσης οὐ μικρῷ τῆς ὁράσεως κατὰ τὸν Ἡράκλειτον· ὀφθαλμοὶ γὰρ τῶν ὤτων ἀκριβέστεροι μάρτυρες, &c. Fabius in hanc rem lib. XI. cap. 2. *acrior eſt oculorum quàm aurium ſenſus.*

C. ἐν διλωσικῇ ῥύσει. ADDE: Plato in Theæteto τοὺς ῥέοντας vocat Heraclitum, ceteroſque Philoſophos, qui fluere omnia dicebant.

2. C. ποιητὴς Τήϊος. ADDE: Item Athenæus XI. 2.

PAG. CCXXXII. 1. A. uſurpari ſeriò ſolita. ADDE: primum carpit Lucianus in Lexiphane.

C. *conſumere ſoles.* ADDE: τὸν ἥλιον ἐν τῇ λέξει ἄγουσι χολήν dixit Ælianus lib. VI. de Hiſtor. Animal. cap. 58. ubi de Sacerdotibus Heliopoleos.

B

XENOPHANES.

PAG. CCXXXIII. 1. A. *Aër ambiens.* ADDE: Hoc quo circumdati ſumus ſpatium, vertit Seneca.

LEUCIPPUS.

PAG. CCXXXVI. 1. E. qui vertit *Mileſius.* ADDE: Memini & alibi has voces confundi. Ita Diagoras, ἄθεος qui dictus eſt, Suidæ Μήλιος dicitur, qui Μιλήσιος Chryſoſtomo. Chryſoſtomi locus eſt in Homilia IV. in Epiſtolam priorem Pauli ad Corinthios: καὶ Διαγόρας ὁ Μιλήσιος, καὶ Διόδωρος ὁ λεγόμενος ἄθεος, &c.

C

DEMOCRITUS.

PAG. CCXXXVII. 1. E. Latini *quinquertionem.* ADDE: Ceterùm Longinus ſect. XXX. etiam Hyperidem ὡς πένταθλον vocat, ὃς γε τῶν μὲν πρωτείων ἐν ἅπασι τῶν ἄλλων ἀγωνιστῶν λείπεται, πρωτεύει δὲ τῶν ἰδιωτῶν.

PAG. CCXXXVIII. 1. D. Animalium cap. 12. ADDE: Videndus Geſnerus in Tractatu de Lacte.

PAG. CCXXXIX. 1. E. lib. 11. Hypot. cap. 5. ADDE:

VII. Cùm Darium conſolari non poſſet, cui paullò antè uxor pulcherrima è vita exceſſerat, ſe illi mortuam reſuſcitaturum dixit, ſi vellet res ad hoc neceſſarias ſuppeditare: Cúmque Darius eum juberet,
D nullâ ſumptus ratione habitâ, quidquid opus eſſet, accipere, promiſſaque præſtare: tum paulìſper cunctatus, dixit, cetera quidem ſibi abunde ſuppetere, unum deeſſe, neque id quemadmodum haberi poſſet ſe intelligere: Darium tamen, ut qui totius Aſiæ Rex eſſet, facile fortaſſe conſecuturum. At cùm rogaret ille quid tandem tam magnum eſſet, quod ſolus Rex conſequi poſſet; tum Democritum reſpondiſſe aiunt, Si tumulo uxoris inſcriberet nomina trium quas nemo lux flet, ſic demum illam ab inferis eſſe redituram: fore enim ut ejus mortis conſuetudine erubeſceret. Tum Darius cùm hæreret, neminemque reperiret cui triſte aliquid non accidiſſet, Democritus pro ſua conſuetudine ridens, Et tu, inquit, ineptiſſime omnium, non vereris lugere, quaſi unus tanti
E mali particeps, cùm neminem eorum qui umquam fuerunt, ſine privato aliquo dolore vixiſſe reperias? Rem narat Julianus Imperator in Epiſtola XXXVII.

VIII. Deum eſſe mentem ajebat, ipſamque in Sphæra ignea eſſe videlicet mundi animam. Cyrillus contra Julianum lib. I. Θαλῆς μὲν οὖν ὁ Μιλήσιος νοῦν τοῦ κόσμου φησὶν εἶναι τὸν Θεόν· Δημόκριτος δὲ ὁ Ἀβδηρίτης, συμφέρεται μὲν κατά τι, προσεπάγει δέ τι καὶ ἕτερον· νοῦν μὲν γὰρ εἶναι τὸν Θεὸν ἰσχυρίζεται καὶ αὐτὸς, πλὴν, ἐν πυρὶ σφαιροειδεῖ, καὶ αὐτὸν εἶναι τὴν τοῦ κόσμου ψυχήν.

PAG. CCXL. 2. A. loco à nobis ſuprà allato. ADDE: & apud Proclum Commentario nec dum edito in
F Platonis Rempublicam: Δημόκριτος ὁ φυσικὸς ἐν τοῖς Περὶ τοῦ ᾅδου γράμμασι. Hæc Procli verba ab Alexandro Moro, Viro doctiſſimo juxta atque eloquentiſſimo, in Notis ad Novum Teſtamentum ſic afferuntur: ſed in his legendum omnino ἐν τοῖς Περὶ τοῦ ᾅδου συγγράμμασι.

PAG. CCLI. 2. F. locum Petronii ſuprà allatum. ADDE: Item hunc Plinii lib. XXXVII. cap. 10. *Aſpilatem Democritus in Arabia gigni tradit, ignei coloris; eam oportere cameli pilo ſpleneticis alligari, inveniriqne in nido Arabicarum alitum: & aliam eodem nomine ibi in Leucope-*

tra

A *tra naſci, argentei coloris, radiantem, contra lymphatum ha-bendam.*

PAG. CCXLII. 1. C. *bene maléque ſonantibus.*

Περὶ Ὁμήρου] Ex eo Democriti libro eſſe ſuſpicamur, quod ex Democrito ad xv. Odyſſ. refert Euſtathius, matrem Eumæi, qui Ulyſſis ſues paſcebat, *Peniam* vocatam fuiſſe.

1. F. ἔγραψε δὲ ϗ Ἐπιστολάς. ADDE: Exſtat ſub Democriti nomine de Arte Sacra, ſive de Rebus naturalibus & myſticis Libellus, ex venerandæ Græcæ vetuſtatis de Arte Chymica reliquiis erutus, cum Syneſii & Pelagii, antiquorum Philoſophorum, Commentariis. Item Phyſicorum & Myſticorum Liber, cum eorumdem Commentariis: Sed quos Democriti non eſſe non dubitamus.

PROTAGORAS.

PAG. CCXLIV. 1. D. τὰ κωλύοντά με. ADDE: Et Chryſoſtomus Homiliâ IV. in Pauli Epiſtolam primam ad Corinthios: ϗ γὰρ Πρωταγόρας παρ' αὐτοῖς, ἐπειδὴ ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ὅτι οὐκ οἶδα θεοὺς, οὐχ ὅτι τὴν οἰκουμένην περιιὼν ϗ κηρύττων, ἀλλ' ἐν μιᾷ πόλει, περὶ τῶν ἐσχάτων ἐκινδύνευσε.

PAG. CC. XLVI. 1. Pauſanias in Atticis. ADDE: & Protagoras Cyzicenus, cui Nicander Alexipharmaca ſua inſcripſit.

C

ANAXARCHUS.

PAG. CCXLVII. 1. E. Dioxippo Pancratiaſtæ. ADDE: Seneca Philoſophus ipſi Alexandro. Verba ejus ſunt in Epiſtola 59. *Alexander cùm jam in India vagaretur, & gentes ne finitimis quidem ſatis notas bello vaſtaret in obſidione cujuſdam urbis, dum circuit muros, & dum imbecilliſſima mœnium quærit, ſagittâ ictus diu perſedere & incœpta agere perſeveravit. Deinde cùm repreſſo ſanguine ſicci vulneris dolor creſceret, & onus equo ſuſpenſum paullatim obtorpuiſſet, coactus abſiſtere, Omnes, inquit, jurant me Jovis eſſe filium, ſed vulnus hoc hominem me eſſe clamat.*

PYRRHO.

PAG. CCXLVIII. 2. C. *Oetæis ignibus concrematur.* ADDE: Et alio item ſenſu *feminam exuere*. Seneca epiſt. 95. *Quia feminam exuerunt, damnatæ ſunt morbis virilibus.*

PAG. CCLII. 1. E. ἐν σκιᾷ δὲ, ἐθάλπετο. ADDE: τραπεζοποιὸς idem ac τραπεζοκόμος: Gallicè *Maiſtre d' hoſtel.* Heſychius: τραπεζοποιός· οὐχ ὁ μάγειρος, ἀλλ' ὁ τῆς πάσης περὶ τὰ συμπόσια παρασκευῆς ἐπιμελούμενος. Etymologiſta: τραπεζοποιός· ὁ περὶ τὸ συμπόσιον πάντων ἐπιμελούμενος, τραπεζῶν, σκευῶν, ἀκουσμάτων· οὕτω Μένανδρος. Utitur Syneſius in Oratione de Regno pag. 23. & Chryſoſtomus Homiliâ LXXI. in Matthæum.

PAG. CCLIII. 1. F. ἐγγύθεν δὲ, τετράγωνος. ADDE: Tertullianus de Anima cap. XVII. *Itaque mendacium viſui objicitur, quòd remos in aqua inflexos, vel infractos adſeverat adverſus conſcientiam integritatis, quod turrem quadrangulatam de longinquo rotundam perſuadeat,* &c. Chryſoſtomus Homiliâ VII. in Pauli Epiſtolam primam ad Corinthios: ϗ γὰρ ὁρῶντες πύργον πόῤῥωθεν τετράγωνον, στρογγύλον εἶναι νομίζομεν. ἔστι δὲ ὀφθαλμῶν ἀπάτη τὰ τῆς τοιαύτης ὑπολήψεως.

IBID. διάφοροι φαίνονται κατὰ χρῶμα. ADDE: Tractat hæc Seneca Natural. Quæſt. lib. 1. cap. 5. ubi & hunc Neronis verſum citat:

Colla Cytheriacæ ſplendent agitata columbæ.

TIMON.

PAG. CCLIII. 1. F. de quibus ſuprà in Pyrrhone. ADDE: Scripſit quoque Galenus, ipſo teſte in Tractatu de Libris propriis, librum hoc titulo: τῆς Θεοδᾶ, (corrige Θευδᾶ) εἰσαγωγῆς Ὑπομνήματα, ε. *Theudæ Introductionis Commentarii* V. Et alterum hoc, Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τῆς διαφωνίας τῶν Ἐμπειρικῶν, τοῦ τε Θεοδᾶ, (corrige ſimiliter Θευδᾶ) κεφάλαια Ὑπομνήματα γ. *Contra objecta de diſſenſione Empiricorum, & Theudæ, ſummarii Commentarii* III.

2. A. ut ſuprà à nobis obſervatum. ADDE: Apud Sextum Empiricum lib. I. Pyrrh. Hypotyp. cap. 33. Per-
B medotus quidam inter Scepticos recenſetur: Περὶ δὲ τοῦ εἰ ἔστιν εἰλικρινῶς Σκεπτικὸς, πλατύτερον μὲν ἐν τοῖς Ὑπομνήμασι διαλαμβάνομεν· νῦν δὲ ὡς ἐν ὑποτυπώσει διαλαμβάνομεν κατὰ Περμήδοτον ϗ Ὀνήσιμον· οὗτοι γὰρ μάλιστα ταύτης προέστησαν τῆς στάσεως: ſed ubi ex hoc Laërtii loco legendum putamus, κατὰ Πρόδοτον. Legi poſſet & κατὰ Μηνόδοτον ex ſuperioribus verbis Laërtianis.

PAG. CCLVIII. 1. A. non adeo illuſtrem eum fuiſſe. ADDE: Scepticæ addictus videtur fuiſſe & Cornelius Celſus ex his Quintiliani verbis lib. 1. cap. 1. *Scripſit non parum multa Cornelius Celſus, Scepticos ſequutus, non ſine cultu ac nitore.*

AD LIBRUM X.

EPICURUS.

PAG. CCLXXX. 1. C. *præterita & futura.* ADDE: Χειμάζειν] Hinc refutandus Phrynichus, qui in Ecloga Dictionum Atticarum Menandrum reprehendit, quòd ea voce ἀντὶ τοῦ λυπεῖν uſus ſit, in qua ſignificatione Alexandrini Scriptores, non δόκιμοι eâ uterentur.
D Hoc vocabulum hac notione per omnem Græciam paſſim uſurpatum conſtat, ut rectè monuit Salmaſius in Tractatu de Helleniſtica. Inde Verſiculus ille antiquus,

Οὐδεὶς γαμεῖται, ὅστις οὐ χειμάζεται.

Utitur in Hippolyto & Euripides, Scriptor δοκιμώτατος:

Φιλῶ τέκν'· ἄλλῃ δ' ἐν τύχῃ χειμάζομαι.

Locus porro Menandri quem ſignat Phrynichus, fuit in Auriga. Teſtatur Ammonius, aut quicumque auctor eſt Libelli Περὶ ὁμοίων ϗ διαφόρων λέξεων· χειμάζειν, οὐ μόνον τὸ ΠΑΡΑΧΕΙΜΆΖΕΙΝ, ἀλλὰ ϗ τὸ ΕΝΟΧΛΕΙΝ, ὡς Μένανδρος ἐν Ἡνιόχῳ.

PAG. CCLXXX. 1. F. ubi eam Medicorum filiis tribuit. ADDE: Similiter & Chryſoſtomus Homiliâ XXII. in Joannem: cujus verba merentur hîc adſcribi, ſunt enim elegantiſſima: οὐχ οὕτω τὰ σφοδρὰ τῶν ποτα-
E μείων ῥεύματα τὰς ὄχθας εἴωθε διατρώγειν ϗ ποιεῖν ὑφιζάνειν, ὡς τρυφὴ ϗ σπατάλη τὰ τῆς ὑγιείας ἡμῶν ἐρείσματα πάντα ὑποσύρει ῥᾳδίως. κἂν ἔλθῃς εἰς ἰατρεῖον, ϗ προσελθὼν ἐρωτήσῃς, πάσας σχεδὸν τῶν νοσημάτων τὰς αἰτίας ἐκεῖθεν εὑρήσεις οὔσας· ἡ μὲν γὰρ εὐτέλεια ϗ ἡ λιτὴ τράπεζα, ὑγιείας μήτηρ ἐστί. διὰ τοῦτο ϗ ἰατρῶν παῖδες οὕτως αὐτὴν ὠνόμασαν, τό γε μὴ κορέννυσθαι ὑγείαν καλέσαντες (ἀκορίη γὰρ τροφῆς ὑγιείη) τότε ἐνδεῶς ἐσθίεσθαι μητέρα ὑγείας εἰπόντες. εἰ δὲ ἡ ἔνδεια μήτηρ ὑγείας, εὔδηλον ὅτι ἡ πλησμονὴ μήτηρ νόσου ϗ ἀῤῥωστίας ἐστὶ, ϗ τίκτει πάθη ϗ αὐτῶν ὑπερβαίνοντα τῶν ἰατρῶν τὴν τέχνην· ϗ γὰρ ποδαλγίαι, & quæ ſequuntur: eſt enim locus prolixior.

FINIS.

ERRATA EMENDATA.

PAG. 2. 1 D. Camaldulenſe lege Camaldulenſi. F. optime notæ l. optimæ notæ. Lucippi l. Leucippi. 2 E. ut prædicat, l. ut prædicant. P. 3. 2 A. pantametro l. pentametro. E. *Gelli l. Gelli.* P. 4. 1 A. *aportet l. oportet.* P. 5. 1 B. Fan e l. Famæ. P. 6. 1 F Hypoth. l. Hypotyp. 2 F. Hypoth. l. Hypotyp. P. 9. 2 E. ibidem l. idem. F. & ſuprà allatis l. ex ſupra allatis. P. 10. 2 F. ubi, & apud Valerium l. ubi, ut & apud Valerium. P. 15. 1 B. ἢ Σκάβρα l. ἢ Σκάβρα. P. 17. 1. A. ibidem ibidem l. ibidem idem. Ctodro, l. Codro. P. 18. 2. D. In Piſiſtrato Tyranni Vita; l. In Piſiſtrati Tyranni Vita. P. 19. 2. F. quo ſciam l. quod ſciam. P. 21. 2 D. vitiſiùs l. vitioſiùs. P. 22. 1 C. è Stobæo l. à Stobæo. P. 25. 1. D. *libroaum l. labrorum.* P. 27. 1 B. βραχεῖαν l. βραδεῖαν. P. 29. 2 D. ποτι legitur l. vox ποτὶ legitur. P. 33. 2. A. abſcripſit l. adſcripſit. P. 34. 2 F. *plazo l. placo.* P. 36. 2 C. Tarantinorum l. Tarentinorum. P. 41. 2. C. libro de Politicis, l. libro de Politiis. P. 42. 2 D. Solmaſius l. Salmaſius. P. 44. 1 E. eumde diei l. eum de diei. P. 49. 1 A. Δημοκρίτω l. Δημοκρίτῳ. P. 50. B. Epiſt. 33. l. Epiſt 331. 2 E. huc referre l. hîc referre. P. 56. IN LAERTII LIB I. l. IN LAERTII LIB. II. P. 61. 2 B. nihil eſt l. nihili eſt. P. 62. 1 D. τουτου l. τούτου. P. 63. 1 F. *in cujus libris l. in cujus labris.* P. 64. 2 C. Τηλαυγὴς l. Τηλαύγης. E. hic Æſchinis l. is Æſchinis. P. 65. 1 A. Siceliam l. Siciliam. F. memorat l. memoret. 2 A. de Thargel. l. de Thargelica. D. *Sophiſts* l. *Sophiſtis*. E. *diſcipulam l. diſcipulum. communicatione l. communicationi. flamine l. flumine.* F. Satdionus l. Sardianus. Ηλιακκῶν l. Ηλιακῶν. P. 66. E. γγονυῶν l, γηγυγῶν. F. μέτε l. μήτε. 2 B. *Delphos l. Delphus.* C. τις l. τίς. νάκταρι l. νέκταρι. D. *ches' immolli l. che s' immolli.* P. 67. 1 A. habuit Ariſtoteles l. de Simonide Ariſtoteles. C. ὃς αὐτῷ l. ὃς αὐτῷ. E. de libris educandis. l. de liberis educandis. ἀλλὰ l. ἀλλά. αἰτοίη· μισθὸν l. αἰτοίη μισθὸν. F. πάτερα l. πατέρα. 2 A. πολυτελείας l. πολυτελείαις. ἐνδοξοτάτη l. ἐνδοξοτάτη. B. *ſumis tuis! l. ſumis tuis?* D. *Oepidum l. Oedipum.* προῖκα l. προῖκα. P. 68. D. Μεγαροὶ l Μεγαροῖ. E. προσέπλευσε l. προσέπλευσε. B. *cinodos l. cinædos.* C. Diſſertationibus l. Diſſertationum. F. videliceo l. videlicet. propriò de eo ſtrepetu l. propriè de eo ſtrepitu. Pag. 79. 1 A. de Sacerdote l. de Sacerdotio. D. ſuperius dicta l. ſuperius dictum. παρόν σε l. παρά σε. 2 B. πάντα πασιν l. παντάπασιν. C. Lariſſacus l. Lariſſæus. F. δώμαι l. δωάμαι. P. 70. C. *eſſet dicatur l. eſſe dicatur.* D. hoc loco, *dele illud* hoc. 2 A. κίνεσιν l. κίνησιν. E. Cerenaïcorum l. Cyrenaïcorum. P. 71. 1 B. παράξει l. πράξει. D. Pag. 57. ὑομένειν. Hîc l. Pag 57. ὑπομένειν] Hîc. 2 A. ex Pſeudo-Acro l. & Pſeudo-Acro. Stabo l. Strabo. E. αὐτόνε l. αὐτὸν. P. 72. σῶ μα l. σῶμα. E. Lacedavmoniorum l. Lacedæmoniorum. F. τελειῶσε l. τελειῶσαι. Scriptoris l. Scriptores. 2. A. ὁ αὐτὸς καὶ Πολιτικός· Adde: Laërtius ſuprà in Æſchine: ἕβδομος, Μιλήσιος, πολιτικὸς συγγραφεύς. Theodoro Suidas, &c. de eo Suidas: l. Theodoro Suidas: Θεόδωρος. C. Libanias l. Libanius. noſtra Medici l. noſtra Medica. & Chryſoſtomus, adde & Syneſius. Exſtat Syneſii ad l. Exſtat Gregorii Magni ad. item Chry- dele. D. elementis l. elementis Fui: l. Fuit. P. 77. 2 D. ut Sambucus. l. ut Ambroſius. P. 83. 1 A. ἐδόῳ l. ὀγδόῳ. 2 B. hæc vox l. hoc vocabulum. P. 84, 2 B. ſectatam l. ſectatum. E. Theodorus l. Theodoritus. P. 85. 1 D. quod in proverbium l. qui in proverbium. P. 88. 1. A. hoſtibus ſuis captus, l. hoſtibus captus. P. 89. 1 C. Monachum Meliſſam l. Monachum Meliſſæ. 2 C. *L tue* l *Le tue.* P. 90. 1 C. *quale l. quanto.* F. & Sambucus l. & Vetus Interpres. P. 94. 1 A. uide, in Diſſertatione l. vide, & in Diſſertatione. P. 95. 2 A. προτάττει l. προστάττει. P. 99. 1 A. Chroncon l. Chronicon. P. 100. 2 D. ratione divinarem me l. rationem divinare me. P. 104. 1 C. Pag. 120. l. 102. P. 111. 1 D. Ariſtotele l. Ariſtotelem. 2 C. Caſaubonus, ita l. Caſaubonus. Ita. P. 127. 2 F. Deo Erotianus l. De eo Erotianus. P. 133. 2 D. Εκπειρικός l. Εμπειρικός. P. 150. 1 F. *inſtituerunt l. compoſuerunt.* P. 151. 2 C. ἐπικαλόμενος l. ἐπικαλούμενος. P. 152. 2 A. cujus nomine l. quo nomine. P. 258. 2 A. quem proximè l. quem inferiùs. P. 159. 1 F. ſepulchris autem quæ l. ſepulchris quæ. 161. 1 B Σήνωνα l. Ζήνωνα. 2 B. ὃς μοῦνος l. ὃς μοῦνος. 162. 1 B. ſcripta eſſe, l ſcripta eſſet. D. χριρὶ l. Χειρὶ. 2 A. Sanconis l. Sandonis. P. 168. 1 A. Soici l. Stoïci. E. ut de Stoicis l. ubi de Stoicis. 172. 2 A. Hypotheſeon l. Hypotypoſeon. P. 181. 1 E. Caſaubonum & Strabonis l. Caſaubonum ad Strabonis. P. 184. 2 E. Boëthi & Stoïci l. Boëthi Stoïci. P. 192. 2 F. Similter l. Similiter. P. 197. 2 E. ſolus Lucianus l. ſolus Laërtius. P. 201. 1 B. contra Originem l. contra Celſum. P. 209. 2 A. Theodorus l. Theodotus. P. 210. 2 E. Πυθαγοριγόν l. Πυθαγορικόν. P. 217. 2 C. me minime dixiſſe l. memini me dixiſſe. P. 241. 2 D. δόξις ἢ Heſychius l. δόξις. Heſychius P. 257. 2 D. in Maico l. in Marco. P. 258. 1 A. Agathæ l. Agathiæ. P. 264. 1 C. at Atticum l. ad Atticum. P. 281. B. Δμκόκριτος. Δημόκριτος. E. Εἴπκουρον l. κατ' Ἐπίκουρον. F. περιβλεπτοί l. περίβλεπτοί. 2. A. ὑπῆρχειν l. ὑπῆρχεν. *Oracmla l. Oracula.* P. 282. C. βλάβος l. βλάβους. E. φυσισικαὶ l. φυσικαὶ. ἀνγχαῖαι l. ἀναγκαῖαι.

IN ADDDENDIS.

Pag. 1. 2 A. ἀόρατὸν l. ἀόρατον. B. *centum ſexaginta l. centum ſeptuaginta.* P. 2. 1 A. Pámi hylia l. Pamphyla. P. 3. 1 A. Μυτηληνάων l. Μιτυληναίων. B. ἀοςίατο l. ἀοίσατο. C. παροιμῆαν l. παροιμίαν. C. 2. ex Phæſta l. ex Phæſto. P. 4. B. ἀφανισθῆναι l. ἀφανισθῆναι. C. ἀναγγνώσκοντος l. ἀναγινώσκοντος. P. 5. D. Crotonio l. Cranonio. P. 7. D. περβίων l. περὶ βίων. F. ἀγακτεῖν l. ἀγανακτεῖν. 2 E. σκέλειν l. σκέλεσιν. P. 8. E (an *Scepticus*?) l. (an *Scepticus*, aut *Socraticus*?) P. 10. 2 C. ὑποθύτου l. ὑποδύτου. P. 11. 1 B. *Conata Gallia l. Comata Gallia.* D. βαυκοπανοῦργο l. βαυκοπανοῦργοι. P. 12. 2 A. Monochio l. Monachio. P. 13. 1 A. illa Homilia l. ille Homilia. P. 14. 1 B. ſed ibi. l. ſed ubi. P. 15 1 C. quodam titulo, l. quodam ludo P. 16. 1 C. oribus l. orbibus.

IN

Diogenem Laertium:

DE

VITIS PHILOSOPHORUM,&c.

Merici Caſauboni, Is. F.

NOTÆ, & EMENDATIONES.

IN
DIOGENEM LAERTIUM:
DE
VITIS PHILOSOPHORUM, &c.
MERICI CASAUBONI, Is. F.
NOTÆ, & EMENDATIONES.

Lectori, Salutem.

QUæ tibi hîc, in Diogenem Laertium, à nobis offeruntur, amice lector, tertius hic annus agitur, cùm ſcripta & deſcripta pleraq; omnia, urgente tum typographo, quaſi mox extrudenda. Mutato dein, ut res ipſa docuit, conſilio; primò, Aldobrandini; publicatæ dudum, ſed à multis, ob raritatem exemplariorum deſideratæ, *Annotationes*; & poſt illas, Menagii, Viri Clar. & doctiſſimi, prolixæ, & laborioſæ, bone Deus! *Obſervationes* prælo ſubjectæ. Nova interim hic rerum facies; & qui vi & armis de propriis ſedibus exturbati, ad ſua poſtliminiò, tanto intervallo, redeuntibus undique, novæ curæ ſubiere. Mihi certè vix aliàs longius ab his ſtudiis diſſidium; quæ tamen ipſa ætas & diuturna valetudo, propè jam excuſſerat. Sed ecce tibi! dum propriæ Spartæ ornandæ vires ægrè ſufficiunt; vellit aurem typographus, aut bibliopola potius, & opus ad umbilicum tendere, ſemel, iterumque monet; fidem meam teſtatur, ne quid detrimenti, meâ vel cunctatione, vel fruſtratione patiatur. Ego contra: quæ meæ nunc partes eſſent, niſi viſis prius doctiſſimi viri *Obſervationibus*, ignorare me: Lectoris intereſſe; ſed & à me cautum ſemper quàm potui diligentiſſimè, ne actum agerem: præterea ad exiſtimationem meam pertinere, ne ſubleſtæ fidei ſuſpicionem (ſi cui mores noſtri ignoti) ſubiremus, ſi quid in noſtris deprehenderetur, quod alii, quos adhibuiſſe nos in conſilium, quando hîc liber excudebatur, omnes credituri eſſent, occupaſſent. Facile homini intelligenti perſuaſi. Hoc igitur ingenuè pro-

fiteor, antè quàm tantò ante ſcripta recognoſcere aggrederer, viſas mihi doctiſſ. viri ad decimum uſque librum, qui Epicuri vitam complectitur,(neq;enim nos ultra pergimus) *Obſervationes*; viſis illis, pauca quædam, quæ priùs ſcripſeramus, induxiſſe; ſed multò plura (quæ tamen omnia, mole paucula:) addidiſſe, occaſione ſumptâ, vel ex ſilentio viri doctiſſ. ubi res ipſa aliter exigere, in tantâ præcipuè diligentiâ, videbatur: vel quia de quibuſdam aliter ipſe ſentiebam, quàm vel ille, vel quos ille paſſim laudat & exhibet, viri doctiſſimi. Penitùs inſedit dudum animo meo illud Ciceronis; *Quid enim laboro, niſi ut veritas in omni quæſtione explicetur?* Qui ita ſunt affecti, non eſt quod metuamus, ne ſuſceptæ pro veritate diſſenſiones, eâ lege, ut ſi fallimur ipſi, magnas gratias certiora docentibus habituri ſimus; illos, aut illorum quenquam ſint offenſuræ. Sed eſt præterea quod te volo, lector. Quod b. m. parens Is. Caſaubonus, in Epiſtola ad lectorem *Notarum* ſuarum ad Diogenem; *inſtituti & propè jam affecti Commentarii* meminit: ut ſeriò ab illo tum dictum, nullus dubito: ita fruſtrà fuerit, qui inde concludat, aliquid ipſum ſcripto complexum eſſe, quod *Commentarii* ſpeciem, vel ſpecimen exhiberet. Ita enim illi ſolemne, ut quæ ſemel animo meditata, & quaſi delineata habebat; quorum indicia, notulas ſibi plerumq; proprias, aut ἀποσπομπὰς ad oras librorum appoſuerat; quia minimo, ſi res ita ferret, negotio depromere & ſtylo contexere poterat; de ijs, ut paratis & affectis, (verè ille & ſincerè, multo uſu confirmatus:) loqueretur: Mihi certè nihil hujus generis unquam viſum, præter ea quæ Codici editionis Stephanicæ cum cura legens, adſcripſerat: quæ pleraq; poſtea, in *Notas* quæ ſunt editæ, relata. Si quid in eo codice præterea nobis repertum, quod adverti mereretur; ejus lectorem noſtrum, auctore nominato, participem fecimus. Ipſum certè Codicem, non unus jam vir doctus in ſuâ poteſtate habuit: ſed unus præ cæteris nobis hic nominandus, Joh. Pearſonus, magnifici illius Collegii *S*[TÆ] *Trinitatis* Cantabrigiæ, præpoſitus digniſſimus; nobis ſemper amiciſſimus.

Vale.

Merici Caſauboni , Is. F. *in Diogenem Laërtium*,

NOTÆ ET EMENDATIONES.

DIogenem Laërtium *de Vitis*, &c. & ſuo nomine(magìs tamen ab argumento, quàm ſcriptoris diligentiâ :) & paternis in illum lucubrationibus nobis commendatiſſimum, juvenes olim ſatis accuratè legeramus, & inter legendum non pauca ad difficiliores aliquot locos, interpreti non intellectos pro more ad proprios uſus notaveramus, aliis quoq; ſi quando ferret occaſio (qui non ultimus ſtudiorum noſtrorum finis :) impertienda. Eorum ſpecimen noſtræ in Antoninum *De ſe ipſo*, Notæ, dudum exhibuerunt. Romana Editio B *Thoma Aldobrandino* interprete, ne fando quidem nobis tum audita. Multis poſt annis, cùm res hìc jam verſæ, & nos (dum pejus naufragium metuimus) ἀνάστατοι facti ſumus : tum demum ; dubito an in Anglia ante viſam ; in bibliopoliis ſemel & iterum oculis uſurpare contigit : quo tempore de propria & priſtina ſupellectile libri ſi qui ſupererant, cùm nullus eſſet nobis illorum uſus ; de novis comparandis non erat quod cogitaremus. Nuper adeo qui noſtram quoq; ad novam *Diog. Laërtii* editionem Londini curatam, ſymbolam, opere jam, ut ipſi dicebant, affecto, rogabant ; factum eſt illorum operâ, ut Romanam iſtam editionem adipiſceremur ; cùm niſi illâ conſultâ, quid nobis relictum eſſet, ne actum ſcilicet imprudentes ageremus, intelligere nequiremus. Paullò poſt, longinqui ab omnibus C turbis & tumultu, in prædiis *Cottonianis*, ſeceſſus opportunitate factâ : nihil prius habuimus, quàm ut Diog. Laërtium relegeremus ; noſtram editionem, cum Romana contenderemus ; & quod ex hac ſeu relectione, ſeu collatione ad publicos uſus commodum ſe nobis offerebat, quantum aliorum librorum ad hoc opus idoneorum præſidio deſtitutis licebat ; & præſcripti temporis ratio permittebat, id ſublegeremus, & (hinc iſta :) *notaremus*. Sed priuſquam ſingulares locos quos proponimus nobis, aggredimur ; plurimum lectoris intereſſe putamus, ut quid univerſim de Romanâ iſtâ editione, & *Aldobrandinianâ* verſione, nunc experti, judicandum habeamus ; paucis indicemus. Res invidioſa, fateor ; cenſura omnis eſt ; & ad odium potiùs, quàm benevolentiam comparata : ſed invidiam compenſabit utilitas ; & ſic ſpero veritati litaturos nos, ut candorem nemo D æquus deſideraturus ſit. Hoc igitur quod ex iſtâ noſtrâ collatione didicimus, eſto primum : Romanam Editionem Græci textus Laërtiani hujus operis ; ſed & ejuſdem textus verſionem Aldobrandinianam ; vulgato aliarum Editionum textu ; & aliorum quæ circumferuntur, verſionibus longè antiſtare ; & optimo conſilio, ad novæ hujus editionis apparatum, utrúmque, tum *textum* Romanæ editionis, tum *verſionem* quæ illi juncta eſt, omnibus aliis prælatam. *De textu*, ex variarum lectionum collectione, cuivis in his paullò verſato, ſatis liquebit. *De Verſione*, ex collatione, ſi quis id agat vel perfunctoriè : adeo crebri ſunt, & ubique ferè obvii loci, in quibus priores interpretes impegerunt, qui hic doctè & fideliter redditi ſunt. Sed hoc fortaſſè judicio noſtro, ſeu teſtimonio, quod ita pleriſq; jam perſuaſum ſit, Lector minùs indigebat. Quod igitur pleríſque fortaſſè præter expectationem magis erit, & ut dicatur, magis ideò neceſſarium, hoc eſt : non *textum* tantum Romanæ editionis mutilum, aut mendoſum interdum eſſe, ubi integrum exhibent vulgatiores editones ; ſed & *verſionem* tot locis, etiam ubi nulla dubitandi cauſſa, vitioſam, puerilem, ridiculam : ut Aldobrandinum in Aldobrandino requiramus, & ægrè mihi perſuadeam ab illo proficiſci potuiſſe, qui præter multiplicem in his literis eruditionem, non vulgarem quoque ſermonis Græci peritiam locis difficillimis prodat ac præſtet. Cùm igitur Aldobrandinus diu ante, quam hæc in lucem prodirent, vivere deſiiſſet, ſed & opus imperfectum reliquiſſe *ex Annotationibus* non perfectis appareat ; quod aliquis inde colligat, excuſari debere, ſi quid aliter quàm debuit, & res ipſa poſtulabat, in opere poſthumo reperiatur ; & correcturum illum fuiſſe, ſi per mortem licuiſſet, nos hoc quidem libentiſſimè admittimus, & longè ab eo animo abſumus, ut doctiſſimi viri meritis, verſionis ipſius (ſi tamen ipſius) culpis obſervandis, quicquam detractum velimus. Non ideo tamen ſuſpicioni noſtræ loci minus relictum, fieri potuiſſe, ut in tot annorum ſpatio, illorum imperitiâ, quibus editio commiſſa, aliqua mutatio interveniret ; aut etiam quaſi emendatio, aut conſummatio : qui putarent ſcilicet, ſi quæ in Aldobrandini verſione hiare, aut aliquo vitio laborare viſa ſunt, ea ſe ſupplere, aut expolire ; quæ veriùs depravabant. Cujus rei exemplum habemus, Ambroſianam, id eſt, veterem hujus libri verſionem ; quam dum corrigere ſe putant, & profitentur ſcioli, tot locis, ut à non uno verè obſervatum eſt, corruperunt. Sed et nuper notatus nobis neſcio quis, hujus farinæ ac confidentiæ magiſtellus Pariſienſis, qui *accuratiorem* Enchiridij Epicteti verſionem promittens ; ubicunque Wolphium, virum doctiſſimum, non intelligebat, toties fœdiſſimé depravavit. Sed quicquid hujus ſit, ſeu paſſa eſt aliquid ab aliena manu hæc verſio ; ſive ſecùs : hoc modò conſtet, nihil ad Aldobrandini reprehenſionem pertinere, quæ in poſthuma ejus verſionis editione, cui poſtrema manus abauthore impoſita non fuerat, peccata reperiuntur : at ad illos interim non parum pertinere, qui uſuri ſunt, ut illam talem, cui ſemper fidere, & in qua ſecuri poſſint acquieſcere, non eſſe, certò intelligant ; non opinor ſine cauſſa credidimus. Sed & ad illorum quoque ſtultitiam arguendam, eadem opera proderit, qui neglecto linguarum ſtudio, dum toti pendent à verſionibus ; (ſi accuratiores aliquot, unam aut alteram de multis excipias:) non intelligunt ſe perſæpe operam ludere, ut qui nihil minùs, quàm quòd ſe putant legere, & quod titulus præfert, legant. Quod nè gratis nobis credi poſtulemus, id nunc nobis incumbit ſcil. ut inſignioribus aliquot de multis exemplis, ita rem habere oſtendamus. Talia autem erunt omnia quæ proferemus, ut nulla in iis aut Græci textus (ſaltem qualem præferunt editi libri) depravatio : aut præcipua verborum Græcorum obſcuritas obtendi poſſit. Quæcúnque hujus generis obſervata nobis, *Notis* reſervata ſunt. Talia, inquam, quæ hic proferemus omnia, ut ne Ambroſius quidem, niſi in paucis impegerit.

Thales

Thales conſultus ab adultero, an in judicio crimen A abjurare ſibi liceret; ut pœnam perjurio evaderet; graviter & acutè ſimul reſpondit, Οὐ χεῖρον μοιχείας ἐπιορκία· *Non pejus eſſe perjurium adulterio*: hominis malèſani præpoſteram religionem ſuggillans (ut ſunt inter nos plurimi, ſacrilegiis ac rapinis avidiſſimè inhiantes, qui tamen in minoris momenti rebus rigidi videri volunt, & pietatis laudem affectant) qui cùm *adulterium* ſine ſcrupulo committeret, ſuper *perjurio* tamen, quaſi Deum timens, ſcrupuloſus erat. Aldobrandini verſio, mutata Syntaxi verborum, & omni ſententiæ acumine obliterato; *Non minùs peccare, qui pejeraret, quàm qui adulteraretur.*

Ed. Rom. p. 9. ed. in 8. Græcolat. p. 24.

Ed. Rom. p. 29. 8. p. 77

Ait Laërtius de Epimenide: Κρὴς τὸ γένος ἀπὸ Κνωσσοῦ καθέσει τῆς κόμης τὸ εἶδος παραλλάσσων. Verba Græca clariſſima, de longiore comâ. Mirabar unde illud in Aldobrandini verſione, *habitatione vici*: B & in Ambroſio pariter, *ex vici natura*: ſed ita doctis viris placere, reperi poſtea, Ambroſium (ut & Aldobrandinum, probabile eſt, utut Rom. editio aliter exhibeat:) in codice ſuo reperiſſe: καὶ θέσει τῆς κώμης: niſi tamen ita potiùs, qui veram lectionem non intelligerent, legendum ipſi credidere.

Rom. ed. p. 49. ed. 8. p. 129.

In Æſchine: φασὶ δ' αὐτῷ λέγειν Σωκράτην ἐπειδήπερ ἐπιέζετο ὑπὸ πενίας, παρ' ἑαυτοῦ δανείζεσθαι, τῶν σιτίων ὑφαιροῦντα. Ita plane & Rom. Editio hæc repreſentat: Sequitur autem, Τούτους τοὺς διαλόγους, &c. quæ ſunt alterius periodi, & ſententiæ. Ambroſius non malè. *Aiunt illi dixiſſe Socratem cùm premeretur inopiâ, ut à ſeipſo uſuras exigeret*, (ſolitos autem ad uſuras confugere, qui paupertate premerentur, alibi quóque in his *vitis* docemur:) *ſibi ſubducendo cibaria*. Quò perti- C net & vetus verbum: *Parſimonia, magnum vectigal*. Aldobrandini verſio, mera portenta: *Ferunt ei Socratem dixiſſe, quandoquidem valde egeret, ut ſubductis ſuis dialogis, inde ſibi cibaria mutuaretur; quod Ariſtippus ſuſpicatus eſt.*

Rom. ed. p. 55. ed. 8. p. 148.

Τὸν φίλον τῆς χρείας ἕνεκα. καὶ γὰρ μέρος σώματος, μέχρις ἂν παρῇ, ἀσπάζεσθαι.] *Amicum utilitatis cauſſa comparandum*: vel, *Omnem amicitiam* (quod multis refellunt Peripatetici; aliíque) *ad utilitatem referendam. Nam & membrum corporis, quamdiu totius corporis uſibus aptum eſt, charum eſſe*: ubi ceſſet utilitas (puta, ſi ſideratum, vel alio quo caſu emortuum:) exſcindi; aut ſanè reliquo corpori grave eſſe. Aut ſi mavis, ſemel D amputatum, & jam inutile; abjici. Ariſtippi ſententia, ut in ejus vita legimus. Poſterius hoc membrum ex priore ita ſupplendum, nemo non videt. Ambroſius hîc quoq; non malè: *Amicum neceſſitatis cauſſa amplectendum. Nam & corporis partes, quamdiu adſunt, adamari.* Aldobrandinus autem: *Amicum utilitatis cauſſa adjungi: nam & pars totum corpus, quamdiu incolume fuerit, amplexatur.*

Decantiſſimum illud in Philoſophorum ſcholis, ſapientem neminem odiſſe. neminem enim alii inimicum, niſi qui errore mentis deceptus, ita ſibi credat expedire; vel, qui aliqua injuria ſe provocatum cenſeat. Officium igitur boni viri eſſe, eum non odiſſe, qui invitus erret: (errare enim & decipi, niſi invitum neminem:) *Sed meliora ipſum pro virili ſua docere.* Antoninus Imperator, unus ante alios, & ſæpius repetit, & pluribus exequitur: doctiſſimè ille certè, ut omnia, & ſapientiſſimè: Ita l. 9. inter alia: Ὅλως δὲ ἔξεστί σοι μεταδιδάσκειν τὸν πεπλανημένον. Πᾶς δὲ ὁ ἁμαρτάνων, &c. Ariſtippus apud Diog. paucis: τὸν σοφὸν μὴ μισήσειν, μᾶλλον δὲ μεταδιδάξειν. Ambroſius non malè: *Sapientem, non odio quenquam habiturum, ſed potiùs eruditurum.* Aldobrand. autem: *Neminem oſurum eſſe ſapientem, ſed potiùs vetera dediſcere, novaq; addiſcere.*

Pleriq; iſtorum temporum Philoſophi (ut in Laërtio legimus) ſi, affectâ jam ætate, diuturniore aliquo morbo premerentur; nè qui contemptum mortis aliis commendaverant, ipſi vitam in tali vita nimis diligere E viderentur, mortem ſolebant occupare: ſi non ut mala *lucri-facerent*; ſaltem ut exiſtimationi ſuæ conſulerent: qui enim ita diſcedebant, vulgò fortes habebantur. Sed Carneades, ſenio pariter & morbo diuturno confectus, cùm tamen averſiore à morte eſſet animo, ſolebat hoc dicto ſe tutari: Ἡ συστήσασα φύσις, καὶ διαλύσει· *Quæ te coagmentavit natura, eadem diſſolvet.* Quod iiſdem quidem verbis, ſed aliâ mente: (quamvis enim mortem, ſive voluntariam, ſive aliam; naturæ opus & beneficium, autumabant illi:) Antoninus: ἀποπέμπει σε ἡ εἰσαγαγοῦσα φύσις —— ὅ τε μὲν τῆς συγκρίσεως· νῦν δὲ τῆς διαλύσεως αἴτιος. Idem tamen Carneades, cùm quodam tempore de generoſâ, (ut tum credebant) id eſt, voluntaria (epoto veneno) Antipatri morte ipſi relatum eſſet: ipſe quoq; hoc exemplo animatus, & ſubito quodam quaſi inſtinctu numinis abreptus: *Date & mihi*, inquit ille, quaſi mox venenum hauſturus. Dum cunctantur amici, & tandem rogant (inviti ſcilicet, & reluctantes:) quid ille ſibi dari poſtulet: Carneades, remittente jam ſubitæ generoſitatis impetu, & ad ingenium rediens, οἰνόμελι, inquit: *mulſum* ſcilicet, qui *venenum* debebat dicere: dicturus certè credebatur. Quæ faceta narratio, verſibus non illepidis Laërtii noſtri materiem præbuit. Poſtrema autem ita habent: Καὶ ὁ μὲν οὐδὲν ἔλασσον ἔβη κατὰ γῆς. ἐνῆν δὲ τὰ πλεῖω κακὰ κέρδ' ἔχοντα μολεῖν εἰς ἅδην. *At ille nihilominus ſub terram abiit: qui poterat* (ſi aliorum philoſophorum exemplo, generoſâ morte defunctus eſſet, ſcilicet: ita tum multi, ſed repugnantibus tamen melioris notæ philoſophis non paucis:) *multa mala lucrifaciens ad Orcum deſcendere.* Sed & Ambroſius in hanc ferè ſententiam. Aldobrandinus autem poſtrema ita reddit: *inerat autem plurima mala conſilia habentem, proficiſci ad Orcum.*

Rom. ed. 113. ed. 8. p. 297.

Non vacat, nec lubet omnia perſequi quæ ſunt hujus generis. Si quis ita credat, potuiſſe iſta, & ſimilia ab Aldobrandino proficiſci; per me credat licèt. Quid tamen faciemus iſtis locis, ubi unius voculæ ignoratio, tantas ſententiæ contrarietates & abſurditates peperit, vix ut majores cogitari poſſint? De κριτηρίῳ veritatis, quod illud tandem ſit, res una omnium ſcitu digniſſima, & ad veram vitam maximè neceſſaria: de quo inter philoſophos, magna opinionum varietas, & pro varietate opinionum, graviſſimæ contentiones. Epicurus (ſi tamen & illi inter veros philoſophos locus, de quo poſtea ſuo loco pluribus:) κριτήρια veritatis ſtatuebat, τὰς αἰσθήσεις, τὰς προλήψεις καὶ πάθη. Τὰ πάθη in philoſophiâ Peripateticâ *perturbationes animi* (ut vertit Cicero; vel, ut interdum, *perturbationes*, ſimpliciter:) plerúmque ſignificare, omnis omnino ſit expers philoſophiæ oportet, qui ignorat. Inde Ariſtoteles alicubi veriſſimè; Οἱ ἐν πάθει ὄντες, τὸ ἀληθὲς οὐ κρίνουσιν· qui perturbationibus agitantur, quod verum eſt in rebus videre non poſſe. Quis autem putaret id Epicuro, qui tantus τῆς ἀταραξίας, laudator & aſſertor extitit, ut in eà potiſſimùm finem vitæ collocaret, ab Aldobrandino tribui potuiſſe, ut *perturbationes* (ita enim ibi vertit) regulam veritatis conſtitueret? Qui tamen quid per τὰ πάθη intelligeret, tum alibi docet, tum in poſtrema Epiſtola, ubi de voluptate, inter alia, hæc habet: καὶ ἐπὶ ταύτην καταντῶμεν, ὡς κανόνι τῷ πάθει πᾶν ἀγαθὸν κρίνοντες· ubi Aldobrandinus: *& ad hanc delabimur, omne bonum perturbatione, tanquam regula, judicantes.* Quid audio? an quiſquam tam patiens, ut ejus non refugiant aures, *omne bonum in perturbatione conſiſtere*; vel perturbatione dijudicari? An & Seneca (ut alios nunc omittam:) falſus, cùm dicit, *Apud Epicurum duo bona ſunt, ex quibus ſummum illud beatum* F *componitur; ut corpus ſine dolore ſit; animus ſine perturbatione?* Eſt autem τὸ πάθος (ut hoc obiter) in Epicuri philoſophia vox πολύσημος· *affectus* interdum, ut Ambroſius haud malè: impreſſio quævis in animo, ex re ſenſibili: interdum, quicquid accidit; *eventus*. Interdum etiam Epicuro τὰ πάθη, *paſſiones corporis*, propriè. Ita accipi debet, ubi ejus placita breviter recenſens Laërtius, ait eum inter alia ita ſciſcere: τὸν σοφὸν μηδὲ πλάττειν ἔχοντα (de iſtis verbis ſuo loco:) πάθεσι μᾶλλον συσχεθήσεσθαι. οὐκ ἂν ἐμποδίσαι πρὸς τὴν φιλοσοφίαν. id eſt: *malis* (ſeu *paſſionibus corporis*) *tantò magis contineri, & in ordinem cogi: nec illa obſtare ſapientiæ.* quò pertinet, quod paullo poſt, κἂν στρεβλωθῇ δ' ὁ σοφὸς, εἶναι αὐτὸν εὐδαίμονα· *ſapientem etiamſi torqueatur*, (vel, in mediis tormentis:) *beatum tamen eſſe.* Longè aliter de prioribus iſtis verbis, viros doctiſſimos judicaſſe, non ignoramus: quorum rationes ſuo loco expendentur. Sed Aldobrandinus infeliciſſimè: *Sapientem perturbationibus majoribus opprimi; id verò ſapientiam minimè impedire poſſe.* Profectò mirificis, præter alias, hæc Epicuri vita ſcatet hallucinationibus (ut ſuo loco dicturi ſumus) etiam ubi Græca (quod in hac vitâ rarum) labe carent. Unicum afferam locum, qui mihi erat ante oculos, quum hanc de verbo πάθος, obſervationem aggreſſus ſum. Ibi enim præcedebant

iſta

iſta: τὴν διαλεκτικὴν ὡς παρέλκουσαν ἀποδοκιμάζουσι. ἀρκεῖν γὰρ τοὺς φυσικοὺς χωρεῖν κατὰ τοὺς τῶν πραγμάτων φθόγγους. *Dialecticam* (aut *differendi* potiùs *artem*; maximè generali, ut tum uſurpabant, notione :) *inutilem eſſe. ſufficere enim, ut naturales ſoni, pro rerum ipſarum, quæ ſe offerunt, naturâ procedant.* Hæc Epicurus ipſe in ſequente Epiſtola latè proſequitur, ut nullum omnino dubitandi locum cuiquam relinquat. & præterea pertinent hæc ad nobilem illam de verborum origine, φύσει ſint illa, an θέσει, (de quâ Epicurus in Epiſtola :) controverſiam: de qua agens in *Noctibus* ſuis Aul. Gellius, hæc habet inter alia : *Nam ſicuti cùm adnuimus; aut abnuimus, motus ille quidem vel capitis, vel oculorum, à natura rei quàm ſignificat, non abhorret:* (χωρεῖ κατὰ τὰ πράγματα·) *ita in vocibus,* B *quaſi geſtus quidam oris & ſpiritus naturalis eſt.* Quid igitur ſibi volebat Aldobrandinus, cùm ita vertebat; *Dialecticam ut ſupervacaneam repudiant. Phyſicos enim, vocibus uti, ſatis eſt.* Saltem, ſi *Phyſicis*, pro *Phyſicos*; dixiſſet; aliquanto tolerabilius. Et poteſt, ut ille ita ſcripſerit. Ita tamen, & vetus ante illum interpres Ambroſius; (qui fortaſſe & illum in errorem induxit:) *Poſſe enim Phyſicos abundè ſimplicibus & propriis rerum vocabulis agere.* Sed quid miramur iſtos? Gaſſendus etiam, tam ſtudioſus ſenſuum Epicuri indagator, & interpres; ad eundem lapidem, tum in verſione *vitæ* Epicuri (ab ipſo, dicam; ita mirificè interpolata eſt: an à Laërtio, ſed quam Laërtius non agnoſceret, conſcriptæ?) tum etiam in *Animadverſionibus*, impegit. Adeò illi C quidem, memoriâ prorſus exciderant, tum quæ alibi ſuper hoc argumento legerat: ſed præcipuè apud Platonem, in accuratiſſimo περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος tractatu, ſeu *Dialogo*.

De verſione hactenus. Romanæ editionis textus Græcus, ut plurimùm melior, & minùs corruptus. Eſt tamen ubi vulgatarum editionum lectio, longè præferenda: eſt, ubi Romanus textus, vel deficiens, vel corruptus, interpreti fraudi fuit; ubi ex vulgatis editionibus, vel ſuppleri, vel corrigi debeat: Copiam exemplorum ſuppeditabunt variæ lectiones. Nos uno aut altero hîc erimus contenti. In Epitaphio Pittaci, longè abit à vulgatis Romana editio:

Οἰκεῖοι δακρύοις λιγαίνομεν, ἡ καταλαίει D
Ενθάδε Πίττακον ἡδ' ἱερὰ Λέσβος.

Sed haud dubium, quin quod exhibent priores editiones (Stephan. an. d. 1570. Græcolat. a. d. 1616. quæ mea editio :) Οἰκείοις δακρύοις ἁ γειναμένα (in Græcolat. edit. errore typothetarum malè iſta coaluerunt :) κατὰ θάπτει, &c. verum ſit.

In ſecundo autem verſu (ut hoc obiter dicam) quicquam mutare velle, vereor ne ſit τὰ ἀκίνητα κινεῖν. Multa enim in veteribus Inſcriptionibus, quæ idiotiſmum, & ignorantiam ſapiunt: quales ſæpe auctores, homines idiotæ & *illiterati*. Talis illa Ardeatum apud Plin. Nat. Hiſt. lib. xxxv. c. 10.

Dignis digna loca picturis condecoravit:
Reginæ Junonis ſupremæ conjugis templum, &c.

Ubi tamen Boiſſardus in Inſcriptionibus: *Dignè doctiloqueis:* pro, *Dignis digna loca*, exhibet: nec dubito quin ita repererit in vetere lapide: ſed minoris tamen, quàm prima Inſcriptio, vetuſtatis. Ibi quoq; alia ejuſdem farinæ & ævi: & memini judicium Arriani quodam loco, Οὐκ ἄξιον μνήμης τὸ ἐπίγραμμα· quod de multis æquè verum; quæ ſola antiquitas, magna intelligentibus illecebra, commendat. Fortaſſe vox ἀεὶ, aut ſimilis alia, (ἱερὰ Λ. ἀεὶ) deeſt, ad explendum verſum.

Ro. ed. p. 64. vulg. p. 173. In Menedemo, Λόγον ἀναστήσας, nullo ſenſu, & metro reclamante. Priores edit. rectiſſimè: Λῆρον ἀνας. Eodem verſu, Sambuci editio, ὀφρυάμ. quod & verſus requirit.

Ro. ed. p. 73. vul. p. 195. In Platone: Ὅστις δ' ἔχει (pro δὲ καὶ diviſim:) εἰδὴ μαθὼν τῆνο, ἀγαθὸς ἤδη γίνετ. in ſcripturâ leve peccatum, nec dignum alioquin quod animadverteretur: ſed ex levi ſcripturæ vitio, maxima verſionis hallucinatio: *Quiſquis decem ſciverit*, &c. Ambroſius in ſuis Codicibus quid repererit (quamquam facilis ex omiſſione duntaxat intervalli lapſus non intelligentibus librariis:) ex verſione liquet: *Quiſquis illud didicerit*, &c.

Ro. ed. p. 191. vul. p. 506. In Zenone: de amore: Ἔστι γὰρ ἐπιβολὴ φιλοποιίας· ita exhibet Rom, Editio, quod & Aldobrand, in A verſione ſequitur. Priores Editiones, ἐπιβολὴ φιλοποιίας, quod ratio ſuadet, & Ciceronis evincit interpretatio, quam profert in *Notis* ad alterum ſimilem locum, Græcolatinæ edit. pag. 516, b. m. parens. Hæc & id genus alia multa cùm cogito, dubitare ſubiit, an priorum editionum vel verſionum, ulla Aldobrandino unquam viſa. Stephanicam ille quidem, & quæ Stephanicâ poſteriores, 30. antè vita functus annis, videre non potuit. De prioribus autem, quod ego dicam, quia nullæ mihi viſæ, non habeo. Quantum tamen ex doctorum virorum annotationibus colligere licet, non multum illæ à poſterioribus diverſæ. Sed en tibi, Lector, unum de multis diverſæ lectionis illuſtre exemplum, ex quo vanam non eſſe noſtram ſuſpicionem, & ipſe fortaſſe di- Ro. ed. p. 285. a. ed. 8 755.
B ces. De Deo, more ſuo Epicurus: Οὐ συμφωνοῦσι πραγματεῖαι καὶ φροντίδες, καὶ ὀργαὶ καὶ χάριτες μακαριότητι, ἀλλ' ἀσθενείᾳ καὶ φόβῳ, καὶ προσδεήσει τῶν πλησίων ταῦτα γίνεται. Sequitur in vulgatis editionibus; Μήτε ἂν πῦρ ἅμα ὄντα συνεστραμμένα, τὴν μακαριότητα κεκτημένα, κατὰ βούλησιν τὰς κινήσεις ταύτας λαμβάνειν. Quis, quæſo, cui *de divinitate Sphærarum* (quam aſſerunt & doctorum Judæorum principes :) & *intelligentiis* Ariſtotelicis quicquam unquam auditum; dubitet de veritate hujus lectionis? Nihil enim ad ſententiam & cohærentiam verborum aptius, ne cogitari quidem potuit: ſi tamen modica correctio (quam nos in *Notis* pluribus adſtruemus :) interveniat: ut pro πῦρ ἅμα· πυρὸς ἅμμα. & pro λαμβάνειν, C λαμβάνει reſtituamus. Ampliùs dicam. Locum profert, ſed & exagitat, ex Ariſtotele Cicero, (aut verbis potius Ciceronis Velleius Epicureus,) qui magnam habet cum his verbis cognationẽ, ut eo reſpexiſſe Epicurum probabile ſit, ut ſuo loco videbimus. Ambroſius Interpres ex depravatâ lectione, ſenſum qualemcúnque ſaltem, qui à vero non planè alienus eſſet, elicuit. At Romana editio & verſio: μήτε ἂν λυπηρὰ ἅμα ὄντα συνεστραμμένην τὴν μακαριότητα κεκτημένα, κατὰ βούλ. τὰς κιν. ταύτας λαμβάνειν. *Neq; rurſus hæc moleſta cum ſint, perturbatam beatitudinem poſſidentia, hos ipſos motus voluntate ſuſcipere.* Utrumq; quàm infœliciter? Sed hic quoq; Gaſſendus, V. Cl. (quod non obtrectandi aut reprehendendi libidine à me dicitur; ſed ut Lector veri ſtu- D dioſus monitus caveat:) tum in *Verſione*, tum in *Animadverſionibus*, peſſimè defunctus eſt.

Hæc de *Romana editione, & Aldobrandiniana verſione*, quæ lectorem non ignorare, non parum ipſius intereſſe credidi, præfati: ad *Notas* nunc eggrediemur ea ratione & conſilio, ut nos brevitati ſtuduiſſe, & delectum habuiſſe, lector intelligens facilè percepturus ſit.

αἰσχρουργ. καὶ τῷ τῆς φωνῆς ὀργάνῳ] Hiat oratio, Edit. Rom. p. 2. vulg. p. 4. quæ deletâ καὶ particula, plena, & plana. Lingua, ſermonis inſtrumentum: quo nullum majus donum; & in quo præcipua hominis dignitas, ſupra cæteras animantes: & in eam rem non pauca Philoſophi, aliique: quò deteſtabilius, (& hinc mentio hoc loco :) ad tam fœda miniſteria proſtitui. Cæterùm, cùm vox αἰσχρουργεῖν (ut & αἰσχροποιεῖν) per ſe latè pateat: uſu E tamen, ut plurimum, de ijs qui τῷ σόματι (ut alicubi Ariſtophanis interpres loquitur,) nefandâ (verè *nefanda*; unde aliis, ἄῤῥητος μίξις: & Juſtino Martyri, ἀῤῥητοποιΐα, in *Apologia* :) libidine polluuntur (μολύνονται, ait ille :) efferatur: & ita ab Ariſtophane non ſemel (ut alios taceam :) uſurpetur: hoc recogitanti, maximè probabile videbatur, Laertium αἰσχρουργοῦμενα tantum ſcripſiſſe: quæ ſequuntur autem merum eſſe gloſſema. Certè illa additio minimè neceſſaria, imò putida, cùm τὸ αἰσχρουργεῖν ita omnes intelligerent, nec aliter uſurparent. Illud autem καὶ, ex nota Criticâ, ſive grammaticâ, gloſſemati præpoſitâ fluxerit ſcilicet.

Ζωροάστρην, ἀστροθύτην εἶναι] Ἀστροθύτην vertit Sca- Ed. Ro. p. 2. vulg. p. 6
F liger, *aſtrorum ſacrificulum*: quæ ſi vera verſio, ſatis in promptu ratio compoſitionis ex radice (Hebraicâ quidem, ſi tamen & Perſica, quod ego non præſtem.) שרת quæ ut plurimum de ſacro miniſterio (Græci λειτουργεῖν vertunt) uſurpatur. Quod autem poſtrema radicalis in Græca traduce non appareat, paſſim exempla, & cuivis obvia: ubi majora litterarum detrimenta. Nec movet analogia vocis βουθύτης. Fallit enim in perquam multis analogia, & variat pro varia ſignificatione. ut σπερμολόγος, qui λέγει τὰ σπέρματα. & qui σπείρει τοὺς λόγους; & id genus alia Grammaticis obſervata. Nec φιλοθύτης; opinor, qui amicos mactat; ut βουθύτης, qui boves. Sed & θύτης, Heſy-

Heſychio, μάντις· ἱερόσυλος· quod hanc lectionem confirmat. Samueli tamen Bocharto, divini ingenii viro (& pro tali jam olim mihi noto; & ex quo noto, culto ſemper & amato:) ex Hebræa voce, quæ *contemplari* ſignificat, arceſſenti; haud invitus accedam; ſi & alii ita malint: ita tamen ut recepta lectio, ἀστροθύτης, retineatur, aut retineri certè poſſit.

Ed. Rom. p. 3. vul. p. 6. καὶ τὰ ὄντα ταῖς αὐτῶν ἐπικλήσεσι διαμένειν] *Omnia ſuas appellationes retentura*: ait hic vir doctus in *Notis*: ut αὐτῶν ſit pro αὐτῶν, vel αὐταῖς: qui etiam in adverſâ orâ, *Lactantium* nominat: ſed loco non indicato. Ego nihil in Lactantio memini; niſi ubi de reſurrectione mortuorum loquitur: quod perinde faciunt alii quoq; ſuper eodem reſurrectionis argumento. Aliquid Hieronymus, in ſacrum vatem: *Nec putemus ſigna atq; prodigia, & multa quæ arbitrio Dei nova in mundo fiunt, in prioribus ſæculis eſſe jam facta, & locum invenire Epicurum, qui aſſerit per innumerabiles periodos eadem, & iiſdem in locis, & per eoſdem fieri. Alioquin & Judas ſæpe prodidit*, &c. Sed hæc tamen interpretatio verborum, ut verum fatear; ſubtilior, quàm verior mihi videtur. Aſſentirer potius viro doctiſſi. ἐπικυκλήσεσι, pro ἐπικλήσεσι reponenti. Multa enim in hanc ſententiam & alii veteres; quibus duplex ἐπικύκλησις· (an, ἀνακύκλησις?) altera rerum naturalium; altera, politicarum decantata. De hac, Marcus Antoninus, in opere incomparabili, non uno loco; ad mentem Solomonis, proximè. De iſtâ, tum alii, tum Simplicius in Epictetum, fusè: de utraq; Seneca non uno loco. Aſſentirer, inquam; niſi magis arrideret vetus interpres Ambroſius, à quo cur diſcedamus, hîc quidem, cauſſam non video. Vertit ille; *& univerſa, illorum precationibus conſiſtere*. In vetere tamen editione (ſed non magno diſcrimine,) reperio: *Et quæ ſunt omnia, illorum precibus durare*. Quæſo, quid magorum, quales nobis antiqui libri repræſentant, profeſſioni magis conveniat? An non & ſagæ apud Poëtas, parem ferè poteſtatem ſuis carminibus vulgò vindicant?

> *Ceſſavere vices rerum, dilataq; longâ*
> *Hæſit nocte dies; legi non paruit æther.*
> *Torpuit & præceps audito carmine mundus:*
> *Axibus & rapidis impulſos Jupiter urgens*
> *Miratur non ire polos.*

Lucanus alicubi, & paſſim alii, quæ vulgò nota. Si miſcendi omnia poteſtatem; qui vulgò *malefici* audiebant: cur non & *conſervandi*, qui *benefici*; quales iſti, de quibus hîc Laërtius; eodem jure ſibi vindicent? Sed & antea jam aliquid in hanc ſententiam: *magos Deorum vacare cultui, & preces illis, ac vota & ſacrificia; quaſi ſoli ab illis exaudiantur, offerre.* Ἔστι δὲ μαγεία μὲν (legitima ſcil.) ἐπίκλησις (ipſiſſimum verbum, quod hîc habemus) δαιμόνων ἀγαθοποιῶν δῆθεν, πρὸς ἀγαθοῦ τινος σύστασιν, ὥσπερ τὰ τοῦ Τυανέως. Cedrenus in Hiſtoria; ſed ab aliis mutuatus. Ἐπικλήσεις autem, *precationes* vertas, an *Invocationes*, perinde eſt. Horatius:

> *Cœleſtes implorat aquas doctâ prece blandus:*
> *Avertit morbos: metuenda pericula pellit:*
> *Imperat & pacem; & locupletem frugibus annum:*
> *Carmine Dii ſuperi placantur: carmine manes.*

Offerebat etiam ſe vox ἐπικηλέσεσι.

> *Verba ſimul fundit, terrenaq; numina lenit.*

Sed nihil opus.

καὶ ἱέρακος] Confirmat locus Plutarchi, ad quem re-
Rom. ed. p. 3. vul. ed. p. 6. mittit ad oras ſuas (de quibus ante diximus) ὁ μακαρίτης· ἱέρακι δὲ τὸν Θεὸν φράζουσι, ἰχθύϊ δὲ μῖσος, ὥσπερ εἴρηται, διὰ τὴν θάλατταν· ἱπποποτάμῳ δὲ, ἀναίδειαν. De Iſide & Oſir.

Rom. ed. p. 10. ed. 8. p. 27. ἢ καὶ αὐτός φησι περιτυχεῖν] Vel παρατυχεῖν· ſi ad Archetimum referemus, legendum: vel ſi τὸ περιτυχεῖν, ut hic eſt, retinemus, non ea erit ſententia, quam affingunt interpretes; interfuiſſe huic congreſſui Archetimum: ſed incidiſſe Dicæarchum in hoc Archetimi ſcriptum, quod iſtius congreſſus hiſtoriam complecteretur. Ita ſemper (occurrit autem ſæpius) τῷ περιτυχεῖν, utitur Diogenes.

ἦν μὴ ὕποπτος εἴης] Nihil magis præter mentem
Rom. Ed. p. 16. ed. 8. p. 43. Solonis eſſe potuit, quam quod exhibet Aldobrandini verſio; *etiamſi ſuſpectus non fueris*. Ferri poteſt, quod doctis probatum eſt, ἐξευρὼν ἢ μὴ ὑπ. εἴης. At nos,
A certiore, ni fallor, conjecturâ, ἐξαίρων, ἵνα μὴ ὑπ. εἴης· *e medio tollens*: qui tyrannorum ut plurimum, iſtis temporibus, exitus: & hoc ſenſu verborum ἐξαίρειν, non ſemel apud hunc authorem: ut in Epiſtola Thraſybuli ad Periandrum: τοὺς ἐξόχους τῶν πολιτῶν ἐξαίρειν, &c.

Καὶ πρῶτος εἰσηγήσατο ἐφόρους τοῖς βασιλεῦσι παραζευγνύναι. Σάτυρος δὲ, Λυκ.] *Primus quo-* Rom. ed. p. 17 ed. 8. p. 46.
que inſtituit Regibus Ephoros adjungere. Satyrus, Lycurgum dicit. Ita vertit Aldobran. & Ambroſius in eandem ſententiam: *primum inſtituiſſe, ut Ephori Regibus adjungerentur. Satyrus, Lycurgum dixit.* Planiſſima verborum ſententia, tanquam ſi ſolis radiis ſcripta eſſet, ubicunq; legas: apud noſtrum tanto planior, quia
B ſingulis ferè paginis, in recenſendis diverſorum ſententiis, ita loqui amat: οἱ δὲ: niſi fortè nominet, ut hic facit, & alibi paſſim: ut in Thalete ſupra: Ἔφορος δὲ, παρὰ Κροίσῳ. Iterum dico, vix ullam paginam ſine talibus exemplis. At vir doctus, & quod laudum ipſius vel præcipuum; bonarum partium ſectator, & aſſertor ſtrenuus; ut viro incomparabili; & omnium ſeculorum admiratione digniſſimo, contradiceret & malediceret, in nupero *De obedientia* tractatu, quaſi Græca nunquam inſpexiſſet, quæ tamen in ſuo ſcripto, ut hic ſunt, integra deſcribit: ſublatâ latini interpretis, ex qua tota pendet ſententia, diſtinctione; hunc ſenſum Laertio affingit; *primum inſtituiſſe, ut Ephori Regibus adjungerentur, Satyrus Lycurgum dixit.*
C Quare cum palam dicat Laërtius, Chilonem primum Ephoros Regibus adjunxiſſe, non reticens tamen & aliorum ſententiam, qui id Lycurgo (ut Satyrus nominatim:) tribuebant: viro ſummo, tanquam inauditum facinus objicitur, & multiplici verborum pompâ exaggeratur, quod Laërtium hujus ſententiæ faciat authorem: ſed & malæ fidei crimen atrocibus verbis impingitur, quod in citandis Laërtii verbis è quibus hæc ipſius ſententia eliceretur, *Chilonem primum Ephoros Regibus adjunxiſſe*; poſteriora, quaſi ad eandem ſententiam pertinentia (Σάτυρος δὲ, Λυκοῦργον·) omiſerit, & Laërtium nobis truncatum & mutilum exhibuerit. Deus bone! quales ſibi promittebat lectores, qui hæc illis obtrudebat? Cæterùm, quis E-
D phoros primus inſtituerit, cùm diverſæ ſint antiquorum ſententiæ, quæ potior ſit, non hic quærimus. Verba Laërtii de prima inſtitutione, ut Scaliger & Aldobrandinus intellexerunt, accipienda eſſe, vel illa evincunt; Σάτυρος δὲ, Λυκοῦργον; quæ tam clara ſunt, ut nullo ſophiſmate eludi poſſint.

Βράγχου δὲ τοῦ] Vulg. & Steph. Βράγχον, in Rom. ed. p. 18. vul. p. 49.
quarto caſu; & inde omnis obſcuritas, & defectus ſuſpicio: quæ mutato caſu, ut hic habemus, tota tollitur. Cæterùm, ſententiam vidit & explicavit ὁ μακαρ. in Notis, ut nihil addi neceſſe ſit: qui etiam in eam ſententiam ad oras ſuas appoſuerat: τοῦτον δὲ Βράγχον, &c. Sed hoc melius, quod hic habemus.

Δοῦρεις δὲ πάρεικον] Imò, περιοικόν. i. περιοίκτην, Rom. ed. p. 21. vul. 56.
E mendicum, ut τῷ πλουσίῳ opponatur. Heſych. περιοικός· πονηρὸς.. οἱ δὲ, μωρὸς, πτωχὸς. Rom. ed. p.

ἐν πόλει ἅικε μένῃς] Caſaub. in Notis, ἐν πόλει ἆ κε μένῃς· expeditâ & certâ (ſi quid ego video) cor- 12. vul. 59.
rectione. Certè, ſi aliquam eorum quæ ſequuntur rationem habeamus. Quis enim fructus tam obviæ facilitatis, & συμπεριφορᾶς? χάρις, utiq;, quo verbo utitur Theognis in eadem re, non ſemel: qui tamen commendat nobis duplicem φιλίαν· aliam, ἀπὸ γλώσσης· ἐκ θυμοῦ, aliam: hanc, bonis tantum civibus: illam, etiam malis, ſine exceptione exhibendam: quæ propriè ἀρέσκεια; de qua integro capite tractat diſertiſſimus & ſapientiſſimus, in *Characteribus*, Theophraſtus. Talis ille Mitio Terentianus: *Clemens, placidus: nulli*
F *lædere os* (ſolitus:) *arridere omnibus*: & inde, ut ibidem mox, *ab omnibus amatus*. Huic ἀρεσκείᾳ (ſive virtus, ſive vitium dicenda eſt: nam utrumq; participat:) aliud extremum oppoſitum eſt, αὐθάδεια, quam graphicè depingit idem diſertiſſimus ſcriptor. Annon & hic mox, αὐθάδης τρόπος, ut oppoſita? Profectò, neſcio quid certum in his literis, niſi hæc certa & explorata? At quid opus, inquit vir doctus, poſtquam dixit ἀστοῖσιν ἄρεσκε πᾶσιν· addere, ἐν πόλει ἆ κε μένῃς. Deus bone! Si ad hanc normam omnia in antiquorum ſcriptis exigenda; quid erit tutum? Innumera ſunt id genus apud optimos & probatiſſimos utriuſq; linguæ ſcriptores, poetas, alioſque; ubi voces,

plures aut pauciores, in oratione redundant; aut redundare ſaltem videntur. Et huc pertinent τὰ ἐκ παραλλήλου, vel ὁ ἐκ παραλλήλου σχηματισμὸς, de quo multa accuratè Euſtathius; ut ἐπιμονὴν, ἐξεργασίαν; & id genus alia omittam. Certè, ſi quis ita loqueretur: *In quacunque Civitate degis, da operam, ut civitatis ejus civibus omnibus placeas*: neſcio an peccare redundantiâ, meritò dicendus eſſet ejus ſermo; cujus exempla, apud optimos ſcriptores in promptu. Multò minùs, qui dicat: *Da operam, ut in qua civitate degis, omnibus civibus* placeas. Ego potius; ſi ita ſimpliciter efferatur, *Civibus omnibus placere ſtude*: imperfectam orationem dixerim. Præterea, cùm quæ commendatur hic nobis ἀρέσκεια, ab Ariſtotele φιλία πολιτικὴ, vel; φιλία πολιτικῶς (οἱ δὲ πολύφιλοι, καὶ πᾶσιν οἰκείως ἐντυγχάνοντες, οὐδενὶ δοκοῦσιν εἶναι φίλοι πλὴν πολιτικῶς, οὓς καὶ καλοῦσιν ἀρέσκους·) nuncupetur; τὸ, πόλεως verbum non hîc intempeſtivum; ſed & aliquid habet ἐμφάσεως & ἐνεργείας· ut mihi quidem videtur. Denique, ἐν πόλει ἀεικεῖ μένειν, quod nobis commendant viri docti: dubito an ſatis ex uſu; aut quiſquam ita locutus ſit: ambiguum certè. Qui enim ita abſolutè præcipiat, *In civitate deformatâ mane*: quaſi optanda talis eſſet, intelligetur; cùm, non deferendam, quamvis talem, velit dicere.

Rom.ed. p. 23. ed. 8. p. 63.

Μὴ μάταιος, ἄχαρις γινέσθω.] Ald. *Vanus, ingratus ne eſto.* quod profectò nihil eſt. Ambroſius, additâ copulâ, connectit; *Inanis & ingratus ne ſis.* Vera lectio, aut ego valde fallor: Μὴ μαθὼν, ἄχαρις γινέσθω· id eſt, *Gratus in illos eſto, à quibus didiceris.* quod apud alios quoque veteres, qui nunc non ad manum: & Epicuro, inter alia, ab antiquis magni criminis objectum loco, quod in præceptores ſuos ingratus fuerit.

Rom.ed. 25 vulg. ed. p. 68.

κέρδος, αἰσχρόν.] Κέρδος hîc, accipe pro *turpi lucro*, puta ex turpi miniſterio: vel, pro *lucro*, fraude, & calliditate comparato: ut ſæpe. Heſych. in κέρδεα, & κέρδεσι, & κέρδιστος, & κερδοσύνη. Etymol. M. in κερδαλέως· ὁ συνετὸς καὶ παραλογιστικός. τὰς γὰρ ἐντρεχείας, κέρδη ἐκάλουν. & in κερδώ. κερδαλέα, ἀπατητικά. & κερδαλεόφρων, πανοῦργος τὸ φρόνημα. Movere tamen aliquem allata à viro docto Suidæ loca fortaſſe poſſent, ut aliquid deeſſe ſuſpicaretur: niſi ipſa etiam contextus ratio, huic lectioni patrocinaretur: Κάλον, ἡσυχία· Ἐπίσφαλες, προπέτεια· Κέρδος, αἰσχρόν. Non invenuſtâ brevitate, tres ſententiæ, binis verbis abſolvuntur ſingulæ.

Rom. ed. p. 34. vulg. p. 93.

Θαλῆς ἐκ καλοῦ] Deeſt vox βίου, fatali ſcribarum oſcitantia, ubi duæ voces ſimiliter exeunt. Οἴχεσθαι ſimpliciter, ut plurimùm, ut & ἀπελθεῖν. ſed ut ἀπελθεῖν ἐκ τοῦ βίου etiam dicitur: ita & οἴχεσθαι. ἀποιχόμενοι βιοτοῖο in Poëta, vulgo notum: ἐξοίχεσθαι pro *mori*, vox Homerica. Opportunè autem hic τοῦ καλοῦ βίου fit mentio, ad prævenienda temeraria judicia, quia moriens οὐκ εὔποτμος. Vulgatiſſimum enim apud Atticos verbum, ab Ariſtophane in una eademque Comœdia, ter uſurpatum; Κακοὶ κακῶς ὄλοιντο. Ab Atticis ad alios tranſiit, ſacros etiam ſcriptores; ut videre eſt, Math. XXI. v. 4.

Ibid.

ἐπιδεξιούμεθα δὲ τοῖς κ. λ.] Valde probo Aldobrandini verſionem horum verborum, *& ejus adhuc ſermonibus nos inter nos accipiamus.* Eò magis, quia illâ nec dum viſâ de ſenſu ita judicabamus, aliter exponentibus minimè aſſentientes. Ita veteres Chriſtiani in quotidianis congreſſibus, verba quædam Chriſti, aut ad Chriſtum pertinentia, in ore ſemper habebant: quale illud Apoſtoli: ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ τῷ κόσμῳ.

Rom. ed. p. 34. ed. 8. p. 92.

αἰτιαθεὶς γὰρ ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀμελῶν] Nempe ἀνεὶς τὰ ἑαυτοῦ ἀγέλαις, καὶ μήλοις; id eſt, *quod agros armentis & ovibus compaſcuos & incultos relinqueret*: ut Philoſtratus, de vita Apollonii primo, exprimit; unde jocus Apollonii, προβάτοις μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις φιλοσοφῆσαι· *hic illum Philoſophia* (ſeu philoſophica circa res ſuas indifferentiâ:) *magis pecudibus, quam hominibus conſuluiſſe.* Magis enim ad publicam utilitatem (iſtis ſaltem in locis & temporibus) agros ſeri, quam paſcendis temerè animalibus exponi. Quid ſit ἀνειμένη γῆ, docendus, opinor, lector non eſt. Hæc nos hic pluribus, ex Philoſtrato; ſed in Diogenis gratiam, qui & ipſe ſic quoque, hoc eodem verbo uſus, in Cratete loquitur, lib. VI.

Rom.ed. 159.

πεῖσαι αὐτὸν Διογένην τὴν οὐσίαν μηλόβοτον ἀνεῖναι· quæ ex Phi-
A loſtrato interpretanda; τὴν οὐσίαν μηλόβο. ἀνεῖναι: id eſt: ἀγέλαις καὶ μήλοις τὰ ἑαυτοῦ ἀνιέναι, vel ἀνεῖναι· Dubito, an ſatis intellexerint (veteres tamen & illi) qui pro ἀνεῖναι; ἀφεθεῖναι, vel καταλιπεῖν ſubſtituerunt. Primò enim (Anaxagoras ſaltem) τοῖς προβάτοις ἀνῆκεν poſtea, expoſtulantibus amicis, & incuriam objicientibus, ἀφῆκεν: Sed interim nihil vetat etiam Philoſtrato obiter medicinam feciſſe: in cujus verbis, pro καὶ μήλοις· editiones (etiam Pariſienſis, Aldinâ raro melior: interdum etiam depravatior:) ineptiſſimè exhibent, καὶ καμήλοις· quaſi Camelis abundaſſet Græcia, quos nullos ibi, niſi ad ſpectaculum, videri ſolitos, certum eſt, ut exertè teſtatur Porphyrius, in libris, Περὶ ἀποχῆς· quos (ut & hoc obiter:) ex
B vetere præſtantiſſimáque verſione, pluribus locis à nobis emendatos, publicare, olim conſilium fuit. Certè illa interpretatio, locis obſcuriſſimis, & mendoſiſſimis, manu ſcriptorum codicum defectum ſupplere, idonea eſt. Porphyrii verba: Ὡς οὖν κάμηλον ἢ ἐλέφαντα Ἑλλήνων οὐδεὶς θεοῖς ἔθυσεν παρ' ὅσον οὐδ' ἤνεγκεν ἡ Ἑλλὰς ταῦτα τὰ ζῶα· οὕτως, &c. Plinius: *Camelos, inter armenta paſcit Oriens, quorum duo genera: Bactriani, & Arabici.* Suidas quoque corrigendus, apud quem idem mendum.

ὧν ἐν οὐδενὶ πάντα.] Id eſt; *qui non nauci omnes.* Aldobr. *quorum in nemine omnia*: nec meliùs Ambroſius. Rom.ed. ib. Ed. 8. 101.

τιθέντα οὖν τὸ βαλλόμενον κέρμα ἀθροίζειν. εἶτα, Rom. ed. p.
C ἀναλῶσ. παλ. πὶ] Aldobrand. *Ergo & denuntiantem conjectas eum ſtipes coegiſſe: & his conſumptis, rurſus* 38. ed. 8. p. *denunciare conſueviſſe.* Nemo hæc intelligeret, niſi in 101. *Notis*, ſed levi fundamento nixus, ad *Matris Ideæ* famulos referret. Non intellexit τὸ βαλλόμενον, (pro καταβαλλόμ.) κέρμα, operæ vel ſervitii mercedem hic ſignificare: & τιθέναι pro *facere, operari*, ſeu operam ſuam alicui mercede addicere, olim familiare fuiſſe: unde & θῆς & θῆσσα in uſu vulgari. Ita ex Palladio antiquo Grammatico, in Commentario, *De lingua Saxonica*, dudum nobis obſervatum.

ποτε οὖν ἀρχεσθαι, μικρὸν μὲν μὴ εἶναι. παρὰ μικρὸν δέ.] In codice Diog. Laërtii ab Henr. Steph. (de his Rom.ed. 41
D litteris, ſi quiſquam, meritiſſimo:) editi, ad hanc ed. 8. 109. oram ita invenio manu b. m. parentis:) [Turn. *Sed penè totum.* (παρὰ μικρὸν δὲ, ſcilicet: in quibus tota difficultas:) *malim*: *non eſſe rem parvam; ſed rem in parvo momento poſitam.* Sed τὸ παρὰ μικρὸν, quid ſit, explicat Ariſtoteles, Politic. V. c. 3. & 4. & φυσικ. ἀκροάσ. lib. 2.] Hæc ille ibi. Nec multò aliter Aldobrandinus in *Notis*: cujus tamen verſio obſcuritate laborat: *Bene incipere, non parvum quidem illud eſſe, ſed parvo proximum.* Cæterùm, cum in Zenone, eadem ferè verba, omiſſo duntaxat τοῦ, ἄρχεσθαι, occurrant; non poteſt, ut utrobique eadem ſit ſententia, niſi τὸ ἀρχ. ibi quoque revocetur: aut ab hoc loco (quam Farneſianii codicis fuiſſe lectionem diſcimus ex Aldo-
E brandino:) expungatur. Certè, ſi abſit vox ἄρχεσθαι; & ſi non eadem; præclara ſic quoque fuerit ſententia. Virtutis iter capeſſentibus ſcilicet, quæ minima videntur; ea minimè negligenda; eamque cladem maximam multis non advertentibus, intervenire. Quam in ſententiam multa præclara affert ex Chryſoſtomo, aliiſque, ad Perſium *Commentario libro*, b.m. Parens; quæ legiſſe non pœniteat pietatis veræ ſtudioſos. Aliud ſentire videri poſſit Ariſtot. cùm in opere divino Ethic. ad Nichom. ita ſcribit: Ὁ μὲν μικρὸν τοῦ εὖ παρεκβαίνων οὐ ψέγεται· οὐδ' ἐπὶ τὸ μᾶλλον, οὐδ' ἐπὶ τὸ ἧττον· Sed aliter res habet. Non enim quid rectum, aut verum, quærit ibi Philoſophus; ſed quid vulgò obtineat: quæ maxima (ut docent alii fuſè) vitæ calamitas. Mox, quod in Laërtio ſequitur de *præcocibus*; res ipſa
F ſuadet, Ambroſii verſionem longè præferendam: etſi in Græcis, ut hunc ſenſum obtineant, aliquid fortaſſe mutandum, vel corrigendum potius, de quo b.m. parens in *Notis*.

Ἀσυδάμ. πρῶτον τὸν περὶ Αἰσχ. ἐτίμησαν εἰκόνι χαλκῇ.] τὸν, non ut editum, τὸν legendum Rom.ed. 44 vulg. 117. eſſe, vel Ambroſii verſio ſatis doceat. Sed hoc leve. Longè major in eo difficultas, quomodo inter exempla malè, aut ignominiosè tractatorum, qui ἐτιμήθη εἰκόνι χαλκῇ, *ſtatuâ æneâ honoratus eſt*, locum habere poſſit. quem honorem, nomini ac memoriæ Socratis poſt ejus mortem delatum eſſe, paullò ante narraverat. Σωκράτην δὲ χαλκῇ εἰκόνι ἐτιμήσαντο. Eos enim memorat hîc Laërtius, viros à ſapientia celebres,

qui ab Athenienſibus,ut & Socrates alius aliter, malè A tamen omnes, mulctati ſunt. Inter alios, Aſtydamanta. An igitur æneâ ſtatuâ honeſtatum dixerit? Verti quidem poſſet, ad verba quod attinet, æquè benè, *mulctarunt æneâ ſtatuâ*; ſi de re conſtaret, talem mulctam irrogari ſolitam, quæ ſtatuæ æneæ ſumptus æquaret. Sed videamus, quia dignus hic vindice nodus; & ita doctis viris viſum; an aliter res expediri poſſit. Quid igitur obſtat, quin ita legamus? Ὅμηρον πέντηκ. δρ. ὡς μαινόμενον ἐτίμησαν, καὶ Τυρταῖον παρακόπτειν ἔλεγον, καὶ Ἀστυδάμ. πρῶτον τῶν περὶ Αἰσχύλον· ὃν ἐτίμησαν εἰκόνι χαλκῇ. Quantulâ mutatione, ſententia planiſſima? *Homerum*, inquit, *velut inſanum drachmis* 50. *mulctarunt: Tyrtæum, delirare dixerunt: ſed & Aſtyda-* B *manta, ex Aeſchyli diſcipulis* (aut *ſectatoribus*:) *præcipuum: quem æneâ ſtatuâ honoraverant.* Quia deſinit præcedens vox in (ον.) inde, ut paſſim, (norunt qui in his verſati) omiſſum pronomen relativum: ejus omiſſione, totius ſententiæ depravatio conſecuta eſt. Statuâ æneâ hunc Aſtydamantem honoratum fuiſſe, res certa: eundem ut inſanum, ab iis contemptum, etſi, qui quidem nunc extet, dicat, præter Laërtium, nemo; hinc tamen argumentum, quod ſuorum meritorum præco immodicus, importunus eſſe ſoleret: ut in proverbium (Caſaubono in *Notis* obſervatum ex Suidâ) res abierit. Qui autem tali Proverbio notatus, jactatus, & mulieribus accenſitus (jure, an injuriâ) fuerit: quis dubitet, quin C ludibrium populi, & à multis delirare creditus ſit? Quò pertinet Pindari dictum (ut quidem Plutarchus interpretatur.) τὸ καυχᾶσθαι παρὰ καιρὸν μανίαισιν ὑποκρέκει· & in eam ſententiam non pauca Plut. in eximio tractatu, Περὶ τοῦ αὑτὸν ἐπαινεῖν ἀνεπιφθόνως. Hinc ſanctus Paulus, quoties cogitur περιαυτολογεῖν· τῆς ἀφροσύνης, ut plurimum, invidiam deprecatur: ut obſervat Chryſoſtomus. Aenea autem ſtatua hic commemoratur, non ſolum ad notandam judiciorum inconſtantiam: ſed ideò præcipuè, quod ex oblatæ *inſcriptionis* (quam narrat & Zenobius) *confidentiâ*; & negatæ, pudore & ignominiâ; τῆς παρακόψεως ſive veræ, ſive affictæ, primâ, ut conjicere eſt, Aſtydamanti ἀφορμή. D

Ro. ed. p. 49. ed. 8. p. 133. Εἶτα, Οἱ μὲν ἁλιεῖς (εἶπεν) ὑπομένουσι] ſententia præſtantiſſima, pari elegantia verborum. Sed præcipuam elegantiam interpretes omiſere, præteritâ particulâ εἶτα, cujus in id genus ſententiis, ad movendos ex rei indignitate affectus, uſus celeberrimus. In Arriani Epicteto, ſæpius ita meminimus. Et Apoſtolus in ſimili cauſſa: Εἶτα, τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς πατέρας εἴχομεν παιδ', &c. Elegantiſſimè. Latinum verbum quod exprimat, non aliud nunc aptius occurrit, quâm; *Itane*; aut, *Itane verò?*

Rom. ed. 55 ed. 8. p. 147 Χαλεπώτερον γὰρ, τὸ πονεῖν. οἰκειότερον δὲ, τὸ ἥδεσθαι.] Mira obſervatio: *lætari, ad naturam accommodatius eſſe*, (ita τὸ οἰκειότερον vertit hic, nec malè vertit Aldobrand. ſi communem uſum ſpectemus:) *quàm dolore affici.* Quis riſum teneat? ſed age; ſit hoc non indignum planè, quod obſervetur: quid tamen hic ad rem, ubi id agit Laërtius, ut ex Ariſtippi ſententia probet, dolores corporis graviores eſſe, (ut & voluptates pleniores:) quàm ſunt dolores animi? Ideo, inquit, puniuntur malefici, corpore; quòd illæ graviores pœnæ vulgò cenſeantur. Poterat opponi, ideò puniri facinoroſos corpore, quod animus non eſt alieni arbitrii. Sed hoc non hic agimus. Eadem, in Epicuri vita quoq; occurrunt. Certè, ut ſit aliqua ſententiæ cohærentia, non ἥδεσθαι, ſed ἄχθεσθαι: (*mœrere*; vel, *triſtitia affici*:) legendum eſſe, res ipſa clamat. Cui conſequens eſt, majorem illis corporis F curam, quàm animi, fuiſſe, quod illius, tum dolores, tum voluptates majores. Valet igitur, τὸ οἰκειότερον, hoc loco; *magis familiare: naturæ minùs repugnans, aut grave. Triſtitia* (quis autem tam fælix in vita, cui non occaſiones ſæpius offerantur?) minus *malum*, quàm *morbus*. Et huc facit dictum Socratis, qui rogatus, Πῶς ἄν τις ἄλυπος διάγοι· τοῦτο ἀδύνατον, εἶπεν. Οὐ γὰρ δεῖ πόλιν, ἢ οἰκίαν οἰκοῦντα, καὶ ἀνθρώποις ὁμιλοῦντα, οὐ λυπεῖσθαι. Sed & Homerus, in eandem ſententiam: Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι Ζώειν ἀχνυμένοις. Πονεῖν, de dolore corporis; ut ἄχθεσθαι, A de doloribus animi, propriè.

ἀθροισμὸν ἡδον· ἀδ'δαιμον. ποιοῦντων] Vulgatæ edit. ποιοῦντα: (ἀθροισμὸν ſcil.) quod rectum eſt: ſed delenda ibi negativa particula μὴ, quæ ſenſui repugnat. Rom. ed. ib. ed. 8. p. 148

τήν τε ζωὴν καὶ τὸν θάν. αἱρετόν] Aldobrand. *atque etiam vitam atque mortem eſſe expetendam.* Nugæ. Iſta nimirum, τήν τε ζωὴν, ad ſuperiora pertinent: ὥστε ἀνύπαρκτον εἶναι τὴν εὐδαιμονίαν, τήν τε ζωὴν. καὶ τὸν θάνατον, αἱρετόν. id eſt, *Beatam vitam, rem verbo tenus eſſe, quæ re verâ, inter homines nulla ſit; ſed nec vita dici mereatur: mortemque tali vitæ præferendam*: quæ aliis quoque decantatiſſima, ſi nunc ea congerendi; vel animus; vel, ſine libris, facultas. Rom. ed. p. 56. ed. 8. p. 150.

B τῶντ' εὐλόγως φαινομένων πάντα πράττειν] Scribe: τότ' εὐλόγως φαινόμενον, πάντα πράττειν· id eſt, *cauſam omnium humanarum actionum eſſe, quod probabile, ſeu rationi conſentaneum cuique apparet*: ſenſu optimo, & ex aliis multis, ſi res ita poſtularet, adſtruendo. Πάντα πράττειν: ita alii quoq; loquuntur. Aldobrandinus ex corrupta lectione, veram ſententiam, aut certè veræ proximam, ſagaciter odoratus eſt. Si cui vulgatam editionem retinere magis gratum, (ego aliter ſentio:) ut conſtet Syntaxis, verbum aliquod, (quale, ἐκέλευον, vel προσέταξαν) neceſſariò ſubaudiendum eſt, ut ſenſus hic non incommodus emergat: Quæ rationi cunque conſentanea cuique viderentur, ea ſine exceptione cuique præ- C ſtanda, ſcribebant ſcil. aut præcipiebant. In eam ſententiam Epicteti dictum extat aureum; Πᾶν τὸ βέλτιστον φαινόμενον, ἔστω σοι νόμος ἀπαράβατος. Sed Græca Laërtii, vix hoc admittunt. Dixiſſet potiùs; τά τε εὐλ. φαινόμενα πάντα, πράττειν, quod, ſic quoq; ſine verbo, ſatis durum, niſi ut expoſuimus. Rom. ed. ib. ed. 8. p. 151

ἀλλὰ τὸ θυρίον προσιδεὶς, μετῆλθε Σωκρ.] Certum eſt his verbis aliquid innui, quod ad Socratem vel audiendum, vel conveniendum Phædoni commodaverit. Suſpicabar aliquando Phædonem, in domo meretricia, cellis diſtincta, patente pro more cellâ, ut à prætereuntibus conſpici poſſet, aliquandiu proſtare coactum: eum verò objecto poſtea oſtiolo, aditum D venientibus, lenone alibi occupato, nec tale ſuſpicante, præcluſiſſe. Interim verò Socrate accerſito, non ante rogandi finem feciſſe, quàm pretium redemptionis ab Alcibiade impetraſſet. Hic erit ſenſus, ſi ſcribamus μετῆλθε Σωκράτην, in quo uno verbo, & *accerſendi*; & *ſupplicandi*; ſeu *ſollicitandi* ſignificatio ineſt. Si hoc non eſt, non video quid præferri debeat illorum conjecturæ, qui τῷ θυρίῳ προσεθεὶς, reſcribebant: ex quo optimus emergit ſenſus, ut exponunt ipſi. Rom. ed. 59 vulg. ed. 157.

καὶ Μύρμ. τὸν ἐξαινέτου] Optimo (quod quia verè credo, non ullo privato ſtudio impulſus, ita dico:) judicio Caſaubonus Stephanum *De urbibus* erroris arguit, qui falsâ lectione inductus ἐξ ἐνέτου (duobus E verbis) ex homine, fecit urbem. Exænetus, *nomen eſt Græcis uſitatum: at urbem illam Ἐνετὸν, quis veterum nominat?* At Stephanus nominat. is ſcilicet, quem falſum eſſe falsâ lectione contendimus. At Strabo nominat. Non potuit, opinor, ignorare Caſaubonus, quid Strabo diceret, optimè de illo & ejus lectoribus dudum meritus. Atqui Strabo nullum tale oppidum memorat ipſe, ſibi notum aut certum. Sed vicum, eo nomine inſignitum; alicubi oſtendi; famam eſſe: tum vero oppidum, quod ipſius tempore *Amazum* vocabatur, olim Ἐνετὸν dictum fuiſſe, à quibuſdam tradi: quod & Euſtathius ad Homerum, ex Geographis atteſtatur. Nihil igitur affirmat Strabo. Solino autem parum abeſt, quin dicam futilitatis impingat F Salmaſius, quod de viculo, oppidum: de obſcuro, celebre: licentiâ pluſquàm hiſtoricâ, aut Geographicâ, fecerit. Judicet igitur æquus lector, an ſi locum hîc voluiſſet Diogenes; ſaltem, ut de obſcuro, dubióve, non addidiſſet & regionis (quod vulgo ſolet) Παφλαγόνια: an ita ſimpliciter nominaſſe, quaſi vel ſolo nomine ſatis ubiq; notum, contentus fuiſſet. Adde, quod cùm de tribus, quos continuò nominat, priores duos, appoſito patrum nomine, indicet; idem quoq; in hoc tertio, illum voluiſſe, & vero feciſſe, veriſimillimum. Argumentum ex Euphanto ſumptum; magnum fateor ἀπροσεξίας; feſtinantibus, ut ille ſolebat, familiaris argumentum. Rom. ed. p. 61. vulg. p. 164.

δεικνὺς

Rom. ed. p. 65. ed. 8. p. 175.

δειπνῦς ἐπὶ τῆς θυσίας) Ita vertunt, quaſi id velit auctor, Menedemum, *ex ipſo ſacrificio*: vel iis quæ de ſacrificiis diſputaverat, probaviſſe, aut certè conatum, nullo non tempore, Philoſophos audiendos eſſe. Et miror in hac ſententia & alios, conſummatiſſimæ eruditionis viros, ut ex *Notis* apparet, fuiſſe. Mihi certè propè conſtat ex perpetuo uſu veterum, ἐπὶ τῆς θυσίας, aliud hîc non valere, quàm, *in ipſo convivio.* Veteres enim (ut ex Hiſtoriâ ſacrâ paſſim liquet, ſed & veteribus Ethnicis:) quia raro convivabantur, niſi cum ſacrificarent; aut ſaltem raro (qui paullò religioſiores) niſi a ſacrificio auſpicati, convivia celebrabant; hinc factum, ut *ſacrificare* & *convivari* pro eodem non raro occurrant. Ita Heb. זבח quod vulgò *ſacrificium*; interdum *epulas*, ſeu *cupedias* (ut Proverb. 17. 1.) ſignificat. Ita hic noſter (quando ad alios jam adire non licet) in Diogene: Ἐκίνει δ' αὐτὸν καὶ τὸ θύειν μὲν θεοῖς ὑπὲρ τῆς ὑγιείας· ἐν αὐτῇ δὲ θυσίᾳ, κατὰ τῆς ὑγιείας δειπνεῖν. Aliud, dices, hîc τὸ δεῖπνον· aliud, ἡ θυσία. Sed ſi τὸ δεῖπνον, ut hic legimus, ἐν αὐτῇ τῇ θυσίᾳ; idq; more ſolemni, & omnibus noto; quid vetat τὴν θυσίαν, etiam *convivium* comprehendere? aut qui poteſt aliter, ut hæc non invicem confundantur? In Empedocle vocantur amici ad θυσίαν, quæ mox εὐωχία ibidem dicitur. Chryſippus vocatus ad θυσίαν à diſcipulis, nimio mero diſtentus, interclufis ſpiritibus expiravit. Ita ſæpe cùm θυσίαν nominant, nihil aliud quàm *convivium* volunt, cùm de θυσίᾳ propriè dicta, nulla omnino mentio, aut verò, commemorandi occaſio. Ut omittam, quàm durum ſit, ἐπὶ τῆς θυσίας; *ex ſacrificio*, vertere. Notatur igitur hominis ἀκαιρία, & inconſultus ardor, qui fervente jam convivio, & compotatione (ut fieri amat) liberiùs procedente, cœptum ſermonem (aut increpationem potiùs) intermittere non poterat, & inde vitæ non leve periculum adiit.

Ro. ed. p. 72. vulg. p. 193.

Ἀλλ' ἀεὶ τοὶ θεοὶ παρῆσαν] Invitiſſimus facio, cùm ab aliis, doctis & laudatis viris, diſſentio; quem dudum horum ſtudiorum (quæ tamen non niſi leviter, & ὡς ἐν παρόδῳ delibata nobis potiùs, quàm ſeriò tractata aut cognita:) vel eo nomine pertæſum eſt, quod puras putas ingeniorum commiſſiones, & ludicra, ne dicam ludibria, (ut à pleriſq; tractata:) deprehenderim. Adeò nihil à quoquam tam bene dictum, aut inventum fæliciter, quod non tandem aliquis exoriatur, qui id convellere ſibi palmarium ducat: nec aliter conſtant hæc ſacra. Sed ad rem. Epicharmi de rerum principiis verſus à viro docto proponuntur: Scaligeri & Caſauboni correctiones, quaſi qui *infælici audacia*, & *libidine diſpungendi*; alienam ſententiam, celeberrimo Philoſopho affinxerint, exagitantur. De ſententia Philoſophi, mox videbimus. Sed demus lapſos, qui verſus ejus aggreſſi ſunt exponere, aut reſtituere. An illi tales tamen, & de literis ita meriti, ut *audacia*, & *libido mutandi* (quibus nihil vel ad invidiam gravius; vel ad perniciem bonorum librorum atrocius excogitari poteſt:) objici, jure meritóq; debeat? At ni fallor, Ἄλλοις ἐν ἐσθλοῖς τὸν δ' ἀπωθοῦνται ψόγον, locum hîc habere debebat, cùm nemo tam fæliciter, tam cautè in hic ſtudiis verſatus ſit, qui non interdum dormitaſſe, etiam à non valde acutis, aut oculatis deprehendi potuerit. Ego verò lectis ſemel iterumq; quæ vir doctus oppoſuit, bona fide affirmo ita judicare me, inſignem injuriam fieri ſummis illis viris, & ridiculam ſententiam illis affingi, cujus in mentem nunquam illis veniſſe, tam mihi perſuaſum eſt, quàm meridie lucere. Quid igitur aliud vir doctus, quàm σκιαμαχεῖ, & ſibi fingit adverſarios, quos vel imaginariâ pugnâ viciſſe, non ſit inglorium? Illine, ut faciant Epicharmum τῦ χάους (quod adeò repugnat ipſius verbis) aſſertorem? Quare igitur illi ſecundo verſu negationem (οὐ διὰ δὲ τῶν αὐτῶν ἀεί·) inſeruerunt? Melius ipſi, ſi viverent: & fortaſſe Scaliger aliquid, quem non vidi. Sed facilis, ipſis etiam tacentibus, reſponſio. Omnia quæ ſunt in mundo, & in naturæ cenſum veniunt (*ſublunaria* vulgò vocant:) ex iiſdem conſtare elementis ſive ea æterna, ſive ſecus; & invicem permutabilia eſſe, res apud veteres decantatiſſima. Hinc, permutatione mundum conſtare, & ſemper novum videri, cùm tamen nihil verè novum ſit; æque pervulgatum. Duplex autem ſtatuitur ab illis (ut antea dicebamus) ἀνακύκλησις; altera, rerum, ſeu actionum humanarum: altera, naturalium. De utraq; memini has voces uſurpari: ἐκ τῶν αὐτῶν, & διὰ τῶν ἑτέρων. Cùm dicunt, ἐκ τῶν αὐτῶν· cauſſas elementares intelligunt: cùm, διὰ τῶν ἑτέρων· perſonas, ut plurimum. Ita certè, Antoninus alicubi: Πάντα γὰρ ἐκεῖνα τοιαῦτα· μόνον δὲ, δι' ἑτέρων. Annon & hic ſimile, ſi legas, (quod viri ſummi voluere:) Τάδε δ' ἀεὶ πάρεσθ' ὅμοια· οὐ διὰ δὲ τῶν αὐτῶν ἀεί. Sed & illud: Πάντα ὁμογενῆ· quod ſæpius inculcat Antoninus: & tamen, πάντα τετριμμένα, quod ejuſdem eſt, & eodem, ſi benè intelligatur, redit. Cæterum, διὰ τῶν αὐτῶν, apud Hippocratem, qui toties utitur; eam vim habere docent viri docti, ut eâ phraſi, τὰ παρασατικὰ καὶ συμπτωματικὰ morbi, eadem eſſe, ſemper innuat. Atq; hoc ſenſu optimè quadrat hîc, οὐ διὰ δὲ τῶν αὐτῶν ἀεί. Appollonius Tyanæus in doctiſſima Epiſtola conſolatoriâ ad Valerium; ubi ad mentem Hippocratis τὸν θάνατον, & τὴν γένεσιν nihil eſſe vere, ſed meras ἐμφάσεις, & nuda nomina præclarè diſputat; aliquid in hanc ſententiam: οὐσίας μὲν ἀεὶ τῆς αὐτῆς οὔσης· κινήσει δὲ διαφερούσης, καὶ στάσει. Epicharmo autem propoſitum, ni fallor, hoc toto carmine; primò, aſſerere *principiorum* ſuorum æternitatem, rejectâ, quæ contraibat, τῦ *Chaos* opinione. Sed illud præcipuum (quod præter illum plurimi:) mundum, continuâ μεταλλαγῇ, ſeu μεταβολῇ conſtare. Hæc maxima pars argumenti: quod brevius Diogenes noſter in Empedocle; poſt nominata quatuor principia; Καὶ ταῦτα, φησὶν, ἀλλαττόμενα διαμπερὲς οὐδαμῶς λήγειν, ὡς ἂν ἀϊδίου τῆς αὐτῆς διακοσμήσεως οὔσης. Antoninus breviſſimè: Ὁ κόσμος, ἀλλοίωσις. Tertullianus, aliquanto laxiùs: *Ita mutando erit mundus omnis, qui & diverſitatibus corporatus, & vicibus temperatus.* Sed Epicharmus id pluribus exequitur, ut nihil in eodem ſtatu permanere, nihil verè conſiſtere evincat: ut ſanè de obſcuritate quod quis queratur, præcipuè poſt Grotii, viri ſummi, verſionem; cauſſæ nihil ſit. Nec ſanè ſecundus ille verſus, ſive cum negatione legas, ut edidere Scaliger, aliique; ſive ſine negatione, ut Grotius exhibet, ſententiæ multum refert: Commodus enim ex utraq; lectione ſenſus, & ex aliorum ſimilibus dictis, adſtrui facilis. At in quarto verſu, vocem ἀμάχανον, (ſeu ἀμήχανον) pro *mole indigeſta*, à viro Clar. contra notiſſimum & receptiſſimum vocis uſum; contra planam verborum ſententiam, quæ ex vulgari & recepta notione obvia emergit; accipi; portento ſimile mihi videtur. Sed ipſe quid velit, alii viderint: at Scaligero, aut Caſaubono, tam ridiculam ſententiam affingi, quis qui ſenſum communem non abjuraverit, tam patiens, ut non indignetur? aut exclamet? Pudet ad has minutias deſcendere, ut quid ἀμήχανον· quid, ἀμηχανία, ἀμηχανέω, & ſi quid aliud è notiſſimo themate μηχανὴ oriundum eſt; probatis authorum, præter ea quæ cuivis obvia, teſtimoniis probandum nobis ſit. Uno contenti erimus Empedoclis teſtimonio, ut exhibet Ariſtoteles; quia eadem prorſus in re, eodem quo Epicharmus verbo utitur: ἅπαντα γὰρ κακεῖνος ταυτὰ ὁμολογήσει (ait Ariſtoteles) ὅτι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἀμήχανόν ἐστι (f. ἐστί τι γ. niſi ſi pars verſus:) γενέσθαι. τό τε ὂν, ἐξόλλυσθαι ἀνήνυστον, καὶ ἄρρηκτον· (f. ἄρρεκτον: i. ἀποίητον. ἄθετον. ut Heſych. exponit.) Quid verò in philoſophorum ſcholis: ſed quid dico philoſophorum ſcholis? quid in ore omnium decantatius, quâm, *De nihilo nihilum, in nihilum nil poſſe reverti?* Utrum autem hîc legas ἀμήχανον γ' ἀπὸ μηδενὸς ὥστε τι πρῶτον μολεῖν· ut hîc exhibetur; vel ἀμάχανον δ' ἀπὸ μηδέτινος ὅτι πρῶτον μολεῖν, ut Grotius edidit: eadem eſt ſententia; quam Grotius ſic expreſſit, *Nam de nihilo nil pote*, (ἀδύνατον. & οὐκ ἐνδέχεται, Ariſtoteli:) *primum exiſtere.* Quod idem vir doctus in Epicharmi verſibus, οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον non concoquit: & vult ſcribi, οὐδὲ μὰ Δία δεῦτ. quia nihil hoc ad Scaligerum, neq; quos cum Scaligero exagitat; aliis expendendum libens relinquo. Ego receptam lectionem valde probo.

Ἔστ' ἀνιῶσ] Corrige cum Stephano, viro maximo, ἀνιῶσι· qui in ſua verſione ſenſum, quem non exhibent alii, pulchrè expreſſit. *Ro. ed. p. 77. vulg. p. 206*

εἰ δ' ἄρα ὃ μὴ γένοιτο, νοεῖς.] *Si, quod abominor; vel, quod Dii nolint; in animo tibi eſt*: ſatis clarè, ut opinor. *Ibid.*

Μῆλον ἐγὼ, βάλλει με φιλῶν σέ τις.] Rectè viderunt viri docti diſtinguendum hoc diſtichum à ſuperioribus; ſed addendum, ut vulgò vertunt, Aldoprand. aliique, omnem perire venuſtatem; & vix tolerabilem ſenſum elici ex verbis. Scribamus autem: βάλλοι με φιλ. σέ τις. Cur *pomum*; petendum ex ſuperioribus. Optat igitur, ut aliquis ejus amator (mos notus vel ex ſuperioribus:) *ſe jaciat*, quò vel ſic illâ frui liceat. Unius literulæ mutatione, & ſenſus & venuſtas in tuto & aperto; ut pluribus verbis opus non ſit.

Ed. Rom. ibid. ed.8.p.206

Ἐπίκουρος δὲ, εὖ διάγειν] Non Epicuri cauſſâ (de quo quid ego ſentiam, poſtea dicturus ſum:) ſed quò lector, in judicando (quæ præcipua pars eruditionis) excitatior hoc exemplo: ſed & exercitatior; & inde cautior: quæ docti viri ſuper hoc & alio ſimili in Epicuri vitâ, loco commentati ſunt, libet hîc accuratius, præter inſtituti aut otii rationem, expendere. B Alter autem ille locus, in vita Epicuri, hoc modo habet: καὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἀντὶ τοῦ χαίρειν, εὖ πράττειν, καὶ σπουδαίως ζῆν ἄριστον. Vertit Aldobrandinus: *In Epiſtolis, pro ſalvere, Rectè agere, atque è virtute vivere, optimum, adſcribebat.* Sed & vetus Interpres, in eandem ſententiam: *Atque in Epiſtolis ubi cæteri ſcribebant,* χαίρειν; ipſe, εὖ πράττειν, *& honeſtè vivere, præclarum eſt.* Sed quid hic Monſtri? Tres hic ipſe, qui Epicuri vitam continet, liber, Epicuri Epiſtolas exhibet: quibus ſingulis τὸ χαίρειν præſcriptum eſt. Idem, & in Epiſtola quam profert Cicero, *De Finibus*, II. ubi χαίρειν, *ſalutem* vertit Cicero. Nam qui dicat, aut verò ſuſpicetur in his tot locis, vel τυπογραφικὸν ἁμάρτημα librariorum; vel μνημονικὸν Laërtii; vel Ciceronis: pari libertate, C *Diruat, ædificet; mutet quadrata rotundis*: quidvis audeat denique, quod ipſi rectum videatur: quod in nuperâ vitæ Epicuri editione magna ex parte commiſſum jam videmus. Sed quò lector veri ſtudioſus certius judicet; quid de hoc loco viri doctiſſimi ſtatuerint; opinati ſaltem ſint; ipſorum verbis referemus. Gaſſendum igitur, virum clariſſimum, *De vita & moribus* Epicuri, lib. I. cap. 10. audiamus. [Porrò circa Epiſtolas adnotari obiter poteſt, fuiſſe Epicurum, iis præmittere ſolitum ex vocibus ſalutatoriis, nunc χαίρειν, *gaudere*: nunc, εὖ πράττειν, *bene agere*: nunc εὖ διάγειν, *benè degere*: nunc σπουδαίως ζῆν, *benè vivere*: nunc, ὑγιαίνειν, *valere*, ſive, *ſanum eſſe.* Nam D quod apud Laërtium quidem in ejus vita legitur, καὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς, ἀντὶ τοῦ χαίρειν, εὖ πράττειν, καὶ σπουδαίως ζῆν ἄριστον; mendi aliquid ſubeſſe videtur: deeſt quippe verbum phraſi neceſſarium; & tum vox ἄριστον non videtur ad ſalutandi ritum ſpectare; tum voces illæ ἀντὶ τοῦ, excludunt τὸ χαίρειν ab Epicureo ſalutandi more: cum tamen ea vox & præmiſſa extet ſuperſtitibus apud Laërtium Epiſtolis, & Cicero eandem interpretatus eſſe videatur, cùm Epiſtolam retulit, quam moriens Epicurus ſcripſit. Hinc cùm pro duabus his voculis repoſuiſſem olim ἐτίθη (ut minor nimirum eſſet immutatio, quam ſi vocem προέθηκε, aut aliam ſimilem ſubſtituiſſem) id probavit quidem eximius Puteanus, ſed ἄριστον vocem F retinendam cenſuit: præclarus autem Menagius, cum verbum deſideraretur, cenſuit quidem loco vocis ἄριστον reponendam vocem ἔγραφεν (aliàs ſimili occaſione eidem Laërtio uſurpatam) verum retinendas contendit ipſas voculas ἀντὶ τοῦ, quod Epicurus minimè uſus ipſa voce χαίρειν videatur, ut quam fuiſſe Cleonis propriam memoretur tam à Luciano, quàm ab ipſo Laërtio. An verò loco vocis ἄριστον reponi poſſet ἀρέσκεται, aut etiam ad minimam omnium immutationem ἄρεστον, ad ſignificandum placuiſſe inter ſalutandum eas voces, εὖ πράττειν, καὶ σπουδαίως ζῆν; An retineri poſſent voces ἀντὶ τοῦ, ad innuendum non vocem χαίρειν repudiatum penitus fuiſſe; ſed ejus vice illas duas fuiſſe interdum uſurpatas: quaſi nimirum voce E ποτὲ *aliquando* aut deſiderata, aut ſubintellecta? Videtur profectò Lucianus id non obſcurè ſuggerre, cúm referendo Epicurum impenſe alioquin delectatum τῷ χαίρειν, inſinuat eum tamen interdum aliâ quam iſta uſum voce, & in Epiſtolis quidem *accuratioribus, gravioribuſque*, σπουδαιοτέραις (quas quidem fuiſſe paucas ait) vel cùm ad amiciſſimos, πρὸς φιλτάτους ſcriberet, fuiſſe præſertim (μάλιστα) ipſa ὑγιαίνειν voce uſum. Laërtius verò cum hic relinquat Epicuro vocem ἀπράττειν, cenſeri debet pari jure vocem χαίρειν

Rom.ed 84 vul.ed.223

A relinquere: quando attribuens ipſi alias vocem εὖ διάγειν, tam facit Platonis proprium τὸ εὖ πράττειν; quàm ipſius Cleonis τὸ χαίρειν.] Idem in *Animadverſionibus*: [Pro voce autem ἄριστον· repono, προστάττειν, immutatione ſatis inſigni: ſed & vocem tamen Lucianus inſinuat; & excogitandum quidpiam ſimile ſuggerit ſenſus neceſſitas; ut conſtare poteſt ex iis, quæ fuſiuſculè dictâ ſunt libro primo.] Hactenus Gaſſendus. Quia Luciano ſe tuentur, tam qui negant uſum Epicurum τῷ χαίρειν in Epiſtolis: quod facit vir doctus, Gaſſendo teſte; (ſed in *Animadverſionibus*:) tam qui affirmant; ab illo incipiamus. Ex verbis Luciani non poteſt colligi, non uſum Epicurum illâ formulâ. De Cleone, hoc tantum Lucianus, ab illo primum cœpiſſe: non uſurpaſſe ſolum: cujus contrarium potius ex verbis ipſius colligas. Et quî B potuit hoc dicere Lucianus, quod norunt omnes eſſe falſiſſimum? Quamvis enim non eadem omnibus Epiſtolaris formula; certum tamen eſt, τὸ χαίρειν uſitatiſſimam προσαγόρευσιν fuiſſe; ex quà & ipſum χάρτης verbum fluxiſſe, cenſent viri undiquaq; doctiſſimi. Sed & Alexandrum, poſt victorias Aſiaticas elatiorem, in Epiſtolis ſcribendis ſolemne illud χαίρειν omiſiſſe, ut factum inſolentius, notatum iſtorum temporum hiſtoricis, ut apud Plutarchum legimùs. Neque aliter intelligendus hic Laërtius; niſi & ſolus Plato, τῷ εὖ πράττειν· ſolus Epicurus, τῷ εὖ διάγειν uſus eſt: quod quis patienter audiat? Addit Lucianus, Epicurum *in maximè ſeriis Epiſtolis*, ἐν ταῖς πρὸς φιλτάτους μάλιστα (ita enim jungenda verba) *iis præcipuè quæ ad amiciſſimos*: à verbo ὑγιαίνειν auſpicari ſolitum. Certè, C qui hoc dicit, ſatis inſinuat, alias quoque in uſu formulas ipſi fuiſſe: inter quas haud dubiè & τὸ χαίρειν· ut ex iis quæ ſuperſunt tam certum eſt, quàm quod certiſſimum. Sed quod ex verbis Luciani colligit ultra vir doctus, Epicurum impenſè τῷ χαίρειν, ut epiſtolari formula delectatum: quanquam nihil obſtat, quin qui in paucis σπουδαιοτέραις καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς φιλτάτους aliud maluerit: idem tamen in uſu quotidno τὸ χαίρειν ſtudio prætulerit: non id tamen dicit Lucianus iſtis verbis; ſed Epicurum nobis veris coloribus exhibuit. Epicurus, inquit, qui τῷ χαίρειν, *hilaritate impensè delectatus eſt; & voluptatem in vita, ut ſummum bonum ſibi propoſuit*: cui τὸ χαίρειν in vita, & D ἡ ἡδονὴ ſumma votorum: non ille tamen ſuum illud χαίρειν in Epiſtolis ſemper adhibuit; ſed τὸ ὑγιαίνειν (quod Luciano ibi propoſitum, ut iſtam formulam aliis anteponat:) in præcipuis Epiſtolis illi prætulit. Hoc igitur ante omnia, pro certo & explorato ſumimus; Epicurum non una *ſalutandi*, aut benè optandi formulâ uſum in Epiſtolis: ſed alias τὸ χαίρειν· alias τὸ εὖ πράττειν· alias τὸ ὑγιαίνειν· fortaſſe & alias uſurpaſſe: Quid igitur ſibi vult Laërtius, iſtis, quæ doctos viros tantopere exercuere verbis: ἀντὶ τοῦ χαίρειν, εὖ πράττειν, καὶ σπουδαιοτέρως ζῆν ἄριστον? uſum Epicurum τῷ εὖ πράττειν, vel σπουδαιότ. ζῆν, nemo dixit: abſtinuiſſe τῷ χαίρειν, falſiſſimum. Quid igitur? ſi ſcopus & ſeries verbo- F rum Laërtii magis obſervata fuiſſet, non tanto fortaſſe labore opus fuiſſet ad veram ſententiam eruendam. Ait autem ille: Σαφὴς ἦν οὕτως ὥστε ἐν τῷ περὶ τῆς Ῥητορικῆς ἀξιοῖ (περὶ τῆς ῥητορικῆς ἀξίας· ſuſpicetur aliquis fortaſſe, legendum: *de dignitate*; vel, *uſu Rhetoricæ artis*: ſed non opus:) μηδὲν ἄλλο, ἢ σαφήνειαν ἀπαιτεῖν. καὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἀντὶ τοῦ χαίρειν, εὖ πράττειν, καὶ σπουδαίως ζῆν ἄριστον. Dixerat prius de *ſimplicitate* (ſeu *ruditate* potius) orationis: (nec potuit aliter: homo verè *idiota*: nullis melioribus litteris imbutus:) addit hic de *perſpicuitate*; cujus hoc argumentum affert, quod in Epiſtolis, *&c.* Hoc igitur quicquid eſt, ad *perſpicuitatem* pertineat oportet, ſi aliquid dicit Laërtius. Quod verò majus E argumentum amatæ & affectatæ *perſpicuitatis*, quàm quod in Epiſtolis (non dicit *omnibus* Laërtius; ſi de nonnullis intelligamus, ſufficit:) ex adverſo τοῦ χαίρειν (uſitatæ formulæ:) τὸ εὖ πράττειν, vel σπουδαίως ζῆν ſolitus ſit *apponere*: παριστᾶν? Ita enim ſcribimus, minimâ mutatione, loco τοῦ ἄριστον; cum omnes fateantur verbum hîc aliquod ad explendam ſententiam deſiderari; & illud ἄριστον, utcunque, alienum eſſe. Certè, τὸ χαίρειν illud uſitatum, Platonem ut οὐκ ἀνθρώποις δεξιοῖς πρέπον repudiaſſe, Lucianus author; ut minùs mirum ſit, ſi Epicurus commodâ

modâ interpretatione ſequiorem ſenſum (dogmatum infamiâ jam laborans apud multos) prævenire penſi habuerit. Quod τὸ ἀντὶ, verto, *ex adverſo* : primò, non aliena verbo ſignificatio; ut patet ex compoſitis; quod nemo negaverit. Et fortaſſe id voluit Heſychius; & ita ſcripſit : ἀντὶ, πρόθεσις, ἢ ἀντίον. Sequitur : ἀντίον, γυναικεῖος ἰσός. Si non in promptu exempla; quid mirum? Θᾶττον, pro *antea* : ubi reperiamus, niſi apud hunc noſtrum? Θᾶττον ἐκαλεῖτο σοφία· ubi Aldobrandinus non adeo bene, *citius* : meliùs Interpres vetus, *antea*. Sed de hoc, alio loco. Quid verò ſi dicamus Laërtium ſcripſiſſe ἀντίον, ex quo facilis in ἀντὶ (præſertim cùm τὸ (ον) in fine verborum compendio ſcribi ſoleat, quod & in excuſis multis videre eſt :) librarii, lapſus, dicam; an neceſſaria mutatio, cùm ſemel τὸ παρεστῶν non intellectum, in magis obvium illud ἄριστον, converſum eſſet. Porrò Epicurum, (callidè, ut ſuorum dogmatum turpitudinem velaret apud vulgus; an verè & ex animo; conſulendus Cicero :) ita vulgò loqui ſolitum; *Jucundè vivi ſine virtute non poſſe* : teſtatum multis; & ipſa docet Epiſtola, quæ de tribus ultima. Quò pertinet hic τὸ σπουδαίως ζῆν : ſed & τὸ εὖ πράττειν; ut à Platone non uno loco, (aut Socrate potius Platonico :) exponitur. Eodem etiam alluſiſſe puto Ariſtotelem, in egregia ſententia : Ἀδύνατον καλῶς πράττειν τοῖς μὴ τὰ καλὰ πράττουσι. Sed & idem Ariſtoteles τὸ χαίρειν, actionibus honeſtis adeò competere, ut neq; bonus, neque juſtus ſit dicendus, ὁ μὴ χαίρων καλαῖς πράξεσι, καὶ τῷ δικαιοπραγεῖν· & veram voluptatem, in ταῖς κατ' ἀρετὴν πράξεσιν eſſe quærendam; egregiè diſputat; Ethicorum Nicomach. primo : quæ Epicuri expoſitionem, ſed & correctionem noſtram non parum confirmant.

Ro. ed. p. 84 ed. 8. 225. φαῦλον, ἀκομψον.] Vertunt, *malum, incomptum*. Mirum ſi quiſquam hæc ab Aldobrandino proficiſci potuiſſe ſibi perſuadeat. Nam cum id agat Laërtius, ut vocem φαῦλον, præter uſum communem à Platone interdum uſurpari oſtendat : Sed nec illum tamen unum pro ἁπλῷ (ſeu *Simplici* :) uſum eſſe, cum & apud Euripidem ita reperiatur, adducto hoc, ex illo, loco; Φαῦλον· ἄκομψον· quantæ, quæſo, oſcitantiæ, hîc quoq;, quaſi qui Laërtio contradicere vellet, *malum*, nom *ſimplicem* : (*neglectum* apud Ambroſium, non omnino malè) vertere? Certè ſi talia illi feſtinanti exciderunt, cùm de doctrinâ ipſius ſatis alioquin conſtet, certum eſt illum, ſi relegere licuiſſet, correcturum fuiſſe.

Edit. Rom. p. 87. ed. 8. p. 226. ἄπερ —— νεωστὶ ἐκδοθέντα.] *Signa*, ait Aldobrand. imò *libros* : & tangit morem alibi quoq; nobis obſervatum. Nam quia ſcripti libri eo tempore erant cariſſimi; quibus ad emendum non erat, vel etiam qui ne legere quidem poſſent; licebat illis ad bibliopolas adire, & ſibi legendos certâ mercede conducere.

δύο δὲ τῶν πάντων ἀπέφηνεν ἀρχὰς, θεὸν καὶ ὕλην. ὃν καὶ νοῦν προσαγ. καὶ αἴτιον.) Hoc idem Diogenes noſter, infra : ſemel, iterumq;, tam diſertis verbis, ut qui de veritate hujus lectionis dubitant, nihil nobis relinquant in his libris, de quo certi eſſe poſſimus. An Platonis mentem rectè aſſecutus ſit Diogenes, aut expreſſerit; alia res eſt; & facile illos feram, qui falſum ſuſpicantur : Exemplaria certè non culpanda; multò minùs ſollicitanda; quæ, ſi uſquam; hîc, incorruptiſſima. Sed an Diogenes falſus in referenda Platonis ſententia? Ita cenſet vir doctus, in Apuleium, *de Doctrina Platonis*; hoc argumento inductus, quia Chalcidius in Timæum Platonis; & Plutarchus *de placitis Philoſoph.* tria principia Platonica commemoravit. His addit vir clar. & Origenem, in *Philoſophicis*; & Cyrillum, contra Julianum. Poterant & alios : Alcinoum; Stobæum, Sextum Empiricum : (ut Clementem Alexandrinum, Theodoretum, Ambroſium, alios omittam :) teſtes advocare, quorum teſtimonia quærentibus ſatis obvia : ſed Ambroſius tamen in primis dignus qui legatur. Nec tamen ideò Diogenem falſum conceſſerim, qui quicquid hic congerit, ex Timæo Platonis deſumpſit : ubi diſertè, δύο αἰτίαι· τὸ μὲν ἀναγκαῖον· τὸ δὲ, θεῖον· per ἀνάγκην autem τὴν ὕλην innui, & iſta duo in hac principiorum doctrinâ eodem recidere, certiſſimum eſt : & nos infra plura dicturi ſumus. Veriſſimè etiam & illud Diogenis, τὸν θεὸν, aliter νοῦν; ſed & αἴτιον, à Platone nuncupari.

A Αἴτιον quidem, haud procul ab initio; non ſemel. νοῦν autem, his verbis : Μεμιγμένη γὰρ οὖν ἡ τοῦδε τοῦ κόσμου γένεσις ἐξ ἀνάγκης τε καὶ νοῦ συστάσεως ἐγεννήθη. Ubi iterum duo principia. Agnoſco parùm dilucidè & enucleatè hæc in Timæo tradita (excuſat ipſe non uno loco :) ut quid voluerit, non in promptu colligere. Quid Timæus ipſe? Non ſtatim initio : δύο αἰτίας. νόον (aliàs illi θεὸν) & τὴν ἀνάγκην? qui tamen τὰ ξύμπαντα dividit in ἰδέαν & τὴν ὕλην, ut principia naturalia : & τὰ ἔκγονα ſeu ἀπογεννάματα. Certè, de principiis Platonicis, non uno modo loquuntur omnes. Eſt ubi Plutarchus duo tantum videtur agnoſcere : & ſunt qui Plutarcho id adſcribant : Τρίτον γὰρ παρὰ ταῦτα μηδὲν : verba

B Plutarchi fateor, Περὶ τῆς ἐν Τιμ. ψυχογον. quæ tale quid innuere videantur. At longè aliter ibi Plut. qui de cauſſa τοῦ κακοῦ differens tertium principium à Platone conſtitui, τὴν ψυχὴν ſcilicet, planè contendit : τὴν μέταξυ τῆς ὕλης καὶ τοῦ θεοῦ τρίτην ἀρχὴν καὶ δύναμιν. Quid, quod non defuerunt, qui, Ariſtotele auctore, (ut ipſis viſum) Platoni tribuant, *magnum, parvum,* & *ideam* : quæ planè ridicula ſunt, cum *magnum* & *parvum* ad τὴν ὕλην referantur. Sed Laërtium cum illis conciliare, qui tria principia Platonica, *Deum, materiam* & *ideas*, ſtatuunt; haud ita difficile, cui perſpecta mens Platonis de Ideis æternis, quales ille ſuas aſſerit. Non enim diverſum â Deo ipſo; ſi non ipſa Dei eſſentia, at ipſi tamen eſſentiales,

C & congenitæ : οὐσία ἀσώματος ἐν τοῖς νοήμασι καὶ ταῖς φαντασίαις τοῦ θεοῦ : ut Plutarchus non uno loco. Unde & illud Platonis : Ὁ θεὸς ἔπλασε τὸν κόσμον πρὸς ἑαυτοῦ ὑπόδειγμα : quibus verbis non alias à Deo ipſo ideas apertè conſtituit. Sed & Cicero, ab eadem mente, ubi de principiis varias antiquorum opiniones recenſet; *Plato* (inquit) *ex materia in ſe omnia recipiente; mundum eſſe factum cenſet à Deo ſempiternum* : nulla *idearum* mentione facta. Idem voluiſſe verbis iſtis Diogenem, quæ paullò poſt ſequuntur; ἀρχὰς μὲν ἓν εἶναι καὶ αἴτια τὰ λεχθέντα δύο, ὧν παράδειγμα καὶ τὴν ὕλην; probabile eſt : quæ fortaſſe ita ſcripſerat Diogenes : —— τὰ λεχθέντα δύο τῶν ὄντων. παράδειγμα (τὸν θεὸν ſcil.) καὶ τὴν ὕλην.

D Non igitur falſus, hîc quidem, Diogenes : multo minus corrupti; aut corrigendi codices. His adde, quæ apud Sextum Empiricum (ſcriptorem utiliſſimum;) diſputantur; quibus efficitur *ideas*, quales à Platone deſcribuntur, in *cauſſarum* ſeu *principiorum* claſſem referri minimè debere. Hinc deniq; ſi quis adhuc dubitet, adſtruendæ vulgatæ lectioni non leve argumentum, quod Diogenes ipſe *ideas* poſtea ſeorſim commemorat, nec *principia* ſimpliciter vocat, ſed αἰτίας τινὰς καὶ ἀρχάς· *cauſſas quaſdam & principia* : & ita vocandi rationes ibidem reddit. Sed & Apuleius, cum *de Dogmate Platonis*, ita ſcribit : Τὰς οὐσίας, *quas eſſentias dicimus, duas eſſe ait* [Plato :] *per quas cuncta gignuntur, mundusque ipſe : quarum una, cogitatione ſola con-*

E *cipitur : altera, ſenſibus ſubjici poteſt* : quid aliud quàm principia duo ex mente Platonis conſtituere videtur? At non vocat ille *principia*; fateor : Sed quid aliud ἀρχαὶ, *ſeu principia*; *niſi per quæ cuncta gignuntur, mundus ipſe?* ἐξ ὧν τὰ ὄντα ἐστι, Ariſtoteli : ὃ οὐκ ἔχει πρότερον ἐξ οὗ γεννᾶται : Plutarcho. Longè tamen aliter rem habere, cuivis inſpectus Plato fidem faciat. Quas autem vocat οὐσίας Apuleius; Plato magis generali vocabulo vocat εἴδη : & *idearum* ſpecies videtur conſtituere; quibus & tertiam mox adjungit, εἶδος· χαλεπὸν & ἀμυδρὸν ille vocat; & talis ſane eſt ejus explicatio, quam vix ipſi Platoni ſatis intellectam crediderim. Et inde eſt fortaſſe, quod Apuleius qui cætera ſatis fideliter expreſſit, hoc tertium, quicquid eſt,

F omiſit. Quanquam fieri poteſt, ut alium potius locum Platonis expreſſerit Apuleius, qui initio Timæi, ubi incipit de natura, ſeu *ente* diſputatio. Ita ſuadent quæ ſequuntur in Apuleio : *Adhæc illa quam dixi* (peſſimè in editis libris cum ſuperioribus iſta cohærent) *intelligendi ſubſtantia*, &c. Quæ totidem ferè verbis ibi reperiuntur. Sed nec ibi οὐσία vox.

αἰτίαι εἰσι δύο, τὰ μὲν διαμονὴν εἶ, τὰ δ' ἐξ ἀναγκ. αἰτίας] Vocem διαμονὴν hic locum non habere, viderunt in *Notis* olim viri doctiſſimi : & nos pridem veram lectionem eruimus, oſtendimus, ut nemini deinceps, vel contentioſiſſimo, dubitare fas ſit. Hic igitur reperimus, pro διαμονὴν, ſcribendum eſſe, Ro. ed. p. 87. ed. 8. 231.

orta ſint, hic agitur? Hæ duæ cauſſæ, (ut apud A alios, & in his libris non ſemel) ὁ νοῦς, & ἡ ὕλη. Hanc autem ὕλην, τῆς ἀνάγκης, vel neceſſitatis locum tenere, paſſim reperias, & nos alibi fuſè probavimus, & hinc vulgare illud apud philoſophos omnes, *Deum* non omnia pro voluntate potuiſſe, materiæ neceſſitati adſtrictum. Quid aliud autem γνώμη, quàm νοῦς? Religionis, ſi Epictetum audimus, præcipuum caput: εἴκειν πᾶσι τοῖς γινομένοις, καὶ ἀκολουθεῖν ἑκόντα, ὡς ὑπὸ τῆς ἀρίστης γνώμης ἐπιτελουμένοις· *ut quæ à mente præſtantiſſima regantur*: imò, procurentur, & eveniant. Præclaram hanc Epicteti ſententiam, noſtramq; vocis γνώμη interpretationem, illuſtrat & confirmat Xenophontis aurea diſputatio, quâ divina providentia (quæ γνώμη ſæpius; πρόνοια ſemel, ab illo nuncupatur:) B contra τοὺς τῆς τύχης aſſertores, eximiè vindicatur: Ἀπομνημονευμ. ſeu *Memorabil.* lib. I. Notabit ibi lector, τῆς συντάξεως τῶν ὀνομάτων non incurioſus, ὑπὸ γνώμης, ut apud Epictetum: ſed, διὰ τὴν ἀφροσύνην, ut hîc apud Laërtium, διὰ γνώμην. Dicebat Heraclitus (ut in ejus vita Laërtius) ἓν τὸ σοφὸν ἐπίστασθαι, γνώμην, ἥτε οἱ ἐγκυβερνήσει πάντα, διὰ πάντων. Quâ ſententiâ cùm nulla illuſtrior; & quæ ad *Sacra*, ſeu *Veteris*, ſeu *Novi Teſtamenti* oracula, propriùs accedat, in omnibus omnium Philoſophorum ſcriptis occurrat: fecit tamen unius voculæ ignoratio, ut ſenſum planè alienum affingerent interpretes, ut ibi dicturi ſumus.

Videat ibi lector, ſi velit: ad hujus editionis pag. 237. Cæterum locus Platonis, quem præcipuè ſibi proponebat Diogenes noſter, is eſt ſine dubio, quem priùs attulimus: Μεμιγμένη γὰρ οὖν ἡ τοῦδε τοῦ κόσμου γένεσις, ἐξ ἀνάγκης τε, καὶ νοῦ συστάσεως ἐγεννήθη.

πρὸς πρεσβυτέρους ἁμαρτάνοντας] Per me licet, (quod viro doctiſſimo probatur:) vox ἁμαρτάνοντας expungatur. Fortaſſe qui in animo habebant, (Chriſtiani utiq; (illud Apoſtoli, Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς (ubi mox & νεώτερος quoq;) primi huc intruſerunt. Certè, etiam Plato, de reverentia πρεσβυτέροις exhibendâ non uno loco: quos etiam contumeliâ ullâ affici, vel ſupplicio, coram majoribus; nedum à junioribus; αἰσχρὸν καὶ θεομισὲς ſancit. *Rom. ed.* 91 *vulg.* 243.

Hactenus Plato, & quæ in ejus *vitam* à Laërtio conſcriptam, pro inſtituti noſtri ratione, nobis obſervata. Priuſquam ad alia pergimus, Lectori gratum fore credidimus, ſi vitam Platonis ab Olympiodoro conſcriptam, hactenus quod ſciam ineditam, in *Adverſariis* b. m. parentis Is. Caſauboni nobis repertam, hîc inſereremus. Verſionem addidiſſemus, ſi vel otium ſuppeditaſſet; vel res ipſa poſtularet. Nihil enim tale, quod lectorem non omnino rudem, morari poſſit. Conjecturæ τοῦ μακαρίτου, in ipſo textu nonnullæ, ſuis quæq; locis reperientur: ſi quæ noſtræ, vel amici: (Jac. Wyndet. D. M. viri doctiſ.) ad oras poſitæ.

EX IS. CASAUB. ADVERSARIIS.

Vita Platonis,

AB *OLYMPIODORO* deſcripta:

Ubi multa quæ nuſquam apud Laert. quædam ſecus.

Φέρε δὲ καὶ τὸ γένος εἴπωμεν τοῦ φιλοσόφου, οὐ πολυκοΐας * χάριν, ἀλλ' ὠφελείας καὶ παιδεύσεως μᾶλλον τῶν προσιόντων αὐτῷ· οὐ γάρ τις αὐτὸς οὗτος, ἀλλὰ μᾶλλον πολλῶν ἐπιστροφὸς ἦν ἀνθρώπων. Λέγεται γὰρ ὁ Πλάτων υἱὸς γενέσθαι πατρὸς μὲν Ἀρίστωνος τοῦ Ἀριστοκλέους, ἀφ' οὗ τὸ γένος εἰς Σόλωνα τὸν νομοθέτην ἀνέφερε. Διὸ καὶ κατὰ ζῆλον προγονικὸν νόμους ἔγραφεν ἐν ιβ' βιβλίοις, καὶ πολιτείας σύστασιν ἐν ι'. Μητρὸς δὲ προῆλθε Περικτιόνης, ἥτις ἀπὸ Νηλέως τοῦ Κόδρου κατήγετο· φασὶ γὰρ ὅτι φάσμα Ἀπολλωνικὸν συνεγένετο τῇ μητρὶ αὐτοῦ τῇ Περικτιόνῃ, καὶ ἐν νυκτὶ φανὲν τῷ Ἀρίστωνι, ἐκέλευσεν αὐτῷ μὴ μιγνύναι τῇ Περικτιόνῃ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀποτάξεως· † ὁ δὲ οὕτω πεποίηκεν, καὶ γεννηθέντα τὸν Πλάτωνα λαβόντες οἱ γονεῖς βρέφος ὄντα, τεθείκασιν ἐν τῷ Ὑμηττῷ, βουλόμενοι ὑπὲρ αὐτοῦ τοῖς ἐκεῖ θεοῖς Πανὶ καὶ Νύμφαις, καὶ Ἀπόλλωνι Νομίῳ θύσαι· καὶ κειμένου αὐτοῦ μέλιτται προσελθοῦσαι πεπληρώκασιν αὐτοῦ τὸ στόμα κηρίων μέλιτος· ἵνα ἀληθὲς περὶ αὐτοῦ γένηται, τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή. Καλεῖ δὲ C αὐτὸν πάντοθεν καὶ τοῖς κύκνοις ὁμόδουλον ὡς ἐξ Ἀπόλλωνος προσελθών. Ἀπολλωνιακὸν γὰρ τὸ ὄρνεον. ἐν ἡλικίᾳ δὲ γενόμενος, πρῶτον μὲν ἐφοίτησε Διονυσίῳ τῷ γραμματιστῇ πρὸς μάθησιν κοινῶν γραμμάτων· οὗ καὶ Ἐν Ἐρασταῖς μέμνηται· ἵνα μήτε Διονύσιος, ὁ διδάσκαλος, ἄμοιρος εἴη τῆς παρὰ Πλάτωνι μνήμης. Εἶτα μετ' ἐκεῖνον γυμναστῇ μὲν ἐχρήσατο διδασκάλῳ Ἀρίστωνι τῷ Ἀργείῳ ὑφ' οὗ καὶ Πλάτων ὥς φασι, μετωνομάσθη, πρότερον Ἀριστοκλῆς λεγόμενος τῷ τοῦ πάππου ὀνόματι. ἐκλήθη δ' οὕτως, διὰ τὸ δύο μόρια τοῦ σώματος D ἔχειν πλατύτατα, τό τε στέρνον καὶ τὸ μέτωπον, ὡς δηλοῦσι πανταχοῦ αἱ ἀνακείμεναι αὐτοῦ εἰκόνες, οὕτω φαινόμεναι· ἄλλοι δέ φασι μὴ διὰ τοῦτο μετονομασθῆναι αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τὸ πλατὺ καὶ κεχυμένον καὶ ἀναπεπταμένον τοῦ ἀνακειμένου χαρακτῆρος· καθάπερ φασὶ καὶ Θεόφραστον οὕτω μετονομασθῆναι διὰ τὸ θεῖον τῆς φράσεως, πρότερον Τύρταμον λεγόμενον. Μουσικῆς δὲ διδάσκαλον ἔσχε Δράκοντα τὸν Δάμωνος μαθητήν. μέμνηται δὲ τούτου ἐν τῇ Πολιτείᾳ, βία δὲ καὶ ταῦτα

ἐπεὶ

* πολυηκοΐας. *Jac. W.*

† ἀποκυήσεως *Laert. legendum videtur*, ἀποτέξεως. *Jac. W.*

ἐπαιδεύοντο οἱ Ἀθήνησι παῖδες. φημὶ δὲ γράμματα, μουσικὴν, παλαίειν· οὐχ ἁπλῶς. ἀλλὰ γράμματα μὲν, διὰ τὸ κοσμεῖν τὸν λόγον, τὸν ἐν αὐτοῖς. μουσικὴν δὲ διὰ τὸ τιθασσεύειν τὸν θυμόν. παλαίειν δὲ καὶ γυμνάζεσθαι, διὰ τὸ ἀναῤῥωννύναι τὸ τῆς ἐπιθυμίας χαλαρόν. Καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης δὲ παρ' αὐτῷ τὰ τρία ταῦτα φαίνεται παιδευθείς. διὸ καὶ φησι πρὸς αὐτὸν Σωκράτης, αὐλεῖν δὲ οὐκ ἐβούλου, καὶ τὰ ἑξῆς. ἐφοίτησε δὲ καὶ παρὰ γραφεῦσι παρ' ὧν ὠφελήθη τὴν μίξιν τῶν χρωμάτων, ὧν ἐν Τιμαίῳ μέμνηται. Μετὰ ταῦτα δὲ καὶ παρὰ τοῖς στρατηγικοῖς * ἐπαιδεύθη. παιδευταῖς ὀνομαζομένοις εἶναι (ſ. νομιζομένοις εἶναι) τῆς Ἑλλάδος. προσῆλθε δὲ τούτοις διὰ τὸ ἀπὸ τῆς τραγικῆς γνωμικὸν, καὶ σεμνὸν, καὶ τὸ ἡρωϊκὸν τῶν ὑποθέσεων· καὶ τοῖς διθυράμβοις δὲ πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου, ἔφορον λεγόμενον τῆς γενέσεως ὡμίλησε. τούτῳ γὰρ ὁ διθύραμβος ἀνέκειτο, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ὄνομα εἶχε. Διθύραμβος γὰρ ὁ Διόνυσος, ὡς ἐκ δύο θυρῶν ἐξελθὼν, τῆς τε Σεμέλης, καὶ τοῦ μηροῦ τοῦ Διός. Εἰώθεισαν γὰρ οἱ ἀρχαῖοι τὰ αἰτιατὰ ὀνομάζειν τοῖς τῶν αἰτίων ὀνόμασι, καθάπερ καὶ τὸν Διόνυσον καλοῦσι. διὸ καὶ ὁ Πρόκλος περὶ τούτου φησὶν, Ὁππόσον τεκέεσσιν ἐφημίξαντο τοκεῦσιν. † Ὅτι δὲ τοὺς διθυράμβους ὁ Πλάτων ἤσκητο, δῆλον ἐκ τοῦ φαίδρου τοῦ διαλόγου πάνυ πνέων τοῦ (ſ. πνέοντος) τοῦ διθυραμβώδους χαρακτῆρος. ἅτε τοῦ Πλάτωνος τοῦτον πρῶτον γράψαντος διάλογον ὡς λέγεται. Ἔχαιρε δὲ πάνυ καὶ Ἀριστοφάνει τῷ κωμικῷ, καὶ Σώφρονι, παρ' ὧν καὶ τὴν μίμησιν τῶν προσώπων ἐν τοῖς διαλόγοις ὠφελήθη. λέγεται δὲ οὕτως αὐτοῖς χαίρειν, ὥστε καὶ ἡνίκα ἐτελεύτησεν εὑρεθῆναι ἐν τῇ κλίνῃ αὐτοῦ Ἀριστοφάνην, καὶ Σώφρονα· καὶ ἐπίγραμμα δὲ τοιοῦτον εἰς Ἀριστοφάνην αὐτὸς πεποίηκεν,

* βαγικοῖς Jac. W.

† τοκῆες. Jac. W.

Αἱ χάριτες τέμενός τι λαβεῖν τὸ περ' οὔτι πεσεῖται
Ζητοῦσαι, ψυχὴν εὗρον Ἀριστοφάνους.

ἐκωμῴδησε δὲ αὐτὸν ἐν τῷ Συμποσίῳ τῷ διαλόγῳ ὡς κωμῳδίαν ὠφεληθείς· καὶ γὰρ ποιήσας αὐτὸν ὑμνοῦντα τὸν ἔρωτα, εἰσάγει αὐτὸν μεταξὺ λυγγὶ περιπεσόντα, καὶ μὴ δυνάμενον πληρῶσαι τὸν ὕμνον. Ἐποίησε δὲ καὶ τραγικὰ ποιήματα, καὶ διθυραμβικὰ καὶ ἄλλα τινὰ, ἅπερ πάντα κατέκαυσε τῆς Σωκράτους πειραθεὶς διατριβῆς, εἰπών τι τοιοῦτον ἔπος, Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε. Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει. γραμματικὸς δέ τις Ἀνατόλιος ἐνταῦθα ποτε τὸ ἔπος εἰπων, ηὐδοκίμησεν εἰς Ἥφαιστον ἄρχοντα ἐπιστάντα τῇ πόλει. εἶπε δὲ αὐτὸν οὕτως· Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε· φάρος νύ τι σεῖο χατίζει· φασὶ δ' ὅτι ἡνίκα ὁ Σωκράτης ἤμελλε δέχεσθαι, ὄναρ εἶδεν, ὅτι κύκνος ἄπτερος, ἐν τοῖς γόνασιν αὐτοῦ καθῆστο, καὶ παραχρῆμα πτεροφυήσας ἀνέπτη εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἔκλαγξέ τι λιγυρὸν, ὡς πάντα θέλξαι τοὺς ἀκούοντας. τοῦτο δὲ ἐδήλου τὴν μέλλουσαν δόξαν τοῦ ἀνδρός. μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Σωκράτους, διδασκάλῳ πάλιν ἐχρήσατο Κρατύλῳ τῷ Ἡρακλειτείῳ, εἰς ὃν καὶ διάλογον ὁμώνυμον ἐποίησεν, ἐπιγράψας Κρατύλος, ἢ Περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων. μετὰ τοῦτον δὲ πάλιν στέλλεται εἰς Ἰταλίαν, καὶ διδασκαλεῖον εὑρὼν ἐκεῖ τῶν Πυθαγορείων συνιστάμενον Ἀρχύταν, πάλιν ἔσχε διδάσκαλον τὸν Πυθαγόρειον ὁμώνυμος ἔνθα καὶ Ἀρχύτου μέμνηται· ἐπειδὴ δεῖ τὸν φιλόσοφον φιλοθεάμονα εἶναι τῶν τῆς φύσεως ἔργων, στέλλεται καὶ εἰς Σικελίαν θεασόμενος τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς, τοὺς ἐν τῇ Αἴτνῃ· καὶ οὐ Σικελικῆς τραπέζης χάριν, ὦ γενναῖε Ἀριστείδη, ὡς σύ φῇς. γενόμενος ἐν Συρακούσαις, πρὸς Διονύσιον τὸν μέγαν, τύραννον ὄντα, ἐπειρᾶτο εἰς ἀριστοκρατείαν μεταβάλλειν τὴν τυραννίδα· διὸ καὶ πρὸς αὐτὸν ἀφῖκτο, καὶ τοῦ Διονυσίου ἐρομένου αὐτὸν, τίνα νομίζεις ἐν ἀνθρώποις εὐδαίμονα εἶναι· ὡς δὴ νομίζων ὅτι περὶ αὐτοῦ φήσει ὁ φιλόσοφος, κολακεύων αὐτόν· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι Σωκράτην. πάλιν ἐπανήρετο αὐτὸν, τί νομίζεις ἔργον ἀνδρὸς εἶναι πολιτικοῦ; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, τὸ τοὺς πολίτας βελτίους ποιεῖν· τρίτον αὐτὸν ἐπανήρετο· τί οὖν τὸ ὀρθῶς δικάζειν σμικρὸν σοὶ δοκεῖ; δόξαν γὰρ εἶχεν ὁ Διονύσιος ἐπὶ τοῦ ὀρθῶς δικάζειν· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, μηδὲν ὑποστειλάμενος· σμικρὸν μὲν οὖν, καὶ μέρος ἔσχατον. Ἀκεσταῖς γὰρ ἐοίκασιν οἱ ὀρθῶς δικάζοντες, οἵ τινες τὰ διεῤῥωγότα ἱμάτια ἀνυφαίνουσι. Τέταρτον αὐτὸν ἐπανήρετο, τὸ τύραννον εἶναι, οὐκ ἀνδρεῖον; πάντων μὲν οὖν, ἔφη, δειλότατον, ὁπότε καὶ τὰ κουρευτικὰ μαχαίρια διαδέκοικε (ſc. μαχαιρίδια δέδοικε) μὴ διὰ τούτων ἀπόληται. ἐπὶ τούτων οὖν ὁ Διονύσιος ἀγανακτήσας, προεῖπεν αὐτῷ ἡλίου ὄντος ὑπὲρ γῆς (aliquid deeſt) ἐκ τῶν Συρακουσῶν ἐδιώχθη. Τῆς δὲ δευτέρας ὁδοῦ τῆς εἰς Σικελίαν αἰτία αὕτη· μετὰ τὸν θάνατον Διονυσίου τοῦ μεγάλου, διαδέχεται τὴν τυραννίδα Διονύσιος ὁ Διονυσίου, μητρὸς ἀδελφὸν ἔχων τὸν Δίωνα, ὡς ἐκ πρώτης ὁδοῦ ὁμιλητὴς ἐγένετο Πλάτωνος· γράφει οὖν αὐτῷ ὁ Δίων, ὅτι ἐὰν παραγένῃ, νῦν ἐλπὶς ἐστι μεταβαλεῖν τὴν τυραννίδα εἰς ἀριστοκρατείαν· διὰ τοῦτο τοίνυν τὴν δευτέραν ὁδὸν ποιησάμενος καὶ διαβληθεὶς ὑπὸ τῶν δορυφόρων τοῦ Διονυσίου πρὸς αὐτὸν, ὡς βουλεύεται τὴν ἀρχὴν περιποιῆσαι τῷ Δίωνι, καὶ καταλῦσαι τὸν Διονύσιον, κρατηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, παρεδόθη Πόλλιδι τῷ Αἰγινήτῃ ἐμπορευομένῳ εἰς Σικελίαν πρὸς πρᾶσιν. Ὁ δὲ ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς Αἴγιναν, εὗρεν Ἀννίκεριν ἐκεῖ, τὸν λίβυν, μέλλοντα πλεῖν ἐπὶ τὴν Ἦλιν, ἐφ' ᾧ τεθρίππῳ ἀγωνίσασθαι. περιτυχὼν οὖν τῷ Πόλλιδι, ὠνεῖται παρὰ αὐτοῦ τὸν Πλάτωνα, κρείττω τὴν δόξαν ταύτην πάσης ἐν τεθρίππῳ νίκης ἀγωνισάμενος. Περὶ οὗ καὶ Ἀριστείδης φησιν, ὅτι οὐδεὶς ἐγίνωσκεν Ἀννίκεριν, εἰ μὴ Πλάτωνα ἐπρίατο. τῆς δὲ τρίτης ὁδοῦ πάλιν ἀφορμὴ γέγονε τῆς εἰς Σικελίαν αὕτη· δημευθεὶς ὁ Δίον ὑπὸ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἀφαιρεθεὶς τῶν ὄντων, ἐν δεσμωτηρίῳ ἐβλήθη. γράφει οὖν τῷ Πλάτωνι, ὅτι ὑπέσχετο ὁ Διονύσιος ἀφεῖναι αὐτὸν, εἰ Πλάτων αὖθις ἀφίξεται πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ τῷ ἑταίρῳ βοηθήσων ἑτοίμως ὑπέστη καὶ τὴν τρίτην ὁδόν· καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἀποδημίας τοῦ φιλοσόφου τῆς εἰς Σικελίαν. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ εἰς Αἴγυπτον ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἐκεῖ ἱερατικοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἔμαθε παρ' αὐτῶν τὴν ἱερατικήν. διὸ καὶ ἐν τῷ Γοργίᾳ φησί· οὐ μὰ τὸν Κύνα, τὸν παρ' αἰγυπτίοις θεόν. Ὃ γὰρ παρὰ τοῖς ἕλλησι δύναται τὰ ἀγάλματα· τοῦτο, παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις τὰ ζῶα, σύμβολα ὄντα ἑκάστου τῶν θεῶν, ᾧ ἀνάκειται. Βουλόμενος δὲ καὶ τοῖς μάγοις ἐντυχεῖν, διὰ τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν θεὸν (ſ. καιρὸν) ἐν Περσίδι συνεστάναι πόλεμον, μὴ δυνηθεὶς παρ' αὐτοὺς ἐλθεῖν, ἀφίκετο εἰς τὴν φοινίκην· καὶ μάγοις

ϑοῖς ἐκεῖ ἐντυχὼν, παρέλαβε τὴν μαγικήν. διὸ ϗ ἐν τῷ Τιμαίῳ φαίνεται τῆς ϑυτικῆς ἔμπειρος ὢν, σημεῖά τε λέγων ἥπατος ϗ σπλάγχνων, ϗ τοιαῦτά τινα. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν πρὸ τῶν αἰτίων * τῶν εἰς Σικελίαν ἀφίξεων ἔδει ῥηθῆναι. ἀφικόμενος δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας διδασκαλεῖον ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ συνεστήσατο· μέρος τι τούτου τοῦ γυμνασίου τέμενος ἀφορίσας ταῖς Μούσαις. ϗ μόνῳ τῷ Πλάτωνι ἐνταῦθα Τίμων ὁ μισάνθρωπος συνῆν. πολλοὺς δὲ πάνυ πρὸς μάθησιν ἀφείλκετο, ϗ ἄνδρας ϗ γυναῖκας ἀνδρείῳ σχήματι παρασκευάζων ἀκροᾶσθαι αὐτοῦ, ϗ κρεῖττον ἁπάσης (ſ. κρείττονα πάσης) φιλοπονίας τὴν ἑαυτοῦ φιλοσοφίαν ἐπιδεικνύς· ϗ γὰρ ϗ τῆς σωκρατικῆς εἰρωνείας ἀπήλλακτο, ϗ τοῦ ἐν ἀγορᾷ ϗ ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων διατρίβειν, ϗ τοὺς νέους θηρῶντα ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. ἀπήλλακτο δὲ ϗ τοῦ σεμνοῦ * ὄγκου τῶν Πυθαγορείων, τοῦ ἀποκεκλεισμένας ἔχειν τὰς θύρας, ϗ τοῦ Αὐτὸς ἔφα· πολιτικώτερον ἑαυτὸν * παρέχων πρὸς ἅπαντας *** λῆσαι. μέλλων τελευτᾶν ἐνύπνιον εἶδεν, ὡς κύκνος γενόμενος, ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον μετέρχεται, ϗ ταύτῃ πόνον πλεῖστον παρεῖχε τοῖς ἰξευταῖς. ὁ Συμμίας ὁ Σωκρατικὸς ἔκρινεν ὅτι ἄληπτος ἔσται τοῖς μετ' αὐτὸν ἐξηγεῖσθαι βουλομένοις αὐτόν· ἰξευταῖς γὰρ ἐοίκασιν οἱ ἐξηγηταὶ τὰς ἐννοίας τῶν ἀρχαίων πειρᾶσθαι βουλόμενοι· ἄληπτος δὲ ἐστὶν ἐπειδὴ ϗ φυσικῶς ϗ ἠθικῶς ϗ θεολογικῶς ϗ ἁπλῶς πολλαχῶς ἐστιν ἀκούειν τῶν αὐτοῦ, καθάπερ ϗ τῶν Ὁμήρου. δύο γὰρ αὗται ψυχαὶ λέγονται γενέσθαι παναρμόνιοι, διὸ παντοδαπῶς ἐστὶν ἀκούειν ἀμφοτέρων· ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ, πολυτελῶς αὐτὸν ἔθαψαν οἱ Ἀθηναῖοι, ϗ ἐπέγραψαν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ· —— δύο Ἀπόλλων φῦσ' ἀσκληπιὸν, ἠδὲ Πλάτωνα. Τὸν μὲν ἵνα ψυχήν. τὸν δ' ἵνα σῶμα σάοι. ϗ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ γένους τοῦ φιλοσόφου.

* τῶν τειῶν.

* ſ. ὄρκου.

* ſ. παρέχειν πρὸς ἅπ. θελήσας.

Ro. ed. p. 96. vulg. 253 Πρῶτος παρὰ ἰσοκρ. τὰ καλ. ἀπόῤῥ.] *An ea ſunt, quæ* μυρεθήκια *Iſocratis, vocat Cicero ad Atticum?* ὁ μακ. parens, ad oras Stephanicæ editionis. Ego iſta ἀπόῤῥητα, non aliud fuiſſe ſuſpicor, quàm doctrinam *rhythmorum*, ſeu *numerorum oratoriorum*; quorum cognitionem, *artis intimæ* eſſe, pronuntiat in *oratore* Cicero: quæ tamen ars, non uno nomine (ut pluribus ibidem Cicero:) diſſimulanda ſit. Quod & Quintiliani de illis judicium. Iſocrátem autem *inventorem*, quod vulgò creditum eſt, etſi non agnoſcit ibi Cicero; *neminem tamen in eo genere ſcientius verſatum*, fatetur. Idem tamen alibi (in Bruto ſcil.) videtur Iſocratem inventorem conſtituere.

Rom. ed. 97 ed. 8. p. 254 Κάτθανεν ἀλλὰ ἂν διά τι σφ. μ.] Τὸ (ἀλλὰ) melius abeſt à vulgatis, ex quibus corrigenda & verſio. Sed & in Superioribus hîc, λέξαι, pro λέξας; D non adeò bene.

Ibid. Πλούταρχος δέ φησιν ἐν τῷ Λυσ. βίῳ, ϗ Σ.] Id eſt, in comparatione vitarum Lyſandri, & Syllæ. Quod tamen præciſè verum non eſt. Non enim in ipſa comparatione, quæ vitæ Syllæ appendix: ſed paullò ante, narrat id Plutarchus. Quia autem φθειρίασις, morbus minimè vulgaris; quod legerat apud Plutarchum de ſimili morbo Syllæ Diogenes, hic ingerit, gratum ſe lectori facturum, ratus: præcipuè cùm alii quoque qui ſimili morbo periere, ibidem commemorentur. Quare, ſi τὸ αὐτὸν, ad Syllam referatur; (nec video quid obſtet:) nullum fuerit hic μνημονικὸν ἁμάρτημα Diogenis. Non tamen id valde affirmem. Mirum autem Helladium, tantò poſteriorem, tres tantùm nominare; cùm præter Syllam, E altero tanto plures à Plutarcho commemorentur, quibus morbus pedicularis exitio fuit.

Ibid. φθειρσὶν ἐκζέσαι αὐτὸν] Aldobrand. *pediculis conſumptum*: an, ἐκζῆσαι fortaſſè cogitabat? plenius certè Ambroſ. *pediculis efferveſcentibus* (an, *ſcaturientibus* potius?) interiiſſe.

Ibid. δέκα ταλάντων εὐμορφωτέραν εὑρήσω.] *Decem talenta*, dos Athenis olim, quorum parentes in lautiore fortuna, ſi non legitima, ſatis uſitata certè. Inde Chremes Terentianus, in Andria: *Dos, Pamphyle, eſt decem talenta.* Præterea, luſus in eo quoq;, quod τάλαντον ad pondera propriè pertinet, & ad comparationes, vulgò tranſlatum: unde, ἰσοτάλαντον, & F ἀτάλαντον, apud Homerum toties, alioſq;. In Aldobrandini verſione, pro *iſtâ*; malè excuſum eſt, *eſſe*.

Rom. ed. 98 τοῖς καταχοῦσι] Totum hunc locum fusè tractat, & enarrat, b. m. parens, in Athen. l. x. c. x.

Rom. ed. 99 τὸ μετοίκιον ἀδυνατοῦντα θεῖναι] Aliæ editiones: ἀπονοῦντα, vel ἀτονοῦντα· quod minùs uſitatum. Ἀπορῦντα, ni fallor, vera lectio. Sed hoc leve eſt.

Rom. ibid. vet. 261. ἄλλοι Ξενοκρ. ς.] Quinque tantum ennumerari, verè hic obſervat vir doctiſſimus. Dubito tamen an C mutandi, qui ſequuntur numeri, quos plenè ſcriptos exhibent omnes libri: τέταρτος. πέμπτος ἕκτος. An potius in iſtis mendum; φέρεται δ' αὐτοῦ λόγος. quæ fortaſſè ita ab auctore ſcripta: γ. φιλόσοφος. (ſed nec vox φιλόσοφος, hîc omninò neceſſaria: ſufficiat, τρίτος φέρεται, &c.) φέρεται δ' αὐτοῦ, &c. vel, φέρεται δὲ (ϗ) ἄλλου λόγος, &c. ſine verbo τρίτος. Cogitet lector.

Οὐδὲ τίτθης αὐτὸν χαλεπ. τύχ. ἔφη.] Senſus requirit (qui nullus alioquin, ut hic legimus:) Οὐδὲν ἢ τίτθης αὐτὸν χαλ. τετ. ἔφη. Nihil reſpondit ſcil. τὸ ἀπεκρίνατο, mox. Sed non opus illo ſubaudito. *Non aliud, quam in nutricem illum incidiſſe moleſtam, dixit.* 1. reſpondit. Rom. 105.

ϗ εὐεργετῆσαι πρόχ. ϗ λαβεῖν τὴν χ. ἀτυφότ.] Rom. ed. ib. vulg. p. 278 Aldobrandinus vertit, quaſi reperiſſet λαθεῖν, ut apud Illuſtrium legitur, & exhibent quædam editiones. Neutrum ſane abs re; cùm pro utróque multa ex veterum ſententia dici poſſint, nec minùs ad ἀτυφίαν pertineat, beneficia ab aliis oblata, ſi res exigat, ſimpliciter accipere; quàm quæ aliis ipſe præſtiteris, oblíviſci. Huc facit (ad τὸ λαβεῖν) locus Livij à b. m. parente (ſi tamen fugientem ſcripturam, rectè aſſequor ego) ad oras ſuas adſcriptus: *comitate, facilis vincere, & vinci, vultu eodem.* Saluſtius aliter de Sylla narrat: *Aliis ipſe beneficia dare; invitus, accipere.*

ἐν τίσιν δὲ ϗ πότιμος] Πότιμον, pro *dulci*, de aquâ propriè: ſed ad alia quoque tranſlatum. Ποτίμῳ λόγῳ τὴν ἁλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύζειν, proverbiale Platonis dictum, ut ex illo notant viri de lingua Græca, ſed & omni literarum genere meritiſſimi. Πότιμος igitur hic, quod aliis, ἡδύς· Ἡδὺς ἀγανόφρων κικλίσκεται ἐν πολιήταις: author elegantiſſimi, ſed & ſapientiſſimi poëmatis, quod Phocylidis nomen vulgò præfert: de quo nos aliquando fortaſſe plura, ad ea quæ vir illuſtriſſimus, in Animadverſionibus Euſebianis. Verè quod obſervat de illo Diogenes, ποικίλος & πολύτροπος in vita Bion: ad faſtum & auſteritatem (qualis hic deſcribitur) pronior: idem tamen interdum γλυκὺς, & πότιμος: obſervari dignum. Hinc Plutarchus: ἔστιν δὲ, οἶμαι, χαλεπὸν, οὐ μὴν ἀδύνατον, ὥσπερ οἶνον, (de *aqua*, par ratio: ut in Epiſtola divi Jacobi legere eſt:) ϗ ἄνθρωπον τὸν αὐτὸν, ἡδὺν ἅμα, ϗ αὐστηρὸν εἶναι· καθάπερ ἕτεροι πάλιν φαινόμενοι γλυκεῖς, (i. πότιμοι) ἀηδέστατοι τοῖς χρωμένοις εἰσὶ, ϗ βλαβερώτατοι: in vita Platonis. At huic tamen ſententiæ, palam repugnant iſta quæ ſequuntur: ϗ ἀπολαῦσαι τύφου, δυνάμενος; ſed facilè ſanabilia, (ita requirente ſententia) ἀποπαῦσαι τῦφον δυνάμενος. Aldobrand. ex verſione, *proclivis ad quædam*: videtur πρόθυμος, in ſuo codice reperiſſe, aut ita legendum credidiſſe.

τὴν

Ibid. τὴν δόξαν, ἐτῶν μητέρα εἶ] Imò, non mater, ſed filia potius *annorum*, ſeu temporis, ἡ δόξα, ſi pro *gloria* hic accipias: ut Aldobrandinus hîc rectiſſimè: qui tamen aliquid etiam tentat, ut ſenſus aliquis non incommodus adſtruatur. Si cui quod ille comminiſcitur, facit ſatis: per me licet; neque ultra quærat. Aliis dicam, pro, ἐτῶν, videri legendum αὐτῶν. Notum illud Heſiodi: Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει· quod quidem veriſſimum: ſed nec illud minùs, τὴν δόξαν, ſive pro *opinione* capias; ſive pro *gloria*; αὐτῶν μητέρα· quod aliis, ſive philoſoporum, ſive hiſtoricorum dictis confirmare, ſatis facile, ſi cui vacet inquirere. An δόξα, μήτηρ ἐτῶν: quia ex *bona fama*, tranquillitas animi, quæ ad vitam longam non parum confert? Unde & Proverb. Sol. xv. 30. *fama bona* dicitur *impinguare oſſa*. Lector, ut ipſi videbitur. Mihi magis ad guſtum, μήτηρ αὐτῶν; quàm, μήτηρ ἐτῶν.

Rom.ed. ib. ed.8. ibid. τοὺς ἀνθρ. κατακαόντων μὲν, ὡς ἀναισθ. παρακαόντων δὲ, ὡς αἰσθάν·] Aldobrand. (ſi tamen Aldobrandinus;) *reprehendens eos qui homines quidem, tanquam ſenſus expertes, comburerent; eoſdem tanquam ſentientes, comburerent*: quo ſenſu, viderint alii: non obſervatâ certè verborum Græcorum, ex diverſa propoſitione, ſeu compoſitione proprietate. Ex hac obſervatione, verum ſenſum eruendum (ſi tamen vera hæc lectio) quivis, qui propius attendat, ſtatim dixerit. Solitos veteres, in apparatioribus funeribus, aut in annuis, & ſolemnibus parentalibus, multa ad rogum mortuorum, veſtes, animalia; quæ chara cunque vivis fuerant; ſed & hoſtes, & in bello captos, cremare; in omnibus iſtorum temporum hiſtoriis exempla paſſim, quæ docent. Id inter alios & Periander obſervavit, ut ex ejus Epiſtola, in vita à Diogene exhibita, conſtat: quod pluribus Herodotus, Hiſtoricorum mellitiſſimus, & antiquiſſimus, exequitur: cujus verba, in *Notis* ad Diogenem profert ὁ μακ. parens; & rem totam fusè narrat. Notabit lector, tum Periandrum in Epiſtola; tum Herodotum, in Hiſtoria; eodem verbo κατακαίειν uſos: pro quo alii, συγκατακαίειν; & συγκαταφλέγειν. Sed nullum tamen magis proprium verbum (ut omittam, quod venuſtatem ſententiæ conciliat hîc) quàm quod hîc habemus, παρακαίειν. Quamvis enim in eundem rogum conjicerentur, non temerè tamen, ut cremandorum corpora contingerent: ſed ad latus aliquod ignis, ne cineres confunderentur. Hoc igitur ſi probamus; ſcribendum, non αἰσθανομένους, ſed αἰσθανομένοις. Sed ut verum fatear, utut optima ſic ſententia; non tamen verbis adeò congrua: quæ potius id poſtulant, ut vel τὸ ἀνθρώπους, ad utrumque verbum, κατακαίειν, & παρακαίειν pertineat: vel ut relativum αὐτοῖς (παρακαόντων δ' αὐτοῖς ὡς αἰσθάν·) inſertum eſſet. Quare Gaſſendi, viri clar. conjecturam (ita malo; Gaſſendi: quanquam antè viſas viri doctiſſimi *Obſervationes*, ita nobis quoque viſum fuiſſe, teſtari, ſi tanti, poſſunt amici, qui noſtra quæ ante biennium, quaſi mox edenda paraveramus, viderunt:) libens amplector, καταπκλαιόντων reſcribentis. Hoc igitur dicit, prodigio ſimile videri, qui ad ſepulturam more ſolemni, rogo imponerentur, ut jam ἀναίσθητοι & ſenſus expertes omnis: eoſdem mortuos, & propriis amicorum, ſed & conductis (nam & in hoc uſu) lachrymis ita defleri, quaſi qui ſenſum lacrymarum haberent aliquem, quæ pro illis funderentur; aut qui in dolore eſſent & digni lacrymis. Hanc emendationem non parum confirmant Hipparchi Pythagorici, in præſtantiſſimo ἀποσπασματίῳ (digno certè, quod quibus vitæ tranquillitas cordi, memoriæ mandent omnes:) verba: Οἱ δὲ κλαίοντες (παρακλαίοντες, in Laërtio) καὶ κατοδυρόμενοι, πρὸς τὸ μηδ' ἥντινοῦν ὠφέλειαν, τῷ ἀπολλυμένῳ, ἢ τῷ ἀποιχομένῳ περαίνεσθαι; &c. Interpres ibi, hinc corrigendus.

A Hanc ſtultitiam exagitant & alii paſſim: ut Lucianus περὶ πένθους; dignus qui legatur. Sed & παρακαλέντων, quod viro doctiſſimo probatum, quanquam aliquantò remotius, non improbaverim. Propertius inter alios:

Nec fueris nomen laſſa vacare meum.

Poſtremum hoc addam: etiam Aldobrandinum credidiſſe, aut ſuſpicatum certè, τὸ παρακλαιόντων verum eſſe. In Romana enim editione, ad ultimum illud *comburerent*; in ora poſitum, *florent*: quod ab illo, *flerent* ſcriptum fuiſſe, ab aliis ex imperitia in affine

B (ſcripturâ quidem:) *florent*, ut alia multa in hac verſione, mutatum fuiſſe: plus quàm probabile eſt.

τὴν δυσσέβειαν, πονηρὸν ἔλεγεν εἶναι σύνοικον τῇ παῤῥ.] Appoſitè, ut nihil magis, profert ex Plutarcho locum vir doctiſ. & ex illo, δυσγένειαν, pro δυσσέβειαν, hic emendat. Laudo; nec aliter poſſum. Quid tamen ab aliis pro recepta lectione non improbabiliter, (ſi quid tale ſe offerat,) afferri poſſit; non abs re fuerit paucis hic expendere. Monitus ante lector, non adeo facilè ſibi perſuaderi patietur. Quidni enim, dicat aliquis; quod de εὐγενείᾳ ab alio dictum priùs noverat; id ad δυσσέβειαν, iiſdem Rom. ed, p. 109. ed.8. p.288.

C verbis, ut de illa non minùs appoſitum & verum, tranſtulerit Bion? Præcipuè, qui poſteriorem verſum, quia non conveniebat iſti propoſito; conſultò videatur omiſiſſe. Δυσσέβειαν autem hic intelligimus, *impietatem*, in genere: vitam per flagitia & ſcelera traductam. Οἷς πολλὰ καὶ δεινὰ πέπρακται (verbis utor Ariſtotelis) καὶ διὰ μοχθηρίαν μισοῦνται. quorum miſera conditio, perpetuis conſcientiæ flagellis agitatorum; ab Ariſtotele, in Ethicis: à Juvenale, Sat. XIII. à multis aliis veteribus, pulchré deſcribitur. Talem quoque Piſonem illum Conſularem, Cicero nobis exhibet: *circumſpectantem omnia; quicquid increpuiſſet,*

D *timeſcentem; diffidentem ſuis rebus: ſine voce: ſine libertate* (ἀπαῤῥησίαστον) *ſine authoritate, horrentem, trementem.* Si quis objiciat, homini atheo, qualis Bion, non adeò convenire tale dictum: nihil dicat: cùm & Epicuræi, *ſceleris & conſcientiæ pœnas*, ut Ciceronis utar verbis, reformidarent. Ego tamen, ut aliter ſentiam, maximè me movet hoc, quia δυσγένειαν Bioni exprobatam (ut ab Antigono initio vitæ, Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες, & quæ ibi ſequuntur) hanc ab illo querelam expreſſiſſe, valde veriſimile eſt. Unde autem venerit hæc mutatio (non enim fortuitum ſcribæ παρόραμα, ſeu σφάλμα crediderim:) non

E adeò difficile fortaſſe divinare. Qui enim (Chriſtianus utiq; lector) in Chryſoſtomo; (fortaſſe & aliis; ſed Chryſoſtomo præcipuè, apud quem toties occurrit:) παῤῥησίαν, pietatis & bonorum operum fructum eſſe, legerat; probabile eſt illum, ita hîc quoque utut aliter exhiberent Codices, legi debuiſſe crediſſe: & ut credebat, emendaſſe; aut emendare certè crediſſe. Eſt autem παῤῥησία, Chryſoſtomo, ſimilibus, qui propè ſunt infiniti, locis; *fiducia nata ex bona conſcientia*: & ita b. m. par. interpretabatur. Talis autem παῤῥησίας exempla, & teſtes voces, etiam apud Ethnicos, qui piè & ſanctè (ut erat captus) vixerunt, occurrunt: qualis eſt illa inſignis, incomparabilis Imperatoris, & Philoſophorum ſapientiſſimi,

F Marci Aur. Antonini: *Non ſic deos coluimus, nec ſic viximus, ut ille nos vinceret.*

καὶ πολὺς ἐγκείμενος τῷ, Κοινὰ τὰ φίλων] Aldobrand. *ſæpeque illud uſurpabat; Amicorum communia.* Ambroſ. *Semperque illi in ore erat, Amicorum cuncta communia.* Non exprimis vim verborum Græcorum, niſi addas, *cuncta*: aut ita ſaltem, *Quæ amicorum, communia.* Cæterum, hoc dictum non bene convenire illi meritò videatur, qui φίλαυτος fuiſſe ἰσχυρῶς, ante perhibetur: nec ſanè id dicit Laërtius; ſed planè contrarium. Eſt enim πολὺς ἐγκείμενος τῷ, Ro.ed. 110 Ed.8. 290.

ſæpius adverſabatur : contradicebat. De verbi uſu in hanc ſententiam, non eſt quod quiſquam dubitet : & Laertius ipſe, ſi bene memini, alibi quoque uſurpat. Nec iſte ſolus (Bion ſcilicet) qui veteri huic verbo, cujus alii Pythagoram, alii alios authores faciunt, infenſior fuit : ἀπιστούντων γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον. εἰ δὲ ἀπίστων, οὐδὲ φίλων· dicere ſolitus Epicurus· Sed ita tamen Epicurum intellige, ut illos tantum reprehendat, qui hoc præcepto nixi Pythagoræ, nihil cuiquam proprium eſſe volebant ; ſed τὰς οὐσίας, in commune conferri, in quas jus omnium æquum eſſet. Nam alioquin κοινωνικὸν fuiſſe Epicurum erga amicos, ſed & ejus pleroſque ſectatores inter ſe ; ſatis notum eſt. Hinc tamen anſa Ciceroni ad Trebatium Jureconſultum (qui ad Epicuri caſtra tranſiiſſe narrabatur :) ſcribendi : *Quod jus ſtatues communi dividendo, quum commune nihil poſſit eſſe apud eos, qui omnia voluptate ſua metiuntur?*

Ro. ed. p. 111. ed.8. 292. ὅτ᾽ ἦν ἅπας ὁ λέμβος, ἄνθραξ.] Quid ſibi velit his verbis Laërtius, vetat nos curioſiùs inquirere vir doctiſſ. Hadrianus Junius, in Notis ad Illuſtrium : adeò deſperaſſe videtur de vero ſenſu eruendo. Laudanda viri doctiſſ. modeſtia, præ multorum audaciâ, qui dum ingenii famam affectant, futiles conjecturas, nullâ probabilitate nixas, lectoribus obtrudentes, artem infamant Criticam. Cur tamen hîc deſperemus, cauſſam non video. Λεμὸς, idem quod λαιμὸς ; id eſt, λάρυγξ, φάρυγξ· Heſychio : nec erratum eſſe in ſcriptura, litterarum ſeries docet. Τὸ β. autem per Pleonaſmum, (ut Dialectos omittam:) præcipuè poſt litteram μ. inſeri ſæpe ſolere, docent Grammatici, & exemplorum copia. Solere autem *fauces*, ulceribus, ſeu tumoribus infeſtari, qui ſi non ἄνθρακες propriè, apud medicos : à Poeta tamen ob ſummum, vel *ardorem*, vel *ariditatem*, non impropriè ita nuncupari potuerint ; haud ægrè conceſſurum putem quemlibet. Et fortaſſe de non abſimili Martialis alicubi : *Indignas premeret peſtis cum tabida fauces*, &c. Cæterùm, quod λεμὸς, pro λαιμὸς adſtruimus ex Heſychio ; non eò ſpectat, ut ita ſcripſiſſe Laërtium velimus : ſed id tantum ; partim ex vetere ſcriptura ; partim ex ambigua ; quæ apud multos obtinet, & dudum eſt, cùm obtinuit, pronuntiandi ratione ; ſimplices litteras cum diphthongis (quando & Thucydidis Hiſtorici ætate, λιμὸς, & λοιμὸς, ex ea ratione, in Oraculo, dubia :) confundentium : facilem lapſum fuiſſe.

Rom. ed ib. ed. 8.294. εἶτα, νῦν καιρὸς ; εἶτα, μηδὲ νῦν] Aldobrand. *Nunc tandem tempus ? Ne nunc quidem reſpondit.* Imò ; *An, ne nunc quidem ? reſpondit.* In Epicuro quoque (quia ſententiæ affinitas hîc invitat :) ubi legimus, ἢ μὴ παρεῖναι τὴν ὥραν· ἢ μηκέτι εἶναι : *aut non adeſſe tempus, aut nondum adeſſe* : corrige, (nec aliter puto Aldobrand. voluiſſe) *aut non adeſſe tempus, aut non amplius eſſe* : ut Ambroſius : vel, ſi mavis ; aut præteriiſſe.

Ibid. Λῦπε μέλη. διὸ δὴ μὴ τι Λυαῖος ἔφυ] Corrige ex vulgatis edition. (quod & ſententia palam requirit :) μή τι Λυαῖος ἔφυ. id eſt, *Non is ergo rectè* Λυαῖος (vel *Lyæus*) nuncupatus ?

Ro.ed.118. ed.8. 312. δῶρον εἰπεῖν εὐμορφίας] Adeone inficetus, & ἀκύθηρος eſt quiſquam, ut hoc ab acutiſſimo philoſophorum proficiſci potuiſſe credat ? Egregium verò ἀπόφθεγμα ; & Ariſtotele dignum ; *pulchritudinem, donum eſſe egregiæ formæ.* Acutiſſimè verò Ariſtoteles (quò tendunt & aliorum quædam, quæ hîc recenſentur, dicta) εὐμορφίαν (ita enim legendum ; non εὐμορφίας :) ſeu *pulchritudinem*, δῶρον ; id eſt, *donum*, ſeu *munus* eſſe : quod vulgò dicitur ; *a gift* ; *or*, *a bribe.* Δώροις autem, ſeu muneribus, vel ſapientiſſimos aliàs, & potentiſſimos, interdum capi & corrumpi, notiſſima, & triſtiſſima temporum omnium querela eſt. Δῶρα θεοὺς πείθει καὶ αἰδοίους βασιλῆας· vulgare dictum, Platoni notatum in Politicis. Pariter & ſacræ litteræ : τὰ γὰρ δῶρα, ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν· Deut. 16. v. 19. Quo alludit author Eccleſiaſtis : καὶ ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν (ſapientiam intellige) δῶρον. Ita ſane ibi Hebraica. Quid autem magis pulchritudini conveniens ?

Gratior eſt, pulchro veniens è corpore virtus :

ait vetus Poëta ; & nemo hoc ægrè ferat. Illud miſerandum, etiam quæ turpia, & flagitioſa ; *pulchritudinis* interveniente lenocinio, recta, & pulchra ſæpe videri.

ἀδορυφόρητον βασίλ.] Memini in quodam non magni certè momenti libro, hæc *de pulchritudine* dicta, Italo neſcio cui poetæ tribui. Sed nec Italus ille Græca conſuluerat, aut intellexerat ſaltem, qui, Latinum interpretem ſecutus, hæc ita reddidit : *un ſolitario regno.* ἀδορυφόρητον, *ſine ſtipatoribus* ; vel, ſatellitibus melius hic, quàm *cuſtodibus.* Ibid.

καὶ τοσαῦτα μετὰ αὐτοῦ πεπρ. βιβ.] Typis excuſus non ſemel in lucem prodiit liber, hoc titulo : *Ariſtot. lib. xv. de ſecretiore parte divinæ ſapientiæ ſecundum Ægyptios.* Nec defuere, qui pro genuino Ariſtotele haberent, & ut aliis ita perſuaderent multis argumentis pugnarent. De his libris, b. m. par. Is. Caſauboni judicium, accuratè ſcriptum, lectori fortaſſe non nolenti libens impertirer, niſi id genus plura, juſto volumini (Deo volente) reſervarem. Ro. ed.120 vulg.318.

μὴ μικρὸν εἶναι μέρος τὰς ὀφρῦς] Concinniùs ita poterat : μικρὸν μετὰ εἶναι μέρος τὰς ὀφρῦς. ὅλῳ δὲ ἐπισκοτ. δύνασθαι τῷ βίῳ· & ita vertit Aldobrandinus ; nec malè vertit, cùm eodem res redeat. Nimis ingenioſi ſimus in aliorum ſcriptis, ſi mutare aggredimur. Non aliter enim ſcriptum fuiſſe ab auctore, res ipſa loquitur, cùm, τὸ γοῦν in poſteriore membro, τῷ μὴ prioris, rectè reſpondeat : aliter, ſi μετὰ ſubſtituas. Illud potius inquirendum reor, τὸ ἐπισκοτῆσαι, quo ſenſu hic. Illuſtriſſima enim ſententia, quam tamen vir undequaque doctiſſimus, & Græcè ſcientiſſimus, in collectione Laertianorum Apophthegmatum omiſit. An quia de vero ſenſu non conſtabat ? vix puto. Jam ſupra habuimus ἐπεσκοτίσθη : nec multò aliter hîc. Id enim vult, opinor ; τὸν τῦφον (qui aliàs ὀφρῦς·) tantum vitium eſſe, (*faſtum* ſcilicet, & *ſuperbiam* :) ut alias omnes laudes obſcuret, & offuſcet ; vel, ut cum Cicerone loquamur, virtutum aliarum, vel clariſſimarum, luminibus obſtruat : & qui eo laborant, aliis utcunque dotibus inſignes, & benè meritos ; exoſos reddat. In eam ſententiam, multa ab aliis dicta ; quæ colligant, quibus vacat. Fortaſſe etiam alludit ad originem verbi τῦφος. Confirmat aliquatenus hanc interpretationem, alia quoque ejuſdem ſententia ; quæ paucis interjectis, hic exhibetur : τῶν τετυφωμένων ἀνδρῶν, τὸ μὲν ὕψος δεῖν περιαιρεῖν· τὸ δὲ φρόνημα, καταλιπεῖν· Τῦφος, αἱ ὀφρῦς, & τὸ φρόνημα, ut plurimum Synonima. Sed hic, τὸ φρόνημα ſimplicius, pro νοῦ (ſenſu ſcil. ſive animo :) ſed & pro φρονήσει, *ſapientia*, ſeu *prudentia* ; non ex uſu, ſed κυριολόγως, ex proprietate vocis, & etymologia. Dicit igitur, ſi τύφῳ quis laboret, certam curandi rationem, non præcepta, quæ animum afficiant ; ſed cauſſæ amolitionem, τὸ ὕψος ſcil. & τὸ ἀξίωμα. Poſſunt fateor & aliæ, ut varia ſunt hominum ingenia, τοῦ τύφου cauſſæ afferri : & *ſuperba* quorundam *mendicitas*, vulgo jactata : ſed tamen ὕψος, præcipua. Et inde vetus Poeta comicus :

Ὅταν ἴδῃς πρὸς ὕψος ἠρμένον τινα·
Λαμπρόν τε πλούτῳ, καὶ γένει γαυρούμενον,
Ὀφρῦν τε μείζω τῆς τύχης ἐπηρκότα·
Τούτου ταχεῖαν νέμεσιν εὐθὺς προσδόκα.

Cauſſâ igitur remota (τοῦ ὕψους, ſcil.) non eſt quod περὶ τοῦ φρονήματος laboremus ; utpote, quod res ipſa temperabit, & ad ſobrietatem, & σωφροσύνην reducet : ut quod antea verè, ex vulgi ſenſu, φρόνημα, (i. ὀφρῦς, vel τῦφος·] jam φρόνησις evadat. Alludit autem proculdubio, ad πολυθρύλλητον illud Homeri, (de quo nos alibi, peculiari *Diſſertatione*) Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρ. &c. quod ab antiquis non uno modo intellectum, ibidem docemus : unde & variantes eorum γνῶμαι, qui exprimere voluerunt ; aut alludendo reſpexerunt. Sed ad mentem Demetrii, Terentius : *Omnibus nobis, ut res dant ſeſe ; ita magni, atque humiles ſumus.*

πόρον

Rom. ed. p. 143. ed. 8. p. 378. πόρον ἐξεῦρε τῆς περιςάσεως.] Aldobrand. *Status ſui rationem adinvenit.* Imò (aut ego fallor) *inopiæ ſuæ remedium.* Non aliud enim hoc loco περίςασις, quàm ἀπορία· quo verbo poſtea utitur, ubi dicit Diogenem, διὰ τὴν ἀπορίαν, aliquando mendicaſſe.

Rom. ed. 144. Ed. 8. 382. περὶ μὲ τοῦ παρορύτ]ειν] Non repetimus hic, quæ ſuper hoc verbo nuper ad Epictetum dicta nobis. Adeant illa, quibus commodum.

Rom. ed. p. 146. ed. 8. vol. 386. τοὺς πλείςους ἔλεγε παρὰ δάκτυλον μαίνεσθαι] Acutè & verè, ſi quid aliud in hac vita. Scitum Stoicum, *Omnes ſtultos inſanire.* quod ſi ad veri trutinam exigatur, quæ ſunt hominum vulgò ſtudia, qui mores; non paradoxum, ſed oraculum meritò cenſeatur. Quam veris & ſolidis addici poſſit hoc rationibus, B non hic quærendi locus: & multi præſtiterunt. Sed non tam ſolidâ alii, quàm lepidâ Diogenes hîc ratione colligit. Qui publicè exerto medio digito (qui, *infamis digitus*, Perſio: *impudicus*, Martiali:) incederet; (qui quidem honeſtior eſſet, & alicujus in populo exiſtimationis,) non minùs ille inſanire, & ἀσχημονεῖν, ſeu *indecore ſe gerere* (ita tum mores) creditus eſſet; quàm qui nunc aperto capite, aut nudatis, quas pudor celat, partibus. At digitum *indicem*, qui medio proximus, exerere ambulantes, aut mos, aut nulla certè invidia. Verè igitur Diogenes: παρὰ δάκτυλον μαίνεσθαι: quod verti poteſt, *unius digiti diſcrimine inſanire*; ſubaudiendo, *vel ſobrium eſſe*. Vel, παρὰ δάκτ. μαίνεσθαι· (ut παρὰ μικρὸν, C &c.) id eſt, *uno tantum digito ab inſaniâ* (vel *inſaniæ opinione*:) *abeſſe*: ut de navigantibus Satyricus;

——— *digitis à morte remotus*
Quatuor, aut ſeptem; ſi ſit latiſſima tæda.

Hoc quoq; ſenſu, non minùs verum. Confirmat locus Dionis Chryſoſtomi; & illuſtrat non parum. Εἴ τις (αὐτῶν) παραγένοιτο εἰς πόλιν (inquit ille) &c. Latine: *Si quis civitatem accedat, ubi obſervet, qui aliquid indicare volunt, omnes exerto medio digito indicare: & qui dextras jungere* (ἐμβάλλειν· interpres, *injicere*; non adeò rectè:) *volunt, ſimiliter aggredi*: id eſt, exerto medio digito, ad jungendas dextras ſe D componere, *&c.* ſequitur, quaſi quod ejuſdem generis, ac notæ: *quid ſi omnes retectis pudendis*: ſeu, (ἀνασυράμενοι) *veſtibus impudenter ſubductis.* Nec invenuſtum illud Luciani, à digitis pariter, & quæ tunc vulgò obtinebat, numerandi ratione ſumptum; qui ſordidum, & prædivitem fœneratorem ita deſcribit, quaſi qui μόνοις τοῖς δακτύλοις, quibus pecuniam numerare, juge ſtudium, & unica cura, ἐπλούτησε.

Ro. ed. ib. ed. 8. 388. Ἀσκληπιῷ ἀνέθηκε πλήκτην, ὃς τοὺς ἐπὶ ςόμα πιπτ.] Quæ docti viri, (Aldobrandinus, aliiq;) ſuper hoc loco commenti ſunt, lectori expendenda relinquimus. Nobis quid videatur, breviter exponemus. Di- E ogenis propoſitum, ſuperſtitioſorum (ita credebantur) in colendo Deo, ritus quoſdam abjectiores, & indecoros, (ut ille ſane judicabat) irridere. Inter illos frequentiſſimus ritus humillimæ proſtrationis, alliſo ad pavimentum vultu, & toto porrecto corpore: de quo nos alibi fusè, in tractatu *de adoratione*, nondum edito. Recentiores Græci, βάλλειν τὴν μετάνοιαν, hoc dixerunt. Plutarchus quoq; notat alicubi, & improbat, ut illiberare & ſervile. Hoc igitur volebat (ita nos accipimus) hoc ſuo pugilem repræſentante anathemate Diogenes; qui ità alliderent pavimentis ora, non aliud inde referre, quàm contuſam faciem: quod utique πλήκτης optime (ſi nihil aliud quæreretur) & minore ambitu præſtare poſſet. Eo præcipuè collimans F interim, ut iſtos ritus ad verum cultum non omninò pertinere innueret; & qui in illis magnam ſpem ponebant, ſtultos & ſtolidos eſſe. Æſculapio autem potiſſimum hunc πλήκτην conſecravit Diogenes, quia morbos ille depellere credebatur, & à plurimis ſanctiſſimè colebatur. Hunc autem, πλήκτην Æſculapio conſecratum, non verum hominem, ſed tabulam, ſeu effigiem fuiſſe, res ipſa ſuadet: nec is Diogenes, parum à mendico differens, qui talia anathemata Diis offerret.

Ro. ed. 147 ed. 8. 390 κατακρουνιζόμενος] Non, *imbre madefactus*, quod cuivis etiam invito contingere poteſt: ſed vel aquis ex fonte per canales ex alto manantibus; vel tectis ex imbre defluentibus; ſponte ſuâ, ad ſpectaculum utique & A prætereuntium adverſionem, ſe applicans: quò pertinet Platonis, quo ſtulta hominis ambitio notabatur, opportunum conſilium. Ejuſdem generis & κενοδοξίας erat, τοὺς ἀνδριάντας περιλαμβάνειν, ut ad Epictetum nuper pluribus oſtendimus.

Rom. ed. p. 148. ed. 8. p. 391. ἐνεκάλει τοῖς ἀνθρ. περὶ τῆς τύχης, αἰτεῖσθαι λέγων αὐτοὺς] Fateor hic interpretes ſenſum non incommodum ſuppoſuiſſe, ſed ex ingenio, non ex verbis authoris expreſſum: quod agnoſcent, quibus aliquis uſus linguæ Græcæ. Ego confidenter affirmo, locum corruptum eſſe, & pro τύχης, εὐχῆς legendum eſſe: Rom. ed. p. 488. & ſi quis dubitet, eum ad Platonis Dialogum περὶ τῆς εὐχῆς ablego, qui totus Dialogus hujus argu- B menti eſt, & prolixi Commentarii loco eſſe poſſit. Adeat & Juvenalem, & Perſium, qui ſingulares Satyras huic argumento impenderunt. Sed & in Pythagorâ Laërtius, in eandem planè ſententiam, & iiſdem ferè verbis: οὐκ ἐᾷ εὔχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὸ συμφέρον. *Neminem pro ſeipſo precari permittit, propterea quod quid utile ſit, ignoratur*: ut ibi vertit Aldobrandinus. Certiſſima igitur emendatio; cui non diſſimilem nuperæ in Hieroclem *Notulæ* ſuppeditabunt, ubi εὐχὴ, pro ψυχὴ, ſtultiſſimè legebatur. Sed quia Hieroclis mentio incidit, & præproperatarum nobis in ipſum *Notarum*; lectorem rogamus, ut bonâ ipſius cum gratia nobis liceat, (ſi tamen & ipſi profuturum eſt:) quod ibi male omiſſum, ut po- C ſtea obſervavimus; hic obiter repræſentare. Nam ipſo ſtatim initio, ubi in Suida corrigimus, ἐξ ἀνθρώπων, pro ἐξ ἀνθρώπων· (parvâ mutatione, ſed ex qua magna ſententiæ diverſitas:) præcipuum Philoſtrati locum ibi omittimus, qui noſtram emendationem eximiè commendat; & ipſe tamen in utraq; editione, unâ eâdemque operâ emendandus. Peſſimum factum Pariſienſis interpretis (parcant manes viri doctiſſimi, de literis Græcis alias meritiſſimi; ſed in vertendo parum accurati) notabit ibi lector, qui quod non intelligebat, præteriit planè, & duas periodos in unam, magna cum ſententiæ jacturâ inconſultiſſimè confudit. Verba Philoſtrati de vita Apollonii, lib. 6. hæc ſunt: Μετὰ ταῦτα ὁ Θεσπε- D σίων ὥσπερ μεθιςάμενος τουτουὶ τοῦ λόγου, ἤρετο τὸν Ἀπολλών. περὶ τῆς Λακωνικῆς μάςιγος, καὶ εἰ δημοσίᾳ οἱ Λακεδαιμόνιοι παίονται. Τοὺς ἐξ ἀνθρώπων γε (ita legendum; non ἐξ ἀνθρώπ.) εἶπεν ὁ Θεσπεσίων αὐτοὶ μάλιςα, οἱ ἐλεύθεροί τε καὶ εὐδόκιμοι. & mox de ſervis; ἀλλ' ἡ αὐτὴ καὶ ἐπ' ἐκείνους μάςιξ. Sed quia noſtra aliquatenus intererat iſta hîc ſic inſeruiſſe, & ideò rogandus fuit lector, ut per eum liceret: non malè fortaſſe dicat ille ſibi gratiam relatam, ſi mendum unum, aut alterum ex Hierocle, optimæ frugis authore, ſuſtulerimus; quorum primum, doctiſſimo Stobæi editori non animadverſum; alterum, pro conclamato & immedicabi- E li ab illo relictum. Hierocles igitur in *Fragmentis*, Londini edit. (in præſtantiſſimo περὶ φιλαδελφίας argumento) p. 236. poſtquam dixiſſet vitam noſtram perpetuæ militiæ ſimillimam eſſe; inter alia, quò probet quod aſſeruerat, & hoc affert, ἐξαιφνιδίους καὶ ἀπροσδοκήτους ἐπιδρομὰς τῆς ψυχῆς. id eſt, *ſubitos & improviſos caſus*, (ſeu, *inſultus*) *animæ.* Sed quis ἐπιδρομὰς τῆς ψυχῆς unquam dixit? Haud dubium quin ſcripſerit ille, τύχης; non ψυχῆς: quemadmodum & alii paſſim loquuntur *de fortuna*: quidam, eodem quoque verbo uſi; aut ſimilibus, ut plurimi. Præterea, de κακίᾳ, quæ vitam noſtram præcipuè exagitat, & ad animum propriè pertinet; paullò poſt Hierocles expreſsè. Non alienum huic lo- F co, hoc quidem; cùm eadem vox τύχη, quam ex uno loco, ubi cepimus, jure expunximus; eandem alteri loco (ſed & auctori) non minore jure vindicaverimus. Quod ſequitur, ſola vicinitas fecit (cùm paullò poſt ſequatur) ut hîc locum daremus, lectori tamen difficultas etiam, & aliorum deſperatio, non immeritò commendet. Paucis igitur ibidem lineis; Ὅθεν καλῶς ἡ φύσις, ὡς ἂν ἔφαγεν ναυμηγοῦσα, παρήγαγεν ἡμῶν ἕκαςον βόπον τινὰ μετὰ συμμαχίας. Interpres (Canterus opinor; vir certè doctiſſimus, & de literis Græcis optime meritus) quia Græca, quæ mera prodigia, nihil omninò ſuppeditabant; aliquid ex ingenio commentus eſt, quod ſcopo & cæteræ orationi non male conveniret. Scripſerat autem Hierocles;

aut ego valde fallor; Ὅθεν καλῶς ἡ φ. ὡς ἂν, ἐφ' ἃ A γεγόναμεν, γνῶσα· id eſt, *Præclare igitur natura, gnara quibus malis* (vel, *periculis*) *expoſiti naſceremur*, &c. quid vel ſententiæ accommodatius, vel ad ſcripturam, quam Codices exhibent, propius poteſt fingi? Ἔφαγεν, pro ἐφ' ἃ γεγ. & ναμη pro ναμεν, quàm parvo diſcrimine? ut una tantum fere literâ (ο) opus fuerit additâ ad tantam ſententiæ reſtaurationem. Ciceronis verba ab hac ſententia non multum abeunt: *Homines nos ut eſſe meminerimus, ea lege natos* (ἐπὶ τούτῳ γεγονότας) *ut communibus fortunæ telis* (ἐπιδρομαῖς τῆς τύχης) *propoſita ſit noſtra vita: neque eſſe recuſandum, quò minùs eâ quâ nati ſumus* (ἐφ' ὃ γεγόναμεν· hic iterum:) *conditione vivamus.*

Ro. ed. p. 151. ed. 8. 400. καὶ γὰρ ἐνεοῦρειν θᾶττον] Exponit vir doctiſſimus, B Paulus Leopaldus, *Emendationum* lib. IX. c. 9. Θᾶττον autem, pro *antea*, apud Laërtium non uno loco. Quare corrigendus Eraſmus, aliique, (quod à Leopaldo omiſſum) qui per *celeriùs* exprimunt. Ita libro primo noſter: φιλοσοφίαν δὲ πρῶτος ὠνόμασε Πυθαγόρας —— θᾶττον δὲ ἐκαλεῖτο σοφία. Hoc igitur dicit Diogenes: *Fuit tempus cùm immejerem*: (*I did p. in the bed*; linguâ vulgari:) quod, nunc, non ita. Fruſtra igitur ſibi nunc objici, quod vitio ætatis inconſultæ olim acciderat.

l. 1 39

1. ed p. 5. ed. 8. 411. νόμου δὲ ἄνευ πόλεως οὐδὲν ὄφελος] Non id dicit Diogenes, legum ſine civitate uſum nullum eſſe: quod falſum eſt, ſi diceret, nec id probat, quod probandum ſibi propoſuerat: ὅτι χωρὶς τοῦ νόμου, οὐχ οἷόν τε πολιτεύεσθαι. Decepit interpretes, quod ἄνευ C præpoſitionem, ad ſequens πόλεως; non, (ut debuerant, & ſententia poſtulat) præcedens νόμου retulerunt: Veriſſimum autem, *ſine lege, civitatem nullam omnino poſſe conſiſtere.* Cicero, in Epiſtolis alicubi: *urbem ſine legibus, ſine judiciis, ſine jure, — relictam direptioni & incendiis.* De Româ ille, nominatim; ſed de quavis aliâ, non minùs verè dicas.

Ibid. καὶ τῶν σωμάτων τῶν λοιπῶν ἐν πᾶσι —— καὶ ὄγκων] Quid ſecutus ſit interpres doctiſſimus, ſatis video. Ὄγκοι, in Epicuri philoſophia, *corpuſcula*: ut ſemper ibi redditur. Delenda igitur copula καὶ, ſi verus hic ſenſus: quo nullum alium commodiorem adhuc video. Aliæ edit. λιτῶν, non λοιπῶν. Sed hoc magis probo.

Rom. ed. 160. vulg. 424. μέχρι τούτου δεῖν φιλοσοφεῖν, μέχρις ἂν δόξ. οἱ D στρατ. εἶναι ὀνηλάται] Id vult opinor; quæ vulgò apud homines in maximo ſunt honore, (quid autem τῆς στρατηγίας ſplendidius?) ea ſi penitus, id eſt, φιλοσοφικῶς, introſpiciantur; non alia, ſuâ naturâ, quàm quæ viliſſima ſunt & deſpicatiſſima: quale ὀνηλασία. *Dama hic non treſſis agaſo*, &c. Præclariſſima ſententia, ſi rectè capiatur, & veriſſima: abſq; τῆς ἀναφορᾶς ſit, (id eſt, relatione ad finem propoſitum: propriam ſalutem ſcil. & publicam utilitatem:) καὶ τῶν δογμάτων· (ex quibus omnis differentia:) ſola opinione iſta diſcriminari. Hoc qui quotidiè vident, & ſapienter conſiderant, quin ad philoſophicum mundi contemptum (in quo vera fælicitas:) egregiè proficiant, quis E dubitet? Nec aliter poteſt. Marcus Antoninus, philoſophorum ſapientiſſimus, & quod huc maxime facit, rerum bello geſtarum gloriâ, nulli Imperatorum ſecundus; in hanc ſententiam, multa (ut omnia) eximiè. Quodam loco, τοὺς στρατηγοὺς (*duces exercituum*) *araneis* comparat, muſcas, ſumma ſolertia, & diligentiæ aſſiduitate captantibus; ſed & hominibus venatoribus; quorum, *præda*, ſtudium & præcipua gloriatio. Sed verba præſtat apponere. Ἀράχνιον, μυῖαν θηράσαν, μεγαφρονεῖ· ἄλλος δὲ λαγίδιον· ἄλλος ὑποχῇ, ἀφύην· ἄλλος δὲ, συΐδια· ἄλλος δὲ, ἄρκτους· ἄλλος, Σαρμάτας (*Sarmatarum* meminit, quia recens ab ipſo, magno prælio, fuſi: & recente adhuc tantæ victoriæ tum gaudio, tum gloriatione:) Οὗτοι γὰρ, οὐ λῃσταὶ, ἐὰν τὰ δόγ- F ματα ἐξετάζῃς; id eſt; *Aranea, ſi muſcam ceperit, exultat*: (vel, *magnificè de ſe ſentit*:) *alius, ſi leporem; aut reti, piſciculum: alius, ſi aprum; aut urſum: alius, ſi Sarmatas. Nonne enim & hi prædones*; (victores illorum ſcil. cave aliter capias:) *ſi quidem dogmata ſpectes?* Eadem ratio eſt, & aliorum ſtudiorum quorumcunque, etiam eruditionis (ex qua tam multis gloriandi materia:) vel maximæ; quæ *virtutem*, (addunt alii & *æternitatem*:) non ſibi proponit, ut finem. Ita rectè Plato, & alii multi philoſophi decrevere. Notavimus ad Antoninum, quæ non hic inculcanda.

τοσοῦτον διέφθαρτο] Satis inuſitatè, pro, *exitio* Rom. ed. 160 *adeò propinquus fuit*: ſi tamen vera hæc lectio. Nam ed. 8. 425. quod alii vertunt, *adeò corruptus erat*: ſententiæ nimis repugnat. Quis enim *nimiam verecundiam*; *corruptionem* vocat? Fortaſſe, διέσφαλτο, aut tale quid. Sed omninò, παρὰ τοσοῦτον, vera lectio. Ita apud Thucyd. παρὰ τοσοῦτον ἡ Μιτυλήνη ἦλθε κινδύνου· *tantulum abfuit, quin Mitylena everteretur*: vulgò (& eſt hoc vulgare hujus conſtructionis exemplum:) vertitur. Præcedens verbum ab eadem littera incipiens (ut norunt in his verſati) huic extrudendo fuit. Cæterùm, ſive dicas, παρὰ τοσοῦτον διέφθαρτο; vel, παρὰ τοσοῦτον οὐ διέφθαρτο· eodem res redit. Eadem ſententia. Malim tamen, οὐ διέφθαρτο.

μηδὲν φαῦλον πεποιηκέναι] Id eſt, *Nihil mali feciſſe*: ut rectè hîc Ambroſius: vel, *nihil abſurdi commiſiſſe*; quod eodem redit. Ibid.

Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε. Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει] Ex Homero ſumptum. Et hoc notent, quibus Rom. ed. ib. ed. 8. p. 426 adhuc minùs obſervatum; antiquos, ſummo ſtudio, in dictis & ſcriptis, id egiſſe, ut Homericos verſus pro re nata alluderent (παρῳδεῖν, aptius illi:) & ex hoc maximè ſtudio, venuſtatis & eruditionis laudem captaſſe: quod tamen interdum adeò faciunt occultè, verbo uno duntaxat, aut altero poſito, ut qui non ſit in Homero verſatiſſimus; eum ſæpius hærere, aut impingere neceſſe ſit. quod, inter alia, Poëtæ lectionem nobis commendat, ex quo tantum ſcilicet ad cæterorum ſive Poetarum, ſive hiſtoricorum, ſive philoſophorum (ſed & antiquorum patrum Græcorum) intelligentiam, præſidium. Extat autem hic verſus Iliade 6.

> Κέκλετο (Thetis ſcil.) δ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην,
> εἶπε δὲ μῦθον.
> Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε. Θέτις, &c.

Sed in his tamen verbis, ut hic exhibentur, nulla, ſi quis obſervet, propriè παρῳδία· nulla ad rem, aut perſonam, levi verborum immutatione, aut ex ambiguitate, aut novo certè ſenſu, applicatio. Quid enim Thetidi, cum Theophraſti libris? aut Theophraſto, cum Thetide? At in Platone ſupra, vera & legitima παρῳδία, pro Θέτις, ſubſtituto Platonis nomine. Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει. Ita in Grammatici neſcio cujus luſu ſimili, qui in vita Platonis, à nobis exhibitâ, memoratur; manifeſta tam in verbo φάρος, (φάρος νύ τι σεῖο χατίζει. *Pharus* autem Alexandriæ nobilis:) tum in verbo Ἥφαιστος, (*Hephæſtus* enim nomine, Alexandriæ tum præerat; ubi etiam eodem tempore docebat Olympiodorus:) παρῳδία. Aut ego valde fallor, (qui tamen, fateor, non magni momenti error fuerit) aut ſcripſerat Laërtius: Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε: Θε· τις νύ τι σεῖο χατίζει. Θε. τις. id eſt, *Theophraſtus quidam.* Non id agam, ut obſcuriores & remotiores alias παρῳδίας ex libris allegem, quibus hanc noſtram conjecturam lectori tantò magis probem. Rideat ille per me licet; cum nec ego (ut in re jocoſa potiùs, quàm ſeria) tanti faciam, multis ut verbis tuendam & aſſerendam judicem.

Οὗτος ὡς διωρύχθη ποτε; καὶ πάντα ἀπέβ.] Rom. ed. p. 162. ed. 8. p. 430. Pro διωρύχει, puto διωρύχθη verum eſſe: & ſequens verſus per interrogationem legendus eſt; ut ſenſus ſit; *Hic cum effractis ædibus, omnibus bonis ſpoliatus eſſet: An ſi verus Cynicus fuiſſet*, (Diogenis illius verus ſectator, cui pera & dolium pro ſummis divitiis:) *ideo ſe ſuſpendiſſet?* ſententia ſatis plana, ſi quid ego video. Interpretes, nihil minùs quàm interpretes hîc.

οὐ (καθά φασι τινὲς) ἔνστασιν βίου] Quid nobis Rom. ed. ib. ed. 8. 431. de his verbis videatur, nuper ad Epictetum diximus. Initio autem hujus vitæ εἰς τοσοῦτον τερατεία; prodigioſam potius cum vetere interprete *ſuperſtitionem*; quàm *amentiam* dixerim. Τερατεία propriè, (in hoc ſaltem argumento) quæ vani homines, ad promovendum cultum quem ipſi probant, & percellendos animos ſtudio fingunt. Modeſtini verbis aliter, non malè: *quo leves hominum animi ſuperſtitione Numinis terreantur.*

ἐπὶ τῆς τοῦ κυνὸς οὐρᾶς γεγραφέναι] Elegans in Rom. ed. p. 165. ed. 8. p. 436 verbis alluſio ad Sydus cœleſte, quod unica ferè olim navigantium tutela & præſidium. Cúm igitur Zeno, Cratetis adhuc diſcipulus, *de Politia* librum ſcripſiſſet; venuſtiſſimè dictus eſt magiſtro ſuo (qui ὁ Κύων, ut & Diogenes,

Diogenes, audiebat vulgò:) tanquam κυνὸς οὐρὰ, ſive *cynoſura* uſus; à quo pleraque ſcilicet ille, quæ ſcripſerat, (ſaltem ut illi ſuſpicabantur) hauſerat. Viri docti, qui vel ad extrema Cratetis tempora; vel qui ad ſcriptionis inverecundiam hanc κυνὸς οὐρὰν trahunt, longiùs à vero abire videntur: mihi certè minimè perſuadent.

Rom. ed. p. 169. ed. 8. p. 448. τὰ μὲν πολλὰ ἀσόφους εἶναι. τὰ δὲ μικρὰ, καὶ τυχ. ἀμαθεῖς] Τὰ πολλὰ hic intellige, (ut interdum. quod non uno loco docet Euſtathius:) τὰ μεγάλα· (רבות & רבים Hebraicè:) & pro ἀμαθεῖς, ſc. ἀμαθεῖς. Sententia præſtantiſſima, tantóque animadverti dignior, quanto in omni ævo pauciores extiterunt, qui maximam hanc humanæ vitæ labem intelligere, vel cavere curarent. Plato quoque in eandem ſententiam, præclarè; Οὐ γελοῖον, ἐπὶ μὲν ἄλλοις μικροῦ ἀξίοις πᾶν ποιεῖν συντεινομένους, ὅπως ἀκριβέστατα καὶ καθαρώτατα ἔξει· τῶν δὲ μεγίστων, μὴ μεγίστας ἀξιοῦν εἶναι τὰς ἀκριβείας. Si quis tamen vulgatæ lectioni mordicus adhærere velit, dicat fortaſſe, miſeram eorum qui philoſophiam profitebantur (ut plurimùm) conditionem exponere his verbis; qui ſublimia (ſapientiam ſcilicet, & veri cognitionem:) captantes; & eo quod ſibi proponunt, plerique, ob difficultatem, excidunt; (ἄσοφοι ſcil. ut antea:) & interim quæ diſcere poterant, μικρὰ καὶ τυχηρὰ, ad vitam pertinentia, negligunt. Sapienter hoc quoque; & Epictetus etiam aliquid, in hanc ſententiam: ſed nimis hìc argutum, ut ego cenſeo; & longiùs petitum. Ad priorem ſenſum facit & illud in Ariſtippi vita: Οὐχ οἱ πολλὰ (ſed πολλὰ, hìc, vulgari ſenſu:) ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώσκοντες, σπουδαῖοι. Quod autem ſequitur; καὶ περιφέρετο, &c. quaſi eodem pertinerent, ita conjunguntur: nullâ tamen, quod ego videam, ſententiæ; aut obſcuriore certè, cohærentiâ.

Rom. ed. ib. Ed. 8. 450. τῆς ποιήσεως ἀλλοτριώτερον πρὸς κατάλ. τῶν ἐπισ.] Mirum, qui poetarum teſtimonia toties adhibet, de poeſi tam ſeverè pronuntiare potuiſſe. Poetis ſanè non unus tantum Philoſophus infenſus; ſed ob fabulas, & Deorum majeſtatem, hominum vitiis & affectibus profanatam: quod, non vitium poëſeos, cùm antiquiſſimi quique philoſophi, de mundo & naturâ ſcripſerint. Zenoni objectum, quod in ſuo quodam ſcripto, τῆς ἐγκυκλοπαιδείας neceſſitatem ad philoſophiam, vel potiùs beatam vitam, ſuſtuliſſet. Sed hoc longè aliud eſt, negare aliquid ad beatam vitam ſimpliciter eſſe neceſſarium; aliud, *ſcientiis percipiendis* (quæ propria potius ingenii calamitas fuerit) *obſtare*. Zenonem autem τὴν ἐγκυκλοπαιδείαν non omnino rejeciſſe, vel ex hoc ipſo loco colligere eſt. Cur enim alioquin hoc quicquid eſt (ſive ποίησις; ſeu aliud quid:) quod obſtet ſcientiis, damnaret? Hæc movere debebant illos quicunque Laërtium cum curâ legerunt, ut lectionem ſuſpectam ſaltem haberent. Nos pridem, *poëſim* à calumnia hac vindicavimus, & Laërtio ſuum verbum reſtituimus, quod expuncta una literula, οἰήσεως, non ποιήσεως eſſe, non conjicimus, ſed affirmamus. Si iſta non movent, quæ jam diximus; at iſtud, quo vel maximè refractariis os obſtruamus, habemus; quod alii quoque in eadem re, eodem verbo ſunt uſi. Ecce in Bionis vita: τὴν οἴησιν, ἔλεγε, τῆς προκοπῆς ἐγκοπήν. Idem verbum, eadem ſententia. Nam quod Bioni προκοπὴ; id Zenoni, μετάληψις τῶν ἐπιστημῶν. Plutarchus etiam, auctor graviſſimus, eandem ſententiam pluribus verbis perſequitur, & παραφράζει· Ὅθεν οὐ κακῶς ἔνιοι λέγουσιν, ὅτι δεῖ τῶν νέων μᾶλλον ἐκπνευματοῦν τὸ οἴημα, καὶ τὸν τῦφον, ἢ τῶν ἀσκῶν τὸν ἀέρα, τοὺς ἐγχέαι τι βουλομένους χρήσιμον· εἰ δὲ μὴ, γέμοντες ὄγκου καὶ φυσήματος, οὐ προσδέχονται. Quid quæſo tot verbis dicit Plutarchus (niſi quod naturali quoque ratione pulchrè confirmat:) quàm quod hic Zenonis habemus verbis, τῆς οἰήσεως ἀλλοτριώτερον πρὸς κατάλ. τῶν ἐπιστημῶν? Zenonem præterea perpetuum faſtus & arrogantiæ (id eſt, οἰήσεως) oſorem & inimicum nobis exhibet hæc vita. Paullò ſupra, πάντων ἔλεγεν ἀπρεπέστατον εἶναι, τὸν τῦφον, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν νέων. Sed illud, (ut ego quidem judico) divinum, & quod Chriſtianam apprimè ταπεινοφροσύνην ſapit, quod inverſis notis illis Heſiodi verſibus, Κεῖνος μὲν πανάριστος, &c. (ut paullò poſt hic narratur:) præſtantiorem illum qui benè monenti obtemperaret; quàm qui per ſe, quid expediret, aut rectum eſſet, ſine monitore videret, tueretur. Hæc, alius dixiſſet; viro docto, credo: (qui illius erga pleroſque candor) perſuaſiſſet. Sed aliis tamen fortaſſe non fruſtra dicuntur. Cæterum, vero profectui, nihil magis contrarium & inimicum eſſe τῆς οἰήσεως, ſeu faſtu & arrogantiâ; & quam eleganter alii, δοκησισοφίαν nominant; res multorum veterum ſapientum teſtimonio, teſtatiſſima, & vulgatiſſima. Nos verbis Sancti Patris ſermonem hunc claudimus: *Prima ad veritatem via, eſt humilitas: ſecunda ad veritatem via, eſt humilitas; tertia ad veritatem via, eſt humilitas.* Vide, lector, ſi vacat & libet, & ad hujus edit. p. 191. τὸ δὲ νόσημα, οἴησις, &c.

Rom. ed. p. 184. vul. 488. Εἰς μὲν γὰρ τὸ λογικόν τι δεῖ λέγειν] Quò hæc ſpectent, ſatis intelligere mihi videor: Sed verba quomodo reſtituenda, vel ſupplenda ſint, non item. Dixerat ante Diogenes, & hic repetit, quantum tribuerent Dialecticæ Stoici, ut quam ad omnes ſcientias & diſciplinas pertinere, & ſine qua nihil rectum & perfectum cenſerent. Platoni, διαλεκτικὴ, in alia longè notione, θριγκὸς καὶ τέλος τῶν ἐπιστημῶν: *ſupremus apex, & faſtigium ſcientiarum*: imo, ſola verè ſcientia; cùm cætera quæ eo nomine vulgò cenſentur, omnia προπαιδείας tantum (ita ille loquitur) rationem habeant. Verè ille, nec aliter debuit, aut potuit, ſi τὴν διαλεκτικὴν, ſcientiam de re quaque, phyſicâ, morali, civili, cum ratione & judicio diſſerendi, quod facit ille, definiamus. Quis enim poteſt, qui non omnia, quorum capax eſt humanus intellectus, καὶ τὴν οὐσίαν, καὶ τὰ συμβεβηκότα, ut ipſius utamur verbis, benè perſpecta habeat? Qui etiam alibi, animam humanam, denſiſſimis ignorantiæ tenebris obrutam, lumine *Dialecticæ*, ad claram lucem emergere pronuntiat. Stoici, non ita magnificè de *Dialectica ſua*: qui tamen alioquin in illa nimis occupati; ad argutias uſque magis operoſas, & ſubtiles; quàm neceſſarias, aut utiles: ut jam olim, non unus judicavit. Cæterùm quod ex illorum doctrina aſſerit hìc Laërtius, hoc, opinor, eſt: adeò neceſſariam eſſe *Dialecticam*, ut ne leges quidem de rebus ullis condi, ſeu ſanciri rectè poſſint, ſine verborum cognitione; καὶ τῆς ὀνομάτων ὀρθότητος. quod quidem adeo verum eſt, ut in ipſo *Juris civilis* corpore, non de *verborum* tantum *ſignificatione* juſtus extet, iſq; magnæ utilitatis & accurationis tractatus; ſed & περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος (ipſiſſimis verbis, quaſi Laërtius tanto ante prævidiſſet, aut alluſiſſet) inſignes loci: quales qui in *Novellis* Juſtiniani. Διατ. ιγ. cujus initium, Τὸ τῶν λαμπροτάτων, &c. & διατ. ιε. cujus initium, Εἰ μὴ δῆλον ἐπανάγοιμεν, &c. Sed & Ciceronis de uſu *Dialecticæ* in Jure civili, extat in *Bruto* perinſigne teſtimonium, his verbis: *Sic enim, Brute, exiſtimo: juris civilis magnum uſum, & apud Scævolam, & apud multos fuiſſe; artem, in hoc uno: quod nunquam effeciſſet ipſius juris ſcientia, niſi eam præterea didiciſſet artem, quæ doceret rem univerſam diſtribuere in partes; latentem, explicare definiendo; obſcuram, explanare interpretando: ambiguam, primùm videre; deinde, diſtinguere. Poſtremo, habere regulam, qua vera & falſa judicarentur, & quæ quibus propoſitis eſſent; quæque non eſſent, conſequentia. Hic enim attulit hanc artem, omnium artium maximam ——— Dialecticam*, &c. Aldobrandini verſio ſenſum planè alienum affinxit: à qua ne lector imperitus, aut minùs intelligens, in errorem induceretur, ideò nobis hæc pluribus enarrata.

Ibid. δυοῖν δὲ οὔσαιν συνηθ. τῶν ὑποστ. τῇ ἀρετῇ] Ne quis vocem ἀρετῇ ſuſpectam hìc habeat, aut aliò trahat præter auctoris mentem: meminerit, jam priùs Diogenem noſtrum ex ſententia Stoicorum tradidiſſe, τὴν διαλεκτικὴν, ἀναγκαίαν εἶναι, καὶ ἀρετὴν ἐν εἴδει περιέχουσαν ἀρετάς. Sed & Latinorum *ars*, non aliunde quàm ex Græco ἀρετὴ fluxiſſe, credibile eſt: quæ & Julii Cæſ. Scaligeri, Herois, niſi talem filium genuiſſet, incomparabilis, ſententia.

Rom. ed. p. 186. ed. 8. p. 494. τοιοῦτον δ' εἶναι τὴν ἀρετὴν, ὡς μετέχοντα] Qui vertunt: *ſicq; virtutis participem, & actiones ſecundum virtutem, & probos homines intelligi*: in manifeſtam ταυτολογίαν incurrunt. Quid enim *probi homines*, quàm qui *virtutis participes*? Græca aliter. Dixerat, *bonum* tripliciter accipi: virtutem ipſam, καὶ τὸ μετέχον αὐτῆς: id eſt, partim actiones ex virtutis præſcripto manantes; & ipſum qui talium auctor, ſive à quo tales actiones proficiſcuntur: τὸν σπουδαῖον ſcilicet.

Probat

Probat ex definitione τȣ̃ ἀγαθȣ̃, quam ponit: τὸ τέλειον κτ' φύσιν λογικȣ̃. Inde repetit quod prius dixerat: tria ſub *boni* notionem cadere: τὴν ἀρετὴν primo loco: ſequitur, ὡς μετέχ. quod idem, quaſi dixiſſet, καὶ τὰ μετέχ. *quæ virtutem participant*, actiones ipſas ſcil. & à quibus (hoc tertium) actiones proficiſcuntur. Interpretibus autem inde anſa erroris, quod μετέχοντα, *accuſativum ſingularem*, mutato quoque genere, crediderunt. Quæ ſint illa τὰ μετέχοντα (vel, ὡς μετέχοντα) exponit; τὰς τε πράξεις τὰς κατ' ἀρετὴν, καὶ τοὺς σπȣδαίȣς. Eodem plane ordine mox de κακία: ubi idem quoque error commiſſus: *vitiorum participem*; pro, *vitiorum*, (vel *vitia*) *participantia*.

Ro. ed. p. 191. ed.8. 506. μετὰ πρoκοπῆς τιν☉ καὶ παραστάσεως] Vulgatæ editiones, opinor, meliùs, παρατάσεως. Neutrum tamen verum, ſi quid ego judico. Credo enim Laërtium ſcripſiſſe, μετὰ προβολῆς τιν☉, καὶ παρατάξεως. Ita enim pulcherrimè & elegantiſſimè malefica odii, ſemper imminentis, & ad omnes occaſiones intenti, natura exponatur: quod valde conſonum eſt Sancti Evangeliſtæ doctrinæ: Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτȣ̃, ἀνθρωποκτόν☉ ἐστί. Si quis commodum ſenſum poteſt ex iſtis alteris verbis, vel quæ in Romana, vel quæ in aliis editionibus leguntur (modò tamen ut vim non afferat) exſculpere: me quoque conſentire ſibi credat; & hæc indicta velle.

Rom. ed ib. ed.8. 507. Τὸ δὲ νόσημα, οἴησις σφόδρα δοκ. αἱρετȣ̃] C Legit vetus interpres οἴησις σφοδρά: *opinatio vehemens*: quod eſt melius. Οἴησις autem, ut & alii utuntur, *falſa opinio*, ſeu *confidentia*. Ὅθεν ȣ̓κ εἰδότες (ὡς ἔπος εἰπεῖν) ȣ̓δὲν, οἰόμεθα τὰ πάντα εἰδέναι· Plato de legibus alicubi: ſimiliter & Hippocrates in elegantiſſimo Περὶ εὐσχημοσύνης libello, non uno loco.

Rom. ed. 192. ed.8. 509. ἀκιβδήλȣς τȣ̀ς σπȣδαίȣς] Græca videntur ſatis clara: & vetus interpres ſic, ut poſſit intelligi. Id enim dicit Laërtius, ſapientem Stoicum ſimplicitati in omnibus ſtudere, nec eſſe ex illorum numero, quibus ſtudium (qui tamen à multis quoque laudati) τὰ καλὰ, ἔξω τρέπειν; ut eſt in veteri verbo; id eſt, *bona ſua oſtentare, ut omnes advertant; mala, cautè à conſpectu aliorum introrſum converſa premere.* D Stobæus integro capite; Ὅτι δεῖ τὰς μὲν δυστυχίας, περιφαίνειν· τὰς δὲ ἀτυχίας, κρύπτειν, καὶ ὀρθῶς κεχρῆσθαι τοῖς παρȣ̃σι. Ut mirer, quid virum tam doctum, ad has tenebras orationis, in re tam clara compulerit? Sane tam multa ſunt in hac vita, quæ correctione indigent, ut facilius fuerit, bonam partem de novo vertiſſe, quàm tam multa, malè verſa corrigere: quod & in Epicuri Epiſtolis pariter ipſi contigit. Nos illa ſelegimus, quæ præcipui momenti videbantur.

Ibid. φαίνεσθαι ποιȣ́σης ἁπλάστως. περιῃρηκέναι γὰρ] Neſcio ubi interpretibus oculi, vel animus, cùm iſta tam manifeſta non animadverterent: nempe, τὸ ἀπλάστως (quod ἀπλάστȣς eſſe debuit) ad proximam E periodum pertinere: ex quo non animadverſo, totius ſententiæ confuſio mira conſecuta eſt. Locus igitur ita reſtituendus; ἀκιβδήλȣς δὲ τȣ̀ς σπȣδαίȣς —— φαίνεσθαι δοκȣ́σης. ἀπλάστȣς: (ut ſupra, ἀκιβδήλȣς, &c. & ἀπράγμονας, &c.) περιῃρηκέναι γὰρ ἐν τῇ φωνῇ τὸ πλάσμα, καὶ τῷ εἴδει. ἀπράγμονας, &c. Nihil clarius. Hinc quoque corrigendus Suidas qui pariter corruptus. Sed eo amplius, quod τȣ̀ς, pro τȣ̃. (φυλακτικȣ̀ς —— τȣ̀ς·) ibi ſcriptum; quæ portentoſam verſionem peperere. Sed talis illa, ſexcentis locis.

Ro.ed.193. ed.8. 512. ἐπεὶ τό γε εἴκειν, καὶ ὁ ἔλε☉] Locus obſcurus, ait hic vir doctus. At qui vir? Cui nos, etiam in hac ætate, in omni diſciplinarum genere μαθητεύειν, in magna parte fælicitatis, ſi viveret, poneremus; & F quibus nos mutis magiſtris præcipuè uſos agnoſcimus, ut ſi quid in hoc genere profecerimus, quod lectori profuerit, id illis totum fere acceptum ferri debeat. Hoc certò ſcio, qui τὴν φιλαλήθειαν totâ vitâ, ut præcipuum bonorum, dictis & factis excoluerint; non poſſe illos, ſeu viventes, ſeu mortuos, cujuſquam libertate offendi; qui quod ſibi verius, in quaq; re, videatur, candidè, & ſine ullo partium ſtudio proponunt. Hæc præfati, quia jam non ſemel diſſentire contigit: de hoc loco profitemur, ſatis clarum nobis videri, niſi interpretes tenebris involviſſent: ſi tamen hoc nobis concedat lector, ut pro ἐστὶ (quod tamen poſtulare minime neceſſe eſt, cùm ita vertant omnes, quaſi ita reperiſſent: etiam vir A doctus, in *Notis*:) τὸ ἔνεστι reponatur: & iſta poſtrema verba, (μηδὲ οἴεσθαι σκληρȣ́ς. αὐτὰς εἶναι·) ὡς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς (quod & ſibi aliquando placuiſſe idem profitetur) accipiamus. Dicit igitur Laërtius, aut Stoici potius in Laërtio, quod Turcæ hodie, & alii quoq; dixere veteres, τὸ εἴκειν· τὸν ἔλεον· τὴν ἐπιείκειαν· clementiam ſcilicet, miſericordiam, & id genus; proprium eſſe effectum abjecti animi, & bonitatem in punitionibus, ſimulantis: ſeu ſpeciem χρηστότητ☉ affectantis, quæ reverâ non ſit χρηστότης. μηδὲ οἴεσθαι (τȣ̀ς σοφȣ̀ς ſcil.) σκληροτέρας αὐτὰς εἶναι: id eſt, *ſapientes autem aliter de pœnis & punitionibus judicare*. Quàm ſoleat confusè multa narrare, & quædam interdum loco non ſuo ponere, & ſine cauſſa repetere B Diogenes noſter; cui non, qui legerit, obſervatum? Nihil igitur mirum de poſtremis his verbis. Ὀυδεμιᾷ ἔνεστι ψυχῇ· *vilis: abjectæ: nullius pretii*: (ita enim interdum accipi, ut & τὸ μηδὲν, ſatis notum eſt:) *ineſt animæ*: id eſt, ut ante dicebamus, *proprius eſt affectus animæ*, &c. Et ita Seneca: *Miſericordia, eſt vitium puſilli animi* (ȣ̓δεμιᾶς ψυχῆς) *ad ſpeciem alienorum malorum ſuccidentis.* Ita nos de hoc loco cenſemus. Si quis ita maluerit ȣ̓δεμίας ἐστὶ ψυχῆς —— προσποιȣμένης, &c. eadem planè ſic quoq; ſententia, nec ego valde repugnabo. Sed addamus & hoc, ne quis ſcrupulus hæreat: πρὸς κολάσεις, dictum eſſe, ut πρὸς φάρμακα, & id genus: id eſt, *contra*.

C μηδενὶ τε τῶν φαύλων φιλονεικεῖν] Ad oras editionis Stephan. ita notat b. m. parens: [Galeſius, μηδένα δὲ τῶν φαύλων φίλον ἔχειν.] quam ego veriſſimam eſſe lectionem, nullus dubito. Dixerat prius, non amare inter ſe improbos; nunc addit, ſed nec ex aliorum numero, quenquam illis amicum. Cæterùm, Galeſii hujus ſæpe meminit parens in *Notis* editis: mihi aliàs nec auditus hactenus; nec Notæ viſæ, quæ tale nomen præferent. Rom. ed. ib. ed.8. 513

δοκεῖ δ' αὐτοῖς μήτε τὴν διαφωνίαν ἀφίστασθαι τῆς φιλοσοφ.] More ſuo Laërtius confuſè & promiſcuè omnia, ut quidque ſe temerè offerebat, de nullo minùs, quàm de ordine ſollicitus. Dixerat modò: ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ διὰ παντὸς χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ. ἀναπόβλητ☉ γὰρ ἐστὶ καὶ πάντοτε, &c. id eſt; *ſapientem in actione virtutis ſemper verſari, ut quæ non poſſit intercidere in illo, cujus animus ſemel perfectionem adeptus ſit.* Conſequens erat, ut de ἀφωνίᾳ diceret; ſed ita viſum illi, *de recta ratione* (quæ ſi φύσει, non θέσει, ideò minùs labilis:) aliquid inſerere. Tunc demum ceptum ſermonem de perpetuo virtutis uſu proſequitur: δοκεῖ δ' αὐτοῖς μήτε διὰ τὴν ἀφωνίαν: vel, δι' ἀφωνίαν· (ita enim ſcribendum, res ipſa clamat; non τὴν διαφωνίαν, quod vel ſequentia ſatis evincunt:) ἀφίστασθαι τῆς φιλοσοφίας, ἐπεὶ τῷ λόγῳ τȣ́τῳ προλήψειν (quod & Aldobrand. in verſione ſecutus eſt; etſi Rom. editio in textu Græco προλείψειν exhibet:) E ὅλον τὸν βίον: id eſt, *ſapientem, ne tum quidem cùm eò redactus eſt* (accerbitate morbi, vel dolorum:) *ut ſermonis uſu careat, philoſophari ceſſare: præceptam enim illi, & ante meditatam totius vitæ rationem ope & auſpiciis τȣ̃ λόγȣ*; id eſt, ὀρθȣ̃: modo nominati. Confirmat etiam quod volumus, eximiè, Antonini, ſummi Imperatoris, & philoſophi locus; qui in argumento eodem iiſdem verbis (μὴ ἀφίστασθαι φιλοσοφίας) utitur: ut poſtea alia occaſione dicturi ſumus. Conferat hæc, lector, cum aliorum verſionibus, & puto illum nobis aſſenſurum. Ro.ed.194. & ed.8. 516

δι' ὧν μὲν γὰρ ὡς ἕξις κεχώρηκεν] Alibi nos, in Antoninum *Notis*, de vera verbi hujus ἕξεως notione: quæ non hîc repetenda duximus. Ro.ed.197. ed.8. 522.

ἅτε γεννητὸν τῷ λόγῳ τῶν δι' αἰσθήσεως νοȣμ.] F Id eſt: Placet illis mundum aliquando periturum, ut quem genitum eſſe *eo argumento* concludant, quia ſenſu percipitur: & cujus partes corruptioni ſunt obnoxiæ, etiam totum corpus eſſe. Ita capienda ſunt hîc iſta verba, τῷ λόγῳ· id eſt: *argumento*: quod qui non intellexerunt, mira commenti ſunt. Ro.ed. 198 ed.8. 524.

ὅταν ἐκ πυρὸς ἡ ȣ̓σία τραπῇ δι' ἀέρ☉ εἰς ὑγρόν] Multis hoc argumentum proſequitur Porphyrius, in ſubtili, *de antro Homerico*, tractatu; ut ex humido omnem generationem conſtare probet: quo etiam, ex Numenio philoſopho ſumens, aptat verba Moiſis (προφήτην ipſe nuncupat) ἐμφέρεσθαι ἐπάνω τȣ̃ ὕδατ☉ θεȣ̃ πνεῦμα: *Spiritum Dei*, &c. Pergit autem Porphyrius (hoc nos in lectoris gratiam, cui ſcriptoris tam Ro.ed. Ibid. ed.8. Ibid.

eruditi

eruditi lectio non ingrata :) Ægyptios ob hanc cauſ- A ſam omnes *δαίμονας non in ſolido ſtabilique ſtatuere*, ἀλλὰ πάντας ἐπὶ πλοίου, καὶ τὸν ἥλιον. Ita enim, etiam in Rom. editione, legitur. Sed, quo, quæſo, ſenſu? Nam per δαίμονας, τὰς εἰς γένεσιν κατιούσας ψυχὰς : *animos generationis*, id eſt, *humani corporis appetentes*, Ægyptios intellexiſſe, ſatis docet hoc ipſo loco Porphyrius; & iterum non multis interpoſitis, ubi γενεθλίους δαίμονας nuncupat. An Sol igitur in iſtorum numero, qui maximus ipſe Deus ſemper habitus, & rerum quæ compoſitione conſtant, genitalis origo? Id enim ſequentia, οὓς τινας εἰδέναι χρὴ τὰς ψυχὰς, &c. planè dicerent : in quibus vertendis vir doctus, à verborum Græcorum ſententia longius recedit, & ipſe quid velit, lectori divinandum B relinquit : quæ nos fortaſſe alibi pluribus expendemus. Idem certè paullo poſt ἅμμα, *compagem*, magno errore; ut poſtea docebimus, opportuno loco. Cæterum de *humoris*, & *caloris* (vel *vaporis*, ut olim loquebantur :) ad generationem concurſu, trita ſatis obſervatio. Ovidius eleganter :

Quippe ubi temperiem ſumpſere humorq; calorq;
Concipiunt; & ab his oriuntur cuncta duobus.
Cumq; ſit ignis aquæ pugnax : vapor humidus omnes
Res creat, & diſcors concordia fœtibus apta eſt.

Rom. ed. p. 202. ed. 8. p. 535. κατὰ μιγμὸν τοῦ τῶν προγόνων λόγου.] Σπερματικοῦ ſcilicet; qui interdum, ut alibi notatum nobis, λόγος C ſimpliciter. Eſt igitur λόγος τῶν προγόνων, ſemen parentum, non proximorum tantum, ſed qui proximos, aliquot generationibus anteceſſerunt. Et ſciunt naturæ periti; avorum & atavorum indolis certa ſigna in nepotibus interdum reperiri, quæ in propriis & proximis parentibus non extitere. Interpretes, dum vertunt *rationem*, magnas tenebras offundunt. In proximis verbis, καὶ ἀφ' ὅλων δὲ τῶν σωμάτων; cur, *ab univerſis corporibus*; quàm, *ex omnibus corporis partibus*, cum vetere; maluerit Aldobrandinus, neſcio. Hoc certè, multò planius.

Rom. ed. 204. Ed. 8. 542. ὡς γε πένης ἂν ὢν ἄγαν, ὥρμησε μισθοφορεῖν] Non, *ſtipendiorum merendorum valde appetens fuit*; (nam quid hic miri, ſi valde pauper, mereri aveat?) D ſed, *ſtipendium pendere*, non obſtante paupertate, (quod magnum ſanè τῆς φιλοπονίας documentum, & dignum quod adverteretur :) *ſuſtinuit*. Hoc ſtipendium poſtea vocatur ἀποφορὰ, (*mercedem*, vertunt :) obolus ſcilicet, quem quotidie magiſtro ſuo Zenoni pendebat. Huc apprimè facit, quod in Speuſippo de Platone : cum ἀτελεῖς φόρων τοὺς παρ' αὐτὸν φοιτῶντας πεποιηκέναι. *nullum eum tributum* (ſeu *mercedem*) *à diſcipulis exegiſſe*.

Rom. ed. p. 205. ed. 8. vul. 544. φάμενος, ἄλλα μὲν λέγειν, ἄλλα δὲ ποιεῖν] Acutiſſima reſponſio, ſi intelligamus alludere notiſſimos illos Homeri verſus. ιλ. ι.

Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζει. E

Vulgò enim, ſacri & inteſtabiles, qui aliud loquuntur; aliud occultè agitant ſecum : quia pejus illud quicquid eſt, quod ſecreti agitant, quàm quod palam profitentur, eſſe præſumitur; & huc jam detorquet Cleanthes quod dixerat. At ſi quis meliora præſtet, quàm promittit, meritò laudi detur, ἄλλα μὲν λέγειν, ἄλλα δὲ ποιεῖν.

Ro. ed. 215. vulg. 572. παρὰ Θεμιστοκλείας, τῆς ἀδελφῆς] Non ſine cauſſa Caſaubonus ad poſteriorem illum, ubi hæc ipſa repetit Laërtius, locum, notat vet. interp. Ambroſii *incogitantiam* : non quod lectionem, quam ibi exhibent Codices, τῆς ἐν Δελφοῖς, iſti quam hic habemus, τῆς ἀδελφῆς, prætulerit : ſed quod qui hîc τῆς ἀδελ- F φῆς, amplexus erat, & vertens, expreſſerat : idem altero illo loco, contra manifeſta Laërtii verba, ὡς προείρηται (quibus verbis, utrobique idem ſcripſiſſe ſe indicat) τῆς ἐν Δελφοῖς lectionem ſecutus, ita reddiderit. Similis etiam Aldobrandini *incogitantia* notari poſſet, cùm in ejus verſione, priore quidem loco, *à Themiſtoclea ſorore* : poſteriore verò, *à Themiſtocle apud Delphos*, reperiatur : niſi ad oram (in Romana certè editione :) ſed & in *Annotationibus*, ad hunc locum, aliter expreſſiſſet. Sed nec *audaciæ* crimen Caſaubono rectè objectum; quod authoritate Suidæ fretus, τῆς ἀδελφῆς, reſcribendum cenſuerit : cùm eodem loco, rationes, quæ hîc quoque à viro docto reponuntur, attulerit; cur altera lectio (abſque Suida foret) ſit alioquin veriſimilior. At non illa tamen ratio adeò me movet, quam quod ab Aldobrandino profertur ex Porphyrio teſtimonium, ubi diſertè τῆς ἐν Δελφοῖς, non τῆς ἀδελφῆς : niſi quod ibi *Ariſtoclea*, non *Themiſtoclea*; quod tamen leve eſt. Addi & illud poteſt, veteres aliquot, ubi fæminas, ab eruditione celebres, memorant, hujus non meminiſſe. Clemens Alexandrinus, ut alios taceam, plures commemorat; inter alias, Aſpaſiam Mileſiam, quam Plato ad ſtudium Philoſophiæ adhibuerit. Hic locus erat & iſti Themiſtocleæ, ſi talis illi fando audita.

τὴν μέθην ἐν ἄνθει νοὸς βλάβην καλεῖ] Duplex hîc lectio ſe offert; quam utramque accuratius expendere animus eſt, ut de noſtra conjectura lector facilius judicet. Rom. ed. p. 216. ed. 8. p. 573. Qui tamen ſi properat, auctor ei ſum, ut hoc contentus, quod exhibet hæc editio, labori non omnino neceſſario ſuperſedeat. Nam ſi vincimus, id verum eſſe quod volumus; uno fortè verbo Græco, quod diu ignotum jacuit; auctior à nobis abibit; ſententiæ non multum decedet, ſi quod hîc eſt, amplectatur. Lectio vulgatarum editionum, Stephanicæ certè, & quæ illam ſecutæ ſunt, hæc eſt : τήν μέθην, ἓν ἀνθ' ἑνὸς, βλάβην καλεῖ. Anteriorum an et eadem fuerit, dubito; quia memini in Plantiniana Ambroſiæ verſionis editione, in adverſo margine ibi notatum legere : C [lege, ἓν ἀνθ' ἑνός·] prodiit autem iſta editio partæ ſalutis an. 1566. multis ante Romanam editionem annis. Aliud igitur ille in prioribus editionibus repererat. Vertunt autem : *Ebrietatem ſeorſum perniciem vocat*; nec aliter in Plantinianâ illa editione. At ſi quæras, quid hoc ſibi velit; non ut acumen exigamus, ſed communem ſenſum; ne Sambucum quidem reſpondere potuiſſe perſuaſum habeo. * B. m. patens, ad oras ſuas, ita vertit : [*uno verbo* :] addens; [ſic ferè loquitur Euſtathius p 99. & 557.] Quia fortaſſe non vulgò notus eſt hic uſus, non pigebit in lectoris gratiam Euſtathii verba hîc apponere. Euſtathius igitur ad ιλ. α. edit. Baſil. p. 99. Εἰσὶ δ' ὑλοχύται, ὡς μὲν ἓν ἀνθ' ἑνὸς εἰπεῖν, τὰ προθύματα. Idem in Il. η. p. 557. μιστύλλειν δὲ, τὸ εἰς μικρὰς μερίδας κόπτειν, καὶ, ὡς ἓν ἀνθ' ἑνὸς, σμικρύνειν. D Quibus locis, quin ὡς ἓν ἀνθ' ἑνὸς εἰπεῖν, valeat, *ut uno verbo dicam*, nemini dubium eſſe poteſt. Sed nec hic in Laërtio, ſi genuinum ἓν ἀνθ' ἑνὸς, (etſi non tam plena ſit oratio, deeſt enim τὸ ὡς· ut τὸ εἰπεῖν præteream :) nihil aliud poſſe ſignificare, quàm, *uno verbo*; facile conceſſurum quemvis crediderim. Ex hac autem interpretatione ſenſum aliquem verbis conſtare non nego : ſed in hoc ſenſu nihil omninò notabile, quod inter dicta Pythagoræ, aut cujuſquam celebrioris philoſophi, referri meruerit; non ſententiæ pondus; non alluſionis gratiam ullam; pariter aſſenſuros pleroſque perſuaſum habeo. Romana lectio, (ἐν ἄνθει νοὸς) aliquid eximium videtur de ebrietate continere, ſi tamen E ab aliquo, quid ſit illud ἄνθος νόου, explicatum eſſet; aut ita alios quoq; veteres (quomodo ἄνθος ἀρετῆς· ἄνθος πυρὸς, & id genus alia ·) loqui nobis obſervatum eſſet. Memini, cùm apud amicum (Ja. Wyndet, Med. Doct. ſed in omni literarum genere, quod ex ſcriptis intelligent, quibus non aliàs adhuc notus, verſatiſſimum :) de hoc loco mentio fortè incidiſſet, *Oracula Chaldaica* illum laudare, ubi νόου ἄνθος occurrat. Lectus tum locus, agnoſco; ne quis dubitet. Sed an omnia in iſtis *Oraculis* verè antiqua; & iſte locus unde promptus ſit; aliàs fortaſſe viderimus : nunc certè libri iſtius non erat copia. Hoc quidem ſcio, quod & obſervant ad illum viri docti; non uno loco, vetuſtiſſimas in Diogene Laërtio mendas reperiri, F ut ex illis patet, qui loca ex illo ante multa ſæcula exſcripſerunt; Illuſtrio, Suidâ, aliiſque. Minus mirum igitur ſi recentiores aliqui (aliquot fortaſſe ſæculis) auctores, quod apud Laërtium, ſive genuinum, ſive mendoſum repererunt : (præcipuè qui iſta, ἄνθος ἀρετῆς, & ſimilia in animo haberent :) nobis obtulere. Mihi ſane, qui receptis, ſi quiſquam alius, libentiſsimè acquieſco; perſuaderi poſſet, niſi aliud obſtaret : quod an tanti ſit, ut præponderare debeat, lectoris eſto judicium. Apollonium, celeberrimum illum philoſophum Tyaneum, ſummum fuiſſe Pythagoræ

goræ imitatorem, & in vita, & in verbis; ignorare
nemo poteſt, qui de Apollonio quicquam norit, aut
qui Philoſtratum *de vita Apollonii*, vel obiter aliquan-
do inſpexerit. Ex Pythagoræ tribus opuſculis quæ
commemorat Laërtius; primum illud de *precibus* profert,
quas ab hominibus promiſcuè pro libitu concipi; qui
ſcilicet, quæ ſibi utilia & profutura ignorarent: non
permittebat. Ea quoque Apollonii præcipua profeſſio,
ut lib. 4. legimus, homines docere, quomodo rectè
precarentur. Sequitur hoc *de ebrietate* apud Laertium;
& ſtatim de *cibis*, ut modus adhibeatur. Hinc quoq;
incipit Apollonius, ut Philoſtratus libro primo narrat:
qui poſtquam de *cibis* ejus egit, & *abſtinentia*: judicium
de *vino* commemorat, his verbis: καὶ τὸν οἶνον, κα-
θαρὸν μὲν ἔφασκεν εἶναι, ἐκ φυτοῦ οὕτως ἡμέρου τοῖς
ἀνθρώποις ἥκοντα· ἐναντιοῦσθαι δὲ τῇ τοῦ νοῦ συστάσει,
διαθολοῦντα τὸν ἐν τῇ ψυχῇ αἰθέρα. Mihi autem,
cùm hæc de vino, & ejus tum uſu, tum abuſu pro-
nuntiaret Apollonius; Pythagoricam hanc τῆς μέθης
definitionem ſive ſententiam, ex libris iiſdem, ex
quibus & Laërtius promptam, in animo habuiſſe,
pluſquam probabile videtur: qui ſi ἄνθος νοῦ in Py-
thagora reperiſſet, haud dubiè & ipſe eo verbo uſus
eſſet. Quid igitur illum reperiſſe dicemus? Aliquid,
opinor, quod vim haberet iſtorum verborum, ἐναν-
τιοῦσθαι τῇ τοῦ νοῦ συστάσει· quod ſanè non aliud fuerit
quàm, ἐναντίνοον. Dixit igitur Pythagoras, τὴν
μέθην eſſe ἐναντίνοον βλάβην· *tale damnum* (vel
malum) *ſcilicet, quod ad mentis perniciem propriè perti-
neret.* Fictum fortaſſè à Pythagora vocabulum, (&
tantò magis notandum) exemplo Homerici ἐναντίβιον,
quod apud illum ſæpius; etſi non eadem planè ratio
compoſitionis. Ex hoc autem verbo, ab imperito li-
brario malè divulſo: ἐν. αντι. νοον. quàm prono
lapſu; uel ἐν ἀνθ᾽ ἐνός· vel ἐν ἄνθει νοός, ab aliis
excogitatum, ſeu concinnatum fuerit: lectori, non im-
perito, judicandum relinquo. Et hinc, opinor, iſta
lectionum varietas. Nec multum abiret a vulgatis, qui
ſic quoque legeret: ἐν αἰθέρι νοός. præcipuè quum
non ſemel poſtea repetatur hic αἰθήρ. Sed ego quod ante
poſui, longè præfero. Lectori omnia libera relin-
quo.

Ro. ed 217 vulg. 576. ὥστε ἔλεγον τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ παντοίας Θεοῦ
φωνάς] Aliquid hic deeſſe, conjiciebat vir doctiſſ.
Certè, verſiones adeo ridiculæ, ut non omnino ver-
tiſſe, ſatius multò fuerit. Riterſhuſii, viri doctiſſimi
conjectura, pro τοὺς γνωρίμους, τὰς γνώμας repo-
nentis, optimum ſenſum parit: nec à vulgatâ lectio-
ne valdè remota. Lectori, per me licet, perſuadeat.
Scripſerat tamen, opinor ego, Laërtius: ὥστε ἔλεγον
τὰς γνωρίμους αὐτοῦ παροιμίας, Θεοῦ φωνάς. Παν-
τοίας illud, hîc importunum mihi videtur. Nam
θεοῦ φωνὴ, ſimpliciter dicebant, ſine adjuncto; ut
Act. Apoſt. c. XII. v. 22. Θεοῦ φωνὴ, καὶ οὐκ ἀνθρώπου.
Vox παροιμία, compendio ſcripta fuerat ſcilicet; quam
cum ſcriba imperitus non aſſequeretur, παντοίας ad-
jectivum, τῷ φωνὰς affinxit. Poſtea τὰς in τοὺς,
cùm deeſſet ſubſtantivum, cui γνωρίμους adjectivum
reſponderet, neceſſariò mutarunt. Senſus igitur, ex
vera lectione, fuerit hic: In tanta illum admiratione
fuiſſe, ut illuſtriora ejus dicta (vel famoſiores ſenten-
tiæ) pro effatis divinis, vel oraculis, haberen-
tur.

Ro.ed.219. ed.8. 581. αἰδῶ καὶ εὐλάβειαν εἶναι] Imo εἰδέναι, id eſt,
μαθεῖν· ut ab Euſtathio in ιλ. α. Et Heſychio, in εἰ-
δῶμεν, exponitur.

Rom. ibid. Vulg. 582. κοσμιωτέρας ἀπεργάζεσθαι τὰς γαστέρας μὴ πα-
ραληφθέντας] *Non adhibitas*: ut Aldobrandinus hîc
rectè; id eſt: ſi quis abſtineat ab illis, ventrem inde
caſtigatiorem reddi: (*habet enim inflationem magnam is
cibus*: ut Cicero, τὸ πνευματῶδες exprimit:)
& quæ ſequuntur, cum ſuperioribus optimè cohærent:
ut hærere hîc quenquam, mirum ſit.

τὴν δὲ ἐκ γῆς γένεσιν ἀδύνατον ὑφίστασθαι] Non
Rom. ed. p. 220. ed. 8. 584. id dicit Laërtius, aut Pythagoras verius, *fieri non poſſe
ut aliquid ex terra gignatur*: quod ſi diceret, merito mi-
rum & incredibile videretur: ſed jactatam illam, & à
multis creditam, hominum & aliorum animalium na-
ſcente mundo generationem, falſam eſſe & impoſſibi-
lem. Inter alios, Meliſſus philoſophus, γένεσιν τῶν
ἀνθρώπων ἐκ γῆς εἶναι aſſerebat; ut in ejus vita
legimus. Cæterum de Pythagora, planè aliter Por-
A phyrius, in ejus vita: qui etiam hanc ex terra genera-
tionem, pluribus non invenuſtè exponit. Digna certè
verba, quæ hic adſcribantur, vel ideo, quod hinc præ-
ceptum de abſtinentia à fabis repetitur, de quo nihil
apud Laërtium. ἱστοροῦσι δ᾽ αὐτὸν ἀπαγορεύειν τὸ
τοιοῦτο, ὅτι τῆς πρώτης ἀρχῆς καὶ γενέσεως ταραττο-
μένης, καὶ πολλῶν ἅμα συνηνεγμένων, καὶ συσπειρο-
μένων, καὶ συσσηπομένων ἐν τῇ γῇ, κατ᾽ ὀλίγον
γένεσις καὶ διάκρισις συνέστη. ζώων τε ὁμοῦ γενο-
μένων, καὶ φυτῶν ἀναδιδομένων· τότε δὴ ἀπὸ τῆς
αὐτῆς σηπεδόνος ἀνθρώπους συστῆναι, καὶ κυάμους
βλαστῆσαι. Multa nos ad hunc locum è multis, aliàs
fortaſſe proferenda: quibus nihil hîc opus. Dicentur
aliqua tamen huc pertinentia etiam ad pag. 242. γένεσιν
B δ᾽ ἀνθρώπ. ἐξ ἡλίου.

ἔχειν δ᾽ ἐν αὐτῷ πάντας τοὺς λόγους τῆς ζωῆς] Τὸ Ro. ed. 221 ed. 8. 585.
σπέρμα ſcilicet: quod verè, naturæ miraculum: non
infantem, in quo jam pleraque viſui expoſita, & mi-
nùs mirabilia. Quanquam quid non ſummè admi-
rabile in Naturæ (Deum intelligimus) operibus?
Ita certè credebamus; ſed nunc inventis, aut in lucem
potius revocatis *atomis*, quas pia Ethnicorum cura, ut
grande delirium, aut portentum cum ſumma impie-
tate conjunctum, in ultimas terras profligaverat: ni-
hil jam nobis relictum, ſi cum novæ iſtius philoſophiæ
aſſertoribus ſentimus, quod miremur: adeò omnia
plana, & expedita. Sed hoc ſaltem, vel invitis illis,
ſi nihil aliud; tot homines, ſobrios, ac prudentes; ab
C inſanis & amentibus ſibi perſuaderi paſſos. Cæterum,
de ſemine appoſitè ad hunc locum, Seneca: *Ut in ſe-
mine omnis futuri hominis ratio comprehenſa eſt, & legem
barbæ & annorum, nondum natus infans habet; totius enim
corporis in parvo occultoque lineamenta ſunt: ſic origo
mundi*, &c. Sed & Origenes non minùs egregiè: *Eſt
ſingulis ſeminibus ratio quædam a Deo artifice inſita*, &c.
Prolixior eſt locus, & alibi à nobis deſcriptus. Mox:
ἀντερείδεσθαι, non *reſiſtere*; ſed, *confirmari*.

ἢ ὅτι ᾅδου πύλαις· ἀγόνατον γὰρ.] Benè hîc Al- Ro. ed. p. 222. ed. 8. 588.
dobrandinus, τὸ ἀγόνατον (*ſine geniculis*) expreſſit:
in quo verbo mirum quàm multi; inter alios & Lil.
Gyraldus, vir doctiſſimus, ex incogitantia impegerint.
Ita enim acceperunt, quaſi dixiſſet ἄγονον· *infæcun-
D dum*: quod tamen in *Notis* parentis, ut debuerat, ex
Porphyrio rectè expoſitum· Ceterum, ne verba Por-
phyrii, ad ineptas, & moroſas allegorias, & εὑρεσιλογίας
propenſioris, cuiquam imponant; quaſi myſticum aliquid
verbis illis innuere voluiſſet Ariſtoteles; paucis quid
nobis videatur, aliis liberum judicium relinquentes,
expediemus. Nec ſanè debitâ laude fraudabo doctiſ-
ſimum Aldobrandinum. Vidit enim & ille (ut ex
Annotatis patet) quo tenderent Ariſtotelis verba, etſi
non ſatis explicuit. Supplicantium ritus apud veteres
non unus: quos doctè exequitur Euſtathius in primam
Iliadem. Ad tria genera reducit: κεφαλῆς λαμβά-
νεσθαι· χειρὸς δεξιᾶς· καὶ τῶν γονάτων. Hæc genera
E ſubdividuntur ab illo, & multæ de ſingulis cauſſæ af-
feruntur. Sed, quod huc facit, obſervat ibi Euſtathius,
etſi plura eſſent genera, ἀλλὰ τὴν ἄλλην ἱκετείαν
γουνάζεσθαι, ἐκ μέρους, &c. id eſt, omnem tamen ſup-
plicationem, quicunq; ritus eſſet, verbo γουνάζεσθαι
veteres expreſſiſſe: quod ſanè tum aliundè ex Homero;
(apud quem hoc tum ritu, tum verbo nihil frequen-
tius:) tum egregiè ex Odyſſ. ζ. diſcamus: Ubi Ulyſ-
ſes cùm aliquamdiu ſecum deliberaſſet, quo potiſſimum
ritu ſupplicationis apud Nauſicaam, Phæacum Regis
filiam, uteretur, ac tandem ſtatuiſſet *genuum prehen-
ſione* abſtinere: idem tamen cum ſupplex illam allo-
quitur, ita incipit· Γουνοῦμαί σε ἄνασσα. Jam inexora-
biles eſſe, τὰς τοῦ ᾅδου πύλας, & ideò deteſtabiles,
F Poetis (ut in proverbium apud multos abierit:) de-
cantatiſſimum. Propertius inter alios:

Deſine Paule, meum lachrymis urgere ſepulchrum:
Panditur ad nullas janua nigra preces.
Quum ſemel infernas intrarunt funera leges:
Non exoratæ ſtant adamante viæ.

Quare igitur fabæ ſimiles inferorum portis? Nempe,
quia ἀγόνατοι: *genibus carent*: quæ clementiæ, &
miſericordiæ tum ſymbolum. At hæc, dicat aliquis,
ridicula, & tanto philoſopho indigna. Sanè; niſi
etiam graviſſimis hominibus, philoſophis, aliiſque,
jocari

jocari interdum liceret. Ariſtoteli certè, viro, ſi quæ tulit ætas, graviſſimo, & philoſophorum longè principi, non inuſitatum. Ecce, *in Problematibus*; opere ſubtiliſſimo, & ex intima plerumque natura prompto: (qui dubitant autem, an ſit Ariſtotelis, fruſtra ſunt; cùm tot antiqui atteſtentur, & adjudicent; quædam quamvis adulterina, & poſterioribus intruſa ſæculis non negemus:) Διὰ τί ἡ πενία παρὰ τοῖς χρηςοῖς τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον, ἢ παρὰ τοῖς φαύλοις ἐςὶν; Quanquam invitus facio, & propè pudet; quia tamen locus valde arridet, in eorum gratiam, qui nondum poſſunt natare ſine cortice, libet hîc Latina, Theodori Gazæ, viri doctiſſimi, tranſcribere. Rogat igitur Ariſtoteles: *Cur paupertas apud homines bonos potiùs, quàm apud pravos, eſſe ſoleat?* Reſpondet: *An quia omnibus odio habetur, atque expellitur; ad probos perfugit, rata apud eos maximè ſalutem, permanendique locum ſe poſſe aſſequi: è contrario; ſi ad pravos venerit, nunquam eos fortunâ iſtâ fore contentos, ſed vel furta, vel latrocinia adituros: quibus rebus futurum, ut ipſa amplius apud eos manere nequeat. An quia homines probos, optimè ſe uſuros exiſtimat, nec ſibi petulanter, contumelioſéque quippiam facturos? Itaque ut nos, pecuniarum depoſita tutè hominibus bonis credimus; ſic etiam hæc ſibi diſpenſat, & ſtatuit.* Et hæc quidem, reconditum ſenſum etiam habent: aut habere certè poſſunt: (veram enim probitatem egregiè χαρακτηρίζουσι·) ut & illa. *An quia mala eſt, nunquam ſe malis jungere velit. Nam ſi ita maluerit, omninò malum irremediabile ipſa reddetur.* Magnum enim divinæ bonitatis argumentum, quod quibus gratias ſpirituales parciùs diſpenſat; eos ut plurimum, bonis temporalibus affluere facilè patitur. At iſta: *An libenter ſe ad viros optimos confert, quia fæmina eſt, inopſque proinde & virium & conſilii, ut hujuſmodi hominibus commendatam ſe eſſe, magnopere velit, & deſideret.* Græca breviùs & meliùs: ἢ ὅτι θηλεία ὅσα, ἀπορωτέρα ἐςὶν, ὥςε τῶν ἐπιεικῶν δεῖται. Quis illa legens, affatim non rideat: ſed & Ariſtotelem riſiſſe ſecum, cùm ſcriberet, ſibi non perſuadeat? Planè gemina quæ ibidem: Διὰ τί πλοῦτος, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, παρὰ τοῖς φαύλοις μᾶλλον, ἢ τοῖς ἐπιεικέσιν ἐςὶν; ἢ διότι τυφλὸς ὢν τὴν διάνοιαν, οὐ δύναται κρίνειν, οὐδὲ αἱρεῖσθαι τὸ βέλτισον. Non ovum ovo ſimilius, aut lac lacti (quod vulgò dicunt:) quàm ſunt iſta; quæ de *fabis inexorabilibus*, priùs; & quæ hic, de *paupertate*. Annon & Plutarchus, vir gravis, & philoſophus? qui tamen alicubi Pythagoricos à λαθύρῳ, & ἐρεβίνθῳ abſtinuiſſe conjicit, inter alia; ὡς παρωνύμοις τοῦ ἐρέβους, καὶ τῆς λήθης: quod iſta ſcilicet, aliquam ſoni & ſcripturæ haberent, cum infernali *lethe*, & *erebo*, affinitatem. Hæc nos eò pluribus, quia virum doctiſſimum, cujus ut amicitiam, ita judicium magni facimus, cùm fortè mentio in familiari conſuetudine incidiſſet, aliter ſentire comperimus. Meminerit autem lector, non hîc quærere nos, quid in prohibendis fabis ſibi propoſuerit Pythagoras; de quo tam multa, tum priſci ævi ſcriptores, tum neoterici: ſed quid Ariſtoteles, ut quorundam ſui temporis importunam, ſeu curioſitatem, ſeu ſedulitatem eluderet (fortaſſe & auctorem ipſum, hominem τερατείαις addictiſſimum, notaret) de iſta Pythagoræ prohibitione commentus fuerit. Qui ſanè ſi quid magis arcanum verbis iſtis voluiſſet, in re tam ſpinoſa & obſcura, tam perfunctoriè defunctus non eſſet. Cæterùm, ut à σπλάγχνον pro *miſericordiâ*; εὔσπλαγχνος *miſericors*, (Heſychio, εὐέλεος· ita enim videtur emendandus; ut πολυέλεος, &c.) & ἄσπλαγχνος *immiſericors*: ita à γόνασι, ſeu *genibus*, quæ ſupplicantes amplectebantur; ἀγόνατοι, *crudeles, immiſericordes*, videntur olim dicti. Nec incredibile fuerit, ſi dicamus, cùm quid hoc verbo ſibi vellet Ariſtoteles, non intelligeret Porphyrius, ideò ad allegorias confugere coactum: cùm non minor, haud minoris philoſophi, Simplicii, notata nobis alibi fuerit hallucinatio, qui cùm ἀνδρίαντας περιλαμβάνειν in Epicteti *Enchiridio* non intelligeret; mira comminiſci, ut quoquo modo ſe expediret, coactus eſt. Idem quoque in iſtis Epicteti, ut ibidem docemus, μεθ᾽ ὑπεξαιρέσεως, non minùs impegit.

Rom.ed. ib. ed.8. 589. ὅτι ἐπὶ ἕνα οἱ πάλαι τῶν φίλων] Vir doctus, qui τῶν φίλων pro ſpuriis habet, & ejici vult; parum videt

eadem

δ᾽ ἀρχ

ἀναι

ὅτι neſcio

in metu &

ἔπειτα κατ

dicit Laërtius,

ſecum in antrum de

prodiret. Quî enim potuit, antro concluſa, quid ageretur in urbe obſervare, & filio Pythagoræ latitanti indicare? Sed nec verba id ſuadent: quorum planiſſima ſententia eſt, juſſiſſe Pythagoram, ut δέλτους, ſeu *tabulas*, ipſius obſervationes, id eſt, acta publica continentes, in antrum ſibi *demitteret*, quibus ille de ſingulis inſtructus ſcilicet, vatem mentiretur, & populo imponeret.

Κηλήτην ἐπέων] Stephanica, ait vir doctus, Κλήτης; *prorſus vitiosè*. Sed quam ille Stephanicam intelligit? Plures ille quidem vidiſſe ſe, memorat alicubi: ego unam vidi, a. d. 1570. publicatam. In ea clariſsimè, Κηλήτης. Si igitur prioris editionis error, in poſteriore emendatus; neſcio quorſum ſimiles obſervationes pertineant. Certè non ſemel in his *Obſervationibus*, emendantur, velut corrupta, & depravata; quæ conſultis editionibus quas habeo, rectiſſimè haberi comperi. Rom. ed. p. 230. vul. 609.

ἀποςείλας τὴν νεκρὰν ἄνθρ. ζῶσαν] Immeritò, ut mihi quidem videtur, ſuſpecta doctis viris vox ἀποςείλας, cujus loco ἀναςήσας legi mallent. ἀποςείλας ζῶσαν, &c. id eſt, *cùm mortuam* (ſeu, *quæ mortua fuerat*:) *mulierem, vivam dimiſiſſet*. Talis dimiſſionis formula exſtat in Evangeliis: Ἔγειραι, καὶ περιπάτει. quod mox, pleniùs: Ἐγερθεὶς, ἆρον τὴν κλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Aldobrand. non malè: *feminâ mortuâ ad vitam revocatâ*. Fortaſſe etiam in verbo ἀποςείλας, aliquis ad uſitatam mortuorum περιςολὴν reſpectus: ſed obſcurior. Non igitur affirmo. Rom.ed. ib. ed. 8. 610.

φάσκων εὐχῆς ἄξια συμβεβηκέναι] Qui elegantiis Homericis aures imbutas habent, facilè hæc intelligant. Quoties aliquis apud illum genus ſuum exponit, ſive ad Deos, (ut benè multi:) ſive ad homines referant, uſitatiſſima formula, ταύτης τῆς γενεῆς; vel, τοιούτου γένους εὔχομαι εἶναι. Cùm igitur Empedocles cælitibus adſcribendum ſe jactaſſet, & immortalitatem magnificiis verbis ſibi vindicaſſet; nunc autem cum ſubitò ille deſideraretur, & miraculoſæ quædam apparitiones narrarentur: attonitis omnium & ſuſpenſis animis; Pauſanias aliquandiu quærendum illum ratus, mox religione prohibitus, dixit, non eſſe quod mirarentur (Empedoclem ſcilicet ſubito diſparuiſſe, nec inter vivos reperiri) cùm nihil à profeſſione, ſeu jactatione (id autem eſt εὐχὴ) ſuâ alienum ipſi contigiſſet. Deum igitur factum, (quemadmodum ipſe prædixerat) divinis deinceps honoribus colendum eſſe; ſacrificiis utique. Si quis tamen malit cum vetere interprete, *rem non indignam accidiſſe precibus ac divino cultu*: non deerit illi quo ſe tueatur, cùm paullò poſt ſequatur; τοὺς δὲ ἐξαναςάντας, προσκυνεῖν, καὶ προσδέχεσθαι καθάπερεὶ θεῷ. Rom.ed. ib. ed.8.p.611

ἀλλὰ λαθεῖν ἐθέλων, ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων] Videtur id velle Laërtius, accidiſſe Empedocli, quod poſtea Plinio, Hiſtoriæ conditori, dum Veſuvii montis incendium curioſiùs explorat, ut morte lueret. Hinc conjectura, in verbis Laërtii, μαθεῖν, non λαθεῖν, veram eſſe lectionem. Quæ enim Empedocli ſpes diuturni ibi latibuli? Nam ſi id agebat, (ut alii credidere, & hoc voluit hîc Laërtius) non ut vivens lateret; ſed ut mors, ſeu genus mortis ignoraretur; cur igitur diceret, ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων? Certè, etiam Plato ut famigeratos illos montis Ætnæ crateres propiùs inſpiceret, & contemplaretur, Siciliam adiit, ut in ejus vita docet Olympiodorus, cujus peregrinationis & Laërtius, ſed obſcuriùs, meminit. Viri Clariſſ. conjecturam, quamvis ab ipſo modeſtè proponitur, εἰς τὴν Αἴτναν, pro εἰς θάλατταν in Laërtii verbis; veram credo ego. Rom. ed. p. 232. vul. p. 615.

καὶ πίε τὸ ζῆν] Quid velit: aut quomodo dici poſſit, qui flammas haurit; ut moriatur; πίνειν τὸ ζῆν, non intelligo. Si χάνπιε legimus; haurienda flammâ Rom.ed. ib. ed.8. ibid.

…aſſe; …ubi, …uriunt. …videtur, …brand. ex-

…] Qua ratio- …phyſ. lib. 1. cap. …ut, *album, nigrum:* … & id genus alias, quibus vita referta eſt. Sed ſi nihil aliud voluit Alcmæon, nihil magnum, aut novum dixerit. Cui enim, cui natura non ignota penitus, non obſervatum? Cùm autem ex diſciplina Pythagoræ, Alcmæonis dogmata manaſſe prodat Ariſtoteles; Pythagoræ autem, τὸ ἕν, idem ac τὸ ἀγαθόν. θεὸς, νοῦς omnis origo boni: δυὰς autem, ἀόριστον ὕλη, malum, & omnis origo mali: (quò pertinent, quæ Laër. in vita Pythagoræ, Ἀρχὴν μὲν τῶν ἁπάντων μονάδα. ἐκ δὲ τῆς μονάδος ἀόριστον δυάδα, ὡς ἂν ὕλην τῇ μονάδι αἰτίῳ ὄντι ὑποστῆναι. id eſt, *Unitatem omnium rerum principium eſſe: ex unitate autem, indefinitam dyadem ortam, velut materiam cauſſæ efficienti ſubjectam* [*vel ſubſtratam*] *eſſe.* Sed expreſſiùs apud Stobæum: Πυθαγόρας τῶν ἀρχῶν τὴν μὲν μονάδα θεὸν καὶ τ' ἀγαθὸν· ἥτις ἐστὶν ἡ τοῦ νοὸς φύσις· ὁ αὐτὸς ὁ νοῦς· καὶ τὴν ἀόριστον δυάδα, καὶ τὸ κακὸν, περὶ ἥν ἐστιν τὸ ὑλικὸν πλῆθος: pluribus autem Porphyrius in vita Pythagoræ:) facit vox ἀνθρώπινον, in verbis Alcmæonis, ut eum id quoq;, ſi non præcipuè, voluiſſe credam; τὰ χερείονα νικᾶν, (de quo mox plura, ad pag. 640.) id eſt; mali plus in vita eſſe, quàm boni. Ita legimus apud Platonem, humanam rationem & ſapientiam, quantacunque ſit, præſtare nihil immotum aut ſtabile poſſe: τύχας δ' εἶναι σχεδὸν ἅπαντα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα. Ne ſic quidem, magnum aut novum quicquam: ſed modus exprimendi, cùm in verbo δύο, (à quo τὸ δύη: *ærumna*; *infortunium*: quidem derivant:) ratio mali contineatur, ſatis novus.

Rom. ed. ib. ed. 8. ibid. περὶ τῶν ἀφανέων, περὶ τῶν θν.] Verba non omnino ſine mendo; ſed ſententiam (ſanè pulcherrimam; & minùs rixarum eſſet inter homines, ſi vulgò ita crederetur) Varro apud Auguſtinum, planè expreſſit: *Quid putem, non quid contendam, ponam. Hominis enim eſt, hæc opinari; Dei, ſcire.* Sed & in Pyrrhone Plato, in eandem ſententiam: Τὸ μὲν ἀληθὲς, θεοῖς τὲ, καὶ θεῶν παισὶν ἐκχωρεῖν· τὸν δὲ εἰκότα λόγον, ζητεῖν.

Rom. ed. ib. ed. 8. 622. παραιτησάμενον ἐκ τῆς φυλακῆς νεανίσκον] Id, opinor, dicit Laërtius: *Alii authores ſunt, Platonem libros illos adeptum cùm juveni cuidam, qui Philolai diſcipulus fuerat, morti deſtinato* (vel, *in quem mortis ſententia lata fuerat:*) *à Dionyſio veniam & libertatem impetraſſet.* In textu nihil mutamus: niſi quod poſt αὐτά, diſtinguimus, ut τὸ παρὰ Διονυσίου ad ſequentia, (& quis aliter credat?) non præcedentia pertineat: cætera plana. Nam τὸ ἀπάγεσθαι, (ut & Latinum, *duci:*) de mortis ſententia, valde tralatitium, & multis obſervatum.

Rom. ed. p. 237. ed. 8. p. 627. εἶναι γὰρ ἓν τὸ σοφὸν, ἐπίστασθαι γνώμην] De verbo γνώμη, quomodo hîc capiendum (ex cujus rectâ notione, pendet illuſtriſſima ſententia:) ſatis egimus ad iſta paginæ 87. in Platonis vita: ἐπεὶ δ' αἰτίαι εἰσὶ δύο, &c. Ut ibi, ita hic, γνώμη, non aliud eſt, hoc etiam expreſſiſsimè requirente ſententia, quàm DEUS. Eidem Heraclito, Εἱμαρμένη, λόγος ὁ διὰ τῆς οὐσίας τοῦ παντὸς διήκων; ut apud Plutarchum legimus, *De philoſophorum placitis* primo. Plenius Antoninus Imperator, ſed ad mentem Heracliti: Τὶς οὖν ψυχὴ ἔντεχνος, καὶ ἐπιστήμων; ἡ εἰδυῖα ἀρχὴν καὶ τέλος, καὶ τὸν διὰ τῆς οὐσίας διήκοντα λόγον, καὶ διὰ παντὸς τοὺς αἰῶνας κατὰ περιόδους τεταγμένας οἰκονομοῦντα τὸ πᾶν. *De ſe ipſo:* lib. 5. ſect. 24. Quis hæc legens, non dicat Antoninum hæc Heracliti (niſi & verbis ipſius uſus eſt) in animo habuiſſe? Piaculum ſit Jeremiæ Prophetæ verba hîc omiſiſſe, quem ab Heraclito unquam viſum eſſe, quàm probabile ſit, non hîc dico: adeò tamen in ſententia (ſed & verbis aliquatenus) conſentire, ut imitari voluiſſe (philoſophus, prophetam) veriſimillimum alioquin videri poſſit. Quanquam ſi de Phocylidis (de quo alias fortaſſe pluribus, ut antea dicebamus) antiquitate conſtaret, quantam titulus præfert; non dubitarem aſſerere verba illa prophetæ, antiquiſſimis temporibus benè nota fuiſſe: quanquam poſteriora verba (in quibus maximum pondus) aut non intellexit; aut non ſatis fideliter Phocylides expreſſit: priora autem non iiſdem tantum verbis, ſed eodem quoque verborum ordine. Pio lectori (cui nihil majus optare poſſum, quàm divinæ hujus ſententiæ ſapientiæque fructum:) non ingratum fore ſpero, ſi utriuſque tum prophetæ, tum poëtæ, verba legenda hic exhibeam. Jeremiæ verba, cap. IX. v. 23, 24. ſic reddunt veteres Græci interpretes: Τὰ δὲ λέγει Κύριος. Μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς, ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ. καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς, ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος, ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ· Ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος, συνιεῖν καὶ γινώσκειν, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ὁ ποιῶν ἔλεος, καὶ κρίμα, καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς· ὅτι ἐν τούτοις τὸ θέλημά μου, λέγει κύριος. Phocylides ita expreſſit:

Μὴ γαυροῦ σοφίῃ· μήτ' ἀλκῇ· μήτ' ἐνὶ πλούτῳ·
Εἷς θεός ἐστι σοφὸς, δυνατός θ' ἅμα, καὶ πολύολβος.

Rom. ed. p. 238. ed. 8. p. 632. καὶ πυρὸς ἀμοιβὴν τὰ πάντα] Scripſerat, opinor, Aldobrand. *atque ignis viciſſitudine omnia quæ gignuntur,* &c. Ita certè debuit, & pluſquàm probabile eſt, ex imperitia ſcribarum vel typographorum qui manum ejus non aſſequebantur, multa in hac interpretatione peccata eſſe. Quod ſequitur, *raritate,* & *craſſitudine*; id eſt, pro ratione raritatis & craſſitudinis; vel, prout ignis rareſcit, &c.

Rom. ed. p. 241. ed. 8. p. 638. Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν] Hic pleriſque fructus vitæ vel præcipuus, ἡ λέσχη; vel, τὸ λεσχηνεύεσθαι· (*fabulæ: ſermocinatio:*) ut apud Antoninum legimus, cui hanc vocem pro λήγειν αὖθις, quod nullo ſenſu legebatur lib. XII. ſect. 26. εὐστοχώτατα (abſit invidia verbo) reſtituimus. Qui Antoninum poſtea ediderunt, ne quid à nobis didiciſſe fateri cogerentur, quaſi *Notas* noſtras latinas tantò ante editas nunquam vidiſſent, egregiè diſſimulant. Euripides, in eandem ſententiam:

——— εἰσὶ δ' ἡδοναὶ πολλαὶ βίου
Μακραί τε λέσχαι, καὶ σχολὴ, τερπνὸν κακόν.
Geſtatio, fabulæ, libelli; Martialis.

Rom. ed. ib. ed. 8. p. 639 βλητρίζοντες ἐμὴν φροντίδ' ἀν' Ἑλλ. γῆν] Βλητρίζοντες: id eſt, impetuoſè & tempeſtuoſè jactantes: quod & hodieque retinent Angli in lingua vulgari; ut & alia multa vetera linguæ Græcæ vocabula: quod alibi fusè probavimus.

Rom. ed. ib. vulg. p. 640 ἔφη δὲ πολλὰ ἥττω νοῦ εἶναι] Τὰ χερείονα νικᾷ, in divinæ adminiſtrationis & providentiæ argumento, veteribus decantatiſſima querimonia; ab Homero primùm profecta, qui occaſione facti particularis uſurpavit: ſed ab aliis ad generalem ſenſum traducta; cùm verbis iſtis, mala bonis in vita communi præponderare, ſignificare vellent. Qui parciſſimè loquebantur, Deum excuſabant, qui Bonus, non niſi bona in operibus ſuis, & omni adminiſtratione ſua, ſibi propoſuiſſet; ſed materiæ obluctantis, vel deficientis *neceſſitate* coactus, etiam malis non paucis, invitus, locum reliquiſſet. At vulgare hoc dictum, τὰ χερείονα νικᾶν, multis refellit Tragicorum ſapientiſſimus, Euripides, illuſtri loco, qui incipit,

——— ἔλεξε γάρ τις ὡς τὰ χείρονα
Πλείω βροτοῖσιν ἐστὶ τῶν ἀμεινόνων.
Ἐγὼ δὲ τούτοις ἀντίαν γνώμην ἔχω,
Πλείω τὰ χρηστὰ τῶν κακῶν εἶναι βροτοῖς.

Cætera, quæ benè multa, talia, quæ θεόπνευστον pectus ſpirare videantur. Ad verba Laërtii quod attinet, ne quis ea ſuſpecta haberet, abundè ſufficiant Platonis iſta in Timæo (quæ jam nobis antea, opportuno loco allata;) Μεμιγμένη γὰρ οὖν ἡ τοῦδε τοῦ κόσμου γένεσις ἐξ ἀνάγκης τε, καὶ νοῦ ——— Νοῦ δὲ ἀνάγκης ἄρχοντος τῷ πείθειν αὐτὴν, τῶν γιγνομένων τὰ πλεῖστα ἐπὶ τὸ βέλτιστον ἄγειν (planiſſimè, quod hic Laërtius, τὰ πολλὰ, ἥττω νοῦ εἶναι) ταύτῃ κατὰ ταυτὰ τῆς ἀνάγκης (ita ſcribo, quod in editis, δι' ἀνάγκης, nullo ſenſu:) ἡττωμένης (ipſiſſimum

ipſiſſimum Laërtii verbum) ὑπὸ πειθοῦς ἔμφρονος, A οὕτω κατ' ἀρχὰς ξυνίστατο τόδε τὸ πᾶν. Plenius igitur verbis Platonis efferamus, quod Laërtius paucioribus; Νοῦς, κρατῶν τῆς ἀνάγκης (vel, τῆς ἀνάγκης ἡττωμένης: Plato, utrumque:) τὰ πλει[…] τῶν γινομένων ἐπὶ τὸ βέλτιστον ἦγε. Contrarium h[…] ſententiæ, quod prius habuimus, (ſi tamen ibi […] conjicimus) Δύο, τὰ πολλὰ ὄντι τῶν ἀνθ[…]νων.

Rom. ed. ib. ed. 8. ibid. σύμπαντα τε εἶναι νοῦν] Τὸ σύμπαν : […] Univerſum. Dicit igitur, univerſum, eſſe mente[…] quod plus eſt, quàm quod antea, τὰ πολλὰ […] νοῦ εἶναι.

Rom. ed. p. 242. ed. 8. p. 641. δοκεῖ δὲ πεπρᾶσθαι ὑπὸ τῶν Πυθαγορικῶν] Si vera lectio, non emptus, ſed venditus, vertendum fuit. Sed aliter, opinor, res habet. Neque enim verum de Xenophane, illum vel emptum, vel venditum; neque B ab aliis traditum, quod ſciam. Vix dubito, quin πεπρᾶχθαι legendum ſit: ut id dicat Laërtius, idem quod à Xenophane & Anaxagora: etiam à Parmeniſco, & Oreſtade, Pythagoricis, eſſe factum, qui natos ſcilicet propriis ipſi manibus ſepelierint. Nam & hoc ſectæ Pythagoricæ. Unde de Apollonio, ſecundo Pythagorâ, à Philoſtrato notatum, eum patrem (quod eodem redit; & ab eadem eſt mente:) ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ ſepeliiſſe.

Rom. ed. ib. ed. 8. p. 642. γέν. δ' ἀνθρώπ. ἐξ ἡλίου πρῶτ. γεν.] Aldobrand. in Notis (ut & ad oras Rom. Editionis) ex limo, non ex ſole: quod ratione non caret, & fortaſſe loci Platonis inſpecti confirment. An igitur ἰλύος, in codicibus quos ſecutus eſt, reperit? Certè, generatio hominum ex limo, aliis quoque aſſerta; & jam ſupra habu- C imus in Vita Archelai, καὶ τὰ ζῶα ἀπὸ τῆς ἰλύος γεννηθῆναι. Sed ex ſole pariter: quæ utraque jungi ſolent, ut jam ſupra in his vitis alicubi. Sed ſequentia potiùs ſuadent hic, ἐξ ἡλίου: & pro, ὑπάρχειν, ἐπαρκεῖν videtur legendum: ut dicat, ſolem frigoris pariter, (abſentem utique, aut longiùs ſubmotum:) ac caloris cauſſam eſſe, ex quibus duobus omnia conſtent.

Ibid. Καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ τὸν νοῦν ταυτὸν εἶναι] Quaſi verò res obſervatione philoſophi digna, & hic opportuna, τὴν ψυχὴν, & τὸν νοῦν, idem eſſe, ſeu ſignificare. Niſi quis ad ſubtiliora quædam περὶ τοῦ ἐκτὸς νοῦ, aut ſimilia confugiat; quod ſi voluiſſet Laërtius, apertiùs, opinor, locutus fuiſſet. Ego non D credo; ſed aut τοιοῦτον, aut ἐξ αὐτῶν ſcriptum fuiſſe. Animam ſcilicet, ſeu mentem, talem eſſe, ſeu tale: (vel ex iiſdem:) & ex frigore & calore conſtare. Quod jam antea in Pythagora habuimus; εἶναι δὲ τὴν ψυχὴν ἀπόσπασμα αἰθέρος, καὶ τοῦ θερμοῦ, καὶ τοῦ ψυχροῦ.

Rom. ed. p. 248. vulg. ed. 658. ἐκ τοιούτων λείων καὶ περιφερῶν ὄγκων] Steph. & vulg. ἐκ τοιούτων δινῶν καὶ περιφ. Fallor, aut ſcripſit Laërtius, ἐκ τοιούτων δινῶν, καὶ περιφορῶν ὄγκων: vel, τῶν ὄγκων. Nam atomos quidem, leves & rotundas, utcunque legamus alibi fortaſſe; at hic nihil de talibus præceſſit, ut ita loqueretur Laërtius: ἐκ τοιούτων λείων, &c. At τὰς ἀτόμους φέρεσθαι ἐν τῷ ὅλῳ δινουμένας, paulò ante dixerat: ut appoſitè nunc E ſequatur, ἐκ τοιούτων δινῶν, καὶ περιφορῶν ὀ. ut nihil magis. Ego ita cenſeo: ſed vix iſta moræ pretium.

Rom. ed. p. 252. vulg. 668. Πτίασετε Νικοκρ. ἔτι καὶ μάλα, θύλ. ἐστι] Vulg. edit. Πτύσατ. μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον. θυλ. ἐστι: ubi ὁ μ. p. ad oras ſuas [μᾶλλον ἔτι καὶ μ. id eſt, magis, & magis. Sic loquitur etiam Strabo, p. 608. Πτίσσετε, cum ι. apud Nemeſ. p. 125.] Nemeſium omiſit in Notis, contentus Philonis teſtimonio. Cæterùm, verba Strabonis, lib. XI. ſunt hæc: εἶτα ἀπὸ τοῦ Νιφάτου μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον ἡ ῥάχις ἐκτεινομένη, &c. Scioli, quibus ſimplicitas hujus orationis non F arridebat, aliud commenti ſunt, quod magis ipſi probarent.

Ibid. Ἔῤῥε μυλωθρὲ κακή] Alibi (ait idem in Notis) Ἔῤῥε μυλωθρὲ κακέ. (male excuſum, κακή) rectè hoc quidem; ſed ubi iſta lectio, mallem indicaſſet. Quæ præcedunt: Καὶ σε διαστείλας ὀλίγον τὰ δυσνεφῆ τὰ δὲ λέξει: ut vulgò edita: quia corruptiſſima eſſe, vel ipſa metri ratio evincit: ita fortaſſe (ſi conjecturæ locus) legenda: Καὶ σε διαστείλας ὀλίγου δία, φεῦ! τὰ δὲ λέξει Ῥήματα Περσεφόνη. Διαστείλας, diſtendens. Qui porrecti vulgò dicantur, ſatis

mon[…] Empiricum […]

Ἀυτ[…]τῳ πρ. ἐκ. Sapientiſſima 678.

obſerv[…] quotidiana conſuetudine frequens, […]ilis. Paſſim enim reperias viros, multo […] uſu rerum præditos, quos nullis unquam rationibus adducas, ut id verum credant, utut aliis compertiſſimum & teſtatiſſimum, quod ipſorum fugit experientiam. Tales, qui quæ de ſagis & veneficis narrantur, omnia pro ægrorum ſomniis, aut anicularum deliramentis habent. Qui plerique, de Deo, & animæ immortalitate non multò meliùs ſentiunt. Plinius, in eandem ſententiam, non minùs ſapienter: Varia circa hæc opinio, ex ingenio cujuſque vel, caſu; mulceri alloquio feras, &c. At vivunt in Anglia ſexcenti hodiéque (ut hoc obiter:) aut veriùs, μύριοι ὅσοι, (in ea Angliæ parte, quæ vulgò Suſſexia:) qui equos indomitiſsimos, & tauros ferociſsimos, mulceri alloquio, ut quavis ove mitiores eſſent & tractabiliores: ſed & notiſsimæ feritatis moloſſos, irritatos & irruentes, non mulceri tantùm alloquio, ſed conſopiri, ut nutarent, & titubarent, & tolli ſe manibus, & deponi paterentur, viderunt non ſemel; ubi nobilis incantator diu vixit, & artis ſuæ fidem tum publicè, tum privatim per plures annos, frequentibus experimentis fecit. Huc etiam referas eorum qui caſu, vel ſtudio peregrinati ſunt, de locis, & moribus populorum tam diſſonas & diſcrepantes ſæpe, ex ingenio cujuſque ſcil. vel caſu, narrationes; ut quid verum ſit, magnæ cautionis & prudentiæ ſit, nec niſi cujuſque ſtudiis & ingeniis, ſed & caſibus probè cognitis & expenſis, indagare. Sed quò labor? Ambroſii verſio, ex Aldobrandino corrigenda: Hoc ſolum credibile cuique eſt, in quod unuſquiſque incidit.

καὶ τὸ ἡμέτερον χρῶμα ἀλλοῖον ὑπὸ τῇ μεσημβ. φαίνεται. καὶ ὁ ἥλιος· καὶ ὁ ἐν ἀέρι ὑπὸ δυοῖν κουφιζ. λ.] De hoc loco, quo nihil in toto Laërtio depravatius, ita ſentio: Laërtium ſcripſiſſe; καὶ τὸ ἡμέτ. χρῶμα ἀλλοῖον ὑπὸ τῇ μεσημβ. φαίν. καὶ ἀλλοῖον ὑπὸ τὴν δύσιν· καὶ ὁ ἐν ἀέρι ὑπὸ δυοῖν κουφ. λ. &c. Omiſerat (ita conjicio) caſu, vel ex vicinitate iſtorum, quæ ſequuntur; ὑπὸ δυοῖν; librarius, ὑπὸ δύσιν. Poſtea, ὁ ἥλιος, viſa probabilior lectio, quàm ἀλλοῖον, poſtremum in ſententia. Certè, ut exhibemus, plana omnia; quæ priùs pro conclamatis haberi poterant. Sed in reſtituendis tamen verbis an rectè collimaverimus, lectoris eſto judicium. Hoc tantum dicam: ad prius illud ἀλλοῖον, aliud ἀλλοῖον, aut quod vicem ejus ſuppleat, ipſam textus rationem requirere, res certa: & ita mox paucis interjectis, ὅτι ὁ ἥλιος ἀνίσχων μὲν ἀλλοῖος, μεσουρανῶν δὲ οὐχ ὅμοιος. καὶ τὸ αὐτὸ σῶμα, ἐν μὲν ἄλσει, ἀλλοῖον· ἐν δὲ ψιλῇ γῇ, ἕτερον. Sed & in Sexto Empirico, in eadem re, duplex ἀλλοῖον. Dicam amplius, τὸ ὑπὸ δυοῖν, non omninò ſuſpicione vacare. fortaſſe aliquod verbum, quod ab iſta ſcriptura non procul abeat (ὑποδέσει, aut aliud tale) verius ſit. Sed quando res ipſa ex Sexto Empirico, ſatis plana; præſtat editis acquieſcere, quam incertis ſuſpicionibus indulgere. Ro. ed. 258 vulg. p. 68[…]

ὁ γοῦν ἥλιος παρὰ τὸ διάστημα πορῤ. φαίν.] Rom. ed. ib. ed. 8. Ibid. Mira ταυτολογία, ſi ita ſcripſit Laërtius, & hîc valde intempeſtiva. Dixerat modò, κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τὰ δοκοῦντα εἶναι μεγάλα, μικρὰ φαίνεται· quæ magna ſunt (aut creduntur) parva apparent: quadrata, porrò, rotunda, &c. nunc exemplis confirmat. Sed, inquit, ob diſtantiam παῦρον τι (ita lego) φαίνεται: parvum quid apparet. Veniebat in mentem quoque vox πυῤῥός: ſed non hîc apta. Pergit: καὶ τὰ ὄρη πόῤῥωθεν ἀεροειδῆ, καὶ λεῖα. imò, ni fallor, ἀρτοειδῆ, καὶ λεῖα. Ita enim tum ſtudi-

... ἡμᾶς, ... pro-
babant τὴν ἀταραξίαν eſſe ... χῆς:
699. quia omnis fuga & appetitio (... axima B
ταραχή·) circa res illas verſatur ... bis, aut
à noſtro pendent aliquatenus arbitrio; ... rationis
arbitrium reduci poſſunt. Nam quæ neceſsitate contingunt, ταραχὴν non movent (movere certè, ſi ſapimus; aut ſapientes, quorum multa in eam rem, de tolerandis quæ *neceſſitate*, non *propriâ culpâ*, aut *errore*, contingunt, ad patientiam & æquitatem animi præcepta extant; audimus, non debent :) quia de iis ratio non deliberat. Si igitur quæ παρ' ἡμᾶς, ſunt nobis indifferentia, ut quæ neque boni, neque mali ſpecie in utramvis partem animum inclinent, nulla erit ταραχὴ. Τὰ παρ' ἡμᾶς, intellige, non more Stoico, quæ planè ſunt noſtri juris, aut eſſe ſaltem C illi voluerunt : ſed illa quæcunque, in quibus aliquis deliberationi & humanæ prudentiæ ad vitandum, vel adipiſcendum, locus. Hæc ſcripſeram, cùm ſe obtulit M.T. Ciceronis in Epiſtolis *ad Famil.* (ſæpè lectis, ſæpè relegendis:) locus: qui quia ad rem & expoſitionem noſtram, non parum facere viſus, non omittendum credidi : *Quod autem ſcribis te, quod pro te ipſo non facias, id pro me facere, ut de me timeas aliquid; omni te, vir optime, mihique chariſſime Brute, de me metu libero. Ego enim quæ provideri poterunt, non fallar in iis : quæ cautionem non habebunt; de iis non valde laboro. Sim etenim impudens, ſi plus poſtulem, quàm homini à rerum natura tribui poteſt.* Ita ille. Mox, *ſi viſus fuerit*, pro, *ſi juſſus fuerit*, in Aldobrandini verſione corrigendum.

Ro.ed.265. vul.ed.703 ὥστε καὶ Ζωπύρῳ τῷ ῥήτορι ἀναγινώσκοντι] Scribe, ἀναγινώσκων τι. Id enim dicit, quod Interpretes non intellexerunt, cùm Timon, Zophiro rhetori aliquid (à ſe compoſitum ſcil.) legeret: & inter legendum, dum folia vertit, aut evolvit, paginas aliquot caſu præteriiſſet: (hoc enim eſt, ἐπιτυλίττειν·) in lectione tamen perſtitiſſe, nec ſententiæ hiatum diu percepiſſe: quo nullum majus ἀπροσεξίας argumentum potuit adferri. Ut qui ſcilicet, nihil ageret ſeriò, ſed omnia quaſi aliud agens, & eventi prorſus incurioſus. τοσοῦτον ἦν ἀδιάφορος, infert Laërtius : *adeo illi erga res omnes indifferens animus :* aut, *adeò ille indifferenter affectus.* Ad hanc enim perio- E dum pertinent iſta, quæ ſequentis initium faciunt Interpretes.

Rom.ed. ib. ed.8. ibid. ἀλλὰ καὶ ἔυρους, ὡς μηδὲ ἀριστᾶν συγχωρεῖν] Poterat hoc omittere Laërtius; niſi poſteritatis credidit intereſſe, quoties in die Timon Mimus ventrem levaret, non ignorare. Nos ſane libenter omiſiſſemus, niſi ignorantiâ veræ ſententiæ, ineptias auctoris ad rem ſeriam vertiſſent interpretes: Ambroſius ſaltem. Nam Aldobrandinus, ex prioris ſententiæ membro huc tranſlato conſarcinatâ ſententiâ, τὸ ἔυρυς, ex quo verus hujus ſenſus pendebat, omiſit omnino. Aliud autem ἔυροια ventris; aliud διάῤῥοια. Hoc, ex affecto præter naturam corpore : iſtud, ex naturali temperamento. Et memini, in Medicorum libris, mira quæ- F dam contrarii temperamenti exempla legere. Antonino autem Pio, Imperatori laudatiſsimo, inter cætera, non ſine cauſſa laudi datum, quod parciore victu ſic corpus aſſuefeciſſet, ut ne neceſsitas ἀποκρίσεως τῶν περιττωμάτων, tempus dicatum negotiis intercideret.

Ad decimum jam librum pervenimus, qui Epicuri vitã & dogmata, ex ipſius ſcriptis potiſsimũ prompta (quo pertinent tres ejus *Epiſtolæ* à Laërtio hic exhibitæ) continet. Et hîc quidem, *Notis & emendationibus*, campus patet amplus, cùm hæc Epicuri vi-

A ta (& tres ejus Epiſtolæ præcipuè :) mendis ſcateat ultra priores infinitis quantis; quaſi de induſtria hoc egiſſent librarii, ut ipſius ſcripta, ſententiâ fœda, ſcriptura pari, tantò magis deformarentur; (quem ...ne ex hominum memoria penitùs interiiſſe, ſatius fu...t:) ſed & Interpretes, quaſi cum librariis inſti... certamine, qui monſtroſiorem, (verè monſtrum :) ... repræſentarent; portentoſis hallucinationibus, eti...i nullæ iſtorum, ſcribarum culpas cumulaſſent. ...rtè in feſtinata, cum tædio multo, lectione, talia ...uca notaveramus, quà ſcripturæ vitia, quà ver...; quæ, ut premeremus, non unâ ſumus adducti ratione. Mihi certè (ut quod cenſeo liberè dicam :) in tota hâc de naturâ diſputatione, quæ duabus prioribus *Epiſtolis* continetur; non tam loqui, B aut ſcribere; quàm ex impotenti pietatis, & divini cultus odio, rabere videtur Epicurus. Nam cujus, quæſo, furoris; cùm paſsim in reddendis, aut inveſtigandis rerum naturæ cauſsis, agnoſcat & profiteatur, multa ſe comminiſci, ſed nihil certi afferre; (ita enim tuebatur ille, nihil certum eſſe, præter *atomos*, & *inane:*) ad alios identidem provocet, ut & ipſi cogitent, & aliquid comminiſcantur, (ἐκ τῶν φαινομένων·) nihil non amplecti ut probabile, paratus : hoc tamen ſemper excipiat, quod ad nauſeam uſque inculcat; *ut modo ne Deus cauſſa rebus inducatur.* Sed quo, quæſo, argumento: quo prætextu; tam ſevera, tam decretoria in divinum numen ſententia? Hoc uno nimirum, eoq; iterum atq; iterum, ſed unico ſemper argumento repe- C tito : ne ſcilicet *beata illa natura* (ita enim fictitium illud & joculare ſuum numen nuncupare ſolet) ad vilia miniſteria, puta mundi creationem, Solis & Lunæ regendos motus, humani generis curam, & ſimilia (quibus ille exemplis non ſemel utitur:) deputetur: quæ à Deo obiri ſcilicet, ſine ſumma ejus moleſtia, & ſervili quadam humilitate poſſe, negat. Hoc præcipuum illi, ne dicam unicum, tot deliriorum fundamentum. Ita homo omnium fatuiſsimus, & omnis melioris literaturæ (ut uno ore de illo antiqui :) expers, de Deo, ut homine; aut ex proprio potiùs ingenio pronuntiabat. At, O bone! etiam inter homines quidam *politici* & *pragmatici* à natura facti; qui non tantum rebus maximis & multiplicibus obeundis pares; ſed quibus D ipſa negotiorum moles, & magnitudo (quæ alios obrueret) ſumma plerunque voluptas: qualis, qui nuper in Gallia longè celeberrimus, (ſed qui à maleferiatis adulatoribus, ultra ſortem humanam longè evectus) Cardinalis : quales inter alios non unus fortaſſe, quamvis non adeò celebrati, quia fatis obnitentibus, eventu non ſemper pari. Stoicorum præclariſsimum de Deo, præſtantiſsimi Oratoris, & Philoſophi verbis expreſſum teſtimonium, quo tota corruit hominis fanatici philoſophia, tam opportuno loco non poſſum quin adſcribam. *Vos enim ipſi dicere ſoletis, nihil eſſe, quod Deus efficere non poſſit, & quidem ſine labore ullo. Ut enim hominum membra nullâ contentione,* E *mente ipſa, ac voluntate moveantur : ſic numine Dei omnia fingi, moveri, mutarique poſſe. Neque id dicitis ſuperſtitioſè, atque aniliter; ſed phyſicâ, conſtantique ratione. Materiam enim, ex qua & in qua omnia ſint, totam eſſe flexibilem & commutabilem, ut nihil ſit quod non ex eâ, quamvis ſubitò fingi, convertique poſſit : ejus autem fictricem, & moderatricem, divinam eſſe providentiam. hanc igitur, quocunque ſe moveat, efficere poſſe, quidquid velit.* Hactenus ille : nec illi malè, qui τὴν ὕλην, ut Ethnici, Deo coæternam crederent. At Moiſes noſter, (non veſter, miſeri! qui Epicuri deliramenta tam ſtudioſè conſectamini:) quantò ſublimius? *Dixit Deus, & facta eſt lux, &c.* Quæ etiam Ethnicus Longinus, acerrimi vir judicii, in illo, ut Deo dig- F na, laudavit. Hæc igitur una cauſſa quæ nos continuit, quod operam noſtram qualemcunq;, tam putidis nugis impendere gravaremur. Sed hoc tamen de prioribus duabus Epiſtolis, ubi de cauſsis naturalibus tractat, à nobis dici meminerit lector. In *Moralibus & Ethicis*, (quæ tertia Epiſtola complectitur) haud pauca præclarè ac fortiter ab Epicuro contra libidinem, contra ambitionem, & id genus humanæ vitæ peſtes, dici non nego. Et ſi quis ultra contendet, non adeò impurè illum vixiſſe, quam vulgò creditum; cùm certum ſit, ad diuturnam & verè jucundam vitam (quæ Epicuro fælicitatis humanæ omnis, ſumma:) nihil

nihil æquè conducere, quàm contemptum earum voluptatum, quæ nobis cùm brutis animalibus communes; ſed & illarum rerum, quæ ſpecie honoris & gloriæ ſtultorum præſtingunt oculos; (unde illa tam divina Lucretii, *Dulce mari magno*, &c, quæ nunquam lego, quin nova ſemper admiratione afficiar:) ne in eo quidem valde refragaturus ſum. Mihi tamen ab hac etiam parte manus abſtinendi cauſſa ſatis idonea, quod qui nuper Epicuri patrocinium tantâ mole, tantoque ſtudio ſuſceperunt; quid illi in hoc genere præſtiterint, penitus inquirere nondum vacaverit. Sed nec Viri Clar. in x. librum *Obſervationes*, in manus bibliopolæ, à quo cætera communicata ſunt, dum hæc excudebantur, adhuc ullæ (ſi quæ venturæ) pervenerant. Ne igitur in ſuſpicionem plagii, & vaniſſimæ vanitatis, & φιλοδοξίας, imprudentes incurreremus, ſi forte eadem nobis, interdum, in correctionibus & interpretationibus occurrerent, quæ ab illis occupata fuerant; non omninò attingere tutius credidimus. De uno tamen, aut altero loco, quia jam promiſimus, paucis dicemus.

Ro.ed.285. vul.p.755. *μήτε ἂν λυπηρὰ ἅμα ὄντα συνεστραμμένην τὴν μ.*] Magno diſcrimine ſententiæ, variant hæc à vulgatis editionibus, quæ ita exhibent: *μήτε ἂν πῦρ ἅμα ὄντα συνεστραμμένα τὴν μ.* Quæ præcedunt, ad horum intelligentiam non parum conducunt, ut jam in iis, quæ præfati ſumus initio, diximus. Cætera, hic, ut promiſimus, exequemur. Dico igitur, ita ſcriptum fuiſſe ab Epicuro: *μήτε ἂν πυρὸς ἅμμα* (vel *ἅμματα*) *ὄντα συνεστραμμένα τὴν μακ.* &c. id eſt. *Neque rurſus credibile eſt, quæ natura ſua beata ſunt: quaſi quæ ſint ignis accenſus, & convertantur unà* (vel, *converſiones obeuntia*) *hos motus ſponte ſua in ſe ſuſcepiſſe.* Τὸ λαμβάνειν (quod aliàs λαμβάνει debuit eſſe) nihil opus mutare, cùm δεῖ νομίζειν præceſſerit, quod hic ſubaudiendum. Cùm prius dixiſſet, beatæ naturæ minimè convenire, ut φορὰν, τροπὴν, & ἀνατολὴν, &c. curaret: nunc addit, non minùs improbabile, ipſa quæ convertuntur, eſſe Deos: quod eò potiſſimum ſpectat, ut Solem & Lunam, vulgatiſsima numina, Deos eſſe neget. Πυρὸς ἅμμα, pro πῦρ ἅμα, reſtituimus, Laërtio primum in Zenone, auctore, & ſponſore: ubi legimus, *τρέφεσθαι δὲ τὰ ἔμπυρα ταῦτα* (jam πῦρ hîc habemus) *καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα· τὸν μὲν ἥλιον, ἐκ τῆς μεγάλης θαλάττης, νοερὸν ὄντα ἔναμμα· τὴν δὲ σελήνην*, &c. ἔναμμα (quod hîc ἅμμα) Ambroſius, *vaporem*: Aldobrandinus, *ardorem*; optimè. Laërtio Porphyrium proximo loco jungemus; cujus in *Antro Nympharum*, (antea ad p. 198. meminimus:) ſunt iſta: *καὶ διὰ τοῦτο ἅμμα μὲν νοερὸν εἶναι τὸν ἥλιον ἐκ θαλάσσης. τὴν δὲ σελήνην*, &c. Eodem verbo uſi; Cleanthes in Stobæo: *ἔναμμα*: (in editis quibus utor, *ἔναλμα*; vitioſè: ſed rectè tamen ibi interpres, *ignem*) & Chryſippus, in eodem: *ἔξαμμα νοερόν*. Diximus initio, his Epicuri verbis Ariſtotelem peti, credibile eſſe; & Velleium Epicureum, apud Ciceronem, eundem locum voluiſſe; ſed & inſectari, ut hic facit Epicurus. Audiamus igitur: *Ariſtoteles quoque in tertio de Philoſophia libro, multa turbat*, &c. *modò enim menti tribuit omnem divinitatem: modò mundum ipſum, Deum dicit eſſe: modò quendam alium præficit mundo, eique eas partes tribuit, ut replicatione mundi quadam motum regat, atque tueatur.* (Hoc eſt quod Epicurus, in ſuperioribus; *Καὶ μὴν ἐν τοῖς μετεώροις, καὶ φορὰν, καὶ τροπὴν, καὶ ἔκλειψιν, καὶ ἀνατολὴν, καὶ δύσιν, καὶ τὰ σύστοιχα, μήτε λειτουργοῦντός τινος νομίζειν δεῖ γενέσθαι· ἢ διατάττοντος, ἢ διατάξαντος.* Malè Aldobrand. quaſi *διατάξοντος*, in *futuro* reperiſſet. Pergit Epicurus: *καὶ ἅμα τὴν πᾶσαν μακαριότητα ἔχειν.*) *tum* (*μήτε ἂν*, Epicuro: quaſi diceret, *Idem rurſus*, &c.) *cæli ardorem, Deum dicit eſſe*: & paucis interjectis; *aut quomodo ſemper ſe movens, eſſe quietus & beatus poteſt?* Epicurus iterum: *τὴν μακαριότητα κεκτημένα. Cœli ardorem* cum dicit, *πυρὸς ἅμμα* voluiſſe Ciceronem, diceremus; niſi ipſe poſtea, *æthera* (qui ab *ardore* quoque ſie dictus; ut illis ſaltem, ſed Ariſtotele refragante, viſum) ſæpiùs exprimeret. Ab eadem mente ſunt & illa in eodem Ciceronis libro: *Sive enim mundus Deus eſt*; (ordine mutato, proponit hic primum, quod in Epicuri verbis ſecundum:) *quid poteſt minus eſſe quietum, quàm nullo puncto temporis intermiſſo, verſari* (*συστρέφεσθαι*, Epicuro:) *circum axem cœli admirabili celeritate?* (*niſi quietum autem, nihil beatum eſt:*) *ſive in ipſo mundo Deus ineſt aliquis, qui regat, qui gubernet; qui curſus Aſtrorum, mutationes temporum, rerum viciſſitudines, ordineſque conſervet; terras & maria contemplans, hominum commoda, vitaſq; tueatur: næ ille eſt implicatus moleſtis negotiis, & operoſis.* His, hominum retrimenta, qui ſupra belluas nihil ſaperent; argumentis utebantur, quibus divinam in mundo, vel condendo, vel conſervando providentiam everterent: quæ verè eſſent ipſorum vecordiæ, & ſtuporis argumenta; non quæ hominem ſobrium & intelligentem, vel tantillum moverent. Qualia erant ex eodem Ciceronis libro & iſta: Si Deus mundum aliquàndo condidiſſet; *quibus ille ferramentis, quibus vectibus*, uſus eſſet: ubi *folles*, ubi *incudes*, tantæ molitioni pares? & ſimilia. Ariſtoteles autem de Deo, quàm magnificè & auguſtè, ut par erat, & pro humani ingenii modulo, ſenſerit; tum aliunde diſcimus; tum ex iis quæ de Deo ſcribit in *Ethicis*: quæ planè divina ſunt. Jam quod Epicurus, motus orbium cœleſtium celeritatem, & aſſiduitatem converſionis, ut rem valde laborioſam, & proinde *beatæ naturæ* minimè convenientem, ſuo more declamat, & occinit: longè aliter de motu iſto Ariſtoteles, altioris & reconditioris philoſophiæ lib. IX. his verbis: *Διὸ ἀεὶ ἐνεργεῖ ὁ ἥλιος, καὶ ἄστρα, καὶ ὅλος ὁ οὐρανὸς, καὶ οὐ φοβερὸν μή ποτε στῇ, ὃ φοβοῦνται οἱ περὶ φύσεως. οὐδὲ κάμνει τοῦτο δρῶντα. Οὐ γὰρ εἶναι περὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀντιφάσεως αὐτοῖς (οἷον τοῖς φθαρτοῖς) ἡ κίνησις, ὥστε ἐπίπονον εἶναι τὴν συνέχειαν τῆς κινήσεως.* Quædam autem in hoc Ciceronis loco, Ariſtoteli per calumniam, vel ignorantiam affingi, ab ipſius remotiſſima ſententiâ; qui ſunt in ejus operibus & opinionibus verſati, ſatis agnoſcent; neque nos id nunc agimus.

πάθεσι μᾶλλον συγχυθήσεσθαι, οὐκ ἂν ἐμποδ. πρὸς τῆς σοφ.] Quid nobis de hoc loco videretur, jam initio, Ro.ed. 298 ed.8.p.781 ubi de Aldobrandiniana verſione in genere diſſerimus, indicavimus. Mihi ſanè ſenſus ſatis obvius, ex verbis, ſine ulla mutatione. Quid enim *τὰ πάθη* fuerint hoc loco, quàm quæ *τὰ τοῦ σωματίου πάθη*, nuncupat alibi idem Epicurus, in Epiſtola quàm exhibet Antoninus noſter *De ſe ipſo*: lib. IX. ubi etiam *τῇ ἀταραξίᾳ* (ut hic *τῇ σοφίᾳ*, quæ in Epicuri philoſophia *ἰσοδυναμοῦσι*) nihil obſtare contendit: & mox Antoninus in eandem ſententiam, *μὴ ἀφίστασθαι φιλοσοφίας*, &c. Et quàm multi præterea veteres hoc idem dixere, *θλίψεσι* nos, ſeu *afflictionibus* (ut more Chriſtiano loquamur:) meliores fieri? ut non alia ferè ſit tritior obſervatio. Plinius alicubi (ni fallor) egregiè, compendioſiſſimam illam ad philoſophiam, ſeu ſapientiam viam ſtatuit. Viri docti, qui hæc cum ſuperioribus iſtis, *μηδὲ πλάττειν*, &c. conjungunt, præter conſuetudinem ſuam, à vulgata lectione nimis recedunt; & poſteriora verba inſanabilia (certè non intelligibilia) nobis relinquunt. Ad ſuperiora autem illa quod attinet, etſi ex iſtis dictis *μηδὲ πλάττειν ἔχοντα*, non incommodus omnino ſenſus elici queat, omnia ſimpliciter agere, non diſſimulare ſapientem: cùm tamen alibi quoq; eadē verba occurrant, *μηδὲν πράττειν ἄκοντα*, *ſapientem non cogi*, vel, *nihil invitum agere*: ego hoc præferendum puto. Ab hac tamen regula paullò poſt excipienda docet, quæ fiunt *κατὰ περίστασιν*. Cum enim dixiſſet, ſapientem non ducere uxorem (ita enim docent in Notis ibi viri docti:) addit, *κατὰ περίστασιν δέ ποτε βίου* (id eſt, ingruente & urgente neceſſitate:) *γαμήσειν, καὶ διατραπήσεσθαί τινα* (ita enim; non *τινας*, ut excuſum eſt, ſententia requirit:) id eſt, & *uxorem ducturum eum, & in aliis quibuſdam* (ſi res exigat) *à via paululum deflexurum*: ſive de rigore placitorum ſuorum remiſſurum. Sequitur, *οὐδὲ μὴν τηρήσειν ἐν μέθῃ*, &c. non intellexerunt interpretes: ſed nihil ad hoc, quod hîc agimus. Nunc ſi quis hoc roget, unde tantum animi huic delicatulo, ut *ſapientem* non ſolum malis & *paſſionibus* ſuis ad ſapientiam proficere: ſed et in tormentis, ut mox ſequitur hic; imò in Phalaridis tauro, ut apud Senecam legimus, beatum eſſe afferat; reſpondet Cicero, hæc mera *κομπάσματα* hominum vaniſſimi fuiſſe; et nihil à tota ejus philoſophia (quod et nos veriſſimum pronuntiamus:) dici poſſe alienius. Sed jam tædet inutilis operæ. Deſinamus igitur.

FINIS.

ADDENDA QUÆDAM.

AMice Lector: quæ nos pro otii & inſtituti noſtri ratione paraveramus, abſolutis; monet & invitat Typographus, ſi quid *addendum* haberemus, ne planè vacaret hæc pagina, ita malle ſe, et opportunum credere. Facilis et æqua poſtulatio; ſi tamen ad manum libri, ſcriniáve, Londini tum agenti, & aliis implicito negotiis; quæ excuteremus. Ne tamen omnino negaremus, commodè venit in mentem, quæ de *atomis* ad Rom. edit. pag. 221. paucis pro re natâ perſtringimus; haud defuturos utique (ita præſagium) B qui ſubſannarent, aut calumniarentur. Hoc cogitans, haud abs re facturum credidi, ſi viri Clar. et inter recentiores philoſophos, (ſed qui veteres, ut ſemi docti hujus ævi ſophiſtæ plerique, minimè contemneret:) tum merito ſuo, tum modeſtiâ, celeberrimi nominis, (Guil. Harveum hoc elogio deſignari facile intelliget prudens Lector:) authoritate et uberiori explicatione, tanquam Aiacis clypeo objecto, noſtra illa munirentur, et protegerentur. Ita igitur ille, *De Generatione Animalium, Exercitatione* 10. Londin. edit. *p.* 28, 29.

Communis eorum error eſt, qui hodie philoſophantur, quærere varietatis partium cauſſas, ex diverſa materia, unde oriantur. C *Ita Medici varias corporis partes, ex diverſa materiâ, vel ſanguinis, vel ſpermatis, gigni & enutriri aſſerunt: nempe ex tenuiore materia, partes molles, ut carnem; ex duriore, & craſſiore, terreſtres partes, ut oſſa, &c. Nos autem errorem hunc nimis pervulgatum alibi refutavimus. Nec minus illi falluntur, qui ex atomis omnia componunt, ut* Democritus; *aut ex elementis, ut* Empedocles. *Quaſi generatio nihil aliud foret quam ſeparatio, aut congregatio, aut diſpoſitio rerum. Non eſt quidem negandum, ut aliquid ex aliquo producatur, hæc quæ dicta ſunt, neceſſariò requiri: generatio tamen ipſa, ab iis omnibus diverſa eſt. In hac ſententia* Ariſtotelem *reperio: atque ipſemet poſtea docebo, ex eodem albumine (quod* D *omnes fatentur, ſimilare eſſe, non autem ex diverſis partibus compoſitum) ſingulas pulli partes, oſſa, ungues, plumas, carnem, cæteraſque omnes, procreari, & nutriri. Præterea, qui hoc modo philoſophantes, materialem duntaxat cauſſam aſſignant, & vel ex elementis ſponte aut caſu concurrentibus, vel ex atomis varie diſpoſitis, cauſſas rerum naturalium deducunt; quod eſt in operibus naturæ atque in generatione, & nutritione animalium præcipuum, haud attingunt: divinum nempe illud efficiens, & naturæ numen (quod ſummâ arte, providentiâ, & ſapientiâ ope-* A *ratur, omniaque in finem aliquem, ſive boni alicujus gratiâ efficit) non agnoſcunt, ſed divino Architecto honorem derogant, qui non minore artificio, & providentia;* corticem *in ovi tutelam extruxit; quàm cæteras omnes ovi particulas ex eâdem materia, & per eandem facultatem formatricem compoſuit.*

Hactenus doctiſ. Harveus, qui plura eodem libro, non uno loco, in eamdem ſententiam. Stent ſanè, per me licet (aut cadant) *atomi*; & in multis, quorum ſunt occultiores cauſſæ, ad naturam pertinentibus, ſuam obtineant, ut *cauſſæ ſecundariæ*, vim & efficaciam. At Epicureorum, tum veterum, tum recentiorum (qui nimis multi:) ſententiam, ridiculam, inſanam, impiam; qui, dum adſtruendis *atomis* omnia ſe naturæ arcana penetrare, et pandere, ſine Deo opifice, quidam planè, quidam obliquè profitentur; tam multa ſupponunt incredibilia, ut nihil à quoquam unquam, ſano, vel furioſo, tam intemperanter, et licentioſè, fictum ſit, aut cogitatum; quod non huic cedat portento, et majorem requirat credulitatem: quis ferat, cui pietatis aliquis ſenſus, aut ſanioris vel mica judicii?

Ad Rom. ed. p. 65. δεικνύς ἐπὶ τῆς θυσίας: addatur locus Ciceronis, qui noſtram interpretationem non parum confirmat. *Tanta vis eſt & loci & temporis, ut ſi quis cùm cauſſam ſit acturus, in itinere, aut in ambulatione ſecum ipſe meditetur; aut ſi quid aliud attentius cogitet, non reprehendatur: at hoc idem ſi in convivio* [ἐπὶ τῆς θυσίας] *faciat, inhumanus videatur, inſcitiâ temporis.* De offic. lib. 1.

Ad Rom. ed. 191. μετὰ προκοπῆς τινὸς καὶ προς. addatur; Quid προβολὴ propriè ſit, ut hic ſaltem; docet egregiè Panætii philoſophi, Ciceronis præconio celeberrimi, A. Gellio, Noct. Attic. lib. XIII. memoratus locus. *Vita*, inquit ille, *hominum qui ætatem in medio rerum agunt, ac ſibi ſuiſque eſſe uſui volunt; negotia periculáque ex improviſo aſſidua & prope quotidiana fert. Ad ea cavenda & declinanda perinde oportet eſſe animo ſemper prompto, atque intento, ut ſunt athletarum, qui pancratiaſtæ vocantur. Nam ſicuti illi ad certandum vocati, projectis altè brachiis conſiſtunt; capitque & os ſuum, manibus oppoſitis, quaſi vallo præmuniunt, membraque eorum omnia, priuſquam pugna mota eſt, aut ad vitandos ictus cauta ſunt, aut ad faciendos parata: ita animus*, &c. Appoſitus locus, ſi προβολὴ pro προκοπὴ; et παράταξις, pro παράτασις conjectura, arrideat. Vereor ego tamen ne nimis audax; (ita recogitanti videbatur:) et minus ſit neceſſaria; cùm προκοπὴ et παράτασις bene congruant, ad *iræ inveteratæ* (ut *odium*, à Cicerone definitur:) ſignificationem. Lectori judicium permittimus: et hîc iterum, nec plura occurrebant, definimus.

Omiſſa, & commiſſa quædam a Typographis, in his *Notis*, quæ relegentibus obſervata.

PAg. 1. *col.* 1. *l.* 52. *lege*, textui; *p.* 2. *c.* 2. *l.* 37. τὰς αἰθνσ. τὰς προλ' καὶ τὰ π. *p.* 3. *c.* 1. *l.* 13. motus ille quidam vel c. *p.* 4. *c.* 1. *l.* 1. ἱεροσκόπος. *ib. l.* 8. διαμενεῖν. *ib. c.* 2. *l.* 3. verbum ἐξ. *p.* 8. *c.* 1. *l.* 58. προὔθηκε. *ib. l.* 75. ſuggerere. *ib. c.* 2. *l.* 11. (ſed & in *Obſervat.*) *ib. l.* 59. fuiſſent, *p.* 9. *ad oras lin.* 56, 57. [Rom. ed. p. 85. ed. 8. p. 228.] *ib. l.* 66, 67. commemorant *ib. l.* 82. Diogenes, *ib. c.* 2. *l.* 40. παρὰ δ. τὸν θεὸν καὶ τὴν ὕλην. *ib. l.* 66. tertium m. adjungit εἶδος. *p.* 10. *initio*: διὰ γνώμην. De duabus cauſſis ex quibus omnia orta ſ. hic agitur. *ib. l.* 16. πρόνοια. *b. c.* 2. *l.* 14. cor. junioribus; n. *ib. in vita Plat. l.* 2, 3. οὐ γὰρ οὗτος ὕλης. *ib. l.* 10. Νηλέως—φασὶν *p.* 11. *c.* 1. *l.* 17. ** ἔφορον λεγ. *vel ad oram*: [*f.* ἐφόρου λεγομένου] *ib. l.* 13. μίμησιν *ib. l.* 36. τεμ. τι λαβ. *ib. l.* 39. *ex adverſo* τοῦ πολίσας [*f.* ποιήσας] *ib. l. ult.* Πυθαγόρειον ** ὁμῶν. *ib. c.* 2. *l.* 1. ἐπειδὴ δὲ δεῖ]. *ib. l.* 40: ἀιγειναν. *p.* 12. *l.* 3. σπλάγχνων. *ib. c.* 2. *l.* 46. ἔν τισι δὲ καὶ πότ]. *ad oram*: [Rom. ed. p. 108. ed. 8. 286.] *p.* 18. *c.* 2. *l.* 8. affectum *p.* 19. *c.* 2. *l.* 19. *labore* *ib. l.* 17. Ambroſianæ